BIBLIOTECA NAZIONALE
12
30 H
9

M

Digitized by Google

Tabula dubiorum

Ac capitulorum Gentilis Fulgi. super Quarto et Quinto canon. Auicenne.

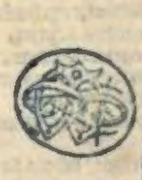

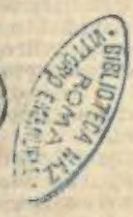

12 30 H 3

Tabula dubioꝝ Bentilis

¶ Incipit Tabula dubioꝝ Bẽtilis Fulgi. sup Quarto cañ. Auicẽne.

¶ En. I. IIII. cañ. Tra. I. ca. I.

1 Utrum febris sit calor. cbar. 2
2 Utrum si calori naturali remanenti in sua mensura adueniret calor malus esset febris. 2
3 Utrum febris procedat in totum. 2
4 Utrum in moriẽte per resolonem extrema febriant. 2
5 Utrum delatio febris possit fieri solo spiritu: aut solo sanguine altero istorum non habente febrem delative. 2
6 Utrum instãtia Auicẽ. cõtra diuisionem febris valeat. 3
7 Utrum diuisio feb. in feb. accñs ꝛ feb. morbũ sit bona. 3
8 Utrum oia que sunt in corpore hominis sint tñ tria gña. 3
9 Utrum febris etbica deferatur ꝛ quomodo. 3
10 Utrum feb. sit morbus vnus. 3

¶ Laꝑ. 2m.

1 Utrum corpora calida cum multa humiditate sint magis preparata ad feb. q̃ cum pauca. cbar. 3
2 Utrum corpora temperata in actiua ꝛ multũ humida sint minus parata ad feb. q̃ temperata in passiuis cũ calitate. 3
3 Que corpora sunt iter ista quatuor magis indisposita. 4
4 Quare omisit de temperata ꝛ de frigida aut siccatiui. 4
5 Que istorum quatuor corporum absolute sunt magis parata ad feb. 4

¶ Laꝑ. 3m.

1 Utrum in principio paroxismi appareant signa maturatiõis aut contrarij. cbar. 4
2 Utrum in principio vniuersali possint apparere signa cõtraria digestioni. 4
3 Utrum in augmento si moueatur color innatus possint apparere signa indigestionis. 4
4 Utrũ in statu solo appareat victoria materie aut virtutis. 4
5 Quomodo vehementia pugne ꝛ accidentia status preponunt digestioni cum debeant postponi. 4
6 Utrum in statu an in declinatione appareat victoria. 4
7 Utrum status finitur in vno paroxismo cum paroxismus declinationem habeat. 4
8 Quomodo dicit Auic. q̃ status cognoscitur in paroxismo sequente cum Gal. doceat cognoscere in primo de crisi quando est: ꝛ quando est futurus. 4
9 Utrum ista notificatio temporum Auicẽ. competit temporibus particularibus. 5

¶ Laꝑ. 4m.

1 Utrum spasmus humidus sit egritudo acuta. cbar. 5
2 Utrum epilepsia sit morbus acutus. 5
3 Utrum apoplexia sit egritudo acuta. 5
4 Utrum ex breuitate paroxismorum arguamus statum ꝓpinquum ꝛ ex longitudine remotum. 5
5 Utrum ex debilitate virtutis arguamus morbum longum aut breuem. 5
6 Utrum non existente rigore febris sit breuior. 5
7 Utrum equalis inuasio paroxismorum significet morbuz longiorem q̃ inordinatio. 5
8 Utrum anticipatio superfluens significet augmentuz postpositio declinationem equalitas statum. 5
9 Utrum alique febres semper procedant augendo ꝛ alique diminuendo. 5
10 Utrum in statu pulsus sit maior. 6
11 Utrum sudor sit post declinationem. 6
12 Utrum horripilatio appropietur terciane. 6
13 Utrum alie sint cause prolongationis q̃ enumerate. 6
14 Utrum debilitas virtutis vel caloris innati adiuuent prolongationem. 6
15 Utrum sit idem modus distinguendi tempora particularia et vniuersalia. 6

¶ Laꝑ. 5m.

1 Utrum effimera habeat causam a qua dependeat. 7
2 Utrum cause effimere sint tñ primitiue. 7
3 Utrum possit distincte ex doloribus fieri effimeram. 7
4 Utrum causa calefaciens possit prius facere effimerã q̃ etbicam aut putridam. 7
5 Utrum effimera possit durare plus tribus diebus. 7
6 Utrum feb. in quã permutatur effimera possit durare tñ sex diebus. 7
7 Utrum effimera sit difficilis cognitionis. 7
8 Utrum etbica sit facilis cure ꝛ difficilis cognitionis. 8

Bentilis

9 Utrum effimera adueniat aliquando cum horripilatione. 8

¶ Laꝑ. 6m.

1 Utrum in effimera sit verum frigus aut tñ silitudo. cbar. 8
2 Utrum per vrinam digestam possimus arguere super effimeram. 8
3 Utrum per signum digestionis in effimera diff. a putrida. 8
4 Utrum pulsus diuersificetur in effimera propter causaz antecedentem. 8
5 Utrum in effimera solum quandoq; ꝛ non semper festinat diastoles. 8
6 Utrum effimera habeat quatuor tempora. 8
7 Utruz effimera possit habere prauitatem qua occidat. 8
8 Utrum effimera terminetur per sudorem. 9
9 Utrum balneum competat in putrida. 9
10 Quomodo effimera terminatur per sudorem. 9

¶ Laꝑ. 7m.

Utrum in calidis ꝛ siccis permutetur ad putridam. 9

¶ Laꝑ. 8m.

1 Utrum declaratio ablq; sudore significet permutationem effimere. cbar. 9
2 Utrum in effimera cause fortes perdurantes permutent ad etbicam aut non. 9
3 Utrum facta permutatione effimere ad putridaz in principio appareat digestio in vrina. 9

¶ Laꝑ. 9m.

1 Utrum in effimera sit dandus cibus. cbar. 9
2 Utrum habenti effimeram cum plurima cholera sit dandus cibus. 9
3 Utrũ existente effimera vehemẽti cõperat aqua frigida. 9
4 Utrũ patienti effimerã cũ catarro conueniat balneuz. 10
5 Utrum in patiente effimeram conueniat embrocatio. 10

¶ Laꝑ. 10m.

1 Utrum omnis vera effimera sit a causis de foris. cbar. 10
2 Utrum tranquillitas sit causa corporalis an animalis. 10
3 Utrum syncopis sit motus. 10
4 Utrum oppilatio sit actus. 10

¶ Laꝑ. 11m.

Utrum in effimera ex angustia sit pulsus durus. Deficit 10

¶ Laꝑ. 14m.

Utrũ in ea pulsus est plurimũ equalis ꝛ diuersus. Deficit 10

¶ Laꝑ. 17m.

1 Utrum in tali febre fiat inflatio palpebrarum. 11
2 Utrum vrina efficiatur tenuis ꝛ clara ex vigilia. 11

¶ Laꝑ. 23m.

1 Quare dixit febris nocens operationibus cum quelibet hoc faciat. 11
2 Utrum labor temperatus faciat febrem. 11

¶ Laꝑ. 24m.

1 Utrum stante lassitudine ex labore oporteat minuere cibũ. 11
2 Utruz in tali feb. conueniant cibi pauci nutrimenti ꝛ multaꝛ superfluitatum an econuerso. 11

¶ Laꝑ. 26m.

Utrum oleum tepidum sit mollificatiuum ꝛ resolutiuum virtutis. 11

¶ Laꝑ. 29m.

Utrum ex syncopi possit fieri febris. 12

¶ Laꝑ. 33m.

1 In qua vena potest nasci aliquid oppilans. cbar. 12
2 Quomodo posuit hic frigus pro causa cum hic loquatur de intrinsecis causis. 12
3 Utrum in effimera possint esse oppilationes fortes. 12
4 Utrum effimera habeat paroxismos. 12
5 Quare in principio cure dixit multitudo repletio ꝛ eñatio. 13

¶ Laꝑ. 34m.

1 Quare non posuit feb. effimerã ex corruptione epatis. 13
2 Utruz in eructuantibus acetose generetur febris debilis. 13
3 Utrũ satietas nauseatiua ghiet ab eructuatione acetosa. 13

¶ Laꝑ. 35m.

1 Utrum natura non soluta oporteat prius prouocare vomituz an soluere. 14
2 Utrũ diatriton pipereon conferat in hac feb. effimera ꝛc. 14

¶ Laꝑ. 36m.

1 Utrũ febres sequẽtes apostemata intrinseca sint putride. 14

2 Utrũ ex

2 Utrum ex apostematibus illis possit fieri etbica. cbar. 14.
3 Utrum vicera ⁊ scabies sint cause primitive. 14
4 Utrum inter hec dicta.s.febres sequentes apostemata extrinseca precedentibus oppilationibus sunt putride ⁊ feb. sequentes apostemata extrinseca vtplurimum sunt effimere sit cõtradictio. 14

¶ Laꝑ.38m.

1 Utruz effimera ex diebus canicularibus fit primo in cor an in caput. 15
2 Utrum in tali feb.calor extrinsecus sit maior calore cordis. Deficit. 15

¶ Laꝑ.39m.

Utrũ cũ obtusione caloris possit stare febris essime. Desiꝫ. 15

Tracta.ij.Laꝑ.j.

1 Utrum differat causa putredinis que est mala complexio et defectus virtutis. cbar. 16
2 Que est mala complexio sequens prohibitam transpirationem. 16
3 Utrum putredo possit fieri absq; ꝓhibita trãspiratione. 16
4 Quare non dixit de putredine humiditatum sicut de putredine humorum. 16
5 Utrum spiritus possit putrefieri. 16
6 Quare loquutus est de vaporibus humoꝝ qui putrefiunt. 16
7 Quare appropriant feb.continuam sanguini. 16
8 Quare cholera de tertio in tertium: flegma de die in diem: melancholia de quarto in quartum mouentur. 16
9 Utrum sanguis putrefiat quandoq; extra venas. 16
Ubi sanguis putrefiat extra venas quem periodum tenebit. 16
10 Utrum de quocunq; humore possit fieri febris concluſa. 17
11 Utrum materia interpolate que venit a venis putrefiat in venis an extra. 17
12 Quomodo a mala qualitate aggregat noua materia. 17
13 Utruz illa mala qualitas possit esse intus in venis. 17
14 Quomodo illa mala qualitas reaggregat humorem prime speciei. 17
15 Quomodo caliditas potest esse causa reaggregatiõis flegmatis ⁊ melãcholie cuz sint humores frigidi. 17
16 Utrum remanente sola qualitate in febre egritudo est vna cũ distinctione temporum. 17
17 Utrum inter paroxismum ⁊ paroxismum possit homo reuerti ad dispositionem sanam. 17
18 Utrum qualitas mala relicta in venis possit esse causa reuersionis paroxismi. 17
19 Quare omittit causam reuersionis ex cinere. 17
20 Utrum secunda causa differat a prima. 17
21 Quomodo materie saluabũt motus periodicos cauſe existẽtibus duabus. 17
22 Quare Auicẽ.dixit fm semitam putredinis. 17
23 Quid mouet secundam materiam ad actualẽ putredinẽ. 18
24 Utrum Auic.deficiat in cauſis reuersionis paroxismi. 18
25 Utrum ex secunda causa reuersionis paroxismi citius reuertatur paroxismus cholere q̃ flegmatis cum cholera sit melius dispoſita. 18
26 Utrum ſi materie sunt propinque in venis cum incheat cholerica deberet transire in flegmaticã aut melancholicã. 18
27 Utrum sanguis possit facere periodicam. 19
28 Quare non accidit frequenter hu.quocũq; periodo periodicare ſicut ipſi humores quocunq; periodo ſibi ꝓprio periodicant. 18
29 Que est illa quantitas ⁊ modus ſubſtantie ⁊ huiuſmodi diſpoſitiones correſpõdentes proprietati ſue vt fiat paroxiſmus de tertio in tertium. 19
30 Utrum cholera actu non exiſtens debeat in tertio die paroxiſmare ſicut illa que actu exiſtit in cumulo. 19
31 Utruz mala qualitas derelicta in venis a materia putrida ſit cauſa reditus exacerbationis ſicut extra venas derelicta ẽ cauſa reuerſionis paroxiſmi. 19
32 Utrum ſigna digeſtionis poſſint continuari in feb.ꝓtinua. 19
33 Quomodo non exiſtente tota materia ſub forma cauſe antecedentis a principi,ſed continuo generata in feb.continua poterunt apparere ſigna digeſtionis. 19

¶ Laꝑ.2m.

Utrum in putrida ſit pulſus fortior q̃ in effimera. 20

¶ Laꝑ.4m.

1 Utrum principiũ ꝓlongetur in tertiana. cbar. 21
2 Utrum ſtatus ꝓlongetur in concluſa. 21
3 Utrum declinatio ꝓlongetur in incenſiua. 21
4 Utrum ſtatus ⁊ declinatio in quotidiana ꝓlongentur. 21
5 Utrum ſtatus ⁊ declinatio ꝓlongentur in continua. 21
6 Qõ tempus feb.eſt magis aptum ꝓlongari ex natura humana ceteris paribus. 22

¶ Laꝑ.6m.

1 Utrum horripilatio differat a rigore tertiane ſm primam expoſitionem diffinitionis horripilationis. cbar. 23
2 Utrum horripilatio differat ab horrore que eſt accidens emitritei.
3 Utrum in horripilatione ſit malus motus. 23
4 Sub quo iſtorum ſcilicet horripilatio rigor frigus comprehenditur circũinfrigidatio que eſt in febre flegmatica. 23
5 Utrum vehementia virtutis expulſiue ſit cauſa maioris rigoris. 23
6 A qua cauſa ſit fortior rigor:an a calida:an a frigida. 24.
7 Utrum humor quietus in aliquo membro ſentiatur ab illo. 24.
8 Utrum rigor poſſit fieri quando materia putrefit et exiſtente febre. 24.
9 Quare ceſſat frigus quod prouenit a punctione cholere cum incipit putrefieri. 24.
10 Utrum quarta cauſa rigoris que eſt mordicatio humoris ſit eadem cum prima. 24.
11 Utrum humor faciat plus rigorem cum eſt falſus. 24.
12 Quare in ſequenti particula dixit forteſſe cum fiat ſemp. 24.
13 Quare dixit q̃ mordicatio fit a materia calida:cum etiaz fiat a frigida. 24.
14 Utrum Auicen.dimiſerit vnam cauſam rigoris.ſ.eradicatio materierum calidarum. 25
15 Utrum quando itur a laſſitudine ⁊ pigritia ad feb.tranſitur per omnes diſpoſitiones medias.ſcilicet horripilatio frigus ⁊ rigor. 25
16 Utrum in febriente debeat fieri abzaſio capitis. 25

¶ Laꝑ.7m.

1 Utrum in febre putrida prior ſit intentio ad feb.q̃ ad cauſam. cbar. 25.
2 Utrum digeſtio debeatur cauſe antecedenti an cauſe conjuncte. 25
3 Utrum idẽ ſit digeſtuum cauſe antecedentis ⁊ ꝓjuncte. 26
4 Utrum digeſtio procedat ingroſſando. 26
5 Utrum euacuatiuum ſit calidum. 26
6 Utrum vtplurimũ euacuatiuum in febre ſit calidum. 26
7 Utrum digeſtiuum materierum feb. putridarum ſit calidum. 26
8 Utrum melon multum infrigidat. 26
9 Utrum aqua fructuum eſt poſtponenda vſq; hebdomadam. 27
10 Utrum pira ⁊ poma ſint poſtponenda. 27
11 Utrum medicus debet aliquando ꝓtẽnere cauſam. 27
12 Utrum tertius canon ibidem poſitus differat a primo. 27
13 Utrum zucharum roſatum competat in principio putridarum. 28
14 Qõ eſt illud ſubtile regimen quo vteris ignorando febrem. 28
15 Utrum in die paroxiſmi poſſumus euacuare mãm. 28
16 Utruz in omni febre putrida cõpetat flobothomia. 29
17 Utrum lenificatio vẽtris debeat ſequi flobothomiam. 29
18 Utrũ in febribus acutis liceat vti clyſteribus acutis. 29
19 Utrum ſtantibus duabus indicationib9 flobothomie ⁊ pharmacie debeat precedere flõmia vel pharmacia. 29
20 Utrum medicus qui proceſſit in cura putridarum cum quinque canonibus euacuauerit vel minozauerit materiaz feb. putri. 29
21 Utrum ſomnus noceat in principio paroxiſmi. 30
22 Utrum ſomnus iuuet in declinatione paroxiſmi. 31
23 Utrum in ſtatu paroxiſmi ſomnus iuuet. 31
24 Utrum hec dicta verificentur de temporibus vniverſalibus ſicut de particularibus. 31
25 Quomodo eſt poſſibile q̃ flobothomia conferat ⁊ aqua frigida ingroſſat. 31
26 Utrũ in bñe apa intrinſecum competat aqua frigida. 32

Digitized by Google

27 Que est materia grossa digesta in qua damus aquam frigidam. char. 32
28 Si feb.est sanguinea que materia expelletur ex potu aque frigide per vomitum vrinam:aut per sudorem. 32
29 Utrum in feb.arsiua cum apostemate sint dandi syrupi cum aqua calida aut frigida. 32
30 Utrum corpus calidum et siccum sit balneandum aqua frigida. 32
31 Utrum in feb.competat aqua frigida. 33
32 Utrum in feb.dando aquam frigidaz debeamus expectare digestionem. 33
33 Utrum debeamus eligere diem creticam cum damus istum potum. 33
34 Utrum balneum aque dulcis calide competat in feb.putridis ante digestionem. 33
35 Utrum vinū cōpetat in habentibus febrem putridam. 33
36 Utrum in principio accidentie febris debeat procedere cum quinque cañ. 33
37 Utrum vtendo cañ.predictis in processu se.abscindamus materiam. 34
38 Utrum mirtio humoris mali cum bona rectificet malum humorem. 34
39 Quare.A.vtitur hoc vocabulo fortasse. 34
40 Utrum hec consequētia valeat.natura nō euacuat.ergo neq; medicus. 35
41 Utrum viso per experientiam vtpluribus infirmis q; medicina solutiua data ante digestionē liberetur febriens debeamus ex hoc accipere cañ.generalem q; solum debet dari añ digestionem. 35
42 Quomodo potest esse q; sensus contradicat rationi. 35
43 Si secunda ratio.A.ibi(et cum hoc natura mouetur ꝛc.) sit vera:tunc omnem infirmum a principio sudantem vel habentem fluxum ventris contingit euacuare ante digestionem. 35
44 Utrum materia furiosa sit calida aut frigida. 35
45 Utrum materie furiose possint apostemare mēbrum. 35
46 Utrum materia furiosa statim prima die vel secunda sit euacuanda. 36
47 Utrum euacuans materiam furiosam possit eoz eradicatiue euacuare. 36
48 Utrum materiam furiosam possumus euacuare flōmia. 36
49 Utrū in flobotbomia flenda sit expectanda digestio. 36
1 Quare sanguis pro massa peccans solum in quanto in principio est aptus euacuationi et nō alij humores. 36
2 Utrum de flobotbomia competat feb.sang.putride 36
3 Utrum si sang.pro quarta substantia solus multiplicetur flobotbomia debeat fieri digestione expectata. 36
50 Utrum flobotbomia in qua est intētio sang.facta a principio debet dici facta esse ante digestionem. 36
51 Utrum flobotbomia quando non fit in principio fit amplius ei intentio. 37
52 Utrū materia existente cruda in p̄ncipio feb.possit dari pbarmacum solutiuum. 37
53 Utrum sit melius banc euacuationem facere in principio vel augmento. 37
54 Cum quo pbarmaco faciemus bas euacuationes minoratiuas. 37
55 Utrum in statu absq; cōplemento digestionis possumus euacuare. 38
56 Utrū ratione nobilitatis membri dicat materia furiosa. 38
57 Utrum stante paroxismo possumus dare aquam ordei et zucharum albū cuz aqua ordei vel aqua et iulep. 39
58 Utrum flobotbomia sit dimittenda quantū possibile est. 38
59 Utrum existente vrina icterica cum febre sit prius intendendum ad febrem vel ad apostema. 39
60 Utrum stante feb.et colica possumus vti aqua ordei vel iure galli. 39
61 Utrum aloes lotum conueniat in materia grossa. 39
62 Utrum mirabolani citrini cōueniant in feb.in principio. 39
63 Utrum crocisci conueniant in principijs feb.putridarum ante digestionem. 40

Cap.8m.

1 Utrum sit dare feb.in qua nullus cibus conueniat. 40
2 Utrum atriplices et spinachia sint in summa diete subtilis. 40
3 Utrum pulli parui sint dieta grossa. char. 40
4 Utrū aqua mellis conueniat in subtiliatione regiminis. 41
5 Utrum syrupus acetosus melliuus plus inflāmet q; aq̄ mellis. 41
6 Utrum lenicen.tetigerit omnes modos diete subtilis et grosse. 41
7 Utrum regimen in febre procedat in subtiliando. 41
8 Utrum frequenter sit cibandum in estate et raro in byeme ex continua resolutione. 41
9 Utrum totus cibus sumendus in estate sit amplior toto cibo sumendo in byeme in eodem spatio. Deficit. 42
10 Quare non dixit aliquid de vere. 42
11 Quare in subtiliando regimen dixit cum dimissione cibi oleo. 42
12 Utrum sit melius subtiliare regimen an ingrossare. 42
13 Utrum corpora cholerica indigeāt diuerso regimine ab alijs corporibus. 43
14 Utrū bona status sit praualor ad cibandum bona principij. 43
15 Utrum posito casu vbi oporteat cibare febricitem melius sit ante paroxismum statum preuenire:an in principio: an in augmento:an in statu cum cibo. 43
16 Utrū corpora exuberantis carnis tolerent eē absq; cibo. 43
17 Utrum ita sit q; nec ille cuius calor est fortis valde aut plurimus:nec cuius est debilis valde potest dimittere cibū. 43
18 Utrum cibare febricitantes in principio sit error. 43

Cap.9m.

1 Utrū aqua ordei sit ꝓueniēs potus omni febricēti. char. 44
2 Utrum aqua debeat esse vigintupla ad ordeum. 44
3 Ad quam quantitatem debeat in decoctione peruenire. 44
4 Utrum ordeum de quo fit aqua ordei debeat esse grossum vel minutum. 44
5 Utrum ordeum de quo fit aqua ordei debeat eē integrū. 44
6 Utrum conueniens sit miscere aquam ordei cum syrupo acetoso. 44
7 Utrum in mane prius sit dandus syrupus acetosus q; fiāt clysteria. 45

Cap.10m.

1 Utrum liquiritia sit complexionis calide an frigide. 45
2 Utrum in camera febricentis acute possint sterni folia populi. 45
3 Utrum succus granati retineat ventrem. 45
4 Utrum in febribus putridis debeamus epithimare epar et eor cum infrigidantibus ante euationes factas. 46

Cap.12m.

1 Utrum agaricus sit concedendus in principio paroxismi. 46
2 Utrum opium faciat sudare. 46

Cap.17m.

1 Utrum infrigidatio capitis cum oleo conferat in siti. 47
2 Utrum sitis fiat a frigore. 47
3 Utrum vigilie abscindant sitim factam a calore. 47

Cap.18m.

Utrum fabule faciant dormire. 47

Cap.23m.

Utrum superflue sternutantes sint excitandi a somno. 48

Cap.24m.

Utrum aliquo febriente dolente vehementer in capite:et cum hoc tussiente et corizante per nares possimus a principio ponere olea ad caput et vti embrocis frigidis in potentia. 48

Cap.26m.

Utrum in vomitu acetoso sit dest[illegible]ctio appetitus. 48

Cap.35m.

1 Utrum tres sint febres cholerice. 49
2 Utrum a flegmate et ab humore melancholico possit fieri feb. continua vniformis. 49
3 Utrum detur feb.tertiana ex mixtione melancholie. 49
4 Utrum duobus humoribus equaliter dominantibus in quam febrem reducatur. 49
5 Utrum flegma tardet digestionem cholere. 49

ℂ Laĉ.36m.

Utrum pulsus tertiane sit magis diuersus in statu paroxismi ꝙ in alijs precedentibus temporibus. cbar. 50

ℂ Laĉ.37m.

1 Utrum cholera possit ingrossari per adustionem. cbar. 51
2 Utrum velocitas calefactionis corporis sit sufficiens signum. 51
3 Utrum paroxismus tertiane non pure prolõgetur plus ꝙ paroxismus flegmatice. 51

ℂ Laĉ.39m.

1 Utrum post tres paroxismos competat flobotomia in tertiana. 51
2 Utrum cura tertiane continue sit decliuior vt obseruetur digestio materie. 52
3 Utrum a principio continue competant solutiua. 53

ℂ Laĉ.40m.

1 Utrum patientes tertianam notaꝫ sint vno die cibandi ꝛ alio die non. cbar. 53
2 Utrum minor infrigidatio sit ex illis in quibus differunt tertiane note a puris. 53
3 Utrum plus debeamus expectare digestionem dando pharmacum solutiuum in tertiana nota ꝛ flegmatica ꝙ in dando pharmacum proportionale in tertiana pura. 54

ℂ Laĉ.41m.

1 Utrum causon fiat ex cholera in venis totius corporis. 55
2 Utrum causon fiat ex cholera cui parum miscetur flegmatis. 55
3 Utrum causon sit leuior in infantibus. 55

ℂ Laĉ.42m.

Utrum lac acetet in stomacho infantium patientium causonem. cbar. 55

ℂ Laĉ.44m.

1 Utrum sit via concordie inter Auı.ꝛ Haly de feb.sang. 57
2 Utrum sequatur: putredo sanguinis est cõmunis omni humori ergo febris sanguinis non componitur cum alijs febribus. cbar. 57
3 Utrum si maior est resolutio in feb.sang.ꝙ eius putredo cesset febris. 58
4 Utrum ex alijs humoribus a sanguine possint fieri paroxismi habentes tres differentias.s.procedentes augendo aut stãdo aut diminuendo. 58
5 Utrum febris sanguinea terminetur in septimo. 58

ℂ Laĉ.45m.

Utrum pulsus sanguinee feb.sit magis diuersus pulsu cholericarum. cbar. 58

ℂ Laĉ.46m.

1 Utrum in febre sanguinea debeat fieri flobotomia post principium. cbar. 59
2 Utrum prohibenda sit syncopis in fluxu sanguinis a natura. 59
3 Utrũ in synocha sit fienda flobotomia vsq; ad syncopiz. 59
4 Utrum in synocha cuz putredine fiat quandoq; flobotomia vsq; ad syncopim. 59

ℂ Laĉ.47m.

1 Utrum principium flegmatice duret.18.diebus. cbar. 60
2 Utrum sudor multus significet pancitatem materie. 60
3 Utrum vitra flegma vitreum acetosum dulce ꝛ salsum detur aliud flegma. 60

ℂ Laĉ.48m.

1 Utrum flegma faciens posteriores paroxismos sit grossius ꝛ in illis sit calor minor ꝙ a principio. cbar. 60
2 Utruz pulsus flegmatice sit prauior pulsu melãcholice. 61
3 Utrum pulsus flegmatice sit frequẽtior pulsu quartane. 61
4 Utrum pulsus flegmatice sit frequentior pulsu tertiane. 61

ℂ Laĉ.49m.

Utrum in inceptione latice fiant rigor frigus ꝛ horripilatio. cbar. 61

ℂ Laĉ.51m.

1 Utruz in empiala extra sentiaꝫ calor ꝛ intus frigus. cbar. 62
2 Quis est iste locus profundus. 62
3 Quomodo dicitur febriens si intus habet frigiditatem. 62
4 Utrum ad frigiditatem interiorum sequatur necessaria frigiditas exteriorum. 62
5 Utrum stante putredine flegmatis in locis intrinsecis stet illorum frigiditas. 62

ℂ Laĉ.52m.

1 Utrum febris flegmatica possit paroxismare de tertio in tertium: aut de quarto in quartum. cbar. 62
2 Utrum post resolutionem pauci flegmatis putridi homo remaneat cum sensu frigoris in interioribus. 62

ℂ Laĉ.53m.

1 A quo flegmate fit lipparia. cbar. 62
2 Quare in empiala non effunditur calor ꝛ spiritus ad loca intrinseca sicut in lipparia. 63
3 Unde causatur frigiditas in exterioribus fugiẽte calido. 63
4 Utrum facilius eleuetur vapor non putridus in empiala ꝙ in lipparia. 63
5 Quis separat vaporem putridum a non putrido in lipparia. 63
6 Quid sequetur si vapor nõ putridus vadat ad cor. 63
7 Dato ꝙ vapor putridus sit paucus non extendibilis ad cor nõ putridus ẽo calefactus vadat ad cor que febris erit. 63
8 Si vapor qui in lipparia surgit a parte putrida non est putridus quomodo ista febris est de somma putridarum. 63
9 Utrum manu febrientis prohibita recipere febrem noceatur eius operatio a febre existente in corde. cbar. 63

ℂ Laĉ.54m.

Utrum sm vnam ꝛ eandem partem possit esse calor ꝛ frigus. cbar. 63

ℂ Laĉ.55m.

1 Utrum in feb.syncopali humorosa sit aliquid in humorib9 qõ nutriat corpus. cbar. 64
2 Utrum tunc cum effunditur res frigida ad cor homo febriat. 64
3 Utrum in istis pulsus minoreꝫ tardetur ꝛ fiat rarus. 64

ℂ Laĉ.58m.

1 Utrum cura sm tempora diuersificetur a cura sm apparitionem digestionis. cbar. 64
2 Utruz tria sint in quibus communicant in principio cure flegmaticarum. 65
3 Utrum ante tertium diem possumus vti lenificatione equali. 65
4 Utrum ante tertium possumus vti syrupis incisiuis subtiliatiuis ꝛ diureticis. 65
5 Quis ordo est inter ista tria nominata. 65
6 Quare non fecit mentionem de regimine per medicinas. 65
7 Quare concedit in flegmate salso medicinas subtiliãtes ꝛ incidentes: cũ isti sint multum exiccantes. 66
8 Utrum fienda sit assiduatio lenitiuorum. 66
9 Utrum prouocatio plurima concedenda sit a p̃ncipio. 66
10 Utrum flegma possit esse crudum in hora augmenti. 67
11 Utrum expectandum sit complementum digestionis in euacuatione. 67

ℂ Laĉ.61m.

1 Utrum febrientibus feb.syncopali humorosa cõcedenda sint solutiua. 68
2 Utrum in eadem medicus debeat esse contentus fricationibus ꝛ dieta tenui. 68
3 Utrum a principio vinum sit concedendum. 69

ℂ Laĉ.64m.

Utrum in flegmatica fit stridor dentium. cbar. 69

ℂ Laĉ.65m.

1 Quare non posuit diuersitatem cure in quartana ex parte rẽ potus morbi. cbar. 70

Digitized by Google

2 Utrū flobothomia moueat humores ad exteriora. cbar. 70
3 Utrum melius sit dare solutiuum in die ante paroxismum: an in die post. 70
4 Utrum liberans a quartana cum forti solutiuo a principio sit rectus ab errore. 71
5 Utrum prius sint dandi aues parue ꝙ pulli. 71
6 Utrum in hora paroxismi possit dare gelenabin ⁊ syrupū acetosum cum aqua. 71
7 Utrum vomitus in die paroxismi ante principium illius competat. 71
8 Utrum vomitus dictus sit conueniens hac causa ꝙ diuertat materiam a parte sui motus ad stomachum. 71

¶Cap.69m.

1 Utrum sit possibile febrem periodicare de septimo in septimum. cbar. 73
2 Cur materia est faciens feb. inordinatas sequentes feb. continuas prolixas ⁊ compositas. 74
3 Utrum dum deuenitur ad quintanam ante aut post etbicā sit necessarium venire ad quartanam. 74
4 Utrum quintana possit fieri nulla alia feb. precedente. 74
5 Utrum quintana sit deterior febrium. 74

Tracta.iij.Cap.j.

1 Cuius febris materia sit ros. cbar. 75
2 Utrum similitudo humiditatum ad oleum luceme sit omnimoda similitudo. 75
3 Utrum species etbice ex consumptione humiditatū sint vere species eius. 75
4 Quare non posuit eas quatuor species. 75
5 Utrum etbica possit fieri incipiendo. 76
6 Quid intelligit Auī. per causam fortē valde. 76
7 Utrum aliqua causa calefaciēte extrinseca semper potius sit fienda etbica ꝙ estimera. 76

¶Cap.2m.

1 Utrum locus venarum ⁊ arteriarum sit calidior. cbar. 76
2 Utrum etbica possit fieri conueniens membro. 77
3 Quare etbicus supercalefit cibo accepto. 77
4 Quis cibus est ille qui etbicum calefacit. 77

¶Cap.5m.

Utrum lac debeat dari etbico. Deficit. cbar. 78

¶Cap.6m.

Quod lac est melius etbico asininum an humanum. cbar. 78

¶Cap.9m.

1 Utrum cum hac siccitate que est etbica senectutis possit, coniungi caliditas. cbar. 79
2 Utrum siccitas cum caliditate sit idem ꝙ etbica. 79
3 Utrum sit possibile etbicam senectutis esse cum calido ⁊ cum frigido. 79
4 Utrum siccitas senilis debeat dici cum temperamento calidi ⁊ frigidi. 80

Tracta.iiij.Cap.j.

1 Utrum aqua putrefiat. cbar. 80
2 Utrum meliora sint tempora que seruant suam nām. 81
3 Utrum febris pestilentialis sit putrida. 81
4 Utrum feb. pestilentialis possit reperiri in vno solo loco alijs illius ciuitatis non habentibus illam. 81
5 Utrum corpora dilatatorum pororum sint magis apta incurrere feb. pestilentialem. 81

¶Cap.2m.

1 Utrum in feb. pestilentiali percipiatur inflāmatio. cbar. 81
2 Utrum feb. pestilentialis sit de vno humore. 81
3 Utrum verum sit ꝙ neq; eger neq; medicus percipiunt calo-
ris multitudinem. 81
4 Utrum pulsus altereretur magna alteratione. 81
5 Utrum vrina altereretur magna alteratione. 82

¶Cap.3m.

1 Utrum apparitio ignū in aere significet pestilētiā. cbar. 82

2 An significet pestilentiam in autūno an hyemē sequēti. 82
3 Utrum ista signa sint etiam cause. 82
4 Utrum frigus in vere ⁊ pauca pluuia significet pestilentiaz in estate. 82

¶Cap.4m.

1 Utrum in feb. cōpetat euacuatio eradicatiua. cbar. 83
2 Quomodo Auicen. non numerat medicinas solutiuas sicut alteratiuas. 83
3 Utrum in febre pestilentiali competat tyriaca. 83

¶Cap.6m.

1 Quare calor faciens ebullire sanguinem ebullitione separatiua qualis est ebullitio musti dicat ḡsi nātis. cbar. 84
2 Utrum hec ebullitio sit de speciebus digestionis. 84
3 Utrum calor putredinalis sit intrinsecus. 84
4 Quis modus quo ebullitio corruptiua pmiscet humores. 84
5 Quare non dixit ḡ mala ebullitio corrumpit. 84
6 Utrum ex residuo materie menstrualis possint fieri variole ⁊ morbilli. 84
7 Utrum variole fiant ex toto sanguine ebulliente. 84
8 Utrum ad generationem variolarum ⁊ morbillorum necessario concurrat ebullitio in sanguine. 84
9 Utrū saluus sit vt primo sint variole ⁊ feb. sequantur an ecōuerso. 86

¶Cap.8m.

Utrum pueris prius eueniāt variole an morbilli. cbar. 86

¶Cap.10m.

1 Utrum flobothomia competat post quartum diem in variolis. cbar. 87
2 Utrum frigida extinctiua sedantia ebullitionem ⁊ inspissantia competant in principio variolarum. 87
3 Utrum a principio competat medicina solutiua. 87

¶Cap.13m.

1 Utrum febris apostematum pāniculorum ⁊ neruorum sit debilior. cbar. 88
2 Utruz possit remanere feb. remoto apostemate cuius est accidens. 89
3 Utrū propriue sequatur etbica ad apostemata epatis ḡ pulmonis. 89

¶Cap.14m.

Utrū ad apostemata viscerum sequatur feb. ptisua. cbar. 89

¶Cap.15m.

Utrum in habentibus berisipilam exhibende sint lactuce ablate. cbar. 89

¶Cap.16m.

Utrum due cōtinue de sanguine possint cōponi. cbar. 91

¶Cap.18m.

1 Que pugna est iter cholaz ⁊ fiegma in hemitriteo. cbar. 91
2 Utrum declinatio vnius totius hemitritei fiat simul. 92

¶Cap.19m.

Utrum digestione apparēte possit dari absinthium in hemitritea. cbar. 92

¶En.ij.Tracta.j.Cap.j.

Utrum de pronosticatione sit scientia. cbar. 93

¶Cap.2m.

1 Utrum crisis per fluxum sanguinis nariū sit acutior. cbar. 94
2 Utrum quelibet crisis permutationis sit mala. 94
3 Utrum crisis possit fieri in declinatione. 94
4 Utrum natura vtatur debili ratione. 94

¶Cap.3m.

1 Utrum fluxus vrine sit euacuatio superior. cbar. 96
2 Utrū semper cum apparent signa crisis appareat crisis. 96

¶Cap.12m.

Digitized by Google

¶ Laꝑ.12m.

Utrum fortitudo febris sit signū permutationis. cbar. 97

¶ Laꝑ.51m.

Utruz sedatio doloris vehemētis sit malū signū. cbar. 101

¶ Laꝑ.52m.

Utruz taciturnitas plurima significet ingerudinē. cbar. 101

¶ Laꝑ.58m.

Utrum destructio sitis in feb.sit bonum signum. cbar. 101

¶ Laꝑ.60m.

1 Utrū apostema sequens feb.sit deterius q̄ p̄cedēs. cbar. 101
2 Utruz apostemata possint terminari bona terminatione aliter q̄ per resolutionem. 101

¶ Laꝑ.64m.

1 Utrum mutatio euacuationis ad sanguinem nigrum sit mala. cbar. 102
2 Utrum mutatio euacuationis ad humorem feridum sit mala. 102

¶ Laꝑ.65m.

Utrum sudor sit bona crisis in egritudinibus flegmaticis. cbar. 102

¶ Laꝑ.69m.

Utrum crisis possit fieri in quarto. cbar. 102

¶ Laꝑ.71m.

Utrum quando multiplicatur sudor competat minuta flobotbomia. Deficit. cbar. 102

¶ Laꝑ.73m.

1 Utrum.14.dies sit bona ⁊ laudabilis. cbar. 103
2 Utrum apostema transiens in lapideitatem possit terminari sanie. 103

¶ Laꝑ.96m.

Utrum crisis que fit in cute sit cum recidiua. cbar. 105

¶ Laꝑ.98m.

Utrum declinatio vera ⁊ falsa cadat sub declinatiōe vniuersali. Deficit. cbar.106

Tracta.ij.Laꝑ.ij.

Utrum mēsis medicinalis sit.26.dies ⁊ medietas. cbar. 107

¶ Laꝑ.4m.

Utrum dies vndecimus sit fortior decimoquarto. cbar. 108

¶ Laꝑ.5m.

Utrum tñ due cause sint dierum creticorum cadentiū in medio. cbar. 108

¶ Laꝑ.7m.

Utrum dies decimaquarta sit fortior septima. cbar. 108

¶ Laꝑ.9m.

Utrū in causone quarta sit indicatiua septime: in tertiana ꝝ o est aliquādo indicatiua vsq; ad.11. cbar. 108

¶ Laꝑ.11m.

Utrum quando incensiua sit vehemens in diebus imparibus sit malum signum. cbar. 109

En.iij.Tracta.j.Laꝑ.j.

1 In quo differt dic ⁊ in tertio libro scientia de apostematibus. cbar. 118
2 Quare primo de apostematibus q̄ de solutione continui determinat. 119
3 Utrum apostema calidum fiat solum de sanguine ⁊ cholera. 119
4 Utrum apostema fiat a sanguine laudabili. 118
5 Utrum sanguis laudabilis distinguatur in grossum ⁊ subtilem. 119
6 Utrum a sanguine possit fieri berisipila. 119
7 Utrum berisipila fiat a cholera laudabili. 119
8 Quare non fecit mentionem de berisipila que non est formica ambulatiua corrosiua ⁊ miliaris. 119

¶ Laꝑ.2m.

1 Utrum sint ponenda signa flegmonis. cbar. 119
2 Quare non posuit causas coniunctas. 119
3 Utrum flegmon possit fieri sine repletione. 119
4 Utrum vicera sint cause primitiue flegmonis. 119
5 Utrum dolor sit causa primitiua flegmonis. 119
6 Quare non posuit signa principij. 119
7 Que distinctio est ista temporum in flegmone ex parte tumoris. 119

¶ Laꝑ.3m.

1 Utruz conueniens sit ponere curam flegmonis penes causaz primitiuam vel non primitiuam. cbar. 119
2 Utrum extractio materie per partē sit cura apostematis inquantum apostema. 119
3 Utrum flegmone existente a causa primitiua cum mundificatione corporis debeamus euacuare. 119
4 Utrum in flegmone debeamus vti repercussiuis proueniente a causa primitiua facta euacuatione. 119
5 Utrum in apostemate a causa primitiua competant repercussiua. 120
6 Utrum corpori mundo competat euacuatio. 120
7 Utrum corpori mundo possit aduenire q̄ ipsuz debilitet ⁊ nō sit causa primitiua. 120
8 Utrum eidem possit aduenire egritudo absq; causa primitiua. 120
9 Utrum flegmon a causa antecedente in principio debeat repercuti. 120
10 Utrum in eius augmento sint miscenda mollificatiua repercussiuis. 120
11 Utrum medicine repercussiue debeāt esse frigide ficce vel frigide bumide. 120
12 Utrum in sedatione doloris prohibenda sint aqua calida olea mollificantia ⁊ emplastra facta ⁊ huiusmodi. 120
13 Utrum in apostematibus calidis que indigent saniositate sit emplastrandum caput cum psilio ⁊ in circuitu cum extinctiuis. 121

¶ Laꝑ.4m.

Utrum berisipila magis attrabat feb.q̄ flegmon. cbar. 121

¶ Laꝑ.5m.

1 Utrum flobotobomia competat in berisipila quando materia est inter duas cutes. cbar. 121
2 Quare non ponit curam ſm diuersitatem berisipile a causa primitiua ⁊ antecedente. 121
3 Utrum medicamen repercussiuum in berisipila debeat esse fortis stipticitatis. 121
4 Utrum frigidiora competant in statu. 121
5 Quare non ponit curam in augmento ⁊ declinatione. 121

¶ Laꝑ.6m.

Utrum tres sint species formice. cbar. 121

¶ ¶ Laꝑ.7m.

1 Utrum in principio formice ambulatiue non corrosiue cōpetant ficca. cbar. 122
2 Utrum cura cum pēna competat in formica. 122

¶ Laꝑ.10m.

1 Utrū in cura prune ⁊ ignis persici cōpetat flōmia. cbar. 122
2 Utrum in eis linimentum conueniat vehementis frigiditatis. 122

¶ Laꝑ.17m.

1 Utrum caro mamillarum sentiat. cbar. 124
2 Utrum caro glandosa in inguinibus sentiat. 124.
3 Utrum althoboin sit apostema interficiens. 124
4 Utrum detur althoboin salubius mortalium. 124

5 Utrum ab apostemate althoboin declinãte ad nigredinẽ possit aliquis euadere. 124
6 Utrum antrax ⁊ carbũculus differant. 124

¶ Cap.18m.

1 Utrum in althoboin competat flobotbomia. cbar. 124
2 De qua parte est fienda flobotbomia. 124
3 Utrum in althoboin cõpetat euacuatio per pharmaciã. 124
4 Utrum cibi istorum debeant esse ingrossatiui sanguinis vel subtiliatiui. 124
5 Utrum in althoboin possumus dare aliquid de yriaca. 124
6 Utrum in eisdem debeamus vti repercussiuis. 124
7 Utrum in antrace competat somnus. 125

¶ Cap.19m.

1 Quare post apostemata calida determinauit de apostematibus in locis glandosis. cbar. 125
2 Utrum determinatio de illis spectet ad bunc librum. 125
3 De qua mã vtplurimũ fiant talia apostemata. 125
4 Que apostemata sint magis calida an emunctorium cerebri cordis vel epatis. 125
5 Ex qua vena sunt flobotbomandi. 125
6 Utrum de eadem parte vel opposita. 125
7 Utruz in illa que venit cretice sit fienda flobotbomia de parte contraria. 125

¶ Cap.27m.

1 Utrum in principio exiture competat repercussio. cbar. 126
2 Utrum euacuatio competat. 126
3 Utrum postq̃ materia intrauit cupum ⁊ fecit exituram possit insensibiliter resolui. 127

¶ Cap.28m.

1 Utrum medicina maturatiua sit proxima caliditati corporis. cbar. 127
2 Utrum medicina maturatiua debeat eẽ inuiscatiua. 127

¶ Cap.29m.

Utrum exitura sit aperienda cum ferro. cbar. 127

Tracta.ij.Cap.j.

1 Utruz apostemata aquosa sint ponenda inter apostemata frigida. cbar. 128
2 Utrum nodi ⁊ glandule sint reponenda inter apostemata flegmatica an melancholica. 128
3 Inter que apostemata est ponenda glandula. 128

¶ Cap.5m.

1 Quare in nodis facta est kistis. cbar. 129
2 Quomodo aliquod graue vt plumbum maturat. 130

¶ Cap.6m.

In quo differt nodus glandola ⁊ scropbula. 130

¶ Cap.10m.

1 Utrum in cura scropbularum vomitus conferat. cbar. 130
2 Utrum flobotbomia conferat in cura scropbularum. 130

¶ Cap.11m.

1 Utrum in sepbyros non puro sit paruus dolor. cbar. 131
2 Utrum sepbyros possit curari cum causticо. 131

¶ Cap.12m.

1 Utruz sepbyros cui est sensus curetur. cbar. 131
2 Utrum ante digestionem possumus euacuare. 131
3 Quare plus precepit digerere primo q̃ euacuare in boc apostemate q̃ in alio. 131
4 Utrum acetum sit securius in carnoso. 131

¶ Cap.15m.

Utrum cancer possit fieri de melancholia feculenta: ideſt fece sanguinis. cbar. 132

Tracta.iij.Cap.j.

1 Quare bic ⁊ non in cap. decoratiõis determinat de lepra. cbar. 133
2 Utrum si melãcbolia sit subtilis proueniet estiomenus. 133
3 Utrum materia lepre sit putrida. 133
4 Utrum conceptio tẽpore menstruationis sit causa lepre. 134
5 Utrũ species lepre sint sufficienter enumerate. Deficit. 134
6 Utrum leprosus possit mori anteq̃ conuertatur malitia apparens super viscera ⁊ super membra principalia. 134

¶ Cap.2m.

1 Utrum cũ incipit lepra color incipiat fieri rubeus. cbar. 134
2 Utrum capilli incipiunt peruenire in subtilitatem ⁊ paucitatem. 134
3 Quare nõ posuit signa sm vnãquãq̃ speciem. 134
4 Quare non posuit signa ex vrina. 134

En.iij.Tracta.j.Cap.j.

Utrum magis sit experimento credenduz q̃ rationi. cbar. 136

¶ Cap.2m.

1 Que sunt vulnera ad que oz sequi dolor ⁊ apostema. 136
2 Utrum in vulneribus que fiunt in capitibus lacertoruz bonũ sit sequi apostema. 137

¶ Cap.3m.

1 Utrum sermo de cura vulnez carnosorum sit vtis. cbar. 137
2 Utrum coniuncto apostemate cum vulnere possit primo curari vulnus. 137

¶ Cap.4m.

1 Utrum medicamen carnis gliatiuũ debeat eẽ siccũ. cbar. 137
2 Utrum medicine incarnatiue operentur in superficie. 137
3 Quid intelligit per eos. 137
4 Utrum medicamen incarnatiuum debeat esse magis siccum q̃ generatiuum carnis. 138

¶ Cap.10m.

Utrũ medicamen cicatrizatiuũ sit carnis gliatiuũ. cbar. 139

¶ Cap.11m.

1 Utrum medicine facientes nasci carnez debeant administrari postq̃ locus est mundificatus. cbar. 140
2 Quis morbus est iste qui facit cõpositionem ex sanie in vulnere. cbar. 140
3 Utrum miscere plures medicinas simul sit conueniens. 140
4 Utrum sensibus conueniant medicine generatiue carnis magis calide q̃ pueris. 140

Tracta.ij.Cap.iiij.

1 Utrũ infantes magis ledãtur in cosibus q̃ puberes. cbar. 141
2 Utrum dato q̃ aliquis cadat super planitiem ⁊ currat ex eo sang. plurimus de necessitate apostemetur. 141

¶ Cap.12m.

Utrum medicine que primo ponuntur in combustione ad prohibendum vesicationem debeant esse multũ frigide vel parum. cbar. 143

¶ Cap.17m.

Utrum in cura fluxus sang. debeat fieri flobotbomia ex cadez parte vel contraria. cbar. 144

Tracta.iij.Cap.j.

1 Utrum bumiditas fluens ex fistula perueniente ad ossa ⁊ mẽbra dura sit subtilior q̃ ad carnem. cbar. 145
2 Utrum secunda causa differat a prima. 146

¶ Cap.2m.

1 Utrũ vicera ita indigeãt absterſiõe sicut exiccatõe. cbar. 146
2 Utrũ absterſio sit alia intentio ab vicere inquãtũ vicus. 146

Tracta.iij.Cap.j.

1 Utrum vulnus nervorum sit absq̃ antecessione lesionis: ⁊ tamen cum eo est apostema. Item sit cum apostemate absq̃ dolore. cbar. 149
2 Utrum sit bonum ex vulnere nervorum superuenire seb. 150
3 Utrum nerui sint creati ex bumiditate quam coagulauit frigus. 150

En.v.Tracta.iij.Cap.j.

1 Utrum sit possibile q̃ scindatur craneum ⁊ non cutis. cbar. 162
2 Utrum percussione facta in vna parte capitis possit alia frangi. 162
3 Utrum a cã primitiua sit sumẽda indicatio. 162
4 Utrum fissura in craneo possit curari absq̃ rasura 163

Sup.IIII.can̄.

En.vj.Cap̄.j.

1 Utrum sit licitū medico dare venenū. cbar.168
2 Utrum aliquod venenum possit occidere post/ cum sub pede. 168
3 Utrum timens venenari debeat lauare os suo anteq̄ aliquod capiat. 168
4 Quare venenosa diligunt odorem vini. 168
5 Quare cornu serpentis sudat presente veneno. 168
6 Quando ponitur super sal. 168

¶ Cap̄.2m.

1 Utrum venena operentur a qualitate. cbar. 168
2 Utrum venenum operans a qualitate differ ingnatur a veneno operante per putrefactionem. 168
3 Utrum venenum putrefaciens quanto plus moratur plus & fortius agat. 168
4 Utrum venenum calidum plus noceat homini complexione calide vel frigide vel econuerso. 169
5 Utrum nocumentum veneni frigidi sit maius & vehementius hominibus calide cōplexionis: q; sunt eis contraria. 169
6 Quare non dixit causam sumptam ex contrarietate in vene/ no calido sicut in veneno frigido. 169
7 Utrum respectu vnius corporis citius interficiat calidum q̄ frigidum. 169
8 Utrum reperiatur venenum occidens humiditate. 169
9 Utrum sit possibile aliquē hominem nutriri ex veneno. 169

¶ Cap̄.3m.

1 Utrum in nobis possit generari venenum. cbar.169
2 Utrum argentum viuum sit calidum an frigidum. 169
3 Utrum operans venenum a qualitate sit deterius operante a forma specifica. 169

Summe.j.Cap̄.ij.

1 Utrum bibentes argentum viuum ledantur eo & si in aure fun/ditur accidant dolor vehemēs & cōmixtio rōnis. cbar.170

Tracta.iij.Cap̄.j.

1 Utrū differant ꝓfortatio viscerū & caliditatis innate. cbar.175
2 Utrum & tyriaca magna conferat omni veneno. 175
3 Utrum flobotomia & solutio ventris competant in vene/ nis. 175
4 Utrum intentio vltima intētione necessario sit mouere humo res ad partes principaliores. 175
5 Utrum quarta intentio.s.ducere humores extra cum veneno & quinta ducere intus contradicant. 175
6 Utrum reperiatur compositū ex medicinis que moueant in/ tus & extra. 175
7 Utrum super morsiones venenosas sit dormiendum. 175
8 Utrum suggens venenum debeat esse ieiunus. 175
9 Utrum tyriaca possit poni super loco morsus. 175
10 Utrum idem respectu eiusdem possit habere propietatem contrariam.s.attrahendi & expellendi. 175
11 Utrum medicine tyriacales sint medicine. 176

¶ Cap̄.21m.

1 Utrum serpens femella habeat plures dentes. cbar.177
2 Utrum fences sint deteriores iumentibus. 177

¶ Cap̄.22m.

Utrum basiliscus generetur ex ouo galli. cbar. 177

Tracta.iiij.Cap̄.ij.

Utrum super morsu hominis debeamus apponere mitigati/ua dolorum. cbar.179

¶ Cap̄.5m.

Utr̄ bō possit fieri rabidus: ita q̄ mordēs occidat. cbar.18

¶ Cap̄.7m.

1 Utrum in vrina morsi a cane rabido sit possibile apparere ca nes. cbar.180
2 Quare canis non mingit canes cum sanguis canis sit canine complexionis. 180
3 Quare saliua canis non rabidi non habet inducere cōplexio/nem caninam. 180
4 Si homo rabiosus mordet hominem: vtrum vrina ostendat formam canis vel hominis. 180
5 Utrum usti rabiosi tumeant aquam & quare. 181

Anicē.

¶ Cap̄.8m.

Utrum nur debeat stare die ac nocte super morsum canis ra bidi an bora vna. cbar. 181

¶ Cap̄.9m.

1 Utrū idem sit iudiciū de flobotomia & pharmacia. cbar.181
2 Quare non debent respicere sanguinem cum flobotomantur. 181
3 Utrum tyriaca diatesseron conferat. 181
4 Utrū medicina de cancris cōueniat in principio morsus. 182

Tracta.v.Cap̄.ij.

Utrum venenum scorpionis sit calidum. cbar. 183

En.vj.Tracta.j.Cap̄.j.

1 Quare Anicen.non tetigit finē pilor. cbar.185
2 Utrum pili generentur ex vapore fumoso. 185
3 Utrum exemplum castrati sit exemplum prius tionis materie per viam suffocationis in mu lieribus. 186
4 Utrum verum sit q̄ materia pilorum non retineatur in loco propter siccitatem. 186
5 Quare ponit curam solum sm tres causas.s.siccitatē constri/ctionem & raritatem pororum. 187
6 Utrum in oppilatione a ficco sit vtendum exiccatiuis. 187

¶ Cap̄.3m.

Quomodo medicine resolutionis conueniant in de structione pilorum. cbar. 187

Tracta.ij.Cap̄.j.

Utrum color lividus plumbeus viridis sint ponendi inter ma los colores. cbar.190

¶ Cap̄.6m.

1 Quare habentib⁹ lentigines accidūt scissure labior. cbar.191
2 Quare lentigines magis fiunt circa faciem. 191
3 Quare magis circa nasum. 191

¶ Cap̄.10m.

Quare non ponit curam morphee albe. Deficit. cbar.193

Tracta.iij.Cap̄.ij.

Utrum asabapbari indigeat humectatione. cbar.194

¶ Cap̄.2m.

Quare impetigo tendit vlterius in rotundū. cbar.194

¶ Cap̄.6m.

1 Utrum in scabie oporteat materiam suam misceri cum san/guine. cbar.195
2 Utrum scabies possit fieri ab omni humore. 195
3 Utrum ex alio humore melancholico adusto mixto sang. pot fieri scabies q̄ ex cholera vel sang. adusto. 196
4 Utrum scabies facta a materia salsa humorosa sit scabies hu mida vel ficca. 196
5 Utrum materia que facit pauriuz sit grossior q̄ materia que facit scabiem. 196
6 Utrum in omni pauritu sit scabies & conuersa. 196

¶ Cap̄.26m.

1 Utrum pediculi extra curim possint generari. cbar.199
2 Utrum dimissio mundificatione & abstersionis iuuet ad ge/nerationem pediculorum. 199

¶ Cap̄.27m.

Utrum medicine attrahentes ad exteriora conueniant in cu/ra pediculorum. cbar.199

Tracta.iiij.Cap̄.v.

1 Utrum quando ob nimiā pinguedinem dubitamus de ruptu/ra vene sit fienda flobotomia. cbar.201
2 Utrum pingues tolerent famem & sitim. 201
3 Utrum pinguis significent longitudinem vite. 201
4 Utrum vitima pinguedo sit peior vitima macredine. 201

¶ Cap̄.6m.

Utrum permutatio aeris frigidi ad calidum faciat ad erte/nuationem. cbar.201

¶ Explicit Tabula tabiop.

Tabula

¶ Tabula capłoꝝ lib.cañ.4. Auicenne.

Liber canonis q̄rtus icipit de egritudinib⁹ pticularib⁹ q̄ cū accidūt non appropriant vni membro ptinēs septē fen: que cōprehēdūt pritū.tractat⁹ t sūmas duas.

En.j.est de febrib⁹ t est q̄uoꝝ tractat⁹. ¶ Tracta.j.est de fe.effimera t continet.xlitū.cap̄.

De difficultate feb.t generib⁹ feb. cap.1
De preparatione ad febres. cap.2
De horis febrium. cap.3
De cognitione horaruꝫ egritudinis t proprie status. cap.4
De sermone vniuersali de febribus effimeris. cap.5
De signis proprijs febrium effimerarū distinguentibus ab alijs. cap.6
De permutatione feb.effimere. cap.7
De signis permutationis feb.effimere ad feb.alias. cap.8
De curatione feb.effimere sm̄ modū vniuersalem. cap.9
De speciebus feb.effimere. cap.10
De febre effi.ex angustia t signis ei⁹. ca.11
De cura. cap.12
De febre effimera ex tristitia. cap.13
De feb.effimera ex cogitatione. cap.14
De febre effimera ex ira. cap.15
De cura. cap.16
De febre effimera ex vigilijs. cap.17
De curatione. cap.18
De febre effimera ex somno t gete. cap.19
De curatione. cap.20
De febre effimera ex gaudio. cap.21
De feb.effimera ex timore. cap.22
De feb.effimera ex labore. cap.23
De cura. cap.24
De feb.effimera ex euacuatione. cap 25
De curatione. cap.26
De febre effimera ex dolore. cap.27
De cura. cap.28
De febre effimera ex syncopi. cap.29
De cura. cap.30
De effimera ex fame. cap.31
De febre effimera ex siti. cap.32
De febre effimera ex oppilatione. cap.33
De febre effimera ex nauseatiua satietate t repletione. cap.34
De cura. cap.35
De febre effimera ex apostemate. cap.36
De febre effimera ex terrestritate.i.quando cutis sit dura vt testa. cap.37
De febre effimera ex calore. cap.38
De febre effimera que accidit ex frigore ex balneatione. cap.39
De febre effimera ex soliditate ex aquis stipticis. cap.40
De signis. cap.41
De febre effimera ex vino. cap.42
De febre effimera ex cibis calidis. ca.43
De cura. cap.44
De principio sermonis t febrib⁹ putridis t complementum sermonis est in febribus sanguineis t cholericis.

¶ Tracta.ij.ptinet.lxvij.cap̄.

De sm̄one vniuli t feb.putredinis. cap.1
De sermone vniuersali t signis febriū putredinis. cap.2
De signis inseparabilibus. cap.3
De reb⁹ in q̄bus differūt febris putredinis t in quibus cōmunicant. cap.4
De signationibus accidētiū febriū. cap.5
De sermone t rigore t frigore t horripilatione t fractione. cap.6
De intentione ad curationes vniuersales feb.putredinis. cap.7
De cibatiōe febricitātiū in ghiali. cap.8
De canone dando in potu aquam ordei et syrupum acetosum. cap.9
De curationib⁹ febriū acutarū. cap.10
De rememoratione accidentium que difficilia sunt in feb.acutis. cap.11
De regimine rigoris t horripilatiōis quādo superfluunt. cap.12
Confectio olei boni.
De regimie supfluī sudoris i febrib⁹. ca.13
De regimie fluxⁿ sanguīs supfluī. ca.14
De regimine vomit⁹ q̄ accidit eis. cap.15
De ḡimie fluxⁿ vētris q̄ accidit eis. ca.16
De regimine fluxⁿ vētris cōtinuat fluxū. cap.17
De pfunditate somni q̄ accidit eis. ca.18
De grauitate capitum eorum. cap.19
De ingetudine babētiū fe.t aliorꝫ. cap.20
De dolore vētris qui accidit eis. cap.21
De asperitate lingue eorum. cap.22
De sternutatiōe assidua q̄ accidit eis. ca.23
De dolore capitis qui accidit eis. cap.24
De tussi eorum. cap.25
De destructiōe appetitus eorꝫ. cap.26
De bolismo eorum. cap.27
De nigredine lingue eorum. cap.28
De appetitu eorum camino. cap.29
De syncopi que accidit eis. cap.30
De ꝓstrictione anhelitus eorꝫ. cap.31
De vehemētia tristitie eorum. cap.32
De difficultate ōglutiēdi q̄ accidit eis. ca.33
De frigore extrēitatū qō accidit eis. ca.34
De sermone feb.cholerice. cap.35
De tertiana pura t vocat triteus. cap.36
De dīa iter tertianā purā t nō purā. ca.37
De tertiana continua. cap.38
De cura tertiane pure. cap.39
De cura tertiane nō pure. cap.40
De feb.adusta t est illa que nominatur fa tricos.i.causon. cap.41
De signis eius. cap.42
De curatione ipsius. cap.43
De feb.sang. cap.44
De signis eius. cap.45
De curationibus feb.sang. cap.46
De sermone feb.flegmatice. cap.47
De signis flegmatice ꝓdicte t est illa que nominatur antiamos. cap.48
De signis flegmatice inseparabilis t est illa que nominatur latica. cap.49
De feb.que sunt in plurib⁹ dispōnib⁹ de glie flegmatice q̄ sunt ex cholis q̄nq; t nō sūt ex eis que fiunt ex mistōcholis appropriate cū nominib⁹ t iudicijs earū. cap.50
De feb.in qua occultat frigus t apparet in ea calor est feb.empialos. cap.51
De signis eius. cap.52
De feb.in qua occultat calor t apparet in ea frigus t est lipparia. cap.53
De feb.in qua est vnaquęq; duaruꝫ rerū in vnoquoq; duoꝝ locoꝝ. cap.54.
De feb.syncopali humorosa. cap.55
De feb.syncopali minuta subtili. cap.56
De feb.diurna t nocturna ex flate. ca.57
De curatione flegmatice ꝓdicte. cap.58
De curatione flegmatice i separabilis que vocatur latica. cap.59
De cura empialos t lipparie. cap.60
De curatiōe fe.ex syncopi humorosa. ca.61
De curatiōe feb.ex syncopi minuta. ca.62
De regimine nocturne t diurne. cap.63
De quartana periodica. cap.64
De signis. cap.64
De cura. cap.65
De rememoratione solutiorꝫ quibus indigent post digestionem. cap.66
De cibatione habentiū quartanā. cap.67
De cura habētiū q̄rtanā ꝓtinuā. cap.68
De feb.tertiana t septana t similibus t nominatur ꝑbitanos quidam nomināt huiusmodi feb.resolubiles. cap.69
De cura harum feb. cap.70

¶ Tracta.iij.ptinet.xj.cap̄.

De feb.etbica. cap.1
De signis etbice. cap.2
De signis adusti. cap.3
De cura etbice. cap.4
De rememoratione medicinarum infrigidantium eos. cap5
De rememoratione medicinarum humectantium eos. cap.6
De cibatione habentiū etbicam. cap.7
De succurrendo dispositionib⁹ que sequūtur etbicam. cap.8
De etbica senili. cap.9
De signis. cap.10
De curatione ipsius. cap.11

¶ Tracta.iiij.de feb.pestilentie que sunt de genere earuꝫ t sunt feb.pestilentie variole t morbilli t continet.xx.cap̄.

De feb.pestilentie. cap.1
De signis eius. cap.2
De signis pestilentie. cap.3
De curationib⁹ fe.pestilētialiū. cap.4
De preseruatione a pestilentia. cap.5
De variolis. cap.6
De signis apparitionis variolarum t morbillorum. cap.7
De morbillo. cap.8
De signis salutis. cap.9
De cura. cap.10
De cautela membroꝝ t regimine ipsoꝝ a nocumēto variolarū t morbilloꝝ. cap.11
De eradicatiōe vestigioꝝ variolaꝝ. ca.12
De feb.apostematum. cap.13
De signis earū t iudicijs ipsarū. cap.14
De cura. cap.15
De dispositionibus feb.cōpositarū. cap.16
De hemitriteo. cap.17
De signis hemitritei. cap.18
De curatione eius. cap.19
De recidiuatione. cap.20

En.ij.de pronostication que est duo tractatus.

De iudicijs crisis. cap.1
De crisi t de intentionibus rerum significantium super eam t super bonitatem t malitiam in crisi t quid est in diuisionibus ei⁹ t iudicijs ipsi⁹. cap.2
De sm̄one vniuersali de signis crisis. ca.3

De signis motus materiei in crisi ad superiora. cap.4
De signis distinguentibus ola illa. cap.5
De iudicys in his signis cōmunib⁹ p̄dictis ⁊ proprijs. cap.6
De signis declinationis materiei ad sudorem. cap.7
De signis declinationis materiei ad membra vrine. cap.8
De signis declinationis materiei ad viam egestionis. cap.9
De signis q̄ crisis erit ex via mficis. ca.10
De signis q̄ crisis erit ex apertione venarum ani. cap.11
De signis crisis q̄fit cū pmutatiōe. cap.12
De signis q̄ illa permutatio est ad inferiora. cap.13
De signis q̄ illa permutatio est ad superiora. cap.14
De signis permutationis ad egritudinem aliam. cap.15
De signis crisis cum erituris. cap.16
De iudicys in huiusmodi erituris. cap.17
De signis casus spasmi in pueris. cap.18
De signis casus rigoris. cap.19
De signis significantib⁹ crisim bonā. cap.20
De signis significantib⁹ crisim malā. cap.21
De iudicys iudicioꝝ signoꝝ significatiuum crisim malam. cap.22
De signis digestis ⁊ eis⁹ iudicys. cap.23
De iudicys signoꝝ absolute. cap.24
De rememoratiōe signoꝝ bonoꝝ. cap.25
De iudicys signoꝝ maloꝝ. cap.26
De rememoratiōe signoꝝ maloꝝ. cap.27
De signis malis pendentibus ex forma et colore. cap.28
De signis sumptis ex dolore capitis. ca.29
De signis sumptis ex pte stōchi. cap.30
De signis malis ex pte anhelit⁹. cap.31
De signis malis ex parte sensus. cap.32
De signis factis in oculo. cap.33
De signis ꝓportionalibus istis. cap.34
De signis sumptis ex parte nasi. cap.35
De signis sumptis ex parte auris. cap.36
De signis sumptis ex pte dentiū. cap.37
De signis sumptis ex parte lingue et oris ⁊ que sequuntur ea. cap.38
De signis sumptis ex radice lingue ⁊ gutturis ⁊ meri. cap.39
De signis malis sumptis ex parte venarum. cap.40
De signis malis sumptis ex mollificatione corporis ⁊ malitia respiratiōis ⁊ debilitate. cap.41
De signis malis pp formā iacēdi. cap.42
De signis sumptis ex cute. cap.43
De signis sumptis ex ventre ⁊ partib⁹ hypocundriorum. cap.44
De signis sumptis ex ano. cap.45
De signis sumptis ex figa testiculis. ca.46
De signis sumptis ex matrice. cap.47
De signis malis sumptis ex parte extremitatum. cap.48
De signis malis ex parte somni et vigilie sumptis. cap.49
De signis malis sumptis propter actionē manus. cap.50
De signis acceptis ex doloribus. cap 51
De signis sumptis ex voce et locutione et taciturnitate. cap.52
De signis sumptis ex ratione. cap.53
De signis sumptis ex moribus. cap.54
De signis sumptis ex estimatione. cap.55
De signis sumptis ex salsu ⁊ alijs⁹. ca.56
De signis sumptis ex somnis. cap.57
De signis sumptis ex appetitu ⁊ sitī. ca.58
De iudicys ⁊ significatiōib⁹ icteritie. cap.59
De significatiōib⁹ sumptis ex apostematibus. cap 60
De signis sumptis ex parte borboꝝ et que eis simulantur. cap.61
De signis sumptis ex pte venax. cap.62
De signis sumptis ex rigore. cap.63
De iudicio euacuationis. cap.64
De iudicio sudoris. cap.65
De causis multitudinis sudoris. cap.66
De diuersitate membroꝝ in sudando et contrarium eius. cap.67
De diuersitate dispositionum in sudatione ⁊ alijs. cap.68
De diebus in quibus multiplicatur sudor ⁊ minuatur. cap.69
De modis significatiōū ex sudore. cap.70
De signis sumptis ex pte sudoris. cap.71
De signis sumptis ex pte pulsus. cap.72
De iudicio fluxus sang. ex naribus. cap.73
De significatiōib⁹ sumptis ex fluxu sanguinarium. cap.74
De significationibus sumptis ex sternutatione. cap.75
De iudicio egestionis. cap.76
De signis sumptis ex egestione. cap.77
De iudicio vomitus. cap.78
De signis sumptis ex vomitu. cap.79
De iudicys vrine. cap.80
De signis malis sumptis ex paruitate et multitudine. cap.81
De signis sumptis ex tenuitate vrie. ca.82
De signis sumptis ex grossitudine vrine et conturbatione eius. cap.83
De signis sumptis ex vrina alba. cap.84
De signis sumptis ex colore in vrina nigra in fe.acuta. cap.85
De signis sumptis ex vrina rubea. cap.86
De signis sumptis ex vrina flaua. cap.87
De signis sumptis ex sedimine. cap.88
De signis sumptis ex dispositionibus que aggregantur propter significationes plures ex colore ⁊ substātia ⁊ ꝓprie eaꝝ que sunt in vrinis oleaginibus. cap.89
De signis malis sumptis ex parte qualitatis separationis vrine. cap.90
De numeratione signoꝝ malorum in vrina. cap.91
De signis malis in egritudinibus diuersorum generum cum malitia sua ꝓpter tolerantiā in febricitantib⁹ ⁊ alijs. ca.92
De signis lōgitudinis egritudinis. cap.93
De signis q̄ egritudo consumetur cū crisi ⁊ resolutione. cap.94
De iudicys recidiuationis. cap.95
De signis recidiuationis. cap.96
De causis mortis. cap.97
De causis mortis q̄ accidit in borbis se.⁊ signis qualitatis mortis egri. cap.98
De signatione mortis absq; crisi. cap.99
De dispositionibus que accidunt conualescentibus. cap.100
De regimine conualescentis. cap.101
De cibatione conualescentis. cap.102
De motu egritudinum. cap.103

¶ Tracta.y. de diebus crisis ⁊ horis eius ꝓtinet.xj.cap̄.

De principio egritudinis ⁊ prima computatione crisis. cap.1
De cā dierū crisis ⁊ periodoꝝ eiꝰ. cap.2
De ꝓportionalitate dierū crisis adinuicē ⁊ pmū in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ cōparatione ipsarū ad egritudines. cap.3
De diebus creticis. cap.4
De diebus cadentibus in medio. cap.5
De fortitudine dierum cadentiū in medio ⁊ debilitate eorum. cap.6
De diebus bonis ⁊ malis ⁊ quib⁹ ordinē sunt critici aut cadentes in medio ⁊ diebus indicationis. cap.7
De diebus qui nō sunt critici neq; per intentionem primam neq; per intentionē secundam. cap.8
De diebus indicationis. cap.9
De cognitione dierum crisis quando dubitatur. cap.10
De declaratione proportionis dierum crisis ad plures egritudines. cap.11

¶ En.ij. de apostematibus ⁊ borboꝝ ⁊ est tres tractatus.

¶ Tracta.j. de caliditatis eorum ⁊ corruptis ⁊ continet.xxxv. cap̄.

De sermone vniuersali de apostib⁹. cap.1
De flegmone. cap.2
De curatione flegmonis. cap.3
De herisipila ⁊ specie eius. cap.4
De curatione herisipile. cap.5
De formica miliari. cap.6
De curatione formice ⁊ que eius cursu curruntur. cap.7
De curatione miliaris. cap.8
De pruna ⁊ igni perfico. cap.9
De curatione prune ⁊ ignis perfici. cap.10
De vesicis ⁊ inflatiōibus. cap.11
De curatione inflationum. cap.12
De essere. cap.13
De curatione essere. cap.14
De herpete estiomeno ⁊ corruptione mēbrorum ⁊ differentia inter cancrenas et asebachilea. cap.15
De cura. cap.16
De alebobin. cap.17
De cura. cap.18
De apostematibus euenientibus in locis glandulosis. cap.19
De erituris calidis. cap.20
De significationibus q̄ apostema sit erituram. cap.21
De significatiōib⁹ maturationis ⁊ signis eius. cap.22
De iudicys sanie. cap.23
De signatione exiture intrinsece. ca.24
De significatione maturationis intrinsece. cap.25
De significationibus propinquitatis eruptionis exiture intrinsece. cap.26
De curatiōe exituraꝝ apparentiū. cap.27
De maturatione ⁊ ingenio ad faciendum pus in erituris apparentibus. cap.28
De regimine erituraꝝ apparentiū quando maturescunt. cap.29
De eruptionibus erituralibus. cap.30
De cura. cap.31
De regimine exituraꝝ intrinsecaꝝ. cap.32
De aldemenul. cap.33
De cura. cap.34.
De motu. cap.35

¶ Tracta.ij. ꝓtinet cap̄.xxij.

De apostematibus frigidis ⁊ que currunt cursu eorum. cap.1
De apostemate molli flegmatico quod nominatur vndimia. cap.2
De curatione apostematis mollis. cap.3
De nodis. cap.4
De curatione eorum. cap.5
De glandulis. cap.6
De pustulis glandulosis. cap.7
De fugile. cap.8
De scrophulis. cap.9
De cura. cap.10
De apostematibus duris. cap.11
De curatione eorum. cap.12
De duritie iuncturarum. cap.13
De illis que nominant almismar. cap.14
De cancro. cap.15
De curatione. cap.16
De rememoratione regiminis soluendi ipsum. cap.17
De rememoratione medicinarum localiū ad cancrum. cap.18

De apostematibus ventosis et inflationibus lacertorum. cap.19
De curatione eorum. cap.20.
De vena medena cubiti. cap.21
De cura. cap.22

¶ Trac.iij.ō lepra ꝓtinet cap.j.

De qditate lepre t causa eius. cap.1
De signis. cap.2
De cura. cap.3
De modo medicinarum conferentiuz expositarum. cap.4
De modo confectionis nominate dedaruillis maioris. cap.5
De mō ꝓfectionis alfulendati. cap.6
De modo adustionis alfelud. cap.7
De modo alfulendati minoris. cap.8
De modo epithimatis lepre. cap.9
De modo epithimatis alterius. cap.10

Ten.iij.de solone cōtinuitatis t est ꝑter illud qō pendet cuz fractura t algebra t est.iij.tractā.

¶ Tracta.j. de vulneribus in membris ꝓtinet.xij.capā.

De sermone vniuersali de solutione continuitatis. cap.1
Summa de vulneribꝰ in mēbris. cap.2
De sermone vniuersali de intēcione curationis vulnerum. cap.3
De cognitione differētie eiꝰ qō facit nasci carnē t qō incarnat t qō sigillat t contrahit de medicinis. cap.4
De perforat one vulneris t aliox cū necesse est detegere ipsum. cap.5
De regimine vulnerum habentiū apostemata t dolores. cap.6
De regimine vniuersali in vulneribus viscerum de intus. cap.7
De qlitate t ligatura vulnerum. cap.8
De medicinis incarnatiuibꝰ vulnera. cap.9
De medicinis consolidatiuis et sigillatiuis. cap.10
De medicinis generantibus carnē in vulneribus t viceribus. cap.11
De curatione vulnerum existentiū in cute capitis. cap.12

¶ Tracta.ij.de excoriatiōe t attritione t ꝓtusione t torsione t casu t offensione et disruptione t fluxu sang. t sibꝰillis t ꝓtinet.xvij.capā.

De sermone vniuersali. cap.1
De contusione t attritione. cap.2
De cura. cap.3
De casu t offensione ad lapidem t parietē aut ad aliud. cap.4
De cura. cap.5
De offensione supra vētrē t viscera. ca.6
De dispositione verberati cum flagellis t similibus t curatione eius. cap.7
De torsione. cap.8
De excoriatione t est in ea excoriatio caleciamentorum. cap.9
De punctura t disruptione t extractione eius quod retinetur de spinis t sagittis t ossibus. cap.10
De medicinis attractuis. cap.11
De cano.curatiōis adustiōis ignis. ca.12
De medicinis ad cōbustionez que sunt fm intentionem plurimam. cap.13
De medicinis ad adustionem que sunt fm intentionē secundam. cap.14
De adustione aque calide. cap.15
De fluxu sang.t retentione eius. cap.16
De canone curationis fluxus sang. cap.17
De narratione medicinarū simpliciū t cōpositarū specierū diuersarū formuz in ꝓbibendo fluxum sang. cap.18

¶ Tracta.iij.de vlceribꝰ t continet.xiiij.capā.

De sermone vniuersali viceruū. cap.1
De canone curationis vicerum. cap.2
De curatione viceruū virulentoꝝ. cap.3
De curatione viceruū foztidoꝝ. cap.4
De curatione vicerum ꝓfundorum t occultorum. cap.5
De curatione vermiū viceroſoꝝ. cap.6
De faciētibꝰ nasci carnē in viceribꝰ. ca.7
De curatiōe viceruū corrodētiū se. cap.8
De curatione viceruz putrefactorum malorum. cap.9
De curatione eoꝝ que sunt difficilis consolidationis t aliorum que sunt in vltimo malitie. cap.10
De curatione fistularum t corporum que non conglutinantur. cap.11
De carne addita super vulnera. cap.12
De regimine vicerum disruptorum ꝑter consolidationem. cap.13
De vestigijs viceruū t vulneruū. cap.14

¶ Tracta.iij.ō solone ꝓtinuitatis nervoꝝ t eiꝰqō pēdet cū restauratiōe t ꝓtinet capā.xiiij.

De solutione continuitatis neruoꝝ de vulneribus neruorum t que currunt cursu eorum. cap.1
De canone curationis solutionis cōtinuitatis neruorum. cap.2
De medicinis vulnerum membroruz t viceruum eorum. cap.3
De apostematibꝰ que accidunt neruis vulneratis. cap.4
De attritione neruorum et torsione eorum. cap.5
De iudicio neruoꝝ corruptoꝝ. cap.6
De iudicio neruoꝝ t coꝝ torsione. cap.7
De rememoratione egritudinū ossiū. ca.8
De vētositate spic t corruptōe ossis. ca.9
De signo corruptionis ossis. cap.10
De curatione. cap.11
De modis secandi os corruptū. cap.12
De eo qō remāet de frustio ossis t corticibus eius in viceribus ꝓsolidatis. cap.13
De medicinis fracture ossis. cap.14.

Ten.v.incipit de restauratiōe t est tres tractatus.

¶ Tracta.j.ō dislocatione t restauratione t cōtinet capā.xxxj.

De sermone vniuſi in dislocatione. cap.1
De signis dispōnū vniuersaliū. cap.2
De signis declinationis. cap.3
De signis additionis longitudinis fracture absq; dislocatione. cap.4
De curatione declinationis t dislocationis. cap.5
De curatiōe lōgitudinis iuncture. cap.6
De dislocatione mandibule. cap.7
De dislocatione furcule. cap.8
De dislocatione humeri. cap.9
De signis dislocationis adiutoꝝ. cap.10
De cura eius. cap.11
De dislocatione sparule. cap.11
De dislocatiōe ossis gui apō humerū. ca.13
De cura. cap.14
De dislocatione cubiti. cap.15
De cura. cap.16
De dislocatione iuncture rasete. cap.17
De dislocatione digitorum. cap.18
De cura eius. cap.19
De separatione ossis rasete. cap.20
De dislocatione spondilium t separatione eorum. cap.21.
De cura. cap.22
De dislocatione atroſos. cap.23
De dislocatione anche. cap.24
De signis. cap.25
De cura. cap.26
De dislocatione genicull. cap.27
De cura. cap.28
De dislocatione arefactu t est rotula genu. cap.29
De dislocatione iuncture tali apud calcaneum. cap.30
De dislocatione ossis pedis. cap.31

¶ Tracta.ij.de radicibꝰ vlibꝰ in fractura t ꝓtinet.xix.capā.

De sermone vniuersali in fractura. cap.1
De radicibꝰ restauratiōis t ligature. ca.2
De āmonitione restaurationis. cap.3
De ꝓparatione restaurandi. cap.4
De qlitate ligaturarū t arteriarū. cap.5
De qualitate ligature cum expositione et distinctione. cap.6
De qualitate astellarum. cap.7
De qualitate administrationis astellaruz cum distinctione t expositione. cap.8
De fractura cum vulnere. cap.9
De fractura male restaurata. cap.10
De epithimatibus fracture t que currunt cursu eorum. cap.11
De epithimatibꝰ ꝓfectibus t que currūt cursu eoꝝ t ꝓuenientibꝰ pluribus. cap.12
De epithimatibus ad indurandum atroſoth. cap.13
De regimine eātionis atroſoth. cap.14
De medicinis lenificantibus duritiem tumefactarum. cap.15
De ꝓfectantibus mollificationez. cap.16
De administratiōe aq̄ calē t olei. cap.17
De cibatiōe restaurati t potiōe eiꝰ. ca.18
De immutatione ad res que sequuntur ad fracturam t restaurationez t necesse est vt succurratur eis. cap.19

¶ Tracta.iij.t ꝓtinet.xix.capā.

De fractura craneī. cap.1
De fractura mandibule. cap.2
De fractura nasi. cap.3
De fractura furcule. cap.4
De fractura sparule. cap.5
De fractura cassi. cap.6
De fractura costarum. cap.7
De eo quod accidit spondilibus. cap.8
De fractura adiutoꝝ. cap.9
De fractura brocchij. cap.10
De fractura rasecte. cap.11
De ossibus digitorum. cap.12
De fractura ossis lacti anche. cap.13
De fractura core. cap.14
De fractura anuli genicul. cap.15
De fractura cruris. cap.16
De calcaneo. cap.17
De fractura tali. cap.18
De fractura digiti pedis. cap.19

Ten.vj.ō venenis t est.v.tractatꝰ t tres summe.

¶ Tracta.j.de iudicijs eiꝰ qō scit de dispōnibꝰ venenoruz t bibitorum t distinctione sermonis in curationibus venenorum que non sunt

ex animalibus ⁊ continet cap. v.⁊.iij.summas.
De sermone vniuersali in cauendo a venenis que in potu dantur et curatione eorum. cap.1
De sermone vniuersali de venenis exhibitis. cap.2
De significationibus specierum venenorum. cap.3
De canone curationis eius q in potu sumpsit venenum. cap.4
De medicinis cōmunib⁹ in venenis. cap.5
¶ Summa.j.de venenis congelatorum ex mineris ⁊ aliis ⁊ continet.xj.caꝑ.
De lapide armeno ⁊ cura eius. cap.1
De argento viuo ⁊ cura eius. cap.2
De lythargirio ⁊ limatura plumbi ⁊ curatione amborum. cap.3
De potu cerusse ⁊ curatione eius. cap.4
De gipso. cap.5
De vsifur ⁊ almagra ⁊ cura. cap.6
De alzuniar. cap.7.
De limatura ferri ⁊ scoria ipsius. cap.8
De calce viua et arsenico et curatione eius. cap.9
De aq̄ saponis dragāto ⁊ alumine. cap.10
De potu aque frigide in ieiunio ⁊ curatione eius. cap.11
¶ Summa.ij. venenorum ex plantis ⁊ ꝓtinet caꝑ.xxxiij.
De napello. cap.1
De cornibus spice. cap.2
De muricō ⁊ curatione eius. cap.3
¶ De numero medicinarum calidarum venenosarum.
De euforbio ⁊ curatione eius. cap.4
De lacte titimaloy ⁊ curatione eī⁹. cap.5
De scamonea ⁊ cura eius. cap.6
De almezerion ⁊ camelea ⁊ cura. cap.7
De oleandro ⁊ cura eius. cap.8
De anacardio ⁊ cura eorum. cap.9
De alkekibengi. cap.10
De staphisagria ⁊ cura eius. cap.11
De ruthe agresti. cap.12
De tephesia ⁊ curatione eius. cap.13
De algelbenech ⁊ curatione eius. cap.14
De adende afini. cap.15
De cōdisi ⁊ elleboro alb⁹ ⁊ ciclamine ⁊ succo cucumeris asinini ⁊ speciebus nigelle nasle ⁊ agarico ni.⁊ curatione eī⁹. ca.16
De elleboro ni.⁊ curatione eius. cap.17
De almoras dauich. cap.18
De aldediu ⁊ curatione eius. cap.19
De kelbu alkarua ⁊ fisamo. cap.20
De castoreo ⁊ curatione eius. cap.21
De squilla agresti ⁊ curatione eius. ca.22
De strangulatore adib ⁊ strāgulatore leopardi. cap.23
De aredda yot. cap.24
De cortice rizi ⁊ curatione eius. cap.25
De semine vitice ⁊ curatione eī⁹. cap.26
De turbith malo citrino ⁊ ni ⁊ curatione eius. cap.27
De sabardion. cap.28
De tusom. cap.29
De medullis fructuū rancidis ⁊ curatione eius. cap.30
De vino puro in ieiunio et curatione eius. cap.31
De melle malo ⁊ curatione eius. cap.32
De albedic ⁊ curatione eius. cap.33
¶ Sūma.iij.de medicinis venenosis frigidis que sūt ex plātis venenosis frigidis ⁊ continet.xj.caꝑ.
De oplo ⁊ curatione eius. cap.1
De nuce methel ⁊ curatione eius. cap.2
De aliabzoce ⁊ curatione eius. cap.3
De darfion ⁊ curatione eius. cap.4
De iusquiamo albo ⁊ curatione eius. ca.5
De iusquiamo nigro ⁊ curatione eī⁹. ca.6
De vua vulpis stupefactiua mala ⁊ curatione eius. cap.7
De coriandro bīido ⁊ curatione eī⁹. cap.8
De psillio ⁊ curatione eius. cap.9
De fungis ⁊ tuberibus malis ⁊ curatione eius. cap.10
De sagittis armenis ⁊ earum cura. cap. 11
¶ Tracta.ij.ꝓtinet caꝑ.xj.
De venenis exhibitis que sunt ex animalibus. cap.1
De animalib⁹ que interficiunt omnino corporibus suis aut corrumpunt. cap.2
De cantaridib⁹ ⁊ curatione ⁊ earū. cap.3
De lepore marino ⁊ curatione eius. ca.4
De stellione et albarbe et curatione eorum. cap.5
De lacertis. cap.6
De potu salamandre. cap.7
De ranis lacunalibus viridibus ⁊ marinis rub. cap.8
De ranis citrinis. cap 9
¶ Diuisio alia huius partis.
De pīscib⁹ frigidis ⁊ curatione eoꝝ. ca.10
De affaturis suffocatis et carne corrupta. cap.11
¶ Genus scōm de animalibus ⁊ sunt ficut fella interficientia:et extremitas caude cerui.
De felle vipere ⁊ curatione eius. cap.12
De felle leopardi ⁊ curatione eius. cap.13
De felle canis aque ⁊ curatiōe eī⁹. ca.14
De extremitatibus caude cerui ⁊ curatione eius. cap.15
¶ Genus tertium huius diuisionis.
De sang. tauri recētis ⁊ curatiōe eī⁹. ca.16
De sudore bestiarū ⁊ curatione ej⁹. ca.17
De ouis alberbe ⁊ curatione eī⁹. cap.18
De lacte corrupto ⁊ curatione eī⁹. ca.19.
De sanguine congelato. cap.20
De congelatione lactis in stomacho ⁊ curatione eius. cap.21
¶ Tracta.iij.⁊ ꝓtinet.lvij. cap.
De regimine morsionis vniuersalis ⁊ de effugatione venenorum ⁊ curatione medicationis serpentum et speciebus eorum. cap.1
De bibitis super morsionem. cap.2
De epithimatibus super pūcturas. cap.3
De epithimatibus ex quibus cum linuntur corpora non apprōximant eis venenosa. cap.4
De effugādo venenosa vniuersaliter. ca.5
De effugatione serpentum ⁊ venenosaruꝫ animaliū. cap.6
De cautela mirabilis venenosis animalibus. cap.7
De rebus quaruꝫ quidam dixerunt in destructione rapacium. cap.8
De effugatione serpentum. cap.9
De effugatione scorpionum ⁊ interfectione eorum. cap.10
De effugatione pulicum. cap.11
De effu.cultcum ⁊ cimicum. cap.12
De effugatione mustelle cap.13
De effugatione muris et eius interfectione. cap.14
De effugatione formicarum. cap.15
De effugatione muscarum ⁊ eius interfectione. cap.16
De effugatione vesperum. cap.17
De effu.scarabeorum. cap.18
De effu.alberatari. cap.19
De effugatione cinee. cap.20
De speciebus serpentum. cap.21
De morsu basilisci et est primus furdorum et barmene:et vesicio an est ipse an alius. cap.22
De barmene. cap.23
De signis morsus serpentis nominati birundo ⁊ est de surdis. cap.24
De signis morsus aspidis ficce et est de sur. cap.25
De morsu serpentis ⁊ affius. cap.26
De cornuta. cap.27
De signis morsus eius. cap.28
De serpente qui nominatur andrius hedinrus. cap.29
De cura. cap.30
De hidra. cap.31
De sermone vniuersali de morsu viperarum ⁊ iudicio earum. cap.32
De curatione morsus viperarum ⁊ efficit canon. cap.33
De reliquis exhibitis laudatis in morsu viperarum. cap.34.
De emplastris deforis. cap.35
De serpentibus qui egredi faciunt sanguinem ex portis omnibus. cap.36
De cura. cap.37
De facientibus sitire. cap.38
De curatione eorum. cap.39
De cafezati ⁊ alterati. cap.40
De fallente ⁊ inuadente. cap.41
De elicinio ⁊ est durissim⁹. cap.42
De curatione eorum. cap.43
De miliaribus. cap.44
De serpente nominato scifetati. cap.45
De serpente aracio vel aspe habens colores diuersos. cap.46
De serpente trifcalis. cap.47
De famuso. cap.48
De amiudutus et cauchanus et magaros. cap.49
De cura eorum. cap.50
De serpente nominato scifir ⁊ est putrefaciens. cap.51
De cura eorum. cap.52
De speciebus serpentum qui nocent cum mordent per vulnus non per venenuꝫ de quo fit curandum et sunt serpentes magni corporis valde.
De dracone. cap.53
De albedismō pfin. cap.54.
De morsu draconis magni. cap.55
De baranc carmē. cap.56
De balbatraf ⁊ auden. cap.57
¶ Tracta.iij.ꝓtinet caꝑ.xv.
De morsu hominis ⁊ quadrupedū. cap.1
De sermone vniuersali de curatione morsus. cap.2
De morsu hominis facto in hoīe. cap.3
De morsu canis domestici nō rabiosi ⁊ similiter morsus adib ⁊ similiū. cap.4.
De morsu canis rabiosi ⁊ adib rabiosi et mustelle rabiose ⁊ aliorum de illis que dicuntur. cap.5
De rememoratione eoꝝ que rabiosa fiunt preter ea que diximus. cap.6
De dispositionibus eius quem momordit canis rabiosus. cap.7
De differentia inter illum quem momordit canis rabiosus ⁊ nō rabiosus. cap.
De curatione eorum. cap.9
De morsu leopardi ⁊ lyncis ⁊ leonis ⁊ vulneribus viguium eorum ⁊ curatione eorum. cap.10
De morsu cocodrilli. cap.11
De morsu symy. cap.12
De morsu gatti. cap.13
De morsu mustelle. cap.14.
De morsu mugali et est alcale et de cura eius. cap.15

¶ Tracta. v. ꝯtinet cap̄. xxvj.

De punctura paruorum venenosorum et morsu eorum. cap.1
De spēbus scorpionis syluestris. cap.2
De eo quod accidit de punctura eorum et curatione eorum. cap.3
De algerarat ⁊ curatione eius. cap.4
De speciebus arancarum ⁊ alsceibē ⁊ rutelarum. cap.5
De eo quod accidit ei quem momordit rutela. cap.6
De curatione eius. cap.7
De sciebi ⁊ curatione eius. cap.8
De aranea ⁊ curatione ⁊ signis ei⁹. cap.9
De duobus animalibus que dixerunt quidam sapientum medicorum. cap.10
De alali alio qd̄ nominat̄ tarbasse. cap.11
De pediculo vulturis nominato debe ꝑfice ⁊ menluce grece ⁊ ragarius indice et curatione eius. cap.12
De altamula ⁊ porco luti. cap.13
De vespa. cap.14
De curatione eius. cap.15
De aspide ⁊ curatione eius. cap.16
De formica volāte ⁊ re alia ei simili. ca.17
De stellione ⁊ lacerta. cap.18
De animali habente quadraginta quatuor pedes. cap.19
De morsu salamandre. cap.20
De curatione eius. cap.21
De saculufudurno cāpestri ⁊ mario. ca.22
De scorpione marino. cap.23
De aranea marina. cap.24
De morsu aranee marine rubee. cap.25
De summa curationis reptilium marinorum venenosorum. cap.26

En. vij. de decoratione ⁊ est tres tractatus.

¶ Tracta. j. ꝯtinet cap̄. xxv.

De dispositione capillorum ⁊ in ipso sunt surfures. cap.1
De causa destructionis capilloꝝ. cap.2
De pluribus embrocis capilloꝝ. cap.3
De facientibus nasci pilos fortib⁹. cap.4
De alopicia ⁊ tyria. cap.5
De cura. cap.6
De eis que abradunt pilos. cap.7
De cura eius quē cōbussit psilotrū. cap.8
De eis que prohibent odorē psilotri. ca.9
De illis que ꝓhibēt ortū piloꝝ. cap.10
De incrispantibus. cap.11
De illis que planos faciūt capillos. ca.12
De scissione capillorum. cap.13
De illis que subtiliant capillos. cap.14
De sermone in adolescētia ⁊ canitie. ca.15
De eis que canitiem tardant. cap.16
De prohibentibus canitiem. cap.17
De rememoratione, tincturarū. cap.18
De denigranti. cap.19
De facientibus flauum ⁊ que currunt cursu eorum. cap.20.
De rubificantibus fortibus. cap.21
De albificantibus. cap.22
De cursu dispositionum sequentium tincturas. cap.23
De surfuribus. cap.24
De cura. cap.25

¶ Tracta. ij. ꝯtinet cap̄. xij.

De dispōne cutis ex parte cutis. cap.1
De rebus colorem facientibus bonum cū splendore et rubificatione ⁊ abstersione subtili. cap.2
De cōseruatione cutis a vento ⁊ sole ⁊ frigore. cap.3
De vestigijs percussionis et vestigijs nigris. cap.4
De vestigijs vlcerum ⁊ variola. cap.5
De sanguine mortuo ⁊ lētiginibus magne ⁊ panno. cap.6
De alguasen. cap.7
De curatione albedsanem ⁊ rubedine superflua. cap.8
De morphea ⁊ alguada ⁊ albaras alba ⁊ nigra ⁊ signa eius. cap.9
De cura morphee nigre. cap.10
De cura albaras ⁊ alguada. cap.11
De curatione albaras nigre. cap.12

¶ Tracta. iij. de eis que accidunt in cute nō in colore eius ꝯtinens cap̄. xxvij.

De sahafati ⁊ refrengi et balkiati et aluathiz. cap.1
De cura. cap.2
De impetigine. cap.3
De curatione eius. cap.4
De bothor lenibus. cap.5
De scabie ⁊ pruritu. cap.6
De cura. cap.7
De defudatione. cap.8
De cura. cap.9
De planta noctis. cap.10
De curatione. cap.11
De verrucis. cap.12
De curatione eius. cap.13
De cornibus ⁊ curatione. cap.14
De fissuris que apparent super cutem ⁊ labia ⁊ extremitates. cap.15
De cura fissurarum communi. cap.16
De fissuris labiorum. cap.17
De fissuris pedum. cap.18
De fissuris manuum. cap.19
De vlceratione alchati. cap.20
De odore horribili in cute ⁊ ascellis ⁊ vrina ⁊ egestione. cap.21
De curatione corruptionis odoris corporis communis. cap.22
De cura fetoris ascellarum. cap.23
De cura fetoris egestionis et ventositatis. cap.24
De fetore vrine. cap.25
De pediculis ⁊ lendinibus. cap.26
De cura. cap.27

¶ Tracta. iiij. de dispositionibus que pēdent ex corpe ⁊ extremitatib⁹ ⁊ ꝯtinet cap̄. xvij.

De ablatione extenuationis. cap.1
De cura. cap.2
De regimine bono ad extenuationem factam causa crete ⁊ oppilationis partiuz epatis ⁊ syphac. cap.3
De impinguando membrum quodlibet sicut manum aut pedem aut labiū aut nasum aut pectinē aut virgam. cap.4
De maculis superflue pinguedinis. cap.5
De extenuando. cap.6
De extenuatione membrorum particulariuz sicut mamille testiculi ⁊ manus ⁊ pedis ⁊ similium. cap.7
De sermone extenuationis vnguiū.
De panaritio. cap.8
De curatione. cap.9
De auribus muris et scissura vnguium et acuitate earum. cap.10
De spasmo ⁊ putrefactione ⁊ curuitate et leprositate que accidunt vngui. cap.11
De ingenio incidendi vnguem malum in forma sua ⁊ in colore suo ⁊ in reliqs maculis vt nascat loco ei⁹ vnguis ei⁹. ca.12
De cōseruatione eius quod oritur. cap.13
De baras q accidit sup̄ vngues. cap.14
De citrinitate que accidit vnguib⁹. cap.15
De attritione vnguium. cap.16
De sanguine mortuo sub vngue. cap.17

¶ Explicit Tabula Quarti Libri.

¶ Incipit Tabula dubiorum Gentilis Fulgi. super Quinto can̄. Auicenne.

TRactatus scientialis resolutionis ꝯ stipticitatis. Utrum in cammomilla sit plus virtuꝫ cbar. 203

2 Utr̄ aperitiua fiat cū vno ouab⁹. f. venis t potus versus cutem t vno vtne. 203

3 Utrum cause necessitatis compositionis medicinarum sint sufficienter numerate. 203

4 Utrum melius sit facere medicinas compositas ex paucis ꝯ ex multis. 204

5 Utrum medicina cōposita arte faciat operationē suā per virtutē simpliciū an per formā cōpositionis. 204

6 Utr̄ medicie cōposite plus pdurēt ꝯ simplices. Deficit. 204

7 Qualis esset medicine cōpositio si vnus esset humor iudicans decē doses integras succedentes oandas t alius iudicaret vnā dosim solum. 205

8 Uterū idē fit iudiciū in alterātibus medicinis. 205

9 Quare Auic. nō posuit cās ꝓpter quas medicinarū simplicium variatur quantitas in compositio. 205

10 Utr̄ sit via ad inuenīdū basim in medicia cōpositis. 205

11 Oblata medicina t nō dicatur ad quid ꝓfert: verū potero scire medicinam que est basis in ea. 206

¶ Sūme. j. Tracta. j.

1 Utrum tyriaca conferens venenis animalium conferat calidis frigidis humidis t siccis. cbar. 206

2 Utr̄ tyriaca ꝓfortet spūs nfos siue calorē nālē. 207

3 Utr̄ tyriaca ꝓferat egritudinib⁹ qb⁹ dixit Aui. 208

4 Utr̄ cōpōni tyriace p viros prudētes possit addi aliqd. 209

5 Utr̄ tyriaca debeat dici fermētata post sex mēses. 209

6 Utrum tyriaca recenti debeamus vti in venenis et debili in egritudinibus. 209

1 Utr̄ ista vna cōpletio que ꝓsegl formā tyriace sit alia res distincta a qualitatib⁹ siue cōpositionib⁹ oiuꝫ simplicīū. 209

2 Que sint principia per que transmutatur ab infantia ad puberitatem t iuuenturem t senectutem. 210

3 Utrum non habentes tyriacam nisi nuperrime factam possimus ea vti. 210

4 Qua tyriaca vtendum est in conseruationē sanitatis iuuenili an senili. 210

7 Utr̄ sp̄ post assumptionē pharmaci fit sumēda tyriaca. 210

8 Quare ad experiendum tyriacam eligitur gallus. 210

9 Quare non experitur in venenis calidis. 210

10 Utrum possit haberi certa regula de pondere aliarum medicinarum ab illa que est basis. 211

11 Quare quātitas vini t quantitas mellis in tyriaca est maior quantitate cuuslibet alterius medicine. 211

1 Quare cum tyriaca antiqua possumus admiscere mel t non vinum. 211

2 Quare tyriaca t magne confectiones fiunt cum melle t non cum zuccharo. 211

3 Propter quot causas mel ponit in ꝓfectionibus. 211

12 Quāta debet esse quātitas mellis in confectionibus. 211

13 Quare non conficimus medicinas cum penidys t oleo. 211

14 Utrum mel positum in tyriaca debeat esse dispumatum t an debeant coqui cum eo alie medicine vel solū cōmiscerī siue decoctione. 211

15 Utr̄ medicie tyriace q̄ sunt terribiles debeāt subtilr teri. 211

16 Utrum coagula sint ponenda in tyriaca. 211

17 Quare in ea non ponitur anacardus. 211

18 Quare reponitur in vase plumbeo. 211

16 Utrum vas in quo ponitur debeat habere aliquam determinatam formam. 212

20 Utrum vas debeat impleri quantum potest impleri. 212

21 Cum quo debet cooperiri vas. 212

22 In quo loco debet poni. 212

23 Quantū debet stare antequā discooperiatur. 212

24 Quam frequenter debet discooperiri. 212

¶ Descriptionis secunde.

1 Utr̄ sūma mediciarū in hac tyriaca sint. 69. vel. 70. cbar. 212

2 Utrum sex medicine sint addite. 212

3 Utrum galbanum sit bis numeratum. 212

4 Utrum ista scōa descriptio differat a prima t in quo. 212

5 Utrum summa eius quod est in tyriaca est. 1434. aur. 212

¶ Descriptionis trociscorum de viperis.

1 Utr̄ troci. de viperis sint fiendi in fine veris. Deficit. 212

2 Utrum sint eligende vipere flaue. Deficit. 212

3 Utrum sint capiende ex littore maris. 212

¶ Descriptionis trociscorum squille.

Utr̄ squilla eligēda sit ex humidis illa q̄ē grauis. Deficit. 203

¶ Descriptionis trociscorum alindaracaron.

1 Utr̄ tyriaca ꝓferat in spālib⁹ egritudinib⁹ t in venenis p virtutē simpliciū ꝓter inuamētū qō bz a forma specifica. 213

1 Utrum hec propositio virtus tyriace ex simplici sit fortior ꝯ ipsius simplicis per se sit demōstrabilis. cbar. 214

2 Utrum il'a eadem propositio sit vera in se. 214

3 Utrum tyriaca noua sit stupefactiua. 215

4 Utrum tyriaca debeat poni super loco morso. Deficit. 217

5 Utrum tyriaca cōposita ex medicinis fortibus in virtute citius fermentetur q̄ eadem cōposita ex debilibus. 218

¶ Descriptionis tyriace diatesseron.

Utr̄ tyriaca diatesseron ꝓferat in morsu rabidi canis. 219

¶ Tractatus Secundi.

1 Utrum hoc nomen biera possit dici de multis aliis solutiuis preter byeras. cbar. 226

2 Utrum securior sit vsus colloquintide t ellebori in byera ꝙ in decoctionibus. 226

3 Utrum byere sint magis salue ꝯ decoctiones t pillule. 227

4 Utr̄ biera trahat a lōginquo sicut decoctiōes t pillule. 227

5 Utrum biera aliqua detur cū aqua vel cū decoctione. 227

6 Utrum biera composita cum melle sit magis solutiua ꝯ sine melle. 227

7 Utr̄ biera eūet nisi mās gb⁹ obuiat in stōcho t intestinis ita q̄ lōgior pars sit epar absq; venis q̄ epar. 228

8 Utr̄ in oi egritudine māli stōchi possim⁹ vti bierā. 228

¶ Tractatus Tertij. In electuario diasinicon.

1 Utrum inuamentum dactylicon. t diasinicon sit proprium colice. cbar. 231

2 Quare ponuntur penidy in hac confectione. 231

¶ Dubioꝝ positoꝝ in fine Tracta. iij.

1 Utr̄ medicina solutiua vadat ad humorē quē eūat. cbar. 233

2 Utrum medicina solutiua trahat per conuenientiam vel per contrarietatem. 233

3 Utrum medicina solutiua cū trahit humorem stet in stomacho vel intestinis. 233

4 Utrum medicina solutiua extra posita soluat ventrem. 233

5 Utrum eadem per virtutem per quā trahit expellat. 233

6 Utrum si medicina non trahit conuertatur in humorem quē habet euacuare. 233

7 Utrum pharmaca solutiua possint dari in die. 233

8 Utrum ex medicinis simplicibus quarū nulla est solutiua possit per compositionem resultare medicina composita. 233

9 Quomodo inueniatur dosis in medicinis solutiuis tam simplicibus ꝯ compositis. 233

¶ Tractatus Sexti.

1 Que est necessitas compositionis syruporum. cbar. 235

2 Que sit hora exhibitionis syruporum. 235

3 Utrum bis in die possimus dare syrupos. 235

4 Quare cum syru. exhibemus cum eo aquam damus. 235

5 Quanta debet esse aqua. 235

6 Utrum syrupo assumpto sit dormiendum. 235

¶ Tractatus Septimi.

1 Utrum gelemabin conferat ad febrem. cbar. 238

2 Que est necessitas conditorum. 238

3 Quare syrupos rosatos facimus ad ignem: t zuccharum siue mel rosatum facimus ad solem. 238

¶ Tractatus Octaui.

Que fuit necessitas trociscorum. Deficit. 239

¶ Tractatus Noni.

Quare decoctiones ponuntur in eodem tractatu cum pillulis. cbar. 241

2 Que fuit necessitas pillularum. 242

3 Utrum pillule debeant dari in numero impari. 242

¶ Explicit Tabula Quinti Libri.

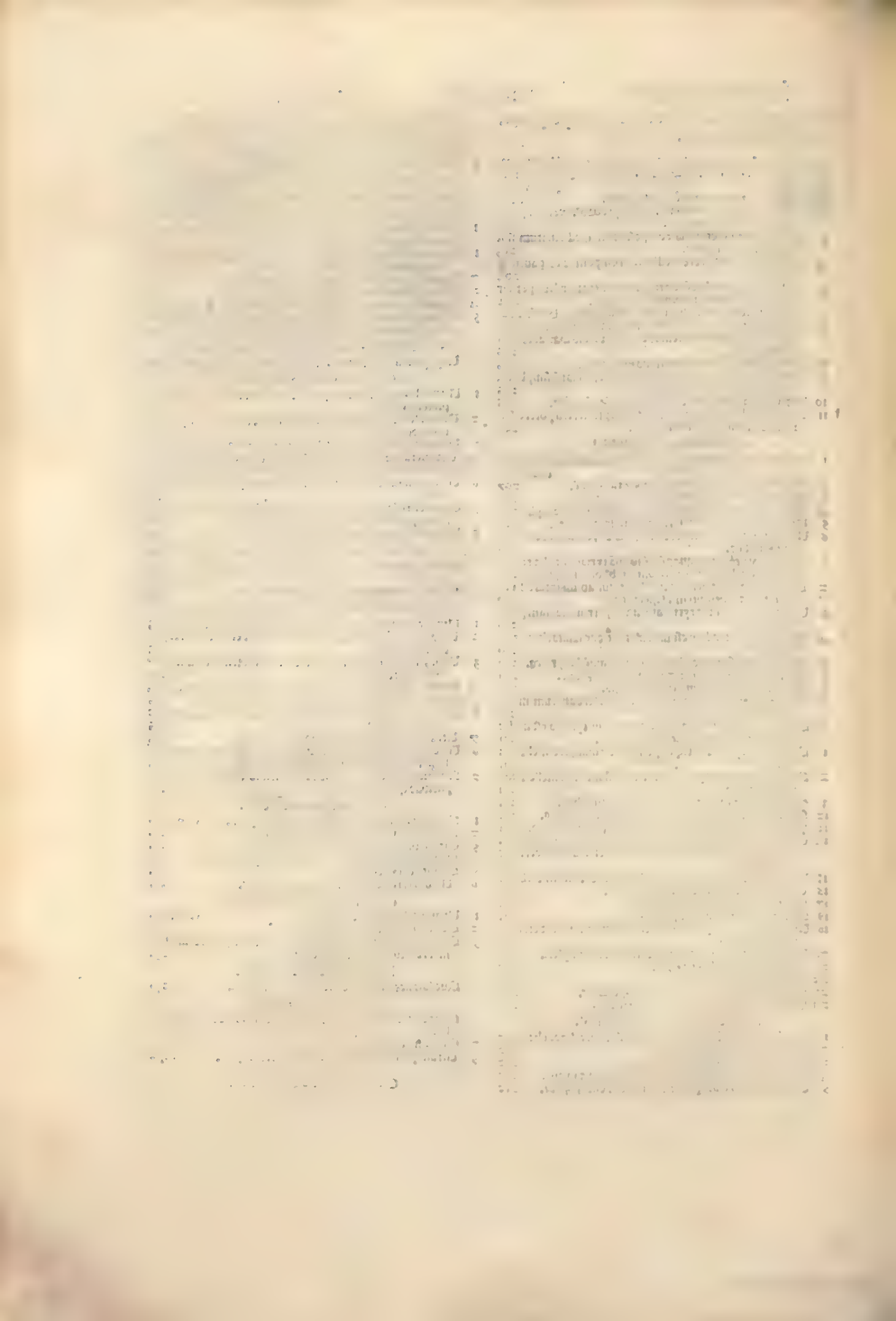

Quartus canonis Auicēne cum preclara Gentilis fulginatis expositione.
Thadei itez florentini expositio super secunda Fen eiusdem.
Gentilis florentini iterum super duos primos tracta.quinte Fen.

Quintus etiam cañ.cum eiusdez Gentilis fulgi. lucidissima expositione.
Canticorum Liber cum cōmento Auer.

Omnia accuratissime reuisa atqz castigata:ac quantum ars annitī potuit fideliter impressa.

¶ Liber canonis Quartus icipit de egritudinibus particularibus que cum accidunt non appropriant vni membro: continens septem Fen.

¶ Fen pma Libi Quarti est de febribus: z continet quatuor Tractatus.

¶ Tractatus Primus de febre quid sit: z de febrib⁹ effumeris: cuius sunt capitula. 4 4.

¶ De diffinitione z generibus febris. Cap. p^m.

Ebris est calor extraneus accēsus in corde z pcedēs ab eo mediātib⁹ spū z sanguie p arterias z venas in totū corpus: z iflāmatur in eo iflāmatiōe q̄ nocet opationib⁹ nālib⁹ nō sicut caliditas ire z laboris cū nō vltimat: z impedit operationem ita vt retineatur.

Ecusati ab his que in libroꝝ pncipijs dici pnueruēt: ga sup pn⁹ pmi can. dicunt. z qz nō intēdimus ad pueritia: sed ad nēcia pme fen huius ārti dicemus. Qz postq̄ in 3^li determinauit Aui. de egritudinib⁹ appropriatis determiatis mēbris organicis ppzie placuit sibi in 4^lib⁹ determinare de pticularib⁹ egritudinib⁹ que vni mēbro nō appropriant: z ēt de decoratiōe: z dico sicut ipe dixit in pbemio can. q̄ hoc placuit sibi: ga ēt potuisset scias de febrib⁹ z de apatib⁹ anponere scie de morbis appropriatoꝝ mēbroꝝ sicut ēt fecit Halyabas in 8° z 9° theori. z in 3. z. 5. practice. ℣ Prio ergo vt sibi placuit determinat de egritudinib⁹ que nō appropriant vni mēbro. Scōo de decoratione. ibi (Capitulus.) in pn⁹ fen septime. ℣ Prio in q̄tuor sicut q̄tuor sunt iste egritudies siue disp̄ones pticulares: non tñ appropriate vni membro. s. febris: apa: solo ꝓtumitas z dispō veneno: sa. Prio g̃ determinat de febrib⁹. Scōo de apatib⁹. ibi in pn⁹ fen g. (Ja locuti sumus.) Tertio de solone ꝓtumitatis. ibi in pn⁹ ārte (Ja ostēdim⁹.) Quarto de dispōnib⁹ venenatoꝝ. ibi in pn⁹ 6ª fen (Qui timet.) ℣ Prima in. d. prio determiat de se. q̄tū ad cēntiā: cās: z signa z curā. Scōo ārū ad termiationē. ibi (Crisis itēcio.) vel ibi (Nos dicem⁹.) ℣ Pria in. d. primo ōtermiat de se. in gña si magis. Scōo i spāli pmone. ibi (Cāe oiuz spērū se. effimē.) ℣ Be extraneo q̄ psideramus de febre sunt ei⁹ cē z distō in gña z ei⁹ inēd sicut hm ibroꝝ aptitudinē z ei⁹ tpa. prio g̃ ponit diffōē febris et diuisionez. Scōo oñdit corpora paratoꝝ ad illaz. ibi (Dixerūt.) Tertio ōtermiat de se. tpib⁹. ibi (Febrū bone.) ℣ Pria in. d. primo ponit diffōē. Scōo diuisionē. ibi (Et sunt qdaz.) ℣ Prima in. d. primo ponit diffinitionez. Secūdo declarat q̄dā. ibi (Et inflāmat.) Iz posset dici q̄ totū q̄ ponit pfq ibi. Et fūt qdā. sit diffō.

¶ Cōsiderādū aūt q̄ ghalr circa totū 4^m libri q̄ egritudines de q̄bus hic determinat sunt pticulares: ga q̄dā spēs genez pmoꝝ dictoꝝ fen. z. 3mi can. sunt ēt cōes: vel quia nō appropriate vlli vni mēbro organico: vel ga q̄dā sunt cōes ga toti inherētes vt feb. q̄dā cōes ga colligūt ptes morbos vt apa: q̄dā cōes ga in nā cōi vt solutio ꝓtumitas: q̄dā de his disponib⁹ sūt cōes: ga totū corp⁹ ledētes vt venena: Iz q̄dā venena sint p̄ticularia. ¶ Circa diffōē febris ꝓsiderādū p̄ q̄ mīte dant ō ea diffōes ab auctoribus. s. a. B. p̄ ō diff. sc. c. 1. a in cōme. afo. 18^p p. f. hūde dicte. z 14^p. p. f. q creſcūt. z i cōme. 5. pulsuū. z 2° de accīti z mor. c. 2. z in q̄multis alijs locis. diffinitur ēt a Joānitio in trac. rep. 3 nāz. c. 1. z ab Auer. 3. colz. c. 3. z in cātica. al. theorica cāticoꝝ cōme. 160. et ab Haly in. 2. thegni trac. de signis cordis cōme. 10. z ab Halya. 8. theo. c. 2. z ab Jsaac in p̄ de feb. z in ſūma a q̄libet auctore de feb. tractāte: z oēs sunt diffōes bone. sed ga magis completa est ista Auic. z diffōes sibi similes sicut est diffinitio Jsaac z Haly ab. z Auer. declaremus ergo hāc. Febris dicit a feruore. grece cui vocat̄ pyreos. al. pyrectos a pyr qđ est ignis vt dicit Locl. dif. 87^a. z ideo se dicit calor de nā ignis vt primo regla. cu. cōmen. 42.

Debuit β^m ¶ Est calor.) Debuit Locl. in dif. 87^a. verū feb. sit calor cum repe-

riant se. frigide vt dixit Aui. z multa alia argumēta poterūt inducit. Et dicit quosdā dixisse q̄ se. est calor materialr. z. est in calore: z fuit Thade⁹ in glosa Joānitij volēs saluare q̄ se. sit calor qđ est corp⁹ calidū. Alij dixerūt q̄ feb. est calor causalr. z. cāns a calore. Nos aūt dicam⁹ cū Gal. in p̄ de diffe. feb. c. 1. q̄ feb. essentialr est in gñe caloris p̄ter nām: qđ ostēdit operationū lesio. s. p̄ter nāliter. caliditatē aūt ostēdit tactus. Et si a priori vis lucidigare hoc vide qōnem nra z de libro febris: vbi dedurimus q̄ in corde z corpore toto est dare morbū calidū ledētē oēs totius operationes: z q̄ istū morbū opz re nolare se. cū nō sit aliud nomē aptius. est ār feb. calor qui est qualitas z nō corpus. Est enīz febris morbus in complexione vt. 2. terapē. primo capło. si enim ēet calor corp⁹ iaz ēet morbus in numero. Luz ergo dicit q̄ febres aliq̄ sunt frigide intelligitur: vel ga causā est frigida vt flegma vel melācholia: vel ga sequit accidens cum frigore vt rigor. Deinde dicit.

¶ Extraneus.) Oēs ꝓuenunt q̄ exīneitas caloris est duplex. Una totalr oppōsita vite sicut est calor exīneus mortuoꝝ: z sic feb. non est calor exīneus: ga cū febre stāt opa vite z apparēt in febre operationes alicui⁹ nālis caloris. Alia est exīneitas oppōsita sanitati: q̄ remouet pfectionē opōnū: z ponit in eis malitiā z impedimētuz: et talis est calor febrilis. ergo apparet q̄ in febrīte est calor cōpōsitus ex nāli z p̄ter nām. Et addūt Bononienses q̄ cū febris sit calor extraneus z sit egritudo est egritudo vt nūc: z ideo dī exīneus respectu eius cui⁹ est. s. respectu sor. vel plonis. Et inferūt ex hoc q̄ febris nō pōt accidere ex principijs ghationis sicut nec aliqua egritudo nūc. Istos sermones pertractauim⁹ in theg. vbi p̄ plusq̄ cōmē. defendimus q̄ egritudo nāc a generatione esse potest.

¶ Nos aūt paruper reuertētes dicimus q̄ iā disputauimus plures duas q̄nes. Una an febris sit exīne⁹ calor. Alia an sit addit⁹ calor nāli calori. Et dicemus illaz sūmas. Et est q̄ cū ad oēm nām cum qua stat sanitas possit fieri morb⁹ per additionē z diminutionez in nā cōpōnali cordis z tot⁹ corporis pōt talr aduenire morb⁹. febris igit cū sit morb⁹ in cōpone cordis z tot⁹ erit morb⁹ p additū calorē q̄ addit⁹ calor est exīneus z inātis. Consideram⁹ igit in corpore febrīte duos calores q̄ sunt due forme absolute. Un⁹ caloz est nālis dūs in se certā mēsurā diuersaz fm diuersa corpora. Alius calor z alia forma est calor malus aduēticij⁹ z iste est febriz: z diuersitatē manifestā istaz formaꝝ oñdit nō solū operationes diuerse. s. maligne z bone: sed operatio z ītētio medici: ga nālē cōseruat z accidentalē corrumpit. calor enim cholerici corporis aliud indicat et aliud calor flegmatici q̄uis vtriq; sit additus idez gradus mali caloris: vt subtiliauit Gal. in fl. octauu therapē. c. vlti.

¶ Utrū aūt si calor p̄ter nālē remanēti in sua mensura aduenīret aliq̄ mēsura caloris mali ēet febris vel nō dz dubiū. ℣ Et credo q̄ ēet febris. sicut si q̄q; dignis aduenīat sitis⁹ est morbus: iz de facto illō nō prigit: ga calor se. stat; z resolut spūs. Ergo g̃ dicit q̄ febris sua est in gñe caloris p̄ter nām meli⁹ dicit: z accipit febrez pro illo calore addito z facit p̄dicationē cēntialez: scil g̃ dicit. febris est calor nālis manat⁹ in igneū facit p̄dicationē denotatiuā. Et tūc itellis iuuenilis subtilizās poterit defendere q̄ calor exīne⁹ q̄ est se. essentialr est exīne⁹ extraneitate vite oppōsita: iz nō q̄libz actu occidat: z iz nō q̄libet febris sit mortalis: in sui tñ rōne inchoū est calor exīne⁹ nō ꝓbibet q̄n occidat: iz ꝓbibet inchoū tāte mēsure. Sicut napellus in sui nā bz calorē mortalē ex toto vite oppōsitū: ita q̄ in tāta mēsura nēcio primat virū: iz nō q̄libet q̄ritas napelli occidit: imo cū ea stāt vite opera. ℣ Si g̃ de rōne caloris p̄ter nāz qui est calor febrilis formalr est q̄ impediat cordis operationes: ergo addit⁹ gradualr addet in nocumēto. Et iterū addit⁹ iterū addet in nocumēto q̄usq; cordis opōnes pereut. Si enī p tātū gradū z ꝓportionē tātū ledit: g̃ p duplū ledet duplū tc. iz calor p̄ter nāz cuicūq; inchoū calor p̄ter nāz nō ꝓbibet additio vltimata: z sic facit p̄uationē operationum. Si aūt ꝓbibeat talis additio est inquātum talis calor. v. g. inquātum effimere calor vel inquātum talis tertiane in tali z tanta materia. Difficultates autez arduas circa predicta cadentes require in predictis qōnibus nostris.

¶ Accēsus in corde.) Nos ia declarauimus in qōne plura: z dixim⁹ q̄ in toto corpe est vna caliditas nālis q̄ est p̄n^m oiuz operationū tot⁹ corporis: p̄n^m dico i mediatū: z ista est sanitas cōplonalis tot⁹. ℣ Et dixim⁹ ibi q̄ ipsa caliditatis cor est p̄n^m p̄muz a quo alia recipiūt illā salte q̄tū ad vnā p̄tē illius caliditat. ℣ Et dixim⁹ q̄ istī caliditati accidit distēperamētū per caliditatem additā exīneā: q̄ caliditas addita exīnea est febris. ℣ Et dixim⁹ q̄ ex his sequit q̄ febris sit p̄ma passio cordis: deide tot⁹ corporis relig. ℣ Et dixim⁹ q̄ sequit ex hoc q̄ febris ledat oēs opōnes totius lesione p se z immediate. ℣ Et declarauim⁹ q̄ sola Auer. ex hoc est valde bona cū dixit q̄ febris ledit oēs opōnes. ℣ Et apparet ibi declaratū q̄ antiq̄ rō quē pbat q̄ epar pōt cē p^m ilium febris non solui a pcedētibus magistris sed solui p pdicta: ga calor eparis datus mēbris nō est p oib⁹ opōnib⁹ totius corpis: z ō distēperātia data a calore eparis: iz possit tot⁹ corporis opōnes ledē p se z immediate: nō tñ pōt ledē oēs opōnes tot⁹. Iz oē gen⁹ opōnuz. Et

hoc dico ꝙ se ⁊ immediate ꝙ regrit ad morbi rõnez: ⁊ in illis gõne
mouimus ser difficultates difficiles q̃s ibi lege. ℣ Albꝰ vo Bo/
nonẽsis ex hoc qõ dixit. Accẽssus. vult ꝙ in oi febre putrida hu/
mores cordis sunt in calefacto cẽ. si eni in oi febre calor est accẽ/
sus in corde. ꝫ in putrida febre calor est accẽsus ⁊ nõ est ibi in ac/
cẽdi ꝫ vel in mẽbris ⁊ tũc cẽt etbica: vel in spiritib⁹ ⁊ fl: effime/
ra. relinquit igit ꝙ in humoribus cordis calor puride febris sit
accẽsus. ℣ Nos aũt tã oĩdimus ꝫ cũ in gõne nr̃a ꝙ oẽs rõnes fue
brĩ itellecte sunt ꝫ cũ: ⁊ cũ hoc ẽt nibil cõcludunt ꝙ se. nã si calor
extẽ⁹ hic in diffõne posit⁹ ẽ q̃litas q̃ est morb⁹ vt ipsemet ꝓfit es/
tũc accẽsum eẽ in humoribꝰ nõ est ꝙ in hac diffõne ponit: ga ca/
lor in humoribꝰ accẽsus nõ est morb⁹ ꝫ cã morbi. Errat ẽt in hoc
vocabulo accẽsus: ga nõ dicit oino factũ cẽ: ꝫ respectu etbicarũ
⁊ forsan effimeraꝝ in qb⁹ calor in corde est in accẽsõ eẽ. ſ. in mẽ/
bris in etbica. ⁊ forsan in spiritib⁹ cordis in effimera: respectu ẽt
putridaruꝫ dicit accensus. Ega accendit in fieri. ſ. in partibus vi
ventibus cordis. de calore autez qui accẽditur põt dici ꝙ est ac/
census respectu eius qõ erat ꝓius sicut ardentibus lignis in fo
culari dicimus ignis est accensus in foculari ⁊ tũ est in fieri.

Dubiũ 3ᵐ ℂ Procedẽs ab eo in totũ corp⁹.) Cõtra dicta sunt hec. Prio istat
nõ videt ꝙ pcedat in totũ: qr̃ iueniunt extrema frigida quãdoq;.
Amplius si per arterias ⁊ venas: ꝫ q̃libet febris erit ꝓtinua. Am/
plius sanguis ⁊ vene ⁊ arterie nõ vadũt ad oẽm ptem corporis.
℣ Dicunt ꝙ corde iflãmato deferl febris in totũ mediãte spiritu
⁊ sanguie q̃ sunt in arterys ⁊ venis: ⁊ sic ꝙ venas ⁊ arterias. Et cã
est. nã cor per istã mãdat calorẽ ꝓportionatũ ⁊ pueniẽtẽ: ꝫ ꝙ ca/
dẽ mãdabit calorẽ iproportionatũ. Et addit Dy. ꝙ febris cum sit
calor inaturalis plus procedit ad corpus per spiritus q̃ per san/
guinem sicut etiam calor naturalis plus procedit per spiritum.

ℂ Ad ꝓria dicũt. Ad primũ sicut Aut. infra ca. de lipparia. qõ intel/
ligit ꝙ vadit febris ad totũ nisi fuerit ꝓhibẽs sicut lapis descen/
dit deorsuz nisi ꝓhibeat. ℣ Ad 2ᵘᵐ ly oĩe febris portet a corde ad
mẽbra per arterias ⁊ venas: nõ tñ oĩe est cõtinua: qr̃ calor febris
a causa efficiẽte vt a putredine nõ est semp: qr̃ putredo sit in ve/
nis: ly q̃q; in venis q̃q; ex venas. ℣ Ad 3ᵘᵐ dicunt ꝙ arterie et
vene totum possunt inflãmare: qr̃ partem mediante parte.

Dubᵐ 4ᵘᵐ ℂ Nos aũt solẽnizes dubões habemus q̃ iste sint. Et ꝓ' est vez
q̃ homo est ꝓpe mortez ex febre occidẽte per viaz resolutionis
spirituz a corde vide ly extrema frigidissima ⁊ anhelituz frigi/
dum dicat febrire ⁊ habere morbũ calidũ in manib⁹ que frigidis/
sime sunt ⁊ in corde in quo facta est iaz extinctio nãlis caloris cui
cõmensuratur accidẽtalis: ⁊ iam iste est minus calidus in gradu
caloris q̃ quãdo erat sanus. ℣ Et dicimus in gõne plura ꝙ iste ly
oẽm partẽ corporis põt dici febriens: ⁊ cũ hoc põt dici ꝙ ly mor/
bũ frigidũ priuatione naturalis caloris. ℣ Et dicim⁹ ꝙ põt teneri
ꝙ sin extrema nõ febriat sed habeat frigidum morbum solum.

Dubiũ 5ᵘᵐ ℂ Scõa est: vtrũ delatio febris possit fieri solo spũ vel solo sangui
ne altero istoz nõ bñte febrẽ delatiue cũ Aut. dicat. spiritu ⁊ san/
guie. ⁊ fecimus ibi istas rõnes. Prima cã ab extra agẽs põt trã/
mutare coz ⁊ spũz solũ sed nõ humores cũ fit effimera: vel solũ hu
mores vt cũ fit febris pestilẽtialis: ergo coz poterit solos spiritꝰ
extrãmutare absq; sanguine. tenet ꝓtia: qr̃ nõ minoris virtutis est
coz febriens sup illa duo q̃ cã extrinseca sup coz. ℣ Amplꝰ põt in
spiritib⁹ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ esse dispõ ad inflamãdũ: vt qr̃ subtiles
calidi: ⁊ in sanguine nõ erit illa dispositio: ergo spũs portabũt fe/
brẽ ⁊ nõ sanguis. ℣ Amplꝰ corde nũc inflãmato iflãmat spirituz
⁊ sanguinẽ: sed spiritꝰ prius vadũt ad mẽbra q̃ sanguis: qr̃ q̃ritur
igit an in illo priori febriat. Certũ est ꝙ sic. ℣ Amplꝰ nõ videt de
Luna in febre nocta ga supponat ꝙ ab eẽ occurrat gdaz calor ex/
tẽus gradatim occupans totũ ⁊ vltimo totũ coz. accipio vltimuz
nũc inflãmati cordis prius q̃ sup mẽbra calor portet: ⁊ q̃ro an fe/
briat. Certũ est ꝙ sic. qr̃ bz calorẽ extrancum in toto corde: ꝫ nõ/
dũ est facta delatio: ꝫ. ℣ Iste rõnes sunt apparẽtes ⁊ solute a me
in nostra gõne. Ꝛcludunt enim ꝓriuz eius qõ credo esse verum.

ℂ Et inflãmat.) Declarat hic ꝙ febris sit calor extẽ⁹: ⁊ hoc qr̃ no/
cet operationib⁹ nãlib⁹. q. que sm nãm nobis insunt vt aiales nãles
⁊ vitales: vt dicit Isaac in declaratiõe hui⁹ diffõnis. Et dixit Dy.
ꝙ dicit nãlib⁹ accipiẽdo nãles vt distiguunt ꝫ aiales ⁊ vitales: qr̃
ly oẽs ledant: tñ magis vident ledi nãles: qr̃ coz est magis illaruz
ꝑn⁹. Et tu cõsidera hoc: qr̃ bz impugnatiõe pendẽte ex ꝓcipuꝰ
medicine ad que redire nolumus. Et qr̃ Aut. inuerat ꝙ non q̃libet
iflãmatio est fe. sed inflãmatio que opationib⁹ nocet: ideo subdit
ꝙ nõ est iflãmatio caloris febrilis sicut iflãmatio laboratis bois
⁊ irati qñ flãma in istis nõ vitiat: imo isti calefũt ⁊ tñ sũt sani.

ℂ Et ipedit.) Hic ꝛep declat qõdã ly exponẽ cõem: qr̃ ditcrat ꝙ
ledat operatiõe vult ostẽdere qua lesione: qr̃ corruptiõe vel dimi/
nutione: nõ qr̃ ꝑuet oẽs corpis opões: imo retinent: ly male vel
diminute flãt: ⁊ verificat hoc dcm de oib⁹ operationib⁹ flẽ: qr̃ nõ oẽs
auferri ꝑt a febrici⁹: qr̃ eẽt mors: sed aliqua vel aliq ꝑt auferri.
ꝛ. g. destruit qñq; apperit⁹ aut nõ videt. ℣ Nos aũt fecimus aliaz
expõẽ hui⁹ passus ⁊ est ꝙ calor pẽdẽs a causa ꝓtinua non di/

febris nãlis sit ꝓfectus ⁊ retẽtus: ita ꝙ nõ amplius dependeat ab il/
la cã ꝓmitiua: ⁊ ibi in hoc Aut. cõplacet Ba. ꝙ de dif. fe. ca. 3. cũ dic.
Et si mor⁹ cordis steterit ⁊ remanẽt hec ꝓter nãm calidũ: tunc fe
bire necesse est hoiem. Et rõ hui⁹ est: qa sicut sanitas est dispõ in
nobis pure gesceo nõ pendẽs essentialr a cã exteriori: imo si pen
deret ab aliq̃ pẽdet ab his q̃ sunt ptes in nobis vt mẽbra spũs ⁊ hu/
mores: ita morb⁹ bz dici dispõ in nobis q̃ nõ sit oino pendẽs a cã
ꝓmitiua extra. Sic. n. ab illa ẽntialr pẽdeat nõ oĩ morb⁹ q̃ius ope
rationes rollant vel ipediant. ꝛ. g. his digitũ ⁊ brachiũ ꝛctum e
spasmo ⁊ his hoc a sune ligãte: gliber bz idez ipedimẽtũ operatio/
nis ⁊ eãdẽ malã figurã: ⁊ tñ q bz a spasmo bz morbũ: ſz q bz a liga/
tura funis nõ bz ꝓprie morbũ: qr̃ nõ bz dispõnẽ retenta imo pure
dependẽtẽ a cã extra: ⁊ hoc intellexit ẽt Bal. ꝑ de ĩteriorib⁹ ca. 4.
quãdo nõ vult ꝙ stõcbus sit infirmus q̃ius nõ digerat ossa cera/
sor. ℣ Contra. his lapidez vel frustũ plũbi in vesica bz morbũ: ⁊ tñ
pendet a lapide q est cã ꝓmitiua. ℣ Amplius lapis est cã oppila/
tionis q est verus morb⁹ in via. ℣ Ista solonẽ ⁊ declarationem
regre in gõne nr̃a: an sanitas possit induci ꝑ artẽ. ℣ Jn fũma tñ ve
rus ⁊ ꝓprius morb⁹ est q est q̃litas in corpore retenta nõ stans in
dependẽtia a cã ꝓmitiua: imo Ba. Citatũ. pcessit ꝙ verũ morbũ ve
cat solũ morbũ factũ q a nulla cã pẽdet in fieri: vt apꝑet 3ᵒ õ acci.
⁊ morbo. c. 1. Et sic posset pom exẽplũ de sanitate. si eni digiti mei
opatio cẽt strigẽ aliqd ⁊ cẽt mollificatus: ſz tu cũ tuo digito asso/
ciato meo faceres ꝙ me⁹ digit⁹ caperet: nõ ꝓpea diceret sanus.

ℂ Et sunt qdam boium q dividũt febrez in duas di
uisiões ꝓmas. ſ. in febrẽ egritudinẽ ⁊ i febrẽ accñs:
⁊ ponũt febres apatũ de genere febris accidẽtis.

ℂ Incipit determinare de febrib⁹ diuisiue. Et ꝓmo sm alioz sen/
tẽtiam. Scõo sm suã ⁊ ꝛsuetã, ibi, ꝓcedam⁹.) ℣ Ꝓria in tres.
Primo ponit istorum sentẽtiam. Scõo exemplificat eaz. ibi (Et
intentio.) Tertio instat contra eam. ibi (Et contradicenti.)

ℂ Et itẽno qdẽ isti⁹ ꝓmonis coz est ꝙ febris egritu
dinalis est illa iter quã ⁊ cãz q̃ nõ est egritudo nõ ẽ
mediũ sicẽ febris putredis. Putredo. n. ẽ cã eiꝰ absq;
medio ⁊ nõ est putredo in seipsa egritudo: imo ẽ cã
egritudis. Febris vo apatis est accñs apati existẽs
dũ est apa sequẽs ipm: ⁊ apa est egritudo in seipso.

ℂ Declarat quid isti per hoc itelligũt: ⁊ vult ꝙ illa febris est egri/
tudo: cuius imediata causa nõ est egritudo. ibi gratia. febris se/
quẽs putredinem habet ꝓ causa cõiuncta ipsam putredinez: ⁊
tamen putredo. ſ. humoris nõ est egritudo in se sed illa febris di/
citur accidẽs cuius imediata causa est morbus. ibi gratia se. cu/
ius causa est apostema. nam febris cõsequens apostema sequit
morbuz. ſ. apostema qõ est morbus: ⁊ hoc est qõ in vltimo dicit.
febris apostematis est accidẽs apatis dum est apa: qr̃ existente
actu apostemate seb. sequitur illud: ⁊ hoc est qõ dixit. sequẽs ipz
ſ. apostema. ⁊ ꝓ. i. ⁊ cum hoc apostema est egritudo.

ℂ Et cõtradicẽti qdẽ inest vt dicat: qm̃ si ꝓpea ꝙ fe
bris apatis sequit caliditatẽ eius: ⁊ sequitur ex do/
lore ipsius: est simile vt sit febris accidẽs: tũc opor/
tet vt sit pluriũ febriũ effimeraꝝ accidens. Et si ipsa
sequit putredinẽ que est in apate: tunc apa non est
causa eius ꝓxima vñ est apa: imo quãtũ ad putredi/
nem que est in ipso. Causa igit eius que est essentia/
lis est putredo: ⁊ apa nõ est causa eius nisi per accꝺ
dens. Et dicimus ꝙ si nõ significauerint per febrẽ
accidẽs hoc: imo non intellexerũt per eã nisi ꝙ ipa
sequitur apa hoc ⁊ inueniunt per eam inuentionem
apatis. Similiter ergo est dispositio febriuz putre/
dinis per comparationem ad putredinem.

ℂ Hic dat instantiã contra diuisionez. ſ. contra hoc qõ dicit ꝙ fe
bris apostematum est accidens. Et primo hoc. Secundo ostendit
quid tenendum in hac contradictione. ibi (Verum.)

ℂ Jn ꝓma parte dicit ꝙ ille qui vellet cõtradicere argueret sic. si
febris apatum est accidẽs: hoc est altero truz modoꝝ. ℣ Un⁹ est
qr̃ sequit calorem apatis vel dolorem: ⁊ ex hoc diceꝝ accñs: ſz ꝺ
est inconueniens: qr̃ tũc multe effumere essent accñs. ſ. ille que flãt
ex dolore ⁊ calore. ibi gratia et ita potu rei calide labore ⁊ ſ̃lib⁹
causis calefaciẽtib⁹. qõ tñ est falsuz. ℣ Scõs modus est ꝙ febris
apatum dicat accñs: qa sequitur putredinẽ apatis: sed ex hoc nõ
debet dici accidẽs apostematis: qa apa vt apostema qõ est totũ
aggregatuz causat illam febrẽ per accñs: qr̃ per putredinem que

est pars

est pars illius tumoris apostemosi: sed qđ per partē causat causat per accidēs: vel accidit apostemati q causat febrez qz causat per putredinē que est qd extrinsecū apati vt apostema est morbus: et sic apa causat mediate nō imediate. ℣ Tertius modus est q febris apatum non dicatur accidēs aliquo modoꝝ dictoꝝ sed alio modo: et est q febris apatis ex hoc dicitur accidens: qz per ipsam febrem venit in notitiaz apatis et inuestigamus per febrē eius notitiā sicut accītus ducit in notitiā egritudinē: et hic est tertius modus nō valet qz p febrē putredis inuestigam⁹ ipsaz putredinē et in notitiā eius deuenim⁹: et B intelligit cū dicit si nō significauerit per feb. accīs hoc. s. alterꝝ duoꝝ dictoꝝ modoꝝ imo non intellexerūt p eā. s. feb. accīs nisi q ipsa sequit apa. i. nisi q ipsa est accīs apatis per hoc et p. i. vel p qz inuenim⁹ per eā febrē intentionem apatis. i. venūt in notitiā apatis: ℊ simili est dispositio tē.

Dubiū 6ᵐ ¶ Dubitat aūt de hoc q instantia nō videt valere. naz si p febrem inuenio apa: tunc per eam inuento morbū et ex hoc pōt dici accidēs: sed si per febrē inuento putredinē nō inuento morbū sz cāz: qz putredo est cā: et sic talis febris sequens putredinē sine apate est morb⁹. ℣ Dōm q Auic. ereligt notā solēnē istius ex hoc qđ diuersat. bris etiam p noto q per febrē sequentē apa nō inuenimus proprie nisi modum putredinis apatis non apa sm se. vbi gratia apa epatis cholericum nō proprie inuenitur per febrē: sed cuz ex febre z alijs signis est uerus iudicū q sit apa in epate: tūc tu iudicas q materia sit cholerica illa q putrefit: qz ista febris est tertiana cōtinua. inuenis ergo putredinem apatis per febrem: tunc⁹ similr est dispositio febrium putredinis sine apostemate.

¶ Verus occupatio in huiusmodi contradictionib⁹ est illud qđ non confert in sciētia medicine aliquid et facit medicuz procedere ex arte sua ad inquisitiones que forsitan impediunt ipsum ab arte sua.

¶ Vult q non occuperis in hac ꝯdictione: qz nihil ꝓfert in medicina. solū enī est qst⁹ in hoc an feb. sequēs apa possit dici accīs: sed si tu cognoscis illius seb. nām et etiā apatis et scis cātiones cure siue illam voces accidēs siue substantiaz siue morbū: nihil tibi confert vel nocet in medicina. non enim de nominibus debemus disceptare vt supra lib. i. fen. i. c. de virtute animali.

¶ Et facit eū ꝓcedere tē. Quia conabit velle ingrere an idē possit eē morb⁹ et accīs: an apa per rōnem totalitatis siue possit cāre febrē: an putredo in apate que causat febrē sit morb⁹ in se: et multa alia ad que cū ꝓcedit ponit multuz tēpus: et sic impedietur.

¶ Forsitasse). Nō sit bō q bonitate itellis et exercitio cito ab his q sūt is se expediat: et forte oportebit eū trāsgredi medicinam.

Dubiū 7ᵐ ¶ Dubitat an diuisio febris in febrē accīs et febrē morbi sit bona. ℣ Dicit q sic. qz Galienus eam 7ª particula 4 foꝛ. sup. 4 foꝛ. 43. s. si febris nō habeat a cholera. Itē Rab. 16. primi. 2. c. vbi dicit. Dico q hoc est verū et verisimile q quotiens diuidimus feb. bipartite sunt: vñ dicemus q se. aut ex morbo aut ex accīte erunt. Idē ponit lib. 17. §. c. 8 sue finē. Ampli⁹ Auic. ℣ R. Dy. se. duplr ꝓsideral. vel in sui essentia: et sic non diuidit in febrez morbum et in febrē accīs qz essentialr est morb⁹: et ideo essentialr qđ pōt eē accīs: cum iste sint rōnes distincte. Vel considerat feb. in cōparatione ad medici notitiam et opōnez: et sic potest febrem diuidere. nam illā febrē vocabit accīs que sequit morbū alium. nā curabit illā feb. cura accidentis. s. intēdendo ad morbū ad quem sequit febris. ℣ Alia rīsio est quā ego alīs dedi q hec diuisio est bona: quia vtilis medico: sz eni eā variat curā: et ideo Auic. statim cōcedit istaz diuisionē sicut consuetam: tamē non debet dici bona: qz sit principalis ei⁹ diuisio. nā principalis et ꝓprior diuisio eius est in ꝓma eius genera tria.

¶ Procedamus ergo sm id qđ cōsuetuz est. Dicam⁹ ergo ꝓpea q feb. apatuz et oppilationū sunt feb. accidētes: et alie feb. sunt egritudines: tūc ꝓuenīēs est vt dicamus: qm̄ ꝓpea q omnia que sunt in corpore bois sunt tria genera. s. mēbra ꝓtinentia illud qđ est in eis de humiditatib⁹ et spiritib⁹ quoz comparatio est cōparatio parietū balnei. Et humiditas recōdita: et eius cōparatio est comparatio aque balnei. Et spūs animalis vitalis et nālis et vapores effusi et cōparatio coz est comparatio aeris balnei: et aer balnei qm̄ infrigidat illud qđ est vicinuz eis nō opz vt ipe extinguat imo possibile est vt remaneat et vt redeat et calefaciat illō qđ ei vicinū ē. Silr ē vnūqđqz istoꝝ triū genez eē qđ nō inuenīt in boie gen⁹ corporeū.

¶ Dic ponit diuisionē sm sui ūiaz. Et ꝓmo ponit diuisionē in genera ꝓma et ꝓncipalia. Scōo ponit diuisionē nō ꝓncipaleꝫ ibi Et diuidunt. ℣ Prima in duas. Primo affirmādo diuisionem predictam ꝓmittit fundamētū quo diuidit feb. in gñia ꝓma. Secūdo ostendit diuisionez facit. ibi Nā si. ¶ Per febrē oppilationū itelligit qñ immediate nō qñ mediāte putredine. per febrē apatuz itelligit sequētes et alios morbos vt vicus pulmonis. Et qđ dicit. procedamus sm illō qđ cōsuetū est. referē ad diuisionē dictā et ad dicēdā. ad dictā gdē: qa cōsueta est vtilis medicoꝝ nō obstāte ꝓdictione facta affirmemus eā dicētes q febres sequētes morbos sunt accidēs: et alie sunt egritudies. Sed rōnē ꝓdictis Auic nō solvit: qz verum cōcludit ex nā rei: medico tā conceditur q egritudinē vocet accidēs: et hoc affirmato tunc ponamus diuisionē ꝓncipaliorē. Et appet q ad dicēdaz etiā referī: qa est cōsueta. s. q feb. dividat in ꝓma tria gñia que diuisio nō bz minus de ꝓdictione ḡ. diuisio ꝓpua dicta: sz qñ. o. qz ꝓsueta ꝓcedam⁹ eā: et tūc ꝓsequit dicēs.

¶ Qñ tē. Et qñ arg. sicut Gal. ꝓmo de differētijs feb. cap. io ꝓ. ꝓme partes corporee in nobis et ꝓma subiecta naturalis caloris sunt tres vel tria. Membra humores et spiritus: ergo tria sunt genera febrium: sm diuersam accēsionem in altero triuz subiectoꝝ. Primo ergo ponens antecedens declarat per simile in partibus balnei. Secūdo ponit cōsequēs generale et declarat reducendo exēplum follis et balnei et olle coci ibi. Nam si accendatur.)

¶ Sed dubitat q: plura alia videnī in nobis vt pili superfluitatez elinta et alia. ℣ Dōm q tria solū sunt in nobis que sunt fundamenta imediata caloris nālis: et partes in nobis. s. humores spūs et membra: et ideo penes hec tria distinguet calidū ꝓter nām. elinta ergo sunt po⁹ in nobis et mediatū sm: pili autē sunt extrinseci et nō partes ꝓprie: superfluitates etiā non sunt ꝓprium sm caloris naturalis nec ꝓprie partes nisi per reductionem quādam. Ex quibus potest inferri q febris accensa in sanguine veritas bz eē febris ḡ accēsa in cholera et ꝓprie in cholera supfluica cbilis sellis. Dubiū 8ᵐ

¶ Humiditas.) Non dixit humor vt comprehenderet humores et humiditates et forsan cbilum.

¶ Vapores effusi. Dixit q vaporib⁹ q nondū sunt spūs vt in synocha sine putredie: vel q sunt corrupti spūs vel nō veri spūs.

¶ Et aer.) Per hoc vult Auic. ostēdere q sicut vna ꝑs balnei de qua forsan min⁹ videt pōt calefacere alias vt aer calidus pōt inflāmare parietes et aquā balnei vicinantes aeri ḡuis eēnt frigide. s. paries et aqua: ita eodē mō vna de istis partib⁹ nostris. verbi gra spiritus possunt inflāmare alias partes: et sic et membra et sic humores: et hoc est qđ subdit. similr tē. genus corporeuz: qz bene inuenitur genus incorporeum vt complexio et virtus.

¶ Ad si accēdat febris in mēbris radicalib⁹ accensione ꝓma sic accēdit adustio. vbi gra vt in parietibus balnei: aut ꝑ follē ferrarij: aut ꝑ ollā coci: tūc il lud gen⁹ febriū noiat febris etbica. Et si accēdat se. accēsiōe ꝓma in humoribus: deide accendat ex eis in mēbris sic accidit vt effūdat aq̄ calida in balneo: et igneant latera eius cā ei⁹: aut ius calidū in olla et accēdat olla cā eius: tūc illō genus febrium noiat febris humoris. Et si accēdat febris accēsione sua ꝓma in spiritib⁹ et vaporib⁹: deide accendat ex eis in mēbris et būoribus: sic accidit vt ꝓueniat ad balneuz aer et ignis q accēdat in eo et calefacit aerez ei⁹ et ꝓnūciat ad aquā et ad pietes: tūc gen⁹ illō febris noiat febris effimera: qñ est accēsa in re subtili q resolvitur cū velocitate: et raro ptrāsit die cū nocte sua nisi ꝓuertat ad gen⁹ aliō febriū. Nec ḡ divisio febriuz ē p modū ppiquū diuisioni ꝓueniēti per differētias.

¶ Declarat ꝓclonē siue ꝓsequēs et dat modū cuiuslibet gñis febriuz et ꝑ⁹ etbice et dicit. si accēdat accēsiōe ꝓma: qz ꝓmo in mēbris: et B dixit vt daret exēplū de hac febre sola et nō cōplicata alteri gñi se briuz: et ita dixit de q̄cūq; alio gñe se. semp replicās B accēsiōe ꝑ⁹. et dī etbica. Habitudialis: qz habitudinalr inest: vel qz habitū corporis et strās ptes possidet. ℣ Deide dedit exēplū de febre humorali et dixit Si accēdat tē. et dixit. febris humoris vt cōprehēderet putridas et nō putridas: sz Gal. 9. tera ꝑ. 1. cap. ponit synochas sine putredie qñ medias inter febrē putridam et effimeram. ℣ Deide dedit exēplū effimere et dedit cām notationis: qz pdurat vna die et raro ptrāsit. Dicit ḡ effimera ab effimeron pisce: qz vna die vivit: vt Jsaac 2ª febriuz. 1. c. Et dedit ei cām que pdurationis: qz calor accenditur in re subtili. s. spiritibus vel vaporibus qui sunt corpora velocis resolonis: et experientia est inventuz q hec resolutio completur vna die. ℣ Aer et ignis.) Aer ignitus.

¶ Cōsideraūdū aūt ex vario mō loquēdi Aui. q ad eē etbicā sufficit calorē eē accēsuz in mēbris: nec requiritur q accēdatur calo: in humoribus vel spiritib⁹: z ideo absolute ptulit q etbica est si calo: accendatur in mēbris radicalibus que ppzie mēbra sunt ꝯdu ficta piguedim z adipi z forsan carni salté alicui⁹ modi carnis.

debiū⁹ ¶ Sed tu diceres: qūo etbica defert. ℣ Dōm q regref q calefiāt ispūs z humores nō ad eē febris sed ad deferri: sed deferri nō est de essentia febris sicut nec de eēntia grauis est eē deorsuz si⁹ posse eē deorsuz. Et post p'm ōlarū eē in etbica nō regrif aliō deferri qō nō cōtingit de putrida z effimera vt notū est cū sint sientes in mēbris. Sed ad eē putridaz humoralē vel effimerā nō sufficit accēdi calidū in humorib⁹ vel spiritib⁹: sed opz q. erinde trāseat ad mēbra: aliter nō eēt febris cū mēbra sint que iuuāt: z iō dixit. si accēdat in humorib⁹: deide accēdat i mēbris z i feb. est. dixit si accēdat in spiritib⁹. Deide accēdat in mēbris ꝗuis addiderit z humorib⁹ qō nō erat necessarium ad esse febris effimere sicut nec̄io sequat. Deinde cōclusit, "hec tē. qō declarabit in questione.

¶ Et dividunt febres alio mō. Dicit enī q de febribus sūt febres acute. Et de eis sunt nō acute. Et de eis sūt chronice. Et ō eis sunt non chronice. Et de eis sūt nocturne. Et de eis sūt diurne. Et de eis sūt salubres recte. Et de eis sūt bītes accētia horribilia. Et de eis sūt dimittētes. Et de eis sunt isepabiles. Et de eis isepabilib⁹ sunt qdā quib⁹ sunt remissiones. Et de eis sunt qb⁹ sunt itensiones. Et de eis qb⁹ sunt exfortiationes. Et de eis sūt similes. Et de eis sunt frigide bītes rigoré aut horripilationē. Et de eis sunt simplices. Et de eis sunt composite.

¶ Ponit aliā vel alias diuisiones alio mō. s. nō sic ppzie vel nō primo. s. nō ad ꝓma gīa: z ponit diuisiones septē. ℣ Pria febres alie acute. s. absolute. alie ñ acute. s. acute puerfiue. alie chronice. z aīr posset itelligi. hec diuisio nō est ꝓma vt pz. nec principalis qz pōt ineſſe acuitas ex diuersitatib⁹ qbusdā accētalib⁹ vt subtilitate caliditate z multitudie materie z loco. ℣ Scōa diuisio: alie nocturne alie diurne. hec ēt diuisio est accētalis ab hora mot⁹ sumpta z pōt reduci ad nām humoris vel ad quātitatē vt posteri⁹ erit manifestū in suo capīo. ℣ Tertia diuisio est. qdā sunt salubres recte Scilicet: quedā in qb⁹ dubitat pp prauā accētia. hec etiā diuisio est ab accētib⁹ z ꝓuatione eop: Et radicaliꝝ sequat materiē febris. s. malignitatē suam vel bonitatez. ℣ Quarta diuisio est p. primuz z interpolatuz: que diuisio nec p' nec eēntialis est vt pz. ℣ Quita diuisio est subdiuisio in qua inuit tres spēs synochaꝝ. s. semp oī minuētes que dicunt paugmastice cū dixit. qb⁹ sūt remissiones. Et semp addētes que dicunt augmastice cū dixit. qb⁹ sūt intēsiones. z qz additio vel est in essentia caloris vel in accētib⁹ ideo dixit. intēsiones z intēsiones ꝗtū ad calorē febris. fortiores vel exfortiationes ꝗtū ad accētia. Tertia dīa est bomoteū⁹ dicta eē liter stana: z iō subdit. de eis sunt siles. z talis diuisio nō est ꝓma. ℣ Forsan q voluit p hoc alia diuisionē primuꝝ p. s. q. primue qdaz sunt. ꝓportionales interpolatis: qz remittunt z itez itēdunt z fortificant: z qdā cōtinue synoche: z iō de eis sūt siles. idest synoche: siue sint siles in addendo siue siles in diminuendo siue equalr stādo. ℣ Et forsan cū dixit. de eis sunt siles. vult. ponē aliā diuisionez septimā z est q febriū: alie sūt siles. i. nō bītes typū: alie sūt bītes rigoré tē. ℣ Et de eis sūt simplices. Ponit diuisionez septimā z pz.

¶ Et dictis supi⁹ sumptis volo eē notā solonē ad qōnē: an febris sit calor: z an calor ꝑter nām: z an additus: z an sit cordis passio.

Dub'm 10m ¶ Dubitat hic. verū seb. sit morb⁹ vnus. ℣ Videt q nō: qz est mala cōplo calis z sic. vt in cōmē. afor. 16. 1. p. humide dicte. z i pe. cātic. 88. cātico. aīr cōmē. ptis. 2. z plib⁹ medicine locis ibiecrū est multipler z nō vnū. s. corp⁹. ℣ In ꝓriū: qz Al. dixit. est calor. ℣ Rñdet Auic. q se. a mō sue cōpōnis est morb⁹ vn⁹ sicut apa: z iō siccitas stat sicut mīle calido: z ex hoc hz vnū diffōrē: sed a suis cōponentib⁹ est morb⁹ cōpositꝰ. s. calidus z siccus. Accipe istā solonez si placet. ℣ Alia est rñsio dy. qui Bononienses sequunt: z est q seb. est morb⁹ vnus: qz febris est flēs vel facta: sed flēs est morb⁹ vnus: qz mobile vnū. s. cor: mouēs vnū. s. corpus calefaciēs: si flēs est morb⁹ vn⁹. ergo facta. Iteꝝ qñ aliqua sic se hāt q sequunt se in aliquo effectu vnū p se reliquū per accīs: vnū nō est de eēntia alterius: sed cū febre sequat per se calefactio: siccitas aūt sequitur ad calorē. q siccitas nō est de ull⁹ eēntia. Cōtra p'm. mobile est duplex. s. cor: vt calefactibile z vt ericcabile. mouēs duplex. s. agens calefaciēs z ericcans. v. g. cholera qūq. Cōtra 2m. ericcatio cholere non sequit nec̄io calefactionē. Amplⁱ Iz siccitas sit p accīs in ꝓdo calorē. tunc magis sacier vnū p aggregationē cuz eo: z Iz accidat calori: nō tñ accidit ei. s. siccitati p se ledē oēs. ℣ Dicitur q. primū q febris eēntialr est morbus vnus. Nō: febris est distēperamentū in calore nāli: sed ad eē distēperamētū sufficit sola qualitas calida omni alia qūtate circūscripta. s. humida vel sicca. q tē. ℣ Scōm q febris in re nō reperit fm plurimū nisi cōpositꝰ morb⁹: z nō est vna sic si dicerē albedo est vna qūtas: Iz nō reperit in eē vna sed semp pūcta alteri. v. g. calido vel frido vel alteri qūtati. Nō: qz calor excedēs statum ericeat z vna ericcatio que statum febri cōūgit est per spūuz resolonē qui statum facit. Opz aūt imaginari q in oib⁹ mēbris est modus humiditatis nāl⁹ siue sanatiue per pūtiaz corpulētie spūuz q sūt corpora humida de nā aeris ab bac: ergo ericcatione non videt febris absolui nisi raro. nō solū aūt fit hoc a ficco: sed fit a calido siccāte humiditates alias membrales: z qūq fit ericcatio qz causa facies est. sicca vt cbola vel melia. ℣ Tertiū qō dicimus est: q si est possibile imaginari eē febrē solā distēperiē in calore absq distēperie in sicco est: qz nō ꝗdet siccitas morb⁹ est. si ergo fit bō bris multos spūs z eos grossos aduenīēte febre stabit aliō tpe distemperies in calore aūq ericeet spirituū resolone. z si sit aliqs superfluus humidus: et febris nō faciet statiz illū cadē in morbū siccuz: nec ēt cā febris. ℣ Auctores igit q viderūt eēntiaz febris dixerūt q est morb⁹ calo. qūt viderūt illō qō plm ō facto ptigit durerūt q est morb⁹ calo z sicc⁹. ℣ Ald rōnez dōm q qō nō qrit de vnitate vel multitudie er pte sōtu: qz eēt questio de vnitate ptuz aialis sed qrit de vnitate in essentia febris an sit vna qualitas vel duc.

¶ De preparatis ad febres. Cap. 2m.

Iterunt qdā q corpora vehemēt⁹ ꝑparata ad febres sūt corpora calida et humida: z ppzie cū būiditas est fortior caliditate. Et isti qdē sūt qdez fetidi sudoris z urine z egōnis. Et corpora calida z sicca itez sunt ꝑparata ad febres calas z incipiūt prius effimere: deide festinat ad putredinem z adustionē: z qūq faciūt cadē in etbicā. Et sequunt ea ambo q equant in humiditate z siccitate z dñat calitas: z ista sunt de gīe corp in qb⁹ incipit febris vaporis calidi: deide pmutat ad febrem humoris: postea illa in qb⁹ equant calor z frigus z multiplicat humiditas. Et istis qdem febres putredinis accidunt fm plurimum incipientes. Et corpora frigida z humida z frigida z sicca sunt lōginquiora corpora a febribus: z ꝓpzie ab effimera.

¶ Cum posuit diffinitionem z diuisionem febris ostēdit que corpora sunt magis parata ad febrem. Et primo hoc. Secundo que non parata. ibi (Et corpora frigida.)

¶ Ponit ergo ꝓmo qūtuoz ordines. In ꝑ sunt corpora calida z humida. ppzie qñ humiditas est abundātior caliditate. Dixerunt. s. Bal. ꝑ de diffe. feb. ca. 3. z. 8. tera. ꝑ. c. 7. z Rasis. 16. cōtinēt. 2. cap. Cā est q: hāt mām z efficiēs putredinis que sūt calor z humiditas: vt in cōmēto afor. 1. 2. parti. de horis bo siquidem dyetis sicca.

¶ Dubitant: qz dicit. si humiditas fortior. nā multitudo humidi ꝓseruat a putrefactiōe. 4. metha. tex. cō. 12. dī qz multitudo humidi q sicut multiplicat ēt multiplicat calidū regulās nō ꝓcucatum est cā defendēs a putredine sicut apparet in multitudie aque maris vel fluuij que regunt calido ꝓtinētis: sed multitudo humidi q calidū regens suffocat est cā putredis sicut appet in humorib⁹ nostris: z ideo hō calidus z humidus cū humiditate multa apt⁹ est putredini: vñ fetent ereūtia ei⁹: vt hic Auic. z Bal. tera. ꝑ. 7. cap.

¶ In scōo ordie sunt corpora calida z sicca que acuitate humoꝝ sunt apta ieurrere cholericas febres: qz tñ sunt corpora facilr inflāmabilia z spūs bītia igneos: ideo ꝓius effimerā incurrunt: z qz sūt resolubilia ericcatiua: iō ēt sūt ꝑarata ad etbicas. Et cōsidera q Auic. nō ponit ordiné in forma loquēdi inter ista corpora: qz nō dixit hec corpora calida z sicca sunt post illa: qz forsan difficile est iudicare que de eis sunt magis dispositꝰ. cala enī z humida sunt magis dispositꝰ putredini: Iz cala z sicca icendio. ¶ In 3° ordie sūt corpora cala tēperata in humido z sicco. Nō: qz hāt spiritꝰ aptos icēdio z multos pp hic multā caliditatē cū tēperamēto humiditatis que ꝓximis est spūuz multiplicationi q sūt ꝓpie spūs cordis plus calidi q sunt humidi. ¶ In quarto ordine sunt corpora excedēcia in humido temperata in calido z frigido.

¶ Iz dubitat: qz cala z humida cū multa humiditate erāt corpora iter oia magis parata: qz ꝓma corpora de paratis ponunt: sed corpa humida supflue tēperata in calo z frido magis illis appropiquāt: q. ℣ Dōm q corpa calida tēperata in passiuis sunt para

ta magis

ta magis ad febres effimeras a quib' inchoātes pmutant ad putridas: qꝛ excessus ēt caloris facit putredinē cū sufficienter hēat de sanguie in corpore ⁊ alijs humorib' cū illo: ſꝫ corpora superflue humida tēperata in actiuis sunt magis parata ad putridas: ⁊ iō dixit ꝙ talia corpora calida tēperata in humido inchoatiue non sunt parata ad febrē putridā: qꝛ īchoant plus ex effimeris: ſꝫ humida corpa tēperata in actiuis īchoāt cū putridis: hec oīa Aui. innuit. Corpa āt idisposita sunt frigida ⁊ humida ⁊ frigida ⁊ sicca.

Dubiū 3ᵐ ℂ Sed tu dices que de istis corporib' sunt magis idisposita. ⁋ Dicēdum ꝙ ad effimeras corpora frigida ⁊ humida per se sunt magis indisposita: qꝛ magis remota ab incendio simplici: sed ad putridas sunt magis indisposita corpora frigida ⁊ sicca.

Dub' 4ᵐ ℂ Sꝫ tu dices omisit de cōplōne tēperata ⁊ de cōplone frida tm̄ ⁊ de sicca tm̄. ⁋ Dōm ꝙ dedit intelligere ꝙ complexio temperata plus resistat causis egritudinis. frigidam autem tm̄ intelligit ordinari post frigidam ⁊ siccam ... vel forsan ecōtrario: ⁊ Gal. etiam ordinauit illas in octauo tera. c. 8.

Dubiū 5ᵐ ℂ Et cū qrit que corpa sint magis parata ad febrē: dicēte hic Aui. ꝙ cala ⁊ humida: ſꝫ īfra cap. de effimeris ꝙ calā ⁊ sicca: ⁊ G. h affirmauit 8' terap. c. 8. ⁋ Rñdet vna voce cū pcedētib' ꝙ in febre ꝯsideram' lapsuꝫ ⁊ cām lapsus. Lapsuꝫ aūt ꝯsideram' in gñali sꝫ ꝙ febris est calor exne' cū siccitate: ⁊ vt sic paratiora corpa sunt calida ⁊ sicca: deide cala ⁊ hu. ⁊ tu subsequēter ordina. Et rō ē: qa talia corpa ꝯformiorem hñt cōplonē febri vt febris. ⁋ Cōsideramus ēt lapsuꝫ in spāli q̄tū ad pina gña: ⁊ tūc in putridas feb. magis cadūt calidi ⁊ humidi: sed in ethicas ⁊ effimeras calidi ⁊ sicci. ⁋ Cōsideram' ēt lapsuꝫ adhuc magis spālē: ⁊ tūc in sanguineā feb. eadē paratiores sūt ca. ⁊ humi. In cholicā ca. ⁊ sic. In melicā frigidi ⁊ sicci. In flegmaticā frigidi ⁊ hūidi. ⁋ Si āt cōsideramus cām lapsus cū sit vt frequēti' duplex. s. extrīseca q̄ vtplm est calor ⁊ res calefaciētes: ⁊ vt sic corpa cala ⁊ sicca sūt magis parata: ſꝫ sī cā itrīseca est putrefactio ad istā paratiora sunt cali. ⁊ hu. corpa. ⁋ Ista āt dicta mltas hñt istātias q̄s vt breuis siā omitto. Et forsan qa hic q̄situ est de febre vt feb. ⁊ tūc rñsio nō ē de fe. vt febris: sed de h gñe vel illo: qa rñdere de febre vt fe. nihil de facto ponit in re: ⁊ rñdendo de vnoquoqꝫ genere ⁊ quacūqꝫ spē nō hꝫ dubium quesitū: ⁊ ideo. A. dixit. Dixerūt. Et tu cōsidera.

ℂ De horis febrium. Cap. 3ᵐ.

Febriū hore sunt sicut reliquaꝝ egritudinū: pnᵐ ⁊ augᵐ ⁊ status apō vltimū ⁊ declinatio. Et sunt q̄nqꝫ pticulares cause cuiusqꝫ paroxismi: ⁊ timor est a pncipio vsqꝫ ad statū: apō dclinationē vō si moriť eger ex ipa febre nisi p id qd dicem' dō cā cōiter.

ℂ Cū determinauit superi' de paratis ad fe. determinat de horis eaꝝ ⁊ tpibus. Et p notificat ea. Scdō ponit signa. ibi (Cognitio.) ⁋ prima in tres. prio ponit diuisionē. Scdō declat. ibi (Et pnᵐ.) Tertio addit cam. cōpletiuos. ibi (Et stat' qdē diuersificat.) ℂ Cōsiderādū p ꝙ dtermiatio de tpib' morbi pprie ptinet ad tractatū de fe. humoralib': qa illis pprie debent tēpora cū sint febres fientes pprie: tm̄ qa ipropie cōpetē pñt ethice ⁊ effimere. ſꝫ magis improprie ethice q̄ effimere: iō smonē de horis febriū posuit hic in gñalib' smonib'. ℂ Cōsiderādum ēt quosdā hic disputare an ois morb' hēat tēpora ⁊ an ois fe. Nos āt excusamur ab hoc p sciaꝫ pncipioꝝ medicine: disputauimus eni fen. 2. lib. pmi. ⁊ ibi ostēdimus quō successiuis applicat tps. ⁊ quō pmanētib'. ℂ Cōsiderādū est ēt ꝙ declinatio qdā est vera: ⁊ in hac nō ꝯtingit mori vt pbat Gal. 3. de crisi 5° cap. ⁊ hoc qa ipōle est egrū mori hora q̄ virt' perfecte vicit: ſꝫ vicit in declinatiōe vera. Amplī' in fortiori hora nō deficit. s. in statu: nō igit in debiliori poterit deficē. Si āt declinatio sit falsa ꝯtingit in ea mori: ⁊ hoc est qa subtile māe resolutū est ⁊ remāsit grossuꝫ ... ⁊ multū in emitritees accidit vt īfra fen 2ᵃ ca. de signis diuersoꝝ generꝫ. Uel est pp conatuꝫ ꝟtutis ppe mortē vt accidit ei q cū erigit caput moriť 3° can. fen. 11. ca. d syncopi. Uel pp ꝯmutationē māe: cū n. est i ꝯmutari vē alleuiatio ⁊ tm̄ moriunť sicut accidit cū sgnanticus fit pipleumonicus. Uel est falsa qa calor nālis est resolutus: ⁊ videť cessare febris cū potius cessauerit nālis calor. Uel qꝛ q̄uis ꝟtus multam mām euacuerit ⁊ paꝝ de morbo remāserit: equalēter tm̄ consumpta est virtus ⁊ resolō est facta in pugna ꝙ sic cū illo pauco morbo qui remāsit calor deficit: fuit q̄ victoria virtutis victoria cadmia vt Cōciliator dīa. 107. de qua fit mētio p° de creticis. 6. cap. ⁊ exponiť lib' sectaꝝ scdo. 2. cōmēto als. 18. cōmen. Cadmus eni rex fuit hñs duos filios q īter se pugnantes mortui sunt am/ bo: ⁊ hmbūc modū cōcessit Auer. 3° colliꝫ cap. 9. in declinatiōe vll posse ifirmū mori. Q3 aūt extrinsece cause ⁊ noui morbi superuenientes possit esse causa mortis non est dubitandum: ⁊ hoc intellexit A. cū dixit. pp̄ter id qd dicemus. s. fen. 2. huius. c. de horis morti. de causa cōiter. i. de cā mortis communiter ꝯtingēte in declinatione que etiam in alijs temporibus contingere potest.

ℂ Et pnᵐ qdē ē ex hora qua calor inat' sfocaf a mā submersa in mēbro tādiu donec nō appeat maturatiōi aut diu̇sitati ei' ꝯtrie maturationi vestigiuꝫ.

ℂ Et hec pe hꝫ q̄tuor sicut q̄tuor sūt tpa. Cōsiderādū ꝙ hec notificatio pncipij pōt eē cōis pn° vniuslī ⁊ particulari: vtrobiqꝫ enim suffocaf calor a mā sic ignis pauce flāme submissis lignis hūidis: vt. G. 2. de dif. fe. c. 4. loquēs de pncipio paroxismi dicit.

ℂ Sꝫ ꝯ qꝛ paroxism' pōt aduenire in statu in quo mā est digesta: ⁊ ipse dicit ꝙ in pn° nō appet vestigiū maturationis ⁊c. ⁋ Dōm tripl. prio ꝙ ista notificatio debet pn° paroxismi q̄tū ad hāc ptēꝫ que dicit sfocaf a mā. hoc. n. appet in pn° porismi: vñ ex h accidūt rigores in pn° vlī morbi mālis pprie feb. accidit ēt subeuletio caloris sub mā cū nōdū sit a calore nāli nec accitali expāsa: ⁊ iō pulsus pfundatior est: ⁊ in qbusdā appent rigores vt in ꝯtinua flegmatica dicta lactica. Et quo appet ꝙ puerilis est expō eoꝝ qui dicūt calor sfocaf a mā. i. appet nocuᵐ opōnū: qꝛ egritudo est in actu: vt dixit Auer. 3. colliꝫ. c. 9. hec. n. notificatio pncipij gñalis est scita ex p lib. fen. 2. sed hic oportebat notificare pnᵐ febriū mālui: ⁊ notificaf ex habitudie caloris ad mām vt hic fecit. ⁋ Scdo dōm ꝙ ſꝫ mā in statu vlī sit digesta: tm̄ ei' mot' in pn° porismi est suffocatiuus caloris ⁊ ꝯclusiuus al' cōculcatiuus talr ꝙ ēt appet in pulsu pfundatio ⁊ in vrina subeilitas. ⁋ Tertio dōꝫ est ꝙ plus mihi placet ꝙ mā faciens paroxismū in statu vlī non est illa que est digesta: sed noua mā que mouef. Et tu hec cōsidera.

ℂ Dubitaf an in pn° toti' feb. possit appere signū ꝯtriū digestioni. ⁋ Uidef ꝙ sic: qꝛ pōt appere vrina nigra vel viridis. ⁊ ampli' pōt hō in pn° mori: ſꝫ h est ex māe malitia oīno. ⁋ In ꝯtriū Auic. ⁋ Dicēdū ꝙ signū digōni ꝯtriū qdā dr cruditatis signū: ⁊ illud est ꝯtriū actu nō aptitudie vt vrina cruda. qdā est signū vere ꝯtriū digestioni priuāo illā actu ⁊ potētia vt. vrina mala nigra aut viridis indicās in mām eē talē actionē caloris putredinalis ꝯtriaꝫ actiōi nālis. Dicem' q̄ ꝙ in pn° febriū māliuꝫ putridaꝝ nō appet signum oīno ꝯtriū digōni nec digōnis: ſꝫ appeat signū cruditatis. Et rō est qa ex quo est in pn° nōdū calor malus potuit facē manifestā impressionē in mā: nec ēt calor nālis. He. n. febres vel a pricipio hñt signa ideterminata salutis vel mortis: ⁊ tūc nōdū appet in mā impressio bona vel mala. Uel hñt signa determiatiora ad salutem: ⁊ tūc ēt nōdū manifestū signū appet ipressionis caloris in mā pp tēporis breuitatē: ⁊ cū appebit sepabif pnᵐ ab augmēto ⁊ incipit augᵐ. Uel hñt signa ad mortē: ⁊ tūc ēt nōduꝫ appent manifesta impressio calidi putredinalis in māꝫ pp paucū fuisse tps in actiōe: ⁊ cū appet icipit augᵐ mortalis morbi. ⁋ Cōtra pᵐ dcm̄ in augmēto morbi sunt ideterminata signa salutis: ⁊ pōt cū h appere signā digōnis appens. ⁋ Cōtra 2ᵐ: si feb. in pn° hꝫ signū ad saluteꝫ h vl eē ex digōnis signis: hec. n. sūt dātia fiduciā sanitatis vt sepe scribit Gal. p de crisi ⁊ in cōmē. afo. 12. s. p' pticu. porismos. ⁋ Cōtra 3ᵐ: si a pncipio feb. est determinata ad mortē: q̄ signa digōni ꝯtria appent: qa mā est vltie maligna. ⁋ Ad pᵐ pōt dici ꝙ in augmēto in quo appent signa digōnis manifesta sunt determiata signa salutis: ⁊ ꝙ in illo augmēto hō nō poterit mori ex cā morbi nec etiā ex tali morbo hō nō morief si mā sit ... viriliter sicut icipit: ſꝫ h raro ꝯtigat iuenire. ⁋ Ad 2ᵐ dōm ꝙ qn̄ in pricipio feb. iudicam' eā salubrē est iudiciū estimatiuuꝫ nō collectū ex signo digōnis aliq̄ sed ex alijs signis multis in vnū collect. ⁋ Ad 3ᵐ dōm ꝙ signa mortis nō sumunť ex signis digōni ꝯtrijs: ſꝫ etiā ex alijs. mā. n. pōt a pncipio occidere sola q̄titate q̄uis nō sit maligna. ⁋ Ad ꝯtria: p ad pmū dōm ꝙ ſꝫ vrina nigra appeat in pncipio febris eo istāti quo icipit nigredo vl' viriditas icipit augᵐ: ⁊ sic pnᵐ fuit manifeste occultū breuitate. ⁋ Cōtra: pōt aliqua febris icipere a mā nigra vt felle nigro vel chola prassina vt sensit Isaac feb. lib. 5. c. de tertiana. sed tūc p q̄cūqꝫ instāti incipiet fe. p eodē appere poterit talis tictura vrine. ⁋ Dōm ꝙ talis digōnis signū. s. talis vrina nigra vel viridis nō appet ex malitia inducta in mā actiōe putredinalis caloris sed ex malitia quā hēbat anq̄ faceret feb. ⁊ iō hoc nō dꝫ pportionari ad feb. sicut nec ꝯtriuꝫ. ibi gfa icipiat aliqua febris ab aliq̄ mā digesta famosa: posito ꝙ appareret in pncipio signū aliqd digōnis non esset ex actione caloris nālis cōiūcti febrili sed ex dispōne an̄ febrem. ⁋ Ad 2ᵐ dōm ꝙ si hō moriaf in pncipio febris nō moriť ex mā addita facta vi caliditatis febrilis: qa tūc eēt in augmēto ⁊ nō in pncipio: sed pōt mori ex alijs multis causis ex mā ⁊ ꝟtute notis. ⁋ Pōt dici ⁊ aliter vt innuit in lra ꝙ in pncipio febris nō pōt appere signū digōnis vl ꝯtriuꝫ ex nā febris que tūc inchoat vel virtutis pugnātis ꝯ febrē sed ex natura māe quā hꝫ an̄ febrē. Et sequif ex hoc ꝙ in principio febris pōt mā eē indigesta nullā potēs recipe digōneꝫ: ⁊ hoc nō erit ex nā febris: qa nōdum corrūpit mām sed ex nā māe ante febrē. Et ideo si febris icboet a mā grossa eruginosa ⁊ cholericaꝫ

queraf vrñ in pncipio hui⁹ febris mã fit cruda vel nõ.Dõm q̃ non est cruda quãtum ad hoc q̃ est posse digeri ⁊ posse ꝓfectũ digestiõis recipere:qa impossibile est eã digeri a potẽtia alicui⁹ virtutis cuiuscũq; hois:sed oĩ cruda ex hoc q̃ nõduꝫ manifesta est actio caloris febrilis q̃ mõ est neq; actio aliq̃ virtutis resistentis illi febri:ꝫ sit manifesta actio alteri⁹ male dispõnis ex qua generata fuit ista cholacruginosa:actio tñ caloris febrilis manifestabit cũ trãsmutabit illa mã ad pewis:⁊ tunc incipiet aug⁹ morbi mortalis:sed actio nãe nõ poterit mãifestari cũ possibile sit ipsã mãm rectificari:sed dicimus q̃ si eẽt possibilis cuasio ab hac febre de cholacruginosa eo tpe quo recipit augmẽtũ p additionez corruptiõis in mã in eo q̃ dz mori in eo tpe incipiet digestio in eo qui deberet liberari:ꝫ sit ipse liberari.℣ Sz tunc ponat q̃ aliqs incipiat febrire de mã tãte malitie q̃ non possit sibi addi malitia qñ incipiet aug⁹ huius morbi mortalis.Dõm q̃ ille moriet in pn⁹ febris sine augmẽto.Aliter põt dici.Et tu considera.

¶ Et pn⁹ qdẽ est iuẽtuz in oi egritudine. Nec q̃q; occultaf sic̃ est ei⁹ occultatio in synocho ⁊ epilia ⁊ apoplia.Et q̃q; pn⁹ est occultũ paucoꝝ accidẽtiũ:⁊ existimaf q̃ nõ sit pncipiũ in ea.Et sil'r q̃q; in die ꝑmo febriũ acutaꝝ videnf nubes ⁊ signũ maturitatis ⁊ existimaf q̃ nõ sit ei pn⁹ ⁊ nõ est ita.

¶ Dicit post q̃ pn⁹ est inuẽtũ in omni egritudine.ſmaliter loquẽdo de pn⁹ hic notificato.¶ Cõsidera hic q̃ trib⁹ ex cãis occultatur pn⁹:ꝫ ꝑma cã ⁊ scõa faciãt vnã in gñe.ꝑia cã est brevitas tpis pncipij:vñ statiz videf eẽ egritudo in vltimo sicut apper in paroxismo epilie ⁊ apoplie ⁊ synoche que statim trãsit in statũ vl declinationẽ vel additionẽ ſm tres spẽs synoche.Scõa cũ est debilitas accñtiũ pncipij:vñ nõ privãt hoiez ab actib⁹ cõuersationis cõsuetis:qz est fortis vt p̃ de cretis.ca.Tertia cã est cita appetitio signi excludẽtis pn⁹.ſ.digõnis vel indigõnis nã cũ est mã si:ꝫ spatia ⁊ fortitudo statiz appebit nubes ⁊ vria ⁊ signũ maturatiõis vl digõnis ficte.Accidit eni q̃q; flegmaticas quasdã mãs cadẽ die qua febris incboat carminari ⁊ pelli cũ vrina in corpib⁹ quibusdam ociose viuẽtib⁹:vñ facilit in vrina ꝺdã hypostasim sictã que videf laudabilis ⁊ nõ est:⁊ iperit⁹ medic⁹ iudicat morbũ salubrẽ:cũ tñ q̃q; directa ⁊ pcedẽte malitia mors accidat.De hac ãt hypostasi ficta ⁊ mõ ñ errãdi circa eã:dixim⁹ p̃ li.ſen.z.ca.ỏ hypostasi.

¶ Et augmẽtũ qdẽ est hoza in qua cõmouef caliditas inata ad resistẽdũ materiei motũ mãifesto ⁊ apparent signa digõnis aut signa ꝓtraria digestioni.

¶ Innuit certificationẽ augmẽti ex accñtib⁹ ⁊ alteratiõne materie.Ex accñtib⁹ qdẽ cũ dixit q̃ est hoza in qua mouef calitas inata ad resistẽdũ.Et ex ỏ vult nos itelligẽ q̃ calor q̃ prius erat flimer sine in mẽbro.i.in loco materie mõ expanditur ⁊ apper sicut ignis q̃ prius sub lignis viridib⁹ fuffocaf:mõ vincit ⁊ in altum surgit sua flãma.ꝑ ad tactum est calor maior ⁊ apparẽtior ⁊ pulsus manifestior ⁊ cõformiora accñtia apparẽt.¶ Scõo notificat aug⁹ ex alteratione materie cũ dixit.apparẽt signa digõnis.⁊ itelligit signa digestionis apparentia sine manifesta:qz talia sunt que separant augmẽtuz a pn⁹.signa enim digõnis occulte possunt inueniri in pncipio:vt dixit Gal.p̃ de crisi.17.caꝑ.⁊ ideo dixit motu manifesto.⁊ itelligit per hoc nõ soluz apparitionẽ manifestã signoꝝ digõnis vel ꝓtraria:sed ẽt apparitionẽ manifestam accñtiuz p̃ victoriuz.

Dubb⁹ 3⁹ ¶ Dubitaf si caliditas inata mouef ad resistẽdũ materie motu manifesto:quo ꝑ appebit signũ digõni ꝓtraria.℣ Dõm q̃ mouef ad resistẽdũ:nõ tñ resistit:imo sibi resistit q̃q; p additionez gradus pertinentis in mã.℣ Uel dõm q̃ caliditas inata hic sumif p innata caliditate febrientis que nõ est vna sed duplex.ſ.nãlis ⁊ cõtra naturã:⁊ ambe surgũt a suffocatione pncipij.cũ igit erpergerit ⁊ tã vincit totũ hoc aggregatũ calidũ:ſigdem vicat nãlitas caloris naturalis:tũc penetrat in mãz ⁊ iflãmat eã flãma perfectiua.ſ.digestiua vt possibile est:⁊ apparet ex ỏ signũ digõnis.v.g.icipit appere nebula alba.ſi aũt vicit malitia ⁊ flãma inãlis caloris:tũc predicit malitia in mã ⁊ additur corruptio maligna in ea motu manifesto:vt appeãt signa digõni ꝓtraria.v.g.icipit vrina denigrari.

¶ Et stat⁹ est hoza in qua vehemẽs sit pugna iternaturã ⁊ mãz ⁊ apparet victoria vni⁹ ambaꝝ earũ superalią ⁊ ipa est hoza pugne.Et ei⁹ spatiũ est in bñib⁹ porismos acutos porism⁹ vn⁹ ⁊ nõ cogñscit nisi p illũ q̃ sequit ipm:aut duo porismi ⁊ cogñscit in tertio ei⁹:ideo q̃ nõ addit sup illos ambos in plurib⁹ nisi egritudinib⁹ macronoꝝ.fortasse eni assimilantur porismi plures in oib⁹ iudicijs suis.Et illic apud statũ cõplex vestigiũ digestionis aut ꝓfectus eius.

¶ Innuit notificationẽ stat⁹.)Et p̃ ex accñtib⁹ que sequunt vehemẽtiam pugne:⁊ idco dixit. Est hora pugne.)beatr accñtia sunt doloꝛe:ingetudines ⁊ alienationes:⁊ alia frequenter numerata ab auctorib⁹.¶ Scõo ex alteratiõe materie cũ dixit.Apparet victoria.si eni in pugna hac calor nãlis cõplcuerit iductione⁹ forme pfectionis digõnis:apparẽt digõnis sig⁹ pfecta.Si ỏ calor ẽmei⁹ ipellerit appebũt ꝓtra signa in vltimatis malitie vrinaruꝫ.

Dubb⁹ 4⁹ ¶ Sz istabit q̃ ỏ dicta:p̃ qz in p̃n⁹ vel augmẽto põt dici talis status in quo fiat talis pugna vehemẽs cũ victoria morbi supra nãz vt cũ tunc occidit.℣ Dõm q̃ sicut vera crisis ad salutẽ fit in statu pcedẽtib⁹ digõnis signis:sic crisis illi opposita.ſad mortem que potest dici vera crisis:fit in statu precedentib⁹ signis ꝓtraꝝ digõnis:ſm quã imaginationẽ dixit Hipp.3⁹ ꝑnog.in febrib⁹ idẽ terminus his ad salutẽ:bis ỏ ad mortẽ.hec tñ alibi sunt discutiẽda.

Dubb⁹ 5⁹ ¶ Scõo dicet q̃ accñtia que Aui.recollerit debuit z⁹ ponẽ cum sequanf post digõnẽ factã iã nã tẽrãte expulsionẽ.℣ Dõm q̃ nõ est curãduz de postpositione aut ãpositione ſmonis.℣ Uel dõm q̃ accñtiũ vltimatio ⁊ vehemẽtia nõ solũ fit ex pugna diuisiua ꝺz loco ⁊ expulsiua materiei que pugna fit post digẽtez vt innuit Gal. in cõmẽ.a.ſol.xx.4.pti.Egritudinibus quibuscũq; recipiẽtib⁹. sed etiã ex pugna cõplemẽti digõnis ⁊ ꝓprie si in mã addit putrefactio sicut digõ vt nos.alibi discussimus.est ꝑ vehemẽs pugna:qz siue sit morb⁹ salubris siue mortalis est in maiori suo eẽ:⁊ ẽtum ad hoc dixit.vehemẽs fit pugna.⁊ ẽt vehemẽs pugna:qz accidentia fiunt cretica:⁊ quatuz ad hoc dixit est hora pugne.¶ Tertio notificat statũ ex tpe perdurationis ⁊ est q̃ in morbis acutis nõ multũ durat status in pluribus vno vel trib⁹ paroxismis:sed in macronorys.Lebrosis põt durare pluribus paroxismis q̃ fortasse sunt sibi in suis dispõnibus ex eo q̃ sunt ocẽ paroxismi status.⁊ dixit fortasse ꝓpter cõtingẽtes in hoc varietates.

Dubiũ 6⁹ ¶ Dubitãt p̃ rudes:quo dicit q̃ in statu apper victoria vni⁹ sup alterũ:cũ hoc sit in declinatione.℣ Dõm q̃ in declinatiõe.ſ.in morbo salubri apper victoria virtutis actu p eũonem materie:sed in statu apper iudicio ꝓnostico p signa digõnis certificata:⁊ sic apparet iudiciũ sup salute:aut p ꝓtia signa ⁊ apper sup morte.

Dubiũ 7⁹ ¶ Dubitãt z⁹ quo stat⁹ est finit⁹ in vno paroxismo cũ paroxism⁹ habet declinationẽ ⁊ in ỏclinatione morb⁹ fit debilior:in statu ãt dz esse fortior.Ampli⁹ dicũt in sequẽti paroxismo erit ỏclinatio:ſz in ỏclinatiõe morb⁹ dz eẽ debilior:sed ỏ nõ erit:imo fortior saltẽ in statu paroxismi q̃ fit in ỏclinatiõe pcedẽti paroxismi q̃ fuit in statu:i ỏclinatione ꝑ q̃ tũ ad alią ptẽ morb⁹ erit fortior q̃ in statu.

Dubb⁹ 8⁹ ¶ Dubitant 3⁹:quo dicit q̃ cognoscit in paroxismo q̃ sequt cũ.B.in p̃ de crisi.doceat cognoscẽ statũ qñ est ⁊ qñ futurus est.℣ Ad p̃m dõm q̃ cũ stat⁹ fit hora molestior:nõ põt in acutis q̃ sit molesti⁹ multũ durare.in chronicis ãt põt.Et tũc dicem⁹ q̃ si febris ꝓtinua sit q̃ in hora ỏclinatiõis paroxismi stat⁹ morb⁹ est fortior:q̃ i statu paroxismi ỏclinatiõis.Si ãt febris sit iterpolata idẽ forsan possem⁹ itelligẽ:tñ securi⁹ est dicẽ q̃ stat⁹ i illo discernit magis ex alteratiõe mãe:ꝫ ẽt paroxism⁹ illaꝝ iterpolataꝝ q̃ est in statu sit difficilior:in accñtib⁹ q̃q; paroxism⁹ ỏclinatiõis cõparãdo totũ paroxismum vni⁹ paroxismi ⁊ ꝓportionabiliꝰ ptẽ pti vt p̃n⁹ p̃n⁹ ⁊ aug⁹ augmẽto ⁊c ℣ Ad vltimũ dõz q̃ ꝫ stat⁹ cognoscat in ꝑtia qñ est:tñ tũc est certificata notitia qñ trãsiuit ⁊ appet declinatio.℣ Et illic addit ad declarãdũ qđ dixit.appet victoria vnius ambaꝝ ⁊c.

¶ Et declinatio quidẽ est hora in qua calor inat⁹ laz dominat materiei ⁊ vincit eam ⁊ existit in cõgregatione eius separatione.ſ.rei post rem:⁊ tũc alleuiaf caliditas caloris occulti ⁊ expellit ad extremitates donec resoluit:⁊ multotiens ingrossatur.

¶ Considerãduz q̃ aliũ modũ seruat in notificãdo declinatiõez:qz nõ ex pte alteratiõis mãe cũ tã fit alterata ꝓfecte in statu:⁊ ideo sibi ⁊ statui cõicat q̃ fit mã digesta:⁊ qz declinatio est in morbo salubri:⁊ iõ nõ põt in ea eẽ dispõ digõni ꝓtia.Notificat ꝑ eã ex eo qđ est sua cũ ſ.victoria caloris sup mãz.hec ãt victoria est i actu expulsiõis ꝓuenientẽ.expulsio eni ꝓuenienter fit cũ separat nocitiuũ a iuuatiuo retento iuuatiuo ⁊ nocitiuo expulso:⁊ iõ dixit existit in ꝓgregatiõis ei⁹ separatione.i. expulsionis.in expulsionib⁹.n.malosynchomaticis calor nãlis nõ stat in sepõne ꝓgregatiõis:imo totũ aggregatũ ex bono ⁊ malo ꝓcipitat ⁊ expellit.in hac aũt separatione fit gradata expulsio.ſ.ptis post ptẽ ſẽ gradatim post post separat.¶ In expulsione igit cretica ꝓuenienti ꝓsideram⁹ tria. ꝓmo debitã formã expulsiõis q̃ est regulata gradata separando bonũ a malo qđ nõ fit in synchomatica:⁊ ꝓtraz ad ỏ dixit.existit in sepõne ꝓgregatiõis.in separatione dico rei post rẽ.i.mãe post mãm:vt dicat expulsio ⁊ nõ ꝓcipitatio.¶ Cõsideram⁹ z⁹ effectũ qui ex ỏ segnitur:qz alleuiat calor viscer⁹ vbi tenebat mãz:ꝫ iõ dixit.caliditas occulti.¶ Tertio ꝓsideram⁹ locuz ad quẽ expellit

qnẽ

qz ad ēxmutates. l. ex toto. ꝙ hoc est qđ dicit. donec resoluat. i. ex toto recedat fc. vl resoluat. i. finat mā i hac cuone. Jā. n. als ondum ꝙ ꝺ vocabuli resoluit ab ālui. cadit i multe varyę figrōib⁹: vñ z° can. xa. 4. cū logt de medicis stupefactiua oić 7 resoluit cōplo mē bri. i. ōstruit cōplo mēbri. Et qz aliqñ nō expellit ad ēxmutates ita ꝙ resoluat. i. ex toto finat mā: imo retinet in aliq mēbro: 7 fit cri sis ꝑmutatiōis. i. apat: ideo subdit. 7 multotiēs ingrossat. i. aposte matur pus aliqua in expulsione materie: 7 est modus loquendi hic Auicē. consuetus alibi. Alij tamen exponunt ingrossat. i. mate ria per expulsionem subtilis 7 remanentiā grossi.

Deb^m 3^m ¶ Sed si queret: an notificatio augmenti status et declinationis predicta competat his tēporibus paroxismi. Dē principio enim iam apparuit ꝙ sic. ℣ Dicēdū ꝙ omnes de notificationes inte gre cōueniunt tēporibus vniuersalibus quantū ad aliquas par tes. Et cōpetere possunt tēporib⁹ paroxismi. in augmento eni ꝑ oxismi caliditas cōmouet supra mām sub qua latebat suffoca / ta in principio: in statu etiā paroxismi est pugna 7 vltima inflam matio in mā 7 in declinatione iam calor dominat materiei. Sed qz di modi loquēdi nō sunt ita ꝓpry in tēporib⁹ particularib⁹ si cut in vniuersalibus: Aui. in sequēti capīo ponet modū habendi calorē in temporib⁹ paroxismi. nos etiā diffuse dedimus diuer sitatem in cōne nostra de ꝓlongatione febrium.

¶ Et stat⁹ qdē diuersificat in egritudinib⁹. Egritu dinū enim valde acutarū longinquior stat⁹ est vsq ad q̄tuor dies: 7 febres effimere fūt de hac summa: verūtamē ipse nō numerant acute: qm̄ nō sufficit in acuitate egritudinis vt sit status eius ꝓximus: imo sit de egritudinibus habentibus timorē. Et sequun tur eas febres acute absolute non valde: 7 sunt ille quarū stat⁹ ꝓuenit vsq ad. 14. dies: 7 qō ē supra id. Et cognitio quidē egritudinū acutarū in ordinibus suis 7 chronicarū est iuuatiua in regimine cibi egri sm qꝙ dicem⁹ in sequētib⁹. Et plures qdē febriū cōplēt principiū 7 augmentū 7 statū in paroxismo vno: 7 faciunt paroxismū alū declinādo. Et febres qdē diuersificant in his tēporib⁹ de eis qdē sunt q̄rū au gmētū ꝓlōgat: 7 de eis fūt q̄rū declinatio ꝓlōgat.

¶ Hic vt cōpleat scientiā ponit quatuor cap̄a. Jn ꝓmo vult innote re diuisionē morboꝝ quā ponit. 6. 3. de creticis. ca. vltī. 7 in cōmē. dicit ꝓno. 12. cōmē. 7 in multis locis. i. ꝙ morbi qdā sunt peracu ti qui terminant in ꝓma q̄rta: 7 iz essumera terminet qñq in q̄rta hic vt que est ex oppilone vel añ: nō tñ est acuta ꝓꝑ cām quā dic 7 est fm. 6. in cōmē. affo. acutoꝝ morboꝝ. 19. priculis scē. i. q. diam aūt sunt acuti absolute. de qb⁹ dic⁹ Hippo. alsoi. 23. priculis scē ꝙ terminant in. 14. dieb⁹: 7 qō ē supra qz large sumēdo acutas ertē di pūt ad. 20. 7 si sumant ipropric ꝑ acutis tropicis terminant in 40. dieb⁹ vt dicit Gal. ꝓno. ꝑ. 29. cōmen. 7 innuit ꝙ sunt aliq morbi chronici q ertēdūt se ad mēses 7 ānos. ¶ Scōs can. est mor⁹ ei q fit ꝙ regimē vīr ordinat ad statū vt Hippo. iteligit ꝓma alsoi. 10. alsoi. cū dicit. qb⁹ ꝑ ꝓximu⁹ est stat⁹. dicit aūt in ordinib⁹: qz acute sunt ordinū diuersoꝝ: qdā terminabiles in q̄rta: qdaz in septima: qdā in. 14. 7 alr varie sunt chronice: 7 q̄liber idiget sua cibatiōe vt appebit in ca. de cibatiōe febricitātiū. ¶ Tertⁱ can. est sermo ēt G. in ꝑ de crisi. c. 3. 7 tā dicit supra ꝙ plures. i. qdā cōplēt in paroxi mo vno. i. brīt ꝓn^m augmētū 7 statū in vno paroxismo: 7 in z° decli mā: vel plures. i. multe cōplēt qz in vno paroxismo est stat⁹: sz alia tpa sunt in plurib⁹ paroxismis ante illū paroxismū stat⁹. ¶ Quartus can. est qdā febres brīt longū augmētū: 7 quedā lōgā declinationē sicut apparet in augmastica 7 peraugmastica se. 7 sic intelli git ꝙ qdā brīt longū principiū 7 quedā statū. hic aūt can. expectat declarationē in cap. nstra illo. febris que est ꝓpter putredinē 7c.

¶ Cognitio horaꝝ vtū egritudiē ꝓpe stat⁹. La. 4^m

Cognitio horarū egritudinis vtum qñq est ex spē egritudinis. Hā spasm⁹ siccus 7 epilepsia 7 apoplexia 7 squinātia sunt ex acutis valde. Et tertiana pura 7 causon de acutis non valde. Et quartana 7 pa ralysis de macronoria.

¶ Jā determinauit de horis febriū ostēdēdo qd sint: hic docet il las cognoscere: 7 qz stat⁹ est tps cui⁹ notitia maxime opz medicū bēre: vt ꝑ ꝺ de crisi. c. 3. 7 ꝑ' pti. alsoi. cōmē. 9. iō dicit 7 ꝓpte status. ꝙio docet cognoscē tpa vtu. Scō ꝑticularia. ibi. Cognitio aūt.)

Cognoscunt aūt tpa morbi vel per signa que vocat. G. 7 Hippo. ꝑapparētia vel per signa postapparētia. Et iō ꝑ per ꝓma signa. i. ꝑapparētia docet illa cognoscē. Scō per postapparētia. ibi. Et qñq cognoscunt ex gte dignōis. vel ibi. Et qñq cognoscunt ex dis positione eiusdē. ¶ Cōsiderādū aūt ꝙ signa q̄ vocant ꝑapparen tia sunt tria. i. spēs egritudinū circuitus i cremēta tpa ām cū sibi ipis⁹ vt appet ex alsoi. 7 cōmē. iz. z° pti. i. porismos. ꝓrio ꝙ docet cognoscere tēpora vtia per spēs egritudinū. Scō per circuitus i cremēta 7 inuiscet de tēporib⁹ anni. ibi. Et qñq ex motu. ¶ Cō siderandū ꝙ notitia que ex ꝺ habet est valde ꝓfusa: solū. n. scio ꝙ status est principio ꝓpinquus vel longinquus. i. n. scio ꝙ morb⁹ est acutus scio ꝙ status principio ꝓpinqu⁹ est: 7 tēpora sunt hae mia sicut spasmus sicc⁹ est acutus: qz cito occidit. i. vltra spasm⁹.

¶ Sed quērit Thadeꝰ quid dōm sit de spasmo humido. ℣ Respō Deb^m 5^m det ꝙ est magis acutus qz magis subito aduenit. nō aūt intendi mus in hoc insistere: qz considerans esse istoꝝ spasmoꝝ cum iam sunt actu videbit ꝙ sermo Thadei non est oino verus.

¶ Et epilepsia. Contra qz Rasis. 18. ꝓnētis. 7. cap. ponit epilepsiā Deb^m 2^m morbū longū. ℣ Dōm ꝙ hic est sermo de epilepsia paroxismi vni⁹ non de tota epilepsia. ℣ Sed contra. qz hic docent cognosci tempora vniuersalia. ℣ Dicendū ꝙ vtī loco ex hoc sermone.

¶ Apoplexia.) Contra qz de materia frigida grossa. ℣ Dōm ꝙ qñq Deb^m 3^m apoplexia fit de materia calida. Vel dōm ꝙ dicit morb⁹ acutus ex parte materie: q: fit calida: 7 talis nō est apoplexia sm plurimū. vel ex parte accidentiū siue nobilitatis locī: 7 talis est apo plexia 7 etiā squinātia: cito enim pūrefit accidentium occidit vel cito accidit liberari tertiana propte ꝓximā vel interpolatā.

¶ Et qñq ex motu egritudinis. nā si paroxismi sunt breues significāt ꝙ stat⁹ est ꝓpinqu⁹ sicē in tertiana pura: tēpus. n. paroxismoꝝ ei⁹ est ex trib⁹ horis vsq ad. 14. horaꝝ: 7 si sunt ꝓlixi significant ꝙ mā est grossa 7 status lōginqu⁹ sicut in tertiana nō pura. Et si nō fuerint illic paroxismi: imo materia ei⁹ fuerit acuta sicē synoch.: tūc egritudo erit acuta. Et si fuerint signa ei⁹ signa materie frigide grosse aut declinis ad gros situdinē: tūc egritudo erit nō acuta: 7 si remāserit cū dispone sua: tunc egritudo nō erit illius acuitatis.

¶ Jncremēta circuituū siue additiones ꝓdoꝝ siue paroxismoꝝ sūt q̄tuor. Lōgitudo 7 brevitas: 7 docet cognoscere tpa morbi. Scōa est columitas 7 incolumitas coꝝ: 7 docet scō per hoc cognosce re. ibi. (Et qñq ex virtute.) Tertia anticipatio 7 postpositio: 7 do cet per illa cognoscere. ibi. Et cognoscunt.) Quarta multitudo 7 paucitas accessuū: 7 docet ex ꝺ cognoscē. ibi. Et sīr. ¶ Cōsiderā dū ꝙ Aui. sumit hic tps late. i. ad magnū 7 paruū ad qō se extēdē pōt tertiana: 7 iō dixit a tribus horis ad. 14. quādoq tamē auctores sumunt tēpus qō cōmuniter euenit 7 vtplurimuz: sicut Gal. 7. de crisi. cap. 3. cū dicit ꝙ est. 12. horarū: 7 Auicē. infra.

¶ Dubitat vtrū ex breuitate paroxismoꝝ arguam⁹ statū ꝓpinqui Deb^m 4^m tatē r ex longitudine statū remotū. ℣ Videt ꝙ nō: qz Gal. 3. de crisi. 4. cap. ex lōgitudine partiū paroxismi arguit ꝓximari febrē: vel feb. eē ꝓximā i. siue hec appropriat ꝓximę: sz breuitatē appropriat iter polate. febris aūt ꝓxima breuior est: qz acutior q̄ interpolata. i. ꝓximē. 7. cap. ℣ Amplⁱ cū paroxismi fūt lōgi nōne est dar⁹ qđ stans la horas 7 accessus vltimant. ℣ Jn cōtrū Aui. ℣ Dōm ꝙ in eadē egri tudine nō significam⁹ sm hūc modū: sed cū paroxismi fūt lōgi. tūc est stat⁹ vt argutū est. Jn diuersis aūt cōparatis adiuicē pōt accidere lōgitudo 7 breuitas vel ex nā mācr: 7 tūc significam⁹ vt. Al. dic. lōgi. i. n. paroxismi vt flegmatice vel q̄rtane vel tertiane nō pure significant sta tū lōginquū: sed breues significant statū ꝓpinquū. Vel pōt accidē ex mō mor⁹ siue loco mācr: vñ est ꝓxima vel interpolata: 7 tūc ēt nō in dicam⁹ vt Aui. dicit. Et qz ꝺ iudiciū datū ex lōgitudine 7 breuita te paroxismi est ꝓfusuz: 7 nō verificat nisi cōspecta nā mācr: iō Aui. dixit: significant ꝙ mā ē grossa. ꝑ^m ꝙ qō cadit de iudicio ex lōgitudie paroxismi alicui⁹ ē q morb⁹ sit lōgus: sed tūc certificat iudicū ꝙ tūc erat ꝓfusuz cū vides ꝙ mā est grossa. ℣ Ex qbus ꝓxima cessant.

¶ Et si nō fuerint.) Hic sermo pōt esse sermo per se vt dicat: si vi des signa grosse mācr qñ vides paroxismos plōgari tūc morb⁹ nō erit acutus: 7 totū hoc dixit vt faceret te scire ꝙ certitudo hu⁹ signi pēdet ex certificata nā mācr. Et pōt esse sermo q est alterum mēbrū diuisionis vt dicamus ꝙ egritudines māles vel brīt po / roxismos vt febres iterpolate 7 priue ꝓportionales 7 tūc paroxismi lōgi vel breues: vel nō brīt paroxismos vt synocha 7 hydropisis: 7 tūc vel brīt signa mācr acute. i. calide: 7 erit morb⁹ acut⁹ breuis vel signa frigide grosse vt hydropisis 7 nō est morbus acutus.

¶ Et si remāserit.) Declīs pōt primo exponi sic. i. si paroxismi eā dem hora muadant: vt sit sermo illius alsoi. 20. ...parti. quibus ex acerbationes. 7 nō videl hec expositio ad mentē. Al. cū hec nō in-

qual de anticipatione vel postpositione nec per ꝑs de eꝯi in-
uasione ℣ Scdo nō exponit vt velit dicere si egritudo in prima
periodo nō bz aliq̄ permutatione cretica siue aliq̄ vestigiū cri-
sis nō erit acuta sed longa vt sic ille asoi.50.pte 4. ℣ In febrib⁹ apo-
stema nō solutū ad ꝑmas crises tē.t dicte due expōnes sunt Dy.
℣ Tertio pōt sic exponi.si paroxism⁹ remanserit cū dispositione
sua.s.media inter longitudinem t brevitatē: tūc morbus erit me-
die dispōnis: vt febris flegmatica respectu cholerice t melice.
℣ Quarto mō exponit t si remanserit.s.signū significās cum dis-
positione sua.s.media inter signa materiei grosse t materiei sub-
tilis: qr significat materiā q̄si mediā egritudo nō erit illius acui-
tatis: t he due expositiones sunt nostre.

¶ Et q̄nq̄ ē ex virtute egri cui velociter aduenit de-
bilitas quare est egritudo acuta: aut nō apparet il-
lud t est egritudo nō acuta. Et quādoq̄ est ex etate
t tēpore. nas in tēpore calido t etate calida festinat
status egritudinū: t in tēporibus frigidis t etatib⁹
frigidis tardat status egritudinū t simil'r est dispō
regionū. Et ex pulsu. nā si est velox frequens t ma-
gnus tunc egritudo est ad acuitatē declinis: t si nō
tunc nō est acuta. Et ex rigore. nam si est plixi spa-
tij tūc egritudo est declinis ad plixitatē: t si est bre-
uis spatij tunc egritudo ad acuitatem tendit. Et q̄si
nullo mō est rigor tunc abbreuiat eius extensio.

a.l retētio
a.l remanēs

¶ Hic docet cognoscere tēpora morbi ex virtute: t qr virtute ap-
parente fortiꝰ paroxism⁹ pōt dici icolumis: sed eadē cadēte dicit
prau⁹: t nō dicim⁹ q̄ docet cognōscē tpa morbi ex columitate t ico
lumitate. Et p̄ 5. Scdo ex q̄busdā aliis. ibi (Et q̄nq̄ est ex etate.)

Dub⁹ 5ᵐ ¶ Dubitat an ex debilitate virtutis arguam⁹ morbū breue vel lō-
gū. Qō lōgū ex scdo de diffe. feb. vir. ca. ℣ In ꝯrū hic. 8. ℣ Si vis
huius dubitationis diffusam t plenam solutionē vide Thadeus
sup asoi.70.4.parti. q̄bus vtinā perbene velut subiungaliū. Solu
tio aūt clara mea t Dy. est q̄ morbus vel est mortalis: t tūc vir-
tus quāto debilior tanto morbus brevior: vt notū est: t sic Aui. lo
quit hic vnde dicit. q̄nq̄. qr in morbo mortali vel est salubris. et
tunc quanto debilior tanto longior: t sic loquitur Gal.

Ad mentē ¶ Et q̄nq̄.) Hic ponit alia signa t appet q̄ si quis nō vult mēdica-
re vocabula Hippo. t Gal. q̄b⁹ vtuit in asoi.12.s. paroxismos et
cōsistentias. t p̄ de crisi cap. 5. Aliter t clarius dividet istas ptes
vt dicat q̄ ea q̄bus cognoscimus tēpora morbi vsia sunt. primo
spēs egritudinis. Scdo ḡitas paroxismoꝝ. Tertio virt⁹ fortis
vel debilis. Quarto etas. Quinto tpa anni. Sexto regiones. Se-
ptimo pulsus. Octauo rigor tē. Et dico istā viam esse clariorē: qr
difficile est salvare significata vocabulorꝝ Hippo. t Gal. q̄bus di
cunt: q̄ signa q̄dā sunt ꝓapparētia: q̄dā sunt postapparētia. male
enī ista sic distinguunt vt alis dicim⁹: nā est credēdū q̄ apud gre-
cos hec vocabula ꝓprius significāt ḡ apud nos: t qō dicit patet.

¶ Et ex pulsu.) Causa est: qr pulsus velox frequēs magnus signifi-
cat fortē incendiū: t ideo cito erit crisis. dicit aūt q̄ si nō tūc non
est acuta t nō dicit est longa: qr posset esse breuis secura.

¶ Et ex rigore.) Causa est qr plixus rigor significat māiā grossaꝝ
tarde iflāmabilē t ecōtra brevis rigor. Dicit post q̄ q̄si nullo mō
est rigor abbreuiat eius. s. febris retentio. t. remanentia.

Dubiū 6ᵐ ¶ Sed pera: qr tertiana nō vera est plixior ḡ vera: t tū q̄nq̄ non
incipit cū rigore vt infra ponit Aui. ℣ Dōm q̄ rigor hic sumit lar
ge pro oī typo siue sit ꝓprie rigor siue horripilatio vel horror vel
circūfrigidatio vel frigus. Accidit aūt q̄ febris nō bz typuꝝ vel
qr ptinua: t tunc brevis est: vel qr materia benigna vt in dulci fle
gmate: t tunc etiā est brevis. ℣ ād id qō Aui. dicit infra: dōm q̄ bz
nō sit rigor est tū ibi aliquis typus: vel pōt dici q̄ si nō sit rigor vt
typus posset contingere ex grossitie talis materie que tarde mo-
uetur vt sicut mouet ita calefiat t nō faciat typum: tunc talis fe-
bris erit protira: t de hac nō est hic sermo Aui.

¶ Et cognoscunt hore egritudinis q̄nq̄ ex pte bo-
rarū paroxismoꝝ. Nā si fuerint ꝓcedētes sm ante-
cessionē superfluētē: ita vt vnus aficedat superflui-
tatē alteri⁹ tendēs ad additionē: tunc egritudo erit
in augmēto: qm̄ de egritudinib⁹ sūt que currūt vsq̄
ad finē horarū suarū sm augmētū: t sūt q̄nq̄ de ge-
nere tertiane t de genere assidue. Si aūt steterit an-
cessio t steterint superfluitates: tunc sine dubio erit
egritudo in statu. Et seruās horā vnā est lōgi: spa-

tū: t si ponant: tūc egritudo est in declinatione.

¶ Considerandū sm Gal. mo de crisi. ca. 3. t Rasis. 9. cōtinē. 7. cap.
Anticipatio paroxismoꝝ quedā est absoluta: vt q̄ secūdus ante-
cedit primū per vnā horā: t secūdus 3ᵐ per vnā horas t sic deīn
ceps: t talis anticipatio nō significat augmentum nec postpositio
declinationē. Et rō est: qr hoc pōt esse ex natura egritudinis: inue
niē enim aliqua febris que semper anticipat a principio vsq̄ ad
finē t aliqua que semper declinat: t hoc est qō Aui. dicit: q̄si de
egritudinibus sunt tē. Illa est anticipatio nō absoluta sed super-
fluens. v. g. antecedit secūdus paroxismus primū in vna hora et
tertius 2ᵐ in duabus vel tribus t quartus tertium in tribus vel
quatuor: t talis anticipatio significat augmentū: t opposita post-
positio significat declinationē. t hoc est qō dicit Aui. nā si fuerint
ꝓcedentes sm antecessionē superfluentē t precedentē malitiosa
vt vnus antecedat precedentē in sua antecessione: t addat: t hoc
est qō dicit tendens ad additionē: tunc est in augmēto. t q̄ talis
antecessio significat augmentū t nō quecūq̄ apparet q̄si sunt alī
que egritudines que crescūt vsq̄ ad finē tē. ¶ Cōsiderādū scdo
q̄ littera que dicit. t si iā steterit. pōt dupliciter exponi. primo
si stat anticipatio nō solū absoluta sed anticipatio eius qō super-
fluit: t hoc est qō dicit. steterint superfluitates. tūc egritudo erit in
statu. Alio mō q̄ Aui. ēt nō sit securus in dando iudiciū de augmē
to per anticipationē ḡtūcūq̄ sit superfluēs: nisi cum b̄ sint accēsa
addita t relicta. Sīlr nō dat iudiciū i statu q̄ remanētia paroxismoꝝ
inēqli invasione nisi sint vltimata accēsa. nā equalis invasio ab-
solute pōt significare principiū morbi t morbū longū: vt apparet ex
asoi.30. cārte ptecu. Quib⁹ exacerbatiōes. t lō dicit. si steterit an-
ticipatio t superfluitates. i. accēsa i sui vltimitate. t referī hic ser
mo ad illud qō dicit: vt vnus antecedat superfluitatē alteri⁹. i. vn⁹
antecedat supra illū qō addit supra aliū tēdēs ad additionē. s. ac-
cidentū: iz de hac nostra tēpoꝝ morbi ex pte accēsi status dilti-
ete sit locut⁹: b̄ nī dicit de ea vt certificaret notitiā ex pte anticī-
pationis t postpositionis. ¶ Et seruās horā vnā. Hic est asoi. alle
30. q̄bus exacerbationes aut paroxismi. t indigeret multa discus
sione cōter eni dicit q̄ equalis invasio paroxismoꝝ. s. cuꝝ signis
eruditatis t accidētibus remissis significat egritudinē longam:
qr existentē in principio cū mā grossa vel cruda. B. aūt in cōmen
to eius asoi. vult q̄ fixio t stabilitas invasionis significat mām
idigentē longo spatio ad digestionē. q̄si velit q̄ sit pugna eāliis in-
ter nām. t mām: t est sermo ꝓsimilis tertio ꝓno. 7. cōmēto. t hec
equalis pugna est: qr mā se bz codē mō in suis dispōnib⁹ respectu
virtutis: t ideo nec victa vt fiat salus nec vincens vt stet mors:
ergo morbus longus: sed cum hoc mordinatio eius significat vel
potest significare morbum longum.

Dubiū 7ᵐ ¶ Et est dubiū an equalis invasio paroxismoꝝ significet morbum
longiorem q̄ inordinatio. Et forsan oporteret dicere q̄ inordina-
tio que fit casu virtutis significat breviorē fluxū ad mortē: sed in-
ordinatio ex diversitate materie pōt significare longiorē morbuꝝ
inquantū significat materias diversas. Et tu pōdera.

Dubiū 8ᵐ ¶ Dubitat ꝑ q̄re anticipatio superfluēs significat augmētū: postpo-
sitio declinationē: eāliis statio principiū vel statum. ℣ Et dicūt q̄
materia existente vniformi de se semper equali tēpore inaderet:
cū ergo natura manifeste moueat ꝑtra māz sicut est in augmēto:
tūc accelerāt paroxismi. q̄si aūt natura desperat eā: tūc ponāt
paroxismi: t hoc est in declinatione. ℣ Hic sermo est multū dimi-
nutus: vt apparet: t videl q̄ ad duas cās possit reduci. Prima est
eāliras t ineāliras pugne. in pn⁹. n. t statu pugna vi satis eāliis. in
ꝓncipio q̄dem equalis q̄ nō aucta: sed stat mā cruda. in statu ho eā-
liis: q̄ nō augmētabilis: t lō. poxismi q̄ sunt poxismi pugne sūt
in horis inuasionis eāles. In augmēto ho t declinatione videt in-
equalitas quedā pugne. in augmēto q̄dē per agitationē quā facit
nā in mām: t lō mā festine mouet siue fit agitatio bona quā facit
nā in mām siue fit mala quā facit mā in nām: vel calor putredi-
lis malus in mām. in declinatione ho ꝓp victoriā. ℣ Scda cā est
ḡtitas t motus māe cū illi dispōne q̄litatū que est in pn⁹ t statu.
q̄. n. mouet ꝑmo t scdo in pn⁹ t statu est par in ḡtitate t q̄lita-
te: sed in augmēto t declinatione est impar t dissimile: vt notum
est: t qr hec sunt possibilia aliter se habere: ideo ꝓtingit in principio
fieri anticipationē: t etiā postpositionem: t in augmēto postpo-
sitionem: t in declinatione anticipationem. Et tu considera.

¶ Dubitat scdo ḡre se. aliq̄ ꝓcedit semp addēdo sic q̄dā tertiane
t quotidiane: t q̄dā semp postponēdo vt ēt q̄dā tertiane t quoti-
diane. ℣ Dicūt isti. s. Thade⁹ t oēs q̄ sequunt eū q̄ cā ē mās diffor
mitas in grossitie t subtilitate. si enī incipiat ꝓmo putrefieri mā
subtilis t successive grossior in illa semp porismi ibūt postponē-
do qr mā grossior tardi⁹ mouebit. si aūt incipiat mā grossior t pce
dat ad subtiliorē ibūt sp anticipādo. ℣ Sed tūc istat Thadeus quō pōt
plus moueri mā grossa q̄ subtilis. Dōm ꝓpter ꝓpriā aliq̄ dispositi
onē: sicut in aliquo putrefit flegma t nō cholera. ℣ Si aūt consi-
deras istoꝝ sermones isti nō pōt dare cāz istā nisi in feb. q̄ trāseūt
de grossis mēb⁹ ad subtiles vel ecōtra. Sed iam sensus ostendat

ſſidā tertianas ſatis puras ⁊ de materia in ſubſtantia ſatis vniformi ꝓceſſiſſe ſemper anticipando: ⁊ in quibuſdā ſemper poſtponendo: ⁊ ſunt paroriſmi ſibiipſis ſatis ſimiles. ℣ Nos autem dicemus hic poſſe eſſe cauſas multas de qb⁹ aliquas dicem⁹ ex pte corpis: ⁊ aliquas ex pte mäc. Et ex parte qdē corpis accidit ꝙ hō eſt ſatis ſenſibilis in ſuis membris: ſed ſanguineitati ꝓpinquus: ⁊ humidus in eis: ⁊ in p̄ncipio mū cholerica occurrit eis tertiis. cū aūt ꝓcedūt poriſmi ſemp magis detegunt: ⁊ magis exiri⁹ a mā noua mordent: q̄re feſtināt poriſmi. in quodā aūt alio corpe mā que poriſmaliter mouet poſſet gradatim addere ſenſus obtuſionē q̄re poſtponet poriſmi. Et pte aūt mäe. nā ꝓpter multas ꝓnigētes cauſas pōt inchoare febris in primo poriſmo eā aliq̄ mäe q̄ntitate ⁊ ꝓpigēs eſt oēm ſcbam mām eē p̄ma ampliorē vel mordatiorē: etiā ſi ſit digeſta vel ſit in declinatione ⁊ ſic ſemp anticipabūt poriſmi. ℣ Sed tu dices ſm G in declinatiōe poſſet fieri poriſm⁹ de mā ampliori q̄ in ſtatu. Dōm duplr. Primo ꝙ ille vltimus paroriſm⁹ fuit ſtat⁹ ⁊ declinationis. Uel dōm ꝙ nō eſt inconueniēs: ſed iz mā fit ampliꝰ erit obedientior virtuti. Et tu p̄ſidera ꝙ multe cauſe poſſunt accelerare motū paroriſmalē quāuis febris ſit in declinatione.

¶ Et ſimiliter cognoſcit diſpō horarū ex augmento accidētiū febris ⁊ ſtatiōe eoꝝ ⁊ declinatiōe ipſoꝝ ⁊ ex additione poriſmoꝝ eius in lōgitudine ⁊ abbreuiatiōe ipſoꝝ. Et forſaſſe diuerſificant ⁊ nō aſſimilant. Et q̄q cognoſcunt ex diſpōne euacuationū. nā cū accidit in paroriſmo aliquo ſudor aut vētris fluxꝰ ⁊ paroriſm⁹ ſecūdus q eſt poſt ip̄m eſt in ſimilitudine vehemētie primi ⁊ fortitudine ei⁹ aut ſupra ipſam: tūc euacuatio ei⁹ eſt ꝓp multitudinē māci et nō ꝓpter fortitudinē: ⁊ egritudo indicat longa.

¶ Conſiderandum ꝙ per accidentia hic intelligunt dolores: calores: ſitis: vigilie ⁊c. ⁊ patet qō dicit.

¶ Et forſaſſe. Quaſi dicat in febrib⁹ de membris erberogeneis nō eſt ordo imaſionis: ⁊ ideo ex dictis ſignis de anticipatione ⁊ poſtpoſitione ⁊ longitudine ⁊ breuitate nō poſſumus cognoſcere tēpora morbi. Et forſan vult ꝙ diuerſificatio inquantū ſignificat materias diuerſas ſignificat morbum longum.

¶ Et q̄q. Docet cognoſcere ex alio ſigno. ſ. cūone. Et cōſidera ꝙ eſt longa talis egritudo ſi dz eē ſalubris: qz pōt eſſe febris breuis mortalis: ⁊ includit in hoc ille aſor. 56. quarte pticule. in febribus ſudor multus ſuperueniens non deficiente febre ⁊c.

¶ Et q̄q cognoſcunt ex pte digōnis ⁊ cōtrarij digeſtionis ſm ꝙ dixim⁹. vbi gſa. q̄ſi appet ſputū cuz digone aliq̄ aut vrina in q̄ eſt nubes aliq̄ tūc eſt p̄incipiū augmēti: deide q̄ſi multiplicat illud ⁊ appz aut ꝓriū ei⁹ tūc eſt ſtat⁹. Et iterū q̄ſi apparet digō aut ꝓrium ei⁹ velociter ex ſputo aut nube: tūc ſcias ꝙ ſtat⁹ ē ꝓpinqu⁹: ⁊ ſi tardat tūc ſcias ꝙ ſtat⁹ eſt lōginqu⁹.

¶ Dic vt dicūt docet cognoſcere tpa morbi ex ſignis poſtapparētib⁹: iz poſſet ibi incipere: ⁊ q̄q cognoſcit ex diſpōne eōnis. Nota ꝙ ſigna poſtapparētia ſunt ſigna criſis de qb⁹ eſt eōo: ⁊ ibi dixit de hoc: ⁊ ſigna digōnis ⁊ ꝓriū ⁊ dicit hec. ſigna auez ſalutis ⁊ mortis iz ſint poſtapparētia nō poſuit ea ad cognoſcēdū tpa morbi: qz ſigna mortis cū ſint cōia trib⁹ tpib⁹ dant intelligi ex ꝑmiſſis. ℣ Et p̄ſidera ꝙ ſumpſit ſigna digōnis in ſputo ⁊ vrina intelligēs de alijs: ⁊ docuit cognoſcere tpa morbi: q̄ſi ſunt ⁊ q̄ſi erunt: vt appet in ſra. Et notitia ex his ſignis eſt certa: ſed ex ſignis dictis ſupra nō ſic certa: vt primo de criſi caꝑ. 5. alr. 3. de criſi caꝑ. 4. ⁊. 5.

¶ Cognitio aūt horarū particulariū ſic accipit. nam hora p̄cipuꝰ poriſm⁹ eſt hora in q̄ coartat pulſus: ⁊ tu iā ſciuiſti itētione ei⁹: ⁊ plūbe⁹ fit color extremitatū ⁊ infrigidant extrema: ⁊ ꝑpe extremitas auris ⁊ extremitas naſi vſq; ad horā in q̄ ſentit ſparſio caliditat. Et q̄q aſſociant p̄incipio alteratio coloris ⁊ pigritia ⁊ anguſtia: ⁊ tarditas motuū: ⁊ p̄ſunditas ſomni: ⁊ mollificatio palpebrarū ⁊ grauitas ſermonis: ⁊ horripilatio iter ſpatulas ⁊ in dorſo: ⁊ fortaſſe accidit in eo rigor fortis. Et q̄q accidit curſus ſaliue ⁊ ſalt⁹ tipoꝝ ⁊ tinit⁹ auriū ⁊ ſternutatio ⁊ cō motio mēbroꝝ corpis. Et vehemēti⁹ qdē debilitat virtus ꝓp debilitatē que eſt in p̄incipio aut ſtatu.

¶ Dic docet cognoſcere tpa ꝑticularia. Et ꝓ facit doc. Scōo dat cām ꝓlōgatiōis ⁊ abbreuiatiōis poriſmoꝝ. ibi (Et ſcias.) ℣ p̄ria in duas. p̄imo facit ꝑ. Scōo ponit exēplū. ibi (Et ſi tibi videt.) ℣ p̄ima in q̄tuor ſm ꝙ q̄tuor tpa notificat. ¶ Cōſiderādū ꝙ accidentia p̄incipij paroriſmi oia ſequunt motū ſuffocatiuū calorīs nāliſ ſub mā ⁊ iō coartat pulſus ⁊ ſcimuſti hec ꝓmo lib. fen. 1. ⁊ infra ca. de ſignis febriū putridarum. Et ex hoc q̄ fugit calor fit color plumbeus ⁊ infrigidant extrema. Diuerſificant tñ hec accidentia ſm diuerſitatē materierū ⁊ ſm diuerſitatē corpoꝝ ⁊ partiū in q̄bus apparet ipreſſio: vnde infrigidant extrema ꝓpter cō. q̄ ſunt frigida pauce carnis ꝓno. ꝓnio. cōmē. 10. ⁊ iō q̄q multuz alterat color: ⁊ hoc dixit. alteratio coloris: ſicut in ſyncopali pigritia in flegmatica anguſtia quādo mā mouet circa cōe ſēcbi ⁊ ſpūalia. tarditas in flegmatica. ⁊ etiā ꝑſunditas ſomni cō. vnde quedā flegmatice inchoant paroriſmos cum ſubet. horripilatio quādo materia aliqualiter eſt cholerica. curſus ſaliue mota materia in ſtomacho vel capite. cōmotio membrorum. i. concuſſios vt in tremore typi ⁊ reliquoꝝ accidentiū cauſa patet.

¶ Et vehementius. Conſiderandū ꝙ debilitas accidit per viam ſuffocationis: ⁊ hoc magis fit in p̄incipio paroriſmi: ⁊ per viaꝝ fortē iflāmationis: ⁊ iſta magis fit in ſtatu paroriſmoꝝ: ⁊ iō motus fit plus in p̄ncip⁹ ⁊ ſtatu paroriſmi q̄ in augmēto vel declinatione: vt infra fen. 2. caꝑ. de horis mort. ⁊ tertio de criſi. 5. caꝑ. in declinatione ho accidit motus ⁊ debilitas per viā reſolutionis: ⁊ hoc eſt rarius vt ibidem Bal. ⁊ hoc voluit hic Aui. cū dixit. ⁊ vehementius cō. Plus euenit ꝙ virtus debilitat in p̄incipio ⁊ ſtatu q̄ in declinatione paroriſmi. in augmēto enī ſi deficiat virtus eſt ꝓpter additionē caliditatis ſicut in ſtatu: ⁊ hoc fit plus in ſtatu. in declinatione ho frequentius cōtingit ꝙ alleuiato calore febrili homo allenet q̄ ꝙ calor ſuus nāliſ ſimul cū accītali reſoluat.

¶ Et hora augmēti medietas p̄ima eſt hora in qua pulſus incipit apparere ⁊ magnificari ⁊ velox fieri: ⁊ ſpargit calor in toto corpore ſm equalitatem. Et medietas eius altera eſt hora in qua non ceſſat hec caliditas ſparſa cum equalitate augmentari.

¶ Conſiderandū ꝙ qz augmētū eſt hora affinis p̄incipio in quo eſt ſuffocatio ⁊ affinis ſtatui in quo eſt iā expāſio facta ⁊ vltimata caliditat: iō augmētū in duas partes diuiſit: ⁊ nō fecit hoc: qz ſit lōgior pars paror. vt dicit Albertus: qz cōtingens eſt eſſe breue augmētū hz lōgū p̄n⁹ ⁊ ſtatū vt poſtea⁹ apparebit: ſed dixit hoc ꝓpter diſformitatē eius. (Scōm equalitatē.) ⁊ ꝓportionabiliter

¶ Et hora ſtat⁹ ē hora in q̄ remanet caliditas ſparſa cū eq̄litate: ⁊ accidentia cū diſpōne ſua ⁊ pulſus fit maior q̄ vnq̄: ⁊ fit vehemēti⁹ velox ⁊ frequēs.

¶ Ideo dicit ſtatus: qz ſtant accidentia in ſui vltimate: ⁊ ideo vltimate addita caliditate fit pulſus velocior ⁊ frequentior.

¶ Sed tu dnō vt ꝙ fit maior: qz virt⁹ magis debilitat in ſtatu q̄ in augmēto. ℣ Dōm ꝙ addita neceſſitas cogit virtutē ad magnificandū pulſum plus q̄ in alijs tpib⁹. ⁊ iz in alijs p̄ngat eā eē fortiorē: virtutes tñ nāles neceſſitate alijs aſſumentes operant vehementius: vt. G. in cōmē. pulſuū. tra. c. 4. i. cōmē. alr cōmē. 17.

¶ Et hora declinatiōis eſt hora in q̄ incipit diminutio: ⁊ incipit pulſus temperari ⁊ equaſ. Deide illa in qua icipit corpus ſudare ⁊ perducit ad eradicationē. Et multotiens quidē accidit apud mortē diſpō que eſt ſicut declinatio: ⁊ eſt quaſi eger iā euaſerit: ⁊ nō opz vt tu occuperis in hoc: imo cognoſcas diſpoſitionē pulſus: ⁊ an magnificetur ⁊ fortis fiat.

¶ Dubitat qz dicit ꝙ ſudor fit: deinde immo tunc declinat cuz ſudat. ℣ Dōm primo ꝙ ly deinde, nō dicit ordinē: ſed inuit duos modos declinationis. vnū ſine euacuatione manifeſta: ⁊ aliū cū euacuatione manifeſta. Scōo ꝙ cū mā incipit verſus curim ꝓpellis iz nōdū ſudor appareat: pōt incipere alleuiari caliditas occulta.

¶ Et multotiens. Eſt ſermo. G. 3. de criſi. 5. caꝑ. innitere ergo pulſui ad cognoſcendū verā declinationē a falſa: in vera enim procedit ad melius: ſed in falſa finiet verſus formicantem.

¶ Et ſi tibi videt ponā tibi exēplū de tertiana. Attende ergo ꝙ cū tertiana in plurib⁹ diſpoſitionibus incipit horripilatio: deide frigus ⁊ rigor: poſtea ſedat rigor ⁊ minorat frigus ⁊ icipit calefactio: poſt

es equaf calefactio: deinde addiť postea stat: deinde incipit minui vsquequo eradicetur.

Dub. 12. ℂ Dubitaƒ quō appropriat tertiane horripilationē cū oēs dicāt in ea fieri rigorē: vt .G. 2. de crisi. c. 3. ⁋ Dōm ꝙ per horripilationē frigus ꝛ rigorē itelligit gdatū pcessum de puo rigore ad magnū ꝑrimo. n. in tertiana icipit qdā cutis horripilatio ꝛ sequiť aliqd frigus: qꝛ icipit itus tēdere calor. cū aūt fortiter ferť cholera sup mēbra sensibilia: tūc erit rigor manifestus. ista aūt vocabula horripilatio frigus ꝛ rigor sunt in multa varietate vlus apud auctores: vt diceť īfra in suo cap. ℂ In plurib⁹ dispōnibus.) Quia reperiť tertiana nō vera in qua nō fit rigor: vt infra ponet Aui.

ℂ Et scias ꝙ egritudo quādoqꝫ ꝓlōgať: aut ꝓpter mltitudinē materiei: aut pp grossitiē ei⁹: aut pp frigus ei⁹. Et qñqꝫ adiuuant ad illud tēpus frigidū ꝛ regio frigida ꝛ etas frigida ꝛ debilitas caloris innati ꝛ soliditas corporis.

ℂ Quādoqꝫ prolongatur.) Tertiana vel paroxismus vel quicūqꝫ morbus materialis fit.

Dub. 13. ℂ Dubitaƒ qꝛ alie sūt cause ꝓlongatiōis ꝑter istas quas pōit īfra de putredine pmo ca. s. quies māe ꝛ debilitas sensus ꝛ error regiminis. ꝛ Fen. 2. cap. de signis ꝓlōgatiōis. ponit cām grossitiē in viscerib⁹. ⁋ Dōm ꝙ assumauit: ꝛ tu ex dicēdis cōple hac sciaz. nō eni oīa pōt in vno loco scribi: ꝛ si cōsideras: qes māe ꝛ grossities in iterioꝛib⁹ reducūť ad grossitiē ꝛ frigiditatē māe: malitia regiminis ad cās extrinsecas reduciť quas hic ponit loco exēpli: sed tps frigidū: debilitas sensus reduciť ad debilitatē virtutis.

Dub. 14. ℂ Sed tu dices quare dixit adiuuat ad illud debilitas virtutis vł caloris inati: imo est pncipalis cā. ⁋ Dōm ꝙ eis cā que est extra nām morbi ꝛ nām sue cause pōt dici extrīseca in ꝓlōgatiōe ꝛ abbreuiatōe. cāe aūt que sumunť ab ipo morbo vel sua cā sunt magis ꝓprie ꝛ itrīsece: ꝛ iō ille pñt dici coadiuuātes: iste vo pncipales.

Dub. 15. ℂ Dubitaƒ vtrū sit idē modus distinguēdi tpa ꝑticularia. s. paroxismoꝝ ꝛ tpa vlia toti⁹ morbi. ⁋ Videť ꝙ sic: qꝛ sicut tpa vlia distinguunť ꝛ notificanť per h ꝙ est pulsuz eē submersuz ꝛ obsessuz eē calorē ꝛ expāsum: vt supra apparuit: ita ēt tpa ꝑticularia paroxismoꝝ: vt hic Aui. ⁋ Ampli⁹ Hippo eisdē qbus docet cognoscē tpa vlia: docet ēt cognoscē porismos: vt appet p afoꝛ. 12. ꝑti pri me porismos ꝛ ꝯsistētias. ⁋ In ꝯtrū Aui. q distincte loqť de distinctione tēpoꝝ ꝑticulariū ꝛ vliū: ꝛ distincta adducit signa. ⁋ Dōm ꝙ qdā distōne gñali ꝛ similitudinaria simili mō distinguunť hec tpa. sic. n. in pn⁹ vlī morbi calor dr̄ suffocat⁹: qꝛ mā ē cruda postea manifestaƒ ampli⁹ in mā: postea vīciniť: postea declinať: ita accidit in pn⁹ augmēto statu ꝛ declinatiōe porismi. Distōne tñ spāli ꝛ appropriata. diuerso mō distiguunť: vt cōiter oēs dicūt. nā tpa morbi vlia distinguunť vel penes alterationē māe vel penes accidētia: vt appet pmo de crisi cap. 5. ꝛ 6. ꝛ 3. regi. acu. cōmen. vlti. ꝛ supra Aui. inuebat. sꝫ tpa porismoꝝ ꝑticularia nec penes alterationē māe distinguunť nec penes accñtia: sꝫ penes modū se hñdi caloris in expāsione vel subclusiōe. Qō aūt tpa porismoꝝ nō distiguanť penes alrationē māe ꝛ actionē nāe appet: qꝛ pn^m ē tpa in q actio nāe in mā nōdū ē appens: ꝛ tñ porism⁹ hēbit oīa sua tēpora sic porism⁹ pncipy. ēt est possibile ꝙ porism⁹ hēat suā declinationē: ꝛ tñ nō erit declinatio morbi: imo poterit hō mori in declinatiōe porismi: qō nō ꝯtigit in declinatiōe morbi totius facta exactiōe nāe in mām. cū. n. virt⁹ vincit ꝛ expellit cā nō pōt ifirm⁹ mori: vt ꝓbat Gale. 3. de crisi. 5. cap. sꝫ in declinatiōe porismi pōt accidē ꝙ simul cū mā resoluaƒ calor nālis ꝛ moriaƒ eger. Nec ēt tpa porismi distinguunť penes accñtia sic tpa vlia morbi: ꝛ h ꝓbat Dy. Pꝛio qꝛ tpa morbi distinguunť penes accñtia caliditatis ēxnee: vt ēxnea est ꝛ ꝯ nām: ꝛ iō dr̄ distō penes accñtia morbi. sed distō tpoꝝ porismi est penes motuz caliditatis: vt caliditas est. motū dico ad intus ꝛ ēx: ꝛ penes additionē vel resolutionē ipsi⁹. Scdo qꝛ stat⁹ porismi nō est stat⁹ quo ad accñtia: ita ꝙ accñtia in ipso sint itēsa: qꝛ pōt eē ꝙ augmētū ꝛ stat⁹ porismi sunt leuia: ꝛ pn^m porismi erit difficilioꝛ accñtiū: ita ꝙ in tali pn⁹ morietur eger si sit egritudo mortalis: vt accipiť a Gal. 3. de crisi. Et ex hoc īfert Dy. ꝙ distō tēpoꝝ porismi penes accñtia est eis accñtalis: sed penes motū caliditatis est essentialis: qꝛ pn^m porismi est qñ caliditas est coartata ꝛ extrema sunt frigida. augmētū est qñ expādiť. sed status est qñ est expāsa. declinatio qñ resoluiť. nō sic ē de tpib⁹ vlib⁹ distinctis quo ad accñtia qꝛ tūc erit stat⁹ qñ accidentia morbi sunt intēsa: ꝛ declinatio qñ sunt remissa: ꝛ iō pōt coincidere status morbi quo ad accñtia cū pncipio ꝛ augmēto paroxismi: ꝛ declinatio toti⁹ morbi quo ad accñtia cuz statu porismi. ⁋ Addit tñ Dy. est itelligēdū ꝙ qdā ꝯueniētia ē iter tpa porismi ꝛ tpa morbi distīcta quo ad accñtia: qꝛ tā in declinatiōe morbi q̄ ad accñtia q̄ in declinatiōe porismi pōt hō mori. nam posē est ꝙ accñtia morbi appareāt eē remissa: ꝛ h qꝛ nā est superata ꝛ victa nō resistēs nec oppugnās morbo: ꝛ ex h accñtia morbi apparent remissa: ꝛ tñ eger tēdit ad mortē: sꝫ tñ ista sit declinatio morbi q̄ ad accñtia: nō tñ est dclinatio quo ad morbi eēntiā: ꝛ vt est aliqd ex nām cōparatū ad virtutē ꝛ actionē ipsi⁹. Et iō rōnes Gal. qbus ꝓbat tertio de crisi cap. 5. ꝙ in declinatiōe nō moriť eger: ꝓbant de declinatiōe quo ad opōnē nāe nō aūt de declinatiōe penes accidētia. ꝛ h ēt voluit Aui. cū dixit. ꝛ multotiēs gdē: sꝫ sermo Aui. referaƒ ad declinationē porismi pōt tñ referri ad declinationē morbi q̄ ad accñtia: qꝛ declinatio morbi q̄ ad accñtia pōt coincidere cū declinatione porismi. ⁋ Nos aūt ad clarificationē istius quesiti ꝛ multoꝝ pmittem⁹ ꝓpōnes sex. Pꝛia ꝙ oīs morb⁹ hñs qtuoꝛ tpa vlia vt salubris vł tria mortalia pēdet ab aliq̄ mā per cui⁹ dispōnē variā distinguunť ei⁹ tpa. hec ꝓpō appet: qꝛ vna distictio tēpoꝝ vliū morbi est ex ꝑte māe. ⁋ Scda ꝓpō est ꝙ qlibꝫ porism⁹ hꝫ suā mām a q̄ depēdet ꝛ est ꝓpō nota. ⁋ Tertia est ꝙ mā p cuius dispōnē varianť tpa morbi vlia est vna a pn⁹ morbi vsqꝫ ad finē decliatiōis in morbo simplici: sꝫ in cōposito sť due a pn⁹ vsqꝫ ad finē. Rō: qꝛ auctores distinguūt tpa vlia p h: ꝙ illud qō in pn⁹ est crudū mō icipit digeri. s. in augmēto: sꝫ in statu ē digestū vel ꝯtrū digōni in decłinatiōe h digestū pus crudū expelliť. ita Gal. in libello de vlib⁹ tpib⁹ morbi ca. 3. ꝛ pmo de crisi cap. 18. ꝛ supra Aui. sꝫ h nō eēt si mā eēt alia ꝛ alia. ⁋ Cōtra. in tertiana iterpolata nō pōt eē vna mā: qꝛ in die qetis nō est. Ampli⁹ quō in qrtana que duraret qtuoꝛ ānis posset a pn⁹ vsqꝫ ad finē ꝓcedere mā vna. ⁋ Dōm ꝙ in iterpolatis nō sic ꝓprie distinguunť tēpora morbi ex ꝑte alterationis māe: sic in ꝯtinuis. nō. n. sic sunt vna cōtinuitate in suis ꝑtib⁹: ꝛ si distinguanť tpa penes māe alterationē erit penes alteratiōeꝫ māe: que est cā añs stās in venis. signuz q̄ digōnis qō ꝯsideras in die qetis: nō est cōparatū ad cām ꝯiūctā cū nō sit: sꝫ ad cām antecedētē nō tñ ꝙ illā oporteat eē vnā a pn⁹ toti⁹ febris vsqꝫ ad finē. cū igť cā añs auteq̄ moueaƒ ad porismū est cruda: tūc illi porismi sūt porismi pncipy: cū est mollioꝛ sūt porismi augmēti. ⁋ Ex qb⁹ īferas correlaria. Pꝛio ꝙ tpa morbi vlia ꝓprie distinguunť in morbis cōtinuis: in qb⁹ vna mā currit a pn⁹ vsqꝫ ad statū reseruata ad crisim: ꝛ iō in febrib⁹ ꝯtinuis ꝓlōgatis in qb⁹ ꝯtingūt plures crises valde ꝯfunduntur tpa morbi: vt postq̄ ia apparuerit signa digōnis ꝛ modi crisis respectu illi⁹ māe: iterū pdanť signa digōnis: ꝛ iterū reappareāt: ꝛ iterū fiāt crises: ꝛ h totū est pp ꝑcipitationē multaꝝ nouaꝝ māeꝝ ad locū putredinis: vt nō dicať vna fe. imo pōt dici plēs hñtes pn^m ꝛ augmētū ꝛ statū ꝛ declinationē. Et h idurit. G. ad ponendū morbos acutos ꝯuersiuos postq̄ vidit Hippo. dixisse ꝙ fe. acuta absolute durat. 14. dieb⁹: illa igiť que. 14. dieb⁹ durat ēxñs satis vniformis in suis exacerbatiōib⁹ sic est de exacerbatiuis vł tota vniformis sic est de synochis: ꝛ q̄ añ h tēpus terminaƒ. s. in. 11. 7. vel. 5. ē vere ꝯtinua: vnā hñs manifestā. distōnē tpoꝝ morbi. cū aūt ꝓlōganť ampli⁹ ꝓprie ad. 40. est p ꝯuersionē ꝛ qsi recidiuationē: vt G. inuit in cōmē. afoꝛ. 23. ꝑticu. 2. Acute egritudies. ꝛ de creti. 1. c. 10. ꝛ cap. vlt. ꝛ 2⁹ de creticis. c. 5. ⁋ Scōm correlariū est ꝙ moderi nis tpib⁹ pp iglauiē hoiuz ꝛ mltiplicationē māeꝝ q̄ ꝑcipitanť frequēter ad putredinē ꝑter māz pmā q̄ icipit febrē facē valde ꝯfūduntur tpa morbi penes alterationē māe: ꝛ mō appebit dieb⁹ aliq̄b⁹ digō in vrina: ꝛ iterū postea reuerteť cruditas sic reincohoāte altero morbo: ꝛ fm h vidim⁹ febrē ꝯtinuā durātē. 80. dieb⁹: cum tñ antiqi nr̄i satis fuerit cā dixerūt eā durare. 40. ⁋ Quarta ꝓpositio est ꝙ qlꝫ mā q̄ facit porismū vel exacerbationē est in se vna distīcta nuō ab alia q̄ facit aliū porismū. Rō est: qꝛ mā q̄cūqꝫ facit porismū icboat iflāmari ꝛ postea resoluiť ꝛ finiť vt nō possit ampli⁹ portare caliditatē ēxneā: g si iteꝝ porism⁹ reuertiť: oꝫ ꝙ mā sit alia: ꝛ sic itelligiť a. G. 2. de diffe. feb. ꝛ ab Aui. īfra. ⁋ Quīta ꝓpō est ꝙ mā q̄ a pn⁹ morbi vsqꝫ ad finē disponiť dispōne q̄ distinguunť tpa morbi vlia nō ē illa q̄ oī die vł tertia die porismat vel qrta: sꝫ ista q̄ porismat illi ꝯcumulať. Rō est: qꝛ vna remanet scꝫ mā p quā tpa distiguunť ꝛ alia expelliť: vel oī die vł tertia vł qrta die. ⁋ Sexta ꝓpō est ꝙ si sit aliq̄ fe. ꝯtinua de mā vna a pn⁹ vlī vsqꝫ ad finē. s. ad declinatione totalē: ꝛ hec fe. hēat exacerbatiōes: mā q̄ facit exacerbatiōes nō ē illa eadē nuō q̄ currit p oīa tpa morbi sed ē alia: ꝛ ē totnuō quot sūt exacerbatiōes. Et sꝫ plures haꝝ ꝓpōnū possint in vnā reduci: tñ vt clari⁹ loq̄mur in multas diuisi eas. ⁋ Ex qb⁹ ꝓpōnib⁹ pꝰ īfero ꝙ fe. ꝯtinua est triū modoꝝ. Una in q̄ a pn⁹ sui mā vnica mouet ad putredinē sine occupať a calore inali tota ꝛ ipa tota a pncipio vsqꝫ ad finē fe. s. ad pncipiū declinationis remanet nulla sibi facta additiōe alteri⁹ materie: ꝛ talis est synocha vera putrida vel nō putrida. ⁋ Cōtra: qꝛ in synocha. s. g. putrida nō eēt successio in calore si p aliq̄ sanguinis ꝯtinue nō adderet ad porē q pri⁹ putrefact⁹ est. Amplius G. 9. terapē. ca. 3. distinguit spēs synoche ex h ꝙ illud qō euapo rat de sanguine ē par ei qō accēdiť: aut plus aut minus: g in sanguine fit noua accēsio. s. sanguis nouiter accēsi qui in pncipio fe. nō erat accēsus aliter nō fieret illa varietas. Amplius a sanguine sic ꝯtinua resolutio in fe. g si nou⁹ sanguis nō accendiť fe. oīs san-

quis semp iret declinãdo. Amplius ponaĩ vna fe.sanguinea in q̃ sit euaporatio tãte mẽsure qua minus nõ faceret fe.si igiĩ in pma euaporatiõe sanguis nõ fieret accessio alteri⁹ sanguis succedẽtis in euaporatiõe:illa fe.in pma euaporatiõe cessaret:⁊ sic aliq̃ feb. sanguinea cessar in minus q̃ in sexta pte hore. Amplius oĩ die fit gnõ sanguis a cibo quẽ comedit:⁊ ille miscet sanguini calefacto: ⁊ calefiet. ⁋ Nos dicam⁹ q̧ possum⁹ imaginari vnã q̃titatẽ sanguinis putridi cũ quo icipit fe.⁊ nulla extrinseca q̃titate illi addita vna ꝯtinua erit a pncipio fe.vsq̧ ad finẽ.v.g.icipit fe.cũ vna libra sanguis putridi:dico q̧ cũ illo sanguine nihil sibi addito ab extra de sanguine stabit hec fe.sz successio in calore ⁊ euaporatiõe est qꝛ lz tot⁹ sanguis ille sit calefact⁹ q̃tuz ad oẽs ptes formales:nõ tñ q̃tũ ad mãles:⁊ iõ calor occupãdo tales ptes mãles in pncipio faciet euaporationẽ ꝯtinuã:⁊ tũc si plus est qd̃ de vaporib⁹ resoluiĩ q̃ illud qd̃ de ptib⁹ mãlib⁹ accẽdiĩ erit fe.sanguinea declinatiua si ẽqlis erit homotena:si minus erit augmentatiua:⁊ sicut imaginamur hec in vna libra sanguis:ita imaginari possumus in sanguie toti⁹ corpis vel in sanguine q ẽ in magnis venis dorso applicatis:⁊ imaginemur ipm totũ calefactũ q̃tuz ad ptes formales ⁊ succedẽ sub eodẽ q̃tũ ad mãles. Si aũt vis imagiari q̧ oẽs ptes mãles ⁊ formales sint calefacte:⁊ q̧ successio sit p vnicos gradus caloris poteris hoc imaginari. Hic pñt adduci difficultates multe quas omitto. Scd̃m hãc viã cessant instãtie:qꝛ ꝯcedĩ addi noua ps sanguis in accẽssẽ que est ps fm mãm totius sanguis isflãmati:vel est ps fm mãm siue fm formã motã ad vlteriorẽ gradũ caloris exlnei. ⁋ Ad vltimũ argumẽtũ dõm est q̧ lz illud de scd̃o ꝯtingat:nõ tñ est nccũ l esse isti⁹ fe. ⁋ Uel dõm q̧ sanguinẽ gñatũ de nouo cibo nõ est necessariũ recipe illũ calorẽ exneũ quo possit facere fe.lz qñq̧ recipiat:vnde qñ comedit carnes addiĩ synocha. ⁋ Ex h̃ dicam⁹ scd̃o q̧ possum⁹ imaginari in pncipio fe. sanguinee vnã certã q̃titatẽ sanguinis putridi:⁊ q̧ illi fiat cõtinua additio nõ qdẽ in tpe determinato vt tertia die vel q̃rta die vel oĩ die:esset.n.ꝯtinua exacerbatiua:⁊ hoc hz sanguis de sui natura:ḡ illa prima quãtitas que pmo die siue in pncipio synoche putruit currit a principio vsq̧ ad finẽ si debet esse vera ꝯtinua:⁊ ista ps sanguis alia que ꝯtinuo sibi addiĩ illi pme ꝯcumulaĩ:⁊ ille modus declarabiĩ cũ dicem⁹ fm modũ ꝯtinuitatis fe. ⁋ Scd̃s modus fe.ꝯtinuarũ est que a pncipio icipiũt cuz certa quãtitate mãe:⁊ ista mã a pncipio vsq̧ ad finẽ ꝯcedit:vt dixim⁹ in sanguinea:⁊ cũ h̃ oĩ die si est fla vel in tertia die si est cholera vel in q̃rta si est melãcholia aliq̃ pars mãe moueĩ qñ fit exacerbatio.

Dubium. ⁋ Sed dubitaĩ qꝛ hec febris nõ vĩ vna sz duplex:vna ꝯtiua:⁊ alia interpollata. ⁋ Scd̃o dubitaĩ an talis modus continue feb.fiat a sanguine vel ab alio humore. ⁋ Dõm est q̧ si imaginamur vnam q̃titatẽ cholere putride in venis potentẽ tenere feb.vsq̧ ad diez crisis.v.g.ad qntã diẽ:tũc imaginati erimus vnã feb.vere ꝯtinuã cholericã habẽtẽ vnũ porismũ solũ:in quo distinguunĩ vlia tpa illius febris:⁊ fm hãc imaginationẽ ꝯcessit Gal.z.de diffe.feb.z. cap.qñ q̃sdã feb.de cholera rubea posuit veras synochas.i.cõtinuas diuisas in augmasticas ⁊ paugmasticas ⁊ homotenas:lz q̧dã expositores illũ textũ corrũpũt:⁊ si cuz hoc imaginamur q̧ de tertio in tertiũ.v.g.in tertio ⁊ qnto die aliq̃ ps cholere intra venas moueĩ:tũc imaginati erim⁹ exacerbationẽ:⁊ qꝛ hec ps cholere q̃ exacerbatio fit moueĩ in eodẽ loco:⁊ additi illi mãe que facit ꝯtinuã:iõ nõ dicunĩ iste due feb.sz si illa mã cholerica q̃ in tertiũ exacerbat moueret ad extra venas:tũc ille hřet duas febres: vnã ꝯtinuã ⁊ aliã interpollataz. Et posset qs subtiliter dicere:q̧ si cholera que facit exacerbationem in illa ꝯtinua est tãta q̧ de se posset accẽdere febrẽ q̃uis nõ esset illa cholera que totã ꝯtinuaz vsq̧ ad diẽ qntũ tũc eẽnt due feb.vna vere ꝯtiua:alia nõ vere ꝯtinua:sz cõposita ex illis plurib⁹ exacerbatiõib⁹ q̃ est ꝯtinua de tertio mõ:quẽ dicem⁹. si aũt illa cholera sit tã pauca q̧ illã ꝯtiuã cũ moueĩ hec cholera fortiorẽ faciat:sed nõ posset aliq̃ feb.facẽ:tũc est vna feb.ꝯtinua vere:nec vĩ lõginquũ q̧ aliq̃ res possit augere feb.⁊ tñ illã totaz nõ posset cãre:⁊ sic aliq̃ pauca cholera putrida poterit augere illã febrẽ:que tñ nõ posset febrẽ cãre. Istã possibilitatẽ ꝓlusq̃cõmẽtator intẽdit tra.z.in thegni.cõme.z8. ⁋ Ad z^m dõm q̧ talẽ modũ ꝯtinue ymaginari possum⁹ de oĩ humore.s.flegmate ⁊ melãcholia sicut de cholera dixim⁹ ⁊ de sanguine:sz est diũa:qꝛ mã exacerbãs in aliis humoribus hz motũ determinati diei vt cholera in tertiũ:flegma oĩ die ⁊c.⁊ cã huius dicta est alibi a nobis.sz sanguis si supaddaĩ illi ꝯtinue nõ hz motũ determinate diei sed cõtinuũ ⁊ hoc qꝛ talis est sua natura.

⁋ Sed dubitaĩ verũ possit illa vera ꝯtiua de chola absolui a fortificatiõe p z^m diẽ.⁊ sic ꝯtinua de flegmate ⁊ ꝯtiua de melia possint absolui a suis fortificatiõib⁹. Et dicem⁹ q̧ possibilitas est res ampla ⁊ ego nõ video i possibile:imo sicut vna q̃titas cholere mota ex venas facit vnũ porismũ quo stãte ⁊ post q̃ possibile est nullã cholerã moueri aliã ⁊ durabit.i[illegible].vel.15.vel plurib⁹ vel paucioribus horis:ita vna q̃titas cholere põt itra venas putrescere ⁊ tenere feb.trib⁹ dieb⁹ vel q̃nq̧:⁊ nulla alia cholera mota ad putredinẽ in hoc toto tpe:sed sicut illud raro est ita hoc est rari⁹.imaginãdũ ḡ est q̧ aliq̃ q̃titate cholere itra venas mota ad putredinẽ fiat ptclaris dispõ q̃ per ipares moueбiĩ aliq̃ cholere exacerbãs:⁊ qꝛ hoc ꝯcedit q̧ ex alio humore a sanguine possit fieri vera ꝯtinua feb.synocha:iõ quere cõplemẽtũ ifra cap.de putredie ⁊ cap.de synocha. ⁋ Tertius modus ꝯtinuarũ febriũ est p ꝯiunctionẽ pluriũ porismoꝝ siue exacerbationũ vĩ anteq̃ mã prima resoluaĩ scd̃a accendiĩ vĩ ⁊ talis ꝯtinuatio plus aduenit in putredine itra venas vt ifra cap.de putredine.ponet Aui.⁊ hũc modũ ꝯtinuationis Gal.multotiens appropriat feb.aliis a feb.sanguineis vt apparet intelligenti fm librũ de diffe.feb.

⁋ Sed dubitaĩ an aliqd de mã mota prima die remaneat vsq̧ ad crisim. ⁋ Dõm q̧ possibile est crisim esse ita ꝓpinquã vt in septima die q̧ aliq̃ ps cholere.v.g.vel flegmatis remanebit que si fm se solã nõ possit cãre feb.causa tñ cum alio vel aliis materiebus subseq̃ter motis. ⁋ Nostri igiĩ auctores hec duo indeterminata dimiserunt:⁊ hoc qꝛ per veritatẽ sunt indeterminabilia certe. Unuz est q̃to tpe põt durare vna feb.de humore alio a sanguine moto itra venas ad putredinẽ taliter q̧ nulla noua mã sibi adiũgaĩ.de cholera eñi extra venas dixerũt qꝛ durat a.4.vsq̧ ad.12.⁊ 14.horas.de flegmate q̧.18.horas.⁊ de melãcholia q̧.24.horas. sed de eis itra venas putrescẽtib⁹ nõ dixerũt ⁊ hoc fuit qꝛ viderũt q̧ exacerbatio scd̃a supuenit anteq̃ pma finiaĩ:non ḡ potes certe scire q̃tũ pma durasset.sed si ponam⁹ multã cholere q̃titatẽ ⁊ ꝓpe cor putrescere ⁊ nullã aliã cholerã moueri post hãc erim⁹ imaginati vnã verã ꝯtinuã cholericã:sicut est vn⁹ porismus vni⁹ feb.de mã ex venas nõ hñte ante se nec post se nec secũ aliuz porismũ.hui⁹ aũt ꝯtinue feb.certũ ipatiũ nõ posuerũt nisi dicam⁹ istũ eẽ causonẽ cũ tñ sciam⁹ causones ıuẽtos vtplimũ exacerbari:lz occulte. Aliud est qd̃ dixerũt idetermiatũ q̃to tpe durat in corpore mã que remanet a pma exacerbatiõe feb.ꝯtinue que mã associaĩ alteri mãe que scd̃am facit exacerbationẽ. Scias.n. q̧ ille reliquie mãerũ ⁊ alie mãe que corrũpunĩ in febricitantib⁹ sunt que faciũt multas exeuntiũ varietãtes q̃uis nõ sint ille que faciũt feb.pncipaliter. ⁋ Est aũt dubitatio circa pdicta an stante vna mã.v.g.cholerica faciẽte vnã vere ꝯtinuã ita q̧ sibi ab extra nihil addaĩ possit talis mã de tertio in tertiũ exacerbare:⁊ h̃ per ei⁹ agitationẽ vel nouũ modũ putredinis quẽ de z⁹ in tertiũ supexcrescit.mẽs.n.Gal.⁊ Aui.fuit q̧ nouitas porismi vel exacerbationis fiat ex noua mã nouiter aggregata ⁊ mota.de hoc ifra dicem⁹:⁊ dixim⁹ in q̃ne de ꝓlongatiõe feb.aliqd. ⁋ Hiis dictis infero scd̃o solonẽ q̃onis in trib⁹ ꝯclusionib⁹. ⁋ Pria si feb.hz solã vnũ porismũ vt synocha vel tertiana vni⁹ porismi eadẽ est distõ tẽpoꝝ toti⁹ morbi ⁊ tẽpoꝝ porismi q̧ idẽ sũt lz ꝯueniẽti⁹ sit dicẽ ista eẽ tpa toti⁹ feb.q̃ tpa porismi. ⁋ Scd̃a ꝯclusio si feb.sit cõtinua per vnã mãm currẽtẽ a pn⁹ vsq̧ ad finẽ toti⁹ feb.⁊ pter h̃ hz porismos vĩ exacerbatiões ex alia mã illi supueniẽte:lz sit eadẽ in spẽ distõ tẽpoꝝ toti⁹ feb.ꝯtinue ⁊ distõ tẽpoꝝ vni⁹ porismi nõ est eadẽ sicut porism⁹ vel exacerbatio nõ est tot⁹ morb⁹ est tñ similis:qꝛ sicut tota mã a pncipio ad finẽ alr ⁊ alr disponiĩ in pn⁹: augmẽto:statu:⁊ declinatiõe:sic mã vnius porismi:ita q̧ sic mã toti⁹ feb.a pncipio est cruda suffocatiua:in augmento ãõ incipit possideri a caliditate vel digestiua vel putredinali:in statu ẽ possessa ⁊ in declinatiõe euacuaĩ:sic isti mõ mã que vnã facit exacerbationẽ in pncipio opprimit calidũ:in augmẽto occupaĩ calore: in statu est occupata:⁊ hoc vel a calore nãli si est porism⁹ a quo debeat euadere vel meli⁹ hẽre post eũ:vĩ a calore pter nãm si est porism⁹ a quo dz mori vel peius disponi. Et ẽt similis distõ quo ad accñtia:qꝛ sicut in pncipio totius morbi accidẽtia sunt remissa:in augmẽto addunĩ ⁊c̃ sic in pncipio porismi accñtia sunt remissa vel parua in augmẽto addunĩ ⁊c̃.⁊ intelligo de accidentib⁹ que sunt porismi vt morb⁹ febrilis:qꝛ accidẽtia eius vt principii solius.v.g.frigus extremitatũ ⁊ ꝓfundatio pulsus remittunĩ in augmẽto:sed accñtia que sequunĩ gradũ caloris vel maliti.i ꝓcedũt augẽdo a pncipio ad statũ sicut in toto morbo mortali ⁊ salubri. ⁋ Tertia ꝯclusio est q̧ si fe.est ꝯtinua exacerbatiua pp ꝓlongationẽ porismoꝝ:idẽ ẽ iudiciũ fere sic de iterpolata:⁊ de hac vĩ q̃rere qd̃. Sit ḡ vna interpolata que hẽat pncipiũ in trib⁹ porismis:augmentũ in tribus:statũ in tribus:⁊ declinationem etiã in tribus paroxismis:exẽpli gratia ⁊ accipiaĩ vnus de istis.12.paroxismis:dico q̧ distictio tẽpoꝝ toti⁹ fe.⁊ distõ tẽpoꝝ vnius paroxismi nõ est eadẽ:sz dico q̧ est similis p oia:dicem⁹ eñi tres pmos porismos eẽ pncipii:qꝛ in oĩb⁹ illis sunt accñtia remissa:⁊ mã cruda respectu alioꝝ triũ q sunt porismi augmenti:⁊ ẽt tres porismi dicenĩ stat⁹:qꝛ mã tũc q̃ moueĩ est digesta:⁊ accñtia sũt vltimata eodez mõ q̃cũq̧ vno porismo accepto de istis.12:in pn⁹ illi⁹ mã est suffocatiuior caloris q̃ in augmẽto. In augmẽto calor occupat mãm:in statu occupauit ipsaz totã:calor in declinatiõe euaporat:ẽt in pn⁹ accñtia sunt remissa:in augmẽto augenĩ:i statu sunt in vltiori declinatiõe ãõ declinãt:q̃uis in falsa posset egermonia igiĩ appz q̧ distõ tẽpoꝝ morbi vliũ ⁊ pticularũ est silis

rsle eadē. ℣ Rōnes dy. ꝓtra ℔ soluunt. Cū dī ꝙ tpa ꝓrisimoꝝ nō distinguunt penes alterationē mācnego cū ꝓbat. q: in ꝑn° totius mā est cruda: r tñ ꝓrim° bēbit oia tpa. Dōm est ꝙ mā ꝓrissimi ꝓncipij est cruda respectu māe ꝓrisimi augmēti r stat°: r tñ illa mā cruda q̄ facit ꝓrisimū ꝓncipij alr se bz in ꝑn° ꝓrisimi: alr in augmēto: alr in statu: in qb° disponib° simulat māe tot° se. bz hec dispō nō sit illa vt dicit. ℣ Ad r^m cū dī. ꝓrisim° ꝑt hic suā declinationē: r tñ mozi° nō declinabit. Dōm ꝙ rō arguit ꝙ hec declinatio nō est ulla: sz ꝙ nō fiat ſſli mō. ſ. ꝙ ſisem dispōné in mā nō ꝓbat rō. r dico ſſlez r nō cādē: q: vt dixim° supra declinatio vlis est ꝑncipalis a brute: sz ꝓtelaris pōt fieri calore putredinali euaporāte: vtraq; ḡ est ſſlis: q: est eūatio māe. ℣ Ad rōnes ꝙbus ꝓbat ꝙ dictō bor tēpor nō sit q̄ ad accētia. ℣ Dōm est ad p^m ꝙ sīt accēta in tēporib° vlib° sequunt actionē calidi ꝑter nāz qđ est in mā agente in mēbra: ita in tpib° ꝓrisimi. ℣ Ad aliā cū dī ꝙ in statu ꝓrisimi nō sūt accēta ſtēsiora: dico ꝙ imo. ſ. accēta morbi vni° febris augmētabilis in toto ꝓrisimo. ℣ Et cum dī ꝙ in ꝑn° pōt mori. Dōm est ꝙ ēt in ꝑn° vſi pōt dō mori. ℣ Dicam° ḡ ꝙ sicut ꝙ mozit in ꝑn° vſi si vixisset vſq; ad statū difficiliora fuissent accēta status: sic qui mozit in ꝓncipio paroxismi si vixisset difficiliora accēta habuisset i statu paroxismi. sufficerūt aūt sibi ad mozē accēta ꝓncipij ꝓrisimi. qđ tñ fortior eo mortuus nō eēt in ꝑn°. Hec sunt in hoc quesito que debēt cōpleri p alias mēas qōnes.

¶ Sermo vniuersalis de febrib° effimeris. Cap. 5^m.

CAuse oīum spērū febris effimere sūt cāe primitiue calefaciētes cēntraliter: r calefaciētes p accīs de sūma occurrētiū r assumptoꝝ. ſ. in cibo r in potu: r passionuꝝ corporearū r aialiū r ex doloꝛib° r apostematibus apparentib°: r sunt de eis ex oppilationibus quarum causa non est primitiua.

¶ Jā determinauit qđaꝝ cōia de se. distinguēdo illas in tria ꝑ° ḡfle. hic erequit de vnoquoꝝ illoꝝ. Primo de effimeris. Scōo de putridis. ibi, putredo. Tertio de etbicis. ibi, Jn ꝑn° tertij tracta.) Quarto cōplet ſmonē de putridis r anneris gbusdaꝝ in vno tractatu. ibi, Jn ꝑn° ūrti trac. ℣ ꝓria in duas. Primo ponit qđaꝝ ḡnalia de effi. siue dat sciaꝝ ḡnalē. Scōo ſpalē. ibi De febribus.) ℣ ꝓria in duas. Primo ponit qđā magis cōia pſequenda. Scōo qđā cōia min°. ibi, De ꝑpetatib°.) Tertio ponit curā ḡnalē. ibi, Jn oīb°. ℣ Hoc dicit rubrica. Sermo vlis. Hec aūt ḡnalia r pſequenda pāt dici de effime. Primo qđ sit ipa r cā patuit p̄ cap. Scōo q̄ sunt ḡnales cāe ei°. r b vtile est ad curā r notitiā. Tertio q̄tū est tpa pduratiōis r trāsit°: r pfert ad curā r notitiā. Quarto q̄liter se bñt in facilitate r difficultate cure r notitie r est vtile ad curā r notitiā. Quinto que sint corpora aptiora ad illā: r est vtile ad curā r notitiā. Quatuor ḡ fac. Scōa ibi, Et iste qđē febres bz plurimū.) Tertia ibi, Et hec qđē febris. Quarta ibi, Et hoies qđē velocius.) ꝓria in tres. Primo ꝓmittit modos illaꝝ cārū. Scōo qđā declarat. ibi, Et nō.) Tertio ponit quoꝛūdā errores. ibi, Et sunt.)

Dubiū ꝑ^m ¶ Dubitat ꝓmo: q: nō videt ꝙ effi. bēat cām: q: effi. est morb° sanguis: vt ꝓmo de se. cap ꝑ dicūm: r. a. r a. r b. sed factū nō pēdet a cā. ℣ Rūdet qđā ꝙ effi. in fieri bz cām: q: est effect° de nouo pduct°: sz in facto eē nō bz cām: q: in facto eē est calefactū eē in spiritib°. b aūt nō pēdet a cā nisi in fieri. ℣ Nos aūt alr dixim° ꝙ effimera est vera febris ficta. ſ. i mēbris r sua cā corpalis. ē spūs iflāmatus.

Dubiū z^m ¶ Dubitat scōo: q: dicē ꝙ cāe effi. sunt ꝓmitue. ℣ Lōtra: q: fit effi. ab oppilatione r a bubone r ſſlib°. ℣ Dicūt ꝙ vere effimere sūt a causis ꝓmituis. rō: q: in talib° est simpler iflāmatio in spiritib° duras vna die. talis aūt pura iflāmatio fit a causis iflāmātibus sicut ira r ſſlib°. Nō vera aūt pōt fieri a causis corpalib°. Dicūt ēt ꝙ cāe corpales vt bubones faciūt effi. sicut si cēt cāe ꝓmitue: r hoc q: nihil corpale ꝓuenit a bubone ad cor: sz simpler ḡlitas. ℣ Nos aūt dicam° ꝑ p^m: q: si effi. est iflāmatio in spū apta pdurare vna die: r hec sit vera rō effimere: manifestuꝝ est ꝙ pōt fieri a causis corpalib° vt a bubone r feb. putrida. vñ Auer z. colli. cap. 11. r si amplius pduret hoc est per accīs sicut pp suā cām flē effimera facta ab ira r calore solis posset sic pdurare mltis diebus stāre solis vel ire calefactiōe. Dicem° igit ꝙ vplurimū vera effime. fit a causis ꝓmituis: raro āt a corpalib°: q: faciūt frequēnius se. putridas. ℣ Lōtra z^m aūt appet ꝙ nō itelligit iste vir qđ sit cā corpalis: est. n. cā cōplonalis r cā cōpōnalis siue cōicēt iste rē corporeā vel rē i corporeaz. calor eni epatis malus est cā male cōplonis stomachi: r est cā corpalis bz nō cōicet mām. Dicemus igit ꝙ apud medicū nō sīt est effi. vera ea que ex bubone r oppilatione vt illa que ab ira: r hoc q: aducunt sibi intētio alia cure: r q: de facto plus pdurat. ¶ Lōsiderādū ꝙ calefactiua qđā sē p se siue talia sint solaris siue ex tra ir: qđā ḡ accīs r mediate vt oppila-

¶ Apostematib° apparētibus.) Dicem° ꝙ bz ꝑsit causas ꝓmituas a qbus plurimū fit effi. hic ponit causas corporales: r dicit apparentibus: q: intrinseca apostemata faciunt putridam.

¶ Dubitat quare dixit dist inctim de doloribus. ℣ Dicendus ꝙ dubium est an sit causa primitiua vel corporalis. Dubiū 4^m

¶ Oppilationib°. i. qđā oppilatiōes faciētes effi. bñt causas ꝓmituas vt facte a balneo r frigiditate aeris: quedam ex bñt corporales: vt oppilationes humorales r ab vtrisq; fit effi.

¶ Et nō quentūt cause earum cū vehemētia sua ad hoc vt pertranseāt illud qđ inflāmat spiritū. Haz si pertranseant illud faciūt cadere in etbicā aut in speciem febriū humoꝝ quā dicemus. Cause eni primitiue plurimū mouent aficedētes: q: si mouerint eas, ad putredinem erunt febres putredinis.

¶ Quia aliqs quereret an cāe ꝓdicte possint facē alias feb. ḡ effi. Dicit ꝙ sic: si pertrāsīt earū cārū vigoz calefactiōis: r calefaciat sz in facto eē mēbra vl hūores. Sed n. cū vehemētia calefactiōis earū nō pertrāseūt sed solū spūs ponūt in calefacto esse est effi. Dubiū 4^m

¶ Sed queritur Thadeus an cā hic calefaciens possit facere etbicā ꝓtius q̄ putridam vel effi. ℣ Respondent ꝙ sic: ꝓpter dispōnem r aptitudinem. Sed ista qō cadit in cap. de etbica.

¶ Et sunt qđā boium q existimāt ꝙ febris effimera nō fit nisi ex labore spūs r corpis. Et illō est error.

¶ Forsan hoc direrunt qr talos motus r labores puras inflāmationes frequentius inducunt. Sed est error: q: vinuz r medicine calida r sol possunt paruā inflāmationem inducere.

¶ Et iste qđē febres fm plurimū recedūt in diecno: r raro pertrāseūt tertiū diem. Nā si pertrāseāt illaz q̄titatē existimaī de esse earū ꝙ ipse ꝓmutant. Et intētio qđē ꝓmutatiōis est ꝙ retētio caliditatis pertrāsit spiritū aut ad corꝑ aut humorē. Licet sint de hominibus qui dicāt ꝙ ipsa qñqz remanet sex diebus: r consumitur integra cōsumatione cui nō esset similis si permutaretur ad genus aliud. Dubiū 5^m

¶ Lōtra qr Jsaac feb. scōo dicit ꝙ effimera pōt durare q̄tuor dieb°. r Gal. 5. tera. cap. 3. ℣ Dōm ꝙ ꝑa effimera nō durat vltra diez: qr calor ei° est retētus in spū a quo cito resolui r euaporari: mo ipe spūs cito ēt renouat: fere. n. fm ḡlibz cibi assumptiōē: vt. ii. tera. 1. cap. sz nō ꝑa multis diebus pōt durare fm cāe durabilitatē.

¶ Existimatur.) i. existimabile est: sed non certuz.

¶ Retētio.) Caliditas in facto esse talis. ſ. ꝙ remanet in humoribus vel membris ad que pertransiit: r ideo dixit notanter retentio.

¶ Licet.) Volunt dicere ꝙ nō semp est verū ꝙ si pertranseūt retentā dié ꝙ sit factus trāsit°: qr qđā direrūt ꝙ effimera durat diebus sex: r cōsumit integra cōsumptione que effimere pertinet: sz si transisset in genus aliud non sic fuisset consumpta.

¶ Lui.) ſ. febri terminate in sexta die.

¶ Nō esset similis cē. Quia plus duraret. Sed ꝓtra posuisset eē ꝓmutata ad tertianaz: que ēt in vno ꝓrisimo posset finiri. amplius pōt ꝓmutari in ꝓtinuā terminabilē i qnta die: sed effimera occupauit vnū: igit recedit in sexta die a ꝓncipio effimere. ℣ Dōm ꝙ Aui. loquit in eo qđ plurimum euenit: r loquit illoꝝ auctoritate. Euenit aūt plurimū ꝙ feb. etbice aut putride i quas ꝓmutat effi. nō finiunt in sexta die a ꝓncipio. de etbicis est certū sed de putridis ēt apparet ꝙ frequētius sunt prolixiores q̄ qnque dictū. certū ille que accidūt ex effi. accidūt corporib° aliqualiter idispositis qr si fuissent parata corpora illa tunc cā primitiua nō plus fecisset effi. r posset dici ꝙ per hoc qđ dicit integra cōsumptione intelligit vniformē terminationē absq; accidētibus cretricis r diuersis fluxibus accidentium qđ nō cōtingeret si esset putrida. Dubiū 6^m

¶ Et hec quidē febris est facilis curationis r difficilis cognitiōis r similiter principiū etbice.

¶ Dubitat an effimera sit difficilis cognitiōis. ℣ Videt ꝙ nō per Gal. ꝓmo de diffe. feb. vbi vult ꝙ cognitio ea? est facilis qđ per experientiā ꝓfirmat ꝓncipiēs in prima exacerbatiōe locū r dietā reuerti ad ꝓfecta: vt nō debēs amplius febrire. ſ. qr fuerat effimera. ℣ Jn hoc est multiplex modus dicēdi. Quidā direrunt ꝙ effi. sola est facilis cognitiōis: sed cōplicata alijs difficilis. Alij direrūt ꝙ cognitio respectu cure est difficilis. nā cura est tā facilis ꝙ cognoscere est difficile respectu facilitatis cure. Alius modus dicendi est Dy. r meus ꝙ effi. est difficilis cognitionis: qr accidentia sua nō sunt manifesta multū: r ꝓprie in ꝓncipio. r b apparet qr nec vrina nec pulsus est multuz ꝓmutat° ab eo ꝙ fm nām nec Dubiū 7^m

etiã ãtis corporis:nõ.n.in effime.est calor acutus:z forsan qñq nõ impedit pturbationes humanas. ℣ Ad ꝟmũ dõm dupliciter. primo q̃ Aui. loquit hic in principio. B. in processu paroxismi:z est solutio Thadei. Aliter q̃ cognitio effime. in principio non est facilis: sed eo existente z finito põt faciliter cõprehendi q̃ fuerit paroxism⁹ effime. z q̃ homo amplius laborare non debebit.

Dubiũ 1ᵐ ¶ Dubitat scõo an etbica sit facilis curatiõis z difficilis cognitionis. ℣ Videt q̃ nõ: q; est dispositio ignis vt babinus z permutatio magna. ℣ dõm q̃ principiũ etbice est difficilis cognitionis: q; nõ sunt accidẽtia in principio sui vehemẽtia z pprie corporis ericcii. ℣ Alij dixerũt q̃ est difficilis cognitionis respectu aliarũ specierũ etbice. ℣ Thadeus dixit q̃ est facilis curationis: q; in principio nõ est facta cõsumptio humiditatis: sed velut quedã ebullitio in humiditatib⁹: vt apper primo de differẽtijs febriũ cap.9. imo ponit Bal. q̃ est facilioris curationis q̃ putrida. ℣ Moderni aũt gdã pauperes experiẽtia z in seruẽtia valde mirant de hijs q; dicunt q̃ etbica est ignis in mẽbris duris: z iõ difficilioris curatiõis est q̃ putrida. Sed sermo hic est rudis. nã in etbica est simplex ĩterio z in pma specie cũ nõdũ sit facta in humiditatib⁹ psumptio modica labor in infridãdo pduxit ad caloris remotionẽ z curã pfectã: nec est difficile B. q̃ius mẽbra radicalia sint calefacta: nõ.n. calefactus: eẽ dicit magnũ piculũ: sed dicit calorẽ in termino q̃ vt alibi ostendimus põt eẽ minor q̃ calor gdã in motu. in putrida aũtẽ sit intẽtio cõposita nõ sufficit alteratio: ꝟ ops euacuare qõ nõ leuiter fit.

¶ Et homines gdẽ velocius cadẽtes in scõs effimeras z qui vehemẽtius leduntur ab eis si eueniũt in eis sunt illi in quibus calor z siccitas sunt magis vincẽtes qñ perueniunt velociter ad etbicã z tertianã. Deinde illi in quibus calor z humiditas vincũt: qñ perueniũt velociter ad febrẽ putredinis. Deide illi in quibus calor est plus. Deide illi in quibus est plus siccitatis. Et cũ illi qui bẽt cõplexionẽ siccã z calidã accidit fames z aduenit cũ ea vigilia z labor gialis z labor corporeus festinat ad ipm febrẽ effimera cũ horripilatione quadam. Q; si non succurratur z cibet statim festinabit ad ipsum febris putredinis.

¶ Isti sunt sermones Bal. s. ter. pmi. cap. Et cõsidera q̃ hic ordo corpor nõ solũ paratior ad effime. sed eor qui cũ hoc nocent z timent de trãsitu in aliã febrẽ. primũ g̃ in ꝟ ordine est corp⁹ calidũ z siccũ. Scõm est corp⁹ calidũ z humidũ. Tertiũ est corpus calidũ tñ. Quartũ est corpus siccum tñ. Est ordo alius istor corpor vt nocent a tertio. Et pmũ est calidũ z siccũ. Scõm siccũ. Tertiũ calidũ. Quartũ calidũ z humidũ: vt quidã dixerunt. Et tu ꝟsidera.

Dubiũ 2ᵐ ¶ Et cũ illi. Dubitat q̃o effime. aduenit cũ horripilatione cum nõ incipiat cũ typo: vt in sequẽti cap. ℣ Dõm q̃ effime. de sui natura nõ hz horripilationẽ: q; est scõ. nõ pendens ab hu. sed accidentaliter ex nã corpor in quib⁹ sunt humores acuti vt in cholericis q̃ laborauerũt z ieiunauerũt. aliq acumen vaporem surgũt q̃ facit horripilationẽ: vnde illa incobante Bal. cibauit boiem. 10. de rapẽ. 3. cap.

¶ Signa propria febrium effimerarum distinguentia eas ab aliis. Cap. 6ᵐ.

DE proprietatibus earum est q̃ ipse nõ fiunt a causis antecedentibus.

¶ Jam dedit sciam gñalẽ magis: dic dat sciam gñalẽ minus respectu illi⁹. Et pmo signa gb⁹ effime. ab aliis distinguimus. Scõo determinat de pmutatiõe ei⁹. ibi (Cum expedit.) Tertio ponit signa pmutationis. ibi (Significatio.) ℣ prima in tot quot ordines signor ponit z videt in sũma decẽ: ꝟ ad ampliorẽ numerũ possunt reduci sumendo quodcũq; signũ. Scõa ibi. (Necq; incipiũt.) Tertia ibi. (Et est inflãmatio.) Et cetera patebũt.

¶ Cõsiderãdũ q̃ cã antecedẽs. hic sumit pro cã corpali: et si sit pũcta: effime. n. nõ fiunt ppter a causis corpalib⁹. s. vere effime. vt dictũ ẽ. ℣ Bz tu. d. Auer. 4. colli. cap. 25. ponit q̃ oles effimera sit a cã primitiua: sed nõ puertit. ℣ Dõm q̃ loquit de vera effimera.

¶ Necq; incipiũt cũ coartatiõe: z est q̃ ipse nõ incipiũt fm plurimum cũ rigore z frigore extremitatũ: z profundatione caliditatis: z declinatione ad pigritiã z somnũ z submersionẽ pulsus z subtilitatẽ eius z diuersitatem eius z paruitatem ipsius: immo forsasse accidit in principio earum similitudo frigoris z horripilationis z punctionis: cuius causa est vapor chimi mali z remouetur velociter: z accidit sed raro rigor ꝓpter multitudinem vaporum ledentium lacertos propter punctionem suam superfluã multitudine.

¶ Hec est scõa collectio signor supra ex mõ fue inuasionis: z vult q̃ cũ se. putride incipiãt cũ coartatione caloris: vnde fit rigor frigus summersio pulsus z c. hoc nõ fit in effi. cũ nõ pẽdeat a materia.

¶ Immo forsasse. Declarat q̃ fm plurimũ fit qõ dixit: q; qñq accidit similitudo frigoris propter vaporem malignum.

Dubiũ 3ᵐ ¶ Dubitat q̃re dixit similitudo frigoris: immo videt verũ frig⁹ factũ er priuatiõe cali in extremis: z retractione int⁹ sicut in tertiana. ℣ Dõm q̃ forsan vocat similitudinẽ frigoris frigus pparũ q̃le est in tertiana respectu flegmatice: z forsan q̃ frig⁹ validũ fuga caloris inducũ nõ fit in effi. q; talis⁹ sit pp pũctionẽ vñ calor fugit: sed punctio facta in effi. hz fit vera nõ tñ est magna pduras sicut in tertiana vel in rigore causonis: z iõ nõ fit validũ frig⁹: est g̃ similitudo frigoris: hz possit eẽ pũctio vera: z iõ Aui. nõ dixit pũctionis similitudo: sed pũctio vera facta a vapore calido acuto: sed tñ nõ perdurat.

¶ Et horripilationis. Quia etiã nõ fit vera horripilatio sicut in bumoralibus: sed similitudo horripilationis q; vapor caloris calefacit: z pungendo retracto calido infrigidat: z ista non dicitur vera horripilatio: sicut illa que fieret ex cholera flegmati mixta.

¶ Cuius causa. s. frigoris z horripilationis z punctionis.

¶ Et accidit sed raro rigor ꝓpter multitudinem vapor. Intelligit per rigorem typum cũ frigore z motu qualis fit in tertiana qñq: sed raro in effi. reperitur talis vaporum calidorũ multitudo: esset enim tam portus humoralis caloris ame q̃ effime.

¶ Et est eius inflãmatio non mordicatiua aspera: immo bona sicut caliditas corporis laborantis z ebrij.

Dubiũ 4ᵐ ¶ Hec est tertia collectio signor ex tactu caloris. Dicit pmo q̃ caliditas nõ ẽ mordicatiue: nõ aspera. ¶ Cõtra: q; calor eius fundat in subã subtilis. ℣ Dõm q̃ nõ mordicat sicut putredinalis: z hz substantia sit subtilis z ex hoc cito imprimit nõ tamẽ multũ iprimit.

¶ Aspera. Unde aspere quia non erida.

¶ Bona. Limitis ad tactum.

¶ Et ebrij. Non bona respectu sanor: sed respectu aliarũ feb. z hoc apparet q; dixit. z ebrij. Calor eius ebrior malus est qñq accidẽs: vt in cõmẽ. alsoi. apparet. Si inebriatus aliquis z c. Est tamen caliditas mitis ad tactum. s. vaporosum. s. vaporibus vinosis.

¶ Laborantis. Exercitati.

¶ Et cum est vrina in primo die digesta: z pulsus bonus: tunc iudica q̃ est febris effimera: z illud ideo qñ vrina non alteratur in ea inquantũz ipsa est effimera: z est sedimen eius digestum non decline ad colorem humoris: z est quandoq; nubes eius pendens: z qñq; est natãs boni coloris: z quãdoq; accidit vt nõ equet color eius: tamẽ eius substantia est equalis: z nõ alterat color eius nisi ꝓpter id q̃ associat ei de causa alterationis vrine: q̃uis nõ sit illic febris effimera ex eo quod dicemus in tertiana z similibus ei.

¶ Hec est quarta collectio signor. Cõsiderãdũ q̃ per ꝟ signũ marime distinguit a putrida vt apparet ex eadẽ sniã. B. pmo de diffe. feb. cap. 7. posset. n. in principio etbice apparere distinctio in vrina. z forsan subtrahit pulsum bonũ vt differret ab etbica inchoate: in qua non sic est bonus pulsus.

Dubiũ 5ᵐ ¶ Dubitat an per vrinã digestam significem⁹ in effimera. ℣ Videt q̃ nõ: q; nõ est febris mãlis. digestio aũt est materie. ℣ Dõm q̃ ꝟ signũ digestionis nõ signiamus in effi. directe: sed quasi indirecte: q; significamus. s. alterationẽ malã nõ esse in mã: nec corp⁹ eẽ trãsmutatũ in suis humorib⁹ ad aliã corruptionẽ q̃ per suã hypostasim possem⁹ significare: z has duas rõnes inuit Aui. pmã q̃ alteratio vel corruptio nõ fit nisi in humorib⁹ ponit cũ dicit. nõ alteratur nisi quãtũ est effi. s. est alteratio in spũ nõ in humorib⁹. secãm scz q̃ humores nõ sunt ifluẽtes vrinã ponit cũ dicit. nõ est declive ad calorẽ hũorũs. z nõ sunt corrupti vel putridi hũores: vñ fiat hypostasis illis filis sicut in feb. cholerica pot fieri citrina hypostasis: z in flegmatica alba viscosa: q̃ius erat hypostasis antecẽ eet effi. talis fere est mõ. Et quo apper q̃ si in sua sanitate hõ bẽat vrinaz crudã absq; hypostasi q̃ talez opz expectare in pncipio effi. z hoc intelligẽs Aui. dixit qñq; est fm z c. q. d. nõ semp sed si hõ in sanitate bẽat. Et apparet q̃ trãsmutatio in colore vrine ab effi. versus rincturã nõ bonã promptior est q̃ transmutatio in substãtia: q; sola flãma põt esse cũ rictura: hz nõ fit cã male hypostasis: z iõ subdit. z qñq; accidit vt nõ equet color: z c. talis aũt coloris alteratio nõ est appropriata effi. imo põt euenire a coloribus associatis aliis feb. vt tertianis z fibꝝ: z forsan intelligit alterationẽ in colore ex flãmis

membroꝝ interiorꝝ .v.g.ex calefactione epatis: pringit.n.in febre eſſe. apparere vrinã ignea nõ pp cãm ex eſſi.ſed pp flammã epatis q poſſet eſſe ⁊ ſi nõ eẽt eſſi.⁊ poſſet eſſe in tertiana ⁊ ſimilibus: vel q̃q eſt nõ color bon⁹:qz hõ eſt apt⁹ inflammari in epate plus q̃ ſit i frenetĩ.

Debitũ 4ᵐ ¶ Dubitat an p ſignũ digõne apparens prima die in eſſi.diſtinguamus eã a putrida. ℣ Videt q non:qz prima die in feb.putrida aliq̃ pot apparere ſignũ digõnis vt Bal.z.ca. Amplius nõ vi q in prima die appeat ſignũ digõnis in eſſi.qz pot fieri ex nauſea tm̃ ſaietate ⁊ cruda erit vrina. Amplius digõ fit marie per ſpũm: ſed ille eſt fact⁹ exneus: g̃ ſua operatio ledet. febrẽs.n.eſt eger ⁊ eger eſt leſus: vt infra Aui. ℣ Dõm q in eſſi.inquãtũ ſunt eſſi.ſtatim apparet digeſtio in vrina.⁊ vrina bona nõ ſoluz in prima die ſed in principio dieꝝ.ſ.cũ inmadũt. Ratio eſt:qz eſſi.vt eſſi.nõ includit corruptionẽ humoꝝ:ſicut putrida includit:⁊ in eſſime.eſt ſpiritus calefactus nõ maligna multũ calefactione ſed ſatis ſuaui ⁊ miti.⁊ has rõnes Aui.ponit in ſra: q̃ꝰ tamẽ i quãtũ eſſi.⁊ ſic in veris eſſi.apparent vrina mor digã.per accidẽs tñ ⁊ pp cãs que hoc facĩt ⁊ ſi nõ eẽt eſſi.pot vrina apparere cruda indigeſta vel mala in colore ⁊ ſuba: ſicut ſi cũ eſſi.coungat malitia epatis vel ſtomachi vel alig mali humores in ꝓtibus epatis verſus venas motꝝque cãe nõ ſunt ab eſſi.vt eſſi.qz ſi nõ eẽt eſſi.ſed eſſet tertiana vel alia diſpõ faceret illã malã vrinã: ⁊ ſ nõ pot exponi ſra que dicit.⁊ nõ alteraf color et⁹.ſ.vrine ⁊ hypoſtaſis:⁊ ſic nõ alteraf ſuba niſi pp illud. ℣ Et q̃ꝰ ſupradictis colligẽ q multe pñt eſſe cãe q̃ꝰ accidit q in principio eſſi.nõ apparet digõ in vrina ſiue ſit vera eſſi.ſiue nõ vera eſſi. ℣ Ad ꝑmũ dõm q in prima die in feb.putrida bene pot apparere ſignuz digõnis:ſed nõ mox in principio dieꝝ ſicut in principio eſſi. ℣ Ad ſecundã apparet ſolutio:qz illud eſt ꝓpter nauſeatiã ſatietatẽ que faceret illud ⁊ ſi nõ eſſet eſſi. ℣ Ad tertiã dõm q̃ꝰ ſpiritꝰ ſit diſtẽperatus:nõ tamẽ ex hoc ſequit humores hẽre corruptionẽ ⁊ putredinẽ que hyppoſita.nõ appareat vel appareat mala ſicut in putridis feb. ℣ Sed tu.o.habẽs eſſi.nõ bene digeret cibũ in ſuo ſtõcho nec cibũ in epate. Dõm q nõ pp hoc appet cruditas in vrina:qz defect⁹ ille eſt paucus vt Iſaac ſcõo feb. vel ꝓpter hoc nõ erit in humoribus epatis ⁊ venarũ corruptio ſicut in putrida feb.

¶ Et pulſus eſt decliuis ad ſpiſſitudinẽ ⁊ fortitudinẽz ⁊ magnitudinẽ niſi in ea que eſt a paſſionib⁹ debilitatib⁹:⁊ niſi fuerit in ſtomacho humor mordicatiꝰ aut frigidus aut cauſa alia de his que mioꝛãt pulſuz ꝓter febrem. Et raro quidez diuerſificat:ſi vo diuerſificet erit ei ordo. Haz ſi diuerſificet illud:tunc erit pp cãm aliam antecedẽtẽ febrẽ:aut vicinãtẽ ei ſicut eſt labor vehemẽs:aut mordicatio vehemẽs in viſceribꝰ ⁊ ſimilia bis. Et quãdoqz accidit vt idurez pulſus ꝓpter frigus vehemẽs ⁊ inſpiſſans ⁊ infridãs:aut pp caliditatem ſolis vehemẽtẽ exiccãtẽ:aut ꝓpter vehementem laborẽ exiccantẽ:aut famẽ:aut ãguſtias:aut vigilias aut euacuationes. Et q̃ãdoqz feſtinat in eo dilatatio: ⁊ tardaf ꝓſtrictio ⁊ non feſtinat plus q̃ naturalis niſi raro ⁊ cũ velocitate pauca quoniã neceſſitas:euentationis in eo eſt vehemẽtioꝛ q̃ neceſſitas educendi vaporẽ corruptũ: vapoꝛ nãq in eo nõ eſt corrupt⁹ cõparatiõe ſui ad eq̃lẽ:imo eſt bonus cõparatiõe ſui ad eſſi.

¶ Hec eſt quinta collectio ſignoꝝ ex pulſu.ponit aũt ſignũ ex pulſu ſm ſex genera. ¶ Prio ẽ ſpiſſus pp additã neceſſitatẽ:⁊ ſequit ex hoc q̃ ſit velox vt apꝑet ex cañ.Aui.ꝑ lib.ſen.z.ca.de pulſu etatũ.

Dubitũ 5ᵐ ¶ Tertio eſt fortis. Contra:qz eſt virtus debilis cũ ſit eger. Dõm q apparet fortis:qz pulſus velox ⁊ magnus apparet fortis:ſz nõ ſit vt in introductorio pulſuũ ca.5.alr.ca.z. Vel dõm eſt q eſt fortis reſpectu pulſus aliꝝ ſc.in qb⁹ magis deficit virtus.hic.n.pulſus paꝝ deficit a pulſu ſani.vnde Iſaac ſc.z.caꝑ.de ſignis ſc.eſſi.dicit pulſus patiẽtiũ eſſi.nõ differt a pulſu ſanoꝝ niſi in velocitate diaſtolis:⁊ tarditate ꝓſtrictionis.ſ.reſpectu velocitatis ſyſtolis:⁊ tũc Aui.ponit caſus qbus in eſſi.nõ ꝓpter eſſi.pot fieri pulſus paruus ⁊ debilis ⁊ rarus:⁊ eſt paſſio debilitatis vt triſtitia vel cũſtio ⁊c.

¶ Quarto pulſus eſt equalis ⁊ non diuerſus:⁊ ſi diuerſus eſt:eſt ordinatus quia nõ eſt ibi materia grauans:ſed ſi eſt:eſt euaporoſa.

¶ Nã pro ſed.ſi diuerſificet.ſ.ab equalitate ⁊ ab ordine:qz fiat diuerſus inordinatus erit pp cãm que accidit aliquãdo fit feb.vt qz nimis laborauit: vel que accidit cũ eſt ſe.⁊ B eſt qõ dicit vicinãte ſibi mordicatio ⁊c.vel ẽt labor alialis pot accidere cũ eſt ſe.⁊ nõ ſic coporeus:cũ febricitantes debeãt in lecto geſcẽ vt in cõmẽ.aſoi.za. pti.z.Febricitantib⁹ nõ oino in ſupficie.Quo aũt labor ⁊ mordicatio diuerſificet ⁊ inordinet pulſuz:ſciatur ex ſcientia cãrũ pulſus.

¶ Et ſimilia.Ut ſuperfluus cibatio vel aſſumptio ciboꝝ maloꝝ:⁊ in ſumma oia cauſa que pot fieri pulſus inequalis inordinatus.

Debitũ 6ᵐ ¶ Dubitaf qz dicit pp cãm antecedentẽ:cũ tñ diceret ſupra eſſi.nõ fieri a cauſis añcedentib⁹. ℣ Dõm q cũ añcedẽs ſumit duplr. Q̃q q cã corporali diſtincta ꝑtã cãm primitiua:⁊ ſic ſumebat ſupra cũ dixit q eſſime nõ fiũt a cauſis antecedentib⁹. Q̃ſq ſumit pro cã vemẽte ante feb.vel alia diſpõne:⁊ diſtinguit ꝑtã cãm vicinantez que venit ſim ſcũ feb.⁊ hoc mõ ſumit hic.laboꝛ enĩ corporeus vel alialis eſt cã ꝓmitiua ⁊ nõ antecedẽs primo mõ:⁊ ſiue ſit vicinans: ſiue antecedẽs ſcõo mõ.Lante febrẽ veniens pot mutare pulſum.

¶ Quinto modo pulſus eſt debite lenitatis non durus.accidit aũt q̃ induratur ꝓpter cauſas quas ponit.

¶ Et q̃q feſtinat. Hic ponit ſignũ cõparãdo ſyſtolẽ ad diaſtolẽ:⁊ vult q diaſtoles feſtinat.ꝛc velocitate:⁊ ſyſtoles tardat reſpectu diaſtolis:imo ſyſtoles nõ feſtinat.⁊ nõ eſt velox ſupra naturalẽ ſyſtolem niſi raro ⁊ parum:⁊ illud eſt quando eſſent multi vapores:et tunc afflignat cauſam cõmunẽ notã:⁊ ponitur ab ꝓaly in thegni tracta.z.79.cõmen.aliter cõmẽ.10.tract.de corde.⁊a multis alijs.

Debitũ 7ᵐ ¶ Dubitaf qz dixit q̃q feſtinat:imo ſemper eſt hoc:vt Bal.in uit primo de differẽ.feb.caꝑ.7.⁊ Iſaac ſcõo feb. ℣ Dõm primo q eſt ꝓpriꝰ modus loquẽdi. ℣ Scõo q illud eſt in veris eſſi.⁊ quãtum ſunt eſſi.raro aũt reperiuntur vere:⁊ vtplurimũ cũ eis ꝓiunguntur alie cauſe que permutant ſyſtolem permutatione multa. ℣ Tertio pot rñderi vt alij dixim⁹ q diaſtoles eſt maioꝛ ſyſtole:⁊ hoc eſt ſemper:ſed velocitas in eis ambab⁹ ſupra nãlem vel ſpiſſitudo nõ ſemp eſt mãifeſta:qz ex cõpleri neceſſitas addita cũ magnitudine cũ nõ fit multũ magna neceſſitas:eſt cui calor ei⁹ vt laboꝛantis ⁊ ebriꝰ. Si aũt multũ addatur calor q̃ nõ ſit ſemper: tunc apparet diſtinctio manifeſta in velocitate diaſtolis ad ſyſtolem. ¶ Hz tres ſolutiones ſint:noſt rep̃me due ſunt magis cõuenientes ⁊ tertia pot deſenduiz non ſit ꝓpria verbis Bal.z.de criſi caꝑ.vltiꝰ cuz dicit.q in eſſime.pulſus addit in velocitate ⁊ multotiens in magnitudine.

¶ Et cum ambiguus fit nbi pulſus ⁊ cõſtrictio ipſius: tunc ſcias ex anhelitu:⁊ pulſus quidem redit poſt eradicationem eius ad conſuetudinem eius naturalez in illo corpoꝛe:⁊ hoc eſt ſignum bonum.

¶ Hec eſt ſexta collectio ſignoꝝ ex pulſu ⁊ anhelitu:⁊ qz pulſus pot eſſe ambiguus in ſui ſyſtole qz nõ cõprehẽdit hz Rafim.16.Oti. in fine.⁊ in.17.ꝑ caꝑ.7.10.lib.Almanſoris caꝑ.32.⁊ nos ſumus in hoc cum eo ⁊ ꝑra Bal.vt ꝓbauimus ſuper primo cañ.ſen.z.ideo cõſidera anhelitum cuius ſyſtoles apparebit tibi ad viſum.

¶ Pulſus redit.Quia faciliter reſoluitur calor ille.Et in hoc ſigno ad diſtinguendum eſſa putridas valde confidit Bal.in terapenti. ad Blauconem lib.1.5.caꝑ.dicens.nulla aliarũ feb.ad id qõ bñ naturam reuertitur:neq; ſi multum tempus inter medium finis paꝛoxiſmi ⁊ principiũ ſecundi fuerit paroxiſmi ſicut in tertiana ⁊ quartana:in illis enim ſemper remanet feb.ſignum:in eſſi.vo totũ deletur paroxiſmo ceſſante.⁊ hoc intelligit Auicẽ.

¶ Eſt ſignũ bonũ.ſ.in ſignificãdo q̃ ſit eſſi.hz etiam ſit bonũ ex alio.

¶ Et ſcias penit⁹ q quotiẽs vrina ⁊ pulſus ſunt boni ſignificãt q febris eſt effimera:⁊ quãdo nõ ſunt boni nõ opz vt nõ ſit effimera. Multotiens enĩ eſt in ea vrina tincta:⁊ pulſus diuerſus ⁊ debilis ⁊ paruus.

¶ Hec eſt ſeptima collectio ſignoꝝ ex pulſu bono ⁊ vrina:que in aliis feb.plus permutant q̃ in eſſi.ideo pulſus bonus ⁊ bona vrina eſſi.ſignificant:nõ tamẽ pulſus malus ⁊ vrina mala ſignificant q nõ ſit eſſi.qz poſſet pulſus ⁊ vrina mala eſſe ⁊ eſſet eſſi.quoꝝ malitia eſſet nõ ꝓpter eſſi.ſed ꝓpter aliam cãm vt ſupra apparuit:⁊ hoc eſt qõ dixit.quando nõ ſunt bonus pulſus ⁊ vrina:non opz vt nõ ſit eſſi.⁊ tunc probat q bonus pulſus ⁊ bona vrina ſignificent eſſi.qz cum eſſi.multotiens reperitur bona vrina ⁊ bonus pulſus: ⁊ hoc eſt qõ dixit.multotiẽs nõ eſt in eſſi.vrina tincta ⁊ pulſus ⁊c. ſed vrina bona ⁊ pulſus bonus:ergo ſignuz eſſi.erit pulſus bonus ⁊ vrina.Et inuit per hoc probationem alterius ſui dicti.ſ.q̃ nõ ſequitur eſt vrina mala ⁊c.ergo non eſſi.qz quãdoq eſt eſſi.cũ vrina mala:hz multotiens nõ ſit mala.⁊ ſic ſaluatur littera que dicit.multotiens enim eſt.i.accidit aliquãdo q eſt ⁊c. Dic aũt fuit facta inſtantia nobis:ad cuius eſſe ſequitur hoc ad eius non eſſe ſequitur ꝑrarum:vt Meſue de ꝓſolatione.z.caꝑ.Si igitur vrina bona ſignificat eſſi.ergo qñ nõ eſt bona ſignificat q̃ nõ eſt eſſi.Dõm q ꝓpoſitio illa verificatur in cauſis ⁊ effectibus contrarijs equalis.

¶ Et de illis que ſignificant q ipſa eſt febris effimera eſt vt ſit principiũ ei⁹ facile ⁊ leue ⁊ ſit augmẽtũ ei⁹ nõ addens ſupra duas horas:⁊ neq aſſocient ſtatui accidentis

eldétia vehemétia:7 vt nō accidant in ea accidentia prava:7 nō sit in ea ebullitio caloris vehemēs:7 minorent cū ea dolorem.q; si cū ea dolor fuerit capitis aut dolor alī nō sit fix⁹ ifepabilis post eradicationē ei⁹:7 hoc qdē significat q; ipa est effimera.

¶ Hec est octava collectio signorum.

¶ Principium facile.) Per privationem accidentium victorum in principio paroxismi putridarum.

¶ Leue.) Jn calore.vel.i.leuiter ab infirmo portabile.Lōtra. quia 17.pti.1.cap.effime.in principio non leuis est.Dicendū q; intelligit nō leuis.i.nō obtusi caloris per typum frigoris vel rigoris.

¶ Augmētū non addēs supra duas horas.) Hoc est iuxtā p experientiā:nec posset phari nisi q; cito 7 in breui tempore venit ad aug⁹ tū ei⁹:siue q; aug⁹ intelligam⁹ caloꝛē vitimū in spū ipessum a cā extrinseca:7 de h nō credo q; fuerit mēs Aui.siue intelligamus vltimū caloris qō spūs calefacti ponūt in mēbra:7 de h credo q; sit fmo:spūs enī iflāmati velociter mouent p mēbra 7 illa inflāmāt dādo vltimū caloris qō prīt hz nō in facto eē:qz eēt etbica.

¶ Accidentia vehementia.) Intentione aut numero.

¶ Prava.) In malitia.

¶ Dolor nō sit fixus post eradicationē eius effimere.) Quia siue sit dolor a mala cōpsone siue a vaporibus statim recedit 7 perse cte.qō nō sic ꝓtingit in eradicatione paroxismi putridarum.

Dubiū 8m ¶ Dubitatur vtrū effi.habeat ōtinuos tēpora.¶ Videt q; non:qz est morb⁹ factus.9.terapē.cap.p.¶ Jn cōtrariuz est hic Auic.q; sibi ipōnit pncipiū leue:augmētuz citum:7 statū nō parū:7 declinationē perfectaz.¶ Dōm primo q; hic est sermo de veris effime.de quib⁹ amplius dubitat:et ex hoc appebit qd sit dicēdum de non veris vt de illis que fiūt a bubone 7 silib⁹.¶ Secōo q; hec effi.nō hz tempora penes mām que in tota morbi duratione alteret et expellat vltimo sicut in feb.putridis qa effi.nō pendet ab humore.¶ Tertio q; effimera vera ppie nō hz paroxismos piodicantes.Rō:qa piodicatio vel poꝛismatio est ex motu materie vt hz varietatē sue ꝛgregatiōis 7 expulsionis de parte ad ptē:vt scōo de tusse feb.cap.vltio.hz ē vera effi.solū vnū paroxismū siue paroxismū siue qd aliud velis noiare in quo assignabimus sua tempora.Differt aūt effi.habere vnū poꝛismū 7 tertianā hīe vnum:qa ternana pōt de sui rōne habere plures paroxismos piodicantes:cōtingenter aūt hz vnuz:sed effi.de sui rōne hz vnū poꝛismū 7 nō plures periodicātes:ꝛtigenter aūt hz plures piodicātes vt nō periodicantes. Rō ꝑmi:qz mā cholerica semel mota hz in suitatione q; possit disponere mēbra ad reaggregationē noue māe.accidit aūt q; quādoq; hoc nō facit paucitate:habilitate:7 subtilitate. Rō scōi est q: effi.hz suū pductū a cā extrinseca.v.g. calore solis.accidit aūt ꝛtingēter q; hō utez reuertat ad solez:7 utez fiat effi.¶ Quarto q; in hoc vno paroxismo effi.duplīr possumus imaginari tpa 7 successionē.Uno mō ōtinuz ad dispōne.f.caloꝛē proce dentē in spā a cā extrinseca calefaciēte:7 quātuz ad hoc nō hz tē pora:qa talis calo⁹ est fact⁹ in spū retētus.¶ Sed tu.d.nōne sicut stāte calefacto eē in humore dicimus putredinē 7 corruptionez humoꝛis eē in fieri fm suā oplonem:ita stante calefacto eē in spiritu poterit spūs corruptio eē fiēs.Amplius ante calefactū esse est calefieri.Dōm q; hz ista sint ex nā rei:nō sunt tū a medico bene diuinguibilia nec sibi manifesta.Alio mō possumus imaginari tpa 7 fieri in paroxismo effi.ōtinuz ad illud qō de caloꝛe pēdet in membris a spiritu calefactoꝛ:7 vt sic possumus ponē tēpora in effi.nam stāte spū in calefacto esse mēbra diuersimode disponūtur:eo enī instāti vel tēpoꝛe quo spūs sunt nūc in calefacto eē:7 nō prius mēbra incipiūt calefieri:7 hoc est ꝑm⁹ effi.7 qz hoc non est a mā:7 tō nō sunt accepta ꝓpria paroxismoꝛ putridaꝝ:misi fm modū accidentalē supra declaratū. Jn scōo pte tpis auget caloꝛ in mēbris 7 est tpe augmēti 7 cito finit. Jn tertia durat vltimū ad qō est ōtinuz de gradu caloris in mēbris 7 est deuētū nō per calefactum eē sed p calefieri nō plus ire dī. Jn quarta pte recedit caloꝛ a mēbris refrigeratis 7 evaporatis spiritib⁹ 7 vaporib⁹:7 ga corpoꝛa subtilia sunt nō remanet de eis vestigiū post paroxismū sīc de humoꝛib⁹ putridis:7 sic Aui.distinguit tēpoꝛa.¶ Ad rōnē cum dī effi.est morb⁹ fact⁹ vez est in spū:7 ōtinuz ad illū factū nō hz tēpoꝛa mēsuꝛāta:sed ōtinuū ad fieri q; pēdet in mēbris a facto spirituum sic.

Dubiū 9m ¶ Dubitat scōo an effi.possit hīe paruitatē qua occidat.¶ Qō nō:qz nō ponit moꝛbus de quo sit dubitatio:eēt enī acut⁹ vt supra dixit Aui.Amplius credit cōiter q; interpolate feb.nō sint mortales:q; multo magis effi.¶ Jn ꝛtiuz qz effi.est passio in spū qui est nobilis pars in corpoꝛe:nō igit vi icōueniens q; occidat.¶ Lōis rūsio est q; effi.nō possit esse mortalis:qz feb.nō est mortalis:misi vel multa malitia qualitatis vel multa materie quātitate que nō sunt in effi.¶ Cōsideranduz tū q; feb.putride ꝓpter tres causas videtur magis ferre mortē:7 hoc de eaꝝ rōne.Una est excessus q̄litatis calide.Scōa venenositas in tū putrida vt in pestib⁹:7 in feb.de cholera eruginosa si sit ab ea.Tertia resistētia materie ad evacuationē:7 hec cā similiter reducit ad qualitatē vel malitiā hz q; mā retēta est:7 ad hāc cām reducit cā particularis qua ponit Ga. ꝑmo.pno.2o.cōmē.Dico ꝫ q; effi.de se vtplurimū nō occidit altera istaꝝ cāruz:spūs enī nō trāsit ad acutū 7 vstū caloꝛē:nec pmutat ad dispōnē venenosaz p suas trāsmutationes 7 cōbustiones iteratas sicut fit humoꝛ cholꝛ eruginosa vel nigra maligna nec resistit expulsiōi:hīs tū frequētissime exētib⁹ nō est icredibile qō daz possibile lōginquū.f.q; effi.qñq; fit mortalis:dī enī qñq; morbus mortalis:hz nō in se sed huic cōparat⁹:vt Gal.sentit in lib⁹ de quartanis tpib⁹.morbi ca.5.excessus ꝫ qualitatiuus cuiusdā effi.cū tali ꝓportione pōt eē huic homini mortalis.Sicut enī sunt alie 7 alie sanitates idiuiduales sic alie 7 alie ꝓportiones vite idiuiduales.Amplius etiam existēte i ꝓtio caloris cui fi fiat additio creat vite ꝓportionē effi.supueniēs erit mortalis.Declaratū est autez in quā nostra cōne q; ois gradus caloris ꝓter nām a ꝑm⁹ quo homo est febriēs vsq; ad vltimū quo statim sequit⁹ mors pōt poni in facto eē.Amplius nō est icredibile q; spiritui calefacto possit assolui ꝓprietas venenosa qua occidit.¶ Sz tu.d.b est ex rationem effi.Dōm q; vez est effi.vere.Uel dicenduz est logice.vez est effi.absolute:sed nō hui⁹.Sic est extra rōnē putride vt putrida est q; fiat a venenoso humoꝛe:sed nō extra rōnē hui⁹:q̄uis ꝓpinguz fit dispōni putredini venenositas q; dispōni caloris effime.

¶ Et plurimū qdē eradicationis ei⁹ fit p sudoꝛem 7 humoꝛositatē illez sudoꝛi nāli nō humoꝛoso:7 non sit vehemens superfluitas iterū in q̄titate sua:imo appꝛopinquat sudoꝛi naturali in quātitate sua sicut est proximus ei in qualitate sua. Si enim videris sudoꝛem plurimum:tunc febris erit nō effimera.

¶ Hec est.9.collectio signorum.

¶ Dubitat qūo effi.terminat p sudoꝛē cū spūs nō fit mā sudatiua. Dub⁹ 10m ¶ Rādet Jsaac feb.scōo q; hoc est pp humiditates q; sunt in mēbris q̄o caloꝛ effi.eliquat:sicut ēt facit balneū qō sit:q; aufert q̄q; humiditates eliq̄do.¶ Aliter pōt dici q; vapoꝛes effusi p mēbra calefacti ppulsi ad cutez ibi defunt 7 fit sudoꝛ:7 tō nō est humoꝛosus nec multus sicut in humoꝛalib⁹ sed paucus suauis similis humoꝛoso non humoꝛosus 7 sillis sudoꝛi nāli.¶ Sz ꝛ.ois sudoꝛ est ex nām vtz⁹ de accidēti cap.6.7 in cōmē.a fol.15.part.1.ꝑme.Uetres. ¶ Dicendum q; dicit nālis huic homini sano in hac dispōne.v.g. exercitij ꝓuenientis:li nō fit simpliciter naturalis respectu optime sani debētis insensibiliter pellere sua superflua.

¶ Et de eis de qb⁹ febris effimera exꝑit est vt ingrediat balneū bīs eā.Cūq; mora fecerit euenire i eo q̄si horripilationē nō ꝓsuetā:scit q; febris ē febris putredis:7 egredat bīs eā ex balneo ilico:7 si nihil alterat a dispōne sua:tūc febris est effimera.

¶ Hoc est signum decimum.

¶ Dubitat de hoc:qz.11.terap.permutio cap.in feb.putride vocet balneare:7 vult q; si nō sit rigoꝛ nec fit mēbrū ōbile nec crudoꝛis humoꝛ multitudo inuabit a balneo.¶ Dōz q; in putrida se.in ꝓncipio nō ꝓcedit balneū:hic aūt in ꝓncipio feb.de q̄ est suspitio an sit putrida vel effi.ꝓcedit tētative. Si enī est putrida evaporātibus 7 colliq̄tis multis 7 crudis humoꝛib⁹ fiet horripilatio siue typus sed in effi.nō. Et apꝑet q; h signū nō distiguit ab etbica.dixit aūt nō ꝓsuetā qz gbusdā ꝓfuetudo est statiz cū balneū.i.stuffaz fiue rūdā ītrāt q; horripilant vel pp mutationē subitā cū multa sensibilitate cutis:vel qz statiz mouet aliquas superfluitates acutas.

¶ Permutatio febris effimere. Cap.7⁹.

Cum expedit vt febrē effimerā patiēs cibet 7 errat medicus sup eam 7 non cibat ipz pmutat febris in coꝛporib⁹ cholicis ad etbicam incēdentē 7 in coꝛporib⁹ carnosis ad synochā que est absq; putredine:7 fortasse pmutat ad illā que est cū putredine.

¶ Hic ponit causas tranſitus effi.in alias.Et ꝑmo vnam.Et secundo aliam.ibi.Et similiter.)

¶ Dubitat:an in calidis 7 siccis permutet ad putridā.¶ Videt q; sic per Gal.10.terap.3.ca.¶ Dōm q; ex absti nētia icōgrua cibi pōt ex effi.nō solum fieri etbica sed putrida:sed cali 7 sicci sūt aptoꝛes ad etbicā q̄ calidi 7 humidi abstinētes ēt a cibo:7 tō cōparatione hoꝛ loquēs dixit.hic calidi aūt 7 humidi iflāmati abstinentia siue fame icurrūt synochā ꝓpter:7 tō sermo q; segit⁹ cum dixit,7 fortasse permutat ad illa.¶ Febrē cū putredine pōt referri ad Dubium

vtrasq; corpora: sed calida & sicca ad illã que de putredie cholere: et calida & humida ad illã de putredine sanguinis. Quidã tñ ponũt ẽam sic. ad ethicam & incensiuam idest cholericam.

¶ Et similiter qñ necessariũ est aduitoriũ in apiẽdo poros & rarificãdo corpus & nõ fit iflãmatio in humoribꝰ retentis in corpore inflãmatione eiꝰ qõ cale facit cum fortitudine & eius qõ putrefacit.

¶ Considerãdũ q; non apertis porꝭ ꝓhibet euẽtatio: & hec est cã putredinis: vt. ii. teraꝑ. ca. 8. ꝓhibita ergo euẽtatione. ꝓmo fit inflãmatio calefactiua absolute: deinde fortificato calore exĩneo fit putredo. & hoc est qõ dixit. iflãmat iflãmatiõe eiꝰ qõ calefacit. i. inflãmat ꝑ vt solũ calefactiẽs sup. & iflãmat post cũ fortitudie eiꝰ qõ putrefacit. i. iflãmatiõe putrefactiua: & hõ põt exponi iflãmat cũ fortitudie caloris eiꝰ. qõ. i. ꝑp qõ putrefacit: & inuit q; ꝑ posset fieri synocha sine putredie: deinde cũ putredie & explicat duas cãs trãsitꝰ effi. i. alias se. qñ ex errore: iz eni sunt alie: iste plus eueniũt.

¶ Signa permutationis febris effimere ad febres alias. Caꝓ 8ᵐ.

Significatio illiꝰ ẽ q; ipsa declinat absq; sudore aut humorositate aut cuꝫ sudore absq; mũdificatione ꝑ sudorẽ & est declinatio lõga difficilis & absq; mũdificatiõe pulsus: imo remanet in pulsu aliqd & remanet dolor capitis si fuerit: & ꝟ totũ signat permutationẽ ad febrẽ putrefactõis hũoris aut ethicã.

¶ ponit hec signa. ꝓmo in gñali. Scõo in spãli. ibi. (Nam.)

Dubᵐ ꝑᵐ ¶ Dubitat: qõ declinatio absq; sudore significet trãsitũ cuꝫ hoc ẽ fit vere effi. q: de se nõ hz sudorẽ in suo fine: sed ꝑ accris vt supra patuit de intẽtiõe Jsaac. ⁊ Dõm q; ista signa debẽt sic colligi: siue eni absq; sudore siue cũ copioso: sed sit absq; mũdificatiõe & declinatio est lõga significat effi. nõ verã & illa ẽ apta permutari in alias feb. Uel dõm q; qñ ex his signis significant q; permutant q̃dam q; est permutata: recedere eni sine sudore & sine aliqua humorositate imo cũ asperitate cutis significat q; trãsit vel trãsiuit in ethicã. ⁊ Sed tu. d. ex quo inducebamus recessum prioris feb. Dõm q; ex alio mõ caloris & posset recedẽ sine sudore ꝑ ingressuꝫ paroxismi putride cũ typo. ꝓhibente sudorẽ sed aduenire sudoreꝫ & nõ dimittet se. aut lõga eẽ declinatiõnẽ & accritia nõ recedere: totũ ꝟ indicare põt trãsire aut trãsitũ esse in aliũ se. ethicã humoralẽ vel putridã quas distingues cũ signis dicẽdis: & ideo subdit.

¶ Nã si cause fuerint vehemẽtes aut ꝓlongẽt mota eiꝰ ꝑmutabit ad ethicã. Qõ si ad ethicã ꝑmutet videbis tactũ arteriaꝝ calidũ valde & videbis febrez fisem vel fixã: & in oibꝰ mẽbris addit calefactio super repletionẽ & in tpe acceptiõis cibi: aut videbis pulsum seruare equalitatẽ cum duritie & paritate: & videbis signa reliqua que diximus de signis ethice. Et qñ permutat ad genus febriũ sanguis qõ nominat synocha absq; putredine videbis additiõez & replectionem caliditatis & iflãmationẽ faciei.

¶ ꝓmo ponit signa quando permutatur ad ethicam. Secundo quando ad humoralem. ibi. (Et quando.)

Dubᵐ ²ᵐ ¶ Dubitat: qa cãe fortes & pdurãtes põt ẽt facẽ putridã. ⁊ Dõz q; vez est. nã cause ꝓmitue põt mouere ãtes vt supra dixit. subiungit q; si ad ethicã tẽ. quasi dicat possibile est q; ex illis causis non permutet ad ethicã. ⁊ Uel dõm q; cause iste sunt ꝓmitue q; vt plurimũ faciunt effi. vel ethicaz que sunt flãme simpliciores: deinde ponit signa ethice que debẽt declarari in ea. de ethica.

¶ Et qñ ꝑmutat ad febres putredis apparẽt horripilatio & diuersitas pulsus & paritas & coartatio & est caliditas mordicatiua sicca & vehemẽtia accidẽtiuz. In vrina aũt fortasse remanet digestio ex substãtia & in pluribꝰ nõ apparet in ea digestio.

¶ Hic ponit in summa breui signa feb. synoche & se. putride: & require capitula propria de his.

Dubiũ ³ᵐ ¶ Dubitatur autẽ de suo dicto in vrina fortasse remanet digestio. ⁊ Contra. qz hoc est ꝓn. feb. putride: sed in principio feb. putride vrina nõ est digesta. ⁊ Dicendũ ꝓmo q; remanet. i. nõ est digestio. ¶ Et in pluribꝰ tẽ.) ⁊ Si ꝙs dices quare dixit in pluribꝰ cũ semper fit q; aduenĩte putredine cessat digõ. ⁊ Dõm q; ꝓnᵐ quãdoq; est ita breue illius putride q; occultat: & hoc est raro: in pluribꝰ ergo non occultat. ⁊ Uel dõm q; putrida aliqua ad quã ex effi. deuenit nõ est maligna multũ. v. g. synocha aliqua: & tũc vrina in suba non appet mala sed bona & quasi digesta: sed in colore & hypostasi nõ est bona nec digesta: & ideo dixit in pluribꝰ alijs. i. a suba vt colore & hypostasi nõ appet digestio. i. non appet sic bona: imo in hypostasi nõ erit digõ: qz vel nõ erit hypostasis vel nõ erit digesta vel in pluribꝰ. i. putridis in quo fit permutatio ex effime. & ꝟ qz humores aĩ erãt parati putredini: & ideo qñ trãsit effi. in putridã vehemẽter putrefiũt vrplurimũ: & ideo vrina nõ est digesta: sed si humores nõ erant dispositi remanebit aliqua digestio in vrina.

¶ Curatiões febris effi. ꝑm modũ vlem. Caꝓ. 9ᵐ.

Si oibꝰ spẽbꝰ febris effimere opz vt asserant sup corpa patiẽtiũ eas ea q̃ nutriãt eos nutrimẽto bono cũ velocitate digõnis: qm̃ febriens est eger & eger est lesus. At qbusdã eoꝝ ꝓcedit delitiari in eo sic patiẽti ex labore & ex ãgustia & fame. Et illis in quoruꝫ corpibꝰ cholꝫ plima est. Et q conquerit se patibꝫ rripilationẽ in ꝓncipio deglutiat cibũ iusum in aq̃ aut vino vt sit magis penetrãs. Et isti qdẽ cibãtur ẽt in ꝓncipio febris & qbusdã prohibet delitiari in eo: & inuit eis vt fiãt subtiliatio sicut in patiente ex oppilone & soliditate & ex apate. Et melius qdẽ est vt postponat cibatio vsq; ad declinationem nisi in illis quos excepimus. Et aq̃ frida qdẽ opz vt nõ ꝓhibeat in ꝓncipio rei qm̃ vt⁹ est fortis ãre nõ timet debilitas eiꝰ ẽ melior cura in ifridãdo. Uel si fuerit illic ẽbilitas i viscerib⁹ & febris tã extrẽdit aut fuerit vehemẽs: tũc melius ẽ vt de ea nõ multũ sumat.

¶ Hic ponit cañ. gñales cure. ꝓmo ꝑ ea que assumunt. Secõo ꝑ extera appolita. ibi. (Et ꝓcedit. Tertio ꝑ eũoné. ibi. (Eũone. Accipe ergo ꝓo ꝓmo dicto quibꝰ ꝓcedit delitiari in cibo: & qbꝰ nõ: & quibus in ꝓncipio paroxismi dat: & quibꝰ attenuat dicta & qbꝰ no :: & quibus aliqua aqua frigida conceditur & quibus non.

Dubᵐ ³ᵐ ¶ Dubitat: qz hũrib⁹ effi. cũ ẽtus sit fortis & morbꝰ breuis ex toto dz cibꝰ ꝓhiberi. Ampliꝰ nõ est in effi. intẽtio ad brutẽ vt. 8. teraꝑ. Ampliꝰ ex eo qõ dicit Aui. in oi se. cõpeteret cibꝰ qz glibs est lesus. ⁊ Dõm q; morbi breues cũ accritiũ difficultate in qbꝰ rẽdim⁹ ad mãs ꝓhibet cibũ vt ꝑ aforis. 8. afor. 21. ꝑ. sed morbi breuis facilis qz in eo nõ intẽdimus ad mãm nõ ꝓhibet cibũ sed nõ in q̃cũq; tẽpore sed in declinatiõe nisi nimis duraret: vt nisi pp alĩas cãs q̃s Aui. ponit: & cibꝰ dz eẽ facilis digõnis: qz eger est lesus. & ad hãc intẽtionẽ. Al. inducit illũ sermonẽ & nõ vult q; tu cibes qz sit lesus.

Dubᵐ ⁴ᵐ ¶ Dubitat ãre hũrib⁹ cholerã plurimã damus cibũ cũ sint nõ corpora pura. ⁊ Dõm q; habẽtib⁹ effi. gbusdam statiz cõcedim⁹ cibũ timore ethice vel synopis ex debilitate sicut cõsumptis ex labore & fame. q̃. gbusdã timore synopis & casus in putridas sẽ cholericas. Nam aduenĩte causa effi. vel effi. mouetur cholera: vnde horripilant: quare si fluat ad stomachũ syncopizant mordicatiõe quã remouet cibus: sed si iflãmetur putrefiet & fiet putrida: cibo ergo quietante acuitatez cholere fit securitas ebole ab istis: non pura aũt corpora coacti cibamus & propter cibo medicinali.

¶ Ultimo. i. cũ aq̃. & in qbusdã ꝓhibet q: intẽtio est ad repletionez.

Dubᵐ ⁵ᵐ ¶ Et aqua frida. Dubitat ãre ꝓhibet eã qñ se. fuerit vehemẽs cũ tũc securius posset cõcedi. ⁊ Dicendũ ẽm quosdã vehemens. i. calor debilitans vel vehemẽs. i. in accidẽtibus: q: ex hoc nõ est vera effi. sed suspitio est de putrida: vel de trausitu in eam.

¶ Et ꝓcedit eis balneũ cũ ꝓpt̃ porismus cõsumit in febribꝰ effimeris ꝓp accritia de qbꝰ est humectatio: & de qbꝰ est sudatio & rarificatio porozꝫ: & de eis est infridatio ingesta dispõne & prohibet vbi timet casus putredis. Et nõ opz vt deuitet balneũ nisi hñs cã ex oppilone ꝓpea q; balneũ gñat egritudinẽ putridã: & sit patiẽs eam ex satietate nauseatiua nisi in fine rei: & cũ dilatant ponit & discedit nauseatiua satietas illic. n. opz vt balneet. Et hñs catarrũ nõ balneetur nisi fuerit adustum. Et oẽs hñtes se. effimeras opz

vt nõ

vt nō plōgēt morā in aere balnei imo in aq̄ ei⁹ ōptū volūt nisi bñtes eā ex soliditate ⁊ ex spissitudie. eis eni ꝓuenit vt plōgent morā in aere balnei donec sudēt. Embrocatio autē si fuerit ifundēdo aut linīdo tm̄ oppilat poros. Et in acutiore ois fe. effi. q̄ est ab oppilone extrīseca aut itrīseca fricatio aperit poros bñtis eam: deinde si obuiat humiditati plurime resolutē eā: ⁊ si obuiat humiditati que exiccat eaz.

¶ ponit curam per extrīseca approximata. s. balnea embrocationes ⁊ fricationes. Cōcedit autem balneuz. s. dulcis aque ꝓpter accidentia. i. ꝓpter illa que ex balneo accidūt: ⁊ sunt quatuor: humectatio: sudatio: rarificatio: ⁊ infrigidatio.

¶ In quieta disponē. Dixerūt q̄dā. i. q̄ fiat cū aq̄ tepida vel tēperate calida: vel q̄ fiat balneū q̄n dispositio est geta: ⁊ nō sunt indicationes ꝓhibētes balneū ꝓhibētes. Aliter dicimus ad mētē Auic. q̄ infrigidatio que fit a balneo nō fit statiz sed gelcēte disponē: tunc aq̄ reuertit ad sui frigiditatē que stās in poris frigidat vt ꝑ can. fen. 2. ꝑ cap. quidā ornate loquentiū tē. vel in geta disponē. i. quādo dispō est quieta: q; sit vera effi. non babēs signa putride.

Dub^m 4^m ¶ Dixit post q̄ habens catarrum non balneetur.

¶ Cōtra. q; balneū maturat māsfridas crudas vt pal. cap. Quidā dicūt q̄ balneū q̄ resolvit ⁊ calefacit nō cōuenit in mā frida sed balneuz q̄ tm̄ calefacit. Sed hoc est contra Auī. ibidem. dicit. n. ⁊ est cū balneuz resolvit ⁊ calefacit tē. ℣ Dicēdū ergo q̄ materia catarri existēte frigida cruda multa: balneū dulcis aque nō cōpetit q; agitat illā. Sed si esset pauca posset illā maturare: securius tm̄ est post maturationē vti. ⁊ ꝑ. c. 4. Sed in catarro acuto: q; eius acuitatem mitigat competit. Lege ꝓ bis tertio can. fen. 5.

¶ Et oēs. Quare q; q̄rit ifridatio ⁊ humectatio q̄ fit plus ꝑ aq̄ q̄ ꝑ aerē: sed bñtes cuī soliditatē ⁊ spissitudinē facēā reb⁹ frigis vt stipticis idigēt multa potor⁹ aptione q̄ plus fac aer calis.

¶ Embrocatio. Cōtra. q; embroca est medicamē ꝓgruū ei q̄ opz dissolui vt ꝑ can. fen. 4. Dixerūt rudes q̄ loquitur de embroca facta ex liq̄re actu vel po⁹ frido. Sz ꝑ can. loquit de embroca facta ex liq̄re actu vel po⁹ calo. Dyrus conat saluare tex. dupl̄r. ꝓmo q̄ bñtes cutis soliditatez debēt stare in aere: nec balnearī in aq̄ nec embrocari aq̄ q; addit eis oppilonē. Alt dic q̄ in hoc vult ī quere q̄ plus fricatio fiat vt aperiat poros q̄ vtaris embroca: q; embroca nō dilatat ita poros nec sic ꝓmit sicut si fricatio p̄cedit in eis. est ꝑ imo ꝓuenies illis q bñt se. ex oppilone porox fiue desistare. Et q̄uis modi dicti a Dy. sint boni: nos aliter cū bis dicemus q̄ in effu. in qua cōpetit balneū aq̄ dulcis calide ad resolucēdū ⁊ poros aperiendos tot⁹ meli⁹ est balneare q̄ facē embrocas. Et rō q; embroca fiue ꝓpriē fiat fiue cū pānis cito ifridat sup toto corpore ⁊ cito oppilat ex b: ⁊ nō ita aprit poros in actu sue calidatī sicut cū bō iacet sub copiosa aque q̄titate: q̄q; tm̄ periculosus embrocare vt cū eēt in capite adustio vt itelligit afor. 43. 7^e parti. Si se. nō a cbola habeat. ⁊ ponit. 17. ptiē. ꝑ cap. Thade⁹ vī dixit q̄ embroca mouet māsm versus cutim ⁊ sic oppilat.

¶ Et in acutiore. Acutior se. ex oppilone est que ex fortiori fit oppilatione: siue sit extrīseca oppila. s. porox ⁊ vocat debilitare: siue sit in orificijs venax ⁊ vocat a gbusdā obstructio: si ꝑ fricatio de bilis aprit porox oppilones ⁊ obstructiōes multo magis fortis.

¶ Resolvit. Dy. exponit. i. paulatim illam finit ⁊ consumit.

¶ Exiccat. s. cito. ⁊ forsan. A. vult q̄ multa existēte mā iz fricatio aperiat poros: nō tm̄ finit mām sed dilatat eā: ⁊ tō opz cōne ꝓmit aere: sed si fit pauca pōt illā finire: ⁊ b est q̄ dicit. si obuiat humiditati plurime. resolvit. i. dissolvit ⁊ dilatat eā igit indiget euacuatione. ⁊ si parue. s. stanti circa ptes cutis. exiccat. i. resolvit ⁊ euaporat eam vt euatione non fit opus. Et ꝓpter dicta subdit.

¶ Et ione aūt nō idiget aliqs eox nisi bñs oppilonē repletionalē: ⁊ bñs nauseatiuā satietatez: ⁊ qui bñt feb. effi. ex soliditate cuius corpus est repletum.

Dub^m 5^m ¶ Sed Thadeus dicit quādo eqo euacuatiōe possiz fricare corpus antēq̄ euacuem. ℣ Dicendum q̄ iz cutius sit ꝓmus euacuandus: tamen si pori sunt oppilati aliqua fricatio non multum fortis est vtilis in illorum apertione: vnde mā melius euacuatur.

¶ Species febris effimere. Cap. 10^m.

IN febrib⁹ effimeris sunt que oīno comparātur ad dispositiones animales. Et de eis sunt que comparantur ad dispositiones corporeas. Et de eis sunt que ꝓportionantur ad res que eueniūt ō foris.

¶ Dic in spūli determinat de effi. Et ꝑ premittit illaz spēs fm̄ eas fas. Secūdo exequitur de vnaquaq̄. ibi (Et de comparatis.)

¶ Cōsiderādū q̄ accipim⁹ q̄ feb. effimera bz spēs ⁊ q̄ bz eas fm̄ suas causas. Est tm̄ sciēdū q̄ iste nō sunt ꝓprie spēs sed fūt diuersitates q̄dā diuersificātes curā medici: ⁊ q̄dā sunt manifeste: ⁊ ex hac diuersitate cāruz pōt medicus itelligere spēs effi. diuersas ⁊ proprias si eas bz. Dicemus eni q̄ si ꝓprie spēs dant effi. sic dant putridis erit ꝓpter diuersitatez spiritū inclusoz in diuersis effimeris. est eni quedā effi. cuius calefactum eē erit primo ⁊ maxime ⁊ forsasse solum in spiritu animali: quedam in spiritu vitali ⁊ quedaz in naturali vt posterius apparebit in ꝓpria capitulis: et intellexit hoc Auicen. supra cum tres species numerauit: ⁊ infra cāp. de feb. effi. ex cibis calidis. ⁊ ante in q̄busdam aliis cāp.

¶ Dubitat quia omnis effimera vera cuz sit a causa primitiua cō parabitur ad rem que venit de foris. ℣ Dicēdū q̄ causa potest dici de foris. i. primitiua ꝑ distincta antecedēti ⁊ cōiuncte: ⁊ sic non sumit hic. Alio mō pōt exponi de foris. i. a ꝓtinēte aere vel eo me diāte: ⁊ cibo ⁊ potu que dicuntur de foris respectu eoruz que sunt in nobis vt dispositio aie vel corporis: ⁊ hoc modo sumitur hic vnde accidentia aie non dicūtur de foris sed de intus fm̄ hoc. Dubū 6^m

¶ Et de comparatis ad dispones aiales est illa que fit ex angustia: ⁊ illa que fit ex tristitia: ⁊ illa que fit ex existimatione ⁊ cogitatiōe ira ⁊ vigilijs ⁊ somno ⁊ tranquillitate ⁊ timore ⁊ gaudio.

¶ Habet tres partes ⁊ pz. Ubi cōsiderādū q̄ iste dispositiones dicuntur aiales: q; ꝓuncte insunt per aiam: iz in hoc sint gradus: q; quedaz sunt plus dispones corporis: iz nō nisi vt animati vt somnus ⁊ vigilia: ⁊ ideo nō insunt nisi per aiam. Quedā aūt magis tendunt ad dispositionez anime sicut accidētia aie: vt inde ligitur 6° de naturalibus. antepenul. cap. prime partis.

¶ Et de ꝓportionatis ad dispones corporeas sūt ille que cōparant ad res que sunt actiones ⁊ motus. Et de eis sunt que cōparantur ad nō actiones ⁊ motus ⁊ ad ꝓtraria coz. Et comparate ad res que sunt motus est que fit ex labore ⁊ illa que ex trāquillitate ⁊ illa que fit ex euacuatione. Et de eis est febris effimera ex dolore. Et de eis est febris effimera que est cum syncopi. Et de eis est illa que fit ex fame. Et de eis est illa que fit ex siti. Et de comparatis ad ea que non sunt actiones est illa que fit ex oppilatione. Et de eis est illa que fit ex nauseatiua satietate. Et de eis est illa que fit ex apostemate. Et de eis est illa que fit ex soliditate.

¶ Dic ꝑ ponit sūdiuisionē q̄dā. Secūdo declarat. ibi (Et cōparate.)

¶ Cōsiderādū q̄ ꝑ motū intelligit motū ad locū. i. per actionē intelligit motū: ⁊ si nō sit locā. ¶ Cōsiderādū 2° q̄ placuit Auī. istos motus ⁊ actiones vocare dispones corporeas: q; sūt dispones corpus mali⁹ ⁊ minus fabricate ad gradus imāliuz dispōnum: iz sint quedā de istis que nō insunt corpori nisi vt aiatū est: vt dolor. labor. syncopis ⁊ fames ⁊ sitis: sunt tm̄ iste opones vel dispones ⁊ tm̄ magis mālū q̄ tristitia ira somnus ⁊ vigilia ⁊ alia sub dicta.

¶ Dubitat: quō dic ponit trāquillitatē cū sub posuerit iter dispones aiales. Ampli⁹ trāquillitas nō est mot⁹: ⁊ tm̄ dicit. ⁊ cōparate ad res que sunt mot⁹. ℣ Dom̄ q̄ trāquillitas q̄dā est aie: ⁊ de hac dicit supra. q̄dā est corporis ⁊ de hac hic. ¶ Ad 2^m dōz per suppletionē lie ⁊ de cōparatis ad res que sunt mot⁹ supple ⁊ contrariū motui. Dixerat Auicen. notanter supra non actiones ⁊ contrarias quia aliquid est non actio ⁊ tamē non est ꝓprium motui. Dubū 7^m

¶ Sed tu. d. quō syncopis est motus. ℣ Dicendum q̄ est mot⁹ spirituum ad cor. Uel dicendū q̄ reducitur ad ꝓprium motui. Dub^m 8^m

¶ Dubitat: q; oppilo vt actio cū possit eē in fieri ⁊ motu. ℣ Dōz q̄ nō est actio sed actiōe inducit. vel nō est actio. Loquitio virtutis nec reducibilis ad virtutis actionē sicut defectus vt syncopis. Dubū 9^m

¶ Cōparate aūt ad res que accidūt de foris sunt sic illa que fit ex adustione quecunq̄ adustio fuerit: ⁊ sicut que fit ex frigore ⁊ soliditate ⁊ ex ablutiōe. Dicam ista q̄z vnāquāq̄z earum cum curatione sua.

¶ Dic opz suppliere cās extrīseceas effi. q̄ sunt cib⁹ ⁊ potus calidi.

¶ Sed tu. d. supra dicit de soliditate. ℣ Dom̄ q̄ soliditas pōt fieri a causa intrīseca corporali: ⁊ de hac supra dixit. ⁊ a causa de foris veniente vt balneo alluminoso ⁊ similibus: ⁊ de hac loquitur hic. Sunt aūt cās iste cause. 24. vt apparet in figura.

¶ De febre effimera ex angustia ⁊ signis eius. Ca.11m.

Andoq; accidit ex motu spūs ad iteriora ⁊ occultatiõe eius in eis pp superfluitatez angustie febris spūalis. Cuius signa sunt igneitas vrine ⁊ acuitas eius ita vt bñs cã sentiat acuitatẽ ipsius pp õnium siccitatis in ea: ⁊ ẽ motus oculi ad clausionẽ ỽcluis ⁊ ẽ oculus submersus pp resolonẽ cũ gete ⁊ ỽclusiõe ⁊ facies ẽ tẽdẽs ad citritatẽ pp ꝓfũdatõez calitat;: ⁊ pulsus ẽ ad ỽbi^em ⁊ puitatẽ ỽcluis ⁊ forte ỽcliat ad duritiẽ.

¶ Erequiũ de vnaquaq; spẽrũ effi. Sũ p̃ ỽ eius q̃ cõperant ad dispões aiales. Scõo ad corpales. ibi. (Labor.) Tertio ad res que veniũt ỽ foris. ibi (Qñq; accidit ex caloze aeris.) V ꝓia pe bz 6^or fiũt octo sunt iste cõe aiales. Et p̃ ỽtermiat de effimera ex angustia.

¶ Opz aũt p̃ scire in quo differãt angustia tristitia ⁊ cogitatio. Et scias q̃ iste vocabula currũt multũ ad placitũ: ⁊ videt q̃ bz diuersas liguas sint diuersa: ⁊ iõ in hoc est magna ꝓfusio. Quidã g̃ magistri dicũt q̃ angustia est dolor aie de ꝑterito malo: sed tristitia est dolor aie de futuro malo. Alij dicunt q̃ angustia est dolor vel passio aie ex cogitatiõe de aliq̃ dãno ꝑterito vt morte amici vl filij vel amissa pecunia: sed tristitia est dolor vel passio aie ex ℔ q̃ bõ nõ ꝑt assequi qõdã bonũ qõ q̃rit: ⁊ iõ dixit Aut. pp rẽ q̃ritam. Alij dicũt q̃ angustia est ãgũ subita tristitia: vl ãgũ subito revocat cali dũ: sed tristitia est paulatiz accrescit: ⁊ ideo paulatiz revocat. Rasis 9o. 17. ꝓnemõ. 1. cap̃. dicit q̃ tristitia est qũ qs cogitat cuz dolore de re amissa: ⁊ sm hoc videt q̃ tristitia ⁊ angustia sit cõpẽdẽdar. Bz Isaac 2us se. 2 Bilibus in b cap̃ dicunt q̃ angustia pertinet ad virtutẽ spũalẽ cordis: sed tristitia ad rõnalẽ in cerebro. Azarauy 9o in hoc capło ꝓxuz istoz dicit. Nã dicit q̃ anxietas. i. angustia pertinet ad virtutẽ cerebri cogitatiuã sed tristitia ad virtutẽ vitalẽ cordis. Isti igit modi oꝛs sunt diuersi: ⁊ hoc pp variũ modũ cõprehẽdẽdi vocabula. Et nos dicam^9 illud qõ vt nostre lingue magis domesticũ: ⁊ est q̃ be tres passiões angustia tristitia ⁊ cogitatio cõeant in hoc q̃ est moueri caliduz intrus pp passionẽ in aia. Bz angustia vl dolor siue passio aie ꝓpter deꝑditionẽ rei sup cuius reacgsitiõe nõ sperat vt est dolor de morte filij vel amici: ⁊ qz cadit cũ cogitatiõe desperatiõ angustiat hõ ⁊ inflãmant spũs ei^9 cõstricti in interiora^9 ⁊ ãgũ segretur ex ℔ angustia corpalis que est nõ q̃nescere in aliq̃ figura in qua se situat. Tristitia aũt est passio ex deꝑditiõe rei sup cui^9 re habitõe nõ cadit desperatio vt q̃ tristat qs de pecunia ꝑdita de cui^9 reacgsitõe sollicitat: et qz nõ desperat videt ẽ q̃ angustia sit fortis tristitia: ⁊ ideo icẽdit in angustia corpus q̃ in tristitia: ⁊ cõ posset intelligi. Cogitatio bo ẽ ꝓfunda meditatio in aliq̃ nõ q̃ cadat ibi ãgustia vl tristitia sed siz cogitatio simplr cũ abstractõe ãgũ vt est cogitatio de deo in quã ꝓfundant gdã fideles. Et gb^9 appz q̃ hec fuit satis ppiqua: ⁊ iõ q̃q; in vno ponunt cap̃. vt ab ^baly. 3 prac. c. 4. Et gbus et appet littera.

¶ Quandoq.) quia in corporibus paratis.

¶ Febris spiritualis.) i. effi. vel i. in spiritu vitali cui plus appropriatur angustia sm Isaac.

¶ Igneitas ⁊c.) propter ỽsũ siccit^9 ei. s. a calore ericcãte, ỽclusus eni calor i corde ⁊ ibi agitat^9 i ãgustia inflãmat epar ⁊ acuit vinã.

¶ Acuitas eius.) s. vrine vel ei^9. s. caloris fui ad tactum cum febre.

¶ Motus oculi ⁊c.) quia hic est ꝓfundatio caloris intrus absq; repulsu ad extra cum sit desperatus.

¶ Ad citrinitatez.) i. ad fuscedinem vel viriditatem. sic enim quãdoq; Arabes dicunt de citrinus: ⁊ intelligũt quasi virides vt patuit discussimus tertio cañ. sen. 3. tracta. 2. viti. cap̃.

¶ Pulsus ad paruitatem.) ꝓfundato calore.

¶ Fortasse ad duritiem.) Dubitat: quare dixit fortasse. Dñm q̃ est modus loquendi: vel loquitur de duritie multuz notabili que apparet cum multa est ericcatio.

¶ Quã balneũ.) qz in ꝑ occursu balneũ calefecit. relig̃ sũt nota.

¶ De cura. Cap̃.12m.

Portet vt bñs cã multiplicet introitũ tine ⁊ ponat plurimuz sue intentionis in balneatione cũ aq̃ balnei absq; aere ei^9 ⁊ multiplicet eã infuctionẽ cũ fricatõe post illũ. Olei eni aliq̃ est magis iuuatiuuz ei q̃ balneũ: ⁊ vtaꝛ le
alterificãtibus nificantibus ⁊ odoriferis frigidis ⁊ ponat super pectus suum epithimata infrigidantia ex mucilaginib^9 ⁊ succis ⁊ aquis bonis: ⁊ sumat in potu vinũ plurime cõmixtionis: est enim bonum medicamẽ ei.

¶ Hic ponit curã nãe cũ his que respiciũt cãm sicut sunt letificatia nũe cũ his que respiciũt se. s. inflãmationẽ cũ frigidatib^9: nunc cũ his que respiciũt accidẽs. s. ericcationẽ cũ humectãtibus.

¶ Cum fricatione.) ꝺ id penetrandum.

¶ Oleum enim aliquod.) s. dulce vel violatum vel camomillinum vt rus estimatiua iudicat.

¶ De febre effimera ex tristitia. Cap̃.13m.

Andoq; accidit ex multitudie tristitie pp rẽ q̃sitã mot^9 laboriosus spũs calefaciẽs faciẽs cadẽ in febrẽ cui^9 signa fũt similia signis ei^9 que ex angustia: nisi quia motus oculi cũ ꝓfunditate sua pp resolonem est ad partẽ extrisecã: ⁊ pulsus nõ est dimissus deꝑssus: imo est in eo cũ debilitate ℔ est cũ eo salt^9. Et cura ei^9 est sicut cura eius q̃ est ex angustia.

¶ Hic apparet q̃ tristitia est dolor animę ex hoc q̃ quesitz aliquod bonum non potest assequi. vnde dicit.

¶ Propter rem quesitam. ` s. non potest assequi.

¶ Motus laboriosus.) Quia tristitia mouet intus calidũ ⁊ equidem est sollicitudo de habendo quodãmõ movet extra.

¶ Nisi quia motus oculi est ad partem extrinsecam cum profunditate sua. i. cuius sit profundus.

¶ Propter resolutionem. ` Aliter habent quidam.

¶ Propter resolutionem que est ad partẽ extrinsecã. ` supple est. ⁊ vult q̃ iz oculus sit ericcatus ⁊ ꝓfundus ꝓpter resolutionem ⁊ ericcationez in motu caliditi ⁊ inflãmatione ⁊ vigilijs que oia fiũt in tristitia: tamen quia in istis est sollicitudo prosequendi aliqd calidum mouetur extra: ⁊ sic oculus apparet.

¶ Pulsus non est dimissus ⁊c. s. sicut in angustia.

¶ Immo cuz debilitate.) i. cuz remissione deꝑssionis in eo.

¶ Bz est salt^9.) Licet igitur quedã ex subito qñq; motu caloris ad extra. vel saltus. i. mutatio de ꝓfunditate ad apparitionez quando subito apparet sibi via q̃ hãc rem sic põt ꝓsequi. Cura pz.

¶ De febre effimera ex cogitatione. Cap̃.14m.

Ãdoq; accidit ex multitudie cogitatõis reb^9 febris filis illi q̃ ẽ ex trist^9 ⁊ ãgustia nisi qz mot^9 ocli ẽ eqlis nõ ad clausiõez nz ad exitũ ỽcluis: ⁊ ẽ ỽcluis ad ꝓfunditatẽ ⁊ pulsus est diuersus in dilatatiõe ⁊ ꝓstrictiõe ⁊ pl'm qdẽ est eqlis ⁊ facies est ad citrinitatez ỽcluis. Et cura illi^9 est cura ei^9 que est ex tristitia.

¶ Similis.) q̃ sisti mõ er i flãmatione spũs: ⁊ sic forsan tingit vrina: cogitatio aũt multa in reb^9 in gb^9 cadit speculatio ⁊ non accidit ꝓpter desperatio vt m ãgustia: nec spes stat vt in tristitia disponit oculos eg formiter: ⁊ quasi stãt isti vna forma i tractu: iz in fluxu oculi plus declinẽt ad intrus qz intus trahit calor: ⁊ ideo dixit est ad ꝓfunditatẽ: sed pp nõ ẽ ibi angustia vel tristitia nõ est motus ad clausionem mõ ⁊ mõ ad apparitionẽ. in mentis emi speculationib^9 ꝓpter nõ tristamur vl gaudemus sicut in aliis que ꝓsequimur rõne boni vel mali vt intelligit ꝑhle. 30. ferro ꝑhle.

¶ Pulsus diuersus. ` Dicens qõ est diuersus ⁊ plurimum equalis. Dicendus q̃ est diuersus cõparando diastolem systoli: vel est diuersus ꝓpter aliquas diuersitatez in motu caloris qõ accidit ex hoc q̃ mõ apparet sibi cogitatiõ vel speculatiõ ãgũ edpẽdẽtiuz ⁊ intellectiũ: mõ nõ sic. hec tñ diuersitas est parua respectu ei^9 que est in tristitia ⁊ angustia: ⁊ ideo respectu illius potest dici equalis.

¶ Ad citrinitatem.) propter vigilias ⁊ aliud supra dictum. Et cõsidera etiam q̃ per cogitationez possemus intelligere cogitationem solam de aliquo prosequendo preter qõ ibi esset tristitia nõ solũ per speculationẽ intelligendo cogitationem vt pz ibi.

¶ De febre effimera ex ira. Cap̃.15m.

Andoq; accidit pp superfluitatẽ motus ꝑs ad exteriora in dispositõe ire calefactio superflua adherẽs spũi ⁊ febris. Cui^9 signa fũt rubedo faciei nisi pmisceat ei thmor qñ citriat: ⁊ iflatio faciei sil'is ei qõ iflat in dormitiõe: ⁊ fũt oculi rubei tẽdentes exteri^9 pp vehemẽtiã mot^9 spũs ad exteriora. Et qñq; accidit gbusdã eoꝝ tremor pp motuz humoris: aut pp debilitatem nãrum: ⁊ est aqua rubea acuti tact^9 pp acuitatẽ

acutatē sua: ⁊ qñq̄ est cū ea aliq̄tulū claritatis: et pulsus est grossus plenus pulsans frequens.

¶ Quia ira est fervo: pp appetitū vidicte: nō inflāmat ⁊ rubificat faciem nisi cū ea sit timor: vnde est illata iniuria a maiori: quare non sic copiose calidum extra mouetur: ⁊ ideo non sit profunda rubedo sed clara: ⁊ hoc vocat citrinum.

¶ Timor.) Timet de alia febre. s. humorali. Ita iudei hz tremor q apparet cōiter in multis tractis i manib⁹ ⁊ pedib⁹ imo in labijs: qz debilitat virtus motiua membroz pp malū in spū morā ⁊ superfluū exitū ad exteriora: ⁊ hoc est qđ dicit pp debilitatem: vel quia aliquis humor acutus mouetur mordicans stomachum vel mē bra: ⁊ hoc vult cum dixit. propter motum humoris.

¶ Inflatio.) Propter vapores multos ad faciem motos.

¶ Urina acuti tactus.) Cōtra Ysaac in hoc cap. ponit q̄ vrina multum habet acumen. ⁊ ꝓbat qz calor cito intus ⁊ extra mouet. Dicendum q̄ intelligit respectu febris ex angustia.

¶ Qñq̄ ē aliq̄tulū claritas.) Qñ ē inflāmatio nō faciēs fortē ebullitionē: ⁊ qñ multū trahit calz ex: ⁊ p opp⁹ pōt apparere turbida.

¶ De cura. Cap. 16m.

FAc eos gesce ⁊ fac vt occupent letificatib⁹ ⁊ narrationib⁹ ⁊ vocib⁹ bonis ⁊ ludis mirabilib⁹: ⁊ fac eos igredi balneū in aq̄ tepida nō plurimi caloris: ⁊ inūgant plurimū cū aliquo oleo primo: illō eni est magis ꝓueniens eis q̄ aqua calida: ⁊ cibent eis que infrigdāt ⁊ humectāt: ⁊ prohibeāt a vino oino ⁊ nō ē eis via ad ipz.

¶ Hec cura ꝓuertit ad cām cū quiete ⁊ letificātibus. Cōvertit ēt ad dispōnē. s. caloris trāspirando ⁊ remittēdo acuitatē. cuz balneo s. pauce caliditatis: qz si esset manifesti caloris noceret: ⁊ sic tollit cōtradictio ad Serap. ⁊ ꝓueniētius cū oleo aliq̄ vt violato qđ melius est vt pz: ⁊ iō dat frida ⁊ humida: ⁊ ꝓhibet vinum ne inflāmet: ⁊ qz auget trā vt Serap. Et tu cōsidera cōsuetudinem.

¶ De febre effimera ex vigilijs. Cap. 17m.

Uandoq̄ ēt accidit ex vigilijs feb. effi. Cui⁹ signa sūt assessio vigiliaz ⁊ grauitas palpebriaz: qm̄ forte nō apit eas: ⁊ pfundatio oculi pp resolōnez: ⁊ inflatio palpebriaz pp corruptionē cibi ⁊ pp multitudinē vaporis: ⁊ cōturbatio vrine pp priuatiōez digōnis ⁊ ōbilitas pulsus: ⁊ citrinitas faciei pp malitiā digōnis: ⁊ inflatio ei⁹ pp excitationez ex malitia digōnis: iz nō est cū rubedie sicut in illa q̄ est ex ira.

¶ Notificat modum fiendi se. effi. ex vigilijs cum multuz movēat calidum vt satis dixit primo lib. fen. 2. ⁊ fen. 3.

Inflatio palpebriaz.) Contra. qz hoc fieri videt in somno multo vt supra. Amplius quō oculi fūt pfundi ⁊ inflati. Dōm q̄ ex multo somno inflat facies ⁊ palpebre pp retentionez vapoz ⁊ probibitionem resolutionis sed in multa vigilia pp corruptionē digōnis: vel surgūt vapores mlti ⁊ mali ad oculos: ⁊ qz ipsi oculi ⁊ palpebre fūt fatigati ⁊ ōbilitat plus: iō illuc trāsmittūt vapores: ⁊ cū hoc totus oculus pōt ee pfundus pp exiccationē humiditatis bone.

¶ Cōturbatio vrine.) Cōtra. qz vigilia iecundat vrinā ⁊ sic fit tenuis ⁊ clara. V Dōm q̄ p ꝓturbationē intelligit ꝓuationē lumiositatis q̄ accidit ex digōnis defectu: nō dico q̄ fit ꝓuatio digōnis vt innuit Aui. p̄ lib. fen. 2. c. de signis colōz vrie. V Uel dōm q̄ ex vigilijs fit vrina turbida si sint māe more: q̄ si nō fit: trāsit ad claritatē. V Ut vōz q̄ vigil⁹ qñq̄ tigit pp motū caloris: qñq̄ discolorat pp ōfectū ei⁹ ex multa resolōne: ⁊ hāc discolorationē vocāt ꝓturbationez.

¶ Citrinitas.) Propter malitiā q̄ si cōburit vel acuit sanguis: ⁊ ideo citrinant facies nō potētiū dormire vt Auer. 2. colli. c. 20.

¶ Inflatio eius.) s. faciei.

¶ Propter excitationē.) Excitatio ē vocabulū arabicū: ⁊ figit duo s. cutigilationē: ⁊ nō sic sumit hic: ⁊ repletionē flegmaticā sitez cessē vt apperit 13. primi. c. 3. s. de aparib⁹ flegmatis. ⁊ hoc mō hic intelligit. q. d. inflat facies: qz fiunt cacectici ex mala digestione.

¶ De curatione. Cap. 18m.

Uratio autem eius est ociari ⁊ quiescere ⁊ dormire: ⁊ embrocare caput cum cis que infrigidant ⁊ humectāt: ⁊ balneū humidum ⁊ cibi bonorum chimorum et inunctiones humectantes. Et vinuz est ex reb⁹ magis conferentibus eis: ⁊ sumant in potu ipsum sine timore nisi fuerit dolor capitis.

¶ Cōvertit ite rione ad cāz ⁊ ad se. ⁊ ad excitationē. Sumāt vinū i potu. s. ad humectādū ⁊ inducēdū somnū: ⁊ nō ympbatū: ⁊ hz eē vini mediocre ⁊ nō antiquū puz. ⁊ nō copiose supflū: qz morē indueret multiplicādo vigilias sic accidit suo notario 2° ō iterio. ca.

¶ De febre effimera ex somno ⁊ quiete. Cap. 19m.

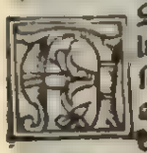

Spiritu quādoq̄ resoluunt vapores calidi p vigilias ⁊ mot⁹. Cū ergo plēgatur somnus ⁊ tranquillitas ai nō resoluuntur: accidit ex eis calefactio spiritus ⁊ febris ei⁹. Cui⁹ signa sūt ista: figūant eni eā anteccssio somni ⁊ trāquillitas plurima ⁊ ppie que nō est in ꝓsuetudie: ⁊ cadit cōtrarius ꝓsuetudinis ⁊ significat ipsam resolutio vaporosa ⁊ pulsus.

¶ Cōsiderādū q̄ iz sub dixerit ō trāgillitate corpea ⁊ aiali: eas tñ ambas ō cōprehēdit sīl cū somno: qz sōn⁹ geri vehemēter ē illis.

¶ Qñq̄ ēt soluunt.) Dices imo semp. Dōm q̄ hoc dixit pp eos a ghus multi vapores resoluunt qui retēti faciūt se. sed ō non est in oibus: sed quibusdā: ⁊ signat hoc cum dixit. quandoq̄.

¶ Resolutio vaporosa pulsus.) i. apparens in pulsuq̄ videt ide exire vapores. vel pulsus. i. iectigationes.

¶ De curatione eius. Cap. 20m.

Uratio eius est sudatio in aere balnei ⁊ ablutio eālis cū aq̄ calida et paucitas cibi et declinatio ei⁹ ad id qđ infrigidat et humectat ipz et exercitiū temperatuz: et non oportet vt bibat vinum.

¶ Curatio eius ꝛc.)

¶ Infrigidat ⁊ humectat.) Contra. qz ista inducunt somnum.

¶ Exercitium tēperatū.) Cōtra. qz cōseruat caliduz nō infrigidat.

¶ Dōm q̄ infrigdātia ⁊ humectātia dant pp febrē ⁊ nō quecūq̄: sed q̄ cū b tenēt cū vigilē vt balneū ⁊ exercitiū. V Ad 2m dicit tēperatū dz debile exercitiū: qz iste nō posset multū exercitari cū sit febriēs: b exercitiū excludēdo vapores inflāmatos infridat ⁊ hūectat.

¶ Et non opz vt bibat vinum.) Vinum timet vel ne vapores moueat ad caput vel ne agiter humores ad putredinem: vel ne dormire faciat: sed pp alia posset quibusdam concedi.

¶ De febre effimera ex gaudio. Ca. 21m.

Uādoq̄ accidit ex gaudio febris sic illa q̄ fit ex ira. Cui⁹ signa sūt ꝓpria signis ei⁹ q̄ est ex ira nisi qz for⁹ oculi est for⁹ gaudentis si for⁹ irascēt. Et ē frequētia i pl su minor. Et cura eius est ꝓpria curatiōi ei⁹ q̄ est ex ira.

¶ Hec fillitudo est gfialis qz vtrobiq̄ fit inflāmatio ex motu ad ēt iz i gaudio fiat magis pauciatiz q̄ i ira nisi sit gaudiū magnū subitū.

¶ Frequentia minor.) Quia calidum non sic incenditur.

¶ Cura est proxima.) Non omnino similis. nam in ira sunt letificantia sed in gaudio tristantia.

¶ De febre effimera ex timore. Cap. 22m.

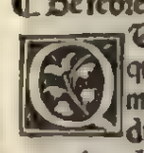

Uādoq̄ accidit ex timore febris iz semitā que accidit ex angustia. Proportio nāq̄ timoris ad angustiā est ꝓportio ire ad gaudiū ex hoc q̄ motus timoris est ad interiora ⁊ ire ad exteriora et fit subito et aliox diuturnus fit gradatim. Cuius signa sunt proxima signis ei⁹ que fit ex angustia nisi qz diuersitas in pulsu est vehementior: et forma oculi ei⁹ est forma territi. Curatio ei⁹ est ꝓpria curationi eius que fit ex angustia: et opz vt securet a timore et veniat ad eū cū nuntijs gaudere facientib⁹ et letificantia sunt iuuativa eis.

¶ Prio habes diuaz iter angustiā ⁊ timorē ⁊ ēt ꝓportionē q̄lis est iter gaudiū ⁊ trā. in timore eni subito intus caliduz mouet: ⁊ ideo qñq̄ i currūt flurū vēris ⁊ vine ⁊ sitiūt: vt Aly. pble. 27. 1. 2. p bie. ⁊ qz subito fit in timore mot⁹: iō magis diuersificat pulsū. Cui⁹ūt attende q̄ in gstalib⁹ scie medicie: vt in p̄ cāi. fen. 2. dixim⁹ q̄ accūtia alie raro reperiunt pura: sed vehemēter cōmixta.

¶ De febre effimera ex labore. Cap.23m.

Labor qñq̄ quent ad ſūmū in calefactiē do corp9 7 ſpūs: ita vt fiat febris nocens opēnib9. Et ē plīmi nocumīti 7 grauitat ipſi9 ſup vitalē 7 aialē. Sig' ſi. Aūceſſio laboris 7 additio calefactiōis iūcturarū ſup alia 7 tact9 laſſitudis 7 ſiccitas corpis. Et qñq̄ accidit in ſine ei9 humectatio ſi fuerit labor tēperatus in eo. i. qñ nō eſt in eo exiccatū aut frig9 ꝓhibēs ſudorē. Si ät labor fuerit ſuperfluus minorat humectatio 7 ſudor. Et qñq̄ ſegſ ipās tuſſis ſicca pp cōita tē plīmonis. Et qñq̄ vēliatio cōplonis ē. Et pulſus ei9 ē parus vbl' 7 qñq̄ vēlinat ad duritiē: 7 vria ē ei trina cala pp motū: ſubtilis pp reſolutionem.

¶ Determiat de effi. cōparatis ad diſpoſitiōes corporales. Et p̄ ad eas que ſunt motus 7 actiones 7 ꝛ̄ria. Scōo q̄ nō ſunt. ibi (Oppoſitiones.) ℣ ꝓria i ſer ly fuerunt ille cāe ſeptē: tū trāqllitas ita ceci dit i ca. ō effi. er ſōno. ꝓrio igit ſterminat de effimera ex labore.

Dub^{m} p^{m} ¶ Dubitat: ārē dixit noceſ opēnib9. ℣ dōm q̄ placuit ſibi hec forma loquēdi: vt dixit q̄ ſinguſ vt ipediri opō ꝓuerſatiōis bōane ex īmoderato exercitio 7 forſan vult ꝓtinuari ifz ſic. noceſ opōnib9 7 ē tē. i. ipedimētū i opōnib9 ē nocū'' qō ſacī ſpū vitali 7 aiali: q̄ iſti duo ſpūs maxime ſunt p̄n'' mor'' ifz ipetū ſiue volūtarij.

¶ Signa tactus.) i. perceptio laſſitudinis ſiue ſit viceroſa ſiue extenuatiua vel apoſtemoſa ſm corporum diuerſitatem.

Dub^{m} 2^{m} ¶ Temperatus.) Cōtra. q̄ nō faceret febrē. ℣ dōm q̄ dicit tēperat9. i. nō ſupflue excedēs. cū igit eſt talis labor 7 nō eſt in eo exiccatiuū. i. nō fit circa materiā exiccantē vt ignem aut arenam aut frigus nō phibet ſudorē: accidit in fine talis effi. aliqō ſudor.

¶ Si autem ſudor.) ſ. in labore aut labor fuerit tē.

¶ Tuſſis.) Nocito pulmone ex inflāmatione.

¶ Ad duritiem.) ꝓpter exiccationem.

¶ Urina citrina 7 calida. ꝓpter motū ſubtilē 7 pp reſolonē.) Quidā dicūt q̄ hoc refert ad vrinā 7 ad pulſuz vt ſit ſenſus: vrina citrina pp motū cholere: pulſus eſt debilis pp reſolonē: aſr vrina tingit 7 appet cala pp motū humor ſubtiliū calidor: 7 pp reſolonē. i. pp calidū reſoluēs: vel. i. pp diſſolutionē humor calidor q̄ ſūt aſſociati vrine. Alia ifa bz citrina. i. tincta pp motū cholē: 7 clara pp reſolonem. i. ſubtilis clara: q̄ in iſtis eſt facta exiccatio.

¶ De cura. Cap.24m.

Cura cor ē trāqllitas 7 balneatio i tina: 7 inūctio fricādo ꝑpe ſup iūcturas: 7 acceptio cibi boni cbimi humectātē fz q̄ titatē q̄ digerat de gñe carniū pullor et bedi 7 piſciū puor. Et qñ vtutes cor ſ' vbiles: tūc nō ops vt ꝓſidant ſe poſſe digerere qō digerebāt in diſpōne ſanitatis imo min9 illo. Et pp b cibenk eis quor paucū nutrit plm ſiē ea q̄ dixīmus 7 ſiē vitelli onor ſorbiliuz 7 teſticuli gallor ſunt eis boni.

¶ Primo ponit curā. Scōo interponit quorūdam ſniaz. ibi (Quidā.) Tertio cōplet curā. ibi (Et ops.) ¶ Eſt aūt intētio Aui. hic ad tria. ſ. ad cām que eſt labor: 7 ad laſſitudinē inductā. ꝓprie humectando: 7 ad rectificationē diete que etiam ipſi ſe. conuen tunt.

¶ Quidā tñ exiſtimauerūt q̄ ops vt patientiū laſſitudinē regimē plus ſubtiliet q̄ alior. Sed iſtō non eſt rectū. Et ops vt ſumāt de fructib9 humidis 7 ſumāt in potu vinū plurime cōmixtiōis ſi fuerit aſſueti: aut iulep 7 aliō ſi nō fuerint ꝓſueti. Et ops vt eorū inunctio ſit plīma q̄ inunctio alior cū oleo aliq̄ vt humectēt eor mēbra 7 iūcture ipor exiccate. Et iter vt mollificet illud qō accidit eis de tēſione. Et oleū vio. eſt de oleis meliorib9 eis. Et ops vt cōfoet inunctio cor corpi: 7 ꝓprie capiti 7 collo 7 ſpōdilibus dorſi 7 iūcturis oīb9 7 ꝓprie poſt balneationē.

Dub^{m} p^{m} ¶ Sz tu. d. Ba. ponit. 3. de re. ſa. q̄ in laſſitudie aſpoſa valde minuat cōp9 ifz talis pōt eē ex labore. ℣ dōz q̄ plurima laſſitudo que cōtingit huic febri eſt arefactiua: 7 tō baly. 3 pnac. ca. 4. vertit ſuā intētionē ad eā 7 Auicē. hic. Qui ergo dicūt q̄ regimē plus ſubtiliet vel intelligūt q̄ regimē alior. ſ. patiētū feb. acutas 7 eſt ſmō falſus vt appet: vel alior patientiū alias effi. 7 ēt eſt falſus: q̄ poteſt hic eē fortis virtus 7 neceſſitas cibi eſt pp ſiccitatem: 7 ideo baly. ibidē dic. fercula ſepi9 multiplicet. ēt plus ſubtiliabim9 in ſe. effi. ex oppoſione: ſed ſi laſſitudo ſit viceroſa 7 apoſa ops intēdē ad curā ſe. effi. cū hoc intendendo ad illas laſſitudines: 7 q̄ in viceroſa 7 apoſtemoſa nō ſic copioſe cibo idigemus: 7 ꝓprie in apoſtemoſa: ió nō ſiccopioſe nutrimus: 7 de hac intēdit Bal. ſed Auic. de ea intēdit que plus contingit exceſſiuo labori. ſ. arefactiua. Ill dōm eſt q̄ intelligit de arefactiua ſiue plus illi ꝓiungat ſiue nō.

¶ Et ops.) Contra. vel conceſſit cibaria multi nutrimēti 7 paucaꝝ ſupfluitatū ſiē teſticuloſ gallor: vel hic concedit aut pauci nutrimēti 7 multaꝝ ſupfluitatū vt fruct9 humidos. ℣ dōz q̄ iſtis exhibent cibaria vel ad reſtaurationez ꝓſumptaꝝ humiditatum 7 ſic dant cibaria multi nutrimēti: vel ad humectādū 7 madefaciendū ſiccitatē 7 tēpandū calorē: 7 ſic dāt fruct9 humidi vt mala 7 mala granata: vt Iſaac. 7 ſic ceſſat ꝛ̄uetas ſiqua apparet iter auctores.

Debūt ſ^{m}

¶ Aut ulep 7 aliud ſi nō fuerint aſſueti.) Timet percuſſionē membrorum a vino in hominibus non conſuetis. Baly. has tō paruꝝ de eo concedit. nec in hoc eſt diſcordia non concordabilis. quilibet enim confiſus eſt in ſua eſtimatione.

¶ Et ops vt.) Cōſiderādū q̄ ſi cōplexio corporis eſt frida. Serapio docet ſtrangere cū oleo de keiri 7 camomille: 7 ꝓprie verificatur ſermo Serapionis ſi aliqua materia humoralis mota eſt.

¶ ꝓprie capiti tē.) Quia hec magis leduntur per motum.

¶ poſt balneationem.) Vt retineatur aqua in pozia.

¶ Et ops vt ſternank ſtrata cor 7 aromatizenk idūmēta cor 7 ſedilia cor. Et ſi idigēt iteratiōe balnei pp reliqas iterenk oia q̄ ſcripta ſunt in caplo ſuo.

¶ Aromatizetur.) ſ. frigidis vt roſis 7 ſandalis ad temperandū colorem: 7 quia confortant.

¶ ꝓpter reliquias.) ſ. laſſitudinis.

¶ Omnia.) ſ. de bonis cibis 7 vactione.

¶ De febre effimera ex eūonc nimia. Cap.25m.

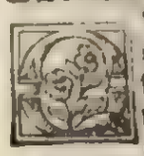

Vandoq̄ accidit ex cōmotiōe humoꝝ ſi apō vētris ſolonē mot9 ſpirituū ſuperfluꝰ 7 iflāmat9 in ipo febrē pp multitudinē laſſitudis q̄ ſequit ipaz. Et qñq̄ faciunt eam medicine ſolutiue ꝓpterea q̄ calefaciūt. Et qñq̄ ſequitur flobotbomiā ꝓpea q̄ redire facit humiditatez vaporum 7 ſanguinetatē eorum ad furioſitatem cholericam.

at. ſimoſi tatem

¶ Quatuor ponit cās pp q̄s eūatio facit febrē effi. Prima eſt motus ſupfluus in ſpū. ſit enī in motib9 humoꝝ mot9 ſpūz 7 agitatio fortis: 7 eſt cā cōis vomitui 7 ſolonī ventris 7 forſan curſus ſanguis. ℣ Scōa cā eſt laſſitudo q̄ pōt ſeq̄ pp multū ſurgē ad ſcellaz: vel pp b: q̄ humores mouēt circa muſculos: ſed modi laſſitudinū ſūt modi doloꝝ q̄ iflāmāt: 7 forſan q̄ Auic. tellerit duas cās dictas vt vnā: 7 eſt q̄ eūatio ſupflua. ſ. fluxus mouet 7 iflāmat ſpiritū pp laſſitudines ſurgēdi ad ſcellā. ℣ Scōa cā vel 3^{a} eſt: q̄ medicina eſt calida 7 ſicca. ℣ Tertia vel 4^{a} cā eſt furia cholē pp flobothomiā: 7 pōt ex b fieri putrida vt appet: ſed ſi appropriaret eaz plus ad effi. dixit humiditatē vapoꝝ. i. humiditatē aliq̄ aptā eua porare. Facit redire ad furioſitatē cholericā. i. ad ſcēdium 7 iflāmationē: 7 hoc eſt in abūdātibus cholera 7 cholerico ſanguine.

at. ſimoſi tatem

¶ Curatio. Cap.26m.

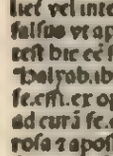

Portet vt ſubtiliet in retinēdo naturaz per ea q̄ ſunt ordinata in caplis ſuis: 7 vt cibek eger cuz eo qō cōfortat pluꝰ: 7 ſm q̄titatē qua digerat de eis que ifrigdāt 7 humectāt: 7 ſint in eo pōtica ſtiptica. Et ponāt ſup ſtōm empla 7 embroce ꝓfortāna calefacta nō tepefacta. Nā oē tepidū eſt mollificatiuū 7 reſolutiuū vtutē. Et ō hac ſūma eſt lana iſuſa in olo nardino aut oleo frigidiore eo aromatizato: 7 exprīmat adeo donec ſepenk ab ea ꝓtes olei et ponank ſup cor et epar ea q̄ ifrigidant.

¶ Signa ſunt nota. ſ. ipſa eūatio. Cōſiderādū q̄ intētio in hac ſe. eſt ad tria. ſ. ad cām ipſi9 que eſt fluxus ſupfluus: 7 per b recurre ad tertiū libri: 7 pōdera ſi ops illū retinē vel nō. Scōa intētio eſt ad

cauſam

calm virtutis:z fit cum cõfortãtib⁹:z qz cũ hoc opz intendere ad fluxũ z distẽperantiũ febrilẽ:ideo ista cõfortantia debẽt eẽ frigida z humida pp febrem:z impone in eis aliq̃ stipticu ꝓpter fluxuz: z erit iste cibus.h.g.succus carnũ pulle vel perdicis cũ pauco vino granatoꝝ z cydoniꝝ.Tertia intẽtio est ad febrẽ vt ps.

¶Et de hac summa.)s.confortantium stipticorum.

¶Frigidiore.)i.minus calido vt masticino.est eni minus calm q̃ nardinum: vt Ba'ls.de regimine sanitatis penul.caꝑ.

¶Aromatizato.)i.aromatico boni odoris: vel dixit hoc pp alias res que ibi ponũtur. Cu autẽ ꝓfidera hoꝝ oleoꝝ cõpositiones:qz multum varia sunt sm varias ciuitates.

¶Et exꝑmal.)Assignãt cãz qdã rudes:qa si nõ exprimeret fieret fridũ z oppilaret:isti ignorãt olei nãz:qz resistit multũ ifridationi:imo cũ calorẽ acq̃sitũ multũ tenet.Lã g ẽ:qz Aui.timet actualẽ leuitatẽ oleoꝝ:z ideo vult eoꝝ fortitudẽ z nõ lassitatẽ actualem.

dubium ¶Dubitat:vtrũ tepidũ sit mollificatiuũ z resolutiuuz fortit.V Videt qp nõqz sua calitas est ppiqua nãli ꝓximis sibi.V In ẽsum Ba'ls.tera.ca.§.z hic Aui'e.V Quãdã dicũt aliũ eẽ tepidũ z aliũ tẽperatũ vt vi posse colligi ifra ca.de cura tertiane pure,vbi postq̃ docuit balneare cũ aq̃ tẽpata:docet postea tepidã supaspergẽ. Dicũt igit qp tẽperatũ calz ꝓfortat lz tepidũ ỏbilitat.Hic ỏmo nõ pt tolerari qz tepidũ ifra tẽperatũ remittit calorẽ z q̃li ỏbilr strigit pozos:lz b nõ ỏbilitat.Dõm igit qp tepidũ qỏ ẽ suaue calz z tẽperatũ ỏbilitat p accns z p se ꝓfortat.s.i.ducẽdo ꝓximẽ calorẽ:lz qz aprit poros z eos aptos tenet z cõmouet calidũ ad exitũ ỏbilitat: z qz humiditates mouet z eliquat:sed calidũ occurrẽs fortr lz per se deberet plus debilitare:tñ per accns cõfortat respectu tepidi:qz quasi quadã mordicatione pozos claudit:maxime adt hoc verũ est circa vẽtrem.s.stomachuz z intestina quia sunt mẽbra nerbosa frigida:vnde plus confortantur a calido non sic a tepido:et ideo Ba'libidem dixit.exsoluũt oia tepida robur ventris.

¶De febre effimera ex dolore. La.27m.

Dolor quãdoq̃ calefacit spũz adeo donec inflãmet febrem.Sig⁹.dolor in capite aut in oculo aut aure aut dẽte aut iuncturis aut extremitatibus aut colica aut hemorroidibus aut alijs de doloribus furũculorum.

¶Quare dolor calefaciat est sermo prolixus alibi.

¶De cura eiꝰq̃ fit ex dolore. La.28m.

Egatur dolor cum eo qỏ opz in caꝑ.suo deinde curetur cura eius que fit ex labore.Qỏ si timeatur ex potu vini motus doloris non detur in potu.

¶Intẽdit adt in cura ad dolorẽ p ea q̃ sciunt in suis caplis z ad febrẽ cũ infrigidantib⁹ z humectãtib⁹ balneis z inunctionib⁹ sic dixit in ea que ex labore accidit:qz lassitudo est doloris modus.

¶Mor⁹ doloris. verbi gratia in capite vel iuncturis:sed si fit dolor ventosus possibile est ex hoc curari.

¶De febre effimera ex syncopi. La.29m.

Quãdoq̃ accidit ei cui supuenit syncopis pp cõmotionẽ spũs diuersa calefactio et conuertit in febrẽ. Et quãdoq̃ remanẽt de ea post ablationem timoris in syncopi relige.Signa vicinitas syncopis z casus vtriq̃ absq̃ signis febriũ aliaꝝ q̃ nõ sunt ex febribus effimeris:z pulsus in ea est diuisaꝝ dispõnũ.Qñq̃.n.cadit z destruit:qñ vicit frigus.Et qñq̃ fit velox z appet cuz dñaꝝ caliditas z similaꝝ pulsu patientium extenuationem exiccatiuam in duritie cum verminatione.

¶Signa rẽ. ¶Quando vincit frigus.)s.extra.

¶In duritie.)s.qñ vicit frig⁹ vel qñ eẽt extenuatio pp syncopes.

¶Cũ verminatiõe.)i.cũ vermiculis in actu syncopis qñq.

dubium ¶Dubitat cũ syncopis pducat ad fridiratẽ z casuz pulsus qũo potest eẽ cã feb.V Dõm qp pp subclusionẽ spũs in corde z ꝓhibitionẽ respirationis accidit inflãmatio:g ꝑ a syncopi accidit feb.itus: deide cũ surgit a syncopi appet magis ex:z ideo dixit accidit diuersa calefactio:z accipim⁹ qp pot eẽ feb.syncopi stãte z ẽt recedẽte vnde dixit relige.V Sz tu dices non debuit dicere relige:imo debuit dicẽ ipa febris cũ maiori sui durationẽ qz syncopis nõ durat vna die nãli:sed forte mul⁹ q̃ hora Dõm qp hec fe.accidit cũ syncopis frequẽtat sepe in die vel diebꝰ:z ideo possibile est qp ille occupent magnũ spatiũ diei vel dieꝝ duoꝝ vel pluriũ vt cũ fuit cã stomachi frequẽtes:g parũ extra illas durabit febris nisi venerit in virtuma syncopi:z ideo dixit Aui.post ablationez timoris.z nõ dixit.post ablationẽ syncopis.qz plures syncopes pcesserint:z non dubitet amplius de eius exitu.ablato enim timore de syncopi nulla sperat venire:sed ablata vna syncopi spari põt alia euenit.

¶Curatio. Caꝑ.30m.

Ura eiꝰ ẽ cura syncopis z dare cibos velocis digestionis boni cibum de illis quos sciuisti si idigueris vt des ei in potu vinuz fac:z non cures de febre.Cum ergo liberatur ex syncopi z remanet febris similis ei que est cum extenuatione:curet cũ eo qỏ dcm est in canone de infrigidatione z humectatione.

¶Certus intentio ad syncopim cuz cibus z potu.s.vini non timendo feb.vt etiam.12.terapeu.caꝑ.2.

¶In canone.)s.de cura extenuatorum fen.3.z de erbice.

¶De febre effimera ex fame. Caꝑ.31m.

Uandoq̃ acuuntur vapores in corpore quãdo nõ inueniunt nutrimentuz z generant febrẽ:z eius pulsus est debilis puls: z quandoq̃ declinat ad duritiem. Curatio.Libatio quidez in febre est sicut ex sorbitionibus factis ex cbist ordei cum oleribus z post illas cum cibis bonis confortãtib⁹:z balneet z effundatur super caput eiꝰ aqua pluruma tepida:z sedeat in ea z humectetur corpus eius cum eis que iunt sicut olcum vio.ro.z cucurbitinum.

¶Cum cibus habeat inter sua commoda temperare calorẽ oportet qp fiat ex fame incensio.

¶Quando non inueniunt.)s.corpora vel vapores.

¶Nutrimentum.)i.id ex quo generatur.

¶Ad duritiẽ.)ꝓpter exiccationẽ.Dixit qñq:qz prius apparet qñq̃ febris q̃ exiccatio z induratio ex priuatione cibi.

¶Libatio.)Cõsiderãdũ qp ponit cibaria q̃ danẽ stãte fe.z sunt ifrigidãtia vt ptisana ordei:z q̃ danẽ post fe.sic cib⁹ de carnib⁹:z ideo ista dicẽ post illa.s.fe.sed si ista dicat post illas.s.sorbitiones:tũc ista vult qp stãte fe.ꝑmittas cibaria frida nõ corruptibilia vt cbist ordei nẽ a stõcho ignito z auido corrũpant cibaria alia:z sequẽter si idigẽt pãt dari cibaria magis ꝓfortãtia vt de carnib⁹:z colligit hic cañ.ex gñali qdã cañ.p lib.fen.3.caꝑ.de regimine p cibuz.

¶Aq̃ tepida.)i.debite calã:z intẽdit.A.totũ corp⁹ humectare.

¶De febre effimera ex siti. Caꝑ.32m.

Et proxima est ei que est ex fame z est dignior vt accidat propter defectum eius quo sedat de aqua caliditas fortis in vaporib⁹.Curatio.Dare ei in potu aquã frigidam z aquas fructuum frigidorum z proprie granatoꝝ z humectare corpus cuz tina:z si possibile est ei balneatio cum aqua frigida fiat.

¶Dixit vult.A.inuere qp magis accidit iflãmatio in vaporib⁹ z spiritib⁹ pp sitim q̃ pp famẽ:qz in siti deficit sedatio caloris q̃ sedatio fit ab hũido aqueo q̃ est maior sedatio q̃ illa q̃ fit a cibo:z hẽ qỏ dicẽ est dignior qp accidat calitas fortr in vaporib⁹.i.in spiritibus z vaporib⁹ pp ỏfectũ eiꝰ qỏ sedat ỏ aq̃.i.pp ỏfectũ sedationis facte ab aq̃ siue aq̃so hũido sup.q̃ pp defectũ sedationis a cibo.

¶Cõsiderãdũ ãt ẽ qp in siti corpꝰ magis iflãmat q̃ in fame vt alias ondim⁹.z apper qz i siti appetit fridũ seu aliqd extinctiuũ:z ideo difficilis z tediosꝰ ẽ tolerare sitiz q̃ famẽ vt ãp.qrit pble.2o. pble.6.lz aliã det cãz:z in b inuit.A.B vt arguat vbi ẽ idigẽtia maioris extinguẽdi ibi fit maior iflãmatio z frequẽtr ẽt sit:sed i siti ẽ idigẽtia maioris z magis extinguẽdi.¶Cõsiderãdũ qp hic p aq̃ frigidã nõ intelligit aq̃ decoctionis cassie z tamaridoꝝ vt cõiter intelligũt medici p aquã fructuũ:sed intelligit aq̃ fructuũ fridoꝝ z humidoꝝ vt maloꝝ z maloꝝ granatoꝝ dulciũ z citrãguloꝝ z hmõi lz ppzie aquã.s.succũ granatoꝝ qz remotior a corruptione.

¶Si possibile.)Qỏ non fit extenuatum.

¶De febre effimera ex oppilone. Caꝑ.33m.

Opulationes fiunt in poris cutis,ꝓpter spissitudinem eius z paucitatem ablutionis z

multitudinem ciborum ꝛ ꝓpter frigiditatem: ꝛ ꝓpter ablutionem cum aquis frigidis ſtipticis. ꝛ ꝓpter aduſtionē ſolis. Et q̄nq̄ fit i villis venaꝝ ꝛ meatib⁹ eaꝝ ꝛ orificijs ipſaꝝ ꝛ curſib⁹ ꝛ vijs earum.

¶ Quatuor erāt ſpēs effi. facte ex reb⁹ q̄ fūt corpales ꝛ ſē nō actiones, nec mor⁹. ſ. ex oppilone ꝛ nauſeatiua ſatietate ap̄ate ꝛ ſolidtate: ꝛ iō de his q̄tuor determiat. Et p̄mo de effimera ex oppilone: ꝛ p̄ q̄tū ad cās. Scōo ſigna. Tertio curā vt ps. ¶ p̄ria in q̄tuor. ⁹p̄rio ponit cās oppilonū. Scōo applicat ad ꝓpūtū effi. oñdēs de qua hic itelligit. (Et cū dicit.) Tertio oñdit cauſas. ibi (Et hui⁹.) Quarto ponit cāl. quoſdam ſcientie completuos. ibi Et hec.)

¶ Cōſiderādū q̄ inuit duos modos ḡiales oppilonū. ſ. poꝛoꝝ cuꝫ ꝛ aſſignat ꝛ ſe ꝛ. Una p̄mo ab anteriōꝛ vā tenet ſpōdeo: ꝛ b̄ ē q̄ dic ꝓp̄ ſpiſſitudinē ei⁹ ꝛ paucitatē ebullitiōis. ꝛ p̄. Scōa cā ē multitudo ciboꝝ vñ fūt multe ſupfluitates oppilātes. Alia cā eſt friditas aeris ꝛc. Alia cā eſt oppiſo in venis ꝛ fit in vijs ꝛ meatib⁹ q̄tū ad ꝓcauitatē: ꝛ orificijs q̄tuꝫ ad extremitatesꝫ q̄ termia ꝛ ad mēbra: ꝛ curſib⁹ ꝛ vijs q̄tū ad poꝛos gb⁹ cōcar: aut dicit vijs q̄tū ad ꝓcauitatē. ꝛ curſib⁹ quantuꝫ ad maiores ramos.

¶ Et cum dicitur febꝛis effimera ex oppilatione non inuenitur niſi ad hanc ſpeciem.

¶ Hic applicando cauſam ad effi. eligit p̄mo de qua intelligit. Secundo dat modum p̄ouentus. ibi Nam plerūq̄.)

¶ Ad hāc ſpēm. ſ. q̄ fit ex oppilone orificioꝝ vel curſuū vel venaꝝ vel viaꝝ: q: iſta ꝓprie di er oppilone. q̄ eni fit er oppilone poꝛoꝝ cutis dicetur poſterius ꝛ di p̄mus ex denſitate vel ſoliditate.

¶ Nam plerūq̄ accidit vt multiplicetur repletio ꝛ coartatio ꝛ p̄ uetur reſpiratio: ꝛ aggregetur vapoꝛ plurimus ꝛ non reſolutur: ꝛ tūc euenit caliditas ſuperflua: ꝛ diu perſeuerauit cuius inflammatio in debilioꝛi ex coꝛporibus q̄ eſt ſpiritus erit febꝛis effimera: cū ergo inflāmaſ in ſanguine eſt ſpēs famoſa ſynoche quā dicemus ꝛ eſt illa q̄ eſt de ſūma febꝛū humoꝝ: ꝛ nō eſt ꝓp̄ putredinē imo ē ꝓp̄ iflāmationē ꝛ ebullitionē. Q̄ō ſi ꝓtrāſeat ultrō ad putredinem quam facit oppilatio ꝛ ꝓuatio reſpirationis permutatur ad febres putredinis.

¶ Hic accipit cā ḡnalis iſtaꝝ oppilationū: q: repletio addita ſuꝑ ſolonem. ſ. q̄cūq̄ euacuatione manifeſtā vel occultā. Scōo accipit cā cōis aduentus feb q: accidit caliditas ſuperflua ſm modū quē dicit. Tertio quomō fit effi. ꝛ quom⁹ humoꝛ alis putrida vel nō putrida. Fit autem effi. cum caloꝛ ſtat in ſpiritu qui eſt debilis coꝛpus. ſ. an modo ſubſtantie: quia ſubtilis rarus.

¶ Et huiuſmodi quidem oppilatio: aut fit ex multitudine humoꝝ ꝛ ſanguinis: aut ex groſſitudine coꝛ: aut ex viſcoſitate coꝛ: aut ꝓp̄ caſum rei de cauſis oppilationis in uiſtro non in curſu: imo ſicut frigus cōſtringens: aut apoſtema coartans: aut naſcentia rei: aut aliud de illis quarum te opꝫ rememoꝛari.

¶ Aſſignat cās buiꝰ oppilonis viaꝝ venaꝝ ꝛ curſuum: ꝛ tāgit tres modos oppilonū ꝗ tria ḡna cāꝝ. ſ. oppilonē quā dicūt medici attenuatoꝛi. ꝓp̄ mām in via que mā pōt peccare multitudie groſſitie vel viſcoſitate. Coartatoꝛā ex cōſtrictione parietum ex frigoꝛe vel ap̄ate. Carnoſaꝝ ex naſcētia rei in vena. ex. g. verruca: ꝛ iſta opꝫ memoꝛari ex ſen 2ª ꝑmi lib. ꝛ ex ſen. 4. terty lib.

Dub^m p̄ ¶ Sed tu dices in qua vena poſſet naſci. ¶ Dicendū in aliquo magno ramo intus vel ſuper magna parte oꝛificioꝝ extra vt in pāb tibus magnā partē cutis ꝓpter vlcera vel combuſtionem. lōginquum autem eſt q̄ hoc fiat ꝛ ſi fiat q̄ ſit cauſa effimera ꝓprie eſſentialis. cū enim illa cauſa ſit inſeparabilis eſſet ſe. effi. inſeparabilis: tamē alie cauſe vt ira ꝛ que cōūcte huic oppilationi carnoſe excitāt effi. magis q̄ ſi illa oppilatio carnoſa non eſſet.

dubiū 2^m ¶ Secūdo dicens: iſte cauſe ſunt extrinſece. ſ. frigus cōſtringens. ¶ Dōm q̄ loquoꝛ de facto a cā extrinſeca. Vel dōm q̄ oppilo viaꝝ eſt de cauſis extriſecis que dicunt coꝛpales: ſed cāe eaꝝ p̄nt eē extrinſece q̄uis ſic poſſit dici de ſoliditate: que tñ dicunt cā extrinſeca ꝛ dicta eſt ſupra. Vel dōm q̄ ſermo hic ſuncē. eſt extrinſus ad cauſas oēs oppilationum quaꝝ vult reminiſci ex ꝑmo libꝛo: non q̄ oēs ille oppilationes ſint cauſa effi. ꝛ ꝓprie effi. de qua eſt ſermo in hoc capitulo: ſed oppilationes a materia q̄ appet per illud q̄ ſubdit: q̄ corpus in ea eſt plurime materiei.

¶ Et hec quidem febꝛis de febꝛibus effimeris parum permutatur ad etbicam: quoniaꝝ coꝛpus in ea eſt plurime materie. Et in hac febꝛe iterum eſt fitus ꝛ inflāmatio ꝛ adherentia caliditatis ꝛ vrina media inter igneā. Et hec febꝛis eſt difficilis ad cognoſcendum cui⁹ ſilitudo eſt ꝓprie ſilitudini febꝛiuꝫ humoꝝ. Et hec febꝛis quandoq̄ remanet vſq̄ ad diem tertium ꝛ in eo q̄ eſt poſt ipm ſi ſunt oppilones plurime fortes. Et non ſunt inſpiſſantes ꝛ nō cōdenſantes de fortio: ꝛ ſi ſunt parue feſtinat eius eradicatio ſi nō fuerit error. Et hec febꝛis iter febꝛes effimeras q̄nq̄ accidit ꝛ redit ꝓpter fictionem oppilationis que eſt cā quare fiūt ei paroxiſmi. Et hec quidez febꝛis multotiēs ꝓmutaſ ad frigus ꝛ bꝛmpilationē ſignāt q̄ ipa ſit putrida. Et cū illa q̄ ē ex oppilone faē accidē doloꝛe poſt flōmiā in latē ſiniſtro nō ē excuſatio ꝛatiōis flōmie ꝑcipue cū ſedaſ febꝛis ꝛ pſcūat doloꝛ.

¶ ponit ſeptem cāl. ꝓimus eſt notus cū ponat cauſaꝝ: q̄ñ coꝛpus eſt plurime materiei ꝛ ex hoc aptius ad putridāteriā nō paratum incendi ſic ſm mēbra. Scōe cāl. ponit accidētia quedaꝫ.

¶ Adherētia. ꝛ ꝓtumitas ſiē ꝓtima ē iflāmatio ſtāte oppilone.

¶ Media iter igneā.) Dices vbi eſt aliō extremā. Dicūt q̄dam q̄ vult dicē iter igneā ꝛ rubeā: q: iter curruū ꝛ rubeuꝫ aliter inter igneā. ſ. iter gradus igneꝰ q nō eſt ōbilis igneitaſ ſiē in effimeꝛ pāꝝ calidie: nec ſortē ſic in cholicis putridis. ¶ Tertiꝰ cāl. eſt notꝰ.

Dub^m 3^m ¶ Circa 4^m cāl. dubitaſ: q̄a ſi ſunt oppilonce plurime fortes: tūc talis effi. trāſit in putridā: vt Gal. ꝛc. ꝓb. ¶ Dōm q̄ ſi ſunt fortes in vtrumoꝛ ita q̄ taꝫ vie venaꝝ q̄ poꝛi cē in cuti ſunt oppilati: tūc trāſit in putridā: ꝛ de hac Aui. nō itelligit: vñ dicit. nō ſunt inſpiſſantes. Itelligit ꝗ q̄ nō ſint fortes in vitio ſed ſatis fortes. ¶ Quidā tñ dicūt nō ſunt inſpiſſantes. ſ. nō ſunt a cā extriſeca. v. g. frigoꝛe aeris: q̄a talis effi. nō eſt lōga imo faciliter remouetur.

Dub^m 4^m ¶ Circa 5^m cāl. dubitaſ q̄uo effi. habeat paroxiſmos cū ſit feb. facta. Amplius ꝓpter fictionē oppilationis ꝛc dici q̄ figitur non q̄ accidat ꝛ reuertaſ paroxiſmaliꝛ. ¶ Dōꝫ q̄ vere effi. que fūt a cauſis puris ꝓmitiuis. v. g. caloꝛe ſolis non paroxiſmāt. i. non pendent a mā inouabili. ¶ Sed tu. d. ſicut vnus humoꝛ putridus diſponit alium vt e. hoc paroxiſmus reuertaſ ſic ſpūs nō iflāmaꝰ diſponit aliuꝫ. Dōm q̄ putredo eſt diſpoſitio facta in humoꝛe ex diſpoſitiōe ꝓtinis humoꝛis: ꝛ ideo nō generaſ putridus humoꝛ: ſed poſt generationem putrefit veſtigio mali caloꝛis. Spūs autē non diſponit taliter coꝛ q̄ eo ſpū qui ꝓmo fecit effi. recedēte vel euaporante vel temperato: generet alter ſpūs inflāmat⁹ ſiē puꝛ: nec imꝑimūt ſpūs malā diſpoſitē ſicut faciūt humoꝛes: q: groſſi. Effi. autē dicte non ſic vere vt que fiunt ab oppilonib⁹ p̄nt paroxiſmare: ꝛ hoc q: paroxiſmet oppilatio tota: q: tota modo ſtat: ꝛ tota mō receder: vel q: ſtāte via oppilone ſtra vapores in cetro ſpatio multiplicati euaporent: deinde iterum concumulent: vel q: oppilatio ꝫ ſit ſtans: tamē varietur ſm additionem ꝛ diminutionem: ꝛ hoc erit ꝫ q̄ humoꝛ oppilans regñatur ꝛ reſolutur: ꝛ hoc itelligit cum dicit. accidit ꝛ redit ꝓpter fictionez oppilationis. ꝫ oppilatio ſtet ſtra. vel poteſt expoꝛi ꝓpter fictionez oppilatiōis. ſ. accidit ꝛ ſtat ꝛ ſup. recedit ꝓp̄ receſſuꝫ. ¶ 6ª cāl. eſt notꝰ.

¶ Cāl. autez ſeptimus dupliciter pōt intelligi. ꝓpter ꝑmū ſciēdum q̄ flobotbomia quā in iſta effime. faceremus eſſet de baſilica ſiniſtra: q: ꝓpter ipſam remouet repletio vaporoſa: vt ꝛ. cāl. ſen. 11. cap. de canonibus generalibus curationis completionum coꝛdis malaꝝ. Et hec autez flobotbomia accidit q̄ febꝛis curat remotis vaporibus: ſed accidit quādoq̄ q̄ cōmotio fit in ſanguine partis ſiniſtre vel detre: ꝛ inde pōt ſeq̄ doloꝛ: ꝛ tūc nō eſt excuſatio flobotbomie: nec ex illo ſequit aꝑa ꝑcipue ꝛc. q: ſignuꝫ ē q̄ repletio eſt ſanguinea: vñ cōtulit flobotbomia. Remanet autē conſideratio: rue an de eadem ꝑte vel oppoſita: ꝛ ſic exponitur tertius. facit accidere doloꝛez. ſ. in aliqua parte poſt flobotbomiā factā in latere ſiniſtro. i. de baſilica ſiniſtra. ¶ Scōa expoſitio eſt q̄ flobotbomia de quacūq̄ ꝑte fiat qñq̄ facit accidere doloꝛē in parte ſiniſtra: q: ſanguis ille melācholicus agitaſ ex flōmia ꝛ nō educit in ꝓma flōmia: ꝛ tūc opꝫ q̄ iteretur ſm modū qui tibi videſ: ꝛ forſan itelligit in latere ſiniſtro. ſ. pectoꝛis cum ꝓceſſit flobotbomia de tertre ꝑtis facta cōmotiōe ſanguis ꝛ nō eductiōe. In iteratiōe aūt flōmie opꝫ te attēdere tp̄s. ſ. an eadē die vel ſequentiaꝫ de eadez ꝑte vel alia: ꝛ an aliud ꝓmittaſ ſubtilians vel adapians ſanguinē vel non: ꝛ totum hoc oportet q̄ aliūde ſcias.

¶ Signa.

¶ Signa. Qficūq; accidit feb. effi. nō a cā primitiua ꝛ est lōge declinatiōis: tūc existima q ipsa est oppilo ꝛ ppie qñ declinat sine cūatione cū humectatione.

¶ Primo ponit signa estimatiuā notitiā dāta. Scōo verā. ibi (Verificat.) ¶ Tria ponit signa. s. fieri nō a cā primitiua. ꝛ certi seca ppie dicta primitiua sicut calor solis: ꝛ hoc iducit estimatione longinquā: qz alia ab effu. ex oppilone pōt fieri nō a causa primitiua. ¶ Scōm signū est lōga declinatio: ꝛ hoc ēt nō sibi soli competit. ¶ Tertiū est declinare sine cūone. s. debita febris effi. vere que ē iudex filis nāli: ꝛ hoc ēt alys febrib⁹ posset cōpetere: iz multū cōperat et que ex oppilone fit: ꝛ ō dixit. estimari. ꝛ ideo subdit.

¶ Et verificāt existimatione tuā signa repletiōis ꝛ in corporib⁹ plurimi sanguis ꝛ gñantib⁹ eū: aut grossoꝝ humoꝝ viscosoꝝ. Et dita qdez iter ea ambo ē: qm̄ si oppilones in eis sūt pp grossitudinē humoꝝ ꝛ viscositatē eoꝝ: signiant ea signa nota eis. Et non est illic iflatio corporis ꝛ rubedo ꝛ extēsio ꝛ ad sunmū signa mlitudis. Et in illis i qb⁹cā ē repl'o sūt signa repl'onis et rubedie faciei ꝛ eruberatione venarū ꝛ iflatiōe ꝛ tensione ꝛ alia apparēta. Et si supfluūt oppil'ones pulsus ē pu⁹: ꝛ si nō supfluūt nō oz vt mior ef pulsus.

¶ Et ponit signa repletiōis de humorib⁹ crudis grossis viscosis ꝛ repletiōis sanguinee cū dicit. Et in illis qb⁹ ē cā repletio. s. er sanguine. Et ista volūt scīri primo cañ. fen. z. ca. de signis dñy humoꝝ.

¶ Pulsus est paru⁹. Dicunt qdā hoc est qñ trāsit in putridā. Sed si ꝓsideras superflua oppilatio ꝛ multitudo materierum antecū in putredinem transeant possunt facere pulsum paruum.

¶ Cura. Cū est cā multitudo humoꝝ ꝛ repl'o: tūc opz vt in principio ꝓperes ad flobothomiā ꝛ cūonē. Et vt flobothomes cū cū iā nō febrit: tūc ē melⁱ⁹. Et qñ febrit si nō fuerit necessitas: tūc statio ē magis ꝓuciēs: flobothomia. n. facit humores currere ꝛ pmiscet iter eos. Si aūt nō fuerit excusatio: tūc nō opz vt postponaf ꝛ tardef flobothomia ꝛ cūo. Deinde fiat occupatio in eis que apertūt oppil'ones ꝛ mūdificāt meat⁹.

¶ Prio ponit curā magis i principio. Scōo in processu cūone facta. ibi (Deide opz.) ¶ Pria in tres. Prio ponit curā et⁹ qfit ex oppilatiōe fcā a repletione ꝛ multitudine. Scōo et⁹ qfit ex humoꝝ grossis viscosis. ibi (Et si nō sentis.) Tertio ponit regimē p cibos. ibi (Et cib⁹.) ¶ Pria in. 6. Prio ponit curā p cūones. Scōo p apriētia. ibi (Deinde fiat.) Precipit g cūonē ꝛ hoꝛā dat pueniētē.

Dub⁹ 5⁹ ¶ Sz tu. dāre dixit mlitudo ꝛ repl'o ꝛ cūo. ¶ Dōm q dixit mlitudo ꝛ repl'o. mlitudo repletis in q directe cōpetit flōmia: iz cūo erit cū clysteryg aut alys mūdificātib⁹ sanguine de qb⁹ est pulpa cassie. vl dixit multitudo qntū ad petīn solius sanguis i quāto qđ accidit i synocha sine putredine: ꝛ i b cōpetit flōmia: repletio qntū ad petīn alioꝝ humoꝝ i sanguie ꝛ i tali cōpetit p flōmia: z cūo illi⁹ hūoris: ꝛ ꝓdit. Aut te scire oia hec er. 4. fen pmi libri. Hoꝛā aūt inuit flōmādi ꝛ pharmacādi si expedit pharmacia vlis i pn⁹ ꝛ pticularis i hoꝛa getis. Fiat aūt cūo in pn⁹ timore cause in putredine. vigorata enī nā facili⁹ dominat residuo: vt in cōne. afor. 29. pri. z. Incheoātib⁹ morbis. ¶ Nō stemus hic ad solnēdas ꝺdictiōes de flōmia pmo fienda: de b eni satis scripsim⁹ in p cap. de flōmia. ꝛ 3. cañ. fen. 9. c. de signātia. In hoꝛa aūt getis qz tūc hūoꝛ aliqs cū sanguine peccās vel peccāre apt⁹ min⁹ est a sanguine separat⁹ ꝛ magis per flōmā educibilis: qñ aūt actu est portiſm⁹ humor aliqs per flōmā magis apt⁹ ē dīari: ꝛ sic corrūpere sang. ꝛ mala mixtiōe. s. corruptiua se illi misce. Si tā eēt magna necessitas. v. g. tioris suffocatiōis ex tioꝛe apt⁹: flōmam⁹ ēt in portiſmo. eligēres min⁹ malū. De pharmacia āt qz tūc magis ꝓueniat notū ē.

¶ Et nō ꝓperes ante cūonē ad mūdificādos meat⁹ ꝛ apertionē. Illud enī fortasse fit cā ad attrahēdū humores subito ad quosdā meat⁹ ꝛ inuscādū in eis: ꝛ illud est res in q sunt errores plurimi: ꝛ fortasse addit in oppil'onib⁹ si fuerint grossi ꝛ ppie si meat⁹ in creatione sua fuerint stricti. Cū flobothomia iterū ꝛ cuacuatio qñq; educāt superfluitates viscosas fumosas facientes coartatione sua hanc febrem ꝛ prohibent vt permutef ad putredinem: ꝛ propie cum ad vltimuz facis eā peruenire ꝛ facis appꝛoximare syncopē.

¶ Vult dare cañ. gñalē de b Galie. tera. c. 4. ꝛ inuit duas rōnes qb⁹ vult q aptius ꝛ abstersiua ab ex̄ ñ dent añ flōmiā vl cūonē multitudie stāte. Prīa est q añ cūonē er aperitiuis abstersiuis. v. g. syrupo de radicib⁹ fit cōmotio māe ꝛ addit oppilo. multū. n. subito fluēs nō min⁹ oppilat qꝫ grossuz viscosum. Scōa cā vel rō est: qz pole est q per solā flōmiā fiat curatio talis effi. ꝛ hō nō cadit i putridā: vnde nō expedit incipere a diureticis. Dixit aūt ppie cū ad vltimū tē. qz talis flōmia fit in effi. er oppilone de sola sanguinis multitudine que nibil aliud est qꝫ qdā synocha vera: iz hec sola flobothomia pōt curari vt nullo alio remedio fit opus vt. H. 9. tera. c. 4. ꝛ in hac vsq; prope syncopim possumus euacuare.

¶ Et si nō sentis multitudinē humoꝝ imo sentis oppilationes: ꝛ q ipse sunt accītes a grossitudine eoꝝ ꝛ viscositate ipsoꝝ: tunc fortasse nō idiges flobothomia supflua ꝛ cūone supflua imo idiges apertiōe. Et aperto qdē est cū abstergēnib⁹ ex medicinis ꝛ cibis. Et ꝓpterea q egritudo est febris nō est possibile vt redeas in apertiōdo ad abstergēta calida: imo ad illa que sunt inter syrupū acetosum purū vsq; ad illum q est cū seminib⁹: ꝛ aq̄ endiuie vsq; ad aquā feniculi.

Dubū 6ᵐ ¶ Dubitat qz in mō loquendi fortassis tē. innuit q flōmia debeat fieri. Sed b vt icōuenies si sunt humores grossi viscosi vt ārro de regi. sani. ꝛ primo cañ. fen. z. Ampli⁹ innuit q qñq; pōt fieri flōmia supflua qō videf icōuenies. ¶ Dōm q si viscosi ꝛ grossi humores sunt a sanguine separati nō indiges flōmia sed pores indigē pharmacia ad mutorandū cū nō est oīmodo cruditas vt apparet in coctionibus generalibus primo cañ. fen. 3. cap. ꝛ infra in cap. de flegmatica feb. dicef in cura. Si aūt sunt mixti cuz sanguine cōperit flōmia mutoratiua: ꝛ fortasse quidoq; indiges forti cūone ꝛ forti flobothomia. s. cū digestis materiebus vel er alys causis que pñt superaccidere. Ibi gra. timor apostemationis nobilis membri. In hac ergo feb. principalius indiges apertione ꝛ quasi euacuas vt possis apertionē facere sine nocumento. modificat aūt apertiuas ꝛ abstergentia: que iz deberēt esse fortia pp grossitiē humoꝝ ꝛ viscositatē: tñ q: febris inest dat in eis gradū a debili ad fortē: ꝛ ꝓ.

¶ Et cibus sit ille in quo est ablutio ꝛ nō in quo est viscositas sicut christ ordei. Et zuccharum cum hoc qđ ipm est ꝓpinquū cibo est in ipso apertio ꝛ abstersio: non est ergo malū si misceaf cū christ ordei.

¶ Ptisanam ꝛ nota de zuccharo.

¶ Demū opz vt ꝓsideres cū euacuaueris si necessaria fuerit cūatio et⁹ ꝛ apparuerit sicut dixim⁹: an minuaf febris ꝛ deficiat: ꝛ an si paroꝛismos būerit frangaf ꝛ debilef portiſm⁹ ei⁹ secūdus a primo. Et cōsidera vrinā: ꝛ si inuenis eā non putatā digōne. Et in pulsu: ꝛ si inuenis eū nō signiare putredinē ꝓcedes fz hoc regimē. Et intromitte egrū in die tertio post paroꝛismū in balneū hoꝛa mollificatiōis poꝛismi expectati si fuerit fe. vsq; ad qnque hoꝛas ꝛ inunge eū. Et frica ipm cū reb⁹ in qbus est absterſio eqlis sicut qđ est iter farinā fabaꝝ vsq; ad farinā oꝛobi ꝛ farinā radicū lilij ꝛ aristologie emollite cū aliquātulo mellis ꝛ aque. De si fueris ausus vti fortiori hoc: tunc vtere spuma baurach. Et si existimas q balneuz alterat naturam eius in aliquo ꝛ facit accidere quasi horripilationem non mireſ in co ictu oculi. Oppil'ones enī iste nō sunt de genere earum quas aperit balneū.

¶ Ponit curā in ꝓcessu marime per balneū ꝛ fricationē. Et primo ostendit que ꝓsideranda sunt vt balneum appꝛoximemus. Secūdo quid in exitu fiendum. ibi (Cum ergo.)

¶ In prima parte tangit septē ꝺditiones in vsu balnei. Prīa q iā euacuaueris tē. ꝛ innuit q qz se. est er oppilone necīa est apertio plus. s. ꝓcipalr vt ꝓcipalr intentū. Secūda ꝺdno est q seb. fm totū declinet vel saltē paroꝛismus a paroꝛismo: iz adhuc posset habere poꝛismos tñ oēs erūt in declinatione. si. n. nō ceānt i declinatione vlī indicata per paroꝛismū vnū vel in pluribus balneum posset agitare mām. Tertia ꝺdno q vrina sit digesta ꝛ hic repe-

riunt varie ffe:t oño in vnã tendãt. vna dicit ſi immenis eã nõ pri-
mata tẽ.alia dicit ſi fortis eã primata ſup.aut nõ primata.Tertius
aũt Bal.ater.g hunc corrũdet ẽ ille.neq; in vanis ſignatio idigõ-
tio Quarta ꝓditio vel ꝓſideratio ẽ in pulſu:huic ꝓſideranti.pcedẽ
ẽ regimie.ſi.tromitte eũ in balneũ.Et iuuit ꝓditione gñã.ſ.q; ſit
in die tertia:t nõ ẽ alia ꝓditio a ꝓdictã niſi q; eſt tpe q eſtimabile
ẽ q; ſit i ẽciatõe t q; ſecernã q oportuit de cũone.Sexta ꝓditio ẽ
q; fiat.5.horis t pauciorib⁹ ſi nõ ẽ aliõ ſpatiũ añ gorſimũ futurũ
ſi credit ſtatim gorſimi reuerſio:t iõ exponit ſi fuerit.i.cẽ ẽbeat
ſe.vſq; ad quinq horas.ſi tñ eſt ſpatiũ t tãdẽ ꝑcipies victionẽ
t fricationẽ:t ſi ẽmones oẽs.B.s.ter.c.4.Septia ꝓditio ẽ q; ſi ſa
ciat balneũ accũtia mala ex qb⁹ tumeſ putredinẽ fieri ñ moriet:qz
iſte oppilones ſi apte trãſire i putridã nõ apte remoueri balneo.

¶ Cuz ergo egredit de balneo ꝓ nõ opz vt approximet
cibo neq; vino niſi poſt ſecuritatẽ ex gorſimo.Si aũt
exigit diſpõ vt cibet aliquãtulum t nõ tolerat:deſ in
potu id in quo eſt aptio ſicut aq̃ ordei ſubtilis plime
aque panci ordei plime decoctiõis decocta cũ apio.
Oõ ſi gorſim⁹ nõ iteret ei:tunc balnea eũ ſcõo ſi vi-
derauerit illud t ciba ipm.Et ſi fuerit gorſim⁹ dimi-
nutus a gorſimo ꝓmo t vina fuerint bona:tunc cõfi-
de in veritate curationis t paucitate oppilationis:t
cura eum poſt eradicationẽ eius ſicut curaſti t ciba
ipm.Et ſi venerit paroxiſmus ſicut fuit aut fortior il
lo t vina non fuerint ſicut opz:tunc egritudo eſt ten-
dẽs ad putredinẽ:t curatio ei⁹ ẽ curatio putredinis.

¶ Vult q̃ differat cibũ q̃uſq; trãſiat boza ſuſpecta gorſimi:ꝛ ſi er
pedit cibari i ꝟ dubio t nõ tolerat:q; nõ tolerat eẽ abſq; cibo.Et
ſi fuerit tẽ.i.tu bene curaſti t cura ſicut pri⁹ cũ balneo t cibo.Et ſi
fuerit t vina fuerit nõ ſẽ opz q; fuerit cruda:tũc trãſit i putridã.

¶ De febre effimera ex nauſeatiua ſatietate et reple-
tione. Cap.34m.

QVandoq; accidunt ex nauſeatiua ſatieta-
te vapores mali ex qb⁹ accẽdit caliditas et
inflãmant ſpiritus quare accidit febris.

¶ Hic determiat de feb.effi.ex idigõne ſiue ex nau
ſeatiua ſatietate.Et ꝓmo ponit modũ ſui ꝓpẽ⁹ t ca
nones.Secõo ponit ſigna.Tertio curã. ꝑtes patẽt.V ꝓma in
tres. ꝓmo ponit modũ euentus:primo in generari.Secõo in ſpe-
ciali.ibi(Et proprie.)Tertio ponit cañ.ibi(Et in illis.)

¶ Conſiderandũ q; indigeſtio ſiue nauſeatiua ſatietas põt eſſe ei
boz in ſtomacho corruptio t coz diminuta digõ:hic accipit pro
corruptione ciboz ſiue ad acetoſum ſiue ad fumoſum.

Dubiũ p^m ¶ Sed dubitat q̃re nõ ponit effi.fieri ex corruptiõe digõis epat.
V Dõm q; talis eſt hũoralis putrida:ſz qz cibus ẽ cozp⁹ lõginqu⁹
a nobis q̃ hũores:t põt q̃dãmõ reduci ad cão ꝓmituale:iõ ex ei⁹
corruptiõe dr fieri effi.t ꝟ ꝓprie qñ vapor eſt ſolũ inflãmat⁹ t nõ
putridus:t hic cadit loc⁹ ſpeculationis de quo diximus ſupra de
diffe.feb.Bal.t ſuper ſecũda fen primi cañ.caꝑ.primo de cauſa.

¶ Et proprie in corporibus cholericis t in illis q; nõ
habent amplos poros. Nam plurimum ſuperfluita-
tum eorum vaporat vaporationes fumoſas t nutri-
untur in eis eructuatio acida.

¶ Prio oſtẽdit corpa diſpoſita.Secõo indiſpoſita.ibi(De mã bo.)
V prima in.d. Primo oſtendit corpora diſpoſita ex diſpoſitione
naturali.Secundo accidentali.ibi(Et de illis.)

¶ Cõſiderãdũ q; homo cholericus ꝑm ſtomachũ põt bere babitu
dinẽ totius frigidã: vnde potus habebit nõ amplos: ꝓpter autez
corruptionem digeſtionis ſtomachi euaporabit euaporationes
fumoſas nõ acetoſas t poroz ſtructura nõ poterũt extra duci.

¶ Et de illis q; ſunt vehemẽtẽ diſpoſiti ad illã ſũt illi
q; icipũt poſt nauſeatuã ſatietatẽ vti exercitio t mo-
tu t ire ſub ſole t balneatiõe poſtq̃ accidit eis ꝟ:ml
tiplicant.n.in eis vapores fumoſi t ꝓprie qñ habue-
rint in corpib⁹ ſuis doloré t ꝓprie in viſcerib⁹ coz.

¶ Cã hui⁹ eſt:q; iſta facta ſtatum poſtq̃ accidit corruptio cibi in
ſtõcho mouẽt materias t ꝓhibẽt ab cũone per ventrẽ vel vomi
tũ:t calefaciunt magis t ꝓprie ſunt vehementius diſpoſite: vel t
ꝓprie ſupple multiplicant vapores fumoſos.Quidõ tẽ.q; dolor
eſt cauſa corruptionis cibi in ſtomacho:t eſt cã inflãmationis.

¶ De mã vo eructuatiõis acetoſe t l bſtib⁹ eã raro
ptingit vt gñeť feb.Si autem gñeť erit debilis imo
nõ generatur. Et exiſtimamus q; generatum ab eru
ctuatione acetoſa nõ eſt niſi ſatietas nauſeatiua.

¶ De materia.) Conſiderandũ q; in corruptione cibi ad acetoſum
conſideramus materiam cibalem t conſideramus vaporem ace
toſum:t ideo duo dixit.de materia.

¶ Et in babentib⁹.Dubitat:q; ſi generat videť q; ſit fortis qi pu- Dubiũ 2m
trida:q; per putredinẽ vapor acetoſus facit febrẽ:q; pp putredi
nẽ inflãmabile.V Dõm q; corruptio cibi in ſtomacho ad acetoſum
vnde fit corruptio acetoſa vtplurimum ſit a frigore:t iõ nec illud
corruptũ.ſ.materia:nec vapor facit ſe.ſed potius calore obtũde-
rent:nec etiã alios vapores ſi eſſent apti moueri pmitterẽt mo
ueri:t iõ dixit forſan t in babẽtibus.Quãdoq; tñ talis corruptio
fit a calore debili ebulliẽte: vt tertio cañ.ſen.13.t ſumit tertio col
liget.ca.16.t tũc poterit fieri effi.que erit debilis ſẽ calor erit de-
bilis.t cũ ſpeculat⁹ eſt Aui.q; talis ſe.poterit veri⁹ dici putrida:
qz ex cibo putrido dixit.imo nõ generat.ſ.effi.pura.vel eſt modus
loquendi.i.tam raro generat q; põt dici non generari.

¶ Et exiſtimamus.Dubitat:qz videť hũ hoc q; effectus ſit cauſa. Dubiũ 3m
V Quidã dicũt tertiũ hũc eſſe corruptũ. Alij bũt ſam cẽ q; dicit q;
effi. fiat a materia eructuationis acetoſe eſt ꝓpter cãm aliquã
accidẽtalẽ illi corruptioni ad acetoſitatẽ.v.g. ꝓpter nouũ calorẽ
ſuperadditũ illi mãe.V Aliter dici põt q; vapor ille acetoſus eſt
cã additionis nauſeatiue ſatietatis in frigidãdo:qñ iuuat q; effec
tus illi⁹ vaporis nõ eſt facẽ febrẽ:ſed ſuo diminuto calore addit
ad debilitatẽ ſtõchi infridando:ꝟ eſt qõ dicit.Exiſtimam⁹ q; ge
neratũ ab eructuatiõe acetoſa.i.vaporib⁹ illis acetoſis nõ eſt tẽ.

¶ Et iſti qdẽ cuz coz ſoluunť nãe iuuanť valde t re-
mouẽt febris coz ꝓpter expulſionem ſuperfluitatis
fumoſe. Et diuerſificat qdẽ curatio eius cui⁹ retinet
nã ex illis t cui⁹ ſoluit.Et ſi nã illi⁹ q; febrat ex nau
ſeatiua ſatietate leniat duab⁹ aſcellantiõib⁹ aut tribus
deinde flobothomiẽt:fortius ſit ſup eũ flurus vẽtris t
forſaſſe fiet flux⁹ epatic⁹ quẽ ſignabunt pulſus cordis
t nigredo linguie. Et ſi lanť accũtia febris effi.ex re
pletiõe accũtib⁹ febris ex ira:rubẽt eni oculi t facies
valde t fit iflãmatio vehemẽs t magnificat pulſus t
fit velox t rubet vrina. Ampli⁹ cuz plus remanet nõ
excedit tres dies. Et ſcias q; febris effimera ex nau-
ſeatiua ſatietate qñq; venit cuz ꝓdis q̃uor aut ſe
ptẽ:t cũ ꝟ eſt febris effimera vez pulſus ei⁹ eſt ſan⁹.

¶ Hic ponit cañ.t ſunt quatuor.Et iſti ſ.habentes effi.ex nauſea-
tiua ſatietate.Secundus etiam cañ.eſt notus.

¶ Et ſi natura. Dicunt qdã q; ex hac flobothomia debilitat ẽtus
ꝓtentiua olim membroz t ꝓprie epatis:t iõ fit talis flurus.hec
verba ſunt inſipida. ¶ Sed ꝓſideradũ q; hãs nauſeatiuã ſatieta-
tẽ cũ febre effi.que eſt cũ corruptiõe ad fumoſum põt eſſe in duplici diſpõne. Una qua in epate eſt ſanguis multus t inflãmat⁹ vel in-
flãmationi aptus:t tũc cũ aſcellauerit corruptũ cibũ:qz ante nõ
eſſet ꝓtentiõe flobothomia flobothomata mor:t tũc alleuiata mã ſi
que male mãe ſunt circa ꝓtes illas expellit eas t fit fortis flurus
t bonus. Alia diſpõ eſſet multa corruptio in partib⁹ ſtõchi t ite-
ſtinoz t cholera acuta circa epar:vnde tinctura vrine te decipit
t facis flobothomiã ꝓp quã trahit corruptũ cibi qõ non potuit
mũdari in trib⁹ aſcellis t corrũpit mãe in epate t mali vapores
aſcẽdũt ad cor:vnde ſiunt accidẽtia que ſcribit t reuertunť mãe
corrupte ab epate ad ireſtina cũ manifeſta acutate:t tũc eſt flu
xus epatis nõ dico epatic⁹ lotus⁹ ſed ex corruptiõe mãerũ circa
epar:t poſſet totus ſermo referri ad flobothomiã ẽt decẽter fa
ctam cũ bõ aſcellauerit tribus vicib⁹ t credit,corruptio ciboz
eſſe finita t ſit flobothomia:tunc ſequit⁹ fortis flurus t epaticus.

¶ Et ſimilanť.) Forſan q; ponit hoc vt oſtendat q; homo decipit
ex his accidentibus credens eſſe repletionem indicantem flo
bothomiam:cum tamẽ nõ ſit accidentia effi.ex repletione.ſ.nauſea
tiue ſatietatis:t totum hoc ſit ex illis fumis calidis.

¶ Tres dies.) In qbus rãto ſpatio credendũ eſt digõem eſſe re-
tificatã euacuatas eſſe illas materias malas ſtomatichas.

¶ Et ſcias.) Iſtos periodos credo eſſe de iteratis corruptionib⁹
ciboz quoties bõ ſumit cibũ.ſ.cenã vel prandiũ.Et iuuat q; ſi for
ſan vſq; ad ſeptẽ corruptiões cibi poſſet ſtare effi.qõ oſtẽdit pul
ſus fanus.ſ.nõ indicans putredinẽ:cũ viterius tranſiret in putri
dam corruptionẽ cõtenta humorib⁹.imaginari aũt de corruptio-
ne cibi in vna cibatione ſurgere periodos difficile eſt iz ſit poſſe.

¶ Signa. Signa eius sunt alteratio eructuatiõis ad acetositatẽ aut fumositatẽ. Cũ ergo alterat eructuatio ad sanitatem indicat sanitatẽ. Et vrina qdẽ istorum est priuata digestione aquosa. Et quãdo causa nauseatiue satietatis est vigilia est in facie ⁊ faucib⁹ eorum inflatio: ⁊ in palpebris eorum est grauitas.

¶ Contra: qz supra dixit ꝙ imo non generat ab eructuatione acetosa. ℣ Dicendum ꝙ innuebat ꝙ raro generaretur.

¶ Urina priuata digestione aquosa.) Contra: qz supra dixit. rubet prima. ℣ Dicendum ꝙ hec signa sunt illius que fit in eructuatib⁹ acetose. supra enim iam posuit signa effimere eius qui eructuat fumose cum dixit. assimilantur accidentia cẽ. vel intelligit ꝙ sit aquosa. i. subtilis in substantia: ⁊ sit tincta.

¶ De cura. Cap. 35m.

PAtiens hanc nauseatiuam satietatem non euacuatur quin aut sit natura eius non soluta aut sit soluta.

¶ Primo ponit ꝯdã diuisionẽ fm quã diuerificat cura huius seb. vt. B. a. tera. c. 5. Scõo exeq. ibi (Q⁹ si nã.) Tertio ponit quosdã casꝰ curã intẽdendo ad accidẽtia. ibi (Q⁹ si perseuerat.) ¶ Prosequens aũt curã primo ponit curam qñ nõ est soluta. Scõo qñ nã est soluta. ibi (Q⁹ si natura. ℣ Prima in. d. ¶ Pso ponit curã per medicinã. Scõo per cibos. ibi (Et toleretur. ℣ Prima in. d. ¶ Primo in generali vel cõfuso magis ponit curã. Scõo in speciali. ibi (Et cõsidera.) ¶ Dicit aũt fecis. i. grosse partis que nihil saluat de cibi natura bona que possit rectificari.

¶ Quod si natura eius fuerit non soluta: tunc ꝓculdubio oportet vt solucs eam. Et si fuerit aliquid cibi aut fecis aut grauitatis remanens in stõcho: tunc oportebit vt facias vomere ipsum: deinde solue cũ: ⁊ considera vbi inuenit grauitatem.

Dub^m β^m ¶ Deinde solue.) Contra: imo prius oportet soluere. ℣ Dicendum ꝙ si de materie sunt in stomacho versus superius tendentes si non esset aliquid quod prohibet debet fieri vomitus: ⁊ si interim aliqd descendit qz credẽdũ est ꝙ sic debet postea ꝓuocari vẽter.

¶ Et cõsidera tunc an sit rectius euacuare illud cum clysterib⁹ suppositorijs aut cum aliq̃ qõ bibit desup vt soluat aut deponat aut digerat ⁊ figat illud qõ rectius est de B dispõ eructuatiõis. Fortasse. n. necariũ erit si fuerit cib⁹ stans desup ⁊ sit difficilis vomit⁹ vt nõ aspiciat ad febrẽ ℔ admistret diatrõpipereon vt ꝓcipitet ⁊ descẽdat cũ digõne aut admistret qõ ẽ debili⁹ eo. Et admistrent embroce ⁊ empla digestiua cognita i ca. digõnis ⁊ solutiua cognita in capi. solutionis. Luz ꝙ descẽderit: tũc aut egredient per seipm aut iuuabit cũ suppositorio. Et toleret fames sup eũ tãdiu donec nõ remaneat hesitatio in destructiõe satietatis nauseatiue: deide sumat cibũ leuẽ velocis digestionis boni chimi: ⁊ fit mutẽtio ad famẽ ⁊ somnum tm qõ excusat sollicitudinẽ in alleuiatiõe repletiõis.

¶ Hic spãs inuit qñ debem⁹ clisterizare vl vomitũ ꝓuocare aut aliqñ lenitiuũ p supius dare ⁊ est B fm ꝙ mã est in stõcho vel in intestinis gracilib⁹ aut grossis ⁊ ℔ diuersitatẽ corpoz ad has cõones. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ qñq; vna cõone totũ ꝓponit qñq; in debilib⁹ paulati minuit: aliqñ si aliq̃ ps cibi ẽ apta rectificari ꝓcurabitur cũ auxiliatib⁹ digõni. Quid aũt recti⁹ fit in B cogscit per eructuatiõnẽ: qz figat ꝙ cib⁹ stat i stõcho ⁊ figat ẽta fit ei⁹ corruptio: accidit ℥ ꝙ cib⁹ cogscit eẽ in stõcho: ⁊ nõ põt fieri vomit⁹ ex mã huj⁹ boĩs nec clysteria pringunt: dat igit aliqd de diatrionpipereõ: qz facẽ descẽdẽ ⁊ minuit de mã mala ẽt rectificãdo ptes nõ instũ malas. Et si times se. admistra ꝟbili⁹. ℞. g. q℥ calz cũ melle vl zucch. ⁊ iuuet cũ extrinsecꝰ aduuniat⁹ ad digõnẽ ⁊ lenificatiõez vt decoctio spice assari camomille ⁊ se. altee: ⁊ rosata nouella q̃ dat a qbusdã nõ ꝓuenit huic cũ qrit ꝺscẽsus cibi a stõcho. Cũ ℥ descenderit. s. a stõcho vl ex cistis supiorib⁹: suppositoio siue clysterio vt. B. Tu aũt ꝓsidera varietates clysteriorꝫ q. B. ꝓcipit i. 8. ter. c. 5.

Dub^m ε^m ¶ Dubitat: an diatrionpipereõ ꝓderat in hac seb. effi. ℣ Ait ꝙ nõc qz ista est ex corruptiõe cibi ad fumosuz q̃ fit a calo: ⁊ in tali õbe inuestridare stõchũ vt. z. can. fen. 3. ca. 8 cura digõnis. simpli⁹. 4. de re. fa. Bal. dat in crudis humorib⁹. ℣ In ẽtũ ẽ. B⁹. ter. c. 5. ꝙ decidit diatrion in sc. effi. ex indigõne: sed talis est veplm ex indigõne fumosa. ℣ In ẽtũ ẽ ẽt ãui. ℣ Leuter posset rñderi dicẽdo ꝙ dat qñ corruptio ẽ ad acetosuz: ⁊ raro eueniat. Uel alr ꝙ i corruptõe ad fumosuz. Ut redis ad q̃litatẽ alterãdo mala cõplonẽ: ⁊ tũc nõ cõperit: ⁊ talẽ alterationẽ ñ facim⁹ i pn⁹ cũ cib⁹ stat i stõcho: ⁊ ideo cũato vt i fine capli appet. Uel itẽdit ad cibũ corruptũ: ⁊ ℔ fit duplr. Uel ad deponẽdũ: ⁊ ℔ põt facẽ diapipereõ simplr ℞ brute cibi mi. Uel ad rectificãdũ: ⁊ tũc pole est imaginari partes aliqs cibi corrupti q̃ sunt magis grosse q̃ sunt diminute digõnis: ⁊ q̃uis subtiles fuerint corrupte ad fumũ: ille cñ grosse potuerunt redẽ vsus diminuẽ digõnẽ q℥ innuebat vt cõpleat digõ diapipereõ simplex ⁊ forsan eo debiliori idigem⁹. Alexãder aũt de B ꝓcepto repbendu Bal. vt appz i ca. de corruptiõe cibi. põt cñ. B. mõ pãcõ saluari.

¶ Et toleret fames.) ad sanẽ ⁊ somnũ: vt mã ꝓsumat ⁊ rectificetur sigd eius pẽt rectificari ⁊ ꝓsidera de qualitate somni ⁊ boza.

¶ Et qõ.) q ista excusant te ad sollicitudinez quã opz habere ad alleuiandum repletionem cũ clysterijs ⁊ aliis euacuationibus. solummus enim super abstinentias cõsumet materias illas multum.

¶ Qõ si natura fuerit soluta ꝓsidera an res que euacuat sit illõ qõ est corruptũ. Et si fuerit illud nõ retineat donec totũ eũcẽ vsq; ad postremũ ei⁹. Et expecta dclinationẽ ꝓximi ⁊ fac ingredi ipsum tũc balneũ: ⁊ ciba ipm nisi fuerit illic superfluũ destruẽs fortitudinẽ: tũc. n. nõ facias ipm igredi balneũ: imo ciba ipm ⁊ ꝓforta stõchũ ei⁹ cũ reb⁹ q℥ scies ⁊ q̃z qdã scripte sẽ tibi i caplis de solone vẽtris: ⁊ de illis ẽ lana infusa in oleo in q̃ ẽ virt⁹ absinthij aut ẽt i oleo nardio postq̃ fuit expssa ⁊ sepata fuit ab ea maria ps olei.

¶ Qõ si nã ẽt nõ fuerit superfluũ. s. dlõ qõ est de flurz: vnde bonus sit debilitatus: ⁊ hoc est qõ dicit. destruens fortitudinem.

¶ Et ꝓforta.) põt primari cũ precedenti sermone vt tria ꝓcipiebat. s. balneũ cibũ ⁊ inunctionẽ. Ordo erit ꝙ primo balneũ. secundo inunctionẽ. tertio cibuz: ⁊ põt primari ad illud qõ statim dixit. s. ꝙ si nõ facis balneũ ꝓpter debilitatem ⁊ superfluum flurũ: debes tamẽ stomachum cõfortare de quibus est lana infusa cẽ. ⁊ hoc preceptum fuit supra cap. de effi. ab euacuatione.

¶ Et si perseuerat sol'd ⁊ inuenis id qõ egredit absq; genere ei⁹ qõ corruptũ est administra oleũ de cydonijs tepidũ recẽs fm hũc modũ ⁊ oleũ de masticẽ: et nõ est iterum in oleo nardino ℥ictas eius. Et fortasse administram⁹ cerotaria ⁊ ꝓprie qñ nõ suffert dispõ strictura eoz sup vẽtres eoz. Et qñq; idigem⁹ emplastris fortionib⁹ B est de emplastris ꝓdictis in cholerica passione. Et ꝺa ei in potu aquas fructuum si tolerat eas: ⁊ da ei ad comedẽduz illud cui⁹ alleuiat nutrimẽtuz: ⁊ facilis sit digõ sicut testiculi galli ⁊ pisces aradrac: ⁊ ꝑmitte sup illõ aliqd de fructib⁹ ⁊ succis ⁊ robub supticis. Et si abscindit de appetitu aliqd admoue ipm cũ eis que scuisti: ⁊ ꝓprie cũ eis que fiunt ex cydonijs. Et cũ cũata est nõ est malũ vt administres ei electuariũ forte de illis q̃ digerũt ⁊ ꝓfortãt stõchũ ⁊ aperunt oppilones ⁊ illõ post ablationẽ febris ⁊ accidẽtium. Et iter qdẽ ad flõmiã est vt nõ fiat in ea donec declinet: tunc eni fiat. Et illud qõ prius dat in potu est aqua ordei. Et cib⁹ sit sicut ille qui fit de agresta cuz cucurbita ⁊ amigdalis paucis. Et infrigidet locus eius ⁊ odoramentum eius ⁊ trocisci de camphora in qbus nõ ponit reubarbarum.

¶ Hic ponit casꝰ. cõpletiuos cure: ⁊ intendit ad duo accidẽtia. s. ad flurum superfluum ⁊ casum appetitus: ⁊ habet tot partes quot ponit casꝰ. Primꝰ casꝰ est ad cõstringendũ flurũ superfluũ cũ euacuat qõ nõ est corruptũ cẽ. Tepidũ. i. calidũ: vel si est in stomacho sit tepidũ fm hũc modũ. s. infundẽdo lanam ⁊ exprimẽdo.

¶ Cerotaria.) Uide a Bal. tera pẽtice ca. 5. in hoc capitulo qz ista sunt dicta eius ibi. aliquando enim nõ suffert infirmus vngi sup lana infusa oleo: ⁊ ideo cerotũ facimus qõ seipso applicari põt.

¶ Fortionibus. s. ad stipticãdum in cholerica. z. can. fen. 16. ⁊ da ei

ad temperandum calorem aquas fructuum vt vinum granatoꝝ ꝛ citoniorum si fuerus superfluit: ꝛ da pisces aradrac. i. petrinos coctos in mur: albo fm Salubidem. s. extra. c. 5.

¶ Et si abscindit ꝛc.)

¶ Admoue.) s. qđ abscindit. Scimus i. 3 can. fen. 13. Et cū eũone. Ustinta cũone. Electuariū fortc. i. stãte eũone. i. potes vt diacalamentū de quo ãrto de regi. sani. vel cū cũone. i. stante eũone Juuatiuũ ꝙ vis facẽ penetrare in mẽbra: ꝛ ꝙ diacalamẽtū calidũ est timet aut. feb. Et accidentiũ. s. inflãmationum esto ꝙ non esset feb.

¶ Et iter ꝛc.) Declinet. s. paroxismus ꝛ sit facta eũatio corruptoꝝ ciboꝝ a stomacho ꝛ intestino. ꝛ illud qđ prius. s. cẽ fiat flobotbomia vel prius cẽ se declinet. indiget enim aliquo potabili propter fletum fortẽ. Lib⁹. i. stante feb. in ꝓncipio vel augmẽto vel statu vñ si hz hec tpa. Et infrigidet ꝛc. in quibus nõ ponit reubarbarum: qz sunt magis frigidi. Et cõsidera ꝙ iam volui. s. eũationẽ aliẽ cor rupti esse factã qñ ru infrigidas si possibile est.

¶ De febre effi. ex ãpate. Cap. 36m.

Febres sequẽtes apostemata interiora sũt putride. Et quãdoqz associat eis ethica ꝛ nõ sunt de numero febriũ effimerarum.

¶ Hic determinat de febribus effi. ex postemate. Et ꝓmo dat modũ ꝓcuntus. Scõo signa. Tertio cu ram. ꝑtes patẽt. Sunt aũt effimere diuerse fm diuersitatem apostematiũ: diuersificat aũt apostema loco ꝛ causa. ꝓmo igit determinat de effi. fm diuersitatẽ locoꝝ apostematũ in quo ser mone cadit sermo de aliis febrib⁹. Scõo fm diuersitatẽ cãrũ. ibi (Et plurimũ.) ¶ ꝓma in duas. ꝓmo ponit que febres sequun tur intrinseca apostemata. Scõo que extrinseca. ibi (Apata ꝛo.)

Dub^m 1^m ¶ Dubitat qz nõ videt ꝙ feb. sequẽtes apostemata itrinseca sint putride. qz vel ꝓtinuẽ: ꝛ nõ: qz ꝓtinuarũ mã est itra venas vt ꝛcũdo de crisi cap. 4. ꝛ scõo de differẽtijs febriũ cap. 4. tuno. ꝛ ꝓmo cap. 5. nõ iterpolate vt Gal. in cõmẽ. afoi. 43. ꝓticule ãrte. Febres quecũqz. ¶ Dõm ꝙ feb. iteriores apostematũ vtplurimũ sunt cõtinue quia ꝓtinue mã sumat ad coꝛ pp cãs tres. s. ꝓpter multitudi nẽ mãe: ꝛ ꝓpter ꝓpinquitatẽ ꝛ ꝓpter latitudinẽ venarũ: ꝛ pñt esse qñqz iterpolate imo et ꝛcordinate vt apparebit ꝓtractatu quarto: nec est ꝛcõuenies ꝙ mã se. ꝓtinue sit extra venas. sm ãpatibus.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat qũo fiunt ethice cũ nõ habeãt cãm corporalẽ. ¶ Dõm ꝙ apostemata intrinseca ꝓpter sortẽ febrẽ putridã ꝛ lesionẽ mẽ broꝝ nutrimẽti possunt facere ethicã: ꝛ cã illa⁹ erit coꝛporalis in fieri nõ in facto esse. An aũt possibile sit effi. seq apostemata hec intrinseca omittamus: credimus enim non esse impossibile.

¶ Ãpata vo apparẽtia siẽ sunt furũculi ꝛ exiture vt bubones q̃ euenũt i ea: ꝛ ꝓprie ãpata magna q̃ fiũt i mẽbris glãdulosis: ꝛ i carnib⁹ q̃ vocant molles siẽ illa q̃ fiũt in iguinib⁹ a supfluitatib⁹ epaꝝ: ꝛ in ascel lis a supfluitatib⁹ coꝛdis: ꝛ subaure a superfluita tib⁹ cerebri qñqz sequunt febres. Et nõ cũat ꝙn aut sit ũlẽ qđ ꝓuenit ex eis ad coꝛ donec igniat ipm ca lefactio sola aut cũ putredie. Oꝛ si fuerit calefactio sola: tũc erit de gñe febriũ apostematũ intrinsecoꝝ.

¶ Apostemata vo ꝛc.) i. apostemata ei pus calida. Exiture. i. apostemata calida ad cupũ rendẽtia. Uel bubones sũt ꝓprie apostemata calida in locis emũctoꝛijs. Sed large pro q̃cũqz exitura exterioꝛi: ꝛ ita sumit hic: ꝛ ib̃ dicit. vel que. s. feb. effimere veniũt in ea. s. exitura: qz tũc fit inflãmatio. Cõtinuet sic lra. Ãpata apparentia qñqz sequunt febres. Et ꝑsidera ꝙ nõ dicit sequunt feb. effime. qz pñt sequi putride: ꝛ nõ distinxit. Erit de genere febriũ apatũ. i. effime rarũ que sequunt ãpata: ꝛ ita hz vna translatio ruda tca. Et hoc q̃ apparet ꝙ ꝛ si ad putredinẽ sequet feb. vt ad apostema nõ tamẽ est putrida nisi putredo ad coꝛ ꝓtingat: vt ꝓmo de diffe. feb. gneo.

¶ Et plurimũ qđ accidit de istis febrib⁹ sequẽtibus ãpata a sequẽtia cãs primitiuas ex vlcerib⁹ ꝛ scabie ꝛ dolorib⁹ ꝛ ꝓcussiõib⁹ ꝛ casib⁹ ad q̃ erpellunt mãe ꝛ retinenẽ in vijs eaꝝ apõ carnes molles est de gñe febris effimere. Et plimũ qđ accidit de istis febrib⁹ sequẽtib⁹ ãpata quoꝝ esse sunt antecedẽtes sicut re pletiões ꝛ oppilones ꝑterite sunt putride. ꝛ fm plu rimũ febres sunt radices ꝛ ãpata sequentia hz qñqz accidat ecõtrario. Hippocrates noiauit has febres malignas q̃ ex eis sunt effimere ꝛ q̃ nõ sũt effimere.

¶ ꝓnit diuersitatẽ febriũ hz diuersitatẽ ãpatũ diuersificatoꝝ ex modis cãrũ. Et ꝓmo ex modis cãrũ diuersificatarũ fm genus. Se cũdo fm spẽm. ibi (Et plurimũ gdẽ barũ.) ¶ ꝓma in tres. ꝓmo ostẽdit que feb. sequunt ãpata sequẽtia causas ꝓmitiuas. Scõo sequẽtia causas coꝛporales. ibi (Et plurimuz.) Tertio que febres vtplurimũ sequunt apostemata extrinseca. ibi (Et febres.)

Dub^m 3^m ¶ Dubitat qũo vicera ꝛ scabies sunt cause ꝓmitiue: cũ sint cause coꝛporales. ¶ Dõm ꝙ intendit per vicera causas primitiuas vl ceratiõe faciẽtes vt incisio cũ ense: per scabiez etiã intelligunt ercoriationẽ. dolor aũt in vna parte vt in pede trahit qñqz apostema inguinis cui cõparat cũ primitiua. Uel dõm ꝙ cause dicte nõ dicunt ꝓprie primitiue sed respectu oppilationũ vl repletio nũ: que hz mediate tamẽ directus faciunt apostema. cũ igit apostemata ista fiunt a causis primitiuis dictis: significat dispositio bona in humoꝛib⁹: vnde nõ sunt parati putredini quare plus fiet inflãmatio pura ꝛ effi. cũ aũt fiunt a causis antecedẽtib⁹: tunc pa ratiora fiunt ad putredinẽ: quare plus fiunt ab eis putride.

¶ Et febres qdem sequentes ea fm plurimum sunt effimere: et si non sunt effimere sunt male.

¶ Hic est afoi. 55. quarte particule. In bubonibus ꝛc.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat qz videt ꝓtradictio. prius dixit ꝙ febres que sequunt apostemata extrinseca ꝓcedẽtib⁹ oppilationib⁹ ꝛ repletionibus sunt putride: hic dicit absolute ꝙ sequẽtes ãpata extrinseca vt plurimũ sunt effi. ¶ Dõm dupliꝛ. ꝓmo ꝙ forsan text⁹ ꝓcedens vult aliter exponi. s. plurima apostemata exteriora respẽ interioꝝ sunt a causis primitiuis ergo plurimuz ãpata exteriora sequunt ex effi. sed plurimũ ãpata interiora respectu exterioꝝ fiunt a cau sis coꝛporalib⁹: ergo plurimũ illarũ est feb. putrida. ¶ Scõo dõm ꝙ absolute ꝑsiderando ãpata extrinseca plus ad ea sequunt effi. q̃ putride: ꝛ si sunt putride sunt male: vt ꝓpter Hippo. dixit. sed cõparãdo qđã ãpata extrinseca ad qđã alia extrinseca est qđ supra dixit.

¶ Et plurimũ gdẽ barũ sequunt ãpata sanguinea: ꝛ quãdoqz accidunt sequentes bersipilã ꝛ similia eĩ.

¶ Quia sunt humores calidi.)

¶ Figura. Signa carũ sunt ea que dixim⁹ de antecessione ãpatũ ante eas ꝛ facies est inflãmata ꝛ rubea ꝛ est additũ in ea super dispõnẽ sanitatis: ꝛ nõ est ca liditas vehemẽter mordicãs q̃uis sit multitudo eĩ in eis: qñ hui⁹ apostemata sunt sanguinea: nisi sint febres sequẽtes bersipilã: ꝛ tunc istis febribus siue cedit humectatio: ꝛ est pulsus in eis velox magnus frequẽs ꝓpter repletionẽ ꝛ caliditatem: ꝛ est vrina aquosa alba ꝓpter cursuz maꝛ ad ãpata ꝛ vicera.

¶ Succedit humectatio.) i. fudor multis vaporib⁹ vel aliqb⁹ subtilib⁹ humiditatib⁹ dissolutis motis ad cutim. aquosa alba nõ intelligat oino: sed nõ multũ tincta quãtum calor coꝛporis ostendit.

¶ Cura. Opz vt aũcessio fiat i ea cũ flobotbomia ꝛ fluxu vẽtris. Et curet ãpa cũ eo qđ opz in capitulo suo: ꝛ subtiliet regimẽ: ꝛ nõ bibat vinũ oino: ꝛ nõ cibet nisi post declinationẽ cõpletã. Et nocia sunt ei extinguẽtia ꝛ ifridãtia humectãtia: ꝛ empla ifridãtia infrigidata cum niue super membrum infirmũ apo stemosum: ita vt non nocent apostemati: neqz fa ciant ipsum crudum imo infrigidetur via inter ipm et coꝛ infrigidationc penetrante in profundum.

¶ Timet ex vino cõmotionẽ. Nõ cibet nisi post dẽclinationẽ. s. pti culare. Sup. i. supra versus ptẽ que respicit coꝛ: ꝛ nõ intelligit ꝙ recte ponat sup apostemata ꝓticularia: qz hoc est ꝓtrũ ei qđ dictũ est supra lib. i. fen. 4. ꝛ infra fen. 3. ꝓximus. ꝛ maxime fit cũ mã iaꝛ fluxerit ad ptẽ: vt recte Thadeus hic glosauit ꝛ cãm assignat. Ã.

¶ De febre effimera ex testeitate. Quando cutis fit dura vt testa. Cap. 37m.

Hec febris iterũ sequit primationẽ resolo nis ꝓpter oppilones nõ profundas. Et plures qdẽ boium cũ dimittunt ꝓsuetudi nes suas balneãdi febriũt. Et plures coꝛ sunt illi in quoꝝ coꝛporib⁹ generat vapoꝛ choleric⁹ ꝓpter complexionem coꝛporum coꝛ ꝛ cir

bonum ipsorum ⁊ aquarum ipsarū malarū:⁊ ꝓpter dispositiones eorum accidentes ex vigiliꝫ. Curatio ei⁹ est extinctio ⁊ administratio balnei ⁊ sudare in eo post declinationem. Et fricari cū eis que sunt sicut furfur ⁊ farina fabarum ⁊ amigdalamaris ⁊ semen melonis ⁊ aliquid de alusen ⁊ baurac. Et sit cib⁹ ei⁹ extinguens ⁊ humectans ⁊ vinuꝫ eius sit plurime cō mixtionis ⁊ iteret balneum multotiens.

¶ Capitulū est satis notū. Et plures eoꝝ. l. g febrūt dimissa ꝓsuetudine balneādi. Sunt illi ⁊c. ꝓpter complexionem cholericā ⁊c. ꝓpter dispositiones eoꝝ in vigiliꝫ. ꝓpter causas calefacientes de exercitijs in artibus: vel in aliꝫ. Alusen. i. cinis alkalē vl terra vel aqua qua saracem lauant pannos.

¶ De febre effi. ex calore. Caꝑ. 38ᵐ.

QUandoqꝫ accidit ex calore aeris ⁊ calore balnei et similium febris effimera. Et plurimum illius non accidit nisi ex vehementia caloris solis.

¶ Determinat de effi. cōparatis ad cās siue res q̄ vemūt de foris: ⁊ sī quaq; ꝓmo determiat de ea q̄ sit ex calore. Et ꝑ ponēdo cās enumerat eas. Scō oīdit diuersitatē i ꝓximis illa ꝙ. ibi (Et ⁊c.)

¶ Prima dicit ⁊ similium vt calore ignis exercentibus artes circa eum. Et plurimum ⁊c. q; plus cōmuniter nobis occurrat.

¶ Et est prima suspēsio ei⁹ cū spū aiali: cū primū qō eo ledit sit caput: calefit eni aer ei⁹ ⁊ puenit ad cor ⁊ fit febris deinde spargit in totū corpus. Et q̄q; fit ei⁹ suspēsio cū corde ꝓpter caliditatem anbelitus: ⁊ q̄q; custoditur caput a calore. Sed illa que ex sole accidit plurimū incipit in cerebro ⁊ capite: ⁊ ꝓpter illud qui nō est mūdus ipleꝫ caput eius alr ⁊ propter illud qō nō mūdū caput eius ipleꝫ.

¶ Primo ostendit que causa de predictis magis alteret cerebrū. Secundo que cor. ibi (Et illa. Dicit.

¶ Et prima ⁊c. i. effimera a calore solis. Primo incipit ⁊c.

¶ Aer eius. i. spūs q̄ est de nā aeris quo postea calefit vitalis: q; spūs aīalis ē primus vitalis: vt. 3. can. fen. 1. ca. de mēbris. Vel aer. i. q vadit ad cerebrū ad ē pandū suū calorē: vt. 3. can. fen. 5. 1. c. 7. talis aer pōt corde cōcari. Vl aer. s. caput circūdās. Et ne tu erederes q; semp fe. a calore solis p̄cipiet cū capite dicit: ⁊ q̄q; ⁊c. ꝓp caliditatē anbelit⁹. i. aeris q vadit cū anbelitu. ⁊ pp illud. i. apparēt signa repletiōis ⁊ grauitas capitis si nō est mūdū ⁊ frequēter est nō mūdū: mouent. n. ⁊ dilatant hūditates ille capitis a calore: vt Ysaac in hoc caꝑ. Et ꝓsidera q; iam dixit Aluq; primo est seb. q̄ in corpus fiat expansio: ita q; expansio nō est de essentia febris.

¶ Et illa q̄ nō sit ex sole sed sit ex dieb⁹ canicularib⁹ ⁊ ex balneatione ⁊ ex aliꝫ impressionez facit in cor.

Dubium.

¶ Dubitat q; calor canicularis est a sole ⁊ stellis: q̄ magis i caput ipsumet. Ampl⁹ Serap. trac. 6. in 6 caꝑ. idē vult. Dōm q; calor canicularis gdā est a sole ⁊ stellis actu radiātib⁹: ⁊ iste plus i capite ipsimit: ⁊ de 6 intelligit dcm Serap. Alī⁹ q̄ fit a vaporib⁹ ex humis malis mixti aeri q̄ vocant venenosi. 3. can. fen. 3. caꝑ. de ꝓsuatiōe sanitatis oculi. ⁊ talis calor artigit magis cor ⁊ attigit et boies in vmbra stantes. Et aliter posset tolli contradictio si cōsideras.

¶ Signa. Signa sunt cā eueniēs ex vehemētia unctiōis capitis i pte solari cerebri alis ⁊ fortasse ē cū grauitate ⁊ repletiōe si nō fuerit corp⁹ mundū ⁊ magnitudo anbelit⁹ in parte cordiali. Et illō q̄ appet de corpore vehemētis calefactiōis caliditatis interioris ei⁹. Et de illis qb⁹ scit illud ē q̄ sitis ei⁹ est mior sitī illi⁹ cui⁹ caliditas est illa caliditas: ⁊ est in hac bitudine ꝓtraria vel diuersa ei que est ex densitate.

¶ In parte solari vel in parte sola. i. solo capite. vel in parte solari. i. in parte que occurruꝫ babuit radijs solarib⁹. In pte cordiali. i. multū mouet pect⁹: ⁊ ꝓpter fortitan sentit in pte cordis caliditatis interioris. Cōtra: q; calor cordis est maior. Dicit Bartholome⁹ q̄ ē maior: ⁊ signū est q̄ Aluq; iducit ⁊ dic q̄ per se febris ē maioris caloris in corde: sed per accīs nō. Aliter q̄ hic sermo verū est respectu aliarū febrium nō simpliciter ⁊ hoc ōclarat parumper.

Capiti

sitis in ꝓsideratio caloris ē. Nā seb. que haberet calorē extra silez calori qui est in hac seb. ⁊ ꝓportionabiliter correspōderet intus calor induceret magnam sitim: ⁊ cū in ista nō cōtingit: q; nō multū sitiunt: ⁊ est in hoc ꝓpriū ei que fit ex densitate cutis a frigore: q; extra est min⁹ calor q̄ intus ⁊ magis sitit q̄ appeat ex calore.

¶ Cura. Est necessariū vt incipiaꝫ in curatiōe eius cū eo qō infrigidat ex embrocis sup caput ⁊ pect⁹: ⁊ ex oleis frigidis: ⁊ ꝓpter oleo ros. infrigidato sup niuez qō fundaꝫ sup caput ⁊ pect⁹ ex loco lōginquo: ⁊ det in potu aq̄ frigida ⁊ que currūt cursu ei⁹: ⁊ sine cessatiōe ei⁹ fiat illō vsqueq̄ declinet febris. Cūq; auferꝫ ingrediaꝫ tinā ⁊ ñ tāgat eū tina ei⁹: si fuerit cū eo febris: ⁊ balnea eū cū aq̄ tepida: ⁊ nō ꝓmittas aerē ei⁹ calefacere ipm: ⁊ nō timeas ex effusione aque calide sup caput eius qñ ipsa humectat ⁊ resoluit febrē: ⁊ necessitas ad balneādū plus est q̄ necessitas ad vngēdū. Cū ergo egrediꝫ: tūc frica caput eius cū oleis frigidis sicut est oleū rosaceuz ⁊ de nenufare.

¶ Non tāgat ⁊c. timet calefactionē. nec tas ad balneādū q; duo facit: excludit vapores ⁊ infrigidat: sed oleū nō excludit eos: ⁊ ꝑ.

¶ De febre effime. que accidit ex frigore et balneatione. Caꝑ. 39ᵐ.

QUandoqꝫ accidit ex frigore ⁊ balneatione cū aqa fridis vt ꝓdēsent pori apparētes ⁊ coartent vapores fumosi ⁊m q̄ dictuz est in illa que fit ex testuositate: q̄re accidit febris ⁊ multotiēs ꝓducit ad putridā. Et nō ꝓducit ad illā febrē nisi q̄n vapor ꝑpocat⁹ est acut⁹ nō suauis. Suauis eni nō generat ea.

¶ Hec est effi. ex ꝓdensatione poroꝝ facta a frigiditate. vel ⁊c. nō perducit ad illā. i. febrē putridā. vel illa: q; nec putridā nec effi. q; vapor suauis nō inflāmat: sed pori⁹ retētus est cā cuiusdā pleetorie: ⁊ si mixtū multipliceꝫ faciet motū ſynoche: iz ēt possiz esse. facē.

¶ Signa eius sunt cāe ⁊ q̄ corpus in ea in primis cū tangit nō est vehemētis caliditatis. Cūq; figit manus sentit calor elenari: ⁊ pulsus non est in putitate in qua ē i illa q̄ fit ex angustia ⁊ tristitia ⁊ fame q̄n nō est illic resolutio: iz est velox ꝓp necessitatē. i. attractēdi aerē nisi sit frigus vehemēs ⁊ fortasse declinat ad duritiē. Et oculus nō ē ꝓfundus imo q̄q; est inflat⁹ ꝓp vaporē coartatuz. Et vrina q̄q; est alba: q̄n caliditas est ꝑpocata: ⁊ q̄q; est tincta q̄n caliditas que resolutt ex poris expellitur ad viam vrine.

¶ Propter ꝓclusionē poroꝝ nō statim appet vapor posita manu. Ratio est: q; si mixtū multiplicaret faceret mior ſynoche: iz posset ēt effi. facere. Nō est in paruitate. i. nō est ita paruꝰ: iz sit paruꝰ vt dixit Ysaac. Nō est illic resolutio. i. debilitatio virtutis sicut in illis. Urina q̄q; est tincta q̄n caliditas que resoluta fuit. s. ꝑ us que mō nō resolutt expellit ⁊c. vt plurimuz ergo est alba: q; caliditas est obtusa ab exteriori frigore: ⁊ sic intelligat Ysaac in hoc caꝑlo. Sed tu dices pocatio vel obtusio caloris quo ꝑ stare cum hoc q̄ est esse seb. ex illis vaporibus. Dicendum q; obtusi in gradu ⁊ multiplicati inquāto faciēt seb. Vel dicendum q; est obtusio in nutrimento nō in corde: ⁊ hic esset locus speculationis.

¶ Curatio. Looperiant in febre donec sudēt cum declinat ingrediant balneū: ⁊ balneent cū aq̄ ad caliditatē declini: ⁊ cū aere calo: ⁊ embrocent sup ipos aq̄ i q̄b⁹ cocta fūt sic amaracū ⁊ anbetū ⁊ sisimbriū ⁊ fricent cū eis q̄ dixim⁹ de illis q̄ abstergūt poros ⁊ mollificāt eos: ⁊ postponat i eis inūctio vsqueq̄ sudēt ⁊ fricent ⁊ balneent cū aq̄ calā valde. Et opz vt accedat balneatio cū aq̄ balneationē cū aere: deinde inungant cū aliq̄ ex oleis dilatātib⁹ poros. Et fundaꝫ sup capita eoꝝ stupā sic oleū de anbeto ⁊ keiri ⁊

de camomilla: ⁊ cibenť cibis leuib⁹ ⁊ aromatizenť. Et ſumant in potu vinū albū ſubtile cōmixtuz: ⁊ eſt melius eis q̄ aq̄ pp illud qđ eſt in eo de ſudatiōe ⁊ ꝓuocatiōe. Et inūctio cū oleo aliquo patiēnt⁹ ex labore eſt magis iuuatiua q̄ patiēt⁹ ex ſoliditate.

¶ Ad caliditatem declinis non ꝙ mordicet: quia poros ſtringeret vt ſeptimo therapeu. cap. 6. ⁊ ita exponat quod dicit balneet cum aqua calida valde non tamen mordicatiua.

¶ Amaracum.) i. maiorana que dicitur achaucn.

¶ poſtponat inūctio.) Quia timet oppilationē: ⁊ qz iſti ſūt idurati in cute ꝑ⁹ opz eos mollificare cū aq̄ balneet qz aer poſtea faciet reſolutionē aq̄ ne infrigidet ſi remaneret in poris: deinde inūgat. ſ. cū ſufficienter i aere ſudauerit. Reſti violā ſaracenica. Reliq̄ patet.

¶ De febre eſſi. ex ſolid. tate ex aqs ſtipticis. Ca. 40m.

Quando⁊ accidit illis q balneāt i aqs ſtipticitatē faciētib⁹ ſup quā vincit virt⁹ alumis aut vitreoli aut dragāti vt vehemēs fiat ſpiſſitudo poroz apparētiuz: q̄re cōprimunt coz vapores ⁊ accidit eis qđ dixim⁹ alique quotiens ⁊ multotiens gdē perducit ad putredinē.

¶ Draganti.) i. vitreoli. Multotiens ad putredinem: cum inueniret repletionem: cauſe enim primitiue mouent antecedentes: et multum facit hoc: qz eſt fortis denſitas cutis.

¶ De ſignis. Cap. 41m.

Signant eā cāe ⁊ qđ teſtat ꝺ nigredie cutis vt aſpitate cū nigredine q̄ſi ipa exteſa ſit ꝑparata ꝓpōne q̄ ꝓpant coria ⁊ ſic ſi tāgat cuti uſa in aq̄ dragāti: ⁊ ē diſpō in additiōe caliditatis poſt tpe. i. nō ſtati ex tactu cutis ſic in alijs de illis que accidūt ex oppilatiōe poroz. Et pulſus eſt debilior ⁊ minor ⁊ vehemētioris velocitat. Et vria eſt vehemēt⁹ alba ⁊ tenuis ſic vrina mulieris ⁊ nō ē i corpib⁹ eoz ꝺtumitio neq; i oculis eoz pfūdatio.

¶ Vrina tē.) propter multā obtuſionē caloris ex conſtructione.

¶ Cura. Opz vt curenť cū ppingtate curatōis eoz q ſunt ante eos. Verūtamē eis nō daf in potu vinum niſi poſt fiduciā vehemētie amplitudinis poroz niſi ſit ꝓdēſatio parua: ſortaſſe eni tūc aperit eā vinū. Et opz vt ſubtiliatio regiminis ipſorum ſit maior ⁊ mora eoz in aere balnei ⁊ balneatiōe eoz cū aq̄ calida maior: ⁊ opz vt tardeť inūctio eoz plus.

¶ Timet vinū Alu. ſi eſt forte oppilatio: qz vinū nō agiret illā: ⁊ ſi faceret cōmotionē: ⁊ qz iſta eſt forte dēſitas q̄ ſit ab iſtis reb⁹ fortiter ſtipticis ⁊ plus ꝓhiberet reſolo a corpe ꝓpter eā: ⁊ nō ſubtiliat regimē plus: ⁊ plus aperit poros ⁊ tardat olea ne oppleant.

¶ De febre eſſimera ex vino. Cap. 42m.

Quando⁊ accidit ex vino febris eſſimera. ⁊ cura eoz ē cura ebrietat. Et fortaſſe idē gēt ſolone cū aq̄ fructuū ⁊ ſilib⁹ ⁊ flōma ⁊ vomitu: ⁊ ꝓpe q̄ſi pleuerat dolor capitis eoz. Et oz vt ingrediant balneū poſt declinationē.

¶ Vinū ſuperfluū in corporib⁹ repletis ⁊ incōſuetis minaf periculū ſm diuerſitatē repletionis: ⁊ nō pōt ee ydigētia ſtomachi vt pharmacie ⁊ redit ad curā ebrietatis lib. 3. fen. 1. ⁊ ꝓmo fen. 3. ⁊ qz lenitas vētris eſt eis vtilis ad ſubducēdū cōmotos humores et vinū ⁊ vapores: nō laudat aquā fructuū. ſ. ſolubilis vt caſſie prunoz ⁊ tamarindoz. hic ergo alio modo ſumitur aqua fructuum q̄ ſupra proprie quando perſeverat ne materia vadat ad caput.

¶ De febre eſſimera ex cibis calidis. Cap. 43m.

Cibi calidi facūt febrē eſſimerā: ⁊ ſicut ſi la que eſt ex ſole ſm plurimū ē cerebralis ⁊ in ſpū animali: ⁊ illa que fit ex balneo ē cordialis ⁊ in ſpū vitali: ſimil⁹ illa que fit ex cibo eſt epatica ⁊ in ſpiritu naturali.

¶ Hic accipe veras ſpēs eſſi. Et curā pficit Alu. ſubdiuidendo cibaria iſta ⁊ mās iflamatas ⁊ ꝺ dicit ꝓuocatio. ſ. vētris que melius fit cū leuib⁹ ⁊ ſyracoſt: ⁊ ē ſpēs māne. Et pficit ſcō curā cū alteratib⁹ ſiue infrigidātib⁹ ⁊ appropriatis ēt qbuſdā epat: ⁊ ꝑ⁹ tē.

¶ De cura. Cap. 44m.

Cuius curatio ē ꝓuocatio cū infridantib⁹ noſ: ⁊ ſolo nāe ē melior cū ſyracoſt ⁊ tamarindis: ⁊ rectificare epar ē res melior cū eis q̄ ſūt ſic aq̄ endiuie ⁊ oleū ⁊ ſyrup⁹ acetoſus ⁊ emplaſtra infrigidātia ex ſandalis ⁊ cāphora ⁊ aq̄ ro. ⁊ oleo ⁊ ſucco ei⁹ ⁊ ex ſucco olerū infrigidatis actu. Et extinctio cū cibis fridis ⁊ humidis.

¶ Principium ſermonis de febribus putridis: ⁊ cōplementum ſermonis eſt in febribus ſanguineis et cholericis.

¶ Tractatus ſecundus ſermo vniuerſalis de febribus putridis. Cap. ꝑm.

Putredo accidit aut ꝓpter cibū maluz cuz eſt ꝑparatus vt putreſiat illud qđ gñaf ab eo propter malitiaz ſue ſubē. Aut ꝓpterea q̄ velociter recipit corruptionē q̄uis ſit bone ſubē ſicut lac. Aut qñ ē aquoſus nutrimēti mali cuius aquoſitatē recipit ſang. ſicut illud qđ gñaf a fructib⁹ tardis humidis valde. Aut qñ eſt ex illis que nō ꝓcurrunt ad ſanguinē bonū: imo remanet būor malus frigidus quē abhoret calor inatus ⁊ ſuccedit ei extraneus: ſicut ille qui generaf a cucumere ⁊ citrullo ⁊ piris ⁊ ſimilibus. Aut malitia artificij ei⁹. Aut hora ipſius. Aut ordo eius ſm q̄ ſcis.

¶ poſt ſermonē de febribus effimeris determinat de putridis ⁊ erit in hoc cōplemētū ſmonis in febrib⁹ ſanguineis ⁊ cholericis: qz in ſermone de effimeris aliqualis ⁊ incōpletus ſermo fuit de febrib⁹ ex vaporib⁹ retētis cholericis ⁊ ſanguineis: hic ergo erit cōplementū ⁊ hoc dicit rubrica. Et ꝓmo determinat de febribus putridis in generali. Secūdo in ſpāli. ibi (Febres cholerice.) Prima in tres. Cauſa eius immediata febris putride eſt putredo. Et iō primo ponit ſermonē de putredine. Scōo ponit ſigna in putridis febrib⁹. ibi (Signant.) Tertio curam. ibi (Scias.) ¶ primo ponit cauſas putredinis. Scōo diuerſitates putredinis. ibi (Et putredo qđē q̄q; eſt cōis.) Tertio q̄ōo ex diuerſitate putredinū fit ēt diuerſitas putridaz febrū. ibi (Et putredo cholē.) ¶ Sūt aūt q̄uor modi cārū putredinis: quedā ex pte cibi: q̄dā ex pte diſpōis q̄ eſt oppilatiua. q̄dā ex pte aeris: quedam ex parte humoꝝ qua putreſiūt. Scōa ibi (Aut ꝓpter oppilationē.) Tertia ibi (Aut ꝓpter diſpoſitiones extraneas. Quarta ibi (Et plurimum cauſarum.)

¶ In prima parte ponit ſeptē cauſas ꝓpter quas cibus paraf vt putreſiat: vnde dicit cib⁹ malus. Prima eſt malitia ſubē. vbi gſa. tubera. Scōa cā eſt aptitudo ad corruptionē ſicut lac. Tertia adſtitas vt perſica ceraſa ⁊ ſimilia. Quarta eſt frigiditas cuius vnde fit ſanguis malus vt citrulla. Quinta eſt mala decoctio ei⁹ ⁊ ꝑparatio. Sexta eſt mala hora qua ſumit. Septima eſt malus ordo vt cū ꝓmittit qđ poſtponi debet vel ecōtra. Et totū hoc eſt ſextuz tertio lib. fen. 13. capitulo de corruptione digeſtionis. ⁊ primo lib. fen. 3. Et q: in his locis locutus eſt de quālitate cibi q̄ poſſit eſſe cauſa corruptionis: ideo vult q̄ illud intelligas hic.

¶ Tardis humidis. dupliciter exponif. primo tardis in eundo ſicut ſunt vue citrulli cucumeres ⁊ ſimiliter horary fructus. Vel tardis. ſ. ad digeſtionē propter ſuperfluam humiditatem. Et apparet in quo differt cū hec tertia a cauſa ārta. Et dicendū q̄ licet ꝓpinquet in ſubiecto: tamē tertia cauſa refert ad tarditatez digeſtionis vel malitiā propter humiditatez multam: ſed quarta cauſa eſt ꝓpter frigiditatē: ⁊ ſi vis facere ex eis vnā cauſam poteris. ¶ Malitiā artificij. Dicit Thadeus ſicut ſi ꝑparet mel vel lac cum ſynapi. ſed in veritate per malitiā artificij intellige odiū modū male preparationis per artē. ¶ Ordo vel odor: ⁊ pōe ſaluti littera. ¶ Conſiderandū autem q̄ Auicen. nō poſuit diffinitionem putredinis: q: vult q̄ tu intelligas eam ex primo libro fen. 2. cap. de cauſis calefacientib⁹. Quidā aūt diſputāt hic quare in putredo poſſit in nobis fieri cum dictum ſit primo de anima

ter.cōmē.90.q̄ ela defendit nos a putrefactione:z nos de hmōi argumentis vilibus nō curamus.

¶ Aut ꝓpter oppilationē ꝓhibentē respirationem z euētationē:aut ꝓp complexionē corporis malā: cum nō pōt digestionē facere bonam. Et sunt iterū vtres de illis que nō faciūt in cibo aut humore all quid,ꝓpter priuationē respirationis humorꝫ:quare dimittūt cum crudū. Et huiusmodi quidē complexio aut generat humorē malū:aut corrūpit id quod generat,ꝓpter abbreuiationē suā in digestione:z q̄ mouet eā motu pigro. Et iste cause sunt iuuātes in generatione oppilationis generantis putredinem.

¶ Illud est scōz membrū diuisionis principalis vt dicat putredo aut ꝓpter cibū aut ꝓpter oppilationē. ¶ Cōsiderādū q̄ per oppilationē intelligit oēm oppilationē siue venarū siue porꝫ cuī: z apparet per hoc qō subdit:q̄ oppilatio ꝓhibet respirationē.i. introitū z exitū aeris:z euētationē.i.eductionē māerū z maloꝝ z sup fluoꝝ vaporꝫ.Aliter pōt dici respirationē q̄tuz ad pulsum:z euētationē q̄tū ad anhelitū vel ecōtra.Et pp cōplexionē.Quidā sicut Dy.dicūt supple oppilatio fit pp cōplexionē corpis malaz.

¶ Omissis exponib⁹ duab⁹ q̄s alis fecim⁹ super hoc dabim⁹ vnā: z est q̄ Aui.duo vult declarare. ¶ primū que est cā pp quā ꝓhibitio respirationis z euētationis pp oppilationē facit putredinē inuēs q̄ oppilatio ꝓhibēs euētationē ē cā putredinis pp malā cōplexionē que sequit ad talē oppilationē vel ad ꝓhibitā trāspirationē:et q̄ mala cōplexione nō pōt fieri in humorib⁹ bona digestio:z ex ꝫ sequit putredo. ¶ Scōo oppilatio est cā putredinis ꝓhibēdo euētationē pp defectū nāe ex ꝫ:vñ nō agit actionē bonā.Et tūc resumit modū quo mala cōplexio que sequit ꝓhibitaz euētationē est cā putredinis:z dicit q̄ ꝫ facit aut ghando hūoꝛes malū:aut corrūpēdo ghatū: vel illud qō ipsa ghat corrūpit:aut illud qō ghat.i ꝓparat ꝓparatione ꝓpinq̄ ad corruptionē pp diminutā decoctionē: vel qz pigro motu mouet illū hūorē ad suū finē q̄re tardat⁹ arripit a calido exīneo z putrefit:ex quo virt⁹ nō dispensat illū.Et vident differre ista duo que facit illa mala cōplexio nā aliud est q̄ ipsa ghiet humorē malū:z aliud est q̄ ghatum disponit ꝓpinque ad corruptionē:z vel q̄ illud qō ghat disponit ghando.dico dispositione ꝓpinqua:qz si generat malū humorem ex hoc q̄ malus dz dici dispositus nō tamen dispositione ꝓpinq̄ opz q̄ sit dispositus.Et forsan textus tolerat aliū exponēz vt dicat q̄ generat.i.cū mala cōplexio sit cā putredinis ghando malū humorem.Dicemus q̄ generat malū humorē ꝓpter diminutionē.i. ꝓpter diminutā decoctionē:z hoc est qō dicit ꝓpter diminutionē cē.z intelligit etiā vel ꝓpter alios modos male digōnis. Dicemus etiā q̄ cū mala cōplexio sit cā putredinis corrūpendo generatū z disponendo humorē generatū ad corruptionē q̄ hoc facit mouendo pigro motu:qz debilitat virtus mala cōplexione.

¶ Scōm qō Aui.vult declarare est q̄ ꝫ oppilatio sit cā putredinis ꝓpter malam cōplexionē:tamen iste cause iuuant sese:z sese multiplicant reciproce.nam oppilatio est causa male cōplexionis z male cōplexiones sunt causa malarū materierū:z māe male sunt cāe oppilatiōis:iterū z malarū cōplexionū z putredinū.

Dub^m p^m ¶ Dubitat aūt in quo differt cā putredinis que est mala cōplexio sequēs oppilationē:z defect⁹ virtutis sequēs oppilationē cū videat ille defectus sequi malā cōplexionē. ¶ Dōm q̄ aliud est humorē dimitti z nō digeri:z aliud est ꝫm alterari ꝓpter malitiaz qualitatis agentis in illū.Et tu poteris hic alia ꝓsiderare.

Dub^m z^m ¶ Dubitat secūdo que mala cōplexio est que sequit ꝓhibitā respirationē z euentationē. ¶ Dōm q̄ pōt esse calida z frigida ꝫm diuersitatē temporum:immo ꝫm vnum tempus in diuersis partibus: vt alis declarauimus in scientia principiorum.

¶ Aut ꝓpter dispōnes extrinsecas ex aerib⁹ malis sicut est aer pestilētie:z aer lacunarū z locoꝝ ifusorū in ꝙbus madefiunt res vt linū z aspaltū. Et q̄liq̄ aggregat de eis numerus rerū plurimus.

¶ Cōmuniter hoc aut cū sermone sic.putredo accidit:aut ꝓpter cibū malū:aut ꝓpter oppilationē:aut ꝓpter dispōnes extrinsecas vel extraneas. Est ꝫ hoc tertiū membrū diuisionis generalis.

¶ Aspaltū)est quedā herba de q̄ in hispania fiūt funes sicut de canipa apud nos. ¶ Q̄liq̄ aggregat de eis numer⁹.i.q̄liq̄ adunanē multe cāe ad faciēdā putredinē siue sint multe cāe ad faciēdā putredinē ꝫm genus siue ꝫm hāc spēm causarū que sunt extrinsece.

¶ Et plurimū causaꝝ putredinis humorꝫ est:aut ꝓpter multitudinē humoris:aut grossitudinē suā.aut viscositatē sui. Et cāe multitudinis humorꝫ z viscositatis z grossities eorum sunt note z inceptio oppilationis est nota. Ergo q̄ fecerint oppilationē accidit putredo post ꝓp euentatiōis priuationē ꝓpter:z cuz fuerint succedētes motus in nō sua hora sup repletionē z nauseatiuā satietatē. Et balneationes simil⁹:aut sol calidus:aut sumē calefaciētia sup repletionē:z dimissio cautele obseruatōis digōnis in stōcho z epate:z succurrēdi defectui si acciderit ꝓp calefactionē amborꝫ i epithimatib⁹ z vaporatiōib⁹.

¶ Dic ponit cās putredinis antecedētes humorales:z cōplet sermonē in causis primitiuis z q̄si conat ostēdere qō de fō ꝓcigit q̄ aggregat numer⁹ cāꝫ qb⁹ fit putredo in fe.z dic:z plimū.i.plurima aggregatio cāꝫ putredinis ē q̄ ꝓgregat multitudo humorꝫ. ¶ Grossities cē. ¶ Et qbus fit oppilatio:z subsequēter malus mos⁹ super repletionē: vel sequit balneatio:aut sequit sol calidus:aut sumē cē.z dimissio cautele succurrēdi in epithimatib⁹ cū epithimatis z frigidis succurrēdi dicto defectui:si acciderit ꝓpter calefactionē. Vel Aui.innuit q̄ dimissio cautele qua homo epithimatibus calidis z hmōi stomatichis ꝓsuescit suū stōchū calefacere:et est cā putredinis,inceptio oppilationis est nota et signus oppilationis seu secunda primi cāꝫ.

¶ Succedentes motus.alis motib⁹.) Et verificat hec lra:qz repletiones z oppilationes post mos⁹ sunt pessimes:z hoc q̄n sunt isti motus super repletionē:z pro.i.nauseatiuā satietatē:z immit in hoc Aui.hunc ordinē:homo aliqs sit primo habēs nauseatiuā satietatē postea moueat supflue postea succedat repletio in venis z balneationes similiter.s.super repletionē aut sol cē.

¶ Dubitat an putredo possit fieri absq̄ ꝓhibita transpiratione. Dub^m 3^m ¶ Et videt q̄ nō:per Gal. vndecimo terapeu.cap. 4.z.8. ¶ Oppositū arguit:qz multe sunt alie cause superappositē. ¶ Dicūt Auenzoar z Dy.q̄ putredo si est a cā imediata pendet tm ab vna cā.s. a caliditate extranea:sed cause mediate possunt esse multe.aut ꝫ putredo fit a causis extrinsecis:z sic pōt fieri absq̄ ꝓhibita trāspiratione:vt ab aere putrido.aut fit a causis intrinsecis:z sic nō fit absq̄ ꝓhibita trāspiratione. ¶ Nos aūt dicamus q̄ si fiat putrefactio a cā intrinseca.s.ex dispositiōe corporali pōt fieri absq̄ ꝓhibita trāspiratione que sit sua cā.l.z vtplurimū fiat a cā que est ꝓhibita trāspiratio.nā mala cōplexio qua humores alterantur ebulliendo pōt esse causa putredinis:sicut hoc modo potest esse cibus in stomacho:z erit hec causa per se extraneitatis caloris omni circūscripta causatione quā faceret ꝓhibita transpiratio. Vtplurimū tamē ꝙcurrit oppilatio z prohibitio transpirationis vt causa agens large sumēdo agens ēt pro ipediēte aliq̄ actionē, nā humores qui corporaliter disponunt vt putrefiāt: vtplurimuz sunt peccātes:qz multi vel qz grossi vel viscosi ex ꝙbus sequitur statim oppilatio in locis in ꝙbus sunt:z ꝓhibitio euentationis. Et q̄uis q̄liq̄ sit possibile fieri putredinē:cui⁹ cā non est ꝓhibita transpiratio.tamen semper cōcurrit cum ea vt cōmunicans vel vt coagens:nā statim cum humor incipit calefieri inconuenienter stat in pectula:z sua euētatio incongrue fit:qz tractus aer nō ꝓperat cū flē opz cū sit in calore dispērat⁹:ipse ēt incipiēs mediguari partes q̄s attingit icōueniēter tz:z sic pōt dici q̄ oppilat.

¶ Et putredo q̄dez q̄liq̄ est cōis corpis:z q̄liq̄ est in mēbro ꝓpter debilitatē suā:aut ꝓpter vehementiā caliditatis siue exīnee z siue acuitatis aut doloris ei⁹.

¶ Hec est diuersitas putredinis ex parte loci. Et ꝓdicta q̄ nō dicit putredo cōmunis:qz totū z qūlibet partē occupat:sed dicit cōmunis qz in venis cōmunibus:sed dicit in membro quādo est in vno particulari loco:vt ibi gratia.materia apostematis. Accidit aūt q̄ in vna determinata parte cōgregat materia ꝓpter debilitatē partis.s.in expellendo:aut ꝓpter caliditatē attracti / tam siue sit caliditas multa siue acuta:aut ꝓpter dolorē.quomō aūt dolor trahat dubitabile est:z discussimus hoc secūdo de differentijs febrium Gal. Aliter pōt exponi vehementia acuitatis.s. sensus partiente:vnde a qualibet causa cito patit. ¶ Cōsiderādū aūt q̄ locus iste patiens pōt esse nō solū membrū vnuz cōsimile: imo multa simul in vno loco:z pōt esse vnum organicum habens concauitatem manifestaz:verbi gra:potest materia putrefieri in concauitate stomachi z pectoris z ventris:qz ista sunt loca potentia has materias recipere:vbi etiam non fecta a natura poterunt subire putredinē:z crimale cōmunicari sum⁹ ad cor z fieri febris putrida que erit continua vel interpolata ꝫm cōtinuationem effumationis:z hoc diuersificabit ꝫm loca z materias.

¶ Et humor recipiēs putredinē aut ē cholera talis.

modi vt ab ea vapor egrediatur qui sit subtilis fumosus valde: aut san. talis modi vt euaporet ab eo vapor subtilis: aut flegma talis modi vt illud qd' euaporat ab eo sit vapor spissus: aut melia tal modi vt illd qd' euapoat ab ea sit vapor fumosus pluerulē.

¶ Hec est alia diuersitas putredinis ex parte materierum.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat qre nō dixit de humiditatib' cū ex illarum putredine fit febris: vt Auer. tertio colliget cap. 4. ¶ Credūt qdam q̄ febris humiditatū sit ethica: tñ qūis ex earūdē ꝯsumptione a calido facta in mēbris z distiguant modi ethice possunt ṗter h' putrefieri z euaporare ad cor z facere feb. putridas. z Aui. intelligit de eis: qr sunt de summa humor: z sunt vel in venis vel extra venas.

Dubiū 5^m ¶ Dubitāt an spiritus possit putrefieri z facere putridaz. ¶ Videt q̄ sic: qr aer pōt putrefieri: vt p̄mo can. fen. z. z ifra. & z spūs. Amplius putrefactio est corruptio aīr passio mixti: sed spūs mixtus est. ¶ Et dicūt q̄ spūs pōt putrefieri cū sit mixtū qd'dā sed nō putrefactione que faciat febrē: z cā est qr est in cōtinuo motu vnde a putrefactiōe ꝓseruat: z iō si poneret in loco determinato quiescens sicut ponit caro vel os posset putrefieri: sed lz putrefieret nō faceret feb. qr inde surgere nō posset vapor putridus q est putrida fuligo cuz sit qd grossum z spūs est subtilis. Et si tu diceres saltē surgeret vapor subtilis. Dicūt q̄ ille cito resoluet anteq̄ attingat ad cor. ¶ Isti aūt sermones possent molestari redeūdo ad ṗu'. Ja eni tenēt qdā spūs quosdā esse qetos z cōplātatos in corpore qb' ex hoc poterit accidere putredo. Ampli' si spūs putrescat in arterys ꝓpe cor pigrefactus in delatione: nōtā cito suus vapor resoluet qn possit facere febrē. ¶ Videt aūt q̄ medici p putredinē quā dicūt cāni putride feb. nō itelligāt oēm dissolutionez que mixtioni opponit que est cōiter putredo opposita simplici gnōni. sed itelligāt illā que est cū qdā ebullitiōe z ex eleuatiōe fumor vl vapor que hz fieri in corporib' mag aqueis siue grossis: z h' mō nō putrefit spūs nec aer sed eis miscent corpora putrida: sed aqua est ꝯformior huic corruptioni q̄ similat putredini vere.

Dubiū 6^m ¶ Dubitat quare locutus est de vaporibus humor qui putrefiūt. ¶ Et dicūt multi q̄ per hoc inuit q̄ cā ꝯiuncta febris putride nō est humor sed vapor ab humore putrido surgens. Et in hoc non ꝯcordo cū eis: declaraui eni in qōne de hoc q̄ cā cōiuncta febris putride est putredo cōmunis humoris z vaporis: z iō ex nā rei humor putridus in corde existens sine vapore pōt facere febrem z vapor putridus sine humore. ¶ Aliter ergo dōm z prout als dixi q̄ hoc ideo posuit Aui. vt ostenderet ꝯformē dispositionē esse in vapore putrido z in humore a quo surgit: vnde q̄uis qd' tāgit cor nō sit humor ꝑm manifestā formā: est tamē habēs naturā humoris a quo venit: z iō dicet febris cholerica: lz cholera nō tangat cor: sed vapor eius habēs de nā cholere. Et forsitan dixit hoc vt nō intelligas q̄ putrefactio humoris que facit fe. sit dimissio humoris a regimine nature: lz semp cōcurrat: pūt. n. hūores aliq esse dimissi vt flegma gipseū z vitreū actu infrigidans: z tñ non sunt putridi putredine que ad febrē requirit: sed sicut dicim' putrefieri quedā extrinseca vt caro aut vinū aut pisces z hmōi in q̄ putrefactione eleuant mali vapores z terminant putrefacta ad corruptionē: ita putrefiunt vera putrefactiōe humores in nobis: z sic causat putrida feb. Notuz enim est q̄ vapor cholere sit subtilis valde z sanguinis subtilis respectu flegmatis z melācholie. Et hoc itellige cōparādo totā spēm humoris toti. cuiusdaz. n. flegmatis vapor posset esse subtilior vapore cuiusdā sanguinis.

¶ Et putredo qdē cholere facit tertianā. Et putredo sang. facit continuā. Et putredo melācholie fac̄ qrtanā z q̄ currūt cursu ei'. Et putredo flegmat̄ silr vt multū facit quotidianā z que currūt cursu eius.

¶ Hic inuestigat diuersitatē febriū putridarū ꝑm diuersitatez putredinis. Et primo ꝑm diuersitatem materierum. Secūdo ꝑm diuersitatem loci putredinis. ibi (Et sanguis)

¶ Cōsiderādū.) z que currūt cursu ei'. i. ꝯtinuā ꝓportionalē vt qdā exponūt: z h' dz referri ad cholerā. Vl dixit h' ꝑp sextanā z septimanā que currūt cursu qrtanarū in nā māe: z sic ēt sunt qdaz febres que currūt cursu flegmaticarū vt diurna nocturna z syncopalis humorosa z empiala. Et qr he due fe. s. qrtana z qtidiana hāt multas alias fe. q̄ currūt cursu eax: cholerica aūt non hz eas aut paucas: iō nō dixit: chola fac̄ tertianā z q̄ currūt cursu ei': tñ si voluisset poterat dicē: qr reperit syncopalis z minuta subtilis q̄uis ipa i motu porismi n̄ diuisificet a tertiana sic̄ diuisificāt multe melice a qrtana z mlte flatice a qtidiana vt postea appebit.

Dubiū 7^m ¶ Sed dubitat qre appropriauit ꝯtinuā fe. sanguini: cū ēt aly humores possint facere ꝯtinuā. ¶ Dōni q̄ febris de sanguine est verior z vniformior ꝯtiua nō hās ꝓiodos: sed ꝯtinue de alys humoribus hāt ꝓiodos exacerbatiōes: z iō cū Auic. dixit q̄ cholera facit tertianā intellexit tertianā interpolatam z ꝯtinuā: z sic de alys humorib' melācholice z flegmatice. Cōmuniter tñ dī q̄ iō sanguis facit cōtinuā: qr multus z qr calidus z humidus parat' putredini ꝯsecutiue: z qr ꝓpinqu' cordi: z qr ꝯtinet in venis.

¶ Dubitāt aūt qre chola mouet de tertio in tertiū: z melia de qrto in qrtū: z flegma de die in diē. ¶ Quidā reduxerūt cās mot' humor in qlitates z qtitates humor. ¶ Quidā in nās elemētares vt cholerā appropriauerūt igni: sanguinē aeri: flegma aque: melācholiā terre. ¶ Quidā reduxerūt i corpe celestia appropriātes sanguinē ioui: flegma lune: cholaz marti: meliam saturno. Et cū bñ ꝯsideraueris oēs ist' sermones vlcs remoti nihil plus rethoricātes nisi q̄ melia est tardi mot': flegma ho citi mot'. Nos aūt in qōne nostra de ꝓlongatione febriū diximus q̄ cā hor periodor est ꝓprietas materie relate ad calorem naturalē que ꝓprietas sequit naturā dorum humorum cū determinata quātitate z loco. Dubiū 8^m

¶ Et sanguinis locus est intra venas. Cholera autē z flegma z melancholia quandoq3 putrefiunt intra venas: z quandoq3 extra venas.

¶ Hic ponit diuersitatē febriū putridar ex loco putredinis. Hec aūt diuersitas est: qr qdā ꝯtinua qdā interpolata. Et p̄mo facit h'. Secūdo qr alie diuersitates spāles reperiunt in febrib' putredinis ponit illas z assignat illar cās. ibi (Et ille qdē.) Prima i tres. Primo ꝓmittit loca illa. Scdo ponit que febres sequunt ꝑm illor diuersitatē. ibi (Et qñ.) Tertio ꝓbat. ibi (Et febris putredinis.)

¶ Dubitat vtrū sanguis putrefiat qñq3 extra venas. ¶ Vr q̄ sic vt in flegmone sanguineo. ¶ In ꝯtriū. G. z. B. innuit scdo de dif. cap. 9. z Auer. colliget. 3. c. 8. ¶ Dicunt qdā q̄ sanguis ex̄ venas nō putrefit sub ꝓpria forma. Rō qr extra venas corrūpit magna corruptiōe: sz ex magna corruptiōe trāsit in nām alteri' hūoris: z h' voluit G. scdo de crisi. c. 12. Ampli' sanguis vl erit venas nālr: z tūc nō manet sub forma sanguis: sz trāsit ad formā hūiditatū. Vel erit ꝑter nāz: z tūc ēt nō manet sub forma sanguis: qr ꝯuertit i. saniē: vt dixit Hip. in afor. 20. pti. 6. Si sanguis ꝑter nāz zc̄. ¶ Nos aūt dicam' q̄ lz vt plm sit qd'. G. dicit: nō tñ ē icōueniēs q̄ sanguis ex̄ venas putrefiat z stet sub forma sanguis aliq̄ tpe. Et h' appet ṗ i sanguine faciēte flegmonē. Amplius in qcūq3 partē corpis sanguis vadit nāliter: ad illā pōt ire ꝑter nām: sed ad loca extra vadit ꝑm nām: ergo illic pōt pelli ꝯtra nām: z sic ibi putrefieri. Unde etiaz qdā sudant sanguineā superfluitatē: vt tertio de partibus aīaliū cap. 12. alr. 5. Amplius humiditates hūt formā sanguinis: sed ille putrefieri pūt. Amplius ad ꝯcauū pectoris pōt cadere ver' sanguis z ibi putrefieri: sed cū ē in putrefieri adhuc est sanguis: z q̄ ex̄ venas nō multū stat sub forma sanguis: sed cito trāsit in aliaz formā: iō forsan dīt cōiter q̄ sanguis oc' est itra venas z ibi putrefit. Ad ꝯtra pz solo: qr ꝯtriū ꝯcludūt argumēta si perpendis. Dubiū 9^m

¶ Et quādo putrefiūt extra venas: si nō est cā aliat neq3 est putredo in apostemate itrinseco qd' det cordi putredinē ꝯtinuā: faciūt periodos quos dixim'. Sed vnicuiq3 accidūt z eradicant: q̄uis flegmatica nō eradicet quin ibi sint reliquie occulte.

¶ Primo ponit qs sit modus febris de putredine ex̄ venas. Scdo quis de putredine intra venas. ibi (Et quando putrefiunt.)

¶ Cōsiderādū q̄ Aui. innuit duo. Primo que febres fiunt qñ māe putrefiunt extra venas inuēdo māe que māe sunt flegma: cholera: melācholia: z vult q̄ fiant febres iterpolate: que accedūt z recedūt ꝑm ꝓiodos statī dictos. s. tertianos z qtidianos z qrtanos. Scdo ponit ꝯditiones duas. Unā in ꝯfuso. ibi (Et nō est alia cā) ubi gfa. multitudo porismor vnde ꝯtinuat febris: vno adueniente prius q̄ alter recedat. Aliaz ponit. ibi (Neq3 est putredo zc̄.) z in h' innuit q̄ aliq̄ putredo ex̄ venas vt putredo apostematis cuiuslibet mā est in poris vel in cupo pōt facere ꝯtinuā feb. ꝓpter ꝓpinquitatem z cōclusionē fumor: vt quādo est apostema intrinsecū. ... q^m dua ... z^m dua

¶ Quāuis. Quia dixerat q̄ febres de mā ex̄ venas accidūt z eradicant: iō ostendit q̄ h' qd' est eradicari diuersimode cōpetit eis. Nā melācholia z cholerica pfecte eradicant. sed flegmatica ꝓpter suc māe viscositatē z citū superuentū alteri' porismi nō eradicat eradicatiōe itegra: sed hz occultas religas caloris. ifte aūt relige forsan nō sunt actu feb. sed dispō qdā neutra vel non feb. qeqd tñ sit nō mūdificat ab ea corp' in hora quietis sicut in qere aliarū.)

¶ Sed tu dices cū ꝯcessuz sit sanguinē posse putrefieri ex̄ venas quā periodū tenebit. ¶ Dōm q̄ qr icipit trāsire in alteri' nām: iō seruabit motū ꝑm nām illi' humoris. vbi gfa. cholere: ita eni accidit pleureticis cū rubea sputa spuūt vt Gal. z. de dif. feb. cap. 9. z forsan erit ꝯtingētia in porismo ꝑm nām ei' z qtitatē z qlitatē z dispositionem particule mittētis z recipiētis. Et tu h' ꝯsidera. Quesitū

¶ Et quando putrefiūt intra venas faciunt adherētiam febris: z non eradicat: neq3 est proxima ei que eradicat:

eradicatur:imo est assidua inseparabilis.Sz ei inest vehementia per quā cognoscitur paroxismus qui ei est.Et quādo putredo est intrinseca obians super venas omnes aut sup plurimū eius quod sequitur cor ex eis non sunt forsitan additiones ⁊ diminutiones apparentes.Cum autem est fm contrarium eius apparent alterationes manifeste.

¶ Cōderādū ꝙ inuendo etiā materias.ſ.sanguinē vel alios humores duos inuit modos putredinis intra venas.Unus absolute intra venas.ſ.corpori cōes:⁊ ex hoc fit cōtinua que non eradicatur: sicut eradicat vera tertiana iterpolata:nec est prima ei que eradicat:sicut est quotidiana iterpolata cuius habeat fortificatiōes per quas cognoscit paroxismus.i.periodus eius:ga primus tertiana in tertiū magis afflixit:⁊ qz tales modi putredinis intra venas absolute sūt cholere flegmatis ⁊ melie:ideo iste mōe faciūt cōtinuas inseparabiles bñtes vehemētias prodictas:⁊ si referat ad sanguinem dicē ꝙ inest ei vehemētia.ſ.vniformis cōtinua ꝙ quā cognoscit paroxismus.i.suus periodus siue motus large sumēdo periodū.vnde infra ponet:ꝙ vnicuiq; humori ineſt periodus qui sibi cōuenit.¶ Alius est modus putredinis intra venas determinatas.ſ.cōes ga maiores vt a furcula vſq; ad inguine:vel in venis ꝓpinquissimis cordi vt in ascēdente ab epate ad cor:vel in ea que est a corde ad pulmonem:⁊ tunc est febris cōtinua vniformis non habēs additiones ⁊ diminutiones.Et dixit forsan:ga iz talis materia frequētius fit sanguis vnde nō habz paroxismos tamē potest eē cholera vnde fiet causon babēs aliquaz iz paruaz additionem ⁊ diminutionem de tertio in tertiū.Et ideo cuz sunt fm contrarium:quia fit putredo in quibusdam venis non sic cōmunibus ⁊ non sic prope cor:tunc esset continua habens manifestas alterationes in additione ⁊ diminutione.

Dub^m 10^m ¶ Dubitant aūt vtrū de quocūq; humore possit fieri feb.ꝯclusa cōtinua que nō hz additiones neq; diminutiones.¶ Et videt ꝙ sic: qz sup plurimas ptes cordi ꝓpinquas pōt quilibet humor putre fieri:qz ibi pōt reperiri tam cholera q̄ flegma q̄ melia.¶ In cōtrariumꝫ:qz nō dicunt cōiter cōclusam nisi causonez ⁊ synochum. ¶ Dixit Ibade° ꝙ ad febrē esse ꝯclusaz vel habere ꝓpios nihil facit nā specifica humoris:qz diuersaꝫ speciez humores vt cholā ⁊ sanguis possunt facere febrē ꝯclusam.Sed q̄rnoz dicit eē que ē faciunt.ſ.suba quālitas qualitas ⁊ situs:cum ergo aggregant hec ꝙ humor sit substātia cōuenibilis putredini ⁊ qualitas ēt ad hoc ꝓuenientes ⁊ sit multus ⁊ cordi ꝓpinquus:tūc fit ꝓtinua conclusa. Hec aūt maxime reperiunt in sanguine:sed in flegmate tres de illis causis reperiunt.ſ.q̄litas:qz est de eo plus post sanguinez:qualitas.ſ.humiditas:⁊ situs q; pōt eē ꝓpinquus cordi.In cholā aūt sunt due.ſ.suba ⁊ situs:⁊ ideo flegma de die in diez mouet:cholera aūt tardi°:melia auté qz hz oppositas cās.ſ.paucitatē ⁊ frigiditatē ⁊ siccitatē ⁊ grossitiē ⁊ ei° fit° a corde est lōgingoziō tarde mouet:⁊ fm hoc ab ea nō pōt fieri cōclusa.¶ Nos aūt dicem° ꝙ effect° determiat° hūs euētū semp vel vtplimū:opz ꝙ reducat in cām essentialē determiatā:cū ergo appeat nobis cholaz in tertiū moueri melaz in quartū flegma in die ⁊ sanguinē vniformiter:videt ꝙ aliq̄ cā ꝙ se fit hui° effect°:sed nulla vī alia nisi nā humoris ⁊ alie cāe sunt variabiles in infinitū:vī dixit infra Almc.vnicuiq; humori ineſt ꝓdus q̄ sibi ꝓuenit.Cōtingit aūt variari hos ꝓdos ꝓp cās accitales ex loco q̄litate ⁊ suba.¶ Dicemus ꝙ vera ꝯclusa fit de sanguie:qz de nā humoris sanguinei est vniformiter succedē in sua putredine:nec fortificari in tertiū:nec in q̄rtū:nec in die.⁊ q̄litas ⁊ sua ⁊ q̄litas ⁊ locus ad hoc coadiuuāt:a q̄q; ꝓmutāt motū eius.Et sic vera ꝓdica cū determiatiōe ꝓdi ſcōm die vel tertiū vel quartū fit ab alijs humorib°:qz talis est ex nā.Accidit aūt ꝙ ex alijs humorib°.v.g.ex cholā fit cōtinua cōclusa actu nō periodica:sed po° ꝓdica vel occulte periodicat humor eni cholicus putrescēs iuxta venas cordis q̄tuz est in sua nā hz de tertio in tertiū supaddit:⁊ sic de alio tertio in tertiū diminuit vel remittit:sed ꝓp nām locī ⁊ q̄litatis accidit ꝙ ꝓmo mā nō festinat resolui ⁊ secūdā festinat ad putrefactionē.ꝙ mā scōe exacerbatiōis iā aduenit ꝓma adhuc bñte statū.Et sic appet continua ꝯclusa q̄tus in sui nā bēat additōes ⁊ diminutiōes.Et fz hāc modū possumus imagiari hāc ꝓtinā ꝯclusaz in mā eē venas.v.g.posito ꝙ possibili q̄ aliqs bīet octo tertianas iterpolatas plures q̄libet in suo paroxismo:sed hoc est valde lōginquū.Illō aūt pōt satis accidere.ſ.ꝯclusa de cholā que erit apparēter cōclusa: sed er nā mōe erit hās additōes ⁊ diminutiōes.Et ſō Aui. dixit nō sī forsan.Et appet qz post sanguinē humor ꝙ frequēti° fac hāc ꝯclusaz est cholā:qz reperit de ea multū sinc sanguie cholico circa cor.⁊ ꝓpe.ſ.in vena que vadit ad nutriēdū pulmonem.Et post cholerā imaginabile est de flegmate:qz ēt multum reperit de eo circa pulmonis partes:iz nō fit ꝓpe cor fm mālē fitū.Et nos tā vidimus cōtinuā cuius mā cōcessa est flegmatica ꝓdominās:⁊ non bēbat aliquā additionē vel diminutionē manifestā.Et ex hoc iudicauimus eā ꝓpe cor hie mām.Et fuit in dño Andrea de Tridēto.ergo melia lōginqua est ꝙ faciat istā ꝯclusaz:iz nō fit demonstrabile ꝙ nullo mō possit.Et si medici ꝙ cōtinuā ꝯclusam intelligūt febrē ꝓtinuā vniformē cū multo calore:manifestū est ꝙ talis sc.erit de sang' vel cholā:iz ēt flegma salsuz sui acuitate faciat modū causonis.Sz si intelligūt ꝯclusā ⁊ ꝓtinuā vniformē nō bēte māfestā ōcliatiōez ⁊ reuerſionē q̄tū ē ex nā būoris mītū ē apta fieri a flate:iz flegma nō fit sic aptū mltipli'' circa ptes cōdis sē cholā.

¶ Et febris putredinis qdē extrinsece nō eradicatur ⁊ redit nisi qm̄ materiei que putrefit supueniat putredo in tpe paroxismi ⁊ sunt eius humiditates ex qb° prendebat caliditas ⁊ resoluunt ⁊ egrediūtur ex corpore: qm̄ nō sunt retēte in venis ita vt prohibeat eas illō a cōplemento resolutionis ⁊ remanet cinereitas eius ⁊ ipsius terreitas que non sunt vehiculuz febris ⁊ caliditatis sicut videt de dispōne cumulox ⁊ stercorū paulatiz paulatim donec fiat cinis totū:deinde non remanet caliditas.Et quando nō remanet in humore aduſto per putredinez caliditas destruit febris q̄ vſq; aggregetur vice alia ad locū putredinis.

¶ Dic ꝙd:sustentatur aūt sermo ꝓcedens super duas ꝓpōnes. Prima est ꝙ putredo extrinseca facit se.iterpolatā.Scōa ꝙ intrinseca facit ꝓtinā.ꝓmo ꝓbat ꝓmā.Scōo scōaz.ibi Cum aūt,putredo.)¶ Prima in duas.ꝓmo ꝓbat ꝙ q̄ putredo est extrinseca febris recedit.ſ.nō cōtinua.Scōo dat cās pp q̄s reuertit.ibi(Et iā.)¶ Cōsueui q̄q; dicere ꝙ ꝓ ponit cām vnā pp quā paroxismi recedūt ⁊ reuertunt.Scōo alia cām.ibi, Aut ꝓpter iuētionē.)¶ Prima in tres.ꝓmo ponit causaz quare eradicat.Scōo quare reuertitur.ibi. Et iā.) Tertio q̄re stat:eradicat ⁊ reuertit.ibi(Aut ꝓpter.)¶ Et glibet modus diuidēdi pōt saluari. ¶ In prima parte vult ꝓbare ꝙ quādo putredo est extrinseca feb.eradicatur:⁊ arguit sic.Cū finitur materia putredinalis ⁊ venit ad hoc qō nō potest inducere feb.finitur siue eradicatur se.sed quādo putredo est extra venas finitur ⁊ venit ad hoc tē.ꝓbat qz materie que extra venas putrefiunt non sunt retente in loco concludente eas ⁊ ꝓbibente a resolutione ⁊ remanet cinerulētum terreum qō non potest ferre calorem ⁊ feb.i.calorē quo inducatur febris.

¶ Cōsiderandū ꝙ ex hac littera primo soluitur questio qua cōsueuit queri.an mā feb.interpolate que venit a venis incipiat putrefieri in venis vel eē.¶ Quia dōm ꝙ extra venas:ga putredo sibi aduenit tpe paroxismi:sed ipſe paroxismi est cuz est extra venas:⁊ hoc verificat quādo interpolata nō sequit cōtinuā:qz posset eē crisis cōtinue vel in crisi ꝓtinua:⁊ tūc eius putredo ꝓ°fuit intra venas sicut accidit vel accidere pōt cū bāti causone iuxta rigor ⁊ sudor.qñq; ēt accidit ꝙ mā mouet extra venas ⁊ non statiz occupat putredie:imo qñq; nō occupat sicut appet de frigore eius qui non caleſit:de quo habetur secūdo de differen.feb.a Gal.cap.viti.⁊ infra.⁊.10.tracta.Almansō.cap.12. Dub^m 11^m

¶ Cōsiderādū secōo ꝙ cinis ⁊ terreitas nō sunt intelligēda cinis vt Gal deducit 2° ō diſ.feb.ca.viti.sed vt absoluunt ab humido eius putrido qō nō pāt inducere calorē febrilez:sicut appet in cinere stercoz paulatiz effumātiū ⁊ flentiū ⁊ est exemplū Gal.

¶ Et tam remāserūt in ea reliquie caliditatis ex putredine ꝓma quāuis non remaneat materia.

¶ Assignat cām reuersionis paroxismi q̄tus mā fit finita:⁊ cā est reliquia caliditatis que remāsit ex putredine ꝓma.Cōsiderādū ꝙ possumus dicere ꝙ Aui.ꝓmiserat gñalem cām reuersionis paroxismi cū dixerat:quoucq; reaggregef mā ad locū aluz putredinis:hic ergo declarat per causas reaggregationis materie.

Dub^m 12^m ¶ Dubitat qūo a q̄litate mala aggregat nouā mā.¶ Dicendū ꝙ cū loc° māe putride facietis paroxismū q̄ recessit fit locus extra venas:opz imaginari ꝙ ista caliditas sit remanens extra venas:ex ea igit aggregatur mā per viaz corruptionis nutrimenti venientis:⁊ per viaz qua calor ille attrahit materias vt nō ꝓmittat eas alterari naturali alteratione in vas:sed festinat eas.

Dub^m 13^m ¶ Dubitat secōo an ista mala q̄litas posset eē intus in venis in locis ꝓximis humoꝝ.¶ Dōz ꝙ calitatē nō sequēte putredinē humoris q̄ fecit paroxismū q̄ recessit possim° leuiter videt ꝙ posset eē in locis intrinsecis:vt ꝙ epar ⁊ vene p aliq̄ mala cōplexionē aggregauerit cholaz q̄ statiz cū fuerit aggregata fuit pulsa ad eē venas ⁊ in alio spatio itez aggregauit ⁊ itez fit expulsa.Sz ⁊ calitatez a putredie possum° ēt imagiari:⁊ difficili° vt dicam°ꝙ humor putridus tpe paroxismi iz steterit eē venas:tū potuit ifrē loca venaꝝ

tepatis ɀ brevi quã calitaté malã: vel ꝓ nouo fit bũoris aggregatio.

du^m 14^m ¶ Dubitaſ 3°: ſi qlitas ſola remanẽs in locis ex̃ venas põt eẽ cã aggregationis bumoris. ¶ Videſ ꝙ nõ: qꝛ nõn eſt rõ q̃re reaggregaſ humor de ſpẽ pmi: ɀ nõ alí^9 humor. ¶ Quidã dixerunt ꝙ ſemp remanet aliqd de ꝓ humore ꝙ eſt ſicut fermẽtũ ſcðo aduenienti. Hic ſermo eſt ꝯ Aui. hic vt videſ itẽdẽs: ɀ ꝯ Gal. in 2° de dif. feb. ca. vltimo. ɀ in cõmen. afoi. 62. 4. pti. ſ. qb^9 q̃tidie rigores. Videnſ enim velle ꝙ ſola q̃litate poſſit fieri reuerſio. Ampli^9 qd ſaſ qð remanet: cũ illð qð aduenit ſit lõge plus: ẽt qð remanet eſt plus terreũ vel meliceũ q̃ cholleũ vel flegmaticũ. ¶ Et iõ dicem^9 ꝙ q̃litas que remãſit nõ eſt ſola caliras: ſed calitas talis proprietatis q̃lis fuit humor: ɀ iõ corrũpit mãs ꝰſue humoris nãm. Nec volo moleſtari per qõnẽ de loco gñõnis humoꝝ: ɀ qñ huic correſpõderet i venis diſpõ ɀ epate multiplicatiua humoris illi^9: vt in ipõ ſang^9 ſit actualr tal humor: tũc certi^9 appet ꝙ 2^9 poriſm^9 ẽin ſpẽ pmi. cũ aũt iſta ꝯtingat variari: cõtingit ẽt variari formas poriſmoꝝ.

dub^m 15^m ¶ Dubitaſ autẽ q̃rto q̃ño calitas põt eẽ cã reaggregatiõis ſlat vel melie cũ ſint humores fridi. ¶ Et dõm ꝙ ꝓ forſan non erit niſi in venis ſit diſpõ ſanguis correſpõdẽs q̃litati ex̃ venas. Vel dõm ꝙ iſte modus caloris eſt cã ꝙ eunte ſang^9 ad loca ex̃ venas ꝯuertaſ in meliaꝫ putredinalẽ nõ in meliam nãlem vel flegma: ſed ſimul actuanſ ɀ intẽdũtur: qꝛ in parte ſanguinis que eſt flegma vel que eſt melancholia fit corruptio a tali modo caloris qui remãſit.

du^m 16^m ¶ Dubitaſ 5°: ſi inter paroxiſmũ ɀ poriſmũ nõ remanet q̃nq; niſi ſola q̃litas q̃ño illa tota feb. habebit vnitatẽ ɀ diſtõnẽ p q̃tuor tẽpora vlia. ¶ Quidã credũt ꝙ ſemp aliqd cineruletũ remaneat in quo iſta feb. vniraſ: ſed iã apparet ꝙ nõ eſt neciuꝫ. ¶ Aliy dicũt ꝙ mã que eſt cã añs eſt q̃ ſaluat vnitatẽ hui^9 feb. ſed hic pmo nõ ſufficit: pmo qꝛ ſtãte cã añte ꝯuenit ſcðꝫ poriſmũ nõ venire. Ampli^9 nulla exiſtẽte materia que de ſui rõne ſit cã antecedẽs: põt [illegible] ti feb. qꝛ caliditas remanens de nouo eam generabit. ¶ Dõm igiſ ꝙ ſi inter paroxiſmũ ɀ paroxiſmũ non remanẽt niſi ſola qualitaſ que eſt totalis cã aggregatiõis noue materie: nulla res eſt in qua febris illa poſſit vnitari niſi illa mala cõplexio. ɀ per illã dicemus ꝙ iſte hõ hꝫ vnaꝫ tertianã tot paroxiſmoꝝ que tertiana eſt magis vna q̃ duo paroxiſmi: quoꝝ vnus eſſet flegmatice: alter cholerice feb. ɀ q̃ due tertiane: quaꝝ vnam haberet in hyeme ɀ alterã in eſtate. Nolo tñ ꝙ tota feb. mẽſureſ vt vnũ continuũ febrile: qꝛ iam ponitur interpolata ɀ ſm ꝙ virtute illius caliditatis aggregabũtur materie pmo pauciores poſtea plures ɀ iteꝝ plures deinde pauciores: erũt principiũ augmẽtum ſtatus ɀ declinatio vlis. ¶ Sed tu dices in hora quietis cũ nõ ſit mã nõ erit diſtictio tẽpoꝝ morbi penes alterationẽ materie. Dõm ꝙ diſtõ forſan erit ſolum penes accidẽtia paroxiſmo cõparato ad paroxiſmũ hꝫ modum dictuꝫ vel etiã penes alterationẽ materie ſm etiã modũ dictum. ɀ qꝛ modũ illaꝫ aggregationis materieꝝ de paucis ad plures ɀ poſtea pauciores cõtingit variari: ideo videbis interpolatas quaſdã variari in paroxiſmis: vt cum iam apparuerũt paroxiſmi qui videnſ declinationis: iteꝝ reſurgũt paroxiſmi augmẽtuꝫ ĩdicãtes. Et ſi volumus per ſigna digõnis in tpe quietis determinare tẽpora feb. in hac interpolata in qua nulla mã eſt in tpe medio dicemus ꝙ erit ſm hãc cõſiderationẽ: qꝛ qualitas illa ſola que remãſit diſponit mẽbra tali ɀ tali diſpoſitõe ꝙ digeſtio fit in eoꝝ mẽbris bñ aut male. Et ex hoc verifica multa apparentia de facto: qꝛ videbis quãdoq; in pmis quietib^9 poriſmoꝝ prioꝝ digeſtionẽ: ɀ in ſcðis ɀ poſtremis cruditatẽ: ɀ q̃nq; e ꝯ hꝫ ꝙ q̃litas illa hꝫ plus de ꝟtute nocẽdi digõni epatis ɀ venaꝝ via cõtratis. ĝ nõ poteris ſic ordinate diſtiguere tẽpora febris. Et tu cõſidera.

du^m 17^m ¶ Dubitaſ 6° an inter poriſmũ ɀ poriſmũ alicui^9 iterpolate poſſit hõ reuerti ad diſpõnẽꝫ ſibi ſanã ſtãtem in latitudie ſue ſanitatis. ¶ Et dicemus ꝙ ſm plurimuꝫ non contingit. naꝫ materie putredinales inficiũt mẽbra q̃uis corpora materieꝝ recedãt: ɀ etiã frequenter alique de fecib^9 materieꝝ remanẽt: etiã plurima aggregatio materieꝝ que ſunt cauſe cõiuncte eſt ꝑpter diſpõnes corporales. ſ. repletiones quãtitatis ɀ qualitatis. Et ideo Gal. negauit in terapẽtica ad Glauconẽ lib. 1. cap. 3. interpolatã febrẽ ſic mũdificari ſicut mũdificatur effimera. Apud intellectũ vo ſpeculantem nõ videtur ĩpoſſibile ꝙ hõ habeat paroxiſmos febriles ɀ inter paroxiſmos ſit ſanus ſibi: ɀ ratio ſup hoc eſt. In hoĩe cholerico per aliquã diſpoſitionem exiſtentẽ in latitudine ſanitatis ſue põt multiplicari aliqua cholera que poterit pelli ad extra venas ɀ facere paroxiſmũ: ɀ iteꝝ reuertẽte eo ad ſuam ſanitatẽ iteꝝ poterit fieri ꝓ. Et appet illud ſi recordamur hoĩs qui latitudie pori fellis ad ſtomachũ euomebat cholerã ſm vnãquãq; diem: de quo eſt ſermo ſcðo de cõplexionibus cap. 6. ɀ in thegni. 2. tex. cõmen. 19. tracta. de ventre. ɀ in cõmẽto ſecũdi regiminis acutoꝝ. cõmẽ. 30. ¶ Sed tu dices ergo aliqs tota vita poterit febrire. Dicẽduꝫ ꝙ ſi talis motus cholere eſt per diſpõnẽ mobilẽ exiſtentẽ in extremo latitudinis ſue ſanitatis. vbi gña p gradũ ſiue mẽſurã aliquã caloris: tũc ſemp cũ erit in illa diſpõne cadẽt de ſanitate ſua i ſe. ɀ ſue ſanitas dicẽſ cuꝫ illa cauſa: vel cum cauſa cõtingenter cauſa cauſa in feb. Si autẽ diſpoſitio illa ſit imobilis. vbi gratia latitudo pori fellei vel oppilatio nãlis aliqua: tunc ſemper iſte poterit ſebrire. i. quouſq; duraret ſibi vita poſſet paroxiſmare paroxiſmis cholericis vt in exẽplo dicaſ. nec aliquis miretur de hoc. ſi enim cholera que omni die euomiſ pelleretur omni die in quodã alio ad ambitũ corporis omni die tota ſua vita febriret: ɀ q̃ dixim^9 habet multũ cõſiteri illi qui dicũt ꝙ a gñatione hõ non põt eẽ eger vt nũc: qð tñ nos negauimus in qõne noſtra de hoc.

¶ Dubitaſ 7° an qualitas derelicta a putrido humore ĩtra venas poſſit eẽ cã reuerſionis paroxiſmi itra venas. ¶ Et dõm ꝙ ſic humor putridus ex̃ venas reliquit qualitatẽ malã q̃nq; ſine mã ſolaꝫ: vnde reaggregaſ noua materia: ita poſſum^9 imaginari ꝙ aliquo humore intra venas moto ad putredinẽ. v. g. chola vni^9 vncie aliqua ps iſtius vncie. ꝟ. g. 3. i. reſoluatur ɀ qualitas remanẽs diſponat vt noua reaggregeſ: ɀ de hoc dicetur paruꝫ poſt. du^m 18^m

¶ Aut pp iuẽtionẽ cãe pme putredis in mã p^a ɀ iſlãmaſ in mã ſecũda ſm ſemitam putrefactionis.

¶ Hic dat aliã cãꝫ p p quã reuertiſ feb. iꝫ paroxiſmus pmus recedat. Et ꝓ facit hoc. Scðo concludit totũ ſermonẽ. ibi, Res ergo.)

¶ Primo dicit ꝙ cã pdicta reuerſionis erat reliq̃a caliditatis aut ſupple cã reuerſiõis eſt pp iuẽtionẽ cãe p^a putredis. i. cãe pncipalis putredis in mã p^a. Differũt ĝ due cãe: q̃a p^a eſt cã cõplonaſ remanẽs in mẽbris: vñ noua mã reaggregaſ: ſed cã ſecũda eſt caliduas materiei actu putreſcẽtis quia mã aliqua alia actu exiſtẽs diſponiſ ad putredinẽ. Et hic recte cadit exẽpluꝫ de ſtercore colũbino qð Gal. ponit pmo de differẽtijs feb. cap. 5. erat enim cumulus ſtercoris illi^9 cuius vna pars pmo putruit ɀ fumauit: ɀ ea fumante diſponebaſ ſecũda pars eiuſdem cumuli ad putredinem.

¶ Dubitaſ pmo qꝛ omittit cãm reuerſionis ſecũdi paroxiſmi que eſt ex cinere vel reſiduo pcedentis materie. ¶ Dõm ꝙ forſan dedit intelligi in pma cauſa que eſt qualitas remanẽs: illa enim ſiue ſit pura ſiue cũ aliquo cinere reſiduo põt attrahere nouã mãꝫ ad locũ putredis. Iſta aũt ſcða cã ſtat in ꝓ ꝙ p^a mã putrida diſponit 2^m ad putredinẽ. Et iõ ẽt ad hãc ſcðaꝫ cãꝫ poſſet reduci. du^m 19^m

¶ Dubitatur qꝛ ſi cã ſcða hec differt a prima: opꝫ imaginari ꝙ ſi feb. hꝫ cẽtuꝫ paroxiſmos tota mã prius ſit cumulata in forma cãe q̃titis ɀ ſemp pars poſt pteẽ moueaſ ad putredinẽ ſm ſuũ pioduꝫ pma pte diſponẽte ſcðaꝫ: ſic eni eſt exẽplũ ſimi columbini qð in agro Gal. ꝓperit. Et ſi pma mã gñaret ſcðaꝫ: tñ cã iſta eẽt eadeꝫ qð pma. ¶ Dicẽduꝫ ꝙ cõtingens eſt quãdoq; oium paroxiſmoruꝫ debẽtiuꝫ fieri mãꝫ preexiſtere ſub forma cauſe antecedẽtis: ɀ iſti paroxiſmi credẽdi ſunt eſſe pauci: nõ tñ eſt ĩpoſſibile ſic eſſe. ꝟ. g. ſit ſuperfluens cum ſanguine libra vna cholere que gradatĩ expellaſ ex̃ venas: ɀ quelibet vncia faciat paroxiſmũ ɀ ſemp pma diſponat ſcðaꝫ. ¶ Sꝫ tu dices q̃re prius mouet vna vncia cholere q̃ alia. Dõm ꝑpter vnam eẽ alia actualiorẽ: ɀ magis diſtãtẽ a nã ſanguinis: ɀ hoc qð dcm̃ eſt forſan nõ eſt frequẽter. Accidit tamẽ frequẽtius ꝙ pcedẽs paroxiſmus ſuo calore putredinali diſponit ad gñationeꝫ ſecũde materie: gñationeꝫ dico corruptiuam: ɀ tunc differt pma cauſa a cauſa ſecũda: qꝛ pma ponit actionẽ qlitatis remanẽtis poſt reſolutionem materie pme. Iſta aũt ponit actionẽ a calore putredinali mãe cũ actu putreſit: vñ mã 2° diſponiſ ſiue illa mã prius fuerit ſiue mõ de nouo generetur. du^m 20^m

¶ Dubitatur q̃ño he materie ſaluabunt motus piodicos tertianos vel quartanos vel q̃tidianos: cuꝫ motores earũ ſint quãdoq; male cõplexiones derelicte agentes in hora quietis vel malitie qualitatis putredinalis que agũt tẽpore paroxiſmi. ¶ Dicẽduꝫ ꝙ lꝫ iſte cauſe formalr ſint diuerſe frequẽter ſimul cõcurrũt: ɀ quia materie que mouenſ ſunt tales. ſ. pcedẽte cholera moueſ poſtea cholera: ideo ſeruãt periodos: ɀ qꝛ poſſunt variari iſta: naꝫ mala qualitas derelicta a chola putreſcẽte vel ſua actualis q̃litas putredinalis põt mouere nõ ſoluꝫ choleraꝫ ſed flegma: ideo conuenit variari piodos: vñ facte multis incinerationibus: ɀ quartane ſiunt ɀ in hoĩe calidi epatis ɀ flegmatici ſtomachi: tertiana attrahit quandoq; flegmaticã ɀ econtra. Et tu conſidera. du^m 21^m

¶ Dubitatur aũt quare dixit ſm ſemitã putredinis. ¶ Dõm ꝙ q̃litas que acgriſ in mã ſcða a mã pma vt dicit ſcða cã: imo ẽt a q̃litate derelicta a materia vt dixi pma non eſt actualis putredo: ſed eſt diſpoſitio quedaꝫ ad putredinem ſicut plire declarauim^9 in qõne noſtra de ꝓlõgatione feb. ¶ Dicamus ergo ꝙ ſi pma materia actu putreſcens actu putrefacit ſecũdaꝫ: tunc continuat ſeipſam febris per hoc: nec per hoc habet reuerſioneꝫ periodicam ſecũdi paroxiſmi. ſi autem diſponat aliquam materiaꝫ ad putredinẽ dando ſibi qualitatem qua tali die mouebiſ motu quo eueniet ſibi putredo vel cõplebitur ſibi putredo: tũc fiet reuerſio piodica ſecũdi paroxiſmi: ɀ ideo Auicẽ. dixit ꝓ ſemitã putredinis. du^m 22^m

¶ Eſt autẽ vltra hoc cõſiderandũ ꝙ per diſpõneꝫ in ſecũda materia inductã a pma materia vel a qualitate remanẽte: poſſum^9 imaginari diſpoſitioneꝫ eſſe taꝫ ꝓpiquã putredini ꝙ ſtatĩ cũ mã illa mouebiſ ad locũ putredis occupabiſ a putredĩe ɀ poſſumus imaginari

imaginari eē gradū putredis q nō appet adhuc aut pp gradus remissionē aut pp paucitatē multā materie que talē gradū recipit. sed tā gradus debilis q̄ paucitas materie possunt dici semita respectu subsequentis putredinis potentis actu facere feb.

¶ Considerandū etiaʒ q̄ littera que dicit ꝓpter intētionem cause putredinis prime. potest dupliciter exponi. Uno modo q̄ primā putredinē vocet causaʒ priorē respectu sequētis: ⁊ tūc inuentio cause putredis p̄me. i. inuētio caloris putredinalis est que est in mā p̄me: ⁊ vt sic ly p̄me cōponit cū ly putredinis. Alio mō q̄ per cāʒ putredis p̄ma intelligit cāʒ imediatā: ⁊ per se putredis: ⁊ tūc dicet aut reuertit paroxismus pp inuentionē cāe p̄me. i. cāe per se ⁊ imediate putredinis que p̄mo inuenit in mā priori: deinde accēditur in scđa ⁊c. ⁊ sic ly p̄mo cōponitur cuʒ ly cause.

Du^m 23^m ¶ Dubitat aūt qd mouet scđaʒ materiā ad actualē putredinem: qz iā recessit p̄ma mā ⁊ secunda mā est solū in semita. ¶ Dicēdum q̄ calor paulatiʒ disponēdo pcedit. Uel ergo calor seipʒ intendit vt alis tenuimus q̄ idē possit agere in se. Uel ex hac dispōne amplior mā concumulata cōpletur putredo a calido cōtinentis.

Du^m 24^m ¶ Dubitat qz videt defectiuus in ponēdo causas reuersionis paroxismorum: qz preter has est dispositio particulaʒ gñantium mās ⁊ mittentiū ad loca putredinis: vt dixit Gal. de diffe. feb. ca. vlt. ¶ Dicēdū q̄ paroxismus qui recessit iterū reuertitur aut p malā cōplexionē derelictam a materia putredis prioris siue sit cū hoc siue non: aut ꝓpter alteratione quā facit materia putrida p̄ma in mā secūda. Et iste sunt due cause reuersionis q̄ sunt cause sumpte ex hoc q̄ hō febrit vel febriuit: ⁊ sic sunt sumpte ex parte humoris putridi: ⁊ eas posuit Aui. solas qz sermo suus cōtinuus fuit de recessu ⁊ reditu feb. putredis extrinsece ⁊ de cōtinuitate intrinsece. Sed p̄ter dictas causas est reuersionis causa: noua generatio facta a particulis mittētibᵘ: ⁊ hec cā non pendet necessario a putredine imo omni circūscripta putredie fieri potest. v.g. epar ⁊ vene huius hōis in tāto tēpore multiplicauerunt tantā ⁊ talē cholerā que in tanto tēpore pellit extra venas ⁊ faciet paroxismū vnuʒ tertiane ⁊ tādem iterū hic epar ⁊ vene determinato spatio facient eādē cholere quātitatē vel ꝓpinquā ⁊ reuertet feb. ⁊ manifestū est q̄ si de qualitate putredinali p̄me cholere nihil remāserit: nec etiam putredinalis calor aliquid egerit in mās vicinas: adhuc reuertetur feb. manēte eadē dispōne epatis ⁊ venarū: ⁊ eodē modo nutricationis: ⁊ hāc causā Auic. non posuit: quia ista non est causa reuersionis que reduci possit in putredinē feb. ¶ Sed tu dices nōne illa mala qualitas potest inesse epati ⁊ venis vel alteri particule propter actionē factam a putrido humore. manifestū est q̄ sic. Dicendum q̄ tunc ista causa non est alia a prima causa quā Auicē. ponit.

Du^m 25^m ¶ Dubitat qa hec secūda causa videtur necessario inducere q̄ paroxismus cholere citius reuertat q̄ paroxismus flegmatis. s. n. putridus calor p̄me materiei disponit materiā secūdā ad putredinē: tūc materia que est citius disponibilis a p̄ma materia citius mouebit. Sed cholera cōparata p̄cedenti cholere citius est apta dispositioni q̄ flegma cōparatū p̄cedenti flegmati. Et hoc ꝓbatur: qa qualis est putredo ad putredinem cōparata: talis est dispositio cōparata ad dispositiōē. videtur eni q̄ ille dispositiones sint debiles putredies: sed putredo chole citissime pcedit in mā cholerica sicut ignis in lignis siccis. putredo autē flegmatis tarde sicut ignis in viridibus lignis: ⁊ intātū q̄ Ras. 25. cōtinē. cap. 2. s. de quartana credit augmentū paroxismi flegmatice eē lōgius q̄ melāchollice: igit dispositio ad putredinē citius fiet in cholera q̄ in flegmate. ¶ In hac difficultate diximᵘ multa in q̄stione nostra de ꝓlongatione febriū. Dicamus autē hic iterū q̄ mā p̄ma ⁊ secūda vel sunt in vno cumulo: vel de secūda materia nihil est actu sed dz gñari vel actuari. Siqdē p̄ma ⁊ secūda materia sint in cumulo vno a quo ꝓpter causā superius dictā separet p̄mo vna pars secūda remanēte: dico q̄ quantū est ex substātia ⁊ qualitate cū habeat vt p̄supponitur quātitatē debitam ad causandū febrem est magis parata putredini cholera q̄ flegma. Et non video q̄ si in corpore Petri. v. g. sint due vncie flegmatis de quibᵘ est mota vna vncia hodie ⁊ in corpore Martini sint due vncie chole de quibᵘ est mota vna vncia hodie q̄ citius nō reuertatur paroxismus chole q̄ flegmatis: qa chola longe habilior est vt inflāmetur: nec valet qđ qdā dicūt q̄ durat plus calor flegmatice q̄ cholice nā durat quinque horis plus. sed intensio caloris chole videt plus facere ad actionē q̄ perduratio obtusi caloris flegmatis aut saltē non minus. dico autē q̄ ex parte substātie ⁊ qualitatis: qa si reseruatur ad tertiū diem motus illius chole nō erit nisi a ꝓprietate insequente naturā talis humoris. Amplius reperit vnus paroxismus tertiane durās tribᵘ horis. Si autē secūda materia dz generari vel actuari tūc paroxismizat tardiᵘ chola q̄ flegma: qa de ꝓprietate talis humoris vt cholere est fm tertiū diē habere cōplementū sue generationis vel actuationis vñ putrefit vel putrefieri pōt: sed de ꝓprietate flegmatis est q̄ citius fiat hʒ possent ista variari pp cāe vt dicet: ⁊ iō diximᵘ subtilr in qōne nr̄a q̄ in ꝓlodicatione illa sequētis ꝓlodicatio in qua mā secūdi paroxismi opʒ gñari vel acuari siue de nouo cōcumulari ⁊ separi in tpe getis non acgrit p se dispō putredis: imo per se acgrit dispō ad formā talis humoris gñandi vl actuandi que dispō pōt eē nō putredialis: ⁊ accidit sibi q̄ sit putredinalis vel si sit putredo: tñ nō prius facit febrē q̄ mā hēat q̄titatē sufficiētē quā non hēat nisi in tanto spatio tēporis: nec videt dubiū q̄ in minori tēpore aggregetur flegma. Et tu considera.

¶ Res q̄ putredis resoluit fm inuētionē caliditatis non deficiētis putrefaciētis ⁊ resoluētis ⁊ faciētis cinerē ⁊ ptrāseūtis ad vicinū donec abscindat terminū et finiat mām ⁊ nō inueniat vicinū aliud ⁊ remaneat febris expectās mām aliā ⁊ attrahit ad locū suum.

¶ Hic est affirmatio sermonis ⁊ vult p̄ abbreuiare: q̄re feb. de mā putrida extra venas deficit: ⁊ est qa res putredinis. i. mā putrida resoluit: qz in ea est inuētio caliditatis que nō deficit putrefacere quousq̄ stat paroxismᵘ ⁊ resoluet ⁊c. Etiā caliditas ista ptransit. a. i. vicinū. Et in hoc qđ dixit. ptranseuntis ad vicinū ⁊c. innuit cām reuersionis. i. ꝓlodicationis. pōt autē dupl̄r exponi. Primo ⁊ ideo verificat lr̄a que dicit: resoluit: q̄ p ly vicinū itelligit ptes cōtinuas eiusdē humoris q oēs faciūt vnū paroxismū: ⁊ tunc exponit ptrāseūtis ad vicinū. i. pcedētis successiue de pte ad ptē donec abscindat terminū. i. totā q̄titatē māe mote ad vnum paroxismū: ⁊ iō subdit ⁊ finiat māʒ ⁊ nō inueniat vicinū aliū. s. ꝯtinuū quo paroxismᵘ posset ꝑdurare sed bñ inuenit vicinū ꝓ alio futuro paroxismo: ⁊ iō subdit ⁊ remaneat. i. cesset vel desinat febris expectās māʒ ⁊ que trahat ad locuʒ vbi fuit p̄ma siue stet loco p̄me: ⁊ hoc est qđ dicit attrahit ⁊c. vel remanet feb. s. actualr in calore dimisso ab humore q iā resolutᵘ est quo calore expectat alia mā q stat hic loco eiᵘ que recessit. Alio mō per vicinū possumus itelligē humorē debētē facē scđʒ paroxismū: ⁊ tunc erit sensus q̄ calor est accēsus in mā p̄ma ideficiēter resoluēs ⁊ faciēs cinerē: ⁊ cū hoc ptrāsit ad vicinū. i. ad humorē q dz facere scđʒ paroxismū. Hec autē resolo cineris ⁊ ptransitio ad vicinū fit in toto tēpore quo pᵘ mā finit ⁊ nō inuenit vicina mā cōtinua qua possit plus durare paroxismus: ⁊ h est qđ dicit: donec abscidat terminū. i. q̄titatē materie. ⁊ finiat ⁊c. i. ista resolo putrefactio ⁊ icineratio. et pertrāsitio fit: donec. i. tēpore quo finit materia abscisa sua quātitate per resolutionē in qua finitiōe nō repitur vicina mā qua possit plus durare calor illiᵘ paroxismi: bñ tñ repiri poterit mā vicina ꝓ alio paroxismo: ⁊ in h tollit ꝯdictio que appet in fmone Aui. cū p̄us dixit ptrāseuntis ad vicinū ⁊ mō dicit nō inueniat vicinū. Sūt enim vicini diuersi. Et appet q̄ nō opʒ destruere lr̄aʒ q dicit: nō deficiētis: quā qdā volūt eē affirmatiuā. nā p hoc qđ dicit nō deficiētis intēdit Aui. actionē continuā: ⁊ calorē continuū vnius paroxismi in quo toto paroxismo calor indeficiēter resoluit materiā.

¶ Cū aūt putredo est intra venas: tunc accidit vt sit resolo cōpleta difficilis. Et nō resoluitur putredo p ꝯtinuitatē que est in qbusdam venis cū alijs: ⁊ putrefit ois res que vicina est ei: deide resoluit ad vicinū aliud. Et iterum illud qđ cōprehensum est in venis est vehementioris continuationis ad cor.

¶ Hic ꝓbat q̄ putredo intra venas faciat continuā: ⁊ arguit sic: tūc continuatur feb. quādo vapores putridi ⁊ mā putrida non resoluitur nisi cuʒ difficultate: sed hoc est quando materia putrida est in venis. Et in hoc dat duas causas. Prima est qz vene sūt cōtinue: vñ materie que sunt in venis sunt sibiinuicē ꝓxime: quare putredo statiʒ transit de vna materia ad aliā tā ad aliā que est pars materie mote ꝓ vna exacerbatione q̄ ad aliā que est materia ꝓ alia exacerbatione. Et ideo Auic. dixit duo. Primo q̄ putrefit res vicina. Secūdo q̄ resoluitur ad vicinū aliud. vel resoluitur. i. vadit vel trāsit. Secūda causa tarde vel difficilis resolutionis vapoꝝ ⁊ materieruʒ putridaruʒ est: qa materie iste cordi cōtinuantur per medias concauitates venarū. ¶ Sed tu dices quid facit p̄ma causa ad difficultatem cōplete resolutionis: nō. n. videtur aliud ꝓbare nisi q̄ materie cito putrefiunt post primam materiā que putruit: ⁊ hoc qz materie sunt inuicē ꝓpinque sibi. Amplius qd facit secūda causa ad difficultatē cōplete resolutionis: imo ex hoc videt q̄ ad contrariū faciat: qz loca illa sunt calidiora: ⁊ sic magis resoluētia materias. Amplius quare dixit cōtinuationē eē in quibusdā venis: imo est in oibus cū oēs oriātur ab vno trunco. ¶ Ad p̄muʒ dicendū q̄ per resolutionē vaporū ⁊ materie intelligo absentiā vel diminutionē eoꝝ: tali modo q̄ febrem non faciant: sed cesset ex hoc feb. cū autē p̄ma ps materie mota est ad putredinē intra venas: tunc qz alie materie sunt sibi vicine ꝓcedit putredo cōtinuando sup vicinā materiam: vt

prius ꝙ̄ p̄ma finiatur: succedat alia: sed quādo putrefit extra venas in poris ꝛ locis in quibus non est humoris copia finit p̄ma mā ꝛ expectat alia. Quidā autē voluerunt: ꝛ nos iā sic exposuim⁹ ꝙ in hoc Auicē. inuit causas difficilis resolutōis triplices. vnam ex parte densitatis siue soliditatis venarū. ꝛ aliā ex pte vicinitatis materierū. ꝛ tertiā ex parte cōtinuitatis ad cor. ¶ Ad scd̄as dicendū ꝙ lʒ maior calor resoluat: tñ ꝛ putrefactionē coadiuuat. vult tñ Aui. ꝙ fumus putridus in venis cogitur ire ꝯsus cor: qz cōcauitates venarū sunt ꝯtinue cordi: siue sint a corde: vel sint cōtinue mediāte epate vel mediātib⁹ arterijs q̄ venis associantur. ¶ Caderet āt hic dubitatio vbi vehemēti⁹ putrefiēt mā̄e vl̄ in venis vel ex̄ venas. ꝛ plura scripsim⁹ in q̄ne ō h. ¶ Ad 3ᵘᵐ dōʒ ꝙ dixit h: qz loquit̄ de venis in qb⁹ est putrida mā vt nō curet loq̄ de venarū ꝯtinuitate: nisi hʒ ꝙ mā̄e ꝯtinuant̄ in eis: ꝛ iō posset exponi ꝑpter continuitatē. s. materierū putridarū que ꝯtinuitas est in quibusdā venis cū alijs. s. materieb⁹ non putridis.

du^m 26^m ¶ Dubitat̄ si materie in eis venis sunt ꝓpinque: ꝙ cū inchoet feb. cholica ꝯs̄tatim trāsire in sanguineā vel flegmaticā: qz iste materie variant̄ in venis. Et dicem⁹ ꝙ cū incipit aliq̄ cōtinua fe. de mā que putrescit in venis: debemus imagiari totū sanguinē vel fm̄ illa loca venarū hic dispōnē fm̄ illū humorē. v.g. icipit continua cholerica: tūc sanguis ad cholericitatē tēdit: ꝛ iō successio putredinis est plus in chola. Amplius chola putrida cōformi⁹ se hʒ ad cholerā ꝙ̄ ad flegma: ꝛ qz in venis humores sunt sibi vicini: ideo nō ꝑdurāt febres ꝯtinue in simplicitate q̄n associēt sibi alias materias alteri⁹ spēi. Et in hoc ꝯsidera multas varietates ꝯturbantes mētes medicorū q cū viderint. vnū īfirmū cū vna ꝯtinua cui⁹ signa satis apparēt vniformia in p̄mis dieb⁹. v.g. ostēdētia cholerā ꝛ illā nō malā: ꝛ vidēt signa digēnis ꝛ laudabilē pulsū: ꝛ egestiones debite digestas: ꝛ in exacerbationibus. ali in exterioꝛib⁹ sudores laudabiles: imo in p̄mis creticis vidēt postea vrinas nō bonas ꝛ varietates multas in excūtib⁹ ꝛ alijs: vn̄ prius crediderūt īfirmū euasur̄: ꝛ postea coguntur mutare sniā: hoc frequenter accidit pp mot⁹ ꝛ ruinā mā̄erū diuersarū ad putredinē: ꝛ accidit plus modernis hoib⁹ ꝙ̄ hactenꝰ: qz corpa sūt vehemēter plena: ꝛ accidit ꝑ mltū errorē i dieta medicie volētib⁹ iplē febricitātes.

du^m 27^m ¶ Dubitat̄ an sanguis possit facē ꝑiodicā febrē. ¶ Videt̄ ꝙ sic: qz vnicuiq; humori debet̄ ꝑiodus q sibi ꝯuenit: vt Auic. ponit cap. de febrib⁹ ꝯpatū. Ampli⁹ ex dispōne ꝑticularū mittētiū ꝛ recipientiū mā̄e fit ꝑiodicatio: vt Gal. dixit. sed hoc pōt sanguini accidere. epar eni in tpe determiato posset multiplicare de eo: ꝛ ad aliquā ptē tūc mittere in tpe determiato: ꝛ ꝓbat̄ qz fluxus sanguineos videm⁹ hʒ ꝑiodos in quibusdā. ¶ In ꝯriū est Gal. 2⁰ de dif. feb. snia Gal. est in fine libri de diffe. feb. ꝙ qz putredo sanguis est cōis in venis aut in maxia vena nō hñs ꝑcipuā ꝑticulā mittētē aut attrahētē: iō sua putredo accēdit febrē vnā ꝯtinuā a ꝑncipio vsq; ad finē: ꝛ satis Aui. h ꝛ Auer. 3⁰ coll. cap̄ 8. ꝯsentiūt. Sʒ sicut ibidē dicim⁹ ꝯ Gal. lʒ h fit frequēter: nō tñ semp necīum est. Ampli⁹ si febres que fm̄ ꝑiodos exacerbant̄ fiūt ex dispōnib⁹ ꝑticularū mittētiū vel suscipiētiū vel gñantiū vel attrahētiū supfluitates: vt ipemet Gal. ꝯcedit: tūc sanguini pōt h inesse: lʒ vt cōiter dicūt nō possit in forma ꝑpria ꝑseuerare multum ex̄ venas. ¶ Est aūt opio ꝯ. lusi. cōmē. trac. 3. thegni cōmē. 38. sup illa pte. Ferunt eni ꝙ sanguis nō fit suba 4⁰: sed fit qd cōpositū ex flegmate cholera ꝛ melia: ꝛ iō cū putrefit declinat vel ad cholā vel ad flegma vel ad meliā: ꝛ tūc ꝑiodus sanguis nō erit nisi fm̄ ꝑiodos illorū humorū. ꝛ satis alludit sibi Auer. in practica cāticorū in pte. 68. cōmēto. cū dicit. ꝓbabili⁹ est ꝙ cū putrefit sanguis generent̄ inde tres feb. ꝛc̄. Et cōplendo sermonē ꝯplusquācōmentatoris est intentio sua: ꝙ si cogatur dicere quā feb. faciat sanguis ille cū non declinat ad alterum triū humorū. Respondet dicens tria. ꝑrimū ꝙ non periodicabit periodo alicuius illorū humorū: q̄a non conuenit cū aliquo illorū. Secundo ꝙ verimsilius est ꝙ periodicet ad modū periodicationis flegmatis magis ꝙ̄ cholere vt ostēdit ꝑlure ex sermone Gal. scd̄o ꝑnosticorū cōmento. 27. s. super illo verbo. ꝙ si vrina transierit ad rubedinem. ꝛ ꝓbat qz flegma leuiter transit in sanguinē etiā q̄a sanguis sic flegmaticus magis multiplicat̄ in corpore. Tertiū est ꝙ eius periodicatio est fm̄ distemperantiā quā acquirit: qz putredo p̄mi sanguinis moti ad putrefactionē fecit distēperantiā: ꝛ ideo regeneratio secūdi sanguinis debentis ire ad mineram erit fm̄ illam distēperantiā acquisitā: ꝛ sic fiet periodicatio cholerica vel flegmatica vel melācholica. ¶ Non intēdimus ꝓcedere cōtra eum in hoc qd̄ dixit de natura sanguinis: quoniā alibi pertractauimus dicta illa. Sʒ cū primo dicit ꝙ si putrefit non habebit periodum alicuius illorum: verū dicit quodāmodo: sed tamē nō se declarat quē periodum. Et cū secundo dicit ꝙ magis habebit periodū flegmatis ꝙ̄ cholere: ꝛ hoc etiā poterit dicere verū fm̄ quēdā modum: tamen absolute sermo intellectus habet īpugnationē. nam nō minus humori videtur attribui natura ꝑiodicationis illius humoris in quē est aptus trāsmutari ꝙ̄ illius qui in ipsum trāsmutari est aptus: ꝙ nō minus tribuet̄ sibi ꝑiodicatio cholere ꝙ̄ flegmatis. Et cū 3⁰ inuit ꝙ regñatio sanguis fiet fm̄ distēperātiā q ꝑcessit: dicet aduersari⁹ ꝙ h nō est verū: sed epate alicui⁹ gñante sanguinē bonū in qualitate sola quātitate superfluū expellet illū ad ex̄ venas vbi putrescens faciet febrē: ꝛ tunc lʒ in particula in qua putrefit remanserit mala qualitas: tñ epar in tēpore medio poterit reuerti ad suā cōplexionē naturalē que faciet eūdē sanguinē. ꝛ inequali tēpore pellet ad particulā: ꝛ sic iterato vnde fiet ꝑiodus. ¶ Dicemus igit̄ sermonē breuē ꝙ periodus est duplex. vn⁹ qui sequitur natura siue ꝓprietatē humoris: ꝛ ista est determinata ꝛ finita: q̄a sequitur naturā finitā: ꝛ est qua dicimus ꝙ cholera mouetur de tertio in tertiū: ꝛ flegma de die in diē: ꝛ melancholia de quarto in quartū: ꝛ sanguis vniformiter: ꝛ hoc modo si questio erit vtrū sanguis posset facere ꝑiodicā fe. dicemus ꝙ sic periodo qui sibi cōuenit: nō dico ꝙ faciat periodicā cholere nec flegmatis nec melācholie: sed ꝑiodicā suam que est vnū continuū habere paroxismū siue durationem siue motū: vn̄ Auer. 4. colliget cap̄. 30. hec febris non habet nisi vnū paroxismū. quēadmodū igitur sanguis sua ꝓprietate habet suū paroxismū qui est continue affligere ꝛ nō habere superexcrescētias de tertio in tertiū: nec de die in diē: nec de quarto in quartum: ita quilibet humor per sui ꝓprietatē habet certū paroxismum. s. chola tertianū ꝛc̄. ꝛ ideo dixit Auicē. ꝙ quisq; humor habet ꝑiodū qui sibi cōuenit: ꝛ appet ꝙ periodus sanguinis i ꝓprie dicit̄ ꝑiodus: sʒ potius debet dici priuatio periodicāndi. Alia autē est periodicatio que sequit̄ dispositionē particularū mittentium ꝛ attrahentium ꝛ generātiū materias: ꝛ in hoc sequitur quantitatē ꝛ qualitatem materierū ꝛ locum ꝛ dispositionē particularū mittentium ꝛ recipientiū: ꝛ talis periodicatio fere variabilis est in infinitū: ꝛ fm̄ hoc quilibet humor nō per naturā humoralē hanc specificā: sed per dispositiones dictas potest periodicare. Et cū hoc quilibet quocūq; ꝑiodo: hoc autē ꝓbatur. nam cuicūq; humori potest accidere ꝙ alicuius particule dispositione generat̄ vel cōcumulat̄ in determinato tēpore: ꝛ potest accidere ꝙ pellit̄ tēpore determinato: igitur cuilibet pōt accidere qd̄ periodicabit. illud autē primo apparet in sanguine. nā videmus quosdā habere fluxum sanguinis omni die per plures dies ꝛ quosdā omni mēse. hoc autē nō est. nisi qz epar eius vt in exēplo loquamur generat tātum sanguinē in tanto spatio mittibilē ad nares vel anū: ergo si sanguis ille tēpore quo pellitur teneret̄ in venis aut extra venas et putrefieret faceret feb. vel possibile est ꝙ faciat ꝓportionalē habentē periodū illi periodo fluxus sanguinis: ꝛ sic imaginandū est de cholera ꝛ de flegmate ꝛ melācholia. Qd̄ autē quilibet humor possit habere quēlibet periodū cū considerant̄ cause ꝑdicte apparet. nā cū imaginabile ꝛ possibile sit de facto ꝙ epar hui⁹ hominis omni die multiplicet sanguinem ꝛ epar cuiusdā alterius omni mēse vel omni anno multiplicet qui sanguis cuiusq; diei et sanguis cuiuscūq; mēsis possunt extra fluere vel retineri vn̄ fiat feb. imaginabile: imo possibile ꝛ eueniēs est ꝙ in quocūq; spatio tēporis vel mēsura que est a die ad annū possit hoc cōtingere fm̄ diuersa indiuidua: ꝛ sic est de alijs humorib⁹. ¶ Ex qb⁹ pʒ ꝙ recidiua vera est aliud a paroxismo: qz paroxismare est redire egritudinem cum ordine tertiane vel quartane. Sed reciduare est redire egritudinē: non tamen necessario cū ordine: lʒ possit contingere cum recidiua. Et alia ex hoc videre potes.

du^m 28^m ¶ Sed dubitat̄ quare nō accidit hoc frequēter sicut frequēter videmus periodos sanguinis continuos ꝛ cholere tertianos ꝛ flegmatis [illegible] ꝛ melācholie quartanos. ¶ Dicendū ꝙ frequentius accidit in rebus nālibus ꝙ est fm̄ naturā forme rei naturalis ꝙ̄ ꝙ est fm̄ violentiā forme. ꝑiodicatio autē in tertiū est fm̄ naturā cholere cōparate ad calidū mouens: sed moueri cholerā omni die vel in quartū diē est per quādā violētiam ꝓpter q̄titatē valde supfluā aut valde paucā cū subtilitate aut grossitie multa ꝛ cū pauca vel multa caliditate vel sensibilitate partis pauca vel multa: vnde violētatur a motu sibi debito vt anticipet tertiū aut postponat eū. Et iā appet tibi ꝙ quādo. G. credidit inuestigare causas ꝑiodicationis nō inuestigauit nisi causas recessiōis feb. ꝛ reuersionis que diuersificant̄ fm̄ diuersitatē materierū ꝛ ꝑticularū: sed causas determiate ꝑiodicatiōis chole vel flegmatis vel melie nō ē ꝑscrutat⁹: q̄a semp itellexit ꝙ h cēter nā humoris: vt appet ēt si qs attēte ꝯsideret fmones suos. Et iō auctores ꝯtā in hoc qñ volūt ꝓbare ꝙ febris sanguis hʒ ꝑiodū tertianū: ꝓbant per hoc: qz sanguis trāsit in nā cholē: ꝛ volētes ꝓbare ꝙ inordinate feb. vadūt in quartanas: ꝓbāt qz humores tūc transeūt in nā melie. Cū ergo chola excrescit in corpore vel paret̄ exuberātie siue excrescētie ꝛ hʒ quātitatē ꝛ modū sube ꝛ locū correspōdētē sue nāe: tūc ꝑoxismat de tertio in 3ᵐ ꝛ sic melia in 4ᵐ ꝛ sic fla de die in diē: ꝛ sic sanguis ꝯtinuato ꝑoxismo ꝛ nō replicato. Cū aūt istis humorib⁹ eueniūt varietates ex̄ nec mltū ex q̄litatib⁹ ꝛ q̄titatib⁹ ꝛ modis substātie ꝛ dispōnib⁹ ꝑticularum ꝛ locis valde variant̄ in eorū periodis vt iā vidisti.

¶ Dubitat̄

Du^m 29^m ¶Dubitat aũ q̃ est illa q̃litas cholę ⁊ subę modus ⁊ locus q̃ correspõdere debẽt siue ꝓportionari vt fiat porismus de tertio in tertiũ. ℣ Dicem^o q̃ nõ põt dari determinate: sed arguibile est q̃ sic in reb^o nãlib^o formis eax rñdent q̃litates ⁊ alia cũ ꝺ effect^o ꝺ formã ꝓuenire: sic forme cholere debẽt moueri in tertiũ: ⁊ qñ cholera erit ꝺ ullã dispõnes: tũc mouebit a calore nostro in tãto ⁊ tali rẽpore: ⁊ quẽadmodũ entia nãlia nõ agũt qõ eis debet ad õterminata forma pp violẽtiaꝫ factaꝫ a qualitate cẽnes. ꝺ. g. cuꝫ remanet barba ꝙ euacuat sanguinẽ ⁊ turbith ẽt pp quantitatẽ supfluã aut dispõnes corporis: sic cholera subа qualitate ⁊ q̃litate sensibilitate particularum poterit ꝓmutare motũ suuꝫ periodicum.

Du^m 30^m ¶Dubitat qz ẽt nos inuenimus cholaꝫ ⁊ sic alios. ſ. fiegma ⁊ melã duplici dispõne ꝺictorũ porismare eodez mõ. nã exẽte cumulo cholę porismat de tertio i tertiũ: ⁊ si nihil fit ei^o vt post q̃ ꝓmus porismus recessit ẽt ꝓdicat de tertio in tertiũ. Quãtũ aũt est tẽpus q̃ cholа q̃ nõ est gfiat tãtuꝫ ipsa deberet mutare porismũ respectu cholę q̃ actu repit post q̃ ꝓmus porismus recessit. ℣ Et dicimus ꝺ solonẽ appentẽ ꝓsuaꝫ ꝙ ꝺ nõ mutat ꝓdũ: sed stat cuꝫ latitudie tertie diei. Nã cholа peristẽs post q̃ alter porism^o recessit paulatiꝫ disponet ⁊ mouebit ad tertiũ diẽ: ⁊ alia q̃ nõ peristit paulatim gfiat ⁊ mouet in 3ª die. ℣ Alia solo est ꝙ ꝓme cholę ſ. q̃ actu reperit inest posse moueri in die eadẽ vel in 2ª vel in 3^a. Sigdẽ mouet in eadẽ die vel sequẽti fiet dupler tertiana. si ãt in tertia die erit tertiana vna. Hãc solonẽ vide in qõne nra de ꝓlongatione febriũ. ℣ Alia solo est ꝙ cholа q̃ est in vno cõi cumulo cũ ea q̃ facit porismũ ꝓiorẽ nõ est eiusdẽ dispõnis o3no vel valde ꝓpinque cũ cholа q̃ prius mota est. Et rõ est: qz fuisset mota eo tpe quo illa aut ꝓcinua fasset porismũ illius: habz ꝑ diuersitatẽ ab illa: ⁊ tũc medio tpe disponit: ⁊ ex ꝓpinquitate ꝺ ꝙ in tertia die erit ꝺ disposita ⁊ parata vt agiteꝫ calo putredinali ⁊ calo nãli: ⁊ eodez mõ ꝺ de cholа secũdi paroxismi nihil peristat in cumulo: calor ꝓcurẽs gfiat ⁊ gfiando disponit ⁊ finit hoc ẽt in tertia die. Alias ꝓfunditates hic omitto queras illas in qõne nostra predicta.

Du^m 31^m ¶Dubitat viteri^o: vtruꝫ mala q̃litas q̃ in venis derelinquit a mã putrida que ꝓtinuo resoluit fit cã reuerſiõis alteri^o exacerbatõis sic ex venae mala q̃litas est cã reuerſiõis paroxismi. ℣ Et dicem^o q̃ gfiat eodez mõ fieri ꝺ reuersio porismi ex venae: ⁊ reuersio fortificationis vel porismi itra venas. Ideo eni redit porismus interpolate: qz remãsit q̃litas mala in locis in gb^o mã putruit: vel qz mã in actu porismi disponit aliã mãz q̃ stat in forma cẽ añcedentis. Eodẽ mõ eni mã putrefit in venis: ⁊ mala q̃litas que ab illa egrit in pictib^o venaꝫ est cã reaggregatiõis mãe: q̃tus p^o predat ꝓtinue ⁊ ex toto resolvẽdo. Etiã mã actu putrescens disponit aliã que nõ est putrida: vñ putredo sibi supuenit ꝺ determinatũ diem: ista aũt disposito est vel in mã vniformi ⁊ cõtinua: ⁊ ista cõtinuat siue plongat porismuꝫ. Alia est dispositio in materia q̃ idiget quodãmõ actuari: q̃ ꝺ fit: est ñ in potẽtia quadã in sang^o vel cũ sang^o: ⁊ ista facit reuersionẽ exacerbatiõis siue porismi: sic reuertit feb. ꝓ mãz de nouo gfiaꝫ quãdo sola remanet qualitas. Quãuis aũt gfiat eodẽ mõ se hẽat reuersio porismi interpolate ⁊ cõtinue: sunt tñ ꝑter ꝺ diuersitates spãles q̃s Auic. ſ. mit. nã mã q̃ in venis putrefit est associata copiositati humorali: vñ põt calor magis ꝓtinuari applicãdo sibi rẽ mãe post prez: vñ ꝺus 2° porism^o reuertit q̃ ꝓiorẽ mã resoluat ⁊ mã ꝑ mota ad putredinẽ nõ ẽ parata icinerari sic ſi esset ex venas: ⁊ ꝺ ẽ qõ dicit Aui. Et nõ resoluat putredo: imo manẽte sua corpulẽtia sub for^a humorali trãsmutat ꝑ actũ digõnis vel oppositi ⁊ currit vsq ad statũ ſi feb. nõ multũ plõget: ⁊ ꝺ est qõ ꝓsueuit dici q̃ feb. ꝓtinue seruãt mãz ad vnicã expulsionẽ cretica cũ mã putrefit in venis.

Du^m 32^m ¶Sz ru. o. q̃ signa digõnis nõ poterunt ꝓtinuari: qz semp mã nouа mota ad exacerbationẽ erit in ꝑn^o mor^o talis q̃litas ꝑ mã q̃ in ꝑn^o ꝓmi porismi fuit. ℣ Dicẽdũ q̃ non est dubiũ q̃ semp in principio cuiuscũq; exacerbationis supueniẽtis in febre ꝓtinua apparet vrina cruda respectu ei^o qõ apparet in rẽpore getis siue remissiõis paroxismi que cruditas est ꝑtie ꝑ viã cuiusdã suffocationis caloris sub mã ꝑ illo tpe. Et lõ ꝙuis in aliq̃ ꝓtinua tu videris ꝓue signa digõnis: nõ tñ turbari ꝺebes si firmus mingit vrinaꝫ crudaꝫ quodãmõ in ꝓncipio siue exacerbationis: in quo igit est differentia iter mãz faciẽtẽ exacerbationẽ in statu febris salubris: ⁊ faciẽtẽ ꝓmaz exacerbationez qua iste febrire incipit. Et cõsidera q̃ ista videt: qz ꝓmo fuit ex toto cruda cũ qua. ſ. morbus inchoauit. Ista aũt mã que facit exacerbationez status ꝺ digestionez que sibi debet: vel quã acgstuit cũ stabat sub forma cause aũris. si eni tota mã q̃ facit vnã veꝛã ꝓtinuã ꝓmo ⁊ ꝑn^o stat sub forma aũris cause: ꝺ vna ꝑs prius alia mouea ꝑ cãs supius dictas: tñ a ꝓncipio tota ꝺ aliquã ineptitudinez: sed ꝓcedẽte febre morbo existẽte salubri ꝓcedit super eo digestio aliqua ⁊ actio: ⁊ sic ẽt in ꝑ eo qõ putrefit actu ꝓcedit digõ. qõ aũt mouet in augmẽto vel statu morbi salubris antequã moueat ꝺ ꝓparatione laudabiles siue digestionẽ: non dico oppositã actuali putredini sed cum actu putrefit: tũc digerit ẽt digestione opposita sue putredini.

¶Sed m. d. si feb. cõtinua de materia intra venas nõ habeat a ꝑncipio suã totã materiã sub forma cause antecedẽtis sed successiue generetur: qũo poterũt signa digõnis cõtinuari. ℣ Dicemus q̃ aut nõ cõtinuabunt. Aut si cõtinuabunt erit qz semp secunda mã generata fit digestio: cum mã actu generat q̃ ꝓcedens. Qũo autem possit hoc contingere non possumus in presenti discutere. ℣ Cõsidera tñ ꝙ raro inuenies continuas feb. que eũtes ad salutez continuent signa digestionis omni die ⁊ qualibet hora diei: ⁊ que vere continuant sunt de mã vna. Et ꝑter ꝓdicta est alia diuisiõis mãe: q̃ putrefiũt i venis ⁊ ex. nã fum^o putridus a mãeb^o intra venas q̃si violẽtia cogit petẽ cor: nõ bñs viã ita aptã sic ẽ conueniẽs qñ ꝓcauũ vsus cor est latius ⁊ accensibili^o: sed mãe ex venas habent poros multos versus cutim quibus resoluuntur. Ex quibus apparet solo ad qõne. Hn mãe ex venae possint facẽ continuã: qz eam ꝙ sic ꝓpter multitudinẽ vel grossitiez mãe: vñ prius aduenit porismus scꝺs q̃ ꝓmus resoluat. Et an mã itra venas possit facẽ interpolatã: ⁊ dicẽdũ ꝙ possibile est ꝙ sic: ꝺ raro qz pauca mã ꝓmo mota ⁊ tardante secũda materia poterit prius resolui prius q̃ secunda veniat ad putredinez: ⁊ sic discontinuabitur febris. Et ideo Aui. dixit resolutio cõpleta est difficilis ⁊ nõ dixit est impossibilis: ⁊ non resolutur putredo ſ. vt plurimũ quasi dicat nõ venit ad incinerationez sicut quãdo est extra venas.

¶Et iste qdem febres quibus sunt paroxismi eradicationis ⁊ tẽporis: qñq; dimittũt ordinẽ suuꝫ ꝑ diuersitatẽ materiez in multitudie ⁊ paucitate ⁊ grossitudie ⁊ tenuitate. Et ꝑter diuersitatez in eis in gẽnere ita vt permutentur quedam materie ⁊ fiant de genere materiei alterius: que diuersificant in eis in ſpe nõ in multitudine ⁊ paucitate ⁊ tenuitate ⁊ grossitie tñ. Et qñq; fit ex malitia regimis egri. Aut ꝑ debilitatẽ eius. Aut ꝑ multitudinẽ sensus eius. a. l. tẽpoꝛi

¶Inuestigat quasdaz speciales diuersitates in febribus putredinis. Et ꝓmo ea que sunt ẽm mores paroxismales. Secundo comparat continuas ⁊ interpolatas. ibi (Et deteriores.) Tertio assignat causas quasdaz diuersitatis in pulsu. ibi (Pulsus ẽo.) ℣ Prima in q̃tuoꝛ fit q̃tuoꝛ sunt ille diuersitates. Prio ꝙ assignat cãz inordinationis paroxismoꝝ: ⁊ sunt in gfie q̃tuoꝛ: ⁊ ꝓma subdiuiditur.

¶Cõsideraduz q̃ Auicẽ. signanter dixit eradicationis: quãtũ ad interpolatas. ⁊ tẽporis: quantuz ad continuas que tepescunt: ⁊ si non eradicẽtur. Alia littera habet tẽporis. ſ. afflictionis siue mortus. eradicationis. i. quietis. q̃ diuersificatur ⁊c. vt ex hoc ĩmat q̃ quãdo materia trãsit de genere in genus. vt. g. de cholа ad melancholiã non fit mutatio ordinis paroxismoꝝ: qa materia differt a materia soluz in multitudine vel paucitate ⁊ grossitie vel subtilitate: sed qa differt in specie siue forma speciei siue formis specialibus: ⁊ ideo dixit q̃ materie diuersificant in eis. ſ. generib^o ẽm que mutant in specie. i. in for^a spẽi. Non tñ. quasi dicat non mutat modus periodicus ꝓpterea q̃ sint mutate materie in sola quãtitate vel substantia: sed etiã qz sunt mutate in specie. Secũda causa est malus regimẽ ⁊ est nota causa. Tertia est debilitas egri. nam quãdo virtus est fortis mor^a sunt ordinati: vt. ꝛ. de crisi. 10. cap. ⁊ ideo vituꝑat inordinatio paroxismoꝝ: vt Auer. 4. colliget cap. 24. Quarta cã est multitudo sensus: qa quãdo est multa sensibilitas carnũ qualibet aggregatione pauca mãe excitat virtutes: imo q̃ quolibet motu vaporis: ⁊ ex hoc fit inordinatio. Alij dicũt q̃ multitudo sensus est multitudo doloris vnde erubitur materia.

¶Et paroxismi qdẽ q eradicant incipiũt ẽm plñ cum horripilatione aut frigore aut rigore ⁊ resoluunt per sudorẽ. Et nõ incipiũt cũ frigore aut horripilone ꝺ plimũ. Aliq aut ꝑ frigus humoris: aut ꝓpea qz humoz mordicat tacertos: aut pp ꝓfundationem caliditatis ad interiora tendẽtis ad partez materiei: aut pp debilitatem virtutis: aut pp frigus aeris sic contigit tpe byemis. Et illud qõ fit ex mordicatione caliditatis est dignus vt ꝓportionetur ad horripilationem q̃s ad frigus. Et plurimũ qõ accidit de eo est vt sit sicut punctio acuꝫ in omni mẽbro. Hex resolutio materiei cũ sudore est: qñ caliditas putrefiẽs vel putrida resolvit humiditatem ⁊ remanet cinereitas. Si ergo sit illa humiditas non obsessa in venis facilis fit expulsio eius per sudorem in poꝛis.

¶ Dic scdō assignat causaz inasionis cuz typo z similiter cū sudore in interpolatis. Et causaz quare hoc non fit in primis: z cāz quare quedā inuadunt cuz frigore z quedā cū horripilatione. Et tādem ostendit quomō accidit interpolataz continuari. Secūda ibi (paroxismi autē.) Tertia ibi (Et in quibusdam.) Quarta ibi (Et quādoq.) Quid itelligat per rigorē tē. regre in suo capō: dic ꝙ tñ sumit rigorē distictū ꝑ horripilationem. scdō ꝙ eodē sumit.

¶ Considerandū aūt ꝙ dixe de causis quas ponit appropriant interpolatis. s. frigus materie z mordicatio: qa loca ēt venas sunt sensibilia: sed vene non sic: vt Galꝫ de accidenti z morbo. capō. 5. Tres autē de istis causis sunt cōes interpolatis z cōtinuis: imo causa que est ꝓfundatio caliditatis ad partē materie plus accidit in cōtinuis. ꝓfundatur enim calor qa materia multa vel mala vel in loco nobili sicut multotiens euenit in febribus apostematū intrinsecoꝝ. debilitas aūt virtutis intelligit siue ex etate vel mā vel morbi malitia resolutionis: ex qb⁹ infrigidatio fit exteriorus.

¶ Considerandum ꝙ mordicatio per accidēs infrigidat: z ideo dicitur proprius horripilatio siue rigor ꝙ frigiditas.

¶ Paroxismi āt ilcpabiles minuunt z nō eradicant ꝓ sudorē neq; icipiūt cū frigore nisi ꝓp debilitatē virtutis: aut ꝓp ꝓfundationē caloris inati: tunc enim infrigidant extremitates: z illud est signum malum.

¶ Paroxismi minuūt. i. rari⁹ fit primus ꝙ interpolatus: qz ē vehemētior passio. vł minuūt. i. si ex toto recedit ꝛ minuit z ē melior expō: z tō ista dz eē pri⁹ sic: ꝙ sudorē i por⁹: paroxismi āt tē. vł minuūt. s. in inuasiōe cū typo: qz raro cū eo inuadūt: ꝛ quāq; inuadāt vt i primus flegmatica dicta lactica. hic ꝓsidera qre in primis appet frig⁹: vł qa ꝓp defectū resolutis vel suffocationis: z virūq; est malus.

¶ Et i q̄busdā febrib⁹ cōponunt frig⁹ z horripilatio: qm̄ mā q̄ putrefit ē cōpolita ex frido z mordicatiuo.

¶ patet.

¶ Et quādoq; cōponunt q̄dā febres putredinis tali cōpositione qua fiant in forma ilcparabiles. Et istō est. v. g. qñ icipit humor putrefieri in loco: z cū supuenient ei putredo putrefit tota z ꝓsumit ab ea: deide icipit humor de gñe ei⁹ aut si ō gñe ei⁹ putrefieri: tunc obuiat ponimus scōs tēpor⁹ eradicationis ponimi primi: deinde ꝓsequat res ita. Et quādoq; cōponunt febres putredis modis alijs cōpōnis ꝙs distinguam in capīs suis. Et periodi qdē febriū plōgant qñq; z abbreuiant. Prolōgatio coꝝ est ꝙ aut ꝓp grossitudinem materiei z viscositatē eius z multitudinē ei⁹ aut ipsius quietē: aut ꝓp debilitatē virtutis aut ꝓp debilitatē sensus aut ꝓpter spissitudinē poroꝝ: quare non resolunt humor. Et coꝝ abbreuiatio est ꝓp ꝛria cōtrū. Et paroxismi utq; festināt z tardant. Et tarditas coꝝ est: aut ꝓpea qz coꝝ mā est pauca aut tardi motus ad munerā putredis ꝓp grossitiē suā: z hoc qdēz est sicut mā quartane. Et velocitas coꝝ est: qm̄ ipsa est multa sicut flegma nisi fit vitreum: qñ paroxismi eius qñq; tardant: aut subtilis sicut cholera.

¶ Dic accipe quomō febres de materia extra venas possunt facē continuam: z ideo dixit. z incipit putrefieri in loco. s. aliquo extra venas z sic etiā intra. z periodi. i. paroxismi. aut quietez. i. frigiditatem. vel etiā tardā lationez ſuper membra. vel non motionez. aut debilitatez. s. expulsiue vel digestiue resolutiue. aut ꝓpter debilitatē sensus. mēbra enim obtusa in sensu stant cum materia z quiescunt cuz ea. Et paroxismi. Dic considera cautelosum modum loquendi Aui. cuz dicit. sicut materia quartane. z nō dixit est mā quartane que facit motū de quarto in ārtū: sed dixit sic z dixit ꝙ tardat. Dixit etiā. sicut flegma. z non dixit qz materia multa movetur omni die: z hoc vt ostenderet vt ex ārtitate materie z modo substantie nō potest argui nisi festinatio vel tardatio paroxismi in eadē febre specie vel in diuersis: nō tamē potest determinate argui dies motus. Dixit autē aut est subtilis sicut cholera. z ex hoc nihil arguit qa subtilitate nō festinat vt flegma: nec paucitate tardat vt melācholia: ꝛ alia littera dicat z quandoq; festinat quādo est subtilis vt chola. Et hoc ergo cōsidera ꝙ motus determinatus sm numerum dictum. s. de tertio in tertium vel de quarto in quartum vel de die in die: oportet ꝙ tribuatur nō quātitati nec substantie sed alicui ꝓprietati. Cui autē tribuant motus quatenus z tertianus: z quomō nō oportet multiplicare formas specificas diximus in questione nostra de ꝓlongatione febris.

¶ Et deteriores q̄dā febres sunt ilcpabiles in qb⁹ putredo est intra venas. Deide ille que eradicant in qb⁹ est putredo in toto corpe aut in prin⁹ cordis. Et pax quidē accidit semb⁹ febris valde acutis ꝓp frigus cōplexionis coꝝ z paucitatem carnis ipsorum.

¶ Dic est afor. 43. 4. parti. Febres quecūq; tē. z est causa nō in toto corpore. i. in habitu alio ambitu corporis versus cutim aut in partibus cordis: quasi dicat: hoc qō dico esse in toto est pot⁹ esse in partibus. s. in locis extra venas vel in partibus cordis: z oportet litteraz cōiungi superiori que dicit. deteriores febres sunt tē. aut in partibus cordis. Et partē est cāa. posita in afor. 14. partic. ꝓme. s. Qui crescunt. frigus cōplexionis quantuz ad spiritum vel quantuz ad gradum caloris z paucitatem tē. mensurat enim extraneus calor sm mensuram proportionabilem naturalis: vt alibi declarauimus sm mentem Auerro. 7. colliget capō. 2.

¶ Pulsus vō disponēs diuersificant in febrib⁹ putredinis sm diuersitatē caꝝ in generib⁹ suis. Et sm diuersitatē spēi vnius caꝝ in vehemētia z debilitate z in fortitudine accitū z debilitate coꝝ. Et qñq; accidit ei duricies aut ꝓp apā calz vehemētis extēsionis aut ꝓp apā calidū i mēbro duro: aut ꝓp vehemētā siccitatis: aut cū dñat frigus in ꝓncipijs. Et qñq; fit lenis ꝓp māz hūidā lenē flegmaticā z sanguineā. Et ꝓpterea ꝙ apostema est in mēbro lenī sicut illud qō est in epate z peripleumonia z lythargia: aut ꝓpter humorositatē cum expectatur quādo vult vt iudet. Et pulsus qdem fit in principio paroxismoꝝ debilis coartationis ꝓpter aduentū virtutis sup materiaz z occupationem eius in mūdando z cuentando.

¶ In generibus q̄ pulsus alius est in flegmatica alius in cholica z ꝑcie. tē. q̄ vna tertiana pōt esse altera remissior z paucorū accidentiuz. In principijs. i. in extremitatibus: vel i. in ꝓncipalib⁹: vel i. in ꝓncipio aduentus febris. ꝛ. g. qa fit effimera a frigore: vt primo de differētijs pulsuū. c. 2. hoc non fit ad ꝓpositum: q̄ effimera nō est putrida: nō potest transire in putridam vel q̄ocunq; fiat frigus quo arteria corpus induret. In mūdando. s. fumos multos. euēdo. s. per tractu. frigidi aeris euēdo: nō calidū qō iaceret suffocatuz z subclusum sicut ignis sub multis lignis.

¶ De sinone vñ de signis febriū putredis. Capō. 2m.

Significant febres putredis aduēr⁹ cārū ancedētū eas z ꝓprie qñ nō est in eis cā primitiua. Et pulsus z anbelit⁹ cur⁹ ꝛstrictio est velox: qñ necessitas est ad mūdificādū vehemēs valde. Et est caliditas mordicatiua non suauis sicut est calitas effimere febris. Et plurimū quidez febriuz putredinis aficedit almelileru: z almelileru qdē est dispō cui admisceē caliditas nō pernicies ad hoc vt sit febris: z associant ei lassitudo z pigritia z alices z saltus z cōmotio somni z vigilie z cō strictio anbelitus z tēsio venaz z hypocūdriozuz z dolor capitis z pulsatio capitis. Cū ergo plōgat facē cadere in febres putredinis aut facit accidere debilitatē z citrinitatē coloris. Et qñq; associant almelileru aficedem febres: multitudo supfluitatis z mucus nausea z vrina pluruma z egestio plurima putrida z grauitas capitis z excitatio. Et accidit frequentia in pulsu nō a cā intrinseca: imo ex labore aut ira aut alijs. Cum ergo acciderit in eo coartatio tunc tā vemit paroxismus: z coartatio quidē est submersio pulsus: z parnitas diuersi in quo accidunt pulsationes magne fortes aut non est velocitas eius fortis. Sed

diuersitas

diuersitas in ꝓncipio ⁊ ī augmēto est ex ꝓpriet̄atib⁹ significantib⁹ putredinē ꝗuis non appareat in tertiana plurima apparitione pp̄ leuitatez materiꝫ Et de signis qdem q̄ febris sit putrida est eūatio ꝓdi primi sudoris ⁊ humectatiōis. Effimera enī est cōtio illius ꝫ in initio fit in tertiana pp̄ leuitatē p̄dictā vt fit filis effimere: que tñ effimera nō ꝑmutaf ad putredinē Et qñ fuerit augmētū eius permixtum non ꝓportionatū non silc. Et pluritas augmēti utq; significat q̄ ipsa est putrida. Et additio pulsus in magnitudine ſm ꝓcessum signat augmētuz Amplius autē est interpolata incipiēs cum rigore aut horripilatione: ⁊ dimittit ſm plurimū cū sudore ⁊ humorositate ⁊ resoluꝫ cum paroxismis aut iſcparabilis cū tempore: ⁊ nō similis effimere in vrina ⁊ pulsu ⁊ cōpleméto mūdificationis ⁊ gete accidentiū Et cū plurimū qdē putride fūt accītia plurima ex siti ⁊ dolore capitis ⁊ nigredine lingue ⁊ ꝓpre apud statuz: ⁊ multiplicaf inquietudo ex anguſtia ⁊ agitatione vehemēti quā facit pugna materiei ⁊ virtutis: qñq; enīz elevaf materia ⁊ quādoq; cōſurgit virtus. Et pulſus similr quādoq; tēdit ad magnitudinē ⁊ fortitudinez: ⁊ qñq; ad paruitatem ⁊ debilitatez ⁊ coartationē Durities autem fit qñq; ⁊ non opz semper vt sit nisi fit cum febre apostema duꝛ in quocūq; membro sit. Aut apostema in membro duro cuius non fit durum. Aut tā acciderit potꝰ aque frigide aut aliqd aliud de illis que indurāt pulſuz: ⁊ de illis que dicunf in libro pulſuū. Diuersitas autē in ꝓncipio ⁊ augmento est ex ꝓpriet̄atibus febris putride. Et de sigñationib⁹ eiꝰ fortib⁹ cuius non appeat in tertiana plurimuz ꝓp̄ leuitatem materiei. Et dū nō fit pulſus fortis ⁊ nō fit velox velocitate p̄dicta: tunc febris adhuc est effimera ⁊ non ꝑmutaf ad putredinem Et est vrina in ꝓncipio idigesta aut paꝛ digesta ⁊ fortasse est acuta.

¶ Jam precessit sermo in putredine ⁊ diuersitatibus febrium ſm illam: deinceps ponuntur signa febrū putridarum. Et ꝓmo hoc. Secundo ex omnibus signis ⁊ accidentibus collectis ponit generalē modū signandi illoꝝ. ibi(Et scias.) Tertio ponit cām ꝯrūdaz accītū. ibi(horripilatio.) V ꝓria in duas. ꝓmo ponit sigñ signiſicātia febres putridas. Secō sigñ qb⁹ iter se distiguunf. ibi(In cōtinua.) V ꝓmo ponit. 11. collectiones signoꝝ. Ultio ponit duos casꝰ.

¶ Prima collectio est q̄ putrida aduenit absq; cā ꝑmixta ꝫ plurimuz. Quādoq; enīz cause primitiue mouēt antecedētes vt supra dictum est in sermone de effimera: cuz ergo preuidisti signa repletionis ⁊ grossitiei vel viscositatis humorum ⁊ oppilationis ⁊ segl febris sine causa primitiua suspicandum est esse putridaz.

¶ Secūa collectio signoꝝ est a pulſu ⁊ anhelitu in qb⁹ ſysteles est maior: qa est maior necessitas educendi fumos putridos ⁊ alios vt dixit haly trac. 2. coſſi. 78. alē haly trac. 2. theqni coſſi. 10. trac. de corde. ⁊ est in lectione hodierna. Tertium sigñ est notuz.

¶ Et plurimū.) Cōsiderandū q̄ ꝫ feb. non inuadāt subito vt fulgur vt Gal. ꝑmo de criſi. 17. cap. ⁊ amē quedā satis subito inuaduntur: et plurime feb. nō sic sed ꝑmittunt accidētia: ⁊ ideo dixit plurimuz.

¶ Cōsiderādū q̄ accipim⁹ qd est almelliletu: qz ē dispō q̄dā mixta calori nō bono: nō tñ q̄ sit febris. q̄ dſtat bō inter febrē ⁊ sanitatē. Rasis tñ primētis. 16. secūdo cap. 8. suo ſi. dicit q̄ almelliletu est feb. ⁊ tñ pp paucitatē eiꝰ nō sentiſ: ⁊ dicit q̄ aliqñ est anteq̄ sit febris ⁊ aliqñ post febrē. ergo Rasis intelligit p̄ almelliletu quēdā malū calorē qui pōt vocari parua feb. ⁊ potest dici q̄ nō est fe. ꝓpie: qz talis modicus calor pōt post feb. remanere: ⁊ ō almelliletu pōt nō solū ante febrē sed post accidē. Accipimus ēt ex intētione Aui. ⁊ Rasis ꝓallega. cap. que accītia cōiunguf huic calori ante denti febres. Sūt enī accītia quedā que vrpſim ⁊ statiz sibi cōiuncturſicut lassitudo ⁊c. que oia fiunt ex humorib⁹ tā supfluis et vaporib⁹ eoruz: vñ dixit hip. aſoi. 5° 2° p. labores spōtanei narrāt morbos. ⁊ ideꝫ p̄ Ulsem ꝫscripuz est. remito venaz ⁊ hypocūdriaꝫ ex cōmotione materiaꝫ ⁊ vaporꝫ in eis: imo ex digōne non bonez dolor aūt ⁊ pulſatio capitis ex vaporib⁹ illuc ascēdentib⁹: cuz ꝫ incipiat mā cōmoueri ⁊ tangi calore malo: ꝫ occulte: pauca autē sunt ꝑter hec accidentia que cōiungant almelliletu. Cū ergo ꝓp̄ gatur: qz cū ꝓlongat additio caloris fit febris vel extremitas corporis: qz ⁊ ſi nōdū aduenīat feb. sed fit ꝓlongatus calor ille debilis ledit digōnez ꝑtis lesione que aliqualr sanguis acuit: vñ extrematur facies. Debilitatē. ſ. maiorez q̄ fit lassitudo vel debilitatem ſ. digōnis ſtomachi ⁊ ꝑtis. Sunt tertio accidentia que quādoq; associant sicut multa cōtio materierū per mucos ⁊ ꝑ vomituz ⁊ per vrinā ⁊c. hec autez accidūt qñq; qz quādo in partib⁹ ipſis fūt repletiones de materieb⁹ a qbus ꝓtingens est qñq; ante feb. evacuari cap̄ multitudine ⁊ natura dñante eis ſm aliquā partē. gravitas. ſ. ex multitudine māe. excitatio. i. inflāmatio in facie: ⁊ dispositio ſimilis cacesie ꝓpter nocumentuz digestionis.

¶ Et accidit.) hic ſmo posset eē sepaꝰ vt appet ⁊ cōuer dicti vi delt q̄ sit cōiunctus sermoni p̄cedēti: ⁊ accidit. ſ. cū almelliletu fre quētia in pulſu pp̄ distēperantiā caloris: ꝫ nō assit cā ꝓmixta vel labor vel ira: ⁊ ideo exponit imo ꝓ sicut: ⁊ forſan intedit q̄ a labore sibi cōsueto cū illō tetat agere statiz ꝑmutaf pulſus ad frequētiā ⁊ velocitatez. ꝑmutaf et ab ira. ſ. qz ista vltra coꝝ ꝓsuetudines irascunf: ⁊ de q̄libet re multuz turbaf sicut male dispositi. vocat igit cās extrinsecas cās nō cōsuetas a qb⁹ nō est mix ſi mutet pulſus: sed ista ꝓ pulſus mutaf absq; illis: imo mutaf a labore ꝓsueto qñ volūt illū tētare ab ira: qz frequēter incurrūt illaz: ⁊ alias. ſ. leuib⁹ causis que nō ꝑmutassent pulſuz in tēpore sanitatis: ⁊ modo mutāt illū in hac dispositione almelliletu. Et qz de isto homine adhuc nō dicemus q̄ febriat: ideo dat sigñū inchoationis feb. putride in eo: ⁊ q̄ tā est in ꝓncipio paroxismi ⁊ est coartatio pulſus. Et subsequēter declarat qd est coartatio pulſus: qz di ſumerſio: ⁊ paruitas diuerſi. i. pulſus cuz diuersitate: ⁊ hec oia fiunt ꝓpter materiā putridā que mouet motu aggregatiuo ⁊ suffocatiuo cū est in ꝓncipio paroxismi: sed existēte hoc pulſu subiecto ⁊ paruo diuerso appent quādoq; pcussiones magne. Jā enim dixit Gal. in cōmē. pulſuuz. cōmē. 14. q̄ aggrauata virtute fiunt pulſus diuerſi iter quos sunt pcussiones aliq̄ fortes. ſ. magne: ⁊ hoc est ꝓpter virtutis bellū: ⁊ ſi multū sit aggrauata pauce flūt fortes percussiones ⁊ magne: in hꝰtib⁹ autē dissolutis semp̄ p̄cedit pulſus ad debilitatē. Nō est velocitas fortis. qz nōdum est additio facta multa in calore: intelligit ergo hoc ꝓpie in diastole.

¶ Sed diuersitas.) posset poni hec ꝓpo per se vna stante ſnia. Cōſiderādū ēt q̄ in ꝓn⁹ ꝓp̄ suffocationē caloris: ⁊ in augmēto ꝓp̄ nō eē mām vniformiter calefactā est in pulſu maior diuersitas q̄ in statu ⁊ declinatiōe: ꝫ qñq; accidēs cretica vehemēter diuerſificēt pulſuz: ⁊ talis diuersitas pulſue minus apparet in tertiana: qz materia est leuis in tertiana vniformiter ⁊ cito iflāmabilis.

¶ Et de signis.) hec est quinta vel sexta collectio signoꝝ vbi ſmo primum ⁊ Mūdinum vult q̄ ſi primus paroxismus febris recedat absq; sudore ⁊ humectatione est signū putride: qz effime. cōtra se hz. nā in ꝓ paroxismo recedit cuz sudore: ⁊ rōnē assignat Mūdinus qa materie putride a ꝓn⁹ sunt crude nō apte ꝑ sudorem resoluiꝫ effi. aūt statiz est apta sudore termiari: ⁊ ideo dic̄ de signis cēcuatio sudoris ⁊ humectationis q̄ primi. i. paroxismi ꝓmi in q̄ nō sit sudor nec humectatio. effi. vo est ecōtrario qa in ꝓmo paroxismo recedit cum sudore. ⁊ ista expoſitio est ſimilis siue consoꝛmis ſnie Rasis. 16. ꝓpinē. cap. 2°. ⁊ qz dixerat q̄ putrida febris in ꝓmo paroxismo recedit absq; sudore: ostēdit q̄ nō equaliter est hoc cōe omni febri putride. minus enī conuenit hoc tertiane pure: qa cū sit eius ſuba subtilis leuis apta in vaporē conuerti pōt in ꝓmo paroxismo accidere sudor: ⁊ hoc est qō dicit. ꝫ sit. ſ. sudor in tertiana in initio. i. in ꝓ paroxismo ꝓpter tē. Alia littera hz ꝫ sit minutio in tertiana. i. minus sit in tertiana q̄ in aliis febrib⁹ putridis illud qō dictū est q̄ nō recedit ꝓmus paroxismus cuz sudore: B enī minus est in tertiana: qz frequēti⁹ cū sudore recedit paroxism⁹ primus ꝓpter leuitatem tē. quia ꝓpter subtilitatē materie.

¶ Aliter exponitur a me q̄ de signis putride est q̄ paroxismus primus euacuaf ideſt recedit cuz sudore ⁊ humectatione: qz cuz sudore humorosō copioſo: cuius cōtrarius facit effi. qa non recedit cū sudore copioſo: sed cū sudore rozido sicut sudor sanitatis. amē tertiana minus hz sudorem humorosuz q̄ alie putride ꝓpter materie subtilitatē. ramē effi. nō ꝑmutatur ad putredinē. qa hz ambas exp̄ones tertiane paroxism⁹ similaf effi. qz recedit cū sudore ⁊ non cū sudore multū humoroſo: ō distēnē ponit iter paroxismū primum effi. ⁊ tertiane. ⁊ dic̄ effi. nō ꝑmutaf ad putredinē. i. effi. hz sibi sigñ ꝓpria que nō sunt signa putride. Signa enī putride sūt q̄ augmētū paroxismi est distinctū a ꝓn⁹ nō aūt est sibi ꝑmixtū. Et dō ꝑmixtū augmētū cū ꝓn⁹ qñ modus caloris p̄cipuꝫ seb. ⁊ augmenti valde modicū differūt: sed calor augmēti putride ⁊ calor p̄cipuꝫ differūt: ⁊ ō nō est aug⁹ ꝑmixtū. Uel dō ꝑmixtū qñ subito ascendit vt nō faciat aliquā diuersitatē vel morā. Sūt aug⁹ paroxismi putride nō est ꝓportionatū imo disꝓportionatū. Dō ēt disꝓportionatum

m; ⁊ pp dictā cām:ga valde est maioꝛ calor augmēti q̄ ꝓncipij. imo in ꝑn° appet frequēter frigus ⁊ in augmēto calor. Et ideo ⁊ augmētū nō est ſile. ſ. ꝑn°. ſili nō est ſile: qz nō fic vniformiter aſcēdit calor putride ſic calor effi. qz glibet humor ē magis etherogeneus q̄ ipſe: ⁊ ſm B dicet: ⁊ ſup. feb. putride est q̄do nō fuerit ⁊c. V Aliter aūt pōt exponi q̄ iuuat ſigna effi. q̄ ſtat ⁊ nō trāſit vel nō vadit ad putridā: ſz ſimilet ꝑ poꝛiſmo tertiane in forma ſudoꝛis. in effi. enī q̄ nō trāſit in putridā: aug̃ nō est nō ꝓportū. ſ. ex diſpoſitiōe ꝓncipij q̄ erat ꝓfundatio ⁊c. ⁊ caloꝛe ꝓcedēte q̄ ſūt in ſe. pu. aug̃ ⁊ nō est nō ꝓportionatū: ſed ē ꝓportionatuꝫ. ſ. ſuo ꝑn°: qz ſic ꝑn° effi. est a caloꝛe ita ꝓcedit cū caloꝛe. aug̃ ⁊ nō ē ſile: imo est ſile ⁊ ꝓxime ꝑn° q̄ nō ꝓuenit in putrida ſe. ⁊ B ē q̄ dic. effi. nō ꝓmutat ad putridā. ⁊ q̄. i. ⁊ tūc appet q̄ effi. nō ꝓmutat ad putridā q̄ nō fuerit aug̃ ⁊ ei° nō ꝓmutū: ⁊ q̄ nō fuerit aug̃ ⁊ ei° nō ꝓportionatū: ⁊ q̄ nō fuerit nō ſile: igit ſemꝑ repetat illa negatiua: ⁊ ē modus Aui. in multis locis. putrida ꝙ ſe. bz augmētū poꝛiſmi nō ꝓmutū: bz aug̃ nō ꝓportionatū. bz aūt augmētum diſſimile: ſed effi. bz augmētū ꝓmutū: bz augmētū ꝓportionatū: bz augmētum ſimile: bz ⁊ augmētū non plurum: ⁊ ꝺ ſubdit ⁊ plurtas ⁊c.

¶ Amplius aūt.) Hec est ſexta collectio ſignoꝝ vbi vult q̄ febres ſiue ſint ꝓtinue ſiue iterpolate bñt diſtincta ſig̃ ab effi. cū tepoze. i. q̄ iz nō leparet: ſed ſit ꝓtinua tū tepeſcit: alīs tpe. i. ꝓtinui tpis.

¶ Et plurimum quidem.) Hec est ſeptima collectio ⁊ patet.

¶ Et pulſus.) Hec est octaua. magnificat aūt pulſus in hoꝛis expulſiōis caloꝛis ⁊ in hoꝛis alleuiationis poſt cuōes mācꝝ. pulſificat aūt in hoꝛis ſuffocatiōis ſū mācb°: ⁊ in hoꝛis reſolutis ſtuꝝ.

¶ Duritiem.) Hec ē pa 9ª i q̄ vult q̄ pulſus durus nō appꝛopꝛiat ſe. putride: ſz accīt pp cās q̄s ponit. ⁊ ponit eas Gal. i. de dif. feb. c. 7.

¶ Diuerſitas.) Hec ē 10ª paꝛs. i. aūt patuit q̄ diuerſitas tū pulſuū q̄ modi caloꝛis ſit i putridis feb. in ꝑn° ⁊ augmēto pp motū in mā de ſuffocatiōe ad caloꝛis expulſionē: vl de cruditate ad digōnē.

Dubium ¶ Et dū nō ſit pulſus fortis ⁊c.) Dubitat q̄ vi itelligē q̄ in feb. putrida pulſus fiat fortis ⁊ velox q̄ vi ſſz. nā in effi. est vt°fortioꝝ ⁊ pulſus fortioꝝ. Quidā facūt lſaz affirmatiuā ⁊ dicūt q̄ cū pulſus est fortis ⁊ nō velox: tūc est effi. vñ ſupza in ſignis effi. dixit q̄ pulſus est decliuis ad fortitudinē. Alij dicūt q̄ iz virtus ſit fortioꝝ in effi. tū qz nō est ita neceſſitata ſic in putrida nō ſic facit pulſuꝝ fortē. Alij dixerūt q̄ fortitudo pulſus i effi. feb. ē vera fortitudo: ſz in ſe. putrida ē fortitudo ficta. nā pulſus magn° ⁊ velox fac q̄da iarticulatā pḣātaſiā fortē pulſus: vt ponit Gal. in cōmē. pulſuū. 2. cō.

¶ Et eſt.) Hec est vndecima collectio ſignoꝝ: ⁊ vide q̄ ꝑn°° nō excludit ſignū digōnis occulte: ſic ēt vult Gal. ꝑ de criſi. 17. ca. Ladit aūt deceptio i B q̄ꝝ ex loco mācꝝ vt cū mā putride feb. nō ē in locis venaꝝ: tunc q̄uis ſit in ꝑn° pōt appere digō in vrina. Ladit ēt deceptio pp appitionē hypoſtaſis fiere q̄ ē aliq̄ō flegma digeſtuꝫ vel caloꝛe carminatū q̄ō ſtatim a ꝑn°° alicui° putride appebit in vrina ⁊ cadit deceptio pp breuitatē ꝓncipij: vt ſupza dixim°. Cū g mā putride feb. eſt in locis ſup q̄ ſignificat vrina fiē loca epatis ⁊ venaꝝ oiuꝝ: tunc a principio ſue putredinis hz cruditatē: q̄ nondum virtus egit in ea actionem digeſtionis nec corruptionis digeſtioni oppoſite. Et forteſſe ē acuta. i. valde ficta vrina vl acuta. Lacuti odoꝛis. vl acuta. i. cute ōſignatiōis ſup ſaluatē vel moꝛtē.

¶ Et ſcias q̄ a febꝛibus acutis interficientibus raro fit euaſio niſi cum contractione membri.

¶ Primus cañ. est q̄ ſi aliq̄ ſe. eſt acuta in qua apparēt ſig̃ moꝛtalia ſi iſirmus euaſerit: B erit ꝑ criſim a ꝑtis: ⁊ B est q̄ dicit. cū cōtractione mēbri. a ꝑte. Cōtractio eni ſumit q̄ñq̄ pro ꝛctione a ſpaſmo. q̄ñq̄ pro tenſione vt etiam ſicut appet ſen. 2° tertij. li. q̄ñq̄ ſumit pro ꝛctiōe dicta azema que est ꝓhibitio greſſus: vt tertio cañ. ſen. 22. quandoq̄ ſumit pro aꝑte: vt ꝑmo libꝛo ſen 2° cap. de cauſis aꝑtū. ⁊ ita ſumit hic. hui° aūt ex est. nā quādo moꝛbus est acutus ⁊ in eo vidiſti ſigna moꝛtis: hoc erit maxīe: qz vidiſti virtutē in tuo iudicio debilē: ⁊ māz crudā nō apta cōoni: nec virtutē poſſe oñari pp acuitatē moꝛbi tāto tēpoꝛe quo digōnē poſſit cōpleꝛe: ſi q̄ iſte euadat nō erit niſi qz virtus ſtimulata toto ſuo conatu vtens expellet materiaz illaz ante digeſtionez: iſta ergo expulſio nō poterit eſſe pfecte cōonis pp cruditatē mācꝝ: ſed erit p extaſiī: ⁊ raro aliter accidit. forſan enim cōditiones iduiduales mirabiles q̄ñq̄ oſtendūt effectus vt ſine digōne fiat criſis p euacuationes pfectas: ſz nō fiāt ille criſes ſine terribilib° accidentibus: ideo dixit raro ⁊ appet q̄ pōt exponi cū ꝛctione. i. curatione vel depditione paꝛtis ſine ſpaſmo illius mēbri: qz illud aꝑa erit de mā mala que coꝛrūpet particulā quā apoſtemat: ⁊ est in hoc ſermo ſilis illis qui ponunt. 2. ꝓno. 1er. cō. 9. illo ꝛbo. Ac ſi color. bie ⁊ in illo 1er. cōmē. 67. ſz trāſlationē Arabicā. Eriture aūt que in pedib° ⁊c. Et D. 5. iuxta ſniaz illoꝝ tertiuꝫ intellexit hunc paſſum.

¶ Et quādo alleuiat febris poſt getē aꝑtis in pleuriſi ⁊ ſilibus: tūc ſcias q̄ de materia remāſit aliqd ⁊ q̄ materia declinat ad locū vbi appet dolor.

¶ Iſtum ſedm Gal. qdā nō intelligētes deſtruxerūt ponēdo illam negatiuā ⁊ qñ nō alleuiat ſe. Nos aūt itelligam° ſicut iacet q̄ apoſtemata iteriora aliq̄ geſcūt nō q̄ recedāt pfecte: ſed aliq̄ ꝑs reſoluīt: vel aliq̄ ꝑs ꝓmutat ad aliū locū: ⁊ hoc vocat ꝑs ſiue ſedatio aꝑtis ſm vſuꝫ vocabuloꝝ Aui. ⁊ ſic geſcit aꝑa ita febris alleuiat ſicut appet in anrio de. quo frequēter loquit. Ē. q̄ ergo aꝑa ſ. g. pleuꝛeſis geſcit ⁊ nō ex toto receſſit: ergo de mā remanſit in loco vbi est pleuꝛeſis. Alia aūt ꝑs ꝓmutata est ad aliq̄ō mēbrum q̄ō poteris cognoſcere ſi videris in eo dolorē. ſ. g. iſte pleuꝛetic° alleuiat° a febꝛe ⁊ getatus aliquaſ ab accīſtitibus aꝑtis dolet in pede: ſignū ē q̄ illa ꝑs materie aliq̄ mō receſſit ⁊ nō est reſoluta imo tēdit ad pedē vbi appet dolor: aliter tū poſſet dici q̄ mā tendit ad locum vbi apparet dolor. Sabaris quod incipit. q. d. iz aꝑa ſit quietatū: tū adhuc fluet mā ad eūdez locū aꝑtis ⁊ addet apoſtema ⁊ accidētia ei° ꝓp nouum in materia motum.

¶ De ſignis inſeparabilibus. Caꝑ. 3m.

Primua est diuſitas pulſus que est ſz ſe briē appens valde. Et est in plurimo eius nō bñs ordinē neq̄ ponduſ. Et ꝓueneꝛat febris ⁊ nō ſepaꝛ poſt vigintiquatuoꝛ hoꝛas ⁊ nō aſſociaſ ei q̄d diximus de diſpōnib° eradicabiliſi ex aſſeſſiōe rigoꝛis ⁊ alijs. Et de illis que ſignant eā est eius aſſiduitas ⁊ vehemētia diuerſitatis diſpoſitionis eius apud augmentū: minuit enim quandoq̄ ⁊ augetur vice alia.

¶ Cum poſuit ſigna putride ⁊ in gñali magis: hic ponit ſigna in generali mīn°: vel cū poſuit ſigna gñalia gb° cognoſcim° febres putridas: hic ponit ſigna gb° iter ſe diſtincte cognoſcunt. Diſtinguunt aūt gñaliſ vel q̄ ꝓtinue vel q̄ iterpolate vel q̄ cholice flegmatice ſanguinee ⁊ meſſice. ꝓ. igit ponit ſigna q̄bus cognoſcim° q̄ ſit ꝓtinua: ⁊ ꝑ ꝑs ex illoꝝ ꝑtiē q̄ ſit interpolata. Sc̄ō ponit ſig̃ gb° adiuicē differūt ꝛz gña ⁊ cū hoc gb° coicāt. ibi. Febris.)

¶ Ponit igit ꝑ q̄tuoꝛ ſigna gb° cognoſcimus ꝓtinā febrē. ꝓtinā est ex pulſu ⁊ est q̄ diuerſitas eſt apparēs plus in ꝓtinua: ⁊ B ꝓp magꝫ ledi coꝛ ⁊ arterias. ⁊ dixit ꝛz febrē: vl q̄ ꝑt fieri diuerſitas ab alijs cāis ꝓtigētib° ꝑter febrē. vl dixit q̄ ē illa diuerſitas q̄ ſyſtoles ſit maioꝛ diaſtole: vl dixit q̄ diuerſitas pp frig° ſiue rigoꝛes ⁊ alios typos ē maioꝛ ⁊ appentioꝛ iterpolate: nō bñs ordinez pp ēt magꝫ grauari ⁊ ledi virtutē: nz pōdus: q̄uis pōdus poſſit ſumi ꝑ pōdē multiplicatū tū ſcāl ⁊ ſpeciē ſumet pōdus ꝑ ꝓportiōe pulſus ad eū cui° ē vt multi auctores itelligūt. febris aūt ꝓtinua plus facies diſtare hoiez a ſua ſanitate q̄ iterpolata: plus ēt faciē diſtare pulſuꝫ vocat aūt a Raſi. is. ꝓtinā. ca. 2. hoc pōdus trutina.

¶ Et ꝑſeueꝛat.) Hoc ē ſc̄ꝫ ſignū. ē aūt eſtimatiū. poſtq̄ erit in tali caſu febrē ex putridā: ⁊ iam durat vltra. 24. hoꝛas: nō videt q̄ ſit tertiana iterpolata q̄ durat in ꝓtodo. 12. hoꝛis: nec quotidiana interpolata q̄ durat. 17. hoꝛis: nec q̄rtana q̄ durat. 24. hoꝛis. videtur igit q̄ ſit ꝓtinua: ⁊ hoc ſignū dat eſtimatiōnē nō certitudinē. poſſet enīz tertiana nō pura durare hoꝛis vltra. 30. vt poſt dicet: ⁊ tō Al. ad roboꝛādū hoc ſignum ſeb. ꝓtinue ſubiungit tertium dicens.

¶ Et ñ aſſo. ⁊c.) Et alijs vt frigoꝛis hoꝛripilatiōis: vl alijs. i. ꝑſudatiōe pulſus ⁊c. cūone cū ſudoꝛe ⁊ cūone cū mūdificatōe a ſeb. ⁊c.

¶ Et de illis.) Hoc ē 4ū ſignū ⁊ poſſet i duo diuidi vt dicat aſſiduitas. i. ꝓtinuitas: qz ñ recedit: ⁊ q̄ſi idē ē B ſignū ⁊ ſignatū. vl aſſiduitas ei°. ſ. diuerſitat: ⁊ vehemētia diuerſitat. ſ. pulſus vl caloꝛis. diuerſitas aūt pulſus est aſſiduioꝛ ⁊ ē vehemētioꝛ: ⁊ B fit pp pugnā maioꝛē materiei ad virtutez cum ſit in locis vitioſibus ⁊ patet.

¶ De rebus in quibus differunt febres putredinis et in quibus cōmunicant. Caꝑ. 4m.

Febris que est pp putredinē cholere motus est tertianus ſiue ſit moꝛ° ꝓncipij poꝛiſmi aut ꝓncipij. vehemēcie niſi ſpes ei° que vi aduſta cui° motus est occulꝫ valde ⁊ est ſicut inſepabilis concluſa. Et tertiana q̄dem pura est acuta pp ſubtilitatem materiei ⁊ eius caliditas est magna mordicatiua pp fortitudinem cholere. Sed est ſaluteꝛa. pp̄terea q̄ cholꝫ est leuis ſuper nām: ⁊ quoniā ipſa facit quietē. Tertiana vō non pura est longioris ſpatij q̄ pura. Et pura q̄dem raro pertranſit ſeptem periodos niſi ab errore. Cōtinua q̄doq̄ cōſumit in hebdomada.

¶ Die

¶ Dic ponit ghalia qb⁹ adiunctē differūt febres putrēdinis sm ꝑ̄ gña. Et ꝫ facit ꝑ. Scdo ponit qdā in qb⁹ cōcant vt rubrica dicit. ibi(Et ārtana.) Tertio ponit cās. ibi(Et scias.) ¶ Sciunt autē in qb⁹ differūt febres cū sciunt signa ꝓpria: vel res cuiuscūq; gnis. ꝓtio g ponit res ꝓpas cholicis. Scdo sanguinis. ibi(Et illa.) Tertio flatic⁹ ibi(Flegmatica.) Quarto melicis. ibi(Quartana aūt.)

¶ Notificat aūt febres cholicas diuersitate eaꝝ inuēo q̄ sint tres scz tertiana iterpolata: tertiana ꝓtinua dcā ꝓportionalis sm vō cubitū. B. 7 fe. dicta causon vl adusta. Scdo notificat eas mō motus qz de tertio in tertiū siue fit iterpolata siue cōtinua: 7 causon hz illū motū occultū valde 7 assimilat ꝓclusę. i. sanguinee. Tertio spāliter descēdit ad tertianā purā iterpolatā: 7 dic q̄ est acuta. i. velocis mot⁹ vel breuis 7 magni caloris. s. in gradu 7 acuti pp̄ fortitudinē cholę. i. fortē caloꝛē: qz ē in ḡdu addit⁹ 7 ꝓiūct⁹ siccitati.

¶ Et salutifera.) qz leuis ē ꝛc. 7 intellige q̄ hec leuitas ē ex pte subtilitatis 7 debilitatis ad resolonez. ex pte. n. q̄litatis māe sanguis nec 7 flegmatice dulcedo sunt meliores q̄ cholerice: 7 sic tollit cō tradictio ad sm̄onē. B. z. pno. cōmē. 44. Et dic ponit a fol. 59. pri. 4. cū sua ꝓdutione g dic. Tertiana vera ꝛc. ¶ Lōtinua q̄q; ꝓsumit in hebdomada. Intellige de causone: qz ille fe. sunt valde acute: 7 qō tertiana facit in ꝓtodo: ꝓtinua facit in die vt. B. in cōmen. a fol. allegat. 7 qz ante septez dies posset terminari vehementia acuitatis dixit. quandoq; imo etiā q̄q; post quartum.

¶ Et illa que est ex putredine sanguinis est continua inseparabilis: 7 eius caloꝛ est plurimus cōmunis cuz lenitate: non cum mordicatione cholere 7 quandoq; peruenit ad statum in quatuoꝛ diebus.

¶ Notificat sanguineam febrem ex tribus. s. continuitate mō caloris 7 termino status. posuit terminus qui etiā semper nō aduenit sed communicat sibi plus. s. q̄ in quarta fiat status in quo fiat crisis: raro. n. visa est crisis ārto die vt infra fen. z. 7. 3. de crisi. c. 4.

¶ Flegmatica aūt accessionē facies oi die ē leuis calidi tatis ꝓ cōparationē ad cholericā: lōga pp̄ viscositatē māei 7 frig⁹ ei⁹ 7 multitudinē ei⁹ 7 est magni timoris: qm̄ hz paruū spatiū iterpolationis 7 qetis: 7 qm̄ ipsa associat corruptiōi 7 debilitati in ore stomachi que nō excusat: 7 illud est de illis que attrahūt accidētia mala ex syncopi 7 pulsu cordis 7 casu appetitus.

¶ Dic primo ponit res appropriatas flegmatice iterpolate. Secūdo ꝓtinue. ibi(Et que.) ¶ Quartoꝛ aūt res huic flegmatice interpolate appropriat. ꝓtima qz est leuis caliditatis ꝛc. Scda qz est lōga ꝓpter tres cās mot⁹. Tertia qz est magni timoris ꝓpter duas cās. Quarū ꝑma qz hz paruū spatiū quietis. Scda qz associat corruptioni 7 debilitati in ore stomachi a qua nō excusat. s. quin fiat cū ea: vel que nō ꝛc. Et cā est qz stomachus est minera flegmatis 7 plurimū qō in eo multiplicat est flegma: vt dixit Deuse in suo de appropriatis ca. de soda. 7. B. 3. cas. fen. 13. c. de egritudinibus stomachi. Et ideo cōsimiliter dicere possumus q̄ febres cholerice leduntepar ꝓpter cibum fellis: 7 feb. melancholice splenē: vt sepe dixit Rasis. 16. c. 2. 7. 18. ꝓti. c. 2. Ex his aūt nocumētis stomachi sequunt accidentia mala que ponit: 7 in hoc pōt haberi quarta res. quō aūt stomachus sit cā hoc apparet. 3. 7. 11. 7. 13.

¶ Et q̄ de ea est insepabilis est res magis silis ethice: si nō eēt lenitas pulsus q̄cus q̄q; fiat dur⁹ etiā. Et ḡtum est minus pura est minoris 7 breuioris paroxismi nisi declinet cū putitate siue pueritatis ad melicā.

¶ Assimilat febris ꝓtinua flegmatica dicta lactica ethice i trib⁹. ꝓtimo in forma caloris in ꝑmo occursu: qz nō est acutus. Scdo in assiduitate ādā caloris. Tertio in extenuatione que cito cōsequit ex multo defectu stomachi: pulsus non sic est durus sicut in ethica: 7 hoc ꝓpter flegmatis mollitiē. Dixit dic Thadeus 7 bene q̄ reperit ethica cuz pulsu molli sicut que fit cum sanie multa in pectore: 7 tunc indiget alia distinctione. In flegmatica etiā quādoq; fit pulsus durus vt propter causas multas indurantes que possunt accidere que superius dicte sunt. Dixit postea q̄ flegmatica quāto purioꝛ tāto lōgioꝛ: 7 quāto minus pura tanto breuioꝛ. Et hic sermo est cōmunis flegmatice tam continue q̄ interpolate: 7 causa est qz flegma mixtione cum cholera vel sang. calefit et subtiliatur 7 preparatur ad resolutionem: ideo fit feb. breuioꝛ: in terminis vniuersalibus 7 particularibus. Sed quia melācholia addit flegmati grossitiem 7 fixionem: ideo cū flegma sit impurū permixtione melancholie facit febrē longioꝛem q̄ si esset flegma purum vt dixit. B. Et in his sermonibus est multa ambiguitas et cōtradictiones multe apparentes quas omnes prolixe discussimus in q̄one nostra: an febris flegmatica pura sit pluriꝛis ipsa.

¶ Quartana aūt est nō acuta ꝓpter frigus materiei: lōga ꝓpter illud 7 fortasse extēdit que de ea pura est āno vno 7 nō pura est breuioris spatij. Nec in ea nō est timoꝛ qm̄ quietē facit in spatio lōgo: 7 qm̄ ipsa nō est talis acuitatis quā sequunt accidētia vehemēta.

¶ Res q̄ appropiant se. ārtane iterpolate vel ꝓtine si tres. ꝑ̄ q: nō ē acuta. i. nō acuti caloris. vl nō ē acuta. i. nō ē acuti vl velocis motus. Et z⁹ q̄ ē lōga: extēdit aūt nō solū āno imo ānis vt infra ponet. Nō pura ē breuioris spatij. Ō qz posset fieri nō pura ꝑ flegma qō iuiscat melius 7 ꝓhibet a resolone. Dōm ꝑ q̄ ista nō ꝓhibet a resolone imo remouēdo a fixione terres 7 ducēdo ad aqueū pat ad resolutionē: ex toto. n. genere melancholia est irresolubilioꝛ flegmate. s. tartaroꝛis resolonis. Vel dōm q̄ loquit de ārtana nō pura. i. facta de melācholia adusta que melia pōt dici nō pura quodāmō: vnde ēt apa facta de melia adusta dr apa cōpositus siue ēt ab alio būore adusto vt intelligit ab Haly i regni tra. z. 14. cōmē. al cōmē. 31. tra. ō vētre. Tertio qz nō est in eo timoꝛ 7 cām ponit.

¶ Et quartana quidem 7 tertiana assidua 7 interpolata consumuntur per vomitum 7 solutionem ventris aut sudoꝛem aut ꝓuocationē vrine. Incensiua aūt consumitur per hmōi: aut per fluxū sanguinis narū.

¶ Dic ponit qdā in qb⁹ cōcant quedā ex eis febribus pu. vel ꝑs 7 apparet qō dicit de tertiana 7 ārtana in modis terminatiōis. ꝑ febrē aūt incēsiuā vel incēsiuā possum⁹ intelligere febrē causonē ꝓpter dictos modos crisis pōt terminari sanguine narū cū cholā est sanguis mixta: vt flōmia ēt in eis ē ꝓuenies vt infra apebit.

¶ Sed tu dices sic in tertiana 7 ārtana possent terminari. ¶ Dōm q̄ vez ē sz nō exprimauerit. Vel dōm q̄ plus accidit mām causonis misceri sanguini. s. cholerā pp̄ loca circa q̄ dūant sic pres cor dis. 7 p̄ febrē incēsiuā possem⁹ intelligē febrē sanguis in q̄ pōt fieri crisis nō solū fluxu sanguis na. sz sudoꝛe vrina vomitu 7 fluxu veteris eūato sanguie p illas ptes. q̄. n. sudoꝛ: possit cē sanguine⁹ apparet p Arist. 3. de ptibus aialiū in cap. habitu aūt vtiq; est. alr in cap. 12. al. c. 5. l. segl vt de venis vl ꝛc. vnā 7 vomitū 7 fluxū veteris testat Abu. 3. cas. fen. 15. 7. 1 1. 7. 16. 7. 19. 7 sm ꝓtē. B. 7. tera. ca. 13. Terminationē aūt stratice feb. dedit intelligē: est. n. quodā mō media in acuitate iter quartanā 7 tertianā: 7 forsan q̄ in flegmatica multū accidit ꝓsumi paulatine absq; eūone mālesta ꝓtecta. 7 z⁹ de diffe. fe. ca. 5. l. de ārtana dic eūones ples sunt in melancholicis humoꝛe q̄ in flegmatico: q̄uis loquat de eūone sm paroxismos.

¶ Et scias q̄ principiū ꝓlongat in tertiana: 7 stat⁹ in conclusa: 7 declinatio in incensiua: 7 status 7 declinatio in continua: 7 status 7 declinatio in quotidiana.

¶ Dic ponit duos cas. Scdo ibi(Et febres.) ¶ ꝓtia in duas. ꝓtimo ponit cās. Scdo remouet dubiū. ibi(Quāuis.)

¶ Dubitat de singulis dictis. ꝓtimo nō vi q̄ principiuz ꝓlongef in tertiana: qz ipsa est febris breuis in tēpoꝛib⁹ vlibus 7 particularib⁹: igit principiū tam paroxismi q̄ totius egritudinis erit breue. Ampli⁹ humoꝛ cholericus est cito accensibilis velut ligna sicca: igit cito ad augmētū 7 statū deuenit: vt scdo de diffe. feb. c. 4. Dub^m p^m

¶ Dubitat scdo qz dicit q̄ stat⁹ ꝓlōgat in ꝓclusa. Lōtra qz est aliq; ꝓclusa q̄ ꝓcedit semp declinādo: 7 aliq̄ que ꝓcedit semp augendo: g in aliq̄ est lōga declinatio: 7 in aliq̄ longū augmentū. Dub^m z^m

¶ Dubitat de tertio dicto. s. q̄ declinatio ꝓlōgat in incēsiua. Contra qz feb. incēsiua est causon vel tertiana ꝓtinua: sed iste feb. fāc peracute que subito terminant: ergo declinatio febris. Dub^m 3^m

¶ Dubitat de ārtana dicto. ꝓtimo sm vnā ifam que dicit stat⁹ 7 declinatio in ārtana. Lōtra ꝑmo. Alifra ca. de flegmatica ponit q̄ lōgior ptiū statice est augmētū. Ampli⁹ tertio de crisi ponit. B. 4. ca. in fi. q̄ qñ febris est lōgi stat⁹ ipa est acuti mot⁹: 7 qñ ē breuis stat⁹ ipa ē tardi mot⁹: 7 sm ꝺ q̄ vl q̄ egritudo tardi mot⁹ nō posset hēre lōgū statū: qz si hēret lōgū statū eēt velocis 7 acuti mot⁹. Dub^m 4^m

¶ Dubitat ēt sm aliā ifam que dicit stat⁹ 7 declinatio in ꝓtinua: hz ista ifa apud paucos reperit. Lōtra qz maioꝛ lōgioꝛ: hz sua rēpora lōgioꝛa: sed feb. interpolata respectu sue ꝓtinue est lōgioꝛ: vt ig. ꝓtinētis viti. c. primū oē breuius est interpolato sui generis. Dub^m 5^m

¶ Isti sermones Auicen. sumpti a Rasi vt appebit sunt valde extranei 7 multos laudabiles viros fatigauerūt. De qb⁹ primo Thadeus dixit q̄ qñ dicum⁹ principiū ꝓlongat in tertiana 7 stat⁹ in cōclusa 7 declinatio in ꝓcensiua dz intelligi de istis tribus cōparatis ad alia tpa. ꝺ. g. in tertiana principiū est lōgius alijs tribus. s. augmēto statu 7 declinatiōe eiusdē tertiane: cām aūt assignās dicit q̄ in tertiana siue sit iterpolata siue ꝓtinua cholā putrescit in locis remotis a corde: 7 iō nā nō curās de ipsi⁹ putredine nō cito pducit eā ad statū 7 sic principiū ꝓlōgat. Dicit ēt q̄ in ꝓclusa ꝓlongat status ꝓ tres cās. Una ē debilitas sanguis ad putrefactionē: q. u.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

est calidus ⁊ humidus cito venit ad putrefactionē. Scḋa cā est
obediencia sanguinis ipsius nature: q obediens est cito natura
perducit eū ad statū. Tertia cā est diligētia nature circa sangui-
nē: vnde qz nā diligit sanguinē cito perducit ipm ad statū vt ipm
digerat ⁊ a putrefactione resoluat: ⁊ est simile de feb. accensa in
sanguie ⁊ de igne accenso in stupa vel paleis. Dicit etiā Thade⁹
ꝙ in incensiua. i. in causone ꝓlōgaꝭ declinatio: qz ꝓpter vehemē-
tem caliditatē ⁊ incēsionem cibaria que comeduntur ⁊ bibuntur cito
ad caliditatē vel cholerā ꝯuertunꝭ: vnde tarde tale corp⁹ mūdifi-
caꝭ a cholericis superfluitatib⁹: ⁊ ꝓpter hoc declinatio est lōga.
Et si tu dices ꝙ similiter in tertiana est declinatio longa: qz ciba-
ria ꝯuertunꝭ ad cholerā Dōm ꝙ sine dubio cā assignata nō est suf
ficiēs: sed cā cōpleta est: qz causon fit ex cholera putrefacta in lo
cis ꝓximis cordi: vnde facta est inflāmatio in corde ⁊ partibus
ꝓximis cordi ⁊ ꝓpter quā inflāmationē ⁊ caliditatē remanet cor
pus in declinatione morbi sub illa dispōne generandi cholerā: in
tertiana vo nō putrefit cholera iuxta cor: ⁊ propterea illa dispō
cito recedit ⁊ fit declinatio breuis. Dicit vltimo ꝙ in quotidiana
ꝓlōgaꝭ status pp cām iā dictā in sanguine: qz flegma pp humidi-
tatē cito venit ad putredinē ⁊ ēt est amicabile nāe: vnde interdū
subit loco sang. sed declinatio ꝓlōgaꝭ in ea ꝓpterea qz humor est
viscosus: vnde ꝓhibet citā resolutionē eius a corpore ex quo fit
declinatio lōga. Hec sunt dicta Thadei: ⁊ si ꝯsideras sūt dcā rhe-
torica nō satisfaciētia intellectui: ⁊ iō reprobare omitto. ¶ Post
eū conat⁹ est Dy. in declaratione hui⁹ passus dicēs ꝙ iste sermo
pōt dupliř exponi. Uno mō ꝙ referaꝭ ad tpa ꝑticularia parorismi.
Alio mō ꝙ referaꝭ ad tpa vlia. Referēdo aūt ad tpa particularia
dicit ꝙ aliqḋ tps ꝓlōgari vel breuiari in aliq̄ morbo pōt dupliř i-
telligi. Uno mō absolute per respectuz ad alia tpa illi⁹ morbi: ⁊ h
mō est verū illud qḋ dicit G. 3. de crisi. c. 4. ꝙ feb. est acuti motus
cui⁹ stat⁹ ꝓlōgaꝭ: qm talis feb. q̄si tota est stat⁹: ⁊ in tali fe. ꝯtinua
ex pncipio sequiꝭ stat⁹: talis aūt feb. est morb⁹ acut⁹: sed ista cui⁹
stat⁹ abbreuiaꝭ est tardi motus: qm talis feb. nō hz accītia vehe
mētia: vnde nō est ꝙ i ipa multū sit stat⁹. Alio mō pōt itelligi ali-
qḋ tps ꝓlōgari in aliq̄ febre per respectū ad alia tpa nō absolute
sed cōpatiue ad alias febres vt dicaꝭ ꝙ pnm in hac febre ꝓlōgaꝭ
respectu alioꝝ tēpoꝝ plus q̄ in alia febre ꝓlongeꝭ pnm respectu
alioꝝ tēpoꝝ: ⁊ sic de alijs. Et isto mō Aui. itellexit hic: ⁊ totū h dz
referri ad tēpora vt accidētib⁹ sunt distincta. Principiū eni ꝓ-
longaꝭ in tertiana respectu alioꝝ tēpoꝝ plus ꝓportionabiliř q̄ in
alijs febrib⁹ ꝓlongeꝭ respectu alioꝝ tēpoꝝ. Et rō est: qz tps prin-
cipij est tps in quo accidit occupatio nāe a mā morbi: ⁊ iō est tē-
pus passionis nature: sed tps augmēti ⁊ status est tps in quo iaz
incipit fieri resolō māe. Et qz cholera est multe passionis. i. multā
inferēs passionē ꝓpter acuitatē ⁊ horribilitatē ei⁹ ad nām ⁊ est
facile exhalabilis ⁊ resolubilis: ⁊ iō ipa cholera ꝓlōgat pnm nō
aūt tēpora alia. In ꝯclusa aūt ꝓlongaꝭ status: qz ipa q̄si tota est
status cū quasi subito ad statū perueniat. Sed in incensiua. i. ter-
tiana ꝯtinua vꝫ ꝓlōgari declinatio nō absolute sed ꝓportiōabiliř
plus respectu alioꝝ tēpoꝝ q̄ in alijs febribus: ⁊ hoc ideo qz cū cō
clusa de se sit facile expulsibilis ⁊ euaporabilis ⁊ exhalabilis q̄-
tum est de rōne cholere in ipa deberet eē declinatio breuissima.
Sed qz cholera ꝯtineꝭ in loco solido ⁊ dēso in ipa sicut in venis
in qb⁹ difficile fit exhalatio: hinc est ꝙ respcū māe in ipa ꝓpor-
tionabiliř dꝫ declinatio ꝓlongari plus respectu tēpoꝝ alioꝝ q̄ in
febribus alijs. Unde ipa declinatio. s. ꝑticularis ꝑseuerat vsq; ad
tps alteri⁹ parorismi cū in febricitāte nō desinat anteq̄ superueniat
alius parorism⁹ q distat a pn. pmi parorismi ꝑ spatiū. 48. horarū in-
cludēdo tps pmi parorismi. Nō sic aūt ꝓlōgaꝭ in tertiana iterpola-
ta cum desinit in febricitatiōe nec in ꝯclusa: qz nō hz nisi vnicum
parorismū. In quotidiana aūt ꝓlōgaꝭ stat⁹ ⁊ declinatio. Stat⁹ qdez
qz cū ei⁹ mā sit viscosa iflāmatio q ꝑuenit ad sū nū multū retineꝭ
in ipa: vn̄ nō sic cito declinat. ēt declinatio lōga est: qz pp viscosi-
tatē flegmatis accidit ꝙ tarde trāspirat caliditas ab ipso: ⁊ pro-
pterea raro iuenit quotidiana: vt dicit. A. itegre eradicatiōis sic
raro iueniꝭ q̄rtana ꝯtinua. nō ḡ ad idē vadit smo. G. 3. ō crisi. ⁊ ser-
mo Aui. hic. sm. n. itellectū G. ibi nō eēt vez ꝙ in quotidiana eēt
stat⁹ lōgus cū in ipa alia tpa plus tps occupet q̄ solus stat⁹. Ex
his ēt Dy. vult ꝙ appeat solo ꝯdictionū Aui. hic ⁊ ifra ca. de feb.
flatica. qz hic loqꝭ de tpib⁹ ꝑticlarib⁹: ifra vo loqꝭ de tpib⁹ vlib⁹:
⁊ ꝙ hic loquaꝭ de tpib⁹ ꝑticlarib⁹ appꝫ ꝑ h qḋ dic. Quis raro iue-
niaꝭ q̄rtana ꝯtiua ⁊ q̄tidiana itegre eradicationis. nā iste smo ad
parorismos referꝭ. ¶ Postq̄ āt Dy. hos smōes exposuit referēdo
ad tpa ꝑticlaria: exponit eos ad tpa vlia vt accītib⁹ sūt distīcta ⁊
ēt alteratiōe māe. nā ꝓlōgaꝭ pnm in tertiana plus q̄ alia tpa: qm
cholera ꝓpterea ꝙ horrida est nāe difficilius incipit digeri q̄ cō
pleaꝭ ei⁹ digō ⁊ expulsio: ⁊ iō lōgius ꝑseuerat in ipa cruditas ꝓ-
portionabiliř q̄ alie dispōnes. Similř qz est humor valde subtilis
positus in loco in quo cito resolviꝭ qn̄ incipit accītiū difficultas
circuitionis ad sūmū ꝑuenit. Sed in quotidiana ꝓlōgaꝭ stat⁹ ⁊ decli-
natio ꝓportionabiliř plus: ꝓpterea qz humor est pp suā viscosi-
tatē in quo difficulter cōpleꝭ maturatio ⁊ expulsio: ⁊ iō ēt ꝓlōga-
tur accītia ⁊ stat⁹ ⁊ declinatiōes. In ꝯclusa vo ꝓlōgaꝭ stat⁹: qm
ipa pp multā sui acuitatē fere nō videꝭ habere pnm: sed stati vi-
deꝭ esse in statu: ⁊ h est rōne loci in quo est mā situata. Si in icēsi-
ua vel tertiana ꝯtinua ꝓlōgaꝭ declinatio plus ꝓportionabiliř pp
similē cām que dicta est supra. s. qz cholera ꝯtineꝭ in loco solido ⁊
denso: vt supra dictū est. Et ex his tolliꝭ ꝯdictio Aui. hic. ⁊ Gal. 3.
de crisi. qz hic Aui. loquiꝭ de tēporib⁹ vlib⁹: sed Gal. ibi loquiꝭ de
tēporib⁹ particularibus parorismi. Sed ꝯdictio Aui. hic ⁊ infra
ca. de flegmatica tolliꝭ per hunc modū. s. intelligēdo: qz hic loqui-
tur de tēporibus vlibus. nā status febris flegmatice est longior ⁊
etiā declinatio q̄ alia tēpora respectu aliarū febriū: qz. s. plus ꝓ-
longaꝭ stat⁹ ⁊ declinatio respectu alioꝝ tēpoꝝ q̄ ꝓlongeꝭ status
⁊ declinatio respectu alioꝝ tēpoꝝ in alijs febribus: ⁊ sic intelligit
hic Aui. sed infra ca. de flegmatica: loquiꝭ absolute. s. ꝙ augmen-
tum est longius alijs tēporib⁹ in febre flegmatica: ⁊ hoc absolu-
te loquēdo. nā augmentū est qn̄ mā incipit digeri ⁊ terminaꝭ qn̄
incipit cōpleri digestio. nunc aūt hec mā ꝓpter viscositatē diffi-
cillime digeriꝭ qn̄ incipit digeri. i. difficillime ꝓcedit super ea di-
gestio: ⁊ iō augmentū est lōgū: sed nō sic difficillime incipit digeri
vel alterari ⁊ sic pnm nō est ita lōgū: nec ēt sic difficillime cōpleꝭ
eius alteratio vel digestio postq̄ incipit cōplete digeri vel alte-
rari: ⁊ sic status nō est ita longus: ⁊ sic itelligit ibi Aui. Hec sunt
scripta a Dyno in ꝓpria forma fere in qbus ꝯsidera q̄tū labora-
uit: ⁊ quot sūt dicta que possent ipugnari que pp breuitatē omit-
to. ¶ Post aūt istos viros Francisc⁹ de pedemontiū vel Bartho
lomeus de varignana laborauit in hoc loco: ⁊ pmo dicit ꝙ pnm
ꝓlongaꝭ in tertiana intelligēdo de pno vli nō de pno parorismi. naz
pnm parorismi tertiane est valde breue ⁊ cito recedit frigus eius ⁊
ascendit calor: sed pnm vle est longū. s. q̄tū ad alterationē māe: ⁊
hoc qz cholera est inobediēs digōni rōne multe caliditatis ⁊ sub-
tilitatis: ⁊ qz iste q̄litates sunt fortes a pno: ideo pncipiuz tertia-
ne multū durat. Postq̄ aūt incipit obedire velociter recipit cor-
rectionē: ⁊ hoc declarat rhetorice: qz aliq homies sunt qui a prin.
sunt multū rebelles regi: sed postq̄ incipiūt obedire: ex toto obe-
diunt: sic ergo in tertiana pncipiū q̄tū ad alterationē māe ꝓlon-
gaꝭ: ⁊ sic etiā dicit ꝙ dz intelligi de prin. ⁊ reliqs tēporib⁹ q̄tum
ad accidētia. Scḋo dicit ꝙ status ꝓlongaꝭ in ꝯclusa: ⁊ pmo in h
ponit cās Thadei ⁊ reprobat eas. Sūt aūt ille cāe habilitas san-
guinis ad putredinē ⁊ obedientia sanguinis ad nām ⁊ diligentia
nāe circa sanguinē. sed dicit ipse aptitudo vel habilitas sanguis
ad putredinē est cā ꝯtinuationis feb. ⁊ nō est cā ꝙ status sit lon-
gior. esse eni aptū ad putredinē cōicat oī tēpori. s. pncipio augmē-
to declinationi ⁊ statui. Dicit etiā ꝙ illud qḋ diciꝭ de obediētia
⁊ diligētia sanguinis ad nām arguit oppositū. nā si sanguis dilig-
tur a nā ⁊ est obediens nā debet mouere sanguinē motu quo ab-
breuiet tēpus illud qḋ est nāe magis molestū: ⁊ hoc est tēpus sta-
tus. Dicit ergo ꝙ per ꝯclusam debemus intelligere febrē homo-
tenā. Ista eni ꝓprie debet dici ꝯclusa. nā febris ꝯclusa est ex vni-
formitate afflictiōis sed talis vniformis afflictio maxime fit in
cōclusa homotena in qua nō appet additio nec diminutio. in hac
aūt ꝓlongaꝭ status: imo quasi tota est status: qz equalis fit reso-
lutio ⁊ putrefactio ꝓpter aptitudinem materie ad putredinem.
Tertio dicit ꝙ lřa illa ⁊ declinatio in incēsiua est lřa corrupta: et
dicit ꝙ fuit vnū als ꝙ stabat extra ⁊ stabat super hac lřa que di-
cit. status in ꝯclusa vel incēsiua. qz ab Aui. febris de sanguine cō-
clusa vocaꝭ ⁊ sic quādoq; incensiua. Similiter dicit ꝙ lřa quedaz
reperitur que dicit. ⁊ status ⁊ declinatio in quotidiana. est corru-
pta ⁊ est vnum als ⁊ debet stare extra super hoc qḋ dixit. status
⁊ declinatio in quotidiana als in continua. Et dicit ꝙ exponēdo
lřam sicut iacet: ratio que datur a Thadeo nō est bona. Thadeus
enim dixit ꝙ declinatio prolongatur in incensiua. qz cibi cōuer-
tuntur in cholerāz. Sed ex hoc pōt argui ꝙ status vel aliud tem-
pus prolongeꝭ in quo caliditas est fortis magis conuertens ad
choleram. Et dixit ꝙ alij dixerunt ꝙ declinatio prolongatur in
incensiua ꝓpter debilitatē multam virtutis in spiritualibus: ex
qua virtus nō pōt cōualescere. Sed dicit ꝙ hoc non valet: qz lz in
declinatione virtus sit debilis respectu eius quod erat in sanita-
te vel respectu eius quod erat in pno egritudinis: tamen respe-
ctu egritudinis ipa est fortificata: ⁊ iō dat aliū moduz. s. ꝙ debe-
mus intelligere de incensiua feb. que paulatim terminaꝭ: sed ser-
mo iste valde longinquus est a vero ⁊ mēte Aui. raro eni accidit
causonē paulatim terminari ⁊ plus accidit alijs febribus: ⁊ iō de
eis debuit hoc dicere. Quarto dicit ꝙ in quotidiana ꝓlongaꝭ de-
clinatio nō respectu augmēti: imo augmentū est longius: vt infra
dicet Auic. sed prolongaꝭ respectu status ⁊ respectu principij de
quibus fecerat mentionem. Iste ergo vir sic ordinat istuz textū.
Principium prolongatur in tertiana: status in conclusa vel incē-
siua: declinatio in quotidiana: als in continua. Alij autem quidez
moderni doctores fecerunt oppositiones non dignas memorie.
Nos aūt dicimus ꝙ textus iste Auicē. acceptus est Rasi. 16. con-

rinentia.2.cap.vbi stat in hac forma:partes tẽpoꝝ febriũ diuerse fiunt:in tertiana ꝓprũ est ꝑn'':in synocha status protractus:in causone declinatio plura:sed ille tria tpa plura erunt in q̃rtana se.Et dicamus ꝙ Aui.loquit solũ de trib' tpib':nõ aũt de augmẽto:qz ꝓsuetudo est Aui.frequẽter diuidere augmẽtũ in duas partes:z primã partẽ ꝓiungit ꝓncipio z scõam statui sicut supra sepe dixit.4.ca.z quecũq; dicuntur de ꝓncipio statu z declinatiõe: vera sunt de bmõi trib' tẽporib' vñib' z et particularibus:z sunt vera hec dicta cõparando has egritudines adinuicẽ in his tpib' ad mõ. ¶In tertiana ꝑn'' porisni vel ꝑn'' vle est longũ.cõparando eam ad synochã homotenaz cuius ꝓncipiũ est occultũ:in ꝓclusa.s.homotena ꝓgat status respectu dicte tertiane:qz status tota est. ¶Sed dices ꝙ poterat dicere in tertiana ꝙ declinatio est longa respectu homotene.Dõm ꝙ verũ est:sed nõ placuit sibi oẽm ꝓticulare ꝓclusionẽ ponere.In incẽsiua declinatio est lõga respectu declinationis homotene:z et tertiane ꝓtinue vel iterpolate.Incensiua ẽ causon in qua euacuata mã per crisim remanet lõgitudo tpe flãma circa spũalia q̃ in aliis cholericis z q̃ in sanguinea homotena:vt notũ est:z hoc est ex intẽsione caliditate incẽsiue q̃ sit caliditas aliaruz cholericarũ z q̃ sit caliditas homotene sanguinee.Sunt ꝫ tres ꝓpõnes quas Aui.sumpsit a textu Rasis.ꝓtia ꝑn'' tertiane est plurũ cũ cõparabil ad synochũ.Secũda status homotene est plurius cũ cõparabil tertiane.Tertia declinatio causonis est plura cõparata ꝓdictis febrib'.Dicit postea stat' z declinatio in quotidiana.i.in flegmatica.

¶Cõsiderãdũ ꝙ tps notabilis pluritatis i flegmatica est augmẽtũ vt infra.Et cã est:qz humor difficile accensibilis:z iõ si sermones Aui.hic fuissent de augmẽto distincto ab aliis tẽporib' diuisset augmẽtũ ꝓgat in flegmatica.Sz sequẽdo Rasim nõ loqt de eo hic:sed patit augmẽtũ in duas ptes si de eo intelligit.Uel placuit sibi tacere de eo cũ notissimũ sit augmẽtũ quotidiane esse lõgius reliqs tpib' ei'.Et placuit sibi dicere ꝙ in flegmatica stat' z declinatio sunt plura respectu ꝓncipy flegmatice.flegma.n.cũ recipit calorẽ diu tenet z de difficili declinat:imo sicut a viridi ligno semp aliqd effumat:vt itellexit.E.in.2.de dif.fe.ca.4.Si aũt velles cõparare flegmaticã in ẽ ad tertianã z synochã homotenã z causonẽ posse:sed laborabis in distinguẽdo maioritatẽ absolutã z maioritatẽ ꝓportionabilẽ:ꝫ melius est dicẽ ꝙ status z declinatio in quotidiana sũt notabiles partes in ea tertiores ꝑn''. Ita aũt que dicit stat' z declinatio est maior in ꝓtinua:opz ꝙ cõparet ꝓtinuã ad iterpolatã z est vez ꝙ ꝓportionabiliꝫ ꝓtinua hz plurũ statũ z ẽt declinatiõe respectu sue interpolate.Si.n.vna ꝓtinua cholerica terminat in.7.diẽb' z iterpolata in.12.vel.13.debebit ꝓtinua statũ z declinatiõe occupãtes.4.dies.difficilia enĩ accessus in ꝓtinua multũ tps occupãt z flãma maior tardius recedit:sed iterpolata debbit statũ z declinatiõe occupãtes.5.dies vt 4.vt in exẽplo.sed.4.respectu.7.est maioris ꝓportiõis q̃.5.respectu.13.ista tñ ifa nõ reperit cõiter.Nos aũt ea secuti sum' exponẽdo.7.z addebam' sibi ꝙ ꝑn'' tertiane dicit plurũ ꝓp illaz effumationẽ quã sibi appropriat.E.z.de differẽtijs fe.ca.4.z multa alia que nũc nobis vident puerilia addebam'.Quare visuz est nobis mõ istũ tertũ subtilitari nõ debere:sed grosso mõ pertãsire sic Rasis voluit.Inuenimus aũt in dictis Rasis.multas ꝓdictiões in.16.17.z.18.ꝓtinẽtis.qñ loquit de pluritate z breuitate tẽpoꝝ febriuz quas soluere dispposueram':sed ꝓpter longitudinẽ omitto.

¶Ad ꝓtraria ꝑz solo ex iam dictis.Ad primã dõm ꝙ tertiana cõparat ad homotenaz.¶Ad scõam dõm ꝙ loquit de synocha homotena.¶Ad tertiã dõm ꝙ iz subito fiat crisis in causone:tñ durat calor post crisim.¶Ad quartaz dõm ꝙ si hic voluisset loq de omnibus temporibus diuisset augmentũ plurũ in quotidiana:sz voluit loqui de tribus temporibus:primo de vnoquoq; seorsum: postea de duobus simul:z hoc qz sibi placuit.¶Ad quintaz dõm ꝙ febris longi status est motus acuti respectu ei' que hz statũ breuem:z ideo ois ꝓtinua est acutior interpolata sibi cõparata:z cõtinua qz hz statũ longũ respectu principy est acutior q̃ quotidiana que proportionabiliter hoc non habet.

dubiũ 6ũ ¶Post hec aũt oia in que deuenim' z que diximus sm vias quas alij inceperũt videt nobis ꝙ volẽs deuenire ad intellectũ hui' ꝓpositionis z similiũ illis dubitare debeat ꝙ tps febris sit magis aptũ ꝓgari sm nãm cuiuscũq; humoris reliqs aliqs ꝓditionibus existentibus partibus.v.g.sint q̃tuor paroxismi.vnus cholere alter flegmatis.alter melãcholie.alter sanguinis:z oia alia vt posse est sint partis:qõ ergo tempus lõgius est in paroxismo cholerice mãe q̃ in paroxismo flegmatice z sic de aliis.non enĩ est dubiũ ꝙ oia tpa paroxismi melãcholice sunt longiora:deinde omnia tempora flegmatice:deinde omnia tempora paroxismi cholerice.si autem febris sanguinea tota est vnius paroxismi sicut vnus paroxismus quartane vel tertiane vel quotidiane:etiam eius longitudo est maior longitudine paroxismorum aliarum feb.

¶Dicamus ergo aliqd ad excitandũ posteros.Et est ꝙ nostri auctores satis sũt ꝓcordes i dicẽdo ꝙ in se.flegmatica tps augmẽti est lõgius reliqs tpibus flegmatice.nã flegma difficulter venit ad accessum esse caloris:imo plures hz superaccessiones caloris:z plures q̃q; remissiões ꝓp frigiditatẽ z viscositatẽ humoris.In febre aũt sanguinea nõ sũt determinati.nã repit ex ea homotena in q̃ stat' est lõgior:z augmastica in q̃ augmẽtũ ẽ lõgi'':z paugmastica in q̃ plus ꝓgat declinatio:sz q̃ ista ꝫ plus eueniat ex nã humoris sanguinei nõdũ est inuẽtũ certe affirmatũ.In feb.aũt cholerica q̃ durat.12.horis in porismo:nõ videt affirmatũ ꝙ tps in paroxismo sit lõgi'' ex nã hũoris:z forsan ꝙ nõ est inuẽtũ ꝙ expiẽtiã adhuc:sed ꝓtingit mõ vnũ tps mõ aliõ inueniri plurius:z iõ Raſ. aliqñ dixit.16.ꝓtinẽtis cap.2.ad ꝑn'' ꝙ in tertiana plurũ est ꝑn''. z tñ dixit.18.lib.7.cap.ꝙ in tertiana stat' est lõgior.velle aũt per rõnẽ ẽ demfare nõ credo esse posse:qz nõ inuenit mediũ quo nẽcio possit ꝓcludi:si tñ aliqd suadet est ꝙ ꝑn'' porismi tertiane est plurius pp cãe superi'' a nobis z ab aliis dictas.In febre aũt q̃rtana non inuento determinatũ certitudinaliꝫ qõ tẽpoꝝ notabiliꝫ sit lõgius:sed q̃si hãt adinuicẽ q̃dã ꝓuenientiã in lõgitudine:vt nõ ita notabiliꝫ augmẽtũ q̃rtane excedat alia tpa sic augmẽtũ flegmatice excedit alia tpa:iz ꝑn'' in ea videat breui'' ꝙ alia tpa vtpluriumũ.Et forsan ẽ voluit Raſ.18.ꝓtinẽtis ꝑ cap.vbi dixit ꝙ tpa q̃rtane sunt media:z tertiane breuiora:z tpa ſlatice sũt lõgiora.Beni tert' ille nõ ẽ corrupt'':voluit Raſ.ꝙ tpa tertiane ſt ꝑformia in breuitate:sz tpa q̃rtiane sũt valde difformia i lõgitudie:qz hz augmẽtũ valde lõgũ:tpa aũt q̃rtane sũt medio mõ.Et tu ꝓsidera.

¶Quãuis raro inueniatur quartana continua z quotidiana integre eradicationis.

¶Quia Aui.nominãs cholericã z flegmaticã diuiserat eas in ꝓtinuã z iterpolatã:nõ aũt ita fecerat de febre melãcholica.s.quartana:iõ assignat cãm huius:z est qz raro inuenit quartana continua:z iõ sermones dicti verificent de vtraq;:tñ in ꝓmo intellectu intelligimus de q̃rtana iterpolata:que plus inuenit vt dicebat suo cap.q̃uis etiã quotidiana diuidat in ꝓtinuã z iterpolataz:tñ illa que nominat iterpolata vtplurimũ nõ integre eradicat:z iõ flegmatica interpolata hz vtplurimũ quietẽ nõ oino verã.

¶Et febres quando non curant sm ꝙ opz:z proprie apostemose conuertuntur ad arefactionem z ꝓprie in febribus acutis in quibus oportet vt panẽtes eas cibentur:z non cibantur propter intentiones vt perueniat natura super materiam:aut opz vt dẽ in potu aqua frigida z nõ datur in potu ꝓpter intẽtiones vt nõ fiat cruda z nõ succurrit cum extinctione alia. Quoniam si fuerit alia intentio quam dicturi sumus in cibatione:z dando in potu aquã frigidam fortior duarum intentionum predictarũ ꝓmittat super eas ambas z dimittatur obseruatio illarũ duarum.

¶Hic ponit quendam alium canonem.¶Considerãdum ꝙ existente febre acuta ꝓprie cũ apostemate cõcurrunt q̃q; intẽte medici ꝓtrarie intentiones.quarũ vna est intentio cibandi:qz apparet virtus debilis z corpus est de resolubilib'.Alia est intẽtio infrigidãdi z extinguẽdi potu frigide aque:z epithimatib' frigidis:qz propter fortis inflãmatio colliquatiua ex opposito in cadẽ febre:z in eodẽ sumo ꝓsurgũt iẽtiones oppositę dictis:z vna est intẽtio nocibãdi er ẽ ꝙ morbũ opinamur breuem z de mã multa vt virtus vacet digestioni mãe.Alia intentio est nõ infrigidandi vt nõ icradet mã.Medicus ꝫ stat in hoc ambiguo:z si fm veritatem ꝫualet intẽtio cibãdi z extinguẽdi z omittit eas sic infirmus ꝓsumptione marasmat vel erbicus fit:ꝓmittant igit.Tacuit aũt Aui.reliquũ nocumẽtũ qõ seq pot ꝑualentib' oppositis intentionibus z omissis eis.nã erat notũ:qz sequit ꝓgatio morbi incrudata z multiplicata mã vel sequit cita mors.In his igitur ambiguis iudicijs ꝫualent medici scientifici z exercitati z bone estimationis alios medicos nõ tales:z iõ bene dixit Ga.s.tera.circa fi.Exercitatũ z natura prudentem oportet esse medicum.

¶De significationib' accidentiũ febriũ. Cap.5ũ.

QUas ꝙ acceptio sigñationũ febriũ ẽ ex regimie afficiẽtis z quo fuit.Et ex dispõnibus afficiẽtib' z ꝓcentib' z ex regionib' z tẽporib' z ex etate z cõplone z ex pulsu z vrina z vomitu z egestiõe z fluxu sanguinariũ:z ex dispõne febris in rigore z fudore z q̃litate calitatis z ex porismis:z ex dispõne appetit' z sitis z ex dispositiõe anhelitus z ex cõiunctis sicut dolore ca-

pitis ⁊ vigilijs ⁊ alienatione ⁊ inquietudine ⁊ alijs.

¶ Hoc est caplm de capl̃is generaliꝫ signoꝝ febriũ in quo ponit̃ figiata accidentiũ febriũ: vide rubrica dicit de figñationibus febriũ accidẽtiũ.i. de eis que significant in feb. per accñtia febriũ. cũ ergo ex capitulis p̃cedentiꝫ tu cognouisti hanc febrẽ esse putridã: ⁊ de summa cholericarũ. h.g. tu aggrega oia accidentia que in ea sunt ⁊ vide qd ipsa sigñant. videbis eni q̃ oium accidentiuꝫ in febribus nõ est idem significatum: quedam enim significant febris malignitatem vel contrariũ: quedam digestionem vel ꝓtrarium: quedã naturã siue spẽm siue genus ⁊ sic de alijs: ⁊ tunc per sciam istius capituli cõplebis scientia siue cognitio vere ⁊ omnis dispositio febriũ putridaruꝫ. primo ergo Aui. enumerat oia hec accidẽtia. Secõo ostẽdit uloꝝ significationes. ubi (Febribus enim.)

¶ Cõsiderãdũ circa pmã partẽ q̃ accidens sumit large pro oi qõ in febre põt significare: vel sequaf febrẽ siue nõ: sicut et etas ⁊ regio põt dici accñs. Et q̃ Aui. direrat in rubrica de sigñatiõib⁹ accidẽtiũ febriũ: ⁊ nõ ꝓsecut⁹ est in enumerãdo sub forma hec accep̃tio sigñationiꝫ febriũ. i. accipim⁹ sigñationes in febriꝫ ex regimine ⁊c. sumit ergo accidens pro quocũq; signo vel sigñatione.

¶ Cõsiderãdũ est q̃ oia ista accidẽtia siue signa a qbꝫ accipim⁹ significationẽ aliq̃ possunt reduci ad ordinẽ: q̃ vel sunt res extrinsece vel extrinsece siue ab extrinseco p̃cedẽtes. Si extrisece sic est regimẽ p̃teritũ gñale: ⁊ quo sunt in spãli ⁊ regio ⁊ tpe. Si extrinsece sic sunt vel res nãles ⁊ ãere vt cõpletio etas. vel p̃ter nãm: ⁊ sic sunt qualitates mutate exentia mutata ⁊ mutate actiones.

¶ Cõsiderãdũ q̃ dicit ex dispõnibus aĩcedẽtiꝫ: põt duplr intelligi. primo. i. ex egritudinibꝫ quas habuit in ꝓterito: vel quas est cõsuetus habere: q̃ ex hoc significamus aliqua de presenti se. ⁊ pre sentibus. i. quas presentes co febricitante vꝫ: vꝫ non sit febris sed aliud. verbi gratia. q̃ habet multas pustulas quas habebat etiaꝫ ante febrem. Secũdo modo põt exponi. ex dispositionibus antecedentibus. ex rebus nõ naturalibus ⁊ naturalibus: que cũ hoc q̃ antecedunt: sunt etiã ꝫ presentia cũ feb. vt regio etas ⁊c. ⁊ tãc hic sermo ⁊ regio est declaratiuus eius quod dixit ante.

¶ Cõsiderãdũ q̃ dicit ex pũctis sicut dolor capitis vigilie ⁊ cetera alia vt profunditas somni vocantur connicta: q̃ sunt accidẽtia connneta quandoq; non tamen necessario sequentia.

¶ Sed tu dices nõne et fluxus sanguinis nariũ est nẽcio sequens. Dõm q̃ oia p̃dicta accidentia sunt magis sequela feb. putridarum q̃ ista. ista. n. s. mutatio pulsus vrine ⁊ egõnes ⁊c. sunt magis sequela q̃ dolor capitis ⁊ alienatio: ⁊ tunc sumemus simul q̃ dicit vomitu ⁊ egõne ⁊c. i. aliq̃ cũo ⁊ nõ sumem⁹ fluxũ sanguis solũ.

¶ Febribus. n. assunt accidẽtia ex quibus significantur dispõnes earum de quibus sunt accidentia signifi cantia magnitudinẽ earũ ⁊ ipsarũ paruitatẽ sicut q̃litas caliditatis ⁊ q̃ntitatis ipsi⁹. Et de ea est que est mordicatiua vehementer: ex quo pu⁹ inuadit vsq; ad finẽ suũ. Et de ea est que mordicat in pmis: deide minuit̃ propter resolutiones materiei ⁊ lenit̃. Et de eis sunt que mordicãt. Et de eis sunt quarũ caliditas est humida. Et de eis quarum caliditas est sicca.

¶ Dic̃ ꝓsequit̃ ⁊ oñdit signa q̃ ex dis accñtib⁹ accepta sunt: ⁊ sũt octo. primũ est febris magnitudo ⁊ pulsus. Secũs est gen⁹ febris an sit flegmatica vel cholerica. Tertiũ est febris malitia. Quartũ est mãe digõ vel oppositũ. Quintũ crisis ei⁹. Sextũ salus ⁊ mors. Septimũ modus mãe. ⁊ an subtilis vl grossa. Octauũ hore feb. Et sm hoc sunt partes octo: sed in fine ea. ponit aliã ptẽ vt appebit.

¶ Cõsiderandũ circa primã ptẽ q̃ magnitudo feb. est sua ltẽria. s. sui caloris augmẽtũ q̃litatiuũ vel ẽt q̃ntatiuũ: ⁊ q̃ hoc cõprehẽdit̃ patet: tũ distinxit modos caloris feb. q̃ sunt q̃litas. i. acuitas ⁊ incẽsio ⁊ modus in hoc. ⁊ q̃ntitas. i. calor in multa humiditate: cui⁹ signũ est multa euaporatio vel pauca: ⁊ b̃ voluit cũ dixit: q̃rũ caliditas est humida ⁊c. Modi aũt acuti caloris sunt q̃ toto tempore apparet mordens vt in febrib⁹ incensiuis vt in causone: vel primo mordet postea lenit̃ sicut in tertianis lenib⁹: vel primo apparet lenis postea mordet vt in flegmaticis febribus: nõ dixit de eis sunt que mordicãt. s. post pmã [illegible] missionẽ: ⁊ de cũ harũ diuersitatũ ꝓlixe dixim⁹ in p̃o de diffe. feb. Febris q̃ p̃ce est magna q̃ hz acutã calitatẽ semp pseuerãtẽ aut multã et pseuerãtẽ.

¶ Et sunt accñtia que sigñant gen⁹ earũ sicut accñtia ꝓpria cũ tertiana sicut pricipiũ paroxismi cũ pũctione ⁊ horripilatione ⁊ mordicatione caliditatis in eo.

¶ Hec est pars scõa in qua ostẽdit x^m^ significatũ accidentiuꝫ febrium qõ est genus feb. ⁊ ponit exẽplũ de hoc qõ est notum.

¶ Et accidentia significantia malitiam earum sunt sic

cut inquietudo ⁊ alienatio ⁊ vigilie.

¶ Hec est pars tertia in qua ponit tertiũ significatũ accidẽtiũ se. qõ significatũ est febris malignitas: ⁊ per oppositũ istius ei⁹ columnitas: ⁊ patet: ⁊ intellige de his accidentibus non creticis.

¶ Et accidẽtia significãtia digõem ⁊ indigestionem sunt sicut illud qõ dicemus de dispõnibus vrine.

¶ Hec est quarta pars in qua ponit quartum significatum. s. digestionem ⁊ eius oppositum: ⁊ patet.

¶ Et accidentia que significãt crisim que dicemus.

¶ Hec est quta pars in qua abbreuiat significatum quintũ qõ est crisis expectans ponere sciam plenã sen scõa huius quarti capi.

¶ Et accidentia significantia solutem ⁊ contrariuꝫ eius ⁊ dicemus omnia illa.

¶ Hec est sexta pars in qua ponit sextum significatũ qõ est salus vel mors ⁊ accidentia que hoc significant dicet sen scõa huius.

¶ Et forme insunt iudicia plurima sicut ille cuius cõuertit̃ color ad plũbeitatẽ ex albedie ⁊ viriditate. Et sigñat friditatẽ humoꝝ ⁊ paucitatẽ caloris innati. aut excitationẽ ⁊ inflãmationẽ sicut accidit ei cũ feb. cui⁹ est satietas nauseatiua. Et sic̃ velocitas tumefactiõis faciei ⁊ tornatilitaꝫ ei⁹ ⁊ tenuitas nasi sigñant aut vehemẽtiã calitaꝫ aut subtilitatẽ bũoꝝ ⁊ velocitatẽ resolutionis eoꝝ pp amplitudinẽ poroꝝ. Et mot⁹ ipsius ⁊ exit⁹ eoꝝ a ꝓfluctudine aut casus eoꝝ bñt sigñationes. Et res. s. alie bñt sigñiones de illis quas dicem⁹.

¶ Et forme idest habitudini ⁊ colori faciei. Hec est septima pars in q̃ ponit significatũ septimũ. s. grossitie vel subtilitatẽ humoꝝ: sed cogitur cum hoc ponere alia significata. Nam si febrietis color est plumbeus factus ex albo ⁊ viridi: ⁊ habitudo faciei est cacetica sigñat friditatẽ humoꝝ: q̃ humores crudos flegmaticos ⁊ multos ⁊ melicos grossos viscosos: vide tales fiunt colores et talis faciei habitudo. Si aũt facies sit tornatilis significat ⁊c. de hac facie ⁊ causis eius plure notauimus super pmo. prosticoꝝ.

¶ Cõsiderãdũ q̃ ifa ex albedine ⁊c. põt duplr exponi: p. i. qui color plũbeus est ex viridi ⁊ albo. z^o^. Lad quẽ colorẽ plũbeũ deuenit̃ est p gdatã ifridationẽ ex albo ⁊ viridi ꝓcedẽtib⁹ ⁊ postea factẽ ei color mixtũ vicẽtib⁹ bliorib⁹ fridis: ⁊ p nõ innato calore paucificato.

¶ Cõsiderãdũ q̃ excitatio vt supra diximus apud Aui. ⁊ Rasis. ix. ptinẽtis. ca. z. est qdã modus cacesie apparẽs circa faciẽ ãlis apparet frequẽter patiẽtib⁹ idigestione ex multa comestione ⁊ deinde inflatio. Ifa ergo põt dupliciter exponi. primo q̃ ponit duo sigñantia grossos humores. vnũ est color plũbeꝰ. aliud est excitatio ⁊ inflatio. ⁊ dicat cuius coloꝝ puenit̃ ad plũbeitatẽ aut excitationẽ ⁊ inflationẽ sicut ⁊c. sigñat frigiditatẽ ⁊c. Secõo mõ q̃ ex colore plũbeo significet aut frigiditatẽ humoꝝ ⁊c. aut cacesiã quale hz hõs effimeram ex nauseatiua satietate. prima ergo est melior.

¶ Cõsiderãdũ q̃ dicit mot⁹ ipsoꝝ in seipsis põt exponi dupliꝛ. primo q̃ velox resolutio fit ꝓpter amplitudinẽ poroꝝ: ⁊ ꝓpter motũ in seipsis. i. pp humoꝝ subtilitatẽ: vñ in seipsis sunt parati resolui. Secõo extenuatio fit velox in febrib⁹ pp motũ in seipsis. i. q̃ febricites mouent. i. quietant ⁊ vigilat vel sumpserũt pharmacũ solutiuũ vel habuerũt hunc motũ idest fluxũ spontaneum.

¶ Cõsiderãdũ q̃ dicit. ⁊ exitus. exit homo a ꝓsuetudine vt q̃ ꝓsuetus exercitari parũ comedere vel ecõtra. casus eoꝝ. i. casus ꝓsuetudinũ: vt ẽt simile sentiꝰ ca. õ emittricco. cadit ꝓsuetudo q̃ vna dimittit ⁊ alia capit: vt ꝓsuetus iciunare mõ multuꝫ replet sicut accidit religiosis factis ẽpis. sigñant significationes. i. dispõnes in humoribus: vt apparet in ca. de emittricco. ⁊ res alie ⁊c. vt aer tẽpus ars seruus ⁊ similia. Et q̃bus iudicam⁹ de nã humoꝝ faciendum febrem: dicemus in fine capituli ⁊ in caplo de emittricco.

¶ Et accidentiũ febriũ quedã sunt quoꝝ hora est hora status sicut alienatio ⁊ cõmixtio mẽtis pp inflãmationẽ capitis. Et de illis sunt quoꝝ hora est pm^m^ sicut horripilatio ⁊ frigus ⁊ sicut ꝓfunditas somni que cõsequit̃ plurimũ principioꝝ febriũ ꝓpter debilitatẽ cẽ rebri ⁊ declinatio caliditatis ad interiora corpis vbi est mã ⁊ multitudo vapoꝝ elenatoꝝ ab ea per cõmotionẽ icipiẽtẽ in corpore vsquequo resolut̃ eos inflãmatio: ⁊ adiuuat illud frigus cerebri in seipso ⁊ frigꝰ humoris qui vult putrefieri ⁊ calefit.

¶ Hec est octaua pars in qua ponit octauū significatum.s.Et perz. vult qꝫ quedam accidentia plus eueniunt in statu ⁊ est notum.
¶ Cōsiderādū qꝫ ꝓfunditas somni sequit plurimū pncipioꝝ.i.plu rima principia.s.principia febriū interpolatarū ꝓprie ⁊ pncipia exacerbationū: ⁊ causa eius est cerebri debilitas: ⁊ huic debilitati assignat quatuor causas que cause debilitant debilitate qua fit somnus: ⁊ iō dicunt ēt cāe somni. ⁊ sup. vna cā debilitatis somnolētie est declinatio calitatis. Scḋa est vapoꝝ multitudo pp commixtionē.s.calidi putredinalis cū mā: vel pp cōmotionē.s.māe a calore. Tertia cā est frig⁹: qꝛ cerebrū cū sit fridū retracto calore ifridat magis: ⁊ iō si hō in nā sua est fridi cerebri magis accidit ꝓfunditas somni. Quarta cā est frigiditas māe: ⁊ iō ꝓprie fit in ħ mā flegmatica: si ergo in cholericis febribus qñqꝫ eueniat.s.profunditas somni erit solum propter reuocationem caloris intus.

¶ Et res ex qb⁹ scit dispositio febris ⁊ ex qua spē sit sunt dispositio fe. in acuitate sua ⁊ sua lenitate. Et dispō febris in hoc qꝫ ipsa accidit a causis pmitiuis ⁊ antecedētib⁹ ſm ꝯditionē predictā. Et dispō febris in adherētia sua ⁊ eradicatōe ⁊ tepore ei⁹. Et dispositio febris in acuitate sua cū rigore ⁊ frigore ⁊ horripilatione aut eius ꝯtrario ⁊ qḋ est ex eo. Et dispositio febris in dimissiōe sua cū sudore plurimo aut pauco. Aut dispositio preterita regiminis ⁊ etas ⁊ forma eb tempus ⁊ ars ⁊ dispositio pulsus ⁊ vrine.

¶ Quia Aui. breuiter pertransiuerat de accidentib⁹ significātib⁹ genus siue spēm feb. ideo hic in generali ſmone pfectius ⁊ summatim ponit res ex qbus scit ex q̄ specie sit febris ⁊ sumit spēm large ēt pro gñe: ⁊ dicit qꝫ res ex qbus hoc scit sunt dispositio fe. in acuitate sui caloris: qꝛ significat māꝫ magis cholericā ⁊c̄. Et in ħ qꝫ accidit a causis pmitiuis: qꝛ signat qꝫ nō est putrida: ⁊ añcedentib⁹: qꝛ signat qꝫ est putrida ſm ꝯditiones pdictas primo ca. de effimera. possent eni cause pmitiue [redacted] antecedētes. ¶ Et dispositio febris in adherētia. pōt dupliciter itelligi. Prio qꝫ fe. aliqñ adheret ⁊ nō sepat ⁊ sciem⁹ tūc qꝫ est ꝯtinua vniformis: aliquādo eradicat ⁊ sciemus qꝫ est interpolata: ⁊ tepore. i. aliqñ tepescit: ⁊ tūc est ꝯtinua ꝓportiōalis: ⁊ ex his existimo spēꝫ febris. nā febres ꝯtinue vniformis adherētie sunt sanguinee: febres interpolate sunt de alijs humorib⁹: ⁊ etiaꝫ ꝯtinue ꝓportionabiles. ¶ Scḋo mō pōt exponi dispositio febris i adherētia. i. cū aduenerit ⁊ adheret corpori: ⁊ hoc est qḋ declarauit dispō feb. in acuitate. i. ex acuitione ⁊ reuersione parorismi cū rigore ⁊ frigore ⁊c̄. qꝛ significat interpolatā ⁊ aliā ⁊ aliā ſm diuersitatē hoꝝ.s. frigoris ⁊ rigoris ⁊c̄. vt sciet ex caplo sequēti. aut eius ꝯtrario: qꝛ sine typo aliquo inuadit ⁊ signat ꝯtinua: ⁊ tunc aut est ꝓportionabilis aut nō ſm qꝫ dixim⁹. ⁊ qꝫ est ex eo.s. rigore ⁊ horripilatiōe ⁊c̄. Illḋ aūt qḋ ex hoc est: est pulsus ꝓfundatio ⁊ paruitas ⁊ reliq̄ dispōnes scibe ex q̄rto ca. hui⁹ fen. Et dispō febris. Hoc dictū declarat illḋ qḋ dixit de eradicatiōe ꝓcedēdo ſm expōnē scḋam cū sudore plurimo signat febrē humoralē aut pauco.s. rorido nō humoroso. ⁊ significat qꝫ nō est humoralis. ⁊ ſm hanc expositionē scḋam remaner declaratū illḋ qḋ dixit. ⁊ tepore. i. dispōne teporis.s. q̄ tepescit in sudore. ⁊ signat mā subtilis ⁊ attestat plus cholerice febri. vel tempore.s. inuasionis an sit de tertio in tertiū: an sit de die in diē: vel de quarto in quartū. ex his eni iuuamur in cognitiōe spēꝫ febris: vt notū est: nec Aui. ampli⁹ curauit ħ declarare. Aut dispositio pterita. i. ⁊ res ex qbus scit spēs feb. sunt dispositio ⁊c̄. Si eni regimē ei⁹ fuit in cibis cholericis ⁊ multo labore ⁊c̄. ⁊ etas est iuuentus: ⁊ forme. i. habitudo macra cholerica: ⁊ tēpus etas ⁊ ars fabrilis: ⁊ pulsus dispositio est cū multa velocitate ⁊ frequētia: ⁊ vrina multū tincta significat febris de mā cholerica. ¶ Cū igit cōsideras Aui. in hoc ca. dedit tibi viam ad faciēdū habitū ad perfectā notitiā febriū putridarū: ⁊ est vt colligas oia accidētia ⁊ res ex qbus potes aliquid indicare ⁊ cognoscere. ⁊ omnibus illis collectis primo scias: si hec febris est magna vel pua. Scḋo de quo genere vel spē sit. Tertio an sit maligna vel icolumis. Quarto an mā sit digesta vel nō. Quinto scias eius crisim. Sexto salutē vel mortē. Septimo motū materie. Octauo tēpus febris. Et oia ista preter qntū ⁊ sextū pticulariter docent in sequētib⁹ caplis huius fen. qntū aūt ⁊ sextū docent in fen scḋa hui⁹. Cū ergo sciueris oia hec eris pfecte sciens febres humorales putridas: ⁊ hoc est ⁊c̄.

¶ Sermo de rigore ⁊ frigore ⁊ horripilatiōe ⁊ fricatione. Cap. 6m.

Horripilatio est dispō in qua īuenit corp⁹ diuersitatē in frigore ⁊ pūctiōe in cute ⁊ lacertis ⁊ antecedit eā pigritia ⁊ fractio.

¶ Cum posuit sigñationes accidentiū: hic determinat de accidentibus qbusdā que multū inueniunt in febrib⁹ de qb⁹ in locis alijs nō dederat pfectā sciam: lꝫ in generali locut⁹ sit de illis pmo can. fen. 2. ca. de causis motuū nō naliū. ⁊ aliqd in ca. de putredine. hec aūt accidētia sunt horripilatio frigus ⁊c̄. Primo ħ notificat vnū quodqꝫ hoꝝ. Scḋo ponit eoꝝ cās ⁊ signata. ibi (Et ō causis.) Tertio addit cañ. ibi (Et cōmotio aie.) Prima in q̄tuor sicut quatuor sunt hec accidentia. Primo dicit qꝫ horripilatio est dispositio ⁊c̄.
¶ Cōsiderandū qꝫ hec notificatio horripilatiōis pōt eē vna ⁊ pōt esse duplex. vna vt simul ad eaꝫ ptineat diuersitas in frigore ⁊ ēt punctiōe. Dicit diuersitas in frigore dupliciter. Prio diuersitas a nāli dispōne: qꝛ illud quo homo iudicat se esse diuersuꝫ a sua sanitate est qḋdā frigus supficiale. Scḋo diuersitas in frigore: qꝛ nō purū frigus ⁊ nō eq̄le sup mēbra: sed q̄si qḋdā ſm frig⁹ delatū: ac si poztaret ⁊ curreret sup mēbra circa cutim: ⁊ hoc est ſm motū vaporis: cū hoc ēt ad horripilationē pertinet pūctio vt frigus sequat pūctionē: ⁊ ſm hanc diffinitionē horripilatio fit ꝓprie a mā calida pungitiua: ⁊ est ꝯformis dictis Auicē. supra capitulo de putredine. cū dixit. qḋ fit ex mordicatione caliditatis est dignius vt ꝓportionet ad horripilationē. ⁊ lib. i. fen. 2. c. de causis motuū nō naturaliū. cū dixit qꝫ horripilatio est qñ mā nocet punctione.
¶ Sed dubitatur: qꝛ ſm hanc diffinitionem non distinguitur horripilatio a rigore tertiane. ¶ Dōm qꝫ rigor tertiane in quo etiam est sensatio frigoris ⁊ punctionis differt ab horripilatiōe dicta. Primo quia in horripilatione ista sunt remissiora: vnde non est vehemens punctio: ⁊ per consequens non vehemens fuga caloris intus. ⁊ sic non est vehemens frigus. Secundo quia in horripilatione non est motus concussionis sicut in vero rigore: ⁊ ħ qꝛ materia nō ita fortiter mouetur super sensibilia membra: ⁊ hec omnia innuit infra cum dicit. horripilatio fit ex causis paucioribus causis rigoris. Tertio qꝛ iste sensationes in horripilatione sūt circa cutim ⁊ loca propinqua illi.s. in partibus lacertoꝝ versus cutim: sed in rigore sunt profundius: ⁊ hoc innuebat Auicen. cum dixit in cute ⁊ lacertis.s. quantum ad partes cuti propinquas. et ideo Galenus in libro de rigore ⁊ tremore penultimo capitulo.s. sexto dixit. Si superficies eius mouet motu iordinato: ⁊ hirsutat in principio parorismi preter hoc qꝫ totum corpus moueatur simul vocatur horripilatio ⁊ horror: ⁊ est accidens qḋ accidit soli cuti supple ⁊ in partibus propinquis ⁊ habet se ad cutim sicut rigor ad totum corpus. Et ſm hoc Aristoteles septima particula ꝓblematū octauo ꝓble. vocabat horripilationē passioneꝫ superficialē. Dixit aūt Gal. qꝫ in horripilatione hirsuta sit cutis: ⁊ ħ qꝛ pili erigunt vt Aristoteles ꝓblematuꝫ octaua. 21. ꝓble. ⁊ 14. ⁊ cā huius melior est qꝛ fugiēte calido ⁊ ifridata cuti ⁊ carne fit ꝯdēsatio: ⁊ sic ꝯdensata ⁊ ꝯtracta carne pili erigunt: sicut figs in terrā figat clauū ⁊ aggreget circa illū terrā stat magis erectus.
¶ Cōsiderādū ēt qꝫ ħ accńs fit in rigore: ⁊ qꝛ talis fit piloꝝ erectio pp dictā cām: ⁊ iō apparet in cuti istoꝝ dispō q̄lis est in depilatis pilis: ꝯtracta enim ⁊ aggregata carne vel cuti ad radicem piloꝝ apparet in vno loco altior ⁊ in alijs locis densior.
¶ Secundo dubitatur verum horripilatio differat ab horrore qui est accńs emitritei. ¶ Dōꝫ qꝫ horror pōt itelligi sub horripilatōe per ħ qꝫ horripilatio est sensatio remissi frigoris ⁊ remisse punctiōis: ⁊ sic ēt pōt dici horror: tñ horror nō est necio passio supficialis imo ē ꝓfunda qꝛ fit in tertiana iterpolata ꝯiuncta ꝯtinue flegmatice vt secūdo de differētijs febriū ca. 7. Mā ħ illa cholica ēt ꝓfundi⁹ pūgit: sꝫ nō sic fortiter sicut si eēt pura ñ ꝯiūcta ei flatica feb. vt ifra caꝑ. de emitriteo. Iā ħ appꝫ qꝫ hec diffō pt eē vna.
¶ Secūdo hec diffinitio pōt eē due. nā horripilatio est minor dispositio q̄ rigor: ⁊ minor dispō q̄ frigus purū.s. validū: sicut ergo est aliqua horripilatio que non est aliud q̄ paruus rigor: sic est aliq̄ horripilatio que nō est aliud q̄ paruum frigus: ⁊ ideo sic fiet vna diffinitio. Horripilatio est dispositio in qua corp⁹ iuenit diuersitatē in frigore in cute ⁊ lacertis. Frigus aūt purū est in quo hō iuenit frigus ēt in ꝓfundo corpis ⁊ est frig⁹ validū sicut in q̄rtana ⁊ flegmatica qbusdā. Alia diffinitio est ista. Horripilatio est dispositio in qua corpus inuenit pūctionē in cute ⁊ lacertis. Rigor aūt est in q̄ hō iuenit pūctonē ꝓfundius ⁊ maiorē pūctionē.
¶ Cōsiderādū scḋo qꝫ horripilationē antecedit pigritia: qꝛ nocumēto facto in lacertis hō piger fit: ⁊ fractio. i. laxitudo q̄ immediate añcedit. Et p ħ Aui. innuit qꝫ horripilatio ē debilior dispō q̄ frigus ⁊ rigor. nā māe q paucitate ⁊ debilitate faciūt pigritiā ⁊ alices ⁊ laxitudinē addite faciūt horripilōnē: ⁊ plꝰ addite faciūt rigorē ⁊ frig⁹ vt declauim⁹ ex itētiōe. ħ 5. de accñti ⁊ morbo. caꝑ. c.
¶ Dubitatur verum in horripilatione sit malus motus. ¶ Dōm qꝫ non est in ea malus motus concussiuus: sed quidam malus mot⁹ circa cutis partes ex malo motu expulsiue: vnde etiam in priuatu Gal. imaginat malū motū 5. de acciden. ⁊ mor. c. 6.

¶ Et quasi fractio est maneries eius.

¶ Cōsiderādū qꝫ has dispositiones est difficile per signa exprime-

Dub^m 1^m

Dub^m 2^m

Dub^m 3^m

Alingue

vehementior: q2 in h fit velocior z maior sensus z fit maior expulsi-
ue conatus z expressio. Dico aūt vt velocius ferat: q2 si expulsiua
esset simpliciter fortior z insensibiliter expelleret nō fieret rigor:
z sic loquit hic Aui. z Gal. 10. ter. z. 5. de accidēti. cap. 5 cū dicit ꝙ
rigor fit velocitate delationis: hec eni delatio est act⁹ expulsiue q̄
existēte fortiori velocius deportat humor: sensitiua ḡo virt⁹ la-
certoꝝ q̄to est fortior. i. minus passibilis a reb⁹ ipungentib⁹ vt a
mordicatione mācrū: tāto min⁹ vel minor fit rigor: z magis fit ri-
gor q̄to ē ipassibilior: z sic loqt ibi Gal. v̄tute aūt vitali existēte for
ti cū multo z copioso spū nō fugiēte int⁹ a q̄libet mala sensibilita
te fit minor rigor: sed ex ea existēte debili a q̄libet cā ꝯfugit spūs
intus: z fit infrigidatio: z de hac etiam loquitur Gale.

Dubiū 6ᵐ ¶ Dubitat a qua causa fiat fortior rigor an a causa calida vel fri-
gida. s. a mā calida vel frigida. ¶ Videt ꝙ a frigida per Auicē. hic.
Quāto cā rigoris ē viscosior tāto rigor est fortior vl vehemētior.
¶ Probat rōne quā innuit Aui. q2 quāto vehemētior motus expul
siue tanto rigor fortior: sed q̄to viscosior mā tāto expulsiue mot⁹
vehemētior: q2 maior est expulsiue conatus: sed māe viscosiores
sunt frigidiores. idē sentit libro primo fen scda. vbi dicit ꝙ rigor
fit a mā frigida z horripilatio a mā calida. Ampli⁹ per Auer. col-
liget tertio. cap. 31. vbi ꝯtra medicos dicit ꝙ rigor qui fit a frigi-
dis humorib⁹ est fortior: z inducit duas rōnes. Prima est q2 aer
frigidus nobis occurrens est plus cā rigoris q̄ calidus: imo cali-
dus nō facit nos rigere: sed facit horripilationem. Scda rō q2 cā
fortis rigoris siue tremoris est ꝯcussio in iterioib⁹ vt dixit Gal.
in libro de tremore z rigore. c. 6. z hoc q2 tūc mouet nā ad expellē
dum suū ꝯtrariū: sed frigus magis est ꝯtrariū z magis ꝯcussiuum
calidi in interiorib⁹: ergo magis erit cā rigoris. s. ꝯcussiui mot⁹ q̄
dicit tremor. ¶ In ꝯtrariū est Gal. q̄nto de accidēti z morbo. cap.
5. ¶ Solo cōis est ꝙ rigor pōt dici fortior dupl'r: intensiue z exten-
siue siue perduratiue. Intensiue dicit ꝙ fortior fit a mā calida q̄
a frigida: vt intellexit Gal. 5. de accidenti z morbo. z Aui. hic cum
dixit fm vnā expositionē ꝙ in febre flegmatica z quartana nō fit
fortis rigor. rō huius. rigor est motus ꝯcussiuus factus a vehemē
tia motus expulsiue. expulsiua aūt mouet nocumēto pcepto. qd ḡ
est cā nocumenti maioris z magis subito occurrentis est magis
cā vehementis motus expulsiue: sed mā calida est hmōi nāe ve-
hemens nocumētū: z cā que magis expulsiuā incitat est dolor fa-
ctus in membris sensibilibus. dolor aūt sequit magis ad solonem
cōtinuitatis z maxime q̄to magis subito fit: sed māe calide actu
sunt magis parate soluere ꝯtinuitatē q̄ māe frigide: faciūt etiam
illā solutionē ꝯtinuitatis magis subito: q2 velocius possunt moue
ri per membra sensibilia q̄ māe frigide: ergo māe calide fortiorē
faciunt rigorē q̄ frigide. Extensiue aūt māe frigide faciūt rigoreꝫ
maiorē. i. perdurantē magis: sicut pluri tēpore durabit latio ma-
teriarū frigidarū super membra sensibilia cū incedāt tarde z dif
ficilius expellant: z per ꝯsequens pluri tēpore durat rigor ab eis
factus: z sic videmus in flegmatica z q̄rtana. s. lōgo tēpore dura-
re rigorē: in tertiana tñ lz parū duret: tñ illo tēpore quo durat est
vehemētior: vnde Gal. in libro de rigore. cap. 7. dicit ꝙ rigor cau
satus a flegmate nō est fortis nec rigidus: lz duret sepe dieb⁹ plu-
ribus. Ex his soluit rō Aui. q2 intelligit ꝙ fit fortior. i. plus durās.
¶ Et cū dr ꝙ mā existente viscosiori conat⁹ expulsiue est maior.
dōm ꝙ est maior q2 magis durat: nō tñ intensior. Et ratio est q2
nō stimulat ita fortiter expulsiuā mā grossa viscosa sicut mā acu-
ta subtilis mordicatiua que soluit ꝯtinuū z subito: si ḡ cū aliq̄ mā
grossa viscosa ꝯiungeret tāta stimulatio expulsiue q̄ta cōiungit
cum mā calida subtili fortiorē faceret rigorē viscosa grossa. ¶ Ad
rōnē primā Auer. dōm ꝙ nō est simile de rigore a cā extrinseca z
intrinseca humorali: nō eni reperit īterius humor frigidus mor
dicatiuus sicut reperit calidus humor sed exteri⁹ reperit aer fri
gidus mordicatiuus: cū etiā sit corp⁹ subtile penetrans: z iō frigi
dus aer pōt mordicationē vehementē z subitā facere. aer aūt nō
reperit habitabilis inflāmatiuus siccus mordicatiuus: sed repe-
rietur medicina calida ab extra occurrēs magis mordicatiua q̄
frigida sicut viride eris. ¶ Ad scdam dōm. ad minorē ꝙ frigidum
puatiōe calidi ꝯcludit interius calidū: nō minus q̄ frigidū positi-
uū. i. frigidū a mā frigida: lz vtrūq; frigidū sit positiuū: vt alīs dixi-
mus: lz cā ponēs frigidū qd appellat priuatiuū sit cā occulta. Et
cū dicit ꝙ frigidū magis ꝯtrariat calido nāli q̄ calidū. Dōm ꝙ ca-
lidū per accñs. i. per frigidū puatiuū magis ꝯtrariat calido. z rō
est: q2 pp magnā mordicationē a mā calida fit magna fuga calo-
ris ad iteriora z sic fit extra magna ifridatio. Vel dōm ꝙ magna
frigiditas humoꝝ fridoꝝ obtūdit sensuꝫ: z sic nō ita stimulat ex-
pulsiuā: sꝫ cuꝫ mordicatiōe facta a chola saluato sensu stat maior
sensibilitas rei stimulātis. saluat āt sensus mag̃: q2 cū rigore cho
lerico stat notabilis calor i iteriorib⁹: vn̄ Gal. lib. ꝑ alleg. cap. 7. di
cit tertianarij multū sentiūt z sentiunt in ꝓfundo corpis cholerā
in hora rigoris: quoꝝ nullū inuenit in q̄rtanarijs in hora rigoris.
¶ Alia via soluendi hanc ꝯdictionē est ꝙ tremor. i. rigor ꝯcussiu⁹
pōt fieri: vel conatu expulsiue: vt dixit in q̄nto de accidēti z mor
bo cap. 5. z sic fortior magis fit ab humorib⁹ calidis: q2 magis sti-
mulant eoꝝ mordacitate. Vel pōt fieri ꝑpter malū motū in calo-
re naturali obsesso a frigore: vt dixit Gale. in libro de rigore cap.
6. z sic fit magis fortior ab humoribus frigidis.
¶ Cū ꝯsiderata fuerit mens Auer. z forsan Aui. sentiunt ꝙ intensior
rigor ꝯcussiuus fit ab humorib⁹ frigidis q̄ a calidis: z hoc q2 ma-
gis stimulant expulsiuā cuius conat⁹ fit maior pp resistentiā ex-
pellibilis humoris grossi viscosi: z q2 magis ꝯcludūt calidū ītus.
Qd aūt magis stimulēt z ēt magis ꝯcludāt calidū frigidi hūores
apparet: q2 frigidū magis ꝯtrariat: nō eni solū excitat fortissime
expulsiua a re que soluit ꝯtinuū: sed a re que sua q̄litate ꝯriat no
bis: sicut res frigida: ēt flegmatica frida acetosa mota in forma
vaporis valde subito pōt moueri p sensibilia mēbra: z ēt mefici
humores z facere fortissimos rigores. Nos aūt testamur fortio-
res rigores vidisse i q̄rtanijs z flegmaticis qbusdā q̄ i tertianis.
Et forsan hoc est: q2 rarissime inueniunt cholere pure acute pro-
pter multas idigōnes q̄s patiunt moderni ex repletiōe supflua.

¶ Et sanguis summergitur cum rigore ad interiora.

¶ Hic est ꝑmus cañ. ānexus z secundus in numero in q̄ dat cā pp
quā omnis rigens infrigidatur q̄uis cā fit calida: z est q2 sanguis
summergit cū rigore. i. qñ fit rigor. Dubia que hic cadūt querant
in nostris dictis q̄nto de accñti z morbo. s. q̄s est motor sanguis
z spūs eūtis intus: z quare fugit int⁹ sanguis: imo si rigor fit a mā
pungente deberet ire ad loca punctionis. s. ad loca lacertorum.

¶ Et scias ꝙ humor frigidus est quietus: quē iam cō
sueuit membrū in quo est z quiescit passio eius ab eo,
quare nō sentit frigus eius. Cū ergo mouet z spargit
sparsione plurima aut pauca ꝑpter aliq̄ causaruꝫ. s.
ꝑpter caliditatē separantē aut aliud patit ab eo mē-
brum qd erat nō occurrens ei: z sentit frigus eius ꝑ-
pter cām complexionis diuerse: z tu q̄dē sciuisti hoc
in radicibus vniuersalibus scientie medicine.

¶ Hic est secūdus cañ. ꝑncipalis z terti⁹ in numero in quo ponit
scdaꝫ cām rigoris: z est cā spālis: z vult ꝙ humor frigidus causet
rigorē mot⁹ z sparsus sup sensibilia membra: sed prius q̄ sperge-
retur quiescebat factus cōsuetus: z iō nō pcipiebat ei⁹ frigiditas.
¶ Cōsiderādū ꝙ frigidus humor est a cā frigoris vt distiguit ꝯ ri
gorē vt notū est z cā rigoris. i. ꝯcussiui mot⁹: z h dupl'r. Primo q2
cogit expulsiuā lacertoꝝ ad expulsionē. z hāc cām dat Aui. itelli-
gere ex dicto in ꝑmo cañ. Scdo q2 fugat z ꝯcludit ītus calidū: vn̄
fit in calore collisio siue malus motus: vt prolixe deducit Gal. in
lib. de rigore ca. 6. z nos declarauim⁹ in q̄nto de accñti z morbo.
¶ Cōsiderādū scdo ꝙ humor frigidus anteq̄ moueret nō sentitur
ꝑpter duas cās quas Aui. ponit. Prima q2 est quietus z res no-
ciue quiescētes localiter minus ledunt vt Gal. dixit quinto de ac
cidenti z morbo cap. 5. z nos ibidem disputauim⁹. Scda cā est q2
est assuefactus: z ab eo qd cōsuetum est nō fit passio.
¶ Sed tu dices iste humor venit cū motu locali vbi quiescit ergo
debuit sentiri. Ampli⁹ que assuefactio est ista. ¶ Dōm ꝙ locus in Dubiū 7ᵐ
quo quiescit. h. g. flegma ante paroxismos est loc⁹ itra venas: z for
san ex aliq̄ñ: z itra nō sentit pp earū sensum obtusum: siue q2 nō
sentiūt: vt aliq dicūt: z tūc erit hec alia cā tertia: siue sit intra ve-
nas: siue in loco aliquo extra ante paroxismum: dicem⁹ ꝙ ibi est
paulatim vel ꝯgestū vel localiter portatū: z iō nō sentit ei⁹ porta
tio: z hoc est ei⁹ assuefactio: z in hac assuefactiōe si bene ꝯsideras
nō iducit tātū frigus in parte cui assuefit q̄tum inducit postea in
partē ad quā in ꝑn⁹ paroxismi mouet: stat eni istud flegma z mem-
brū cui est assuefactū sub q̄dā cōi calore z in ꝓfundo flegmatis la
tet frigiditas: z ꝯcesso ꝑ posi ꝙ in assuefactiōe z paulatino ꝓuen
tu ad mēbrū cui assuefit iduxisset tātū frig⁹ q̄tū iducit in mēbra
ad que subito mouet: tñ illud frigus assuefactū nō sic percipiet.
¶ Cōsiderādū tertio ꝙ sparsio multa vel pauca pōt itelligi ex q̄-
titate sparsi: z est nota. vel ex q̄litate. i. intensione sparsionis ꝙ est
vehementer spargi z fit fortis rigor: z debiliter spargi z fit rigor
debilis. cā separās. i. spargēs ē calor vt balnei solis exercitij z hu-
iusmodi: vn̄ i hoib⁹ repletis estate isti calores excitāt rigores z fri
gora: aut aliō vt expl'siua q̄ icipit q̄uari illo hūore pri⁹ assuefacto.
¶ Cōsiderādū q̄rto ꝙ hic reperit q̄druplex līa. Vna pp cām reple-
tiōis diuerse. cū eni humor frigidus q erat mēbro assuefact⁹ mo-
uet velociter tūc occurrit partib⁹ mēbroꝝ: z mēbris qb⁹ nō oc-
currebat ꝑus: z si bene ꝯsideras ēt partes huius humoris tāgunt
membra que partes erāt ꝓfunde z nō tangebāt: z iō pōt infrigi-
dare partē in qua erant: z h est ac si vnū frustū glaciei qd tene-
res in manu rumperes: z tāgeres in loco rupture: ibi inuēires fri
giditatē maiorē nō repsīaꝫ a calore tue manus. hic ḡ humor frigi
dus delat⁹ subito z tangēs mēbra qbus ꝑus nō occurrebat facit
frigus sensibile: ꝑpterea ꝙ ista repletio est diuersa a ꝑori: q2 ista

est scōsueta: ⁊ illa erat ꝓsueta: ⁊ iō dixit ꝙ cāz replōnis diuersē. Hoc ēt frig⁹ sentit: qz iste humor repit subito: ⁊ ꝓus nō repebat: imo gelscebat: ⁊ si fuerat mot⁹ cū veherat ad mēbrū cui assuefactū est illud fuit paulatim: hec ē repratio est diuersa ab illa: ⁊ iō saluat scōa lra q dicit ꝙ cām replctionis diuersē. Dur⁹ ēt būoris friditas sentit: qz ifridat subito motu suo: ⁊ q̄si explicato frigore interioris humoris: sed mēbrū cui erat assuefactū nō ifridabat: sentit ē frigus ei⁹ ꝙ cās cōplonis frigide: ⁊ sic saluat tertia lra. Et qz hec friditas pōt dici mala cōplctio diuersa frigida que facit matiā sensum: iō sentit illud frig⁹ ꝙ cām cōplonis diuerse: ⁊ sic saluat q̄rta lra: ⁊ hec sē scīta sen. 2. 1. cañ. cap. 8 causis doloris.

¶ Et multoticns quidē accidit a flegmate vitreo sparso in corpore rigor non perducens ad febrez: ⁊ quandoq; sunt ei periodi ⁊ non est fortitudo cuius fortitudo rigoris perducentis ad febrem.

¶ Hic est q̄rt⁹ cañ. in ordine ⁊ est scōs cañ. ānerus scōo ꝓncipali cañ. eriēs ab eo: ⁊ est ꝙ būor fridus difficiter putrescibilis q̄lis ē flegma vitreū pōt facē rigorē ad quē nō segt febris: de ꝟ locum sumus in scōo de differētijs febriū. ⁊ quito de accidēti ⁊ morbo.

¶ Considerandū ꝙ hic rigor pōt esse rig⁹ ⁊ qui est frigus vt notuz est: ⁊ hoc q̄n solū flegma frigidū paulatim motū infrigidat: ⁊ pōt esse rigor qui est ꝓcussio: ⁊ hoc quādo cū vehemēti conatu ex / pulsiue pellit: ⁊ quando subito facta infrigidatione intus colligit naturalis calor: qō aūt periodice pōt venire notum est.

¶ Considerandū scōo ꝙ rigor factus a flegmate vitreo q̄si sequit febris est fortior: q̄ q̄si febris nō sequit. nā quādo segt febris mouetur illud flegma velocius propter caliditatem putredinalem liquefacientem que incipit: ⁊ hoc est quod dixit nō est fortitudo eius fortitudo rigoris perducentis ad febrem.

¶ Et mā que facit lassitudinē rigoris per paucitatem suā facit rigorē per suam multitudinez anteq̄ putrefiat: nam si non putrefit non perducit ad febrem.

¶ Hic est q̄nt⁹ cañ. in ordine: ꝟ sit principalis cañ. q: inuit hic cā fractionis: tñ est anter⁹ se. motu de rigore: ⁊ posset dici ꝓncipalis: q: potuit cām rigoris. f. multā māz tñ erit melius ꝙ sit āner⁹ cañ.

¶ Considerandū ꝙ accipiemus que causa facit lassitudinem. ufractionem. nam ille cause que faciunt rigorem: faciunt etiā lassitudinē cum sunt pauce: ergo sumit hic rigor large etiā ad horripilationem. nam materia faciens lassitudinem cum addit facit horripilationem: ⁊ hec nota sunt quinto de accidenti ⁊ morbo.

¶ Cōsiderādū scōo ꝙ Thadeus ex hac lra sumit ꝙ rigor ⁊ q̄cunq; typ⁹ nō est de cētia febris nec de tpe febris: ⁊ iō nō ē de tpe positini. nā fit rigor antēq̄ putrefiat: ꝟ febris nō fit nisi cū putrefit.

Dubiū^m ¶ Sed dubitat q: rigor pōt fieri q̄n mā putrefit. nā calor putredinalis mouet flegma vitreum: vnde fit fortior rigor ab eo vt dictū est. Amplius procedente exacerbatione emittunt fiunt aliquando infrigidationes quedam vt videantur esse alij paroxismi: vt apparet secūdo de differentijs febriū cap. 8. / Dōm ꝙ bene dixit Thadeus ꝙ frigus nō est de cētia se. nec de vero tēpore febris. i. de tēpore mēsurāte se. ꝟ fiat aliq̄n cū se. ꝟ sit sil. f. cū febre in codē tpe. rō est q: febris essentialr est calor. / Sciēdū tñ ꝙ distinctum aliq̄n est tēpus infrigidationis ab humore frido a tpe calefactionis: similr aliq̄n concurrūt: qz pars putrefit ⁊ pars nō putrefit: ⁊ q̄nq; calor putredinalis incipit in mā ⁊ est debilis: vnde nō fit se. sed eliquatio inuās ad infrigidationē. Cū ergo Auicē dicit ꝙ mā frigida facit rigorem antequā putrefiat intelligit de rigore puro scz cū puro frigore nō permixto calori: ⁊ intelligit de putrefactione multa vel completa. f. que tangit totum humorem.

¶ Et q̄nq; accidit frigus ⁊ rigor ꝓp summersionē calōris in corpore cā cibi ⁊ que sunt ei similia.

¶ Hic est sext⁹ cañ. in ordine ⁊ est tert⁹ cañ. ꝓncipalis in q̄ ponit tertiā cām rigoris que est summersio caloris nālis ad interiora cā cibi ⁊ q̄ sunt nisles vt accētia aie vel frigus aeris: ⁊ hec similitudo est lata. dicit aūt ꝙ mouet interius cā cibi vt digerat. vel mouetur. ꝟ si suffocat a cibo: qz in ꝓmo aductu est ꝓtrarius ⁊ suffocat caliduz nāle: postea resurgit calor ⁊ vigorat super cibos: ⁊ ista cā est magis ꝓueniens dictis Auer. colliget quarto cap. 27.

¶ Et rigor ⁊ frigus antecedūt febres quoniā humor crudus effunditur ad lacertos in primis: ⁊ nocet frigore suo per comparationem ad lacertos: deinde cū incipit putrefieri incipit calefieri.

¶ Hic est septimus cañ. in ordine: ⁊ est quartus cañ. annexus.

¶ Considerandū ꝙ humor dī crudus. i. frigidus vt flegma vel melācholia que sunt frida per cōparationē ad lacertos in ꝓmis cuz effunditur: sed postea ledit per calorē q: putrefit: ⁊ cū incipit putrefieri incipit calefieri vt notuz est ex cap. de eo qō comedit ⁊ bibit ꝓmo cañ. fen. 2. 1 sm hāc expōnē textus hic est clarus: ⁊ pars que sequit loquit de rigore facto a mā calida: q̄si diceret ꝙ rigor ⁊ frigus antecedāt febres: vel q: mā nocet in ꝓmis frigiditate que est frigida: ⁊ postea nocet calore cuz putrefit: vel q: nocet mixtione tē. Iste ꝙ cañ. est annexus q: tā in ghali dixit ꝙ humor frigidus facit frigus: ⁊ frigus accipiebat cōiter ad frigus ⁊ rigorez. Alio mō dī humor crudus cruditate opposita putrefactiōi de q̄ hētur libro ꝓmo fen. 1. cap. de causis infrigidātib⁹. ⁊ hec friditas est cōis humorib⁹ caliditatis ⁊ fridis inchoātib⁹ portismū. i. cypunt antecē putrefāt: ⁊ tūc sensus est ꝙ humor nō putridus i ꝓncipio portismi effusus ad lacertos nocet frigore suo. f. positiuo vt cum mā est frigida: vel frigore priuatiuo. f. sequēte punctionē. deinde cum incipit tē. i. frigus cessat cum aduenit calor putredinalis.

¶ Sed tu dices bene video q̄re cessat frigus flegmatis cuz aduenit calor putredinalis: sed nō apparet q̄re cesset frig⁹ qō ꝓuenit a pūctiōe cholere. / Dico ꝙ putredo nō est cā ꝙ cesset a cholera mordicatio: signū but⁹ est: qz cū causon terminat ꝓ sudore antecedēte rigore expellit cholera putrida sup sensibilia mēbra q̄ vehemēter mordicat q̄us fit putrida. sed dico ꝙ q̄si cholera fortiter mouet sup mēbra sensibilia tūc fit sensata pūctio: q̄ fit fuga caloris: q̄uis. ii. cholā eruberet. si ho fortiter nō mouetur nō fit sensata pūctio ⁊ sic nō fit rigor. iā eni leterici oēs rigerēt vt Bal. dicit in lib. de rigore cap. 7. Iu pn⁹ ꝙ portismi cholera mouet fortiter postea q: assuefit mēbris ⁊ mouet calido facilē ea euaporare: ⁊ cū hoc calidū multiplicatum extra expandit. Et tu hoc cōsidera.

Dubiū^s

¶ Et quādoq; ancedit rigor febres ꝓp mordicationem humoris ⁊ fortitudinē virtutis expulsiue que est in lacertis sicut excutit bō ex effusiōe aque calide valde sup cutē ⁊ ꝓprie cū est salsus. Et fortasse fit nocumentū eius qō mordicat eā vt refugiat calor innatus ad interiora: ⁊ dominet frigus q̄re fit cū mordicatiōe caloris frigus q̄si frigus dominet. Et mordicatio quidem caloris est apud pāniculum tegentē interius.

¶ Hic est octau⁹ cañ. in ordine ⁊ est quart⁹ cañ. ꝓncipalis in quo ponit cām rigoris que cā est humor mordicatiu⁹ que cogit expulsiuā ad excutiēdū: ⁊ iducit exemplū de excussione ad quā excitat aq̄ calida. f. fortiter vt mordicat: ⁊ hoc vocabulū cōcussio est trāsumptū a ꝓcussione quā facit canis aut equus ⁊ alia multa.

Dubi^r^a ¶ Dubitatur q: illa causa rigoris videtur comprehendi sub prima causa que est conatus expulsiue. / Dōm ꝙ cōprehēdit: ⁊ iō illa cā ponita est cā q̄dā cōis ad plures. Expulsiua enim estimat expellere ꝓpter rē pūgentē vel infrigidantē. / Vel dōm subtil⁹ ꝙ ly cū pūctione mē ꝓcurrat conatus expulsiue: vnde Aui. dicit ꝙ mordicatione ⁊ fortitudine expulsiue: tñ distincte cāe sunt. ꝓmo q: aliud est mām pungē ⁊ aliud est expulsiuā expellē. scōo q: posito ꝙ expulsiua nō tētaret expellē tñ si mā cala fortiter pūgeret sequeret rigor ꝓp fugā caloris interi⁹ ex timore pūctōis magne ⁊ subite.

Dubi^r^a ¶ Et ꝓpe cū est salsus.) Dubitat q: vt ex ꝙ humor salsus plus faciat rigorē. primādo sermonē Aui. cū dicit antecedit rigor sed ꝓpter mordicationē humoris ꝓprie cū est salsus. / Dōm ꝙ sor⁹ san ꝙ Aui. voluit. nā intellexit ꝙ rigor ꝓprie antecedit cū est salsus. Vel ꝙ si mordicatio ꝓprie antecedit cū est salsus: humor. n. salsus salsedine mordicat nō min⁹ q̄ cholera ⁊ ineptitudine expulsionis cogit expulsiuā conari fortius q̄ faciat cū mā est cholerica. ⁊ signum huius est prava dissinteria ⁊ prauitena. simonce a flegmate salso. Si vis tenere ꝙ hoc flegma salsum minorem faciat rigorem intensiue sed maiorem durationē: dicas ꝓprie cū est salsus sup. fit rigor ꝓlixior.

Dubi^r^a ¶ Et fortasse.) Dubitat q: dicit fortasse. / Dōm ꝙ mordicatio alicui est parua: ⁊ iō vel fit sola tantudo vicerola vel horripilatio ⁊ nō fit rigor. cū aūt qō mordicat nocet fortiter mordicatiōe tūc trahit vel fugit intus calor: ⁊ ita fortiter friget homo ꝙ plus inducat se frigescere q̄ mordicari: ⁊ ideo dicit quasi frigus dominet: ⁊ q: pāniculus tegēs lacertos est sepibilior pōtiō Aui. de eo plus expressit dicens. Mordicatio caloris. i. mordicatio māe calide.

Dubi^r^q ¶ Dubitat quare nō dicit ꝙ mordicatio fit etiā a mā frigida: cum etiā frigidū sit mordicatiuū: vt q̄rto de simplici medicina cap. 3. / Dōz ꝙ ñ reperiunt māe fride i nobis ita subtiles ꝙ penetrātes subtilitate possint mordicare: ly. n. reperiant fride māe acetosē tbe tñ grosse sunt. est aūt mordicatio effect⁹ rei penetratiue subtilis valde: vt est acetū de reb⁹ frigidis: vt Aui. scōo cañ. cap. 4.

¶ Et q̄nq; accidit rigor ꝓpterea q: refugit calor ad interiora: sicut fit in apostemaribus intrinsecis.

¶ Hic est nonus cañ. in ordine ⁊ est q̄nt⁹ ꝓncipalis in quo ponit q̄ntā cām rigoris: ⁊ est fuga caloris int⁹ ꝓp apostemata: ⁊ differt hec cā a cā vertus: q: illa cā est summersio caloris ꝓp cās nāles. vel nō

vel non nltro vt cibum t aerē t simlia:sed ista est ꝓpter cām vē
hementē ꝓter nām.s.aqa magnū.taz ergo posuit Aui.quinq; can.
principales in qb⁹ posuit quinq; causas rigoris.s.rigoris vel fri
goris.Prima cā est conat⁹ expulsiue.Scda cā est friditas humo
ris.Tertia cā est ſmersio caloris cū cibi.Quarta cā ē mordica
tio mē.Quinta cā est fuga caloris ad itus pp magnum apa.

¶ Et qñq; signant rigor t horripilatio sanitatē in fe
bribꝫ ifpabilibꝫ qñ signant q; mā expellit ex venis
t egredit. Nec qñ nō est cū digōne t in hora cretica
t nō sequit eam leuitas est signatio q; expulsio illius
quātitatis nō est qñ virtus est vincens:imo qñ ma
teria multa expellitur ꝓpter multitudinem suā. Et de
rigore est qui signat mortē:t est ille qē sequit debi
litas virtutis t casus caloris innati t siccitas.

¶ ⁊ potest dici primo q; ponit can. in quo ex rigore docet ꝓnostica
re:t inuit q; dupler est rigor.s.cretic⁹ laudabilis t alter nō cre
ticus sed malus:t hic est dupler.Unus fact⁹ a materia multa.Al
ter factus a casu innati caloris per viam resolutionis t ꝓsumptōis.
Et signa sunt nota:t apparebūt in 2ᵃ fen. ⁊ Aliter pōt dici q; hic
est decimus can.t est de annexis vbi ostendit q; rigor factus ab ex
pulsiua ⁊brute mouēte mām de quo dixit ꝓmio can.aliqñ fit ab ex
pulsiua operāte regulariter:t cū ozāle post signa digōnis:t in die
cretica:t iste est bonus:de quo loquit⁹ a sol.56.ptic.4ᵘ.s.A causa
ne habito. Aliqñ fit ab expulsiua opante synthomaticā cūonē:qz
stimulat a multitudie materie t ēt malitia:t talis rigor nō ē post
digōnis sig⁹ nec in cretica die:lz ptigē possit ēt q; i die cretica fit.

¶ Et de rigore.) Hec ps pōt simul legi cū ꝓcedente vt appet ex di
ctis:t pōt esse vndecimus can.in ordine:t sextus can.ꝓncipalis in
quo ostendit sextā cām rigoris que cā est vltimat⁹ defect⁹ caloris na
turalis in febribus acutis vt in appropiq; quātibus mortī:t vides
post istū rigorem,debilitatē virtutis omnis t casuz caloris quaz
ſmificat casus pulsus.Et siccitas. Hoc apparet in tornalitate fa
ciei:t asperitate corporis:t ꝙuis Aui.dicat q; ista apparēt post
istū rigorem:tñ t ante est casus caloris innati:t per ꝓsequēs vir
tutis defectus t ꝓcuatio oculoꝝ t nasi acuitas ⁊c.tamē qa sunt
manifestiora post istū rigorē:ideo dixit qē sequit:t iste est vnus
rigor de illis de qb⁹ dixit a sol.46.ptic.4ᵘ. Si rigor iecidit feb. non
deficiēte iam debili existente corpore:mortale. Quo autez hoc sit
verum apparebit sen.2.b tius:t diximus super illo a sol.

¶ Considerandū q; iste rigor pōt esse frigus defectu nālis caloris
t pōt esse rigor.s.concussiuus motus qui est motus expulsiue mē
broꝝ deficientis ꝓpe mortez vt imaginat Auer.colliget 3ᵘ cap.31.
t credo q; per expulsiuaz intelligit cōtentiuam membroꝝ in suis
nālibus sitibus qua deficiente fit agitatio nō ꝓprie a causa agen
te ꝓpter finez sed a defectu virtutis sicut est in motu palpitatio
nis deficiēte flāme:t in motu casus folioꝝ arboꝝ:t in hac agita
tione euent aliqñ materias expelli. ⁊ Vel intelligit per expulsiuā
ꝓprie que mouet ad actū per imperiā sustētandi mēbra t quia
mēbra nō sustinent siue nō cōtinent materias. Dic aūt eē locus
speculationis quā alios omitto credētibus Auer. intelligere.

Du^m 14^m ¶ Dubitat q; deficit vna cā frigoris.s.eradicatio subita materie
rū calidaꝝ de qua apparet sen.t cap.de narratione signoꝝ bono
rum.vbi dicit q; horripilatio post cūonem est de signis bonis:et
intelligit p horripilationē frigus sīc appet ex eo qō subdit ibidez.
⁊ Dōm q; illa ifridatio si fit ab aere ꝓmēte dat intelligi p illō qō
dixit i 3ᵘ can.ꝓncipali:t q; sūt eis sīlia. Credet aūt aliqs insolubile
arguisse:cū dicat q; tpe estatis fit hec ifridatio sz b omittimus.

¶ Horripilatio vo fit ex causis pauciozibus causis ri
goris.

¶ Hic assignat causas horripilationis:t dicit q; fit a causis pau
ciozibus.i.debiliozibus causis rigoris.hoc apparet ex his que di
ximus in diffinitione horripilationis.

Dub^m 15^m ¶ Sed dubitat an quādo a lassitudine t pigritia iter ad febrē trā
seat per oēs has dispōnes:ita q; primo fiat pigritia: postea fra
ctio.i.lassitudo:post ea horripilatio:postea frig⁹:postea rigor:po
stea febris. Videt enī talis ordo intelligi a Gal.5ᵒ de accid.t morbo.
cap.5.t ab Auic.b can.fen.2.cap.de causis morbū non naturalium.
⁊ Jn ꝓmū qz nō sic de facto videmus euenire. ⁊ Dōm q; aliqua fe
bris aliquādo inuadit sine aliquo typo:vt apparebit de flegmati
ca et flegmate dulcedinali inuadit cū oibus predictis vt cū aliqua
cholera icipit dōiare:vnde fit lassitudo viciosa t pigritia ad mo
tum:que cū ampliot fuerit t plus mouet:non tamē facit fortiter
horripilationē.Amplius ho mota facit frigus t tremorē.Euenit
tñ aliqñ taz subito ista fieri q; nō distinguunt vt aliquis transeat
ad febrē cholericā solū cū manifesto rigore alijs dispōnib⁹ occul
tatis. Ldinuiſr euenit in febribus frigidis.s.in flegmatica t melā
cholica q; aliquando fuerit pigritia:postea lassitudo:postea do

lōr frigus t supficiale:postea frigus magnuz:postea tremor:po
stea febris.Aliquādo autem ista cōfundūtur:lz minus eueniat cō
fundi in febribus de materia frigida ⁊ de materia calida ꝓpter
arditatem motus frigidarum materierum.

¶ Et cōmotio aie t periodi indicat periodum.

¶ Hic ponit sex can. Primus sic dz stare.Cōmotio anime.i.ima
ginatio porismi indicat reuersionē paroxismi.Alij cōmotio ani
me.i.accidētis anime:vt q; infirmus incipiat trasci vel cōtristari
indicat modū ꝓdi.i.reuersionē paroxismi:cū enī incipiunt move
ri mē incipit patiēs male disponi sm aiaz vt fiat iracūdus t tri
stis sm māz t locū eius.Et ꝙuis he ꝓpones bene sint:nos tā aliter
exponimus.Auic.enī per aiam qñq; intelligit os stomachi:vt
apparet.ca.de quartana.t 3ᵘ can.fen.13.cōmotio ergo oris stōchi
indicat periodu3.i.reuersionē periodi.i.porismi. Accidit enī mul
tū in ꝓncipijs porismoꝝ fieri stōchi cōmotionē. Jn frīana enī pp
choles leuigationē. Jn quartana pp cōtinuatē multam splenis ad os
stōchi. Jn flegmatica ho ppea q; stōchus est flegmatis recepta
culū: vt Mes.cap.de cura sode. ⁊ post ē inuenit Dy.q aliā dat ex
ponē t bonā. Et est cōmotio aie.i.perturbatio que accidit in virtute
aiata.v.g. pfunditas somni t pigritia in membris qñ euenūt sm
periodū indicāt euentū porismoꝝ sm ꝓdū: vt dixit hic Al.qz sunt
aliq; febres quaꝝ porismi reuertunt sine typis hic positis:sīc fe
bres ꝓtinue in qb⁹ sūt exacerbationes siue fortificationes:t ideo vo
luit ostēdē q; sūt accidtia q; in ꝑn⁹ illaꝝ fortificationuz euenūt ꝙuis
nō sit aliqs typ⁹.s.nec rigor nec frig⁹ nec horripilo t dicit q; ē cōmo
tio aie.i. perturbatio in virtute aie.s.de pfunditate somni t pigritia.

¶ Et senum quidem febres sunt sepulte.

¶ Hic est 2ᵘ can. Cōsiderādū q; febres senuz inuse lateāt ex nā can
coꝝ nālis q; est debile nō copiosum in extremis:t ideo calm accī
tale qō ramificat illi:vt Auer.7.colliz cap.2.nō spandit ex:t sic ī
tellexit ꝓpter a sol.14.ꝑ.p.cū dixit.senib⁹ nō sīlr fieri febres acu
tas:qz fridū corp⁹ brīc:latet ēt intus ex nā humoꝝ grossoꝝ non
aptoꝝ expōni t euaporationi:t ideo salvat ista que dicit longe.

¶ Et qñq; est causa in longitudine febris grossitudo
in visceribus quare resupinet febriens t extendat pe
des suos t tangantur viscera sua.

¶ Hic est 3ᵘ can.t dixit qñq; qz alie ꝓpt eē cause vt infra sen.2.ca.
de causis ꝏgitudis egritudinis.grossitudo i.oppilo qz multe ma
terie in vijs retinent t cōgregant t calor debilitat nō potēs per
vias libere moueri ad trāsmutandas materias.vel grossitudo.i.
a ꝑte de māeb⁹ grossia.resupinet:qz hic est bonus situs quo laxa
tis musculis bū palpitet epar stomachus splen t reliqua.

¶ Et qñ denigrat lingua febricitātis cū alleuiatione
febris:tunc febris eius est sepulta.

¶ Hic est 4ᵘ can.in q; notificat febrē sepultā qlē dīt eē febrē senil.
t cā dicti est:q; nigredo lingue ſmificat febrē intus:t alleuiatio
febris.s.exī ſmificat q; nō expandit extra.ergo est itus sepulta.

¶ Et qñq; associat febri paralysis:ergo curet febris
in primis. Et de illis que conueniunt eis est syrupus
acetosus permixtus cum geleniabin t aqua ciceris
cum oleo si tolerat febris.

¶ Hic est 5ᵘ can.qui est positus libro ꝑ vltimo cap.13 ibi dicat sy
nochus t paralysis.curat aūt febris in primis:qz est maior mor
bus:timet enī cita mors ex ea:sed nō sic in paralysi.s.partis ali
cuius extreme.s.in.eēt paralysis vīus vel musculoꝝ movendium
mēbra anhelitus primus illi intēdimus ⁊ febri si esset possibile: qz
stomach⁹ bis intēriomb⁹ ꝛuis:ꝙuz medicus pōt dz ad vtrūq; in
tēdere:ideo Aui.cōcedit syrupū acetosuz t hoc gfa febris putri
de:vt appebit in sequēti cap.cū geleniabi.i.melle rosato:vñ scdo
can.que ex ea.s.rosa est nutrita cū melle ⁊c.t est geleniabi 3 etiaz
succhar ro.dicat geleniabi.sumit aūt hic ꝓ melle ꝓ t ratione
mellis cōfert paralysi:t alia bz inuamēta que hic nō opz dicere.
Aqua ciceris.s.rubei cōfert febri in suo tepore:vt apparebit ꝓmo
a sol.40.cap.de tertiana nō pura.t etiaz paralysi subtiliando ma
terias t ꝓuocando. Cum oleo. Hic ponit oleum loco condimenti
t est cōdimentū quo saraceni multū vtunt ita q; cū carnib⁹ ponūt
oleum:t sumitur 5ᵘ coll3.cap.35.t lib.26.ciboruz Alzarauy.t lib.de
ferculis gegeosse Algazelis. Si tolerat feb. Quia nō sit febris mul
te inflāmationis:t refert hoc nō solū ad oleū:sed ad aquā ciceruz
qua nō debemus vti in febribus multe inflāmationis.

¶ Et ratio capitis est ex eis que inspissant cutem eius
quare reuertuntur vapores t fit fortis febris.

¶ Hic est can.6ᵘ iterat⁹ infra fen.2.ca.de regimīe ꝓualescentiuz.
¶ Sz dubitat de hoc qz libz fen.1.in can.gñaliū curationis egritu-

Du^m 16^m

dinū cerebri ⁊ eā. de cura sode ꝓcedit abrasio. Amplius in .12. terap. viii. cap. dicit. radētes vel tondētē de his opōib' circa capillos multa diximus sen 3ª tertij cap. de cura obthalmie. ¶ Et dicam' ꝙ si capilli febricitātiū remouent: q: sint eis tediosi: ⁊ nō intēdis aliquo remedio ad caput vti sed solū vis capillos remouē meli' est tōdere forficib' ꝙ nouacula radē. Rō est Aui. q: abrasio ispissat cutim ꝗ̄re reuertunt vapores. ispissat aūt q: est ꝗdā fricatio aspa: ⁊ hec ispissat vt .3. de regi. sani. ⁊ colli. 6. cap. 6. ⁊ .7. Alij dicūt ꝙ ispissat pp ferri frigiditatē. Hy. dicit ꝙ inspissat q: fit cū ea balneatio cū aq̄ que ēt infrigidat saltē post. Si aūt post eleuationē capillorū tu debes vti medicamīe: ⁊ ꝓprie resolutiuo nō ē petīti de quo curet: q: statī cū tua embrocatiōe vel inūctōe resolutiua remouet.

¶ Cōsiderādū si debes repcussiuis vti nō curam' de illa oppilone ꝗ pauca est ⁊ maiorē faciet repcussionē: volētes ꝓhibere aqua in sūma: tū securi' est tōdē ꝙ radere: lʒ nocumētū rasure paruū sit.

¶ Cōsiderādū ꝙ forsitan. A. voluit ꝙ febricitāis n̄ ꝓponat capillos ⁊ ꝗuis dixerit abrasio: tū itelligit ꝙ nec radēdo nec tondēdo nisi necessitas affuerit appositionis medicaminum. ⁊ ratio est: q: capillorum amotio inconsueta est causa ꝙ aer attingat cutē imediatius ⁊ inspisset poros qd̄ non est conueniens.

¶ De intentione ad curationes vniuersales febrium putredinis. Cap. 7m.

Scias ꝙ itētio in medicādo has febres qn̄qʒ vertitur ad partem febris quare est necessarium vt infrigident ⁊ humectent: ⁊ qn̄qʒ ad partem materiei vbi necesse est vt maturet vel digeratur: aut necesse est vt euacuetur.

¶ Gn̄alia que opʒ scire de febribus putridis ⁊ humoralib' sūt cāe illarū ⁊ diuersitates: ⁊ iā dixit de eis: ⁊ signa illarū ⁊ accidētia: ⁊ dixit ēt ex eis: ⁊ cura earū sciē ex hoc capl'o ⁊ sequentib' quibusdam. Primo ꝗ ponit vlem curā putrid. febriū. Scd̄o ponit regulam in cibatione earū. ibi (Scias ꝙ ꝯueniētiores cibi.) Tertio gn̄alem curā acutarū febriū. ibi (Qd̄ vero est.) Quarto ponit regimē accidētiū. ibi (Loquamur.) Prima in tres. Primo ꝓmittit gn̄alē can. in cura putridarum ponendo duas primas ⁊ generales itētiones in ea. In secundo ꝓsequit. ibi (Et digestio.) Tertio annectit can. quosdā. ibi in fine capituli. (Et febricitans quidē in estate.)

¶ Cōsiderandū ꝙ lʒ intentio ꝓncipalis huius capituli sit cura febrium putridarū vlis: tū cōprehendit cura humoraliū sine putredine cū sit mētio flobotomie ⁊ extinctionis. cū potu frigide aq.

¶ Cōsiderandū scd̄o ꝙ cum in febre putrida sint duo que sunt preter nām. s. cā ⁊ dispositio statim cōsurgit in mente medici duplex intētio: vna ad cām: alia ad dispōnem: ⁊ si iste intētiones nō sunt dissone: tunc medicus cū vtrisqʒ procedit. s. cū rebus quibus obuiat cause: ⁊ quibus obuiat dispositioni: vt frequēter aūt cōtradicunt adinuicem: ⁊ tūc medicus p bonā estimationē vel vertit se ad febrē plus vel ad cām plus: ⁊ iō dixit Aui. itētio quādoqʒ vertit ⁊c. q. d. Postꝗ medicus in prima intētione ⁊ cōprehensione intēdit vtrisqʒ: cōsideratis omnib' ⁊ assumatis vertit se vel ad feb. plus vel ad cām plus. Ex quibus cessant multa puerilia que hic cōsueuerunt dici: ⁊ apparet ꝙ Auic. faciens capitulum h̄ nullum can. priorē isto ponere poterat. Primū eni ꝙ in febre putrida occurrit est febris: ⁊ causa sua: ⁊ sic prima intētio est ad ista Si aūt est aliqs can. gn̄alior isto est cōprehēsus in scd̄o cap. 4. fen ꝓmi can. ⁊ est can. gn̄alis ad morbos materiales ēt qui nō sunt febres.

¶ Cōsiderādū tertio notū esse ꝙ in febre intētio sit infrigidatio ⁊ humectatio: in mā autē vt maturet quātū ad mām actu putridam: que maturatio est preparatio expulsioni: vt dicitur digeratur quātum ad causam antecedentē: vel dixit hoc quia materie siue sint causa antecedens siue coniuncta vel sunt pauce malitie ita ꝙ rectificari possunt: ⁊ quantū ad has causas dixit digerat vel nō possunt rectificari sed parant expulsioni ⁊ dixit maturentur: ⁊ est hec expō ꝓ doctrinā Aui. lib. 1. 3. cap. de virtutibus.

¶ Cōsiderādū quarto dixit: aut necesse est vt euacuet. hoc mō loquendi aut vsus est Auic. vel q: nō semp necesse est vt eūetur per medicū: q: nā facit: vel q: materia pōt ita per digōnē rectificari ꝙ nō oʒ euacuari: imo sola digestione perfecte cessauit febris: vt vult Plusꝗcōmē. in theg. tra. 3. cōmē. 28. Quid aūt de istis nos sentiamus scripsimus in qōne nostra de maioritate fe. vel dixit h̄ q: aliquando euacuamus lʒ non digeramus materiā vt posterius sciemus. Hic mouentur cōiter tres questiones.

Dub' pm̄ ¶ Prima vtrum in febre putrida prior sit intētio ad cām ꝗ ad febrē: ⁊ ista questio nō deberet moueri: q: Aui. statī eā determiat: tū sequamur alios. ¶ Videt ꝓmo ꝙ prior intētio sit ad cāʒ per dictū Gal. in theg. trac. 4. tex. cōmē. 95. opʒ vnāquāqʒ cāʒ ꝓus abscidere. Ampli' .11. tera. ca. 4. ⁊ .8. curam putridarū inchoat ꝓʒ putredinū diuersitatē. ¶ In ꝯriū q: prior itētio medici dʒ eē ad id qd̄ ē magis ꝓter nāʒ ⁊ magis infestat: hoc aūt est febris cū sit morbus fortior. ¶ Dōm breuiter ꝙ prima itētio dicit dupli. Primo ꝓma intentio. i. ꝓmū qd̄ medicus intēdit ⁊ sic est remotio fe. Alio modo prima itētio. i. primū qd̄ inducit in modū ⁊ actū cure: ⁊ tunc dico ꝙ cura febris putride est duplex. vna regularis. alia coacta. Regularis dicit dupli. Primo q: est cura que fit ꝓm regulā acceptam a mō existendi egritudis sicut regularis cura ethice est infrigidatio: q: eius esse est caliditas: ⁊ regularis cura repletionalis est eūatio. Scd̄o dicit regularis: q: tali ratione fit ꝙ euadit infirmus sine nocumēto saltē manifesto: ⁊ hec cura vocat sine fallacia a Gal. 4° terapē. ca. 9. Coacta igit cura dicit dupli. Primo q: alio modo curas. i. alio mō te opponis morbo ꝗ sit eius modus essendi vt apparebit: vel q: curādo noces manifeste vt maius nocumētū euites: ⁊ dico curādo large. i. opando circa egrotātē. Dicamus ꝗ ꝙ loquēdo de cura regulari primo mō. i. cura facta ꝓʒ regulā ⁊ intētionem acceptā a mō essendi febris putride prior intētio est ad cām. i. ad putredinē. Rō q: modus essendi fe. putride est modus dispōnis dependentis a causa: ꝗ modus corrūpēdi vel destruendi illā qui est modus cure est modus remouēdi cām: ⁊ ꝯtrā ad hoc dixit Gal. 10. teraꝑ. in ꝓncipio ꝙ in febrib' que cām habēt intus accedentē: prima intētio est a cā. ⁊ .11. teraꝑ. 4. c. ⁊ in multis locis dixit ꝙ nō cessat fe. nisi cesset putredo Si aūt loquamur de cura regulari secūdo mō. i. que est sine aliquo nocumēto: tūc cōsiderando subtilr nō est in tali cura vnde pōt fieri prioritas nec posterioritas intētionis. i. modi curatiōis dispōnis respectu cāe vel cause respectu dispōnis: sed est ibi simultas. hec eni cura regularis est quādo ꝯsiderans cā ⁊ dispōne aliqd indicat ita cōferre ꝙ nihil nocet si tale simul opponit cause ⁊ dispōni: ⁊ simul ei' est intētio in curatione. ⁊ hoc dic Gal. 10. terapē. in ꝓncipio si eidē conueniunt febris extinctiua ⁊ cause adiutoria id qd̄ ostenditur ab vtraqʒ parte statī faciēdū: ⁊ sic simul faciēdū est. ⁊ dixit statī ⁊ nō simul: q: illud est vnū qd̄ fit qd̄ vtriqʒ opponitur. v. g. datio aq̄ frigide vel syrupi violati. ¶ Dicamus scd̄o ꝙ cura coacta ꝓmum qd̄ intēdimus in actu cure aliqūdo est cā: aliquādo febris. nā cura coacta ꝓ mō opposita ꝓme cure regulari est ꝗdo cogimur incipere a febre ⁊ nō a cā: ⁊ illud qd̄ nos cogit est q: febris est tante vehemētie ꝙ intendendo ad cām aliqua aditione facta in febre morit infirmus: ergo incipimus a dispōne. Cura aūt coacta secūdo mō est q: medicus videt ꝙ si obsistit cause nocet dispositioni: ⁊ si dispositioni auget causā tunc meditatur qd̄ est minus nocumentū an ꝙ fit si incipiat a dispositione quāuis noceat cause in aliquo an ꝙ fit si incipit a cā ꝗuis noceat dispositioni in aliquo: ⁊ tūc coacta cura ab eo incipit cuius intentio in mēte est prior: cuius inceptione ⁊ prioritate minus sequitur nocumentum. a. l. dīgōne

¶ Considerandum aūt ꝙ preter regularitatē cure que est a modo existēdi morbi sunt regularitates alie ꝓm quas cure possunt dici regulares vt regularitates ordis ⁊ magnitudinis: que qōo regularitates sunt ⁊ quomō habeāt regularitates si habent oppotas nō est presentis inquisitionis. ¶ Ad contraria pʒ solutio. Prima auctoritas forsan nō est ad ꝓpositū. Vel dicēdū ꝙ cura regulari. i. sumpta a modo existēdi morbi icipimus operari circa cāʒ: ⁊ illa est nobis prior intētio: ꝗdoqʒ tū nō possumus hoc ꝓpter irregularitatē que sequit. s. ꝓpter nocumentū magnū: vnde intendimus irregularitatē minorē. i. facimus qd̄ minus malū est. Ad ꝯ. apparet solutio. ¶ Ad cōtrariū dicendū ꝙ ratio verū concludit q: primū qd̄ intendit medicus ⁊ primū qd̄ medicus vult in ratione finis est sanitas opposita feb. nō tamē est hoc primū qd̄ intendit. i. nō est ꝓmus modus cure vel ꝓmus act' curatiōis quo ꝓcedit: ⁊ p ꝯñs nō est ꝓmus act' quē itēdit vel ꝓmus a quo ichoat curā: imo ꝓmus act' ⁊ ꝓma intētio est cura. i. opatio ad cām: exēpla ꝗo nālia ⁊ artificialia in hoc sunt multa. Et tu illa ꝯsidera.

¶ Secūda dubitatio est an digestio debeat cause cōiuncte vel antecedēti. Et videt ꝙ coniuncte ⁊ per Auicē. infra qui vult ꝙ sedimē laudabile nihil est aliud ꝗ humor faciens egritudinē. Amplius digestio facit cessare putredinē in thegni tractatu 3° texte cōmē. 90. Sed humor putridus est causa coniuncta. Videt ꝙ debeatur cause añcedēti: q: causa cōiuncta est humor qui per putrefactionem aduritur: sed huic debet euacuatio ⁊ talis sollicitudo est circa eū ⁊ nō digestio vt videt sonare text' Gal. cōmō regis acu. cōm. 18. super illo verbo. Ptisana ordeacea ⁊c. Thadeus voluit in sua practica disputata ꝙ digestio debeat cause antecedēti: ⁊ nos ꝓlatiuimus sermonē in hoc in qōne nostra de maioritate morbi: ⁊ ideo abbreuiauimus hic. Et dicamus ꝙ tā cause coniuncte ꝗ antecedēti cōuenit digestio: qd̄ apparet: q: natura sic facit. digerit eni ⁊ expellit humores putridos qui faciunt febrē: sic digerit ⁊ expellit humores qui faciunt corpus neutrū si dʒ natura illum eripere a casu in febrem: ⁊ sr̄ter humores neutralitatē facientes precipit Gal. in thegni. 3. tractatu digeri ⁊ eūari. Ampli' nos videmus in quiete febriū interpolatarū: cū non est actu fe. ꝙ medici cōsiderant signa digestionū lʒ quādoqʒ fit hoc: ⁊ si nulla sit materia sub forma cause cōiuncte vt supra diximus capl'o de putredine: lʒ tamē si mā sit in forma cause añcedētis qd̄ vtplarimum Dubiū 2m

nimã est: imo necessario ante aliũ paroxismũ: lʒ non sit nisi ex alio paroxismo vel p̃cedens oẽm paroxismuʒ medicus vult scire q̃lis est dispositio illius materie in cruditate vel digestione: ꝛ quia materie febriũ interpolataꝝ veraꝝ que sunt cause coniũcte euaporant vnde finit paroxism⁹: ꝛ ideo nõ attendunt signa digestionis in illa materia vt in mã que remanet expellibilis: postea natura vel pharmaco. in febrib⁹ autem cõtinuis ꝛ ꝓpue acutis absolute vel peracutis: q2 materia seruat ad vnã creticã expulsionem attẽdimus ad digestionẽ eius: ꝛ ei debet digestio: ꝛ ẽt si que mã stat sub forma cause antecedentis: illi etiaʒ debetur digestio. ¶ Ad Aui. dicẽdũ q̄ lʒ dicat q̄ hypostasis laudabilis est de materia que facit egritudinẽ non excludit quin mã que est cã antecedẽs dẽat digeri arte ꝛ nã. Uel dicẽduʒ q̄ causa añcedẽs fac̃ in potentia ꝯiuncta in actu: ꝛ tamẽ fm veritateʒ hypostasis digesta q̃ in die indicatiua apparens signat crisim in cretica est decisa a cã cõiuncta q2 illa est que expellitur in crisi: ꝛ per ꝯñs que predigesta est: nã enĩ plus pugnat cõtra causaʒ cõiũctaʒ: sicut ab ea plus pugnat q̃ ꝯ causaʒ añcedentẽ. q̃ñ autẽ digesta vna materia alia expellatur cretice est dictuʒ in q̃one nostra de maioritate morbi. ¶ Ad scõm dõm q̄ digestio cause cõiuncte facit cessare putredinẽ actu. s. vt non fiat mã putrida: sed digestio cause antecedentis facit cessare. i. ꝓhibet antecedẽtẽ transire in cõiũctã. ¶ Ad rõneʒ scdaʒ dõʒ q̄ humor adustus dĩ euacuari: q2 digõ eius est ad fineʒ qui est euacuatio: sed q2 causa añcedẽs potest corrigi plus ꝛ pluries q̃ coniuncta: ideo dicunt cõmuniter auctores q̄ cause añcedenti debetur digestio: cause ꝟo cõiuncte debetur euacuatio.

Dubiũ 3ᵐ ¶ Tertia dubitatio an sit idem digestũ. v. g. idem syrupus qui digerat cãm cõiunctaʒ ꝛ antecedẽtem. ¶ Et dicẽduʒ q̄ inquãtuʒ causa antecedẽs ꝛ cõiũcta est in vna dispositione: intãtũ couenit vnus syrup⁹. vbi gratia flegma non putridũ sub forma cause añtis est grossuʒ viscosum: ꝛ flegma putridũ existens causa cõiũcta etiam est grossuʒ ꝛ viscosuʒ: ideo vtriq̃ ꝯuenit syru. vn⁹. s. acetosus subtiliatiuus. vbi gratia de radicib⁹ acetosus nisi sit ꝓhibẽs aliqd: inquãtum ꝟo causa antecedẽs ꝛ coniuncta hñt diuersas dispositiones: opʒ diuersificari syru. digestiuũ. vbi gfa nõ putridum flegma est frigidũ: ꝛ sic põt cõcedi syru. de radicib⁹ addito. v. g. calamẽto vel de radicib⁹ q̃nque ꝛ mellitus. putridũ autẽ flegma est calidũ: ideo ex hoc dat securius syru. zucchari ꝛ de duab⁹ radicibus ꝛ sine calamẽto. Si ḡ febricitãti flegmatica febre das syru. in hora getis potes dare syru. caliorẽ q̃ si das syru. i hora afflictionis caloris. hec erũt mag̃ nõ i pcessu hui⁹ capli ꝛ i cãis spãlib⁹.

¶ Et digestio q̃dẽ in grossa est equatio eius cũ subtiliatione. In subtili est eq̃tio eius cũ ingrossatione.

¶ Cũ premiserit generalẽ cañ. in quo ponit duas primas intẽtiones eũatiuas febris putride: ꝛ q̄ quandoq̃ redit medicus magis ad vnã intentionẽ q̃ ad aliã: hic icipit ꝓsequi curaʒ putridaꝝ fm has generales intẽtiones. Primo declarat alterã istaꝝ itẽtionũ. Scdo ostẽdit quare q̃nq̃ redit ad vnã q̃nq̃ ad aliam ꝛ quãdo est. ibi (Et q̃nq̃ sunt ꝯtraria.) Tertio cum quibus ꝛ quomodo perficiunt has intẽtiones. s. quomõ ꝛ cum q̄bus vna: ꝛ quomodo ꝛ cuʒ quibus alia quãdo ad eã redimus. ibi (Et cum infrigidas.)

¶ Cõsiderandũ circa p̃maʒ partẽ q̄ q2 Auicẽ. dixerat q̄ itentio in medicãdo has fe. q̃nq̃ ꝟtit ad ptẽ febris ꝛc̃. habebat volẽs ꝓseq curã tria p̃dicta declarare. s. q̄d sit intentio ad fe. ꝛ q̄d ad cãʒ: ꝛ q̃ñ est q̄ nos vertimus ad vnam: ꝛ quãdoq̃ ad aliaʒ. s. q̄d cogat ad h ꝛ cum q̄bus fit quodcũq̃ ꝛ qualiter: ꝛ tunc erunt integraliter habite g̃nales intentiones curationis febrium putridaꝝ: ꝛ completũ erit hoc caplʒ: ꝛ ideo totũ fundat super isto p̃mo canone.

¶ Cõsiderandũ scdo q̄ Auicẽ. nõ ostendit quid sit intẽtio ad feb. q̃ est ifridatio vel qua infrigidamus ꝛ humectamus: q2 notum est quid est infridatio ꝛ quid humectatio. Est enĩ infridatio ꝛ humectatio alteratio facta a re ifrigidante ꝛ humectãte: nec oñdit q̄d sit intẽtio ad mãm que intẽtio est eũatio: q2 notũ est q̄ eũatio est humoris a corpore extractio: ꝛ ista p̃supponunt nota ex se ꝛ ex p̃ cañ. remanebat igit insup Aui. vt declararet nobis q̄d sit digõ. ia eni dixit q̄ necesse est q̄ mã digerat vel maturet. vt igit vocabuloꝝ diuersitas nõ faceret te errare: dicit q̄ p digõnẽ itelligit humoris equationẽ. s. vt fiat expulsioni aptus: ꝛ si est subtilis igrossetur ꝛ ꝯ. i. q̄ remittat subtilitas p igrossationẽ ꝛ grossities per subtilitatẽ nõ q̄ moueat de extremo in extremuʒ: ꝛ ideo dixit ingrossatio est eq̃tio cũ subtilitate: ergo per digõnẽ itelligit p̃parationem ad exeundum: siue dicatur digestio siue maturatio.

Du^m 4^m ¶ Dubitãt hic cõiter vtruʒ digestio ꝓcedat ingrossando: ꝛ istã q̃ōnem plire disputauimus. 3. cap. de virtutib⁹. ꝛ notauimus in lib⁹ p̃ncipioꝝ: q2 est qõ ad p̃ncipia ptinẽs: vñ erit hec q̄stio a quarto methe. dĩa. 50. Cõciliator aũt diffuse eã ptractat. ¶ Cõtra autem practicãtiũ transit cũ hac solone q̄ digestio in iuuatiuo semp ꝓcedit ingrossando: ꝛ itelligunt q̄ digestio humoꝝ qua digõne fit pars mẽbri semp igrossat: q2 mẽbra sunt q̄d grossuʒ respectu humoꝝ: dicũt qua fiunt ps mẽbri: q2 digestio qua humores trãseunt in spãs: ꝓcedit subtiliãdo cuʒ spãs sint subtiliores humorib⁹. digestio aũt in nocitiuo que est preparatio nocitiui expulsioni q̃nq̃ ingrossat q̃nq̃ subtiliat. Phãtes autẽ q̄dã ꝛ nos cuʒ eis sepe diximus q̄ digõ vt est pfectio humidi. s. aquei a calido circunstante sicco terreo semp igrossat: humidũ enĩ p siccũ terreũ igrossat: vt aũt est sicci terrei trãsmutatio vt terminet humidũ semp subtiliat: q2 siccũ terreũ subtiliat mixtione humidi: ꝛ pp h quedã indigesta appent grossiora: q2 in p̃mordio habuerũt multũ aq̃ sicut nucleus amigdale cũ ꝯsiderat quãdo est sub forma aq̃ cuiusdã: ꝛ quãdo est cõpletus ꝛ sicut sapa. q̄daʒ autẽ apparent subtiliora vt puta que a principio sunt vt lapis ꝛ pontica: ꝛ postea fiũt succulẽta. hec est abbreuiatio eorum que alĩs diximus prolixe.

¶ Cõsiderãdũ ẽt q̄ fm nostrã opionẽ nulla digestio a nã facta est per se ꝛ p̃ncipalr equatio ad expulsionẽ: imo est dispõnũ ꝯueniẽtũ iductio per actũ nutricationis si posset: ꝛ hoc est qõ p se tẽtat nã vtens suis virtutib⁹. conat enĩ assimilare qõcũq̃ põt fieri benignũ: ꝛ q̃tũ est capax huius benignitatis tãtum sibi dat de illa ꝛ qõ nõ põt vltimo fieri benignũ expellit: vt sentit Gal. 2. de dif. fe. 5. cap. ꝛ signũ hui⁹ est q̄ a materie putride dat albedinem vñ fit fenice: ꝛ illa alteratio est a ꝟtute digestiua solidoꝝ mẽbroꝝ ꝛ p̃moruʒ: vt Gal. intellexit p̃ ꝓnosti. vltio cõmẽto. Digestio ergo materie nocitiue facta a ꝟtute in nobis est factio ꝛ acq̃sitio aliquaruʒ dispõnum p̃cedentiuʒ actum nutricationis: ꝛ ex h accidit q̄ mã disponit expulsioni: vel q2 fit subẽ magis apte: vel q2 fit magis appropriatũ obĩtĩ: lʒ in mõ subẽ fiat magis inepta. Pro declaratiõe vltima horum require q̃õneʒ nostrã de maioritate morbi.

¶ Et quandoq̃ contraria sunt illa que requirit febris de infrigidatione: ꝛ illud qõ requirit humor de digestione ꝛ eũatione ꝛ resolũone. Quãdoq̃ enim est digestiuuʒ ꝛ eũatiuuʒ calidũ: imo est fm plurimũ ita: ꝛ tũc opʒ vt obseruet magis timorosa ex vna duaꝝ reꝝ.

¶ Hic ostẽdit quare est q̄ hec intẽtio quãdoq̃ ꝯuertit ad parteʒ febris: ꝛ q̃nq̃ ad ptẽ aliã. s. ad mãm: ꝛ quãdo est ꝛc̃. Cã aũt hui⁹ est ꝯrietas que est q̃nq̃ in istis itẽtionibus: q2 ꝯferens vni nocet alteri. Primo ergo oñdit istas ꝯrietates in g̃nali: ꝛ ad quã intẽtionem medicus magis dʒ se ꝯuertere. Scdo ostẽdit quo aliquãdo nõ est ꝯtrarietas: imo qõ vni ꝯfert ꝛ alteri. ibi (Et maiori ꝯfert.) Tertio declarãdo dictum in generali ostendit ad quid dʒ se verti medicus stante cõtrarietate. ibi (Et scias.) ¶ Prima in duas. Primo ostendit q̄ ꝯtrarietas quãdoq̃ cadit: imo vtplurimum inter illud quo materia indiget de euacuatione ꝛ digestione: ꝛ illõ quo fe. idiget de ifrigidatione: ꝛ hoc q2 euacuatiuum ꝛ digestiuum est calidũ ꝛ ista nocẽt fe. Scdo ostendit que ꝯtrarietas cadit iter id qõ ꝯuenit ad infrigidandũ: ꝛ illud quo indigemus de minoratiõe materie: q2 frigiduʒ prohibet materiam minorari. ibi (Et fortasse.) Tertio ex h scdo cañ. ifert aliũ cañ. ibi Et sit sollicitudo.)

¶ Cõsiderandũ aũt q̄ ex dictis Auic. habet quare est: ꝛ quãdo est q̄ medicus vertit suã intẽtionẽ ad vnã partẽ. s. fe. vel materiam. Causa enĩ est ꝯtrarietas illaruʒ duaꝝ intentionuʒ: ꝛ tunc se vertit quando stat illa ꝯtrarietas. Si stat ꝯtrarietas q̄ illud qõ facit ad cãm nocet dispõni vel ecõtra: necessario opʒ eligere vnã istaꝝ intẽtionũ ꝛ operationũ. eligas aũt illã que est magis timorosa. i. q̃ si obmittat est de ea maior timor: ideo si teneat ꝛ obseruet est de ea maior vtilitas ꝛ minor timor ꝛ minus nocumẽtũ: ꝛ h est qõ dixit obseruet magis timorosa: ꝛ in hoc. A. oñdit cañ. g̃nalẽ ad quã duaꝝ itẽtionũ ꝛ opõnũ medicus dʒ se magis ꝟtere an ad intẽtionẽ ꝛ opõneʒ circa cãm vel circa dispositionem cum iste intentiones sibiupsis oppugnãt ꝛ ꝯriantur. ꝛ cañ. est obseruatio ꝛc̃.

¶ Cõsiderandũ scdo q̄ Aui. specialẽ ꝯrietatẽ ostẽdit inter intẽtionem digõnis ꝛ eũonis ex vna parte ꝛ infrigidationis ex altera parte per hoc q̄ digestiuuʒ ꝛ euacuatiuũ est calidũ: ideo nocet feb.

¶ Dubitat vtrum euacuatiuũ sit calidũ. ¶ Et videt q̄ nõ: q2 cassia Dub^m 5^m
tamarindi ꝛ mirabo. sunt frigidi. Amplius hic sermo erit de euacuatione etiã per vrinã ꝛ per q̃cũq̃ partẽ corporis vt post apparebit fuisse de intẽtione Aui. sed euacuãs per vrinã non est necessario calidũ vt semina cõia frigida. ¶ Dicẽdũ q̄ euacuatiua lenitiua que eũant leniendo vel lãbificando vel cõprimẽdo nõ sunt calida: sed ea que ponunt in gradu fortiori. s. eũantia exsoluẽdo sunt calida: virtus enĩ attractiua in eis est fortis ꝛ hoc innuitur calido: imo plus est ei attributa vt itelligit 5° collʒ. ca. 21. ꝛ Aui. nõ dixit absolute eũatiuũ calʒ: sʒ q̃nq̃ q2 aliquod euacuatiuum.

¶ Dubitat quare dixit plurimũ. ¶ Dõm q̄ hec pluralitas non est Dubiũ 6^m
q2 in mũdo reperiant plures species reꝝ que euacuãt exsoluẽdo q̃ sint species reꝝ que euacuãt leniẽdo ꝛ lãbificãdo ꝛ cõprimendo: ꝛ fm hoc nõ sunt plura eũantia per vẽtreʒ calida q̃ frigida de spẽb⁹ mundi que sunt nobis medicine. Sʒ dixit hoc q2 plurimuʒ eũatio materieꝝ in febrib⁹ que est appropriata euacuatio fit cuʒ rebus eũantibus exsoluendo. Dico eũatio appropriata minoratiua ꝓpria vel eradicatiua: q2 eradicatiua cõia que est quedã extra-

catio dicta apud Arabes fit cū rebus que euacuant leniēdo ⁊ lu-
bificando vt apparet. Cū ergo Aui. ꝯsiderauit solutiua que euacuant
exsoluēdo ſm ꝙ in entib⁹ mūdi sunt pauca respectu eoꝝ que eua
cuant leniēdo ⁊ lubificādo dixit qñq; quia aliq̄ ex solutiuis .s. pauca
numero. vel dixit qñq; quia determiato tēpore vtimur illis. Cū āt
ꝯsiderauit solutiua euācuātia exsoluēdo ex parte visus eoꝝ ad veram
minorationē vel eradicationē: quia tales euōnes vtplurimum fiūt
cū medicinis euacuātibus exsoluendo: dixit imo est plurimuꝫ.

¶ Sed tu dices debuit dicere imo semp. ℣ Dōꝫ ꝙ accidit aliquā-
do veram minorationē materieꝝ fieri per medicinas que euacuant
leniendo nō ꝙ ipse vere exsoluāt vel ꝙ inquātū leniūt exsoluant:
sed quia cōmota mā circa intestina accidit materiā ꝓpriā fe. simul
cum illa sequi in euacuatione. De euātibus vo per vrinam. i. ꝓ-
uocantibus vrinā est notū ꝙ plurimū sunt calida: imo eliquādo
aquosum sanguinis hoc faciunt ⁊ inꝗtum hoc agunt sunt calida
vt intelligit ex galieno de simplici medicina ca. 2. distin. 6. vt sunt fe
niculus petrosiliuꝫ ⁊ similia. Que vo ꝓuocant vrinā: quia ipsa sunt
aquea apta labi ad vrinam sicut aqua melonis ⁊ cucumeris ⁊ vi
num aquosum ⁊ similia nō sunt calida sed frigida ⁊ humida.

¶ Sed tu dices semina cōia frigida ꝓuocant vrinā: ⁊ tñ non sunt
humida nec fluida: imo sicca nec calida sed frigida. ℣ Dicendum
ꝙ talia semina cōmunia .s. melonis cucumeris ⁊ similiuꝫ vel sol-
uunt aquosum virtuale suoꝝ fructuuꝫ vel habēt partes occultas
calidas vel habent ꝓprietatem. Ex quibus cessant contraria.

dubiū 7m ¶ Dubitatur vtrū digestiuū materieꝝ fe. putridaꝝ sit calm. ℣ Et
videt ꝙ nō: quia aqua frida digerit materias cholericas vt infra di
cit Aui. Amplius sunt materie que indigēt igrossatione: ⁊ hoc fit
a frigido. Amplius feb. que plurimū accidit est cholerica vt scdo
de crisi. 9. cap. ideo ⁊ plurima digestiua sunt frida. ℣ In ꝯtrariuꝫ
est hic Aui. ⁊ intelligit in thegni ab haly. tractatu 3° cōmē. 90. et
92. ℣ In hac qōne est solutio Thadei in practica disputata ꝙ di
gerens est triplex .s. virtus ⁊ ista nec est calida nec frida. Scdꝫ est
calor nālis qui est calide ⁊ humide cōplexionis. Tertiū est dispō
inducta per cibos ⁊ medicinas: ⁊ hec est duplex. Una est viarum
apertio ⁊ talis fit per res calidas ⁊ sic digestiuū est calidū: q2 frigi-
dū non dilatat. Alia est materie pmutatio de q̄litate per quā erat
inobediens: ⁊ sic digestiuū pōt esse calidū vel frigidū ſm ꝙ mate-
ria hꝫ qualitatē per quā erat inobediens cui q̄litati opponit q̄li-
tas digestiui. Hec opinio vera est cū bene intelligat. ℣ Alia est so
lutio Trusiani qui dr plusq̄cōmētator in thegni trac. 3. cōmē. 39.
super illo vbo. Sꝫ dicta qdē spēs alterationis. ⁊ vult ꝙ digestiuū
cause ꝯiuncte sit fridū ⁊ siccū: in hoc tñ sunt hāde ꝯsiderationes
quas ipse idixit. ⁊ cā est: q2 qd putruit calidū est ⁊ humidū: vnde
auster putredies generat. opponit igit ei frigidū ⁊ siccū: nisi aliud
prohibeat. Sed digestiuū cause añcedentis .s. cāe putredinis est
calidū ⁊ siccū: ⁊ de hoc dicit ꝙ loqtur hic princeps: cum dicit dige
stiuū est calidū .s. digestiuū cause putredinis: quia cā putredinis est
oppilo idigens apertione. ℣ Nos dicimus ꝙ dicta huius viri vera
sunt: sed nō sufficiunt hic. si eni itelligat ꝙ digestiuū putredis. i. ꝙ
cōtrariat calori extraneo putredinali est frigidū: veꝝ dicit sed hoc
non sufficit: nō solū eni humor actu putridus hꝫ malitiā caloris:
cui nos opꝫ opponē: sed hꝫ malitiā sube cui plus debet digō me-
dici: ⁊ per talē digestionē magis parat expulsioni q̄ p alteratio-
nē ſm frigidū. ℣ Querēdū silr est an preparās subam putridi hu-
moris ad expulsionē sit calidū vel frigidū: ⁊ q̄re dixit ꝙ plurimū
est calidū. Silr si itelligit hic vir ꝙ digestiuū cāe putredis sit ca-
lidū .s. apertiuū oppilonū est calm: veꝝ dicit: tñ hoc nō suffic no-
bis in hoc q̄sito: pōt eni in humore qui est cā añs esse alie dispo-
tiones per quas parat putredini que dispōnes idigēt infridatio-
ne: vt q2 est nimis subtilis vel nimis iflāmat⁹. Ampli⁹ super p° de
diffe. feb. ostēdimus ꝙ lꝫ ois putrefactio sit aliq̄ mō ꝯiuncta ipe-
dite vel ꝓhibite trāspirationi: non tñ ois putrefactio fit necessa-
rio ꝓpter ꝓhibitā trāspirationē. Silr non omne putridū indige-
bat apertiuo calido vt remoueat oppilo prohibens trāspiratio-
nem et ideo calm. ℣ Dicamus igitur illud qd de facto contingit ⁊
est pmo ꝙ materie humorales que causant febrem: si digerantur
actione membroꝝ: ⁊ sine alio auxilio digerūtur calido: q2 mēbra
cum calo naturali agūt. ℣ Secūdo ꝙ materie iste si digerētur di-
gestione ꝓprie dicta que est permixtio humidi cū sicco digerunt
a calido quecūq; mā sit: talis eni permixtio est actio calidi vt 2°
colliꝫ. cap. 1. 2. 4. metheo. ter. cōmē. 14. agens autem hanc pmixtio
neꝫ pōt esse calor naturalis diuersus ſm diuersa membra vt scdo
colliget cap. 1. 2. 15. ⁊ calor temperatus medicinarū agentium ad
cōfortationem caloris naturalis: ⁊ tunc mediate digerūt vel agē-
tium imediate in materiā: ⁊ de his prolixe notauimus super 4°
cap. scdi can. ℣ Tertio dicamus ꝙ digestio. i. remotio cuiuscunq;
male dispositionis per quā humor impeditur ab euacuatione po
test fieri a calido ⁊ a frido ⁊ ab apitiuo ⁊ ab inspissatiuo ſꝫ ꝙ ma-
le dispositiones materierū requirūt: ⁊ ſm hoc dixit Auic. ꝙ dige-
stio est equatio. ⁊ in secūdo can. huius cap. ⁊ in caplo harū dispo-
sitionum comprehēditur diminutio materie. Quia aūt hoc dige-
stiuum possit eē calidū vt ꝙ subtiliat ⁊ aperit: ⁊ possit eē frigidū
vt ꝙ inspissat: vtpluriꝯ tamē est calidū: q2 vtplurimū materie
fe. reperiuntur grosse: ⁊ oppilationes reperiūtur vtplurimū con-
iūcte cū putridinib⁹ ⁊ grossitieb⁹ ⁊ viscositatibus materieꝝ: ⁊ hoc
accidit ꝓpter multam hominuꝫ gulositateꝫ ⁊ indigestionē: vnde
generant grossi ⁊ viscosi humores siue sint fridi siue calidi. ℣ Ad
primū in ꝯtrariū dōm ꝙ raro fit illa cura per frigidā aquā: quia repe-
ritur raro ꝙ illa cholera ⁊ alie cōditiones reperiant. Frequentius
autē reperiuntur materie ⁊ conditiones que indicant dari dige-
stiua alicuius caliditatis. ℣ Ad scdm dicēdū ꝙ ille sermo est val-
de extraneus quē posuit plusq̄cōmentator in theg. tracta. 3. cō-
men. 30. super illo vbo. Ferunt: ⁊ dicit Gal. voluisse ꝙ quādo san-
guis est calidus cholericus delatio eius in oēs venas est facilis: ⁊
hec dispositio nō videtur adherere intellectui. ℣ Et nos dicamus
ꝙ forsan Gal. voluit ꝙ humor cholericus est multū aptus inflā-
mari ⁊ putrefieri ex hoc ⁊ associari omni aliJ febri: ita ꝙ quarta-
nariꝫ ⁊ quotidianariꝫ ex calore eoꝝ faciunt exacui ⁊ intendi aliq̄
cholas: vñ apparent in talib⁹ feb. exeūtis quādoq; cholica. nō aūt
accidit sic in febrib⁹ cholicis statiꝫ associari putredinē flatis vel
melie. Siue aūt qd diximus sit illud qd Gal. voluit siue nō: dicamus
soluēdo ad rōnē ꝙ si ꝯcedat Gal. ꝙ fe. q plurimū accidit sit cholica:
plus tñ reperit cholica cū aliq̄ grossitie ⁊ cū oppilonibus ꝯiūcta
q̄ reperiat pura subtilis ⁊ cū dispōne apertionis viarum.

**¶ Et fortasse ꝯtrarium est illud qd cōuenit febri de in-
frigidatione cū eis que sunt sicut melones indi ⁊ reli-
qua olera ei qd cōuenit materiei de minoratione: q̄-
re ꝓhibet illud dare ea in potu nisi vbi nō est mā.**

¶ Ostendit ꝙ illud qd conuenit febri infrigidādo cōtrariat aliq̄
ei qd ꝯuenit materie de resolōne sicut aliquādo ꝯuenit febri ifri-
gidādo cū aq̄ melonis indi ⁊ silibus: vt cucurbite vel cucumeris
⁊ citrulli ⁊ aq̄ maloꝝ vel prunoꝝ ⁊ ifrigidatio talis ꝯtratur ei qd
ꝯuenit materie de minoratione: ⁊ ꝓhibent ex hoc iste aq̄ istoꝝ
melonū ⁊ siliuꝫ dari in potu nisi vbi nō est materia. ℣ Differt igit
hec ꝯtietas intētionū ad predicta: q2 in hoc qd ꝯuenit febri nocet
materie sed in pcedēti qd ꝯuenit materie nocet febri.

¶ Cōsiderandū ꝙ melon indus est qui apud nos melon viridis vo
cat. relique aūt olera sunt reliqui fructus cōsimiles vt citrulli cu
curbita ⁊c. hoc ergo vocabulū olus apud Arabes est latius q̄ sit
apud nos. Nā apud nos sigñat solas herbas: sed apud eos sigñat
etiā fruct⁹: ⁊ ita inuenit sepe ab Aui. scriptū ⁊ inuenies huic simile
tertio lib. fen. 1. cap. de cañ. curationis cerebri. ⁊ 5. colliꝫ. ca. 41. ⁊ i-
fra cap. de cura tertiane. ꝙ aūt in oib⁹ his sit vtus ifridās notum
est: ⁊ p hāc ifridationē prohibet mās ab euōne querēdo eas.

¶ Sed dubitat q2 melon nō multū ifridat vt ꝓhibeat ab euatiōe. dubm 8m
Amplius euacuat q2 multū ꝓuocat vrinā: vnde ifra cap. de cura
quartane. vult ꝙ lactuca est frigidior q̄ sit melon: ⁊ vbi ꝓhibetur
lactuca pp ifrigidationē non ꝓhibet melon. vult ēt ꝙ in melone
est vehemēs ꝓuocatio vrine. ℣ Dōm pmo ꝙ hic loquit de melo-
ne viridi non maturo ⁊ sibi simili vt sunt cucumeres ⁊ cucurbite
tenere ⁊ citrulli nō maturi: sꝫ in caplo de quartana loquit de me
lone dulci: vñ dr ibi nō est inuētum sicut in melone dulci: sed me-
lon dulcis est melon maturus qui dr apud nos pepon i. pēpasim
passiuꝫ: ⁊ q2 aliqs crederet ꝙ possemus vti melone dulci eo ꝙ ꝓ-
uocat vrinā: ideo Aui. subdit gñalēꝫ cañ. de eo ⁊ aliJs silib⁹ ꝙ oēs
tales fructus ⁊ eoꝝ aque postponātur: q2 nocēt febricitātib⁹ cuꝫ
ebullitione sua ⁊c. Nolumus aūt hic nobis adduci ꝯdictiones de
his vocabulis: melon pepon citrullus cucumer. languria ſꝫ Ara
bes: loquitur eni hic cū his vocabulis ſm ꝙ sunt ex ligua Arabuꝫ
i. Aui. Auer. ⁊ Rabimoyses: quoꝝ vocabula in his fructibus sunt
cōformia nostris in significatis hoꝝ fructuuꝫ. qui aūt plura que-
rit de noibus melonū peponū ⁊ alioꝝ legat qd scripsimus secun-
do cañ. cap. de batheca. hi g oēs fructus dicti ⁊ aliJ cōsiles infri-
gidāt: ⁊ iō ꝯueniūt febri. ℣ Sꝫ ꝯtrant ei qd ꝯuenit māe de mioza-
tiōe: ⁊ hoc dupl'r. pmo q2 ifridādo ꝓhibēt eā a resolōne ⁊ icrudant
eā. Scdo q2 pp eoꝝ aptitudinē ad corruptionē multiplicant ma-
las mās putrescibiles: vt ꝯcordant auctores in caplis horum.

¶ Cōsiderāduꝫ nisi vbi est mā .s. aliq̄ a fortiter cala subtilis in qua
plus foret iuuamentū per citrullos ⁊ melones ifridando q̄ aliud
nocumētū qd fieret ab eis. Et Halys 3° practice cap. 12. statiꝫ in
pn⁹ tertiane ⁊ in die accessionis ꝯcedit melones indos. vñ Auer.
7. colliꝫ cap. 9. succus angurie. i. cucumeris saraceni ꝯtrat cholere
cū tota sui suba. ⁊ idē Aui. 2. cañ. tñ subdit eius chimus est maluꝫ
preparatus ad putredinē ⁊c. vel nisi vbi est mā de cuius ꝓuoca-
tione p vrinā ꝯsideres virtute melonū. Alia lra hꝫ nisi vbi nō est
mā vt in feb. ethica vel effimera vera: ⁊ tūc possent ista ꝯcedi ꝓ
intētione ifrigidationis: ⁊ nō ꝓhibet eam retentio materieꝝ.

**¶ Et oino sollicitudo sit vt postponat aqua fructuuꝫ
vsq; ad hebdomadam: ⁊ sit contētus aqua ordei. Et**

omnes fructus nocent febricitantibus cū ebullitiō-
ne sua ꝛ corruptione sua in stomacho.

dubiū 9m ¶ Dubitaꝰ de hoc cañ. nā aqua fructuū. i. aqua decoctionis pruno-
rum violaꝝ iniubaꝝ cui similē scribit Mesue in antidotario dicit. ꝛ est lenitiua vētris suauiter: ꝛ reprimit cholaꝫ: sed talis lenitio laudaꝰ: qꝛ ante septimā statim Aui. ꝯcedit syrupū violatum. Amplius cōiter opantes dant illā: ꝛ qñqꝫ dant pulpaꝫ cassie añ septimū. Quidā corrigūt istū textum dicētes nō postponaꝰ aqua fructuū. Alij sunt qui dicunt ꝙ aqua fructuū ante septimū dari non debet: qꝛ talis aq̄ est soluens: vñ Mesue dicit de ea. cholaꝫ rubeā cum facilitate educit. Hi aūt parum exercitati sunt in opationibus artis: ꝛ Halya. ꝫ. practice ca. .. cui est dāda fides in opere icipit, in tertiana cū aq̄ māne tamarindoꝝ ꝛ cassie ꝑus q̄ digō appareat. ¶ Dicamus ꝙ aq̄ sumiꝰ in libris Arabū ꝑ succo vel ꝑ decoctione: ꝛ cū hoc dicamus ꝙ aqua fructuuꝫ est duplex. Una est aqua lenitiua ventris que fit ex prunis ꝛ cassia ꝛ māna ꝛ violis ꝛ tamarindis ꝛ iniubis ꝛ alijs qbusdā: vel ex oīb' istis vel aliqbus ex eis. Et istā describit Mesue in antidotario: ꝛ tibi inest cōponere eā ſm māꝫ reꝝ ꝛ ꝓportionē que tibi videꝰ dūmō intētio sit in ea lenificatio ventris ꝛ tēperies caliditatis cū hoc. Et de hac aq̄ fructuum loquiꝰ Rasis. 19. ꝯtinē. viii. cap̄. vbi dicit. Si ꝯualescēs est debilis ꝛ nō poterit sustinere euōnē: da ei aquā fructuū: ꝛ ego dedi ei quolibet mane talē aquā ꝛ eduxit ip̄m bis. De hac loqtur Aui. supra cap̄. de effime. ex vino. vbi dicit. idiget solone ex aqua fructuū. Et loquiꝰ de ea Rasis in diuisionib' ca. 148. s. de cura tertiane ꝛ causonis. ꝛ hec aq̄ fructuū nō ꝓhibeꝰ a ꝑncipio putridaꝝ febriū: imo cōiter ꝯcediꝰ intētione lenitionis ventris: vñ statiꝫ dicit Aui. sit vltimitas lenificatio. ꝛ videm' ꝙ cōitas medicoꝝ dat in principio in febrib' putridis cassiam ꝛ alij dant syru. vio. ꝛ dissoluunt cū decoctione violaꝝ ꝛ prunoꝝ ꝛ siliū: ꝛ similia lenitiua dāt vt ꝛ apparebit ab Aui. in pticularib' capl'is. Et rō sup hoc est qꝛ vtilissimum est incboantib' febribus putridis ꝙ vēter leniaꝰ ꝛ prohibeaꝰ feb. acuitas: ꝛ hoc faciunt lenitiua predicta que oīa cōprehēdunꝰ sub hoc vocabulo aq̄ fructuū. i. aqua lenitiua ꝛ sedatiua caliditatis: ꝛ dī ita qꝛ plurimū fit ex fructib' lenitiuis: sicut sunt cassia pruna ꝛ tamarindi ꝛ iniube: ꝛ cū hoc ex violis ꝛ māna.

¶ Sed tu dices multa ex istis euāt cholerā a ꝓprietate: igiꝰ opꝫ ꝙ expectetur in eorum vsu digestio. ¶ Dōm ꝙ in his medicinis virt' lenitiua vētris est efficax: virt' aūt dissolutiua chol'e est debilis valde: ꝛ ideo si cholaꝫ inueniāt paratā in primis venis sine molestia aliqua educūt illā: ꝙ si nō inuenirēt eā parataꝫ nō ꝑpea agitant reliquā cholaꝫ: si est febris cholerica. hoc aūt vtile est sine nocumēto quecūqꝫ febris sit: siue cholerica: siue sanguinea: siue flegmatica: siue melēca: lꝫ diuersas oporteat eē cōpositiōes harum medicinaꝝ lenificantium ſm diuersas febres: sicut sciūt periti medici: plus tñ vtimur eis ꝛ purgatorib' in febribus calidis q̄ in fridis vt inferius apparebit. Cōsidera et ꝙ si ab his medicis velles non minus virtutē attractiuā chol'e q̄ lenificatiōnē adderes dosim illarum. ¶ Alia est aq̄ fructuuꝫ acetosoꝝ resistentiū putrefactioni vt aqua. i. succus agreste limonis arancioꝝ granatoruꝫ acetosoꝝ ꝛ alioꝝ siliū istis. De qbus aquis frequenter inuenies sermonē ab Aui. vt īfra de regimie febriū acutaꝝ. ꝛ supra loquebaꝰ de ea in cap̄. de febre effi. ex siti cū dicebat. Cura est dare in potu aquas fructuū frigidoꝝ ꝓpꝛie granatoꝝ: ꝛ hāc aquaꝫ fructuum possumus dare in ꝑncipio febriū putridaꝝ in qb' volum' resistere malignitatib' putredinū: vñ in pestilētialib' est vsus ei' valde laudabilis: vt postea apparebit. ¶ Tertia est aq̄ fructuuꝫ q̄ cōi noīe noīatur cū herbis siue olerib' apud Arabes ꝛ sunt fructus de hortis sicut cucumeres qui dicunꝰ anguria. i. cucumer saracenicus ꝛ melon viridis coloris: ꝛ qñqꝫ versus citrinū tēdūt solidi intus: ꝛ dicūtur melones indi ꝛ citrulli: quoꝝ qdā sunt virides: ꝛ plurimi sunt citrini: ꝛ cū his intelligant mala ꝛ pira nō acetosa: ꝛ istā aquā fructuū Auicen. hic intendit ꝛ ꝓhibet eaꝫ vsqꝫ ad hebdomadā. Cōsuetudo autē Auicē. est intelligere per hebdomadam tp̄s digōnis vt apparebit in cap̄. de cura emitritei: vult igiꝰ ꝙ aq̄ citrulloꝝ melonū cucumeꝝ ꝛ hmōi nō deꝰ stante indigōne māe. ¶ Sed ꝯtra qꝛ Halya. in ꝑncipio tertiane ꝯcedit aquā melonis indi. Amplius in regimine acutaꝝ ad infrigidationem dat Aui. aquā citrulli aquā melonis ꝛ cucumeris: sed extīctionis necessitas pōt esse ante digestionē. Amplius Aui. multotiens collaudat melonē cucurbitā ꝛ cucumeres in tertiana febre nō determinando tp̄s digestionis. Amplius in cura febris syncopalis minera dat panē in aqua fructuū: ꝛ videtur intelligere de aq̄ melonuꝫ cucumeꝝ ꝛ maloꝝ que dicuntur poma ꝛ piroꝝ: qđ apparet: quia nō intelligit ꝙ panis deꝰ cū aqua cassie nec cum aqua granatorū ꝛ arancioꝝ: qꝛ iam dixerat de his statim in illo capl'o. Amplius Cassius felix in causone multotiēs se iuuat cum succo cucurbite. ¶ Dicamus ad hoc intētionē Auic. ꝛ est ꝙ aqua fructuū. i. melonis indi ꝛ cucumeris ꝛ siliuꝫ vt maloꝝ. i. pomoꝝ ꝛ pirorum in fe-
putridis habet vtilitateꝫ qꝛ extinguit: ꝛ in hoc est bona: ꝛ q̄tum ad hoc dixit Auic. ꝙ melones indi ꝛ reliq̄ olera vt cucurbita ꝛc̄. ꝯueniūt febri infrigidando. Sed qꝛ aqua coꝝ est corruptioni parata valde ꝑꝑ humiduꝫ aqueū aptum ebullitioni ꝛ putrefactiōi: qꝛ a ꝓprietate quasi generāt māas malignas: vt intelligitur ab auctorib' Arabie oīb': ideo dixit te eē sollicituꝫ vt postponas vsum eius vsqꝫ ad hebdomadā. i. quousqꝫ digō appareat in materia.

¶ Sꝫ tu dices nō minus erit corruptibilis ista aqua fructuū post digōnis signa q̄ ante. ¶ Dōm ꝙ iā facta digestione nō est putredo ita augmētabilis: sicut anteq̄ nō sit facta et intelligiꝰ ꝙ sit facta materie minoratio: ꝛ ideo si opꝫ te extinguere caliditateꝫ securius dabis aquā fructuū post digōneꝫ ꝛ minorationem materie: nam añ illud addit in putrefactione plus q̄ post: ex quo apparet q̄uo aqua fructuū. i. aqua melonis ꝯtatur ei qđ cōuenit materie de minoratione. nā facit hoc frigiditate igrossando illā ꝛ ꝓhibendo eius euaporationē constrictis vijs. Scđo qꝛ addit māas putridas: ꝛ ideo Aui. cū ꝯsiderauit aquā melonis idi nocere in hꝯ qđ ꝓhibet minorationē materie: ꝛ hoc nocumētuꝫ est magnū fecit de aqua melonis ꝛ de alijs sibi similibus cañ. ꝛ dixit. Sollicitudo sit vt postponaꝰ aqua fructuuꝫ. i. aqua melonuꝫ ꝛ cucumerum ꝛ reliquoꝝ oleruꝫ vsqꝫ ad hebdomadā ꝛc̄. ꝛ tūc assignauit cām q̄re opꝫ illam nullo mō dare: vel saltem postponere: qꝛ omnes fructus. s. melones indi cucumeres ꝛ hmōi nocent febricitanti cum ebullitione ꝛc̄. i. quia bulliunt ꝛ corrumpuntur in stomacho.

¶ Considerandū autē ꝙ quandoqꝫ tanta necessitas ꝑsentis extinctionis ꝛ acuitatis cholere istat quā cōfidimus fieri ꝑ hmōi melones ꝙ incipimus cū eis sicut fecit Halya. Et cū toto hꝯ Halya. ꝑmittit lenitionē vētris ante aquā melonis vt appet 3° sue ꝑcti. cap̄. 17. de cura tertiane. ꝛ sic itelligamur sermones Auic. īfra. Si autem possumus cū alia re extinguere nō vtamur eis aut postponamus: ꝛ totum hoc intellexit Auer. colli. 7. cap̄. 9. qui ponens ordinem medicinaꝝ infrigidantium primo ꝑmittit aquā ordei ꝛ iulep ꝛ syrupū cū zucchara ꝛ aqua rosata ſm aliquos nouos medicos postea ponit succum cucurbite ꝛ melonis ꝛc̄. ꝛ hoc voluit Aui. cū dixit: postponaꝰ aq̄ fructuū: ꝛ sic ꝯtētus aqua ordei. de aq̄ ordei infra multa discutiemus: ex quibus contraria cessant.

¶ Sed dubitaꝰ. nam inter hos fructus quos opꝫ postponere nominasti poma que apud nos hic cōiter vocanꝰ mala ꝛ noiasti pira: sed hoc non ꝯcordat cū operantib' qui cōiter dant poma cocta febricitantibus quādo volunt attenuare dietam. ¶ Et nos dicamus ꝙ illa est dieta in qua deuenerūt Itali ꝑꝑ lasciuiam febricitantiū. poma eni cocta. i. mala minus nociua sunt: qꝛ euaporat ex decoctione ab eis humidū aquosuꝫ per qđ parabanꝰ corruptioni. decoctio aūt eorum fit assando ꝛ elixando: vt Galienus 2. alimētoꝝ. c. 2. Laudo aūt in febribus assata plus q̄ elixata intētione qua sunt remota magis ab ebullitione ꝛ corruptione. Sꝫ intentione infrigidationis ꝛ aquose humectationis: ꝛ ſꝫ hoc citioris descēsionis laudabiliora sūt illa que in aqua coquunꝰ. Diuersitatē aūt istoꝝ maloꝝ ꝛ piroꝝ in acetositate dulcedie ꝛ grossitie carniū coꝝ ꝛ subtilitate lege ab auctorib': ꝛ scies eligere qđ opꝫ magis dare tuo febricitanti. ¶ Attēdēdū est aūt ꝙ sapientib' Arabie apparuit ꝙ ex comestione pomoꝝ. i. maloꝝ magna accidit malitia: vnde Auer. colliget 5° ca. 40. postq̄ laudauit poma in cōfortando cor ꝛc̄. dixit poma generant grossam vētositatē in secūda digestione ꝛ tertia: ita ꝙ dictū est a sapientibus ꝙ possunt generare ptisim ꝛ ethicā: ꝛ eo ꝙ venti qui ḡnantur ex eo hñt malaꝫ ꝓprietatē ꝛc̄. ꝛ hic est sermo Rabimoysēs. 20. parti. afo. aucto. Abij Zoar. malū sui odore corroborat cor ꝛ cerebrū: ꝛ eius odor est vtilis ptisicis ꝛ melācholicis: sed cibatio eius est peior omni cibatione fructuū: quia sui specialitate ꝛ proprietate ḡnat vētositatem in neruo ꝛ lacerto que nō dissoluitur nisi cum difficultate. dub^m 10^m

¶ Cōsiderandū aūt ꝙ qñ cogit necessitas ad vsuꝫ aque fructuuꝫ: ꝛ huius fructuū medicus dꝫ conari corrigere coꝝ malitiā cū decoctione sicut coquimus cucurbitā in pasta ordei: ꝛ cū comestione aliaꝝ reꝝ sicut apparebit prudentie medici. Et ex his excusamur a remotiōe expositionū alioꝝ q nō ierūt ad lectionem Auicen.

¶ Et multotiēs qdē inueniuntur res que digerunt ꝛ subtiliant ꝛ infrigidant cū euātione sicut syrup' acetosus.

¶ Hic ondit ꝙ aliqñ nō est hec ꝯrietas: qꝛ repiꝰ aliqd qđ vtriqꝫ pōt ꝓdesse vt syrupus acetosus infrigidat ꝛ digerit materias.

¶ Cōsiderandū aūt ꝙ per syrupū acetosum debemus itelligē simplicē q fit ex aqua aceto ꝛ zucchara in quo est virt' ifrigidans ꝑ aquā ꝛ acetū. ꝛ virt' subtilians: per acetū eni digerendo materiā disponit euōni ꝛ zuccharū abstergit: ꝛ ideo dī ꝙ euacuat: ꝛ quia nos fecimus tractatū singulareꝫ in syrupo acetoso vbi diximus de omni eius diuersitate ꝛ de omni mā in qua ꝯuenit: ideo nō ꝓsequimur plus de hoc: sed tu ꝯiungas illū tractatū huic canoni.

¶ Et scias ꝙ febris quandoqꝫ est tante vehementie

ꝛ acuitatis ꝙ non licet vti regimine cãe:imo idiget i frigidatione vltima:ꝛ propꝛie cum non inuenis virtutem fortem resistentem tolerantem.

¶ Cum iam declarauit quare medicus vertit se magis ad vnã intentionem ꝙ ad aliam:ga est ꝓpter contrarietatez intentionum illarũ in exequendo illas:hic ostendit ad quã illarum duarum intentionum debet se cõuertere:iz hoc generaliꝛ dixerit in illo ꝫbo obseruet magis timorosa duarum rerum:ꝛ ideo isti cãi.declarant illã.s.que intẽtio est magis timorosa:ꝛ per cõsequens magis obseruãda.Et primo ostẽdit quãdo est ꝙ medici intẽtio quãꝙ vertit ad partẽ se.Scõo ostendit quando reuertitur ad partem mãe.ibi (Et si.) Tertio addit cãi.sequẽte ex ꝫbus duob⁹ cãi.ibi(Qð si.)

¶ Cõsiderandũ ꝙ primus cãi.est Gal.10.terap.in pꝛ° cum dicit.si intolerabilis fuerit laboratꝛi magnitudo feb.nõ oportet per ea ꝙ que cãm abscindimus augere.sed.simul enim intẽderemus vtrũq ꝛ febrem ꝛ humorez.alias simul eni interimeremus vtrũq ꝛ febrez ꝛ bolem.hoc est qð dicit Aui.quãdoq; febris est tanti ꝛ tam acuti caloris:ꝙ si tu velles digerere cũ calidis vel ꝓuocare vel solue ꝛ ventrẽ cũ calidis pauca additione facta in calore perderet infirmus:igit infrigida virtime.i. forti infrigidatiõe per portã aque frigide vel aliũ porum extinguentem ꝛ per epithimata.si etiã nõ adderent digestiua vel etãtiua in gradu caloris:tñ cuz illo gradu nõ posset ꝑdurare vita tanto tẽpoꝛe ẽgto regrit ad opõnẽ illã circa causam expedit re infrigidare ꝛ omittere regimen cause.

¶ Cõsiderandũ secũdo ꝙ tunc medicus est certus ꝙ opz eum festinare ad infrigidandũ quãdo non inuenit infirmũ fortez resistẽtem dissolutioni facte a vehementia caloris febris.etiam quãdo non inuenit eũ fortem tolerantez absq; cibo.Si eni medicus inueniret infirmũ cum forti febre:sed inuenit eũ fortez in pulsu resistẽtem dissolutioni:qꝛ est bono grossoꝛ humoꝛ densoꝛum potoꝛum ꝛ similiũ dispositionũ:ꝛ inuenit eum tolerantem eẽ absq; cibo:ga fortis oꝛis stomachi non aptus syncopi cõsuetus iuuare flegmatice cõplexionis:non curabit infrigidare infrigidatione vltima: ymo cum abscissione cibi intẽdit ad cãm ꝛ vtetur lenibus extrinsecis:vel vtet digestiuis vel aliis conuenientibus ad cãm:ꝛ ideo dixit.A.ꝛ ꝓpꝛie.i. ꝓpꝛie tũc cũ non inuenies virtutem ꝛc.

Dub^m 11^m ¶ Dubitat qꝛ iste cãi. videt cõtra Gal.10.terapeu.ꝑ cap.vbi dicit. primũ ꝑ tꝛoꝛ.s.sanare febrem ꝛ cõtinere cãm nõ laudamus.Dixit Fꝛãciscus de pede mõtiuz ꝙ Gal.vult ꝙ non intẽdatur ita ad vnum quin intẽdatur ad aliud. Hec solutio non est ad intellectuz Gale.ga hoc est tertium membrum sue diuisionis.s.intẽdere plus ad vnuz:reliquũ autem non obmittere. Alij cõtra dicunt ꝙ Gal. nõ laudat ꝙ medicus intẽdat ad dispositionem ꝛ augeat causaz: vide ex hoc augeret dispositio:ꝛ ideo dicit:si enim quibuscunq; manerimus auxilys id febris ꝙ semper generatur hec auxilia nobis augebũt cãm que facit eam ꝛc. Hec expositio põt saluari si ẽtelligatur sic:ꝙ medicus infrigidans febrem nõ oz infrigidare eũ aliquo qð simul infrigidãdo auget putredinem:qꝛ simul augẽdo putredinẽ auget calorẽ febrilẽ:ꝛ ideo ẽgtum ex vna pte remittit de calore febrili:tãtuz ex alia parte ꝛegenerat de calore illo ꝙ pꝛte.imo augmẽtuz:ꝛ hoc est qð ibi subdit nec ita interimemus ꝛc.

¶ Sed tu dices que erit ista infrigidatio que hoc faceret.Dñm ꝙ hec erit cum aliquo frigido extrinseco oppilando:vt aq̃ frida:vel intrinseco vt aqua frigida bibita non fm rõnez:ex qua stamis febris extingueret:sed ꝓcurata multa materia statiz post horã cõsurgeret in maiorem vel minorem putredinẽ:ꝛ hoc dixit.9.terap.cap.vbi loquens de aqua frigida incõueniẽter data dicit sic.cõfestim quidem non paruam cõfert alleuationem extinguẽdo febrem tã vernum natã sed manente causa rursus aliã accendit febrem multoties difficiliorẽ priore:hoc ergo vult Gal.Aui.autem vult ꝙ tu extinguas vehemẽtiam febris nõ taliter ꝙ augeat ex ea putredo. Nos autẽ dicimus ibidez ꝙ Gal.noluit tã vile quid:sed sicut homo nectoris iudicij in particularibus medicine aliquo q fuerit:voluit intentionez curatiuam morbi scientis.s.febris cõparari intentioni ad cãm.s.contenẽdo dispõnẽ:ꝛ intẽtioni ad dispositionem ꝓtenendo cãm:ꝛ qꝛ in hoc prolõgarez obmitto hic.

¶ Qð si inuenis eam resistentem tolerantem abscinde cãm ꝛ expelle humoꝛẽ ꝛ abscinde cibũ:ꝛ nõ infrigides infrigidatione que ꝫbeat resolutionem.

¶ Hic est cãi.scõs in quo ostendit ꝙ qñq; medicus intẽtionẽ suã cõuertit ad cãm.s.ad mãs:ꝛ negligit feb.aut paꝛ illi intendit.

¶ Considerandum autem ꝙ intentio ad causaz est dupler.s.digestio:ꝛ de hac tacuit dans intelligere.Alia intentio est etiam euacuatio ꝛ hec est dupler:sensibilis per ventrẽ vel prouocationem ꝛ hanc intellexit cum dixit abscinde causaz ꝛ expelle humorem ꝛ occulta per resolutionem:ꝛ hanc expressit cuz dixit abscinde cibum.Si ergo inuenis virtutem fortez resistentem calori febrili: vide infirmus non curat de eius mala sensibilitate ꝛ dissolutiõe ab eo ga calor est debilis vel quia infirmus est valde fortis ꝛ inuenis eum tolerantem esse absq; cibo remanet super te ꝙ cures cura regulari.s.intẽdendo ad causaz ꝛ abscindendo eaz ꝛc.Et non infrigides.quasi dicat ꝛ nõ dico ꝙ si febris est fortis ꝙ nullo modo infrigides sed stantibus conditionibus dictis nõ cogeres infrigidare infrigidatione ꝓhibẽte resolutionẽ materie:hec est ifridatio cuz aq̃ frigida vel cũ syrupo de papauere ꝛ similibus.

¶ Qð si inueneris virtutem deficientez sis occupat⁹ in equando cõplexionẽ cõtrariã ei quare infrigida cã ꝛ vuifica virtutẽ cũ cibo.Cũqz fit fortis per vuificationẽ suã ꝛ vincit ꝓtrariũ suum redi ad cãm.

¶ Hic ponit tertium cãi.qui oꝛitur ex dictis.nam duabus positis intentionibus:vna ad febrem:alia ad materiã:ꝛ ostensis contrarietatibus illarum:ꝛ quãdo medicus ad vnaz se determinat plus ꝫ ad aliam apparebit ꝙ indicatio sumpta a virtute multum ad hoc facit.Primus enim cãi.cõsideraut febris vehementiã:ꝛ virtutem nõ fortem ad toleranduz nec ad resistendum.Secũdus ꝫo cãi.cõsideraut virtutem fortem resistentez ꝛ tolerantem. Ergo tertius cãi.cõsiderat virtutem debilem pro qua agimus totum qð agimus pro qua infrigidamus:ga suus defectus põt esse ex calore resoluente:ꝛ cibamus ga defectus põt esse ex resolone ꝛ diminutione spirituũ ꝛ humoꝛ a quãtitate necessaria:ꝛ tũc fortifica virtutẽ per cibũ:ꝛ hoc est qð dicit ꝙ vuificationez ꝛ fortificatiõ:ꝛ redi ad cãm.s.digerendo ꝛ euacuando fm ꝙ ꝛ ibi videtur.

Dub^m 11^m ¶ Sed dubitat in quo differt iste cãi.tertius ꝛ cãi.ꝓmus.Dñm ꝙ ille cãi.sumitur ꝓncipaliter a febris vehementia ꝛ virtꝰ coindicat:sicut non potes plus tolerare:sed iste cãi.tertius sumit ab ipso actuali casu virtutis:vide dicit deficiente. Et forsan ꝙ iste cãi.est idẽ ꝙ ille primus completus per hoc qð dicit redi.

¶ Considerandũ secũdo ꝙ si diriget Auicẽ.vuifica virtutem cuz cibo ẽgtis addas in calore sicut cuz damus vinum recte dirisset: vt apparet.12.terapẽ.cap.2.3.cãi.sen.11. Sed tunc iste cãi.non fuisset de ordine cãi.hic ponẽdoꝝ in quibus precipitur cura sub data in duabus intentionibus vel altera earum.s.ad materiaz ex ad febrez ꝛ ꝓpter hoc dixit:infrigida eaz.s.febrem:vel cam.s.virtutem.i.corꝓus:ꝛ qꝛ vuificare virtutez actu deficientẽ nõ potest fieri per cibũ:ꝛ tunc actu euacuari vel saltem non sic conuenienter:ideo non dicit ista simul fieri:sed dixit redi ad causam.

¶ Considerãduz3° ꝙ isti tres cãi.iz sint generales in curatiõe febrium putridarum:non tamẽ habẽt alios cãi.speciales sub se q sint scientiales sed solum sunt estimatiui:non enim ãmodo egemus nisi istos cãi.applicare ad quãcunq; febrem:ꝛ quãcunq; cam eius:ꝛ ad quãcunq; virtutem infirmi:ꝛ tunc iudicare de ẽgtate virtutis ꝛ quantitate caloris febrilis:ꝛ scire ad quã oportet intẽdere plus. Cura autẽ hec non est cognita per cãi.doctrinales nec scientiales:vt spãliter dixit Gal.in terapẽ.ad Glauconem libro ꝓmo:ꝛ gñaliter dixit hoc in libro de flobothomia.et tertio libro de inge.sani.ꝛ ideo non expectes ꝙ Aui.in particularibus capitis repetat nec determinet hos cãi.sed opal vel operationẽ ꝛcipit Aui.sub istis cãi.modo sub vno modo sub alio:fecit mõ vnam ꝓpositionem per estimatiuaz sua sumpsit sub vno ꝫnõ sub alio.Et ex hoc intellectu soluũtur multe contradictiones in cãi.particularibus non solum Auic.sed aliorꝝ auctoꝝ.Ista tamen non sunt verba ꝓ hominibus debilium capitum.

¶ Et cũ tu infrigidas de istis febribus:tũc nõ infrigides eã cũ eo in quo sunt stipticitas ꝛ epiccatio sic sũt trocisci infrigidantes nisi post purgationẽ ꝛ cũationem. Et scias ꝙ cura febris putride est diuersa a curatione febris etbice.Curatio enim etbice est ꝓtẽta super ꝓtrarietatem egritudinis:ꝛ curatio febris putride nõ est ꝓtẽta super ꝓtrietatez egritudis tñ:imo super abscissionẽ cause eius:ꝗuis ꝗlud qð est conueniens egritudini ꝛ cibationi sit amicũ virtuti ex parte sui.s. virtutis ꝛ inimicũ virtuti ex pte sui:qm̃ est amicũ inimico eius:ꝛ est mã quare est admuãs vtrũqz earum: quãobrẽ indigemus in regimine eius canone:ꝛ nos singulare capitulũ ei si deus voluerit faciemus.

¶ Jam declarauit Auicen. duas intentiones curatiuas vniuersales in cura febrium putridarum:ꝛ ostendit quare est ꝛ quãdo est ꝙ vertit medicus intentionem suam ad febrẽ:ꝛ quare ꝛ quando ad causam:hic ostendit qualiter ꝛ cum quibus dicte intẽtiones sunt.

tant. Et primo ostendit cum quibus ⁊ qualiter fit infrigidatio. Secundo cum quibus ⁊ qualiter fit euacuatio inueniis de digestione reuertens etiam ad ponendum cañ. quibus docet infrigidare. ibi (Et scias ꝙ non est tibi possibile.) Prima in duas. Primo premittit cañ. Secũdo probat. ibi (Et scias.)

¶ Considerandũ ꝙ trocisci isti sunt troci. de rosis de quibus in fine capituli dicetur: ⁊ trocisci de camphora ⁊ trocisci de berberis ⁊ de spodio: exiccãdo enim ⁊ stipticando retinent ⁊ ingrossant materias etiã si essent digeste: ⁊ ideo oportet materias esse digestas ⁊ euacuatas: ⁊ tunc est eorum vsus securus: infrigidant enim ⁊ reaggregant mẽbra lassa ab euacuantibus siue naturalibus siue artificialibus precedentibus in febre: ⁊ si est aliquid materierum residuum illud cõsumunt vt dicemus in capitulis specialibus. ⁊ hoc est qđ Aui. probat per cañ. qui sequitur. nam infrigidatio ethice posset fieri quãdocũq; vis cum his troci. quia cura eius est cõtenta sub per cõtrarietate egritudinis: sed in putrida oportet te intendere ad abscissionem cause. isti autẽ trocisci prohibent abscindi eam: et tunc Auicẽ. extendit parumper sermonẽ suum ⁊ vult ꝙ non solũ infrigidatiua stiptica nocent feb. putride ex parte materie: imo ꝙ cibatio ⁊ infrigidatio nocent in putrida febre habita consideratione ad materiam. nam infrigidatio figit materiam ⁊ prohibet solui: ⁊ cibatio etiam multiplicat materiam ⁊ hoc non est in ethica. Et hoc est qđ dicit ꝙ est conueniẽs egritudini. i. infrigidatio. ⁊ ꝙ est conueniens cibationi. i. cibi exhibitio q̃uis sit amicũ virtuti: quia infrigidatio rectificat complexionem: quia virtus confortatur ⁊ cibatio auget spiritus ⁊ humores: quibus confortatur virtus ex parte sui. s. virtutis. i. virtuti fm se. est tamẽ inimicum virtuti ex parte quoniã est amicum inimico eius. ⁊ est inimicus virtutis materia quare adiuuat. s. infrigidatio ⁊ cibatio vtraq; cor. s. virtutem ⁊ materiã. ergo indigemus cañ. s. in cibatione febricitantium: vt faciamus illam cibationem quanto minus possumus absq; nocumẽto: ⁊ hec est sententia illius afo. 67. septime partic. Cibus quem accipiunt febricitantes sanis est vitus ⁊c. exponẽdo illum fm nostram expositionem: ⁊ non sicut Gale. qui illum afo. male intellexit cum alijs sequentibus ibi.

Du^m 13^m ¶ Dubitauimus hic alias vtrum zuccharum rosatũ competat in principio febrium putridarum. Videtur ꝙ sic: quia omnes medici cõmuniter dant infundentes illud in aqua frigida. Amplius in cap. de cura flegmatice a principio ante septem dies dat Auicẽ. geleniabin qđ est conditum de rosis ⁊ hoc est zuccharum rosatum vel mel rosatum. Amplius Rasis. 16. continentis cap. 2. cum loquitur de almelliletu concedit zuccharum rosatũ: ergo multomagis in principio feb. Amplius ipsum confortat stomachum vt Mesue in antidotario. Amplius quinto cañ. tractatu 7° dicit ꝙ iuuat ad feb. Amplius infrigidando confert ⁊ leniendo per ros. s. soluẽdo ventrem: hoc enim facit rosa vt sumitur a Mesue cap. de rosa ⁊ ab alijs. In contrarium hic Aui. non infrigides cum eo in quo est stipticitas ⁊ exiccatio: sed in zuccharo rosato sunt ista ratione rosarum. Item Rasis. 3. tractatu Almansoris cap. 27. loquens de zuccharo ros. dicit qui patiuntur calorem ⁊ ardorem nullo mõ comedere debent maxime si estas fuerit: calefacit enim ⁊ sitim affert: licet Simon Januensis dicat ꝙ translator errauit: quia loquitur Rasis de melle rosato. Dicẽdum primo ꝙ premisso quid sit zuccharum rosatum ⁊ est conditum ex rosis recentibus ⁊ zuccharo compositis adinuicem ⁊ decoctis ad solem non ad ignem vt mali aromatarij faciunt: ⁊ causam diximus super libro quinto. Secundo ꝙ virtus zucchari ros. est frigida infra primum gradum et sicca in primo vel plus parum. rosa enim ponitur cõiter frigida in primo gradu ⁊ sicca in secũdo gradu. de zuccaro autẽ est discordia an sit temperatum vel calidum in primo: ⁊ an sit humidũ parum an siccum in primo. remanet igitur ꝙ zuccharum rosatum sit vel quasi temperatũ vel frigidum parum ⁊ ꝙ sit siccum. Cadit autem in hoc diuersitas fm rosas albas vel rubeas ⁊ fm modũ zucchari albi vel rubei: sed virtus zucchari ros. est aliqualiter stiptica: ⁊ cum hoc etiam aliqualiter abstersiua. Dico ꝙ in nulla febre fortis inflãmationis vt est feb. cholerica cõuenit zuccarum rosatum. Ratio primo quia non est proportionatum extinguens. Secũdo quia inflãmatur in eis. nam si aqua cucumeris in eis inflãmatur quãdoq; vt in quinto colliget cap. 53. ergo plus multo zuccarum ros. Et si tu diceres dabo cum multa aqua frigida. dicemus ꝙ illa est operatio aque. Dico etiam generaliter ꝙ in febribus putridis a principio ante digestionẽ ⁊ euacuationẽ nõ competit quantum ad duas generales intẽtiones: ⁊ primo non ad infrigidãdum qđ apparet quia Auicẽ. docet infrigidare cum aqua ordei cum syrupo violato vel cũ syrupo acetoso: ⁊ quandoq; vt vbi est materia cum aqua melonis. nihil autẽ de zuccharo ros. dicit: imo etiam nec de syrupo ros. dicit. Amplius Halyabas tertio practi. cap. 11. s. de regime febricitãtium per victum enumerat multos potus ⁊ nihil de zuccharo rosato vel syrupo rosato dicit. Amplius Rasis in diuisionibus capitulo. 156. s. de febribus compositis nõ primo sed secũdo procedit ad zuccharum rosatũ. Amplius Auer. septimo colliget cap. 9. non multum laudat syrupum ex zucchàro ⁊ aqua ro. quo vtebatur suo tempore quidã noui medici: ⁊ non laudat propter stipticitatem aque ros. ergo multo minus vbi est substãtia ⁊ corpus rose. Nec etiã competit zuccharũ rosatum quãtum ad secũdam intentionem que est materie euacuatio: quia a principio non debet fieri euacuatio cũ re que succedat cum stipticitate ⁊ exiccatione vnde prohibentur mirabolani vt post apparebit: ⁊ ideo Auic. precepit hic ꝙ etiam nõ infrigidares cum re que stipticet. Ex quibus potest formari ratio hec: in principio febrium non conceditur infrigidatio cũ re que materias coartet sui stipticitate: vnde etiam prohibetur absinthium: vt infra capitulo de emitriteo: hoc autẽ facit zuccharum rosatũ vt ex dictis patet. Et potest hoc confirmari ex dictis Mesue qui vult ꝙ zuccharum rosatũ coartet materias in pectore vt apparet in capitulo de cura ptisis. Nisi velles preruiendo dicere ꝙ zucchari ros. virtus stiptica vadit ad pulmonem ⁊ pariter abstersiua. Et ego dicam ꝙ contrarium est vel ꝙ nõ est qđ tu dicis. nos autẽ inuenimus per experientiam ꝙ etiam abstersiua eius vadit sed vincit virtus stiptica ⁊ plus in antiquo. Ego autem nõ laudo vsum zucchari rosati nec noui nec antiqui ⁊ proprie antiqui in principio febriũ nec ante digestionem ⁊ euacuationes ad duas intẽtiones generales dictas. Dico tamen ꝙ potest cõpetere gratia alicuius intẽtionis specialis que est stomachi confortatio ⁊ abstersio aliqua qua indigemus in febre flegmatica: ⁊ tũc est melius ꝙ sit mellinum nisi aliud prohibeat ⁊ misceatur cũ alijs medicinis fm ꝙ tibi videtur: cõpetit etiã magis in finibus febriũ ⁊ sic tolluntur contrarietates. Ad Rasim dicendum ꝙ loquitur de almelliletu quãdam que accidit in fine febrium: vel loquitur de illa in qua possunt concedi mirabolani: sed hi nõ cõceduntur in principio febrium putridarum vt notũ est ⁊ post apparebit.

¶ Et scias ꝙ non est tibi possibile curare fe. nisi postquã cognoueris eam.

¶ Jam posuit cañ. in curatione febris putride quãtum ad intẽtionem que est infrigidatio que est intentio ad dispositionẽ: hic ponit canones quibus intẽdit ad materiam: licet etiam concurrat in eis quãdoq; intẽtio ad dispõnem. Et primo ponit canones quibus intẽdit ad materiã cum pluribus: quorum si medicus operetur in principio facit eãdem minorationem que dicitur exiccatio ⁊ operatio cum illis cañ. est magis in principio febrium. Secũdo redit ad complementũ cañ. in infrigidatione. ibi (Et nõ prohibeas ei aquã frigidam.) Tertio ponit cañ. quibus intẽdit ad mãm magis in processu licet ex parte proponat etiã cañ. quibus in principio. ibi (Et cũ administraueris cañ. predictos.) Prima in duas. Primo ostẽdit qđ expedit volẽti curare febrẽ. Secundo prosequitur cũ cañ. quibus intendit ad materiam euacuando ⁊ digerẽdo. ibi (Et si ignoraueris.)

¶ Considerandũ ꝙ licet nulla cura possit fieri propria fe. ignorata maxime tñ intelligit de cura que est per abscissionem cause que est vera cura febriũ putridarum: ⁊ ideo hic cañ. cadit hic. Ignorãtia autem de febre de qua hic loquitur non est ignorantia de ea ꝙ sit febris nec ꝙ sit febris putrida: quia iam presupponit te eã cognoscere generaliter: sed est ignorãtia de mõ cause: an sit de summa cholicarum vel flegmaticarum ⁊c. nõ enim de hoc est scia habita nisi confusa: ⁊ sic ponitur iste cañ. 16. primi cap. 2. Cum autem medicus cognoscat ꝙ febris est putrida vel humoralis: sed nescit distĩcte a qua cã sit: nõ põt recte curare. s. propria cura illi febri: quia cura erit proprie per res que respiciũt illam mãm: ⁊ ideo bene precipit Gal. p̃ de febribus ad Glauconem cap. 12. distin. 4. ⁊ primo regiminis acutorum cõmento tertio. prius esse intendendum ad cognoscẽdũ egritudinem que sit in causa ⁊ postea ad medicandum.

¶ Et si ignoraueris tũc subtilia regimen.

¶ Hic prosequitur cañ. quibus intẽdit ad mãm feb. Et primo ponit cañ. quibus intẽdit ad mãm intẽtione magis gñali ⁊ indeterminata. Secũdo ponit cañ. quibus intendit ad illam determinate magis. ibi (Et oportet.)

¶ Primi cañ. sunt tres. Primus est continuus ei qui precessit: ⁊ vult ꝙ nõ procedas cũ digestiuis ⁊ euatiuis: ⁊ in sũma cũ rebus que determinate respiciũt cãm febris: quia non est tibi hoc possibile nisi cognoueris eã. Et quia aliquis diceret qđ faceres interim. rñdit. subtilia regimẽ. Cãm huius quidam dicũt esse: quia cum incognita fuerit egritudo preceptũ est ꝙ relinquatur nãe quia aut eã curabit: aut eã tibi manifestabit: vt primo libro fen quarta. Sed nature dimittitur quãdo natura põt vacare egritudini ⁊ nõ impeditur cibo. Aliter dicũt quidam ⁊ ego etiã hoc alias dixi ꝙ in hac febre icognita sumitur indicatio sed ꝙ est morbus qui nõ indicat cibationem vt infra: ⁊ primo regiminis acutorum cõmẽ. 43. Nos autẽ dicamus aliter ⁊ maturius ꝙ febres ignorate in sua cã sunt que nõ hñt accidentia vehementia nec in tactu nec in exeũtibus nec in pulsu sed remissa de quorum accitium remissione sumus in ambiguo an sit propter paucitatẽ ⁊ benignitatem mãe que icipit putrefieri: ⁊ cũ hoc ambigimus an plus lateat de mã de quo suspicamur: vbi glã: quia fuit mali regiminis: ⁊ in tali febre cõpetit subtiliare regimen: tñ an sit propter grossitiẽ mãe que febris

ista erit de pliris τ ēt in pñ° ꝯuenit subtiliare stāte ambiguitate. Cū eni trāsierit dies: si veꝝ est ꝙ mā sit grossa τ febris plira poterit rei ingrossare regimē sicut appebit ca. de febre flegmatica.

Du^m 14^m ¶ Sed dubitaſ qđ est illud subtile regimē incipiam ne cū ptisana vel farre vel pulla parua. Itē quot dieb° staſ in illo regimie. ¶ Dicēdū ꝙ in h̄ cert° nō pōt dari cañ. sed relinquiſ tue estimatiōi. p̄cipit autem Ras. 16. contin. secundo caplo. ꝙ steſ q̄tuoꝛ diebus. ¶ Cōsiderādū ēt ꝙ ipse cañ. est quo itēdit medic° ad mām p cibi minoratione: qa cognoscit mām τ nō cognoscit: quā iō nō itendit ad illā cū determiata re: sed cū eo quo ꝓhibeſ mā augeri: τ est subtiliatio regimis: τ nihil aliud facias qđ sit appropriatum: sed cognita febre lʒ subtilies regimē: tñ cū hoc alia facis. Dico aūt ꝙ sit appropriatū: qa cuꝫ subtiliatione regiminis potes vti aliqb° clysterijs si expedit τ silibus leuibus τ cōmunibus remedijs.

¶ Et prouide ne occurrat paroxismo nisi ventrez habeat vacuum.

¶ Hic est cañ. scđs in quo vult ꝙ paroxismus succurrat vētri vacuo. i. stōcho vacuo a cibo. τ de hoc diceſ in sequēti caplo vel vacuis intestinis a fecibus: τ hoc ne calor febrilis eleuet malos vapores ab eis τ addat in materia τ in corruptione eius.

¶ Et non moueas in die paroxismi aliquid quantum possibile est tibi neqꝫ cures febrem.

¶ Hic est 4° cañ. qui est ad mām dans tēpus in quo nō debes ea euare: τ est cū hoc ad febrē cum dicit. Et nō cures febrem.

Du^m 15^m ¶ Dubitaſ: vtruꝫ in die paroxismi possumus mouere mām idest euacuare. ¶ Videſ ꝙ sic. Aliq̄ febris est ꝯtinua τ in ea pōt eē necessitas flobothomie vel pharmacie τ clysterioꝝ: ergo in die paroxismi fiet talis euātio. Amplius si paroxismus dʒ occurrere vētri vacuo a fecibus: igiſ in die paroxismi oportet euāre cum clysteri. Rursus in quartana p̄cipitur vomit° in hora paroxismi vt infra. Amplius cū materia magis est mobilis melius fit euacuatio: sed in paroxismo mā est magis mobilis. Ampli° Maurus in cōmento secūdi afoꝛismoꝝ p̄me particule. p̄cipit hora mot° humoꝝ dari euacuatiuum. Amplius nā facit creticā euātionem in hora paroxismi: vt tertio de crisi cap. 4. ergo ars. Amplius multi medici inchoante p̄ncipio paroxismi quartane dederunt solutiuum τ liberati sunt infirmi. ¶ In ꝯtrium est Auicen. hic τ infra. ¶ Considerādum primo ꝙ per diem paroxismi itelligimus tempus paroxismi τ nō diem. s. in quā vadit: q̄uis occupet partē vel°. posset eni paroxismus incipere in sero ante occasum: τ tñ conueniens tempus posset eē ad euandum in mane. ¶ Dicēdum igiſ vt cōiter dicitur ꝙ cura regulari que est minus nocere vel non nocere nō debemus euāre in hora paroxismi. De flōmia est cañ. primo libro fen 4°. De pharmacia apparet p̄mo: qa nō debemus simul coniungere duos fortes motus contra virtutem quales sunt motus paroxismalis τ motus euātiuus per pharmacū. Scđo qꝛ cū pharmacia vel euacuares cām ꝯiunctam: τ hanc nō: qꝛ ipa est in via expulsionis τ euaporationis τ mot° eius est ꝯtrius motui quē dʒ facere pharmacū. vel euacuares cām añcedentem: τ hanc non debes euacuare in hora paroxismi: qꝛ facis nimis magnā cōmotionez in corpore cū corpus cōmoueatur nimis a paroxismo: melius est ergo expectare quietiorē horaꝫ: etiā ipsa inquātuꝫ cā antecedēs nō necessitat nec festinat euationem. Et hec est ratio Thadei τ bona. Coacta tamē operatione que est nocius manifeste: sed p minori nocumēto in hora paroxismi euamus primo g flobothomiā: si. n. ex paroxismo facta iflāmatione in sanguie timeremus hoiem fieri freneticū flobothomamus stāte paroxismo: etiam si febris est ꝯtinua: tamē eligimus quietiorē horā si possumus: sic ēt de pharmacia dam° eā stāte paroxismo pp has duas causas: aut qa subitum periculū est si dubitatur de subita morte vel cita qꝛ mā furiosa: aut qꝛ febris habet paroxismos nō dimittentes sed semper continuātes adinuicem. ¶ Cōsiderandum aūt ꝙ iste necessitates raro eueniunt. s. necītates timoris subiti apoplematis vel mortis ꝓpter furiositatem materie: τ ideo raro in paroxismis ꝓpter illas causas flōmamus vel purgamus: frequēter tamē stante febre facimus hoc: qꝛ frequenter inueniunſ febres continue: tamē in eis eligimus horam similē hore quietis interpolatarum. ¶ Cōsiderandum secūdo ꝙ Rasis. 16. ꝯtinentis vltio cap. imagiatur ꝙ euacuatio que nō dʒ fieri in hora paroxismi est euacuatio per fluxum ventris. Sed euātio per vomitū debet fieri vel potest fieri: τ assignat cām in his verbis. Vtēdum est euacuatione in tēporib° paroxismoꝝ per superius τ in tēporib° quietis per inferius: quoniā in tēporibus paroxismi humores sunt conturbati declinantes ad superius τ in maiori parte fit vomitus et fluxus sanguinis ex naribus: in euacuatione. i. declinatione facta per superius: cū tūc leuis fit declinatio humoꝝ ad illā partē. s. narium vel stomachi superius: veꝝ in tēpore quietis eo ꝙ mā quiescit valde erit euātio per vrinā τ egestionē. Et nos dicamus in expositione eius ꝙ vomitus cū pharmaco vomitiuo nō dʒ fieri per rōnes superius dictas. Sed facere vomitū cū re leui vt cū aq̄ calida vel syrupo acetoso vel silibus est ꝯueniens vtplm in p̄ncipijs paroxismoꝝ. Et rō est quā Rasis assignat: qa in pñ° paroxismoꝝ materie cōmouenſ frequenter circa stomachū τ leuiganſ sursum a calore. de cholā nō est dubiū vt diximus de flegmate est certū cū abūdanter reperiatur in stōcho τ in flegmaticis febrib° multum sit minera eius in stomacho. de melā etiam pp cōitatem splenis ad partē superiorē stōchi in vena manifesta. Et si in pñ° paroxismi vel alio tēpore paroxismi materia cōmoueſ ad partes intestinoꝝ: non est dubiū ꝙ opꝫ nos iuuare nām tunc per illam partem cū collyrio vel leui clysteri: τ cū abstergētib° vt aqua ordei τ aq̄ zuccharata τ syrupo violato: τ si expediret trāsire ad pulpā cassie: τ hoc dicet statim Aui. infra cū dicit ꝙ si inueneris humorē declinare ad stōchū fac vomere τc̄. ꝙ si fuerit declinatio ad itestina τc̄. ¶ Ex qbus dictis colligiſ practicabilioꝛ τ dulcioꝛ solo q̄ p̄dicta cōis. Cum eni queriſ an in hora paroxismi debeā euāre per ventrē vel vomituꝫ. Dōm ꝙ aut natura dirigit mām versus stomachū vel versus itestina siue mā illuc pelliſ aut videſ apta tūc ꝯsus illā partē declinare: τ tunc debem° vomitū ꝓuocare: vel vētrem lenire sicut accidit: τ tales euōnes fiunt cū rebus lenib°. vel nulla est talis iclinatio: τ tunc regulariter nō debemus euacuare ꝫm ꝙ supra diximus. ¶ Ad ꝯtraria argumēta dōꝫ vt apparet ex dictis. Ad illud qđ dr̄ de quartana. Dicēdum ꝙ illud fit cū re leui s. ille vomitus: τ ꝓcediſ ꝓpter cōmotionē melācolie in partib° stomachi cōitate splenis vt ibidē dicetur. Si aūt quartanarium velles euacuare cū lapide lazuli vel epithimo vel ellebo ro τ sibi silibus non euacuares in p̄ncipio paroxismi nec in hora paroxismi. Quid ergo fecerūt aliqui medici qui dederūt in pñ° quartane pharmacū τ liberauerūt ifirmū: fuerūt recti ab errore vt in cura q̄rtane diceſ. Maur° āt lʒ det pharmacū in hora mot° humoꝝ nō dat in hora porismi q̄ est hora mot° ꝯ nām: sed in hora mot° nāalis faciendo de die q̄tuoꝛ ptes in q̄rū q̄libet quartana pte moueſ vnus humoꝝ sicut ēt dixit Alexā. cōmētatoꝛ epidimiarum libro p̄mo cōmē. 13. sup illo cap°. Quo feruntſ autūno τc̄. hec aūt nō intēdimus mō discutere. ¶ Ad rōnē que dicit ꝙ in hora porismi mā est magis mobilis. Dōm ꝙ in illa mobilitate valde ledit virtutē: τ ideo dʒ timere cū pharmaco amplius eā ledere: ēt illa mobilitas est ꝯ partē mot° medicine: est ēt supra musculos vſus cutiꝫ. ꝙ si ꝓs moueaſ ad stomachū vel itestina inde euacuamus eā vt diximus: τ in h̄ nō reqriſ pharmacū qđ euāt exsoluēdo. ¶ Ad aliā. nā euacuat cretice tēpore porismi: igiſ ars. Dicūt qdā ꝙ sequiſ si nā nō euacuat in tēpore porismi qđ est tp̄s in quo dʒ euāre ꝙ medicus in tēpore porismi pōt euāre qđ dicūt appere p textū ifra. Et cū nō mouet [illegible] τc̄. Istoꝝ erroꝛ postponaſ vsqꝫ ibi. Nos dicam° ꝙ ꝯtria illa ē falsa. nā vtus euāt hora porismi cretice vtendo spū τ villis mēbroꝝ: sed ars euāt vtēdo medicinis que nāꝫ debilitāt: q̄re aūt nā egit crisiꝫ hora paroxismi: τ si alia hora melius agat est s̄mo extra ꝓpositū. Propositio igiſ que dr̄ ars sequitur nām est vera in qb° pōt cōuenienter imitari. nō aūt pōt ars ꝯuenienter euacuare in hora fortis mot° in qua hora nā ꝯuenienter euacuat. q̄ aūt sit de euātione per flobothomiā diceſ post. Dicit postea. Neqꝫ cures febrē. i. nō vtaris ifrigidantib° in hora porismi. Hic aūt cañ. postponaſ vsqꝫ ifra per illud qđ ibi apparebit.

¶ Et oportet vt obserues in oibus illis dispositionez virtutis. ꝙ si fuerit fortis τ fuerit illud qđ vincit sanguis aut fuerit cum humore qui vincit san. tūc flobothomia est magis conueniens res: τ ꝓpue cuꝫ vrina est rubea grossa nō citrina ignea ex qua timeaſ apud flobothomiam victoria cholere τ acuitas eius.

¶ Hic ponunſ cañ. curationis febriū putridaꝝ qbus itēdim° ad mām intentionibus magis determinatis τ magis spālib°: qa descēdit ad spāles modos euōnis τ digōnis materieꝝ τ spāles medicinas. intētio aūt ad māꝫ nō solū est euacuatio τ digestio in materia: imo intētio ad eam est ꝓhibitio coꝝ que impedirent mām ab euacuatione τ digōne. Primo ergo dat cañ. in euōne materiei includēs etiā cañ. in digōne. Secūdo dat cañ. in prohibitione eorum que prohibent mās euacuari τ digeri. ibi (Et prohibe eum a somno.) ¶ Prima habet quinque cañ. principales ꝫm ꝙ qnque sunt euacuationes quas canonizāt. s. flobothomia: euacuatio per ventrem: prouocatio vrine: prouocatio sudoris: vomitus.

¶ Considerandū circa primū cañ. ꝙ sermo qui dicit in oibus illis pōt dupliciter exponi. Primo in omnibus illis. s. trib° cañ. dictis: subtilitas enim regiminis quā p̄cipit primus cañ. de illis debꝫ fieri ꝫm virtutez ꝙ paroxismus occurrat stomacho vacuo vt p̄cipit cañ. secūdus: etiam debet fieri ꝫm virtutez vt infra apparebit. Qđ etiā feces mundenſ clysteri vel collyrio vel aliq̄ re potata debet fieri ꝫm virtutē: τ similiter abstinere a motu in hora paroxismi τ ab ifrigidatione vt p̄cipit cañ. tertius. debet fieri ꝫ virtutem

tinerii.i.virtutis indicationē in hoc vt si nō toleret φ fiat infrigidatio abstineat. Secūdo modo pōt fieri expositio. In omnibus il lis.s.que dicent de euacuatione de qua nunc ponet can.

Du. 16. ¶Ad intellectū can. dubitat vtr̄ in oī feb. putrida cōpetat flōmia. Videt φ sic per Gal.11.tera.15.c. vbi dicit. optimū qdē est venaȝ incidere nō solū in synochis febrib⁹ sed in oib⁹ alijs que ex putredine humor̄ fiunt. Amplius Auicē. ponit q̄rta fen pmi can. cap. de flōmia. φ flōmia lȝ nō sit necessaria: est tñ fienda: efficit eniȝ vt nā sup mām fortis fiat: sed hoc est bonū in oī putrida. s. φ nā fiat fortis supra mām. In 3ºm Auic. hic q̄ existēte vrina citrina ignea timet flōmiā. Et in cap. de cura flegmatice nō facit flōmiā nisi qñ facit vrinā grossiorē ꝛ rubicūdiorē. Aui. soluit hic hāc qōnē dicens φ si febris est de mā sanguinea vt synocha aut est de mā alia vt cholerica flegmatica vel melica: tñ peccēt in sanguine siue sint mixta sanguini: tūc flōmia ē ꝯueniēs: ꝛ h est qd dicit. si fuerit qd vincit sanguis q̄rtū ad synochas. Aut cū humore. i. cū cholera vel flegmate vel melia q vincat. i. qui est cā febris sanguinis. i. fuerit: q̄ illi sunt sanguini mixti siue in sanguine peccātes. De modis aūt harū mixtionū ꝛ peccati eor̄ cū sanguine plure diximus sup libro pmo fen q̄rta: verior aūt modus mixtionis alior̄ humor̄ cū sanguine est appropinquare eos ad naturam sanguinis: ꝛ est modus mixtionis qui magis indicat flōmiā. Signū aūt φ humor sit sanguis vel cū sanguine mixtus est vrina rubea grossa. s. rubedine q̄dam sanguinea ꝛ grossitie debita vel media qñ peccat sanguis. rubedine aūt magis remissa qñ peccat flegma vel melācholia in sanguine: ꝛ tñ magis grossa nisi phibeat oppilo. sed rubedine magis clara ꝛ minus grossa qñ cū sanguine peccat cholera: ꝛ totū h itellexit cū dicit. cum vrina est rubea grossa. Si aūt febris putrida sit de alijs humorib⁹ a sanguie cū qb⁹ nō peccet sanguis nec sint sanguini mixti, nō cōpetit flōmia: q̄ facit cholericos furere ꝛ incrudat frigidos. Signū aūt φ cholera sit a sanguine sepata ꝛ nō peccet cū illa sanguis: est vrina citrina ignea. i. subtilis in substantia cū sua tinctura: ꝛ iō si fiat flōmia timet φ chola vincat ꝛ euacuat nimis. Et tacuit A. signa ex vrina que signant φ sanguis nō vicit cum flegmate vel melācholia: q̄ vides vrinas albas vel liuidas subtiles in substātia pter oppilonē. aut etiā si essent grosse nō tīncte: ꝛ tūc flōmia si fiat nocet ꝛ timet dominiū flegmatis ꝛ melācholie ꝛ cruditas eor̄. Et hoc Auic. dedit intelligere ex his que dixerat de signis cholere: ꝛ ex scia pmi libri fen scōe ca. de signis sumptis ab vria. ꝛ fundat hoc pceptū super can. 4. fen pmi libri. Caue ne egrū ad vnā duar̄ rer̄ perducas ꝛc. ꝛ itelligit iste can. 4. de regi. sani. Per id autē qd Aui. dixit de virtute intellige ēt alia que opȝ in hac euacuatione attendere: sed dixit de virtute vt de re magis ꝯsideranda in euacuatione. Cōsiderāduȝ aūt φ differt flobothomia in synochis ꝛ in alijs: q̄ in synochis ē copiosior nec expedit φ tardet: vt apparebit post. Sed dubitatur. pone φ in vno sit febris de cholera vel de alio humore a sanguine q sit a sanguine separatus ꝛ nō peccet cū eo sanguis: ꝛ cuȝ hoc hēat aliā febrē de eodē humore vel de alio ꝛ cū illo peccet sanguis an faciaȝ flobothomiā vel nō. Dōm φ hic est ꝯtraria idicatio de flobothomia: ꝛ sicut ꝯtrariantib⁹ indicationibus opȝ ad illam intēdere in qua est timor: ita hic: remanet igit tue estimatiue. Cum aūt attendes ꝛ ꝯsiderabis ꝛ videbis φ alijs nō ꝯtradicentib⁹ melius. i. minus malū est flobothomare ꝛ plurimū de facto sic occurrēs est: ꝛ extraneū est φ nō fiat flobothomia. ¶Ad ꝯtraria. Ad. h. dōm per expositionē optimū est in synochis febrib⁹. i. in sanguineis: ꝛ de alijs oib⁹. i. de maeb⁹ alijs sanguini mixtis: ꝛ hoc apparet per id qd subdit. alleuiata eniȝ mā ꝛc. Sed si febris putrida est de mā alia malignabili per sanguinis extractionē: tunc nō alleuiat nā: ꝛ hāc expositionē itellexit Rasis. 16. ꝯtinentis cap. 2. longā aūt expositionē Dy. lege si placet super cap. de flobothomia. Ad Aui. dōm φ flobothomia dicit non necessaria dupli. Primo q̄ oīno nō est necaria: ꝛ iō nō dȝ fieri. Alio mō q̄ nō est necessaria simplr sicut necessitas est eius in synochis: est tamē necesse sm quid vt in febrib⁹ alijs ꝛ de maeb⁹ que nō sunt sanguinee sunt tñ sanguini mixte in qb⁹ flōmia nō est tā pure vtilitatis: ꝛ per ꝯns nec tā pure necessitatis sicut in synocha vt notū est: ꝛ in istis vtilitatem facit: q̄ aliq̄ter diminuit de materia: ꝛ de his loquit ibi Aui. sicut apparet consideranti sermonēȝ suum: ꝛ ibi nos diximus. Dy. aūt prolixe ibi loquitur sermones alios ab istis.

¶Deinde fac sequi flobothomiā solutionem ventris subtilem pprie si fuerit illic siccitas cū eis que sunt sicut aqua ordei ꝛ alsyracost pauco: ꝛ aqua ordei cū syrupo acetoso. Et si nā non fuerit lenis adde in eo qd est sicut syracost qd sit sicut syrup⁹ viol. ꝛ sit vltimitas lenificatio nō fluxus ventris ꝛ nō solutio laboriosa.

¶Iste can. in euōne p vētrē ꝛ est secūdus. Et pmo docet lenire cū reb⁹ acceptis per os. Scōo per clysteria. ibi (Et magis dilectum apud me.) Tertio qualr cū lenificatione est ꝯsequēdū. ibi (Cū h.)

¶Dubitat verū lenificatio vētris dȝ antecedere flōmiam sm can. generalē ca. de flōmia. Du. 17. Quidā ꝯstruunt tertiū ad hūc itellectū fac φ flōmia sequat post solonē. Et nos dicam⁹ φ lenitio vētris est res que dȝ pcedere flōmiā ex gñali can. scripto libro pmo fen. 4. cap. de flōmia. ꝛ istū Auicē. psupponit te scire. exinde lenitio ventris dȝ ēt seq in febrib⁹ pu. s. facta flōmia. Primo q̄ flōmia trahit ad ꝯtrariū: ꝛ sic stipticat. Scōo q̄ nā dirigit post flobothomiam materias aliquas corruptas versus itestina que debēt abstergi. ¶Cōsiderādū φ lȝ Auicē. dicat de ordie ꝛ in hoc inuat φ ista lenitio fiat post flobothomiā tamē ꝛ si flobothomia nō fiat q̄ nō cōueniat opȝ in febre omni putrida medicū intēdere ad vētris mūdificationē. Rō est. primo q̄ cōiter in febrib⁹ putridis feces exiccant pter febris calorē. Scōo q̄ corrumpunt ꝛ inflāmant in illis locis mā nō solū fecales sed etiā humorales: q̄uis nō sint de mā principalis febris: sunt eni intestina loca in qbus suffocant ꝛ ꝯcludunt vapores calefacti a febre ꝛ māe ipse inflāmate: ꝛ ideo bonū est illas mundificare. Tertio q̄ māe que circa meseraicas calore febris corrumpunt resudant versus intestina: ꝛ si nō resudarent est bonū φ dirigant versus ea ne sint cā apostemationis ꝛ inflāmationis epatis: corruptionis chili eūtis ad epar. Ex his ꝯ laudo lenitionē vētris ꝛ pprie cū clysteri vt dicit. A. ꝛ placet mihi φ q̄uis febriēs de se ascellet hoīs qbus in sanitate ꝯsueuit: tū vtat his lenitionib⁹ cū clysterijs ꝛ reb⁹ potatis. ¶Cōsiderādum scōo φ Aui. pcipit istā lenitionē subtilē. i. lenē. hec eni solo vētris dicit esse lenitiua ꝛ mūdificatiua māerū qbus obuiat in partibus intestinor̄: nō aūt est pprie acceptiua siue minoratiua māei que est cā feb. putride: lȝ possit sibi accidere hoc: nō tamē pncipaliter ad hoc Aui. intēdit: sed solū intendit ad mūdificandas partes intestinor̄ cū aliqua re lenitiua vel leniter abstersiua: q̄ mās intestinales ꝛ partiū primarū meseraicarū mundificēt ꝛ tēperent calorē illarū partiū ꝛ phibeāt corruptionē māerū: ꝛ q̄ talis lenificatio fieret in febre flegmatica ꝛ melācholica lȝ min⁹ q̄ in febrib⁹ magis inflāmatiuis in qb⁹ plus accidit siccitas nāe: ꝛ ideo dixit. pprie si fuerit illic siccitas. cū in quibuscūq; febribus est ventris siccitas: tūc pprie lenificemus. ¶Cōsiderādū ēt tertio φ Dy. vult φ Aui. itelligit hic de lenificatione minoratiua. i. de euātione minoratiua māerū. lenitio eni secū debet pcedere flobothomiā: sed euātio minoratiua sequi debet flobothomiā in febre de qua Aui. locutus est φ apparet vrina rubea grossa. Et nos dicam⁹ φ lȝ verum sit φ euacuatio minoratiua pōt fieri a principio: tamē intentio Aui. est hic per has medicinas solū lenire. i. mundificare predictas itestinales lȝ cū hoc ista habeāt aliā vtilitatē saltē q̄ temperant calorem febrilem alterādo: nō aūt intendit Aui. pprie minorare minoratione que est determinata māe euacuatio siue diminutione māe que est cā feb. nā iste medicine nullā ppriā euāe mām. s. aqua ordei ꝛ syrupus acetosus: nec etiā syracost paucū. i. pauca mana: lȝ enim māna euacuat cholerā: hoc est cū est multa. ꝛ nō pauca ꝛ leniter euacuat: vnde dat ante digōnē vt Auer. qnto colliget cap. 51. s. de māna: omnes tamē cōmunicāt in lenificatiōis operatione. i. subductionis vētris. de hac aūt queret in fine horū can. ¶Considerandum quarto φ quatuor res dant ad ventrem leniendū. Prima est aqua ordei. Secūda syracost idest māna pauca et aqua ordei vt dissoluatur manna cum aqua ordei. Tertia est syrupus acetosus. s. cum aqua cōmuni. nō debet cōponi littera sicut aqua ordei ꝛ syrupus acetosus: q̄ infra prohibet mixtioneȝ aque ordei ꝛ syrupi acetosi. Quarta res est manna predicta additoa sibi syrupo violato. verbi gratia manne. ʒ. 5. syrupi violati. ʒ. 3. vel. 4. ꝛ hoc est qñ per aliquam dictarū triū nō fit subductio ventris: ꝛ hoc est qd dicit. ꝛ si natura nō fuerit lenis. i. si nō leniat per aliquā triū rerū predictar̄: da hanc quartaȝ: q̄ est res lenitiuior q̄ aliqua illarum vt notum est. vel aliter ꝛ si natura non fuerit lenis. i. si febriens fuerit ex natura sua stipticus tunc non des aliq̄ illarum trium q̄ nō lenificabunt ab eis sed statim da manna cū syrupo violato: ꝛ hoc est qd dicit in eo qd est sicut syracost. i. māna. adde φ sit sicut syrup⁹ violatus: ꝛ per hoc qd dicit sicut syracost intelligit etiā ei similia vt cassiam. ꝛ per syrupum violatum intelligit de violis recentibus vt postea declarabit. ¶Cōsiderandum quinto φ dicit. sit vltimitas lenitio. Quidā exponūt φ lenitio sola dȝ fieri qñ pparas ad flobothomiā qua lenitione sola feces purgent. Alij dicunt φ euacuatio statim post flobothomiaȝ debet esse sola lenitio. Alij φ in principio ante digōneȝ solum debes vti medicina lenitiua. Et nos dicamus φ Auicen. vult φ vltimata siue finalis operatio que intendit per has quatuor medicinas dictas est lenificatio vētris nō fluxus vētris qui minoret materiā vel eradicet: non solo eradicatiua laboriosa vel minoratiua q̄ si tu intenderes solutionem laboriosam fortē ꝛ fluxum de mā appropriata vtereris alijs medicinis dicēdis: ꝛ hoc est qd dicit. sit vltimitas idest vltimata intentio quam intēdis per has medicinas lenificatio nō solo laboriosa nō flux⁹: q̄ si intēderes ad fluxum oporteret transire ad alias: verbi gratia scamoneā vel agaricū

vel reubarbarum. ¶ Considerandum sexto ꝙ licet hec lenitiua sint euacuatiua: tamen cum hoc sunt digestiua aptando materiã vt syrupus acetosus ⁊ preparando vias etiam.

¶ Et magis dilectum est apud me administratio clysteriorum s̄m vltimitatē qua indigetur in virtute. Et de clysteribus cōmunis iuuamenti lenibus est clystere factum ex oleo violato ⁊ succo foliorum sicle ⁊ vitello oui ⁊ zuccharo rubeo ⁊ baurach.

¶ Hic docet lenire ventrē per clysteria ⁊ ponit ex quibus fiunt ista clysteria. ¶ Cōsiderādū ꝙ clysteria sunt magis dilecta: quia minus virtutē debilitāt: ⁊ hoc est qđ dixit. s̄m vltimitatē que indigeret in virtute. i. s̄m vltimā intētionē quā h̄z ad virtutē que est eius obseruatio: ⁊ iō Hippo. in libro de pharmaciis p̄cepit vti clysteriis qñ volueris: vel s̄m vltimitatē qua indigeres in virtute. i. potētia. s. euacuatiua: sed vltimū in hoc erat lenitio nō fluxus: sed ad leniēdū adhuc clysteria sunt magis dilecta: quia securiora sūt: ⁊ nō dixit collyria: quia illa solū excitāt: ⁊ nō leniūt. ¶ Cōsiderādū secūdo ꝙ licet clysteria sint in hoc magis dilecta: tñ si idiges alio sumendo per os facias siue lenitiuo siue etiā alio euacuatiuo vt posterius apparebit. Etiā quibusdā plus nocēt clysteria q̄ si per os sumāt lenitionē. ¶ Cōsiderādū tertio ꝙ Gal. xi. tera. c. 9. clysterizat cū mellicrato ⁊ cū oleo. Rasis do. 19. ꝯtinētis. 2. ca. clystere h̄ facit. ℞. croci ebivar. 12. vitel. ouoꝝ. ij. olei ro. ℥. ij. vini cocti. ℥. iij. ⁊ aque ordei quātū sufficit. Melius aūt videt mihi clystere Auicē. in quo est abstersio per succū blitis quā vocat sicla ⁊ est blitis minor que est calida ⁊ sicca. Alia blitis dicit olus tamenū ab Aui. ⁊ est frigida ⁊ est blitis lata: ⁊ si vis infrigidationē vteris illius succo: vide et Gal. in duobus capitulis. s. 41. ⁊ 43. loquit de blitis secūdo alimentorū. in zuccharo rubeo etiā est abstersio: in vitello oui ⁊ oleo violato est lenitio: in oleo violato infrigidatio ⁊ lenitio: in baurach. i. sale est excitatio ad exitum ⁊ quasi abstersio. nos aūt vtimur clysteri ex decoctiōe malue ⁊ pulpe cassie ⁊ oleo viol. ⁊ zuccharo rub. ⁊ sale.

Dub.m 18.m ¶ Dubitat: vtrū in febrib' acutis al's putridis sit licitū vti clysteriis acutis. ¶ Videt ꝙ sic: quia in apatib' epatis. h̄. clystere facit cū decoctione colloquintide ⁊ cētauree: vt apparet. 13. tera. penul. ca. ⁊ 9. ca. ¶ In ꝯtrariū est hic Auic. ¶ Dōm ꝙ in cura regulari in p̄ncipio febriū putridarum nō debem' vti clysteriis acutis. Ratio: quia ista nō ꝯferūt feb. imo nocēt quia inflāmant: vnde libro primo fen. 4. dixit Aui. sunt de eis que perducunt ad febrem. nec rōne mãe: quia in p̄ncipio cū sint crude nō sunt euacuāde regulariter vt dicem': vñ et in vsu clysterioꝝ acutoꝝ Aui. voluit ꝙ mãe sint digeste: vt apparet tertio can. fen. 16. cap. 1. in cura colice. Digestis aūt mãebus possum' vti clysteriis acutis sicut in medicinis aliis euacuantib' exsoluēdo: ⁊ ꝓprie cū mãe sint digeste in partib' aptis ad intestina inferiora declinare sicut alique mãe in cōcauo epatis: ⁊ ꝓprie cū sint difficilis mot' ⁊ sic facit acutū clystere. h̄. 13. tera. cap. 9. qñ aliqđ durū apostematis epatis remanserat. In cura tñ coacta ex aliquo accidētali feb. putride possem' vti clysteriis acutis siue in p̄ncipio siue in ꝓcessu: cū illud accidēs nostrā intētionē ad se conuerteret: verbi gratia si esset multa fecū siccitas in itestinis ⁊ oppilatio que per clysteria vnctuosa nō posset remoueri: vnde indigeremus fortibus in hoc capitulo sicut pollipodio chartamo turbith similib' additis cū aliis: vt apparet tertio can. fen. 16. sicut ēt si timerem' casū in subeth vel apoplexiā: aut si homo esset multoꝝ crudoꝝ humoꝝ in partib' inferioꝝ intestinoꝝ euaporantiū grossas ventositates ad caput ⁊ per partes ventris: ⁊ multi sunt alii casus quibus cogimur clysteria facere cū decoctiōe agarici et similib' in febrib' putridis. Auicēna ergo posuit can. i. clysteri cōpetenti in cura ordinaria vel regulari febris putride: ⁊ iō ēt dixit. cōmunis iuuamēti: quia cōmuniter iuuat omni putride febri: cum est intētio sua lenitio non fluxus ventris non solutio laboriosa.

¶ Cum ergo leniueris hac lenificatione fortasse indigebis eo debiliore vel leniore q̄ illud quo indiguisti in principio. Et illud est quando natura est obediens.

¶ Hic ostendit qualiter ꝓsequēdū est cū lenitiuis: ⁊ vult ꝙ si natura obedit per hoc: quia homo ex his factis fiat fluxibilis ventris. pōt tādē vti lenioribꝰ. ¶ Cōsiderādū ꝙ hic sermo pōt referri ad medicinas ⁊ ad clysteria. Primo pōt referri ad medicinas: quia in p̄ncipio febris putride tu indigebas ad leniēdū: verbi gratia. māna syrupo violato: cum ergo tu dedisti hoc semel vel bis: vel s̄m ꝙ tibi visum est si natura sit obediēs: quia de se infirm' postea bene ascellat: nō expedit ꝙ des hoc amplius sed sufficit tibi res debilior verbi grā sola aq̄ ordei vel solus syrupus acetosus: ⁊ innuit per h̄ Auicē. ꝙ si lenitiuū qđ dedisti in p̄ncipio est debile inter oia lenitiua: verbi gratia aqua ordei subtilis: ⁊ ex ea respondet tibi lenitio: potes etiam desistere ab ea si tibi videt. Dixit aūt fortasse: aut quia incepisti in principio a lenitiuo ita debili ꝙ nō reperit eo debilius: ⁊ tūc nō posset permutari ad debilius: nisi per minorē dosim. aut dixit hoc ꝓpter occultas dispōnes sola estimatione cōprehensibiles: verbi gratia licet dato lenitiuo natura fuerit obediēs hodie tamē pōt cadere estimatio medici ꝙ si cras vel post cras nō det iterū iste fiet durus vētre: ⁊ nō ꝓcedet ista lenitio que videt incepisse: stabit ergo in hoc exercitati medici arbitrio. Eodē mō hic s̄mo refert ad clysteria in quibꝰ pōt fieri ꝑmutatio de magis abstersiuo ⁊ lenitiuo ad minus: vñ poteris dimittē succū blitis ⁊ baurach ⁊ zuccharū rubeū ⁊ esse ꝯtentus aq̄ ordei ⁊ oleo violato.

¶ Consuetum fuit nobis hic dubitare: an stantib' duab' indicationibus. s. flōmie ⁊ medicine debeat p̄mitti flōmia vel pharmacia. Dub.m 19.m ¶ Et dicamus ꝙ si hec qđ querit de pharmacia que euacuat exsoluendo s̄mo in hoc est ꝓlixus in scia p̄ncipioꝝ ⁊ ibi discussim'. si querit de lenitiuo vt syrupo violato ⁊ māna ⁊ cassia: vel ēt de clysteri ꝯsimili: isti quoꝝ itētio est fecū ab itestinis eductio ⁊ materierū ibi corruptarū: dico ꝙ p̄mitti d3 lenitio cū clysteri vt magis dilecto vt re potata: quia flōmia fieri nō d3 fece existēte sicca in itestinis ⁊ existētib' hmōi mãeb' corruptis sicut accidit eis q indigestionē passi sunt p̄mo can. fen. 4. ca. de flobotbomia. ⁊ Gal. 11. terapē. ca. 14. vnde Zoar tract. primo libri tertii ca. 4. in febre sanguinea p̄mittebat ventris lenificationē cū re potata: facta tamē flobothomia vtimur his lenitiuis: licet Zoar fecerit illud forsan ꝓpter q̄sdā alias mãs peccātes alias a sanguie cōmixtas sanguini.

¶ Deinde fac ipsum sequi ea que vrinam ꝓuocent sicut syrupus acetosus decoct' cū radice apii ⁊ silib'.

¶ Hic est can. in euōne per vrinā ⁊ est can. tertius. ¶ Cōsiderādū hic ꝙ ly deide. dicit ordinē. nā anteq̄ detur ꝓuocatiua: op3 p̄cessisse flōmiā si expedit ⁊ lenificationē. de flōmia ꝓbatū est supra capitulo de cura effimere ex oppilone. ⁊ 8. tera. cap. 4. ꝙ aūt oporteat lenificari vētrē est notū. Si eni ꝓuocatiua inuenirēt mãs malas corruptas in intestinis exuberātes mouerent ipsas versus epar ⁊ venas. ¶ Cōsiderādū secūdo ꝙ licet per hec ꝓuocatiua fiat euō: tñ fit p̄ncipalr digestio mãerū. s. diuisio ⁊ subtiliatio grossarū q plus reperiunt: ⁊ apertio viarū tam venarū q̄ poroꝝ: ⁊ hec est qdā digestio. s. vias p̄pare: vt intelligit ex cōmē. afor. 9. pti. 2. corpa vbi qs vult purgare cū h̄: tñ euānt mãs p̄cipitādo eas in vias vrine ⁊ educēdo eas per illas. ¶ Cōsiderādū tertio ꝙ hec ꝓuocatiua sūt diuersa s̄m diuersitatē mãerū. si eni mãe sint grosse viscose ꝓuocatiua sunt cal'a ⁊ sicca ⁊ in h̄ diuersificata s̄m diuersitatē mãerū in illo vt quibusdā sufficiat radix petrosillini vel feniculi: quibusdam cū eis radix apii ⁊ sparagi ⁊ brusci: in quibusdā op3 trāsire ad meu ⁊ similia. Si āt mãe sint cholerice cū syrupo acetoso simplici dabim' decoctionē seminū cōium frigidoꝝ: ⁊ totū h̄ Aui. innuebat cū dixit ⁊ similib'. Dixit aūt decoctiōe. i. cū decoctiōe: vel. i. ꝙ fiat syrupus acetosus cōposit' cū his radicib' ⁊ similib'. ¶ Cōsiderādum q̄rto ꝙ de itētiōe Aui. app3 et ꝙ dixim' in tractatu de syrupo acetoso ⁊ itelligit ꝑticulariter in ꝑticularib' capitulis cure infra ꝙ vsus syrupi acetosi simplicis est p̄or ad vētris lenitionē: licet ēt ad digōnē. Sed vsus syrupi acetosi cōpositi vt est ille q decoq̄t cū radice apii est posterior ⁊ factis lenificatiōib' ⁊ q̄si aliq̄ p̄paratiōe in mã p̄cedēte: ⁊ h̄ iquātū ipse est ꝓuocās fortiter: licet ipsemet syrup' cōpositus sit ēt p̄parās mãm euacuationi: vt p̄diximus.

¶ Deinde fac ipm sudare ⁊ aperi meat' cū eis in quibus nō sit calor fortis sicut cū inūctiōe ex oleo camomillino ⁊ fricatiōe cū vino albo ⁊ cū aq̄ dulci tepida.

¶ Hic est can. in euōne per sudorem ⁊ est q̄rtus. ¶ Cōsiderādū ꝙ Aui. dicit. deinde. ⁊ vult ꝙ ꝓuocatio sudoris nō fiat nisi p̄cedentibus oibus p̄dictis: ⁊ p̄mo flōmia si flōmia indicat. nā stāte plenitudine euacuabili per flōmiā medicina ꝓuocās sudorē dissoluēdo illā augeret: ⁊ poneret corp' in periculo: d3 ēt p̄cedere lenitio vētris: ⁊ hoc est que quasi semp est necessaria ⁊ hoc ne ꝓuocans sudorē materias itestinales corruptas moueat versus venas.

¶ Dubitat: vtrū medicamē ꝓuocās vrinā p̄cedere debeat an ꝓuocationē sudoris. Du.m 20.m Et dicam' hic breuiter ꝙ medicamē ꝓuocās sudorē est duoꝝ modoꝝ. Unū ab extra approximatū qđ facit illud tēperata caliditate aperiēdo poros ⁊ leniter trahēdo mãs ad exteriora sicut fricatio debita cooptura pānoꝝ inūctio ex oleo camomillino ⁊ similib'. Aliud est ꝓuocatiuū sudoris ab itra approximatū qđ facit illud eliqñ ⁊ subtiliādo mãs ⁊ mouēdo illas v'sus cutim: ⁊ s̄m h̄ medicamē pōt esse ꝓuocatiuū vrine ⁊ sudoris s̄m diuersas aptitudines corpoꝝ in viis vrine ⁊ in aliis mēbris ⁊ ineptitudines. nā radix feniculi subtiliādo sanguinē ⁊ q̄si eliquādo in hoib' aptis in renib' ad receptionē mãerū: ⁊ habētib' fortē attractiuā in renib' ꝓuocabit vrinam: in alio h̄o hoie faciendo eliquationē vaporosam debilium renū in trahēdo: ⁊ raro in poris versus cutim prouocabit sudorem: ⁊ multa cōsimilia istis potes in hoc considerare. Ex quibus apparet ꝙ medicina prouocās sudorem sumpta per os est fortior q̄ prouocans vrinam: cū comparat ad eandē naturā. nam ꝓuocans vrinam subtiliat humores ad

aquositatē ⁊ facit eos trāsire ad renes ⁊ iuuat in hoc a renib⁹ trahentib⁹ aquā: q2 ꝓpriū est eoꝝ aquositatē trahere de humorib⁹. Sed medicina ꝓuocās sudorē subtiliat ad aquositatē quasi vaporosam vel subtiliorē debentē penetrare ad loca strictiora q̄ sint vie vrinales: ⁊ cū hoc nō iuuat ab attractiua membroꝝ sudātiū .i. cutis ⁊ similiū: sicut iuuat vrinatiua medicina a membris vrinalib⁹. Dicamus igit̃ ꝙ medicina ꝓuocās sudorē ꝑmo mō .s. vias dilatādo occurrēs ab extra: lȝ possit cadere in vsu statim facta aliq̄ minoratione vel lenificatiōe: securius est tñ ꝙ eūones ⁊ ꝓuocationes vrine ꝓcesserint: si erāt māe debētes ꝓcipitare in vrinā: vel si erāt in venis oppilones indicantes hmōi ꝓuocatiua vrine nō vt ꝓuocatiua sed vt aperitiua viarū. Prouocās aūt sudorē mō scđo ꝯueniētius est vt ꝓcedat etiā illud qđ vrinā ꝓuocat .s. ꝙ ꝓuocatio vrine deꝫ anteq̄ illud sicut debilius ⁊ motiuū māeꝝ ad vias vrine quas mouere ad vias sudoris esset difficile. natura autē q̄ vult pōt melius ꝓuocare sudorē q2 melius distinguit māam a materia. Cū ergo Auicē. ꝯsiderauit ordinē ꝓdictū in arte dixit: deinde fac ipm sudare. ⁊ explicauit de sudatiōe leui cū dixit. api meatus .i. aperi poros. ⁊ si hec ꝓuocatio sudoris debet sequi ꝓdictas euacuationes: igit̃ multo magis ꝓuocatio sudoris fortis. Galen⁹ aūt .xi. tera. caꝑ. 9. ꝓuocationē sudoris voluit posse fieri facta euacuatione: vnde dixit. Euacuato eni corpore licet rarificare pharmaco tepidū habente calorem quale est oleum camomillinum.

¶ Considerādū tertio post hoc ꝙ sermo hic potest dupliciter exponi. Primo ꝙ Auicē. velit te debere inungere corpus ⁊ fricare cū medicamine cōposito ex oleo camomille vino albo aqua tepida: que mixta simul ſm ꝓportionē que tibi videt̃ aperiunt poros ⁊ mouēt materias versus cutim ad sudorē: ⁊ hec expositio consonat superficiei textus ⁊ intētioni Rasis. 16. cōtinentis. caꝑ. 2. Alio mō pōt exponi ꝙ Auicen. precipit prouocationē sudoris ⁊ aperitionē poroꝝ cū trib⁹ auxilijs. Primum est inunctio ⁊ fricatio ex oleo camomillino: ⁊ hoc est qđ dicit. sicut inunctio ex oleo camomillino ⁊c. ⁊ fricatio ⁊ abstersio fiat in hac vnctione: ⁊ h̃ q2 timet ex viscositate olei oppilationē si nō fiat fricatio q̄ subtiliet oleū ⁊ cū fricatione abstergat: ⁊ qui est domesticus Aui. itelligit hoc. frequēter eni Auicē. dicit. fiat inunctio abstergēdo: ⁊ hoc q̄ vult ne olei viscositas oppilet: ⁊ ꝓpter alia que nūc omitto. Scđm auxiliū est potus vini: ⁊ hoc est qđ dicit Auicē. cū vino albo .s. potato lymphando illud ſm ꝙ videt̃ ꝯuenire. Tertiū auxiliū est balneū siue fomentatio cū aqua dulci tepida: ⁊ hec expositio est conformior dictis Gal. xi. tera. caꝑ. 7. vnde dicit totū corp⁹ anteq̄ȝ euacuet̃ rarificari nō opȝ: euacuato aūt licet rarificare ⁊c. ꝑ oleū camomillinū. ⁊ in hoc tēpore vinum aquosum .i. albū subtile bibitum vniuersas mouet excretiones .i. euacuationes: ⁊ balneū eucratum ⁊ dulci aque. Et sermo Auicē. est idem qđ sermo Gal. tamen sic componitur: deinde facta euacuatione fac ipsum sudare ⁊ aperi meatus .i. rarifica cum cum oleo camomillino ⁊ cum potu vini albi subtilis ⁊ cum balneo aque dulcis tepide.

¶ Et si febris fuerit acuta non inuenis excusationem ab inunctione ⁊ embrocatione.

¶ Hic cañ. est ꝯiunctus dictis statim. nā inūctio cū reb⁹ calidis lȝ temperatis nō debet fieri in omni febricitāte si febris fuerit acuta .s. multe flāme vnde corpus dissolut̃ ⁊ tendit in ethicā nō inungas cum oleo camomille: imo cum vnctionib⁹ .s. frigidis vt oleo violato ⁊ nenufarino ⁊ similib⁹. ⁊ embroca .i. epithima cū epithimatib⁹ frigidis .s. vt aqua ro. spodio sandalis ⁊ cāphora ⁊ succis fridis si expedit. Qꝫ aūt embrocatio possit exponi .i. epithima apparet in ꝑ̄. lib. fen. 4. caꝑ. de embrocis in lra Gerardi extra: ⁊ hic cañ. apparebit infra capl̃o de regimine febrium acutarum.

¶ Et si inuenis humorem in primis declinare ad stomachum fac vomere cū eis in quibus nō sit diuersitas consuetudini: imo cū eis que sunt sicut syrup⁹ acetosus cū aqua calida: cum natura mouet humorē ad vomitū ⁊ nō diuersifices eā. Et si fuerit illic declinatio ad intestina ⁊ senseris rugitum ⁊ descensum fecis: tunc adhibe quod soluat ventrem.

¶ Hic est cañ. in euacuatione per vomitum: ⁊ cū hoc loquit̃ etiā ex ꝯsimili iudicio de euacuatione per ventrē: ⁊ vult ꝙ si materia declinat ad stomachū .s. per superius fac ipm vomere: si enim nō declinaret nō opȝ ꝓuocare nisi ex alia causa: vnde Gal. xi. terap. caꝑ 9. Si vo a casu quādoq̄ impetum ad os ventris fecerint per vomitū: alr̃ aūt nō opȝ preter naturam ꝓuocare: ⁊ si declinat ad intestina solue ventrē. ¶ Cōsiderandū primo ꝙ hic nō dixit deinde. ad ostendendū ꝙ talis ꝓuocatio vomitus aut lenificatio ventris nō hȝ ordinē ad ꝓdicta: sed siue ante flōmiā siue post vides icitationē ad vomitū ꝓuoca illū: ⁊ sic de auxilio per ventrem siue ante dationē syrupi siue post: ⁊ siue ante sudorē siue post. ¶ Cōsiderandū secūdo. dicit in primis. dupliciter exponit̃. ꝑmo .i. i ꝓperatis ad vomitū ⁊c. secūdo in primis .i. in principio vniuersali vel particulari: q̄uis nulla alia facta sit euacuatio. si videas eū nauseantē nō ꝓhibeas imo ꝓuoca vomitū: igit̃ multomagis in ꝓcessu iam factis euacuationibus. ¶ Cōsiderandū tertio ꝙ res dicūtur nō diuerse a ꝯsuetudine: q2 nō diuersificant̃ a reb⁹ qbus sani vtunt̃ sicut syrupus acetosus simplex. nā aqua zuccharū ⁊ acetū nō sunt diuersa a ꝯsuetudine sanoꝝ: vel dicunt̃ sic: q2 nō diuerse a rebus quarū vsus ꝯsuetus est multū febricitantib⁹: ⁊ talis res ē est syrupus acetosus: est eni ꝯformis reb⁹ qbus vtimur in febricitātib⁹ .s. aque ordei ⁊ vino granatoꝝ ⁊ similib⁹: ipse etiā est quo ꝯsuete in febricitantib⁹ vtimur: ⁊ quocūq̄ exponat̃ dixit hoc vt vomitus nō fiat cū re forti sed leui nō diuersa a ꝯsuetis. ¶ Considerandū quarto: q2 dicit cū aqua calida cū natura mouet humores ⁊c. q2 si natura nō moueret humores ad vomitū nō esset intetio ad vomitū: ⁊ tunc posset dari syrupus cum aqua frigida. Sed cū vis ex eo vomitū aqua frigida ꝓhiberet illū: ⁊ q̄uis cū ea fieret: nō sic lauaret stomachū sicut lauat̃ cū aqua calida: ⁊ dixit h̃ vt determinaret sermonē cū dixit si inuenis humorem declinare ad stōchū talr̃ .s. ꝙ nā moueat ad vomitū: ⁊ hoc est cū declinat̃ ad stōchū superius nō ad stōchū inferi⁹ ⁊ nō diuersifices eā nām .s. a parte sue euātionis: vnde enim recipit nā inde ducere opȝ vt dixit Hippo. ꝑma parti. afo. 21. afo. ¶ Cōsiderādum q̄rto ꝙ in signis declinationis māei ad intestina posuit rugitū ⁊ est notū. Et descēsum fecis .i. sentit ꝙ mā mouet̃ v̄sus inferi⁹ ifirmo narrāte. vel .i. sentit mordicationē circa finē intestini recti: tunc adhibe qđ soluat .s. vl̃ ꝑ os vt cassia vl̃ māna vl̃ filia vl̃ cū clysteri vl̃ cū collyrio

¶ Ad intellectū dictoꝝ ⁊ dicēdoꝝ est dubitādū vtrū medicus qui Du m 2 m
ꝓcessit in cura putridarū febriū cū q̄nque cañ. dictis imediate q̄ sunt cañ. in q̄nque modis euacuationū minorauerit vl̃ euacuauerit māam putride feb. ¶ Videt̃ ꝙ sic: q2 oēs sunt cañ. in euōne fienda: sed nō fit euātio nisi māam a corpore educat. Amplius de his cañ. est cañ. in flōmia q̄ñ mā est sanguis sed flobothomia sanguinem euacuat. ¶ In ꝯtrariū arguit̃ ꝙ saltē de his cañ. aliquis nō sic euacuat māam febris: primo q2 cañ. secūdus est in lenificatione ventris a fecibus ⁊ māebus in intestinis repertis que nō sunt necessario causa febris. Amplius ꝓuocatio vrine que hic ꝓcipit̃ nō est ad finē purgādi per vrinā: sed ad finē digerēdi māam: q2 prouocans vrinā vt ꝓuocās est euacuās per viā vrine: sed euacuās per vrinā ꝓhibet̃ ante digestionē: q2 est cōmotiuū māe illius vt notū est. ¶ Nos pro dissolutione huius q̄ōnis ꝑmo ponemus casum de facto ⁊ quomō cū dictis cañ. medicus practicat: tu medice superuenis febrienti incipienti febrire feb. putrida si videris indigentiā flobothomie flobothomia per primū cañ. ⁊ habeas in h̃ menti cañ. in flobothomia quos opȝ scire ante istum cañ. ex libro ꝑmo. Sequēti nocte vel sequenti mane lenifica ventrē cū cassia ⁊ syrupo violato vel māna: ⁊ si lenitionē sufficiētem videbis posse fieri cū clysteri vt mag. dilecto facias: ⁊ si credis ꝙ syrupus acetosus vel aqua ordei vel ambo .s. vnū post reliquū vt syrup⁹ ante ⁊ post aqua ordei vt appebit in alio capl̃o leniet vētrē facias: ⁊ ꝯsequeris ex hoc digestiua exhibitionē ⁊ lenitiuā vētris: ⁊ hoc fit per 2m cañ. his factis cū duob⁹ ꝑmis cañ. iā trāsierunt super tuo febriēte aliq̄ dies. v.g. tres: tꝑs est ꝓcedere ad syrupū digestiuorē ⁊ penetratiorē cū iā intestina sint munda: ⁊ incipiā dare in aurora syrupū cōpositū factū cū radice apij vl̃ feniculi ⁊ similib⁹: nec cū hoc obliuiscat̃ secūdi cañ. de lenificatione imo primo volo ventrē esse lenē cū clysteri vel alio ſm ꝙ ꝯuenit. Et si videt̃ mihi aperiā poros cū vnctione ex oleo camomille aut alio sudatorio: in q̄ magis vtor: ⁊ iam ꝓcessi cū quatuor cañ. Et quocūq̄ tēpore video māam declinare ad vomitū iuuabo nām ad illū: vnde si añ flobothomiā vel si post illā vel si illa nō sit facta videro istū febrientē nauseare affectantē vomere potabo cū syrupo acetoso vel alio cū aqua calida ⁊ inducā vomitū. iam igit̃ febricitans tuus est rectus cū q̄nque cañ. ¶ Secūdo pro solutione q̄ōnis clariori specialiter dicemus de euacuatione per flobothomiā ſm primū cañ. Et dico ꝙ flobothomia statim a ꝓncipio facta si febris sit synocha euacuat māam vere de illa minorādo: imo de illa aliq̄ñ eradicando cū per flobothomiā hō stati liberatus est. Si autē febris sit de mā alia a sanguine sit tamē sanguini mixta: dico ꝙ medicus flobothomās accidētalr̃ minorat māam illam. Ratio est q2 per se minorat sanguinē: ⁊ q2 ille humor qui fecit febrē alius a sanguine est sanguini mixtus: sequit̃ sanguinē in euātione ⁊ exit simul cū eo: ⁊ sic minorat̃. ¶ Remanet igit̃ qđ de cañ. quatuor an medicus operās cum eis euacuet siue minoret de mā febris putride: ⁊ ponamus duas distinctiones. ¶ Prima est que latuit expositores sermonū Auic. ꝙ minoratio māe febriū putridaꝝ est duplex. Una ꝓpria que abscindit ⁊ euacuat ptē humoris qui est cā febris separādo eū ⁊ eligendo ab alijs humorib⁹ vt purgās cholerā. verbi gratia scamonea in tertiana: vel purgās flegma vt turbith in flegmatica feb. ⁊ lapis lazuli in q̄rtana: ⁊ hec euacuatio cū per eam euacuat̃ pars māe ⁊ pars tamen remanet que potest tenere febrē vocatur mi-

notatiua eūatio ꝓpria. Lūz aūt hec euacuatio totā reducit mām saltē totalitate qua tollit febris absq; suspitione recidiue per notabile residuū mäe vocat eradicatiua: ⁊ hoc signant ipsa vocabula. ¶ Alia est eūatio minoratiua nō ꝓprie q2 nō est eūatio mäe appropriate febri: sed est eūatio mäerū cōiter ⁊ necessario ꝯiūctarū. ¶ Attende igit diligēter pro distinctione secūda ꝙ in febrib⁹ putridis necessario est duplex modus mäe. Una est mā appropriata. v.g. flegma quotidiane ⁊ cholā tertiane: siue iste mäe sint cāe ꝯiuncte vt cholera actu putrida tertiane: siue sint cāe antecedentes necīo vt flegma nō putridū: tñ peccās taliter ꝙ si maneat necesse est illud putrefieri ⁊ fieri cā ꝯiuncta: ⁊ eūatio que eūat istā appropriatū humorē dicit euacuatio vere minoratiua vel eradicatiua Dixi aūt siue sint cāe antecedentes necessario ad differentiā causarū quas accidit esse antecedētes. Et h dereliquo subtiliter intelligenti cū proteclare nō possim. Alij sunt modi mäerum in febrib⁹ putridis qui nō sunt mäe ꝓprie febris nec ꝯiuncte nec antecedētes necessario: sed quedā sunt necessario ꝯiuncte vel reperte in febricitātib⁹: in oi.n. febre putrida cū sit distēperātia caliditatis in toto: ⁊ spargēs vapores putridos per corp⁹: necessario circa partes intestinoꝝ ⁊ stomachi facta inflāmatione ⁊ latione putridorū fumoꝝ fit aliq̄ corruptio vel alteratio vel quocūq; nominare vis in fecib⁹ ⁊ chilo ⁊ mucositatib⁹ ibi repertis: ⁊ in mäeb⁹ etiā circa meseraicas: vnde ēt imaginari debem⁹ vapores grossos ⁊ malos ab eis ⁊ in eis ꝯsurgere: ⁊ hec corruptio materierū circa mēbra nutritiua: lz sit necīo fiens in oi febre putrida: est tñ in h diuersitas fm febres ⁊ loca mäeꝝ in eis: ⁊ fm diuersitates hoium in dispōne partiū stōchi ⁊ intestinoꝝ: ⁊ hec diuersitas nō est parua. ¶ Necessario ēt secūdo in oi febre putrida vnctuosum ⁊ serosum siue aquosuz sanguinis recipit aliq̄ infectionem ꝓpter eādē caliditatē ⁊ putridos vapores: ⁊ q2 ille ptes sanguinis sunt apte inflāmari ⁊ infici nec volo per pueriles instantias molestari: diceres igit in oi febre putrida esset vna alia feb. de illo aquoso ⁊ seroso inflāmato ⁊ infecto Dicem⁹ enim ꝙ talis infectio sanguinis que fit in oi feb. ⁊ necessario ꝯsequit in oi feb. nō est inflāmatio ⁊ permutatio sufficiens ad faciēdā febrem nec est retinibilis amota feb. putrida: sed hz esse dependens. hoc itelligūt qui nostra dicta viderūt super pmo de differentijs febriū. ¶ Dico tertio ꝙ necessario in oi febre putrida opz vapores q insensibiliter per poros a sanis egrediunt ingrossari multiplicari ⁊ malignari: q2 vapores putridoꝝ humoꝝ sparsoꝝ ad ambitū corporis grossiores ⁊ peiores sunt his qui insunt hoi fm nām: ⁊ fm hāc ꝯsiderationē in oi putrida febre ex illoꝝ vapoꝝ grossitie est poroꝝ aliq̄ oppilatio ⁊ prohibitio transpirationis per eos: Quis isti vapores ꝯsurgētes a putridis humorib⁹ cōparati inter se habeāt diuersitatē mītā i grossitie ⁊ subtilitate ⁊ alias differētias ꝓportionales humorib⁹ a qbus ꝯsurgunt. ¶ Sed tu dices: isti vapores debēt reduci ad cām ꝯiunctā fe. ⁊ nō debēt dici de summa mäerū necessario ꝯiunctarū febrib⁹ Dōm pmo ꝙ vapor q reducit ad cām ꝯiunctā febris est vapor putridus surgēs ab humore putrido q est cā ꝯiuncta: sed pter illū vaporē sunt alij vapores in febriēte qui surgūt ab alijs humorib⁹ nō putridis q sunt vapores mali ⁊ sunt ex eis grossi: q2 forti ⁊ inäli calore etiam pere grossa subleuat ⁊ igrossat ex mixtione putridoꝝ vapoꝝ ⁊ de his ē fumo. Secūdo dicendū ꝙ vapor surgens ab humore putrido qui reducit ad cām ꝯiunctā febris est vapor qui ad cor pertingit: ⁊ iste ⁊ si pertingat ad cor pōt tñ per ꝯcaua venarū ⁊ arteriarū exire. Lūz expiratiōe. s. pe eius: ⁊ ps pōt trāsire p arterias: cū cor pellit in illas: sed vapor q surgit ab humore putrido q nō ptingit ad cor sed fert ad ambitū corporis nō est cā febris: sed necessario ꝯiunctus febri: vel q̄si necessario: vel saltē vtplurimū hoc dico ꝓpter molestatores remouēdos: ⁊ ꝓpter quedā nostra dicta in qōne de ꝓlōgatione febris. Et si subtiliter ꝯsideras vapor q ipmit in cor caliditatē putredinalē. i. febrē putridā si gradatim pellit a corde in mēbra per arterias vel per arterias ⁊ venas vel quocūq; mō in mēbra ferat post actionē suā in corde est de sūma mäeꝝ necessario ꝯiunctarū febrib⁹ ⁊ nō est cā febris. nō eni causatio febris putride a corde in mēbra est per vaporē putridū: imo est delatio q̄dā per sanguinē ⁊ spiritū: Quis nullus vapor putridus cū attigerit cor in mēbra portet: sed accidit istū vaporē. s. partē ei⁹ necessario portari. hec sunt plure declarata in qōne nostra de ꝓlōgatione febris. ¶ Cōcludamus igit in hoie omni febriēte putrida febre reperiri necessario tres modos mäerū incōuenientiū preter materiā ꝓpriā que est appropriata causa febris. Un⁹ modus est materierū circa partes stomachi ⁊ itestinoꝝ ⁊ ꝓpinquarū ptiū que rusāe sunt fecales ⁊ chilose ⁊ mucose ⁊ vapores grossi ibi reperti ⁊ ꝯsimiles istis. Secūdus modus mäerū est vnctuositates ⁊ viscositates siue serositates sanguinis in oibus venis: ex quo cōtingit etiam humiditates membroꝝ imutari. Tertius modus est vapores grossi ⁊ incōuenientis q̄litatis sparsi per corpus volitātes per ꝯcaua venarū ⁊ arteriarū ⁊ trāsmeātes per vniuersos poros corporis versus ambitum ⁊ he mäe lz nō sint cā appropriata febris nec ꝯiuncta nec antecedens necessaria: tñ virtutē ipediunt ⁊ grauant: ⁊ earū minoratione ⁊ eductione fortificat ⁊ alleuiat virtus. has igit materias voco materias necessario vel quasi necessario sequentes vel repertas vel ꝯiunctas febribus putridis. Diximus etiā supra aliquas materias ꝯtingēter ꝯiungi febribus putridis: ⁊ iste sunt que nō reperiunt in oi febricitāte febre putrida: sed cōtingit in aliquo reperiri. v.g. ꝙ in aliqua febre putrida vel cholerica vel flegmatica vel melancholica aliquis humor cholericus mouet ad os stomachi vel aliq̄ mā flegmatica bulliēdo inflāmet ⁊ ascēdat etiā ad stomachū: vel isti humores prorūpāt ad intestina. Et multos alios modos particulares mäerū inuenire poteris fm oēs tres modos mäerū dictarū qui modi particulares mäerū erunt ꝯtingenter ꝯiuncti febri putride: lz isti sint manifestius apparentes fm stomachū ⁊ intestina. ⁊ tu ꝯsidera. Cū ergo iam apparuit nobis ꝙ sunt alique mäe que necessario ꝯiungunt febrib⁹ putridis: Quis nō sint cause antecedētes necessario: nec cause cōiuncte: ⁊ relique etiā que ꝯtingēter ꝯiungunt: dicamus ꝙ eūatio istarū materierū posito pro possibili ꝙ ex toto euacuarent nō pz dici vere euacuatio eradicatiua: q2 nō eradicat ex hoc febris. posito enī pro possibili qd est ipossibile ꝙ totū corruptū vel pmutatū circa intestina tolleret: ⁊ tota sanguinis infectio pendens a vaporatione putrida tolleret etiā si totū illud aquosuz siue serosum ⁊ vnctuosum infectū euacuaret: ⁊ ꝙ tot⁹ vapor malus sparsus in ambitū corporis trāspiratione tolleret: ⁊ solus humor putridus ⁊ vapor solus qui cor attingit remaneret: adhuc iste esset febriens febre putrida: igit minoratio istarū materierū infectaꝝ nō debet dici euacuatio minoratiua propria q2 nō est minoratio ꝓprie materiei febris: sed est minoratio materierū cōiter necessario ꝯiunctarū febribus putridis vel ꝯtingēter: ⁊ iō ꝓprius nomen est corporis exiccatio: ⁊ ideo Aui. vocauit eā minorationē ⁊ exiccationē. i. minorationē que est quedā exiccatio: ⁊ videt ꝙ apud arabes vocabula hec simul iuncta. s. minoratio ⁊ exiccatio significāt istā eūonē minoratiuā istarū mäeꝝ ꝯiunctarū febribus necessario vel ꝯtingēter. Ego aūt solebā vocare istā eūonē cōem ad differentiam minoratiue ꝓprie que minorat appropriatā mām feb. putride: ⁊ voco illā euacuationē cōem: q2 est euacuatio mäerum cōiter ꝯiunctaꝝ oibus feb. putridis. In oibus enī putridis reperiunt ille mäe triū modoꝝ ⁊ ꝯtingit reperiri mäs ꝯtingēter ꝯiunctas: lz in hoc sit multa diuersitas fm diuersitatē putride febris vt diximus: ⁊ fm corporis diuersitatē.

¶ His distōib⁹ ⁊ ꝯsequētib⁹ ex eis pmissis ponamus nouē ꝓpōnes. ¶ Pria est ꝙ quūq; stat feb. pu. stat itētio expurgatiōis hāꝝ mäerū. Ratio q2 quūq; stat feb. pu. ꝯtinuo he mäe reperiunt que aggrauāt ⁊ ipediunt virtutē: g stat medici intētio ad eas. ¶ Secūda ꝓpō est. eūo vel minoratio mäerū intestinaliū ⁊ ꝓpinquarū illis est cū lenitiōe vētris fm quā itētionē clysteria sunt magis dilecta: euacuatio materierū aquosarū ifectarū in venis est per vrinā: ⁊ cū hoc possunt ēt sudore educi: euacuatio vaporosarū est per trāspirationē. s. poroꝝ rarificatione qd etiā faciūt medicine sudatiue. ¶ Cōtra g in ethica ⁊ in habēte effi. cēnt he intētiones ⁊ possem⁹ dare has medicinas ⁊ operari cū eis. Dōm ꝙ tales corruptiones mäerū nō sic fiunt in eis. ⁊ ethicis sicut in putrida ꝓpter multas cē putredines: ⁊ ꝯcesso ꝙ in ethico cēt ifectio aquositatis ⁊ vnctuositatis sanguinis talis q̄lis est in habēte putredinē: ⁊ in vtriq; eadem ꝯsurgeret rō vel intētio ꝯiectatis: tñ nō sic pōt fieri aperte ꝓuocatio ⁊ sudatio in ethico sicut in habēte putredinē: imo timerem⁹ illud in eis timore exiccatiōis. ¶ Tertia ꝓpō. si medicus agat in pncipio aductus feb. putride cū pdictis q̄tuor cañ. euacuat mäs que necessario vel ꝯtingenter ꝯiungunt fe. Ratio apparet ex dictis: q2 euacuat mäs illas itestinales aut aquosas aut vaporosas: ⁊ itelligo per pn^m vnuz de q̄tuor tpibus morbi in quo mā est cruda vel occulte hz aliq̄ digōnē: vt in fine pncipij. ¶ Quarta ꝓpō. ꝯtingit medicū in pncipio fe. pu. euacuātē per flobothomiā vt pcipit pmus cañ. euacuare mām ꝯtingēter cōplicatā illi febri putride ⁊ nō aliā. Rō aliqs fit hñs febrē putridā ex aliquo apate. v.g. cholerico vel flegmatico ⁊ toti⁹ corporis habitudo sit repleta sanguine que non cōparet als cōpeteret huic apati vt cā ꝯiuncta aut añs: tñ iflāmat ille sanguis ⁊ aggrauat ita ꝙ nō permittit nām vacare ad regimen apatis: tunc flobothomamus ⁊ minuimus de illo sanguine: ⁊ similiter imaginabile est in aliqua feb. putri. de alio humore a sanguine nō apostemante in qua facimus qñq; flobothomiā nō pp illū humorē euacuandū nec minorādū: sed ad minorādū supfluū sanguinē quē superfluū ꝯtingit repiri cū illa feb. putri. ⁊ iō flōmia facta nulla putridi humoris. v.g. cholere nec ēt cholā q necessario est cā añs euacuabit: vl pone ꝙ nō euacuet: tñ flōmia est bene facta. ¶ Et si tu dices: imo cholera ex hoc fureret. Dōm ꝙ nō est veruz in casu nro: q2 psupponimus repletionē supfluā sanguis: vl flōmia eūat a q̄titate supflua ⁊ nō a q̄titate necīa siue iuuatiua. Et posset dici ꝙ aliqñ plus eligerem⁹ alicuius cholere furiā q̄ nocumētū qd seq posset ex flōmie dimissione. ¶ Quinta ꝓpositio est. medicine

macalis febricitanti fe. putride in pncipio cum q̃tuor can. ass dictis nō euacuat per se euōne vere minoratiua q abscīdat de cā ↄiūcta siue de cā ne̅cio ascedēte. Rō p̄ sumit ex tpe in quo fit ista actio: q2 fit in pncipio cū mā est idigesta: sed cū mā est idigesta nō euaf reguŀr nec minoratiue vera minoratōe que partē notabilē de hu more crudo euacuet: nec eradicatiue cū tā totū q̃ ps sit euōni inobediēs: 7 h̄ est qđ dixit. sit vltimitas lenificatio nō flux' nec euō laboriosa. i. non euō vere minoratiua nec vere eradicatiua. Scđa rō: q2 ista euō nō fit cū medicis q appropriant humorib' s3 idiffe rēter euāt cui obuiāt q2 fit educibile faciŀr q2 appet discurrēdo p can. nā lenitio cū clysterijs vel aq̄ ordei vel syrupo violato vel māna vel simplicib' vel cōmixtis est euō lenitiua nō appropata ad mām: 7 talis lenitio pōt fieri in oī fe. vñ in flegmatica 7 chole rica possem' itestina lenire cū aq̄ ordei 7 cū māna. siŀr ꝓuocatio cū radice apij nō appropriat vni humori in euando per vrinā: sed subtile aquosuz faciet pcipitare in vias vrine in q̄cūq3 febre def. siŀr rarificatiuū poroꝝ cū oleo camomille facit trāspirare vapo res cuiuscūq3 feb. nec ēt euat determinatū humorē q est cā ↄiun cta. siŀr ꝓuocatio vomit' cū aq̄ calida vel syrupo acetoso nō euat per se mām appropriatā. ℂ Cōtra pdicta p̄: q2 māna euat chole rā a ꝓprietate. s. dissoluēdo. Ampli' viola euat cholerā a ꝓprie tate. s. dissoluēdo: vt Mesue in caplo de violis. 7 per ↄñs syrup' violat'. ℂ Cōtra scđm dcm ꝓuocatio cū radicib' apij appropriat humorib' fridis sicut ꝓuocatio cū seminib' appropriat humo rib' calidis. ℣ Ad p̄m dōm q2 māna cassia 7 syrup' viol. danf hic solū vt lenitiue nō vt euatiue ex ꝓprietate 7 dabit medicus taŀr istas medicinas q2 solū leniāt 7 nō soluāt a ꝓprietate q̄uis in eis sit aliq̄ ꝓprietas soluēdi. 𝔢.g. si daf māna in q̄titate vncie vni' et vigoref cū decoctiōe hyssopi euabit cholerā ex soluēdo cū h̄ debi liter: sed dabo de ea vnciā mediā cū aq̄ ordei vel syrupo violato: vnde solū lenificabit. vnde dixit Aui. cū syracosi pauco. 7 sicut de cassia dicim' sic ēt de syrupo violato. pter hoc syrup' violat' d3 esse de violis recentib' 7 nō siccis. in sicca eni viola est aliq̄ virt' euatiua dissoluēdo: q2 ↄsumpto humido manifestaf ei' calitas 7 amaritudo: vnde h3 virtutē euandi ex soluēdo aliquaz: vt scribit Mesue ca. de violis. ℣ Sed tu dices: ois syrup' violatus euabit dissoluēdo: q2 humidū violarū tā per decoctionē q̄ per morā erit ↄsumptū. Dōm q2 syrup' violatus factus de violis recētib' est le nitiuior q̄ fact' de violis siccis: 7 fact' de violis siccis est euans plus ex soluēdo q̄ fact' de recētib': q2 l3 decoctio 7 mora ↄsumat de humiditate violarū nō tñ omnino reseruaf tāta que sufficit ad lenificationē. vñ dicemus q2 cū fit syrup' violat' de violis recen tib' nō fit ↄsumptio oino humiditatis lubricantis: imo fit illius q̄tū ad partē notabilē digō 7 trāsumptio in zuccharo 7 aq̄ 7 cum illis ↄseruaf. ℣ Ad 2m dico q2 syrupis ꝓuocatiuis qb' vtif Auic. nō vtif ad ꝓuocādū per vrinā vel sudorē mām hāc vl illā que est cā ↄiuncta vel necessario antecedēs putride febris: vnde nō vult in pncipio cholerice febris mā existēte cruda dare qđ prouocat cholerā: nec in febre flegmatica dare qđ ꝓuocet per vrinā vel p sudorē flegma vel ↄsiŀr nec in melēca. rō q2 iste mãe in pncipio cū sunt indigeste sicut sunt inobediētes euōni per ventrē: ita ēt per vrinā. Sed vtif Aui. in pncipio his ꝓuocatiuis ad duas intentio nes. Una est eductio per vrinā vel sudorē illius mãei aquose sine serose que cōiter in febricitātib' feb. putrida inuenif: nec ista in euōne per vrinā idiget digōne: q2 de se est apta euari inde ac etiā per sudorē: vnde videmus etiā nām frequēter sudores mouere in febricitantib' multos qui nō sunt de mā ꝓpria feb. 7 cū vrina. etiā debem' credere euari illud aquosum infectū qđ est cū vrina ipsa pcipitabile fm plus. Alia intentio est digō mãe: 7 iō in flegmatica vtif radice apij: sed in cholerica seminib' cōibus vel decoctione endiuie: nō q2 ꝓpter hoc velit appropriatū vrinatiuū appropria re mãe sed vult appropriare digestiuū. Cū aūt vellet appropriare vrinatiuū qđ erit ia facta digōne: tūc si in flegmatica dedit in pn' p digōne 7 minoratione mãei aquose cōis radicē apij cū syrupo acetoso dabit facta digōne ad minorādū mām ꝓpriā. s. flegmati cā digestā: syrupū de qnque radicib' q est fortior. Et si in tertiana dederit in pncipio aliqd de endiuie aq̄ dabit digesta mā aliqd de seminib' cōmunib'. s. eoꝝ emulsionē. Jllud aūt qđ mihi semp fuit dubiū est an sicut inuenim' medicinas soluētes per vētrē quas damus digestis mãebus: 7 he euant cholerā3 vt scamonea: he ho flegma: he ho meliam: ita sint diuerse medicine prouocātes per vrinā materias digestas vt he appropriens a forma specifica fle gmati: he melie: he cholere: nō enim inuenimus hoc ample dictū ab auctorib'. ℂ Sexta ꝓpositio. ↄtingens est q2 in pncipio fe. pu tridarū per has euōnes factas fm hos can. euacuef aliq̄ mā hu moralis que est humor ꝓprius q potuisset eē cā ↄiuncta vera vel antecedens illius feb. rō in pncipio alicuius febris putride chole rice ↄtingit aliq̄3 partē cholere pelli ad stomachū vel ad itestina que cholera fuit de cholera mota ad putredinē3: vel fuit talis q2 si remansisset recepisset putredinē3: 7 sic imaginabile est per vri nā posse euacuari 7 per sudorem. ℣ Sed tu dices si natura mouet aliquādo has mãs in pncipio ante digestionē3 7 benē facit quare etiā medicus nō moueret. Dōm q2 medicus nō pōt eas ita distin guere 7 separare sine nocumēto sicut facit nā nec eas ita cogno scit. Quid aūt sit de euōne ꝓprie mãe feb. fiendū vel nō in pncipio dicef post. ℂ Septima ꝓpositio ↄtingens est 7 raro 7 in febrib' qbusdā putridis extranei modi q2 medico agēte in pncipio cum aliquo de can. q̃tuor totā cām ↄiunctā feb. abscindit 7 liberat in firmū. 𝔢.g. sit feb. putrida a vermib' in intestinis vel a putrida fe ce vel chilo putrido vel aliquo humore putrido natāte 7 applica to nō imbibito: exhibitio solius lenitiui vel leuis vomitiui pote rit istū liberare ab hac feb. Et has feb. dignius est reponere in sū ma feb. putridarū vt alīs diximus. Ex his oib' apparet q2 medic' ꝓcedēs cū q̃tuor can. dictis in pn' febriū putridaru3 nō minorat nec euat de mā ꝓpria feb. nisi q̄n3 accidētaŀr. ℂ Octaua ꝓpō est q2 quātitas harū lenitionū 7 ꝓuocationū 7 rarificationū poroꝝ q̄tū ad tpe ↄtinuationis 7 q̄tū ad virtutē reru3 cū qbus fit est de opere estimationis medici. ℂ Nona ꝓpositio est. si medicus cu3 dictis q̃tuor can. 7 dictis rebus quib' vtebaf in pncipio ꝓcedat in ꝓcessu digesta mā: ↄtingit aliqñ euacuari mām ꝓpriā febris: nō q2 ista habeant vim illius euacuatiuam: sed q2 mā facta apta euacuationi leui incitatione facta q̄n3 euacuaf virtute mouēte. ℂ Ex his cessent ↄtraria. Ad p̄mū cū dicif q2 oēs isti sunt can. in euōne fienda. Dōm q2 verū est in euacuatione materierū illarum cōmuniter ↄiunctarū feb. s. quatuor can. 7 primus can. ēt est q̄n3 in casu supra posito: 7 sic apparet ad 2m. ℣ Ad argumētū 2m con trarie partis cū dicif q2 can. ꝓuocationis vrine nō est ad ꝓuocā dum vrinam 7c̃. Dōm q2 verū est q2 nō est ad ꝓuocandū vrinā ap propriate: sed ad expellendū cōem aquositatē 7 virulentiā vena rum que ꝓportionaf feci prime digestionis quodāmodo.

ℂ Et prohibe eum a somno in principijs febrium ꝓ prie cum est horripilatio aut frigus 7 rigor: quoniam prolongaf super eum frigus 7 rigor. Jpsa nāq3 expri munt materias si fuerint cūtes ad quedā viscera 7 ꝓ hibet digestionē humoꝝ. Apud declinationē vo est iuuatiuus valde: 7 fortasse nō nocet apud statum.

ℂ Hic est can. quo medicus vertit suā intentionē ad mām vt re soluatur 7 prohibeatur prohibens resolutionem. Da^m 22^m

ℂ Dubitaf vtꝝ somnus noceat in pncipio paroxismi. Uidef q2 nō per textu3 infra fen. 2. caplo de signis ex somno. Amplius in regi mine rigoris Aui. administrat medicinas que somnu3 inducunt. Dub^m 23^m

ℂ Dubitaf 2' an iuuet in declinatione paroxismi. Uidef q2 nō: q2 somnus materias mouet intus: 7 prohibet eas a resolutione que debet fieri in declinatione. Da^m 24^m

ℂ Dubitaf 3' an in statu iuuet. Uidef q2 nō: imo noceat per Auic. fen. 2. hui' libri vbi dicit. Jn statu paroxismoꝝ somn' est deterior. Da^m 25^m

ℂ Dubitaf 4' an hec dicta verificenf de tēporib' vlib' febris sicut de tēporib' particularib' paroxismi. Hoc quesitū esset nimis ꝓlō gandu3: sed q2 multa diximus super afoi. i. 2. pti. hic abbreuiabi mus. ℣ Et dicemus q2 in principijs paroxismoꝝ: 7 proprie qñ est typus qui significat calidum intus suffocari nō conuenit somnus reguŀr. Rō ē multiplex quā ponit in lra p̄. nā ex somno isti typi. i. frig' 7 rigor ꝓlōganf: q2 nō pmittit calm occupare mēs 7 expan di: q occupatiōe 7 expāsiōe cessat frig' 7 rigor. Scđa cā ē. nā ipe. i. somn' 7 hi rigores in pn' paroxismi exp̄mūt mās ad q̄dā viscera. s. apata vel apta apari: vñ est cā augmēti illoꝝ apatū: 7 h̄ est qđ di cit. Si fuerint cūtes. i. si isti humores sint currētes 7 mobiles ad il la viscera: 7 h̄ q2 illa sint apata: 7 hec est intētio. G. in cōmē. afor. pdicti: 7 est tex. Rasis. 16. ↄtinē. vlt. cap̄. Tertia cā est: q2 somn' in pn' paroxismi ꝓhibet digōnē. rō est q2 nō pmittit calm expandi in mā imo suffocat eū sub ea. ℣ Dōm tñ q2 in pn' paroxismi coacti ali qñ ↄcedim' somnū: 7 h̄ in corporib' multe sensibilitatis in muscu lis: 7 ꝓprie si cū hec mā est subtilis 7 acutissima (Que ex nocumē to rigoris sunt in piculo.) vñ ad se vertit curā: 7 sic soluunf duo q̄ ↄtra hāc ↄclusionē adducunf. ℣ Dicam' 2' q2 in declinatione vir tus ē debilis p resolōnē 7 mā ē paucificata 7 ex somno fortificaf calor nālis: 7 iō paucū qđ remāsit de mā expellif vel cū sudore vl isensibili euaporatiōe. Ad rōnē ↄtrā cū dī q2 somnus ꝓhibet mā3 a resolōne. Dōm q2 per se hoc est verū trahēdo intus calm sed cō fortādo virtutē eius est iuuamentū. ℣ Dicamus 3' q2 de ↄferētijs somni in statu paroxismoꝝ sunt fmones ambigui 7 varij. Aui. n. hic dubitāter loquif cū dicit. 7 fortasse nō nocet apud statū. Rasis vo 16. ↄtinētis vlti. cap̄. dicit somnus qui fit in statu paroxismi cōfe rens erit. Aui. vo infra fen. 2. loquēs de somno. dicit totu3 illud in statu paroxismorum febris est deterius. Sed Cōciliator dif. a. 108. conaf sedare ↄtradictionē per h̄ q2 accipit statū finē 7 pncipiu3 7 vult q2 est deteri' somn' in pncipio status sed in fine stat' iuuat. Dynus vo 7 nos cū eo q̄n3 diximus q2 somnus in statu paroxismi qui est somnus moderatus est bonus per viā cāe q2 ↄfortat vir

tatē ꝛ iuuat ad digōnē mãe: sed somnus qui ab Aui. in statu vituperaꝭ est somnus diuturnus qui est q̄si qdā subeth. hic ꝓfundus somnus est malus per viā signi: ꝛ deterior est in statu q̄ in pn̄° paroxismi: q2 somnus ꝓfundus in pn̄° paroxismi ꝯsequiꝭ nāꝫ pncipij paroxismi: ꝛ iō nō sic est vituperabilis: sed in statu paroxismi si fiat somnus ꝓfundus nō fit sine cā magna: cū tūc ex mō caloris expāsi homo sit dispositus ad vigiliā ꝛ nō ad somnū. Alie vō expōnes illius textus danꝭ a Dyno ꝛ ab alijs quas diximˀ. Nos aūt dicamus q̄ in statu paroxismoꝝ febris est duplex dispō: quarū vna nocet somno: ꝛ alia iuuaꝭ. Est enī debilitas virtutis pp̄ resolutionē que pcessit tēpore toto augmēti: ꝛ in hac ꝯfert somnus: q2 virtutē a resolōne ꝓhibet ꝛ resolutā ꝯfortat. Est ēt ibi multa multitudo vapoꝝ in toto corpore: q2 calor totā mām occupauit ꝛ super tota est expāsus: nec in pluri q̄titate exeunt isti vapores a corpore q̄ sit q̄titas eoꝝ qui a mā surgunt: ꝛ qui retinenꭍ intus: q2 tunc nō est status sed declinatio: somno ḡ ꝓuocato vapores isti q sunt in multa multitudine coartanꭍ ꝛ versus intus mouenꭍ. Cōtingit ḡ aliquē hoīem plus iuuari in statu per virtutis ꝯfortationem [illegible] ꝯfortatione facta copiosius expellit illos multos vapores ꝛ materiā q̄ fecisset si nō fuisset per somnū ꝯfortata: ꝛ tūc somnus ꝓdest huic hoī in statu: ꝛ erit hic hō. v. g. cholericus macer rarus resolubilis habēs humores plus peccātes acuitate q̄ quātitate. Cōtingit etiā aliquē aliū hoīem ꝯtrarie dispōnis iaꝫ dicte in statu paroxismi plus noceri ex multis vaporib° statim in pncipio somni ꝯstrictis q̄ iuuari per virtutis ꝯfortationē imo nō idigebat ea: ꝛ ille nocebiꭍ a somno in statu. Et iō Aui. prudēter locutus est dixit. ꝛ fortasse nō nocet apud statū. ¶ Sed tu dices ita posset dici de pncipio paroxismi q̄ fortasse iuuat: ꝛ etiā in declinatione paroxismi qđ fortasse nocet ꝓpter easdē cās. Dōm q̄ nō est simile. somnus. n. in declinatione paroxismi est determinatˀ plus ad iuuandū q̄ ad nocendū: q2 virtus est multū resoluta ꝛ vapores sunt pauci. Sed in pncipio paroxismi somnus est plus determinatus ad nocendū q̄ ad iuuanduꝫ: q2 tota mā ꝛ vapores sunt intus clausi quos somnus magis claudit nec virtˀ est resoluta adhuc. ¶ Dicamus q̄rto q̄ augmētū est tps qđ q̄tū ad partē suā versus pn̄m hꝫ iudiciū ex somno sicut pn̄m ꝛ reliq̄ pars sicut status. Et iō Aui. tacuit de eo: ꝛ sic etiā itellexit Rasis. 16. ꝯtinentis. sed Rabimoyses ꝯsiderauit q̄ in pncipio paroxismi somnus plus nocet q̄ in aliq̄ alio tēpore: ꝛ q̄ in oībˀ alijs tēporibˀ vel iuuat ꝛ nō nocet vel minus nocet: ꝛ totū hoc vocauit iuuamētū respectu nocumenti magni qđ facit in pncipio paroxismi: ꝛ ideo dixit in cōmēto pmo secunde particule afoꝛ. per nos trāslato ex arabico. Tempora in qbus iuuabit somnus sunt postq̄ erit cōpletum pn̄m paroxismi ꝛ augmēti: ꝛ multomagis in tēpore statˀ: ꝛ vtilius qđ est de somno est in tēpore declinationis. ¶ Quartā dubitationē omittimus q2 timemus hic ꝓlixitatē. cōitas tñ loquentiū idē dat iudiciū de somno in declinatione vniuersali morbi ꝛ particulari: imo vt alss declarauimus super afoꝛ. p̄ scđe pti. qui dicit. In quo morbo somnus laborē prestat: mortale. maxime verificaꭍ de declinatione vniuersali morbi que est declinatio mēdosa siue falsa: debet eniꝫ somnus in declinatione ꝓprie vniuersali iuuare. Et ꝯsimiliter dicunt q̄ in pncipio vniuersali febris calor est submersus sub mā: ꝛ ideo nō tāto tēpore debet homo dormire in pncipio vniuersali morbi q̄to debet dormire in declinatione sed parū: in tēporibus aūt medijs medio mō. Et tu ꝯsidera q̄ in febre ꝯtinua in qua tempora vniuersalia sunt distincta a tēporibus paroxismi expectaꭍ in mā digō que est alia a digōne que expectaꭍ in mā vnius paroxismi iterpolate: est enī digō māe paroxismalis vt actu paroxismat quasi quedā ꝯtinua euaporatio ꝛ expansio caloris super eā. Et in hoc aliqualr̄ pōt esse diuersuꝫ iudiciū somni in pn̄° paroxismi vł exacerbatiōis ꝛ pn̄° totali febris ꝯtinue. Et ꝯsidera q̄ in statu cōtinuarū acutarū pñt esse diuersitates dispōnū ad diuersas crises in qbus pōt somnˀ iuuare ꝛ in qbusdā nocē forsan: scias ergo illud.

¶ Et non prohibeas ei aquā frigidam: nisi fuerit humor qui est in eo crudus ꝛ grossus: tunc enim prohibet digestionem.

¶ Quoniā Auicē. dixit supra: q̄ñ tu infrigidas nō infrigides cuꝫ eo in quo est stipticitas in pncipio harū febriū. volebat per hoc dare cañ. in infrigidatione q̄ñ medicus ꝯuertit intētionē suā ad partē febris: ꝛ vt apparet iste cañ. est gñalis multū ꝛ indeterminatˀ: ꝛ iō vult reuerti ad loquēdū de determinato ifrigidatiuo. s. aqua frigida quā multotiēs febriētes affectāt: ꝛ ostendeꭍ de ea q̄ñ ꝛ in qbus febribˀ cōpetet bibita ꝛ extra apposita. Et pmo ponit cañ. in eius vsu per potū. Scđo per balneū ibi (Immo cū videris ꝛc.) ¶ Prima in tres. Primo dat cañ. quēdā gñalē in concessione vel nō prohibitione aque frigide. Scđo qđ dixit ꝓbat. ibi (Et scias.) Tertio cañ. illū pticularibˀ distinguit. ibi (Nisi sit stōchˀ aut epar.)

¶ Cōsiderādū q̄ aque frigide vsus per potū posset eē vel syrupuꝫ cū ea limphando ꝛ oēꝫ suū potū vel de ea pura bibēdo. ꝛ q̄ñocūq̄ intelligaꭍ vult Aui. q̄ nō ꝓhibeas febriēti frigidā aquā nisi sit humor grossus ꝛ cū hoc sit crudus: ꝛ cām assignat notam. Et q2 iste cañ. statim ab Auicē. declaraꭍ: ideo nō est hic super eo insistēdū.

¶ Et scias q̄ quando flobothomia iuuat: deinde vteris via mala: tunc non purgabitur.

¶ Hic ꝓbat qđ dixit. ꝛ est q̄ ꝯcedaꭍ aq̄ frigida febriēti ꝛ adducit duas rōnes. Prima est q̄ aliq̄ñ potus aque fride cōplet curā: ꝛ si ipsa nō deꭍ nō curabiꭍ infirmus. hoc aūt sic dicit: q2 aliq̄ñ medicˀ facta flobothomia q2 videt alleuiationē ifirmi nō curat amplius de eo ꝛ ipse nō curaꭍ: ꝛ tñ si dedisset de aq̄ frida in potu fuisset curatus: ꝛ hoc est qđ dicit: q̄ñ flōmia iuuat: deinde vteris vtēs via mala. s. nō dādo aquā fridā que dari dꝫ nō purgabiꭍ. i. nō curabiꭍ. ꝛ totū hoc dicit Aui. q2 febres in qbˀ possumˀ vti secure aqua frigida sunt febres synoche: ꝛ illis flōmia est maximū auxiliū: ꝛ maxime alleuiās. medicus igiꭍ q2 aliq̄ñ facta flōmia vidit infirmum multū alleuiari nō curat ampliˀ de eo: ꝛ nō dat aquā frigidaꝫ que esset cōplemētū cure eiˀ: imo facit redire ad vinū limphatū: ꝛ tūc nō libeꭍ iste febricitans imo peiorabiꭍ. ¶ Alr̄ iste cañ. ēt a me exponiꭍ q̄ existēte aliq̄ humore grosso: flōmia aliq̄ñ facta iuuat: et tu credis ex hoc q̄ febris sit sanguinea. i. illa que est cā ꝯiūcta febri ꝛ vteris via mala: q2 das aq̄ fridā quā nō debes dare: q2 magis igrossat illā mām: tūc nō purgabiꭍ illa mā nec sudore nec aliis euōne: imo magis igrossabiꭍ: ꝛ hoc ꝓbat per cañ. predictos.

¶ Sed dubitaꭍ de hac expōne q̄uō est possibile q̄ flōmia ꝯferat: ꝛ tñ aq̄ frida igrossat māꝫ. ¶ Dōm q̄ lꝫ plures modi dicēdi possint dari vnus tñ est qui itelligiꭍ ex ꝓpōne q̄rta q̄ēnis superius mote: ꝛ est q̄ ponamus istū casum sic: q̄ aliqs sit febriēs de cholera grossa vel flegmate separato a sanguine: ꝛ cū hoc hēat multā repletionē ex sanguine qui statim icipit iflāmari: cū icipit cholera illa grossa vel flegma putrefieri: vnde cogimur ad flōmiā nō solū q2 timemˀ de iflāmatiōe illiˀ sanguinis: ꝛ de suffocatione ex eo: vel cursu ad pncipalia mēbra ꝛ suffocitiua alꝭ suffocatiua loca: sed q2 nā grauata ista plenitudine nō pōt vacare digōni illiˀ cholere vel flegmatis: nec ex flōmia illa chola peioraꭍ: vt supra diximˀ: imo melioraꭍ: q2 nā pōt illi digerēde vacare alleuiata a repletione: facta ḡ flōmia ꝛ alleuiato ifirmo credit ignarus medicus istā eē febrē sanguineā: q2 ꝯtulit flōmia: ꝛ q2 est fortis flāma caloris pp̄ calorē cholere vel flegmatis ꝓfunde putridi deceptˀ in h dat aquā frigidā que illā cholerā grossam crudā magis igrossat: vnde non purgabiꭍ: vsus ḡ fuisti via mala. ¶ Tertia expositio est ēt mea q̄ Auicē. te ꝯfortat q̄ lꝫ facta flōmia iuuet: tñ nō dimittas facē post flōmiā ea que expediūt de lenificatione vētris ꝛ ꝓuocatione ꝛ rarificatione: q2 his omissis vteris via mala ꝛ nō purgabiꭍ ꝛ nō liberabiꭍ ifirmus: ꝛ hoc dixit pp̄ medicos blāditiuos qui vidētes facta flōmia ifirmū multū alleuiatū statiꝫ dimittūt regimē reliquū laudabile ꝛ assentiūt lasciuie febriētis de nō clysterizādo nec sumēdo syrupū: imo nec dietādo: sed ampliāt se ad carnuū exhibitionē ꝛ vini. ¶ Quarta expō est Dyni ꝛ Frācisci de pedemōtiū. ꝛ dicūt q̄. A. vult cañ. h 9. ter. c. 5. ꝛ est q̄ aliq̄ñ in fe. synocha est indigētia flōmie ꝛ medicˀ nō facit illā: aut pp̄ errorē: aut pp̄ formidinē laborātis vel astantiū: ꝛ tūc dꝫ dari frida aq̄: ꝛ iō dicūt q̄ iste vult dicere via alia ꝛ ꝯstruiꭍ sic. Et q̄ñ flōmia iuuat. i. de se esset iuuatiua ꝛ nō purgabiꭍ. i. nō flōmaꭍ pp̄ ignorātiā medici vel formidinē laborātis ꝛc. deinde vteris via alia. i. dabis in potu aquā frigidā: ꝛ h est qđ Gal. dicit. 9. tera. c. 5. Si hō coactˀ fueris qñq̄ curare infirmū a quo nō solū antea relictuꝫ est auxiliū flōmie: sed ꝛ nūc aut pp̄ insciam medicoꝝ aut laborātis aut famulātiū formidinē in ꝓsenti tēpore ꝓhibitˀ fuerit auferre sanguinē ad frigide aque dationē veniēdi. Et dicit Dynus. Si lra dicit via mala debet sic exponi: ꝛ scias q̄ q̄ñ flōmia iuuat. i. iuuare hēret eo q̄ eēt vtilis: deinde vteris via mala. i. propter aliqueꝫ errorem nō purgabitur. i. nō flobothomabitur. supple tu da aquā frigidam. hec expositio est violenta: vt apparet. De° 25°

¶ Humoris aūt cholerici digestio est vt conuersus a sua subtilitate fiat spissus: ꝛ aq̄ qdē frigida facit illud.

¶ Hec est scđa ratio ad ꝓbandū cañ. premissum q̄tū ad id qđ generalr̄ ꝛ in ꝯfuso itēdit: ꝛ est q̄ aliq̄ñ ꝯcediꭍ febricitātibˀ aq̄ frigida mā nō existe grossa sed subtili: h ꝓbaꭍ: q2 si mā est subtilis cholerica aq̄ frida ꝯuenit. nā digerit illā: cū eiˀ digō sit ispissatio. ꝛ in hoc Aui. innuit q̄ q̄ñ medicus ꝯuertit suā intentionē ad febrē ꝛ ad cām in quadā febre vt cholerica: de cholera subtili pōt perficere vtrāq̄ intētionē cū potu frigide aque: q2 infrigidat ꝛ digerit materiā quā post ea natura confortata expellit vt ponet.

¶ Nisi sit stomachus aut epar debile. Aut sit frigidū. Aut sit in viscerib° apostema. Aut sit in viscerib° dolor. Aut sit cōplexio eis pauci sanguis. Aut caliditas eiˀ inata debilis quare debilitaꭍ post potū aque fri-

gide. Aut si nō sit ꝓsuet⁹ potare aquā frīdā sicut illi q̄ sunt de regione calida. Isti enī spasmant velociter et associat eis singult⁹. Et extenuatus est de hac sūma.

¶ Hic cañ. exhibitiōis aque frigide pticularius distinguit: ij. n. bñ sit dicit q̄ aq̄ frigida det̄ nisi mā sit cruda ⁊ grossa ⁊ det̄ si mā est cholerica subtilis: hoc enī nō sufficit: sed alia cū his opz attēdē ⁊ q̄ ꝓhibēt aquā frigidā dari ⁊ que ꝓsentiūt. Primo ergo oñdit que sunt illa que ꝓhibēt aquā frigidā dari. Scōo que sunt illa que cō sentiunt ⁊ indicāt dari ea: ibi (Ubi aūt mā.) Tertio qd sequit exhibitione fride aque qñ dat vbi ꝓuenit ꝓcurrētib⁹ eis que dari indicāt. ibi (Multotiēs.) Quarto qd fiendū qñ idicationes iste sibi aduersant. ibi (Et qñq; iterū.) Quinto ostendit nocumēta que sequunt ex potu frigide aq̄ cū dat vbi nō licet bibere cā: q: contrariant nobis indicationes. ibi (Et cum nō licet ⁊c.)

¶ Cōsiderādū circa p̄mā partē q̄ dicit. tangit octo ꝓditiones ꝓhibentes in febrib⁹ putridis ⁊ in aliis dispōnib⁹ dari aquā frigidā: ¶ Prima est debilitas alicui⁹ nobilis vel p̄ncipalis mēbri q̄ si debilit cū dicit. si sit stōcħ⁹ aut epar debile. ita ēt si sint mēbra ignobilit⁹ vel viscera vel renes vel intestina ⁊ alia. hec aūt debilitas est ꝓpē tenuitatē laxitas: de q̄ loq̄t p̄ lib. fen. 2. ca. de causis debilitatū. ⁊ pōt poni ēt debilis ex aliqa causis. ex potu q̄ aque fride ista mēbra penitus frido penetrāte i illa: vī destruunt in eoz opōnib⁹. ⁊ sic ille de quo loquit. H. 7. tera. ca. 8. ex fride aque potu ꝓ mori debilitatē nō potuit demergere deglutire. ⁊ ēt Gal. statiz ponet.

¶ Secunda conditio est mala cōplexio frigida in stomacho vel epate vel alio nobili membro vel principali: vnde vt dictū est ex frigide aque potu addito frigore poterit destrui eoz operatio.

¶ Tertia ꝓditio est aꝑa in aliquo viscerū. Cōtra: q: in. 9. tera. ca. 5. dicit bernhardus aliqs nō alr sanabit q̄ potu aque fride. ℣ Dōm q̄ apostematio mēbri interioris ꝓhibet aquā frigidam ꝓpter duo. Primo q: mēbrū aꝑatū est debilitatū ⁊ distractū in suis partib⁹: vnde aq̄ frigida subito occurrēs vehemēter ipm percutit: nō aūt sic fieret in aꝑatib⁹ sub cute exteriori ꝓpter curis ouritatē ⁊ densitatē respectu laxitatis ⁊ raritatis mēbroꝝ interioꝝ ⁊ eoꝝ pānieuloꝝ. Scōo q: aq̄ frigida ꝓhibet resudationē que ab aꝑatib⁹ interioribus fit salte: q: materias ꝓstringit potis clausis. Aliqñ vī est tāta iflāmatio aꝑatus q̄ timem⁹ de ꝓsumptione infirmi ⁊ de apostemati mēbri dissipatione ⁊ cōbustione: ⁊ iō damus aquā fridaz coacti potius volēdo mēbrū debilitari in aliq̄ si debilitabile: ⁊ volentes pro illo p̄mo occursu mām ꝓstringi q̄ velimus infirmum fornace apostematis cōburi. Et ꝓprie hoc ꝑligimus quādo apostema est cholericū de cholsa subtili ꝓp cāz notā. ⁊ sic itellexit. H.

¶ Quarta conditio est dolor: q: ponit membrū passibile ⁊ receptibile vehementis alis vehementer impressionis ab aqua frigida.

¶ Quinta cōditio est sanguinis paucitas: ⁊ intellexit paucitatē egritudine ꝓpria vel ex nā vel ex alia cā: vnde membra sunt frigida nuda calore naturali ⁊ vehemēter pertibilia ab aqua frigida.

¶ Sexta conditio est innata caliditas. i. radicalis debilis: ⁊ itelligit per istos homines qui a principio generationis generati sunt cum debilitatione omnium principalium ⁊ paucitate spirituum in eis: vel sunt tales ex etate vt senes: ⁊ isti differunt ab illis qui sunt pauci sanguinis: quia paucitas sanguinis potest esse solo defectu epatis: iste aūt hz olā principalia debilia ex nā vel etate.

¶ Septima conditio est inconsuetudo potandi aquā frigidā sicut illi qui sunt de regione calida: q: habent aquas calidas: vt dicūt quidam. nos aūt habuimus scholarē qui fuit vt asserebat in partibus Ethiopie. ⁊ dicit q̄ omnes bibunt aquas calidas ⁊ nullus vñq̄ bibebat aquā nisi aliqualiter calefactā: aliter aūt crederet mori. isti enim sunt consueti bibere aquā calidā: si bibunt frigidā spasmant velociter: q: aduenīente aqua frigida inuenit membra rara ex cōtinuato potu calido: vnde percutit ea subito ⁊ cōgelat: ⁊ q: frigidum est insuetum magis eis nocet: ⁊ ex hoc fit spasm⁹ ⁊ fit singultus ꝓpter nocumentū a frigido in ore stomachi: quomō aūt frigidum sit causa singultus: vide lib. 3 fen. 13. cap. de singultu.

¶ Octaua ꝓditio est extenuatio: ⁊ est notū q̄ō sit de sūma ꝓbi bentiū dari aquā frigidā. Quidā aūt sunt q̄ istas ꝓditiones reducunt ad numerū cū ordine diuidēdo res nāles nō nāles ⁊ ꝓtra naturā. nos aūt excusamur ab hoc: q: est locus ad introducendos.

¶ Ubi aūt materia calida aut grossa uaz digesta est ⁊ corpus est carnosuz: ⁊ caliditas inata exuberās ⁊ virtus est fortis ⁊ viscera sana: nō frigida eoz cōplexio radicalis nō insueta aque frigide: imo assueta aq̄ frigida valde: tunc aquā frigida est melior res.

¶ Hic ponit conditiones vel res que consentiunt vel indicant dationem frigide aque: ⁊ sunt conditiones octo.

¶ Prima est q̄ materia sit calida. s. subtilis. indicat aūt ex parte caloris fortis: ⁊ ex parte subtilitatis indigestio inspissatione.

¶ Scōa cōditio est q̄ sit digesta si materia est grossa: ⁊ hoc est q̄ dicit. Aut grossa tā digesta. ⁊ est sermo Rasis. 16. continē. pti. ca.

¶ Sed dubitat que mā grossa digesta est illa i q̄ dam⁹ frigidā aquā. ℣ Dicem⁹ q̄ per hāc mām grossam itelligimus illā cū q̄ quis sit digesta ꝓiungit fortis flāma febris vt indicet extinctionē cū fortis frido quale est fridū aque: talis aūt mā est aliq̄ cholera grossa vel sanguis q̄ dī grossus respectu māe cholerice. si ḡ cholera sit grossa ⁊ digesta ⁊ fortis flāma indicet fridā aquā aliqs sentiētib⁹ pōt dari: q: extincto calore virtus ꝓfortabit ⁊ expellet mām quā inuenit digestā. si aūt cholera eēt idigesta q̄uis calor febrilis extingueret ⁊ ꝓfortaret virtus: ex hoc nō posset tamen materiā indigestam expellere: quare magis adderetur putredo ⁊ cōstricta a frigido peiorare tur. similiter in febre sanguinea sine putredine q: materia est digesta pōt dari frida aqua. si aūt sit cum putredine que digōni opponit iudicandū erit de ea vt dicet in hoc cap̄.

¶ Tertia ꝓditio est q̄ corp⁹ sit carnosum. ró est q: mēbra nervosa carne coperta minus percutiunt a frigida aqua: vt. 9. tera. cap̄. 5.

¶ Quarta conditio est q̄ caliditas inata exuberetur: q: sit homo multi caloris vl multe caliditatis ex natura ⁊ etate: ⁊ cā est nota.

¶ Quinta conditio est q̄ virtus sit fortis scilicet principalium: ⁊ iam apparet hoc ex oppositis conditionibus.

¶ Sexta conditio viscera sana. s. aposthematis priuatione: ⁊ priuatione alterius determinate debilitatis factemis ea percussibilius a potu aque fride: nō. n. possunt dici vere sana cū iste sit febriēs.

¶ Septima conditio nō frigida cōplexio eoz radicalis. i. inata cōplexio eoz nō est frigida: vnde nō sunt nerui percussibiles a frigido q: sunt in sūma neruoz calidoz: ⁊ in hoc etiā innuit q̄ sint complexionis sanguinis: si exponaf radicalis. i. nālis innata ⁊ influens: ij. multitudinē sanguis potuerit dare intelligi q̄ multitudinē carnis.

¶ Octaua conditio est consuetudo potus aque frigide. cum igitur materia feb. ⁊ caloris febrilis indicant aquam frigidam ⁊ omnia alia ꝓsentiant eam dari ⁊ nihil eā prohibeat ipsa est melior res.

¶ Multotiens enim adiuuat ad expellendā materiaz cum solutione nāe: aut per vomitū aut per vrinā aut per sudoreꝝ aut per oia illa quare fit statim vt sanet. Et quādoq; dat in potu medicus de aq̄ frigida infirmo quātitatē plurimā: adeo donec color eius fiat viridis ⁊ tremat: que fit saltem perueniens vsq; ad eminam vnā ⁊ dimidiam. Et fortasse conuertit febris ad flegmaticā: ⁊ fortasse confortat natura ⁊ expellit materiam cū sudore ⁊ vrina ⁊ fluxu ventris ⁊ est sanitas.

¶ probat quod sit melior res: ⁊ hoc est ostendere vtilitates que ex eius datione sequuntur: sine poterit in quantitate non multa sine in quantitate valde magna.

¶ Considerandum q̄ hoc iuuamentum est: quia virtus confortat sedata flāma seb. vnde materias expellit per loca apta euacuationum ſm diuersitatem materierum ⁊ aptitudines corporum.

¶ Sed dubitatur si ista seb. est sanguinea qualis erit materia que expellitur per has partes erit ne sanguis. ℣ Dōm q̄ si seb. nō est sanguinea sed est. v. g. cholerica expellet illa cholera ⁊ alie materie si sint cum ea corrupte. si aūt seb. sit de sanguine cōtingit multotiens cū eo reliquas plures materias corrumpi que euacuate vomitu vel ventre vel sudore vel vrina ostendent ꝓprios colores. mā aūt sanguinea aperit cūabil sanguine naruū vel per mēstrua vl per hemorroidas: ij. H. nō faciat de hoc mētionē: ⁊ si illū sanguinē ꝓtingat pelli vomitu vel ventre vel vrina vel sudore: ostēdē ēt poterit ꝓpriū colorē. Qñ aūt ḡuue pellēte sanguis possit vomitu euacuari apparet. 3 cañ. fen. 13. ⁊. 7. tera. cap̄. 11. per fluxum ventris apparet. 3. cañ. fen. 1. tract. 4. q̄ per vrinā apparet. 3 cañ. fen. 19. q̄ per sudorē dicit Aristo. 3 de partibus animalū. cap̄. 12. al. 5. possibile tamē est q̄ seb. sit sanguinea: ⁊ cessabit per euacuationē materierum que non erunt sub forma sanguinis: ⁊ hoc erit q: sanguis in illas corrumpit. H. aūt 9. tera. c. 5. sentit q̄ natura accipit bonuz sanguinē pro nutricatione ⁊ materias alas malas expellit: vnde dicit q̄ ex aque frigide potu calore extincto nā partes solarū roborata solidarū a latis humoribus qui sunt ꝓpediuati opponet vt q̄cūq; suaues ⁊ nutrire sufficientes: hos quidē trahet ad eas: inutiles ho abiciat aut per ventrem aut per cutim.

¶ Cōsiderādū secōo q̄ quātitas que dat in potu de aqua frida est diuersa ſm diuersitatē iflāmatiōis seb. est. n. magna latitudo i calore but⁹ seb. ardisue que idicat dari aquā fridā: vt bñ dixit Auer. 7. colliget. c. 9. ⁊ diuersificat ēt q̄ntitas exhibitionis et⁹ ſm multa alia que per te ꝓsidera. nō ḡ oīb⁹ q̄bus cōcedimus aquā frigidaz ꝓcedimus in q̄ntitate vtruma que est q̄ntū potare pōt: vñ inde puniant ad tremorē ⁊ quādā lurditatē coloris quā vocat. H. viriditatē: ⁊ boc ꝓpter multā ⁊ subitaz ifrigidationē: sed facim⁹ ḃ q̄ flāma seb. est valde ptuma ⁊ eas cāle ⁊ oia ꝓsentiūt pōt dare bu

bere quātū vult: alijs aūt pōt sufficere ℔titas minor vt mēsura vasis ℈m tāā estimationē. per minā aūt videt intelligē hic copiosam ℔titatē: vi. B. 9. ters. nō determinat se ad ℔tatē mēsure: ſz dicit q ꝺz bibere ℔tū laborās voluerit: t hoc est ℈m diuersitatez in ꝺos: ꝺre bene fecit. B. q ad mēsurā nō se determinat. Mina ēt nō est magna ℔titas: q est. 20. vncie vel. 17. ſz in ℔ pōdere inuenit diuersitas t forsan per minā intelligit mēsurā alicuius vasis.

¶ Cōsiderādū tertio q potus aque frigide qui conuertit febrē qñq ad flegmaticā est ꝓprie potus iste multe ℔titatis vitra quē non trahitur in ℔titate: t hoc q mām illā. v. g. sanguinez valde infrigidat t ingrossat: vt nō sit posse virtuti post infrigidationē illā expellere quare remanēs putrefit t fit febris de sanguine flegmatico. t aliꝫ pōt imaginari febrem fieri flegmaticam ex hoc potu. t medicus aliquādo preelegit hanc febrem cōuerti in flegmaticam potius q̄ velit subito ex ardenti flāma infirmū mori: vt dicit Auer. 7. colli. caꝑ. 8. t Rasis. 17. conti. caꝑ. 4. Q aūt virtus confortata hoc vltimo potu possit materias per suas vias expellere notum est.

¶ Et quādoq; iterum sunt quedaz prohibentia dein de timet malitia caliditatis t sitis: t existimas q̄ puta per eam ad aūditatem vel extenuationē: tūc non ꝓhibeas aquā frigidā. nā additio apostematis t cruditatis eius melior est q̄z extenuatio. Et syrup⁹ qdez acetosus qñq; etiā sedat sitiz t incidit t soluit. Et nocumentū ipsius apostematis nō est plurimū sicut nocumētū aque t nō est ei vis aggregādi materiā t inspissandi eaz. Et similiter tulep plurime cōmixtionis.

¶ Hic vult q̄ qñ nō oia ꝓcedant in iudicādo frigidā aquā intendas ad formozes idicatiōes. v. g. aliqs febrat febre cū ap̄ate epat: aꝑa ꝓhibet dari aquā fridā: q addit in illo ꝓstringēdo māz in eo t ingrossando i crudat: sed si vehemētia febris t molestia sitis t timor extenuationis vltime indicāt dari frigidā aquā tūc nō ꝓhibeas aquā frigidā. nā melius est. i. minus malū q̄ apostema aliꝗliter augeat t materia incrudet q̄ q̄ mortal⁹ refactus.

¶ Cōsiderādū aūt q̄ Aui. oppositū iudicium dat intelligi. ſ. q̄ aliqñ sunt quedā indicātia dari aquā frigidā: sed timet augmentū apostematis aut aliqō aliud grāde periculū ex potu frigide aque: vi nō dant⁹ eā: t hoc totū remanet in iudicio assistētis t deliberantis medici per bonitatē existimatiōis sub canonib⁹ scialib⁹ t habitu experimētali. ¶ Cōsiderādū tertio q̄ qñ stāt iste ℈ne indicationes Aui. vult q̄ si in meliorē t securiorē viā poteo ducē facias illud: vt si sufficit dare syrupū acetosum cū aq̄ aut tulep plurime cōmixtionis. cū aq̄ eni pauce cōmixtionis est ꝓpius nutriēs t minus extinguēs t dare ista cū aqua est securius q̄ dare aquā puram: q cū hoc q̄ isti potus extinguūt calorē t sedāt sitim nō fit nocēs apostemati: vt notū est: t iste caꝑ. est posit⁹. 17. primētis. 4. caꝑ.

Dat⁹ 29⁹ ¶ Sed tu dices dabo hos syrupos cū aq̄ frigida vl cū calida. ℣ Et dōm q̄ si pressus tuus ad dandū hos syrupos est cū est fortis indicatio de aqua frigida timore extenuatiōis t sitis tñ audaciam tuaz refrenat aꝑa vel cruditas aliq̄ in mā vel oppilo dabim⁹ eos cū aq̄ frigida: q̄ damus eos vt malitiā illam minuāt frigide aque quā dare volebam⁹. Si aūt i tua estimativa caderet hec oia posse melius ꝓfici ℈ aq̄ del cū predictis syrupis nō frigida faceas.

¶ Et cū non licet vt bibat aquā frigidam t fit audax super eam timeat q̄ non faciat accidere cōstrictionē poroz quare fit cā febris alterius cum cuentu oppilationis alterius: t fortasse erit vehementior prima.

¶ Hic ꝓsidera q̄ ei nō licet bibere eā in febre in q̄ oia ꝓdicūt huic potui aut vehemētiora. si ꝑ illud q̄ ꝓhibet est grossities t cruditas materie addit in grossitie t cruditate t facit aliud genus oppilationis: t pōt esse q̄ plures ptes oppilet: t ex hoc fit nova putredo t nova febris ꝙ nouata esse māz. ſ. in dispōne vel in actu potu aque frigide nō extinguit febris sed remittit t tūc revertit intēsior q̄ ꝓius. Ampli⁹ ex hac ifrigidatiōe possent generari māe alie ℈m spem a mā que febrē faciebat: t fiet alia febris. B. vo breuius se ab hoc expedivit vt apparet. 9. ters. caꝑ. 5.

¶ Et qñ obuiat mēbro debili corrūpit opōnem ei⁹: t multotiēs facit deglutitionem difficilem t facit difficultatem anhelitus t facit accidere tremorem t spasmum t debilitatem vesice aut renis aut colon. Et ille quem plurimū oportet ex eis ꝓhibere a potu aque frigide est cui nocet in sanitate tua.

¶ Hec sunt notata ex. 7. terap. caꝑ. 9. t. 9. caꝑ. 5. q̄ aūt frigida aqua ꝓcuriat vomitos t possit esse cā tremoris vel spasmi notū est bñ

scīem sen. 2. tertij can. Aut colon. i. intestini q̄cūq; sit: sed exposita de colon: q multū appropinq̄t stōcho ꝙz situ vt anathomia ostendit: ſz mōstruose ℈ viderunt⁹ i anathomia quā. i. B āno fecim⁹.

¶ Cōsiderādū q̄ aliqs est q nō est ꝓsuet⁹ aquā frigidā bibere: talr q̄ quotiēs cā potauerit nocet ab ea: t de isto certū est iudiciū q̄ potus frigide aque est ei nociu⁹. Aliꝰ est q est insuet⁹ frigida aq̄ t est assuet⁹ calida: t isti ēt certe aq̄ frigida est nociua. Alt⁹ est q ſz nō sit ꝓsuet⁹ potare aquā frigidā nō tñ est nocu⁹ ab ea si aliqs eā potauit: t de isto arguūt B. 9. ter. c. 5. q̄ si iste aliqs coact⁹ est ad potū frigide aque nō nocet: ꝑ minus nocebit ille q̄ cōsuet⁹ est potare aquā frigidā sine nocumēto. de hoc aūt lege hystoriaz a Bal. in lib. de virtute ꝓsuetudinis loquente de quodā Ar. militi tenti primatū tenente in omni peripatetica theorica tē.

¶ Immo cum videris calefactionem fortem t complexionem calidam t siccā t euacuaueris: tunc quādoq; ꝓcedes ifusione fieri in aqua frigida apud declinationē t apparitionē dīgōnis t euacuationē humoz: t nō est malū vt administret balneū t pot⁹ vini cōmixti subtilis t inūctio cuz oleis lenificantibus.

¶ Loquit de vsu aque frigide ab extra per modū ifusionis. i. balnei: t gña hui⁹ logt de balneo aque calide t sibi silibus in virtute.

¶ Cōsiderādū q̄ per infusionē possumus intelligere q̄ ponant extremitates in aqua frigida vt apparebit caꝑ. de cura tertiane. vi q̄ totū corp⁹ ponat in aq̄ frigida: t hoc est ꝓsonū dictis. B. 11. ter. caꝑ. 9. Tangit aūt ꝓdinōes que ad hoc regrunt q̄tuoz. prima q̄ sit fortis iflāmatio. Scōa q̄ cōplexio sit calida t sicca. Tertia q̄ euacuaueris. i. lenificaueris ventrē si expedit. Quarta q̄ fiat in vena t manifesta declinatiōe se. t B scit q̄ p̄cesserint signa digōnis t euacuatio māe per nām vel artē. ¶ Et iste ꝓditiones oēs sunt note nisi illa que vult q̄ corp⁹ sit calidū t siccū: cū tñ superius dixerit dare aquā frigidam calido t humido t carnoso. ℣ Dōm q̄ aq̄ frida ab intra securior est carnoso cū nō obuiet mēbris rationi sed ab extra intētione infrigidandi t removēdi calidū q̄ febrile putrida ipsumit vel ipressit melius ꝓcedit calido t sicco corpori forsan eni in carnoso timeret de additione calefactionis int⁹ pelso calore: t tō cessat corruptio ille quā q̄dam hic facūt dicētes q̄ vult dicere cōplexionē calidā t humidā. Sed text⁹ B. videt ℈ius bis dictis. 11. tera. vbi dicit. Si ho t bene carnosus fuerit t ꝑstitutio calida t sicca t si in piscinā natatoriā eius imiseris frigidā non nocebit: q fm tale rpōs ꝓpiciēs cū in aquā frigidā oino mor sudabit: t vēter eoz est q̄bus erupit cholera. Et nos dicamus certum esse ex ꝓncipijs Bal. 3. de cōplexionib⁹ caꝑ. 5. t in cōmē. afor. 22. 5. par. Est aūt vbi in thetano q̄ aq̄ frida ab extra occurrēs in corporib⁹ carnosis vigorat intus calorez. ꝑ cū Bal. dicit bene carnosus intelligit q̄ nō sit multū macer: ita q̄ ex balneatione in frigida aqua ꝓcurat in nervis taliter q̄ spasmet vel aliter ꝓsaue noceat: t forsan hic est q̄ ante febrē erat bene carnosus: t febris cū ita macrū fecit q̄ ex frigide aque vsu ab extra nō inflāmabit sed infrigidabit ℈ illi expedit. ℣ Aliter dicere possumus q̄ ex balneo aque frigide medicus vult vel caloris extinctionē: t istā facit in corpore calido t sicco in q̄ penetrat: sed suspicatio est de superflua infrigidatione ne solidas particulas aialis percutiat. vl vult quēdā caloris nālis ꝓfortationē ex revocatōe ad itus t reflexione ad extra: t cū ꝑ quādā debitā infrigidationē nō ꝓfundā multū nec perueniente cū substātia frigide aque: t hoc fit ꝓcuriūs in carnoso. vnde. 10. tera. caꝑ. 10. Bal. inuenis qđ bene carnosus bona estatis in statu febris sine flegmone in frigidā seipm emittens aquā sudore mouebat tē. lege ſfam B. q̄ hec fuit intentio ei⁹. ꝓcedit igit Bal. cuz suo iudicio est maturuo t balneat carnosum febriciente in tēpore status: t vult ex hoc caloris nālis ꝓfortationē vnde mā expellit: sed est suspitio in hoc ne calor itus reflexus et vapores ꝓstricti noceāt plus q̄ calor nālis vigorez assumat ptra mām: sed q̄ videmus q̄ hoc aliquibus ꝓfuit: igit aliq̄ dispositio est in qua ꝓcuenit: vt arguit Bal. Stabimus igit in q̄bus carnosis ꝑ cōperat iudicio Bal. ꝓperit medic⁹ Aui. aūt ꝓcedit cum suo iudicio est maturuo t balneat cholericū calidū t siccū nō carnosuz vt sanguineus vel tēperat⁹ est t balneat cū aq̄ frigida nō in statu vt Bal. fecit: sed in declinatione vere iaz euacuata mā: t infrigidat residuū caloris q̄ remāsit: t cū hoc ēt ꝓfortat calidū nāle: sed ex hoc est suspitio ne exacerbatus percussus nimis a frido spasmet vel incurrat etiā senectutis: stabim⁹ igit iudicio Aui. prudentis medici qui ꝓsiderat quātitatē carnis nō sic esse pauca t dicta pericula sequant, nō igit ꝓtradicūt duo viri. ſ. Aui. et Bal. sed dicunt duo: quoz vnūquodq; potest contingere. ¶ Consideranduz aūt q̄ nostris tēpor⁹ medici nō sunt ausi in febribus vti balneo aque frigide: t hoc ꝓpter laborē estimatiōis vere t nō minus: q̄ remedij est notatū a vulgo: timēt ꝑ ne si aliud accideret infamaret medicus cuius infamie radix plus est in medicis admiscē q̄ in vulgo.

ūi vulgo.de balneo autem cum aque calida ⁊ potu vini dicemus. de vnctione autem cum oleis lenificantibus.i.rarificantibus poros siue dilatantib⁹ vt est oleū camomillinū iam diximus

[Du 31] ¶Dubitat circa premissa.primo an in febribus competat frigida aq̄.¶Videt q̄ nō ex Aui.3.ca.fen.13.cap̄.de anxietate stōticha.dicit nō opʒ q̄ bibat in febre nisi aq̄ calida.¶In contrariū Auicen. hic.¶Istā qōnez Tha.⁊ Cōciliator plongant ⁊ formant multitudinē argumentoꝝ ⁊ extra ppositū in difficultatib⁹ eoꝝ. Nos igit dicamus q̄ potus aque frigide quidaʒ est in quātitate pauca: vt quādo miscemus eā cū syrupo vel in hora cibi vel cū vino granatoꝝ vel cū vino vel cū zucchero vel aceto vel aliter: vt ptingit potare ifirmos hora cibi ⁊ de hmōi potib⁹: ⁊ q̄ñdo dant coclear zucchari ros.vel violati vel alicui⁹ ↄfectionis cordialis quā medici ↄstruxissent pro ifirmo.De hmōi etiā potibus est quando aliq̄ñdo blandimur egrotanti ppter gutturis ariditatē ⁊ calorē ⁊ ↄcedimus aquā teneri in gutture: ⁊ si furtiʒ paꝝ de ea trāsglutiat infirmus.Et circa exhibitionē potus aque frigide pauce: medic⁹ generalr̄ dʒ duo attēdere.Vnū est q̄ febris nō sit de incēsiuis valde: indicātib⁹ de ea dari multā quantitatē: vnde si det pauca timeat de ei⁹ inflāmatione qō Aui.inuit infra ca.de cura pestilentiali.cū dicit.Aq̄ plurima frida subito est iuuatiua: valde aūt pauca ↄsequēter exhibita fortasse excitat caliditatē. ⁊ iste sunt fe.inflāmate: valde in qb⁹ aq̄ angurie ⁊ melonis ↄuertit ad cholaꝫ: vt Auer.5° colliʒ.penul.ca.al.53.cap̄.Et fm hūc modū pōt saluari sermo Hippocratis.3.regi.acuto.tex.cō.42.cū dixit q̄ aq̄ mutat in choleraʒ in cholericis: ⁊ in qb⁹ sub diaphragmate cholera dn̄atur: lʒ fmo Hippo.multis possit vijs verificari: tñ vna via est q̄ aq̄ in quantitate modica incendit ⁊ inflāmat in feb.arsiuis multū in quib⁹ requiritur maior infrigidatio q̄ sit illa que pōt fieri per paucā aq̄. Aliud qō medicus dʒ attēdere in dando paucos potus aque frigide pdictos est examinare conditiones quas Auic. ⁊ alij ponunt. Postq̄ eni firmauit q̄ febris nō est que indicat extictionē cū copioso ⁊ subito potu aque fride: ⁊ nō dubitat q̄ pauca aqua frida incēdatur ⁊ per incēsionē noceat: ↄsidera si bonuʒ est q̄ detur cuʒ syrupo in mane: ⁊ cuʒ potu in cibo aqua frigida vel cala.Et scies ex pdictis ↄditionib⁹.Jn.g.est hora estatis ⁊ cōsuetus est semp in sanitate potare res actu fridas ⁊ nō noceri ab eis ⁊ mā est satis cholica ⁊ in stōcho nō est mā grossa infixa anxietatem faciēs de cui⁹ maiori infixione per aquā fridā timemus ⁊ cū alijs mult' cōditionib⁹ quas tu ↄsiderare potes: dico q̄ isti posses aquaʒ frigidā dare in mane cū suo syru. ⁊ in hora cibi ⁊ alijs pdictis modis. Si aūt sint ↄtra predictis dabis aquā calidā cū syrupo ⁊c.¶Sʒ tu dices pono casuʒ q̄ aliqua febris sit fortis incēdij indicans dari aquā fridā in q̄ntitate multa: ⁊ si daretur in pauca incēderet: ⁊ nō est tpe mō dandi illā q̄z certificatum est in iudicio meo oportere prius leniare vel digerere: q̄ro quā aquā dabo cū syrupo ⁊ in cibo. nō fridā: q̄z ista pauca incēdet: ⁊ multa nōdū cōpetit.nō calidam: q̄z multo magis incēdet.¶Dōm q̄ dabis eam fridaʒ: sed associatam cū aceto vel succo lymonū vel aliqua re phibēte ab incēdio. Et posset dicē exercitatus medicus q̄ si postpositio multe aq̄ frigide in hac febre est pp aliquā expectationē digōnis q̄z cholā est grossa poterit dare cū syrupo aquā calidā ad digōnē grosse cholere: ⁊ cū cibo ēt vt nō incrudet mām. ⁊ nō sequit aq̄ pauca frida iflāmat: ergo aq̄ pauca calida pp duo.pmo q̄z aq̄ frigida figit ⁊ nō transit cito.scōo q̄z vbi figitur ibi facit quādā calidi ↄgregatiōeʒ ⁊ vigorationē per ↄtra resistētiā: ⁊ ex his fit iflāmatio.de aq̄ aūt calida hoc non accidit.hec igit dicta sunt de potu aque fride vel calide qbus quotidie vtimur cum syrupis: ⁊ in hora cibi. ⁊ per h volo q̄ sit itellecta littera Aui.3.can.fen.13.cap̄.de anxietate stomaticha.¶Dicamus scōo q̄ qdā est potus aq̄ frigide in q̄ntitate multa cui⁹ q̄ntitatis multe mēsurā qdaʒ auctores non aliter accipiūt nisi q̄ det q̄ntū ifirmus vult bibere: ita q̄ satiet: vt Gal.dixit ⁊ Cassius felix ⁊ multi cū eis: ⁊ q̄nq̄ est tātus pot⁹ q̄ facit tremoreʒ ⁊ coloris liuorē: vt dixit Auic. ⁊ an talis aq̄ fride potus conueniat in putridis feb.vel humoralibus nō posset melius dici q̄ dicat per Gal. ⁊ Aui. ⁊ alios: ⁊ est q̄ stantib⁹ idicationib⁹ oib⁹ audacter det: oibus ↄdicentibus nō detur: qbusdaʒ autē ↄsentientib⁹ ⁊ qbusdaʒ non: obseruet magis timorosuʒ vel timorosis idicatio. ⁊ de his oibus iam perfecte expediti sumus.de aqua autem frigida in ethi.dictuʒ est supra.in ethica scđo dicetur infra.

[Du 32] ¶Dubitat 2° an in febre cū damus aquā frigidā debeam⁹ expectare digōneʒ.¶Videt q̄ sic per Gal.9.tera.cap̄.5.q vult q̄ q̄uis flobothomia in synocha oī tpe ↄueniat: tñ fride aque pot⁹ conueniat apparentib⁹ digōnis signis.Amplius Auer.7.colli.ca.8.cōtinuās sermonē suuʒ in synochis dicit q̄ pma ↄditio attēdenda in potu aque fride est q̄ mā sit digesta.¶In ↄtrium idē Auer.ibidem dicens.est melius exhibere aquā frigidā in principio sine appitiōe signoꝝ digestionis ⁊ non curare ex dictis aliquoꝝ ↄ hoc.¶Nos aūt dicamus q̄ febres in qbus copiosus potus aq̄ frigide competit sunt sanguinee ⁊ cholice: longinquū eni est q̄ in flegmaticis ⁊ melicis cōpetat.Si ergo febre existe sanguinea vt det aq̄ fride potus copiosus digestio sit expectāda dubiū videt hic.Conciliator eni non expectat digōneʒ in mā sanguinea vt det aq̄ potus: vt apparet dīa.171.Gal.āt expectasse videt vt appet ex dictis.9.tera. cap̄.5.Et pōt dici q̄ si sanguis est nō putridus cū stati mā sit digesta ⁊ ppꝛie si sanguis nō hʒ peccatū nisi q̄ntitatis ⁊ q̄litatis seq̄ntis quātitatē non expectata alia digōne pōt aqua frigida dari.si aūt sanguis sit putridus ↄsiderare opʒ si est grossus in sba incradabilis per aquā frigidā ⁊ meli⁹ est expectare digōneʒ aliquaʒ.si aūt sit subtilis digestio ei⁹ erit inspissatio per frigidā aquaʒ.cholera aūt si est subtilis dabitur cōueniēter frida aqua ante digestionē: q̄z digestio eius fiet per aquā fridaʒ.si aūt sit grossa meli⁹ est digōnem expectare.¶Dubitat de eo qō dcm̄ est p de materia sanguinea nō putrida.nos eni videmus q̄ nā in euacuatione ei⁹ expectat digōneʒ vñ crises synochaꝝ veraꝝ fiunt in determiatis dieb⁹ creticis.ergo in dando aquā fridaʒ expectabitur digō: vt infrigidatione facta nā possit expellere mām.¶Dubitat scđo q̄a in causone qui est feb.de chola subtili expectat digō vt aqua frida detur ab Haly.3.practice cap̄.11.de regie feb.per victū: ⁊ a Cassio felice in cura causonis in fine: vbi postq̄ pēpasim.i.digōneʒ fecerit egritudo dat aquā fridaʒ cū alijs ↄditionib⁹.¶Ad pmū dicendū dupl'r.p q̄ lʒ non sit oino necessariū in synocha sine putredine expectare digōnes vt det aq̄ frida: tñ vtile esset.Vel aliter q̄ non est curādū expectare: ⁊ si nā expectat est ppter lesionem a calore febrili: vnde expectat auxiliū fm lune aspectus.Sʒ extīcta fe. cum frigida aqua virtus confortata expellet quacūq̄ hora aqua erit bene data siue sit dies cretica siue non.

¶Et ex hoc soluit tertia qō quā alis mouimus vtrū dieʒ creticam debeamus eligē: vt demus istū potū. [Dub 33] Et dicamus q̄ si in die cretica talis pot⁹ det vtile est: si bene examinasti eū ↄueniret: ⁊ tunc multa ↄcurrunt in vnū vt virtus euacuet mām.s.cōfortatio ei⁹ p extinctionē caloris ⁊ ↄfortatio per aspectū.Sed q̄uis in die non cretica det iste potus poterit in eadē die nō cretica liberari ifirmus p euōneʒ ↄuenientē: ⁊ ista euātio erit qdā crisis facta p violētiā virtutis violētantis māʒ ⁊ euantis eā nō fm ordineʒ motus materie in feb.q est ordo indicatiuus ⁊ creticus.Et erit silis ista crisis crisi facte per ipetū medicine solutiue quando nā nō euat māʒ digestā in die cretica: ⁊ nos euāmus in die quietis post illaʒ ⁊ liberamus a febre.Et tu ↄsidera hic.¶Ad scđm dōm q̄ causon in quo digestio expectat est causon de mā grossā cholica. Et aliquādo causon sumit p fe.sanguinea.dʒ aūt diligenter considerare circa pdicta q̄ in febribus arsiuis que indicant potum aque frigide ⁊ in quibus ppter aliquaʒ cruditatē materie videt expectāda digestio medicus dʒ bone estimationis habere latitudinē.naʒ si videt q̄ ex digōnis expectatione ↄueniat mors infirmi ⁊ digestio fiat ad malā formā.sbi gratia ad corruptionem materie: vñ apparebit hypostasis nigra q̄ sine dubio nō dicet digestio: meli⁹ ē dare aquā fridaʒ ⁊ nō expectare digōnē ⁊ non curare si mā illa icrudet ⁊ feb.plonget.hec enim debent magis eligi q̄ mors infirmi. ⁊ hoc intellexit Auer.7.colliget cap̄.8. ⁊ hic Auicen.

[Du 34] ¶Dubitat quarto an balneuʒ aque dulcis calide cōpetat in febribus putridis añ digestionē.¶Videt q̄ sic: q̄z fm vnā expositionē supra factā cū dicit cū aqua dulci tepida itelligit de balneo: ⁊ illi sunt cañ.qb⁹ vtimur in pn⁹.Amplius in tertiana añ digōnē nō videt ex toto negari infra ab Aui.Amplius balneū est rarificās sed rarificatio ↄceditur ante digōneʒ.¶Cōtrariū sumit a Gal.11.tera. cap̄.9. ⁊ a Rabimoyse.19.particula afoꝛ.vbi vult q̄ balneū est vtile post digōnē materieꝝ.¶Dicamus q̄ nō intēdimus loq de pribus oibus balnei: sufficiēter eni dixit Gal.de eis in.10.tera.cap̄. 10.sed volumus solū loqui de balneo in tina aque calide dulcis.Et nō est dubiū q̄ post digōnē ⁊ euacuationē est vtile si quid residuū materieꝝ est in corpore: ⁊ ppꝛie aptaꝝ per poros educi.Existentibus autē alijs dispōnibus de balneo indicātibus vt sorditie cutis ⁊ oppilōne poroꝝ aut aliqua asperitate corporis ⁊ ↄsuetudie balneādi ⁊ nō existentib⁹ ↄditionibus alijs phibentib⁹ ei⁹ vsum de quibus dixit Gal.11.terap̄.penul.ca.secure possumus balneare in tina ⁊ pluries: ⁊ etiā Gal.assentit in terapētica febriū ad Glau. cap̄.de tertiana.s.cap̄.2.distin.4.Facta autē digōne materie ⁊ nō facta euōne: lʒ possemus eo vti: ⁊ hoc cū crederemus illam mām posse per poros dissolui: tamē apud me nō videt mihi oino securū eo vti timore dissolutionis ⁊ motus materie ad ptē non ↄuenientē sue euacuationi.Ex qbus appet q̄ si materie sint crude et ppꝛie multe balneū in quo stet nocet dilatando ⁊ mouēdo materias euōni ineptas.Et q̄z humor cholicus q̄uis sit crudus: est tñ subtilis aptus euaporationi: ⁊ est siccus quem corrigit aq̄ dulcis tepida: ideo balneū añ digōneʒ minus nocet in tertiana.Dixi autē balneuʒ in quo stet: q̄a si balneatio eēt soluʒ qdam infusio ⁊ quasi aspersio aque calide absq̄ mora posset in aliqua febre cōpetē añ digestionem: q̄a eēt digerens tēperata calefactione ⁊ humectatione vt in materia melica ⁊ non dissolueret.vnde Auic.ca.de cura quartane.ingrediatur balneuʒ: ⁊ si non fuerit digestio non fiat nisi effusio aque calide q̄ntitate qua delectat corpus ⁊ humectat

minus ꝙ pōcniat ad hoc vt liquefiat ex ea humor. Post hoc aūt scias ꝙ in hac nostra patria qa hoies nō sunt consueti balneis: ⁊ qa euacuatio materieꝝ putridaꝝ per balneum nō est absq̄ resolutione ⁊ euacuatione spirituū: quā spirituū resolutionem supfluā facit fe. ⁊ qa materias ēt cōmouet: ⁊ si sunt ꝓfunde difficile ē eas mouere ad cutim: dico qa ita est paucā inuenies vtilitatē cōmuniter in vsu balneoꝝ. i. tinaꝝ ex aqua dulci: ⁊ cum h̄ ēt multus labor accidit infirmo tā in corpore ꝙ in aīa in positione ⁊ statiōe ⁊ extractione ab eo: ⁊ in mēsura q̄litatis aq̄ ⁊ in mēsura tēporis more frequēter erratur: ⁊ ꝓpter hec oīa nō curo si nō est in vsu balneū dulcis aque in cura fe. putridaꝝ: ⁊ ꝑꝑ hoc forsan Rasis nō inuenit in eo magnā vtilitatē: vnde dicit. 16. ꝯtinē. vltimo cap̄. de cura putridaꝝ. nō vidi febricitanti balneū esse vtile in aliqua dispositione. ¶ Ad pͥmū ꝯtrium ⁊ tertiū dicendū ꝙ rarificatio in prīcipijs febriū putridaꝝ debet esse cū rebus leuib⁹ siue sit inunctio siue sit lotio ⁊ nō cum rebus fortis dissolutionis: ⁊ debet fieri in febribus quibus conuenit vt ad hoc de his determinabitur.

Dub^m 5^m ¶ Dubitat̄ 5° an vinū cōpetat in pͥncipiis feb. pu. ¶ Videt̄ ꝙ sic: qr in acutis feb. de qbus minus videt̄ datur vinū: vt Gal. 8. tera. ca. 3. auctoritate Hip. 3. de regi. acuto. Amplius vinū digestionē materieꝝ operat̄ vt ꝑ de regi. sani. ⁊ ꝯfortat virtutē vt oēs dicūt. Amplius vinū dat̄ ad rarificandū ⁊ apiendū poros: ⁊ hoc fit in pͥncipio: ergo in pͥncipio pōt vinū cōpetere in putrida fe. ¶ In ꝯtriū est Gal. 8. te. ca. 4. Caueat a vino fe. existēte. ¶ Hic ꝑ sciendū ꝙ reperitur qōdam vinū qō est frigide cōplexionis ꝙuis sit vinū de vite: ⁊ hoc est vinū qō in partib⁹ nostris reperit̄ albū ⁊ rubeū gustu acerbū quasi ꝓpinquum sapori vini granati acetosi vel sapori agreste: ⁊ experiunt̄ hoies remitti in calore ab eo: ⁊ si nō sunt stomachi fortis ledunt̄ ab eo sicut a reb⁹ fridis subtilib⁹. ⁊ Gal. i paucis libris fecit mētionē de isto vino qō opponit̄ alijs vinis in cōplexione: cū eni vina sint calida in cōplexione: hoc vinū est frigide cōplexionis ⁊ nō frigide: sicut diceremus ꝙ cepe albū est frigidū respectu rubei: tn̄ est calidū respectu hoie: sed dr̄ illud vinum sic acerbū vel bruscū dictū apud nos ita fridū sicut dicimus ꝙ lactuca est frida ⁊ infridat nos: ⁊ hoc est qō dr̄ in li. de euchimia et cacochimia ca. de vinis. Est aūt de vinis maria dr̄ia s̄m spēs cōderantib⁹ vt visum est: modica vo in alijs: nunꝙ eni inuenis lentem aut caulē humectātē: sed minus qd alium alio siccātem: humectātē aūt nullū. adhuc autē magis nequaꝙ inuenies aliꝙ ceparum vel allioꝝ ifrigidantē: sed magis vel minus calefactionē inducere: nec etiā lactucā calefacere ⁊c̄. nec ēt ꝙ magis vel minus magnā dz in ipsis dr̄ia: iter vina aūt antiquissima que dixi a latinis noiari cocineum intātū ab albo simul ⁊ ab austro inueni differre vt hoc sufficiēter calefaciat illud vo ifridet sensibilr. Et nō credas ꝙ semꝑ cū Gal. noiat vinum aquosum de hoc vino itelligat: sed aliqn̄ de eo intelligit: ⁊ aliqn̄ nō ꝙ rōne distiguere nō possumus: ⁊ dico ꝙ hoc vinū pōt ꝯcedi in feb. in principio ⁊ ꝓcessu: nec est timēdū de eo nocumētū vinoꝝ in lesione capitis nec in calefactione nec in cōmotione materie per dissolōnē a calido: ⁊ cōprehendit̄ ēt hoc vinū in sermonib⁹ Hip. 3. regi. acu. ⁊ Gal. in cō. 9. ⁊ 10. imo quandoꝙ vidi quosdā febriētes cōqueri de nocumēto stōchi a friditate huius vini nō minus ꝙ a friditate vini granatoꝝ. nō stemus aūt hic ad disputādū an sint eiusdē spēi specialissime oīa vina. Alia aūt sunt vina que sunt cōplexiōe calida: sed est in eis differentia magna: vn̄ quedā sunt dicta aquosa que modicum calefaciunt: vtilia tamen sunt digōni ciboꝝ ⁊ distributioni ⁊ hec sunt alba subtilia paucifera. Et ꝙuis oīa talia vina aq̄sa forsan non calefaciunt oēm hoiē: tn̄ sit noster sermo de vinis in qbus est aliq̄ calefactio cōparata ad eū qui illa potat ꝙuis sint vina aquosa. Quedā aūt sunt vina vinosa manifeste calefaciētia et ista sunt ēt multe diuersitatis. ¶ His pͥmissis pono hos cañ. practicales. Primus ꝙ vbi est timor de frenesi tutius est dimitte oē vinū calefaciens. s. tā aquosum ꝙ vinosū. Rō qr vinū aptū est facere mās euaporare ad caput ꝙuis hic aquosum minus alijs ledat mētem. ¶ Scōs cañ. ꝙ vbi est syncopis aut timor de ea si nō obstat multa vehemētia febris potes ꝯcedere vinū: vt. 12. tera p̄. ca. 4. qr est maxie de ꝯfortantib⁹ virtutē: vnde saracenus cōcedit̄ in syncopi: qbus tn̄ ex lege nō est licitum bibere vinū: vt colli. 7. ca. 16. quale aūt debeat eē in syncopi accipe. 12. tera. ca. 4. ⁊ tertio cañ. fen. 11. Tu tn̄ mēsura illud s̄m vehementiā febris ⁊c̄. ⁊ s̄m tēpora eius. vn̄ in pͥn° syncopaliū febriū ex mā frigida dat vinū aqsum Gal. 12. tera. cap̄. 4. lz in actu syncopis si eēt causon posset cōcedi vinū: sed h̄ hic obmittimus. ¶ Sz tu dices aliqs posset actu esse cū frenesi simul cū syncopi: qd ergo faciā de vino. ¶ Dōm ꝙ facies sic̄ in alijs dispōnib⁹ cōplicatis sibi aduersantib⁹: idicatione ergo sumpta a dispōnis magnitudie dabis vinū ꝑ syncopum: sed miscebis cū eo qō tibi videbit̄ vt minus capiti noceat. ¶ Tertius cañ. est ꝙ in nulla febre de mā cholica ante digōnē ⁊ a pͥncipio cōpetat vinū aliqō. ratio est: qr iflāmat ⁊ māz cholicam agitat. vn̄ Haly. 4. practice cap̄. 11. de febrib⁹ putridis. vinū febricitātibus ex cholera minime ꝯuenit: ideo in pͥn° feb. cholericaꝝ si vis rarificare: nō facias illud cū potu vini: sed cū leui fricatione vel vapore aque tepide vel oleo camomille. ¶ Quartus cañ. est ꝙ in febribus cholicis digesta mā ⁊ multo magis digesta ⁊ euāta pōt ꝯcedi vinū: qr facit illā transpirare per poros existē apta per digestionē: ⁊ multo magis cū est apta ꝑ paucitatē et digerit illam ꝑ vrinā: ⁊ hoc est qō dixit Gal. 8. tera. cap̄. 3. vinū mouet vniuersas excretiones. et⁹ autē iuuamēta alia habes in ca. de cura tertiane. ¶ Quint⁹ cañ. est ꝙ in febrib⁹ fridis. i. de mā frida digōne apparēte in mā secure pōt ꝯcedi vinū qō ēt sit vinosū eo qō ꝯceditur in febrib⁹ calidis. Et rō hui⁹ est apparēs. ꝙ bene clamauerūt oēs auctores ꝙ vinū dz dari digōne apparente in mā. ¶ Sext⁹ cañ. est ꝙ in principio febriū putridaꝝ frigidaꝝ minus dubitāter pōt cōcedi vinū ꝙ in pͥn° calidaꝝ febriū. pͥmo qr nō timet̄ de eius inflāmatione. scōo qr pōt eligi vinū debilis caloris in quo erit leuis virtus ꝓuocatiua ⁊ apertiua meatuū: vnde nō faciet in mā agitationē aliquā nocentē: sed ꝙdā suauē calefactionē digerētē materias frigidas ⁊ dilatantē poros. Et expertus medicus sciet h̄ arbitrari. In mā aūt calida hic idē calor vini poterit iflāmare si est multe caliditatis. ¶ Septimus cañ. est ꝙ in partib⁹ Italie ꝑꝑ vehementē ꝯsuetudinē quā hnt hoies ab ipso pͥn° natiuitatis ad vinū pōt securius ꝯcedi vinū febricitātib⁹ ꝙ in ptib⁹ alijs: ⁊ ꝙ fuerit ꝯcessum in tēporib⁹ alijs. Et iō ꝑcepta que iuenis ex libris saracenoꝝ: nō sunt sic coartāda apud nos in vsu vini: qr eis non est licitū bibere vinū ⁊ sunt valde dissueti ab eo. Et ꝑcepta q̄ inuenies a libris grecoꝝ: ⁊ qr voluerunt ꝙ hoies nō biberent vinū vsq̄ ad 12. annū sue etatis vt narrat Rabimoyses in li. de regi. sa. trac. 4. ⁊ colligit̄ a Gal. ꝑ lib. de regi. sani. in hoc ꝙ in prima etate vinū nō conceditur: ⁊ considera cū hoc cañ. ꝙ diuersitas vinoꝝ s̄m climata est cā multe diuersitatis in iudicijs. ¶ Ex qb⁹ cessant ꝯtria. Ad primum dōm ꝙ in acutis dz dari vinū tpe debito: ⁊ vinū qō ꝯuenit. ¶ Ad scōm dōm ꝙ vinū cooperat̄ digestioni semicrudoꝝ humorum. humores aūt multū calidos posset iflāmare ⁊ multū crudos agitare ⁊ ꝑcipue vinū aliqō potēs. Ad alia pz solo. Has ho duas qōnes Cōciliator aliter tractat: ⁊ tu accipe eas si placet.

¶ Et cum administraueris canones ꝑdictos in prīcipio accidentium febris: tunc oportet post illud vt tu occuperis in digestione ⁊ euacuatione que nō est s̄m semitam minorationis ⁊ desiccationis: ⁊ iā diximus eam: imo s̄m semitam abscissionis cause.

¶ Iam Aui. posuit cañ. in curatione feb. putridaꝝ quib⁹ intēdit ad māz cū qb⁹. s. plurib⁹ operās medicus in pͥn° fe. facit euōnē cōem que vocat̄ exiccatio. Hic ponit cañ. qb⁹ intēdit ad māz: ⁊ medic⁹ operās cū illis intēdit cause abscissionem: ita Aui. seipsū ꝯtinuat. Pōt autē saluari cōmunis continuatio que dicit ꝙ prius posuit cañ. in euacuatione que competit in principio. Hic ponit cañ. in euacuatione que competit post pͥncipiū ⁊ qn̄ mā est digesta. Primo ꝙ cōtinuat Aui. seipsū. Scōo ꝓsequit̄. ibi. Et nō euacues.)

Du^m 6^m ¶ Dubitat̄ vtrum in pͥn° accidētie. i. euētus feb. debeat ꝯcedē cū qnque cañ. dictis. ¶ Videt̄ ꝙ non. Primo de flōmia: qa esto ꝙ sit necessaria qnꝙ nō fit in pͥn°: sed postponitur vt posterius dicet: ⁊ sumit̄ in pͥmo lib. fen. 4. cap̄. de flobothomia. Scōo de ꝓuocatiōe videt̄ ꝙ a pͥncipio nō debeat fieri qa nisi sit euacuata mā ꝓuocatiua non cōueniunt vt. 8. tera. cap̄. 4. ⁊ 11. ca. 9. ⁊ 10. ⁊ 16. continē. ca. ⁊ auctoritate Oribasij ⁊ Ruffi clarius ꝙ alibi ponit̄: sed in pͥncipio non est facta euacuatio in feb. in qb⁹ nō cōpetit flobothomia. Eodē mō ꝓbat̄ de euōne per sudorē ⁊ fuit intētio Ruffi ⁊ Oribasij. 16. cōtinē. cap̄. 2. ¶ In ꝯtrium Auicē. ¶ Ad solonem huius cōsiderandū pͥmo ꝙ pͥncipiū accñtium vel accidentie febris est pͥncipium vñe distictū: quo ad oīa accñtia: de quib⁹ sunt signa cruditatis: ergo isti cañ. sunt ꝓpter intellecti in vsu pharmacie. posset etiā intelligi pͥncipiū accidentiū absolute in oī fe. siue sit digestio in illo principio vt synocha febre: siue non vt in alijs. ¶ Scōo cōsiderandū ꝙ Aui. nō dicit ꝙ tu vtaris dictis cañ. in principio accidentium siue accñtie feb. sed dicit ꝙ si tu administrasti eos fecisti euōnē minoratiuā que est exiccatio: ⁊ ideo vult ꝙ consideres quib⁹ cañ. ꝑdictis vteris ⁊ qualiter. nā si febris est in pͥncipio accñtie. i. euentus ⁊ mā est cruda nō competit flōmia: vel competit flōmia minoratiua si est ibi repletio sanguinea vt sup̄ dixim⁹. ¶ Tertio ꝯsiderādū vt sup̄ diximus ꝙ euō in febribus putridis est duplex. Vna cōis que est euō materieꝝ cōiter ⁊ necessario cōiūctaꝝ fe. ⁊ ista vocat̄ exiccatio apud Aui. vt. v. g. mūdificatio intestinoꝝ ⁊ vaporatio vapoꝝ ⁊ aliquaꝝ materieꝝ aquosaꝝ ifectarum vrinatio. Alia est euātio ꝓpria que accipit humores q facit febrē. ¶ His habitis dicam⁹ ꝙ itelligendo pͥncipiū large ad febres sanguineas ⁊ alias febres de alijs humorib⁹ si tu exercuisti te in pͥncipio cū flobothomia: talis euacuatio potuit eē minoratiua vere: ⁊ vere abscissiua totaliter cause: vt supra dictū est. Si autem exercuisti te cū alijs cañ. ⁊ nō cū flobothomia: qr sunt feb. cholerice flegmatice vel melice in quib⁹ nō cōpetit flobothomia

aut si

ant si cōperit cōperit minoratiue: vnde post flobothomiā stat fe-
bris: et est intētio tūc ad mām aliā a materia sanguinea .s. cholicā
vel flegmaticā vel melicā: dico q si est vsus cañ. pdictoꝝ aliorū
a canonib⁹ flōmie factoꝝ in pncipio tu nō minorasti pprie mām
appropriatā sed euatione cōem fecisti que. cōis euacuatio vocat
exiccatio: et ideo pprie non soluisti ventrē sed lenificasti: non for-
titer puocasti nec vrinā nec sudorē sed leuiter valde. ¶ Et qbus
cessant cōtraria. nō eni Aui. cogit te ad flobothomādū in pn°: sed
si expedit nec ad puocandū vrinā nec sudorē: sed si in pncipio ti-
bi videt: fac cū leuib⁹ valde et proprie mundificatione facta.
Du^m 2^m ¶ Dubitat scđo vtrū vtendo cañ. pdictis in pcessu febrū abscida
mus mām et qualr debemus vti illis. ¶ Considerandū q sicut su-
pra diximus ad claritatē doctrine opꝫ distincte loqui de canoni-
bus flobothomie et alijs cañ. lenitiuis siue fluxus vētris et puoca
tionis sudoris et vrine. ¶ Dicamus ergo q euatio per flōmiaꝫ du-
pliciter pōt abscindere cām. Qñqꝫ siue pmo vna vice est totaliter
abscindens cām vt in synocha in qua vna flōmia liberat homo: et
hoc maxime fit in pncipio: cū eni postponit nō sic copiose potest
fieri vt posterius dicet. Et qñqꝫ siue scđo iterati vicib⁹ posset ab-
scindere sicut si alicui⁹ sanguis eēt malus vnde febriet et paulati-
na flōmia iterato et iterato facta ille tot⁹ sanguis rectificat vt po
test itelligi gñaliter quarta pmi cap. de flōmia. et fm hoc intelle-
ctū posset saluari Dynus qui flōmiā eradicatiuam itellexit posꝫ
fieri posterius digesta mā: subtilr tñ intelligēdo cōplemētū illius
rectificatiōis nō fit per euonē necio. Qñqꝫ aūt euacuatio p flobo-
thomiā minorat mām: et hoc tripliciter. Prio ppria minoratio-
ne: qꝛ si febris eēt de sanguine et fieret flōmia minorans: eēt tūc p
se illi⁹ materie minoratio. Scđo aliqñ minorat per accñs: qꝛ ac-
cidit materias febrē faciētes eē sanguini mixtas: lꝫ sanguis per
se non peccet nec per se faciat febrē: accidit ꝫ illas materias seq
sanguinē in euacuatione. Aliquando aūt et tertio flōmia minorat
solū repletionē cōmunem: et vocabatur tūc euatio per flobotho-
miā euacuatio quedā cōis materie vt est flōmia intendendo san
guis plenitudinē remouere q̄uis nihil de causa cōiuncta nec an-
tecedēte fe. propria minoraretur vt apparuit in casu superi⁹ posi
to: et ista vocatur minoratio materie accidētaliter cōiucte febri.
¶ His dictis in flōmia dicamus in euacuatione cuꝫ alijs et resu-
mētes diuisionem vt cōpleamus illam: dicamus q euatio quedā
est cōis siue non appropriata vt scitū est et vocat exiccatio: vnde
Aui. 'm semitā minorationis et pro. i. exiccationis. Quedā autem
est appropriata: et ista est duplex. Una abscindens totalr mām vt
que totā cholaꝫ faciētē febrem euacuat: et ex toto cessat feb. Alia
est partē materie abscindēs vt si peccet chola. ibi gfa in libra. j.
si pharmacia euacuat de hac libra. ꝫ. j. vel. ij. vel aliquā portioneꝫ
que tibi videtur: vñ de febre remittat ab eo qđ est vel ab eo qđ
per directū eē posset. Auicē. igitur cū dixit q opꝫ te occupare in
euacuatione fm semitā abscissionis cause itelligit fm semitā eua
cuationis appropriate que est abscissio totalis vel partialis: et h
est qđ decipit expositores. Nō eni Auicē. per abscissionē itelligit
solā eradicatiuā euonē que totā mām euacuat: sed intelligit ptis
etiam illius materie abscissionē. Ergo sūma itellectus ei⁹ est q si
tu bene administrasti cañ. pdictos lenificationis et puocationis
in pn° accñtiuꝫ fe. tu fecisti quādam euoneꝫ que apud Aui. vocat
exiccatio et nō pprie eduxisti mām que appropriatur: opꝫ ꝫ quo-
dāmō tu intēdas ad euonem appropriatā ad mām: et ista est eua-
cuatio fm semitā abscissionis siue totalis siue ptialis abscissiōis
minoratiue mäe: et forsan q Aui. notant dixit fꝫ semitā abscissiōis:
vt daret itelligere vtrāqꝫ abscissionē. Opꝫ aūt nos ponere dĩam
inter has euacuationes. Differt qdem euacuatio cōis dicta exic-
catio: et euacuatio ppria que dicitur abscissio. Primo ex pte tē-
poris: qa euacuatio que est abscissio fit post pn^m materia digesta
regulariter operādo: sed euatio que est exiccatio fit stati in pnci-
pio: qa statim clysterizamus vel si expedit lenitiuū potatū dam⁹.
¶ Sed dubitatur qꝛ saltem in principio omni nō poterimus vti
prouocatiuo sudoris nec eē puocatiuo vrine: qꝛ quedaꝫ febris est
in cuius principio non competit euacuatio nec per flobothomiā
nec per pharmaciam: imo in nulla in principio regulariter com-
petit euacuatio per pharmaciā exsoluentē: sed nō facta euatione
non possumus vti prouocantibus nec sudantibus vt dictum est.
¶ Dubitat scđo an istis cañ. eē possumus vti in pcessu post digō-
neꝫ. ¶ Ad primuꝫ dōm q si febris sit in qua sit facta minoratio p
flōmiā nō est dubiū q securi⁹ possum⁹ vti a pn° sudatiuis et puo-
catiuis vrine in qb⁹ intētio principalis est viaꝝ aptio: et sic dige-
stio materie vt supra dicebat: et in h seqtur mäe cōes euari. Sed
si febris sit de materieb⁹ alijs in qbus nulla a principio fit fienda
euacuatio minoratiua ppria: tunc nō possumus vti puocātib⁹ su-
dorem nec vrinā alicuius fortitudīs qꝛ agitatio fieret materieꝝ:
sed faciaꝫ sudationē. i. aptionē poroꝝ leui fricatiōe debita pāno-
ruꝫ coopertura: et puocationē. i. viaꝝ apertionē cū syrupo aceto-
so simplici vel cū aqua ordei aut cū syrupo de duabus radicib⁹. s.
petro. et feniculi in aliqua mā: et dabo de ea parū. et ista leuia non

agitāt mām q̄uis nō sit facta minoratio: et aperiēdo vias fiunt cū
q infirmus bñ trāspiret et q bene vrinet. ¶ Sed tu dices pono ca-
sum q repletio mäe crude flegmatice sit multa in qua nō cōpetit
flōmia nec pharmacia ante digōnem: quero an hic facias sudare
vel puoces vrinā a pn°. ¶ Dōm q non cum re que agitet sed fri-
cabo et subtiliabo māꝫ vt fit in syncopali humorosa et ista dici pos
sunt puocatiua et sudātia: et hoc totuꝫ stat in tui estimatiōe. ¶ Ad
scđm dōm q etiā istis cañ. vtimur in pcessu: sicut apparet de le-
nitione et sudatione et puocatione et hoc post declarabit. ¶ Scđo
differunt iste euones ex parte reꝝ cū qbus fiunt: naꝫ euatio q est
abscissio fit cū re que mām eligit in euone. i. que māꝫ ppriam feb.
euacuat. qūo aūtē fiat ista electio per pharmacū solutiuū est no-
tum. Sꝫ euatio que vocat exiccatio nō fit eligēdo sed vias euoni
preparādo et educēdo mās habiles qb⁹ euacuas: et hoc est mani-
festū in lenitione cū clysteribꝫ: sic est cōprehēdēdū de puocatiōe et
sudatione leuib⁹ qbus a pn° vtimur. ¶ Sed euatio abscissiua to-
talis et abscissiua partis que pprie dicūtur euones minoratiue et
eradicatiue differūt pmo q̄uis in vtraqꝫ expectet digestio: sꝫ mi-
noratiua solaꝫ partē accipit: sed eradicatiua totum accipit. Se-
cūdo qꝛ minoratiua pōt fieri statim cuꝫ aliqua ps materie est di-
gesta: si videt medico illā debere accipere: sicut in flegmaticis fe.
vt post declarabit: sed eradicatiua fit cuꝫ tota mā est digesta: et h
regulariter. Tertio qꝛ minoratiua euatio pōt fieri cū leuiori re q̄
eradicatiua et ista leuitas est per gradū virtutis vel per dosim mi-
norē. v. g. de pmo minorasti aliqd de mā cū reubarbaro vel odore
turbith: postea eradicas cū scamonea vel corpore turbith. exem
plū secūdi ad minorādā das paruam dosim de scamonea vel tur-
bith: ad eradicādā das integrā. Accidere tñ posset q aliq̄ eradica
tiua eēt leuior multis minoratiuis pcedētibus: et hoc qñ illud qđ
remāsit eradicatiuū eēt valde paꝝ. ¶ Ex qb⁹ oibus dictis appa-
ret q euones minoratiue sunt sicut qdam preparationes ad eua-
cuationē eradicatiuā fiendā per artē vel per nāꝫ: siue euatio mi-
noratiua dicat illa quā ego voco cū Aui. exiccationē: siue dicatur
minoratiua que est ptis abscissiua ex vtrisqꝫ eni virt⁹ alleuiat et
vie pparant. ¶ Sed tūc est dubitatio an p medicinas sudatiuas
vel vrinatiuas posset fieri euatio abscissiua. ¶ Et dōm notū esse p
se q per medicinas sudatiuas pōt appropriata mā euari. Et no-
tuꝫ est q puocans forte per vrinā in febre melica qđ māꝫ illaꝫ fa-
cit exire cū vrina nigra est abscindēs mām melicam: et sic facies
vrinare flegma in flegmatica: et cholaꝫ in cholica. Et eodē modo
fortia sudatiua qualis essent tyriaca antiqua et medicina de asa
et alia que dicent in capłis suis mouētia mās p sudoreꝫ: et oia ista
sunt euantia fm semitā abscissionis mäe: et iō in vsu istoꝝ sudan-
tiū et puocātiū expectamus digōnem: sicut in vsu solutiuoꝝ phar
macoꝝ: vt postea in pprijs capłis dicetur et vt declarabit securios
vsus est pcedētib⁹ pharmacijs: sed an i euone facta p istos fit ele
ctio talis q̄lis in pharmacijs ē dubiū sup motū hic nō discutiēdū.
¶ Ex his soluit qđ scđo supra mota. nā in pcessu febriū possum⁹
vti cañ. istis lenificatiōis puocatiōis et sudatiōis eisdē modis q-
bus in pn° vtebat et cū eisdē reb⁹: et tūc cū eis p se fit cōis minora-
tio mäe que di exiccatio ptīgēter: tñ posset fieri mäe abscissio vt
supra dixim⁹. Si āt in pcessu vtamur istis cañ. nō cū reb⁹ leuibus
sed fortib⁹: tūc nō erit pprie lenitio sed fluxus vētris et erit pprie
puocatio et sudatio et poterit cuꝫ eis fieri abscissio materierum.
¶ Cōsiderandū vltimo q si tu ppēdis de mō loquēdi Auicen. ipse
vult q occupatio in dictis cañ. in pn° accñtiū febris sit faciēs di-
gestionē mäe et minorationē que est exiccatio. Ergo mā ppria q̄
dꝫ abscindi p cañ. dictos digerit aut in se aut q̄tū ad viaꝝ ppara-
tionē: sed ipa p se nō minorat: sed minorat cōis mā vt sepe est itera
tū in smone. Et ex eodē mō loquēdi vult q occuperis in posteriꝰ
in digōne et euone que sunt fm semitā abscissionis scias hoc.

¶ Et non euacues materiam indigestaꝫ in calido aut frigido nisi propter necessitatem.

¶ Hic ponit cañ. in hac euacuatione. Secūdo ponit q̄tuor medi-
cinas euacuatiuas. ibi (De solutiuis vo.) ¶ Prima in tres. Prio
ponit cañ. Secundo declarat illum. ibi (Fortasse.) Tertio subiun-
git cañ. curationis putridarum vt quibusdam accidentibus con-
iunguntur. ibi. (Scias q quando aggregatur.)
¶ Cōsiderandū pmo q cañ. iste est de euatione non de ea que est exic-
catio: qꝛ iā pcessit eam in pncipio accñtium febris: et per ɔñs ma-
teria existēte indigesta. Et hoc est rōnabile: qꝛ euatio illa nō atti-
git ppriā māꝫ febris: nisi sit flōmia et in illa nō expectat digō que
expectat in solutiuis. Amplius lenitio et vētris puocatio et sudatio
leues nō attingūt mās pprias febriū: vt iā declarauim⁹: nō igitur
opꝫ q cū euone illa que vocat exiccatio: cōcurrat digestio pprie
mäe qñ fit lenitio vētris et puocatio vrine et sudoris leuib⁹. i. rari-
ficatione leui et aptiōe leui viaꝝ. Relinquit ergo q iste cañ. est de
euacuatione abscissiua duplici siue eradicatiua siue minoratiua q̄
fit cū pharmacis euantib⁹ exsoluēdo vel fortiter puocādo sudoreꝫ
vel vrinā: et iō sermo est ꝓximus vt dicat cū trāsierit pn^m intēdēs

ad digōnem materie ꝛ cōsumptionem abscissuaz totius vel ptis sed neutrā eaꝝ facias nisi mā sit digesta. ¶ Cōsiderādū scōo ꝙ vt licet remouere errorē dixit in calido aut frigido. i siue mā sit calida siue frigida: ꝛ sub hoc comprehenduur omnis seb.

¶ Et forsasse eni multiplicat cūatio humoris nō pue-nientis ad statū per digōnez vt euacuetur.

¶ Hic declarat cañ. dictū Et primo quantū ad primā ꝑtem quo dicit nō euacues materiā indigestā. Scōo ḡtum ad scōz quo dicit nisi apud necessitatē. ibi (Cum aūt mā est plurima.) Tertio ponit quēdā cañ. rectificātē hanc cūonem quā ꝓcipit. ibi (Cū ergo exercēs.) Prima in duas. Primo inducit tres rōnes ad ꝓbādū ꝓpositum. Scōo quorūdam errorem remouet. ibi (Et tu.)

¶ Prima rō est si mā euacuet añ digōnem multiplicat cūatio humoris nō puenientis ad statū. cē. Exponit Dnus. l. cuius euacuatio est cā vt natura nō possit puenire vsq; ad statuz digerēdo materiaz vt in statu per crisim ipsam euacuet: ꝛ hoc ga euacuat humor bon⁹. Alia expositio est nostra que est eadē in effectu pp quā considerandū ꝙ cūatio ante digōnez est cā ꝙ bonus humor euacuet: ꝛ iste bonus humor non dz venire ad statuz per digōnem vt euacuet: imo vt inuertat ꝛ cōuertat in spām. Cā aūt quare euacuet humor bonus est: qz ipse ex parte substātie est aptior ad cūonez. dixit aūt forsasse ꝓpter casus ꝓtingentes estimabiles qui dicendē. Tertia exp̄ō est nostra ꝙ per euacuationē ante digōnez euacuat materia subtilis que de se fuisset euacuata siue resoluta ꝛ non peruenisset ad statum cum digestione: ergo non expediebat te euacuare cā cum pharmaco soluriuo. Causa aūt quare subtile materiei nociue euacuatur est: qz est paro aptior euacuationi.

¶ Et forsasse nocet euacuatio maturationi.

¶ Scōa rō: illa cūatio nō est ſēda que nocet maturationi: sed cōo ante digōnē est bn̄m: qz debilitat virtutē ꝛ ga euacuat subtile de mā: vnde grossum remanēs non bene digeriē: vt dixit Halyab. ꝓactice cap̄. 10. de euacuatione humoris putridi.

¶ Et forsasse pmiscet cū ea malignū cum bono: ppea ꝙ mouetur malignum absq; digestione sua.

¶ Tertia rō: illa euacuatio nō est ſēda que malignū humorē multiplicat: sed hoc facit euacuatio ante digestionez: quia agitat materiam ꝛ cōmiscet eam cum bono ꝛ sic bonum corrumpit ꝛ malum multiplicatur: ꝛ est sermo Aui. lib. 1 fen. 4. cap̄. 1.

Dr'" 38'" ¶ Sed tu dices ista mirtio debet rectificare materiā istā malaz: ga attingit a bona. ℣ Dōm ꝙ mirtio que fit per virtutis actionē rectificātis materiā ista est bona: sed mirtio que fit per agitationem humoris mali distantis a nā sanguinis: ista est que plus nocet: qz plus erb fit bonoꝝ humoꝝ corruptio q̄ mali rectificatio.

Dr'" 39'" ¶ Dubitat ḡre Aui. vsus est hoc mō loquendi forsasse. ℣ Dōm primo ꝙ hoc facit ꝓpter euacuationem coactā minoratiuā vel eradicatiuaz in mā furiosa que fit aliquādo ante digōnez: ꝛ non accidunt ista nocumēta vel si accidunt sunt minora nocumenta q̄ sequerentur ex dimissiōe cūonis ℣ Uel dōz ꝙ hoc dixit ꝓpter casus contingentes estimabiles in qb⁹ accidit finis laudat⁹ operāti contra cañ. vbi gratia aliquis medicus presumptuosus dedit pharmacuz soluriuū ante digōnē in febre cholica vel flegmatica ꝛ nō erat mā furiosa nec erat materia superflue quantitatis vñ necessitaret aliq̄ minoratione añ maturitatē: ergo ista medicina est data oīno ꝓtra cañ. ꝛ debent sequi tria ꝓdicta nocumenta. s. cōo humoris qui nō dz euacuari ꝛ impedimentū maturationis ꝛ multitudo humoris mali: ꝛ forsasse ꝓtingit ꝙ nullū istoꝝ euenit: cōtingit eni eē hoiem in nā robustū: vide virt⁹ bonos humores ōfendit a tractu medicine soluriue: ꝛ iuuat se ipsum ēdo ꝛ expellendo mās malas q̄uis sint idigeste ꝛ eā totā euacuabit: vnde nō impedit digestio nec multiplicabit malos humor ꝛ erit liberatus istum medico male agēte: ꝛ hoc iserī⁹ adhuc ōclarabit ibi (Et opinor.)

¶ Et tu nō auscultes viz qui existimabat ꝙ itēro in digerēdo est subtiliare ꝛ humor calidus est subtilis: quare non est necesse vt subtilietur.

¶ Primo ponit errorē. Scōo reprobat. ibi (Res eni.) Ponit dicti cor ꝛ cāz dicti. iste aūt vir fuit Rasis vt bi. 16. ꝓtinē. 2. cap̄. vñ et 10. Almā. ca. 4. statim in tertiana ꝓcedit mirabolanos. ꝛ nō solum Rasis fuit audax añ digōnē cholericoꝝ humoꝝ euacuare: ga ſm veritatē credit ꝙ cūatio eoz nō est añ digōnē cum sint digesti ea ꝙ sunt subtiles: sed in humoribꝫ fridis ꝓcedit cūonez debere fieri añ digōnē: vt apparet eodē. 16. ꝓtinē. ꝛ vidit illū passum Auer. vt apparet. 7. colliz cap̄. 9. quid aūt sit de ꝑ posteriꝰ dicemus.

¶ Res eni nō est sicut dixit: imo intētio in digerendo est equare subam materiei: ita vt preparata sit ad expulsionem facilē: ꝛ subtile imbibitū ꝛ grossiz fixum ꝛ viscosiz adherēs totū illud nō est ꝑparatū ad expulsionē facilem: imo est necessariū vt ispissetur subtile ꝛ subtilietur spissum paulatim ꝛ incidatur viscosum.

¶ Primo arguit rōnibus contra eaz: ꝛ in hoc soluit rō eoꝝ. Scōo arguit auctoritate. ibi (Et cēt melius.) Tertio ostēdit que potuit eē causa: ḡre isti posuerūt hāc opionē ꝛ motiuuz opionis. ibi (Et opinor.) Prima in q̄tuor sicut quatuor rōnes adducit ꝓtra eum. ¶ Prīa rō sic pōt formari. cōis humor cūoni ineptus dz digeri ab cūonez: qz digestio est equatio subtātie materie vt expellat: sed cōis humor siue grossus. siue subtilis est ineptus cūoni. naz subtile imbibit ꝛ grossum figit ꝛ imobilitat. viscosum vo suā tenacitate siue viscositate adheret mēbroꝝ partib⁹: ḡre oportet humores subtiles ingrossare siue inspissare ꝛ spissuz subtiliare paulatiz ne per forte ꝛ subitā subtiliationē fiat lapis. Sup isto passu plura scribere: nisi qz exposit⁹ est subtilr in q̄one nra de maioritate morbi.

¶ Et si vir iste non audiuisset in sermone antiquoꝝ de digestione aliqd anteq̄ dixissem⁹ illud ꝛ rememoraret dispositionis digestionis humoꝝ fixoꝝ. s. qz q de eis subtilis est indiget vt ispissetur ꝛ qui de eis spissus est indiget vt subtilief oporteret vt sciret hoc ꝙ per illud. Et quare nō oportuit vt in seipso cōsideraret ꝛ diceret quare vrine in febribus acutis non bñt in principijs earum sedimen: deinde fiunt bñtes sedimen: ꝛ an sedimen laudabile est aliqu d nisi humor faciens egritudinem qui iam digestus est.

¶ Secunda rō. iste vir ꝓcederet humores fixos. s. grossos viscosos ineptos cūationi debere digeri: ergo ꝙ hoc deberet ꝓcedere humores subtiles debere digeri. Et tenet ꝓtia virtute ꝓcedētis rationis. hoc est qō dicit si iste vir. s. Rasis nihil audiuisset ab antiquis de digōne anteq̄ nos diuissemus ꝛ anteq̄ remouerent dispositiones humoꝝ fixoꝝ. s. per grossitē deberet ꝙ illud. s. qō scit de digestione fixorum scire hoc. s. ꝙ de eis qui subtilis est. cē. ¶ Cōsiderandū aūt ꝙ Aui. vituperium dicit huic viro in hoc ꝙ si iste nunq̄ ab aliq̄ ñ Aui. audiuisset aliqd de digestione. cē. q̄si dicat si ante hec nra dicta ꝛ ante hāc nraz rememorationē nihil audiuisset deberet scire ꝙ humores grossi sunt ineptī cūoni: ꝛ ꝙ hoc debebat scire ꝙ ēt subtiles sūt ineptī ꝓp oppositā dispositionē oīa. Alia lra dz rememoratur. s. iste vir. Aliter posset exponi ꝙ hec sit declaratio ꝓmisse rōnis: ꝛ dicit iste vir in seipso deberet scire aliquid de digōne ḡnis nullius diceret. Sz notū est ꝙ humor fixus. i. ineptꝰ cūoni dz digeri: ꝙ tā subtilis q̄ grossus dz digeri. dz ꝙ scire ꝙ. s. subtile humorē ꝛ grossuz debē digeri p illō. i. p dispōnē humorū fixoꝝ ꝛ cūoni ineptorum. Apparet ergo ꝙ fixum sumit duplr. Uno mō pro imobilitate terree: vt sunt grossi humores fixi: ꝛ ꝙ modo sumit fixuz supius cū dixit grossum fixum: ꝛ hoc quātuz ad primā expositionem. Alio modo sumit fixuz large ad esse ineptū: ꝛ hoc modo sumitur hic quantum ad scōam expositionem.

¶ Quare ergo nō expellitur in principijs egritudinis ad salutē si est subtilitas vltimum qō intendit in digestione: ergo necessarium est vt sit in principio febriū sanabiliū ꝛ cholere sedimen laudabile.

¶ Tertia rō. si materie subtiles essent digeste tunc in ꝑn⁹ febrium acutaꝝ que sunt de mā subtili appareret hypostasis laudabilis. hoc est falsum ad sensum. ꝓtia est nota: qz hypostasis in istis febribus acutis nihil aliud est q̄ humor faciēs egritudinē qui est digestus: ꝙ natura illū expellit: ergo necessariū est ꝙ sit hypostasis laudabilis in ꝑn⁹ seb. sanguinee. Nescio aūt ḡre Dnus ꝙ ꝑn⁹ hic intelligit nō ꝑn⁹ qō est vnū tps nec qō est spatium triū dieꝝ: nec pcūt quo scipit: sed intētione cōem istis vt itelligit ēt Hyp. p regiminis acutoꝝ ter. cō. 21. cuz dicit. Opz vt detur infirmo in principio cē. bene enim verificat sermo Aui. de principio qō est vnū tps de quatuor tēporib⁹ vniuersalibus. Dicit ergo sic quasi interrogatiue. quare iste non considerauit in seipso ꝛ diceret cē. ¶ Cōsiderandum dixit sedimen laudabile: qz sedimen nō laudabile pōt esse membrale: sed laudabile oportet ꝙ sit de materia que est cā cōiuncta in acutis in qb⁹ seruat mā ad vnicā expulsionez: ꝛ ꝓ ista rota cā aīs est subcā ꝓiuncta vel erit vsq; ad statum: ꝛ ideo digesta expellit: ꝛ hui⁹ digōnis signum est laudabilis hypostasis. in seb⁹ aūt non ꝓtinus pōt venire hypostasis a mā que est cā aīs: ꝛ similiter in continuis tropicis. in hoc non prolōgamus pp dicta in questione nostra an cause cōiuncte debeatur digestio.

¶ Si aūt nāe nō est possibile expellere illā superfluitatē nisi post horā in qua fit ꝑparatio ad expellēdū in vrina tūc fuit opz vt sciatur ꝙ arti euacuare humo-

rem ante

vē añ illā bonā in qua apparet digestio in vrina est ſ
cōueniens aut difficile malū. Et fortasse mouet ⁊ nō
opaſ vrine ⁊ fortasse miscet malignū cum bono.

¶ Hec est quarta ratio.natura in febrib⁹ acutis nō euacuat mā
nisi post signa digestionis que apparent in vrina:⁊ hoc est qđ di
cit. Nisi post horam vē.i.nisi post apparitionez signoꝝ digōnis in
vrina. Ergo codē modo medicus non dz curare nisi digōne facta ⁊
repetit dicta supra ad vigorem rationis huius.

Du^m 40^m ¶ Dubitatur ga non videtur cōsequentia bona.natura nō expel
lit:ergo nec medicus:imo infra precipit ꝙ si ipsa nō euacuat ꝙ
tu euacues. ℣ Dicendum ꝙ si natura non expellit ꝓpter defectū
ꝙ tu debes expellere.sed si natura ordinatum agens non expellit
quia humor est ineptus tu ordinatum etiam agens debes etiam
ita facere expectare.s.ꝙ fit aptus.

¶ Et esset melius homini huic vt bene opinaret de il
lis qui fuerunt sicut Gal:⁊ Hip.in eis que scripserūt
de hoc ⁊ valde attenderet:⁊ tunc rediret ad contra
dictionem:quia omnis contradictor in primis cū est
super veritatem est excusatus. Verum melius esset ei

al⁹ſide
rāret

vt non confideret in consideratione sua.

¶ Hic per auctoritatē arguit ꝫ istum:⁊ dicit ꝙ iste Rasis deberet
credere Gal:⁊ Hip.⁊ hoc est qđ dicit bene opinaret.i.ꝙ bonā de
eis opinionē haberet.s.ꝙ fuerunt boni viri qb⁹ est credēdū in his
que scripserūt.s.vtrūq; in ꝑma afoz.afoi.zz.cū dicit.digesta me
dicari.⁊ in afoi.z4 in pacuē passionib⁹. Sz si iste vir nō vult cre
dere Hip.⁊ Gal.debebat primo valde attēdere ⁊ multum ꝑsidē
rare ⁊ examinare:⁊ tunc ꝓtradicere Gal.⁊ Hip.qz contradicetur
cuz est sup veritate.s. ſm ꝙ sibi apparet post bonā discussionem
esto ꝙ nō sit veritas est excusatus: verum melius esset ei vt ꝑsidē
rāret in ꝑsideratione sua.s. Hip.⁊ Gal.vel in cōsideratione sua.s.
propria.quasi dicat si bene considerasset non cōtradixisset.als nō
consideraret vel non ꝑsideret idest nō crederet sibimet sed Gal.
⁊ Hip. Considera hic magnā laudē quā dat Auicē.Gal.⁊ Hip.in
opere medicine. Considera vituperiū qđ dicit Rasis:qz vult ꝙ si
cōsideraret in seipso:apparuisset sibi hitas ꝑdicta.s.ꝙ eūatio nō
debet fieri nisi mā digesta ḡuis sit subtilis:⁊ ꝙ subtilis nō ꝓpte
rea est digesta sed paz inuētes ⁊ ad pauca respicientes de facili
cruciat. Quit ergo Aui.ꝙ ista rō est tā euidēs ꝙ statim Rasis vi
disset eā si ꝑsiderasset in se:⁊ si nō potuisset videre:imo ꝫtium ap
paruisset sibi verum:tunc fuisset excusatus.bō enim qui ꝓtra vnā
veritatē instat rōne fortissima sibi insolubili est excusat⁹.est ergo
vituperū qđ dicit de Rasi:qz nō attendit ad illud qđ dicit.

¶ Et opinor ꝙ raro huic viro acciderunt experimē
ta que ꝓfuerunt in hoc capitulo ⁊ acqeuit in eis. Et
huiusmodi quidem experimēta que non sunt ſm ca
nones accidit eis vt nec vnum valeat. Et accidit eis
vt nec vnū eoꝝ sit signū:hoc nāqz est conueniens.

¶ Rasis fuit magnus practicus ⁊ experimētator:⁊ ideo in vsu fue
practice dedit multas medicinas solutiuas añ digōnē materie:⁊
ex hoc bñ sibi successit:⁊ ideo acqeuit his exꝑimētis ⁊ purgauit
mās in febrib⁹ acutis statim in ꝑn⁹ ante digōnē:⁊ ꝓinde sic est ꝓ
secutus:⁊ hē qđ dicit ꝓfuerunt in hoc ca.s.cure febrū putrida
rum ante digōnē.⁊ hoc Aui.remouet ⁊ dicit ꝙ hui⁹ exꝑimenta q̄
sunt cōtra can.nihil valent:nec vnū est signū.s.ꝙ ita debeat fieri
in alijs infirmis:cuz ḡ in vno infirmo vel in plurib⁹ hoc eueniat non
est signū ꝙ sic dēat fieri:⁊ per ꝑs nō est signū ꝙ possit de illo ope
fieri can.generalis.nāꝙ hoc est conueniens.s.ꝙ ita fit.

Du^m 41^m ¶ Dubitat verū vīso per experientiā in plurib⁹ infirmis ꝙ medi
cina data añ digestionē liberet febrientes:an debeamus ex hoc ac
cipere can.ḡliale ꝙ ꝓbarmacū solutiuū possit dari añ digestiōez.
℣ Videt ꝙ sic. ꝓbo qz multa sunt sola experientia credita vt ope
rationes a forma specifica nec habemus aliud per qđ faciamus
can.curationis nisi ꝛfirmatiōē per experientiā vt sumit 9° de sim
plici medicina cap.5. Amplius ex effectu.sequēte operatiōes cō
firmat nostrum operari: vt sumit ex cōmēto afoi.secūdi 4° par
ticule. ℣ In ꝫnū Aui. ℣ Dōm ꝑmo ꝙ quādo experimētum est cō
tra rationē verā nō pōt ex eo fieri can.ḡlialis:qz tunc esset falsus
can.ꝙ anteē ratio sit vera cognoscimus:qz hz ꝓpositiones mani
festas:⁊ qz est ꝛfirmata iudicio plurū sapientū. Ex hoc cessat qđ
arguitur de forma specifica:operatio enim que est a forma spe
cifica est cōprehēsa sensu nec habet rōnem efficacē peraria. Se
cūdo dico ꝙ experimētum contra rationē est eueniens vt in pau
cioribus:⁊ ideo Auicen.dixit nec vnum loquens in singulari.

Du^m 42^m ¶ Sed dubitatur qūo potest eē ꝙ sensus contradicat rōni. ℣ Nos
dicamus ꝙ ḃ sensatum qđ est iuuari febricitantem a ꝓbarmaco
exsoluente ante digōnē materie aliquādo est verū. Cōtra qđ non
decipitur iudicans medicus:⁊ hoc est dupliciter. ꝓmo qz mā
teria erat furiosa: vñ ante digōnem euacuatione facta curat⁹ est
febriens:⁊ hoc sensatuz nō est ꝑta can. imo cuz can. suo: sunt igit
duo can. Unus ꝙ nō euacues mās crudas ⁊ nō furiosas ante di
gestionem. Alter ꝙ euacues mās furiosas añ digōnem:⁊ hi duo
can. nō ꝓdicunt in rōne intellectus nec sensus ꝫtiat rōni. Alio nō
hoc sensatum est verū ꝓpter conditiones individuales que vētāt
nobis perfectionem in hac arte:⁊ voco conditiones individua
les nō solū dispōnem vel ꝓditionem vnius individui demōstrati
cui similis ab eterno nō fuit nec alius erit inter quē ⁊ medicinaz
solutiuā potest currere singularis ꝓprietas: vnde materie crude
sequunt in cūatione absq; nocumento:sed voco ꝓditiones idiui
duales oēs occultas dispōnes raro ꝓtingentes ad quaz determi
natam notitiā medicus non pōt puenire ex aliquo signo certo:⁊
in tali dispōne potest ꝓtingere ꝓbarmacū exsoluens datū añ di
gestionē iuuare. v.g. sit vna febris flegmatica in ꝑncipio cuz vna
vrina subtili cruda:⁊ materia hec sit circa ꝑmas viscositates la
tēs ⁊ in se grossa viscosa sed in superficie sua lubrica ⁊ vt sic loquar
virtuosa: data medicina solutiua vt agarico: iste statiz liberabit
in ipso ꝑncipio. Et qz aliqs posset molestare istū casum: dicendo
ꝙ mā iste est digesta ⁊ dicēdo ꝙ est cognoscibilis:nō tu dispone
casum taliter ꝙ nō possit cognosci:⁊ ꝙ iz sit cruda tū ꝓbarmacuz
illā euacuet nō obstāte ꝙ vrina subtilis cruda apparuit. Hec in
tamēta ex cūone facta ꝑta rōnē nō sunt in rei veritate ſ rōnez:
qz ratio illa erat vera vt in pluribus vel in dispōnibus cognosci
bilibus medico per artez:⁊ has dispōnes videmus sepe euenire:
sed inuamētū illud est in dispōnib⁹ individualib⁹ occultis arti et
raro ꝓtingētib⁹:⁊ ideo nō possunt reduci in can. qz nō pōt formari
can. ḡialis cū ille sint dispōnes quedā individuales raro ꝓtingen
tes:nec pōt formari can. particularis vel individualis in illis individ
duis:dicēdo in oī hoie hāte dispōnes idiuiduales ḡbus mās cru
de possunt cūari ante digōnē purgatio fiet cū ꝓbarmaco ante di
gestionē materie hic can. est medico inutilis vel nō scialis:qz for
mās can. nō pōt dare notitiā istaz dispōnum idiuidualium. Appa
ret ergo qūo hoc sensatū qđ est iuuari per ꝓbarmacū soluens de
uz ante digōnē in mā nō furiosa nō ꝓdicit rei nec vītati in se:⁊ tū
nō pōt formari can.⁊ ideo nō est signū sufficiēs ꝙ sic debeam⁹ ope
rari in alijs holb⁹: vt bene dixit Auic. Aliqū hoc sensatū est decep
tiuū:qz cōprehēdit in opposita rōne eius qđ dz cōprehendi.v.g.
aliqs ſ rōnem ⁊ ſ id qđ debuit fieri liberatus est ab aliq̄ febre.s.
dato ꝓbarmaco añ digōnē:⁊ ſm veritatem debebat dari digesta
mā:accipit igit medicus istā sanitatē quā iste acqsiuit ⁊ dicit ꝙ
eā fuit medicine ⁊ ſm veritatē cū fuit sua virtus que irritata fuit
a medicina:sed ipsa vigorosa pugnauit ſ medicū ⁊ ſ suam medi
cinā ⁊.ſ febrē ⁊ victoriā obtinuit. nō igitur hoc ꝑ ponas medicine:
qz si medicina nō fuisset data iste citius ⁊ cū leuioꝛib⁹ accidentib⁹
fuisset liberat⁹ ⁊ remāsisset in sua ꝓualescentia ⁊ sanitate. mō pōt
illam melioꝛi mō:igitur hoc experimētū qz nō est ſm can. nō va
let aliqd: vt dixit Aui.⁊ hoc erroneū posset frequēter cōrigere: nō
dz tñ ḡliale can. facere:⁊ hoc est de quo dicef cap. de quartana ꝙ
est rectū ab errore. ℣ Ad scām arg^m dicēdum ꝙ inuamētū qđ no
strum operari cōfirmat est inuamētuz sequens tuā actionē. Sed
tu dices. Rasis dicit iste est liberat⁹ opere medicine purgantis:⁊
ego dico ꝙ Gal.⁊ Hip. negabunt hoc:⁊ illis duob⁹ virīs. s. Hip. et
Gal. magis credemus. Et si tu dices Rasis posset dicere ego vidi
per experientiaz ꝙ mille boibus infirmatis febre acuta data fuit
medicina a ꝑncipio ꝙncēs ex eis ⁊ multi fuerūt liberati ⁊ pauci
mortui:⁊ alij quingēti nō fuerunt purgati a ꝑncipio de ḡbus plu
res fuerūt mortui. Rñdebit Hip.⁊ Gal.ꝙ hoc fuit qz illi oēs vel
plures egrotabūt fe. acuta de mā furiosa ꝓpe dicta vel de ma
teria peccāte quātitate plurima: vnde ante digōnez debebat tal
mā de ea:⁊ sic operatio nō fuit cōtra can. sed cū eo. quare rē.

¶ Cū aūt mā est plurima mobilis ꝓmutabilis de mem
bro ad mēbrum:⁊ existimas ꝙ nō est ꝓpriū in dige
stione eius aut fortasse accidit ex ea apa pleureticum
aut aliud:⁊ si dimittat faciet cadere in tremorē añ tē
pus in quo expectat digestio eius:⁊ illud est ꝑ longi
tudinē tēporis in quo expectat digestio equalis: ꝑ
culdubio tunc est necessaria euacuatio eius.

¶ Jaz Aui.declarauit can. canonicū vel quātū ad illud qđ erat ca
nonicū ⁊ erat ꝙ nō euacuares mām indigestā. Hic declarat illuz
can. ꝛtū ad ſcam suam partē que dicit nisi ꝓ necessitatem. Et
primo ponit causas ḡbus ꝓpter necessitatē euacuas statiz a ꝑn
cipio nō expectando futurā digestionē. Scōo qđ dixit confirmat
per auctoritatē Hip. ibi (Et hoc est illud.) Tertio verificat illud
per simile. (Et talis est cūatio.) ℣ Prima in tres sicut tres ponit
casus in ḡb⁹ cūamus añ digōnez suaꝝ. Scōa ibi (Et scias.) Ter

tis ibi(Et similr.)¶ ꝓrima in duas. ꝓrimo ponit casum ⁊ tāgit cām. Secūdo spāliter pbat rōnibus. ibi(Timor enim.)

¶ Cōsiderandū ꝙ casus iste in quo Auī. precipit euōnez fieri añ digestionē pōt intelligi solū in mā furiosa: ⁊ tūc exponatur plurima mobilis. i. plurima in mobilitate: qꝛ sit vehementer mobilis ⁊ sit vehemēter furiosa ⁊ vehemēter mala. Et assignat Auic. duas cās ꝑꝑ quas est necessaria euātio eius tunc. i. statim in ꝑncipio añ digestionē. Una cā est: qꝛ nō est spatiū in digōne eius fm tuum iudicium estimatiuū: ⁊ hoc qꝛ nō est digestibilis sua malitia. Scda cā est: qꝛ esto ꝙ ipsa ꝑ digonē eēt rectificabilis: tñ qꝛ mobilis est vadens de mēbro ad mēbrū timeri pōt apa in membro ad qđ vadit vt pleuresis: aut aliud. s. apa: aut aliud. i. periculum sine apate vt mors subita q̄uis nō apostemet: ⁊ h est qꝛ in toto tpe quo timitur ⁊ expectat eiꝰ digestio qđ est lōgū tp̄s cū sit qua est timor. Dixit aūt digestio eqlis. i. digestio equās suā subaz: ita ꝙ si nihil aliđ velis in hac mā furiosa facere nisi eq̄re illā est tp̄s lōgū: qꝛ valde distat ab eq̄litate substātie. Alio mō casus iste pōt intelligi in mā furiosa ꝓprie: ⁊ in mā plurima que lz nō sit vere furiosa: tñ ꝑꝑ superfluā q̄ntitatē de ea timemus ꝙ suffocet añ statuz vel nō subijciat digōni ⁊ ex h minoramus abscidēdo de ea añ digōnez ⁊ tunc exponat: cū aūt mā plurima est. s. q̄ntitate sua: ⁊ cuz mā est mobilis. i. furiosa q̄uis nō sit multa: ⁊ tūc iste cañ. cōprehēdit cañ. quē spāliter ponit ibi. ⁊ silr si times: ⁊ tūc cause q̄s assignat referūtur ad vtrāq; māz. cū eni dicit nō est spatiū in digōne. h pt eē qꝛ multa vel qꝛ furiosa. Accidet ex ea apa ⁊c. Quia mlta vl qꝛ furiosa: lz quidā expositores referant hoc solum ad materiā multam ⁊ non ad furiosaz. Faciet cadere ⁊c. s. multitudine vel furiositate.

¶ Timor enim in hoc est minor q̄ȝ timor in illa. Et cū hoc nā mouet ad expellēdū eam ꝑꝑ multitudinez sui nocumēti. Cū ergo adiuuatur natura ꝯuenit ei adiutorium vltimum: quare non est excusatio eius.

¶ Hic inducit tres rōnes. Et p̄ adaptamus eas ad mās furiosas. ꝓrimo arguit sic. timor in euōne añ digōnem materie furiose est minor q̄ȝ timor in illa mā furiosa si dimittat: ergo euātio māe furiose statiz a pn° dȝ fieri. Cōsequētiā Auic. hȝ vt notā. sicut enīz in operationibꝰ fm vitā operamur qđ melius qꝛ minus malū eligimus: sic circa laborātē: vt dicit Gal. io. terape. pmo ca. Añcedens Aui. hȝ pro noto ei qui audit dicta sua hic. timor eni de mā furiosa si dimittitur est timor mortis: sed si fit euacuatio añ digōnem est infirmi anxietas ⁊ cōturbatio ex difficultate euātionis: igitur hoc est eligibilius: ⁊ sic pōt applicari rō ad materiam plurimam de qua timemus ꝙ nō possit digeri nisi minoretur: vnde si dimittatur de ea est timor mortis. ¶ Scda ratio materiā furiosaz natura conatur statim ante digestionem euacuare ꝓpter multitudinē sui nocumēti quare ad illius exēplar medicus dȝ agē: ⁊ codē mō ista rō pōt applicari ad materiā multitudine peccantem.

Duᵐ 43ᵐ ¶ Sed dubitatur: qꝛ si hec rō sit vera de mā multa: ergo oēm ifrmum a pn° sudantē vel hñtem vētris fluxū deberemus euacuare etiā ante digōnem: qꝛ videmus ꝙ nā a pn° laborat in māe euacuatione. ¶ Dōm ꝙ euōnes a pn° febriū appentes signū sūt multe repletionis vel male māe: vt seu scda declatū est a nobis: ⁊ tūc si medicus vidit ꝙ nā minorauit tātū de mā: ꝙ residuū sperāduz est digeri posse: dimittēda est euātio minoratiua abscissiua. s. partis: ⁊ hoc remanet iudicio medici. Si aūt cū euōnibꝰ remanet repletio multa de qua dubitas dȝ dari pharmacia ꝓprie cū ifirmꝰ solū sudauerit ⁊ in h nō plōgamus. ¶ Tertia rō cum medicus iuuat nām dȝ illā iuuare adiutorio vltimo. s. in sufficiētia: qꝛ medicus est nature adiutor: sed in mā furiosa nullū est adiutorium qđ sufficiat nisi euātio: igit nō est excusatio ab euōne. ¶ Cōsiderāduz ꝙ vltimū in sermonibꝰ Auic. sumit pro vltimo in tēpore sic si dē ꝙ in apatibꝰ vltimo cōpetit resolō. Aliqñ sumit pro vehementi remedio qđ nō dȝ tētari nisi alia p̄cesserint sicut dicimus ꝙ vltimū remediū est opatio cū ferro. Tertio mō sumit vltimū ꝑ sufficienti ⁊ appropriato remedio: ita ꝙ nullū aliud valet nisi h: ⁊ isto mō sumit hic: qꝛ in cura morbi pēdētis a mā furiosa adiutorium sufficiēs qđ est vltimū in sufficientia: sic ꝙ nullū aliđ sufficit nec aliud est tētandū: est euacuatio. ꝙ nullū aliud sufficiat nec aliđ sie ꝑdū ꝓbatū est cū dixit: ⁊ estimas ⁊c. ⁊ ideo hec rō tenet ꝟtute ꝑdictoꝝ: ⁊ ꝑꝑea Aui. quasi in modū ꝯclusionis infert eā cum dicit ergo. ¶ Cōsiderādū tertio ꝙ rō potest adaptari ad euātionē materie fiendam ante digestionem ꝓpter superfluam multitudinē: quia non est aliud sufficiens auxilium nisi de illa minorare.

Duᵐ. 44. ¶ Dubitat p̄mo vtrū materia furiosa sit materia calida vel frigida. ¶ Videt ꝙ frida: qꝛ iste materie sunt ꝓprie furiose cū associāt sibi motū vētositatis: vnde p̄ de crisi. 9. cap. Gal. mutauit hāc dictionē. s. furiosaz egritudinibꝰ que mouētur motu furioso velociter: ⁊ ꝓprie cū eis inest ab humiditatibꝰ ⁊ vētositatibꝰ motus diuersus. idē sumit a Rasi. is. continē. cap. z. sed materie vētose sūt frigide. s. flegma ⁊ melā vt sumitur tertio cañ. fen. i. cap. de qualitate accidenti soda ex materijs. ¶ In cōtrarium qꝛ febres que sunt ab his materiebꝰ sunt acute: vt intelligit ex afor. 10. 4. parti. medicari in valde acutis. sed acute febres sunt de māebus calid. ¶ Dōm ꝙ mā furiosa dȝ hře duas cōditiones. Una ꝙ sit mobilis de mēbro ad mēbrum. Scda ꝙ sit multi nocumēti actionē nature vehemēter disturbans: vt intelligit ex cōmēto afor. zz. p̄ꝰ particule. digesta medicari. Et ideo qdā sapiētes vocāt eaz mām tumultuantē: qꝛ modo hic mō ibi tumultum facit. Alij vocāt eā arogā siue furiosaz ꝑꝑ cām notam. ꝓōt autē hec mā eē multi nocumēti duabus de causis: vel qꝛ multum male qualitatis contraris vite: qꝛ hȝ quasi de natura venenosa ꝑꝑ suam multā malitiā ⁊ tēdentiā ad prauitatē vlem: vel qꝛ lz non sit male qualitatis: tñ motus subitus eius ad mēbra nobilia vel p̄ncipalia facit eā causare accñtia mala. xbi gratia dolores ⁊ sensibilitates malas in membris ad que mouet: vt xbi gratia vt nūc febriēs doleat in capite nūc in gula nunc in pectore: nunc sentiat nocumētum anhelitꝰ ꝓpter eius motū ad pulmonē: nunc doleat in epate: nūc in stōcho: ⁊ sic nulla sit ifirmo quies: ⁊ hoc eē poterit q̄uis mā nō sit venenosa. ¶ Sed dubitat si ista mā est sic mobilis: ergo febriēs modo deberet apparere cū febre ⁊ mō sine. Dicēdum ꝙ imaginabile est totam istā mām moueri: ⁊ tūc q̄ocunq; moueat semꝑ ab ea surgunt fumi mali inflāmati querētes cor ⁊ sic est semꝑ febris: lz cū hac febre sit mala diuersificatio: qꝛ modo plus calet ⁊ iflāmat in vno mēbro ⁊ mō in alio: ⁊ ideo possibile eēt eam subito ꝓpelli ad aliqđ mēbrū extremū ⁊ longinquū vt pedē: ⁊ subito cessare feb. ⁊ sic subito mā reuerti poterit: iterū ita subito reuertet febris. Alio mō possumus imaginari mām hāc stare in venis sicut in loco cōmuni ⁊ fm suas partes moueri vt vnū eius frustuz mō vacillet ⁊ mō aliud eius frustum: ꝑs aūt eius grossior quiescat.

¶ His p̄missis apparet p̄ ꝙ he māe sunt humores ⁊ non sunt puri vapores vel pure vētositates: qꝛ ipe resoluerētur a nā in tali motu: vel si nō resoluerētur a nā resoluerētur arte ⁊ nō idigeremus pharmacijs soluētibꝰ. Scdo apparet ꝙ tales māe sunt calide vt plurimū qꝛ eē mobile de mēbro in mēbrum attestat caloři: quia frigus imobilitat ⁊ quietat. Tertio apparet ꝙ iste sunt cole cholerice maligne: qꝛ tales sunt que sunt mobiles ⁊ venenose qualitatis quā venenositatē acqrunt ꝑꝑ fortē calorē ⁊ male ꝓprietatis. Quarto appet ꝙ nō sūt chola erugiosa: qꝛ lz sit venenosa: tñ nō hȝ istā agibilitatē ⁊ mobilitatez: qꝛ tenet de terreo ꝑꝑ vltimitatē adustiōis. Quīto appet ꝙ sanguis mltū subtil ꝑꝑ chole adustionē pōt dici mā furiosa: qꝛ est mā mobilis multū ⁊ multi nocumēti: nō ꝑ venenositatē sed ꝑ multā mobilitatē: vñ subito currit ad mēbra ⁊ ledit ista. Sexto appet ꝙ nō est ipose iuenire aliquā mām furiosam que tñ sit frigida in virtute: ⁊ tñ supueniat sibi putredo: ⁊ post hoc faciet febrē: ⁊ qui vult imaginari hāc mām frigidā furiosam imaginet aquosum sperma mulieꝝ: aut aquosum sperma virile qđ emittit in tactu mulieris sine coitu: ⁊ imaginet illud ꝑ morā ⁊ ꝯgelationē conuerti ad nām venenosam sicut fit in suffocatione matricis: ⁊ post hoc adueniat sibi sopitus calor ⁊ faciat in eo subtiliationem ⁊ vapores in eo remanētes qui cōmoueāt hāc mām ⁊ eā ꝑ corpus portēt agitando: erit hec mā mobilis ⁊ venenosa ⁊ frigida in radice: hoc aūt rarissime euenit. Septimo appet ꝙ raro iueniunt huiꝰ materie furiose: qꝛ raro est ꝙ materie furiose cholice veniāt ad subtilitatē ⁊ mobilitatē multā ⁊ malitiā qualitatis: qꝛ hoc nō fit nisi ꝑꝑ multā extraneitatez ⁊ elōgationē a natura humorali ⁊ a nā hois: ⁊ talia raro in nobis sūt cū habeant extraneā cām: nec ēt frequēter reperit vnus sanguis valde subtilis ⁊ multū ꝑ corpꝰ mobil. s. mō ad vnū mēbꝝ mō ad aliđ: ⁊ rarissime repit ēt mā venenosa tal' q̄lē descripsimꝰ. Ergo bñ dixit Hip. p̄ꝰ p. afor. zz. cū dixit. mlta vo nō sūt furiosa. Ad Gal. dico ꝙ ꝑ vētositatē itelligit vapores aliqs q associant māebus calis: ⁊ faciūt eas mobiles: imo ipse subtiliate multuz [illegible] sunt vaporibꝰ: ⁊ tales māe sunt calide vel illa vētositas surgit ab alijs humoribꝰ fridis ⁊ miscet cū istis materiebus calidis.

¶ Dubitat vtrū māe furiose possint apare mēbru. ¶ Videt ꝙ nō: Duᵐ 45ᵐ
qꝛ sunt mobiles nō figibiles in mēbro: sz qđ nō figit nō apat. ¶ In ꝯtrū Aui. cū dixit. accidit apa pleureticū. ¶ Frā. de pedemontiuz in expōne afor. zz. p̄ꝰ p. digesta medicari. vult ꝙ mā furiosa nō fac apa: ⁊ ꝙ timor ex ea non est timor apatis sed mortꝭ sine apate ⁊ dat cām dictā. Ad Auic. rñdet cū dicit accidit ex ea. s. mā plurima ⁊ nō itelligit de furiosa. ¶ Nos dicamus mās furiosas posse apare mēbra. Et h itellexit Gal. in cōmē. afor. 10. 4ᵉ ꝑticu. medicari si expēdit. cū p̄cipit purgari has mās furiosas ne ipse moueantur ad p̄ncipalia mēbra ⁊ ea ipleant. Si ḡ Gal. timet impleri mēbra nobilia ex mā furiosa timet ea apari. Ampliꝰ vētositates possūt apare mēbra: ḡ materie iste furiose: que materie furiose nō sunt minꝰ corpulēte q̄ȝ materie ille vētose: nec sūt magꝭ mobiles. Amplius videmꝰ apa in cerebro fieri ex chola adusta ipura cala multuz: ⁊ praua q̄ furiosa pōt dici. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ q̄uis sit mobilis pōt facere apa mobile. i. ꝙ mō in h mēbro mō in illo facit apationem per viā delitescētie ⁊ motuz de mēbro ad membrum.

du^m 46^m ¶Dubitat verū mā furiosa statim pma die vel scda vel an sit eua
cuanda. ¶Videt q nō per rōnes qb^9 pbauit supra q mā idigesta
siue calida siue frida non dz euari pmo qz euacuabit iuuatiuum:
vel euacuabit subtilior ps et remanebit grossa. scdo qz nocet ma
turationi. tertio qz agitādo miscet malignū cū bono. Ampli^9 mās
subtiles qz ib. bunt Aui. pcipit digeri ergo et mās furiosas. ¶In
ztiū est cōitas medicoꝝ. ¶Dōm q statim nō expectata digestiōe
mā furiosa dz euacuari. Rō qz si dimittat est periculuz mortis: vt
declarauit Aui. in euone aūt eius fit pseruatio ab h et nō sequunt
nocumēta que sequunt in alijs materieb^9 idigestis. nā mā furiosa
sui furiositate. s. mobilitate nō sic est inepta euoni sic materie fixe
stantes. vn Gal. p de crisi. 9. ca. dicit in istis egritudib^9. s. de mā fu
riose opz vti medicina solutiua in pn^o eaz: qz motus humiditatū
fluentium in corpore est iuuatiuus medicine: vt facile eas attra
hat: sed qcūqz humiditates sunt que cū hoc q non digerunt oino
sunt fixe stantes nō obediūt medicine solutiue: g illa tria nocumē
ta que Aui. dicit fieri in euone māe an digōnez nō sequunt in eua
cuatione an digōnē furiose materie: ipsa eni euatur affectāte nā
materie: et non euacuat iuuatiuū nec ps subtilis eius sola euatur
qz tota est subtilis: nec impedit maturatio qz nō est apta matura
tioni: nec volum^9 eā maturare nec miscet malignū cū bono imo
educit: et si aliqd de pdictis accidit est paꝝ: et magis eligim^9 hoc
q velimus hominem mori impetu furiose māe. ¶Ad z^m dōm q
materie subtiles non sic mobiles sed iacētes quiete imbibite in
mēbro quas medic^9 estimat posse digeri in tanto tēpore sine pe
riculo nō sunt an digōnē mouēde. ¶Ex quibus apparet q medi
cus ab ipso pncipio feb. acu. dz habere potētē estimatiuā qua iu
dicet hunc ifirmum debere mori furiositate materie vel multitu
dine māe nisi purgetur an digōnē: hunc bo alium febriētē de mā
etiam calida posse euadere si dimittat absqz euacuatione.

du^m 47^m ¶Dubitat verū euans mām furiosaz eradicatiue dēat eā euacua
re. ¶Et dōm vt cōiter dicūt q dz eradicatiue euari cū pharma
co euante exsoluēte dato in dosi sufficiēti alijs pcedētib^9 de vtu
te etate et zilib^9. Rō qz mā furiosa vere tota est digōni inepta: et
ideo si ptē dimittis nō est spes q digerat. Ampli^9 de pte ei^9 q̄uis
sit pua et sit timor de morte: qz cū sit multū maligna paꝝ de ea pt
hoiez occidē: et hoc dixerūt aliq suiss precipuā Auicē. cū dixit vū g.
Euatio. n. eradicatiua est adiutoriū vltimuz: et ideo Rasis purgat
in acutis an digōnē cū scamonea. Et hz medicus puidere ne solu
tiuū cū sit calidū et siccū iflāmet: vt. 16. zetinē. Rasis cap. z. et Gal. in
cōmē. afoi. z4. particule pme. s. in acutis passionib^9 et c. Et hoc fa
cit miscēdo cū solutiuo frigida cōsolantia vt notum est.

du^m 48^m ¶Dubitat verū mām furiosaz possemus euacuare p flōmiā. ¶Vi
det q nō: qz Gal. in euone eius semp videt noiare pharmaciā: vt
appet in cōmē. afoi. z4. In acutis. et illo. zz Digesta medicari. et il
lo. 10. Medicari i valde acutis. ¶In ztūz: qz doloribꝰ trāseūtib^9 a
dorso in cubitos flōmia zuenit: vt Hip. in. 6. pticula afoi. zz. afo.
sed illa videt mā furiosa. Ampli^9 in carbūculis flōmia pcipitur a
Gal. 14. terap. ca. 10. sed illa pōt poni mā furiosa. ¶Dōm q mate
ria furiosa di duplr. Primo ppie qz sit mobilis et venenose qli
tatis vt aliq cholā valde mobilis et istā opz euare pharmacia. rō
qz mā que est multū male q̄litatis et hincinde mobilis nō pōt esse
sanguis nec mā ppinq nature sanguis nec sanguini mixtū mixta:
imo est distās et extra illū currēs: ergo opz q euet non flōmia sed
alio qō eā attrahat a pprietate. Scdo mō posset dici mā furiosa
nō sic ppie se sola mobilitate: et sic aliqs sanguis posset eē talis
et forsan q posset euari flōmia. Cōtraria cessant. ¶Dubiū autē ca
deret qd est illō qō dat huori istā mobilitatez an sit for^9 in eo an
vapor. et si vapor qd faciat vaporē eē mobilem ad diuersas dias
pōnis. et hec qō ē physica et methcorologica: et iō hic obmittat.

¶Et scias q flobothomia quādo est itentio sanguis
non est ex genere eius in quo expectat digestio expe
ctatione que est in solutiuis et non expectatur dige
stio nisi in humoribus alijs.

¶Hic est scdo cañ. in quo euamus an digōnē que posset in poste
rum fieri in mā. Et p pmittit casuz et inuit rōnem. Scdo pbat. ibi
(Et cū postponit. Vel pt dici q hz ptes tres sic ponēdo dcm ca
suz tres rōnes adduē. Scda ibi Et cum.) Tertia ibi (Et fortasse.)
¶Casus quē Aui. itelligit est iste. aliqs hz febrez ex sanguie et ta
lis febris est in pn^o et nondū mā est digesta digōne quā hēbit cum
erit in statu qd faciēdū. Aui. inuit cañ. et est q tu statim in pn^o flo
bothomes et nō expectes digōnē. et inuit Aui. hāc rōnē: qz ista flo
bothomia in hac febre cū sit mā que est sanguis intēdit ad san
guinis eductionē: sed quādo per flōmiam intēdimus educē san
guinē: nō opz expectare digōnē sicut regulariter expectamus in
euone cū pharmacijs cū digestio nō expectat nisi in humoribus
alijs a sanguine: et per zñs in euacuationibus alijs a flōmia: ergo
statim oportet flobothomare. s. in ipso principio feb.

du^m 49^m ¶Dubitat verū in flōmia fienda sit expectāda digō. ¶Et videt q
sic per Gal. 9. terap. 5. ca. et in. 14. ca. vbi pcipit flōmandū eē sine se
digestione que hm vētrē. Amplius extātibus humorib^9 grossis an
tiqui dabāt an flōmiam digestiuū vt syrupū cū hyssopo: vt Auic.
pmo cañ. cap. de flōmia. et gnaliter cōprehēdit in cōmē. 47. 7. ptī.
dolores oculoꝝ. et Gal. in lib. de flōmia noue trāslationis. suma. z.
cap. 1. hoc affirmat. Amplius Aui. in cap. de flōmia in fe. sanguinea
precipit q flōmia fiat supflua cū affuerit maturatio. Ampli^9 san
guis pōt peccare subtilitate et grossitie: ergo opz illū digeri. ¶In
cōtrarium Aui. hic. ¶Quidā dicūt q in flōmia minoratiua nō dz
expectari digestio: sed in flōmia eradicatiua dz expectari dige
stio: et videt sumi ex Aui. cap. de flōmia. vbi dicit q in febrib^9 san
guineis non fiat flōmia superflua a pncipio: sed cū affuerit matu
ratio fiat superflua flōmia: qa remouetur multotiēs febris in ho
ra flōmie. Iste sermo pōt reuerti ad bonū intellectū: et est q in pn
cipio febriū in qbus flōmiā facimus minoratiuā: qz est alioꝝ hu
moꝝ peccatū in sanguie et non peccatū in sanguie per se facimus
illā nō expectantes aliqā digōnē: et in fe. sanguineis veris nos flo
bothomamus statim eradicatiue cū est digestio: qz statim est in
eis digestio. ¶Hymus bo dixit q in flōmia facta rōne plectorie. i.
repletionis oium humoꝝ pportionaliter in sanguine augmenta
toꝝ nō dz expectari digestio: sed si flobothomia fiat rōne peccati
solius sanguinis qui est humor ab alijs distictus pōt in ea expe
ctari digestio. ¶Nos dicamus smones qui dictis Aui. sunt pfor
mes. Et sunt q in flōmia aliquādo est intētio sanguinis. i. intēdi
mus sanguinis eductionē: aliquādo est intētio alioꝝ humorum a
sanguie. et in flōmia itētio sanguis est quādo febris est de sangui
ne abūdante in venis qui vere est sanguis stās sub forma sangui
nis. Est aūt duplr intelligibilis iste sanguis vt dixit Halya. trac.
z. thegni cō. 1z. trac. de epate. vel pro massa coꝝ in venis quā cō
munitas medicoꝝ sic vocat. vel pro vno humore disticto qui dr
sanguis solus. Prio mō accipiendo sanguinē aug^m eius est aug^m
oium humoꝝ simul pportionabilr: et ideo est in hoc peccatū sol^9
quātitatis per se: lz possit sequi in hoc peccatū q̄litatis vt in syno
cha sine putredine: ex qua ēt pōt fieri synocha cū putredine. Sed
accipiendo sanguinē scdo mō aug^m eius est eius crescētia super
alios: si hoc fieri cōtigat q forsan nō zuenit vt bñ dixit Hym^9. Di
co igit q si febris fiat de solo sanguine vero peccante in sola q̄nti
tate pnio et per se: lz scdo mō possit peccare in qualitate: tūc flo
bothomia intēdit in ea solū sanguinez euare: qz iste solus peccat.
Et qz sic est statim in pncipio huius feb. dz talis flōmia fieri et nō
expectari digestio sicut expectamus in solutiuis. Declarem^9 igit
pmo que est digestio quā in solutiuis expectamus: et est qz quā
do intētio pharmacie est euatio humoꝝ hītium pprias formas
ex sanguinez vt in febre cholica pura: vel in flegmatica pura: vel
melica pura: a pncipio haꝝ febriū regulariter nō dam^9 pharma
cum solutiuū cuius itētio sit euatio illoꝝ humoꝝ: sed p digerim^9
mām postea euacuamus: et si a pncipio euamus an digōnē ē coa
cte: qa mā est furiosa vel multa vt dcm est supra et dicet: vel eua
cuamus pharmaco in quo nō est intētio illoꝝ humoꝝ sed est itē
tio eductio secū vt cū damus a pncipio cassiaz. Sed de flōmia est
totū ztiuz ei qō dcm est de pharmacia: qz quādo in flōmia est so
lius sanguinis eductio vt in febre de vero et multo sanguine sic in
febre synocha sine putredie statim a pncipio dz fieri flōmia et ci
tius q pōt fieri: et nō expedit q digeras mām. Hoc Auicē. pbat
trib^9 rōnib^9. s. q in febre sanguinea flōmia statim a pncipio fit fiē
da. ¶Prima est cū flōmia est ad sanguis abūdantis eductionem
que flōmia est intētio sanguis nō dz digestio expectari sicut in so
lutiuis: imo statim fieri dz in pncipio. sed in fe. sanguinea est intē
tio flōmie sanguinis eductio et fit ad abūdantie sanguis eductio
nem: ergo statim dz fieri et nō differri vt pmittat digō sicut in so
lutiuis. Primā ppōnē in qua stat virtus rōnis Auic. hz p nota ex
hoc: qz sanguis in quāto peccās hñs sanguinis formam est de se
aptissimus euoni per flōmiaz: vnde aperta vena statiz currit ex:
ergo nō debet digestio expectari: et hoc est qō dicit. et scias q flo
bothomia quādo est intētio et c. non est ex genere eius. s. euationis
in quo et c. i. ad eam fiendam nō debet expectari digestio.
¶Dubitat q̄re sanguis peccās in q̄to ē ita apt^9 euoni: et alij humo dub^m 50^m
res nō sūt apti suis euonib^9 i pn^o. ¶Dōz q aug^m sāguis i q̄titate
qui sit ver^9 sanguis nō seqt extneitatē cōplexionis in corpe nec
in suba sua eo habente formā sanguinis veri: et ideo est aptū cur
sui: sed alij humores distincti a sanguie quos sic distictos et sepa
ratos solutiuū respicit vt trahibiles nō possunt crescere nisi cum
malitia qualitatis in corpore que est cā multiplicationis humo
rū maloꝝ: vel que associat in eoꝝ multiplicatione et que zsequit.
ð. g. frigiditas in excrescētia flegmatis. in hac aūt malitia huius
qualitatis malignat humor et fit incōueniētis sube q̄uis hēat for
mā humoralē: vt sit. ð. g. flegma nimis viscosum: et iō inobediens
euom nisi disponat et digerat: cū g alij humores a sanguie icipiūt
facere febrē iā acqsiuerūt malitiā per quā succūbunt putredini et
nō regulati sunt eoꝝ malitia a nā: et illa malitia qualitatis in eis
est p quā sūt icōueniētis substātie et ipsa icōueniētia sube est ēt

pria malitia. sanguis aũt augmẽtatus in q̃tto saluãs veri formã sanguis nõ põt in suba fieri extraneus: ita ꝙ euãtioni non obediat ⁊ cursui vena apta: q̃ illa est propria sua euacuatio ⁊ non alia.

Dub^m 2^m ¶ Dubitaẽ scðo si Aui. dicta ⁊ dicẽda ↄcludũt de se. sanguis putrida. ¶ Et dõni ꝙ si sanguis sit putridus nõ lõginquus a forma sanguinis sicut est in synocha putredinali a p̃ncipio ꝙ ẽt digestio nõ debet expectari: q̃ ipse de se euacuationi est apt⁹: ⁊ ista synocha putredinalis est ꝓprie illa que est propinqua synoche sine putredine q̃ sanguis multa quãtitate putrescit. si aũt sanguis putridus esset longinquus a natura veri sanguinis vt grossitie vel subtilitate quibus putruit posset aliqua digestio expectari.

Dubiũ 3^m ¶ Dubitaẽ si sanguis vt dicit humorẽ separatũ ab alijs solus multiplicet an flõmia dẽat fieri digõne expectata. Hic Dynus credit expectari debere digõnẽ: q̃ iste sanguis nõ multiplicaẽ nisi malitia qualitatis: vñ fit m le sube. Sed Dynus dubitat an solus sanguis possit augmẽtari ⁊ credit ꝙ nõ. Et nos dicam⁹ ꝙ si ↄtigat solũ sanguinẽ crescẽ in q̃to ⁊ cholã ⁊ flegma ⁊ melã nõ multiplicari in eo: imo diminute q̃titatis esse in eo: ⁊ sanguis ille stat sub vera forma sanguis: ꝙ ipse est apt⁹ cursui ꝑ flõmiã ⁊ non dꝫ digõ expectari. Sãguis eñi stãs verus sanguis nõ sustinet magnum distẽperamẽtũ: vt dixit Auer. 3. collĩ cap. 4. cũ dixit. excessus vel exitus sanguis in q̃litate dꝫ dici pauc⁹. Jã ergo appet p̃ma rõ Aui. ⁊ est ꝙ flõmia statim a p̃n° dꝫ fieri cũ est intẽtio sanguinis: ⁊ nõ expectari digõ materie sanguinee euãde qua digõne prepareẽ euõni: sicut expectaẽ in euõne ꝑ pharmaciam ⁊ dixit hoc: q̃ digõ ciboꝝ in stõcho dꝫ expectari: ⁊ ꝙ si in stõcho sit idigestio nõ dꝫ flobothomia fieri. ⁊ ꝑ hoc cessant auctoritates Gal. 9. ⁊ 10. terap̃.

¶ Scða rõ Aui. est ꝓbãs dcm̃ p̃missum: ⁊ ꝓbat cõclusionem principalem sic: flobothomia in qua est intẽtio sanguis cũ postponiẽ a principio non est ei intentio: ergo statim a principio est fiẽda.

¶ Tertia rõ flõmia statim a p̃ncipio est fiẽda que si postponaẽ potest iterficere ꝑ aduẽtũ d̃bilitatis: sed flõmia in qua est itẽtio sanguinis euãtio idicata a p̃n° si nõ fit ⁊ postea flõmes fortasse occides ꝑ aduẽtũ debilitatis virtutis. he due rationes vltime declarabũtur post. Appet ergo ꝙ si in flõmia est intẽtio sanguis nõ dꝫ expectari digestio. Si aũt in flõmia est intẽtio alioꝝ humoꝝ a sanguine: q̃nq̃ medicus expectat digõnẽ: ⁊ q̃nq̃ nõ. nã flõmia fit propter alios humores a sanguie q̃ alij humores peccãt in sanguie: vnde sanguis in se nõ hꝫ peccatum: nisi q̃ alij humores ifecerãt sanguinẽ: ⁊ ideo flõmia fit vt illo sanguie corrupto exeũte: alij humores secũ mixti cũ in euõne sequanẽ: ergo si illi humores sunt multũ extranei i modis sube nõ sequenẽ in euõne: nec ipse ifect⁹ sanguis bñ exibit: q̃ ab eis est fact⁹ in suba ineptus: sed potiꝰ apta vena exibit sanguis bonus: ⁊ spũs exhalabit cũ eo: ergo opꝫ preparare eos ⁊ illũ sanguinẽ ⁊ sic facẽ flõmiã post: si est eius indigẽtia ⁊ illã viã preceperũt antiqui: ⁊ ẽt Gal. ꝙ humorib⁹ grossis existẽtibus cum sanguine siue sanguie existente grosso digeraẽ p̃us cuꝫ syrupo de hyssopo postea flõmetur. Et sub hac ↄsideratione p̃cipit Aui. ꝙ in p̃ncipio egritudinum de humoribus cũ sanguine dimittaẽ flõmia: ⁊ postea fiat si expedit: vñ in flegmatica febre flobothomiã in p̃ncipio dimissam facimus cum vrina appet rubea grossa. vt ifra. Si aũt illi humores sint cũ sanguie mixti ⁊ in suba nõ sint multũ extranei: ita ꝙ spes sit ꝙ sequanẽ in euõne aperta vena: tunc non idigemus digestione: sed flobothomamus. ¶ Cõsiderandũ autẽ hic ꝙ gradus possunt eẽ in mixtione alioꝝ humorum cũ sanguine: vñ flõmia conceditur: possent eñi a principio eẽ mixti tãta mixtione ꝙ sufficiat ad flõmiã minoratiuam. Et ꝑcedente febre est possibile mãm saltẽ que est cã añcedẽs ita digeri ⁊ rectificari ꝙ ↄueniet flõmia copiosior q̃ in principio: qua facta multũ diminuta mã saltem que est cã añcedẽs residuo ⁊ cause cõiuncte nõ hñti renouationẽ ab añti virtus oñabitur ⁊ liberabitur patiens feb. in hora. i. cito: q̃ eadẽ die. Et sic exponiẽ s̃mo Auicẽ. cap̃. de flõmia. quãdo p̃cipit in febre sanguinea. talijs humoribus sanguini mixtis fieri paruã flõmiã in p̃n°: sed in ꝓcessu copiosiorem: lꝫ iste s̃mo Aui. alijs modis a me exponaẽ ibi. ¶ Ex oib⁹ iaꝫ dictis apparet que est d̃ria inter flõmiam cũ est in ea intẽtio sanguinis euãtio: ⁊ flobothomiã cũ est intẽtio alioꝝ humorum a sanguine. nã cũ in flõmia est itẽtio sanguinis fit copiosa: ⁊ quãto isti intẽtioni magis appropinquat fit copiosior: sicut in synocha sine putredie põt copiosior fieri q̃ in synocha cũ putredie. nã in synocha cũ putredie sanguis est plus lõginquus a nãlitate sanguis q̃ in synocha sine putredine: ⁊ nõ solũ in se sed ẽt q̃ putredo statiꝫ incipit associare alios humores in distẽperãtia: vnde incipit excitari chola: ⁊ ideo nõ põt sic copiosa fieri flõmia lꝫ fiat in ea q̃doq̃ vsq̃ ad syncopiꝫ: vt Gal. fecit. 9. tera. cap̃ 4. tñ vt ibidẽ declarauimus qui hꝫ synochã putredinaleꝫ minori syncopizat flõmia q̃ hñs synochã sine putredie. Sed quando in flõmia est alioꝝ humoꝝ intẽtio inficientium sanguinẽ vel est intẽtio sanguis multũ corrupti q̃ vere nõ põt dici sanguis fit nõ copiosa: sed pauca minoratiua vt notũ est. Accidit tñ q̃nq̃ ꝙ flõmia minoratiua iterata in plurib⁹ vicibus stat loco vni⁹ copiose eradicatiue: ⁊ põt dici eradicatiua. ¶ Contraria omnia iam apparent soluta.

¶ Dubitaẽ scðo p̃ncipalr vtrũ flõmia in qua est intẽtio sanguis facta in p̃n° dꝫ dici facta eẽ añ digõnẽ. ¶ Et videẽ ꝙ sic. ꝑrio q̃ iste cañ. est excipiẽs a regulari vbi fuit p̃ceptuꝫ ꝙ nõ euacuẽs añ digestionẽ: ⁊ p̃ceptũ est nisi mã furiosa fuerit ⁊ nisi euõ fiat flõmia in qua est intẽtio sanguis euãtio. Amplius supra habuit ipse ꝑ iñcõuenienti ꝙ in p̃n° febriũ sanguis eẽt sedimẽ laudabile. Ampli⁹ febres in qb⁹ hec flõmia fit hñt quatuor tẽpora: ergo habẽt p̃n^m qð ab alijs distinguiẽ per signa indigõnis. s. cruditatis. ¶ In ↄriũ si hec flõmia est facta añ digõneꝫ: igiẽ est coacta qð est falsum: q̃a nulla videẽ regularior flõmia in egris q̃ illa que fit in hñte synocham ꝓprie sine putredine. ¶ Hui⁹ dubõnis difficultatẽ Dy. perpendit: ⁊ q̃ hec dubitatio nõ q̃rit aliud nisi vtrũ in p̃n° feb. synoche mã sit digesta. ꝑ vltimata rñsiõe dicit ꝙ non dꝫ dici digesta nec idigesta sed siũs digeste. Et dicit ꝙ nõ opꝫ expectare sedimẽ in vrina: q̃ vt dicit Gal. in fine p̃mi pnosti. Res que refugit operationẽ nature apud ↄuersionẽ quã facit in sanguie est sedimẽ residẽs in vrina: nũc aũt in febre synocha sine putredie cũ non sit malitia q̃litatis in humorib⁹ nõ est res illa: q̃ humores tales de se sunt apti nutrire corpus cũ nõ sit in eis nisi peccatũ multitudinis ꝑ se: ⁊ iõ in tali dispõne nõ opꝫ sedimẽ expectare. Dyn⁹ in pluribus dictis hꝫ bonã intẽtionẽ: lꝫ se male explicare sciuerit. Nos dicamus p̃ manifestũ eẽ per se ꝙ sanguis sola q̃titate peccans ꝑ se: ⁊ sanguis veniẽs ad peccatũ putredis inchoãtis est apt⁹ euacuari ꝑ flõmiã vt in synocha sine putredie ⁊ cũ putredie pauca: ergo sanguis est digestus digõne que sufficit pro hac euõne: imo si tardeẽ plus corrũpiẽ ⁊ fit plus ineptus cursui ꝑ flõmiam. Scðo iste sanguis in ꝓcessu si febris tẽdit ad salutẽ digeri poterit: ⁊ ostẽdeẽ sua digõ in vrina rubea hñte sedimẽ albũ pineatũ post cui⁹ apparitionẽ faciet crisiꝫ fluxu sanguis nariũ aut aliter. Sꝫ si dꝫ eẽ mortalis poterit apparere hypostasis nigra nisi ↄueniat suffocatio. ¶ Appet ergo solo ad radicẽ quesiti an in p̃n° febris sanguis. s. synoche mã sit digesta. Dõm ꝙ est digesta digõne sufficiẽti euõni per flõmiã: ⁊ nulla alia est ita sufficiens si synocha est verissima ⁊ purissima: sed nõ est digesta digõne quã adhuc in statu poterit hre. ¶ Sed tũc dubitaẽ vtrũ in isto p̃ncipio synoche vrina hẽat digõnẽ per alicuius nebule siue hypostasis apparitionẽ. Dõꝫ ꝙ q̃uis ab auctorib⁹ famosis nihil habeamus scriptũ. Aui. eñi cap. de synocha nõ ponit signa ab vrina. Gal. vo 9° terapẽ. ca. 4. ↄsiderauit vrinã iuuenis hñtis synochã sine putredie ⁊ ↄsperit in suba ⁊ in colore nõ valde distare a naturalitate: ⁊ ex hoc possumus suspicari signũ digõnis habuisse qð marie in hypostasi oñdiẽ. In alio ãt iuuene febriẽte fe. synocha cũ putredie isperit putredis signũ ex vrina ⁊ alijs. Et ex h aliqs posset arguere nõ habuisse hypostasiꝫ: q̃a cũ putredo icboat nõ põt appere digõnis ipressio ↄ eã. als cũ. Haly a. tñ ⁊ Azarauius putredinẽ sanguis in synocha fetore vrine indicãt. Nos dicamus ꝙ oĩa signa siue in vrina siue in habitudine ⁊ pulsu q̃ demõstrãt humorẽ peccantẽ eẽ sanguineũ in quãto solo peccantẽ: ⁊ si in quali peccet ꝙ illud est paꝝ: sunt signa istiꝰ digõnis. Dico scðo ꝙ hypostasis facta ex actione nature sup mãꝫ sanguineã cuius actio icipit a p̃ncipio febris: nõ apparet in p̃ncipio: q̃ nõ esset p̃n^m sicut nec in alijs febrib⁹. Sed non videẽ posse absolui cũ iste sanguis sit benignus ⁊ nã ante febrẽ egerit in eius partẽ imo partes ꝙ eo p̃ncto quo febris icipit nã actionẽ illã cõpleuerit: ⁊ tũc in principio febris exeat cuꝫ vrina talis alba hypostasis: ⁊ hic esset locus iuestigationis: si hoc sit possibile: q̃ possibilitatẽ cõfirmat benignitas humoris ⁊ cõtinua actio parietum venaꝝ in istũ sanguinẽ: ⁊ nã febris que in p̃ncipio sui corpus paꝝ permutauit: cũ ẽt sit s̃m partem de sũma febriũ effi. s. illa que est sine putredine ⁊ erit locus considerationis si in alijs fe. vt melãcholicis ⁊ flegmaticis ⁊ cõtinuis posset per similẽ modũ fieri hypostasis digestionis in principio earum: aut per modum ꝓpiquũ illi: vnde medic⁹ posset decipi per illas vrinas in principijs illaꝝ febrium: ⁊ nos nõ possumus hoc hic dicere. Si ergo vis tenere ꝙ in principio synoche cum putredine vel sine putredine possit apparere digestio in vrina per apparitionem hypostasis: solue sic. ¶ Ad rõnem Dyni cũ dixit ꝙ in synocha siue putredie nõ est res que effugiat operationẽ nature apud. i. post ⁊c. Dõm ꝙ imo est talis res. Et cũ probaẽ ꝙ non: q̃a humores peccant multitudie. Dicẽdum ꝙ hoc arguit oppositum: q̃a eniꝫ est ibi multa multitudo boni sanguinis natura egit in partem eius ⁊ assimilauit mẽbris spermaticis. s. parietib⁹ venarum ⁊ arteriaꝝ dealbando: ⁊ q̃ non indigebat tanto nutrimẽto quantũ dealbat: ideo ptẽ trãsmisit cũ vrina ẽt in ipso principio. ¶ Dubitatur secũdo si natura expectat digestionem in sanguine ⁊ postea expellit: ergo ita dꝫ facere ars. Amplius si sanguis est digestus in ipso p̃ncipio: quare natura nõ expellit illum. Dicendum ꝙ natura agit sine intellectu: ⁊ iõ materias que non stimulant ipsaꝫ tẽtat digerere ⁊ postea expellit. Si igiẽ vteret sylls ⁊ diceret hic sanguis est cursilis ⁊ aptus euãtioni: ⁊ si plus stat posset occidere ⁊ fieri ineptus: tũc statiꝫ a p̃ncipio expelleret: ⁊ ideo aliq̃do stimulata in p̃ncipio multitudie Dub^m 3^m

sanguis faciet euacuationē nō expectās aliā digōnē ab ea quā h3 in p̄ncipio. Apparet igit̄ q̄ flōmia in febre synocha propter sine putredine est facta ante digōnē futurā in statu sed nō ante digestionē sufficientē euacuationi. ¶ Ad ɔ̄traria: ad p̄mū dōm q̄ iste cañ. excipit a cañ. regulari in hoc q̄ ista euacuatio fit ante digestionē que ventret post si digereret mā: ideo non sic excipit sic tertius cañ. Et primus etiā sm̄ aliquē intellectū. ¶ Ad 2^m dōm q̄ a p̄ncipio Auicē. nō vult q̄ sit laudabile sedimē factū ex alteratione illius sanguinis qui incipit facere febrē: q2 prius incipit digeri q̄ sit digestus degestione ostēsa per hypostasim laudatam. ¶ Ad 3^m dōm q̄ h3 quatuor tempora forsan non distincta penes cruditatē ⁊ digestionē: vel h3 ea vt dictū est: q2 l3 sit mā cruda in p̄ncipio respectu eius q̄ in ea est futurū de digōne: tñ nō est cruda respectu euōnis per flōmiā. ¶ Sed dubitat̄ ex dictis: q2 rō A. ɔ̄tra ɔ̄tra Rasim nō videt̄ tenere: q2 sic arguo. nā cū liberat a febre sanguis expectat digōnē talē qualē in p̄ncipio nō habent febres sanguinis: ergo artifex d3 hoc facere. Hic sūt multe vie q̄s alijs dimitto: sed do magis extraneā negādo antecedēs: imo natura in principio nō expectās q̄nq̄ aliud tps emorosagiā multā mouet: ⁊ subito liberat a synocha p̄p̄e sine putredie: s3 nō sic fac̄ i alijs febribꝰ. Hic eēt magnū dubiū ⁊ mlta discutiēda q̄ omitto.

¶ Et cum postponitur flobothomia in pricipio egritudinis: nō amplius est ei intentio ⁊ fortasse interficit per aduentum debilitatis virtutis.

¶ Hec est scđa rō q̄ p̄bat p̄ncipalē ɔ̄clusionē q̄ in p̄ncipio flobothomes in febre vera sanguinea. rō q2 cū postponit̄ nō ē ei itētio.

Dub^m 3^m ¶ Dubitat̄ vtꝝ q̄ñ flōmia nō fit in p̄ncipio sit amplius ei intentio. ¶ Videt̄ q̄ sic: q2 Auicē. lib. 1. cap. de flōmia ⁊ G. 9. tera. cap. 5. ⁊ 11. ca. 1. ⁊ in lib. de flōmia sūma tertia ca. 1. vult q̄ flōmia fiat quocūq̄ tēpore est eiꝰ necessitas siue in p̄nꝰ siue in . o. die. ¶ In ɔ̄triū Aui. hic. ¶ Quidā rudes dixerūt cū flōmia d3 fieri a p̄nꝰ p̄pter mām furiosam ⁊ nō fit: nō pōt fieri postea q2 fortasse mā furiosa iterficit. ¶ Dy. dicit sermonē istū posse itelligi in flōmia minoratiua: cuiꝰ cū est idigētia in p̄nꝰ d3 fieri q2 virtꝰ est fortior: ⁊ nōdū fuerūt accidētia infirmū molestātia: sed posteriꝰ nō pōt sic fieri p̄p̄ie in morbis in q̄bus crisi3 expectamꝰ: q2 idigemꝰ virtutis robore vñ sanguis est recōdendus p̄ thesauro. ¶ Nos dicamꝰ q̄ hic est sermo de flōmia in q̄ est intētio sanguinis vt est in febre synocha q̄ cū ipsa postponit̄ nō est ei intētio. s. illa que erat in p̄ncipio. in p̄ncipio eñi erat intētio sanguinis habētis formā sanguinis ⁊ parū permutati: ⁊ ideo poterit fieri copiose. sed post p̄n^m sanguis est corruptus factus magis distās a forma sanguinis ⁊ aliq̄ cholera pōt eē excitata: ergo flōmia nō pōt fieri sic copiosa sicut in p̄nꝰ: ⁊ sic nō h3 intētionē. s. nec finē nec vtilitatē. s. quā in p̄ncipio hebat: nō ergo debuisti eā postponē. ¶ Ex his cessant ɔ̄traria: q2 in quocūq̄ tēpore vides flobothomie idigentiā fac eā cū flobothomia quā in p̄ncipio debes facere cuius intētio est sanguinis parū peccantis eductio: si postponit̄ nō est ei illa vtilitas: imo occidit fortasse q2 infirmꝰ est debilitatꝰ prauitate egritudinis p̄cedētis dimisso auxilio magno. Et iō flōmās pōt tantā debilitatē addē q̄ ex hoc moriet̄ infirmus: h̄ tñ nō est necessariū: ⁊ ideo dixit. fortasse.

¶ Et similiter si times victoriā humoris: ⁊ magis necessaria cautela est euacuatio. Et si non est digestus non moueas nisi in principio.

¶ Quidā dixerūt istū cañ. esse de euōne māe furiose: sed iā Aui. dixerat de h̄. Quidā vt Dy. in pte videt̄ sentire q̄ iste cañ. q̄tum ad vnā partē est ɔ̄tinuꝰ p̄cedēti: sed q̄tū ad aliā excipit̄ a cañ. supradicto: in eo q̄ itelligebat̄ ab eo. s. q̄ mā digesta euet̄: hoc ergo non d3 fieri nisi mā non euante. ¶ Nos dicamus q̄ hic est tertius cañ. in quo p̄bat q̄ apud necessitatē non debemꝰ expectare digestionē imo in p̄ncipio euare q̄uis materia sit cruda. Et primo cañ. ⁊ casum ponit. Scđo quidam declarat. ibi (Apud statum.)

¶ Casus est iste. aliq̄s febrit febre de tanta q̄titate māe: ⁊ tā supflue q̄ times nām vinci ⁊ humorē vincere. v. g. est flegmatica fe. de multo flegmate ⁊ tāte exuberātie q̄ nulla spes est mām digeri posse p̄pter supfluā multitudinē: ⁊ ideo ifirmus moriet̄: ḡ stati in p̄ncipio tu debes euare ⁊ non expectare digestionē: ⁊ h̄ est qđ dicit. si times victoriā humoris. s. p̄p suā multitudine3: magis necessaria cautela est euō. s. minorās de illo humore. Et ɔ̄sidera dixit humoris vt p̄ hoc itelligat̄ victoria aliorꝫ humorꝫ a sanguie. Jaz. n. in cañ. p̄cedētū dixit de multitudine supflua sanguinis q̄ statim erat euanda flobothomia. Hic ergo expediebat dicē: si exuberāte alio hūore a sang. si sic statim fienda euatio. Et dicit q̄ sic. Considerādū q̄ dixit tps in quo hec euō d3 fieri: q2 in p̄ncipio q̄uis nō sit digestꝰ: ⁊ h̄ est qđ dixit. ⁊ si non sit digestus non moueas ⁊c̄. i. in p̄ncipio euā q̄uis non sit digestꝰ. ¶ Considerādū q̄ tres casus habemꝰ hucusq̄ in q̄bꝰ statim a p̄nꝰ euamus nec expectamus q̄ mā vinceꝰ digerat̄. Primꝰ casus est si mā est furiosa. Scđs casus ē si mā est sanguis. stās sub forma san. peccās p̄mo i q̄titate sola. Et i his duobꝰ casibꝰ euamus copiose: in p̄mo casu cu3 pharmacia ⁊ scđo cū flōmia. In scđo casu est mā digesta: l3 ēt in p̄mo casu mā aliq̄lr possit dici digesta: q2 mā furiosa habilitatē aliq̄ h3 ad euōnē. Tertius casus est q̄ aliq̄s alius humor a sang. est supflue q̄titatis in feb. cholericis flegmaticis ⁊ melicis vñ nō speramꝰ hūorē posse digeri nisi pharmacia minoret̄. Et ista euō est minoratiua ⁊ hūor q̄ educit̄ nō est digestꝰ digōne quā hebit pars eius que remanet.

¶ Dubitat̄ vtꝝ mā exnte cruda i p̄n. fe. possit dare pharmacū solutiuū. Du^m 2^m ¶ Vr̄ q̄ nō p̄ p̄p tres cās q̄s. s. A. assignat. Itē Hip. dixit digesta medicari pꝰ ptia. afo. 22. ⁊ 4. re. acu. tex. comen. 19. dixit q̄cūq̄ flegminātia. ¶ In ɔ̄triū est hic. A. ⁊ Hip. 2. ptia. afo. 19. afo. cū dixit Incheātibꝰ morbis. Ille. n. afo. ē q̄ h̄ ponit̄. ¶ Quidā p̄sumptuosi medici in feb. putridis statim a p̄n. oi die dāt dosim solutiui syrupi credētes seq̄ p̄ceptū. A. in c. de fe. flegmatica. ipsi tñ vt apparebit ibidē. A. nō sequunt̄ s3 valde p̄sumptuose opant̄. nā euō cu3 pharmaco solutiuo in p̄n. feb. putridarū nō est reglaris s3 coacta: ñ ḡ i oibꝰ nec oi die d3 fieri. Ampliꝰ pōt hec euō scā oi die occurrē diei cretice. ¶ Quidā alij sunt vtilissimi p̄dictis oppositi: q̄ nunq̄ in aliq̄ fe. putrida a p̄n. darēt medicinā solutiuā euantē exsoluendo: imo vī eis magnū qd si dāt parū pulpe cassie ɔ̄sentiētes dicto Hip. q̄ digesta op3 pharmacare. Et de q̄ plus miror est q̄ p̄lusq̄cōmētator vir multe scie nō fuit ausus in purgādo in p̄ncipio febriū nisi cū clysteri ⁊ leuibꝰ medicis: s3 p̄ leues itelligit cassiā ⁊ sisia: vt appet i thegni trac. 3. cōmē. 40. illo ca. euones ho. ¶ His omissis dicamꝰ q̄ febres putride vel sunt cū apāte vel sine apāte: ⁊ dicamꝰ parū de febribꝰ apostemosis. Qđ desluxus māerū ad loca apostemosa plurimū est cū sanguine: ⁊ iō a p̄ncipio plurimū facimꝰ flōmiā: si tñ fit desluxus aliaꝝ māerū quarū eductio nō posset fieri flōmia: dicamꝰ q̄ a p̄ncipio hoꝝ apostematū possumꝰ vel pharmacijs euantibꝰ exsoluēdo in q̄bus sit virtꝰ euandi mā3 que fluit siue que est in cursu siue in fluxu: nō aūt mām que est in pte. Rō p̄mi est q2 mā que fluit d3 diuerti: ⁊ vt p̄supponit̄ nō pōt fieri hec diuersio flōmia: ergo pharmacia op3 fieri. s. q2 est alius hūor a sanguine q̄ fluit: ⁊ cū hoc est valde supflue q̄titatis: vñ nisi minoret̄ fiet apā tā magnū q̄ infirmus moriet̄: necessariū est ḡ pharmaco minorare mām ⁊ diuertere. ⁊ sic suadet. G. 13. tera. ca. 17. s. in apostematibꝰ partiū capitis. ⁊ sic ḡnaliter p̄cipit Aui. p̄mo libro fen. 4. cū dixit. Occultoꝝ apātū mā est minorāda flōmia ⁊ solone vētris ⁊c̄. Et q̄uis hic cañ. sit sumptus a nā apātis: tñ cū hoc op3 medicū ɔ̄siderare nām particule apostemose: q2 si dat pharmacū ad diuertēdū ⁊ minorādū mām d3 esse tale q̄ versus illas partes nō moueat: ⁊ ideo in apātibus itestinoꝝ ⁊ ani nō esset bonū pharmacū solutiuu3: sed potius oporteret vomitu minorare mām. Et tu videas in his Gal. 13. terap. hec ergo euacuatio cū pharmacia in p̄ncipio apātu3 fit gratia māe que fluit ⁊ que parata est fluere de qua intēdimus minorare ⁊ diuertere. Mām aūt apātis in mēbro quiescentē quasi fixam cū eo siue incuneatā nō debemꝰ pharmacia mouere. talis enim mā eo ipso quo fit quiescēs inepta est motui: ⁊ iō tentās illā pharmaco educere cōmouet ⁊ facit ea3 ledere loca sana: ⁊ induxit Cōciliator dña. 1[illegible]. exēplū q̄ h̄ agere est ac si quis arborē a terra conaret̄ euellere p̄us q̄ lateraliter separet. ⁊ Aui. cū Hip. dixit eandē sniam p̄mo lib. fen. 4. ca. 3. cū dixit. Cum aūt humor in vno fuerit loco comprehensus ⁊c̄.

¶ Sed dubiū est: q̄ō potero dare medicinā que mām fluentē diuertat ⁊ minoret euacuando ⁊ mām que est in apāte nō euacuet. Ampliꝰ tales pharmacie aliq̄ñ tali die ab apāte icboāte liberāt: vt Gal. 13. terapē. ca. 17. vnde dicit. Cōsideraui quosdā eoꝝ qui inceperūt flegmonare in oculis purgari per iferiorē vētrē die vno curatos. Amplius sicut mām fluentē possibile est eē multā vnde de corruptiōe mēbri timeat̄ ⁊ ruptura apātis ante maturatione3 sic mām in pte stantē possibile est esse talē ⁊ tantā q̄ timeat̄ ista. Amplius in apātibꝰ exterioribꝰ mām stantē in parte cū est multa suffocatiua minoramus scarificatiōe nō expectantes maturationē: vt itelligit̄ lib. 1. fen. 4. q̄re sic in apātibꝰ iterioribꝰ pharmaciā facere poterimus accipiēdo qđ in pte est de mā. ¶ Dōm manifestū esse per se q̄ mā que fluit ⁊ que parata est fluere in p̄ncipio apātū interioꝝ ⁊ exterioꝝ ēt ponit̄ idigere minoratione ⁊ diuersione per pharmacia: l3 frequētius per flōmiā. manifestu3 est ēt q̄ iste māe eo ip̄o q̄ sunt cursiles sunt aliq̄ualr aptiores vt violētia pharmaci cursiles fiāt ꝟsus pharmacū ⁊ ꝟsus loca euōnis. manifestū est ēt q̄ māe que q̄escūt in mēbro nō sunt sic apte cursui nisi maturescāt: ⁊ q̄uis ille māe que sunt in mēbro apostemoso quiescētes sint ille que erāt sm̄ spēm in cursu: tñ mora aliq̄ sūt simul cōpacte ⁊ resolute in subtili earū. Et cum sic est nō sunt obedientes pharmaco insup sunt magis elongate a vijs per q̄s pharmacū d3 illas ducere ⁊ ad quas. De primo igit̄ iudicio est imatiuꝰ medicꝰ arbitrat̄ mās apātū quiescētes in apāte ineptas esse euacuationi per pharmacū. S3 mās currētes ⁊ currere paratas magis aptas. Et q̄ñ medicꝰ stat sup h̄ iudicio ⁊ vult dare medicinā solutiuā que euacuet minorādo ⁊ diuertēdo ⁊ nō agitet mā3 q̄ est in

parte gescēs opȝ sua bona estimatiōe cōponere pharmacū talis potētie: ꝛ h ipe facit cognoscēdo solutiua que a lōginquo extrahūt vt collognitida hermodactyli ꝛc. cauēdo se ab eis ꝛ vt nō misceat in magna q̄titate medicinas q̄ ad loca illa portāt medicias ꝛ cauendo mixtionē illaꝝ ꝛ vtēdo medicinis q̄rū opō est circa loca cōis venaꝝ vt reubarbaro ꝛ turbith in expssiōe vel odore nō facta sub vigoratiōe p ȝinȝiber. Utrū aūt postq̄ māe q̄ gescūt in apatib' mēbroꝝ interioꝝ maturant̄ sint dāda pharmaca solutiua nō discutiamus hic. ¶ Sed tu dices Hip. 2. re. acu. tex. cōmē. 11. in euōne ista vsus est ellebozo ꝛ fellicbino que sunt medicine a lōginquo euātes ꝛc. Dōm q̄ tpe Hip. forsan nō erāt note alie medicine ꝛ dbemus credere q̄ vtebat̄ eis in q̄titate modica ꝛ ɔsolatis vt oportebat. Et diuersitas hoium ad ipressiōes mediciaꝝ in tpib' Hip. ꝛ tpib' nr̄is ē diuersitas magna: vt dicit. A. 4. can. fen. 5. trac. 2. ca. 2. ¶ Ad 2^m dōm q̄ illa liberatio est: q̄r illud qd̄ est in pte a nā resoluit̄ ex quo per influxū nō multiplicat̄. Uel dōm q̄ accidit aliq̄n mām que est in apate. i. fluxā eē euōni aptā: vn̄ obedit cursui per medicinas sicut illa que fluit. Hip. igit̄ cū dixit q̄ ex euōne facta cū pharmacia in pncipio apatū ostruunt̄ loca sana: itellexit qn̄ ille māe gescūt ꝛ sunt inepte motui. Et medicus de suo iudicio estimatiuo hȝ iudicare illas eē ineptas nisi maturent̄ ꝛ illas q̄ sunt intus in venis hȝ iudicare aptiores. ¶ Ad 3^m dōm q̄ tu posses ponē casum talē q̄ dimittēdus erit sicut in quo medicus nihil boni pōt agē: vnde ifirm' morit̄ nescio. Logit̄ g medicus casu illo posito q̄n eqlibrare iudicio estimatiuo qd̄ sit periculosius an māȝ existē in pte agitare volēdo cū hac agitatione de ea minorare vel dimittē multā mām ꝛ nihil euāre de ea q̄uis sit suspitio de mēbri corruptiōe pp multitudinē ꝛ remanet totū h in capite medici. ¶ Ad 4^m dōm q̄ securi' minoram' scalpellatiōe mās apatū q̄ pharmacia mās gescētes in apatib' iterioꝝ mēbroꝝ: opȝ igit̄ medicū vti pdicta deliberatiōe ꝛ eqlibratiōe. Hec g pauca dcā sūt de purgatiōe cū pharmacia in pn. febriū apatū: iuenies aūt multa particularia scripta a nobis in ca. de frenesi. ꝛ i ca. de sq̄nātia ꝛ pipleumonia. ꝛ de apatib' stōchi. ꝛ de apatib' epatis. ¶ Si āt febris putrida sit sine apate: tūc regulr̄ nō debes dare a pn' pharmacū solutiuū vt supra dixit. nō euacues mām calam aut fridā indigestā: coacte tn̄ euāmus. illud aūt qd̄ nos cogit est māe furiositas: ꝛ de h iā sumus expediti. vl' māe supflue q̄titatis: ꝛ dicim' h manifestū eē per se. q̄ si a pncipio febriū calidarū flegmaticarū ꝛ melicarū medicus videt mām nō multā imo q̄titatis tāte q̄ arbitrat̄ mām cum illa posse quiescere vsq̄ ad statū: ꝛ cognoscit medicus q̄ potētia virtutis per se vel cū auxilio artis est tāta ꝛ mā tam pauca q̄ nō dubitat̄ de eius digōne successiua: tunc nullo mō det a pncipio pharmacū solutiuū: q̄r iste sine eo saluabit̄: ꝛ hoc pharmacū mām agitando posset plus nocere q̄ iuuare ppter cās superi' scitas. Sed si medicus videt a pncipio dictarū febriū supfluā q̄titatē māe et iudicat q̄ cū tāta q̄titate virt' nō puenit ad statū digerēdo: imo addet̄ putrefactio praua in mā ꝛ morief ifirmus: ꝛ cuȝ h arbitrat̄ medicus q̄ si illa mā eēt minoris q̄titatis. v.g. q̄r sit. ʒ. j. minus q̄ sit virtus posset illā vincere digerēdo successiue: opȝ necio medicū dare medicinā solutiuā minorantē de mā illa: ꝛ hoc est qd̄ nos docuit Rasis. 16. ptinē. cū dicit̄ sua auctoritate. Nō debes expectare in febre q̄rtana neq̄ in tertiana neq̄ in quotidiana digōnē: deinde euacuare corpus si mā fuerit multa. Si vo pauca nō debemus penit' euāre ꝛ subdit. Si humor fuerit abūdās obediēs euēmus eū ꝛ digeramus postea residuū: ꝛ hoc intellexit. G. in cōmē. afo: Inchoantib' morbis ꝛc. Ubi vult q̄ si morb' sit salubris ꝛ locū viderim' esse ad fortē medicinā faciam': ꝛ talis fortis medicina aliq̄n est pharmacia fm Gal. vult igit̄ G. aliq̄n in pn' feb. forti medicina purgationē fieri vt residuū paucificatū a nā meli' possit digeri. ꝛ sic Auic. in capitulis pticularib' obfuat vt apparebit in oibus illis: ꝛ q̄r in hac nr̄a patria ꝛ modernis tpibus hoies inueniunt̄ vehemēter repleti ppter multitudinē ciboꝝ ꝛ potuū ꝛ iordinata regimina: iō iuenta est apud opatores nō timidos multa vtilitas in euōne facta in pncipio haꝝ febriū putridarū: ꝛ iō qdaȝ cōiter in pncipio purgāt pharmaco euacuāte in exsoluēdo. Nos aūt a pncipio quosdā euām' ꝛ quosdā omittimus fm datum casū.

¶ Ad ɔtraria pȝ solo. Cū eni phibet̄ ab Hippo. euō māerū crudarū intelligit̄ regulr̄ nō coacte. cogimur eni qñq̄ euāre nō expectātes digōnē. Uel intelligit̄ eradicatiue nisi mā sit furiosa: minoratiue tn̄ possum' euāre a pncipio: ꝛ iō fmo Hip. q̄rti re. acu. pōt sic exponi q̄ a pncipio flegminātibus hypocūdrijs nō dȝ dari pharmacū eradicās: ȝ miorās de mā siue illa fluat siue sit parata fluē siue fluxerit. ꝛ ista solo erit manifestior cōicari medicoꝝ ꝛ acceptibilior. ¶ Qn̄ igr̄ querit̄: vtr̄ i pn' apatū iterioꝝ mēbroꝝ possit dari pharmacū exsoluēs. Dōm est q̄ sic ad minorādū si mā ē plurima ꝛ times de victoria ei' pp multitudinē: ȝ ad eradicādū nō dȝ dari pharmacū soluēs nisi forsan eēt mā furiosa. ¶ Ad rōnē cū di q̄ ille tres cāe supius assignate ab Auic. psit adduci in hac euōne minoratiua. Dōm q̄ nos pelegim' illa tria documēta nocumento mortis ꝛ speram' q̄ erūt remissa: q̄r dabim' pharmacū qd̄ parū euābit de isto malo hāc ꝛ iō illa tria nocumēta ex h pauca sūt.

¶ Scdo dubitat̄: vtrū sit melius hāc euōnē facere in principio vl' in augmēto. **dub^m 2^m** ¶ Et videt̄ q̄ in augmēto q̄r māe aliq̄ pars posset eē digesta: vel mā posset aliqualr̄ diminutā recipe digōnē. fit. n. successio in digōne fm ptes māe ꝛ fm gradū digōnis intensiuū. ¶ In ɔtrariū Hip. est cū dixit in afo. 19. pti. 2. Inchoātib' morbis ꝛc. nihil docēs de augmēto. ¶ In ɔtrariū etiā Aui. hic q̄ vt bene intētionē suā exprimeret. nō dixit moueas in pncipio: q̄r ex h nō itelligebat̄ nō moueas in augmēto: sed dixit nō moueas nisi in pn. ¶ Dicam' manifestū esse per se q̄ medic' cū iudicauit māȝ eē plurimā inipso pncipio febris vn̄ timet de victoria eius supra nām firmat in aīa sua dare medicinā solutiuā ante statū: q̄r apud statū iste nō posset puenire cū salute. sub h aūt iudicio pōt medic' hie duo alia iudicia estimatiua: in quoꝝ altero cum figit̄ diuerso tpe dȝ dare medicinā hāc in diuersis. vnū iudicium est q̄ mā sit tāte plurimitatis ꝛ morb' tāte prauitatis cū h q̄ nulla digō possit icipere in mā: imo icipiet corruptio ꝛ vrina nigra: ꝛ erit tūc augmētū morbi ꝛ mortalis: ꝛ tūc medic' i ipo pn' dabit medicinā solutiuā: ꝛ nō nisi in pncipio: q̄r tūc virt' est fortior. cū aūt processit ad augmētū malignū virt' est magis debilitata ꝛ prauior mā facta: ꝛ sic est dimittēdus pnostico: q̄r morit̄ anteq̄ pharmaco solutiuo poteris iuuare in minorando de mā: ꝛ h mō opōnis vtemur in pncipio apoplexie saltē per clysteria acutissima si nō pōt dari in potu. hui' aūt solutiua Auer. miscuit cū subtiliatiuis: vt appet. 7. colliget. ca. 9. Et si tu diceres mihi: si ergo do pharmacū in pncipio apoplexie vel febris cui' apostema est itrinsecū ego cōmouebo mām. Rñdebo q̄ si tu ponis mihi casuȝ q̄ in oēm aduentū periclitet̄ ifirm' nihil agere debes vt in apoplexia qdā auctores nihil agēdū pcipiūt in pn': vnde Gal. dixit ad hāc itentionē in afo. Inchoātib' morbis ꝛc. morituros nō oportere medicari sed eis futura pdicere. Sed si aliqs esset possibilis casus in quo febriens aliqs p pharmaciā in pncipio datā possit plus iuuari q̄ noceri: ꝛ si nō dat̄ q̄ illū oporteat mori: medicus prudētissim' dȝ conari cognoscere illū: ꝛ cū h iudicio estimatiuo Aui. pcessit hic. cū. n. imaginat' est mām plurimā vincētē virtute noluit euōnē fieri nisi in pncipio. ¶ Sed tu dices: ponamus q̄ sit hui' febris augmētū malū. v.g. cū aliq̄ nigredine vel liuiditate vrine possum adhuc purgare. Dōm q̄ tibi Auicē. respōdere sufficit pmo querēti q̄ error tu' est notus: q̄r securius esset purgasse in pncipio nō sic defecta virtute nec mā prauiori ꝛ ineptiori facta. Scdo dicet Auicen. q̄ si tu credis istū moriturū relinquas pnosticuȝ: etiā ad hāc intentionē locutus est Gal. in cōmē. afo. predicti. Sed si fm tuaȝ estimationeȝ est aliqua spes de vita recuperāda per auxiliū euacuationis fac illā. non eni ois in quo incipit vrine liuiditas vel nigredo necessario moritur vt habemus declarare fen secūda huius libri. Aliud iudiciuȝ estimatiuum est q̄ mā ista lȝ sit plurima ꝛ non sit sperandā de digestione eius nisi partim post partē minuat̄: tn̄ est a pncipio multe cruditatis oino iobediēs cursui sed spero q̄ per morā aliqualr̄ parabit̄ euōni in spatio. v.g. triū dierum: ꝛ tūc ego icipiā dare aliqd̄ minoratiuū nō expectādo aliā digestionē: imo sufficit mihi aliq̄ digestio occulta: vt. v.g. ingrossatio vrine in aliq̄ febre flegmatica ꝛ forsan calor putredinalis posset facere illam adaptationē materie que est sua diuisio in partes pluridas: ꝛ tūc minorabo cum turbith ꝛ faciā hoc pluries si mihi videbit̄: ꝛ hoc modo ꝛ cū hoc iudicio estimatiuo pcessit Aui. in cura flegmatice vt post apparebit. ꝛ Auer. 7. colliget. ca. 9. inducit in hoc exemplū de oneris portatione partiri in partes. Possibile est q̄ cum his duobus iudicijs estimatiuis pcedat̄ in vna febre. ¶ Ex predictis cessat questio Mundini de foro Iulij: qua querit an vrina inspissata post subtiliationē eius competat pharmacuȝ solutiuū. Dōm q̄ pōt cōpetere magis q̄ stante ea subtili: q̄r illa ingrossatio aliq̄ digestio est. i. aliqua preparatio lȝ fecerit eam calor febrilis. ꝛ de hoc require in principio capituli de cura febris flegmatice.

¶ Dubitat̄ tertio cū quo pharmaco faciam' has euōnes minoratiuas. **du^m 3^m** ¶ Dōm q̄ cū pharmaco euānte exsoluēdo. Ratio est q̄r talis minoratio est minoratio appropata humori: q̄r cū sit plurime q̄titatis vincētis dȝ ad minorē quātitatē reduci per abscissionē partis eius: sed non pōt pars choleꝛe abscindi nisi pharmaco illi appropriato nec pars flegmatis nec pars melancholie. ꝛ ideo ad hanc intentionem in principio febriū cholericarū Rasis. 16. cōtinentis ca. 2. purgat cū scamonea. ꝛ Aui. concedit illud in ca. de cura tertiane cum dicit. nisi per modū quē diximus. ꝛ in flegmatica purgat cū turbith: ꝛ i melācholica cū epithimo vel lapide lazuli. Sileat ergo qui vult pprias minorationes facere cū cassia ꝛ syrupo violato. Et si dicat̄ q̄ educit cholerā ꝛ flegma. Dōm q̄ illud facit qn̄ sunt in locis cōmunib' ductuū vt stomacho ꝛ intestinis. Si aūt a venis ꝛ remotis partibus vis materias educere eligendo eas opȝ facere hoc pharmacijs exsoluentibus.

¶ Apud statum vo non moueas aliquid donec vincat natura ꝛ digerat. Et si ipa nō mouet moue tu ho-

rā motus ei⁹. Et si ipsa mouet aut mouit: tūc dimitte eam ⁊ operationem eius.

¶ Aui. supra dixerat mām indigestā nō esse euāndā: ⁊ ex hoc inuebat mām digestā posse cūari: vult declarare qñ possumus cūare mām digestā: ⁊ dat in hoc tres cañ. ⁹primus est q⁹ tu expectes bene cōpletā esse digōnē. in ⁹ncipio eni stat⁹ nō sis ⁹mpt⁹ cūare sed statim ꝓcedēte iam perfecte victa mā per digōnem: ⁊ hoc est qō dicit. apō statū. i. aduenīte statu nō moueas aliqō. s. cū pharmaco soluriuo donec vincat mā ⁊ digerat. i. donec vincat per completā digōnē: sed totale cōpletum digōnis est in ꝓcessu status.

dub⁹ 35 ¶ Sed tu dicetres in statu est mā digesta: q⁹ in augmēto: sed in augmento possum⁹ aliqd mouē parte post parte cūando sepe sicut in flegmatica febre facimus: q⁹ in statu possumus parte aliq⁹ mouere: ⁊ postea reliquā parte q⁹ius nō sit in multo cōpletō digestionis. ⁊ Dōm ⁹mo q⁹ si Aui. loq⁹ de statu quo ad accidentia. in quo ⁹currit accidētiū difficultas: tūc ꝛra est manifesta q⁹ secundus cūamus in augmēto q⁹ in statu: ⁊ vadit tūc ℞ totū ad a⁹o. 29. 2ª pti. Incboantib⁹ morbis ꝛc. ⁊ illō aliū. 30. circa ⁹cipia ⁊ fines eius ꝛc. Sed sermo iste nō est in oibus vlis: q⁹ in statu quo ad digestionē nō ⁹currit in oibus febribus accidentiū difficultas: ⁊ in q⁹busdā nō est de q̄ cureł. Et ió dicamus q⁹ Auicē. dirigit sermonez suū ad medicū bene operantē ⁊ prudentē qui dorrit infirmuz vsq; ad statū cū pauca mā que pauca fuit vel quā paucam fecit ⁊ arbitrat eā posse virtuti associari ⁊ perfecte digeri ⁊ nihil cogit eum ꝓuenire in cūando: ⁊ ió dimittit illā mām ꝓfectissime digeri antequ⁹ euacuet: nec ēt post q̄ est perfectissime digesta euacuat nisi mā ab eūone deficiat. Et ió Aui. ponit 2ᵐ cañ. dicēs. mouc tu borā motus eius. i. borā perfectissime digōnis. Si ipsa nō mouet quasi. B. dicat. si tu iudicasti nām posse digerere istam mām per se vel tui auxilio dimitte eā ꝓfecte digeri: ⁊ q⁹ nū ꝓfecta digōne cōsueuit euacuare: credendū est q⁹ ipsa euacuabit. Sed si pigritia vel sensus obtusione vel q̄cūq; cā nō euacuet: euacua tu in illa borā perfecte digestionis que est sua borā cū nāliter operat: ⁊ ideo nō ꝓpterea q⁹ euacues in borā crisis ⁊ in die cretica vt qdā dubitauerūt: vnde transposuerūt tertū dicētes. ⁊ si ipsa nō moueat borā motus eius. i. in borā crisis. s. in die cretica mouc tu. sed non expedit sic ter. trāsponere. Si tu scis q⁹ borā motus nāe est dupler. s. borā digōnis ꝓfecte: ⁊ hac borā tu moueas: q⁹ ita facit nām nisi ipediat ex aliq̄ cā. Alia est borā crisis: ⁊ hac tu nō moueas. Qō autē aliq̄n mā sit indigesta ⁊ nā expellat illam apparet a Gal. tertio de crisi cap. 10. ⁊ sen. ⁊ breuiat cap̄ de signis significantib⁹ crisim malam. Causas aūt omissionis hic nō ponimus sed ponemus eas in vlti. cap̄. 2. sen huius. 4. vbi disputare opz vtruz in die crisis medicus possit aliquid agere ⁊ quid ⁊ quale. Hic tñ ab Aui. nō habet q⁹ in die crisis aliqd agas de eūone: sed si nā ꝓ crisim in die cretica sibi debita nō facit moue vel eā tu postea in die nō cretica: ⁊ ió subdit tert⁹ cañ. Si ipm mouet aut mouit tūc dimitte eā: q⁹ tā fecit ⁊ opōnē ei⁹ q⁹ tā actu fecit. ⁊ similr si nā est facē dimitte eaz sine eūba: ⁊ opōnē eius sine eūone. Est igit a⁹oł. Hippo. 20. parti. ꝓme. ea quoz crisis fit ꝛc. Et totū qō ꝓtelauimus in hoc a⁹oł. dimittimus ad ꝛra secundā huius quarti cū auxilio dei dicendum.

¶ Et hoc est illud quod nominauit Hip. furiositatez vbi dixit: opz vt administret medicia solutiua postq̄ digeritur egritudo. In ⁹ncipio autem egritudinis non oportet vt administret illud nisi egritudo sit furiosa: ⁊ forsitan non est sm plurimum furiosa.

¶ Hic Aui. ꝛfirmat dicta aucto. Hip. in a⁹oł. zz. pti. i. s. digesta medicari. ¶ Cōsiderandū q⁹ tres cañ. ponit sunt q⁹ sunt tres casus in qb⁹ opz a ꝑn⁹ cūare nō expectādo digōnē. ⁊ ⁹primus casus est qñ mā est vere furiosa: q⁹ mobilis de mēbro ad mēbrū ꝛc. ⁊ Secundus casus est qñ iducit flōmia: que est sanguis ītēro. ⁊ Tert⁹ casus est qñ timet humoris victoria pp multitudinē. ⁊ Et in oibus istis casibus mā pōt dici furiosa: nō sm veritatē mell⁹ est q⁹ intelligat casus ꝑm⁹ ⁊ tert⁹ vt apparet p̄ qō dixit administret medicina soluriua ꝛc. subdit. In ꝑn⁹ aūt nō opz vt administret illud. i. medicia soluriua: nisi egritudo sit furiosa. s. pp mobilitatē ⁊ malitiā vt dixit ꝑm⁹ casus: ⁊ pp multā ꝛritatē humorabilē pharmacia vt dixit tert⁹ casus. ⁊ius. n. mā plima sanguinea in ꝑn⁹ de q̄ loqt sco casus posset dici mā furiosa: nō tñ cūamus illā irregulariter ⁊ manifeste nocētes volūdo eligē nocumētū minus imo regulariter illā cūam⁹ ⁊ fere nihil nocentes: nisi qñ ad ⁹incipium deducimus. Alr nō cūam⁹ illā cū pharmaco soluriuo: vñ hic Aui. placuit exponere a⁹oł. sicut ēt Hip. intellexit. Apparet igit ꝓfirmatio cañ. regularis ⁊ exponis ex a⁹oł. Hip. Nā dicere nō cūes mām indigestā in casu aut frido est dicē digesta medicari ⁊ mouē nō cruda: ⁊ dicē iuste pp necessitatē est dicē nisi mā fuerit furiosa. B aūt qō dixit Hip. nisi mā fuerit furiosa: est illud qō dcm est in ꝓmo casu: cūs mā fuerit mobilis ⁊ mutabilis de mēbro ad mēbrū ꝛc. illō est qō dcm est in 2ᵒ casu. Si times victoriā humoris. s. pp multā ꝛritatē.

Da⁹ 6ᵐ

¶ Dubitat q⁹ Mesue ponit aliū modū furiositatē mān. s. rōne nobilitatis ꝓtis vt mā sgnātie. ⁊ Dōm q⁹ modos furiositatis mārū qdā nīr ꝓdecessores posuerūt quoq;. ⁹prio rōne mobilitatis malitie siue venenositatis qlē dicūt esse in antrace. Scō rōne ꝛritatis māe vt in synocha ⁊ quacūq; egritudine de mā multa. Tertio ꝓpter⁹ mēbri vt in freneti. Quarto accidētis doloris sicut in colica. ⁊ ⁹quinto rōne nobilitatis ipedite actionis vt in sgnātia. Nos dicim⁹ q⁹ Aui. nō dz hic ꝓpter q̄ curā febriū putridarū sm duerſitatem patientiū ꝑticularitū: q⁹ ꝛspectat ad tertiū libri ⁊ sermonez de freneti. squinātia ⁊ colica: ⁊ ideo dixit de his duabus furiositatibus vel de trib⁹. Et forsitan nō est ꝛc. Dixit hoc q⁹ ls generaliter ꝛplurimū reperiant māe nō furiose: tamē in ⁹speciali annoz aliquoz ꝓstitutione imo in multis annis ⁊ climatibus possint reperiri plurime furiose aliquo trū vel duoz modoz de modis Aui.

¶ Et talis est ista euacuatio necessaria que non est in hora sua sicut cibatio necessaria que non est in hora sua. Et proportio illius euacuationis ad cessandū ex malitia materie est sicut ꝓportio illius cibationis ad prohibendum virtutem a casu suo.

¶ Hic ꝓbat dicta p rōnē sumptā a fili ⁊ arguit sic. sicut aliqñ cibamus hora ī cōuenīti sm cañ. cibatiōis regularis: ⁊ ℞ facim⁹ vt ꝓhibeamus virtutē a casu: vt qñ in hora status accidētib⁹ virtutez dissoluētib⁹ cibā damus vt vnū ⁊ carnes: sic eūam⁹ cū pharmaco soluriuo in hora ⁹ncipy mā nō digesta q̄ hora nō ē hora regularis eūonis: ⁊ hoc facimus vt faciamus cessare malitiā māe que malitia est illō qō pōt dici furiositas. s. furiositas malitie ⁊ mobilitas ⁊ furiositas ꝛritatis supflue vt dcm ē: ⁊ apparet ex dictis q⁹. B. exponit a⁹oł. Hip. gñalius q̄ facit. B. ls ⁊ Gal. sermo possit de aliis duabus furiositatibus exponi ad qō nos mō nō laboramus.

¶ Cum ergo exerces cūationē tūc ꝓsidera borā interpolationis aut borā ipsius ꝛpis: aut frigidioꝛē horaz que est in die. Et nō euacues per fluxuz vētris in die periodi. Alcq; flobotbomes ⁊ non agas cū eūatione artis contra partem euacuationis nature. a. repent

¶ Et ꝓmissis cañ. ꝑz q⁹ possumus cūare mām digestā cū nā nō euacuat illā: ⁊ possum⁹ cūare idigestū cū fuerit furiosa ⁊ cū in flōmia est ītēro sanguis tūc debem⁹ eā facē. Hic Aui. ponit q̄stiā cañ. qui sunt minus ghiales ꝓdictis: ⁊ recrificāt eūones flendas. Et ꝓ ponit cañ. cōes flōmie ⁊ pharmacie. Scō cañ. ꝑprios vnicuiq; illaruz eūonū. ibi. Et nō diminuas.) ⁊ ꝓria in tres sicut tres ponit cañ. ⁊ ꝓrim⁹ cañ. è de ꝑticulari borā eūonis siue pharmacia siue flobotbomia stat: ⁊ è q⁹ eligas borā ī terpolatiōis. s. borā in q̄ nō è fe. si è ī terpolata: aut borā ꝛpis si è ꝓxima ꝓportionalis: aut borā remissionē. s. in q̄ sentit aliq̄ caloris remissio vt in ꝓxima: vñ feb. sanguis ls nō bēat exacerbatiōes de se: tū hz aliq̄ remissionē in borā frigoris aeris. s. de mane vt sumit er ī tēriōe Isaac febriū 5. ⁊ tunc celebram⁹ flōmiā regulr: B tñ supra dixim⁹. ⁊ Scō cañ. sequit ex illo: si. n. debes eligē horas ꝓdictas opz q⁹ nō eūes neq; flobotbomes in die porisma. i. stātē porismo: ⁊ sm veritatē ille cañ. ꝑbat ꝑmū: ⁊ totū B est supra declaratū. ⁊ Tert⁹ cañ. è q⁹ nō eūes p eūonē oppositaz ꝑti p quā eūat mā. Innuit a⁹oł. 21. pti. i. s. vnde cūq; mā repit ide ducē opz ꝛc. Et verificat in eūone p pharmaciaz vt si ducat mā per vētrē noli ꝓuocare vomitū ⁊ in eūone p flōmia vt si sanguine eūat per mēstrua nō flōmes de brachio nisi alia ītēro ⁊ alia necessitas ocurreret: ⁊ sic verificat in eūonibus alijs.

¶ Et non diminuas humorem per rem que faciat stabilem habitudinem motus periodi.

¶ Hic ponunt cañ. spāles sm vnāquāq; eūonē. ⁹primo in eūone p pharmaciā. Scō p flōmiā. ibi (Et ꝓsiliū.) ⁊ ꝓria i duas sic duos ponit cañ. ⁹cipales. ibi. (Et opz vt scias.) ⁊ ꝓria in duas. ⁹prio ponit vnū cañ. principale. Scō ꝓbat vnū ex ꝓmissis. ibi. (Et oino.)

¶ Cañ. ꝑm⁹ è q⁹ nō des medicinā soluriuā q̄ stati facē habitudinē motus periodi: quod ꝓprium est cui medicine soluriue q̄ disponūt ad redditū porismi nē ꝛmouere: ⁊ ió nō purges in tertiana cū illa sola: q⁹ illāmat ⁊ disponit ad porismū: ꝓsola igit illā. Et si in febre ēt porism⁹ epilepsie nō purges cū re cū q̄ sit virt⁹ apta: q⁹ facē illā redire: ⁊ in flatica feb. a ꝑn⁹ nō purges cū ebulis: q⁹ ls ꝛcernit flegma: tū ꝓstringēdo residuū disponūt ad porismū. Cōsimilr mirabolani nigri in ꝑn⁹ melācholice febris: ⁊ ió forsan dixit: nō diminuas: q⁹ iste medicine nō sic facerent habitudinē motus periodi in fine barū egritudinū sicut in ꝑn⁹ in quo intēdimus diminuere: q̄re vsum mirabolanoz in ⁹ncipio barū febriū Auicē. ꝓhibuit.

¶ Et omnino caueaf a regimie grosso in hora periodita vt nō detur in potu aqua ordei zucchari neq;

iulep vt non frangat periodum cū cōstrictione mēbrorum: quoniā est tumor imo adiuua. Dicit nāq; Dip. medicus adiutor est nature nō impediens eam.

¶ Dic cā. pbat ꝓmissiuz pemo: si enim in bona paroxismi nō debemus dare aquā ordei cū zuccharo neq; iulep: ergo multo min⁹ nō debemus dare medicinas solutiuas.

Dub⁹ 57 ¶ Dubitat: vtrū stante paroxismo possimus dare aquam ordei z zuccharz albū cū aqua ordei vel aqua z iulep. ℣ Videt q; sic ex cōmuni vsu. Amplius infestant sitī z calore fortī qñq; febricitātes: sed isti sunt potus tēperātes calorē. Amplius de reb⁹ mitigantibus sitim est iulep: vt Aui. tertio can. fen. 1.6. cap. de cura colice. 2. ca. Amplius qūo dixit q; ille res sunt regimē grossiz cū aq̄ ordei z iulep sint in numero subtilius dicre. ℣ In ꝓrarū Auicē. ℣ Dixit Mesue nus z Franciscus de pedemōtū q; illa ꝓhibeant in bona periodū. in ꝓncipio paroxismi: sed in aliis tēporib⁹ nō ꝓhibeant. ℣ Aliter dōm ꝓmo q; per regimē grossum intelligit regimē cibale z est sensus. nō det cibus siue potatus siue māducatus in bona paroxismi. z est asōl. Dip. 11. particule ꝓme. 1. in paroxismis subtrabere opz. ℣ Scōo dōm q; aqua ordei z zuccharuz z iulep sunt de summa rerū cibaliū: ideo etiā nō debent dari. Causa aūt quare stante paroxismo nō debent illa dari est q: frangunt periodū cuz cōstipatione meatuū. i. q: constringunt meatus. Dec aūt fractio est inequalis accessio calidicatis z plōgatio accessionis: z per cō sequens ꝓlongatio resolutionis māe. Naz cibus datus est cā q; nā vacet ꝓpter illuz z debilitat a resolone māe. Similr multiplicat mūz: q: in illā ꝓcurrit. Accidit etiā q; isti cibi trahunt versus mēbra inflāmata z oppilent viaz: z si bene consideras ex oi cā dicta oppilāt viaz. Si enī calor reuertit intus vt cib⁹ digerat: tūc ꝓbi bet mācrū paroxismaliū resolu z fit viaruz clausio: ex hoc si mācrūā humoralis multiplicant fit viarū clausio: igit nocumētū regiminis grossi siue cibalis est frangere siue rumpere ꝓcessum periodicū ꝓstrictione meatuū. i. cū oppilatione: z talis fractio plongat paroxismū. ¶ Cōsiderādū tamen q; iste cā. est regularis: sed coacti qñq; damus illa z talia. huius coactionis cā qñq; est cōplexio z habitudo corporis cholerica que inducit ad cibandū in ꝓncipio paroxismi: vt Gal. 10. therapē. z in libro de causis ꝓcatarticis. ca. 1. z in sequēti cap̄lo. Quādoq; est etiā in hoc cā accidēs de casu ꝓximus aut fixi ꝓportabili ex fortī flāma: er qb⁹ mouemur ad dandū ea que ꝓdictus ꝓmunt. Quādoq; cā in hoc est paroxismi ꝓlatio tāto tempore q; nulla sit hora que nō sit paroxismi: ꝑ eligimus minus inconueniēs hora elongādo nos a ꝓncipio paroxismi q; possumus. ¶ Cōsiderādū et q; q; ordei ēcto grossior tāto inconueniētior in hora paroxismi: q: tāto est cibalior. posset aūt ee ita subtilis q; in ea esset parum de virtute z appropinquaret aquc in sua virtute: z ꝺ posset ꝓcedi securius in hora paroxismi: z ꝺ Aui. dixit. nō ponat in aq̄ ordei zuccharz: quasi ꝓcedat aquā ordei subtilē sed nō ꝓcedat q; fiat cibalis cū zuccharo. ¶ Sed tu dices: possum ne in hora paroxismi dare in potu de aqua simplici actu calida. ℣ Dōm q; potes nūl aliud ꝓhibeat: z dico q; potes in hoc q; nō est res nutritiua z est subtilis res z cito euaporat descendit et iuuat actuali calore in maturatione mācrū. Multa tū ēctitas de ea potata posset nocere: q: retineret intus z posset potētiali frigiditate esse causa grossitiei viscerum ingrossando materias.

¶ Ad contraria dōm q; cōmunis vsus medicoz ꝓdescendit lasciuas febricitantū: z ꝺ est melius parū bis replere infirmū z intēdere transpirationi mācr: z q; paroxismi finiant ēctius possibile est qꝺ sit aperiēdo poros z nō ꝓpediendo nām. Medicus autez est nāe adiutor: vt dixit Dip. hoc i multi pluries in aforismis. ℣ Ad vltimū dōm q; ꝺz ista sit dicta subtilis respectu totius morbi: tū respectu paroxismi omnis res cibalis est grossa res.

¶ Et oportet vt scias q; multotiens indigetur medicina fortī debili: sed eius fortitudo est ex hoc qꝺ soluit humorem viscosum. Et ipsius quidē debilitas est ex hoc quod facit ascellare semel aut bis. Et nō euacuetur plurimum simul: ita vt non cadat virtus.

¶ Hic dicit canonē medicine minoratiue que euacuat abscindendo frustū mācr: cuius nō sit digesta siue nō sit perfecte digesta: sed sit viscosa difficilis eductionis. Medicina enim que facit hoc est fortis vno mō: q: euacuat humorē difficilis eductionis: z ideo est turbida vel agaricus vel colloquintida: sed est debilis: quia volumus q; parū de illo humore euacuet: vnde faciat ascellare solū semel aut bis: z ꝺ est vt scrupulus vnus turbith loquēdo in exēplo.

¶ Et consilium quidem meum si flobotbomia est vt dimittatur quantum possibile est. Si autem non est possibile: tunc multiplicatio numeri est melior multiplicatione quantitatis. Oportet enim vt nō euacuetur sanguis multum subito: quoniam euacuatur multum de eo cuius non est necessaria euacuatio.

¶ Dic canon hz dubiū. iam enim superadurit Auicē. q; cum flōmia ꝓpter 91 postponi a ꝓncipio nō est ei intētio. Amplius nō videt partēda in plures vices: imo vna vice copiose eā facim⁹ qñq; vsq; ad syncopiz: vt appet i fra cap̄. de synocha. ℣ Dōm q; flōmia est duplex. Una in qua est intētio san. que fit in san. peccato in ēctitate z si in ēctitate parui sit peccatū: z de hac flōmia locutus est supra z non loquit de ea hic. Alia est flōmia in qua est intētio aliox humorū a sanguine: z est ꝓprie cū sanguis de se in ēctitate non superfluit nec ꝓprie qualitate peccat: sed alij humores in eo peccāt: vnde si fiat flōmia sequunt euz in exitu alij humores. De hac igit flōmia Aui. hic loquit nec tibi absolute ꝓcipit q; eā dimittas: sed si posit est q; dimittat. Et hoc qō nouit Auicē. fuit stante casu posito. Ja mēte medici surgūt duo opposita iudicia. Unū est q; flōmia fiat q: alij humores qui sunt mixti cū sanguine minuunt minuto sanguine. Oppositū iudicū est q; nō fiat flobotbomia: q: nocet cūsando sanguinē qui nō superfluit: z est ipossibile q; ista flōmia iuuet quin noceat: z q: nocumētū qō sequit ex sanguinis euacuatione est nocumentū magnū. ¶ Cōsiderādū si infirmus sine flōmia pōt liberari: z tūc ꝓfectū Auicē. est q; flōmia dimittat: nec Auicē. dicit illā postponi sed dimitti si posse est. Si aūt in tuo iudicio cadit q; nō possit dimitti melius est eā partiri in vices tibi visas q; semel copiosam facere flōmiā. Et ꝓmo Auicen. pbat q; si flōmia in qua nō est intentio sanguinis sed aliox humor intentio nō pōt dimitti nō tamē fiat vna vice copiosa sed multiplicet numerus. Secūdo pbat bonitatē sui ꝓfectus. i. q; dimittat si possibile est. i. nō fiat si est possibile. ibi (Et nō est.) ¶ Primo arguit sic. nō oz sanguis multus subito euacuari: igitur flobotbomia dicta nō debet vna vice fieri: sed expedit plurib⁹ vicibus euacuari. Conclusionē iam posuit: antecedēs probat. q: si sanguis multus subito euacuet. i. vna vice euacuet: euacuaret multū de eo cui⁹ nō est necessaria euacuatio vt notum est: q: ista flōmia est in qua non est intentio sanguinis. ¶ Considerandū aūt q; Auicen. confidit de bonis intellectibus: z ideo ponit ꝓpositiones breues que omnes fundant super hoc q; dic est sermo de flobotbomia in qua est intētio aliox humorū z nō ꝓncipaliter sanguinis. Manifestū enī est per se q; in flobotbomia in qua est intētio sanguinis vt sic nō cadit dubietas: si est fienda vel nō fienda: q: necessario est fienda vt opposita illi repletioni: z per ꝓsequēs vt a repletione indicat: sed in flōmia in qua nō est talis intentio sed aliox humor statim cadit dubietas et ipse dispōne repletionis: q: partim pōt sibi cōferre z partim sibi manifeste nocere: z ideo in hac flobotbomia cadit cōciliatio. Et in ꝓfilio nō prohibet Auicē. flobotbomiā vt quidā ab Auicen. intelligunt sed conditionatū consiliū dat: z est q; stante casu posito non facias flōmiā si est possibile aliter infirmū liberari. Igit quādoq; non est possibile: z per consequens quandoq; facias eam nō vna vice euacuando sed pluribus vicibus vt ratio probat. Et considera vt dicit Conciliator differētia. 167. Greci audaciores sunt ad flobotbomiā: q: eoz clima plus abundat in sanguine q; sint arabes: z ideo audacter in oi putrida ꝓcipit. Ḃ. fieri flobotbomiā. 11. repapen. ca. 15. qō dictū supra exposuimus. ¶ Considerandum q; ista pōt dupliciter exponi. ꝓmo q; pbet ꝓdictū antecedēs vt dixim⁹. Scōo q; pbet flobotbomiā debere dimitti quantū est possibile. naz talis flobotbomia euacuat multū. i. manifestā quātitatem sanguinis cuius euacuatio nō est necessaria: q: per se nō peccat vt premittitur intelligi ab Aui.

¶ Et non est in sanguine excusatio ad euacuationes quibus fortasse indigetur.

¶ Dic pbat q; flobotbomia dicta dimittat quantuz est possibile. ¶ Considerandum q; ista potest dupliciter exponi. ꝓmo nō pōt excusari medicus nec infirmus quin indigeat sanguine: vt. virt⁹ fiat fortis ad euacuationes quibus forte infirmus indigebit. aste aūt eūationes sunt: q: fortasse oportebit multū vti clysteribus multis sudoribus z alijs euacuationib⁹ i sensibilib⁹. dixit forte q; possibile est q; cito sine istis succedat sanitas. Medicus tū oz se sic parare q; vbi videt suspitionē de istis q; ifirm⁹ posset sustinē eas z si nō sequat ista suspitio: sed sine ea liberet infirm⁹ nō ꝓpterea culpari debet imo laudari si se ꝓmunit ad hoc. Arguit igit sic. ꝓsentia sanguinis nō possumus excusare ad euacuationes quib⁹ indigemus: igit bonū consiliū est q; si est possibile dimittat flobotbomia. antecedēs est notū: q: virtute fortī egemus in eūonib⁹ igit ꝓsentia sanguinis qua stat eius fortitudo. ꝓsequētia est nota. Aliquis tū medicus rudis credēs demōstrare cōtra Auicē. diceret: ille sanguis est infectus z corrupt⁹ z cū eo nō stabit virtus fortis ꝓpter nocumenta euacuationū. Respōdet Auic. z si est vt tu dicis: ego nō ꝓhibeo flobotbomiā sed partieris eam. ℣ Scōo nō littera pōt exponi. euacuatio sanguinis per dictā flobotbomiam nō excusat te qu oporteat facere alias eūationes: q; si posses flebo-

flomiã dimittere dimitte eam.cõsequentis est nota ex hoc q̃ si facta flõmia opz dare medicinas solutiuas opz virtutẽ esse fortẽ vt dixim9. Amplius ꝓsidera q̃ ille pharmacie quas posteri9 dabis poterũt liberare hoiem:q̃uis flõmia nõ sit facta. Antecedẽs est notũ:q̃ ista febris in qua dat hoc ꝓsilium de flõmia est de mã elia a sanguine in q̃ vrplm cogimur vti medicinis solutiuis. Dicit aũt fortasse:q̃ possibile est crisi a natura facta liberari sine ꝑmaco aliquo solutiuo. V̄ posset aũt iste ter.tertio mõ exponi q̃ Auicen. velit hanc flõmiam facere ꝓpter alios humores a sanguine maligniores: vnde oportebit plures pharmacias dare q̃ si tion fecissemus flobotomiam & potest tolerari hec expositio:et tu considera cum ex capitulo de flobotomia libro primo fen.4.

¶ Et debilitaf virt9 a resistẽdo in crisib9 expectatis.

¶ Hec est tertia rõ vel secũda ad ꝓbãdũ q̃ flõmia dicta dimittat quantũ est possibile:q̃ debilitat virtutẽ vt nõ possit facere futuras crises:& est rõ nota ex ꝓmissis. Lessent igit quotũdã exp̃ones super illo passu qui dicunt q̃ Aui. loquit de flobotomia in febre in q̃ crisis expectat. Alij dicũt q̃ logt in seb. plura. Sunt.n. exp̃ones valde particulares. Argumẽta facta in ꝓtrariũ sunt soluta.

¶ Et scias q̃ quando aggregantur dolor capitis & febris:tũc curatio febris est dignior. Et scias q̃ dolor capitis quandoq̃ facit redire febrem declinatam ad augmentum quare oportet vt sedetur.

¶ Hic ponit cañ. curationis febris putride ꝓsiderãdo q̃dã accidẽtia & quasdã ꝓiunctas dispones ꝓtra nãm & etiã naturales & sunt canones q̃tuor. ¶ Primus canon est q̃ si dolor capitis est leuis sequẽs febrẽ in augmẽto & diminutione intẽtio sit ad febrẽ:& hoc intelligit quãdo dicit. quando aggregat dolor capitis & febris dignior cura est febris:q̃ premittat cura febris. sed si dolor capitis sit vehemens: ita q̃ febrẽ que de sui natura remitteret faciat augeri per inflãmationẽ & ebullitionẽ intẽde ad curaz illius doloris principaliter: vnde aliq̃n opz sedari stupefactiuo:& ideo forsan dixit sedet. Quomõ aũt dolor faciat redire febrez aut que sint eius cause & qui sit modus cure: pendet ex scientia principior. Et curatur etiam dolor capitis infra in tertio libro fen prima.

¶ Et cum infans lactens febricitat:tũc oportet vt rectificetur lac matris eius.

¶ Secõdus cañ. est Rasis 16. ꝓnostic. caꝑ. 2. nã infantib9 nõ possumus alias medicinas vel alias res exhibere nisi lac q̃ ab vbere fluxerit:& ꝓpter eor ꝓximitatẽ ad lac nõ timet nocumẽtũ q̃ possit in afoi. 65. gute pticu. afoi. Lac dare caput dolẽtib9. & ꝓpter ẽ ne febris caloze corrumpat in eis lac:rectificamus illud q̃tũcũq̃ possumus dando nutrici lactucas & vinũ granator & vinaz bene ympbatũ & reliquaz regimen facimus q̃ nobis videt. Facimus autem nos quandoq̃ infantibus aliquas vnctiones temperãtes calorem in eis & vtimur eis in hora que nobis videtur.

¶ Et quando fuerit vrina icterica in febre significat apostema:quare est curatio dare in potu aquam ordei aut syrupũ acetosum. Cum ergo acquiscit febris intentio sit ad apostema.

Dubi^m 59^m ¶ Hic est tertius cañ. de quo dubitat. Si enim vrina est icterica. i. vehemẽter tincta cũ spuma citrina significat apostema:& primo debemus intẽdere ad apostema cũ febris ide dependeat. V̄ Hic dixit Franciscus de pedemontiũ q̃ per apostema intelligit oppilationẽ pozi felli euntis ad intestina cuius oppilationez fit iecteritia & vrina icterica. & tunc ꝓmo debemus curare febrẽ. Hic 1mo põt saluari si loqueret de oppilatione & iecteritia accidẽtaliter cõiunctis febribus. b. g. q̃ aliquis primo erat ictericus iecteritia sibi diu assueta:& mõ febricitat nõ ꝓpter cãm iecteritie sed ex alia cã: cũ ita sit q̃ isti sint duo morbi nõ adinuicẽ dependentes:q̃ febris est suspectio: morb9 q̃ ꝑma oppilatio que est cã illius iecteritie: ideo opz incipere a cura febris. sed si illa febris sequeretur ex illa cholera que ꝓpter oppilationẽ retinet:& paro fecerit iecteritiaz ꝓter febrẽ:oporteret intendere ad curã oppilationis primo vt notum est. V̄ Alij dicunt q̃ sermo Auicen. est hic de cura coacta in q̃ febris sequat ad apostema tamẽ ꝓpter feb. vehementiã intendimus primo ad febrẽ q̃ ad apostema:& hoc idẽ dixit Auic. supra de rebus in q̃bus differunt febres putride. Intendens tamẽ Aui. ad febrẽ intẽdit cũ dis in q̃bus nõ appropriat nocumentũ apostemati sicut aque ordei & syrupus acetosus. nõ enim sic nocet vt faceret aqua pura vt supra hoc capitulo intellectũ est. V̄ Aliter nos dixim9 q̃ sermo Auicen. hic nõ est de apostemate ad q̃ sequit febris sed est sermo de dispositione quadã ad apostema:que dispositio cõmunicat febrẽ & ãmj qua ꝑar inflãmat forti inflãmatione significata per vrinã ictericã: vnde timet tractus humoruz ad ꝑar & apostema:ideo opz incipere a refrigeratiõe cuius febris:& de sedentibus est vsus aque ordei valde copiose vel vsus syrupi acetosi cũ aqua fm q̃ tibi videt:& tũc curata febre vel remissa si in ꝑte remansit aliqua dispositio calozis de qua iterum dubitas ne excitet apostema intẽde ad illa. V̄ Si tu dices nõne stãte febre possum ponere vnũ epithima de sandalis sup ꝑar & exulzor ab hoc timore. Dõm q̃ Auicẽ. ꝓsideravit hic rectũ ordinez cure & cũ hoc minus fallacẽ. Lũ enim hic calor ꝑtis quo timet apostema sequat ipsam flãmaz febris vlem: ꝓncipalis eius cura & vera est illam flammam remittere que est sicut causa efficiens & postea venire ad illud quod in ꝑte est factũ ex hac remissione nõ timet nocumentũ ꝓhibitionis resolutionis materierũ q̃ põt timeri ex epithimate infrigidante ꝑar.

¶ Et quando fuerit cum febre colica non aperietur via in dando in potu aquam ordei imo ius galli & leniuius & multiplica vnctuositatez eius:deinde detur in potu aqua ordei si necesse fuerit.

¶ Hic est quartus canon.

¶ Dubitat vtrũ stante febre & colica possumus vti aqua ordei vel iure galli. V̄ Videt q̃ aqua ordei per Auicenna tertio canone fen 1s. tractatu quarto primo capitulo vbi dicit. si fuerit illic. i. cũ colica febris permutet aqua galli:& loco eius sit aq̃ ordei. Amplius ius galli hz de vnctuositate & ꝓpue si multiplicat in eo vt precipit Auicẽ. sed in hoc est suspitio de inflãmatione. V̄ In ꝓtrarium est Auicẽ. qui dicit q̃ nõ aperiet via. i. intestinoz & sic nõ inuabit colica dãdo in potu aquã ordei imo ius galli. Amplius in capitulo de aqua ordei Auicen. ꝓhibet dari aquã ordei cũ addit nature siccitas: sed in colica est nãe siccitas vt est notũ. V̄ Igit quidaz dixerunt q̃ in colica nõ debet dari aquã ordei:q̃ est vetosa & inflatiua vnde auget colicam sed datur ius galli. V̄ Alij dixerunt cõtrarium q̃ aqua ordei debet potari & ius galli debet poni in clysteri. V̄ Quandoq̃ nos dixim9 q̃ ius galli est dupler. Quoddam simpler:& istud potest dari stante febre:nec timet de inflãmatione ex eo q̃ nõ est superflue vnctuositatis. Similiter remittit eꝰ vnctuositatis malitia leniendo illud ius cum decoctione rerum lentientium vt sunt viole vel ꝑuna vel iuiube si tibi videt: Auicẽ. tamen credit q̃ ius galli sit de lubricantibus frigidis vt apparet capitulo de colica ex fece:& in hoc vult q̃ de sua vnctuositate nõ timeat q̃ noceat per inflãmationẽ. Aliud est ius galli solutiuum per medicinas solutiuas secũ murtas quales sũt polypodiũ cbar tamus sal gẽma & similia:& hoc nõ est securũ in colica. Auicẽ. igit in tertio libro. loco iuris galli medicinalis dat aquã ordei ꝓsidẽs q̃ factis clysteribus sufficiat aqua ordei ad abstergendum: hic loco clysteriorum premittit ius galli leniti9 nõ medicinale:& facta secũ eductione dat postea aquam ordei & veraq̃ via est sufficiẽs. V̄ Nos iterũ dixim9 q̃ colica est dupler in febre. Quedaz est lenis que fit ex cõmuni exiccatione secũ circa intestina rõne caloris febrilis: que exiccatio alicui posset aliquẽ leuem colicã inducere:& illa poterit curari temperando calorem cum aqua ordei & lauando intestina cũ aqua ordei. & sic loquit Auicẽ. tertio cañ. ꝑdicto loco. Sed contra: Auicẽ. infra capitulo de aqua ordei. ꝓhibet aquã ordei fece existente sicca siue materia sicca. Dicemus q̃ si tibi videt potes ꝓmittere clystere ante dationẽ aque ordei. Vel dõm q̃ loquit de aqua ordei que est ꝓfana que dat loco cibi 3z ante cibationẽ oportet intestina esse purgata: sed tertio libro loquit de aq̃ ordei potabili in qua est virtus abstersiua ordei & non est quasi nutritiua nisi parũ qd. Alia est colica fortis ex forti oppilatione fecali vel ventosa ꝓingẽte in febre:& hanc nõ moueret aqua ordei sed medicamẽ forte quale est ius galli purũ vel medicinale. vt tibi vr:& saltẽ fac ipm leniti9 & multiplica eꝰ vnctuositatẽ & hoc fit vel decoquẽdo leniti9 in eo vt dixim9: vel si multiplicas vnctuositatẽ facis in hoc ipm leniti9 & multiplicat eꝰ vnctuositas accipiẽdo gallum pinguiorez vel dando de iure partem vnctuosiorem. & hoc totum facit Auicen. intendendo ad colicam que cuz sit fortis ꝓtrudicat in cura:& si parũper nocem9 febri per hoc nõ curamus cõsiderata malitia colice:& hoc est quod Auicẽ. dicit. quando fuerit cũ febre colica. i. fortis non aperietur via. i. intestinoz cũ leuibus: nec; dando in potu aquã ordei q̃ nõ est eius abstersio & leniti9 fortis in abscindendo fortem oppilationem ab exiccatis fecibus & igrossatis ventositatib9: imo aperiet via dãdo in potu ius galli. & leniuius. i. fac ius leniti9 & multiplica eius vnctuositatẽ vt fortis siccitas secũ removeat. deinde in potu aqua ordei si necesse fuerit. aperta enim via per ius galli si videt q̃ inflãmatio addat per ius galli vt idigeat aqua ordei fac illud. Et hec solutio est conformis illi quã assedimus. Dixim9 enim q̃ si intentio est ad febrẽ plus det aqua ordei: & si ad colicam plus detur ius galli. In hoc igit capitulo plus intẽdit ad colicam & ad febrem:q̃ colica hic est accidens q̃ curam ad se trahit:& in capitulo de colica intendit plus ad febrem:q̃ est accidens colice quod curam ad se duxerit.

¶ De solutiuis vo est potio facta ex tamarindis ⁊ tereniabin ⁊ syracost. Et quãdoq; ponitur in ea aqua lubleb. Et quandoq; ponitur in ea cassia fistu. ⁊ forsasse proijcitur desuper scamonea.

¶ Jam positi sunt cañ. vlies curationis febriũ bumoraliũ ⁊ ꝑprie putridarũ: hic ponit medicinas ꝙbus eũamus hos febricitates. Et posuit has medicinas ꝙ suspectior est vsus solitwoꝝ ⁊ securius est eoꝝ sciam ab alijs accipere. Ly igit in febre putrida qñq; intẽtio fit ad febrẽ infrigidãdo ⁊ humectãdo cũ res infrigidãtes ⁊ humectãtes note sunt: ⁊ in earũ vsu nõ est tãtus timor q̃re Aui. excusat a ponẽdo illas medicinas: ⁊ dimittit eas notas ex secundo cañ. ⁊ qnto cañ. Et de infrigidante in quo erat timor, s. frigida aqua tam posuit cañ. ⁊ cũ hoc dixit ac syrupo violato ly posuerit ad lenidũ: ly etiã fit intẽtio ad mãm digerendã vult illa digestiua esse nota ex eisdẽ libris ⁊ capitulis particularibus huius libri vbi ponet digestiua sm diuersitatẽ mãerũ. Digestiuũ aũt cõmune vel quasi cõmune tam posuit. s. syrupũ acetosum. Remanebat igit Auicẽ. ponere medicinas solutiuas quas ⁊ sm mãs opz appropare: ⁊ habit hec pars tibi loco antidotary huic caplo q̃tũ ad ꝓtez el⁹. Laborant aũt qñq; in diuidẽdo has ꝓtes: sed videt mihi dicẽ melius ꝙ bz tot partes quot bz medicinas solutiuas. ¶ Prima medicina fit ex tamarindis ⁊ mãna que dicit tereniabin: ⁊ alia ẽ spẽs mãne que dicit syracost. Et ꝓsidera ꝙ hec medicina põt dari in q̃titate pauca ⁊ tũc est lenitiua solũ ⁊ facit miorationẽ que vocat exiccatio ⁊ ꝓuenire põt in q̃libet febre in qua vis lenire intestina: ⁊ põt dari in q̃titate copiosiori: vbi gra tamarindoꝝ vi. delicet ⁊ mãne ana vnciã vnã ⁊ mediam: ⁊ tũc euacuat choleram ⁊ ꝓprietate ⁊ ꝓuenit in febrib⁹ cholericis in ꝙbus vis eũare choleram. Igit illa medicina solutiua satisfacit cañ. ꝙ ꝓcesserũt in lenitiõe vẽtris ⁊ cañ. ꝙ ꝓcesserũt i eũone mãe sm semitã abscissionis. ⁊ miorative. Si ꝙ vis hãc medicinã fortiorẽ addẽ lubleb: ⁊ est vna de spẽb⁹ lacticiny ⁊ est minor spes el⁹. ⁊ dicit Simon ꝙ est de faciliorib⁹ laratiuis ⁊ daf in febre acuta ⁊ reperit el⁹ multitudo in vncia. Nos aũt nõ ꝓsidim⁹ cognoscere illa. Digoram⁹ etiã per cassiã que q̃lis sit notũ est. ¶ Et forsasse. Hec est vigoratio fortas. Si igit vis abscindere eradicãdo vel minorãdo ⁊ nõ ꝓsidas ꝙ cholera obediat tamarindis vel alicui ꝓdictoꝝ da de scamonea.

¶ Et forsasse datur in potu scamonea sola. Et forsasse datur in potu scamonea in sulep alʒ in lubleb.

¶ Hec est secũda medicina ly possit poni qnta fl̃ numeram⁹ ꝓedicetas numero quatuor medicinarum sed de hoc nõ curamus. Dat ergo Aui. sicut etiã Rasis facit de scamonea in sulep. dosis ei⁹ sit in re ⁊ est medicina quam in casibus supradictis possumus vti in principio vt si materia est furiosa aut plurima mobilis.

¶ Et forsasse est necessariũ administrare ea que sunt sicut aloes quãdo materia est grossa. Et melius qdẽ est vt abluatur ⁊ nutriatur cum aqua endiue ⁊ aqua solatri: deinde fiant ex eo pillule.

¶ Hec est tertia medicina. s. aloes cum aqua endiue.

Dub⁹ a⁹ ¶ Sed tu dices: lotio facit ei⁹ solutionẽ debilem: ⁊ sic nõ movebit mãm grossã. ℣ Dõm ꝙ illa nõ bz eẽ vera lotio ly lotio q̃ est nutrimentũ: hoc est ꝙ in suamet lotura ibibat ⁊ nutriat ⁊ ꝓmittat ispissari ⁊ fiãt pillule. In hac igit nutritione rectificat ei⁹ malitia vt apparet scienti caplm de aloe ⁊ endiua ⁊ solatro: q̃re nõ ꝓtelemus hic sermonẽ. Et hic potes resoluẽ dubia de lotione ⁊ nõ lotione.

¶ Mirabolanos vo citrinos quidam administrauerunt. Sed nõ inuenit ab eis intentio sm quã operet constringunt enim pozos eius post solutionẽ vẽtris ⁊ erasperant viscera eoꝝ: ꝙ si fuerint necessariũ nunc post digestionem integram.

¶ Hic reprehendit Rasim qui. 16. continentis. ca. 2. vtitur a principio mirabolanis. ⁊ etiam trac. 10. Almansoris. ca. 4.

Dub⁹ 2⁹ ¶ Sed tu dices: videt ꝙ uenies dare ipos: qz eũant choleram citrinã q̃ eũone q̃q; in pn⁹ egemus: ⁊ cũ ly sunt fridi ⁊ remittũt acuitatẽ cholere vt ꝓcedãt sapiẽres. ℣ Dõm ꝙ vsus mirabolanoꝝ vel est in pn⁹ vel in ꝓcessu completa digõe: in pn posset esse eoꝝ vsus vel ad eũandũ mãm cũ expedit illã minorare ꝓpter multitudinẽ: vel eradicare ꝓpter furiositatẽ: vel posset esse eoꝝ vsus ad ꝓsoldandũ alias medicinas. Et sigdez vtat ꝙs de mirabolanis in pn⁹ febris sub dosi sufficienti ad eradicãdũ mãs furiosas nõ ẽ ꝓuenies talis vsus: qz cũ sint debiles in soluẽdo nõ educerẽt mãs illas copiosa eductiõe. Hoc aũt vt notũ ꝓintellexit: nec est ꝓuenies vsus eoꝝ ad minorãdũ mãs. ꝝ. g. cholericas vt facũt citrini: qz medicine que minorãt illas mãs. s. idigestas a pn⁹ vel nõ digestas: nõ opz esse multũ debiles imo fortiores hoc ꝙ eũant aligd de mã ꝛepra: etiã qz mirabolani dimittũt post se vestigia corrugationis: mãs residuas ꝓstringũt ⁊ stringũt vias ductuũ ⁊ idiponũt ad fluxum: ℔ solũ Aui. exꝑssit hic cũ dixit. nõ inuenit ab eo. s. viro intẽtio sm quã operet. Iste vir qui ꝓcessit mirabolanos. s. in pn⁹ nõ inuenit in mirabolanis intẽtionẽ sm quã operet effectũ vtilissimo nocent qz ꝓstringũt pozos post solonẽ ⁊ ꝓpter hoc mã residua constat ⁊ ꝓhibet ab eũone ⁊ resolone ⁊ erasperat viscera ⁊ cr ℔ reddũt ventrẽ stipticũ nõ lenẽ: sed a pn⁹ in ꝓcessu febris putride magna est necessitas apertionis viarũ ⁊ lenitionis intestinoꝝ quoꝝ ꝓtrariũ facit mirabolani. Et apparet ex hoc ꝙ ipsi magis nocẽt cũ dant in substãtia q̃ qñ exhibet eoꝝ exꝑssio. ℣ Si do vsus eorũ eẽt ad ꝓsoldandũ alias medicinas. ꝝ. g. scamonee ꝙ qua necesse esset vt in pn⁹ possent mirabolani exhiberi: ⁊ sic vtur eis Rasis. 16. ꝓtinẽtis in pn⁹. Si ẽt alia medicina misceret cũ eis remouẽs eoꝝ erasperationẽ ⁊ ꝓstrictionẽ ⁊ cũ ℔ ipoꝝ ifusio daret nõ eẽt mala eos ꝓcedere ẽt in pn⁹ sicut eoꝝ ifusione cũ mãna ꝓcedit Rasis. 10. trac. Almã sortes. ca. 4. ℣ Si aũt sm fit de vsu mirabolanoꝝ in ꝓcessu: dõm ꝙ facta digõe ꝓfecta ita ꝙ mã fit eũom habilissima possum⁹ eis vti sicut ꝓdimus de ꝓfecta eũone illaꝝ mãerũ per vnã dosim mirabolanoꝝ: ⁊ nõ timeas residuũ ꝓstringi cum nõ fit residuũ: ꝙ ꝓuenies vsus mirabolanoꝝ est digõne ꝓfecta ⁊ aligb⁹ cũationib⁹ ꝓcedẽtib⁹. Residuũ eni mãerũ poterit per mirabolanos educi ⁊ poterũt ꝓsortari ⁊ reaggregari mẽbra lara a febre que ꝓcessit ⁊ eũonib⁹ spõtaneis ⁊ artificialib⁹ que ꝓcesserũt i febre: ⁊ ℔ intellexit Auicẽ. Quid aũt sit de vsu mirabolanoꝝ in principio apostematum stomachi lege quod scripsimus lib. 3. s. n. 13.

¶ Et aqua duorum granatorum est maxime tunamẽti exꝑssa cum pulpis amborum.

¶ Et aqua.) i. succus vel exꝑssio granatoꝝ. s. mãdoꝝ a cortice exteriori ⁊ exꝑssoꝝ cũ pulpis duoꝝ. s. numero. vel duorum. s. acetosi ⁊ dulcis vt fiat in eis virtus abstersiua ⁊ repssiua caloris. Dat aũt a me de hac exꝑssione libra media vel vncie. iij. cũ pauco zuccharo: ⁊ apõ me cũ vncijs. ij. zuccheri ⁊ est õlicata medicina: ⁊ exꝑti sumus quosdã solui ab ea sex vicib⁹ ⁊ quosdaz nihil. Lege pro his Sera. 7. breuiary. ⁊ Azarauũ lib. 29. ⁊ hec est medicina quarta.

¶ Et in horis de solutiuis que fiũt ex violis ⁊ scamonea: ita vt de vio. sit q̃titas aur. i. de scamonea vsq; ad siliquã. 1. ⁊ quandoq; ponit in eis parũ mẽthe.

¶ Et in horis.) i. qñq; Et hec est medicina qnta. Horis aũt eius est hora digẽtis mãe nisi pp nẽcitatẽ dicta supra. Violis. s. flores ℔ vis eas eẽ magis solutiuas a ꝓpetate: vel recẽtib⁹ ℔ vis ꝙ lenitat. Aure⁹ sumit qñq; p pluri qñq; p drachma qñq; p pauciori: vt alʒ ẽcia rauim⁹. ⁊ p pauciori sumit ab Aui. 3. cañ. fen. 14. ca. de cura hydropisis. tñ qz viola est medicia benigna põt sumi auerus p drachma vna ⁊ media vel duab⁹. Siliq; est q̃tuoꝝ granoꝝ ordei pondus 5m aliquos. ⁊ alij dicũt ꝙ plus. Libuit ineꝛ mẽsurare dosim medicinarũ fortiũ qcqd scribat in libris. De igit viole tẽperãt calorez scamonee. mẽtha ẽo stomachũ cõfortat qua indigemus ꝓpter nocumentũ scamonee. est enim stomacho inimica vt tertio. ij.

¶ Et quãdoq; fit ex infrigidantibus extinguentibus medicina in qua ponit scamonea sicut pillule hmõi. ℞. coriandri spodij rosaruz oium ana. ʒ. 5. camphore tosugi. i. scamonee duodecimaz partem. ʒ. j. ⁊ vsq; ad sextam partem eius ⁊ detur in potu de eis.

¶ Hec est sexta medicia in qua est satis fortis solo per res quas ponit que sunt note. Tosugi creditur a quibusdam ꝙ sit pondus trium granoꝝ ordei: del ex eis quãtitas que tibi videt.

¶ Aliud. ℞. syracost. ʒ. ij. tereniabin. ʒ. v. succi pomoꝝ de seeny ⁊ succi cydonioꝝ ꝓtes eq̃les: succi coriandri humidi sextã ꝓtẽ.) . aggrega succos ⁊ submerge in eis syracost ⁊ tereniabin ⁊ inspissẽt cũ eis donec fortasse coagulenẽt: deinde sume cãphore pondus sexte. ʒ. j. et medietatis sexte. ʒ. j. ⁊ scamonee. ʒ. j. ⁊ pone syracost sup igne ⁊ pulueriza desup camphoraz ⁊ scamoneã: ⁊ conseruent ne resoluant cuz vapore: deinde dimittatur donec coagulet per se cum facilitate: ⁊ dosis eius sit a. ʒ. ij. vsq; ad. ʒ. ij. ℥. ʒ.

¶ Hec enim est septima medicina ⁊ artificialiter cõposita ⁊ decocta ⁊ dat de ea drachmas duas vel vitra. Et considera dosim eius esse magnã: ⁊ in nostro climate minor dosis sufficeret.

¶ Et est pole vt fiant ex tereniabin ⁊ syracost ⁊ zuccaro tabarzet natũ. i. forme que fiũt sicut pendie. Et

ponunt in ea scamonea ⁊ camphora ſm ꝯtitatē que cadat i vna potiōe ei⁹ cāphore vſq; ad toſugi.i.⁊ ſcamonee vſq; ad ſertū.3.i.ḡre ſit tunc aie nō horribile.

¶ Hec eſt octaua medicina ⁊ nos nō laboram⁹ in verificādo rece ptas: q; eſſet ponere ſciam ſimpliciū medicinarū quam ex.z.can. ſcire opz: ⁊ cū hoc excuſamur: q; ſup.z.can. ſcripſim⁹ modū veri ficādi receptas: ⁊ modū iueniēdi doſim in eis ⁊ medicinis ſoluti tis: ⁊ modū iueniēdi baſim in oīb⁹ medicinis: ⁊ fecimus ne coga mur ſup oi receptā plōgare ſermonē. Inde igr accipiat ſcī a qua qs idiget in verificādis ⁊ examinādis hīs receptis. ℣ Scias poſt hoc q apud nos cōiter nō vtimur his ſolutiuis in febre putrida: ſed in cholericis vtimur cōiter reubarbaro ⁊ tamarindis ⁊ etiā ſcamonea īs nō frequēter. In flegmaticis aūt turbith ⁊ agarico ⁊ multis medicis ad ꝟ notos. Et Auī. extēdit hic ſmonē ſuū ad me dicinas ſolutiuas qb⁹ vtimur in cholericis febrib⁹ plus: ⁊ placuit ſibi hoc vt poneret medicinas qb⁹ vtimur ante digōnē in febre ⁊ poſt: ⁊ hoc plus accidit ſieri in febrib⁹ cholericis in qb⁹ plus eue nit materias eſſe furioſas qbus vtimur ſcamonea ante digōnez.

¶ Et febricitans qdem in eſtate febre frigida non in gredi atur domum venti proprie quando ſudat vt nō conuertatur materia a reſolutione ſua.

¶ Melius eſt dicē q Aui. ponit hic tres can. primus can. gdā ſic intelligunt q in eſtate permutata a ſuā que eſt eſtas frigida fe brē nō ſtet in domo venti. Hic eſt ſmo rudis ⁊ cogimur dicere febrēs febre. Aliter dicam⁹ q febricitātes in eſtate multū delec tant aere frigido ⁊ aere euētabili ⁊ facit aperire feneſtras vt perfluēt venti domū. Hoc aūt tolerabilius eſt in febre calida: ſed in febre frigida. ſ. de flegmate vel melācholia eſt magis nocuū: q; vapores multi ⁊ groſſi flegmatis ⁊ melācholie phibent a reſo lutione: ⁊ iō nocet ꝓprie quādo ſudat: q; probibet illum.

¶ Et trociſci quidem non ſunt conuenientes principijs harum febrū niſi poſt digeſtionez ⁊ euacuationē. Et trociſci quidē ſunt magis conuenientes ei cuius febris eſt adherens in ſuo ſtomacho quaſi ipſa ſit etbica.

¶ Hic eſt can. ſecundus.

¶ Dubitat vtrū trociſci conueniāt in principijs febrū putridarū ante digōnē. ℣ Videt q ſic. in principio cōpetūt ea que digerūt: ſed troſci ſunt hmōi. ℟ Jn mā gdē calida ſubtilia trociſci fridi vt de camphora. Jn mā aūt frida trociſci caliđ vt de capparib⁹ ⁊ alig de euaporatorio ⁊ de ſpica. ℣ Jn ſmū Aui. hic ⁊ ſra cap. de cauſone. in proceſſu procedit eos. ¶ Hic pmo conſidera q medicine date in decoctione citius trāſeūt ⁊ ſunt debilis operationis. Date aūt in forma trociſcoꝝ q: dant in ſubſtātia nō ſic labuūt ⁊ fort⁹ ope rant: ⁊ agūt i impreſſionē fortē in ſtōcho. accidit aūt eoꝝ vſus: q: ſūt abominabiles cōiter: ⁊ q bis ſumit eos fere non vult amplius ſu mere. ¶ Scō conſidera q trociſci qbus vtimur in febrib⁹ caliđ ſunt infrigidatiui vt trociſci de roſis ⁊ de ſpodio ⁊ berberis vio lati ⁊ de camphora ⁊ ſimiles. Trociſci aūt qbus vtimur in febri bus frigidis ſunt aperitiui ⁊ ſubtiliatiui mārū vt trociſci de eu patorio ⁊ de capparib⁹ ⁊ trociſci de reubarbaro. Jn murris aūt febribus ſunt murri. ¶ Tertio conſidera q trociſci fridi qdaz ſunt cū hoc ſtipatici ſicci: vt qdā trociſci de roſis qdā de berberis qdā de camphora. Quidā aūt ſunt cū hoc lenitiui vt qdā de campho ra ⁊ trociſci violati: ⁊ qui ſunt ex ſemine citoniozuz viol. ſandal. mucilagine pſilij ⁊ ſimilib⁹. Trociſci aūt calefactiui in febrib⁹ fri gidis qdā ſunt lenitiui ⁊ aperitiui vt de ſeminib⁹ amiſi feniculi et liquiritia: ⁊ qdā fortiter aperitiui vt de aſſero ⁊ rubea ⁊ ſimiles. Et tu oia iſta conſidera in antidotarijs. ¶ His poſitis ponemus in trociſcis frigidis qbus vtimur in febrib⁹ caliđ. 4. can. in qua tuor ꝓpoſitionibus. ℣ Primus in febre calida nō cōpetunt a prin cipio trociſci frigidi ſtipatici ſicci. Ratio q; materias coartant ⁊ aſtringunt vt ſupra dixim⁹. ℣ Secūdus in febre calida a princi pio ſi eſt multa inflāmatio in ſtomacho poſſunt cōpetere troci ſci frigidi ꝓprie lenitiui: q; poſſunt illaz extinguere. Et ſi videret tibi q eſſet magna neceſſitas trociſcoꝝ infrigidantiū ſtipticoꝝ volēs illoꝝ mouere mozā in ſtomacho ⁊ eligens hoc ſupra nocu mentū ſtipticitatis fac qđ tibi videt. Jn ſūma tū in cōperāda fort itudine caliditate ſtomachi ſi eius ſit indigentia trociſci frigidi vt de camphora poſſunt dari quādo bis indigeret: q; faciunt hāc infri gidationē plus q decoctiones: ⁊ tunc ſalvat ſra Auicē. que dicit. trociſci igit magis nocuerunt ei cuius febris eſt aduſtus in ſto macho ſuo quaſi ipſa ſit etbica. ℣ Tertius canon eſt ſi febris non eſt fortiter inflāmatiua ſtomachi ⁊ ſufficit datio ſyrupoꝝ ⁊ de coctionū infrigidantiū: tunc eſt cōuenies abſtinere a trociſcis. ℣ Quartus canon eſt trociſci infrigidātes quoꝝ ſunt ſtipatici cōpe tūt in febrib⁹ febrū caliđ: q; remouent caliditatē que poſt eua cuationē materierū remanet ⁊ pforiant membra: ⁊ forſan erue cuant reſidua mārā. ⁊ ideo dixit Auicē. poſt digeſtionē ⁊ euacua tionē. ¶ In trociſcis ꝺo caliđis qbus vtimur in frigidis febrib⁹ ponemus quatuor can. ℣ Primus eſt in febrib⁹ frigidis in princi pio nō cōpetunt trociſci caliđ fortiter aperitiui. Ratio q; agitāt mām ⁊ ea diffōrmiter extēdāt ⁊ ingroſſant: ⁊ hoc voluit Jſaac in gnito feb. capło de cura quartane. ℣ Secūdus can. in febribus fri gidis poſſumus vti in principio trociſcis leuib⁹ aperitiuis ⁊ ꝓ prie ſi mā ſit in ſtomacho in qua indigemus medicina que in ſto macho remaneat ſicut in flegmaticis febrib⁹ que etbicis aſſimi lant: ⁊ hoc eſt qđ Auicē. dicit ſm aliā lraz. trociſci ſunt ꝓpter ei cuius febris eſt adherens in ſtomacho ſuo. ℣ Tertius canō eſt ſi mā ſtat in venis ⁊ remote meliores ſunt ſyrupi q trociſci quā cum magis penetrāt. ℣ Quartus can. in febrib⁹ frigidis in proceſſu ⁊ in fine principij ſunt procedendi trociſci fortiores ⁊ aperitiui ⁊ fort iter eductiui: q; māe tunc ſtat apte: ⁊ hoc apparebit in ſpālibus capitulis de flegmatica ⁊ quartana. ℣ Et ex dictis ceſſant cōtraria. ℣ Dicunt ꝺo qđā q trociſci frigidi abſolute phibent in principio febrū caliđarū q; fortiter infrigidant: ſed phibitū eſt ſm multuz ⁊ repente infrigidare ex aſoī. 1. parti. z. ℣ Dynus ꝺo dixit q troci ſci qui phibent in principio febrū putridaruz ſunt illi qui dant gratia alicui⁹ minorationis māe ſicut trociſci de abſinthio ⁊ troci ſci de roſis qui in principio nō ꝓueniunt: ⁊ per febrē adherentez ſtomacho intelligit febrem flegmaticam: vide ſupra dixit Auic. de ea q fit cū leſione ſtomachi ⁊ aſſimilat febri etbice: ⁊ in tali bus febribus flegmaticis maxime cōpetit adminiſtratio dictoꝝ trociſcoꝝ: tū ꝓpter māe minorationē: tū et ꝓp ſtipticare ⁊ ſpoꝛ tare. Et nos dicamus q etiā in principio non eſt ſecurum vti eis.

¶ Et dimiſſor conſuetudinis in regimine ſuo ſenſit qđ q febrem ⁊ non eſt tūtū nocumētum: quoniā cauſa cuius eſt dimiſſio conſuetudinis in regimine.

¶ Hic eſt tertius can. cuius exemplū eſt ſiquis conſuetus balneari ⁊ exercitari ⁊ ex hoc retentis ſuperfluitatibus febrat: non eſt bec febris ex hoc magni timoris propter duo. Primo q; ſignificat q eſt cauſa primitiua. Secundo q; reducendo ad conſuetudinem ſi eſt poſſibile ſtante feb. vel ad rem illi equivalentem inuabil. Hic aūt eſſet locus ſpeculationis ſpectās ad partē theoricaz que feb. eſſet periculoſior: an tertiana que ſit cā ꝓmitiua nulla eruētate diſ poſitione in corpore: an tertiana eadem que ſit a cā corporali. Et toto aūt capło poſſet dubitari vtrū ſit licitum miſcere medicinas digeſtiuas ⁊ ſolutiuas: ⁊ dixim⁹ de ꝟ pmo lib. ſen. 4. ⁊ cū conſidera bitur nō eſt queſtio ita dubia ſicut cōmunitas medicoꝝ eā facit. Etenim licitum ⁊ conueniens eſt illa miſcere: ⁊ inuenit obſeruari ut operet: ⁊ dixit illud Auer ſeptimo colligere capitulo nono. qliter autem ⁊ ad quas intētiones fiat nō eſt preſentis inueſtigationis.

¶ De cibatione febricitantiū in generali. Cap. 8m.

SCias q conueniēciores cibi febricitantibus ſunt cibi humidi ⁊ proprie ei cuius comple xio eſt humida ex infantibus ⁊ groſſis. cōueniunt enim ex hoc q aſſimilantur cōplexio nāt ex hoc q ſunt contrarij egritudini.

¶ Cū poſuit can. vniverſaliter in curatiōe febrium putridarū ponit can. in cibatione: ⁊ q; in verificā can. ſermo fact⁹ eſt de aq̄ ordei ⁊ ſyrupo acetoſo: ⁊ iō de hoc facit capitulū. Scō ibi (Aqua ordei.) ℣ Prima in tres. Primo eligit qualitatem cibi conueniēte. Scō ho tam. ibi (Cūq; accidit.) Tertio ſpeciem dicte. ibi (Et ſcias.)

¶ Primus ſermo eſt aſoī. Dippo. 16. parti. pme. ſ. Humide dicte. ⁊ tu omnia que ſuper illo aſoī. prelaumus ⁊ alibi: poteſ referre ad hūc locū. Sententia dī eſt q hic cibus conuenit ratione febris que eſt morbus ſiccus ⁊ q; eſt calidus. dedit ēt intelligi q dicta ds eſſe frida. Vel ſm Oribaſiuz plus ledit febris ſiccitate q̄ calore: ⁊ iō oppoſuit ſibi dictā humidā: ⁊ nos nō curamus de ſmone Ori baſij. Thadeus dixit q voluit ponere dictā febricitātū ⁊ pueroꝝ rū ⁊ illā opz eſſe humidā ⁊ nō frigidā. Et nos dicimus cum hoc q in vſu fridoꝝ ꝓra febres eſt maioꝛ timoꝛ de retentione mārū q̄ in vſu humidoꝝ. Hec ēt dicta ꝓuenit rōne etatis cū dixit. iſantibus humidis. ⁊ cū dicit groſſis. i. carnoſis humidis. Jgit ſi cōplexio ⁊ habitudo eēnt ſicca nō ſic ꝓuenirent ſm hāc doctrinaz ⁊ ſm doctrinā. H. 8. tera. in fine. ⁊ nos diſcuſſimus hoc ibi in ratione tū materierū febrium aliter diuerſificat dieta. ¶ Conſideradū etiā q humida que eliguntur debent eſſe humida in virtute ſm q poſſi bile eſt. Qualis eni ſit virtus aque ordei an ſit ſicca vel humida poſterius dicet: ⁊ debēt eē humida nō putribilia additia in feb. ſicut ſunt botaryi fructus. De qb⁹ humidis dixit. H. z. alimentoꝝ ca. i. q̄ facile cotrumpunt. Et hec eſt ſumma omniū que notaban tur ſuper illo aſoī. Comparatio aūt qua loquitur Auicen. cum di cit cōueniēciores a quibuſdam exponit conueniēciores. ſ. bu-

nihil ḡ siccet vt dicit Ondaslas. Alij dicunt ꝓpter intentiones ḡ siccet cibi. Alij dicunt cōuenientiores febricitantib⁹ humidis. Aut simil cōtingat littera: ꝛ tu accipe quā vis.

¶ Lūq; accidit febris ꝛ nā est sicca non cibes penitus dum nō egredit perfecte fex. Et opꝫ vt occurrāt eis paroxismi periodici ꝛ paroxismi qui sunt fortes ventribus ipsoꝝ vacuis in quib⁹ nō sit cibus omnino. nā si cibati fuerint in illa hora occupabit natura in digerendo ꝛ dimittet digerere ꝛ expellere: ꝛ confirmabit egritudo ꝛ plongabit. Et pp illud opꝫ vt postponāt cibationē vsq; ad declinationem: ꝛ in eo qđ est post ipsam. Et si accidat forte vt hora declinationis sit hora consuetudinis in cibo: tunc est melius q̄ esse pōt.

¶ Hic ex tribus cōditionat horaꝫ cibationis. primo q̄ nō sit fex sicca in intestinis vt ꝓmo regiminis acutoꝝ tex. cōmen. 32. ꝛ cā est q: fex ꝛ eius vapores pāt esse cā corruptionis cibi: ꝛ alie sunt cāe note. ℣ Secō q̄ nō cibet hora paroxismi: ꝛ hoc est qđ dic. occurrant eis. i. febricitantib⁹. paroxismi periodici. quātū ad iterpolatam. ꝛ qui sunt fortes. ℣tum ad accessiones vel fortificationes cōtinuaꝝ. ꝛ dat cām in hoc: ꝛ ille can. est afoꝛ. hipp. ii. pti. ꝓme. i. in paroxismis subtrahē oꝫ. ꝛ tō postponit cibationē vsq; ad declinationē sicut facit hippo. ꝓ regimis acu. in fine tex. cōmē. 45. Dicit aūt. ꝛ in eo qđ est post ipsam: q: quāto potes elōgari a febris fortitudine ꝛ declinare cibū versus horam quietis fac. Sed ꝓsidera paroxismū siue exacerbationē que reuertit: q: opꝫ te elongare a ꝓncipio nūi in casu dicendo. Nos aūt disputauim⁹ super illo aforismo quot horis ante paroxismū debeamus cibare: ꝛ tenuim⁹ q̄ hoc iudicium est estimatiū ꝛ diuersificat ꝑm spēm febris. In sagmaticis enī longius debemus cibare a ꝓsentia paroxismi ꝛ in quartana q̄ in tertiana si possumus. Et diuersificatur ꝑm cibaria. tarde vel cito digestibilia vel apta inflāmationi vel inepta. Et diuersificatur ꝑm corpora fortiora vel debiliora in stomacho ꝛ ꝑm alia: ꝛ ideo auctores diuersificant inter se in mensura temporis cibi ante paroxismū: ꝛ eoꝝ diuersitas nō est ꝓtradictio sed est diuersum iudiciū estimatiuū: quoꝝ quodq; est posse ꝓsingēs de facto. Qđ ēt sit melius an elōgari a declinatione an a ꝑoxismi. ibidē declarauimus. ℣ Tertia ꝓditio quā obseruat in cibatione est q̄ eligat hora ꝓsueta si posse est. Letant enī nāe in ꝓsuetudinibus vt dixit hippo. alꝫ ꝓout dixit Galoctauo terapeu. capitulo nono de mente hippo. in libro de dieta siue regimine acutoꝝ. s. primo tex. cōmenti. 20. ꝛ. 2. eiusdem textu precipue in. a. d. 27.

¶ Et scias q̄ de cibatione ꝛ regimine est qđ est subtile valde: ꝛ de eo quod est grossum valde: ꝛ de eo qđ est inter illa: ꝛ est pars eius declinis ad subtile plus ꝛ pars eius declinat ad ſpissum plus.

¶ Hic intendit ſpēs dicte eligere. Et primo eas premittit. Secundo ostendit que sunt que indicant de vna quaq; illarū ſpecierum dicte ꝛ hoc est eas eligere. ibi. (Et subtilia tionez.) ℣ ꝓxia in duas. hippo. primo premittit. Secundo declarat. ibi. (Et subtile.)

¶ Considerandum quod dicit. ꝛ regimine. q: quedam dicta est solū regulatio febricitantis ꝛ nō cibatio sicut nihil dare. ¶ Cōsiderādū ēt q̄ per extrema dat intelligere mediā dictā quā ponet.

¶ Et subtile vtrumq; in subtilitate est ꝓhibitio cibi. Et grossuꝫ valde est administratio ciboꝝ sanoꝝ boium.

¶ ꝓmo ponit quod est regimen subtile valde. Secūdo grossum valde. ibi Et grossum. Tertio medium inter illa. ibi (Et illi.)

bub⁹ ꝑ⁹ ¶ Hic dubitat: an sit dare febrez in qua nullus cib⁹ cōpetat oīno. ℣ Videt q̄ nō per hippo. primo regiminis acutoꝝ. ter. cōmenti 19. vbi dicit. Laue ne in vna die venas extenuari permittas. Amplius dandū est in febre aliqō ꝛ ꝑ tra febrē sed talis est dieta humida. Ampli⁹ in statu ꝛ añ statū aliqd est asserēdū: vt hippo. ꝓma particula afoꝛ. 10. ergo in morbo. ℣ In contrarium est Auic. ꝛ hippo. ꝓma particula afoꝛ. 7. ꝛ. 8. ℣ Dicendum q̄ quādo reperit talis febris acuta que terminat in tertia die vt tertiana: aut vnius paroxismi quādo est fortis virtus ꝛ alia consentiunt: cibatio tūc nociua est ꝛ impedit nām a sui operatione ꝛ sine cibo pōt stare vsq; ad crisim: malū ergo esset cibare. Dic tamen opꝫ attendere ꝓsuetudines ꝛ climata ꝛ ꝓditiones ēs. Galienus ꝑ regimis acutoꝝ cōmēto ꝓmo. s. 20. Et q̄ ꝓsideram⁹ i fame. vulgi vt nō dicāt nos illū occidisse fame. Et hāc i famā Rasis q̄q; ita attendit vt male opatus fuerit vt appꝫ. 18. ꝓmē. c. 4. f. de mirabilib⁹ ea sib⁹. Nō g̃ ꝓbgam⁹ i hac q̄one. ℣ Ad hipp. dꝫ q̄ logl de se. ꝓbgabili rpe q̄ nō pōt stare abſq; cibo. ℣ Ad 2ᵐ dōm q̄ aliq; valēt ex gte pcra se. que ex gte alia nocēt. ℣ Ad 3ᵐ dōm q̄ est sno hipp.

in stare plongare. Jam aūt super primo particula afoꝛ. declarauimus: quare febricōs plus aliqs viuit abſq; cibo q̄ si esset sanus.

¶ Et illi qui sequunt latus eius subtile qđ est medius est vt sit ꝓcentus in cibo succo granatoꝝ ꝛ iulep subtili valde: ꝛ post ipm aqua ordei subtilis: ꝛ post ipaꝫ aqua ordei grossa ꝛ oleribus frigidis ꝛ humidis sicut atriplices ꝛ spinachia ꝛ blitis ꝛ similia.

¶ Hic declarat regimē ꝛ cibationē mediū. Et primo partem que declinat ad lat⁹ subtile. Secūdo mediū. ibi. Et postea cibat. Tertio grossum. ibi. (Et illi.) Et q: cibat ordei posuerat medium ponit eius laudes. Et secundo cōparat ad alia. ibi. (Et cibat quidem.)

¶ Cōsiderandū circa ꝑ"" ptē q̄ Aui. ḡdatim ꝓcedit a subtili dicta ꝑ suos gradus vsq; ad mediā. Unū enī granatoꝝ est valde modici nutrimēti ꝛ subtilis: ꝛ plus nutrimēti è eo iulep ꝛ aq̄ ordei subtilis. ℣ multe aq̄ modici nutrimēti. ꝛ ꝑ ꝓ ordei subtilis. ℣ multe aq̄ modici nutrimēti. ꝛ ꝑ ꝓ ordei grossi. ℣ aq̄ ordei

¶ Sed dubitat: an atriplices ꝛ spinachia sint in summa subtilis dicta. ℣ Videt q̄ nō: q: sunt cibi sanoꝝ ꝛ tales fāt dicta grossa vt dixit. ℣ Dōm q̄ ista cibaria sunt dicta subtilia. Nō q: sunt pauci nutrimenti ꝛ forsan subtilia. Dec tñ mō nō discutimus. ℣ Ad 2ᵘᵐ dōm q̄ debet dari ḡritas pauca. Uel dōm q̄ nō oēs cibi quo sanī vtunt est dicta grossa: q: etiam vtunt aqua zucharata ꝛ vino granatoꝝ. Sed intendit q̄ cibus sanoꝝ qui est dicta grossa est cibus quo sani stant fortes in eoꝝ sanitate sicut genera carnuꝫ ꝓpter quadrupedum ꝛ panis in quantitate sufficienti. Diuersificat aūt blitis tam dicimus supra: ꝛ similia vt lactuca ꝛ borago.

¶ Et postea cibat ordei sicut est: ꝛ est medium.

¶ Cibat est ꝑisana ordeacea fcā ex pura farina ordei ꝺ q̄ bebim⁹ i coplo sequēti. dixit fīc est: q: nō sit ꝑisana subtilis colata q̄ nolet ꝓpto dicit aq̄ ordei. Hec ergo ꝑisana nō est grossa neq; subtilis respectu extremoꝝ q̄ hic ponunt: ꝛ in ꝺ opꝫ stare documēto nostroꝝ patrū qui cā multa inuestigatiōe inuenerūt hāc experiētiaꝫ.

¶ Et illi qui sequūtur latus grossi sunt galli ꝛ galline extremitates. Et subtiliores eis sunt alchubugi ꝛ pulli. Et subtilius eis sunt alchanzi ꝛ oua sorbilia pauca subtilia ꝛ pisces parui. Et subtili⁹ eis sunt cibat ordei sicut est. Et subtili⁹ eo est panis simile solut⁹ in aqua bene frigida solutione bona subtili. Grossum aūt est cib⁹ fortis altacuigzar. Grosso aūt cib⁹ fortior est eo.

¶ Et illi. s. cibi q̄ sequunt latus tē. sunt extremitates galli ꝛ galline: ꝛ per gallū ītelligit paruū pullum: quē Rasis vocat gallicul⁹: ꝛ ex hoc accipe q̄ ꝛ vtplurimū ꝓcipiamus dari pullam femināt⁹ gallina masculus. s. paru⁹ dari pōt. Latus tñ pullaruꝫ multo maior est apud oēs arabes. ¶ Cōsiderādum q̄ dixit extremitates q: nō sunt tāti nutrimēti q̄nti sūt ꝓtes pulpose pectoris ꝛ corarū nec sic grossi. Alia ꝛa bꝫ. isti tē. sunt galline extremitates. ¶ Cōsiderādū secō q̄ icipit a latere dicte grosse sanoꝝ ꝛ gradatim ꝓcedit vsq; ad mediā dictā: ꝛ ꝓtransit illā vsq; ad aliud latus. s. latus subtilius dicte: ꝛ ponit in ordine subtilis dicte cibū quē dā q̄ nō posuerat q̄ ēt ponit a latē grosse dicte alio mō ꝑparat⁹. ℣ panis. n. ꝺ similis frumēti pōt ꝑpari. i. frāgi vt dissolui in aq̄ dupl⁹. Uno mō dissolutione subtili: q: multū ꝛ multotiēs lauet ꝛ subtiliet ꝛ cū eo dunte tal sufficiēs aque copia ita q̄ ḡsi posset bibi: ꝛ tūc ē subtilis dicta: ꝛ subtilior dicta media que est ꝑisana: q: esset pauciōris nutrimenti q̄ ꝑisana. ℣ Alio modo pōt dissolui dissolutione grossa ad frusta grossa ꝛ parū lauari vel nihil dimittē de eo in aq̄ ita q̄ fit cib⁹ masticabilis: ꝛ tūc est in sūma grosse dicte ꝛ nutrit plus q̄ ſa est ꝑisana. Et tō dixit. Grosse aūt ē cib⁹ fortior. Lotio aūt amouit a pane ꝓtes fermēti de cui⁹ nocumēto posset timeri i feb. vñ panis ꝓbibet in aq̄ anb⁹ i terioꝝ añ maturationē: vt dixit Mesue in de appropriatis. Quod aūt facit lotio dixim⁹ in secō cañ. in capitulo de pane. Lubugi sunt ꝓdices que fāt de sūma grosse dicte: q: multū nutriunt ꝛ nutrimentū earum est subtile. pulli. s. paruī.

¶ Sed tu dices: iaz dixit de extremitatibus pulloꝝ paruoꝝ cū dixit. galli extremitates. ℣ Dōm q̄ forsan melⁱ est q̄ ista dicat. galline extremitates: ita q̄ corpus galline sit dicta sanoꝝ grossa: sed extremitates alarū sit dicta grossa febricitantiū. ꝛ nō est icōueniens q̄ multi appropinquent dicta sanoꝝ ꝛ dicta grossa febricitantiū. ℣ Uel dōꝫ q̄ pullus puus est dicta subtilis. s. min⁹ grossa respectu extremitatū galli magni cōpleti. ¶ Alchāzi aues que oua sorbilia pauca i ḡritate q: i ḡrit⁹ copiosa mltū nutrūt ꝛ ē grossiora dicta ꝛ ꝑpe dura. subtilia. i. ita sorbilia q̄ sunt mltū ligda ꝛ sorbilia. vel subtilia. s. oua vt galline: nō grossa oua vt anseris. pisces parui. de subtilitate nutrimēti eoꝝ habet tertio alimētoꝝ. ca. 27. ꝛ de ꝓcessiōe eoꝝ habes primo regiminis acutoꝝ cōmē. 27. Hic aūt reperit ista q̄liq; dic. pisces qui sunt subtiles valde. i. pisces

parui

parui vt petrini sunt subtilis dicte respectu eoꝝ que dicta sunt: ꝛ ꝯ ꝑt dici subtilis respectu illoꝝ. Aliq; ſra; hñt subtiles valde. i. ſubtilium carniū. aliq; at hñt hāc ſra; Et subtilꝫ ẽ dist: ꝛ ꝟ est melius.

¶ Et christ qdem ordei est bonus cibus: ꝙm eius aggregat ad ꝯglutinationē ꝛ digónem suā ꝛ lenitatē ꝛ planitiem ꝛ lubricitatem ꝛ abstersionem ꝛ humectationem ꝛ ꝯtractatē febris ꝛ sedationem sitis ꝛ velocitatē penetrationis ꝛ ablutionē: ꝛ nō est in eo subtilitas: qua ꝑp nō resident neq; figit in poris ꝛ meatib⁹ ꝗus sint constricti: ꝛ non est in ea adherentia cū introedit per meri: ꝛ fortasse abstergit ſpuſiuꝫ flegmatis: ꝛ quādo bona fit eius decoctio nō inflat omnino.

¶ Hic ponit laudes ptisane ordei. Secundo comparat eaꝫ ad alias quedam. ibi (Et antiqui.)

¶ Primꝰ ſmo est hip. ꝟ regi. acuto. ter. cō. 17. Et tu potes plōgare afferendo ꝟcūꝫ illi ꝛ nos dicim⁹ sup illo passu. Est aūt modus loquēdi Aui. aggregat ad ꝯglutinationē. i. ꝗus sit ꝯglutinosa: tñ aggregat siue adunat hec iuamenta siue utilitates. Digónē qr cito digeritur ꝛc. Lenitatem qr planat asperitates ꝛ lubricat ꝛc. Quō autem sit humida ꝛ humectet apparebit sequenti capitulo.

¶ Et antiqui quidē vsi sunt vbi necessaria est subtiliatio reguminis subtiliozis regimīs qō est cū christ ordei ꝛ aqua eius aqua mellis plurime aquic: qm̄ nutrimentum eius est paꝝ: ꝛ ꝙ ipsa facit penetrare aquaꝫ ꝛ ei⁹ humectatio: ꝛ abstersio ꝛ eius apertio ꝛ prouocatio eius est multum ꝛ caliditas eius est cōfracta. Et ipsa procul dubio quandoq; addit in virtute additionem quandam ꝗus sit parua.

¶ Hic comparat ptisanam ad aquam mellis. Secō aquam mellis ꝛ ptisanam ad ſyrupū acetosum. ibi (Et sequitur.) Tertio mouet excitationem ꝛ postponit nos. ibi (Et sit sufficientia.)

¶ Considerandū ꝙ aqua mellis subtilis per multe aque ẽtitatez minus nutrit ptisana vel aqua ordei: ꝛ iō est subtilior dicta apud antiquos: ꝛ hoc intellexit cum dixit. nutrimētum eius est paruꝫ ꝛ ideo addit in virtute parum. ¶ Considerandum secō ꝙ Auicē. vat laudes duas aque mellis. primo qr nō mouetur: sed aq̄ que est pars eius penetrat ꝛ hoc virtute mellis calefactiūe eā ꝛ dul corantis. Secūdo qr eius humectatio est multa ꝛ nō intelligit ꝙ humectet nutriēdo multum: qr tam contradiceret sibi sed fit aq̄ er hoc sine eua poratione humectatiua anteq̄ euaporet. Qō aūt abstergat vias ꝛ aperiat abstergendo ꝛ prouocet est notum. nec intelligatur multum: qr in multo excessiue: sed multuꝫ qr sufficienter: vt in hoc non diminuat ab aqua ordei: ꝛ quia aliquis timeret de eius calore dicit ꝙ caliditas eius est confracta per aquam.

Dub^m 4^m ¶ Sed dubitatur: qr non vtimur aqua mellis cōmuniter timētes inflāmationē. ꝟ Dicēdum ꝙ non debemus illa vti: vt dixit Raſ. 46. continentis cap. 2. Accidit autem in patria ista multum excitari cholericos humores in febribus: ꝗus nō sint cholerice feb. ꝛ ideo forsan dimissus est eius vsus. Loceſſit aūt eam Raſ. 17. cō tinentis cap. 4. quādo in stōcho febricitantis sentit acetositas et clamat in hoc debēt cōsiderari: vt dixit Auer. 7. colliget cap. 10.

¶ Et sequitur eam ſyrupus acetosus de melle: sed est grossior ꝛ nutribilior ꝛ fortiozis incisiōis ꝛ abstersionis ꝛ non est in eo de calefactione ꝛ de nocumēto vi scez calidoꝝ qō est in aqua mellis.

¶ Et sequit ipsaꝫ. s. aquā mellis ſyrupus acetosus forsan in communi vsu antiquoꝝ vel in subtili dicta: qr aqua mellis est subtilior dicta ꝗ ſyrupus acetosus. Et hic fuit ordo Auī. ponēdo ordinē subtilis dicte. Incipit enī a subtiliori ꝛ venit ad subtilem minus. Est autē ſyrupus acetosus nutribilior ꝗ aq̄ mellis multe aq̄ subtilis valde: ꝛ hoc qr ſyrupꝰ acetosus recipit plus mellis ꝗ aq̄ mellis: ꝛ quasi inspissatur in decoctione. sed aqua mellis remanet subtilis aquosa: ꝛ ideo etiam ſyrupus acetosus est grossior. Proportionem autem in aqua mellis facit Raſis. 17. cōtinē. cap. 4. ex parte vna mellis ꝛ septem partib⁹ aque. ¶ Cōsiderandū autez ꝙ in quatuor ꝓprietatibus facit excedere ſyrupuꝫ acetosum supra aquā mellis. primo qr nutribilior. Secundo qr incisiuior. Tertio qr abstersiuior. Quarto qr magis rēperat caloꝛē vt nō inflāmet: et hec sunt nota: ꝛ posset poni quinta ꝓ hoc qō dixit grossior.

Dub^m 5^m ¶ Sed tu. d. plus deberet inflāmare ſyru. acetosus mellin⁹ ꝗ aqua mellis qr hz plus de melle. ꝟ Dicunt qdā ꝙ ꝙ acetū nō sic mouet in via sicut aqua mellis ꝗus aqua mellis ẽt paꝝ mouet. ꝟ Aliter dōm ꝙ acetum temperat mellis calorem. ꝟ Vel dicendum ꝙ intelligit de melle cāne qō est zuccharum cuiꝫ dicitur acetosus de melle. Sz cū di aqua mellis videt ex vsu intelligi aq̄ mellis apū.

¶ Hūc aūt mel cāne qō ẽ zuccharꝫ ꝛ ꝓprie mūdificatum est melius melle apis: hz ei⁹ abstersio sit mior abstersione mellis ꝛ sit ſyrupꝰ acetosus de zuccharo.

¶ Quia dixerat ſyrupū acetosum de melle declarat de quo melle qr de melle cāne qō est zuccharꝫ. zuccharū eni mūdū a sozdicteb⁹ ei⁹: ꝛ ꝟ est ꝓprie albū. hoc eni est melꝰ melle apum: qr nō sic ifūmat nec ita calefacit vt mel. Et hz mel sit māna satis temperata: tamē est māna collecta ab apibus: ꝛ apum labor in melle fec aliquam impressionē. s. calefaciendo vt intelligit ab Auic. sexto cāl. cap. de melle. Et similiter ſyrupus acetosus de zuccharo est melior ꝙ mellinus de melle apuꝫ ꝗus minus abstergat.

¶ Et fit sufficientia in ſyrupo acetoso sed fortasse faciet incurrere rasurā intestinoꝝ: ꝛ hoc qdem timorosum est in egritudinib⁹ acutis: ꝛ nos ponemus aq̄ ordei potationē ꝛ ſyrupi acetosi sermonē singularem.

¶ Facit. Ā. nos excitare qr multū laudat aquā mellis: ꝛ postea multū laudat ſyrupū acetosuꝫ ꝓprie zuccharinū: qd est fidū in febribus de eoꝝ vsu. Dicē ꝟ ꝙ sufficiat tibi vsus ſyrupi acetosi zuccharini: qr in eo est sufficientia ad ea qb⁹ indiges in febrib⁹ de digóne habente abstersionē ꝛ prouocationē ꝛ non timetur ab eo iflāmatio sicut ab aqua mellis. ẽt si est aqua mellis cāne iflāmabilior est cū non hz acetum. ꝛ qr secerat te securuꝫ in vsu eius remittit ei⁹ audaciā in superfluo vsu eius: qr timet rasurā. Excoriatio acuti acuitatē: ꝛ hoc timet vt appebit in fine capituli de regi. acu. feb. Hic possunt afferri ꝟcūꝫ sunt dicta ab Hippocratis tertio regi. acu. in bus potibus: ꝛ quecūq; Ḡ. ꝛ alij dixerunt: ꝛ nos ibidem diximus.

¶ Et subtiliationem quidem reguminis egri significat natura materiei: ꝛ possibilitas nāe in digerēdo ipsam ꝛ resoluendo ꝛ euacuando eam.

¶ Cū distinxerit spēs cibationis ꝛ reguminis exemplificādo de eis ordit hic ea que indicāt de eis. Et primo in ſpāli ostēdit q̄ sunt q̄ indicant subtiliare ꝛ que ꝛgrossare. Secūdo in spāli. ibi (Et estas.) ꝟ prima in duas. Quia primo ostendit que indicant subtiliationem dicte. Secō que ingrossationē. ibi (Et ꝛgrossationē.) ꝟ pria in tres sicut tres ponit. q. que indicāt hz ponat cū ꝑmo virtutez q̄ cōsentit. Secūda ibi (Et dignior.) Tertia ibi (Et de illis.)

¶ Cōsiderandū ꝙ per subtiliationē reguminis nō intelligit solū dictam seu regimē subtilis dicte ꝟ cibationē grossaꝫ ꝛ cōtra mediā: sed intelligimus ipsam cibi diminutionē siue nō dationē. Ois eni febris putrida indicat subtiliationē. i. diminutionem cibi respectu eius qō in sanitate: ꝛ hoc ꝙ ipsaꝫ māt ad cuius digónē ꝛ euonez volumus ipsam nām vacare. ¶ Cōsiderandum ꝙ ꝙ nām materiei quidā grossi intelligunt diuersitatē materiei qua dicimus ꝙ qdā est subtilis ꝛ qdā grossa: ꝛ ꝙ nā materie subtilis indicat subtiliationē. Sed si bñ ꝛsideramus ois materia indicat subtiliatiōez in dicta: hz fit in hoc diuersitas que nō erat hic in mēte. Aloquentis ghaſr. Debet ꝟ intelligi nā materiei. i. nā ipsa: ꝛ per ꝓis mouibus vt ab ea depēdet: ꝛ hoc est qō ꝓncipaliꝫ indicat subtiliatiōez ¶ materia. Sz si possibilitas virtutis cōsentit cū ipsa absq; cibo. i. cū subtiliatione pōt digerere euacuare ꝛ euaporare. Et intelligūtur hi sermones ꝑmo reguminis acutorum. 43. cōmento.

¶ Et dignior horaꝫ ad subtiliationē est stat⁹: hic n. est vehementia occupationis nāe in pugna mālei. Et nō opz vt ab ea recedēs occupet re alia ꝛ ꝓprie apō crisim: ante vō illud pugna nōdum est ꝓfirmata.

¶ Hic est aforismus 9us ꝓticule ꝑme. s. quādo in statu ꝛ sumit ꝟ status ꝓ statu quo ad accidentia vt cōiter dī ꝛ cōcurrit cū statu quo ad digestionē materie in morbis seruantib⁹ mām ad vrticam expulsionem. In hoc ergo tempore medicus debet subtiliare magis ꝗ in aliquo tempore alio: ꝛ causam eius ponit qr natura tota intenta est ad pugnam: ꝛ ideo nō dz eā occupare cibo nec ante crisim nec in crisi: ꝛ tu afferas ad hunc locum dicta per nos ꝛ alios super illo aforismo. 10. particule prime. s. quibus vō posteriora. quasi dicat aūt status posset grossius cibari. Vñ Hippocr. prius vō vberius refici vt sufficiat egrotanti.

¶ Et de illis que significant ꝛ facit ꝑtinere ad subtiliationē est vt si sit necessitas flōmie aut resolutionis ventris aut clysterij aut sedationis doloris: tūc oportet vt des operā ad consumandā illā necessitatē: deinde ciba si necessar⁹ est cib⁹ nisi sit ꝓhibēs aliud.

¶¶¶

¶ Hic est sermo Hip. ĩ regi.acuto.tex.cõ.33.⁊ Ras.17.2tinẽ.ca.4.
¶ Cõsiderãdũ q hec subtiliatio est particularis q2 respectu determinate hore in qua opz flõmare clysterizare aut soluere ventrẽ que nõ debẽt fieri cibo exñte in stõcho: ⁊ hoc est qđ dixit 'des operã ⁊c.silr sedatio doloris opz q prius fiat vt est possibile: dolor: eni ĩpedit cibationẽ ⁊ est cã agitationis cibi in stõcho:⁊ ideo opz prius itẽdẽ ad sedationẽ illius: his cõpletis ciba si est necesse.
¶ Cõsiderãdũ secũdo nisi sit ꝓhibẽs põt ꝑ intelligi q tu des operam ad cõplẽdã illã necessitatẽ nisi sit ꝓhibẽs: q2 ꝑꝑ casum virtutis ⁊ timorẽ syncopis ꝑmo qñq cibamus añq flõmemus: vt ẽt euenit his ad quoꝝ stõchũ chola fluit: prius ẽt cibamus q̃ soluamus vẽtrẽ.i.prius ꝯfortamus ĩfirmũ cibo: vt Aui.tertio cañ.fen.11.ca. de cura syncopis. Et qñ curatio facit necessitatẽ vt sit mũdificatio ⁊ times nocumẽtũ eius opz vt conforte stomachũ ⁊ ad bibẽdũ da vinũ odoriferũ: ⁊ ciba cibo laudabili. Qñq ẽt cogimur ꝑus cibare q̃ clystere faciamus vt hoib' q̃busdã qui clysterib' ledunt rõne stõchi ꝑpter cãm notã de q̃bus est multa sensualitas: vnde statim cõmotis intestinis ⁊ euaporatione facta in eis nocumẽtũ causat in stõcho: ⁊ de eis est multa sensualitas stõchi: ⁊ sub hac intentione ꝑceptũ est a Rasi in lib.9.2tinẽ.ꝑmo cap.q clystere nõ fiat stomacho repleto. Qñq ẽt multa debilitas ⁊ doloꝝ ꝑlixitas etiã cogit cibare ante sedationẽ doloris. hñ ergo dixit nisi sit ꝓhibens.s.cibare. Alio modo potest intelligi q cõpletis his necessitatibus facta flõmia posset superuenire ꝑncipium paroxismi: vñ cogimur non cibare nisi in casu: ⁊ similiter facta solutione vẽtris e clysteri ⁊ sedato dolore posset aliud superuenire qđ cibuz faceret postponi.v.g.insultus paroxismi. ¶ Considerandũ tertio q necessitas istorum in febribus putridis significat repletionẽ que indicat euacuari ⁊ non repleri vel cibari: ⁊ ideo nisi sit prohibẽs intendatur primo ad complendas has necessitates.

¶ Et ingrossationem quidem regiminis significat vel requirit virtus.

¶ Cõsiderandũ q per ĩgrossationẽ nõ intelligo dietã grossaꝫ ꝯdistinctã alijs spẽbus diete sed ipsaꝫ cibi dationeꝫ. Illud eni qđ de cibo daẽ nõ daẽ nisi ꝑpter virtutẽ: vt eum nutriaẽ virtus ⁊ non morbus cib' daẽ infirmo. Ipsa eniꝫ virtus est cuius gratia cibamus ⁊ nõ febris: vt Gal.dixit in cõmẽto afo.10.particule ꝑme.s. Cõtẽplari aũt opz.⁊ in ꝑmo regi.acu.cõmẽ.43.sicut eni morb' siue mã indicat ꝑncipaliter subtiliationeꝫ.i.ablationẽ cibi: sic virtus ĩdicat ĩgrossationẽ ⁊ morb' ẽ sic 2tradicẽs vel coassentiẽs.

Dub^m 6^m ¶ Sꝫ dubitaẽ vtrũ Auic.tetigit oẽs modos diete subtilis ⁊ grosse diete. Dõm q manifeste tetigit eos cũ ꝑsrit duo extrema.s.nihil dare ⁊ est vltimũ ĩ sbtilitate: ⁊ cibaria sanoꝝ: ⁊ cũ ꝑcessit versus nihil dare: totũ h̃ vocabat subtiliatiuũ: ⁊ cũ ĩcepit a nihil dare ⁊ q̃dariꝫ ꝑuenit ad ptisanã ⁊ panẽ lotũ lotiõe bñ sbtili: ⁊ sic cũdo ad cibaria sanoꝝ vt dabaẽ itelligi: totũ h̃ vocabat ĩgrossatiuũ.

¶ Et dignior horaꝝ ad ĩgrossandũ est hora in q̃ virtus nõ est valde occupata in mã ⁊ est ꝑn^m egritudinis. Et opz vt succurraẽ nocumẽto illius ĩgrossatiõis cuꝫ sparsione: qm̃ est leuius super virtutem iterum.

¶ Considerãdũ q ĩgrossatio in ꝑn° egritudinis 2ueniẽs sumiẽ large pro omni cibi datiõe que in ꝑncipio 2uenit fm egritudinũ diuersitatẽ. In q̃dã ergo ingrossatione eẽt vinũ granatoꝝ: in q̃daꝫ iulep: in quadã ptisana: in q̃dã pulla ⁊ sic de alijs: ⁊ hoc facit tibi fidem q A per ingrossationem itelligit id qđ diximus.

Dub^m 7^m ¶ Hic caderet questio an regimẽ in febre ꝑcederet in subtiliãdo ⁊ est q̃stio de qua prolixe ꝑmo afo.notauimus.⁊ ꝑmo cañ.fen.4. ⁊ Cõciliator diffuse loquiẽ de ea dĩa.134. Et nos dicam' breuiter hic q in febrib' in q̃bus expectamus crisim ⁊ q̃ seruãt materiã ad expulsionem vnã creticã a ꝑncipio ĩgrossamus regimẽ: et ꝑcedimus subtiliãdo vsq ad statũ ⁊ hoc vocaẽ cõiter regimen vie. Dignior ergo hora ad ĩgrossanduꝫ est ꝑn^m q2 distat a statu et pugna: vñ virtus non est multũ occupata cũ mã: vt dixit Auicen. Qñq tñ accidit in forma ꝑticularis regiminis q in ꝑn° subtiliamus vt in cañ.ꝑꝑ defectũ virtutis: qñq in statu ĩgrossam' ⁊ hoc regimẽ vocaẽ ꝑticulare: q2 sit fꝫ ꝑticulares dispõnes indicãtes.
¶ Cõsiderãdũ q q̃uis in ꝑn° feb.oporteat grossius dietari: tñ nõ absoluiẽ hec dietatio a nocumẽto. Sꝫ minus nocumẽtũ est id qđ virtus dꝫ sustẽtari ad pugnã in hora stat' dare a ꝑncipio ⁊ gradatim ꝑcedere q̃ dare in statu vel ꝑpe statũ. Et q2 in ꝑn° cib' g̃stat nocumẽtũ lꝫ minus: iõ succurrit Aui. illi nocumẽto cũ sparsione qđ q̃dã exposuerũt.i.cũ paulatiuis cũonib': ⁊ aliq̃ cũ fricatiõe ⁊ meli'.i.cũ partitiõe cibi in plures ꝑtes q2 min' grauabit virtuteꝫ: ⁊ minus diuertet eã a digestione materie q̃ facere dꝫ: ⁊ hoc ẽ qđ dixit qm̃ est leuius iterum sup virtutẽ.⁊ ex modo loquẽdi iterum innuit Aui. aliã eẽ cãm ab ista quã ꝑmittit. Est ĝ ꝑma cã q2 cibus partitus paucus in vice dat' melius vinciẽ: ⁊ min' mãm malam multiplicat. Scđa cã est q2 min' grauat virtutẽ vñ minus a digestione materie natura remouetur: ⁊ ideo dixit iterum.

¶ Et estas quidem propter suam resolutionem indiget additione cibationis ⁊ separationis eius: nã virtus non sufficit ad digerendum illud qđ multum est semel. Et quoniam resolutio in ea est per sparsioneꝫ: tunc oportet vt cambium sit per sparsionem.

¶ Ponit 2uenientẽ cibationẽ ⁊ electionẽ ꝑ̃teriꝫ diete in sermonibus vel cañ. magis specialibus. Et ꝑmo dat cãm cibationis fꝫ tẽpora anni. Scđo fm spẽs egritudis.ibi.(Et cũ itellexeris.) Tertio fm diuersaꝫ dispõnẽ virtutis.ibi.(Et qñ.) Quarto fm complexionẽ.ibi.(Et de corporib'.) Quinto fm etatẽ.ibi.(Et senes.) Primo incipit a cañ. cibationum in estate: ⁊ vult q addatur in numero cibationis.s.q homo frequenter cibetur ⁊ dat duas cãs. Prima q2 in estate virtus est debilis ꝑpter resolutionem factã a calore quare non potest multam quantitateꝫ digerere semel in vna vice: opz' ergo q cibeẽ plurib' vicibus. Scđa causa est q2 resolutio in estate est q̃si continua: ⁊ hoc est qđ dixit ꝑꝑ sparsioneꝫ: opz ꝑ q cãbium.i.restauratio fiat per sparsionẽ.i.q̃si cõtinua: taliṙ tñ q cib' nõ ĩpediat cibũ in digestione. Iã.n.ex hoc ꝓbareẽ q cõtinue homo cibari deberet. Sꝫ q2 cibus cibum impediret in digestione in stomacho non potest continue comedere: sed tam frequenter q cõtinue quasi sit successio nutrimenti ad membrum.

¶ Et in hyeme est res econtrario: qm̃ propter paruitatem resolutionis eius non facit idigere cãbio multo. Amplius si multum dederit cãbiũ subito erit virtus tolerans ipsum ⁊ fortis apud expulsionem eius.

¶ Hic est cañ. cibationis in hyeme: ⁊ vult q ecõtra fiat: q2 raro ⁊ paucis vicib' hõ cibeẽ ⁊ copios' in vice: ⁊ dat causas oppositas duab' causis ꝑdictis in estate. Prima cã opponiẽ scđe: q2 in hyeme resolõ est parua: q2 nõ sic 2tinue hõ resoluiẽ: ergo hõ nõ ĩdiget cambio multo.i.multis vicib'. Scđa cã est opposita ꝑme: q2 eniꝫ in hyeme virtus est fortis ad tolerãdũ cibũ subito datũ.i.in q̃titate multa ⁊ paucis vicib'. hoc eni vocat subito ⁊ dicit q est fortis apud expulsionẽ eius qđ põt tripliṙ exponi. Primo ad ĩpellendũ ipm in mẽbra. Scđo.i.ad expellẽdũ eius superfluitatem. Tertio q postq̃ cibus est expulsus per omnes digestiones stat virt' lõgo tempore fortis q nõ dissoluunẽ membra sed in estate non.
¶ Dubitaẽ ꝑ de causis quã Aui. dat ad probandũ q frequenter in estate cibeẽ.raro aũt in hyeme: q2 dicit q resolõ est per sparsionem.i.quasi 2tinue.nã 2tinue videẽ ẽt in hyeme. Aer eniꝫ ĩhabitãs nos 2tinue resoluit. Aer eni in oibus dispõnib' resoluit ꝑꝑ id qđ in eo existit de virtute solis ⁊ stellaꝝ: vt ꝑ cañ.fen.2.illo ca. Debes aũt scire. Et si forte diceres q paꝝ resoluit sufficit mihi q sit 2tinua: ⁊ sic dꝫ cãbiũ eẽ 2tinuũ vt est possibile. Ampli' videẽ q hõ magis resoluiẽ in hyeme: q2 ꝑncipalis resolutor est calor nãlis: ⁊ hoc in hyeme est fortior vt appet in cõmẽto afo.15.p.ꝑ'. Uerꝫ ꝯ hyeme. Et ampli' magis debẽt corpora parari ad sudorẽ.i.artificialiter magis aperire poros ⁊ sudorẽ ꝓuocare estate q̃ hyeme. Oẽs eni 2trarium dicebãt vt Ari. ꝓble.2.ꝑ ꝓble. Sed si resolutio eẽt maior in estate non oporteret artis auxilia addere in illa.
Dicamus ergo q cañ. isti sunt cões sanis ⁊ febricitãtibus: imo nõ ꝓbãt de febricitãtib' nisi per dispõnẽ similem sanis ab his tẽporibus. Secundo dicamus q isti cañ. sunt veri in corporib' in quibus ab estate fit virtutis debilitatio per resolõnem ⁊ ab hyeme caloris cõfortatio per aggregationẽ vel nõ debilitatio ꝑ dissolutionẽ. Corpus eni qđ in hyeme mortificareẽ frigore non posset tolerare cibuꝫ vna vice: ⁊ corpus qđ vigorareẽ in estate calore veris frigidi corpus in estate toleraret maiorẽ cibi q̃titatẽ q̃ in hyeme. Post hec dicamus 3° q calor aeris 2tinue nos alterat: ⁊ q2 in estate est calidus acutus: ꝑ ĩmediate nos dissoluit.i.aperit poros ⁊ nos resoluit: secũdo acuẽdo calm nřm facit ipm mag resolutiuũ: ergo 2tinue in estate resoluimur: ⁊ sic cõtinua restauratione ⁊ 2tinuo cãbio indigemus: ⁊ q̃to magis 2tinue est possibile nutrimẽtũ in mẽbra ferri est melius. Prio vt 2tinue deꝑditioni subueniaẽ. Scđo vt tẽpereẽ caloris incẽdium a cibo.⁊ h̃ fit ꝑ diuisa cibatione.i.frequẽti fm moduꝫ possibilẽ vt dcm̃ est. In hyeme autẽ 2traꝫ dõm est vt apparet nec opz prolõgare sermonem. Quarto dicemus q resolõ in estate facta est maior in q̃titate indifferẽter innatiua ⁊ superflua sĩ 2uersa in vaporem nec calor aeris distiguit nociuũ ab vtili in resolõne nec calor nãlis extraneus fact' distiguit: accidit ergo bonas resolui: ⁊ sic 2tingit ẽt de malis materieb' remanẽ ⁊ bonaꝝ que remanẽt partes corrumpi ⁊ fieri malas ẽxtraneo calore. Sꝫ in hyeme resolõ occlta qua solũ superflua a iuuamine separata resoluunẽ ĩsensibiliṙ nãliter est minor: vnde nõ trahuntur que debẽt ire per vrinã ad cutim: sed sola superflua tertie digestionis ĩsensibiliṙ dissoluta vel resoluta a nobis recedunt. Uapores aũt estiui caloris trahit versus cutim superflua

Dub^m 6^m

persus que aliunde deberet recedere: et cu hoc vtilia resoluuntur. ¶ Ex quibus apparet quare plus debemus in estate parare sudorem: qr prouocare ipm aliquo sudatiuo. In hyeme autem minus: sz in promptu quis diceret: qr in hyeme est timor de percussione prium sudantiu a frigore aeris: in estate no tantu. Et Ar. proble. 33. 2. proble. reassumpto primo vbi clarius sua intentione exprimit alia dat cam. Et dicit q in hyeme minus ops parare sudorem: qr humida in nobis superflua a calido contracto iterius digeruntur et expirant. Quibus ergo huiusmodi humidis aut pluribus consumptis no indiget corpus expulsione conata .i. p conatu facta .s. arte faciete sudorem. Sz in estate calido nali resoluto p rarefacta carnem humida nra no bn digeruntur: imo corrupuntur que itus manent: et ideo idigent hmoi humida austione .i. extractione dicta. Et subdit Arist. sermones notos. ¶ Ex his cessant argumeta vltima: et tu afferas ad hunc locu quecunq dicimus sup afor. 15. p' ptic. Uentres hyeme. vbi multa diximus de resolonibus hyemalibus et estiuis et exposuimus nro mo duo problemata Arist. pallegata. ¶ Ad argm dom q argm comittit fallacia pp qone de continuitate resolonis: et qr qd no est de pposito dicamus primo cu fundameto coi q sicut nutricatio quantu ad dispones est cotinua: sic qtu ad inductione forme est discotinua: qr iductio forme fit in istati vt coiter credit: sic et resolo q est corruptio humidi aut mebrorum que nutriunt: aut et aliquarum partium inaiatarum que in vapore conuersa abeunt incotinetes qtu ad dispone est actio continua et fit in tpe: sed qtum ad remotione forme fit in istati: et queadmodu forti existenti calore nali nutritiuo in spatio vnius diei nalis vt in exeplo ex sua actione consurgut plura nutrita ee et sic frequentiora et eo existete debili pauciora quis vtriusq actio continua fit in toto tpe: sic calido aeris existete forti vt in estate in vna nali die erunt plura resoluta ee carnis et boni nutrimenti q in vna die nali hyemis et frequetiori egebimus cabio vt dixit Aui. Et si velles tene q resolo et nutricatio qtu ad iductionem forme subalis sint actus continui vt alis tenuimus: poteris etiam Aui. saluare snia in hoc q resolo hyemalis est pauca .i. paucarum partiu bonarum: vn cibus semel dat' pot ad loga reappositione sufficere. Hec aut no plogamus qr multu sunt profunda.

Dub^m 9^m ¶ Dubitat scdo an totus cib' que do3 sumere in estate in pluribus vicib' in vna die nali sit amplior toto cibo q cib' paucis vicibus sumit eode spatio tpis in hyeme. ¶ Et vi q amplior sit p A. cu dicit Estas idiget additioe et sepone. dixit ergo additioe qtum ad qtitate. et separatione qtu ad numerum. Amplius in estate fit maior resolo et boni et vtilis humidi: ergo maiori idigemus restauratione. ¶ In contrariu Hip. in afor. 15. p' p. cu3 dixit. His ergo tepib' oblationes plures et c. Fraciscus de pedemotium tenet q qtitas tota cibi qua in estate damus est maior tota qtitate q dam' in hyeme. Et hoc pbat p Aui. hic et per rone adductam vigorat opinio sua: nam freques et multa resolo idicat frequetia et multitudinem ciborum et sic multiplicatione cibi. sed multa resolo est in estate. ergo sine dubio no iuenit. Et auctoritas contra ista opi. que auctoritas no posset exponi. Sz Rabimoyses in co. afor. 17. p' pti. Et qb' semel aut bis. que nos traslatauimus dicit sic ad lram. Estas est tps quo d3 dari cib' plurib' vicib' et minoris qtitatis de quocuq comedat in oib' vicib'. Hoc videbat signare lra hebraica in oib' illis si l'et no referebat ad qlibet illarum: qr illud videbat certu. Et quis p illa opinione Rabimoyses no pnt adduci demostrationes: tn probabiliter sic pot pbari corpora ex na estatis hnt in se plures superfluitates corruptas q ex na hyemis: igit ex hoc idiget corp' minori qtitate totius cibi. Maior est nota ex comen. afor. pallegati: mior est notum ex dictis fm sniam Ar. 2. proble. 1. et 33. problemate. et Gal. in come. afor. Uentres hyeme. Amplius virtus trasmutatiua cibi est multo fortior in hyeme q in estate: ergo maiore mole cibi sustinere pot. Hec ro ab aduersario statim solueret: qr debile agens in logo tpe pot tatu qtum forte in pauco tpe facere: et accipiet logu tps spatium oium digonum multiplicatarum fm numerum multiplice cibationum in estate. Et huic soluni dices q calor nalis in estate est ita debilis q in oib' illis vicib' quibus cibat et digerit no pot digerere tatu cibu qtum illis paucis vicib' hyemalib' digerit. Et sine dubio nos hoc didicimus experietia quotidia lasciuorum nobis notorum qui in hyeme gulose comedut in nocte ante die et ante tertiam et in tertys et in nonis et de sero: et qn in estate eade qtitate cibi frequenter voluerut comedere no potuerut sine notabili molestia. Hoc exeplum est per experietiam quo cognosces q in hyeme maior qtitas cibi tolerat in oib' cibationibus q in estate. ¶ Attededum tn est q aliqs potus cito digestibilis et cito trasies posset tolerari in estate magis et in maiori qtitate q in hyeme: et mihi appet q de eo in estate ampliori qtitate posset dari et plurib' vicib' q in hyeme: et p expientiam videm' q corpora bn disposita dicta supius et corpora febricitatui tolerant maiore qtitate potus in estate q in hyeme: et hoc videt sentire Ras. 17. contine. cap. 6. l. de aere cu dicit. Tuc in estate vtere cibis humidis et vinu sit multu et bn lymphatum. ¶ Ad contra dom q Aui. cu dicit additione .i. separatioe: et cu dicit non facit idige cambio multo .i. multis vicib'. Ad aliud d3 q aliud est indicare fieri: et aliud est idicare posse fieri: no e dubiu q estas ponit necitate mltitudinis cibi: qr multu bonu humidu consumit et hyems pauci p contra cam: sz no possum' hoc face: qr in estate vt' e debilis: in hyeme at vtus e fortis et io possum' hoc face. ¶ Et tunc ad argm dom q estas ex pte resolonis idicat plus cibi q hyeme: sed ex pte debilitatis vtutis no potetis trasmutare idicat minus. ¶ Sz tu diceres si hyems idicat paru3 cibi dare. qre ergo dabam' multu. Do3 q idicat pauca dari: sz vtus fortis potes multa digerere idicat multu et nisi sit copiosus sanguis et spus vicet a frigore aeris vt in cometo afor. Uentres.

¶ Et autunus qde est tps malu et pp hoc ops vt subtiliet in eo iter conseruatione vtutis et iter separationem materie: et spargere paulati3 in eo est meli': et prorsus spargere cu debilitate virtutis est melius egro.

¶ Hic ponit can. diete conuenietis in autuno. Cosideradu q vt vult Aui. in autuno duo can. consideremus vt ordinemus regime. Unum est debilitas virtutis: qr autunus est tps malu debilitas vtute vt appet p fen. 2. ca. de passu tepor anni. Scdm est repletio ex corruptis humorib': et pp hac autunus est et tps malu. Similat enim morbo de corruptioe vt in come. 17. par. p'. s. Et qb' semel. Sz primu de istis idicat cibatione et additione in cibo: et sic igrossatione3 s. vt virtus debilis cibo confortet. Scdm aut s. repletio ex corruptis humorib' indicat subtiliatione et paucitate cibi: qr corruptioi necessaria est abscissio et euatio no repletio vt in comen. afor. predicti sumit ex translatione greca. ops ergo q dieta in hoc subtiliet sed pp virtutis defectu frequeter cibabit: sed pp corruptione paru3 dabit de cibo. Cu ergo coparabit ad estate et hyeme medio mo inter illa se hebit vt coiter auctores tenet siue concordat. No eni ita frequeter cibam' vt in estate nec ita paucis vicib' vt in hyeme: nec tatu dabum' de cibo vt in hyeme nec ta parum vt in estate: ia eni calor icipit reaggregari et phiberi a dissolone in respectu estat: et sz hoc tenet magistri q vt' sit fortior q i estate et debilior q in hyeme. Et hic eet loc' consideratiois: hoc ergo Aui. voluit cu dixit spargere .i. frequeter: paulatim .i. parum e meli' et c. et tuc dedit gnale can. notum.

¶ Dubitat. quare no dixit de vere. ¶ Dom q de eo dedit intelligi eode mo sicut de autuno. Eius eni dispo est media iter estatem et hyemem: et io minus damus de cibo in vere q in hyeme et plus q in estate. Hyms vo dixit q a vere et ab alys tepozib' pot sumi idicatio dupli. Uno mo vt sunt causa disponis corporalis. s. repletionis: et sic cu ver sit ca repletionis et similet morbo repletionis: vt dixit Gal. in cometo afor. pdicti. copetit in vere paucus cib'. Alio mo vt est ca disponis virtutis et resolonis corporis cui' gra fit cibatio: et isto mo ver idicat mltu cibu sicut hyems: sz no tatu: qr vtus est fortis et pauca est facta resolo. Et poterat hoc Hy. dulci' dicere dicedo q cibatio veris qda est puisiua siue pseruatiua: de qua loquit Aui. p can. fen. 2. illo cap. Aer calidus. et Rasis. 17. cotin. cap. 6. l. de aere. et vt sic paucu3 cibum damus et flomamus et euacuamus. Alia cibatio est in hominibus bene sanis non neutris: et ista est copiosa de qua loquitur afor. Uentres hyeme. Dub^m 10^m

¶ Et scias q si no eet illud qd ptinet vtuti eet magis necessariu vt subtiliaret cibus vltima subtiliatione: sz virtus no suffert illud et deficit et cu deficit non valet curatio. Curas eni sicut sciuisti est virt' no medicus: qm medicus facit puenire instra ad virtutem.

¶ Iste can. pot ee illat' ex pdicto vt velit q in autuno considerado corruptione humorum valde subtiliarem': sed considerado vtute no possum': qr valde deficeret. Et posset ee qda can. p se: et dicamus q ia posuit can. cibationis fm tepora anni: hic ponit fz morbos. Primo in gnali. Scdo in speciali fm morborum spes. ibi. Et cum.) ¶ In prima vult q idicatione sumpta a morbo no deremus cibu: sed virtus no suffert hoc sed deficit in multis morbis: et cu deficit no valet curatio. Curas eni est virtus et c. vt sciuisti pcedeti caplo vt scit et in pncipys primi libri: vbi sut scite vtutes opantes: et sut scite opationes q sunt medicinarum et quo agut mote a virtute.

¶ Et cum intellexeris hoc: tuc oportebit vt consideres: na si egritudo fuerit valde acuta: et illud est vt sit status eius ppinquus: et existimaueris q virtus non deficiet in hoc tepore qd est inter pncipiu eius vsq ad ipsius statu eius alleuiabis occupationem a virtute: et incitabis ea super materiam et no facias ea occupari in cibo spisso: imo subtilia regimen saltem cum dimissione cibi omnino et proprie in die crisis.

¶ Hic ponit can. in dieta fm spes egritudinis vt egritudinum vel febrium: quedam peracute: quedam absolute acute: qdam chro-

nicē vt Bal. z cōmē. 20. 1.3. pnosti. cōmē. 12. 2.3 de cretičis cap. 7. 4.13. Et pmo ponit cañ. regiminis peracutaꝝ. Scdo acutaꝝ absolute. ibi (Et si.) Tertio chronicaꝝ. ibi (Et si.) Quarto ponit cañ. in cibatione que est a pncipio in cōparatione ad statū. ibi (Et.)

¶ Cōsiderāduz cū intellexeris hoc qō dictum est de spēbus regiminis: z hoc qō dictū est in cañ. precedenti: q nisi respiceremus virtutem vltime subtiliaremus. Et hoc eni sequit q si est aliqua egritudo in qua nō curamus de virtute: cura que est per cibū est q in illa ois cibus pōt pbiberi. ¶ Cōsideranduz scdo q duo sunt que indicant hic nō dari cibū. vnū est principale z est nā egritudinis: q: valde acuta citi status: imo tota status vt que dicit pacuta terminabilis in p° quarta vel citra. Aliud est coindicia vel cō sentiēs vt virtus fortis quā estimas in hoc tēpore non deficere: etiā si nō detur cib° aliqs vel si nō detur spissus sed detur solū vnuz granatoꝝ vel iulep subtile valde. Et dixit estimaueris qz oia iudicia vltimata a.d opus sunt estimativa. ¶ Cōsiderandū tertio q dat cām siue cañ. dz eni medicus quantū potest alienare occupationē a virtute z exercitare eā sup mām. Si ergo idicasti q iste sine cibo vel saltez sine cibo grosso potest stare vsq ad crisiz z pgnam perficere malum est cibare illum.

Da^m ii^m ¶ Cōsiderandū 4° q diceret aliqs: quare dixit saltē cū dimissione cibi: iam nō est alia subtiliatio q illa. ℣ Dicēdum primo saltē cuz dimissione cibi oino, s. grossi. Vel dixit qz posset sufficē potari aq pura tepida vel calida vel frigida vt tibi videt. ¶ Cōsiderandum 5° ppzie in die crisis hoc dixit: qz si ru es in ambiguo de cibatiōe: z nō videt tibi aliqd dāndū in peracuta febre: fac q a pncipio des vt non cogaris in hora praviori que est hora crisis cibare.

¶ Et si videris egritudinem acutam non valde: imo acutam absolute: tunc oportebit vt subtilies regimē non in vltimo nisi apud statuz in die crisis ppzie nisi propter causam maximam.

¶ Et si videris q egritudo acuta est que in. 14. diebus finitur: regimen ergo in vltimo nō subtile pōt eē dare prisanam: aut aliqd de rebus que sunt de sūma subtilū dictaꝝ. Vsus vltimā subtilitatez que est nihil dare: in die crisis ppzie q̄ est dies pugne nisi pp cām maximā. s. pp casuz brevis via resolutionis: accidit ib°. n. vtrū dissolutib° illico cib°ē dādus: vt dixit. G. in p° pri. afoi. cōmē. 9.

¶ Et si videris egritudinē chronicā aut propiquam chronice nō subtilies regimē. Virtus eni nō salvabit vsq ad statum cum subtiliatione regiminis.

¶ Per chronicā egritudinē aut ppinquā chronicis forsan intelligit acutā tropicā sine puerfluam que est lōga vsq ad. 40. dies: vt Bal° pnosti. cōmē. 20. z scdo de cretičis cap. 12. Tu aūt accipe b exemplum rhetoricū Bal°. 3. practice cap. 11. s. de regimīe corporis per victum. qui auctoritate antiquorum assimilat medicum peregrinātī: morbum peregrinationi. s. spatio vie: z virtutē infirmi assimilat expēsis: sicut ergo peregrinus expensas estimat sm vie lōgitudinē z brevitatē: sic medicus facit etiam: z est notum.

¶ Cōsiderādum q iste species regiminis superius dicte possunt adaptari ad tres spēs febrium vt peracute cōpetat dieta subtilissima: acute absolute media: chronice grossa: vel q̄ ad lat° grossum declinās. Et hic magistri faciūt distinctionē dietaꝝ subtiliuz grossariū z mediaꝝ multiplicē. Dicunt eni p aliqs tales dicte: qz sic adinuicē cōparant cibaria in multitudie vel paucitate nutriciōis: z vocāt illā diuisionē dicte sumptā ex pte mās quā diuisionē dicūt eē illā quā supra Alu. posuit. Secūdo aliq dicunt tales respectu egritudis: vt que cōpetit peracute vocat subtilis z que acute vocat media z que chronice vocat grossa. Tertio aliq dicunt tales respectu virtutis relate ad statuz vt dicta q pōt duci infirmū ad statū vocat media: q nō pōt vocat subtilis: q pōt vltra duci vocat grossa. Quarto aliq dicūtur subtiles medie z grosse p appropinquationē z recessuz ad cibū sui sani: z p eādē cōiunctum iste dicte. ppingor eni grossior est z distātior subtilior: z sic de q̄ dātur de cibo in ētū est minus vel aliq priuatio vocatur subtilis dicta: in ētuz est aliquid qō dat vocatur grossa. Hic nō plus pset quimur: qz debēt scīri in pncipio in p° cap. sen. 4. primi cañ.

¶ Verum est tibi necessarium cum hoc in oibus speciebus vt sit principium tui regiminis grossius: z postremū tui regiminis prouenientis ad statuz subtili°: z gradatim procedas in eo qō est inter illa vt virtus sit conseruata vsq prope statum: tunc enim intende super materiam z nō sis occupatus in alio.

¶ Hic est cañ. cibationis a pncipio versus statū qualiter gradandi dz: z vult q procedat subtiliando respectu eius qō fuit datum a pncipio. ¶ Cōsiderandū qō dixit in oibus specieb° s. dicte qua aliquid cēcedit vel in oib° spēbus. s. febriū. In peracutis enī si in pncipio dedisti iulep: in augmento dabis vinū granatoꝝ: in statu ho nihil. In acutis absolute in pncipio dedisti prisanaz in processu iulep in statu nihil z ppzie in hora crisis. In chronicis si a pn° dedisti pullā in processu far ordei in statu dabis prisanaz si stat° occupat dies aliquos vel multos. Hec fūt dicta via exempli z iudicio estimativo. cām autem huius gradatiōis dicte Aluic. assignat.

¶ Cōsiderādū q volētes tētare aliq egritudinē: aut qz crisis ñ ē futura i morbo: aut valde distat a pn°: subtiliam° tūc: z itez ingrossam° post illō vt appebit i ea° ō q̄rtana z sertana ēt de q̄tidiana.

¶ Et qñ scis q virtus est fortis: tūc fortasse nocīuz sacit dispositio vt sis ptētus iulep solo: z si nō plus saltem hebdomada vna: z ppzie in febrib° apatum. Et si timueris debilitatem sis ptentus aqua ordei.

¶ Hic pōt esse cañ. exiens a precedentibus in quibus poterit dictam subtilem vel illi propinquam: z vult q totuz hoc fiat virtute inspecta: qa si esset fortis potēs stare hebdomada vna cū paucissimo cibo sufficiat infirmo soluz iulep: z si tunc q dato iulep nō sufficeret sed requiratur aliquid parum plus de aquaz ordei: qz nutritiuior est iulep vt supra Alu. intellexit. verum crēdamus q mens Auicen. fuerit q in magnis casibus virtutis non modo succurratur cum aqua ordei: imo cum carnibus z vino vt apparet tertio cañ. fen. 11. Sz eius sermo est valde particularis. s. vbi indiget virtus paucissimo cibo: si nō sufficit iulep detur aqua ordei vel prisana ordei. ¶ Considerandum propzie in febribus apostematum qz in istis debemus multum attenuare vt materia diuertatur a cursu ad partem apostemosaz: corpore facto quasi propter cibi abstinentiam: vide in apostemate intestini rectisacit Auicē. ieiunare duob° diebus vt apparet tertio cañ. fen. 16.

¶ Et cum ambigua fit tibi dispositio in egritudine et non cognoscis eam: tunc vt declines ad subtiliationem est melius q̄ vt declines ad additionem te obseruante virtutem z tolerantiam.

¶ Hic est 2° cañ. annexus p̄missis. nā diceret aliqs mihi nō statiz est nota a p̄ dic spēs egritudis. qd ergo faciam de dieta: z dicit q melius est subtiliare regimē q̄ ingrossare si virtus consentit: z b est qō dicit te obseruante virtutem. i. considerante z manutenēte virtutem z tolerantiam. i. q̄ infirmus posset tolerare.

Da^m ii^m ¶ Et ex hoc soluit questio an sit melius subtiliare q̄ ingrossare regimen. ℣ Dōm q subtiliare ꝓstāte virtute. i. virtute consentiente: z ista solutz sit grossa: tū est melior que dari pōt: ex sup p° particula a fo°. multū sup hoc plōgauerimus sermonē insimul cū nris predecessoribus: z finaliter ad hāc solonē grossam opz puenire. ℣ Sz tu diceres tolerantia virtutis est fm morbi pluritatē: sed iā presupponit q non cognoscā spēm morbi. Dōni q medicus aliquaz ꝓiectura maiorē hz de hoc q̄ vnus vulgaris: z ideo opinat de tēpore morbi. s. de pduratione: z fm illud mēsurat virtutis tolerantiam. ℣ Sz tu diceres pono q medicus nihil cognoscat. Dōm q in hoc nulla pōt dari bona regula: qd igit faciet: faciet a casu sic vna vetula. ℣ Hic sūt caderet estimatio in casibus talibus: pono q vna febris debeat eē plira. 40. dierum quis est maior error an q medicus cibet a pncipio subtilius q̄ opz opinans eā eē breuē: an cibet grossius q̄ oportet opinans eā esse plurioré siue longiorem. ℣ Scdo pono q aliqua febris sit duratiua. 14. dieb° quis est maior error an q medicus subtiliet plus q̄ dz credens eā terminari in septē dieb°: aut q ingrosset plus credēs eaz terminari in 30. ℣ Et dirimus de his p° afoi. z aliquod pncipiū dat nobis Bal. in hoc primo de crisi. 13. ca. Et generalis causa huius cañ. est in precedenti cap. vbi dixit si ignorat febrem subtilia regimen.

¶ Et illius qdē qui existimauit q cibatio z confortatio in febre acuta est melior: quoniam nō est intentio in digestione z in cūatione cum volueris vt faciat id natura: aut non faciat: errorem iam te scire feci: imo quādo times casum virtutis: tūc cibatio est melior.

¶ Hic est cañ. 3° annexus predictis: z omissis aliox expōnibus dicamus q Alu. videt sentire quēdam ex antiquis opinatuz fuisse q in se. quātūcunq acuta de mā cholerica subtili dz dari cibus z virtus confortari cū cibo: z hoc pp duas causas. Prima qz materia ista febrilis est subtilis: ergo nō est intētio digestionis eius: z sic si virtus digerit cibū z non attēdit ad mām digerēdam nō est curādum. Scda cā est qz intētio est ad cūonem materie cū tu volueris eam fieri a natura vel tu eā facere si ipsa nō facit: sed in actu cūonis oportebit virtutē eē fortē: z sic cibū dare opz. Hūc errorē Alu. scire fecit tam quādo reprehēdit Rasim supra: z hoc ētuz ad primā cām. Et quādo dixit q cā est opus flōmus vel cūone subtiliamus:

lumus:non ergo debemus dare cibū nisi quādo timemus casum virtutis:t hoc est qđ dicit:t ego iā te feci scire errorē illi⁹ q̄ existimauit q̄ cibatio t cōfortatio.s.cuz cibo copioso tē.qñ non est ītētio digēnt:t est ītētio cū eūone si volueris.Usq; cum vis:t sq cū ꝓsideres istā egritudinē:ītētio est eūo siue illā eūonē faciat nā siue nō faciat nā ſz ars:t ga ītētio è eūo t ꝓfortatio tē.imo qñ t sic i se.acuta:cib⁹ nō ꝓuenit nisi qñ times casum.breuē tē.Aliter aūt posset iste canō introduci vt ieciam⁹ ibi.t qñ scis.t dicam⁹ vt supra dixit q̄ ponit canō.cibationis ſz q̄sdā bibudines t cōpliones et dispōnes ad hoc:t ponit in 5 tres canōes.t eadē sniā remanet.

¶ Et de corporib⁹ sunt corpora cholica que regrunt regimē diuersum ab illo qđ diximus t ꝓprie quādo sunt assueta comestione plurima:ipsi enī cum nō cibantur salté in ipso principio febris imo in hora que est prauior ea t est hora status nō vacue sunt dispōnes eoꝝ a duab⁹ reb⁹:qñ cū ipsi sint debilū virtutū superuenit ei syncopis t moriuntur in proximo.Et si sunt fortiū virtutum cadunt in extenuationem:t apparēt sup eos signa ariditatis:t ex minoratione nasi t ꝓfundatione oculoꝝ:t q̄ tempora sunt depssa. Et fortasse supuenit eis syncopis añ illō pp illō qđ effūditur ad stomachos eoꝝ de cholera mordicatiua. al. ſpēta

¶ Hic ponit canō.cibationis ſm quasdaz habitudines t cōplexiones.Et primo totius.Scđo partis.ibi(Et de eis sunt.)V Prima in tres sicut tres ponit canōes.in cibatione ſm tres cōplexiones vel habitudines.Secūda ibi.(Et sunt.) Tertia ibi.(Et omnis.)

Dub^m 13^m ¶ Circa p^m canō.dubitat an corpora cholica idigeāt ꝑuo regie ei⁹ qđ dirimus.V Videt q̄ nō:q̄ multa sūt talia:t sic in multis 5 faceremus:cū cū raro accidit 5 fieri.Amplius cōplexio sicca indiget ꝓseruari siccis sic̄ humida humidis:vñ dicta humida ꝓuenit infantib⁹ t grassis:ſ nō debēt isti cibo humectari.Rursus dicit q̄ hoc est qñ sunt assueti comestione plurima.V Contra 5 est Gal⁹ regis acuto.43.cōmēto.vbi ponēs exēpla duo ponit illū cui⁹ vult attenuari regimē.ex ꝓsuetū comestione plurima.Et vi ꝓuenientis q̄ plurima comestio est signū plurime repletionis:t ēt cū ei⁹ ga vbi plurima repletio nō ꝓuenit cib⁹ imo plus cōuenit non cibari. V Dōm ꝑ q̄ corpa cholica de qb⁹ est ſmo hic sunt corpa exuberātia cholā cala sicca macra resolubilis multū t vētia vita i multo exercitio t vigiliis:t hic ē inuentio:de quo loquit Gal.10.tera. 3.caꝑ.t in libro de causis ꝓcatarticis ꝑ alios scđo caꝑ.nō ſ omnia corpa cholica sunt talia sed qdā t talis erat modus loquēdi Aui. nō eni dixit corpa cholica sed dixit:t de corpib⁹.q.dā aliq̄ cholerica.V Scđo dōm q̄ regimē supra dcm ab Aui.fuit q̄ porisimus occurrat vētre vacuo t q̄ nō cibet in hora porisimi.ſ.neq; stante paroxismo:fuit ēt q̄ pacuta exāte se.bō nō cibet:imo auferatur cib⁹. Ista ſ corpora cholica idigēt regimie diuersō ab 5:q̄ in principio porisimi possumus cibare:t stāte porismo t debēte fieri et quacūq; hora porismi occurrimus eis:ſ nō sunt cibati cibamus eos:vnde.10.teraꝑ.5.caꝑ.de eis dicit Gal.q̄ in omni tpe porismi eos nocue cibamus:sed minus nocue in declinatiōe. Hic autez Aui.ptractat q̄ siue in principio siue in augmēto siue in q̄cūq; tpe cogimur cibare istos.Et arguit sic.ista corpa cholica vel sunt debilia in virtute q̄ multā actionē resolutis t inflāmationis:t tāc aduenientē se.superuenit eis syncopis per viā resolutis t morientur subito in porismo:vel sunt fortia.ſ.fortitudie que resistit syncopi t morti subite in hora porismi:t tāc cū ipsa sint sicca t inflāmabilia cadūt in ethicā t arefactionē t appebit eis facies tornatilis qualē ꝑ ꝓnosticoꝝ trac.9.t.10.describit Hippo.t sic fuit infirmus.S.q̄ eni in prioribus tpib⁹ adhuc febriens erat fortis:ex febre t abstinētia factus est aridus cū facie tornatili:post eabo syncopizauit:t si nō fuisset cibatio quaz Gal.fecit:fuisset mortuus in illa syncopi:t ex hoc Gal.iudicat per eū saluatū fuisse boiem illuz vsq; in diē illū.Et si hmōi cholericis corporib⁹ tu das cibum siue in hora porismi siue statiz eō debēte venire siue das cibū in ipso paroxismo siue in ꝑte ipsi⁹ feb.acute:remittit ariditas siue acuitas caloris:t ꝓbibet eius resolō t syncopis t arefactio:ꝙre ꝓuenies est ꝑ formā dictoz canōum supra cibare eos.V Ad p^m ꝓbium ꝑz solo.V Ad scđm dicet q̄ hoc accīs qđ timetur iudicat naturali cōplexioni.V Ad tertiū dicunt qdam illū textū Gal.ee falsum.aliter dō affluetus multo cibo aliqs est eo indigens:t iste est hō dissolubilis t resolutiuus multi cibi cui ex hoc nō aduenit multa repletio neq; impinguat neq; hz secē plurimā:t de ista loquit Aui. tertio canō.fen.13.caꝑ.de dispōnib⁹ significationuz sternutatiui:t de isto loquit ēt hic Aui.Aliqs est cōsuetus multo cibo non idigens eo:t qui eo replet t fastidit t constituit ex eo in dispōne neutra: iste est cui in se.cōperit munoratio cibi ex 5:t de 5 loquit.S.ꝑ regiminis ten.Aliter dixim⁹ q̄ ꝓsuetudo multe comestionis vt est lōginqui tēporis añ morbuz:t ista est de qua Auicēna hic loquit. vel est ꝓpinqui tēporis:t de ista loquit ibi Gal.t redit in idez.

Dub^m 14^m ¶ Dubitat scđo an hora status sit hora prauior ad cibāduz q̄ hora ꝓncipij porismi.V Videt q̄ nō per Gal.ꝑ regi.acu.cōmēto penultimo.V In ītū est Aui.V Quidā dicunt q̄ Auic.loquit hic de principio t statu vnuslib⁹ vt velit dicere si in istis fieret vna cōtinua acutissima:nedū in ꝓncipio eius sed in statu debem⁹ cibare: sed status vlis est prauior.Et ꝓsupponit Aui.vt notū est q̄ a pn⁹ paroxismi t stat⁹ et possumus cibare.V Alij dicūt.ſ.Thadeus sup illo afor.in paroxismis.q̄ ista lra est corrupta:t vult dicere.imo in hora que est prauior t est hora status.calor enim febrilis tunc est magnus.V Alij dicūt.ſ.Cōciliator de.ia.134.q̄ nocumētuz cibationis.ſ.in pn⁹ paroxismi est maius extensiue:q̄ extēdit ad plura tēpora.Sed nocumētū in status est maius intensiue:t plus nocet in statu porismi cū sit vehemētior febris.Et hāc eādem solēnem Thadeus inuit.V Alia est absolo Dyni t Mūdini:t est q̄ bic loquit de principio t statu paroxismi cū dixit q̄ hora status est prauior t nō dixit q̄ prauior ad cibandū:sed intellexit q̄ est prauior q̄tuz ad accidentia arefactionis:q̄ consumptio t arefactio plus fit in statu porismi q̄ in ꝓncipio.V Et nos dicamus hāc expositionē ampliādo illam:q̄ hic loquit de tēporib⁹ vnuslibet seu horis acute cū accidit illis corporib⁹ cholicis:vel ēt de tēporibus particularib⁹ paroxismi cū eis aduenit interpolatio sicut fuit in exēplo Gal.Et dicamus q̄ in ipso pn⁹ peracute nō opz cibare sola iulep sed farre ordei vel prisana ſm q̄ ribi videt.Et ſlir in pn⁹ paroxismi t nō solūz in ꝓncipio dictis sed in statu vnuslibet vel particulari possumus cibare:q̄ status est hora prauior in faciendo accidere oia accidēria que istis apta sunt euenire ꝑ viā resolutionis:ſ syncopis t mors subita t arefactio vt notū est:imo ēt declinatio paroxismi prauior est in pn⁹ paroxismi in occidendo ꝑ viā resolutionis:vt apparet tertio de crisi caꝑ.9.t i fra fen.2.de hora t speciēb⁹ morbi.(Et tempora sunt depssa.)Cōsiderādū q̄ ista regit tripler.ſ.depasta t venit a depasco scis:depssio vel plana.(Cōsiderandū q̄ tupler modus syncopis pōt istis cholicis aduenire. Unus ꝑ viā resolutionis caloris:t iste aduenit plus ꝓcedēte porismo q̄ in pn⁹.Alius per viā deflurus cholere ad ipm stomachū t iste multū aduenit in ꝓncipio paroxismi:q̄ tāc ē hora agitationis in interiorib⁹.Cū ergo Aui.iteller isset prius de syncopi ꝑ viaz resolutionis dixit.t fortasse.q̄ quibusdā potest superuenire.

Dub^m 15^m ¶ Dubitat posito casu ꝓdicto in febricitib⁹ q̄ est melius an añ paroxismū statiz ꝓuenire cū cibo:an in ꝓncipio porismi an augmēto:an in statu cibare.V Dōm q̄ in istis opz re febris lucrari stōchū vacuū a cibo:t ideo añ paroxismū prime vl ali cibare mīm⁹ est malū vt cib⁹ aliquā digone ceperit:t si errauit est quocūq; tēpore sibi occurrerit cibū illū:t ita fecit Gal.10.tera.pē.caꝑ.4.t in libro de causis ꝓcatarticis caꝑ.ō.Aliter posset dici q̄ in istis posset eē syncopis per viā decursus cholere ad stōchuz:t tunc opz cibare ante paroxismū pauco tēpore vel in ipo ꝓncipio porismi:vt cholera fluens ad stōchū non inueniat stomachuz nudū:sed inueniat cibū cū quo misceatur:t quo euacuetur:t quo eodē cibo stōchus confortetur.Si autem timor sit per viam resolutionis t arefactionis statim ante paroxismū oportet cibare vt calor febrilis inueniat corpus humidum vaporibus primi cibi.ſ.cibi stōchi:t tāc ꝓsideret medicus aduenire porismos:t si videt addi ariditatez t debilitatē signū est q̄ nō sufficit cib⁹ natus ante porismū:tāc iterum de de illo hora qua videt necessitatē:t erit in statu apparentio talis necessitas:tñ si sine periculo posset deferre ad declinationē esset hora cōuenientior:vt dixit Gal.10.teraꝑ.caꝑ.5.

¶ Et sunt de boib⁹ qdā qui sunt exuberātis carnis: ſ cū abscindit ab eis cib⁹ debilitant⁹ t extenuationem incurrūt:quare nō tolerāt prohibitionem cibi.

Dub^m 16^m ¶ Dubitatur de hoc canō.q̄ iste sunt corpa calida t humida:t iste possunt tolerare esse absq; cibo:vt dixit Gal.9.tera.caꝑ.7.V Dōm q̄ corpora exuberantis carnis vel sunt rara resolubilia:t de istis est sermo Aui.dic:t ſ dixit sūt qdā q̄ sunt densa in poris t iste tolerāt famē t potest inesse aliqb⁹ carnosis aliq̄ spātio stōchi dispō t aptitudo resolutis t debilitatis:vñ i eo si tolleraret eē absq; cibo.

¶ Et omnis cuius calor innatus fortis est valde:aut plurimus:aut calor innatus est valde debilis nō potest omittere cibum.

Dub^m 17^m ¶ Dubitatur de hoc canō.q̄ ꝓtiaruz dispōnū regimina debēt eē cōtraria.Si ſ unus nō toleraret eē sine cibo alter oz tolerare.Amplius calor innatus debilis paz resolutis:ergo tolerat esse absq; cibo.Amplius senes facilr ferunt teiunia:t tñ habēt caliduz debile. Rursus calor multus ostēdit multā sanguis copiā:t talis tolerat esse absq; cibo.V Dōm q̄ Aui.intelligit per istos pueros t decrepitos:pueros quoz calor est fortis.ſ.in qualitate:aut plurimus.ſ.

in quãtitate:z dicit hoc pp diuersitatẽ opinãtium in cõplexione pueri z iuuenis: vel per hoc qõ dicit fortis ītelligit corpora cholerica: vel dicit fortis in actione:z plurimus in forma: vel dic fortis quo ad iuuenes: plurimus quo ad pueros. Videt tñ qp idez velit per fortis z plurimus: q: vnũ sibi opponit cũ dicit debile: quõcũq; & noster exponat sermo est notus. per hoc aũt qõ dicit: aut calor inatus est valde debilis: ītellexit decrepitos z non pmo senes: z sic cessat argumẽtum penultimũ. Dicamus ergo qp pueri q hãt calidum multũ resolubile nõ possunt dimittere cibũ vt dicit aſoi. Hippo. 13 ptic. p°. Decrepiti aũt sunt sicut lucerna extinctioni parata: z ideo nõ possunt dimittere cibum: sed in vtrisq; est diuersitas in posse dimittere cibũ: q: decrepiti indigẽt pauco z frequenti: sed pueri indigent pluri cibo z cum hoc ẽt frequenter. ℣ Ad primũ dõm qp cõtrarie dispositiones in eo in quo sunt ꝓria indigẽt regimine cõtrario: plurimus enī calor q: plus digerere põt plus cibi idicat q; paucus: z sic pueri z iuuenes, plus cibi indicant q; decrepiti. Et in quo pueritia ẽt in regimine cõueniunt. Uterq; enī est extinctioni paratus necnõ ꝓsumptioni: plurimus enim calor pueri per resolutionẽ: paucus vo decrepiti per viã extinctiõis. ergo vtriq; cito subueniendũ est cũ cibo. ℣ Ad scõm dõm qp ly calor debilis decrepiti parum resoluat: si tñ sue parue resoluti non succurratur cito extinguit nõ hãs ab intrinseco humidum pueritie vnctuosum quo sustẽtet. hic tamẽ esset locus speculationis. ℣ Ad vltimũ dõm qp multus sanguis resolubilis indicat cibum dari.

¶ Et de eis sunt qbus accidit dolor z lesio in stõcho z dolor capitis pp cõtatez z isti sunt de hoc gñe. Et istis fortasse sufficit aqua ordei z fortasse egẽt vt misceãt cũ ea succũ granatorũ z similia illi vt ꝓtortet os stõchi. Et qñq; est nobis necessariũ vt faciamus eos vomere cũ facilitate aſi cibũ. Et in plurimis istorũ si debilitant z ppie si supuenit eis syncopis: cã nõ est vehemẽtia debilitatis: imo effusio mãci ad os stõchi. Cũ ergo sumũt in potu syrupũ acetosũz pmixtũ cum aq; calida multa: aut vinũ pmixtũ cum aqua multa: euomũt in vomitu humores cholicos z virt° eorũ fit fortis. Cũq; cibant aliquo robur stipticorũ sedant.

¶ Hic est casꝰ cibationis sm'quãdam dispõnem stomachi. ¶ Cõsiderãdum qp homines quidam sunt infelices ex generatione in qb° cholera fluit ad os stõchi gliberiem cã omni die: de quib°. 8. ioquit in thegni trac. 2. ter. cõmẽ. 19. trac. de vẽtre. t. 2. de cõplexo. 6. t. 2. regi. acuto. cõmẽ. 30. Cũ ergo sit aliqs hõ cui statim inchoãte paroxismo cholꝰ fluit ad os stomachi: sequit ex hoc dolor stomachi z dolor capitis z multis ex eis syncopis: z hoc est qõ dixit de eis. s. cholicis: z isti sunt de hoc gñe. s. nõ tolerãtiũ eẽ absq; cibo vel de gñe corporũ que requirũt regimen diuersum ab eo qõ dirimus: vnde cogimur cibare ante paroxismũ vel in ꝓncipio paroxismi vel in aliqua hora paroxismi. ¶ Cõsiderãdũ scõo qp dispositio horũ corporũ z superius dictorũ differt: q: illa pertinebãtur via resolutionis z arefactionis: ly tñ cũ hoc alicui eorũ posset effundi cholꝰ ad stõchũ z facere syncopim: vnde dixit ibi. Forsasse superuenit ei syncopis cã nõ est vehemẽtia debilitatis virtutis: imo effusio cholꝰ ad os stõchi. Sed posset ꝓtigere in isto ẽt syncopis per viã debilitatis z resolutionis. Et ideo dixit. z in plurimis. Et qb° apparet qp cibatio ẽt differt. Dicit enī supius debẽt cibari cibo nutritiuo z humectatiuo. ibi gratia prisana ordei z alye fi cibi videl. Et põt dari vinũ ẽt ante paroxismũ: vt innuit Galꝰ in lib° de causis ꝑcatarticis cap. ꝑ. 83 isti qui sola ꝓcussione alis effusiõe ad stõchũz ipsius cholꝰ hãt hec accidentia: cibant ante paroxismum cibis medicinalib° refrenãtib° cholere audaciã z ꝓfortãtibus os stõchi vt vino granatorũ vel syrupo acetoso: z cũ euomuerint cũ eis ꝓfortamus postea cũz aliquo stiptico: vt rob de agresta vt scit ex tertio cañ. fen. 13. Et cũz dispositio est mirta. s. qp corpa sint cholerica sicca resolubilia z qp cholꝰ trendit z timet de fluxu ad stõchũz damus cibaria mixte virtutis. s. nutritiua cõfortatiua et repressiua acuitatis cholꝰ: z qz suspicãdũ qp multũ ita sit: z tõ Gal° cã tali forma cibatiõis ꝓcessit. z Aui. B idẽ innuit cũ dicit. mõ sufficere aquã ordei: mõ sufficere vinũ granatorũ ministrari: mõ dare syrupũ acetosum: mõ pmixtum cum multa aqua: z scias hec.

¶ Et senes qdem z debiles z infantes sunt de genere eorũ qui nõ tolerant famem. De primis vo senib° sunt qui sunt vehementis tolerantie famis z sequunt eos adolescentes: z propie habentes solida mẽbra amplas venas in acre frigido.

¶ Modo ponit cañ. cibationis sm etates. Et ꝓ hoc. Scõo errores docet euitari ibi (Et multotiens.) ¶ Et ly cañ. superius posit° fuerit applicatus ad etatem: hic tamẽ cañ. expressio est z declarãda illum: z forsan qp illi sermones poterãt adaptari ad dispositiones etatũ z ad dispões similes illis quãdo non essent ex etate sed ex egritudine alia vel alia particulari dispõne huius hominis. Et dicerẽtur ois cuius calor naturalis est debilis valde vt decrepitorũz: aut plurimus valde vt pueror: siue hoc sit etate siue alia dispositione nõ potest dimittere cibum: z sic iste cañ. qui hic scribit est solum de etatibus vel est manifestiue de etatibus q: parũper ad aliquid extra etatem ampliauit cañ. cum dixit: z debiles. Dicamus ergo cuz Auicen. senes: idest decrepitos: z debiles. i. decrepitis similes: vt conualescentes ex morbo valde resolutiuo rẽ. de primis vo senib° est aſoiſmus. 13. particule pme. s. Senes facillime rẽ. z sequũtur eos. s. senes in hoc qp est tolerare famẽ adolescentes. ℣ Contra imo iuuenes. Dicendum qp per adolescentes intelligit iuuenes z adolescẽtes. Adolescentia enim iuuẽtutez significat vt Lõciliator differẽtia. 124. ℣ Et propie. s. primi senes q facillime ferunt iciunium sunt habẽtes solida mẽbra: qa densa ꝓ bibita a resolutione. amplas venas. s. ex multa materia ꝓcta: nõ tamẽ multo calido resoluẽte z ampliante in acre frigido rẽ. z ꝓpie. s. adolescẽtes qui sequunt in tolerãdo famẽ rẽ. Rasis vo. 7. ꝓtinẽtis. 4. caꝑ. vnde Aui. accepit hinc istũ passum sic dicit. Illi q sunt debilis virtutis sicut decrepiti z multe dissolutionis vt pueri nõ põt abstinẽre a cibo: z post hoc illi q sunt in vitio iuuẽtutis maxime cũ eorũ corpora sunt duri tactus pauce dissolemis z largi potus z assueti acre frigido z regimine grosso ante morbum.

¶ Et multotiẽs qdẽ errat medicꝰ in huiusmodi egrotis sm aliũ modũ: qm̃ ipse ꝓhibet eis cibus in principio rei: z quãdo appropinquat status z sciunt qp cadit virtus cibant in illa hora necessario. Jã ergo errauerũt duobus modis: z si ipsi cibarent eos in principio cẽt error ille z ignorantia infra hũc errorem.

¶ Hic ponit errorem qui accidit vt illum euites. Secũdo ostẽdit nocumenta que ex illo errore sunt. ibi (Et accidit.)

¶ Considerandum qp ille error adueniet multum medicis z frequẽter. Ab ipso enim principio ꝓxime cañ. superius posito: z cũ ambigua rẽ. subtiliant plus q; conueniat: vnde cogũtur in statu vel ꝓpe ingrossare: z hoc tota die accidit. ¶ Considerandus scõo qp dixit sm alium modum. Multis enī modis potest in cibatione cadere error: ꝓter istum errorez: ergo iste est alius: z fuit vnus illorum qui cibat z cõfortãt in febre acuta: z iste est alius ab illo. Similiter fuit vnus nõ cibare cholicissimos aſi porismus: z iste est alius error. ¶ Cõsiderãdũ tertio qp iam errauerũt duob° modis. Unus fuit qz debebat in principio cibare grossius z non cibauit. Alius ẽt qp debebat in statu cibare subtilius z cibauit grossius.

¶ Et sibupsi. Cõtra qz cibasse eos in principio nõ fuisset error. ℣ Dicendũ qp omnis cibatio in febre materiali includit aliqd erroris vt dirimus supra aſoi. 67. particule. 7. Libũ qđ accipiũt febricitãtes sanis est virt°: sed in principio est minor error q; in statu vel vt iam apparuit. Vel dicendum z si cibarent eos. s. grossius q; debent in principio vt error ingrossationis vltra debitum fit tolerabilior in principio q; in statu tot° morbi z hic potes multa asserre de dictis scõo regiminis acuto. tex. z cõmẽ. 42.

¶ Et accidit istis egris vt accidãt eis catarri nauseatiui z cholerici z vigilatiui pp repletionẽ z privationem digestionis z inquieti fiũt z revoluunt z alienãtur z coartant materie z virtutes eorũ z multiplicant ipsorum vapores quare augent id qđ non est z tremunt z citantur vel saliunt: z permutantur in lectis z imaginant qđ non est: z tremunt vel saliunt labia eorum inferiora propter dolorem oris stomachi: z contristant aic eorũ propter grauitatem materiei.

¶ Et accidit istis. s. qui nõ cibant in ꝓ° z postea subito replentur in statu et accidant eis catarri rẽ. z tocus ille sermo est. Hip. 2° regi. acu. ter. cõmẽ. 46. illo paragrapho. Multotiẽs autẽ a capite crudi de genere cholꝰ. Et Cõmẽtator ibidẽ ꝓfecte assignat cãz horum accidentium. vs. catarri. i. cursus acuti materiei calidaꝝ z hoc fit tẽpore abstinẽtie supflue pp inflãmationẽ: z tempore etiaz superflue repletionis in statu qz cibaria corrumpũtur: vnde mate-

ria cadens

rie cadentes ⁊ fluentes in stomachum magis eam faciunt. Vigilatiui qz vigilant cum eis tã inanitis ꝓpter ꝙ repleti post ꝓpter resolutionẽ.i.multorũ vaporum ad caput ascendẽtium vel resolutionem ex fame precedentiũ ⁊ ꝓuationem digestionis cibi cum repletur versus statum ⁊ inquieti fiunt ⁊ reuoluuntur tam in tẽpore inanitionis superflue ꝙ repletionis. Alienantur ꝓpter vapores ad caput ascẽdentes in vtroq; tẽpore. Coartant materie tẽpore repletionis qz nã nõ vacat ad illaꝝ digẽnẽ ⁊ expulsionem: ⁊ tẽpore famis si debeãt cibari ꝓp debilitatẽ ex resolone ꝓtiũ cohortant qñ debilitant ex resolone vel aggrauatiõe: multiplicant tẽ. Et reliq̃ sunt nota: ⁊ tu adiũgas hic ꝛmones Hal. in cõmẽ. ꝑdicto.

¶ Canon in dando in potu aquam ordei ⁊ syrupũ acetosum. Cap̃.9m.

AQua ordei quedaz est in qua nõ est de corpore ordei nisi qõ est sicut virtus ⁊ forma: ⁊ non est ei introitus in curatione aut fiducia in iuuamento nisi quando est cõplete decoctionis. Et que de ea est melior est vt sit aq̃ q̃titas sacraiati.ɣɣ.⁊ ordei sacraiati.i.⁊ sit iaz reducta ꝓpe ad quintã ⁊ assumaꝯ illud qõ de ea rubeum est ⁊ subtile. Hoc eni est subtile cuꝰ nutrimẽtũ est minus ⁊ cuius humectatio est maior ⁊ ablutio eiꝰ ⁊ excrio supfluitatum ab ea: ⁊ digestio facta ab ipsa est multa cõlis.

¶ Promisit Auic. in precedenti cap̃. ponere sermonem singularẽ in aqua ordei ⁊ syrupo acetoso: qz frequenter de eis diserat in capitulis ꝑcedentibus: ⁊ ideo de his facit sermonẽ. Et primo de modis cõponẽdi hos potus. Secõ ponit can. in eorũdem vsu. ibi (Et aggregare. ℣ Prima in duas. Primo ponit modũ cõponẽdi aquã ordei. Secõ syrupũ acetosuz. ibi (Et melior.) Prima in duas. Primo ponit diuersit. tẽ aq̃ ordei ex pte modi ponẽdi ordeuz in aq̃: ⁊ modi decoctiõis. Secõ ex pte ordei in se ibi (Et aq̃ qdez ordei.) ℣ Prima in duas sicut duo sũt di modi. Secõa ibi (Et de ea.)

¶ Cõsiderãdum ꝙ ista est aqua ordei qua cõiter vtimur in potu febricitantiũ ⁊ est in qua nõ transit corpus ordei in aqua sed sola virtus: ⁊ hoc qz pono ordeũ integrũ ad bulliẽdũ cum aqua: vel nõ pono farinã ordei sed corpus ordei: ⁊ qz res subtilitie spisse si debent suã virtutẽ in decoctione transmittere in qua decoquuntur opz eas multũ decoqui vt libro scõo cap̃.5. ideo opz ista aquã cõplete decoqui. Aliter nec curat nec vtilitatem facit: qz nec abstergit nec nutrit. ¶ Cõsiderãdũ secũdo ꝙ non sic absoluitur ista aq̃ a partibus corporis ordei quin aliquid transeat: sed illud est paz ⁊ parũ nutrit: sed virtus ordei supficialis que est abstersiua transit: ⁊ ideo plus abstergit ⁊ aperit: ⁊ sic digerit digestiõe leui: qz non facit fortem impressionẽ nec in infrigidãdo nec in aperiẽdo: ⁊ ideo dixit digestione equali i.leui. ¶ Humectatio eni ⁊ ablutio est ꝓprie per aquã. extractio aũt supfluitatũ est ꝓprie per abstersionẽ ⁊ ablutionẽ: ⁊ absorbebit illa per siccem ⁊ etiam per vrinam: ꝙ si vis illã magis medicinalẽ ⁊ minus nutritiuã pmitte eaz residere ⁊ abyce feceꝫ eiꝰ ⁊ notũ est. Sacraiati est apud aliqꝫ pondus ʒ.iiij.cũ media. Alij dicunt ꝙ est pondus ʒ.vj. sed nõ laboramus in hoc: qz hic nõ potest cadere error: vult eniz ꝙ sint .ɣɣ. ponderũ. aq̃ ⁊ vnum ordei que apud nos nõ dicit ptisana sed aqua ordei.

Dub^m ꝑ^m ¶ Dubitatur vtrum aqua ordei sit potus cõueniens omni febricitanti. ℣ Videt ꝙ sic: qz in febre calida ⁊ frigida illam Auic. laudat. ⁊ can̄. cap̃. de ordeo. Amplius ptisana ordei comendat generaliter sup omne de grano factum cibariuz in his acutis passionib^ꝫ: quare ⁊ aqua ordei cũ sit medicinalis. Amplius aqua ordei infrigidat ⁊ humectat: qz ordeũ frigidũ est ⁊ humidum: vnde ordeum humidius est frumẽto: vt Ari. ꝓble. i.36. ꝓblema. ℣ In contrarium: qz aqua ordei exiccat: qz ordeũ est siccũ in virtute vt ⁊ can̄. Amplius calefacit vt.16. cõtinen. cap̃.2. vbi vrẽduz est eo qõ calefacit vt aqua ordei ⁊ aq̃ mellis. ℣ Dicẽdũ primo ꝙ aqua ordei que est quidã potus ⁊ nõ ptisana pot fieri magis absterssiua ⁊ minus infrigidans ⁊ minus humectãs: ⁊ hoc est quãdo ab ordeo exterior cortex abiciatur ⁊ nõ interior. Alia est que fit ex ordeo cũ suo cortice abiecto: ⁊ ista min^ꝰ abstergit ⁊ magis humectat ⁊ magis nutrit: est eniz in cortice ordei virtus absterssiua. Et hos duos modos aque ordei Mesue ponit. ℣ Secõ dicẽdum est ꝙ hic non est questio an cõpetat vt cibus quo sint contenti febricitantes: qz notũ est ꝙ non competeret nisi in febre peracuta in qua cõperit dieta subtilissima non in vitruno que est nimis dare vel dare vnũ granatoꝫ vel iuiep subtile sotũ: ⁊ hec sunt nota ex ꝓmissis. ℣ Sed dubitatio est an aqua ordei competat eis vt quidã potus quotidianus ⁊ extraordinarius: febricitãtes eni nõ possunt teneri quin sepe potare velint. ℣ Et dicẽduz ꝙ in febrib^ꝫ calidis vt febre acuta cholericis ⁊ sanguineis pẽt satis concedi ille potus. Rõ est qz iuuat abstergit ꝓuocat temperat calorẽ: etiã de ptisana erit vt intelligitur ab Halyab.5° theorice ca.15.ſ.de ordeo. Sz an velis eam magis absterssiuam ⁊ medicinalem an minus in te est ꝙ apparet de dispõne. In febribus aut̃ frigidis ⁊ flegmaticis ⁊ melicis ⁊ ꝓprie quando sunt interpolate in quibus nõ queritur tãta ifrigidatio nõ est forsan potus sic assiduãdus: ⁊ si ea vis vti dz eẽ absterssiua ⁊ forsan mixta cũ apio ⁊ feniculo: vt docet Auic. in scõo. ℣ Sed tu dices quem potũ dabo vt quotidianũ istis bñib^ꝫ febres frigidas. ℣ Dicẽdũ ꝙ aquã ordei ꝑparatã vt diximus vel aquam cũ pauco zuccharo non albo si vis ꝙ plus abstergat. Et in cõtinuis febrib^ꝫ ⁊ sozib^ꝫ ⁊ acutis vtimur pro potu cõtinuo vino granatoꝝ nisi velimus aquaz ordei. ℣ Ad ꝓma dõm. Ad ꝑmum ꝙ Aui. nõ concedit solam aquã ordei in febrib^ꝫ fridis sed cum ap.o ⁊ feniculo. ℣ Ad secũdum dõm ꝙ arguit ꝙ in acutis febrib^ꝫ sit potus bonus. ¶ Ad tertiũ dõm ꝙ querit cõplexionẽ an ordeũ sit ficcum vel humidũ. Et dõm ꝙ ordeũ in cõplexione est siccuz virtute: tamẽ hz quasdaz ptes humidas nõ dñ digestas: ⁊ fignũ est quia est vẽtosum ⁊ inflatiuũ: est simile sicut dicimus ꝙ rutba recẽs ⁊ zinziber sunt cõplexionis ficce virtualiter: ⁊ cũ hoc habẽt quãdã humiditatem accitalẽ superfluam. fignũ in rutba recenti qz est ventosa ⁊ in zinzibere qz fit in eo cito vermis. Qui ergo dicũt ordeum eẽ humidũ intelligũt mõ predicto: eius aut̃ humiditas inflatiua per decoctionẽ digerit: ⁊ ꝙ ius ordeuz sit siccũ imo apud Halyab. siccius est ꝙ frigiduz tẽperat eius siccitas humiditate aque: ⁊ ideo aq̃ ordei remanet ifrigidans ⁊ aliqualiter humectãs: ⁊ ꝓprie quãdo ordeũ est ab omni cortice exteriori pfecte mũdũ. ℣ Ad Rasim dõm ꝙ credo illum textũ eẽ corruptũ ⁊ vult dicere vtrũ eo qõ nõ calefacit. Vel dõm aqua ordei calefacit. i.min^ꝰ ifrigidat aqua pura. Vel loquit de aq̃ ordei que est absterssiua plus que minus ifrigidat ꝙ illa que est plus humectans ⁊ humectans ⁊ minus absterssiua: ⁊ quelibet illarum apparet ex predictis.

¶ Dubitatur scõo an aqua debeat eẽ vigintupla ad ordeuz. ℣ Videt ꝙ nõ: qz Halya.5. theo. ca.15. docet accipe vnaz ptẽ ordei ⁊.15. aque. Isaac vo in dictis ꝑticularib^ꝫ.10. ptes aq̃ ⁊ vnã ordei. Zoar vo.16. tract. theſir ꝑmi libri ca.6.ſ.de cura apostematis pectoris duas partes aque ⁊ vnã ordei. Aui. vo ⁊ Mesue concordant. Dubi^m 2^m

¶ Dubitatur tertio de quãtitate aq̃ quã in decoctione debẽt pervenire Auicẽ. enim docet illam reducere ad quintaz partẽ. Mesue vo ad medietatem siue ad tertiam partem. Isaac vo ad vnaz partem. ℣ Oẽs questiones huius soluũtur: nam aquã ordei magis facimus infrigidatiuam humectatiuã ⁊ lauatiuam per multam aque quãtitatem ⁊ paucam ordei ⁊ per decoctionem paucaz: et hoc est qõ hodie fit ad lasciuiã febricitantiũ. facimus aũt aquaz ordei habẽtem plus de virtute ordei absterssiuaz ⁊ nutritiuã per multũ ordeũ ⁊ multam decoctionẽ: ⁊ qñq; decoquit tãtũ ꝙ multũ transit de ordei virtute ⁊ corpore in aquã ⁊ facit residentiã que est sicut ptisana. Nostri igit auctores ꝓcesserũt diuersis iudicys est imanuis sm diuersitatẽ febriũ ⁊ climatũ: ⁊ ideo pauci concordãt in cõpositione aque ordei: ⁊ tamẽ quilibet verum dicit. Dub^m 3^m

¶ Et de ea est in qua est aliquid de corpore ordei et farina eius.

¶ Hic est secundus modus aque ordei ⁊ est illa in qua est aliquid de corpore ordei ⁊ farina eius. Et primo ponit hoc. Secundo ponit can̄. circa hoc. ibi (Et magis.)

¶ Cõsiderandũ ꝙ aqua ordei in qua est aliquid de corpore ordei ⁊ farina eius potest fieri tripliciter. Primo decoquendo ordeũ integrum prius depuratuz ⁊ cõfricatum vtrume tanta decoctiõe ꝙ pars eius intrinseca erũpatur in aquam crepãdo ⁊ fiat decoctio eius multa ⁊ subtile huius aque est medicinalius ⁊ grossuz est nutritiuum plus: ⁊ ideo qdã nolẽtes ꝙ de corpore ordei aliqd trãseat ligãt ordeũ in pecia. Secũdo fit frãgendo ordeũ qõ apud nos vocat far ordei. Tertio fit accipiẽdo farinã ordei decoquẽdo illã sub ꝓportione que nobis videtur: ⁊ vocatur ptisana ordei.

¶ Et magis dilectũ mihi in huiusmodi est vt non sit plurimum decoctum: imo sm mensuram que auferat inflationem: ⁊ nõ perueniat ad hoc vt faciat ipsaz viscosam vehemẽter. Et huiusmodi qdez est pluris nutrimenti ⁊ minoris ablutionis ⁊ digestionis.

¶ Primus can̄. est ad remouẽdũ errorẽ. nam multi ꝓsidẽtes ꝙ Hal. precepit multã decoctionẽ ptisane ordei possunt superfluere in decoctione: ⁊ ideo vult ꝙ eius decoctio sit cõuenies non superflua nec diminuta: ⁊ de hoc statur iudicio experti coci. Apud nos aũt eius perfecta decoctio multum odore cognoscitur.

¶ Et accidit ei multotiẽs vt acetet in stomacho frigido in substantia sua: ⁊ si sit in eo calor extraneꝰ multus de malitia complexionis.

¶ Hic est secũdus can̄. Cõsiderãdũ ꝙ iaz a nobis patuit declara-

tum est qualiter fiat acetositas cibi in stomacho ⁊ quomodo fit a calido ⁊ quomodo fit a frigido. Cum autem stomachus est naturaliter calidus ⁊ accidentaliter frigidus vt in cholerico vel in bene febriente fit conuersio rerum ad fumosum. Cum autem stomachus est in natura frigidus ly calefiat accidentaliter causat in rebus aquosis frigidis sicut lac ⁊ aqua ordei ebullitionem ⁊ quasi putredinem: vnde acescunt in tali stomacho res huiusmodi: ⁊ ideo infantes habentes caulonem propter calidum obtusum esse ab humido: vnde non comburit: sed ebullire facit lac: acescit lac in stomachis eorum vt apparebit in cap. de caulone.

¶ Et aqua quidem ordei quãdoq; est decocta ex ordeo ipso sicut est: ⁊ quandoq; est excorticatum.

¶ Hic ponit modos aque ordei ſm ordei diuersitatem. Cõsiderãdum q; ordeum ipsum posset intelligi ordeum a nullo cortice mũdatum: ⁊ hic modus non est in vsu nec videtur conueniens ſm Azaravium lib. 16. primo cap. vbi dicit q; si in ordeo remanet aliqd de cortice exteriori cõmouet tussim ⁊ ventositatem. Alio modo per ordeum illud intelligimus ordeum mũdatum ab exteriori cortice grosso: ⁊ per ordeũ excorticatũ intelligimus ordeũ ab oi cortice mũdatũ. ſ. exteriori ⁊ interiori: ⁊ hec videt mens nostrorum auctorum in quo ille aque ordei differũt: ideo apponit ex dictis. Si aũt vis per ordeũ ipm non excorticatũ intelligi ordeũ sicut est ⁊ a nullo cortice mũdum nõ prohibebo: ⁊ erit illa aq̃ ordei fortioris abstersionis. vnde Aue̓zoar de ea dixit q; ipsa larat ventrem.

dub^m 4^m ¶ Dubitat vtrũ ordeum de quo fit aqua ordei debeat esse ordeum grossum vel minutum. Videtur q; grossum per Azaravium. Videt q; minutum per Mesue ca. de aqua ordei. vbi dicit. fit ordeũ subtile. ℣ Dicẽdum q; ordeum grossum videt esse in complexione humidius ordeo paruo: ipse enim maioritas ⁊ protensio sui corporis ostendit eius maiorẽ humiditatem: ⁊ ideo si vis aquã magis humectantem in febribus: cõuenientius est facere illã ex ordeo grosso: ⁊ ita cõtingit fit in partibus nostris. Si aũt vis illã nõ sic humectantem fac illã ex ordeo minuto: ⁊ sic cessant contraria. ℣ Vel dicendũ q; per ordeũ subtile intelligit Mesue ordeum q̃ nos vocamus grossum q̃ dz eẽ oblongum non contractum grossum.

dub^m 5^m ¶ Dubitatur an ordeum ex quo fit aqua ordei debeat eẽ integrum quãdo ponitur ad bulliẽdum vel confractum. ℣ Videtur q; cõtra eum per Ysaac in dictis particularibus vbi dicit. cõfrangatur ordeum. ⁊ Azaravius lib. 26. primo ca. vbi dicit. molatur vel pistet in mortario de lapide. ⁊ Halyfa. 5. theori. vbi dicit. teratur moderate. ℣ In contrarium est Ioar primo theorice tracta. 16. cap. 6. vbi vult q; qui frangunt ordeum sunt longinqui a via veritatis: quia in vnoquoq; semine est virtus naturalis anteqũ destruatur ⁊ frãgatur: ⁊ per illam virtutem alterat que sequitur eius integritatẽ per quã trahit ad se aquam. Et in ſũma vult Aue̓zoar q; ordeum integrum habet virtutem que sequitur eius integritatẽ per quã trahit aquã quando stat in infusione ⁊ anteqũ bulliat: sed quando bullit aperiunt eius pozi: ⁊ hec aqua ordei habet ordei virtutes: sed si ordeum frangitur moritur ibi virtus in eo: ⁊ est simile de b sicut de ordeo q̃ si seminatur integrum nascitur ⁊ trahit ad se humiditatem a terra. sed si frãgatur non nascitur. ⁊ hanc rõnẽ sumpsit Auer. colliget. 5. ca. 31. ſ. de ordeo auctoritate Aue̓zoar. ℣ Ista contradictio leuiter tollitur. nam si vis aquã ordei magis nutritiuã vt de farina siue medulla grani ordei aliqd plus in aquã trahat: opz cõterere ordeũ. Si aũt vis aquã ordei magis medicinalem alteratiuã ⁊ abstersiuã sine nutricatione bulliat ordeum integrũ. Multi ni auctores qñ ꝓcipiũt ordeũ ꝓfrãgi nõ intelligũt q; rũpatur: sed q; pistet vt sepet cortex ab eo: ⁊ sic intellexit Ysaac.

¶ Et melior quidez syrupus acetosus apud me est ille in quo ponit zucchar in vase: deinde funditur super ipsum acetum forte q̃ fit de vino tante q̃titatis ne eleuet sup dorsum zucchari: imo diuuttat ipsum discoopertum: deinde ponunt sub vase carbones geti ⁊ cinis calidus donec liquefiat zucchar in aceto sine ebullitione: deinde colligit spuma ⁊ diuuttat vna bora cum multo calore donec misceatur zucchar cum aceto: deinde funditur super ipsum aque quantitas duoz digitorum ⁊ bulliat vsq; ad spissitudinem.

¶ Cõsiderãdũ q; in hoc syru. acetoso est ifrigidario p aquam ⁊ acetũ est ẽt humectatio p aquã ẽt aliqualr p zucchar si non est antiquũ ⁊ ieidit ⁊ apit per acetũ ⁊ abstergit p zucchar ⁊ ẽt apitiuus ⁊ est por̃ conueniens in se. ⁊ de hoc syrupo nos ia fecim̃ tractatũ singulare. dixit nãq; acetũ q̃ est de vino: q; istud est magis ieiunum ⁊ pfundãs plus. ¶ Cõsiderãdũ q; ly ponat hic aceti q̃titas qua infundat ⁊ zucchar remanear discooptũ: ñ opz in cõpositiõe hui̓ syrupi ꝓsiderare bolum nãq; vt di. 5. cal. tract. 6. Sicut enim boles diuersificant in vsu vini: vñ qdam possunt vti puro ⁊ qdã nonne ita est de vsu aceti ⁊ rez acetosaꝝ: ⁊ ideo opz facere syrupũ acetosum diuersum in acetositate ſm diuersitatẽ bolum: ⁊ est intentio Hal. 4. de regi. sani. ⁊ Seraſ. 7. practi. cap. 33. Hic igit syrup̃ qui ponit hic est vsualis ⁊ cõis cõpositionis: ⁊ quando vteris eo potes plus vel miñ ponere de aqua vt virtus aceti ꝓfunde vel minus frangatur: ⁊ illa nos scripsimus super quinto can̄.

¶ Et aggregare syrupũ acetosum ⁊ aquã ordei fit est illaudabile: qñ corrumpit aquã ordei ſm plurimũ.

¶ Hic ponit can̄. in vsu istoꝝ potuum.

¶ Dubitat vtrũ sit ꝓuenies miscere syrupũ acetosum cũ aq̃ ordei. dub^m 6^m ℣ Videt q; sic per Aui. lib. 3. fen. 1. cap. de frenesi. vbi ꝓcidit aquaz ordei cũ oxymelle. Amplius Iatiz infra docet miscere cũ aqua ordei paz acetũ: sed si ꝓcidit cum ea misceri accumagiũ multo magis ⁊ zucchaꝝ ⁊ aquam: sed syrupus acetosus nõ est aliõ nisi iste tria. ergo ⁊c. Amplius infra capto de flegmatica febre ꝓcidit hãc mixtionẽ. Amplius Hal̃ alimentoꝝ cap. 5. docet prisane misceri acetũ. ℣ In ꝛium Aui. ℣ In hoc est multiplex modus dicendi. Quidaz dixerũt q; nõ debẽt ista misceri: q; sunt diuersi potus: sic igitur cibaria diuersa non debemus miscere vt lib. 1. sen. 3. ca nõ bene digeruntur: sic nec diuersos potus. Ista solutio non satisfacit ga diuersiores syrupos & fit aqua ordei ⁊ syrup̃ acetosus tota die miscemus. Et cum dicitur q; nõ debemus miscere diuersa cibaria. Dicẽdum q; verum est multũ diuersa. vnde digestio corrumpat: sed aqua ordei ⁊ syrupus acetosus satis cõueniũt in abstersione aperitione ⁊ ꝓuocatione ⁊ ifrigidatione. ℣ Alij dixerũt q; cũ aq̃ ordei pẽ misceri paucus syrupus acetosus ⁊ nõ multus. Cõciliator x^o dia. 169. solutionem ꝓdictaz cõfirmans ⁊ ab ea inchoans dat cãz quare nõ debemus miscere ista: quia operationes eoꝝ cõfunduntur: ga syrupus acetosus diuidit ⁊ sequestrat materiam ⁊ ꝓparat eas ad expulsionẽ: aqua ho ordei abluit qõ incisuz est: abstergit ⁊ educit per sudorẽ ⁊ ꝓuocationẽ vt statim Aui. ponet. Hec solo non placet: quia ly diuisiuum materiez posset premitti eductiue: tamẽ simul possunt misceri. ꝓparatio enim non impedit eductionẽ: vt videmus q; nostri auctores faciũt medicinas cõpositas que sunt subtiliatiue diuisiue ⁊ cõtiue mõez sicut appet in syrupo de cuphorbio ⁊ epithimo. Halyfab. ho tertio practi. ca. 12. ſ. de cura tertiane: dicit q; nõ dz misceri squinibin. ſ. syrupus acetosus ⁊ aq̃ ordei: imo nec statim post ipsaz dari aliq̃ digeraſ: facit eni illã descẽdere a stomacho: ⁊ sic corp̃ nõ pascit ab ea laudabiliter. ℣ Hec solutio est quaz dat Dy. Dicit enim q; aqua ordei vel est cibus: vt illa in qua est de corpore ordei: ⁊ ista non debet misceri cuz syrupo acetoso: quia syrupus acetosus est causa q; descendat indigesta ⁊ non nutriat: ⁊ hanc dicit esse intentionez Hal. tertio regimi. acutorum cõmen. 2. Vel aqua ordei est potus solum. ſ. potus medicinalis alteratiuus: ⁊ talis potest misceri cum syrupo acetoso: sic enim non est inconueniens misceri syrupum acetosum ⁊ aquaz ordei: ideo dixit Dyms precepit Rasis. 9. Almansoris cap. 67. ſ. de dolore epatis dare syrupum cum aqua ordei: sed si velles ab aqua ordei effectue ⁊ operationes distinctas debet precedere syrupus acetosus: ⁊ postea dari aqua ordei. ℣ Nos autez iam dedimus hic duas solutiones. ℣ prima est sicut solutio Dy. q; si aqua ordei detur gratia cibi nõ debet cõmisceri in ea syrupus acetosus in dosi sufficiẽti ne faciat illã descendere: ⁊ si Hal. misceat cum prisana acetum debet intelligi parum q; sit incisiuum aut prohibituum inflammationes: ⁊ nõ sit tãtuz q; illam descendere faciat. Si autem aqua ordei detur gratia medicine alteratiue potest secuz misceri syrupus acetosus ⁊ potest ab ea separatus dari vt apparebit. ℣ Alia solutio nostra est q; si est timor de acetositate aque ordei: ⁊ ex hoc timeatur ab ea nocumentum non debet secum misceri syrupus acetosus: q; facit eam aptiorem ad hoc: ⁊ hoc innuit infra cap. de cura flegmatice febris. ⁊ quia cõmunitas hominum est plenorum stomachorum suffocatorum in calore sub multa materia ꝓpter multã malitiam regiminis modernorum: ideo plurimuz timet de hac acetositate que est mala acetositas: ⁊ ideo cauemus mixtionem eorum: ⁊ hoc est q; Aui. intellexit cum dixit. Qñ syrupus acetosus corrumpit aquã ordei ſm plurimũ. ſ. q; facit illam acescere. dixit ſm plurimũ. qñ in aliquibus ignei stomachi non faceret hoc vt infra in stõcho calido cũ aq̃ ordei docet misceri paruz acetꝰ.

¶ Et non opz vt detur in potu aqua ordei cum siccitas nature adest: imo ante ipsam fiat clystere.

¶ Hoc potest intelligi de prisana que aqua ordei nominatur: ex hoc verificatum est supra in principio precedẽtis capitulu: ⁊ est dictum Hypo. primo regiminis acuto. ter. cõmẽ. 32. ⁊ potest intelligi de aqua ordei que est potus medicinalis: ipsa enim dz virtutem abstergẽdi ⁊ lauandi superfluitates quas ꝓducit ad loca sua: ꝓhibite ergo ab eritu ꝓpter secum obuiationẽ nocumenta vaporũ aut more ad venas quare ꝓmutatur clystere.

¶ Et si acetet in stomacho detur in potu qđ de ea est magis subtile. Et si acetet coquatur cuz ea radix apij ⁊ eius simile. Si vo acetat iterũ: tunc necessarium est vt misceatur aliquid piperis cũ ea proprie: qñ materia nõ est vehementis subtilitatis ⁊ caliditatis.

¶ Tertio est tertius cañs in quo docet obuiare puersioni aque ordei in acetũ: est enĩ ipsa de reb⁹ aptis ad hoc ex mõ substãtie ⁊ cõplexionis si recordaris scientie saporis acetosi. Primo igit eligit subtilioꝛẽ partem: q⁹ citius penetrat ⁊ bz plus de virtute absterssiua subtili. Scõo addit sibi res calidas que augẽt sibi caloꝛẽ i stõcho: vnde minus fit acetositas: ⁊ ista calida vt apium ⁊ piper ꝓsunt: si mã febris nõ est calida subtilis: imo bz de grossitie.

¶ Et quãdo multiplicatur eius inflatio: tunc misceat cum ea ad calefactos parum aceti vini acetosi.

¶ Tertio est ãrtus cañs. Credunt aũt aliqui ista debere dicere parũ vini. s. ad resoluẽdũ ventositatẽ ⁊ exponunt ad calefactos. Sed fe bricitantes. Tertius ille aũt tacet sic. 17. primi. ca. 4. s. de febre sanguinea in fine. auctoꝛitate megebati. Sed iuuãtis. qñ vis ꝙ deficiat inflatio aque ordei: pone in ipo aliqd de aceto vini: ⁊ ꝓprie ad calefactos. Accidit enĩ ꝙ fortis caloꝛ facit ipm euaporare: vñ inflat. aceti aũt ⁊ ꝑpe acetosum. s. de vino acetoso ꝓhibet eã euaporare ꝓhibẽdo aptitudinẽ inflationis: ⁊ facit cũ ipsam cito penetrare ad vrinã vel sudoꝛẽ vel egestionẽ. In qbusdã tñ aliis coꝛpoꝛib⁹ nõ calefactis acetũ adderet ad inflationẽ: vnde tertio cañs. fen. 20. capitulo de priapismo. acetosa quandoq inflãt. causa huius nota est.

¶ Ueruz cum syrupus acetosus in potu datur incidit humoꝛes ⁊ ꝑparat superfluitates ad expulsionez. Et tu ꝓsequẽter post duas hoꝛas da aquã alchisi ordei subtilẽ predictã: vt abluat qđ incisit ⁊ abstergat id ⁊ extrahat ipsum per sudoꝛem ⁊ prouocationem.

¶ Quinto est quintus cañs. Hinc accipe ꝙ aqua ordei que est porus: ⁊ hanc vocat aquã alchisi subtilẽ ꝛc. lemt ventrẽ: qđ intelligit cũ dicit abluat ⁊ abstergit ⁊ ꝓuocat vrinã ⁊ sudoꝛẽ vt ꝓz. hinc etiaz accipe ordinem ⁊ syrupi acetosi ⁊ aque ordei: ⁊ apparet ex dictis supra: ⁊ tempus sue operationis quia. 2. horas.

¶ Et nõ est nocumentũ si detur in potu syrup⁹ acetosus apud cenã cũ iam separatus est cib⁹ a stomacho.

¶ Sexto est sextus cañs. Ubi babet ꝙ ẽt apõ. i. post cenã. s. tã digone cõpleta põt dari syrupus acetosus: ne ante hoc faciat cibũ indigestum descẽdere. Alij vo exponunt apud cenã. i. ante cenam cũ separatus est cibus. s. prius ꝛc. ⁊ est sermo etiam verus.

¶ Et quãdoq est necessariũ vt premittatur iulep ante aquam ordei vt addat in humectationẽ: ⁊ illud est cum vides siccitatẽ dominantẽ super coꝛp⁹ ⁊ linguã.

¶ Septimo est septimus cañs. Cõsideradũ ꝙ ante põt dicere ordinẽ: ita ꝙ prius det iulep: vt quasi remollitat mãm: ⁊ coꝛporis ariditatẽ: ⁊ postea det aqua ordei lautius ⁊ ꝓuocatiuus. de ꝓparantib⁹ igit aque ordei operationẽ est syrupus acetosus in qbus nõ queritur humectatio sed mãerũ incisio: ⁊ nõ determinauit ẽpto tpe post iulep det aq̃ ordei sicut fecit in syrupo acetoso derelinquens bonã fortunẽ estimationi: ⁊ forsan ꝙ ẽt post duas hoꝛas aut parũ plus. põt ẽt ly qñq. dicere delectionẽ. i. det iulep ⁊ nõ det aqua ordei: q⁹ multomagis humectat: q⁹ succedarũ humidũ est ⁊ ordeũ sicc̃.

¶ Et quandoq est necessarium vt premittatur ante ipsam ad liniendum naturam aliquid de tamarindis ante illud per duas hoꝛas.

¶ Octauo est octauus cañs. Cuius necessitas erat: q⁹ supra premiserat clystẽ: sed qñq opz ꝑmittẽ lenitiuũ qđ supioꝛes ptes leniat ⁊ mũ dificet a mãeb⁹ qs aq̃ ordei nõ potuisset educẽ: nec ẽt clystere: ⁊ iõ dabis tamarindos. Nos aũt pulpa cassie in bonã casu plus vrimur.

Dub^m 7^m ¶ Dubitat vtrũ in mane debeam⁹ primo dare syrupũ acetosum sim plicẽ cñ faciamus clystere. Videt ꝙ ꝓus debeamus dare syrupũ: q⁹ in syrupo acetoso est timoꝛ de ereoziatioꝛe: cz minoꝛ timoꝛ erit si det anteq̃ fiat clystere. nã debilitat intestina ⁊ mũdat ea ⁊ facit ea ꝑparata ad ipressionẽ syrupi acetosi vt ereoziet. Amplius syrup⁹ acetosus ꝑparat mãs ad euõnẽ: igit clystere post illud seq debet. In oppositũ q⁹ primo regi. acut. ter. cõmẽ. 33. ꝓcipit ꝙ si op⁹ fuerit clõnia vel clysterys nõ det prisana sed illa fiant põs: vt ẽt supra dixit Aui. ãre sic videt de syrupo acetoso. Amplius Aui. ꝑmittit clystere ante aquã ordei: ꝙ multomagis ante syrupũ acetosum. Dõm ꝙ dic est sermo de clysteri lenitiuo de quo dictuz est cap. de cura putridaruz. ⁊ dico ꝙ si sit est necessitas vtriusq. s. syrupi acetosi ⁊ clysteris ꝓpter. secum prius ꝑmutt oz clystere.

Ratio est: q⁹ vel statim potato syrupo ipones clystere: ⁊ sic fit agitatione syrupi in stõcho ⁊ descensum eius anteq̃ operat. Uel ipones clystere post per vnã hoꝛã vel per duas hoꝛas: ⁊ tunc syrupus acetosus poterit mãs mouẽ que nõ habẽtes vñ nocebit. Et sic posset ꝓbare ꝙ syrupus acetosus cõpositus non debeat ꝑmitti ante clystere: q⁹ mãs quas iuenit in intestinis posset facẽ penetrare per venas: melius igit est ꝙ primo in mane tẽpestiue clystere fiat ⁊ mũdatis intestinis det syrup⁹ acetosus simplex vel cõpositus: vt materie que mouẽtur a syrupo inueniant intestina lenita apta cursui ⁊ non retineant super feces aliquo tempore. Similiter syrupus acetosus compositus nõ inueniat materias malas purgandas per clystere: sed inueniat intestina munda vt possibile est. Si autem aliquis medicus sit bone estimationis qui cognoscat tempus in quo syrupus acetosus preparauit materias ⁊ abstergit iam aliquas ex eis versus intestina: ⁊ illo tempore occurrat cum clysteri: ita ꝙ non sit periculum de mora superfluitatum motarum: dico talem medicum posse premittere syrupum ante clystere. Ad contrariũ dicendum. Ad primũ ꝙ nõ est bonũ securare a nocumento ereoziationis per nocumentum retentionis superfluitatum super feces. Uel dicendũ ꝙ factio clysteris ante syrupuz acetosum securat ab ereoziatione plus cñ si nõ fiat: quia dimittit intestina lenia: verbi gratia per oleum vio. ⁊ cassiã: ⁊ facit ꝙ materie male ⁊ acetosus syrupus nõ moꝛẽtur ibi. Ad secundum dicendum ꝙ materias quas euacuationi preparat syrupus acetosus educit natura vel aqua ordei vel aliquod clystere qđ alio modo fiet fm materias quas syrupus acetosus abstergit versus intestina educet cum adiutorio clysteris qđ precessit. ꝙ si staret in intestinis supra feces siccas in toto tempore in quo clystere illas non educeret: possunt ledere valde per citum recursum ⁊ euaporationẽ: tue tamẽ estimationi dimitto hunc ordinez.

¶ De curationibus febriũ acutarũ. Cap. 10^m.

Quod dictum est de regimine lenificationis ⁊ prouocationis ⁊ sudationis ⁊ digestionis: deinde cõionis cũ medicina post illud: ⁊ qđ dictum est de cibatione post ipsum est illud quod oportuit nos rememoꝛare hic.

¶ Quia febres acute fũt timoꝛose valde: ponit earũ regimẽ generale. Et primo ad materiã. Secõo ad ipsam febrem. ibi (Et modi.)

¶ Considerandum ꝙ sicut vult rememoꝛari de regimine lenitionis ꝛc. ita ẽt de regimine per flõmiaz ⁊ forsan ꝙ omittit: q⁹ febres acute de qb⁹ est primo sunt febres multe inflãmatiõis: ⁊ iste vt plurimũ sẽ cholice vt i qb⁹ ratio cõpetit flõmie: ⁊ p se nõ ꝓuenit eis.

¶ Et modi extinctionis vehementie caliditatis sunt cũ infrigidatione aeria. Et cũ infrigidatione cibi. Et cũ epithimatib⁹ ⁊ emplastris. Et cũ medicinis. Et cũ retentione eoz que sunt sicut mucilago psilij ⁊ mucilago granoz cydonij ⁊ succus portulace ⁊ succus liquiritie in oze vt sedet sitis. Aã assiduare gutturi patientis egritudinẽ calidã aliquid vt remaneat os humidũ ⁊ nõ exiccetur in curis est inuentum valde. Et qñq iuuant ꝑ administrationẽ clysteris facti ex succo melonis indi ⁊ cucumeris ⁊ cucurbite ⁊ portulace cũ oleo ro. ⁊ cũ aliquãtulo cãphore iuuamẽto mario.

¶ Festinat Aui. ad cañs. curationis acutarũ quantũ ad intentionẽ que est ad partez febris que est infrigidatio: ⁊ hoc quia in acutis multum oportet intendere ad hoc: ⁊ in hoc complet qđ videt diminutũ in cañ. de cura putri. in vniuersali. Et primo premittit sex modos extinctionis caloris febriũ acutarũ ⁊ declarat duos de illis. Secundo exemplo declarat alios modos. ibi (Et oportet.)

¶ Considerãdũ ꝙ de liquiritia qđ est an sit cõpletionis calide vel frigide: vñ. 3. cañs. fen. 2. ca. de paralysi. succus liquiritie ponit inter res habẽtes aliqd ifrigidationis: ⁊ nõ est dubiũ ꝙ etiã ꝓpter sui humiditatẽ põt reprimere acuitatẽ cholere: cuius sua dulcedo facit ipm odiosum acute febricitãb⁹: ⁊ inflãmatio que qñq fit in eo sorti caloꝛe febrili. Aui. etiã fen. 10. cañ. de medicinis ꝓpriatib⁹ lenitionẽ pectoris trac. 2. ponit succũ liquiritie inter medicinas frigidas. Cõsideradũ scõo ꝙ guttur est ps in cñ spãlia ⁊ nutritiua cõtinent: vnde ad partes gutturis multi veniunt vapoꝛes ⁊ multa fit in eo inflãmatio: ⁊ iõ humectari illud est cã ne fiãt vlcera: ne sit aspiras in ligua: ⁊ ne fiãt limositates q̃ nociua fũt: vt appebit infra cap. ꝓpo. ⁊ ꝓpeparare ei⁹ cassitatẽ ⁊ ariditatẽ est vtile vt tẽpe ret caloꝛ pimonis ⁊ stõchi ãre est inuentiũ valde. reliq̃ sunt nota.

¶ Et oportet vt sit aer infrigidatus quãtum possibile Dubiũ 8^m

est:z eius infrigidatio est per prohibitionem frequentie:z per suspensionem flabellorum multorum:z per positionem nimis plurime. Et si domus est ꝓxima tẽporis ex quo limita fuerit luto:z ꝓpe illo in quo ponit loco palee cotuz papyri:tunc est melius. Et quãdoq; p̃parant in ea manationes vt fontium z rorationes:z currit in ea aqua dulcis. Aut strat9 eius est super lacunam coopertam cuz rbem:z est stratus sup quẽ dormit ex tabari z bis similib9. Et reliquus stratus est ex extremitatibus salicum z cydoniox z myrti aspersis aqua ros.z malox z violis z nenufaris z ros. Et ponunt quãdoq; calatbi in quibus sunt ordines de frustis fructuum boni odoris frigidox:sicut malox acetosox z cydoniox z modox piroz boni odoris:aspersis in aqua rosa.z malox z nenufare z salicibus super que sunt pulverizata sandali z rose z camphora:z sup que iã distillatũ est paruz vnu odoriferi: tũc est illũ qõ est vltimũ. Hoc ergo est regimẽ aeris.

¶ Hec pars bz partes quatuor sicut ꝺicuꝫ remãserũt modi infrigidãdi z extinguẽdi caloꝛ acutarũ febriũ. ꝓimo ergo docet ifrigidare cũ ifrigidatione aeris. Scõo cũ ifrigidatione cibi. ibi Regimen aũt cibi.) Tertio cũ epithimatib9 z cũ emplastris. ibi (Epithimata.) Quarto cum medicinis frigidis. ibi Et quandoq; est.)

¶ Cõsiderandũ ꝓhibitionẽ frequẽtie. Quidã rudes exposuerũt. i. ꝓhibendus est frequens anhelitus. Sed Aui. vult q; ꝓhibeat hominũ frequentatio ad infirmũ: ipsi eni calefaciunt aerẽ. Et est qõ dicit Ga|lio. tera. illio. cap̃. ꝑtranseamus cap̃. 8. vbi dicit ꝓhibẽtes tam multitudinẽ bouum intrare:z enim calefaciunt domum.

¶ Considerãdũ q; saracent partiũ Aui cẽ. tenunt domos luto cõsecto cũ paleis: sicut nos facim9 cũ cemẽto ex calce:z tales dom9 nouiter limite cũ calce nõ sunt bone ymo vituperate a Gale. libro de vtilitate respirationis cap̃. 4. meliores aũt sunt vaide que luto sunt limite ex ꝓpinquo tẽporis:q; lutũ illud est humidius z frigidũ in virtute: est eni illõ lutũ terra quedã tenax frigide cõplexionis: z si illud lutũ est ꝑfectũ cũ coto papyri. i. cũ coto ũcis aquatici est melius: b cotuz est qõ nascit in sũmitate tunci: qõ dicit sic: q; de illo tunco fiebant charte dicte charte papyri: iz modo charte ille dicant hoc nomine. Illud aũt cotũ tunci est frigide cõplexionis: z ideo melius est lutũ cũ eo mixtũ q; cũ paleis q; nõ sunt fride cõplexionis. ¶ Cõsiderãdũ q; multos strat9 ordinat Aui. vnũ ex rbem super aquã. z aliũ stratũ ordinat ex pãno tabari. i. lini: minus. n. calefacit q; lana: vt. 3. ãlmãsoris cap̃. 24. z ꝓmo cãtice ter. cõmẽ. 120. Ally exponũt tabari. i. cotto qõ pẽdat sup illo rbem: z ex bis similibus. s. rcb9 nõ calefacientib9: z isti lecti apud eos sunt noti: vel ex bis similib9. s. lintb9 vnisormib9 eẽlib9: q; nõ iaceãt stratus lintea mina duplicata siue rugosa z inequa. Et reliquus stratus. ¶ Hic est alius stratus sup quo ꝓiecto cotto: vel apud nos maturatio: posset poni infirmus ad quiescẽdũ z est stratus ex extremitatib9 salicũ z. Calatbus est spes solatri. Sed videt q; calatbus fit, aliqñ vas vt canistrũ vel modus tabule late: vbi ponunt iste res: z stãt in camera ifirmi. Vinũ aũt odoriferũ ponit vt ꝓpter virtutẽ istorum odox frigidox ad cor:z ideo est vltimũ in bonitate. Et ex ꝓmissis accipe q; malum est bos acute febricitantes facere iacere in culcitra de penna: q; multum inflãmantur.

¶ Hic dubitat vtr in camera febricitis acute possint sterni folia populi. ℣ Videt q; sic: q; est arbor frigide cõplexionis. signũ q; in natis iurta aquas: etiã q; germina populi ponunt in vinũcto populeon: cuius virt9 est frigida. ℣ In ꝓtrariũ q; populus est arbor cõplexionis cale. signuz fero: siue calidus odor cum acuitate que est in eius germine: z color citrin9 in eo. ℣ Hec qõ nõ querit nisi cui9 cõplexionis sit populus: z apparet ex. z. can̄. q; est cõplexionis calide z sicce. Inuenit eni populus in duplici nomine: q; dicitur aurũ romanũ z nux romana iz inueniat aurum absolute: forsan loquit tũc de charabe: vt dixim9 ibi in scõ: igit nõ debẽt ei9 folia poni in camera febricitãtium. ℣ Ad ꝓraria signa ꝺõm q; iz iurta aquas nascant vtplm fride herbe sicut salices: tñ nõ semp de frigide inueniunt: pñt eni q;q; vasti calide sicut acorus z herba que dicit zinziber caninũ: z pupilla oculi. i. satanciones z multa alia sil̃ia. ℣ Ad. 2um ꝺõm q; in populeon ponunt illa germina ad tẽperãdũ fridit atẽ aliaq; medicinaq; sic in calidis medicinis ponit q;q; optũ ad tẽperãdũ illoz caloꝛẽ. ... uidã vo voluerunt arguere q; vinũctũ populeon sit ꝺatũ alicui9 calefactiue: q; inũctio ex eo pẽtre vt circa vmbilicũ ꝓuocat sudoꝛẽ: vt Nicolaus ꝺ eo scribit.

¶ Regimẽ aũt cibi iam sciistis: z si voluntas adest vt cũ infrigidatione sit lenificatio: tunc deꝯ aq̃ cucurbite:z aq̃ melonis indi ꝓprie:z aq̃ cucumeris:z lactuca cũ aceto est vltima. Et qõ ꝓficiens est ad sedãdũ sitim coꝛ est foca factum ex pane simile cuz aqua cassei accepta et ꝺogo post colationẽ vehementẽ.

¶ Hic ponit modũ extinctionis caloris acutarũ per cibũ. tã scienti. i. l. cap̃. de cibatione febricitantiũ. q. ꝺ. oẽs can̄. cibationis: z illuc recurre. Sed te volẽte ifrigidare ecce cibaria hic ponunt. ¶ Considerandũ q; iz isti fructus sint ꝓhibiti supra ante septimũ ꝺiẽ intrãte: habita ad mãm: tñ ꝓcedunt ꝓpter extinctionis necessitatẽ que ꝑcipit vt supra dixim9. coꝛ aũt lenificatio q; acumẽ humiditatẽ lauatiũ est nota: z cũ hoc ẽt ꝓuocãt. lactuca cũ aceto est vltima. nõ oz intelligi vltima in lenificãdo: q; lactuca nec est stiptica nec solutiua vt. z. can̄. sed vltima. i. ꝓximẽs in remittẽdo acumẽ caloris febricitãtis acute. Foca est panis factꝰ ex aq̃ ordei z aliis q̃q; vt q̃q; miscet panis z aq̃ lactis siue casei. i. serũ, z ꝺogo. i. lacte acetoso extracto but yro: q; nõ inflãmat: bis potibus nos non vtimur: tamẽ de summa coꝛ est potus dictus sicera vel sycalis vel cerusia: z ideo sunt multi modi istius potus qui ꝺicit foca: z vnũ aliũ modũ habes libro tertio Sen ꝑma capitulo de can̄. curationis egritudinum cerebri in littera Gerardi extra.

¶ Et si adest volũtas vt cũ sedatione sit retẽtio: tunc ꝺenẽ succus granati muzi z acetosi z aq̃ agreste z aq̃ mozi ꝺ sceni z aq̃ acetositat̃ lymonis. si salli z aq̃ acetositat̃ citri z q̃ si bis silla: z aq̃ cereseuli z ẽ berberis.

¶ Dubitat qõ succus granati retinet ventrẽ cũ supra ponat solutiuum in cap̃. de cura feb. putri. in gñali. ℣ Dõm q; succus granati hic intelligit viniũ granatoꝛ qõ ifrigidat: sed qñ dicit retẽtio impropie loquit: q; cõparatiue respectu cucumeris z melonis ꝺicoꝛ in quibus est plus de lenificatione que nõ est in vino granatoꝛ. ℣ Uel ꝺõm q; ꝓuocãdo vinã stiptica: sed q; ꝓuocet lege secundo can̄. z nõ ꝺicit hoc de granato dulci: q; nõ sic ifrigidat. Supertius aũt loquebat de granatis expressis z pulpis eoꝛ in qb9 vt ꝺeꝯ aliq̃ vis solutiua forsan comprimẽdo: z si sic esset ꝓhiberentur in principio seb. sicut mirabolani: iz forsan in illa expressione granatoꝛ cũ pulpis nõ fit tãta ꝓfundatio ad venas quanta est in mirabolanis: z tu ꝓsidera. Aquas. i. succus agreste. i. z mora. i. non cõplete maturitatis de sceni. i. de illa ꝓrata. Lymonis nõ salli: q; nõ sic infrigidant. qõ ꝺicit de berberis z de aliis est notum.

¶ Epithimata vo z emplastra sint ex succis not̃ z ꝓprie aq̃ ros. aut succo rosarũ recentiũ cũ sandal̃ z cãphora z aq̃ coriãdri z endiuie: cũ istis eni est infrigidatio plurima z mucilago ꝑsiꝫ cũ aceto z aqua ros. est huius generis. Et embrocare epar cũ infrigidantibus est res maxima z magis iuuans. ná cũ equaꝫ est in eo maioꝛ ps rectificatiõis z fortasse rectificat aq̃.

¶ Hic infrigidat cuz emplastro z epithimatib9. Et ꝓmo ponit ex qb9 fiunt. Scõo ponit can̄. ibi (Et embrocare.) Et hec ps bz tres. Primo ponit can̄. in embrocatione epatis: z sic intelligit cordis. Scõo capitis. ibi Et qñ illic.) Tertio iterũ epatis. ibi Et infrigida epar.) ¶ Cõsiderãdũ q; sicut embrocatio. i. epithimatio vel cõ similis infrigidatio epatis rectificat vinã: q; ei9 infrigidatio ꝑuenit ad venas: similiꝫ epithimatio cordis posset rectificare pulsum: q; eius ifrigidatio peruenit ad arterias. Dixit aũt de epate: q; cholera z mãe acute eius virtute z de se ibi multum ꝓgreꝺant.

¶ Et qñ illic est catarrus z tussis aut in capite ei9 est grauitas aut tensio signãt multitudinem vapoꝛ: q̃re ops ne fundat sup caput aq̃ aut acetuz: imo occupet cũ inclinatione capitis sup vapores aq̃ fm q; ꝺispositio facit illud necessariũ. Si vo non fuerit catarrus neq; aliq̃d coꝛ que ꝺixim9: tũc administra de embrocatis z epithimatib9 que vis. Et nocibiliox embrocatis in hui9 ꝺispõne repletõis capiti, ẽ mulsio lacti sup caput: fortasse. n. facit accidere apostema in capite z perdit.

¶ Hic ꝓmo ponit ꝺispõnes in quibus nõ ꝺebemus embrocare caput: z in quibus ꝺebemus. z. ꝺocet cognoscere. Secũda ibi (Et cognoscit.) ¶ Cõsiderãdũ q; state multa repletiõe in capite: embrocatis z similiter inũctiones qbus queriꝫ infrigidatio febris restringunt materias z sunt cause apostematis: q̃re ꝓcurantur. est

vel aliquo solutivo huiꝰ t aperitivo possꝫ sm qꝫ dispositio facit illud necessariū: quia sm qꝫ materia in capite est multa vel pauca grossa vel subtilis flura tota vel adhuc in fluxu t sm qꝫ in reliq̄ toto corpe est repletio: vel nō: opꝫ diversificare ꝫ aperitivū resolutivū: vñ aliqñ erimꝰ ꝓcuti solo vapore aque calide pure: t aliqñ decoquimus cū ea camomillā t aliqñ alia. Si ḃo nō fuerit ꝛc. qz nō sit in capite ſpūs repletio: t apparet in capite necessitas extinguēdi flāmā capitis: administra tūc de embrocis t epithimatibꝰ que vis. Et nocibilioꝛ ꝛc. Qz lac inuiscat t crustā facit: vñ oppilat t retinet mūs quaꝫ querit evaporare. Nos aūt dissoluimꝰ tam qōnes de positione lactis ad caput sup ꝑma fen tertij libri.

¶ Et magis salua ḃoraꝝ embrocationis capitis cū repletione eius est vt sit vapoꝛ cholericus non humidus: immo in huiusmodi ḃoꝛa fortasse non nocet applicatio lactis immo confert.

¶ Considerandum qꝫ vapoꝛ cholericus acutus posset esse multꝰ: vnde ꝛ inunctio cum oleo rosato vel violato vel nenufarino vel embrocatio similis virtutis conferat removendo illius acuitatē vel malitiam: tamen retinendo multitudinē eius posset nocere: t ideo dixit fortasse. t iuuabit te qō diximus super fen prima tertij can. caꝑ. de cura ſode in febribus. t caꝑ. de cura ſode per cōtrarē.

¶ Et cognoscit ex dispōne somni t vigilię t humiditate superioꝝ partū narū t earū siccitate. Cū q̄ videris somnū aut ꝓfunditatē somni aut humiditatē superioꝝ partū narū: tūc cave embrocationē t unctionem: t stude in trabēdo mām ad inferiora: t cū videris rubedinē in naso t facie vehementez: tunc nō erit malum vt facias currere sanguinē ex naribus.

¶ Quod hic dicit est notum: t queratur complementū huius scientie infra capitulo de doloꝛe capitis.

¶ Et unfrigida epar cū emplastris: t cū infrigidas cave ne occurras cū infrigidatione vehementi ḃoꝛa fluxis t resolutionis: imo opꝫ vt obserues illud: fortasse enī fit causa in elongatione egritudinis: ꝛ qñqꝫ sit longitudo egritudinis saluioꝛ cā ipsius acuitas.

¶ Hic redit ad canon. infrigidationis epatis vt compleat scientiam in illo. Et secundo ponit can. quendam. ubi (Et oportet.)

¶ Considerandum qꝫ ḃoꝛa embrocationis epatis est dupler. Una electa t est quando materia est in via resolutionis imo iam evaporat. verbi gratia quia iam sudauit infirmus. Alia est coacta et est quaecūq ḃoꝛa vides necessitatem extinctionis fortis caloris quod prius eligimus q̄ infirmum arefieri.

Dubiū 4m ¶ Et ex ḃis soluit questio de qua medici frequenter garriunt: an in feb. putri debeamus epithimare epar t cor cū infrigidantibus antecq̄ sint facte evacuationes. In hoc enim medici seſe mordēt. ¶ Et dicendū qꝫ nō debent regulariter epithimari: quia huiusmodi epithimata prohibent evaporationem. Si tamē distemperantia caloris est multa de qua plus curamus ne infirmus ab ea resolvatur: vel fiat etbicus vel paretur ad hydropisim: tunc epithimamus quāuis nō precesserit evacuatio: t quāuis sit ḃoꝛa resolutionis materiei: quia nocumentum quod sequitur ex hoc est prolongatio sola quod prius volumus q̄ velimus infirmum mori. Et virtus aliquando epithimatum frigidoꝛum est etiam materiem calidarum subtilium rectificatio t digestio ictus hoc.

¶ Et opꝫ vt caueas in febribꝰ acutis casuꝫ ralure: qñ addit in debilitate virtutis t terret nā a receptiōe superfluitatū ad intestina t ab expulsione eaꝝ ab eis ꝓpter victōiā superfluitatū: t fortasse reddūt superfluitates ad superiora t ledūt hypocōdria t inflāt ea t ledūt caput.

¶ Hic can. est notus. Reperit autem dupler ſra. Una que dicit ꝓpter victoriā. i. qz vincunt t ledunt. Alia nō propter victoriā. i. non expellit natura superfluitates ad intestina abrasa t doloꝛosa nisi multum erubescent t vincant: sicut habēs ulcera virge nō mingit nisi qñ multa quantitate urine vincit t mingit involuntarie.

¶ Et quandoqꝫ est in potu papaueris iuuamentum mirabile in inspissando materiam subtilem quare digerit: t in faciendo somnum.

¶ Hic ſfrigidat febrientes acute per potus medicinales t est can. 17. primentis. 4. caꝑ. auctoritate Philareti: t est sermo de syrupo de papavere simplici. i. filie sabba: de quo cuncti dormituꝝ damus vnciam vnam t medium cum aqua frigida si nobis videt.

¶ Rememoratio accidentium que difficilia sunt in febribus acutis. Caꝑ. 11m.

Equamur itaqꝫ in primis de accidentibꝰ que vehemēta fiūt in febribus t de curatione coꝝ: t festinemꝰ ad distinguēdū febres acutas: t hec qdē accidentia sunt sic rigoꝛ t frigus t horripilatio: t sicut sudoꝛ plurimus: t sicut fluxus sanguinis narū superfluus: t sicut vomitus laboꝛiosus t fluxus ventris debilitās: t sicut sitis que nō tolerat: t sicut profunditas somni plurima: t sicut vigilatio inseparabilis: t sicut asperitas lingue t offuscatio oꝛis: t sicut sternutatio continua t doloꝛ capitis pravus t tussis frequens: t sicut casus appetitus t bolismus: t sicut appetitꝰ caninus frigus t singultus.

¶ Post curā generalē putridarū t acutarū: t post cautelationis in eis loquit de remotione accidentiū que accidūt acutis plus: ꝛ in aliis febribꝰ possint accidere: t qz accidētia dicēda pūt seq plurimas febres imo oēs: ꝛ plurima ex eis sequunt acutas: ideo determinatio de cura accidentiuꝝ est quodāmō cōmunis ad ſpāles curationes febrū. Galenus aūt cū ꝓsideraret. 12. de ingenio sanitatis, accidentia esse post febres posuit earū curas post illas. Et ex ḃis soluunt multe qōnes pueriles quas hic qñqꝫ excitauimus.

¶ De regimine rigoris t horripilationis cum superfluunt. Caꝑ. 12m.

Quod est de ꝫ sequēs sudoꝛē rectificat velociter t nō idiget regimine. Et cretico nō opꝫ vt ꝓtrarū fiat per remotionē. Et non est de illis que debilitant t que faciunt aliud.

¶ Quot aūt sunt accidentia tot partes hꝫ. Sunt aūt accidētia que enumerat. 22. t incipit a regimine rigoris t curā ponit. Et primo ponit quis rigoꝛ est cui nō debet intēdi: qz est rigoꝛ post sudoꝛē t rigoꝛ creticus: qz rigoꝛ creticus nec debilitat nec aliud facit. i. de molestia vel additione morbi imo cessat: intellige de cretica crisi: qz habet ꝓtrua accidentia: quāus sit ad salutem.

¶ Sed dubitat: qz rigoꝛ post sudoꝛē videt malus: vt dicit afor. 4. 7. pri. In sudoꝛe rigoꝛ malus. igit ōbet regi. Quidā credūt vt Fridericus de pedemontū q̄ ille rigoꝛ in sudoꝛe nō debet regi: qz parum durat ꝛ sit malus. Nos dicamus q̄ rigoꝛ de quo hic loquit Auicē. nō est ille de quo loquit afor. Hip. qz ille est in sudoꝛe t est malus t indiget regimine: sed rigoꝛ de quo loquit hic Auicen. est rigoꝛ finito sudoꝛe: de quo loquit infra fen. 2. caꝑ de narratiōe signoꝝ bonoꝝ: cū dicit. Horripilatio accidēs post cūonē de signis est bonus. Qz aūt horripilatio posset dici rigoꝛ supra diximus.

¶ Et qñqꝫ sedat cum ligatione extremitatum t fricatione facili: t cū calefactiōe cooperture t cū unctione de oleo de anheto aut de camomilla si idiget eo.

¶ Hic ponit regimen rigoris indigentis regimine siue curatione. Et primo ponit leuem curam que competit leui et eis. Secundo fortiorem curam que competit fortioꝛi. ubi (In fortiori.)

¶ Considerandum qꝫ in corporibus quibusdam sensibilibus multū rigoꝛ est accidens molestum: t sunt in eo tria molesta. Quandoqꝫ quibusdam est fortis frigiditas. Et quādoqꝫ quibusdam est fortis concussio. Et quandoqꝫ quibusdam est malus sensus punctionis. Fricatio aūt t coopertura movendo calidū ad extra quādoqꝫ sedant ista: t quādoqꝫ opꝫ ungere cum oleis que dicit.

¶ In forti autem quando perseverat siue sit in febribus siue sit in alijs oportet vt ligent extremitates in locis plurimis t infricto fiat cum oleo camomillino t radice lilij: t sunt de hominibus qui confortant illud cum eis que sunt sicut cardamomū t castoreum t rutha t sceba t calamentū t bauracb t piper t piretrū. Et quandoqꝫ pertransit illud ad administrādū linimenta ex synapi t asa fetida. Et quādoqꝫ decoquuntur medicine iste in aqua deide coquit in eo aliquod oleuꝫ. Et aqua eruce fortis est in hoc capitulo per se sola aut cum oleo aliquo qō decoquit cum ea. Et si

milliter decoctio ozimi ⁊ aqua eius.

¶ Confecto olei boni.

¶ Sumank anbetū siccuz ⁊ myrra ⁊ rutba ⁊ calamentū ⁊ piper ⁊ piretrū ⁊ decoquank in vino decoctione vtrima: deinde decoquaf colatū in tāto q̄tū est medietas eius de oleo sisamino vsquequo ꝓsumaf aq̄ ⁊ remaneat oleū ⁊ administref inūgendo. Et de oleis fortibus in eis in tali q̄tis est rigor q̄rtane est oleū de costo ⁊ oleū de sceba ⁊ oleū de abzotano ⁊ oleuz de lilio ⁊ oleū de myrra ⁊ ponaf in vncia vna olei pondus.z.iij.piperis ⁊ sexta.z.j.piretri tritoruz: ⁊ administrenk absinthiū decoctū cū oleo aliquo aut oleū olive in quo decoctū est apiū. Et introitus in oleū leuis caliditatis est iuuatiuus valde. Et fortasse necessarie sunt potiones. Et multotiés sedak cū aqua calida leuis caliditatis: ⁊ cū incurnatione super vaporē eius. Et qñ nō sedak per id si mā est grossa decoquank in aqua anisum calamētū ⁊ semē apij ⁊ mastix ⁊ eruca ⁊ anbetū ⁊ bis silia. Et balneet in aq̄ in q̄ decocta sūt ea que sūt sicē sceba ⁊ abzotanū ⁊ calamētū ⁊ anbetū ⁊ squinātū ⁊ rutba ⁊ sansuc⁹ ⁊ costus ⁊ semina calida.

¶ primo ponit modos sedandi rigorem cū rebus ab extra. Scdo cum rebus assumptis. ibi (Et oēs medicine fortis ꝓuocationis.) V prima hz tot quot ponit res ad hoc iuuantes: ⁊ nō laborem⁹ in duūsione sine alijs: quia est rigor sine febre vt supra est scitum.

¶ Sceba gdā dicunt q̄ est sticados. Alij q̄ est spēs absinthy: ⁊ potak q̄ sit sandonicū dictū ab illa villa: vt Hal.6. de simplici medicina cap.1.s. de abzotano in fine. ¶ Considerandus q̄ ex his oleis ⁊ vnguentis debēt vngi spine ⁊ loca que plus rigore molestant.

¶ Et omnes medicine fortis ꝓuocationis sedant rigorem. Et de medicinis sedātibus rigorem maximū in quartana ⁊ similib⁹ sibi est: vt bibatur de costo aureus vnus cum aqua calida. Et de agarico quātū de ipso in aqua calida. Et in agarico est iuuamētum. Et quādoq̄ ponit cū eo parū opij: quoniā facit dormire ⁊ facit sudare ⁊ ꝓhibet vehementiā rigoris ⁊ alia. Et iterum ireos quātitas aur.j. in aqua calida.

¶ Et oēs medicine fortis prouocationis scilicet vrine vel sudoris est applicate: ⁊ est ꝓpositum cū ꝓcedēti: vel fortis ꝓuocationis. s. vrine vel sudoris potate ⁊ est notū: ⁊ est pars in qua incipit ponere medicinas que intus sumuntur ⁊ primo simplices.

Dubiū p^m ¶ Dubitatur quomodo concedit agaricū in principio paroxismi: cum sit de medicinis soluentis.

Dub^m z^m ¶ Ité q̄do opiū facit sudare. V Ad p^m dicim⁹ q̄ nō vtimur agarico in q̄ntate q̄ soluat: sz dam⁹. ℈.g. dracmā medij. calefacit.n. ⁊ subtiliat māg grossas: ⁊ excitatio quā facit ad vomitū est vtilis: ⁊ proprie in p^ma q̄rtane. V Ad z^m dām q̄ opiū per se nō facit sudare: sz ꝓuocādo somnū vel remittēdo pctionē que virtus terrebat ab exone. Uel dām q̄ hoc cōpositū ex agarico ⁊ opio ꝓuocat sudorē per agaricū ⁊ facit somnū per opiū. Et alia. s. nocumenta que seq̄ possunt ex vehementia rigoris vt verbi gratia syncopis.

¶ Et de cōpositis est tyriaca diatesseron ⁊ electuaria alia ⁊ diacimini ⁊ diacalamētū ⁊ diapipereon ⁊ syrupus de melle in q̄ feruēt sicē asa rutba ⁊ piretrū ⁊ piper. Pilule expte q̄ dank in potu afi rigorē per horā vnā infirmo erecto vel stāte sup lectū suū vel scamnū suū ⁊ aere ei⁹ calefacto cū igne ⁊ cooperuēto: qm̄ tēperāt ipm aut ꝓhibēt: q̄rū ꝓfectio. R. storacis myrre opij oppoponaci olium ana partē vnā: ꝓficiank cū butyro ⁊ sit dosis ei⁹ q̄ntas fabe. Et iterū sumank oppoponaci castorei dauci asc piretri opij ana partes equales fiat sicut primo fit. Descriptio bona. R. oppoponaci serapini aniseden ⁊ cymini carmeni ⁊ seminis apij ⁊ piperis ana aur.j.s. seminis iusquiami albi croci art stologie castorei euforbij myrre amcos zinziberis olium ana pōdus tertie.z.j. semis barmel piretri: olium ana aur.j. ꝓficiank cuz melle: ⁊ dosis eius sit aucllana vna cū aqua calida valde. Et fortasse est necessarius in eo vt det in potu vinū calefactum ⁊ cibi calefacti.

¶ ponit medicinas cōpositas. Et primo alterātes. Scdo cās eārum. ibi (Et solo.) ¶ Infirmo erecto vel stāte B fit vt videam⁹ si sit fortis: q: si eēt debilis nō posset ꝓcedi medicina opiata: vel fit vt pillule melius descēdāt. Aniseden est herba de q̄ sit asa ⁊ vocat silfium a gbusdā: ⁊ qñq̄ vocat siseleos: vt.3. cañ. sen.14. cap. de cura hydropisis. in fine. ⁊ Rasis in antidotario de medicinis ad caput. Barmel gdā dicūt q̄ ē cicuta. Alij q̄ est spēs rutbe. Alij q̄ est rutba agrestis: vt ifra sen.4. cap. de cura morsus vipere ꝙ. ¶ Cōsidera aūt in his medicis calidis ipressiones subtiliationis māe ⁊ calefactiōis ⁊ extractiōis ad exteriora ⁊ obtusionē sensus per opiū. ¶ Et fortasse.) quasi dicat ly cib⁹ sit ꝓhibitus in adūctu rigoris: qñq̄ tamen cogit nos necessitas. Casus virtutis cum illo.

¶ Et soluto ventris cū eis que sunt sicut byera ⁊ diacitoniten ⁊ diasinicon: imo quando est rigor pranus ⁊ laboriosus ⁊ proprie sine febre dentur in potu pilule fetide: quoniam ipse sunt sanitas eius.

¶ Cōsiderādū q̄ ista solo vētris pōt itelligi q̄ fiat sedato, rigore ⁊ nō in actu rigoris ⁊ est certū: ⁊ iste medicie sunt note. Byera enī est multarū descriptionū. s. cañ. trac. z. ⁊ tu elige quā vis sm̄ maz. Diacitonité soluentū. s. cañ. scribit trac. 3. Diasinicon ēt ibi scribit ⁊ a Mesue: ⁊ dī a sinicbio. 1. dactylo. pōt ēt itelligi q̄ dent ista solutiua stāte rigore: ⁊ B ē et qñ magnū imineat periculū stante rigore: ⁊ nō ēt alia via nisi māe cūarie: ⁊ fieret B securius si non esset febris vt est rigor q nō calefit fact⁹ a flegmate vitreo: ⁊ tō idiget forti medicina vt sunt pillule fetide note ⁊ vsuales: ⁊ sunt scripte. s. Almansoris cap. 7. s. de paralysi. Et ꝓsidera q̄ si māe boz rigoruz essent in pōtis venis ⁊ circa stōchū ⁊ intestina: vnde in illaz cisione nō esset labor magnus: vsus soluentiuoz dictoz vt byere diacitoniteé ⁊ diasinicon ēt magis ꝓuenié: ⁊ nos nō habem⁹ alia experta ad rigoris vehemētiā nisi que hic scribunt. Quidā ho vtuntur in eo potu aqua vite. Laqua distillationis vim rubei tē.

¶ Regumen sudoris superflui in febrib⁹. Cap.13^m.

Oportet ne sudor cretic⁹ q̄tū potē est restringaf. Cū aūt euenit necessitas ⁊ peráslt terminū: tūc opz vt cuētet ⁊ ifrideť loc⁹. Si autez nō exalat: tūc sup istm̄ posit⁹ quo pueri vt iuuenes solent in aere ꝓcuti cōmoueaf in loco frido. Et nō opz vt occupeť in exuccādo illud qō rorando egrediť faciēdo exuccationē post exuccationē. Plaz illud est occasio ad illud ꝓuocādū ⁊ multiplicādū: ⁊ fortasse attrahit syncopim. Plā ei⁹ abstersio addit in ipm̄ ⁊ ei⁹ dimissio restringit ipm̄. Et opz vt iungas eū cū oleo rosato forti ⁊ oleo myrtino aut cū oleo de salicibus aut cū oleo de balaustijs: aut fiat oleum de aquis in quibus decoquunt cydonia pontica vel recentia ⁊ mala pōtica ⁊ rose ⁊ balaustie ⁊ charabe cōtritus sicut pulvis q̄ appet in radio solis ⁊ similia qñ restringit. Et qñq̄ restringit acetū myrtū cū aq̄ ⁊ suc⁹ eius agreste ⁊ decoctio balaustiarū ⁊ decoctio gallarū ⁊ decoctio myrti: ⁊ succ⁹ salicis est mirabilis ⁊ aq̄ semperuiue. Et cū res sit vehemēs linak cū mucilaginibus frigidis ⁊ cū gūmi ⁊ ꝓprie cū emplastraf bus duob⁹ ⁊ euentaf. Et quādo vehemens fit res opz vt ponaf nix super extrema ⁊ sola sint in ea extrema aut balneet cum aqua frigida si suffert eam.

¶ Oxis creticus etiā si superfluit restringaf. si enī virtus deficiat eūario est cohibēda: ⁊ si nō tota exierit abūdātia vt Galienus prima afoi. cōmē. 3. Cū aūt erit necessitas. s. restringēdi sudorē genq̄ fuerit si superfluit: ⁊ hoc est qō dicit. ⁊ pertrāsit terminū. Dat igit ingenū in restringēdo sudorem per euentationē ⁊ cōcussionē in aere frigido: ⁊ ratio sumit ab Hippocrate problematum 3.6. problema

re.corp⁹ cui nostrū expirat quēdā vaporē q circūstat ⁊ calefacit nos ⁊ aerē:⁊ ꝓcussio sequēs aerē inouat.⁹Precipit ēt q nō absterg̃at.nā talis absterſio est cā vt sudor magis eruberet cui⁹ cā dat Aristo.pble.2.pble.13. Nā sudor remanēs nō absterſus ifrigidat ⁊ similiter oppilat poros ⁊ iō ꝓhibet sudorē:⁊ ꝓcipit fieri inunctiones notas oleo ro.forti.s.in B sicut est oleū rosatū onfacium. Nos aūt iuuamentū inuenimus in vsu ro.nouelle dicto de ea in die pleureſie in dria quadā que post febrē primā lentā sudauit diebus nouem cōtinuo.Alia que dicit nota sunt ⁊ cā eor⁊ c.

¶ Regimen fluxus sang.narīū supflui. Cap.14m.

Oportet vt nō ꝓperet ad ꝓhibēdū illū q ereticus est ōtū pole est.Cū aūt est necesse ꝓhibere fluxū sanguinis narīū in febrib⁹ acutis:tūc liga extrema ⁊ pone vētosas sup lat⁹ qō sequit latus fluxus sanguinis narīū. Deinde cōsequēter adhibe regimen illius loci:fortasse enim possibile erit tibi vt infrigides ⁊ restringat per illud:⁊ non ponas ventosā desuper.Et distilla in nasum aliquas distillationes predictas in capitulo fluxus sanguinis narium:⁊ cū nō est prohibens aliquod infrigida caput cum infrigidantibus predictis in eo.

¶ Primo facit hoc.Scō ponit cāsi.quēdam.ibi(Et quandoq.)

¶ Cōsiderādū q⁹ curat supfluū fluxū ꝑ fricatiōē⁹ad diuertēdū.Et vētosas sup latus.s.epatis ⁊ splenis:qō sequit q⁹ si er nare dextra ponat sup epar ⁊ nos iuenimus in hoc iuuamentū ⁊ ponim⁹ vētosas magnas:⁊ est laudatū i fra fen.2.⁹huius regimen loci.s.narīs ponēdo que ad hoc ꝓcipiunt fen.5.tertij cāsi.Et fortasse possibile est tibi.s.vt ifrides.s.loca capitis vel locos hypocūdriox:⁊ B esset regimē illi⁹ loci.Et nō ponas vētosas desuper:qō dupliciter exponit. ⁹Primo.i.cuius sup locos hypocūdriox nō ponas vētosas sed solū illa loca infrigides ⁊ tēperes sanguinē:⁊ sic poterit curari flux⁹: ⁊ si voluit hoc fuit qz suspect⁹ erat de nocumēto splenis vel epatis si illuc trahunt mās. Scō mō pōt exponi q⁹ ꝓhibeat vētosas poni desup.s.circa partes capitis vel colli:qz trahūt sursum mās ab infra ad caput.Et qñ nō est ꝓhibens aliqō.s.catarrus vel supfluus sanguis qui esset actu in parte:vnde ifrigidatio capitis nocet in fluxu sanguinis narū: vt B.dicit 3.de ingenio san.6.cap.

¶ Et quandoq; aduenit patiēntibus quartanaꝫ fluxus sanguinis narīū:quare opꝫ vt muces cum facientibus fluere sanguinē ex naribus scitis:in ipso enim est sanatio quartane. Si vō superfluitatem timuerimus faciemus sicut illud quod fecimus.

¶ Cōsiderādū q⁹ ōrtana de melācholia sanguinea.s.sanguinī mixta vl⁹ formi pōt curari fluxu sanguis ex nare sinistra: ꝓperetq; qz re spic⁹ magꝫ splenē.scim⁹.pꝫ3 nſ3 curasse quēdā a fluxu tali supfluo cū potu vini:cooptura pānoꝝ ⁊ ꝓuocatiōe sudoris.⁹Hec tñ cura nō ɔz tētari nisi p virū bone estimatiōis qualē credim⁹ eū fuisse.

¶ Regimen vomitus qui accidit eis. Cap.15m.

Ereticus iterꝫ nō abscidat nisi apud nēcitatē ⁊ fm plus abscidat in eis per vomitū ⁊ per adiutoriū ei⁹ quo extrahit humor nociu⁹ sicē est syrup⁹ acetosus ⁊ aq̃ cala.Et qñq; est necessarium vt confortet virtus quare ponat loco syrupi acetosi puri syrupus acetosus cum seminibus.

¶ Prio ꝓmittēdo q nō debēt curari ꝑ ponit qōdā cōe regimē.Secūdo ſpale.ibi Et si būor.) ⁹Primū dcīt verificat ex B q⁹ vomitus curat vomitū ⁊ fluxus fluxū vt 3.cāsi.fen.16.cap.de cura colice.

¶ Cōsiderādū q⁹ si mā est ꝓuenies ⁊ babilis eductiōi sufficit ad cōplemētū eductiōis p vomitū syrup⁹ acetosus simplex cū aq̃ cala vt notū ē.Si aūt mā ē grossa idigēs fortiori diuisiōe ⁊ subtiliatiōe: tūc daret syrup⁹ acetosus cū semib⁹ amsi fenicſi ⁊ aliis.Et ꝓsidera q⁹ illa est cura nausee q̃ nō cessat ꝓp mām que ɔz expelli vomitu.

¶ Et si humor est imbibitus ⁊ grossus:tūc oportet vt fiat solutio dando in potu qō est sicut aloes ⁊ hyera. Et qñ nō est imbibitus fortasse cōfert hyera ⁊ aloes.

¶ Hec est scīa ꝑs ⁊ diuidit in q̃tuor.⁹Primo ponit curā qñ est humor imbibit⁹ ⁊ grossus.Scō qñ ibibit⁹ nō grossus.ibi Et si est.) Tertio qñ nō est ibibit⁹.ibi(Et nō ibibit⁹.)Quarto ſpāliter ponit reginē cholerici ⁊ melācholici vomit⁹.ibi(Et qñ.) ¶ Cōsiderādū ꝓmo circa ꝓmā partē q⁹ iste humor ibibit⁹ grossus pōt esse de nā flegmatis ⁊ de nā cholere.vtplm enī bi duo hūores eruberant in stōcho:nō plus vi ꝓferre qñ mā est flatica hyera ⁊ aloes:saltē qz nō est suspitio de nocumēto calefactiōis.Dicit aūt aloes ⁊ hyera qz ambo simul.solū.n.aloes nō sufficit in eductiōe grossoꝝ humorū sed opꝫ vigorare illud cū spēb⁹ alefangineis que sunt in hyera: ⁊ iō hyera per aloē illos eāt vt itellexim⁹.7.ter.ca.11.t.6.de regi.sani.⁊ ex caplis de aloe. ¶ Sed tu dices q̃re dixit aloes cū sufficeret dicē hyera qz in hyera ingredit aloes.Dōm q⁹ B dixit vt notabilis ꝓpritas sit aloes:⁊ hyere ꝓmisit aloes vt sit mistū ei⁹ dominiū:sed qñ humor nō est ibibitus q̃us sit grossus nō regit tantū dominiū aloes:⁊ iō dixit hyera ⁊ aloes post ponēs aloē.q̃ritas aūt dominij aloe vel diminutionis fm humoꝝ dispōnē mēsurat estimatiua medicinaꝝ has aūt hyeras itellige hyerā Gal⁹ illas quas vocat cōitatis vel vniuersitatis libro qnto.Dixit autē.fortasse.qz possibile est cū aliquo leuiori duci vt cū aq̃ melli vel oxymelle.

¶ Et si est imbibitus nō grossus:mūdat ipm syrupus acetosus cū aq̃ cala:deinde equat ipm post illud aq̃ granatoꝝ que bibat. Qō si euomuerit eā bibat ipsaꝫ vice alia donec equet ⁊ quiescat.Et similiter syrup⁹ de mentha cum granis granatoꝝ.Et fortasse sedat ipsum infrigidatio stomachi.

¶ ⁹Hic ponit curā qñ humor est ibibit⁹ nō grossus.Considerādū q⁹ iste humor est itelligēdus choleric⁹:qz plurimū est talis.Qñq; tñ posset eē aliqō flegma subtile ibibitū. Intēdit igit Auic.ad duo. ⁹Prio ad.illi⁹ būoris eductionē:⁊ B fit ꝙ vomitū ꝓuocatū sup syrupo acetoso dato cū aq̃ cala vt lauet ⁊ apiat poros ⁊ nō ꝓstringat:⁊ qz būor est subtilis segē in eūone.Scō itēdēdū est ad equationē ipsi⁹ būoris vel ipsi⁹ stōchi:⁊ hec eātio si est būor choleric⁹ est infrigidatio ⁊ ꝓfortatio stōchi post eūonē ne ampli⁹ recipiat:⁊ B fit cū aq̃.i.succo granatoꝝ.s.acetosoꝝ iterata si expedit.Si autē fuerit flegmaticus syrupus de mētha cū granatoꝝ:⁊ de hoc dicerī ꝓtionē bonā lege a ⁊Mesue in antidotario.⁊ ego illo vtor:⁊ inueni vtilitatē in mālibus tam cholericis q̃ flegmaticis.Et fortasse infrigidatio.s.ab extra.vel potus rerum frigidarū.v.g.frigide aque qñ esset aliqua cholera subtilis feruēs:vnde qdā stomachi curati sunt potu illius: vt tertio cāsi.fen.13.cap.de debilitate stomachi.

¶ Et nō opꝫ vt approximet rebus ponticis ⁊ sedātibus vomitū cū ponticitate sua ⁊ acetositate sua stupti ca ille q vomit ꝓpter humorē imbibitū:⁊ qz est malū ⁊ addit imbibitionē sed nō imbibito fortasse faciēt eū deꝛcere deoꝛsuꝫ q̃us sit grossus:⁊ fortasse imabūt virtutē stomachi ad expellēdū eū per superiora.

¶ Cōsiderādū q⁹ illa stiptica nocēt maxime qñ interius assumunt in casu ꝓdicto:qz claudūt poros stōchi ⁊ magis ibibūt ⁊ ipingunt mām in stōchū:⁊ iō si nō esset ibibita ꝓfortādo stōchū iuuaret ad eūonē.Et dixit fortasse:qz possibile est nō sic ꝓtingere.Si aūt iste stiptica emplastrent ab extra nō sic est suspitādū de eoꝝ nocumēto:imo possibile est q⁹ ꝓmāt illas mās in fundū stōchi:⁊ possibile est q⁹ simul ꝓstringant illā in partes stomachi:indiget igit hoc cōsideratione.Dynus aūt super quarta primi ca.23.istū textū absolute videt adaptare ad ea que sumunt interius siquis ꝓsiderat.

¶ Et qñ assi.duauerit vomitus de cholera ⁊ nō fuerit de genere imbibiti:tūc vtere stipticis ⁊ ꝓprie emplastris iuuantib⁹ factis ex corticib⁹ granatoꝝ ⁊ gallis ⁊ hiis similibus cū vino permixto aut aceto permixto.

¶ ⁹Hic cāsi.videt dare itelligē q⁹ humore existēte cholerico nō ibibito stiptica q̃b⁹ vtimur sūt ꝓpe i forma emplastri.nā nullā suspitionē faciūt de ibibitiōe:qz stiptica sūpta iterū⁹ q̃us būor nō erit ibibit⁹ pōt facē illud ſbibi vino aut aceto:B est fm q⁹ māe requirunt infrigidationē per acetū aut stōchi ꝓfortatione per vinū.

¶ Et ad vomitū qdē cholē nigre supfluū submergat spongia in aceto ⁊ ponat super stōchū.Qō si necessariū fuerit aliud fortius administra medicinas predictas in capitulo retentionis vomitus.

¶ Iste cāsi.est positus ꝓmo libro fen.4.ca.11.de regitis vomitus. ⁊ lib.3.fen.13.de cura malaꝝ cōplexionū stōchi cū mā ⁊ oppilationū eius. Dynus supra.4.sen ꝓmi cāsi.imaginat q⁹ ista cholera nigra sit aduſta. Acetū aūt ꝓfortat stomachū sm stipticitatē:etiā est tricatiuū ⁊ subtiliatiuū ⁊ repugnat calliditati extranee.Dꝫ aūt poni cū ſpōgia:qz munus gerunt ⁊ dꝫ poni actu calm. Nos dicimus q⁹ in hoc cāsi.nunq̃ dedimus magnā fidē ⁊ experiri volum⁹ doct ⁊ qñq; inuenim⁹ vtile ēt in mesia fecali ⁊ posium⁹ filtrū cū aceto acuto actu feruē calefactoꝝ:ſꝫ qz alia remedia notata vtiliora sūt

ideo dinissimus vsum eius: & forsan hoc idem intellexit Haicē. cū
virit. q; si necessariū. & videt q; hoc remediū sit ad illū vomitū re-
tinendum: & sine dubio aceti est potens in hoc.

¶ Regumē fluxus ventris q; accidit eis. Cap. 16m.

IAm singulariter i capō fluxō ventris locu
ti sumus in hac intētiōe. Ergo redeamus
ad illō. Et de illis que ꝓferūt ex via ciboꝝ
sunt almes torrefacti & lentes torrefacte &
coriādrū. Quōcūq; horū duorū fuerit clixef
& fundat aqua ab eo & ꝓprie qñ fit acetosum cū gra-
nis granatoꝝ: quoniam est bonum.

¶ Remittit nos ad tertiū libri sen. 16. & ad ꝑmū sen. 4. Almes est le
gumē dictū ꝑsice vel robilie & apud alios faseoli. Alij q; est qōdā le
gumē apud saracenos: & inuenit a Jesu baly ꝓ grisomila: & de eo
fuerit caplm. z. can. & dr̄ Weyse: & in fūma nō apperēd sit. Torre
facti: q; addit sup̄fricatē. Fundat aq; vt sit residuū magis sup̄fricū.

¶ Regumen sitis eoꝝ superfluc. Cap. 17m.

DOrtet vt unūgat caput cū oleo frido ifri-
dato valde qō fundat sup ipz & ponat su-
per caput si nō fuerit qō ꝓhibeat: & cū ags
ifridātb & retētiōe mucilagis semis cydo
niorꝝ ꝑmixte cū olco ro. vtunc: aut ifusio-
nis prunorꝝ & medullarum cucumeris & alkbed & cu
curbite & seminis lactuce nigre & radicis liquirtie &
pillularū descriptarū in antidotario ad sitim: & de il-
lis que masticant est almosalat & sunt tamarindi. Et
sitis quidem qñq; fit ex frigore & abscindit eā somn⁹.
Et qñq; fit ex calore & abscindunt eam vigilie.

Al. Almosalat

Dub^m ꝑ^m ¶ Dubitat: qūo ꝓfert in frigidato ista in siti. ℣ Dōm q; capite i fri-
gidato i frigidat os stomachi cōtrate neruoꝝ: & ꝓpter capitis in-
flāmationē stomacho cōcatq; posset sitis causari: si nō fuerit qō
ꝓhibeat vt repletio supflua vel catarrus vt supra dixim⁹. ℣ La
ctuce nigre. i. virides obscure: q; est frigidioꝝ & humidioꝝ. vel ni-
gre. i. in semine: q; semen earū sit nigrū: est enī frigidū sicut papa
uer. Almosalat est nomē cōe rerum acetosarū. Simon tn̄ vult q;
sint tamarindi: & ita debet sic stare almosalat.

Dub^m ꝑ^m ¶ Et sitis.) Dubitatur: quomodo sitis fit a frigore cum ipsa sit ap-
petitus frigidi & humidi.

Dub^m 2^m ¶ Amplius qūo sitis factā a calore abscindūt vigilie: cū vigilie in-
flāmēt. ℣ Dicūt qdā q; frig⁹ facit sitim q; ꝑgelat hūdū: vñ nō pōt
fieri humectatio: & ex hac calm intrēdit & fit sitis. Calor igit q; eliqt il
lud humidū rollit illā sitim. ℣ Dicunt & q; vigilie supflue ꝑp supf-
luā resolutnē ifridāt: & nō rollūt sitim factā a calore. ℣ Isti ꝑmones
sunt tā rudes q; nō merent ipugnari. Nos dicim⁹ ꝓmo q; iste est
ꝓmo 'hip. 4. lib. epidimiarū ter. cōmē. 22. s. in vigilādo sitis in sup-
ficie somn⁹ est medicamētū cui ho ex somno erectio. Vnde dicti
cām dat Cōmētator Alexādrinus ibidē & dicit ibidē q; vigilando
multotiens os & guttur exiccat & fit sitis in supficie. i. moderata &
superficialis: & nō fit sitis ex caliditate & exiccatione oris stōchi aut
pulmonis: & istā sitim supficialē removet somnus: q; in somno fit
humectatio mēbroꝝ & est tā levis ista sitis q; solū gargarismis illā
removet. In somno aūt multotiēs fit sitis: q; fumi cali ascēdūt ad
supiora. b. g. ad os & fauces & facūt sitī: & hāc sitim tollit erectio. i.
q; patiēs surgat & erigat se a somno & vigilet: q; fumi ad supficiē
euaporāt. Alia ē alia expō quā scripsim⁹. 13. tertij. & ē q; ꝓmo dixi. ē
de calitate vel friditate ciboꝝ vl potuū. sit. n. sitis a cibis fridis. s.
digestis siue sint fridi in nā siue nō: cū digesta ciboria possint fri
gida dici: q; digesta sunt cala: q; digō est a calo. cū igit per idige-
stionē ciboꝝ fit sitis: somnus aufert illā cōplēdo digōnē: & est ista
sitis de q̄ loquit 'hip. afor. 28. 5. pti. Quibuscunq; desiderū noctu
bibere si super dormierint bonus est. Facit aūt idigestio sitim ꝑp
vapores & partes cibi: qui ꝛs sunt fridi ꝓ alteratione caliditatis: tn̄ in-
flāmant & calefiunt a calore accidētali: & ex hac cessat ꝓmū argumē
tū. Sitis aūt a calore fit a cibis caliditis quoꝝ vapores retēti circa
stōchū & loca gule faciūt sitim & ꝓfert in hoc vigilia euaporando:
ꝛs qñq; nō sufficiat: sed oportet illoꝝ caliditatē & siccitatem potu
extinguī. & hanc expositionem Dynus intellexit.

¶ De ꝓfunditate somni qui accidit eis. Cap. 18m.

DOrtet vt removeant a profunditate somni
cū fabulis & his similib⁹ per voces. Et ligē
tur mēbra eoꝝ inferiora ligatione dolorosa
post q̄ nō fuerit qō ꝓhibeat. Et supponat collyrium
subtile si natura fuerit restricta & in hora quietis & tē
pore assiditatis. Et ventosef quod est inter ambas
spatulas & spondilos.

¶ Fabula est narratio cōposita ex mirabilibus & etiā impossibi-
bus: & in hoc distinguit ab hystoria: & ideo dixit in his similibus
q; hystoryc que etiaz similant fabulis in forma narrationis per
voces: q; vocando siue alte loquendo dicunt.

¶ Sed ondirat: q; fabule faciūt dormire vt apparet & ponef statl ab Aut. ℣ Dōm q; narrationes fabulose & hystoriales qñq; faciūt dormire quosdā: & quosdā qñq; faciūt vigilare sic apper in lectu-
ra in libris. Quidā. n. statiz cū icipiūt legere statiz dormiūt. Et q-
dā volētes dormire icipiūt legere & vigilāt: vt itelligit ab Aristo. ꝓble. 19. ꝓble. 1. & 7. ꝓble. Cā aūt in hac diuersitate est qñq; ex ptc
nāe legētiū vel audiētiū: & b est duplr. Prio q; qdā sunt habētes
in cerebro aliōs humiditates crudas flegmaticas vl melicas fri
gidas aptas euaporatiōi & vētosationi. cū igit vigilēt nō cogitan
tes calor extra distract⁹ nō facit euaporare illas mās. cū igit legē
do vl audiēdo fabulas fit mot⁹ in spū & calor: erēt triculoꝝ cerebri
fit euaporatio illoꝝ hūoꝝ & spirituū ingrossatio & fit formi⁹: q; spi-
rit⁹ ex b ifridat & fit inept⁹ expāsioni ad ex̄ q; nēcia est in vigilia.
& cō si aliqs bēret mās altas cholicas acutas aptas euaporare ꝑ
motū factū in cerebro i actu cogitatiōis: rūc icipiēs legē vl audi
re magis fiet vigil. Scōo b accidit ꝑp diuersitatē i itellectu. i. co-
gitatiua. boies. n. g sūt multi itellus vel si sint boni qñ nō itelligūt
cū icipiūt legē sup libro sunt ꝓni ad somnū. & illi cū audiūt hystoo-
rias & fabulas q̄ nō itelligūt. Et cā est ꝓmo: q; cū nō itelligūt tri-
stant: & tristitia est cā ifridatiōis & retractiōis caloris ad iteriora: & talis dispō est dispō caloris in somno. Scōa cā est: q; in istis
sit duplex mot⁹ sicut in q̄libet actu itelligēdi. Unus est spūalis q;
est cogitatio. Alter est corporalis q; est mot⁹ vapoꝝ & humiditatū
subtiliū ꝑ ptes capitis: quarū mot⁹ sit cū sit mot⁹ spirituū in actu
cogitatiōis: de quo motu an sit localis & quo sit disputandum⁹ sen
ꝓma tertij. Cū g hō est obtusi itellus deficit mot⁹ spūalis: & tōc vi
pores illi & humiditates mote ingrossant & mollificant spūs & sic
hō dormit: & cessant rūc spūs a suo motu & gescūt. Boies aūt bo-
ni & acuti itellus cū legūt vel audiūt aliq̄ que bene itelligūt ꝑp le
titiā vigilāt. Cognoscūt enī se esse in dispone in qua debēt esse fm
nām: & fm nām hō se habēs vigilat: vt ibidē Arist. Amplius⁹ motus
spūalis cogitatiue est cā q; spūs sit in motu & nō vincat a vapori-
bus motus sicut vincit in hoīe beberis itellus. ¶ Cōsiderādū tn̄ q;
per accidēs hō grossi itellus qñq; legē icipiēs aut icipiēs audire
vigilat. nā q̄ius tristef q; nō itelligit: vtit tn̄ conatu timēs vitu-
perū: & in b sollicitat sollicitudine que est cū tristitia de futuroꝝ
scz vituperio libi sequēdo si ignorat & honore si sciat: & talis tristi
tia facit vigilare sicut tristitia de ꝓterito facit dormire: vt itelli
git ꝓmo can. fen. z. illo. ca. Ois aūt accidēs in his exterioꝝ. Et si
tu bñ ꝓsideras iste hō nō est beberis itellus in b: imo bonus itellus in
b q; distinguit futurū honorē & vituperū pōsita scz: & est qdā act⁹
prudētie: sed est bebes i illo q; nō itelligit. b. g. nō capit demtatio-
nē q; ois triāgulus bz tres angulos cāles duob⁹ rectis. Similiter
homo subtilis intellectus audiēs aut legens qñq; ex hoc ꝓpe accal
ad somnū ꝓpter duo. Prio q; bz ta finē q; itellexit: & tō quiescit.
Scōo q; ꝓpter discursum in multa intelligibilia est possibile q;
stat multa spirituū resolutio: & sic queritf somnus ad illoꝝ restaura-
tionē: hoc tn̄ nō erit statim cū incipiet legere vel audire. Causa
aūt diuersitatis duuo ex parte fabularū vel hystoriarū vel alia-
rū rerū scientialiū que legunt in fabulis & hystoryc est manifesta
plus. nā si narratio siue fabula siue lectio sit vniformis tam in mō
ꝓferēdi q̄ in eo qō significat prouocat somnū sicut facit somnus
vniformis. & causa est q; in isto est dispositio quedā similis quieti
& priuatio sollicitudinis: vnde pronus est ad somnum ex hoc. Et si
ꝓsideres sitim in eo dispositio quedaz similis pigritie. Sed si fabula
vel hystoria sit diformis taz in voce vt nō alte nō plane loquat
fabulās q̄ in significato: q; sint vt fabula vel hystoria aliqua incli
tantia iram & aliq̄ aliqñ incitantia risum & aliqñ incitātia cōpas-
sionē: tunc homo distrahit in alia modo ad vnuz mō ad reliquū: &
ex hoc stat vigilans: & talis fabulatio posset esse per accidens cā
somni: q; in multa attētiōe ad has fabulas diuertentes modo ad
iram modo ad misericordiam modo ad letitiā posset fieri fatiga-
tio & spirituū resolutio: vnde quereturf somnus. Ista autem dicta
bene considera quia valent ad intelligendū predicta problemata
Aristo. non minus q̄ dicta Conciliatoris. ℣ Et his cessant cōtra-
ria: fabule enī possunt vigilantē prouocare ad somnū & dormiē-
tem excitare. ℣ Et ligent postq̄ &c. i. vicera vel alia lesio. collyriū
subtile. Lacutū longū & facimus illud fieri nos ex puluere hyere &
pauco agarico & melle: & quādoq; aliquid ponimus salis gēme &
colloquintide si expedit. Et in hora quietis. i. paroxismi vel exacer
bationis & assiditatis scz feb. Et vult per hoc Alucen. q; non sit

debilis in mēte timēdo collyria vel stāte porismo. Aut exposita fuit tā. assiduet vsus collyrij. r vētosel rē. i. sine scarificatōe vl cū flappet nēcitas: r fit ad diuersionē mag vaporosa a capite rē.

¶ De grauitate capitum eoꝝ. Cap. 19m.

Doctet vt alienef ab eis emulsio lactis sup capita eoꝝ aut effusio olei super ea aut embroca aut caput purgium: imo sint contenti vaporationibꝫ factis cū embrocis ex camomilla r sint in eis viole r furfur r bis similia.

¶ Hec grauitas signat mām replectionalē quare nocēt que pozos oppilāt r euaporationē ꝓhibēt vt est emulsio lactis: applicat. n. lac pozis r. q. incolat. ramē ab Halyabate tertio practi. cap. 23. de cura accidentiū. pōt etiā alia cā sumi. Credit enim q lac nocet multa existēte materia: q: in eo est fortis dissolutio materie. i. cōmotio r eliquatio r non curatio.

dubium ¶ Sed dubitat q: ꝓmo negat embrocas postea cōcredit. Dōm q ꝑ negat embrocā frigidā r humidā vel qōcūq oppilatiuā sicut ex decoctiōe vio. capitū papaueris rē. f3 postea ꝓcedit embrocā aperitiuā pozoꝝ vt ex camomilla: r absterſiua vt ex furfure. viole āt ponunt ad tēperādū caloꝛē r nō de ꝓcipali intētiōe. Alia patēt rē.

¶ De ingrossatione babētiū febres r aliꝝ. Cap. 20m.

Lfacere vō oleū violatū cū oleo de semine lactuce r oleo nenufarino r oleo de cucurbita valet: r adherere aliqd de stupefaciētibꝫ famosis sup tempora r incuruare caput sup vapores humectātes: r odorare nenufar r poma mādragore r alschekebā aspersum ex lōgiquo r embroce humectātes cū rebꝫ quas scis. Et similr si nō fuerit qđ ꝓhibeat def in potu syrupꝫ papaueris r lohoch eiꝰ. Deide multiplicenf iter manus eius cādele: r clement voces cū fabulis r ligent cū istitis extremitates eiꝰ ligatione dolorosa parū cū ansis que resoluantur velociter. Deide ꝑcipiat ei vt dormiat r claudat oculos: cūq dormit parum extinguanf candele r cessent voces r soluanf anse quoniam dormiet.

¶ Hic ponit curā inquietudinis: r est cura vigiliarū supfluarū. Et ꝓmo ponit multa remedia iducētia somnū. Scōo ponit curā specialis modi vigilie. x. ibi. Et cū.) ℣ ꝓria ꝑ bz tot quot ponit modos medicia. x stupefaciētiū famosis vt opiū vl iusgamū vl Alfebebā. Quidā dicūt q est lilij aque vallij: r b idē ē q nenufar. Alij dicūt q est opiū. Alij q sunt qdā succi nō maturi. Aspergunt aūt si in aqua dissoluent. f. ciuisti. 3. can. fen ꝓma r supta in cap. de regi. acu. sunt scita. f. in qbꝫ dispositionibꝫ possunt administrari si nō fuerit qđ ꝓhibeat sicut materia grossa cōstricta in pectore.

¶ Deinde.) Hoc regimen precipit Auicē. tertio fen. 13. de casu appetitus. Huius aūt cā est: q: ex oibus istis fit fatigatio qđā fm cōmunē sensum. subito aūt cessante cā hoc faciente sensus mouent ad interiora r fit somnus. hoc aūt remediū est timorosum r nos volumꝰ omittere ne vulgares ꝓtra nos loquanf si nō sequamur finem: r cum inuenit q: ista prohibent resolutiones materie: r iō in quiete paroxismi magis conueniunt.

¶ Et cum inuenit leuitatem r quietem ex paroxismo: aut vehementia assiduet ablutionem faciei cuꝰ aqua in qua decoctum est papauer nigrum cū aliquantulo mādragore r radice eius. Et cum est illic humor bauchius ꝓfert aqua in qua decocta sunt sisimbrium r melilotū r albacuē r papauer abluendo facié r incuruando super vaporem eius.

¶ Materie salse sūt grosse r flegmatice r acute: r iō ad illaꝝ subtiliationē r resolutionē ꝓfert sisimbriū r melilotuꝫ r albacuen sed ad remittēdū acuitatē ꝓfert papauer r ad somnū iducēdū. Albacuē est matricaria fm Simonem Auicen. vō tertio can. fen. 16. capitulo de cura excoriationis intestinorum credit q sit pes cornuali credunt q fit cotula fetida.

¶ De dolore vētris q accidit eis. Ca. 21m.

Jt ex effusiōe cholē ad stōchū: r si accidit in ꝓncipio periodi eius def in potu paruꝫ syrupi de malis cum syrupo acetoso.

¶ Cōsiderādū q multe sunt cāe doloris stōchi ꝑter has quas ponit Auicen. tertio can. fen. 13. tractatu. 2. primo cap. sed causa quā ponit hic Auicen. in febrib⁹ acutis multū accidit. ¶ Cōsiderandū etiā q ista cura quā hic ponit est periculosa q: defendit stōchū a receptione cholere per syrupū de malis. Granatis vel cydoniis. sed si cholera esset in stōcho oporteret illā euacuari. primo cū vomitu. Res aūt cū quibus ꝓfortamus stōchū ab extra sunt oleū. rosarū onfacinū r vinū cydoniꝝ: r quādoq additur masticinus r absinthinū oleū. Attende aūt q in nostra patria plurimꝰ dolores stomachi in febribus sunt repletionales r ventosi ꝓpter inguluē hominū: r ideo cū aliis cōmunibus curamus que nota sunt.

¶ De asperitate lingue eoꝝ. Cap. 22m.

Assentia quidē viscositatis fricef cū brusco aut cū virgis salicis cū oleo amigdalino r zuccharo tabarzet donec mūdef: aut cū spongia r pauco sale r oleo rosato. In hoc n. est alleuiatio multa ifirmi. Et post illud cū eiꝰ asperitas est nō ꝓp viscositatē imo a siccitate opꝫ vt teneat in ore fino sebesten aut nucleos prunoꝝ aut salem q asportat de india. Et est in colore ſalis r dulcedine mellis. Et sumat de eo fm qđ dixit Archigenes q̄ntitatez sabe vnius. Et grana cydoniꝝ sunt ex eis que humectāt linguā r ꝓhibent eiꝰ offuscationē. Et opꝫ vt nō ponant pulmonaria multa neq̄ rehipnicef dormiens. nam hec duo exiccant linguam.

¶ Asperitas lingue quedā est que nō est aliud q̄ limositas: r hanc abstergit fricatio cū ligno bruſci vel salicis r mollificat r abstergit r cū aliis nocl. Quedā aspritas est siccitas r illa humectat nucleis prunoꝝ. i. prunis. nos āt sicca prunā mollificam⁹ in syrupo malep fm doctrinā Halyabbatis. 3. ꝓtic. ca. 2 4. r facim⁹ illas tenere in ore r comedē: et alios nucleos pomoꝝ. i. semia saltē rē. i. cādi apō nos.

¶ Considerandū q pulmonaria multū calefaciunt: etiaꝫ quandoq male cum eis multiplicatis fumaf caput r fit malus anhelitus: et iō exicēt linguā. Resupinatio ēt est exiccās. Primo q: superfluitates que per nasuꝫ debēt repelli vadūt ad gutt r linguā r ibi exicēt: r pōt etiaꝫ ledere anhelitū. Scōo q: calefacit ex hoc renes. Tertio q: fit anhelitus difficilis ex ipso situ iacendi. Alia patent.

¶ De sternutatione assidua q̄ accidit eis. Cap. 23m.

Uando q̄q magnificat nocumentū sternutationis assidue cū eis: ledit nāq eos r replet capita eoꝝ r debilitat eorum virtutes: r fortasse facit fluxum sanguinis narium.

¶ Prio ponit nocumēta q̄ ex sternutatiōe ꝓuenīt r sūt tria. Unū ē repletio capit: q: tali motu trahunt illuc mātē: f3 q̄q digesta mā r i fine sacūt ad māq capitū eiusmē vt. 3. can. fen. 5. r i cōmē. 49. 2o ꝓnosticoꝝ sup illo vbo. Si i plmone coberēs rē. Scōm nocumentū est debilitas ꝑ superfluū malū motū: vnde sternutatio est qua expellit vt. 3. can. fen. 1. Tertū nocumentū est exitus sanguis narium qui pōt esse nō in suo tempore r in egritudine in qua nō ꝓcurat.

¶ Quare opꝫ vt fricef coꝝ frons r collum r nasus: r aperiant ora coꝝ r fricent coꝝ palata cū vehementia: r tendant capita coꝝ r ꝓuertant r premant coꝝ extrema: r fundant in aures coꝝ olea tepida ad caliditatē parumper declinia: r humectent lacertꝰ coꝝ r ipsoꝝ mandibule: r ponant sub coꝝ cernicibus pulmonaria calefacta: r non expectent a somno coꝝ subito r minuant a pulmone r somno r omni in cuius odore est acuitas: r olfaciant sauich r intū alnaiachi r spongiam marinam.

¶ Hic scōo ponit regimē. Et ꝓsideranda q hec sternutatio vel fit ex malis vaporibꝫ acutis ad caput ascendentibꝫ: r iō cura sternutatiōis est cōprehēsa in ātuor tractibꝫ. Una est diuersio eoꝝ a capite: r fit hec fricatiōibꝫ. Alia est coꝝ resolo r fit a pōne pulmonariox calefactoꝝ. Tertia est remissio acuitatis coꝝ r fit cū rebꝫ humectātibꝫ. Quarta ē sedatio sensus r fit somno r odore sauich: f3 istorū posset intelligi sub tertiōe remissiōis acuitatis. Fricef. fricatio fit ad resolucēdū vapores illos: r iō ꝓfert fricatio circa oculos: vt Ari. ꝓblema. 13. 2. ꝓble. 13 ibi alia det cāz quā tu lege: r ista pōt in alia reduci. Fricent palam vt aliq̄ stupefacta ad colatoriuꝫ educant.

M. I. fumo

tēdant.i.frictē vt.i.trahant:z bicinde cōmoueant.ꝑmant extra
ma.s.cū forti frictione.fundant in aures ꝛc. vt camomillinuz ad
resolutionē illoꝝ vaporꝝ.z hec oia ꝓseruat si sternutatio esset ab
aliq̄ infrigidatione.humectent lacertu.t iungant vel embrocent:
z hoc vt vapores per cutim resoluant vel fit ꝑpter occultū malū
motum qui eis cōmunicat in sternutatione cum fit epilepsia par-
ua non excitentur a somno.

dubium ¶ Cōtra:qz statum ponit q̄ minuāt a somno.Quidā dicūt nō excitent a somno eis ꝓuenientes minuāt a somno superfluo.Alij dicunt nō excitent a somno subito:nō tamen permittant dormire:qz somnus retinet euaporationē.Alij q̄ somnus ꝓfert sedādo acuitatem vaporꝝ z sensationē:z ideo nō excitent:sed somnus nocet retinendo illos:z ideo minuant a somno.Quid aūt sit stendum sit ut tua estimatione.Minuant a potoꝛe z somno vel sono z olfactāt saluch z est ordeū i maturū rotrefactū qđ ꝓfortat cerebrū reprimēdo acuitatē illoꝝ vaporꝝ:vnde Simon de codex dicit q̄ reprimit cholerā.Lutū alnatachi est spes luti sicut lutū sigillatū vel armenū.Spongia ista resolvit illos vapores.sed lota sedant illos.

¶ De dolore capitis qui accidit eis. Cap.24m.

Liga extremitates coꝝ z ꝑprie coxas:z cū
instita liga z frica pedes coꝝ z supponant
eis collyria trahētia mām ad inferiora z cō
forta capita coꝝ cū infrigidantib⁹ notis.Et
si nō fuerit qđ ꝓhibeat ex coriza aut tussi:
embrocent capita ipsoꝝ cū decoctiōe rosaꝝ z viola-
rū z ordei z foliorꝝ salicis z his similū.Et simul oleo
ro.z oleo de salicibus.Et qñ nō excusat hoc:tūc per-
misce embrocas infrigidātes cū lenitiuis sicut camo
milla z stupefactiuis sicut est papauer.

¶ Hoc accidēs multū euenit in febrib⁹ z multotiēs z fm multum
curā a se diuertit:z fit plurimū ex vaporib⁹ascēdentib⁹ad caput.
Primo ponit cañ.magis gñaliē z itērdit in eo ad diuersionē per li-
gaturas z fricatiōes z collyria.Scōo ꝛdit ad ꝓfortationē capitis
he recipiat:z B cū infridantib⁹ notis vt oleo rosato violato vtri-
mulb⁹:z embroca ex decoctiōe ros.z viol.ꝛc.z est illud quo cōter
vtimur nisi fuerit qđ ꝓhibeat vt tussis vel coriza.Et tertio inten
dit partim ad resolutionē z partiz ad repercussionē cū camomil
la que mollificat siue lenit mām.Qñq; eni lenificatiū.i.mollifica
tiū est qđ aperit z dilatat poros membri:vt dixim⁹ super scōo
cañ.z forsan q̄ aliq̄.intendit per B ad stupefactionē.q̄ papauer
z camomillā posuit ad remouēdū eoꝝ nocumentū: vt tertio cañ.
sen.prima ca.de cañ.curationis egritudinū cerebri.

dubium ¶ Dubitat:vtꝝ febriēte aliquo dolēte vehemēter in capite z cum
hoc tussiente z corizante per nares possim⁹ a ꝑncipio ponē olea
ad caput z vti embrocis fridis in potēria vt ille quas Aui.ponit.
Videt q̄ sic:qz iste posset fieri freneticus:imo erit ꝑncipiū eius
aliqñ ille dolor. In ꝓtū.A.hic z supra de reg.acu. Scōdi me-
dicoꝝ multos ꝓmittūt ꝓuerti ad frenesim dolētes in capite z tus-
sientes nolētes subuenire cū localib⁹ repercussiuis.Hoc dicam⁹ q̄
tussis posset esse ꝑpter malā cōplexionē calidā z siccā ex febre:z
hoc nō ꝓhibebit vsum illoꝝ infridantiū ad caput.Tiel posset esse
mā cadēte a capite ad pectꝰ z gulā cui⁹ ēt ꝓs per natum pōt pelli
z erit tussis z coriza:z talis tussis in duob⁹ casib⁹ ꝓhibet vsuz illo-
ꝝ infridantiū z humectantiū ad caput.Quia casus est:si tumor
de gula z pulmone fit malo:q̄ tumor de dolore capitis:z nos sub-
tiliter declarauim⁹ B libro tertio sen ꝑma capitō de gñalibus cañ.
curationis.ꝛc illic accipias.Illius casus est:si ista sunt signa mul-
te māe:stātis in capite repletis illud in quo casu nō indigem⁹ me-
dicinis oppilātib⁹ poros nec repercussiuis imo dilatantibus poroꝝ:
si nō dubitas de vlteriori tractu māerū:opz z cuz fricationibus z
subtractionib⁹ z cūomib⁹ intēdere in hoc casu stante tussi z catar
ro z coriza.Aui. ꝓhibet vsum humectātiū z infridātiū siquis cō-
sideret illa:que dixit supra z dic.Igit pōt esse casus in quo bō do-
let caput z tussit de mā que a capite cadit:z tūc necessariū erit vti
stis infrigidantib⁹ ad caput:z hoc erit qñ aliq̄ mā erit in ꝑncipio
flurus ad caput:z cū hoc aliqd de mā distillet per colatoriū z fa-
cit tussim.v.g.aliqs febricitās incipit fieri lytargic⁹:vti incipit cuz
grauitate aliq̄ capitis z somno:z posse est pro tūc q̄ aliqđ reuma
eliquet z tussiat:z nō dubitem⁹ ex B de aliquo nocumēto gule vel
pulmonis:dico q̄ necessariū est incipere cū oleo ros.ad caput.ꝓ-
cipit.n.gñalr in ꝑn⁹ lytargie repercussio:vt tertio cañ.sen.i.z.ꝛc
tapē.cap.16. Alius casus est q̄ multū euenit de facto:z est q̄ aliqs
incipit fieri vera frenesi freneticꝰ in febre ꝑtua chodica:vti incipit
dolor capitis:z in ꝑn⁹ flux⁹ māe cholerice ad cerebrū aliqua hū-
iditates flegmatice incipiūt dissolui z eliquari vt statiz ichoāte fre
nesi incipiat tussire:dico q̄ fatuuz est nō succurrere illi ꝑ⁹ frenesim

cū repercussiuis ad caput:ꝓ cū indiget medico exercitato multū qui
sciat distinguere inter tussim repletionalē que ꝓxingenter posset
ꝓxungi ꝑncipio lytargie z frenesis:z cū hoc sciat mensurare peri-
culū q̄ est in illa tussi de lesione pulmonis aut gutturis si est cō-
par vel minoris periculi q̄ est in dolore capitis.Et nos dedimus
vias ꝓpinquas huic iudicio existimatiuo.Scias igit hec.

¶ Et non mulgeas lac nisi cum remouetur febris.Si
aūt virtus fuerit fortis mulgeas lac capruū.Et si fue
rit debilis mulgeas lac mulierie.Et caue lac apō re
pletionē humidā facientem profunditatē somni:z si
militer caue oia humectāta.Et tu nō admistres hu
mectāta nisi vbi est vapor fumosus z caput siccuz z
parum somni.Et qñ multiplicat repletio in capite ex
vapore humido trahe eū ad inferiora cum collyriis z
clysteribꝰ z stringe mēbra inferiora ita q̄ testiculos.

¶ Cōsiderādū q̄ lac sua actuali humiditate in virtute facta debi-
li remittit acuitatē z mordicationē vaporꝝ fumosoꝝ.s.caliduꝝ z
siccoꝝ acutoꝝ:z iō eī⁹ appositio ad caput est somnifera cū ōbtur
sit:ꝯ in duob⁹ casib⁹ ꝓhibet.Primo si est mā humida inducēs so-
mnū.Scōo si mā indiget euaporatione z resolone.oppilādo enim
poros retinet illā:qre ꝓueniētior hora applicatiōis eī⁹ ad caput
est in getc vel cessatione febris. Haly.do tertio ꝑtic.cap.24.t.de
medela vigiliaꝝ.dixit q̄ in lacte est dissolutio fortis:z cum iuuenis
mām.s.multā in q̄ntitate dissolut z dispergit.Tu aūt itelige q̄ ꝓ
la dissolutio nō solū est per virtutē lactis in se:sꝫ ꝑ poroꝝ oppi-
lationē z nocumēta que ex B sequunt.Si aūt.i.si casus est in quo
cōperat lac capiti applicatum.v.g.qz sunt vapores fumosi:tūc si
virt⁹ est fortis applicet lac caprinū:si debilis humanū:z est fmo
sumpt⁹ a Serapione ꝑmo ꝑtic.ca.7.z nos ustū fmonē declarauī-
mus fm videre meū sup ꝑma sen tertij cañ. Et gdam dicāt q̄ lac
humanū qz nobis ꝓsorme vt ꝓsormus ꝓcedit plus virtute existē
te debili. Aliter tñ nos intelligimus. Hec reliqua sunt nota ꝛc.

¶ De tussi eorum. Cap.25m.

Ussis plurimum accidit eis ex calore aut
siccitate:q̄re opz vt teneāt in oriz⁹ sui⁹ pil
lulas bich:chias z alloboc.i.electuaria q̄
cābunt de papauere facta cū medullis fru
ctuū fridis z amilo z his similib⁹.Et vtan
tur cerotarijs infrigidantib⁹ factis ex oleo rosa.puro
z ex mucilagine psilij z fucco portulace z alijs.

¶ Hoc capitl ē notū:z cōplemētū eī⁹ q̄re.3.cañ.sen.10.Medullis
fructuū vt cucurbite vel semis citroniꝝ.Oleo ro.puro.sine sale.

¶ De destructione appetitus eoꝝ. Cap.26m.

Quandoq; est cā ei⁹ humor in ore stōchi qđ
scit ex eo qđ dictū est in destructiōe appeti
tus z eūaī ꝑ vomitum aut solutione vētris.Et
multotiēs iuuant cū itromissiōe digitoꝝ in
gutture z cōmotiōe stōchi:z ꝑpe qñ vomit⁹ expellit
cholericā ré aut acetosaz.Et qñq; est ex vehemētia
debilitatis:q̄re curet cōplexio q̄ facit eā cū eo qđ scit.

¶ Hic ꝑmo ponit curā sm oēm diuersitatē.Scōo ponit eā ad ex-
citandū appetitum.ubi(Et opz.) ¶ Causa destructionis appetitus
posset esse humor in stōcho:z cura est illius cūatio nota:z posset
esse debilitas mēbroꝝ vel epatis vel stōchi z cura est amotio cāe
eius.Et hec oia dicta hic sunt diminuta:z indiget cōplemēto sen
tij.tertij canonis capitulo de destructione appetitus.

¶ Aut acetosam.)Dubitat:q; ille deberet eē maioris appetit⁹ ace dubium
tosa cui exercitāt appetitū:vt colligit tertio.c.32. Dicit q̄ aceto-
sa a ꝑncipio actionis acuit appetitū:sed ꝓcurando actionem de-
struit:qz imoderata q̄litas destruit actum ꝓprie virtutis.Alij di-
cunt q̄ acetosa possunt habere aliā qualitatē corruptam ꝑpter
quā destruit appetitū:z omnia hec dicta sunt bona. Nos autem
in cōplemento nostri tractatus de appetitu declarauim⁹ q̄ vnus
humor mutatione loci pōt destruere appetitū z intendere illum.

¶ Et opz vt apponimes eis odores bonos excitātes
appetitū sic odor saluch ifusi cū aq̄ aut cuz aq̄ z ace
tor:z dcf eis electuariū ꝓportōale febricitātib⁹:z pa-
rū vini z succi fructuū ponticoꝝ boni odoris:z lam-
bant aliqd de aceto galatine pisciū aut bedi z his si-

militer:

milium:r ponant sup stomachū post oles ꝑmos emplastra facta ex fructib⁹:r sint in eis absinthiū r aloes ꝛ ꝙ scis:r inunctio et⁹cū oleis bonis ē inuatiua.

¶ Hic excitat appetitū r hoc ꝓportionabile electuarium ꝙnes febribus cōfortantiū appetit⁹ est diacitoniten ꝓprie cū zuccharo r ꝓprie sine spēb⁹. Reliqua sunt nota. Nos aūt decoqmus citonia aut pira in aceto vel aqua r aceto r terimus illa r addimus rosas r myrtos:r qñq calamentū:r qñq alia ſm nostrū iudiciū et applicam⁹ stōcho r ꝓfert ēt in fluxu. Et recordare et⁹ qđ dic̄ Aui. 3. can. fen. 13. in cap. de destructione appetitus ꝙ febricitāti redit qñq appetitus cū assumptione panis infusi in aqua frigida.

¶ De bolismo eorum. Cap. 27m.

Oportet vt curentur cum odoramentis r luto alnatachi r armeni infusi cū aceto:r odorent almosofat r pane mundus calidū r carnes assatas r strige eorum extremitates. Et extrēde aures eoꝝ r capillos ipsoꝝ:r cōforta eoꝝ cerebra cū embrocis ifrigidantibus r humectantibus. Plurimū nāqꝫ bolismi eoꝝ est ꝓpter destructionem oris stomachi propter causam cōmunicātem cuꝫ ramis qui aduenium̄t ei cum sensu r est corpus durus r induratur: verum sensus non vltimatur cum eo.

¶ Bolismus est fames mēbroꝝ cum stomachi satietate: iꝫ posset fieri a frigiditate aeris vt Auicē. tertio canone fen. 13. r Ar. ꝑble. octauo. 7. ꝓble. Hic autē est sermo de bolismo facto a caliditate resolutēte membra r ponente in eis necessitatē cibi r destructe appetitū stomachi. Et fit in hoc bolismo r alijs dispō syncopis r casus virtutis: igitur cura bolismi est cōprehensa in ꝙtuor intētionibus. ¶ Una est excitatio appetitus stōchi:r istud fit cuꝫ odoramētis stipticis r acutis vt luto armeno. Almosofat. i. tbamarindi. ¶ Scōa intētio est virtutis ꝓfortatio:r istud fit odoramētis cordialib⁹ r cibalib⁹ vt odor carniū assatoꝝ r̄c. Iꝫ ēt ista excitent appetitū. ¶ Tertia intētio est excitatio r cautela a ꝓfunditate caloris ne dormiāt. Parietes enim syncopim ꝓpiant vigilare: vt 3⁹ can. fen. 11. r ideo dixit. strige extremitates r̄c. ¶ Quarta intētio est remouē calitatē iflāmatiuā oris stomachi: r B. facit cū embrocis frigidis nō vt somnū inducāt: sed vt infrigdato cerebro infrigdent nerui q ad stōchū veniūt plurimuꝫ. Hoc est qđ dicit ꝙ plurima cā bolismi est ꝓpter destructionē oris. s. ꝛtum ad virtutem sensitiuā ꝓpter cām cōtinentē ramis. i. neruis qui veniunt ad vādum sensum oris stomachi: r tūc Aui. declarat quę est ista cā: qz est caliditas febrilis exiccatiua illoꝝ neruoꝝ: vnde exiccatiōe indurant. r cū nerui sic siccitate indurati nō stat vltimatio sensus. i. vltima bonitas sensus: r hoc est qđ dicit. r est. i. neruus vt os stōchi. per nerui corpus duꝫ. i. aliquaꝫ moderatā duritiē bñs nāliter cū qua stat bonitas sensus. r indurat. i. ꝓpter febrem exiccantē r indurantem plus: vel sensus nō vltimatur. i. nō est vltime bonitatis: cū eo. i. neruo vel ore stōchi supfluo idurato. Et ꝓfiderādū ꝙ reb⁹ infrigidātib⁹ vtimur ad caput vt infrigidet os stōchi r humectet r nō prohibetur ex hoc quin super stomacho ab extra r ēt intus sumēdo non posses vti rebus infrigidantib⁹ puenientibus in hoc. Et si subtiliter considerabis forsan cōuenientior vsus eoꝝ est ab extra q̄ si intus sumatur in tali casu. Laderet autē hic destillatio quare in etbicis r consimilibus non fit bolismus cū sit magis facta induratio nerui in ea q̄ in febribus acutis in quibus videmuꝫ fieri hoc accidens: r est questio extra nostrum ꝓpositum.

¶ De nigredine linguę eorum. Cap. 28m.

Oportet vt non dimittatur super linguaꝫ nigredo: imo fricetur cum eo qđ scis: r si non eleuabuntur ad caput vapores maligni r facient cadere in sirſm.

¶ Nigredo ligue est a māeb⁹ malis ibi exsistib⁹: aut ꝓpter exarsionem supfluam mēbri: r tūc si nō remouet est cā ꝙ mali vapores ascendāt ad caput a materieb⁹ illis nigris r materieb⁹ que ibi corrumpūt: r ideo timet de alienatione: r hāc vocauit frenesim siue sirsem. Fricetur cum eo qđ scis capitulo de asperitate linguę r̄c.

¶ De appetitu eoꝝ canino. Cap. 29m.

Et curantur cum vnctuosis frigidis et dulcibus.

¶ Unctuosa frigida dicuntur iura pinguia vt ius galli vt tertio canone fen. 15. capitulo de cura colice a fece. vel dicūtur frigida in quibus aliqua frigida ponuntur vt portulace vel lactuce ad temperandum calorem febris: r ꝙs frigida excitēt appetitum vt quarto de accidenti r morbo capitulo septimo. r tertio canone sen. 13. tamen frigida vnctuosa abominationem indūcunt r remolliunt r laxant stomachum r remouent asperitatem appetitui conformem. r ad hanc nauseam inducendam Auicē intendit: r tu compie istam curam a fen. 13.

¶ De syncopi que accidit eis. Cap. 30m.

Quandoqꝫ accidit eis syncopis in principio febrium ꝓpter effusionem cholere ad stomachum coꝝ: quare opꝫ vt detur eis assi paroxismuꝫ: aut apud paroxismum frustum panis de simila cum aqua granati r aqua agreste.

¶ Loco cuiusdam exempli r rememorationis ponit curam syncopis accidentis in febribus ab effusione cholere ad stomachuꝫ r completur hec cura qz vertit se primo ad syncopiꝫ anteq̄ eueniat: r hoc cum rebus que prohibent illam cholerā venire ad stomachum r sunt frustum panis r̄c. r qz motus istius cholere est in paroxismo febris. i. in principio paroxismi: ideo ꝓuenit si potest r si non potest detur in ipso paroxismo: r inuenit̄ur illius panis cum vino granatoꝝ vel agreste est stomachi confortatio r remissio caloris in eo ne cholera trahatur: r cum hoc si cholera veniet remittetur r imbibetur in panem illum r non sic nocebit: r erit eius vomitus facilior: r sub hac prima intentione sunt clysteria lenia ne inflāment r fit vomitus. ¶ Secundo vertitur cura ipsa ad syncopim cum iam quasi incipiat r datur vinuꝫ cordiale electū. 3. can. fen. 11. r 12. terapē. ca. 4. r qz saracenis non est licitum habere vinū vnde quādoqꝫ rennunt illud: ideo dat syrupū de malis. s. vel cydonye vel mariani r habes descriptionē quinto lib. tra. 6. Supfluitas āt resoluta ex antigrate ē aḡsa supfluitas q̄ facit illā syrupuꝫ r illa ponat minus cordialis r min⁹ stiptica stipticitate ꝓueniēti ori stōchi. ¶ Tertio vertit cura ad ipsaꝫ syncopim actu r iuuant ꝓstrictiōe cruriū r pone r̄c. Et nos fricationib⁹ vtimur ad mouēdū calorē ad exteriora: r ita cōpetit ei casuꝫ in syncopim cū timet. ¶ Quarto dicit se ad curā qñ surgit a syncopi r ē cura nota. Et nos ꝓclaum⁹ fmonē i cura syncopis 3. lib. fen. 11.

¶ Et sciās ꝙ quādo aggregant syncopis r febris tūc syncopis est dignior curatione: r si idiget pauco vino detur permixtum cuꝫ tribus. 3. vini antiqui: r si nō syrupi malorum antiqui cuius resoluta est superfluitas. Et flobotomia quidē multotiens addit in syncopiꝫ. Et clystere lene est magis conueniēs r vomitus est inuatiuus eis. Et constrictio cruriuꝫ: r ponere manus r pedes in aqua calida. Et cum euadunt: tunc de sollicitudine est vt cibentur sanch ordei in frigidato in quo sunt grana granatorum.

¶ Hic casi. est notus r ideo non curando de febre dat vinuꝫ vt ēt dixit Paly ab. tertio ꝓnac. cap. 25.

¶ Flobotomia r̄c.) Excitat cholerem illam qz debilitat r̄c.

¶ De constrictione anhelitus eorum. Cap. 31m.

Constrictio anhelitus accidit eis: aut ꝓpter spasmum r siccitatē que accidit eis in lacertis anhelitus: aut pp mām ꝓfocatiuā descēdentē ad guttur coꝝ: aut ꝓpter debilitatem que ꝛfiatur in neruis venientib⁹ ad mēbra anhelitus.

¶ Primo premittit causas constrictionis anhelitus: r sunt tres cause que frequenter accidunt in febribus: tamen complementū harum quere tertio canone fen. 10.

¶ Et prima quidem curatur cum vnguentis vel emplastris humectantibus.

¶ Hic secūdo ponit curā ſm dictas causas. Et ꝑ⁹. s. que fit a spasmo sicco: r intelligit large spasmū ꝓ qualibet induratione habilitante lacertos pectoris ad motum. Hec aūt vnguenta r emplastra sunt nota. 3. can. fen. 7. r infra cap. de etbica.

¶ Et secunda cuꝫ eis que ꝓhibent strāgulationem.

¶ Et secunda. vs. que fit a materia ꝓfocatiua faciēte modos squinantiarum: r scitur hec curatio. 3. can. fen. 9.

¶ Et tertia cū cōstrictione cōplexionis in cerebro r iunctione colli cū eis que infrigidant r humectāt r superstōchum itez ex eis que sunt sicut rasura cucurbite r

portulaca ⁊ sandali cum oleo rosato ⁊ similib⁹ eis.

¶ Quidã rudes Boñ. docẽtes dicũt istã ifaz debẽ poni in fine ꝑcedẽtis ca. qz ista è cura syncopis. sed istoz error è manifest⁹: qz nõ apper ꝙ iniectio colli ad syncopiz faciat. Ampli⁹ Aui. hic eẽt valde obliuiosus cũ nõ ponat curã ꝑstrictiõis anbelit⁹. ℣ Nos dicemus ꝙ õbulites ꝙ dñat i neruis veniẽtib⁹ ad membra anbelit⁹ plurimũ accidit in acuta feb. a calitate resolutiua spũz a cerebro ⁊ nucha ⁊ neruis: ⁊ iõ Al. ꝛeperat illã calitatẽ in fui ꝓn⁹. f. in cerebro ⁊ in via iccssiue. f. in collo ⁊ in ipsis mẽbris cũ dicẽ. Sup stõchuz. Et in b vult ꝛeperare ouafragma ⁊ itelligc ẽt super pectus ⁊c.

¶ De vehementia tristitie eorum. Cap. 32m.

QUando multiplicat tristitia cã ozis stomachi ⁊ aduẽtu humoꝝ mordicatiu in eo tũc infrigida stomachos eorum cuz eis que scis de cibis ⁊ unngantur ⁊ dormiãt in loco ꝑfimo motibus aque strato extremitatibus ⁊ fructetis fridis ⁊ odoriferis fridis ⁊ nenufare ⁊ rosis ⁊ aspersionibus frigidis factis ex fructib⁹ odoriferis fridis ⁊ sandalis. Et multotiens qdem conferunt in eoz tristitia clysteria frida facta ex aqua cucurbite ⁊ citruli ⁊ succo portulace ⁊ semperuiue cum oleo ro.

¶ Hec tristitia fit a caliditate inquietãte eos ⁊ vaporib⁹ eis: ⁊ tũc cura est regimen infrigidationis qõ positum est supra ca. de regi. acu. feb. cuius hic breuiter Auic. summam ponit. Fit etiaz a cholera in stomacho: ⁊ cura est nota.

¶ Difficultas deglutiẽdi que accidit eis. Cap. 33m.

DIfficultas deglutiẽdi cũ accidit eis ⁊ febris fuerit ꝓclusa: tunc flõmia paulatim fiat ⁊ eq̃rio fiat ad reuerandum. Et suppositoriũ est melius ꝙ plurimum solutiuum desuper.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ difficultas deglutiendi quã primo Aui. curat est ex multa repletione sanguinea circa ꝓtes meri. f. illis ꝓtib⁹ cõiacentez ideo flõmat ficut fit in squinãtia mali ⁊ alys ꝓbus ei⁹ in quibus ꝓcipit reiteratio flõmie: ⁊ hoc nos declarauimus sen. 9. ⁊ b est quod dixit. paulari ad reiterãdũ. vel forsan dixit ad faciẽdũ re secuz. Nã iz flõmaueris infirmũ anteq̃ hoc accidẽs sibi veniret nõ timeas in hoc accidente iterato pauca facere flõmia. Supposito tñz est melius: qz pharmacũ nõ est bñ trãsglutibile: ẽt posset exciare vomitũ in quo eẽt piculũ ꝓpter motũ materie ad suprius: iz q̃nq̃ fit vomit⁹ cura difficultatis deglutionis. Tu ẽo cõple illud cap. f̃m per sciam 3ertij cañ. fen. 13. vbi alie multe cause ponunt in difficultate deglutiendi ⁊ ponitur cura illarum.

¶ Frigus extremitatũ qõ accidit eis. Cap. 34m.

MAltotiens ꝓfundat calor eoz ⁊ infridantur eoz extrema ⁊ tẽdit calor subtilior ad caput. Donãtur ergo extremitates in aqua calida ⁊ non bibant aquam frigidam.

¶ Cause submersionis caloris sunt scite ex cap. de causis putredinis ⁊ cap. de causis rigoris ⁊ frigoris. Qz aũt calor ꝛitus multiplicatus cõstrictus tẽdat ad caput est notũ: qz in boẽ hec est sua ratio vt Aristo. 10. ꝓble. 55. ꝓble. Et cura est nota quã ponit.

¶ Sermo de febre cholere. Cap. 35m.

EBres cholerice tres sunt: 3ertiana cõtinua ⁊ 3ertiana periodica ⁊ causon.

¶ Cũ posuit curã vel regimẽ accitiuz festinat hic ad distinguẽdũ febres acutas vt sit sermo cõtinuus ſm ꝙ ꝓmisit supra illo ca. Loquamur. Et post acutas que sũt cholice ⁊ sanguinee exequit de alys. 3z igit q̃tuor ꝓtes sicut q̃tuor sunt ghia se. f. cholerica ꝙ sanguinea ꝙ flegmatica ꝙ mestica ꝙ. partes patẽt. ℣ prima in duas. ꝓmo determinat de febrib⁹ cholicis in ghiali. Scõo in spãli. ibi (paroxismus 3ertiane ⁊c.) ℣ Pola in duas. ꝓmo in ghiali ponit eius spẽs. Sc⁹o signa. ibi (Et vehementia.) ℣ prima in duas. ꝓmo ꝓmittit spẽs. Scõo declarat. ibi (Et 3ertiana.)

Dub⁹ 2m ¶ Dicit ẽ ⁊c. Dubitat ꝓmo qz Gal. ꝓma distinctione febres cuiuscũq; trũ modoꝝ distinguit in iterpolatã ⁊ cõtinuã: vt apper 2⁹ de crisi cap. 3. ⁊ scõo de diffe. fe. ca. 1. 2. ℣ Dom ꝙ febres cholerice sunt due ꝓma distinctione. f. interpolata ⁊ ꝓma. Continue sunt duorum modoꝝ. Quedam cõtinue dicte ꝓportionales: qz habent manifestas ereꝛescentias siue exacerbationes ⁊ manifestas getes. remissiones. Alie sunt cõtinue vniformes non hãtes manifestam exacerbationem: ⁊ iste de cholere ictus dicuntur causones.

¶ Sed in dicta: põ ne ex alys humoribus a cholo vt a flegmate ⁊ melia fieri febris ꝓtinua vni⁹ modi nõ hãs exacerbatiõe manifestas. ℣ Dõz ꝙ sic: vt supra dixim⁹ cap. de putredic. Cũ eni in b est putredo cordi ꝓpinq̃: iõ credimus posse inueniri febrẽ flegmaticã que in sui ꝓtinuitate certe est filis causon. Nã cũ ãre in causone è illa ꝓtinuitas est: qz mã est ꝓpinqua cordi vt supra Aui. dixit. sed cõtigit aliqñ flegma ibidem ꝓtinuũ fieri: sed tale febris flegmatica nõ dr causon: qz nõ est cũ vehemẽtia caumatis q̃ est in causone vt nomẽ ei⁹ ostendit. Febris aũt de humore melico q̃ sit filis causoni in ꝓtinuitate lõginquũ est ꝙ repiat: iz nõ sit negãda possibilitas. Et cũ est: qz melicus humoꝛ nõ est aptus multiplicari ⁊ putrefieri in partib⁹ ꝓpinge cordi sicẽ cholericus ⁊ flegmatic⁹. ℣ Et qb⁹ apper quare plus reperit se ꝓtinua nõ hãs exacrescẽtiã siue tepoꝛẽ manifestuz de humore cholico q̃ de flegmatico ⁊ melico: qz ille humoꝛ est magis apt⁹ iueniri in venis ꝓpinquis cordi. f. venis palmonis alys duobus humoꝛib⁹ cũ pulmo nutriatur sanguie cholico. f. subtili apto in cholaz trãsire. hec aũt supra declarata sunt.

¶ Et tertiana quidẽ ꝓdica aut est pura ⁊ fit a cholera pura: aut nõ pura ⁊ fit cuz putredie cholẽ rubee grosse subc ꝓp cõmixtionẽ cholẽ cuz flegmate commixtione aliq̃ cõplexionali vnita. Et ꝓ b diuersificat ab emitriteo cũ emitriteũ faciãt due materie ꝛepate. Et hãc faciat materia vna que in seipa est ꝓmixta cũ cuius calore ꝓmiscet aliquantulũ frigoris qõ grauat suam putredinem ⁊ suã resolonẽ ⁊ suam digestionez. Et ꝓpter illud quidem fiunt in emitriteo duo paroxismi. Et tertiane non pure paroxismus vnus. a. f. cõmixtionali

¶ Hec pars habet tres. ꝓmo declarat tertianam periodicam. Scõo causonem. ibi Causon.) Tertio cõtinuã. ibi (In tertiana.)

Dub⁹ 3m ¶ Circa primũ dubitat quare nõ fecit mẽtionẽ de feb. tertiana nõ pura ꝓ mixtione melic. ℣ Dõm ꝙ raro hec cuenit vt eruberet in corpe melia sicẽ chola ⁊ flegma. Scõo qz isti humores nõ sũt bene miscibiles sicẽ bñ miscibilis est chola ⁊ flegma. ¶ Cõsideraduz 2⁹ q̃ Al. inuit hãc diuisionẽ q̃ mixtio flegmatis cũ chola est duplex. Una cõmixtio nãlis vnita in qua humores cõmixti veniunt ad vnã formã: ⁊ ex tali mixtiõe: qñ. f. vincit chola fit febris tertiana. Alia est mixtio nõ vnita in qua quilibet humoꝛ suat suã formã ertiã bz suũ motuz ꝓrismalem ⁊ dr talis febris emixtiua: ⁊ iõ emixtiua est due febrez. Bz tertiana nõ pura est vna febris: quia vnus est humoꝛ factus per cõmixtionem ducentem ad vnam formaz.

Dub⁹ 4m ¶ Cõsideradũ tertio q̃ hic esset locus speculationis si duo humores equalr dñant in quã febrẽ illa reducit. ℣ Et dicamus breuiter q̃ duob⁹ humorib⁹ equalr dñantibus nõ põt fieri vnus humoꝛ bz formam sicut nec equalr dñantibus duob⁹ bzys põt vnuz fieri: vt 10. metaphice. cõmẽ. 73. 2. de generatiõe ter. cõmẽ. 49. Erit igit duplex febris. ¶ Consideradum quarto q̃ quando ex chola ⁊ flegmate pauco fiat humoꝛ vn⁹ sine ꝙ cõmixtionẽ qua resultat tertiũ siue ꝙ corruptionẽ flegmatis in cholaz ⁊ forsan q̃ ista sũt ꝓpinqua: ⁊ ex b fit vna febris: ita possum⁹ imagiari q̃ qñ ex cholera ⁊ flegmate equalr abũdantib⁹ fit vn⁹ humoꝛ q̃ ex eis sic equaliter mixtis fit vna feb. putrida q̃ nec afflliget de tertio in tertiũ nec de die in diez: sed saltaris sozmis istoz duoz humoz põt imaginari fieri febris tertiana nõ pura quã medic⁹ nõ dicẽ ẽ emixtiuũ duoz ꝓrismoz: ⁊ b erit qñ chola ⁊ flegma sic sũt adiuicẽ mixta q̃ cholera nõ mouet ad ꝓrismũ quin moueat flegma secũ mixtũ nõ qz sint vnũ: sed qz nõ mouet vnũ sine alio. Aduersari⁹ tñ dicet q̃ hoc nõ fit nisi qñ sũt facti vn⁹ humoꝛ bz formã: tñ b nõ poterit ꝑbare nec vi neciuz: ⁊ nos dicimus de hoc in qõne nra de ꝓlõgatiõe febriũ. ¶ Cõsideradũ qnto q̃ dixit. aliq̃tulũ frigoris. nã b frigus et hoc flegma debẽt eẽ paz respectu cholẽ cũ iste humoꝛ sit a ꝑdominio cholicus. Dicit ẽt q̃ hoc frigus grauat putredinẽ cholẽ: ⁊ hoc in ꝑcssu caloris putredinalis sup humorẽ: qz non fit velociter putridus ⁊ calor nõ cõplet inflãmationẽ tã cholẽ ipure per flegma q̃ cholẽ pure: ⁊ b ꝓpter frigiditatez illam que calorẽ resistit ⁊ ex hoc grauat. Et ardiozẽ facit suã resolutionẽ vt notum est.

Dub⁹ 5m ¶ Bz dubitat: qz hoc flegma siue hoc frigus nõ videtur tardare. f. grauare suã digonẽ. f. digẽnẽ cholẽ imo accelerare: qz chola cum infridat ⁊ humectat digerit: ⁊ vi ex b q̃ ꝛ grauet putrediez imo acceleret qz siccũ ꝓhat putredini. qõ igit cholam reddit humidã magis aptat cũ putredini. Ampli⁹ flegma citius putrefit: quia de die in diẽ: sed chola de tertio in tertiũ. ℣ Ad ꝓmũ dom dupliciter. primo ꝙ digestio cholici humoris est duplex. Una est que est ei⁹ ꝓparatio cuaporatiõi ⁊ resolonẽ ⁊ illã tardat flegma grossans et infridãs cholaz: vi resolo ei⁹ in vaporẽ nõ sic cito fit: ⁊ de hac digestione q̃ est in humore acto portismãte loquit Aui. dicẽs ꝑt ideꝝ intelligi de humore parato ad portismũ. Alia è digõ que è remissio castratus ⁊ siccitaũ cholẽ ⁊ illã facit flegma ⁊ sic stat ꝙ cholã

per flegmatis

per flegmatis admixtionē fit remissionis caliditatis ⁊ siccitatis ⁊ tñ de se est multū inepti⁹ resolonis. ℣ Aliter ꝓsequimur dicē. Ego digō est duplex. ſ. vera que est debita mixtio humidi cū siccos ⁊ ista per se nō facit flegma cholere cuz sibi miscet. Alia est digestio impropie que est remotio a sui calitate excedēte: ⁊ b̄ pōt facē flegma ipsi cholē ⁊ cholera ēt ipsi flegmati: vt dicit. g. ꝑac. ca. 13. ſ. de tertiana nō pura. ℣ Ad scōz dōm ꝙ grauare putredinē est facere ꝙ calidū putredinale grauiter. i. tarde ſcedat sup mām: ⁊ b̄ facit ei⁹ ifrigidatio ⁊ igrossatio. nā humidū non bñ separat a siccō: qz calidū nō pōt ꝓfundari in mām ꝓpter frigore ⁊ grossitie. ℣ Ad rōnē dōm ꝙ flegma plus nocet ad hoc. i. plus facit grauitatē. i. tarditatē putredis p infridationē ⁊ igrossationez vel iuiscationē q̄ iuuet ad illius celeritatē p humiditatē siue humectationē. ℣ Alia solō posset dari sed traheret nos ad aliā scia. ℣ Ad tertiū dōm duplr. ꝓmo ꝙ flegma cōmixtū cholē facit accelerare totū porismū ad totū porismū. v. g. porismus tertiane pure iuuadit de tertio in tertiū hora nona: sed paroxismus tertiane nō pure ex flegmate iuadit de tertio in tertiū hora sexta vl̄ tertia: ⁊ cū hoc stat ꝙ ptes porismi adiuicē sint tardi⁹ succedētes in feb. tertiana nō pura ⁊ veloci⁹ in tertiana pura. Alr posset dici ꝙ iz flegma faciat porismū omni die est p formā ſpecificā ꝑ principalr: sed qñ miscet cholē rūpit illa forma specifica que sequit formā substātialem sicut corrūpit forma ſubalis flegmatis: ⁊ ideo nō facit festinare cholā ad putredinē: sed qz remanet grossities iz nō illa ſm spēm fit ei hoc tardi⁹ mori cholere: ergo si erit aliq̄ feb. cholerica nō pura ꝑ flegma nō reducū ad vnā formā cū cholā: illa habebit porismū ad totū citiorē ⁊ in suis ptib⁹ tardiorē. ℣ Et ex his dictis appet tibi vitas apparētū. Videbis enī quendā bīnē tertianā nō puram cuius paroxismi sunt citiores q̄ pure que ꝓcessit ⁊ quendam cuius sunt tardiores. Dico quantum ad aliqd comparando motum totius paroxismi ad totum paroxismum.

¶ Et hoc qd em nō pura quādoq; ꝓlongatur tempore longo ⁊ circiter medietatem anni. Et q̄nq; perduxit ad mollitiem ⁊ magnitudinem splenis.

¶ Pro hoc quere qōnē de plōgatione. hic habes ꝙ tertiana nō pura plōgat circa medietatē anni: cū tñ flegmatica pura nō cārū ꝓ plōget. Q̄nq; pduxit ad mollitiē. Quidā dicūt. i. palyſi: qz flegma in eiq̄ta currere pōt ad nervos. Aliter ad mollitiē. ſ. hydropisim vel caceſiā nocumto epat: vñ ex b̄ fit hydropic⁹ ascitic⁹ vl̄ hypo sarcus in qb⁹ est ꝓprie mollificatio. Ad magnitudinem splenis: qz febre plōgata gignit multi humores p adustionē: q cū sint de mā melica trahunē ad coz receptaculū vnde magnificatur spleu.

¶ Cauſon vō est de genere cōtinuc: q̄n differentia inter eius vehementiā ⁊ eius tepore est isensata: ⁊ accidentia eius sunt vehementia. Et cā est acuitas materiei ⁊ multitudo eius: cū ei⁹ casus sit circa coz ⁊ in venis oris stomachi aut in partibus epatis ꝓprie: ⁊ ad summū in membris nobilibus vicinis cordi.

¶ Considerandū ꝙ hic notificat cauſon ex trib⁹. ꝓmo ex mō motus. Scōo ex accītib⁹. Tertio ex causis accītiū ⁊ cōmunitati motus. Accītia. n. de inflāmatiōe fortī ⁊ alijs ex b̄ sequētib⁹ ⁊ primus mor⁹ fuit ex b̄ ꝙ mā est acuta ⁊ multū ꝓpinqua cordi ⁊c.

¶ In tertiana vō cholera est in carne ⁊ ad partes cutis: ⁊ in continua est sparsa in venis corporis que clōgantur a corde.

¶ Hic vult notificē continuum ꝓportionalem remissam interpolatam ex loco materie. Tu autem pro declaratione istorum recurre ad illa que diximus in capitulo de putredine.

¶ Et vehemēntia qdē sitis ⁊ angustia ⁊ ingetudo ⁊ inquietudo ⁊ inquietudo ⁊ alienatio ⁊ nausea ⁊ amaritudo oris ⁊ siccitas labioz ⁊ scissio coz ⁊ dolor capitis multiplicātur in febribus cholericis. Et est nā in plurib⁹ corum ad siccitatē decliuis: q̄n materiei aut est ad supiora aut ad illud qō apparet de corpore ⁊ cute.

¶ Cū multiplicationis olum istoz accītiū est caliditas acuitas ⁊ inflāmatio cholē vt notū ē. (Scissio coz.) Hoc ē signū multū ꝑfectū cholicis vt ponit Rasis. 16. pri. ca. 3. ⁊ cā est qz cholā est apta ascēdere ad supiora ⁊ recipit in labijs q̄ sunt loca carnosa ⁊ acuitate scidit illa. Et q̄nq; accidit multa ericcatio ⁊ scissura in labijs ꝑ vīā crisis: ⁊ iō vulgares idicāt b̄ bonū signū. Nā est ad siccitatē ⁊c. Propter cām quā Aui. ponit ⁊ qz ille febres ericcāt multū viscera: ⁊ q̄ superfluā siccitatē vētris vides in cholicis febribus: tūc frenesiz iudica fz Rasim. 16. pri. cap. 3. alia patet.

¶ De tertiana absolute ⁊ noiatur triteus. Cap. 36m.

Paroxismus tertiane icipit ꝑ primiē cū horripilatione ⁊ pūctura acus deide ifrigidat ⁊ icipit facere rigorē difficilē valde difficiliorē reliquis rigorib⁹ non frigidum aut cū pauco frigore: ⁊ non est frigus eius nisi ꝓpter profundationem caloris ad interiora ad partem materiei ⁊ minuit sicut puncturas acuum. Et hic quidem rigor cum vehementia sua est velocis sedationis: ⁊ tu nā scisti cām huius rigoris. Et fit rigor eius in trib⁹ diēb⁹ primus fortior ⁊ vehemētior ⁊ in quartana ecōtrario. Et iterū rigor incipit cū fortitudine: deinde lenit paulatī ⁊ minuitur velociter ⁊ in quartana econtrario.

¶ Hic in sermone ſpāli vult determiare de febrib⁹ cholicis. ꝓmo de interpolata ⁊ cōtinua. Scōo de causone. ibi (Causon.) ℣ Pria in duas. ꝓmo determinat de ſpēb⁹ siue modis hax ſpērū. Scōo de cura. ibi (Opz vt.) ℣ Pria i duas. ꝓmo ponit diuersitates ⁊ fig⁹ interpolatax febriū cholicax. Iz ēt multi illoz fmonū possint applicari ad ꝓximas feb. cholicas vt apꝑet. Scōo ponit signa cholice ꝓxime. ibi Cognoscit.) ℣ Pria in duas. ꝓmo ponit signa tertiane absolute. Scōo docet diſtiguere iter purā ⁊ nō purā. ibi (pura.) ℣ Pria in septē flē septē ponit ordines signoz febris tertiane. ⁊ vltimo ponit quēdā cañ. ꝓria sūma vel ꝓxime ordo signoz ē ex fort⁹ sui rigoris que hic expedit scire. de rigore ⁊ horripilatione ꝓsupponimus nota ex dictis supra cap. de sermone rigoris ⁊c.

¶ Cōsiderādū ꝙ Dyn⁹ imaginat ꝙ ly deide. nō dicat ordinē tēpis: sed caliatē: qz ió fit frig⁹ qz rigor ⁊ pūctio. Et iz dicit Dy. posset cē verū: tñ ly deide. posset ēt dicē ordinē rpis hic si memor es coz q̄ supra dixim⁹. nā horripilatio ꝓcedit tpe forte frig⁹: qz. ſ. pus horripilatio: deide frig⁹. ſ. fortⁱ q̄ ē in horripilōne. (Difficiliorē ⁊c.) Hoc est disputatū sup. (Nō fridū.) Hoc frig⁹ ē frig⁹ reuocatiōis caloris: ⁊ b̄ vocat frig⁹ paucū: iz in flegmatica ⁊ i q̄rtana ē frigus ꝓp q̄litatē māe fride. (Velocis sedatiōis.) Propter subtilitatem māe ac aptitudinē ad motū ēt. (Et fit rigor.) Causa est quā ponit Sera. 6. ꝓse. c. 3. ſ. de tertiana. ⁊ Cōmē. Alexādrin⁹ sup p epidimiā tū cōmē. 8. sup illo. 9. Que in rigores. Nā māe cholice in ꝓmis paroxismis sunt subtiles: ⁊ iō cito ⁊ velociter mote faciunt rigores fortiores: sed posteri⁹ per digōnē igrossate econtra se bñt. In q̄rtana autem sup. ⁊ flegmatica est ecōtra: qz mā a principio grossior ⁊ cruda tarde mota facit debiliores rigores: sed in paroxismis circa statum subtiliata facit fortiores: ⁊ de hoc idiota conturbatur: artista vō letatur vt dicit Aleran. in cōmen. predicto. Et iterum. Eadem causa assignatur in vero rigore, vt notum est.

¶ Et sudor multiplicat in tertiana cū dimittit.

¶ Hoc est secūdum signum: causa est subtilitas materie ⁊ aptitudo motus ad cutim.

¶ Et fit vrina in ea rubea tendens ad igneam in qua non est multa grossitudo. Aut est non pura ⁊ sit vrina eius cruda aut grossa.

¶ Hoc est tertiū signū ⁊ est notū. Aut non est pura. Hic sermo pōt referri ad totū qō dixit vt intelligamus ꝙ ea que dicta sunt de rigore ⁊ mō eius intelligi debēt in tertiana pura: qz in non pura non opz vt sit illius dispōnis in oibus nec illius sudoris nec vrine: et explicat de vrina que aliqñ est cruda. ſ. tenuis ꝓpter oppilatiōes multas: aliquādo grossa ꝓpter expulsionem grosse alicuius materiei ea: ⁊ pōt iste sermo referri ad id solū qō dixit de vrina ꝑ.

¶ Et tertiane caliditas est saluior caliditate causonidis: ⁊ quāto prolixius manus tāgit corpus nō addit inflāmatio imo quandoq; minuit inflāmatio ei⁹. Et in causonide additur inflāmatio.

¶ Hoc est 4m signum. causa primi dicti est nota: causa secūdi dicti est multitudo materiex multos semper emittēs vaporez: sed in tertiana interpolata quandoq; vt in declinatione ꝓprie nō sic effunduntur vaporez: ⁊ hic esset locus considerationis.

¶ Et accidentia que accidūt eis in tertiana sunt vigilie sine grauitate in capite nisi in quibusdam non puris ⁊ sitis ⁊ furor ⁊ ira ⁊ odium locutionis.

¶ Hec est quinta ordinatio signoz vigilie sine grauitate: qz vapores calī ⁊ sicci nō gravāt: sed in ñ puri grossi vapores ⁊ multi pūt ei cā alicui⁹ grauitatis ⁊ alicui⁹ modi somni vigilatiut de q̄ scribit Galen lib. de caumate. (Odiū locutionis.) Quidā dicunt ga

spiritus ex hoc motus in cerebro eruculit cholaz. Uel ois q̄ istū hñt organū auditus valde expurgatū ⁊ nō audibile: siue sonꝰ ipsum mit valde realiter ⁊ valde tympanizat: ⁊ iō causat modus doloꝛ in auditu sicut tāgibile in organo tactus. s. neruo discooperto.

¶ Et est pulsus eius acutus velox p cōparationez ad reliquas febres ⁊ nō est equalis cōstrictionis ⁊ dilatationis: qm̄ humoꝛ debilitat eū ⁊ addit ei diuersitatē apud statū. Et diuersitas in eo est sub ea que est in reliquis febꝛibꝰ humoꝛosis: ⁊ maioꝛ ea q̄ est in aliis cū durme. Et est pulsus fortioꝛ in ea: imo diuersitas in eo non est fm plurimum: nisi diuersitas propria cum febre ⁊ alijs. Et in principio quidem est necessarium vt coartetur pulsus vsq; ad horam dilatationis febris: ⁊ tunc confortatur ⁊ fit velox ⁊ frequens. Et eꝰ diuersitas non est multum superflua.

¶ Dic ē 5ꝰ ordo signoꝝ. Nō est eqlis ꝓstrictiōis q̄ nec systoles ē eqlis systoli: nec diastoles diastoli: nec diastoles systoli: nec systoles diastoli: ⁊ bꝰ reꝰ se. nō humoꝛaliū vt effu. ⁊ erbice ⁊ respectu sanitatis. ⁊ motus fuit Aui. ad dōm hoc ꝓpter illud qō dcm est sup̄ cap̄. de signis putridaꝝ in generali. vbi mām cholicaz posuit esse leue supra virtutem vt intelligas q̄ nō est ita leuis quin diuersitatez faciat in pulsu: ⁊ q̄ humoꝛ ⁊ q̄ putridus: ⁊ hoc est qō dicit. Qm̄ humoꝛ debilitat cū. s. pulsum. i. virtutē pulsatilē ⁊ hoc debilitate alicuiꝰ aggrauatiōis respectu nō humoꝛaliū febrū ⁊ debilitate p putredinē: ⁊ addit ei. s. pulsui diuersitatem apud statum.

dub^m p^m ¶ Dubitat vtrū in statu paroxismi pulsus in tertiana sit magis diuersus q̄ in ꝑcedentibꝰ tēpoꝛibꝰ. ℣ Et videt q̄ sic: per Auic̄. dic. Amplius in statu est maioꝛ debilitas virtutis hē maioꝛ calor. ℣ Ju Zrū Ba. Lz. de dif. feb. cap̄. 3. s. de signis tertiane. vbi ad lrāz dic̄. Jn illa ipsa tū signū manifestū est putredinis ⁊ multo magis inadente paroxismo ⁊ multo magis ascendēte in statu. in hoc aūt statu minus q̄ fm ascēsionē. i. augmētuz ⁊ idē ponit gīalr ꝑ lib. cap̄. de signis putridaꝝ si qs subtilr aduertat. ℣ Nos tā prelauimꝰ monē in hoc lib. de diffe. feb. Et hic abbreuiemꝰ ⁊ dicam: ꝑ q̄ Dnus dic solut sic istā ꝓdictionē exponēdo tertū. Addit ei diuersitatez apud statū. i. vsq; ad statū icludēdo et statū: tū in statu nō est tāta diuersitas in pulsu pp euaporationē mām maioꝛē ⁊ diuersionem ei⁹ ad ptes extrinsecas ⁊ hoc maxime ptigit in tertiana pp subtilitatem mām. Sed hic est dubitādū in dictis Dni qūo pulsus pcedit addēdo in diuersitate vsq; ad statū ⁊ in statu non est maioꝛ diuersitas: ⁊ bꝰ saluare nobis sit facile: q̄ tenemꝰ ꝓta posse sil' inter dl. Et credo q̄ Dnus nō bñ sciuit explicare qō voluit. Uoluit enī dicē q̄ pulsus est diuersus vsq; ad statū icluſiue: ⁊ hāc diuersitatē addit sibi febris illa tertiana. ℣ Nos dicam⁹ q̄ opz scire ex scientia ꝓncipioꝝ q̄ aliq̄ diuersitatez facit grauitas in mā ⁊ ꝓstrictio eius in iterioꝛib⁹ ⁊ diuersitas in dispōne mām vnde fit diuersitas in mō caloris: ⁊ hec diuersitas est maioꝛ in ꝑn⁹ ⁊ augmēto imo in augmēto oīno maioꝛ q̄ in aliquo tēpoꝛe. Nā in ꝑn⁹ calor est vnit⁹ dispōnis. s. suffocat⁹: in statu ꝛo est expānsus ⁊ in augmento est q̄ dā pugna inter vtrasq; dispōnes: ⁊ iō hec diuersitas est maioꝛ in augmēto q̄ in statu vel in principio. Et alia est diuersitas que fit ex virtutis debilitate sequēte gradū qualitatis ⁊ q̄titatē resolutis ⁊ illa maioꝛ est in statu q̄ in alio tpe vt notū est. ℣ Bz ꝛimo maioꝛ est in declinatiōe q̄: plus sunt resoluti spūs. Dōm q̄ si est ōctinatio ad bonū eo ipso quo calor remittit fit aliq̄ virtutis ꝓfortatio. Uel oīo subtilr ⁊ manifeste apō eū q̄ intellexit smias Ba. Lin cōmē. pulsui. 1. 4. q̄ ipse casus virtutis p vtā resolutis vel male cōplexionis nō facit diuersitatē in pulsu que ꝓpie dī diuersitas: nisi aliq̄ pugna ꝓsugat in doc: ⁊ intellexit hoc Auic. in pauciꝰ vbis. lib. 1. fen. 2. cū dixit. Lā diuersitatis pulsus cū debilitate virtutis est pugna cause ⁊ egritudis. Jn statu igit̄ paroxismi est maioꝛ excitatio ad pugnā q̄ in declinatiōe: ⁊ si sint ad mortē nō fit talis excitatio ⁊ violēta pugne: sed paulatiz succūbit: ⁊ nō virt⁹ deficit ⁊ pulsus tēdit ad ymiculare ⁊ formicātē fm ordinē cande sotticine finiētis: nō tñ est ꝓp hoc diuersus. Si aūt ōclinatio sit ad bonum: certū est q̄ nō ē diuersus pp cās dictā scias b. ℣ Et diuersitas tē.) Hoc est notū pp leuitatē cholē ⁊ vniformitatez in suo motu putredis ⁊ exp̄ssionis caloris. (Cū durme.) Quia calor ⁊ siccitas indurāt. Nō dixit aūt si plus vel min⁹ q̄ in ārtana sit durus pulsus q̄ pōt vtrūq; ꝓbare. Nisi diuersitas ꝓpria cū feb. i. pulsus bz diuersitatē que debet febri putride vt feb. putrida: ⁊ nō bz diuersitatē sic facit mesta ⁊ flegma in febrib⁹ quaꝝ est diuersitas pp se. ⁊ pp mās humoꝝ q̄ sunt grames grossi viscosi suffocātes caliditē ⁊ difformiter pcedētes in putredine: vñ fit diuersitas i calore ⁊ pulsu. Et alys. (i. morbis mālib⁹ vel accidētib⁹ q̄ vel que diuersificāt pulsuz vt doloꝛ stōchi ⁊ accidia aie ⁊ ista si ꝓsugant tertiane pcedere facere pulsuz diuersuz: ⁊ hoc tñ nō erit pp ipsam tertianā sed pp alia. Uel ⁊ alys. vt dispōnibus nālib⁹: sunt enīz boies q̄ ex nā hñt pulsuz diuersum: vt infra sen. 2. Et eius diuersitas nō est multum superflua. Dupliciter exponit. Primo vt respectu eiꝰ q̄ō est in alijs febrib⁹ putridis: ⁊ hoc iā est declaratum. Uel eiꝰ diuersitas non est multum superflua. s. dilatato calore: ⁊ hoc est in statu: ⁊ iam est hoc declaratum: ⁊ hoc est dictum conforme dictis nostris supra.

¶ Et quādoq; significant ipsam etas ⁊ consuetudo ⁊ regio ⁊ ars ⁊ forma ⁊ tēpus ⁊ multitudo euentus tertiane in illa hora. Cum ergo cōponūtur due tertiane sunt paroxismi euenientes omni die. Qui ergo cōsiderat tertianā per paroxismū errat in ea: imo opz vt attendantur significationes alie quas dicemus. Et patientib⁹ q̄dē tertianā accidūt vigilie ⁊ amoꝝ sollicitudines: ⁊ multotiens sentiūt ebullitionem apud epar. a.l. solitudines

¶ Hec est septima collectio signoꝝ. Etas. s. iuuentus. Cōsuetudo. Ebūdi tertianā. Uel cōsuetudo. Jn cibis calidis ⁊ siccis tē. Forꝰ i. habitudo. Cum ꝛ. Sermoꝰ dic est notꝰ: q̄ō aūt in eo est occultū pōdere ex q̄ne de prodictione. Amoꝝ sollicitudie: q̄ vident sollicitari mobiles acuitate cholere. Ebullitionē. i. inflāmationem vt q̄ō aliq̄d ibi ebullierit: ⁊ est sermo in quo alij auctoꝛes ꝓcordant. Et causa est feruoꝝ cholere ebilis fellis: vnde ebullit epar.

¶ Dīa iter tertianam puram ⁊ nō purā. Cap̄. 37ᵐ.

PUra est subtilis leuis cuiꝰ paroxismus cōsumiē a quatuoꝛ horis vsq; ad duodecim boras ⁊ non addit sup̄ eas multum. Et si addit additionē multa: tūc est non pura. Et est fm plurimū perueniens ad septez horas. Et calefit in ea coꝛpus velociter ⁊ vides caliditatez ꝓcedere ex coꝛpore ⁊ extremitates adhuc sunt frigide. Et simil⁹ pura nō addit cū non accidit erroꝛ supra. vij. periodos. Et quādoq; consumitur ꝓpter subtilitatem fue materie in paroxismo vno in quo accidit vomitus aut vētris soluto mūdificāe. Et apparet digestio in vrina in primo die aut in tertio aut in quarto aut in septio. Si aūt addit super septez periodos additionē plurimā: tūc est de genere non pure. Et simil⁹ si ꝓlongat spatium sui rigoris. Et est additio suoꝝ paroxismoꝝ. Et antecessio eoꝝ adinuicem fm ordinem seruātem ꝓportiones similes: ⁊ in non pura est illud oppositum non rectū. Et simil⁹ quādo assimilant paroxismi fm terminū vnum ⁊ reliqua signa cōtinuatiōis febris ēt sunt de illis que scis. Et cū vides principiū cū rigoꝛe fm q̄ determinauimus ⁊ statum cum sudoꝛe exuberāte: tunc non dubites quin ipsa sit pura. Et in pura quidem est cum eam habens bibit aquaz ordei procedit q̄ est in coꝛpore eius cum vapoꝛe humido quasi ipse velit sudare ⁊ quandoq; sudat.

¶ Dic ponit signa in quibus differt tertiana pura a non pura. Et primo ponit signa pure intelligēdo: ⁊ quandoq; ponendo q̄ illa nō conueniunt nō pure. Secūdo ponit signa tertiane nō pure. ibi Et cum non para.) Prima potest dimidi in tot ptes quot sūt signa.

¶ Primū signū est q̄ pura tertiana est subtilis. Quidā dicūt. Subtilis. s. humoris. Alr. Subtilis. i. assuti caloris: ⁊ de bꝰ iudicat tactus.

¶ Scōm signū est q̄ calor eiꝰ est leuis. Quidā dicunt. Leuis. s. humoris ad digerēdū: sed melius est dicere leuis. s. caloris: ⁊ ei⁹ leuitas est q̄: nō est malignus calor vt aliq̄ hu. putridoꝝ: sed est iteꝝ sus in gradu: sed non ꝓpter malitiā dispōnis putredinalis. Cholē enim putredo est quasi quedā erarsio sed aliq̄ humoꝝ putredo est putridior. ℣ Et ex hoc cessant quedam contradictiones de caloꝛe tertiane. s. de leuitate eius que videtur esse inter doctoꝛes.

¶ Tertiū signū est q̄ durat ꝓrismꝰ a. 4. horis ⁊ ē minꝰ ꝑs ad. 12. ⁊ b est maius tempus: ⁊ de hac mēsura tēpoꝛis nō pōt dari cū: sz q̄ breui tēpoꝛe durat: b est notū: q̄ est pp subtilitatē mām que cito mouet cito inflāmat per totū ⁊ cito euaporat: ⁊ ideo si multum durat paroxismus. v. g. quia durat viginti horis nō est pura: q: significat grossities cholē quā ingrossat vel mesta vel flegma.

¶ Contra

Dub^m 1^m ¶ Contra. q2 pōt ingrossari per adustionē vt cholā vitellina s3. G. scđo de virtutib⁹ nālib⁹. vltimo cap. ꝛ Auer. 3° colliget cap. 3. ¶ Dicendū ꝙ plus euenit illam cholerā ex qua fit febris grossam fieri per mixtionē flegmatis ꝙ̄ per adustionē. ¶ Uel dicēdū ꝙ cholā ingrossata per adustionē dr nō pura cholā: q2 hꝫ naturā aliquam melie nō per admixtionē ab extra sed per alterationē que igrossat cholāꝫ plus ꝙ̄ debeat cholere ꝛ facit eā trāsire ad grossitiem que debet melie: ideo dicet chola nō pura per virtutē melie. Ad septē horas. Quia iste est cōis terminus siue tēpus cōe perdurationis paroxismi: sed q̄tuor hore ꝛ. 12. sunt plus extrema tempora: ꝛ cholera plus est reperibilis cū dispositione cōi ꝙ̄ cū dispositionibus extremis: ꝛ dico cholera pura ꝛ nō dico chola absolute.

¶ Et calefit. Quartū signum est velocitas calefactionis corporis quia materia cito inflāmatur ꝛ expanditur. ꝛ dat signū hui⁹: q2 stantibus extremis frigidis in reliquo corpore vides caliditatem pcedere. s. a parte intrinseca ad partes extrinsecas.

Dubiū 2^m ¶ Sꝫ tu dices hoc nō est sufficiēs signū: q2 in flegmatica ꝛ melancholica inuenimus in augmēto paroxismi extrema frida ꝛ pect⁹ ꝛ vētrē calida. ¶ Dōm pmo ꝙ hoc signū est sufficiens in tertiana pura. nā frigus in ea non est: q2 in extremis sit humor fridus: sed q2 calor est itus reuocat⁹: ꝛ tñ ita cito calefit chola ꝛ q̄si per totū corpus īflāmaē ꝙ calor nālis ꝛ accītalis cū eo nō potuit expādi vsq2 ad extrema oīa: ꝛ illud est breue tēpus. s. tēpus in quo expanditur in totū: ꝛ tamē in hoc tēpore corpus totū intrīsecū est calefactum. ¶ Uel dōm ꝙ in reliquis febrib⁹ corpus calidū apparet frigidis exñtibus extremis: non tñ ꝙ aperte vapores extra ferantꝫ: sed est q̄dā calefactio per alterationē mēbroꝝ per partē post ptē vaporib⁹ grossitie sua intus coartatis: sed in tertiana pura calor corpis cū manifesta euaporatiōe appet. Et h innuebat Auic. cū dixit. vides calitatē pcedē ex corpe. ꝛ dixit pcedē. s. euaporando.

¶ Quintū signū est ꝙ tertiana pura durat ad plus septē paroxismis ꝛ q̄nq2 citius cōsumit ꝛ quādoq2 in vno paroxismo: ꝛ h stat afor. Hip. 59. ptic. quarte. s. Tertiana febris ꝛc. Et cā est quā ibidē Cōmētator ponit ꝛ. 3. pno. cōmē. 8. q2 tātū fit iterpolata in porismo vno q̄tū in die vna ꝯtinua: sed ꝯtinue cholerice pure cū sint pacute nō pertrāseūt septē dies. ergo nec interpolata. 7. periodos.

¶ Et q̄nq2 ꝯsumit.) Potest hoc poni pro. 6. signo ꝛ pōt eē determinatio dicti: qa dicit ꝙ nō addit supra septē periodos: vult dicē ꝙ hoc nō est semp verꝫ ꝙ duret p periodis. 7. q2 q̄nq2 in vno porismo finitur vomitu vel sudore. Et cā in hoc est nota: possibile est eni hominē solū illam cholāꝫ habere que illū paroxismū facit ꝛ rectificari in euātione materie illius post cōplexionem malā mēbroꝝ ꝙ nō remaneat mala qualitas: ꝛ ꝙ nō generabiē post illi⁹ euōnē alius humor cholicus q possit facere paroxismum scdm: ergo in vno porismo illa tertiana finiuit crisim suā. Sed ista possibilitas nō est sic in humore flegmatico ꝛ melico. nā isti humores sūt tarde aggregationis: nō dico ꝙ flegma sit tarde aggregationis cum itur a dispōne cause añtis ad coniunctāꝫ: sed dico tarde aggregationis cū itur a dispōne sanitatis ad dispōnem in egritudinē que dispō est causa añcedens. hoc tñ tarde fit in flegmate ꝛ melia: et siīr hi humores tarde resoluuntur ꝛ tarde cessat dispō que est cā antecedēs illarū febrium: ꝛ ideo nō fit vnus paroxism⁹ flegmatice vel melācholice quin alter fiat post illū in suo periodo: ꝛ h pp dispositionem que sunt ante primū paroxismū que faciūt nō cessat: ꝛ pp dispositionem que relinquiē ex primo paroxismo: q̄uis aūt sit longinquū posse reperiri vnam quartanā vel vnāꝫ quotidianā vnius paroxismi nō tñ credo impossibile. Et casus cōcedēs istā possibilitatē lōginquā est iste. ponaē ꝙ aliqs habeat splenem grossum ꝛ plenū melācholia ꝛ natura moueatur ad illius melancholie euōnem ꝛ dirigat eam vsus intestina ꝛ pars illius fugiat hanc euōnem ꝛ feraē ad loca extra venas ꝛ ibi putrefiat ꝛ faciat nouū porismū qui finiaē cū tota materie euōne ꝛ nō remaneat q̄litas que attrahat mām: iste hō cū illo fluxu vētris non hēbit nisi vnū paroxismū quartane: ꝛ nos testificamus vidisse hoc.

¶ Et apparet.) Hoc est sextū signū. Cōsiderādum ꝙ lꝫ in tertiana vera posset appere digō in pria die: nō tñ mox in pncipio appet sicut in effimeris vt supra diximus in ca. de signis effimerarum.

¶ Cōsiderādū ꝙ dixit in h 3° 4° vel 7° dans itelligi d 2° ꝛ 6°. Uel dixit primo propter illam que terminatur in paroxismo vno. Et dixit tertio dans intelligere scdm vt tangeret dies creticos ꝛ indicatiuos in quibus signa digestionis apparētia sunt certiora: sicut oīa bona signa sunt certiora in bonitate: ꝛ mala in malitia cū appent in cretica die: vt Gal. 2. cōmen. 1. ꝛ. 3. pronosti. cōmē. 54.

¶ Si autē.) Applicat dicta ad significādū nō purā: ꝛ q̄uis dicat de duob⁹ signis que repiunē in tertiana pura ꝙ ipsa non repiunē in tertiana nō pura: tñ de aliis signis dat itelligi. v. g. calitas tertiane nō pure nō ē calitas sbtilis neq2 leuis: ꝛ sic discurre p alia sig^a. Et siīr. s. ē nō pura si ꝓlōgaē spatiū sui rigoris q2 signū cholā grossa.

¶ Et est additio.) Hoc est 7^m sig^m. Additio: ꝛ. pro. i. añcessio. similiter postpositio: q2 q̄tū addit scđs ad pmū tātū terti⁹ ad scđm. Uel additio. i. aug^m. ꝛ añcessio. i. anticipatio. ꝛ cā istoꝝ ē mãe vniformitas.

¶ Et siīr.) Hoc est 8^m sig^m: ꝛ est febris tertiane non pure. s. eq̄litas inuasiōis porismoꝝ: q2 signat febris lōgitudinem ex afor. Hip. 30. pti. q̄rte. s. Quib⁹ exacerbationes fiūt aut porismi ꝛc. Sꝫ tertiana pura nō pōt esse longa. Et reliqua signa ex etate tempore ꝛ aliis: q oppositum huius signi est signum tertiane pure. s. paroxismos anticipare vel postponere ꝛ non inuadere in eadem hora.

¶ Et cuꝫ.) Hoc est nonum signum: ꝛ patet.

¶ Et in pura.) Hoc est decimum signū. In pura enī cholica materia subtilis rectificatur per potum aque frigide: vnde paratur digestioni: ꝛ vie nō sunt oppilate: vnde potest penetrare aqua versus venas ꝛ cutim ꝛ calefieri ꝛ vapore eleuari ꝛ ipsa ifrigidabit ꝛ temperabit malam complexionem: ex quibus homo disponitur ad sudorem. In tertiana ho nō pura magis ingrossatur mā a potu frigide aque: ꝛ nō potest penetrare pp̄ter oppilōnes: ꝛ possibile est ꝙ infrigidatio fiat maior ꝙ̄ illud quo indigemus.

¶ Et cū nō pura inueniē grauitas plurima in capite ꝛ extēsio ꝛ ꝓlōgaē rigor donec peruenit ad vigintiquatuor horas aut trigīta horas vsq2 ad horā suā: ꝛ tepescit donec cōpleanē q̄dragitaocto hore: ꝛ p quātitatē additionis paroxismi super duodecim horas est eius elongatio a puritate. Et in tertiana quidem nō pura tardatur appitio digestionis ꝛ non apparet in forma offuscatio neq2 extenuatio: ꝛ fortasse nō eradicaē cū sudore copioso: ꝛ fortasse nō icipit cū rigore: ꝛ nō est caliditas cū multa fortitudie: neq2 est augmētū eius equale: imo est quasi ipsa addatur: deinde ꝓcedit et minuitur. Et accidentia seua minorantur in ea.

¶ Hic ponit signa nō pure. Et vnū sig^m ē grauitas plurima i capite pp grossos vapores ibi retentos ꝛ conuersos ad nāꝫ humoris.

¶ Extensio.) Hoc est secūdum signū. Extensio. s. in capite ꝛ repletione multa: vel extensio. i. prolongatio paroxismi.

¶ Et prolongatur rigor.) i. paroxismus. Et hoc est signum tertiū.

Dub^m 3^m ¶ Dubitant quidā quomodo paroxismus tertiane nō pure ꝓlongaē plus ꝙ̄ paroxismus flegmatice pure. ¶ Dōm fm Dynū ꝙ per se non est verꝫ sed per accidens. Et hoc est q2 in febre tertiana nō pura scđs paroxismus valde tardat post primū: qa fit in die tertia. Sꝫ scđs paroxismus quotidiane statim supuenit: ꝛ ideo primus paroxismus quotidiane magis ꝓlongareē ꝙ̄ porismus tertiane nō pure: nisi q2 statim supuenit alius paroxismus. Et signū huius est q2 nō hꝫ verā quietem paroxismus flegmatice. ¶ Aliter autē opꝫ dicere ad questionē vt prolixe discussimus in questione de prolongatione: ꝛ pertractauimus sermones hos quos non credo veros in maiori eoꝝ parte. flegmatice enī s. porismus habet suā quietē: lꝫ falsā in. 20. hora vt ipse dicit: q̄uo ergo credendum est ꝙ iste tepor duraret aliis viginti horis: q̄uis nō veniret alius paroxismus. Et tertiana nō pura sine dubio dū accidit ipsāꝫ prolōgari. 40. horis nō hꝫ suam quietē in. 20. horis: imo extendiē cum calore forti vsq2 ad. 30. horas: ꝛ tunc incipit declinatio: ꝛ nos aliquādo vidimus hanc tertianā nō purā: ꝛ vidimus etiā q̄nq2 illam que durauit. 48. horis. Supponamus igitur hec dicta nostra in questione illa. s. ꝙ ex causis accidentalibus nō quas Dynus dicit sed aliis: febris tertiana nō pura pōt extendi ad. 48. horas: ꝛ totum hoc dicit. G. scđo de differētiis febriū. ¶ Usq2 ad horāꝫ suā. i. vsq2 ad statum: sic exponit Dynus. hec expositio nō capiē a me. Dicemus igitur vsq2 ad horam suam. i. vsq2 ad horā aduentus secundi paroxismi: ꝛ hora alterius paroxismi est principiū. 49. hore: ꝛ iō Auic. cū premisit vsq2 ad horam suam statim subdit eius declinationem. Et tepescit ꝛc. ꝛ per quantitatem: hoc est notum.

¶ Et in tertiana.) Hoc est quartum signū: ꝛ causa huius est grossities materiei inepte digestioni.

¶ Et non apparet.) Q2 mā nō est sic sicca: ꝛ est quintum signum.

¶ Et fortasse.) Sextū signū q̄uis copiose sudet non remanet mundus: q2 materia grossa detineē. Dixit. Fortasse: q2 cōtingēter pōt esse ꝙ eradicaē post sudorem feb. q̄uis sit non pura tertiana.

¶ Et fortasse.) Septimū signū. i. nō fiat rigor in ea qui sit verus rigor: ꝛ hoc est pp grossitiē ꝛ frigiditatem materie: ꝛ nō oportebat Auic. dicere. Fortasse. Et imaginabile est ꝙ in aliqua tertiana non pura non fiat aliqs rigor. s. nec horripilatio nec frigidus verꝫ nec rigor: sed solū quedaꝫ pulsus ineq̄litas ꝛ ꝓfundatio in pri⁹ paroxismi: ꝛ hoc tarditate motus materie ꝛ debilitate motus: ꝛ q2 nō simul mouetur. Et tunc apparet quare dixit. Fortasse.

¶ Et nō est caliditas.) Octauū signū. i. calor non est ita intensus.

¶ Neq2 est.) Nonū signum: ꝛ cā est materie grossities ꝛ difformitas: vñ cū calor icipit apparere in vna pte materiei crediē ꝙ ꝓcedat addēdo ꝛ minuiē ꝛ suffocaē pp partem aliā mãe mote.

¶ Et accidētia seua.) Decimū signū. Accidentia aūt dicunē seua in

ſtrictione vt vehemẽs ſtrictio vigilie ſenſus caloris ⁊ humoꝝ:⁊ iſta minorata ſunt in tertiana nõ pura. Dicunt aũt accessus ſeuꝰ pp eorũ malitiã ſic eẽt pulſus malitie:⁊ iſta ſũt peiora i tertiana ñ pura:⁊ ſiſr peior ſit:qz nõ ſedabilis p aquã fridã:imo qãq; addũt ex illo.

¶ Tertiana continua. Caꝓ.38ᵐ.

GOgnoſcitur per vehemẽtiam paroxiſmoꝝ tertiane:⁊ per vehementiam accidentũ tertiane:⁊ apud.H.quidem cũ ſang.putrefit:fit de hoc genere ⁊ de eo ſit ſermo poſt.

¶ Hic ponit ſigna cõtinue per vehementiam paroxiſmoꝝ ⁊ exacerbationũ:⁊ hec vehemẽtia eſt in intenſione:qz intenſior eſt inflãmatio in cõtinua q̃ in interpolata ⁊ in ꝑduratione:qz longior eſt paroxiſmus ſiue exacerbatio cõtinue q̃ paroxiſmus interpolate reliquis paribus. Signa aũt puritatis continue ⁊ ipuritatis ſunt intellecta ex ſignis ꝓdictis. Et apud. hic. H. teſtimonium ad ponendum opinionem. H. quia auidus erat impugnare illum.

¶ Cura tertiane pure. Caꝓ.39ᵐ.

OPortet vt rememores illud qđ dedimus tibi de radicibus in curatione febriuꝝ ⁊ de ſolutione vẽtris ⁊ cibo ⁊ in oĩbus capitulis et fabrica ſup illud. Et tu qdẽ nõ auſcultes ſermones eius qui ꝓcedit in ꝓncipio ſolutiua fortia ⁊ mirabolanos ⁊ bis ſiſta. Niſi per illud qđ dirimus:imo oportet vt ꝓperes in primis ⁊ leuias lenitate quadaꝝ cum eis que dirimus illic ſicut ſunt tamarindi quãtitate. vi. ℥. qui infundãtur in aqua calida in nocte ⁊ colent ⁊ ꝓciat deſuper ſyracoſt aut terenabi aut aq̃ duorum granatorum. Et ſicut decoctio lubleb cũ cereniabin ⁊ paſſulis cruciatis:aut infuſio prunoꝝ cũ terenabin:aut ſyracoſt:aut ſyrupus vio.⁊ viole ꝓdicte. Et fortaſſe facẽt mucilago pſilij cuꝝ quibuſdã ſyrupis ſic eſt ſyrupus prunoꝝ lubricitatẽ ⁊ lenificationẽ ⁊ cũ decoctione lentium cum iulep al's cũ lubleb.

¶ Primo ponit curã tertiane pure. Secundo nõ pure. ibi (Res.) ℣ Prima in duas. Primo ponit curã tertiane ſimpliciter ꝓpolate que cura poteſt applicari ad primã. Secũdo ſpecialiter explicat curã cõtinue. ibi (Et ſcias.) ℣ Prima in tres. Primo ponit curaꝝ feb. Secũdo acceſſuũ. ibi (Et ſi fuerit.) Tertio caliditatẽ que remanet. ibi (Et qñ.) ℣ Prima in tres. Primo ponit curã eius qđ plurimuꝝ fit a ꝓncipio vſq; ad ſtatũ. Secõ in ſtatu quãdo apparent ſigna digõnis. ibi. Et ſi ꝓſequi. Tertio in declinatione ꝑuia. ibi. Balneo ho.) ℣ Prima in tres. Primo ponit curã in eũone. Secõ in cibariõe ⁊ ꝓuocatione ⁊ digõne ⁊ alteratiõe calitatis. ibi (Et nõ cibes.) Tertio curã cibatiõis aſſumit q̃ntũ ad itẽtionẽ in ca. ibi. Et ſciias q̃ itẽ tio.) ℣ Prima in tres. Primo ponit curã in eũone p medicinas. Secõ p clyſteria. ibi (Aut clyſteria.) Tertio p flõmã. ibi (Et qñ eſt poſe.)

¶ Primo remittit nos ad curã. gñales ſup quos fabricat nõ ſolum in hoc caꝑ ſed in oi caꝑ. Iferi". ¶ Secõ redarguit Raſim q̃ in. 10. trac. Almanſ. caꝑ. .7 in. 17. cõti. caꝑ. 5. a ꝓn" cõcedit ſcamoneã ⁊ mirabolanos ⁊ ſolutiua fortia:⁊ nõ opz q̃ intelligat p mirabolanos ſolutiuũ fortes:ſed ponit Raſis ad ꝓlandũ ſcamoneaꝝ:ſed itellexit ſolutiua fortia alia:vt reubarbaꝝ qđ eſt forte reſpectu tamarindoꝝ ⁊ violaꝝ:⁊ põt dici q̃ oĩ eũans erſoluendo vt ſic eſt forte reſpectu eoꝝ que lenitẽdo cũant. mirabolani aũt erſoluendo euacuant:ſed tũc Aui. dicit ſermonẽ quo ſeipm ꝓcordat cũ Raſi cum dicit. Niſi per modũ quẽ dirimus. Quia niſi mã fuerit furioſa vt plurima:vt in principio tertiane pure timeat ne tranſeat in primã vel cauſonẽ vel occidat p motũ cholẽ furioſuꝝ:tũc enim a ꝓn" tante digõnẽ poſſumus purgare cum ſcamonea ⁊ ſolutiuis fortibus:⁊ ſub hac intẽtione dicemus Raſim dediſſe in prin" ſcamoneam. ¶ Tertio Aui. oſtendit q̃ intẽtio tua dz eſſe lenificatio nõ fluxus nõ ſolo laborioſa:⁊ tõ fabricãdo ſup radices ſupra poſitas dicit lenias ⁊c.⁊ ponit medicinas lenẽtes q̃nque. Quaꝝ ꝓma ſit ex tamarindis ſup quoꝝ colatura proicit ſpes altera mane aut ſuccus duoꝝ granatoꝝ:⁊ h totũ declaratum eſt ſupra in ca. de cura putridarum. Secũda medicina eſt decoctio lubleb ⁊ eſt volubilis ſpes:vt ibidẽ diximus cũ mãna ⁊c. Tertia ſpes eſt infuſio prunoꝝ cum aliqua ſpecie mirabolani. Quarta eſt ſyrupus violatus ⁊ viole cõdite cum ſuccharo. Quinta eſt mucilago ⁊c. Quantitatem autem harum rerum in pondere lege a Meſue in ſuis capitulis.

¶ Aut clyſteria leuia ſic eſt clyſtere cũ decoctione alt-

tee ⁊ iuiube ⁊ febeſten ⁊ radice lilij ⁊ oleo viol:⁊ cum ſucco ſicle ⁊ oleo viol:⁊ baurach ſm modũ quẽ ſcis. Et illud quando neceſſitas tangit ad ipſam. Rectum nãq; eſt ne in potu deꝛ qđ eſt ſic ſorbitio ordei neq; ei ſimile neq; cibi niſi natura iam lenificata.

¶ Scias hoc ex generali caplo quãdo neceſſitas ꝓducit ꝛẽ. hec neceſſitas clyſteriorum põt eſſe multiplex:ſed vna neceſſitas eſt de cibi ſiue ſit ſubtilis miſtũ ſiue nõ ſit ſubtilis qz nõ dz durificare ventre niſi lenificat.⁊ hoc eſt qđ ſubdit. Rectum eſt nãq; ꝛẽ.

¶ Et ſi ventris ſoluto in ꝓncipio in febre tertiana pura minoris ſit malitie q̃ eius ſimile in alijs ſit eius malitia iterum maxima.

¶ Hic caſ. eſt hic additus. cuius cã eſt:qz mã cholerica pura ſubſit in principio indigeſta:aliquã tamẽ a principio dz aptitudinez ad euacuationẽ quã nõ habet flegma vel melãcholia a ꝓn" cũ ſint indigeſta:⁊ ideo ſz malitia ſit maxima. i. multa in ſoluendo vẽtrẽ a principio tertiane pure vt apparet ex generali capitulo:tamen malitia erit minor q̃ ſuum ſimile. i. q̃ ſimilis euacuatio in principio aliarum feb. vt flegmatice ⁊ melancholice.

¶ Et quando eſt poſſibile vt flõmes vſq; ad tres periodos fac. Et ſimiliter quando times q̃ ſit egritudo furioſa ⁊ facis illud:erit illud qđ accidit de errore ſi accidit minus q̃ aliud. Et oportet vt non mouceas in die paroxiſmi aliquid niſi ꝓpter neceſſitatem.

¶ Dubitatur an poſt tres paroxiſmos cõperat flõmia in tertiana. Videt q̃ ſic:er caſ. generali lib. i. ca. de flõmia. vbi dicit. In earum principio flõmia penitus dimittat.⁊ infra dicit q̃ in febre cũ oportuerit flõmare nõ attẽdas qđ qdaꝝ dicũt q̃ poſt ãruo nõ ẽ bonũ flõmare:imo poſt. 40. dies. ℣ In ꝓmiũ ẽ Auic. hic. ℣ Dõm q̃ in tertiana pura flõmia nõ fit rõne cauſe cõiuncte:ſed ſit q̃q; rõne diſpõnis in ſanguine pp cãm antecedẽtẽ.⁊ hoc eſt vel qz cholera abundans in ſanguie mixta eſt:⁊ diſpoſita vt ſequatur illum in eũone:vel qz ſanguis ipſe eſt multus ⁊ ſubtilis ſtãs ſub ſanguinis forma:vnde ſm periodos pars inflãmat:⁊ fit actu cholã cum ſit paroxiſmus:cũ ergo iſta ſunt a ꝓn" tertiane:tunc opz flõmare:qz ſi differat flõmia pp inflãmationẽ febrilez põ euenire q̃ ſanguis cholericus magis factus acutus trãſibit ſm magnam ꝓportionẽ in cholerã actualem:vel cholera que prius erat ſanguini permixta fiet acutior ⁊ ſepabil:⁊ ideo tũc flõmia nõ erit ꝓueniens cũ tamẽ prius eẽt cõueniẽs. hoc aũt tẽꝑ in quo cõperit flõmia. A. arbitratus eſt eẽ ſpatiũ trium paroxiſmoꝝ ſiue periodoꝝ. Et qđ appz q̃ ſi tertiana pura ſeipiat cũ cholã que eſt cã aũs ſeꝑata a ſanguine ⁊ in ꝓceſſu tertiane accidat ſanguinẽ inflãmari ab illa cholera ⁊ ſecuꝝ miſceri q̃ flõmia ꝓue nõ dz fieri:ſed in ꝓceſſu poterit fieri. ℣ Ad ꝓma dõm. Ad primã q̃ ſermo iſte eſt a me ibidem ⁊ ſen. 9. 3. ca. 5. tit. ſubtilr ꝑtractat". igit ſufficit ad ꝓas q̃. Auic. vult a ꝓn" ẽt flõmiã dimitti in egritudinib" aliys a mã ſanguinea qñ ictdoat taliter q̃ ille ſunt a ſanguie ſeparate. hic aũt logitur de tertiana in qua a ꝓncipio flõmia indicat qz cholã ẽ ſanguini mixta a ꝓncipio vel ſanguis ẽ multũ cholic" q̃ diſpõnes nõ diu ſtãt qn primuerint i actuationẽ ⁊ oĩũ cholẽ ex ſanguinẽ. vñ nõ cõperit flõmia i ꝓceſſu q̃ cõperebat i ꝓn". ℣ Ad 2ᵐ dõz q̃ h nõ dicit illa dictio. nã ſiue ſit tertiana ſiue ꝛcũq; egritudo tũc fiat flõmia q̃do eſt neceſſitas eius ⁊ ſi tranſierint mẽſes. Sz ſi in tertiana eſt poſſibile vt flõmes a ꝓn" fac illud ⁊ nõ differas:qz poſſibile eſt q̃ poſt ceſſabit poſſibilitas cũ peiorationẽ infirmi pp dimiſſaꝝ ẽ flõmiã. Iſti ẓ ſmones ſunt ſibi inuicẽ pugnãtes ⁊ nõ ꝓmiũ. ¶ Et ſiſr. hic caſ. põt referri ad flebothomiã:ſtãte enim ſanguie ſubtili ebollico q̃ fuit ſi facies flebothomiã põt accidẽ ex h nocumẽtũ:qz pars illa" ſanguis remanet ⁊ trãſibit in cholaꝝ ſortioꝛẽ faciet poriſmũ:ſz h nocumẽtuꝝ non ſit neceſſario euenies vt notũ eſt:ſed ſi eueniat minus malum eſt q̃ aliq̃ malũ qđ timeꝛ de furia ſanguinis remanẽtis poterit. v. g. apoſtemare aliq̃ nobilium vel ꝓncipaliũ:⁊ h ẽ qđ dic. Et facies illud ⁊c. i. facies flõmiã. põt aũt caſ. leui" referri ad pharmacium ⁊ eſt q̃ ſi mã fuerit furioſa.⁊ facies illũ. ſ. eũonẽ cũ pharmaco ſolutiuo a ꝓn". erro: qui accidit ex h ſi accidit qz ſi aliq̃ nocumẽtum ſequat erit minus q̃ aliud. i. minus q̃ error ſiue nocumẽtũ ex dimiſſione eũonis ⁊ ſcitũ eſt hoc in caplo gñali. Loia enim illa fabricanẽ ſuper illud. ¶ Et opz. Que ſit neceſſitas cogẽs euacuare in die paroxiſmi dictũ fuit ſupra in qõne de hoc in caꝑ. gñali.

¶ Et non cibes niſi apud conditiones predictas: aut prouoces vrinam cum emulſione ſeminuꝝ. Et oportet vt ſupueniat ei paroxiſmus oũ eſt famelicus:⁊ nõ eſt in ſtomacho eius aliqd:imo opz vt ſumat in potu

ſyrupũ

syrupꝰ acetosus omni mane: z post duas horas equā ordei in die in qua nō est paroxismus. Et syrupus q̄dem acetosus post paroxismū est conueniens. Et sūt ponere pedes in aqua frigida ad attrahendum residuum caloris. Et ego magis diligo vt sit in syrupo acetoso ꝓprie in postremus emulsio seminū frigidoꝝ predictoꝝ. Et ante paroxismū per tres horas aut q̄tuor. Et detur in potu itez post paroxismus aqua ordei. Et quādo necessaria est subtiliatio regiminis det in potu sicut aqua granatoꝝ z aq̄ melonis indi z bis simulta: z gradatiz fiat eius regimē ſm modū p̄dictū: z quotiēs appropinquat status subtilicf: z in diebus primis cibef cū cbist ordei z pane trito cū aqua frigida aut sicut est aut emulctum ex eo: z ex eo q̄ fit ex lacte acetoso z lētib⁹. Et quādo cibus acetat in stōcho non det in potu de aq̄ ordei que nō est valde subtilis aliquid. Et si necessariū fuerit dare ipsum in potu cōfortef parum cū decoctione radicis apij. Si aūt stomachus fuerit frigidior illo z febris nō magna z non pura ponat in ea paz pipis ſm ꝓfilū Yppo. Et si signa significauerint q̄ crisis est ꝓpinqua: tūc sufficiat ei aqua ordei z aqua granatoꝝ dulcis z muxi z syrupus acetosus. Et fructus qdē qui diliguntur eis sunt granata dulcia z muza z pruna matura z immatura. melon vō idus est res maxime inuamēti cū hoc q̄ ipe solut z ꝓuocat z frangit vehementiam caloris z facit sudare z fortasse non noceret nisi parum: z ex oleribus cucurbita z cucumer z alkekengi z lactuca.

¶ Isti sunt cañ. multi aggregati in cibatione z ꝓuocatione vrine digestione mācī z alteratione caloris febrilis. z sūt circa .x. cañ. ¶ Primus est q̄ nō cibes nisi apud p̄ditiones p̄dictas. s. de lenificatione ventris z q̄ non occurrat cibus in principio paroxismi. ¶ Secundus cañ. aut prouoces. s. nisi apud conditiones p̄dictas explo de cura putridarum in generali. vbi innuebat q̄ prouocationem precedat lenificatio ventris: z flobotomia si expedit. ¶ Tertius cañ. q̄ paroxismus supueniat vacuo vētre z nō sufficit. Aui. dicere dū est famelicus: q̄ pōt ex appetitu canino appetere pleno vētre: z ideo dixit. Et dū nō est in stomacho eius aliquid. ¶ Quart⁹ cañ. q̄ det in mane syru. acetosus simplex: z hec ē hora cōis dādi syrupū: q̄ cōiter febres cholice veniunt de die: sed si paroxismus occuparet tota nocte oporteret dare syrupū in die alicui⁹ horis añ paroxismū ſm tuū iudiciū z estimationē: z post duas horas aquā ordei vt abluat q̄ incisit syru. acetosus vt dictus est supra ca. de aq̄ ordei. In die in qua nō est paroxismus: q̄ cuz aq̄ ordei sit quidā cibus: tunc paroxismus nō occurreret ventre vacuo: z hic sermo est verior si per aquā ordei intelligam⁹ prisanā. ¶ Quintus cañ. est q̄ syrup⁹ acetosus est vtilis si det post paroxismū: q̄ remittit reliquias caloris z rectificat residuum mācī. ¶ Sextus cañ. est q̄ sūt est vtile ponere pedes in aq̄ frigida post paroxismū ad trahēdū. i. ad removendum residuū caloris accidit enim q̄ ꝙuis paroxismus recesserit q̄ in extremitatib⁹ vt pedibus remāserit aliquis calor qui removet positio pedū in aq̄ frigida z ꝓhibet spūs ab euaporatione: z sūt si in manib⁹ sentiretur inflāmatio residua a paroxismo possent lauari cuz aq̄ frigida. Et his cessat vtilis erpō quorūdā timor ridiculosorum. Quidā dicūt q̄ vsus istius aq̄ frigide nō ꝓuenit: sed Auic. intelligit aquam frigidam in potentia tamē actu calidā in qua aqua rose z viole bullierint. ¶ Septimus cañ. ē q̄ in postremis. s. digesta mā det cuz syrupo acetoso emulsio seminū frigidoꝝ. s. melonis citrulli cucumeris et cucurbite. v. g. syrupi acetosi lactis seminū cōium. ana vncia vna z semis. Et cōsidera q̄ Aui. opinat semina cōia esse satis potens ꝓuocatiū in materia cholica sicut esset acozus vel sparagus in mā flegmatica: z ideo in vsu illoꝝ digōē expectat in tertiana sicut in vsu fortiū ꝓuocantiū in flegmatica vel melica. Aliter pōt intelligi q̄ añ paroxismū det solū syru. acetosus sed post paroxismū det cū hoc emulsio seminū vt mā residua moueat ad vrinā z medicus bone estimationis ante paroxismū pōt dare hoc ꝓuocatiū si sciret mām esse aptā per digōnē. ¶ Et añ paroxismū. Iste cañ. nō est per se cañ. sed pars cañ. supra vbi sic cōmunē syru. acetosus post paroxismum est cōueniens z ante paroxismū per tres horas vel quatuor. ergo dedit spatiuz quo ante paroxismuz dare debemus vel tribus vel quatuor horis ne paroxismus occurrat stomacho in quo est iste syrupus: q̄ etiam habet cibi rationem aliqualem vt supra diximus: z q̄ perdetur eius operatio si cuomef vt consuetum est in principio paroxismi tertiane: z q̄ operatio ei⁹ non bene fiet in materia q̄ cōsumetur a calore febrili: sed non dedit spatiū quo post paroxismū dare debemus syrupū acetosuz. q̄ stat tim cū febris cessauit: imo stāte residuo caloris pōt dare syrupuz acetosuz nec expedit horā interponere. ¶ Octauus cañ. est q̄ det post paroxismū aqua ordei. s. premisso syrupo ace. vel nō ꝓmisso z eius vtilitas est manifesta. ¶ Nonus cañ. iz de ipso possint fieri multi cañ. est q̄ si indigemus subtiliatione regimis des vinum granatoꝝ q̄ est dicta subtilis vt supra dixit. Ista aūt subtiliatio potest eē gricularis vt in die paroxismi z pōt eē vniuersis: vt si in prima die iudicasti estimative q̄ tertiana nō transibat tertiū paroxismū: z tunc Aui. docet gradare regimē z est notuz. ¶ Decimus cañ. pbibet acetosationē cibi cuz radice apij vel pauco pipis: vt cōsulunt ꝓhip. sed libri vbi ꝓhippo. hoc dicit nō habemus. z nō ri meamus calorem paucā piperis sicut quidam faciunt. ¶ Undecimus cañ. subtiliat regimē ꝓpe crisim q̄ ꝓpe statū. ¶ Duodecimus cañ. eligit fruct⁹ ei cōuenientes alkekengi. i. spēs melonis vel citrulli. q̄d aūt sit de istis fructib⁹ z q̄ cucurbite noient inter olera diximus supra in gradi cap. Et non solū arabes: sed et greci inter olera noiant cucurbitaz z. vnde Gal. grecus sic facit vt apparet in tera. ad Glauconē lib. i. in cap. s. de cura tertiane. z q̄ tertiana pura est de febribus multū inflāmatiuis z putredo mōe est. q̄ erarsio: ideo fructus frigidi secure non concedantur in ea.

¶ Et scias q̄ intentio in eo quo cibātur patientes tertianā aut est humectatio: sicē dat eis in fine ei⁹ de extremitatib⁹ altbalegi: z de testiculis galloꝝ z cerebellis bedoꝝ eis tñ q̄b⁹ nō est nausea: z vitellis ouoruz. Aut est infridatio z humectatio sūt sicē in cbist ordei. Et nō vltimes in infridatione multa: z ꝓprie in principio nisi inuenias inflāmationē vehemēte: aut timeas conuersionem eius ad causonidem z continuam.

¶ Q̄ō hic dicit est notū. Altbalegi. Quidā exponūt. i. autum. Alij. i. animaluz: vt agni bedi z porci: vnde extremitates porci cōcedit Gal. in tera pē. ad Glauconē lib. i. ca. 2. dist. 4. cū quib⁹ nō est nausea q̄ cerebella sunt nauseatiua vt. 3. lib. alimentoꝝ ca. 7. z secūdo cañ. z ideo non dentur eis q̄b⁹ est nausea. Aliter potest exponi. eis q̄bus. i. dent eis q̄bus est nausea cū spēbus vel cum reb⁹ ꝓhibentibus nauseā vitelli ouoꝝ q̄ digestibiliores: vt Gal. Glauconē loco statiz allegato. ¶ Et nō vltimes. Hic cañ. est notus z motiuū fuit q̄ fecerat te securz in infrigidādo cū melonibus z cucurbita. Et non vltime infrigides ꝓprie in principio. s. paroxismi q̄ est cū plōgationis eius cū intentio tūc fit motio caloris ad extra vel in principio. s. vnius cū tunc nō fit flāma maior z materia fit crudaque pōt per infrigidationē superfluā retineri magis z magis increscari. In statu aūt digesta mā p̄p vehemētez caloꝝ securi⁹ pōt infrigidatio fieri z in declinatione z coacte quocūq; tpe vides inflāmationē suspicabilē de ꝓximo vel causone vel arefactiōe. ¶ Hic cadit q̄stio in qua sit locus speculationis posita equali distēperātia in duob⁹ qui indiget infridari potiꝰ z epithimatib⁹: z vnus sit in principio z alter in statu tertiane q̄ infrigidaf securius. Et in ꝓcedendo Gal. tū vult q̄ in principio non est sic securum.

¶ Et si cōsequatur crisis z videris digestionē in vrina z est sedimen laudabile q̄ cognouisti: tunc si excusat bñ est: z si nō cura tūc cum eo quo iuuatur nā ex ꝓuocatione vrine aut solutiōe vētris aut vomitu aut fluxu sanguinum. Et nō agas contra ipsam in hoc. Et si nō inuenis declinationem manifestā tunc cuacua cū solone ventris. Nam de illo est scamonee sexta. z. i. cū inlep aut decoctio mirabolanoꝝ cū tamarindis z tereniabin z passulis z radicib⁹ z cassiafistula ā q̄ sciuisti: z tibi icst vt ꝓfortes eas cū fumoterre z scene et scamonea. Et de illis que ꝓcesserūt eis itez sunt trociſci de spodio solutiui. Descriptio. ℞. mirabolanoꝝ ci trinoꝝ enucleatoꝝ pondus. ʒ. iij. zuccheri tabarzeth pōdus. ʒ. ij. scamonee ponō. sexte. ʒ. i. bibat cū aq̄ frigida. Et post illud curent cū ꝓuocatione. Et si fuerint

illic calitas superflua ⁊ inflamatio maxima: cū ia3 cuacuacris cum nō erit ei malū dare in potu aliquid de extinguētib⁹ fortib⁹ de illis que dicta sunt in regimie acute: ⁊ fortasse cōferunt ei emplastra ex eis.

¶ Hic ponit curā tertiane in statu. ⁊ vult q⁹ si natura facit pfectū crisim tu eo excusatus ab cūonc. sed si nā non excusat te ⁊ hoc qz imperfecte mouet ad crisim una eā unde vñ eūat. ⁊ totū hoc est fabricatū sup a sol. 20. partica. 1. ⁊ super can. gñalibus supra. ⁊ si ipsa nō facit crisim evacua cū medicina solutiua. Et una medicina est scamonea in iulep. Scōa medicina est ōcoctio mirabolanoz ⁊c. quā potes vigorare cū sumo terre scene ⁊ scamonea. Et pfidera b de scene. Tertia medicia ē trocisci de spodio ⁊c. Quarta ē ōscriptio medicie. s. cuiusdā solutiue. Et forsan q⁹ Auic. vult q⁹ iste addant descriptiōi trociscoz de spodio ⁊ tūc erit ōscriptio trociscorū de spodio solutiuoz: vide ista 5° can. cū aq frida. ¶ Contra. quia Auicoar dicit solutiua dari cū aq cala. ¶ Dōz q⁹ regulari⁹ ē dare solutiua cū aq cala: qz iuuat ad opōne coz: tū in scbibus inflāmatiuis timēdo ne ex caloze medicina corrūpat pōt dari cum aq frida. ¶ Et post illō. Cōsidera hic q⁹ Aul. vult ꝓuocatiōe vrie post solonē. Cōsidera ēt q⁹ cū nā aliq3 crisiz tētat unde iuuat eā: vñ ipa facit eā: sz vbi nulla tētat crisiz eligit cūonē p vētrez. ¶ Et si fuerit. Hic vult i fridātib⁹ potatis ⁊ epithumatib⁹ factā cūonē: q: si de dubio securioz ē illoz vsus vt dixim⁹ sup cap. de regi. acuto.

¶ Balneo vo opz ne approximet nisi post digōnem. Post digōnē aūt ⁊ apud declinationē est ipz melioz curatio eis ⁊ ppric ꝓsuetis: q̄uis error in ītromittendo eos in balneū ante digōnē saluioz est q3 suum silē in alijs. Et opz vt sit balneū coz tēperatuz boni aeris qui sit humidus in quo sudent cū facilitate: ita vt nō inflāmentē coz corda. Et unungant cū oleo vio. ⁊ ros. ꝓquassato cū aqua: ⁊ nō plongent in eo morā: imo egrediant velociter. nam iteratio est eis conueniencioz q3 stationis ꝓlongatio. Et si apud exitū infundant in aqua tepida stent in ea fm q3titatem ōclinationis. Deinde cū egredūtur tunc conuenit eis vt bibāt vinum albū subtile multa cōmixtione pmixtuz ⁊ cooperiant in locis suis: sudabunt enim sudore vehementi: ⁊ sigd residuum fuerit digerēt. Et post illō cibentur cibis infrigidantibus ⁊ humectātibus ⁊ oleribus que sunt illius modi. Et nō timeas post ōclinationem potare eos vinum plurimū cōmixtum. Vinū enī fractum per cōmixtionem ꝓfert eis quantitas alis quātitati residui eius in resolucndo illud cui⁹ necessaria est resolutio: ⁊ succurrit aque penetrāti cū fortitudine sua ⁊ permixtōe eius qō est in eo de calefactione pauca: quare infrigidat vehementer ⁊ humectat. Et si fuerint illic accidentia fitis ⁊ doloris capitis et vigiliarum ⁊ alioz iā tibi p̄terijt eorum cura.

s. l. electa tionis

¶ Hic ponit curā digesta mā proprie qā declinat: ⁊ est cura p balneū ⁊ vinū: ⁊ intelligit balneū aque dulcis: vt Ga. li. 11. tera. p. ca. 20. ¶ primo dicit pz. Scōm ocm apparet ex hoc q⁹ mā cholica ꝙuis indigesta: ⁊ si fuit subtilitate est aptioz euaporationi ⁊ aque humiditas eius siccitatē refrenat: ⁊ ideo balneū nō sic docet sicut in flegmatica ⁊ melācholica febre ante digōnē in qbus materie eliquātur ⁊ cōmouent ⁊ multiplicant ex hoc. ¶ Cōsideraduz postea. determinat q⁹ hoc balneū sit tēperatū. s. ad sensum tactus balneādi ⁊ sit boni aeris: qz parietes eius non sint putridi: sed sit aer humidus per effusionē aque tēperate per solū3 eius vt euaporēt vapores humidi. Sudēt cū facilitate: ⁊ hoc fit si balneū tēperatū est. Et inungat: hoc fit ad tēperandū calorē ⁊ retinendū aquez in poris que remanēs infridat ⁊ humectat. ¶ Cōsideradū postea q⁹ hic qdā acceperūt q⁹ aqua tepida est minus cala q3 tēperata: ga primo. ā. facit aquā ill⁹ balnei tēperatā deinde in exitu ab ea docet ponere eos in aq tepida que est cala minus. Nos dicamus q⁹ ista est ꝓtentio de voce. tēperatā. n. aquā vocat que bz calorez ꝓueniente qua pori aperiant ⁊ euaporet materia ⁊ sudet hō: hoc facto pōt postea poni in aq calida minus: ⁊ istā voco tepidaz vel tēperatā sicut placet: ⁊ fit hoc ad remittendū calorē: ⁊ forsan q⁹ nō debuit ꝓcedere immediate ex cibis dictis: imo frg ad vsum tepide aque: ⁊ pōt dici q⁹ aqua hec tepida est calidioz q3 illa tēperata aq qua est vsus vt sit ꝓcessus de aq minus cala ad magis calaz sicut fit in balneo cū itur de casa una ad altā: vt ex p. c. fen. 2. 2. 10. tera. ca. 10. ¶ Deinde cū egrediunt. Nō tñ immediate qz vinum immediate post balneū ē ꝓhibitū vt ōcinat. 3. regi. acu. ter. cō. 38. imo post balneū quiescat pauꝝ ⁊ postea bibat. Sudabūt virtute balnei ꝓcedentis qō mouet mās ad exteriora ⁊ virtute aque vinose ꝓpellentis materias ad extra sua penetratione ⁊ cōfortatione caloris per i. frigidationē ⁊ humectationē: ⁊ qz pauca mā cholerica residua ē que idigeat rectificatione rectificat eam per hūc potum: ⁊ patet. ¶ Et nō timeas ⁊c. Dat cām q3re vinū fractū per cōmixtionem qz fit multa aqua ⁊ paucū vinū ꝓfert quātitati residui eius. s. māe resolūdo. i. cūando per sudorē vel resolvendo. i. evaporādo confortato calore, ⁊ succurrit. s. vinum aque penetrāti: qz iuuat ad penetrationē cum fortitudine sua. i. cū forma sua specifica qua vinum penetrat ad membra. ⁊ per cōmixtionē eius. i. per caliditatem: qz bis duob⁹ vinū facit ad penetrationē: quare i frigidat. s. hoc vinuz cōmixtum: qz aqua ibi dñatur. Alia tamē littera reperit que dē quantitas residui ⁊c. per admixtionē: ⁊ vult Auicē. q⁹ in hac pmixtione in qua est paz vini ⁊ multū aque est fractio vini ⁊ nō corruptio: ⁊ per ꝓle quantitas residui caloris vini vel ēgritatis vini i. virtutis vini facit duo. Unum est quia confert in resolvendo ⁊c. Scōm est qz succurrit aque penetranti cū fortitudie. i. iuuat hoc vinū aquā ad penetrandū que aqua penetrat cū fortitudine. i. cuz forti q̄litate. s. frigiditate ⁊ humiditate cui aque est cōmixta pauca calitas: ⁊ ex hoc sequit q⁹ infrigidet ⁊ humectet. Istā aūt proportionē dicemus eē in q̄druplo aque ad vinuz. Hoc tñ diuersificat medicus fm vina ⁊ fm corpora fm suā estimationē. Et sic pz.

¶ Et quando post crisim remanet aliquid caloris ipparabilis tunc tibi superest vt administres syrupum acetosuz cū succis diureticis aut in quo decocta sunt semina ⁊ radices diuretice.

¶ Cōsiderandum q⁹ cessante tertiana crisi vel arte vel nā aliqñ remanet calor. ⁊c. in epate qui vna epithimatione cessat: qz nō bz cām si ram illū retinentē: aliquādo nō separatur calor p hmōi infrigidationē: ⁊ bz q3 est in epate aliqua oppilo qua sustentat ille calor: ⁊ fiunt he oppilones quādoq; per multū vsuz infrigidātiuz in feruore caloris tertiane. Cura igit illius dist̄pērātie calide nō poterit fieri nisi aperiant oppilones ille cum diureticis seminibus ⁊ radicibus. Et iste can. est subiectus can. ꝓncipali sen. 4. 2. caꝑ. vbi dicitur q⁹ qui sup̄fluitatē caliditatis cum oppilonib⁹ medicat sibi cauere bz ab infrigidatione superflua: ⁊ tu vide cū verifica ⁊ cōplemē. Itē dimus hoc declarare quō oppilo sit cā efficiēs vel ꝓseruans calorem preter nām: aut quō. s. non est aliqñ illoz: si tamē ꝓuingat dist̄pērātie calide opz ad oppilonis remotionē primo intendere: hec enim sunt scita in principio scientie.

¶ Et scias q⁹ cura tertiane ꝓtinue est cura tertiane interpolate: sed est declinioz ab obseruatione dispōnis digōnis ⁊ ad ifridādū cū syrupo acetoso facto cū seminib⁹ vt semine citrulli ⁊ semie endiuie, ꝓprie cōtrij: ⁊ post ipz per duas horas det in potu aqua ordei: ⁊ ad subtiliationē cibi ⁊ ad administranda clysteria lenia in ꝓncipio ⁊ ad ꝓuocationē. Et opz vt subtiliēt et nō sumāt in potu de solutiuis in ꝓncipio neq; approximent alicui coz nisi eis que sunt sicut syrupus vio. ⁊ aq fructuū ⁊ nō vtant nisi clysteribus lenibus.

¶ Dubitat quō cura tertiane cōtinue est declinioz: vt obseruet digestio materie. ¶ Rādent Dynus ⁊ Franciscus de pedemōtū q⁹ hoc est qz mā tertiane cōtinue est magis idigesta: opz ergo illam magis digerere. Cū aūt sit illa magis idigesta. s. maq̄ incepta euacuationi apparet. ꝓmo qz est magis permixta cū humoribus qui sunt in venis. Secūdo qz ista mā ex natura loci in q̄ est non est sic apta euānoni sicut materia tertiane interpolate. ¶ Sed isti ꝓmones nō bene capiuntur a me. ¶ primo qz mā cholerica ēgro est magis permixta humoribus in venis. i. sanguini: tāto est benignioz ⁊ magis digesta: ⁊ quanto a sanguine longinquioz: tāto est crudioz: vt intelligi pōt colligez. 3. ca. 4. Et est veritas. ¶ Sed tu dices Dyn⁹ vult q⁹ iz ista cholera sit melioz: tamen qz sanguini mixta nō potest per pharmacia diuelli a sanguine. ¶ Dōm q⁹ si ista mixtio sit talis tūc nō cōperit pharmacia imo floborhomia: ⁊ nō indigebimus digōne. Uel dōm posito q⁹ aliqua cholā sit sub cholere forma ⁊ sit mixta sanguini mixtione qua non iuuicet flōmiā sed ipsa sit euacuabilis pharmacia. meli⁹ euacuabile a pharmaco ꝙ si ipsa sit sub ꝓpria forma: ⁊ si sit a sanguie separata: qz separata ē preuioz: ⁊ magis ibibita: ⁊ hic est hoc⁹ ꝓsideratiōis. Et cū inimici fmones

Dub^m 2^m

nostros

nostros veros: si has duas cholas cōparas adinuicē cōperatiōe
ꝯueniēt. ¶ Scd̄us ēt fmo Dyn nō appet verus. nā cholera quā
cūamus in tertiana iterpolata ēt est in venis. i. cholera que est an
tecedēs cā: lꝫ nō semp sit necessariū: ꝛ ideo ex parte loci vtriusq
mãe est equa facilitas in cūone per pharmacū. ¶ Nos dicamus
ꝙ lꝫ oēs intētiones que sunt dicte in tertiana interpolata cadāt
ēt in tertiana ꝯtinua: tñ in. 5. rebus sunt augmētationes magis in
ꝯtinua ꝙ̄ in interpolata. Primo qꝛ dꝫ intendi plus ad digestionē
mãe. Scd̄o qꝛ dꝫ intendi plus ad īfrigidationē. Tertio qꝛ plus in
tendim⁹ ad subtilitatē regiminis. Quarto qꝛ plus ad ꝓuocatio
nem. Quinto qꝛ dꝫ plus itēdi ad lenitionē vētris: ꝛ minus ad vsū
pharmacie solutiue ante digōnē mãe. Causa aūt q̄re plus infrigi
damus ꝛ plus subtiliamus regimē est cā nota. Sed cā ꝓp quā ob
seruamus plus digōnē. i. magis digerimus est qꝛ mã est magis in
epta ꝛ magis inobediēs regimini virtutis nō ꝓpter cās quas Dy
nus dedit: sed ꝓp aliā cām quā Aui. arbitratus est: ꝛ est ꝙ mã fe
bris cholerice ꝯtinue ꝛ mã tertiane iterpolate quas euacuamus
pharmaco sunt in venis: ꝯtinue qdē mã cōiuncta ꝛ añs: iterpola
te ꝟo solū mã que est cā añs. Sed mã cōtinue febris ineptior est
in subã ꝛ q̄litate: vñ nō sic potest a nā expelli ex venas: sed remā
sit in ꝯcauitatib⁹ earū. materia aūt iterpolate est habilior eūoni
ꝛ in subã ꝛ qualitate: vnde nā expellit eam ad extra venas cū in
citabit ab ea. Et cū hoc ꝯsidera qđ Aui. dixit ꝙ in continua obser
uamus magis dispōnē digōnis. i. magis intendimus ad digōnem
¶ Sed dubitat qualiter magis intēdim⁹. ¶ Et dōm ꝙ sit vel dādo
syrupū aceto. simplicē plurib⁹ vicib⁹. s. in vna die. vel dādo maio
rem dosim vel dādo mag digestiuū. v. g. qꝛ sit acetosior qꝛ habēs
plus de aceto. Pōt aūt aliter exponi text⁹ nō ꝙ Aui. velit mãꝫ cō
tinue cholerice esse crudiorē mã iterpolate. Sed volunt mag ob
seruare dispōnē digōnis. i. mag expectare digōnem in ea volēdo
eūare vt eūo fiat mag digesta mã: qñ febris est ꝯtiua: sed in iter
polata q̄uis nō sit sic digesta pōt eūari securi⁹: qꝛ medicīe soluti
ue hūtes violētā vt scamonea sunt q eūant has mãs. Sꝫ i iterpo
lata securius possumus vti his medicinis: ꝛ in maiori dosi ꝛ mi
nus rectificatis: qꝛ nō timemus de inflāmatione corporis ꝛ debi
litate qđ in ꝯtinua timemus. Et iō lꝫ humor nō sit multe digōnis
violētiori pharmaco pōt est educi in interpolata mã a corpore.
In ꝯtiua ḡ febre siue mã sit aptior siue sit benignior de se ꝙ̄ i iter
polata siue sit ieptior: plus tñ obseruamus dispōnē digestionis in
eūando fluxu vel vomitu vel ꝓuocatione vel sudatione ꝙ̄ in in
terpolata. Cā aūt quarte intētionis maioris in cōtinua. s. ꝓuoca
tionis vrine est nota nā mãe ꝯtinuarū sunt in venis maiorib⁹ in
qbus est maior cōitas ad vias vrine. Sed qꝛ cā antecedēs iterpo
late pōt esse in eisdem locis: opꝫ dare aliā cām: lꝫ ꝑdicta sit bona:
qꝛ illud plus euenit. Et alia cā est qꝛ in ꝯtinua cholerica fit maior
īfectio seri siue aquositatis sanguis ad cui⁹ eductionē facilē per
vrinā mag opꝫ intēdē vel ꝓuocationē sudoris: vt appet ex decla
ratis supra cap de cura putridarū in gñali. Et ista maior ꝓuoca
tio vrine fiet cū pluri vsu aque ordei subtilis. Et suo tēpore cū plu
ri vsu emulsionis seminū fridoꝝ ꝓuocātiū. Pōt aūt qs imaginari
ꝙ cā maioris ꝓuocatiōis in ꝯtinua sit maior mãei q̄titas: sed h
solū nō ponit necessitatē maioris ꝓuocationis: sed etiam eūonis
per ventrē: semp tñ magis obseruādo dispōnē digōnis in ꝯtinua
ꝙ̄ i iterpolata vt dixit. Et opꝫ vt subtilient. s. regimen vel sit subti
lior cura ꝯtinue ꝙ̄ interpolate vt notū est. ¶ Causa aūt quinte in
tentionis. s. ꝙ magis intendat ad lenitionē ventris in cōtinua est
ꝓpter maiorē vētris siccitatē ꝛ maiorē timorem frenesis.

Dubiū 3ᵐ ¶ Sed dubitat qꝛ a ꝑncipio ꝯtinue nō ꝯcedit solutiua imo leniti
ua vt syrupū violatū ꝛ aquā fructuū. s. soluentiuꝫ vt tamarindoꝝ
ꝛ clysteria lenia sola ꝛ non acuta clysteria. ¶ Sed ꝯtra: imo videt
ꝙ in ꝯtiua ante digōnē magis vti debeamus solutiuis fortib⁹: qꝛ
vsus solutiuoꝝ ante digōnē fit ꝓpter furiositatē mãe vel ꝓpter
superfluā q̄titatē: vt supra diximus cap de cura gñali putridaꝝ.
Sed in ꝯtinua plus euenit mãs esse furiosas: ꝛ plus euenit esse su
perflue q̄titatis ꝙ̄ in iterpolata: ergo ꝯuenientius in ꝯtinua eue
nit purgare cū pharmaco eūante ex soluēdo forti ꝓpter alterā su
pradictaꝝ cāꝝ ꝙ̄ i iterpolata. ¶ Dōꝫ ꝙ cū ꝯsiderata fuerit itētio
Aui. iuenit vera: ꝛ est ꝙ in dādo medicinas solutiuas regulari
ter agēdo magis debemus expectare digōnē in ꝯtinua cholerica
ꝙ̄ in interpolata. Rō. Primo qꝛ mã magis est indigesta vt dixi
mus. Scd̄o qꝛ siue sit mag cruda de se siue min⁹ est de vsu phar
maci fortis magis suspicādū in ꝯtinua: ꝛ ideo q̄to possum⁹ debe
mus mãm habiliorē facē vt fm gradū augmēti debilitatis ꝛ apti
tudinis mãe ad eūonē sit gradus debilitatis ꝛ remissionis vigo
ris pharmaci solutiui ꝛ in dosi ꝛ in q̄litate ꝛ in virtute qbus in cō
tinua egemus debilibus plus ꝙ̄ in iterpolata vt ex dictis ēt ap
paret. Cū h tñ accidit ꝙ in ꝯtinua coacti damus añ digōnē phar
macū solutiuū ꝓp furiositatē ꝛ m̄ltitudinē: ꝛ ista coactio ꝛ irregu
laris opō plus ꝯtigit. s. pluries in ꝯtinuis ꝙ̄ in iterpolat vt argu
tū est. Sꝫ isti fmones nō ꝯdicūt adiuicē scias h. ¶ Et nō vtant ꝛc.
ibi excipe per os oē lenitiuū. Et ꝙ sola clysteria fiant q̄ sint leni
tiua: ꝛ ꝯdicet ei q dixit ꝙ det syrup⁹ violat⁹ ꝛ aq̄ fructuū: sed for
san dixit h: qꝛ plus debes vti lenitiuis clysteriis ꝙ̄ lenitiuis poti
bus: ꝛ fabricauit h supra cañ. supra positū cū dixit. Et magis dile
ctū apud me est vsus clysterioꝝ. Pōt ēt excipe clysteria acuta: ꝛ
intelligit ꝙ tu facias clysteria q sint lenitiua nō acuta: qꝛ īflāmāt ꝛ
agitāt mãm ꝛ ponūt timorē frenesis. Et ex h clysteria acuta mi
nus suspecta eēnt i iterpolata. Et h credo qđ intelligit Auicēna.

¶ De cura tertiane non pure. Cap. 40ᵐ.

REs in quibus diuersificatur cura tertiane non pure sunt res in quibus communicāt febres frigidę de licentia secunda. Et non concedit habentibus eam balneū donec plurimum declinauerit.

¶ Post curā tertiane pure ponit curā nō pure. Et p̄mo ponit diffe
rentiā inter curā tertiane pure ꝛ nō pure. Et ex h plures cañ. cu
rationis ponit. Scd̄o in generali assumat curā fm eaꝝ diuersita
tē. ibi Et opꝫ vt ꝯsideret. Tertio ꝓsequit curā tertiane nō pure
in spāli. ibi Et cū videris.) ¶ Prima in duas. Primo ponit dīam
istā in gñali. Scd̄o in spāli eā declarat. ibi Et fortasse.) ¶ Tertius
ꝯ mus reputat difficilis: ꝛ reperit expositio Thadei que dicit ꝙ
febres frigide sūt duplices. Quedā de p̄ma licētia vt quotidiane.
Quedā sunt frigide de secūda licētia vt epiala ꝛ lipparia. Mō
in qbuscūq ꝯueniūt febres frigide de licētia prima ꝛ frigide de li
centia scd̄a: in eis differt cura tertiane pure a cura nō pure. Sed
lꝫ ex positio possit saluari: nō tamen est clara: qꝛ aliqua sunt in q
bus pōt ꝯuenire ille febres in qbus nō differt cura tertiane pure
ꝛ nō pure. v. g. infrigidatio intendendo ad febrē: ꝛ ideo Thadeus
debebat se declarare. ¶ Et alia expositio est qua Dynus videt in
tellexisse ꝙ febres q̄dā sunt frigide de licentia p̄ma vt febres fle
gmatice pure: q̄dā de licentia secūda vt febres flegmatice nō pu
re. Illa ḡ in qbus ꝯueniūt iste febres sunt in qbus differt cura ter
tiane pure ꝛ nō pure. Ista expositio pōt sustineri: sed nō est clara
ꝛ pōt fieri instantia que fit ꝯtra Thadeū. Alie multe sunt exposi
tiones que nō sunt digne memorari. ¶ Nos dicam⁹ ꝙ semp sup
h passu diximus: ꝛ videt ꝙ iā currit hec expō. ¶ Et est p̄mo scien
dum ꝙ per febres frigidas intelligit febres de mã frigida. v. g. in
ꝓposito febres de mã flegmatica. ¶ Scd̄o est sciendū ꝙ apud A.
est idē licētia qđ iudicatio: vnde ꝯsuetudo est sibi dicere q̄nq li
centia: sicut apparet. 3. cañ. fen. 14. cap. de cura apostematuꝫ cali
doꝝ epatis. Iudicatio ergo ꝛ licentia in febribus frigidis est du
plex. Una prima: ꝛ hec est infrigidatio ꝛ humectatio. Et alia secū
da: ꝛ hec est indicatio sumpta a cā ꝛ a dispositione fm ꝙ a cā de
pendet: ꝛ diuersitates fm illā: ꝛ ista debent hic ꝑsupponi. s. ꝙ pri
mū qđ medicus intēdit in febre vt febris est īfrigidatio ꝛ hume
ctatio: 2ᵐ est cause amotio q variat fm ꝙ variat cā: ꝛ ēt dispositi
onis rectificatio que variat fm ꝙ variat cā. Uult ergo dicere
Aui. ꝙ illa in qbus differt cura tertiane nō pure a cura tertiane
pure sunt illa que de scd̄a licētia vel intētione ꝯueniūt fridis fe
brib⁹ in qb⁹. s. licētijs vel intētiōib⁹ cōicāt fride febres adinuicē:
ꝛ per ꝯñs in qbus differūt a febribus cholericis. v. g. in exēplo in
febribus frigidis de secūda licētia siue intētione ad cām cōuenit
syrupus subtiliatiuus mãe grosse viscose: qꝛ oīa flegmatica hūt
aliq̄ viscositatē ꝛ grossitiē: ꝛ in h differt tertiana pura a tertia
na nō pura: qꝛ ēt nō pure tertiane cōpetit subtiliatiuus syrup⁹ q
nō ꝯuenit in tertiana pura: sed nō differt tertiana nō pura a ter
tiana pura in eo in quo cōicāt fride febres de licētia p̄ma: qꝛ illō
est infrigidatio. Sed nō differt cura tertiane pure ꝛ nō pure in in
tentione infrigidationis absolute: qꝛ vtriq ꝯuenit īfrigidatio: lꝫ
diuersitas sit in gradu īfridationis. Hoc ergo est qđ. A. dicit. Res
qb⁹ diuersificat cura tertiane nō pure. s. a cura tertiane pure: sūt
res in qb⁹ cōicāt. i. ꝯueniūt frigide febres. i. febres de mã frigida:
res dico de licētia secūda. i. intentione habita ad cām mediate ꝛ
īmediate. In qbus ergo ꝯueniūt febres frigide inter se de licen
tia habita a cā in illis differt cura tertiane pure a cura tertiane
nō pure. Et causa huius dicti generalis est: qꝛ tertiana nō pura cō
uenit cū febribus fridis in cā ab ea parte q̄ cholere est admixtū
flegma: ꝛ per ꝯñs ab ea pte qua est febris tertiana nō pura: ḡ fe
bris tertiana nō pura cōicabit vel ꝯueniet in curatione q̄tuꝫ ad
ea que cause debent cū febrib⁹ fridis: ꝛ hoc est cōicare cū illis in
licētia secūda. ꝛ qꝛ cura fridarū febriū differt a cura tertiane pu
re q̄tū ad ea que cām respiciunt: ꝛ per ꝯsequens quantum ad ea
que ꝯueniunt febribus frigidis de secunda licentia: ḡ illud in quo
cōicāt frigide febres de licētia scd̄a est illud in quo differt cura
tertiane nō pure a cura tertiane pure. Et formabit sic syllogism⁹
quē Aui. intendit. Illud in quo ꝓprie cōicant febres frigide adin
uicem: est illud in quo differūt frigide febres a febribus calidis
verbi gratia pura tertiana: sed illud qđ ꝯuenit frigidis febribus
de secunda licentia est illud proprie in quo cōicant: ergo illud qđ

ꝓuenit febribus frigidis de licētia secunda est illud in quo febres frigide differūt a febrib⁹ calidis: ⁊ tūc ꝓ syllogizet. Illud in q̄ cōueniunt frigide febres ex scōa licentia cōperit tertianis nō puris de scōa licētia: sed in eo differūt frigide febres a calidis vt a tertiana paratergo ēt in illo differt tertiana non pura a tertiana pura. Et alij essent modi formādi dos ſyllogismos.

¶ Et forsasse cōceditur illud habentibus puram. ſ. vt non expectent plurimum declinationis: sed quādoq; expectent digestionem.

¶ Dic l ſpālī ponit istas duas ⁊ apō me bz nouē gres ſſē ſſūt nouē dire. Scōa ibi (Qm̄.) Tertia ibi. Et ꝙ cibatio.) ⁊partes patebunt.

¶ Ād p'm ſtellectū ꝓsidera ꝙ ꝓma ꝓpō dupl'r exponi. Primo sic. Credo de duab⁹ prib⁹ vnā: ⁊ est q: Aui. vult ponē duas iter tertianā puram ⁊ nō puram ḡtū ad licētiā balneādi. Nam q̄dq; in tertiana pura pōt balneū ꝓcedi añ ꝓfectā digōnē: ⁊ proprie ꝓsueto vt dicit ⁊Halyas. practice cap. 12. sed in tertiana nō pura nō pōt ꝓcedi nisi ꝓfectissime digesta mā: ⁊ b̄ est q̄ dicit. Et forsasse habebit⁹ puram ꝓcedit illud. ſ. vt nō expectēt plurimū declinatiōis. ſ. ad vsum balneādi. Sed q̄dq; expectāt digonē. ſ. ꝓ vsu balnei. q̄ñ expectāt digestio ꝓ vsu balnei: nō ops ꝙ expectet totalis digō ⁊ vltima: ſſē illa que est in declinatione: q̄ñ in eis. ſ. habebit⁹ tertianā nō puram est ꝓhibitū. ſ. balneū ante digōnē: ⁊ hoc ꝓp tres rōnes vt apparebit. ℣ Alia erpō est faciēdo de hac ḡte duas. Et scōa ps icipit ibi (Qm̄ est ꝓhibitū.) ¶ Jn ḡte ꝓma Aui. vult cōparare febrē tertianā nō purā ad purā ḡtū ad curā per eūonē que cura debet febribus de scōa licētia que est de licētia ad cām: ⁊ vult dicere ꝙ in habentibus febrē tertianā puram ꝓcedit illud. ſ. vt nō expectet plurimū digōnis. ſ. ad eūonē sicut q̄ expectāt digōnē: bz pūt ante perfectā oīmodā digonē ⁊ añ oīmodā declinationē eūare. ſed in tertiana nō pura ops ꝙ plus expectēt digōnē ad eūonē fiendā: ⁊ b̄ est cōsonū ei q̄ dicit: ⁊ vt expectet digestio in solone vētris eoꝝ plus. Cōsidera ḡ ꝙ Aui. notificauit tēpus valde cōplete digōnis per tēpus plurime declinatiōis: q: ita mā digesta sit ꝙ q̄ñ sit multa febris declinatio. Si ḡ ad eūonē fiendā expectas digōnem: nō expectes digonē plurimā in tertiana pura: sed expectes hec similia in tertiana nō pura cuꝝ mā sit grossior ⁊ magis inepta eūoni. ℣ ꝓt alio mō exponi hec ps loquēdo de eūone ꝙ Aui. velit totū ꝓcessū ei q̄ dictū est hic dicere. Et est ꝙ in febrib⁹ flegmaticis ⁊ in febrib⁹ tertianis nō puris nō expectamus plurimū declinationis. ſ. ⁊ digestionis. ſ. q̄ñ expectam⁹ digonē vt eūem⁹: imo semp vtplm ante declinationē ⁊ ante perfectā digonē damus medicinas solutiuas plures. Jn tertianis aūt puris expectamus tēpus digōnis ⁊ declinationis ad dandū pharmacū solutiuū: nisi q̄dq; vel raro: ⁊ b̄ i tel ligit cū dicit forsasse: ⁊ hoc est q̄ dicit educendo tertiꝝ de parte que ꝓcedit ⁊ dicit sic. Res in ḡbus ꝓueniunt febres flegmatice in intentione siue licentia a cā vel ad cām: sunt ēt res que cōperunt febrib⁹ tertianis nō puris: ⁊ per ꝓs in ḡbus tertiane nō pure diuersificant a puris tertianis: ⁊ de bis reb⁹ est euacuatio: mā in duabus febrib⁹. ſ. flegmaticis ⁊ tertianis nō puris nō expectat vltima digestio siue plurima ⁊ declinatio q̄ expectāt digonē ad eūonē fiēdam: sed cūant ante hoc cōplementū digōnis. Jn tertianis aūt puris forsasse hoc idē fit siue ꝓcedit: sed raro ꝓtigit. Jn frigidis aūt febrib⁹ ⁊ nō puris tertianis fit b̄ siue forsasse q: semp vtplurimuꝝ nos cūam⁹ cū pharmacis soluentibus nō expectātes ꝓmū digonis siue declinatiōis. ¶ Cōsiderādū aūt ꝙ iste due exp̄siones cōparant has febres in eūone per pharmacū que eūo marie cōperit bis de scōa licētia: nec est alij res q̄ in febrib⁹ magis ꝓueniat de scōa licētia q̄ eūo cū mās causante febrē extra cor ꝓ⁹ educāt: ⁊ ideo a dicta in hac eūone. Aui. incepit: ⁊ de due exp̄siones vltime i gb⁹ fit cōparatio de eūone darū febriū vident ꝓxe adiuncte: dū tñ nō sint: vt apparebit.

¶ Quoniam est prohibitum in eis balneum: balneuꝝ enim facit descendere flegma indigestum propter illud quod effunditur ad locuꝝ putredinis ⁊ permiscet humorem malum cum putrido: ⁊ resolut subtile ⁊ facit remanere spissum.

¶ Dic declarat secundā differentiā inter has febres ḡtū ad curā: ⁊ vult ꝙ in febrib⁹ frigidis ⁊ per cōsequens tertianis non puris balneū est ꝓhibitū ante digestionē perfectā ⁊ etiā declinationē. Sed in tertiana pura ante digestionē perfectā pōt ꝓcedi: vt dicit ⁊Halyab. tertio practice. cap. 12. ⁊ Aui. supra cū dicit ꝙ est salnor ḡ suū simile in alijs. ¶ Cōsiderādū ꝙ balneū est de reb⁹ que cōueniunt febrib⁹ frigidis de secūda licentia: q: de licentia a cā ꝙ per ꝓsequēs tertiane nō pure vt ꝓuenit cū febribus frigidis in cā per flegma mixtū cholere: vnde cholia est facta flegmatica: ḡ in vsu balnei ꝓm ꝙ ꝓuenit frigidis febrib⁹ differt tertiana nō pura a tertiana pura. Si igit febribus frigidis nō ꝓfert balneū nisi perfecte digesta mā: ⁊ ꝓuenit magis illi eūone facta: igit sic erit in tertiana nō pura: sed in tertiana pura nō sic. ꝓhibet ante digōnē perfectā: ⁊ hoc est q̄ dicit. Et differt tertiana nō pura ꝛc. q̄m balneuꝝ est ꝓhibitū eis. ſ. frigidis febrib⁹: ⁊ per ꝓsequēs nō puris tertianis ante digōnē. ℣ Balneū enim. Dic assignat tres cās. Prima cā est q: colliquat flegma crudū q̄ agitatū ⁊ cōmotū colliquatione ⁊ nō eūatū ledit plura membra ⁊ corrūpit ⁊ inficit plures humores: q: res nociue dum mouent magis nocumenta inducunt. hoc est q̄ dicit: facit descendere flegma indigestū. colliquatū eni flegma fluens a tumore suo descendit: ⁊ permiscet humorē malum. Scōa causa est q: balneū ante digestionē permiscet malū flegma q̄ est causa antecedens cū flegmate putrido q̄ est pcius: ⁊ b̄ q: effundit illi putredo q̄ iuenit cōmiscendo: ⁊ in hoc est magnum malum: q: flegma illud q̄ nō erat putridū putrefit ⁊ forsan posset bile fuisset defendere illud a putredine: ⁊ ꝙ febres pōt in b̄ duplicari vno tēpore: ⁊ hoc est q̄ dicit. Et ꝓmiscet tē. ꝓpter illud q̄ effundit. Et ista expositio tertius sit ꝓ rudibus: q: intellect⁹ bonus non eget ea ⁊ resoluet subtile. Tertia causa est nota.

¶ Et ꝙ cibatio omni die iterum aut prope cibationē est ex eis que illis nocent: ummo oportet vt cibentur vno die ⁊ allo die non.

¶ Hec est tertia differentia cure inter nō puram tertianā ⁊ purā.

¶ De qua dubitat: q: videt ex hoc ꝙ subtiliot cōperat in tertiana nō pura q̄ in pura cuius ⁊trarū ponit. ℣ Dicemus ꝙ cibatio est cibatio satis copiosa: sed prope cibationē est diminute cibatio, ⁊post hoc dicamus vt cōiter dicunt ꝙ cibatio quedā est vltima que est deliberata cibatio ꝓstituta in mēte medici a principio febris vsq; ad statū: ⁊ hec in nō puris tertianis est grossior siue copiosior cū tertiana nō pura sit ꝓtrior: ⁊ ideo in nō pura tertiana plus a ꝓn⁹ ⁊ ante statū dabimus de pullo: q: debet ꝓlongari. ꝛ. g. duob⁹ membribus: sed in tertiana pura debente in die. 12. terminari non dabimus nisi prisana: ⁊ hec est subtilior dieta q̄ dare pullum. Alia est cibatio particularis que sit ꝛm ꝙ presens dispositio indicat ꝓsentialiter. Et nos plures diximus quomodo de facto ꝓueniūt iste due cibationes ꝓma particula a sol. Et hec cibatiōe in die porrismi subtilius dieram⁹ in tertiana nō pura q̄ in pura: q: porrismus nō pure occupat totū illū diem: vnde cibare non possumus neq; prope. ℣ Bal. vo in terapētica ad Glauconē lib. 1. cap. 8. distin. 4. cōceditur istaꝝ cibationē de die preter die fieri: ⁊ hoc in tertianis nō puris q: ad mām digerēdā ops intendere q̄ fit nō cibando: ⁊ ad prolixitatem egritudinis vt virtus sufficiat: vnde cibamus ꝓueniētius. aut in die paroxismi nō cibare: ⁊ hoc est q̄ Al. dicit: ⁊ iterū diuersificant cure tertiane non pure ꝙ cibatio ol die aut ꝓpe cibationē: q: remissa cibatio est ex eis tē. medicus aūt in hoc bz virtutē arbitrari que si nō sufficeret quaq die ops cibi aliquid dare.

¶ Et sit in cibis eoꝝ q̄ abstergat ⁊ calefaciat parū.

¶ Hec est differentia quarta: dicit ꝙ in cibis habentiuꝝ tertiane nō purā fit q̄ abstergat ⁊ calefaciat parū ꝓp grossitiē ⁊ viscositatē ⁊ paucā frigiditatē quā bz cholera ex flegmate secū mixtor ⁊ ideo sit in cibis eoꝝ aque ciceris ysſopus tē.

¶ Et vt sit cibatio in principijs egritudinis spissior q̄ sit in principijs pure: deinde gradatim perueniat ad subtiliationem fortem sicut est subtiliatio tertiane.

¶ Hec est quinta differentia: ⁊ est nota vt est subtiliatio tertiane similis subtiliationi tertiane pure.

¶ Et vt sit infrigidatio minor.

¶ Hec est sexta differentia.

¶ Dubitat q: differētie iste in q̄b⁹ differūt in cura tertiana nō pura a tertiana pura sunt res de licētia scōa que ꝓueniunt febri flegmatice: sed infrigidatio est res in qua ꝓueniūt res de ꝓma licentia. ℣ Dōm ꝙ licentia maioris infrigidationis in tertiana pura ⁊ minoris in tertiana nō pura inquātū sumit a dispōne comparata ad cām. ſ. huic ad cholerā ⁊ ibi ad flegma siue ad cholerā ingrossatā per flegma est licētia scōa: ideo dicebat supra ꝙ de licētia secūda est licētia ab ipsa cā digerendā vel eūanda: ⁊ a dispōne vt varial a cā. Et ḡbus apparet ꝙ omnes iste differentie ſpāles ḡbus diuersificat tertiana nō pura a pura sunt indicationes sumpte a rebus ꝓuenientib⁹ tertianis nō puris de licētia scōa. Et ꝓma differētia est euacuatio que cōperit tertiane nō pure. Scōa est balneatio perfecta digestione. Tertia est cibatio de die preter diem. Quarta est ponere abstergiua ⁊ calefactiua in cibis. Quinta est ingrossatio reguminis amplior in ꝓn⁹. Sexta est minor infrigidatio ꝓpter grossitiē humoris. Septima est clysterizatio cū acutoribus in ꝓn⁹. Octaua est expectatio ꝓfectionis digōnis. Nona est positio medicinarū calidarū in aqua ordei. ℣ Aliter potest respondēri ad dubitationē respondēdo ꝙ infrigidatio minor in tertiana nō pura ⁊ maior in pura sunt res que eis debent vel ꝓueniunt de licentia pura: ⁊ tūc dicemus ꝙ bz res de licentia scōa in ḡbus cō-

dentur similes frigide febres sint res in quibus differat cura tertiane nō pure a cura tertiane pure nō tñ sūt res de licētia pīma in qb⁹ ꝓueniūt feb. frigide. ut. g. remissiōr i frigidario ꝛ remissiōr hamectario sunt res in quibus ꝓueniunt cure tertiane nō pure ꝛ cure tertiane pure: imo adhuc in illis possunt differre ſm gradū: qz minus infrigidamus ꝛ humectamus in nō puris tertianis. ℣ Sed ne dicas ergo Aui. dixit res istas quibus differunt esse res de licentia feba ꝓueniētes frigidis febrib⁹: cū ꝛ differāt in reb⁹ communicātib⁹ febrib⁹ frigidis de licētia pīma. ℣ Dōm qz hoc fecit qz iste differentie sunt plures ꝛ magis artificiales.

¶ Et vt clysterizent in ꝓncipio clysterib⁹ acutioribus.

¶ Hec est differētia septima. causa est multitudo ꝛ grossities materiei: ꝛ abūdantia in partibus stomachi ꝛ intestinoꝝ in quibus est minera illoꝝ flegmatū que cholere miscent: ꝛ sunt acuta ista clysteria respectu clysteriorum tertiane pure ponēdo blitum minoratiuum mercuriale ꝛ charrtamū turbith ꝛ alia vt tibi videt.

¶ Et vt expectet digō in solutione ventris coꝝ plus.

Dubiū 3ⁿ ¶ Hec est differētia octaua. Dubitat si in dādo pharmacuz soluti-
uum qō euacuat ersoluēdo vt turbith in tertianā nō puram ꝛ gñaliter in febrib⁹ flegmaticis debeamus plus expectare digōnē materie ꝛ pfectionē digōnē q̄ dādo ꝓportionale pharmacum vt sca monea in tertiana pura. ℣ Videtur qz in tertiana nota. i. nō pura debeamus plus expectare digōnē per Aui. hic ꝛ supra q̄tū ad expositionē pīmā de duab⁹ post remis expōnib⁹. Amplius mā tertiane nō pure est grossioꝝ ꝛ eūoni ineptior: ergo oz fieri digestio. ℣ In oppositū est victima exposita superius sacra. In oppositū sunt cōmuniter operātes ꝛ bene operātes: qz in tertianis nō puris multas dant medicinas soluti⁹as ante oīmodā pfectā digōnē ꝛ ante declinationē. Amplius Aui. ꝓcedit in pn⁹ clysteria acuta. Amplius ꝓcedit turbith. Rursus docet in hac febre cōponere medicina cuius pars euacuet ex malo. ꝛ hoc fit vt frequēter ante digōnē pfectā purgem⁹ hūores tertianā nō puram. Amplius in cura febris flegmatice nō diligit expectatione digōnis imo frequēter euacuat cū turbith ante complementum digōnis: ergo sic est in tertianis nō pura: qz de nā flegmatice participat: ꝛ iquātū ea participat differt a tertiana pura in dispōne ꝛ cura. ℣ Hic est duplex solo. Una cū q̄ trāsiuit cōitas: ꝛ est qz eūo est duplex. Una eradicās mām: et qz hec est fortior euacuatio ꝛ mā grossa est eūoni ineptior expectat digōnē magis pfectā in tertiana nō pura. Alia est cūatio minoratiua: ꝛ hec nō expectat pfectā digōnē in tertiana nō pura: et in febrib⁹ fridis ꝓpter multitudinē mām: imo ante digōnē frequēter minoramus cū turbith in tertianis nō puris ꝛ in febrib⁹ frigidis: qñq; tñ talis cūatio minoratiua fit i tertianis puris. Et sic solui ꝺictio que vi in tertia Aui. ſm nām expōnē. Cū enim Aui. in tertianis nō puris voluit cūare eradicādo dixit. ꝓbs expectet digestio in solone vētris coꝝ. Cū aūt voluit minorare dixit qz cōcedit necessario vel semp vel plurimū habēt⁹ nō purā vt nō expectēt plurimū declinationis. i. digōnis: sed qñq; expectāt pfectā digestionē: sed ꝺ fortasse ꝓcedit habēt⁹ purā: qz nō sic ꝓcedit: sed aliqñ ꝛ fortasse ꝺ accidit vel ꝓcedit. ℣ Scōa solo est verior ꝛ pro habētib⁹ plus de habitu medicine: ꝛ ꝓcedēs solo i tātum est vera inquātū reducit ad istā: ꝛ ponamus hic tres ꝓpōnes que sūt tres cañ. eūoni⁹ in his febrib⁹. ℣ Prima ꝓpō sit ista: qz in oi eūone q̄ sit ersoluēdo mātēriā grossarū viscosaꝝ siue sint stātice siue mestice siue cholice nō pure ꝛ grossate per flegma vel melliaz ꝓbs debeni⁹ expectare digōnē. i. facere qz mā sit plus digesta q̄ in eūone ersoluente mās cholericas pura subtiles. Ratio est iam dicta: qz mās grosse viscose ineptiores sunt motui per pharmacū: ꝛ ō debēt digestiores fieri. ℣ Scōa ꝓpō est qz frequētius accidit cūare ersoluēdo a pn⁹ ꝛ ante pfectā digōnē in febrib⁹ de māteb⁹ repletionalibus grossis de qb⁹ est tertiana nō pura q̄ in febribus tertianis puris. Hāc rōnē ꝓbāt auctores: ꝛ rōnes suprādictē: ꝛ illud qō fit per illustres medicos. In vno. n. habēte tertianā nō puraz aut febrē frigidā dant medicinā pn⁹ ꝛ ante pfectā digōnē plures medicinas soluti⁹as: imo quotiēs incipit mā digeri aliāliter incipiūt cūare cū turbith vel agarico: ꝛ sic ꝓcedunt frequenter digerēdo vel cūando: ꝛ nunq̄ fallit ꝺ nisi aliud ꝓhibeat. Sed in habēte vnā patissimā tertianā q̄tis videam⁹ aliqō paruū digōnis signū: nō euacuam⁹ in pn⁹: sed expectam⁹ vsq; ad statū festimū in ea: ꝛ si nā nō euacuat ꝛ flōmia non eūat cūamus nos tunc digesta mā: vt supra Aui. ꝓcepit. Raro tñ accidit qz a pn⁹ ꝛ ante digōnē pfectā eūem⁹ ersoluēdo: ꝛ cā istoꝝ est qz in febrib⁹ tertianis nō puris ꝛ aliis repletionalib⁹ febrib⁹ est mā multa vide idicat statū paulatine cōsumi ꝛ nō expectari digōnē totā ꝛ eūoné. Sed in febrib⁹ tertianis purissimis nō est lōg: ꝛ si in tertianis puris ante digōnē ꝛ in pn⁹ eūani⁹ est pp furiositatē mās: ſ raro est furiosa mā tertiane pure vera furiositate: ꝛ ꝺ est qō dicit nra exp̄ victima illius passus: ꝛ fortasse ꝓcedit illō habēt⁹ purā. ℣ Tertia ꝓpō. illud qō accidit raro eūari in pn⁹ ꝛ ante digōnē siue digōnis cōplementū in tertiana pura nō expedit qz fit ita digestum: imo pōt ēūari magis crudā crisi cōtē q̄ illud qō accidit frequenter euacuari in tertiana nō pura ꝛ febrib⁹ frigidis. ut. g. si tertiana pura in qua a pn⁹ furiositate cholere vel multa multitudine indicet pharmacū soluti⁹ qualis est scamonea qō nō frequēter sed raro accidit: dico qz istum dabis nō curādo de aliō occulta digōne vel apparēti: qz cholera habilitatē aliq̄s bz. Sed si sit febris tertiana non pura vel febris flegmatica ꝓlōgabilis statum indicat qz mā sit minorāda ex mā ꝓsuetudinis aut multitudinis illarū: dico qz nō statim oīno existēte crudo flegmate poteris dare turbith: sed aliq̄s digōne salte occultā expectam⁹: ꝛ sicut incipit digeri ipa incipies cūare. Quid aūt sit de flegmate mināte apoplexia supra dixim⁹ in cura ḡnali putridarū. Et si ꝓsideras due ex pōnes que ꝛ idem ꝓpe sunt saluate q̄ ponebant sup illo passu ꝛ fortasse ꝓcedit illō. Et si ꝓsideras ex causa ꝓpositionis tertie est illa que est causa ꝓpositionis pme.

¶ Et vt sint in aqua ordei coꝝ virtutes digestiue resolutiue sicut est illud qō diximus in eo in cuius stomacho acetat aq̄ ordei: imo fortiores q̄ in illo. Fortasse enī necesse est vt decoquant in ea hyssop⁹ ꝛ origanū ꝛ calamentum ꝛ spica ſm complexionez: ꝛ sicla iuuatiua est eis. Et permixtio aque ciceris cum aqua ordei: ꝛ in fine eius cicer est iuuatiū eis.

¶ Hec differētia est nona ꝛ est nota. Fortiores q̄ in illo fatē per maiorē q̄titatē: nō enī est trāsibile in gradu vltra piper. Et ꝓsidera qz in tertiana pura piper in aqua ꝓcedit ex accidēti qō est acetosatio cibi ꝛ nō ex pma licētia nec ex scōa: sed in tertiana nō pura ꝓcedit ex licētia scōa. ſ. ꝓpter mām. Scōz cōplexionē. i. ſm diuersitatē cōplexionū idigestiū maiori aut minori caliditate: ꝛ magis vel minus aromatica in qb⁹ iste medicine simplices diuersificant. Aliq̄ dicūt ſm cōplexiones. ſ. simul cōplexa ꝛ mixta. Sicla. i. blitis minor. ¶ Cōsiderādū qz a ꝓncipio nō dat aq̄ ciceri⁹ pura. ſ. nigroꝝ vel rubeoꝝ: ꝛ hoc est qz est aperitiuū ꝛ prouocatiuū eo qz mām crudā agitat: sed aliāliter digesta mā vel pfecte digesta ciceꝛ. Aq̄ ciceris pura iuuat. ꝛ pōt dici. ciceꝛ. Coꝛp⁹ ciceris cui⁹ natrimētū est calm bās vapores calidos inouētes ad cutim: vt dixim⁹. z. can. ca. de cicere. ꝛ tō i fine cessante febre pōt ꝓcedi i cibo.

¶ Et oportet vt considerentur propinquitas non pure ad puram ꝛ elongatio eius ab ea: ꝛ ſm illud diuersificetur inter curā eius ꝛ curam pure. qz si fuerit valde propinqua pure: tunc diuersifica inter eas diuersificatione parua.

¶ Hic ponit curā tertiane nō pure per comparationē ad puram. ¶ Cōsiderādū qz ista diuersificatio est in cibus nouem differētijs dictis. Et ego pono exemplum in victuma. sit vna tertiana nō pura modicissime distans a pura ꝓpter modicissimā cholere grossitiē ex flegmate pauco. Dico qz in aqua ordei et⁹ a ꝓncipio nō ponet aqua ciceris nec apiū sed capilli veneris gra erēpti ꝛ endiuia.

¶ Et cum videris vrinas coꝝ grossas: tunc flobothoma: ꝛ cū flobotbomaueris nō indigebis clysteri.

¶ Post differētiā cure tertiane nō pure a cura tertiane pure: et q̄ nōti sunt tot cañ. curatiōis quot sunt differētie: ponit in spāli cura tertiane nō pure. Et ꝓmo per euacuationē. Scōo per digestionem ꝛ euacuationē iterū. ibi Adiuuantia. Tertio ponit deseruitio quarūdā medicinarū: ꝛ cañ. qdā in eis. ibi (Et de eūonibus.) ℣ Prima in quatuor sicut quatuor ponit cañ. in q̄tuor eūonibus. ¶ Et ꝓmus cañ. est in flobothomia ꝛ est qz si videris vrinas grossas ꝛ subrubeas indiget flobothomia: qz significat materiā in sanguine peccantem: vt supra dixim⁹ in cap. generali. Et cū flobotbomaueris nō indigebis clysteri. ℣ Quidā noster socius dicit qz nō oz fieri eodē mane clystere ꝛ flobothomia: qz debilitāt nimis: sed die ante de sero ꝓmisso clysteri de mane fiat flōmia: ꝛ sic non indigebis clysteri: ꝛ cōfirmabat hoc per Aui. 3. can. fen. 10. cap. de cura sputi sanguis. vbi dicit qz administret clystere nisi vel cū nō fuerit flōmia ꝓpter ꝓhibitionē. i. qz flōmia ꝓhibet. ℣ Et nos dicerabimus sibi qz vbi in casu in quo esset multa debilitas non ꝓhibet clystere mūdificans intestina a fece ante flobotbomiaz: imo mane rēpestiue clysterizet clysteri lenitiuo: ꝛ postea fiat flōmia si illa eget: ꝛ tūc nō idigebis clysteri: qz ꝓmissi illō ad mūdificādū intestina a fecib⁹ extremi cibi. ℣ Sed Aui. 3. can. rādeamus qz loquit ibi de clysteri acuto qō nō debet eadē die cum flobotbomia occurrere: ꝛ ita dicit ibi qz a mittat clystere acutū ad trahēdū mām a partib⁹ capitis cū nō fuerit flōmia. ℣ Ex his apparet alia expō Aui⁹ qz clystere est duplex. ſ. mundificatiuū fecū: ꝛ isto idigebis in die flōmie ante vel post ſm qz tibi videt: aliud est clystere acutum ꝛ istud non fiat in die flōmie: ꝛ ideo non indigebis in die flobotbomie. ℣ Tertia expositio est Dyni qz flobotbomia aliqñ

ita sufficiēter minorat mām q̄ nō indigebis clysteri. facto nec̄ alia euacuatione mine ratiua: vtplurimū tamē est q̄ clysteri egemus acuto ꝓpter materias multas repletionales in partib⁹ stomachi ⁊ intestinoꝝ quas cum his clysterys acutis euacuare opꝫ: vt tertio practice ab ⁊ halyab. sumit cap. ij.

¶ Et scias q̄ non est res magis iuuans eos q̄ vomitus post cibum.

¶ Secūdus can. est laudās vomitū: ⁊ in ē Latin vera. ad Glauconē lib. i. cap. 8. dist. in. 4. ⁊ Rasis. 17. ptic. cap. 5. ⁊ oēs ꝑcedūt. ⁊ nō est: q̄ in vomitu vtraq; mā apte euacuat. Fit enim bmōi febris ⁊ dupler tertiana nō pura ⁊ emitritens bolb⁹ multiplicantib⁹ idigestionē stomachi ⁊ calidis in epate ⁊ supercalefactis malis mōtibus in qb⁹ vomitus erit ertirpās ambas materias post cibū q̄ facilioꝝ vt dixit ⁊ halya. plurimoꝝ enim expulsio leuior est ea que paucoꝝ vt dicit. hic aūt vomit⁹ fiat cuz oꝝ ymelle vel aqua calida vel alio vt tibi videt: ⁊ dicem⁹ infra capitulo de cura emitritei.

¶ Et de solutiuis in principijs eius que sunt propinquioꝝ equalitati est aqua algelemabin decoct ⁊ syrup⁹ acetosus. Et fortasse ponemus in ea cassiāfistulam: ⁊ fortius illo est vt ponas in eo virtutē turbith.

¶ Tertius can. est de solutiuis ⁊ ꝑuenit ꝓmo absterssiua que solū absterḡdo soluūt vt aq̄ algelemabin. i. succhari rosati vt melius: ⁊ nos vtimur syrupo de rosis recentibus. dixit aqua q̄ diffoluat cū sufficiēti aqua. vel dixit aq̄. i. subtili coꝝ parte nō grossa. decocti. i. debite cōꝑti. vel soluit cū hoc iciēdo vt syrup⁹ aceto. simpler. postea trāsit ad cassiam: ⁊ si vtertius expedit ad virtutē turbith. i. decoctionē vel infusionē vel expssionē vel paruā q̄titatē. Ecce q̄ Aui. in principio ꝑcedit fortius q̄ cassiam. s. turbith ⁊ cū alia occulta digone in mā: non enim excludit in principio digestio occulta vt intelligit ꝓmo de critī. 17. cap. ⁊ hec supra declarata sunt. Quāuis ⁊ halya. nō cōcedat euacuationē ante digestionē in hac febre: nisi materia sit tumultuosa. i. timorosa vel furiosa: ⁊ hec oia sunt scita in cap. generali ⁊ partim in isto.

¶ Et clysteria in principio sunt mihi magis dilecta q̄ solutiua alia ⁊ sunt clysteria in quib⁹ est virtus albasce al'albasech ⁊ camomille ⁊ sicle ⁊ chartami ⁊ viol. ⁊ sebestē ⁊ ficus ⁊ odor turbith. Et ex eis est cassiafi. ⁊ oleū sisaminū ⁊ bauracb ⁊ fortasse indiget vno istoꝝ ꝑm elongationē febris a pura.

¶ Quartus can. est in clysterys que magis diligit q̄ pharmacias: ⁊ hic can. est fabricat⁹ sup can. ḡfialis ⁊ illic est declarat⁹. Albasek est tribulus sed ly alasek est dixis. ⁊ vtraq; ista est bona. Cōsidera q̄ ista clysteria brāt acuitatē vt ꝓceptū fuit supra in vltia septime cuz dixi. Et clysteriz ef in ꝓncipio clysterys acutionib⁹. Sunt aūt ista clysteria que ex his cōponi intelligunt triū ordinū. Quōdā lenitiuū in quo nec turbith ponit nec chartamū. Quōdā acutū parum in quo chartamū ponit. Quōdaz acutus vt in quo ponit turbith aut chartamū ⁊ turbith. Indiges aūt vno istoꝝ clysteriorꝝ ꝑm elōgationē febris a pura: q̄ scilicet est ab ea, logioꝝ tanto acutioꝝ eges clyster. Et dixit fortasse: q̄ in vna febre nō solum vno: sed fortasse omnibus dictis clysterys. s. triuz dictoꝝ ordinū indiges. Aliter pōt duci vno istoꝝ sez vel clysterio solo vel clysteri solutiuo. nam si est febris longinqua a pura: indiges solutiuo cū turbith: q̄ si nō est sic longinqua pōt sufficere clystere solum.

¶ Adiuuantia aūt ad digestionem sunt sicut syrupus acetosus ꝑmixtus cū aliquātulo de gelemabin aut syrup⁹ acetosus de radicib⁹. Et post septimū sic decoctio absinthij: est eni iuuatiua subtiliatiua mān: ⁊ cōfortatiua stōchi. Et simil⁹ aq̄ feniculi ⁊ aq̄ apij cū syrupo acetoso. Et si pertrāsit. xiij. tunc nō est malū dare in potu trociscos ros. minores. Si aūt egritudo ꝓlongat nō inuenim⁹ excusationē quin demus ea que sunt sicut trocisci de cupatorio ⁊ decoctio ei⁹ ⁊ calefactio partiū hypocūdrioꝝ est hui⁹ gnis. Et emplastratio myrach eoꝝ: ⁊ utex cū eis que digerūt ⁊ maturāt ⁊ mollificāt tensionē cū venerit illic. Cū ḡ senserīs q̄ digō iam aduenit tūc euacua ⁊ ꝓuoca ⁊ nō cures.

¶ Hi sunt can. in digestiuis ⁊ euacuatiuis ⁊ rectificātib⁹ malitiaz nutritiuoꝝ ⁊ incipit iuuare nāz i digerēdo cū syrupo aceto. ⁊c. h. g. dat in mane ꝓ digestiuo syrupi acetosi simplicis. ʒ. j. gelemabin. i. succhari vel melius ro. ʒ. s. ⁊ nos loco istius ponimus. ʒ. s. syrupi rosati de rosis recentib⁹: ⁊ fit hoc q̄ terciana nō multū elōgat a pura. q̄ si lōgior est ⁊ mū grossior dat syrup⁹ acetosus de radicib⁹. f. feni. ⁊ petrosil. vel a ꝓncipio dat syrup⁹ acetosus simplex ⁊ hius finē principij dat de radicib⁹. ¶ Et post septimū. i. post apertionez digōnis: ⁊ ita Aui. intelligit: ⁊ sic vult halya. in h cap. absinthiū. n. ante digōnē nocet vt ifra in cap. de emitritee: ⁊ ꝑcedit ad magis ꝓuocantia vt notū est. ¶ Et si pertrāsit. 14. dies. f. iam factis cōmib⁹ ⁊ febre existēte in declinatione: da trociscos rosatos minores q̄nto cā. inuenies multos trociscos de rosis: ⁊ forsan per minores intelligit eos q̄ nō recipiūt scamoneam: ⁊ sunt bruna descriptionis in qb⁹ est ifrigidatio ⁊ ꝑfortatio ꝓp stipticitatē ꝑtā qui nō ꝓuenit nisi post digōnē vt apparuit supra in fine ḡfialis capli. ¶ Si aūt egritudo ꝓlōgat. Dic facit nos Aui. imaginari vnā tertianā nō purā. plurā. Illa enim que ꝑcessit iam finita est post. 14. die ⁊ nō multo plus vltra. Istā aūt imaginat multū errēdo. h. g. ad menses duos vel tres. Et q̄ talis malignat nutritius oppilādo ille ⁊ larando ⁊ debilitādo ꝓgregādo in eis materias multas: vñ homo pōt hydropicus fieri. nō intēdit ad hoc trocisci de cupatorio ⁊ cū emplastris ⁊ fomētationib⁹ hypocūdrioꝝ. Dabim⁹ aūt trocisces de cupatorio distēperatos cū syrupo q̄ sumit in mane. Et q̄ boies hos trocisces imo oēm trocisci vehemēter abhorrēti nō nos facim⁹ addi ad syrupū de radicibus res ꝑuenientes ad hāc intentionē. h. g. addimus cupatoriū scolopēdriā ramariscum cuscutā ⁊ q̄q; asparagi squinātū ⁊ similia. Et calefactio. f. ficus ⁊ cōformis vt cū oleo de spica ⁊ absinthio: mollificāt dilatādo poros ⁊ trāspirādo māsa vt camomilla cū pauco absinthy ⁊ spice: ⁊ q̄q; squinātū ⁊ calamēti ⁊ similiū: ⁊ tu ītelligere debere fieri cura aliam ꝑter istā que ꝓuider malitie nutritiuoꝝ: fac ergo vbi expedit flebotomū ⁊ vomitū ⁊ clysteria ⁊ deinl medicine minorātes mām ⁊ del syrupus digestiuus. Cū ergo sciueris q̄ digestio ꝑfecta iam euenit: tūc euacua. f. ꝑpharmaco cūante exhibitionē: ⁊ ꝓuoca. f. vrinā fortiorib⁹ ꝓuocatiuis ⁊ nō cures. Quidā exponūt. i. nō intēdas ad alterādū sed plus ad euacuandū. Aliy. Et nō cures. f. de aliys ītentionibus: sed primū intendas ad euacuandū. Nos dixim⁹ cum hac expositione hanc aliā: nō cures. i. nō dubitanter agas post q̄ est digesta materia digestione perfecta. In tēpore aūt ante hoc si euacuabas cū pharmaco aut ꝓuocabas vrinam dubitanter hoc faciebas: q̄ materia non erat preparata. Sed digesta materia euacuatio ⁊ prouocatio securius cōceditur: q̄ ex parte indispositionis materie non potest sequi nocumentum.

¶ Et de euacuantib⁹ bonis eis est vt sumant hyerepigre. ʒ. v. succi lactuce ⁊ cupatorij amboꝝ ana. ʒ. iij. ⁊ seminis apij mirabo. citri. chebuloꝝ ana. ʒ. v. turbith. ʒ. vij. fiant pillule ex eis cū aq̄ apij: ⁊ sit dosis ei⁹. ʒ. ij. Et de illis est decoctio bona de iuētione nīa. q̄. cupatorij absinthy mirabolanoꝝ chebuloꝝ ana. ʒ. v. seminis meloneꝝ ⁊ semis cucumeris ⁊ citruli. ⁊ se. apij polypodij sucabaꝝ ⁊ bedeoard oūm ana. ʒ. ʒ. ⁊ turbith. ʒ. j. cassie fistu. ʒ. vj. ⁊ passularū enucleatarū. ʒ. ʒʒ. ⁊ ficuz ꝑ. numero: sebesten numero. ʒʒʒ. gelemabin facti cum ros. perficis pondus. ʒ. xv. decoquant oia ꝑm descriptionem huius. Et sumatur de ea cadus magnus in quo posita sit siliqua. i. scamonee.

¶ Primo ponit medicinas q̄dā solutiuas. Sebo ponit quendam can. ⁊ ꝑm illius sniam ponit alias q̄sdaz solutiuas medicinas. ibi (Et fortasse.) ¶ Prima in duas ficut duas ponit descriptiones. Secūda ibi (Et de illis.) ¶ Hyerepigre accipit cōs pigra q̄ sic absolute ꝑferē quā Aui. 5. can. ponit: ⁊ Bal. 7. terapē. cap. 11. reliqua sunt nota. Sucaba est vna spēs spine: bedeguar est alia: ⁊ sunt ꝓpinquissime in virtute: ⁊ ō vna sola de eis vtimur. f. spina alba q̄ est sucabam. vel apud alios est bedeguar. Rose persice sūt maneries rosarū apud eos. Cadus magnus est mēsura q̄ruor vnciarum apud alios vnciarū. ij. Siliqua. i. ḡsma q̄ruor. Et nō intēdimus verificare has receptas. Modus. n. ḡfialis scriptus est a nobis supra cap. ⁊ si tu habes notitiā simplicium facile est tibi: ⁊ ibidē scriptum modū inueniēdi dosim in medicinis soluentibus cōpositis.

¶ Fortasse nēcia est medicia fortē vno mō: debilis alio mō. Et ꝓ vo fortitudo ē ꝑm b q̄ ipa eūat hūorē viscosuz: ⁊ ipsi⁹ debilitas est ꝑm b q̄ ipa nō eūat plurimū vice vna: imo potē est vt fiat gradatio in ea q̄re euacuet humorē ei⁹ cui⁹ eūatio est nēcia multis vicibus vt nō destruat virtutē. Et hec medicia est q̄ pōt subtiliare ⁊ aggregare. Et soluat paz ei⁹ ⁊ soluat plurimū

ens:ꝫ parū parū ex malo:7 plurimū plurimū ex mā lo. De decoctionib⁹ vo parū fortasse non facit aliqd. Et but⁹ gdez medicine est vt sumant turbith ℈tas ʒ.ʒ.7 plus ſm necessitatē 7 scamonee ꝑpe altufugi.j. aut supra id 7 ꝓficiat cū gelemabin ꝓdicto 7 bibatur.

Aut sumat de agarico 7 scamonea ſm hāc cōpōnē:7 ꝓficiat cū gelemabin ꝓdicto 7 bibat. Aut ponatur in succo rosarū recentū cuius quātitas sit vncia.j.7 im bibatur cum syrupo ro.7 bibatur.

¶ Dicit fortasse qz necessitas harū medicinarū solutiuarū est qñ tertiana nō vera est ꝓgata multū. In illa aūt que valde ꝑpinqua est pure nō solutiᵃ cū pharmaco cōante exsolucio ante digestionē ꝓfectā. Et ſi solutiᵃ: soluimus cū virtute eiᵃ 7 nō ſuba.

¶ Dubitat Franciſcus quo euacuat humorē viſcoſum ſi est digestus. ℣ Dōm qꝫ ante ꝓfectā digōné euacuamus multotiēs:7 tūc est viſcoſus tāta viſcoſitate quātū diminutionē hz in digone. ſed humor grosso viſcoso tā digesto debet vi'coſitas quā hz ex spē: hz ſit digestus: vnde flegma digestū adhuc hz de viſcoſitate ſi quā tum flegma qui nō hz cholera:7 pōt dici humor viſcoſus. ſ. ꝑmo.

¶ Conſiderandū qꝫ necessitas huius medicine fuit ꝑpter multam mām 7 difficilis eductionis:7 ꝑpter virtutē. Nō enim potest dari in vna vice medicina totū humorē educēs: qz virtus nō ſuſtinuiſſet: opz ergo in plurib⁹ vicibus dari vt nō deſtruat virtus:7 hoc est qō dicit. Immo poſſibile est vt fiat gradatio i ea.j. dēs in plurib⁹ vicibus. ℣ Dicit poſt qꝫ hec medicina est que pōt ſubtiliare 7 aggregare. qō gdā male intelligūt. i. pōt dare diuiſim in multas partib⁹. 7 pōt ſimul dare. ſ. plures partes ſimul. Aliter dicamus. ſ. qꝫ hec medicina ſolutiua de qua Auicē loquit est que recipit corpora medicinarū ſicut fuit medicina ꝓdicta que recipiebat bdellā pigrā 2c. 7 ſicut ſunt medicine quas in fine but⁹ capituli deſcribit. ℣ Sed ſi ꝓſideras in illis medicinis intrant aliq̄ que ſoluūt ventrē aliq̄ que ſubtiliant materias groſſas ſicut ſemina apij turbith 7 agaricus 7 scamonea: cū hoc qꝫ ſoluūt ſubtiliant materias. mirabolani aūt 7 gelemabin aggregāt. i. ꝓfortant mēbra cū ſtipticitate ſua. hoc ergo voluit Auicē. Iſte medicine artificialiter cōpoſite pōt ſubtiliare mās 7 aggregare. i. ꝓfortare mēbra:7 cū hoc ſoluere mās difficilis eductionis. ℣ Dicit poſtea. Et ſoluat parū eius. Ubi vult facere cōparationē inter medicinas que recipiunt corpora medicinarū 7 eas que recipiunt virtutem 7 decoctionē: qz ſi cōponis medicinam ex corporibus medicinarū ſolutiuarū: tunc paucū ex ea parū ſoluit:7 plurimū plurimū ſoluit ex malo humore. ℞. g. talis medicina fiat. ℞. turbith ʒ.j. scamonee grana. vj. ꝓficiant cū ſyrupo roſato de roſis recentib⁹ cuius ℈tas ſit duarū dracmarū: totū hoc est dracme tres 7 grana ſex. Si de hac medicina des ʒ.j.7.ʒ. ſufficienter ſoluit vitrea. aſcellas: niſi ꝓtradicat natura hominis vel clima:7 ſi illā totam plus ſoluet:7 ſi das parū vt ʒ.j. parū ſoluet: qz faciet aſcellare tribus aut quatuor vicibus de mā groſſa 7 mala: talis ergo medicina est cuius parū parū euacuat de malo:7 cuius plurimū plurimū euacuat de malo. Sed ſi tu facias viā decoctionē ex eiſdē ſolutiuis parū de ea nō facit illud: vnde vnus calidus de ea parum ſoluet 7 nō educet mām cuius difficilis est euacuatio vt notū est cum nō ſint ita potētes ſolutiue medicine in decoctione ſicut in ſuba. multa aūt ℈tas decoctionis est abominabilis 7 replēs. Et hoc ergo Aue. vult qꝫ ſi vis cōponere medicinā fortē 7 debilē vt dixit cuius parū euacuet parū ex humore malo viſcoſo difficilis motus 7 multū euacuet multū cōpones ex corporib⁹ medicinarū 7 nō facias illā decoctionē: 7 ſm hāc legē ipſe cōponit tres medicinas ex medicinarū corporib⁹. Prima est. ℞. turbith ʒ.ʒ. ſcamonee ꝑpe altefagi. i. grana. vj. ſm necessitatem qz iſta pōt esse vna doſis: 7 forſan idiges maiorē doſim vel qz addas turbith 7 minuas in ſcamonea ſm elōgationē nō qua pura. Secūda medicina accipit agaricū 7 est ſicē ꝓdicta: 7 iſte due medicie marie ꝓpuūt in tertiana nō pura ſatis elōgata a ꝛer iana pura. Tertia medicina aut ponat. ſ. ſcamonea i ſucco 2c. Illa cōpetit i tertiana nō pura ꝑpi q̄ pure. vel pōt dici aut ponat. ſ. qōcūq; ſoluūtiū ꝓdictū 7 ē notū.

¶ De febre cauſon 7 ē illa q̄ notat faricos. Lap. 41ᵐ.

Cauſon est ſm duos modos. Aut eni cauſon est cholerica 7 est cā in ea multitudo putredinis: aut intra venas corporis totiᵃ: aut i venis que ſequunt ptes cordis ꝑpie: aut in venis partiū oris ſtomachi aut in epate. Aut flegmatica 7 fit ex flegmate ſalſo iam putrefacto in venis q̄e ſequunt partes cordis ſicut dixit Hip. in epidimijs.

¶ Poſuit ſermonē in tertiana interpolata 7 ꝓtinua: ſequitur ſermo in cauſone dicto a caumate. i. incendio. Et in primo capitulo primo notificat eiᵃ ſpecies. Secundo tempus perdurationis. ibi (Et qñ.) Tertio ponit corpora apta 7 inepta ad caſum in cauſonem. ibi (Et ſenibus.) Quarto ponit dictū Hip. ibi (Et Hippo.)

¶ Dubitat qūo dicit cauſonē fieri ex cholera in venis totius corporis: cū ſupra ℔ nō dixerit qñ notificauit cauſonē. Amplius iſta eſſet ꝓtinua. ℣ Dōm qꝫ qñ cholera nō ſolūtur ꝑpinqe venis cordis ſz ét i lōginqs abūdat putrefcēs: tūc bō forte cauma ꝓpie 7 cauſon dicit: 7 ió iſte 6mo cōpleri diminutū 6monē ſupra poſitū: ſed qñ dominat cholera in venis nō ſi ꝑpinqe cordi: tūc est ꝓtinua diſtincta a cauſone. Et Bal. videt ſciuiſſe iſtū modū cauſonis: ſez ex cholera diffuſa in venis totius lib. 4. regi. acu. cōnē ꝑmo.

¶ Dubitat q̄re cauſon nō fit ex cholera cui parū miſcet flegmatis ſicut tertiana nō pura: 7 tamē dicimus illā fieri a flegmate ſalſo. ℣ Dōm qꝫ forſan intelligit ex iā dictis qꝫ ſicut tertiana interpolata 7 tertiana ꝓtinua poſſunt fieri a cholera pura 7 a permixta: ita cauſon 7 ꝑpie a permixta pauco flegmati. ℣ Uel dōm qꝫ cauſon dicit a caumate ſignificato per ſitis vehemētiam: 7 hoc accidēs plus facit flegma ſalſum: 7 cum hoc aduuat ad eſſe cauſonis qz motus flegmatis est magis vniformis: 7 magis propinquus cōtinue inſeparabili non habenti manifeſtam quietem.

¶ Et non fit flegma ſalſum ſicut ſcimuſ nuſi ex aquoſitate flegmatis cum cholera acuta.

¶ Cōſideādū qꝫ notificat ſolū vnā ſpēm ſalſi flegmatis: 7 ex hac ꝑpie fit cauſon: 7 ex hac est in ſūma etiā cholerice: 7 est flegma ſalſuz acutus ꝙ illud qō fiat per viā putrefactionis vel aduſtionis pducētis ad cinerē remanētē in ipſo flegmate. Uel dicem⁹ qꝫ verāq; ſpēs ſalſi flegmatis tangit: 7 tūc exponet cū cholera acuta. i. cū humore acuto: ſiue ſit cholera ſiue aliq̄ pars flegmatis aduſte. Dicit aūt ex aquoſitate: qz ſapor ſalſus ex humido aquoſo fit cui pmiſcet terreū: vt declaratū est ꝑmo lib. 7 2°. cap. 3.

¶ Est ergo cholera que putrefit aquoſitas permixta aquoſitati plurime.

¶ Hoc dixit vt oſtēdat qꝫ cauſon ſi ſit ex flegmate ſalſo maxime ſit q illud vt ſcludat cholere virtutē: vnde illi flegmati aduenit acuitas: 7 vt oſtēdat qꝫ illa cholera est cholla 7 nō ꝙ flegmatica aduſta: vt velit qꝫ ſit ex flegmate ſalſo facto p cholere mixtionē nō p flegmatis putrefactionez ſm qꝫ ꝑius expoſuimus: 7 ió dicit. Est ꝙ cholera que putrefit. ſ. que cholera est ꝙ flegmatis ſalſi. Aquoſitas. i. cholera būoralis que fuit vera cholera 7 nō est cinis. permixta aquoſitati. i. māe flegmatice plurime: qz in ℈tate flegma vincit ſicut in ſapore ſalſo aquoſum dominat ſupra amarū.

¶ Et quoniam cauſon vehementioza habet accidentia ꝙ tertiana: opz vt ſit breuioris ſpatij ꝙ ipſa.

¶ Et cauſa est: qz natura diu fortia accidentia tolerare nequit.

¶ Et ſenibus quidē parū accidunt febres cauſonidis 7 cū accidūt eis pereunt: quoniam nō fiunt in eis niſi cauſa valde fortis. Ampliᵃ eoz virtutes ſunt debiles. In iuuenibus aūt 7 pueris plurimū accidunt. Et eſt in infantibus leuioz propter humiditatē coz.

¶ Qō ꝑmo dicit pz per cās ꝙs poſuit: 7 diſputare de ℔ eſſet diſputare de aſor. 34. 2ª ꝑti. In morbis minus periclitant egrotantes.

¶ Et est in infantibus leuioz. Contra: qz nō fit etiā in eis niſi a cū fortis cum ſint humidi cōplexione. ℣ Dicendum qꝫ ſi ad equalem ſiccitatē veniret i ſanꝫ 7 iuuenis in cauſone eſſet peioz in ſenſe: 7 nō ſic intelligit Auicē. 7 hec est ſolutio cōmunis. ℣ Uel aliter dicendū qꝫ cauſon est principaliter calidus morbus: 7 huic plus reſiſtit ſenex ꝙ faciat inſanꝫ: 7 ideo de communi euentu ſi accidat cauſon in ſene periculoſius eſt ꝙ ſi accidat in puero ſiue infanti. nam inſanꝫ per calidum eſt aptus inflāmari 7 eius caliditas ſuſtinet caloꝛē obtuſum. ℣ Ad ꝛtrariū cum dicit, qꝫ cauſon nō fit in infantibus niſi a cauſa fortī. Dicendum qꝫ falſum est: qz cauſon in ſui ratione nō est neceſſario febris ficca ſed calida.

¶ Et quādoqꝫ est in eis cū ꝓfundatione ſomni ꝑpter elevationem vapoꝛ ad caput.

¶ Quāuis enim cauſon faciat vigilare: tñ quādo accidit infantibus in qbus ſunt multe humiditates aquoſe ſubtiles aſcēdit ad caput multa eua poratioꝛ 7 deinde fit ſomnus.

¶ Et Hip. quidē dixit qꝫ ſi alicui accidit in febre cauſon tremoꝛ: tūc pmixtio mentis reſoluit ab eo tremoꝛē.

¶ ꝓtimo ponit aſor. Hip. Scōo expoſitionem. ibi (Et eſt ſimile.)

¶ Aforiſmus ſcribitur ſuper. 6. aſor. parti. 5.7 est. 26. ſic. Quibus in cauſonide tremoꝛes fiunt alienatio ſoluit. Quē aforiſmū Bal. dumtaxat dicens: qꝫ ſi mā que naſcitur cauſon que est intra venas

Cōpōnē

Dubiū ꝑmū

Dubiū 2ᵐ

Dubiū ʒᵐ

& arterias mittet ad nervos facit tremorē & cerebro patiēte ex hac nervoꝝ passione fit alienatio: causon ergo dissoluti: sed tamē hec est peior passio. s. tremor & alienatio q̄ sit causon. Sed Hip. non sic ꝓsueuit dicere q̄n de solutione egritudinum loquit. Cum ergo Auicē. ꝓsiderauit dicta Gal. nō fuerūt sibi visa sufficiētia: & visum est sibi q̄ sīmo Hip. possit esse verus: vt apparet 3. cañ. fen. 2. ca. de tremore. Et ibi ꝓmisit verificare hunc aforismū: cū dixit q̄ Gal. nō ꝓcedit aforismū verū: n̄ nō est de his que nō habēt modū verificationis: & iō cōplet hic illud & dat duos modos veritatis illius afor. Unus est q̄ est simile. i. verisimile: vt sit illud q̄n cerebrū calefit valde & calefiūt nervi. Imaginari igit nos facit Aui. q̄ cū causone fit tremor qui est malus mor⁹ & accidēs alalis virtutis fact⁹ a mā. s. flegmatica: & pōt fieri q̄ homo ꝓus bēbat būc tremorē: & ꝓpter multū vsum rerū calidarū multiplicata est mā ex qua fit causon. Et pōt esse aliquis bonō calidi epatis & frigidi & humidi cerebri: cui si supuenit causon eliquat mās fluidas & būdas cerebri & facit illas ad nervos fluere: vnde pōt fieri tremor & pōt etiā fieri paralysis aut spasmus. Cū q̄ calor febrilis inflāmat cerebrū & nervos pōt illā mām ꝓsumere & sic curabit tremor. Signus q̄ huius cure est alienatio que significat q̄ cerebrū & nervi multū sunt calefacti. Et apparet q̄ sermo Gal. pōt verificari. Unus si alienatio ista fieret ex calore fortī apostemoso vel dissolute virtute ipūs cerebri: tunc ista alienatio esset peior passio q̄ causon: & sic nō intelligit Hip. sed intelligit de alienatione ex caliditate & vaporibus ad cerebrū pertingentib⁹ qui leuiter recedūt: quēadmodū aliqñ in tertianis puris videm⁹. Sufficit q̄ Aui. q̄ sīmo Hip. possit esse verus aliquo casu posito & possibili. Pōt n̄ iste textus aſr exponi vt dicat simile est vt sit illud. s. de solone causonis in quo fit tremor & alienatio q̄n calefit cerebrū & calefiūt nervi. s. per expulsionē mās cholerice ad nervos & mēbra sensibilia & q̄ evaporationem cholere ad caput in tali motu. Imaginat q̄ Aui. q̄ causon solui supuenīte tremore. i. rigore: quis et supueniat alienatio: ita q̄ nō sit alienatio sola signū solutōis: sed si causone habito tremor supueniat. i. rigor & alienatio. i. quis supueniat alienatio solui causon. Cū q̄ Gal. nō ꝓcessit afor. Hip. imaginat⁹ est q̄ illa alienatio est ex mā pura remanēte circa cerebrū. Sed Auicen. imaginat q̄ cholera cū pellit ad nervos per sensibilia mēbra facit tremorē. i. rigorē: & vaporib⁹ in hoc motu ad cerebrum fit alienatio. Cum ergo post hoc sequit sudor aut vomit⁹ aut fluxus: & frequentius sequatur sudor fit causonidis cura.

¶ Et est simile vt sit illud: quoniā cerebrū calefit valde & calefiūt nervi. Et ē simile vt sit causon & sic permixtio mentis & resoluat ab eo per tremorem ꝓpter expulsionē materierū ad nervos. Et plurimū quidē consumitur vomitu aut solutione ventris aut sudore aut fluxu sanguinis narium.

¶ Hic dat scōz vīā veritatis afor. & ordinat illā sic transponēdo ifam. Quib⁹ in causone fit alienatio tremor solui. Et credo q̄ in lingua cor̄ sine reſhensione textus poterat sic ꝓstrui. Apud nos enī nō sonat hoc nisi ꝓtes text⁹ trāſponant: hoc & est qō dicit. Simile est vt sit causon & sic ꝓmixtio inēris. s. i. eo. & resoluat. i. curet causon. & illa ꝓmixtio per tremorē. i. rigorē significāt expulsionē mās ad nervos. i. per nervosa & sensibilia mēbra. Et iste afor. est idē qō ille Aui. causone habito rigore superuenīte solo fit. nisi q̄ hic addit alienatio. Pōt aūt illa alienatio esse cū causone simul & nō sit signū crisis: & erit sensus q̄ causon ḡus sit cuꝰ alienatione rigore tñ superuenīte solutio fit: & pōt illa alienatio superuenire cū accidēte cretico. s. cū tremore. Et nos q̄ndq; videmus hoc: & hoc dixit in scōa expōne supra facta. Et plurimū. Causa est nota.

¶ De signis. Cap. 42m.

Signa eius sunt inseparabilitas & occultatio tempoꝝ & vehementia accidentium ex aspritate lingue. Et ex citrinitate eī⁹ in primis. Et ex nigredine eius secundo. Et ex retentione sudoris nisi apud crisim. Et vehementia sitis.

¶ Primo ponit signa quedam. Secūdo afor. Duodecimo ibi. (Inquit.) Tertio complet signa ibi. (Et caliditas.)

¶ Inseparabilitas. i. continuitas: & occultatio tēpoꝝ. i. applanatio ꝓsumptionem. afor tēpoꝝ. i. nō bz tēporē manifestum aliquē sicut habēt ꝓtinue ꝓportionales in qbus declinante exacerbatione fit tepor aliqs. i. remissio febris. aliter occultatio tēpoꝝ. i. nō bz tēpora distincta imo sui vehementia tota videt status: vt sensit Gal. siquis ꝓsideret scōo de differētijs febrū cap. 2. bz ownissionē sicut synocha: q̄ vel est homotena vel est augmentica vel paugmentica: & sic bz occultationē tēpoꝝ: q̄ vel tota videt status vel tota videt declinare vel tota videt augmentū retentione sudoris: q̄ nō est mā mota ad extra venas sicut fit in quolibet portifino extrane: & ideo seruat ad sudorem vnius crisis. Hec sunt nota.

¶ Inquit Hip. nisi accidat tussis parua accitatio sedat ergo illa sitis. Et videt vt sit vehemētia sitis coꝛ ꝓpter cām pulmonis: ergo cū mouet tussis parua humectat per id qō currit ad tōm ex carne molli.

¶ Quia dixerat q̄ in causone est vehemētia sitis: ostēdit qō aliqñ nō extraneo sitis mitigat. & ponit afor. 54. Hip. 4. pti. Quib⁹ tusses siccē cē. & ponit qō videt Gal. in cōmē. illi⁹ afor. Et carne molli. Ex vicinis locis. E nō declarauim⁹ huc. Amplius aūt dixit pus. q̄: multa ꝓpter multā cōmotionē adderet in sitim. Accidētalis. i. a quacūq; cā accidentali: vt ibidē dicit Gal. Si eni esset vna tussis quā prius ꝓsueuerit habere forsan nō sic sedaret sitim.

¶ Et caliditas in causonide quidem fm plurimū non est ita fortis in exterioꝛib⁹ sicut fortitudo eius in interioꝛib⁹. Et est ꝓfractio in ea leuioꝛ q̄ sit in alijs. Et in facta qdē ex cholera fortia fiunt accidentia mala ex vigilijs & inquietudine & adustione & permixtione mentis & fluxu sanguinis narū & dolore capitis & pulsatione tumpoꝝ & pfundatiōe oculoꝝ & solutione vētris cum cholera pura & casu appetitus.

¶ Cōsiderandū q̄ in interpolata febre in bona status caliditas ꝓportionaliter est fortioꝛ in exterioribus. i. est multuꝝ fortis extra ꝓsiderata intrinseca fortitudine: sed in causone lōge plus intus q̄ extra. Causa est nota. Cōfractio. i. lassitudo quedā leuioꝛ: q̄ mā nō est circa loca musculoꝝ & nō est ibi plurima neq; grauis. Et in fluxu sanguinis nō cretico sed malo: aculei eni & aperit orificia venarū narū & fit frequēter exitus malus. Et fluxus vētris cū cholera pura. Dixit Dnus q̄ chola causonis nō est puriꝛ. i. minus ꝓmixta q̄ mā primarū: vt dicit cē de interiōe Gal. z. de crisi. ca. 6. sed dicit ꝓtuiꝛ & tu accipe vba si placēt. Chola causonis. i. magis adusta & magis tendēs ad nām eleméti. Casu appetit⁹. s. cibi.

¶ Et quando accidit infantibus abhorrent mamillaꝛ & non recipiūt eam & corrumpitur illud quod suggit de lacte & acetat.

¶ Dubitat quomodo acetat lac in stomacho cū toxicimo debet conuerti ad fumosum sin sniam afor. 65. pti. 5. s. lac dare caput dolentibus malū. ℣ Dnus vult q̄ si stomachus infantis est calidus naturaliter si causonizat puertit lac in fumosum: & sic in alijs eratibus. sed si stōch⁹ sit nāliter frigidus q̄us sit calidus per causonē puertit lac ad acetosum. Et voluit vt credo nos facere reminisci sīmonis Auicē. supra capło de aqua ordei cū dixit. Accidit vt acetet in stomacho frigido in substātia sua. i. naturaliter: & si sit in eo calor extraneus multus de malitia cōplexionis. Lac. n. in hoc stomacho frigido naturaliter & calido accidentaliꝛ putrefit: q: partes defectū caliditi nāliꝰ. i. digerētis: q: stōchus frigidus non pōt dare illi perfectā digōnē: & bz caliditē extraneā febrilem: & iō lac in istis magis puertit in acetū q̄ si nō bēret cōplexionē calidā febrilē cum debeat duas cās putrefactionis & per ꝓsequens acetosā. Non ergo in omni stomacho infantis lac ad acetū puertit: sed in stomacho nāliter calido mutat ad fumosum: & ideo Auicē. dixit corrumpit. s. ad fumosum in aliquo infante: & acetat. s. in aliquo. ℣ Nos aūt non possumus hic pertractare banc mām: sed iam ꝓscripsimus de sapore acetoso & de aliqs sapoꝛibus qō nobis visum est super secūdo cañ. cap. 3. Hic tamē solū dicemus Auicē. voluisse q̄ cū cōparati erunt infantes ad alias etates: lac quod suggūt infantes q̄us causonizent acescit: sed in alijs eratib⁹ lac puerteret ad fumosum: & bz est in quocūq; infante cuiuscūq; cōplexionis nisi sit cōplexio ei⁹ valde extranea in calore nāli. nam calor infantum non est fortis vt comburat quānis habeat causonem: sed semper habet quādā obtusionē ꝓpter multitudinē humiditis & iō nō facit in lacte combustionē sed ebullitionem qua extrabit calor naturalis ꝓprius lacti: vnde infrigidat ꝓpter ꝓtiuationē ꝓpij & inati caloris & occupat accidētali & sic acescit q: putrefit: vnde Aui. 3. cañ. fen. 13. capło de modis significationuꝝ disponū stomachi. dicit q̄ sapoꝛ acetosus quandoq; significat calorem debilē cum humiditate. ℣ Dic aūt essent multa ꝓblemata que omittimus. Ad Gal. dōm q̄ calor infantis habētis causonez est minoꝛ q̄ ille qui adurit & q̄ ille qui digōnem ad bonuꝝ cōplet. Et minoritas respectu adurentis est minoritas in gradu. Et minoritas respectu cōplentis digōnem est minoritas quātitatiua. s. q: spūs paucificati sunt: & tu considera. Omisit aūt Auicen. signa causonis a flegmate salso cū manifesta sint ex signis cōmunibus causonis ex signis ꝓuationis dominij cholere & signis flegmatis salsi: que ex multis oportet colligere ea bona estimatione.

¶ De cura causonidis. Cap.43m.

Est cura tertiane pure.

¶ Prio ponit curā vsq; ad declinationē. Secdo in declinatione. ibi (Et in fine.) Primi cauon. est reddūt se ad mām & ad febres & ēt ad aliqđ accās. Primus cañ. est not: qz tertiana pura & ppie prima & causon cōcūr.

¶ Et cū idigent cūone sicut cū illis que dicta sunt: tūc festinatio est melior. Cōplemētū vo est apō digōnē.

¶ Dic est secundus cañ. flue. n. debes lenire siue exsoluendo eua / cuare propter furiositatem materie: melius est festinare qz peracutas morbi non dat tibi spatium complementi: quia completa euacuatio fit perfecte digesta materia.

¶ Et nō flobothomeā fortasse eum inflāmabit eos & fortasse iuuabit eos si fuerit illic turbiditas & rubedo.

¶ Tertius cañ. in quo soluit qō an in causone competat flōmia & vult qz si mā fit sanguinis mirta: cui⁹ signū est: qz illic, in vrina est turbiditas & rubedo. pōt flōmia fieri: qz si non: flōmia facit surere cholerā & inflāmabit. Et oēs hi cañ. sunt fabricati sup cañ. ghieli.

¶ Verum indigēt subtiliatione & regimine vehementiore & infrigidatione actu eius quod ipsi sumunt.

¶ Quartus cañ. est cañ. in subtiliatione & regiminis vel cure.

¶ Et cum times casum virtutis est necessarium cibare eos quāuis nō appetant: & propie in eo ex quo resoluit res plurima. Multotiens enim aduenit eis bolismus propter priuationem sensus.

¶ Quintus cañ. est in eo in quo resolutur res plurima sicut corpora sicca cholerica rara de quibus longum sermonem fecimus in capitulo de cibatione febricitantium propter priuationem sensus. s. oris stomachi vt supra dcm̄ est in capitulo de cura bolismi.

¶ Et idigēt lenificatiōe in pncipio fortiori & curationib⁹ febris acute p̄dictis fm oēs spēs narratas.

¶ Dic est sextus cañ. cui⁹ cā est: qz in eis est fortior siccuas ite stinorū: & ideo habes lenitiua lenitiora que potes & in maiori dosi. v.g. uncias duas syrupi violati cū pauco mucilaginis psilij & similia fm oēs spēs: qz etiā vehemētiori infrigidatione indiges fm narratas ser spēs in infrigidatione cap. de regi. acutoꝝ.

¶ Et qñq; conuenies est vt dormiant apud tepozem parum febris super aquam tamarindoꝝ. Et quādoq; ponitur in ea parum camphore.

¶ Dic est septimus cañ. in quo lenit cū tamarindis in hora parui tepozis: qz in causone nō est manifestus sed paru⁹ tepor: & ō sine dubio melius est qz minus medicina cōburit & magis lenit. Et pfidera dic qz sup aq̄ dissolutionis vel decoctionis tamarindoꝝ que est medicina leuis docet dormire: & ō facit ne agitatio destruat eius virtutē. Et nos de somno sup medicina fortis & debili diximus sup pmo cañ. fen. 4. & sup. 3. cañ. fen. 1. cap. de ghialib⁹ cañ. egritudinum capitis. Paru cāphore ad ifridādū ponit hec cāphora faciat vigilias. Et ponit Ysaac faciat nobis suspectā cāphorā in libro febrium.

¶ Et diligit ab eis syrupus acetosus aut emulsio seminis portulace aut emulsio seminis endiuie: & melō alchin est bonus valde. Et sit potentus potatione aq̄ frigide fm qz diximus illud. Si aūt nō fuerit quo pbibeat detur in potu de ea etiā vsq; ad satietatē.

¶ Causa apparet ex dictis & etiam hora dandi emulsiones horum seminū: quia enim non sic prouocant sicut semina ponit apud me dubium sit & propie de semine portulace: ideo in primis diebus possunt ille emulsiones dari cum syrupo digestiuo quez in mane damus. Melon alchin est vna species eius. v.g. melon viridis.

¶ Et sic.) Dic est octauus cañ. qui notus est ex capitulo generali.

¶ Et fortasse aduenit eis permixtio mentis & obliuiscunt petere aquā: quare opz vt forbeant de ea paulatim forbitiones plurimas & ppie in eo cui⁹ linguā vides siccā & exiccatā. Et cura accidentia ei⁹ supflua cū eis que diximus in capitulis suis. Et opz vt caueat in eis superfluitas sanguinis narium: est eni de eis in quibus magnificat timor apud eos. Et opz vt obseruent anhelitus eorum & nō dimittas partes pectoris spalnari. Et opz vt obseruet capita eoꝝ cuz accto & oleo rosato & sandalis & aqua rosa & camphora & bis similibus. Et embrocces cum decoctionibus in quib⁹ decocta sunt ea que diximus. Et quādo fortes sunt in eis vigilie tunc cura eos. Et non est malum vt in potu des syrupuz de papauere etiam: & si sit de nigro in huius dispositione.

¶ Vi sermones sunt not. Spasmari. s. malā arestori. Et hic indicit necessitatē in epithimādo cuz infrigidātib⁹ & humectātib⁹. Et si sit ō nigro. Cuius sit syrup⁹ de papauere nigro qđ nō dent medici ante euacuationē materierū timētes illarum constrictionē: tamen hic potest concedi ppter maiorem eius vtilitatem. Alia lra bz. Et si sit denegatio. Uz cōmuniter medici negent syrupum de papauere ante euacuationē mārum timentes illarū constrictionē: tamē hic pōt cōcedi ppter maiorē vtilitatē.

¶ Et in fine eius da in potu trociscos qui conueniunt eis sicut sunt trocisci de cāphora. Et in illa hora conuenit eis syrupus acetosus cū emulsione seminis cucumeris & seminis endiuie & semis portulace: de vno quoq; quorū sit pondus. ʒ.ȝ. Et syrupi acetosi sit pōdus. ʒ.cc.xxv. vsq; ad. xxxv. fm qđ tibi vi. Et si fuerit illic vētris solo: tūc dent trocisci de spodio ꝓstrictiui. Trocisci boni. ℞. spodij ro. ana. ʒ.ij. & ʒ. croci septā ʒ.i. seminis portulace seminis endiuie ana. ʒ.iij. semis cucurbite seminis cucumeris ana. ʒ.ij. sandal. ʒ.i. ʒ. fiat liquiritie amili ana. ʒ.i. cāphore septā. ʒ.i. & dosis ei⁹ sit pondus. ʒ.i. Et iterum ro. ʒ.iij. seminis melonis & citrulli cucumeris & portulace omnium ana. ʒ.ij. croci tertiam. ʒ.i. camphore septam. ʒ.i. gummi amili dragaganti succi liquiritie ana. ʒ.i. dosis eius. ʒ.ij.

¶ Dic ponit curam eius in declinatione. Et primo adhuc stante febre. Secundo cum iam recessit manifeste. ibi (Et cuz declinat.)

¶ Considerandum qz in illa hora ista ꝓuocantia securius ꝓcedun tur digesta materia & aliqualiter diminuta. Alij aūt inquirunt an in semine endiuie & portulace sit ꝓuocatio efficax vt in seminib⁹ cōmunibus frigidis. s. melonis &c. Qz autem trocisci ex uso ꝓueniat in fine harum febrium supra diximus in generali cap.

¶ Et cū declinat egritudo manifeste: tunc non est malum vti balneo cuius aqua declinat ad frigus. Et illi in quibus magis diligitur balneum ex eis sunt quorum sch. est ex flegmate salso.

¶ Et qz sermo est de balneo in fine cap. Considerandū qz aquā balnei facere possum⁹ declinare ad frigus. i. remissum: nō calorē q̄lis est calor aque in qua sol ipressit: & est balneū infrigidās & humectās. sed si flegma fuerit salsum: tūc eget maiori poroz dilatatione vt grossi vapores & gres ei⁹ resolui: & ō forsan est melius facere balneum predicto calidius & intensius.

¶ Sed dubitat q̄re Gal. in. 3. regi. acu. cōmē. vlt. nō ꝓcedit balneū in causone de flate salso: cui⁹ rō dicit Gal. Dōm pmo fm Dynū qz balneū absolute itelligit tepidū: & ō nō cōperit in flegmate salso sed calidū supra tepiduz vt mā difficilis solonis nō putrescat per tepidū balneū sed resoluat per calidū vt tā diximus de hoc. Aliq; dicūt qz balneū ante digōnē pōt securius in causone ꝓcedi si mā est cholerica cuius oino nō sit perfecte digesta: sed in flegmate salso nō pōt ꝓcedi. & ita videt Gal. ibidē intelligere: & erit sntia hec qz in mā cholerica cuius nō sit oino perfecta digō pōt ꝓcedi: sed in flegmate salso virumq; cōplemētū digestionis opz expectare: & etiaz multā euationem precessisse & paucam esse materiā valde.

¶ De febre sanguinis. Cap.44m.

Dinatus est Gal. qz nō fit febris sanguinis a putredine sanguinis. Nam sanguis cum putrefit fit cholera & nō est sanguis: fit ergo tunc febris cholerica nō sanguinea & fit causon p̄dicta & tertiana: & cura eam cum illa cura.

¶ Post sermonē de cholericis est sermo de febribus sanguineis & antequā ponat signa & curam ponit eius esse & species. Et primo ponit sententiam Gal. Secūdo suam. ibi (Dicamus ergo.) Prima in duas. primo ponit illam & motiua eius. Secundo obuia illam. ibi (Hic dicimus.)

Sed sine dubio nō est sic parua quin possit facere febr. r nullaz facit nisi melācholicā si est melācholia: vel saltē erit seb. colerica nō pura sed ꝑmixta melācholie qō nunc̄ Bal. voluit.

¶ Et secundus est q̄ illud fit post putredinē: r nostra consideratio est in dispositione putredinis.

¶ Ostendit scōm modum corrupte acceptionis: r est secda rō contra Bal. r arguit sic. Conuersio sanguinis putrescētis in choleraz est post putredinē: ergo febris de sanguine putrido nō est cholica sed sanguinea. antecedēs est ꝓpositio Bal. sub intellectu ꝑmo. ꝓsequentia ꝓbatur q̄ consideratio nostra quando dicimus: sanguis putridus facit febrē: est consideratio de sanguine quādo disponit̄ per putredinē ita q̄ putredo est sibi for⁹. pōt autē formari syllogismus multiplex: sed formal i 2ª fig̃ sic. Oīs sanguis faciēs fe. i dispōne putredie: nullus sanguis fact⁹ chola ē i dispōne putredis: g̃ nullus sanguis fact⁹ cholā ē faciēs feb. Iste tū syllogismus ꝑtinet ad secūde rationē: sed rōni tertie magis conuenit in primo mō secūde figure sic. Nullus sanguis factus cholera est in dispōne putredis: omnis sanguis faciens febrez est in dispositione putredinis: ergo nullus sanguis faciens febrem est factus cholera.

¶ Et tert⁹ē q̄n post illud fit cholā r nō scim⁹ an i ea sit putredo an nō. nā plīme res putrefiunt r sepaī ex eis subtile r spissū r nō ē i spisso neq; i sōtili putredo: q̄n nō est neciz vt sit putridū id qō generatur a putrido: fit enim a putredine qō non est putridum.

¶ Ostendit tertiū modū corrupte acceptionis: r est tertia rō contra Bal. Et primo facit illam. Secūdo eam vigorat. ibi (Et significatio.) ¶ primo arguit sic. Cholera ḡfiata ex putredine sanguis potest esse non putrida: ergo potest facere non febrē: r hoc est cōtra Bal. quia illa febris nō erit colerica. ꝓsequentia est nota. antecedēs ꝓbat: quia a re putrefacta nō semper resultant res que sint putride: quia nec subtile nec grossum oportet q̄ sit putridū. Fūt enim ex putride non putrida. Et voluit Auic. nos intelligere exempla ista aceti r vermis que fiunt ex putredine. pōt autē formari syllogismus contra Bal. modo predicto r alio sic. Nullus generatum post putredinē est necessario putridum: omnis chola generata ex putredine sang. est generata post putredinē: ergo nulla talis est necessario putrida: r est in secōo mō prime figure.

¶ Et si generatio eius a putredie faceret putredinem eius necessariō: oporteret vt spissum cinerulentū iterū esset putridū. Esset ergo illic febris melancholica iterum: hoc ergo est illud qō facit esse necessarium exposito eius qō primum intellectum est.

¶ Uult Auic. ꝓcedē aduersario q̄ illō qō ḡfiat a putredie sit putridus: r cūc arguit q̄ ex hoc sequit q̄ febris de sanguie putrido sit cholica r melica: r cūc ꝓcludit r ꝑz. Uidet mihi quodāz voluisse soluere istā rōnē sic. Chola que fit ex sanguie putrido nō est semp putrida: r ideo nō facit febrē cholericā. Hec solo ꝓ Bal. nihil est q̄ sequit ergo febris de sanguie putrido nō semper est cholica.

¶ Q: vō intelligitur secundo est mendacium purum: quoniam putredo est via corruptionis.

¶ Hic procedit ad redarguēdū Bal. intelligendo propōnem suam secūdo intellectu. Est autem secūdus intellectus iste. sang. quādo putrefit: tunc fit cholera: ita q̄ per nullam mēsuram est verus dicere sanguis putrefit: pro qua nō sit verum dicere sanguis fit cholera. Et dicit ꝑmo q̄ hoc est mendacium: r inducit tres rōnes. Ad quaz intellectū est cōsiderandū q̄ Auic. ꝓsupponit Bal. intelligere hic per cholaz humorē qui actu est cholera. s. hāc formā r speciē cholere ita q̄ quādo dicimus: dū sanguis putrefit fit chola: intelligatur. i. cholera actu. Et q̄ talis fuerit intellectus Auic. de Bal. apparet in tertia rōne. Apparet etiam aliter q: sūia Bal. nulla esset: quia si Bal. r Auic. idē intelligerent quādo dicimus sanguis dū putrefit fit chola. i. disponit vt fiat cholera: non tū habet eē cholere r formā eius: non sequeret ex hoc q̄ febris de sanguie eēt colerica: qō tamē Bal. voluit concludere. Sili hic esset intellect⁹ primus ꝓprius Bal. r nō esset mendacium pur: ergo opz q̄ intellectus secūdus sit talis. sanguis quādo putrefit. i. dum est in putrefieri est actu cholera: ita q̄ nullū est signare tempus nec istās putredinis in quo nō sit verum dicere. sanguis est cholera quātum ad partē subtilē. Hoc preintellecto arguit sic. qō est in via corruptionis non est corruptum: sed sanguis dū putrefit est in via corruptiōis: ergo nō est corruptus: r cūc prosyllogizetur sic. Sāguis non est corruptus. ergo nō est factus cholera: q: ḡfiatio cholē huiusmodi est per sanguis corruptionē. Ponit ergo ꝓbationē minoris cū dicit. putredo est in via corruptionis. r est ꝓpō nō. Et si vis hic te extēdere cōsidera dicta. 4. metheoro. r vide Lrum tuū tract. 3. libro thegni qui disputat de hoc cōmen. ꝫ.

¶ Et putredo quidē nō bz tēpus. Et ꝯuersio sanguinis in choleram non fit nisi in tempore.

¶ Hec est quarta rō quā rōnem plures male intelligūt. Credūt. n. quidam tertū esse transpositum: r volunt dicere putredo non fit nisi quodā tempore r conuersio sanguinis in cholerā non bz tempus sed fit in instāti. Sed ista trāspositio est corruptio texte⁹ Auic. q: nō eēt rō alia in virtute a rōne ꝓcedēte. Aliter igit intēdit Auic. r arguit sic. Cōuersio sanguis in choleraz fit in tēpore: sed putredo sanguis nō fit in tēpore imo in instāti: ergo putredo sanguis nō est cōuersio sanguis ad cholaz. ¶ Ad cui⁹ rōnis intellectū est ꝓsidrandū q̄ ḡfiatio fit in tēpore nō q̄ tps sit vera mēsura ḡfiatōis vt est trāsmutatio in suba: q: illa fit in instāti. Bz dici fieri in tpe q: ḡfiationē necessario ꝓcedit alteratio: r ideo ḡfiatio in substantia est finis motus: vl. s. physicoꝝ cōmen. 55. dicit Cōmēta. q̄ ḡfiatio aut est alteratio aut finis alterationis. Preter hoc sciēdū q̄ putrefactio nō bz tps. s. initiatiuum sed initiat ab instāti in potēria: r ista opz esse intellecta in 6ª physicoꝝ ter. cōmē. 46. ¶ Et q̄b⁹ apparet q̄. Al. physice arguit cōtra Bal. sic. tu dicis q̄ sanguis dum putrefit tūc est chola. sed ḃ est falsū: q: vez est dicere de sanguite q̄ putrefit in instāti: sed cōuersio in cholaz nō fit in instāti: imo tps opz aduenire in quo fit ista ꝯuersio in sanguinē. ¶ Sed tu dices dico q̄ in ꝑmo instāti ichoatiuo putredis sanguis est chola p aliquā calefactionē precedētē ante putredinē. Dōm q̄ aut totus est cholera: r hoc est ipossibile q: tunc nunc̄ sanguis putrefit: q: nec prius. s. ante instās illud: nec posterius cum nō fit sanguis. Uel aliā pars sanguis in primo istāti putredinis ichoatiuo est facta chola: r tūc aliqua pars per putredinē post istans illud fit chola: sed nō fit in primo istāti post illud: q: istāta non sunt immediata: g̃ sequit ꝓpositū q̄ est dare instās ichoatiuū putredis sanguis in q̄ sanguis nō est chola. ¶ Et si bene ꝓsiderēs ista rō secda r ꝑma fuit vna rō via diuisiua sic. Nā q̄n dī quādo sanguis putrefit fit chola tūc. i. tunc bz esse cholera: vel putrefactio accipit ꝓ tota dispōne vsq; ad primū instās ḡfiati eē cholere: vel accipit ꝓ primo instāti putredis: r hoc mō cōcedat hic q̄ in motu sit dare ꝑmū mutatū eē saltē in potēria. ¶ Sicdē putredo accipiat ꝓ tota dispositione vsq; ad vltimū putrefactū eē qō est primū ḡfiatū eē cholere: tūc ꝓpositio Bal. est falsa: q: sanguis dū est in via corruptiōis nō est corruptus sed tū est in putredie ꝓ dispōne: tūc est in via corruptionis: ergo nō est corruptus: r per cōs nō est fact⁹ chola. ¶ Si aūt putredo accipiat ꝓ primo istanti ichoatiōis putredis ante qō istās nulla fuit putredo: tūc ꝓpō Bal. est falsa: q: ad sanguinē fieri cholam necessario requirit tps: sed ad putredinē hic illud eē inchoatiū nō requirit tps: q: vt sic putredo non bz tps: ergo ꝓ tunc sanguis putridus nō est cholera: r tūc ista rō è pulchrior r efficacior. Nā ꝓpositio de qua est dubiū r nō parū erat ꝓcessa ab aduersario. s. q̄ putrefactio nō bz tps: r tunc arguit per rōnem secām: vel erat negata r tūc arguit per rōnez ꝑmam. ¶ Et post multos annos post primā exp̄nez factā inueniūs q̄ Dyn⁹ intellexit istū passum sicut nos diximus. ¶ Sed tu dices B. pōt dicere q̄ putrefactio accipit ꝓ putrefacto eē: qō è ꝑmū i cineratum eē: qō è etiā primū ḡfiatum esse cholere. Dicendum q̄ in illo mō ꝓcedūt ille tres rōnes primo: q: ille est primus intellectus ꝓpositionis cōtra quē Auic. tam arguit si ꝓsideres. Uel dicēdum q̄ tāc Auicē. arguit sic. Conuersio sanguinis in choleram fit in tēpore: ergo illud putrefactum esse precessit aliqua dispositio in tēpore: sed illa erat putredo que est in tempore ante vltimum instās putrefacti esse: ergo prius tempore ante illud istās erat febris r nō erat cholera: r hoc modo posset formari secūda ratio ista.

¶ Et putredo quidem est corruptio accidēs sanguini r est sanguis sicut accidit flegmati r est flegma r non fit cholera neq; melancholia nisi conuertatur post illud cum complemento putredinis.

¶ Hec est tertia ratio vel secūda r arguit sic. Sicut se bz de putredine flegmatis ita se bz de putredie sanguis: sed cū flegma putrefecit ē flegma r nō chola neq; melia nisi cuz ē cōuersum per cōplemētum putredis: ergo sanguis cū putrefit nō ē chola sed est sanguis. ¶ Quidā aūt rudes volāt soluere istā rōnez negādo illi⁹ vltimā ꝑtē hoc q̄ flegma est humor ineptus conuersioni in cholaz. sanguis aūt ē aptus. Sed hoc nihil facit ad rōnem Auic. q: ꝑcluditur q̄ aliqua mēsura tēporis ē: q: sanguis est putridus r nō est cholera: r hoc sufficit ad oīdēduz q̄ ꝓpō est falsa que dicit. sanguis dū putrefit ē chola r nō solū sufficit ad falsificādū illā q̄ aliq̄ mēsura tēporis ē qua sanguis ē putridus r nō fit chola: sed q̄ aliqua mensura in instāti vt oīdit rō ꝓcedens: r hoc sufficiat Auic. Si aūt tu vis disputare cum Auic. r loqui de cholā facta ex putredine post putredinem: tunc vade ad rōnes suas contra primū intellectum propositionis. B. quare procedit ille rationes.

¶ Verum veritas sana est sermo Hippo. q̄ ex sanguinis putredine generatur febris.

¶ Generatur febris. s. sanguinea & non cholerica.

Dub^m .p^m ¶ Sed dubitat hic vtrum sit via prędicte inter Gal. & Aui. in isto q̄sito. ¶ Et dicam^o q̄ Iz Thadeus in glosa Joānitij se de medio horum virorū abstulerit: nō concordari possunt. Propter q̄ cōsiderādum q̄ sermo Gal. in febre de sanguie putrido quā reponit in genere cholerice: est in febre de sanguie in quo putredo accidit p̄pter superfluam quātitatem suffocatiuā: vnde ex hoc putredo sibi accidit. Hec ergo febris putrida cū cōsiderata fuerit sm iudicium phī nūlis dicet febris sanguinea de sanguie putrido & nō dicet cholerica. Et hac via processit Aui. vñ ode iste ponēs qb^o arguit sunt nūlis phī. Et apparet q̄ Aui. est prędictus hic cōtra Gal. q̄ in primo instāti initiatiuo putredie sit putredo in sanguie & tñ non fit chola: & eē hoc vel aliud instās vel mensura ipercepti bilis est illud q̄ medicus nō cōsiderat. Gal. autem pcideraūt dictā febrē sm iudiciū medici operātis ad curationē febrium: & dixit hanc febrem de sanguine putrido eē cholicā: vi maxime reperit habere analogiā paroxismoz tertiane. & cā est: q̄ sanguis p̄dictus habet multū de vnctuoso: & ideo cū putredo in eo incipit statum ōcipiat ad nām cholericā: ita q̄ Iz sit dare aliquā mēsurā temporis in qua illius sanguis nulla pō est facta chola: tñ illud rēs est valde breue: & nō pcideratū a medico: q̄re ℔ sanguis putridus q̄si ab ipso principio putredis associat sibi cholerā calidā ferucētez & malam positō q̄ nō cēt vere putrida: mō est mala & inflāmata: ideo febris ista sanguinea Dz vocari cholica hoc modo: & istud non accidit in reliqs febrib^s. Cū enim putrefit melācholia aut flegma nō statim associat sibi in putredine cholerā per partē boz humoz que conuertat in illam cholam: & ideo iste possunt dici febres flegmatice cholice & ēt melice absolute: sed febris de putrido sanguine statiz a principio pōt dici febris cholerica: & curari ēt Dz illa cura per alterātia & euacuātia & remittentia acuitatez cholere: & nō Auenzoar libro 3° cap. 4. s. in capitulo de febre sanguinis. antecq̄ faciat in ea flōmiam suadet dare aliquā medicinam que choleram euacuet. Et sine dubio si vides q̄ multiplicata sit cholera ante flobothomiā: opz facere q̄ precipit Auenzoar. Sed si non sit multum multiplicata vel sit adhuc in sanguine: oportet a flobothomia ici pere. hoc ergo modo possunt concordari hi duo viri tē.

¶ Dicamus ergo nūc q̄ febris sanguinis est febris putredinis & febris calefactionis & ebullitionis quā nominauit Hippo. synocham ꝓclusam sine alijs.

¶ Post opinionem Gal. ponit sententiam suā. Et primo diuidit febres sanguinis in primas suas species. Secundo cōparat illas ad alias febres. ibi (Et est de summa.) Tertio ponit ei^o causas. ibi (Et causa quidē. Quarto ponit eius species duas. ibi (Et eius spēs.) Quinto ponit febris sanguis crisim. ibi (Et eius ꝓsumptio.)

¶ In pma pte ponit hāc diuisionē febris sanguinis. quedā est putredinalis & quedā est sine putredine que est febris solius calefactionis & ebullitionis & iponit nomē huic q̄ est synocha sine putredine: & dicit q̄ Hippo. nolauit eā synochā ꝓclusam iponēs sibi hoc nomē & nō alijs febrib^s. Hoc enī vocabulum synocha idez est q̄ febris de sanguie nō putrefacto: sed synochus est febris de sanguine putrefacto: vt dicit Simon iamētta. Cōclusam. i. causaz vniformē in suo motu nō hūtez cracerbationes aliquas sicut habent eas alie febres. Nā synochus cū putredie sanguinis hīe potest exortiationes vt supra dcm est. ¶ Cōsiderāduz q̄ totus iste sermo pōt referri ad synochas ambas. s. cū putredie & sine: quia ambe sūt ꝓmitte ꝓclūse sine alijs febrib^s: q̄ ꝓpter ℔ eis cōperit et nō alijs febrib^s. Hic caderet alibi dubiū an ex alio humore a sanguine possit fieri febris p̄ solā calefactionem absq̄ putredie: & de hac prolixe notauimus super libro 2° de differētijs febrium.

¶ Et plurimuz ebullitionis eius est ex oppilatiōe suffocante caliditatem.

¶ In ista pte ponit q̄sdā causas ebullitiōis sanguis q̄ est oppilatio & ℔ q̄ ꝓhibet euēlationez vñ fit inflāmatio. Et appet q̄ oppilatio suffocatiua. i. ꝓhibitiua euēlationis pōt eē cā ebullitionis putrefactiue & sine putrefactione sm cor: poz ouerflitatē: & sm ordiez q̄ prius causat solā ebullitionē: deinde sequi pōt putredo: & talis ordo nō sit necessarius semp. pōt enim fieri synocha putredinalis non precedente synocha sine putredine. Et tu considera.

¶ Et quandoq̄ fit a causis alijs que vehemētes fiūt supra vehementiam febris effimere.

¶ Vt ira labore & alijs causis calefactiūb^s. Et cōsiderata dispōne spūz maiori q̄ fit dispō sanguis: dispone dico gñali. Cāo inflāmātes sanguinē opz eē vehemētiores causis facientib^s effimerā. s. inflāmatib^s spūs: & ℔ est q̄ dic. que vehemētes fiūt supra vehementiā febris effimere. i. supra vigorē cause facientis effimeram.

¶ Et nominatur profundi somni fortis.

¶ Multa nota inueniuntur ab auctoribus de hac febre: sed ꝓfunditas somni fit in ea multis vaporib^s humidis eleuatis ad caput & plus contingit synocho absq̄ putredine: q̄ illius vapores sunt mites. Fortis. s. somni. Et est idē q̄ profundi somni. Et fit hec fortitudo ex oppilatione etiam venarum superficiarū. Vel fortis. i. febris. t. ista est vna fortis febris: q̄ multi calores.

¶ Et est de sūma febriū que sunt inter febres putredis & febres effimeras: que differt a febrib^s effimeris: ꝓterea q̄ calefactū primū in ea est humor & differt a febribus putridis: quoniam non est ei putredo.

¶ Comparat febres. primo synocham sine ꝓclusam sine putredine ad alias febres. Secōo synochā cum putredine. ibi (Et videt.)

¶ Considerādum q̄ Auic. inuit hanc febrem habere rōnem medq̄ per abnegationem. Nam cum sit febris nō ē effimera: q̄ primū calefactum in effimera est spiritus: sed in synocha sine putredie est humor. Silr nō est putrida: q̄ in putridis humor ē putridus: sed sanguini in se. ista nō inest putredo. ¶ Et vis apparet q̄ febris hec est media p abnegationē. Dz ēt rōne medy p participationē. nā participat nā effimere & inētū est qdā calitas simplex & ē in vaporib^s sanguis: sed participat nā putride & inquantuz est in humoribus. Hec oia sunt intellecta a Gal. in tergen. cap. 1.

¶ Et est febris acuta non febris effimera.

¶ Quasi dicat Iz ꝓueniat in effimera: tñ est acuta q̄ est vehemēs. i. in qua est timor cū velocitate finis: sed effimera nō ē acuta Iz sit brevis: vt supra hac sen. 3. ca. 2 intelliguntur ista ex fine libri 6 creticis.

¶ Nec̄ febris etbica nec̄ febris putredinis. Et multoties quidem permutatur ad febrem putredis aut febrem etbicam.

¶ Patet: & q̄uis non sit putrida pōt permutari ad putridam: & q̄uis non sit etbica potest tamen permutari ad etbicaz: vel potest eam sequi etbica: & hec omnia sun. nota.

¶ Et multoties quidem facit eam currere Gal. cursu febrium dicti. effimerarū quia ponit eam inter effimeras.

¶ Et videt Gal. q̄ febris sanguis nō cōponit cū reliquis febribus: q̄m cū putredo est in sanguine est cōis omni humori: & in hoc est contradictio quibusdā intentionibus suis in quo nō est necesse prolōgare sermonem: q̄m non curamur cum eo medicus.

¶ Hoc dictum nō inuenio a Gal. nisi Auic. sumpsisset hoc ex libro de differentijs febriū. c. 9. cum dixit. ea que in putrido sanguine sit bre simpliciorez esse his que in alijs sunt humoribus. Et forsan q̄ ad linguaz Arabicā translatus ille sermo hoc significabat: sed expositores nostri cōmuniter exponunt simpliciorem. i. minorem. Quid autē nos intelligamus de illo tertio omittimus hic.

¶ Dubitat: vnde sequitur putredo sanguinis est cōis omni humori ergo febris sanguinis non cōponit cū alijs febribus. ¶ Dōm q̄ sanguis pōt putrefieri quādoq̄ per diuum melācholie in eo: & ℔ q̄ sanguis cōuertit ad fridū & siccū: vel ꝓ diuum cholere q̄ conuertitur ad calidū & siccum: vel flegmatis q̄ conuertit ad frigidū & humidū: & sm hoc febres sanguis sunt tres: & eas deducit Auer. in cōmento practice cantico^z parte. 2. 68. cōmento. Et hoc modo putredo sanguinis pōt dici cōis omni humori alternatiue: quia modo possit cōuerti a. i. natura vnius: modo ad naturā alterius: & sm hoc putredo sanguinis quādo est in sanguine totius vel magnoz vasoz facit febrē simplicem non compositam cū alia febre de eodē toto sanguine: q̄ impossibile est totuz sanguinē declinare nisi ad vnā cōplexionē siue cōbinationē complexionis puta ad dīuz vnius humoris. Sed nō tot^o declinat ad fridū & siccū melicuz impossibile est q̄ tot^o declinet ad calz & siccū vel fridū & humidū: & hoc forsan intellexit Aui. de Gal. ¶ Sed tūc Aui. redarguit Gal. q̄ in hoc est cōtradictio. Nam Aui. dicet q̄ in venis cū sanguine pōt repiri cholā melia & flegma ꝓter illas in q̄s sanguis declinat per sui disteperantiaz: & tunc fieri poterit febris flegmatica sanguinea: q̄ sanguis declinat ad fridū & humidū: & cum hoc poterit fieri cholica vel melica de hiis humorib^s qui repiri pōt sanguini marti: vt intelligit in libro eius. Gal. ¶ Dicet ēt Auic. q̄ febris de sanguine melico pōt cōponi cū febre de melia in quā sanguis ille melicus trāsmutat^r est: ita q̄ alia erit febris de sanguine melico stāte sub forma sanguis: & alia erit febris de melico humore i quē ille sanguis est transmutat^r. Appet igit q̄o deducit ꝓtia Gal. & q̄o impugnat pcedo putredinē p declinationez sanguis ad nām

alicuius

alicuius humoris. Alio mõ põt sanguis putrefieri ex solo peccato quãtitatis: ⁊ qñ sanguis in venis sola quãtitate peccãs putrefecit: tũc febris ex eo nõ põt cõponi cũ alia febre. nã in tali sanguie ↄuertitur in virtute ⁊ putrefit oĩs humor: ⁊ nullus continet̃ in eo in actu. s. ante putredinẽ: q2 tũc nõ peccasset sola q̃titate sed q̃litate pp peccatũ alteri⁹ humoris ab eo cũ eo existẽtis. Ex q̃bus appet ꝙ sic itelligẽdo Gal. voluit ꝙ in venis cũ sanguie nullus sit humor in actu: ⁊ si aliqs est statim per illũ sanguis dĩ peccans in qualitate: ⁊ ex hoc accipit̃ ꝙ febris cũ sanguie nõ cõponit̃ cũ alia febre pu. s. que fiat ex humore q prius fuisset cũ sanguie añ putredinẽ. Sed in h̃ cõtra dĩ quibusdã dictis Gal. in libro elementoꝝ vbi cõcedit ꝙ cũ sanguie sint humores alij ab illo distincti: ⁊ ẽ opi. cõior medicoꝝ: lꝫ alia sit physicoꝝ ⁊ forsan verior: ⁊ tũc dic̃ ꝙ nõ vult plõgare sermonẽ: q2 nõ iuuat̃ cũ eo medicus. s. nõ iuuat̃ in plõgatione sermonis cũ nõ sit in plõgatione sermonis vtilitas: vt tertio. 15. Uel exponẽdo melius ꝙ nõ iuuat̃ medicus in eo in quo fundat̃ hec ↄrietas. s. an in venis sint humores distincti sm̃ formã: an oẽs sint sub forma sanguinis ⁊ acquirãt per separationem ab eo. Cõciliator vo dicit aliter assignat istã cõtradictionem in dictis Gal. Nã p̃ Gal. dicit in 2⁰ de dif. feb. ꝙ hec febris sanguica est simplicior. i. nõ cõponibilis cũ alia febre. Cõtrariũ huius dic̃ Gal. eodẽ 2⁰ libro vltio cap. vbi dicit. Si vo imbecillis qñqꝫ facta fuerit: ⁊ hec cã ei ↄstituet̃ vt nõ solũ superfluitates sed ipse sanguis etiã corrumpatur ⁊ putrefiat ⁊ accẽdat febrem: ⁊ si p̃dict⁹ adhuc seruatur calor duplex est spẽs febrium adiuicẽ cõplicataꝝ. Credit aũt Cõciliator istam ↄdictionem sedare: q2 febris putrida de sanguine in venis nõ cõponit̃ cũ alia febre. Et hoc est qd̃ dixit p̃ ꝙ ipsa est simplicior: sed bene componitur cum alia febre quãdo sanguis putrefit in apostemate: ⁊ hoc dixit 2⁰. Nos iam disputauimus questionem ⁊ scripsimus cõtra eum: vbi tenuimus ꝙ feb. de sanguine putrido dicta synocha potest componi cum alijs febribus putridis: lꝫ eius calor obũbret aliaꝝ calorẽ vt dixit Isaac feb. 5. Et sigs bñ cõsiderat vtrosqꝫ tex. G. 2. de diffe. feb. non bñ intelligit vt ibidem exposuimus ⁊ hic omittimus hec.

¶ Et causa quidem huius febris est repletio ⁊ oppilatio ⁊ multitudo exercitij: ⁊ proprie non consueti: ⁊ dimissio euacuationis: deinde visus exercitij laboriosi.

¶ Hic ponit cãs quas Gal. ponit. 9. terap. ca. 3. ⁊ 4. Et dicit ꝙ cã ẽ repletio. s. que est plectoria ⁊ oppilo: ⁊ h̃ q2 phibet trãspirationẽ vñ fit iflãmatio: ⁊ phibẽs exitũ vapoꝝ est cã multiplicationis in sanguine. i. nõ minorationis: exercitiũ aũt inflãmat ⁊ dilatat mãs repletionales: ⁊ iste sunt cause cõmunes vtriusqꝫ synoche.

¶ Et quandoqꝫ facit putredinem in eo multaꝫ aquositas sanguinis ex comestione fructuum aquosorum quare conuertitur ad putredinẽ: ⁊ multitudo humoris crudi in eo est propinqua quare preparat ipm̃ ad putredinem sicut qui generatur ex cucumere ⁊ alkethed ⁊ pinis ⁊ his similibus.

¶ Qd̃ differat aquositas sanguinis ⁊ humor crudus. s. flegma crudum est notum. (Est propinqua.) s. causa putredinis: q2 cum h̃ ꝙ sanguinem indisponit est causa oppilationis.

¶ Et hec quidẽ febris est continua que non tepescit propter cõmunitatem materiei ⁊ eius adherẽtiã vsqꝫ ad crisim aut mortem.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ cõitas mãe est eã cõicare oĩb⁹ venis: ⁊ talẽ repletionẽ facit sanguis. Cuius cãm Dynus assignat q2 multiplicatio sanguinis qui tenet nãm sanguis sequit̃ multiplicationẽ ⁊ pprietatẽ sanguis: sed talis multiplicatio est cõis oĩb⁹ venis. s. sanguis materie: q2 sanguis est humor tẽperatus: ⁊ ideo eius multiplicatio nõ insequit̃ aliqd̃ distẽperamentũ mẽbri sicut alij humores q in distẽperamẽto ↄsistũt: ⁊ iõ multiplicatio sanguis sequit̃ multiplicationẽ mãe tenẽtis formã sanguis. Et ex hoc appet ꝙ putredo sanguis est cõis oĩb⁹ venis: sed si in sanguie fiat pctm̃ per se ⁊ nõ fiat peccatũ qd̃ isequat̃ multiplicationẽ: hoc nõ fit nisi peccato alicui⁹ mẽbri multiplicãtis in sanguie aliũ humorẽ ab eo: ⁊ tũc fit febris periodica. Nos aũt in scia gñali de humorib⁹ iã diximus ↄtra Dynũ ꝙ sanguis veri multiplicatio põt fieri ex agente vt epate calo ⁊ humido: ⁊ ex mã vt ex cibis sanguineis: sicut etiã flegmatis multiplicatio fit ex agente vt epate frido ⁊ humido: et mã vt cibis flegmaticis. Amplius eo ↄcesso qd̃ dicit Dynus remanet anxietas quare sanguie replẽte oẽs venas aut maxie pñcipales nõ hꝫ putrefactiones sm̃ piodos occupãte calo p̃ter nãꝫ: mõ vnã parteꝫ sanguis mõ aliã. Dicamus ĝ tres ppõnes. Pria ꝙ sicut flegmati inest pprietas qua omni die ↄcumulat̃ vt faciat febrẽ ⁊ chole que omni tertia die: sic sanguini qua cõtinuã faciat vsqꝫ ad salutẽ vel mortẽ: vñ dictum est ıxa ab Auicẽ ꝙ vnicuiqꝫ humori inest piodus qui sibi cõuenit. Scda ppõ ꝙ ad istã ↄtinuitatẽ adiuuat ei⁹ multitudo q̃ fit in oĩb⁹ venis vñ sanguis ex ei⁹ multitudine in toto: ⁊ aptitudie ad caliditatẽ actualẽ totus iflãmatur. i. totus est inflãmatus: ⁊ nõ est aliq̃ pars sensibilis vel non expectat̃ aliqua ps aggregãda vel actuãda q̃ iterꝫ dẽat calefieri: sed chola vel flegma ⁊ melã nõ tota putrefiunt: sed pars que resoluta possibile est ꝙ alia reaggregat̃: ⁊ q2 ista cã sine prima non est oĩno sufficiẽs: iõ si statim subiũxit: ⁊ eius adherẽtiã ⁊c. q. d. febris sanguica nõ ẽ piodica: q2 sanguis ẽ mã cõis oĩb⁹ venis. Et signũ huius. s. ꝙ nõ sit piodica ẽ: q2 ipsa ẽ ↄtinua vniformis vsqꝫ ad crisim. s. vsqꝫ ad salutẽ vel mortẽ. Tertia ppõ: ꝙ nõ ẽ impossibile de sanguie fieri febrẽ hñtẽ periodũ. Rõ. sanguis põt sm̃ pioduꝫ aggregari ⁊ putrefieri in venis vel ex venas: ergo febris sanguinea põt eẽ piodica. ↄña est nota. añcedẽs pbat̃: q2 aliqs homo omni die vel tertia die vel sm̃ aliũ periodũ põt emittere per nares vel per vẽtrẽ aliquã q̃titateꝫ sanguinis. Pone igit̃ ꝙ retineat̃ in venis vel pellat̃ ad extra venas ⁊ corrũpat̃: ĝ põt facẽ febrẽ. Et apparet ex dictis ꝙ ex sanguine põt fieri interpolata. i. febris periodica de materia extra venas. Nã sanguis põt sm̃ certam mensuram tẽporis preter nãm pelli ad extra venas. Cui⁹ ratio est: q2 ad quãcuqꝫ partem corporis põt pelli sanguis sm̃ naturam ad illam põt pelli preter nãm: sed ad loca extra venas gradatim conuersus in humiditates potest pelli: ergo ex causis aliquibus põt pelli non gradatim: vnde visus est homo qui sudauit sanguineũ sudorem. ¶ Cõsiderandum tamẽ ꝙ isti modi sanguis forsan non sunt sic veri sicut sanguis qui in toto multiplicatur: ex quo fit febris sanguica synocha vera: ⁊ sine dubio ita est vt in pluribus. Cũ sanguis in toto abundans qui est verus sanguis est imaginabile ꝙ vincatur a natura ⁊ hodie expellatur vna libra ⁊ cras alia: ⁊ sic est imaginabile ꝙ hodie vna libra retẽta. i. non euacuata putrefiat ⁊ resoluat̃ anteqꝫ alia libra putrefiat. In his ergo dictis volumus satisfieri quesito: an febris sanguinis sit periodica: ⁊ de his diximus prolixe secũdo de differẽtijs febrium.

¶ Et eius spẽs sunt tres quaꝝ salubrior est peraugmasticus incipiens cum difficultate ⁊ nõ cessat diminui: quoniaꝫ resolutio in ea est maior q̃ꝫ putrefactio. Deinde est homotenus ⁊ fortasse similat̃. vij. diebus.

¶ Considerandũ ꝙ hic accipimus tres famosas species synoche quas lꝫ Auicen. adaptet ad synocham putredinalem vt etiã Azarauius: tamen ad synocham sine putredine possunt adaptari: vt intelligitur a Gal. 9. terapen. cap. 3.

¶ Considerandũ secũdo ꝙ lꝫ in febre peraugmastica. i. declinatiua sola declinatio sit apparens: tamen in ea sunt omnia quatuor tẽpora: sed sunt occulta: ⁊ ita in alijs duabus speciebus.

¶ Dubitat̃ p̃ de cã quã dat Aui. Nam si qd resoluit̃ de vapore est plus q̃ꝫ putrefactio. i. qd̃ p putrefactionẽ eleuat̃: ĝ cessabit febris. Dub^m 3^m
Dixim⁹ alias duas solõnes q̃ in re vna sũt. Pria est ꝙ q̃titas vaporis attigẽs cor est duplex. Una que vapor facit febrẽ: ⁊ ab hac si fuerit diminutio nõ fiet febris. Alia ẽ qua vapor facit tãtam febrẽ qua mior fieri põt ⁊ ẽt maior. Et ad hãc q̃titatẽ fit cõparatio vaporis q resoluit̃. Si eñi est minor q̃ꝫ ille q icipit facere feb. tãtaꝫ: tũc pcedit feb. minuẽdo. si maior pcedit addẽdo. si eq̃lis erit modi vnius. Scda solo est ꝙ q̃titas vaporis sanguis facientis febrẽ est hñs latitudinẽ: q2 minor illa ⁊ maior põt facẽ febrẽ. cum ergo icboat febris a vapore alicuius q̃titatis si vapor ille minor succedit: q2 plus resoluit̃ q̃ꝫ prius tũc fit peraugmastica: si maior tũc augmastica. Sꝫ tu dices pone ꝙ aliqua febris icipiat a vapore tãte q̃titatis qua minor nõ põt facẽ febrẽ: ⁊ tũc succedẽs vapor fit minor: ĝ ista febris nõ habebit nisi icboationẽ. Dõꝫ ꝙ casu posito sequit̃ necessario ⁊ videmus in hoĩb⁹ aliquãdo q̃dam subitos calores subito recedẽtes: ⁊ si pseuerarent eẽt vera ⁊ manifesta febris. Et possemus nos extendere hic ad multa.

¶ Dubitat̃ 2⁰ q̃re ex alijs humorib⁹ a sanguie nõ fiãt porismi habẽtes tres dictas dĩas. Dub^m 4^m
Et cã hui⁹ dubitatiõis ẽ: q2 tertiana vni⁹ paroxismi ẽ vni febri synoche silis: q̃re ĝ chola putrescẽte nõ p̃t dici ꝙ in aliq̃ corpe q̃titas vaporis petẽtis cor ẽ amplior eo qd̃ resoluit̃: ⁊ in q̃dã mior: ⁊ in q̃dã eq̃lis: ⁊ tũc erit vnus porism⁹ tertiane augmastic⁹: ⁊ ali⁹ porismus erit paugmastic⁹: ⁊ ali⁹ homotenus. Dõꝫ ꝙ in febre sanguica cũ ei⁹ mã sit cõis: ⁊ in venis nõ est p̃cipuus loc⁹ patiẽs: ⁊ iõ statĩ cũ icboat multitudo vapoꝝ petit cor a qua multitudie in p̃ma pte tẽporis petente cor põt fieri diminutio vel additio ad illã vel paritas ad illã: vñ sũt tres spẽs dicte synoche. Sꝫ in febrib⁹ interpolatis q2 humor hꝫ p̃cipuũ locũ fit pñ^m cũ typo ⁊ pua euaporatiõe pp caldi suffocationeꝫ: postea resurgit calor ⁊ extendit̃ in mã ⁊ fit maior euaporatio q̃usqꝫ sit calor equalr expãsus postea finit̃: ergo in quolibet tali paroxismo q̃tuor sunt tẽpora manifesta ⁊ distincta. Ad ↄ̃ium dõꝫ ꝙ rõ tãtũ arguit ꝙ aliquis paroxismus tertiane p̃t eẽ in quo aug^m erit maius respectu cuiusdam paroxismi alterius tertiane: ⁊ alic.

quis portimis est in quo status erit etiaz malo: z aliquis in quo declinatio: sz cũ hoc reliqua alia tẽpora cuidẽter sunt manifesta. Et qõ diximus de tertiana dicemus de flegmatica z mellica.

¶ Et nequior eozum est augmasticus: qñ resolutio in ea est minor q̃z putrefactio.

¶ Considerandũ q̃ febris põt procedere augendo super q̃titatez caloris homotenu: z ista est peior vt notum est: z põt ꝓcedere augendo versus quãtitatem homotenu: z ista est minus mala q̃z homotenus: sz si cõsideretur causa que est plus putrefieri z euaporari q̃z resolui absolute augmasticus possit dici peior alia.

¶ Et eius crisis est vsq̃z ad septimũ fm plurimum.

dub^m 5^m ¶ Dubitaf. qz tertiana primus terminaf in septima die fẽ interpolata in septimo porisimo vt Galiẽ cõ. 59. pti. 4. afoz. Tertiana vera fẽ. z tertio ꝓnosti. cõ. 89. ergo sanguinea cũ sit de grossiozi mã postponit terminationem. ℣ Dõm q̃ sanguinea cũ sit de peracuta põt ad septimuz terminari: z sic ẽt in quarto vt tertio de crisi. 8. cap. 4. ℣ Ad rõnez dõm q̃ sanguis sit grossior: põt tamẽ ad eãdem peracuitatẽ venire febris sanguinea ad quã cholerica.

¶ Et eius consumptio est cuz euacuatione aut sensata aut insensata.

¶ Cõsideradũ q̃ nõ dixit eam ꝑsumi sola digõne vt voluit Plusch cõmẽ. in 1. regni trac. 3. cõ. 30. Et videf Gal. sentire in fine lib. de dif. feb. z nos scripsimus hoc in qõne nra de tẽporibus morbi.

¶ Et quandoq̃z permutaf ad causonidẽ z ad sirsen: z quãdoq̃z permutatur cũ infrigidatiõe plurima ad lythargiaz: z quãdoq̃z permutatur ad variolas z morbillũ: z quãdoq̃z accidit in ea ꝓfunditas somni z inflatio ventris ex qua ꝓcurit sicut vox tympani z non deponit eam ventris solutio cũ rarificatione: z q̃do solutio ventris nõ valet dicide egreditur asaf viridis lata proprie est de signis mortis.

¶ permutaf ad cauſ. pp iccẽdiũ z puersionẽ in cholam: que si apostenret cerebrũ faciet sirsen: cũ infridatione vt potu aq̃ fride z frigidis embrocis: vñ sanguis puersus ad filitudinẽ flegmatis z coartat in cerebro poterit abari z facere lythargiã. Alia sunt nõ q̃ dicit de maioritate z ꝓfunditate somni. Dicit post q̃ si in feb. sanguinis fiat tympanites qua nõ cessat flatus ventris z resolue. i. ẽmplis resolutuis circa vẽtrẽ: z apꝑet in eo morbillus viridis ẽ de signis mortis. Rõ est q: ꝑdicta hydrops significat defectũ nãlis caloris: vnde fit euaporatio z non resolu: z ꝓinde vẽrositatis regeneratio fit. Et morbillus viridis significat mãm puersam ad naturam venenosam. Et eius latitudo significat submersionẽ materie z defectum virtutis a pulsione extra.

¶ De signis. Cap. 45^m.

Signa febris sanguinee sunt adherẽtia febris z rubedo facici z oculoz: z inflatio venarũ z tumoz: z repleto cõpleta absq̃ rigore: z non est sudor nisi apud crisim: z multotiens associaf eis ꝓpuritus in naso z in loco colli in quo ponũntur vẽtose. Et cõstrictio in anbelitu. Et multotiẽs accidit eis ꝓfunditas somni z difficultas sermonis: z est malum. Et simul apostema gutturis z duarum amigdalaz z vue z cursus lacbrymarũ. Et caliditas eius est plurima ꝓpter humiditatem vapozosam lacunarem nõ exiccatam sicut in causonide. Et pulsus eius est magnus lenis plenus velox frequens valde diuersus nõ plurime diuersitatis z est minoris diuersitatis z velocitatis q̃z in causonide: z nõ est caliditas eius in termino causonidis z tertiane fortis.

¶ primo ponit signa eius. Scõo signa permutatiõis. ibi (Sig^a autẽ permutatiõis.) Tertio signa ꝓlõgatiõis. ibi (Sig^a vo longitudinis.) ℣ pria in duas. pria ponit signa cõia febri sanguinee. Scõo signa ꝓpria primi spẽi^es ei^us. ibi (Et illi^s q̃ est ea ẽ a putredie.) ℣ pria potest diuidi in tot ꝑtes quot sũt sig^a. ¶ Repleto cõpleta. i. cõis toti corpori. absq̃ rigore: q: mã est iter venas z cũ hẽ calã z humida. Nõ est sudor. s. oi die vel oi tertia die: vt plurimalib^s febrib^s. sed est apõ crisim in die cretica. ꝓcurit in naso. s. et a q̃ ꝓcurit sanguis extra ex naso. z sic ẽt ꝓcuro vẽtosari in loco põnis vẽtosaz. Cõstrictio in anbelitu ex multa repletione venaz subtilitaz. vi

suspicialis est in eis de spoliis que ꝓcurit ex venaz earz oppilatione: vt ꝓhi. 4. regi. acu. ter. cõ. 23. z Aui. 3° can. fen. 1. z ibi dixit. z est malũ apẽ gutturis. ẽ. Ista fiũt ex multa repletiõe in venis circa epiglotiũ sive circa faringã z circa linguã. Cursus lacbrymaz ꝑ abũdãtiã sanguis circa oculos. Nos ãt de lacbrymatiõe z modis z causis ei^s subtilr pscrutati sum^s sup fen. 3. terty lib. Caliditas ei^s ẽ ꝑma: q̃. i multo vapore sẽ caliditas q̃ surgit a lacuna aq̃ calefit. ibi dixit. lacunalẽ als lacbrymalẽ. i. apta ad lacbrymas. Pulsus magnus: qz fortẽ adhuc vt^s: obediẽtia istius ẽt necessitas addita.

¶ Nõ plurime diuersitaf.) Contra. qz cholera nim^s gravat q̃z sanguis. ℣ Dõz q̃ causon z tertiana fortis. s. prima hãt maiorẽ malitiã et maiorẽ calorẽ in termio luasiõis q̃z sit calor febris sanguinee: z ideo ex ꝑte subtilitatis mãe pulsus deberet min^s cẽ diuersus i causone: tñ ex ꝑte malitie caloris plus deuiẽtis ꝑtẽ pulsus in causone ẽ magis diuersus. z de his dixim^s supi in ca. de tertiana feb.

¶ Et illius que ex ea est a putredie caliditas z accidẽtia sunt vehemẽtiora: z cura ei^s est difficilior z magis similis cũ causonide. Ait vo subtilitas san. z grossitudo eius cognoscunf ꝑ illud q̃ egredif de eo. Et si nocha fermida est res magis similis in ꝓncipio sui febri effimere. Uez caliditas eius est parue mordicationis z lesionis: z iuenit ex ea iflãmationẽ z disnaz: z est plurimuz impressionis eius ꝑpe cor. Putrida vo est equalis z similis equali fm plurimum.

¶ primo ponit signa febris sanguinee putride addẽs notitiã grossitiei z subtilitatis sanguinis. Secundo non putride addens aliquid de putrida. ibi (Et synocha). ¶ putrida est equalis. i. respectu aliarum putridarum: sed respectu synoche fermide. i. sine putredine non est equalis: imo quantũ sanguis recedit a natura sanguinis per putridum: tantum febris tendit ad caloris inequalitatem. s. mordacitatẽ z modum alicuius typi sive periodi.

¶ Signa ãt pmutationis ei^s sunt signa cuiusq̃ corũ ad qõ permutatur. s. ꝓfocationis vel squinantie vel apostematũ gutturis z duaz amigdalaz: z tu iaz sciuisti ea. Et signa variolaruz scies z signa sirsen z doloris capitis z pmixtionis mẽtis z aliox iã sciuisti.

¶ ꝑatet.

¶ Signa vo lõgitudinis eius sicut iam sciuisti sunt ex postpositione signoꝝ digestionis. Et tornatilitate facici. Et diuersitate dispositionis eius in spatio suo z additione z statione z diminutiõe: ita vt sit q̃si ipa sit tepida. Illud enim significat q̃ sang. est plenus humore crudo. Spatium vo crisis eius significat appatitio signoꝝ digestionis: que si tardatur vsq̃z post tertium z quartum nõ fit crisis in septimo. Et multotiens quidem fit crisis eius in quarto.

¶ Signa vo lõgitudinis iaz sciuisti supra capto de cognitione boraz. (Digõnis.) s. tarde: qz si tarde apꝑet est lõgior. (Tornatilitate.) s. tarda que significat plõgationẽ. vel cita z significat brevitatẽ. (Diuersitate dispõnũ.) Est diuersitas in mõ caloris in spatio suo. i. ꝑe quo ꝑdurat. (Et additiõe.) Qz si fit synocha additiua vt augmastica nõ vniformiter additur calor sed pigre. (Et statiõe.) Qz si est homotena nõ vniformiter stat. (Et diminutiõe.) Qz si ẽ declinatiua nõ vniformiter declinat: imo ẽ q̃si fit tepida. i. tepidẽ z pigre ꝓcedens in his spatijs. Uel tepide. i. tepidũ hãs caloꝝ. Hic ãt fmo tot^s posset referri ad vnã febrẽ q̃ i suo spatio diffortmiẽ z tepido calore ꝓcedit: vt qñq̃ videaf augeri qñq̃ stare qñq̃ declinare: z variaf in 8. quocũq̃ mõ intelligaf figi hec diuersitas z tepiditas sanguinem crudum. ℣ Spatium. ꝑatet ẽ.

¶ Signa vo ab vrina Aui. non ponit. Certum enim est q̃ vrina est rubea. Quid vo sit de grossitie z subtilitate vide Sera. 6. pract. ca. 12. z Rasim. 10. lib. Almanso. cap. 6.

¶ De cura febris sanguinis. Cap. 46^m.

Atẽto in curatiõe febris sanguis est euacuatio plurima vsq̃z ad syncopim. Et ingrossatio substãtie sanguis si fuerit subtilis valde aquosus z cholericus. Et infridatio eius. Et mundificatio z subtiliatio ei^s si fuerit grossus z sumpserit eger ꝑus gñatiua sanguinis grossi

nis grossi ⁊ gñatiua humoris crudi. Et digestio materiei facientis febrem. Et eius resolutio.

¶ Primo ponit intentiones curationis. Secūdo fm illas exequit. ibi (Euacuatio autez.) Tertio ponit cibaria. ibi (Libi.) Quarto p cura accidentiuz nos remittit. ibi (Et si accidat.) ¶ Considerandum q̄ iste intentiones sunt sex. Prima est cūatio. Scōa est substantie sanguinis rectificatio. ſ. ingrossatio vel subtiliatio. Tertia est ifrigidatio. Quarta est mūdificatio. Quinta est digō. Sexta ē resolo. Differt aūt cūatio ⁊ resolo: q̄ cūatio est manifesta eductio cū flōmia: sed resolutio est ꝑprie vapoz eductio. Digō aūt ⁊ substantie rectificatio: lz quādoq; pro eodē possint sumi: vt intelligit ex caplo de cura putridaz: tñ digō ꝑprie est rectificatio humoris bñis putredinē: vl putredini opponitur: sed subtiliatio ⁊ ingrossatio ꝑprie opponūt mō vt notū est: ⁊ ideo digō subē est intētio ꝑpria in synocha putredinali. Intētio aūt que est subtiliatio ⁊ ingrossatio est cōis oi synochę. Differt aūt cūatio ⁊ mūdificatio: q̄ cūatio est ꝑprie humoris peccātis que est cā egritudie. Mundificatio aūt est humoris alterius additi fuit adiūcti: vl quando cholā in quā ꝑs sanguis trāsiit: aut alia mā secū associata educit: dicit sanguis mūdificatio. ¶ Cōsiderandū aūt q̄ iste intentiones fargunt a mā ⁊ dispōne febris sanguinis. Sunt enī in ea sex. Primū est repletio cui opponit euacuatio. Scōz est sanguinis repletis grossities vel subtilitas cui opponit equatio vel per ingrossationē vel subtiliationē. Tertiū est calitas in membris que ē febris vel in sanguie cui opponit infrigidatio. Quartum est humiditas siue materie corrupte que sanguinē unficiunt ⁊ huic opponit mūdificatio. Quintuz est sanguinis putredo ⁊ opponit sibi digestio. Sextū est vaporum multitudo ⁊ oppilatio retentoruz ⁊ opponit sibi resolutio: vbi includitur etiam oppilationis apertio.

¶ Euacuatio autem nō est aliq̄ ita bona sicē flōmia ex manu in quacūq; hora accidat ⁊ nō expectetur crisis neq; digestio nisi sit repletio nauseatiua: tūc enī caue eā ⁊ remoue ipsaz. q̄ si febris pseuerauerit: tūc flobotboma ⁊ nō cesses flōmare donec eger appropiquet syncopi aut cadit in syncopiz si corpus fuerit forte.

¶ Primo ponit curam quātum ad has intentiones vsq; ad declinationē. Scōo in declinatione. ibi (Et in fine.) ¶ Prima in ātuor: Primo ponit curam per euacuationem. Secūdo per igrossationem ⁊ subtiliationem. ibi (Sanguis ho.) Tertio per ifrigidationez. ibi (Eius ho.) Quarto per mūdificationē. ibi (Mūdificatio.) ¶ Omittit curā per digōnē: q̄ intelligit per igrossationē ⁊ subtiliationē. quādo enī sanguis rectificat in substantia cum reb⁹ bñ tribus ꝑpietatē cōtra putredinē: tunc digeritur. Cura aūt p resolutionē. ſ. apertionē poroz ⁊ trāspirationē ēt est nota ex multis dictis capitulo de effimeris. ⁊ caplo de cura putridaz in generali. ¶ Prima in tres. Primo ostendit euacuationē magis conuenientem. Secūdo ostendit euacuationem quā ante hāc oportet p̄mittere. ibi (Et opz vt premittatur.) Tertio ostendit quid fiendum si euacuatiōes predicte nō possunt fieri. ibi (Q̄z si dispositio.) ¶ Prima in duas. Prio p̄mittit. Secūdo ꝑbat. ibi (Syncopis nāq;.)

¶ Cōsiderādū q̄ tria p̄cipit. Primum q̄ flōmet de mane in brachio: sed de qua vena scias ex caplo de flōma. Scōm q̄ nō expectet digō: hoc declaratū est supra de cura putridaz in ghāli. Tūm fit repletio tē. ne idigestū ⁊ corruptū ferat ad venas: caue q̄ non flōmes sed ꝑus remoue. Tertiū q̄ flōmes vsq; ad syncopim.

Dub^m p^m ¶ Dubitatur: vtrū in febre sanguinea debeat fieri flōmia post p̄n^m. ¶ Videt q̄ non per Azarauium in hoc caplo. vbi dicit. Si primus fuerit extractione sanguinis apud p̄n^m caueat penitus ipsuz extrahere apud augmētum egritudinis ⁊ in eius statu ⁊ si virtus fit fortis: ⁊ huc sermonē dicit iste vir in caplo de synocha sine putredine. ⁊ in caplo de synocha putredinali. Judez videt velle Jsaac caplo de synocha cū putredie. ¶ In Trium est Auicē. cū dicit. q̄ si febris perseuerauerit tē. ¶ Dōm cū Gal. q̄ in synocha cōseruata virtute nō solū fm septenas dies sed fz eos qui deinceps sunt est flōmandū: vt. 9. tertię. cap. 5. Rō est: q̄ repletioni opponit cūatio. De Azaraulo mirandum est: ⁊ forsan q̄ in eius reprobatiōe Auic. dicit q̄ si febris pseuerauerit. Silr dicēduz q̄ in processu nō possumus tam copiosam facere flobotbomiam vt in principio: sicut supra declarauimus: ⁊ de hac intellexit Azaraulus.

¶ Syncopis nāq; infrigidat cōplexionem fortem.

¶ Syncopis iducit tres rōnes que sumūtur a Gal. 9. tertię. ca. 4. Prima ratio: flōmia vsq; ad syncopim subito quandoq; remouet febrē: q̄ infrigidat fortem caliditatem febrilem: ergo cōplexionem fortem. idest hominem fortem in virtute.

¶ Et scias q̄ flōmia ⁊ sumere in potu aquam frigidaz quandoq; excusant ab infrigidatione alia. Et partio quidē in ea est melior si non fuerit q̄ necessariuz faciat festinationem. Vlā fortasse erit in ea que est infra appropinquationem syncopis vltimatio.

¶ Secunda rō. flōmia bec ⁊ potus aque fride excusant ab alia cura: q̄ est fricda: q̄si inuat q̄ aque fride exhibitio ⁊ alia infrigidatio stāte repletione superflua non est secura. (Et partitio.) Quia secerat nos securos i flōmia dicē q̄ ꝓueniēti⁹ ē in plures ptes partiri istā flōmiā: q̄ est vtuti securior ⁊ pōt sufficē ad curā. (Si nō fuerit.) Istud pōt ecē superflua repletio suffocatiua cui nō succurrat p flōmiā plurib⁹ vicib⁹ facta: sed p copiosaz flōmiā ducētez vsq; ad syncopim. Et in hoc Aui. pōt includere viā rōnē qua ꝑbat q̄ opz aliq̄n vsq; ad syncopim flōmare vt arguat sic. Repletio suffocatiua pōt aliq̄n esse in synochā in q̄ nō excusamur a tumore mortali nisi copiosa flōmia: ergo talis flobotbomia est fienda.

¶ Et fortasse sequetur flōmiam vltimaz statim fluxus ventris cholericus: ⁊ sudor quez opz omni hora abstergere donec continuef: fortasse enim sanabit cum eo. Et succurratur ei q̄ accidit de debilitate ⁊ syncopi cum cibo subtili ⁊ quiete.

¶ Hec est tertia rō vel 4^a rō. cūatio est fricda per quam nā cōfortata expellit mās malas ⁊ residuū per loca sua vt sanat ifirmus: sed facta flobotbomia vsq; ad syncopim hoc fit: ergo oportet ea etoribus dictis Gal. ⁊ Auicen. credere in his euacuationibus.

¶ Et succurrat.) Hic remouet istātia q̄ pōt fieri. Diceret. n. q̄ synopis ē accūs prauū ad q̄ nō ōbem⁹ ōducē. Rādet q̄ talis synopis ē leuis ⁊ remouet cibo subtili ⁊ quiete. Per cibū subtilē intellige cibū cite penetratiōis ⁊ digōnis cui⁹ virt⁹ sit fm gradū q tibi vt q: vel vinū vel iulep vel succus granatoz vel aqua cetrum.

¶ Et opz vt p̄mittat lenificatio nāe cū illis que sciunt de illis que sūt sicē duoz granatoz aq̄. ſ. dulcis ⁊ muzi vsq; ad terminū ⁊ syracost ⁊ tamaridi ⁊ collyria leuia de q̄b⁹ dixim⁹. Et qñq; est necessariū apud digōnem euacuare cū eis que sunt sicut mirabol. ⁊ sumiterre ⁊ cassia fistu. ⁊ his simlia de illis que scripsi.

¶ Cōsiderādū q̄ māe corrupte que associant feb. sanguiee q̄docūq; sunt circa ꝓes stōchi ⁊ iteſtinoz ⁊ circa meseraicas: ⁊ tūc an flobotbomia lenifica nām cū illis que dicē ne mā retrahat ad venas: ⁊ possibile ē q̄ collyria ⁊ clysteria sufficiāt. Aliq̄n sunt in venis: ⁊ tūc cū sint digeste pōt cūari: ⁊ b fit post flōmiā lz possit accidē ali flōmiā ōbere fieri. (Usq; ad terminū.) ſ. aporis muzi: q̄ nō sit mazum trāsiēs in dulce. vel vsq; ad terminū. ſ. q̄rtanarios debute: q̄ debent ⁊ conuenit⁹ dosis vt vncie. iiij. vel. vj. vel vsq; ad cēpus determinatum: q̄ non oz differri multum ista mundificatio.

¶ Qz si dispositio non tolerat flobotbomiam in manu flobotbometur vena que est in cornu frontis aut ponantur ventose. Si autem non preparatur aliquid eorum: ⁊ hoc ꝓpter accidens q̄ ꝓbibet: tunc fac solutionem ventris fm modum qui est in causonide.

¶ Hoc pōt ecē ꝙa nō pōt inueniri in brachio vel ifirmus nō vult: vel ꝙa videt tibi q̄ virt⁹ nō sit sufficiēs ad flōmiaz. Utrum autē non premissa flōmia de brachio si indigeret posset fieri flōmia de frōte disputauimus in cap. de frenesi. ⁊ canone. Si autez non preparatur aliquid eorum: q̄ nulle flobotbomie potest fieri propter accidens tē. ⁊ ꝓpter etatem vel virtutem: vel q̄ infirmus nō vult: tūc est tē. Lenitur vēter fm modū ga cum tamarindis tē.

¶ Et reguiem sit cum his que apiunt ⁊ incidunt ⁊ fedant ebullitionem.

¶ Aperiūt. ſ. poros vt cū debitis fricatōib⁹ vel cū syrupis apitiuz facta flōmia vt syrupo acetoso simplici vel cuz endiuia vel capil. vene. vel si expedit cum radice fenuculi vel petrosilini.

¶ Et si acciderit ex flōmia syncopis: ciba eum pane aq̄ agreste. Qz si accidat fluxus sang. nariū ꝙ se nō abscindatur nisi cū appropinquauerit syncopis.

Dub^m 2^m ¶ Pz. Sz dubitat q̄re ꝓbibet syncopim in fluxu sang. a nā nō ꝓbibet illam in flobotbomia. ¶ Dicendum q̄ in fluxu sanguinis a natura non fit syncopis nisi valde superfluente euacuatione cum nā eligendo euacuet: sed cum minori euacuatione fit ex arte.

¶ Sanguis vō ingrossatio fiat cum eis que sunt sicut rob mirabaz ⁊ est vt decoquant. c. iuiube cū lib. v. aq̄ donec remaneat tertia ⁊ inspissetur cum zuccharo et

quanto plus minoraf succharuz tanto eſt melius. Et lentes utez ꝓprie preparate cuz aceto fortu ſunt bu⁹ generis. Et caue ne des in potu rob uimbaz aut corpus lentium materia exiſtente groſſa.

¶ Hic ponit curam per ſanguinis ingroſſationez: ſi eſt valde ſubtilis: z ſubtiliationē etiā inuit debere fieri ſi eſt groſſus.

¶ Eius vo infrigidatio fit cū eis que ſunt ſicut aq̄ lentium infrigidata z aqua lactuce infrigidata: z ſumere in potu aquā fridaz: ſi non fuerit qō ꝓhibeat: z fortaſſe ſumit in potu donec tremere faciat z ſatiet: z fortitan eni ſanat eū. Et qñq; permutaf febris ad flegmaticā z curaf cū trociſcis de roſis z bis filib⁹. Et hec gdez cura eſt quorūdā antiquoz: z ſequuti ſunt eaz gdam modernoz. Dare aūt in potu aquaz ordei eſt curatio conferens ei: ſed cū lenitate nature. Et melior horarum ad hoc eſt hora vehemētis ebullitionis z angustie z inflāmationis z frequētie pulſus cordis.

¶ Ponit curā p infrigidationē z ponit caſū. in B. qō dicit ꝑ eſt notuz ex caſu de cura putridaz in gſtali. Et curat. ſ. febris ſanguinea intrīnſece que eſt infrigidatio cū trociſcis de roſis z B in ōclinatiōe: z factis eūdem⁹ vt ſupra ca. de cura putridaz in gſtali. (Quorūdā antiquoz.) ſ. Raſis. 17. ꝓmi. ca. 4. poſteriores vo ignoro. (Sz cū lenitate nāe.) Q: ſiccitas et⁹ ꝓhibet aquā ordei: z ꝑ ōclinatuz eſt ſupra caꝑ. de aq̄ ordei. Aliter ſine lenitate nāe. i. ſi vēter nō eſt lenis: q: leuē vētris ſiccitatē aq̄ ordei lauādo z abſtergēdo leuare pōt: z ſic ꝓcedit ſtante ventre ſicco. (Melior tē.) Ad hoc. ad aquā ordei que ſit ſubtilis frida: vel ad hoc. i. potū frigide aque.

¶ Et ſcias q̄ eſſe contentus infrigidatione z diminuere flōmiam z ventris ſolutionem addit in oppilatione z coartatione: quare additur putredo z caliditas in reliqua diſpoſitione.

¶ Hic caſ. ſumit a Gal. 9. tera. pē. ca. 15. in reliquas diſpōe. i. poſteriuz: vel. i. acquiritur alia diſpoſitio putredinalis a priori.

¶ Mundificatio enim fiat cū eis que ſunt ſicut ſoluentia cholerā ſm reſpōſionez neceſſitatis virtutis z debilitatis cum digerētibus humorem crudum: qm̄ fortaſſe ipſa eſt cā in putrefactione ſanguinis.

¶ Hic ponit curā per mūdificationē: z q: in ſynocha humor imūdans ſanguinem eſt cholera vplurimū in quā vnctuoſuz ſanguinis apte trāſit ideo ꝓcipit cholerā educi: z q: pōt fieri imundus p flegma precipit digeri illō. Et ſufficit qñq; hoc q: ſanguis crudus pōt in bonum redigi per digeſtionē: z ideo non dixit cūatio. Et ſi dixit euacuet cholera z humor crudus digeraf. intellexit etiaz q̄ mūdet a quacunq; mā que eum facit inundum.

¶ Et in fine et⁹ da ei in potu que ſunt ſicut trociſci de cāphora z trociſci de ſpodio. Iſti etiā troſci ſunt boni. ℞. ſpodij. z. ij. ſeminis portulace. z. v. ſeminis cucumeris. z. iij. ſeminis cucurbite. z. vi. gūmi z dragaganti z amili: omnium ana. z. ij. ſucci liquiritie pondus. z. vij. fiant ex eis trociſci. Deſcriptio alia z ꝓprie apud debilitatē eparis. ℞. roſarum. z. ij. ſucci berberis. z. ij. ſeminis cucumeris z melonis z citrulli z portulace z ſpodij: oiuz ana pōdus. z. j. gūmi z dragagāti z amlioium ana. z. ſ. rauedſcem z croci z campboze: omniū ana pondus quarte. z. i. fiant trociſci.

¶ Ponit curā in declinatiōe: z hoc p removēdā reſiduū caloris: z ꝓfortātia mēbra reſoluta z debilitata: z ſunt trociſci noti.

¶ Cibi vo ſint illi q̄ fiūt ex iuubis z illi q̄ fiūt ex lentibus cū aceto z granatis z ſumach. Et ſi ſit aliqō horum cōſtrictio cuius timeatur frangatur cuz ſyracoſt z cū prunis z cuz eo qō ſit de cucurbita z cum berba acetoſa. Et eius fructus ſint pira de ſceni z granata z mala de ſceni. Et eius olera ſint cucumeres z cucurbite z alhebebed z endiuia z olus benedictū z acetoſa z coriandruz z que ſunt eis ſimilia. Et ſi accidat dolor capitis: aut pulſus cordis: aut vigilie: aut ꝓfunditas ſomni: aut fluxus ſanguinis narū ſuperfluus deſtructis virtutem z alia de accidentibus ſuis: cura cū eis que docuimus te in loco ſuo.

¶ Olus benedictum. i. portulaca: alia ſunt nota. ¶ Dubitaf vtrum in ſynocha fit ſienda flōmia vſq; ad ſyncopim. ℣ Et videf q̄ nō p Raſim. 17. ꝓmi. hoc caꝑ. ſ. 4. vbi dicit. Dico magne ſagacitat eſt nō ſubtrahere ſanguinē ſubito vſq; ad ſyncopiz: ſed ſcōdario trahēdo ꝓma vice mediocritatē: z alia vice aliā mediocritatē. Idē ꝓbaf p Auer. 7. colliz. ca. 8. vbi ꝛ. B. iuebit. 5. rēnib⁹. ℣ Pria flōmia vſq; ad ſyncopim nō eſt artificialis cūatio. q̄ nō eſt ſienda. alio ꝓbaf: quia aro imitaf nām: z nāq; fm nāz fit criſis laudabilis p eūonem ſanguis ducētē ad ſyncopim: imo ꝺ fit in malis criſib⁹ in qb⁹ expulſiua plus expellit q̄ ſit ꝓuenies. ℣ Scōa rō. intrīnſeca eūonis eſt cūo ſuperfluī z ꝓſeruatio q̄ſtitatis nālis: ſed cūatio ad ſyncopim diminuit de nāli q̄ſtitate: ergo nō eſt ſienda. ℣ Tertia rō. cūatio ad ſyncopim iuuat quia infrigidat: ſed quia eſt medicina accidētalis: q: per accīs iuuat z eſt periculoſa: ergo nō eſt ſienda. ℣ Quarta rō melius eſt vt remaneat aliq̄tulū caloris extranei q̄ q̄ aliq̄tuluz caloris nālis minuaf: ergo flōmia nō debet fieri vſq; ad ſyncopiz. ℣ Quinta rō. in corpore bñte febrem ſynochā eſt alicuius humoris ꝓparatio ad putredinē: ergo flōmia ad ſyncopim nō eſt ſienda. ꝓbatur conſequentia: q̄ per talem flōmiam diminuto caloze naturali z debilitata vtute humores corrūpuntur: z nō erit qui faciat corruptionē huius. ℣ In ꝓmium eſt Gal. 9. tera. caꝑ. 4. ℣ Multi cō cordare voluerunt Auer. z Gal. ℣ Quidam dicūt q̄ Auer. ꝓhibet flōmiā vſq; ad ſyncopim irrecupabiles: ſed A. recupabilē. hic eſt fermo rudis. ℣ Alij dicūt Auer. ꝓcipit flōmiā nō fieri vſq; ad ſyncopim iclusiue: ſed B. ꝓcipit excluſiue. Iſte fmo eſt rudis. ℣ Qui vellet ꝓcordare hos viros ſumat dicta A. cū dixit. prudentio gdem in ea eſt melior. Et dicat q̄ crās ſynocha vel nō eſt necīuz facē flobothomiā feſtinātē: z tūc parciri flōmiā eſt melius. vel eſt necīuz facere feſtinationē: z tūc vſq; ad ſyncopim fiat aliqs ꝓſentientiū⁹. duos eni vidi Gal. flōmatos ad ſyncopim mortuos: ex hoc non ꝓſideratis in flōmia que oportebat vt appet. 9. tera. caꝑ. 10. Et nos iā ſcripſimus plura de hoc. Et dicamus breuiter q̄ Aui. voluit cōcordari cū. B. in hoc. ſed tamē ipſe credidit q̄ meliores medici ꝓcedentes in arte medicine fuerunt Azaraui⁹ z Auēzoar: z iſti duo viri ſunt contra Auer. in hoc: z ꝓprie Auenzoar. Amplius ꝓuidentius eſt maius periculū euitare minoꝛ piculo: ſed cum flōmia vſq; ad ſyncopim maius piculū euitamus. ſ. mortē paruo periculo facto. ſ. ſyncopi a qua hō reſurget aſpſione aque fride ſuper faciem z cibo ſubtili. Periculū aūt qō euitaf eſt mors p viaz ſuffocationis qñq; z qñq; mors que aduenit in criſib⁹ malis. Nā p flobothomiā ad ſyncopim quādoq; in ſynocha ſine putredine tollit febrē. Et ſi facis flōmiā intra illā remanet febris que pōt fieri putrida in qua opz expectare digēnē z motus creticos quos poſſibile eſt ee ad ruorē. Amplius in alterādo eſt timor nō minoꝛ q̄ in euacuādo: vt ireligiaf ab Auer. 7. colliz. caꝑ. 26. ſed vtrimq; alterationem vt infrigidationē vtrimā mouentez ad ꝓxiū ꝓcedit Auer. ibidem vt aquā infrigidantē z permutantē ad infrigidationē flegmatice: ergo vtrimam euacuationem cōcedere poteſt. ℣ Ad Raſim dicēdum q̄ nō negat illam flōmiaz ſed dicit q̄ ſagacitatis eſt ſcire vbi nō opz illam facere z vbi opz. ℣ Ad primam rōnez Auer. dicēdum q̄ aro imitaf naturā aliquādo: z aliquando ſupplet defectum eius ſicut apparet in amputatione fruſti carnis: z vbi nō pōt ſicut Auer. in ſcipſo exptus eſt. 7. colliz. caꝑ. 31. Cum fact⁹ fuit podagricus. ℣ Ad 2ᵐ rōnem dōm in cuacuatione ꝓſeruatur q̄ſtitas naturalis quātum poſſibile eſt. Aliquādo eni Auer. cōcedit dari colloquintidā cū qua impoſſibile eſt q̄ ſaluatio illa fiat. ſ. ſpirituum qui ſunt in nobis. ℣ Ad 3ᵐ dōm q̄ Auer. non negat iuuamēta accīdalia vt iuuamētū ſcamonee in tertiana. 7. colliz caꝑ. 11. z iuuamētū balnei frigide aque in bole carnoſo. 4. colliget caꝑ. 4. ℣ Ad 4ᵐ dōm q̄ ppō eſt falſa: q: defectus aliquis nālis caloris ſtatum tolli pōt vino albo vel aliis euāte a ſyncopi: ſed reſiduū febribus cogit qñq; expectare criſes. ℣ Ad 5ᵐ dicit B. q̄ illi humores pelluntf alleuiata vtute vomitu vel ſudore vel aliter. ℣ Iſte ſunt due rōnes noue quas feciſti ꝛ iſtā opionē qñ diſputauiſti eā. Primo nullus ſcribit mortuus cuius ſit facta flōma z nō vſq; ad ſyncopim: z alij ſcribunt mortui ex ea facta vſq; ad ſyncopim: dico in ſanguinea febre. q̄ tē. Scōo oia pericula apatis z ſuffocatiōis poſſe euitari per flōmiā iteratam ſine ſyncopi. ergo tē.

¶ Dubitaf an in ſynocha cū putredine fiat quādoq; flōmia vſq; ad ſyncopim. ℣ Dōm q̄ minus flobothomamus in putrida. i. minuorem quantitatē trahimus: vt ſumit. 11. teraꝑ. 5. caꝑ. 1 hoc q: virt⁹ in eo eſt ōbilior z ſanguis nō ſic eſt aptus eūoni: z q: non pōt ſeb. ceſſare q̄ hāc flōmiaz: q: putredo nō pōt ſubito ceſſare ſē in ſynocha ſine putredine pōt ſubito fieri eādē quātitate ſanguis z ceſſatio

Dub⁹ 3⁹

Dub⁹ 4⁹

bris febre: quare ꝓcernamus virtutē ad reliquos crises in synocha cū putredie: quāuis tū remissio: sit flōmia in synocha putredinali: pōt tamē duci ad syncopim: quia minori flobotomia syncopizat habēs synochā putredinalē ḡ bilis non putredinalem.

¶ De febre flegmatica. Cap.47m.

SCiendū ꝙ febris putredinis flegmatis qñq; est pximalis: et qñq; est iseparabilis id est ꝓtinua: et sciendū cām in hoc. Et sunt ei hore sicut reliquis febribus: et minor horarum sui principij ſm plurimum est. xvij. dierum: et eius eradicatio in pluribus est infra. lxiij. dies.

¶ Post sermonē febriū choleraꝝ et sanguineaꝝ segr̄ ſmo in flegmaticis. ꝓmo in gñali. Scō in spāli. ibi. In illa. Tertio ponit curā. ibi (Cura.) ℣ Pria in gnque. Primo ponit gñalē diuisionē febriū flegmaticaꝝ ꝙ est ḡ flegmatica febris vel ē pximalis vel ꝓtinua: et hui⁹ cā est scita supra cap. de causis putredis. Scō notificat eā ḡ tuz ad tēpora: et vult ḡ ꝓncipium eius vniuersale durat vtplurimū. 18. diebus et recedit intra. 64. als. 54. dies.

Dubᵐ 1ᵐ ¶ Dubitat quis ꝓnᵐ durat. 18. diebus: ergo maius tps flegmatice est ꝓnᵐ: si enim residuū diuidatur ſm partes tres ſm tria tempora post principiuz quelibet pars erit minor: cuius ꝓtium Auic. statim ponit cū dicit ḡ longior pars est augmētū. ℣ Dōz ḡ ꝓncipiū de quo hic est sermo in flegmatica est lōguz: q: humor frigidus et viscosus tardat accessionē et apitionē maturatiōis. Sed ḡ hec lōgitudo sit. 18. diez: hoc nō pōt ꝓbari: statur enī exprimēto et testiū cationi auctoꝝ sine dubio: ergo in febrib⁹ flegmaticis tā cōtinuis ḡ interpositis diu stat cruditas in vnis: anteq̄ appeat vestigiuz digōnis: et ideo ꝓnᵐ est longum. ℣ Ad cōtrarium dōm primo ḡ ꝙ principium intelligimus nō ꝓprie principium dicti cū cōtra totū augmētū: sed ḡ concludit augmēti grē. l. vsq; ad aperitionē manifestoꝝ signoꝝ digōnis que si incipiāt apparere ad. 18. dies aut. 20. erit terminus circa. 40. vel. 44. ſm gñales sermones Hal. in com. 8 fol. 71. 4 parti. Quibus in. 7. terminat tē. Thadeo tū visum est ꝙ ista debeat dicē. Eradicatio est intra. 60. dies qz se. flegmatica ē chronica: quaꝝ chronicaꝝ terminus est vltra. 44. dies. l. extendēs se ad. 60. Et q: forsan est ſmo verus in flegmatica interpolata: sed in cōtinua pōt terminari in. 44. et minus: et cū ꝓsideras oēs hi sermones sunt arbitrarij. ℣ Scō mō pōt dici ḡ hic intelligit ꝓncipiū vle: sed in sequēti passu intelligit aug̃ⁱ particulare. ℣ Ad rōnē apparet solo ex dictis. Uel dōm ḡ rō non concludit rehēdo ista que dicit. 64. qz si ꝓncipium occupet. 18. dies augmētū pōt occupare. 22. et reliquū tps dividitur in statum et declinationem assignādo statui. 6. 8. 4. dies et declinationi. 16. et in sūma sunt. 60. Uel aliter dividendo vt tibi appareat: ita ḡ cadat in. 64.

¶ Et saluior eaꝝ est illa que est mūdoꝝ tēporū et ꝓcipue illa que est multi sudoris: significat eni subtilitatē materiei et paucitatē eius et raritatem corporis.

¶ Hic tertio ondit ḡ flegmatica illa sit salua que est mūdoꝝ temporum. i. que hz tēpora magis mūda. Lūn. flegmatica febris nūq̄ perfecte recedit: iō in hora sua quietis semp hz aliquaz putredis effumationē: sicut fit in cēssione viridis ligni: rūe que est mūdior est saluior: qz est sigriano flegma minus crudū et minus viscosum. Qō aūt multᵘ sudor significet subtilitatē mās et raritatē est notū.

Dubᵐ 2ᵐ ¶ Sed non videt ḡ significet mām paucam imo sudor multᵘ multam significat mām. ℣ Dōm ḡ mundificatio huius seb. significat mām paucam: sudor multus multam significat mām. i. que pauci ficatur. Uel dicendus ḡ significat paucā respectu multe que virtutē aggranando ꝓhibet sudorem. ¶ Cōsiderandum ḡ Thadeus dixit mundoꝝ temporū. i. distinctorum: et nō confusoꝝ adinuicē: et hoc est laudatum quia significat materiam vniformem.

¶ Longior ergo partium hui⁹ egritudis est augmentum: cuius declinatio iteruz sit longior declinatione tertiane vtplurimum.

¶ Infert ex eo ḡ intelligit huius febris esse mām grossam viscosam crudam tardam in accensione: ergo sequit ḡ augmentū pximi est pars longior et declinatio est multum lōgior declinatiōe tertiane: et est notum. Et nos iam plongauimus sermonē de hoc supra ca. de rebus quibus differunt quedam febriū putridaꝝ tē. Utplurimum. i. in pluribus. Potest enim quedam tertiana eē lōgioris declinationis quadam flegmatica.

¶ Et flegma quidē putriduz quādoqz est vitreum et quandoqz est acetosum et qñq; est dulce et quandoqz est salsuz et tu tā scisti qualit ex salso fit causon.

¶ Hic quarto ostēdit modos flegmatis a quibus fit hec febris.

¶ Dubitat. qz ꝑter hec est flegma crudum flegma mucilaginosum flegma ilipidū flegma aquosuz flegma pōticū et gipseū. ℣ Dicēduz gipseum non facit febrem. crudum ꝺo et mucilaginosum ꝓsunt intelligi per flegma vitreum. sed inſipidum et aquosum comprehendantur per flegma dulce. ponticum ꝺo per acetosum. et tu redeas in hoc ad scientiam principiorum. Dubiū 3ᵐ

¶ Et plurimū qdē accidit febris flegmatica humidis et quietis et senib⁹ et infantib⁹ et parētibus nauseatuā satietatez et exercitātib⁹ et balneātibus se super repletionē et habētibus eructationem acetosam et habentibus repletionē et patientibus descensuz humoris: et fit catarrus ad stomachum qui putrefit in eo.

¶ Hic quinto ostendit corpora apta ad hanc febrem: et sunt in q̄bus flegma multiplicatur. vnde Hal. in terapentica ad Glauconem libro primo dist. in. 4. cap. primo. Non vidi adolescentē cholericum nec capitum a flegmatica febre.

¶ Et paꝝ quidē euacuaf a lesione in ore stomachi.

¶ Potest fieri pars sexta. causa dicte est: qz stomachus flegmatis minera est: et idez flegmatica nocet stomacho: sicut tertiana scilz et quartana splenī: vt Rasis. 17. continē. cap.

¶ Et scias ḡ cum omni febre cum qua est frigus constringitur pulsus et minoratur.

¶ Uult ergo ex hoc cā. ḡ si in febre flegmatica sit frigus pulsus est strictus quantum ad viam dimēsionem et parvus quantū ad omnem sequendo vocabula Hal. in lib. de differentijs pulsuū. Alr tamen potest exponi. Et tu considera.

¶ De signis flegmatice periodice et est illa que nominatur antinatos. Cap.48m.

IN illa qdem in qua causa est flegma vitreū aut acetosuz: frigus multiplicat valde: et rigor in vitreo est vehemētior: et frigus nō incipit in ea subito: imo paulatim in extremitatibus: deinde perueniunt ad hoc vt fiāt sicut nix qui nō calefiunt nisi cū difficultate neq; calefiunt subito neq; ſm gradationem cōtinuam imo paulatim cum redim frigoris: et fortasse cōmiscet frigori ei⁹ in principio rigor. Fit ḡ frigus ꝓp illud qō nō putruit: et horripilatio ꝓpter illud qō iam cōputruit. Et manus frigus eius et ipsius rigor sunt in periodis status.

¶ Hic specialiter exequit ꝓ flegmaticis: et primo de illis que cō muniter eueniūt. Scō de febrib⁹ que reducunt ad flegmaticas. ib (Et sunt.) Pria in duas. Prio de flegmatica interpolata loquitur. Scō de prima. ibi (Et sūt.) ℣ Qō aūt habet dicere de his tribus est signa illaꝝ. Prio ergo ponit signa flegmatice interpolate ſm diuersitatē materieꝝ. Scō ponit signa flegmatice cōtinue que sunt signa absolute. ibi (Et plurimū qdē.) ℣ Prima in tres. Primo ponit signa febris facte a flegmate vitreo et acetoso. Secundo ponit signa facta a flegmate salso. ibi (Iliam ꝺo.) Tertio a flegmate dulci. ibi (Illā aūt.) ℣ Prima in duas. Prio ponit dicta signa. Secūdo ponit quedam signa cōia flegmatice. ibi (Et hec.)

¶ Causa primi dicti est nota: qz flegma acetosuz et vitreū sunt humores frigidi valde. Et rigor. i. frigus in vitreo ē vehementior q̄ in alijs. l. flegmaticis: vt Rasis. 18. primē. i. ca. in flegmate vitreo fit frigus fortē: nam ipm est frigidius. Questio autē de friditate flegmatis vitrei et acetosi determiata est in libro ꝓncipiorum. dub. 41. ca. de humoribus. Frigus nō incipit subito in ea. i. febre ex flegmate vitreo vel acetoso. (Cū reditu frigoris.) Quia postq̄ incepit apparere calor: et creditur ꝓcedere ad augmētū itez reuertit frigus: et hoc ꝓp diuersitatē partiū mās mota ad putredinē. Et fortasse miscet frigori rigor. i. horripilatio: vt apparet ex sequēti sermone. (Et maius tē.) Nō qz tūc materia est magis subtiliata: et iō fortᵉ mouet: et hec est cā maioris tyrit: vt. 5. de accēti et morbo. c. 5. et supra: et appet ex dicit frigus et rigor. Frigus eni vel sequit q̄litatē mās: et hoc nō opz ḡ fit maius in statu cuz mā sit magis calefacta digōne et putredine. vel sequit motū caloris ad intra: et hoc fit magis in statu: qz materia magis subito mouet: et ideo magis subito inducit malū sensum: vnde magis calor citius mouet: et de ꝺ frigore loquit. Rigor ꝺo sumitur vel pro cōcussione vel pro horripilatione: et vterq; magis fit in statu: qz ad subitū motū pōt seq̄ maior concussio vel aliqua cōcussio si prima nulla fuit sed fuit frigus parū: et pōt ex acuitate putredinis sequi aliqua horripilatio vel maior horripilatio. Ja vero aūt laborat Dyms cz̄ quēritur an febris

quotidiana ſcipiat cū horripilatione:t an ſcipiat cū rigore. Iſtā enī vocabula ſunt valde equoca:vt dcc ſaluimus ſup in ſuo caplo. Intellige ergo nām typi quā mā fecit:t voca illū rigorez vel frigus vel horripilationē:t hoc appet qz Auic. ſtatim dixit q rigor in vitreo eſt vehemētior:t ſtatim ponet q febris flegmatica nō facit rigorē. Iſte igitur queſtiones t contradictiones ſunt vocuz ſi itelleriſti ea que ſcripſimus ſupra in caplo de his typis.

¶ Et hec qdē febris nō eſt ex mā que faciat punctionē:ita vt ſit cauſa rigoris in via expulſionis:putredo nāqz eiꝰ é putredo rei leuis. Et icipit cū grauitate t p funditate ſomni. Et multotiēs icipit i poſtremis p̄mis ſine frigore:t neqz eſt rigor imo poſtponitur vſqz ad tp̄s:t forſitaſſe erit frigus t nō erit rigor. Et multotiēs incipit cū ſyncopi t nō fit ſyncopis. Et in hac quidem egritudine multiplicat ſyncopis pp debilitatem oris ſtomachi t caſum appetitus t p̄uationez alistumbre que eſt fundamētū māe nutrimēti t virtutis.

¶ Hic ponit multa ſigna flegmatice ſiue ſit de flegmate vitreo vel crudo vel mucilagioſo vel mālēſmo hic multū applicat:t qō ꝑ dictā p̄z:qz cām ponit. (Uel grauitate.) ſ. membroꝝ t̄c. (profunditate t̄c.) i. ſomno graui, p̄fundo pp mſtos vapores fridos t būdos t̄ceput petētes. (Multotiēs icipit.) Qz poſtmodꝝ p̄modꝝ mā qnqz eſt dulcior t leuiter mota:t iō nō erit frigꝰ neqz rigor. i. neqz ꝓcuſſuus motꝰ. (Poſtponit vſqz ad tp̄s.) Qz i poſtremis poſteriorib⁹ vt augmēti vel ſtatꝰ poterit cē frigus t rigor. Et forſitaſſe erit frigus t nō rigor.) Hoc p̄t itelligi de p̄mis poſtremis in qb⁹ poſe eſt q ſit frigꝰ puꝝ:t nō motꝰ ꝓcuſſuus qđ vocat rigorē:t ꝑ qz materia tarde ſerf. P̄ōt ēt intelligi de poſtremis vt velit dicere q aliquādo p̄mi poſtremi nō ſunt cū frigore neqz ēt cū ꝓcuſſiōe:t poſtea vis fiāt poſtremi cū frigore:iz nō fiāt cuz ꝓcuſſione:ēt iſta euentre poſſunt vt p̄z. (Et multotiēs icipit cū ſyncopi t nō fit.) ſ. ſyncopis. i. nō cōpletur ſyncopis vel nō fit ſyncopis in oib⁹:ſed in multis fit. Cā aūt quare in hac febre fit multotiens ſyncopis eſt nō.

¶ Illam vō que eſt ex flegmate ſalſo ſequitur horripilatio t non fit vehemens frigus eius.

¶ Patet.

¶ Illam autem que eſt ex flegmate dulci raro antecedit in principio vſqz ad plurimos paroxiſmos horripilatio neqz frigus neqz rigor.

¶ Cauſe eſt quā ſtatim ponet:qz putredo icipit a grē dulciori.

¶ Et plurimi quidem periodi febris flegmatice incipiunt cū ſyncopi. Et iam apparet in ea in principio t calor vehemētior:t in poſtremis minoratur illud. Et eſt ſimile vt ſit cauſa in hoc:quoniam putredo antecedit p̄us ad magis dulce t magis ſalſuz t magis ſubtile:deinde ad groſſius t frigidius.

¶ Hic ponit ſigna flegmatice abſolute ſiue cōia ſigna:t habz ꝓpe 12. ſm. 12. cadices ſiue ſūmas ſignoꝝ q̄s ponit. Primū ſignū eſt ſyncopis:t p̄z. ¶ Et ū appet. Secōm eſt ſumptum a mō calorꝭ:t habz ꝓpe. 5 ſicut. 5. modi ſignoꝝ ſūt a calore. Hec ā pars ſecūda eſt aggregatio ſignoꝝ a modo caloris. Et primuz ſignū ex his eſt hoc q in primis paroxiſmis eſt calor vehemētior:t in poſtremis eſt calor minor:t dat cām in hoc veriſimilē. ¶ Cōſiderādū primo q. 13 ſermo poſſet referri ad calorē in vno poriſmo:ſiqs ſubeſſe ꝓſidat:nō apteꝰ referf ad calorē p̄modꝝ poſtmodꝝ cōparatū ad calorē poſteriorꝝ poriſmoꝝ. Quot aūt ſint iſti poriſmi p̄mi i qb⁹ calor eſt vehemētior:t q̄t ſint poſtremi i qb⁹ calor eſt miōr nō ē ōrminatū: nec pōt terminari:qz ē ꝑ q̄ntitatē māei dulcioris t ſubtilioris t q̄ntitatē groſſioris t fridioris q̄ntitates diuerſe ſunt in diuerſis. ¶ Conſiderādū 2° q p̄mo iſte verus ē i poriſmis hūib⁹ ꝓ cā antecedēti vnū cumulū māe ſufficiētis ad plures poriſmos. nā tūc de illo cumulo ps mobilior citiꝰ mouebit. ſ. dulcior ſalſior t ſubtilior: t iō p̄mi poriſmi erūt maioris caloris. poſteriꝰ aūt mouebit pars groſſior t ad motū pigrior:vñ fiēt poriſmi minoris caloris: ſed cuz poriſmi nō fiēt ex mā huius cumuli ſed de ea que de nouo ex toto gñatur:talis erit calor huiꝰ poriſmi qualē ꝓtigit gñari mām q̄ prius nō erat nec ſub forma cauſe aūtis nec cōiūcte. Dico ſub forma cauſe humoralis:qz bñ erat cū antecedens cōplexionalis.

Dub^m p^m ¶ Dubitaſ. qz hic ſmo vt ꝺicē ꝺicet ſup i ca. ō tertiana. vbi fuit dictū cū ſnia Cōmētatoris p̄mi epidimiaꝝ q̄ in febrib⁹ de mā frida poriſmi ſtatꝰ fuit de mā ſubtiliorꝭ:t magis mota er ſ:vñ rigores poriſmoꝝ in ſtatu q̄ruame erūt fortiores:ꝺ in tertiana. t hic dicē

Aui. q̄ flegma facietis poſteriores poriſmos eſt flegma groſſius. "Hec iſtātia ē quā ego añ aliū mouſ fecit mihi aliq̄ molestiaꝫ:t ō multi meis ſolentib⁹ obmiſſis p̄ eo vnam:t eſt q mā groſſior mota in poriſmis poſteriorib⁹ eſt groſſior groſſitie quā hz a ſe cōparata ſue p̄ri dulci p̄us mote:t cū ſ eſt ſubtilior q digōne:qz digeſtior ē q̄ ſit illa ſubtilis ps in p̄mis poriſmis mota:t cō mā ſubtilior q̄ fecit p̄mos poriſmos iz ſit ſubtilior in ſuba:eſt tñ cuz illa ſubtilitate crudior:t ſequit ex ſ q illa ſubtilēr crudior pigrius mouet. t illa groſſior digeſtior in poriſmis ſtatꝰ fortiꝰ t velocius mouet. Et tu p̄ſidera ſ ex p̄ncipijs datis in qōne de tēporib⁹ motꝰ. ¶ Aliter pōt dici q iſti poriſmi raz de mā dulciori q̄ groſſiori cōes ſūt in tpe p̄ncipij aut circa. ¶ Et pōt tertio dici q ſermo Cōmentatoris epidimiaꝝ t Aui. ſupra verificaſ in mā via:t non q̄ materie ſunt diuerſe de quibus hic ſermo verus eſt.

¶ Et tactus caliditatis eius in p̄mis eſt debilis t vaporoſus:deide cū ꝓlongatur poſtmodꝝ ſup mēbrum ſentit manus acuitatem t mordicationem.

¶ Hoc eſt ſecundus ſignum a modo caloris: cuius cauſa eſt vaporis groſſitie:vnde non ſtatim penetrat.

¶ Verūtñ nō eſt ſimilis neqz equalis in oib⁹ ſup que cadit manus:imo eſt diuerſa qñ inuenit in loco vno aſperitatē:t in loco alio lenitatē:t ēt eſt quaſi caliditas colef poſt rē cribellatam:qñ flegma viſcoſuz eſt quare diuerſificatur eius paſſio a caliditate:ſicut accidit in reliqs viſcoſis cū ebulliunt:ipſa eniz diſrumpunt in qbuſdā locis t nō diſrūpunt in locis alijs.

¶ Hoc eſt tertiū ſignuz a modo caloris:t eſt ſermo Galē. de diſ. febrium. 10. caꝑ. (Aſperitatem.) i. calorem aſperum vt in loco vbi repꝛeſentatur. ſ. g. in ſoramine cribri. (Lenitatem.) i. calorem leuem conuenientem vt in loco alio. ſ. g. in parte cōtinua cribri.

¶ Et qualiſcūqz ſit caliditas eiꝰ ſm plm nuno: eſt q̄ſ vt inflāmet t angustiā faciat:t magnificet deſideriū aeris frigidi t aque frigide:t inſpiſſationis t rarificationis:t anbelitus magni t crufflantis.

¶ Hoc eſt quartū ſignū quaſ dicat. ſiue ſit hoc ſiue non. naz poſſibile eſt q nō ſit ita: iz eniz partes viſcoſi flegmatis diuerſe ſint in euaporatione:tñ illi vapores venientes vſus cutis poterūt vniformiter vſus cutem diſpergi q̄ocūqz ſit:tñ calor flegmatice non eſt puenies ad iflāmationē t ingerudinē ex ſorti ic̄dio:t ꝺ eſt qō dixit minor eſt q̄ſ t̄c. Dixit ſm plurimū qz aliqñ pōt ex ſorti putredine iflāmari i flāmatiōe ꝓpinq̄ cholice ꝓ febrū:vel ſm plurimuz ſ. in gradu minoratoris. (Et inſpiſſationis.) ſ. anbelit⁹. (Et rarificationis. ſ. anbelit⁹:qz nō ponit nūcratē frequētis t crufflantui anbelit⁹:fiē facit cholica ſe. in q̄ anbelitu frequēs eruſtatio ꝓuenit fieri t rara p̄ interſectionē ex fatigatiōe. Uel inſpiſſationis t rarefactiōis. ſ. cutis pp diſcoopturā p̄mo:bātes eni ſortē caloꝛ ſe. vt in tertiana mō ſe diſcoopiunt:t tūc i ſpiſſant poꝛi t antriāt valdet tūc ꝛeꝛ ſe cooꝑiunt vt fiat i poꝛis raritas t ſtāt i iſta anxietate.

¶ Et multotiens quidem accidit caliditati eius vt ſedeat tēpore ipſo quo habet quantitatem horę vnius aut duarū horarum:quare eſtimatur q ipſa iaz p̄uenit ad ſtatum cum ipſa adhuc ſit in augmento: videbis enim cam iam incipere augmentari t ſimiliter ſunt ei in declinatione ſtationes.

¶ Hoc eſt quintū ſignū. (Ut ſedeat.) i. ſtet eſſito:t hoc totuz ſit pp māe diuerſitatē:vñ ſtationes ſiunt in augmēto t declinatione: de augmēto apparet t tēpus explicat:ſed in declinatiōe accidit venire ad vnam minorem caliditatem q̄ in ſtatu fuerit:t cuz tu credis gradatim p̄mo ab illa deſcendi ſtabit q̄ſ illa pp motā flegmatis t tarditatē in expulſione:t poſſibile ē q ſupra illā addat.

¶ Et febres quidem flegmatis ſunt multe oppilationis ꝓpter multitudinē humiditatis t vaporis ſui pauci ſudoris ꝓpter viſcoſitatem humoris. Et cū ſudorē facit eſt res nō exuberans:t de proꝑtionibus ſignificationibus eius eſt paucitas ſudoris t priuatio eius.

¶ Hec ē tertia ſūma vel tertiꝰ ordo ſignoꝝ:t p̄z. (Pauci ſudoris.) i. ſūt pauci ſudoris. Uel p̄mael lra. (Vaporis ſui pauci ſudoris.) i. eū vaporib⁹ nō ſudabilibus libere p̄ poros. Cō ſidera q̄ iſte oppilationes nō apparent omnes in vrina:quia non niſi ille que ſunt in vaſe vrine. ſ. ſparſe t partū ꝓpinquaꝝ:t ideo

poteſt

pōt vrina nō eē subtilis: r ñ vie que sunt in membris r post ramos venarū r foraminā que sunt a venis in membris erūt oppilata.

¶ Et sitis quidē minoraſ in febrib⁹ flegmatis: nisi ꝓpter cām salsedinis aut causam vehementie putredinis eius: r cum hoc est minor q̄ sitis que est in aliis.

¶ Hic est quartus ordo signorum: r patet.

¶ Et inflatio laterū multiplicaſ in eis: r quādoq; accidit cuti lateris vt subtilietur cum intensione.

¶ Hic est qnt⁹ ordo r ē modus cacesie pp oppilones r grossos vapores: vel pōt fieri ex illo hydropica in q̄ p̄tensione subtilior fit cuti.

¶ Color autem patientium flegmatis febrem est declinus ad viriditatem r citrinitatē currentes in albedinem: ita vt sit illud qō aggregatum est sicut color plūbi vsq; in statu. Et raro qdē rubet color in eo: cuius rubedo sit rubedo in statibus reliquarū febrium.

¶ Hic est sext⁹ ordo signor⁹ a colore. (Ad viriditatē.) ꝓpter frigiditatē flegmatis r mortificationē. (Et citrinitatē.) ꝓpter incēdū aliqō a febre. (Currētes.) Quia pūēti albedini flegmatis: r hic ē color plūbe⁹. Et tu scias q̄ Aui. habuit subtiles phātasias in coloribꝫ: vt apparet. 6. de nālib⁹. pti. 3. caꝑ. r lib. 1. fen. 2. caꝑ. de signis cōplexionū. (Reliquarū febrū.) s. caliduarū.

Alr sanguf fus

¶ Pulsus vō eius est pulsus paruus summersus debilis rarus in primis: deinde fit frequens in fine.

¶ Hic est septimus ordo signor⁹ a pulsu. Et p̄mo ponit ōdias hui⁹ pulsus. Secō cōpat ad alias febres r dat cām ibi. Et frequētia.) Tertio cōplet has ōdias pulsus. ibi. Et vehemētiores. ¶ Dicit ꝑ q̄ i flatica pulsus ē paruus r sūmissus. i. sūmersus pp suffocationē caloris a friditate r viscositate r multitudine materie debilis existē cause: rarus pp friditatē humoris. (In p̄mis.) i. in principio paroxismi durāte frigiditate: q̄ cū aduenit caliditas fit frequēs in fine. i. in processu. Uel in fine. i. in vltimo frequētie: q̄ multū frequens. ¶ Cōsiderādū q̄ ly in p̄mis pōt solū cōponi cum ly rarus: r erit sensus q̄ nō solū in p̄mis sed in processu flegmatice pulsus est summersus r paruus: tamē est rarus solū in p̄mis: r pōt cōponi cū qualibet differentia quā dixit: vt sit sensus: pulsus flegmatice in primis. i. in principio paroxismi est paruus r summersus et est rarus: sed postea fit frequens: r redit hoc in eandē sententiā.

¶ Et frequentia quidem eius r eius paruitas vehementior est q̄ frequentia quartane: r tertiane r eius paruitas: r vehementia frequentie eius est ꝓpter vehementiam paruitatis ipsius.

¶ Primo facit hanc cōparationē. Secō dat cām dicit. ibi (Et vehemētia frequētie.) Tertio ponit aliā cōparationē. ibi (Iterum.) ¶ In p̄ma ptē duo dicit. Primū q̄ vehemētia frequentie pulsus flegmatice est vehemētior q̄ frequētia pulsus tertiane r q̄rtane. Secō q̄ paritas pulsus flegmatice est maior q̄ tertiane r q̄rtane: r ibi est qō dicit. r ei⁹ paritas. i. quā ei⁹ paritas: r tūc Aui. ꝓsupponit vnā notā. s. q̄ pulsus in hac febre flegmatica sit paruior q̄ in q̄rtana r tertiana: tūc arguit: q̄ frequētior q̄ in febre tertiana: q̄ restaurat qō sibi de magnitudine deficit: r ibi est qō dicit vehementia frequētie ei⁹ est ꝓpter vehementiā paritatis eius.

Dubiū 2ᵐ ¶ Dubitaſ an pulsus flegmatice sit paruior q̄ melācholice. Q8. n. sit paruior q̄ pulsus cholerice nō est dubiū. ℣ Uidet q̄ pulsus melācholice sit paruior per Gal. 2. de crisi. caꝑ. 3. s. de tertiana. vbi dicit q̄rtana febris in p̄ncipio paroxismi ponit pulsus in dispōne paritatis quā nō sequit egritudo ꝓter cā: q̄ flegmatica nō ꝓsequitur paritatē pulsus tūtā quātā ꝓsequit q̄rtana. Et Auer. colliget. 4. caꝑ. 29. s. de febre q̄rtana. dicit. pulsus hui⁹ febris q̄rtane est paruior plus q̄ sit in flegmatica. ℣ In Ziuz est Aui. r Valya. 6. tera. 3. caꝑ. vbi dicit in signis flegmatice febris. Est aūt hic pulsus minor pulsu q̄rtane r q̄ flegma debilitat virtutē suā friditate dissolutiua r sua multitudine infridat. Idē ponit Rasis. 18. p̄nētis caꝑ. 1. s. de flatica in fine. ℣ Nos dicamus q̄ auctores multū inuenimus discordes in differētijs pulsuū flatice r q̄rtane. Nā qui indicauerunt cōparationē hoꝝ pulsuū flatice r quartane per rōnes acquieuerunt cāe que p̄m estimationem magis est visa cāre. Qui enim dicit in flatica pulsum paruiorē iudicat hoc ex flatus frigiditate r multitudine: r q̄ hoc plus faciat q̄ cause que sunt in melancholico humore. Qui aūt dicūt q̄ in melancholica pulsus est paruior opinaſ frigiditatē melācholie multū iuuari a siccitate vt organū fiat inobediēs dilatationi: r q̄ in hoc vincat flegma. Sed qui iudicant per experientiā pūt discordare: q̄ excessus pulsuuꝫ adinuicē pūt multū ōcipere r euenit diuersificare fm ſpēs flatus: r alia que de secto ꝑcurrūt. r ó vnus auctor potuit ſuenire pulsus flatice paruioris: r alius pulsum melice paliorē. Cū g̃ ponem⁹ duos febres vnā de flate nāli: r aliā de melancholia nāli in eodē tēpore vel in tēpore tpato r hoie tpato: vel vnam in hyeme vt flaticā in corpe flatico: aliā in autūno r corpore melācholico: tūc erit q̄ō de eius humorib⁹ quis mor⁹ ad putredinē magis paruificet pulsum an flatica an melācholica. Et q̄uis neutra q̄ō sit demōstrabilis: ñ credo q̄ flatica humor plus paruificet pulsum q̄ frigidior r viscosus r multus: vt dixit Valya. ℣ Sed ad ꝓpositum ꝓpter hos dō⁹ q̄ ꝓcesserunt cū eor⁹ iudicio est imatiuo: r fm q̄ inenerūt per experientiā in multis que eis occurrerūt in q̄bus nō apparuit eis veritas. Pro rudioribus tho scholaribus pōt dici q̄ pulsus in flatica est paruior intensiue. Sed in melancholica est paruior extensiue: q̄ plus perdurat typus r paroxismus quartane q̄ flegmatice.

¶ Dubitaſ an flatice pulsus sit frequētior pulsu q̄rtane. Et in hoc nō videt discordia multa: satis enim auctores ꝓcordāt q̄ pulsus flatice sit spissior q̄ melācholice vt per spissitudinē restauret magnitudinis defectū qué hꝫ supra q̄rtanā. Gal. tho cuꝫ suis phantasialibus ꝓportionib⁹ r ꝓportionalitatib⁹ phantasiaſ est in tera pētica ad Glauconē lib. 1. distin. 4. ca. 4. q̄ pulsus q̄rtane tāto est rarior pulsu flatice q̄to pulsus flatice est rarior pulsu tertiane. Bñ aūt inuenire per tactū est difficile: ꝛ asserat has ōdias per tactuꝫ cōprehendi posse: vt ostendit phantasia sua in libro differētiarum pulsuū. Et nos tā ꝓtelatum⁹ intētionē nſam in istis in p̄mo libro. Dubiū 3ᵐ

¶ Tertia dubitatio est vtrū pulsus flatice sit frequētior pulsu tertiane. ℣ Uidet q̄ nō per Gal. in tera pētica ad Glauconē lib. 1. dist. 4. caꝑ. 4. r apparet per Auer. colliget. 4. ca. 28. s. de febre flatica. vbi dicit. pulsus hui⁹ febris flatice est rarior pulsu febris tertiane in quolibet q̄uor tēpoꝝ febris. Idē vult Rasis. 4. Almansoris caꝑ. de febre p̄ma. r multi auctores in hoc ꝓcordant. r nō videt ꝓbare: q̄ humor cholericus est valde calidus multū inflāmās r calorē ponēs facientē angustiā r sitim maiorē r necessitatē maiorē frigiditatis terre: vt supra dixit Gal. ergo frequētia plus addet in pulsu. Amplius nō Aui. que ē est nō Valya. 8. theo. caꝑ. 5. nō videt ꝓcludere. ℣ Cū enī dicit q̄ deficiēte magnitudine pulsus fit restauratio per frequētiā. Dicemus p̄mo q̄ fit restauratio per velocitatē: r tō nō plus arguit q̄ sit velocior q̄ sit frequētior. Secō dicem⁹ q̄ nō ꝓcluderet si calor tertiane r calor flatice essent eiusdē intensionis: tunc. n. si vnī calori ꝓiungeret pulsus paruus: r alteri magnus posset argui: ergo est cū hꝫ velocior r frequētior vel saltē frequētior: sed cū calores sint dispares in gradu sufficit paritas pulsus in flatica: vt q̄tū diminuit calor flatice a calore cholice: tātū diminuaſ pulsus flatice a pulsu cholerice: nō ergo erit necūi fieri pulsum frequentē. ℣ In Ziuz est Aui. cum dixit. Et frequētia qdē eius r eius paruitas vehemētior est q̄ frequētia q̄rtane r ei⁹ paritas vehemētior est q̄ paritas tertiane. r sic suspicor: tertū stare debere. Aliter pōt dici q̄ in alia parte paroxismi vt in p̄ncipio eueniat multoties q̄ pulsus in flatica est frequētior q̄ in cholerica. Et ró est: q̄ multoties icipit cū dispōne syncopis r multoties accidit syncopis in ea: r in hac dispōne pp multā diminutionem magnitudinis fit pulsus frequēs multū. ℣ Sed ꝓra q̄ in febre syncopali fit pulsus rarus. Dōm q̄ verū est durāte frigore humoris: r etiā durāte calore nō fit frequēs vt in cholericis q̄ illō flegma nō multum calefit. Sed in febre flatica de alio statu iā calefacto multū per putredinē syncopi aduenīte vel mō ei⁹ multū deficiēte magnitudine ei⁹ fiet frequētior q̄ in cholerica. Cū aūt iā venit status r calor est expansus: r nō est syncopis: q̄ tūc nō fit syncopis: ꝛ fieri posse: fit pulsus min⁹ frequēs q̄ in cholica febre. ℣ Sit ergo summa solonis q̄ ista frequētia est pp syncopim: r si ista phātasia tibi placet solue ad solonē rōnis: q̄ ꝛ sint diuersi gradus caloris: tñ misa facta putate pulsus cū maiori gradu caloris pōt fieri maior frequētia q̄ cū maiori gdu. vñ semiaz pulsus ē frequētior pulsu viroz. ℣ Ad aliud appebit solo in sequēti ptē. ℣ Tertio pōt dici q̄ pulsus flatice absolute nō fit frequētior pulsus cholice: ꝛ ꝓportionaliter putatur: q̄ i nulla febre nec cholica nec melica tātū fit additio in frequētia ꝓpter paritatē quātū fit in flegmatica.

¶ Uerum non est velocior pulsu quartane: r q̄q; est tardior eo: aut similis ei in primis.

¶ Uult q̄ ꝛ pulsus flegmatice sit frequentior pulsu quartane: non tamē est velocior eo. Et ratio est: q̄ virtus que defectū magnitudinis restaurat ꝓpter velocitatē opꝝ q̄ sit fortis quodāmodo sed in hac febre multū deficit virtus. vnde Valya. loco allegato. dixit virtutē in hac febre esse dissolutā r infrigidatā. Quandoq; est tardior in p̄mis ꝓpter multā infrigidationē: vnde fit paruus r tardus: ꝛ sit spissus. spissitudo enim est soboles deficientis siue imbecillis virtutis: vt Gal. in cōmento pulsuū caꝑ. 28. s. de pulsu frenericorum. Aut similis ei in paruis: ꝛ similis ei in tarditate cum

in principio principij portissimi nō ponerte corp⁹ ad matēm frigidationez:t hic caderet qō cū qua possunt multa phantasibilia dici.

¶ Et est vehementis diuersitatis cum priuatione ordinis:t parui t debiles ex eis sunt in diuersitate eius plus. Et significationes quidē pulsus super eam sunt de certioribus significationibus.

¶ Dult q pulsus flegmatice sit diuersus t ordinat⁹:t cā ē aggrauatio t suffocatio vtutis ab humore grosso t viscoso t multo:t qz defecta virtus facit paruitatē t debilitatē pulsus: sequit q in diuersitate pulsus cadāt multe pcussiones parue t debiles t diuerse in b ppter pugnā māe t virtutis. Mirandum aūt de Auenzoar lib.3.cap.10.qui dicit pulsus in flegmatica nō est multuz diuersus nisi velit q nō est diuersus q in eo sunt multe percussiones parue t multe magne sed sunt multe parue t in quitate est diuersitas: t sic intelligit Auēzoar. Et significationes. Quia spāli diuersitate diuersificat in hac febre:opz aūt cognosse pulsuz sui sani: vt spāliter inuit Rasis.in. ptinetis cap.1.t.B.scōo de crisi.cap.3.

¶ Vrina aūt eius in primis qdē est alba subtilis propter multitudinē oppilationū t frigoris: deide fit rubea ppter putredinē:t pturbaf ppter malitiam digestionis. Et quandoq alteraf in ea dispositio vno tempore:t quādo mūdificabitur ex materia grossa:t resoluf tunc putridū vna hora t alia redibunt oppilationes t dealbabif quādo remanet intra alīs inter materiam grossam t dispositionem putredinis.

¶ Hec ē octaua collectio signoz ab vrina. Et dicē p q p est alba tē. deinde fit rubea. t magis tincta:iz nō sit vere rubea.t cōturbaf.i. obscura nō luminosa ppter malitiā. t ppter malitiā digōnis.i.ei bi in stōcho t humoz q iunt crudi nō digesti. t aūt malitia t pūtatio digōnis offuscet vrinā: appet p lib.sen.3.cap.de coloribus vrine. Vel pturbaf.i.sicut aq̄ turbida vel mustū ppter digōnis malitiā.i. ppter pcessum putredinis: vī digō fit maligna. putredo.ū. pfundata in flegmate imiscet vapores grossos eius t ptes aliqs rescindit cū vrina. Scōz qō dicit de vrina in hac febre est q q in vno tpe vnius febris vt augmēto pmutat in vrina dispositio.

¶ Et aq̄ hora oppilationū est alba: deinde quādo putrefit res pluruna post illud in stōcho t expellif t aperit oppilationes:rubet vsquequo veniat sup oppilationes qō oppilet eas vice alia de illo codē humore.

¶ Hic declarat istā mutationē:t dicit.q. supple vna dispō vnde est qñ mūdificat febrēs per vrinā ex mā grossā.t resoluit.i. euacuat putridū vna hora:t alia.s.a pdicta redibūt oppilationes. dealbabif.t hora est qñ.s. ista dispō remanet.i. stat vel retinet intra materiā grossam tē.i. stat mā grossa:t disponit ad putredinē q nōdū est putrida. Apparet igit q in flegmatica hō pōt reperiri in duplici dispone. Una est dispō in q̄ euacuat putridū. Alia est dispositio stationis grosse māe que disponit ad putredinē:t est hec dispositio oppilationis:qz tunc disponit. Et ideo eis ōmissis Auicē. subiūgit sermonē clarū dicēs. vrina hora oppilationuz est alba.s. subtilis:t vrina putrefactionis t expulsionis est tincta grossa: et iterz post b redibit subtilitas t albedo cū mouebunt māe grosse ad oppilādū. Iste aūt primo fuit Judeus vt appet.is. ptinē. primo capīo.

¶ Eius vo egestio est lenis subtilis flegmatica.

¶ Hec est nona collectio signoz ab egestione que est lenis ex mā flegmatū abūdātiū in partibus stomachi flegmatice ex eadē causa. subtilis. i. cruda: vel subtilis. i. fluida per indigestionem.

¶ Et de eis que significāt q̄ febris est flegmatica est vt sit paroxismus eius. 18. horis t dimissio eius sex horis. Et nō est dimissio ei⁹ dimissio nūda qm materia cum grossitudine t viscositate est multa.

¶ Hec est decima collectio signoz. t primi dicti cā nō pōt assignari: nisi qz experientia inuētū ē q̄ durat.is. horis t ges i flegmaticis.6. horis ei⁹ reuolutio siue paroxismatio ei⁹ est de die in diez. (Et nō est.) Cām sēdi dicti assignatur est nō. Considera ꝑ q̄uor de mā flatica que sunt satis mirāda. Primo q̄ flegma cui⁹ mouet ad putredinē quocūq; alio hūore. s. cholerico t melico. Scōm q̄ diffo:mius putrefit q̄ cholera t q̄ melica. Tertiū q̄ citius totū putrefit q̄ melica iz si q̄ cholera. Quartū q̄ ipsecti⁹ resoluit i tpe gestis semp ēsumās.

¶ Et significant ipsam etas t cōsuetudo t tēpus t regio t cōplementū cibi t aducitus cārū antecedentiū ex sanctate nauseatiua:t significat ipsam formā predicta ex colore faciei t inflatione eius t lenitas tact⁹ t debilitas oris stomachi t casus appetitus:t quandoq magnificatur cum ea splen.

¶ Hec est collectio vndecima signoz multoz t sunt nota. Et q̄q. Hoc nō est ppriū signū: sed est q̄ q̄q accidit in ea:qz flegmatica per adustionem pōt conuerti in melancholiam.

¶ Et sequitur eam eructuatio acetosa in pluribus horis multotiens.

¶ Hoc est duodecimum signum: causa est nota tē.

¶ De signis inseparabilis febris flegmatice:t est illa que nominatur latica. Cap̄.49m.

Sunt sicut retiq̄ signa febris flegmatice p̄ter eradicationem:t q̄ similatur eradicationi.

¶ Hic ponit signa flegmatice ptinue quā arabes vocant laticam. (Sunt sicut tē.) b.g. signa dicta de vrina de egestione de tactu caloris de colore t de aliis tē. signis supra narratis p̄ter eradicationem. (Et q̄ similatur tē.) l. p̄ter hoc q̄ in ea fiat eradicatio vel similitudo eradicationis. Nam in flegmatica interpolata vel fit eradicatio vel similaf eradicationi sua quies t hoc est vez. Sed in ptinua nō fiet talis quies que possit dici similis eradicationi: imo valde distat ab hoc: vnde in tēpore illo febris fit manifesta. Ex hoc apparet q̄ ista cōtinua flegmatica nō ꝓterea debet dici cōclusa:qz omni die hz fortitudinem manifestaz:iz in tēpore in quo est remissa fit adhuc febris manifesta que febris sic manifesta nō est quādo est quies interpolate flegmatice:iz non sit in interpolata vera quies.

¶ Et apō inceptionē fiunt rigor t frig⁹ t horripilatio.

¶ Contra Balz. de differētijs febrīū cap.8. ppriū est symptomatū. i. pti nuarum nō horrere. ℣ Dōm q̄ frigus t hmōi typi ꝓprie fiunt ex māe expansione supra mēbra sensibilia: t tales fiunt in interpolatis t fiunt a mācbris frigidis viscosis t multis stantib⁹ in venis: vnde per vīa suffocatiōis faciunt extremitatū circūfrigidationem t pdictos modos typi:t sic pōt fieri in ptinuis. vnde scōo de differētijs feb. ca.9. Balapp:opinat circūfrigidationē et flegmatice ptinue figi ꝓsiderat. Dicit apud inceptionē. i. in principio vīe: qz tunc mā est magis cruda:t sm b exacerbationes principij fcōlis nue flegmatice sunt cū frigore: iz exacerbationes stat⁹ erūt absq̄ frigore vel cū minori frigore: qz mā est digesta non sic viscosa nec sic frigida. Econtra ho in iterpolata erit: qz typi in ea fiūt per motum super sensibilia membra t mā magis digesta magis mouet. Cū ergo ꝓsiderate fuerint he cāe erit sm q̄ dictuz est. Ex aliis ho obscurā causis posset esse nō sic. ꝑ. g. sicut in iterpolata primo putre fit qō est magis dulce t subtile: sic pōt accidere in ptinua. Vel dixit apud inceptionē. s. cuiuscūq; exacerbatiōis: possibile. n. est hos typos fieri in principio cuiuscūq; exacerbatiōis ptinue flegmatice. Dubium

¶ Et est res magis similis cum ethica.

¶ Causa est multa vnitormis ptinuitas caloris febrilis t extensio per defectū digōnis stōchi: t nisi esset lenitas pulsus cēt valde plus similis: vt dixit Aui. supra cap. de rebus q̄bus differūt tē.

¶ Et fit illic vehemens rigor. i. tepor in sex horis aut tm̄ superans illum qui fit periodica. nā periodica iterum non euacuatur a residuo: verūtamen est occultum non apparens.

¶ Hic tertius est difficilis t hz duas expōnes. Prima est cōis quā Dynus pre alijs vt posuisse. t est q̄ rigor. i. frigus eueniēs in principijs exacerbationū ptinue flegmatice durat. 6. horis: aut tm̄. i. circa hoc: tā plus fit istud frigus in continua q̄ in interpolata. Et hoc est q̄ dicit superāo illū nā periodica flegmatica. i. interpolata nō euacuat a residuo. s. frigoris. i. nō euacuat: quinetiā p̄duret rigor t frigus i ipa. verūtā est occultū nō apparēs. i. nō tātū p̄durās i ipa vt i ptiua. Est ergo sūma sue q̄ frigus in principio exacerbationis ptinue flegmatice plus est manifestū q̄ plus durat q̄ frigus in principio paroxismoz interpolate flegmatice. Et cām huius dicunt esse q̄ sub mā flegmatica febris ptinue plus suffocat calor innatus cū ipsa sit ītus i ventis. ℣ Sed si experientia nō decipit nos: totū ptinuz videmus. s. q̄ frigus in paroxismis interpolatarū flegmaticarum validius fuit: t plus perdurauit q̄ frigus in principio ptinuarū de flegmate: t videt rationabile: qz flegma interpolate est purius et est in locis in quib⁹ minus t tardius potest calefieri qz nō attingit a calore tanto. Sed flegma in ptinua flegmatica nō est sic purum t nō sic frigidū: t est magis obsessum t penetratū a calore potenti: t ideo citius iz recedē t remissius debet esse. ℣ Et hic ergo coacti fuimus facere aliā expositionē t totū terminū facit difficilez vnū vocabulū. s. rigor: hic eni forte sumit rigor aliter q̄ sumaf alibi ab Auic. vel alio auctore. sumit enim pro tepido calore qui

apparet in hora quietis exacerbationis. Et vult Auicē. q̄ sicut in flegmatica interpolata postimus durat. 18. horis & quies durat. 6. ita in prima exacerbatio durat. 18 horis: sed tepiditas caloris durat. 6. horis. Sint tātū. i. circa. B: qđ adhuc minus q̄. 6. horis. Uel aūtū. est hīa clara. Superans. s. calor iste quietis siue remissionis p̄me illū qui fit in periodica. i. caloꝛē qui est in quiete interpolate. nā prodica nō euacuat. i. nō mundificat a residuo caloris nā est occultū nō apparēs. s. sicut in p̄ma. nō ꝑ vult aliō nisi q̄ ibi traz in p̄ma flegmatica q̄ in interpolata duret remissus calor quē vocat rigorē ser horis: adhuc tñ est calor in p̄ma manifestior: in interpolata vo occultior: & nō adhuc vna pōt dici interpolata alia p̄ma.

¶ De febribus que sunt fm plurimum de genere flegmaticarum & sunt quandoq̄ ex cholera & nō sunt ex eis que sunt ex melancholia appropriate cum nominibus & iudicijs. Cap. 50m.

ET sunt febres empialos & lipparia que ambe sunt de summa febrium in quibus diuersificantur loca caloris & frigoris intus & exterius p̄ter diuersitatem & locum eius qđ putrefit & qđ nō putrefit. Et sunt tres diuisiones febris appropriate syncopalis humorosa & febris ex syncopi minuta subtilis & febris diuturna & nocturna.

alb ꝑpter

¶ Dic determinat de qbusdā febrib' reducibilib' ad flegmaticas: q: vtpm de flegmate fiunt: iz qñq̄ fiant a cholera: vt lipparia dicta taburos & syncopalis minuta: & nō fiunt a melācholia vt apparebit. s. pura: iz a flegmate tēdēte ad nāz ei' vbīte ei' mixtionē fiunt fm Ysaac ponit de lipparia: & B dicit rubrica. Et ꝑ enumerat has febres. Scō exequit. ibi (Hec febris. ¶ Dicē ꝑ & sūt iste febres empialos & lipparia q̄mbe tē. de gñe febriū in qb' diuersificant loca caloris & frigoris int' & ex exceptis diuīsitate māe & loꝛ in qb' putrefiūt iste māe. Scō dicē q̄ iste febres q̄dā vocant syncopalis humorosa q̄dā syncopalis minuta q̄dā diurna & q̄dā nocturna. Est tñ sciendū ꝑter has febres est repire aliā se. i q̄ fiunt calor & frig' in eodē loco: & B declarabit in ꝓcessu. Quō aūt in eis diuersificant loca putredinis & ꝓtes apparebit in suis capitulis. Deinde enumerat alias tres spēs cum dicit. & sunt. s. ꝑter ꝑdictas spēs tres diuisiōes in tres alias species tē. & sunt in sūma sex species.

¶ Febris in qua occultatur frigus & apparet in ea calor & empialos. Cap. 51m.

HEc febris fit ex flegmate vitreo: q̄ est cōprehensum in occulto & ꝓfundo qđ infrigidat vbi est. Uerū ipsi accidit iaz putredo quare spargit ex eo vapor eius qđ cū putrint & dissipat & inflammat in exterioribus: & illud qđ nō est putrefactum infrigidatur in interioribus.

¶ Dic exequit de bis febribus & bz partes ser: sicut ser sunt de se bres. Primo ꝑ exequit de empiala. Scō de lipparia tē. ꝓtes sūt note. ¶ Prima in duas. Primo ponit cām empiale & modū ꝓuenius a eā. Scō ponit signa. ibi (Signa ei'. ¶ Prima in duas. Primo facit hoc. Scō dubiū remouet. ibi (Et ei' qđē.) ¶ Imaginatio Auicē est q̄ in empiala apparet frigus intra & extra apparet calor: & q̄ cā ei' est flegma vitreū qđ cōprehēsum est in occulto. i. in interioꝛib'. Infrigidat vbi est. i. apparet frigidū ibi: sed vapor putredinis eleuat' ab eo cuz putrefit: & a parte qua putrefit spargit extra. Et inflamat. i. apparet calidus in exterioꝛib': & ps nō putrefacta hui' flegmatis est illa que apparet frigida in interioꝛibus.

Dubiū ꝑm

¶ Dubitāt qđā an in empiala extra sentiat calor & intus frigus vt estimauit Auic. ¶ Nos nō itēdimus q̄nari de hoc: est q̄ de noīe. Sed dicem' q̄ bis noīb' empiala lipparia nīi auctores diuersimode vtunt. Hoc eni nomē empiala signat febrē aliq̄ in qua simul fm eādē partē sentit calor & frigus: & hoc mō. s. ad hoc significādū vtit B vocabulo. Ex. in. 2. lib. de differētijs febriū. ca. 6. & in lib. de malitia cōplexionis diuerse. cap. vlt. & in cōmē. aforis. 437 gti. Si febris a cholera nō bal. & Haly. 8. decem. 6. cap. & Rasis. in. cōtinē 3. cap in ꝑn'. Hoc ēt nomine empiala vtunt alīq̄ ad significandū febrē in qua extra apparet frigus & intus calor sicut Ysaac secūdo lib. feb. cap. de empiala. & Ari. ꝓble. 27. 2. ꝓble. Hoc etiam nomine empiala vtunt aly ꝓtrario mō ꝑdictis ad signiandū febrē in qua intus apparet frigus & extra calor qūo vtit Auī. hoc vocabulo hic: & Seraꝑ 6. breuiary. cap. 17. Et dicit empiala ab epi q̄ est supra & ali. i. alia: q: calor supra frigus. i. extra frigus. Nō ergo questionemus hoc: sed ponemus vnā febrem in qua intus sit frigus & extra calor: & vocabimus illā sicut tibi placet: & assignabimus cām ei' q̄ in ea apparet. ¶ Cōsiderādū q̄ Ysaac imaginat cām huius febris quā ipse lipparia vocat esse mām cōpositā ex melācholico & flegmatico humore: q: flegma grossuz qđ int' iacet & cholaz grossaz putrefēte & exteriora inflāmāte: & pōt imaginatio ei' toleranter vide eū.

¶ Dubium est quis locus sit iste occultus profundus.

¶ Secundo dubitat qūo iste dicit febriens si intus bz frigiditatē. ¶ Ad p̄mū dōm q̄ per loca occulta ꝓfunda possumus intelligere stomachū & intestina & partes illius imediate adiacētes. ¶ Uel possumus intelligere loca interioꝛ venarū & ꝓfundas partes musculoꝛ: & per loca exteriora intelligemus loca extrema. s. manus & pedes. ¶ Et quibus apparet solutio ad quesitū. an hec febris sit cōtinua vel interpolata: q: si materia est in venis reponet in summa p̄tinuarū. si extra reponet in sūma interpolatarū. ¶ Ad tm dōm q̄ iz circa stōchū & intestina vel circa ꝓfundas venas ꝓfundoꝛ musculoꝛ percipiat frigus: tñ opz imaginari q̄ vapor putridus calidus perit coꝛ & calefacit & facit febrē: vnde iste nō dicit sentire frigus in ꝓfundo. Cin corde vel circa cor: sed sentit frigus circa stomachū & intestina & circa dorsum. s. circa intrinsecos musculos dorsi & ventris: & circa profundos musculos coꝛarum & calorem sentit in pedibus & manibus. Et circa hoc multe possunt esse contingentie circa diuersitatē locoꝛ intrinsecoꝛ in quibus sentitur frigus & extrinsecoꝛ in quibus sentit calor: & tu considera.

Dubiū 2m
Dubiū 3m

¶ Dubitatur tertio: q: si loca intrinseca proprie aliquarū venarū possint esse in qbus fit ista infrigidatio: ergo necessario loca extrinseca erunt frigida: q: ad infrigidationē partiū intrinsecarum sequit in exterioribus frigiditas sicut apparet de frigore in exterioꝛib' in exacerbationib' ꝓtinue flegmatice. ¶ Dōm sine dubio q̄ exteriora ex hoc debēt esse frigida sed ꝓpter ꝓtinuā putridi vaporis calidi facit ea calida per violentiam. Uel dicendū q̄ loca venarū intrinsecarum in quibus potest percipi frigus non sunt venaruz cordi propinquarum & multum cum illo continuarum.

Dubiū 4m

¶ Et eius quidem frigus nō apparet in huiusmodi tē pore quoniam est quietum: & associat ei & nō patit ab eo qđ occurrit ei: postquā ergo incipit in eo putredo mouet & infrigidat infrigidatione quadam: q̄uis nō perueniat ad hoc vt cōcet toti corpori.

¶ Aliquis quereret quare hoc flegma intus frigidus sentit nunc & prius anteq̄ moueret ad putredinē nō sentiebat. Et respondet q̄ frigus eius flegmatis intus nō apparet in tēpore hoc. s. qñ nō mouet ad putredinē q: stabat quietus: & associat ei. i. membro in quo est: & ideo nō patit a partib' que sibi occurrunt. Postq̄ ergo incipit putrefieri mouet: & infrigidat. i. apparet eius infrigidatio que est qđā frigiditas: q: nō est pura frigiditas: sed potius qdam debilis calor ꝺz dicit tñ iudicat frigiditas q̄uis non perueniat. i. talis infrigidatio nō venit ad coꝛ: q: tunc nō dicet febris vel tunc esset modus syncopalis febris. Nō itēdimus aūt hic philosophari qūo sentiat vt frigidū qđ est remisse calidū sicut vrina minge ti in balneo: vt dixit Sal. 3. de simplici medicina cap. 2. distin. 2.

¶ Cōsiderādū q̄ dixit infrigidat: q: apparitio talis infrigidationis fit per quādā explicationez intrinseci frigoris frigidi humoris: & hec sunt declarata supra cap. de sermone rigoris & frigoris tē.

Dubiū 5m

¶ Dubitat q: calor qui sentit extra est a vapore calido putrido: iz iste eleuat a flegmate putrido int' stante: iz illo flegma est actu putridū & actu calin: & sentiet calor in interioꝛib'. ¶ Dōm q̄ opz nos imaginari ꝓtes hui' flegmatis putridas esse paucas respū partiū nō putridaz: cē tñ tātas q̄ vapor sufficiēs ad inflāmādū & extinguēdū pōt surgē. Sed ꝓtes frigide in locis in qbus sunt vincūt caliditas infrigidādo loca in qb' sicuant. Et si talis imaginatio non fit nō absoluemus quin ista febris sit empiala: & cum sit febris est febris in qua calor & frigus fm vnā & eandē partē percipiunt.

¶ De signis. Cap. 52m.

SIgna eius sunt eadē que ꝑdicta sunt. Et q̄ eius vrina est frigida cruda minoris caliditatis q̄ vrina aliaꝝ sui gnis. Et pulsus ei' est rarus tardus: & ipsa qdez fm plurimū addit oi die. Uel ꝓpter grossitudinē mātē siue ꝓcuritē quādoq̄ in quartanā & tertianam: quoniam huius materia in corpore est parua & pue putrefactionis ignea: & paucitas qdē est ex causis elōgatiōis periodi. Et ꝓpterea q̄ paroxismus nō redit oi die nō remanet. hec febris qn sit flegmatica: sed ꝓpterea est flegmatica: q: putredo ei' est putredo flegmatis: & hec nō extrabit eā ab hoc qn sit flegmatica: sed ꝓpterea q̄ putre-

do est putredo flegmatis: nó ꝓpterea ꝙ paroxísmus nó redeat omni die: alo talis paroxísmatio nõ extrabit eam quin ipsa sit flegmatica. naꝫ flegmatica dicitur quia putredo eius est flegmatica ⁊ non quia paroxísmus redeat omni die.

¶ Ponit ꝓmo signa. Scõo qõdã declarat. ibi (Uerũ.) Tertio complet signa. ibi (Spatiũ.) ¶ Dicit ꝓ eadez que dicta sunt. s. supra in ca. de signis flegmatice interpolate que sunt signa flegmatice absolute. Uel eadẽ que dicta fuit. s. de nã bui⁹ febris ꝙ bõ intus frigeat: ⁊ extra caleat. (Urina ⁊c.) Ratio est: qz hoc flegma qõ est vitreũ est ifridãs plus interiora q̃ in alijs flegmatis. (Pulsus ⁊c. supple respectu aliarũ flegmatica ꝛ: tñ respcũ sui sam est velox ⁊ frequẽs eo ꝙ febris. (Addit oi die.) Ideo exacerbat vel ꝓrismat oi die. Cõsiderãduz ꝙ forsan in ꝓ⁹ ꝓrismi bui⁹ febris dispõ est similis alijs flegmatis de flegmate vitreo: qz est frigus in extremitatibus. sed cũ iã icipit vapor putridus extra expãdi vt in augmento et⁹ tũc ꝓprie stat frigus sensatũ intus: ⁊ ex sentiẽ calor. Et siquis vult, pót imaginari ꝙ in ipo ꝓ⁹ fit extra calor: ⁊ intus frigus. ⁊ tu ꝓsidera. (Et ipa fm plumũ.) Uerũ qz dixerat ꝙ istũ flebat fm plurimũ. s. ꝓrismatio oi die declarat q̃re durat ℔: qz nõ semper ℔ fit ꝛmo ꝓrismat q̃liz de 4° in 4⁹⁹ die vl de 3° in 3⁹⁹. ⁊ cã bui⁹: qz mã est puc q̃titatis ⁊ puc putrefactiõis ꝓ pp fm grossitiẽ friditatẽ ⁊ viscositatẽ: ⁊ cũ hz putredinẽ ẽ sua putredo ignea. Et paucitaꝫ mãei est de causis clõgationis. i. retardatiõis siue ꝓt positionis gradi.

Dub⁹ ꝓ⁹ ¶ Et qz aliqs diceret si illa febris ꝓrismet de tertio in tertiũ vel de quarto in quartũ: ꝙ nõ flegmatica qz flegmatis est moueri oi die. ℣ Ridẽt ꝙ hec ꝓrismatio de 3° in 3⁹⁹ vel de 4° in 4⁹⁹ nõ extrabit eã ab ℔ ꝙ nõ sit flegmatica. nã febris est flegmatica cuius putredo est sicut putredo flegmatis: hz istⁱ⁹ febris putredo ẽ hmõi. Et ꝓpea ꝙ ꝓrism⁹ nõ venit oi die nõ supple hz dici nõ flegmatica: q̃si intelligat ꝙ specificano febriũ nõ est ex motu ꝓrismatis: sed ex nã mãe. ¶ Cõsiderãdũ quosdã ex ℔ tertiu arguisse ꝯ istam opinionẽ quã tenemus ꝙ ꝓrismatio segl humores ex nã forme specifice. nã dicũt si ita est sic forma specifica cõcomitat formã subalẽ. v. g. flegmatis: ita talis ꝓrismatio: ꝙ numq̃ flegma faciet ꝓrismũ de 3° in 3⁹⁹ nec de 4° in 4⁹⁹. cuius ꝓmũ Aui. dicit. ℣ Et nos dicam⁹ ꝙ effectus q sequunt formas specificas ⁊ formas subales: sequunt eas in determinata mẽsura accidẽtũ ⁊ nisi fit ꝓhibẽs. Unde turbida euacuat flegma a ꝓprietate ⁊ scanionea cholerã in determinata mẽsura: ⁊ tñ si extra q̃titatẽ quã forma regrit ꝓ hac opõne dent eũdũ sanguinẽ. Et possibile est ꝙ simul cũ flegmate: ⁊ possibile est ꝙ sine eo. Similr magnes si inungatur allio nõ attrahit ferrũ: ⁊ multa sunt exempla. Flegma itaq; mouet de die in diẽ ex sui ꝓprietate: cũ fuerit cũ hoc determinate q̃titatis ⁊ modi substantie. Lũ aũt paucificat ⁊ igrossat: iz ex forma specifica debeat sibi oi die ꝓrism⁹ tñ ipediẽ ex his accidẽtib⁹: vnde pigritabit et tardabit motus ad tertiũ vel ad q̃rtũ die. Et de hoc ꝓlixe scripsimus in qõne. ¶ Cõsiderãdũ scõo ꝙ flegma ℔ vitreũ sui friditate grossitie ⁊ viscositate nõ est aptũ recipe putredinez q̃sit vere putredinalis. apta eni ad ℔ sunt mitra que sunt calida ⁊ humida. recipiet igit calefactionẽ valde violẽter: ⁊ sua putrefactio est q̃daz ignitio violẽta vel sibi similis. ⁊ hoc est qõ dicit q̃ putrefactionis ignea. i. putredo talis non est vera putredo: sed quasi ignitio. ¶ Cõsiderãdum tertio ꝙ paucitas. s. mãe ⁊ putrefactionis est ex causis clõgationis. i. retardatione periodi. nã sicut in qõne de periodicatione declaratum⁹: mã mouẽda ad ꝓrismũ hz duos motores. s. nãm siue calidũ nãle: ⁊ cũ nõ stimulat nã nõ mouet illam: ⁊ paucitas eius est de causis tarde stimulationis. q̃ tarde venit ad quantitatem qua stimulet. Alius motor est calor extraneus: ⁊ qñ mã est grossa difficulter passibilis ⁊ parum receptibilis putredinis: tunc ipsa etiam mouetur tarde. Et hoc vult Auicẽ.

¶ Spatium vo paroxismi eius est ex q̃tuor horis vsq; ad .24. horas: ⁊ fm plurimum cõsumit ante illud: qm hec materia non est cum illa multitudine.

¶ Hic ponit aliud signũ: ⁊ est ponẽ tẽpus perdurationis. ¶ Cõsiderandũ ꝙ terti⁹ pót dupliciter exponi. Uno mõ ꝙ ꝓrism⁹ bui⁹ febris quo distinguit ab alijs sit a quarta hora vsq; ad .24. ⁊ ita ꝙ q̃tuor prime hore nõ sint de hac febre ⁊ ipsa differt ab alijs. naꝫ in prima q̃tuor horis homo sentit solũ calorẽ in interioribus: qz icipit flegma moueri: ⁊ nõdũ pcenit vapor extra q exteriora calefaciat. Imaginabil ẽ ꝙ circa q̃rtã horam veniat extra vapor calidus ⁊ calefaciat exteriora: ⁊ tũc hz esse empiala ⁊ durat vsq; ad .24. horam: ⁊ fm plurimũ nun⁹ vt Aui. dicit. Hec expositio iz mihi nõ placeat q̃ia sit metrica posui eã: qz ad multas errorat imaginationes in nã bui⁹ febris. Scõo mõ pót exponi ꝙ Aui. velit ꝙ ꝓrism⁹ bui⁹ febris ad minus durat q̃tuor horis ⁊ ad plus .24. ⁊ vt plurimũ cõsumit ante .24. Et cũm assignat: qz hec mã cũ sit pauca nõ est cuz illa multitudine q̃ possit durare .24. horis. ¶ Considerandez ꝙ ex imaginatione Aui. fuit sirum flegmatica mãm igneaz putridã in empiala esse pauceaz ⁊ ideo cito finit paroxísmus: ⁊ citius multo q̃ febris flegmatice periodice cõtingit accidẽtis: vnde in quatuor horis pót finiri q̃uis sit vitrea mã: ⁊ pót finiri vsq; ad .24. Et fuit hec sniã Rasis .9. ptinentis. tertio capitulo.

¶ Dubitat si post resolonẽ pauci flegmatis putridi bõ remaneat cũ sensu frigoris in interioribus eo ꝙ ps crudi ⁊ fridi flegmatis nõ putridi multa potuit esse de qua nõ est sperãdũ: qz in breui tẽpore resoluta fuerit. ℣ Dom ꝙ possibile est remanere cũ sensato frigore si flegma illud remansit motũ ⁊ possibile est assuefactũ esse illud ⁊ remansisse quietũ ⁊ non pati a frigore eius: ⁊ tu considera. Dub⁹ ꝛ⁹

¶ De febre in qua occultatur calor ⁊ apparet in ea frigus ⁊ est lipparia. Cap. 53⁹⁹.

HEc febris fm plurimũ est flegmatica: ⁊ quãdoqz est cholerica ex cholera grossa valde.

¶ Dic determinat de febre in q̃ interiora calefiũt: ⁊ apparet in exterioribus frigus cui nomẽ impositũ est lipparia. Et ꝓmo ꝓmittit causas ei⁹. Secũdo declarat. ibi (Et quãdo.)

¶ Considerandũ ꝓmo ꝙ omnis paroxismalis febris incipiẽs cuz frigore in illo tẽpore ꝓncipy pót dici lipparia: qz ꝓus ꝙ extrema calefiant stat frigus cuz interiori calore: ⁊ de tali mõ febris nõ est hic sermo: sed de illa que in sui nã hz in toto ꝓrismo eẽ in dispositione hac. ¶ Considerandũ secũdo ꝙ sicut dicebat de empiala: ita dom de lipparia. Quidã enim auctores vtunt hoc nole lipparia ad signandũ febrẽ in qua int⁹ est frigus ⁊ extra calor vt Ysaac febriũ gnto. Quidã vtunt hoc noie ad signandũ febrẽ in qua interiora sentunt calida ⁊ exteriora frigida. Et dr lipparia. i. pinguis febris: qz pingues int⁹ sentiũt calorẽ ⁊ extra frig⁹: vt Ari. ꝓble. 8. 8. ꝓble. Et ad hãc febrẽ signandũ vtit Aui. hoc vocabulo: ⁊ Ba. ℔. de simplici medicina. distin. 33. ca. ⁊ in a fol. 48. 4. parti. Jn nõ de scientibus febribus liquidẽ que extra sunt frigeãt. ⁊ in cõmẽ. a fol. 43. 7. pti. Si febris nõ a cholera habeat. vbi dicit limos vel lipparia febris ⁊c. ⁊ in cõmẽ. 2. ꝓnostico. cõmẽ. 4. in fine. ¶ Considerãdũ tertio ꝙ raro iuenit grossa cholera grossitie que ad hãc febrẽ regrit cũ sit illi⁹ cholẽ extranei⁹ mot⁹. Flegma aũt grossuz in interioribus repit frequẽter: ⁊ nõ frequentius hec febris regrit a sanie.

¶ Quomodo autem est flegmatica: est.

¶ Primo ostẽdit modũ eius qñ est a flegmate. Scõo qñ est a cholera. ibi (Modus aũt.) Tertio dubium mouet ⁊ soluit. ibi (Et hz.)

℣ Prima in duas. Primo premittit. Secundo declarat. ibi (Quoniaz nõ resoluit.) ¶ Dicit ꝓmo ꝙ a flegmate sit febris: qz flegma intus putrefit aliquando ⁊ calefacit illum locum. s. solum.

Dub⁹ ℔ ¶ Dubitat qõ flegma est illud. ℣ Dicendũ ꝙ est vel flegma vitreũ vel crudum. ℣ Sed tu dices quare nõ infrigidat intus sicut in empiala. Dicendum ꝙ si hunc flegmati aduenit putredo in omnib⁹ partibus: tunc solum calefacit ⁊ nõ infrigidat interiora: ⁊ hoc est in lipparia. Si aũt quedam pars solũz putrefiat ⁊ maior pars sit frigida mota nõ putrida: tunc interiora infrigidant sicut in empiala. Attingens est autem virtũs euenire ꝓpter diuersitatem hominum ⁊ locoꝝ ⁊ materiarum diuersitatem in eadem specie: ⁊ propter diuersitatem causarum agentium.

¶ Quoniam flegma intrinsecum quando inflammatur ⁊ putrefit calefacit illum locuz: quoniam nõ resolutur nisi quando putredo calefacit exteriora corporis cum sparsione vaporis sui calefactione plurima.

¶ Hic declarat. Et ꝓmo quare putrescente illo flegmate int⁹ exteriora nõ calefiunt. Secũdo quare infrigidant exteriora. ibi (Et qñ virtus.) Dicit primo ꝙ illud flegma putridũ in interioribus ideo calefacit locũ illuz tm: qz mã flegmatica putrida in interioribus nã resolui per poros cutis nisi qñ putredo ꝓpter plurimã calefactionẽ in illa mã putrida calefacit exteriores partes versus cutẽ ⁊ extremitates vaporibus illuminãtes extra expansis. Et sub hac ꝓpositione Aui. intelligit istã: sed flegma in interioribus putridum possibile est ꝙ nõ fit calefactum pluruma calefactione potẽte ad extra mouere vapores: ergo illũ solũ locũ intrinsecuz calefacit ⁊ nõ locũ siue loca extrinseca. Negare aũt istã possibilitatem non est possibile: iz nõ sit facile eã ponere. Jaz ergo apparet ꝙ flegma putridũ in interioribus in hac lipparia in duob⁹ differt a flegmate putrido in empiala. Qõ ẽt flegma est in interioribus. Primo ꝙ in empiala nõ totũ calefit sed in lipparia totum calefit vel maxima pars eius: ⁊ verũ est possibile esse de facto in diuersis hoibus. Scõo qz putredo in flegmate lipparie nõ est fortis ⁊ multe calefactionis: vt possit ex mouere vapores: sed in empiala ille pauce partes que sunt putride habẽt vtum fortem caloris ignem ad vapores motum ad exteriora: vnde exteriora calefiunt.

¶ Et qm̄ virtus effundit ad locū vbi est lesio: tūc euā cuant exteriora a calore: quare infrigidantur.

¶ Jam probauit q contingēs est exteriora nō calefieri: sz solū ille loc⁹ interior. Hic vult probare q contigēs ē exteriora ifridari ⁊ dat tres cās. ¶ Prīa q: illa virt⁹ tēdit ad illū locū itrīsecū vbi fit putredo.

Dubiū 2m ¶ Dubitat cur in empiala nō effundit calor ⁊ spūs ad locū itrinsecū vbi est lesio. s. putredo sicut fit in lipparia. ¶ Hic sūt multi modi dicēdi. Videt pōe q cā in hac diuersitate pōt esse diuersitas idiui duoꝝ in sensibilitate ⁊ aptitudine passionū iterioꝝ. Jlle ē in q̄ est multa sensibilitas ⁊ aptitudo ad passionē in locis interiorib⁹ vbi flegma putrefit habebit fugā caloris int⁹ ⁊ fiet lipparia. Alter aūt nō talis nō hēbit illā: sed poterit hēre empialā. ¶ Scđa cā in hac diuersitate pōt esse modus putredinis malign⁹ vel nō malignus ⁊ stat ista simul q putredo ⁊ calitas in toto flegmate in lipparia sit in gradu remissior: ⁊ tñ sit malignior cogēs virtutē it⁹ cōfugē. ¶ Tertia cā posset dari ⁊ est diuersitas calefactiōis harū māerū. Et phantasiemur q i lipparia est facta qdā ignitio ⁊ assatio toti⁹ flegmatis: vñ de pstie ptib⁹ flegmatis nō fit euaporatio: ⁊ pp nocumētū caloris ignei assantē iterfugit calor: ⁊ tūc oportebit dicē q fortior est ⁊ acutior calor in flegmate ⁊ putredine flegmatis i lipparia q̄ in empiala. Et est ɔ̄triū ei qđ dixim⁹: ⁊ esset alius modus lipparie. ¶ Quarto pōt dici q vtrobiq calor itus reuertit: sed in empiala vapores cali mouent ex: ⁊ dū mouent violētat motū caloris int⁹ ipm ad exteriora trahēdo q̄si violēter. Et hic modus appet eē bñ ɔueniēs lz aliqd supra d̄ eo dixeriz: sz si alicui placet illū accipiat.

Dubiū 3m ¶ Dubitat vnde cātur frigiditas in exterioribus intus fugiēte calido. ¶ Dōm vt supra diximus q vel ab aere vel ab elemēto frigido qđ est in nobis nō intendimus hic protelare.

¶ Propter quando in exterioribus sunt flegmata cruda vitrea frigida.

¶ Hic dat cām scđam ifridatiōis ⁊ pz: ⁊ lz ipsam videat ponē cāz simul cū pmissa: tñ per se sufficiēs cā ē: vt exteriora ifrident. Nā lz int⁹ nō ɔfugiat calor: sz in exteriorib⁹ sint flegmata vitrea ifrigidabūt exteriora: si hēant aliquē modū mot⁹ quē dare potuerūt vapores ab itra veniētes. Et appet tibi ex h: q si aliq pauci vapores veniāt ad exteriora a mā flegmatica: q̄ iteriora calefacit: ⁊ illi pauci eliquāt vel agitāt mixta flegmata vitrea ex̄ stātia: quoꝝ frigus sentiat ⁊ nō sentiat calor vapoꝝ fiet lipparia. Sed q: Aui. vidit q vapores cali si sēcū illo stare sūt plus apti facē sensuz caloris ⁊ frigoris fm easdē ptes iō omittit h dicē: q: talis febris est poti⁹ de sequēti cap. Et pp h Aui. istā cām ɔiunxit pcedēti vt ostenderet q motor hui⁹ flegmatis vitrei ad ifrigidādū est calor fugiens intus: vnde eius frigiditas apparet. Et itelligo hic motorē large.

¶ Et iterum quoniam resoluitur multotiens ex eo vapor qui non putrefit sed eleuatur ⁊ facit caliditatez ⁊ associatur ei caliditas spatio paruo: deinde separatur ab eo separatione vaporis aque calefacte. Cum ergo separatur ab eo ⁊ fuit in radice ante putredinem vehementis frigiditatis redit ⁊ infrigidat corpus.

¶ Hic dat tertiā cāz isti⁹ ifridatiōis in exteriorib⁹ ⁊ calefactiōis iiteriorib⁹: ⁊ vult q cā ē q: a flate isto iteri⁹ putrido surgit vapor ⁊ facē calitatē. s. in actu eleuatiōis ⁊ iste calor paꝝ durat cū eo ⁊c̄.

Dubiū 4m ¶ Dubitat q: multo facilius dz hic vapor eleuari i empiala febre: q: pars vna est putrida: ⁊ illa eleuabit vaporē aquosuz fridū ⁊ nō putridū a parte nō putrida. Jn lipparia aūt cū putredo sit sup toto flegmate nō poterit eleuari vapor nō putridus: imo necēo erit putridus tenēs calorē. ¶ Cōsideradū q fm sanā itellectū Auicē. innuit hāc diuisionē q vapor q ab itrinseco flegmate surgit: qdaz est nō putridus ⁊ per ɔñs nō seruās calorē q: nō hz illū ɔfundū ⁊ itrinsecū. Quidā aūt est vapor putridus q nō est aliud q̄ ipm corpus putridum humoris subtiliati ⁊ eleuati in vaporē: possemus ḡ imaginari q in empiala vapor q extra venit est putridus: q: surgit a parte putrida cui⁹ putredo est fortis caloris dans illi vapori fortē motū ad exteriora: sed a reliqs partib⁹ nō putridis nō surgit vapor: q: ille sunt multe partes ⁊ solū sunt eliquabiles a calore partiū putridarū qui nō pōt eas facē euaporare euaporatione ad extra: imo solū eliquate infrigidāt interiora. Et si a partib⁹ nō putridis surgeret vapor veniēs ad extra mixt⁹ cū vaporib⁹ putridis: tūc in hac febre sentiret calor ⁊ frig⁹ in exteriorib⁹: ⁊ hoc pp duos vapores: ⁊ esset febris de sequenti cap. aut sentiret solus calor i exteriorib⁹ si vapor putridus cū suo calore vinceret ⁊ nō permitteret vaporē nō putridū reuerti ad suā friditatē ⁊ eēt empiala: aut int⁹ ⁊ extra sentiret frigus si vapor nō putridus vinceret tñ h qđ est reuerti ad suā friditatē nālē: ⁊ cū h vinceret caliditatē putridi vaporis: ⁊ esset de sūma lippariarū inquātū circa cor opz esse calorē extraneū in oi febre aut eēt extraneus modus febris: ⁊ tu hoc ɔsidera. Terminemus igit imaginationē nr̄az ad h q in empiala a partib⁹ putridis flegmatis surgit vapor putridus: ⁊ a partib⁹ nō putridis que faciūt sensum frigoris nō surgit vapor nō putridus: aut si surgit nō pōt reuerti ad suā frigiditatē radicalem ɔtrariante calore putridi vaporis. Jn lipparia aūt imaginari opz q ois pars formalis flegmatis hz calorē vel saltez nullā hz friditatē que possit sensum frigoris inducere: ⁊ ideo in int riorib⁹ sentit calor paruus: q̄uis tñ quelibet pars sit calida: imaginari possumus q nō quelibet pars sit putrida: ⁊ tūc a partib⁹ putridis propter talē motū putredinis in eis. v. g. debilē putredinem nō surgit vapor putridus tāti vigoris vt ad extrema pellat: sed tāti quo petit cor: q: interiores vie sunt latiores. A partib⁹ aūt non putridis opz imaginari eleuari vapores nō putridos multos extra venientes qui cum perdiderint suā caliditatem infrigidāt.

¶ Sed merito hic accidit dubitari qs est separator istoꝝ vaporū vt putridus ex eis vadat ad cor ⁊ nō putridus tēdat ad exteriora vbi infrigidatur. ¶ Dicendum q contingentia concursus harum causarum est. Cum enim posuerimus q ille vapor putridus non est expulsibilis ad extra sequitur eum venire ad cor. Dubiū 5m

¶ Sed dubitat. pone q iste vapor nō putridus vadat ēt ad cor qd sequet. ¶ Dōm q vapor ille nō putridus vadit cū vapore putrido ⁊ nō reuertet in corde ad suā friditatē tā ppter cordis caliditatē q̄ ppter sociū vaporē putridum. Et si imaginationi tue placet q possit reuerti ad frigiditatē: tunc erit modus febris syncopalis. Dubiū 6m

¶ Sed iterū dubitat pone q vapor putridus sit paucus nō extendibilis ad cor: ⁊ vapor nō putridus actu calidus sit multus vadēs ad cor ⁊ calefaciēs suo actuali calore cor: ita q ledat opōnes illo calore: quero q̄ febris est ista. ¶ Jsta dubitatio faceret nos redire ad arduas speclatiōes de febrib⁹ a qb⁹ iā expediti sum⁹ in qōnib⁹ nr̄is. Et dicamus q tu potes illā vocare effimerā nec mag debes turbari de h q̄ vocare effimerā illā q̄ fit ex vaporib⁹ ciboꝝ idigestoꝝ in stōcho. Et alios modi dicēdi habes in qōnibus nr̄is. Hic ḡ est modus itelligēdi has febres lipparia ⁊ empialā q̄tū ad hos vapores ponēdo vaporē putridū surgē a pte putrida ⁊ nō putridū a nō putrida. Possum⁹ aūt imaginari vaporē nō putridū surgē a pte putrida ⁊ ēt vaporē putridū: ⁊ h fm diuersitatē putredinis: cū eni putredo in flegmate magis ɔfundat ad ptes eius: ⁊ corp⁹ flegmatis diuidit ⁊ subtiliat vnā ptē que est verū flegma hñs putredinē: in altū eleuās subtiliādo vt aliqd ppinquū: tūc est vapor putridus. Si aūt putredo nō sic ɔfundet ⁊ aqueū subtile qđ est in flegmate eleuet q nō dr̄ flegma sed pars flegmatis: tūc a pte putrida surgit vapor qui nō est putridus. Jn empiala ḡ febre: q: putredo. in mā est ɔfundior ⁊ fortior fm vnū modū supra dictū surgit aliqd qđ est putridū. Jn lipparia ho surgit aliqd aquosum frigidū radicaliter nō putridū sed calidū: vnde dimittit postea calorem suū cū extra fuerit in loco remissioris caloris. Dub7m

¶ Pōt aūt hic moueri qđ si vapor q in lipparia surgit a parte putrida non est putridus: ḡ qūo ista febris est de sūma putridarum. ¶ Et dicem⁹ q nō est vere putrida sicut si vapor eēt putridus: sz iquātū minera vapoꝝ est putrida dr̄ febris putrida: ⁊ huic sīle ē imaginabile in putredinib⁹ alioꝝ humoꝝ. ¶ Et pōt qs addēdo ad oīa pdicta dicē q ois vapor q surgit a mā putrida est aliq̄ mō putridus: sed cū nō est ɔfunde putridus pōt dimittē accītalē calorē vt in liparia. Cū aūt hz putredinē ɔfundā nō dimittit illā vt apparet in empiala. ¶ Ex qb⁹ multe qōnes soluunt: ⁊ appet solo ad qōnē pus motā. ¶ Cōsiderādū vlterius nos hic psupponere aq̄ calefactā posse reuerti ad suā frigiditatē ⁊ vaporē ad frigiditatē ⁊ modū substātie posse reuerti. Causam aūt hic nō damus sed dedimus eā secūdo can. cap. z. ¶ Considerādū etiā q duplex reperitur littera hic. Vna que dicit: fuit in radice: ⁊ intelligit q calor iste in vapore aquoso nō putrido separat ab isto vapore separatione ⁊c̄. i. sicut separat calitas a vapore aque calide vt appet in manubrio lebetis: ḡ cū iste accidētalis calor separat ab eo vapore ⁊ in radice. i. radicalr ex pte cōplexionis quā hz a nā anteq̄ flegmati adueniret putredo fuit vehemētis frigiditatis: q: fuit flegma frigidissimū. i. valde frigidū vt vitreū ⁊ crudū: vel ad aliud redit. s. ad suā frigiditatē ⁊ infrigidat. ¶ Considerandū q sicut iste vapor postq̄ est eleuat⁹ venit extra ita perdit caliditatē. Si enim primo veniret extra cū calore ⁊ postea infrigidaret primo ex eo sentiret calor in exteriorib⁹ qđ nō fit: ⁊ aliter nō pōt imaginari. ¶ Considerandū q dixit ante putredinē: q: si illud flegma cōsideratū fuerit vt est sub forma putredinis est calm. ¶ Alia lr̄a hz fugit. i. vadit ad radicalē cōplexionē ⁊c̄. ⁊ est lr̄a plana. ¶ Cōsiderādum circa oīa predicta q ad febrē hāc lipparia possent ɔcurrere plurime cāe de predictis simul. v. g. quādo putrefit flegma in interioribus q nō euaporat extra vaporē putridū: ⁊ q virt⁹ effundit ad locū putredinis: ⁊ q in exterioribus fit mā flegmatica vitrea: ⁊ forsan cū pdictis pōt ɔcurrere: q: vapor non putridus moueat ad exteriora qui infrigidetur. Quādoq accidit q vna sola causa sufficit. v. g. si flegma putrefiat in iterioribus ⁊ nō euaporet extra quāuis nulla sit alia causa potest dici lipparia in qua interiora calefiunt ⁊ non calefiunt exteriora. Similiter si flegma vitreus per...

treflat ad qđ reuertat virtus: t intus congreget calor fiet febris lipparia: t tu discurre per alias causas.

¶ Modus autem quo fit cholerica est: quoniã chole ra quãdo est pauca t intrinseca t putrefit t calefacit locũ t nõ resoluit ex ea aliqd: accidit qđ diximus in sua compare ex flegmate. Et appropriat hec cholerica hoc nomine taburos. Verum lipparia est nomẽ generis t est longioris spatij q̃ bemitritcus.

¶ Hic ostẽdit qõ lipparia fit ex cholera: t modus est si in interio ribꝰ putrescat cholera pauca sup̃le t grossa interiora calefacit. Sed sui pauciate t grossitie nõ resoluit ex ea aliqd qđ expãdat ex. Accidit ꝑ ex b illud qđ accidit in lipparia facta ex ſtate q̃tus ad pmũ modũ que lipparia ex flegmate in b est cõpar siue ꝓsimilis huic lipparie ex cholera. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ sicut in lipparia de fle gmate poterat pingẽ ifridatio in exteriorib⁹ si flegmata vitrea erãt in eis: sic imaginabile est aliq̃ in interiorib⁹ esse cholerã t ex flegmata iz sit b difficile eẽ: t sic in flegmatica cã ifridatiõis in i teriorib⁹ poterat eẽ fuga caloris ad locũ putredinis: ita multo ma gis in cholerica. Tertia cã est exclusa a febre cholerica: nõ eni est imaginabile ꝙ a cholera surgat vapor aque⁹q ifridet aut diffici cile est imaginari. (Appropriat nolẽ tẽ.) Nõ bz hoc nomen apud nos aliq̃ exponẽ. Est lõgioris spatij q̃ bemitritꝰ. s. in paroxismo vno: t hoc ꝓpter grossitiẽ mãe cuius signũ est pauca euaporatio placeret aũt mihi plus ꝙ ista diceret est longioris spatij q̃ tertia. s. pura. Et vult forsan. A. intelligẽ ꝙ est lõgioris spatij in prodi catiõe: qz nõ prodicat oi die: nec est necesse ꝙ prodicet de tertio in tertiũ: qz põt prodicare de q̃rto in q̃rtũ: t nõ tollit ꝙn fit febris cholerica vt põt hec intelligi ex dictis in ea. de empiala. Cũ ergo dixit q̃ bemitritꝰ intelleri q̃ flegmatica t q̃ cholerica tertiana.

¶ Et habet aliquis vt dicat quomõ erit febris: t non procedit in ea caliditas ex corde in totũ corpꝰ. Illud náqz qđ narratur est de genere eius in quo non pro cedit caliditas ex corde in totũ corpꝰ. Respõsio itaqz est: qđ in terminis harum rerum attenditur vna cõdi tio vt nõ sit qđ ꝓhibeat sicut diffinimus aquam frigi dam t humidam: quando disposita est ſm nãm suaz: t nõ fuerit qđ prohibeat. Et diffinimus graue quod est illud qđ tendit inferius quãdo diuisum fuerit cũ sua natura: t in istis oibus caliditas peruenit ad cor t procedit in arterias t spargit. Aũt vo accidit prohi bitio illius in quibusdã locis: sicut accidit ei sup quez ponunt prune alis prune.

¶ Hic ꝑ mouet dubiũ, Scõo soluit. Dubiũ est b qõ febres lippa rie põt dici febres cũ nõ beant diffonẽ febris que dicẽ ꝙ est calor ekneus tẽ. expãsus tẽ. Rñdet ꝙ in terminis. i. in diffonib⁹ bz re rũ. s. febrũ t eorũ nãlũ que diffinunt ꝑ aliquos effectꝰ t accãtia attendit vna ꝓditio t est ꝙ sunt vera vltima ꝓdicta in illis diffo nib⁹ nisi sit ꝓhibẽs. v. g. cũ diffinim⁹ aq̃ dicim⁹ est corpꝰ frigidus t humidũ t b est verũ de sua nã: t nisi sit ꝓhibẽs: tũ reperit aq̃ cala: t sic apparet in diffone ẽy t in oib⁹. Hic adaptat b ad ꝓpositũ t i telligit ꝙ sic est in ꝓposito qz febris est calor accensus in corde q expãdit ad alia mẽbra nisi sit ꝓhibẽs. In istis q̃ febrib⁹ oib⁹. s. q cũq; sint lipparie t nõ lipparie caliditas venit ad cor t ꝓcedit de se in arterias t spargit sup mẽbra: iz aliqñ ꝓhibet spargi ad q̃daz loca sic accidit ei homini vel ei loco sup quẽ ponunt prune. Pri ma fit ex vapore aqueo ꝑgelato a forti frigore: vt ꝑ metheorozorum cap̃. 4. t iõ fortiter infridat. Vbi vo nos habem⁹ prune inde⁹ bz nix. Et dicit sicut accidit ei sup quẽ ponit nix. Si q̃ sup extremi tates febricitãtis vel sup alio loco ponat nix vl prima vel glacies loc⁹ ille ifridabit: t febris nõ poterit expãdi in illũ locum: t tũ iste bõ dicet febricẽ. Sili mõ qꝑ multas cãs põt ꝓhiberi expãsio fe bris sup mẽbra: t cã illis inest flegma vitreũ ifridãs exteriora.

¶ Alir põt ps exponi t min⁹ sibiliter. Si dicat si nix vl prima õbet ꝓhibẽ febrẽ sup mẽbra qb⁹ opponunt: opz ꝙ sint tãte ifridatio nis ꝙ educat morbũ fridũ ledẽtẽ opõnes: qz alir nõ ꝓhiberet feb. recipit: t b est qđ dicit nocumẽtũ eaz. s. prunarũ tẽ. Reperit aũt in istis qõnib⁹ de febrib⁹ textꝰ iste alir expositꝰ ꝓpter hoc q̃ repiet ad q̃ dicẽ prune. s. ignis. Quẽ admodũ. n. calor prune ẽ calor nõ euapo ris t nõ expãsibilis: iz cõburẽs locũ in q̃ prima ponit sine euaporatõe: ita bũores qđ intus putrescẽtes calefaciũt loca itrinseca sine euaporatiõe ad exteriora: tũ cũ b actu nocent opõnes tot⁹.

¶ Nocumentũ vo barũ necessarium est esse actu.

¶ Quia diceret aliquis an membra supra que prohibentur expã di iste febres sint egra t lesa in operationibus. Dicit ꝙ sic. Nocu mentum vo earum scilicet febrũ actu in toto necessariũ est esse.

¶ Sed dubitat si manus febricitis est ꝓhibita recipe febrẽ: quo ꝙ nocaret eius opatio a febre que est in corde. Amplius pot eẽ hec ꝓhibitio ꝓp frigiditatẽ actualẽ a niue occidentẽ: quo ꝙ ledit opõ a febre: cũ ledat t mortuat a frigore. ℣ Nos iaz declarauim⁹ plire b in qõne nra de subito febris. t declarauim⁹ ꝙ ꝑ ste ifridata bz morbũ fridũ ꝙ est sibi forma: t sic ledunt ei⁹ opõnes a friditate: t cũ b bz febrẽ ꝑ cõtrariẽ. Liqz cor febrit nõ põt manus exercere suas opõnes. ꝓsupponit. n. ꝙ opõnib⁹ suis tpamẽtũ cordis: t vtraq; istarũ sufficit ad b ꝙ manus nõ possit exercere suas opõnes. Dub^m 9^m

¶ De febre in qua fit vnaquecz duarum rerũ in vno quoq; duorum locorum. Cap̃. 54^m.

SI hec febris fuerit non erit nisi vbi sunt due materie frigide mote ꝓpter putrefactionez. Quarũ vna est in interioribus. Et altera in exteriorib⁹. Et nõ est aliq̃ eaz plurium nocu menti. Deinde cũ icipiũt putrefieri mãdat vnaquecz earũ vaporem calidum comprehendentẽ cũ partib⁹ suis t vbi est frigidũ. Et tu qđe iã scisti cãm in regi mine humoris frigidi in dispositione motus.

¶ Hec est tertia febris in qua vnaquecz duarũ rerũ. s. calor t fri gus fit in vnoquoq; duoz locoz. s. intus t extra: ergo non est pars in qua nõ sentiat simul calorẽ t frigus. Dat aũt Aui. talẽ modũ ꝙ imaginemur duas materias flegmaticas frigidas vitreas: quarũ vna sit intus: alia extra: t vtraq; moueat calido putredinali taliter ꝙ appareat earũ frigus. t ex hoc iste sentiet frigus intus t exẽ. Sed cũ hoc imaginat ꝙ aliq̃ pars vtriusq; mãe putrefiat: t emit tat intrinseca mã putrida vaporẽ calidũ putridũ extra attingen tem loca illa que infrigidant: ergo iste vapor calefaciet t mã fri gida infrigidabit: t eodẽ mõ a parte mãe putride extrinsece va dat vapor putridus intus vbi est cõprehẽdens fridus humor t cõ prehẽdit illas partes: ergo sentiet calorez t frigus. Et si tu imagi neris qđ vult Aui. videbis ꝙ iste sint due mãe duarũ empialarus: mã enim intrinseca sola sine extrinseca faceret empialã. Et appa ret vnus alius modus lipparie facte a flegmate quẽ supra nõ po sui: t est ꝙ mã facies empialã stans intus ponat ꝙ fit extra: vnde mota per putredinẽ sentiat frigida in exteriorib⁹: t vapor putri dus ferat intus t calefaciat interiora. Et mirandũ est ꝙ Auicen. de illa nõ fecit mentionẽ. Et forsan cã fuit ꝙ expectabat nos i tel ligere eam per ea que dicere debebat in hoc capitulo.

¶ Considerandũ ꝙ Aui. dixit si fuerit qđ est dubium an ſm vnam t eandẽ partẽ possit esse calor t frigus. ℣ Modus tñ cõmunis di cendi est ꝙ nõ sunt iste qualitates ſm vnam partem formaliẽ sed ſm diuersas partes formales tam ꝓpinquas ꝙ sensus decipitur in iudicio de situ partis t iudicat totũ esse calidũ t frigidum: sicut pone exemplũ de collo colũbe t de mistis picturis rubeis t albis in vno spatio: vbi ex hoc iudicant eẽ diuersi colores in eadẽ par te. Et illud qđ istã modũ dicendi ꝛfirmat est: qz si ſm vnã t eandẽ partẽ imprimeret calor t frigus in hac febre: t tunc febricẽs ꝑ cipiet tepiditatẽ que est forma iter ꝓtraria ista: t nõ percipiet iste duo contraria t nos transimus hic. Jam enim scripsimus de hoc supra secundo de accidenti t morbo. ¶ Considerandũ etiam circa illam partẽ. Et nõ est aliqua earũ plurimi nocumẽti. s. per vni uersalẽ putrefactionẽ: qz tunc nõ infrigidaret iste materie: pars ergo pauca eaz putrefit vt diximus in empiala. Vel plurimi nõ est nocumenti. s. ꝓpter malignã putredinẽ: qz si hoc esset tũc vir tus fugeret vehementer ad interiora t infrigidarent exteriora. Mandat. Dicit motũ ad extra t nõ est dubiũ ꝙ ettã contingat ad intra vapores mãdari notũ est: t iuuat ad hoc dilatatio arteria rũ. Et tu. Quia diceret aliquis qũo flegma quãdo putrefit infrigi dat t non infrigidabat prius. Dicit ꝙ tu scisti cãm huius supra capitulo de empiala. In regimine humoris frigidi in dispõne mo tus. i. ꝙ regimen facit frigus cũ nõ. vel: qz infrigidat: t prius que sciens nõ infrigidabat. ¶ Considerandum aũt ꝙ Ba. videt sentire in cã huius febris ſm cõem expositionẽ scilo de differẽtijs febriũ cap̃. 6. s. ꝙ diuersitas partium flegmatis iuxta se positarũ quarũz vna putrefit t calefacit: t alia iuxta illã non putrefit t infrigidat. Dubitam 9m

¶ De febre syncopali humorosa. Cap̃. 55^m.

HEc ſm plurimũ est ꝓpter flegma crudum repletionale qđ facit febrẽ dispartitũ plu rimũ: qđ iaz vincit virtutẽ. Et ſm plũ ad iuuat sup eaz debilitas ozi stõchi: t qñ mo uet t incipit in putrefactione virtutẽ vin-

rit plus ⁊ facit eā besitantē: qđ que si dimissa fuerit eā mā nō sufficiet ꝓtra mām. Et qñ occupatio fit in cua cuatione eius cū facilitate fit inobediens: aut mouet motu ꝓfocante virtutē. Et qñ occupat in cūone eī⁹ cū solone vētris aut flobotbomia cū labore nō tolerat virtus. Quomodo enī tolerabit cuz sit illic cū sua quiete syncopis. Et cuz hoc toto ipsi indigent cūone vehementer. Et iterū ipsi indigent cibo vehementer quonīā in humoribus coꝛ nō est qđ nutriat coꝛpus ⁊ viuificet ipsum: ⁊ coꝛpus eius est puriatū nutrimento. Et si studueris in cibando additur materia diminuta: ⁊ si non cibatur cadit virtus.

¶ Lā determinauit de febrib⁹ in qbus est calor ⁊ frigus: ⁊ plurime ex eis sūt flegmatice. Determiat de alys trib⁹ febrib⁹. Et ꝑ de syncopali hūmorosa q̄ dī syncopalis: qz i ea fit syncopis: ⁊ dī hūorosa: qz est cū multitudine hūoꝛ. Et ꝑ ponit eaz q̄ fit a flegmate ⁊ est sm plm. Scō eā q̄ fit a cholā. ibi. Et qñq accidit.) ¶ ꝓria i tres. ꝓio notā facit eā ex mō cāe: ⁊ aliqualr ex accidēte. Scō ex mō cure. ibi (Qō si dimissa.) Tertio ex accidēt⁹ ei⁹. ibi. Et accidit.)

¶ Cōsiderādū q⁹ plus euenit inueniri flegma crudū in suba ⁊ repletionale: qz mīte q̄titatis: q̄ cholerā repletiōale: ⁊ nō dixit sm plurimū. vel repletiōale: qz p mistas repletiōales ⁊ nauseatiuas satietates aggregatū: ⁊ tori b est ꝓforme dictis Galz. terapē. z. cap.

¶ Facit febrē dispartitā plurimū.) Multiplr exponē. ꝓio. Diuersam valde ab alys feb. flegmaticis: vt appebit ex sin mō cure ⁊ accētib⁹. Scō dispartitā tē. i. interpolatā: qz forsan plꝰ est interpolata vel frequētiue q̄ ꝓtinua: qz forsan rātā malitiā ꝓtinue nā nō frequēter sustineret. Tertio dispartitā. i. separatā ⁊ distictā vel distātē iter portisimū ⁊ portisimū vel exacerbatione: ⁊ g. n. mā fit multa: est tū grossa viscosa frida iepta putredini: vñ plus euenit paroxismū a portisimo postpom. ¶ Adiuuat sup eā.) s. febrē syncopalē: qz syncopis i ea fienda pp cōtatē ei⁹ ad coꝛ vt appet. z. cañ. fen. 1. vel adiuuat sup eam. s. mām fridā flegmaticā multiplicādā. ¶ Cōsiderādū vincit virtutē plus. qz mota magis ledit: ⁊ facit eā. s. virtutē besitātē qz nescit virtus qđ faciat. si. n. cessat a motu māe suffocat sub illa: si mouet eā. et suffocat sub illa vt apparebit. ¶ Que virt⁹ si dimissa fuerit. Cōsiderandū et q⁹ ex hac difficultate cure appet virtutis besitatio. ¶ Ostēdit aūt. A. cure difficultatē: ꝑ per actū cūone. nā aut A euabis eos ⁊ suffocabūt: aut euabis ⁊ tūc leuib⁹ vūtutis: ⁊ nō obedit motui qz est cruda: aut agitat ⁊ suffocat: aut euabis cū cūone. s. forti pbarmacia aut flomia copiosa: ⁊ b est qđ dicit. Cū solone vētris cā labore. i. laboriosa fortiaut flomia cū labore vt vtriq; referat. i. flomia copiosa nō tolerat tē. qz iste cūones laboriose ꝑus fortiter illā mām mouebūt que aūteq̄ educat occidet cū ipse gescentes facient syncopim. apparet ergo q⁹ non pūt eāri: ⁊ tū idiget cūone vehemēter qz ibi est magna repletio. Cōsidera tū q⁹ in flomia est spāle nocumētū: vnde ex toto iii ca p. habef. iz. tera. cap. 3. ⁊. 16. ptinē. cap. 2. ¶ Scō ostēdit cure difficultatē per cibationē. nā idiget cibo ⁊ nō pūt cibari: qz addit per cibum mā diminuta. i. que sine cibo diminueret per abstinentiam: vel diminuta. i. pauca ex iis q̄s in cōparatiōe ad sequāz multiplicatā per cibū. Jst i. n. hūt stōchū debilē nō digerentem bene cibaria: ⁊mo crudas mas multiplicātes. ¶ Sed dices qđ est fiendū in tantis besitatiōib⁹. Dōm q⁹ male pōt fieri cura: ⁊ vtplurimū est mortalis hec passio sm q⁹ experientia vidimus. Quid aūt sit fiendū qđ stet loco istoꝝ. s. loco cibationis ⁊ cūonis apparebit in. c. cure.

Dub^m p^m ¶ Dubitat qz dicit q⁹ in hac febre syncopali nō est in hūoribus qđ nutriat coꝛp⁹ ⁊ viuificet. s. p spūum multiplicationē. ¶ Contra p. B. iz. tera. 3. ca. vbi loquis de hac feb. dicit. Cōgissimū. n. q⁹ ita dispositi sunt serūt ieiunū ex ipsis quoꝝ hūt crudis hūmorib⁹ i digestis nutrito coꝛpe. Idē p Rasim. 16. ptinē. 2. cap. ¶ Dōm vt ponit Rasis ⁊ B. q⁹ isti hūmores flegmatici aliqñ nō sunt multū crudi nec multū mali: ⁊ boies tunc nō sunt mali coloris nec pessimi in oculis ⁊ tales nutrire pūt: ⁊ ab istis febribus ꝓtingit euadere. Aliqñ sunt mali valde crudi indigestibiles ⁊ cū eis in facie homo dispositi in colore ⁊ habitudine quasi cacectica: ⁊ talib⁹ hūmorib⁹ homo nō pōt nutriri: ⁊ morit hō et hac syncopali febre: vñ. H. ibidez. Alicni nō solū crudi ꝓtigerint esse: sed ita tū corruptionis deuenerint vt nō possint digeri: finaliter impossibile est saluari q⁹ ita egrotat.

¶ Et accidit in inceptione sui vt effundat ad coꝛ res frigida faciens accidere. syncopim ⁊ minoraf pulsus ⁊ tardaf ⁊ fit rar⁹. Amplius natura sollicita est in calefactiōe mācī ⁊ subtilīatiōe ei⁹. Et putredo que mouetur in quasdā partes eius adiuuat super eam: ergo euadit coꝛ a nocumento ⁊ frigore eius ⁊ cadit in nocumentum caloris eius quare fit pulsus velox ⁊ propter in ꝓstrictione sua plus q̄z sit velocitas alioꝝ: q̄ntus illud qđ vincit cum hoc sit paruitas ⁊ tarditas et raritas. Et periodus eius est periodus flegmatice et nō alteraf ab ea ⁊ est cuz ea inflatio faciet ⁊ mollities coꝛporis. Et colores habentuz eam nō figunt super dispositionem vnā: imo quādoq; est cinerea ⁊ plumbea eius materia: ⁊ quandoq; fit citrina: ⁊ quandoq; est nigra: ⁊ quandoq; fiunt labia coꝛū sicut labia comedentis moza. Oculi vo coꝛ sunt fusci virides expessi tes valde apud cōmotionē egritudinis ⁊ fit sicut maniacus: ⁊ qđ est sub hypocundrio coꝛ est vehementis inflationis ⁊ similiter viscera coꝛum. Et quādoq; cuomunt acetosum. Et quādo est in eis apostema in quibusdam visceribus: tunc nō speratur omnino. Et quādoq; accidit febris in quibusdā boris ex cholera dominātē grossa: ⁊ fit cū ea in viscerib⁹ adustio ⁊ cuomūt cholerā. Et sunt ei ꝓdi flegmatice ꝑ plurimū.

¶ Hic ponit signa ⁊ accidētia hui⁹ feb. ꝑ a pulsu. Cōsideradū q⁹ ꝑ facit imaginari istā feb. eē ꝓtinuā: qz effumatio māe ad coꝛ apti⁹ fit p pres i trifeces: tñ i interpolatis pōt fieri tal effumatio sic i eis imaginamus fumū putridū venire ad coꝛ a mādibus extra venas.

¶ Dubitat: vtrum tūc cū effundit res frigida ad coꝛ homo febricat. ¶ Dōm q⁹ stante nocumēto frigoris in corde nō est imaginādū q⁹ homo febricit: sed cū incipit cadere in nocumētū caloris: tūc incipit febrire. Modū aūt cuasionis a nocumēto frigoris dicit eē per calefactionē quā facit mā. s. mouendo spiritū: ⁊ per caliditē putredinale ⁊ tūc cū calefiunt partes flegmatis fit pulsus ꝓssus ⁊ velox cū nō possit esse magnus ꝓpter ꝓ, in cōstrictione. i. in systole ꝓpter multitudinē vapoꝝ plus q̄z sit velocitas supple ⁊ spissitudo alioꝝ.

¶ Dubitat ꝓra hoc: qz Galz. tera. 3. cap. loquis de pulsu istoꝝ dicit. sm alia tēpora. s. a ꝑmo paroxismo rarius ⁊ tardius doꝝ arterie pulsant oiuz q̄literēq; febrientiū. Amplius supra dcm fuit q⁹ in flegmaticis febrib⁹ pulsus sunt spissiores q̄z in q̄rtanis non aūt velociores ⁊ hoc ꝓpter virtutis debilitatē: ergo multo magis hoc erit in syncopali. ¶ Dōm cuplr. ꝓrimo q⁹ pulsus in istis sit tardior ⁊ rarior ꝓpter mortificationē caloris sub mā cruda viscosa q̄ius ꝑs ei⁹ putrefiat: ⁊ fit ꝑ respectu aliarū febriū: tñ systoles cōparata diastoli est velocior ⁊ spissior ꝓpter multā multitudinē vapoꝝ circa coꝛ. Scō q⁹ hic cōparat pulsum qñ coꝛ iam cedit in nocumētū caloris pulsui qui ꝑus erat qñ stabat nocumētū frigoris: vnde dicit plus q̄z sit velocitas alioꝝ. s. pulsuū ꝓcedentiū tempore nocumēti frigoris nō tñ alioꝝ febricitātiū: ⁊ ꝛō subdit: q̄ntus qđ vincit. s. respectu aliarū febriū fit paruitas tē. Et periodus.) Quia dicē q⁹ istud flegma nō est vehemēter exēneū a nā flegmatis sicut e. i flegma vitreū: nō enī est credibile illud inueniri posse circa cordis partes nisi monstruosum esset: sed est flegma crudū repletionale ⁊ est multū q̄ntus esset valde malum: ⁊ nō saluaf paroxism⁹ flegmatis. Et est cū ea inflatio faciei. sicut in cacesia ꝓpter grossos vapoꝝ flegmatuz crudoꝝ ⁊ malitiam digōnis.) Mollities.) ꝓpter dominū flegmatis in corde. (Et colores tē.) nō figunt ꝓpter pugnā virtutis besitātis. imo q̄ntq. (Eius mā.) cutis q̄ est ma. i. subm. vel mā. i. color. vt mā. i. humor colorās. (Citrina.) i. viridis. sicut enī frequēter vnū ꝓ alio sumit: vt scō ꝓnosticorū cōmē. 20. ⁊ scō regimis acutoꝝ cōmē. 22. Hec aūt diuersitas fit sm diuersuz gradū pugne ⁊ suffocationis caloris sub mā: vt cū minus suffocat apparet cinerius vel plūbeus: cū aūt plus fit viridis vel niger: ⁊ ex hac suffocatione ꝓdua fiunt labia nigra vt ei qui comedit moza. (Oculi fusci tē.) mortificatione caloris q̄ suffocat a mā. (Exeuntes.) i. pēmientes ꝓp multos vapoꝝ flegmatis: ⁊ pōt esse q⁹ fit ꝓp aliquē modū suffocatiōis. (Apud cōmotionē.) i. victoriā egritudinis. s. apud ei⁹ vehementiā. Q̄z aūt cōmotio significet victoriā apud sm̄ones Aui. declarauim⁹ sup fen. 6. cap. de causis morsus viperarū. Vel cōmotionez. i. pri⁹ paroxismi. Et fit sicut maniac⁹. ꝓp inquietudinē ⁊ anxietatē in virtute: ⁊ ꝓp angustias stōticas repletione eius vnde nō gescit in situ vno. Thadeo dicit q⁹ fit maniacus solū q̄ntū ad faciē: qz ex cam terribilē. Vel bementes inflationis. ꝓpter grossas viscositates. (Viscera.) quia sunt eiū loca superiora versus illa ⁊ umbilicū. ¶ Et quādoq; cuomunt acetosum. Quia in stomacho e ꝓp est apum generari hoc flegma ꝓpter frigiditatē. ¶ Et qñ.) Cōcordant in hoc oēs: qz materia apostematis ⁊ febris cuius nō pōt tolerare virtus ⁊ vno cōe

fatus apostematis in interioribꝰ est virtutis robur: vt. 10. terapẽ. 5. ca. Amplius istos nõ possumus cibare timore apostematis ꝛ cibo indigent cũ virtutis nõ habeãt qõ nutruãt ꝛ multificet: vt intelligit a Galiabidẽ sm partẽ. 7. 12. terapẽ. ca. 3. ℣ Et qñq.) Cõsiderãdũ q̃ cholera dñans. s. multe ẽtitatis grosse vt vitellina sm Aui. per hoc qõ dicit. dñante. in interioribus in sui motu põt facẽ syncopim suffocãdo calorẽ: ꝛ iõ dr syncopalis ꝛ dr bõzosa pp multitudinez bui⁹ humoris. Fit adustio pp calitatẽ humoris cũ calor occupat illũ vñ fit maior adustio q̃ in p̃dicta flegmatica pura. (Euomunt cholerã.) q: iste cholꝫ vitellina facta ex flatꝫ ꝛ cholꝫ repẽ multũ in qtib⁹ stõchi. ℣ Et sũt ei.) Duplr exponi põt. primo. s. syncopali flatice ꝛ tũ dixerat h̃: sed addit sm plurimũ vt ostẽdat q̃ põt permutari ab illo ordie. Secõ ei. s. syncopali facte a cholꝫ ista: ꝛ hãc credo fuisse Aui. intẽtionez. hec. n. cholꝫ grossa est pp flegma ꝛ dz multã eruberantiã: ꝛ ideo põt facere omni die paroxismũ: ꝛ plurimũ sic facit. An ho vocat tertiana vel nõ esset qõ de noie.

¶ De febre syncopali minuta ꝛ subtili. Cap. 56ᵐ.

Hec febris est acuta ꝛ cadit pulsus ꝛ virtꝰ in paroxismo vno aut duob⁹ paroxismis cum additione ꝛ eucniens in corpore cum velocitate. Et quando q̃ non sufficit cum ea virtus vsq; ad. iij. ꝛ fit ex chimis subtilibus plurimum quorum cholericum est vehementis subtilitatis ꝛ profundationis male substãtie venenose cui iam accidit putrefactio in corporibus calide cõplexionis sicce valde. Et plures paroxismi huius febris sunt paroxismi tertiane.

¶ Hec febris dr syncopalis a syncopiã q̃ in ea fit. dr diminuta vt sꝫ distinguit a repletiõali. ita. n. vt credo sigñat in arabico: q: mã ista nõ est repletiõalis sz pauca. dr subtilis: q: euenit de cholꝫ subtili: vel q: accidit doib⁹ cholericis subtilib⁹ bitu. Vel dr febris minuta subtilis apud arabes febris etica talis q̃lis est priscor vt dixim⁹ in tractatu iſo de pris: ꝛ hec febris syncopalis ẽ illis ultra ꝓsumptis cũ appareãt die vt prisci. (Est acuta.) Quia vehemens cũ velocitate finis q: in ea cadit virtꝰ nãlis ꝛ alialis. Et pulsus. in paroxismo vno: q: in p̃ ꝛ duob⁹ paroxismis supple cadit virtꝰ. (Cum additione.) i. multo plus. ꝛ est eucniẽs in corpe. s. ista feb. vel iste ex sua virtutis cũ velocitate: q: subito ꝓpter velocẽ motũ mãe. (Et qñq.) Quãdo est multa prauitas in mã nõ sufficit ꝛc. (plurimũ.) Quor vtplurimũ ista mã est cholerica: q: posset esse subtilis vel venenosa melãcholica. s. facta ex cholere adustione. Cõditiones aũt bui⁹ mãe sunt q̃ sit subtilis ꝓfundabilis in membris: vñ membra nõ pñt illã mãz a se excutere: ꝛ q̃ fit subẽ venenose: ꝛ q̃ sit putrida: q: vt sic facit febrẽ in corpore cõplexionis calide ꝛ siccẽ: q: h̃ corpus est in quo reperiunt iste mãe cholerice subtiles: z. s. hec mã q̃ ad syncopim per viã dissolutionis magis parat: vt. 16. primi ca. z. (Et plures paroxismi.) Quia vtplurimũ sunt paroxismi cholerici. Si ho est hec mã venenosa melicã habens nãm paroxismat in ãrtũ: ꝛ forsan q̃ hic modus male cholere est ptarina vel eruginosa: lz Isaac cap. de tertiana non placeat q̃ ex ptarina vel ex eruginosa fiat febris cũ virtus nõ tãtũ eam sustineat vt putrefiat. Nos aũt credimus hoc nõ esse impossibile: ꝛ si tibi placet opinio Isaac imponas huic cholere venenose nomen qõ tu vis.

¶ De febre diurna ꝛ nocturna ex flatꝫ. Cap. 57ᵐ.

Diurna est cuius paroxismꝰ accidit in die et cius tepor in nocte: ꝛ nocturna est econuerso ꝛ vtrq; sunt male: sed diurna est longior ꝛ deterior.

¶ ꝓmo notificat modos harum febrium ꝛ comparat eas adinuicem. Secundo probat. ibi Et facit.)

¶ Considerandũ q̃ hec febris nõ est alia a flegmatica ẽterpolata: imo est cadẽ cũ illa sed determinat per accidens ad hoc nomen. Luz enim quotidiana febris omni die inuadit: si inuadit de die. s. in principio diei vel ꝓcessu ꝛ nocte repescit: ita q̃ ẽtus cadat mutatio in spatio noctis ꝛ dies: nihilominus sequit motũ diei ꝛ getem noctis: vocat diurna. Si aũt ceptꝫ paroxismus veniẽte nocte ꝛ die repescit eodẽ modo vocat nocturna: ꝛ q: oi die venire paroxismuz est ꝓpriũ flegmatice: ideo hec febris est flegmatica: ꝛ iõ Aui. ista cã nõ curat aliter. Si aũt bene ꝓsideras ista febris põt esse cholerica: vt duplex tertiana vel vna tertiana: ꝛ differt ab alys tertianis q̃s ꝓpingit mutari in paroxismis vt ꝓpingit nõ sequedo motũ diurnũ vel nocturnũ ꝛ quodã mõ imaginabile est hoc de febre q̃rtana q̃ alia q̃ põt dici diurna cuius motus sm maiorẽ partẽ ꝛ fortiorẽ est in die: quãs est in maiori parte in nocte: sed q: nõ sic ꝓprie põt adaptari melicis febrib⁹: ideo Aui. nõ voluit ista febrẽ ponere de summa melicarũ: q̃ supra dixit q̃ iste febres nõ fiunt a mera cholera. forsan aũt q̃ cã que Aui. mouit ad loquẽdũ de hac febre fuit vt ostẽderet qd fit penes an mouerit mãe ad paroxismum in die ꝛ respescere in nocte an ecõtra. Et sermo Aui. in ista que dicit de hoc verificat de quacũq; mã que moueret siue fit flegmatica siue cholerica siue melica: attñ febris flegmatice melꝰ adaptatur talis modus motus de nocte diurnus vel nocturnus.

¶ Et facit cadere multotiens propter longitudinem suam ꝛ suum eventum in calore diei in etbicam.

¶ ꝓbat q̃ fit deterior diurna q̃ nocturna. Prima rõ q: facit ea cadere in etbicã. Rõ est duplex. Primo q: legitor: q: de plurima materia vt ꝓbat statim. Secõa q: accidit in calore diei. q. d. q̃ calor diei ꝛ calor feb. iuuant se in excitando ꝛ faciendo etbicam.

¶ Et si ipsa nõ esset seua nõ accideret i bora aperitionis porozuz ꝛ resolutionis vaporis ꝛ non accidit nisi ꝓpter multitudinem materiei ꝛ fortitudinem eius.

¶ Secõa ratio illa febris est magis seua que accidit bora aptionis porox ꝛ resolonis mãeruz in vapores: sed diurna est huiusmodi. maior est nota: q: nõ accideret illa bora: nisi q: ma est multa: non enim obstante apertione porox ꝛ resolone mãe facit febrez: hoc q̃ significat multitudinẽ ꝛ fortitudinez materie. s. in q̃litate ꝛ motu quibus põt moueri ꝓtra virtutẽ nõ obstãte resolone que fit de ea.

¶ Et est necessarium cum hoc vt patientes eam cibẽtur in nocte ꝛ non permittantur dormire super repletionem stomachi ꝛ precipiant vigilie: ꝛ est ex eis que faciunt cadere virtutem.

¶ Tertia rõ est. illa febris est prauior in q̃ patiẽte opz cibari in nocte: ꝛ similr vigilare in nocte: sed in febre diurna est h̃. maior est nota: q: cõsuetudo humana est de nocte dormire. minor est nõ: q: illa dz cibari in bora teporis que est de nocte: sed statiz eo cibato nõ opz sup dormire: q: habẽtes febrẽ repletionalẽ licut sunt flegmatice nõ debẽt stari sup repletionẽ. i. sup assumptionẽ cibi dormire nisi cib⁹ ad inferiora stõchi deponat. Sequunt. n. ex h̃ cuaporãtes ad caput catarri nocẽtes stõcho. Sequit ẽt suffocatio q̃liz caloris in stõcho: opz q̃ ꝓ supuigilet: ꝛ h̃ debilitat cos. ℣ Sed tu dices: cũ ego cogor cibare istos in nocte qd faciz de somno eoꝝ. Dõm q: tu facies illud qõ videt tibi minus malũ. Facies eni cos vigilare vna vl duab⁹ horis post cibũ ꝛ postea ꝓcedes cas somnũ. In hac aũt tertia rõne pñt cadere multe cõpones de cibatione ꝛ somno in tẽpoib⁹ paroxismi diurne ꝛ nocturne febris q̃s omitto.

¶ Et tolerantia febris in calore diei ꝛ vigilie in frigore noctis sunt ex eis magis digne que faciunt cadere in etbicã. Et ad summũ est de genere febriũ difficiliũ.

¶ Hec est q̃rta rõ ꝛ cõcat cũ p̃: ꝛ arguit sic. febris est peior in qua fũt due cãe cãsa in etbicã: sed in febre diurna sũt due cãe. Quia ẽ tolerãtia febris in calore diei: ꝛ h̃ multũ ericeat ꝛ ꝓsumit. Alia est vigilie in frigore noctis. i. de nocte q̃uis sit frigꝰ: ñ vigilie resolubt ꝛ ericeãt cũ oberet hõi rãe gesce ꝛ vacare digẽti ꝛ restaurationi resolutuoꝝ i calore diei. Et ad sumũ ꝛc. Quia de mã multa ꝛ forti.

¶ De cura flegmatice. Cap. 58ᵐ.

Cura huius egritudinis diuersificat sm boras suas scilicet principiũ augmentũ ꝛ statũ ꝛ declinationẽ. Et sm apparitionẽ digõis in ea ꝛ eiꝰ occultationez. Et diuersificat sm materias suas. s. flegmaticam acetosam ꝛ flegmaticaz vitream ꝛ flegmaticam salsam ꝛ dulcem.

¶ Cum notificauit has febres ponit hic curã. Et ꝑ carũ que cõtingit euenũt que sunt vere flegmatice. Secõ eaz que nõ sic euenũt ꝛ sunt annexe flegmaticis. ibi (Cura carũ.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ꝓmittit curã flegmatice periodicẽ. Secõ adaptat illã ad curã cõtinue. ibi (Cura ei⁹.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ponit curã que ei debẽt rõne cãe. Secõ docet succurrere accidẽtib⁹. ibi (Et succurrat vomitui ei⁹. ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ponit vñ sumat ghalis modus curationis harũ febrium. Secõ erequil. ibi Et oẽs eius species.)

¶ In ꝓma ꝑte vult q̃ cura diuersificat sm diuersitatẽ tẽpoz ꝛ sm diuersitatẽ dispõis in mã: ꝛ sm diuersitatẽ in specie materiarũ.

¶ Dubitat quare dixit diuersificari curã sm tẽpora ꝛ diuersificari curã sm apparitionẽ digõis ꝛc. Diuersitas. n. sm apparitionez ꝛ occultationẽ digõis includit diuersitatẽ sm tẽpora. Dõm q̃ ista cura est cõis ꝓximus flegmaticis ꝛ interpolatis qõ Aui. voluit in sequẽti capño ꝛ hic cũ dixit in rubrica. cura flegmatice. dz isti casꝰ. primo videant applicari ad interpolatas. Distinctio aũt tẽporuꝫ

morbi est penes accidentia hec distinctio plus ptingit flegmatice ptinue: sed distõ fm apparitionẽ ꝛc. est distõ quo ad mãerũ digõnẽ ꝛ puenit vtriq;. Quãtũ ḡ ad distõnẽ p̃mã dixit. diuersificaꝛ fm horas. q̃tũ ad scd̃am dixit. ꝛ fm apparitionẽ. Diuersificatio ãt cure fm tẽpora vt acciñtib' sunt disticta est marie in cõparatõe ad statũ in quo est acciñtiũ difficultas: ꝛ est diuersificatio in ordie cibationis quã ad statũ ordiauimus: sed diuersificatio cure fm tẽpora disticta alteratiõe mãe est diuersificatio in vsu mediciaꝝ digerẽtiũ ꝛ eũantiũ q̃ medicie respiciũt mãm fz q̄ alr ꝛ alr ẽ disposita. Põt aũt aliter r̃nderi ad q̃stũ q̄ nõ diuersificareꝛ cura flatice fz tẽpora aliter q̃ fz diuersitatẽ dispõnis in mã: qꝛ forsan ista sl' pcurrũt sed dixit ad maiorẽ dclarationẽ vt dicat q̄ cura flatice diuersificaꝛ fm tẽpora: ꝛ diuersitas fz tẽpora ẽ diuersitas fz apparitionẽ digõnis ꝛ occultationẽ. hanc. n. tẽpoꝝ distõnẽ ppꝛie flatis attẽdim'. Et dixit h̃. A. qꝛ accidit in flatica multũ q̄ tẽpora frangunꝛ: apparẽtib'. n. signis digõnis manifeste vt fit feb. in augmento reuertunꝛ signa cruditatis. ꝛ tũc apparẽtib' signis cruditatis nõ curabis cura augmẽti sed cura p̃ncipij. Et iõ ne cadat error in sermone quo dꝛ q̄ cura est fz tẽpora: subdit q̄ p tẽpora intelligo ea q̃ distinguunꝛ fm mãe dispõnẽ: ita q̄ quocũq; tp̃e appet in mã cruditas siue occultatio digõnis: tũc curetur cura principij.

¶ **Et omnes eius species cõmunicant in hora principij in tribus rebus: in necessitate lenificationis equalis aut vomitus: ꝛ in necessitate administratiõis subtiliantium ꝛ incidentium diureticorum.**

¶ Hic psequiꝛ curã. Et p̃ fm diuersam itẽtionẽ fz tẽpora ꝛ dispositionẽ materie. Scd̃o fz diuersitatẽ specieꝝ flegmatice. ibi (Amplius diuersificaꝛ.) Tertio ponit mediciaс ꝛ res pueniẽtes fm illas intẽtiones. ibi (Et puenientiores.) ¶ Pña in tres. Pꝛio ponit itentiones curatiuas que in p̃n° debenꝛ: ꝛ nobis ostendit qd fiendum in prin°. Scd̃o qd in augmẽto. ibi (Et in augmento.) Tertio ordinat regimẽ in cõparatione ad statũ dans itelligere declinationẽ. ibi (Et fortasse.) ¶ Prima in duas. Pꝛio p̃mittit intẽtiões q̃ pueniunt in p̃ncipio flegmaticaꝝ. Scd̃o declarat. ibi (Et cum.)

¶ In p̃ma dixit q̄ oẽs spẽs flegmatice febris pueniũt q̃tũ ad curã in p̃n° in trib'. Pꝛio leniẽdo equalr p vẽtrẽ vel vomitũ. Scd̃o in subtiliatiõe p icisionẽ. Tertio in diureticis approximãdis.

Dub^m 2^m ¶ Dubitaꝛ q̃re Aui. facit ista tria. ¶ Dõm q̄ lenificatio vẽtris est vnũ. vomit' est scd̃z. subtiliãtia ꝛ icidẽtia ꝛ puocãtia. s. vrinaз sũt tertiũ. Uel alr. lenificatio ꝛ vomit' sunt primũ. s. eũare p ppꝛias ꝛ manifestiores vias. icisio ꝛ subtiliatio ẽ scd̃z: sed vrie puocatio est tertiũ. ¶ Cõsiderãdũ q̄ lenificatio accipiꝛ duplr. Pꝛio ppꝛie p eũone lenitiua. v. g. cũ violis vel cassia qb' non eũatur aliqd de mã flatica nisi ptigẽter sed mũdanꝛ ptes itestinoꝝ: ꝛ ista dꝛ eq̃lis qꝛ leuis lenificatio. Alio mõ dꝛ lenificatio eũatio p vẽtrez accipiens aliqd de mã q̃ est cã piũcta vel añs ppiqua vt que fit cũ odore turbith ꝛ est eũatio minoratiua: ꝛ dꝛ ista lenificatio eq̃lis qꝛ leuis respectu fortioꝝ que sunt posteri'. vtroq; mõ põt intelligi vt appebit. Silr vomit' fm equalitatẽ est duplex: qdã leuis: ꝛ q̃dã de mã aliqd accipiẽs. ¶ Cõsiderandũ ẽt q̄ in febre flegmatica cõsideramus q̄ ipsa est repletiõalis in qua sunt mãe fecales: ꝛ alia circa ptes stõchi ꝛ itestinoꝝ: ꝛ quãtũ ad h̃ surgit itẽtio in p̃n° lenificationis equalis ꝛ vomit' equalis. ¶ Secũdo cõsideramus q̄ materia est grossa viscosa ꝛ competit incisio ꝛ subtiliatio. Et cõsideramus q̄ ipsa est precipitabilis in venas emulgẽtes: ꝛ vtimur diureticis qbus per venas illam purgamus vel vsus diureticoꝝ cadit sub itẽtione digõnis materie: ꝛ hec oĩa apparebũt.

¶ **Et cum superuenerint febri dies tres subtilietur in ea materia propter febrẽ: ꝛ si ante illud mouebis nocebis ꝛ non facies aliquid.**

¶ Hic declarat q̄ dixit: ꝛ vult q̄ lz in p̃n° flegmaticaꝝ pueniant que dicta sunt: tñ ante tres dies vel quatuor fm Serap. 6. breuiarij cap. 14. Si mouebis cum predictis lenificantib' incisiuis subtiliatiuis ꝛ diureticis nocebis ꝛ nihil facies: sz post tres dies poterit vti eis: qꝛ calidum febrile iam incipit mãm subtiliare ꝛ aliq̃liter digerere: vñ sumiꝛ q̄ calor extraneus mãm digerit.

Dubiũ 3^m ¶ Dubitaꝛ primo vtrum ante tertiũ diẽ possumus vti lenificatiõe equali. ¶ Dõm qõdam generale ad oĩa dicenda q̄ per tp̃s añ tertiã diem vel vsq; ad tertiã vel ad quartã ego itelligo tp̃s cruditatis in mã quã significo: qꝛ vrina est discolorata subtilis: sed p tp̃s post tres dies itelligo tẽpus alicuius digõnis occulte icboantis siue incboet ab arte siue ab intrinseco ẽt: ꝛ siue illud faciat febrilis calor ꝛ est tp̃s alicui' subtiliatiõis ꝛ digõnis mãe flegmatice: vñ de ea aliquid incipiet cũ vrina misceri: ꝛ cognosco h̃ qꝛ vrina icipit aliqualr tingi vel turbari vel igrossari. Et q̃uis Auic. ꝛ etiam Serap. hoc tp̃s incipiant post tres dies vel quatuor: possibile tñ est q̄ in quibusdã non incipiat vsq; ad sex vel septez dies ꝛ vltra fm diuersitatẽ corpoꝝ ꝛ materieꝝ. Accipe igiꝛ sermonẽ Auic. loco exẽpli vt sit sensus q̄ nõ mouens cũ predictis vsq; ad apparitionẽ digõnis aliquã. ¶ Ex quibus soluitur p̃dicta dubitatio. Naз si p lenificationẽ itelligis eã q̃ fit cũ clysterijs: ꝛ si fieri nõ valẽt cũ cassia vel syru. violato ꝛ silib'. Dico q̄ põt fieri añ tertiã diem ad purgationẽ mãeꝝ fecaliũ vt in gñalib' cañ. dcm̃ est. Si aũt p lenificationẽ itelligis leuẽ ꝛ paucã mãe minorationẽ. Dico q̄ añ tertiã nõ põt fieri: qꝛ mã est cruda. Et hec oĩa scita sunt sup̃ in gñali cura putridaꝝ. ¶ Eodẽ mõ soluiꝛ q̃stio de vomitu an cõpetat in flegmatica añ tertiã diẽ: qꝛ si est vomit' leuis. v. g. cũ aq̃ calida: ꝛ fit ad mũdãdas aliquas mãs non applicatas stõcho sed vomitu habiles ꝛ homo est consuetus ꝛ omnia concurrunt vel plurima cõsentientia potest fieri vomitus ante tertiam diem. Si autez vomitus sit fortior minoratiuus materie difficilis motus: que indiget aliqua p̃paratione non fiat ante tertiam diem.

¶ Dubitaꝛ 2° vtrũ añ tertiũ possumus vti syrupis icisiuis ꝛ subtiliatiuis ꝛ diureticis. ¶ Et vꝫ q̄ sic: qꝛ A. in febre icipit ꝛ procedit vsq; ad septimũ cũ gelenіabin vt aq̃ feniculi ꝛ aq̃ apij: sed ista sũt subtiliãtia ꝛ vrinã puocãtia. Dub^m 4^m Amplius Halya. 3. prac. cap. 15. ꝛ Rasis [illegible] pcedit syrupũ aceto. mellinũ q est icisiuus. ¶ In oppositũ est hic Aui. ꝛ Serap. 6. breuiarij. c. 14. vbi dicit. Et curatio huius febris flatice vtr i iceptiõe post tres dies aut q̃tuor est cũ reb' que subtiliãt ꝛ icidũt sicut secaniabin ꝛ que puocant vrinã. ꝛ Gal. in terap. ad Glauco. lib. p̃ dis. 4. c. 1. dicit. Oxymelle vtiꝛ post primos dies aliter post plures dies. idẽ vult Ras. 16. pti. cap. 2. Amplius ista sunt fortis virtutis que mãm ingetant ꝛ mouent ꝛ phibẽt digeri. hãc rõnẽ Aui. inuit. ¶ Ad solõnẽ hoꝝ psiderãduz q̄ incidẽtia ꝛ subtiliãtia sunt que mãз solũmõ p̃parãt eũoni: sz diuretica sunt que mãm per vrinã euacuãt. Qõ ḡ subtiliat mãm flaticã debilioris opõnis est q̃ illud qõ de mã illa p vrinam educit. Exẽplũ. subtiliãtiũ ꝛ icidẽtiũ flegma est syrupus ace. mellin' simplex vel cũ radice feniculi vl' petrosilij: sed exẽplũ diureticoꝝ est syrupus de qnque radicib' vel in quo poniꝛ assarus ꝛ silia. Nõ ãt intẽdimus hic redire ad p̃ncipia ostẽdẽdo qua v̾tute fiat subtiliatio ꝛ qua icisio ꝛ qua vrine puocatio. Jã eñi notauimus h̃ in cañ. secũdi libri. ¶ Quãuis aũt sint disticte res ꝛ v̾tutes: tñ pp patientiũ diuersitatẽ accidit q̄ puocatiuũ est icisiuũ ꝛ subtiliatiuũ sicut si mã flegmatica est multũ grossa viscosa nõ sufficit in digestione eius. s. in diuisiõe ꝛ subtiliatiõe syru. acetosus mellinus: sed syrupus cũ hyssopo ꝛ radicib' duab' vel qnque q syrupus eẽt sufficiẽs puocatio vrine in mã flatica dulci nõ multũ grossa nec multũ viscosa. puocãs aũt vrinã in mã valde grossa eẽt syrup' cũ radicibus ꝛ assaro ꝛ capparib'. ¶ Accidit aũt h̃ idẽ ex diuersitatib' dosium. parua. n. dosis syrupi de radicibus subtiliaret ꝛ diuideret mãs: ꝛ maior dosis illa puocaret vel puocare posset vrinam. ¶ Accidit idẽ tertio ex diuersitate dispõnis itestinoꝝ ꝛ viaꝝ vrine. Jus eñi ciceꝝ hoiez aptũ soluit fm vẽtrẽ nõ mouet ad vrinã sed mãs stomachi ꝛ itestinoꝝ subtiliat ꝛ abstergit ꝛ lenit vẽtrẽ sua nitrositate ppꝛie ciceꝝ nigroꝝ. In alio aũt rapiet cursuз ad vrinã ꝛ puocabit vt diximus 2° cañ. cap. de cicere. ¶ Accidit idẽ 4° mixtiõe reꝝ refrenãtium motũ medicinarum subtiliãtium ꝛ puocãtium tenẽtium eas in primis ptib' stomachi ꝛ intestinoꝝ sicut cum syrupo de radicib' miscetur zuccharꝝ rosatũ vel syrupus ros. vnde remittiꝛ eius puocatio ꝛ remanet diuidẽs ꝛ subtilians mãs. Et si syrupo solutiuo misceꝛ res diuretica vt decoctio granatoꝝ solis facit illũ syrupũ preparare ad vias vrine: ꝛ operari in illis ꝛ iuuare puocationẽ. ¶ Considerandũ secũdo q̄ icidentia ꝛ subtiliãtia sunt duoꝝ modorum. Quedã leuia nõ cõmouentia nec agitantia mãm sicut syrupus acetosus mellinus vel zuccharinus simplex ꝛ ppꝛie cum aceto nõ multũ acuto neq; multo. Quedã sunt icidentia ꝛ subtiliantia fortiora que mãs possunt agitare sicut syrupus acetosus cõpositus cũ aliqbus radicib' vel cũ hyssopo vl' thimo: ꝛ cuius acetũ est multũ acutum. Sicut etiã dicimus q̄ diureticũ diciꝛ qõdam ppꝛie qõ de materia partẽ sensibilẽ per vrinã ducit vt syrupus de quinque radicib' ꝛ seminib' ꝛ hmõi: ꝛ in his syrupis ꝛ medicinis est etiã multus gradus. Aliud est diureticum improprie qõ seip̃m in vrinã precipitat ꝛ nõ mouet mãm febris sed aliques viruletias venaruз aptas euacuationi cõiũctas febri secum potest facere vrinare: ꝛ hoc plire diximus supra in cañ. generalib' cuiuscũq; cure. exemplũ est iulep subtile ꝛ aq̃ ordei subtilis ꝛ multa alia. ¶ His habitis dicemus q̄ ante tertiũ diẽ idest stante cruditate in mã flegmatica nullo mõ forti subtiliatiõe incidẽte vel puocãte vti debemus. Rõ est qꝛ oĩa illa agitant ꝛ cõmouẽt mãз: ꝛ subtile resoluũt vel puocãt ꝛ dimittũt grossum: vñ. G. 4° de regi. sani. specialiter de diureticis fortib' dicit. Urinatiuo nunc non laudo ꝛc. Qõ enim bene est digerẽdũ tãta turbatione vel cõmotione nequaq̃ est opus: ꝛ sic q̄ multã mãm que multa est agitat impedit digestionẽ. Cũ aũt materie siue digeste: tunc possumus fortiorib' vti ꝛ fm gradum digestionis augere graduз fortiorem medicinaꝝ. ¶ Sed tu dices q̄ exquo mã est digesta nõ indigemus subtiliatiuis ꝛ incisiuis nec fortib' nec debilib'. ¶ Dicẽdum primo q̄ non indigemus ad digerẽdum sed ad puocãduз

tia ꝙ subtilliantia fortia tūc sunt prouocantia. Vel dicēdus ꝙ pro digestione partis que est digesta nō indigemus hoc sed pro aliis partibus. Nam a principio ꝓpter multitudinem māe ne agitaret ⁊ corrūperet partes sanas ⁊ ne ingrosset nō possumus uti fortib⁹ solutiuis subtilliatiuis: sed post p̄n̄m̄. i. post aliquā digēe materie ⁊ cōcoctionē possumus uti fortiorib⁹ subtilliatiuis ad complemētū digōnis: q⁹ facta mūdificatione in mā nō tātus dubiū est de eius cōmotione materiei q̄ est residua q̄ nō est digesta nec de terrestrificatione digeste. Cognoscas ergo ex hoc ꝙ Auī. ficut ꝓcedit digerēdo ⁊ minorādo: ita addit virtutē subtilliantiū ⁊ diureticorū. Et considera ꝙ ad augmētum in gradu bax medicinaruꝫ in ꝓcessu iuuat: ga partes stomachi ⁊ intestinorum sunt mūdificate a corporibus materiep: ⁊ ideo nō est tanta suspicatio de penetratione bax materierum in venas per diuretica ⁊ per subtilliantia debētia penetrare in venas ⁊ ꝓuocare. ℣ Dico secūdo ꝙ aī certiam diē possumus uti prouocatiuo debili qō equinoce di ꝓuocās sicut iulep subtili ⁊ aq̄ ordei subtili: sed ꝓuocatiuo ꝓprie dicto nō ut diximus: possumus etiā uti subtilliante ⁊ incidente ut nō cōmotiuo ut oxymelle simplici uel cū decoctione capilloꝝ tyene, uel aliqua radice ſm ꝙ tua estimatio indicat ita ꝙ in mā non fiat cōmotio. ℣ Et quibus apparet ꝑma intētio Auic. Dicit enī ꝙ si mā subtiliatur potes uti istis. s. in aliquo gradu crūtib⁹ fortib⁹ ⁊ motiuis. Sed si aī illud. i. stante mā cruda mouebis. s. mām cuz lenitiuo. i. minoratiuo qō euacuat exsoluēdo ⁊ cū subtiliatiuis leuissimis fortib⁹ mouētib⁹ mām ⁊ cū diureticis ueris: q⁹ omnia ista mouēt ⁊ agitāt: nō nocebis ⁊ nihil facies. ℣ Apparet secūdo ex intētione Auic. ꝙ si mā sit grossa cruda ⁊ nō apparet ꝙ digerat in aliquo ꝙ tu uis eas tūc ad prin⁹ digōnis illius: ⁊ hoc cū subtiliatiuis ⁊ incisiuis leuibus ut acetoso syrupo simplici uel alio nō agitātib⁹ mām. Cuz aūt incipit appere illa subtiliatio: ⁊ tu incipies uti ad syrupos fortiores: ut addēdo ad uncīā vnā syrupi simplicis. ʒ. ſ. aque feniculi uel uamus uncīā vnā syrupi cōpositi cum vna uel duab⁹ radicibus ⁊ ʒ. ſ. mellis rosati ligdi: uel ſm ꝙ tibi uidebit: ⁊ sicut mā minorando ꝓcedit: ita potes addere in gradu istoꝝ. ℣ Apparet tertio sedatio p̄tetaris inter auctores qui concedunt statum a principio incidētis ⁊ subtilliantis: ⁊ qui negāt cū referant se ad diuersa.

Dub^m 5^m ¶ Dubitat q⁹ est ordo iter ista. ℣ Dōz ꝙ p̄ opz lenire uētrem cum clysteris uel alio lenitiuo: deide si expedit leuē facē uomitū. Secūdo opz uti digestiuis incisiuis ⁊ subtiliatiuis. Tertio opz minorare mām cū solutiuo uel ꝓuocatiuo uiue ſz ꝙ tibi appet. Si aūt per lenificationē intelligamus minorationē: tūc ꝑus opz materiaz aliqualr digeri uel nā uel febre uel medicinis leuibus: postea minorare: postea fortib⁹ incisiuis ⁊ subtiliatiuis uti: postea per uiuā ꝓuocare. ⁊ videt sentire hoc Rasis. 16. cōtinentis cap. 2.

¶ Et in augmento cum subtiliatione regimuis ſm equalitatem.

¶ Cōsiderādū ſm eqlitatē. i. ſm ꝙ cōuenit in vnaquaq; mā. uel ſm equalitatē: q⁹ nō grossius ut in p̄n̄: neq; subtile ut in statu. uel ſm equalitatē: q⁹ nō subtile ut in tertiana: nec grossius ut in q̄rtana.

Dub^m 6^m ¶ Dubitat. q̄re nō fecit mētionē de regimine p medicinas. ℣ Dōz ꝙ Auic. clare intelligebat ex ꝑmisso cap̄li eni in p̄n̄ post aliquam subtiliationē māe ꝓcedit ꝙ moueas cū incisiuis ⁊ subtiliatiuis ⁊ ꝓuocatiuis ⁊ minoratiuis: ꝙ multo magis in augmēto in q̄ mā digesta potest minorari ⁊ ꝓuocari ⁊ residua securius digeri.

¶ Et fortasse est als ꝯ ꝑtetus aq̄ ordei in ꝑmis trib⁹ diebus sperādo ꝙ fit status eius ꝓpinquior: aut ꝓp subtiliationez materiei: aut ꝓpter paucitatē eius.

¶ Hic ordinat regimen principij ⁊ augmenti in comparatione ad statum. Et primo quādo status est ꝓpinquus. Secūdo quādo est lōgiquus. ibi Q⁹ si certe.) Tertio declarat q̄dam. ibi (Si autez.)

¶ Considerandū ꝙ per aquam ordei intelligamus ptisanam. si ꝙ ees illa contentus in ꝑmis tribus diebus est: q⁹ sperās istam febrem non transire in quartum. sermo ergo Auicē. supra ꝙ principium flegmatice durat. 14. diebus erat uerus in pluribus.

¶ Q⁹ si certe sciretur ꝙ status eius eēt tardus nō subtiliaret regimen cuius fames ⁊ somnus super famem ⁊ exercitium super eam si non debilitāt sint ultima in tuuamēto huius egritudinis: imo declinaretur in principio ad ingrossationem usq; ad septimum diem: deinde gradaretur. verum augmentum eget ut subtiliet̄ regimen in ꝑmis.

¶ Hic considera ꝙ in flegmatica quādo ydiopatia fumit a mā comperit abstinētia a cibo ⁊ somnus sup ea ad digerēdū ⁊ ꝑfumēdum mām ⁊ exercitium ad resoluēdum: ⁊ nō timetur de exercitio potentiali nec de inflāmatione in ea sicut in febrib⁹ calidis: ⁊ inātum ista debilitaret non comprimeret: sed si status eē longus abstinē-

tia debilitaret: ergo ydiopatia sumpta a statu cū est lōgus nō cōperit hoc: imo declinamus in p̄n̄m ad ingrossandum: ⁊ aduenīente augmēto in ꝑmis: q⁹ in principio sui indiget ut subtiliet̄ respectu regiminis p̄ncipij ⁊ sic subtiliando ꝓcedit: ⁊ sunt hec scripta in. 9. cōtinē. cap. 1. ¶ Cōsiderandū etiam ſm Dynū ꝙ hic accipit ꝙ in interpolatis potest fieri crisis. hec enim est cura febriū interpolatarum nō minus q̄ cōtinuarum in qua curā ordinat respectu propinquitatis ⁊ lōgiquitatis status. ⁊ hoc est ſm ꝙ in eo potest fieri crisis. Idem etiam supra in capīo de cura tertiane. dixit etiā ꝙ si sequitur crisis tē. Huius ꝓtrarium uult Galen. tertio creticoꝝ alīs de crisi ca. 1. Jam aūt ostendit ubi dicit ꝙ solo egritudinis sit subito qñ egritudies remanent ꝑmue ⁊ nō interpolate. Nos aūt banc dubitationē reputauimus uilem ⁊ nō cadentem hic.

¶ Si aūt status apparet lōgiquus possibile est ut succurrat illi cū ingrossatione regimis: deide gradet̄ usq; ad horam status: qm̄ tempus est sufferēs hoc in hac egritudine nō sufferēs in acuta. Cūq; pertrāsierit septimum non stes tunc super subtiliationē: qm̄ illa debilitat ⁊ addit in debilitate ozis stomachi.

¶ Quia persuaserat a p̄n̄° posse subtiliare consideratione habita ad mām: ⁊ etiā quādo uolumus tētare si febris est breuis ⁊ de materia pauca subtili: ideo hic declarat in quibus sanctis superflua subtiliatio regiminis magis ꝓcedit: ⁊ uult ꝙ quāto lōgior est status: potuisti a p̄n° securus subtiliare aliqb⁹ diēb⁹: q⁹ in diēb⁹ sequētibus poteris magis succurrere cū regimīs ingrossatione aliquibus diēb⁹: ⁊ postea gradatim usq; ad statum subtiliando ꝓcedere: q⁹ tempus longum est sufficiens ad hoc in egritudine prolixa: sed non sufficeret hoc in acuta. Et quia in prolixis flegmaticis in principio considerata materia potes aliquibus diēb⁹ subtiliare regimē. ℣. g. dare solem ptisanam uel iulep si duratura est quatuor diēb⁹: cum tamē ex ordine principij ad statum deberes dare pullam paruam: ⁊ ideo uult ꝙ non lōgo tempore a principio stes cū hoc regimine subtili siue sit tentatiuum siue sit respiciens solā materiam. Sed cum transiuerit septem dies non stes amplius sup eo q⁹ debilitat: ⁊ potest debilitare os stomachi si eēt multa diete subtilitas trahendo corruptas materias ad stomachum.

¶ Et quotiens senseris longitudinem maiorem subtilia minus: cuius subtiliatio eius in ipa omnino magis sit necessaria q̄ in quartana. Et simil̄ oportet ne festines cibare ipsum cum eis que sunt sicut pulli ⁊ panis cum muzaguarach nisi tunicatur debilitas. Ulmōdes saluti

¶ Pater: ⁊ q⁹ post multam subtiliationem redibit ad ingrossationem: ideo uult ꝙ nō redeas ad regimē ualde copiosuz sicut pulli f. cōpleti cū pane. Et muzaguarach est modus preparationis cuiusdā saporis: uel est cibus factus ex pullis ⁊ agresta ⁊ aceto q̄ ꝓprius uocat malabach: ergo sufficiat decoctio parui pulli uel parū de carnib⁹ uel sufficiat sar ordei ut tibi uidebit. Et forsan ꝙ ille ē canon per se ut dicā ꝙ sicut a p̄n° si subtilias nō stes sup subtiliatione: ita si a principio ingrossans nō multū ingrosses tē.

¶ Aut apparebit declinatio.

¶ In hoc finuit regimē declinationis: ⁊ uult ꝙ securius potes ingrossare regimē ⁊ dare pullos in declinatione q̄ in ꝓncipio.

¶ Amplius diuersificat cura eius cuius cā est flegma salsum ⁊ dulce: ⁊ cuius causa est uitreū ⁊ acetosum: ⁊ fit ex ea nimīū frigus in qua corpus non calefit. Et rūtfi in duabus primis necessaria est lenificatio cum medicina leni ⁊ infrigidatio quedā. Et in duabus secūdis cum medicina magis laboriosa. Et in duabus primis indiget incisione cū subtiliatiuis in qbus non est calefactio plurima q̄ius sit exiccatio plurima. Et in duab⁹ secūdis necessarium est illud qō subtiliet cū incisione ⁊ calefactione cum acredine: ⁊ ꝓprie quando flegma est ꝑmixtuz cum melācholia. nam necessaria sunt in huiusmodi ea que sunt sicut diacimunum ⁊ confectio de sulphure ⁊ administratio salsorum.

¶ Hic diuersificat curam ſm mām: ⁊ uult ꝓmo ꝙ flate exīte dulci ⁊ salso ⁊ uitrī mūr grosso ⁊ minus uiscoso ⁊ remisso frido lenitiuo. f. que est mām minoratio fiat cū leuiori medicina. ℣. g. cuz folio odore turbith uel medulla chartami: sed flate exīte acetoso ⁊ uitreo ⁊ uniūr flegmate grossiori ⁊ uiscosiori ⁊ fridiori fiat minoratio cū medicina magis laboriosa: q⁹ poterit ut cuz corpore

turbith

turbith vel agarico. Amplius 2° in sitate dulci z salso est nocia q̃dam infridatio. i remissa calefactio: sed in sitate virtuosa z acetosa nõ est necessaria infridatio nec remissa calefactio. z hoc Auicenna tellerit. Tertio in flegmate dulci z salso indigemus medicinis digestiuis. s. subtilatiuis z incisiuis in quibus nõ est calefactio. s. sortis vt syru. acetosi mellino zuccharino sed in vitreo acetosi sic zc.

Dub^m 7^m Dubitatur quo concedit in flegmate salso medicinas subtiliantes z incidentes q̃uis sint multum exiccãtes cũ flegma salsuz sit siccum. Dñm primo q̃ illud dictũ refert solũ ad medicinas que digerunt flegma. Uel aliter q̃ tã dulce q̃ salsuz est viscosuz grossum indigẽs subtiliatione z incisione: z hoc non põt fieri sine sicco quodãmodo tñ indiget calefactione principalr. vult ergo q̃ in hoc dulci sitate debet intẽdere ad subtiliationem z incisionẽ principalr: q̃uis medicina hoc faciẽs sit sicca in genere incisiua z dñmõ non sit calida est cõueniens sicut comenit in hoc aceto vni.

¶ Et conuenientiores medicine que administrantur in principio sunt geleniabin vsq; ad diem septimum: z non est malum vt administretur iterum aqua feniculi z aqua endiuie z aqua apij cum geleniabin ꝛz necessitatez. Et syrupus acetosus est vehemẽtis necessitatis itez z aqua mellis cum hyssopo.

¶ positis can. curationis sm tẽpora z sm materias: dic dat medicinas puenientes sm tẽpora z ꝛz can. in his: z tãgit ẽt ꝛz mãs: vel p in generali ponit curã: hic in speciali. Et primo facit hoc. Secundo ponit cibaria cõuenientia hãtibus has febres. ibi. (Et cibi. Tertio regit per somnũ z balneum. ibi. (Mensura autez.) V primo in quatuor. Prio ponit z dat medicinas z can. puenientes in principio. Secũdo in augmẽto. ibi. Et quãdo incipit.) Uel ibi. (Et cũ vides q̃ digestio apper.) Tertio in statu. ibi. Et cũ videris digõné.) Quarto in declinatione. ibi. (Et quãdo declinat.) V Dicit in q̃uor. primo ponit medicinas z canones: z primo respiciendo mãs z ẽt febrem. Secõo ponit hoc respiciendo quedã accẽntia. ibi. Et si accidit ei vomitus.) Tertio ponit can. in embrocis. ibi Et necq embrocatio.) Et quarto in flõmia. ibi. (Et quotiẽs.) V Laudo autez q̃ priores dicunt q̃ ꝛz tot partes quot sunt can. quoꝝ qdam sunt in vsu subtiliantiũ z incidẽtiũ z puocatiuoꝝ: quidã sunt in vsu lenitiuorum. quidam in vsu vomitus z alioꝝ. ¶ primus can. laudat geleniabin. i. mel ro. vel zucchaꝝ ro. vel syrupum cõpositum ex istis sm q̃ tibi videt: z misceatur cũ aqua feniculi zc. ¶ Cõsiderãdũ q̃ põt intelligi ab ipso principio misceri q: iste aque subtiliant mãs z dundant eas sine agitatione si tibi apparet hoc: z forsan q̃ geleniabin nõ permittit eas festinare ad venas: z tõ remanẽt subtiliantes z dimittẽtes materias sine agitatione z sine puocatiõe: z ipm geleniabin ꝛz confortare z digerere materias flegmaticas in eo. Uel põt intelligi primo scilpe cũ melle ro. ꝓprie liquido: postea cũ subtiliatur mã ꝓ febres scipias miscere has aquas. s. decoctiõis vel distillationis: z ideo dicit sm necessitatẽ q: virtũ est possibile fieri. Uel sm necessitatẽ q: vbi timet de calore sit aqua endiuie z vbi nõ sit aq̃ apij: z he sint simplices vel cõmixte. Laus ẽt syrupi acetosi z aque mellis in punct est nota. Incipias ergo cum quo vis sm tuã estimationẽ ex multis collectam. v. g. si hõ habet stomachum debile multum percussibilem ab aceto: z cum hoc epar aliquaſr calidũ z materia est satis viscosa: dabis ꝙ digõne in mane hoc. R. mel ro. liquidi aque endiuie aque apij. ana. ʒ. ſ. vel da re syrupũ factũ arte bñe has virtutes siue intentiones.

¶ Et est possibile vt consequatur per ea illud q̃ quesitur de lenificatione nature z proprie cuꝝ solutiuo facto de zuccharo z rosis rubeis notatis persicis quoniam est solutiuum z lenitiuum.

¶ hic potest poni scõo can. vel pars can. precedentis in quo ostẽdit q̃ ꝛz predicta dẽtur ad subtiliãdas materias z incidẽdas: q̃q; tamẽ ex eis sequeris lenitionẽ ventris z ꝓprie quãdo geleniabin est de rosis persicis: q: solut. leniter z lenit. Et debemus intelligere q̃ solum a partibus ventris soluunt. Iste rose q̃ice nõ sunt nobis note: sed nostre rose rubee satis faciunt hoc.

¶ Et quãdoq; necessariũ est vt cõfortetur eius lenificatio confricet in aqua lubleb: z permisceãt si volunt cũ cassiafistu. z penidijs. Et itez geleniabin accepti cum melle z terenjabin permixtũ cũ aqua lubleb. Et nõ fiat assiduatio super cã cũ solutiuis in principio z post ipsum z proprie quando cum materia est cholera: illud eñ perducit ad corruptionẽ cõplionis.

¶ hic est secũdus canon vel textus in vigoratione lenitiuoꝝ cuꝝ lubleber est species lactuce minor de qua scripsimus supra de cu-

ra putridaꝝ. ¶ Cõsiderãdũ q̃ iste lenitiua q: bñe gradum attractionis p lubleb debẽt dari cũ iã trãsfluerunt tres dies sm datam regulam: quãdo mã est cholica. i. flegmati est mixta cholera.

¶ Sed tu dices q̃re non ꝛz fieri assiduatio ista lenitiuoꝝ. Dicit Dñus q̃ ista mollificãt os stõchi: vnde stõchus totus debilitatur: z hoc est cã corruptionis cõplexionis totius. Hec cã nulla est: q: nõ appropriat hec causa in flegmatica in qua est aliqd cholę. V Dõs igit q̃ lenitiua p̃dicta trahũt subtile z dimittũt grossum z ꝓprie cuꝝ mã cholerica est: q: terenjabin z lubleb aliqd de illa trahunt. Fit ẽt qõ remanet flegma grossuz oppilans magis z fit dispositio ad hydropsim z caccsiam: ꝛz ẽt sunt nocitiua q: mollificant. Dub^m 8^m

¶ Et multi qdẽ boies dant in potu in principio qõ est sicut medicina de turbith in omni nocte: z sicut pillule de mastice in hebdomãda bis: z sicut pillule de seminib^9 diureticis. Descriptio medicie de turbith. ℞. zinziberis z masticis: amboꝝ añ. ʒ. ʒ. turbith sicut alcohol ʒ. ʒ. zucchari tabarzeth q̃tũ omnia: z detur in potu ei oi nocte auf. j. illud fiat q̃do natura est nõ leuis. Si enim respõdet omni die bis nõ idiget hoc.

¶ hic est alius can. ponimus quo ad qõdã ex sniis Rasis. 10. tract. Almansoris caꝑ. 7. 7. 18. continentis capitulo primo. Et primo ponit illum. Secundo propriam sententiam. ibi (Ego vo.) ¶ Cõsiderãdũ q̃ Rasis ad tria intẽdit. Primo ad paulatinã minorationẽ materiez cũ pharmaco solutiuo: z hoc soluz dicit decimo Almã. Secũdo ad cõfortationẽ cũ pillulis de mastice: z q: bñt de stiptico nõ continuat illarum vsus. Tertio ad puocãdum mãm ꝙ vinum. Hec aũt põt ee cura conuenies si incipiat dari medicina de turbith cũ aliqua ꝛcipit apparere digestio: sed ante hoc nõ cõuenit ei dari: z tã omni nocte nõ est ꝑceptum necessario obseruandũ: sed opz cõsiderare virtutẽ. Diuretica autem dari opz aliqua minoratiõe facta materie vt supra diximus. Turbith sicut alcohol. s. trut: vnde Rasis ibidem precipit cribellare per pãnum qui dicitur ozale idest bindam qui quidam circa os tenent.

¶ Ego vo non diligo expectationez digestionis z lenificationis in eis que diximus prius: imo oportet vt euacuet ex ea aliquid z expectetur in reliquos vsque quo digerat: z fiat illud cum facilitate paulatiz absq; superfluitate deide perueniat ad diuretica. Et similr abhorreo qõ est simile aque prunoꝝ z tamarindoꝝ z similium de his que debilitant z soluunt subtile. Et si materia fuerit declinis ad additionem frigoris: misceatur cum ea medulla chartami. Et si fuerit mã ad cholericã declinis misceat cum ea syrupus viola. aut viole condite cũ syracost aut viole sicce cõtrite.

¶ Notandũ ꝙ Auic. nõ dixit se nõ diligere lenitionẽ z digõnem q̃ vtrũq; diligit: sed nõ diligitur statio in eis z expectatio in eis. s. eẽ ꝓcentus lenire lõgo tẽpore z digerere z nõ facere aliud aut ꝑ tum aliud facere: imo statim cũ aliqd de digõne apparet nõ plus expectes sed euacua aliqd: deinde digere residuũ z nõ expectes sed iterũ euacua ita q̃ paulatim hoc fiat: z hoc est q̃ dic. Ego vo non diligo expectationẽ digestionis. i. q̃ digestio expectet post q̃ aliquid apparuit de ea: z lenitionis eodẽ modo q̃ digestiua z lenitiua agant suos effectus z pertrãseas cũ eis. imo zc. Et cã but est: q: iste est morb^9 repletionalis de multa mã grossa viscosa nõ apta ad motum: z ideo paulatiz est digerẽda z euacuãda sm can. primi libri speciales sen. 4. caꝑ. 3. Deinde ꝓcedas ad diuretica. Diuretica aũt egent digestione precedente vt mã euacuetur: egeꝛ minoratione materie ne si multa fit cõmoueatur: z quãto diuretica sunt fortiora tanto magis his antecedẽtibus egent. Et similr abhorreo. s. q̃ cõtinuet q: nõ debẽt cõtinuari: q: debilitãt. s. stõchum mollificãdo z hoc iã apparet. Et si mã fuerit zc. misceat cum ea. s. medicina lenitiua medulla chartami q: euacuat flegma.

¶ Et adiuues cum clysteribus lenibus factis ex melle z sale z aqua ficle z oleo silamino.

¶ hic est can. in clysteri.

¶ Et vomitus fiat cũ aqua raffani z raffano infuso in syrupo acetoso cũ feniculis z his similibus. Et si necessarius est vomitus plurimus propter multitudinẽ eius q̃ accidit ei de nausea z alteratione saporis oris: administrẽtur grana raffani: z bibatur ex eis vsq; ad

auf.i.cum aqua frigida.

¶ Hic est casi.in vomitu cum seminibus.i.anisi feniculi ameos et similium omnidetium flegma t subtiliantiuz: vel seminib⁹.i.rasura.cum aqua frigida.i.paruz calida.vel frigida vt moueatur in stomacho t non cito transeat:alis cum aqua.

¶ Et vomitus quidé cuz eo qó est in eo de debilitate stomachi est vehemétis inuamén valde:t est vtilis⁹ huic egritudini.Opz ꝫ vt expectetur in eo septimus: vt nó accidat ex eo in principio debilitas apostemás corporis stomachi.Et si sit grauis in eo vomit⁹ non prouoces ipsum super ipsum cum labore.

¶ Et vomitus est vehemétis inuasiuus qz stómachus est minera flegmatú vt sepe dixim⁹.(Opz ꝫ.)Cótra.a ig pn⁹ pcedit vomit⁹: vt .A.in pn⁹ ca.Dóz q septim⁹ dies nó excludit pn⁹.Vel dóm q hoc dcm ponit.16.primé.2.cap.aucte Sera.t itelligit vt supra dixim⁹ q vomitus leuis pót fieri t cú leuib⁹: sed vomit⁹ cú fortibus.s.g.cú agarico regrit aliquam materie digénem:t ideo dz expectari septimus ne stómachus debilitatus cómotione forti materia mota versus stomachum apostemetur.

¶ Et si accidat ei vomit⁹ t ppric in pncipio ptodi nó retineatur nisi fatiget t debiliter:túc eni restrigatur sicut cú miua t syrupo de mentha que dicemus post. Et si accidat dolor capitis administrentur embroce ex camomilla cum missione.iiij.extremorum in aqua calida t ligatione crurium cum fortitudine.

¶ Hic casi.est in vomitu.Casi.in sedatióe dolori capitis est nor⁹.

¶ Et si indigetur aqua ordei administretur decocta cum radicibus quantitate equali:aut misceat cuz ea syrupus acetosus de melle si nó acetat in stomacho: aut aqua mellis si acetat.

¶ Et si idigeret aqua ordei pp stitim vel aliud qó sibi occurrit cuz radicib⁹.i.feniculi vel apij:vt iuuet ad digestionez mãe t phibeatur acetosare ẽ̃itate equali.i.cóuenienti. Nos aút ad duas libras aque ordei ponimus radicé petrosillini feniculi vel apij ana.ʒ.i. (Aut misceatur ꝛc.)Syrupus acetosus si vis sedationem stitis maiorem t vis incisionem si non acetat:qz si acetaret nó misceatur syrupus acetosus:sed aqua mellis que phibet eum acetari.

¶ Et melior hora in qua datur in potu illud est si fuerit in aqua eius in pncipio rei tunctura:tunc eniz opz vt in potu detur in pmis de geleniabin:deide def in potu post ipsum duabus horis aqua ordei.

als fecundabin

¶ Illud.i.aq̃ ordei.vel illó.i.syrus acetosus.t si fuerit in aq̃.i. vrina: in pn⁹ rei.La pncipio huius febris tincta:qz significat q cuz stat est aliqua materia calida:tunc eni oportet vt detur in potu in primis geleniabin.littera vult dicere secundabin.i.syrupus aceto.deinde detur aqua ordei post duas horas:t est cañ.supra posit⁹ cap⁹. de aqua ordei.geleniabin ẽt potest dari:quia aliquali abstergit t subtiliat materias stomachi quas lauabit aqua ordei.

¶ Et nó opz vt fiat inunctio cú vnguẽt resolutiuis:t neq embrocatio fiat cú embrocis subtiliatiuis: cum egritudo ẽ in pncipio t humor est i corpe ambulãs: ipsa eni mollificát viscera sua calefactióe humida.

¶ Hic casi.de unctione t embroca dz legi continuus: vt dicat non fiat inunctio neq embrocatio cú egritudo est in pn⁹ t humor ẽ in corpore ambulãs.i.est in dilatatione t dilatabilis:t iste inúctiões t embroce sunt quas facimus ad hypocúdria t vetré sicut precipiebat in tertiana nó vera:t cãm dat qz ista mollificant viscera: qz relaxãt illa calefactióe humida:qz actuali humiditate:t qz cú hoc mó caloris mãs crudas eliquant t facíút eas magis ambulare t dilatari per corpus.ponere aút manus t pedes in aq̃ calida ad diuertẽdú vapores a capite nó sic est phibitú:imo pcessimus supra.t sine dubio hec extremitatú positio in aq̃ calida puenientius fit quãdo mã est digesta t minorata:lz cócedat ẽt ante B.fricatio aút manuú t pedum ẽt conceditur:qz nó facit nocumentum qó facit embroca t inunctio ad ventrem:imo cú sit calefactio quedam aperitiua potoz cópetit:quis flegma sit grossum crudú:qz illi opponit.Et qó cessant .ɔ. ietates q hic vid eni in tex.A.

¶ Et alienetur aqua frigida.

¶ pater.

¶ Et quotiens videris vrinam grossiozem t rubicundiozem non erit malus si flobotbomaueris.Et necessarium quidem est vt redeas tunc ad syrupos acetosos.Et scias q fricatio est de curationibus iuuantibus cos:t quanto fuerit flegma viscosius t grossius tanto erit fricatio magis conferens.

¶ Et quoties.)Qz siue i pn⁹ siue in processu.nã talis vrina sigit flegma sanguineú siue sanguinẽ mixtú:cauc tamé ne talis tinctura sit pp pfunditatẽ putredinis ad partẽ flegmatis t aliquaz choleré excitationé. Nos eni vidimus q qui talib⁹ vrinis appentibus in flegmatica flómauerunt t extracto sangule cuius retétio erat necessaria subtiliate fúr vrine defectu subito caloris nãlis t actualis cum eo de quo gloriati sunt meduci ignari t peruentú est ex ꝺ ad mortem vel pximitatem egritudinis:scias hec.

¶ Et dicitur q fricatio cum tela aranee cum oleo est iuuatiua valde.

¶ Serap.de tela aranea.t .A.z.casi.c.de aranea.dicit q cófert in tertiana:sed si in flegmatica forsan q est proprietas: vide qó dicit Rasis in libro de animalibus cap.de aranea.

¶ Et quádo icipit egritudo augmẽtari t post illó:túc sit sollicitudo tua de ore stomachi t qó ipm cófortat. Et sint masticatiões facte ex mẽtha t mastice t anisso.Et administret vomitus cum raffano sm q diximus cum minoratione cibi:t fit cú geleniabin qó in potu datur in pncipio t post septimú pmixtuz qó cófortet os stomachi:t sit in eo puocatio plurima sicut anisum t mastix:t sit cum aqua calida t ppric in principio periodi.nam ipsum resistit rigori t frigori t extinguit cum hoc sitim quãtus sit estuosa.

¶ Visuz est Dyno q hic ponat cura flegmatice ẽituz ad finẽ pncipuz q hec sit pp principu.Et pẽt sermo Dyni cé versus t possimus itelligere augmentú distinctú pera pn⁹ vt dicamus q hic incipit cura flegmatice cú est in augmẽto.t dividit in tres.primo pat cañ.viuum.Secúdo ponit quosdaz alios.ibi Et multoties.) Tertio cóplet curam cú est in augmento.ibi Et cum.)

¶ Cósiderádú p q in B casi.iteráit t stómachi pfortatione q magis iteráit cú magis febris augef:qz magis stómachus debilitat.Scdo i tendit ad vomitú.Tertio ad puocatóez.¶ Cósiderádú scdo q.A. deteligit notú ex pdictis q tu teráas ad cúoné paulatiná si expedit: t ad digóné.i.incisionẽ t subtiliationẽ:neq oportuit cú in oi loco ola repeté.¶ Cósiderádú 3º cú minoratione cibi als diminutione pp augmentum vel ministratione:qz cú cibo vomit⁹ fit leuius.

¶ Dubitatur:qa dicit fit in eo qó permiscetur cú geleniabin puocatio plurima. Cótra:qa puocatio plurima non cócedit nisi post euacuationes t digónez:t hoc dat in principio ꝛc.¶ Hic est modus dicendi Dyni.cogit eni dicere q ista concedúntur cum ponat cura flegmatice que est in pncipuꝫ.i.in fine principy qó .Aui. vocat augmẽtú:t ideo dicit q hec puocantia fortia nó pceduntur nẽ egritudinis:qa talia diuretica rône huius dant in declinatióe vel répore stat⁹:sed puocátia fortia conceduntur in pn⁹ rône accitis.i.frigoris vel rigoris que ptigút in prin⁹ in principuꝫ postea mox. Nam supra in capío de regimine rigoris t horripilationis dixit.Dée medicine fortes puocatiõis sedát rigoré. Nos aút dicemus q .A. hic ponit curã flátice que est in pn⁹ cú loquat de pn⁹ versus finẽ sui:túc cópetút puocátia fortia:qa fortiora q prius q nó absolute fortia Si aút hic loquat de cura que fit in augmẽto: túc in principio.i.augmẽti:t post septimú.i.post appitionẽ digestionis.Sic eni cósueuit .Aui.loqui vt diximus supra in cañ.generalib⁹ curę. Vel aliter cú geleniabin qó dabat in pn⁹.t etiaz post septimú cú apparuit aliqua occulta digestio fit mó in augmento permixtú ꝛc.nó ergo cócedit ista .A. in pncipio:sed ei qó in principio dabat. Vó addit fortius puocantia t fit cú aq̃ calida ꝛc.b tuamentú est hic additú t pz.Extinguat cú hoc sitiz q̃ is sit estuosa.Dyno psequés exponẽ sua dicit q geleniabin cuz fortib⁹ puocatiuis extinguit sitim nó que fit ab inflámatione:sed sitiz que fit in prin⁹ rigoris t frigoris que sitis puenit ex pcursu caloris ad interiora:qó ꝫ tollit hos typos tollit illú concursum caloris i ruqui est cã sitis:t per pns tollit sitim. Nos aút sequendo exponem⁹ aliã dicemus q illú sermonẽ .Aui. retulit ad aquã calidam que ꝺ datur cum illis quia sedat sitim a materia flegmatica:vt tertio libro sen.12.cap.de signis dispositionum stomachi.

¶ Et multoties quidem cócedit eũatio flegmatis t humoris crudi in hac hora:sed melius est vt expectetur in ea complementum digestionis.

¶ Dyno

¶ Primo continuens exponez suã dicit. In hac hora. Thora principij: z hoc dixit propter Rasim de quo dictum est supra.

Dub^m 10^m ¶ Et si sermo Aui. est adhuc de cura que cõpetit in augmẽto: tunc est dubiũ quo flegma pot ee crudũ in hac hora. s. hora augmenti.

Dub^m 11^m ¶ Dubitat etiã: qa q̃gd sit de ℔ quo dicit. expectet cõplementum digẽtis. cum supra dixerit. ego vo non diligo expectationez digestionis. ℣ Dom ad primũ q̃ in augmẽto pot ee flegma cruduz ſm multas partes extẽſiuas z ſm multos gradus: q̃uis aliqua sit in eo digo z alia ps digesta: in pte ꝑ cruda expectet cõplementũ digẽtis nõ cõplemẽtũ absolute: sed qd̃ sufficit cũctioni. ℣ Et ex ℔ solutur ad z^m dubium: z forsan per mẽtem Auicẽ. ibat hoc q̃ cum euacuatio aliqua sit facta prius z sit mã aliqualr minorata: tunc in manifesto augmento est melius q̃ si vis cũare expectes digestionẽ q̃ prius euacues. Cũones enim que ꝓcesserũt fuerunt magis coacte q̃ ista. Aliter possumus dicere q̃ hic loquitur de state crudo ex specie sub qua pot itelligi esse flegma ex sui natura valde grossum z frigidum z viscosum vt flegma vitreum z acetosuz z crudũ qd̃ ꝓprio nomine dr crudum: z oia ista flegmata ꝺdist in quant flegmati dulci z insipido z salso: ergo ista flegmata in augmẽto z statu q̃uis habeãt digestionẽ nõ minus dicunt cruda ex noie specieꝝ: qa ista sũt difficultoris cũonis q̃ flegma dulce: opz plus expectare digẽtẽ in eoz cũone: z hoc est qd̃ intellexit: melr est vt in eo. s. flegmate crudo expectet complementum digẽtis. i. cõpletior digestio q̃ in flegmate non crudo dulci.

¶ Et quando egritudo incipit cum calore z assiduat sumatur cum his trociscis. ℞. mirabolanoꝝ citrinorum aloes succi cupatorij succi absinthij: omniũ ana ʒ.v. croci z masticis amborum ana. ʒ.vj. informentur trociſci z sumatur ex eis in potu omni die pondus. ʒ.j. z omni nocte pondus. ʒ.ß.

¶ Dic est additus cañ. cũ calore ꝓpter aliq̃ cholerã: vel concedit mirabolanos citrinos sed nõ solos: qr erat cõtra cañ. supradictos in capio gñaliꝰ cõcedit aloe z est dic dabis. Securus autẽ cõcedunt mirabolani si hec cura est in augmento febris.

¶ Et cũ vides q̃ digestio apparet adiuua cã cũ eis q̃ sunt sicut folia apij z feniculi z radices squinanti z capillus veneris. Si autez scias q̃ mã est frigida valde nõ est malũ vti pipere pauco z vti vino pauco subtili nõ plurimo. Et quãdoq̃ adiuuant vnguẽta resolutiua ad digestionẽ z resolutionez cũ virtute forti. Et sunt cõuenientiora in hac egritudine q̃ in reliqs febrib^9. Et opz vt cõsideres in hoc virtus z febris z rigor. Qz si virtus fuerit forꝛ z febris nõ fuerit seua valde adde in ea inunctionib^9 cõfricãdo. Et si nõ administrẽtur olea subtilia que ad equalitatẽ sunt declinata.

¶ Dic resumit curam augmenti vt cõpleat eam: vel ponit curam augmẽti z bz tot ꝓes quot ponit cano. (Cũ digestio apper. i. est appens manifesta: z tũc vere scimus q̃ est augmẽtũ: vt ꝓ de crud ca. 10. z ps. (Folia rẽ.) decoctiones hãc rep. Unguenta resolutiua.) Cõsidera q̃ vnguẽta resolutiua cum forti virtute. i. fortia in virtute: vt oleum ruthaceũ. vg vel cũ virtute forti. i. q̃ corp^9 sit forte in fruite ne resolo illõ debilitet. Ista qdẽ vnguẽta supꝰ sũt ꝓhibita in ꝓn^9 cruda stante materia z plurima. Dic autẽ cõcedunt in augmẽto materia aliqualr existẽte digesta z ẽt minoratiue facta. (Et sunt ꝓuentriosa rẽ.) q̃ in religs qa recte opponunt frigiditati z humiditati flegmatis: nõ autẽ sic ꝓsunt cholẽ nec melãcholie. (Qz si vt^9 fuerit rẽ. supple z rigor fuerit forꝛ. (Adde rẽ.) q̃ ista sunt fortia in fruite ꝓfricãdo vt penetret: vel ꝓfricando. i. abstergẽdo vt tollat acetalis remollitio. Et si nõ supple fuerit vt^9 fortis imo debilis rẽ. ad equalitatẽ vt oleum camomillinum.

¶ Et quãdo pertransit. xiij. tunc necessariũ est administrare qd̃ subtiliat plus sicut feniculũ z apiũ: z forsitasse indigemus semine amborum z anisi z eo qd̃ est sicut syrupus acetosus cũ seminibus in quo ponũtur byssopus z albasce z administratiõe trociscoꝝ de rosis: z fortasse est nẽcium addere in eis ꝓpter stomachũ tbus z masticẽ z cyperꝰ z absinthiuz z his similia ſm q̃ exigit illud qd̃ presens est. Et vinũ subtile cõfert eis in hac hora cum subtiliatione sua: z qr cõfortat calorem innatuz: z qr ꝓuocat z sudare facit.

¶ ꝑ hoc ipse. A. intelligit ẽt ipe augmẽti: qõ notificauit ꝑ signa digestionis apparentia: z hoc per estimabilẽ mẽſuram t̃pozis. Et siquis considerat videtur. A. tenere mẽti vnam flegmatiẽ cuius occulta digestio incipiat post tertiuz: z cuius digestio manifesta icipiat post septimum: z cuius ꝓcessus in digõne post 14. vt forsan circa. 20. sit in statu. (Qõ subtiliat plus rẽ.) ascet vel albascet. i. tbuntur. ℣ hic ꝓsidera qõ supra dixim^9. s. q̃uis in processu mã sit digesta magis: tñ vtimur magis subtiliatib^9 z sic magis digerimus: cui^9 cã est tripler dicta supra. ꝓria qr ista ꝓuocatia sunt que regrũt digõnẽ: z cum magis est digesta mã magis ꝓuocamus. Secũda qr non timetur de agitatione materie multe cũ est pars digesta z pars minorata. Tertia qr ista subtiliatiua sunt etiã exiccantia: z ideo perfricãt mãm cruditaz. ℣ potest addi quarta cã qr materia flegmatica quãto magis ꝓcedit digerendo tãto magꝭ ꝓcedit terrestrificãdo sicut digestum flegma magis decẽdit in aqua: crudũ aũt supernatat. Et est signũ qõ sumit ab Auer. in cõmẽ. cãticoꝝ tractatu. 3. ca. de hypostasi. cõmẽ. 9. als in cãtica canticoꝝ cõmẽ. 30. Stant ʒ simul q̃ illud qõ est in flegmate humidũ fit magis permixtum sicco cũ est digestũ z totũ tñ fit terrestruꝰ. Ad obuiandũ igit illi terrestreitati z vt moueamus illã ad aereuz cũ cõmixtione debita. vtimur plus subtiliatib^9 cum est plus digestũ ber tñ quarta cã nõ est cõprehẽſibilis ab oi intellectu. ℣ Administratione trociscoꝝ de rosis. s. post hoꝝ diureticoꝝ z euacuatiũ administrationem. Et vinũ in hac hora. s. post. 14. diez manifesta multum existente digestione: z causas assignat notas.

¶ Et cũ videris digestionez z fortitudinẽ dabis ei in potu post illud trociscos de absinthio.

¶ Et cũ videris digestionẽ z fortitudinẽ. s. in digõne quia fit perfecte digesta. ꝓnit ergo curã in statu quo ad digõnez materie. Et si bene consideras possibile est q̃ fit in declinatione si materia ẽ prius minorata qr paulatim sicut paulatim digerebat: siue sit minorata arte siue natura: z hoc vtplurimũ accidit. Et pot etiam cũ hoc ꝓcurrere accẽtiuz difficultas z accidit rarius. Et primo hꝛ uiter ponit istã. Scõo ponit multas medicinas que compẽtũt in ſtatica in aliq̃ tẽporib^9 preterq̃ in principio. ibi (Et cũ videris.) ¶ Cõsiderandũ circa primã ptẽ q̃ Aui. tacet de vsu subtiliatiũ et diureticoꝝ z de vsu solutiuoꝝ: qr notũ est q̃ debes ꝓprie vti solutiuis. z vinã ꝓuocatib^9 cũ mã fit digesta z si oz ista mã morari in corpore: qr nõ cõfidis illã cito finiri cũ cũone vtaris syrupis subtiliatiuis ne ingrosset nimis. dabis enĩ post illud. s. qõ competit de cũone trociscos de absinthio qui sunt aperitiui fortiter z ꝓuocatiui vt 5° canone trac. 8. z in suruma absinthiũ nõ cõpetit nũi post digõnẽ vt dictum est supra. c. de cura tertiane non pure.

¶ Et cũ videris frigus in ꝓncipio potissimoꝝ nocere z egritudo nõ est in pricipio da in potu aquã calaz in qua decocta sũt ea que sunt sicẽ semẽ apij z anisum et oximũ: z administrabis itez bmẽi z fortiora eis embrocãdo z vaporãdo z bmõi: z quãdoq̃ datur in potu ad rigorẽ vehemẽtẽ decoctio ſm hũc modum. ℞. zinziberis origani amcos: oium ana. ʒ.iij. coriandri. ʒ. iij. rosaꝝ calamẽti amborum ana. ʒ.iij. passulaꝝ. ʒ.vj. decoquãtur ſm descriptionez z sit dosis vnc. iij. alii medic habent

¶ Dic ꝓmo ponit medicinas que cõpetũt ad rigorem. Scõo que sunt cũantes z cum hoc digerentes. ibi (Et detur ei omni nocte.)

¶ Cõsiderandum q̃ iste medicine non competerent oino stante cruda materia vt ex dictis supra apparet: z ideo dixit. z egritudo nõ est in principio. z qa post principiuz fortiores fiunt rigores in hac febre. (Scõm descriptionem.) i. sicut ordinatiz describuntur. als ſm medietatem. i. ad cõsumptionem medietatis.

¶ Et cũ videris flegma dabis i potu tyriacã: z dẽtur itez in potu trociſci de rosis magni cũ aq̃ feniculi.

¶ Et cũ videris.) dicit Dy. s. egredi manifeste q̃ exeũtia: ita q̃ tunc ldicat nobis necessitas cũationis euaporationis z resolutionis ei^9. Aliter pot dici. z cũ videris flegma. s. abũdare in causa rigoris: z si nõ videris in exeuntibus tyriacam. s. antiquã. An autem tyriaca dari debeat ante digõnẽ materiei ſtatice. s. stante illa cruda. nõ dicimus hic timẽtes pluritatẽ: tñ credimus securius cẽ digõnẽ aliquã ꝓcessisse: z q̃uis in paralyſi cõcedat a multis añ digõnem sed mã paralysis remotior est a venis q̃uis flegmatica z. Magni trociſci de rosis. nullũ trociſcũ magnũ de rosis Auic. describit in quinto quẽ ego dare non minorata mã febrilẽ: qr hec est cura post principium intelligi debet q̃ dentur cũ digestis z minoratis ſtatibus cum aqua feniculi: qr fiunt ex hoc ꝓuocantes magis.

¶ Et detur ei omni nocte medicina de turbith z pilule de aloe facte cũ speciebus que sunt sicut piper.

¶ Hic ponit medicinas euacuantes z rectificantes mēbra z materiam. Et primo euacuantes debiliores. Secundo fortiores. ibi (De euacuantibus.) ℣ prima in tot quot ponit medicinas.

¶ Cōsiderandū q; Auic. hic dat sanum intellectum dicto Rasis cōcedenti pillulas de turbith omni nocte: qz intelligit post p̄ncipiū ſ. qz cū aliqua digestio est in materia que sunt vt piper. i. que species sunt vt piper galīga cinamomū: z alie que dicuntur noīe generis alefangine: vel vt piper. i. in forma piperis: qz parue pillule vt cito dissolute cito transeant ad membra.

¶ Et ad illud decoctio huiusmodi. ℞. byere. ʒ. vij. turbith. ʒ. x. mirabolanoz nigrorum. ʒ. v. cupatorij. ʒ. v. salis indi. ʒ. iij. bedeoard suchaba: omniū ana. ʒ. iij. anisi. ʒ. ij. decoquantur cuz aqua apij z sumatur de ea in potu fm quantitatem necessitatis.

¶ Hec ē p̄ descripcio cui⁹ dicte vide ex simplicib⁹. Bedeoard. i. alba spina. Suchaba spina filis ili i brute: vide Sera. 5. Dieuic. 14.

¶ Et fortius illo est illud qđ. ℞. duaz radicū z radicis lilij: oiuz ana. ʒ. x. byere. ʒ. vij. succi cupatorij. ʒ. v. seminis apij z feniculi: oiuz ana. ʒ. iij. spice mētbe amboz ana. ʒ. vj. fiant ex eis trocisci z administrentur.

¶ Hec est alia duaruz radicum. ſ. petrosilly z feniculi. Considerādum qz ista medicina est fortior solum ex hoc q; datur in substātia: z precedens datur in decoctione: tamen quātum ad virtutem simplicium precedens est fortior propter turbith.

¶ Decoctio bona. ℞. duaz radicum ambaz ana. ʒ. x. passulaz cruceataz. ʒ. vj. anisi z masticis amborum ana. ʒ. ij. bedeoard z suchaba z cupatorij oium ana ʒ. iij. decoquātur in libris tribus aque vsquequo rediat ad libram. j. aque z sumak in potu aliquot diebus in ieuno. Trocisci boni apud chronicas febres z vehemētiam rigoris. ℞. byere succi cupatorij absinthij suchaba bedeoard oiuz ana. ʒ. v. seminis apij z feniculi anisi oiuz ana. ʒ. iij. salis naptici. ʒ. iij. ſ. cis cuscute mirabolanoz chebulorz oiuz ana. ʒ. x. agarici. ʒ. xv. trocisconz de rosis. ʒ. xx. de turbith. ʒ. xxx. fiāt ex eis trocisci z sunt solutiui. Et item aloes mirabol' citrinorū et reubarba. masticis succi cupatorij absinthij oiuz ana ptē vnā croci ptis vnius medietatē teranf z administrenf. Et item. ℞. byere. mirabolanoz chebulorz salis oiuz ana. ʒ. iij. seminis apij z feniculi z anisi omniuz ana. ʒ. j. ſ. absinthij. ʒ. v. trocisconz ē rosis. ʒ. iij. suchaba bedeoard oiuz ana. ʒ. j. teranf z ifōrmētur pillē. Decoctio bona. ℞. cupatorij. ʒ. v. rad. lilij z rad. liqritie z ameos oium ana. ʒ. iij. seminis apij feniculi ana. ʒ. iij. rosaz. ʒ. v. decoquanf oia z sit dosis ei⁹ ol die vnc. iij. Et item radicū trium omnium ana. ʒ. x. seminis anisi apij oium ana. ʒ. ij. suchaba bedeoard. cupatorij absinthij: oium ana. ʒ. v. cētaurce maioris. ʒ. iij. teranf z decoquanf z bibanf vnc. iij. Et item herbe cupatorij fumiterre bedeoard suchaba absinthij: oium ana. ʒ. v. passulaz. ʒ. x. mirabolanoz citrinorum. ʒ. x.

¶ Hec est tertia medicina z in summa sunt cōpositiones medicinarum note. byera autē que in multis illarum ponitur intelligit byera. B. y. terapen. cap. ii. siue byera vniuersitatis siue cōmunitatis que componitur quinto can. Hic ergo non discutimus virtutem harum medicinarum: qz sciuntur ex simplicibus. Si autez ex forma cōmuni habēt aliquid sciturr experientia. Nec discussimus de dosi. iam enim dedimus viam inueniendi dosem in compositis solutiuis in quinto can. z est via leuis.

¶ Et hec quidem cura est salso: z ei in quo vicit cholera magis conueniens.

¶ Et hec qdē cura.) ſ. p medicinā stratiz dictā in qua terūt mirabolani citrini. (Salso z ei cē.) z ēt alie de p̄missis ad b̄ conuenīt.

¶ Et agaricum cum de eo sumitur in pulucre ex. ʒ. j. vsq; ad. ʒ. j. z tertiam diebus continuis prohibet elōgari egritudinem. Sumatur ergo pulvis ex eo z cōmisceatur cum melle z bibatur.

¶ Magnificata est virtus agarici vt docet experiētia: z nostri auctores z nō solū in cūando flegma: sed ēt digerēdo illud dicb⁹ continuus ideſt oi die: vel ēt frequēter fm tuam estimationem.

¶ Et semen vitice post digestionez est mirabile valde sumptum cum puluere aut cum melle.

¶ Quia puocat mās per vrinā z digerit illas: z possibile est q; solvat: z ppterea ꝓuenit post digēnem alis comestionēz: tūc intendetur in eo auxilium digestionis cibi z flegmatis stomachi.

¶ Verum si accident ei modus alige solutionis ventris oportebit vt addatur in eo ꝓpter debilitatē epatis semē cuscute. Et propter debilitatē stomachi mastix z anisuz. Et ꝓpter debilitatē splenis z grossitudinē eius radix apij z scolopēdria. Hā multotiēs associat huic egritudini splen. Et fortasse opz vt addank ꝓpter ipsum cyperi z grana de been z semagrecū. Et consideretur cum hoc dispositio vehemētie febris vt non accidat vehementia calefactionis.

¶ Verum addak in eo.) Cū eo qđ dictuz est de p̄dictis medicinis cōpositis semē cuscute ad debilitatem epatis. Aliter turbith z semen cuscute si fluxus cū hoc eēt multi flegmatis: vel cū eo. ſ. agarico semē cuscute. vel cū eo. ſ. semine vitice semē cuscute pp ipsum ſ. splenem subtiliādū. cyperi z grana de been sunt nota z semagrecum. Et cū hoc cōsideretur rē. quia ista sunt satis calefacientia.

¶ De cūantibus vo que sunt fortiora: z indigeſt eis in hac egritudine apud digōnē est vt augmētetur dosis de pillulis de turbith z administrenf clysteria fortia. Et de illis sunt pillē iste. ℞. masticis sextā. ʒ. i. succi absinthij quartā. ʒ. i. pulpa colloquintide sextam. ʒ. j. byere pigre. ʒ. ſ. agarici. ʒ. ſ. ifōrmētur pillule cū syrupo acetoso mellino z sumanf in potu. Et de illis sunt pillē de mastice z de aloe. Et si mā fuerit ad caliditatem declinis sumantur de trocisc̄is de spodio solutiuis. ʒ. iij. trocisci de turbith auf. i. scamonee auf. ſ. succi cupatorij auf. ij. Et denf i potu fz q̄titatē vtuq.

¶ Hic ponit medicinas fortiter cūantes z sunt note. Et p̄ma descriptio pillularuz; potest esse vna dosis: sed est magna rē fortior ꝓpter colloquintidā. Scōa est fortior ꝓpter scamoneam.

¶ Et item cupatorij absinthij capilli veneris z mirabol'. fumiterre passulaz mūdataz equales sumantur partes: z denf in potu fm q̄titatem necessitatis.

¶ Ista medicina nō est de fortibus: imo de debilibus: z placuit eā sibi ponere hic.

¶ Et si nō suffert corpus solūtionem vētris pueniat ad diuretica z subtiliantia z sudare faciētia. Et de sūma illoz qb⁹ indigeſt tūc est infusio aloes cū melle.

¶ Hic stat diuretica loco solutiui. Infusio aloes. Dicet B est solutiuuz z tā dixit si non suffert solutionē. Dōz q; hoc ē solutiuū valde debile. Intellexit ergo q; non suffert solutionem. ſ. fortem. Vel dicendum q; aloes infusum cū spēbus z seminibus prouocat.

¶ Et quando declinat egritudo non est: tunc introitus balnei ante cibum malus.

¶ Abbreuiat curam declinationis z est nota.

¶ Cibi aūt eoz sint subtiles sicē acetū z oleuz. Et qlīq; ponif in eis paz almuri z proprie in fine eius.

¶ Hic ponit regimen per cibaria. (Subtiles.) i. subtiliatiui. vel. i. qui sunt dicta subtilis. Muri est salsamētū factum cum pistillis vel placentulis ordei cum sale: vt Zizaruius docet in fine: qz fortiter exiccant: requirunt digestionem materie.

¶ Illi autem qui sunt fortiores sunt altaragi z pulli z alcubugi z bis similia post declinationē. Et oportet vt ponantur in eis z ꝓprie apud digestionē ea in qb⁹ est incisio sicut acetuz z synapis z almuri. Et si fuerit flegma acetosum maluz viscosum porrū z aqua ciceris sint

a. l. muri

ris sunt de melioribꝰ cibis eis. Et quandoq; ponunt in eis ciminum ⁊ anbetum ⁊ oleum. Et itez beguerid facta ex sicla ⁊ almuri ⁊ accto ⁊ oleo abluto ⁊ alchaguamac sicut kēmach de cappar̄ibus ⁊ remach de anbeto ⁊ ouigano ⁊ aniuden ⁊ asparagis. Et deuitẽtur olera in quibꝰ est infrigidatio ⁊ humectatio.

¶ Illi aūt qui sunt fortiores. i. qui sunt ꝓfortatiuiores ⁊ sunt dieta grossa. (Alcaragi.) i. genera auium. ⁊ pulli. i. parui: vel pulli columbor̄ si tibi videt. ꝓpullus enī absolute apud Arabes vt importare pullos columbor̄: vt diximus supra 2° cañ. cap̄. de carnibꝰ. cuz dicit q; pulli faciūt β focationē. (Alcubagi.) i. perdix. ꝓpost declinationē: q; hoc est regimē copiosuz qō tunc magis cōperit. Alia pars tert. Bedeguar facto. i. preparata ⁊ cocta ex sicla. i. cum sicla oleo abluto: q; abluto facit oleū in humiditate tēperatū: vt 2° cañ. ca. de oleis. Alkaguamat. i. cōdita cum accto ⁊ sale: ⁊ est nomen generis ⁊ dr̄ et iam rauich: ⁊ sub eo cōprehēdūtur oliue ꝓdite cappari cōditi rape et condite que apud nos dicūtur cōposita. Aniuden ⁊ est radix herbe vnde fit asa: ⁊ alius habet expositiones.

¶ Et hora cibi est post tepozē paroxismi ⁊ eradicationem eius: ⁊ assi poxismuz ad minus. iij. horis.

¶ Hic considera q; Auicē. plus se elongat a principio paroxismi q; fine dando cibum.

¶ Mēsura aūt somni coz est vt sit eqlis vigilijs vt sit digestio materici ad somnū ⁊ resolo ad vigilias.

¶ Mensura somni est equalis. i. equaliter indigens digestione et resolutione. vel equalis. i. proportionalis.

¶ Et balneum quidem est vehemētis nocumenti nisi post declinationem.

¶ patet.

¶ Et succurrak vomitui eius quando supfluit. Et opz vt administretur in illo qō sit sicut mina ⁊ syrupus de granatis cum mērba. i. cognitus. Et si necessariuz est fortius sumatur de granis granatoz̄ muzorum. 3. i. ⁊ thuris albi ⁊ masticis amborum ana. 3. v. mēthe. 3. vij. decoquātur in duab⁹ libris aque in qua sint folia mēthe donec minuatur. Et succurrak fluxui vētris eius cum supfluit: aut cum retētione eius cū eis que sciuisti de stipticis regimentalibus ⁊ medicinalibus. Sed eius qdem debilitationi succurrik vt cibet̄ successione eius pullis assatis ⁊ in patellis coctis. Et vt adhibeātur suffumigationes ⁊ odores viuificantes.

¶ Docet succurrere accidentibus ⁊ sunt. 7. vel. 8. accidentia. Regimentalibus. i. cibalibus vt assatura panis. successione eius. i. fluxus vel debilitatis post fluxum.

¶ Et si acciderit inflatio in facie ⁊ extremitatibus iuuank cū administratione bmōi trocisci. ℞. anisi ⁊ lactuce ablute amborum ana pōdus. 3. v. amigdalaruz excorticatarum croci marmacoz: oium ana. 3. iij. seminis apij semis feniculi floris squinātī: oium aū. 3. iij. florum cupatorii. 3. iij. ⁊. 3. spice. 3. vj. byere pigre. 3. vij. rosarū 3. i. fiāt ex eis trocisci ⁊ administrent. Et fortasse indigebis eis que sunt sicut homoxulia ⁊ dialacca ⁊ medicamen de amigdalis amaris.

¶ Hec inflatio est signū cacesie ꝓncipiū hydropisis. Et hec est cura eius ⁊ medicamē de amigdalis amaris. Ista ifa dr̄ cōiungi cuz ꝓcessa. Et dialacca ⁊ medicine de amigdalis ⁊c.

¶ Et ad longitudinē febris. ℞. rosarū pōdus. 3. i. masticis ⁊ spice ⁊ feniculi ⁊ seminis apij ⁊ seminis endiuie ⁊ succi cupatorij ⁊ succi absinthij: oium ana. 3. iij. spodij. 3. v. fiant trocisci: ⁊ sit dosis ex duabus. 3. vsq; ad. v. cū. 3. i. de geleuabin in decoctionis feniculi q̄titate vnc. ij. Et amicos confectum cum melle est magni iuuamenti in huiusmodi loco.

¶ Hic docet succurrere lōgitudini febris ⁊ ē medicamē aperiēs ⁊ ꝓfortis. Et aūo dicemus q; in ꝺ medicamie deficiunt amigdale amare. (Amicos ⁊c.) q; ꝓfert in humiditatibꝰ stōchi malis.

¶ Et fortasse indiges ꝓpter lōgitudinem frigoris fricationē. Et modus in ea est vt incipiat ab humeris ⁊ inguinibus quādo sparg̃ calliditas in manibus ⁊ pedibus ⁊ calefiūt. Si aūt senserit similitudinē lassitudinis fiat permutatio ad fricationez dorsi. Et quādo vehemēs fit calefactio que necessaria est in eis: tūc dimitte eā ad aliud mēbrum. Et de oleis bonis eis est oleū dulce in quo nō est stipticitas ⁊ oleū camomillinuz ⁊ oleum de anbeto decoctū in vase duplici. Cum ergo cōpleueris: tūc absterge oleū aliquō vt nō angustiet̄ ⁊ nō est malum si fricationem siccā sequat̄ fricatio cum oleo aliquo. Et de illis que seruant stomachos eorū vt nō debilitētur sunt vnguēta inuncta caputi stōchi que sunt sicut camomillinū ⁊ oleum nardinū ⁊ oleum anbetinū ⁊ fortius illo almazoki. Et de emplastris tuatiuis est vt decoquat̄ camomilla cū re pauca masticē decoquendo cū vino cū duplo sui de melle.

¶ Docet subuenire lōgo frigori ⁊c. Dimitte eā ad aliū mēbrū. i. fricas aliū mēbrū ⁊ absterge oleū aliqd. i. qōcūq; fit: vt nō angustiet̄. i. pp oppilōnē pozoz̄: vel pp setozē siue odozē: ⁊ ideo dixit aliqd. Et nō est malū ⁊c. q; fricatio dilatat pozos cū vncnōe ⁊ resolvit. Almagoki. exposuim⁹ tā q; ē gūma que reperit in fructu pini: tamen Azara ⁊c. de morroidibꝰ. videt dicere q; est oleū de iessamino.

¶ Et si ceciderit appetitus: tūc melius est vt nō administretur vinū solū: imo in quo decocta sint siē camomilla ⁊ dactyli ⁊ mellilotum ⁊ absinthium.

¶ Mirādū ē q̄re nō ꝓcedit vinū ⁊ appetit⁹ cadit: ⁊ vt intelligē vinū solū pp elīationē māet̄ quā facit ⁊ sic remollit stōchū: ⁊ ꝺ est maxime verū apō saracenos q; nō sūt ꝓsueti bibē vinū: imo i quo ⁊c. Dyrus dicē q; illō vinū nō dr̄ bibi sed ex ipsis reb⁹ dr̄ fieri emplm ad stōchū. Aliter pōt dici q; istō vinū dē loco syrupi ⁊ nō dē cū cibo ⁊ dr̄ resoluere materias stomachi. Nos aūt aliter subueniremus casui appetitus sm q; docet tertio cañ. fen. 3. ⁊c.

¶ Cura flatice ꝓtinue que noiaī latica. Cap. 59ᵐ.

CUra eiꝰ est cura faciētis poxismū omni die: ⁊ differt ab ea qm̄ oportet vt in illa fit administratio subtiliatiū calidoz̄ cū facilitate. Et hoc si fuerit ꝓtētus eis que sunt sicut syrupꝰ acetosus ⁊ geleniabin ⁊ julep de melle ⁊ aqua eius et aqua feniculi ⁊ apij ⁊ radicum trium sine dubio confert. Et quādoq; cōfert eis kisch de anbeto ⁊ kisch ex capparibus ⁊ ꝓprie cū vestigijs digestionis.

¶ Cura eius ⁊c.) Hic apponit q; cañ. supra positi sunt cōes flatice cōtinue ⁊ interpolate ⁊ dr̄ medicie nisi q; in illa. i. ꝓtinua opz q; sit ⁊c. q; debent esse minus calida julep de melle vbi ponit plus mellis ⁊ aqua vbi nō ponit tāt mellis: vide ergo q; non transcēdit ad fortia nisi vsq; ad tres radices. i. feniculi ⁊ petrosilij ⁊ apij.

¶ Et ꝓparētur cibi coz in obseruatione tepoz̄ ⁊ diuersitatis eius ⁊ fortitudis virtutis ⁊ debilitatis eius ꝓparatione cuius rememoratio pateriit.

¶ patet ex capitulo precedenti.

¶ Et de medicinis bonis ad eos sunt trocisci de decē generibus. Iterum de medicinis expertis ad eos est illa que. ℞. rof. 3. vj. succi ligritie fumiterre spice: oiuz ana. 3. iij. masticis. 3. ij. karabe. 3. ij. anisi. 3. ij. ꝓparentur. Iterum trocisci cupatorij. 3. iij. rosarum. 3. j. ⁊ tertiam spodij. 3. ij. ⁊. 3.

¶ Tro. de decē generibꝰ quinto cañ. trac. 8. scribunt. (ꝓparentur.) i. in forma trociscorum vel pulueris. Ego tho non vterer hac medicina nisi iam digesta materia ⁊ euacuationibus factis.

¶ Et iterum trociscoz̄ absinthij quorū descriptio. ℞. assari seminis apij anisi amigdalarum amararum fu-

ebaba bedcoard succi cupatorij spice masticis: oium ana.ʒ.ij.ꝛ iterum cupatorij vnč.iij.rosarum rubearuꝫ lib.i.spice lib.ʒ.spodij vnč.iij.

¶ Mirabile est ꝙ isti dicunt crocisci de absinthio cū nō ponat hic absinthiū: ꝛ tō vel opꝫ addč absinthiū vl opꝫ suppliē ꝛ crocisci ḡrū descripto ꝛč. vl č qñq; nomē ipositū medicie cōposite ab aliquo simplici cui' ꝑprietē hꝫ. illi silez iꝫ nō ponat illō simplex vt dicat cuma Messue sic ōclauim' ʒ° can. Dicim' liberatū a q̄tidiana interpolata quā ser mesuē habuerat ꝑ vsuꝫ succi apij strupizati cū zuccharo qñq; cū melle: dosis erat.ʒ.j.ꝛ.ʒ.ꝛ erat adolescēs static'.

¶ De cura empialos ꝛ lipparie. Cap.60m.

CUra coꝝ ꝓpinqua est cure quā diximus aſi cas: ꝛ sunt ambe associate vni vie: ꝛ oportet vt icipiatur in primus a syrupo acetoso mellino ꝛ zuccharino: ꝛ ꝓcipitur in eis ambab' vt administret rob agreste decoctum cū melle ꝛ syrupo rosato: deinde fiat gradatio de via sumēdi in potu semina ꝛ aquas coꝝ ad ifusionez aloes ꝛ trociscos de rosis cū mastice ꝛ pillulas de aloe ꝛ byerā pigraꝫ ꝛ pillulas de cupatorio. Et opꝫ vt in eis ambabus simul vt stōchi sollicitudo habeatur: ꝛ administret vo minuū cū aqua faseoloꝝ ꝛ raffam ꝛ anbeti ꝛ calamēti ꝛ diuretica. Et de solutiuis inuatiuis est illud qđ sit ex mirabolanis nigris ꝛ citrinis ꝛ turbuth ꝛ zuccharo. Et de illis que ꝓferūt eis inuamētū magnū sūt clysteria ꝛcluia ad acuitatē ꝛ in qb' ponunt medulla chartami ꝛ cētaurea minor ꝛ anbetū ꝛ camomilla ꝛ albasce ꝛ mellilotum ꝛ almuri ꝛ mel. Et regimē lipparie ꝛdiget subtilitate plus q̄ regimen alterius.

¶ ponit curā febriū anneraꝝ febrib' flegmaticis. Et ꝑ empiale ꝛ lipparie: ꝛ tetudit in hoc febrē in qua sm vnā ꝛ cādē rez sentiſ calor: ꝛ frigus: qz cōuenit cum empiala in mā. (Associate vni vie.) vna via icedunt iste simul: ꝛ cū ꝺictis. ſ. quotidiana ꝛ interpolata. (Mellino ꝛ zuccharino. ſ. mirtis vel separis sm q̄ tibi videt: et simplicib' ꝛ ēt cōpositis sm q̄ ex canonibus ꝓmissis apparet. (Et precipit) etiaꝫ qñq; ad ꝓfortationē stōchi. Deinde fiat gradatio: qz a digestiuis ꝛ subtiliatiuis ad infusionē aloes a ſ solutiua ꝛ ꝓuocātia vrinā: ꝛ ēt ꝓfortantia stomachū ꝛ nutritiua. Et hec oīa ſtelligit per res quas numerat vt apꝑet. (Et diuretica.) ſ. denſ. Et de solutiuis inuatiuis si est ibi mesta ingrossans flegma: ꝛ citrinꝫ si est ibi aliq̄ ebosa. (Clysteria ꝛč.) si est ibi grossum flegma. Et regimē lipparie indiget subtiliatione plus: qz in lipparia cum sit calor intus non possumus secure vti calidis subtiliatiuis ꝛ aluę: sic in empiala: vel qz lipparia pōt fieri ex cholera vt illa que oꝝ taburos: potest igitur in ea cadere error si curaret eā cura flegmatice: sed cura eius intelligit ex cap. de cura febriū cholericaꝝ.

¶ De cura febris cū syncopi ꝛ humorosa. Cap.61m.

HEc febris est difficilis cure ꝛ modus in curatione ei' est cūatio gradata ex subtili ad fortem ꝛ ꝑpaic quādo nā nō respōdet ex se: tunc enim cum clysterib' munda qđ est in intestinis ꝛ venis propinquis eis ex superfluitate ꝛ administra in residuo subtiliationem cum fricatione.

¶ primo ponit curam eius que fit a flegmate. Secundo a cholera. (Qz si fuerit.) ∀ prima in duas. ꝓio in generali ponit curam. Secundo in speciali. ibi (Et Bal. ¶ Considerandum q̄ Aui. intendit ad materias que sunt in venis ꝺbus intestina ꝛ in intestinis ipsis cū clysterib' incipiendo a leuioribꝰ ꝛ postea ad fortiora. Et hic oꝫ premitti. ſ. clystere. Intēdit ēt ad mās post eparꝝ fricationē q̄ subtiliat eas: ꝛ euapoꝝre facit: ꝛ hec ēt fricatio debꝫ eē gradata: vt dicit Aui. ad vtrūq; referatur. ¶ Cōsiderādū q̄ aliter per cūationem gradatam possemus intelligere cūationem cum pharmaco solutiuo incipiendo a leuioribus eūdo ad fortiora: ꝛ ꝺ est preceptum Rasis. 16. continentis cap. z. ſ. de cura febris syncopalis. ꝛ cōfirmat hoc auctoritate Alexandri hoc inuentis.

¶ Et Bal. quidem dicit q̄ deficit in euacuatione plurimum eoꝝ: nisi cum fricatione. Et melior modoꝝ in fricatione coꝝ est: vt incipiat a coxis ꝛ crurib' descendēdo a superiori ad inferius. Et administret illis cum mantili aspero abradēte cutem: deinde ꝑmutet ad manus descēdendo ab humero ad spatulaꝫ: ita vt igneatur cutis: deinde ad dorsum ꝛ pectus: deide redeat ad crura ꝛ reuertatur ad ordinem primū. Et ponantur medietas temporis eoꝝ fricationi ꝛ medietas temporis eorum dormitioni si possibile est.

¶ Hic in ſpāli ponit curā ꝛ ois que dicē sunt dicta Bal. iz. tera. ꝑ. in duob' capīs. ſ. ʒ. ꝛ. ʒ. Et videt mihi melior diuisionis modus q̄ hꝫ tot ptes quot hꝫ can. ꝓimus can. est q̄ obmissa eūone cū pharmaco ītēdat fricationi. ꝛ hoc est qđ dicit. Deficit ab eūone ꝛč. cum fricatione i. obmissa eūone fiat fricatio. vñ dicit Bal. Quare ergo oportet hos tales sanari indigentes qdam eūatione: ꝛ non ferentes euacuatiua auxilia: nullam aliam inueni in eis eūonez nisi eā que per fricationē. modus autē fricationis est notus.

¶ Dubitat vtrū istis possit dari medicina solutiua. ∀ Uī q̄ sic per Rasiz. 16. ꝓinc. in ꝺ cap. ſ. z. vbi auctoritate Alexā. dicit dā in potu laratiuū ad alleuiandū illud flegma: vt nō aggraueꝝ sup nām. q̄ si videris egrū cotroboraꝝ sup residuū bonū erit: sinaute de exitex laratiuū. ∀ In cōtrū est Aui. supra ꝛ Bal. ꝛ ratio coꝝ est. nā isti humores facīt syncopim quiescētes: qz nō brātes forte motū: ergo multo magis forti pharmaco mori aut debili. ∀ In hac discordia nō est via ꝓcordie nisi illa quā sepe ditimus in aliꝭ qōib': ꝛ est q̄ quilibet istoꝝ virox ꝑcessit cū sua estimatiua: ꝛ veraq; est possibilis de facto. Alexāder eni arbitratus est q̄ pharmacū mitigaret de mā grossa viscosa quā fricatio non pōt educere: ꝛ q̄ hō sit tam fortis in ītute q̄ possit tolerare motū a pharmacia factū antēq; extra educat humor: sed Bal. ꝛ Auicē. arbitrati fuerūt cōtrariū: ꝛ neutra partiū pōt alteri cōcludere: ꝛ veraq; pōt cōuenire. Et pōt ēt dici q̄ Alexander loquitur de febre syncopali in qua flegma est benignū: ꝛ sanguini appropinquās: vnde subdit de flēmate: si videtur medico: ꝛ talis homo quia fortior in ītute potest tolerare pharmacū. Auic. aūt ꝛ Bal. loquuntur in febre syncopali in qua flobothomia est probibita: vnde. iz. tera. pē. ca. ʒ. in nullo talium sanguinis ablatio sine maximo cōtigit fieri nocumento. Dub^m ꝑ^o

¶ Et ad summum canon curationis coꝝ est subtiliatio non calefactio vale. Et de illis que cōferunt eis sunt subtiliantia: sicut aqua mellis cuꝫ virtute byssopi ꝛ seminis apij in matutinis ꝛ similibus eis.

¶ Hic ponit secūdum can. (Subtiliatio.) ſ. flegmatis: non calefactio valde quia ingrossaret illud ꝛč.

¶ Dubitat vtrū in cura syncopalis huius medicus debeat eē contētus fricatiōib' ꝛ dicta tenui. ſ. solo mellicrato cuꝫ byssopo vsq; ad plures dies. ∀ Videt q̄ sic ꝑ. B. iz. tera. ca. ʒ. ꝛ. Al. ꝛ rō: qz ciberio auget mām vt supra dixit. ∀ In cōtrū ꝛ Alex. in cap. de syncopi cū plenitudie: vbi cōcludit Bal. sm ītentionē ꝑcedit dicēs. Nescio qd passus est Bal. qui sic ordiauit: ꝛ ostēdit ibi q̄ i sequētib' qbusdā medicis curā Bal. male succesſit: ꝛ nō potuerūt doiem curare a morte. Et rōne suadet: qa dicit Alexā. nō videt q̄ virtus possit esse taꝝ fortis que imoderatas fricationes sustineat ꝛ stare sine cibo: ꝛ ō suadet moderatius fricari q̄ Bal. ꝺcipiat ꝛ nō sic tenuiter dieta ri ꝛč. Hec ꝺdictio tollit dicta ꝓma: qz quilibet ꝑcessit cū sua estimatiua: ꝛ pōt dici q̄ vel humores istoꝝ sunt mali a qb' corpus nō pōt nutriri: ꝛ tūc nō debēt ita subtiliri dieta: legū enī tenuiū ferre nō possunt: ꝛ tūc nō eris cōtētus mellicrato sed dabis de prisana vel aqua decoctionis pulle: vel hꝫ q̄ tibi videt. B. ꝺo despat ꝺ salute istoꝝ. Vel istoꝝ humores pōt digeri ꝛ puerti: ꝛ sic tenuiuꝫ tolerāt ꝛ regimē subtile multū per solū mellicratuꝫ vsq; ad septimū die hꝫ est imatione B. In matutinis ꝛ similibus eis. ſ. horis vt fero ante cibū. vel ālibus. ſ. rebus vt thimi ꝛ petrosillini ꝛč. Dub^m ꝛ^o

¶ Oz si fuerit illic fluxus ventris superfluus decoque mel decoctione vehementioꝛe ꝛ non soluet nisi parū temperatum inuatiuum.

¶ Hic est tertius can. ꝛ est can. Bal.

¶ Et syrupus acetosus mellinus iterum confert eis in estate quidem ꝛ cum consuetudine potus aque frigide permixtus cū aqua frigida: ꝛ in hyeme opꝫ vt non sumat eā in potu penit': ꝛ sit ꝓtētus aqua calida: ꝛ assumere caludū ex potib' est melius eis nisi apud necessitatē estus estatis ꝛ vehemētia caloris plurimi.

¶ Hic est quartus can. nouus.

¶ Et consequenter

¶ Et conuenientius quo potantur ad sitim est syrup⁹ acetosus mellinus.

¶ Hic est gntus can.7 notus.verū aūt his potib⁹ mellinis 7 nō sue charinis ꝓpter digestionē 7 maiorē flegmatis abstersionē.

¶ Et vinū ꝓfert in eius principio:7 ꝓprie si fuerint febres eox sanguinee sed parū sunt 7 ꝓprie in senibus. Et necessarium est in eis vinum post cibum.

¶ Hic est sextus can.de vino.

dubitū 3m ¶ Dubitat qđo ꝓcedit vinū in ꝓncipio cū mā fit indigestā:7 iaz ꝓceptū est supra qꝫ def digesta mā.Amplius qđo si febres sunt sanguinee cū mā fit calidior:7 nō minus cōperit vinū.Amplius qđo post cibū qꝫ faciet descēdere cibū.Suspicādū est de isto tertio ne trāslator errauerit.Aut.eni sequit Hal.in hac cura:7 ter.12.tera. cap.5.est iste.Hus aquosum vinū ꝓfestum a ꝓncipio apruz est nisi vehemēter febriāt.qđ nō valde aquosum ꝓtigit fm ꝑdictā dispositionē.adhuc aūt magis si senex ꝓtigerit esse.¶ Dicamus igitur vtriusqꝫ tertū saluādo qꝫ iste ambo ꝓcedūt vinū a ꝑn⁹.s.post tres vel ꝙtuor dies cū mā subtiliari incipit vt.A.dixit superi⁹ in can.generali.vel a ꝓncipio:qꝫ statim a ꝓmo die:7 ꝫ intrēdēdo plus ad accidens qđ est syncopis ḡ ad aliud.ꝑiudicat ꝫ syncopis cāe:7 sic soluit ꝓmū argumētū.Aquosum aūt debet esse istud vinū 7 nō vinosum ne inflāmet.gradū aūt fue poētie mēsuret medici est iudicio:7 ḡtitatē in pōdere aque.Aut.ibo dixit si fuerint febres sanguinee vbi qđā habent si nō fuerint sanguinee.i.inflāmatiue.vel Aui. dixit hoc:qꝫ flegma sanguineū nō ita est crudū a ꝓncipio sicut flegma nō sanguineū:7 ꝛō rōne dispositionis in cā securius pōt vinū ꝓcedere ex parte flāme minus possit ꝓcedere in hoc stat bonitati estimationis.Et ꝓprie in senib⁹.s.dz dari vinuz.vel ꝓprie in senibus.s.parū sunt syncopales febres sanguinee.Vinum post cibum q.d.bibant non solum quando cibantur vinum:sed etiā extra horas cibi ꝓpter debilitatē bibant:vel iste est modus sarracenoꝝ potare post.s.digōne facta ad delationē cibi:7 sic cessant ꝓria.

¶ Et tibi quidem necessarium est vt cōsideres pulsuz habentū hanc egritudinē semper:7 cū videris eū incipere debilitari 7 cadere subito ciba cū pane ifuso in vino cōmixto si nō ꝓhibet apostema in visceribus.

¶ Iste est septimus can.Cōsidera qꝫ Aui.duo ponit cibaria. Unuz pro syncopi.s.panē in vino.Aliud est cib⁹ respicies ḡtitatē in relatiōe ad morbū 7 est aq̄ ordei vt.sup quā fit dormitio.nā nō dat cā syncopis.sed cib⁹ q dat cā syncopis est sup quē nō dormit:qꝫ syncopim patiens precipit vigilare: vt tertio can.fen.ii.

¶ Cum ergo associat ei hec egritudo nō est curationi modus neqꝫ fiducie loc⁹.s.qñ accidit hmōi alteratio in pulsu.Et hec qdē cibatio est ex eis que necessaria sunt qñ vehemēs fit syncopis verū opꝫ vt ꝓhibeatur illud.Cibus aūt super quē fit dormitio est aqua ordei super quā nō addat nisi cū cadit virtus:7 si addit tūc sit panis infusus in iulep aut aqua mellis.

¶ Causa huius dicta fuit supra.Uerū opꝫ vt ꝓhibeat illud.s.syncopis.vel illud.Ille cibus qñ nō est syncopis vt statim subdit.

¶ Et balneuz qdem est de rebus nocibilionibus istis.

¶ Hic est octauus can.7 cā est qꝫ debilitat 7 eliquat materias.

¶ Et calidum 7 frigidum valde ex aere cū calido cuiꝫ non fit securitas de cursu humorum ad pulmonem 7 ad cor 7 ad cerebrum 7 frigiduꝫ prohibet digestionē eius 7 addit in oppilationem eius.

¶ Hic est nonus can.7 patet.

¶ Oꝛ si fuerit in ea humor cholericus aliquis tūc si facilis est vomitus 7 leniatur est iuuamus valde:7 ad vltimum melius est vt assidue proficiat in ea.

¶ ꝓnit curā febris syncopalis a repletiōe cholere:de qꝫ supra dixit. Facilis ē vomit⁹ ꝓp cholerā 7 ꝓp locū:qꝫ illa cholera multuz iuenit in stōcho vt supra dixim⁹.Et leniat.s.vētet vel.i.fiat vomitus lenis:est eni iuuatu⁹ valde.s.vomitus vel lenitio vētris.Ista eni materia facilius mouebit ad eūonē q̄ flegma.Et ad vltimū.i. in summa melius est 7 etiaz proficere in hac febre est quotidiane aliqd agere in ea de hac lenitione leui:7 etiā fricatione leuiori q̄ in flegmatica:7 attēdere virtuti vt dirimus:7 maxime quotidiana ꝙfectio est per quotidianā lenitionē ventris 7 vomitū leuem: vt nō cogamur subito vna die multūm euacuare.

¶ De cura febris cū syncopi minuta. Cap.62m.

OPortet vt emplastret pectus eius cū sandalis 7 aqua ros.7 vinificet cuiꝫ cibo paulatim. Et sit cib⁹ eius sicut panis de simila infusus in aqua granatoruz infrigidata si desiderat ipsum:7 similiter in aqua de fructibus.

¶ Hic ponit curā febris cū syncopi.s.que oī minuta subtilis.Et ꝫ per epithimata que ꝓferūt febri 7 mā subtili ꝓpter:7 coadiuuāt virtutē ꝓfortāt:vtile est ēt ponē de spodio.Et vinificet scilicet ꝙ cibaria q̄ fūt refrenātia cholerā 7 ꝓfortātia aliqliter.Aq̄ de fructib⁹.i. de pomis malis vel pirīs de semi vel aq̄ melonis.nec credo qꝫ intelligāt aquā de fructib⁹.s.de cassia vel tamarindis:cū si in die getis ista lenitiua dant est vtile ad leniter educēdū illā cholerā:7 ꝓprie tamarindi:vt apparet secūdo can.capitulo de tamarindis.

¶ Si autem indigetur ad virtutez almosolat factus ex pullis cum accto 7 aqua agreste 7 olenibus frigidis 7 ꝓprie coriādro erit iuuamentū in hoc si exhibeat.

¶ ponit cibaria ad syncopim vellitica. Almosolat.Cibaria quedā acetosa facta ex pullis:7 patet.

¶ Regimen nocturne 7 diurne. Cap.63m.

REgimen earum ambarū est regimē flegmaticarum neqꝫ est diuersitas in eis.

¶ patet ex his que supra dixim⁹ de istis feb.rē.

¶ De quartana periodica. Cap.64m.

PLurimū quartana est periodica:7 minorat casus quartane inseparabilis.Cause vo ꝙrtane sunt ea que generant melancholiam et postea putrefaciunt eam:7 tu iam scuisti totum illud.Et scuisti qꝫ melancholia alia est que est ex sanguinis:7 alia' que est adustio eius:7 cinis humorum.Et scuisti qꝫ de illa est sanguinea 7 de illa est flegmatica 7 de illa est cholerica 7 de illa est adustio ipsius melancholie naturalis.

¶ ꝓpost scientiam de febrib⁹ ꝑdictis loquit de quartana ꝓmo.Secūdo de febrib⁹ anneris illi.ubi(Et nolat ꝓbitanos.)¶ ꝓria i tres ꝓtio ponit diuersitatē hui⁹ febris.Secōo signa.ibi(Signa.)Tertio curā.ibi(Cōsideret.)¶ ꝓma in ꝙtuor.ꝓmo ponit diuisionem in suos modos.Secōo eius causas ponit.ibi(Cause.)Tertio modos ꝓsecutionis ad alias febres.ibi(Et plurimū.)Quarto ostēdit qui est saluus 7 qui minus saluus.ibi(Et saluus.)

¶ Causa aūt quare raro euenit ḡtana ꝓtinua 7 frequēter interpolata est qꝫ humor melācholic⁹ est paucus 7 valde ineptus putredini.Cū ergo colligit intus in venis antecq̄ putredo possideat illū nā expellit illū ad extra venas.(Scisti totū illud.)qꝫ causas melancholie scisti ꝓmo can.cap.de qualitate generationis humorū.vbi putredinis scisti supra in hac sen.tracta.2.i.cap.

¶ Et existimauerūt quidā hominū qꝫ quartana nō generat ex melancholia naturali:qm̄ ipsa non putrefit. Et humus quidem sermo nō opꝫ vt auscultet:imo de proprietate omnis humiditatis est vt putrefiat:quāuis rarificetur in preparatione.

¶ Omnis humiditatis humoralis tē.)Ratio qꝫ pōt diminere regimen sui calidi:7 occupari a calido extraneo:7 hec est rō putredinis vt Hal.2.de diffe.fe.9.7.11.tera.cap.4.(Quāuis rarificet.)i. diuersificet in ꝓparatione:qꝫ alique humiditates sunt ꝓparatores ghuidā:vel rarificet.i.raro eueniat hec putredo melācholie in ꝓparatione.i.ꝓpter ꝓparationē quā nō dz.

¶ Et plurimuz quidem euenit in successione egritudinum febrium diuersarum putridarum propter diuersitatem humorum ex quibus generantur:ex quorum putrefactione cum adunantur 7 non euacuantur multiplicatur melancholia:deinde cum putrefit est quartana. Et multotiens quidez accidit successio splenis:7 cum hoc ipsa fm plurimum non euacuatur ex dolore splenis aut durities eius.

¶ Hic est sermo Hal.3.pnost Leōnel.29.super illo,verbo.Febrib⁹ vo inordinate tē.7 est planum.

¶ Et saluior ãrtana est illa que non accidit ab apate splenis aut alijs aut cũ qua non est apostema splenis. Quartana enĩ que euenit ab apate splenis aut cuius q̃ est apostema splenis multotiẽs pducit ad hydropisiz ⁊ pnticiẽ. Et ãrtana que saluatur est liberat ab egritudinib⁹ malis melicis sicut melãcholia ⁊ epilepsia.

¶ Ab apostemate.) (splenis ⁊ alijs .s. passiõib⁹ pauus splenis vt obstructib⁹ ⁊ oppilationib⁹.) (Ad hydropisim.) Vide .b.3. cañ. fen. 14.

¶ Et in ea est securitas a spasmo quoniam humor est siccus ⁊ ꝑm plurimum est egritudo saluatiua. Et quando non accidit in ea error non addit supra annũ: ⁊ quandoq; perdurat duodecim annis ⁊ quod est infra eos: ⁊ que ex ea longa est perducit ad hydropisim.

¶ Iste est aforis. 70. 5. parti. vbi dicit Auicenna habuit nõ valde a spasmis appẽdunt. Et dat hic vnã cãm: q; humor est siccus. s. crassus et crassus flegma q̃ est cã spasmi: vel q; hũor est siccus terrestris nõ apt⁹ fluere ad neruos. Alia cã datur ab Auic. li. 3. fen. 1. c. de epilepsia: ⁊ fen. 2. ca. de spasmo. que cã est concussio vt suadet: alis sudor vel sit mãe cãrio. Alia sunt nota.

¶ Et scias q; autumnus est inimicus quartane.

¶ Patet.

¶ De signis quartane. Cap. 64m.

SIgna sunt q; quartana incipit in primis cuius frigore paruo: deinde incipit frigus ei⁹ addi: postea minoratur parum apud statum sicut in flegmate.

¶ Primo ponit quedã signa cõia quartanis. Secõ ponit signa ꝑm diuersitatẽ causarũ. ibi (Et illius.) Tertio ponit signa spãlia a pulsu ⁊ vrina ⁊ alijs q̃busdã. ibi Et pulsus.) ℣ Prima in q̃tuor: sicut q̃tuor modos signoꝝ ponit: ⁊ in fine ponit duos cañ. Secõa ibi Et de signis.) Tertia. ibi Et de signis.) Quarta ibi (Et modus.) ℣ Lationes ponit ibi. Et multotiẽs.) ¶ Prima sũma signoꝝ ãrtane sumit ex mõstratis. ¶ Considerandũ in primis. (in principio primi pu paroxismi.) (Deinde.) s. precedente paroxismo rẽ. (Apud statũ.) Uersus statũ sicut rẽ. vt sit sensus q; frigus in hac febre bz maximũ principiũ augmenti statũ ⁊ declinationẽ: ⁊ hoc ꝓpter tarditatẽ motus melãcholie: sicut etiã in flegmatica. Et in b innuit q; frigus ex hoc humore est ex eius frigiditate nõ ex fuga caloris ꝓpter mordicationẽ mãe sed est sibẽ frigus ab aere frigido inducũ: ⁊ ita est in flegmatica. Frigus tñ flegmatice est maius: q; flegma est frigidius q̃ melancholia: ⁊ in hoc sit aliq̃ ꝓsideratio. Possunt tamen isti sermones referri ad principiũ totius morbi vt dicat frigus primoꝝ paroxismoꝝ est parũ: q; mã tarde mouet cũ sit cruda. Deinde. s. in augmẽto ⁊ statu incipit addi: q; magis digesta magis subito mouet: postea minoratur apud statũ. i. post statũ in declinatione: q; mã est minorata. Et hec sunt dicta supra cap. de tertiana. Et intelligo q; hoc frigus nõ additur in augmento ⁊ statu: q; addatur frigus in materia: imo corpus quo magis est digesta est mi[illegible] frigida: sed additur q; magis digesta magis subito mouetur: ⁊ hoc est potius addi concussionem siue tremorem q̃ frigus qualitatem inductum qualitate materiei.

¶ Cũq; calefit corpus nõ est caliditas vehemẽs: ⁊ sit maior ⁊ magis apparẽs q̃ illa que est in flegmatica.

¶ Cũq; calefit non est caliditas vehemẽs.) s. sicut tertiane. (Licet sit maior.) Quia materia magis contrariatur inflãmationi apparenti frigiditate ⁊ superflua humiditate obtũdente calidum.

¶ Ipsa enĩ cũ difficultate sua in inflãmatione nõ iflãmat inflãmatiõe de q̃ curet sicut ignis in lignis grossis: ⁊ nõ cõprehẽdit sup corp⁹ totũ imo est illic caliditas cũ horripilatione: ⁊ cã in b est grossitudo hũoris.

¶ Uult declarare q; caliditas in materia melãcholica nõ sit vehemẽs. (Ipsa. n.) (melãcholia. (De qua curet. i. cõfortat.) (Sicut ignis in lignis grossis.) i. terrestrib⁹: q; nõ surgit ab eis flãma multa: ⁊ illa que surgit sit satis clara. (Uel de qua curet.) s. subito. (Et nõ cõprehẽdit.) s. subito. (Sup corp⁹ totũ: imo ẽ illic caliditas. s. in interioribus.) (Cũ horripilatiõe. i. frigore in extremis: quasi dicat sensato ⁊ manifesto tẽpore fit ꝓcessus de frigore ad calorem ꝓpter grossitiẽ humoris qui difficulter calefit ⁊ inflãmat.

¶ Et est cum frigore ⁊ cum aliquantulo dolore quasi frangat ossa.

¶ Et est cũ frigore.) (Lista febris: q̃si dicat in hac febre sicut in ista sentit verũ frigꝰ. (Et cũ aliquãtulo dolore.) Licũ dolore quasi sit ꝓfractio ossiũ. Credit q; cũ nutrimẽtũ sit melicũ euenit cõmotio: nẽ ibi fieri ꝓpter tenuitatem melicei humoris vel ei⁹ caloris: q; vel vapores a melia surgẽtes q; sunt grossi sicci fũt cã vt in pãniculis circa ossa ⁊ musculos cãent quẽdã malũ sensum mouentẽ ad ꝓtractionẽ q̃ nõ facit leuis vapor flegmatis: ⁊ iste est sensus confractionis.

¶ Et est illic contractio propter quã stridentes dentes: verum non sicut in flegmatica quapropter perducit illud ad debilitatem visus.

¶ Et est illic.) s. in ãrtana ꝑtio. s. in musculis mãdibularũ pp quas stridẽt dentes. Stridor enĩ dentiũ fit ex modo ꝑtionis siue spasmi musculoꝝ mandibulaꝝ vt declaratum ⁹mo ꝓnosticoꝝ. Uapores igit grossi sicci faciunt hoc. ¶ Uerũ nõ sicut in flegmatica.

¶ Dubitat de hoc ãre in flegmatica nõ fit stridor dentiũ. ℣ Dõm ꝑ per littere corruptionẽ nõ sic. ℣ Uel dõs q; b nõ refert ad tremorẽ ⁊ ꝑcussionẽ mẽbroꝝ alioꝝ ⁊ mãdibularũ: q; talis tremor ⁊ concussio magis fit in ãrtana vt vi sentire Rasis. 18. ꝑti. cap. 2. ⁊ experiẽtia ostendit. sed refert ad frigꝰ de q̃ supra dixit. Dixit. n. ⁊ est in ãrtana frigꝰ sicut est in flatica: q; mã flatus est fridior. Ex dubius est ge duoꝝ humoꝝ sit cã maioris tremoris ⁊ ꝑcussiõis an melia an flegma. Eadẽ hãc qõnẽ scripsim⁹ lib. 3. fen. 1. ca. de epilepsia. ℣ põe tertio dici q; tã in flatica q̃ in melica põt accidere gdã tremor ⁊ stridor dentiũ ⁊ ꝑcussio mãdibulaꝝ: ⁊ b q̃ fit in eis tremor ⁊ b fit in tertiana. Sed verus stridor q; est gdã ꝓfractio ex ꝑtione ⁊ cõpressione facta in musculis mãdibulaꝝ fit ꝓpe in ãrtana ⁊ in flatica nõ fit sic. i. nõ fit in ãrtana talis modi q̃lis fit in flatica. Duoꝝ enĩ melicoꝝ vapor terrestris ⁊ siccus stipticus mouet pãniculos lacertoꝝ ⁊ neruos ad gdã ispissationẽ ⁊ cõpressionẽ siue stipticitatẽ ⁊ ꝑtim̃ notabilẽ tpe q̃ nõ facit vapor alterius humoris nisi ꝓpter na melica: q̃ fiet mãdibulaꝝ ꝓfricatio ex bz nõ fiet soluta ꝑcussio cuꝝ admiscẽ sicut fit in flatica cũ in ea aduenit ꝑcussio et sic fit q̃q; in tertiana. Psidera q̃ hec. (Et pducit illud.) Talis ꝓfricatio dentiũ. s. cã sua q̃ est malus mor⁹ in musculis tẽporalib⁹ ad debilitatẽ visus cõitate eoꝝ ad cerebrũ ⁊ neruos opticos: vel pp ꝑcussionẽ mãdibule superioris ⁊ dentiũ cõcantiũ partibus ocul.

¶ Uerum lenitur apud digestionem: quoniaꝝ malitia minoratur sicut fuit in principio parũper.

¶ Uerũ leuit. s. frigus apud digõnẽ. i. digesta mã ⁊ vertitur b de frigore sequẽte q̃titatẽ mãe: nõ aũt de frigore sequẽte motũ vt iã apparuit. vel leuit. s. stridor dentiũ. nam mã melica digesta nõ est ita stiptica terrestris ⁊ iõ nõ facit ita verũ stridorẽ ⁊ b est q̃ dicit. q̃ malitia minoratur. s. vt malitia sui frigoris ⁊ malitia sue stipticitatis ⁊ terrestreitatis sibẽ fuit. Lab eo q̃ fuit in pñ⁰. parũper. q; digõ melie nõ oino illã rectificat: nec oino illã remouet a sui terrestreitate ⁊ stipticitate vel põticitate: sed parũper. vel sicut fuit in pñ⁰ parũper. s. frigus q̃tatis: ita digesta mã est ẽt parũper: sed ꝓp aliã cãm fuit a pñ⁰ frigus parũper: q; ꝓpter paucũ tarde materie motũ: sed digesta mã ꝓp aliã cãm: q; ꝑ remissionẽ frigoris in mã per digestionẽ. vel in principio fuit parũper. s. stridor dentiũ: nõ q; mã non esset magis pontica terrestris q̃ qñ est digesta: sed nõ fit mouetur in principio sicut in augmento.

¶ Et de signis quartane ẽt sunt cãe ei⁹ antecedentes ex febrib⁹ que ꝓgate fuerũt: ⁊ ex splene aut dolore.

¶ Aut dolore. s. splenis.

¶ Et de signis quartane ẽt sunt dispositio cõpletiõis ⁊ significationes melãcholie ⁊ etas ⁊ tẽpus ⁊ cibus ⁊ forma ⁊ consuetudo ⁊ que sunt his similia.

¶ Patet.

¶ Et periodus eius est. 24. horarum. Et multotiens est febris tertiana in estate quidem.

¶ Et periodus. i. paroxismus.

¶ Et fit quartana in hyeme.

¶ Quia humores adusti in estate constringunt in hyeme. s. frigore aduentẽte: ⁊ ꝓbudent a resolutione ⁊ cũone vnde putrefiunt.

¶ Et multotiẽs pducũt febres diuersę ad febres permixtas in q̃bus nõ est ordo ꝓpter diuersitatẽ residui humorum remanentium post febres.

¶ Iste est fmo ⁹tii. 3. ꝓnosticoꝝ ter. cõmẽ. 29. s. feb. ordinate rẽ. ⁊ cõmẽtatoꝝ ibidẽ. Febres diuerse: q; ꝑ primas postea interpolate ad febres permixtas q̃b⁹ rẽ. i. ad febres diuersas inordinatas.

¶ Cum ergo status cõfirmatur fm cinereitatis additionem confirmatur super quartanam.

¶ Cum ꝙ cõfirmat alter stans. s. alie febres fm additionẽ cinerei-

terciã. Qz sit puerilis sanguinis ad mãm melãcholie but' reinetulẽte. vel cum ergo stant. i. ille superfluitates cẽ. t est iste sermo Bal. ibidem cum dicit. Cum ergo equatur egritudo in omnibus venis cum victoria cholere nigre arripit tunc febris quartana.

¶ Et illius quidẽ que est a flegmate adusto sunt paroxismi lõgiores: t accidit eis frigus fm plus successione assiduationis: t est sudor tardior t vrina grossior t durities venarum minor: t fit fm plurimus successione febrium flegmaticarum.

¶ Nõ ponit signa quartane a melancholia secali. s. nãli: qz ꝑdicta signa q̃rtane absolute sibi adaptanẽ. (Sõt paroxismi lõgiores: qz mã bz grossitiẽ p nãs melicã t viscositatẽ ex flate: vi facta est melancholia successiõe assidue nõis. s. flatie: qz postq̃ incipit calefieri iterũ recipit frigꝰ sicut supra dicebat in flatica ex viscositate humoris. Urina est grossior.) ℣ Lõgꝝ qz melia est grossior bõor q̃ flegma. ℣ Dom qz melia postq̃ est flatica est apta ciquation et dissolutiõi in aq̃ plus q̃ qñ ẽ pura melia t ex ꝟ fit vrina grossior. melancholia enim lz sit grossior recedit ad fundum vasis.

¶ Et illam que est a sanguine adusto antecedũt signa sanguis t febris eiꝰ t rubedo vrine: t figurant ipaz formã t etatẽ t tpẽs: t fortasse erit post febres sanguicas.

¶ ponit signa sanguinee post febres sanguinis. dixit fortasse: quia potest generari melancholia sanguinea per paulatinam adustionem absq; febre: vt diximus generaliter tertio pronostic. t sic de aliis modis melancholie per aliorum humorum adustionem.

¶ Et in illa que est a cholera adusta est pulsus vehementioris velocitatis t frequentie: t incipit cum bor tripidatione t frigore in carne t sitis t sudore. Et quandoq; fit ira t furor t inflãmatio t significãt ipsam formã t tempus t etatẽ. Et quãdoq; significant ipsam q̃ ipsa sit successione febrium cholericarum.

¶ ponit signa cholerice cũ borripilatiõe q̃ p̃cussionẽ cholericã.

¶ Et pulsus in quartana est declinus ad duriticẽ propter siccitatem humoris. Ipse enim trahitur ad interiora: quasi ipse esset pulsus sensus. Et ad equalitatem dum non mouetur: t si mouetur diuersificatur pulsus valde propter grossitudinem superfluitatis: t fit mundificatio eius apparens apud tepores: t est significatio completa super quartanam.

Ad sensus

¶ Dic ponit quedaz signa specialia: q a quibusdã specialibus rebus sumpta. Primo a pulsu. Secundo ab vrina. Tertio a sudore. Quarto a fetu: lz aliqua i termiscear. partes patẽt. (Sermus.) i. durus diuersus vel sectus. (Et ad equalitatẽ dũ nõ mouet.) i. dũ nõ est in principio paroxismi: qz duz iam manifeste calefit nõ sic diformiter calefit melancholia sicut flegma. (Vel dum nõ mouet.) i. duz nõ est paroxismus. Apud tepores.) i. in bora quietis. (Et est significatio. s. respectu quotidiane in q̃ nõ fit mũdificatio cõpleta.

¶ Et multotiẽs accidit in eo diastoles inequalis t systoles vehementis velocitatis fm contrariũ eius qõ est in tertiana.

¶ Cõsiderãdũ qz lz in oi puerili systoles nõ fit velocior t maioris diuersitatis q̃ diastoles vt supra dixim⁹ in gñalib⁹ signis: tamẽ in quartana respectu tertiane hoc plus accidit: ꝓpterea qz bõor est grossus multũ ictãs ad systolẽ plus q̃ ad diastolẽ. lz in tertiana qz humor est ardẽs subtilis ecõtra ẽ respectu q̃rtane: t ꝟ est qõ dicit. multotiẽs accidit diastoles ineq̃lis. i. diuersa ineq̃lia. t systoles vehemẽtis tẽ. Adhuc magis diuersa fm ꝓportiõ tertiane tẽ.

¶ Et pulsus qdẽ quartane melior est pulsu flegmatice in quitate t frequẽtia: sed est similis ei in tarditate.

¶ Et pulsus qdẽ quartane melior est tẽ. i. nõ est ita parvus nec ita frequens sicut pulsus flegmatice: t hoc tam declarauimus supra cap. de febre flegmatica. Similis ei in tarditate. t cã eriã est de ceta. Et pót dici qz quitaz facit in febre flegmatica ad tarditatem pulsus debilitas virtutis: vnde recuperat ꝓpter frequentiã: tãtũ facit ad tarditatem pulsus in quartana minor paruitas. i. pulsum non esse ita parvũ sicut in flegmatica: vnde pót cum minori paruitate cuentare: vt non sic cogatur ad velocitandum pulsum.

¶ Et apud inceptionem paroxismi additur tarditas sua t frequentia.

¶ Iste sermo bz sic intelligi qz apud inceptionẽ paroxismi. i. typi: qz ꝓcedente eo addit tarditas ꝓpter additionẽ frigoris: t frequẽtia sez addit fm aliã ꝓportionẽ: qz aliq̃ facta paruificatione maiore in pulsu aliq̃liter addit frequẽtia. Sed Dynus bz: addit frequẽtia t raritas: t dicit qz sic vult dicere: qz fm Bal. z. de crisi. cap. 4. sicut in quartana addit tarditas: ita eriã addit raritas. Sed si ita dicit addit frequẽtia. dicit Dynus qz vult exponi. Laddit superfluitio frequẽtie in pulsu q̃rtane respectu pulsus flegmatice: qz in quartana superat frequẽtia respectu flegmatice: t qz separat frequẽtia dicit rariorẽ in febre q̃rtana q̃ flegmatica. Et si tu ꝓsideres ista est corruptio textus: nã Aui. vult qz precedẽte frigore: lz pulsus fiat tardior t rarior q̃ ꝑius cũ plus fit tardus q̃ rarus: qz defectior facta virtus plus recõpensat per frequẽtiã q̃ per velocitatẽ: sist' ꝓcedẽte calore ꝓportionaliter plus fit frequens q̃ velox: ꝫ est plus tardus q̃ rarus: t hoc intelligit t sequit Aui. Bal. phantasias.

¶ Et diuersitas eius est maior diuersitate reliq̃rũ febriũ: deinde incipit magnificari t fieri frequẽs t velox.

¶ Quia est humor grauior virtute. s. ponderosior in locis venarũz t arteriarũ: t forsan q̃ in hac diuersitate pulsus sunt plures respectu flegmatice. (Deinde.) Cũ incipit calor incipit magnificari.

¶ Et vrina in quartana est similium bozarũz in prima ratione digestionis ꝓpter frigus materiei t grossitudinem eius nisi apud statum bonum. Verum dispositiones eius t colores eius diuersificant: t illud ideo quoniam melãcholia generat ex humoribꝰ diuersis.

¶ Similiũ bozarũ qz nõ est mõ subtilis modo grossa sicut dicebat in flegmatica: qz non est humor tãte multitudinis nec viscosus: t ideo nõ sic difformiter mouet ad oppositionẽ t apitionẽ oppositorũ vel similiũ bozarũ tẽ. i. lõgo tempore durat ꝓportio digestionis tẽ. (Verũ eius:) qz melancholie sunt varie t multe.

¶ Et de signis digestionis quartane est lenitas tremoris. Vrina aũt in principio est alba ad viriditatẽ declinans cruda cui nõ est digestio. Et post principiũ diuersificat eius dispositio ꝓpterea q̃ plurimũ melãcholie est generatũ ex humoribus diuersis: t est apud declinationẽ nigrani. Et sudor in quartana est plurimus per comparationem ad flegmaticam t non multiplicatur per comparationem ad aliας. Et sitis minorat in hac febre: nisi sit a melancholia cholerica.

¶ Considera q̃ in statu typꝰ t frigus in q̃rtana est maior vt supra dicebat cap. de tertiana ex intentione Cõmentatoris cõmento. 8. primo epidimiarũ. t Rasis. 9. ad. cap. 2. f. de quartana circa finẽ dicit post elongationẽ dierũ subditabit melancholicus humor: t spargel per membra sensibilia: t tũc vehemens erit rigor: t hoc est signũ bonũ in hac febre. signãt enim finẽ t digestionẽ. iam diximus sepe q̃ digesta melãcholia t ẽt flegmate rigor vel tremor vel frigus sequẽs q̃litatẽ mãe remittit sed sequẽs motũ vehemẽtiorez augel: t vtrũq; istoꝝ pót ꝓtingere de facto: vt aliq̃s in statu digesto mã sit minor rigor t alius maior. t tu ꝓsidera. reliqua que dicit sunt nota. Exponе. vrina alba. i. subtilis trãslucẽs: t propter in melancholia secali. subtiliter tñ attendentibꝰ vi q̃ oés morbi melie plus cõcoent in cõi signo cruditatis per vrine dispõnẽ cõem oibꝰ q̃ in signo digestionis aliquo cõi oibus: t tu considera.

¶ De cura. Cap. 65ᵐ.

COnsideretur in hac egritudine an sit de melia flegmatica aut melia sanguinea aut melia cholerica aut melancholia melica. Deinde rege vnãquãq; caruz cũ eo qõ ei est ꝓueniens de illis que dicemus.

¶ Dic ponit curã. Et primo generalẽ siue cõem interpolatis t stultis: lz manifestius adaptet iterpolate quartane. Secõo spãliter banc curã applicat ad primũ. ibi Dispõ hui' febris.) ℣ Prima in duas. Primo ponit curã per medicinas t dietam. Secõo spãliter ponit cibaria que sunt ꝓuenientia. ibi (Rectius.) ℣ Pria in duas. Primo ponit curã in generali magis. Secõo magis in speciali. ibi (Si fi melia fuerit sanguinea.) ℣ Prima in duas. Primo ponit illud: vi sumat diuersitas in cura q̃rtane. Secõo ꝓsequit. ibi (Verũ.)

¶ Causa dicti eius est: qz a morbo dependente a cã magna ꝓsideratio in cura ẽ causa cõsideratio. vnde dixit Galen Thegni. 3. tex. cõmen. 95. Oportet vnãquãq; causam prius abscindere.

¶ Dubitat quare nõ ponat diuersitatem cure ex parte temporis dubitaꝰ

morbi. ℣ Dom̃ q̃ dedit illam intelligi ex dictis in capitulo de flegmatica. q̃ cura febris quotidiane ⁊ quartane cõmunicãt in hoc q̃ vsus subtiliantiũ fortiorũ ⁊ puocantiũ nõ debet fieri: nisi digestione aliqua precedente in materia: ⁊ similiter vsus euacuantiũ ⁊ de hoc etiam loquit in ꝓcessu. Explicauit autem curam magis diuersificari fm̃ speciem melancholie: q̃ melancholia magnã curę diuersitatem recipit in suis speciebus.

¶ Verum omnib' speciebus suis sunt iudicia in quibus cõmunicãt. Et illud est qñ ipse minuunt in principio quare necesse est vt attendat an sit sanguis domin̄as in ea ⁊ ꝓpe qñ quartana est a melãcholia sanguinea: tunc. n. flobothomię ⁊ extrahat sanguis fm̃ quãtitatẽ necessitatis: ⁊ fortasse exigit multitudo eri vt extrahat de eo res plurima. Et qñ nõ est necessaria flobothomia: tũc flõma ei est nociua iquãtũ debilitat ⁊ inquãtũ educit ꝓtranũ melãcholie ⁊ inquãtum mouet humores ad exteriora.

¶ Hic ꝓsequit curã: ⁊ hic posset fieri diuisio supra facta. s. q̃ primo in generali ponit curã. Secundo in speciali ⁊c. ℣ Prima in duas. Primo ponit curã intendẽdo ad causam ⁊ dispositionem. Secundo ad accidens. ibi (Et opꝫ obseruetur stomachus.) ℣ Prima in duas. Primo ponit curã per medicinas tangens etiam de dieta. Secũdo ponit curã per dietã siue res cibales tãgens etiã de medicinis ibi (Et scias q̃ res frigide. ℣ Prima in duas. Primo ponit curã q̃rtane. In secundo indicationẽ sumit a tempore anni. ibi (Et scias q̃ qñ icipit quartana in estate aut in bremc.) ℣ Prima in tres. Primo ponit curã per flobothomiã ⁊ solutionẽ ventris ⁊ medicinas digestiuas tangens de regimine per cibũ. Secũdo ponit curã per vomitũ vel caũ. in vomitu. ibi (Et vomitus.) Tertio dat vnũ caũ. generalẽ. ibi (Oportet. ℣ Prima in tres. Primo ponit curam que magis melãcholie applicat sanguinei: ꝫ cui posset applicari ad melãcholiã fecalẽ. Secũdo ponit curam melãcholie cholerice. ibi. (Et tu gdẽ.) Tertio flegmatice. ibi (Et si.) Deinde addit vnũ caũ. ibi (Et scias. ℣ Prima in tres. Primo ponit curam per medicinas. Secũdo tangit de regimine per cibus. ibi (Et opꝫ vt phibeant.) Tertio per medicinas alterãtes. ibi (Et sit medicina.)

¶ Hic est modus diuidendi quo facilius cõtentũ melior modus est vt dicat q̃ totum capitulum tot habet partes: quot ponit caũ. ℣ Caũ. primus est gñalis eo q̃ omnibus speciebus quartane cõpetit. Principio minoratio mãe: sub isto gñali est posita caũ. in minoratione mãe per flobothomiã ⁊ minoratio per pharmaciã: ibi ponit. ¶ Cõsiderandum primo q̃ cã quare minuat in principio est vt ꝑparatio fiat ad residuũ euacuandũ ⁊ digerendũ. ¶ Cõsiderandum secõ q̃ hic principiũ nõ sumit pro vno tẽpore distincto ꝑtra augmentũ ⁊ statũ: sed pro toto tẽpore q̃ est ante statum. Vel dicat in principio. i. prius q̃ fiant cũones fortiores vel q̃ egritudo multum ꝓcedat. ¶ Considerandũ tertio q̃ tria nocumẽta ponit in flobothomia quãdo fit ⁊ nõ debet fieri. s. vbi mã non est sanguinea vel sanguini mixta. Vnũ est q̃ debilitat: ⁊ ꝑ. Secundũ est q̃ melancholia ex hoc magis intendit ⁊ malignat: q̃ euacuat sanguinem qui melancholiã rectificat cũ sibi sit ꝓximus. Tertiũ q̃ ⁊c.

Dubitũ 2ᵐ ¶ Dubitat de hoc. ꝓmo nõ videt q̃ flobothomia moueat humores ad exteriora. Primo q̃ Aui. cãp. de cura variolarum. vbi post q̃rtã diẽ nõ ꝓcedit flobothomiã timendo ne intus retrahat materia. Amplius Gen. s. but' tracta. 3. ꝓmo cap. nõ ꝓcedit flobothomia fieri quando venenus est in incessu ad interiora: ⁊ ꝑ nõ est ꝓpter aliud: nisi q̃ flobothomia ꝑtrius trahit venenũ. Amplius flobothomia euacuat a venis sed vene cũate ad se trahũt: ⁊ sic trahũt intus. Rursus dubitat ꝓcesso q̃ flobothomia trahat ad exteriora: nõ videt q̃ hoc sit nocumentũ: imo iuamentũ: q̃ fit elõgatio materierũ a corde qõ est ꝓnium subm̃ febris. ℣ Dyrus dicit q̃ flobothomia mouet ad exteriora ꝓpter duo. Primo q̃ causat ebullitionẽ ⁊ cõmotionẽ in humoribus ⁊ ebullitio mouet ad exteriora. Secõ q̃ vene que flobothomant sunt extra: ⁊ nõ mouent humores ad extra. Nocumentũ aũt hoc interpolatus est ꝓpriũ: q̃ mouet mãm ⁊ suus minerã putredinis: q̃ mouent ad venas exteriores cũ ille sint ꝓpinque locis extra venas mouet mãs ad illa loca: ⁊ ideo ꝫ cor: fit subm̃ febrile: cũ locus a quo icipit causa putredinis nõ est cor: sed loca extra venas ad que loca mouet: ⁊ attrahit flõma. s. ꝓpe illa loca. Hi sermones Dyri: figs bene ꝓsiderat non sunt bene clari. ℣ Dicamus ergo clarius q̃ vene que flõmant verbi gratia brachiorꝫ hãt duas cõtates ⁊ alligantias. s. cõtatẽ versus cutim: ⁊ cõtatem̃ versus ꝓfundũ cordis ala: corpore: ⁊ nõ apertio illarũ venarũ a duobus locis põt surgere vel trahere materias versus partes venarũ ꝓpinquas loco apertionis. ꝑt enim trahere a locis circa cutim: ⁊ tunc mãe mouent intus: ⁊ nõ prohibẽt flobothomia in morbus ⁊ puncturis venenosis ne venenus q̃ est circa cutim ⁊ ꝓcedat illas ꝓpinquas intus moueat: de biliosis cũonibus cũ flobothomia ⁊ pharmacia in morsibus ⁊ puncturis multa notauimus super sen. s. illic q̃ queraf. Secõ põt flobothomia trahẽ a locis interioꝝ versus easdẽ partes. s. venas ⁊ locũ flõmie: ⁊ nõ diuertit ab ãpatib' interioꝝ siue interiorꝝ membroꝝ. ℣ Et sic apparet solo ad p'm̃ questũ an flõmia trahat int' vel ex. Dom̃ q̃ mãs interiores trahit extra. s. ad venas circa locũ flõmie ⁊ exteriores. s. mãs earũ circa cutim trahit int' ad loca flõmie. ℣ Secõ apperãre nocet in q̃rtana qñ melia est separata a sanguine nõ apta seq̃ sanguinẽ in cũone. nã talis melia facit circa venas interiores splenis ⁊ epatis. flõmia q̃ mouet illã meliam versus exteriora: q̃ versus venas supra epar: ⁊ facit illã meliam magis distare a locis aptis cũoni eius. s. a venis meseraicis ⁊ a locis intestinoꝝ que sunt loca aptiora cũoni ei'. ℣ Et ex hoc apparet nocumentũ tertiũ flõmie incõuenientis in quartana: ⁊ sic ꝓma cessant.

¶ Et si opꝫ euacuetur a principio de humore faciente febrẽ aliquid ad alleuiãdũ ⁊ ad mũdificãdũ. Illud. n. apud digestionẽ est fm̃ q̃ innuũ ad ipsum.

¶ Cõsiderãdũ q̃ ex mõ loquendi Aui. apparet q̃ principiũ dicit nõ sumit ꝓprie pro vno tẽpore distincto ꝑtra augmentũ sed sumitur principiũ pro principio ex parte augmẽti vel pro tẽpore ante statum. nã ipse dicit q̃ hec euacuatio minoratiua que mũdat corꝑ ab aliq̃ parte mãe male ⁊ alleuiat ipm̃ debet fieri apud digẽnem sed digestio nõ ꝓtingit in principio nisi per digẽnẽ vel in digẽne occultã que iudicio meo nõ sufficit in digẽne melie: imo digẽnẽ vltra illã expectamus. ¶ Cõsiderãdũ q̃ in annis minoꝝ' istũ passum sic exposui. Sed opꝫ vt euacuet in ꝓncipio ⁊c. ad alleuiandũ ⁊ mũdificãdũ: supple fiat illud in ipso principio: nõ tñ in principij ꝓncipio: sed cũ apparet aliq̃ mãe subtiliatio: ⁊ hoc nõ excludit rõnẽ principij. Illud enim. i. illa euacuatio quãdo nõ est minoratiua siue alleuiatiua sed eradicatiua apud digestionẽ. i. digesta materia et nõ in principio. est fm̃ q̃ innuũ. i. debet fieri fm̃ q̃ dictũ. ℣ Expositio aũr alia quã tã innuit mihi placet vt totum hoc referat ad euacuationẽ minoratiuam: ⁊ expectet digestio maior q̃ illa que est in ꝓncipio distincto ꝑtra alia tẽpora tria. nam melancholia est humor ineptissim' motui nec est humor repletionalis multũ vt flegma: ⁊ ideo in principio ⁊ celerius possumus euacuare in flegmatica q̃ in quartana. Tu aũt de his expositionibus accipe quã vis.

¶ Et si post paroxismum ꝑ diem.

Dubitũ 3ᵐ ¶ Er tertio hoc solui questio qua queri pot qõ sit melius in quartana an dare solutiuũ in die aũ paroxismũ an in die post paroxismum. ℣ Et videt Aui. velle q̃ det ante paroxismum per diẽ: q̃ dicit fit per diẽ post ⁊ nõ dixit si fit in die posteriori interponit Aui vnum diẽ inter paroxismũ ⁊ medicinã: ⁊ per ꝑs. dat illa die ante paroxismum: ⁊ ꝫ in hoc possint dari plures cause: tamen due videnꝫ priores ad potiores. Una q̃ virtus est magis cõfortata. Secunda q̃ mã melica ẽ magis ꝓcumulata ⁊ actuata: ⁊ ideo circa loca in quibus est incipiũt aliquẽ habere motũ nõ ad alia loca: sed in locis met: ⁊ hoc facit ad cũonẽ. Et multa hic possent dici q̃ multa hic põt ꝓcurrere ex qb' eligim' bonã diuersitatẽ ad pharmacias dandam inter paroxismum ⁊ paroxismum.

¶ Et nõ opꝫ vt hat puocatio in ꝓncipio cũ fortitudine.

¶ Si exponat puocãtia. i. fortiter soluentia vt lapis lazuli ⁊ elleborus est notũ: si exponat puocãtia. s. vtinã etiã est notum: q̃ iste agitant materiã crudam ⁊ educunt subtile eius.

¶ Et oportet vt administrent mollificantia. Et si tibi nõ videt bonũ vti potionib' administra loco cauꝫ clysteria cõueniẽtia: sed opꝫ vt sint lenia: ⁊ nõ ꝓcedit cõfortatio corꝑis nisi qñ ꝓsequit egritudo statũ.

¶ Et opꝫ vt administrent mollificãtia. i. lenientia veniẽt vt cassia vel manna ad siccos ⁊ corruptiões mãerũ intestinaliũ mundificandas. Et si tibi videt q̃ ista lenitio nõ fiat cũ re potata fac clysteria sicut dixit supra. magis dilectũ apud me est vsus clysteriorꝫ. Considera ẽt q̃ clysteria acuta requirũt etiã mãe digestionẽ vt notũ est. ponit tertio caũ. sen. 16. cap. Q̃ cura colice. Vel exponat mollificãtia. i. humectãtia humorẽ melãcholicũ q̃ sunt digestiua illi'.

¶ Et si medicus tam ꝑumpserit ⁊ solutione eduxerit meliam in principio aliquotiẽs solutione fortiꝫ ⁊ ꝑbuit egritudinẽ penitus sed est rectũ ab errore.

¶ Considerãdũ q̃ Aui. in ꝓncipio paroxismi ꝓhibuit dari pharmacũ solutiuum: ⁊ ẽt in ꝓncipio vltꝫ: noluit q̃ daremus nisi digesta mãteria sed inuenti sunt aliq̃ medici q̃ in ꝓncipio paroxismi dãt medicinas fortes: ⁊ sanãt in principio morbi ⁊ liberati sunt infirmi. Dicit. ei. q̃ est rectũ ab errore. s. iste medic' rexit se errone vlg' recti' finis ⁊ bonus ab errore ꝓcessit: sicut malo duci erexit' qñ bene succedit comale agẽte: de q̃ tñ nõ dꝫ laudari: ⁊ nõ dꝫ cẽ regula aliq̃ malus actus.

Dubiū 4m ¶ Sed dicerez ꝓcessꝰ medicꝰ ex quo iste ḡrtanarius est liberatꝰ ḡre fecit male. ℣ Dom q̄ sunt casus individuales: z nō iuenit aliꝰ talis inter decē milia boiuz: z nō si sic ꝓcedat in cura in alijs erit periculū. Uel dom q̄ ille liberatꝰ a ḡrtana cū cura erronea bz ex B aliq̄ mala dispone quā nō haberet si rōnabiliter fuisset curatus.

¶ Et opz vt prohibeat in die paroxismi a comestione z ꝓcipiat ieiunuz z ꝓhibeat ab aqua frigida illa die z est necessariuz in reliqs diebus vti carne taiegi aut pulli in primis taiegi vsq̄ ad treꝫ vel quatuoꝫ penodos deinde pulli: tunc enim pullus est melioꝫ.

Dubiū 5m ¶ Dubitat ḡre primo dat taiegi. Laues paruas: z postea pullos: immo econtra q: dicta subtiliādo debet ꝓcedere. Dicunt qdā q̄ est dicta ꝛtratiua: aliter q̄ qñ dicta nō ordinat ad statum vel si ordinat ad statū: tñ est valde distās: possumus icipere aliquidꝰ diebus subtiliare dictam: vt virtus vacet cōtra materiā z nocumentum digestionis corrigere possit: vt dictū est supra in cura flegmatice.

¶ Et fit medicina in die paroxismi gelemabin ꝓfricatum cum aqua calida in die bis aut ter. Sumq̄. 3. iij. gelemabin cum. 3. i. syrupi acetosi.

Dubiū 6m ¶ Dubitat quō ꝓcedit hic gelemabin z syrupꝰ acetosus cū aqua cū supra cap. de cura putridarū in vnuꝰ ꝓbiberit in hora paroxismi zucchariz z tulep. ℣ Dōm ꝓmo q̄ ille potus est qui dz dari in die paroxismi: nō tamen in hora paroxismi. Uel dom z melius q̄ iste potus est magis medicinalis z minus nutritiuus q̄ sit aqua ordei vel zucchari vel tulep. ℣ Scias ēt q̄ acetū bz facere augmentum in melancholia vt colligit. 3. regi. acuter. z cōmen. 40. tñ sua malitia rectificat per zucchari: z hic potus est ex hijs bonis digestiuum aliquibus ex hijs: z proprie in principio: z qñ vis vti potenon subtiliatiuo habes copiam syrupoꝝ aliorꝫ ad hoc.

¶ Et tu quidem scis q̄ quando melancholia est cholerica tunc oportet vt administrēt in ea quod soluat eam ex genere mirabolanorum z violę.

¶ Mirabolani citrini z violę sunt ꝑꝑ acuitatē cholę: bz mirabolanus quo rpe debeas vti debes scire ex cap. de cura putridarum.

¶ Et si est flegmatica oportet vt administretur in ea aliquid in primis in quo sit virtus polypodij z epubimi z similium.

¶ Quia euacuant materiam flegmaticam.

¶ Et scias q̄ aqua casei est bonum vehiculū ei quod administrat de virtutibꝰ ꝓdictis: z forsasse cōfert administratio eiꝰ solius qñ est caliditas violētā. nam gelemabin z aqua eius colata cum decoctione sua fortis est loco ipsiꝰ ꝓprie qñ est in stomacho debilitas: aut est illud quod vincit humor frigidus.

¶ Aqua casei est bona mā infusionuz: vt dixit Mes. qñ est calitas violēta. Lacata: qz lenit mālo z euacuat. Est tm aut aūt Aui. q̄ bz aq̄ lactis sit calida z siccq̄ per pres suas nitrosas acutas per quas soluit: est tñ bās multū de humido aquoso frigido z humido: per q̄ lauat vt tā dixim⁹ sup scdo can. cap. de caseo. Et ideo Auicē. nō secure vtit aqua casei in stomacho debili vel laxo vel remollito donec ēt qñ inest humor frigidus: sed loco eius vtit aqua in qua bullit mel rosatū fortis ebullitionē vt in aquam injpiesserit: z hec pōt esse mā infusionū medicinarū quas vis.

¶ Et vomitus itez z ꝓprie ante cibū z post cibū ēt est ꝓpter nocumentum ꝓprie in die paroxismi: z ante paroxismum z ꝓprie qñ melancholia est flegmatica est de reb⁹ innatis tib⁹ in ea: z nō in principio tñ imo z in omni hora.

Dubiū 7m ¶ Dubitat an vomitus in die paroxismi ante principiuz paroxismi cōpetat. ℣ Uidet q̄ nō: qz supra ꝓhibita est medicina solutiua in die paroxismi: q̄ vomitiua cuz sit fortioꝫ. Amplius ḡrta pti. afor. afor. 9. dicit melicos cūari per iserius. ℣ In pncipijs sunt oēs: vnde Aui. dicit cū fieri: qz alleuiat vel eradicat vt postea dicet. ℣ Generalia de vomitu in principio paroxismi iā diximus supra in cura ghali. Dic dicamus ḡtū expedit in ḡrtana q̄ vomitus cuz re fortiꝫ vt elleboro vel lapide lazuli nō dz fieri ꝓpter cās superiꝰ dictas: ꝓpter q̄s medicinas solutiuas ꝓhibuimus: sed vomitꝰ cuz decoctione raffani vel granoꝝ eiꝰ pōt fieri: imo dz fieri. Nō primo emittat mālo corruptas que sunt in stōcho q̄s ḡrtanary aggregāt ꝓpter nocumenta digēntis stōchi ex cā febris z cōitate febris ad stōchū. Scōa cā qz mālo melice plurime habent radicē circa locū splenis: z illa loca stōcho cōcāt ꝓpter multas venas z magnas.

In die q̄ paroxismi ante suū aduentū humor iam incepit moueri in locis illis z dz pelli ad loca extra venas. Uomitꝰ q̄ trahit cū z diuertit versus loca ꝓcauitatis stōchi z itestinoꝝ. Et hoc est quod Dalyab. itēdebat in B cap. 143. practice. q̄ cū humor in die paroxismi sit tumultuosus aptus ad motū dz fieri vomitꝰ. In B q̄ vomitu aut aliqd de mā diuertit ad ꝓcaua stōchi: z itestinoꝝ diuersa z distracta a motu suo per sensibilia mēbra: z tūc allenuat paroxismꝰ z pōt tolli si multa est illa ḡritas. Aut nihil de hoc humore distrahit a suo cursu: z tūc allenuat paroxismus: qz mālo malo in stōcho bz nō sint cā ꝓuncta sob. nec antecedens nec appropriata si tamē corrūpunt caloze febrili addunt calorē z anxietatez. ℣ Sed tu dices ex hac rōne ego possez dare vnū pharmacū solutiuū vt scene vel epithimi. Dōm q̄ tu nō potes regulare tuū pharmacū datum ad tēpus cūonis. Dicere agas hoc antecq̄ paroxismus superueniat. nec potes ꝑcipere vt agat super humore moto z non super alio sed ager super toto z fiet motio valde magna que nō dz ꝓcurrere cum motu paroxismi: sed securius est in die quietis agere.

Dubiū 8m ¶ Dubitat qz frmones isti vident ꝓdicere dictis nostris in cura generali putridaꝝ: vbi est laudata rō Thadei arguētis q̄ in die paroxismi nō fiat euacuatio gsa cūe ꝓiacte: qz illa mouet motu ꝛcio motu pharmaci: z hic dicit q̄ in ḡrtana fit vomitꝰ vt diuertat mām a parte sui motus ad stōchū z itestina. ℣ Dōm q̄ māe que sunt in venis post epar z locis remotis nō debēt diuerti nec pōt diuerti tūc qz nō fieret sine motu fortī debilitāte z nō ōbēte ꝓcurrere cū motu paroxismi: sed mot⁹ māerū circa stōchū pōt vomitu nō facto cū pharmaco diuerti: z iō si melancholia esset flegmatica. Habēs flegma q̄ est mā mesie circa stōchū multoplas ꝓuocat iste vomitꝰ: z iō dixit Aui. z ꝓprie qñ melia est flatica. Dolor aūt isti⁹ vomitus dz cē ꝓpe paroxismū tātū q̄ aliq̄ cōmotio icipiat in mā: z B est per vnā bozā ante paroxismū vel per mediā vel in ipa ichoatione typi sm q̄ nobi videt. ℣ Ad ꝓm⁹ argumētū apparet solo. ℣ Ad z⁹ dōz q̄ si vis cūare cū elleboro aut lapide lazuli opz eligere diez gerus. Si aūt vis cūare vomitu leui sic fit in ꝓncipio: nō tñ in ꝓncipio. s. vniuersali tñ vel in ꝓncipio. s. paroxismi: sed alijs repositis paroxismi: z in hoc est ꝓsideratio. Nam talis vomitus nō fit ꝓpter mām que iam versus cutim sup carnē expanditur: sed ꝓpter alias materias circa stomachuz cōmotas quas quacūq̄ hora potes p vomitum educere: si nā eas illuc cōmouit: aut credis ibi eas esse aptas vomitu educi leui: sicut accidit in principio paroxismi.

¶ Oportet ergo vt non laboretur in principio z in principijs digestionis vsq̄ ad aduētum complementi digestionis in euacuādo superfluitatē cum eo quod calefacit cum fortitudine: neq̄ cum eo qđ exiccat cū fortitudine ex medicina z ex dimissione ciboꝝ: neq̄ cum eo qđ debilitat ex solutione vētris: neq̄ iterum cū eo qđ debilitat in principio ex subtiliatione regiminis.

¶ Dic ēt ponit que sunt cū ghus nō debes intendere ad cūonē. i. ꝛsumptionē occultā vel manifestā: neq̄ in ꝓncipio mā existente cruda neq̄ etiā cū incipit digeri: z sunt quinque cuz eo qđ calefacit cū fortitudine. ℣ Primū est illud qđ calefacit vehemēter. b. g. me dicamē de pipere vel de alijs: z tu illud nota. ℣ Secūz est illō qđ exiccat neq̄ cū eo qđ exiccat vehemēter qđ est medicina vt medicamen de sulphure. b. g. ℣ Tertiū est qđ exiccat vehemēter qđ est regimen sicut dimittere cibū: qz nō debet ex toto primari cibo dieb⁹ aliquibus: vel aliquo. s. die quietis. ℣ Quartū est fortis solutiuus ventris debilitans. s. cū lapide lazuli z similibus: z ruit ex hoc q̄ si sit debilis soluto ventre z cū lenitiuis vel cum his que exsoluendo euacuant: tñ leuiter vt polypodij z scene possit fieri euacuatio incipiente digestione ḡus nō sit cōplexa z forsan cū lapide lazuli z similibus: sed in minori dosi. ℣ Quintū est multa subtiliatio regiminis: vide z si nō privetur cibo: tamen valde paruz z pauci nutrimenti sibi def: vide Auicēna ab auibus minutis incipit. Aly habent hic litteram que dicit. nisi cuz eo qđ debilitat de solutione. i. cum solutione ventris debuli: littera tamē nō est Aui.

¶ Et scias q̄ quādo icipit quartana in estate aut hyeme: tunc oportet vt in potu det in primis de aqua ordei z secaniabin: vt aperiat vias oppilatas z propter quocationē z vt ꝛsumat velociter: z illud est post periodū antecedentē tribus horis aut quatuoꝫ. Et cuz accidit quartana in hyeme: tūc nō est modus vt dentur in potu trocisci.

¶ Cōsiderādū q̄ secaniabin. i. syrupꝰ acetosus in estate zucchariz nus z in hyeme mellinus cū a ℈ ordei plurima in estate z paucioꝝ in hyeme est potus cōueniens quartane estiue z hyemali. hyes

multi qđ ꝓpterea qz in hyeme sunt oppilatores: vt fen. 2. sint cal. cap. de causis oppilatiõ. 2 sunt mãe grossiores: 2 talis potus aperit 2 subtiliat 2 ꝓuocat ex hoc. In estate ẽt viarũ apertio est vtilis: 2 cũ hoc réperat calorẽ. Et ꝓsumat velociter. Liqz facta apertiõe 2 ꝓuocatiõe cito finiretur q̃rtana. Alias 2 sumat velociter. i. statim cessante paroxismo scipiat sumi ad rectificãdũ reliquas mãerũ ꝏ paroxismo 2 cõtinuet vsq; ad aliũ paroxismũ illius horis qb⁹ medico vi. Trociscꝰ. s. ꝓstrictum extinctum 2 exiccatum vt rosarũ: 2 B qz nõ indigem⁹ multa extinctiõe sed aptione porozũ 2 oppilationũ plus.

¶ Et scias q̃ res frigide 2 humide facilis digestionis boni chimi sunt ꝓcuriẽtes huic egritudini inquãtum est febris 2 ex hoc q̃ sunt ꝓtrarie vni duaꝝ qualitatũ melancholie que est siccitas: quare opz vt administrẽtur iterũ vbi nõ timet nocumentũ digestioni 2 nõ sit q̃ritas ex qua timet nocumentũ in digestione aut misceat cũ eis aliqd qđ earũ frigiditatẽ réperet: 2 nõ mutuat earũ humiditatẽ: 2 iste sunt res calide cuꝰ equalitate. Et alienet oẽ frigidũ 2 siccũ. Et res humide et frigide huic egritudini ꝓcuriẽtes sunt sicut endiuia 2 lactuca 2 melon 2 ꝑsica q̃liq;. Et nõ opz vt ducatẽtur bmõi: nisi aut ꝓp vehemẽtiã frigoris: 2 est inuẽtũ sicut in lactuca 2 nõ est inuẽtũ sicut in melone dulci: aut ꝓp vehemẽtiã ꝓuocationis ꝑducẽtis ad ingrossationẽ sanguinis 2 illud est inuẽtũ in melone dulci: aut ꝓpterea q̃ ꝓparata fũt ei qđ ꝑmiscetur putredinẽ 2 est illud inuẽtũ in persicis: 2 opz vt obseruet bmõi.

¶ Dic est cañ. in cibatiõe ꝓmo cũ fridis 2 humidis: 2 vult q̃ lactuca põt ꝓcedi: si nõ timeas eius frigiditatẽ: ergo in estate 2 in melãcholia cholerica põt dari vel mirta cũ aliq̃ re cañ. s. pauco petro sillini: similr melon maturus 2 cũ suis seminib⁹ põt cõcedi si nõ timeas sua ꝓuocationẽ: q̃ põt ꝓcedi cũ mã est iam digesta 2 mitigata similr persica pñt ꝓcedi si nõ times facilẽ putredinẽ: q̃ pñt dari ꝓsuero bene digerere ꝑsica vl cũ rebus rectificãtibus illa vt est parũ vini puri 2 eis que sumũt ex cañ. de perfectis 2 huiꝰmodi.

¶ Libi ꝙ calidi cũ equalitate cũ additione in humiditate sunt iuuantes valde 2 ꝓprie cũ volunt equationem caliditatis eorum vbi non diligitur vt per ea fiat iuuamentum ad digestionem cuꝰ frigidis 2 humidis: sicut cõmittio ficuum cum endiuia.

¶ Vult q̃ si nõ indiges cibis frigidis ad digestionẽ: q̃ mã est melancholica secalis: tunc dentur calida cum equalitate: 2 patet.

¶ Et nõ est malũ in primis sumere ea in qb⁹ est falsedo 2 acredo 2 incisio cũ nõ timet in cremẽtũ caliditatis. In fine aũt egritudis nõ est exculatio illi⁹. Et trociscꝰ de absinthio iuuatiui fũt vsq; ad finẽ egritudis.

¶ Quia laudauerat calida cũ equalitate ostẽdit q̃ possum⁹ vti cibis fortib⁹ 2 salsis 2 acutis 2 incisiuis acutis: 2 ista sunt sicut allium 2 synapis 2 acetosa acuta 2 calamẽtũ: 2 b qđ nõ timeas caliditatẽ: q̃ est melius melica 2 ꝓprie in ꝓmis. i. in ꝓncipio egritudinis cũ aliq̃ digõe apparẽte: 2 cũ hoc in q̃ritate pauca. Ista enim mãs rectificãt 2 stomachũ ꝑparãt: 2 vtimur eis q̃liq; ad vomitũ: tamen digesta 2 mitigata mã sunt magis vtilia: 2 ꝏ dixit. In fine aũt rẽ. Et trociscꝰ rẽ. i. cũ appet digõ vsq; ad finem egritudinis qz sunt aperitiui 2 ꝓfortatiui: tñ nostris tẽporibus cecidit eoz vsus.

¶ Et de illis quibus fit iuuamentum est sessio in aqua calida dulci ante cibũ omni die: 2 balneatio que humectat 2 non facit sudare neq; excitat caliditatem: et continuatio deliciarũ 2 quietis 2 abhorrere exercitiũ 2 motus corporeos 2 animales.

¶ Cõsiderãdũ q̃ iste lotio 2 balneatio ꝓcedit ante digestionem ad humectandũ: qz est cũ pauca mora: 2 ꝏ mã nõ mouet sed corpus egritum aliq̃ humectatiõe ꝓtã siccitati melancholie. Et hoc signi Aui. post docet dicens. motus corporeos 2 animales. s. exiccantes.

¶ Et omnes iste febres indigent humectantibus: 2 diuersificantur in quantitate qua indigent infrigidatiõis infrigidationis 2 calefactionis. Et necessitas sua qua indigent exiccatiuis est propter illud quod est in eis de virtute incisionis 2 abstersionis 2 solutionis 2 non propter exiccationem.

¶ patet.

¶ Et oportet vt obseruetur stomachus cũ emplastris bonis ꝓfortãtib⁹ que sunt inter virtutes caliditatis 2 subtilitatẽ cuius fm q̃ exigit dispositiõ: 2 obseruentur splen 2 epar 2 regnũ vt nõ indurent 2 apostemet.

¶ Dic intendit ad accidentia que possunt venire ex stomachi debilitate 2 oppilatione 2 ingrossatione ẽpis 2 splenis: 2 est notum q̃ intendit inter virtutem caliditatis. i. potentiã vel vigorẽ caliditatis: 2 subtilitatem. i. debilitatẽ vel remissionẽ eius. Quidam enim indigent virtuosiori calefactione 2 quidã debiliori. Obseruetur splen cum confortantibus 2 ex oppilantibus.

¶ Et fortasse est necessarium ad prouocandum vomitum vti aqua raffani cum semine suo que misceantur cum syrupo acetoso.

¶ Quia aliquando sufficit decoctio raffani solius absq; semine raffani: semen enim eius est fortius vt scõ cañ.

¶ Et fortasse iuuatur cum antecessione comestionis sicle 2 eius qđ salitum est de piscibus 2 synapis 2 bis similiũ ante ipm. Et adiuuat post illud cũ potu aque multe: deinde fiat successio cũ syrupo acetoso 2 euomat: 2 de illis que cõferunt ei est vt sumat ipm in die paroxismi: deinde euomat sup ipm 2 securitatez facit a nocumẽto febris qđ est ꝓpter frigꝰ 2 rigorẽ 2 acuitatẽ febris si sumat allia 2 mel 2 bibat syrupũ acetosum 2 mellitũ 2 ipleat cibo: deide sumat aquaz calidã 2 euomat. Cũ ergo ꝓsumit paroxismus cenet rẽ parũ 2 balneet in mane: 2 si sumat ante paroxismũ quinque horis cibũ vt euomat fortasse iuuabit illud. Iz nõ euomat. Et vomitus ante paroxismũ quicũq; humor sit aut alleuiat paroxismũ aut eradicat ipm 2 de regimine bono est q̃ iciunet in die paroxismi si nõ est quod ꝓhibeat: 2 nõ sumat cibũ donec ꝓsumat paroxismꝰ.

¶ Et fortasse iuuat. s. ad vomitũ. ¶ Cõsiderãdũ q̃ sunt diuersitatẽ modoꝝ vomẽdi: q̃liq; eni multis ꝓmissis vltimo euomit cũ syrupo acetoso: q̃liq; fit vomitus sumẽdo ipm syrupum acetosum in die paroxismi: q̃ tunc nõ implemus stõchum alijs vel ficta vel bmõi: ne si aliqd remaneat noceat superueniente paroxismo: q̃liq; tã ꝓpter frigus 2 rigorẽ 2 acuitatẽ eius. s. frigoris 2 rigoris fit cũ aliis tẽ. Cõsidera q̃ si tu es securus q̃ que dant ad cuomendum euomet potes dare fictas 2 que vis ad ꝓuocandũ: sed si tu suspicaris retentionẽ nõ. Et quãdoq; sumit cibus aliquis quinque horis ante. Et considerauit Auic. q̃ si retinet nõ ꝓpterea est malũ.

¶ Et ingrediatur balneum die secundo: siquidem fuerit digestio fm descriptionem: 2 si nõ fuerit digestio non fiat in eo nisi effusio aque calide quantitate que declectat corpus 2 humectat minus q̃ vt perueniat ad hoc vt liquefiat ex ea humor.

¶ Ingrediat balneũ die secõdo. i. sequẽti die a die paroxismi: 2 fit ad resolutiõdũ reliquias mãerũ 2 rectificãdũ cõplexionẽ. Cõsidera distinctionẽ Aui. q̃ si mã est digesta. s. 2 diminuta per euacuationes vt in declinatione ingrediat balneũ fm descriptionẽ supra ordinata trãseundo per suas casas vt describit ꝓmo lib. fen. 2. 2. 10. tertia. ca. 10. ita q̃ iste sudet 2 bene radius fiat in poris. vel fm dispõnẽ. i. fm q̃ dispositio requirit: sed exquirit dispõ digeste mãe q̃ bene sudet. Si aũt mã nõ fit digesta vt in ꝓncipio vniuersali vel augmento fiat solũ qđa effusio 2 nõ morosa balneatio ne liquefiat humor crudus: vnde corrumpet bonos humores 2 magis oppilabitur.

¶ Et in die tertio administretur vomitus ꝓpter illud qđ superfluit de cibo 2 qđ resolutum est balneũ cuius oportet vt administrẽt vomitus in die paroxismi iterum.

¶ In tertio die qui est dies ante diẽ paroxismi fiat vomitus: quia suspicãdũ est q̃ stomachus aliquas hz cibi superfluitates quas ꝓp debilitatẽ nõ potuit bene pueriẽ: 2 forte illa lotio siue balneatio aliquas mãs mouit circa stõchũ: 2 hoc est qđ dicit: 2 qđ resoluit

balneū.i. dissolut:⁊ illud est ꝓceptū Rasis.in cōtinentis.cap.⁊.de cura quartane.auctoritate Cōstantini. vnde postq̄ die scō ꝓcepit fieri balneū dicit sic:q; vo balneum spargit superfluitates ad stōchū subtiliatq; humores:necessarius est vomitus die tertio. nō tñ vult Auicē.q; ꝓpter vomitū factū in die tertio excuseris a vomitu dici quarte que est dies paroxismi:⁊ iō dicit ḡ̃us tē.

¶ Et si melancholia fuerit sanguinea lauabitur cum flobothomia ex basilica:deinde per euacuationem subtilem cū eo in quo ponuntur de mundificantibus sanguinez sicut virtutes sucaba ⁊ bedoard ⁊ polypodij ⁊ fumuterre ⁊ mirabolanorum chebulorum:⁊ hoc quidem genus velociter recipit curationem.

¶ Dic spālius ponit curā sm vnāquāq; mām. Scdo ponit curam que fieri dz post cūones factas post digestionē.ibi Deinde bēas cēsilium.) Tertio describit multas medicinas.ibi(De trocisceis.) Prima habet quatuor:⁊ patet. ¶ Sanguinea dicit melancholia: q; sanguini mixta vel ex sanguine facta:illi tamen ꝓpinqua in natura ⁊ mixtione subtili.i.leui.

¶ Et si fuerit melācholia cholerica tunc tibi inest vt administres infrigidationē ⁊ humectationē vltimas ex medicinis ⁊ cibis:⁊ administra aquā tēperatā sedēdo in ea ⁊ abluēdo. Et fiat lenificatio nāe in principio cū eis que sunt sicut illud qđ fit ex viol.⁊ qđ fit ex aqua casei cuz virtute polypody aut syrupus acetosus cū epithimo ⁊ syrupus ros.⁊ aqua lubleb ⁊ cassiafi. Aut vo solutio eius integra ꝓparat post.20.dies: qñ digestio appet in eo.s.qñ mā est melācholia cholerica:deinde fiat gradatio ad illud qđ subtiliat ⁊ incidit. Et si necessaria est rectificatio stōchi tūc fiat cū infūctiōib⁹ ex oleis ⁊ epithimatib⁹ q̄ nō ptrāscāt virtutē camomille ⁊ foliorū absinthij ⁊ melliloti ⁊ similiuz.

¶ Ultimus.s.respectu aliarū quartanarū:q; ista melācholia est incensa valde. Solo integra.s.eradicās mām. Digestio apparet tē. q; mā est minus grossa ⁊ minus dz de nā acuti. Deide.s.factis euacuationibus fiat gradatio tē.q; securius cōcedunt hoc tempore. Materia cuiz de se est apta incendio ex cōmixtione:⁊ iō opinor q; sufficeret syrupus acetosus cū aqua endiuie ⁊ feniculi.

¶ Et ieiunū plurimū vsq; in diē ꝓdi. Et qñq; iterū est ex eis que nō ꝓuenīt ei. Et si sit vt in die ꝓdi suf ficiat eis de cibo parū modicū. Et de mundificatiuis inuātib⁹ sunt ea in ḡbus est decoctio mirabo.⁊ epithimi ⁊ scene i syrupo acetoso in q̄ decocte sint viole.

¶ Et ieiunium plurimuz vsq; in diem periodi:q; in die paroxismi non ꝓuenit:q; sunt sicci aridi inflāmabiles. (Et si sit tē.) i.nō abstineat a cibo sed aligd sibi detur de eo.

¶ Et fortasse sumitur in potu ente in eo asa in ieiunio proprie in die paroxismi:⁊ euomat ipsuz si nauseat cū anima eius.

¶ Quia si nō times de calefactione ⁊ speras q; inuamēū subtilationis māe per asam ⁊ ꝓuocationis per sudorē fit magnū.cūe.i. ꝓcedente febre in eo:quia iam digesta mā perfecte.asa forsan intelligit de vulci que nō est apud nos.anima.i.stomacibus.

¶ Et si fuerit melācholia flegmatica redeat ad syrupū acetosuz mellinū cū aq̄ apij ⁊ feniculi ⁊ similiū. Et si necessaria fuerit lenificatio misceat cū eo in principio virtus solutiua flegmatis de virtutib⁹ turbith et polypo. Et fiat gradatio parua ad virtutem agarici: fiat vt vomat cū syrupo acetoso mellino de seminib⁹ ⁊ bis similib⁹ vsquequo incipiat digeri. Et sit vaporatio stomachi ⁊ eius emplastratio cū eo qđ est fortius:ita vt cū dactylis ⁊ ficub⁹ ⁊ siliqb⁹:⁊ simlr iniūgi ipm cū oleis calidis ꝓuemēdo vsq; ad oleū ō costo. Et fortasse est necessariū in ea ꝓuocare vomitū cum syrupo acetoso:⁊ fit in eo virt⁹ synapis ⁊ ellebori albi:imo fortasse est necessariū vt in potu det elleboz⁹ alb⁹ in raffano:aut virt⁹ ellebori i raffano:⁊ elleboz⁹ cū dispōne sua cū nō timeā debilitas dispōnis vtutis.

¶ Et similiū.) q; petro.⁊ sparagi.(Virt⁹ solutiua in ꝑa.tē.) Dic apparet q; in mā flegmatica ⁊ in mā sibi ꝓxima audacius a ꝑi⁹ vtē solutiuo Aui.intelligat tñ a ꝓncipio cū incepit aliqua mām subtiliare:vt supra sepe docuim⁹. Gradatio parua q; parvus gradus est a turbith ad agaricū ⁊ forsan turbith est fortius ⁊ tūc intellige grādū in dosib⁹ vsquequo incipiat digeri:q; tunc cuz fortiori poterit vomere.(Elleborus cū dispōne sua.).in substātia. Alia sunt nota.

¶ Et si fuerit melancholia melancholica pura de genere fecis sanguinis tūc rectificat solutio eius in primus cum aqua lubleb ⁊ penidijs:⁊ est ꝓueniens administratio gelemiabin mellini ⁊ zuccharinu:⁊ in fine ei⁹ euacuet cū eis que sunt sicut decoctio mirabolanorū citrinoz ⁊ nigroz ⁊ fumuterre ⁊ passularum. Alr iulep

¶ Quia nō digesta mā si vis lenire ventrem. Lubleb.i.spēs lactici nij:vt sepe exposuim⁹:⁊ nō dat vt euacuet melius ꝑz vt moueat feces ⁊ grossas materias superfluas stōchi ⁊ intestinorum ⁊ penitus ad lenitādū ⁊ humectādū. Alia ilia dz cū aqua iulep.i.cuz iulep ⁊ penidijs ad lenicndum ⁊ humectandū. Et in fine.s.digestis materieb⁹. Mirabolanoz citrinoz melius diceret chebulioz:q; tñ Auicen.credit q; citrini aligd flegmatis eūent cuius flegmatis multiplicatio fit in duo melācholie fecalis:ideo dixit de citrinis.

¶ Cū ergo egritudo digesta est:⁊ tūc bonū est flobothomare ex basilica. Et administret vomit⁹ sup cibū cū fortitudine aut leuitate sm horam ⁊ necessitatē:et opz vt assiduet ipm:qñ est radix ad cūonē cū medicinis ⁊ clysteribus fortibus. Et medicine que admuistrant in hmōi hora sūt epithimū ⁊ polypodiū ⁊ agaricum ⁊ sticados ⁊ lapis armenus ⁊ lapis lazuli ablutī ⁊ non abluti ⁊ succus folioz centauree cum syrupo mellino. Et fortasse necessarius est elleborus niger. Et fortasse infundūtur in cholerica scene ⁊ fumuster re cum epithimo ⁊ in syrupo acetoso.

¶ Cuz ergo digesta tē.s.taliter q; est sanguini ꝓpinqua:⁊ apparet vrina rubea grossa sm horā.multe sunt hore si consideras ⁊ multi gradus necessitatis.est radix.s.cure:q; ista melancholia habet mineram circa splenē ⁊ circa loca stōcho ꝓpinqua.in huiusmodi hora.s.digestionis. In cholerica. Dic redit:⁊ patet.

¶ Deinde habeas consilium tunc apud euacuationez ⁊ da in potu flegmatice ⁊ melancholice ex ea tyriacā ⁊ metridatum ⁊ medicamen de asa ⁊ sulphur ⁊ piper solū bibat in aqua:⁊ de illis est synapis que administret non assidue:imo in omnibus tribus diebus ⁊ in primis ⁊ ante illud in spatio longiore:⁊ similiter diapipereon ⁊ similia illi de electuarijs. Et non festines cum aliquo horuz ante digestionē.nam si tu dederis in potu tyriacā ⁊ similia illi in primis:cōpones quartanam cuz quartana:⁊ fortasse attrahes egritudines alias ⁊ proprie in hyeme. Et in fine eius si necessaria fuerit flobothomia aude super eā.

¶ Deinde habeas consiliū.s.a canonib⁹ ꝓdictis qui sunt in asa tua apud euacuationē.i.post euacuationē.s.factā post digōnē que euacuatio est fortis:⁊ veplurimū non ꝓcessit vna sed plures cūones. Tyriacā.s.fermētatā ⁊ iudicio meo que sit vitra sex annos.timet aūt Aui.inflāmationē in cholerica ⁊ sanguinea:⁊ sequit scias suā quarti casū. Synapis in ꝓmis.i.prius:⁊ ante illud q; ante medicamēta de asa ⁊ de sulphure.est enī securior vsus ei⁹.s.synapis ꝓparati:sicut nos facimus in mustarda q̄ sit vsus medicaminū dictoz: ⁊ iō lōgior spatio aſi ⁊ lōgior tpe vti potes. Et si synapis non dat assidue multo minus illa. Vsus aūt otium istoz est ad ꝓsumptionē per exiccationē ⁊ resolutionē nāe rū:⁊ ideo ante digōnē māe nocent: vnde eliquādo mām multiplicant ⁊ cū malignioreż faciunt quare possunt duplicare quartanam ⁊ alias egritudines melicas facere ꝓprie in hyeme:q; est maior repletio ⁊ māe nō sunt apte resolutioni sed eā tioni: vnde in ꝓnostica nona Hal.ad Epigenē.x. cap.ala.j.cap.cū queris a Hal.de cā ḡre tyriaca duplicez ꝑare

quartanā in pōo Gndino. Rādit indigestā esse adhuc egritudinē. pharmacū ho B cacochymiā idigestā ⁊ marie in hyeme. ſ. in pn° vſq; ad ꝓturbādū potēs est oblatū: nō tñ digerere neq; diaforeti care. Et in fine accidit in febre quartanoꝝ qñq; hōmie necessitas ex multis causis possibilib⁹: ex qbus vna est inflāmatio facta in sanguine ex vſu medicinarū calidarū: ⁊ cū hoc copiosior cibatio.

¶ Inquit Hal. sanauī gentem plurimam a quartana: ita q; dedi eis in potu post digestionē solutiū: deinde dedi eis in potu succū absinthy: deide dedi eis in potu tyriacā. Et dico q; asa ⁊ piper singularia sunt in uatiua valde quādo apparet digestio ⁊ peruenit status: ⁊ cibā illum sabane ⁊ olbune ⁊ cheniculi cappa ris ⁊ synapis ⁊ almuri ⁊ omnibus in quibus est virtus solutiua cum fortitudine.

aKemich

¶ Inquit Hal in terapeutica ad Blauconē. 4. cap. distin. 4. als in libro de cōmoditatibus tyriace ad cesarē. cap. 6. (Sabane) est cibus factus ex piscibus salitis ⁊ nucib⁹ ⁊ speciebus ⁊ oleo de quo scribit. 2. cap. ⁊ eius virtus est exiccatiua. (Elbune) aliud genus cibi illi ꝑsimilis. (Et Kemich) de capparis cōdit: capparis: ⁊ declarata sunt ista in precedenti cura flegmatice. Et cibā cuī cum bis in quibus est virtus subtiliatiua ⁊ exiccatiua sicut alia.

¶ Et forsasse erit tibi necessariū vt des ei in potu post q̄draginta dies oi mane quātū est nabaca vna de eis que sunt sicut medicamē de asa ⁊ oi sero similiter cuī febris nō fuerit acuta ⁊ māei radix nō fuerit cholera.

¶ Quia si apparuit digestio. (Nabaca) est nomē pōderis vel mensure. q̄ quātū vna faba vel q̄tuor grana. (Si nō fuerit cholerica:) qz timet inflāmatio. Ubi enī nō timet pōt ꝓcedi: ⁊ iō supra in cura q̄rtane de melācholia cholica dixit. Et forsasse sumit in potu rē. ⁊ usti ꝓmones nō ꝓtradicūt: imo vnus reliquū iuuit. Cum enī dico forsasse dat vel sumit dat intelligi q; forsasse nō dat vel sumit.

¶ Et de trociscis iuuatiuis in hac bora ⁊ apō declinationē sunt trociſci fm hūc modū. ℞. succi cupatorū ⁊ croci amboꝝ ana pōdus. 3. iij. scolopē. aristol. ⁊ lactucce ⁊ reubarbari ⁊ spodij oiuꝫ ana. 3. v. ⁊ se. acetose ⁊ se. portulace ⁊ ros. ⁊ spice ⁊ se. cuscute ⁊ anisi ⁊ se. apij ⁊ radicū capparis ⁊ granoꝝ albeñ ⁊ se. feniculi oium ana 3. iij. ꝓficiant cum aqua apij ⁊ fiant trociſci ⁊ dentur in potu cū aqua feniculi ⁊ endiue ⁊ cuscute: ⁊ hec quidē medicina iuuatiua est modis pluribus. Et si digerit mā: tūc fac istud. ℞. myrre. 3. ſs. spice. 3. ij. agarici colligati floris squinānti omnū ana. 3. v. petrosillini. 3. ſs. anisi. 3. ſ. conficiantur cum vino antiquo ⁊ cū melle ⁊ zinzibere. Et sit dosis eius quantum est nux.

¶ Hic ꝓmo describit nouē medicamina cōposita. Dicit ꝑ q; iuuat in hac bora. ſ. post digōnē ⁊ cūctionē: ⁊ q; iuuat plurib⁹ modis. ſ. aperiēdo ⁊ ꝓfortādo epar ⁊ splenē ⁊ oia nutritiua ⁊ ꝓuocādo ⁊ resoluendo de mā. Et ꝓsidera ista ⁊ alia ex virtute simplicū. ¶ Et si digerit. i. appet digō in mā: qz B medicamē est exiccās mām ⁊ resolutēs ⁊ ꝓuocās aliquaſr ⁊ euāns ⁊ appropriatur plus flegmatice. Melle rē. apud nos esset decoctio zinziberis unspissata cū melle.

¶ Et quādoq; dant in potu in fine ⁊ cōualescentib⁹ ⁊ apud paucitatē nocumēti frigiditatis in ea ⁊ multitudinē caliditatis cū subtiliatione materie medicinā buiusmodi. ℞. seminis iusquiami albi mandragore amboꝝ ana siliquas 3. j. ⁊ ase circiter tertiam fabe. j. Et de hoc genere est vt sumant iterum calamenti domestici auī. iij. ⁊ seminis vtrice auī. ſs. ⁊ epithimi auī. j. fiāt trociſci parui valde ⁊ sit dosis. 3. j.

¶ Hoc est tertiū medicamē paucitate nocumēti: qz est in declinatione ⁊ multitudine caliditatis: qz ꝫ quartana. sit in declinatione remansit multa digestē per arteria in epate ⁊ nutrimis cum subtiliatione materie. ⁊ materia est subtilis vel subtiliata. (Nō multum grossa. Siliqua. i. quatuor grana: alij dicunt. 8. grana. Et hoc medicamen temperat calorē ꝓpter iusquiamū ⁊ mandragorā ⁊ consumit per asam que etiam rectificat malitiā illoꝝ. Et de hoc genere. ſ. illorum que conueniunt in declinatione ⁊ materia digesta.

¶ Et ex eis que bona sunt eis est vt administret post apertionē digestionis vſq; ad finē eī⁹ istud. Sumuntur passularum de scemu aut de alacoen ⁊ allij syluestris ⁊ myrti recentis omnium ana para. j. ⁊ decoquātur in aqua dulci post q̄ infusa sunt in ea deinde bulliant exquisite ⁊ coletur ⁊ detur de ea. vnc. j.

¶ Istud est vnū medicamē de scemu aut alten. sunt nola locoꝝ: vel alacoen. i. matricaria: ⁊ hoc est medicamen resoluens mām. mirabolani ponunt ad aliquā confortationē membroꝝ.

¶ Et iterum seminis apij ⁊ anisi ⁊ cordimeni omniuꝫ ana. 3. v. origani syluestris cupatorij oium ana. 3. viij. ameos. 3. iij. fuchaba. 3. ij. passularum. 3. ſ. decoquantur in tribus libris aque vſquequo redeat ad lib. j.

¶ Hoc est sertum medicamen: ⁊ patet.

¶ Et de illis que bona sunt eis est vt sumant ameos ⁊ spice ⁊ calamēti oium ana. 3. ſ. ⁊ carui ⁊ anisi amborū ana. 3. vij. ⁊ asę pōdus. 3. v. ⁊ zinziberis pōdus. 3. iij. ⁊ cassie pondus. 3. iij. ꝓficiant cum sufficientia mellis. Et sit dosis eius pondus. 3. j. cuī aqua apij ⁊ feniculi.

¶ Hoc est medicamen septimū. ⁊ etiā requirit digestionē materiei ⁊ minorationem: ⁊ est vnū medicamen de asa sicut quoddam precedens potuit dici medicina de allio. cassie. ſ. lignee.

¶ Trociſci huiusmodi. ℞. ſucci cupatorū. 3. ſ. scolopēdrie spodij feniculi spice croci oium ana. 3. v. lactuce ⁊ reubarbari omnium ana. 3. iij. seminis cucumeris ⁊ seminis portulace omnium ana. 3. vj. fiant trociſci cuī aqua apij ⁊ sumant in potu cū syrupo acetoso.

¶ Istō è octauū medicamē ⁊ è vnū medicamē sal. digestiuū māe.

¶ Et iterū ad flegmaticas. 3. ℞. myrre. 3. ſs. v. croci petrosillini amborum ana. 3. v. spice. 3. iij. ſ. castorei. 3. iij. anisi. 3. iij. ſ. semis apij ⁊ charui amboꝝ ana. 3. iij. amomi corticū cassie storacis oium ana. 3. ij. ⁊ terciam sisicos adriani ꝓfectionis oium ana. 3. j. ⁊ tertias duas.

¶ Istud est nonū medicamē ⁊ pōt fieri in forma trociscoꝝ ⁊ regit etiam aliquā materie digestionē ⁊ minorationem.

¶ Et qñ vehemēs sit rigor est vomitus cū aq̄ tepida ⁊ syrupo acetoso ad illud inuitandum. Qđ si virtutes eius nō obedīūt tunc cū eis quoꝝ rememoratio ꝓcessit fm horā. Et fiat vaporatio cuī embroca in qua decocta sunt sceba ⁊ camomilla ⁊ similia homine cooperto cū pānis lancis aggregātibus calefactionē.

¶ Placuit. A. ponē regimē rigoris in q̄rtana. ꝑ q; vomitū. q; si virtutes eī⁹. ſ. rigoris nō obedīūt. ſ. cure p vomitū qz vomitus nō sedat illū rigorē tūc cū eis rē. i. tūc cura rigoris cū eis que dicta sūt supra ca. de regimine rigoris. vel sic. si virtutes eī⁹. ſ. febricitātis nō obedīūt scz vomitui cū aqua tepida tunc ꝓuoca vomitū cū eis rē. vt cum raffano: ⁊ ꝓpter semine raffani fm horā rigoris. ⁊ euaporatio scz conferens cum embroca cum aqua que etiaꝫ posset embrocare. Sceba est species absinthy vel abrotani vel thimi: ⁊ patet.

¶ Rememoratio solutiuorum quibus indigent post digestionem. Cap. 66us.

¶ Hebuloꝝ. 3. vj. epithimi absinthij amborū ana. 3. v. mirabolanoꝝ citrinoꝝ succi cupatorij emblici oium ana. 3. iij. seminis apij ⁊ anisi ⁊ seminis feniculi oium ana. 3. ij. fiat ex eis decoctio ⁊ solvatur cum eo cum facilitate.

¶ Rememoratio.) Dic Alui. describit quoꝝ medicinas solutiuas quibus indigemus post digōnē. Soluat cū facilitate: q; ꝑmo dat parua dosis vt vncie q̄tuor postea pōt dari plus: vel cuī facilitate: qz frequēter pōt de ea sumere ⁊ est bonū solutiuū in cholerica.

¶ Aut sumant absinthy pondus. 3. ſ. mirabolanorum chebulorum ⁊ epithimi omniuꝫ ana. 3. viij. ⁊ fumi terre pondus. 3. vij. ⁊ sucaba ⁊ centaurce maioris amborum ana pondus. 3. vj. cupatorij ⁊ radicis squinā-

ti amboꝝ

ꝫ ambox ana pondus.ʒ.v. decoquãtur cum quinquè libris aque donec redeat ad lib.j. Pillule leues. Qñ administrantur in omnibus qnque diebus semel sunt sumantes in ea ⁊ sunt expte. ℞. epithimi ⁊ turbith am box ana.ʒ.ɾ. carui anisi amborum ana.ʒ.vij. ameos.ʒ. vij. semiʒ apij ⁊ feniculi amboruʒ ana.ʒ.iij. polypodij ʒ.vi. agarici albi qꝫ facile teritur.ʒ.viij. salis indi.ʒ.v.
a.l.rq. byere pigre.ʒ.xv. fiãt pillẽ cũ aq̃ mẽthe:⁊ sit dosis.ʒ. j.ʒ. Et cũ mã est flegmatica cõferũt iste pillule. ℞. epithimi agarici ameos:oium ana.ʒ.vij. semis apij anisi feni.oium ana.ʒ.iij. salis naptici.ʒ.v. byere pigre turbith amboꝝ ana põdus.ʒ.ɾ. dosis sit põdus.ʒ.ij.ʒ. Et quãdo est cũ dolore splenis iuuaꝫ b medicamie ⁊ solut cũ facilitate. ℞. scolopendrie.ʒ.xv. agarici.ʒ.vij. mirabolanoꝝ nigroꝝ byere ana.ʒ.ɾ. mirabolanorum chebuloꝝ ⁊ absinthij:oiuʒ añ.ʒ.viij. fucbaba bedeoard canepithecos fucci cupatorij: oium.añ.ʒ.vij. fructus tamarisci radicum capparorum amborum ana ʒ.v. seminis apij anisi seminis feniculi:omniuʒ ana.ʒ. iij. fiat confectio aut pillule.

¶ Hoc est secũdum medicamẽ ⁊ pot dari in multa dosi ab vncia duabus vsq̃ ad quatuor. Reliquę parẽt. Sed considera q̃ Alu. nõ posuit aliquam compositionem solutiui potentis. Jam enim dixerat de lapidibus ⁊ elleboris. Et ideo si indiges eis potes uti vt tibi videt. Nos autem ad quartanaʒ nullum experimentũ secretum habemus: sed curamus cum cañ. ⁊ regulis predictis.

¶ De cibatione patiẽtiuʒ quartanam. Cap.67m.

REctius est vt inclinet regimẽ coꝝ in primis septimanis vsq̃ ad tres septimanas ad subtiliationẽ quádaʒ ꝓterq̃ destruat virtuteʒ: ⁊ illud ẽ vt abstincãt a carne ⁊ alzubumech: hoc eni minoꝛat coꝝ mãs ⁊ alleuiat eos ⁊ abbreuiat spatiũ egritudis eoꝝ. Et post illud necessariũ est virtutẽ viuificare cũ eis que sũt sicut pisces alcadradric
a.l.alcha- ⁊ ouа sorbitia ⁊ pulli ⁊ altarbagi. Cuʒ ergo puenit ad gi tempus in quo sequũtur in ea alzubumet ⁊ nõ minoratur egritudo: tũc necessarium est custodire virtutẽ ⁊ cibare cũ eo qꝫ est fortius ex carnibus gallinarũ et pulloꝝ ⁊ arietum ⁊ bedoꝝ ⁊ auiũ mollis carnis sicut sunt pulli ⁊ alduragi ⁊ pisces boni qui nõ sunt magni.

¶ Hic primo ponit ordinẽ cibationis. Secõdo ponit quot sunt cõditiones cibi quartanarioꝝ. ibi (Et scias.) Tertio ponit canones quosdã. ibi. Et ru iam. ¶ Cõsiderandum ꝑmo q̃ quãdo regimen ordinat a principio vsq̃ ad statũ ꝓpter pugnã in statu futurã: tũc incipimus a grossiori regimine ⁊ imus ad subtilius. Cũ aũt tentamus si fortis est egritudo breuis incipimus a subtiliatione: ⁊ hoc dicit regimẽ tentatiuum de quo supra in capło de cura flegmatice dixim⁹. Et cũ regimẽ non ordinatur ad statũ: ga egritudo cõsumitur paulatim sicut plurimũ accidit in quartana vna aut status est longinquus valde: vnde respectu eius qꝫ ꝑfecta est de repletione ⁊ grossitie materie ordinamus dietã: tũc possumus incipere a subtiliori dieta primo ⁊ postea igrossare sicut Auicẽ. facit hic: ⁊ docuit supra in hoc cap. ¶ Considerãdũ secũdo q̃ hic incipit regimẽ subtile sine carnib⁹ ⁊ postea dat carnes cum ingrossat dietam. superius aũt ꝓ subtili dieta incepit ab auib⁹ minutis ⁊ ꝓcessit ingrossando ad pullos: ⁊ in hoc nõ est contradictio quoniaʒ vtraq̃ gradatio est possibilis in diuersis boibus ⁊ disponibus diuersis: ⁊ similiter in vno boie. Et cũ mutat quartanarius de abstinẽtia a carnibus ad carnes: ꝑmo incipit a carnib⁹ auium minutaꝝ: ⁊ postea ꝓcedit ad pullos ⁊ de pullis ad bedos ⁊ arietes. s. aiales ⁊ abinezec. ¶ Cõsiderãdum tertio q̃ alzumet est modus cibarij de carnib⁹ vnctuosis. s. cũ lardone vel adipe apud nos vel oleo et carnib⁹ pinguib⁹ apud sarracenos. Et multos modos baꝝ prepparationum de carnib⁹ pinguib⁹ pullinis ⁊ bedinis ⁊ arietinis cum oleo habes ab Azarauio libro.26.⁊ in lib.6. de ferculis. Tamẽ inuenio q̃ quãdoq̃ alzumet est mica panis sup quã cadit piguedo assature: ⁊ illud vocabulũ alzumet bis hic ponit. ꝑmo cũ dicit ab stineãt a carne. s. etiã vel assata ⁊ alzumet. i. modis ciborum vnctuosoꝝ factoꝝ ex carnib⁹ frustatim incisis ⁊ ꝓparatis cũ melle ⁊ oleo ⁊ aliis vt ponũt ꝓdicti pbi. Iʒ credã hoc modo alzumet posse ẽt fieri ex piscib⁹. Secõ ponit cũ dicit. cũ q̃ quenit ad tps i quo in ea. s. febre sequunt alzumet. i. hmõi cibaria vnctuosa qꝛ tutius tps in quo eis ꝓcedunt. ⁊ nõ minoraꝫ ꝛc. errauit q̃ valde ille q exposuit alzumet. i. accetia difficilia. ¶ Cõsiderãdũ q̃rto q̃ totus ordo regimis quẽ Alu. ponit est iste supponẽdo de ꝑ iudicio est unatiuo q̃ quartana debeat ꝓtelari ad menses: qꝛ vtplurimũ est in. ꝓno q̃ in ꝑmis tribꝰ septimanis abstineat a carnib⁹ ⁊ alzumet ⁊ subtili vtaꝫ dieta nõ tñ vtume: vñ nõ sit ꝓtractus solo ꝛ uleꝛ iʒ vtaꝫ subtili aq̃ cicer cũ lacte amigdalaꝝ ⁊ silib⁹: ⁊ hoc regimie virtus vacat ad mãm. Post tres septimanas incipe dare res magis nutrientes: ⁊ q̃ sunt grossior dieta q̃ ꝑcedẽs: ⁊ incipe a piscib⁹ alduragi. i. petrinis ꝛc. Et vade ad pullos ⁊ aues puas: ⁊ hoc est qꝫ dicit alturagi. ⁊ nõ curauit hic ordinẽ ponẽ iter pullos ⁊ aues. Et si videt tibi trãsire ad cibaria vnctuosa: ⁊ b. A. iteꝛ erit. Et est imo q̃ cuʒ hoc regimine puenisti ad ter septimanaʒ ⁊ icepisti dare alzumet: ⁊ si vides q̃ quartana nõ minoꝛat imo mõ est in ꝑn⁹ tã ee certꝰ q̃ ipsa extrẽdet ꝓpe annũ: ergo tũc incipias regimẽ tuũ grossiuʒ qꝫ sit valde nutriens: vt vbi tu dabas aues ⁊ pullos puos ⁊ alzumet da gallinas ⁊ pullos completos ⁊ bedos ⁊ arietes ⁊ aues mollis carnis ⁊ pullos. s. pipionũ. ¶ Alduragi. qdã dicũt. i. turtur. aly perdix. Et ista ꝓparata per curationẽ vel assaturã magis nutriunt q̃ facto ex eis alzumet. i. telligit q̃. A. q̃ b regimie grosso i dieb⁹ qꝛ fcõ aligb⁹ dieb⁹ reuertaris ad regimẽ subtile ꝑm q̃ tibi videtur.

¶ Et scias q̃ ꝑditio in eo ex quo cibat hñs quartanã est vt sit aggregãs ꝓprietates: quaꝝ vna est vt nõ sit crudũ imo resoluẽs cruditatẽ quã facit accidẽ melãcholia. Et scda ẽ vt nõ sit grossuʒ imo subtiliãs grossum. Et tertia ẽ vt nõ sit ꝓstrictiuũ imo soluẽs vẽtrẽ. Et q̃rta vt sit sanguis ex eo gñat⁹ laudabilis: ⁊ pluriműm qdẽ est in ea illũ qꝫ hz caliditatẽ ⁊ hmuditatem. Et tu iã scisti qñ cibet añ ꝓximũ ⁊ ꝑ quot horaʒ ⁊ quare illud. Et scisti iteꝝ q̃ qñq̃ necessar⁹ est cibus in ꝓximo: ⁊ in ꝓximo eius ꝓp cãʒ ꝑdictã. Verũ rectius est vt cueniat febris ventre vacuo vt non occupet natura cũ materia alia nisi cuʒ mã egritudis donec expellat eã. Et vinum sit purum ⁊ subtile.

¶ De quatuor proprietates sunt note ⁊ sunt in carnibus laudabilibus cum bonis modis preparationum. ¶ Vinũ purum ꝛc.) hoc maxime aliqua digestione apparente in materia.

¶ De cura quartane continue. Cap.68m.

DIspositio hui⁹ febris est ſm q̃ enũciauimuʒ añ ipsaʒ. Et canon in ea est homogene⁹ canon q̃rtane iterpolate: ⁊ nõ diũificat ab ea nisi in reb⁹ paucis. De illis est q̃ declinatio in illa ad eq̃litatẽ in calefactiẽtib⁹ ⁊ ad ifridationẽ in hac est melior ꝓpter adherentiã febris quare opʒ vt administrent in curatiõe eius ea que sunt fiẽ syrupus acetosus cũ seminib⁹ ⁊ geleniabin ⁊ aqua de radicib⁹ eq̃lis ⁊ suppositoria cũ melle. Et de illis est q̃ flobothomia q̃ in hac est magis necia: qñ materia est magis cõprehẽsa in venis. Et de illis est q̃ licẽtia in carnibus in hac egritudine est minor: iõ caue hoc.

¶ In trib⁹ ponit diuʒ inter curam quartane iterpolate ⁊ ꝑtane. ℣ primũ q̃ declinatio ad calefactiẽtia est melior in illa. s. iterpolata. ⁊ dico calefactiẽtia eq̃lia. i. debite ꝓportionata ſm mãm ⁊ diſpõnẽ. sed in hac. s. ꝑtana est melior declinatio ad ifrigidationẽ. i. remissiorẽ calefactionẽ. Hq̃ de radicib⁹ eq̃lis: qꝛ de duab⁹ radicibus ⁊ capillis veneris cũ endiuia ⁊ buglossa ſi tibi videt. ℣ Secõm in quo differt est flõmia ⁊ patet. ℣ Tertium q̃ licentia in carnib⁹ ⁊ grosso regimine minus dat in hac. s. primus. Caue hoc ꝛc.

¶ De febre sextana ⁊ septena ⁊ silib⁹ illis. Cap.69m.

ET nominatur pbitanos: ⁊ qddaʒ noiant bu iusmodi feb. reuolubiles.

¶ Post sermoneʒ in quartana est sermo in quintana sextana septena ⁊ similibus que annectunt quartane. Et ꝑ nõnullos has feb. ex hoc euadat a signis. Secõ

ponit cur̄.ibi(Appropiquat.)℣ pria in tres.ꝓio notificat eas quo ad noia cōia.Scō quo ad cām.ibi(Iste.) Tertio ponit in ꝑ ſuias ꝓpp.ꝛ Bal.ibi(Sertana aūt.)De noib⁹ credere opꝫ qō dē. ꝛ non habemus apud nos quid importet pbitanos.

¶ Iſte generant ex materia homogenea materiei ār tane:ſed eſt minor ꝛ groſſior.Et plurimū quidez fiūt ex melancholia flegmatica.

¶ Hic ꝓprie incipit caplm.qō eni poſſit ſꝫ ꝓtē tñ ē in rubrica. ¶ Conſiderādū ꝙ tria dicit Aui.primū ꝙ mā bar febriuz eſt homogenea.i.ꝓformis ꝛ vnius gñis cuz mā quartane.Rō eſt:qa eſt mā melica q̄ groſſicie ꝛ paucitate tardat motū ſuū.Scō m dcm ē ꝙ hec mā eſt groſſior ꝛ paucior.Rō eſt:qa cuz ſit tardior q̄ illa q̄ mouet de quarto in quartuz:opꝫ ꝙ habeat diſpōnes que ad tardiorē motū faciunt:ꝛ hec ſunt maior groſſities ꝛ amplior paucitas:vnde tardius putrefit ꝛ tardius cumulat vel mouet ad putredinē ꝛ pigrius ſtimulat virtutē ad motū. Tertium dictū eſt ꝙ ārius ſint multe ſpēs meſie:tamē vtplurimū fiunt ex melācholia ſa ⁊ per aduſtionē flegmatis. Iſte eſt ſermo Raſis.16.primē.cap.2. Cauſa aūt vt opinor eſt:qr melācholia ex aliis humoribꝰ cū pertendunt ad maiorem ingroſſationē per calidum adurēs ꝛ ad paucitatem perueniūt ad tātam terreitreitatē ꝙ nō mouet illud cinerum putrefieri ꝛ euaporare ꝛ portare actualē calorem:nō enim eſt in illis humoribꝰ humidum tenue ſed flegma qz habet multā viſcoſitatem pōt comburi ꝛ fieri melācholia vnde faciet quartanam.ꝛ ſi amplius comburatur ꝛ terreſtrificetur vt faciat quartanam ꝛ ſertanā adhuc habet humidū qō poteſt putreſcere ꝛ euaporando portare calorem febrilez ſicut carbones ex lignis viridibus facti magis emittūt flāmā q̄ facti ex lignis ſiccis.

¶ Sertanam autem ꝛ ſeptenam ꝛ que ſunt:poſt illas Hippo.dixit.

¶ Hic ꝑmo ponit ſniaz Hip.ꝛ Bal.Scō illas pertractat. ibi(Et ego.)℣ pria in tres.ꝓio ponit ſermonē Hip.Scō Bal.ibi(Et Bal.dixit.) Tertio cōplet ſermonem.ibi(Verum Hippo.)

¶ Dicit primo tē.) Hippo.dixit.ſ.in libro epidimiarum.

¶ Et Bal.dixit.Ego nō vidi in vita mea aliquam ex eis neq; vidi quintanā nudā fortē ꝛ neq; ē febris niſi quaſi occulta. Jnqt:ꝛ nō eſt longinquū quin ſit cā in ſeptena.ỽ.g.ꝛ nouena regimē qō qñ adminiſtratur ꝛ currit ſuper ipm facit febrē.naz iteratio facit neceſſario in huiuſmodi bora illam febrē.Et ſi dimitteret ꝛ rectificaretur non faceret. Eſt ergo cauſa in periodis eius ꝛ in ipſius iterationib⁹ reiteratio regiminis.

¶ ꝓio ponit ſniaz B.Scō aſſumit eī⁹ intētōz.ibi(Quāuis Bal.)

¶ Dixit primo de differentijs febrū cap.5.ſed plurius in cōmēto epidimiarū.(Quintanā fortē.)i.puram ꝛ diſtinctā.ſed erat apud Bal.vna quartana tardans vſq; ad finē quarte diei:ꝛ ideo extēſa ſuper qnto die videbat qntana:ꝛ ideo eſt febris occulta. Jnqt.ſ.Bal. in lib.epidimiaz. ¶ Conſiderandū ꝙ.A.ex intētione Bal.aſſignat cām in febre ſeptena ꝛ nouena:qr eā quā dedit in qntana non pōt applicari ad iſtas.ꝛ dicit ꝙ cā eſt in regimine error ſup q̄ currit. nā eī⁹ malitia facit febrē ꝛ eī⁹ rectificatio facit ceſſare febrez:ꝑ cā in ꝓdico motu ꝛ reuerſiōe portiſmoz eſt iteratio mali regiminis.

¶ Et periodi eius non ſunt periodi materie que effundatur ꝛ eius reditiones. Jnquit:oportet ergo vt obſeruetur in experientia huius egritudinis hec intentio:ita vt non accidat error.

¶ Oſtēdit ꝙ nō eſt cā hax febrū ſꝫ ꝓdicatiōis ꝛ reuerſiōis illarū.ꝛ dicit ꝙ ꝓdi ꝛ redit⁹ iſtoꝝ febrū nō ſunt ꝓdi māe que effundit ad loca putredis ſē dirimūt in tertiana quotidiana ꝛ q̄rtana vel reditionis.ſ.materie.Jnqt.ſ.B.in dicto cōmēto.(Opꝫ vt obſeruet in experiētia tē.) i.ſtige per expientiā inueniat iſtam febrē ſeptenā ꝛ iſtes illis.(Hec ītētio.)ſ.ep cā nō eſt mā bis effuſionē ꝛ reditionē:ſed cā eſt error i regimīe ſup q̄ ſtat:ita ꝙ nō accidat error in regimie hax vel cura vel experientia.i.cura:qr cura erit vt nō accidat error. ꝓria tamē expoſitio eſt melior.

Quāuis Bal.ſit quaſi negās aductū hax febrili: vel vt neceſſe ſit eē has febres:ꝛ quaſi ꝙ ſit neceſſarium vt ſit huiuſmodi febris alia radix.

¶ Hic in ſūma ponit intētio.B.ꝛ ē ꝙ Bal.quaſi negat iſtas feb.Et rō eſt:qr ſi eēt dare iſtas febres:tūc deref alia radix:qr aī⁹ būor a q̄tuor humoribꝰ.hoc aūt eſt falſuz.ꝓia eſt nota:qr humor faciēs has febres nō pōt eē melia:qr mouet in quartū diē:nec cholā nec flegma:qz illez cāz.nec ſanguis:qz facit motū ꝙtuum.ergo erit neceſſario alia radix.i.aliꝰ humor q̄ ē diſtinctꝰ ab iſtis.ꝛ ꝑ eſt qō dicit Raſ.16.ꝓtīē.vlti.ca.dixit Bal.ſ.in libro epidimiaz.Nō vidi febrez currere per.vij.ꝛ diſplicet mihi dcm Hippo. hoc aſſirmans qz ipoſſibile eēt ꝙ dicat de quo humore eſt.Dixit aūt Aui. q̄ſi negās non ꝙ ex toto neget has febres:ſed negat has pōdere a determinato humore ꝛ ꝓcedit eas fieri ab errore regiminis.

¶ Dubitaſ.ga vī ipoſſibile aliquā febrez ꝓdicare de ſeptimo in ſeptimū: vel ꝑſīr nō die māz q̄ effundat in borā portiſmi ꝛ poſtea reſoluat ꝛ iterꝙ refundat.Ampliꝰ iſta mā eſt aliq̄ mā humoralis ꝛ nō extra genus q̄tuor humor.℣ Dōm ꝙ Bal.ꝓbatafiatꝰ fuit ꝙ he febres ꝓdicē ſunt ex motib⁹ humorꝫ q̄ ſunt ſub formis humoralibus ꝛ mouent in certo ꝓdo ex nā humorꝫ ꝛ determinata diſpoſitione corpis oī circūſcripto ab extra in tpe borax febrū ſic apparet in bīte tertianā cuiꝰ portiſm⁹ oī tertia die reuertit quātucūq; illū bñ regas:ꝛ de ſumma bax febrū Bal.nō potuit imaginari eē febres qntanas ꝛ ſertanas ꝛ que ſunt poſt eas. Rō ē:qr eſſet dare humores aliꝫ generꝫ:opꝫ ꝑ eū dicere ꝙ cōtinuato errore in regimie eſt cū dui⁹.ꝛ.g.exēplo groſſo ſed frequēter viſo:aliqs ꝙaleſcēs ab vna longa febre oi mane comedit ficus accidit ꝙ oī ſeptima die ex mala illax digōne ꝛ lacticinio aggregat aliqd circa meſeraicas vel alias ꝓes q̄nō bīt verā formā humoꝝ:: illō corruptū facit febrē oi ſeptima die:ꝛ ſi illud bīet verā formā alicuius humoris nō faceret ſeptenā febrez:ſed ſi eēt cholā faceret tertianam:ꝛ ſic de aliꝫ.hec fuit intentio Balſine dubio in cōmēto epidimiaz:ꝛ ipſe nō multū ꝓsequit iſtam mām:imo illā poſtponit ꝓpter reuerentiaz Hippo.cui cogitur cōtrariari:ꝛ ſi itet iexiſſet hec.Apparet ſoluto ad rationes contrarias.

¶ Verū Hippo.iam verificaut ſermonē in iuctione ſeptene ꝛ nouene. Et nō eſt illud manifeſtuz mirabile neq; manifeſte impoſſibilitatis:ita vt ſit neceſſariū redire in eo ad adminiſtrādum alis ad miſteriādum.

¶ Hic cōplet ſermonē Hippo.ꝛ ꝑ ponit ſniam eius que eſt cōtra Bal.ꝛ eſt ꝙ Hippo.ſufficauit:qr vere dixit eē reperiri ſeptenā tē. ꝛ nō eſt illō ipoſſe neq; mirabile vt ſit neceſſariū redire ad iueſtigādū vel ad iduſtriādū.i.iduſtrioſe docēdū vel demonſtrandum. ¶ Conſiderādū ꝙ Aui.ſupra in caplo de cauſis putredis.dedit cauſas aduētus portiſmi receſſionis ꝛ reuerſionis que cauſe ſunt ꝓpulſio ꝛ effuſio māe ad loca putredis ꝛ eius euaporatio ꝛ ſmixtio ꝛ gñatio vel reaggregatio in certa menſura temporis ꝛ reeffuſio ad eūdē locū.ꝛ ſunt dicta Bal.2.de diffe.feb.cap.vlti. Habitis ꝑ illis principijs eſt poſſibile ꝓcludere nō eſſe impoſſibile reperiri qntanam vel ſeptenā vel alias.nā ſi tārus vigor agentis ꝛ tāta diſpoſitio materie eſt cā ꝙ in tāta menſura tpis generet ꝛ ꝓfundet mā: ergo minor vigor ꝛ minor diſpoſitio erit cauſa ꝙ in tpe ampliori fiat:ſed non eſt ipoſſibile reperiri agens minoris vigoris ꝛ materiā minoris diſpōnis.ergo tē.bene ꝑ dixit Aui.nō oporteret eum redire.Bal.aūt dicit illā diſpōnē in mā eē formam ſpecificam: et ideo non poſſe mutare hos periodos niſi reperiret humor alterius ſpeciei.Sed quomodo hec ratio ſoluatur apparebit.

¶ Et ſermones quidē quos locutus eſt Hip.in ca.harum febrium ſunt ꝙ ſeptena eſt ꝓlixa ꝛ nō eſt mortifera.Et nouena eſt lōgior ea ꝛ nō eſt mortifera. Et dixit ꝙ quintana eſt deterior febrū:qm̄ ſit aſi ꝓſum ꝛ poſt ipſam. Et dixit Bal.in ea ſicut ſcitis.

¶ Hic ſcō ponit alios ſermones Hipp.cōplētes priores.ꝛ poſitis bis dictis dicit.ꝛ Bal.dixit.in eo.ſ.ſmone Hippo.vel ea.ſ.expoſitione ſicut tu ſcis.vel ſicut ſcis.i.bñ ſcis tu illō qō Bal.dixit cōmētādo illud dcm Hip.Opinatur igitur Aui.libros illos Bal. ſup libris epidimiaz eſſe apud nos.Ego aūt vidi cōmētū Bal.ſup illo dicto Hip.ꝛ eſt cōmentū triū vel duaz linearū:ꝛ non exponit Hippo.nec verificat dicta eius:ꝛ ideo Aui.dicit.tu bene ſcis qd Bal.dicat ibi.Eſt aūt tex.Hip.ille in libro epidi.Quintana oium peſſima:xteni aī ꝓſim ꝛ iam ꝓſim patientib⁹ ſemp interficit. Cōmētū Bal.eſt hoc.Qui ꝓſim patiuntur etbica febriunt febre nunq; deficiente:cuius naturam ſicut ꝛ alia ꝙ oium didiciſti in libro differentiaz febrium.Jā aūt in quibuſdā vidi ipſaz ſpicatā alicui periodicaz feb.aut eaz que per tertiaz aut quartā diē paroxiſmant ſicut dixit Hippo.earū que per quintam de qua qnta exiſtimes ea eſſe dicta a nobis que de ſeptenis ꝛ nouenis parum ante audiuiſti.Dixerat aūt Bal.in cōmēto ꝑcedēti nō reperiri has febres niſi caſualiter.Apparet ergo ꝙ Bal.ſicco pede ꝓceſſit:ꝛ ideo Aui.cen.dicit.bene ſcis quid Bal.dixit ibi.qz cū Bal.nō dicat eget ille ſermo Hippo.expoſitione:ꝛ ideo ſubdit.

¶ Et ego qdem opinor huic ſermoni modū quēdam. Et eſt vt ſit ꝓſis ſigñans etbicā.Et ſit ſmo eī⁹ qntana ſubz ꝓpōnis idefinite nō ſigñantis cōtatem.

¶ Primo

¶ Primo ergo ptractat sermones .Dip. vltimos. Scdo Bal. dēs ffirmat experientia. ibi (Et iam.) ℣ Prima in tres. Prio exponit terminū ꝛ ppositionē. Secundo declarat illā sub illo intellectu. ibi (Ergo.) Tertio pcludit. ibi. Est ergo. ℣ Primo ostendit ꝙ Dip. p primū intelligit ethicā. Scdo dicit ꝙ iste terminus quintana cum assumat abs ꝙ signo vniuersali est subiectū ppōnis indefinite que nō significat vniuersalem siue vniuersalr: ergo exponēdo ppōnē indefinitā in ppōnē particularē cui egpollet. Quintana est vna species ☞. i. quedā quintana est deterior febrū. Et eodē mō Aui. intelligit scdam ppōnem indefinitam. i. quedam quintana fit ante primū. Ethicā. ꝛ hec quintana est deterior febribus.

¶ Ergo est quasi dicat ꝙ de quintana est vna spēs deterior febrū. Ergo est sigfiatio huius sermonis eius ꝙ cū febres prolongātur ꝛ permiscentur ꝛ diuersificantur perueniunt plurimum ad inflāmandum membra principalia ꝛ ad ethicam.

¶ Declarat primo quomodo quintana fiat ante ethicam. Secundo quomodo post ethicam. ibi (Et iterum ethica.)

¶ Dicit pmo ꝙ sermo qui dicit quintana fit ante ethicā significat hoc: qz verificat ꝛ exponit per propositiones has ser. Prima febres plongare ꝛ pmixte ex multis febribus ꝛ inordinate possunt perducere ad ethicā. hec ppositio est nota. ꝛ partis sumit a Bal. in libro de malitia complexionis diuerse cap. vltimo.

¶ Et de proprietate harum febrium est vt stent in fine suo sm ordinem vnum.

¶ Scdo ppō. iste febres in fine ducunt ad febres suāres ordinem. Ista ppō est nota ex dictis supra ca. de ḡtana. ꝛ ex dictis Bal. in cōmē. 29. tertij pnostic. sup illo verbo. Febrib⁹ inordinate vagātib⁹.

¶ Et plurimum illius super quartanam.

¶ Tertia ppō est ista. febris ad quā puenit̄ est ordinati prodit: qz ē vna quartana. Rō. qz disponit̄ sanguis vna dispōne. i. melancholica per adustionem ꝛ cinereitatem vt Bal. ibidem dicit.

¶ Et iam testificati sumus eam quintanam.

¶ Quarta ppositio est. ꝙ possibile est ꝙ fiat quitana: ꝛ hoc inuit cum dicit. fe esse testē ꝙ illa fuit quintana. i. illa que post quartanam venit: vel illa ad quā perueniunt inordinate febres.

¶ Verū ipsa pducit ad quartanaz qñ in humorib⁹ est exuberatio ꝛ in humiditatib⁹ multitudo. Lūq; liquefactio iā multiplicatur ꝛ euacuationes sensate ꝛ insensate frequētes fiunt nō remanet in humoribus cinereitatis nisi illud quod minus est ꝛ qō grossius. Et illud facit esse necessarium vt sit paroxismus tardior ꝛ fiat illa que fuit quartana quintana.

¶ Quinta ppositio est ꝙ ipsa febris plura pmixta inordinata pducit ad quartanā qñ est adhuc sufficies exuberātia humoꝝ ꝛ eraz humiditarum mebralium multitudo. i. qz nō fit adhuc facta multa consumptio. Et ratio est: qz tunc melācholia pōt ee sufficientis quātitatis ꝛ grossitiei cōformis siue nature specifice: ꝛ lō seruabit illa melia motum sibi debitū. i. quartanū. Et hoc quinta ppositione Aui. dedit sextaz ꝛ est possibile ꝙ illa quartana fiat quintana: qz possibile est p maiorē ꝓsumptionē melā illā magis ingrossari per adustionē ꝛ minorari: ergo possibile est ꝙ illa ḡtana fiat quintana. pbat ꝓsequentiaz qz grossities ꝛ paucitas faciunt ꝙ poriſmus fit tardior: sed cū ēet quartanus prius ergo fiet quintanus.

¶ Et in huiusmodi quidem dispōne forsasse erit corpus preparatum vt inflāmetur ꝛ fiat ethica.

¶ Ultimo dicit ꝙ sic dispōsito corpore possibile est ꝙ bō fiat ethicus. Sequit ergo ꝙ quintana ista fuit aſi ethicaz. Cōsidera ꝙ iste ppositiones sunt de possibili qz sufficit hoc. A.

¶ Et iterꝝ ethica quādo antecedit nō est longinquum quin faciat accidere in humoribus cinereitatē ḡdaz propter prauitatem suā in postremis ethice: ꝛ accidit illi cinereitati putredo quare accidit febris.

¶ Ostendit ꝙ quintana est aliqñ post poriſm. i. ethicā: ꝛ arguit sic. ethica antecedēs possibile est ꝙ faciat accidere in humorib⁹ ḡdā cinereitatē. i. cinereitatē paucam grossam multuz: ꝛ hoc in sui postremo: ꝛ tali cinereitati potest accidere putredo: ergo post ethicam. Ethica procedente accidere potest quintana.

¶ Et iam destruxit febris ethica corpus.

¶ Istud dictum potest dupliciter intelligi. Prio ꝙ ybet possibile esse istam ignitionē ad multā grossitiē ꝛ paucificationez ḡnitatis nam ethica destruxit corpus ꝛ paucificauit mebra ꝛ ingrossauit ergo multo magis poterit hoc in humore facere. Scdo declarat dictum cū ens dicit ꝙ quintana fit post ethicam: nō intelligit ꝙ ethica recedente ipsa aduenit: sed si post ethicā. i. precedēte multum ethica ꝛ consumente bolem. Scdo modo pōt exponi vt cōiungatur cum particula sequente que dicit. est ergo. ꝛ patet.

¶ Est ergo mala ex hoc ꝙ ipsa est signum adustionis humoris de quo non remansit nisi parū ꝛ fit adustus parum ꝛ ex hoc ꝙ ipsa est causa additionis febris et duplicationis eius.

¶ Hic concludit ꝙ quintana est deterior febris. i. illa ḡtana que est post ethicaz. ꝛ dicit ꝙ est mala via signi qz significat adustionē: ꝛ est mala via cause: qz calor quintane superueniēs calori ethice auget calorē ethice ꝛ duplat illū: qz prius erat calor vnius febr. nō bo est duarum. Pōt aūt sermo Aui. referri ad ḡtanam ante ethicā. i. ꝙ ipsa est deterior qz est signuz adustionis multe que est causa additionis ꝛ duplationis febris. nam ethica superueniente addit calor ḡtane ꝛ duplat vt diximus. Hic cadunt dubia.

¶ Primuz dubiū plus pertinet ad capitulū de quartana: ꝛ est quē fit mā quę facit febres inordinatas sequētes febres cōtinuas plires ꝛ cōpositas. Et de hoc plure diximus super tertio pnostic. Et diximus ꝙ multis febribus cōpositis adinuicē cum humores saluant suas formas ꝛ dispositiones forme ꝓpinquas: fiunt ordinati motus humoꝝ illorum ꝛ iudicentur in suma inordinati sicut si componerentur due tertiane cum vna quotidiana. Diximus et ꝙ quando deuētum est ad vniformem dispōnem melācholicam: ita ꝙ illorum humorum combustū est melācholia: tunc fit quartana. Et diximus ꝙ in tempore medio fiunt inordinati motus: et hoc est dum sunt multum elongati a natura humoꝝ primorum: ꝛ nondū sunt facti completa melācholia: scias hoc breuiter. Dub^m β^m

¶ Secūda dubitatio est verum dum deueniunt ad quintanā ante ethicam aut post ethicā fit necessarium peruenire ad quartanā. ℣ Videt ꝙ sic: qz ad maiorem grossitiem nō est deuenire nisi per grossitiē minorē ꝛ ad paucitatem maiorē nisi per paucitatē minorē remanet prius erit mā incinerata in grossitie ꝛ quantitate ꝓportionabili febri quartane ḡ quintane. ℣ In cōtrariū est Aui. quādo dicit ꝙ ꝛ plurimū super quo stant febres inordinate fit quartana: tamē ipse testificat illam fuisse aliquādo quintanā. ℣ Dōm ꝙ ex prius assignatis fit ḡtana cū adueniat ethicā aut fegr illā: nō tñ ē necesz. rō. qz humor melico secō nō ē necesz aduenire putredinez ergo non est necessarū fieri quartanā: ꝛ iterꝝ cum nō putrefit pōt fieri paucus grossus ꝓportionabilis quintane: ergo erit aſi ethica vel post ethicā quintana quā nō antecedit quartana. Dubm̄ 2^m

¶ Tertia dubitatio est. verū quintana possit fieri nulla alia febre precedente. ℣ Et breuiter dicimus ꝙ sic. humor enī remanēte in latitudine siue apparētis sanitatis vel neutralitatis pōt aliquis humor melācholicus paulatim fieri ꝛ ingrossari ꝛ paucificari vt sit tardioris ꝛ pigrioris motus ḡ motus per quartum: ergo moueri potest in quintum diem. Et qui sciētificus est in sciētia de expulsionibus epaticis nouit has pluralitates ꝛ consimiles. Dubm̄ 3^m

¶ Dubitat quarto qz rōnes. A. pbāt multo fortius ḡ sextana ꝛ septana ꝛ que sunt post illas sunt deteriores febrū: ꝛ ꝙ fiāt aſi ethicā ꝛ post ethicā. humor. n. ingrossatus ꝛ paucificat⁹ vt faciat quartanā si fiat grossior ꝛ paucior faciet sextanā ꝛ sic deinceps. Iz hec dicta nō eent cōformiora dictis Dip. cuz dixit ꝙ feb. sextana ꝛ nonana non sunt mortifere: ꝛ ꝙ quintana est ōterior. ℣ Dōm cuidens eē ꝙ Aui. de sermonib⁹ Dip. nō declauit nisi hūc ꝙ quintana est deterior febrū. i. aliā quintana vt illa que est post ptisim. Ethicā: ꝛ q̄ est aſi ethicā: ꝛ nō ois quintana: qz ppositio indefinita nō significat vltrā siue cōtrā: ergo de relingt nobis vt notū ꝙ quintana q̄ nō est pdicti modi nō est de praxis. ¶ Remanet igit nobis inuestigare si vdē sermones pōt eē veri de febribus sextanis ꝛ septanis ꝛ aliis post. Iā enī credimus ꝙ quintana prio ethicam vel pcedēs que in veritate est valde prava cōpare ad septanā: ꝛ alias pueri cines ab errore in regimine que nō sunt prave. Iz tūc erat mihi dubiū qz ēt quintana fieri pōt ex illo errore. Secūdo qz ista febris q̄ fit ab errore regiminis cessat cuz cessat error: vt dixit. A. aūcte. B. sed hoc est ꝯ Dippo. qui dixit febres septanaz ꝛ nonanā eē prolixas. ℣ Ad primū aſi rndebaz ꝙ ḡhus ita eēt placuit Dip. facē dictam cōparationē. Vel dōm ꝙ regimen in lōgo spatio pducēs ad febrē est occultius in malitia sua ḡ illud qō in spatio breui facit. Et ꝛ sic iste se. que ex malitia regiminis tardiorib⁹ ꝛ rarioribus periodis periodicāt sunt portus ponēde in summa febrū ordinatarum ꝛ bñtium causas ꝓpinquas humoralib⁹ ꝛ silēs causas que fūt materiē effusiones vt notū est. Febris aūt ḡtana facta ex malitia regiminis erit in hoc valde manifesta: ꝛ nō ponēda iter periodicas: qz sua cā est valde manifeste extrīseca. remanet ergo ꝙ ḡtana ponēda nō sit iter periodicas vt que sit a cā manifesta. Cum ergo dixit quintanā eē periodē sepcena intelligere potest de ḡtana

na aſi etbicā vel poſt etbicā cōparata ad ſeptanā ⁊ alias ꝓceden
tes ex malo regimine. ℣ Adz^m arg^m. reſpōdebaz ꝙ ꝑ malitiā re
giminis nō ſolū intelligebā vſuz maloꝝ ciboꝝ ⁊ potuū ſed ex vſum
bonoꝝ nō ꝓportionatoꝝ ad ḡdā diſpōnē latētē. v.g. malū cōplo
nē in ſtomacho occultā: vī ꝓtinue labuntē aliquē mālē nō ꝓuenien
tes ad formā humoralē verā: ⁊ ex hiis in certa mēſura tpis fiebat
paroxiſmus. Quāius ergo diceret regumē cōiter malū ⁊ ficret qō
credebat bonū ⁊ ſequiſ poxiſmatio: ⁊ ḡto in longiozi tpe ℞ fit vī
ꝙ diſpō ſit occultioz ⁊ ꝑ ꝑs ſanatio eius tardioz: ⁊ nonana ē po
ſita plurioz ḡ ſeptana. Hec ſūt dicta in nris iuniozib^ꝫ ꝓceptibus.
℣ Nūc aūt bis poſtpoſitis dicamus ꝙ in mēte. ℞. iacebat: aut ꝙ
poſtḡ ꝓlōgare febres ourerūt ad ḡtanā ⁊ poſtea ad quitanā vi
ta nō ſtaret cū tāta incineratione ꝙ fieret alie ſeb. poſt iſtas: ſed
hō cadēs in etbicā tertie ſpēi mozit in illa: aut moziet aſi illā cuz
quintana: aut ꝙ cinis ille iteratus icineratiōe nō ampli^ꝰ mereat
portare calozē putredinalē. Et ſiſr multo fozti^ꝰ cōperit Aui. ꝙ qñ
etbice ꝓdurerūt ad icineratōez ḡtane ꝓformē ñ ſuſtineat corp^ꝰ
vlteriozē icineratiōē: aut ſi ſuſtinuerit nō mereat ille cinis poz
tare calozē putredinalē. opz ḡ ꝙ ſeptana ⁊ nonana ⁊ ꝓſimiles eis
ſiāt ex māeb^ꝰ groſſiozib^ꝰ meliciꝫ ⁊ pauciozib^ꝰ ḡ ſint māc quarta
ne ⁊ ḡtane: ad quas nō ſit ocuētū ꝑ viā icinerationis a calozib^ꝰ
febrilib^ꝰ: ſed aut ꝑ viā paulatine ꝝgelationis aut paulatine reſo
lutiōis aut vertuſq ſup eadē mā ſed in diuerſis tpib^ꝰ: ⁊ qñ cum ꝫ
iſte māe nō ſunt vacue ab humiditate ꝓtinuatiua que ꝑñt porta
re calozē putredinalē: poterūt igit facere ſe. tardioris moꝛ^ꝰ: neq
eſt difficile hoc imaginari cū ꝓſideratis modis ꝝgregatiōis mate
rieꝝ in lōgo tēpore ⁊ igroſſationis eaꝝ etiā cū congregant. erit ꝫ
longitudo nonane maioꝝ ḡ ſeptane: qz materia eſt groſſioꝝ: ⁊ non
erūt moꝛtifere cum nō ſit modus earum fieri ante etbicaz ⁊ poſt
etbicam. Quintana aūt quedaz eſt maligna vt illa que fit añ etbi
cam vel poſt. illa aūt que non fit ante etbicā vel poſt etbicā nō ſic
eēt de malignia: ſed adhuc credo eā eſſe petoze ſeptanis ⁊ nona
nis: ex hoc tñ qz frequētius paroxiſmat. Cōſidera q̄ diximus.

¶ Et non opz vt ingent egritudies quas nō cōtingit
videre in tpe quodā ⁊ quadā regione. ná hoc genus
non cōprehenditur ꝓpter multitudinem.

¶ Hic diſcurit dicta Bal. qui quaſi negat has febres. Erant autem
duo. vnū ꝙ ipſe nō viderat has feb. aliud ꝙ opz dare aliā radicē. i.
alū humorem. Primo ergo remouet primū dictuz oſtēdēs ꝙ ex
hoc nō debent negari he febres. Secūdo ſcōm. ibi (Neq; iterum.)
Tertio laudat teſtimoniū Hippo. in hac ſentētia. ibi (Amplius.)
¶ Cōſiderādū ꝓmo ꝙ Bal. in cōmēto epidimiaꝝ ſuper illo vbo.
Febrium alie qdez quotidiane tē. expreſſe negat has febres. ſ. ſe
ptanam ⁊ nonanā: vnde multa ibi dicit Bal. Si certitudinaſr vi
derit aliquis multoties per ſeptanā vel nonanā diem poxiſmos
fieri: tūc ei ꝛ vtiq; ſufficiens ꝙ ſunt alij modi ꝓpoſ. Si vo nō vi
dit a iuuētute vſq; in ſenectutē vſitās infirmos ḡmultos febri
citātes manifeſtū eſt ei rurſus: qñ non fiūt tales. Et ante ꝫ dixit
Bal. Ego ab adoleſcētia mea vſq; nūc ſeptanā qdem vel nonanaz
nullatenus vidi neq; apertā neq; occultā. Quintanos aūt ꝓpoſ
dubie vidi: ⁊ nō certitudinaſr ⁊ aperte. Ecce ꝙ Bal. negat feb. has
ab experientia qz nō vidit eas. ¶ Cōſiderādū ſcōo ꝙ aliquādo ꝑ
tranſit magna annoꝝ reuoluno in qua nō videtur alique egritudi
nes ſicut Bal. ſuo tēpore nō vidit lapidem ab intrinſis egredientez
ſicut ipſe recitat in libro de ſuperioribus. ca. 5. ⁊ tñ nos vidimus tē
pore noſtro bis: tamē nō fuiſſet ꝓueniens Bal. negare hoc. nuper
etiā cum ſcribebā hanc lectionem: laudabilis vir magiſter Joan
nes Juliani de Foſſano miſit ad me lapidē ad quātitatē cōis nu
cis vomitu expulſuz poſt dolozē ſtomachi: ⁊ erat illi^ꝰ lapidis du
rities qualis eſt durities gipſi poſiti in edificijs: ⁊ lapidis forma
erat rotūda ⁊ obloga. ſ. figure ouallis: ⁊ hoc nō fuit viſuz a noſtris
ꝓdeceſſoꝛib^ꝰ: ⁊ tñ nō oz hoc negari ſed ꝓcedi ſicut mōſtruoſuz ra
ro euenieꝫ. Et nos ſi deus voluerit conabimur ad dādū cās in illo
⁊ locū ſue ḡſtionis. Et eſt vna de cōditionib^ꝰ prudētū medicoꝝ
ꝙ per habitū ſcie ⁊ lōgā experiētiam iuenīat acerrima in nā que
ſunt poſſibilia ſcribi per nros auctores ſicut ſenſit Auer. colliget
1. ca. dicēs ꝙ in ḡdam regione ſit vena medena quā nō videmus
in nra ꝓuincia ſicut nec vermē ſub cute repētē ſicut ſcribit Auē
zoar lib. 2. tract. 7. ca. 20. Et alij ſapiētes ⁊ diſpant: quapp nō habe
mus negare ꝫ gen^ꝰ. ſ. ḡtane ſertane ⁊ ſeptane tē. Et nō cōprehen
dit multitudie. ſ. euēt^ꝰ: ſed tertiana cōprehēdit ꝓp multitudinez
qz multoties euenit ⁊ multis. vel ꝓp multitudine. ſ. bolum.

¶ Neq; iterum opz vt dicaſ ꝙ ſi eſt quintana: tūc ne
ceſſe eſt vt ſit mā quinta. naz melācholia generat qn
tanam non propter hoc ipſum ꝙ ipſa eſt melancho
lia: imo propterea ꝙ ipſa eſt pauca groſſa. Et tā non
prolongatur quin ſit in quibuſdā corporibus melan
choliā groſſa pauca cui accidit putredo.

¶ Obycit 2^m dictū Bal. qō eſt nō Bal. ⁊ negat ꝓtiā: qz nō ſequit
hec eſt quintana: ergo eſt materia quintane. ⁊ ſic nō ſequitur: hec
eſt ſertana: ḡ eſt materia ſertane: ⁊ ſic de aliis. ⁊ arguit ſic. Me
lācholia nō facit quintanā inq̄ntū melia: ſed inq̄ntuz pauca groſſa
ſ. pauciozi groſſiozi ea que facit quartanā: vt ex dictis patet. Sz nō
eſt impoſſibile reperiri in ḡbuſdā corporib^ꝰ melīam pauca groſ
ſam: ḡ nō eſt ipoſſibile reperiri quintanā de humore melīco: ⁊ nō
erit alius quintus humoꝛ. Quidā tamē bñt ſic. melancholia gene
rat quartanā. ⁊ eſt cōiozi lra. In antigo aūt libris non maligniatis
inuenis quintanā ⁊ eſt lra meliozi prima: q: per lram que dic ḡtana
Aui. nō concludit ſuā cōcluſionē: ſed ꝓcludit ergo melia pōt fa
cere quartanā: tamē ꝓſyllogizando poterit illā ꝓcludere. Secun
do appet ex remotione duby quā facit ſtatim cum dicit.

¶ Et nō ꝓuenit alicui vt dicat ſe flegmate
te vt fiant ei paroxiſmi alīq̄ quando ingroſſaſ ⁊ mino
ratur: quoniā cōceſſio eſt res ampla ⁊ raro fit poſſibi
le vt neceſſario conſequatur eius contradictio.

¶ Diceret enī aliquis ſi melācholia nō facit quintanā inq̄ntū me
lācholia: quintanā vo facit inq̄ntum pauca groſſa: ḡ flegma inq̄n
tum flegma facit paroxiſmū quotidianū: tamē ſi pauciſicet ⁊
ingroſſet multum poterit facere poxiſmū tertianū ⁊ quartanuz:
⁊ ſic de ineepo. Reſpōdit Aui. cōcedēdo ꝓſequētiam ⁊ cōſequens
hoc eſt qō dicit. (Qñ ꝓceſſio eſt.) i. ꝓcedendū eſt hoc. poſſibile. n.
eſſe eſt res valde lata: q: poſſibile eſt quoddaz ad vtrūlibet ⁊ qō
dā in pluribus ⁊ qōdam in pauciozibus: ⁊ poſſibile in pauciozib^ꝰ
etiā eſt latū valde: ⁊ raro fit poſſibile. i. poſſibili poſito in eſſe vel
cōceſſo nō ſequit ipoſſibile qō eſt cōtradictoziū eius. Dixit autez
raro ſm ſuā ꝓbiam: q: poſſibilia ab intrinſeco poſſunt eē impoſ
ſibilia ab extrinſeco ſm fidē quā Auicē. in parte ſecutus eſt. apud
Ariſto. vo nō oportuit dicere raro. Si aūt littera dicat quarta
nam: tūc textus videt ſonare quoddā cōtrariū noſtre opioni. Te
nemus enim ꝙ ꝓdicatio ſequatur formā ſpecificam humoris.
Sed videtur Auic. contrariū dicere cum dicit. melancholia facit
quartanā nō inq̄ntū melia: ſed nos exponamus nō inq̄ntū melia ſo
luz ſed inq̄antū melācholia cū determinata groſſitie ⁊ paucita
te. ¶ Ad intellectū ergo huius ꝓſideradū ꝙ Aui. ⁊ Bal. ſimul vide
runt ꝙ periodicatio cōiter vt in pluribus inuenta ſequaſ formā
ſpecificā humoꝝ. nam ex quātitate ⁊ groſſitie humoꝝ ipoſſibile
eſt inuenire hos indeterminatos ꝓdos plurimū inuētos cū ille
diſpōnes ſint fere in infinitum variabiles vt alīs declarauimus: et
hoc clarius vidit Auicē. vt apparuit nobis vſq; ad aliqua tempo
ra: ſed poſtḡ vidimus cōmētum epidimiaꝝ Bal. inuenimus. Et ꝫ
vidiſſe firmiter: tamē hec eſt differētia inter hos viros: qz poſtḡ
Bal. cōcedit ꝙ periodicatio ſegtur formā ſpecificā humoꝝ nō po
tuit cōcedere ꝙ eſſet dare quintanā ⁊ ſertanaz ⁊ hmōi febres: qa
ſequeret ꝙ eēt alius humoꝛ ab illis ḡuoꝛ. Si enī ꝓdos ꝓtinuus
eſt ſanguinis: quotidianus flegmatis: tertianus choles: ⁊ quarta
nus melie: ergo ḡtanus erit quinti humoris. Auic. vo vidit ꝙ ls
periodicatio ſequaſ formas ſiue ſpecificas naturas: tñ eſt hoc: ſic
etiā de alijs accidētibus naturalibus: ſequunt enī formas cuz de
terminatis accidentibus nālibus: vt tractio ferri ſequiſ magne
tem determinate quantitatis ⁊ qualitatis: vnde ſi illio mutaſ
non trahit: vt ſeptimo cōmēto. 10 ⁊ octauo phyſicoꝝ cōmēto. 35.
Auer. 2. igitur melācholia principaliter mouetur in quartum
a proprietate: tamē requirit determinatam quātitatem ⁊ modū
ſubē quibus permutatis poterit ꝓdicare nō ſeruādo ſuum mo
tum: cuz poſſit in alia ḡritate putrefieri ⁊ corrūpi ⁊ pelli. ⁊ ſic alio
tempoze moueri poterit. Quid aūt ſit hec ꝓprietas ⁊ iter que ſit
hec habitudo motus diximus in queſtione noſtra.

¶ Amplius nō eſt diſpoſitio in ꝓceſſiōe eius qō nūq̄ vidēt ⁊ non audiſ: neq; de quo teſtificaſ experimenta
tor aut ſapiēs ſicut ꝓceſſio eius qō teſtificaſ qualis
Hippo. Et tā retulit mihi fidelis qdam ſe vidiſſe no
uenam. Quintanaz vo nos multoties vidimus ⁊ nō
coginur ꝓpter hoc dicere ꝙ illic ſit humoꝛ alius.

¶ Hec eſt maioꝛ tanꝫ que vnq̄ data fuit Hip. ⁊ dicit ꝙ neq; con
cedere illud qō nō videtur: neq; cōcedere qō nō audiſ: neq; conce
dere illud qō diceret qdā expertus: neq; cōcedere illud qō dic ꝙ
dam pbo eſt tale ꝓcedere quale cōcedere illud qō dicit Hip. ſine
qō teſtificaſ Hip. Cōcedere ergo qō dicit Hippo. eſt ꝓcedere rē
viſam rem auditā ⁊ rez expertā ⁊ rē phyſice pbatā. Ipſe enī fuit
pbs ⁊ expertus qui nō ſcripſiſſet ſi nō vidiſſet ⁊ audiuiſſet que ſcri
pſit. Alia lra tñ dicit ꝙ nō eſt ꝫdictio. ⁊ vult ꝙ concedere qō dixit
Hip. nō eſt ꝫdicere reb^ꝰ viſis tē. Etiā iducit teſtimoniū ⁊ repetit
remotionē motui. Et. Fatez ãs me vidiſſe gntanā ⁊ ſertanā ⁊ eā

que ſemꝫ

que semp̃ dr.xv.dieb⁹ in.xv.die inundebat:t hoc fuit in Bernardino de burnarijs de pusio. Illā aūt que semel iuadit in mēse affirmat Raſis.pti.c.2.Quāuis eni ꝓtermittat gīa horrarum itel ligere illam.¶Magister Jacobus ho de Firmo plurib⁹ annis vna hor t hora habuit vnum paroxismum febris semel in anno.

¶ De cura ſpecierum huius febris. Caꝑ.7o^m.

APpropinquat huius febris cura cure quartane flegmatice:t indiget in curatione eius superfluo ieunio t subtiliatione cibi t regiminus t somno digerēte vt resoluatur per illud materia grossa t digeratur.Et iterum indiget in grossatione regiminis vt non destruatur in eo virt⁹: t sunt ista duo sicut duo contraria.

¶ Primo dat formam regiminis:t est q quādoq; inrēdas ad subtiliationem:quandoq; ad ingrossationem sicut ostēdimus.ſ.in cibatione quartane t flegmatice.

¶ Et ꝓpterea q febres iste non faciūt accidere lesionem virtutis nō curamus si subtiliemus regimē t faciamus egrū vti ieiunio vno tēpore t sic succurrimus illi sicut ostendimus:ita vt cibemus cuz eo cui⁹ bonū est nutrimētuz t velox fit t multiplicat:t in quo non est ingrossatio materiei neq; additio in ea.

¶ Considerādū q sermo q dicit nō faciūt accidere lesionē virtutis nō refert ad quartanā que est post ethicā vel añ:sed ad alias febres que ꝓ se veniēt cui⁹ nutrimētū est bonū.cū multiplicat tē.i. est bonū multum t velox.vt de carnibus subtilibus t vino.

¶ Et de curationibus magis cōferentibus ad illō est vomitus cum elleboro t semine raffani t raffano et elleboro t semine atriplicis t nuce vomica t cūatio cum byeris:t post illud administratio tyriace t eis similum.Et confert tunc sudatio cum medicinis t cuz balneo calido absq; administratōe aque t absq; administratione humectantium.

¶ Hic scō dat caſi.cure qui oēs sunt intellecti ex cura ḡrtane:t ꝓprie ex cura quartane flegmatice.Tūc sudatio.ſ.qñ est ipse eric cūdi t resoluēdi mās absq; ministratōe humectātiū tē.tūc ītēdimus ad resolutionē cū tyriaca t siſib⁹.Et ex B appet q nō ē hmo de quartana pura que est añ ethicā vel post.cura eni ei⁹ plus ē ad cō sumptionem eius:cuius cessatione cessabit vel erit via tē.

¶ Tractatus Tertius:Cuius ꝓtinet capla vndecim.

¶ De ethica. Caꝑ.ꝑ^m.

IAm scisti q in mēbriſ sunt humiditates diuersarum ſpērum de quibus sunt humiditates preparate ad nutriendum t humectandum tincturas.

¶ Post scias duoꝝ generū febriū.ſ.effimerarū t humoraliū determinat de genere tertio.ſ.mēbralibusque febres dicunt ethice.Dicunt aūt ethice.i.habitudinales:q; de difficili remouibiles:t est sicut dicimus q; habitus est qualitas de difficili mobilis:siue quoniam habitū corporis.i.solida membra possidet hec febris:vt Ba.dicit primo de differentijs feb.ca.i.t.9.Et primo determinat de ethica febrili.Secūdo de ethica non febrili.ibi(Currit cōsuetudo.)¶ prima in tres.¶primo ponit ſpecies ethice febris t modum distinctiōis t causas.Secūdo ponit signa.Tertio curā.¶partes patēt.¶ prima in duas.¶primo ponit eius ſpēs.Secūdo causas.ibi(Et ethica quidem quandoq; accidit post effimeram.)¶ prima in duas. ¶primo premittit distinctionez humiditatum que sunt in nobis. Secūdo ostēdit quid est ethica t distinguit ipsam ſm ipsas ſpēs. ibi(Et cū inflāmantur.)¶ prima in duas.¶primo ponit illaz humiditatū distōnem t narrationem.Secūdo declarat p ſile.ibi Et ſilitudo.)¶ prima in.2.¶primo ꝓmittit q̄daz generalē diuisionem humiditatū.Secō ſpecialiter enumerat illas.ibi(Et de illis ſ.)

¶ Considerādum q; Auicē.placuit oēs humiditates distinctas a mēbro compehendere primo sub diuisione humentiuaz humiditates que sunt in membris t nō sunt actu membrum vel sunt parate ad nutriendum:t est humiditas prima t tertia.ſ.cambium vel sunt parate ad humectandum.ſ.tincturas t membra alia cū aliqua causa tertia motus ea exceauerit:t ista humiditas dicit ros.Finis ergo roris est ꝓncipaliter humectare tincturas t mēbra:non tamē nutrire nisi cū nutrimentum deficit:t ideo in ꝓmo cañ.declarauimus ſm nostraz opi.q; quādo humiditas prima fit cambiū non fit primo ros necessario imo in trāſmutatiōe ꝓme humiditatis in cambiuz generalē ros sicut in trāſmutatione chili in ſanguinē generalē flegma.Aliter potest exponi ter.q; ꝓmo ponit humiditates.ſ.primā t aliaz cum dicit.de quibus sunt humiditates parate ad nutriendū:t hoc quātuz ad primā humiditatem:et ad humectādū tūcturas:t hoc q̄tū ad scōaz humiditatē q dī ros.

¶ De illis ergo est illud qō est repositum in venis.

¶ Hec distinctio sermonis notas facit has quatuor humiditates ſm ſniaz ꝓmi cañ.Et ꝑ notificat humiditatē ꝓmā.Scō secūdam redeūdo ad ꝓmā.ibi(Et de illis est illud.)Tertio tertiā.ibi(Et ō illis.)Quarto q̄rtā.ibi(Et de illis ſūt būditates.)Qō ꝑ dicit pz.

¶ Et de illis est illud qō est ſparsum in membris sicut ros.Et iste sunt due diuisiones.Et prima earum est materia febris putredinis aut febris ebullitiōis sicut scisti:cum nutrimentum totum non expādat quando est:imo remanet de eo illud qō est in semita exꝑādi t remanet qō est in semita recondendi.

¶ Ista secūda pars habet duas.¶primo declarat secūdam humiditatem que est sicut ros.Scō redit ad primam.ibi(Et prima.) ¶ Redit aūt ad ostēdenduz q; ex inflāmatione caloris in humiditate ꝓma que est in paruis venis fit feb.putrida ſi est inflāmatio putredinalis:vel fit febris ſimilis ſynoche cuz est inflāmatio ebullitiua ſine putredine sicut scisti cap.de synocha.Cū eni ista humiditas fit adhuc verus sanguis:t parum a natura sanguinis distans poterit putrefieri t inflammari.

¶ Cum nutrimentū.)Hec ista dupliciter exponit.¶primo ſm.Dy. vt ipse videt intelligere vt dicat q; quando illud nutrimētum qō dz expandi t recondi ſiue retineri in mēbris non exꝑādit:imo remanet intus in venis paruis:tūc putrefit:q; cū non ſuſcipiat decoctionē a nā opz q; putrefiat t faciat febrē putridā.Causa aūtez ꝓpter quā remanet intus in venis paruis est vel oppilatio orificiorum:vel defectus expulſiue virtutis:vel defectus attractiue membroꝝ.Et q̄uis hec expositio bona ſit:pōt tñ aliter exponi exꝑēne que includit q̄dictaz exꝑēnem:t est q; Auic.per hoc ꝓbat humiditatē primā facere feb.humoralē:t arguit sic.Illud qō dz formā humoralē nō elōgatā a dispōnib⁹ humoꝝ multum pōt facere feb. putridā.Sed nutrimētū qō est in paruis venis est hmōi.ergo tē. Nam nutrimētū extra venas qōdā est qō est recēditū:sicut cambiū qōdā est qō est exꝑāſum sicut ros:t ista nutrimēta sunt multum elōgata forma humorali:sed nutrimētū qō ſtat in venis.ſ.ꝑ humiditas nō est expansa sicut ros:sed est in semita exꝑāſionis: neq; est recēdita sicut cambiū sed est in via seu semita recēdēdi:q illa humiditas que est sicut mā istaz duaz nō est lōginqua a forma humoris t dispōnibus humoꝝ:faciet ergo febrē humoralez.

¶ Cōsiderandū igit q; ex sermone Auī.intelligit q; ꝓma humiditas est sicut mā mediata roris t cambij.para eni eius recōditur cū fit cambiū:t ꝓ rorādo exꝑādit cū fit ros:nec; imaginor totaz primā humiditatē ꝑ fieri ros t ros cambiū.Sz cū ex interiōre t.āe principaliꝝ flat cambiū ex prima humiditate:surgit in hac trāſmutatione prima ros sicut flegma in gliatione ſanguinis vt dicim⁹ libro ꝑ:hoc est qō dicit.cū nutrimentū.Bene dicit est q; humiditas ꝓma est mā feb.putredinis t ebullitionis.cū ꝑ qa nutrimētū nō rorū exꝑādit quādo est.ſ.nutrimētū sub forma ꝓme būditatiꝝ t.b nutrimētū nō est exꝑāſuz extra venas imo remanet t patet.

¶ Dubitatur cuius febris mā sit ros cū Auī.nibil dicat.¶ Dom q; penes consumptionē roris ponet vna ſpecies ethice:tamē ſi rori accidat putredo effumāo ad cor faciet febrē putridā reducibilē ad ſpēm putridis:ad cuius nām illud ros cū putrefit magis declinat.Si eni ros est intēse calidū vt cholā:tūc reducit hoc ad feb. cholicā.t intellexit hoc forsan Aluer.3° colliget ca.4.cū dixit. De febre in locis tertie digestionis.t ſimilr ſi putrefiat cāmū pōt facere putridā.etiaz ex putredine carnis poterit surgere vapor putridus t facere febrem putridam.etiā ex putredine chili t ſmūi. t in questionib⁹ super libro de differentijs febrū.Oēs has febres reduximus ad febres putridas.Sz Auicē.postq; vidit q; ꝓma humiditas erat quaſi verus sanguis:t parū de nā ſanguinis permutata reduxit inflāmationē eius in ſūmam febrū ſanguinearū qō ſic nō poterat facere de alijs humiditatib⁹ cū magis distent a nā humorali:t ꝓpinquent ad nām mēbralez.Intelligebat ergo ex ꝑ q; putredo roris t cambij t membroꝝ faceret feb.extranei modi t reducibiles:t ꝓprie sic ſenſit nostra opinio qui tenemus q; humiditates.ſ.ros t cambiū differūt ſpecie ab humoribus t mēbris. ¶ Esset aūt dubitatio verū sicut ex inflāmatione ſine putredine prime humiditatis pōt fieri feb.ebullitiōis ita ſola roris t cābij inflāmatōe ſine putredie possit fieri feb.Et dicemus q; ſi pōt fieri

reducat ad effumerus vel ad etbicas. ꝓsse aũt iflãmari illas ꝑtes ⁊ distẽperare cũ absq; putredine nõ videt de rebꝰ impossibilibus: ⁊ hec sunt dicta in nostris qõnibus ẽfallibus. ℣ Deinde notificat tertiam humiditatem dictaz cambum: ⁊ dicit.

¶ Et de illis sunt humiditates ꝓmi tẽporis coagulationis: ⁊ sunt humiditates que fiunt actu nutrimentum. s. attracte ad locuz qõ est permutatio eius qõ est de eo resolutum: ⁊ fiunt additio in eo similis illi.

¶ Et de illis.) s. humiditatibꝰ erfitibꝰ in membris actu nutrimẽtũ: nõ ꝙ actu sint alate sed ꝙ actu sint ad locũ in quo statim alabunt. s. ad poros ⁊ loca in ꝙbus fit resolutio. Qõ. s. nutrumentum est permutatio ⁊c. (Et fiunt.) s. humiditates iste que dicuntur actu nutrimentũ ⁊ dicunt cambũ. (Additio.) i. appositio: vel aliqd addituz in co. s. membro. (Sile illi.) s. qõ resolutũ est. Ex oibus ergo istis notificauit nobis humiditatem que dicitur cambum.

¶ Verũtamen tempus cursus earum propinquuz est ergo sunt non coagulate.

¶ Hoc dicit Auic. ꝓpter alterum duoꝝ. Primum vt ostẽdat ꝙ iz cambũ nunc sit in loco in quo dz alari: ita ꝙ iter superficiẽ suam et superficiẽ mẽbri nullũ sit mediũ: tamẽ aliquo tẽpore ibi stat antq; alatur: qz non habet adhuc coagulationẽ ⁊ soliditatez quã regrit pro forma mẽbri. ⁊ cũ est: qz parum ipse est sue ꝓpinquũ ex quo fluxit a venis in poros. Mẽsure autẽ eoꝝ cursuũ ⁊ transmutationuz sunt incognite homini in hac vita. Vel hoc dixit vt ostendat ꝙ iz cãbũ recipiat formã mẽbri: ⁊ post ꝙ est factũ caro ⁊ vnumquodq; ꝓsimiliũ adhuc eget actiõe qua magis durescat ⁊ ꝑs.

¶ Et de eis fũt humiditates cũ qbꝰ ꝓtinuant ptes mẽbrorũ sil'uz partiũ in principio creationis ⁊ per ipaz destructionem perueniunt ad separationem.

¶ Hic notificat humiditatẽ quartã ⁊ nos nõ ꝓtaluimꝰ hic: qz scientiã hꝝ humiditatũ sm vsum posse cõpleuimus in lib. ꝓmo.

¶ Et similitudo humiditatum primarum est oleuz lucerne effusum in lucerna. Et similitudo secũdaruz est oleũ imbibitum in corpore lycinij. Et similitudo tertie humiditatis est humiditas cui continuantur ptes coti de quo factus est lycinius.

¶ Hec similitudo nõ est oino sillitudo: qz oleũ nõ reponit ptes lycinij que ꝓsumunt: sed tardat illaz ꝓsumptionẽ ⁊ trãsit in formã ignis. Cambiũ tñ reponit partes mẽbri: ⁊ hoc dicit ꝓpter cõmentator secũdo thegni. cõmen. 44. de signis eparis.

Dubꝝ 2ᵐ ¶ Dubitat. ga exẽplus est diminutũ cuz non ponat similitudinẽ prime humiditatis que est in venis puis: cuius sillitudo est oleũ contentũ in vasculis paruis ꝙbus refundimus lucernas. Exẽplus autẽ roris est oleũ effusum. Exẽplũ cãby est oleũ imbibitũ. Exẽplũ autẽ glutinis siue humidi ꝓtinuatis est humiditas cõtinuãs ptes coti. ℣ Dõ: dupliciter. Primo ꝙ. Aliaz excluserat humiditatẽ primã a ꝓsideratione eius qui ꝓsiderat caplm etbicaꝝ: qz ex illa fit se. putredinis ⁊ ebullitionis: ꝙ remanebãt tres humiditates. s. ros cãbum ⁊ gluten ꝓsiderabiles in cap. etbice: ⁊ hoc triuz posuit similitudinem. ℣ Secũdo dicẽdũ ꝙ Auicẽ. humiditatẽ primã ⁊ secũdaz enumerauit simul cũ dixit. ꝑparate ad nutriẽduz quãtum ad primam ⁊ humectãdum iuncturas quãtuz ad secũdaz que dicitur ros. Secundo autẽ loco posuit tertiaz humiditatẽ que dicitur cambuz. Tertio posuit quartam: ergo in tres ordines ordinauit illas quatuor humiditates. ꝓmo ordine posuit primas. s. primã ⁊ secũdã. in secõ posuit cãbiũ. in tertio gluten. ⁊ ita hoc exemplum ꝓtinuat oleuz effusuz sit sillitudo ꝓme ⁊ secũde: ⁊ hoc est qõ dicit ꝑ. ⁊ oleuz ibibitũ sit sillitudo secũdã. i. cãby ⁊ glutinis. Cũ aũt quare ꝓmã ⁊ secũdaz simul dixit ⁊ vocauit eas primas apparebit post.

¶ Et cum inflãmantur mẽbra radicalia ⁊ proprie cor est illtõ ipa egritudo que est etbica ꝑs ꝙ scimus. Et caliditas qdẽ epatis quãdoq; perducit ad etbicã: verũ non est ipsa etbica imo etbica est illa que ẽ causa cordis: ⁊ similiter est dispositio pulmonis ⁊ stomachi.

¶ Hic cũ ꝓmisit distõnẽ humiditatũ ostdit qd est etbica ꝑ. Et scõo modos etbice qui dicuntur species distinguit. ibi (Verum dum.)

¶ Considerandum ꝙ per mẽbra radicalia intelligimus spermatica: tamẽ in etbica non solũ radicalia sed etiã carniformia inflamat. i. fit inflãmatũ esse: qõ nõ pẽdet a causa ꝓprie cor ga est ꝓmum subiectum febris: ⁊ illa inflãmatio dicitur formaliter febris etbica: sicut caliditas ꝓter naturaz a vapore putridi humoris dicit putrida febris: ⁊ a spiritu inflãmato dicitur effumera: ⁊ iz epar fit habens in se calorem ꝓter naturam a putrido humore ⁊ expãdens illũ in totũ possit totius operationes ledere: nõ tñ calor ille in epate ⁊ ab epate ꝓcedẽs dz febris: sed dz cũ feb. si distẽperies cetera si epar inflãmatũ ponat i inflãmato eẽ cor ⁊ mẽbra radicalia dẽ causa febris: ⁊ nõ dicit ꝙ ille calor sanus sit febris: ⁊ sic de aliis: vt hec omnia demõstrata sunt in qõne de subiecto febris.

¶ Hec duz ipsa permanet finiendo humiditates que sunt in diuisione ꝓma in mẽbris ꝓprie cordis sicut finit cãdela oleũ ifusuz in lucerna: tunc est gradus primus appropriatus noie generis qõ est etbica ⁊ grece etbicos cũ nõ habeat in spẽbꝰ suis nomen. Et cũ sunt humiditates que sunt diuisiõis ꝓme ⁊ icipit resolvere humiditates que sunt diuisiõis secũde ⁊ finire eas sic finuit flãma oleũ euacuatuz in lucerna: ⁊ icipit finire imbibitũ in corpus lycinij erit gradus scds ⁊ noiatur dubelẽ ⁊ forosimos ⁊ habet latitudinẽ ⁊ pricipiũ ⁊ mediũ ⁊ statũ. Amplius nõ rectificat ille q cõsequit statũ adubul ⁊ pax recipit curationẽ nisi deus velit: ⁊ ꝓprie quãdo ꝑuenit ad hoc vt caro minuat. Cuz ergo finiunt iste ⁊ incipiũt finire humiditates que sunt diuisiõis tertie: sicut incipit flãma adurere corpus lycinij ⁊ humiditates eius radicales est egritudo gradus tertij: ⁊ noiat curuatiuus ⁊ almukasit grece.

¶ Primo ponit vnam distinctionem. Secundo circa eã remouet errorẽ. ibi (Et hec.) Tertio ponit alteruz distõnem. ibi (Et gdam.)

¶ Dubitatur primo: an iste sint vere species etbice.

Dubiũ 5ᵐ Deb'ᵐ 4ᵐ ¶ Dubitat secũdo: quare non posuit quatuor: ita ꝙ vnuz ꝓ consumptione prime humiditatis: secũdam ꝓ consumptione roris etiam. ℣ Ad primuz dicẽduz vt cõmuniter dicunt ꝙ etbica diuisa per cõsumptionez humiditatuz non est diuisa in veras spẽs. Ratio est: qa tũc etbica non esset febris facta in membris sed fiens ⁊ a causa dependens quãtuz ad plures species qõ videtur ꝫ Galen. terapẽ. cõsequentia est nota: qa prima species etbice esset in qua prime humiditates essent in calefacto eẽ: ⁊ per cõsequens membra in calefieri ab eis: qa aliter nõ esset febris cum ille humiditates sint partes inanimate. Et segtur ex hoc ꝙ illa etbica fit fiens ⁊ fit a causa. Et sic secũda species etbice eẽt in qua cambũ eẽt in calefacto eẽ ⁊ membra in calefieri. ℣ Aliter igitur opz imaginari spẽs etbice. i. modos. Stãte enim vno calore sm graduz in facto eẽ in mẽbris: primo incipit consumere primas humiditates: ⁊ tunc est prima spẽs etbice: codẽ calore remanente manifestatur cõsumptio in cambio ⁊ est secũda species: vltimo apparet ꝓsumptio in humido cõtinuatiuo. s. in substãtia membroꝝ ⁊ tũc est tertia species: stãte ergo vno calore eiusdẽ gradus: ola hec fieri possunt sicut stante vno igne ⁊ vna flãma in lycinio põt ꝓsumptio fieri oleiꝭ ifusi ⁊ imbibiti ⁊ humidi ꝓtinuatis ptes cotidimsit. Nec tñ ista erit specifica distinctio caloris illius: sed erit distinctio modi caloris humidi ad humidũ. ¶ Cõsiderandum tamẽ ꝙ cũ dico graduz caloris etbice nõ variari: non nego ipsuz posse: ⁊ forsan ꝙ in tertia specie multuz variatur iste gradus caloris vel intra latitudinem gradus vel extra gradu: ⁊ hoc ꝓpter multũ defectũ humidi sicut variatur in senectute a iuuentute: posito tamẽ ꝓ possibili ꝙ nulla fieret varietas caloris nec in gradu nec in mansione gradus adhuc posset fieri gradata consumptio illaruz humiditatum. ¶ Considerandum etiaz ꝙ cum dicemus in prima specie cõsumi primas humiditates ⁊ in secũda secũdaz ⁊ in tertia tertiaz: non intelligo ꝙ in prima specie totũ consumat prima humiditas ⁊ non secũda se. i. in omni specie etbice fit consumptio omnis humiditatis: cõsumptio dico ꝓter naturaz. Et ratio est ꝙ in omni specie etbice caliduz cõsumens ꝓter naturaz est ꝓsens humido cõsumptibili: tamẽ in prima specie dicit consumi prima humiditas: qa prius manifestatur ⁊ prius cõsumptionis est in ista humiditate: in secũda autẽ prius manifestatur cõsumptio in secũda humiditate cõsumpta ꝓma. s. in magna vel in maiori parte: ⁊ sic intelligendũ de tertia specie. ¶ Ad secundã dubitationez dicamus hec breuiter qõ ais prolixe diximus. Et ꝓmo ꝙ imaginabile videtur prime facie distingui species etbice in quatuor aut qnque. Una in qua cõsumitur sanguis. Alia in qua cõsumitur humiditas que est in venis. Tertia in qua cõsumitur ros. Quarta in qua ꝓsumit cambuz. Quinta in qua cõsumitur gluten. Sz videt ꝙ. A. ⁊ alij auctores nõ distinxerunt etbicaz nisi per tres species: ⁊ hoc qa consumptionẽ prime humiditatis ⁊ cõsumptionẽ roris intellexerũt simul. nã ros est humiditas satis humida fluida cõsumptibilis ⁊ euaporabilis modo quo cõsumit humiditas prima que est in venis: ⁊ ideo cũ simul cõsumantur ⁊ nõ habeant ordinẽ in consumptione

ptione cõprehensa est earuz ꝓsumptio sub ꝑma specie: z hoc forsan. A. intellexit primo: qa simul numerauit has duas humiditates. s. primã z secũdaz: imo quãto magis potuit dixit simul de eis qõ apperꝑmo cũ dixit sm expositionẽ scõaz. De quibus sunt humiditates ꝓparate ad nutriẽdũ z ad humectãduz. Et cũ dixit. iste sũt due diuisiões. z tñ vnã posuit sititudiné eaꝝ ambaꝝ. s. oleũ i fusuz in lucerna. Apperet in b cũ dixit qꝝ ꝑ' spés: iz bẽat nomen generis. s. apõ Arabes: tñ grece dr ethicos. i. vt circa ꝑn'' arefactionis: cũ nõ bẽat in suis spẽb' nomẽ. Et iz ꝑ' spes possit distingui in duas: quaꝝ vna sit ꝓsumptio ꝑme hũiditat'; alia sit ꝓsumptio roris: tñ iste spes nõ bñt dictã noiã: z b qz sũt sũt z nõ sequunt se in rpe: z tũc dicem' qꝝ ꝓsumptio san. intelligit ẽt p ꝓsũptionẽ ꝑ' humiditaꝫ cũ ipsa sit sanguis paꝝ permixt'. ℣ Dicamus z'' qꝝ forsan auctores ic̃ peꝛãt modos ethice distinguẽdo ꝓsũptiõe roris z a cõsumptiõe ꝑ' hũiditaꝫ vel roris sũt. Et rõ dr: qa ethica ẽ. febs mẽbraꝝ: qꝝ fixa in mẽbris z qꝝ mẽbra ꝓsumit. Illaꝝ ã ꝓsũptiõe hũiditaꝫ diuersificabit calor ethic' q sũt hũiditates mẽbrales: sed iste sunt q iã erierũt i venas q vene sũt loca cõia vel q iã erierũt magna vasa cõia: iz sint in valculis puis z vltimis: z max'' cũ p duas humiditates copiosas stet corpis habitudo z hũiditas arefactioni opposita: nõ ãt p sanguinẽ abũdãtiã. pñt. n. vene cẽ tumide z carnes macrefiẽt: igit distõ caloris ꝓsũptiui ẽ penes hũiditates circa qs appet corpis ꝓsũptio z arefactio: z hec sine dubio sunt ros cãbũ z gluté. Prima hũiditas aliq mõ ẽ in b inẽtũ ẽ plus hũiditas mẽbralis. s. appropriata qꝝ sit sanguis: z tũc ꝓsũptio ei''. s. ꝑ' hũiditatis z roris ꝓstituũt vnã spẽz vt supra dixim''. Remanet ꝫ qꝝ cuz sanguis distinct' ꝑ has hũiditates nõ sit hũiditas mẽbralis. s. nõ sit appropriata: imo cõis respectu appropriatiõis istaꝝ hũiditatũ: z tñ est cõis ad nutricatiõez z gñationẽ spũs: dico qꝝ p illi' ꝓsũptiõez z paucificationẽ non fiet distõ modi caloris ꝓsumptiui. s. ethice. Et iã dictis multa itelliguntur dicta ab auctoꝛib' in distõne baꝝ se. Leãt igit q dicũt qꝝ iõ penes ꝑmã hũiditatẽ non sit spes ethice: qz ipsa ẽ mã feb. putredis: nã iz illa hũiditas cũ putrescit facit febrez putredis: tñ licet qrere qñ ipsa putrescat z ethicat pp caloreꝫ mẽbralẽ ethicã quã spẽz ethice facit: z iõ dixim' b. In qõib' vo nñs inuenies exneos modos loquẽdi vl distinguẽdi spes ethice z iusita eos. Et ex iã dictis multa itelliguntur dcã ab auctoꝛibus in distõne baꝝ febriũ: z dicta. H. 7. tera. c. 6. de distõne baꝝ hũiditatũ. Et nominat dubelẽ. s. manifesta z magna diminutio quãtũ ad calorẽ: qz calor nãlis ẽ valde dimunit' pp multa ꝓsumptoez hũiditatis: sic ẽt opz cõsumi accitalẽ calorẽ: z sm b calor ethici nõ remanet in eadem mẽsura qua fuit in ꝑma spe ethice: sed vel mutat gradũ vel manifestationem graduz: quicgd tamẽ sit de hoc non curamus.

¶ Et hec quidem egritudo est ex febribus que nõ habent paroxismos neqꝫ horas paroxismorum.

¶ Quia aliquis posset credere qꝝ distinctio ethice penes has humiditates esset distinctio vere specifica: ideo hoc remouet: quia si ꝑma vel scõa humiditas esset subiectuz caloris facti vñ fieret calor in mẽbris: tũc ethica potest paroxismare. Vel aliter vult ostẽdere qꝝ ethica non sit febris pendẽs ab humore. z patet.

¶ Et quidam dixerunt febres ethice aut pendent cuz humiditatibus propinqui tẽporis cum coagulatiõe. Aut cum eis que sunt sicut caro. Aut cum mẽbris radicalibus duris sicut sunt ossa z nerui.

¶ Et quidam.) s. Galie. tera pen. cap. vltimo. Aut pendent cuz humoꝛibus ꝓpinqui tẽporis cuz coagulatione. i. consumũtur humiditates nouiter coagulate: z vult pinguedinem nouam.

¶ Et si ex sermone isto itelligit qꝝ pẽdẽt ex sentiaz qꝝ finiunt qꝝ in eis est de humiditate radicali cõsumata eis erit hec z intẽtio prima equalis. Et si significat qꝝ primum qõ finit ethica est humiditates ꝓpinqui temporis cũ coagulatione nõ erit sermo sanus.

¶ Dat duos intellectus huic distinctioni specieruz ethice ꝑme. i. in prima specie. Primus est iste qꝝ febres ethice prime. i. in ꝑma spe finũt z ꝓsumũt humiditates que sunt ꝑrime cũ mẽbris. i. que sũt in mẽbris: z p ꝑis que sunt molliora z vaporabiliora hũida magis ꝓsumũtur: z hic sermo videt ee idẽ: q: magis ꝓsumit a ꝑn'' ros et postea cambiũ sicut magis ꝓsumit de pinguedie qꝫ de carne z de carne magis qꝫ de oss. b' a ꝑn''. Et si significat.) Secũdus intellectus est iste: q: febres ethice primo ꝓsumũt ex toto humiditates nouiter coagulatas vt pinguedines nouas: z tũc nihil ꝓsumit de ossib': z tũc iste 9mo est falsus vt notũ est. Ally ãt laborãt multũ in hoc passu z ꝓfundũt se: sed nos itelligimus illuz vt diximus: z stat sũma in hoc qꝝ calor ethice nunqꝫ ꝓsumat pinguedines nouã: quin etiã tunc consumat de humido rotali carnis z membroꝝ.

¶ Et ethica qdem quãdoqꝫ accidit post febrem effimeram. Et quandoqꝫ accidit post febres putridas z apostematũ: z lõginquũ est vt accidat ethica incipiendo q̃re sunt mẽbra radicalia iã inflãmata z nõ inflãmat humoꝛ neqꝫ spũs ante illud: imo opꝫ vt calefiãt illa in primis: deinde sm ꝓcessionẽ dictoꝝ calefiant ista nisi accidat causa fortis valde.

¶ Hic ponit causas ethice que sunt cause in fieri. Et primo q̃dez causas. s. febres aliquas Secũdo ostẽdit qõ tria gña febriuz possunt habere vnã cõez cãm vel declarat dictuz. ibi (Et causa.) Tertio cõplet narrationẽ cãruz ethice z modi ꝓuentus. ibi (Et febris qdem putredis.) Quarto ponit quosdam casꝰ. ibi (Et quandoqꝫ.)

¶ Cõsiderãdum qꝝ in ꝑ' pte. A. vult qꝝ ꝓuentus ethice ꝓp febres effumeras plurimuz est vel putridas apostemosas: z ex hoc segꝫtur qꝝ raro inuenit incipiẽdo. s. qꝝ nulla alia febris adcedat ipsaz.

¶ Dubitat ergo in quo medici laborant inutiliter: an ethica possit fieri incipiendo. ℣ Sic soluitur qꝝ rarissimũ et longinquũ ab cuẽtu est qꝝ fiat incipiẽdo. Et rõ est Aui. si ethica frequẽter fieret incipiendo: tunc aliqua causa extrinseca inflãmãte occurrente nobis v. g. calore solis prius inflãmaret mẽbra radicalia q̃ inflãmaret spiritus z humoꝛes. sed hoc est falsuz: qa spũs z humoꝛes sunt magis apti calefieri q̃ mẽbra: ergo prius calefient: z post per dies calefiũt mẽbra. pñtia est nota. dicit tamẽ Aui. qꝝ iz sit valde raꝝ nõ est impossibile. nã possibile est ex causa aliqua fortimẽbra prius poni in calefacto esse q̃ spũs z humoꝛes: ergo possibile est ethicã incipere. i. prius venire q̃ sequatur ad alias febres. dubm 5m

¶ Dubitat qd intelligit per cãm fortẽ valde. ℣ Et dõm qꝝ intelligit ꝓparationẽ in mẽbris p quã sunt apta ab aliquo agẽte poni in calefacto cõ: tñ ipũs z humoꝛes nõ ponant ab illa cã in calefacto cẽ. v. g. multa ariditas mẽbroꝝ ex ꝓcedẽtib' ieiunijs z vigilijs z abstinẽtijs: vñ facta sunt cito inflãmabilia occurrẽte calore extrinseco. spũs aũt z humoꝛes nõ sic. z qa ista ꝓparatio est valde exnea: ideo rarissime euenit. nõ q̃ multes anrient in ista speculatiõe cuz nõ possint videre qꝝ mẽbra veniãt ad tãtã ꝓparationẽ i pssibilitatis siue receptiõis ad q̃tã videt venire spũs cũ sit i pole rarefieri ossa z carnes sicut spũs: z iõ ista nõ ẽ aptitudo ex raritate z passibilitate absoluta: sed ex b mõ subẽ determiate ad b agẽs: z non possum' ire vltra plus: z sine dubio nisi qa expiẽtia iuenit ethicã incipe nãqꝫ p rõnẽ fuisset b ꝓfirmatũ neqꝫ creditũ. Ego vo nãqꝫ vidi ethicã choantẽ: iõ ois ethica visa a me fuit sequẽs alias feb. dubm 6m

¶ Et cã qdẽ vna quãdoqꝫ est causa febris ethice. Et quãdoqꝫ est causa febris effumere sm vehemẽtiã mutationis siue z debilitatẽ suspensionis siue sicut ignis: nã ipse obuiat ligni sm duos modos. Quoꝝ vnus est sm modum qꝝ calefacit ea z fumat in eis. Et secũdus est sm semitam inflãmationis.

¶ Hic ponit siue cõparat tria gña febriũ ad vnã cãm ostẽdẽdo qõ ab ista ꝑt ꝓuenire: z credit qꝝ Aui. velit dicere qꝝ cã alia extrinseca est aliqn ita fortis qꝝ facit simul euenire ethicã z effumerã: z tũc ethica sit incipiẽdo eo qꝝ febris alia nõ antecedit illã: iz simul fiat cũ illa. Et sltr diceret ee intelligẽdũ qꝝ aliqua cã simul põt facere ethicã z putridã. Sz bis dictis post positis dicam' qꝝ Auicẽ. hic ẽclarat qõ dixit. Nisi accidat cã fortis valde. Vult ondẽ qꝝ nõ est i pole qꝝ vna cã calefaciẽs qñqꝫ est cũ ethice nõ effumẽt: z qñqꝫ ẽ cã effumere z nõ ethice. ¶ Cõsiderãdũ aũt ꝑ qꝝ nõ erat ita dubiuz qõ vna cã calefaciens põt facere ethicã z nõ putridaz sicut erat dubium qõ poterat facere ethicã z nõ effumerã: qz calor putride febris est calor putredinalis z nõ ois cã fortissime inflãmãs ẽ putrefaciens. Putrefactio. n. est passio determinati modi: aduenięte ergo calore aliquo ab extra bõ aliqo aptus arefactiõi fiet ethicus z nõ icurret febrẽ putridã. Sz difficillimum est videre qõ fiat ethicus z non prius icurrat feb. effumerã: cũ verumqꝫ sit fola i flãmatio ethica in mẽbris z effumera in spiritib' vel sanguie. s. synocha que põt ad effumerã reduci. ℣ Lonat aũt Al. in b dare cãz cũ dic. qꝝ cã vna i flãmãs. s. calor solis vel ire vel fluxus: qñqꝫ est cã ethice iz nõ effumere: z qñqꝫ est cã effumere z nõ ethice sm vehementiam.

¶ Considerãdũ z'' qꝝ cãz hui' dicit ee vehemẽtiã mutatiõis siue z debilitatio suspẽsiõis. Scire aũt opꝫ qꝝ vt declarat ẽ in. q. nñs z alibi in ꝑ cap. huius sen. Calor febrilis nõ solũ regrit qꝝ sit excedẽs vel inãlis sed qꝝ retineat in mã aliq q ẽ ꝓ in nobis: talr qꝝ amoto extrinseco agẽte retineat calor in spũ ꝓter nãz vel in mẽbris: qz calidũ q solũ stat ad pñtã aeris cali nõ dr se. sicut nec ligata manus dr hie mortua societat. Calor igit aliqs põt occurrere fil spiritib' z mẽbris z in occursu i flãmare fortiter: sed qa spũs sũt rari z nõ resistẽtes ista flãma nõ remanebit siue nõ retinebit siue nõ suspendet: sed solũ pñtia i flãmatis spũs dicet i flãmare: sic aer dr lucidus ad pñtã illuminatã. Ista aũt flãma recepta in corpe solido

duro retinebil ⁊ suspēdet cū corpe illoꝝ sic erit feb. etbica nō p/cedēte effumera. Exēplū aūt clarius est qō di scō morbo. de calore fulgurꝫ qr nō cōburit nec effumare facit stupā aut vestem: tā eliquat ⁊ cōburit ferrū aut es. Et imaginādū ē ꝙ stupa aut vestis caloꝛē hz in aduētu fulguris ꝙ calor ē ipsa abstinētia vapoꝝ calidoꝝ: nō tn hāt calorē suspēsibilē vel retinibilē in eis qr nō sūt p/portionata receptiua illius caloris. Exēplū aūt. A. est ꝙ ignis aliquādo obuiat lignis ita ꝙ calefacit ea ⁊ retinet in eis: vi recedēte igne ꝙ egit in illa fumāt p calorē retentū: aliqn aūt ligna inflāmant solū ad primā iflāmatiō ⁊ nō retinet ignis. Hic dubit ꝙ cessit hic hz indigerit inuestigationē. A. dicit ꝙ cā vna ē aliqn cā etbice hz vehemētiā mutatiōis. s. facte i spū ⁊ debilitatē suspēsiōis. i. retentiōis illi⁹ caloris i spū vi nō fit effumera, ⁊ intelligit ēt vehemētiā mutatiōis ⁊ fortitudinē suspēsiōis facte i mēbr⁹ vi fit etbica: ⁊ fortan ꝙ ter. A. ē hic diminut⁹: ⁊ vult dicē hz vehemētiā mutatiōis ⁊ debilitatē suspēsiōis: ⁊ fm vehemētiā mutatiōis ⁊ fortitudinē suspēsiōis sicut ignis tē. calefacit ⁊ fumat: ⁊ tūc ē iflāmatio ⁊ retentio flāme cuius signū est effumatio. Scō est fm semitaz iflāmationis. s. solus ⁊ nō effumatiōis: vi calor statim recedit a lignis.

dub⁹ 7⁹ ¶ Dubitat qr ista cā argui pōt ꝙ semp causa aliqua calefaciens de extrinseca fiat etbica ⁊ non effumera: qr mēbra sunt apta retinē calorē: ⁊ non spūs. ℣ Dōm ꝙ spūs sunt apti recipere ⁊ retinere calorem ab agēte eis ꝓportionato in vigore: sed qñ agēs valde excedit vt fortissime calefaciēs nō est ipsis ꝓportionatū sed bñ mēbris: ⁊ ideo mēbra tūc recipient ⁊ retinebūt. rarissime aūt inuenīt̄ agentia sic imoderate calefacientia: frequēter aūt inueniunt calefacientia nō sic imoderate: ⁊ ideo frequentissime effumera p/cedit etbicā ⁊ raro etbica fit ꝛcipiēdo. ¶ Alr tn alo exponimus istuz ter. sic. Cā vna qñq ē cā etbice: qñq effumere sup. qñq ⁊ pu. fm tē. s. fm diuersitatē modi ꝛpuemedi. Sumat in eis. b est exēplū putride. ⁊ secūdus tē. ⁊ hoc est exemplum effumere ⁊ etbice.

¶ Et febris quidez putredinis ⁊ apostematis permutatur multotiens ad etbicā ꝓpter vehementiā febris ⁊ vehemētiam subtiliationis cibi in ea ⁊ ꝓhibitionez aque frigide ⁊ paucitatē obseruatiōis lateris cordis cuz vnctionib⁹ ⁊ emplastris ⁊ epithimatibus ⁊ ꝓprie in egritudinibus membrorum vicinorum cordi sicut diaphragmatis. Et multotiens facit cadere in cā necessitas que est medico ꝓpter casuz virtutis ⁊ frequētiam syncopis ad dādum in potu vinum ⁊ aquā carnis ⁊ medicinam de musco ⁊ his similia.

¶ Hic vult ꝙ etbica aliqā segtur feb. putridā non apostemosam ⁊ apostemosiz ex vehemētia coꝛ ⁊ negligētia medicoꝝ ⁊ erroꝛe: aliquādo fit etbica ex illis ꝓpter additionē iflāmationis quam cogit facere medicus cum diamusco ⁊ silibus ꝓp syncopim.

¶ Et quandoqz componitur etbica cum febrib⁹ putredinis ⁊ apostematum.

¶ Hic ponit tres cās. ꝓrimus ē noꝝ. Hic cadūt speculatiōes subtiles de cōpōne etbice ⁊ putridaꝝ in q̄ speculatiōe sūt rēnes subtiles quas scripsimus in qōne nostra de compositione febris.

¶ Et etbica quidez in principio rei est difficilis cognitionis ⁊ facilis curationis: ⁊ in fine sui est facilis cognitionis ⁊ difficilis curationis.

¶ Scō cās. ē noꝝ qa etbica in ꝓn⁹ nō multū ꝓmutauit corpus: et ideo difficulter cognoscit. Et infrigidatione que est cura sui bene tolerat corpus. (In fine.) i. in processu supple apparet ei⁹ ipressio maloꝝ ⁊ sic corpus nō pōt humiditates consumptas regenerare.

¶ Et finis aldubul non recipit curationem.

¶ Tert⁹ cās. ē ꝙ finis scōe spēi nō curat ꝓp multā ꝓsumptionē.

¶ De signis. Cap. 2m.

PAlsus quidē est minutus durus frequēs debilis firus fm habitudinem vnam.

¶ ꝓmo ponit signa etbice absolute hz multaz adparentiaz ad primā spēm. Secūdo ponit signa speciei. ibi (Signa.) ℣ ꝓma in tres. ꝓmo ponit signa etbice in se. Secundo signa trāsitus ex effumera. ibi (Et de significatiōibus.) Tertio signa ei⁹ cōpositē cuz putrida. ibi (Et de significationib⁹ cōpositis.) ℣ ꝓma habet tot quot signa ponit. ¶ ꝓmū signū est sumptū a pulsu: qr est minutus. i. parvus ꝓpter debilitatez virtutis. Durus ꝓp duritiem arterie: ⁊ in his est gradus fm gradū debilitatis ⁊ duritiei. manifestior eni est duritiee ⁊ defectus virtutis in ꝓcessu q̄ in ꝓncipio. Frequēs vt recuperet defectū magnitudie. (Debilis tē.) Firus fm vnā habitudinem. i. disponez: qi nō habet parortimous

nec tamen est firus fm vnam dispositionem quin mutetur cibo potu somno ⁊ vigilye ⁊ reliquis.

¶ Jn tactu vō eoꝝ est illud qō sentitur de caliditate minus caliditate synochi ⁊ ei similiū inflāmatarum in mā: ⁊ in principio dū tangit est magis suaue: ⁊ cuz remanet super cū manus bona vna apper cū fortitudine ⁊ mordicatione ⁊ non cessat augmentari.

¶ Cōsiderādū ꝙ medici altercantur adinuicem: quis calor est maior an etbice qui est in membris intensiue: an calor putride ⁊ ꝓprie synoche ⁊ similiū vt causonū. ꝓpt tenerī ꝙ in etbica sit maior q̄ in putride que est via in illaz etbicam: qr non credo inēuenīs ꝙ in quadaz putrida sit maior calor intensiue q̄ in quadaz etbica: ⁊ segtur ex hoc ꝙ in quadā etbica calor est intensior q̄ in quadā synoche: ⁊ oia illa sunt determinata in qōnibus nostris de diffe. feb. per ꝓpositiones certas: tā extensiue calor synoche ⁊ humoralū febriū est maior. i. repsentat in pluri humido vaporoso: vi in ꝑ de dif. feb. cap. 9. B. dicit. Synocha hz flāmā quā multū obniantē manū tāgētib⁹. fm ho etbicā febrem multitudo caloris nō obuiat. Et hoc apparet ꝙ in etbica diu remanēte manu plus apparet calor qui statiz nō appuit defectu vapoꝝ multorum.

¶ Et ē calidi⁹ qō est in eo locus venaꝝ ⁊ arteriaꝝ. dub⁹ 8⁹

¶ Dubitat de hoc cā in putride sit coꝛ calidius reliqs pribus: ⁊ ēt loca arteriaꝝ calidiora apparere debēt in ea. ℣ Nos aūt iā diximus pluros sermonce in hac qōne in qōnib⁹ de dif. feb. ⁊ posuim⁹ in hoc sensato plures causas. ℣ Hic dicamus primo ꝙ loca arteriaꝝ in extremis. s. manib⁹ ⁊ pedibus sunt loca venaꝝ que sese associant. ℣ Secūdo dicamus ꝙ hoc accidens inuenit in ꝙbusdam alijs dispositionibus sicut in spasmo ⁊ lytargia vt in cōmēto pul⁹ suuz cōmē. 29. s. c. de pulsu lytargicoꝝ. ⁊ ideo Hal ꝑmo de dif. feb. c. 9. ante dixit hoc accidens non inueniri fm alias feb. ⁊ non dixit fm alias egritudines. ℣ Tertio dicamus ꝙ Hal. videt sentire ꝙ causa in hoc sit ficca caliditas fm corpus cordis: tā Hal hoc ꝑmi sit cū dixit. Jdeoq; maxima est cognitio febrium etbicaꝝ arterie calidiores tē. facit ergo Hal. imaginari ex hō duas causas. Una est ꝙ in etbicis calor est aridior ⁊ acutior fluxe fortior in corde q̄ in alijs febribus: ergo sic erit in arteryis etbicaꝝ q̄ in arteryis aliozꝝ febricitātuz: ⁊ est in hoc experientia ⁊ vt vapores inclusi in alijs locis ab arteryis qui sunt acuti nō possunt decipe hoc iudiciū: docet balneari ⁊ trāspirari corpus in hac experiētia. Alia cā quam imaginari facit est ꝙ extraneato calore fm coꝛ: aridio marie rep̄tabit tactus ille caloꝛ i locis qb⁹ iteraꝛ iroꝛat hūiditas. Hec aūt sunt loca arteriaꝝ ⁊ venaꝝ tē. ⁊ ne vapores sparsi p corp⁹ decipiāt hoc iudiciū ꝓbalneari docet. B. accipe igit has cās si tibi placent. ℣ Ad cōtraria dicendum ꝙ hz in putrida febre coꝛ sit calidius: tamen caloꝛ putride repsentat per totū cū putridis fumis tā in locis arteriaꝝ q̄ in alijs locis. Et alij dicūt ꝙ fumi illi putridi ab arteryis nō possunt exire bene: ⁊ nos nō ꝓtendimus hic.

¶ Et est coꝛ caliditas similis: non enim minuitur.

¶ Et est similis. i. non apparorimans.

¶ Verum ipsa quādo supuenit ei cibus augmentatur velociter ⁊ fit fortis pulsus valde ⁊ incipit magnificari: ⁊ ꝓpter illud accidit stultis medicoꝝ ꝙ ꝓhibēt eis cibū ꝓp illud qō accidit eis de eo ex accidēnb⁹ q̄re ꝓdunt eos. Sicut augmētatur flāma ꝓpter iniectionez oleiꝝ ⁊ sartago cum effunditur aqua super eaz. Et iste quidem significationes eius sunt fortes.

¶ ꝓmo ponit signū ⁊ declarat illud exēplo. Scō removēdo dubium dat causaz. ibi (Et cibus.) Qō primo dicit est notum.

¶ Et cibus in reliquis qdē febribus ꝓcul dubio nō incendit hac incensione sicut inuenitur huic.

¶ Hic removet dubiū. Diceret aliqs cib⁹ hz facē iteriōnē ⁊ mutationē pulsus vt in reliqs feb. huic ꝙ dicto rīdet ⁊ ponit q̄tuoꝝ ꝓpōnes. ꝓma est illa icessio ⁊ iflāmatio q̄ fit a cibo in reliqs feb. nō est sicut icessio ⁊ iflāmatio q̄ est a cibo in etbica. Considera ꝙ Al. ex mō loquēdi cōcedit ꝙ cibus in alijs feb. aliq̄ incessiōe incendit: sed non incēdit hac icessiōe que iuenit huic. s. etbico ex cibo.

¶ Quāuis nccio faciat diuersitatē ꝓ motus nature.

¶ Secūda ꝓpositio est. cibus in alijs feb. necessario facit aliquam diuersitatē ꝓpter motus nature. i. caloris nālis qui sumpto cibo ꝓmo est q̄si suffocatus: ⁊ videt reuerti ⁊ ꝓfundari: postea est dilatatus ⁊ expansus: siue hoc fit siue nō saltē ex cibo sumpto aliq̄ cōfortatio fit in caloꝛe ⁊ augmentum in ea nisi corpus sit in dispositione valde extranea prope mortem: ⁊ talis mutatio dispēnis est cōis putridis ⁊ effumeris si cibamus stante febre ⁊ etbicis.

¶ Et hec

¶ Et hec inflāmatio nō est sicut incēsio reliquarū febrium.s.post coartationem:neqꝫ ſm periodos notos imo cum comedunt ⁊ in quacūqꝫ hora sit.

¶ Tertia ꝓpositio est ꝙ ista inflāmatio que fit in ethico a cibo nō est sicut inflāmatio paroxismalis siue exacerbatiua in feb.putridis in qb⁹ ꝑ fit coartatio pulsus ⁊ fit typus ⁊ postea ascēdit calor:⁊ h̄ fit ſm periodos dictos ꝯtinuos v̄l tertianos vel quartanos ⁊ determinata hora imo ista inflāmatio est quacūqꝫ hora cibet.

¶ Et est habens egritudinem non vehemēter discernens illud quod est in eo de caliditate:quoniam facta est complexio membro conueniens:⁊ iam sciuisti in libro primo qualitatem dispositionis in huiusmodi:verum ipsa apparet apud susceptionē alicuius ciborum propter vehementiam suam.

¶ Quarta ꝓpositio est ex qua apparet veritas quesiti ⁊ soluit motiuū sumptū ex ꝑma ꝓpositione.nā si cib⁹ inflāmat in alijs febribus ⁊ addit in inflāmatiōe:q̄re nō dicimus ꝙ alij febriētes calefiunt a cibo:sed solū dicimus hoc in ethica.Ad hui⁹ solonē ponit istā ꝓpositionē.ethicus hꝫ egritudinē nō vehementē.i.hꝫ febrem que est facta ⁊ nō fiens:ergo illa qualitas que est in fieri dicit vehemens:q: est in illatione ⁊ impressione ⁊ motu ab agēte:sed qualitas facta dicit nō vehemēs per cessationeꝫ illius illationis:⁊ q: ethicus hꝫ febrilē calorē nō vehementē.i.factū:ideo nō sentit calorē illū:vt dictū est in libro ꝑmo ca.de causis doloris.Est ergo factus in mēbro ꝯueniens.Calor ergo ethici nō sentit de se sed cum inflāmat cibū:tunc sentit illa inflāmatio a cibo:ergo ethicus a cibo ꝑmutat ad sentiendū calorē:⁊ ideo dicit ꝙ ethicus calefit a cibo:sed habēs febrē putridā sentit calorē suū:lꝫ nō calefiat a cibo: nō tn̄ dī calefieri sicut ethic⁹:q: ꝑus ēt calefiebat ⁊ sentiebat calorē:⁊ h̄ statiꝫ declarabit. Hoc ḡ est qđ dicit Aui.ethicus est hñs egritudinē nō vehemētē.i.nō fiētē.discernēs.i.ita ꝙ discernat ⁊c̄. ⁊ illa oratio est negatiua.Ethicus eni bene hꝫ egritudinē malam ⁊ prauissimā ⁊ nō hꝫ eam vehementē vehementia preparationis sine qua sentiat:⁊ hoc est qđ dicit.vehementē discernens ⁊c̄.i.vehementē quā discernat.i.sentiat:q: nō est fiens:cum ergo cib⁹ inflāmat mēbra tūc est vehemēs calor.i.calor in fieri ⁊ motu ꝓpter quā vehementiā sentit.⁊ hoc est qđ dicit sentiendi ꝓpter suā vehementiā.i.vehementia qua discernat.i.sentiat.

dubiū z^m ¶ Dubitat q̄uo ethica pōt fieri ꝯueniens mēbro.¶ Dico ſm eūdem modū ꝙ dicit ꝯueniens:q: est in oīb⁹ ptibus mēbrorū:ita ꝙ successio nō attendit penes ptes q̄ntitatiuas subiecti:sed penes gradus siue ptes forme intensas ⁊ quousqꝫ ex forma que est in subiecto:⁊ illa que acq̄rit non fit vna forma est cōplexio fiens ⁊ est extranea ⁊ stat actio ⁊ passio.Quādo aūt ista forma que acq̄rit ⁊ illa q̄ est in subto faciūt vnā formā:tūc ista extranea est facta ꝯueniens q: est facta vna numero cū illa q̄ erat ꝯueniēs.hec sūt dicta ꝯfuse.

du.3.⁊.4. ¶ Dubitat q̄re ethicus supcalefit cibo accepto.Quis etiā cib⁹ est iste q ethicū calefacit Gal.conat dare cām in hoc.nā oīs arida caliditas irrorata humido aptiorē ⁊ ꝓmptiorē hꝫ calorē.signū hui⁹ est calx irrorata aqua.Ethicoꝝ aūt calor est aridus.cui⁹ signū est: q: nō iuadit mox ex ꝑncipio hñtib⁹ humidū ambitū corporis:sed siccū:cū ḡ ethicus humido irrorabit appebit talis caliditas sensibilis que ꝑus nō sentiebat.¶ Auer.ꝯo.4.colliget.c.31.deridet hāc cām ꝑ rōnē hāc.ipōle est vt virtus nutrimentalis mēbroꝝ ethici sit tātū elōgata ⁊ ꝯtra facta nutrimēto ꝙ corrūpat nutrimētū sicut est frida aqua ꝯtra calori ⁊ calx aque:vñ calx aq̄ corrūpit ⁊ euaporare facit.vnde imaginat Auer.ꝙ stāte ⁊ durāte vita nō est credendū ꝙ mēbra ita fiant extranea ꝙ nutrimētū in ea penetrās inflāment ⁊ euaporare faciāt sicut facit calx aque ⁊ sine dubio verꝫ dicit Auer.¶ Cū sibi diceret.G.ꝙ suffic̄ ad manifestādū calorē ethice aliqđ subtile aquosū:qđ cito trahit ex cibo sic inflāmato:⁊ cū ē ꝙ calor ex eo appeat:nō ḡ totus cib⁹ sed ps aliq̄ inflāmat:nec inflāmat totalr̄ ita ꝙ corrūpat ⁊ nō nutriat:sꝫ talr̄ calefit ⁊ tātū ꝙ pōt imprimere in sensuꝫ tact⁹ ⁊ h̄ est min⁹ q̄ corrūpi.¶ Aliter ergo ego arguo ꝯtra.G.acceptis duab⁹ suis ꝓpōnib⁹.prima est ꝙ oīs arida caliditas irrorata humido hꝫ calorē magis manifestū.Secūda est ꝙ calor quorūdā habētiū putridā.s.calor mēbroꝝ hñtiuꝫ causonē est vehemētis colliquatiōis:erḡ ad scđam spēm ethice itur nō trāseūdo per ꝑmā spēm ethice:⁊ hoc erit q: ꝑma humiditas est ꝯsumpta a calore causonis ⁊ nōduꝫ fit ethica.Sequit ex his duab⁹ ꝓpositionib⁹ ꝙ hoc signū reperit in alia febre q̄ in fe. ethica qđ nō multū placeret Gal.scđo ꝓnosticoꝝ.cap.6.Rasis tñ 16.ꝯtin.2.ca.ꝯcedit hoc.Auer.ꝯo conat dare cām hui⁹ apparentie.nam in ethica calor est infixus membris que habent agere in cibū:⁊ ideo cib⁹ adueniēs illis mēbris adipiscit calorē extraneuꝫ siue sit cibus frigidus siue nō:⁊ iō febris manifestat. In febre aūt putrida nō sic h̄:q: calor non sic est fixus in illis mēbris.Iste modus ponendi h̄ intelligit vt prima facie sonat est valde vilis:q: lꝫ febris putride calor nō sit sic fixus.i.factus adhuc maliuus in mēbris:tamen calor extraneus est in mēbris ledens opationes qui calor pōt in aliq̄ putrida esse intensior in gradu q̄ in quadā ethica:sed siue sic siue nō est calor sensibilis ⁊ agēs sensibilē effectū:ḡ poterit cibū calefacere:vnde calor cibi sentit sicut i ethico.¶ Dicamus ergo sniam breuē eoꝝ que iam ꝑlixe scripsim⁹ in h̄ quesito.Et ꝑmo ꝙ in oī febre in q̄ cibam⁹ stante febre sicut in ꝯtinuis ⁊ ethicis cib⁹ assumpt⁹ calefacit.Rō est:q: in oībus talib⁹ febrib⁹ mēbra sunt sub calore extraneo:⁊ iō calefaciēt cibū:⁊ ex hoc calefiet febriēs plus q̄ ꝑus.¶ Dico scđo ꝙ illa calefactio nō ē sic sensibilis in alijs febrib⁹ sicut in ethica:sed in ethico est māifeste ⁊ distincte cōprehēsibilis ab ipso ethico ⁊ ab ipso medico.Rō est:q: ethicus nō sentit suū calorē.Cū ḡ ethicus assumit cibū ꝑmutat de nō sentire calorē ad sentire actualē calorē:⁊ hoc est valde sensibile.Silr̄ dispō caloris ethici apud tactum medici est dispō caloris vniformis extra horas accepti cibi.Cū ḡ tāgit eū cibatū ꝑcipit caloris difformitatē ab eo q ꝑus erat.hñs aūt vnā febrē ꝯtinuā putridā vt in exēplo clariori semp sentit suū calorē ⁊ sentit eū ēt ex horas cibi difformē ⁊ ēt medic⁹.Lꝫ ḡ accepto cibo calefiat ⁊ addat sibi calor nō sic est distinguibilis:cū etiā prius sentiret calorē ⁊ ꝑus hīc potuit difformes sensatiōes caloris ꝑꝑ motus vapoꝝ putridoꝝ difformes:vnde ēt in augmēto exacerbatōis ꝑus senserat se plus supcalefieri.Nō ḡ est ista distinguibilis nec sensibilis additio caloris in febre putrida sicut in ethica.Adiuuat aūt ad hanc sensationē in ethica cita dilatatio cibi ad mēbra.Cū.n.i ethico nō sit mā nō ꝓhibet cibi attractio nec ei⁹ trāsit⁹:⁊ iō subito vadens subito inflāmat.In habētib⁹ aūt putridā pigritat cib⁹ in transitu ꝓpter materias qbus obuiat ⁊ ꝓpter pigritiā virtutis trahētis ⁊ ministrātis in cibo cū vacēt ad digōnē māerū.Ex qbus apparet ꝙ lꝫ calor augeat ex cibo in febre putrida:nō tamē opꝫ pulsuꝫ sic magnificari vt in ethica:⁊ ꝓpter vapores ⁊ humores putridos accidit multū corrūpi cibaria plus q̄ in ethica salteꝫ ꝑme specei. Hāc ḡ cām itellexit.G.figs ꝯsiderat textū eius.Et ad hūc intellectū pōt reduci opīo.G.qui solū vult ꝙ in ethica calor qui ꝑus nihil apparebat:mō appet sicut in calce:sed in nulla febre putrida calor q ꝑus nō appebat:mō apparet ex assumptiōe cibi:q: semp apparebat ꝑus calor.Nolo aūt molestari hic per iuueniles cōceptus q dicerēt ꝙ in ethica nunq̄ calor ꝑus nō apparēs:mō apparet ꝙ nunq̄ ille q est fact⁹ ꝑus est mō fiens:imo alius est qui est fiens.Cōcesso aūt h̄ nihil ꝯdicit huic dicto.s.ꝙ ethic⁹ ꝑus nō sentiens calorē:mō sentit calorē.De idētitate aūt ⁊ alienitate nō intendimus disputare.¶ Ad hāc nostrā opinionē pōt reduci opinio Auer.nō eni debemus imaginari Auer.fuisse ita rudē vt crederet calorē q est in mēbris in putrida febre nō posse calefacē cibū:sed vult ꝙ ex hoc ꝙ calor in ethica est fixus.i.fact⁹ ⁊ insensibilis in radicalib⁹ mēbris que hñt agere in cibo trāsmutat cib⁹ ad calorē q sentit post:sed q: iste q est in putrida febre nō est fix⁹ sentit ⁊ nō calefacit cibū calore q sentiat ita sicut ꝑus nō fuisset sensibilis calor.¶ Ad z^m quesitū dōm ꝙ in cibo intrāte stōchū est dare duplices ptes.Unā subtilē rorālē que cito transit ad mēbra.s.duab⁹ horis post cibū vel circa hoc:⁊ ista ps est illa ex q̄ ethic⁹ sentit calorem:⁊ q: motus hui⁹ ptis diuersificat in diuersis in tpe.iō qdā auctores scripserūt duabus horis post cibū sentiri illā calefactionē. qdā aūt trib⁹ horis.qdā vna hora.Alia aūt pars cibi est grossa cuius mora est in stōcho plurib⁹ horis q̄ duab⁹ ⁊ vadit ad epar gradatim ⁊ fit sanguis:postea fit humiditas ꝑma ⁊ cambiū ⁊ nutrit: ⁊ totū hoc videt fieri spatio.18.horaꝝ:vt Auer.6.colliget in fine.⁊ in practica cāticoꝝ.12.cōmē.Et an iste cib⁹ calefaciat ethicū eget ꝯsideratione:q: nō est positū:⁊ cū hoc debet ꝯsiderari si illa pars cibi rorida que trāsit vere digerat ⁊ fiat chilus ⁊ sanguis:an non vere nutriat:⁊ de istis multa scripsim⁹ in trac.nr̄o de appetitu.

¶ Et de significationibus permutationis febris effimere ad febrem ethicam est vehementia fortitudinis caliditatis in tertio.al's intro valde.nam ſm plurimū incipit febris post duodecim horas declinare.Cum ergo pertransit febris duodecim horas:⁊ non apparent signa declinationis immo continuatur vsqꝫ ad tertium omni die:⁊ fit fortis:tunc illa est ethica.

¶ Hic ponit signa ꝑmutatōis effimē.s.vere i ethicā.⁊ est qđ dicit Gal.ꝑ de diffe.feb.cap.9.⁊ est si febris effimera in tertia die fortis fiat.Nā feb.effimera vere īcipit d̄clinare post duodecī horas ⁊c̄.

¶ Et de significatiōib⁹ cōpositionis ethice cū febrib⁹ putridis est remissio al's remansio caliditatis sicce post finē declinatōis ⁊ post sudorē exuberātē ⁊ additio in arefactiōe ⁊ extenuatiōe ſm illud qđ facit necessariū.

illa egritudo ⁊ vnctuositas in vrina ⁊ egestione.

¶ Illud quod facit. Laꝑ plus fiat cõsumptio ⁊ crefactio q̃ illa egritudo de se habeat facere.

¶ Et si fuerit etbica illud qđ apparet ⁊ occultũ aliud: significat ipsum coartatio accidens in paroxismis. huiusmodi enim est non inuentum in etbica omnino.

¶ Aliud occultũ. i. putrida significat ipm. s. occultam putridã. Coartatio ꝛc̃. s. pulsus ⁊ calorem accidẽs in paroxismis. s. q̃bus sint occulti.

¶ Et ictas q̃ q̃q̃ incipit etbica retenta cũ stõcho: q̃re corrumpit complexionem epatis per vicinitatem.

¶ Cõsiderãdũ q̃ etbica retinet cũ stõcho: vsq; ꝛ incipit ab eo. s. a mala cõplexione ficca stõchi ad quã segt ariditas: ⁊ ex ista segt etbica. ⁊ q̃ talis stõchi malitia ledat epar est notũ. vel etbica retinet cũ stõcho eq; ꝓiungit etbice stomachi malitia: ⁊ hoc nocet epati.

¶ De signis aldubarem. Laꝑ. 3ᵐ.

SIgna vo adubal sunt q̃ quãdo febris expellit ad adubal vehemẽs fit duricies pulsus: ⁊ eius debilitas ⁊ paruitas ipsius ⁊ eꝝ frequẽtia: ⁊ ꝓpue quando causa casus in etbicã est apostema qđ non resoluit. nam illud. s. frequentia additur valde: ⁊ similiter velocitas ⁊ fit pulsus eius de genere eius qui nominat cauda muris.

¶ Ponit signa spẽi scđe etbice. Et ꝙbus possunt itelligi signa ꝑme spẽi remissa: ⁊ signa tertie spẽi itẽsa in vitio. Expellit. i. vadit. Adubal. i. ad scđam spẽm. Additur valde: q; pulsus fit valde paruꝰ ꝓpter multũ casum virtutis ex apostemate: q; opꝫ q̃ recuperet per frequentiã multã. Cauda muris. s. finitima ꝓcedẽdo de paruo ad paruum ⁊ frequenti ad frequentiorẽ quousq; occidat.

¶ Et si fuerit ex potu calidi vim erit loco caude muris acualis.

¶ Et si fuerit.) s. mutatio in pulsu de potu vini calidi: vel q̃ si fuerit scilicet etbica ex potu vini calidi assumat scilicet in pulsus acualis. s. dicrꝰ fusalis: q; propter caloris confortationem ex vino post pcussiones suas fiunt aliq̃ magne: ⁊ deide redit ad paruas. ⁊ hic pulsus dr fusalis vel acualis dictꝰ ad similitudinẽ acus q̃ solutaria fudit. sine igit etbica fiat ex vino sine mutatio pulsus fit ex vino: opꝫ imaginari q̃ mutatio in pulsu fit ex vino tũc bibito.

¶ Et nõ erunt accidentia aldubellati vehemẽtia valde: nõ enim dat ei spatiũ vsq; ad huiusmodi.

¶ Hec lra põt duplr exponi. Primo ⁊ nõ ꝛc̃. i. qñ casus in etbicam fit ex apostemate dubellati apto siue erupto vt nõ erupto nõ erũt accidẽtia valde vehemẽtia nõ. n. ꝛc̃. vsq; ad hmõi. s. etbicã vel pulsum talez in etbica: q; prius occidit q̃ fiat etbica: vel pus occidit q̃ pulsus cũ hac gradatione fiat q̃us faciat etbicã. Alio mõ põt exponi. ⁊ nõ ꝛc̃. i. qñ casus in etbicã est ex potu vini calidi: non apparẽt accidẽtia dubellati valde vehementia de quibus sunt pulsus vt cauda muris finitima: nõ. n. ꝛc̃. q: si apparẽt accidentia valde vehementia nõ darent spatiũ vt fieret pulsus acualis.

¶ Et apparent in vrina vnctuolitas ⁊ pe alia: ⁊ icipit oculus profundari.

¶ Et apparẽt. s. in etbica cũ trãsit in adubal. vnctuositas ꝛc̃ patet.

¶ Cũ ergo adubal puenit ad statum fit fortior ꝓfundatio amboꝝ oculoꝝ: ⁊ multiplicat lupp̃tudo ficca ⁊ crescũt extremitates ossiũ ois mẽbri: ⁊ in frõte applanant timpora ⁊ tẽdit cutis frõtis ala ⁊ in frõte applanant tipora ⁊ tendit ois cutis eius ⁊ subtiliat vilus ⁊ destruit color cutis: ⁊ fit quasi sit sup̃ cã putris quidã ex adustione solis: ⁊ pducit ad grauedinẽ elcuãdi superalia: ⁊ fit oculus somnolentus ⁊ clausus ablq; somno ⁊ subtiliatur nasus ⁊ elongantur pili ⁊ apparent pediculi: ⁊ videtur venter eius iam minorari ⁊ adherere cum dorso quasi sit cutis sicca que iam attracta est ⁊ attrahitur cum ea cutis pectoris.

¶ Cũ g ꝛc̃ ad statũ ⁊ per põs cũ est in augmento: ita q̃ ly puenit legat correpta media syllaba. Et crescũt. i. magis apparẽt extremitates ossiũ ꝛc̃. Oculus somnolẽtus ablq; somno. Cult. Al. q̃ dic. B. ꝓmo de diffe. fe. ca. 9. nõ est eoꝝ somnus sed vigilãdi ipotẽtia. Eliõ

gant pili. Lapparẽt lõgiores ꝓsumptis carnib⁹ ⁊ ideo ꝓfa cutis. Ad hoc facit corrugatio siue ꝓstrictio cutis: vnde pili erigunt ⁊ apparent magis. Sitr est ab Arist. o. s. pble. pble. 21. cũ assignat cãz qre pili rigẽtiũ erigunt. Aliter possemus imaginari q̃ pili elõgant ꝓpterea q; in istis ex calido adustiuo multiplicat mã fumosa que est ꝓpriens ad pili augmẽtum. Prima tñ cã est melior. Apparẽt pediculi ꝓpter corruptionẽ nutrimẽti sub cute. Prior enim pediculoꝝ est generatio sub cute: deinde extra ex cute.

¶ Cum ergo curuant vngues ⁊ arcuant: tunc iaꝫ peruenit ad statum ⁊ incipit tendere ad occasuꝫ: ⁊ cũ incipit tendere ad occasum liquefiunt chartilagines.

¶ Jam peruenit. hic legat peruenit ꝓducta media syllaba lõga. ad occasum: q; ad mortem ⁊ ad tertiam speciem etbice.

¶ De cura etbice. Laꝑ. 4ᵐ.

ITentio in curatione febris etbice est ifrigidatio ⁊ humectatio. Et vnaquaq; eaꝝ complet cũ approximatione suarũ cãrũ ⁊ expulsione cãrũ sui ꝓtrarij. Et forsitan est cã vnius carũ cã ꝓtrarij alterius sicut cã ifrigidationis. ipsa. n. q̃q; est cã exiccatiõis que est ꝓtraria humectationi sicut ifrigidatio cũ trociscis cãphoratis ⁊ illis q̃ sunt ex spodio ⁊ bis similib⁹. Et forsitan humectatio iterũ est cã calefactionis que ꝓtraria est ifrigidationi sicut vinũ. nã ipm humectat sed calefacit ꝙre opꝫ vt obseruet illud. Et si necessitas vocat ad fortẽ ifrigidationem nõ erit nisi cũ re cui ꝓiungit aut quaꝫ ꝓcedit aut cui succedit res in q̃ est virtꝰ humectationis. Et similiter cũ vocat necessitas ad fortẽ humectationẽ ⁊ velocẽ in ea sicut aqua carnis ⁊ vinũ: tũc opꝫ vt admisgat ei aut antecedat eã aut sequat eã illud in quo est infrigidatio. Et si fuerit cã etbice apostema aut lesio in mẽbro: tunc necessariũ est curare ipm in primis.

¶ Hic ꝓmo curat etbicã. Secõ succurit accidentib⁹ siue dispõnibus sequentibus etbicã. ibi (Et de illis.) ¶ Prima in duas. Primo ponit intentiones habendas in cura etbice: ⁊ remouet errorẽ qui accidere pot. Secõ ponit medicinas ⁊ cas. quoꝝdã in vsu illaruꝫ. ibi (Et qui diligit.) ¶ Prima in duas. Primo ponit curã etbice in se. Secõ quando alteri morbo coniungit. ibi (Et si fuerit.) Causa predicti est q; intentio curatiua fundatur super contrarietate vt in Thegni tracta. 3. ter. cõmen. 83. Alia que dicit sunt nota.

¶ Et qui diligit componere regimen eius ex diuersis modis conuenientibus ei in quo febris fit vehemens valde: tunc necessariũ est vt incipiat ⁊ det in potu trociscos cãphoratos ⁊ que currũt cursu eoꝝ cũ syrupo acetoso dilinculo: in ortu solis sicut aqua ordei in canicula si non abhorret eos ⁊ cum iulep ⁊ cum aqua granatoꝝ: ⁊ ad mansionẽ da mucilaginẽ psilij si nõ fuerit phibens aliq̃d ꝓpter stomachũ ⁊ alia.

¶ Hic vult ponere medicinas ⁊ res ꝙbus vruntur. Et primo ponit regimen infrigidans ⁊ humectans ponendo res quibus hoc fit: ⁊ cas. in eis. Secundo ponit regimen ⁊ res infrigidantes. ibi (Et regimen.) Tertio humectantes. ibi (Et de regimine.)

¶ Cõsiderãdũ q̃ primo docet dare trociscos cãphoratos in dilinculo deinde in ortu solis aquã ordei ꝛc̃. Tertio docet dare post meridiẽ ⁊ ante vesperas mucilaginẽ psilij: ⁊ hec di hora mansionis solis vt dict: ⁊ est modus loquẽdi. Al. alibi vt 3. cas. fen. 19. ca. de cura distillationis vrine. Hoc q̃ regimẽ est cõpositũ ex modis diuersis q: ex regimine ifrigidante ⁊ humectãte erit ⁊ ex vsu diuersarũ medicinarũ: ⁊ pueniet etbico in quo est fortis iflãmatio: q: ista fuit fortiter extinguẽda. Cõsidera ergo q̃ etbici iter se pot differre q̃ gradus caloris. aliq̃s. n. pot esse etbicus cũ vna mensura caloris: ⁊ aliq̃s pot esse etbicus cũ duplo gradu caloris respectu illius. Ratio illius est: q: ois gradus caloris factus in corde q̃ est a ꝓmo gradu caloris egritudinalis vsq; ad gradũ virtuum: cũ quo stat vita pot esse etbicus calor. In hoc aũt est magna latitudo ⁊ diuersitas: ꝓp stõchũ. s. in quo timeat infrigidatio ⁊ mollificatio ꝓpter mucilaginem psilij ⁊ alia vt ꝓpter lubricitatem intestinoꝝ superfluam.

¶ Et regimẽ infrigidãs est per illud qđ iuuat de po-

ribus infrigidatibus ⁊ de olerib⁹ infrigidatib⁹ ⁊ trociscis: sicut trocisci de cāphora ⁊ emplastris ⁊ unctionib⁹ ⁊ his similib⁹: ⁊ ifrigidatione aeris cor ita q⁹ in hyeme. Si aūt nō tolerat alienet ab eo ignis alis ita q⁹ in hyeme ⁊ si nō tolerat alienet ab eo ignē: infrigidatio nāq; aeris cor est melior res: ⁊ sicut vestire cū cū sandalatis ⁊ cāphoratis ⁊ facere ipm odorare illō in q̄ sunt rose ⁊ cāphora ⁊ sandali ⁊ fruct⁹ frigidi ⁊ sebesticis ⁊ liliū cū aqua rosacea. Et vaporatio cū sudore ⁊ balneo. Et opz vt nō ꝓlongef retentio emplastroz infrigidātum valde super membra propinqua valde mēbris anhelitus: forsitasse eni ifert illud anhelitui ⁊ voci nocumētuz magnū. Et opz vt declinet ad quietē ⁊ somnū ⁊ tráquillitatē ⁊ gaudiuz: ⁊ custodiaf eger ab eo qō facit ipsuz irasci: ⁊ qō facit ipm tristari ⁊ qō facit ipm anguſtiari: ⁊ a fame ⁊ siti lōga. Et emplastra ifrigidātia q⁹ opz eos vti sunt aromatica. nā ipsa sunt ꝓpinquioris iuuamēti ⁊ ꝓprie sup pect⁹: ⁊ que sequunf ipsum: ⁊ sint ifrigidata ⁊ nō sit in eis sticticitas. Stipticitas enim cū hoc q⁹ ipsa facit accidere de exiccatiōe ꝓhibet virtutē medicine ꝓfundari. Et opz vt assiduef ꝑmutatio vt nō diu remaneat medicamē: ⁊ calefiat cū obseruatiōe vehemētie ifrigidationis eius. nam cum ipsum infrigidat vehemēter nō elongatur quin debilitet mēbrum. Et quādo est prope membra anhelitus tunc non est lōginquum quin impediat diaphragma ⁊ alia ab emissione anhelitus cum facilitate. Et de regimine humectante sunt cibi leues ⁊ fruct⁹ ⁊ robub ⁊ unctiones ⁊ emplastra ⁊ odoramenta ⁊ caputpurgia ⁊ quies ⁊ tranquillitas ⁊ vt non inferatur ei violētia in fame aut siti.

¶ Hic ponit regumen infrigidās ⁊ res infrigidātes: ⁊ ponit cāl. in vsu ḡrūdi de eis. Sebesticis gdā exponūt. Granatuz sylvestre. Ego vo nō iuenio expositionē de qua ꝓfidā. Vaporatio cū sudore ⁊ balneo. Hic text⁹ credo q⁹ sit corruptus vitio trāsferētis: nō n. debēt etrici duci ad sudorē vt postea⁹ ponit: ꝙ coguntur ponē vaporationē cū sudore. Ualt q⁹ sudori appropinquet mouādo materiā ad mēbra: nō tñ q⁹ sudorē faciat. Uel cū sudore. i. cū aere ita humido ⁊ pleno vaporib⁹ aqueis q⁹ ex eoz applicatiōe ad cutim bō videat sudare. Et balneo. i. vaporatiōe cū balneo: qz lauef in eo ⁊ nō morief multū. Quietē. s. coꝛporis. tranquillitatē. s. aīe. ꝓhibet virtutez medicine ꝓfundare ⁊ hoc qñ operatio stipterici precurrit vnde claudit poꝛos. Hz qñ res est parū stiptica ⁊ partes subtiles labiles ꝓcurrit: tunc illa stipticitas nō impedit operationē vl penetrationē imo adiuuat ad penetrandū vt apparet de oleo rosa. Sm Gal. tertio de simplici medicine dist. 3. ca. 5. Rob. s. fructū nō rob absolute qō est sapa vini. Alia ois que dicit sunt nota.

¶ De rememoratione medicinarum infrigidantium eos. Cap. 5m.

Ille vo que de eis sunt infrigidātes ⁊ humectātes omnes sunt nutritiue aut vincit in eis nutribilitas sicut aqua ordei decocta cū caricis ex parte caricari. Et oportet vt euellātur extremitates cancroꝝ ex pedibus suis ⁊ coꝛporib⁹ suis: ⁊ abluantur cum aqua frigida ⁊ sale bono cum cuere vicibus tribus ⁊ supra donec mundificentur ⁊ purgentur a grauitate sui odoris: deinde decoquanf in aqua ordei. Et sicut aqua lactis vaccini ō quo extractum est butyrum. Et sicut succi olerum ebratoꝝ predictoꝝ in capitulis febrium acutaꝝ ⁊ sicut mucilago psilij. In aceto autem est vehemēs exiccatio ⁊ virtus resolutionis quare oportet vt bibatur cū eo quod resistit duabus proprietatibus scilicet per commixtionem aque multe aut cum quibusdā humectantibus ⁊ lenificantibus. Et proximum quidē est vt lac asine sit cū humectatione sua infrigidans: ita vt quidam faciant meliorem infrigidationez eius super infrigidationem lactis vaccini de quo extractū est butyrum: verum ipsum conuenit ei qui non habet febrē periodicam: neq; materiam neq; humoreꝝ preparatum ad putredinem: ⁊ oportet vt caueaf ipsum lac. Et de illis que conferūt eis est zuccharum. Et cum senseris putredinem accidentem ex lacte: tunc solue cum facilitate. Et si timueris calefactionem: tunc abstine ab eo aliquot diebus ⁊ cura in ea cum trocisciis ⁊ aquis fructuum: deinde itera lac.

¶ Hic sermones magis spāli defecēdit ad curā ⁊ ad res multas q⁹ bus ifrigidamus ⁊ humectam⁹. Primo ponit medicinas ifridantes. Scōo humectātes. ibi. Medicine vo.) Tertio regimē in cibo ⁊ potu. ibi. Opz vt separef. ℣ prima in duas. Primo ponit medicinas ifridantes que cū ℞ sunt humectātes. Scōo ponit medicinas frigidas que nō humectāt. ibi. Medicine vo infrigidātes.) ℣ Prima ⁊ septē sicut sunt septē medicine iste. ¶ Premittit dicta ḡnale ⁊ est q⁹ medicine que ifrigidāt ⁊ humectāt sunt nutritiue: aut vincit nutribilitas. s. plus q̄ in illis que nō humectāt: ⁊ hoc qz humidū est mā nutrimēti. Prima medicina est aq̄ ordei. s. bene excoriari ⁊ mūdi cū cāeris. Ego in vna libra aq̄ ordei facio decoq vncias duas cāeroꝝ bene lotoꝝ. Et opz vt euellanf extremitates: qz nō est in extremitatib⁹ coꝛ virt⁹ humida sicut est in coꝛpe. Lauenf trib⁹ vicib⁹: sed apud Rasim. 17. caꝑ. 7. dicunt. lauanf quinque vicibus: ⁊ hoc stat in loroꝛe: qz totiens lauet quousq; mūdificent. Zuccharū. i. in aq̄ dissolutū: ⁊ sit zuccharꝛ albū. ℣ Si timueris calefactionē. Hic soluit argumētū qō reputatū ē difficile cū dī q⁹ nō vi q⁹ lac ōbeat dari etbico: qz lac corrūpit in stōcho choleꝛico. s. calido ⁊ sicco. ℣ Dōz q⁹ nō est vez nisi sit valde magn⁹ excessus: imo lac ꝓdit coꝛpib⁹ calidis ⁊ siccis nisi in stōcho supflua choli sit: vt intelligif. 2. cañ. caꝑ. de lacte. ⁊ iō nō ꝓuenit oi etbice: sed in etbico nō multū iflāmato. vñ Raſ. tracta. 10. Almāſo. caꝑ. 3. ligs laboꝛās hac egritudine habuerit coꝛp⁹ fortiter ⁊ vehemēter macrū: neq; fortis calor in eo fuerit: lac calidū vt ab vberibus extractū fuerit ꝓfert ei. ꝓt aliqs etbic⁹ per remissuz gradū caloris nō corrūpē ⁊ aliqs choleric⁹ per gradū excessiuū in terminis fue sanitatis: ⁊ q̄ dominū choleꝛe coꝛrūpere lac: ⁊ signū hui⁹ est qz vnus choleric⁹ plus choles multiplicat ex vno cibo q̄ ex illo multiplicaret vn⁹ etbic⁹.

¶ Medicine vo infrigidātes que nō habēt humectationē sunt sicut trocisci noti narrati. s. trocisci cāphorati ⁊ trocisci ō dacrylis ⁊ coꝛallo ⁊ trocisci de succis fridis. Et sicut trocisci hmōi. ℞. spodij boli armenici ana. ʒ. iiij. roſarū. ʒ. vi. seminis portulace ⁊ citrulli ⁊ cucurbite ⁊ cbarabe oium ana. ʒ. iij. fiant ex eis trocisci: ⁊ sit dosis pōdus. ʒ. ij. ⁊ sunt boni valde. Et iteruz alij ꝓmi eis. ℞. armoglosse amuli ⁊ gūmi dragagāti oiuz ana. ʒ. iij. boli armeni spodij amboꝛ ana. ʒ. iij. papaueris. ʒ. v. roſarū ⁊ semis cucurbite ⁊ citrulli ⁊ portulace oiuz ana. ʒ. vi. granoꝝ cydonioꝝ exoꝛticatoꝝ ⁊ semi nis melonis ⁊ cucumeris oiuz ana. ʒ. vij. fucci liquritie pōdus. ʒ. r. ꝓficiant cū mucilagine psilij. Unctionem vo ⁊ epithimata ⁊ emplastra infrigidātia ⁊ odoramēta ⁊ caputpurgia ifridātia sunt illa que tu scruisti. Et meliores unctiones sūt cū oleo de cucurbita ⁊ de papauere ⁊ nenufare ⁊ salicib⁹ ⁊ viol. Strat⁹ aūt ifrigidantes ⁊ humectātes sunt illi qui sunt plani valde de coꝛijs aſpersis aq̄ ros. aut de lino de genere ei⁹ qō fit in tabrasten: ⁊ sit ipletio eius illud quod nō calefacit imo sit ō genere lini pectinati ⁊ renouef assidue. Aut sit stratus de coꝛijs que taz sunt impleta aqua post q̄s sint sup ea rectificationes que applanēt aquā bene ⁊

prohibeant eius inequalitatem. Et sint stratus prope aquas ⁊ cursus earum ⁊ sub eis folia arbor̄ frigidor̄ ⁊ humidor̄. ſ. de salicibus ⁊ semperuiue ⁊ olera humida ⁊ odorifera frigida sicut rose: ⁊ iterum folia arborum frigidor̄ ⁊ preputia vitis ⁊ his similia.

¶ Hic ponit medicinas multas que sumunt ⁊ que iunguntur et emplastrantur. Labrasten est nomen loci: sed apud Rasim primo cont. est hospitale. Alia sunt per se nota.

¶ De rememoratione medicinarum humectantium eos. Cap. 6m.

Llarum quidē que sunt cum infrigidatione rememoratio iam preterijt. Et restat nūc ꝓsideratio in qualitate dādi in potu genera lactis ⁊ lac de quo extractū est butyrū ⁊ in q̄litate administrationis tine ⁊ balnei ⁊ administratione vnguēt̄or̄ ⁊ oleor̄ ⁊ epithimatū ⁊ relīq regimis. Et nos qdē iā docuimus modū dandi in potu genera lactis in capīb ptisis ⁊ siccitatis stōchi: quare op̄s vt sit illud canon. Et non est lac post lac mulieris sicut lac asine postea lac caprarum cuius pascua oportet esse ex herbis ⁊ olerib⁹ frigidis humidis sicut scis: nā ipm ⁊ ꝓprie lac asine eradicat etbicam si fuerit ei eradicator: ⁊ nō est electio super ipm nisi prohibeat putredo accidens aut expectatio māe cōprehense. Et lac qdē tuuatuum est eis a principio etbice vsq; ad finē eius. Et lac mulieris suggendo sumptum cōuenientius est omnibus. Et canon in dando in potu lac de quo extractum est butyrum est proximus illi uerum. Et melius quidem est vt incipias a. 3. ℔. vsq; ad. ℔℔℔. ⁊ qō est supra eas fuerint virt⁹ adiuuās. Et tibi inest vt cōmisceas cū eo aliqd de trocisciis infrigidantibus. Et tibi inest vt addas supra summā p̄dictā in potione prima ⁊ postrema: si fuerint potēs virtus sup digestionē.

¶ Prio ponit qō intēdit. Scō exequit. ibi (Et nos qdē.) ℣ Et hec in tres. Primo dat regimē per lac. Scō per tinā. ibi. (Tina aūt.) Tertio p balneū: ⁊ iter hec ponit de vnguentis ⁊ emplīs. ibi (Ingressio āt balnei.) Reliquū āt regimē. ſ. p cibū ⁊ potū ponit vltio.

dubium ¶ Dubitat in prima particula qō lac sit melius etbi. o an asininum an humanū. ℣ Videt qꝺ humanū per Hal. 7. terapē. cap. 6. ⁊ Auicē. hic. ℣ In ptrariū est Aui. hic. nō est electio super ipsum. i. nō eligit aliquid quod sit melius eo: sed dixerat prius ⁊ ꝓprie lac asine. Modus aūt Auicē. quādo vult aliquid valde laudare est modus p̄dictus: sicut statim infra hoc modo loquendi vtit: ⁊ tertio libro sen prima cap. de cau. cōmunibus egritudinū capitis. Amplius videt lac caprinū melius: q; Hal ponit qꝺ est mediuꝫ lac siue equa, le in libro de euchimia ⁊ cacochimia tertio cap. ℣ Dicamus primo qꝺ sermones Aui. iterati nō sunt vniformes in libris suis: sicut aliquid de hoc ostendimus secūdo can. cap. de lacte. ⁊ perp̄dit de hoc aliqd Rabi moyses: sed nō habem⁹ h̄ hic discutere. ℣ Scō dicimus qꝺ lac humanū est melius etbico: q; cōformius ⁊ nāe humane ꝓpinquius: sed lac asininuꝫ est melius: q; subtilius ⁊ frigidius ⁊ humidius. Lac aūt caprē est mediū siue equale. ſ. in substātia cōparatū ad lac asininū. Videtur enim asini cōplexio ad frigiditatē ⁊ humiditatē declinare qō multū ostendit carnū eius mollitie: ⁊ quasi albedo: aliq tamen volunt qꝺ sit animal frigidum ⁊ siccum. ¶ Considerandum autem qꝺ Auicen. non solum prohibet lac ex actuali putredine materie: sed etiam ex putredine expectata materiei cōprehense que est in forma cause antecedentis.

¶ Tina autem melior est illa que est tepida. Cui qua nō est caliditas multa: ⁊ est cū hoc cū virtutib⁹ olerū ⁊ herbarū infrigidātū ⁊ humectātum: ⁊ nō sit ita vt roborificet nedū qꝺ ludare faciat. ⁊ nō licet vt vapor tine sit calidus: ⁊ si nō esset qō ꝓhiberet administrationem tine frigide nō eligeret super eam: verum quod prohibet ab hoc est debilitas corpor̄ eor̄: ⁊ eor̄ extenuatio. In primis vo rebus ipsorum fortasse sanat eos illud. verum debilitatem cōporis sanat ita illud cum infrigidatione pauca quā facit in complexione eius que possibile est vt curetur.

¶ Primo ponit regimen per tinā tepidā loquēs de frigida. Secundo reuertitur ad vsum tine tepide ⁊ temperati caloris. ibi (Illud aūt.) Tertio ponit ordinē tine ad vsum aq̄ ordei. ibi (Et si sumpserit. Quarto ponit ordinem vsus tine ⁊ etiā balnei ad vtiones ⁊ ad tinam frigidam ⁊ ad lactis emulsionē. ibi (Et administret.)

¶ In prima vult dicere qꝺ in principio etbice antēq̄ macer factus sit vel multū exiccatus vel debilitat⁹ infusio in aqua frida sanat. Et qꝺ aliqs diceret cōtra: qꝺ ista infrigidatio debilitat ⁊ diminuit malā cōplexionē frigidā. Respondet qꝺ illa infrigidatio ⁊ debilitas est pauca ⁊ pōt remoueri in tempore sequenti: ⁊ hoc est qō dicit. Iterum debilitas corporis. ſ. inducta ab infrigidatione sanat illud cum infrigidatione pauca. i. qꝺ infrigidatio est pauca: ad quā sequitur ista debilitas: ⁊ qꝺ corpus hoc nondum erat consumptuꝫ nec erat multum percussibile ab aqua frigida.

¶ Et si fuerit debilius illo timetur qꝺ cadant in etbicam senilem ⁊ illud fm minus: verūtamē cum illo tardatur magis tempus mortis ⁊ fortasse viuit cuꝫ ea tē pore cui est quantitas. Et multotiens quidem est rectior permutatio eius ad illam etbicam.

¶ Qꝺ si fuerit ⁊c. Si etbicus iam sit debilitat⁹ ⁊ extenuatus multum timetur si ponatur in tina frigida aque qꝺ cadat in etbicā senecturis. Et illud fm minus. i. ad minus hoc timetur. Verūtamen quasi dicat melius est qꝺ cadat in etbicaꝫ senecturis: qꝺ plus pōt cum ea viuere q̄ cū etbica febuli. Et hec omnia sunt dicta a Hal. 10. terapentice. cap. 10.

¶ Illud aūt in quo fuim⁹ de relatione tine rectius est vt fiat inceptio in ea cū aqua que est calida ad terminū: ⁊ fiat gradatio ad frigidā: ⁊ ad tēperatā fridā tolerabilē: hec. n. gradatio facit corpus susceptibile aque frigide: cū lesio nō fiat nisi per aduētū ptrarij diuersificantis in cōplexione subito. Et uteruꝫ corpus aegrit ex aqua calida similitudinem teneritatis ⁊ tolerat ꝯsi ea aquam frigidam. Et si uteretur tina in die trib⁹ vicibus erit rectum. Et oportet vt administretur cum facilitate vt nō cadat virtus.

¶ Et tolerat cū ea. ſ. tenueritate fridā aq̄. q. duꝫ corp⁹ rarefiat ⁊ fiat tenerū per aquā calidā mbilominus tolerat aquā frigidā melius.

¶ Et si sumpserit aquā ordei ante tinam duab⁹ horis erit cōueniens: ⁊ si premittat tinam post emulsionem lactis super corpus eius fm qꝺ dicemus vt dilatet tina meatus cibi: deinde suscipiat aquā ordei ⁊ que sūt ei similia: postea expectet deinde administretur aqua tine vt dilatetur cibus: erit bonum.

¶ Post. i. post tinā mulgeat lac super corpus. Cōsidera ergo qꝺ die trib⁹ vicibus administrat tinam. Et primo dat aquā ordei postea tinā administrat. Scō iterū dat aquā ordei: ⁊ post tinā vt dilatetur cibus ⁊ est bonū. Et intellige qꝺ si vis tertio potes euꝫ ponere in tinā: ⁊ in hoc verificat qō dixit. si iteret tina in die tribus vicibus. Aliter aūt potes intelligere qꝺ siue ante tinā des aquā ordei siue ꝓmittas tinā ⁊ post des aquā ordei: vtrūq; est bonum.

¶ Et administretur post tinam ⁊ balneum inunctio cum oleis infrigidantibus ⁊ humectātibus sicut oleo violato. prope quādo factum est ex oleo de cucurbita similiter oleo nenufarino ⁊ oleo de cucurbita. Et si permutetur post tinaꝫ ad illud quod est declinius ad frigus parum tolerabile deinde inungatur erit rectum. Et si premittatur inunctio ⁊ festinetur deinde ingrediatur aquam frigidam parum: erit rectum: ⁊ illud fm tolerantiam: ⁊ non est malum gradari in eo. Et melior quidem horaruꝫ huius actionis est post digestionem cibi: ⁊ si possibile est vt immergatur post tinaꝫ calidā in aqua frigida subito absq; gradatiōe est

magis vltimū ex parte cure ⁊ magis forte ex parte timoris. Et effusio ei⁹ cū facilitate est minoris timoris ꝙ submersio infirmi in ea subito ⁊ minoris nuamenti. Et sit frigus fm quantitatez frigoris aque cistane que est inter tepidā ⁊ inter illā que est vehemētis frigoris. Et si premittat emulsio lactis sup mēbra sua si nō fuerit debilis aut cuius qđ mixtuz est aqua si fuerit debilis: deide si administret tina erit rectū. Vā emulsio lactis super corp⁹ est vehementis humectationis. Et genera quidem lactis bona ad emulgendum sunt predicta. Et opz vt emulgeant ex vbere. Et dignius est vt fiat fricio super inunctionem fricando ex medicinis predictis corpori toti ⁊ uncturis.

¶ Inunctio post tinā ⁊ balneū tenet aquā in poris que infrigidat post reversionem ad suam frigiditatem vt scitus est lib.1.tracta.2. Et illud fm tolerantiam.i.fi tolerat. Emulsio lactis si non fuerit debilis: qz debilis non tolerat tot fieri.

¶ Ingressio autez balnei non conceditur ei nisi fuerit tta ne sudare faciat: neqz igniat neqz alteret anhelitū ⁊ sit caliditū aque eius minus calido sui acris: ⁊ sit caliditas aque eius ita vt delectet ⁊ nō ledat ⁊ nō faciat sudare: ⁊ quādo nō est in corpore eius materia preparata putredini: ⁊ proprie cū illud est ⁊ nō digestus est cibus: imo oportet vt sit illud cū volūtas est vt expādat digestum eius in corpore ⁊ non prolonget morā eius in coꝛimo separet ab eo velociter. Et qñ separatur ab eo sumat aliqd de humiditatibus humectantibus ⁊ de sorbitionibus que nō nocēt ei factis ex ordeo ⁊ lacte. Et quando accidit ei in balneo sitis sedet eā cū aqua ordei ⁊ aqua alraib: ⁊ lac sit lac asine.

¶ Hec dicit stuffa apud nos ⁊ bz tres casas vt supra lib.1.fen.2.⁊ Bal.10.terapentice cap.10. ⁊ nos in patria nostra nō poneremus ethicū in illa sed exiuntur tina loco illius: qz facilius possumus illā moderare. Posset dici sit caliditū aque minus calido sui acris. Cū est qz idē gradus caloris posit⁹ in aqua ⁊ in aere plus calefacit in eā positus ꝙ in aere pp aeris raritatē. Vel aliter vt dicam⁹ ꝙ. Ā. dixit hoc ad ostendendū ꝙ ethicus indiget aqua ⁊ poni in ea ⁊ nō indiget aere: ⁊ ideo dixit. Sit caliditū ⁊c. i. ponē cū in aqua ⁊ cura de ḡlitate eius: ⁊ nō tenetur cū in aere ꝙprie cū est illud. i. mā parata putredini ⁊ nō digestus est cib⁹ fu. nō debet ingredi balneū. Alraib. i. lac acetosum de quo extractum est butyrum.

¶ Et oportet vt sit introtus in balneuz deinde exitus eius ab eo fm modū vt non sit labor in eo omnino: ⁊ iā enūtauimus illud in locis alijs ⁊ iterabimus de illo ꝓditionē. Opz vt permutet ad balneū in lecto portato in quo sunt strati stratus ingemose ita vt perueniat cum eo ad primam domum: ⁊ permutet ad illud quod ex duobus pānis factū est plenū lana vel coto ⁊ dicit grece pedetolene qđ conueniens est balneo ⁊ exuat vestimentis suis in ea: aut in media si nō fuerit calida: ⁊ nō moretur in aliqua earū nisi ḡtitatiue p̄mutationis ⁊ anhelitibus paucis ⁊ tam exutus vestimentis. Deinde igrediat ad domū sedam ⁊ temā: verūtamē nō sit vehemēs caliditatis: ⁊ stet i ea ḡtitate qua tolerat tinā. Hoc est illud qđ dictuz est. Et qđ magis est dilectū mihi est vt sit tina eius in domo media tēperata. Cum ergo separat a tina frigida cooperiat mantili aut pharcha habente duas tunicas ⁊ p̄mutet ad stratū suū ⁊ lectū suū cum sua sabana: ⁊ exiccet sudor eius cū mantili ⁊ ungat ⁊ cibet.

¶ Hoc est p̄ceptū a Bal.10.tera.cap.10. ⁊ tam annūtiauimus lib.1. fen.2.⁊.3.lib.fen.13. Dicit infra in littera sabana ⁊ est modus lecti de quo dixit ꝙ grece dicat pedetolene: ⁊ ponebat in prima domo vt in eo stans expoliaret suis pannis. Exiccet sudor. qz accidat ꝙ sudat: nō tñ ꝙ studeas cū facere sudare. Vel sudor. i. humiditas aquea qz aliter oleū nō applicaret sibi. Reliqua sunt nota.

¶ De cibatione babētiū ethicam. Cap.7m.

Oportet vt separetur in eis cibus ⁊ nō cibent in saturitate coꝛ vice vna. Amplius melius quo cibant est aqua ordei ⁊ ordeuz ⁊ panis tritici ablati infusus in aqua frigida: ⁊ genera lactis cū ab eis nō prohibet aliquid coꝛ que diximus ⁊ lac vaccinū de quo extractū est butyrū qñ est plurimi nutrimēti: ⁊ almos ⁊ cucurbita: ⁊ de fructib⁹ meloues palestini ⁊ sunt alrachi cognominati apud nos indi. Et qñ sentit rectificationē tunc nō est malū cibare ipm caseo humido nō salito. Et si virtus debilitat nō est malū vt cibet iure ysidabegi cū coꝛiādro humido decocto cum eis que sunt sicut alduragi ⁊ altacuugi. Et fortasse opz vt det eis in potu aliqd vini subtilis permixti cū aqua multa. Et fortasse est necessariū vt cibes cū mosos ex carne alduragi ⁊ altacuugi ⁊ alcubugi ⁊ pullus ⁊ bosule acetoso aut ꝓgelato acetoso ex carne bedi aut carne vaccina qñ est illic fortitudo digōnis ⁊ acetū almosos ⁊ cōgelati est imatiuū eis ⁊ ꝓfortatiuū in hac dispōne. Et fortasse nō est excusatio ab aqua carnis pmixta cū syrupo de fructib⁹ frigidis acetosis aut vitello ou sorbilis. Et qñ plongat cū ea debilitas ad syncopim est necesse vt cibent aqua carnis accepta ex lateribus bedi cū sale pauco que colet ⁊ fundat sup eā quātum totum eius est de aqua maloꝛ ⁊ quātū est decima eius de vino odorifero ⁊ potet tepida. Aqua vo frigida que nō est valde vehemētis frigoris nō est malus si in potu det eis si nō fuerit debilis: aut aliqd ꝓhibēs: ⁊ illō ꝓhibēs: aut erit apostema sub hypocūdrijs aut erūt in corpore toto chimi putridi ⁊ chimi crudi qui oēs digōne indigēt: ⁊ nō apparet signū digestionis: qꝛ si appareat timoꝛ erit minoꝛ. Et similiter si fuerit ethica permutata ex sirsen aut birsen: nam cum hac melius est vt interdicat potus aque frigide ꝙ cum alijs. Ethica enī cū superuenit egritudinib⁹ destruentibus virtutē mollificātibus eam arefaciētibus ossa ⁊ carnē superuenit debilitati. Luz ergo ꝓfūgitur ei super debilitatē post sumptionē aque frigide nō morat qn cadat in genus alterius ethice que cōmunicat huic generi in siccitate ⁊ diuersificat ei in caloꝛe ⁊ frigoꝛe ⁊ nominat ethica senectutis ⁊ ethica senij. Et illa quidem est egritudo secua in qua inatus calor iam destructus est. Et similiter aqua vltimi frigoris ⁊ plurimi nocet eis in omni dispositione: ⁊ coꝛrumpit inatum caloꝛē membroꝛuz coꝛ radicaliū. Et fortasse festinat cū eis ad mortē: aut pmutat eos ad modū aliū ethice.

¶ Almos. i. pise: apud alios sunt robilie. Ysidabegi est modus preparationis cibi. Alduragi. i. pisces perrini vel turtur. Adugi. Lauce parue. Aliqd vini ad ꝓfortādū. Mosos. i. gelatina dicta apud nos. Alduragi. i. turtur. Alij dicūt qꝛ est spēs perdicū. Altacuugi ⁊ alcubugi sunt modi perdicū. Pullus. i. paruus. Bulmen est modus cibi acetosi. Generaliter scias apud sarracenos esse multos modos ꝑparationis ciboꝛ quos diuersificāt saporib⁹ ⁊ i coloꝛib⁹: vt apꝑet in libris coꝛūdē dicti supra ca. ō ḡrana. Aqua carnis. i. succo carnis differt a brodio: vt Alu. in libro de viribus cordis cap. de carnib⁹. Et nō apparet signū digōnis. i. in ethica nō appareat signū digestionis: tñ pōt dari aqua frigida: qꝛ non est febris mālis: ⁊ ō Bal. volunt. 3. regi. acuso. cōmen. 15. in fine. qꝛ signū digōnis est quod vīe

in febribus colliquationis ad dandū in potu aquā frigidā: tamē si appet digestio qz suspicandū est q aliqne sint māe in etbico que rectificatione egēt: est melius in dando in potu aquā frigidā etiā si vigoret nīlis calor fortior. Bursen. i. apostema cerebri. Bursen. i. apostema pectoris. Lām aūt sui dicti sunt perfecte assignat.

¶ De succurrendo dispositionibus sequentibus etbicam. Cap. 8m.

DE illis est syncopis: et iam diximus regimen in hoc multotiens. Et de illis est fluxus ventris. Et oportet vt curetur et succurratur ei. Flam in hoc est timor magnus. Et de curis eius in primis est vt sit aqua ordei corū aqua sauich. Et ponantur in aqua ordei corum milium torrefactum et gummi aut lentes elixate iterate aut lac decoctum cum lapidibus aut cum igne solo donec consumatur eius aquositas et propria cum milio et potent bos trocisci. ℞. bol armeni ʒ.v. castanee torrefacte rosarum omnium ana. ʒ.iij. spodij ebarabe amborum omnium ana. ʒ.iij. seminis acetose excorticati granorum berberorum omnium ana. ʒ.vj. fiant trocisci cuz succo cydoniorum. Et detur in potu aqua pirorum in mane et apud somnum. Et detur in potu pilium torrefactū et similiter suffuf de spodio in quo est bdellū de mecha est unguentum valde. Et si pervenit ad excoriationem curetur excoriatio cum clysteribus que scis quoniam illud est convenientius.

¶ Aqua sauich. i. ordei torrefacti qđ bz et torrefactiōe sūplicitate. gūmi. i. arabici. lētes elixate. i. aq̄ prouecta pluries et iterata. (In decoctione: qz pluries et pluriēs fit proiecta aqua. reliq̄ sunt nota

¶ De etbica senectutis. Cap. 9m.

GArrit consuetudo vt dicant etbicā senectutis post febrem etbicaz: et nos etiam incedamus via consueta.

¶ In hoc caꝑ. determinat de etbica senectutis que dī sic: qz talis est dispositio senū: vt ¶ balya. 8. theo. caꝑ. 7. et Aui. in hoc caꝑ. Et ꝓ dar cām: ūre hic determinat de ea: qz cōsuetudo est antiquoꝝ loq de ea post etbicā: et fecit hoc Serap. 6. breuiary sui caꝑ. 11. et Raſ. 16. primi. caꝑ. 2. ¶ Hec aūt antiquoꝝ ꝓsuetudo bz tres cās. ¶ Pria est qz etbica senectutis ꝺiuſt etbice febri: cū febris etbica sit morb⁹ calidus in corde et toto corpe. etbica aūt senectutis ꝓpe dcā sit qđā friditas siue morb⁹ fridus i corde et toto corpe. scia aūt ꝺiuoꝝ pōt cadē in eodē et cōicat. ¶ Scōa cā fuit q etbica senectutis in oī sua specie est siccitas cordis et totius⁹ corporis: et in hoc cōmunicat cuz etbica febrili: que bz principaliter sit caliditas: est tamē sibi associata siccitas cordis et totius in qlibet sua specie: et iō dixit supra q etbica senectutis cōicat febri etbice in siccitate: et diuersificat ab ea in calore et frigore: qz. i. febri etbice cōicat calor: bz etbice senectutis cōicat frigus. ¶ Tertia cā est: qz qđā antiquoꝝ nominauerūt etbicā senectutis febrē de quibus fuit ¶ balya. 8. theo. ca. 7. et Serap. tractu. 6. caꝑ. 11. qui febrē etbicā diuisit in calidā et frigidaz vel etbicā senectutis: et ideo scia eius cadebat in caꝑ. febriū. Ista tamē nominatio ipropria est cū febris a feruore dicat siue ab igne et calore: vnde ꝑmo regi. 20. cōmen. 42. dicit Bal. q febris est qñ caliditas nāle mutat ad caliditatē ignēā: vnde Raſ. 16. primi. viri mo caꝑ. dicit. Quoniā scūz dominat caliditas noctua tēi corpori ista erit febris et appellat febris si frigiditas fuerit in toto corpore bz nō debeat de iure dici febris: per modum tñ similitudinis appellat febris: qz sicut febris est totius passio et primo cordis: ita etbica senectutis est totius frigiditas et siccitas et primo cordis.

¶ Intentio itaq̄ etbice senectutis est dominium siccitatis super complexionem absq̄ febre. Et quādoq̄ fit cum equalitate in calore et frigore et illud est fm minus. Et quando q̄ fit cum frigore et nominatur hec dispositio senectus et etbica senij: quoniaz corpori accidit in hora senij illud quod accidit in illa hora de al dubul et siccitate.

¶ Hic ꝓsequitur. Et ꝑmo dat modos huius etbice. Scdo corpora apta. ibi (Et senes.) Tertio cās. ibi (Et cause.) ¶ Considerandū q

qz omnis etbica senectutis est sicca: nō tamē omnis est passio frigida vt statiz apparebit: iō notificauit eā per dominiū siccitatis. Et si ꝓsideres q omnis etbica senectutis est passio frigida: tu qz frigiditas in ea est a siccitate. s. ꝓsumptione humidi: et ō in ea que vere est etbica senectutis vel in plurib⁹: nō dufluūt per siccitatē. dico aūt in pluribus qz etbica quedā senectutis est in qua frigiditas non pendet omnino a siccitate sicut illa que fit a potu aque frigide vel balneo in ea. ¶ Considerandū scōo q⁹ duas videt potere species etbice: vnam in qua est tēperantia in calido et frigido: aliam in qua est frigiditas et vtriq̄ cōicat esse absq̄ febre.

¶ Dubitatur primo an cum hac siccitate possit cōungi caliditas. Dubiū ꝑmum

¶ Secundo an siccitas cum caliditate sit idem quod etbica. Dubiū 2m

¶ Dubitat tertio an sit pone etbicā senectutis ex cū calido et frido. Dubiū 3m

¶ Ad primū videt q⁹ cū etbica senectutis que est siccitas nō possit ꝓungi caliditas totius: qz tūc esset febris cuius ꝓmū dicit Aui. absq̄ febre. ¶ In ꝓmū est Bal. in libro de tabe primo ca. ¶ Dōm q⁹ cū ꝓsiderabile bene dec qđ est de noie. nā in se nō est dubiuz q⁹ siccitati tante quāta est in quacūq̄ senectute pōt ꝓungi febris. i. mala complexio calida in corde et in toto corpore: sed an illa siccitas cū febre possit dici etbica senectutis an dicat etbica febrilis est qō in voce: et nō est aliqd in re. ¶ Cōsiderādū est dic: q⁹ siccitas in tanto gradu in quāto reperit in quacūq̄ senectute vel in quacūq̄ etbica senectutis. ꝺ. g. siccitas que est ꝓsumptio et ōfect⁹ humiditatis glutinose mēbralis pōt ꝓungi caliditati duplr. vt caliditati que sit sua cā vel caliditati accidētaliter illi siccitati ꝓuncte et nō vt cā. Siquidē talis siccitas solidoꝝ membroꝝ coniungeꝝ caliditati que sit sua cā: tunc vel ista caliditas est ficta vel est facta. Si gidez est ficta: tūc talis siccitas dicit rabes vel marasmus ꝓuncta febri⁹ colliquatiue: et illa caliditas dicit febris colliquatiua ꝓuncta marasmo siue tabi. vnde Bal. ꝑmo de differētijs febriū caꝑ. 8. dicit illi causones qui oēm ꝓsumpserunt cordis liquorē nō etbice sunt solū sed marasmodes et rabefactiue. Si autez talis caliditas sit facta tūc hoc aggregatū. s. talis siccitas et talis caliditas ē etbica tertie spēi: qz eoꝝ est cadē diffinitio. Etbica. ii. tertie spēi est ea loz ꝑter nām factus in corde mēbris et cū ꝓsumptione manifesta virtute būiditatis. Ista diffō est diffinitio ēt ꝓsuppositē siccitatis.

¶ Et hoc soluit scōa qō an siccitas humiditatū membraliū ꝓuncta calori febrili: sit idē qđ etbica. ¶ Dōm q⁹ si illa siccitas est conūcta caliditati facte est etbica tertie speciei. nā si ratio marasmi sumit ab hoc qđ est eē siccitatē virtute humiditatis soluse absq̄ alia humiditate secū exīstēte: tunc marasmus nō est etbica. sed si marasmus sit siccitas virtuata siue sit cū calido siue sit cū frido: tunc glibet marasmus est etbica tertie speciei vt declaratuz est: et sicut cōparamus etbicā senectutis in qua est cōsumpta quarta humiditas. i. membralis ad tertiam spēcie etbice: ita pōt cōparari etbica senectutis ■ qua est deperdita tertia humiditas ad secundam spēm etbice. Si aūt talis siccitas dicta etbica senectutis ꝓungat caliditati que accidētaliter sibi ꝓungit. ꝺ. g. ire aut solus aut alteri caliditati tunc est duplex egritudo: et quelibet bz suum nomē et via a alia nō dependet. ¶ Ad ꝓtraria dōm q⁹ qñ Aui. dicit absq̄ febre nō intelligit q⁹ nō possit sibi ꝓungi febris sz voluit q⁹ illa etbica ꝓprie est etbica senectutis distincta ab etbica febrili que in principio senectutis est absq̄ febre que sit sua causa.

¶ Ad tertiū qōnez arguit q⁹ impossibile sit esse etbicā senectutis cū tēperamento in calido et frigido: qz talis est dispō etbice senectutis qualis est dispō senis: sed senes sunt frigidi et sicci. ¶ In ꝓmum vt ꝺicit. q⁹ qñq̄ fit cuz eqlitate in calore aut frigore. ¶ In ꝛtium est Bal. 7. terapi. caꝑ. 7. et in libro de tabe primo caꝑ. ¶ Ad intellectū huius primo est sciendū q⁹ hec etbica senectutis habet multa noia. dicit eni etbica senectutis. dicit etiā rabes. dicit etiā marasmus. dicit marcor ab ¶ balya. 8. theorice caꝑ. 7. dicit primo a Rabi moyse. 25. particula a fol. a fol. 29. ¶ Scōo est sciendum q⁹ quicquid sit de noie: rō huius passionis est cōsumptio a siccitate puenīens: imo existens in corde deinde in alijs mēbris. Si autez ista sit primo alterius mēbri q̄ cordis vt siccitas totius a stōcho pēdēs: nō sic vere vocat marasm⁹ siue rabes. ¶ Tertio dōm ad qđ tuz q⁹ nō est bene cōprehēsibile fieri etbicā senectutis absq̄ diste peramēto in actibus q̄uatuoꝝ. s. friditate. Ratio est que sumit a Bal. 7. terap. caꝑ. 7. nā in hac dispōne nō nutriunt vt ꝑticule: sed qñ ꝑticule nō nutriunt infrigidant. vnde dicit ibidē Bal. citissime eni in nutritionib⁹ infrigidant ꝑticule. Amplius infrigidatio fit in nobis defectu humidi qđ est calidi nāle pabulū: sed hoc fit in etbica senectutis. Et hoc rōnes tellerit Rabi moyses. 25. ꝑti. a fol. a fol. 29. vbi mirat de dicto Bal. dicētis posse eē talē cū tanta vehemētia siccitatis: et cū dēperātia in calido et frigido. ¶ Sed tu dices per rōnē ꝓdictam ego probo q⁹ in etbica febrili tertie spēi est dominiū frigiditatis: qz est facta ꝓsumptio multi humidi nāle qđ est calidi subiectū. Dōm q⁹ est ubi dominiū frigiditatis ꝑtione calidi naturalis: et est dominiū caliditatis extranee addite in gradu aliquo: et ista nō contradicunt si quis consideret que dixim⁹ in qōne nostra de subiecto febris. ¶ ꝓpter solutionē ra-

tionū signis bene ꝓsideret ⁊ ꝓpter sustentationē sermonum qui dicunt in sermonibus Ba'est sciendum ꝙ cum siccitate tabida posse esse temperantiam inter caliduꝫ ⁊ frigiduꝫ potest dupliciter intelligi. primo ꝙ sit tēperāta sana qualis erat tēpore sanitatis quādo iste nō erat sic siccus: ⁊ hoc modo est ipossibile ꝓpter rōnem dictā: qz ad defectū humidi sequit infrigidatio: ⁊ hoc modo omne tabidū est frigidum siue sit tabes naturalis vt in senectute siue accidētalis. Alio mō intelligit tēperantia huius per exclusionem distēperāmēti positi in calore vel frigore: ⁊ ꝫ mō pōt esse tabes cū tēperāmēto in calore vel frigore. Tabes eni cum distēperamento in calore est tabes febrilis vt in causone colliquatiua vltime: ⁊ in etbica circa finē secūde spēi ⁊ tertie. In prīa eni specie nō est vera nec apparēs tabes. Tabes aūt cū distemperameto in frigore est sicut illa in quaꝫ cadit etbicus febrilis ex potu frigide aque: si ergo ꝓpter defectū digestiue sīt̄ obstat a siccitate aliqs etic⁹ paulatim iste pōt fieri etbicus ⁊ erit siccus: nō tñ erit distemperatus in calore vt febriens nec in frigore vt infrigidatus potu aque frigide vel infrigidatus ex assumptione opi: vnde fact⁹ est etticus⁹ defectu nutritiue. Aliter tñ subtiliamus imaginādo partes extrēsuas caloris ⁊ ptes intensuas. s. caloris cōplexionis que sequit nutritionē elemētoꝝ. Et dicamus ꝙ ex siccitate multa non fit nocio distemperamentū in forma caloris intēsiue sumpta sed extēsiue. prima tñ solutio clarior est. Dicit aūt Aui. ꝙ etbica senectutis cū tēperamento in calore ⁊ frigore est fm minus. ⁊ raro inuenit: qz multa etticatio vt in plurib⁹ fit a fortib⁹ causis calefaciētib⁹ vel a fortibus infrigidantibus: ex qbus deficit nutritiua.

habili 4ᵐ ¶ Dubitat an siccitas senilis debeat dici cū temperāmēto calidi ⁊ frigidi. ℣ Dōm ꝙ nō respectu illi⁹ qō fuit ante siue tpe iuuētutis ⁊ puericie: imo est ibi manifesta friditas nō solus ꝓportione calidi sz ex positiue domināte frido terrestri ⁊ aqueo crudo. Respcū tñ excessuꝫ calī ⁊ fridi qb⁹ illa siccitas vel illi similis pōt ꝓiūgi dī ee tabes a sicco cū tēpāmēto fridi ⁊ calidi. Nos aūt de tota senū substantia scripsim⁹ sup lib. I. tegni trac. ō signis. Ex qb⁹ soluunt ꝫria.

¶ Et senes quidē sunt velocioris casus in ea q̄ iuuenes. Et iuuenes velocioris casus in ea q̄ pueri: ꝫ accidat in iuuenibus ⁊ pueris.

¶ Considerādū ꝙ pueri ꝓsiderato gradu humiditatis ⁊ vigore nutritiue remotiores sūt a casu in siccitatē senilē q̄ iuuenes: sed cōsiderata apticudine būdi ad euaporādū paratiores sunt pueri q̄ iuuenes vt declaratum⁹ fen. 2. 3. libri. ⁊ hic eēt loc⁹ speculationis.

¶ Et causa faciens cadere in ea ꝫ: aut est frigus dominans cū debilitate corporis: quare ꝓhibet virtutem nutritiuā ab operatione sua integra: sicut accidit iterū in fine vite: ⁊ de hoc capitulo est potus aque frigide nō in hora sua. Aut super debilitatē corporis cuꝫ febre. Aut in dispōne aut in successione exercitij resolvēns virtutē ⁊ aperiēs poros: ⁊ qō vocat ad attrahenduꝫ aquā frigidā ad viscera subito. Aut vapores mali frigidi qui elcuant ad cor ⁊ infridāt cōplexionē eius. Aut caliditas que resolvit ⁊ liquefacit humiditates: q̄re caliditas inata debilitaf ⁊ succedūt frigus et siccitas. Et qñq̄ sequit euacuationes. Et qñq̄ attrahit hāc egritudinem superfluitas in infrigidando patientes febres cū eis que bibunt ⁊ emplastrant.

¶ Considerādū circa p̄mā cām qūo ex caliditate liquefaciēte segtur frigus: qz adhuc actu pōt ee calor calefaciēs: ꝫ frigus ꝓportione nāli calidi ⁊ calor extraneus pōt simul esse: ⁊ de ꝫ cap. ℣ Secunda cā est potus frigide aque. ℣ Tertia cā est vapores mali ⁊ frigidi ⁊c. Et hic ꝓsidera qz ista friditas est dispō ꝫria febri putride. sicut eni in febre putrida vapores calidi distēperant cor: ⁊ exinde spargit in totū corp⁹ hec calīfitas: ita in hac dispōne vapores frigidi infrigidant cor: ⁊ exinde fit sparsio hui⁹ friditatis sup toto: ⁊ intellexit hoc Haly in. I. tegni cap. de signis egritudinum cordis. ale. 2. I. tegni trac. de vētre, cōmē. 25. cū dixit. Secta spēs signoꝝ est ex frigore corpis: ⁊ fmo in ꝫ est fmo ꝫrius fmoni in febrib⁹: ⁊ qñ scit vnū duoꝝ p̄tarioꝝ scit ⁊ reliquū. ℣ Quarta cā est euacuationes ⁊c. ℣ Quinta cā est superflua infrigidatio in febre siue cū potu siue cū emplastris: ⁊ in hoc differt a cā secūda. Illa cui erat infrigidatio superflua cum febre vel sine febre ⁊ cū potu aque frigide. Ista aūt cā quinta est infridatio superflua in febre tñ.

¶ Et hec quidem egritudo quando confirmatur non curatur: ⁊ si esset ei ingenium esset morti ingenium.

¶ Confirmaf ꝓpter facta ꝓsumptione in humiditate substātifica siue glutinosa vt in senectute: si ergo illi esset ingenū esset senectuti ingenitū: ⁊ si illi etiā ⁊ morti: ⁊ cū senectus sit semita ad mortē. Arduas aūt difficultates de repositione humidi lege in his que scripsimus primo cāl. cap. de virtutibus.

¶ De signis. Cap. 10ᵐ.

In istis videntur signa adusti ⁊ exiccationis: ⁊ non videtur in eis incensio ⁊ inflāmatio: immo fortasse inueniūtur frigidi tactus. Et eorum pulsus non est sicut pulsus habētium febres etbicas: immo est tardus paruus ⁊ rarus nisi fortis fiat debilitas: quoniam tunc incipit pulsus fieri frequēs: ⁊ proprie in illis quibus aduenit hoc ex potu aque frigide.

¶ Considerandū ꝙ signa extrēdit ad etbicā senectutis que est siccitas cū friditate exclusa accidētali calore vel siccitas cū tēperamento in calore vel frigiditate. Et dixit adusti. i. ꝓsumptionis: qz oculi ꝓcaui. i. ꝓpora plana ⁊c. Forasse fridi tactus: qz nō est oīno distēperatus in frido cū distēperameto manifesti excessus ficci. Causa paruitatis caloris ⁊ raritatis pulsus cuꝫ est nota: nisi fortis fiat debilitas: vnde opꝫ ꝙ recuperet per frequētiaꝫ. Et ꝓprie. Dic tertius tolerat duos intellectus. Vnus est ꝙ ex potu frigide aque fit pulsus frequens: qz fit multa debilitas virtutis ⁊ iduratio arterie: ergo multū paruificat pulsus ⁊ tardat: opꝫ igit ꝙ fiat paruus valde ⁊ tardus ⁊ frequēs. Alius intellect⁹ ē ꝙ cū aqua frigida vehemēter ifridat ⁊ tollat nēcitatē exēctionis tūc ꝓpe fiet pulsus paru⁹ tardus ⁊ rarus: ⁊ ꝫ credo esse verū: tu tñ ꝓsidera.

¶ Et quandoqꝫ est vrina eorum alba subtilis aquosa ⁊ sunt in dispositionibus suis sicut senes.

¶ Et hoc ꝓpter frigiditatem ⁊ siccitatem: dixit quandoq; qz quādoq; pōt esse grossa si flegmata que generantur inde euacuarentur sicut senes in colore ⁊ figura ⁊c.

¶ De curatione etbice senectutis. Cap. 11ᵐ.

Non adhibetur hec cura nisi cum nōdum cōfirmata est: ⁊ speratur ꝙ non confirmetur: ⁊ cuꝫ confirmata est speratur vt postponatur perditio parumper.

¶ Cum nondum confirmata est: qz non est manifesta consumptio humiditatis vltime sperat ꝙ non confirmef qō pōt non esse aliquando ꝓuatio vel consumptio humiditatis tertie vel secunde: sed consumetur ꝓma: sicut in ꝓma specie etbice: tamen causa in hoc non esset ita vehemens ⁊ fira. verbi gratia mala cōplexio frigida vel defectus nutritiue ꝙ speratur eius remotio.

¶ Et canon quidem in curatione eoruꝫ est calefactio ⁊ humectatio. Et ex humectatiōe sunt balnea fm q̄ seruisti que non administrentur nisi post digestionem. nam si ipsa administrētur successione comestionis faciunt cadere virtutem.

¶ Dic accipitur ꝙ cum hac etbica est infrigidatio.

¶ Et clysteria facta ex capitibus ⁊ pedib⁹ ⁊ cicere cōtrito ⁊ ficubus cum melle ⁊ camomilla de quo administretur quantitas medie lib. cum vnc. ij. olei sisamini ⁊ aliquantulo olei de ben. ⁊ administretur fricatio super cibationem: ⁊ lac coctum cum lapidibus est vehementis iuuamenti eis. ⁊ mel est vltimū in iuuamento eorum: sicut ipsum mel est vltimum in nocumento habentium febrem etbicam. Et omnis cibus humectans facilis penetrationis velocis defensionis in quo nō est viscositas: sicut aqua carnis ⁊ vitelli ouorum sorbilium ⁊ vinum subtile odoriferū parue quantitatis est vehementer conueniens eis. Et oportet vt obseruetur humectatio predicta in capitulo etbice: ⁊ misceatur cum ea quod calefaciat ex odoribus ⁊ emplastris ⁊ vnctionibus fricando ⁊ cibis ⁊ alijs.

¶ Clysteria ex capitibus. s. agni animalis vel bedi cum cicere ⁊c. ad calefaciendum super cibationem. i. post cibationem ⁊ digestionem sicut dictum est de balneo. reliqua sunt nota ⁊c.

¶ Tractat⁹ 4⁹ de febrib⁹ pestilẽtialib⁹ ⁊ q̃ sunt eis homogenea ⁊ variolis ⁊ morbillis: Lm⁹ capl̃a sunt. 20.

¶ De febre pestilentiali. Cap̃. p'''.

QUandoq; accidit aeri qđ̃ docuim⁹ te in lib. vniuersalũ sicut accidit aque de alteratione in qualitate sua ad caloꝛeꝫ ⁊ frigus: ⁊ de alteratione in natura sua ad profundationẽ ⁊ putredinem: sicut profundat aqua: ⁊ fetet ⁊ putrefit.

¶ post sciam de essimeris ⁊ post sciam de putridis ⁊ erbicis remaserat Aui. determinare de febrib⁹ pestilentialib⁹ ⁊ variolis ⁊ morbillis que sunt disp̃nes homogenee febri pestilentiali: eo q̃ multe fiunt in aere pestilẽtiali: ⁊ B dicit rubrica. remanebat ẽt de febre apostematũ ⁊ de febrib⁹ cõpositis: ⁊ nõ B totũ sicut residuꝫ aggregauit in hoc trac. 4. ꝓmo ergo determinat de febrib⁹ pestilentialib⁹. Secũdo de aliys. ibi (Quandoq; accidit.) ¶ prima in tres. ꝓmo determinat de cã febris pestilẽtialis. Scõo de signis febris pestilẽtialis ⁊ pestilentie aeris. ibi (Hec febris.) Tertio de cura. ibi (Summa.) ¶ Ad sciẽdũ aũt cãꝫ febris pestilẽtialis opꝫ p̃ scire qũo fit aer pestilẽtialis. Scõo que sint cãe faciẽtes aerẽ pestilentialẽ. Tertio qũo aer fact⁹ pestilẽtialis facit febrẽ dictã pestilẽtialẽ. ꝓmo ⁊ facit p'''. Scõo z'''. ibi (Et q̃q;.) Tertio 3'''. ibi (Et q̃ fit aer ſm bunc modũ.) ¶ prima in duas. ꝓmo facit qđ̃ dictũ est. Secundo declarat quod dixerat. ibi (Et sicut aqua.)

¶ Considerandũ ꝓmo q̃ tꝫ bis vocabulis pestilẽtia epidimia ⁊ vndimia indifferẽter vtamur: tñ sub ꝓprio sigñatis ꝓprie sumẽdo dicit pestilẽtia in aere: q̃ eius mutatiõe fiunt egritudines variẽ tñ in varijs vt in B febris ꝓmus in illo interpolata in isto de cholera in illo de flegmate. Dicit epidimia q̃ si ex aeris mutatione fit in boibus plurib⁹ determinatũ genus morbi: vt q̃si oẽs fiunt frenetici aut pleuretici aut tertianarij aut aliter. Dicit vndimia ſm aliquos q̃ si fit mutatio in aqua vel ex aqua: ⁊ inde fiunt egritudines ex loco siue fit ex aere siue ex terra siue ex aq̃: ⁊ iõ in q̃busdaꝫ ciuitatib⁹ fiũt multi boꝝ: in q̃busdã multe passiões renales: ⁊ sic de alijs multis ⁊ diuersis modis lucium⁹ vſuꝫ boꝝ vocabuloꝝ vt ẽt sumit i cõmẽ. ꝑmi epidimiaꝫ. B. ⁊ nos nõ curam⁹ ỗ vocabulis. ¶ Cõsideradũ scõo q̃ duos modos aeris pestilẽtialis tãgit de q̃bus dixit supra lib. 1. fen. 2. ca. de mutationib⁹ aeris p̃ nãm. ⁊ intelligunt a Gal. ꝓmo de febrib⁹. cap. 4. Una est vehemens mutatio in q̃litatibus vt cũ valde calefit sicut circa canis ortũ vel euꝫ valde infrigidat ⁊ intellexit per hoc ⁊ valde humectat ⁊ exiccat sed expressit de illis q̃litatibus que vehemẽtius imutãt. Dixit ẽt de mutatione aeris ad frigus nõ q̃ talis mutatio fit per se cã febris: sed vt cõpleret sciam de mala mutatione aeris per accidẽs tñ frigiditas mortificatiua põt cãre putridã febrem. Alia mutatio aeris est quã vocat mutationẽ in nã sua: ⁊ supra lib. 1. fen. 2. vocat mutationẽ in suba: ⁊ dꝫ alteratio in ꝓfundationẽ. ſm partes minimas ꝓfundas: vnde etiaꝫ ex hoc dꝫ ꝓfundus: sicut ꝓfundat. i. ꝓmutat aqua ad ꝓfundas partes ⁊ fetet ⁊ putrefit. Et in hac aeris putrefactione maligna nõ apparet necessario aeris excessus in calore vel frigore: sed malitia venenositatis siue venenose putredinis: ⁊ hec vocat ꝓprie pestilentia aeris. ¶ Cõsiderandũ tertio q̃ Auic. accepit aquã in exemplo: q̃ est sensibilis: q̃ fit aer: vnde anti. qui aerem appellabant vacuũ vt scõo de anima. tex. cõmẽ. 81.

¶ Et sicut aqua nõ putrefit vllo mõ ꝓpter suã simplicitatẽ: imo ꝓpter illud qđ̃ admiscẽt ei de corꝑibus terrenis malis que permiscent ei: ⁊ accidit tot̃ q̃litas mala. Similr aer nõ putrefit vllo mõ ꝓpter suã simplicitatẽ: imo ꝓpter illud qđ̃ admiscẽt ei de vaporibus malis: q̃ pmiscent ei ⁊ accidit tot̃ qualitas mala.

¶ Quia dixerat q̃ aqua putrefit: nõ ostẽdit q̃ nõ ꝓprie putrefit: ⁊ hoc est qđ̃ dicit non putrefit vllo mõ. i. putredine ꝓprie dicta que fit sibi forma: sed i propue putrefit q: miscent sibi vapores putridi: ⁊ ex hoc accidit toti aggregato ex aqua ⁊ illis vaporibus mala qualitas. nã mala qualitas põt acquiri in aere ⁊ aqua que qualitas nõ est formaliter putredo que insit aque vel aeri.

dubiũ p'''. ¶ Dubitat q: dicit q̃ aq̃ nõ putrefit. ¶ Contra q: Ari. 4. metheo. tex. cõmẽ. 4. vult q̃ oĩa putrefiunt ꝑter ignẽ. Amplius ꝓblematũ. 25. 19. ꝓble. querit propter qđ̃ aer ⁊ aqua putrefiunt. Amplius diceret aliquis: cõsequentia Aui. est vera. i. q̃ si aer ⁊ aqua est corꝑus simpler q̃ nõ putrefit: sed antecedens est falsum: q: aer ⁊ aq̃ que nos circũdãt nõ sunt corꝑa simplicia: imo cõpolita vt Aui. ꝓmo cañ. fen. 2. ca. de imutatione aeris ꝓtra nãm. ¶ Dõm q̃ cũ putrefactio sit passio mixti: vt intelligit. 4. metheo. tex. cõmẽ. 3. ipsa nõ debeꝫ corꝑib⁹ simplicib⁹. i. elemẽtis que sunt corꝑa simplicia ꝛc; inquãtũ sunt simplicia. elemẽtũ ergo qđ̃ reperit simpler sicut ignis nõ putrefit. ẽt q: suus calor excessiuus a putrefactione ꝓhibet. Alia aũt elemẽta que ꝓtingit impurioꝛa reperiri q̃tũ ad illas ꝑtes que sunt nobis vsuales putrefiunt ꝓter ignes: ⁊ q: ꝑ aerem ꝓiuncta igni est plena igne: iõ ꝑ illa ẽt nõ putrefit: ⁊ ſm hoc dixit Ari. ꝓblemate ꝓdicto: q̃ aq̃ ⁊ terra putrefit: aer aũt nõ. Et vna de causis qua dat est q̃ aer est igne plenus. Sed sermo ei⁹ aliuer põt intelligi de quo nõ curamus ad ꝓsẽ. ¶ Et q̃ⁿ apparet q̃ q̃to magis elemẽta tendũt ad nãm simplicis: tãto magis lõgant a putrefactione: q̃ cũ Aui. dicit q̃ aer ⁊ aqua nõ putrefiunt vllo mõ. i. vel ra putredine ꝓpter suã simplicitatẽ: põt eius sermo duplr intelligi. Uno mõ q̃ nõ putrefiunt vera putredie ꝓ suã simplicitatẽ. i. q: tendũt multũ ad nãm simplicis elemẽti: vnde ly sunt cõpolita. i. aer ⁊ aqua: tñ cũ hac cõpolitione multũ sunt simplicibus elementis ꝓpinqua ⁊ separata a nã mixtionis mixtoꝝ cõpletoꝝ: ⁊ iõ putrefactio aque ⁊ aeris nõ est vera putrefactio qualis est cadaueꝛuꝫ: sed est receptio putridoꝝ vaporꝝ in se ad ꝑtes ꝓpinquas: ⁊ sic cessat ꝺicto Aui. hic ⁊ supra lib. 1. ibi. n. dixit q̃ aer qui nos circũdat ⁊ aqua maris ⁊ lacuũ ⁊ simulũ: vnũq̃q; eoꝝ est corꝑ cõpolitũ ex q̃tuor elemẽtis: q: nõ sunt vere simplicia sed aliq̃ bñt cõpolitionẽ. Cũ aũt hic dicit q̃ aer ⁊ aq̃ nõ putrefiunt vllo mõ ꝓpter simplicitatẽ: ⁊ q: sunt simplicia i tellexit q: valde sunt propinqua nãe simplicia elemẽtoꝝ: ⁊ ideo nõ putrefiunt vera putrefactione. Alio mõ põt intelligi vt dicat aer ⁊ aq̃ non putrefiunt vllo mõ ꝓpter eoꝝ simplicitatẽ: ⁊ q: ſ simplicia: nã simplr nõ putrefit: putrefiũt ꝛ q: sunt cõpolita: ⁊ talis cõpo dicta est lib. 1. fen. 2. sed hic dꝫ cõpo vna q: ſmi cõponit ⁊ putrefit: q: admiscẽt eis vapores mali ꝛc. Hec expolitio scõa ly ꝓpter illũ terrũ clarius cũ terru posito in lib. 1. fen. 2. nõ tñ vadit ad intellectũ Aui. sicut prima expositio.

¶ Et quandoq; est illud causa ventorum deferentiuꝫ ad locum bonũ fumos malos ex locis fetidis in quibus sunt valles profunde ⁊ corꝑa cricata in ꝑtes aut occisa ⁊ nõ sepulta neq; tumulata. Et fortasse è cã propinqua loco in quo venit. Et quandoq; accidunt putredines in interioribus terre propter cãs quaruꝫ euentus ignoratur ⁊ nocere faciunt aquã ⁊ aerem.

¶ Cũ oñdidit modũ quo putrefit aer ⁊ aqua: q: est per admixtionẽ vaporꝝ putridoꝝ: mõ in parte ista ostẽdit que sint cãe faciẽtes aerẽ pestilentialem. Et ꝓmo facit hoc. Scõo tangit dispositiones quasdã siue febres sequẽtes aeris dispositionẽ: vt ostẽdat que ex eis est dispolitio vt febris pestilẽtialis. ibi (Et feb.) Tertio cõplet sermonẽ in causis pestilẽtie. ibi (Et ꝓncipiũ.) ¶ Qõ ꝓmo dicit est dictũ Gal. ꝓmo de differẽtijs febriũ. cap. 4. ⁊ vult q̃ putridi vapores surgũt q̃q; a cadauerib⁹ nõ sepultis vel tumulatis: ⁊ q̃q; ab aquis putridis: ⁊ ista loca q̃q; sunt longinqua: q̃q; sunt ꝓpinq̃. ¶ Dicit scõo q̃ q̃q; accidunt putredines in interioꝛib⁹: q: in visceribus ⁊ cauernis putridis profundis terre: ⁊ iste putredines corꝛũpunt aquas que inde effluunt: ⁊ illarũ vſus est cã putredinis ꝓsauarũ ⁊ corꝛumpunt etiã aerem. Si ergo cõsideras putredines in nobis possunt fieri nõ solũ ab aere putrido: sed ẽt ab aqua putrida: ⁊ similiter a cibis putridis. Mortalitas. n. corꝛũpit arbores ⁊ vegetabilia: ⁊ iõ boues q̃ ea comedũt corꝛumpunt vt supra lib. 1. fen. 2. Tamẽ dicam⁹ q̃ febres pestilẽtiales fiunt ab aere putrido: q: aer putridus magis nobis ꝓximus est ipressione: ⁊ statum cor ꝑcut ⁊ pulmonẽ: vt bene dixit Ysaac febrũ gnto. Nos aũt sup libro Theg. disputauim⁹ q̃ magis nos ꝓmutet an aer an cibus ⁊ potus. ¶ Deinde dicit. ꝓpter cãs quaruꝫ euentus ignoraf. i. ꝓpter cãs vel aliquas ꝓstellationes respicientes viscera terre cãntes in eis has corꝛuptiones que sunt note astrologo ⁊ ignote medico. Uel dixit hoc q: aliq̃ ꝓclusio aere cũ vaporib⁹ in ꝓfunditatib⁹ terre fiunt corꝛuptiones multe: q̃rũ cã nõ plus est scita q̃ sciat: cã q̃re hoc mixtũ est venenosum: vt napellus: ⁊ hoc fit a puteis q̃busdaꝫ lõgo tempoꝛe coopertis apertione facta q̃q; exiit tam putridus aer vel vapoꝛ vt statum occideret ꝑsentes ⁊ cuius q̃cũq; veneno.

¶ Et febres quidem occultes causa aeris sicci: fiunt iterum causa vt eueniant febres cholerice. Pestilentiales vo fiunt ex aere turbido ⁊ humido.

¶ Ex dictis Aui. vult q̃ febres pestilentiales vere nõ sunt ille que fiunt ex aere ficco. aer. n. ficcus est cã feb. que debent dici feb. cholerice: ⁊ tunc Auicen. vult q̃ iste feb. sese multiplicant. aer enim siccus facit febres cholericas ꝓprie siccas cum calore: ⁊ ille febres etiam disponunt corꝑus vt accendatur cholera ex illarum acuitate: sed febris vere pestilentialis est illa que fit ex aere turbido propter calorem putredinalẽ cõiunctũ humido: q: humiditas est ꝓprie mã putredinis. q̃cũq; ẽ humoꝝ putrefit siue cholera siue flegma siue melãcolia vel sanguis dñmodo ei⁹ putredo sequat putredinẽ aeris dꝫ dici febris ex illo humoꝛe pestilẽtialis febris

sed si

sed ſi putresceret cholera ex incēdio aeris q̄ ſit calidus & ſiccus dz dici febris illa cholerica: & nō ꝓprie pestilentialis.

¶ Et febres in aere humido ſunt plures euentus: ſed ſunt minoris acuitatis & lōgioris ſpatij. In aere vō ſicca pauce plurie ſunt minoris cuētus & maioris acuitatis & velocioris ſeparationis.

¶ Cauſa plurīs euentus & longitudinis eſt multiplicatio materierum ex humido multo. Cauſa autez minoris acuitatis eſt repreſſio acuitatis caloris ab humido: & ideo cōſtitutio ſicca eſt cū contrariorum. Nos autem iſta diſcuſſimus tertia particula aſoi. ſup illo aſoi. 17. ſ. Egritudinibus in pluuialibus temporibus.

¶ Et meliora tēpora ſunt que ſeruant nām ſuam.

Dubiū 2m ¶ Contra q̄ autūnus ſiccus eſt peior: & qui eſt magis pluuioſus & humidus eſt melior: vt p̄ lib. fen. 2. Quidā dixerūt q̄ autūnus ſi ſe ꝓſiderat' ē melior q̄ ſua ſituatione ſeruat & cōuenit magis corporibus: ſed ꝓſiderata rōne diſpōnis ꝓcedēs ex eſtate ē melior ſi eſt humidus. Alij dicūt q̄ autūnus būidus eſt melior ſiccus: ſi ſeruās ſuā nām z eſt melior ſiccus & humidus: & hec oīa ſunt diſcuſſa ibidē.

¶ Et ꝓncipiū oīum boꝝ ſunt forme ex formis ccli faciētes cē neciuz illud cui⁹ aduētus ignoratur.

¶ Hic cōplet bas cauſas. Cōſiderādū p̄n'' oīum boꝝ. pōt intelligi boꝝ. ſ. cadauer occiſoꝝ in pluꝛ: q: ordinationes boiuz ad hec ꝓpria ſunt ex aliq̄ ꝓſtellatiōe. Et ſilr boꝝ. ſ. vallium ꝓfundaꝝ & corruptionū aquaꝝ in illis. Et boꝝ. ſ. corruptionū viſceriū' terre. Oia enim iſta būt determinatas ſignationes in celo: & hoc apud aſtrologos qui oēs effectus in ſupioꝛū motū reducūt: de q⁹ fuit Arebael Rachel. In ſūma & exponit p̄n'' boꝝ oium. ſ. accēſitum ex quibus fit aer peſtilentialis. Aliter pōt exponi principiuz boꝝ oium. i. principium putredinum in aere. & mortalitates ſunt forme cē. i. determinate ꝓſtellationes: ſicut eſt cōiunctio Saturni & Martis: cui⁹ euentus ignoratur. La medicis: ſcitur autem ab aſtrologis.

¶ Lz ſint q̄dā boium qui dixerūt in eo aliq̄d non ꝓportionatum ad cauſam eius: imo oportet vt ſcias q̄ cauſa prima longinqua ad illud ſunt figure celeſtes: & propinque diſpoſitiones terreſtres. ¶ Et quādo faciunt neceſſario virtutes agentes celeſtes & virtutes patientes terreſtres humectationez vehemētem aeri expelluntur vapores & fumi ad ipm & ſpargunt in ipo & putrefaciunt cum cum caliditate debili.

¶ Lz ſint q̄dā boium. Forſan q̄ Auicē loq̄tur ꝑ quoſdā auctores imaginū q̄ credūt q̄ poſſit cōponi imago deſtructiua boiuz vni⁹ ciuitatis vel caſtri vel puticie. ¶ Cōſiderādū q̄ aſpectui ōtermiato rideꝛ ōtermiata ꝓfiguratio q̄m fz plagas ſiue loca ſic accidit mortalitas in vno climate & non in alio: quādoq; ſm ſpēs animaliū: vnde moriuntur aliquādo boues aliquādo boues aliquādo pulli & ſic de aliis. quādoq; eſt ſm determinatos modos boiuz in cōplexiōe & aliis: & hec pōt intelligi ab Auicēnaꝛ in theſir. 3. tra. 3. cap. 1. ¶ Et q̄ faciunt.) Hec eſt ḡſialis iuestigatio cārū celeſtiū & terreſtriū: q: q̄ figure celeſtes agētes & diſpōnes terreſtres recipientes faciūt humectatiōez multā i aere: tūc multiplicaē putridi vapores i aere & putrefaciūt aeꝛ cū ōbili q̄litate caliditat: q: hec eſt diſpō aeris peſtilētialis q̄ ei⁹ fit caliditas obtuſa. ſi enim eēt valde fortis caſtas tūc ceſſaret ꝓp illā putrefactio & būectatio.

¶ Et quando fit aer ſm būc modū venit ad cor quare corrumpit complexionem ſpiritus qui eſt in ipſo et putrefit q̄ circundat ipſum de humiditate: & accidit caliditas egreſſa a natura & ſpargitur in corpore: tūc ꝓpter cauſam ſuam erit febris peſtilētialis. Et cōmunicat multitudini hominum qui iterum habent in ſeipſis proprietatem preparationis.

Dubiū 3m ¶ Hic oſtendit primo quomodo aer peſtilentialis facit febrez peſtilentialem. Secundo declarat quedam. ibi. Ageus enim.)

¶ Dubitat vtrum febris peſtilentie ſit putrida. ℣ Videt q̄ nō. Primo eſſimera: q: p̄mū nocumētū eius videt ee in ſpū: vñ dicit corrumpit cōplexionē ſpūs. Videt q̄ etbica: q: Raſis curat illā illa cura. ℣ Dōm q̄ febris peſtilētialis eſt febris putrida q̄ oppet p Auic. hic cū dicit putrefieri q̄ circūdat ipm. ſ. corpus vel ſpūz. Humiditates cordis. Idē dicit Bal: p̄ de dif. feb. cap. 5. cū dicit. Quia ho peſtilētioſa q̄ memoramus febrū a putredie oium ſicciū. ꝓbat rōnē: q: actio ꝓpria aeris putridi cū artigit cor eſt putrefacē: ergo reſultabit ex hoc putridō feb. ℣ Cū ſciēdū q̄ hec febris differt a putrida febre ſiue a putridis febrib' cōiter euenientib' que nō ſunt peſtilētiales. primo q: in peſtilētiali febre putredo ē magne circa cor. In aliis aūt febrib' nō eſt hoc neceſſarium. Scōo q: hec febris dz determinatā cauſaz putredinis. ſ. aereż peſtilentialē: & q: aeꝛ ꝓprie dicit' peſtilētialis eſt maligni' q̄ſi venenoſus: ió hec febris eſt de maligna & venenoſa putrefactiōe. ℣ Ad ꝓmuz dōm q̄ illō nocumētū in ſpū nō facit iſtā febrē cē eſſimeram: imo putridā determinati modi. aer eni putridus p̄mo miſcet ſpiritibus & illos p̄mo incipit corrūpere: & corrūpendo illos putrefacit humores cordis. ℣ Sed dubitat. nā ponamus q̄ prius aliqs tempore corrūpat in ſpiritibus ab aere putrido anteq̄ putrefiāt humores cordis: quero que febris ſit illa. Dōz p̄ q̄ nō erit febris ſed poterit ee ſyncopis vel aliud defectus cordis ꝓp illā corruptionē ſpiritus. Vel dōm q̄ ſi illa alteratio eſt ad caliditatē ꝑter nām in corde & deide expanditur q̄ erit febris reducibilis ad eſſimeram vel ad putridā. Iſta aūt ſunt ſcīa ex queſtionib' noſtris generalib' ſup libro de diffe. febrium. ℣ Ad Raſim dicēduz q̄ febris peſtilentialis curat medicinis ethicis quantuz ad infrigidationem.

¶ Dubitat vtrū febris peſtilētialis poſſit reperi in vno ſolo homine aliis bolb' illi' ciuitatis nō būtib' illā. ℣ Ut q̄ nō ꝓ Auic. cū dicē cōicat multitudini boium. Et idē vult Ari. ꝓble. 1. 7. ꝓble. ℣ Iñ ꝓriū eſt q̄ expiētia aliq̄ inuenimus. ℣ In hac qōne diximus & litigauimus Dyuus & ego vna vice in ciuitate Senaꝛ. dicebaz enim vnū febriētē hie febrē peſtilētialē: & tñ nullus erat Senis q̄ febriret ſili febre: & nō precedebat Dyuus. Dicamus q̄ q̄ in vno ſolo homine pōt accidere febris ſilis febri peſtilētiali in putredie & prauitate lz nō ſit vere peſtilētialis ab aere. ſ. peſtilētiali cāta: q: non eſt ꝑpoſe i aliq̄ boie putreſieri ctra ꝓtes cordis humoꝛes & fieri venenoſos ꝑter hoc q̄ fiat ab aere: & illa eſt febris ſilis febri peſtilētiali. Scōo pōt fieri peſtilētialis vera. pono caſum q̄ in vno homo ſit vnū cadauer fetidiſſimū: & vnus ſolus bō includat: & febriat ex illoꝛ vapoꝛ putridoꝛ iſpiratiōe: manifeſtū eſt q̄ iſta febris erit vere peſtilētialis. Iſte eni nō aliter febriret q̄ ſi cēnt ibi mille cadauera & ifeciſſent vnā regionē nec aſſociari multē in hac febre ſac illā plus eē peſtilentialē q̄ ſit: ſic vno boie exāte albiſſimo nō plus ē alb' q̄ ſi decē milia ſiāt cū eo albi. ℣ Ad aūtē dōm q̄ peſtilētialis febris vrplīm cōmunicat multitudini boiuz: q: vt plurimū fit a cauſis cōmunibus celeſtib' vel terreſtribus.

¶ Agens enim ſolum cum peruenit & patienti non eſt preparatio non accidunt actio & paſſio.

¶ Primo declarat quare dixit: qui habēt preparationis ꝓprietatem. Secūdo declarat que ſunt iſte preparationes & corpora ꝓparata. ibi. Et ꝓparatio.) ¶ De prima parte diximus ſupra fen. 2. ꝓ. mi. Eſt enim ꝓpoſitio phyſica & non hic diſcutienda.

¶ Et ꝓparatio corpoꝝ ad illō in quo ſum⁹ de paſſiōe eſt vt ſint plena humoꝛib' malis. nā mūda nō ſortiūt putrefactionem ex illoꝛ: & corpora debilia itez patientia ſunt ex ea ſicut illa que multiplicant coitum & corpora dilatatoꝛ poroꝛum humida multe balneationis.

¶ Q̄ corpora multe balneationis ſunt ꝓparata nō bz dubium.

¶ Sz bz dubiū an corpa dilatatoꝛ poroꝛ ſint magis apta icurrere feb. peſtilētiale. ℣ Videt q̄ nō ꝓ de dif. feb. illo ca. Ceſſoꝛes. 2ē. ſ. ca. 4. ℣ In ꝓriū eſt Auic. ℣ Quidā ſoluūt ꝑ dictionē & dicūt q̄ ſic dicit dilatatoꝛ & nō dilatatoꝛ poroꝛ: intelligit ꝙ corpa dilatatoꝛ illa q̄ ſunt multi cibi & pot' q̄ ex hoc ſunt multū repleta. ℣ Nos aūt multas dedimus ſolōes in bō ſed meliores ex eis ſūt ille. ℣ Prīa q̄ febrē peſtilentialē boies poſſunt icurrere dupl'. vel ex violētia aeris malign: & hāc magis icurrerūt q̄ maioꝛē ḡtitatē attrahūt illius aeris: & ſūt corpa rara vapoꝛē attrahēnia. raritas ḡ eſt accēſ iuuās ad eucūū peſtilētie mō dictō: & ſic Auic loquit. Alio mō pōt illā icurrere ex putrefactiōe ſcbōāte a cā intrīſeca circūſcripta impreſſiōe aeris: ſed aer ē ad bō adiuuās: & hō mō magis icurrerunt ſebrē peſtilētialē corpa oppilata in poris: qa ex bō phibet trāſpiratio: & phibita trāſpiratio eſt cā putredis. ℣ Scōa ſolo eſt q̄ raritas poroꝛ eſt dupler. Una nālis ſic viri ſūt rari & poroſi cui oppoit denſitas nālis: & poroꝛ paucitas ſic mulieres ſunt rare: & ſm hō corpora rara lata & apta in vye plus egrotāt in prauis peſtilētijs q̄ corpora deſa paucoꝛ poroꝛ ſtricta in vye. Nō ē q̄ corpa rara plus trahūt de maligno aere: & nos per experiētiā vidim⁹ in prauis peſtilētijs plus mori iuuenes robuſtos q̄ mulieres & q̄ vetulas: ſicut viſuz fuit in prava peſtilētia que poſſit tā ſūt tres anni. Alia eſt raritas accēſtalis: & voco raritatē accēſtalē illā que excidit vel opponit ex pōnoꝛ ſiue clauſoꝛ poroꝛ & viaꝛ a cā accēſtali. ſ. g. a materiebus malis: & talia corpora que hac denſitate ſunt ſtricta vel denſa ſunt que ſunt parata putredini & cadere i febrez peſtilētialem: & corpora ei⁹ oppoſita que ſunt mūda a ſuperfluitatibus & oppilonib' ſunt indiſpoſita ad febrem putridā: & ſic loquit Bal p̄ de diffe. feb. cap. 4. ſed primo modo loquit Auic.

¶ De signis. Cap.2um.

HEc febris est geta exterius ebullicõs z ꝓturbãs iternus fm plurimuz perdẽs ex qua pcipit caliditas z iflãmatio fortis. Et est cũ ea magnitudo anbelit⁹z eius exaltatio z ꝓstrigit multũ z curtat multũ z frequẽtat. Et vebemẽta sitis z siccitas ligue. Et qnqz fit cum nausea aut casu appetitus:z si nõ resistit ei cũ comestione violẽter interficiet cũ:z dolor oris stomachi:z magnitudo splenis:z angustia vebemẽs z ingetudo. Et fortasse erit tussis sicca z casus virtutiũ z peruenit in ea ad syncopim z cõmixtionẽ rõnis:z tẽdit qõ est sub hypocondrijs:z sũt cũ ea vigilie z mollificatio corporis z torpor. Et quandoqz accidit cuz ea botbor subalbida z rubea:z qnqz est velocis apparitõis z velocis occultationis:z accidũt colla z vlcera:z fit pulsus fm plim frequẽs parum:fit vebemẽs fm plurimum in nocte. Et qnqz accidit eis dispositio sicut hydropisis:z fluxus vẽtris choles z alioz:z est egestio eius lenis fceda nõ naturalis. Et qnqz est melica z plurimum eius est spumosum fetidum:z est in illa aliquid de genere eiꝰ quod liquefit. Et est vrina eius aquosa cholerica melancholica:z multotiens euomunt melancholiã:choleram vo plus illam:z sudant sudore fetido.

¶ Hic ponit signa pestilẽtialis febris. Secũdo ponit signa pestilentie aeris. ibi (De illis.) ℣ ꝓia bz tot ptes ãt ponit signa:z vltra ponit ỏtermiatos modos feb. pestilẽtial. ¶ Quieta exteri⁹. i. nõ appet calor excessiu⁹ i extremitatib⁹. ꝓtio qz calor cũ fugiat intus pp nocu⁹ magnũ circa cor:vñ ꝓturbat itus. Scõo qz gradus caloris in hac febre nõ e multũ eleuat⁹:ſ nec in aere putrido. Scõm plm pdẽs. i. accidens pper cordis magnum nocumẽtum. Et qua percipitur caliditas z pno. i. inflãmatio fortis.

Dub⁹ p⁹ ¶ Contra qz iam dictũ est:q hec febris nõ est elevata in gradu caloris:qũ ergo percipitur inflãmatio. ℣ Dõm q nõ est hoc pper calorẽ gradualiter intẽsum necessariũ:sed pper multos vapores malignos putridos cõstrictos circa cor z pulmonẽ. ¶ Magnitudo anbelitus. pp flãmã circa cor:vel magnitudo supra quãritatẽ ad multitudinẽ vapoꝝ multorum que pprie magnitudo nõ e eraltatio. i. in altũ elevatio pper causaz dictã. Cõstringitur multũ qz est maior necessitas expulsionis vapoꝝ putridoꝝ q̃ remissio caloris:iz fit cõe hoc olbus putridis tñ plus est in pestilentialibus. Coartat vel curtatur defectu virtutis:z ex hoc frequẽtatur:z ex hoc vel sufficit magnitudo anbelitus vel non est vera magnitudo vnde fit frequẽs. Vebemẽta fitis ſ. propter vapores putridos q multiplicati i spũalib⁹ cõtrare inflãmãt os stõchi:z exitu p os exiccãt liguã. Nausea pp corruptiões hũoꝝ circa os stõchi:ex qb⁹ et põt fieri dolor. Et si nõ resistit. hoc apparebit in cura. Magnitudo splenis. Credere potuerẽ cãm eẽ:qz defectu caloris naturalis media splenis ventrosat:z emittit vapores grossos:qui ibi retinẽtur z inflãt. Angustia. pper nocumẽtũ in interioribus. Tussis sicca. pper vapores putridos qui nocent cãnali pulmonis. Dixit fortasse:qz nõ in quocũqz hoc nocu⁹ excitat ad tussim. Casus virtutis. Hic sumit p diſpõne infra syncopim:z põt et fieri syncopis:z hoc pper nocu⁹ in corde. Cõmixtionẽ. pper vapores ad caput cũtes. Tendit. qz defectu nãlis caloris fit ventrositatũ multiplicatio:z eaꝝ retentio. Vigilie. ſ. pper malos vapores qui ascẽdunt. Mollificatio. qz modus paralysis mẽbroꝝ vt nõ possit illa movere:accidit autẽ pp defectuz aialis virtutis. Tepor. i. calitas tepida. Vsa tñ Gerardi bz est debilitas in qua bõ stat ita vt nõ loquatur:nec bñ sentiat pp defectũ aialis virtutis. Et qnqz accidit botbor subalbida. i. cinericia vel rubea ex mã bñe albedinẽ vel rubedinẽ. Velocis occultationis:qz defectu caloris mãe pallẽt z delitescũt. Coll a. i. vicera oris vel pustule corruptis vaporib⁹ tũgentibus partes oris. Vel vicera. ſ. in alijs partib⁹ corporis: videm⁹ enim in febrib⁹ pestilẽtialibus frequẽter vicera ꝓtua apparere. ꝓpulsus frequẽs parum. defectu virtutis. fit vebemẽs. ſ. hec febris vel hec frequẽtia pulsus in nocte:qz intus cõcludit calor. Et qnqz accidit dispõ sicut hydropisis. vel qz modus cacesie vel conclusio vaporuz est sub cute vel inflatio ventris vt sicut timpanitici.

Dubiũ 2um ¶ Fluxus choles z alioꝝ. Hic soluit dubitatio an febris pestilentialis fit de vno humore. ℣ Dõm q vtplurimũ est de diuersis humorib⁹. qz diuersi. i. putres humores putrefiũt pp malitiã putridi accidentis z defectũ virtutis principalis tñ est de putredine sanguinis circa cor:qz humor qui repit circa cor vtplm est sanguis. Illo autez putrescẽte ꝓtigit z in alijs ptibus putrefieri alios diuersos z varios humores cũ nõ possint regulari a virtute:ideo accidit fluxus vẽtris diuersoꝝ humoꝝ:z B est qõ dixit chole z alioꝝ. ſ. humoruz:tñ fm diuersitates corporũ pestilentialiũ in mã vt in qdã hoie febris hec fit de mã cholica vel cũ mã cholica plurimũ. In alio ãt flauca z sic de alijs. Egestio lenis. i. ligda qnqz pp idigoniẽ vel eliquationẽ. vel lenis. i. equalis eq̃litate mali exeũtis q̃ equalitas significat dñium inãlis caliditi:vñ vituperat talis debilitas a Bal. ꝓnostico rum. 2. 21. cõmẽ. z Alui. p cañ. fen. 2. cap. de fetida egestiõe pp maliciã putredis. Fetoz. n. signat putredinẽ:vt intelligit. i. ꝓno. vitio cõmẽ. Nõ nãlis. i. nõ digesta. q. d. nõ est lenis pp digoniẽ vel nõ nãlis. ſ. in colore vel in suba nec in alijs. Et qnqz est melica. Aliquãdo Alui. per digoniẽ melicaz intendit egestionẽ fecalẽ. i. grossaz:quam distinguit cõtra subtilẽ virulentaz:z talis grossa põt appere in febre pestilẽtiali:qa mãe possunt venire ad grossitiez pper refolonem pſentiẽ:z per anicessionẽ exitus aquosi virulẽti. Aliqñ p egestionẽ melicã intelligit sicut sonat vocabulũ. i. nigrã fm suas species:z hoc ẽt fieri põt in pestilẽtiali febre:z hoc vel qa ꝓtue lati tabant he mãe:vel qa malitia febris fuit cõuersi humores ad naturã melicaz. Spumosum pper ebullitionẽ vel vẽtositates motus que nõ resoluunt. Fetidũ ſc. z est in ea:qa calor itus cõclusus põt liquefacere pinguedinẽ:vnde appebit in egestione aliqd vnctuositatis. Urina aquosa. Cõsideraduz q sicut est multa diuersitas in febrib⁹ pestilẽtialibus ẽtum ad mãm z ad dispõnes alioꝝ sic põt eẽ multa vrinaꝝ diuersitas. Aquosa est qnqz defectu caloris in se:qnqz crudilate mãe cholẽ:z qnqz accidit cuz febre hec eẽ chole putredinẽ z iflãmationẽ. Melica erit aut odiante. ſ. melãcholia:aut videt melica vrina subtilis ligda que põt fieri pp cineris extinctionẽ. Et multotiẽs euomũt meliaz z cholaz post illã. Dicit Dyus q p cholam intelligit nigrã vt sen. 2. vñ pius expellebat melia minus maligna postea maligna. Sed nos dicam⁹ q in hac febre corrũpunt z cõmouent humiditates diuerse:z si virtus põt illas regulare expellentur cholera ꝓmo:melancholica 2o post illam:sed si virtus deficit nõ seruatur ordo euacuationis:z ideo põ quãdoqz euomunt melãcholiaz vt contingit illam ineptam fieri:cholerã vo rubeaz post illam. Sudant sudore fetido. Quicqd erit ex eis est fetidum vt decimo trac. Almansoꝝ. ca. 16. cuius causa est iam dicta. vel sudore frigido. ſ. syncopali.

¶ Et hec quidem febris incipit cum accidẽtibus ꝓdictis cum fortitudine sua z venit res eius ad syncopiz z frigus extremitatum z spasmum z alcuzez.

¶ Hic ponit quosdã modos determinatos pestilentialis febris:z ponit duos modos. Unus est q aliquãdo hec febris a ꝓncipio est valde fortis:z ideo incipit cũ ꝓdictis accidẽtib⁹ prauis:z tandẽ euenit res eius. ſ. infirmi ad syncopim z accidtia mortalia. ¶ Considrãdũ q littera põt hic duplicẽ intellectũ. Unũ gñale z est q febris pestilẽtialis cũ vtplm fit mortalis incipit cũ accidtib⁹ ꝓdictis mortalib⁹ prauis siue itẽfis:z hoc est qõ dicit cũ fortitudie sua:ita q hoc sit cõe omni pestilẽtiali siue plurib⁹ incipere cũ accidtib⁹ fortibus z venire ad accidẽtia mortalia vtplurimũ. Alius est intellect⁹ spãlis:z est q quãdo febris ista incipit cũ sua fortitudie:tũc incipit cũ suis accidtibus prauis:z tũc permutat ad syncopim ſc. ß q hoc Aui. innuit q aliquãdo pestilẽtialis febris est cũ fortitudine z cuz accidẽtibus prauis:aliquãdo est a ꝓncipio occulta cũ suis accidentibus:ergo hoc qõ dicit:hec febris incipit ſc. Luz fortitudie Lqñ est fortis. Spasmũ vel alcuzez. i. tetanũ:z fit ex grossis vẽtositatib⁹ inclusis defectu caloris nãlis talis est mortalis:vt tertio cañ. fen. 2. Imaginari aũt spasmũ z tetanũ posse fieri p viã exclusionis aut repletiõis in febrib⁹ pestilẽtialib⁹ nõ est difficile.

¶ Et quandoqz est de his febribus pestilentialib⁹ in qua non percipit eger nec tangens propinquus multitudinem caloris z non alteratur pulsus z aqua magna alteratione:z cum hoc ipsa est interficiens velociter z hesitant medici inesse eius:z plurimi quorum anbelitus fetet ex istis z ex primis moriuntur. naz putredo est iam confirmata in corde.

¶ Hic est alius modus febris pestilentialis.

¶ Dubitatur quis iam dixit q in hac febre pestilẽtiali ꝓcipit caliditas fortis z inflãmatio. ℣ Dic autem contrarium dicit. Dub⁹ 3⁹

¶ Secũdo dubitat. qa dicit q pulsus nõ alterat magna alteratõe. ℣ Cõtra qa febris hec fit ex putrefactione humiditatuz circa pẽ triculos cordis:ergo maxime opz pulsus permutari. Amplius hec feb. de qua loquit hic est interficiẽs velociter:ergo in corde ẽ magna permutatio:z per ꝓsequens in pulsu est magna alteratio. Dub⁹ 4⁹

¶ Tertio

dub^m 5^m ¶Tertio dubitatur qa dicit q vrina nō pmutatur alteratiōe magna: ⁊ idē assentit fen 2ª huius cap. de iudicijs vrine. ¶Cōtra ista vrina hēbit digōnē: sed digestio ostēdit velocitatē crisis ⁊ fiduciā sanitatis: vt ꝑ de crisi. cap. 15. Et in multis locis Gal. clamat: vt 3º de crisi. cap. 4. ⁊ 5. Itē 2. pnosti. 26. ⁊ 66. ptinen. Amplius defectu caloris existēte in corde opꝫ q sit in epate: epar eni digerit ꝟtute cordis ⁊ est sicut vicarius eius: in hoc vt sentit Auer. 2º colli. cap. 6. aut nō digerit nisi hēat auxiliuꝫ caloris vitalis: vt ēt medici sentiunt: quō ergo spiritu cordis tm̄ malignato vt cito mors eueniat pōt esse vrina laudabilis. ¶Dōm ꝓ q hec febris ē pestilētialis quedā: vnde nō sunt accidētia ꝑdicta cōia omni febri pestilētiali qd Auicē. bene inuit quādo dixit. quādoq est de his febrib⁹. lꝫ ergo in multis pestilētialibus intus sentiat caliditas ⁊ inflammatio: in aliqua tamē nō percipitur intus multitudo caloris: ⁊ h erit quādo accidit putredinē humoruꝫ eē similem putredini aeri. Aer eni pestilētialis habet malignitatē ⁊ non hꝫ excessuꝫ magnū in gradu caloris: cum ergo cōsimilis putredo fit in nobis: tunc est febris putrida maligna ex mãe venenositate. nō tm̄ sentiet multa calitas: ⁊ hec est feb. maligna lenta: de qua loquit Gal. de crisi.

¶Ad 2m dubiuꝫ dōm de pulsu primo: vt cōmuniter dicūt q pulsus nō alterat magna alteratione q̄tū ad dr̄as pulsus q sequunt excessuꝫ caliditatis: ⁊ ideo nō fit magnus velox ⁊ frequens. s. frequētia sequente excessum caloris. sed alterat magna alteratione quātū ad dr̄as pulsus que sequunt ꝺfectū ꝟtutis: ⁊ iō pulsus erit debilis ⁊ inordinat⁹: ⁊ si est frequens est qa puus: nec tm̄ eius frequētia erit tāta q̄ta erit cū maiori gradu caloris febrilis. ¶Dyn⁹ ꝟo ꝑter hanc solōnē dat aliā: ⁊ est q in aliqua febre pestilentiali nō alterat pulsus a calore magno: ⁊ tm̄ velociter iterficit: ⁊ pbat ꝓ q: sicut possibile est q in corpe nō ipedito in opōnib⁹ appeat ⁊ fit pulsus multe diuersitat: ita q de se signat mortē qualis fuit pulsus illi⁹ medici de quo recitat G. 4. de iterioribus circa finē: sic est possibile q i corpe egrotante egritudīe mortali appeat pulsus q nō est multe diuersitatis: q q̄tū est de se mortē nō sigt. ¶Secūdo Dynus dat modū hui⁹ possibilitatis. nā pulsus nō alterat alteratiōe multa: nisi qñ virtus est vehemēter oppssa: sed non est vehemēter oppssa nisi qñ eucrasia que est in subā ais subiecto eius. s. in corde ē vehemēter pmutata. hec aūt eucrasia nō vehemēter permutat in talib⁹ febrib⁹: qa calitas accēsa in hūore nō est fortis: ⁊ ppterea nō vehemēter pmutat pulsus: qa tm̄ mã nō pōt pmutari ⁊ digeri a nã ⁊ vinci ab ea: idcirco accidit q eger morit. accidit autē maxie h in febre pestilētiali: qr in ipsa lꝫ calitas putredinalis sit debilis: est tm̄ pessime mãei als maliciei: qd nō sic ptigit i alijs febrib⁹: ⁊ ppea in ipsa nō appente magna alteratione in pulsu eger morit qd nō sic ptigit in alijs febrib⁹. Dicit tm̄ Dyn⁹ hic est attēdēduꝫ q lꝫ nō appeat magna alteratio in pulsu: tm̄ in pcessu qñ incipit virt⁹ supari manifeste: necesse ē q appeat magna alteratio i pulsu: ⁊ diuisio ei⁹ a dispōne nāli: sꝫ qr hec diuisio ei⁹ a dispōne nāli nō appet i febrib⁹ pestilētialib⁹ sicut appent mala sig⁹ q añcedunt in alijs feb. iō Auic. dixit istō ꝟbū ꝺ pulsu i feb. pestilētialib⁹ plus q̄ in alijs febrib⁹. Sꝫ qa anhelit⁹ imediate signat de dispōne ptēta in corde plus q̄ pulsus: idcirco Aui. ad rectificatione hui⁹ ambiguitatis cadētis i pulsu docet recurrē ad anhelitum: qa si fetet moriet. hec sūt dicta Dyni. ¶Cōtra pm̄ dcm̄ arguit ꝓ. qa medicus iste famosus recitat⁹ 4º de iterioribus habuit pulsuꝫ prauū ⁊ mortuus ē: ⁊ sic forma argumēti Dyni nō ē pueniēs. dꝫ. n. dicē aliquis hñs prauū pulsuꝫ euadit: g aliqs hñs bonū pulsuꝫ poterit mori. sꝫ primuꝫ nō fuit in illo medico: imo mortu⁹ fuit lꝫ tarde. Sꝫ Dynus pōt sic arguē. cū prauissimo pulsu stat vita tpe lōgo: g cuꝫ optimo pulsu pōt sequela eē cite mortis. ⁊ tūc diceremus q nō eēt vera cōsequētia. nā cū aliq malitia egritudīs hō pōt viuē. sed q egritudo sit bona: ⁊ cito occidat vi ipole. pōt ēt rō Dyni aliter ⁊ sic formari. prauissimo existe pulsu pōt. cito seq salus: igit optio exñte pōt cito seq mors pñia vi nota. añcedēs ē Aui. 2. fen hui⁹ canonis cū clamose dicit. O q̄ta signa timorosa vidimus ⁊c. hec rō nō pcludit. nā añs est vep. sed pñia nō valet. nā posse hīe casum pulsus ē possibile ex pugna cretica in qua nā est ꝟiatrix: lꝫ in actu pugne terreat: sed posse hīe bonū pulsuꝫ in egritudīe cordis nō pōt esse nisi ex ꝺbilitate egritudīs: sed q egritudo ꝺbil subito ⁊ velociter occidat vi icōueniēs. ¶Cōtra 2m dcm̄ Dyni quo conat dare modū: mirādū ē q eucrasia cordis nō sit multū pmutata in febre pestilētiali. nā pmutatio pportiōis vel ppietatis maior ⁊ prauior est: ⁊ mag pmutās actus ꝟtutū q̄ pmutatio gradus q̄litat: cui⁹ signū est q venena opantia a forma specifica prauiora ⁊ peiora accidētia iducūt q̄ opantia a q̄litate vt itelligit fen. 6. hui⁹. Et rō ē: qa cōplexio plus ē istm aic p h q est pportionata siue ppietatē hñs q̄ p tēperantiā quā pōt hīe in gradu absolute. Et forsan q Dynus habuit bonū itellectum: tm̄ male sciuit se explicare.

¶Ad 3m quesitū de vrina dicit Dy. q vrina est supfluitas epat ⁊ venaꝝ mediante virtute alteratiua que pcedit in ipas venas ab epate. In febre āt pestilētiali nō pncipalr nocum̄ fit circa epar: sꝫ circa ptē cordis: ⁊ iō supfluitas q ab epate decidit nō alterat alterationē magna: vñ vrina in talib⁹ febrib⁹ nō ē pprīū signū: imo pōt eē nālis in colore ⁊ subā ⁊ sedimīe: ⁊ ille cui⁹ est tēdit ad mortem: vt fen. 2. huius: sicut hoc vidimus etiā in egritudinibus alijs mortalibus vt in ptisi in qua vrina nō est multū permutata a nāli: ⁊ tm̄ ifirmus tendit ad mortē. Quādo ergo mã mala nō est in locis vrine: sed est. v. g. circa pectus: pōt vrina esse bona ⁊ egritudo mortalis: ⁊ hoc ēt dicit Dynus. 4. fen cap. de flōmia. ¶Thadeus ꝟo sup illo afo. 71. 4º pti. Quibus in. 7. terminat ⁊c. dat cāꝫ hui⁹: qa febris pestilētialis iterficit pp nocumētū qd accidit ꝟtuti vitali. Sed digestio fit p ꝟtutē nālem: sed possibile est ꝟtutē nālē facere opationē suā: virtute vitali tēdente ad destructionē vt dicit Aui. ꝓ can. cap. de ꝟtute vitali. Huic ēt snie assentit Antonius de Parma sup illo ca. Cōciliator ꝟo dif. 94. in fine conat dare cām quare in feb. pestilētiali pōt essę pulsus bonus ⁊ bona vrina: ⁊ ifirmus tēdit ad mortē: ⁊ dicit q pprīū febrib⁹ pestilētialib⁹ pre alijs febribus est q ipse vehemēter inherēt cordi: vt nocumētū ei⁹ suscipiatur in corde: non sic in epate ⁊ in alijs: vñ virt⁹ nālis pterrita in nullo attentat surgere cōtra morbuꝫ: sed vertit se vt corpus gubernet sicut in sanitate: ⁊ ideo pulsus appet bonus ⁊ vrina bona: ⁊ ppter hoc vrina sicut in sanitate in morbo diuturno permanēs iudicatur mortalis: qa significat q nã nullo mō attentat surgere ꝯ morbū. ¶Hec dicta Cōciliatoris sunt rhetorica. Quō eniꝫ virtus cordis est territa a forma que est forma nāliter agens. s. febris: nisi per multā permutationeꝫ in substantia ⁊ spū cordis: sed tanta pmutatione existēte non se verteret ad regimen corporis: imo rector est morbus. ¶Nos autē in hac mã ponemus pmo casum quē vidimus. Uir fuit qdam nōie Basalus qui in pncipio pestilentie incepit lēte febrire: vt in pncipio indicaremus effimeraꝫ ex tristitia que ei erat ex cã manifesta: postea diximus esse benignā putridā: pulsus aūt ⁊ vrina laudabilia erant ⁊ nunq̄ accubuit lectū nisi horis qb⁹ psueuerat sanus: ⁊ linguā bonā hēbat: ⁊ colorem faciei hēbat bonū: ⁊ pueniēter qescebat in nocte: in septima die crept⁹ est sudore frido in capite ⁊ collo ⁊ subito mortuus est. Et nos medici hesitauimus vñ hoc potuerit eē: ⁊ illo mense detecta est pestilētia: ⁊ iuasit multitudinē hoīum incredibileꝫ. Opꝫ ꝯ inuestigare quō febris occidit subito apparētib⁹ signis bonis. Et qd dictū est supra de bonitate vrine q mã est circa spūalia ⁊ non circa epar est dcm̄ qd pōt tolerari: tm̄ hꝫ difficultates exquirēdas in scia pncipioꝝ. Primo quō cū malignitate spūs cordis pōt stare bona dispō spūs epatis: cū spūs cordis sit illi sic pfectio ⁊ for⁹. Amplius quō corruptis materieb⁹ in corde saluat materieꝝ bonitas in epate: ⁊ opꝫ necessario tenere q dispō spirituuꝫ ⁊ humiditatū cordis habeat suā latitudinē aliā a latitudine dispōnum ⁊ humiditatū epatis: ⁊ lꝫ nō possit exire dispōnū cordis latitudo qn sequat mors ⁊ destructio epatis: pōt tm̄ fieri mutatio multa itra illam latitudinē: ⁊ tm̄ nō fiet mutatio multa intra latitudinē dispōnuꝫ epatis: ⁊ tu psidera. ¶Alius modus dicēdi quē als posuimus est q forma venenositatis pōt assimilari formis que inducunt in fine alteratiōis: ita q aliqñ hoc contigat: possibile est ergo q aer pestilētialis aliqñ icipiat iducere calorē ⁊ venenositatē in mãm cordis quā putrefacit: ⁊ tūc hec febris pestilētialis icipit cū prauitate ⁊ vehemētia accitiuꝫ: vt dicit Aui. Aliqñ aūt ptingere potest ex nã recipiētis q icipit inducere aliquē calorē accītalē remissum: vñ hō lente febrit: nōdū tm̄ ille calor fit venenosus ⁊ toto tpe quo ille calor habit⁹ nō est venenosus febriens hꝫ pulsuꝫ bonū ⁊ vrinā bonā. Ultimo aūt. i. pcedēte hac alteratione in aliqua mēsura nobis ignota inducit venenositas. i. calor venenosus siue inducat in tpe siue in istāti nō curamus: ⁊ tunc occidit. ¶Preter hūc aūt modū est ali⁹ modus gñalis q icludit istū cū psiderabis: ⁊ est q manifestū est p se q qñ hō febrit cū bono pulsu ⁊ bona vrina ipole est q ex illa febre stāte dispōne illa moriat. Si igit post bonū pulsuꝫ ⁊ vrinā moriat cito: nō est nisi qr mutatio ē facta in hac febre de bonitate eius ad maliciā. Hec mutatio pōt ēt fieri in febrib⁹ multis q accidūt ab aere pestilētiali: ⁊ modi hui⁹ mutatōis sunt plures. ¶Unus est qr ponam⁹ q aliqs febriat tpe pestilētiali febre q sit ex sui nã salubris quā feb. hō icurrisset q̄uis aer non fuisset pestilētialis: vel pone q icurrat eā ex aeris dispōne: tm̄ sit de salubrib⁹: ⁊ stāte ista feb. salubri lateat aliq mã venenosa q̄lis esset illa mã antracis q gñabat ex malitia aeris in aliq pte spūalīū: sed stabat qeta ⁊ occulta: in hora igit crisis huiꝫ feb. salubris ista mã moueat ⁊ attigat cor ⁊ subito iterficiat vel in hora nō crisis. h aūt plus euenit in febrib⁹ pestilētialib⁹. nā he materie praue plus sunt apte gñari in tpe illo: tm̄ in febrib⁹ ⁊ tēporib⁹ nō pestilētialibus pōt h cōtingere: ⁊ vā iste casus turbauit ⁊ ifestauit aliqs medicos sine culpa. ¶Scōs modus est q stāte ista fe. salubri aer continue inspiratus pverteret mãm ad venenositatē: ⁊ tm̄ nō erat sic pversa prius ex h morit iste: ⁊ tm̄ si aer nō fuisset pestilentialis nō fuisset pmutatio ad tātā prauitatē mãe: ⁊ iō multū conari ꝺbemus in rectificatiōe aeris. Et ex h appebit cā terribilis effect⁹ apparētis tpe praue pestilētie: ⁊ est vt nos videam⁹ q̄n aliqs liberatos ab aliq febre cōtinua ppter aliquā crisim optimā q subue

moriem in rpe in quo iudicus eos pualescere: t hoc contigit: qz iz iste liberat' fit per cõione .b.g. sanguis qui exiuit p nares q fuerat cũ febris primo sanguine: tñ in eo est aligõ pcrcatuz chole apte corrũpi: t aer venenosus puertet cã ad nãm venem. Jn die ĝ pua lescẽtie in quo gloriat' fuisti de salute ifirmi t congaudisus sibi t fuit subito hac corruptiõe chole facta: qz vir' est debilis arripit febris t in pauclis horis vel dieb' occidit illũ. Et plus euenit b in aere pestilẽtiali: vt notũ ẽ. Nec de hac possibilitate est mirãdum nec de cita occisiõe cũ cã effectus possit eẽ cã apta ad hãc trãsmutationẽ malã: t aer possit esse multũ corruptus: t mã mala posset eẽ multe malitiei vehemẽter agẽs in corpus debile q̃le est corp' cõualescẽs. Nõne vides q in vero pualescẽte Aultrimet mortem pp assurgere ad ascellã vt apparet sen. z. huius. Octas hoc. Alios modos aũt huius mutationis per ge psidera. ℣ Ex his leuiter cessant argumẽta. ¶ Et debilitat medici tẽ. Quia nõ puderũt mortez nec cãm. ℣ Ex istis. s. dictis imediate t ex his primis. s. hũtib' sequitur pestilẽtiale: credo bñ q quãdo in eis apparet fetor anbelitus nõ stet bonitas pulsus: sed tunc incipiat ad mortẽ pmutari: t si est bonitas pulsus est ẽtũ ad differẽtias q̃ psequunt gradũ calozis vt illum sequantur vt ocrit prima via cõmunis tẽ.

¶ De signis. Cap. 3^m.

ET de illis que significãt pestilentiã de reb' que currunt curſu causaz est vt multiplicẽtur rotboni t asubub in principijs autũni t inebul. nã indicat pestilẽtia indicatiõe cãe.

¶ Dic ponit signa pestilẽtie Et primo ponit signa que occurrũt curſu cãrum. Secũdo que sunt ſm semitã societatis cause. ibi (Signa autem.) ℣ Prima in quatuor. Primo ponit signa pestilẽtie autũnalis. Scõo hyemalis. ibi (Et quãdo multiplicat.) Tertio estiue. ibi (Pestilẽtia aũt.) Quarto ponit signa gñalia que possũt ad ver t ad alia tẽpora applicari. ibi (Et silr qñ videris tẽ.) ¶ Rotboni ẽ ignis q appet in aere motus vt stella cadẽs vel currens. Asubub est ignis qui videt stare in aere vt colũna vel aliq̃ figura stans.

Dub^m 1^m ¶ Dubitat primo ga nõ videt q apparitio illoz ignium significet pestilentiam: ga sic apparet decimo metheoroz cap. 1. isti ignes sunt primo exhalatiõe calida t sicca pertingente ad partẽ aeris superiorem versus ignẽ exhalatio aũt calida t sicca nõ est signuz pestilentie: imo remotionis pestilentie: q: aer pestilẽtialis est humidus cũ obtuso calore: t talẽ modũ humiditatis destruit exhalatio sicca ignea. vnde Aristo. pblematũ. 25. 19. pblemate. Unterrogans quare aer non putrefit: dicit q est igne plenus.

Dub^m 2^m ¶ Dubitatur secundo in quo tempore dicatur esse ista pestilentia: an in autũno an in hyeme sequenti.

Dub^m 3^m ¶ Dubitat tertio quomodo hec signa sunt etiam cause. Ignes enim cadentes aut stantes in suprema parte aeris non causant aliqd in nostram humiditatem iz significẽt. Jn hac materia metheorologus cus alẽ metheorologicus t astrologus pũt multa dicere.

¶ Dicamus ergo quantum nobis sufficiat. Primo dicamus q isti ignes nõ significãt veram pestilẽtiam sed solũ malitiã autũni: ga significãt ei' superfluã siccitatẽ: sed autũnus siccus est prauus primas faciẽs egritudines. t qz isti vapores sicci calidi q supius ignes fiũt: hic iferi' siccũ facũt aerẽ t sunt eiusdẽ spẽi: t ideo dr q isti ignes currãt curſu cãruz nõ q illi qui sunt superius circa extremũ ignis causent ppriẽ ℞: sed illi qui sunt in hoc spacio eiusdẽ speciei cũ illis: t ℞ est qõ vltimo. Ad. dicit. indicat idicatiõe cãe. qz indicãt eos q sunt cã. Scõo possumus dicere q exhalatio calida t sicca nõ facit pestilẽtiam: sed qñ multi vapores surgũt in aere fit tunc pestilẽtia: vnde pblema. 1. pble. 21. dicit Arist. q qñ ex terra vapor multus ascẽdit annus pestilẽtie fit. Isti ergo ignes itelligẽdi sunt q cõiungantur cum multa euaporatione pter eoruz apparitionem sicut statim infra ponit Aluic. Uel possemus imaginari q multitudo vapoz in aere nõ pũt psumi sed aeri misceẽ: sed pa istoz potest calefieri t exiccari ẽtus a principio sue elevationis nõ fiat talis vel fuit occultus vapor calidus t siccus in vaporib' humidis. pter istã ergo multitudinẽ humidis vaporib' mixtis remanẽtibus in aere calidis t siccis sursum elevatis fiunt ex illis pestilentia: t ex istis ignes qui nõ fuissent elevati sursum sed soli t permixti cepissent ascẽdere. ſm ergo hunc modũ isti ignes possunt significare pestilẽtiaz t currunt curſu causaz: qz indicãt cãz dictam. hic mi sermo ex principijs metheorologicis pũt molestari sed non curamus. ℣ Tertio possum' dicere q isti ignes multi nõ solum mori sed ẽt quelcẽtes de ghus est cometa fuit ex dominio Martis cuius ortium est cũ mortis t pestilẽtie in aere. Currũt ẽ curſu cause qz significãt cãm. s. impressionis Martis. Ideo Isaac de ebreum. 5. cũ dicit. appritionẽ flãmaz t lãpadaz multoz t diversoz in autũno significare pestilentiam: subdit q si quidã querũt huiusmodi rationis itẽrio: tẽ dicemus que sunt nõ posse itelligi nisi primo pẽdeant multos motus stellaz sciam t punctiones earũ adinicez

que fit in circulis suis qualitate cuiusq stellarum que est ſm eorum loca. Jam ergo apparet solutio prime t tertie dubitationis.

¶ Ad 2^m dubium t ſm primum modum dicendi est dõm q ipsa pestilẽtia erit in ipso autũno t erũt reb' de materieb' corruptis: t egritudines alie sicut scabies t lepre t cancri t poterit extẽdi in hyeme in qua materie iste pstringunt. sed ſz 2^m modum dicẽdi t tertiũ ista pestilẽtia poterit esse in hyeme t vere t estate futura.

¶ Et quando multiplicat auster t subsolanus in ebemus diebus aliquot: t quoticns videris turbiditatem aeris t nebulositatem eius: t existimaueris pluuiaz t inueneris aerem vacuum siccuz t non pluit: tũc scias q complexio hyemis erat corrupta.

¶ Considerãdũ q multiplicatio austri facit aerẽ humidũ t ẽt calidũ. Subsolanus aũt addit ad calorẽ in aere. Jn ebemis. i. mẽse decẽbris in quo est pricipiũ hyemis videbos boz vẽtos flare t vides aerem nebulosum tẽ. significatur multi vapores humiditatũ celi ditate turbantes mixti in aere. Si ergo pluit per illoz vaporum ascẽsum t puerſionẽ in aquã: tũc aer non remaneret. pfundat' sive mixtus cũ illis vaporib': t sic non fieret putredinalis: q: igitur pluuia nõ fit imo inuenis aerem vacuũ a pluuia siccũ. i. pluuia priuatũ aer corrũpitur: qz illi vapores cũ caliditate putrefiũt sive putrefaciunt aerem: t qz nõ solum hyemis imo possunt tot eẽ vapores t tãta corruptione q oñabil toto anno: t hoc est pblema 2^m. pblema. i. 23. pblemate. Dicit enim pp qd austri siccit: t pro. i. non aquosi fe. sunt. Et soluit dicẽs qz caliditatẽ t humiditatẽ exĩeam faciũt in aere: sunt eni humidi t calidi. Cõsiderandũ tñ q si fit cuz austro fit subsolanus addit illi humiditati superflue caliditatez pp quã citius putrefit vt non expectet calor veris vel estatis.

¶ Pestilentiam aũt estiuam malignam malam significat paucitas pluuie in vere cũ frigore: deide multiplicat auster t ꝑturbatur aer aliquot dieb': deinde clarificat post hebdomadã vnam nõ supra t accidit frigus i nocte t in die calor est vehemẽs: t pfocatio t ꝑturbatio t calitas: tũc iã venit pestilentia t expectantur febres pestilẽtes t variole t bis similia.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat quare facit ad hãc pestilentiam pauca pluuia t frigus in vere. Amplius qũo pũt accidere frigus in nocte t caliditas in die. ℣ Dõm q ver frigidum pauce pluuie tenet mãs vsq ad estatem: deinde idest post ver multiplicatur auster: t hec est cã multoz vaporũ in aere. Signũ cuius est turbiditas aeris. t quando isti vapores pfunditus admiscentur aeri: qz aliquali subtiliantur fit aer clarior q prius erat: t ista claritas nõ dr multum perdurare: sed sufficit q circa hebdomadã t iteruz inturbidet aer per aduẽtum vapoz moltorum. Si eni illa claritas vitra hebdomadaz pduraret pũt significare illorum vaporum cõsumptionem. Ex hac igit dispẽne suspicãduz est aerẽ factũ esse putridũ ex illis multis vaporibus: t affirmatio huius est qz accidit frigus in nocte. Considerandũz q istud frigus t ista caliditas possunt itelligi esse in aere. nã isti vapores humidi sunt aquei ex nã: t ideo sole recedente tẽdunt ad frigiditatẽ: sed cõclusio in eis calido fit putredo: t vicit calor t intus apparet in eis caliditas: t ſm hanc imaginationem primo sero apparebit in aere frigiditas: t aliqua alia hora noctis apparebit caliditas t exꝑ possemus imaginari q aer grossus ex his vaporib' factus retinet caliditatẽ qua in die acquisiuit in primo sero vsq ad aliquã partẽ noctis. postea aũt mutat ad friditatez. ita aũt psidera. Hoc aũt frigus t caliditas possunt itelligi esse in corporibus. Nã aer iste putridus ispiratus attigẽs cor ledit: quãuis nõdũ faciat febrẽ: t ideo calor ab exteriorib' ad interiora ꝑbit: accidit ergo frigus in nocte circa extrema t caliditas in interioribus. Possemus aũt aliter dicere q aer iste grossus humidus absentia solis infrigidat in nocte: t ex his tus cõcludit calidum t calidũ sentit minus: t cũ hoc ledit spũalia. Quicqd autem sit vez est q iste aer ꝑturbat nos: t nocendo spũlia est causa modi pfocationis. Cor eni in eius attractione ledit: t ex hoc quasi nõ videt homini q ab eo exeuntes. Ista aũt plus apparẽt in nocte: aut qz in die fit euentatio a zephyro t boreo: vt Arist. pble. 25. 15. pble. aut qz intus concludit calor: aut qz in die ꝑter attentionem ad alia boies nõ sic considerant has mutationes in se sicut accidit pbo habenti aĝa in cora qui plus molestabatur in nocte q̃ in die: vt apparet a Bal. in libro de moribus ligdis. ca. 7. Ista ergo pestilẽtia est mala t magna: qz est vera pestilentia ex multa putredine in aere. Et bis similia. ga morbilli carbũculi. i. apostemata de materia venenosa membroz corruptiones t similes dispositiones illius que facte sunt in pestilentia. t nos testificamur hanc vidisse.

¶ Et similiter qñ estas nõ est vehemẽtis caloris t est

vehemẽtis

vehemētis ꝓturbationis hīs matutina alterata:ꝛ iā pcesserūt in autūno asubub ꝛ ignes ꝛ vehizis ꝛ alia est signum pestilentie ꝛ aliorum.

¶ Hoc est aliud signū pestilētie esse in qua sigiamus occultaz ꝛ malignā mām putredinalē in aere.cui⁹ signū ē:qz boles valde cō turbant vt nō possint in nocte dul⁹ estatis gelcere:ꝛ tñ nō idicāt se pcipere forte caliditatē:est ergo ex malitia putredis. Hīs matutina alterata.ſ.de caliditate ꝓcedēte ad friditatē ꝛ eſ: vt supra dixim⁹.cōtet tñ accidit ꝙ circa aurozam frigus plus apparet huis nobis sol sit ꝓpinquior: vt ꝑble.255.ꝑble. Ignes.ſ.diuersoꝝ modoꝝ. Vehizis.i.ignes descēdētes.ꝛ dixit hoc vocabulum Aui. vt significaret diuersos modos ignis qz diuersificant in forma ꝛ in motu ꝛ quiete ꝛ in motu est magna diuersitas:nō dixit. Et alia.i.aly ꝛ diuersā modi hoꝝ ignium: vt.b.g.ꝙ appareat aliqua cometa:cū hoc dixit Aui. Pcesserunt in autūno.vt iuuat per hoc causa istoꝝ est odium alicuius maliuoli planete:cuius impressio in aere incipit apparere tēpore quo isti ignes sunt magi apti fieri.ſ.in autūno.Et aliozꝝ qz bellozꝝ ꝛ mortis principum.

¶ Et silr quādo videris aeꝛ alterari in die vno multis vicibus ꝛ clarificatur aer die aliquo ꝛ oꝛit sol clarus ꝛ ꝓturbaſ die alio ꝛ oꝛitur in velamunib⁹ nebule que est vt pulus:tūc iudica ꝙ pestilentia accidet.

¶ Ista alteratio est de calitate ad friditatez:vñ virt⁹ debilitaſ de turbulētia ad claritatē:ꝛ nō solū in vno die sed in die ꝛ die: vñ figꝛ multitudiné vapoꝝ in aere sparsoꝝ:ꝛ idē figꝛ oꝛt⁹ solis cū nebula hūida sparsa in aere:vñ vt pulus:qz apꝑet aer q̄si eēt pulueriēt⁹ pestilētia accidit.ſcito. Hoc aūt signū vez ē q̄cūq; tpe accidat:ita ꝙ si accidat in hyeme poterit signare pestilētiā i vere aut in ipsamet hyeme hz q̄ritatē vapoꝝ ipoꝝ violētiā ꝛ malitiaz.

¶ Signa aūt que sunt fm semitaz societatis cause sūt: vbi grana vt videas ranas iā multiplicari ꝛ videas reptilia generata ex putredie iam multiplicari. Et de eis que significāt illud est vt videas mures ꝛ animalia que habitant sub terra fugere ad superficiem terre ꝛ exire manifeste:ꝛ videas animalia male nature sicut alakaliki ꝛ ei similia fugere ex nidis suis ꝛ ire ab eis:ꝛ forsitasse dimittunt ouа sua.

¶ Cōsiderādū ꝙ ista signa dicunt eē fm semitā societatis cāe: qz ipsa nō sunt cause sed associant causis sic ranaꝝ quaꝝ multitudo q̄ fiꝛ supfluā humiditatē ex q̄ fiūt: vt ēt sumit ab Aꝛ. ꝑblematuz β°.zz. ꝑblemate. vbi ꝟ ꝑblema ḡrif. Hoc aūt vidim⁹ añ q̄dā pestilētia tātā multitudinem hoꝝ ranaꝝ vt cooperirent terram in multis locis:ꝛ erāt rane parue cū q̄dam cauda.ꝛ has ranas Aris. vocat ranas crinoidas. Aly tñ dicunt ꝙ illaꝝ facies bīt signa rubea. Alakaliki.i.serpētes q̄dā.hec eium signa significāt magnam putredinē in cauernis terre. ¶ Cōsiderandū ꝙ ista possunt dici signa ꝛ cause sicut ignes volantes qui iz nō sint causa:tñ significant cām:tñ signa que fm veritatem sunt cause sunt multiplicatio aut strictur turbiditas aeris:apparitio aeris pulueruleti ꝛ similia.

¶ De curationib⁹ febriū pestilentiarum. Cap.4m.

Summa curationis eaꝝ est exiccatio. Et illō cum flōmia ꝛ solone ventris. Et opꝫ vt incipiatur in ea ad eūandum. Si aūt mā vincēs fuerint sanguinea fiat flobotomia. Et si fuerint humozes alij euacuentur.

¶ ꝓmo ponit cano.curationis. Secūdo ꝑsecutionis.ibi(Oportet.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ponit curam per euacuationē. Secundo per infrigidationem ꝛ aeris rectitudinez.ibi(Et oportet.) ¶ Cōsiderandū ꝙ sicut iam dixim⁹ febres pestilētiales pāt esse diuerse in diuersis: vt in aliquo cholice:ꝛ in aliquo flegmatice:ꝛ in alio melice:ꝛ in alio sanguinee:ꝛ pōt ēt eē diuersitas eaꝝ vt pāt generi putrefieri hūiditates circa cor:ꝛ est ista vera pestilētialis:et alia pestilētialis pōt eē in qua putrefiāt hūores circa aliquas venas:ꝛ hoc ꝓp eoꝝ dispōnem. Euacuatio igitur fiat vel flōmia vel pharmacia fm ꝙ ꝓuenit. Et attēde ꝙ facere flōmiaz in febre pestilētiali in qua nō ꝓuenit est magnus error:ꝛ maioꝝ q̄ suum sile in alijs. ¶ Cōsiderādū scō ꝙ cū in febre pestilētiali nō sit magna distēperātia in gradu caloris sicut in causone ꝛ silibus:sed pāna male materie indicat euacuationē potius ꝛ prius q̄ aliquā alterationē:ꝛ ideo dixit ꝙ sūma curatiōis est exiccatio.i.euacuatio.vbi tñ cū febre pestilentiali eēt magna alteratio vel iflāmatio:vt cuz eēt febris etica ꝛ multi ꝛ acuti caloris audaciter infrigidamus.

¶ Cōsiderandus tertio ꝙ ista materia cū sit putrida maligna putredine debemus conari quātuz possumus ad eius eūonez ꝛ cito, semp enim speramus plus de eius materiei corruptione q̄ de digestione:ꝛ hoc ꝓpter grossitiē aeris ꝑsentis corrupti ꝛ māe aptitudinē ꝓpter hoc incipimus ad eūanduz. Et ego vidi socios nros viros expertos qui in prava pestilētia primo vel scōo vel tertia die vel quarta in sūma ḡcitus poterāt dabant pharmaca euacuantia exsoluēdo materias sicut reubarbaꝝ aliqui ꝛ agaricum aliqui cū turbith.ꝛ gdā dabāt quādoq; medicinas istas vigoratas cuz scamonea pauca.ꝛ vidimus plures euasisse ꝑ manus istoꝝ q̄ per manus illoꝝ qui nō purgabāt nisi cuz leuib⁹ clysteriis.ꝛ q̄nq; sola cassia.ꝛ dicebāt illi viri solēnes ꝑ voluisse Auicen.cū dixit. Et opꝫ vt incipiaſ in ea ad eūandū.ꝛ dicebant ꝙ si in morbis furiosis añ digōné ꝓceptū est eūari:multo magis ista eūario cōpetit in mā faciēte febrē pestilētialē.pōt enī dici furiosior omni mā furiosa.

¶ Considerandū quarto ꝙ istam euationez ad quā Aui.festinat in febre pestilētiali vocat exiccationē:vnde dicit.sūma curationis est exiccatio.nā Aui.eūonez minoratiuā vocat exiccationem siue sit minoratio materiez que nō sunt dicēde cā ꝓiuncta vel antecedēs sed sunt materie cōplicate siue cōiuncte cū febre:ꝛ sic appellauit supra ca.de cura putridaꝝ in vniuersali.cū dicit. Cū administraueris cañ.ꝓdictos.ꝛ dixit fm semitaz minorationis ꝛ exiccationis tē.siue iste materie sint cause ꝓiuncte vel antecedēs feb.ꝛ hoc mō eūonez minoratiuā vocat exiccationē:ꝛ ita capio de cura variolaꝝ cū dicit. Hoborbomeſ quātitate qua exiccet.i.minoret de materia.ꝛ iste minoratio ēt dicit abscisiua cause.ſ.partialis abscisiua.hāc ꝙ exiccationē.i.eūonem minoratiuam que accipiat de cā ꝓiuncta faciēte febrē ꝛ antecedēti Aui.precipit facere.

¶ Sz tu.o.si illa mā est ita prava sicut mā furiosa:quare ꝙ nō euacuamus eradicādo mām. ℣ Dom ꝙ hoc ꝓp casuz ꝛtrutis. Incipit eni hec feb.a spūz malignitate. Si go aūt vellet tenē ꝙ in ꝑn⁹ putridaꝝ pestilētialiū nō cōperiret pharmacum qō exsoluēdo euacuaret:sed solū qō leniter vt cassia ꝛ viole fundet se sup ꝟ qō dic. exiccatio.qz Aui. sic ꝓsuevit vocare eūonē q̄ est facta cuz medicis que nō eūant exsoluēdo. Et hec discordia redit ad gōnes q̄s dispputauim⁹ supra in cura putridaꝝ in vñ. Credo aūt ꝙ in pestilētialibus festinādū sit purgare cū pharmaco qō eūat exsoluēdo:vt rō predictorum virorum probat. Determinatio autem temporis et quantitatis pharmaci remanet in estimatione medici.

¶ Et oportet vt infrigidet domos eorum ꝛ rectificet aeres ipsarum domorum.

¶ Considerandū ꝙ infrigidatio remittit putredinē ꝛ tēperat caliditatem quā intus circa cor isti sentiunt.

¶ Aut infrigidatio fit vt vallent fructibus odoriferis fridis ꝛ extremitatib⁹ arboꝝ fridarum ꝛ linimentis ꝛ irrorationib⁹ sumptis ex fructib⁹ fridis odoriferis: ꝛ ex cāphora ꝛ aq̄ ro.ꝛ sandalis:ꝛ rozet domus eoꝝ oī die aliquotiēs:ꝛ ꝓprie cū aq̄ ro.ꝛ de salicib⁹ ꝛ nemufare. Et si fuerint in domo manatiōes ꝛ rorationes aque erit melius. Aeris vo rectificationem dicam.

¶ ꝓmo infrigidat domos eoꝝ. Secōo ifridat eos per res que fumūt.ibi(Et administrent.) Tertio ponit regimē determiate febris pestilentialis.ibi(Qz si.) Quarto ponit regimē ꝙ cibū.ibi(Et q̄q; cadit.) Quito rectificat aerē sic ꝓmittit ꝛ postponit.ibi(Rectificatiōis.) ¶ Qō primo dicit est notū. Linimentū aūt ꝛ deliquatio idē est:ꝛ deliquatio est quasi effluens linimentum.

¶ Et admuustrent eis trocisci de campbora ꝛ robub frigida ꝛ aqua lactis acetosi ꝛ lac acetosuz ablato butyro ꝛ aqua ro.in qua dissolutum est serum acetosum bonum ꝛ acetum cum aqua iterum.

¶ Visus est dic Dyaus dubi⁹ fuisse cū in febre pestilentiali fit duplex iterio.ſ.eūatio māe ꝛ ifridatio:q̄re nō ponit medicinas euacuatiuas sed ifridatiuas per os assumēdas: vt trocisci de cāphora ꝛ rob frida vt rob de agresto ꝛ rob de ribes ꝛ bmōi. ℣ Rādet ꝙ pharmaca eūantia māe sunt dicta supra:ꝛ eadē sunt q̄ eūant māe febriū pestilētialiū ꝛ nō pestilētialiū:ꝛ in hoc Dyaus bñ dixit:sed postea dixit ꝙ bmōi medicie ifridātes ꝛ exiccātes ꝛ trocisci de cāphora ꝛ rob ꝛ sisia ꝓsunt ꝓprie putredini.naz putredo cōsistit in calo ꝛ hūdo:ꝛ iō trocisci de cāphora ꝓsumūt omni pestilētiali cō fiderate vt pestilētialis ē:qz illi resistūt illi putredini:iz rōne māe putredis plus ꝓsumāt in q̄dam pestilētiali febre vt in cholica:in quadā minus vt in flatica:tñ in ipsa feb.flegmatica ēt ꝓsumūt ratione putredis facte ab aere putrido:ꝛ in alia fe.flegmatica.ſ.nō pestilētiali nō cōsumūt. Per dicta Dyai itelligēt determinatōe. nam trocisci de cāphora ghus ytmur in febre pestilētiali cholica vel

sanguinea nō ldigēt mixtione cuz reb' aliq̄ que remittant frigus cāphore: sed credo q̄ qñ seb. pestilētialis ē leta z mā ē frida flatiga: tūc est bonū dare illi aliqd de musco vel de medicamib' de musco vt diamuscū ꝛc. z credo in ſ Valyab. in tbegnz. cōzniz. cū dixit. z post Gal. z Diasco. unuente sunt herbe magni uuamēti z velocis valoris: sicut valent cāphore in egritudinibus pestilētialib' calidis z muscus in egritudinibus pestilētialibus frigidis.

Dub' 3ª ¶ Dubitat virū in febre pestilētiali possim' vti tyriaca. ℣ Et dōm q̄ vbi febris apperet leta multū remissi caloris z venenose putredinis cōcedi pōt aliqd de tyriaca. z credo ſ Gal. voluisse in libro de cōmoditatib' tyriace. c. 6. Ego ēt laudo in seb. pestilētialib' medicamē de aq̄ ros. z vino z bolo armeno qō Aui. scribit 2ª can. c. de luto armeno. Feci aūt hāc cōpōne. ℞. aque ro. libi. 5. vini vncias quas boli armen. 3.4. misceantur: det de eo in mane cum syrupo suo: z detur in nocte z meridie z diebus quibus videt. Et si times stipticitatem succurre cuz lenitione minora dationē z adde multum syrupi citri vel arātiaq̄ z agreste z viai granatorum.

¶ Et aq̄ frida plurima subito est tuatiua valde: pauca aūt ꝓfiter exhibita fortasse excitat caliditatem.

¶ Hoc est dictū Joānitij positū. 17. 3ti. cap. 6. f. de aere. cuius dicti causa est. nā pōt cē seb. pestilētialis inflāmatiua in qua cōpeteret copiosus potus aque frigide ſm can. generales. Si ergo biberet pauca ꝓfiter potest incēdi z incendatur vt ipsa quādoq̄ puertat in choleram vt dixit Hippo. 3. regi. acutor. cōme. 42.

¶ Or si res prolongetur ad hoc vt tendantur hypocundria z unfrigidētur extrema: z prolongētur vigilie z permixtio mentis: z vides pectus z qō est supra ips elevari z descendere: tunc necesse est administrare regimen trahens caliditatem externa.

¶ Or si ista febris pestilētialis cēt prava: in qua calor suus occultat vñ frigēt extrema: z pp retentionē vapor tendunt hypocundria z evaporāt ad caput: ex qbus pp eor malitiā nō fit somn' ſz vigilie z alienatio: z pp incendiū multum elevat pectus: z pp multitudinē vapor exprimēdor multa fit eis cōstrictio: opz ḡ trahē extra caliditatē cū frictionib' z evaporationibus extremorū et augmentare caliditē nāle cum cordialib' convenientibus.

¶ Et quādo cadit appetitus restaurent ad comestionem. nā plurimi corum qui viriliter agūt sup illud z comedūt violenter absolvunt z vivunt: z necesse est restaurare eos super cibū: z opz vt sint cibi eor ex acetosis z desiccativis z sint pauce quantitatis.

¶ Cōsiderādū ſm Dy. q̄ appetit' cadit in pestilētiali seb. pp cōtractē stōchi ad cor: vñ spūs cū quo stōchus facit suā opēnez est corruptus: z iō nō apperit. z iō restaurent ad comestionē. i. cogantur violēter comedere vt spūs illi rectificent z corrigatur illor malitia. Cōsiderandū aūt q̄ restaurare eos sup cibū est frequenter cibare eos z pauc inuito vt virtus debilis possit cibū datū multū vicib' digerere qō facere nō pōt vice vna: sue ergo in eis fit pstratio virtutis appetit' sive nō: laudat cibatio: in plurib' trā cadit appetitus. Cā aūt casus est: q̄ spūs cordis istor sunt infecti z continue inficiunt ab aere: z iō egēt q̄si cōtinua restauratione vel renouatione z cordis cōfortatione: qō fit per cibaria ꝛtia istis. f. frida acetosa. vapores enī laudabiles a cibo elevati qui cito transeunt rectificāt spūs miscēdo se cū eis z māliter augēt eos. qui. n. multus comedūt z violenter q̄rus sint destructi appetitus absolvunt a febre z vivūt. z si ꝓsideras est quasi curatio venenati boia. bri ḡ necessarium est restaurare eos super cibū. i. cogere eos: vel. i. frequēter cibare eos. aīo tamen dedimus illam exponē. restaurent f. vt qō deficit de cibo suppleat per electuaria cordialia.

¶ Cibi nāq̄ eorum sunt iterum mali quare nocet eor multitudo inquantuz sit additio: z nocent iterum inquantum sunt mali.

¶ pōt exponi primo cibi eor. i. cibi qui tūc reperiunt sunt mali. i. sunt infecti ēt ab aeris corruptiōe: q̄re nocet eor multitudo. i. nocet eor multa q̄titas. inq̄tū fit additio. f. in mā mala: z iō del partū de eis. z nocēt inq̄tū sunt mali. i. male q̄litatis: q̄a corrupti ab aere: z iō fiāt acetosi. Dic ḡ qbat Auic. q̄ nō del multa q̄titas cibor sed frequēter cibent: z q̄ dent cibaria acetosa frida. ℣ Scōo mō pōt exponi. cibi eor. i. cibi qbus vtebant in tpe sanitatis tūc. et qbat Aui. q̄ istis dent cibaria frida acetosa z nō in multa q̄tita te: q̄ si nō darent ista darent illa qbus vtebant in tpe sanitatis. f. in q̄titate multa z nō acetosa sed pinguia z cōdita sicut est cōis bolus consuetudo. sed est manifestū q̄ dare in q̄titate multa est malum q̄ addit in materia: z dare in qualitate cōtraria est malū q̄ talia cibaria sunt mala in qualitate: quia non rectificant malā materiā ergo opz q̄ sint pauce quantitatis z q̄ sint acetosa.

¶ Rectificationis aūt pestilētie pōs est ꝓ sanos q̄ sunt in ea: z pōs eius est ſm sanos z egros. In illa vō q̄ est ſm sanos: itēm est vt exiccet aer z fiat boni odoris: z pbibeat eī putredo cū q̄cūq̄ re fit: z rectificet cuz zyloaloes crudo z ambra z thure z musco z costo dulci z storace z sandaraca z asa z garyofilis z mastice et glutino albotin z laudano z melle z croco z bonchi z cupressо z iunipero z aluīne z lauro z cyperis z squinanto z fauna z acoro z galia z amigdalis amaris z asaro. Et quandoq̄ fiunt ex istis composita. Et aspergatur domus aceto z asa.

¶ Hic rectificat aerez pestilētialē vt ꝑmisit z postea posposuit z ponit rectificationē ꝑ sanos factaz cum rebus calidis z fridis vt aceto: tamē in corporibus sanis securius vtimur calidis ad rectificationē pestilentie q̄ in febricitantib'. Cū quacūq̄ re. f. de dicendis: vel cū q̄cunq̄ re. f. calida z frida: iz fit securior in sanis calida. Sādaracha. i. vernix. Bōchi qdā exponūt. Laffodilli: nī scōo can. babel z videt q̄ sit res que ad nos nō pervenit. Aluīnen. cap. 3 bebes scōo can. z est notū. Aceto z asa. i. oximilim vel compositis eis. acetum aūt in pestilētia cōfirmat oēs: q̄uis enim qōdam acetū ex putrefactione cōsurgat: tamē ipsum frigiditate z siccitate cuz subtili substantia profundatū mirabili mō putredini obviat.

¶ Scōm sanos vō z utq̄ febricitātes z egros est suffumigatio cū sandalis z cāphora z corticib' granatorū z myrto z malis z cydonys z bebeno z alsegi z tamarisco z ribes: z opz vt multiplicet suffumigatio.

¶ Egros alys egritudinibus quāvis non essent febres sed alique putredines ulcerose z postulose. vel etiaz egros. i. febricitantes qui sunt egri z erit locutio superflua: z patet q̄ ista sunt frigida quia sunt conferentia seb. Alchebengi notum est q̄ est vna spēs solatri. alia littera bz alsegi z nō invenitur quid sit tūc.

¶ De preservatione a pestilentia. Cap. 5ᵐ.

Oportet vt extrahant a corpe būiditates superflue: z iclinet regimē eius ad exiccatiōez ex omni mō z ex minoratione cibi nisi exercitio. Opz enī vt non administret neq̄ balneū neq̄ vina neq̄ toleret sitis: z rectificet aer cum eis que diximus z declinet cib' ad acetosa z minoret ex eo z sit caro q̄ administrat cocta in acetosis z sumat de albeluē z alcaris z almosos factis cū aceto z absq̄ aceto cuz sumach z aqua agreste z aq̄ lymonis z aqua granator. Et cōdita in aceto inuatiua sunt z ꝓprie capparis aceto cōdita. Et algelenjabin ex illis est que cōferunt z prohibent ab eis putredinē. Et de illis quibus ex ea fit evasio est administratio tyriace z mitridati ante eam cum reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloe z croco z myrra sumat omni die circiter. 3. 1. quoniam est inuatiuum. a. l. rius

¶ Jta Gal. plenavit corpora primo de diffe. seb. cap. 4. Nisi exercitio. i. nō excitentur humiditates cum exercitio: quia exercitatio fortis que exiccat humiditates inflāmat: z necessitatem ponit ad tractionis multi aeris: z hoc est multum nocivum cuz sit aer corruptus: z ideo dixit. opz enim vt nō administrent. f. exercitiū exercitatum superfluum: z hoc fuit ꝑceptus Rasis vt apparet. 17. cōtinentis cap. 6. f. de aere. Opz enim vt non administretur balneum saltem plurimū. neq̄ vina. f. in multo potu q̄a inflāmant. Homines aūt nostre regionis non credūt evadere pestilētiā nisi multo potu vini. Credo aūt q̄ tēpore pestilentie moderat' potus eis sit conveniens z ꝓprie consuetis: sicut sunt boies nostre regionis. Multum enī facit cōsuetudo z intolerantia potus vini non solum in q̄titate cōvenienti imo in q̄titate superflua. Trāseūt enim quidā cum superfluo potu eius sicut apparet de Dionysio tyrāno de quo scribitur ab Aristo. pblematū. pblemate ꝑ parti. 28. quāvis tamē sic transeant: sunt tamē in senilu vt animalia bruta. Nec toleretur sitis ne ꝓper inflāmationem cogātur ad multaz aeris attractionem.

attractionem. Minoret vt non multiplicent materie ⁊ vt melius digerat. Albeluen alliatum ⁊c. sunt modi preparationis ciborum sicut nos dicemus solatinã gelatinam. Algentabin. i. zucchar rosatum vel mel rosatũ. Ante cã. s. febrem. Medicina quã ponit fuit Rufi ⁊ scribit sub hac proportione. ℞. aloes partes .ij. mirre croci ana partẽ vnã terantur. sumatur autem parum ex eo cũ vncia vna vini odoriferi. Inquit Rufus. Nũq̃ vidi aliquem bibentem hanc medicinam qui non liberaretur ⁊ preservaret ab epidimia ⁊ nunq̃ fuit inventa medicina sibi par: vt .17. ptinẽ. cap. 6. de aere. Super hoc autem cap. al's disputavimus verum sit reperire febrem essime. pestilentialem: ⁊ verum sit possibile reperire ethicam pestilentialem quas nunc obmittemus.

¶ De variolis. Cap. 6m.

Quandoq̃ accidit in sang. ebullitio s3 semitã putredis cuiusdã de gñe ebullitionũ que accidũt succis ⁊ talia qdẽ accidẽtia fiũt p eã ita vt partes eoꝝ abinuicem discernant.

¶ Variole apud nos vocant mascalobi ⁊ a quibusdã revelboni. Morbilli vero dicunt apud nos rosalia. De his ꝗ determinat post sermonẽ de febrib' pestilẽtialib'. ⁊ cã est: q2 sunt homogenee eis: ga sequunt multũ aeris dispõnẽ. Et p̃ determinat de mõ gñonis variolaꝝ ⁊ causis ⁊ diversitatib' ⁊ signis. Scdo de regimie. ibi (Opꝫ vt in variol.) ¶ pria in. o. prio determinat de variolis: l3 ẽt sermo possit ad morbillos applicari. Scdo specifice determiat de morbillis. ibi (Scias q2 morbillus.) ¶ pria in. o. prio determinat de mõ gñonis ⁊ causis ⁊ specb' sive diversitatib'. Scdo de signis. ibi (Et qñq̃ añcedũt.) ¶ pria in. o. prio ponit moduꝫ gñonis variolaꝝ. Scdo ponit cañ. multos qb' declarant cause ⁊ diversitates earũ. ibi (Et variole qdẽ ⁊ morbillus sunt ⁊c.) ¶ pria in. o. prio premittit modum generationis. Scdo declat. ibi Et de hoc.)

¶ Dicit p̃ q2 qñq̃ accidit in sanguie ebullitio s̃m semitã putredis cuiusdã q ebullitio est de gñe ebullitionũ q accidũt succis: ⁊ cũ accidit illa ebullitio sanguini fiũt p eã accñtia talia. s. variole: ita vt ptes eoꝝ. s. sanguis ⁊ succoꝝ abinuicem discernant. i. separentur.

¶ Cõsiderandũ p̃ q2 nullũ invenio auctorẽ qui tam ꝓfunde ⁊ subtiliter de gñatione variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ loquat sicut A. ⁊ post eũ Avẽzoar Isaac Rasis ⁊ Azaravius. Qd aũt hẽmus ab alijs famosis ꝓpter e. S. nihil ẽ: ⁊ iõ ꝓfundari nos opꝫ ad mẽtem hui' viri. ¶ Cõsiderãdũ 2° q2 l3 sint in rubrica de variolis tñ: ⁊ de morbillis ꝫ h̃ itelligi. s. q2 eoꝝ gñatio est p viã ebullitiõis: tñ q2 sanguis variolaꝝ ẽ maioris q̃titatis ⁊ hũiditatis: iõ ebullitio plus variolis cõparat saltẽ pluralitate ebullitionis mãe. ¶ Cõsiderãdum 3° q2 A. volẽs investigare modũ gñatiõis variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ fecit h̃ per viã ebullitiõis: qa in oĩ gñatione eoꝝ fit aliq̃ ebullitio in sanguie: ⁊ hui' signũ est febris ꝯclusa. Scdo q2 plurima gñatio variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ est p viã sepõnis ⁊ depuratiõis san. nã plurimus eoꝝ advẽtus est pp̃ ifectionẽ ex vtero. S3 talis ꝯpuratio ⁊ rectificatio ⁊ sepatio nõ põt fieri absq̃ forti motu in sang' sic appet in musto qñ rectificat ⁊ fit vinũ: ⁊ iõ dixit Avẽzoar i fine theisir. Variole ⁊ morbilli exeũt cũ febre valde ipetuosa ⁊ maligna: sicut qñ vides q2 illi qui exhũt butyꝝ a lacte nõ faciunt nisi cũ labore magno atq̃ forti valde ⁊ motu laborioso: q̃re credẽdũ est q2 in motu ⁊ expulsione variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ debeat illud idẽ accidẽ. ¶ Cõsiderandũ 4° q2 iste tertus põt dupl'r exponi: pp̃ qd sciẽduꝫ est q2 sicut appebit ebullitio duplex est. Una qua fit rei ebulliẽtis rectificatio sicut ebullitio musti cũ fit vinũ. Alia qua fit rei ebullientis corruptio ⁊ putrefactio sicut qñ vinũ ebullit ⁊ fit acetuꝫ ⁊ ebullit sanguis p putredinẽ ⁊ fit fex melica. Et has duas ebullitiões. A. itellerit in h̃ ca. ¶ Dicat ꝗ q2 illud qd Avi. dixit hic: põt esse sermo gñalis ad dictas ebullitiões: ex qb' põt fieri gñatio variolarum ⁊ morbilloꝝ. vtraq̃. n. ebullitiõe põt sanguis ebullire: ⁊ iõ dixit qñq̃ accidit sanguini ebullitio. sl'r in vtraq̃ est ebullitio vel putredo. nã in ebullitiõe qua fit depuratio: l3 non fit putredo ptis succi vel sanguis q pficit: tñ est putredo ptis que vt supfluitas sepat. v. g. fex ⁊ spuma vini in ebullitiõe qua fit rectificatio certuꝫ est q2 putrefiũt. Illa eñi ebullitio est putredo: l3 possit diversificari s3 gradũ. Cũ ergo dixit s̃m semitã putredis de genere ebullitionis ⁊c. ⁊ q2 sanguis sive ebulliat ebullitiõe sepatiua. s. pfectiua sive ebullitione corruptiua põt in hac ebullitiõe fieri variole ⁊ morbilli: et iõ dixit. Et talia accñtia quidẽ fiunt per eã. s. ebullitionẽ: ⁊ q2 in oĩ ebullitione fit aliqua sepatio partiũ: q2 in ebullitione pfectiua fit aliqua sepatio boni a malo: in ebullitiõe corruptiua fit sepatio humidi a sicco: vñ terminus putrefactionis est icineratio: ⁊ ideo dixit infra: vt partes eoꝝ abinucẽ separẽtur. ¶ Dico secundo q2 iste sermo põt eẽ spãlis ad ebullitionẽ perfectivã. nã variolaꝝ eventus est: vtplurimũ ex tali ebullitiõe pfectiua. talis aũt ebullitio perfectiua nõ est oino putredinalis: q2 calidũ oino putredinale est corruptivum: sed est putredialis: q2 h3 talis calor aliqd de extneitate vñ est febrilis. ¶ Tertio q2 terminat talis ebullitio ad pfectionẽ ptiũ supfluaꝝ p quã sepationẽ rectificatur sanguis ⁊ remanet bonus: ⁊ iõ dixit s̃m semitã putredis cuiusdã ⁊ nõ dixit s̃m putredinẽ. Est eñi illa ebullitio poti' semita putredis in sanguine q̃ sit putredo. nã sanguis q remanet rectificat sic vinũ pp̃ ebullitionem musti. i. iflãmabat eñi in hac ebullitiõe: nõ tñ corrũpebat. sed si illa ebullitio ⁊ calefactio supflue pcessisset potuisset corrũpere illũ bonũ sanguinẽ: sic si accideret ex aliq̃ musto ebulliẽte qd nõ remaneret vinũ bonũ s3 corruptũ. sil'r ebullitio illa nõ terminat directe ad putrefactiõeꝫ fecis vini: s3 q2 ptes supflue sepate dereliquunt a regimie nãlis caloris sic nõ ꝯveniẽtes corpori: ideo occupantur a calido putredinali: ꝗ hñ dixit Avic. cũ dixit s̃m semitã putredinis cuiusdã ⁊c. qd subdit ifra vt partes ⁊c. apparet q2 itelligit de hac ebullitione: q2 per ipsam ꝓpꝛie ptes bone a malis discernunt. (al's putrefactionem)

¶ Et de hoc est cui' cã est res q̃si nãlis ⁊ faciẽs ebullitionẽ san. quare putrefit ab eo illud qd admiscetur ei de reliquijs nutrimẽti sui mẽstrualis qd est in impregnatione: aut generat in ea post illud ex cibis feculẽtis ⁊ malis de illis que rarificãt subam eius ⁊ faciunt eam ebullire donec fiat ei substantia recta fortior prima ⁊ magis apparẽs sicut illd qd natura efficit in succo vue: ita q2 rectificat ipsum faciendo vinum similis substantie ⁊ iam putruit spuma aerea ⁊ fex terrea.

¶ Si s̃mo pdictus est cõis ad duas ebullitiões dicem' q2 hic illas distincte declarat. Et p̃ ebullitionẽ sepativã ⁊ rectificativaꝫ. Scdo pmixtivã ⁊ corruptivã. ibi. Et de h. Si aũt s̃mo pdictus est soluꝫ de ebullitione rectificativa: dicemus q2 p̃ declarat illã. Scdo declarat aliã ebullitionẽ que nõ est retificativa. ibi (Et de hoc est.)

¶ Dicit p̃mo. Et de hoc. i. de hac ebullitione est cuius causa est ⁊c. ¶ Considerandum q2 volens facere notam hanc ebullitionẽ sanguinis ⁊ succorum. dixit cuius causa est res quasi naturalis.

¶ Dubitat ergo quare calor qui facit ebullire sanguinẽ ebullitiõe separatiue qualis est ebullitio musti i dicitur quasi naturalis. (Dub'm p̃m)

¶ Scdo dubitat: vtrũ hec ebullitio sit aliqua de spẽbus digõnis. (Dub'm 2m)

¶ Et dicamus hoc notũ eẽ ex 4° de simplici medicina. dist. 3. ca. 1. ⁊ ante illũ ex 4° metheoroꝝ. ter. cõ. 17. Opꝫ ad hoc accipe p̃n' q2 succi hñtes mediã maturationẽ sive incẽpletã digõnem humidi aquei bulliũt ⁊ pficiũtur in decoctione hac: ⁊ sicut calor q pficit illos fructus est duplex. s. ꝓprius ⁊ solaris: vt itelligit ab Aristo. sic ille idẽ calor salvatus in succo expsso a fructib' facit illos succos ebullire ⁊ maturatiõis iducit cõplemẽtũ. Et quẽadmodũ fructuũ digõ est digõ dicta pẽpasis: ita digõ succi illoꝝ fructuũ põt reduci ad digẽnẽ dictã pẽpasis: l3 hic caderet speculatio. Calor ꝗ iste quo succi ebulliũt cũ fit eoꝝ cõplemẽtũ d2 nãlis inquãtũ est intrisecus. Dicit aũt inãlis pp̃ calidũ cõtinẽtis qd in hoc coadiuvat: vel pp̃ incẽdiũ vel iflãmationẽ additã in gradu vltra illud qd debet eẽ in succo pfecto. Unũ eñi factũ pfectũ per ebullitionẽ nõ tenet illuꝫ gradũ caloris actual'r cũ quo erat qñ ebullitio fiebat. Cõsil'r ꝗ imaginati eram' q2 calor q facit ebullire sanguinẽ ebullitiõe rectificativa d2 nãlis ⁊ innaturalis dictis modis: ⁊ ideo dixit quasi nãlis.

¶ Faciẽs ebullitionẽ. Secũdo Avi. tangit actum sive actionẽ quã agẽs iducit effectũ cũ dic. faciẽs ebullitionẽ. calor eniꝫ pdict' agit ad maturationẽ hũidi aquei crudi sive nõ cõpleti sive sit sãguis sive mustũ: ⁊ i hac actõe fit ꝯvũsio ptiũ aqueaꝝ aliq̃ꝝ i vapores q penetrãtes per corp' succi elevãt i altum: ⁊ hec vocatur ebullitio.

¶ Tertio tãgit effectũ huius agentis ⁊ actionis. Et primo tãgit effectum per se ⁊ primo itentũ cum dicit. naturalẽ faciens malitiã sanguinis. Calor enim ebullitionem faciens in musto melius permiscet quasdã partes siccas terreas cum humido aqueo ⁊ ptes humidas cũ sicco: ⁊ i hoc cõplemẽtũ fit maturatiõis ⁊ ptes aquee alique supflue evaporãt vel segregant ⁊ fit fex. remanet ꝗ vinum bonuꝫ: ẽt sanguis bonus. Quare putrefit. Tãgit effectũ scdariũ: ⁊ per accidẽs cũ dicit. ⁊ putrefit ab eo illud qd admiscetur. i. partes que erant mixte modo per ebullitionem sepate putrefiũt qd manifestũ est in ptib' supfluicis sepatis a sanguie: vt supra dixim'.

¶ De illis que rarificãt. Quarto tãgit mãm in qua fit ebullitio. est aũt sanguis rectificabilis per ebullitionẽ qui est mã huius ebullitiõis duplex. Unus ab vtero materno. ⁊ hoc est qd dicit. Et de ⁊c. i. illa eadẽ ebullitio fit in reliquijs nutrimẽti sive mẽstrualib'. i. in sanguie q derelinquit in fetu ex menstruo mulieris: qd est in pregnãte. i. qd mẽstruũ colligit in mñice tempore ipregnatiõis: ⁊ variole que fiũt in ebullitiõe huius sanguis cõcomitant oẽm hoiem ⁊ oẽm hoiem ꝯcomitat pdicta ifectio: l3 in hoc fit magna diversitas vt dicet post. Alius sanguis ebullitioni apt' ⁊c. ⁊ ẽt rectificationi p ebullitionẽ est aggregatus ex malis cibis sic ex multo vsu incõsueto lactis equini ⁊ camellini vt dicet. nõ eñi est icõveniens q2 gñet in nobis qdam sanguis silis sanguini mẽstruali mulieꝝ q habeat ptes feculẽs grossas ⁊ ptes aqueas malas crudas: vnde

illa egritudo ⁊ vnctuositas in vrina ⁊ egestione.

¶ Illud quod facit. Lq; plus fiat cõsumptio ⁊ arefactio q̃ illa egritudo de se habeat facere.

¶ Et si fuerit etbica illud qđ apparet ⁊ occultũ aliud: significat ipsum coartatio accidens in paroxismis. huiusmodi enim est non inuentum in etbica omnino.

¶ Illud occultũ. i. putrida signat ibm. s. occultam putridã. Coarctatio ⁊c. s. pulsus ⁊ caloris accidẽs in paroxismis. s. q̃rum sint occulti.

¶ Et ideas q; q̃q; incipit etbica retenta cũ stõcho: q̃re corrumpit complexionem epatis per vicinitatem.

¶ Cõsiderãdũ q; etbica retinet cũ stõcho: vsq; incipit ab eo. s. a mala cõplexione ficca stõchi ad quã segt ariditas: ⁊ ex ista segt etbica. ⁊ q; talis stõchi malitia ledat epar est notũ. vel etbica retinet cũ stõcho: q; pungit etbice stomachi malitia: ⁊ hoc nocet epati.

¶ De signis aldaburem. Cap. 3^m.

SIgna vo adubul sunt q; quãdo febris expellit ad adubul vehemẽs fit duricies pulsus: ⁊ eius debilitas ⁊ paruitas ipsius ⁊ eiꝰ frequẽtia: ⁊ ꝓpter quando causa casus in etbicã est apostema qđ non resoluit. nam illud. s. frequentia additur valde: ⁊ similiter velocitas ⁊ fit pulsus eius de genere eius qui nominat cauda muris.

¶ ꝓponit signa spẽi sibe etbice. Et q̃bus possunt intelligi signa ꝑme spẽi remissa: ⁊ signa tertie spẽi ităa in vltio. Expellit. i. vadit. Adubul. i. ad sedam spẽz. Additur valde: q; pulsus fit valde paruꝰ ꝓpter multũ casum virtutis ex apostemate: q; opz q; recuperet per frequentiã multã. Cauda muris. s. finitima ꝓcedẽdo de paruo ad paruiorem ⁊ frequenti ad frequentiorẽ quousq; occidat.

¶ Q; si fuerit ex potu calidi vini erit loco caude muris acualis.

¶ Q; si fuerit.) s. mutatio in pulsu de potu vini calidi: vel q; si fuerit scilicet etbica ex potu vini calidi assumat scilicet in pulsus acualis. s. dicẽs fusalis: q; propter caloris confortationem ex vino post pcussiones quas fiunt aliquę magne: ⁊ deide redit ad quas. ⁊ hic pulsus dr fusalis vel acualis dicẽs ad similitudinẽ acus q̃ solularia suũt. siue igit etbica fiat ex vino siue mutatio pulsus fit ex vino: opz imaginari q; mutatio in pulsu fit ex vino tũc bibito.

¶ Et nõ erunt accidentia aldubellati vehemẽtia valde: nõ enim dat ei spatiũ vsq; ad huiusmodi.

¶ Hec lra põt dupliciter exponi. Primo ⁊ nõ tc. i. qñ casus in etbicam fit ex apostemate dubellati apto siue erupto vel nõ erupto nõ erũt accidẽtia valde vehemẽtia nõ. n. tc. vsq; ad hmõi. s. etbicã vel pulsum tales in etbica: q; prius occidit q̃ fiat etbica: vel ꝑus occidit q̃ pulsus cũ hac gradatione fiat q̃us factat etbicaz. Alio mõ põt exponi. ⁊ nõ tc. i. qñ casus in etbicã est ex potu vini calidi: non apparẽt accidẽtia dubellati valde vehementia de quibus sunt pulsus vt cauda muris finitima: nõ. n. tc. q; si apparẽt accidentia valde vehementia nõ darent spatiũ vt fieret pulsus acualis.

¶ Et apparent in vrina vnctuositas ⁊ petala: ⁊ incipit oculus profundari.

¶ Et apparẽt. s. in etbica cũ trãsit in adubul. vnctuositas tc. patẽt.

¶ Cũ ergo adubul puenit ad statum fit fortior ꝓfundatio amboz oculoz: ⁊ multiplicat lupputudo sicca ⁊ crescũt extremitates ossiũ ois mẽbri: ⁊ in frõte applanant tempora ⁊ tẽdit cutis frõtis. alꝫ ⁊ in frõte applanant tempora ⁊ tendit ois cutis eius ⁊ subtiliat vitus ⁊ destruit color cutis: ⁊ fit quasi sit sup eã pulvis quidã ex adustione solis: ⁊ pducit ad grauedinẽ cleuãdi supercilia: ⁊ fit oculus somnolentus ⁊ clausus ablq; somno ⁊ subtiliatur nasus ⁊ elongantur pili ⁊ apparent pediculi: ⁊ videtur venter eius tam minorari ⁊ adhere cum dorso quasi sit cutis sicca que iam attracta est ⁊ attrahitur cum ea cutis pectoris.

¶ Cũ q̃ tc. ad statũ ⁊ per ꝑs cũ est in augmento: ita q; ſ puenit legat correpta media syllaba. Et crescũt. i. magis apparẽt extremitates ossiũ tc. Oculus somnolentus ablq; somno. Uult. a. q; dicẽ. B. ꝑmo de diffe. se. ca. 9. nõ est eoz somnus sed vigiliã ipotẽtia. Eliganf pili. Lapparẽt lẽgiores ꝓsumptis carnib⁹ ⁊ tenuibꝰ ſſa cutis. Hoc facit corrugatio siue ꝓstrictio cutis: vnde pili eriguntf ⁊ apparent magis. Stat est ab Aristo. s. pble. pble. 21. cũ assignat cãz q̃re pili rigẽtiũ eriguntf. Aliter possemus imaginari q; pili elõgant ꝓpterea q; in istis ex calido adusto multiplicat mã fumosa que est ꝓueniens ad pili augmẽtum. Prima tã cã est melior. Apparẽt pediculi ꝓpter corruptionẽ nutrimẽti sub cute. Patet enim pediculoz est generatio sub cute: deinde extra exeunt.

¶ Cum ergo curuant vngues ⁊ arcuant: tunc iaz peruenit ad statum ⁊ incipit tendere ad occasuz: ⁊ cũ incipit tendere ad occasum liquefiunt chartilagines.

¶ Jam peruenit. hic legat peruenit ꝓducta media syllaba lõga. ad occasum: q; ad mortem ⁊ ad tertiam speciem etbice.

¶ De cura etbice. Cap. 4^m.

IAtentio in curatione febris etbice est ifrigidatio ⁊ humectatio. Et vnaquęq; earz complet cũ approximatione suarũ cãrũ ⁊ expulsione cãrũ sui ꝓtrarij. Et fortasse est cã vnꝰ carũ cã ꝓtrarij alterius sicut cã ifrigidationis. ipsa. n. qlibz est cã exiccatiõis que est ꝓtraria humectationi sicut ifrigidatio cũ trociscis cãphoratis ⁊ illis q; sunt ex spodio ⁊ bis similib⁹. Et fortasse humectatio iterũ est cã calefactionis que ꝓtraria est ifrigidationi sicut vinũ. nã ipm humectat sed calefacit q̃re opz vt obsit nec illud. Et si necessitas vocat ad fortẽ ifrigidationem nõ erit nisi cũ re cui ꝓungit aut quaz ꝑcedit aut cui succedit res in q̃ est virtꝰ humectationis. Et similiter cũ vocat necessitas ad fortẽ humectationẽ ⁊ velocẽ in ea sicut aqua carnis ⁊ vinũ: tũc opz vt adiungat ei aut antecedat eã aut sequat eã illud in quo est infrigidatio. Et si fuerint cã etbice apostema aut lesio in mẽbro: tunc necessariũ est curare ipm in primis.

¶ Hic ꝑmo curat etbicã. Scõo succurit accidentib⁹ siue dispõnibus sequentibus etbicã. ibi (Et de illis.) ℣ prima in duas. Primo ponit intentiones habendas in cura etbice: ⁊ removet errorẽ qui accidere põt. Scõo ponit medicinas ⁊ cañ. quoslibz in vsu illarum. ibi (Et qui diligit. ℣ prima in duas. Primo ponit curã etbice in se. Scõo quando alteri morbo coniungit. ibi (Et si fuerit.) Causa predicti est q; intentio curatiua fundatur super contrarietate vt in Thegni tracta. 3. cer. cõmen. 83. Alia que dicit sunt nota.

¶ Et qui diligit componere regimen eius ex diuersis modis conuenientibus ei in quo febris fit vehemens valde: tunc necessariũ est vt incipiat ⁊ det in potu trociscos cãphoratos ⁊ que currũt curfu eoz cũ syrupo acetoso dilueulo: in ortu solis sicut aqua ordei in canes si non abhorret eos ⁊ cum iulep ⁊ cum aqua granatoz: ⁊ ad mansionẽ da mucilaginẽ psilij si nõ fuerit. ꝓhibens aliqd ꝓpter stomachũ ⁊ alia.

¶ Hic vult ponere medicinas ⁊ res q̃bus vtuntur. Et primo ponit regimen infrigidans ⁊ humectans ponendo res quibus hoc fit: ⁊ cañ. in eis. Secundo ponit regimen ⁊ res infrigidantes. ibi (Et regimen.) Tertio humectantes. ibi (Et de regimine.)

¶ Cõsiderãdũ q; ꝑmo docet dare trociscos cãphoratos in diluculo: deinde in ortu solis aquã ordei tc. Tertio docet dare post meridiẽ ⁊ ante vesperas mucilaginẽ psilij: ⁊ hec dr bona mansionis solis vt dicit: ⁊ est modus loquẽdi. ii. alibi vt. 3. can. fen. 19. ca. de cura distillationis vrine. Hoc q̃ regimẽ est cõpositũ ex modis diuersis q; ex regimine ifrigidante ⁊ humectãte et ⁊ ex vsu diuersarũ medicinarũ: ⁊ pueniet etbico in quo est fortis iflãmatio: q; ista fãt fortiter extinguẽtia. Cõsidera ergo q; etbici iter se pñt differre p gradus caloris. aliqs. n. põt esse etbicus cũ vna mẽsura caloris: ⁊ aliqs põt esse etbicus cũ duplo gradu caloris respectu illius. Ratio illius est: q; ois gradus caloris factus in corde q̃ est a ꝑmo gradu caloris egritudinalis vsq; ad gradũ virtuum: cũ quo stat vita põt esse etbicus calor. In hoc aũt est magna latitudo ⁊ diuersitas: ꝑp stõchũ. s. in quo timeat infrigidatio ⁊ mollificatio ꝓpter mucilaginem psilij ⁊ alia vt ꝓpter lubricitatem intestinoꝝ superfluam.

¶ Et regimẽ infrigidãs est per illud qđ scripsi de po-

tibus infrigidãtibus ⁊ de oleribꝫ infrigidãtibꝫ ⁊ troscis: sicut trocisci de cãphora ⁊ emplastris ⁊ unctionibꝫ ⁊ his similibꝫ: ⁊ infrigidatione aeris coꝛ ita ꝙ in hyeme. Si aũt nõ tolerat alicuef ab eo ignis alꝫ ita ꝙ in hyeme ⁊ si nõ tolerat alienet ab eo ignẽ: infrigidatio náq; aeris coꝛ est melioꝛ res: ⁊ sicut vestire eũ cũ sandalatis ⁊ cãphoratis ⁊ facere ipm odorare illõ in q̃ sunt roſe ⁊ cãphora ⁊ sandali ⁊ fructꝫ frigidi ⁊ sebescebrã ⁊ liliũ cũ aqua rosacea. Et vaporatio cũ sudore ⁊ balneo. Et opꝫ vt nõ ꝓlongef retentio emplastroꝛ infrigidãtium valde super membra propinqua valde mẽbris anbelitus: fortasse enĩ ifert illud anbelitui ⁊ voci nocumẽtuꝫ magnũ. Et opꝫ vt declinet ad quietẽ ⁊ somnũ ⁊ trãquillitatẽ ⁊ gaudiuꝫ: ⁊ custodiaf eger ab eo qõ facit ipsuꝫ irasci: ⁊ qõ facit ipm tristari ⁊ qꝫ facit ipm angustiari: ⁊ a fame ⁊ sitꝫ lõga. Et emplastra infrigidãtia qbus opꝫ eos vti sunt aromatica. ná ipsa sunt ꝓpinquioris iuuamẽti ⁊ ꝓprie supꝫ pectꝰ: ⁊ que sequunf ipsum: ⁊ sint infrigidata ⁊ nõ sit in eis stipticitas. Stipticitas enim cũ hoc ꝙ ipsa facit accidere de exiccatiõe ꝓhibet virtutẽ medicine ꝓfundari. Et opꝫ vt assiduef ꝑmutatio vt nõ diu remaneat medicamẽ: ⁊ calefiat cũ obseruatiõe vehemẽtie infrigidationis eius. nam cum ipsum infrigidat vehemẽter nõ elongatur quin debilitet mẽbrum. Et quãdo est ꝓpe membra anbelitus tunc non est lõginquum quin impediat diaphragma ⁊ alia ab emissione anbelitus cum facilitate. Et de regimine humectante sunt cibi leues ⁊ fructꝰ ⁊ robub ⁊ unctiones ⁊ emplastra ⁊ odoramenta ⁊ caputpurgia ⁊ quies ⁊ tranquillitas ⁊ vt non inferatur ei violẽtia m fame aut siti.

¶ Hic ponit regimen infrigidãs ⁊ res infrigidãtes: ⁊ ponit casꝫ in vsu q̃ridã de eis. Sebesscebrã qdã exponũt. i. granatuꝫ syluestre. Ego vo nõ inuenio expositionẽ de qua ꝓdã. Vaporatio cũ sudore ⁊ balneo. Hic dꝛt credo ꝙ sit coꝛruptus vitio trãsscriẽtis: nõ. n. debẽt etbici duci ad sudoꝛẽ vt postea ponit: ꝙ cogimur ponẽ vaporationẽ cũ sudore. i. talr ꝙ sudoꝛ appropinquet motẽdo nutrimẽtũ ad mẽbra: nõ tñ ꝙ sudoꝛẽ faciat. Vel cũ sudore. i. cũ aere ita humido ⁊ pleno vaporibꝫ aqueis ꝙ ex coꝛ applicatiõe ad curtim bõ videat sudare. Et balneo. i. vaporatiõe cũ balneo: qꝛ laueſ in eo ⁊ nõ moreſ multũ. Quietẽ. s. coꝛporis. tranquillitatẽ. s. aie. ꝓhibet virtutẽ medicine ꝓfundare ⁊ hoc qñ operatio stiptici preuenit vnde claudit poꝛos. Et qñ res est parũ stiptica ⁊ partes subtiles labiles huenit: tunc illa stipticitas nõ impedit operationẽ vt penetrationẽ imo adiuuat ad penetrandũ vt apparet de oleo rosa. Sm Bal. tertio de simplici medicina dist. 3. ca. 5. Rob. i. fructuũ nõ rob absolute qõ est sapa vini. Alia oia que dicit sunt nota.

¶ De rememoratione medicinarum infrigidantium eos. Cap. 5m.

Hec vo que de eis sunt infrigidãtes ⁊ humectãtes omnes sunt nutritiue aut vincit in eis nutribilitas sicut aqua ordei decocta cũ cineris ex parte cineri. Et oportet vt euellãtur extremitates cancroꝝ ex pedibus suis ⁊ coꝛporibꝫ suis: ⁊ abluantur cum aqua frigida ⁊ sale bono cum cinere vicibus tribus ⁊ supra donec mundificentur ⁊ purgentur a grauitate sui odoris: deinde decoquanf in aqua ordei. Et sicut aqua lactis vaccini ꝺ quo extractum est butyrum. Et sicut succi olerum elipatoꝝ predictoꝝ in capitulis febrium acutarũ ⁊ sicut mucilago psilij. In aceto autem est vehemẽs exiccatio ⁊ virtus resolutiua quare oportet vt bibatur cũ eo quod resistit duabus propietatibus scilicet per commixtionem aque multe aut cum quibusdã humectantibus ⁊ lenificantibus. Et proximum quidẽ est vt lac asine sit cũ humectatione sua infrigidans: ita vt quidam faciant meliorem infrigidationeꝫ eius super infrigidationem lactis vaccini de quo extractũ est butyrum: verum ipsum conuenit ei qui non habet febrẽ periodicam: neq; materiam neq; humoreꝫ preparatum ad putredinem: ⁊ oportet vt caueaf ipsum lac. Et de illis que conferũt eis est zuccharum. Et cum senseris putredinem accidentem ex lacte: tunc solue cum facilitate. Et si timueris calefactionem: tunc abstine ab eo aliquot diebus ⁊ cura in ea cum trocisciis ⁊ aquis fructuum: deinde itera lac.

¶ Hic sermones magis spãli descẽdit ad curã ⁊ ad res multas quibus infrigidamus ⁊ humectam⁹. Primo ponit medicinas infridantes. Scõo humectãtes. ibi. Medicie vo.) Tertio regimẽ in cibo ⁊ poru. ibi. Ops vt separef. ¶ Prima in duas. Primo ponit medicinas infridantes que cũ ꝺ sunt humectãtes. Scõo ponit medicinas frigidas que nõ humectãt. ibi. Medicine vo infrigidãtes.) ¶ Prima ꝺꝫ septẽ sicut sunt septẽ medicine iste. ¶ Premittit dicẽdũ gñale ⁊ est ꝙ medicine que infrigidãt ⁊ humectãt sunt nutritiue: aut vincit nutribilitas. i. plus q̃ in illis que nõ humectãt: ⁊ hoc qꝛ humidũ est mã nutrimẽti. Prima medicina est aq̃ ordei. i. bene excoctam ⁊ mũdã cũ cãeris. Ego in vna libra aq̃ ordei facio decoq; uncias duas cãeroꝝ bene lotoꝝ. Et opꝫ vt euellanf extremitates: qꝛ nõ est in extremitatibꝫ coꝛ virt⁹ humida sicut est in coꝛpe. Lauent trib⁹ vicib⁹: sed apud Rasim. 17. cap. 7. primen. lauanf quinque vicibus: ⁊ hoc stat in loꝛore: qꝛ totiens lauet quousq; mũdificent. Zuccharũ. i. in aq̃ dissolutũ: ⁊ fit zuccharꝰ albũ. ¶ Si timueris calefactionẽ. Hic soluit argumẽtũ qõ repuatãt difficile cũ dꝛ ꝙ nõ vi ꝙ lac ꝺbeat dari etbico: qꝛ lac coꝛrũpit in stõcho choscico. i. calido ⁊ sicco. ¶ Dõꝫ ꝙ nõ est ver nisi sit valde magn⁹ excessus: imo lac ꝓdit coꝛpib⁹ calidis ⁊ siccis mist in stõcho supflua choli sit: vt intelligit. x. can. cap. de lacte. ⁊ iõ nõ ꝓuenit oi etbice: sed in etbico nõ multũ iflãmato. vñ Raſ. tracta. 10. almãso. cap. 3. ligs laborãs hac egritudine habuerit coꝛp⁹ fortiter ⁊ vehemẽter macrũ: neq; fortis calor in eo fuerit: lac calidũ vt ab uberibus extractũ fuerit ꝓfert ei. Põt aliqs etbic⁹ per remissũ gradũ caloris nõ coꝛrũpẽ ⁊ aliqs choleric⁹ per gradũ excessiuũ in terminis sue sanitatis: ⁊ ꝓ communi cholere coꝛrũpere lac: ⁊ signũ hui⁹ est qꝛ unus choleric⁹ plus cholẽ multiplicat ex uno cibo q̃ ex illo multiplicaret unꝰ etbic⁹.

¶ Medicine vo infrigidãtes que nõ habẽt humectationẽ sunt sicut trocisci noti narrati. s. trocisci cãphorati ⁊ trocisci ꝺ dactylis ⁊ coꝛallo ⁊ trocisci de succis fridis. Et sicut trocisci hmõi. ℞. spodij boli armeniꝛ ana. ʒ. iiij. rosarũ. ʒ. vi. seminis portulace ⁊ citrulli ⁊ cucurbite ⁊ cbarabe oium ana. ʒ. iq̃. fiant ex eis trocisci: ⁊ sit dosis põdus. ʒ. ij. ⁊ sunt boni valde. Et iteruꝫ alij ꝓmi eis. ℞. armogiosse amulr gũmi dragagãti oiuꝫ ana. ʒ. iq̃. boli armeni spodij amboꝝ ana. ʒ. iij. papaueris. ʒ. v. rosarũ ⁊ semis cucurbite ⁊ citrulli ⁊ portulace oiuꝫ ana. ʒ. vi. granoꝝ cydonioꝝ excorticatoꝝ ⁊ seminis melonis ⁊ cucumeris oiuꝫ ana. ʒ. vij. succi ligritie põdus. ʒ. i. ꝛ. ficiant cũ mucilagine psilij. Unctionem vo ⁊ epithimata ⁊ emplastra infrigidãtia ⁊ odoramẽta ⁊ caputpurgia ifridãtia sunt illa que tu scisti. Et meliores unctiones fit cũ oleo de cucurbita ⁊ de papauere ⁊ nenufare ⁊ salicibꝫ ⁊ violis. Stratꝰ aũt ifrigidantes ⁊ humectãtes sunt illi qui sunt plani valde de coꝛijs asperis aq̃ rosaceis aut de lino de genere eiꝰ qõ fit in tabraſten: ⁊ sit ipletio eius illud quod nõ calefacit imo sit ꝺ genere lini pectinati ⁊ renouef assidue. Aut fit stratus de coꝛijs que iaꝫ sunt impleta aqua post dꝫ sint sup ea rectificationes que applanẽt aquã bene ⁊

prohibeant eius inequalitatem. Et sint stratus prope aquas ⁊ cursus earum ⁊ sub eis folia arborꝫ frigidorꝫ ⁊ humidorꝫ.i.de salicibus ⁊ semperuiue ⁊ olera humida ⁊ odorifera frigida sicut rosc:⁊ iterum folia arborum frigidorꝫ ⁊ preputia vitis ⁊ bis similia.

¶ Hic ponit medicinas multas que sumunt ⁊ que inunguntur et emplastrantur. Tabraſten est nomen loci:sed apud Rasim primo cont.est bolsprale.Alia sunt per se nota.

¶ De rememoratione medicinarum humectantium eos. Cap.6m.

Llarum quidē que sunt cum infrigidatione rememoratio tam preterijt. Et restat nūc ꝓsiderato in qualitate dādi in potu genera lactis ⁊ lac de quo extractū est butyrū ⁊ in q̄litate administrationis tine ⁊ balnei ⁊ administratione vnguētorꝫ ⁊ oleorꝫ ⁊ epithimatū ⁊ relig regimis. Et nos qdē iā docuimus modū dandi in potu genera lactis in capīo prīsis ⁊ siccatis stōchi:quare opꝫ vt sit illud canon. Et non est lac post lac mulieris sicut lac asine postea lac capiarum cuius pascua oportet esse ex herbis ⁊ olerib⁹ frigidis humidis sicut scis:nā ipm ⁊ ppie lac asine eradicat etbicam si fuerit ei eradicatoꝛ:⁊ nō est electio super ipm nisi prohibeat putredo accidens aut expectatio māe cōprehense. Et lac qdē iumentinum est eis a principio etbice vsqꝫ ad finē eius. Et lac mulieris suggendo sumptum cōuenientius est omnibus. Et canon in dando in potu lac de quo extractum est butyrum est proximus illi iterum. Et melius quidem est vt incipias a.3.f. vsqꝫ ad.xxx.⁊ qō est supra eas fuerit virt⁹ adiuuās. Et tibi inest vt cōmiscas cū eo aliqd de trocisc̄is infrigidantibus. Et tibi inest vt addas supra summā p̄dictā in potione prima ⁊ postrema:si fuerit potēs virtus sup digestionē.

¶ Prio ponit qō intēdit. Scō exequit. ibi(Et nos qdē.) V Et hec in tres. Primo dat regimē per lac. Scō per tinā. ibi(Tina aūt.) Tertio p balneū:⁊ iter hec ponit de vnguentis ⁊ emplastris. ibi(Ingressio āt balnei.) Reliquū āt regimē.i.p cibū ⁊ potū ponit vltio.

dubium ¶ Dubitat in prima particula qō lac sit melius etbi. o an asininum an humanū. V Videt ꝙ humanū per Gal.7.terapē.cap.6.⁊ Auicē. hic. V In ꝓtrariū est Aui.hic.nō est electio super ipsum.i.nō eligit aliquid quod sit melius eo:sed direrat prius ⁊ ppie lac asine. Modus aūt Auicē.quādo vult aliquid valde laudare est modus p̄dictus:sicut statum infra hoc modo loquendi vtit:⁊ tertio libro fen primi cap. de cau. cōmunibus egritudinū capitis. Amplius videt lac caprinū melius:q: Gal. ponit ꝙ est mediū lac siue equa. ⁊ ie in libro de euchimia ⁊ cacochimia tertio cap. V Dicamus primo ꝙ sermones Aui. iteratī nō sunt vniformes in libris suis:sicut aliquid de hoc ostendimus secūdo can. cap. de lacte.⁊ perpēdit de B aliqā Rabi moyse:sed nō habem⁹ B hic discutere. V Scō dicemus ꝙ lac humanū est melius etbico:q: cōformius ⁊ nāe humane ꝓpinquius:sed lac asininum est melius:q: subtilius ⁊ frigidius ⁊ humidius. Lac aūt capre est mediū siue equale. Cui substātia cōparatū ad lac asininū. Videtur enim asini cōplexio ad frigiditatē ⁊ humiditatē declinare qō multū ostendit carnū eius mollitiem ⁊ quasi albedo:aly tamen volunt ꝙ sit animal frigidum ⁊ siccum. ¶ Considerandum autem ꝙ Auicen. non solum prohibet lac ex actuali putredine materie:sed etiam ex putredine expectata materiei complexe que est in forma cause antecedentis.

¶ Tina autem melior est illa que est tepida.i.in qua nō est caliditas multa:⁊ est cū hoc cū viribus⁹ olerū ⁊ herbarū infrigidātū ⁊ humectātum:⁊ nō sit ita vt ronificet nedū ꝙ iudare faciat.⁊ nō licet vt vapor tine sit calidus:⁊ si nō esset qō prohiberet administrationem tine frigide nō eligere. super eam:verum quod prohibet ab hoc est debilitas corpoꝛ eoꝛ:⁊ eoꝛ ex-

tenuatio. In primis vō rebus ipsorum fortasse sanat eos illud. verum debilitatem cōporis sanat magis illud cum infrigidatione pauca quā facit in complexione eius que possibile est vt curetur.

¶ Primo ponit regimen per tinā tepidā loquēs de frigida. Secundo reuertitur ad vsum tine tepide ⁊ temperati caloris. ibi(Illud aūt.) Tertio ponit ordinē tine ad vsum aq̄ ordei. ibi(Et si sumpserit. Quarto ponit ordinem vsus tine ⁊ ctiaꝫ baluei ad vnctiones ⁊ ad tinam frigidam ⁊ ad lactis emulsionem. ibi(Et administret.)

¶ In prima vult dicere ꝙ in principio etbice antequā macer factus sit vel multū exiccatus vel debilitat⁹ infusio in aqua frida sanat. Et qz aliqs diceret cōtra:qz ista infrigidatio debilitat ⁊ dimittit malā cōplexionē frigidā. Respondet ꝙ illa infrigidatio ⁊ debilitas est pauca ⁊ pōt remoueri in tempore sequenti:⁊ hoc est qō dicit. Verum debilitas corporis.i.inducta ab infrigidatione sanat illud cum infrigidatione pauca.i.qz infrigidatio est pauca:ad quā sequitur ista debilitas:⁊ qz corpus hoc nondum erat consumptuz nec erat multum percussibile ab aqua frigida.

¶ Qz si fuerint debiliꝰ illo timetur ꝙ cadant in etbicam senilem ⁊ illud fm minus:verūtamē cum illo tardatur magis tempus mortis ⁊ forsitan viuit cuz ea tē pore cui est quantitas. Et multotiens quidem est rectior permutatio eius ad illam etbicam.

¶ Qz si fuerit aē. i.si etbicus iam sit debilitat⁹ ⁊ extenuatus multum timetur si ponatur in tina frigida aque ꝙ cadat in etbicā senectutis. Et illud fm minus.i.ad minus hoc timetur. Verūtamen quasi dicat melius est ꝙ cadat in etbicaꝫ senectutis:qz plus pōt cum ea viuere q̄ cū etbica febrili. Et hec omnia sunt dicta a Gal. 10.terapentice.capō.10.

¶ Illud aūt in quo fuim⁹ de relatione tine rectius est vt fiat inceptio in ea cū aqua que est calida ad terminū:⁊ fiat gradatio ad frigidā:⁊ ad tēperatā fridā tolerabilē:hec.n.gradatio facit corpus susceptibile aque frigide:cū lesio nō fiat nisi per aduētū ꝓtrarij diuersificantis in cōplexione subito. Et iteruz corpus aegrit ex aqua calida similitudinem teneritatis ⁊ tolerat cū ea aquam frigidam. Et si iteretur tina in die trib⁹ vicibus erit rectum. Et oportet vt administrentur cum facilitate vt nō cadat virtus.

¶ Et tolerat cū ea.i.teneritate fridā aq̄.q.dam corp⁹ rarefiat ⁊ fiat tenerū per aquā calidā nihilominus tolerat aquā frigidā melius.

¶ Et si sumpserit aquā ordei ante tinam duab⁹ horis erit cōueniens:⁊ si premittat tinam post emulsionem lactis super corpus eius fm ꝙ dicemus vt dilatet tina meatus cibi:deinde suscipiat aquā ordei ⁊ que sūt ei similia:postea expectet deinde administretur aqua tine vt dilatetur cibus:erit bonum.

¶ Post. i.post tinā mulgeat lac super corpus. Cōsidera ergo ꝙ die trib⁹ vicibus administrat tinam. Et primo dat aquā ordei postea tinā administrat. Scō iterū dat aquā ordei:⁊ post tinā vt dilatetur cibus ⁊ est bonū. Et intelligē ꝙ si vis tertio potes euz ponere in tinā:⁊ in hoc verificat qō dixit. si iteret tina in die tribus vicibus. Aliter aūt potes intelligere ꝙ siue ante tinā des aquā ordei siue ꝓmittas tinā ⁊ post des aquā ordei:⁊ vtrūq; est bonum.

¶ Et administretur post tinam ⁊ balneum unctio cum oleis infrigidantibus ⁊ humectātibus sicut oleo violato. prope quādo factum est ex oleo de cucurbita similiter oleo nenufarino ⁊ oleo de cucurbita. Et si permutetur post tinaz ad illud quod est declinans ad frigus parum tolerabile deinde ungatur erit rectum. Et si premittatur unctio ⁊ festinetur deinde ingrediatur aquam frigidam parum:erit rectum:⁊ illud fm tolerantiam:⁊ non est malum gradari in eo. Et melior quidem horaruz huius actionis est post digestionem cibi:⁊ si possibile est vt submergatur post tinaz calidā in aqua frigida subito absq; gradatiōe est

magis vltimū ex parte cure ⁊ magis forte ex parte timoris. Et effusio ei⁹ cū facilitate est minoris timoris q̄ submersio infirmi in ea subito ⁊ minoris iuuamenti. Et sit frigus ſm quantitatez frigoris aque estatis que est inter tepidā ⁊ inter illā que est vehemētis frigoris. Et si p̄mittat emulsio lactis sup mēbra sua si nō fuerit debilis aut eius qđ mixtuz est aqua si fuerit debilis: deide si administret tuna erit rectū. Vlā emulsio lactis super corp⁹ est vehementis humectationis. Et genera quidem lactis bona ad emulgendum sunt predicta. Et opz vt emulgeant ex vbere. Et dignius est vt fiat fricio super iunctionem fricando ex medicinis predictis corpori toti ⁊ iuncturis.

¶ Iunctio post tinā ⁊ balneū tenet aquā in poris que infrigidat post reuersionem ad suam frigiditatem vt scitum est lib.1.tract.2. Et illud ſm tolerantiam. i. ſi tolerat. Emulsio lactis ſi non fuerit debilis: q⁹ debilis non tolerat tot fieri.

¶ Ingressio autez balnei non conceditur ei nisi fuerit ita ne sudare faciat: neq; igniat neq; alteret anbelitū ⁊ sit caliđ aque eius minus calido sui aeris: ⁊ sit caliditas aque eius ita vt delectet ⁊ nō ledat ⁊ nō faciat sudare: ⁊ quādo nō est in corpore eius materia p̄parata putredini: ⁊ propzie cū illud est ⁊ nō digestus est cibus: imo oportet vt sit illud cū volūtas est vt expādat digestum eius in corpore ⁊ non prolonget morā eius in eo: imo separet ab eo velociter. Et qñ separatur ab eo sumat aliqd de humiditatibus humectantibus ⁊ de sorbitionibus que nō nocēt ei factis ex oꝛdeo ⁊ lacte. Et quando accidit ei in balneo sitis sedet eā cū aqua oꝛdei ⁊ aqua alraib: ⁊ lac sit lac afine.

¶ Hec dicit stuffa apud nos ⁊ bz tres calas vt supra lib.1.fen.2.⁊ Bal.10.terapeutice cap̄.10.⁊ nos in patria nostra nō ponemus etbicū in illa sed vtimur tuna loco illius: q⁹ facilius possumus illā moderare. Postea dicit sit caliđ aque minus calido sui aeris. Cā est q⁹ idē gradus caloris ponit⁹ in aqua ⁊ in aere plus calefacit in aq̄ positus q̄ in aere pp aeris raritatē. Vel aliter vt dicam⁹ q̄. Al. dixit hoc ad ostendendū q⁹ etbicus indiget aqua ⁊ poni in ea ⁊ nō indiget aere: ⁊ ideo dicit. ꝛ sit caliđ ꝛc. i. pone cū in aqua ⁊ cura de q̄litate eius: ⁊ nō teneas cū in aere q̄nie cū est illud. f. mā parata putredini ⁊ nō digestus est cib⁹ su. nō debet ingredi balneū. Alraib. i. lac acetosum de quo extractum est butyrum.

¶ Et oportet vt sit introitus in balneuz deinde exitus eius ab eo ſm modū vt non sit labor in eo omino: ⁊ iā enūtiauimus illud in locis aliis ⁊ iterabimus de illo ꝓditione. Opz vt permutet ad balneū in lecto portato in quo sunt strati stratus ingeniose ita vt perueniat cum eo ad primam domum: ⁊ permutet ad illud quod ex duobus pānis factū est plenū lana vel coto ⁊ dicit grece pedetolene qđ conueniens est balneo ⁊ exuat vestimentis suis in ea: aut in media si nō fuerit calida: ⁊ nō moꝛetur in aliqua earū nisi q̄ntitatiue p̄mutationis ⁊ anbelitibus paucis ⁊ iam exutus vestimentis. Deinde igrediat ad domū sedam ⁊ tertiā: verūtamē nō sit vehemētis caliditatis: ⁊ stet i ea q̄ntitate qua tolerat tinā. Hoc est illud qđ dictuz est. Et qđ magis est dilectū mihi est vt sit tina eius in domo media tēperata. Cum ergo separat a tina frigida cooperiat mantili aut pharcha habente duas tunicas ⁊ permutet ad stratū suū ⁊ lectū suū cum sua sabana: ⁊ exiccet sudoꝛ eius cū mantili ⁊ ungat ⁊ cibet.

¶ Hoc est p̄ceptū a Bal.10.tera.cap̄.10.⁊ iam annūtiauimus lib.1. fen.2.⁊ 3.lib.fen.12. Dicit infra in littera' sabana ⁊ est modus lecti de quo vtit⁹ q⁹ grece dicit pedetolene: ⁊ poterat in prima domo vt in ea stans expoliret suis pannis. Exiccet sudoꝛ. q⁹ si accidat q⁹ sudat: nō ni q⁹ studeas cū facere sudare. Vel sudoꝛ. i. humiditas aquea q⁹ aliter oleū nō applicaret sibi. Reliqua sunt nota.

¶ De cibatione habentis etbicam. Cap̄.7^m.

Oportet vt separetur in eis cibus ⁊ nō cibent in saturitate eoꝛ vice vna. Amplius melius quo cibant est aqua oꝛdei ⁊ oꝛdeuz ⁊ panis tritici abluti infusus in aqua frigida: ⁊ genera lactis cū ab eis nō prohibet aliquid eoꝛ que diximus ⁊ lac vaccinū de quo extractū est butyrū qm̄ est plurimi nutrimēti: ⁊ almeꝛa ⁊ cucurbita: ⁊ de fructib⁹ melones palestini ⁊ sunt alracbi cognominati apud nos indi. Et qñ sentit rectificationē tunc nō est malū cibare ip̄m caseo humido nō salito. Et si virtus debilitat nō est malū vt cibet iure ysidabegi cū coꝛiādro humido decocto cum eis que sunt sicut alduragi ⁊ altacuugi. Et fortasse opz vt det eis in potu aliqd vini subtilis permixti cū aqua multa. Et fortasse est necessariū vt cibes eū mosos ex carne alduragi ⁊ altacuugi ⁊ alcubugi ⁊ pullus ⁊ bosule acetoso aut ꝓgelato acetoso ex carne bedi aut carne vaccina qñ est illic fortitudo digōnis ⁊ acetū almosos ⁊ cōgelati est iuuatiuū eis ⁊ ꝓfortatiuū in hac dispone. Et fortasse nō est excusatio ab aqua carnis p̄mixta cū syrupo de fructib⁹ frigidis acetosis aut vitello oui sorbilis. Et qñ ꝓlongat cū ea debilitas ad syncopim est necesse vt cibent aqua carnis accepta ex lateribus bedi cū sale pauco que colet ⁊ fundat sup eā quātum totum eius est de aqua maloꝛ ⁊ quārū est decima eius de vino odorifero ⁊ potet tepida. Aqua vo frigida que nō est valde vehemētis frigoris nō est maluz si in potu det eis si nō fuerit debilis: aut aliqd p̄hibēs: ⁊ illō p̄hibēs: aut erit apostema sub hypocōdriis aut erūt in corpore toto chimi putridi ⁊ chimi crudi qui oēs digone digēt: ⁊ nō apparet signū digestionis: q⁹ si appareat timoꝛ erit minoꝛ. Et similiter si fuerit etbica permutata ex sirsen aut birsen: nam cum hac melius est vt interdicat potus aque frigide q̄ cum aliis. Etbica enī cū superuenit egritudinib⁹ destruentibus virtutē mollificātibus eam arefacientibus ossa ⁊ carnē superuenit debilitati. Cuz ergo ꝓpugnat ei super debilitatē post sumptionē aque frigide nō moꝛat q⁹ cadat in genus alterius etbice que cōmunicat huic generi in siccitate ⁊ diuersificat ei in caloꝛe ⁊ frigoꝛe ⁊ nominat etbica senectutis ⁊ etbica senij. Et illa quidem est egritudo scelus in qua inatus caloꝛ iam destructus est. Et similiter aqua vltimi frigoris ⁊ plurimi nocet eis in omni dispositione: ⁊ corrumpit inatum caloꝛē membroꝛuz eoꝛ radicaliū. Et fortasse festinat cū eis. f. ad mortē: aut permutat eos ad modū aliū etbice.

¶ Almeꝛa. i. piſe: apud alios sunt robbie. Ysidabegi est modus preparationis cibi. Alduragi. i. pisces petrini vel turtur. Aldugi. i. auce parue. Aliqd vini ad ꝓfortādū. Mosos. i. galatina dicta apud nos. Alduragi. i. turtur. Alij dicūt q⁹ est spēs perdicū. Altacuugi ⁊ alcubugi sunt modi perdicū. Pullis. f. paruus. Bulmen est modus cibi acetosi. Generalr scias apud sarracenos esse multos modos ꝓparationis ciboꝛ quos diuersificāt saporib⁹ ⁊ i coloꝛib⁹: vt apperet in libris coꝛūdē dicti supra ca.6 q̄rtana. Aqua carnis. i. succo carnis differt a brodio vt dixi. in libro de viribus cordis cap̄. de carnib⁹. Et nō apparet signū digōnis. i. iz in etbica nō apparebit signū digestionis: tñ pōt dari aqua frigida: q⁹ non est febris malis: ⁊ iō Bal. voluit. 3. regi. acuto cōmen. 15. in fine. q⁹ signū digōnis est quod vic

in febribus colliquationis ad dandū in potu aquā frigidā: tamē si appet digestio qz suspicandū est ꝙ aliqne sint māe in etbico que rectificatione egēt: est melius in dando in potu aquā frigidā etiā si vigoret nālis calor fortior. Barsen. apostema cerebri. Barsen. apostema pectoris. Cām aūt sui dicti aūt perfecte assignat.

¶ De succurrendo dispositionibus sequentibus etbicam. Cap. 8m.

DE illis est syncopis: et iam diximus regimen in hoc multotiens. Et de illis est fluxus ventris. Et oportet vt curetur et succurratur ei. Nam in hoc est tumor magnus. Et de curis eius in primis est vt sit aqua ordei eorū aqua sauich. Et ponantur in aqua ordei eorum milium torrefactum et gummi aut lentes elixate iterate aut lac decoctum cum lapidibus aut cum igne solo donec consumatur eius aquositas et proprie cum milio et potentibus trociscos. ℞. boli armeni ʒ.v. castanee torrefacte rosomnium ana ʒ.iij. spodij ebarabe amborum omnium ana ʒ.iij. seminis acetose excorticati granorum berberorum omnium ana ʒ.vj. fiant trocisci cuz succo cydoniorum. Et detur in potu aqua pirorum in mane et apud somnum. Et detur in potu pisillum torrefactū et similiter suffuf de spodio in quo est bdellū de mecha est inuatinum valde. Et si pervenit ad excoriationem curetur excoriatio cum clysteribus que scis quoniam illud est conuenientius.

¶ Aqua sauich. Lordei torrefacti qō bz ex torrefactiōe sit ipiciatē. gūmi. Sarabici lētes elixate. Sāq proiecta pluries et iterata. Cām decoctione: qz pluries et pluries sit proiecta aqua. reliq̄ sunt nota

¶ De etbica senectutis. Cap. 9m.

GArrit consuetudo vt dicant etbicā senectutis post febricm etbicaz: et nos etiam incedamus via consueta.

¶ In hoc cap. determinat de etbica senectutis que dī sic: qz talis est dispositio senū: vt ꝓbalya. 8. theo. cap. 7. et Aui. in hoc cap. Et ꝓ dat cām: ūre hic determinat de ea: qz cōsuetudo est antiquoz loq de ea post etbicā: et fecit hoc Serap. 6. breuiary sui cap. 11. et Raf. 16. primi. cap. 2. Hec aūt antiquoz ꝓsuetudo bz tres cās. Pria est qz etbica senectuī ꝛ̄ntat etbice febri: cū febris etbica sit morbꝰ calidus in corde et toto corpe. etbica aūt senectuī ꝓpe dcā sit q̄dā friditas siue morbꝰ fridus i corde et toto corpe. scia aūt ꝛ̄ioz pōt cadē in cordē et cōicat. ℣ Scōa cā fuit ꝙ etbica senectuī in oi sua specie est siccitas cordis et totiꝰ corporis: et in hoc cōmunicat cuz etbica febrili: que ls principaliter sit caliditas: est tamē sibi associata siccitas cordis et totius in q̄libet sua specie: et sō dixit supra ꝙ etbica senectutis cōicat febri etbice in siccitate: et diuersificat ab ea in calore et frigore: qz. l. febri etbice cōicat calori: ls etbice senectutis cōicat frigus. ℣ Tertia cā est: qz q̄dā antiquoz nominauerūt etbicā senectutis lebrē de quibus fuit ꝓbalya. 8. theo. ca. 7. et Serap. tracta. 6. cap. 11. qui febrē etbicā diuisit in calidā et frigidaz vel etbicā senectutis: et ideo scia eius cadebat in cap. febrū. Ista tamē nomiatio ipropria est cū febris a feruore dicat siue ab igne et calore: vnde ꝑmo regi. acu. cōmen. 42. dicit Bal ꝙ febris est qñ caliditas nālis mutat ad caliditatē ignēā: vnde Raf. 16. primi. viri mo cap. dicit. Quotiēscūq; dominat caliditas nociua toti corpori illa erit febris et appellat febris si frigiditas fuerit in toto corpore ls nō debeat de iure dici febris: per modum tñ similitudinis appellat febris: qz sicut febris est totius passio et primo cordis: sic etbica senectutis est totius frigiditas et siccitas et primo cordis.

¶ Intentio itaq; etbice senectutis est dominium siccitatis super complexionem absq; febre. Et quādoq; fit cum equalitate in calore et frigore et illud est fm minus. Et quando q; fit cum frigore et nominatur hec dispositio senectus et etbica senij: quoniaz corpori accidit in hora senij illud quod accidit in illa hora de aldubul et siccitate.

¶ Hic ꝓsequitur. Et primo dat modos huius etbice. Scōo corpora apta. ibi (Et senes.) Tertio cās. ibi (Et cause.) ¶ Considerandū ꝙ omnis etbica senectutis est siccā: nō tamē omnis est passio frigida vt statiz apparebit: nō notificauit eā per dominiū siccitatis. Et si ꝓsideres ꝙ omnis etbica senectutis est passio frigida: nī qz frigiditas in ea est a siccitate. s. ꝓsumptione humidi: et ꝟ in ea que vere est etbica senectutis vel in pluribꝰ: nō difficile per siccitatez. Dico aūt in pluribus qz etbica quedā senectutis est in qua frigiditas non pendet omnino a siccitate sicut illa que fit a potu aque frigide vel balneo in ea. ¶ Considerandū scōo ꝙ duas videt ponere species etbice: vnam in qua est tēperantia in calido et frigido: aliam in qua est frigiditas et vtriq; cōcat esse absq; febre.

¶ Dubitatur primo an cum hac siccitate possit cōungi caliditas. Dubiū ꝑmū

¶ Secundo an siccitas cum caliditate sit idem quod etbica. Dubiū ꝛ̄m

¶ Dubitat tertio an sit ponere etbicā senectutis ex cū calido et frido. Dubiū ȝm

¶ Ad primū videt ꝙ cū etbica senectutis que est siccitas nō possit ꝓungi caliditas totius: qz tūc esset febris cuius ꝛ̄ncipiū dicit sinū. absq; febre. ℣ In ꝛ̄ncipiū est Bal. in libro de tabe primo ca. ℣ Dōm ꝙ cū ꝓsiderabile bene hec qō est de noie. nā in se nō est dubium ꝙ siccitati tante quāte est in quacūq; senectute pōt ꝓungi febris. s. male complexio calida in corde et in toto corpore: sed an illa siccitas cū febre possit dici etbica senectutis an dicat etbica febrilis est qō in voce: et nō est aliqd in re. ¶ Cōsiderādū est dic: ꝙ siccitas in tanto gradu in quāto reperit in quacūq; senectute vel in quacūq; etbica senectutis. ꝟ. g. siccitas que est ꝓsumptio et cōfectꝰ humiditatis glutinose membralis pōt ꝓungi calitati dupli. vel caliditati que sit sua cā vel caliditati accidētaliter ulli siccitati ꝓuncte et nō vt cā. Si quidē talis siccitas solidoꝝ membroꝝ coniungeꝭ caliditati que sit sua cā: tunc vel ista caliditas est ficta vel est facta. Si qdez est ficta: tūc talis siccitas dicit rabes vel marasmus ꝓuectus febrib' colliquatiuis: et illa caliditas dicit febris colliquatiua ꝓuecta marasmo siue tabi. vnde Bal ꝑmo de differētijs febriū cap. 8. dicit illi causonce qui oēm ꝓsumpserunt cordis liquorē nō etbice sunt solū sed marasmodes et tabefactiue. Si autez talis caliditas sit facta tūc hoc aggregatū. s. talis siccitas et talis caliditas ē etbica tertie spēi: qz cor est eadē diffinitio. et etbica in tertie spēi est calor ꝑter nām factus in corde mēbrione et cū ꝓsumptione manifesta virtute hūiditatis. Ista diffō est diffinitio ēt ꝓsupposite siccitatis.

¶ Et hoc soluit scōa qō an siccitas humiditatū membralū ꝓuncta calori febrili: sit idē qō etbica. ℣ Dōm ꝙ si illa siccitas est contracta caliditati facte est etbica tertie speciei. nā si ratio marasmi sumit ab hoc qō est ee siccitatē virtute humiditatis solute absq; alia humiditate secū existēte: tunc marasmus nō est etbica. sed si marasmus sit siccitas virtuata siue sit cū calido siue sit cū frido: tunc glibet marasmus est etbica tertie speciei vt declaratuz est: et sicut cōparamus etbicā senectutis in qua est cōsumpta quarta humiditas. s. membralis ad tertiam speciē etbice: ita pōt cōparari etbica senectutis in qua est deperdita tertia humiditas ad secundam spēm etbice. Si aūt talis siccitas dicta etbica senectutis ꝓungat caliditati que accidētaliter sibi ꝓungit. ꝟ. g. ire aut solis aut alteri caliditati tunc est duplex egritudo: et quelibet bz suum nomē et vna abelia nō dependet. ℣ Ad ꝑtem dōm ꝙ qñ Aui. dicit absq; febre nō intelligit ꝙ nō possit sibi ꝓungi febris ls voluit ꝙ illa etbica ꝓprie est etbica senectutis distincta ab etbica febrili que in principio senectutis est absq; febre que sit sua causa.

¶ Ad tertiā qōnez arguit ꝙ impossibile sit esse etbicā senectutis cū tēperamento in calido et frigido: qz talis est dispō etbice senectutis qualis est dispō senis: sed senes sunt frigidi et sicci. ℣ In ꝛ̄mum est Aui. cū dicit ꝙ q̄q; fit cuz eqlitate in calore aut frigore. ℣ In ꝛ̄mum est Bal. 7. terapē. cap. 7. et in libro de tabe primo cap. ℣ Ad intellectū huius primo est sciendū ꝙ hec etbica senectutis habet multa noia. dicit enī etbica senectutis. dicit etiā tabes. dicit etiā marasmus. dicit marcor ab ꝓbalya. 8. theorice cap. 7. dicit ptisis a Raby moyse. 25. particula. 1. afoi. 1. afoi. 39. ℣ Scōo est sciendum ꝙ quicquid sit de noie: nō huius passionis est cōsumptio a siccitate ꝓueniens: imo existens in corde deinde in aliis mēbris. Si autez ista sit primo alterius mēbri q̄ cordis vt siccitas totius a stomacho pēdēs: nō sic vere vocat marasmꝰ siue tabes. ℣ Tertio dōm ad qōtuz ꝙ nō est bene cōprehēsibile fieri etbicā senectutis absq; diste peramēto in actiuis q̄litatib'. s. a. friditate. Ratio est que sumit a Bal. 7. terap. cap. 7. nā in hac dispōne nō nutriunt vt ptic̄ule: sed qñ ptic̄ule nō nutriunt infrigidant. vnde dixit ibidē Bal. et ristime eni in nutricationib' infrigidant ptic̄ule. Amplius infrigidatio fit in nobis defectu humidi qō est calidi nālis pabulū: sed hoc fit in etbica senectut. Et has rōnes tetigerit Rabi moyses. 25. ptic. 1. afoi. 1. afoi. 39. vbi mirat de dicto Bal. dicētis posse ee talē cū tanta vehemētia siccitatis: et cū tēperātia in calido et frigido. ℣ Sed tu dices per rōnē ꝓdictam ego probo ꝙ in etbica febrili tertie spēi est dominiū frigiditatis: qz est facta ꝓsumptio multi humidi nālis qō est calidi subiectū. Dōm ꝙ est ibi dominiū frigiditatis ꝑtuatione calidi naturalis: et est dominiū caliditatis extranee addite in gradu aliquo: et ista nō contradicunt si quis consideret que dicimus in qōne nostra de subiecto febris. ℣ Propter solutionē ra-

tionū ſeptis bene ꝓſideret ⁊ ꝓpter ſuſtentationē ſermonum qui dicunt in ſermonibus Hal. eſt ſciendum ꝙ cum ſiccitate tabida poſſe eſſe temperantiam inter caliditū ⁊ frigiditū poteſt dupliciter intelligi. Primo ꝙ ſit tēperātia ſana qualis erat tēpore ſanitatis quādo iſte nō erat ſic ſiccus: ⁊ hoc modo eſt impoſſibile ꝓpter rōnem dictā: qz ad defectū humidi ſequit infrigidatio: ⁊ hoc modo omne tabidū eſt frigidum ſiue ſit tabes naturalis vt in ſenectute ſiue accidētalis. Alio mō intelligit tēperantia huius per excluſionem diſtēperāmēti poſiti in calore vel frigore: ⁊ ſ mō pōt eſſe tabes cū tēperāmēto in calore vel frigore. Tabes eni cum diſtēperamento in calore eſt tabes febrilis vt in conſone colliquatiua vt tunc: ⁊ in etbica circa finē ſecūde ſpēi ⁊ tertie. In prīa eni ſpecie nō eſt vera nec apparēs tabes. Tabes aūt cū diſtemperameto in frigore eſt ſicut illa in quaz cadit etbicus febrilis ex potu frigide aque: ſi ergo ꝓpter defectū digeſtiue ſtōchi a ſiccitate aliqz etic cal paulatim iſte pōt fieri etbicus ⁊ erit ſiccus: nō tū erit diſtemperatus in calore vt febriens nec in frigore vt infrigidatus potu aque frigide vel infrigidatus ex aſſumptione opū: vnde facti° eſt exiccat° defectu nutritiue. Aliter tū ſubtiliamus imaginādo partes ertēſſuas caloris ⁊ ptes intenſiuas. ſ. caloris cōplexionis que ſequit nutritionē elemēt oz. Et dicamus ꝙ ex ſiccitate multa non ſit nēcio diſtemperamentū in forma caloris intēſiue ſumpta ſed extēſiue. Prima tū ſolutio clarior eſt. Dixit aūt Aui. ꝙ etbica ſenectutis cū tēperamento in calore ⁊ frigore eſt fm minus. i. raro inueniſ: qz multa exiccatio vt in plurib° fit a fortib° cauſis caleſa cientib° vel a fortibus infrigidantibus: ex qbus deficit nutritiua.

dubiū 4m ¶ Dubitaſ an ſiccitas ſenilis debeat duci cū temperamēto caliditū ⁊ frigiditū. ℣ Dōm ꝙ nō reſpectu illi° qō ſunt ante ſiue tpe iuuētutis ⁊ pueritie: imo eſt ibi manifeſta friditas nō ſoluz ꝓ ratione caliditū ſz ēt poſitiue domināte frido terreſtri ⁊ aquoſo crudo. Reſpectū tū exceſſuuz caſi ⁊ friditū qb° illa ſiccitas vel illi ſimilis pōt ꝓdūci oī ex tabes a ſiccō tū tēpāmēto friditū ⁊ caliditū. Hos aūt de tota ſenū ſeritate ſcripſim° ſup lib. Tbegni trac. ō ſignis. Ex qb° ſoluunt ꝓxia.

¶ Et ſenes quidē ſunt velocioris caſus in ea ꝙ̄ iuuenes. Et iuuenes velocioris caſus in ea ꝙ̄ pueri: ſz accidat in iuuenibus ⁊ pueris.

¶ Conſideradū ꝙ pueri ꝓſiderato gradu humiditatis ⁊ vigore nutritiue remotiores ſūt a caſu in ſiccitatē ſenilē q̄ iuuenes: ſed cōſiderata aptitudine būdi ad euaporādū parationes ſunt pueri q̄ iuuenes vt declarauim° ſen. ⁊ ſ libri. ⁊ hic eēt loc° ſpeculationis.

¶ Et cauſa faciens cadere in eaz: aūt eſt frigus dominans cū debilitate corporis: quare ꝓhibet virtutem nutritiuā ab operatione ſua integra: ſicut accidit iterū in fine vite: ⁊ de hoc capitulo eſt potus aque frigide nō in hora ſua. Aut ſuper debilitatē corporis cuz febre. Aut in diſpōne aut in ſucceſſione exercitij reſolūtis virtutē ⁊ aperētis poros: ⁊ qō vocat ad attrahenduz aquā frigidā ad viſcera ſubito. Aut vapores mali frigidi qui eleuant ad cor ⁊ infridāt cōplexionē eius. Aut caliditas que reſolut ⁊ liquefacit humiditates: q̄re caliditas inata debilitaſ ⁊ ſuccedūt frigus et ſiccitas. Et qñq̄ ſequit euacuationes. Et qñq̄ attrahit hāc egritudinem ſuperfluitas in infrigidando patientes febres cū eis que bibunt ⁊ emplaſtrant.

¶ Conſiderādū circa ꝓmū cām qūo ex caliditate liquefactēte ſequitur frigus: qz adhuc actu pōt eē calor caleſaciēs: q̄ frigus ꝓpter nāles caliditatis ⁊ calor extraneus pōt ſimul eſſe: ⁊ de ſ cap. ℣ Secunda cā eſt potus frigide aque. ℣ Tertia cā eſt vapores mali ⁊ frigidi ꝛc. Et hic ꝓſidera qz iſta friditas eſt diſpō ꝓxia febri putride. ſicut eni in ſebre putrida vapores caliditatis diſtēperant cor: ⁊ exinde ſpargit in totū corp° hec caliditas: ita in hac diſpōne vapores frigidi infrigidant cor: ⁊ exinde fit ſparſio hui° friditatis ſup toto: ⁊ intellexit hoc Haly in Tbegni cap. de ſignis egritudinum cordis. alfa. z. Tbegni. trac. de vētre, cōme. xj. cū dixit. Serta ſpēs ſignoz eſt ex frigore corporis: ⁊ fmo in ſ eſt fmo ꝓxime ſuperiori in febrib°: ⁊ qñ ſcit vnū duoz ptrariorū ſcit ⁊ reliquū. ℣ Quarta cā eſt euacuationes ꝛc. ℣ Quinta cā eſt ſuperflua infrigidatio in febre ſiue cū potu ſiue cū emplaſtris: ⁊ in hoc differt a cā ſexta. Illa eni erat infrigidatio ſuperflua cum febre vel ſine febre ⁊ cū potu aque frigide. Iſta aūt cā quinta eſt infridatio ſuperflua in febre tm.

¶ Et hec quidem egritudo quando confirmatur non curatur: ⁊ ſi eſſet ei ingenium eſſet mortis ingenium.

¶ Confirmaſ ꝓpter facta ꝓſumptione in humiditate ſubſtātificā ſiue glutinoſa vt in ſenectute: ſi ergo illi eſſet ingenū eſſet ſenectuti ingenū: ⁊ ſi illi etiā ⁊ mortis: ⁊ cū ſenectus ſit ſemita ad mortē. Arduas aūt difficultates de repoſitione humiditatis lege in his que ſcripſimus primo cāli. cap. de virtutibus.

¶ De ſignis. Cap. 10m.

IN iſtis videntur ſigna adubul ⁊ exiccationis: ⁊ non videtur in eis incenſio ⁊ inflāmatio: immo fortaſſe inueniūtur frigidi tactus. Et eorum pulſus non eſt ſicut pulſus habētium febres etbicas: immo eſt tardus paruus ⁊ rarus niſi fortis fiat debilitas: quoniam tunc incipit pulſus fieri frequēs: ⁊ propue in illis quibus aduenit hoc ex potu aque frigide.

¶ Conſiderandū ꝙ ſigna ertēdit ad etbicū ſenectutis que eſt ſiccitas cū friditate excluſo accidētali calore vel ſiccitas cū tēperamento in calore vel frigiditate. Et dixit adubul. i. ꝓſumptionis: qz oculi ꝓcaui. i. tripora plana ꝛc. Fortaſſe fridi tactus: qz nō eſt oīno diſtēperatus in frido cū diſtēperamēto manifeſti exceſſus ſicci. Cauſa paruitatis caloris ⁊ raritatis pulſus eoz eſt nota: niſi fortis fiat debilitas: vnde opz ꝙ recuperet per frequētiaz. Et ꝓpter. hic tertius tolerat duos intellectus. Cuius eſt ꝙ ex potu frigide aque ſit pulſus frequens: qz fit multa debilitas virtutis ⁊ idurātio arterie: ergo multū parificat pulſus ⁊ tardal: opz igit ꝙ fiat paruus valde ⁊ tardus ⁊ frequēs. Alius intellect° ē ꝙ cū aqua frigida vehemēter ifridat ⁊ tollat nēcitatē euētationis tūc ꝓpe fiet pulſus paru° tardus ⁊ rarus: ⁊ ſ credo eſſe verū: tu tū ꝓſidera.

¶ Et quandoq̄ eſt vrina eorum alba ſubtilis aquoſa ⁊ ſunt in diſpoſitionibus ſuis ſicut ſenes.

¶ Et hoc ꝓpter frigiditatem ⁊ ſiccitatem: dixit quandoq̄ qz quādoq̄ pōt eſſe groſſa ſi flegmata que generantur inde euacuarent: ſicut ſenes in colore ⁊ figura ꝛc.

¶ De curatione etbice ſenectutis. Cap. 11m.

NOn adhibetur hec cura niſi cum nōdum cō firmata eſt: ⁊ ſperatur ꝙ non confirmetur: ⁊ cuz confirmata eſt ſperatur vt poſtponatur perditio parumper.

¶ Cum nondum confirmata eſt: qz non eſt manifeſta conſumptio humiditatis vltime ſperaſ ꝙ non confirmet qō pōt non eſſe aliquando priuatio vel conſumptio humiditatis tertie vel ſecunde: ſed conſumetur prima: ſicut in prima ſpecie etbice: tamen cauſa in hoc non eſſet ita vehemens ⁊ fixa. verbi gratia mala cōplexio frigida vel defectus nutritiue ꝙ ſperatur eius remotio.

¶ Et canon quidem in curatione eorum eſt calefactio ⁊ humectatio. Et ex humectatiōe ſunt balnea ſm ꝙ ſciuiſti que non adminiſtrentur niſi poſt digeſtionez. nam ſi ipſa adminiſtrētur ſucceſſione comeſtionis faciunt cadere virtutem.

¶ Hic accipitur ꝙ cum hac etbica eſt infrigidatio.

¶ Et clyſteria facta ex capitibus ⁊ pedib° ⁊ cicere cōtrito ⁊ ficubus cum melle ⁊ camomilla de quo adminiſtretur quantitas medie lib. cum vnc. ij. olei ſiſamini ⁊ aliquantulo olei de ben. ⁊ adminiſtretur fricatio ſuper cibationem: ⁊ lac coctum cum lapidibus eſt vehementis iuuamenti eis. ⁊ mel eſt vltimū in iuuamento eorum: ſicut ipſum mel eſt vltimum in nocumento habentium febrem etbicam. Et omnis cibus humectans facilis penetrationis velocis deſcenſionis in quo nō eſt viſcoſitas: ſicut aqua carnis ⁊ vitelli ouorum ſorbilium ⁊ vinum ſubtile odorifer ū paruc quantitatis eſt vehementer conueniens eis. Et oportet vt obſeruetur humectatio predicta in capitulo etbice: ⁊ miſceatur cum ea quod caleſaciat ex odoribus ⁊ emplaſtris ⁊ vnctionibus fricando ⁊ cibis ⁊ aliis.

¶ Clyſteria ex capitibus. ſ. agni animalis vel bedi cum cicere ꝛc. ad caleſaciendum ſuper cibationem. i. poſt cibationez ⁊ digeſtionem ſicut dictum eſt de balneo, reliqua ſunt nota ꝛc.

¶ Tractat⁹ 4⁹ de febrib⁹ pestilétialib⁹ ⁊ q̄ sunt eis homogenea ⁊ variolis ⁊ morbillis: Lui⁹ capl̄a sunt .20.

¶ De febre pestilentiali. Cap̄.p̄m.

QUando q̄ accidit aeri q̄ docuim⁹ te in lib. vniuersaliū sicut accidit aque de alteratione in qualitate sua ad calorez ⁊ frigus: ⁊ de alteratione in natura sua ad profundationē ⁊ putredinem: sicut profundat aqua: ⁊ fetet ⁊ putrefit.

¶ post sciam de effumeris ⁊ post sciam de putridis ⁊ erucis remaneat aut. determinare de febrib⁹ pestilentialib⁹ ⁊ variolis ⁊ morbillis que sunt dispones homogenee febri pestilentiali: eo q̄ multe fiunt in aere pestilétiali: ⁊ ꝑ dicit rubrica. remanebat ēt de febre apostematū ⁊ de febrib⁹ cōpositis: ⁊ tō ꝑ totū sicut reliquus aggregauit in hoc trac. 4. ꝓmo ergo determinat de febrib⁹ pestilentialib⁹. Secūdo de aliqs ibi (Quando q̄ accidit.) ¶ ꝓma in tres. ꝓmo determinat de cā febris pestilétialis. Scō de signis febris pestilétialis ⁊ pestilentie aeris. ibi (Hec febris.) Tertio de cura. ibi (Summa.) ¶ Ad sciēdū aūt cāz febris pestilétialis opz p̄ scire quō fit aer pestilétialis. Scō quę sint cāe faciētes aerē pestilentialē. Tertio quō aer fact⁹ pestilétialis facit febrē dictā pestilétialē. ꝓmo ꝑ facit p̄m⁹. Scō z⁹. ibi (Et q̄ñ.) Tertio⁹ ibi (Et q̄ñ fit aer ꝑm hunc modū.) ¶ ꝓma in duas. ꝓmo facit q̄ dictū est. Secundo declarat quod dixerat. ibi (Et sicut aqua.)

¶ Considerandū ꝓmo q̄ ly bis vocabulis pestilētia epidimia ⁊ vndimia indifferēter vtamur: nī sub ꝓprijs significatis ꝓprie sumēdo dicit pestilētia in aere: q̄ ex eius mutatiōe fiunt egritudines varie nī in varijs vt in ꝫ febris ꝓtinua in illo interpolata in isto de cholera in illo de flegmate. Dicit epidimia q̄ ex aeris mutatione fit in boibus plurib⁹ determinatū genus morbi: vt q̄ñ oēs fiunt frenetici aut pleuretici aut tertianarij aut alter. Dicit vndimia ꝑm aliquos q̄ fit mutatio in aqua vel ex aqua: ⁊ inde fiunt egritudines ex loco suis sit ex aere siue ex terra siue ex aq̄: ⁊ tō in quibusdaz ciuitatib⁹ fiūt multi bocy: in quibusdā multe passiōes renales: ⁊ sic de aliis multis ⁊ diuersis modis lucium⁹ vsus boy vocabuloꝝ vt ēt sumit i cōmē. p̄mi epidimia z. B. ⁊ nos nō curam⁹ ō vocabulis.

¶ Cōsiderādū scō q̄ duos modos aeris pestilētialis tāgit de q̄bus dixit supra lib. 1. fen. z. ca. de mutationib⁹ aeris ꝑ nām. ⁊ intelligunt a Gal. ꝓmo de febrib⁹. cap̄. 4. Una est vehemens mutatio in q̄litatibus vt cū valde calefit sicut circa canis ortū vel cuz valde infrigidat ⁊ intellexit per hoc ⁊ valde humectat ⁊ eruccat sed expressit de illis q̄litatibus que vehemētius imutāt. Dixit ēt de mutatione aeris ad frigus nō q̄ talis mutatio fit per se cā febris: sed vt cōpleret sciam de mala mutatione aeris per accidēs tū frigiditas mortificatiua pōt cāre putridā febrem. Alia mutatio aeris est quā vocat mutationē in nā sua: ⁊ supra lib. 1. fen. z. vocat mutationē in subā: ⁊ dō alteratio in ꝓfundationē. ibi partes minimas ꝓfundas: vnde cuiz ex hoc dō ꝓfundus: sicut ꝓfundat. 1. ꝓmutat aqua ad ꝓfundas partes ⁊ fetet ⁊ putrefit. Et in hac aeris putrefactione maligna nō apparet necessario aeris excessus in calore vel frigore: sed malitia venenositatis siue venenose putredinis: ⁊ hec vocat ꝓprie pestilentia aeris. ¶ Cōsiderandū tertio q̄ Auic. accepit aquā in exemplo: q̄ est sensibilior q̄ fit aer: vnde antiqui aerem appellabant vacuū vt scō de anima. ter. cōmē. 81.

¶ Et sicut aqua nō putrefit vllo mō ꝓpter suā simplicitatē: imo ꝓpter illud q̄ admiscet ei de corporibus terrenis malis que permiscent ei: ⁊ accidit toti q̄litas mala. Simil⁹ aer nō putrefit vllo mō ꝓpter suā simplicitatē: imo ꝓpter illud q̄ admiscet ei de vaporibus malis: q ꝓmiscent ei ⁊ accidit toti qualitas mala.

¶ Quia dixerat q̄ aqua putrefit: ideo ostēdit q̄ nō ꝓprie putrefit: ⁊ hoc est q̄ dicit non putrefit vllo mō. s. putredine ꝓprie dicta que fit sibi forma: sed ipropue putrefit q̄ miscent sibi vapores putridi: ex hoc accidit toti aggregato ex aqua ⁊ illis vaporibus mala qualitas. nā mala qualitas pōt acquiri in aere ⁊ aqua que qualitas nō est formaliter putredo que inest aque vel aeri.

Dubiū p̄m ¶ Dubitat q̄ dicit q̄ aq̄ nō putrefit. ¶ Cōtra q̄ Ari. 4. metheo. ter. cōmē. 4. vult q̄ oīa putrefiunt ꝑter ignē. Amplius ꝓblematū. 25. 19. ꝓble. queru propter q̄d aer ⁊ aqua putrefiunt. Amplius diceret aliquis: cōsequentia Auic. est vera. s. q̄ si aer ⁊ aqua est corpus simpler: ꝫ nō putrefit: sed antecedens est falsum: q̄ aer ⁊ aq̄ que nos circūdāt nō sunt corpora simplicia: imo cōposita vt Auic. primo can. fen. z. ca. de imutatione aeris ꝓtra nām. ¶ Dōm q̄ cū putrefactio sit passio mixti: vt intelligit. 4. metheo. ter. cōmē. 3. ipsa nō debet corporib⁹ simplicib⁹. i. elemētis que sunt corpora simplicia fez inquātū sunt simplicia. elemēta ergo q̄ō reperit simpler sicut ignis nō putrefit. ēt q̄ suus calor excessiuus a putrefactione ꝓhibet. Alia aūt elemēta que ꝓtingit impurioza reperiri ꝗtū ad illas ptes que sunt nobis vsuales putrefiunt ꝑter ignez: ⁊ q̄ ps aeris ꝓuncta igni est plena igne: tō ps illa ēt nō putrefit: ⁊ ꝑm hoc dixit Ari. ꝓblemate ꝓdicto: q̄ aq̄ ⁊ terra putrefit: aer aūt nō. Et vna de causis quā dat est q̄ aer est igne plenus. Sed sermo ei⁹ aliter pōt intelligi de quo nō curamus ad pñs. ¶ Er q̄ⁿ apparet q̄ ꝗto magis elemēta tendūt ad nām simplicis: ꝗto magis lōgant a putrefactione: ꝫ cū Auic. dicit q̄ aer ⁊ aqua nō putrefiunt vllo mō. s. vera putredine ꝓpter suā simplicitatē: pōt eius sermo duplr intelligi. Uno mō q̄ nō putrefiunt vera putredie ꝓp suā simplicitatē. i. q̄ tendūt multū ad nām simplicis elemēti: vnde ly sunt cōpositi. s. aer ⁊ aqua: tñ cū hac cōpositione multū sunt simplicibus elementis ꝓpinqua ⁊ separata a nā mixtionis mixtoꝝ cōpletoꝝ: ⁊ tō nō putrefactio aque ⁊ aeris nō est vera putrefactio qualis est cadauerum: sed est receptio putridoꝝ vaporū in se ad ptes ꝓfundas: ⁊ sic cessat ꝓdictio Auic. hic ⁊ supra lib. 1. ubi. n. dixit q̄ aer qui nos circūdat ⁊ aqua maris ⁊ lacuū ⁊ similiū: vnūq̄ꝺq̄ eoꝝ est corp⁹ cōpositū ex q̄tuoꝝ elemētis: q̄ nō sunt vere simplicia sed aliq̄ hāt cōpositionē. Cū aūt hic dicit q̄ aer ⁊ aq̄ nō putrefiunt vllo mō propter simplicitatē: ⁊ q̄ sunt simplicia intellexit q̄ valde sunt propinqua nāe simplicū elemētoꝝ: ⁊ ideo nō putrefiunt vera putrefactione. Alio mō pōt intelligi vt dicat aer ⁊ aq̄ non putrefiunt vllo mō ꝓp eoꝝ simplicitatē: ⁊ q̄ sic simplicia: nā simplr nō putrefit: putrefiūt ꝫ q̄ sunt cōpositi: ⁊ talis cōpō dicta est lib. 1. fen. z. sed hic dī cōpō vna q̄ simil cōponit ⁊ putrefit: q̄ admiscent eis vapores malī tē. Hec expositio scōa lz ꝓcedat illū tertiū clariꝰ cū tertio posito in lib. 1. fen. z. nō tñ vadit ad intellectū Auic. sicut prima expositio.

¶ Et quandoq̄ est illud causa ventorum deferentiuz ad locum bonū fumos malos ex locis fetidis in quibus sunt valles profunde ⁊ corpora eruccata in ꝑfundo aut occisa ⁊ nō sepulta neq̄ tumulata. Et fortasse ē cā propinqua loco in quo venit. Et quandoq̄ accidunt putredines in interioribus terre ꝓpter cās quaruz euentus ignoratur ⁊ nocere faciunt aquā ⁊ aerem.

¶ Cū ostēdit modū quo putrefit aer ⁊ aqua: q̄ est per admixtionē vapoꝝ putridoꝝ: mō in parte ista ostēdit que sint cāe faciētes aerē pestilentialem. Et ꝓmo facit hoc. Scō tangit dispositiones quasdā siue febres sequētes aeris dispositionē: vt ostēdat que ex eis est dispositio vt febris pestilētialis. ibi (Et feb.) Tertio cōpletur sermonē in causis pestilētie. ibi (Et ꝓcipuū.) ¶ Qō primo dicit est dictū Gal. ꝓmo de differētijs febriū. cap̄. 4. ⁊ vult q̄ putridi vapores surgūt q̄ñq̄ a cadaueribus nō sepultis vel tumulatis: ⁊ q̄ñq̄ ab aquis putridis: ⁊ ista loca q̄ñq̄ sunt longinqua: q̄ñq̄ sunt ꝓpinq̄. ¶ Dicit scō q̄ q̄ñq̄ accidunt putredines in interioribus: q: in viscēbus ⁊ cauernis putridis profundis terre: ⁊ iste putredines corrūpunt aquas que inde effluunt: ⁊ illarū vsus est ca putredinū prauarū ⁊ corrumpunt etiā aerem. Si ergo cōsimiles putredines in nobis possunt fieri nō solū ab aere putrido: sed ēt ab aqua putrida: ⁊ similiter a cibis putridis. Mortalitas. n. corrūpit arbores ⁊ vegetabilia: ⁊ tō boies q̄ ea comedūt corrumpunt vt supra lib. 1. fen. z. Tamē dicam⁹ q̄ febres pestilētiales fiunt ab aere putrido: q: aer putridus magis nobis ꝓximus est ipressione: ⁊ statim corrūpit ⁊ pulmonē: vt bene dixit Ysaac febriū gnto. Nos aūt sup libro Ubegni disputauim⁹ q̄ magis nos ꝓmūtet an aer an cibus ⁊ potus. ¶ Deinde dicit. ꝓp cās quaruz euentus ignoraf. i. ꝓp cās vel aliquas ꝓstellationes respicientes viscera terre cāntes in eis has corruptiones que sunt note astrologo ⁊ ignote medico. Uel dixit hoc q: aliq̄ ꝓclusio aere cū vaporib⁹ in ꝓfunditatib⁹ terre fiunt corruptiones multe: q̄rū cā nō plus est scita q̄ fetat: cā ūre hoc mirū est venenosum: vt napellus: ⁊ hoc fit a puteis q̄busdaz lōgo tempore coopertis apertione facta q̄ñq̄ exit tam putridus aer vel vapor vt statim occideret ꝑsentes ⁊ cuius q̄ñq̄ veneno.

¶ Et febres quidem accidētes causa aeris sicci: fiunt iterum causa vt eueniant febres cholerice. Pestilentiales vo fiunt ex aere turbido ⁊ humido.

¶ Er dictis Auic. vult q̄ febres pestilentiales vere nō sunt ille que fiunt ex aere sicco. aer. n. siccus est cā feb. que debent dici feb. cholerice: ⁊ tunc Auicen. vult q̄ ille feb. sese multiplicant. aer enim siccus facit febres cholericas ꝓprie siccas cum calore: ⁊ ille febres etiam disponunt corpus vt accendatur cholera ex illarum acuitate: sed febris vere pestilentialis est illa que fit ex aere turbido propter calorem putredinalē cōuncti humido: q: humiditas est ꝓprie mā putredinis. q̄ñq̄ ꝫ humoꝝ putrefit siue cholera siue flegma siue melia vel sanguis vōmodo ei⁹ putredo sequat putredinē aeris dz dici febris ex illo humore pestilētialis febris

sed ſi

sed si putrefieret cholera er incēdio aeris qz sit calidus t siccus dz dici febris illa cholerica:t nō ꝓprie pestilentialis.

¶ Et febres in aere humido sunt pluris euentus:sed sunt minoris acuitatis t lōgioris spatij. In aere vō sicca pauce pluuie sunt miōris euētus t maioris acuitatis t velocioris separationis.

¶ Causa pluris euentus t longitudinis est multiplicatio materierum ex humido multo. Causa autez minoris acuitatis est repressio acuitatis caloris ab humido:t ideo cōstitutio sicca est cā contrariorum. Nos autem ista discussimus tertia particula 4.soi. sup illo 4.soi.17.c. Egritudinibus in pluuialibus temporibus.

¶ Et meliora tēpora sunt que seruant nām suam.

Dubiū 2m ¶ Contra qz autūnus siccus est peior:t qui est magis pluuiosus t humidus est melior: vt ō lib.fen.2. Quidā dixerūt qꝺ autūnus iudicabat se ꝓsiderat' ē melior qā suā situationē seruat t cōuenit magꝭ corporibus:sed ꝓsiderata rōne dispōnis ꝓcedēris ex estate ē melior si est humidus. Alij dicūt qꝺ autūnus būdus est melior siccoris si seruās suā nāz est melior sicco t humido:t hec oia sunt discussa ibidē.

¶ Et ꝓncipiū oium horꝝ sunt forme ex formis celi faciētes cē nociuꝫ illud cui⁹ aduētus ignoratur.

¶ Hic cōplet has causas. Cōsiderādū ꝓn'" oium horꝝ.pōt intelligi horꝝ.s.cadauerꝝ occisorꝝ in plijs:qz ordinationes horiuꝫ ad hec ꝓdicta sunt er aliā ꝓstellatiōē. Et illr horꝝ.s.vallibuꝫ pfundarꝝ t corruptionū aquarꝝ in illis. Et horꝝ.s.corruptionū viscerū' terre. Oia enim ista hāt determinatas sigīationes in celo:t hoc apud astrologos qui oēs effectus in supiorū motū reducūt:vt qb⁹ fuit Zirchael Rabel. In sūma ꝙ exponit ꝓn'" horꝝ oium.s.accēsum ex quibus fit aer pestilentialis. Aliter pōt exponi principiuꝫ horum oium.i.principium putredinum in aere,t mortalitates sunt formę cē.i.determinate ꝓstellationes:sicut est cōiunctio Saturni t Martis:cui⁹ euentus ignoratur.s.a medicis:scitur autem ab astrologis.

¶ Lz sint qdaz horum qui dixerūt in eo aliqd non ꝓportionatum ad causam eius:imo oportet vt scias qꝺ causa prima longinqua ad illud sunt figure celestes: t propinque dispositiones terrestres. ¶ Et quādo fuerint necessario virtutes agentes celestes t virtutes patientes terrestres humectationez vehemētem aeris expelluntur vapores t fumi ad ipm t spargunt in ipo t putrefaciunt cum cum caliditate debili.

¶ Lz sint qdā horum. Forsan ꝙ Auicē.logitur ꝺ quosdā auctores imaginū ꝙ credūt ꝙ possit cōponi imago destructiua horiuꝫ vnⁱ ciuitatis vel castri vel ꝓuincie. ¶ Cōsiderādū ꝙ aspectui ōtermiato rīdet ōtermiata ꝓfiguratio qm̄ dz plagas siue loca sic accidit mortalitas in vno climate t non in alio:quādoqꝫ fm spēs animalium: vnde moriuntur aliquādo boues aliquādo bouce aliquādo pulli t sic de alijs.quādoqꝫ est fm determinatos modos horiuꝫ in cōplexiōe t alijs:t hec pōt intelligi ab Auez̄oar in theisir.3.tra.3. cap.1. ¶ Et qm̄ faciunt.) Hec est ginalis inuestigatio cārū celestiū t terrestriū:qz qm̄ figure celestes agētes t dispōnes terrestres recipiētes faciūt humectationez multā i aere:nūc multiplicant putridi vapores i aere t putrefaciūt aerē cū ōbili qlitate caliditatis:qz hec est dispō aeris pestilentialis ꝙ ei⁹ sit caliditas obtusa.si enim eēt valde fortis calitas tūc cessaret ꝓp illā putrefactio t būcctatio.

¶ Et quando fit aer fm hūc modū venit ad cor quare corrumpit complexionem spiritus qui est in ipso et putrefit qō circundat ipsum de humiditate:t accidit caliditas egressa a natura t spargitur in corpore:tūc ꝓpter causam suam erit febris pestilentialis. Et cōmunicat multitudini hominum qui iterum habent in seipsis proprietatem preparationis.

Dubⁱ 3m ¶ Hic ostendit primo quomodo aer pestilentialis facit febrez pestilentialem. Secundo declarat quedam.ibi, Agens enim.)

¶ Dubitat vtrum febris pestilentie sit putrida. ¶ Videt ꝙ nō:imo efficmera:qz ꝓnū nocumētū eius videt cē in spū:vt dicit corruptio cōplexionē spūs. Videt ꝙ etbica:qz Rasis curat illā illa cura. ¶ Dōm ꝙ febris pestilēcialis est febris putrida qō appet ꝙ Auī. hic cū dicit putrefieri qō circūdat ipm.s.corpus vel spūz.i.humiditates cordis. Idē dicit Hal.p̄ de dif.feb.cap.5.cū dicit. Quia ho pestilēciosa:z memuimus febriū a putredie oium flentū. ꝓbat rōne:qz actio ꝓpria aeris putridi cū attigit cor est putrefacē: ergo resultabit ex hoc putrida feb. ¶ Lñ sciēdū ꝙ hec febris differt a putrida febre siue a putridis febrib⁹ cōuer euentib⁹ que nō sunt pestilēciales. ꝓmo qz in pestilēcialī febre putredo ē maxime circa cor. In alijs aūt febrib⁹ nō est hoc necessarium. Scōo qz hec febris dz determinatā causaz putredinis.s.aeręz pestilentialē:t qz aere ꝓprie dict⁹ pestilēcialis est malign⁹ ḡs venenosus:ō hec febris est de maligna t venenosa putrefactiōe. ¶ Ad ꝓmuz dōm ꝙ illō nocumētū in spū nō facit istā febrē cē effimeram:imo putridā determinati modi. Aer enī putridus ꝓmo miscet spiritibus t illos ꝓmo incipit corrūpere:t corrūpendo illos putrefacit humores cordis. ¶ Sed dubitat.nā ponamus ꝙ ꝓmus aliqs tempore corrūpat in spiritibus ab aere putrido anteq̄ putrefiāt humores cordis:quero que febris sit illa. Dōz ꝓ ꝙ nō erit febris sed poterit cē ſyncopis vel alius defectus cordis ꝓp illā corruptionē spiritus. Vel dōm ꝙ si illa alteratio est ad caliditatē ꝓter nām in corde t desinit expandituꝛ ꝙ erit febris reducibilis ad effimeram vel ad putridā. Iste aūt sunt scitū ex questionib⁹ nostris generalib⁹ sup libro de diffe.febrium. ¶ Ad Rasim dicēduz ꝙ febris pestilentialis curat medicinis ethice quantuz ad infrigidationem.

Dubⁱ 4m ¶ Dubitat vtrū febris pestilētialis possit regiri in vno solo homine alijs hoib⁹ illi⁹ ciuitatis nō būtib⁹ illā. ¶ Ut ꝙ nō ꝓ Auī.cū dicē cōcat multitudini hoium. Et idē vult Ari. ꝓble.1.7. ꝓble. ¶ In ꝓmū est qō expiētia aliqū inuenimus. ¶ In hac qōne diximus t iuigauimus Dynus t ego vna vice in ciuitate Senaz.dicebaz enim vnū febricitē hic febrē pestilēciali:t in nullus erat Senis q febriret silli febre:t ꝺ nō ꝓcedebat Dynus. Dicamus ꝙ in vno solo homine pōt accidere febris silis febri pestilētiali in putredie t paritate tp nō sit vere pestilētialis ab aere.s.pestilētiali cāta:qz non est ipossē l aliq⁹ hoie putrefieri circa ꝓes cordis humores t fieri venenosos ꝓter hoc ꝙ fiat ab aere:t illa est febris silis febri pestilētiali. Scōo pōt fieri pestilētialis vera. ponꝺ casum ꝙ in vna domo sit vnū cadauer fetidissimū:t vnus solus hō includat:t febriat er illoꝝ vapoꝝ putridoꝝ ispiratiōe:manifestū est ꝙ ista febris erit vere pestilētialis. Iste enī nō aliter febriret q̄ si cēsent ibi mille cadauera t ifecissent vnā regionē nec associari multi in hac febre fac illā plus cē pestilentialē q̄ sit:sic vno hoie exīte albissimo nō plus ē alb⁹ q̄ si decē millia fiāt cū eo albi. ¶ Ad aūtē dōm ꝙ pestilētialis febris vrplm cōmunicat multitudini hoiuꝫ:qz vt plurimū fit a causis cōmunibus celestib⁹ vel terrestribus.

¶ Agens enim solum cum peruenit t patienti non est ꝓparatio non accidunt actio t passio.

¶ Primo declarat quare dixit:qui habēt preparationis ꝓprietatem. Secūdo declarat que sunt iste ꝓparationes t corpora ꝓparata.ibi, Et ꝓparatio.) ¶ De prima parte diximus supra fen.2.ꝓmi.est enuz ꝓpositio phȳsica t non hic discutienda.

¶ Et ꝓparatio corpoꝝ ad illō in quo sum⁹ de passiōe est vt sint plena humorib⁹ malis.nā mūda nō facilitā patiunt ex illo:t corpora debilia itez patientia sunt ex ea sicut illa que multiplicant coitum t corpora dilatatoꝝ pororum humida multe balneationis.

¶ Hec corpora multe balneationis sunt ꝓparata nō dz dubium.

Dubⁱ 5m ¶ Dz dz dubiū an corpa dilatatoꝝ poroꝝ sint magis apta ꝺcurrere feb.pestilētialē. ¶ Videt ꝙ nō ꝓ de dif.feb.illo ca. Callores cē.s.ca. 4. ¶ In ꝓmū est Auī. ¶ Quidā soluūt ꝺdictionē t dicūt ꝙ ista dicit dilatatoꝝ t nō dilatatoꝝ poroꝝ:intelligit ꝙ corpa dilatatoꝝ illa q̄ sunt multi cibi t pot⁹ q̄ er hoc sunt multū repleta. ¶ Nos āt multas dedimus solutes in ꝺ sed meliores ex eis fūt ille. ¶ ꝓmo ꝙ se brē pestilentialē hoies possunt ꝺcurrere dupl'r, vel ex violētia aeris malignū:t hāc magis ꝺcurrerūt ꝙ maioꝝ q̄litatē attrahūt illius aeris:t fūt corpa rara vapoꝝ attrahētia,raritas ꝙ est accidūs ad euētū pestilētie mō dicto:t sic Aui.loquit. Alio mō pōt illā ꝺcurrere ex putrefactiōe ꝺcoāte a cā ītrinseca circūscripta impressiōe aeris:sed aer ē ad ꝺ aduūās:t ꝺ mō magis ꝺcurrerunt se brē pestilentialē corpa oppilata in portis:qa ex ꝺ phibet trāspiratio:t phibita trāspiratio est cā putredis. ¶ Scōa solo est ꝙ raritas poroꝝ est dupler. Una nālis sic viri fūt rari t porosi cui opponit densitas nālis:t poroꝝ paucitas sic mulieres sunt rare:t fm ꝺ corpora rara lata t apta in vys plus egrotāt in prauis pestilētijs q̄ corpora dēsa paucoꝝ poroꝝ stricta in vys. Rōe qz corpa rara plus trahūt de maligno aere:t nos per experiētiā vidim⁹ in prauis pestilētijs plus mori iuuenes robustos q̄ mulieres t q̄ veteres:sicut visuꝫ fuit in prava pestilētia que ꝓcessit ā fūt tres anni. Alia est raritas accēntalis:t voco raritatē accēntalē illā que excludit vel opponit oppilonī siue clausioni poroꝝ t viaꝝ a cā accēntali.v.g.a materiebus malis:t talia corpora que hac densitate sunt stricta vel densa sunt que sunt parata putredini t cadere i febrez pestilētialem:t corpora ei⁹ opposita que sunt mūda a superfluitatibus t oppilonib⁹ sunt indisposita ad febrem putridā:t sic loquit Hal'p̄ de diffe.feb.cap.4.sed primo modo loquitur Aui.

¶ De signis. Cap.2m.

HEc febris est geta exterius ebullicõ ⁊ pturbãs iterius fm plurimuz perdẽs ex qua pcipit caliditas ⁊ iflãmatio fortis. Et est cũ ea magnitudo anbelitu⁹ ⁊ eius exaltatio ⁊ pstrigit multũ ⁊ curtat multũ ⁊ frequẽtat. Et vehemẽtia sitis ⁊ siccitas ligue. Et qñq fit cum nausea aut casu appetitus: ⁊ si nõ resistit ei cũ comestione violẽter interficiet eũ: ⁊ dolor oris stomachi: ⁊ magnitudo splenis: ⁊ angustia vehemẽs ⁊ inqetudo. Et fortasse erit tussis sicca ⁊ casus virtutis ⁊ peruenit in ea ad syncopim ⁊ cõmixtionẽ rõnis: ⁊ tẽdit qõ est sub hypocundrijs: ⁊ sũt cũ ea vigilie ⁊ mollificatio corporis ⁊ torpor. Et quandoq accidit cuz ea botbor subalbida ⁊ rubea: ⁊ qñq est velocis apparitiõis ⁊ velocis occultationis: ⁊ accidũt colla ⁊ vlcera: ⁊ fit pulsus fm plim frequẽs paruus: fit vehemẽs fm plurimum in nocte. Et qñq accidit eis dispositio sicut hydropisis: ⁊ fluxus vẽtris cholẽ ⁊ aliox: ⁊ est egestio eius lenis fœda nõ naturalis. Et qñq est melica ⁊ plurimum eius est spumosum fetidum: ⁊ est in illa aliquid de genere eiꝰ quod liquefit. Et est vrina eius aquosa cholerica melancholica: ⁊ multotiens euomunt melancholiã: choleram vo plus illam: ⁊ sudant sudore fetido.

¶ Dic ponit signa pestilẽtialis febris. Secũdo ponit signa pestilentie aeris. ibi (De illis.) ℣ Tria bz tot ptes ar ponit signa: ⁊ vltra ponit ẽtermiatos modos feb. pestilẽtial. ¶ Quieta exteri'. i. nõ appet calor excessiu' i extremitatib'. Tcio qz calor cũ fugiat intus pp nocu'' magnũ circa cor: vl pturbat itus. Scõo qz gradus caloris in hac febre nõ ẽ multũ eleuat': sic nec in aere putrido. Scõm plm pdẽs. i. occidens ppter cordis magnum nocumẽtum. Et qua percipitur caliditas ⁊ pro. i. iflãmatio fortis.

Dub'' p'' ¶ Contra qz iam dictũ est: q hec febris nõ est elevata in gradu caloris: qõo ergo percipitur iflãmatio. ℣ Dõm q nõ est hoc ppter calorẽ gradualiter intẽsum necessario: sed ppter multos vapores malignos putridos cõstrictos circa cor ⁊ pulmonẽ. ¶ Magnitudo anbelitus. pp flãmã circa cor: vel magnitudo supra quãtitatẽ ad multitudinẽ vapox multorum que ppter magnitudo nõ ẽ exalratio. i. in altũ elevatio ppter causaz dictã. Cõstringitur multũ qz est maior necessitas expulsionis vapox putridox q̃ remissio caloris: iz fit cõe hoc oibus putridis tñ plus est in pestilentialibus. Cortat vel curtatur defectu virtutis: ⁊ ex hoc frequẽtatur: ⁊ fz hoc vel sufficit magnitudo anbelitus vel non est vera magnitudo vnde fit frequẽs. Vehemẽtia sitis ẽ. ꝓpter vapores putridos q multiplicati i spũalib' cõtrate inflãmãt os stõchi: ⁊ exitu p os ericcãt liguã. Nausea pp corruptiões hũox circa os stõchi: ex q̃b' ẽt põt fieri dolor. Et si nõ resistit. hoc apparebit in cura. Magnitudo splenis. Credere potuerẽ cãm eẽ: qz defectu caloris naturalis milia splenis ventosat: ⁊ emittit vapores grossos: qui ibi retinẽtur ⁊ inflãt. Angustia. ppter nocumẽtũ in interioribꝰ. Tussis sicca. ppter vapores putridos qui nocent cãali pulmonis. Dirit fortasse: qz nõ in quocũq hoc nocu'' excitat ad tussim. Casus virtutis. Dic sumit ꝓ dispõne infra syncopim: ⁊ põt ẽt fieri syncopis: ⁊ hoc ppter nocu'' in corde. Cõmixtionẽ. ppter vapores ad caput cõtes. Tendit. qz defectu nãlis caloris fit ventositatũ multiplicatio: ⁊ eaz retentio. Vigilie. f. ppter malos vapores qui ascẽdunt. Mollificatio. qz modus paralysis mẽbroz vt nõ possit illa mouere: accidit autẽ pp defectuz alatis virtutis. Tepor. i. calitas tepida. Ita tñ Berardi bz est debilitas in qua bõ stat ita vt nõ loquatur: nec bri sentiat pp defectũ alatis virtutis. Et qñq accidit botbor subalbida. i. cinericia vel rubea ex mã bãte albedinẽ vel rubedinẽ. Velocis occultationis: qz defectu caloris mãe pallẽt ⁊ delitescũt. Colla. i. vlcera oris vel pustule corruptis vaporib' tãgentibus partes oris. Vel vlcera. f. in alijs partib' corporis: videm' enim in febrib' pestilẽtialibus frequẽter vlcera praua apparere. Pulsus frequẽs paruus. defectu virtutis. Fit vehemẽs. f. hec febri vel hec frequẽtia pulsus in nocte: qz intus cõcludit calor. Et qñq accidit dispõ sicut hydropisis. vel qz modus cacesie vel conclusio vaporuz est sub cute vel inflatio ventris vt sicut timpanitici.

Dubũ 2m ¶ Fluxus cholẽ ⁊ aliox. Dic soluit dubitatio an febris pestilentialis fit de vno humore. ℣ Dõm q vtplurimũ est de diuersis humorib'. qz diuersi. i. plures humores putrefiũt pp malitiã putridi ebullitis ⁊ defectũ virtutis principalis tñ est de putredine sanguis circa cor: qz humor qui repit circa cor vtplm est sanguis. Illo autez putrescẽte frigit ⁊ in alijs ptibus putrefieri alios diuersos ⁊ varios humores cũ nõ possint regulari a virtute: ideo accidit fluxus ventris diuersox humox: ⁊ b est qõ dicit cholẽ ⁊ aliox. f. humoruz: tñ fm diuersitates corpox pestilẽtialiũ in mã vt in qdã hoie febris hec fit de mã cholica vel cũ mã cholice plurimũ. In alio ãt flentia ⁊ sic de alijs. Egestio lenis. i. ligda qñq pp idigẽẽ vel eligtionẽ. vel lenis. i. equalis eãlitate mali exeũtis q̃ equalitas significat bñum inãlis caliditis: vñ vituperat talis debilitas a Bal. prostico rum. z. zi. cõmẽ. ⁊ Alu. ꝓ casi. sen. z. cap. de fetida egestiõe pp malitiã putredis. Fetor. n. signat putredinẽ: vt intelligit. i. pno. vitio cõmẽ. Nõ nãlis. i. nõ digesta. q. d. nõ est lenis pp digõnẽ: vel nõ nãlis. f. in colore vel in suba nec in alijs. Et qñq est melica. Aliquãdo Alu. per digõnẽ melicaz intendit egestionẽ secalẽ. i. grossaz: quam distingnit cõtra subtilẽ virulentaz: ⁊ talis grossa põt appere in febre pestilẽtiali: qa mãe possunt venire ad grossitiez ꝓpter resolonem pseñtẽ: ⁊ per añcessionẽ exitus aquosi virulẽti. Aliqñ p egestionẽ melicã intelligit sicut sonat vocabulũ. i. nigrã fm suas species: ⁊ hoc ẽt fieri põt in pestilẽtiali febre: ⁊ hoc vel qa prius latitabant he mãe: vel qa malitia febris fuit cõuersa humores ad naturã melicaz. Spumosum ppter ebullitionẽ vel vẽtositates motus que nõ resoluunt. Fetidũ ẽ. est in ea: qa calor itus cõclusus põt liquefacere pinguedinẽ: vnde appebit in egestione aliqd vntuositatis. Vrina aquosa. Cõsideranduz q̃ sicut est multa diuersitas in febrib' pestilẽtialibus ẽtrum ad mãm ⁊ ad dispõnes aliaz sic põt eẽ multa vrinaz diuersitas. Aquosa est qñq defectu caloris in se: qñq ex malitate mãe cholicẽ: ⁊ qñq accidit cuz febre hec eẽ cholẽ putredinẽ ⁊ iflãmationẽ. Melica erit aut odiante. f. melicholia: aut videt melica vrina subtilis ligda que põt fieri pp caloris extinctionẽ. Et multotiẽs euomũt meliaz ⁊ cholaz post illã. Dirit Dnus q̃ p cholam itelligit nigrã vt sen. z. vñ pus expellebat melia minus maligna postea maligna. Sed nos dicam' q̃ in hac febre corrũpunt ⁊ cõmouent humiditates diuerse: ⁊ si virtus põt illas regulare expellitur cholera ꝓmo: melancholica vo post illam: sed si virtus deficit nõ seruatur ordo euacuationis: ⁊ ideo ꝓ quãdoq euomunt melãcholiaz vt contingit illam ineptam fieri: cholerã vo rubeaz post illam. Sudant sudore fetido. i. quicqd exit ex eis est fetidum vt decimo trac. Almansoris. ca. 16. cuius causa est iam dicta. vel sudore frigido. i. Syncopali.

¶ Et hec quidem febris incipit cum accidẽtibus ꝑdictis cum fortitudine sua ⁊ venit res eius ad syncopiz ⁊ frigus extremitatum ⁊ spasmum ⁊ alcuzez.

¶ Dic ponit quosdã modos determinatos pestilentialis febris: ⁊ ponit duos modos. Unus est q̃ aliquãdo hec febris a ꝓncipio est valde fortis: ⁊ ideo incipit cũ ꝑdictis accidẽtib' prauis: ⁊ tandẽ euenit res eius. f. infirmi ad syncopim ⁊ accidẽtia mortalia. ¶ Considrãdũ q̃ littera põt hic duplicẽ intellectũ. Unũ grialẽ ⁊ est q̃ febris pestilẽtialis cũ vtplm sit mortalis incipit cũ accidẽtib' ꝑdictis mortalib' prauis siue itẽsis: ⁊ hoc est qõ dicit cũ fortitudie sua: ita q̃ hoc sit cõe omni pestilẽtiali siue plurib' incipere cũ accidẽtib' fortibus ⁊ venire ad accidẽtia mortalia vtplurimũ. Alius est intellect' spãlis: ⁊ est q̃ quãdo febris ista incipit cũ sua fortitudie: tũc incipit cũ suis accidẽtibus prauis: ⁊ tũc permutat ad syncopim ẽ. ℔ q̃ hoc Alu. intuit q̃ aliquãdo pestilẽtialis febris est cũ fortitudine ⁊ cuz accidẽtibus prauis: aliquãdo est a ꝓncipio occulta cũ suis accidentibus: ergo hoc qõ dicit: hec febris incipit ẽ. Luz fortitudie. Lqñ est fortis. Spasmũ vel alcuzez. i. tbetanũ: ⁊ fit ex grossis vẽtositatib' inclusis defectu caloris nãlis talis est mortalis: vt tertio casi. sen. z. Imaginari aũt spasmũ ⁊ tbetanũ posse fieri p viã ericcatiõis aut repletiõis in febrib' pestilẽtialib' nõ est difficile.

¶ Et quandoqz est de bis febribus pestilentialib' in qua non percipit eger nec tangens propinquus multitudinem caloris ⁊ non alteratur pulsus ⁊ aqua magna alteratione: ⁊ cum hoc ipsa est interficiens velociter ⁊ hesitant medici incisse eius: ⁊ plurimi quorum anbelitus fetet ex istis ⁊ ex primis moriuntur. naz putredo est iam confirmata in corde.

¶ Dic est alius modus febris pestilentialis.

¶ Dubitatur quia iam dixit q̃ in hac febre pestilẽtiali pcipit caliditas fortis ⁊ iflãmatio. ℣ Dic autem contrarium dicit. Dub'' 3''

¶ Secũdo dubitat. qa dicit q̃ pulsus nõ alterat magna alteratõe. Dub'' 4'' ℣ Cõtra qa febris hec fit ex putrefactione humiditatuz circa vẽ triculos cordis: ergo maxime opz pulsuz pmutari. Amplius hec febre qua loquit hic est interficies velociter: ergo in corde ẽ magna pmutatio: ⁊ per ꝓsequens in pulsu est magna alteratio.

¶ Tertio

dub^m 3^m ¶ Tertio dubitatur qa dicit q vrina nõ pmutatur alteratiõe magna: et idẽ assentit fen 2ª huius cap. de iudicijs vrine. ¶ Cõtra ista vrina debit digõnẽ: sed digestio ostẽdit velocitatẽ crisis et fiduciã sanitatis: vt p̃ de crisi. cap. 15. Et in multis locis Gal. clamat: vt 3° de crisi. cap. 4. et 5. Itẽ. 2. pnosti. 26. et 66. ptinen. Amplius defectu caloris existẽte in corde opz q sit in epate: epar enĩ digerit virtute cordis et est sicut vicarius eius: in hoc vt sentit Auer. 2° colli. cap. 6. aut nõ digerit nisi hẽat auxiliuz caloris vitalis: vt et medici sentiunt: quõ ergo spiritu cordis tñ malignato vt cito mors eueniat põt esse vrina laudabilis. ¶ Dõm p̃ q hec febris ẽ pestilẽtialis quedã: vnde nõ sunt accidẽtia p̃dicta cõia omni febri pestilentiali qd Auicẽ. bene innuit quãdo dixit. quãdoqz est de his febrib^9. lz ergo in multis pestilẽtialibus intus sentiat caliditas et inflammatio: in aliqua tamẽ nõ percipitur intus multitudo caloris: et h̃ erit quãdo accidit putredinẽ humoruz eẽ similem putredini aeri. Aer enĩ pestilẽtialis habet malignitatẽ et non hz excessuz magnũ in gradu caloris: cum ergo cõsimilis putredo sit in nobis: tunc est febris putrida maligna ex mãe venenositate. nõ tñ sentiet multa calitas: et hec est feb. maligna lenta: de qua loquit Galz. de crisi.

¶ Ad 2^m dubiuz dõm de pulsu primo: vt cõmuniter dicũt q pulsus nõ alterat magna alteratione q̃tũ ad dĩtas pulsus q̃ sequunt excessuz caliditatis: et ideo nõ fit magnus velox et frequens. s. frequẽtia sequente excessum caloris: sed alterat magna alteratione quãtũ ad dĩtas pulsus que sequunt defectũ virtutis: et iõ pulsus erit debilis et inordinat^9: et si est frequens est qa puus: nec tñ eius frequẽtia erit tãta q̃ta erit cũ maiori gradu caloris febrilis. ¶ Dyn^9 vo p̃ter hanc solõnẽ dat aliã: et est q in aliqua febre pestilentiali nõ alterat pulsus a calore magno: et tñ velociter itẽficit: et pbat p̃ q: sicut possibile est q in corpe nõ ipedito in opõnib^9 appeat et sit pulsus multe diuersitatis: ita q de se signat mortẽ qualis fuit pulsus illi^9 medici de quo recitat. G. 4. de iteriorib^9 circa finẽ: sic est possibile q i corpe egrotante egritudie mortali appeat pulsus q nõ est multe diuersitatis: q q̃tũ est de se mortẽ nõ sigt. ¶ Secũdo Dynus dat modũ hui^9 possibilitatis. nã pulsus nõ alterat alteratiõe multa: nisi qñ virtus est vehemẽter opp̃ssa: sed non est vehementer opp̃ssa: nisi qñ eucrasia que est in suba ais subito eius. s. in corde ẽ vehemẽter pmutata. hec aũt eucrasia nõ vehemẽter permutat in talib^9 febrib^9: qa calitas accẽsa in hũore nõ est fortis: et p pterea nõ vehemẽter pmutat pulsus: qa tñ mã nõ põt pmutari et digeri a nã et vĩci ab ea: idcirco accidit q eger morit. accidit autẽ maxie h̃ in febre pestilẽtiali: qr in ipsa lz calitas putredinalis sit debilis: est tñ pessime mãei ais malitiei: qd nõ sic ptigit i alijs febrib^9: et ppea in ipsa nõ appente magna alteratione in pulsu eger morit qd nõ sic ptigit in alijs febrib^9. Dicit tñ Dyn^9 hic est attẽdẽduz q lz nõ appeat magna alteratio in pulsu: tñ in pcessu qñ incipit virt^9 supari manifeste: necesse ẽ q appeat magna alteratio i pulsu: et diuisio ei^9 a dispõne nãli: sz qr hec diuisio ei^9 a dispõne nãli nõ appet i febrib^9 pestilẽtialib^9 sicut appent mala sig^a q̃ añcedunt in alijs feb. iõ Auic. dixit istõ vbã õ pulsu i feb. pestilẽtialib^9 plus q̃ in alijs febrib^9. Sz qa anhelit^9 imediate signat de dispõne ptẽta in corde plus q̃ pulsus: idcirco Aui. ad rectificationẽ hui^9 ambiguitatis cadẽtis i pulsu docet recurrẽ ad anhelitum: qa si feter morief. hec sũt dicta Dyni. ¶ Cõtra p̃^m dcm̃ arguit p̃. qa medicus iste famosus recitat^9 4° de iteriorib^9 habuit pulsuz prauũ et mortuus ẽ: et sic forma argumẽti Dyni nõ ẽ pueniẽs. dz. n. dicẽ aliquis hñs prauũ pulsuz euadit: g aliqs hñs bonũ pulsuz poterit mori. sz primuz nõ fuit in illo medico: imo mortu^9 fuit lz tarde. Sz Dynus põt sic arguẽ. cũ prauissimo pulsu stat vita tpe lõgo: g cuz optimo pulsu põt sequela eẽ cite mortis. et tũc diceremus q nõ eẽt vera cõsequẽtia. nã cũ aliq̃ malitia egritudis hõ põt viuẽ. sed q egritudo sit bona: et cito occidat vĩ ipoĩe. Põt et rõ Dyni aliter et sic formari. prauissimo exñte pulsu põt. cito seq salus: igit optio exñte põt cito seq mors. pñtia vĩ nota. añcedẽs ẽ Aui. 2. fen hui^9 canonis cũ clamose dicit. O q̃ta signa timorosa vidimus rc̃. Hec rõ nõ pcludit. nã añs est vez. sed pñtia nõ valet. nã posse hẽre casum pulsus ẽ possibile ex pugna cretica in qua nã est dñatrix: lz in actu pugne terreat: sed posse hẽ bonũ pulsuz in egritudie cordis nõ põt esse nisi ex d̃bilitate egritudis: sed q egritudo d̃bilĩ subito et velociter occidat vĩ icõueniẽs. ¶ Cõtra 2^m dcm̃ Dyni quo conat dare modũ: mirãdũ ẽ q eucrasia cordis nõ sit multũ pmutata in febre pestilẽtiali. nã pmutatio pportiõis vel pprietatis maior et prauior est: et mag pmutãs actus virtutũ q̃ pmutatio gradus q̃litat: cui^9 signũ est q venena opantia a forma specifica prauiora et peiora accidẽtia iducũt q̃ opantia a q̃litate vt itelligit fen. 6. hui^9. Et rõ ẽ: qa cõplexio plus ẽ istrm aie p h̃ q est pportionata siue pprietatẽ hñs q̃ p teperantiã quã põt hẽre in gradu absolute. Et forsan q Dynus habuit bonũ itellectum: tñ male sciuit se explicare.

¶ Ad 3^m quesitũ de vrina dicit D y. q vrina est supfluitas epat et vena p mediante virtute alteratiua que pcedit in ipas venas ab epate. In febre at pestilẽtiali nõ p̃ncipalr nocu^m sit circa epar: sz circa ptẽ cordis: et iõ supfluitas q̃ ab epate decidit nõ alterat alterationẽ magna: vñ vrina in talib^9 febrib^9 nõ ẽ pprĩũ signũ: imo põt eẽ nãlis in colore et suba et sedimie: et ille cui^9 est tẽdit ad mortem: vt fen. 2. huius: sicut hoc vidimus etiã in egritudinibus alijs mortalibus vt in ptisi in qua vrina nõ est multũ permutata a nãli: et tñ ifirmus tendit ad mortẽ. Quãdo ergo mã mala nõ est in locis vrine: sed est. v̈. g. circa pectus: põt vrina esse bona et egritudo mortalis: et hoc et dicit Dynus. 4. fen cap. de sõmia. ¶ Thadeus vo sup illo afo. 71. 4^e pti. Quibus in. 7. terminat rc̃. dat cãz hui^9: qa febris pestilẽtialis itẽficit pp nocumẽtũ qd accidit virtuti vitali. Sed digestio fit p virtutẽ nãlem: sed possibile est virtutẽ nãlẽ facere opationẽ suã: virtute vitali tẽdente ad destructionẽ vt dicit Aui. p̃ can. cap. de virtute vitali. Huic et sñie assentit Antonius de Parma sup illo ca. Cõciliator vo dif. 94. in fine conat dare cãm quare in feb. pestilẽtiali põt esse pulsus bonus et bona vrina: et ifirmus tẽdit ad mortẽ: et dicit q pprĩũ febrib^9 pestilẽtialib^9 pre alijs febribus est q ipse vehemẽter inherẽt cordi: vt nocumẽtũ ei^9 suscipiatur in corde: non sic in epate et in alijs: vñ virt^9 nãlis pterrita in nullo attentat surgere cõtra morbuz: sed vertit se vt corpus guberniet sicut in sanitate: et ideo pulsus appet bonus et vrina bona: et pp̃ter hoc vrina sicut in sanitate in morbo [illegible] nẽs iudicatur mortalis: qa significat q nã nullo mõ attentat surgere p̃ morbũ. ¶ Hec dicta Cõciliatoris sunt rhetorica. Quõ eniz virtus cordis est territa a forma que est forma nãliter agens. s. febris: nisi per multã permutationez in substantia et spũ cordis: sed tanta pmutatione existẽte non se verteret ad regimen corporis: imo rector est morbus. ¶ Nos autẽ in hac mã ponemus p̃mo casum quẽ vidimus. Uir fuit qdam noie Gasalns qui in p̃ncipio pestilentie incepit lẽte febrire: vt in p̃ncipio iudicaremus effimeraz ex tristitia que ei erat ex cã manifesta: postea diximus esse benignã putridã: pulsus aũt et vrina laudabilia erant et nunq̃ accubuit lectũ nisi horis qb^9 psueuerat sanus: et linguã bonã hẽbat: et colorem faciei hẽbat bonũ: et pueniẽter qescebat in nocte: in septima die crept^9 est sudore frido in capite et collo et subito mortuus est. Et nos medici hesitauimus vñ hoc potuerit eẽ: et illo mense detecta est pestilẽtia: et iuenit multitudinẽ holum incredibilez. Opz g̃ inuestigare quõ febris occidit subito apparẽtib^9 signis bonis. Et qd dictũ est supra de bonitate vrine q mã est circa spũalia et non circa epar est dcm̃ qd põt tolerari: tñ hz difficultates exquirẽdas in scia p̃ncipioz. Primo qõ cũ malignitate spũs cordis põt stare bona dispõ spũs epatis: cũ spũs cordis sit illi sic pfectio et for^a. Amplius quõ corruptis materieb^9 in corde saluat materiez bonitas in epate: et opz necessario tenere q dispõ spirituuz et humiditatũ cordis habeat suã latitudinẽ aliã a latitudine dispõnum et humiditatũ epatis: et lz nõ possit exire dispõnũ cordis latitudo qn sequat mors et destructio epatis: põt tñ fieri mutatio multa itra illam latitudinẽ: et tñ nõ fiet mutatio multa intra latitudinẽ dispõnuz epatis: et tu psidera. ¶ Alius modus dicẽdi quẽ ais posuimus est q forma venenositatis põt assimilari formis que inducunt in fine alteratiõis: ita q aliqñ hoc contigat: possibile est ergo q aer pestilẽtialis aliqñ icipiat iducere calorẽ et venenositatẽ in mãm cordis quã putrefacit: et tũc hec febris pestilẽtialis icipit cũ prauitate et vehemẽtia acuitatis: vt dicit Aui. Aliqñ aũt ptingere potest ex nã recipiẽtis q icipit inducere aliquẽ calorẽ accñtalẽ remissum: vñ hõ lente febrit: nõdũ tñ ille calor sit venenosus et toto tpe quo ille calor habit^9 nõ est venenosus febriens hz pulsuz bonũ et vrinã bonã. Ultimo aũt. i. p̃cedẽte hac alteratione in aliqua mẽsura nobis ignota inducit venenositas. i. calor venenosus siue inducat in tpe siue in istãti nõ curamus: et tunc occidit. ¶ Preter hũc aũt modũ est ali^9 modus gñalis q icludit istũ cũ psiderabis: et est q manifestũ est p se q qñ hõ febrit cũ bono pulsu et bona vrina ipoĩe est q ex illa febre stãte dispõne illa moriat. Si igit post bonũ pulsuz et vrinã moriat cito: nõ est nisi qr mutatio ẽ facta in hac febre de bonitate eius ad malitiã. Hec mutatio põt et fieri in febrib^9 multis q̃ accidũt ab aere pestilẽtiali: et modi hui^9 mutatõis sunt plures. ¶ Unus est qr ponam^9 q aliqs febriat tpe pestilẽtiali febre q̃ sit ex sui nã salubris quã feb. hõ icurrisset q̃uis aer non fuisset pestilẽtialis: vel pone q icurrat eã ex aeris dispõne: tñ sit de salubrib^9: et stãte ista feb. salubri lateat aliq̃ mã venenosa q̃lis esset illa mã antracis q̃ gñabat ex malitia aeris in aliq̃ pte spũaliũ: sed stabat qeta et occulta: in hora igit crisis huius feb. salubris ista mã moueat et attigat cor et subito iterficiat vel in hora nõ crisis. h̃ aũt plus euenit in febrib^9 pestilẽtialib^9. nã he materie praue plus sunt apte gñari in tpe illo: tñ in febrib^9 et tẽporib^9 nõ pestilẽtialibus põt h̃ cõtingere: et iã iste casus turbauit et ifestauit aliq̃s medicos sine culpa. ¶ Scdõ modus est q stãte ista fe. salubri aer continue inspiratus puerteret mãm ad venenositatẽ: et tñ nõ erat sic puersa prius ex h̃ morit iste: et tñ si aer nõ fuisset pestilentialis nõ fuisset pmutatio ad tãtã prauitatẽ mãe: et iõ multũ conari d̃bemus in rectificatiõe aeris. Et ex h̃ appebit cã terribilis effect^9 apparẽtis tpe praue pestilẽtie: et est vt nos videam^9 q̃si aliq̃s liberatos ab aliq̃ febre cõtinua pp̃ter aliquã crisim optimã q subito

morient in tpe in quo idicas eos pualescere: t hoc contigit: qz ꝯ iste liberat" fit per cũone. v. g. sanguis qui exuit p nares q fuerat cã febris ptinue sanguinee: tñ in eo est aligõ peccatuz cbole apte corrũpi: t aer venenosus puertet eã ad nãm venenu. Jn die ꝙ pua lescẽtie in quo gloriat" fuisti de salute ifirmi t congaudisus sibi t suis subito hac corruptiõe cbole facta: qz virt" est debilis arripit febris t in paucis horis vel dieb" occidit, illũ. Et plus euenit ꝟ in aere pestilẽtiali: vt notũ ẽ. Nec de hac possibilitate est mirãdum nec de cita occisiõe cũ cã effectus possit eẽ cã apta ad hãc trãsmutationẽ malã: t aer possit esse multũ corruptus: t mã mala posset eẽ multe malitie vehemẽter agẽs in corpus debile q̃e est corp" cõualescẽs. Nõne vides ꝙ in vero pualescẽte Aug. timet mortem pp assurgere ad ascellã vt apparet sen. z. buius. Scias hoc. Alios modos aũt huius mutationis per ge psidera. ℣ Et his leuiter cessant argumẽta. ¶ Et desistat medici tẽ. Quia nõ ꝓuderũt mortez nec cãm. ℣ Et istis. s. dictis imediate t ex his primis. s. bãtib" sebrem pestilẽtiale: credo bñ ꝙ quãdo in eis apparet seroz anbetitus nõ stet bonitas pulsus: sed tunc incipiat ad mortẽ pmutari: t si est bonitas pulsus est q̃tũ ad differẽtias q̃ psequunt gradũ calozis vt illum sequantur vt dixit prima via cõmunis tẽ.

¶ De signis. Cap. 3m.

ET de illis que significãt pestilentiã de reb" que currunt cursu causaz est vt multiplicẽtur rotboni t asubub in principijs autũni t nebul. nã indicat pestilẽtia indicatiõe cãe.

¶ Hic ponit signa pestilẽtie. Et primo ponit signa que ꝛcurrũt cursu cãrum. Secũdo que sunt sin semitã societatis cause. ibi (Signa autem.) ℣ Prima in quatuor. Primo ponit signa pestilẽtie autũnalis. Secõ hyemalis. ibi. Et quãdo multiplicat.) Tertio estiue. ibi (Pestilẽtia aũt.) Quarto ponit signa gñalia que possũt ad ver t ad alia tẽpora applicari. ibi (Et silr qñ videris tẽ.) ¶ Rotboni ẽ ignis q̃ apꝑt in aere motus vt stella cadẽs vel currens. Asubub est ignis qui videt stare in aere vt colũna vel aliq̃ figura stans.

Dub"m 1m ¶ Dubitat primo qa nõ videt ꝙ apparitio illoz ignium significet pestilentiam: qa fit apparet decimo metheoroz cap. 1. isti ignes fiunt primo exhalatiõe calida t sicca pertingente ad partẽ aeris superiorem versus ignẽ. exhalatio aũt calida t sicca nõ est signus pestilentie: imo remotionis pestilentie: qz aer pestilẽtialis est humidus cũ obtuso calore: t talẽ modũ humiditatis destruit exhalatio sicca ignea. vnde Aristo. pblematũ. 25. 19. pblemate. interrogans quare aer non putrefit: dicit ꝙ est igne plenus.

Dub"m 2m ¶ Dubitatur secundo in quo tempore dicatur esse ista pestilentia: an in autũno an in hyeme sequenti.

Dub"m 3m ¶ Dubitat tertio quomodo hec signa sunt etiam cause. Ignes enim cadentes aut stantes in suprema parte aeris non causant aliqd in nostram humiditatem ly significẽt. Jn hac materia metheolog⁹ eus alis metheorologicus t astrologus pñt multa dicere.

¶ Dicamus ergo quantum nobis sufficiat. Primo dicamus ꝙ isti ignes nõ significãt veram pestilẽtiam sed solũ malitiã autũni: qa significãt ei" supfluã siccitatẽ: sed autũnus siccus est prauus pravas faciẽs egritudines. t qz isti vapores sicci calidi q̃ supius ignes fiũt: hic iferi" siccũ faciũt aerẽ t sunt eiusdẽ spẽi: t ideo di ꝙ isti ignes currũt cursu cãruz nõ ꝙ illi qui sunt superius circa extremũ ignis causent ꝓprie ℔: sed illi qui sunt in hoc spatio eiusdẽ speciei cũ illis: t ℔ est gõ vltimo. Aristo. dicit. indicat. Idicatiõe cãe. qz indicãt eos q̃ sunt cã. Secõ possumus dicere ꝙ exhalatio calida t sicca nõ facit pestilẽtiam: sed qñ multi vapores surgũt in aere fit tunc pestilẽtia: vnde pblema. 1. pble. 21. dicit Arist. ꝙ qñ ex terra vapor multus ascẽdit annus pestilẽtie fit. Isti ergo ignes intelligẽdi sunt ꝙ cõiungantur cum multa evaporatione ꝓter eoruz apparitionem sicut statim infra ponit Aug. Uel possemus imaginari ꝙ multitudo vapoꝝ in aere nõ pot ꝓsumi sed aeri miscet: sed postea potest calefieri t exiccari q̃uis a principio sue elevationis nõ fiat talis vel fuit occultus vapor calidus t siccus in vaporib" humidis. ꝓpter istã ergo multitudinẽ humidis vaporib" mixtis remanẽtibus in aere calidis t siccis sursum elevatis fiunt ex illis pestilentia: t ex istis ignes qui nõ fuissent elevati sursum sed soli t permixti cepissent ascẽdere. Sin ergo hunc modũ isti ignes possunt significare pestilẽtiaz t currunt cursu causaz: qz indicãt cãz dictam. hic tñ sermo ex principijs metheorologicis pot molestari sed non curamus. ℣ Tertio possum" dicere ꝙ isti ignes multi nõ solum mori sed ẽt quelescẽtes de ꝗbus est cometa fiũt ex dominio Martis cuius dñium est cã mortis t pestilẽtie in aere. Currũt ꝑ cursu cause qz significãt cãm. s. impressionẽ Martis. Ideo Isaac de bonum. 5. cũ dicit. appitionẽ flãmaz t lãpaduz multoz t diversoz in autũno significare pestilentiam: subdit ꝙ si quidã querũt huius rationis itẽtio: ẽ dicemus que sunt nõ posse intelligi nisi prius ꝑideant multos motus stellaz sciam t punctiones earũ ediuicez

que fit in circulis suis qualitate calorisq; stellarum que est sm earum loca. Jam ergo apparet solutio prime t tertie dubitationis. ¶ Ad 2m dubium t sm primum modum dicendi est dom ꝙ ipsa pestilẽtia erit in ipso autũno t erũt seb. de materie corruptis: t egritudines alie sicut scabies t lepre t cancri t poterit extẽdi in hyeme in qua materie iste ꝑstringunt. sed sz 2m modum dicẽdi t tertiũ ista pestilẽtia poterit esse in hyeme t vere t estate futura.

¶ Et quando multiplicat auster t subsolanus in ebemis diebus aliquot: t quoticns videris turbiditatem aeris t nebulositatem eius: t existimaueris pluuiaz t inueneris aerem vacuum siccuz t non pluit: tũc scias ꝙ completio hyemis erat corrupta.

¶ Considerãdũ ꝙ multiplicatio austri facit aerẽ humidũ t ẽt calidũ. Subsolanus aũt addit ad calorẽ in aere. Jn ebemis. i. mẽse decẽbris in quo est ꝓncipiũ hyemis vides hos ventos flare t videz aerem nebulosum tẽ. significãtur multi vapores humiditatẽ calliditate turbantes miri in aere. Si ergo pluit per illoz vaporum ascẽsum t ꝓcessionẽ in aquã: tũc aer non remaneret ꝓfundat" sine mixtus cũ illis vaporib": t sic non fieret putredinalis: qz igitur pluuia nõ fit imo lucris aerem vacuũ a pluuia siccũ. i. pluuia priuatũ aer corrũpitur: qz illi vapores cũ calliditate putrefiũt sive putrefacunt aerem: t qz nõ solum hyemis imo possunt tot eẽ vapores t tãta corruptione ꝙ diabus toto anno: t hoc est pblema Aug. pblema. 1. 23. pblemate. Dicit enim pp qd austri siccis: t pro. i. non aquosi sc. sunt. Et soluit dicẽs qz calliditatẽ t humiditatẽ cẽcum faciũt in aere: sunt eni humidi t calidi. Cõsiderandũ tñ ꝙ si aliquis austro fit subsolanus addit illi humiditati supfluæ calliditatez pp quã citius putrefit vt non expectet calor veris vel estatis.

¶ Pestilentiam aũt estiuam malignam malam significat paucitas pluuie in vere cũ frigore: deide multiplicat auster t ꝓturbatur aer aliquot dieb": deinde clarificat post hebdomadã vnam nõ supra t accidit frigus i nocte t in die calor est vehemẽs: t ꝓfocatio t ꝓturbatio t calitas: tũc iã venit pestilentia t expectantur febres pestilẽtie t variole t his similia.

Dub"m 4m ¶ Dubitat quare facit ad hãc pestilentiam pauca pluuia t frigus in vere. Amplius qũo pot accidere frigus in nocte t calliditas in die. ℣ Dom ꝙ ver frigidum paucę pluuie tenet mãs vsq; ad estatem: deinde idest post ver multiplicatur auster: t hec est cã multoz vapoꝝ in aere. Signũ cuius est turbiditas aeris. t quando isti vapores ꝓfundius admiscentur aeri: qz aliqualiter subtiliantur fit aer clarior q̃ prius eẽt: t ista claritas nõ dz multum perdurare: sed sufficit ꝙ circa hebdomadã t iteruz inturbidet aer per aduẽtum vapoꝝ moltoꝝm. Si eni illa claritas vltra hebdomadaz ꝙ duraret pot significare illorum vaporum cõsumptionem. Ex hac igit dispone suspicãduz est aerẽ factũ esse putridũ ex illis multis vaporibus: t affirmatio huius est qz accidit frigus in nocte. Consideranduz ꝙ istud frigus t ista calliditas possunt itelligi eẽ in aere. nã isti vapores humidi sunt aquei ex nã: t ideo sole recedente tẽdunt ad frigiditatẽ: sed cõclusio in eis calido fit putredo: t vicit calor t intus apparet in eis calliditas: t sm hanc imaginationem primo sero apparebit in aere friditas: t aliqua alia bora nocte apparebit calliditas t ẽ: possemus imaginari ꝙ aer grossus ex his vaporib" factus retinet calliditatẽ quã in die acquisiuit in ꝓmo sero vsq; ad aliquã partẽ noctis. postea aũt mutat ad friditatez. tu aũt ꝓsidera. Hoc aũt frigus t calliditas possunt itelligi eẽ in corporibus. Nã aer iste putridus ispiratus attrigẽs cor ledit: quãuis nõdũ faciat febrẽ: t ideo calor ab exteriorib" ad interiora ꝓhibit: accidit ergo frigus in nocte circa extrema t calliditas in interioribus. Possemus aũt aliter dicere ꝙ aer iste grossus humidus absentia solis infrigidat in nocte: t ex hoc ius cõcludit calidum t calidũ sentiẽ minue: t cũ hoc ledit spũalia. Quicqd autem sit vez est ꝙ iste aer ꝓturbat nos: t nocendo spũalia est causa modi ꝓfocationis. Cor eni in eius attractione ledit: t ex hoc quasi nõ videt hominẽ ꝙ ab ea euentet. Ista aũt plus apparet in nocte: aut qz in die fit euentatio a zephyro t borea: vt Arist. pble. 25. 15. pble. aut qz intus concludit calor: aut qz in die ꝓpter attẽtionem ad alia boies nõ sic considerant has mutationes in se sicut accidit pbo habenti agra in cora qui plus molestabatur in nocte q̃ in die: vt apꝑt a Gal. in libro de morbus ligdis. ca. 7. Ista ergo pestilẽtia est mala t magna: qz est vera pestilentia ex multa putredine in aere. Et his similia. qa morbilli carbũculi. i. apostemata de materia venenosa membroꝝ corruptiones t similes dispositiones illius que facte sunt in pestilentia. t nos testificamur hanc vidisse.

¶ Et similiter qñ estas nõ est vehemẽtis caloris t est

vehemẽtis

vehemētis ꝓturbationis hīs matutina alterata:ꝛ ſā
preterierūt in autūno aſubub ꝛ ignes ꝛ vehizis ꝛ alia
eſt ſignum peſtilentie ꝛ aliorum.

¶ Hoc eſt aliud ſignū peſtilētie eſtiue in qua ſigñamus occultaz ꝛ
maligná mām putredinalē in aere.cui⁹ ſignū ē:qz boues valde cō
turbant vt nō poſſint in nocte hui⁹ eſtatis geſcere:ꝛ tñ nō idicāt
ſe ꝓcipere fortē caliditatē:eſt ergo ex malitia putredis. hīs ma
tutina alterata.ſ.de caliditate ꝓcedēte ad friditatē ꝛ eꝫ:vt ſupra
diximus.cōiter tñ accidit ꝙ circa auroꝛam frigus plus apparet
cuius nobis ſol ſit ꝓpinquior:vt ꝑble.25.5.ꝑble. Ignes.ſ.diuerſo
rum modoꝝ. Uehizis.ignes deſcēdētes.ꝛ dixit hoc vocabulum
Aui. vt ſignificaret diuerſos modos ignis qz diuerſificant in for
ma ꝛ in motu ꝛ quiete ꝛ in motu eſt magna diuerſitas:nō dixit.Et
alis.ſ.aly ꝛ diuerſi modi boꝝ ignium:vt .b.g.ꝙ apparent aliqua
cometa:cū hoc dixit Aui. Preterierunt in autūno.vt inuat per b
ꝙ cauſa iſtoꝝ eſt dūium alicuius malluoli planete:cuius impreſ
ſio in aere incipit apparere tēpore quo iſti ignes ſunt magis apti
fieri.ſ.in autūno.Et aliꝝ qz bellozꝝ ꝛ mortis principum .

¶ Et ſili⁹ quādo videris aerē alterari in die vno mul
tis vicibus ꝛ clarificatur aer die aliquo ꝛ oriꝛ ſol cla
rus ꝛ ꝓturbaꝫ die alio ꝛ oritur in velamīnib⁹ nebule
que eſt vt puluis:tūc iudica ꝙ peſtilentia accidet.

¶ Iſta alteratio eſt de caſitate ad friditatez:vñ virt⁹ debilitat de
turbulētia ad claritatē:ꝛ nō ſolū in vno die ſed in die ꝛ die: vñ ſigñ
multitudiné vapoꝝ in aere ſparſoꝝ:ꝛ idē ſigñ ort⁹ ſolis cū nebula
būda ſparſa in aere:z vñ vt puluis:qz apper aer ꝗſi eēt pulue
rulēt⁹ peſtilētia accidit.ſ.cito. hoc aūt ſignū vez ē ꝗcūq; tpe acci
dat:ita ꝙ ſi accidat in hyeme poterit ſigñare peſtilētiā ſi vere aut
in ipſamet hyeme hz ꝑtitatē vapoꝝ ꝛ ipoꝝ violētiā ꝛ malitiaz.

¶ Signa aūt que ſunt ſm ſemitaz ſocietatis cauſe ſūt:
vbi gratia vt videas ranas tā multiplicari ꝛ videas
reptilia generata ex putredie iam multiplicari.Et de
eis que ſignificāt illud eſt vt videas mures ꝛ anima
lia que habitant ſub terra fugere ad ſuperficiem ter
re ꝛ exire manifeſte:ꝛ videas animalia male nature
ſicut alakaliki ꝛ ci ſimilia fugere ex nidis ſuis ꝛ ire
ab eis:ꝛ fortaſſe dimittunt ouа ſua.

¶ Cōſideradū ꝙ iſta ſigna dicunt eē ſm ſemitā ſocietatis cāe: qz
ipſa nō ſunt cauſe ſed aſſociant cauſis ſicē ranaꝝ puaꝝ multitudo
q̄ ſigñ ſuperfluā humiditatē ex q̄ fiūt:vt ē ſumit ab Aꝝ. ꝑblematuz
ꝑ.ſ.ꝑblemate.vbi b ꝑblema q̄rit. Hoc aūt vidim⁹ añ q̄dā pe
ſtilētia tūrā multitudinem baꝝ ranaꝝ vt cooperirent terram in
multis locis:ꝛ erāt rane parue cū q̄dam cauda.ꝛ has ranas Ariſ.
vocat ranas crinoidas. Aly tñ dicunt ꝙ illaꝝ facies bñt ſigna ru
bea. Alakaliki.i.ſerpētes q̄dā.hec enim ſigna ſignificāt magnam
putredinē in cauernis terre. ¶ Cōſideradū ꝙ iſta poſſunt dici ſi
gna ꝛ cauſe ſicut ignes volantes qui iz nō ſint cauſa:tñ ſignificant
cām:tñ ſigna que ſm veritatem ſunt cauſe ſunt multiplicatio aū
ſtri:turbiditas aeris:apparitio aeris pulueulenti ꝛ ſimilia.

¶ De curationib⁹ febriū peſtilentiarum. Cap.4ᵐ.

Summa curationis eaꝝ eſt exiccatio. Et illō
cum flōmia ꝛ ſolone ventris. Et opz vt inci
piatur in ea ad eſiandum. Si aūt mā vincēs
fuerit ſanguinea fiat flobotomia. Et ſi fue
rint humores alij euacuentur.

¶ primo ponit cano.curationis. Secūdo ꝓſeruationis. ibi(Opor
tet.) ℣ prima in duas. primo ponit curam per euacuationē. Se
cundo per infrigidationem ꝛ acris rectitudinez. ibi.(Et oportet.)
¶ Cōſideradū ꝙ ſicut iam dixim⁹ febres peſtilētiales pōt eſſe
diuerſe in diuerſis: vt in aliquo choſice:ꝛ in aliquo flegmatice:ꝛ
in alio melice:ꝛ in alio ſanguilee:ꝛ pōt ēt eē diuerſitas eaꝝ vt ꝓ
pter putrefieri būiditates circa cor:ꝛ eſt iſta vera peſtilētialis:et
alia peſtilētialis pōt eē in qua putreſcāt būores circa aliquas ve
nas:ꝛ hoc ꝓp coꝝ diſpōnem. Euacuatio igitur fiat vel flōmia vel
pharmacia ſm ꝙ ꝓuenit. Et attēde ꝙ facere flōmiaz in febre pe
ſtilētiali in qua nō ꝓuenit eſt magnus error:ꝛ maior q̄ ſuum ſiſte
in aliis. ¶ Cōſideradū ſcōo ꝙ cū in febre peſtilētiali nō ſit magna
diſtēperātia in gradu caloris ſicut in cauſone ꝛ flibus:ſed pāria
male materie ſiccat euacuationē potius ꝛ prius q̄ aliquā altera
tionē:ꝛ ideo dixit ꝙ ſūma curatiōis eſt exiccatio.i.euacuatio.vbi
ſi cū febre peſtilentiali eēt magna alteratio vel iflāmatio: vt cuz
eēt febris etbica ꝛ multi ꝛ acuti caloꝛ audaciter infrigidamus.

¶ Cōſiderandus tertio ꝙ iſta materia cū ſit putrida maligne pu
tredine debemus conari quātuz poſſumus ad eius eūonez ꝛ cito.
ſemp enim ſperamus plus de eius materiei corruptione q̄ de di
geſtione:ꝛ hoc ꝓpter groſſitiē aeris ꝓſentis corrupti ꝛ māe apti
tudinē ꝓpter hoc incipimus ad eūandu. Et ego vidi ſocios nros
viros expertos qui in prava peſtilētia prima vel ſcōa vel tertia
die vel quarta in ſūma q̄citus poterāt dabant pharmaca eua
cuantia exſoluēdo materias ſicut reubarbaꝝ aliqui ꝛ agaricum
aliqui cū turbith.ꝛ gdā dabāt quādoq; medicinas iſtas vigoratas
cuz ſcamonea pauca.ꝛ vidimus plures euaſiſſe ꝑ manus iſtoꝝ q̄
per manus illoꝝ qui nō purgabāt niſi cuz leuib⁹ clyſteryz.ꝛ q̄nq;
ſola caſſia.ꝛ dicebāt illi viri ſolēnes ꝓ voluiſſe Auicen.cū dixit.Et
opz vt icipiat in ea ad eūandū.ꝛ dicebant ꝙ ſi in morbis furioſis
an digōne ꝓceptū eſt eūari:multo magis iſta eūatio cōperit in mā
faciēte febrē peſtilētialē.pōt eni dici furioſior omni mā furioſa.

¶ Conſiderandū quarto ꝙ iſtam eūationez ad quā.A.feſtinat in
febre peſtilētiali vocat exiccationē:vnde dicit. ſūma curationis
eſt exiccatio.nā Aui.eūonez minoratiuā vocat exiccationem ſiue
ſit minoratio materiez que nō ſunt dicēde cā ꝓiuncta vel antece
dēs ſed ſunt materie cōplicate ſiue cōiuncte cū febre:ꝛ ſic appel
lauit ſupra ca.de cura putridaꝝ in vniuerſali.cū dicit. Cū adminiſ
trauerio cañ.ꝑdictos.ꝛ dixit ſm ſemitaz minorationis ꝛ exicca
tionis ꝛc.ſiue iſte materie ſint cauſa ꝓiuncta vel antecedēs feb.ꝛ
hoc nō eūonez minoratiuā vocat exiccationē:ꝛ ita caplo de cu
ra variolaꝝ cū dicit. Floborbomeſ quātitate qua exiccet.i.mio
ret de materia.ꝛ iſta mioratio ēt dicit abſciſiua cauſe.ſ.partialis
abſciſiua.hāc ꝙ exiccationē.i.eūonem minoratiuam que accipiat
de cā ꝓiuncta faciēte febrē ꝛ antecedēti Aui.precipit facere.

¶ Sz cū.d.ſi illa mā eſt ita prava ſicut mā furioſa:quare ꝙ nō eua- Debꝫ ꝑ
cuamus eradicādo mām. ℣ Dōm ꝙ hoc ꝓp caſuz ſtultis. Incipit
eni hec feba ſpūz maligmitate. Si go aūt vellet renē ꝙ in ꝑn⁹ pu
tridaꝝ peſtilētialiū nō cōpeteret pharmacum qō exſoluēdo eua
cuaret:ſed ſolū qō leniter vt caſſia ꝛ viole fundet ſe ſup b qō dic.
exiccatio.qz Aui.ſic ꝓſueuit vocare eūonē q̄ eſt facta cuz medicis
que nō eūant exſoluēdo. Et hec diſcordia redit ad qōnes q̄s diſpu
tauim⁹ ſupra in cura putridaꝝ in vſi. Credo aūt ꝙ in peſtilētiali
bus feſtinādū ſit purgare cū pharmaco qō eūat exſoluēdo:vt nō
preductorum virorum probat. Determinatio autem temporis et
quantitatis pharmaci remanet in eſtimatione medici.

¶ Et oportet vt infrigides domos eorum ꝛ rectifices
aeres ipſarum domorum.

¶ Conſiderandū ꝙ infrigidatio remittit putredinē ꝛ tēperat cali
ditatem quā intus circa cor iſti ſentiunt.

¶ Aut infrigidatio ſit vt vallent fructibus odoriferis
fridis ꝛ extremitatib⁹ arboꝝ fridarum ꝛ linimentis ꝛ
irrorationib⁹ ſumptis ex fructib⁹ fridis odoriferis: ꝛ
ex cāphora ꝛ aq̄ ro.ꝛ ſandalis:ꝛ rorēt domus eoꝝ ci
die aliquotiēs:ꝛ ꝓpie cū aq̄ ro.ꝛ de ſalicib⁹ ꝛ nenufa
re. Et ſi fuerint in domo manatiōes ꝛ rorationes aque
erit melius. Aeris vō rectificationem dicam.

¶ primo infrigidat domos eoꝝ. Secūo ifridat eos per res que ſu
munt.ibi(Et adminiſtrent.) Tertio ponit regimē determiate fe
bris peſtilentialis.ibi(Q; ſi.) Quarto ponit regimē ꝑ cibū.ibi(Et
q̄nq; cadit.) Quito rectificat aerē ſicē ꝑmittit ꝛ poſtponit.ibi(Re
ctificatiōis.) ¶ Qō primo dicit eſt notū. Linimentū aūt ꝛ delibu
tio idē eſt:ꝛ delibutio eſt quaſi affluens linimentum.

¶ Et adminiſtrent eis trociſci de cāphora ꝛ robub
frigida ꝛ aqua lactis acetoſi ꝛ lac acetoſuz ablato bu
tyro ꝛ aqua ro.in qua diſſolutum eſt ſerum acetoſum
bonum ꝛ acetum cum aqua iterum.

¶ Uiſus eſt dic Dyaus dubi⁹ fuiſſe cū in febre peſtilentiali ſit du- Dubiū ꝛᵐ
plex itētio.ſ.euatio māe ꝛ ifridatio:ārē nō ponit medicinas eua
cuatiuas ſed ifridatiuas per os aſſumēdas:vt trociſci de cāpho
ra ꝛ rob frida vt rob de agreſta ꝛ rob de ribes ꝛ bmōi. ℣ Rādet ꝙ
pharmaca eūantia mās ſunt dicta ſupra:ꝛ eadē ſunt q̄ eūant mās
febriū peſtilētialiū ꝛ nō peſtilētialiū:ꝛ in hoc Dyn⁹ bñ dixit:ſed po
ſtea dixit ꝙ bmōi medicie ifridātes ꝛ exiccātes ꝛ trociſci de cā
phora ꝛ rob ꝛ illa ꝓſunt ꝓpter putredinē.naz putredo cōſiſtit in
calo ꝛ būdo:ꝛ iō trociſci de cāphora ꝓſunt omni peſtilētiali cō
ſiderate vt peſtilētialis ē:qz illi reſiſtūt illi putredini.iz rōne mās
putredis plus ꝓſunt in q̄dam peſtilētiali febre vt in choſice:in
quadā minus vt in flatica:tñ in ipſa feb.flegmatica ēt ꝓſunt ra
tione putredis facte ab aere putrido:ꝛ in alia fe.flegmatica.ſ.nō
peſtilētiali nō cōſunt. Hec dicta Dyni idiget determinatōe.nam
trociſci de cāphora ghis ꝓſunt in febre peſtilētiali choſice vel

sanguinea nō idigēt mixtione cuz reb⁹ aliis q̄ rēmittant frigus cāphore: sed credo q̄ q̄ feb. pestilētialis ē lēta ⁊ mā ē frida flatica: tūc est bonū dare illi aliqd de musco vel de medicamīb⁹ de musco vt diamuscū ⁊c. ⁊ credo in b Bal. yab. in tbegni. 3. cō. 213. cū dixit. ⁊ post Bal. ⁊ Diasco. inuenit sunt herbe magni iuuamēti ⁊ velocis valoris: sicut valent cāphore in egritudinibus pestilētialib⁹ calidis ⁊ muscus in egritudinibus pestilētialibus frigidis.

Dub⁹ ⁊ ¶ Dubitat vtrū in febre pestilētiali possim⁹ vti tyriaca. ℣ Et dōm q̄ vbi febris apperēs lēta multū remissi caloris ⁊ venenose putredinis cōcedi pōt aliqd de tyriaca. ⁊ credo b Bal. voluisse in libro de cōmoditatib⁹ tyriace. c. 6. Ego ēt laudo in feb. pestilētialib⁹ medicamē de aq̄ ros. ⁊ vino ⁊ bolo armeno q̄ Aluī. scribit z⁹ cāl. c. de luto armeno. Fiet aūt hāc cōpōne. Re aque ro. libi. 5. vini vncias quas boli armen. 3ij. misceantur: det de eo in mane cum syrupo suo: ⁊ detur in nocte ⁊ meridie ⁊ diebus quibus videf. Et si tunc stipticitatem succurre cuz lenitione munera dationē ⁊ adde multum syrupi citri vel arātij ⁊ agreste ⁊ vini granatorum.

¶ Et aq̄ frida plurima subito est inuatiua valde: pauca aūt p̄iter exhibita fortasse excitat caliditatem.

¶ Hoc est dictū Joānitij positū. 17. pti. cap. 6. l. de aere. cuius dicti causa est. nā pōt cē feb. pestilētialis inflāmatiua in qua cōpeteret copiosus potus aque frigide sm cās. generales. Si ergo biberet pauca p̄iter posset incēdi ⁊ incenderet vt ipsa quādoq̄ pcurrat in choleram vt dixit Dippo. 3. regi. acu. ter. cōme. 47.

¶ Or si res prolongetur ad hoc vt tendantur hypocundria ⁊ infrigidētur extrema: ⁊ prolongētur vigilie ⁊ permixtio mentis: ⁊ vides pectus ⁊ q̄ est supra ip̄s elevari ⁊ descendere: tunc necesse est administrare regimen trahens caliditatem exterius.

¶ Q̄ si ista febris pestilētialis ēet prana: in qua calor suus occultat vī frigēt extrema: ⁊ pp retentionē vapor tendunt hypocundria ⁊ evaporāt ad caput: ex q̄bus pp eor malitiā nō fit somn⁹ ⁊ vigilie ⁊ alienatio: ⁊ pp incendiū multum elevat pectus: ⁊ pp multitudinē vapor exp̄mēdor multa fit ex cōstrictione: opz ꝑ trahē extra caliditatē cū frictionib⁹ ⁊ evaporationibus extremorū et augmentare caliditē nāle cum cordialib⁹ convenientibus.

¶ Et quādo cadit appetitus restaurenf ad comestionem. nā plurimi eoruz qui viriliter agūt sup illud ⁊ comedūt violenter absoluunf ⁊ vivunt: ⁊ necesse est restaurare eos super cibū: ⁊ opz vt sint cibi eor ex acetosis ⁊ desiccatiuis ⁊ sint pauce quantitatis.

¶ Cōsiderādū sm Dy. q̄ appetit⁹ cadit in pestilētiali feb. pp cōtrariē stōchi ad cor: vī spūs cū quo stōchus facit fuā operēz est corruptus: ⁊ iō nō appetit. ⁊ iō restaurenf ad comestionē. Ecogantur violēter comedere vt spūs illi rectificenf ⁊ corrigatur illoz malitia. Cōsiderandū aūt q̄ restaurare eos sup cibū est frequenter cibare eos ⁊ pauxinuito vt virtus debilis possit cibū datū multū vicib⁹ digerere q̄ facere nō pōt vice vna: siue ergo in eis fit pstratio virtutis appetit⁹ siue nō: laudaf cibatio: in plurib⁹ mī cadit appetitus. Et aūt ratio est q̄ spūs cordis istoz sunt ifecti ⁊ continue ificunf ab aere: ⁊ iō egēt q̄si cōtinua restauratione vel renouatione ⁊ cordis cōfortatione: q̄ fit per cibaria ꝑtia istis. l. frida acetosa. vapores enī laudabiles a cibo elevati qui cito transeunt rectificāt spūs miscēdo se cū eis ⁊ māliter augēt eos. qui. n. multū comedūt ⁊ violenter q̄uis sint destructi appetitus absoluunf a febre ⁊ vivūt. ⁊ si ꝑsideras est quasi curatio venenati boli. dā ℊ necessarium est restaurare eos super cibū. t. cogere eos: vel. i. frequēter cibare eos. alis tamen dedimus iliam exp̄nē. restaurenf s. vt q̄d deficit de cibo suppleat per electuaria cordialia.

¶ Cibi nāq̄ eorum sunt iterum mali quare nocet eor multitudo unquantuz fit additio: ⁊ nocent iterum inquantum sunt mali.

¶ p̄ pōt exponi primo cibi eor. i. cibi qui tūc reperiunf sunt mali. i. sunt infecti ēt ab aere corruptiōe: q̄re nocet eor multitudo. i. nocet eor multa q̄ntitas. inq̄tū fit additio. s. in mā malā: ⁊ iō det partē de eis. ⁊ nocet inquātū sunt mali. i. male q̄ntatis q̄a corrupti ab aere: ⁊ iō fiāt acetosi. Nic ℊ ꝑbat Aluic. q̄ nō det multa q̄ntitas cibor sed frequēter cibent: ⁊ q̄ dent cibaria acetosa frida. ℣ Scōo mō pōt exponi. cibi eor. i. cibi qbus vtebanf in tpe sanitatis tūc. et ꝑbat Aluī. q̄ istis dent cibaria frida acetosa ⁊ nō in multa q̄ntitate: q̄ si nō darenf ista darent illa qbus vtebanf in tpe sanitatis. s. in quātitate multa ⁊ nō acetosa sed pinguia ⁊ cōdita sicut est cōsuetum. sed est manifestū q̄ dare in q̄ntitate multa est malum q̄ addit in materia: ⁊ dare in qualitate cōsueta est malū

q̄ talia cibaria sunt mala in qualitate: quia non rectificent malitiam. ergo opz q̄ sint pauce quantitatis ⁊ q̄ sint acetosa.

¶ Rectificationis aūt pestilētie ꝑs est ꝓ sanos q̄ sunt in ea: ⁊ ꝑs eius est ꝓ sanos ⁊ egros. In illa vō q̄ est ꝓ sanos: itēm est vt exceef aer ⁊ fiat boni odoris: ⁊ ꝓhibeaf eī⁹ putredo cū q̄cūq̄ re sit: ⁊ rectificef cuz zyloaloes crudo ⁊ ambra ⁊ thure ⁊ musco ⁊ costo dulci ⁊ storace ⁊ sandaraca ⁊ asa ⁊ garofilis ⁊ mastice et gummo albotin ⁊ laudano ⁊ melle ⁊ croco ⁊ bonchi ⁊ cupresso ⁊ iunipero ⁊ aluine ⁊ lauro ⁊ cyperis ⁊ squinanto ⁊ sauma ⁊ acoro ⁊ gallia ⁊ amigdalis amaris ⁊ asaro. Et quandoq̄ sunt ex istis composita. Et aspergatur domus aceto ⁊ asa.

¶ Hic rectificat aerez pestilētialē vt ꝓmīsit ⁊ postea postposuit ⁊ ponit rectificationē ꝑ sanis factaz cum rebus calidis ⁊ fridis vt aceto: tamē in corporibus sanis securius vtimur calidis ad rectificationē pestilentie q̄ in febricitantib⁹. Lū quacūq̄ re. l. de diebus: vel cū q̄cunq̄ re. l. calida ⁊ frida: iz sit securior in sanis calida. Sādaracha. i. vernix. Bōchi q̄dā exponūt. Lassodillum scōo cāl. babel ⁊ videf q̄ sit res que ad nos nō pervenit. Alumen. cap̄z babes scōo cāl. ⁊ est notū. Aceto ⁊ asa. i. duplis vel compositis eis. acetum aūt in pestilētia cōfirmant oēs: quis enim q̄dam acetū ex putrefactione cōsurgat: tamē ipsum frigiditate ⁊ siccitate cuz subtili substantia profunda tū mirabili mō putredinē obuiat.

¶ Scōm sanos vō ⁊ ut. ꝓ febricitātes ⁊ egros est suffumigatio cū sandalis ⁊ cāphora ⁊ corticib⁹ granatorū ⁊ myrto ⁊ malis ⁊ cydoniis ⁊ bebeno ⁊ alesgi ⁊ tamariseo ⁊ ribes: ⁊ opz vt multiplicef suffumigatio.

¶ Egros aliqs egritudinibus quāvis non essent febrez sed aliqne putredinez vicerose ⁊ pustulose. vel eriaz egros. i. febrientes qui sunt egri ⁊ erit locutio superflua: ⁊ patet q̄ ista sunt frigida quia sunt conferentia feb. Alicbebengi norum est q̄ est vna spēs solarti. alia littera bz alesgi ⁊ nō inuenitur quid sit ⁊c.

¶ De ꝓseruatione a pestilentia. Cap̄. 5m.

Oportet vt extrahanf a corpe būiditates superflue: ⁊ iclinef regimē eius ad exiccatōez ex omni mō ⁊ ex minoratione cibi nisi exercitio. Opz enī vt non administref neq̄ balneū neq̄ vina neq̄ toleref sitis: ⁊ rectificef aer cum eis que diximus ⁊ declinet cib⁹ ad acetosa ⁊ minoref ex eo ⁊ sit caro q̄ administraf ḃcocta in acetosis ⁊ sumaf de albeluē ⁊ alcaris ⁊ almosos factis cū aceto ⁊ absq̄ aceto cuz sumach ⁊ aqua agreste ⁊ aq̄ lymonis ⁊ aqua granatoz. Et cōdita in aceto inuatiua sunt ⁊ ꝑtie capparis aceto cōdita. Et algeleniabin ex illis est que cōferunt ⁊ prohibent ab eis putredinē. Et de illis quibus ex ea fit euasio est administratio tyriace ⁊ mitridati ante eam cum reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloe ⁊ croco ⁊ myrra sumaf omni die circiter. 3. i. quoniam est inuatiuum. al. tinū

¶ Jta Galꝑ seruauit corpora ꝓmo de diffe. feb. cap̄. 4. Nisi exercitio. i. nō exiccentur humiditates cum exercitio: quia exercitatio fortis que exiccat humiditates inflāmat: ⁊ necessitatem ponit ad tractionis multi aeris: ⁊ hoc est multum nociuum cuz sit aer corruptus: ⁊ ideo dixit. opz enīz vt nō administrenf. l. exercitiū exercitiuum superfluum: ⁊ hoc fuit ꝓceptuz Rasis vt apparet. 17. cōtinentis cap̄. 6. l. de aere. Opz enim vt non administretur balneuz saltem plurimū. neq̄ vina. l. in multo potu q̄a inflāmant. Domines aūt nostre regionis non credūt euadere pestilētiā nisi multo potu vini. Credo aūt q̄ tēpore pestilentie moderat⁹ potus eis sit cōueniens ⁊ ꝑtie consuetis: sicut sunt boies nostre regionis. Multum enī facit cōsuetudo ⁊ intolerantia potus vini non solum in q̄ātitate cōuenienti imo in q̄ātitate superflua. Trāseūt enīz quidā cum superfluo potu eius sicut apparet de Dionysio tyrānno de quo scribitur ab Aristo. ꝓblematū. ꝓblemate ꝓ parti. 20. quātis tamē sic transeant: sunt tamē in sensu vt animalia bruta. Nec toleretur sine ꝓpter inflāmationem cogātur ad multaz aeris attractionem.

attractionem. Minoret vt non multiplicent materie: et vt melius digerat. Albeluen alliatum &c. sunt modi preparationis ciborum sicut nos dicemus solatinã gelatinam. Algentabin. i. zuccharum rosatum vel mel rosatũ. Ante eã. s. febrem. Medicina quã ponit fuit Ruffi et scribit sub hac proportione. Rx aloes partes .ij. myrre croci ana partẽ vnã terantur, sumatur autem parum ex eo cũ vncia vna vini odoriferi. Inquit Ruffus. Nũquam vidi aliquem bibentem hanc medicinam qui non liberaretur et preseruaretur ab epidimia et nunquam fuit inuenta medicina sibi par: vt. 17. prime. cap. 6. de aere. Super hoc autem cap. alias disputauimus vtrum sit reperire febrem essime. pestilentialem: et vtrum sit possibile reperire ethicam pestilentialem quas nunc obmittemus.

De variolis. Cap. 6m.

Quandoque accidit in sang. ebullitio secundum semitã putredinis cuiusdã de genere ebullitionum que accidũt succis et talia quidẽ accidẽtia fiũt per eã ita vt partes eorum abinuicem discernant.

Variole apud nos vocant mascalobri et a quibusdam reuelboni. Morbilli vero dicunt apud nos rosalia. De his ergo determinat post sermonẽ de febribus pestilẽtialibus. et cã est: quia sunt homogenee eis: quia sequunt multũ aeris dispõnẽ. Et primo determinat de mõ generationis variolarum et causis et diuersitatibus et signis. Scdo de regimine. ibi (Oportet in variol.) Prima in. 2. Primo determinat de variolis: licet etiam sermo possit ad morbillos applicari. Scdo specifice determinat de morbillis. ibi (Scias quod morbillus.) Prima in. 2. Primo determinat de mõ generationis et causis et speciebus siue diuersitatibus. Scdo de signis. ibi (Et quandoque ãtecedũt.) Prima in. 2. Primo ponit moduz generationis variolarum. Scdo ponit cam. multos quibus declarant cause et diuersitates earũ. ibi (Et variole quidẽ et morbillus sunt &c.) Prima in. 2. Primo premittit modum generationis. Scdo declar. ibi (Et de hoc.)

Dicit primo quod quandoque accidit in sanguine ebullitio secundum semitã putredinis cuiusdã que ebullitio est de genere ebullitionũ que accidũt succis: et cũ accidit illa ebullitio sanguini fiũt per cã accñtia talia. s. variole: ita vt partes eorum. s. sanguis et succorum abinuicem discernant. i. separentur. Cõsiderandũ primo quod nullũ inuenio auctorẽ qui tam profunde et subtiliter de generatione variolarum et morbillorum loquat sicut A. et post eũ Auẽzoar Isaac Rasis et Azarauius. Quod aũt hẽmus ab alijs famosis preter a A. nihil est: et iõ profundari nos oportet ad mẽtem huius viri. Cõsiderãdũ 2° quod licet sint in rubrica de variolis mĩ: et de morbillis debet intelligi. s. quod eorum generatio est per viã ebullitiõis: tñ quia sanguis variolarum est maiorie quãtitatis et humiditatis: iõ ebullitio plus variolis cõparat saltẽ pluralitate ebullitionis mãc. Cõsiderãdum 3° quod A. volẽs iuestigare modũ generatiõis variolarum et morbillorum fecit hoc per viã ebullitiõis: quia in oi generatione eorum fit aliquã ebullitio in sanguie: et huius signũ est febris cõclusa. Scdo quia plurimã generatio variolarum et morbillorum est per viã sepõnis et depuratiõis san. nã plurimus eorum aduẽtus est propter iectionẽ ex vtero. Sed talis depuratio et rectificatio et separatio nõ põt fieri absque forti motu in sang. sicut appet in musto quã rectificat et fit vinũ: et iõ dixit Auẽzoar i fine theisir. Variole et morbilli exeũt cũ febre valde ipetuosa et maligna: sicut quã vides quod illi qui exhibũt butyrum a lacte nõ faciunt nisi cũ labore magno atque forti valde et motu laborioso: quare credẽdũ est quod in motu et expulsione variolarum et morbillorum debeat illud idẽ accidẽ. Cõsiderandũ 4° quod iste textus põt dupliciter exponi: propter quod sciẽduz est quod sicut appebit ebullitio duplex est. Una qua fit rei ebulliẽtis rectificatio sicut ebullitio musti cũ fit vinũ. Alia qua fit rei ebullientis corruptio et putrefactio sicut quã vinũ ebullit et fit acetuz et ebullit sanguis per putredinẽ et fit fex melica. Et has duas ebullitiões. A. intellexit in hoc ca. Dicat ergo quod illud quod Aui. dixit hic: põt esse sermo generalis ad dictas ebullitiões: ex quibus põt fieri generatio variolarum et morbillorum. vtraque. n. ebullitiõe põt sanguis ebullire: et iõ dixit quandoque accidit sanguini ebullitio. similiter in vtraque est ebullitio vel putredo. nã in ebullitiõe qua fit depuratio: licet non fit putredo partis succi vel sanguis qui perficit: tñ est putredo partis que vt superfluitas separat. verbi gratia. fex et spuma vini in ebullitiõe qua fit rectificatio certuz est quod putrefiũt. Illa enim ebullitio est putredo: licet possit diuersificari secundum gradũ. Cũ ergo dixit secundum semitã putredinis de genere ebullitionis &c. et quia sanguis siue ebulliat ebullitiõe separatiua. s. perfectiua siue ebullitione corruptiua põt in hac ebullitiõe fieri variole et morbilli: et iõ dixit. Et talia accñtia quidẽ fiunt per eã. s. ebullitionẽ: et quia in oi ebullitione fit aliqua separatio partiũ: quia in ebullitione perfectiua fit aliqua separatio boni a malo: in ebullitiõe corruptiua fit separatio humidi a sicco: vñ terminus putrefactionis est icineratio: et ideo dixit infra: vt partes eorum abiuicẽ separẽtur. Dico secundo quod iste sermo põt eẽ spãlis ad ebullitionẽ perfectiuã. nã variolarum euentus est: vt plurimũ ex tali ebullitiõe perfectiua. talis aũt ebullitio perfectiua nõ est oino putredinalis: quia calidũ oino putredinale est corruptiuum: sed est putredialis: quia habet talis calor aliquid de extraneitate vñ est febrilis. Tertio quia terminat talis ebullitio ad perfectionẽ partiũ superfluarum per quã separationẽ rectificatur sanguis et remanet bonus: et iõ dixit secundum semitã putredinis cuiusdã et nõ dixit secundum putredinẽ. Est enim illa ebullitio potius semita putredinis in sanguine quam sit putredo. nã sanguis qui remanet rectificat sicut vinũ propter ebullitionez musti. iflãmabat enim in hac ebullitiõe: nõ tñ corrũpebat. sed si illa ebullitio et calefactio superflue processisset potuisset corrũpere illũ bonũ sanguinẽ: sicut si accideret ex aliquo musto ebulliẽte quod nõ remaneret vinũ bonũ sed corruptũ. similiter ebullitio illa nõ terminat directe ad putrefactiõez fecis vini: sed quia partes superflue separate derelinquunt a regimine nãlis caloris sicut nõ cõuenientes corpori: ideo occupantur a calido putredinali: ergo bñ dixit Auic. cũ dixit secundum semitã putredinis cuiusdã &c. quod subdit ifra vt partes &c. apparet quod itelligit de hac ebullitione: quia per ipsam proprie partes bone a malis discernant. *alias putrefactionez*

Et de hoc est cuius cã est res quasi nãlis et faciẽs ebullitionẽ san. quare putrefit ab eo illud quod admiscetur ei de reliquijs nutrimẽti sui mẽstrualis quod est in impregnatione: aut generat in ea post illud ex cibis feculẽtis et malis de illis que rarificãt subam eius et faciunt eam ebullire donec fiat ei substantia recta fortior prima et magis apparẽs sicut illud quod natura efficit in succo vue: ita quod rectificat ipsum faciendo vinum similis substantie et iam putruit spuma aerea et fex terrea.

Si sermo predictus est cõis ad duas ebullitiões dicemus quod hic illas distincte declarat. Et primo ebullitionẽ separatiuã et rectificatiuaz. Scdo permixtiuã et corruptiuã. ibi (Et de h.) Si aũt sermo predictus est soluz de ebullitione rectificatiua: dicemus quod primo declarat illã. Scdo declarat aliã ebullitionẽ que nõ est retificatiua. ibi (Et de hoc est.)

Dicit primo. Et de hoc. i. de hac ebullitione est cuius causa est &c. Considerandum quod volens facere notam hanc ebullitionẽ sanguinis et succorum. dixit cuius causa est res quasi naturalis.

Dubitat ergo quare calor qui facit ebullire sanguinẽ ebullitiõe separatiua qualis est ebullitio musti dicitur quasi naturalis. *Dub. pm.*

Scdo dubitat: vtrũ hec ebullitio fit aliqua de spẽbus digõnis. *Dub. 2m.*

Et dicamus hoc notũ eẽ ex 4° de simplici medicina. dist. 3. ca. 1. et ante illũ ex 4° metheororum. ter. cõ. 17. Oportet ad hoc accipe pa° quod succi hñtes mediã maturationẽ siue incõpletã digõnem humidi aquei bulliũt et perficiũtur in decoctione hac: et sicut calor qui perficit illos fructus est duplex. s. proprius et solaris: vt itelligit ab Aristo. sic ille idẽ calor saluatus in succo expsso a fructibus facit illos succos ebullire et maturatiõis iducit cõplemẽtũ. Et queadmodũ fructuũ digõ est digõ dicta pẽpasis: ita digõ succi illorum fructuũ põt reduci ad digõnẽ dictã pẽpasis: licet hic caderet speculatio. Calor ergo iste quo succi ebulliũt cũ fit eorum cõplemẽtũ dicitur nãlis inquãtũ est itrinsecus. Dicit aũt inãlis propter calidũ cõtinẽtis quod in hoc coadiuuat: vel propter incẽdiũ vel iflãmationẽ additã in gradu vltra illud quod debet eẽ in succo perfecto. Uinũ enim factũ perfectũ per ebullitionẽ nõ tenet illuz gradũ caloris actualiter cũ quo erat quã ebullitio fiebat. Cõsiliter ergo imaginati eramus quod calor qui facit ebullire sanguinẽ ebullitiõe rectificatiua dicitur nãlis et innaturalis dictis modis: et ideo dixit quasi nãlis.

Faciẽs ebullitionẽ. Secũdo Aui. tangit actum siue actionẽ quam agẽs iducit effectũ cũ dicit faciẽs ebullitionẽ. calor enim predictus agit ad maturationẽ hũidi aquei crudi siue nõ cõpleti siue sit sãguis siue mustũ: et i hac actiõe fit diffusio partiũ aquearum aliquarum i vapores qui penetrãtes per corpus succi eleuãt i altum: et hec vocatur ebullitio.

Tertio tãgit effectũ huius agentis et actionis. Et primo tãgit effectum per se et primo itentũ cum dicit. naturalẽ faciens malitiam sanguinis. Calor enim ebullitionem faciens in musto melius permiscet quasdã partes siccas terreas cum humido aqueo et partes humidas cũ sicco: et i hoc cõplemẽtũ fit maturatiõis et partes aquee alique superflue euaporãt vel segregant et fit fex. remanet ergo vinum bonuz: et sanguis bonus. Quare putrefit. Tãgit effectũ scdariũ: et per accidẽs cũ dicit. et putrefit ab eo illud quod admiscetur. i. partes que erant mixte modo per ebullitionem separate putrefiũt quod manifestũ est in partibus superfluis separatis a sanguie: vt supra diximus.

De illis que rarificãt. Quarto tãgit mãm in qua fit ebullitio. est aũt sanguis rectificabilis per ebullitionẽ qui est mã huius ebullitiõis duplex. Unus ab vtero materno, et hoc est quod dicit. Et de &c. i. illa eadẽ ebullitio fit in reliquijs nutrimẽti siue mẽstrualibus. i. in sanguie qui derelinquit in fetu ex menstruo mulieris: quod est in pregnãte. i. quod mẽstruũ colligit in mfice tempore ipregnatiõis: et variole que fiũt in ebullitiõe huius sanguis cõcomitant oẽm hoiem et oẽm hoiem cõcomitat predicta ifectio: licet in hoc fit magna diuersitas vt dicet post. Alius sanguis ebullitioni aptus &c. et ẽt rectificationi per ebullitionẽ est aggregatus ex malis cibis sicut ex multo vsu incõsueto lactis equini et camellini vt dicet. nõ enim est icõueniens quod generet in nobis quidam sanguis silis sanguini mẽstruali mulierum qui habeat partes fecules grossas et partes aqueas malas crudas: vnde

ebullitione fit rectificatio: et variole que fiunt ex hoc sanguine eve-niunt quibusdam hominibus: et secundum hoc aliqis pot variolari bis. Dixit autem de his que rarificant. i. clarificant: et mollem et crudam sive fluidam faciunt. Infra enim Avi. utitur hoc vocabulo: ut apparet. 2. can. ca. 3. cum dicit. rarificetur compositum. et 3° can. fen. 10. tracta. 5. de spu-to sanguinis cap. 5. cum dicit. Ille qui expuitur ex vena est rarior. hoc ergo dixit Avicen. qa non quilibet sanguis est aptus ebullitioni rectificative: sed qui cum hoc quod est feculentus est multus aquosus fluidus. aliter enim non ebulliret: et ideo dixit. et faciunt cum ebullire.
¶ Hic repetit et clarius ponit finem per se intentum in hac ebullitione. nam fit ebullitio substantia recta. i. rectificata excluso fetido fecali superfluo et aqueo superfluo. Fortior. i. in commixtione: qa in eo quod remanet. e.g. in vino est facta fortis compositio humidi aquei cum sicco terreo magis apperens: qa prius latebat vinum in musto: modo autem apparet: et ita intelligat de sanguine. et ex hoc quod Avic. dicit. videtur intelligere quod mustum et vinum completum non differunt specie: sed si differunt: differunt secundum esse completum et incompletum: et quasi est latitatio vini in musto: et credimus hoc esse verum: et est in hoc quod que pertinet ad naturalem partem. ¶ Avicen. dicta sua declarat in exemplo: et vult quod qualis est ebullitio in musto: talis est ebullitio quoque in sanguine modo predicto: et iam declaratum est hoc exemplum. ¶ Considerandum quod cum nos imaginati erimus vegetem sicut corpus humanum: et vinum factum fuit sub hoc bonum quod prius erat difformius ex fecali et aqueo: et imaginati erimus quod veges non indiget fece nec spuma: immo abominatur illas et non requirit illas: tunc erimus imaginati quod iam. s. facta seponere putruit spuma etc. Utrum autem semper de facto contingat spumam vini putrescere vere et etiam eius fecem non curavimus hoc discutere: sed applicando illam ad sanguinem sicut ebullitio apparet quod partes quas a sanguis separant putrefiunt.

¶ Et de hoc est causa cum est res advenientes extrinsecus ebullire facientes occulta que permiscet humores cum sanguine commixtione euntes in dispositione ebullitionis et stationis sub sole sicut accidit apud alterationem temporis: et proprie veris ab eo quod pertinet ei de qualitatibus et ordine.

¶ Hic declarat aliam ebullitionem sanguinis in qua fiunt variole et dicit. (Et de hoc. i. de hac ebullitione est cuius causa etc. ¶ Considerandum quod Avi. notificat istam malam ebullitionem. Et primo tangit agens cum dicit: quod causa eius est advenientes extrinsecus. i. causa agens est calor extraneus qui dicitur extrinsecus: qa iste calor est calor putredinalis corrumpens sanguinem vel calor incendens quamvis nondum esset putredinalis faciens tamen ebullitionem sicut in synocha sine putredine.

Dub^m 3^m ¶ Dubitatur qr si ille calor est putredinalis: quo pot dici intrinsecus qr calor putredinalis est extrinsecus factus intrinsecus: ut intelligitur 4. metheo. tex. commen. 6. ¶ Dicendum quod calor ebulliens corrumpens licet possit esse putredinalis: non dicitur intrinsecus: quia non est perficiens sicut calor qui ebullire facit mustum: sed potest dici intrinsecus respectu caloris advenientis: ut habet declarari. 4. metheo.
¶ Secundo tangit actionem qr ebullire faciens et est notum hoc.
¶ Tertio tangit materiam cum dicit. occulta. i. occultos humores in nobis. Considerandum ergo quod sanguis in nobis quoque est aptus ebullitioni perfective: et iste non vocatur occultatus: immo oportet illum manifestari qr necessario ebulliet sicut est sanguis ab utero contractus: vel ex usu ciborum generantium sanguinem illi consimilem quem oportet ebullire ut rectificetur: licet in hoc possit esse multa diversitas. Aliquando sanguis non est aptus huic ebullitioni: sed de se est bonus et per nullam ebullitionem rectificabitur nec illa indiget: et iste est occultus in nobis: qr nunquam de se ebulliens nisi per causas extrinsecas agentes sicut est calor solis vel alius calor: pot tamen parari in hoc propter multam quantitatem aut aliquam qualitatem ut caliditatem: non tamen necessario eum ebullire faciat. quicquid tamen sit exponatur occulta. i. humores qui continentur in nobis. Pot tamen ita aliter exponi ut dicatur causa advenientes extrinsecus occulta: qr aliqua occulta dispositio sicut aliqua parva constitutio pestilentialis: cuius causa est occulta ut dicit supra. A. et ex hac dispositione aeris pestilentialis multum evenit multiplicari variolas. Et nos vidimus hoc in pravis pestilentiis et vidimus antecedere: et ideo di. 12. contine. cap. 8. s. de variolis. variole et blage. i. morbilli sunt de morbis qui dicuntur nuntii: et ut plurimum moventur ex corruptione aeris inducta a cadaveribus etc.
¶ Que permiscet humores. Quarto tangit effectum huius ebullitionis: quia permiscet humores cum sanguine. Illa ergo ebullitio de qua prius dixit separat et dimittit sanguinem rectificatum: sed ista permiscet et in fine dimittit sanguinem adustum et corruptum.

Dub^m 4^m ¶ Sed dubitatur quis sit modus quo ista ebullitio permiscet. ¶ Dicendum quod in actu ebullitionis sanguis fit eius exagitatio: et ideo humores qui sunt secum in hac agitatione commiscentur cum eo. ¶ Sed tu dices ita pot contingere in ebullitione perfectiva: qr non absolvitur ab agitatione et commixtione. ergo nec a mixtione dicta. ¶ Dicendum quod verum est: tamen finis est divisio sanguinis completi et boni: et ideo ab eo denominatur: sed qr in ebullitione mala non sequitur complementum sang. sed fit solum commixtio et finaliter corruptio: ideo dicitur secunda ebullitio commiscens seb.

Dubium 5^m ¶ Dubitatur iterum cum ista ebullitio mala terminetur ad ebullitionem et corruptionem sang. quare non dixit quod ipsa corrumpit. ¶ Dicendum quod debuit hoc intelligere: vel subtilius qr sanguis ebulliens ebullitione corruptiva non expectat quod ultimo corrumpatur ad hoc quod faciat variolas sed expelli potest ante hoc: immo plus hoc contingit eo quod prius antequam sit corruptus expellatur: et ideo notificavit talem ebullitionem per commixtionem: sed in ebullitione separativa si debet consequi finem oportet dictam aliquam partem sanguinis depurari et completi: licet non reputetur inconveniens quod aliqua pars illius sanguinis ebullientis antequam perficiatur possit pelli et facere variolas: que si remansisset fuisset completus: sed cum toti sanguini accidat hec ebullitio nescio remanet pars que rectificata est: et hic est finis eius in ordine corporis humani cum calor iste faciens ebullitionem sit quasi naturalis.
¶ Et stationis sub sole. Quinto tangit exemplum causarum extrinsecarum inflammantium hanc ebullitionem facientium. Et una causa est statio sub sole. nam quando homo exponit se forti soli: ebullit eius sanguis: et talis ebullitio non est completiva sed corruptiva et permixtiva. Secunda causa est ver permutatum in suis qualitatibus ut qr fit valde calidum et humidum: et permutatum in ordine. s. ad hyemem: qr etiam precessit hyems calida et humida vel ad suas partes quod principium veris est calidum et humidum et finis fit remissior in hoc: et hoc est quod dicit. permiscet humores cum sanguine commixto eunte. i. qui vadit commixtus in dispositione ebullitionis. i. quando disponitur per ebullitionem. i. quando ebullit. et stationis sub sole. i. quando homo exponit se soli. sicut accidit. i. etiam accidit talis ebullitio apud alterationem: qr maxime fiunt variole in vere: et cum permutatur ad calidum et humidum putredinale: et cum male ordinatur hyems ad ipsam ut diximus. Alia littera habet commixtione. tunc exponatur permiscet permixtione eunte. i. permixtione qua vadit in dispositione ebullitionis. i. quando ebullit. ¶ Considera autem subtilem modum loquendi. A. nam dicit quod sang. vadit commixtus in dispositione ebullitionis. i. quando ebullit sive quando disponitur per ebullitionem: qr cum haberet esse bulliri non esset commixtus immo separatus: qr incineratus. Also hoc diximus aliam expositionem sub tilem: et dicebamus: et ebullitio corruptiva similatur ebullitioni perfective sive separative: qa etiam in ebullitione perfectiva apparet maior permixtio usque ad finem in quo incipit separatio: unde mustum ebulliens a principio ebullitionis apparet magis turbidum quam ante ebullitionem: et ideo dicebam eunte in dispositione et similitudine ebullitionis. s. prius dicte que est ebullitio separativa: et in hoc assimilat istam ebullitionem illi. eunte etiam commixto in dispositione. i. similitudine stationis sub sole. i. sicut accidit ei cuius sang. bullit sub sole: et in hoc facit differentiam inter istam ebullitionem que fit a causa extrinseca ut a calore extrinseco et illam que fit a calore intrinseco secundum partem qr finitur eius actio ad bonum. ¶ Considerandum autem quod non est inconveniens concurrere istas duas ebullitiones simul. e.g. sit puer qui sit paratus ad variolas ex residuo nutrimenti menstrualis: et fiat aer pestilentialis ebullitionem faciens similem ei que accidit ex statione sub sole: puer hic incurret variolas: et quecumque causa prevalebit in corrumpendo vel separando et perficiendo illi dabitur iudicium in victoriam dispositionis. Nos autem de actione contrariorum agentium satis locuti sumus in ultimis in. q. de temporibus morbi.
¶ Sed circa dicta dubitatur primo utrum ex residuo materie menstrualis possint fieri variole et morbilli. ¶ Videtur primo quod non: qr infans in utero non nutritur menstruo nec ex illo generatur immo ex optimo sang. mulieris ut Avenzo. in fine theisir: et credimus fuisse intentionem Gal. in lib. 1. de spermate. s. c. Amplius nos videmus istas variolas tardari quoque annis. 7. et quibusdam. 15. et ultra. Sed impossibile videtur quod usque ad illud tempus steterit sang. acceptus ab utero. Item sang. menstruus transivit in membra pueri sed membra non bulliunt: ergo ex illo residuo non fiet ebullitio. Amplius quero quare non ebullit statim cum infans exit ventrem est: sed tardatur usque ad tempus ebullitio et rectificatio istius sang. Si enim nunc bullit et multis annis prius non bulliuit: quero in qua dispositione fuit prius et quam dispositionem novam modo acquisivit. Dub^m 6^m
¶ Dubitatur secundo an variole iste fiant ex toto sanguine bulliente: an ex aquoso et aereo: an ex fecali et grosso qui separatur. ¶ Videtur quod ex sanguine toto: qr omnes auctores ponunt variolas fieri ex materia sanguinea: unde Avi. infra dicit. Causa in variolis est repletio sanguinea etc. ¶ In contrarium qr variole fiunt ab eo quod expellitur: sed ille superfluitates expelluntur. sanguis autem bonus rectificatus debet teneri.
¶ Dubitatur tertio utrum ad generationem variolarum et morbillorum necessario concurrat ebullitio in sanguine. ¶ Videtur quod non: qr magna quantitas sanguinis potest expelli per nares nulla febre precedente: ergo poterit expelli dispersim ad cutem et facere apostemata parva circa eam et sub ea: et iste erunt variole. Amplius si ebullitio requireretur esset hoc maxime in generatione variolarum que fiunt cum rectificatur sanguis malus qui fuit reliquia nutrimenti menstrualis: sed ad rectificandum illum sanguinem non requiritur ebullitio. nam illius rectificatio est separatio partium aquearum et terrearum facientium ipsum immundum: sed talis separatio pot fieri absque ebullitione. s. per actum virtutis attractive retentive et expulsive sicut a sanguine separatur melia cholera et aquositas. ¶ In contrarium est Avicen. et Avenzoar et Rasis. 18. contine. capitulo. 8. s. de variolis et reliqui auctores. Dub^m 7^m
¶ Ad primum dubium dicendum quod ex residuo nutrimenti menstrualis fiunt variole et morbilli ut plurimum. i. plurimas adventus istorum est ab illa causa. Ratio est qr invenimus quoque istum effectum non posse reduci nisi in istam causam. notum enim est ex sensu non inveniri hominem fere qui hanc passionem Dub^m 8^m

evadat.

tandat: lꝫ diuersificet in q̄litate ⁊ mō. Notū ēt est pluribus imo
quasi oībus parētibus ⁊ ōībus medicis ... in pma etate ⁊ vsq;
ad 5ᵐ vel ad 6ᵐ vel 7ᵐ annū euenire: ergo aliq̃ cā cōis est: sed nō vi
dent cōicari nisi in cā vsus lactis: ⁊ hec nō est cā qꝛ lac humanū
est ꝯueniēs mulieris: ergo est cā ab vtero: sed nulla pōt esse cōis nisi
ex mā cōi mēstruali. fiunt ergo hec accñtia ex cā mēstruali. Mo
dus aūt est iste. Sanguis.n. mēstrualis q de mēse in mēsem expel
lit est qdā sanguis supfluic⁹ aquosus nō bene matur⁹: ⁊ iō apt⁹ est
ebullire. Si ḡ infans iste nutrit: tūc ipē stans in venis eius inficit
sanguinē q gñat in puero extra vterū ex lacte vel cibis. Similr si
mēbra pueri sunt facta vel augmentata ex illo humore siue men
struo disponūt sanguinē q ꝓtius gñat in puero vt sit aquosus cru
dus ⁊ apt⁹ ebullitiōi. Si aūt iste sanguis mēstruus ꝓdice expel
lat: dico q nō sit nutriēs fetū nec mā nutrimēti ei⁹ neq; augmēti
eius neq; gñationis vt bene dixit Auēzoar ⁊ nos declarauim⁹ ter
tio can. fen. 21. tūc dicemus q iste sanguis cū retineat in tpe ꝯce
ptōis inficit q̄litatiue fetū ⁊ sanguinē ei⁹ ⁊ mēbra: vnde sanguis
ei⁹ fit aquosus crudus ⁊ idigēs ebullitiōe vt rectificet siue aptus
fiat ebullitioni per quā rectificet sicut mustū. Ex quo apparet so
lutio ad ꝑmū argumētū qꝛ nō opꝫ q fetus nutriat ex mēstruo ad
hoc q sanguis ei⁹ disponat ⁊ inficiat per mēstruū taliter q ebul
liat in posterū: sed sola īfectio q̄litatiua sufficit sicut ipē Auēzoar
pulchrū dat exemplū. nā vasa intricata lōginqua sunt ab ībibitio
ne ⁊ infusione rerū liqdarū que ponunt in eis: tamē videmus q lō
ginquitate tēporis recipiūt infectionē ⁊ imbibitionē a fermento
postq̄ ibi factū fuerit ⁊ ꝯtinuatum: tempore longo ita q post mul
tam ebullitionem si posueris ibi pastam azimam fermentabitur
absq; fermento aliquo quod non fiet in vase nouo.

¶ Ad 2ᵐ dubiū dōm q mihi nō apparet dubiū in medicīa de q̄ nō
credā auctores nr̄os aliqd dixisse nisi h̄ dubiū. s. q̄to tpe pōt aliqs
humor remanē in corpore: siue sit humidū nāle siue sit ꝑter nām:
vnde inuenimus a Gal. in lib. de euchimia ⁊ cacochimia q ma
lū regimē factū in iuuentute apparet in senectute ⁊ hoc pōt esse
per remanentiā q̄litatis absq; remanētia eiusdē humoris. inueni
mus ēt q cholera iuuētutis pōt īueniri in ꝑma senectute vt itelli
git a. G. in cōmē. afor. 3. pt. Ultra ħo hāc etatē. ⁊ ab Aui. īfra in ca.
de signis emitritei. cū dic. aut fiat senex post iuuētutē ⁊ acuitatē
cōplexionis: nō tñ appet q̄to tpe de fine iuuētutis durauit chola
que inueni in ꝑ⁹ senectute. extrema.n. istarū etatū sūt ꝯtinua. Nec
appet mihi aliq̃ via ꝓbabilis q̃ tēpus remanētie humoris in cor
pore hūano possit bene cōprehēdi in sua latitudine: sed credo vel
hoc scibile esse nō scitū: vel h̄ nō esse scibile sicut non sunt scibiles
ꝓportiones irrōnales vt apparet quīto Euclidis cōmento tertio.

¶ Ad argumētū. dōm ergo q nō opꝫ illū sanguinē menstruū q trā
siuit in fetū vel illū sanguinē fetus qui infectus est ꝓpter ꝯtactū
remanere cū sua corpulētia vsq; ad euentū variolarū: sed sufficit
qd̄ successiue remanet illa infectio sicut si aliqs cōcipiat ꝑma die
qua mulier incepit mēstruari fiet leprosus. 12. anno. ⁊ si ꝯcipiatur
scd̄a die fiet leprosus. 13. anno vel vsq; ad. 15. ⁊ si ꝯcipiatur in tertia
die fiet leprosus a. 26. anno vsq; ad. 36. ⁊ si die q̃rta mēstruationis
sue fiet leprosus a. 37. anno vsq; ad. 48. vt dicit Azaranius cap de
lepra. ⁊ tñ nō imaginādū est q corpus menstrui remanet in toto il
lo tpe: sed remanet īfectio que tali tēpore illum inducit effectum.

¶ Sed circa ꝑdicta dubitat. si eni sanguis menstru⁹ qꝛ crudus ma
lus inficit puerum: vnde accidit illius sanguinis ebullitio. qñ ergo
menstruū mulieris retinet ⁊ nō venit ad matricē sed spargit per
venas mulieris: q̄re nō ebullit ⁊ nō facit in mulieribus variolas:
deberemus eni mulieres que nō mēstruant videre pati variolas.
¶ Dōm q menstruū mulieris qñ nō fluit ad matricem. ħ.g. ꝓpter
oppilationē venarū matricū: tūc sparsum per corp⁹ corrumpit ⁊
putrescit: nec nā sustinet illū vt bulliat ⁊ rectificet. Sed subtiliter
ꝯsiderātī hoc dictū nō sufficit. Videt ergo q sanguis q ebullitio
ni ⁊ rectificationi est aptus: nō sit ipm menstruū ei sto q transiret
cū sua forma in venas fetus: sed sit aliqs sanguis fact⁹ a mēbris. s.
epate pueri infecto q̄litatibus menstrui sanguinis q ēt sang. stat
in venis pueri: q venę ⁊ carnes pueri ⁊ oīa mēbra sunt īfecta illa
īfectiōe: ⁊ cū oīa ista sint aggregata tūc fit sanguis apt⁹ ebullitiōi
aut cū euenit ex nā illoꝝ ciboꝝ aliqꝫ fieri sanguinē ꝯsimilē huic.

ab ¶ Scd̄o dubitat in q̄ differt infectio menstrualis que est cā lepre
infectione mēstruali que est cā variolarū ⁊ morbilloꝝ. Videbis
eni quosdā pueros variolatos qui vident ac si haberēt lepraꝫ. Et
apparet q infectio qua fiunt variole nō est ita praua ⁊ est rectifi
cabilis per ebullitionē: ⁊ tñ in eo qd̄ apparet de dispositione mu
lieris ꝯcipiētis nō est aliqua differētia subtilior ista. s. q leprosus
ab vtero cōcipit cū actu mēstruali mulieris: sed ex ꝯceptu extra
tempus menstruationis fit infectio qua fiunt variole ⁊ morbilli.
Hanc ergo dubitationē dimitto alys discutiendā. hic eniꝫ nimis
protelarem: qꝛ oporteret me dicere de lepra multa ⁊ difficilia. Di
mitto etiā quo tempore fetus ꝯceptus magis inficiatur ad gene
rationē variolarū: an si ꝯcipiat statim post mēstruoꝝ recessuꝫ:
an ante aduentū: an in tēpore medio equaliter distante ab vtroq;
extremo. Et imaginabile est fetuꝫ melius disponi ⁊ minus pati in
posterū a variolis si concipiat aliquibus diebus post purgatio
nem menstrualeꝫ: ita q ꝯcaua matricis ⁊ partes eius sint nitide
⁊ sanguis venarum mulieris sit mundus ⁊ nondum aliquid sensi
bile reaggregatū est pro aliā menstruatione futura: ⁊ tu ꝯsidera.

¶ Ad aliud argumētū cū di q sanguis mēstru⁹ trāsiuit in membra
pueri ⁊ mēbra nō bulliūt. Dōm nō esse dubiū q mēbra pueri sunt
īfecta q̄litate sanguinis mēstrui: ⁊ q remanētia successiua huius
īfectiōis forsan radicent per remanētiā successiuā q̄litatū hui⁹ in
mēbris: lꝫ ḡ mēbra nō bulliant: tñ per ebullitionē in sanguine ipsa
ēt rectificant ⁊ cessat laxitas ab eis: ⁊ sanguis bonus fact⁹ bonifi
cat mēbra: ⁊ mēbra bona facta bonificāt sanguinē: ⁊ si accidit hoc
nō fieri pōt ex hac īfectione homo variolari plus q̃ semel. ¶ Ad
vltimū argumētū ꝑme q̃ōnis soluit Auēzoar dicens q postq̄ in
fans est extra vterū coadiuuat calor nālis in eo ⁊ augmētat ⁊ cō
fortat nām ⁊ conat digerere ⁊ subtiliare dictū humorē malū ⁊ no
ciuū ⁊ ipm exterius expellere. Isaac ħo in h̄ caplo videt sonare
q mā mēstrualis quā ab vtero ꝯtrahim⁹ est illa que facit vario
las ⁊ morbillos: ⁊ q nr̄a nā nō mouit mām illā ad expulsionē istaꝫ
qua fiunt variole nisi ista mā moueat ꝑ se. i. per cās illas mās mo
uentes: ita q Isaac vult q mot⁹ illius māe nō est: qꝛ virt⁹ ic hoc
mouē: sed alique cāe illā mām disponūt talr̄ q ipsa stimulat nām
iō mouet. Iste aūt cāe apō Isaac sunt alique cāe exteriores. ħ.g.
mala cibaria malos humores gñantia aut aer corruptus. Ex his
eniꝫ causis illa mā malignat ⁊ mouet: ⁊ nā tunc expellit eā: ⁊ ideo
vult q variole fiant in prima etate puerili ⁊ adolescentie: qꝛ ho
mines sunt gulosi ⁊ inordinate sumunt cibū neq; cauent ipressio
nem aeris ⁊ alia q̄re ex his mouet illa mā ⁊ nā ꝯtra illam. Sed in
etate decrepita nunq̄ fiunt variole: qꝛ ipossibile est q illa mā re
maneat vsq; ad decrepitā etatē quin moueat ꝑus a causis occur
rentibus cū mutatione etatis ciboꝝ ⁊ hmōi: ⁊ si permaneret esset
assuefacta. Hec sunt dicta Isaac: lꝫ ꝯfuse dicat. nā superficies ver
boꝝ Isaac faceret multos errare in multis spāliter cū dicit. ipos
sibile est q illa mā remaneat in corpe vsq; ad decrepitā etatē. vi
det ergo inuere ex hoc q mā illa possit remanere vsq; ad aliquaꝫ
etatē ante decrepitā in qua fiunt variole: ⁊ qꝛ aliquis variolaret
vsq; ad. 15. annos ⁊ vltra: ergo mā aliqua duraret vsq; ad illud tē
pus ꝯtracta ab vtero. Sed in rei veritate Isaac nō vult h̄: lꝫ vult
q illa mā que ebullitioni ⁊ variolationi est apta: siue sit illa q̃ con
tracta est ab vtero: siue sit aliq̃ hñs infectionē sm̄ similitudinē il
lius nō pōt esse qn ante decrepitā etatē moueat ꝓpter cās occur
rētes: vnde na expellit illā vt dixim⁹. Et si aliq̃ mā habēs illam in
fectionē pertransiret ad decrepitā etatē: ⁊ ita in etate decrepita
reperiret mā īfecta illa infectione: ⁊ h̄ ꝓpter successiuā remanē
tiā īfectionis iam esset decrepito homini assuefacta ⁊ sibi nālis:
vñ nō faceret variolas. Ego aūt testor me vidisse variolas in ho
mine seragenario. ¶ His postpositis dicam⁹ illud qd̄ nobis pos
sibile est sm̄ pncipia nālia: ⁊ est q sanguis pueri īfectus ab vtero
nō ebullit nisi acqsito sibi determinato mō ⁊ gradu caloris sic nō
ebullit mustū statiꝫ cū est expssum. Hic aūt modus actuatiōis ca
loris nō est in puero statiꝫ cū exit vterū. Latet.n. calor suffocat⁹ ⁊
ꝯclusus ⁊ obrutus cū multo humido: cū ḡ p discursuꝫ etatis acqri
tur talis modus in calore siue agēs h̄ sit cā itrinseca siue cā extrin
seca: tunc fit ebullitio ⁊ rectificatio ⁊ fiunt variole ⁊ morbilli: ⁊ qꝛ
hmōi dispōnis acqsitio in calore diuersificat sm̄ diūsitatē cōple
xionū īfantiū ⁊ sm̄ diūsitatē regiminis ⁊ aeris: iō diuersificat tpe
acqsitiōis hui⁹ caloris: ⁊ p ꝯñs tpe apparitionis variolaꝝ ⁊ morbil
loꝝ. Ex hac aūt q̃ōne soluit ꝓblema ꝑ qd̄ hec accñtia fiūt plus
in pueris q̃ in iuuenibus ⁊ in masculis q̃ in feminis. Unde. 18. ꝯti.
cap. 8. dicit Rasis loquēs de hac passiōe. pueris magis accidit q̃
in puellis ⁊c. Cā aūt est: qꝛ infectio mēstrualis magis est ꝯtra ma
sculis q̃ feminis ⁊ masculi sunt calidiores: ḡ fit in masculis maior
ebullitio: ⁊ cū h̄ eget maiori ebullitiōe ⁊ ꝯcoctiōe vt rectificet san.

¶ Ad scd̄am q̃ōnē dōm q variole ⁊ morbilli pñt fieri de illis sup
fluitatib⁹ q̄ separant que superfluitates in diuersis hōibus pñt esse
valde diuerse: pñt ēt fieri ex illo sanguine depurato qñ accidit il
lū esse superflue q̄titatis: aut qñ in ebullitiōe valde fuit calefact⁹ ex
qb⁹ ꝯtigit illū expelli: ⁊ hic nō ꝓclam⁹ qꝛ ei⁹ solō est valde nota.

¶ Ad tertiū dubiū dōm q possibile est: sed valde raro q nō ꝑcedē
te ebullitione manifesta fiant variole ⁊ morbilli: ⁊ h̄ apparet di
ctis rōnib⁹: appet ēt q ex eo qd̄ Aui. ita dicit: ⁊ Rasis. 18. ꝯti. ca. 8.
⁊ est q aliqñ fiunt variole quas nō añcedit feb. Imo febres ad il
las sequunt: ḡ nō añcedit aliqñ ebullitione: tñ vt ꝑlm antecedit et
cōcurrit ad illarū gnōnē. nā plurimus euētus illarū est ex īfectio
ne menstruali ꝓpter quā sanguis fit aptus ebullitioni sicut mustū
vt dictū est: ergo opꝫ talē ebullitionē fieri. ¶ Ad rōnē ꝯtrariā dōꝫ
q sanguis sic infect⁹ nō pōt rectificari per virtutes actualiter re
tinētes ⁊ expellētes: qꝛ partes que faciūt ipm īmundū nō sunt in
ipso actu sed solū in potētia: vnde quelibet pars illius est sanguis
sicut quelibet pars musti est mustū siue vinuꝫ: sed totū est minus
crudum aquosum ⁊ terreū: ⁊ si intellectus tuus nō capit hāc solu

Gentilis vidit variolas i hoīe Sexagenario:

Ponit ꝓblema et Soluit:

a.l. sensibilior

tionē dicas q̄ ille partes sunt ita cōmixte q̄ nō possunt separari nisi per modū cuiusdam decoctionis z ebullitionis.

¶ Et variole qdem z morbillus sunt de summa egritudinū aduenientiū z multiplicant in successione austrinor quando multiplicat cor perflatio.

¶ Cum dedit perfectos modos generationis variolarū z morbillor: deinceps ponit multos casū. ex q̄bus apparent cause quedā z dispositiones corpor. Scdo ponit casū. ex quo apparent loca. ibi (Et variole nō accidūt cum.) Tertio casū. ex quo apparent tēpora. ibi. Et q̄n apparēt.) Quarto ponit casū. in diuersitate ciborū. ibi (Et plurimū.) Quinto in iudicijs. ibi (Et virides qdē.) ¶ Primi casus. sunt quinque vel sex. Primus est. morbilli z variole sunt de summa egritudinū aduenientiū. s. a causa extrinseca sic quādo multiplicatur flatus austri: q̄ calefacit z humectat z facit ebullire.

¶ Et corpus qdez variolis preparatū est illud q̄ō est calidum z humidū z cōturbate humiditatis ꝓprie q̄ parum extrahit de sanguine per flobotomiam.

¶ Secundus casus.

¶ Et de cibis sunt cibi qui faciunt cadere in variolas velociter: z proprie quando non sunt cōsueti. Et tales ministrantur super cos medicine z cibi calefacientes sicut lac: z proprie lac camellarum z equarum cū multum repletur ex eis ille qui non assuetus est eis: deinde bibit vinum plurimum aut medicinas calidas.

¶ Tertius casus. Rō q: lac camellinū z equinū est pauce caseitatis: z iō sanguis ab illis factꝰ est laxus fluidus aptus ebullitioni: cum ergo bibit super hec genera lactis vinū acquirit calor ebullire facientis qui nō est assuetus: q: in homine assueto sanguis factus ab illo lacte ꝓformat membris: z ideo nō ebullit vt rectificetur nec vt corrumpat: q: tali quale est membrū vtit.

¶ Et variole qdem sunt quasi modus qdam crisis.

¶ Quartus casus. Ratio est: q: sicut crisis est velox z vehemēs motus quem sequit euacuatio: ita z variolas antecedūt accidentia: z postea sequit expulsio materie ad extra: z iō est crisis permutationis: z ita numeratur infra sen scdm. z. cap.

¶ Quintus casus. z sextus patent.

¶ Et plurimū quidē accidūt variole infantibus: deinde iuuenibus. Et minoraf casꝰ euentus in senibꝰ nisi ꝓpter causas fortes z in regionibꝰ vehemētis caliditatis z humiditatis. Et carū euentus in corporibꝰ humidis est plus q̄ sit ipsarū euentꝰ in corporibꝰ siccis. Et casꝰ euētꝰ in vere plus est q̄ ipsaꝝ euentꝰ in hyeme. Et post ver in fine autūni: z ꝓpe q̄ precedit estas calida z sicca z fuerit ille autūnus calidus z siccꝰ ēt.

¶ Et plurimū quidē nisi ꝓpter causas fortes vt cōplexionē valde calidā z humidaz cuius reliquia adhuc in senectute sit fortis aut ꝓpter fortē ꝓstitutionē calidā z humidā. post ver in fine autūni. Ratio est: q: humiditates tēpore ꝓcedēti posite aptis sunt euētate: modo ꝙo intus ꝓstricte cū aliquo extraneo calore ebullūt: ꝓprie quādo antecedit estas calida z sicca: q: si precessisset estas calida z humida nō tardasset ad autūnū: sed in ipsa estate fuissent facte variole z morbilli. Et fuerit autūnus. quasi dicat q̄ precedēte estate calida z sicca: quiuis etiā autūnus sit calidus z siccus in fine autūni cōclusio intus calido z phibito vaporari fiet ebullitio. z opinor q̄ ista ebullitio est ꝓformior generatiōi morbilloꝝ q̄ variolaꝝ. Rasis ꝙo. 18. primen. cap. 8. vult q̄ iste variole fiant in fine hyemis: vnde dicit sic. Cū vides autūnū vehementis caliditatis z siccitatis hyeme siue vere expecta variolas in fine hyemis.

¶ Et variole non accidunt in cute soluz z in eo quod sequitur illud quod apparet: immo accidūt in omnibus membris similium partium apparētibus z occultis ita q̄ velaminibus z neruis.

¶ In isto canone notificant loca. Ubi sciēdū q̄ hz nā elongat mām istā a ꝓncipalibꝰ quātū pōt: vt dicit Ysaac: tamē nō solū cutis sed etiā loca alia possunt variolari vbi ista mā ebullit. sed quāto natura potētior tanto materia magis versus cutim pellit z fiunt variole saluiores ex loco: z quāto magis materia in interioribꝰ manet tanto periculosiores sunt: vnde nō est impossibile imaginari quosdā mori ꝓpter variolas inchoantes in corde sicut in corde quandoq; inchoant quedam apostemata. Non ergo admirandum est si velamina. i. panniculi z nerui possunt variolari cū vene eruunt in illas sanguinem ebullientem apostemantem.

¶ Et quādo apparent variole faciunt incurrere pruritum: deinde apparent res sicut capita acuuz similia milio: deinde egrediunt z implent sanie: deinde euacuant z fiunt cruste diuersoꝝ colorū: deinde cadunt. Et fortasse permutantur variole ad flegmonē z escere: z addubellati que aggregat saniem.

¶ In istis casibus notificant tēpora. Cū incipit pruritus z sicut grana milij preacuta: tunc est ꝓncipiū. sicut capita acuū. s. in acuitate q̄ pūgunt. Cum aūt egrediunt tunc est augmentū. Cum ꝙplent sanie tūc est statꝰ. Cū euacuant z fiunt cruste tūc. tunc est declinatio diuersoꝝ colorꝝ. Hec diuersitas colorꝝ crustarū est ꝓp diuersitatē tēporis in exiccatione: vel pōt quis imaginari q̄ efficit diuersi colores ꝓpter diuersitatē materierū que in ebullitione sunt separate que nō sic apparebāt cū latebant sub cute. mō ꝙo cum sunt rupte sunt manifestiores z fortasse permutant ad flegmonē. nā vna variola sanguinea est vnū parū flegmon. Cum ergo multa materia simul mouet ad locū vnū fiet apostema magnū: z escere est pustula parua facta a materia subtili vaporosa elevata a sanguine cholerico. Cum ergo ebullit sanguis possibile est q̄ grossum eius pellatur per flurum ventris: z subtile cholericum vertat ad cutim z fiat escere z dubelet. i. eritura que aggregat saniē scilicet eriturā vnam magnā vt dicimus. potest etiam exponi dubelet. s. flegmaticum: z hoc cum variola est de materia ad flegmaticam declinat.

¶ Et plurimū quidē cum apparent habent colorē flegmonis: verūtamen quādoq; egrediunt sīn colores diuersos cuneritie z violacee z nigre. Variolis enim sunt spēs z colores. nā de eis sunt albe z de eis sunt citrine z de eis sunt rubee z de eis sunt virides z de eis sunt violacee z de eis sunt ad nigredinē declinea.

¶ Ex hac diuersitate soluit qō de qua materia fiant variole. Dicēdum q̄ vtplurimū de sanguine qui ebullit: z ideo vtplurimū hūc colorem flegmonis: tamen in ebullitione ista quādoq; surgūt materie male per sanguinis corruptionē: vnde potest decidi aliquid flegmaticū z fiem albe: aut aliquid adustum z frigidum melācholicū z fient nigre vel violacee vel virides vt notū est.

¶ Et virides quidem z violacee sunt male z quanto plus additur declinatio ad nigredinem tanto est deterius: z quanto plus sunt decliniores ad illud tanto plus sunt decliniores ad malum seu ad malitiam.

¶ Hic incipit ponē casū. iudiciales ex colore: lz ad certitudinē iudicij alia addat. Et ꝓ ponit casū. iudiciales. Scdo ponit casū. iudiciales ex mō eritus. ibi (Et de spēb⁹.) Tertio ex ordine. ibi (Et vt sic.) Quarto ex signis z accidentibus z alijs. ibi (Et illud quidem.)

¶ In prima parte ponit quatuor casū. lz possint fieri plures.

¶ Primo casus. est q̄ virides tē. Ratio est quia significatur materia venenosa andracosa.

¶ Et albe quidez sunt meliores z proprie quādo sunt pauci numeri magne q̄titatis facilis eritus pauce angustie debilis febris z vides febrez minui cum earum apparitione z ipsarum egressione: z est ꝓncipiuz eritus earū in tertio die z quod ei approximat.

¶ Secundus casus. Et albe. i. tendentes ad albedinem: q: signat sanguis intus flegmaticus. vel albe per citā puersionē ad saniē: ita q̄ eritus z sanatio. s. maturatio simul sit pauci numeri z magne q̄titatis q: significat mām nō multā z fortē expulsiuam: vnde simul mām ad vnū locum expellit. ¶ Sed tu dices nōne esset melius q̄ essent pauci numeri z pauce q̄titatis. Dōm q̄ sic vbi essem⁹ certi q̄ hoc nō esset ꝓpter māi retentionē defectu virtutis: vel pōt exponi magne q̄titatis. Illz sunt magne: tamē melius esset q̄ essent parue facilis eritus: q: cito z sine accidentibus difficilib⁹. z iō subdit parue angustie. s. rā in eritu q̄ in perdurationē. ¶ In tertio etiā q̄ō ei approximat: q: in quarto vel scdo q: nō differat ad septimum vel vltra: z ista numeratio fit a die qua incipiūt accidētia que infra dicentur. ꝙ. g. a die febris doloris dorsi pruritus nasi tē. Euenit enim in ḡbusdā valde tardari eritū variolaruz. vt. g. ad septem dies vel decem post apparitionem signorum vt sumitur. 18. continētis cap. 8. z hoc significat impotentiam virtutis mouentis materiā: siue sit hoc propter causam in virtute siue in materia: z tu considera dies creticos in eritu. Si enim variole sunt modi crisis melius est q̄ principiū earū sit in. 7. q̄ in. 6.

¶ Et post istas sunt albe magne pluris numeri ppinque absq; continuatione. Nam ille que continuantur adinuicem ita vt continuant in frusto magno carnis habentes latera aut rotunda; formam sunt male. Et similiter iteru; duplices magne in ventre vnius quarum est variola alia.

¶ Iste est tertius canon in quo vult q; post istas .s. albas pauci numeri ꝛc. in bonitate sunt albe pluris numeri. Jn b eni q; sunt pluris numeri nō sunt bone sicut sunt ille que sunt pauci numeri, ppinque: hoc sequit ad esse multas numero ly; ad cē paucas numero nō sequat esse distātes absq; ptinuatiōe: q; si ptinuarent signi ficaret mā multa: ꝛ ideo ille sunt male q ptinuant ꝛ faciūt q̄si vnā variolā habentes latera: q; apparent oblonge aut rotūde. Aut si simul iuncte fiat vna rotunda: totum enim hoc significat materiā superfluā. ꝛ similiter iterū q; sicut fm curtim variole possunt cōfungi ꝛ appropinquare: ita ēt fm ꝓfundū ex māe multitudine.

¶ Albe vo parue dure ppinque difficilis exitus ly; faciant existimari in principio rei salutem tamen timet in eis q; difficilis fiat earum maturatio: ꝛ fiat cū eis mala dispositio egri: ꝛ perueniat per eas ad pditionem: quoniam causa in eis est grossitudo materiei.

¶ Hic est q̄rt⁹ casus in quo vult q; variole albe que dure propinque adinicē ꝛc. a principio decipiūt q; facunt estimari q; sint bone: q; eni medic⁹ videt illas albas iudicat de colore q; mā nō est maligna. ꝛ ex solo ꝟ iudicat ꝛ defendit iudiciū suu; a ꝓtrario iudicādo ex duritie ꝛ difficultate exit⁹ ꝛ ꝓpinquate pp numerū multū dicēdo q; exit⁹ difficultas est: q; sunt in principio ꝛ mā ista cu; tēdat ad flegmaticū tardius exit nec mult⁹ numer⁹ est suspect⁹ cū mā nō sit mala: ſ; duritie dicet nō eē multā. A. tū sua estimatiua timet pditionē: q; cā in bis est grossa mā que extra nō bene expellit: q̄re remanēs intus corrūpet ꝛ corrūpet ꝛ veniet eger ad perditionem.

¶ Et de speciebus malarū timorosarum que plerūq; interficiunt sunt ille quarū diuersificatur egressio. nā quādoq; apparent ꝛ quādoq; occultantur: ꝛ propie quādo apparēt violacee ꝛ similiter tenaces quarum operatio nō cessat a debilitate virtutis ꝛ a viridificatiōe mēbri ꝛ nigrificatione ei⁹ pdunt. Et si viriditas ꝛ nigredo ḡbus succedit refudatio nō faciūt cadere virtutē imo addūt cū eis virt⁹ nō sunt mortifere: sed fortasse cadere faciūt in vlcera ꝛ que currunt cursu eor.

¶ Hic iudicat er mō erit⁹ ꝛ addit alia ad rectificādū. Cā ꝑmi dicti est maligmtas māe quā virt⁹ bene regulare nō pōt: vnde post exitū extra intus reuertunt. Si ḡ ille color sit violaceus signat māe venenositas. Silr tenaces dicunt tenaces: q; multū tenēt mēbrū ſm latū ꝛ ꝓfundū: vel q; tenēt ipm intus ꝛ nō exeunt: vel q; multe tenēt se simul: vel q; mā ly; tenacitatē ac si esset viscus. Si ḡ non cessat earū operatio a debilitate virtutis ꝑdūt. Et si. i. ly; sint virides ꝛc. qb⁹ succedit refudatio. i. exitus ad extra. Et nō faciunt ꝛc. nō sunt mortifere: q; pōt esse cretice: tū q; mā est venenosa mala sunt fortasse vlcera mala melācholica difficilis cure. Et que currunt: q; pōt sequi extremitatum corruptio: ꝛ est sermo similis ei qui scribit. z. ꝓnostī. ser. cōmē. ubi q; si humor ꝛc.

¶ Et vt sit febris deinde variole saluus est q̄s vt sint variole precedentes: deinde consequatur eas ꝛ accidat super eas febris.

Dubi⁹ ꝙ ¶ Dubitat de hoc casu. q; ꝓtract⁹ ly; ponit infra fen. 2. cap. de signis sumptis ex ptc pustularū vbi sic scribit. cū acuta fe. pueniat ad apostemata titillicoꝝ ꝛ extremitatū ꝛ teri⁹ ē q̄s vt fine pus illa apata: ꝛ sequat ea feb. cā putredis ḡbus illud fit maliz. ¶ Oppositū vult hic Aui. ꝛ Rasis. in. 9. ti. cap. 8. ¶ Dōm q; Aui. 2. fen huius loquit de superuentu apostematū ad feb. febre remanente q̄s pcius est q̄s si apostemata superueniat febris apostemate remanēte. Sed hic loquit de superuētu huius apostematis. ſ. variolaru; ad febrē febre cessante talr q; variole sint crisis laudabilis hui⁹ feb. q̄s q̄si melio⁹ est q̄ si icipiāt variole ꝛ febris sequat ꝛ perseuerat febris cū illis: tūc. n. huius variole nō sunt crisis febris illius. ¶ Scdo mō pōt dici ꝓpter q̄s sciendū q; febris frequēs apostemata titillicoꝝ ꝛ extremitatū: ly; fit cā putredinis: tū intelligit q; fit effimera sequens caliditatē putridi humoris cuius vapor stat fm locū circūscript⁹ nō pringēs ad cor: sed sequēs variolas intelligit putrida. Variole. n. nō sunt vel fiunt solū in cuti sed in ꝓfundo. poterūt ergo māe aliquē esse grosse frigide ꝛ in suo motu tardo nō patrēter. Et ex separationē. i. expulsionē fieri absq; ebullitione. Cū ergo venit ad apostemādū ꝛ ad variolādū superuenit putredo ꝛ facit putridā febrē. pcius ergo est q; homo hēat variolas ad quas sequat putrida feb. q; nescimus ad quid ille terminabit q̄s q; habuerit febrem que ly; recessit: ꝛ fecit laudabilē crisim per variolas: sed q; aliqs hēat febrē putridā ꝛ post ꝟ hēat apata titillicoꝝ ꝛ extremitatum ḡbus tū putrida recessit pcius est q̄s q; hēat apostema ad que sequat feb. effimera. Ille. n. est ū debilitatus per putridā precedentem ꝛ male dispositus per illā: nec talis crisis exiture est oino salua. Silr etiā modi tuendi sunt quos alqs omitto.

¶ Et illud quidem q̄ plurimū cōsiderare oportet in esse patentis variolas sit eius anbitus ꝛ ipsi⁹ vox. nam ipsa duo cū remanēt bona est res salua. Et cum videris anbitū patiētis variolas ꝓsequentē ꝛ similiter patiētis morbillū: tūc estima casum virtutis aut apostema diaphragmatis. Deinde cū vides sitim vehementē fieri ꝛ angustia assiduat ꝛ ea que apparēt i frigidant ꝛ variola ꝛ morbillus virides fiunt: tūc ia; precipitur eger mori: ꝛ festinat illud si variole fuerint de genere earum quarum egressio ꝛ appitio tardant.

¶ Hic ponunt casi. iudiciales ex signis ꝛ accidētib⁹ ꝛ by grees tot quot sunt casi. Considerandū q; anbitus ꝛ vox cū sint boni significant mām esse expulsam a locis principalibus ꝛ q; spūalia sunt sana: ideo est res salua. ſ. vrplurimū. Cōsequentē. i. frequentē. Estima casum virtutis aut apostema ꝛc. q; frequētia multa fit ab bis duabus causis. Sitim vehemēter ex forti inflāmatione vel recisione mātū intus. Festinat illud. ſ. in eis. Si ꝛc. q; signat ipotentiā virtutis: ꝛ mā prauitā in substātia vel ḡtitate vel qualitate.

¶ Et plurimi eoꝝ qui moriunt per variolas moriunt ꝓfocati ex synanchia. Et quandoq; moriunt per casum virtutis cum rasura intestinoru; ꝛ fluxu ventris.

¶ Hic est secūdus casi. Et plurimi. i. multi: q; variolant in gestate. ꝓper casum virtutis. ſ. prauitate māe. Rasura. i. dissinteria. ꝛ hoc fit: vel q; intestina variolant: vel q; mā desuper fluit ꝛ excoriat: vel ꝓpter vtrūq. Et cū fluxu. i. absq; excoriatione.

¶ Et cum videris violaceas de variolis ꝛ morbillo profundari: tunc scias q; superueniet egro syncopis.

¶ Hic est tertius casi. ꝛ est notus. Significat enim materiam venenosam intus reuerti.

¶ Et quando festinat ad mingendum san. ꝛ succedit ei vrina nigra: tunc est mortiferum precipue quando est illic casus virtutis.

¶ Hic est quartus casi. Causa est: q; qui mingit sanguinē in febre acuta mort. il: q; significat vehementē repletionem sanguineam ꝛ acuitatez ebullitionis ꝛ timet ꝓfocatio ex hoc vt scribit fen. 2. huius ca. de vrina rubea. cū ergo peruenit ad ꝓfocationē mingit vrinā nigrā per viam extinctionis caloris: ꝛ hoc certificat casus virtutis. si enim esset vrina cretica virtus esset fortis.

¶ Et fluxus ventris viridis sanguineus aut lotimus non cum casu virtutis ꝛ albumera est aliquid de variolis ꝛ morbillis.

¶ Hic est quintus casi. Considerandū q; Aui. vult te facere securū in fluxibus apparētib⁹ in variolis ꝛ morbillis: q; sunt in eis ꝓfectus: vnde possunt fieri nō cadente virtute. nam ꝓpter ebullitionem euenit mā fieri viridem circa loca nutritiua: ꝛ ex abundātia sanguinis ꝓfluere pcēs eius: similr ex calore eliquatiuo ebullitiuo faciente a quosum sanguinē fluere: ꝛ esset fluxus lotiuus sicut locura carnis ꝛ poterit ite stinoꝝ viscositas abradi. Si ḡ nō vides casum virtutis nō iudices mortē. Qui aūt vult scire boꝝ fluruu; sciam legat fen. i. 4. ꝛ. 6. tertij libri. vbi hoc diximus. Exponat q; hic. est aliqd de variolis ꝛc. Lapostema ꝓsequens ad eas.

¶ Et multotiens qdem variolat homo duabus vicibus quando aggregat materia ad expellendum bis.

¶ Hic est sertus casi. Auer. colliget. 4. cap. 35. dicit q; hec egritudo solū aduenit patienti semel. Auicē. vo dicit q; quandoq; bis. Ras. in. 9. ptinē. cap. 8. dicit q; quandoq; bis accidit ꝛ ter. Dicamus q; variole que sunt ex menstruali infectione mātis semel accidunt: quia sum fit ebullitio separatiua. Et cum accidunt bis est valde extranea: ꝛ esset cum ꝓpter ebullitionē vnā nō esset facta rectificatio sed variole ex malitia eboꝝ ꝛ aere pōt bis ꝛ ter euenire ꝛ amplꝰ

vt credo: t B Aui. Inuit cū dicu q aggregat mā ad expellēdū bic.

¶ Et colonis plumbum sunt variole quarū boibo in facie t pectore t ventre sunt plus q̄ in cruribus t pedibus t sunt male t signant materiaz grossam que nō expellitur ad extremitates.

¶ Dic est septimus cañ. Color plumbeus significat mām flegmaticā frigidā habentē aliqualr de melia quā cū nā ad longuquum pellere nō possit pellit illam ad ꝓpinquā partem.

¶ De signis apparitionis variolarū. Cap.7m.

QUandoq; antecedūt apparitionē variolarum dolor dorsi t prurit⁹ nasi t timor in somno t pūcto vehemēs in mēbris corporis t grauitas cōis t rubedo in colore faciei t oculi t lachrime t inflāmatio t multitudo alicū t saltus cū ꝓstrictione anhelitus t rauccdo vocis t grossitudo sputi t grauitas capitis t dolor capitis t casacaz t exiccatio oris t angustia t dolor in gutture t pectore t tremor pedis apud resupinationez t declinationē ad ipsam. Et cum hoc toto febris cōclusa.

¶ Hec signa sunt anteqū appareāt in cuti t sunt cū incipit ebullitio ituꝰ. Dolor dorsi: qz ibi est vena magna in qua fit extensio ꝓpter sanguinis multitudinē t ei⁹ ebullitionē: vt scribit. is. primē. cap. 8. Prurit⁹ nasi non signat nisi lumbricos. Timor in somno ex illis vaporib⁹ motis ad caput t retētis q̄ i vigilijs resolucbant. Et repletio supflua aggrauās est cā somniorū. Punctio in mēbris: qz ij mā penetrat vt faciat pustulas. s. variolas. Grauitas cōis. s. toti corpori pp multitudinem sanguis. Rubedo t̄c. pp ipm sanguinez bullientē in partib⁹ illis t ꝓpter calidos vapores. Lachryme ex repletione t cliquatione humiditatū. Inflāmatio: qz infirmus sentit se inflāmari t cōburi. Multitudo alicū ex multis vaporib⁹. Saltus. Luctigatio ex eisdē vaporib⁹. Cū ꝓstrictione anhelit⁹ ex multa repletiōe. Et forsan vult q̄ infirmi nō gescāt in lecto: qz vt eis q̄ suffocent. Rauccdo vocis ex nocumēto gutturis t canne pulmonis ex vaporib⁹ multis t ex ipa ebullitiōe. Grossitudo sputi: qz ex calore māe cliquant a capite ad guttur: t ex eodē ingrossant t exiccant. Grauitas capitis ex multitudine sanguis. hec eni est vna cā eius: vt intelligit ꝑma sen tertij cañ. Dolor capitis ex multis vaporib⁹ extendentib⁹ pāniculos. Quonō differat dolor capitis t grauitas intelligit ꝑma sen tertij cañ. Grauitas eni est qdā modus doloris. Casacaz. i. tremor cordis vl pulsus ex multo sanguie ebullitē t circa spūalia. Exiccatio t̄c. pz. Tremor pedis. Ista signa ꝓdicta iuenio. is. pri. ca. 8. t ab ālzarauio in B ca. sed a nullo iuenio de hoc apud resupinationē. t credo q̄ per hūc tremorē intelligat ictigationē que magis apparet qñ hō iacet supinus: t nō dicit. Et declinationē cor. is. t crurib⁹ extētis. Febre ꝓclusa qz sanguinea.

¶ De morbillo. Cap.8m.

SCias q̄ morbillus ois est variola cholica t nō est differētia iter ea ambo in plurimo reliquarū dispōnū: nisi q̄ morbillus est cholericus: t q̄ ipse est minoris q̄titatis: t q̄si ipe nō pertransit cutem t nō est ei altitudo de qua curet ꝓprie in principio sui. Variole vō in principio suc apparitionis est eminentia t altitudo t morbillus est minor variolis t minus accidit oculo q̄ variole.

¶ Quāuis sermones ꝓdicti adaptent ad morbillos: tñ ad ꝓfectionem scie quedaz ſpālia dicit de morbillis. Primo ponens diam iter variolas t morbillos. Scō ponit signa aluris t mortis in illis. ibi (Et sunt.) ¶ Prima in duas. Prio ponit diam ex parte cāe t quorūdā ꝓpriū. Scō ex pte signoꝝ apparitionis. ibi (Et signa.)

¶ Nō primo dicit est notū. Causa aūt quare morbilli minus accidunt oculo est qz materia subtilis cito euaporat ad extra ab eo.

dubium ¶ Dubitat qd ꝓbus eueniat pueris: an variole an morbilli. ¶ Dom q̄ hūc est in experiētia iuenio nō ꝓcedere mulieres: q̄dam dicūt ꝓbus accidē variolas: t q̄daz alie ꝓbus accidisse morbillos: t ego nō potui notare excessuz in hac ꝓximitate. Cū aūt ꝓsiderabim⁹ q̄ morbilloꝝ est acutior t mobilior: ꝓbus dicunt accidē morbilli: t B qñ mā ab intra fortē hāc dispōnē. Sed cū ꝓsiderabimus q̄ in ꝓxima etate calor est humidior t posterius fit acutior: ꝓbus videnē accidere variole t posterius morbilli: t qz mor⁹ harū materierū multū sequit aeris dispōnē qui pingat q̄q esse acutiorē t quandoq; humectiorē: t ideo in multis pueris vise sunt experientie contrarie: qz quandoq; precesserunt variole: t quandoq; morbilli.

¶ Et signa apparitionis eius ꝓprima sunt signis apparitionis variolarum. Verum lachryme in ea sunt plures t angustia: t inflammatio vehementior: t dolor dorsi minor: quoniam causa eius in variolis est repletio san. t extendens venam positam super dorsum. nā generatio variolarū est propter multitudinez sanguinis corrupti t morbilli propter vehementiaz malitie sanguinis corrupti pauci. Et morbillus quidē fm plurimum egreditur subito t variole aliquid post aliqd.

¶ Et signa prima: qz prime sunt māe t ebullitio vtriusq; cōicat. verū lachryme in eo. s. morbillo sunt plures: qz mā magis mouet t magis apta est exiri. Nos aūt de multitudine t paucitate lachrymarū in oi diuersitate tam subtiliter pscrutari sumus in tertio lib. fen. 3. tra. 1. Angustia ingetudo t inflāmatio vehemētior: qz mā est calidior t acutior. dolor dorsi. s. ertēsiu⁹ mior: qz mā ē paucior. t B est qđ subdit: qñ cā ei⁹. s. doloris in variolis t̄c. t nō sequitur ex B q̄ morbillus subito egredit pp mām ſbtilitatē t calitatē.

¶ De signis salutis eius. Cap.9m.

ET sunt sicut signa salutis variolaꝝ. nā ille q̄ est velocis ꝓcessionis t apparitōis t maturatōis est saluus. Et durus t viridis t violaceus est malus. Et qui est tarde maturitatis frequentis syncopis t angustie est pernitiosus. Et qui occultatur iterū subito est malus faciens syncopim.

¶ Quod hic dicit est notum.

¶ De cura. Cap.10m.

OPortet in variolis vt incipiat t extrahat sanguis sufficiēter cū ꝓditiones ferūt. Et similr si morbillus fuerit cū repletione sanguinis t spatiū illi⁹ est vsque ad q̄rtū. Sed qñ ꝓcedūt variole nō opz tūc vt administret flōmia nisi inueniat vehemētia repletiōis t dñiuz māei: tūc. n. flōmet q̄ti tate q̄ exiccet. Et ꝓuenientius qdē qđ in hac administrat egritudine est flōmia. Et si flōmet vena nasi cōfert inuamētū fluxus sanguis narū t tuet ptes supiores a malitia variolarū t est facilis super ifantes. Et qñ necessaria est flōmia t nō flobotomat iteruz cōplete timet super ipm corruptio extremitatis. Et similiter timet qñq; simule illi sup illū cuius assiduat extinctio t diuersificat in illo t soluit vēter. Et opz vt fiat in eis cibatio in ꝑmis cū eis in q̄bus est ꝓportatio cuz repercussione t extinctione abiq; ꝓstrictiōe nāe t inspissatione sang. sicut qđ fit de iuubis cū tamarindis t cassia fistula. t cū eo qđ fit ex dactylis imaturis t ex lentibus ꝓparatis t issidabegi t lenificatio vehemēs. Et simuliter opz vt sint cum istis tamarindi t que eis ꝓueniūt t cib⁹ factus ex cucurbita t melon alracbin: imo opz vt sit nā lenis in ꝓncipio: t sit intentio in eis quibus lenit sicut sunt tamarindi. Et si nō obedit cuz eis addit super eos syracost cū facilitate t cautela et terentabin aut infusio prunoꝝ. Et ꝓfert quandoq; si in potu det in principio apparitionis vestigioꝝ variolarū pōdus. 3. ij. de rob dactyloꝝ sylucstrium cum vno de trocisc is camphoratis: t syrupus de dactylis imaturis est vehementis iuuamenti in huius bora.

¶ Primo ponit curam. Secundo regimen ꝓseruando quedam mēbra. ibi, (Membra.) Tertio eradicat vestigia. ibi (In B.) ¶ Prima in tres. Primo ponit curā in principio anteq̄ appareāt. Scō qñ ꝯceperūt appere. ibi (Cū ꝯ ptāsierit.) Tertio qñ cā cōplete fūt egresse vel egredunt: t qñ declinā. ibi (Et qñ egrediunt.)

¶ In pmo parte pncipalr ad duo intēdit. Et pmo ad flomiā. Scdo ad extinctionē ꝛ sedationē ebullitionis. De flomia ꝙ cōpetat certum est. Sufficiēter: qꝛ si expedit vsqꝫ ad syncopim: vt scribit. 10. ꝯtinentis cap. 8. Usqꝫ ad quartū cōputādo pncipiū apparitionis febris. Sed quando pcedunt. i. quādo incipiunt apparere.

dub^m 1^m ¶ Dubitat: vtrū flobotbomia cōpetat post quartū diē. ¶ Videt ꝙ sic ex generali can. lib. 1. fen. 4. cap. de flomia. vbi dicit. ꝙ cū oportuerit te flobotbomare nō attēdas verba illoꝝ qui dicūt ꝙ nō est bonū post quartā diē: imo est bonū ꝙ fiat post quadraginta dies. ¶ In ꝯtriū est hic Aui. ꝛ Rasis in diuisionib⁹ cap. 159. ꝛ oēs auctores ꝯcurrūt. ¶ Dōm ꝙ apparētib⁹ signis variolaꝝ ꝛ nōdū incipiētib⁹ apparere variolis cōpetit flomia: qꝛ est mā in venis multa ꝛ ebulliēs quā euāt ꝛ tēperat flomia. Et similiter de morbillis itelligere opꝫ si sentiunt signa ꝙ mā sit sanguinea replēs vel sanguini admixta. Cū aūt incipiūt apparere vel exire variole flomia nō cōpetit: qꝛ ipse sunt quidaꝫ modus crisis. flobotbomia aūt ipedit earū exitū ꝛ facit mām reuerti intus. Antequam ergo iste exitus incipiat flobotbomia cōpetit. nā minorat mām ꝛ facit naꝫ potētem supra residuū. ¶ Considerandū aūt ꝙ spatiū illius flobotbomie est vsqꝫ ad quartū. s. inclusiue vel exclusiue qꝛ cōmuniter vsqꝫ ad quartū diē ꝯsueuerūt icipere apparere. s. in tertio vel in q̄rto. hoc ergo tēpus Auicē. posuit loco exēpli: qꝛ si inciperent apparere in scđa die: non cōpeteret flobotbomia in illa die: ꝛ similiter si tardaret illaꝝ apparitio vsqꝫ ad septē pōt fieri flobotbomia post q̄rtū vt in quinto vel sexto. ¶ Considerādū ꝙ Auicē. ponit casum in quo q̄uis variole incipiant apparere pōt fieri flobotbomia: ꝛ est qñ est cū eis vehemētia repletionis ꝛ dominiū māe. s. in exitu māe timet corruptio membroꝝ: tunc eni nō obstante ꝙ incipiāt apparere flobotbomia pōt fieri: qꝛ illa flobotbomia nō diuertit materiā que iam exiuit venas. nam tanta est in venis repletio ꝙ ppter flobotbomiā istā minoratiuā nō fiet venarū inanitio: vnde materie fugant: sed solum minorabitur superflua repletio: ꝛ hoc est quod dicit. quātitate que excedet. i. minoret de materia ꝛ non quātitate qua diuertat. Et alius iuuenis medicus diceret ꝙ lꝫ intra venas aliquas traheret materias: tamē nocumētū hoc esset minus iuuamento. ¶ Ad rationem cōtrariā dicendū ꝙ post quatuor dies pōt flobotbomia fieri si nō probibeat aliquid malus nō obstante eadē egritudine. ¶ Est facilis super infantes. s. flobotbomia nasi quasi dicat cū in eis nō possit fieri flobotbomia bracchij pōt fieri flobotbomia nasi. Utrū aūt flobotbomia nasi possit fieri nō premissa alia flobotbomia q̄uis indicat ꝛc. Disputauimus sen pma tertij canonis capitulo de frenesi. Vel est facilis super ifantes. s. malitia variolarū in partibus faciei: ꝛ hoc ppter illoꝝ teneritatem: vnde videmus quosdā cecari ꝛ quosdā multuꝫ deturpari. ¶ Et qñ necessaria est ꝛc. corruptio extremitatis pp multā materiā. Et similiter ꝛc. qꝛ ex multa extinctione constringunt materie vnde iteriora corrūpunt: ꝛ iō dixit simile illi qꝛ sicut in illo corrumpunt exteriora ita in isto corrūpunt interiora. vel pōt dici simile illi. i. similis corruptio in extremitatibus. nā māe ppter multā ifrigidationē ꝯcluse ꝛ ꝯstricte corrūpunt ꝛ malignıores fiunt: ꝛ malignant alias materias quas ꝯtāgunt ꝛ prauiores facte exeūtes ad extrema corrumpunt illa. ¶ Et soluit venter. Iste tertius pōt esse ꝯsilium qđdā per se: vt dicat ꝯuenientius qđ administretur est flobotbomia: ꝛ cum hoc etiam soluit venter. i. fiat solutio ventris cum tamarindis ꝛ cassia vt statim percipiet. Vel pōt esse tertius cōtinuus precedenti imediate. nam corruptio similis illi. s. in interiorib⁹ timet sup illū cui⁹ assiduat extinctio. Et cui⁹ soluit venter: nā iste perueniet ad dissinteriā: vnde itestina corrūpent: vel corruptio extremitatū timet i illo cui assiduat extictio. Et soluitur venter. s. cum expediret flobotbomare ꝛ nō soluere ventrē. cōmouetur enim a materia ꝛ maligna fit: vnde ad extra pulsa corrumpit extremitates. ¶ Et opꝫ. Cibatio. i. detur ei per os. Cōfortatio. Hic sumit pro confortatione de qua scribitur. 2. can. 4. cap. cū loquit de medicina ꝯfortatiua: ꝛ nos ibi plixe scripsim⁹. Cū repercussione cū aliqua stipticitate cōfortāte mēbra ne recipiāt. Et extinctione. s. a frigido absqꝫ ꝯstrictione nature. q. d. lꝫ preceptum sit mēbra ꝯfortari aliquo stiptico: nolo tñ ꝙ in hoc ꝯstringat venter. Et inspissatione. i. ꝛ cū inspissatiōe. Et lenitio vehemēs. i. cū eo in quo est lenitio vehemēs. totus ergo iste sermo opꝫ vt sic ꝯiungat. Fiat cibatio in pmis. i. in pncipio cū eis cibis in qb⁹ est ꝯfortatio cū repercussione ꝛ cū extinctione ꝛ cū inspissatione sanguinis: ꝛ cū eis cibis in qbus est lenitio vehemēs. Dixit tñ vehemēs qꝛ cū ista cibaria sint stiptica vt lētes vehemētia lenitiuoꝝ reprimit ab illoꝝ stipticitate: ꝛ stipticitas ab illoꝝ lenitione. Ex hac ꝫ cōmixtione nō fit māe ꝯstrictio: vt pcipit sed potius mā remanet leuis. Issidabegi est quidā modus cibi sicut diceremus rafra. Alij dicant ꝙ est mica panis cuꝫ zucchbaro mellino. Alrachia est melon indus: de quo supra de cibatione ethicoꝝ dixit.

dubiū 2^m ¶ Dubitat vtrū frigida extinctiua sedantia ebullitionē ꝛ inspissantia cōpetāt in principio variolarū. ¶ Videt ꝙ non per Rasim. 10. ꝯtinē. cap. 8. qui pbibet frigida in pncipio. Amplius que pbibent sanguinis mūdificationē nō cōpetūt: sed frigida sunt hmōi qꝛ pbibent ebullitionē: ꝛ sanguis infect⁹ ab vtero nō pōt mūdificari: nisi ebulliat. ¶ In ꝯtriū sunt oēs auctores. ¶ Dōm ꝙ pncipiū variolaꝝ est duplex. s. pncipiū accidentiū ꝯsentiū. s. febris ꝛ alioꝝ qđ est pncipiū ebullitiōis. Et est pn^m aliud. s. apparitionis variolaꝝ qꝛ iam incipiūt p cutim spargi ꝛ exire. Dico ḡ ꝙ in pn° variolaꝝ. s. apparitionis circa cutim nō cōpetūt ista frida: vt Aui. dicet: qꝛ pbibēt exitū vnde māe ꝯstricte in ptibus extra venas ꝛ ēt expulsibiles ꝛ actuate ꝛ ꝯstricte intus in venis corrūpūt mēbra. in pncipio hoꝝ signoꝝ. s. in pn° ebullitionis cōpetūt frigida ista. naꝫ ebullitio vel est separatiua: ꝛ tūc ifrigidātia nō ex toto tollunt ebullitionē sed remittūt ne ps bona per ebullitioneꝫ corrūpat. si aūt sit ebullitio corruptiua nō cōpetūt. Et apparet ꝙ remissiora pñt eē que sedāt ebullitionē separatiuā q̄ que sedāt ebullitionē variolarū ꝛ morbilloꝝ. ¶ Ad ꝯtria dōm ꝙ qñ auctores pbibent frigida extinctiua in pncipio variolarū itelligūt in pn. apparitionis nō in pn° ebullitionis ꝛ signorum. ¶ Ad 2^m dōm ꝙ illa extinctio nō ex toto tollit ebullitionem: sed rectificat illam si est separatiua ebullitio.

¶ Dubitat secūdo vtrum a principio cōpetat medicine solutiua. dub^m 3^m ¶ Videt ꝙ sic: qꝛ materia pōt indigere minoratione. ¶ In cōtrarium sunt omnes. ¶ Dōm ꝙ solutiua medicina que leniēdo soluit cōpetit a pncipio. Ratio est: qꝛ lenit virulētias intestinales ꝛ mūdificat illas pmas venas. In eoꝝ tñ vsu oꝫ esse cautela qꝛ ista lenitiua debēt esse cū hoc frida sedatiua ebullitiōis. Similr nō debēt esse in multa q̄titate pp duo. Primo qꝛ vmilr in habentibus variolas timet fluxus vētris. vnde Aui. supra dixit ꝙ fluxus ventris est aliqđ de variolis ꝛ morbillis. i. est aptus euenire in eis: et ideo lenitiua pura in q̄titate multa pñt facere fluxū vētris prauū. Scđo qꝛ lenitiua qđā hñt [illegible] aliqꝫ debilē euandi exoluendo vt māna sicut fuit dcm̄ supra de cura putridarū in generali. Per dosim ergo magnā pōt exsoluēdo educere ꝛ causare prauū fluxū ꝛ hoc est qđ Aui. dicebat: si nō obedit cū tamarindis addat syrecost. i. māna quedā cū facilitate ꝛ cautela: qꝛ ponēdo paruā q̄titatem. ¶ Dico scđo ꝙ solutiua medicina que exoluendo euacuat a pn° nō cōpetit. Ratio est: qꝛ mā est sanguini admixta: ēt qꝛ timet de fluxu supfluo: ꝛ in sūma in tota cura ꝛ ei⁹ ꝯtelatiōe oꝫ te eē suspectū de fluxu vētris supfluo in hac egritudine vt visuꝫ est nr̄is auctorib⁹: ꝛ iō cū nā rñdet sibi i lenitate nō audeas dare lenitiuū. Et cū ñ rñdet: sis vsus illo cū cautela. vñ Auēzoar i fine theisir voluit ꝙ in maiori tpe nō indiges tamarindis. ¶ Ad ꝯtria pꝫ solutio.

¶ Cum ergo ptransierit egritudo diē scđm ꝛ incipiūt variole apparere tūc fortasse erit ifridatio cā erroris magni ex eo ꝙ retinet supsluitatē iterius ꝛ delationē eius sup mēbra pncipalia. Et fortasse nō fit eis possibile pcedere ꝛ apparere: ꝛ accidit inquietudo ꝛ angustia: ꝛ fortasse accidit nausea: imo opꝫ vt iuuent supfluitates in hui⁹ dispōne cū eis que faciunt ebullire ꝛ aperiunt oppilationes sicut feniculū ꝛ apiū cum zucchbaro ꝛ succus eoꝝ aut decoctio radicū ꝛ seminuꝫ ꝛ fortasse odorat aliqđ de croco: ꝛ aq̄ ficuum est bona valde. ficus. n. sunt vehemētis expulsiōis ad exteriora: ꝛ illud est vna de causis euasionis nocumēti cap.

¶ Hic ponit curā. Primo qñ icipiūt apparere. Scđo ponit medicinas que cōpetunt in principio accidentiuꝫ. ibi (Medicine aūt.) ¶ Prima in quatuor. Primo ponit cañ. in his que assumunt ꝛ ponit medicinas. Scđo in eis que extra occurrunt. ibi (Et opꝫ vt nō approximet.) Tertio i flomia. ibi (Et fortasse flomia.) Quarto ponit quosdam alios cañ. spāles. ibi (Et quando accidit.)

¶ Dicit pmo. cū ergo ꝛc. egritudo. s. febris ista que antecedit apparitionē. diem 2^m. Cōsiderandum ꝙ accipit hoc loco exēpli: ꝛ ideo dixit statim ꝛ incipiūt ꝛc. qꝛ si nō inciperēt apparere adhuc posses infrigidare. Fortasse. dicit hoc pp occultas dispōnes: pōt eniꝫ incipere exire ꝛ ifrigidatio plus iuuaret ex parte q̄ noceret ebullire. s. leuiter. Odorat. i. sicut odor eius ponit: qꝛ aromatizat cū eo aliqua istarū decoctionū. vel odorat. s. per nares: vt calefactio ei⁹ trahat ad extra materias in partibus faciei. Ficus eniꝫ ꝛc. signū qꝛ generant pediculos apud quosdam.

¶ Et de illis que ꝯferūt valde in hmōi hora est vt sumat lacce ablute. ʒ. v. lētiū excorticatarū. ʒ. vij. dragaganti. ʒ. iij. deide decoquant cū lib. 5. aq̄ vsquequo remaneat quarta lib. vni⁹ ꝛ det in potu. Et de illis que sunt vehemētis iuuamēti ad faciēdū apparere variolas est vt sumantur ficuū citrinarū. ʒ. vij. lentiū excor-

ticatarum.ʒ.iij.lacce.ʒ.iij. dragagāti seminis feniculi ana.ʒ.ij.decoquant cū lib.j.ℓ.ʒ.aque donec remaneat ex ea fere tertia ℓ colet ℓ det in potu de ea.expellit.n. caliditatē a partibus cordis ℓ ꝓhibet pulsum cordis.

¶ Iste medicine sunt sumpte in ꝓpria forma a Raſ.in.ꝓti.capᵒ.o. ℓ dicit ibi ꝙ ponit in istis medicinis lacca ad ꝓfortādū epar dragagāti.i.gūma draganti hȝ aliq̄ frigiditatē ℓ frangit acuitatē rerum calidarū: vt dixit Serap.ℓ ideo ponit in hac decoctione.

¶ Et oportet vt non approximet ei in hac hora oleuȝ aliq̄d omnino.Et oportet vt regatur ℓ elongetur ab aere frigido ℓ ꝓprie in hyeme ℓ fiat cum illo illud q̄d fit cum sudante:frigus.n.oppilat poros ℓ redire facit mās retro.Et multitudo pot⁹ aque frigide cū nive et introitus in domo venti mala sunt valde.

¶ In hac hora.ſ.eritus variolarū.Oleū rē.qz claudit poros.Illud q̄d fit cū sudāte.i.sicut fit in hoie qui sudat:qz debet cauere ab aere frigido:vnde sudantes si ab extra infrigidant:nauseant vt ab āristo.ℓ.ꝓble.19.ꝓble.Et multitudo poruȝ.in hac hora:qz in principio ante quā apparere incipiant cōcedunt poros frigidus aque:vt.18.ꝓtien.capᵒ.allegato.

¶ Et forsasse flobothomia est mala ꝓpterea ꝙ repellit ℓ cōuertit illud quod procedit quare caueatur post duos dies aut tres.

¶ Flobothomia est mala.ſ.hac hora:qz tūc apparere incipiūt.post duos dies vel tres:dixit ēt hoc loco exemplū:qz diuersificat in diuersis hoc tēpus:vnde supra in principio capituli dixit ꝙ spatiuȝ flobothomie est vsq; ad quartū diē.Dixit fortasse ꝓpter illud q̄d supra dixit in principio capituli vbi dixerimus inuenias rē.

¶ Et quādo accidit ex coopertura ℓ calefactione q̄si syncopis aut accidit syncopis:tunc necessariū est regimen aeris qui attrahit ℓ reuertā ad odores camphore ℓ sandalorum:ℓ si non fuerit excusatio quin detegatur corpus domui venti aut aeri frigido paulatim fiat:ℓ similiter quando adiutoriū est cum calefactione aut dimissione infrigidationis:ℓ quando incipiunt exire:ℓ non inuenitur cum egritu caruȝ alleuatio:imo inuenitur caliditas inflāmata ℓ lingua ad nigredineȝ declinans:tunc caue ne calefacias.

¶ Hic pōt esse q̄rtus casꝰ. Regimē aeris.ſ.per infrigidationē.Domui venti qz aeri vētoso apertis fenestris.Et illr rē.supple paulatim fiat ℓ si subito.Et qñ caue ne calefacias qz signat ebullitio prava.

¶ Et oportet vt tu alienes ab habentibus variolas ℓ morbillum emplastrationem ventris:in hoc enim est timor constrictionis anhelitus subito ℓ ꝙ accidit fluxus ventris malus ℓ mortuus sanguinis.

¶ Emplastrationē vētris.ſ.cū reb⁹ infrigidantib⁹ vel oppilātibus poros:ℓ hoc in hora exitꝰ ad exteriora:qz ꝓhibet ℓ ꝓstringit mās.

¶ Considerandum ꝙ contra hunc casū.medici multum vemunt.in pueris enim associant in variolis ℓ morbillis vermes:aut timetur de eis:ℓ ideo emplastrant ventrem.

¶ Et in fine eius oportet vt ꝓseruet natura:ℓ cibetur loco lentiū sicut sunt lenticulis elixatis duab⁹ elixationib⁹ cū renouatione aque ℓ loco lentiū almachid cū tamarindis ℓ lentib⁹ factis acetosis cuȝ aqua granatorum ℓ sumach ℓ agresta ℓ his similibus.

¶ Considerandū ꝙ in fine.i.in posticio vel ēt in declinatione timet in istis diffinteria ℓ ꝓaui fluxus ꝓpter debilitatē intestinoꝝ: vñ Alzaravius principale capitulū fecit in hoc:ℓ Serap.6.ꝓacti.ca. 12.etiā dubitat de hoc fluxu:ℓ ideo cōseruet nā.ſ.ne fluxibilis fiat multū ℓ quasi reseruet ℓ ꝓseruet vtendo rebus stipticis⁹ q̄ prius vel nō fit lenitiuus:ergo si prius dedisti lentes decoctas nō ꝓiecta aqua da modo lentes decoctas duab⁹ elixationibus semp ꝓiecta decoctione:qz erunt magis stiptice: vel etiā loco lentiū.ſ. sicut sunt sine ꝓiectione aque.Liba almachid cū tamarindis.i.cū cibo facto ex farina ordei ℓ lacte extracto būtyro:ℓ tamarindis qui cibus nō sic lenit ventrem sicut lentes cū sua decoctione saltē cū nō est in eo nitrositas superficialis lentiū.Liba ēt loco lentiū rē. lentibus factis acetosis ℓ nō cum aceto acuto ℓ d agreste rē.

cibus in fine

¶ Medicine aūt ingrossantes san.ℓ infrigidātes cum ꝓhibentes euȝ ab ebullitione que in initio ꝓcipiunt: sunt sicut rob ribes ℓ agresta ℓ aqua fructuū fridoruȝ ℓ syrupꝰ alchorzi ꝓprie ℓ syrupus altelea ℓ syrupꝰ de zumar.Et syrupus qdē alchorzi hȝ descriptiones plures quas diximus in antidotario:ℓ dicemꝰ hic descriptionem fortē mirabilē:ℓ est illa que fit cuȝ aq̄ lactis acetosi iterati:ℓ virtꝰ eiꝰ est vehemēs valde.Descriptio hec est.Sume rob alchorzi ꝑtes.q.si aūt nō fuerit tibi ꝓns:accipe alchorzi ℓ fac serrare ipm:ℓ accipe serraturā eiꝰ aut mole ipm ℓ misce molitū eiꝰ cū medietate sui de sandalis in aceto distillato aut in aq̄ agreste pure diebꝰ aliquot:deide decoquant in eo decoctione cū facilitate cū lōgitudine donec dissoluatur: deide exprimat ℓ sumat de succo:ℓ quantū acetū aut aq̄ agreste est plus:tāto est melius:deinde sumat aq̄ adog abstracto butyro mundificata a sua caseitate adog:aut cū colatione vitima que fit dimittēdo residere:aut cū decoctiōe sicut est ꝺcoctio aque casei donec seꝑet aquositas:deide sumat faria ordei:ℓ fiat ex ea ℓ ex aq̄ lactis acetosi foca ℓ fiat acetosum illud foca deide colet postea sumat illō foca ℓ fit in eo de subtili aq̄ or.ℓ fiat acetosum:ℓ q̄sto plus iteret tanto est melius.Sumant ergo de eo ꝑtes.v.ℓ sumatur aq̄ pirorum ℓ aq̄ sceni ℓ aq̄ cydoniorum acetosorum plurime aque ℓ aq̄ granatorum acetosorum ℓ aque pomorum acetosorum plurime aque ℓ aque alzarur:ℓ aque lymonis ℓ aque prunorum acetosorum ℓ aque dactylorum i pinis cū incipiūt apparere exꝑssorum:ℓ aque alchorzi recētis ℓ aque mororum de sceni que nō maturant itegre ℓ aq̄ chrysomillorum imaturorum acetosorum ℓ succi agreste ℓ succi ribes ℓ succi ꝓpriorum vitis ℓ succi rose plice ℓ succi nenufaris ℓ succi vio.oiuȝ ana tertiā ꝑtis vniꝰ:ℓ succi acetositatis citri:ℓ succi acetositatis citrāguli ana duas tertias ꝑtis vniꝰ:succi cotādri ℓ lactuce ℓ foliorum papaueris humidi ℓ endiue ℓ portulace ana q̄rtaȝ partis vniꝰ:succi foliorum salicū foliorum malorum ℓ foliorum pirorum ℓ foliorum alzarur ℓ foliorum ros.ℓ foliorum virge pastoris ana q̄rtā ꝑtis vniꝰ:succi barbe birci ℓ ro.liccarū ℓ nenufaris sicci ℓ succi biberis sicci ℓ semis endiue ℓ selactuce ℓ balaustiaꝝ ℓ nenufaris:ana medietatē decime ꝑtis vniꝰ:ℓ succi mētbe humide sextā ꝑtis vniꝰ:ℓ succi berberorum humidorum.medietatē ꝑtis.aggregent medicine ℓ succi ℓ cōponant sup ignē ℓ ponant in eis de lētib⁹ ꝑtes q̄tuor ℓ ō ordeo excorticato ꝑtes duas ℓ de sumach ꝑtes tres ℓ de granis granatorum partes tres:ℓ ꝺcoquant oia ad ignē donec remācat medietas:deide dimittat donec ifrideſ ℓ cōfricet fortiter ℓ colet ℓ sumat de cāphora ad oē pōdus.ccc.ʒ.pōdus aur.j.ℓ teret cāphora ℓ pulverizet sup radicē cucurbite aut chime ℓ fundat sup ea medicina cū facilitate:deide liget caput eiꝰ cū re vehemētis fortitudinis: deinde ponat sup prunas donec sciat ꝙ fortitan ferueat ℓ ꝓcutiat ℓ ponat in vitreata ℓ stringatur caput eius vt nō perdat cāphora ℓ lutet:ℓ dosis eiꝰ sit vsq; ad ʒ.ß.Et de hominib⁹ est qui ponit in ea spice ℓ zinziberis ℓ semi.feniculi ℓ anisi ℓ cyperi ℓ piperis ꝑtes

equales sm ꝯtitatē que ei videt. Et quādo egredit̄ tur variole cum complemento ⁊ pertranſit ſeptimus dies ⁊ apparet in eo maturatio tūc neceſſe eſt vt rum pant cū acub⁹ de auro ⁊ auferat humiditas cū coto. Salitio autē neceſſaria eſt: ⁊ cum volueris ſalire tūc elonga ſalimonē ab eis quas erupiſti de magnis do lorosis ex ꝓpinquo: illud enī facit dolorē: imo ſali illas que ſunt p̄ter eas: ⁊ dimitte claudēs cum eo vias orificior̄ ſuor̄ donec ſuggat ſalē ſuum: ⁊ nō ſaluātur ante complemētum maturationis: illud enim fortaſſe faciet accidere dolorē vehementē ⁊ apoſtema. Et ſalitio quidē eſt res que eſt neceſſaria poſtq̄ maturantur: ⁊ illud quidē fit cum aqua ſalita in qua eſt virtus croci. Et ſi aqua illa eſt aqua roſ. tūc eſt melⁱ⁹. Et aq̄ in qua decoquunt tamariſcus ⁊ lentes ⁊ roſe deinde ſalē eſt vtilma: ⁊ ꝓprie ſi ponunt iterū in ea campho ra ⁊ ſandali: hec enim ſalitio maturat ⁊ exiccat: ⁊ facit cadere cum velocitate. Et ſuffumigatio cum tamariſco eſt iuuatiua valde. Et in hyeme oportet vt appli cetur eger incēſioni ex tamariſco. Et quando variole ſunt vehemēs humiditatis tunc neceſſaria eſt ſuffumigatio cū myrto ⁊ foliis eius. Et de regimine bo
al̄ parum no apud maturitatē variolarum paruarū ⁊ magnarum voluntatē exiccationis earum eſt vt dormiat patiēs variolas ſuper farina rizi ⁊ milij ⁊ ordei ⁊ fabarum: ⁊ magis ꝓueniēs eſt vt ponas ipſam impletionē in cul citre que ſit rara in qua penetret virtus. Et folia cu preſſi ſunt bona in hoc ⁊ oleū aliq̄ malum eſt in hac hora q̄n ꝓhibet exiccationē. Et q̄ſi incipiūt variole exiccari: tūc opꝫ vt liniat ſup eas ex medicinis p̄dictis cū virtute croci. Et q̄ſi accidūt ex variolis vlcera cōfert vnguētū albū ⁊ ꝓprie permixtum cū aliquātulo camphore ⁊ raſura radicū cāne cū aqua roſ. aut raſura venarum arboris ſalicis aut arboris alzarur. Et quādoq; cōfert vnguētum de ceruſa ⁊ lytargirio. Et quādo ſunt in naſo cruſte ꝓfert cerotū factuꝫ cū oleo roſ. puro cū virtute ceruſe ⁊ cimie. Et adminiſtratio alicuius olei poſt exiccationē ⁊ apud vlcerationē eſt bona apud exiccationes quidē cū eo qō facit cadere cum velocitate ⁊ apud vlcerationē ꝓpterea q̄ ipſuꝫ eſt materia emplaſtri ⁊ vnguēti. Unguentū quidem rubeū bonū eſt ad vlcera variolarum.

¶ Rob ribes. i. de acetoſella. Syrupⁿ alcoti. i. palmarū ſyluestriuꝫ. Et ſyrupus alteica. qdā dicūt. i. de piris. aly. i. de agrimonia. aly de fructu palmar. Et ſyrupⁿ de minar: erponūt qdā. i. de ſorbis: ſed minar eſt germen ſiue pullulatio palme ſyluestris de q̄ ſcribit ⁊ⁿ caſi. Et ſyrupⁿ qdā alcoti. i. de palmis ſyluestribⁿ poſitis in antidotario trac. 6. vbi dī ſyrupⁿ alchebedit. Iterādi. ſi in acetoſitate. dīcerē ptio hui⁹ ſyrupi eſt nota: ⁊ virtⁿ etⁿ eſt ſi fridatiua ſedatiua ebullitiōis: ⁊ iō nō ponit ſuccharū neq; mel. mērba aūt ponit ad ſtōachi ꝓfortationē: q; aūt addūt ſpicā. ꝓpter aliq̄liter rectificare friditatē iſtarū rerū. Sup radicē cucurbite. i. ſup funduꝫ vaſis: in quo ſit iſta vtima leuis decoctio. Aut ebime. i. alterius vaſis. Et q̄n egre diunt cū auro: q; iciſio facta cū ere ſaculⁱ⁹ ſanat q̄ facta cū ferro: vt Aristoma pti. 34. ꝓble. Q̄ dicit de ſalitione ſatis eſt notū: ſed nos nō vtimur h̄: ſi enī ſalitio maturet. Cōtra q; eſt facta ꝓpter maturationē. Dōm q; virtute croci ſigd eſt nō oīno maturū cōplet maturare. Et de regimine puer. i. q; nō ſunt cōplete mature. Et magnā ⁊ⁿ. q; ſunt multū hūide: tñ. 18. primē. cap. 8. ſcribit ſic iſte textⁿ. Et patiēs variolas mīte humiditatis iaceat ſupra mataraciū pāni rari plenū farina panicy ⁊ⁿ. ⁊ oleū malū q; cōe vt q̄dcūq; oleū ſiquātū remollit actu malū eſt in hac hora deſiccatōis vt q̄n volumus deſiccare: ⁊ iō ad declarādū h̄ dixit in fine. Et adminiſtratio alicuⁱ⁹ olei poſt deſiccationē. i. facta cruſta: q; facit illā cadē. Cru
ſte enī ibidē oleo ⁊ taſiat ⁊ cadit. Et apud vlcerationē ⁊ⁿ. i. aliq̄ vnguentū vt rubeū cōpetit vlcerate variole ſed oleū eſt mā vnguentoꝝ. Unguentū rubeū vide illud. 5. caſi. tracta. 11.

¶ De obſeruatione membrorum ⁊ defenſione eorum a nocumento variolarum ⁊ morbillorꝫ. Cap. 11ᵐ.

MEmbra que oportet cuſtodiri a nocumento variolarū ſunt ſicut guttur ⁊ oculus ⁊ pectus ſuperiores narium ⁊ pulmo ⁊ inteſtina. hec enī membra ſunt illa que vlcerant. Fortaſſe enī oculus deſtruitur ⁊ fortaſſe accidit in eo albugo. In gutture vō fortaſſe accidit p̄focatio ⁊ fortaſſe accidūt vlcera que prohibent deglutiones in mery: ⁊ fortaſſe perueniunt ad hoc vt fit illic corroſio pernitioſa. In ſuperioribus vō partibus narū fortaſſe accidunt vlcera que ſtringūt meatus odoratus. In pulmone aūt accidit fortaſſe ex botbor variolarum ⁊ morbilli conſtrictio anbelitus vehemens: ⁊ fortaſſe faciunt cadere in priſim cum vlceratur. In inteſtinis fortaſſe accidit excoriatio cui ſuccurrere eſt difficile. Conſeruatio autem oculi melior eſt vt fiat alcobol oculo cū almuri ⁊ aqua coriandri ⁊ aqua roſ. in qua iam poſita ſunt ſumach ⁊ camphora: ⁊ ꝓprie in primo die ⁊ cum almuri ſolo. Et ſimiliter fiat alcobol cū alcobol nutrito ex aq̄ coriandri ⁊ aqua ſumach poſita in ea camphora. Et ſuccus pulpe granatorum eſt bonus iterum in principio.

¶ Primo enumerat mēbra que oꝫ cuſtodire. Dcdo vt ibi (Fortaſſe.) oſtēdit nocumēta q̄ eis accidere poſſunt. Iſta. n. mēbra ſunt ſatis teuera ⁊ mollia: ⁊ iō apta nocere ⁊ de nocumento curādū eſt. Tertio docet modū p̄ſeruādi ab euētu nocumēti vt ibi (Conſeruatio aūt.) Et hec pro bꝫ quoque ſicut quoque ſunt mēbra. ¶ Almuri de quo vide. 2. caſi. ca. de muri. Iſta aūt que hic dicit iam. fūt loco rememorationis: opꝫ enī te recurrere ad fen. 3. tertij caſi.

¶ Cum vō apparent tunc facere alcobol cū aqua roſ. ⁊ camphora eſt magis conueniens ⁊ dictuꝫ eſt q̄ facere alcobol cum napta alba eſt bonuꝫ valde in hoc. Et oleum de pbiſticis eſt de eis quib⁹ vtuntur mulieres in regione noſtra poſt variolas ⁊ euentum nocumenti in oculo: ⁊ eradicat caliginem ſi fuerit: ⁊ rectificat oculum. Et collyrium albuꝫ eſt bonū valde apud apparitionem botbor. Conſeruatio autem oris ⁊ gutturis eſt ſicut ſuctio granatorum ⁊ ſuctio granorum eius in principio ⁊ ſuctio mororum de ſcem ⁊ gargariſatio cum rob eorum: ⁊ proprie quando conqueruntur de dolore in eis: ⁊ tunc oportet vt lambatur de rob eorum aliquid poſt aliquid. Sed ſuperiores partes narium cum epithimatione ex mentrbe ⁊ ſandalis ⁊ rob agreſte ⁊ aceto. Et odorare acetū ſolū eſt vehementis iuuamēti. In ꝓſeruatiōe vō pulmonis nō eſt q̄ ſit ſicut loboc ex lentibus lene cū ſemine papaueris. Inteſtina aūt plurimum quidē oportet vt cōferuent poſt inceptionē cum ſtipticis: ⁊ cum incipit ſolutio ventris in fine egritudinis curetur cū trociſcis de ſpodio ⁊ ribes ⁊ trociſcis de ſemine acetoſe.

¶ Quia iō erit p̄n̄ⁱ⁹ variole: cura. n. eſt ſic p̄n̄ⁱ⁹ obthalmie in cuⁱ⁹ p̄ⁱ⁹ ſtiptica vt ſumat alo ſumach nō ſic laudant vt frida nō ſtiptica: ⁊ h laudat aquā roſatā cū cāphora: ⁊ nos prelauimus ſup hac mā ſuper ſen tertiū tertij. Reliqua que dicit ſunt nota: ⁊ opꝫ recurrere ad tertiuꝫ libꝝ ſen. 9. ⁊ ſen. 5. ⁊ 4. ⁊ ſen. 6. ⁊ ſen. 16. ⁊c.

¶ De eradicatiōe veſtigiorꝫ variolarꝫ. 12ᵐ

IN hoc quidē loquemur vice alia cū loquemur de decoratione: nunc vō dicemus illud

qō est mágis ꝓueniēs ⁊ magis ꝓtinēs. Et de eis que eradicāt vestigia variolarū iterū sunt radices arūdinū ⁊ sarcocolla ⁊ semē melonis ⁊ cortices eⁱ⁹ exiccati ⁊ rizi abluti ⁊ aq̄ ordei ⁊ albumē ouī ⁊ creta rara vel lutū ⁊ litargirū ⁊ zuccharuz tabarzet ⁊ amilū ⁊ amigdale dulces ⁊ amugdale amare. Et de oleis olcū ō lilio ⁊ olcū de pbisticis ⁊ adeps asini cū oleo ro.⁊ q̄ sūt ei similia. Et aqua que fit in vngula camelli que assat est vtruna. Et de illis que sunt fortiora est spuma maris ⁊ lapis piperis ⁊ cost⁹ ⁊ ammoniacū ⁊ thus ⁊ sapo cū bauracb ⁊ ossa vetusta adusta semē raffani farina raffani exiccati aristologia lupum. Et ō cibis bōis rectificāb⁹ colorē plumbeū sūt granata dulcia ⁊ cicer ⁊ vinū bonū vitelli ouoꝝ sorbilus ius galline ⁊ alcubugi ⁊ alduragi ⁊ aldaiugi ipinguati. Et opꝫ vt assiduet bīs ea balneatione:⁊ de cōpositis est vt sumas ossiū adustoꝝ ⁊ stercoris ouini antiq ⁊ ostracoꝝ nouoꝝ ⁊ amili ⁊ seminis melonis ⁊ rizi abluti ⁊ ciceris oium ana ꝓtes.x.⁊ granoꝝ alben ⁊ lupinorū ⁊ costi ⁊ aristologie lōge oium ana ꝓtes.v.⁊ radicis arūdinis sicce ꝓtes.xx. fiat ex eis cpubima cum aq̄ melonis aut cū aq̄ cucumeris syluestris aut cū aq̄ or. aut cū aq̄ fabarū ⁊ leniat cū eo mēbrū:⁊ abluat in mane cū decoctione viol'. Aliud. ostracorū nouoꝝ ossiuz antiquoꝝ radicis arūdinis persice amili seminis melonis rizi abluti granoꝝ granatoꝝ costi ꝓtes cq̄les fiat ex eis gumera ⁊ iterum lupini ⁊ cicer nigrū limak cū eis.

¶ Lutū rarū dicit qō est lutū cōmune quo fiunt vasa. Jn vngula camelli.ꝛc.ca.o. scribit sic. accipe aq̄ vngularū arietis cū assant ⁊ inunge locū:⁊ oino ꝑ dubio delitescēt cicatrices. Lapis piperis nō habet. Alchubugi. i. perdix. Aluragi ⁊ alduragi idē sunt vt dicunt ⁊ est turtur. Sumera est ꝓfectio ligdi ad leniendū faciem.

¶ De febribus apostematum. Cap.13m.

JAm sciuisti dispositiones febrū que sequuntur apostemata apparētia:⁊ q̄ sunt fm plurimum de genere febrium dici cum apostemata ista fm plurimum non perueniant ad cor:nisi cū calefactione sua absq̄ sua putredine:⁊ plurimum quidem horum est a causis primitiuis.

¶ Hoc capitulū ante signa duplr ꝓsecui diuidere. Primo q̄ Aui. ꝓmo ostēdit euētus effimerarū ab apostematib⁹. Scōo putriditū. ibi (Cū aūt.) Tertio ethicaruz. ibi (Et iste qdē.) ¶ Scōo mō sic. Primo ostendit que febres sequuntur apostemata extrinseca. Secundo intrinseca apostemata. ibi. (Febris autem.)

¶ Jn ꝑma parte fm hāc diuisionē vult q̄ apostemata extrinseca vplurimū sequit febris effimera ⁊ dat cām hui⁹:⁊ aliquādo ꝑt sequi putrida ꝓpter magnitudinē vel ꝓpinquitatē:⁊ cū est apostema in titillico vel mamilla. ¶ Et q̄ sunt fm plurimū. Cōsiderādū vplurimū duplr exponit. Primo plurimū tē. i. plurimū febrū effimerarū siue ponētiū calitatē ad cor absq̄ putredine ē ex causis ꝓmituis. q. d. iz vplurimū febres effimere fiant a causis ꝓmituis:tū fieri ꝑt ab apostematib⁹ exteriorib⁹ que nō perueniunt ad alterandū cor vplurimū nisi cū simplici calefactione sicut faciunt cāe ꝓmitue vt solis ⁊ hmōi. Scōo exponit plurimū horū. s. apostematū extrinsecoꝝ facientiū effimeras febres. nā corpus in quo hec apostemata extrinseca fiunt a cā ꝓmitua vt percussione ⁊ similib⁹ nō ꝑsentib⁹ causis corporalib⁹ est mundū: q: apostema nō est actu aptū generari nec putredo in corpore ei⁹ fieri: sequit ergo simplex calefactio stās in terminis effimere nō apta transire in putridā:⁊ sumit ab Auicē. tertio can. fen.3. ca. de obtalmia. Dixit aūt plurimū: q: etiā quedā apostemata extrinseca facientia effimeras possunt fieri sine causa primitiua.

¶ Cum autem peruenit putredo eorum ad cor ꝓpter suam magnitudinem aut ꝓpter suam ꝓpinquitatem fit febris fortasse nō de genere febris dicī. Et plurimum quidem similium horū nō fit nisi a causis antecedentib⁹ corporeis ⁊ repletionalib⁹ crudis:⁊ q̄liq̄ fiunt ex vlceribus ad que attrahunt materie maligne:⁊ retinentur in carnibus mollibus.

¶ Quia dixerat q̄ febres sequētes apostemata extrinseca sunt effimere vtplm ōclarat q̄ dixit fm plurimū:⁊ b̄ q: ꝑt eē q̄liq̄ putride vt cū putredo ꝓueniat effumādo ad cor:⁊ b̄ q: apostemata sunt magna siue ꝓpinq̄. Fortasse. hoc aduerbium fortasse nō tz cōponi cū gō dicit fit: sed cū eo qō ꝓmisit. s. ꝓueniat tē. Et plm qdē. Dee lra ꝑt duplr exponi sicut superior lra. Primo plurimū similium horū. i. plurimū apostematū extrinsecoꝝ facientiū febres putridas nō fit nisi a causis antecedētib⁹ corporeis repletiōalib⁹ crudis. Cū enī apostemata extrinseca fiunt in corporib⁹ repletis malis humorib⁹ ꝓter occursum cāe ꝓmitiue: tūc sunt apte facere febres putridas ꝓpter aptitudinē illoꝝ corporū ad putrefactionē humorū ⁊ magnificationē apostematis. Dixit aūt simile horū q: apostemata extrinseca facta a causis antecedētib⁹ corporalib⁹ ⁊ facta a causis ꝓmituis absq̄ aūcedētib⁹ similant. Dixit aūt aūcedētib⁹ corporalibus tē. vt oñdat q̄ cāe aūcedētes apostemata sunt humores peccātes in ētro vel i q̄lz:⁊ ō dixit aūcedētib⁹ tē. i. peccātib⁹ peccato ētr tatis:⁊ repletionalib⁹ crudis. i. peccato q̄litatis. Vel dixit aūcedentib⁹ corporalib⁹. i. cōpletionalibus ⁊ repletionalib⁹ crudis i. humoralib⁹:⁊ hec scīa pēdet ab his q̄ plene scripsim⁹ sen. 2. 1. can. Et q̄liq̄ fiunt. s. apostemata extrinseca facientia vel facē potentia febres putridas ex vlceribus. s. g. ex vlcere. s. ex dolore i digito pedis aliqs incurrit apostema in inguine: q: māe mote versus pedē inue nūt carnes molles in inguine ⁊ ibi retinent:⁊ dixit b Aui. vt ostēderet q̄ causē ꝓmitue vt dolores mouēt cās antecedētes. Aliter pōt exponi q̄liq̄ fiunt. s. febres effumere vel putride ex tē.

¶ Febres autem que sequuntur intrinseca apostemata fortasse non fiunt ex applicatione calefactionis ad cor sine putredine.

¶ Primo ostēdit que febres sequunt apostemata intrinseca. Scōo ponit illarū diuersitatē. ibi (Et vehemētiores.) ¶ Cōsideraduz q̄ apata intrinseca aggregāt multā mām ⁊ vene sunt late: vnde sumus putridus pōt ꝓtinuari ad cor:⁊ ō fiunt febres putride. Dixit aūt fortasse ꝓp multas ꝓtingētias. Jmaginat. n. Aui. nō esse ipsole febrē sequentē aliqō apostema intrinsecū esse effumerā vt cū est a corde remota vt circa intestinū rectū.

¶ Et vehementiores quidem febres fiunt ab apostematibus intrinsecis quando sunt ex genere bensipile in quibusdam visceribus⁹ ⁊ extenditur dolor ⁊ sitis ⁊ inflāmatio:⁊ significāt ea significationes permixtionis cholere plurime cum san.

¶ Ponit diuersitates harum febrium. Prima est fm diuersitatez specierum apostematum. ⁊ patet.

¶ Et hec apostemata intrinseca sunt sicut apostemata cerebri ⁊ velaminum eius ⁊ stumach auris ⁊ gutturis q̄liq̄:⁊ in velamine q̄s sequit pectus ⁊ epate ⁊ rene ⁊ vesica ⁊ matrice ⁊ intestinis:⁊ que sunt his similia.

¶ Hec est secūda diuersitas fm membra apostemosa:⁊ vult q̄ tu recurras ad tertium librum.

¶ Et diuersificantur febres eorū in vehementia ⁊ debilitate fm propinquitatem cordis ⁊ longitudinem.

¶ Tertia diuersitas est ꝓp ꝓpinquitatē ⁊ longinquitatez a corde.

¶ Et eorum iteruz febris que sunt in membris carnosis est febris vehementior:⁊ eorum febris que sunt in panniculis ⁊ eorum similibus est debilior.

¶ Quarta diuersitas est fm diuersitatem substantie membri in quo est carnosum vel panniculare vel neruosum.

¶ Dubitat q: dicit q̄ febris apostematis pānicul⁹ ⁊ similium. s. neruoꝝ est debilior. ¶ Contrarū ponit ꝓmo lib. fen. 2. ca. de signis apostematū. Dōm q̄ febres dicunt vehementiores in calore:⁊ sic febris apatis membri carnosi est vehemētior: q: illa apata aggregāt plus de mā ⁊ mā in membro carnoso plus calefit: fit ḡ in eo febris plurīs caloris. Alio mō dī febris vehemēs in accidentib⁹ q̄busdā cōmunib⁹ vt dolore vigilia spasmo ⁊ similib⁹:⁊ sic febres in quentes apata neruoꝝ pānicul⁹ ⁊ similiū sunt vehementiores. Dubiū ꝑm

¶ Et eorum que sunt in vicinitate arteriarum febris est vehementior:⁊ eorum que sunt in vicinitate venarum solum febris est debilior.

¶ Quinta

¶ Quinta diuersitas est ex diuersitate mẽbri in hoc q̃ est nervosus vel arteriosus: & ꝓsidera q̃ ista febris sequit̃ apata mẽbri arteriosi vel inrta arterias sit vehemẽtior p̃ b̃ q̃ cordi p arterias magis cõcat: põt tñ ex alia cã vt ꝓpinquitate ee maior febris vel vehemẽtior mẽbri minus arteriosi vl nobilitate: ñ apa ꝓcaui epatis vehemẽtiorẽ facit febrẽ q̃ apa splenis: & tñ splen ẽ arteriosior q̃ ꝓcauus epatis: & multo magis q̃ gibbus cũ ad gibbũ nulla veniat arteria: cuius totum epar ꝓpinquũ sit arterie magne.

¶ Et non euacuant iste febres a prodis ſm materias que effunduntur ad apata earum. periodi nãq; earũ sunt ſm generationem eaꝝ: & ſm motum ipsaꝝ: & ſm attractionem caliditatis & doloris ad ea. vnicuiq; n. humori est periodus qui sibi conuenit.

¶ Hec est diuersitas harum febrium ſm periodos: q̃ habent alios & alios prodos ſm alias & alias mãs. Nos trãseamus breuiter: q̃ in q̃nib⁹ generalib⁹ prolixe diximus de periodicatiõe. Dicamus ergo q̃ febres apatum prodicare est in determinata mẽsura & sortificari eam vel reuerti posti q̃ queunt: ergo opꝫ mãm tũc moueri ad putredinẽ alia priori eua porãte prius: sed hoc nõ fit nisi q̃ mã determinato tẽpore ghiatur: & determinato tpe mouetur ad mẽbru: & hec sunt cause ex parte mẽbri mittẽtis: & ideo dixit ꝑs materias que resudant. periodi nãq; earum sunt ſm ghiationẽ eaꝝ: & ſm motũ ipsaꝝ. ſ. materieꝝ. requirit ẽt siue cõcurrit ad hoc attractio facta a mẽbro apostemoso trahente calore & dolore: & iõ dixit. & attractionẽ caliditatis & doloris. i. attractionẽ factã a caliditate & dolore. ſi ergo iste sunt cause periodicatiõis: igit nã cuiuscũq; humoris est determinata cã determiati periodi. nã materia cholere q̃ est alia a melia ꝑs aliud determiatũ tps regeneratiõis in ẽitate: q̃ possit facere febrẽ: ꝑs ẽt determiatus tps quo mouet ad apandũ mẽbrũ: & ꝑs ẽt apa determiatum calorẽ attractiuũ & õtermiatũ doloꝛẽ: sequit̃ q̃ vnicuiq; humori est produs q̃ ꝓuenit: q̃ vnicuiq; inest ghiatio motꝰ caliditas & dolor q̃ sibi cõuenit. sanguini ãt vl ꝓuenit ꝓtinue affligere: & iõ suus produs ẽ ꝓpie nõ prodicare: sed vnũ hic paroxismum. scias hoc.

¶ Et scias q̃ multoties sanat apa in pleuresi & alijs & remanet febris & signat tñc q̃ mũdificatio nõ accidit.

dubiũ 2m ¶ Dic est vnus casꝰ. & potest poni alia diuersitas. ¶ Dubitat ſi febris est accidens apatis q̃o põt remoueri apostema & remanere febris. ℣ Dom primo q̃ hec febris que remanet nõ est illa que sequitur apa sed alia febris de putredine humoꝝ preter apa: & iõ significat q̃ ꝑs sit curatus ab apostemate: tñ mũdificatio nõ accidit. ſ. alterius dispõnis cõiuncte. Aliter põt dici q̃ multoties sanat. i. apparet q̃ sit sanatꝰ: q̃ dolor cessat & grauitas in loco & tussis. h. g. in pleuresi: q̃ mã resoluta est ſm magnã partem: aliqd tñ de illa remãsit in loco vel circa locum apatis ſufficiens tenere febrem: ergo signũ est q̃ nõ est facta perfecta mũdificatio apatis: & iste casus est ãſi ꝓximus casui antry scripto in cõmẽto aſoi. iz. prime ꝑme. ſ. porismos ꝛc. In antrio enim remãsit pleuresis & cessauit febris. hic aũt febris permãsit & pleuresis quaſi cessauit.

¶ Et iste quidem febres quãdoq; prolongant & perducunt ad etbicaꝫ: & ꝓpie quãdo apostemata sunt in epate. Ille vo que sunt in velaminib⁹ & cum cõfirmãtur non expectantur vſq; ad etbicam.

¶ Et iste quidem febres. ſ. apostematum intrinsecorum.

dubiũ 3m ¶ Dubitat q̃ ꝓpie apostemata pulmonis ỏberet ducere ad etbicam cum cũ sit mẽbrũ cordi ꝓpinquũ. ℣ In contrarium est Auic. hic & Gal. 10. terap. illo cap. 8. ꝑtranseamus. videt sensisse Gal. ibidẽ & Dyaus cum eo q̃ etbicam dictam marasmũ siue ficeritatẽ magis incurrit ex apate in epate existente: & hoc ꝓpter defectuꝫ nutrimenti principiantis ab epate: & nõ a pulmone: sed etbicaꝫ que est inflãmatio vel ex inflãmatione & ebullitione magis incurrit ex apostemate in pulmone: q̃ cor non potest euentare. & tu considera. Ille ho. i. illa apostemata vel ille. ſ. febres sequẽtes apata que sunt in velaminib⁹. ſ. diaphragmatis cũ ſtirmant. ſ. in melia q̃ nõ resoluunt. Nõ expectant ꝛc. q̃ ꝑus occidunt. vñ Gal. ibidẽ loquẽs de apate diaphragmatis dicit. Multoties aũt vidi iterficientem antecꝫ certissime cõpleat. Distenſi enĩ & deſpiritia sequit̃ tales dispositiones in q̃bus q̃plurimũ moriunt añq; etbica generetur.

¶ De signis earum & ipsarum iudicijs. Cap. 14m.

GUm febribus ex apatibus intrinsecis inueniuntur tres species signoꝝ & accidentiũ. ſ. signa & accidentia significantia mẽbrum infirmũ: & signa & accidentia significantia mãm: & signa & accidentia significantia dispositionem infirmi. Prima aũt signoꝝ species est sicut pulsus serrinus & dolor pũgitiuus apostematis in partibus pectoris: & similiter tussis sicca in primis & humida in secundo & que sũt illis similia de signis pleuresis sigfiantib⁹ apostema in partibus pectoris: & ad sũmum dolor & grauitas sunt in mẽbro & est calidius reliqs mẽbris addita calefactione nõ cõfucta & sicut ſpasmus: quoniam ipse multotiens associatur apatibus calidis in membris neruosis. Spes vo secunda est sicut significatio vehemẽtie febris tertiane significat q̃ mã est cholerica. Accidentia vo infirmi sunt dispositiones que indicant eius salutem: aut indicant ipsius mortem.

¶ primo ponit quãdã diuisionẽ signoꝝ & accitũ & illam declarat. Secũdo ponit q̃dã diuersitatẽ signoꝝ fundatã sup mẽbro diuisionis illi⁹. ibi. Et mẽbra.) Tertio ponit q̃dã alia signa. ibi (Et caliditas.) ¶ Cõsiderãdũ per b̃ q̃ Auic. dixit ee signa q̃dã & accitia que significãt mẽbrũ in quo est apa vult te redire ad tertiũ librum in quo habes signa apostematis vnuſcuiuſq; interioris membri. p̃ b̃ aũt q̃ dicit ee signa que significãt materiã facientem apa vult te redire ad tertiũ libũ aliqualr: & ad tertiaz sen huius quarti. & p̃ b̃ q̃ dicit ee signa que significant de salute vel de morte: vult te ire ad sen sedam huius quarti. & ideo oia hic abbreuiauit & loco exẽpli dixit quedã. Et est calidius reliquis: quia membrũ apostematiz est sicut fornax ferueus: vt. 11. terapẽ. penultimo cap.

¶ Et membra quidẽ occulta diuersificantur in faciendo febres & recipiẽdo eas & perdurationẽ eaꝝ & ipaꝝ periodis ſm magnitudinem eorum in seipsis & magnitudinem venarum earum & ſm membra sua.

¶ Quia quedam signa significãt membrũ apatus: & ideo ostẽdit diuersitatẽ febrium: & per cõsequẽs signoꝝ ſm diuersitatẽ mẽbrorum apostemoſoꝝ: & ꝑs duas partes. ꝓmo ꝓmittit. Scõo ꝓsequitur. ibi (Nã in membris.) ¶ Occulta. i. intrinseca apata: recipiendo q̃ fit primo calor in corde qui formaliter est febris: & postea recipit in membro apostemoſo & in alijs mẽbris: & ſm q̃ membra sunt diuersa: accidit diuersitas in recipiẽdo calorẽ febrilem. Et perdurationẽ. Quia abbreuiant & prolongant febres & ſm diuersitatẽz mẽbroꝝ apostematoꝝ. Circuit enĩ terminat apostema cerebri q̃ matricis: & per cõsequens febris eoꝝ. Et prodis. Aliter enĩ prodicant febres apatuz epatis & aliter apatum renũ: ꝫ enĩ sequat ꝓncipaliter nãm humoris: tñ diuersificari põt ex alijs causis vt sepe diximus. ¶ Cõsiderandus ẽ q̃ Auic. tãgit duo ꝓncipaliter. Unum est diuersitas que sumit a mẽbris. ſ. in febrib⁹ a mẽbris apatis: & huius diuersitas est tripler. Una in accitib⁹ febrilib⁹ & cõprehenditur diuersitas in salubritate & ꝓtio: & hoc intellexit cũ dixit in faciendo febrẽ. ſ. diuersaꝝ materieꝝ ꝛc. Alia est in ꝓlongatione & abbreuiatione q̃ intellexit cũ dixit & perdurationẽ. Tertia est in prodis: & ꝑs. Scõm q̃ intelligit est diuersitas ſm quã membra apata causant banc diuersitatẽ febrium: & huius diuersitas est penes tria. Unũ est penes magnitudinẽ eoꝝ. ſ. mẽbroꝝ in seipsis. per magnitudinẽ aũt mẽbroꝝ intelligo maiorẽ vel minorẽ nobilitatẽ & maiorẽ vel minorẽ sensibilitatẽ vel maiorẽ vel minorẽ ꝓpinquitatem ad cor. hec enim oia faciunt q̃ melius dicatur magnũ vel paruz in dignitate. Aliter tñ potest exponi ſm magnitudinẽ eoꝝ. ſ. apatum in seipsis. i. ſm q̃ apata sunt magna vel parua. Scõm autez penes q̃ apata diuersificant in faciẽdo febrem est ſm magnitudinẽ venaꝝ. ſ. pulsatilũ & quietaꝝ: & in hoc tãgit maiorẽ vel minorem alligãtiã cũ corde. Tertiũ est ſm mẽbra sua. ſ. alia a corde q̃ bus membris cõmunicat membrum apostematiz faciens febrẽ: verbi gratia matrix cõmunicat capiti & multa cerebri: & ideo in apostemate matricis fiet febris cum dolore capitis.

¶ Nam in membris intrinsecis sunt que sunt ꝓpinqua cordi & vehemẽtis cõtratis sicut velamẽ & pulmo. Et de eis sunt que sunt longinqua a corde & debilis contractionis sicut renes: ipsi enim nõ semp faciunt ꝓpter apostemata sua febres fortes neq; continuas: & multotiens qdem sunt interpolate. Et sunt de genere febrium cõmixtaꝝ & febrium tertianarum & quartane & quintane & sextane & fiunt cum eis rigor & horripilo: & ambiguũ fit esse eaꝝ: & significat eas grauitas in loco renuz & in partibus alchatz & dolor & proprietas ca-

liditatis in membro maioris consueta.

¶ Hic prosequitur. deberet aũt ostendere quomodo mẽbra apata diuersificata fm magnitudinẽ diuersificant in plõgãdo febres & abbreuiãdo: & qũo in periodicãdo: deberet & scõo ostẽdere qũo mẽbra diuersificata fm magnitudinẽ venarum diuersificantur in fortificãdo febres. Sed qz hoc totum scitur ab eo qui scit tertium cañ. & qui scit qõ pcessit de quarto libro: ideo Auic. valde breuiter transiuit: & qõ dixit in tertio libro: & hic consuł ponẽ cursive. Ergo trãsiẽs Auł. primo ostendit qũo membra diuersificata in lõgitudie & ppinquitate & colligantia ertiã sensibilitatis diuersificant in faciendo febrẽ & in periodis eaꝝ. Secundo ostẽdit qũo apata diuersificata fm membra sua diuersificantur in faciendo febres. ibi (Et forsasse.) ¶ Qz diaphragma sit ppinquus & vehementius ppingtatis ad cor qõ est nobile & multũ sensibile est notum: qz & pulmo sit ppinquũ cõicans & nobile & alligatũ venis & arteriis est & notum. Renes autem respectu dictoꝝ longinqui sunt paz alligati & parum sensibiles respectu diaphragmatis & minus nobiles illis: materie ergo nõ fit copiose effumãt ad cor: & discõtinuant fumi: ergo nõ est neccẽ fieri febres fortes neq; cõtinuas: & qz materie multe & diuerse pñt in eis aggregari: qz tolerãt multum nocumẽ: & pñt diuerse adustiões in eis fieri: nõ pñt fieri febres que nõ sũt interpolate. i. que nõ sũt ordinate sz diuerse cõmixte tertiane &c. Et ambiguũ fit: qz medicꝰ videꝫ tãta ambiguitatẽ febrium ambigit de eã q̃ sit & mirat vel ãbiguus de salute vł de morte. Et signat ens. f. febres apatũ renũ de b scribit casuz Rasis. in. 4. cap. in pñquez in ppria forma vidi in dño Raynaldo de monte melino.

¶ Cum aũt aggregat in mẽbro vt sit primũ principali aut fortis cõitatis cũ eo aut vehemẽtis sensus & est nervosus: tunc cũ vehemẽtia febrium comitãtiũ apata eius accidunt ei inquietudo magna & spasmus.

Dubium ¶ Dubitat Dñus vtrũ ad apata viscez sequat febris primi. ℣ Videt q̃ nõ: qz mã febrium primaz est intra venas: vt supra ca. de putredic. sed mã apatũ exiuit venas & est in portis. Amplꝰ primarũ ppriũ est nõ horrere: vt Gal. de dif. feb. cap. 8. sed qdã apata & rũdã viscez vt renũ faciunt febrẽ cũ rigore vt hic Auł. ℣ Oppositum intellexit Gal. 4ꝰ pticu. ad sol. cõmẽ. 43. super illo vbo. Febres querũtur nõ. ℣ Dic inutiliter plõgãt qdã: & dicunt q̃ febres apatũ viscerum sunt cõtinue pp mãm que est in venis apati membri: & si sunt interpolate sunt pp mãm que venas exiuit. ℣ Et nos dicamus q̃ materia extra venas corrumpẽs propinqua pot facẽ cõtinuam: sicut sanies pulmonis & sanies pectoris & demonstratio ad hoc est nota. Febres ergo sequentes apostemata viscerũ sunt continue vtplurimum ppter causas quas scripsimus supra cap. de effimera ab apostemate. possunt tñ qñq; ee interpolate: vt hic dicit Auł. & dat cãm. ℣ Ad primum dñm q̃ ille sermo est verus vtplurimũ. Uel dñm q̃ si mã est intra venas facit cõtinuã: & cum b stat q̃ aliqua cõtenta extra venas pot facere cõtinuã. ℣ Ad secundum dicendũ q̃ ea de qua hic loquit Auic. est interpolata: qz aliquando sequatur apostema renum. ℣ Ad contrarium dicendum q̃ febres interpolate vtplurimũ non sunt ex apostematibus viscerum.

¶ Et forsasse comitantur ipsum accidentia extranea: sicut apostemata matricis: associatur enim ei cum febre soda & dolor cervicis.

¶ Cum matrix fluctuet circa rectũ interstitiũ & non sit nervosum. i. de nervis a cerebro ortis: exinde videt q̃ sequat ad apa eius febris cuz dolore totius capitis: & hoc est qđ dicit soda & dolor cervicis. i. sincipitis. vel soda. i. dolor capitis. i. sincipitis & cervicis. i. colli: & si matrix cõtrahat mamillas & pectora & nuche per alligationem ad ptes posteriores: ergo possunt fieri ab ea hec accidentia: iz videant extranea. Est ergo hic declaratio in exẽplo diuersitatis febris sequentis mẽbra apostemata diuersificata sz mẽbra sua. i. quibus cõicant que sunt alia a corde: & multa alia potes habere exẽpla: sed Auic. sumpsit exemplum magis extrancum.

¶ Et caliditas quidẽ cuius inflãmetur in eis apatibꝰ: tamẽ nõ est valde vehemẽtis acutatis: sicẽ est in causonide: nisi sit res magna: & cũ i eo est qñ putredo nõ est sparsa neq; mota ad exteriora.

¶ Hic ponit quedam alia signa febrium apostematuz: & sunt duo. Primuz est a modo caloris & patet: nisi sit res magna qz sit putredo apostematis & cum hoc in venis.

¶ Et pulsus quidem in febribus apatum intrinsecorũ est pulsus febrium putredinis parvus in pricipio velocis ꝛstrictõis apud statum: deinde magnificatur & fit velox & spissus fm mẽbrum & materiaz & fm q̃ scinisti: deinde erit vndosus & serrinus faciens fm membrum in nervositate & carnositate sua.

¶ Scõm signũ a pulsu. pulsus apostematũ putredinis est diuersus cuius systoles est maior: & talis est in febrib⁹ apatũ intrinsecorum parvus in pñ⁹ pp suffocationez caloris sub mã que mouet. Velocis ꝛstrictionis. i. systolis. Apud statũ. f. tẽpore ebullicionis vł expulsionis. Deinde magnificat. f. expulsiõe facta vigorata virtute. Aliter pot exponi vt ly deinde. nõ dicat ordinẽ tẽporis: sed locutionis: vt dicat deinde. i. pter b pulsus sit magnus velox spissus fm mẽbrum & mãnẽs apate existente in mẽbro carnoso nervoso arteriosoq; & mã sanguinea sit pulsus maior velocior & spissior: eꝫ in mẽbro frigido & mã frida: hec scisti ꝑ libro sen. 2ⁱ. caplo de pulsu apatuz: & libro tertio in ppriis capitulis. Deinde erit serrinus: hec ẽt littera deinde non dicit ordinem temporis sed locutionis: quasi dicat postq̃ diximus qualiter diuersificatur pulsus apostematum viscerum fm differentias magnitudinis velocitatis & spissitudis: dicamus qualr se habet in speciebus pulsus nominatus pulsus serrinus & vndosus siue in dñia mollitiei & duritiei: & dicit q̃ erit serrinus factẽ. f. hoc fz mẽbra in duritate alis nervositate: qa sit serrinus magis carnositate qa sit serrinus minus vel sit mollis.

¶ Et vrina fm plurimum est ad albedinem declinis & paucitatem tincture propter declinationem materiei ad apostema fm q̃ scisti.

¶ Ad albedinẽ. i. ad paucitatẽ tincture respectu vrine apparẽs in febrib⁹ de eadẽ mã stante in venis nõ apostemãte pp declinationẽ &c. sicut scisti supra caplo de febre effumera ab apostemate. & colligitur sen secũda capitulo de coloribus vrine.

¶ De cura earum. Cap. 15ᵐ.

CUratio harum febrium est curatio febrium acutaz post curationem apatum. Radix enim eis est cura apatis cuz obseruatione cure febris de ifrigidatione & hꝫ siccatione.

¶ Multũ abbreuiat curã: qz si radix cure est cura apatis & scitur cura in gñali pmo lib. sen. 4ⁱ cap. de cura apatuz. Jn spãli vo scit tertio cañ. in vnoquoq; cap. cure apatũ determinatoꝝ mẽbroꝝ: & sic curatio: & cũ hoc cura accẽntiũ febriuz scit supra in primo cap.

¶ Post curationẽ apatũ. Cõsiderãdũ 2ᵒ q̃ post nõ dicit ordinem tẽporis sed itẽrum: febris enim pẽder ab apate: & ideo primo intẽdimus ad apa q̃ ad febrẽ: & ideo radix cure est cura apatis cũ repercussiuus a pncipio & successiue cũ alijs sicut scitur in cura apostematum cuiuscũq; mẽbri interioris ex lib. 3. Et in cura apatũ cadit cũatio vt dcm est: sed qz febris indicat infrigidationẽ & humectationẽ: & pprie apatuz interioꝝ mẽbroꝝ & pprie calidoꝝ cuz timeat in eis ebrica: nõ cura est ifrigidatio & humectatio. Modi aũt infrigidãdi & humectãdi sunt dicti in cura acutaz & ẽt modi lenificãdi & cũandi intelliguntur in virtute generalis capituli & modi eligendi: opz ergo redire ad cañ. supiores & fabricare sup illos. Si aũt intentio ad apostema & intẽtio ad febrẽ ꝑdicant intende ad illud qđ magis est suspectũ. Et iã Auicẽ. fecerat nos cautos sup cap. de rebus in quibus differũt febres putredinis & capitulo de cura putridarum in generali. & generalr primo cañ. fen. 4ⁱ in fine.

¶ Et in his febribus non conceditur potus aque frigide: neq; introitus balnei.

¶ Premissa generali cura descendit hic ad capla spãlia: iz cuiz in febribus apostematũ oporteat infrigidare: nõ tñ potest aqua frigida qđ est vez regulariter vt ꝓbatum est supra cap. de cura putridaz. coacte tñ qñq; nõ possumus aliter curare berisipilam: vt apparet. 9. tera. cap. 5. & iz oporteat humectare: nõ tñ cum balneo qz mouet mãe ad mẽbrũ apostematis: vt. 11. terapeu. cap. 20.

¶ Et si fuerit apostema berisipila: iz vt fiat positio rerum frigidarum & infrigidatarum actu desuper ipsuz sicut succus lactucę & sempnine & portulace cuz aliquãtulo de sanicb ordei albi que sine cessatiõe infrigidentur super nuc̃ & pmutent: & fortasse pmiscet cuz eis oleum onfacinum aut oleum rosaceum.

¶ Hic 2ᵒ descẽdit ad spãlẽ curã: qz ad berisipilaz vbi vehemẽter infridat itẽdẽs recuperationi & pbitiõi marasmi & pmatet: qz cũ illa calefiũt. Et forsasse. Quia si nõ est multa flãma: si enim nõ est indigẽs maiori frigidatione q̃ que fit per oleũ rosaceum vł non onfacinũ. Auẽzoar vo timuit inungere cũ aliquo oleo mẽbrũ qõcũq; in quo cbola diatur vt apparet ꝑ theoricã tracta. 9. cap. 3.

¶ Et si comederit lactucas ablutas infrigidatas pertransit & iuuatur cum eis.

¶ Hoc pñ

¶ Hoc pōt referri ad hītes febres ex apatib⁹ interiorib⁹. z est verū inclusū in eis frēdū frigidario z humectatio que fit per lactucas: z pōt referri ad babetes berilpilā: z multo magis verificat.
¶ Sz dubitatur quare abluit lactucas cū preceptū sit nō abluere lactucas vt z° can. ppio cap. ℣ Dōm q̄ sanis melius est nō abluere sed habentibus berilpilam melius est lauari: q̄ remouet nitrosum: z sic magis infrigidat z humectat nec timet de ventositate. Fortis eni calor berilpile resoluit illā. Dicit āt ptrāsit. s. loco cibi: q̄ erit satis subtilis dicta z iuuat loco medicie z dabimus eas decoctas vel ēt crudas cū pauco aceto vt cōsuetudo est.

¶ De dispōnibus febrium cōpositarum. Cap. 16m.

Febres quandoq̄ cōponunt admiricē. Fortasse enim cōponunt ex eis spēs ingredientes in genera elōgata sicut cōpositio febris etbice cuz febre putrida. Et quādoq̄ cōponuntur species ex eis in genere proximo cōuenientes: sicut est cōpositio spērū febrīū putredinis sicut tertiana cū flegmatica vtpote febris notata emitritetis: z sicut cōpositio febrīū apatū. Et q̄nq̄ cōponūtur de eis spēs cōuenientes in specie sicut cōpositio duaz tertianarum z duaz quartanaz z triuz quartanaz: quare fiūt due tertiane in apparitiōe dispōnis fz proximos flegmatice z tres quartane in proximus flegmatice. Et q̄nq̄ cōponunt tres de febrib⁹ tertianis. Si igit fuerint fz coalternationē erit proximus in die tertio vehementior: q̄n pertinet ei periodus diei primi z inceptio diei tertij z silr in die qnto. Et similaf hec emitriteo sicut cōpositio duaz tertianaz silaf proximis flegmatice.

¶ Hic determinat de febribus cōpositis. Et primo dat ḡnaliorē scientiam. Scōo in speciali determinat: ga de quadā cōposita q̄ dicit emitritea. ibi (Emitriteue.) ℣ Prima in quatuor. Primo ponit diuersas compositiones febrium adinuicem que cōpositio sumitur a diuersitate febrīū cōponentium. Scōo infert ex hoc q̄dā correlaria z addit alioe. ibi (Et pp hoc.) Tertio circa cōpōnes febrium ponit can. quosdā. ibi (Et cōpositio febris etbice.) Quarto ponit diuersitates cōpositionis febrium sumptas ex parte modi compositionis illarum z addit ēt can. ibi (Et species.)

¶ Tertius pme pris cū oib⁹ suis exēplis est notus. Qō āt dixit sic cōpositio febris apatuz intellexit q̄ febris putrida sequēs apata vtplm est cōposita ex speciebus in genere proximoz: q̄ in genē humoralū: z hoc ō q̄ apata vtplm fiunt de diuersis humorib⁹: vt p̄ de accidenti z morbo penul. ca. Hic tñ cadūt due questiones. Prima est vtrū effumera possit cōponi cuz alys febrib⁹. Secunda vtrū etbica z putrida possint cōponi: z disputauimus istas qōnes z scripsimus z ibi multa difficilia discussimus: ad illas ḡ recurre.

¶ Et pp hmōi nō opz vt tota occupatione occupetur cuz paroxismis: imo opz vt occupet cū accidentibus. Et q̄nq̄ accidit si fuerint febres iste tertiane pure vt festinēt paroxismi earz ad cōtētam. i. ad illam que fortior est ita vt destruatur debilior earum prius.

¶ Primo infert hoc. qō nisi sequatur ex dictis ps: z est 9mo Gal. ō de diffe. feb. penul. ca. Scōo ponit tres can. ¶ Primus can. est q̄ ille tertiane plures. s. tres vel due cōposite fm coalternationem pure exītes: quādo sic se hūt q̄ paroxismi earz festināt ad cōtentā vel cōtēptā vel cōtērnā: ita vt destruaf. zc. Iste ḡ can. in secunda fuit pre nor⁹ est. cōpositio eni pluribus febrib⁹ tertianis puri debilior earum patus recedit cum mā vt sit pocior: hoc ēt dixit Gal. z° de crisi. 9. cap. vbi ponit q̄ ab illo adolescente qui habebat tres tertianas primo recessit debilior earū z postremo recessit fortior.
¶ Cōsideradū q̄ ly dixerim hoc eē q̄ q̄nq̄ cōponunt tres tertiane fm coalternationē sequendo p̄missum sermonē Aui. z q̄ dispositio in tali cōpositione est manifestior: tñ verior est 9mo Auicē. z Gal. si cōpositio sit fm viam introitus. ¶ Cōsiderandū z° q̄ dixit pure q̄ non pura tertiana potest esse debilior z prolixior.
¶ Sed can. in prima pte habet obscuritatē: quid intelligit Auic. p hoc q̄ dicit festinat paroxismi ad p̄tēta. ℣ In hoc est pma expō fm glo. Gerardi extra que dicit ad p̄tētā. i. ad illā que est fortior. ergo vult q̄ exītibus plurib⁹ tertianis puris paroxismi fortiores festināt. i. anticipāt: z paroxismi debiliores postponunt: sequit ex hoc ergo q̄ debilior resoluit prius. ℣ Scōa expositio est fz scōaz pem que dicit ad cōtēta vel p̄cipuā. debiliorē. Febris enim que debilis est cōtēnitur. i. spernit. silr est cōtenta. i. habita a corpore: sicut febris fortis est hūs corpus: vt in cōmēto a fol. illius. 34. 4.° per. intelligit. Et a febre habito zc. vult ergo dicere q̄ paroxismi febrium debiliorū anticipabūt: z tñ prius resoluet illa debilior: anticipatio eni pōt eē cū declinatiōe. causa aūt anticipatiōis est subtilitatio z acuitio cholē quaz facit calor fortioris febris: iz ḡ paroxismi debiliores anticipent essent tñ debiliores z breuiores: ḡre prius resoluet hec febris debilior. ℣ Tertia expositio est vt p̄ contētā intelligat illā que p̄cessit vt dicat q̄ exīstentib⁹ plurib⁹ tertianis z portismo cuiuscūq̄ earz anticipāte ad suā que p̄cessit. s. g. portismo tertie diei q̄ est p̄me tertiane ad portismū p̄me diei z paroxismo q̄rte diei ad portismū scōe: z portismo qnte diei ad paroxismū tertie diei. s. ad portismū tertie tertiane: tñ debilior de illis resoluetur: z ita fuit processus illius infirmi quem Gal. ponit z° de crisi cap. 9. primo enī paroxismi anticipaucrunt postea postposuerunt z abbreuiati sunt: z postea debilior febris cessauit prius. Qz āt febris p̄cedēs possit notari p̄tēta: satis ē notū ex ō q̄ posterior q̄dāmō p̄tinet priorē virtute: est eni sicut effectus eius.

¶ Et quandoq̄ significat compositionē reditio borripilationis post quietem.

¶ Iste est secūdus can. notus in ca. de emitritco. Reditio eni borripilationis cadit in signis emitritei que est composita febris. vl oppilationis: q̄ etiam in febribus plurib⁹ de multis z diuersis materiebus reducunt oppilationes postq̄ vise sunt esse aperte: iz hoc fiat in sola flegmatica: z ideo dixit quandoq̄.

¶ Et turpe quidem est medico scienti non scire significationes cuiuscq̄ febris. z accidentia eius vt non p̄cipiat compositionem a primo die aut secundo.

¶ Est tertius can. notus Gal. ti z° de crisi 9° cap. vult q̄ si non cognoscis cū in p̄ma vel scōa die: tñ cognoscis in tertia vel quarta.
¶ Considerandū ḡ q̄ si febres putride sint cōposite fm comitantiā alis cōcarentiā in p̄ma die dz medicus cognoscē q̄ sit cōposita inq̄tū vidit accētus paroxismi non eē accētus vnius pure materiei simplicis: iz certitudo cognitiōis habeaf plus p̄cedēt⁹ paroxismus. silr si sunt cōposite fm semitā introitus. si aūt sint cōposite fm semitā coalternatiōis pōt talis eē coalternatio q̄ nō possit de ea sciri nisi vsq̄ ad tres dies: vt si incipiat hodie vna tertiana z in tertio die alia tertiana: z ō potes cōsiderare multa g̃ te.

¶ Et compositio febris etbice cum febre putredis est ex illis que valde ambigua sunt: quoniā ipsi videt interpolationes z inceptiones rigoris z borripilatiōis z reditionem sudoris si fuerint z horas particulares quare existimant q̄ sint illic febres putredinis tñ inseparabiles: aut composite ex p̄ma z interpolata.

¶ Hic ponit can. fm hos modos cōpōis. Et primo circa p̄mū modū. s. quādo cōponunt febres ingredientes in genera elōgata vt etbice cū putrida. Secūdo circa alios modos. ibi (Et q̄nq̄ p̄tinuatur.)
¶ In primo can. vult ostendere quomō occultatur febris etbica quādo multe putride interpolate p̄iūguntur cum ipsa: vel quando cum ipsa contingitur continua vel interpolata. nam exīstentib⁹ multis interpolatis cum illa possibile est continue dominem febrire: z medicus videt reditus multoz paroxismoz z venire sudorem si fuerint sudores: z tunc non iudicat medicus hūc habere etbicam: iz continue febriat imo continuā febrem iudicat ex multo numero paroxismoz: z hoc est q̄ dicit iudicat febrem putredinis z nō etbicam inseparabilem. s. per multum numez paroxismoz. Aut composite zc. Quia continua cum interpolata eodem modo. cōmunis tamē deceptio in omnib⁹ istis est q̄ medicus dicit febrem etbicam non habere exacerbatiōes siue paroxismos: z tamē hic sunt paroxismi siue exacerbationes nesciens q̄ cum etbica potest esse putrida continua z interpolata: vt dicit Gal. ō de diffe. feb. cap. 9. z. 10. ¶ Cōsideradū hic q̄ multi medici credētes se esse magnos iudicatores cū vident vnā cōtinuam que exte nuauit z vident aliquam vrine grossitiez vt telam aranee: statim iudicāt eē cōplicatā putridā cū etbica: cū tñ non sit vt iā dixim⁹ ō de differen. febrīū. iudicia in hoc sunt multum estimatiua.

¶ Et quādoq̄ p̄tinuaf cōpositio ita vt appeat febris vna p̄tinua silis que similaf synocho: z tūc qdē nō est excusatio reditionis ad significatiōes. Et si fuerint paroxismi breues nō p̄sequitur eoz continuatio nisi pp rem magnā de multitudine numeri eoz ppie: z fortasse vides interpolationes haz febrium longas.

¶ Primo ponit quatuor can. post quos ponit aliorū opiniones.

sbi(Quidaz autem.) ¶ ꝓmus casꝰ declaratur sic.si aliquis haberet multas tertianas iterpolatas:z semper anteq̃ venus paroxismus recedit alter superuenit:iste videbitur fortiter continue febrire:z crederetur prima fronte habere continuam vnam similẽ que similat synocho.i.vere cõtinue de mã intra venas:z certum est q̃ si talis cõtinua fortis caloris dz fieri z portissimi sunt breues q̃ necessariũ est eẽ multos paroxismos. Jn hac ꝯ deceptione redi ad significationes.b.g.continua vniformis siue sit cholerica sive sanguinea:siue flegmatica nõ habebit tot ꝓfundatiões pulsus z tot typos quot apparẽt in illa que cõtinua videt z nõ est.Et fortasse vides iterpolationes longas.i.paroxismos lõgos:z tũc non opz vt sint multi numero ad significãdum vnã continuam:vel interpositiones.i.quietẽ inter paroxismũ z paroxismũ.q.d.si nõ fũt multi numero videbis getes inter eos si sunt breues portismi.

¶ Et quando componuntur febres diuerse sicut emitriteus eradicatur postrema earum z remanet chronica pura:siue sint due interpolate:aut due cõtinue: aut interpolata z continua.

¶ Hic est scdꝰ casꝰ.z dicit qñ cõponũtur febres diuerse.s.cholerica z flegmatica:z hoc est qõ dicit emitriteus:z eradicat ꝑtes postrema.i.cholerica. ¶ Cõsideraduz q̃ cholica dr postrema ꝓsideradũ alꝫ cõparãdo fm portismũ siue exacerbatione ad ꝓmũ:q; fit de tertio in tertiũ:sed in flegmatica fit oi die siue fit rẽ.semp ꝑtes recedit cholica:z hoc est vez per se ex natura hax materiex:accidere tñ pot aliquã flegmaticã esse breuiorẽ quadã cholica.

¶ Et quãdoqz componitur cum emitriteo alia tertiana z flegmatica z melica.nam si est cum tertiana eradicatur tertiana z purus fit emitriteus:z si est cuz flegmatica aut melancholica eradicaf emitriteus z depuratur flegmatica z similiter melancholica.

¶ Hic est tertius casꝰ.in quo auic.imaginaf quẽdã hãrez emitriteũ z vltra hoc hãt vnã tertianã:z tũc prius recedit tertiana q̃ emitritea.vel habentẽ vltra emitriteã vnam flegmaticã vel melancholicã:z tũc prius recedet emitritea z remanebit pura flegmatica siue pura melancholica. Hanc autẽ textũ introduco in qõe nostra de prolongatione febrium ad probandũ q̃ febris cõposita ex cholera z flegmate fit prolixior q̃ febris ex pura cholera:sed est breuior q̃ illa que fit ex puro flegmate z pura melancholia.

¶ Et quandoqz accidit compositio in eis fm modum alium:z est vt componatur interpolata z cõtinua diuersi generis:aut conuenientes ambe in eo:aut cõuenientes in specie sicut tertiana periodica cuz tertiana inseparabili:z sicut componuntur due interpolate similiter componuntur due continue.

¶ Hic est quartus casꝰ.in quo dicit:z quãdoq; accidit cõpositio in eis.s.febrib⁹ putridis fm modũ aliũ ab eo q̃ statim dictus est.naz cõpositio ꝓdicta erat triũ febriũ.s.ex emitritea que est due febres z ex alia sed ista cõpositio est ex duab⁹ febribus:z est tripler.q: cõponitur interpolata z ꝓtinua diuersi generis vt interpolata de cholera z ꝓtinua de flegmate vel eccera.aut cõuenientes ambe in eo sicut interpolata de cholera z ꝓtinua de cholera:z hoc est qõ dicit sicut tertiana prodica cũ tertiana inseparabili:ita q̃ exẽpluz ꝟ est eius qõ dirit:aut ꝓuenientes ambe in eo:z opz sic continuari. aut cõuenientes ambe in eo sicut tertiana prodica cũ tertiana inseparabili:z tũc subdit scdz modũ.aut ꝓuenientes in specie sicut due tertiane interpolate:aut due tertiane ꝓtinue:z ibi subdit sicut componunt due interpolate.s.eiusdẽ speciei:sñr cõponũtur due cõtinue.s. eiusdem speciei vt due cholerice ꝓtinue:aut due flegmatice continue. ¶ Cõsideradũ q̃ tertius pot aliter exponi vt per ꝓtinuã diuersi generis intelligeret erbicã:z tunc dicit cõuenientes in eo.s. genere hoz vt ꝓtinua de vno humore z interpolata de alio.z cũ dicit.aut ꝓuenientes in spe.itelligit q̃ qñq; cõponit ꝓtinua z interpolata que ꝓueniunt in specie eiusdẽ humoris vt cõtinua de cholera z interpolata de chola.z cũ dicit.z sicut rẽ.vult dicẽ q̃ qñq; componunt ẽt due interpolate vel due ꝓtinue de eodẽ humore.

¶ Quidam aut existimauerunt q̃ due continue nõ cõponuntur sicut due tertiane.

¶ Qui fuerunt isti nõ fuemio.Et ꝑ ponit eoz dcñ z est q̃ due feb.cõtinue de eadẽ mã.b.g.cholerice nõ cõponunt:sẽ due tertiane.s.interpolate cõponunt. Jsti ꝯ ꝓcedũt duas tertianas interpolatas cõponi:sed alias duas cholicas ꝓtinuas vel alias de eodẽ humore nõ cõponi. ¶ Cõsiderandũ q̃ ista que dicit sẽ due tertiane põt dupliciter exponi.ꝑ sicut dcñ est.z sicut due tertiane supple continue nõ cõponunt.z hec sceda expõ nõ videt bene ꝓpria motuo qõ isti ponẽtes q: due tertiane interpolate videnf posse cõponi sñr vtã cõem apparens motiuz dz q: duo accidentia solum numero differentia non possunt esse in eodem subiecto vt in corde.

¶ Quoniam quando materia est intra venas non est possibile vt diuersificetur illud in quo accidit putredo:putredo enim est procedens in toto.

¶ Hic z⁹ ponit motiuũ opionis:z arguit sic.ꝑsupponit enim ꝑ hoc.s.tracta.z.i.ca ꝑ.q̃ sch.ꝓtinua est de mã putrida intra venas: tunc arguit:qñ mã putrida est intra venas nõ hz locũ ꝓcipuum:imo ꝓcedit in toto.s.in toto ꝓcauo venax:q: cõcana venax continua z trãsmeabilia sunt:non ergo pot diuersificari penes locum. vult ꝫ istoz opinio q̃ si cholera putrefit intra venas q̃ ipsa putrefit in oi loco intra venas:z forsan motiuũ eoz est:q: concaua venax sunt ꝓtinua z trãsmeabilia a putredine:z cholꝫ facet ibi continua.si ꝫ putrefit in vna parte putrefit ẽt in alia:z per ꝑs nõ potest diuersificari locus putredis.ũ ergo appet ãcedẽs ꝓbaf.nã due febres ꝓtinue de mã cholerica fiũt vel q: sunt due materie cholice in duob⁹ locis:vel q: sunt due mãe cholerice in potẽtia sicut due partes ꝓtinui. Nõ secũdo mõ:q: ois febris interpolata pot poni due interpolate que est tante materie q̃ medietas posset facere febrẽ:z fiũt omnis cõtinua cũ ẽt due continue vel plures ꝓtinue. Relinquit ꝫ primo mõ.s.q̃ si de mã cholerica vel alia eiusdẽ spẽi debent fieri due febres cõtinue q̃ hoc fit q: mãe sunt due in duob⁹ locis intra venas:sed hoc ẽt est ipossibile:q: putredo intra venas est ꝓcedens in toto:ergo est impossibile duas ꝓtinuas febres de eadẽ mã componi. ¶ Cõsiderãdũ q̃ hoc motiuũ nõ pot adaptari ad duas febres interpolatas de eadez mã.b.g.cholera: loca enim extra venas recipientia materias non sunt cõtinua sic: z ideo materie non sunt in eis continue admixtem:sed possunt eẽ discontinue z facere duas interpolatas aut plures.

¶ Et hec sententia non est de illis que necessaria sunt ꝓcul dubio apud me:quoniã putredo incipit ꝓcul dubio ex loco:deinde spargif deinde currunt iudicia alꝫ iudicia vehemẽtie z interpolationis fm gradationez putredinis prime:z fm eã sunt ei motus:nõ ergo elõgatur quin accidat putredo cui sit dñium aliqñ incipiens in parte materierum:cui nõ sit dñium sequendi aliud:imo aggregaf in ea vt incipiat z insequatur simul quare erit ei gradatio tporis qua experitur.

¶ Hic remouet illoz opionẽ:z ostñr illoz motiuũ.Et ꝑ ponit vnum fundamẽtũ qõ est vna ꝓpositio.Secũdo arguit.ibi. Non ꝫ.)

¶ ꝓpositio quã ꝓmittit est hec.putredo incipit de vno loco ꝫ terminatore deinde spargif. ¶ Cõsideradũ q̃ ꝓpõ ẽtũ ad ꝓmã ptez remouet motiuũ opionis ꝓdicte qa est ꝓpria illi:z cũ hui⁹ ꝓpõis est:q: mã que putrefit est aliq̃ pars humoris alicuius.s.illis mã q̃ incipit putrefieri:sed ꝑs aliq̃ mãe est in aliquo vno loco vene:z nõ est in tota vena:ergo sequit ꝓma pars ꝓpõis.putredo incipit in vno ẽtermiato loco. ¶ Deinde spargif.exponit duplr. ꝓmo q̃ successiue putredis ad ptẽ post ptẽ:z fm q̃ putredo ꝓme pars successiue iredit vel extendit in ptib⁹ cõtinuis:z fm hoc currunt iudicia vehemẽtie.i.fortitudis vel fortificatiõis febriũ que iudicia sunt vehemẽtia caloris z accitiũ sequẽtiũ additionẽ putredinis intẽsiuã z extẽsiuã:z fm q̃ putredo ꝓcessit illas mãs incinerãdo quas in certa mẽsura tẽporis occupauit in certo loco fm hoc currũt iudicia interpolationis.i.remissionis febris z quietis:z ꝫ est qõ dicit ꝫz gradatione putredis ꝓme.s.que primo incepit in loco determiato que gradatio est gradata successio additionis putredis vñ sunt iudicia vehementie:z gradata remissio:vñ sunt iudicia iterpolationis:z fm eã.s.primã putredinẽ sunt ei motꝰ.s.ꝑdicti vehemẽtie iterpolatiõis vel motus.s.tertiani vel ẽrtani vel quotidiani fm q̃ mã prima que putrefit est cholica vel flatica vl melãcholica. ¶ Secõo mõ pot exponi spargif.s.per sparsionez fumi putridi ad cor:z fm gradatũ ꝓcessũ sunt illi⁹ a ꝑ putredine. ¶ Currũt iudicia vehemẽtie ẽ.z pz. Hic eẽt locus speculatiõis vtz ꝑ ꝑs sit in actu:siue fit ꝓma ꝑs intẽsiua siue extensiua:hec tñ qõ est de cõsideratione pñoz. ¶ Tota ergo ꝓpõe collecta q̃ est fundamẽtũ rõnis ꝟde dicamus:ſi putredo incipit ex vna ptẽ materie:z ꝑ ꝑs in vno loco z ab illa pte mãe z loco spargif:z ꝫz gradatione huius putredis in sua sparsiõe z remissiõe currũt iudicia fortificatiõis z debilitatiõis z mot⁹:hec ꝓpõe habita arguit sic. ſi pñt eẽ due putredines intra venas duax mãrũ in duob⁹ locis distinctis:z vna putredo nõ sequit ad aliã:sed vtraq; putredo est q̃ se in sua mã:z vtraq; hz in se duo.ꝓmũ qõ incipit in pte sua sue materiei fm q̃ finiet illã:z secũda putredo nõ incipit in illa materia:sed alia putredo facit hoc:ſi ergo ita est due febres continue pñt cõponi:sed ita est q̃ due putredines possunt esse rẽ.ꝫ due feb.

continue.maior ꝓpositio apparet:q; contraria motiuo eplonis ut ox.febres eni de vna mā numerabunt numeratiõe putredis in diuersis locis.minor ponit in littera ab Aui.ẽtũ ad vnã ꝓtez que sinuit aliam.Ad cuius intellectũ pone tale exẽplum Martinus hz quãdaz ẽtitatẽ cholere superflue in cõcauo vene descẽdẽtis sub emulgente ꝓfus totũ crus sinistrã:z est determinate grossitiei et caliditatis in qua chola bodie in aurora incepit putrefactio in vna ꝓte eius siue in toto non curo de hoc z effumat ad cor z facit ꝓtinuã febrẽ:q; anteq; resoluatur hec pars alia mouet ad putredinẽ:z de tertio in tertiũ magis fortificat:z exprimur per gradatũ tepozẽ z gradatũ ascensum sm ordinẽ ad putredinẽ que bodie in aurora icepit:ita ꝙ in secũda hora iste satis quiescit:in tertia aũt hora fortificat z ascendit. Iste idez Martinus hz ẽtitatẽ cholere circa ꝓcauũ vene ascẽdẽtis ꝓfus venas brachy dextri que ex sua ẽtitate z mõ substãtie z qualitatis icipit putre fieri cras circa horã none:z facit ꝓtinuã quã continuaz in postremũ experiemur gradati tepozis z fortificationis sm primã putredinẽ que incipit cras que est tertia dies a die crastina:z q est ẽtia a prima in cuius aurora icipit alia febris resortificabit circa horam none: ꝓcedẽte ergo Martino ad dies cognoscimus manifeste cũ hic duas febres cõtinuas:quaz vnaqueq; hz sui putredies incipiẽtes in determinato loco que putredo incipit in ꝓte sue materiei z finit illã sicut putredo circa venã descẽdẽtez ad crus incipit in chola que est ibi z finit illã z nõ incipit a chola que est in cõcauo vene ascẽdẽtis brachy nec hz dñium sequẽdi illã in putrefactione z resolone:erunt ergo due febres cõtinue:quaz vnaqueq; est per se febris bñs suas gradationes tepozis z exacerbationis.

¶ Dis babitis appet erpõ tertius difficilis cũ dicit.nõ ergo elongat.i.nõ est lõginquuz vel i possibile quin accidat putredo cui putredini sit dñium aliqõ incipiens in parte mãeruz.s.intra venas: z per ꝛsequẽs in loco determinato:z qz ista putredo hz aliqõ de minimũ.sin mã que est in boc loco:sequit ꝙ ei nõ est dñuz ꝛsequẽdi aliud.i.aliam mãm que est in quodã alio loco sequendi.s.ꝑ successionẽ putredinis z resolonez:imo aggregat in ea vt incipiat z sequat.i.ꝓsequat:z ẽt finiat simul.i.in determinata mẽsura tẽpozis que mẽsura temporis est alia ab illa que icepit:z sequit in alia mẽsura alterius partis corporis:qa alia mensura tẽporis est ab aurora hodierne diei ad auroꝛã secũde vel tertie diei a mensura que est ab hora none crastine diei ad horã none diei sequentis crastinũ vel post crastinũ:z hoc mõ intelligit simul. ℣ Aliter tñ potest exponi si cõsideras ꝙ nullã est dare partẽ putredis fictis vbi nõ sit pars facte putredinis:sed nõ curamus de hac subtilitate ꝙ nunc. ¶ Quare erit.s.putredini vel febri gradatio tepozis sic gradatum tepescit supple:z gradatio acuitionis. Qua expit. Qua scitur:z cognoscit ꝙ hec putredo vel hec febris hẽat hac mãm z nõ illam. Si ergo subtilr cõsideras mẽtẽ Aui.ipse vult ꝙ determinata putredo põt fieri in determinata ꝓte vene cui sit dñium incipiendi z finiẽdi mãm circa partes illas ꝓcuas illius vene:z non sit ibi dñium circa quãdam aliam mãm alterius speciei in alia cõcauitate venaz circa alias partes:ergo sequit ex hoc ꝙ illa mã super quã hec putredo non dñatur posset ẽt putrefieri a quadam alia causa z quodã alio tẽpore z habet suam gradationez tepozis z exacerbationis. Alia ifa habet tẽpozis.i.gradũ ꝓcessum in tẽpore quo experti sicut dixim⁹:z hec expositio tẽdit in idẽ. ¶ Ex dis ergo Aui.vult negari antecedẽs rõnis illoz cum dr ꝙ in materia que putrefit intra venas nõ põt diuersificari locus putredis. Dom ꝙ falsum est saltem in aliys humorib⁹ a sanguie. ℣ Et cuz dr ꝙ vene sunt trãsmeabiles:ergo sparget putredo in toto corpore. Dom ꝙ fumus putridus ex ẽ spargi poterit per oia concaua venaruz:nõ tamẽ sequitur:ergo tota cholera vbiq; putrefit. ℣ Et cũ dr ꝙ tota cholera iacet continua in vena.Dicẽdus ꝙ hoc cõcesso vna pars huius ꝓtinui põt habere ꝓpriam dispõẽ aliam a dispositione partis alterius sicut apparet in virgula accẽsa in duabus extremitatib⁹:quaz vna est viridis:z alia ficca.Aliũ enim ꝓcessum z modũ motus bẽbit ignis in vna extremitate q̃ in alia:z erit in hoc tẽporis gradatio:qua vez ignẽ experimur. Dei oõz ꝙ chola nõ iacet cõtinua in venis:sed solus sanguis in eis actu cõtinuus est:z qz hoc facit ire ad alias difficultates omittamus.

Dub⁹ ꝑ⁹ ¶ Dubitat qa ex hac rõne Aluic.ꝓbari põt ꝙ possint cõponi due cõtinue de sanguie dicte synoche:qa per ꝓpõnẽ fundamẽtalẽ putredo incipit.i.icipere põt ab vno loco determiato vt in sanguine venaz ab inguine z ifra:z tũc arguat.ꝓeter istã putredinem põt incipere alia:z in alia die in sanguie venaz a titulicis supra:ẽ erunt due ꝓtinue de sanguine. Istã dubitationẽ dimitto alys pertractãdã:qz nimis ꝓlongarem:tñ veritas eius põt educi ex ifusõnibus gfialibus sup libro de differẽtys febriũ que sunt de febre sanguinea. ℣ Hic tñ dicatur ꝙ si argumẽtũ ꝓcedat:nullum tñ habet i possibile sed possibile raz. Scõo ꝙ febris de sanguine nõ vero sed malignato in suba z qualitate participatione alterius humoris ab eo potest cõponi cum aliqua febre de sanguine non maligno:z possunt reperiri tue ꝓtinue tales:imo plures si ꝓcederes.

Sed due vere synoche nõ reperiunt. Vera enim synocha sine putredine est ex sanguine per se peccãte in ẽto vnde accidit sibi inflãmari:z vera synocha putredinalis est cũ ex B accidit putrefieri sanguis eni laudabilis multa multitudo est. Una in corde z epate z venis z arteryis magnis. Sic est vna cõtinua toti corpori:z ꝓtinua ꝓtinuatiõe ꝓcauitat venaz i gb⁹ facit ꝓtinuus sanguis:scias B.

¶ Ultimo viteri⁹ est hic aduertẽdũ ꝙ Aui.imaginat febrẽ ꝓtinuã de chola eẽ vnã ex duob⁹. primo ex vna mã ꝑ mota in vno determinato loco. Scõo ex mãi scõo mota intrscõa eracerbatiõe in ordine ad ꝓm⁹:z sic de alijs. Cũ ergo sunt due materie cholice in distinctis locis primo mote z vtraq; suo motu mouet nõ dependente a motu alteri⁹:z sunt due alie materie mote in duab⁹ exacerbationibus vna in ordine ad aliã. Et B inferas ꝙ si imaginatio tua põt capere ꝙ aliq; chola faciat porisimũ omni die ex motu cholẽ in ꝑ⁹ die ꝙ illa dicet vna febris cholica sic dr vna vera tertiana. Sed si ꝑ⁹ die fit mot⁹ cholẽ cuius vrute nõ fiat quarta die porism⁹ ista est duplex tertiana. Cõsidera ista qa sunt vtie ad multa subtilia.

¶ Et spẽs qdẽ cõponis febriuz sunt tres itrãs z coalternata z cõicans. Et itrans est vt igrediat vna earũ sup alterã. Et coalternata vt ingrediatur post eradicationem eius. Et cõmunicans est vt iciat cũ ea.

¶ Hec ẽ diuisitas cõponis febriũ ex ꝓte modi cõponis illaz:z sunt spẽs iste in mõ narrationis note:exercitabo itellectus solertes.

Dub⁹ 2⁹ ¶ Et primo si possunt dari due febres..v.g.tertiane pure interpolate simul incipientes que dicuntur cõicantes:z in quo differunt iste due ab vna:cuius materia eẽt tanta quanta est materia illaz duarum:z an possint esse ille due ex diuersitate illoz locoz. Et iaz ex dictis apparent multa quibus soluitur hoc quesitum.

Dub⁹ 3⁹ ¶ Secundo dubitatur in quo differt paroxismus vnius flegmatice febris in quo post ẽtũ incipit calor post frigus:iterum incipit frigus:z iterum calor vt innuit supra cap⁹.de flegmatica a porismis duobus flegmatice febris que fit composita ex duabus interpolatis flegmaticis:composita dico sm semitam introitus.

¶ Et cum videris febrẽ conclusam z est in ea rigor et non sudor:z forte accidit in rigoribus pluribus sudor vnus:tunc testifica compositionem in ea.

¶ Hic ponit duos cañ.ex gb⁹ intelligit signa compositaz febriuz.

¶ primus est cũ videris febrẽ conclusam,i.cõtinuam de sanguine vel cholera ꝓpte vel ẽt alias:z est rigor in ea:testifica cõpositionẽ qz cõtinue nõ habent rigorem.ergo rigor significat mãm extra venas:z sic est febris composita ex continua z interpolata.dixit z nõ sudor:qz rigor iste potest esse creticus z significaret crisim: vñ a⁹ 1.4 a⁹ 58.s.A caulone habito rigor rẽ. Et forte accidit in rigoribus pluribus sudor vnus:quia ex hoc possunt significari diuerse materie:quarum aliqua est sudatiua z aliqua non.

¶ Et similiter cum videris in conclusa superfluitatez in frigore extremitatum z rigore: sed parũ de ambobus:tunc forte est in conclusa.

¶ Scõs cañ.z sit testifica cõpositionẽ cũ videris rẽ.qz ista significant materias extra venas:z iste cañ.repetit primũ in B ꝙ dixit z rigore:sed paz.i.nõ fit in ea rigor rẽ.qa ꝓprium est synocharuz ꝓtinuaz nõ horrere:vt Gal.2⁹ de diffe.feb.cap⁹.8.Aliter põt intelligi ꝙ rigor z frigus extremitatum est indicãs cõpositionẽ quando est magnũ frigus z magnus rigor:z ideo dixit cũ videris superfluitatem:parum enim quid rigoris z parum quid frigoris possunt coniungi conclusi.i.cõtinue.Et hoc ergo accipit ꝙ in febre cholica cõtinua pura potest eẽ parum quid frigoris:z hoc vel qz vene habent obtusum sensuz in eoz concauitate: vel qz aliqs vapor cholicus acutus in principio exacerbationis põt aliquẽ rigorẽ facere. Quale aũt sit frigus latice diximus in cap⁹.suo ꝓprio.

¶ De emitritco. Cap⁹.17⁹.

Emitriteus est febris cõposita ex duab⁹ febribus:quaz vna est tertiana:z altera est flegmatica:z fit in die vno porism⁹ tertiane z quotidiane simul. Aut sm semitã cõitatis z inuentionis. Aut sm semitam coalternationis z vicinitatis. Aut sm semitã itroit⁹ z exitus.

¶ Quãuis sint multe cõpones febriũ:tñ sequit in speciali de febre cõposita ex febre flegmatica z febre cholica:qz multũ accidit z dr emitritea.i.media tertiana.altera aũt ꝓte nois dereliqt sicut dixit emitheos.i.semideus z semihomo:lege doc a.B.2⁹ de diffe. feb.cap⁹.7.Et primo ponit notificationem emitritee febris. Scõo ponit diuersitates eius.ibi(Aut sm semitam eius.)

¶ Diuersitates autem quas ponit sunt quinque z vltio dat malis de plogatiõe z malitia ei⁹. ℣ prima diuersitas è: q emitritea vel è cõposita sm semitã cõtratis z inætiõis: qz cõtet fil⁹ iueniunt earũ paroxismi vel exacerbatiões. Aut sm semitã coalternatiõis z vicinitatis: qz sũt vicine exacerbatões vel paroxismi: z nõ miscent sz coalternatum venũt: vt post ẽcessuz vni⁹ alter venit. Aut cẽ. pz.

¶ Et de diuisionibus difficilior ad cognoscendum est prima: deinde secunda.

¶ Cõparat has diuersas cõpões in notitiã: z dicit de diuisiõibus emẽbris diuisiõis difficilior ad cognoscẽdũ est. s. p⁹ emitritea cõposita sm semitã cõtratis: qñ fil⁹ inuadũt paroxismi. Deide scõa. Cõsiderãdum diligẽter: qz scõa huc nõ accipit: vt distinguit cõtra tertiã. esset enĩ sermo falsus. nã intelligeret ex B q emitritea cõposita sm semitã coalternationis z vicinitatis cẽt difficilior ad cognoscẽdũ q̃ emitritea cõposita sm semitã introitus. sed B est falsuz: qz ẽpto paroxismi magis distincti inuadũt: tãto est minor pfusio z maior certitudo: sed distincti⁹ inuadunt qñ cõpositio est sm semitam coalternationis. g emitritea talis cõpositionis est facilioris cognitionis. Illa aũt que est sm semituz cõtratis est difficilioris cognitionis. Illa aũt q̃ est sm semitã introitus medio mõ se hz: ascipitur ergo hic secũda p secũda z tertia: z est 8mo Gal. 9mo de differẽtijs feb. cap. 7. vbi cũ premittit q̃ duplex est differentia emitritee febris cõplicationũ: quãdoq; qdem cadẽ hora inuadẽtibus paroxismis simul qñq; sm diuersa tempora: subdit q̃ de emitritee que sm diuersa tẽpora inuadũt sunt facilis cognitiõis. s. respectu eius emitritee cui⁹ paroxismi cadẽ hora inuadũt. B dicit Gal. cuz ergo subdit. deide secũda. intelligit tã emitritea cuius paroxismi introeunt q̃ illa cuius paroxismi coalternant vt notum est.

¶ Et qñq; sunt febres duc ptinue qñ duc putredines sunt intrinsece: z qñq; duo sunt periodice que eradicãtur: quoniam duc putredines sunt extrinsece: z qñq; est cõtinua cholerica: qa eius putredo est intrinseca z flegmatica est ecõtrario: z quãdoq; est ecõtrario.

¶ Hec est 2ª diuersitas: z est diuisio q̃drimẽbris famosa quaz. B. ponit scõo de differẽtijs feb. cap. allegato. z est nota.

¶ Et iã quidam ponunt emitriteũ puruz febrem compositaz que fit ex tertiana extrinseca z flegmatica intrinseca: z illam que est preter eam nominant non puram. Et non est illud de illis in quibus superflua occupatio sit habenda.

¶ Hec est 3ª diuersitas siue diuisio qua dicit q̃ emitritea vel è pura. i. vera: vel nõ pura. i. nõ sic vera: z posuit hoc Gal. 2. de differẽ. feb. ca. 8. fundãs se super sniam quã posuit Hal. ab. 8. theorice ca. 8. z Serap. 6. practice cap. 6. Et non est illud de illis in gb⁹ superflua occupatio sit habda. s. nõ multũ curãdũ de hmõi: noib⁹ puro vel impuro sed de re. Et tu scias q: difficile est Gal. saluare ibidẽ cuz p. fundẽ pfideraꝝ. Voluit enĩ verã z purã emitriteã cẽ ptinuã z horridã: z hãc cẽ solũ qñ cõponit ẽt interpolata z flegmatica cõtinua. Istas aũt hẽat difficultates B ibi discussimus. ¶ Cõsiderãdum q̃ anteq̃ libri. B. z. K. venirẽt ad nos in scia emitritee multa fiebant difficultates. Dum serunt q̃ Salernitani emitriteam in maiorem z minorem z mediam: z in B discordati sunt a ⁹plateario z ⁹passionario. ⁹posuit enĩ. ⁹passionarius q̃ maior emitrite⁹ è cõtinet⁹ q̃rtane: minor quotidiane: medi⁹ tertiane. Salernitani ho posuerũt q̃ maior emitriteus est qñ cholа putrefit intus z melia ex. minor qñ cholа putrefit intus z flegma ex. media quãdo flegma putrefit intus z cholera extra. z oia hec sunt dicta pauce vtilitatis. Qui bo vult se in his ductis prolixare: querat Hubertũ Anglicum.

¶ Et fortasse antecedens ad putredinẽ est cholerica: z fortasse antecedens ad putredinem est flegmatica: z fortasse veniunt simul.

¶ Hec est 4ª diuisio z è nota. Cõsiderãdũ aũt q̃ pp hãc diuersitatẽ accidit qñq; fortiorẽ motũ fieri i die pari q̃ i die ipari fic cũ illi que inuadit p⁹ die ptinua flegmatica z tertia die inuadit fil⁹ cũ flatica tertiana interpolata: vt dixit Gal. z⁹ de dif. feb. cap. 7.

¶ Et iterum quandoq; est materia faciens febrez flegmaticã magis dominans: z quandoq; est materia faciens febrem cholericam magis dominãs: z quomodocũq; sit materia flegmatice ponit paroxismos cholerice longiores z tardioris crisis: z materie cholerice ponit paroxismos flegmatice ecomuerso.

¶ Hec est quinta diuisio: z pater. Cholera enim subtiliat flegma z flegma ingrossat choleram.

¶ Et fortasse extenditur emitriteus longo tempore. s. vsq; ad. vij. menses z supra: z quandoq; fit ex emitriteo egritudo acuta: z quandoq; est emitriteus de febribus magis interficientibus: quoniam perducit ad etbicam z egritudines chronicas z difficiles.

¶ Quia in emitritea est materia multa z diuersa: nõ qñq; plus ꝑiõgat er hoc q̃ si eẽt flegmatica pura vt declarauimus in qõne de prolongatiõe febris. z hoc est qõ dicit. errẽdũ qñq; tpe lõgo. z qa mãe diuerse z multe molestie ẽruti multũ sunt. ideo qñq; opz eaz cito termiari ad saluté vel mortẽ: z B est qõ dicit qñq; fit ex emitriteo egritudo acuta. i. qñq; est acuta: vel qñq; fit: q: trãsit in acutam vt in ꝑa cerebri. qñq; ducit in etbicã ledẽdo nutritiua: z in egritudies erroneas vt in hydropisiz in q̃ errat: q: de cũ cala. vel chronicas z difficiles. pz. bñ ergo dixit Gal. in libro de typo. cap. 4. Est enĩ periculoz portator alo portentoz emitriteus.

¶ De signis emitritei. Cap. 18m.

MAgis ꝑpriuz signoz eius z primũ eoz: iz necessaria sint cõparia alia est vt sit spatiũ buiꝰ febris in vno duorũ dieꝝ longius spatio tertiane z magis quieta: deinde sit in die alio leuioris paroxismi z paucorum accidentiuz.

¶ Primo ponit signa emitritee absolute. Secõo signa eiꝰ diuersificata sm tẽpora. ibi (Et qñq; fiũt.) Tertio signa diuersificata vl eiꝰ diuersitates sm dies. ibi Et in hac. Quarto ponit quãm signa diuersificata diuersitate signoz. ibi (Et qñq; cadit.) Quito signa emitritee diuersificate dñij humoz vel q̃litate ipsoz. ibi (Et nõ expectat.) Sexto ponit signa emitritee in modis cõpõnis ex ptẽ cõpositiõnũ. ibi (Et qñ cõpositio.) ℣ prima in tres sicut tria signa ponit.

¶ Cõsiderãdũ circa primũ signũ q̃ emitritea in die in quo inuadit paroxismus tertiane z flegmatice sparũ huius febris est lõgi⁹ spacio tertiane pure vt notũ est z magis gera. s. ab accẽtib⁹ cõib⁹ de frit z iflãmatione z hmõi: sed in alia die in qua inuadit sola flatica est leuioris paroxismi z̃. qa paroxismus pure flegmatice est leuior z pauciorꝰ accẽtiũ q̃ paroxismus flegmatice z cholice: z apparet q: B est magis ꝑpriũ signũ z primuz: q: sumit ex nã mãerũ: sed sunt necessaria alia cõparia signa. i. signa cõparẽtia cum B signo significantia qua significent q̃ hec diuersitas fit ex diuersitate materie nã aliquis põt habere duas tertianas. vnã nõ verã cuius paroxismus cẽt longior z quietior in acutate q̃ paroxismus tertiane pure. z alterã tertianã de materia valde pauca z mixta. et eẽt paroxismus iste leuior z paucioꝰ accidentiuz: z tñ ista non esset emitritea: opz ergo habere cõparia signa que dicentur.

¶ Et qñq; iteraꝝ in ea horripilatio sm plurimuz aliquotiẽs ꝑp illud qõ accidit de pugna duaꝝ materierũ: aut introitu vnius eaꝝ super alterã. Et fortasse accidit hec iteratio trib⁹ vicib⁹: aut quatuor: z iam calefiunt mẽbra aliqua horripilatione fixa adhuc.

¶ Hoc est secũdũ signuz qz in emitritea fit horripilo que vocat a Gal. horror que est medius rigoris z circũinfrigidatiõis: z ista infrigidatio iteraꝝ multis vicibus: B est qõ dicit. qñq; iteraꝝ cẽ. Dixit qñq; ꝑpter fit B qñ paroxismi fiũt inuadunt: z humores sunt pares in actio: z ptinua est flegmatica z cholica est iterpolata: vt. 8. z⁹ de dif. feb. c. 8. sm plm. i. vt plurimũ qñ est talis vera emitritea. aliquãdo. i. aliqñ⁹ vicib⁹: qz trib⁹ vel q̃tuor. z dixit B qz nõ semp tot vicibus iteraꝝ horripilo ꝑpter illud qõ accidit de pugna.

¶ Dubitaꝝ que pugna est ista z qõo fit. ℣ Dõm q̃ qui vult imaginari hãc pugnã z revolutionẽ materiez: opz imaginari effectꝰ illarũ ẽtrios: vel quasi ẽtrios siue similes ẽtryo. b. g. cholera pugnat z facit rigorẽ: z flegma suffocat z infrigidat z facit circũinfridationem: z ex his ꝑficit horrorẽ siue horripilo que ideꝝ sunt dic. Sibi chola mota ex venis cito i flãmat: z calor cũ illa ex expandit: z cũ B est flegma intra venas vel ẽt extra tarde. i. pigriter motũ siue moueri incipiat hora qua mouet chola siue post suffocat calidũ: vñ cũ iaz vi expansus ꝑpter motũ cholere: utez retrahit ituo pp motũ flegmatis: z tũc calefit flegma illud. utez calor erpãdit ardẽte cholera sicut ligna flecta: tũc igit flegma reobtãdit calidum: siue illud qõ motũ fuit: qz est mõ dubium a calore: siue alia ps flegmatis: z tũc utez fit infridatio q̃nõ est pura pp calorẽ cholerinõ fit horror. et expẽdia est inãtũ q̃ vsq; ad q̃tuor vices accidit B fieri: z hic ẽnt multa subtilia plura dicẽda: sed qb⁹ excusamur pp dicta nra sup z⁹ de dif. feb. Et iã calefiunt mẽbra pp cholerã i flãmatã fixa horripilatiõe pp flegma infrigidans z põt ecõuerso contingere.

¶ Et ex

¶ Et ex hac quidem que est emitriteus corpus nō mūdificatur integre.

¶ Hoc est tertiū signū qz ex nā emitritea corp⁹ nō mūdificat: qz alt̄a febriū est ꝓprius vt flegmatica cōtinua. ⁊ b dicit. Ā. sequens B. cap. allegnā qñ cēponunt due iterpolate: vna de cholā alia de flegmate: ⁊ humores sunt partes: ⁊ siquidē portismi aut vn⁹ super alterꝫ cito irruit: tūc est febris vere horrida bis redeūtes horripilationes trib⁹ vel ꝙtuor vicib⁹: ⁊ tā talis fe. apud Hippo. ⁊ Gal. nō dī emitritea vera: qz emitritea vera nō solū est horrida: sed et cōtinua. hz dubiū alibi z⁹ de diffe. feb. a me discussum quare quelibet horripilatio rediens nō ponit principiū vnius paroxismi: ita ꝙ quot sunt horripilationes tot sunt paroxismi.

¶ Et qñq; fiunt principiū eius ⁊ augmentū ipsius vehemētis cōmotionis: ⁊ ꝓprie quādo fuerit cōcoctio: aut fuerit introitus in humus hora: tūc eni fūt horripilationi reditus. Et est status lōginquus. Et cū existimaf ꝙ corpus tā calefactū est ⁊ febris hz statuz inuerus horripilationē redeūtez: ⁊ ista accīta sunt ꝓpter pugnam humoꝝ. Et status qdē huius egritudis in horis particularib⁹ ⁊ vniuersalib⁹ est ante statū flegmatice: ⁊ velocior statu eius ⁊ tardior statu cholerice: qñ caliditas nō expandit nisi cū labore ⁊ ꝓprie in primis ⁊ fit fortis eius acuitas apud statum. Et simili fit declinatio lōga ꝓpter illud qđ accidit de stationib⁹ quas efficit reluctatio vnius duarum materierum cū alia: ⁊ parum quidem tepescit cum fudore.

¶ Hic ponit signa emitritee diuersificate sm tēpora. Et ꝑ ꝓncipiū ⁊ augmēti. Scō⁹ stat⁹. Tertio ōclinationis. ꝓpartes patēt. Qñq; qz est vera emitritea. Vehemētis cōmotiōis ꝓpter qđ redit⁹ oppositōis ⁊ b est qđ subdit. tūc. n. ⁊ ꝓprie qñ tē. ⁊ tūc ꝓprie fit pugna iter humores qñ sūt vel qñ sūt mouent. si eni vno humore tā moto ⁊ finito eius portismo alter humor coalternatiua sua diē mouerī non fit pugna. ℣ Stat⁹ lōginquus. qz nō est stat⁹ nisi ambob⁹ mēbris vniformiter calefactis ꝙ nōdum hic redeūt horripilationes: quāto ergo horripilationes sunt plurib⁹ vicib⁹ redeūtes: tāto magis tardatur status ex hoc. Alia sunt nota ex dictis.

¶ Et status. Hec oia sunt vba Gal. z⁹ de dif. feb. c. 2. vbi dicit. Lboleret velocitatez flegmaticus detinet humor. flegmatici vo tarditatē ⁊ pigritiā cholicus corrigit. ⁊ hoc vltimū inuit cuz dic. qñ caliditas. ſ. febris emitritee in die mot⁹ cholere ⁊ nō flegmatī non expādit nisi cū labore ꝓp flegma qđ ōtinet velocitatē cholē ꝓpter in ꝓmis. t. in prin⁹ ⁊ augmento portismi vbi fit illa pugna. vel ꝓprie in ꝓmis. ſ. paroxismis hāc febriū: qz ꝑnt portismi flegmatici sunt de mā magis cruda: vt ōclauimus in ca. de sſatica. Et fit fortis eius acuitas apō statū: quasi dicat magis sunt actu calide ⁊ inflāmate quāz caloze corpus valde afflīgit: saltē ꝗtū ad aliquaz partē status. hoc dico qz ōclināte mā cholerica per resolutiōē pōt stare vehemētia caloris flegmatis: tñ cū hoc toto pluri caloze molestaf ꝙ si eēt solus flegmatis status. Cōsidera ꝙ Auic. audacter dixit. in horis ꝑticularibus ⁊ vlibus. Hā tamen hoc non exꝑtit: ⁊ de hoc nos prolixe diximus in questione de prolongatione.

¶ Et sīr. Cōsiderandum ꝙ Hal. de declinatione vere emitritee nihil clāz exꝑressit. Auicē. vo non dixit de qua intellexerit an de ōclinatione vniuersali vel particulari vel de vtraq;. In qōne autē ꝓdicta declarauimus ꝙ sermo iste Auic. marie ꝟificat de declinatione totius morbi. in illa eni declinatione accidit statio. i. remanentia materiex ⁊ mora caꝝ ꝓpter reluctationē vnius cū alia. ſ. respectu virtutis. virtus enim non potest sic expellere duas materias sicut vnā: vnde modo vacat cum vna mō cū alia aut⁹ sīl⁹ difficiliter mouet illas: ⁊ hoc totū est cā plixe declinationis.

dubiū z⁹ ¶ Dubitat: qz declinatio vlis totius emitritee nō fit sīl⁹: qz pus recedit cholica ꝙ flegmatica. ℣ Dām primo ꝙ hz nō fiāt simul: tñ in aliquo tpe cōcāt. ſ. in aliqua pte tpis. Scō⁹ qz hz tota declinatio tertiane fieret flegmatica exīte in statu vel augmēto magis difficulter exꝑlīt illa cholā ꝓpter vacationē nature ad flegma ꝙ si fuisset cholā pura. qūo aūt fiat ꝑticularis ōclinatio paroxismi diuersa a ōclinatione totali cū diximus in qōne ꝓdicta. ℣ Et paꝝ tepescit cū fudore. Sed hic sermo fit de tepore exacerbationis: ⁊ ſ fiat cōparatio ad tertianā purā est sīmo notus: qz minus sudat ꝙ in tertiana pura: hz plus sudat ꝙ qñ est flegmatica pura: qz cholā adaptat flegma ad subtiliationē ⁊ sudorē. Si autē sīmo fit vlis ꝙ paꝝ tepescit cū sudore: qz min⁹ ꝙ cholica ⁊ minus ꝙ flegmatica pura: tūc sermo est difficilior: sed pōt illud accidere: qz plus ledit vt⁹ vt expellat ꝙ sudorē a duab⁹ materiꝭ ꝙ ab vna: ⁊ sic ꝓt vtilitari intelligido ꝙ tepore vltīa declinationē: ⁊ hic abbreuiamus.

¶ Et in hac febre dies tertius de diebus eius est similis primo ⁊ quartus secundo.

¶ Hoc est manifestum.

¶ Et quādoq; cadit significatio super emitritetum ex modis diuersis. Nam quādoq; accidit ex ꝓsuetudinibus: ⁊ quādoq; accidit ex accidētibus. Et casus consuetudinuz est sicut si in corpore hominis multiplicef cholera ⁊ putredo eius: deide vtatur deliriꝭ ⁊ diuitat exercitia: ⁊ vtaf cibis de spēbus regiminis generantibus flegma: aut multiplicef in corpore hominis flegma ⁊ putredo eius: deide exerceteur plurimum: ⁊ vtatur eo qđ generat choleram de speciebus regiminis: aut si fecerit nectū etas illud in eo ita vt fiat adolescēs post pueritiam ⁊ dhiuz humiditatis: aut fiat senex post iuuentutem ⁊ acuitatem complexionis.

¶ In hac 4ª ꝑte capli ꝑ ponit modos signoꝝ. Scō⁹ ꝓsequ. ibi (Et casus.) Hic ꝑ ponit sig⁹ sūpta ex cā. ⁊ cōsuetudie. Scō⁹ ex accīt⁹. ibi (Ex accītib⁹.) ¶ Et casus. i. euēt⁹ vl occursus multiplicat. i. multiplicari ꝓsucuerat. si fuerit nectas. i. nō solū fuit ꝑ casual⁹: sed et nectio fiē nectia mutatio hz etatē. Et tō cū qs febriat i ꝑn⁹ adolescētie suspicādū ē ꝙ sit seb. emitritea. i. cōpōsita ex cholā ⁊ flare. Cholā qdē ꝓp ꝑn⁹ adolescētie. Flate vo ꝓp pueritiā ꝙ ꝑcessit. Et si qs febriat i senectute ꝑ suspicādū est febrē eē cōpōsitā sīl mō.

¶ Cōsiderādū aūt ꝙ pastus ⁊ multus emitriteus inuenim⁹ in platis. ſ. cēpis ⁊ alys ꝑinguatis cholicis ꝙ prius in oī vigilia ⁊ solicitudine ⁊ labor⁹ extenuati multiplicat cholaz ꝓp adeptiōez bōficior: deide habit⁹ cparib⁹ ⁊ bōificus ꝙgulib⁹ viuūt otiosi ⁊ illa multiplicāt: qre multi ex eis diuina iust itia cū emitritea moriunt.

¶ Ex accidentibus vo sicut est pulsus ⁊ vrina ⁊ ꝓcessio eius qđ procedit ex vomitu ⁊ egestione ⁊ dispositione digestiōis ⁊ signa eius ⁊ dispositio sitis ⁊ dispositio tactus ⁊ dispositio horripilatiōis ⁊ rigoris ⁊ dispositiones horarum ⁊ paroxismorum. Pulsus autem fit in ea miozis magnitudinis ⁊ velocitatis ⁊ frequētie ꝙ ille qui est in tertiana.

¶ ꝓpio enūcerat accītis. Scō⁹ ꝓsequ. ibi (pulsus.) ꝓpio ponit signa ex pulsu: ⁊ vult qꝫ i ea. ſ. emitritea pulsus fit minor ⁊c. i. pulsus tardior ⁊ rarior ꝙ ille q ē in tertiana: qz i tertiana pura mā exīte cholica fit maior nectitas euēctatiōis: ꝙ pulsus in tertiana ē maior velocior ⁊ frequētior ꝙ i emitritea in q nō ē ita ieēsus calor.

¶ Et ꝛne caꝝ sūt miozes ꝙ ille q̄ sūt in flegmatica.

¶ Et ꝛne caꝝ. ſ. magnitudinis velocitatis ⁊ frequētie sunt minores ⁊c. ¶ Cōsiderandu⁹ hic diligēter ꝙ contrariū magnitudis est paruitas tarditas ⁊ raritas. Si igit sunt minozes in emitritea ꝙ in flegmatica: ꝙ in emitritea est minor paruitas minor tarditas ⁊ minor raritas ꝙ in flatica: ⁊ ſ sic ꝙ pulsus in emitritea ē maior velocior ⁊ frequētior ꝙ in flegmatica: qz mā est calidior: sicut ꝙ pulsus emitritee est minor pulsu tertiane: ita est maior pulsu flatice: ⁊ sīc est tardior ⁊ rarior pulsu tertiane: ita est velocior ⁊ frequentior pulsu flegmatice. Et hic posset adduci ambiguitas quā supra diximus cap. de flegmatica vbi dī ꝙ pulsus flegmatice ē frequētior pulsu tertiane: cui⁹ ꝛnū hic itelligit: ⁊ ibi ōclarauimus hoc.

¶ Vrina vo est tarde digestionis.

¶ Hic ponit signū ex vrina ⁊ dīone eius: qz tardaf in eis digestio respectu vrine tertiane: ⁊ itelligit ēt ꝙ nō fit dicta sīl⁹ in tertiana.

¶ Cōsiderādū ēt ꝙ pōt tardari digestio eius respectu flegmatice. contingere ēt pōt emitriteam esse lōgiorē flegmatica.

¶ Et vomitus est ꝑmixtus ex cholā ⁊ flegmate.

¶ Quia talis est mā que ōiatur. hic accipe ꝙ vomitus cui flegma est permixtū est ꝑior quādoq; ꝙ vomitus cholē puriozis: qz vomitus ꝑmixtus ex cholā ⁊ flegmate cadit in signis emitritee: sed vomitus cholē puriozis cadit in signis tertiane pure que est seb. salubrior ꝙ emitritea: ⁊ de his scripsimus secūdo ꝓnosticoꝝ.

¶ Et egestio est permixta ex cholera ⁊ flegmate.

¶ patet.

¶ De dispositione autem calefactionis ⁊ frigoris ⁊ sitis ⁊ horripilationis ⁊ horarum ⁊ paroxismorum iaz locum fuimus qđ oportuit.

¶ Dic sumarie loquitur de algo de quibus dicit se cē locutū. modos eni calefactionis ⁊ frigoris ⁊ reditus borripilationis enumerat ⁊ iam dirit. ⁊ de siti cum dirit. paucorum accidentium cē.

¶ Et nō expectaf statio super dñantem duoꝝ humorū nisi per vincētē ex significatiōib⁹: nā si dñatur flegma sunt paroxismi lōgiores ⁊ borripilatio minor et coartatio ⁊ ꝓprie in pulsu fortior ⁊ extremitates sunt velociores ad suscipiendum frigus in principijs egritudinis ⁊ tardioris mūdificationis a suo frigore: ⁊ sitis est minor ⁊ vomitus cholere minor ⁊ vrina vehemētionis albedinis ⁊ cruditatis ⁊ fudor minor ⁊ etas puerilia: aut senectus ⁊ complexio corporis significat cā: ⁊ similiter consuetudo ⁊ que currunt cum ea.

¶ Hec est quinta pars capituli vbi primo ponit signa emittitee si dñatur flegma ⁊ premittit q nō expectatur statio. i. in iudicio cē. Aliter enim sumit hic statio ⁊ supra cū dixit. de statione quā ipsa efficit cē. paroxismi longiores: q. flegma magis prolongat ⁊ tardat resolutionē. borripilatio minor: quia redit plus ad ifridationem. Coartatio systolis ꝓpter multos vapores a flegmate eleuatos ꝓprie in pulsuꝝ vapor putridus multum incedit per arteriaꝝ cum in vera emittitea flegma sit in venis que arterijs associantur. Complexio corporis ad flegmaticam declinās plus. Consuetudo. s. habendi febres flegmaticas: vel cōsuetudo in cibis flegmaticis plus. Et que currunt. s. aer ⁊ seruus cē.

¶ Et si dñaf cholā sūt pessimi breuiores ⁊ extremitates velociores ad calefactionē ⁊ sitis ⁊ vomit⁹ cholē plus ⁊ sudor magis exuberans: ⁊ fortasse declinat ad borripilationē que est sicut rigor: ⁊ sit vrina vehemētius tincta ⁊ etas ē iuuēt⁹ ⁊ cōplexio corpis qñq signi ficat cā: ⁊ sili⁹ ꝯsuetudo ⁊ que currunt cum ea.

¶ patet ex oppositis dictorum.

¶ Et qñ equanf duo humores frequentantur significationes ⁊ est borripilatio pura completa non rigor ⁊ non perueniens ad rigorem.

¶ Frequētanf figiationes. s. mitte: q. multa est signoꝝ mediorum apparitio: vel frequentanf figiationes. s. reditus borripilationis qñ simul inuadūt paroxismi: ⁊ ꝺ ꝓpter equalē pugnaꝝ. Et borripilatio cē. quia verus horror: vt secūdo de febribus cap. 8. ⁊ ideo non rigor nec perueniens ad rigorem. i. neq declinans ad rigorē: supple neq ad circūinfrigidationem sed ad medium.

¶ Et quando cōpositio est manifestior in periodica ⁊ continua q̄plures horuꝝ appropriant nole emittitei puri ⁊ est cōtinua: ipsa flegmatica est rigor debilior: qm̄ materia extrinseca est cholerica: ⁊ non est cōtrarium ei ex parte flegmatis extrinseci cum ea in eo qđ necessarium est de rigore: sed est debilior.

¶ Hec est sexta ꝑs capitulī: in qua primo ponit signa quādo emittitea est pura vel vera: quia continua est flegmatica ⁊ interpolata est cholica: ⁊ dirit q in ista est rigor: supple tm̄ debilior. primo tm̄ probat q sit rigor in ista emittitea: q. cholera est extra venas: ⁊ nō habet contrarietatem in pugna faciendo rigorem ex pte flegmatis: quia flegma est intra venas: ⁊ nō est mixtū extra cuꝝ cholera. Sz est ꝺbilior q. ꝛ flegma intus sit: tm̄ cholā que est exī ꝑ alterationē ⁊ ꝑ vapores flegmatis obtūdit vt faciat pus rigorez: silr cholā vt multū exit a ꝓximo venaꝝ ⁊ expellit exī supra mēbra sensibilia: ⁊ ꝛō est obtusum a flegmate cui ⁊ rus mixtū vel aliq̄ mō intus alteraf ⁊ ifici: ⁊ ꝓp ꝺ talis rigor adhuc ꝺi horror. i. nō purus rigor. Et qꝺ appet q vera horrida emittitea est illa q̄ sit ex duabus interpolatis cholica ⁊ flegmatica sil inuādit⁹ paroxismis.

¶ Et fortasse iteratur in ea frigus ⁊ borripilatio ita vt faciat errare in statu sicut scis.

¶ Et fortasse cē. ita vt faciat rigorez alio errare in statu sic scis: q. estimatur ꝓpter caliditatem expansam q ꝛaz sit status ⁊ nō est: imo iterum redit borripilatio ⁊ frigus aliquod.

¶ Et mīltiplicaf i ea calitas viscez ⁊ vētris cū frigore extremitatū: ⁊ sit pulsus vehemētionis puitaf ⁊ raritaf.

¶ Hoc est q ⁊ supra iā calefiunt mēbra aliqua borripilone fira: ꝛ illud dictū latius possit intelligi vt supra inuimus. Et sit pulsus cē. ꝓpter flegma qđ intus putrefit qđ est frigidū respectu cholē.

¶ Si autem cōtinua est ipsa cholerica nō fit rigor neq magna borripilatio: ⁊ fit pulsus maior ⁊ velocior ⁊ angustia vehementior.

¶ Hic ponit signa emittitee quādo cōtinua est cholica ⁊ flegmatica interpolata. Non fit rigor: q. cholā est intus: neq magna borripilatio. i. neq vera borripilatio: q. fit circūinfrigidatio: ꝛ debilis eo q flegma extra venas non habet cōtrarietatem a cholera secū mixta: sed habet aliquam contrarietatem a cholera que est intus in venis vt intelligit ex dictis. Et fit pulsus cē. patet.

¶ Et si cōponanf due cōtinue non erit rigor oīno. Et accidit tertiane cōtinue vt alleuief ante alleuationez flegmatice: ꝛ non redeat ante eius reditionem.

¶ Hic ponit signa qñ ambe sūt ꝓtinue. Non ē rigor oīno: q. cholā itus: ⁊ forsan q nō dixit nō ifridatio oīno: q. flegmati cuius sit in venis nō ꝓhibet facē ifridationē vt supꝺ cap. de latica. Et accidit tertiane ꝓtinue vt alleuief. s. ex illa exacerbatiōe añ cē. ꝛ nō redeat cē. q. citi⁹ redit flegmatica cū redeat oī die ⁊ cholica i die⁹.

¶ Cōsiderandū q omittit signa emittitee cōpositē ex cholā ⁊ flegmate interpolatis: q. ꝛā ex dictis sunt intellecta ⁊ ꝓprie ibi. Et qñ equal. ⁊ supra ēt cū dixit de reditu borripilationis.

¶ De cura emitritei. Cap. 19m.

Necessariū ē in emitriteo vt vehemēteꝛ bēas sollicitudinē i cūando māꝛ fꝛ spēs cūonis ex sol'one vētris ⁊ vomitu ⁊ ꝓuocatiōe ⁊ sudatione plus q̄ꝛ vehemētia que est per extinctiua.

¶ Post scias emittitee ponit curā ⁊ abbreuiat illā q. intelligi ex ca. ꝺ cura putridaꝝ in gñali. ⁊ ex. c. de cura tertiane nō pure. Et ꝺ ꝓmittit casū. ⁊ cōparat curā ꝑ cūonē ad curā ꝑ alterationē. Scꝺo illū ꝺclat. ibi (Et cū.) Tertio ponit medicias ꝓueniētes in hac cura ⁊ ꝺtermiato tpe. ibi (Medicie ꝺo.) ¶ p̄im⁹ casū. ē valde cōsiderāꝺus vt ꝗtū possim⁹ miorem⁹ mām i emittriteis: ⁊ iō ego frequēter vtoꝛ solutiuis i eis. Est. n. fe. valde repletiōal plusq̄ fit illa materi calor: ⁊ iō opꝛ sollicitari de cūone plus q̄ꝛ de extinctione.

¶ Et cū solutiuis oꝛ vt ꝓcuiat digō nisi sint ex gñe q̄ leniūt nāꝛ ⁊ soluūt ⁊ nō ingetāt sic aq̄ lubleb cū gelemabin si fuerit illō qꝺ supat flegma: ⁊ sic̄ terentabin ⁊ syracost ⁊ ifusio tamaridi ⁊ syrup⁹ vio. si ꝺnans fuerit cholā: ⁊ sic̄ qꝺ cōponif ex isthis si fuerit duo humores quasi pares. Et post apparitionez ꝺigestionis si euacuatio fiat humoris cum fortibus pertransit.

¶ Hic ꝺclarat casū. ꝙuꝛ ad ld qꝺ ꝑcepit de cūone cū solutiuis. De cūdo cū vomitiuis. ibi (Et vomit⁹.) Tertio cū ꝓuocatiuis vrine ⁊ fusionis. ibi (Et ꝓuocatio.) ¶ p̄imū ꝑceptū ē q. cū medicia solutiua oꝛ ꝓuenire ꝺigō māe: q. mā oꝛ hie ꝺigōne nisi sit medicia lenitiua vt cassia ⁊ nisi sit solutiua nō ingerans sic̄ lubleb. ꝙdā spēs lacticiny ō q ꝺixim⁹ supꝺ i. c. ꝺ cura putridaꝝ in gñali. Terentabin i. māna. Syracost. ꝙdā alia spēs mane. Considerāꝺus q. pauca lenitiua nō regrūt ꝺigōne vt notū ē. solutiua ēt q nō ingetāt nō regrūt ꝺigōne illa sic̄ māna: cui⁹ ꝓpteras ē soluē cholaꝝ. Est. n. tā leue solutiuū cholē q. si nō iuenit illā aptā nō agitat eam: ⁊ iō remanet sibi opatio solū ꝑ lenitionē: ⁊ hec sunt declarata ꝑallega. c. ⁊ hinc accipe q. lubleb plus appropriat flegmati q̄ꝛ cholē. ¶ Et post apparitionē. Cōsidera diligēter q nō dixit post ꝑfectā ꝺigōnem: sed post apparitionē ꝺigōnis: q. statim cū apꝑet ꝺigō vel cuꝝ ꝺigō fit apparēs: ꝛ nō fit ꝑfecte digesta cūa cū fortib⁹: sicut ꝺcm est in ca. de flegmatica. ⁊ postea intende ad residuū. Dixit ptrāsit q. hmōi cūones cum fortib⁹ vt cū turbith ⁊ agarico ⁊ silib⁹ añ cōpletā ꝺigestionē nō fiūt absq aliquo nocumēto: sed qñ fit cūatio post ꝑfectā digestionē: q. est cūatio regularis nō diceretur de ea qđ pertrāsit cē. sed dicit Aui. q. est fm rectitudinē ⁊ ꝓuenientiam.

¶ Et vomit⁹ oꝛ vt sit itez fꝛ būorē dñantē: aut ex aq̄ raffani cū syrupo acē. calꝺo: aut sy. acetoso cū aq̄ calꝺa.

¶ patet. Ex aqua raffani cē. sup. si dñans est flegma. aut cuꝝ syrupo acetoso: supple si dñans est cholera: ꝛ ēt dñante flegmate boc conueniat: sed vomitiuum de serapino est fortius.

¶ Et ꝓuocatio opꝛ vt fiat cū eis in qb⁹ est eq̄litas.

¶ Hic ponit casū. i cūone p sudorē ⁊ p vrinā. Et ꝺ ostdit cui⁹ q̄litatis ē debeāt. Scꝺo tēpus vsus illoꝝ ꝓuocatiū. ibi (Et cum festinat.) ¶ Cōsiderāꝺū q. ꝓuocatio sumit qñq p ꝓuocatiōe vrine vt supꝺ in ꝺn⁹ bui⁹ capli. aliqñ p ꝓuocatiōe vrine ⁊ sudoris vt hic: ⁊ forsan z⁹ casū. 4. cap. in gñ⁹. Medicine aūt ꝓuocatiue vrine ⁊ sudoris

sunt

fum̃ ealide subtilis substãtie: ꝛ ideo nõ debemus uti eis fortibus sed equalioꝛib⁹ ꝙbus possumus de ꝙbus ꝓxime scripsimus sup capitulo de cura putridaruꝫ in generali: ubi etiam dectaramus qñ ꝛ quibus fortibus ꝛ quibus ẽbulibus possimus uti.

¶ Et cum festinatur in potando decoctiones ante digestionem timetur sirsen.

¶ Credũt rudes expositoꝛes ꝙ hic intelligat ꝙ ẽcoctiões solutiuas medicinas. Iste aũt dupliꝛ errat. ꝓmo qꝛ nõ ẽ solutiuus dixerat cañ. cõpletos. Scõo qꝛ ẽficeret scia. ãl. in cañ. de tpe usus ꝓuocãtiuꝫ. Dicam⁹ ꝙ ꝙ ẽcoctiões intelligit ẽcoctiões ꝓuocatiuas uime ꝛ sudoris ut radices ſ. niculi petrosily ꝛ filiũ uel assari rubee tunctoꝝ granoꝝ solis ꝛ filiuꝫ: ꝛ nominauit eas ẽcoctiões: qꝛ iste medicine ꝓuocatiue ꝓueniẽter dant in forma ẽcoctiõis ut fluãt in uenas ꝛ mẽbra. Medicine aũt solutiue quarũ parũ euacuat parũ ex malo ꝛplurimũ dant ꝓueniẽtius in substãtia ꝛ nõ in ẽcoctiõe ut supꝛa dixi in cap. de terriana nõ pura. Cũ ꝙ iste medicine ꝓuocatiue habentes fortitudinẽ aliquã dant ante digestionẽ timet. Lapostema pectoꝛis: uel sirsen. i. apostema capitis. agitãt enim materias ꝛ faciũt eas fluere ad caput uel ad pectus uel ad alias partes: sed dixit solũ de istis partib⁹ supꝛa nutritiua: qꝛ ista ꝓuocatiua agitando inflãmãt ꝛ acuũt mãs que accedentes faciũt sirsen uel sirsen.

¶ Medicine ꝰo iuuatuꝛ in uia ꝓuenientе ad statũ ad rectificãdũ mãm ꝛ maturãdũ ipaꝫ ꝛ succurrẽdũ nocumẽtis ei⁹ ex singularib⁹ est absinthiũ. uerũ post septimũ ꝛ appartionẽ digõnis ita ut sit romanũ quod ex ipso bonũ est: ꝛ cũ tu festinas cũ eo mouet humoꝛes ꝛ nõ euacuat eos: cũqꝫ fumũ facit accidere angustiã et tristitiã ꝛ nauseã: deide reuertit sup eos cũ sua caliditate ꝛ exiccat eos ꝛ cũ sua stipticitate facẽ eos pigros.

¶ Dic ponit medicinas. Et ꝑ unã simplicẽ. ſ. absinthiũ. Scõo aliã medicinã. ſ. aquã ordei cũ pipere. ibi Et. B. Tertio ponit medicinas cõpositas magꝭ. ibi (Cõpolita.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ Aui. ꝙuoꝝ tãgit. ꝓmo tps exhibitionis absinthy. ſ. succi ul ẽcoctiõis ul sube ei⁹ trocisceate uel pulueriꝛate: ꝛ tãgit duplex tps. ſ. ulꝫ i uia ꝓuenientе ad statũ. i. augmẽto: ꝛ ꝑticulare post. 7. Hic aũt nõ accipit septim⁹ ꝓ sola mẽsura tpis: qꝛ si mã post. 7. eẽt cruda absinthiũ nõ cõpeteret: ſz ꝓdit. B. ꝙ in emitrutea post. 7. appareat aliq̃ digẽ: ꝛ tõ subdit. ꝛ appitionẽ digõnis. q. d. intelligo post. 7. talr ꝙ appeat digestio. ꝛ hec ẽ ỉtertio. B. i terapẽtica ad Blauconẽ lib i distinct. 4. ca. 4. ꝛ Haly ab. 3. pract. cap. 13. ꝛ Seraph. 6. pract. in b cap. alco. 13. ꝙ absinthiũ nõ det nisi post appitionẽ digõnis. ¶ Scõo tãgit ꝛelitatẽ qꝛ rectificat mãz qꝛ maturat: ꝛ b qꝛ minoꝛãdo de illa iuuat maturationẽ: ꝛ succurrendũ que sunt nocumẽta oppilonis ꝛ alia sunt nõ. ¶ Tertio eligit absinthiũ qꝛ sit romanũ: ꝛ b est qꝛ nõ sit fetidũ. Tu aũt ẽto magis uis solutiuũ ꝛ apertiuũ elige qõ sit magis amarũ. ¶ Quarto tangit nocumẽta que sequunt cũ fumũ uel potaꝰ ante digestionẽ ꝛ dicit. ꝛ cũ tu festinas cũ eo. ſ. ante digestionẽ.

Dubium ¶ Ubi dubitaꝰ utꝝ digõne apparẽte possit dari absinthiũ ſ emitrutea. ¶ Et ui ꝙ nõ: qꝛ nõ cũat flegma. Amplⁱ⁹ aliq̃ apparẽte digõne aliq̃ ps mãe nõ ẽ digesta: ꝙ illi ꝓtẽ indigestã mouebit ꝛ nõ eũabit: ãr illã exiccabit ꝛ faciet pigrã. ¶ In ꝙuũ sũt oẽs auctoꝛes. ¶ Dicamus ꝙ cũ appet digõ ꝙuis nõ sit pfecta: cõpetũt ſ rupi in gb⁹ pmi absinthiũ: ꝛ nos qñ possum⁹ utimur eo in b tpe: ñ boies remanent multũ absinthiũ. Cã aũt sue ẽtitatis est qꝛ sua ẽture eũatiua eũat ꝓtẽ magꝭ digestã ꝛ aperit oppilones: ꝛ actio sua simil cũ eũat ꝓtẽ digestã ꝛ fit cũ illa mã ꝑcipitat: postꝙ egerit effectuꝫ suũ. Si ꝙ nulla ps mãe eẽt digesta: tũc actio sua cõmotio eẽt mãe: ꝛ tõ faceret angustiã tristitiã ꝛ nauseã ex cõmotiõe mãe: ꝛ qꝛ ꝓueniẽs stat reuertit. i. scõo agit effect⁹ suos calefactiõis ꝛ exiccatiõis ꝛ stipticitatis gb⁹ ꝛtinet mãm ꝛ facit pigraz eã. Et dixit reuertit: qꝛ ꝑn⁹ qõ ab eo ỉtẽdit est aliq̃ euacuatio. Cũ ꝙ nõ agit illã cõmouet ꝛ apparet effect⁹ calefactionis ꝛ exiccationis. Ex ꝙbus apparet solo fecũdi articuli. ¶ Ad ꝑ⁹ dom̃ qꝛ nõ negat euacuare aliqd flegma: qꝛ nõ euacuat flegma uiscosum ut intelligit ex cap. de absinthio scõo cañ. scõo cap. uersus finẽ ⁊ nos multa ẽclaraim⁹. z. cañ. ca. de absinthio. ⁊. 3. cañ. Fen. 13. ẽt disputamus de absinthio aliq̃ ⁊a Bal. simil in terapen. ad Blauconẽ in ca. de terrianis nõ puris.

¶ Et Bal. quidem ꝛ qui ante eum fuerunt curauit eos cum aqua ordei in qua est uirtus piperis.

¶ Et qui ante eum. Quis forsan dixꝛ. ꝛ alij ut Rasis.

¶ Et dixit qdã ꝓmoꝝ medicoꝝ qꝛ. B. trãsgressus ẽ in alienatiõe ꝛ stetit: ubi oꝛ ut mirek de eo ꝛ nõ scuit qꝛ piper inflãmat febrẽ ꝛ aq̃ ordei pigrã efficit materiã.

¶ Primo ponit opionẽ reprehensionis ꝛ motiuum. Scõo remouet. ibi (Et ide.) ¶ Iste q̃ꝛa Bal. oꝛtus fuit Alexãder: ut ponit Rasis. ꝛ ꝓinde ꝛ. cap. Transgressus rẽ. Lalienatus est. Et stetit rẽ. glosat Gerardus. i. sicut cũ alijs errat ꝛ nescit qõ dicat: qꝛ mirandum est de tali errore. Et nescit. Ecce motiuũ. Piper nocet febri inflammãdo ꝛ aq̃ ordei nocet mãe flegmatice sue frigiditate pigrã illaz faciendo: ergo aqua ordei cuz pipere nõ debet dari in emitrutea.

¶ Et iste qdẽ ꝓtradictoꝛ errauit errore qui nõ approꝑiaſ in hac intẽtione: imo canon datus in adiutoꝛio mãe quãdo ꝑparaſ ad resistẽdũ bmõi materye est cũ medicinis cõpositis ex infrigidantib⁹ ꝛ calefacientib⁹ ut discernat mã iter duas uirtutes: quare occupaſ infrigidatiuũ cũ febre ꝛ partib⁹ coꝛdis: ꝛ calefactiuũ cũ mã: ꝛ qs est qui curet emitruteũ absq̃ hoc. Et si nã nõ est fortis ad discernendũ: tunc nõ ꝓdest curatio quocũqꝫ modo fiat. Et errauit in alijs modis in allatiõe: quoꝝ nõ est necesse nos incedere uia ꝓlongantium.

¶ Dic remouet opionẽ isti⁹ uiri. ꝓmo ostẽdit ꝙ hui⁹ uiri error ẽ errꝰ gsalis: ꝛ remouet ẽt ei⁹ motiuũ uituperãdo eũ. Scõo i ſpãli remouet quẽdã ei⁹ errozẽ arguẽs ꝓtra eũ ex dictũ suus. ibi (Et iste qdẽ.) Tertio ad laudẽ. B. miraſ de qdã ei⁹ dicto ꝓdictiõis. ibi (Amplⁱ⁹.) ¶ ꝓmo dicit ꝙ error istⁱ⁹ nõ ẽ ꝓpⁱ⁹ in hac ỉtẽtiõe. ſ. in cura emitutee: ſz ẽ cõis in oĩb⁹: qꝛ in ꝙb⁹ sũt mãe ꝛ ỉtẽtiões ꝓtrie: i. illis eni morbis miscem⁹ medicinas ꝓtrias ꝓsidẽtes ꝙ nõ discernat. Et aduersarij⁹ põt dicẽ ista medicia cõpositа ex ꝓtrijs nõ est bona. Cõfidim⁹ tñ ꝙ nã discernat rẽ. ꝛ b est qõ dicẽ. Imo cañ. dat⁹ ẽt adiutoꝛio mãe qñ ꝑparaſ mãis calor ad resistẽdũ bmõi ꝓtrias. i. diuersis: uel. i. bmõi materys ꝛ morbis cõpositis ex ꝓtrijs est cũ medicinis cõpositis rẽ. ꝛ tõ optime subdit ꝙ nõ põt aliꝛ curari emitrutea. Et qꝛ aliqs diceret nã nõ poterit istas medicinas ex ꝓtrijs cõpositas distinguẽ. Respõdit Aui. ꝙ si uirtⁿ est ita defecta: tunc cura ẽcq̃ mõ fiat nõ ualet: ꝛ hoc tõ qꝛ curãs est ẽture: ut supꝛa dixim⁹. Disputare aũt de hac uirtute ꝛ separatiõe facta nõ ptinet ad hũc locũ: ꝛ nos iã scripsim⁹ de b in tractatu nro de coꝛde ꝛ i multis locis. Et errauit uir. ꝙ iste uir dũt alios errozes q̃. B. hic nõ explicat.

¶ Et iste qdẽ ꝓtradictoꝛ dixit qꝛ opꝛ ut administrent subtiliatiua ꝙbus nõ est fortis calefactio sicut apium ꝛ anbetũ ꝛ non scuit qꝛ possibile est ut piper infrigidet minoꝛatione sui ad hoc ut frangaſ ei⁹ calefactio ꝛ nõ abbreuiaſ eius subtiliatio a subtiliatiõe apij plurimi. Et sit aq̃ ordei adiuuãs ipm in faciẽdo ꝓuenire uirtutem ei⁹ ꝛ destruẽdo superfluitatẽ ei⁹ ꝛ faciẽdo cadẽ materias ad ipm ut alleuieſ penetratio ẽture ei⁹ in eis.

¶ Dic arguit ita ꝓ eũ. Iste uir ꝓcedit ſ seb. emitrutea apiũ ꝛ anbetũ in gb⁹ nõ ẽ fortis calefactio ꝛ subtiliat mãm: ꝙ opꝛ ꝓcedẽ piper in pua ẽtitate: qꝛ ex b infrigidaſ. i. remisse calefit vel calefacit: qꝛ remittit ei⁹ calefactio ꝛ nõ minus subtiliat ꝙ faciat aptuꝫ pluris ẽtitatis: ꝛ tũc. B. ẽclarat q̃re dic paꝛ piperis miscet cũ aq̃ ordei. sit. n. b ꝓp tres cãs. Una ẽ: qꝛ aq̃ ordei sua labilitate facit ꝓuenire uirtutẽ ei⁹ ad uenas. Seõa cã: qꝛ ẽstrum. i. remittit ẽtutẽ ei⁹. i. superfluã caliditatẽ piperis. Tertia qꝛ facit currere mãm ad ipm. ſ. piper. i. facit eas curribiles humidas ꝛ digestas: ꝛ tõ piper leuius digerit ꝛ penetrat in illas ꝓp penetrationẽ quã facit aq̃ ordei. Et qꝛ⁹ si ꝓsideras Aui. soluit ad rõnẽ hui⁹ ꝓtradictionis. Negat enim Auicẽ. ꝙ piper inflãmet febrẽ: qꝛ natura dirigit piper ad flegma: ticã mãm. Et negat ꝙ aqua ordei pigrã faciat materiã: qꝛ natura illã dirigit ad partẽ coꝛdis: ẽt si aqua ordei agit in materiã preparat illã operatione piperis: ꝛ facit illa duo iuuamenta que dixit.

¶ Amplius mirabile fuit qõ ipse posuit Bal. de illis q̃ ignorãt ꝙ piper inflãmat febrẽ ꝛ nominat ipm de illis qui oblunscunt ad hoc illud ubi iudicat de hoc.

¶ Dic laudat B. i practica hui⁹ scie maiori laude q̃ unq̃ alibi data fuerit. Lõradictoꝛ. n. B. dixerat ꝙ. B. stetit rẽ ille q̃ errat ꝛ oblunscat ei⁹ qõ oz dicẽ: qꝛ nescit qd dicat. Aui. dicit ꝙ ualde est mirabile ꝙ. B. oblunscat B. ſ. qõ oz dicẽ: ꝛ ꝙ est uerũ ubi iudicat de B. i. ubi dicit suo iudicio sic esse. q. d illud qõ dicit Bal. de hoc est uerũ.

¶ Composita ꝰo de medicinis quibus opꝛ uti in hac hora sũt sicut trocisci de absinthio ꝛ trocisci de rosis. Trocisci lenes bom ad emitruteũ: quoꝝ ꝺscriptio est talis. ℞. rosi. radicum liquiritie amboꝝ ana. ʒ. iij. tereniabin. ʒ. iij. spice succi absinthij spodij omniũ ana põ duo. ʒ. q. fiant ex eis trocisci. Trocisci alij ad iflãma-

tionē. ℞. ro. ʒ. vj. seminis acetose gūmi oium añ. ʒ. iiij. amili pōdus. ʒ. ij. berberis spodij: semi. portulacc oiuʒ ana pondus. ʒ. ij. dragagāti croci spice reub. oium añ. ʒ. i. cāphore pondus tertie. ʒ. i. fiant trocisci. Trocisci alij boni habēt ūb⁹ hanc febrē: ⁊ ꝑprie quādo conque runt cū hoc de solutione ventris ⁊ tussi. ℞. spice aromatice mirraloes croci berberis ⁊ succi eius oium añ. ʒ. ij. reubarbari. ʒ. iiij. spodij ro. cum capitibus suis lacce gūmi torrefacti karabe oium añ. ʒ. v. se. acetose torrefacti. ʒ. vj. crete romane. ʒ. vij. fiant trocisci. Descriptio alia bona. ℞. ros. rubeaꝝ. ʒ. vj. berberis gūmi seminis acetose oiuʒ añ. ʒ. iiij. spice cupatorij spodij amili seminis portulacc granorū cucumeris oium añ. pōdus. ʒ. ij. seminis endiuie seminis cuscute omnium añ. ʒ. i. ʒ. succi liquiritie. ʒ. i. lacce reubarbari amboruʒ añ. ʒ. ʒ. aggregētur illa ⁊ fiāt trocisci. Pillule bone ad hāc egritudinem ⁊ omnes chronicas ⁊ febres ledētes viscera: ⁊ propie quādo materia flegmatica est magis vincens. ℞. aloes masticis mirabolanorū citrinorum reubarbari succi cupatorij succi absinthij ro. rubearū omniuʒ añ. partes equales croci partem mediā fiant pillule cum aq̄ endiuie: ⁊ sit dosis. ʒ. ij. cū syrupo acetoso. Descriptio bona cōueniens post digestionem. ℞. aloes masticis succi absinthij ro. oium equaliter croci ʒ. ʒ. informentur pillule cuʒ aqua endiuie ⁊ sit dosis ʒ. ij. cū m syrupo acetoso.

¶ Dic ponit descriptionē ser medicinaꝝ cōposita ꝑ: q̄ oēs ꝓuenīūt facta digōne salté manifesta. Et in oib⁹ est rectificatio ⁊ aliq̄ minoratio māe ⁊ membroꝝ ꝓfortatio: ⁊ nos nō ꝓlōgauim⁹ in verificādo has receptas: q: iā scituʒ est: qđ opʒ in cura putridaꝝ in gnāli cū dirum⁹ de trocīscis. Et er bis q̄ scripsimus sup q̄to cañ. in hac hora. ſ. ꝓueniēdi ad statū q̄ est hora augmenti. Trocisci rē. ad emittendū. ſ. in hora augmēti vel in declinatiōe factis ꝓp⁹ eūationib⁹. Trocisci rē. in flegmatica. i. ad emittendū in quo eholia vincit. Būmi. ſ. arabici. Crete. i. luti: ⁊ vtīc loco ei⁹ luto armeno vel luto figulato. ꝓpe digōne. ſ. pfectā: vī lra exterior est melior q̄ dicit post digōné. ¶ Cōsiderādū q⁹ meo iudicio oēs trocisci dicti ⁊ pille ꝓuenientes sunt facta digōne ⁊ factis aligbus cūonib⁹ q̄ in aliquo alio tpe: iʒ in augmento possint cōpetere postq̄ digō apparuit in mā ⁊ cā huius est nota ex sepe dictis supra rē.

¶ De recidiuatione. Cap. 20m.

REcidiuatio est ōterior radice: ⁊ ꝓsiluū quidē est vt in ea nō fiat inceptio ad curandum donec manifestus sit modus egritudinis. naʒ fʒ plurimum est scua.

¶ Quia febrib⁹ accidit recidiua ⁊ eis ꝓprie attribuitur: iʒ multos alios morbos recidiuari sit posse: vsuale tī est hoc vocabuluʒ sup recidiuātes cōes in febrib⁹: nō dat iudiciū in ea ⁊ cautelaʒ in curatione. Judiciū est q⁹ recidiua. ſ. ꝓprie a cā intrīseca ē deterior: sua radice: ⁊ cā est quā ponit in sen sēda: q: malitia est vehemēs: q: cā aliqua intrinseca ⁊ stans ⁊ virt⁹ est debilis pp morbū p̄cedētem. Querūt aūt qdā vtr recidiua ⁊ radix sint vna egritudo ⁊ plōgant in doc: ⁊ nos ēt cū eis p̄cipitam⁹ plōgādo sup sēda pticula affo. illo affo. que relinquunt. Dic aūt omittim⁹ q: credim⁹ illā cē rudē: ⁊ iʒ in ꝓncipio bui⁹ opis ꝓmissim⁹ omittere puerilia. Cautela aūt quā suo ꝓpio dant est vt nō fiat inceptio ad curandū donec manifestus sit mot⁹ egritudinis. Nā si nō sit tibi manifestum an sit a cā extrinseca, verbi grā malitia regiminis vel ab intrinseca nō poteris recte curare. Ampli⁹ recidiua pōt esse in ꝓncipio debilis ⁊ pua occulta prauitate. Si ergo tu multiplices remedia ⁊ forsan deo medicinā solutiuaʒ: deteget ei⁹ malitia ⁊ morīt infirmus absq; tui culpa vide infamiā cōsequeris: a qua infamia ⁊ ab alijs periculis nos liberet ⁊ eternaʒ cōcedat gloriam omnipotēs deus qui sit benedictus in secula seculoruʒ. Amen.

¶ Expositiones Bērilli Fulginatis sup p̄ma Fen quarti canonis Auī. qui tractat de febrib⁹ cum textu Auī. Finiunt.

¶ Fen secunda de ꝓnosticatione ⁊ iudicijs crisis. Cuius capitula sunt vndecim. Cap. ꝑm.

NOs dicem⁹ in hac fen dispōnes crisis ⁊ dies ei⁹ ⁊ signa ipsi⁹ ⁊ signa digōnis ⁊ qđ appropriatur vnicuiq; significationū ō iudicio ⁊ ō signis bonis ⁊ non bonis. Et iste qđē sūt res super quas resolvitur res i hac ꝓnosticatione. a.i. resolvitur

¶ Auicēna in ꝓcedēti Fen ōterminat de febrib⁹ fm oēm diuersitatē. ʒ. In hac fen secūda ōterminat de signis ꝓnosticis ⁊ de crisi ponendo diuersos modos ⁊ spēs ipsius crisis. Et cā est q: maxime crisis fit in febrib⁹ vt pʒ z⁹ de crisi cap̄. ii. q: crisis est vehemēs ⁊ velox mot⁹ morbiʒ vehemēs mot⁹ morbi magis fit i febrib⁹. Et ideo Auicenā posteq̄ posuit ōtermiationē de. febrib⁹: nūc termiat de crisi. ꝓlo q̄ ꝓmittit itēnonē dicēdoꝝ. Secōo exeq̄t. ibi (Crisis intēto.) ¶ Prima i duas. Quia p̄ facit b. Secōo q: facit mētionē de ꝓnosticatione ostēdens qđ sit ꝓnosticatio qualiq; ibi Et ꝓnosticatio.)

¶ Notādū q⁹ q̄tuor: inuit Auicē. ſ. dispōnes crisis ⁊ dies ei⁹: signa crisis: signa digōnis ⁊ indigōnis: ⁊ iudicū. Iste sunt res sup q̄s resolvit. i. versat. ¶ Notādū vlterius q⁹ septem sunt dispōnes eius. Prima est crisis an sit vētura an nō. Secōa est modus eius vtr⁹ subito vel paulatim. Tertia est materies crisis. ſ. an sit ad salutē an ad mortē. Quarta tēpus vniuersale eius. ſ. an cito vel tarde. Quinta est temp⁹ particulare: q: in qua die veniat. Sexta est cā crisis: seuʒ vtrum sit per viam euacuationis vel permutationis. Septima est pars per quam debet fieri. ſ. vtrū per sudorem: rē.

¶ Et ꝓnosticatio est vt dicat de significationibus inuentis super rem futurā ad quā peruenit dispositio egritudinis de cuasione aut pditione ꝑpter illud qđ cognoscitur de virtute ⁊ fixione eius aut casu ipsius aut cognitiōe hore ei⁹ ⁊ modi qui erit vbi gratia an erit.

¶ Patet.

¶ Sed dubitat vtrū de ꝓnosticatione sit scientia. ¶ Et videt q⁹ nō: q: de nō ente nō est scientia. Secōo q: ꝓtradicit ab astrologo. ¶ Inꝓrātū est Auī. dic. ¶ Dōm qđ de ꝓnosticatione est scientia ꝑsens qđ nobis apparet iudicantibus de futuris super infirmo. ¶ Dōm ad p̄mā q⁹ ꝓnosticatio nō est omnino nō entis. ¶ Ad secundaʒ dōm q⁹ medicus cōmēdat ꝓnosticationē ex diuersis signis egritudinis: astrologus ex diuerso motu celi. Deb⁹ p̄

¶ Tractatus p̄m⁹ de crisi ⁊ intentionib⁹ significationuʒ ei⁹ ⁊ bonitatis ⁊ malitie in crisi: ⁊ qd est in diuisionib⁹ suis ⁊ suis iudicijs crisis. Cap. 2m.

CRisis intento est sepatio in locutionibus. Et ipsius expositio est alteratio q̄ fit subito aut ad lat⁹ sanitatis aut ad latus egritudinis. Et habet significationes quibus peruenit medicus ad id qđ fit de ea.

¶ Nunc exequitur de bis que premisit. Et ꝑmo declarat de crisi. Secundo de diebꝰ creticis. ibi (Et hominibus.) ¶ Prima in duas. Quia primo facit qđ dictū est. Secōo q: non fecerat mentionē de regimine resumptiuo ⁊ pualescentiū de regimine ipsoꝝ determinat. ibi Oportet vt in pualescēte.) ¶ Prima in q̄tuor sicut q̄tuor remanēt preter dies creticos declarādo de eis que premisit. Prima ergo determinat de dispositionibus crisis. Secūdo de signis crisis. ibi Crisim antecedunt. Tertio de signis digestionis ⁊ indigestionis. ibi (Jam locuti.) Quarto de iudicio vel de ꝓnosticatione ⁊ de signis mortis. ibi (Mors fit. Tiel aliter diuersificando in tres partes. Tertio determinat de signis digestionis. ibi (Digestio cognoscit.) Quarto determinat de iudicio qđ appropriatur vnicuiq; significationū de signis bonis ⁊ nō bonis. ibi (Nō omnis alteratio.) Jta apparet ex multis ⁊ forum capitulorum infra.

¶ Propter ꝑmi euidẽtiã est sciẽdũ q rubrica quã hic ponit. Et est rubrica ad totũ istũ tractatũ: et est rubrica istius capli: qz id qđ generaliꝫ ponit in toto isto caplo ꝑticulariꝫ ponit infra. Et sic fm q innuit rubrica Aui. declarat de trib⁹ in isto caplo. Quia ꝑ de diffinitionib⁹ et figurationib⁹ crisis. Scđo de malitia et bonitate et eꝝ diuisionib⁹. ibi. Et ois egritudo. Tertio de iudicijs crisis. ibi. Et significatio. Quarto circa dicta ãnectit cautiones. ibi (Et scias q crisis nõ.) ℣ Prima in duas. Primo premittit intentiones crisis. Secundo declarat exemplo. ibi. Et declaratio.)

¶ Notandũ q notificat crisim fm nomẽ ꝑ hoc qđ dicit. separatio in locutionib⁹. nã qñq iter illos qui habẽt litigiũ iter se dat̃ iudicialis fnia: tũc fit litigãtiũ separatio et nõ amplius litigãt. In locutionibus. Lin diuisionib⁹. Ibi innuit in fine huius capli. Et Hal. de crisi. 2° cap. 2c̃. ¶ Scđo notificat crisim quo ad rẽ cũ dicit. et ipsi⁹ expositio. et isto mõ diffinit cã Hal. in cõmẽto. a fo. 113. 2° gn. Quibuscũq crisis fit. cũ dicit q crisis est velox et vehemẽs motꝰ morbi. Sed nõ vi q Aui. sufficiẽter diffiniat crisim ꝑ alterationẽ: qz vt sumit a. B. ꝑ de crisi vir. cap. in crisi nos ꝓsideram⁹ duo. s. cõmotionẽ ꝓcedẽtẽ crisim que ꝓ vocat crisis: et alterationẽ que sequitur istã cõmotionẽ siue alteratio fit ad bonũ siue ad malũ: q nõ solum debet dici crisis alteratio: sed ẽt cõmotio ꝓcedẽs alterationẽ. sed forte Aui. per alterationẽ intelligit etiã cõmotionẽ ꝓcedentẽ.

¶ Et ꝺclaratio huius est q egritudo corꝑis est sicut inimicus exterior ciuitatis et nã sicut dominus conservans cã inter quos ambos iam cucurrerũt rixe leues de quibus nõ curat̃ et iam vehemẽs fit inter vtrosq; pugna quare accidunt tunc ex signis vehemẽtie pugne dispositiones et cause sicut ipulsio fortis et sicut rugitꝰ et clamor et sicut cursus sanguinis: deinde fit separatio in tẽpore nõ sensate q̃ntitatis et quasi i momẽto vno: aut vt vincat dominus exteriorẽ: aut vt vincat inimicus exterior regẽ. Et victoria qdẽ aut erit cõpleta in qua erit vnius duarũ partiũ completa superatio et dimissio ciuitatis aut erit nõ cõpleta in qua erit superatio nõ ꝓhibens reditũ et reuersionẽ: ita vt accidat pugna vice alia aut vicib⁹ plurib⁹: ergo erit tunc crisis separatio in fine carũ. Et sicut cũ dominus vincit superueniẽtẽ et fugat ipm et expellit: aut ita vt expellat cum expulsione totali ita vt quiescat ciuitas ab eo et vicini eius et reliqui fines ꝓiuncti cum ea: aut expellit cum expulsione nõ vniuersali imo fugat eum a ciuitate et non potest fugare ipsum a finibus alijs cõmunitatis cum ciuitate. Similiter virtus que venit cum crisi bona: aut expellit materiam ledentem a fundamento corꝑis quod est cor et principalia mẽbra et a finibus eius qui sunt extremitates: aut expellit cã a fundamẽto: sed nõ potest expellere eaz ab extremitatibus: imo peruenit ad eas et nominat̃ crisis permutationis.

¶ Determinat iteriõnẽ crisis in exẽplo. Notãdũ q in hoc exẽplo. Aui. declarat crisim: qz quẽadmodũ iter domnũ ciuitatis et inimicuz cucurrerũt plures ꝓlias pugnas: tãdẽ postea bellũ vltimatũ: ita iter naturã et morbũ in diebꝰ iudicationis currũt aliquę pugne: deinde fiet pugna vltima q̃ẽ crisis 2c̃. ℣ Declarat 2° diuersitates duas crisis. Scđa ibi (Victoria qdẽ.) ℣ Prima diuersitas: qz crisis qđã est ꝑfecta qđã diminuta. Ista declarat: qz quẽadmodũ inimicus expugnat dominũ vel ecõuerso: ita ꝓfecte q nõ amplius ad pugnã reuertit ita 2c̃. ℣ Scđa diuersitas: qz crisis qđã est per euacuationẽ: quedam per permutationem. Iam declarat per hoc qđ dicit q dominus quandoq; expellit inimicum de ciuitate ad confinia.

¶ Et omnis egritudo que remouetur: aut remouetur fm semitaz crisis: aut fm semitam resolutionis: ita vt resoluat̃ materia paulatim donec finiatur gradatim. Et huiusmodi quidẽ plurumũ fit in egritudinib⁹ chronicis et materijs frigidis quas signa tumorosa et motꝰ prauꝰ nõ antecedũt. Et similiter omnis egritudo que interficit: aut interficit fm semitaz crisis: aut fm semitam arefactionis: et est vt resoluatur paulatim.

¶ Hic distinguit alterationẽ que est crisis ab ea que nõ est crisis. ¶ Nota q Hal. in cap. 7. 3. de crisi. et in cõmẽ. a fo. cõmẽ. 20. pri. 2°. Ea quoq; crisis fit. ponit sex spẽs crisis. ¶ Nota q in oi crisi ꝺbet esse victoria aut nãe supra materiaz aut materie supra naturam. Sed victoria nõ fit sine pugna: ergo in omni crisi ꝺbet esse iuncta et pugna. et vbi non est pugna nec est crisis.

¶ Et ois egritudo 2c̃. Determinat de diuisionib⁹ crisis. Crisis enim recipit diuisionẽ maxime ex trib⁹. s. ex mõ fuit cuẽtus. ex fui mane rie. ex fui cã. Scđm hoc tria facit. Primo ponit ꝑmã diuisionẽ. Secundo scđam. ibi (Et melior qdẽ crisis.) Tertio tertiam. ibi (Et ois minute quidem crisis.)

¶ Notandum q omnis tenetur hic diuisiue et nõ collective: quasi dicat q de omnibus egritudinibus aliquę sunt que remouentur 2c̃.

¶ Ulterius notandũ ex hoc q consumptio egritudinis subito siue fit ad salutem siue ad mortem vocatur crisis: sed ꝓsumptio paulatina siue ad salutem siue ad mortem nõ vocatur crisis.

¶ Et melior qdẽ crisis est completa in qua est fiducia manifesta apparẽs que ꝺs accidẽtia salua quaz aliqs diez crisis indicat casurã esse in die crisis laudabilis.

¶ Hic ponit ꝓditiones que attẽdunt in bona et laudabili crisi. Secũdo ponit diffinitẽ vel diuisionẽ ex ꝑte mãei. ibi. Et ois crisis.)

¶ Notandũ q quatuor ꝓditiones ponit crisis bone. Prima q sit cõpleta per perfectã expulsionẽ humoris nocentis. Scđa q sit in ea fiducia 2c̃. s. ex ꝑcessione signoz digestionis. Tertia q sit salua. Quarta 2c̃. Et ad has q̃tuor possunt reduci. s. oẽs quas ponit Hal. in cõmẽ. a fo. 20. prime partis. Ea quarũ crisis fit.

¶ Et omnis quidem crisis aut est laudabilis aut mala. Et vnaquęq; aut est cõpleta aut diminuta. Et cõpleta quidẽ aut est ita q natura expellit materiaz expulsione totali aut cũ permutatione. Et de crisi quidem diminuta est quedam aliqñ quaz sequit̃ in bona quidem resolutio et in mala arefactio.

¶ Ponit diuisionẽ capituli. Notãdũ q nõ explicat de crisi completa mala. et ista est qñ virt⁹ deficeret in expulsione: vnde sequit̃ mors: ꝺ ẽt ex suffocatione sumẽde sunt etiã crises diminute: duo alia mẽbra debet intelligi Aui. s. crisis diminuta bona quã sequitur crisis cõpleta bona: et crisis diminuta mala sicut statim sumitur.

¶ Et diminute quidem crisis dies indicat diem crisis complete cadentis in egritudinibus materierũ subtilium calidarum virtute existente forti. Et permutatiuus crisis expectat̃ vbi est virtus debilior et dies indicationis et illud in bona et mala simul. Et expectat̃ crisis materia existente grossiore.

¶ Ponit diuisionẽ ex parte cause crisis. nã crisis est euacuatio vel permutatio. Primo ergo ostendit quib⁹ modis accidit crisis per euacuationes: et in quibus crisis permutat̃. Secundo istas crises distinguit. ibi. Et scias q.) ℣ Prima in duas. Primo facit quod dictum est. Secundo alterum ex duobus subdiuidit. ibi (Et prime qdẽ.)

¶ Notandũ q ista pars deseruit Aui. q: dixit q crisim diminutã in bona aliqñ sequit̃ resolutio. Crederet aliqs q semp ita esset: et removẽs hoc Aui. dicit q aliqñ ꝓsequit̃ crisim diminutã crisis cõpleta. Et dies qdẽ crisis diminute indicat diẽ crisis cõplete 2c̃. Secũdo ꝺseruit iste Aui. qz ostẽdit qb⁹ morbis accidit crisis cõmis: qz in eis in qbus mã est calida et subtilis: et in qbus virt⁹ est fortis: et in qbus crisis permutationis est: qz in qbus virtus est debilis. s. respectu eius qđ est in crisi cõmis. et nõ dixit. debilis absolute: qz ista nulla bona crisim facit in qbus mã est grossa: et in qbus dies indicatus est debilis. põt enim dici dies indicatus debilis: vel qz est de postremis diebus. s. vltra. 20. diẽ. vel põt dici debilis: qz est diminuta digestio in vrina et signa crisis debilia.

¶ Et prime quidem dispositio iterum diuersificatur. nam cum materia existit in ea vehemens facit crisim per sudorẽ. Et si fuerit infra illud cuius sit valde calida facit crisim cũ fluxu sanguinis nariũ. et si nõ: per fluxũ vrine. et si non: per fluxum ventris et vomitum.

¶ Quia Auicen. dixerat q materia cõmis totalis erat magis calida ꝙ materia euacuationis permutationis: et qz iste calor ꝺs latitudinẽ: ideo hic Auicẽ. determinat latitudinẽ illius mãe calide appropriãdo illã mãm certis cõmibus fm sui diuersitatem. ℣ Et prime quidẽ. s. crisis que fit virtute fortis et materia calida 2c̃. Causa est: quia quanto materie sunt magis subtiles et magis calide tanto expeditiores ꝑ vias et ad extrema magis: et quanto

minus ↄtro plus ad ꝓpingores ⁊ min⁹ pōt expelli ad extremū ⁊c.

¶ Et scias ꝙ mucus ⁊ sanies auris ⁊ lippa ⁊ lachrymа sunt de crisibus egritudinum capitis ⁊ sputum de crisibus egritudinū pectoris ⁊ apertio sanguinis hemorroydarum est crisis bona egritudinum multarū: verūtamen nō accidit ꝟm plurimū nisi in eo quo currit consuetudo eius.

¶ Hic determinat cōnes cretices q̄ appropriant certis mēbris.

¶ Et scias. Distinguit istas crises. Et p̄ crisim cōnis. Scōo crisim permutationis. ibi (Et exiture qdē.) ℣ prima in duas. primo facit hoc. Scōo cōparat eas adinuicem. ibi. Et acutior quidem.)

¶ Et acutior qdē crisium ⁊ ꝓpinquior ad separationē est fluxus sanguinis narū: qm̄ ꝓsequit expulsionē materiei in vice vna: deinde est fluxus vētris postea vomitus: deinde vrina postea sudor postea exiture.

¶ Hic determinat que crisis sit melior in remotione egritudinis. ℣ Et acutior. Quid dicat in prima parte est notū ⁊ etiam in scōo.

Dubᵒ 3ᵒ ¶ Sed cadit hic dubiū vtr̄ crisis p fluxū san. narū sit acutior. ℣ Et vī ꝙ nō: q⁹ b̄ est rōne morbi in q̄ accidit ⁊ sic nō: q⁹ fluxᵒ san. narū accidit in morbis sanguineis ⁊ fluxᵒ ventris pōt accidē in morbis cholericis q̄ sūt magis acuti q̄ sanguinei. vel q̄ cēt rōne modi cuē tus: ⁊ sic nō: q⁹ subito pōt fieri fluxᵒ vētris sic fluxᵒ san. narū. ℣ Jn ↄtrū est hic. A. ⁊ b et innit. B. in cōmē. 4 foi. 74. 4. pri. gbᵒ spes est ad articulos. ℣ propter hunᵒ notitiā opꝫ p̄scire primo ꝙ crisis plurimū fit in febribᵒ acutis: q⁹ mā est ira venae. ℣ Scōo sciendū est ꝙ dē crisis velox ⁊ ꝓpinq̄ ad separationē q̄n cito finit: mō oia sunt mag' in fluxu san. narū q̄ in aliq̄ cōne: q⁹ q̄n mā est in venis stetim pōt p venas erūpere ⁊ cito finiri: q⁹ est ꝓpria ⁊ magna ēātio vt formet rōr ⁊ q⁹ tardᵒ pōt expelli mā in venis crisis ad ptes exteriores: ō est cūatio tarda ⁊ lōgnā ad separationē ⁊ sic de alijs.

¶ Et exiture qdē sunt de genere crisis ꝓmutationis: ⁊ ꝓtingit quādoq; vt exiture sint fortiores ludore in crisibus. nā plerūq; removent per eas egritudines subito sine sint salue sive male mortificantes membra. Et exiture quidē q̄bus fiunt crises diuersāt sunt spērū. s. carbūculi ⁊ dubellet ⁊ tuayn ⁊ formica ⁊ herisipilla ⁊ ignis persicus ⁊ herpes festiomentus ⁊ varole ⁊ ſmanees ⁊ vlcera multiplicata in corpore.

¶ Hic determinat de varietatib⁹ ſm quas finit crisis ꝓmutatiōis. Nota ꝙ ꝓmutatio est nomē ḡnale ad exiturā. pōt. n. cē ꝓmutatio ⁊ nō exitura sicut si cēt scabies: pustule antrax carbūculi sūt spēs exiture. ℣ Et exiture qdē. Distinguit crisim ꝓmutatiōis. Et p̄ facit B. Scōo in eis ponit quēdā cas. ꝓpria p3 ⁊c. Tuayn vel theuri est apostema in carne molli vt bubones: vii ℞aly trac. 2. cōmē. 194. ala. ℞aly. 2. Thegni trac. de vētre cōmē. 31. est apa carnis molles.

¶ Et fit crisis q̄q; aut aliquid eius cuꝫ qua cōgelant lacertus ⁊ nervus ⁊ per scabiē q̄q; ⁊ spēs eī⁹ ⁊ ipetiginē ⁊ cancrū ⁊ albaras ⁊ glādulas ⁊ ruptura ⁊ varices ⁊ inflationē extremitatū ⁊ alia ab istis.

¶ Cum posuit varietates evacuationum ⁊ crisium que sepe cōtingunt: ponit nunc evacuationes que contingunt raro.

¶ Et de spēbus permutationis sunt que nō perducūt ad exituram: deinde faciunt sicut tozturā ⁊ spasmuꝫ ⁊ mollificationē ⁊ dolores anche ⁊ dorsi ⁊ testiculoꝝ ⁊ geniculi ⁊ icteritiam ⁊ elephantiam ⁊ varices.

¶ Hic determinat qualiter fit crisis permutationis sine exitura.

¶ Et scias ꝙ crisis facta ex permutatione qua fit crisis dum non accidit: non accidit sanitas.

¶ Hic ponit diversitatem istarū crisium permutationū in maiori ⁊ minori laude: ⁊ penes sanitatem ⁊ non sanitatem.

¶ Et scias. ponit cās. dum non accidit. dum non debet fieri: quia non fiet in die certiori al. cretica vel post digestionem. Aliqui cōstruunt sic litteram. Et scias ꝙ non accidit sanitas dum non accidit crisis ex permutatione qua fit crisis. Jstud nihil est dicere.

¶ Alteratio aūt permutatiōis que fit ad inferiora est laudabilior ⁊ exitura est laudabilior. Et permutatio que est ad exteriora ⁊ post digestionem completam ⁊ longinqua a membris principalibus est laudabilior.

¶ Tangit tres laudabiles conditiones laudabilis exiture vel permutationis. prima ꝙ fit ad exteriora: q⁹ ignobiliora sicut sumit ex cōmen. 25. 1. foi. sexte parti. herisipillam intrinsecus factū. Secunda cōditio ꝙ fit post signa digestionis. Tertia ꝙ fit in inferioribus ⁊ locis longinquis ⁊ principalibus ⁊c.

¶ Et significatori quidem inest vt significet de dispositionib⁹ significantib⁹ super crisim bonā ⁊ crisim malam. Et sicut cū inimicus expugnat civitatē ⁊ extollit in pugna ⁊ coarctat ⁊ sublimat litem ⁊ expandunt signa victorie vehemētis domino defensore lōginquo nō accipiente arma sua neq; potente vti instrumētis suis sunt signa ad testificandum illud qō vult vt sit victoria defensoris aut victoria inimici expugnantis.

¶ Hic adducit exemplum de domino civitatis supra vt ostendat diversitatem istarum crisium.

¶ Et significat de dispositionib⁹ testificationis significantibus malitiā dispositionis domini. Et si dispositio fuerit econtrario tunc iudicium erit econtrario. Similiter cum egritudo movet signa crisis que ego dicam ante casuꝫ digestionis significat exiturā in membro aut rem aliam ⁊ forsasse erit post sanitatem.

¶ postq̄ Aut. declaravit de significatiōibus crisis ⁊ eius diffinitionib⁹: nūc determinat de iudicijs et⁹ docēdo de ipsa iudicare. Et p̄ docet iudicare iudicio cōi magis. Scōo cōi minus. ibi. (Et scias ꝙ mor⁹.) ℣ pria in duas q⁹ p̄ facit B. Scōo declarat. ibi. (Et cōpleta qdē.) Vel p̄ facit hoc. Scōo ponit qōdā iudicij vsū de crisi. ibi Et laudabilior. ℣ prima in tres. Quia primo facit hoc. Scōo q⁹ fecerat mentionē de crisi cōpleta: ostendit quid est crisis cōpleta. ibi (Cōpleta qdē. Tertio ex dictis infert qōdā. ibi (Et ꝓpter hāc cās.)

¶ Notādū ꝙ tārū vult. B. ex hac similitudine ꝙ quēadmodū si inimicus incipiat bellum antecq̄ ille accipiat ⁊c. ita si egritudo incipiat pugnā ante digōnē: vii accidūt accidentia que dicunt: ⁊ est ꝓpe antecq̄ nā accipiat arma sua: tūc significat exituram vlem: q⁹ longitudinē egritudinis vel mortē: q⁹ crisim malā sicut ponit. Gal. in cōmē. 4 foi. 12. prime parti. Et forsasse erit post sanitatē. l. apparentem: q⁹ videbat liberatus: deinde recidivat ad pejus.

¶ Et laudabilior quidem permutationum significat crisim malaꝫ: ⁊ si fuerit illic digestio aliqua significat crisim diminutam. Et si fuerit illic digestio completa significat crisim bonam completam.

¶ Et nō est ira laudabilis crisis ꝓmutatiōis ḡn fit mala crisis ⁊c.

Dubiū 2ᵐ ¶ Sed dubitat vtr̄ quelibet crisis ꝓmutatiōis fit mala. ℣ Videt ꝙ nō: supra dixit in alia ptē. ⁊ ois. qdē crisis laudabilis. ꝙ cōpleta crisis est ꝓmutationis. Jtē statim ⁊ dicit. A. ꝙ si est ibi digō bona ⁊ cōpleta significat crisim cōpletā ⁊c. ℣ Jn ↄtrū est. A. dōm ꝙ crisis permutationis pōt esse completa: q⁹. l. in exitura colligit tota mā morbi: sed quēque crisis permutationis est mala respectu crisis evacuationis: q⁹ in ea nō expellit inimicus extra corpus ⁊c.

¶ Et completa quidem crisis fit apud statum ⁊ forsasse aduenit cum incipit declinatio.

¶ Hic notificat crisim quātum ad tempus egritudinis in quo debet fieri. primo dicit sic. Secōo infert quoddā. ibi (Et ꝓp hāc cās.)

Dubᵐ 3ᵐ ¶ Sed dubitat vtr̄ crisis possit fieri in declinatiōe. ℣ Videt ꝙ nō per Aut. infra in. 2. ca. vbi dicit in declinatione nunq̄ fit crisis. Jtē crisis est velox mor⁹ ⁊c. ⁊ velox ⁊ vehemēs ⁊c. nō pōt fieri in declinatiōe: q⁹ pingeret firmū motū: qō est ꝓpria. B. 3 de crisi. 9. cap. ⁊ Aut. supra de bonis egritudinis. ⁊ infra de spēb⁹ mortis. tenet ꝑse quēria: q⁹ crisis est velox ⁊ vehemēs mor⁹ ⁊c. in q̄ eger ad mortē vel ad salutē deducit. ℣ Jn ↄtrū est hic. A. ℣ Dōm ꝙ in crisi ꝓpter tria fieri vt sumit a Gal. 1. de crisi. 41. ca. primo cōmotionē. Secundo alterationē sequētē. Tertio cūonē mālē. Modo crisis quātum ad cōmotionē nō pōt fieri nisi in statu: q⁹ nō pōt fieri nisi in vehementia morbi: ⁊ quātū ad hoc differt crisis ꝙ est velox ⁊c. sed quātū ad alterationē sequentē ⁊ cūonē pōt fieri cū aduenit declinatio: ⁊ ita loquit hic Aut. ex hoc cessant contraria.

¶ Et propter hanc causam impedit crisim cōpletam frigus vehemens: quoniaꝫ egritudinis status in ipso fit difficilis: quomō ergo erit eī⁹ declinatio. Et multotiens quidem est necessariū medico succurrere nocumento frigoris calefaciēdo locum ⁊ fundendo su-

per ventrem infirmi olcum calidū vsquequo videat sudorez incipere: deinde abstineat ab effusione ⁊ abstergat sudoré ⁊ ꝓseruet locū ſm equalitaté.

¶ Nunc infertur quoddam ex dictis. Vel declarat quoddā qđ dixerat qz dixerat q⁹ crisis fit apud statū ⁊ in declinatione. Modo vult hoc ōclare per signuz. q: signū bui⁹ est: q: frigus ipedit crisiz cōpletā: qz difficultat statū: quomodo ergo erit ei⁹ ōclinatio sup. multo magis impedit motū materie ad extra quā facit in ōclinatione: ideo subdit. quomodo ergo erit ōclinatio.

¶ Et scias q⁹ motus crisis cum accidunt in diebus et horis in quibus currit ꝓfluuium nature ad impugnā dam egritudinem ex pugnatione que fit cū est appa ritio nature in eligēdo horā aut eligendo dispositio nem cum auxilio dei sunt in quibus habetur fiducia. Si aūt accidat pugna egritudine incitante eam ⁊ in quietudo. Et illud est de eis que significāt vehemen tiam oppressionis egritudinis ⁊ permutationis māei ꝓpter illud qđ tendit semp apud declinationē humo res ad os stomachi quare mouet vomitu: aut ad fun dū eius quare mouet fluxu ventris: ⁊ similiter est dis positio cum facit accidere tussim ⁊ sternutationem.

¶ Dic Auicēna in generali docet iudicare de crisi. Et primo facit hoc. Scdo declarat ⁊ assumit. ibi (Et similr.) Tertio remouet du biū vel assignat causas cuiusdā qđ dixerat. ibi (Et ad vltimū.)

¶ Notandum q⁹ tria signa innuit Auicen. per que possumus habe re fiduciam in crisi. Unum quod fiat in diebus in quibus est con stituendo sicut in diebus creticis. Secundo q⁹ de se ⁊ efectiue mo ueat bellum non concitata ab incitata a materia. Tertio q⁹ eligat sibi dispositionem in materia qz digestionem.

Dubiū 4ᵘᵐ ¶ Sed diceres tu. ergo videt q⁹ natura vtatur debili rōne circa fu turu: cuius ꝓtrariū ponit quarto regimis acutoz a Bal. cōmē. 1. Item Bal. ponit tertio de virtutib⁹ cap. 3. ⁊. 6. de accidenti ⁊ morbo cap. 2. ⁊. 3. de interioribꝫ q⁹ nā nō mouet nisi nocumēto percepto: ergo nō mouet de se ad pugnādū. Respondet q⁹ nā nō agit debili rōne: sed solū agit ſm q⁹ sibi ꝓtia ſr accidit: sua enī actio in mor bo est ſm ꝓportionē actionis māe morbi ꝓtra nām: tñ qz mā mor bi nō mouet tota in principio morbi ad agendū ꝓtra nām: ideo nā nō ex toto suo robore operatur in ꝓncipio ꝓtra morbū: sed in aug mento: qz plus agit mā morbi: ⁊ ideo nā plus agit ꝓtra morbum: sed in statu: qz mā morbi mouetur tota ꝓtra naturā: ideo nā mor bi toto suo conamine mouetur ꝓtra morbū: ⁊ ideo natura magis eligit istā horā ad crisim ⁊ materie expulsionē q⁹ aliā horā. Dein de dōm q⁹ natura mouetur magis in ista hora: qz vnita a corpo re supercelesti: ⁊ est stimulata a materia morbi ⁊c.

¶ Et silr cuz sunt signationes signantes q⁹ crisis euē mat in die sicut quartodecimo: qñ accedit sup cuz ⁊ inuenit ꝓncipiū crisis moueri añ ipm in die cuius sit cretic⁹ sicut vndecimus: tūc illud signat q⁹ crisis non erit cōpleta: ⁊ lz qñq⁹ sit bona sed signat q⁹ nā innata est in pugna. Et si egritudo fuerit mala fraudulenta: tunc nō sperat q⁹ crisis sit bona. Et si egritudo fuerit salua: tunc nō sperat q⁹ crisis sit completa.

¶ Declat exēplo: lz signat innata ⁊ petita a morbo. ꝓpria loco rio: ac si diceret inimicus meus inuitauit me ad faciēdū vidictā pp icitationē qđ facit mihi ⁊c. Hec ista sunt Bal. de crisi. 5. cap.

¶ Et ad vltimū qdem antecessio motuū crisis añ sta tum qđ egritudo illa meꝛſ aut fit ꝓpter vtutē egri tudinis aut ꝓpter vehementiā motꝰ eius ⁊ acuitatis ipsi⁹ aut ꝓpter cām extrinsecā ꝓcitātē qđ de ea gestū est ꝓpter errorez in cibo aut in potu aut exercitio aut pp accidēs aiale. Vlā accidēnb⁹ aialib⁹ inest introit⁹ in motione crisis ⁊ in alteratione ꝓtis ei⁹. tumor enim ponit crisim vt fiat fluxu vētris aut vomitu aut vrina ⁊ gaudiū facit vt ipsa fiat sudore: ⁊ illud qdem fit ſm motū spiritus ad interiora ⁊ ad exteriora.

¶ Dic assumit iudiciū de crisi: vel pōt dici q⁹ qz fecerat mentiō de antecessione crisis ante ꝓba determinatuz. ⁊ dixerat q⁹ cā erat inclinatio facta a morbo: mō qz crederet aliqs q⁹ cā antecessionis semp esset ista: vult in ſmma ingrere cās ei⁹. Et ꝓ facit hoc. Scdo qđā qđ dixerat declarat. ibi (Nā accidēntibus.) Tertio annectit cañ. ibi (Et qñ antecedit.) ¶ Duas cās in genere innuit intrinsec⁹: ⁊ iste sunt virtutes egritudinis quātū ad mām ⁊ vehemēs motus nāe ꝓtiū ad fortē motū. Alia cā est extrinseca sicut cibus ⁊ potus: vnde aliqñ post potū multi vini accidit crisis anteq̄ debeat. Nam accidēntib⁹. dixerat q⁹ per accīs aiale ⁊c. mō vult ꝫ doctrinare di cēs: qđo accīdia aliq̄ operant in rōne crisis morbi: qz mouet cutē ⁊ būores ad exteriora vñ facit crisim ⁊c. Baudiū ad extra: iō ⁊c.

¶ Et qñ antecedit pugna taliter vt virtus nō figat cū ea vsq̄z ad statū est illud signatio mortis: ⁊ fortasse re manet virtus residuū aliqđ vsq̄z ad statū ⁊ est saluuz.

¶ Nunc annectit canonē ⁊c. ⁊ pz.

¶ Et scias q⁹ crisis nō cadit in die ⁊ hora gelis ⁊ tran quillitatis neq̄z i hora tepozis a vehemētia nisi raro ⁊ parū ⁊ pmū amboꝝ est minus. Et archigenes qdez neq̄z vidit ipm in crisib⁹ suis nisi bis ⁊ Bal. semel.

¶ Dic Aui. annectit quosdam cañ. Circa dicta sunt quatuor cañ. q legendo patebunt. Notandum q⁹ iste fuit verba Bal. de crisi. 4. cap. ⁊ per eum quarto intelligit eum quartum sicut patet ibidē Bal. vnde causam a Bal. in prealegato loco ⁊c.

¶ Et melior quidem crisis est illa que fit in hora stat⁹. In ea vō que ipsum antecedit non est fiducia imo est aut diminuta aut mala compressiua.

¶ Scdo cañ. annectitur. Mala compressiua supple in vno loco. et ista est crisis per exturam: vel cōpressiua. i. oppressiua. ſ. virtutis.

¶ In principio nunq̄z fit crisis nisi permitiosa.

¶ Quia nulla quez natura facit in principio ſm cursum nature est euacuatio sicut ponit Bal. in cōmento aforismoꝝ. commento. xx. parti. 4. Quibuscūq̄ egritudinibus ⁊c.

¶ Et ad vltimū qdē accidēcia signoꝝ crisis in primis dieb⁹ egritudinib⁹ signāt permitiē. Et in eius augmē to cū est laudabilis signāt crisim diminutā. In decli natione vō nunq̄z fit crisis. Qualr vō cueniat in ipsa mora aut dispō que nō est bone crisis: post dicemus.

¶ Tertius cañ. Accidentia singularis numeri. i. singulariter nume rata. ſ. in stipetica. cū est laudabilis. ſ. dispositio augmēti. ſ. per com parationem digestionis in declinatione ⁊c. hic habes id quod. ſcdo i cebam. post dicemus. ſ. in capitulo de speciebus mortis.

¶ Et scias q⁹ crisis in egritudinibus salutis postponit. Natura enim nō est aggressa: qz possibile est ei vt ex pectet vsquequo inueniat complementuz digestionis ⁊ in mortiferis antecedit.

¶ Quartus cañ. Natura enim nō aggressa. i. subuersa a materia: qz ad sui petitionem potest pugnare.

Dubiū 5ᵘᵐ ¶ Sed diceret aliquis: si expectat aliqs vsq̄z ad supplemētū dige stionis: ergo tūc nō pōt ee ratio crisis: igit venit tempore debito. ¶ Dōm q⁹ postponit respectu anticipationis que fit in egritudi nib⁹ prauis: ⁊ ideo per egritudines prauas nō solū intelligit egri tudines a qbus nō ꝓtingit liberari sed egritudines que sunt cum malis accidentib⁹: quare si esset aliqua egritudo cū malis accidē tibus anticiparet crisis: ⁊ tamen posset liberari ab ipsa.

¶ Et nō relinquit eger ab impugnatione sue egritudi nis subito ⁊ nō est ſm semitam resolutionis nisi qz est qñq̄z eūatio laudabilis aut extura laudabilis. Reso lutionē aūt liberantē ⁊ arefactionē mortificantē non antecedūt accidētia timorosa neq̄z eūones sensibiles.

¶ Quintus cañ. ⁊ est notus.

¶ Et scias q⁹ egritudines sunt diuerse. de eis enī sunt que mouentur in principio: deinde sedantur ⁊ quie scunt. Et de eis sunt que sunt econuerso.

¶ Sextus cañ. Egritudines que mouent a ꝓncipio deinde sedan tur sunt de materia calida subtili: sed alique sunt de mā grossa.

¶ Et multotiens qdē significant signationes q⁹ crisis erit ꝓ expulsionē māei egritudinis a nā ad lar⁹ aliqđ ⁊ in expulsione materie ad ipm est nocumentum: qre

necessarium est vt ꝓfortetur illud latus ⁊ illud membrum ⁊ declinetur materia ad contrarium.

¶ Septimus can. sicut si videres q̄ materia expelleretur versus aliquod ꝓncipale sicut cor vel cerebrum vnde timeres frenesim: tunc debes confortare ipsum ⁊c.

¶ Et scias q̄ q̄nq̄ venit crisis ⁊ numerat ex sexto ⁊ ē septimi: ⁊ iam tunc verificat ꝓncipium egritudinis. nam bona crisis raro fit in sexto.

¶ Octauus can. vbi nunquā fiet crisis in septima die Gal. primo de creticis. cap. 4.

¶ Et scias q̄ ꝑ species alterationis egritudinis sunt sex. egritudo enim aut alteratur ad sanitatem subito aut ad mortem subito: aut ad sanitatem paulatim aut ad mortem paulatim: aut aggregantur in ea vtreq; res ⁊ conuertitur ad mortem aut ad sanitatem.

¶ Nonus can. vbi enumerat species alterationis quas ponit Gal. in principio tertij de crisi: aut aggregat in ea vtraq; res simul: q̄ subito melioratur: ⁊ postea paulatim liberat: vel subito redit ad dispositionem peiorem ⁊ paulatim moritur.

¶ Et scias q̄ nomē crisis ꝑm q̄ dixit ille cui⁹ sermoni creditur est dematum in lingua greca a separatione ꝓlocutionis que est viri duorum disputantium aut controuersantium apud iudices super alium quasi sit separatio ⁊ exitus ab alteratione.

¶ Decimus can. Scōm q̄ dixit ille. Iste fuit Gal. de crisi. 2. cap.

¶ Sermo vniuersalis de signis crisis. Cap. 3m.

GRisis aſicedūt q̄nq̄ si casus ei⁹ fuerit nocturnus in die. Et si fuerit ei⁹ casus diurn⁹ in nocte dispōnes ⁊ res ⁊ q̄ sūt signa ei⁹ sicut ingestudo ⁊ anguſtia ⁊ volutatio ⁊ grauitas ⁊ cōturbatio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ dolor colli ⁊ vertigo ⁊ scothomia ⁊ imagiatiōes coꝝ oculis ⁊ tinit⁹ ⁊ son⁹ ⁊ prurit⁹ i naso ⁊ alteratio colorus in facie ⁊ lepore subito ad rubedinē ⁊ citrinitatē ⁊ tremor labij ⁊ oculoꝝ ⁊ pulsus cordis ⁊ nausea ⁊ sitis ⁊ tremor cordis ⁊ dolor in stōcho ⁊ strictura anhelit⁹ ⁊ difficultas accidentes subito ⁊ grauitas hypocūdrioꝝ ⁊ tēsio in eis ⁊ dolor ⁊ saltus ⁊ dolor in dorso ⁊ saltus in lacerto ⁊ pūctura ⁊ rugit⁹. Et q̄nq̄ accidit horripilatio sigñans eā ⁊ accidit dolor lassitudis. Et q̄nq̄ alterat pulsus a dispōne sua i ea ⁊ sigñat ipaz: ⁊ retinent q̄nq̄ cā crisis res q̄rū ꝓsuetudo fuit vt eūarent vt san. menstru⁹ aut hemorroydaꝝ aut fluxꝰ vētris ⁊ sigñat q̄ modus ei⁹ vadit ecōtrario i ptc. Et signa nocturna diurnis sūt vehemētora: ⁊ cā in ꝫ ꝑculdubio vt sit: ē q̄n mā facies egritudiné anget accēna ⁊ sigñationes cā situ motus.

¶ Superius Aui. determinauit de intentionib⁹ ⁊ ꝓditionib⁹ crisis ⁊ eius diuisionib⁹ ⁊ significationib⁹ ⁊ eius iudicijs: hic determinat de signis crisis. Et ꝑ in generali. Scōo i ſpāl. ibi. (Signū illi⁹.) ℣ prima in duas. ꝓmo determinat de signis crisis que sūt signa infi. Scōo de eis que sunt signa ⁊ cāe. ibi. (Et scias q̄ nō quotiēs.) Tertio ꝓsequēter ordinādo se ad sequēntia ꝓcludit. ibi. (Et q̄ iaz.) ℣ prima in duas. ꝓmo ponit oia signa cretica. Scōo inuestigat cās diuersitatis ipsoꝝ. ibi. (Et diuersificat.) ℣ prima i duas. ꝓmo facit ꝫ. Scōo cōparat accēntia nocturna diurnis. ibi. (Et signa nocturna.) ¶ In hoc cap. enumerat signa crisis in nocte. Et nota q̄ signa in nocte maxime apparēt vt habet in cōmen. illius aſoi. 12. pte. 2. f. Quib⁹ crisis fit. Hanc cām ponit Gal. in illo aſoi. 13. Quib⁹ crisis fit ⁊c. quā ponit hic Auic. vbi ſm q̄ apparebit notandū q̄ nō est necesse q̄ semp ꝓcedat per hanc viā ꝓmue: q̄ ꝑt fieri in vna ⁊ cadē die sicut crisis sequit sero: ⁊ accidunt ista de mane. Et retinent q̄nq̄. ponit cadē. 8. ꝑ can. fen. 2. cap. de his que ꝓueniūt ex retentione ⁊ cōone. Et signa nocturna q̄ secerat mentionē de signis diurnis ⁊ nocturnis: hic ponit diūsitatē inter signa diurna ⁊ nocturna: ⁊ cōparat signa talia ꝓsequēter. Causa aūt pōt ei⁹ que ponit ab Auic. hic. ſ. ꝓpter motū materie ⁊ simul cū ea mouent humores. Scōe causa sumitur a Gal. in cōmē. 13. 2. par. aſoi. Quib⁹ crisis fit. q̄ in nocte ꝓsuetudo est dormire ⁊ quiescere. si ergo infirmi habēt aliqua accidentia magis molestant. Tertia causa pōt sumi a Gal. in libro de moribus liquidis tractatu primo vltimo cap. a. distinctione secunda cap. 7. q̄ in die quis est occupatus multis negocijs videl nō ita percipere nocumēta crisis sicut ipse explificauit de illo philosopho qui patiebat. Quarta causa posset esse q̄ ꝓpter frigus aeris in nocte recurrunt vapores cuius materia: ⁊ sic fiunt imaginationes. in die aūt materie resolumtur.

¶ Et diuersificatur aut ꝓpter diuersitatē materie aut cause partis diuersitatis motus. Et diuersitatis quidem causa diuersitatis materie est verbi gratia vt sit motus materie quando est ad superiora: deinde significent significationes speciei egritudinis ⁊ etatis ⁊ cōplexionis ⁊ aliorum q̄ materia est sanguinea: expectat tunc medicus fluxum sanguinis narium. Et si significat q̄ ipsa est cholerica expectat vomitum ſm plurimum nisi alie significationes ei appropriate significent fluxum sang. narū. multotiens enim fit crisis ei⁹ fluxu sang. narium ⁊ antecedunt eam imaginationes cholerice. Et fluxus quidem sang. narū q̄nq̄ ꝓsumit materias egritudinū furiosarum ⁊ fit sanitas statum.

¶ Hic ponit cām diuersitatū ꝓtingentiū in crisi: ⁊ hz duo dicta. In ꝓmo ponit diuersitates ulioꝝ accidentiū ſm duplicē cām. ſ. diuersitatē materiei ⁊ motus ad aliq̄ partē. In secūdo dicit quomodo ex diuersitate materiei procedit illa diuersitas accidentiū. ibi. (Et diuersificat.) Istas easdem causas tangit Gal. cōmento illius aſoi. 12. particule prime. ſ. paroxismos ⁊ consistentias.

¶ Inuestigat causas diuersitatis accidentium eius. Et primo premittit. Secundo declarat. ibi. (Et diuersificatur.) Et hec in duas. ꝓmo inuestigat quomodo diuersificatur in materia. Secundo quomodo ex parte motus. ibi. Causa autem.)

¶ Notandū q̄ Auic. ex his ostēdit quomodo ex diuersitate mālē diuersificat crisis: ⁊ ꝓ ꝓs accōis: q: si vides q̄ mā tēdat sursuz tu nō potes certificari vtruz crisis fiat fluxu sang. narū vel vomitu nisi per signa que sigñant mām: q: si apparet q̄ mā sit sanguinea ⁊c.

¶ Causa autem partis motus quoniam ipsa mouetur vt violenter vadat super membra ꝓncipalia ⁊ que sequunt ea de viscerib⁹ ⁊ facit accidere nocumentum in operationibus sius ⁊ impedimentum cōsequens ea sicut euenit ex parte cerebri permixtio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ quod diximus cum eis ⁊ ex parte cordis pulsus cordis ⁊ malitia anhelit⁹ ⁊ q̄ diximus cuz eis vtrisq;. Aut mouetur versus expulsionē ⁊ fit illud ſm duos modos. Vā aut incipit expellendo ex omni parte ⁊ longitudine: ⁊ est illud ad totum illud q̄ apparet ⁊ est hoc cū sudore. Aut incipit tēdere versus partem vnam. Et cū incipit pars eius ex omni parte fortasse est pars taliter q̄ quādo incedit nō est excusatio quin incessius sit per mēbra ꝓncipalia sicut pars altera. nam materia tendens ad eā pertransit super fines membroꝝ anhelit⁹ ⁊ sup fines cerebri quare accidūt iterū accidētia similia accidentib⁹ ei⁹ si nō esset expulsa imo esset violēter ibi permanēs. Et fortasse est ps versus mēbra que sunt minus q̄ principalia sicut os stōchi cū intētio māei expellende per crisim est vt expellat vomitu. Aut est de ꝓncipalib⁹: verūtamen est tolerans cōmune officiū nō velociter perueniens ad corruptiones sicut peruenit ad fines epatis ⁊ expellit ex via vesice aut fellis ⁊ ex omni parte loci expulsionis crisis sicut in stomacho vomitu: ⁊ si ad fines capitis fluxu sanguinis narium ⁊ similibus ei: ⁊ si ad fines epatis vrina ⁊ ad partes intestinoꝝ fluxu ventris.

¶ Ostēdit quo diuersificant accidētia crisis ex diuersitate ptis. Et ꝓmo facit ꝫ. Scōo docet sigñare q̄ dubios modos crisis ad diuer-

sue ptes.ibi(Et qñ ẽ figura.) ꝓpria pars ẽ na.Cõsequalo ea tẽ.male itelligit.ꝓpter qõ notãdũ ꝙ Auic.innuit vnũ diuisionẽ.Mũ que mouet aut mouet ſynthomatice ⁊ violenꝫ ſup mẽbra ꝑncipalia: ⁊ tũc inducit mala accẽntia qz ſi mouet versus cerebrũ ꝓmittunt sensus facit tẽ.Et qõ dicim⁹ cũ eis.ſ.accẽtib⁹ cerebri.⁊ b in ꝑncipio capitulj.⁊ ſi mouet ꝓ sus ptes cordis:tũc fit pulsus cordis tẽ. Aut mouet mã mora a nã nãliter operãte:⁊ istud vult cum dicit. Aut mouet ꝓ sus expulsionẽ.i.versus loca expulsionis cũ hoc nãliter expulsa:cũ violẽter mã nõ mouet versus locũ expulsionis nec versus ꝑncipalia tanꝯ per viã:sed versus ꝑncipalia tanꝯ ad terminũ:⁊ tũc est hoc qõ dicit.aut mouet ex oi ꝑte ad ptẽ circumdantẽ oẽm.qz ad totũ corp⁹ tũc nõ põt esse qn trãseat ad loca ꝑncipalia:sicut trãsibat qñ violẽter pellebat:⁊ id vult cũ dicit.quin iuceſſus fit super mẽbra ꝑncipalia:sicut pars altera.ſ.diuisionis. Jn ꝓcedẽti dicebat ꝙ mã violẽter mouet tẽ.⁊ tũc inuadens sup mẽbra ꝑncipalia opz ꝙ inducat mala accidentia:sicut qñ violenter mouet sup ea:⁊ istud vult cũ dicit.ꝗre accidũt accidẽtia similia accidẽtib⁹.Si nõ cẽt expulsa.ſ.a nã per viã crisis:imo est violẽter ibi.ſ.circa mẽbra ꝑncipalia pmanẽs:qz sicut dcm̃ est qñ violenter mouet versus ꝑncipalia mẽbra a ꝑte deteriorat:vl tũc mouet versus aliqõ mẽbrũ qõ est minus q̃ ꝑncipale:sicut versus stomachũ qñ dz ꝙ vomitũ expelli.Aut mouet ꝓ sus aliqõ ꝑncipale: qõ hz aliqõ officiũ cõe.ſ.i expellẽdo mãz a toto fiẽ ⁊ tũc expellit i via veſice aut fellis.aut expellit ex oi ꝑte.i.ex q̃cunq; ꝑte loci expulsionis.cui.ſ.loco:fit.ſ.habilitas ad expellẽdũ.Aut expellet ad partes capitis tẽ.p3.Et hꝰ appet cã ꝗre cã in ſynthomatico motu mãe q̃ in nãli cuenãt accẽntia mala:sed differũt qñ ſynthomatico fiunt mala accẽntia:qz mouet mã ad ꝑncipalia tanꝯ ibi ꝓmanens.Sed in motu nãli accidũt ista accẽntia:qz mã mouet ꝙ ꝑncipalia tanꝯ ꝙ viã.Et ex hꝰ appet verificatio dicti.Ā.p⁹ can.ſen.4. cauc ne trãſitus fiat sup ꝑncipalia tẽ.qz nõ dz fieri trãſitus tanꝯ ad terminũ:sed tanꝯ per viã qz nã facit istum transitũ vt p3.

¶ Et qñ est forma hec nõ est lõginquũ quin motu ei⁹ in oi tẽpore sit signũ significans ꝙ illud qđ ſperat de expulsione eius est illi⁹ generis si crisis que expectat fuerit bona:aut signũ signians malitiã ei⁹ ꝓmaz ex suo aduẽtu impediẽte illud membrum si fuerit crisis mala.

¶ Hic docet iudicare ex signis sup crisim.Et ꝑ ſuper bona ⁊ mala crisi.Scõo docet signare sup ptẽ per quã dz fieri crisis.ibi(Et forte tẽ.) ¶ Et qñ est forma hec.i.modus expulsionis mãe ⁊ ictus cui⁹ generis.ſ.expulsionis nãlis malitiã eius ꝓmã.i.ꝓmo dictã cũ dicebat ꝙ aut mã violẽter expellit tẽ.Notãdũ ꝙ Aui.cogebatur hoc dicẽ qz ipſe dixerat ꝙ ex motu violẽto mãe:⁊ motu nãli ipſi⁹ ꝙsequit accẽntia mala.Mõ diceret aliqs ꝙ est signũ ꝑ qđ ego posſum cognoscẽ motũ nãlem tẽ.Ridet tẽ.¶ Sed tu dices.Ā.nõ ponit ꝙ signat.Dõm ꝙ est signũ digestionis:⁊ ꝓꝑ digestionis tẽ.

¶ Et fortaſſe est signum vnuz bonum ad hoc vt significet partes plures sicut pulsus cordis quãdoq; significat ꝙ materia est expulsa ad os stomachi.Et significat ꝙ materia violenter superuenit cordi.

¶ Docet signare sup pars crisis ꝑ signa:⁊ hoc in cõfuso ⁊ in grãli: qz in spãli hoc faciet infra:⁊ quatuor facit sicut q̃tuor modis docet signare.Scõa ibi(Et fortaſſe.) Tertia ibi(Et qñq; significat.) Quarta ibi.Et qñq; significat.) ¶ Notandũ bonũ nõ assumit absolute:sed bonũ ad signandũ tẽ. ¶ Notãdũ ꝙ Aui.duo ostendit in his verbis.ſ.qõ vnũ signũ põt signare sup diuersas crises.ſ.bonã ⁊ malã:qz pulsus cordis significat ꝙ mã expellit ad os stomachi.⁊ ꝑ ꝓꝑia sup crisim bonã:⁊ ꝙ violenter superuenit cordi:⁊ sic sup crisim malã:⁊ fm hoc posſet dici ꝙ ista ꝑs ꝓdicit imediate ꝓcedẽte qz dixerat adest signũ qđ signat expulsionẽ nãlem.⁊ aliud tẽ.Vult nõ ostẽdere ꝙ vnũ ⁊ idẽ signũ põt sup ambos significare tẽ.

¶ Et fortaſſe est signum vnuz signans rem vniuersalem cõmunẽ motui ad partẽ vnam ⁊ expectanꝫ signa alia quibus significatur modus quo expellitur ex illa parte sicut dolor capitis ⁊ strictura anhelitus ⁊ tẽſio hypocondriorꝫ ad superiora:ista enim signant ꝙ materia mouetur ad superiora:deinde non iudicatur ꝙ ipſa expellatur ex via vomitus aut ex via fluxus sanguinis narium nisi per signa alia.

¶ Et fortaſſe rem vniuersalem cõmunẽ motui ad partez vnã.ſ.determinate:vnde vel ad partẽ superiorem tẽ.vt ostendat qõ ipſe cogit ponere distinctionẽ ipſorꝫ signorꝫ:ideo dixit ⁊ fortaſſe.

¶ Et quandoq; significat ꝙ crisis cadens ex ꝑte alia qua est retentio eius quod currit ⁊ ſeparatur ex contrario illius partis sicut retentio nature cũ signis crisis bone significat ꝙ motus creticus superior non inferior ẽ aut fluxu vrine aut ſudore aut vomitu aut fluxu ſanguinis narium.

¶ In hac particula Auicẽna docet cognoscere crisim futuraz per viã partẽ.ſ.per ſtricturã ꝓxime partis:⁊ qz dixit ꝙ mã quãdoq; euacuat aut per viã cretica aut per retentionẽ in membro ad qđ vadit:ideo vult hic ostendere signum per qõ cognoscamus istas euacuationes abinuicẽ:⁊ nõ ſoluz euacuationes vniuerſales:ſed etiam euacuationes particulares:vt nõ ſolum ꝙ debet euacuari per superiora per fluxum ſanguinis narium aut per vomituz tẽ.

¶ Sed dices Aui.explicãs de crisi que dz ẽ bona ⁊ fieri ꝑ superiorẽ dicit aut fluxu vrine.Cõtra. Fluxus vrine est ẽtatio inferior. Dõm ꝙ fluxus vrine pẽt dici euacuatio superior respectu fluxus vẽtris:qz inde eũnt humores ſubtiles qui ſunt apti ascendere. Dub⁹ ꝑ⁹

¶ Et quandoq; significat ſpecies egritudinis partem crisis ei⁹ ſicut apostema epatis cum est in latere gibboso:tunc crisis eius est aut per fluxum ſanguinis naris dextre:aut per ſudorem laudabilez aut per vrinã. Et si est in latere cõcauo est per fluxũ vẽtris aut per ſudorem aut per vomitũ:⁊ sicut febris cauſon plurimum enim crisis eius est aut per fluxum ſanguinis narium aut per ſudorem:⁊ antecedit eaz tremor:⁊ quãdoq; fit vomitu ⁊ fluxu vẽtris ⁊ ꝓprie sicut tertiana. Et ſimiliter febris apostematuz capitis crisis non fit vnq̃ fluxu ſanguinis narũ neqz peripleumonie neqz lythargie:pleureſis vo est inter hec ⁊ hec.

¶ primo facit hoc.Scõo annectit quedã.ibi(Et multotiẽs.) Dicta ista ſunt verba Gal.de crisi ca.3.Et fiſt febris apatu in capitis.ſ. apatis cerebri frigidi.Qñq;.n.in apate calido capitis ꝓueniẽs crisis põt cẽ ꝑ fluxũ ſanguis narũ:vt Gal.de crisi.c3. Neqz pipleumonie tẽ.pleureſis vo ẽ inter hec ⁊ hec.ſ.cauſonẽ ⁊ apa cerebri. vide Gal.loco ꝓdicto:qz nõ euenit ita raro fluxus ſanguis narium sicut in apate cerebri peripleumonia tẽ. Nec ita ſepe sicut in cauſone:vide.Ā.in loco ꝓdicto. Nec peripleumonie:qz fit ex flegmate vrplurimũ.¶ Sed tu dices.Ā.dicit tertio can.ſen.to.ca.ꝑ.de peripleumonia.ꝙ est apostema calidũ.Dõm ꝙ nõ est caliduz ex mã sed ex putredine:vnde rõne putredinis oẽ apostema põt dici calidũ:vt ponit Aui.ſcõa ꝓmi ca.de morbis cõpoſitis.aut per fluxuz ſanguinis naris dextre:aut per ſudorẽ laudabilẽ:qz in apostemate epatis crisis per fluxũ ſanguis naris ſiniſtre nõ est laudabilis.

¶ Et multotiens quidem fit egritudinis crisis speciebus quarum aggregatione completur crisis sicut cauſon cum fit in ea crisis prius fluxu ſanguinis narium: deinde cõpletur ſudore abundante. Et pregnãs quidem multotiens habet crisim cum aboꝛtu.

¶ Hic ostendit Aui.qualiter vna crisis completa põt per plures alterationes crisis cõpleri:⁊ q̃liter ꝓgnãs dz crisim per aboꝛtum.

¶ Et scias ꝙ non quotienscunq; eriſtunt ſigna crisis faciunt neceſſario crisim bonam aut malaz:imo quãdoq; non ſequit eam crisis omnino in hora illa:hz nõ fit excusatio quin crisis ſequatur ea ꝓculdubio bona aut mala in alia hora q̃ illa hora in qua ꝓmittunt ſigna. Nam non quotiens vides ſudorem ⁊ vomituz ⁊ fluxum ventris ⁊ dolorẽ capitis ⁊ perturbationẽ ſensus aut malitiam anhelitus aut ꝓfunditatẽ ſomni aut aliud de omnibus illis que numerabimus est cuz eis crisis:hz fm plurimum ſignificent.nam quedam eorũ ſunt ſigna tñ crisis sicut dolor capitis.Et quedam eorum ſunt ſigna ⁊ pars crisis sicut nauſea.Et cũ apparent ſigna crisis ⁊ non fit crisis:tunc aut est fm ꝙ dixit Hip.ſignificatio mortis aut difficultas crisis.

¶ poſtq; Auicenna in ſuperioribus ſignis posuit ſigna crisis que ſunt ſigna tantũmodo ponit ista que ſunt ſigna ⁊ cauſe.Et primo facit hoc.Scõo docet iudicare ſup crisi ex ſignis.ibi(Et de illis.)

¶ Prima in duas. Primo facit hoc. Scdo declarat. ibi (Et qñq.) Prima posset dividi. Quia primo facit 5. Scdo circa dictū ponit canonē: vel remouet dubiū. ibi, Et cū apparēt.) ¶ Ista sunt dicta Gal. in multis locis. q: primo de crisi. 7. cap. 1. 14. cap. 1 ii cōmenti huius afor. 12. part. ii. s. paroxismos ꝛc.

¶ Hic ostendit quid est ꝓsequens ad signa crisis cum ea. Nam nō quotiens. est cum his crisis. s. completa ita expone.

dub^m 2^m ¶ Sed dubitat vtrū semp cum apparēt signa crisis sequat crisis. ℣ Et videt q: sic: q: posito vno contrario ponit reliquus ꝛc. ℣ Intrū est. A. hic 7. B locus ꝓallegatus. ℣ Solo cōis q: ad signa crisis que sunt signa trū nō de necitate sequit crisis: q: sicut ponit. A. ista tm ista accidētia pōt cāri ex aliq cā ꝓter crisim. Sed ad signa crisis que sunt signa 7 cāe nō de necitate sequit crisis cōpleta sed diminuta: vel cōpleta de necessitate semp sequit. Ista intelligit. A. hic vt exponebat. Et cū. A ponit cas. vel remouet dubiū: q: diceret aliquis quid signat hoc. Notandū q: cū crisis fm q: dicit Hippo. secundo epidimiarū. sicut ponit Gal. ꝑmo de crisi. 14. cap. vbi hanc sententiā ponit. 7 cā est: q: cum apparent accidentia crisis: 7 non fit crisis: tunc significat difficultas crisis vel significat q: materia synthomatica fuit mota cōtra naturam: 7 tunc significat mora.

¶ Et quādoq; est aliqua de rebus que sunt de signis crisis accidens per causam alīā ab ea que facit apparere crisim quāuis fit in aliqua horarū signorum crisis sicut accidit in tertiana longa ante paroxismus inquietudo 7 commotio 7 in pluribus horis antecedentibus paroxismum absq; significatione crisis. In tertiana vō pura fm plurimum est signum crisis.

¶ Declarat qō dixerat. dixerunt. n. q: nō semp ad signa crisis sequit crisis: ponit ergo causam huius cas. 7 dicit. Et quandoq; est aliq. Hic ostendit q: aliquod ex signis quod inter signa cretica ponit non provenit ex natura crisis sed propter aliam causam.

¶ Et de illis que tibi indicant viam ad cognoscēdum ex infirmo q: eius sanitas aut mors erit cum crisi aut non: est consideratio tua in motu egritudinis 7 virtute eius 7 natura 7 hora presenti: ista enim indicant tibi q: dispositio facit necessario pugnam fortes inter materiam 7 naturam 7 sustinet pugnam.

¶ Hic docet significare per signa super diuersas dispōnes crisis. Sunt aūt iste dispōnes quatuor. s. esse crisis. s. vtrū egritudo finiat cū crisi vel nō. maneries crisis vtrū sit bona vel mala. tempus crisis. s. vtrū cito vel tarde. spēs crisis. s. vtrū euacuationis vel permutationis. fm hec quatuor facit. Primo ergo docet iudicare super ꝑmo. Scdo super scdm. ibi (Et scias q: significationes.) Tertia ibi (Et scias q: eruberatio.) Quarta ibi (Et scias q: pulsus.)

¶ Notandū q: cū virtute. s. egritudinis in spē. s. vtrum sit calida ꝛc. vel virtute eius. s. infirmi. vg. si morbus sit acutus 7 virtus fortis 7 ꝛō anni caliditū tunc finiet cū crisi 7 si ecōuerso sine crisi: nō enim sufficeret ad causandū crisim q: morbus esset fortis: 7 virtus debilis: vel econuerso: q: si virtus esset debilis non surgeret ad pugnam. Exemplum de vno inimico forti 7 altero debili ꝛc.

¶ Et de illis que tibi indicant. Hic ponit signa que significant egritudinem terminandam cum crisi vel sine crisi 7 est planum.

¶ Et scias q: significationes bonitatis crisis sunt significationes significātes victoriā nature 7 nō fallit hoc.

¶ Docet post signa iudicare de māe crisis. Et ꝓ facit 5. Scdo qō dixit declarat. ibi (O ḡta signa.) ¶ Et ista ita sumit q: signa saturis sunt signa certa: q: signa bonitatis crisis. s. que sunt signa digōnis 7 bonitatis pulsus 7 anbelitus: 7 nō merent. s. in fructu vt magnificent. s. in tēpore iudicationis turgium 7 pro. i. duellum. i. bellum.

¶ Et significationes malitie eius 7 ipsius diminutionis significant turgium 7 duellū qō currit inter naturam 7 inter illud quod impugnat eam.

¶ Postq; posuit signa egritudinis terminande cuz crisi: hic ponit signa egritudinis terminande cum crisi laudabili 7 bona.

¶ Et significaticēs malitie. Hic ponit signa egritudinis terminande cum crisi mala 7 diminuta.

¶ Et nō est possibile tibi vt ex toto iudices q: natura vincet ꝑculdubio nisi multiplicent 7 magnificent.

¶ Quia dixerat q: quandoq; apparent signa victoriaz materie significantia ne ex hoc velles iudicare egritudinem esse mortalez ideo ponit cas. corrigentes te in iudicio egritudinis.

¶ O quanta timorosa signa vidimus de profunditate somn 7 casu pulsus 7 abscisione sudoris perducētia post horas ad crisim cōpletas 7 bonā quoniā natura in huiusmodi tam cessauerat ab oibus operibus suis 7 tota occupata erat in egritudine 7 postq; redijt tota virt^s ad eā vicit eam 7 expulit 7 fortasse nō sufficit cum ea 7 illud in pluribus horis est qñ ipsa nō cessat ab omnibus operationibus nisi ꝓpter rē magnā. Hā dubiū nō est quin ꝓpter rem magnā deficiat.

¶ Declarat qūo signa mala nō fūt certa: sed signant bellū rē. vt ꝑs.

¶ Sed dubitat vtrū stāte vita virt^s cesset ab oibus operationib^s. dub^m 3^m

¶ Et scias q: eruberatio signoz crisis fm cōmunitatē in duobus diebus ꝓximis sicut tertio 7 quarto verbi gratia significat velocitatē crisis: deide est bonitas 7 malitia fm comparia que ego dicam 7 proprie quando antecedit paroxismus febris plurimus 7 precipue quādo apparet in pulsu alteratio subita. Si ergo fuerit ad magnitudinem 7 non descendit letare.

¶ Primo ponit signa velocis crisis. Scdo signa tarditatis. ibi (Et scias q: siccitas.) ¶ Velocitatē crisis: q: in 2° die. deide bonitas 7 malitia sīgt. s. cōparia. i. ꝓportionalia. s. signa malitie vl bonitat. Et qñ accedit: 7 q: antecessit ꝑ excellētiā signat sup augmētū crisis.

¶ Et scias q: eruberatio. hic pōt signa significantia velocitatē crisis.

¶ Et scias q: siccitas corꝑis qualis est in sensibus 7 eius offuscatio in dieb^s egritudinis significat tarditatem crisis. Et egritudines sicce valde aut sunt mortifere aut tarde crisis.

¶ Hic docet cognoscere signa significantia tarditatem crisis dicens. Et scias q: siccitas significat tarditatē crisis. s. per sudorem: 7 est sententia aforismi. 71. gnte particule. Quib^s circūtēdit cutis rē.

¶ Sed dubitat de hoc. ꝑmo. n. videt q: sint min^s mortifere: q: egritudines q̄ fiunt in ꝓstitutiōe sicca sunt min^s mortifere: q: in ꝓstitutione sicca fiunt egritudines sicce: ꝑ egritudines sicce sunt minus mortifere. Item non videtur q: sint tarde crisis q: ponitur sup 12. cap. de febre pestilentiali q: in estate sicca fiunt egritudines velocis separatōis: sed in estate sicca fiunt egritudines sicce: ꝑ rīdendō ad ꝑ egritudo pōt dici sicca dupl^r. Uno mō ex dispōne corꝑis: 7 ista est media. Alio mō ex mā sic egritudo q̄ fit ex mā sicca: 7 tūc aut ista mā ē multe corruptōis: sic mā mellica multū adusta: 7 ista est mortalis. Aut nō ē multe corruptōis sic mā mellica nātis: 7 tūc est tarde crisis. Altera egritudo pōt dici sicca vno modo ex mā vt cholica sicca magis vel mellia de sanguine adusto: 7 ista reliqs patib^s ē acutior. ꝑ egritudo q̄ fit ex mā magis hūida: 7 de tali egritudine sicca nō logt Aui. Alio mō dī egritudo sicca ꝑ ꝓuationez oīs eūonis sic ē febris in q̄ nulla apꝑet eūo ꝑ aliq; ptē: 7 tūc signat defect^m: vī nō expellit: 7 tūc aut est mult^s defect^s 7 sic est mortalis: aut nō est tāt^s 7 sic est lōga. ℣ Et sic apꝑet solo ad ꝑmez. Dōm q: refert dicere q: ꝓstitutiōes sicce sunt min^s mortifere: q: ꝓstitutio sicca est minus mortifera: q: minus accidit in ea ꝑt ē mortifera. Uel dōm q: egritudines sunt sicce fm modum quo loquit hic Aui. s. ꝑ ꝓuationē eūonis: 7 sic soluit ad scdam. ℣ Subdit Auicē. Et signat q̄ crisis ad sup qō crisis. 7 istud est spēs egritudinis: 7 eius maneries: q: sup ista inuenunt signa egritudinis.

¶ Et significat quādoq; horas crisis 7 dispositiones eī^s oēs 7 iudicia signoz eius illud super qō inuenitur signa egritudinis fm plurimum.

¶ Hic ostēdit ḡfialia signantia horā crisis 7 ꝓpinquitatem crisis.

¶ Et scias q: pulsus apparens est sicut significatio cōmunis speciebus crisium euacuationū. Ät vō magn^s significat q: motus est ad exteriora cū sudore aut fluxu sanguinis narū. Et nō magnus 7 velox ad interiora significat vomitum 7 fluxū ventris. Et ad summū ois aggregatio ad expellendam materiā natura existente forti non caret manifestatione pulsus: 7 si non fuerit latus 7 declinis ad ambo latera 7 antequā fiat fortis indiget constrictione 7 coartatione.

¶ ꝓnit cas. vel docet ꝑ signa iudicare de spē crisis: q: supra crisim eūonis. ℣ Notandū q: qñ dz fieri euacuatio primo virtus retrahitur

trahitur ⁊ collocat se supra mām: ⁊ ideo pulsus ꝑ hz coartatōez ⁊ ꝓstrictionē: deide postea manifestat eidem: ⁊ si mā expellitur ad exteriora calor mouet ad extra: vñ pulsus fit apparēs ⁊ magnus. Si aūt pulsus expellitur hꝫus interiora: tūc calor sequitur motū materiei: vñ pulsus non apparet magnus. Subdit Auic. Ois aggregatio. ſ. virtutis. Et si. i. inchrz fuerit latus. ſ. pulsus: ⁊ declinat ad ambo latera supple: tūc est manifestus ꝓp hꝫtutis fortitudinē.

¶ Et scias ꝙ pulsus. ¶ Lā huⁱ⁹ est: qz mā a virtute nāli expulsiua in crisi euacuāda expellit versus cutim. hoc aūt cū nō fit nisi mediāte spiritu ꝓfluēte a corde hz cor dilatari ⁊ extendi: ⁊ ita calorē diffundēdo extra appet pulsus maior: ⁊ tunc crisis est ꝓpinqua.

¶ Et fortasse aggregant duo signa ⁊ sunt duc res sicut vomitus ⁊ sudor: ⁊ sicut vomitus ⁊ fluxus sanguinis narium. Et quia iaz satis fecimus de istis canonibus intendamus in distinguendo parum.

¶ Et fortasse aggregantur duo signa. ſ. aliqua latitudo: ⁊ aliqua cō strictio: ⁊ aliqua fortitudo: ⁊ aliqua occultatio.

¶ Et fortasse aggregantur.) Hic ostendit ꝙ in una egritudie possunt apparere diuersa signa que demonstrabūt diuersos modos euacuationum in crisi. (Et quia iam.) Concluditur tē.

¶ Signa motus mātei in crisi ad supiora. Cap. 4m.

SIgnū illius est dolor capitis ꝓp eleuationē vaporꝫ in sigñationib⁹ vomit⁹ aut cū cōtacte oris stōchi itez in sigñationib⁹ vomitus. Et itez de sigñationib⁹ illi⁹ sūt vtigo ⁊ grauitas in vtrisq; tymporib⁹ ⁊ sonitus ⁊ tinitus ⁊ surditas: quę oia accidunt subito. Et qñq; associanť ei aut accidūt illud tēpore paruo ꝓstrictio anbelitus ⁊ dolor in collo ⁊ tēsio myrach ⁊ hypocūdriorꝫ ad supiora absq; dolore ⁊ iflāmatio capitis. Et scias ꝙ egritudines ⁊ accīta fortia fiunt in nocte: qñ natura occupatur in digerendo mām ⁊ in alijs ⁊ omni re.

¶ Signa distinguendi omnia illa. Cap. 5m.

QVod si associātur oībus illis tenebrositas ⁊ caligo in oculo que nō sepanť ⁊ sint cum eis amaritudo oris ⁊ tremor labij iferioris ⁊ apparet affirmatio rei p casum doloris in ore stōchi aut nauseā ⁊ attractionē saliue ⁊ pulsuꝫ cordis ⁊ coartationē pulsus ⁊ ꝓstrictionē: ⁊ ꝓprie quādo accidūt ifirmo post ista horripilatio ⁊ frigus sub hypocūdrijs: tūc indica ꝙ ipa vētura est ꝑ vomitū: ⁊ proprie quādo mā est cholica ⁊ febris cholica non ertis de incensiuis: ⁊ ꝓprie quādo citrinatur facies in hac dispositione ⁊ cadit color. Et multotiens gdez attrahit vomitus euentēs post grauitatez capitis ⁊ dolorem stomachi pueris ꝓpter debilitatē neruoꝝ ipsoꝝ spasmū ⁊ in mulieribus ꝓpter cōsuetudinem matricū ipsaꝝ doloꝛem matricū ⁊ in senibus ꝓpter debilitatē virtutum eorum egritudines diuersas expāsas ꝓpter expansionē materiei que mouet in eis. Qō si associata fuerit illi tensio in pte epatis aut pte splenis absq; dolore. nam splen cōicat suppremis etiaz per venas que sunt in eo approximātes parti nasi ⁊ venis eius: ꝙuis non continuētur cum eis ⁊ videt infirmus fila rubea aut lucētia ⁊ resplēdentia ⁊ rubet facies multū aut oculus aut nasus aut latus eius ⁊ currūt lachryme subito ⁊ apparet pulsus ⁊ inundat ⁊ festinat ei⁹ dilatatio ⁊ acuitur nasus ⁊ est iflāmatio capitis vehemens valde ⁊ dolor capitis percussiuus: tūc expectet fluxus sanguinis narium ⁊ ꝓprie quando significāt egritudo ⁊ etas ⁊ consuetudo ⁊ complexio ⁊ reliqua significatiōes ꝙ materia est sanguinea: hz mā cholerica iterum faciat quandoq; crisim per fluxuꝫ sanguinis: ⁊ indicāt illud splendor ⁊ imaginationes simulacrum ⁊ res ignee citrine vise coram oculis ⁊ plurimum eius est in febre causone cholerica. Et quādoq; significat pars radij ⁊ pruritus nasi ꝙ fluxus sanguis narium accidit ex nare dextra ⁊ sinistra ⁊ ex ambab⁹ naribus simul. Et quandoq; adiuuat istas significationes iterum frigus aduenies in die crisis ⁊ siccitas alchatin ⁊ cutis. Et quādoq; significat etas. Fluxus. n. sanguinis narium plurimuz accidit ei cuius anni sunt infra triginta. Et quandoq; adiuuant has significationes iterum vehementia doloris capitis valde vltra hoc ꝙ facit necessarium esse casus vomitus cuz lesionibus alijs ⁊ inflāmatio ⁊ febris ⁊ sunt ei⁹ significationes alie bone nō significatōes morij: ⁊ in hmōi ex pectat fluxus sanguis narij cui⁹ nō est excusatio.

¶ In capitulis ꝓcēdētibus Auic. ponit signa crisis quo ad supiora siue fit crisis per vomitū siue ꝑ fluxū sanguis narij. In ꝓ ca. ostēderat quedā signa que declarāt crisiz ad supiora idistincte nō specificādo signa ꝓpria vomit⁹ aut fluxus sanguis nariuz per supiora. Scō de signis qb⁹ cognoscim⁹ ei⁹ materiē. ibi (Scias ꝙ meli⁹.) V ꝓpria in duas: qz cū crisis vel ē ꝓmutatio vel cūo. ꝓio ponit signa crisiuz cūonis. Secūdo permutationis. ibi (Fortitudo feb.) V ꝓpria in duas. ꝓio ponit signa crisis ꝑ vomitū ⁊ fluxū sanguis nariuz: qz multi dicūt. Scō ponit signa crisis ꝑ alijs cūones. ibi (Cū fit pulsus.) V ꝓpria in tres. ꝓio ponit signa cōia vomitui et fluxui sanguis narij motus mātei ad supiora. Scō ponit signa ꝓpria vniuscuiq. ibi (Qz si.) Tertio resumit signa cōia distinguēdo ipa ⁊ adaptādo vnicuiq; ipsoꝝ cūoni. ibi (De signis.) V ꝓpria in duas. ꝓimo facit hoc. Secūdo ponit quēdam casū. ibi (Et scias.)

¶ Exponē sic. signū illi⁹. ſ. mot⁹ mātei ad supiora ē dolor capitis supple q ē ꝓp eleuationē vaporꝫ. ſ. ad caput. ⁊ supple accidit dolor capitis in sigñatiob⁹ tē. i. iter sigñationē vomitiuaz aut supple accidit dolor capitis cū cōtacte oris stōchi ad caput tē. ⁊ istō est qđ ponit B. 3. de crisi vlt. c. vbi vult ꝙ dolor capitis accidit duob⁹ modis. ſ. ꝓp vaporeꝫ ⁊ ꝓp cōtactē oris stōchi ad caput. ſ. mētē vnuscuiusq.

¶ Judicium de istis signis communibus predictis et propijs. Cap. 6m.

DE signis cōmunibus predictis sunt que sunt conuenientiora fluxui sanguinis narium sicut lachryma ⁊ tinitus ⁊ surditas ⁊ tensio hypocūdriorum in vno duorum laterum epatis ⁊ splenis absq; dolore ⁊ inflāmatio capitis. Et de eis sunt propria vomitui sicut strictura anbelitus et tensio hypocūdriorū absolute in anteriori parte cui⁹ plurimuz est cum dolore in stomacho. Et scias ꝙ cō strictio anbelitus ⁊ tensio hypocūdriozuz ad interiora in signis fluxus sanguinis nariuz non accidūt nisi cum vehementer nititur natura ad expulsionē fluxus sanguinis nariuz ꝓptereā ꝙ concauitas ventris impletur ⁊ impellitur materia ad superiora ⁊ comprimit membra anbelitus. Et de signis propijs fluxui sanguinis narium ⁊ vomitui sunt que in vno eorum inuenta opponūtur inuentis in altero sicut imaginatio radiorum splendētiuz est de signis fluxus sanguinis narium ⁊ opponitur ei imaginatio tenebrositatis ⁊ caliginis de signis vomitus: ⁊ rubedo faciei est de signis fluxus sanguinis nariuz ⁊ opponitur ei casus coloris ⁊ citrinitas eius de signis vomitus. Et cū ꝺdoq; signis vnius eorum nō est oppositum aliquod de signis alterius sicut tremor labij: ipse cuiz est de signis vomitus ⁊ non opponitur ei aliquod de signis fluxus sanguinis narium ⁊ sicut pruritus nasi: naz in se est de si-

gnis fluxus sanguinis narium ⁊ non opponitur ei aliquod de signis vomitus.

¶ In hoc cap. specificat ꝺam signa ostẽdens que sunt ꝓpria vomitui ⁊ que sunt propria fluxui: ⁊ que sunt cõmunia vtrisq.

¶ De signis declinatiõis mãci ad sudorẽ. Cap.7m.

Cum fit pulsus vehemẽtis vndositatis ⁊ est tactus manus super cutem ita ꝙ super ea peruenit rozitas ⁊ tingitur rubee ⁊ inuenit calefactionem cutis cum boc maiozẽ ea que fuit ⁊ inflãmationem eius ⁊ rubedinem ipsius maiozes ea que fuit ⁊ vrina est tincta tendens ad grossitiem: ⁊ ꝓprie quando tingitur in quarto ⁊ ingrossatur in septimo: tunc existima ꝙ sudoz erit. Et similr quando accidit in egritudine chronica rigoz fortis vehemẽs et post ipsum fit febris vehemẽs virtute existẽte forti ⁊ signis bonis expecta tunc sudorẽ ⁊ põcipue qñ minoraf egestio ⁊ vrine fluxus cõtinuaf super ipsum.

¶ ponit signa generalia que demonstrant crisim venturaꝫ per sudorem ⁊ habet duo dicta. In primo ponit signa in egritudie chronice: ⁊ proprie quando in quarto tingitur ⁊ ingrossatur in. vij. tũc existimatur. Nota. ꝙ iꝫ vrina ꝑua videaf colorari ꝯ recipere substantiam: tamen boc non est verum nisi fm apparentiam: q: Aui. dixit primo cañ. de substantia vrine ꝙ prime digestionis operatio est substantiam efficere. Causa quare tingitur vrina quãdo ꝺꝫ fieri crisis per sudorẽ est: ꝙa materia agitaf per venas ⁊ aliꝫ ꝓtrãsit ad epar ⁊ trãsit per vias vrine et qua colozatur vrina.

¶ Et ad sũmũ febres icẽsiue cũ nõ termianf fluxu sanguis narũ terminãtur sudore ⁊ accedit ipꝫ rigor.

¶ Signa crisis venture sumpta a specie morbi.

¶ Et si eger videt balneum ⁊ tinam ⁊ preparationem ad illud in somno suo: tũc est significatio sudoris. Et tinctura vrine significat per significationẽ primaꝫ ꝙ materia faciat crisim per viam venarum ⁊ illa via est sudoris aut vrine deinde separaf per id qꝺ dixim⁹. Et non oportet vt expectef crisis sudoris cum solutione nature dominante. Et oportet in euacuatione expectata cũ sudore vt sit illic augmentuꝫ febris ⁊ caloris expansio ⁊ apparitio cum virtute forti. a.1.mũ

¶ De signis declinatiõis mãci ad mẽbra vrie. Ca.8m.

Significant illud grauitas in vesica ⁊ retentio in egestione ⁊ defectus signoruꝫ solutionis vẽtris que ego dicam: ⁊ signoruꝫ vomitus ⁊ fluxus sanguinis naruꝫ ⁊ sudoris que dixim⁹. Et scias ꝙ ardoz virge cum grauitate vesice ⁊ reliquis significationib⁹ est significatio fortis ꝙ crisis erit fluxu vrine. Et quandoqꝫ significant ipsaꝫ eruberatio vrine ⁊ grossitudo eius in aliꝫ dieb⁹ ⁊ iuẽtio sediminis in ea. Et forsasse accidit fluxus vrine in ea fm signationẽ egestiõis ⁊ ꝑꝫ ꝙ dicã in cap. egestiõis. Et scias ꝙ qñ multiplicaf aggregatio vrine in vesica cũ paucitate solõnis ventris ⁊ paucitate sudoris in ea boza aut in nã infirmi ⁊ forma membrozum eius aut sensu ꝙ appet de eo: tũc expectaf crisis per vrinã absq; fluxu ventris ⁊ sudore ⁊ ꝓprie in byeme.

¶ Signa sumpta ab eis que accidunt in tempore somni significantia crisim venturam.

¶ De signis declinationis materiei ad viam egestionis. Cap.9m.

Significant illud in primis genus supfluitaf cũ scitur ꝙ non est sanguinea ⁊ cuꝫ scitur ꝙ cuꝫ boc est multa: deinde fit maioz affirmatio eius ex signis difficultatis vrine ⁊ pũcture que inuenit eũ in toto vẽtre ⁊ grauitatis in iferioꝛi parte vẽtris ⁊ defectus signoꝫ vomitus: imo cuẽtus rugitus ⁊ iflatio emũctoꝛiꝫ ⁊ multitudo picture egestiõis asi ⁊ ei⁹ vocatio plus ꝯ fuit ꝓsuetudo ⁊ altitudo ei⁹ qꝺ est sub bypocũdrijs ⁊ augmẽtuꝫ eius ⁊ pmutatio rugitus ad doloꝛẽ doꝛsi. Et forsasse est illud iteꝫ ꝓp vẽtositatẽ. Et forsasse ꝓuocaf vrina post figñatiõeꝫ egestionis ⁊ ꝓprie in ifirmo difficilis ventris dum ex cõsuetudine paru tactus põcipue in aere frigido.

¶ Dic no. qualiter fit transitus de vna cõone ad aliam.

¶ Et qñꝯ fit pulsus puus cũ virtute ⁊ nõ iduratur ⁊ paruitas eius est ad coartationem.

¶ Dic ponit signa crisis venture per egestionem que sumuntur a paruitate pulsus cum fortitudine virtutis.

¶ Et significat quãdoꝯ crisim que fit fluxu vẽtris cõ ꝓsuetudo in paucitate fluxus sanguinis narium ⁊ sudoris ⁊ multitudo fluxus ventris ⁊ proprie in eo qui asuetus est potare aquam frigidam.

¶ Dic ponit signa crisis ꝙ sumunt a ꝓsuetudie fluxu vẽtris ⁊ potu aque frigide ⁊ a priuatione consuetudis aliaꝫ euacuationum.

¶ Et dicit ꝙ qñ vrina post crisim in oi hora est alba subtilis tũc expectaf fluxus vẽtris ꝙ forsitan erit cum rasura iteſtinoꝫ: qñ cbola qñ nõ egredit cũ vrina ⁊ aliꝫ egredit cũ fluxu vẽtris. Et raro qꝺ accidit crisis ꝑ solõnẽ vẽtris cũ dñio sudoris aut fluxu vrine.

¶ Dic ponit signa que sumuntur a subtilitate vrine.

¶ De signis crisis qñ fit ex via matricis. Caꝑ.10m.

Quando nõ inuenis reliqua signa ⁊ nõ est eũ fluxu vẽtris ⁊ inuenis grauitatẽ in matrice et in cbatiꝫ ⁊ doloꝛem illic ⁊ tensionem tũc existima ꝙ erit menstrualis.

¶ De signis ꝙ crisis erit ex aptõe venaꝫ ani. Ca.11m.

Quandoꝯ significat illud ẽfectus reliquaꝫ significationũ ⁊ ꝓsuetudo bui⁹ materiei fluxus ⁊ grauitatis in partib⁹ ani ⁊ pulsus magnus tendens ad fortitudinem.

¶ Signa crisis que fit cũ pmutatõe sunt. Caꝑ.12m.

Fortitudo febris cũ fortitudie doloris ⁊ retẽtio eũationis vrie ⁊ egõnis ⁊ sputi ⁊ sudoris eruberãtis ⁊ tarditas digõnis aut ipsi⁹ ꝓuatio cũ sanitate virtutis ⁊ bonitate pulsus ⁊ põcipue in egritudinib⁹ saluis tardis ꝓuatis digõne.

¶ Dubitatur ꝙa non videtur ꝙ fortitudo feb. sit signum permutationis ꝙa feb. fortis est feb. acuta. Sed Auic. dicit infra ꝙ fe. que habent crisiꝫ permutationis debent esse tarde. Reperitur ꝙ sermo iste non est generalis: ꝙa quedam sunt laboriose que bnt crisim permutationis: ⁊ tamẽ sunt valde fortes. B. in cõmen. 31. f. Laboriose in feb. a. 74. f. Quibus spes est tẽ. partic. 4. dicit ꝙ dies crisis permutationis fit in die quarta. Dubium

¶ Et partẽ qꝺ pmutatiõis sigñant doloꝛ ⁊ iflatio venaꝫ in locis vacuis que ipsm sequuntur ⁊ vehemẽtis inflãmationis. Et iteꝫ pars in qua est mẽbruꝫ debile aut doloꝛ lesionis iuncturaꝫ aut mẽbrũ fatigatũ. Et bypocũdrijs vo quãdo tẽduntur ⁊ dolẽt nõ est possibile vt significef locus ipse neꝯ pars: ipsa enim sunt sicut cõmunia omnibus doloꝛibus.

¶ per partem permutationis intelligitur locus ad quem fit talis permutatio sicut iuncture: ancbe: ascelle: inguina: bypocundria: caput: aures: ⁊ similia.

¶ Et scias ꝙ pmutatiões ⁊ exture fiũt in frigoꝛe ⁊ tepoꝛe ei⁹ ⁊ in etate senectuꝫ plm. in ꝑ qꝺ qñ frigus ẽ

retinẽs

retinés ꝓstrigés.in scdo vo qñ virt⁹ ꝺficit ab expulsióe cópleta.Quidá eni dixerũt q illꝰ crisis q ptráſit qnquaginta:imo q ptráſit trigita raro fit p exturam ⁊ pmutationé ḣ nõ est illud cui sit itẽdẽdũ:imo pmutatiõi sunt due cause.Quaꝝ vna ẽ in mã ⁊ ẽ vt nõ sit suſcipiés expulsioné vſq; pp grossitudiné ſiu ꝟz plm ⁊ multitudiné ſuá ꝟz min⁹.Et scda ẽ virt⁹ ⁊ ẽ vt non sit virt⁹ fortis valde vehementis ipoꝛtunitatis neq; ꝺbilis itꝰ pigra ⁊ nõ expellat olno a mẽbris ꝓncipalib⁹.Et duc iſtaꝝ cãrũ ſũt due cãe ꝓncipijs ſenectuꝭ.

¶ ponit signa permutationis a tempore ⁊ etate.

¶ Et multotiés quidez antecedunt signa pmutatiõis ⁊ ſuperuenit ei euacuatio magna ⁊ propꝛie per viam eruberantẽ albá quãobꝛem nõ accidit permutatio.

¶ Dic dicit q̃ ista signa quãdoq; possunt fallere ⁊ pp hoc notãdũ q̃ medicus nõ põt hãc nimiã cautelã in oẽ iudicia:cã hmõi fallacie põt eẽ intrinseca sicut materie etherogeneitas: ⁊ extrinseca sicut a corpore celesti quandoq; habent aurilium.

¶ Sig' q̃ illa ꝓmutatio ẽ ad iferiora.C.13m. Ventus doloꝛis ad inferiora cum inflãmatione ⁊ inflatio duoꝝ emunctoꝛioꝝ et anchaꝛum duaꝝ.

¶ Signa q̃ illa permutatio est ad supiora. Caſ.14m. Significãt illud grauitas capitis ⁊ ſensuuꝫ ⁊ ꝓpꝛie audit⁹ ita vt quãdoq; ꝺducat ad ſurditatẽ post cõstrictioné anhelitus ⁊ alterationé oꝛdis eius donec quasi gelcat illꝺ ſubito ⁊ accidit i capite illud qꝺ accidit.Et silr vt veniat ꝓfunditas somni.Et plm boꝝ fit cũ exitura i radice auris.Et silr si ꝓcucrauerint eruberatio guidez ⁊ pulſatio timpoꝝ ⁊ rubedo i facie firma q̃ nõ ſepaſ.

¶ Signa pmutatiõis ad egritudiné aliá. Caſ.15m. Cum videris egritudinem acutam fieri fortem apud declinationem:tunc ſcias q ipſa tendit ad chꝛonicam.

¶ Sig' q crisis erit cũ exitura. Caſ.16m. Quando virtus est ſana ⁊ ſigna ſunt bona ⁊ est ſubtilitas vrine tempoꝛe longo:tunc illꝺ est de illis que indicant exturam.

¶ No. q nõ dixit q virtus est fortis sic q ꝺficẽt mãe morbi qꝫ tunc posſet expellere per eũonẽ ⁊ non per exturaꝫ: ſed respectu virtutis que nõ põt de loco ad locũ mouere materiaꝫ:nõ respectu virtutis que facit crisim per eũonem est debilis.

¶ Et vbi est egritudo materiei in qua ẽ calitas.Et ſimiliter quãdo melioꝛat infirmus abſq; crisi appente:imo ſm ſemitaꝝ ꝓmutationis:ꝺcide vides ambas aꝛterias temporis vehemẽtis ꝺilatationis plurime p; cuſſionis que foꝛsitan nõ gelcunt ⁊ vides coloꝛẽ palliduꝫ ⁊ anhelitũ frequẽtẽ:⁊ fortaſſe vides tuſſiꝫ ſiccã:tũc ille q ḣz ꝺc est ꝓparans exture in ũcturis ſuis.

¶ ponit signa significantia exturaꝝ in unctuꝛis.

¶ Et membꝛuꝫ qꝺ in infirmo plus appꝛopꝛiatur ſudoꝛe est illud in quo expectatur exitura.

¶ Dic ponit signũ qꝺ ſumit a membꝛo in quo est exitura.

¶ Et tps hyemis ⁊ etas ſenectuis ſm q dict⁹ ſunt de signis casus crisis cum exitura:imo ſunt de causis ei⁹ ⁊ ſunt exture facte tũc tarde ſuſcipiẽtes digõnez: ꝟtũ si reditiones earum in hyeme ⁊ ſenectute ſũt minus ꝓpterea q facit illud cẽ neceſſariũ frigus et gete:ḣz qdá diꝛerũt ⁊ trarium iſtius sicut retulimus.

¶ Dic ponit signa que sumuntur a tempoꝛe anni ⁊ etate.ꝺcimus supra caꝝ.de signis permutationis.

¶ Et qñ multiplicat vrina aquoſa cũ aſcẽdit febris ſignificat doloꝛẽ accũtem iferiori parti coꝛporis.

¶ Dic ponit sigñ qꝺ ſumit ab vria cõparata fortitudini ⁊ tui feb.

¶ Et de signis fortiꝫ⁹ q crisis erit cũ exitura est tarditas crisiũ aliaꝝ ⁊ ꝓlõgatio ifirmitatis vſq; ad tẽpus qꝺ est post viginti.Et cum in huiſmodi egritudine longa accidunt doloꝛes ſubito in quibuſdaꝫ locis:tunc expecta exturam.

¶ Dic ponit signa significantia supra exturã in crisi que signa ſumunt a lõgitudine morbi ⁊ a ꝓportione aliꝝ signoꝝ crisium.

¶ Et in febꝫ⁹ tertiane qſi nõ fit fluxus vrine ſenſibilis neq; fluxus ſanguis narium neq; fluxus vẽtris: tũc expecta exturã unctuꝛarum,ꝓpꝛie in die cretico. Et de signis fortiꝫ⁹ q illa crisis tarda nõ erit completa cũ tarditate ſua neq; rediés ſũt signa alia.

¶ Dic ponit signa que ſignifiant crisim futurã p exturã i tertiana.

¶ Et febres laſſitudinales quãdo nõ faciunt crisim in quarto cũ vrina ſpiſſa:tũc expecta fluxũ ſanguis narium.Si aũt ꝓlongãtur expecta exturas ũcturarũ que fatigate ſunt aut ad parte mandibulaꝝ ſiue laſſitudo ſit ex exercitio aut per ſe veniés.Et vo exitura accſis in mãdibulis in extẽſiua est plus qñ unctuꝛarum labor nõ est vehemẽs neq; est in eis ũcturaꝝ at tractio ⁊ fit febris aſcenſio ⁊ carnis mollis receptio. Cũ aũt laſſitudo est motiua est illꝺ in ũcturis plus.

¶ Dic determinat de signis exturarum in febꝫ laboꝛioſo.

¶ Et multotiens quidem expectatur exitura quã ipſi⁹ signa ſignificant:⁊ mungit qui habet eam vrinam plurimam groſſam albam ⁊ expellitur.

¶ Dic oſtendit q aliquando apparent signa crisis per exturam: ⁊ tamen antecedit crisis euacuationis.

¶ Et ſi febres fuerunt incipiẽtes cũ rigoꝛe ⁊ deſinẽtes cũ ſudoꝛe raro fiet in eis exitura ⁊ illc ſũt ſicut tertiana ⁊ q̃rtana niſi mã ſit multa valde.Et ad vltimũ rigoꝛ rediés euacuat ſua expulsiõe omni die mãm pluriмã:q̃re raro ſupfluit in eis exture aliqd:boc ḡ contingit cũ rigoꝛ est ſolus:qualr ergo erit cum ſudoꝛe ⁊ fluxus vrine groſſe itꝰ meꝛoꝛatur cum exitura.

¶ Dic oſtendit in qbus feb.raro ꝓtingunt criſes exturarum.

¶ Et exture q̃ ſũt in chꝛonica lõga ſm plurimũ ſũt in mẽbris inferioꝛibus.Et in illis que ſunt magis acute in mẽbris ſupioꝛibus ⁊ in medijs in vtriſq; laterib⁹ et i lythargia ⁊ de exturis radicis auris.Et exture iſte multotiés accidũt crisi cõplete.Et pipleumonia multotiés facit crisim cum exturis tincturarum.

¶ Dic oſtẽdit in qbus morbis fiat crisis per exturã ad ſuperiora ⁊ in qb⁹ per exturã ad mẽbra inferiora ⁊ in qb⁹ p exturã ad membra intermedia ⁊ in vtriſq; lateribus.i.ſuperius ⁊ inferius.

¶ Judicia de huiſmodi exturis. Caſ.17m. Quecũq; ꝺ iſtis exturis eueniũt ⁊ occultant abſq; maturatiõe eaꝝ diſpõ nõ caret duab⁹ reb⁹:aut vt redeat maioꝛ q̃ fuit:aut vt redeat egritudo:aut expellat mã ad ũcturas: aut ad membra doloꝛoſa aut feſſa aut debilia.

¶ Ista ſnia dr a Galꝛ. ꝓno.cõmẽ.60.Q: ſi exture occultent.

¶ Et melioꝛ iſtaꝝ exturaꝝ ẽ illa que facit icurrere leuitatẽ ⁊ est post maturitatẽ ⁊ est vehemẽtis ꝺcliatoꝛis ad exteriora ⁊ ẽ lõginqua a mẽbris nobilibus.

¶ Dic oſtendit que ſit optima ⁊ laudabilis exitura ⁊ melioꝛ.

¶ Et qꝺcũq; iſtoꝝ apatũ est leue cedés manui cũ ſu-

perponit est minoris malitie q̄s duꝛ acutū: uerūtū ē tardius qm̄ est frigidius: ꝛ eius qdē malitia nō muno/ratur nisi q: ei non associatur uehemens dolor.

¶ Hic ponit cōparationē inter exituꝝ mollem ꝛ duꝛā. hec eadē apostemata ponit Hippo. in fine primi pnosticoꝝ ter. cōmē. 40. debes scire q̄ illa apostemata sunt cretica.

¶ Et si cū hmōi remanet febris ꝛ nō resolutū facit col/lectionē post sexagita ꝛ qō ē ifra ista iter sexagita ꝛ vi/ginti. Et exiture mioris malitie fūt cū mēbrum ad qō declinat est iferi⁹ ꝛ ē p̄ter hoc qō est ex gñatione sua inferi⁹ ignobile ampli loci capiēs totā mām. Plā si nō capit eā accidet ex reditu eius secūdo ad loca in qb⁹ penetrauerat illō qō accidit eis cū ea redire facit me/dicus stolidus cū ifrigidatione ꝛ refrenatiōe ad locū a quo uenit: ꝛ iā augmētata est malitia ex eo qō sup/uenit ei de cōstrictione ꝛ reditione ꝛ recepit.

¶ Hic docet pno. super ista apostemata super aduēnum sanet.

¶ Et de deterioꝛibus exituris creticis est que ad inte/rioꝛa est ꝛ interius.

¶ Hic notificat malam exituram.

¶ Uerꝝ de locis magis aptis exiture est ille q̄ est ꝛōbi/lis aut cum quo est egritudo ꝛ proprie in inferioꝛib⁹ q̄ appropriari sunt multitudini curſus sudoris ab eis. Et exiture meliores ꝛ longinquores ad hoc ut sequat eas recidiuatio sunt que aperiunt sicut ille que de eis remanēt sunt magis significatiue recidiuationis.

¶ Hic describit apriorem locum ad recipiendum exituram. qui sunt. s. loci meliores.

¶ Signa euentus spasmi in pueris. Cap. 18m.

Cum in eis multiplicat timoꝛ in somno ꝛ cō/strigūtur eoꝝ nature ꝛ multiplicat ipsoꝝ fle/tus ꝛ puertunt eoꝝ colores ad uiriditatē et rubedinē ꝛ tenebrositatem ut in senib⁹ tunc expectatur spasmus. Et illud fit usq̄ ad nouē annos ꝛ quāto fuerint parūioꝛes erit illud plus.

¶ Hic ponit signa euentus spasmi in pueris: ꝛ patet.

¶ In adolescēnib⁹ vō cum torquētur eoꝝ oculi in fe/bre acuta ꝛ multiplicat ipsoꝝ palpitatio ꝛ torquētur eoꝝ colla ꝛ ipsoꝝ facies ꝛ multiplicatur confri/catio dentū eoꝝ tunc iudica euentū spasmi.

¶ Ponit signa spasmi venturi in iuuenibus adolescentibus.

¶ Et multotiens quidē prolongantur doloꝛes colli ꝛ grauitas in capite cum febre ꝛ sine febre.

¶ Dubitat q̄re appent diuersa sig̃ i iuuenib⁹ ꝛ i pueris: cū ei imue/nes plus q̄ pueri spasmāt. hāc qōnē ꝛtermiat. 8. i cō. illi⁹ ibi. pueri i acuta fe. spasm⁹ prigit. circa finē. 3. libri. pno. cōmē. 36.

¶ Cūq̄ fuerit apa calidū accidet spasmus aut vomit⁹ vt flos eris: ꝛ pprie cū fuerit in partibus stomachi.

¶ Quia supra posuit signa in adolescentibus. s. spasmi: hic mō po/nit que accidentia cōsequuntur ad istum spasmum.

¶ Signa casus rigoris. Cap. 19m.

Cum vides i febre acuta signa saluti ꝛ signa crisis bone ꝛ mioraf urina: tūc scias q̄ acci/det rigoꝝ cū q̄ euenet crisis nisi fuerit fluxus uētris trāsiēs eq̄litatē: eq̄lis vō si repellit ri/gorē q̄ expectaf ꝛ multotiens sequtur ipm sudoꝝ. nā in egritudib⁹ acutis incēsuis rigorē antecedit sudoꝝ.

¶ Hic ponit signa significatiua euentū rigoris in febribus acutis.

¶ Signa significantia crisim bonā. Cap. 20m.

Scias q̄ meli⁹ signoꝝ crisis bone ē vt sit cō/pleta. Deinde fiat i alīq̄ diebꝰ crisis laudabi/lis q̄s ego dicā. Et iā idicauit eā aliqs diebꝰ idicatiōis ei ꝓportionalis. Et ē cū eūone nō eā pmu/tatiōe ꝛ exitura. Et eūatio cū qua fit humoris facienꝫ egritudinē i pte ꝓportionali ꝛ tolerat cū facilitate.

¶ Hic ponit sex ꝓditiones laudabilis crisis. eāde dictōnem ponit Galen cōmēto 2. sui. pme parti. Ea quoꝝ crisis fit.

¶ Et q̄nq̄ facit sperare bonitatē crisis nā egritudis in specie sua sic̄ tertiana ꝛ causon cū iuenitur crisis ꝓ/portionalis aut sue dispōnes sicut ille in qb⁹ currunt res vētris ꝛ pulsus ꝫ q̄ opꝫ ꝛ dispō virtutis ꝛ dispo/sitio pulsus in horis signoꝝ prauoꝝ quādo est for/tis ꝛ rarus ꝛ ꝓprie quādo addit eius virtus ꝛ mioraf eius diuersitas ꝛ equatur: tunc est perpendicularis ꝛ sustētatio super quā incedendum est ꝛ illius cōplemē/tum est aduentus tranquillitatis ꝛ leuitatis.

¶ Hic ponit signa laudabilis crisis ex parte morbi. que sumunt a specie morbi ꝛ a dispositionibus virtutū ꝓportionalib⁹. s. q̄ fiat crisis per sudoꝛem aut per fluxum sanguinis narium. Nā illa est crisis ꝓportionalis causoni. Eius virtus. i. signum rectificans si/cut perpendicularis muratoꝛis murum rectificat.

¶ Et scias q̄ signa mala cuꝝ aggregant ꝛ est dies cre/ticus: tunc spes est uerioꝛ ꝛ fortioꝛ q̄s vt sit econtra/rio: oportet ergo vt imitatur super illud.

¶ Hic ponit signa laudabilis crisis que sumūtur a signis malis cō paratis ad diem creticam.

¶ Et multotiēs quidem magnificantur signa timoꝛo/sa ꝛ videtur pulsus sanari ꝛ equari ꝛ fortis fieri.

¶ Ponit signum laudabilis crisis q̄s sumitur a comparatiōe ti/moroſoꝝ signoꝝ ꝛ a bonitate pulsus.

¶ Et scias q̄ ifirmus bonoꝝ humoꝝ cū egrotat ꝛ ap/paret digō in uina ei⁹ in ꝑmis cū egrotat tūc scias se/curus. Et quotiēs appent in eo signa timoroſa: tūc sa/natio in ipa magis dꝫ cē qm̄ crisis est ꝓpinquioꝛ.

¶ Ponit signa laudabilis crisis que sumuntur a comparatiōe ti/moroſoꝝ signoꝝ ꝛ a bonitate pulsus ꝛ bonitate materie. in primis. Unfra quartam diem.

¶ Signa significantia crisim malam. Cap. 21m.

Ipsoꝝ radices ꝛ principia sunt vt sint cōtra/ria signis bonis ꝓdictis. Et illud est sicut sit mot⁹ crisis afi statū ꝛ digōnē q̄s Hip. noia/uit p̄cessionē vie: ꝛ tu iā scuisti cām in mali/tia ei⁹: ꝛ vt sit in die nō cretico. Et vt pulsus sit cū eo ad casuꝝ ꝛ putatē tēdēs. Et scias q̄ signa crisis quā/do uenit afi statū ꝛ digōnē ꝛ accedit ea cūatio mul/ta: tūc nō decipiaris p eā: nā illud est ꝓp multitudinē eius ꝛ est expulsio a pigritia uel debilitate absq̄ regi/mine sicut securitas quā iuenit eger absq̄ eūone mani/festa est ex eis in qb⁹ non est babēda fiducia. nam illa quies materiei nō est ꝓpter bonitatē ei⁹: imo multo/tiens digerit ꝛ pigra fit nā in expulsione eius.

¶ Ponit signa male crisis ꝛ ꝫ q̄nq̄ dicta. In β ponit illa sig̃ in gñali. In 2° ponit signa que sumunt a gte digōnis māe. ibi (Et illō est.) In 3° dicto ponit signa que sumunt a tēpore crisis. s. a die nō cretica. ibi (Et vt sit.) In 4° ponit signa que sumuntur a pulsu. ibi (Et pulsus.) In 5° dicto reassumit. ibi (Et scias q̄.)

¶ Indicia de iudicijs signorum significantium crisim malam. Cap. 22m.

Uando aggregant signa mala priuationis digōnis aut alterationis ab eo qō opꝫ aut ali cuius alteri⁹ de signis malis iudica ex eis q̄ ifirmus morit. horā ergo iudicij fm velociꝫ/tatem ꝛ tarditatē est ex eo qō sicut de dispōne causaꝝ antecedētiuꝫ crisim de illis quas diximus sicut B: qm̄ quando sunt signa mala ꝛ est sedimē nigrū ꝛ alia ꝛ il/

Ind est in quarta tūc mors est in septimo aut in sexto si necessarium faciūt cause predicte post ipsa.

¶ Ponit iudicia male crisis z eius bone z habet duo dicta. Ja primo ponit iudicia male crisis. Jn secūdo iudicia bone male crisis. ibi (Bona ergo iudicij rē.)

¶ Signa digōnis z eiꝰ iudicia. Ca.23ᵐ.

Digestio cognoscitur ex vrina: z hoc iam expositum est in loco suo.

¶ Hic ponit in qua superfluitate magis attendit digestio. s. in vrina vt ipse dixit in primo libro in cap. de vrinis.

¶ Et ops vt nō ꝓfidas p vehemētā tincture vrine cuꝫ nō fuerit sedimē: illō eni nō est ꝓpter digestionem.

Dubium ¶ Hic docet vitare errorē. Sed ꝑ hāc cām qz Ba. in cōmēto illiꝰ afoi. 71. 4° pti. Quibus in. 7. terminātur. ibi dicit qz sola mutatio coloris in vrina sufficit ad significādum crisim in ii. prima. Item Alui. supra dicit libro ꝫ de vrinis qz pōt apparere digestio in colore licꝫ nō in subā. Rādet qz iste canon est ġnalis: z ꝓfertur vlr z vt in plurib⁹. nā ꝓfert in seb. absolute. sed qō Ba. dicit est vez sotū in morbo acuto sicut ibi ꝓz. z etiā qō dicit Alui. vñ nō est aliquis casꝰ. in medicina ita vlis qui aliqua instātiam non recipiat.

¶ Et primatio digōnis in subā magis nocibilis est cū in colore. per subaꝫ eni ꝓparat mā ad difficultatez expulsiōis z facilitatē eius. Et qñ apparēt signa digestionis cū principio egritudis tunc egritudo est salua neqꝫ est ambiguitas in ea. z si tardantur nō opꝫ vt sit semp cū timore: fortasse eni est lōga z non est in ea timor z est necessarium vt sit lōga. Et quoticns est crisis bona tunc iā digestio facta est. Sed nō quotiēs digeritur est crisis: imo quādoqꝫ egritudo ꝓsumit cum resolone. Et scias qz nō fit febris sublimatio cū apparitione digōnis sicut nō fit cuꝫ digestione apostematis doloꝛ vehemēs. Et quādo tardatur digestio z vides accidentia bona z virtutē firmam tūc expecta eam.

¶ Ponit cōparationē inter digestionē in substantia z colore.

¶ Judicia de signis absolute. Caꝑ.24ᵐ.

NOn oīs alteratio subito facta in colore aut tactu est mala: imo est significans bonitatē magnā z crisim vtilē: imo ꝓsideret cū b dispositio corꝑis post illā. Ilā qōcūqꝫ signoꝝ arefactiōis in forma z facie z extremitatib⁹ accidit cā vigilie z laboris z exercitij z fluxus vētris est saluū z redit ad salutē in duobus diebus aut tribus. Et qō cunqꝫ est causa adustionis z casus virtutis est malū.

¶ Hec pars est clara.

¶ Narratio signoꝝ bonoꝝ. Caꝑ.25ᵐ.

Signa bona sunt tolerantia egritudinis z firmitudo virtutis z formе cum ea.

¶ Primo ponit signa sumpta a tolerātia egritudis.

¶ Et si accidētia eius fortiora fiant z virtus pulsus z eius fortitudo z eius ordinatio z appartio signoꝝ digestionis z vtilitas crisis z bonitas signoꝝ eius z leuitas reperitur post eūonem z redit pulsus cuꝫ ea ad bonitatem z bonꝛpilatio accidens post euacuationē de signis sunt bonus. Significāt eniꝫ eradicationē caloris z succedit frigus cum eradicatione materiei.

¶ Ponit signa bone crisis sumpta a fortitudine accidentium coniunctorum cum aliis bonis signis.

¶ Et melius hoc est vt sit euacuatio humoris impedientis cum facilitate z fm rectitudinem.

¶ Hic ponit cōparationē iter crisim que est cū fortibus accidentibus z eam que est cum leuibus z quietis accidentibus.

¶ Et scias qz firmo virtutis cum signis malis necessarium facit spem.

¶ Ponit signū sumptū a fortitudie virtutis cū aliis malis signis.

¶ Et silr firmo rōnis z bonitas anhelitus z facilitas tolerantie eius qō accidit super eū de dispōnib⁹ timoris efferis. Et inuentio leuitatis post somnū est bona.

¶ Hic ponit signa sumpta a fortitudine z bonitate virtutum animalium z spiritualium.

¶ Et de signis bonis est anhelitus bonus facilis. Et de signis bonis est appetitus cum equalitate z bonitas receptionis cibi z eius fames z eius vtilitas.

¶ Hic ponit signa sumpta a bonitate virtutis.

¶ Et de signis bonis optimis naturalib⁹ est situs iacendi naturalis z somnus naturalis z equalitas caliditatis in membris corporis.

¶ Hic ponit signa a decubito z qualitate corporis.

¶ Et scias qz signa bona cū salute vtut signiant sanitatē festinā z cū ōbilitate eiꝰ signiant sanitatē tardā.

¶ Hic ponit comparationem inter signa bona z mala coniuncta cum forti virtute.

¶ Judicia signoꝝ malorum. Caꝑ.26ᵐ.

Scias qz signa mala que sunt in fūmo malitie indicant mortem. Qō si virtus fuerit fortis ꝓlongatur egritudo: deide interficit egrūz: z si fuerit debilis interficit absqꝫ prolongatione. Et multotiens qdē appent signa mortifera in diebꝰ malis: deinde accidit crisis bona z permutatio materiei ad mēbrū z fit sanitas. Et opꝫ vt cōfidas in signis bonis apud statū z vt timeas mortalia cū incipiūt: z nō iudices ꝑ ea itez dum nō vides virtutē cadere. Casus eni virtutis solus est signū malū. Amplius opꝫ vt tu ꝓsideres in egritudib⁹ acutis: quaꝝ ꝑncipiū est ex mēbro adiuuante sicut pectus cuꝫ pleuresi qō ē de dispōnibus illius mēbri: ipse eni significatiue magis sunt qꝫ dispōnes mēbri alterius. naꝫ digestio sputi in pleuresi est magis significatiua saluꝫ qꝫ digestio aque. Et necessariū quidē est medico physionomico cū videt in facie z oculo z aliis formā malam nō nāle z ꝑꝫ plurimū vt cognoscat in primis an sit illud nāle: fm illud idiuidui z indiciū: z nō iudicet temere in pulsu ét. Et itez vt cognoscat an illō sit ex egritudie aut ex cā primitiua: fortasse enim eueniet. v.g. super liguā tinctura mala z asperitas superflua ꝓpter comestionem rei facientis illud: non propter egritudinem.

¶ Narratio signoꝝ malorum. Caꝑ.27ᵐ.

Signa mala diuisificant fm vnāquāqꝫ operationem z vnūquodqꝫ membrū: z fortasse dicemus illud cum distinctione.

¶ Signa mala pēdētia ex forma z colore. Caꝑ.28ᵐ.

Cum forma viui est sicē forma mortui nō ꝓp vigiliā: neqꝫ ꝓp famē: neqꝫ ꝓp eūonem: tūc est signū malū. Et facies que similat faciei mortui z diuersificat a facieb⁹ sanoꝝ est illa cuiꝰ oculi ꝑfundant z acuī nasus z planātur tempora z ꝓbuntur z infrigidātur aures eius z inuersat pulpa eius z tēditur cutis ipsius z obfuscat color eius et denigrat z fit viridis z elcuatur super eam cinereitas z pilositas: z propꝛie quādo est sicut cinereitas cotti carminati est signum mortis festinе. Et scias qz qñ infirmant sani pauce infirmitatis significat timorem.

¶ Hic ponit signa a dispōne corporis sumpta a colore. Et primo signa ponit sumpta a dispōne facieiꝫ ꝑdera causas signoꝝ z respi-

re Galie in cõmẽto primi ꝓnostice pcipue cõmẽ.9.t.10.

¶ Et illud qđ est de hac alteratione ꝓpter causas que sunt preter egritudinez redit velociter ad dispositionem nãlem: t si non in breuiori tẽpore saltez in die et nocte. Aliud vo cuius causa est egritudo t est illđ cuius signum est malum nõ redit ad rectificationez cuz facilitate. Lz primũ qđ est causa sanus t eũationis t vigilie t eius qđ dictuz est cũ eis non est bonuz itez: verũtamẽ est sanus alio. Si aũt accidit illud in egritudinibus acutis est malũ t significat q egritudo vicet: t cuz boc est sanus q̃ illud qđ fit in egritudinib⁹ acutis causa egritudinis nõ causa illorũ comparium. Et ꝓpter illud opz vt cognoscat differentia inter illud qđ apparet de signis formalitatis t alterationis coloris causa corruptionis egritudis: aut causa vigilie: aut eũationis cuz qua nõ est plurimum maluz. Et ꝓpter illud dicimus illud in oculo: de illo est si causa fuerit eius vigilia q accidit cum eis grauitas in palpebris t declinatio ad profunditatẽ somni t spissitudo vehemẽs pulsus t antecessio vigilie impedientis. Et in illo cuius causa est fluxus ventris inuenit fluxus vẽtris ꝑcessisse t supfluisse. Et in illo qđ est ex fame inuenitur illud accidere gradatim non subito. Et de illis que magis affirmãt q est ex egritudie est defectus illarum causaruz t vehemẽtia acutatis febris t sensibilitas rerum que sunt sicut scintille offendentes manum apud tactum.

¶ Qñ ista signa sumpta a dispõne facie poterant puenire ex cẽtia morbi t a causa extrinseca: nõ bic ponit signa distincta inter ea.

¶ Et citrinitas coloris subito est signuz non bonum: t denigratio eius subito est signum maluz: t deterius oĩbus illis est niger color t ipsius plurimũ est ex morte innati caloris t tenebrositas sequitur ipsum t citrinitas non est bona sed est magis salua.

¶ ponit signa a forma: ponit signa a colore.

¶ Et quoniam quãdoq̃ fit a caliditate non est tota a frigiditate t forsasse est a vigilia: aut a fame: aut a doloze t est salua. Et si acciderint in fronte t naso rami non est signum malum.

¶ ponit signa sumpta a ramis frontis t nasi intelligendo per ramos boium rugas t plicationes que fiunt in fronte t naso. Nam tensio cutis in fronte t naso significat consumptionez humiditatis. ruge autem significant ibi esse humiditatem.

¶ Signa sumpta ex dolore capitis. Cap.29ᵐ.

QUando dolor capitis pleuerat t virtus est debilis t egritudo acuta t sũt illic signa mala tũc egritudo est mortalis. Et si non fuerit tũc expecta vsq̃ ad septimũ fluxũ sanguinis nariũ t post septimuz aliqd currere ex naso aut aure. Qđ si pueruerit vsq̃ ad vigesimũ raro erit tũc resolutio eius ꝑ fluxũ sanguis narũ: ꝙ aut ꝑ sudorẽ currẽtez ex narib⁹: aut aure: aut per exituras t ꝓprie iseri⁹. Et plurimũ qđẽ icipit dolor capitis a ꝓncipio egritudis.

¶ ponit signum pronosticum a dolore capitis. hoc idem dixit Hippo. tertio pronosti. ter. cõmenti.

¶ Et fit fortis sup eam in quarto t quinto deinde eradicat in septimo. Et plurimuz qdem inceptionis eius est in tertio t fit difficilis in qnto t eradicat in septio t vndecimo. Quidam vo dixerũt q rano est vt sit in decimo: qñ decimus est septimus tertij ꝙ ipse nõ est dies creticus: t hic sm̃o apđ me nõ est aliqd. Lõparatio eni nõ est sm̃ ꝙ genus: t si incipit in qnto eradicat in quartodecimo si res currit sm̃ q̃ opz. Et plus qdẽ qđ accidit de hoc dolore capitis accidit in tertiana.

¶ Quia dixerat significare per dolorem capitis qui est quãdoq̃ mortalis: docet modo computationem dierum creticoꝝ vt cognoscatur quando eradicatur iste dolor.

¶ Signa sumpta ex parte stomachi. Cap.30ᵐ.

SIngultus in egritudinib⁹ acutis malus t ꝓprie post fluxũ vẽtris t fit inflãmatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cum caliditate febris est malus.

¶ Signa sumpta a dispositionibus stomachi.

¶ Signa mala ex membris anhelitus. Cap.31ᵐ.

ANhelitus frigidus in egritudib⁹ acutis malus: significat eni mortez inati t fit diffusus malus. Et anhelit⁹ filtis anhelitui fictis intersectus q attrahit aerẽ t est anhelit⁹ factus ꝓp permixtionez rationis est malus. Et ille qui est ꝓpter apostema in partibus pectoris est deterior. Et illorũ qui morti proximi fiunt ventres crescũt t consequẽtes fiunt eorum anhelitus t anhelant alte.

¶ Signa mala ex parte sensus. Cap.32ᵐ.

SI nõ videt infirmus t nõ audit est signũ malũ. Et si fugit a vocib⁹ t odorib⁹ t coloribus⁹ habentib⁹ fortitudinẽ est signũ malũ significans debilitatem spiritus animalis.

¶ Signa facta in oculo. Cap.33ᵐ.

PRofundatio oculi t cõtractio ipsius vel cõcauatio nõ causa fluxus vẽtris t vigilie t fames est signum non bonum.

¶ ponit signa ab oculis: t ꝓ a ꝓfundatione oculi.

¶ Et tenebrositas albedinis oculi t ei⁹ rubificatio tẽdens ad colorẽ pauonis aut celestẽ est signũ malum. Et paruitas vnius duoꝝ oculoꝝ in egritudib⁹ acutis t frenesi t silibus est mala valde. Et si nõ videt infirmus aliqd est signũ mortiferum t tortuositas oculi t ipsius strabositas in febre acuta ẽ signũ malũ valde.

¶ ponit signa sumpta a colore tunice coniunctiue.

¶ Et si hec tortuositas fuerit ex spasmo ꝓprio lacerto oculi tñ absq̃ nocumento in cerebro: tunc signum illud est q non est permixtio rõnis t similia.

¶ ponit signa ratione torture t strabositatis.

¶ Signa ãt sũpta ex eo qđ videt t splẽdore sẽ: qñ splẽdor niger signat vomitũ plus t dẽclinationez sanguis ad suprioza t signat vtiqđq̃ signoꝝ aliorum.

¶ ponit signa ab apparitione splendorum coram oculis.

¶ Et cursus lachrymę absq̃ volũtate t ꝓprie ex vno oculo est signũ malũ nisi sit signũ crisis t sanitatis t significẽt ipsas alia signa fluxus sanguis narũ cũ incolumitate signoꝝ alioꝝ: t ꝑsidera ex lachrymis puritatẽ t multitudinẽ t subtilitatẽ t grossitiẽ t calorẽ t frigus t exitũ cum voluntate aut sine voluntate.

¶ ponit signum qđ sumitur a lachrymis.

¶ Et fugere lumen est signũ non bonuz. Si aũt vehemens sit amor tenebre: tunc est mortale nisi sit vehementia t dolor. Qđ si non fuerit tunc est ꝓpter casuz virtutis spiritus animalis.

¶ ponit signum qđ sumit ab amore tenebre t fuge luminis.

¶ Et ictuus stans absq̃ palpitatione t mot⁹ est ma-

lus t

ius ⁊ multitudo aggregationis lippitudinis ita q̄ all
qd ei⁹ post aliqd est mala. Et lippitudo sicca valde.

¶ ponit signa que sumuntur a firmitudine intuitus.

¶ Et bnói qdē lippitudo generaf ꝓpter pigritiā virtutis oculi inate in maturādo mām. Et sīr sentit cum plurimo eius per exuberationē rei venientis ad oculum que conaf exire. Et nō licet vt dicaf q̄ illud sit ꝓpter multitudinē humiditatū venientū ad oculū: ꝓpterea q̄ pigra sit nā in digerendo eas: qm̄ oculus in hac dispōne est siccus profundus ⁊ signa siccitaf manifesta: ⁊ sīr siccitas lippitudinis velox.

¶ ponit signa q̄ sumūtur ab oculis rōne lippitudis in maturando mām: idē in cōmēto. 13. p̄mi ꝓnosticox. Quare recurre ibidem.

¶ Signa proportionalia istis. Laꝑ.34ᵐ.

SI aggregaf super pupillam cum est aperta aliquid sicē tela arance: deide recedit ad palpebras ⁊ fit lippitudo ⁊ non cessat esse: sic est signum propinquitatis mortis.

¶ ponit signa sumpta a tela arance apparente supra oculum.

¶ Et vehementia rubedinis oculi ⁊ permanēna eius ita in acutate febris est mala ⁊ significās apostema cerebri calidum ⁊ in ore stomachi. Et permutatio ei⁹ ad colorem pauonis ⁊ celestem est deterior.

¶ ponit signū sumptū a vehementi rubedine oculi in eius permutatione oculi ad colorem pauonis ⁊ celestem.

¶ Et apertio oculi iterum ⁊ multitudo splendoris est significatio mala: ⁊ forsasse est ꝓpter materias calas multas ⁊ apostemata in partib⁹ cerebri. Et si remanet palpebra in somno apta absq̄ cōsuetudine est signū nō bonū ⁊ siccitas palpebraꝝ est signū malum.

¶ ponit signum sumptum a multitudine splendoris.

¶ Et si remanet oculus in vigilia apt⁹ ⁊ approximaf ei digit⁹ ⁊ nō palpitat est significatio mortis. Et vehemētia apertionis oculi iterum cū alienatione ⁊ debilitate est mortalis. Et dicitur q̄ ille sub cuius oculis appet pustula sicut lens alba morif in die decimo ⁊ apparet in eo desiderium dulcedinis.

¶ ponit signuz qō sumitur ab operatione oculi ⁊ dicitur q̄ ibi ponitur quoddam signum empericum.

¶ Signa sumpta ex pte nasi. Laꝑ.35ᵐ.

TOrtuositas nasi mala ⁊ sigfiat ꝓpinquitatē mortis: cā cruz in ea est spasmus malus mortalis. Et applanatio eius itez est mala.

¶ ponit signa sumpta ex parte nasi absolute: ⁊ patet.

¶ Et esse contentus in attractione aeris naso ⁊ naribus est malū. Et si inuenis ex anbelitu eius odorem piscis aut butyri aut luti est malum.

¶ ponit signa sumpta a naso sm q̄ per nasum fit anbelitus.

¶ Et distillatio aq̄ citrine ex naso i febrib⁹ acuti⁹ fortasse ē sigfiatio ꝓpinquitatis mortis. Et si nō sternutat cuz obtbarmicis ē sigfiatio mortis ⁊ destructio sensus sīr. Et si nō facit ei fluere sanguinē pcussio ⁊ rasicatio.

¶ ponit signū a distillatione aque citrine per nasum. dixit fortasse q̄ ista distillatio aliqñ pōt contingere per motū cretticum.

¶ Et si infirmus assidue mittit digitū suū ad nasuz suuz quasi mundificat ipsum absq̄ causa est signum nō bonum: ⁊ exitus aque per nasum est malum.

¶ ponit signum sumptū ab infirmitate nasi sine a mūdificatione absq̄ causa ⁊ ab exitu cotize per nasum.

¶ Signa sumpta ex pte auris. Laꝑ.36ᵐ.

EXiccatio pulpe auris ⁊ eius inuersatio ⁊ contractio extremitaf est signū malū: ⁊ dicif q̄ cum sordes auris dulcescit est signū malū apud Gal. mortale apud primos.

¶ ponit signa ex parte auris: ⁊ patet.

¶ Aductus doloris in aure cū febre acuta est timorosus: est eni mortalis nisi currat aliqd ⁊ gescat ⁊ illō in semib⁹. In iuuenib⁹ vo cōtingit q̄ moriūtur anteq̄ sanitem faciat propter vehementiam sensuum coz.

¶ ponit signum a dolore auris.

¶ Signa sumpta ex parte dentium. Laꝑ.37ᵐ.

GOmmotio dentium in febrib⁹ acutis ⁊ q̄si ille cui⁹ sunt comedat aliqd signū est non bonū. Dicif q̄ ille cuius dētes cooperiuntur in febrib⁹ viscositatibus significat q̄ febris ei⁹ sit vehemens: significat enim caliditatem vehemētez ⁊ materiam viscosam tarde resolutionis.

¶ ponit signum sumptum a limositate que cooperit dentes.

¶ Cū accidit infirmis omni hora vt mundificēt dentes absq̄ ꝓsuetudine que currit est significatio nō bona. Stridor dētuz ⁊ cōmotio eoz absq̄ ꝓsuetudine fortasse indicat manā: ⁊ si mania nō accidit deide accidat significat illō permitiē nisi in illo qui assuetus est eo pp debilitatē cordis eius tūc stridēt dentes ei⁹ ex qualibet cā ⁊ viriditas dualiū est signum malum.

¶ ponit signū qō sumitur a mundificatione inconsueta.

¶ Signa sumpta ex parte lingue ⁊ oris ⁊ que sequuntur. Laꝑ.38ᵐ.

DEnigratio ligue in egritudinib⁹ acutis est signū ad malitiā declinc. Et exiccatio ei⁹ oris ⁊ salme non sunt bone ⁊ qñq̄ exiccaf in primis deide exasperaf cū statu: deide ōnigraf est mortale ⁊ ꝑpue in ārtodecio. Et scias q̄ vehemētia fetoris oris in egritudib⁹ acutis ē sigfiatio mortalis qm̄ sigfiat corruptionē humoz oium. Subleuatio vnius duoz labioz in febrib⁹ acutis est malus. Scissio labioz in febrib⁹ acutis sigfiat superfluitatē iflāmationis ⁊ ꝯtio eoz ⁊ frigus eoz est malū. Si remanet os apertū in egritudinib⁹ acutis est significatio mala. Superfluitas siccitatis lingue est signum nō bonum.

¶ ponit signa sumpta ex pte lingue ⁊ oris ⁊ que sequunf ea: ⁊ ps.

¶ Dicitur q̄ quādo exuberat sup linguā in febre acuta sicut cicer niger ⁊ sicut granuz alkerua: tūc mors ē ꝑpria ⁊ accidit ei desideriuz rez calidaz. Asperitas lingue ⁊ siccitas eius est sigfiatio frenesis. Et ꝓsidera in asperitate ligue ⁊ alteratione coloris eius ꝓsideratione superflua ne sit causa eius res tingēs. Et scias q̄ nō tingitur lingua ab omni humore dfiante in omni dispōne: donec peruenerit ad eam cū substantia sua: aut per vicinitatē aliquoz membroz cōcantium.

¶ ponit signum empericum.

¶ Signa sumpta ex radice lingue et gutture ⁊ mery. Laꝑ.39ᵐ.

PRefocatio subito facta nō in die crisis est signū malum. Et prefocatio sine spuma est leuior: spuma eni nō fit nisi cū cor tā ad tātam pueneric calefactionē q̄ destruūtur ei operationes pulmonis ⁊ diaphragmatis: quare non pōt facere vt redeat anbelitus cū equalitate. Et istud nō fit aꝑate non existēte in gutture nisi pp rem magnā: ⁊ multotiēs qdem fit imo plurimū causa cerebri. Et ad

vltimū quādo accidunt in febre forti ꝓcatiões prauc: tūc tā aduenit mors qm̄ cor eget causa vehemētie caliditatis anhelitu plurimo: sed via eius tā est oppilata: quāobrem inflāmatur cor ⁊ superfluit malitia cō plexionis eius quare non tolerat vitam.

¶ Quare dixit nō in die⁹ crisis fiue cū fiat ꝓcatio fiue nō i die crisis aut non in die crisis sit mala. Dic q ꝓcatio in die⁹ crisis facta pōt cē ꝓpter recursum virtutis ⁊ caloris ad regēda pectora aut ad aliqua loca corporis vt expellat mām egritudinis: tunc pōt postea redire ad regēda membra antecā ex toto suffocet cor. Quādo aūt fit nō in die⁹ crisis: tūc est signū q virtus tā ad tātaz defectionē deuenit q nō pōt membra regere: quare tūc nō mouet natura ⁊ virtus regitiua ad aliquā expulsionē faciendam. No. q iste est afor. ulie. 34. quarte particule. Si a feb. habito rumore non appente in faucibus suffocatio repente supueneri: mortale.

¶ Et similiter contorsio colli cum prohibitione deglutionis: illud enim aut fit propter remotionē sponsilis: aut pp vehemēnā siccitatis: ⁊ neq̄ aliqd est deteriꝰ eis ambabus cū febre iterum. Et si non potest fieri deglutitio nisi cū labore est significatio mala.

¶ Ponit signum sumptum a mery: ⁊ est afor. 35. quarte part. Si a feb. habito collum conuertatur vt vir deglutire possit rumore nō existente in collo: mortale.

¶ Et similiter si reycit cum aqua ⁊ egreditur per nasum: ⁊ similiter quando strangulatur cum ea in omni hora est significatio non bona.

¶ Ponit signū qō sumit a reytione aque p nasuz ⁊ strangulatiōe

¶ Sig⁹ mala sūpta ex pte venaz. La. 40ᵐ.

DIrit Hip. quando apparent vene pue aptō frontem ⁊ palpebram est malum.

¶ Signa mala sumpta ex mollificatiōe corporis ⁊ malitia resupinationis ⁊ debilitate. Laꝑ. 41ᵐ.

MOllificatio corporis ⁊ malitia resupinatiōis ⁊ debilitas quandoq̄ fiunt causa multitudinis humoruz grossoz in visceribus. Et quādoq̄ fiunt propter siccitatē corporis ⁊ paucitatem humoz. Et quādoq̄ fiunt ꝓpter superfluitatem debilitatis virtutis in lacertis ⁊ nō est significatio distinguēs iter ea cēntia corporis grossi aut macri sicut qdā existimauerūt. Et multotiēs qdē sunt viscera plena humiditatib⁹ ⁊ corp⁹ ē extenuatū ⁊ multotiens debilitant virtutes in lacertis ⁊ corp⁹ est pigue: imo signa alia sunt: ⁊ dicta sunt in locis aliis.

¶ Hoc capitulum habet duo dicta. In primo ponit a quibus causis contingant talia accidentia. In secundo reprobat quandā opinionem in signis digestionis.

¶ Signa mala ꝓpter formam iacendi. Laꝑ. 42ᵐ.

REsupinatio super lectum nō ſm formā consuetam imo ſm permixtionem ⁊ cyatum a cō suetudine est malum signum maxime cū infirmus ꝓcipitatur ad stratū suū paulatim quotiens equas cū ⁊ preparas ipsum preparatione bona conuertitur super dorsum suuz ⁊ diligit discooperire extrema ⁊ proicit ea proiectione non naturali absq̄ caliditate valde manifesta: est ergo cā angustia magna. Et opz vt tu attendas in hoc etiam rez vnā: forte enim homo est pinguis: grauis corporis: velocis mollificationis: diligēs in dispositione sanitatis vt iaceat omni hora ſm hanc formam: aut est prohibēs dolor preter resupinationem. illud enim iterum est ex eo cum non magnificatur timor. Omnis preparatio non consueta de resupinatione ⁊ tensione ⁊ reliquis quā non fecit in dispositione salutis est in egritudinibus acutis mala. Et scias q amor resupinationis aut est propter multitudinē humorum in visceribus: aut propter siccitatem ⁊ resolutionem humoruz acutoz: quare debilitant lacertos: aut propter debilitatē que accidit lacertis ex parte alia.

¶ In hoc caplo ponit signa que sumunt ex mō iacēdi sup lecuz et dz tria dicta. In ꝑ ponit modum. In secūdo ꝯdaz exponem ad ip̄a dicta malitiam quā significant supradicta signa. ibi (Et opz.) Tertio ponit vnde contingat malitia. ibi (Et scias.)

¶ Et si non pōt iacere ⁊ resupinari ⁊ vti aliꝭ positionib⁹: imo desiderat sedere est significatio mala ⁊ plurimū eius ꝓpterea q anhelitus sit difficilis cū iacet ꝓpter apāta ⁊ nocumenta in mēbris anhelitus in qb⁹ facta est dispositio ex eo qō preterit.

¶ Ponit signa quādo infirmus surgit ad sedendum.

¶ Et si diligit fugere ab hominibus ⁊ conuertī ad parietem est signum non bonum.

¶ Ponit signum quod sumitur ab abscessionis dilectione ⁊ fuga ab hominibus.

¶ Et declinatio in somno super ventrem absq̄ cōsuetudine est malum: aut enim est a permixtione rationis: aut a lesione in ventre. Et iacere humidum est laudabile: ⁊ illud est cum iunctura egri sunt recipientes plicationem velociter.

¶ Ponit signum a dormitione inconsueta super ventrē. ¶ Sed cōtra tertia seu primi libri dicitur q iacere supra ventrez adiuuat ad digestionem: quoniam colligitur calor supra stomachum. Dic q aliud est loqui de forma iacendi per viam cure ⁊ viam regiminis q̄ per viam signi. supra locutus fuit de forma iacendi per viā cōseruationis sanitatis: hic ꝺo per viam pronosticationis.

¶ Signa sumpta ex cute. Laꝑ. 43ᵐ.

CUm desiccatur cutis ita q quādo extendis eam non redit ad locum suum: tunc illud est significatio mala. Et ritus vaporis calidi ex cute cū anhelitu frigido est significatio pniciosa ⁊ non fit nisi q caliditas cordis finita est.

¶ Hoc capitulum habet duo dicta. Primo ponit signoz qō sumit a qualitate cutis. Secundo ponit signum qō sumitur ab exeuntibus a cute. ibi (Et ritus vaporis.)

¶ Signa accepta ex ventre ⁊ partibus hypocōdriorum. Laꝑ. 44ᵐ.

INflatio vētris in egritudinib⁹ acutis ⁊ paucitas cōplicationis eius ⁊ ꝓprie cū illic est solutio vētris est signū mortis ꝓcipue quādo apparet in eo pustula ampla coloris fusci.

¶ Primo ponit signa que sumūtur a ventre rōne inflationis.

¶ Tensio hypocōdriorum ⁊ essentia vnius duoruz laterum magis augmentata q̄ alterius: ⁊ similiter essentia omnis lateris augmētatioꝝ omni latere qō est ei simile in eminentia ⁊ depressione: ⁊ similiter in lenitate tactus ⁊ duritie. Quando inflatur myrach non a ventositate et siccitate: tunc intra ipsum est apostema cum quo non est nisi dolor.

¶ Ponit signa q̄ sumunt a tensione ⁊ inequalitate hypocōdriorꝝ.

¶ Et obfuscatio ⁊ tensio hypocōdriorum si est cū dolore: tunc materia declinat ad inferiora: ⁊ si est absq̄ dolore: tunc materia declinat ad superiora.

¶ Ponit differentiā inter tensionē hypocōdriorꝝ cum dolore ⁊ sine dolore rōne declinationis materiei ad superiora aut inferiora.

¶ Signa sumpta ex ano. Laꝑ. 45ᵐ.

EXitus ani in febribus acutis per seipsum est significatio mala.

¶ Signa

¶ Signa sumpta ex virga ⁊ testiculis. Cap.46m.

Enitas testiculoꝝ est signū malum:⁊ similr cruberatio amboꝝ in egritudinibus acutis. Cōtractio testiculoꝝ ⁊ virge signat mortem innati aut dolorē vehementem. Dolutio in principio egritudinis significat longitudinem ⁊ est in postremo egritudinis laudabilior.

¶ Signa sumpta ex matricib⁹. Cap.47m. Exit⁹ matricis muliebris ⁊ vulue in febre acuta est signum malum.

¶ Signa sumpta ex parte extremitatū. Cap.48m.

De eis sunt ex pte q̄litatis earū sicut frig⁹ extremitatū cū caliditate febris acute ⁊ fixione eius ⁊ nō eradicat est signū non bonū. Cum chronica vo nō est illud horribile.

¶ primo ponit signū dist inctiuū qđ est bonū ⁊ quando est malus.

¶ Et causa cuius in febribus acutis est apostema magnum in concauitate ventris aut submersio caliditatis innate aut aduentus syncopis ⁊ resolutionis.

¶ ponit causas istorum signorum.

¶ Et fortior significatio frigoris extremitatū in febribus acutis super mortē est que est frigoris accidētis eis in p̄ncipio egritudinis. Et similr cū est frigus cuius quo nō calefit:⁊ hoc totū signat fugā sanguinis tot⁹ ad interiora pp apostema. Obfuscatio digitoꝝ manuū ⁊ pedū ⁊ vnguiū coꝝ est signū mortale. Rubedo extremitatū ⁊ earū alteratio subito magis pernitosum est q̄ eaꝝ obfuscatio. Si aūt inuenit grauitas:tūc tū appropinquat:qm̄ grauitas significat debilitatē virtutis animalis:⁊ obfuscatio significat debilitatē caliditatis innate:rubedo significat corruptionē ⁊ dominiū humoꝝ. Et nigredo melior est q̄ obfuscatio ⁊ rubedo. Et cum hoc toto cum videris signa bona plurima nō est longunquū quin saluet infirmus.

¶ ponit intentionem siue significationis.

¶ Et casus extremitatū ei⁹ alteratarū ⁊ adustio extremitatū ⁊ cutis cū friditate vētris est signū mort̄ iteꝝ.

¶ Dic docet significare per casum extremitatum.

¶ Et ex eis ex parte sinistri earum sunt sicut spasmus ⁊ proprie post fluxum ventris est mortale.

¶ ponit signa que sumuntur ex parte sinus extremitatum.

¶ Alienatio cum alienatione ⁊ vehementia febris est significatio mortis.

¶ Lege differentiam supra inter ipsum ⁊ spasmum libro tertio capitulo de spasmo.

¶ Signa sumpta ex parte somni ⁊ vigilie. Cap.49m.

Si somnus sit diurn⁹ nō nocturnus est signū nō bonū. Et si nō dormit in eis ambob⁹ est deterius. Causa eni est corruptio cerebri q̄ lutercūq; sit. Et salubrior somnus est qui est in p̄ncipio ei⁹. Et ꝺ totū i statu p̄xismoꝝ febris est deter⁹. In p̄ncipio vo ei⁹ ⁊ multotiēs fit ⁊ nō nocet.

¶ ponit signa que sumuntur a somno ratione temporis.

¶ Et profunditas somni cū debilitate pulsus est malum:est eni ꝓpter debilitatē virtutis nō ꝓpter humiditatē cerebri ⁊ ꝓprie cū est cū permixtione rōnis. Et quādoq; est hoc a putrefactiōe humoris frigidi. Somnus augmētatus in nocte qui succedit permixtioni rōnis ⁊ associat frigori extremitatum est malus sicut somnus cui succedit lenitas est bonus.

¶ ponit signa a somno fm q̄ somnus associatur bonis aut malis accidentibus qui succedit associatur.

¶ Signa mala sumpta ex actione manus. Cap.50m.

Collectio palearū ⁊ pungere oi hora ad aliqd q̄si colligat ex se aut ex pariete est signū malū. Et cā in eo ē ex vaporib⁹ qui eleuantur ad cerebrū:ergo faciunt imaginari illud quod non est propter defensionem coīm ad oculum ⁊ humiditatem albugineam.

¶ Hoc ideo ponit Galēn. 2o. primi prognosticorum.

¶ Signa sumpta ex doloribus. Cap.51m.

Dolor vehemēs in visceribꝰ in febribus acutis ē signū malū. significat eni adustionē vehementē aut magnitudinē apostematis aut exituram. Duꝝ est in aliquo membroꝝ dolor vehemēs ⁊ sedatur subito quiete completa absq; causa tunc illud est malum.

¶ Sed pena dolor dissoluit virtutē ⁊ membra a suis ꝓpriis operationib⁹ ꝓhibet sicut habet supra libro ꝑmo fen scōa. de eo qđ ꝓuenit ex dolore. ergo est bonū si sedet. ℣ Dico q; bene est bonum si sedetur: tamen cum sedatur subito absq; causa: tunc est signum q; virtus sensitiua deficit:⁊ hoc modo est signum malum. Dubium

¶ Signa sumpta ex voce ⁊ loquela ⁊ silēcio. Cap.52m.

Vox fortis valde est bona ⁊ loquela ordiata est bona ⁊ ꝓtractū illi⁹ est malū. Et taciturnitas pluruna ꝓlixa signat fm plurimus inquietudinē aut mollificationē laceroꝝ linguę ⁊ epiglotis aut spasmum coꝝ aut destructionem imaginationis que est principium sermonis:⁊ cuius infirmus loquitur in crisi est bonum.

¶ Dubitat quomō inquietudinē significat taciturnitas: cū inquietudo significet multitudinē loquele sicut ꝓs in alienato. ℣ Dic q; duplex est inquietudo. f. rō debilitate virtutis:⁊ hāc signat taciturnitas. Alia est cū fortitudine virtutis:⁊ hāc signat multitudo loquele. Dubium

¶ Et ad vltimum taciturnitas verbosi significat cās inceptionis alqueſgues aut aliquid de eis que dicta sunt. Et multitudo sermocinationis in taciturno significat inutum alienationis ⁊ permixtionem rōnis.

¶ ponit signum quod sumitur a loquela ratione permutationis naturalis loquele.

¶ Signa sumpta ex rōne. Cap.53m.

Alienatio cum motu ⁊ percussione in capite ⁊ nare est saluum. Et cuꝝ alguacre ⁊ apoplexia est mortalis.

¶ Signa sumpta ex moribus. Cap.54m.

Multitudo permixtionis ⁊ inquietudinis est signū nō bonū ⁊ signat multitudinē vaporis eleuati ad caput. Salt⁹ infirmi omni hora ⁊ sessio ei⁹ est signatio mala ⁊ est pp angustiā aut ꝓpter permixtionē rōnis ⁊ ꝓstrictionē anhelitus ⁊ ꝓfocationē ⁊ in peripleumonia deterior:qm̄ plurimum eius est ꝓpter prefocationem ⁊ constrictionem anhelitus:ly sit ꝓpter causas alias iterum.

¶ Docet pno. super elevationem infirmi ⁊ in sedendo.

¶ Et cū grauant mēbra a motu ēt est signatio mala. Et quādo obfuscant vngues:tūc mors est p̄sens. Et tremor est signum malum cum nō sit crisis bona.

¶ ponit signum a grauitate membrorum.

¶ Signa sūpta ex exīstimatiōe. Cap.55m.

Cum est plurimus timor mortis tunc est timor.

¶ Est timor. Apud medicum.

¶ Judicia sumpta ex saltu ⁊ aliis⁹. Cap.56ᵐ.

SAlt⁹ ⁊ alices fiunt ppea q̄ nā mouet mēbra lacertosa vt expellat ex eis supfluitatem. Et dū mēbrū pmanet rarū ⁊ mā est pauca obediēs nō idiget illo imo illō est ei nocium pp raritatē ei⁹. Et si fuerit cū pmutatiōe ex calore ad frigꝰ p nām: tūc est signū nō malū. Et signat multotiēs q̄ nā nō pōt facē relaxatiōnē nisi cū adiutorio villoꝝ propter multitudinē māi aut ppter debilitatē virtutū.

¶ Signa sumpta ex somnijs. Cap.57ᵐ.

MUltotiēs videt infirmꝰ de gñe illi⁹ q̄ fit crisis eius sicut videt babiturus crisim cū sudore qō ingredit balneū ⁊ preparat ei.

¶ Nota q̄ tripler est somniū. aiale reuelatuz ⁊ nāle. Animale est sm q̄ homo affectat multū vnā rē ⁊ illā affectat ⁊ somniat. Reuelatū q̄q̄ est verū ⁊ q̄q̄ falsum. Naturale aūt est qō fit sm pcessum humoꝝ interioꝝ: ⁊ de hoc somnio ppie ⁊ solū hic intelligit.

¶ Signa sumpta ex appetitu. Cap.58ᵐ.

DEstructio appetit⁹ in egritudib⁹ chronicis est malū. Et in egritudib⁹ acutis ēt si est ista illō ⁊ ad sūmū signat būores corruptos aut mortē virtutis aialis ⁊ naturalis.

¶ ponit signum a destructione appetitus.

¶ Et cum destruitur sitis in febribus adurentibus est significato mala ⁊ propīe cū ingredine lingue.

¶ ponit signum a destructione sitis.

Dubium ¶ Cēterū ponit ab hip.2. pnosti. ter 62. cū dicit. Et quos feb. in die rupture dimiserit: eos euasuros pnuntiabis: tunc cibos appetūt neq; sitiūt. ⁊ ita ostendit q̄ destructio sitis in feb. est bonū signū. q̄ si no est cā faciens sitim ⁊ nō sitit: tunc est malū signū: q̄m signat virtutē sensitiuā esse ita defectā ⁊ destructā q̄ non sentit mordicationē a cā debente facere sitim: ⁊ hoc ostendit. Bul. per hoc qō ponit feb. cū nigredine lingue. Nigredo enī lingue cū feb. dicit cāz debentem facere sitim: vnde si nō facit est signū malū.

¶ Judicia ⁊ significationes icteritie. Cap.59ᵐ.

ICteritia ante septimuz ⁊ ante digestionē est malū signum nisi succurrat ei fluxus ventris quemadmodum quidam existimauerunt.

¶ Et est ꝺ consideratione. Et ad vltimū icteritia ante septimū nō est laudabilis. Et si fuerit icteritia post septimū: tūc est iterū nō ita salubris dū nō cōiungunt ei signa alia. Qz si accidat icteritia in septimo aut nono aut q̄rtodecimo cū signis laudabilib⁹ ⁊ absq; nocumento in partib⁹ epatis aut duritie ⁊ apostemate: tūc est laudabilis. Et multotiēs qdē accidit ppter hmōi crisis completa ⁊ significat laudem ⁊ dispositionem leuitatis que reperit post ipsam.

¶ Et est secūdū. (debet considerari vtruz maior pars materiei faciens icteritiā vadat per fluxū ventris quoniam tunc est bonū signum. vel vtrum vadat pars maior ad cutem ⁊ minor per fluxū ventris: ⁊ tunc est malum signum.

¶ Et significat malitiam eius dispositio contrarij leuitatis. Ex illis que significant malitiaz eius est vt sit cum icteritia fluxus ventris cholericus multꝰ q̄ ebullit ⁊ extinctus rerum spumosarum adurentiuz in huiusmodi enim timetur de infirmo nisi succurrat ei fluxus ventris multus mundificans: aut sudor cōis ⁊ sit iam virtus fortis: tunc enim fit leuitas velociter.

¶ ponit signa distinguētia ⁊ pueniētia iter bonā ⁊ malā icteritiā.

¶ Signationes sumpte ex apostematib⁹. Cap.60ᵐ.

CUm febris acuta pueuit ad apostemata tirillicoꝝ ⁊ extremitatū est deterius q̄ vt sint prius illa apostemata: deide sequatur ea febris causa putredinis q̄ius illud etiam sit malum.

¶ ponit diam inter apostema precedens feb. ⁊ sequens eam.

¶ Sed queri. vult. ii. Hucc. q̄ apostema sequēs se. fit peius precedē te. qō nō videt verū. nā apostema sequēs feb. signat permutationem materie febrilis: ⁊ ita signat minorationez illius māi. Debuit sequēs apostema nō sequi ex apostemate extremitatuz solū: sed sequi ex apostemate viscerū specialr feb. acuta sicut dicit Dip. in illo afor. 59. pri. quarte. ⁊ in but omnibus. ℣ Dic q̄ si apostema sequens feb. esset per viā expulsionis ere tūc esset melius q̄ precedēs: tū q̄ sequit apostema fe. ⁊ se. nō minuit: tūc est signū multitudinis māe ⁊ malitie eius: ⁊ ideo significat peius q̄ precedens. Dubiū 1ᵐ

¶ Apostemata que accidūt in radice auris ⁊ nō maturant cū sanitate sunt mala ad que nō sequit aliqua de euacuationibus fortibus est signum malū.

¶ Docet pnosticare per apostemata que fiunt in radice auris cōparata ad euacuationem.

¶ Sed ptra Ba. Lōmo. pno. cōmē. 35. ponit q̄druplicē terminationē apostematū per resolutionē ad putredinē ad lapidicitatē ⁊ ad sanie: iter quas terminationes ponit illā que est ad resolutionē pōrē ⁊ meliorez: ergo ista apostemata pāt terminari per aliud q̄ p resolutionē ⁊ erit bona. ℣ Dic q̄ ista apostemata fūt facta de mā grossa que nō pāt resolui neq; per resolutionē terminari. Si aut posset esse bonū. Ad que. ſ. apostemata non sequit aliqua de euacuationibus fortibus sicut est euacuatio per ventris fluxū per sudorem ⁊ huiusmodi. vel dic euacuationibus fort⁹ sicut est euacuatio per resolutionē: ⁊ tunc prima questio tollit. euacuatio per resolutionē est fortis q̄ signat q̄ nā dominat māe grosse apostematis ita q̄ subtiliauit ⁊ transmisit per resolutionem. Dubiū 2ᵐ

¶ Et nō opz iteruz vt fiducia habeat in maturatione cū accidit extura ⁊ reliqui humores sunt indigesti: illud enim est nō sufficiens sicut ista etiā multotiēs accidunt ⁊ existimat iam declinatio adesse ⁊ interficit.

¶ ponit signum quod sumitur ab apostemate quod maturatur ⁊ reliqui humores corporis sunt indigesti.

¶ Omnis pustula ⁊ omne apostema quod apparet et postea redit est malum: verūtamen quandoq; significat fortitudinem nature: ⁊ fortasse hoc apparitio ⁊ p fundano est consueta huiusmodi alicui in natura sua quare non est significatio vehementis malitie.

¶ ponit signum qō sumitur ab apostemate apparēte ⁊ redeunte.

¶ Nota q̄ si apostema apparet ⁊ postea redit ius: hoc pōt cē. propter hoc. ſ. q̄ natura posīt transmisit mām ad cutez vt terminet per apostema sentiens se fortē ⁊ magis potentem digerere māmi apostematis intus in venis ⁊ visceribus q̄ intus eum retrahit. illā māi transmissam: ⁊ hoc modo pōt significare fortitudinē nature cum ille alienissimus modus ⁊ rarissime conuenit.

¶ Signa sumpta ex parte pustularum que similantur eis. Cap.61ᵐ.

PUstula ciceralis nigra in febrib⁹ acutis est mala valde. Et q̄si in fine venit vel tardatur mortē ille qui cā hz in secūdo multotiēs. Cōuersio viceruz in corpore ad viriditatem et nigredinem ⁊ celestem colorem aut citrinitatez est signum malum: ⁊ citrinitas est leuior eis.

¶ In hoc capīo ponit signū qō sumit a pustula ciceralī nigra. Docet pno. permutationē viceruz ad diuersitatem colorum.

¶ Dicit q̄ si apparet super genu infirmi aliqd nigruz simile vue nigre in cuius circuitu sit rubedo mortē cito. Qz si ptendat vsq; ad diē quinquagesimuz: tūc signū mortis eius est q̄ sudauit sudore frigido.

¶ ponit signa a pustulis emperica. dicit quasi dicat sed ratione non potest dici.

¶ Quando apparet super venā que est in gutture aliquid simile grano alcherua cuz variola alba magna ⁊ accidit ei desiderium rerum calidarū moritur in vigesimo. Et nos qdez iam diximus illud quod accidit in lingua adolescentibus de pustulis mortiferis.

¶ ponit signū qō sumit ab apparentia pustule in gutture.

¶ Dicitur si fuerit febris quelibet ⁊ apparuerit super digitos vtriusq; manus simul apostema nigrum sicut granum herbi cum dolore vehemẽti mouet in quarto ⁊ accidet ei grauitas ⁊ profunditas somni. Si autẽ natura constringatur cum hoc accidet pleuresis. Et quandoq; constringitur adeo donec fit lapidis.

¶ ponit signum empericũ qõ sumit a pustula apparẽte sup manũ.

¶ Signa sumpta ex forma venarum. Laũ.62ⁿᵃ.

DIxit Dip. si apparent vene parue que sunt in frõte ⁊ que sunt in palpebris ⁊ furcula est malum. Alterato caloris venarũ apparentium a dispositione sua cum colore pauonis ⁊ apparitio earum que de eis non apparebant ante cum hoc est malum.

¶ Signa sumpta ex rigore. Laũ.63ᵐ.

RIgor plurime reditionis in febre praua cuꝰ debilitate virtutis est mortalis ⁊ cum firmitate virtutis iterũ qñ febris cuꝰ eo nõ remouetur non est bonus ⁊ deterior omnibus est vt sequat ipsum euacuatio nõ adiuuans ⁊ non fedet cum eo febris. Et si non accidat euacuatio iterũ tunc significat q̃ humor motus est vincens qui expelli nõ potest ⁊ est malum. In accidente vo vice vna nõ sorsitan verificat aforismus iudicans an est propter debilitatem superfluam virtutis aut ꝓpter aliud.

¶ Nota q̃ istud capitulũ fundat super illo afor. 46. quarte particule. Si rigor inciderit feb. nõ deficiente. ⁊ in cõmẽ. illius.

¶ Judicium euacuationis. Laũ.64ᵐ.

EVacuatio iuuatiua per fluxum ventris ⁊ vomitus ⁊ alia est illa que est post digestionẽ ⁊ que euacuat humorẽ quẽ opꝛ: ⁊ que fit cum facilitate ⁊ cui succedit leuitas.

¶ Hic describit iuuatiuam euacuationem per suas species ⁊ per suas proprietates.

¶ Et de signis euacuationis humoris quem euacuat medicina aut nõ medicina est vt incipiat in eõne humoris alterius: ⁊ deterius eo est vt finis eius permutẽ ad exitum currat aut ad sanguinem nigrũ aut humorem fetidũ aut humorem purum ⁊ similiter in vomitu. Et quando abbreuiatur euacuatio postq̃ effecerit quod efficit: oportet vt adiuuetur.

dub^m 1^m ¶ ponit signa eõnis in ẽtrate. ¶ Sanguinẽ nigrũ. Lõtra nõ videt q̃ mutatio cõnis ad sanguinẽ nigrũ sit mala ⁊ superfluꝰ: qñ sanguis niger est malus: si ergo euacuat nõ est malũ. ℣ Dic q̃ ideo est euacuatio mala: q̃ medicina nõ dꝛ euacuare sanguinẽ: vnde si euacuat est malũ. Fit aũt niger iste sanguis: q̃ significat q̃ nã patiuntur ꝑa mãm aut medicinã: q̃ medicina ei abstulit.

dub^m 2^m ¶ Aut humorẽ fetidũ. Contra: q̃ humor fetidus est malus ledens mẽbra ⁊ nãm iterus: ergo eius euacuatio est bona. ℣ Dic q̃ sicut dicit in cõmẽ. 21. ꝑmi ꝓnosticoꝝ. nullũ stercus est ita fetidũ sicut illud cũ quo euacuat substãtia membroꝝ. hoc etiã pꝛ in erbicis q̃ sunt in fine ꝛsumptionis: ergo si euacuat ref humor multũ fetidus significat q̃ medicina euacuat de substãtia mẽbri ⁊ ita est malus.

dub^m 3^m ¶ Aut humorem purum. Contra: nam si medicina debet euacuare vnum humorẽ: quare est malũ si euacuat ipsum solum ⁊ purum.

¶ Et quando superfluit euacuatio ⁊ nondum incepit digestio tũc nõ est illud cuius iuuamẽto sit intendũ.

¶ ponit qñ debemus adiuuare naturã in euacuando ⁊ quãdo nõ.

¶ Et euacuatio debilis pauca fluxu sanguinis nariuꝝ aut sudore aut alio significat q̃ natura mouit ⁊ non potuit. Et si fiant mala signa alia significant mortez: ⁊ si non fiunt mala significant longitudinem.

¶ Docet significare per defectum quãtitatem euacuationis.

¶ Judicia sudoris. Laũ.65ᵐ.

SUdor est bona crisis in egritudinibus acutis ⁊ flegmaticis.

¶ Hic obycit. nã crisis ꝑ sudorẽ fit in crisib⁹ vehemẽtis calitat sicut hꝛtur supra i capło ꝓmo bu⁹ fen: sed egritudo flegmatica est de mã frida. ꝓterea dicit supra capitulo de sudore libro secũdo q̃ sudor est aqueitas sanguinis cui pus cholericum est admixtum: ergo in egritudine flegmatica nõ accidit sudor per viam crisis bone. Ad hoc etiam faciunt multe alie auctes. ℣ Ad hoc dic q̃ crisis per sudorem satis est melior ⁊ cõuenientior in febribus acutis q̃ in chronicis: tamen est etiam bonum in chronicis: q̃ opꝛ q̃ natura humectauerit alã debilitauerit materiã ⁊ subtiliauerit ita q̃ expellit illam per sudorem. dub^m 4^m

¶ Et iterum ꝑ speciebus apostematum tumorosorum et apostematibus viscerum.

¶ Apostemata tumorosa vocauit ea que fiunt in visceribus de materia furiosa.

¶ Causa multitudinis sudoris. Laũ.66ᵐ.

SUdor multiplicat aut cã mãei ꝓpter multitudiuẽ suã aut subtilitatẽ suã aut cã virtutis ex vehementia expulsiue aut mollificatione retentiue aut causa porozum eius quãdo dilatant ꝓpter causas dilatationis ⁊ minorat sudor ꝓpter contraria illarum causarũ. Et sudor quidẽ quando tergitur exuberat ⁊ quando mouetur abscinditur.

¶ Diuersitas membroꝝ in sudando. Laũ.67ᵐ.

MEmbra que plus sudant sunt illa in qbus est materia faciẽs egritudinẽ vt magis. Et illa que nõ sudãt sunt mẽbra in qbus nõ est mã. Et illa in quib⁹ dominat aliqd de causis cõstrictionis porozꝝ de qbus est q̃ latus super qõ dormit infirmus ſm plurimũ raro sudat: quoniã est coartatũ siccas habens vias ⁊ non currit ad ipsum humiditates neq; currit ab eo. Et sudor qdez multiplicat in mẽbris posterioꝛib⁹ vt in dorso plus q̃ in afinoribus sicut pectore: ⁊ multiplicat in superioꝛib⁹ magis q̃ accidat in inferioꝛibus ⁊ propꝛie in capite.

¶ Diuersitas dispẽnũ in sudãdo ⁊ alqs. Laũ.68ᵐ.

SOmnus plus facit sudare q̃ vigilia: qñ calor inat⁹ in eo plus agit in humiditates: ⁊ q̃ nocumẽtũ anbelit⁹ in ipso est magis parum ⁊ illud mouet materias ad interiora.

¶ Hic ponit cãz ꝓp quã accidit plus sudor in somno q̃ in vigilia.

¶ Inquit Dip. sudor plurimus in somno absq; cã faciente illo significat q̃ ille plus cibi suo affert corpori q̃ toleret. Si aũt fuerit illud preter qđ ille de cibo sumat: tunc scias q̃ idiget eõne. Et causa in hoc est q̃ sudor plurimus cuꝰ sanitate virtutis nõ fit nisi ꝓp multitudinẽ materiei cui ꝓpinet vt expellat eã nã: ⁊ illa multitudo aut fit ꝓ cãm ꝓpinquã que est repletio ꝓpinq̃: ⁊ repletio ꝓpinqua est ex cibis sumptis: tũc ⁊ hãc repletionẽ expellũt fames ⁊ exercitiũ ⁊ sudor qui expellit per nãm. Aut fit per cãm antecedentem longinquam que est ex superfluitatibus antecedentibus.

¶ ponit afor. Dyppocrat. quarte particule afor. 41. Secundo ipsꝝ exponat. ibi (Et causa.)

¶ Et non excusat in huiusmodi nisi euacuatio mundificans corpus ex eis. per sudorem vo fortasse nõ egreditur de ea nisi illud quod subtile est tenue paruum ⁊ dimittat corruptꝝ inobediens in corpore: ⁊ consuetudo nature est q̃ diligit expellere humorẽ corruptũ ⁊ illud est de illis que debilitant eum.

¶ Sed tu dices: q; nō expellet ea fames ⁊ exercitiū sicut in p̄cedē-
tibus dic q; fames ⁊ exercitiū nō cēpetūt humorib⁹ putrescē paratis.
¶ Et scias q; quanto plus caliditas innata est fortior
est resolutio magis occulta ꝯre non fit sudor nisi fue-
rint cause alie ⁊ propter hoc fit sudor egrediens a na
tura aut a replemone ⁊ multitudine ⁊ vehementia di-
latationis porozum: aut propter defectum virtutis a
digestione bona aut propter vehementiam motus.
¶ Hic ostendit qualiter sudor contingit propter debilitatem na-
ture: ⁊ nota hic causas sudoris.
¶ Dies in qb⁹ multiplicat sudor ⁊ minorat. Cap.69m.

SUdor in egritudinibus acutis plurimum fit
in tertio ⁊ quinto ⁊ minorat in quarto: imo
parum cōtingit vt egritudines iste crisim fa
ciant in quarto nisi raro.

¶ In hoc capīo determinat de sudore quantū ad dies creticos.
¶ Et parum quidem contingit fm q; experimentato-
res existimant vt sudet eger in vigesimoseptimo ⁊ tri
gesimoprimo ⁊ trigesimoquarto.

Dubium ¶ Dubitat: q; dicit q; egritudines acute raro faciūt crisim ꝯre.
Et ita ostēdit q; aliqñ p̄tingit. Sed hoc nō videt: q; dicit Gal. de
crisi. ca. 4. q; nunq̄ vidit fieri crisim in ꝯrto die nisi semel: ⁊ Arcbi
ge. bis. R Dic q; Gal intellexit de egritudinibus que p̄cedunt mo
tu impari sed nō de illis que p̄cedunt motu cōclusō. In egritudi-
nibus enim que procedunt motu impari nō est afflictio in quar-
ta. crisis aūt ꝺbet fieri in pejori hora totius periodi. Egritudines
aūt motu pari p̄cedentes omnes sunt chronice: vt dicit Gal. ter-
tio de crisi. ⁊ ideo eis nō accidit crisis in ꝯrta. Ille vō que p̄cedūt
motu p̄clusō possunt habere crisim in quarta: quoniā sunt acute
⁊ etiā nō habent distinctionē paroxismoz q; p̄tinue affligunt.

¶ Modi significationū sudoris. Ca.70m.

SUdor significat per tactū suū si est calidus
aut frigus. Et significat per colorē suum si
est clarus aut ad citrinitatē aut viriditatē
declinis. Et significat per gustū suū si est ama
rus aut dulcis aut ad acetositatez declinis. Et significat
p̄ odorē suū si est fetidus aut acetosus aut dulcis aut
alius. Et significat per substātiam suā sicut si est subtilis
aut viscosus. Et significat per quantitatē suaz sicut si est
paucus aut multus. Et significat per locū suū si est com
munis in toto corpore aut abbreuiatus: ⁊ qō ex quo-
cūq; mēbro est in ipso est egritudo. Et significat per bo
ram suā si est in principio aut statu aut declinatione.
Et significat p̄ illud qō succedit ei sicut succedit ei nocu
mētū aut leuitas aut rigor aut horripilatio aut aliud.
¶ Hic ponit modos fm quos accipiunt a sudore significationes.
¶ Signa sumpta ex pte sudoris. Cap.71m.

SUdor fridus cū caliditate febris est signū
malū valde: ⁊ ꝓprie q; appropriat capiti ⁊
collo ⁊ significat syncopim: licz nō sit frigidus:
quomō ergo frigidus. Et est deterior spe-
cierum sudoris: quoniā significat rem que fuit nō rez
que erit. Oz si feb. fuerit magna tunc est mors p̄ma.
Et nō fit sudor frigidus nisi iā ceciderit caliditas ina
ta: quare nō seruat humiditates imo separatur ab eis
ꝯre segregat eas ⁊ euaporat caliditas extranea: deiñ
de separatur ab eis illa caliditas propter suam extra-
neitatem qua infrigidant. Sudor intrinsecus malus.
¶ Hic determinat de signis que sumunt a sudore fridō ⁊ bz duo ca-
pita. In p̄ ostēdit qd bz significare sudor frigidus. In 2o ponit modū
significationis ⁊ generationis sudoris frigidi. ibi (Et nō fit sudor.)
¶ Et sudor multus significat longitudinem egritudi-
nis propter multitudinem materiei: ⁊ non cōuenunt
habenti eum flobothomia ⁊ ventris solutio propter
debilitatem suam imo clysteria leuia.
¶ ponit signum quod sumitur a quantitate sudoris.
¶ Et quādo post sudorē nō inuenit leuitas non est si-
gnuz bonum. Oz si fecerit augmentū nocumenti: tunc
erit signum malum: licz sit etiam cōmunis corpori.
¶ ponit cōparationē inter cōmunitatē sudoris ⁊ eius inuamēta.
¶ Et sudor festinus in p̄cipio egritudinis est malus
⁊ significat multitudinez materiei nisi causa in eo sint
humiditates aeris ꝓpter pluuiam multam: quoniam
tunc cuz sua malitia erit minor malitia. Et multotiēs
quidem incipit egritudo cum sudore: deinde sequitur
ipsum febris ⁊ prolongatur.
¶ ponit signa a sudore ratione temporis.
¶ Et cum ex sudore accidit horripilatio nō est bonuz
imo est malū: qm̄ horripilatio significat expansionez
humoris mali nocētis in corpore: ⁊ illud significat q;
sudor nō mundificat: imo mouet de humorib⁹ malis
illud cuius acuitas est fracta permiscēs ipm humidi-
tatib⁹ que resoluunt per sudorē. Et significat q; mā plu-
rima non resoluitur apud euacuationem sudatiuam.
¶ Determinat de significatiōe sudoris rōne p̄uenientie horripilatiōis.
¶ Et quādo debilitant virtus ⁊ pulsus ⁊ sudat frons
parū est signū malum. si vō cadat pulsus tūc est mors.
¶ ponit signa a sudore per comparationez ad debilitatem virtu-
tis ⁊ pulsus.
¶ Sudor enī bonus cui p̄uenit vt sit per ipm crisis cō
pleta est ille qui fit in die cretico ⁊ est cōis toti corpo
ri abundans ⁊ super ipm alleuiat infirmus: ⁊ sequit il-
lum ille qui nō est communis sed succedit ei leuitas.
¶ ponit conditiones boni sudoris.
¶ Et ad summū considera sudorē per seipsum in cali-
ditate sua ⁊ frigiditate ⁊ colore suo ⁊ suo odore ⁊ gu-
stu ⁊ ꝯritate sua in multitudine ⁊ paucitate sua ⁊ tpe
sue egressionis: aut est in p̄cipio aut statu aut in de-
clinatiōe: ⁊ qd associat ei de febre in fortitudine ⁊ de-
bilitate sua: ⁊ quid succedat ei de leuitate ⁊ grauitate.
¶ Determinat de significatiōe sudoris ꝯrū ad ꝓprietates suas.
¶ Et scias q; in cōualescentia multiplicat sudor eius
propter reliquias materierum quare non est malum
paruam facere minutionem.
¶ Sed cōtrarium dixit supra eodem capīo q; quando multiplica-
tur sudor ꝓpter multitudinē materiei: tunc non competit flobo
thomia neq; solutio ventris imo clysteria leuia. Dic q; supra lo-
quebatur in febricitante: hic vō loquitur in conualescente.
¶ Signa sumpta ex parte pulsus. Cap.72m.

PUlsus martellinus ⁊ formicās ⁊ vehemen-
tis serralitatis aut vndosus malus ē. Et ga-
zellinus cū debilitate est malus. Et diūsitas
in q̄ est intersectio vehemēs ⁊ motus debiles
deide succurrit illi vnus fortis succursu nō succurren
te imo ex momento ad mōmentum est mala valde.
¶ ponunt signa que sumunt ex parte equalitatis pulsus. Causas
ꝓpter quas isti pulsus sunt mali lege. 2. sen p̄ma cap. 6. de pulsib⁹.
¶ pulsus. primo facit hoc. Secundo ponit quoddam accidens.
ibi (Et dixerunt.) Tertio ponit canonem. ibi (Et scias.
¶ pulsus martellinus. i. bis pulsans. Formicās. i. multū debilis cū
diuersitate. Serrinus est pulsus diuersus cū duritie. Undosus est
pulsus diuersus cū mollitie gazelās. vide. Al. scba p̄m tē. Et diuer-
sitas sicut. ponit a Gal. in cōmento pulsuū cōmē. 14. Secundo qñ
in pulsu sunt multe pulsationes parue cum vna magna est malus:
q; significat multum defectum virtutis ⁊ magnaz aggraūationē
ei⁹: vnde aliqñ toto suo conatu facit vnā percussionē magnā tē.
¶ Diversū qdā cū pulsus sinister est frequēs ⁊ pulsus

dexter rar⁹ ꝛ illō ē cū debilitate tūc est sigſiatio mala.

¶ Ponit signum ab inequalitate pulsus duorum laterum. Nota q arterie ꝛ pulsus non diuersificātur rōne motus cordis a quo ista mouent cū cor ꝓ nū bēat motū: tamen motus arteriarū ꝛ pulsuū sunt diuersi rōne diuersitatis membrorū in quibus ista sunt sicut etiam in primo libro dixit pulsum aliqñ esse calidū ꝛ aliqñ fridus.

¶ Dixerunt. Causa est: q significat debilitatē virtutis nō potentie eōles facere pulsus. Et nota ꝓpter qōnē de dilatatione arteriaꝝ.

¶ Et scias q plurimoꝝ boium pulsus nāles sunt diuersi mali absq egritudine ēgre opꝫ vt tu scias ō incꝫ.

¶ Ponit casū correctum ꝛ patet.

¶ Judicia fluxus sanguinis narium. Caꝑ.73ᵐ.

Et que sunt sicut pleuresis. al'. frenesis ꝛ apostemata epatis acuta vel cala ꝛ sub hypocū drijs terminant crisi cōpleta ꝑ fluxū san. narū. ꝓmū ꝫo ex quacūq nare fit. alia ꝫo ex illa que sequit ea. ꝛ silr febres icēsiue ꝛ sunt de gñe primo. Peripleumonia ꝫo nō facit crisim per cū ꝛ pleuresis est res in eo media ꝛ tertiana facit crisim ꝑ ipm.

¶ Primo ꝓmittit iudicia fluxus sanguis narū. Scōo sigſiationes. ibi (Fluxus sanguis.) ℣ ꝓia in q̄tuor ſm q q̄tuor iudicia ponit. Scōa ibi Et plurimū.) Tertia ibi (Et cū.) Quarta ibi Et melioꝝ) Primū est iudiciū sumptuꝫ ex egritudinib⁹ que terminant fluxu sanguinis narū. ¶ Notādū q ista que dicit. sicut pleuresis. dꝫ dicē sicut frenesis. ꝛ ita dꝫ ista iudet. Q aūt sic debeat dicē pꝫ. Primo q: idē ponit Gal. ꝫ de crisi. ꝫ. caꝑ. Scōo pꝫ per id qō subdit. Primū ꝫo ex quacūq ꝑte ꝛc. q: istō nō verificat de pleuresi imo illa que est in dextra parte terminat per fluxū sanguinis in nare dextra: ꝛ etiaꝫ que in sinistra ex nare sinistra. Sed verificat de frenesi q: indifferēter terminat per fluxū sanguinis ex qualibet nare: qō pꝫ q: ista faciet mentionē de pleuresi cum dicet. ꝛ pleuresis est res.

¶ Ea que. Dic ponit in qua egritudine iuuat fluxus san. narū ꝛ in qua nō. Nota q ista est falsa: debet enī dicē frenesis aūt pleuresis. Primo per id qō ponit Gal. in tertio de crisi caꝑ. ꝫ. nā ponit q fluxus sanguinis narū est cōpleta crisis in frenesi in apostemate calido epatis ꝛ in apostemate calido hypocūdrioꝝ ꝛ ponit q nō est ꝫueniēs in lythargia ꝛ pripleumonia. Et dicit q pleuresis est intra istas duas dispōes. Primo Aui. dicit q primuꝫ apostema ex quacūq nare facit crisim. hoc autem nō fit in pleuresi: q: aut fit in latere extro: ꝛ tunc fit crisis per dextrā. aut fit in latere sinistro: ꝛ fit crisis per sinistrā nārē. frenesis ꝫo est ad vtrāq narem.

¶ Et plurimum quidē accidit fluxus sanguinis narū inuatiuus in imparibus ꝛ parum fit in quarto. in tertio ꝫo ꝛ quinto ꝛ septimo ꝛ nono fit.

¶ Ponit iudiciū sumptū ex duobus ꝛc. Causa est q: vrplurimū accidit in egritudinibus acutis que mouent per impares. ſ. dies.

Dub^m p^m ¶ Dubitat vtrum 14.ᵃ dies sit bona ꝛ laudabilis cum sit dies par. ℣ Dōm q Gal. in ꝓmo de creticis caꝑ. 7. dicit q debēt fieri in 15ᵃ sed expectat adiutoriū a superecclesib⁹. dicit tā q incipit in. 13. et terminat in 14. ꝛ totū attribuit. 14. Ideo Ysaac ꝓmo febriuꝫ dicit q. 13. est dies essentialis: sed dies. 14. est dies accidentalis cretica. que verba sic itelliguntᵗ q. 13. est cretica essentialis respectu egritudinis motus. 14. ꝫo quātū ad cōplementū egritudinis crisis inter celeste adiutoriū dicit cretica essentialiter. expresse enīz dicit Auicēna infra de diebus creticis ꝛ Gal. vltimo dierum creticoꝝ q: dies. 13. est media inter diem creticā ꝛ nō creticā.

¶ Et cū separat fluxus sanguis narū bonus ꝛ est debilis imeꝫ ſm qō docuit Hip. cū effusione aque calē sup caput: ꝛ cū vaporatione sicut qñ timeꝫ superfluitas eius ꝓhibeꝫ cū aqua frigida ꝛ cū positione vētose super hypocundria ꝛ que sequit ipsum.

¶ Et cū sperat vel sepat. Assimil. Lqbdā iudiciū curatiuū quo q̄ die vtimur sicut dixit Hip. ꝫ. regimīs acutoꝝ tex. cōmē. 61.

¶ Docet adiuuare fluxū sang. narū deficiēte ꝛ ꝓhibet fluentem.

¶ Et melioꝝ qdē fluxꝰ sanguis narū est q sequit partem infirmā ꝛ diuersificans nō est cū illa bonitate.

¶ Ponit comparationem inter fluxum sanguinis narium qui sequitur partem infirmam ꝛ diuersam ab hoc.

¶ Et apostemata ꝫueniētiora ad hoc vt crisim faciāt per fluxuꝫ sanguinis narū sunt illa que sunt supra sumen. Et in apostemate qdē flegmatico qō icipit transire in lapideitatē ꝛ plongat sanioſitas ꝛ eruptio: nō expectat crisis per fluxū sanguinis narū: ꝛ simiſr non expectat in apostemate frigido in cerebro ꝛ in pripleumonia crisis per fluxū sanguinis narium.

Dub^m ꝛ^m ¶ Dubitat q: Auicē. videt innuere q apostema transiens in lapideitatē possit terminari sanie. Hoc est ꝓra Gal. in primo ꝓnosti coꝝ cōmen. 35. q ponit quatuor terminationes apostematū. ſ. per resolutionē per lapideitatē per sanie ꝛ per putredinē. mō nullum membrū diuisionis debet ꝓtineri sub reliquo: ergo nullū apostema qō terminat ꝑ lapideitatē pōt terminari per sanie. Patet supra in lib. 1. fen. 2. de cōpositis morbis q apostema ꝓcessum in lapideitatē nunqꝫ deuenit in sanie. ℣ Respondet q est possibile q terminet per lapideitatē ꝛ postea veniat ad sanie. sed Auicen. per lapideitatē intelligit ꝓuationē materiei calide. ſ. q materia nō sit calida ꝛ nō accepit lapideitatē ꝓprie sicut accepit Gal.

¶ Sigſiationes sumpte ex fluxu san. narū. Caꝑ.74ᵐ.

Fluxus sanguinis narium paruus est malus ꝛ plurimus.

¶ Primo ponit signū a q̄litate ꝛ quātitate san. Scōo a die eventᵘ. ibi Et fluxus sanguis.) ¶ Paruᵘ est malus: q: signat debilitatē virtutis ꝛ nō liberat. plurimᵘ est malus: q: nimis debilitat. Fluxus sanguinis est malus per viam signi: q: significat aduſtionē vel cōplexionē: ꝛ etiā est malus per viā cause: q: nō pōt inde euacuari mā illa cū nō sit apta superius ascendere. Et q: egritudines que terminant per fluxuꝫ sanguinis narium sunt ex sanguine subtili cholerico ꝛ raro: ꝛ ideo paruꝫ fit fluxus sanguinis ꝛc. Et fluxus sanguinis cā est: q: significat multam vel prauā mām: vnde nō potuit natura per diem imparem: q: est fortis motus: sed euacuat in die quietis: vt in quarto.

¶ Fluxᵘ sanguis narū. Dic ponit signa a ḡtuate fluxᵘ san. narū.

¶ Et fluxus sanguinis nariuꝫ plurisꝫ malitie est qui est sanguinis nigri. Et parum fit fluxus sanguinis ex sanguine rubeo ꝛ splendido.

¶ Dic ponit signa a colore fluxᵘ sanguis. Sed ꝓra. fluxus sanguis narū q est ex colore nigro est plurime malitie: hoc est ꝓra Aui. in ꝓmo lib. caꝑ. de flobotomia. dicens q qñ vides exire sanguinem nigrum tunc extrahe: qm est minutio bona. Dic q non est simile in flobotomia ꝛ in crisi. Crisis enim per fluxum sanguinis narium debet fieri in egritudinibus calidis habentibus materiaꝫ calidam ꝛ subtilē ꝛ ita sanguis debet esse rubeus splendidus. Si aūt esset niger: tūc significat q natura nō recte euacuat. In flobotomia aūt bonū est q euacuet malus sanguis ꝛ corruptus.

¶ Et fluxᵘ san. narū q cadit in quarto significat difficultatē crisis imo bonᵘ est ille q cadit in imparib⁹.

¶ Dic repetit quedaꝫ dicta supra de tempore in quibus debet fieri crisis ꝛ in quibus non: ꝛ cū cadit in ārto sigſiat multā vel prauam mām: vnde nō potuit nā per diē imparē cōare q: est fortis motᵘ: sed euacuat in die quietis vt in quarto.

¶ Sigſiatiōes sūpte ex sternutatōe. Ca.75ᵐ

Sternutatio bona est quando accidit apud statum: in primis vō eius est de signis coctionis aut humoris mordicatiui.

¶ Auicē. ponit signū ex sternutatione. Sternutatio in principio est mala q: significat corizam. i. multos humores in capite vel humiditates mordicatiuas: ꝛ est mala per viā cause: q: impedit digōnē.

¶ Judicia egestionis. Caꝑ.76ᵐ.

Iam locuti fuimus de egestiōe in libro ꝓmo sermonē vniuersalē abbreuiatū. Et necessarium est nobis vt repleamus sermonē in ea multa repletione ꝛ ſm illud qō sequit de sermone in egritudinibus acutis.

¶ In hoc capitulo ꝓsequit ea que dixit in libro primo de egestione ad ea que dicemus nunc inferius. Primo ꝓsequendo se ad precedentia premittit intentionem suam. Secundo prosequitur. ibi (Diuersitas.) In hoc libro fen secunda continuatur.

¶ Signa sumpta ex egestione. Caꝑ.77ᵐ.

Diuersitas coloris eⁱ qō egredit de egestione est laudabilis in duabus horis non alibi. Quarū vna est diuersitas cretica post digestionē i die cretico ꝛ signo cretico. Et altera

post potionē solutiuā pertranseuntē fortē ⁊ significat in duabus dispositionibus mundificationē corporis expectatam. Jn alijs vo significat adustionē ⁊ liquefactionē ⁊ multitudinē humoꝝ corruptoꝝ.

¶ Diuiditur in octo sicut octo signa ponit. ꝑtes patebunt ex prima littera. patet verificatio eius quod ponit in aſoi. xi. quarte parti. Egestiones nigre ⁊c.

¶ Egestio fetida similis egestioni puerorum ⁊ infantium est mala.

¶ Secundum signum. illis significat liquefactionem membrorum: vt patet secundo pronostico ca. xi. cōmē.

¶ Egestio cholerica in ꝓncipio egritudinis significat dñiuꝫ cholere ⁊ est nō bona. Et in fine eiꝰ apud decli nationē significat qꝫ corpꝰ mūdificat ⁊ est significatio bona. Et qñ separat egestio cholerica multa ⁊ nō alleuiat egritudo: tunc illud est significatio mala.

¶ Tertium signum patet. Et qñ separat. i. erit ⁊c.

¶ Et fluxus vētris multus post signa mala significat casuꝫ virtutis. Et preter qꝫ succedat leuitas est significatio mortis: lꝫ febris etiam sit eradicata.

¶ Quartū signū. lꝫ febris sit ḋidiana. Eradicata. i. occulta: qz eradicat vel ꝓp cōnē ⁊ debilitatē virtutis: tū nō est eradicata.

¶ Fluxus vētris sup quē est vnctuositas nō ab acceptione rei vnctuose significat liquefactionē mēbroꝝ radicaliū ⁊ est significatio mala sed nō est mortalis ⁊ fortasse est vnctuositas ex carne.

¶ Quintum signum patet.

¶ Et qñ sup ipsaꝫ est simile virtus ⁊ emanat citrinū ⁊ dominat fetoꝛ ⁊ illud in febribꝰ acutis est mortale.

¶ Sextum signum. Rubrum denotat contrarietatē dispositionē sanitei vel digestioni: cum accidit ex diminutione caliḋi ꝓter naturam sicut cholera eruginosa ⁊c. est mortale: qz significat vitiatum dominum caliḋi ꝓter naturam supra materiam.

¶ Egestio sup partes cuius stat res subtilis significat qꝫ est virtus ex epate ⁊ ē mordicatiua ⁊ facit exire egestionē cū velocitate ⁊ fortasse egredit sola ⁊ est mala.

¶ Septimum signum patet.

¶ Cum in egestione sunt aliq̄ similia corticibꝰ lupinorum in oibus egritudinibꝰ tūc est signum mortale.

¶ Octauum signum. Jlle cortices sunt excoriationes intestinoꝝ: qz sunt timoꝛose in acutis febribus sicut ponebat Auicē. supra. 10. cap. de cura febrium acutarum.

¶ Judicia vomitus. Cap. 78m.

Jam locuti fuimus ēt in lib. ꝑmo de vomitu. Et neciū qdē est vt afferamꝰ hic aliqd ḋ eo ⁊ ḋ alijs ⁊ eiꝰ positio magis licita ē i ꝑ loco.

¶ ꝓmo premittit iudicia vomitus. Scḋo ponit signa ab ipso. ibi (Vomitus.) V ꝓma in duas. ꝓmo ꝓmuādo se ꝑmittit qḋ intēḋit. Scḋo ꝓsequit. ibi (Dico ergo.) in primo lib. fen. 4.

¶ Dico ergo qꝫ vomitus magis iuuatiuus est ille qui ex flegmate ⁊ cholera in quo in re cuomita vel effusa est vehemēs ꝑmixtio ⁊ nō est vehementis grossitiei. Et q̄nto plus vomitꝰ est purioꝛ tanto magis est deterioꝛ. Cholericus eni purus signat vehemētiā caloris ⁊ flegma purū significat vehementiā frigoris.

¶ Cōcludēdū qꝫ hic vituperat vomitꝰ purus: ⁊ ēt. x. ꝓno. ab hip. ter. cōmē. 39. ⁊ cū Aui. hic. Est ēt Gal. x. pnostico. 39. cōmen. ꝑ ētiā adaptari ad egestiones puras etiā que sunt male ex hoc.

¶ Signa sumpta ex vomitu. Cap. 79m.

Vomitus diuersificatus a colore vomitus cōsueto q est albꝰ aquosus ⁊ citrinꝰ est malus: ⁊ ille q est sicut viridis ⁊ q est sicut colꝛ porri ⁊ ꝓprie fetidus ⁊ qui est sicut colꝛ sicle et rubeus cū nigredine ⁊ obscurus. Et deteriꝛ est q est sicut flos eris ⁊ niger: ⁊ ꝓprie cuꝫ fit spasmus subito. ipse enim interficit statim nisi sit illic virtus: fortasse enim remanet vsqꝫ ad duos dies. Et opꝫ vt ꝓsideret in eo ne sit tinctura in re cōmixta. Et qñ cuomuntur oēs isti colores est malū valde. Et vomitus fetidus est malus ⁊ vomitus purus sicut diximus est malus.

¶ Patet.

¶ Judicia vrine. Cap. 80m.

Jam ꝓmissa sunt a nobis verba vniuersalia de vrina in fen in qua sunt accidētia in libro ꝓmo: ⁊ nos afferamꝰ hic de illo ⁊ de alijs qḋ magis ꝓpriēs est huic loco. Dico ꝙ qꝫ non opꝫ cū nō vr in vrina signū digōnis forte iudicare de morte: fortasse. n. liberabit eger cū ḃ ꝑ cūonē cadētē ex pte aliq̄ cū virtute expellēte digestū ⁊ idigestum: ⁊ fortasse resoluet humoꝛ fm lōgitudinē; tolerāte aut fiet crisis per exituꝝ: ⁊ ꝓpe qñ nō fuerit humoꝛ vehemētis malitie ꝙ ē malus fm plurimū ⁊ signat fortitudinē infirmi ⁊ minoꝛ signatio in eo est sup lōgitudinē.

¶ ponit signa ab vrina. Et ꝓmo in generali ꝑmittit iudicia. Scḋo in spāli ponit signa ab ipsa. ibi (Urina que.) V ꝓma in duas. ꝓmo ꝓmuādo se ad ꝓcedēdū ꝑmittit qḋ itēḋit. Scḋo ꝓsequit. ibi (Dico ergo.) Et hoc in q̄tuoꝛ sicut quatuoꝛ iudicia ponit. Scḋa ibi (Et similiter.) Tertia ibi. Et quādoq̄. Quarta ibi (Et scias.) ꝑtes ꝑ. ¶ Nota ex hoc qꝫ aliqñ nā facit crisim non existente tota mā digesta: ⁊ tūc illa est dissimilis crisis de qua loquebat supra. 10 ḋra signa rumozosa ⁊ signa fortitudinis infirmi. ⁊ similr supple oi cūr qꝫ est laudabile: aliter ⁊ sīlr supple signat longitudinē morbi.

¶ Et similr vrina que remanet fm colorē vrinarū sanoꝝ in horis egritudinis oibus. Si aūt incipit alterari cū sublimatione egritudinis tūc est magis icolume.

¶ Causa est qz significat qꝫ nihil de humiditate miscet cum vrina ꝓpter eius ineptitudinē ⁊ cruditatē: sed qñ alteraꝛ cum subtilitatione egritudinis. i. qz significat eius digestionem ⁊c.

¶ Et quandoq̄ est vrina in egritudinibus pestilētialibus bona naturalis in substantia sua ⁊ colore ⁊ sedimine: ⁊ ille cuius est tendit ad mortem.

¶ Dicēt qdā qꝫ ḃ accidit in febribꝰ pestilētialibꝰ. ledit. n. virtꝰ alterans solū ꝓpter permutationez aeris cū spiritibꝰ ⁊ nō ledit nūlo: ⁊ iō aliqñ est vrina bona ⁊c. vide Thadeū in glosis sup aſoi. q in acutis al. in septē terminat. ⁊ Dy. de flobotomia arteriarū qui segē eū. Alia cā pōt dari: ⁊ est qꝫ humoꝛ ab aere venenoso corruptꝰ primo alterat vrinā: scḋo ꝙ pulsum. i. postea in instāti inducit formā venenositatis ⁊c. Et sīlr vrina que remanet. i. ante istā si vrina est sillis sane ꝓpter bonā dispōnez epatis ⁊ venarū: hec est bona: sed ꝓp grossam mām ⁊ ī mixtibilē cū vrina est malū: ⁊ iō signat lōgitudinē egritudinis: ⁊ iō est meliꝰ cū solo augmēto. La sensu egritudinis alteraꝛ qz signat qꝫ mā incipit miscere. Qñq̄ etiam est ꝓpter materiā esse in alys socio ⁊ tali bonitati nō erit fiducia.

¶ Et scias qꝫ multotiens mingunt infirmi vrinas malas in substantia sua ⁊ colore ⁊ alijs ⁊ est illud expulsio crenica ⁊ ꝓprie in egritudinibus acutis: quarum causa est ꝑar ⁊ partes vrine.

¶ Patet.

¶ Signa mala sumpta ex paucitate ⁊ multitudine vrine. Cap. 81m.

Vrina que mingitur quandoq̄ pauca ⁊ quādoq̄ multa ⁊ quandoq̄ retinetur ⁊ nō mingit est signū malū in febribus acutis significans pugnā vehementē egritudinis ⁊ nature que vincitur ⁊ vincit ⁊ significat laborem nature ⁊ significat etiā grossitudinē materiei ⁊ qꝫ ipsa difficulter suscipit digōnē. Si aūt feb. fuerint qete indicat lōgitudinē ꝓpter grossitudinē humoꝛis.

¶ Jn speciali ponit signa ab vrina. Et ꝓmo ponit signa ex ḋritate vnidenda cū crisi. Scḋo ponit signa aggregata ex ḋris simul. ibi

(Oleaginea.)Tertio in quodã capitulo assimat signa mala ab vrina.ibi(Aquosa ꝛ ꝓcedẽs.)V ꝓma in ꝗtuor.ꝓmo ponit signa sumpta ex ꝗntitate.Scõo ex substãtia.ibi:(Urina tenuis.Tertio ex colore.ibi(Urina alba in egritudinibus.Quarto ex sedimine. ibi.(Sedimen.)Quid dicat in prima parte patet.

¶ Signa sumpta ex tenuitate vrine. Laꝑ.82m.

VRina tenuis qñq̃ fit sicut in diabete ꝛ est cũ ea assiduatio sitis ꝛ velocitas surgẽdi ad vrinã ꝛ facilitas egressiõis.Et qñq̃ fit ꝑp cruditatẽ ꝛ oppilationẽ ꝓhibentẽ exitũ mãci:ꝛ qñq̃ fit ꝓpter debilitatẽ virtutis alteratiue ꝛ nõ est cũ facilitate exitus ꝛ est minoris malitie q̃ diabetis.

¶ ꝓmo põit signa ab vrina tenui.Scõo a grossa ꝛ turbida.ibi(Cũ cõuertit.)V ꝓma in duas.ꝓmo facit.B.Scõo ponit eã.ibi.(Et scias.)V ꝓma in ꝗtuor sicut ꝗtuor ponit signa.Scõa ibi(Et qñ mingit.)Tertia ibi(Et qñ ꝓuertit.)Quarta ibi.Et cũ multiplicat)

¶ Dicit ꝓmo ꝛc.ꝛ est miꝛis malitie.Causa sumit a Bal.ꝑ de crisi ꝛc.caꝑ.qꝛ illa est miꝛis malitie in q̃ est destructio vnꝰ solius virtutis q̃ illa in q̃ est destructio duarꝫ virtutũ.mõ in diabete fit destructe due virtutes.s.digestiua ꝛ retentiua sicut ponit ibidẽ Bal.

¶ Et qñ mingit vrina tenuis in egritudinibꝰ acutis ꝑ aliquot dies significat ꝓmixtionez.Qꝛ si accidat permixtio ꝛ ꝑseueret tenuitas signat mortẽ velocẽ ꝓpter ea qꝛ mãc superuenũt in cerebro ꝛ auferꝛ aia.

¶ Et qñ mingit:qꝛ significat derivationẽ mãe a partibꝰ eparis ꝛ a viis vrine.Et qꝛ in febribꝰ acutis est mã acuta apta a cedere:ideo significat permixtionem rationis.Qꝛ si accidat ꝛc.qꝛ significat confirmationem materie in cerebro.

¶ Et quãdo ꝓuertit ad grossitudinẽ cũ qua nõ fit ablutiatio fortasse est ꝑp liquefactionẽ mẽbrorꝫ.

¶ ꝑtet.

¶ Quãdo multiplicat vrina aquosa apõ borã exacerbatiõis febris totalis significat qꝝ apostema eueniet in inferioribus.Et ꝓsidera in substantia permuta colori in capitulis que sunt post istud etiam.

¶ Et qñ multiplicat in bora exacerbatiõis totalis:qꝛ in bora augmẽti vel statꝰ:qꝛ significat mãm crudã grossam:nõ aptã eũari ad ex. Et ꝓsidera in substantia.ꝛ qꝛ tenuitas põt esse mixta rubedini.

¶ Et scias qꝝ tenuitas est sicut ipsa nõ iungat nigredini ꝛ rubedini.Si aũt fuerit tũc scias qꝝ cã in B est res tingens aut vehementia virtutis qualitatis egritudinalis imprimentis in aquam.

¶ ponit cas.Et scias qꝝ tenuitas est.ꝓtingit fieri.Lꝫ qñ nõ mingit ꝛc.vult er B.A.qꝝ tenuitas vrine de se vt est tenuis non debet ꝓiungi rubedini vel nigredini:qꝛ rubedo vel nigredo in vrina accidit aut ex permixtiõe humoris cũ ea q̃ ei tingit:ꝛ tũc vrina nõ manet tenuis imo ingrossat:qꝛ sicut calor agẽs causat colorẽ:ita agit in substãm ingrossando:qꝛ vrina tenuis de se non debet esse rubea nec nigra.si ergo est:aut ergo est ex causa extrinseca tingente ipsam:aut ex occasione calidi ꝓter nãm ꝛ hic est calor malus.

¶ Signa sumpta ex grossitudine substantie ꝛ conturbatione eius. Laꝑ.83m.

CUm conuertitur vrina tenuis in grossam in febre ꝓtinua ꝛ sunt signa bona signat crisim cũ sudore.Si vo nõ fuerint signa bona aut fuerit febris vehementis adustionis significat inflãmationem in corde aut in epate.

¶ ꝓmo ponit signa ab vrina grossa que ꝑus fuit clara ꝛ tenuis. Scõo ab vrina turbida que postea clarificat.ibi(Et clarificatio.) Tertia ab vrina turbida que remanet turbida.ibi(Urina grossa.)

¶ Urina tenuis,s.multũ ꝛ grossa.s.pauca significat crisim cũ sudore:qꝛ significat qꝝ ista mã que reddebat vrinã multã ꝛ tenuẽ derivat a partibꝰ eparis ꝛc.ꝛ qꝛ ista erat subtilis:signũ qꝛ reddebat ipsam tenuẽ:nõ expellit ꝑ sudorẽ.aut fuerit ꝛc.vnde ꝑp inflãmationẽ cõsumpta est ista mã ingrossata:vnde nõ est grossa pauca.

¶ Et clarificatio vrine grosse ante crisim est signũ nõ bonum:illud nãq̃ significat retentionem materiei ꝛ defectum nature in expellendo eam. ¶ Patet

¶ Urina grossa turbulenta in qua nõ resident aliquid ꝛ nõ clarificat significat ebullitionem humorꝫ ꝓpter vehementiã caliditatis extranee ꝛ debilitatẽ innate digerentis quapropter est mala.Cum vrina est spissa ꝛ ꝓprie in quarto multiplicat crisis febrũ ex lassitudine ꝛ ꝓprie si associat ei fluxus sanguinarium.

¶ ꝓmo ponit vnũ signũ.Scõo aliud.ibi(Cũ vrina spissa.)Ista vrina est ꝑte qua est turbida significat forte ebullitionẽ:sed ex parte qua nihil residet in ea signat ẽbilitatẽ digestiue cũ vrina:sicut pomebat supra Auicẽ.in caꝑ.de signis crisis per exitum:ꝛ tũc apparet vrina tenuis ꝛc.vide per vrinã spissam in ꝗrto vel per fluxus sanguinis narũ vel per vrinã qꝛ grossior expellit per vrinã ꝛ subtilior per fluxũ sanguinis narium.Aliud põt sumi ex afor.4.parte. afor.75.Quibuscũq; spes est ꝛc,ꝛ cõme.ibidẽ.

¶ Signa sumpta ex vrina alba. Laꝑ.84m.

VRina alba in egritudinibꝰ acutis signat declinationẽ mãci nõ ad ꝑfectam venam ꝛ istrumẽta vrine:fortasse.n.declinat ad cerebrũ ꝛ erit dolor capitis aut frenesis:ꝛ fortasse declinat ad cerebrũ ꝛ erit dolor capitis ꝛ frenesis:ꝛ fortasse declinat ad q̃dã viscera ꝛ signat apostema.Et si sunt signa ad icolumitatẽ declinis signat qꝝ egredietur cũ vomitu fm plurimũ ꝛ ꝓprie qñ nõ est signũ in solone vẽtris cui succedat excoriatio itestinorꝫ.Et qñ est vrina alba tenuis in febre acuta:deide accidit ei ꝓturbatio ꝛ grossitudo cũ albedine sua signat spasmuꝫ ꝛ mortẽ.

¶ ponit signa ex colore.Et primo a colore albo.Secundo a nigro. ibi.Scias.)Tertio a rubeo.ibi(Urina rubea.)Quarto a subalbido vel flauo.ibi.Urina flaua in febre acuta.)V ꝓma in duos fm qꝝ duo ponit signa.ibi(Et quando nigra.)

¶ Notãdũ qꝝ ista vrina vniuersaliter significat derivationẽ mãe ex viis vrine:tũc ergo vel apparẽt aliq̃ signa mala:ꝛ tunc vel mã est subtilis:ꝛ tunc significat dolorem capitis.vel est grossa:ꝛ tũc significat qꝝ figit in aliquo membro ꝛ apostemat vel apparent signa bona:qꝛ signa ipsius crisis significant vomitum ꝛc.

¶ Signa sumpta ex colore in vrina nigra in febribus acutis. Laꝑ.85m.

SCias qꝝ nõ verificat iudicium penitꝰ ꝺ morte ꝑp nigredinẽ coloris vrie i egritudibꝰ acutis in ſcipo fit signũ malũ:ꝛ q̃uis associent ei iterũ signa alia mala cuꝰ vides virtutẽ in ea fortẽ ꝛ ẽ potẽs facẽ eũones diuersas ex oi gñe succedit ei qes sicut accidit mulieribꝰ qñ cũ mẽstruis purgant ab humoribꝰ malis:ꝛ ꝑ ꝺ iste mulieres sunt saniores:qñ ipse forsitan ꝑ cãm aliq̃ ꝓsuete sunt cuacuari ab hmõi mã ex via mẽstruorꝫ.Et scias qꝝ vrina nigra q̃to plus est pauca tãto ẽ deterior significans cõsumptionẽ humiditatis.Et iterũ q̃to magis est grossior tãto ẽ deterior in egritudinibꝰ acutis.Et qñ nigra est declinis ad subtilitatẽ ꝛ tenuitatẽ ꝛ ẽ in ea sedimẽ pẽdẽs ꝛ est ei odor acutꝰ in febribꝰ acutis idicat doloꝛẽ capitis ꝛ permixtionẽ.Et certior dispõnũ eiꝰ est qꝝ significat fluxũ sanguinis narũ nigri:qñ mã est acuta vincẽs.Et fortasse erit cũ eo sudor ꝑp caliditatem cũ nõ supfluit neq̃ munorat ꝛ expellit versus supfluitatẽ ꝛ accedit sudorẽ eius horripilatio.Et qñ associatur vrine nigre in q̃ est sedimẽ pẽdẽs res nigra rotunda aggregata cum q̃ iucnit odor malus ꝛ tensio in lateribꝰ ꝛ apostema sub hypocõdrijs ꝛ sudor significat mortẽ:ꝛ hmõi qdẽ tensio sub hypocõdrijs significat spasmũ:ꝛ hmõi qdẽ sudor fit ex debilitate.Urina tenuis aquosa ad nigredinez declinis signat tenuitate

sua lōgitudinē egritudis ⁊ sua nigredine malitiā suā. Et dicit in vrinis nigris subtilib⁹ qñ ille cui⁹ est vrina desiderat cibariū mortē. Et vrina tenuis nigra qñ cōuertit ad subalbedinē vel flauitatē ⁊ grossitiē ⁊ nō associat ei vlla ges significat egritudinez in epate ⁊ ꝑprie ſcteritiā: qm̄ hec ꝙuersio q̄ est ad grossitiē a tenuitate ⁊ ad subalbedinē a nigredine significat diminutionē caliditatis ⁊ casuz digōnis. Et illō ē de illis qb⁹ associatur aut succedit leuitas. Et si nō fuerit ꝑp illud significat mām ⁊ iuisceratā in epate ⁊ nō ꝑpter mūdificationē ⁊ iam fecit accidere oppilationem: imo si est caliditas tūc iam subito faciet accidē apa. Vrina tenuis nigra que mingit in febrib⁹ acutis paulatim in tēpore lōgo qñ est cū dolore capitis ⁊ colli significat ōstructionē rōnis gradatim ⁊ est in mulieribⁿ magis saluū.

¶ Signa sumpta ex vrina rubea. Cap.86m.

VRina rubea in egritudib⁹ acutis qñ ē cū rubedine subtilis significat cū signis laudabilib⁹ crisis velocitatē ⁊ cū ꝛis eox significat velocitatē mortis ⁊ ex toto iflāmationē vehemētē: ⁊ subtilitas cū rubedine significat in egritudib⁹ acutis dolorē epatis ⁊ pmixtionē. Et vrina rubea grossa in egritudinib⁹ acutis qñ ei⁹ egressus fit paulatim ⁊ frequēter ⁊ ē cū fetore significat timorē: qm̄ significat caliditatē vehemētē ⁊ ingetudinē ⁊ defectū nāe. Vel ex qñ ē abūdātis erit⁹ multi sedimnis significat sepationē ⁊ ꝑpe in febrib⁹ icēsiuis. Et q̄ mingit sanguinē puruū in acutis mortē: qm̄ significat repletionē sanguineā vehemētē cū acuitate ebullitōis: ⁊ timet ꝺ hmōi ꝓfocatōe q̄ fit ex repletōe vētriculox cordis si ꝺclinat ad cor aut apoplexia si ꝺclinat ad cerebrū. Vrina rubea valde si ꝙuertat i febrib⁹ ex lassitudine facti ad grossitiē: deide appeat sedimē plm̄ nō subsidēs ⁊ sit illic dolor capitis: significat lōgitudinē egritudinis: qm̄ mā ē iobedies q̄obrē nō ingrossat pu⁹ ⁊ postq̄ ingrossat nō subsidet velocit' vex ei⁹ crisis fit p sudorē: qm̄ mā ē ꝺclinis ad venas. Et hō qdē vria assimilat vrie ictericie ⁊ dōt ab ea in ꝺ q̄ si tigit pānos. Et ad sūmū vrine rubee' subē ⁊ rubei sedimis significant appetitū ⁊ cruditatē ⁊ significant lōgitudinē qñ rubedo nō ē vehemēs ⁊ est illa que est ꝺclinis ad turbulētiā.

¶ Signa sumpta ex vrina flaua. Cap.87m.

VRina flaua i febre acuta qñ ꝙuertit ad albedinē aut ad nigredinē est mala: qm̄ significat p albedinē elevationē māci ad caput ⁊ per nigredinē acuitatē q̄litatis egritudinis.

¶ Signa sumpta ex sedimine. Cap.88m.

SEdimen diuersum in substantia ⁊ colore qđ significat humox diuersox multitudinē est malū. Et deteri⁹ eo est illud qđ est minorum partiū: significant enīz q̄ nā nō pōt expellē nisi postq̄ minorant ptes. Et leue qdē multotiēs est magis significatiuū bonitatis q̄ albū. Et multotiēs vidimus ille cui⁹ sedimē est declive ad rubedinē ꝗ est lene. Et mortē ille cui⁹ sedimē ad albedinē declinat sed est diuersuz asperū. Substātie enī bonitas vehementius est facilis ad suscipiēdā expulsionez q̄ bonitas colorīs. Et significat iterū q̄ humores nō patiunt ab egritudine plurimū sicut sedimē bonū qñ minorant ei⁹ ptes significat q̄ nā operata est iā in eo valde ⁊ egritudo nō egit in eo. Sedimē spumosuz ⁊ spuma plenū cui⁹ albedo est ꝑp cōmixtionē aeris cū eo est malū valde egredies a nā. Et crudū est malū. Et ille cui⁹ supiora sunt rotūda ⁊ mouent meli⁹ est q̄ sedimē cui⁹ supiox superficies est ꝙgelata ⁊ magis significatiuū q̄ egritudo est velocis statⁱ ⁊ acuta. Et sedimē q̄ nō accedit tenuitas ⁊ paucitas suppfluitatis imo est iuētū in ꝓncipio significat q̄ humox est plurim⁹ nō q̄ sit digest⁹: imo oz vt rubeat sedimē post aduētum digōnis ⁊ postq̄ fuerit vrina subtilis in ꝓmis ⁊ postq̄ fuerit hypostasis pauca. Et dū nō est ita significat q̄ mā gravis grossa ē multa ⁊ q̄ egritudo iterficit ⁊ similr vehemēta tincture absq̄ sedimine pauco. Et dū nō est ita nō significat bonū. Et qñq̄ significat bonū ⁊ maturitatē. Et qñq̄ accidit illud ꝑp dolorē ⁊ ꝑp vehemētiā caliditatis ⁊ famē. Tincrura.n. vrine iciuni addit ⁊ mīoraf eius sedimē. Et sedimē rubeū significat multitudinē sanguis ⁊ tarditatē digōnis: ⁊ associant eis in febrib⁹ icēsiuis iterum angustia ⁊ tristitia. Et si ꝓlōgaf vsq̄ ad q̄dragita ꝓlongaf egritudo ⁊ fortasse nō sperat crisis vsq̄ ad q̄dragesimū. Iterū sedimē rubeū pēdēs in q̄ est declinatio ad superiora cū est in vrina tenui significat in egritudinib⁹ acutis pmixtionē rōnis. Si aūt ꝓseuerat timet pditio. Si aūt vrine subā incipiat pcurre ad grossitudinē ⁊ incipit pēdēs subsidere ⁊ albificat significat salutē. Sedimē qđ est fm formā frusti carnis in febrib⁹ acutis siue significationib⁹ digōnis significat q̄ est ex rasura membrox ⁊ nō est ex renib⁹. Et qñ est illuc digō aut nō est febris significat illud qđ scis de dispōne renū. Et illō qđ est sile sq̄mis pscis ⁊ nō est signū digōnis ⁊ febris est acuta est ex rasura febris quā facit in nervis ⁊ ossib⁹ ⁊ venis ⁊ in alijs fit ex vesica. Et furfureū qdē significauit sile illi⁹: ⁊ q̄ febris incipit radere ex ꝓfūdo: ⁊ distiguit iter ipm̄ ⁊ inter illud de vesica: qm̄ illud de vesica est cū signis lesionis vesice ⁊ cū digōne ⁊ grossitudine.

¶ Signa sumpta ex dispōnibus aggregatis propter significationes diuersas colorīs ⁊ substātie quax prima est in vrinis oleaginis. Cap.89m.

OLeagina est illa cuius color ⁊ suba similant colori olei ⁊ ei⁹ subē: ⁊ ꝛs sit mala: tñ qñ alie significationes significant salutē nō est cuz ea malū. Sedimē ꝺo cū est oleaginū est malū valde ⁊ oīno oleaginū purū est malū: ⁊ est illō qđ facit tevidē colorē oleī cū citrinitate ⁊ viriditate. Et quādo oleaginū est accīs post vrinā nigrā: tunc est significatio bona fm q̄ testificat de ea Ruffus sapiēs. Et ꝺteri⁹ oleaginū est illō qđ est in ꝓncipio egritudis. Et qñ significatiōes significant malitiā ⁊ mingit vrina oleagina in q̄rto idicat mortē infirmi in sexto. Et vria q̄ alteraf subito ex signis laudabilibus ad signa vituperabilia significat in egritudib⁹ acutis mortē: qm̄ significat casuz virtutis subito ꝑp prauitatē accīnū. Vria oleagina qñq̄ significat pmixtionē rōnis: qm̄ fcā est ex excecatōe. Vrina in q̄ sūt frusta sanguis ꝙgelati in se. acuta qñ cū ea est siccitas lingue est signū maluz. Si aūt fuerit nigra

cum boc:

cū boc:tūc illud est deterius. Et nō currit san. in vīa in febre acuta nisi pp vehemētiā acuitatē cius:7 ppea q̄ disrūpit vasa 7 vias ei⁹. Et ei⁹ ꝓgelatio est pp vehemētiā calitatis ipi⁹. Urina alba tenuis in qua est spuma 7 nubes citrina signāt timorē vehemētē pp illud q̄ ipa signāt de exacerbatiōe 7 vehemētia acuitatis materiei. Et nos qdē iā locuti sum⁹ de vrina tenui nigra in quo est sufficiētia. Urina tenuis flaua in pncipio febriū acutaꝝ qñ ꝓuertit ad grossitiē 7 ad albedinē: deide remanet feculēta turbida sicē vrina asini 7 icipit exire inolūtarie 7 fūt illic vigilie 7 ingetudo signāt spasmū vtriusq; lateris cui succedit mors qñ si fuerint signa bona vicēta illa. Urina enī q̄ est cū flauo colore nō subtiliatur nisi pp dūtum humoris cholerici calī 7 nō igrossat 7 ispissat nisi pp exacerbationē egritudis 7 cōmotionē in dispōnibus materiei. Et dixerūt de vrina pauca que est cū colore sanguis qđ est mala pcipue qñ cū infirmo est passio venenosa.

¶ Signa mala sumpta ex parte qualitatis seperationis vrine. Cap. 90m.

QUando febrē acutā patiēs nō pōt mingere nisi pauꝝ 7 cū dolore absq; vulnē aut apate i instris vrine 7 cū frequētia pulsus 7 dbilitate est signū malū cū retinet vrina in febre cōtinua 7 est vehementia doloris capit 7 multitudo sudoris signāt cuzegi. Urina q̄ guttatim stillat in febre ꝓtinua 7 cū vehemētia doloris capitis 7 multitudine sudoris signāt cuzegi. Et vrina q̄ guttatim stillat i febre geta signāt fluxū sanguis narū. Qz si febris fuerit acuta icēsiua signāt dispōnē malā aduenientē cerebro. Et si fuerit geta signāt multitudinē replētōis et debilitatē nāe i expellēdo. Et cā vrine egredientis in feb. acutā inolūtarie ē dbilitas virtutis aut nocumētū in cerebro 7 nō fit illud nisi pp ascēsionē māe acute cale facte ad cerebrū q̄ cōcāt ei membra lacertosa.

¶ Numeratio signoꝝ maloꝝ in vrina. Cap. 91m.

AQuosa pcedens 7 fetida 7 nigra 7 grossa est mala. Et illa in qua pcedit ex inferiori pte ei⁹ vsq; ad ipsi⁹ superiorē sicē fum⁹ ē mortalis ꝓpi qua. Et itez piguis cuius color est color aq̄ carnus cum fetore dominate est mortalis.

¶ Signa in egrotis mala generum diuersorum quoꝝ malitia est propter aggregationem eorum in febricitantibus 7 alijs. Cap. 92m.

QUando aggregat vomitus 7 punctura 7 pmixtio rōnis: tūc illud est signū mortale.

¶ ponit signū ꝓnosti. aggregatuz ex malis dispōnib⁹ stōchi 7 cerebri. nā mor⁹ 7 punctura signāt lesionē cerebri: aut pp apa qđ est in eo de mā cola pgēte: aut pp cōpassionē q; cōpatit cerebro pp apa calī stōchi. permixtio vo rōnis signāt lesionē cerebri pp apa calidā cerebri: aut pp cōpassionez ad stōchū: q. d. in stōcho est apa calīs: cui⁹ fumi ascēdunt caput 7 faciunt pmixtionē: vnde cū hoc acciderit: aut significat apa stōchi vel aut cerebri tm: aut vtriusq; simul ꝓ tāto signāt mortem.

¶ Qñ diūsificat alteratio corpis i tactu 7 i colore 7 i eo qđ cuomit 7 i eo qđ cūat signāt q̄ nā ē ābigua cū būoub⁹ diūsis 7 egritudib⁹ diūsis cui nō est nec tū resistere eis oīb⁹: 7 est ꝓculdubio de illis q̄ deficiūt ci.

¶ ponit signum ꝓnosticū aggregatū ex diuersitate tangibilis virtutis 7 eius q̄ euacuatur ab euomitu.

¶ Quando aggregantur in feb. inseparabili frigus ei⁹ qđ apparet 7 adustio interiorum 7 vehementia sitis cum hoc: tunc illud est mortale.

¶ ponit signū ꝓnosti. aggregatū ex frigore appente 7 adustiōe interiorum 7 vehementia sitis. Iste est aforis. 4. particu. In non deficientibus feb. si que quidem extra frigida fuerint.

¶ Cuz aggregatur cū percussiōe dentū pmixtio in ratione: tunc eger approximat perditioni.

¶ hic ponit signū ꝓnosti. aggregatum ex frigore apparēte ab ex percussione dentium 7 rōnis permixtione: 7 hoc est ꝓnosti. pēni pno. hip. 24. s. Qz si frēdeant cum infantis morte vicina est.

¶ Qñ accidūt infirmo subito fluxus ventris niger cum adustiōe 7 mordicatiōe 7 dolore adurēte in vētre ei⁹ 7 pulsus cordis 7 syncopis est signum mortis.

¶ Signum aggregatum ex mala dispositione ventris 7 cordis subito: per hoc monstratur q̄ non est mortis cretice.

¶ Qñ sudāt duo cornua frōtis sudore frigido 7 citrinantur vngues 7 virides fiunt 7 alterantur 7 apatur ligua 7 appet sup ipsaz 7 sup corp⁹ pustula eīnea: tūc mors ē ꝓxima. Et si fuerit in prib⁹ hypocūdrioꝝ percussio 7 salt⁹ cū febre: deide cū b̄ oculus mouet motu malo: tūc opz vt expectet malitia dispōnis: qm̄ b̄ dispositio signāt vētositatē inflatiuā 7 pcussionē que fit pp apa vehemēs 7 pp vehemētiam ꝓstrictiōis vene magne. Et pulsus vehemēs pcussionis ꝓtinuus magnus valde associat manie: 7 opz vt ꝓsidere: fortasse eni pcussio 7 salt⁹ non sunt sūmerse ad viscera: imo in eo qđ appet de myrach 7 illō nō est nociū. qñ est cū eo apa nisi supfluat valde in magnitudie. Et si pseuerat b̄ dispō vigil die⁹ 7 nō sedant apa 7 febris signāt q̄ aperiet: 7 tūc fortasse saluabit infirm⁹ 7 illud erit p vrinā exuberātē: aut p mutationē mācī ad extremitates 7 ppie ad pedes. Illi q̄ dbilitant ex egritudib⁹ qñ accidūt ei anbelit⁹ frequēs 7 syncopis: tūc iā appropinquāt morti 7 nō addūt sup q̄tuor horas.

¶ pronosticatio hippocratis ꝓnostic. 29. text. cū dicit. Sudor frigidus malus si in cervice pectore 7 in capite solo qñ in acuta sit. morte signāt: in lēta vo pfixitatē. hip. circa 2m. ꝓnosti. text. cō. 8. s. Si liuor admixtus viridi vnguib⁹ digitisq; affuerint morte significat.

¶ Vene magne. Arterie dorso adherentes. naz quando arterie moventur sentitur percussio in hypocondrijs.

¶ Cū hō hz febrē incēsiuā 7 inuenit alleuiationē 7 gelem caliditatis subito absq; crisi manifesta cū eūatione aut permutatiōe 7 sine extinctione vltima 7 sine pmutatione de acre ad acrē in regione: aut in duabus regionib⁹ 7 gelcit qđ est in pulsu de velocitate 7 iuenit sicē trangilitas: tūc iudica q̄ morit velociter.

¶ Signū pno. mortis ex alleuiatiōe infirmi absq; cā manifesta.

¶ Cū hō incēsit febris 7 pulsat cor ei⁹ subito 7 iuadit eius singultus 7 stringit vēter ei⁹ sine cā cognita morit.

¶ Signum propinqum aggregatum ex subita pulsatione cordis et incisione singultus 7 strictura ventris.

¶ Cū q̄ egritudine hz acutā mingit vrinā albā subtilē deide ingrossatur postea ebullit 7 albescit 7 remanet ebulliēs ita 7 q̄si vrina asini 7 migit inolūtarie 7 sunt vigilie 7 ingetudo signāt tbetanū apparētē in vtriusq; laterib⁹ deide morit. Dicit cū vrina filis muri post q̄z fuit alba asi illō 7 sup ipsaz fuerit sicē spuma deide cucurrerit ex naribus sang. niger: tūc illō est res mala.

¶ Signum aggregatum ex malis dispositionibus vrine 7 malo fluxu sanguinis narium. Almuri est genus salsamenti.

¶ Et de signis malis que qdā medicoꝝ dixerūt 7 non tēdut rōcinatio ad ea nisi cū grauitate sunt q̄ dī quā-

do appet in boie sup vená que est in collo ei⁹ pustula silis grano cucurbite cũ variolis albis plurimis ⁊ accidit ei desideriũ rei calidaꝛ. Et dicit qñ appet in boie in tempoꝛe sinistro pustula dura rubea ⁊ accidit brisi eã cũ hoc pruritus vehemens in oculis eius moꝛiẽ in die decimo ⁊ bñs hunc dolorẽ desiderat silamos. Et dicit q̃cũq; egritudo vehemẽs accidit subito deinde sequit illã vomitus aut fluxus vẽtris est signũ mortis. Dicit q; qñ accidũt febrien ⁊ alij apãta ⁊ vlcera lenia: deinde destruit rõ eius moꝛiẽ. Dicit q; qñ inest boi mollities in facie in coꝛpe ei⁹ ⁊ nõ est dolor ⁊ accidit in ꝓncipio illi⁹ pruri⁹ in naso suo moꝛiẽ in scabo ⁊ tertio. Et dicit q; qñ inest homini super genu ei⁹ simile vue rotũde ⁊ illud est nigrũ ⁊ in circuitu eius rubeũ moꝛiẽ ipse cito vsquequo expectẽtur quinquaginta dies. Et signum mortis eius est q; sudat sudoꝛe frigido.

¶ Hic ponit signa pronostica emperica vsq; ad finem.

¶ Signa longitudinis egritudinis. Laꝑ.93ᵐ.

SCias q; lõgitudo egritudinis fit pp grossitudinem in viscerib⁹: aut pp pmixtionẽ in regimine ⁊ sm oẽm dispõnẽ debilitatur in eã sto macbus qñ tangit ipsum tarditas.

¶ Signum longitudinis egritudinis qõ sumitur a grossitie viscer ⁊ erroꝛe regiminis.

¶ Et dicgõ cõtis signat eã aut tarditas sedimẽtis pendẽti aut assiduatio sedimẽtis rubei iteꝛ: puitas enim apparitionis sedimẽtis signat lõgitudinẽ egritudinis.

¶ Signa a digestione aut indigestione.

¶ Et silr qñ é cũ acuitate egritudis pulsus magn⁹ ⁊ facies ei⁹ pinguis ⁊ hypocũdria inflata q̃ nõ timescũt signat paucitatẽ resolutionis ⁊ lõgitudinẽ egritudinis.

¶ Signum a saltu ⁊ dispositione faciei ⁊ hypocũdriorum.

¶ Cũq; aduenerũt signa crisis asi digõnẽ ⁊ nõ cadit vꝛ⁹ ⁊ nõ apparẽt signa mortis: tũc egritudo prolõgat. Et scias q; terribilitas crisis qñ nõ iuuat ⁊ nõ nocet ⁊ dispones remanẽt sm modũ suũ: tũc egritudo est lõga.

¶ Signa sumpta ex parte crisis.

¶ Et multitudo saltus in egritudine significat lõgitudinem eius ⁊ ꝓprie cuꝫ vehemens fit a ꝓncipio rei. In fine vo eius est rectus.

¶ Signum sumptum a saltu.

¶ Et qñ associant eũmb⁹ paucis que signant q; natura mouit mãm ⁊ deficit in expulsione eius integra sue sit sudoꝛ: aut fluxus sanguis narium: aut alia signa bona: aut ꝓpatio signoꝝ malorꝝ signat lõgitudinem.

¶ Signum a defectu euacuationum.

¶ Et quando remanet sedimen rubeum vsq; ad quadraginta dies indicat longitudinem febris: ita vt nõ speretur crisis ⁊ separatio vsq; ad sexaginta.

¶ Signa a permanentia sedimẽtis rubei.

¶ Dollutio i ꝓncipio egritudis signat lõgitudinẽ.

¶ Signum a pollutione.

¶ Cum vides signa longitudinis egritudinis in diebꝰ antecedentibus: tunc non est significatio eorum sicut significatio ipsorum post illud.

¶ Signum longitudinis qõ sumitur a tpe fue operationis.

¶ Et cum videris illud qõ est cõtrariũ illis signis magis verificari forsitan appere in medijs diebꝰ ⁊ in posterioribus eius: tunc considera iudiciuꝫ indicationis vt scias ipsa in quo die erit ⁊ ille dies quo die indicat ⁊ obserua conditiones predictas in ea.

¶ Nã dixit supra nõ confidas in signis bonis apud statum nec timeas mortalia cum incipiũt. ⁊ caꝑ. de iudicys signoꝝ malorꝝ.

¶ Et ꝑsidera dispõnem virtutis ⁊ etatis ⁊ temporis ⁊ complexionis ⁊ dispositionem motuum egri in quantitate ⁊ qualitate sua ⁊ afficessione ⁊ postpositione sua ⁊ horarum suarum proprie in statibus acute ⁊ longitudine eius ⁊ abbreuiatione eius an sit ad motuꝫ declinis aut ad quietẽ ⁊ iudica per quãtitatem eius.

¶ Signa generalia sumpta a virtute etate tempoꝛe anni complexione ⁊ dispositione motus egritudinis.

¶ Signa q; egritudo consumetur crisi aut resolutione. Laꝑ.94ᵐ.

CUm fuerit virt⁹ fortis valde ⁊ ꝓfundus augmẽtati in q̃litate ⁊ quãtitate ⁊ etas ⁊ cõplexio ⁊ tps declinãt ad motionẽ nõ ad getez ⁊ digõnis ⁊ eius ꝓpꝝ signa festinãtia: tũc egritudo ꝓsumetur cũ crisi. Et si res fuerit ecõtrario ⁊ signa tarditatis iuẽta: tũc egritudo ꝓlõgat ⁊ interficit cũ resolone aut remouet. Et si diuersificat erunt crises diminute ⁊ tardate ⁊ cũ permutatiõe. Mors autẽ ⁊ vita significant per dispones virtutis ⁊ signa alterationis vnuscuiusq; duaꝝ rerꝝ ⁊ sui cõtrarij.

¶ Dictum Hippo. 2. regi. acu. ter. cõmen. 47. ⁊. 48. q; plurimi horuꝫ moriuntur qui ho euadunt aut nato apostemate aut sanguine fluente. Mors. Respondit cuidam questioni.

¶ Judicia recidiuationis. Laꝑ.95ᵐ.

DEterior recidiuatio est illa q̃ est velocior ⁊ est cũ vtute debiliore ⁊ associant ei ꝓculdubio cũ est eius forma hec signa recidiuationis. Et vt eueniat recidiuatio erroꝛe regiminis saluus est q̃ vt eueniat ꝑ se cũ rectificatiõe regiminis. Et de erroꝛe in ꝟ est dare in potu calefaciẽtia ⁊ medicinas qb⁹ vult aliqs bonitatẽ appetit⁹ sicut geleniabin mellinuꝫ ⁊ trocisci rosacei ⁊ silia. Et reliquie que remanẽt post crisim attrabũt recidiuationeꝫ cito nisi succurraꝫ. Et recidiuatio vehemẽtioꝛ est q̃ radix qñ malitia eius est vehemẽs ⁊ status est debilis.

¶ Hoc caꝑ. bz q̃tuoꝛ dicta. In ꝑ ostẽdit q; sit mala recidiuatio. In 2° ponit cõparationẽ inter recidiuationẽ que fit ꝑ se ⁊ q; fit ꝑ erroꝛẽ. ibi Et vt. In 3° notificat illũ erroꝛẽ. ibi (Et de.) In 4° ponit cõparationem inter recidiuam ⁊ radicem. ibi Et recidiuatio.)

¶ Signa recidiuationis. Laꝑ.96ᵐ.

ET in illo cui⁹ febris nõ gescit ꝑ crisim cõpletã ⁊ in die suo timeꝫ recidiuatio. Et si fuerit quies eius sine crisi oino nõ est excusatio recidiuationis ⁊ proprie quando crisis est cuꝫ eis que fũt sicut variole aut icteritia aut scabies ⁊ ad summum cum ea que fit in cute.

¶ Cũ in pñti capto posuit iudicia recidiuatiõis. In ꝟ caꝑ. ponit signa ei⁹. Et ꝑ ponit signa significantia recidiuationẽ qa crisi sumuntur.

¶ Dubitat et circa illud ꝟbũ cũ dicit cũ ea q; fit in cute. verũ fit verũ. ℣ Et videt q; nõ: q; crisis que fit in cute fit cũ recidiua. Naꝫ crisis que fit ꝑ sudoꝛẽ fit in cute: ⁊ tñ nõ semp fit cũ recidiuatiõe: imo vtplm sine ea. ℣ Dicit q; intelligit de crisi permutationis. crisis aũt per sudoꝛẽ nõ est crisis ꝑmutationis: sed est crisis eũdem.

¶ Et signat q̃libꝫ q; erit recidiuatio ex debilitate virtutis ⁊ appetitu ⁊ nausea ⁊ malitia aie ⁊ paucitate digestiõis ⁊ corruptiõe cibi in stõcho tẽdẽtis ad acetositatẽ ⁊ fumositatẽ ⁊ inflationẽ hypocũdrioꝝ ⁊ ꝓtuꝫ epatis ⁊ splenis ⁊ corruptione somni ⁊ longitudine vigiliarum ⁊ vehemẽtia sitis. Et vehemẽtia inflationis faciei ꝓprie est signum maliꝫ ⁊ ꝓprie in palpebra superioꝛe ⁊ ꝓprie eius apostematio ⁊ ipsius abbreuia-

tio ⁊

tio ⁊ similiter cum resolone inflationis faciei.

¶ Ponit signa que sumuntur a virtute digestiua ⁊ appetitiua.

¶ Et de illis que significāt cā est vt corpus bene recipiat cibum ⁊ nō remoueat ꝑ ipsius extenuatio ⁊ ꝓpter qsi ista accidentia mala apparent ⁊ vehemētiora fiūt in horis paroxismorum egritudinis que fuit.

¶ Ponit sigⁿ q̄ sumunt ab appetitu ⁊ bis q̄ sequunt appetitum.

¶ Et quandoq; significatur recidiuatio ex pulsu quādo remanent in eo spissitudo ⁊ velocitas.

¶ Ponit signa que sumuntur a pulsu.

¶ Et ex profundatione exturarum creticarum ⁊ occultatione earum.

¶ Signa ab apostematibus creticis.

¶ Et ex vrina quādo in ea remanet tinctura plurima citrinitatis aut flauedinis aut rubedinis aut est ex illis in quibus non pendet sedimen neq; residet: ⁊ quādo vrina infirmi non similat vrine eius naturali.

¶ Signa ab vrina.

¶ Et quedam tēpora significantiora sunt recidiuationis q̄ quedam alia sicut antūnus: in ipso enim plus cadit recidiuatio q̄ in reliquis temporibus.

¶ Signa a temporibus anni, vnde dicit Galē q̄ apostemata nō recidiuātur in hyeme. causa est quia non est motor in aere mouens materiam ⁊ in vere virtus est fortis ⁊ in estate calor aeris est resolues ⁊ pori sunt aperti. sed in autūno ꝯcurrūt tres cause. s. debilitas virtutis: clausio pororum: ⁊ sufficiens motus in aere.

¶ Et genus egritudinū utq; aduenat ad signandā recidiuationem sicut febres apostemose cū post se relinquunt caliditatē ⁊ inflationē in viscerib⁹: ⁊ sicut epilepsia ⁊ scotbonia ⁊ dolores renum ⁊ epar ⁊ splenis ⁊ emigranea ⁊ cephalea ⁊ catarrus ⁊ que ab ipso generant de asmate ⁊ aliis ⁊ egritudinibus anbelitus.

¶ Ponit signum qō sumitur a specie morbi.

¶ Caule mortis. Cap. 97m.

MOrs fit aut ꝑ cām qua corrūpit cōplexio cordis: aut ꝑ cām qua resoluit virtus ḡre extinguit. Et facta ꝑ cām qua corrūpitur cōplexio cordis: aut est dolor vehemens: aut q̄litas superflua de qualitatib⁹ nocis: aut est qualitas extranea venenosa: aut est retentio materiei anbelitus. Et ꝓp̄ hoc opz vt ne dimittantur resupum ⁊ ne dimittantur guttura eorum desiccari.

¶ Species mortis accidit que in horis febrium ⁊ signū qualitatis mortis infirmi. Cap. 98m.

DE illis est mors que accidit eis i ꝓncipio paroxismi febris ⁊ augmēto ei⁹ aut reuolutōe eius. Et plurimū eius est in febrib⁹ apātū intrinsecorum vbi effunditur ad ista superfluitas subito. Et in egritudinibus malignis a quib⁹ superatur natura imprimis cuz mouet cū fortitudie ꝑcipue si fuerit debilis ⁊ ad summum est sicut ꝑfocans ⁊ sicut extinctio ignis a multis lignis.

¶ Primo ponit quādo homo moritur in principio paroxismi aut in augmento eius.

¶ Et de illis est mors in statu paroxismorum febris ꝓpter superationem nature ab egritudine.

¶ Ponit qualiter homo moritur in statu.

¶ Et tertia est mors facta in declinatione ⁊ est pauca ⁊ rara.

¶ Ponit qualiter homo morit in declinatione paroxismorum.

¶ Et plurimū eius est in declinatione particulari non vniuersali ⁊ causa in ea est q̄ natura in ipsa est sicut secura ⁊ expāditur caliditas ⁊ partitur ⁊ dispartitur retētio que necessaria est in horis principij. Et plures eorū moriunt cū syncopi subito ⁊ qdā eoz gradatim.

¶ Unde nota q̄ in principio paroxismi vadit calor ad centrū cordis. Sed quando fit declinatio paroxismi expanditur calor ad extrema ⁊ diuiditur eoz vnde est mors.

¶ Et fortasse declinatio est ōclinatio q̄ est sine mollificatione virtutis ⁊ resolutione caliditatis inate quare estimatur q̄ sit declinatio leuis: ⁊ pulsus quidē diuersificatur in vtrisq; declinationibus: ipse enim in vera confortatur ⁊ in falsa mollificatur: ⁊ in vera equat ⁊ in falsa diuersificatur ⁊ egreditur ab ordine.

¶ Hic distinguit de duplici ōclinatiōe: vera. s. ⁊ falsa. Querit vtruz decso vera aut falsa cadat sub ōclone vel aut particulari. Nō est dubiū: q̄ ē bn̄ q̄dā decso particularis vera in q̄ cadit morb⁹ ⁊ hr⁹ pualescit: ⁊ q̄dā falsa in qua ꝓualescit morb⁹ ⁊ virtus deficit. Sz de vl est dubiū: sed si in ea cadit hec distō cadit in hūc modum. s. ratiōe etherogeneitatis mā: vt q̄ incipiat moueri aliq̄ ꝓs mā que erat parata quiescere. i. patrescere: ⁊ declinet sc. sed antecq̄ perficiat declinatio mouetur aliqua pars materie que remanſit.

¶ In declinatione vō totali nō moritur aliq̄ nisi ꝓp causas laboriosas de foris que supueniūt infirmo ⁊ est debilis sicut mot⁹ aut elevatio aut tra: ⁊ q̄doq; accidunt bn̄ etiam prime. Et bn̄ qdem mortē antecedit sudor paucus viscosus. Et multoties morit aliquis in variolis in declinatione. Et multoties qdem antecedit eaz sudor inequalis ad frigus decliue: ⁊ fortasse in capite ⁊ collo tm̄ aut in pectore tm̄.

¶ Supra posuit qualiter contingit mori in declinatione particulari: ponit qualiter ꝓtingat in declinatione vniuersali.

¶ Et qsi cutis in aliqua specie est sicca tēta: tūc nō erit mors per sudorē: ⁊ cū eius ꝓtrario erit cū sudore.

¶ Distinguit de morte cum sudore ⁊ sine sudore.

¶ Ueꝝ plurimum mors in egritudinib⁹ mortalib⁹ fit ex mō aliquo in hora in qua fit crisis bona in egritudinib⁹ salubs sicut si est egritudo in parib⁹ erit mors in parib⁹: ⁊ si fuerit in iparib⁹ erit mors in iparibus.

¶ Ponit similitudinem inter modum moriendi ⁊ euadendi.

¶ Et scias q̄ causon ⁊ que ei sunt sillia attrahūt mortē apud statū poxīmi: ⁊ accidūt cum ea accidia mala de pmixtione rōnis ⁊ vehemēta anguste ⁊ pfunditate somni ⁊ debilitate tolerātie febris: deide accidūt dolor capitis: ⁊ tenebrositas oculoꝝ: ⁊ dolor oris stomachi ⁊ ingetudo. Et flegmatica attrahit mortem in principio poxīmi: ⁊ tūc est frigus lōgū ⁊ nō calefit: ⁊ pulsus paruus valde vnicularis: ⁊ vehemēs fit sōni pfunditas ⁊ pigritia. Et ad sūmū vnaqueq; attrahit mortē in hora in qua ipa fit vehemētior sup infirmum plus: siue sit icipiens: siue sit in augmēto aut in statu.

¶ Ostendit que egritudines interficiunt magis in principio ⁊ que magis in augmento. Nota q̄ profundatio somni fit: quia calor naturalis qui erat in cerebro recurrit ad cor ⁊ diuiditur cerebū infrigidatum ⁊ humectatum: ⁊ sic fit somnus.

¶ Et mors qdem in augmento apparente qsiq; accidit in paucis tamē. Et quando tu ꝓsideras signa mortis in hora quā diximus ⁊ nō inuenis ea: tunc non timeas: q̄ si fuerit ea tūc existima q̄ erit mors. Si āt ꝓsecutuz fuerit illud aliq̄ malox signox p̄dictorum: tūc iudica sm plurimū si fuerint paroxismi ipares q̄ ipse morietur in septimo: aut pares q̄ morieī in sexto precipue si fuerit egritudo velocis motus.

¶ Ostēdit q̄ augmēto apparēte raro ꝓtingit mori: ⁊ vocat augmentum apparens recedēte principio ⁊ veniente augmento.

¶ Significationes mortis absq; crisi. Cap.99m.

DE illis é debilitas virtutis z defect⁹ eius ad resistendū egritudini. Et de illis est tarditas signoꝝ digōnis oīno. Et de illis é vtus egritudinis cū tarditate motus ipsius. Et qñ aggregantur omnia ista est magis permitiosa.

¶ Determinat de applicatione dictoꝝ signorum ad egritudinem in quibus accidit mors z determinat diem mortis velocis mor⁹: nam egritudo tardi motus non potest ita terminari.

¶ Dispōnes accñtibus conualescentibus. Cap.100m.

QUandoq; accidit cōualescēt⁹ recidiuatio z accidit eis vehemēta vtuꝫ z debilitas ipi⁹ cū in eis est illud qđ diximus in capīo regiminis coꝝ. Et accidit eis ne iuuentur ab eo qđ sumūt de cibo z ne redeāt corpa coꝝ ad virtutez. Et accidūt eis exture cū nō sunt mūdificata corpora coꝝ ab humorib⁹ p eōnē. Et qñq; accidit eis corruptio quorūdā mēbrorum ppea q expellit nā illic. Et qñq; accidūt eis egritudines ꝺ egritudib⁹ que fuerūt in eis cū supfluēt in eis in ꝺ eius qđ est cū eis sicut accidit eis granitas in lingua z paralysis z colica frida z apoplia z epilia z dolor capit ifcpabil' z emigranea z que his sunt siles qñ ifridatio z humectatio modū ptrāsierunt. Et qñq; accidit eis pruritus pluri mus quē remouet aqua tepida. Et accidit eis vt albificētur eorum capilli ꝓpterea q capilli pruiant nutrimēto: z ꝓpterea q spargīt humiditas inata qua stat nigredo sicut accidit segetib⁹ q quādo siccant albescunt: postea q̄ndo coruꝫ dispōnes bone fūt redit nigredo capilloꝝ sicut accidit iterꝫ segetibus qñ potātur aqua: quoniā tunc redit ipsarum viriditas.

¶ In hoc cap. determinat de accidentibus conualescentiuꝫ z sunt tot dicta quot ponit accidentia.

¶ Regimen conualescentis. Cap.101m.

OPortet vt in qualescente alleuiatio fiat in ore z non afferat ei aliqd graue ex cibis: neqꝫ aliqd ex motib⁹ z ex calefaciēt⁹ z causis cōprumēt⁹ donec ad voces pueniat vsq; ad alia: z gradatim pducat ad exercitium equale facile: ipm enī uniatuū est valde. Et vt occuperis in eo qđ augmētū efficit in sanguie eius: z opꝫ agere vt gelcat z letet z gaudeat z phibeat ab cūonib⁹ z ꝓprie cōitu. Et vinū cū tēperamēto est ei uniatuū ꝓprie vinū subtile tenue. Et de qualescēt⁹ pueniētioꝝ ad ꝺ vt interdicat ei sanctas est qualescēs cui⁹ crisis fuit occulta: qñ ipse est expositus recidiuationi z hꝺ fortitā ꝺiget cūone. Et pueniētioꝝ ei est fluxus vētris subtilis p̄cipue cū videris egestionē cholericā aut declinem ad colorē humoris qui est ex humorib⁹ ex qbus fuit febris z videris in appetitu defectū z cum volueris illud: tunc fac quiescere cōualescentem z confortā virtutem eius deinde euacua. Et fortasse necessariuꝫ est tibi vt euacues z confortes simul cum cibatione z prepara ei: tunc vbi grata cibos medicinales solutiuos: aut cōmisce eis virtutes medicinarum solutiuarum conuenientium sicut pruna z syracost z terenubin z similia illis habentibus choleram.

¶ Docet regere qualescentem qui habuit crisim occultā: z qz talis cōualescēs aliqñ indigebat medicina subductiua vētris aliqñ p̄vocantis vrine aliq̄ndo flobotomia. Ideo hic tria facit. Primo per pharmacia. Secūdo per diuretica. ibi (Et quādoq; iuuat ꝛc.) Tertio per flobotomiam. ibi (De flobotomia autem.)

¶ Et qñq; iuuant per diuretica z mundificant per eas vene coꝝ: z quandoq; faciunt illud ista diuretica coniuncta sicut facit illud vinū cōmixtū. De flōmia autem sciēdum est q̄ paꝝ indiget cōualescēs extractiōe sanguinis: z fortasse indiget ea z significāt illud forma z signa sanguinis precipue cū inuenis febrem occultā in venis z vides pustulam in labio: z fortasse cogit te ad flobotomādū infirmū malitia sanguis ei⁹ pp illū qđ remansit in ipso de cinereitate humoꝝ malorum: quare necessariū est ei vt extrahat sanguis ei⁹ malus z augmentetur in eo sang. bonus: z melius in hoc est vt facile fiat z non faciat aliquid subito.

¶ Tā nā diureticoꝝ est mūdare sanguinē in venis abrequositate z ipꝺ reddē magꝭ spissuꝫ sic facit coagulū de lacte. Vinū cōmixtū. De vino cōmixto supra bi lib. 1. feu. 3. ca. de regimīe aque z vini.

¶ Et somnus diurnus fortasse est magis nocuus conualescenti: ꝓpterea q mollificat eū: z fortasse confortat euꝫ: ꝓpterea q ipsum quiescere facit: z qñ nō contigerit fortasse attrahit febrem: propterea q facit cruditatem z frangit de virtute caloris innati.

¶ Docet regere cōualescentē quantum ad somnum diurnum.

¶ Et obseruatio in oibus cōualescentibus mūdificatis z non mūdificatus est vt currat esse coruꝫ fm regimē qđ fuit in egritudie ex cibariis z alijs duob⁹ dieb⁹ in eo qđ est inter eos z ad summū fm mēsuram qua res dieī cretici pertranseat fm regimen qđ fuit in sanitate eius: deinde illud qđ sequitur sanitatem eius: deinde eleuetur ad illud qđ est supra ipsum.

¶ In omnibus dat regulā generalē de regimine cōualescētis veri z nō veri. Hippo. primo regi. acuto. ter. cōmē. 25. de duobus diebus post crisim regendus est eger regimine egroꝝ.

¶ Et oportet in mundo z eo cuius febris fuit salubris ne subtiletur regimen eius quoniā febriet corpus ei⁹ z mala fiet eius dispositio.

¶ Ponit spāle cāsi. in regēdo illū q habuit verā crisim z mūdam.

¶ Et oportet vt redeat ille cuius extenuatio z macilēta in diebus paucis fuit ad pinguedinem in diebus paucis: quoniam virtus eius est fixa z fiat cum ꝓtrario eius contrariū illius: z si non appetit cōualescēs: tunc in ipso est repletio.

¶ Ponit cōparationē inter ꝛpas extenuationis z ipas resumptiōis.

¶ Et si appetit z non ipinguatur post ipsuꝫ: tūc affert sibi vltra virtutem suā z supra virtutez nature sue: qre nō pōt digerere illud z diuidere in corpore: aut in corpore suo sunt humores plures in qbus natura est occupata: aut virtus stomachi eius est ꝓstrata valde aut virtus totius corporis eius z caliditas ipsi⁹ inata sunt ꝓstrate: qre nō alterat cib⁹ alteratiōe conuenienti vt exemplificet vel restauret natura ex eo.

¶ Docet phosticari super qualescētē p appetitū z est afol. 7. bip. secunde particu. Si ex egritudine quis cibum accipiens.

¶ Et bmōi quidez ꝭ appetant in ꝓncipio rei sue cibū tamen quandoq; conuertitur in eis dispositio ad hoc vt non appetant quoniā nocumēta z repletio humorum malorꝫ fiunt fortiora z augmentantur: z ne appetant: deinde appetāt ꝓpter vinificationez virtutis sue meli⁹ est q̄ vt appetant deinde non appetant.

¶ Ostendit qualiter isti humores quādo fluunt seu fuerint multiplicati auferūt appetitum: z ponit cōparationem inter mutationem de non appetere in principio z ad appetere in fine.

¶ Cum ergo

¶ Cuz ergo perseuerat appetitus z nō alteraf corpus ad virtutē dfiantē: tūc virtus appetitiua z instrm ei⁹ sunt sana: z virtus digōis z ipius instrm sunt debilia: ergo melius est vt gradatim deducaf qualescens ex causaz z pullis ad bedum z nō reducantur ad cō suetudinem: dum adhuc in venis est strictura.

¶ Hic reddit causam quare quando conualescens habet persecurantiam appetitus z non resumitur.

¶ Et fortasse syrupus acetosus faciet eis euenire excoriationem inteſtinoꝝ propter debilitatem inteſtinoꝝ ipsoꝝ z similiter acetosa.

¶ Determinat de cautela conualescentium ab acetosa.

¶ Et de regimie qualescētū ē mutatio coꝝ ad aerē ꝑtī ei in quo erāt. Et de regimie qualescētiū est obseruatio eius qō opz cauere de specie egritudis eoruz vt opponaf ei qō securitatē faciat ab ea sicut in pleureticis: opz eni vt timeaf in eis asperitas pectoris.

¶ Determinat de regimine conualescentium per cautelam eoruz que nocent membris que fuerunt egrota.

¶ Et non oportet vt cōualescens sudet in balneo pp raritatem carnis sue debilis. Cum ergo multiplicatur sudoꝝ eius tunc in ipso est superfluitas.

¶ Determinat de regimine conualescentium per balneum.

¶ Et abrasio cum nouacula nocet ei propter illud cuius narratio precessit.

¶ Determinat de regimine per cautelā abrasionis cū nouacula.

¶ Cibatio conualescentis. Cap.102m.

Oportet vt sit cib⁹ ei⁹ in q̄litate bon chumi facilis digōis. Et opz ne toleret famez neq; sitim z fortasse est nēcium vt declinet q̄litas ad ꝑtī cōpletiōis egritudis preterite pp timorē alicuius rei z ad cautelam. Et scias q cibi humidi fluidi velocius nutrunt z minus sunt audaces: z grossus z grauis est econtrario siue sit cib⁹ aut potus. Et opz ne super se afferat frigida nisi vocet ad illud residuum caliditatis: imo vt regatur cum eo qō est temperatum: z sit ei caliditas subtilis cuz humiditate completa velociter recipiens digestionem.

¶ patet.

¶ Et vt sit cibus eius in quantitate cum mensura qua fiat bona eius digestio.

¶ Determinat de q̄tate cibi respectu cibationis qualescētis.

¶ Et eius separatio z addc fm gradationē cū non videas grauitatē neq; rugitū neq; velocitatē descēsiōis neq; tarditatē retētiōis. Et minue ex eo si nō videaf ex eo qō videri dz. Et quādo repletur subito z tendit stomachus eius tunc fortasse febrit. Et similiter non oportet vt bibat subito: fortasse eni est ex eo timor.

¶ Hoc dicit qz dato q digestiua esset fortis stat q expulsiua aut attractiua sit debilis: ideo cibus dz ꝓportionari vtriq.

¶ Hora autem cibi eius est hora equalitatis aeris in vesperis estatis z hora post meridiem hyemis nisi sit nocēs aliqd festinū. Et opz vt diuidaf sup ipsuz quātitas que est min⁹ saietate ei⁹. Et aq̄ vehemētis frigoris est ex eis a quibus opz alienari conualescens: qñq; enim interficit: fortasse enim superueniet ledendo quibusdam visceribus: z fortasse faciet spasmuz. z nos iam scimus qui mortuus est ꝓpter illud.

¶ Determinat de cibatione qualescētū rōne tēporis. Prio ponit cāz. qui sumitur a tempore diei rōne tēporis anni. Scō ponit cāz. qui sumit a diminutione cibi. ibi (Et opz vt diuidatur.)

¶ Et scias q appetitus qualescentis qñq; minoratur ꝓpter debilitatez: aut pp humores in stōcho z associaf eis fm plin syncopis. Et qñq; minoraf cā eparis z paucitate attractiōis ei⁹ z appet in colore z in egestione temui z alba. Et qñq; minoratur cā humoꝝ in corpore toto z satietatis nauseatiue. Et qñq; pp debilitatē virtutis corporis z caliditatis inate aut in stomacho ꝓprie. Rege vo vnūqōq; cuz eo qō sciuisti de regimine eius q̄sto plus facilius est. Et scias q secaniabin de cydoniis est bonū medicamē qualescētib⁹ ꝓprie qñ eoꝝ appetitus est ꝑstratus pp debilitatem in stomachis eoꝝ z facit securitatem ab excoriatione inteſtinoꝝ. De cōfortantibus vo stomachuz que sunt calidiora eo sunt sicut trocisci rosa. z que sunt eis similia: fortasse enim sunt causa recidiuationis.

¶ Determinat de ōfectiōe appetitus z cā ōfectionis. Scō docet regere istum defectū appetit⁹ in conualescente. ibi (Rege ergo.)

¶ Motus egritudinum. Cap.103m.

Iam sciuisti horas egritudis z sciuisti q motus in prodis qñq; fit addēdo in labore z significat statū z qñq; fit minuendo z significat declinationē. Et vehementiores fiūt motus egritudinū z accītia caꝝ in nocte pp vehemētā occupatiōis nāe in digerēdo mām tūc ab omni re.

¶ In hoc capitulo determinat de motibus egritudinum fm parexismum z horas diei z noctis.

¶ Tractatus Scūs de diebus crisis z horis eius. Cuius capitula sunt vndecim.

¶ De principio egritudinis z prima computatiōe crisis. Cap.ꝑm.

Et horū⁹ sunt qui dicūt q ꝓncipiū egritudis ex quo numeraf cōputatio dieꝝ crisis est extremitas hore in qua sentit eger vestigiū egritudis. Et de horibus sunt qui dicūt nō imo extremitas horе in qua sepm ꝓcipit z appet in eo nocumentū opationis. ¶ Et hec qdē diuersitas nō aduenit nisi in febrib⁹ que nō accidunt subito: in illis autez que subito accidūt nō est ꝓncipiū horе. Et illud est sicut accidit qbusdā febricitātib⁹ vt incipiat febris icēptione apparēte z sit hō ante illud nō bñs egritudinē quare dormit aut igredit balneū aut laborat z febrit subito. In febrib⁹ aūt quas aficedūt cōfractio z dolor capitis z silla: deinde accidūt ambe res diuersificanf. ¶ Et fortius est vt ꝓsiderē horа icēptiōis ipsi⁹ febris: z illic est tā aptio exitus a dispōne nāli in completiōe mānifesta. ¶ Inceptio vo doloris capiti z cōfractiōis ꝓsiderationē nō bz: z qp decumbit in lecto z somnus nō sunt de illis qb⁹ est itmēdū: fortasse eni infirmus nō decubuit z iam incepit febris. Et si peperit mulier deide accidat ei febris: tunc si nō computetur ex febre: z nō nisi ex partu est illud error. de b̄ dixerūt quidā q plurimū accidit post secūdum z tertium.

¶ In b̄ cap'o habes de ꝓn⁹ z horа in qua nos debemus incipe cōparationē ad b̄ vt sciamus q dies sunt critici. Et primet istō cap̄. q̄tuor dcā. In ꝑ ponit duas opiones falsas in b̄. In 2° oñdit in q̄bus feb. bēat locū dicta dubitatio: z in qb⁹ nō. (q̄n ex tali ꝓn⁹ ōdebimus cōputare diē crisis. ibi (Et hec qdē dubitas.) In 3° ponit sen tētiā fere dubitatiōis. ibi (Et fortius.) In 4° reprobat illas rōnes z opiones positas in primo dicto. ibi (Inceptio vo.)

¶ Cū subite mutatiōis de sanitate ad egritudinē est māi mutatio coadunata in corpore z caliditas z subtilitas z debilitas virtutis. nam quādo virtus est debilis z materia multa calida subtilis: tunc moueretur subito z non inuenit resistentiam in virtute quare subito inducit egritudinem in corpore. Causa aūt tarditatis motus de sanitate in egritudinem: z cum precedentis labor z dolor z huiusmodi est acceptio quarum causarum supra dictus.

¶ De causa dierum crisis z periodor eius. Cap. 2m.

PLures qdē boies posuerūt cām in mēsuratione tēpor crisiū egritudinū acutar ex pretune: z q virt⁹ eius est virt⁹ icedēs in humiditates modificās i ea spēs alteratiōis z adiuuās ad maturādū z digerēdū: aut ad ꝛnū fm ꝓportionē materiei. Et signiant in b p dispōne extēsiōis z ꝛctiōis z augmētatiōne cerebellor cū augmētatōe luminis in luna z velocitatē maturatiōis fructuū arbor z herbar cum apparitione eius. Et dicūt q humiditates ciuitatū patiunt a luna quare diuersificant dispōnes ear fm diuersitatē dispositionum lune.

¶ Hic ponit cās dier crisis. z ei⁹ periodor fm q ille cāe sumantur ab habitudie lune z bz duo dicta. Primo ponit b fm opinionē quo rūdā. Scōo adducit rōnes qua illi ꝓbāt hoc in humiditatib⁹. Que est cā illar dictarum mutationum. ibi (Et significant.)

¶ Et fit vehemētior appitio diuersitatis cū vehemētia appitiōis diuersitatis in dispōne lune: z fit illiō vehemētius qñ luna est fr oppōnē dispōnis in qua fuit: deinde fm quadrationē: z hoc per diuisionē reuolutōis sue ad medietatē: deide ad medietatē medietatis.

¶ Distinguit opationes dispōnis siue fortiores siue debiles.

¶ Dixerunt ꝓpea q reuolutio lune est in vigintiocz dieb⁹ z tertia fere diminutis dieb⁹ ꝓiunctiōis ex eis: ꝓpterea q lune nō est opatio que sunt fere duo dies z medietas z tertia: quare remanēt viginti sex dies z medietas: z erit medietas ei⁹ tredecim dies z quarta diei: z quarta ipsi sex dies z medietas diei z octaua diei: z octaua ei⁹ tres dies z quarta diei z medietas octaue diei: z est minor reuolutio eius z fortasse extrahūt eas fm modos alios diuersificantes has computationes parūper z addunt in ea parūper: veruz in hoc est trāsgressio quia dicunt q non debent dicere.

dubium ¶ Ligat opōnē lune rōne suar opōnū per motū eius in circulo signor. ¶ Contra Bal3° b creticis ca.9. posuit mēsez medicinalē ꝓstare ex.26. diebus z.22. horis. ¶ Dic q iste posuit mensem medicinalem in signis lune. Bal autem posuit ex mensе peragrationis z mense manifeste apparitionis.

¶ Sūt ergo ista tempora faciētia necessario vt appareāt in eis diuersitates magne z sunt dies periodor quorū. Et qñ icipit z mā est bona apparet apud statū ei⁹ alteratio manifesta tēdēs ad bonitatez. Et qñ incipit tēpus z dispōnes sunt corrupte est alterario apparēs apud cōplementum temporis fm corruptionem.

¶ In superiori pte diuisit modos opationis lune ad tempora crisis. hic mō ostēdit q ꝑdicta tēpora necessario verificant z diuersificant fm diuersas species materie morbi. Et qñ. i. tps aliqō de illis in que diuisus est mēsis lune ꝑdictus alteratio. i. qđ egritudo ceperit sub signo fortuny z dispōnes sunt corrupte. i. egritudo ceperit sub signo infortuny z babuerit malū initiū: z hec est expositio Bal in 3° de diebus creticis. cap. 5. dicit enim. Dico q q qñ luna fit in quadratura: aut sup oppōnem z est initiū egritudinis iniuz bonū mutat egritudinem mutatione bone: z quādo est principium malum mutat egritudinem mutatione male.

¶ Crisis vō egritudinum que in tēporib⁹ pcedūt z vltra mēsem numerant ex sole. Et in hac qdē mensuratiōe z experiētia est ambiguitas. Et in eis sunt loca tali mō q multiplicat occupatio cū hoc sup mīles z nō impedit sup medicū aliqd: z sup medico qdē nō inest nisi vt cognoscat q egredit cū crisibus plurib⁹: z nō ptinet ei vt sciat que sit causa ei⁹ cū ōclinatio illi⁹ cause extrahit euz ad artem aliā: imo opz vt sit sermo de diebus crisis sermo qđ loquimur fm semitā exprientie: aut fm viam positionis z axiomatum.

¶ Hic ostendit cuius stelle motus considerandus in crisibus egritudinum chronicarum.

¶ Et scias q plures eor nesciant reuolutionē illud ex quo nō egredit multiplicatio a gñe suo: z est eius itētio q nō egredit cū ea multiplicatio ad diem nō creticuz: z exēplū hoz est quartanus alt quaternus z septenus. Nam eor medium pertinent semp ad diē creticū fm exprientiā dier crisis que accidit egritudinibus quibus cōueniunt isti quaternus z septenus.

¶ Describit reuolutionem creticam a genere suo. i. a genere suoꝝ creticorum. nam eorum medium. i. reuolutio que duplicando inuenta est pertinet semper ad diem creticam.

¶ Et reuolutiones qdē bone radicales sūt tres. reuolutio quartanor z reuolutio septenor z est cōpleta. ſ reuolutio decenor alt vicenor est magis cōpleta q̄ oēs. q̄dragesim⁹. n. z sexagesim⁹ z octuagesim⁹ z oēs isti dies sūt crisis. vez due ꝑme reuolutiones sūt diminute ex b ꝓp fractionē quā attēdere opz z p quā sunt tres septē vigint dies. Et q̄rtan⁹ ꝑmus ē q̄rtus. Et q̄rtanus scōs est in quo restaurat fractio: z ꝓp illud ē in septimo: qñ sūt sex dies z res plurima de septio: z ꝓp illud cadit ꝓtinuat⁹. Et q̄rtanus tertius cadit in vndecimo z illic pcurit bona duplicationis septeni: q̄re sequit ipm septenus scōs z est in q̄rtodecio. Et qñ restauraucrimus septenū tertiuz cadet in die vigesimo. Jā ꝑ cucurrit res in quartanis fm b q q̄rtanus primus z scōs sunt ꝓtinuati z secūdus z tertius disgregati: z tertius z quartus ꝓtinuati. Cū ergo pertrāsit q̄rtusdecimus: tunc iam cadit diuersitas.

¶ Hic distinguit reuolutōes radicales creticor. Sed reuolutio decenor. iste tertius vult dicere vicenor qō probat per Bal in 2° de creticis cap. 6. 7. 9. nam dicit q reuolutiones radicales sunt reuolutiōes quartanor septenor z vicenor. p3. Jā ꝑ Aluic. cum dicit quadragesimus. 60. 7. 80. 7c. procedendo semp per vicenos.

¶ Et laudabiles qdē sicut Hip. z Bal' ceperūt a ꝓtinuatio. fuit ergo ordo dier ita septimus z q̄rtusdecimus z vigesimus est ꝓtinuat⁹ ex quartodecimo: ꝑ viginti multiplices sunt septenor fm intētionē: q̄re inuenimus duos septenos segregatos quos sequit tertius ꝓtinuatus cōplens viginti: deide sepant ex viginti z est vigesimus quart⁹: deide vigesimus septimus cō tinuat⁹: postea trigesimus primus sepat⁹ est sup quatuor septenos z trigesimus quartus ꝓtinuat: deide septenus ꝓtinuatus: quare sunt quadragita: deide currit multiplicatio super tres septenos fr q ipsi sunt viginti vt sit continuatio sexaginta z octuaginta z centum z centumviginti. Et non est consideratio plurima ad illud qō est inter eos de diebus.

¶ Ponit modum computationis dierum creticorum radicalium fm Bal. z Hippo.

¶ Alij aūt sic Arcbigenes dixerunt q post q̄rtūdecimū ē octauusdecim⁹ z ē dies crisis z vigesimus primus z vigesimus octauus: deide trigesimus secūdus: postea trigesimus octauus cū ꝓtinuatiōe septeni. Et qđā numerauerūt q̄dragesimū secūdū q̄dragesimū quintū et

q̄dragesimū octauū

q̄dragesimū octauū dies crisis:7 sā trāsgressi sī in .B.

¶Illy ponunt modum computationis sm Archigenem.

¶ Et ꝯsidera tu qualr cadat q ipsi fecerūt de distōne quartanoꝝ 7 septenoꝝ. Nā q̄rtanis in dieb⁹ crisis iest virt⁹ forti vsq; ad vigin dies:deide vrus aduenit septenis vsq; ad trigitaquatuor:cū q̄ eger in egritudie chronica ptrāsit viginti:tūc attēde septenos.

¶Docet considerare super eius opinione ostendendo vsq; ad qnē diem quaterni sint fortiores septenis.

¶ Et apō Archigenē qdē dies vigesimusprimus valde plus ē cretic⁹ q̄z vigesimus q est septenus distinct⁹ apud octauūdecimū vbi currūt septeni. Dippo.vo 7 Hal:7 q post eos ambos fuerūt nō inuenerūt rē sm illud:7 sīlr est diūsitas in vigesimoseptio 7 vigesimooctauo. Archigenes.n. vidit aliō a sīia amboruz 7 fecit meliorē vigesimūoctauū:7 sīlr est dispō trigesimiprimi cū trigesimosecūdo 7 trigesimiq̄rti cum trigesimoquinto 7 q̄dragesimi cū quadragesimosecūdo.

¶ Positis duabus sentēcys de dieb⁹ creticis,vz.Dip.7 Archi.ponit modo comparationem inter illas duas sententias.

¶ Et scias q de egritudinib⁹ sunt quaꝝ crisis est in septem mēsib⁹:imo in septē annis 7 q̄tuordecim annis 7 vigintuno anno. Et sūt gdā q existimāt q post quadragita nō fit crisis cū eōne forti vez res nō est ita. Et nō est ēt necessariū vt alteret egritudo ad acutaz: aut vt in ea sit recidiuatio:aut sit in ea cōpositio egritudinū. Et nō est phibituz in egritudine chronica qn cesset nā digerere ipsaz:deide cōfortetur sup ipaz vice vna 7 expellat eā:q̄uis sit pauca. Vez plīmuz est sm q dictuz est 7 fit separatio in ea:aut cū crisi diminuta:aut p exturā tardi mot⁹:aut p resolutionem.

¶ Numeratis crisib⁹ que procedūt per dies:enumerat crises que procedunt per menses 7 annos.

¶ Jngt Dip.diez creticoꝝ alij sunt pares 7 alij sūt ipares:7 impares quidē fortiores sunt in crisib⁹ ſz plurimū 7 in plurimo numero. Et paruz quidē exēplum est quartus 7 sextus 7 octauus 7 decimus 7 quartusdecimus 7 vigesimus 7 vigesimusquart⁹ 7 alij q̄s numerauimus de parib⁹ ſz duas sīias. Et ipares qdez sunt sicut tertius 7 qnt⁹ 7 septimus 7 nonus 7 vndecimus 7 qntusdecimus 7 ōcimusseptimus 7 vigesimusprimus 7 vigesimusseptimus 7 trigesimusprimus.

¶ Ponit distinctionem diez creticorum per pares 7 impares.

¶ Amplius Hal:negauit qō dcm̄ est in hoc aforismo de eē octaui 7 decimi 7 iuenit illud diuersiz radicib⁹ Dippo. Et fortasse hic sermo Dip.est anteq̄ bñ sciret esse dierum crisis 7 habet expositionem.

¶ Hal.tullo aforismo.36.ſ.parti.4.ſ.Febricitāti si sudores ceperint.Lonitarium in aforismo.61.parti.4.ſ.Que iudicant in imparibus discrita sunt 7 amica puerilonis.Hal.hūc dānauit 7 dixit nō eē Dippo.

¶ Et scias q qñq; cōtinuantur dies 7 fiunt sicut dies vnus crisi:7 illud plus ꝓtingit post viginti siue sit euacuatio siue sit exitura. Et scias q i die bone crisis qñ apparent signa mala:tunc illud est deterius 7 significat mortem plurimum : sicut si accidat eis aliquid in septimo 7 quartodecimo.

¶ Ponit comparationē inter dies creticos bonos 7 signa non bona.Deterius.ſ.q̄ si appareant in die crisis non bonc:quoniaz si scientia iuuare non iuerunt rē.

¶ De proportionalitate diez crisis adinuicē 7 debilitate 7 cōparatione coꝝ ad egritudines. Cap.3^m.

DJerum creticorum alij sunt fortes in vltimo in quibus fortasse semper fit crisis:7 alij sunt debiles valde 7 alij sunt medij. Et ego dicā eos distincte:postq̄ dixero q primus dies crisis est dies quartus:7 cum hoc nō multum cadit in eo crisis 7 est indicatiuus septimi.

¶ Ponit dierum creticorum radicalium promittens se posturuz distincte istos dies:ostendendo etiam q dies.4.est primus inter creticos radicales:sed in eo raro cadit crisis.

¶ Dies aūt septimus est dies fortis valde 7 iudicat ſpz quartus 7 lz vt septimus ponat in primo ordie supiore. Et dies vndecimus non est in vtute quartidecimi. Verūtñ in egritudib⁹ in q̄b⁹ porisimi earū incipiūt in imparib⁹ vt tertiana est fortis valde 7 fortior q̄rtodecimo. Et dies q̄rtusdecimus est dies fort⁹ valde 7 de fortitudie ei⁹ est q nō iuenit dies cui nō ꝓportionat q̄rtusdecimus q sit vltimus in fortitudie iudicys crisis 7 salute ei⁹ nedū a cōpleméto ei⁹. Dies decimusseptimus est fort⁹:7 q ꝓportionat ei ex dieb⁹ est fortior. Et ꝓportionalitas eius ad vigin est ꝓportionalitas vndecimi ad q̄rtūdecimū. Octauusdecim⁹ est de diebus crisis iterficiēb⁹ 7 coꝝ magis pnitiosus ē dies trigesimusseptimus:7 est q̄si non sit dies crisis 7 dies q̄dragesim⁹ est fortior trigesimoquarto:cuius trigesimusquart⁹ sit bone vtutis 7 fortior trigesimoprimo.

¶ Monstrat veritatem 7 habitudinē diez creticoꝝ ꝓcedētiuz p 4.7 per.7.7 per dies creticos cōtrarios 7 separatos.ois aūt dies creticī radicales procedunt sm hunc modum.

¶ Et scias q egritudies que paroxismū faciunt in imparibus sicut tertiana 7 plures acute sunt velociozis crisis:7 earuz crisis fit in imparibus:quapp expectat in tertiana vndecimus 7 non expectatur quartusdecimus nisi parum:cuius sm plurimum paroxismus septimi declinet a quartodecimo parūper.

¶ Ponit cōparationem inter diē crisium 7 motus egritudinum.

¶ Et ille que faciunt paroxismum in paribus sunt tardiores: 7 crisis earum plus est in paribus.

¶ Naz septimus paroxismus tertiane venit in decimatertia die.

¶ Dies critici. Cap.4^m.

ILli qui sunt in ordine superiore sunt sicut septimus 7 vndecimus 7 q̄rtusdecimus 7 septimusdecimus 7 vigesim⁹. Et qñq; fiūt reuolutiōes in egritudib⁹ ꝓuenientes sm plurimuz numero dierum crisium quare fiunt septem reuolutiones tertiane sicut septem dies causomidis.

¶ Hic ponit ordinem dieruz creticoꝝ 7 istos dies vocat supra fortes valde. ¶ Sed ꝓra ipse preponit.11.t4.7 tamē.14.est fortior. ¶ Respōdetur q.11.est fortior in egritudinibus que ꝓcedunt motu impari vel ponit ipsum precedere:non qa sit fortior:sed qa indicatiuus. Jndicatiuus enim precedit creticum. dubium

¶ Et qñq; fit dispō numeri mēsium 7 annoꝝ in chronicis sm dispōnem numeri dictuz in acutis quare fit quartana septem mensium. vbi gratia.7 currunt eius indicationes sm cōsiderationem indicationum diez 7 cadit inter eas de antecessione 7 postpositione sm ꝓsideratiōē que cadit in diebus 7 dicam illud.

¶ Ostēdit qualr inueniē ꝓportio in febribus interpolatis 7 egritudinib⁹ que terminant in diebus mēsibus 7 annis rōne ōterminatōis eaꝝ 7 rōne iudicatiōis reuolutiōis.i.periodi ꝓuenientes 7 ꝓportōales.vi.

¶ De diebus cadēt⁹ in medio. Cap.5^m.

DJes isti quos diximus sunt dies critici radicales. Veruz quandoq; accidit diebus cre-

ticis propter aliquam causarum accidentium extrinsecus: aut ex ipsa egritudie in velocitate motꝰ sui: aut tarditate sua: aut ex dispõne corporis in vtute: aut debilitate: aut ex accñtibꝰ q̄ accidũt sic vigilie vehemẽtes ex vigilijs extrisecis: aut cadẽtiũ ex causis corporeis: aut aialibus qñ superfluũt vehemẽter vt cadat assi eos festinatio: aut tardatio ab eis: ꝛ nõ elcuet statione crisis necessarie in hora sua: imo minuat ex ea.

¶ Hic ponit causas intercidentie radicales: quoniam sunt critici a radice motus lune.

Dubium ¶ Sed cõtra Gal. de creticis. cap. 8. nõ posuit nisi duas cãs istorũ dieꝝ creticorꝝ: ꝛ Alnicen. hic ponit plures. R.e. Alnic. posuit octo: Gal. vo posuit solum secundarias assr duas.

¶ Et si nõ cẽt cã fortis accñs verificaret crisis ꝛ non accederet neq; tardaret. Dicꝝ qñ accidit illiõ accñs ꝛ est forte declinat hora ꝛ tardat: aut accedit: ꝛ si fuerit debilis fit difficilis crisis: ꝛ phibet cã ne sit cõpleta. Et noiant dies in qb⁹ cadit hec reflexio dies cadentes in medio ꝛ bñt iudicia dieꝝ crisis ex parte.

¶ Nota q̄ accidẽs intelligit forte nõ absolute: q: sic facit accedere crisim: sed dicit forte respectu ad illud siue ad causas que nullã faciũt crisim: exemplũ de calore generante ventositatem.

¶ Et isti dies sũt sic tertius ꝛ quintus ꝛ sext⁹ ꝛ sicut nonus ꝛ sic tertiusdecimus: tertius enim ꝛ quintus ꝓtinent quartũ: ꝛ nonus est iter septimũ ꝛ vndecimũ: ꝛ fortasse erit dies cadẽs magis ꝓximus vni duoꝝ dieꝝ qui sunt in duob⁹ laterib⁹ eius: aut erit dies creticus q̄ ẽ inter illos cadẽtes in latere altero magis ꝓpinens ei. festinatio eni vndecimi ad nonũ plus est q̄ tardatio septimi ad nonũ: q̄uis vnusquisq; eoꝝ sit plurimũ.

¶ Post q̄ posuit aliquos dies creticos esse intercidentes ꝛ posuit causas intercidentium hic enumerat eos.

¶ De virtute dierum cadentium in medio ꝛ debilitate eorum. Cap. 6ᵐ.

SCias q̄ nonus est dies fortis plat⁹ in eis: deinde quint⁹: postea tertiꝰ ꝛ nõ abbreuiat a q̄rto q̄ est radix abbreuiatiõe manifesta. Et tertiusdecimus q̄si pp̃ suã debilitatẽ nõ est de illis in qb⁹ fit crisis. Sext⁹ aũt est dies in quo cadit crisis: verũtñ illa est mala. Qñ si venerit non mala erit difficilis occulta diminuta nõ salua a timore: ꝛ ipẽ pter pauitatez casus crisis in eo: siue mala sit: siue non mala est q̄si ꝓtrarius septimo ꝛ indicat ipm q̄rt⁹ i malitia: ꝛ pauꝝ qdez cõplet indicatio quarti cũ bono nisi cũ difficultate: quare accidũt in eo signa timorosa sic somnus ꝓfundus ꝛ syncopis: ꝛ ꝓpter si fuerit ciũatio: tũc accidet syncopis cuꝝ vomitu ꝛ accidet in eo casus virtutis ꝛ horripilatio ꝛ tremor ꝛ destructio pulsus. Si aũt apparuerit in eo sudor nõ erit cẽlis: ꝛ fortasse minuit in eo crisis cũ cẽsione: quare erit cõplementum eius cũ epitura mala ꝛ icteritia: ꝛ erit vrina mala mali sedimis: hoc est qñ fuerit salua: ꝛ si nõ fuerit: tũc q̄ cẽsiq; mõ fuerit erit salus eius p̄ accñs recidiuationis. Inqt Gal. septimus est sicut rex iustus ꝛ sextus sicut rex vincẽs iniustus: ꝛ octauus est ꝓximus sexto.

¶ Hic determinat õ fortitudie ꝛ de õbꝰ dieꝝ creticoꝝ intercidẽtiũ.

¶ De dieb⁹ bonis ꝛ malis q̄ fiũ ordies suos creticos sũt: aut cadẽtes in medio: aut dies indicationis. Cap. 7ᵐ.

EOrũ meliores sunt septimus ꝛ quartusdecimus. Et post eos sunt nonus ꝛ septimusdecimus ꝛ vigesimus: deide quintus: postea q̄rtus post octauus: deinde tertiusdecim⁹. Et scias q̄ dies crisis fortunus iudicij ꝛ fortiores dies cadẽtes: ꝛ dies indicatiõis sunt illi q̄ sunt in dieb⁹ antecedẽtib⁹: ꝛ q̄ tomagis ꝓcedunt debilitatur eorum iudicium.

Dubium ¶ In ẽ capło Alnicẽn. dic̃ q̄ fortiores dies crisis ꝛ fortiores cadẽtes in medio sũt illi q̄ sup̃. ¶ Sz ꝛ ẽ sup̃ ponit. nã fiũ 5. 14. cẽt fortior septimo qñ ẽ ꝛ Alnic. supra ꝛ ꝛ Gal. ¶ Dic adhuc q̄ sunt fortiores quãtum ad materiã: qñ habuit mãm calidiorem: non tamen sunt fortiores quãtum ad bontatẽ ꝛ frequentiam crisis.

¶ De diebus qui non sunt critici neq; intentione prima neq; intentione secunda. Cap. 8ᵐ.

ISti sunt dies primus ꝛ secũdus ꝛ decimus ꝛ duodecimus ꝛ nonusdecimus ꝛ quintusdecimus: ꝛ iteruz est huius sũme. Et est mirabile q̄ plures eorum sequuntur diem creticuz.

¶ De diebus indicationis. Cap. 9ᵐ.

IJes idicatiõis sũt dies in qb⁹ videnť vestigia que sunt significatiões alteratiõis materie. Aut signatiões victorie vni⁹ duoruz alternatoꝝ egritudis ꝛ vtuꝫ. Aut iceptõis pugne leuis que currit inter naturã ꝛ egritudinem non pp̃ separationem: sed ꝓpter furiositatẽ. Prime quidẽ sunt sicut significatiões digõnis ꝛ contrarij digõnis. Significationes vo digestiõis sunt sicut nubes rubea: aut ad albedinẽ tẽdens. Significationes indigestionis itez note sunt. Secunde vo sunt sicut apparitio virtutis appetitus: aut casus ei⁹m eo: ꝛ leuitas motꝰ: aut grauitas eius. Tertie autẽ sunt sic̃ dolor capitis: ꝛ angustia ꝛ strictura anhelitus ꝛ tremor ꝛ sudor nõ cõmunis ꝛ euacuatio non completa. Cum ergo apparent ista vestigia in istis diebus erit crisis in diebus notis sequentibus eos.

¶ In hoc cap̃. determinat de dieb⁹ idicatiuis. Et p̃ ostẽdit q̄ sunt sig̃ que dẽt apparere in oibus indicatiuis ad hoc vt dies illi sint indicatiui. Secũdo ꝓcludit ex dictis supra. ibi. Cũ ẽ appa. ¶ ꝓximũ hz duo dicta. Primo ponit distinctiones illoꝝ signoruz in gñali. Scdo exponit predictam distinctionem. ibi. (Prime quidem.)

¶ Et erit q̄rtus idicãs q̄ erit in septimo si fuerit signũ bonũ: aut sexto si fuerit signũ malũ ꝛ ꝓpter i causonide ꝛ fixa q̄ fiat in septio: ꝛ minus q̄ in sexto: aut i vndecimo: aut fin plurimũ in q̄rtodecimo: aut in vigesimo: aut vigesimoprimo: ꝛ septimusdecim⁹: utez idicat in vigesimo: aut i vigesimoꝓmo: ꝛ octauusdecim⁹ idicat in vigesimoꝓmo: ꝛ vigesim⁹ in q̄dragesimo.

¶ Hic enumerat dies indicationis dierum creticoꝝ radicalium. Dubium

¶ Sed dubitatur qñ. 4. sit indicatiua crisis in. 7. in causone: cñ in tertiana est indicatiua crisis aliquãdo vsq; ad. 11. Cũ materia causonis. s. cholera fit eadem cũ materia tertiane: vnde puenit tanta diuersitas in crisi. ¶ Rñdetur q̄ materia causonis est in venis minutis ꝓpinqe cordi epati ꝛ stomacho. tertiane vo materia: ꝛ fit eadẽ cum mã causonis: cñ illa nõ est ꝓpinqe ꝛ est extra venas in spongiositatib⁹ mẽbroꝝ: ideo magis elongantur crises eorum a mã causonis fortiora facit accidentia rõne status materiei.

¶ Et de dieb⁹ cadẽtibus in medio tertius in qnto: ꝛ si fuerit malum: tunc in sexto ꝛ quintus in nono: ꝛ si fuerit malũ: tunc in octauo. Et scias q̄ significationes idicationum: quãdoq; declinant a diebus suis ꝓpter causaz predictã in declinationib⁹ crisis a diebus suis quos merent ad illos q̄ sunt assi eos: aut post eos.

¶ Primo determinauit de dieb⁹ indicatiuis absolute qui dividunt ẽs egritudis per medium vt quarta respectu septime. Et postq̄ determinauit de dieb⁹ idicatiuis cũ intentione signoꝝ apparentiuz in eis. vt. 11. respectu. 14. aut cũ remissione: vt. 4. respectu. 14. Hic enumerat dies idicatiuos intercidẽtes cũ signatione indicationis q̄ sicut dies radicales indicatiui ita cadẽtes in medio.

¶ Et scias

¶ Et scias q̄ quādo sequitur dīē secūdū de dieb⁹ indicationis aliqd de genere eius qđ fuit in die indicationis: tūc egritudo est velocis mot⁹. Et cōsidera signa festinātia ⁊ tardātia ⁊ indica in dieb⁹ indicatiōis qui indicāt ea si festināt aut tardant ex hoc.

¶ Hic ostendit ālīter per dīē creticū signāt brevitas egritudinis.

¶ Cognito dierū crisis cū dubitat. Cap.10ᵐ.

Cognito dieꝝ crisis est necessaria ad inūtiones plures. Ops.n. cuꝫ crisis est ꝓpinqua vt regat eger regimine quodā ⁊ cū est longinq̄ vt regat regimine alio. Et opꝫ vt in die crisis ⁊ q ei ꝓprī⁹ est vt regat eger regimine ꝓpio. Nō ergo moveat oīno cuꝫ medicina. fortasse. n. adiuvabit nā ad euacuationē quare superfluet vehemēter.

¶ Hic ostendit ad quid est vtilis cognitio dierum creticorum.

¶ Et fortasse faciet ei ꝺuctatē in pte sua q̄re patiet laborē nō crisiꝫ ⁊ nō fiet cūo ⁊ in hoc est illō qđ ē in eo.

¶ Quoniam natura forte est facturā crisis per sudorem ⁊ ru eructuas per ventrem ⁊ huiusmodi.

¶ Et opꝫ in cognitiōe dieꝝ crisis vt observes iteꝝ res nāles alterātes dies crisis notos.

¶ Hic ponit quēdā cañ. in observādo ꝺditionē quādā in cognoscēdo dies creticos. Notādū per res nāles forte intelligit nāe dierū īdicatiuoꝝ: qñ nāle est eis certificare dies creticos vel intelligit nām egritudis ꝑ respectū ad celestia: vt pꝫ supra in locis plurib⁹.

¶ Et nos inuenim⁹ cognitionē diuidi in duos modos: quoꝝ vn⁹ est in crisi egritudinis absolute: ⁊ alter est in ipso die crisis ex pte tpis in quo est crisis. Fortasse. n. ꝓlongant dispōnes crisis duob⁹ dieb⁹ vel trib⁹ quare dubitat ad quem eoꝝ ꝓportionetur.

¶ Hic ālī docet cognoscere dies creticos de quibus est dubitatio: ⁊ in hoc ponit duos modos fm quos cognoscuntur.

¶ Modus vo ꝑmus significat ex duob⁹ modis: ex signis abbreuatōis egritudis ⁊ longitudis ei⁹: ⁊ ex naturis egritudinū: ⁊ vtrūb⁹ eaꝝ. Significatio vo ex signis lōgitudis ⁊ abbreuatōis est: qñ fortasse erit fm ꝓsumptionē egritudinis: sicut si sit egritudo nō de illis quas possibile est cōsumi in quarto ⁊ qui ipsum sequunt: ⁊ possibile est cōsumi in septimo ⁊ qui sequitur ipsuꝫ. Nam si apparent signa digestionis apparitione bona in eis q sequunt quartuꝫ sperat q̄ crisis erit in septimo. Et si apparent signa longitudinis egritudinis predicta in capitulo suo: scias q̄ crisis eius tardabit ⁊ erit successio eius absq̄ crisi. Et si nullū eorū apparet sperat q̄ ꝓsumet egritudo inter septimū ⁊ q̄rtūdecimū. Significatio vo ex naturis egritudinuꝫ est sicut vbi gratia: dies impar est melior sicut scisti ex eo q̄ movet de egritudinibus in die impari ⁊ cū caliditate acuta: ⁊ par est de eis que diuersificantur ei.

¶ Hic ꝓsequitur de primo mō qui sumit ex parte egritudinis et bz dicta tria. Primo subdividit istū modū. In scōo ꝓsequitur de primo membro istius subdiuisionis. In tertio ꝓsequit de secūdo mēbro. Primū durat vsq̄ ibi, Significatio.) Scōm vsq̄ ibi (Significatio vo.) Tertiū vsq̄ ibi (Modus vo.)

¶ Modus vo secūdus significat ex modis ꝓpter ꝓsiderationē revolutionū: ⁊ ex numero horaruꝫ crisis: ⁊ tpe crisis: ⁊ verificationib⁹ dierū: ⁊ virtutibus eoꝝ.

¶ Hic prosequitur de scōo ad cognoscendū dies creticos qui sumūtur ex parte qua fit crisis: ⁊ bz sex dicta. In primo subdividit istū modū scōm. In scōo explanat membrū primuꝫ istius diuisionis. s. q̄ dixit ꝓpter ꝓsideratione revolutionū. In tertio explanat scōm membrū istius diuisionis. s. q̄ dixit ⁊ tēpore crisis. In q̄rto explanat sextū membrū. s. q̄ dixit ⁊ virtutib⁹ eoꝝ. In quinto explanat quintū membrū subdiuisionis. s. hoc qđ dixit: ⁊ verificationibus dierū. In sexto explanat scōm mēbrū. s. qđ dixit: ⁊ ex numero horarū crisis. Primū durat vsq̄ (Significatio.) Secundus vsq̄ (Dierū ex tēpore.) Tertiū vsq̄ (Significatio aūt.) Quartuꝫ vsq̄ (Significatio aūt.) Quintū vsq̄ (Significatio vo.) Sextū vsq̄ in finē.

¶ Significatio ex consideratione revolutionuꝫ est sicut verbi gratia: tu scis q̄ dies par est melior cuidaꝫ egritudini ⁊ impar est melior alicui egritudini. ¶ Dierū ex tēpore crisis est vt ꝓsideres ⁊ cognoscas in quo duoꝝ dierū sit labor longior ⁊ ponat ei crisis nisi sequat q̄ sit fortioris iudicij q̄ iudicū huius significationis. Et de hoc secūdo capitulo est illud qđ facit eē necessariū vt ponat in eo crisis diei medio ex diebus tribus cū ꝺditione ꝓdicta. ¶ Significatio aūt ex virtute dierū ⁊ naturis ipsoꝝ est sicut si sit sudor incipiens in nocte septimi ⁊ nō cessat sudare i octauo tota die: tūc crisis erit in septimo nō in octauo: q̄uis febr. s eradicet in octauo. Et si fuerit fm diuersitatē hui⁹ ⁊ incipit sudor in decimotertio ⁊ nō cessat ifirmus sudare vsq̄ ad decimūquartū ⁊ eradicet febris in ōcimoquarto: tunc nō ꝓportionabit crisis nisi ad decimūquartuꝫ ⁊ illud est: quoniā octauus ⁊ decimustertius nō sunt in virtute duorum dierū aliorum ex bonitate. Et moris cum sexto cōuenientior est q̄ sit cū septimo ⁊ cū decimo magis ꝓuenīs q̄ sit cū nono. ¶ Significatio aūt ex aggregatione indicioꝝ est sicut illud cui⁹ narratio preteriit. verbi gratia. in decimoquarto in eo qđ diximus aggregant sudor ⁊ eradicatio simul. ¶ Significatio vo ex diebus indicatiuis est vt ꝓsideres an inuenias in exemplis predictis indicationē ex quarto: ⁊ sic indica q̄ crisis erit in septimo: aut inuenias in vndecimo: tunc indica q̄ crisis erit in decimoquarto.

¶ In quinto dicto dicit ex aggregatione iudiciorum. debes intelligere q̄ iudicia ista sunt tria. s. antecedens cōmotio: subita alteratio: ⁊ euacuatio sequens. vnde quando dubitatur de crisi cui dieī sit attribuenda videatur in qua plura istorum iudiciorum attribuantur: quoniam illi est attribuenda crisis.

¶ De declaratione proportionis dieruꝫ crisis ad plures egritudines. Cap.11ᵐ.

Iam scivisti q̄ opꝫ vt crisis egritudinum valde acutarū fit ad septimū: ⁊ opꝫ vt illarū crisis que sequunt eas in acuitate sit ad quartūdecimū ⁊ ad vigesimum ⁊ que bas sequunt ad quadragesimū: deinde post illud faciunt crisim egritudines chronice absolute.

¶ Hic determinat qui dies creticī ꝺbus egritudinib⁹ conueniāt.

¶ Cum incensiua vehemēs fit in iparibus alr in paribus illud est tūc signum malum ⁊ multotiens interficit in sexto ⁊ indicat in quarto ⁊ fit in ipo sudor frigidus ⁊ bis similia: ⁊ que ex sirsen erit crisis ei⁹ fm plurimuꝫ ad vndecimū cū acuitate sua: quoniā inceptio magnificationis eius fit fm plurimū post tertiū ⁊ q̄rtū: deinde facit crisim in septimo: scias ergo illud.

¶ Hic ostendit quibus diebus proportionentur incensiua.

¶ Sed dubitatur quare nō videt signū malū q̄ incensiua fit vehemēs in diebus imparib⁹. ratio q: incensiua: ls prius affligat: nā est de cholera que de tertio in tertiū affligit. ℣ Respondet q̄ littera bz dicere in parib⁹ ⁊ nō in iparib⁹ q: ipse explificat dicēs: ⁊ multotiens interficit in sexto ⁊ indicat in q̄rto. Vel ꝺ vis tenere in iparibus post crisim. Cōfirmat per cōmentum ⁊ sua. fol. 42. quarte particule. Feb. quecūq̄ nō deficiētes in diatritis. Sed rō Cōstantini est in oppositum: q: cū tales feb. deberet minui in diebus creticis ⁊ nō minuitur si fiat fortior: quis dubitat periculosum fieri.

Dubium

¶ Finis expositionis Bertilis super secunda Fen Quarti.

¶ Expositio subtilissimi doctoris Thadei Florentini in hac secundam Fen quarti canonis Auicenne. Cap. pᵐ.

NOs dicemus: Simⁱta pᵃ fen in qua Princeps aboali tractauit d̄ febrib' q̄tu ad eaꝝ p̄ñtē statū. In hac zᵃ fen tractat de febrib' q̄tu ad eaꝝ statū futurū. Et q: pnosticatio iudicat d̄ statu futuro febriū: io hec tota zᵃ fen ē iscribēda d̄ pnosticatione. Et q: ois scia diuidit penes diuisionē sui subiecti: vt dič Ari. i 6ᵒ met. Scia eni secat sicut ens: qm̄ oē accidens cū hēat suū eē a suo subto in eiᵘ sectiōe sequit sectionē subti sui. Subm aūt de quo est pnosticatio que fit in febrib' est qntuplex. Primū nempe est crisis. Scbm est bonū ⁊ malū seu dispō ifirmi tendēs ad bonū vel ad malū. Tertiū est lōgitudo ⁊ breuitas febris. Quartū est recidiuatio. Quintū est vita seu salus ⁊ mors. Dia.n.hec.5.pronosticant: io scia pnosticationis diuidit ⁊ secat in has.5.ptes. ¶ Sed attēde q: q: in oi scia mediū est cā pclusionis: ⁊ notitia pnosticādi est q̄dā scia ipsa indiget medio vl medijs. Mediū aūt in oi scia est vnū de his duob': videlz aut cā aut effect'. Probam'.n.q̄nq3 p cām vt cū dicim' planete nō scintillāt q: ppe sunt. Et q̄nq3 per effectū vt cū dicim' planete sunt ppe q̄re nō scintillāt: io in scia pnosticationis sunt ista duo media. Et cā q̄dē in scia pnosticatiōis est digestio ⁊ idigestio. Effect' aūt est signū: tota igit scia pnosticationis arguit: aut per digōnē ⁊ idigōnē aut per signa. ¶ Adhuc nota q: q: ad cognitionē mēsurati exigit cognitio sue mēsure: qm̄ mēsura est cā ⁊ pñᵐ mēsurati vt hētur ex.10.meta. ⁊ tp̄s est mēsura mot': ⁊ crisis est motus q̄dā: ⁊ dies cretica est tp̄s mensurās motū crisis. Ideo ad cognitionē crisis fuit necia cognitio diei cretice. ¶ Prima igit diuisione diuidit hec tota zᵃ fen que de pnosticatiōe iscribit in duas ptes pncipales. In pᵃ tractat de pnosticatiōe p̄dictoꝝ qnque. In zᵃ tractat de dieb' creticis in qb' fiunt dicte pnosticationes. ibi (De hominibus sunt qui dicunt q: pñᵐ egritudinis.) Et est circa duo folia versus finē huiᵘ zᵉ fen. Pars pᵃ p̄cedit scdaz: q: p̄dicta qnque sunt subta pnosticationis. De eis eni vt de subtis fit pnosticatio. Sed dies cretica nō est subm pnosticatiōis: nō.n. pnosticamur de die cretica. nō eniz dicemus dies septima aut alia dies cretica erit. Sed pnosticamur de eo qd̄ fit in die cretica ⁊ subiecta sciētie sunt priora. Pars aūt prima diuidit in partes qnque. In prima tractat de pnosticatione crisis seu de pronosticatione que debetur crisi que fit in febrib'. In scda de pnosticatione que est ad bonū vel ad malū in febrib'. ibi (Digestio cognoscit ex vrina.) per tria folia infra vel plus. In tertia de pnosticatione longitudinis ⁊ breuitatis feb. ibi (Scias q: longitudo egritudinis.) que est per q̄tuor folia circa finē huius scde fen. In quarta de pnosticatione recidiuatiōis. ibi Deterior recidiuatio est illa que est velocior.) In qnta de pnosticatione mortis ⁊ vite. ibi (Mors fit aut ppter cām qua corrūpit cōplexio.) Et vnaqueq3 p̄dictarū qnque partiū pōt cognosci per pp̄riā rubricā. ¶ Quatuor prime partes p̄cedunt qntā: q: mors est vltimū. Et tres p̄me p̄cedunt quartaz: q: recidiuatio est post radicē. Et due p̄me p̄cedunt tertiā: q: pnosticatio de lōgitudine ⁊ breuitate egritudinis hz minorē vtilitatē ⁊ necessitatez q̄ pnosticatio de crisi ⁊ q̄ pnosticatio de dispositione infirmi ad bonū vel ad malū. Et p̄ma p̄cedit scdaz: q: crisis est cā dispositionis infirmi ad bonū vel ad malū. Pars p̄ma diuidit in partes duas. In prima tractat de crisi. In secunda de pnosticatione crisis. ibi (Crisim antecedūt.) que est tertiū cap. infra. Pars prima p̄cedit scdam: q: pnosticatio de crisi se hz ex appositione respectu crisis. Et qd̄ se hz ex appositione est posterius eo respectu cuius se hz ex appositione. Pars adhuc p̄ma diuidit in partes duas. In p̄ma dat intentionē suā. In scda psequit eaz. ibi (Crisis intētio est separatio. Et est capitulū qd̄ sequit imediate. Pars p̄ma que p̄mū ptinet cap. diuidit in partes tres iuxta tria que facit. In p̄ma dat intentionē dicendoꝝ in generali et intētiōe pncipali in tota ista scda fen. Dicēs q: tractabit de crisi ⁊ de dieb' creti. ⁊ de signis crisis ⁊ de signis digestionis: ⁊ quid sign̄at vnumquodq3 signū. Et per hoc inuit signa duoꝝ generū: vz signa significantia recidiuationē ⁊ signa significātia mortē ⁊ vitā. Et addit q: tractabit etiaz de signis bonis. Talia aūt sunt signa sign̄antia sup dispositionem infirmi ad bonū seu ad melius. Et intelligas in hoc q: tractabit de signis malis. Talia aūt sunt signa significantia sup dispositionem infirmi que est ad malū seu ad deterius.

Et iste quidem. ¶ Hec cām sue itētionis: dicēs q: tractabit de istis oib': qm̄ pnosticatio reuoluit super oēs istas res. Et subiectū huius secūde fen est pnosticatio.

Et pronosticatio. ¶ Diffinit pnosticationē sic. Pronosticatio est iudiciū factū p signa iuēta sup rez futurā de morte vel vita sm fortitudinē aut casum virtutis ifirmi: ⁊ de hora mortis vl salut: ⁊ de mō p quē eueniet mors vl vita. Vt vtz p sudorē: aut p fluxū sanguinis: aut p aliquē aliū modū. Et in h̄ terminatū est.c.1. qd̄ ē de itētiōe dicendoꝝ in hac tota scda fen.

Primo queritur hic vtz pnosticatio crisis sit certa ⁊ ifallibilis: aut incerta ⁊ fallibilis. Et videt q: ipsa sit incerta ⁊ fallibilis: q: ad sensuz videmus q: duobus existentibus infirmis sub eisdē pditionib' sola manēte diuersitate in aspectu proprio vnus morit ⁊ alter euadit: sed aspectus pprius est medico ignot'. Incerta igit ⁊ fallibilis est crisis pnosticatio. ¶ Scda rō acutorum morboꝝ nō oino sunt certe pnūtiatiōes mortis vel vite sm Hip. in zᵃ parti. afor. sed in acutis morbis maxime fit crisis pnosticatio: igit crisis est fallibilis ⁊ icerta. ¶ Tertia rō sm Ari. in p̄ ethico. Speculatio facta circa singularia est tipica.i. infirma: qm̄ singularia sunt variabilia: sed crisis versat circa singularia. Pronosticatio igit de crisi que est q̄dā de crisi speculatio erit tipica ⁊ infirma seu fallibilis ⁊ incerta. ¶ Quarta rō: scia est de vno existēte in multis vt de vli existēte in multis particularibus: sed crisis nō est vna: nā q̄dā fit in q̄rta die: ⁊ q̄dā in.7. ⁊ q̄dā i.11. ⁊ sic de alijs. Crisis igit nō erit scibilis: crisis igit nō erit pnosticabilis: cū pronosticatio sit scia de crisi. ¶ Quinta rō: ad hoc vt pnosticatio de crisi sit certa exigit q: corp' sit iuariabile: sed oē corp' egrū est variabile: cū oē corp' sanū de quo minus videt sit variabile: pnosticatio igit de crisi est incerta ⁊ fallibilis. ¶ Sexta rō: ois cognitio currēs per signa est fallax cū ip̄a fiat per posterius: sed tota pnosticatio de crisi est currēs per signa. pronosticatio igit de crisi est fallax ⁊ icerta. ¶ Oppositū sic sm Ari. in.6. phy si. Si tātus motor mouet in tāto tpe: tūc maior motor mouebit in minori tpe: ⁊ maximus motor mouebit in minimo tpe: ⁊ motor infinite potentie mouebit in nō tpe: sed nā in pncipio egritudis est motor puus: in multo.n. tpe parum mouet: iacet.n. mā indigesta sub toto pncipio egritudinis: ⁊ in statu egritudinis qui status est tp̄s in quo fit crisis nā est motor maximus: mouet eni multū in puo tpe. Crisis.n. est mot' fortis ⁊ velox ad mortē vel ad vitā In tpe igit medio: et illud est tp̄s diei nūtiatiue mouebit nā medio mō. De tpe ḡ medio qd̄ est dies nūtiatiua sum' certi. certi igit erimus ⁊ de crisi. Si.n. mediū est certū ⁊ determinatū: tūc extrema erūt certa ⁊ determinata ⁊ ecōuerso. Pronosticatio igit de crisi erit certa ⁊ determinata ⁊ ifallibilis. ¶ Scda rō: qd̄ est potēs ad maius est potēs ad minus: sz in die nūtiatiua est egritudo maior q̄ in statu in quo fit crisis: ⁊ nā potuit supra egritudinē in die nuntiatiua in egritudine salubri. Poterit igit pro certo sup egritudinē in statu egritudinis salubris. Sed ista potētia nāe sup egritudinē habet per signa sup que decurrit pnosticatio. pnosticatio igit de crisi est certa ⁊ infallibilis. ¶ Tertia rō sumit ab auctoritate Hip. in zᵒ pno. q vult q: nubes rubea in die quarta apparēs in vrina significet p certo crisim in.7. ad bonū: ⁊ idē volūt oēs alij auctores. Pronosticatio igit de crisi est infallibilis ⁊ certa. ¶ Ad q̄ōnē dico q: pnosticatio de crisi pōt dupl'r cōsiderari. Uno mō in se: ⁊ sic pnosticatio de oi crisi est certa ⁊ infallibilis: q: ad omnē cām sequit ex necessitate suus pprius effect': ⁊ crisis est ppri' effect' digestionis ⁊ indigestionis. Alio mō pōt referri ad medicū: ⁊ tūc pnosticatio diuersificat q: crisis de q̄ fieri dz pnosticatio: aut est in chronicis egritudinib': ⁊ tūc pnosticatio de crisi ē certa: qm̄ chronice egritudies habēt mot' ordinatos: q: eaꝝ mot' sunt successiui ⁊ nō subiti. Aut est in acutis egritudinib': ⁊ tūc illud pōt eē dupl'r: q: aut egritudo illa mouet a nā: ⁊ tūc cū natura habeat mot' ordinatos: pnosticatio de crisi erit certa ⁊ infallibilis: ⁊ hec est illa crisis que p diem indicatiuā significat in egritudine salubri. Aut egritudo illa mouetur a morbo seu a mā morbi: ⁊ tūc pnosticatio de crisi est oio fallibilis ⁊ incerta cū mot' materie morbi sit mot' inordinat'. Materia.n. est pncipiū inordinationis q: est pncipium indistinctionis: quēadmodū forma est principiū ordinationis q: est pncipiū distinctionis. Uel sic. Pronosticatio de crisi cōpleta ⁊ nūtiata vz p̄mū est certa: sed de nō cōpleta ⁊ nō pnūtiata nō. ¶ Ad p̄mā rōnez dico q: crisis depēdet a duplici radice. vz a radice supiori ⁊ inferiori sm Hali.zᵒ de dieb' cre. ⁊ iō dico q: a pte radicis supioris quantū ad aspectū impressionis pprie pnosticatio de crisi est fallibilis ⁊ incerta: qm̄ dicta ipressio a nobis ignorat vt obijcit. Sed quātū ad radicē inferiorē pōt q̄nq3 esse certa ⁊ infallibilis: ⁊ q̄nq3 icerta ⁊ fallibilis vt determinatū est. ¶ Ad scdaz dōm q: si acuta egritudo sequat motū nāe cū ipsa natura sit regulata in suis motib' pnosticatio de crisi ad bonū ē certa. Si aūt sequat motū māe morbi: tūc pnosticatio de crisi pōt eē fallibilis: tn̄ sm plurimuz est ad malū. ¶ Ad tertiā dicēdū q: singulariū varietas regularis nō excludit certitudinē a pnosticatiōe de crisi. ¶ Ad quartā dicēdū q:

singularis de quoꝝ crisi fit pronosticatio aggregant in forma vna cōi que est vniuersale qδdā: ⁊ sic ꝓnosticatio est scīa. ¶ Ad qntū dōm ꝙ varietas corporis egri sequēs motū nāe nō excludit certitudinē a ꝓnosticatione de crisi. sequēs aūt egritudinis mām pōt efficere incertitudinē. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ signū duplex est. Unū est ꝓpriū ⁊ per tale fit ꝓnosticatio certa vt ꝙ vrina crocea significat oppilationē epatis. Aliud est cōmune vt dolor capitis in terciana: ⁊ per tale fit ꝓnosticatio incerta. ¶ Rōnes tres que sūt ad oppositū sunt ꝯcedēde illo mō quo diximus rndendo ad qōnem.

Secundo querit que ꝓnosticatio crisis sit facilior: an ꝓnosticatio crisis que est ad bonū: an pronosticatio crisis que est ad malū. Et videt ꝙ ꝓnosticatio de crisi ad malum sit facilior: qr malū in crisi fit multis modis sm G. in lib. de crisi. qnq enī fit ex defectu nāe: ⁊ qnq ex errore medici: ⁊ qnq ex errore astantiū: ⁊ qnq ex aliquo extrinseco ⁊ fortuitu erroneo euētu. Bonum aūt in crisi fit solū vno mō. perfecta. n. crisis fit solū vno mō: ⁊ est illa que hʒ sex ꝯditiones quas ponit G. in cōmē. illi⁹ afor. Ea quoꝝ crisis fit. sed qδ fit pluribus modis certi⁹ cognoscit ⁊ difficili⁹ circa ipm errat: ꝓnosticatio igit de crisi ad malū est facilior. ¶ Secunda rō in quolibet tpe egritudinis ꝯtingit mori ꝑterquā in declinatione: salus aūt cōpleta fit solū in declinatione: in pluribus igit tpibus fit mors q̄ salus: sed qδ pluries fit facili⁹ cognoscit ⁊ circa ipm min⁹ errat: ꝓnosticatio igit de crisi ad malū ē facilior. ¶ Ad oppositū sic: nā regulat morbū i sui motu: morb⁹ aūt regulat: sʒ qδ regulat varios ⁊ deformes hʒ mot⁹: regulās aūt vnū: facilius igit poterit cognosci crisis egritudinis salubris i q̄ nā dirigit morbū: hoc aūt est crisis que est ad bonū: ꝓnosticatio igit crisis in egritudine salubri ad bonū est facilior q̄ ꝓnosticatio in egritudine mortifera ad malū. ¶ Rndēdū est ꝙ ꝓnosticatio de crisi ad bonuʒ in egritudine salubris est facilior q̄ ꝓnosticatio de crisi ad malū in egritudine mortali ꝑ duas cās. Prima est varietas motuum in egritudine mortali ⁊ vnitas motuū in egritudine salubri. Varietas nempe motuū turbat itellectū ⁊ facit ipm cadē in errorē. Secunda est qr ꝓnosticatio de crisi ad bonū fit per positionē. fit enī per nāe morbi decursionē subitā vel successiuā: ⁊ iδ est ꝯstantior. ꝓnosticatio aūt de crisi ad malū fit solū per ꝑuationeʒ: qm̄ fit per ꝑuationē ostēsionis actiōis nāe: ⁊ iδ est ifirmior. Prīa rō dissoluit per h̄ ꝙ illud qδ fit pluribus modis nō distrahētibus itellectū certi⁹ cognoscit ⁊ circa ipm min⁹ errat. Talis aūt nō est ꝓnosticatio de crisi q̄ est ad malū in egritudine mortali: ⁊ per idē soluit secunda.

Tertio querit vtꝝ ꝓnosticatio sequat radicē superiorē magis q̄ radicē iferiorē aut ecōtrario. Et vʒ ꝙ magis sequat radicē superiorē: qr ipressio radicis supioris est necīa ⁊ ineuitabilis: ipressio vo radicis iferioris est alterabilis ⁊ variabilis: sʒ ꝓnosticatio de crisi magis segt ieuitabile neciuʒ: ꝓnosticatio igit de crisi magis segt radicē superiorē q̄ iferiorē. ¶ Ad oppo^m sic: signa crisis bone vel male habent a signis digōnis vel idigōnis: sʒ signa digōnis ⁊ idigōnis ꝓcedūt a radice iferiori: pronosticatio igit de crisi bona vel mala magis segt radicē iferiorē q̄ superiorē. ¶ Secunda rō Agens vle ꝯtrahit per agens particulare sm exigentiā agentis particularis. Radix igit superior cū ipsa sit agens vniuersale ꝯtrahitur per radicē inferiorē sm sui exigentiā: ꝓnosticatio igitur de crisi magis sequetur radiceʒ inferiorem q̄ superiorem. ¶ Respondendum est ꝙ ꝓnosticatio de crisi magis sequitur radicem inferioreʒ q̄ superiorem propter duas vltimas rationes. ¶ Ad pmā rōnē dōm ꝙ q̄uis radix superior sit ineuitabilis ⁊ necessaria: tamē qr ꝯtrahit ad radicē particularē sm exigentiā radicis particularis: ideo pronosticatio de crisi magis sequit radicem inferiorē vt motū materie de die in dieʒ: aut de tertio in tertiū: aut de quarto in quartū: ⁊ sic deinceps q̄ superiorē.

Quarto querit de icrepatione diffinitionis ꝓnosticationis posite in lra que est ꝙ ꝓnosticatio est iudiciū factū ꝑ signa inuenta sup rē futurā de morte vel vita: ⁊ de hora mortis vel vite per tenorē virtutis: ⁊ de mō per quē fiet mors vł vita vt vtꝝ per sudorē aut alr. hec. n. diffinitio vʒ ēē diminuta cū nō ꝯtineat ꝓnosticationē q̄ h̄bet crisi: nec ꝓnosticationē q̄ ē de dispōne ifirmi q̄ est ad bonū vel ad malū: nec ꝓnosticationē reciduatiōis. Puto ꝙ ꝑ iudiciū factū sup signa iuēta sup rē futurā d̄ morte vel vita ꝑ tenorē ꝟtutis intelligat ꝓnosticationē q̄ h̄bet crisi: cū crisis fit cā mortis vel vite: ⁊ licitū fit ꝑ effectū itelligē cām: qδ. n. ꝓbat ꝑ aliqd pōt itelligi ꝑ illud ꝑ qδ ꝓbat: qm̄ ipm est in eo: ⁊ cā ꝓbat effectū: ⁊ itelligat ꝓnosticationē q̄ est sup dispōnē ifirmi q̄ est ad bonū vel ad malū: cū dispō ducēs ad bonū vel ad malū sit cā mortis vel vite: ⁊ cā pōt itelligi ꝑ effectū: vt patuit: ⁊ itelligat ꝓnosticationē reciduationis: cū deiectio virtutis sit cā reciduationis. Est igit dicta diffinitio sufficiens neq superflua neq diminuta.

¶ Capitulum. 2^m.

Crisis intentio. ¶ Data itentiōe gnāli in ca. ꝑcedēti q̄ fuit tractare de eis super q̄ reuoluit ꝓnosticatio. In hac pte que pris ꝯtinet capitulū tractat de ꝑmo sup qδ reuoluit ꝙ est crisis. Et diuidit hoc capitulū in ptes duas. In pª tractat d̄ crisi a pte nois. In 2ª a pte rei: ⁊ hec 2ª ps icipit in scda linea. ibi (Et ipsi⁹ expositio.) ¶ Dicit ergo in pma pte ꝙ intētio hui⁹ nois crisis apud grecos ē sepatio q̄ fit in locutōibus. i. in disceptatiōibus: qn̄. n. iudex fert sniaʒ de lite aliq̄: tunc lata snia ptes separant que sunt reus ⁊ actor. Et eodē modo qn̄ fit crisis separat egritudo a nā: ⁊ in separatione illa hō tendit ad mortē vel ad vitam. Consequenter cum dicit.

Et ipsius expositio. ¶ Tractat de crisi a pte rei. Et hec ps diuidit i ptes. d. In pª diffinit crisiʒ. In scda diuidit eā. ibi (Et ois qdē crisis ⁊c.) circa duas ptes vni⁹ colūne ifra. In 2ª cōparat iter crises. ibi (Et acutior qdē crisiū ⁊ velocior.) ꝟ Pria in. d. In pª diffinit crisim simplr. In 2ª diffinit meliorē crisim. ibi (Et melior qdē crisis ē cōpleta.) ꝟ Pria i duas. In pª diffinit crisim ⁊ diffinitionem dclarat ꝑ qδdā sile. In 2ª ex illo sili elicit q̄sdā spēs crisis. ibi (Et victoria qdem aut erit cōpleta.) ꝟ Prima in duas. In pª diffinit crisiʒ. Dicēs ꝙ crisis est alteratio q̄ fit subito: aut ad lat⁹ sanitatis: aut ad latus egritudis. Et exponē lraʒ sic. Et ipsi⁹. i. crisis expō. i. diffinitio est alteratio. i. mot⁹. ponit. n. hic spēs ꝑ gnē: licitū. n. est iterdū ponere ptē ꝑ toto: ⁊ qnq totū pro pte: vt dicit G. in cōmē. illi⁹. 16. afor pª pti. Humide dicte. Et attende ꝙ crisis est motus localis: est enim expulsio materiei egritudinis: ⁊ nō est motus factus in q̄litatibus q vocat alteratio.

Et haber. ¶ Dictā diffinitionē crisis declarat q̄tū ad sui totalitatē. Declarat enī ꝙ crisis est mot⁹ subit⁹ ad mortē vł ad vitā. Declaratio āt ista ꝯsistit i q̄dā sili qδ vocat i lra significationē. Et ꝓcedit sic. Prio dī ꝙ ipa crisis hʒ significatiōes. i. similitudines: gb⁹ silitudinib⁹ peruenit medic⁹ ad id qδ fit de ea in de crisi.

Et declaratio. ¶ Dat ipm sile sic. Egritudo ita se hʒ ad corp⁹ sicut inimicus exterior se hʒ ad ciuitatē: ⁊ nā se ita hʒ ad corp⁹ sicut dñs ciuitatis se hʒ ad ciuitatē: iter quos. s. inimicū exteriorē ciuitatis ⁊ dominū ciuitatis ceciderūt rixe leues de gbus nō curat: ⁊ deinde ceciderūt maiores per quas fit vehemēs pugna iter vtrosq: fiunt g̃ tūc cāe ⁊ signa vehementis pugne sicut fortis ipulsio vnius ꝯ alterū que est cā fortis pugne: ⁊ rugit⁹ ⁊ dolor. i. vox doloris ⁊ clamor ⁊ cursus sanguis ad vulnera: ⁊ post ꝑdicta fit i momēto sepatio iter eos: ita ꝙ aut dñs ciuitatis vincit exteriorē inimicū: aut inimicus exterior vincit dñm seu regē ciuitatis. Eodē mō fit vehemēs pugna iter egritudinē ⁊ nāʒ ꝑ rixas ⁊ stimulatiōes q̄s egritudo facit ꝯ nām: ⁊ apparēt tūc cāe ⁊ signa vehemētis pugne: cāe qdē sunt ipulsiones q̄s nā facit i māʒ egritudis: signa vo sunt vigilie ingetudines sitis ⁊ dolor ⁊ alienatio ⁊ silia: ⁊ tūc subito fit sepatio iter nām ⁊ egritudinē: ita ꝙ aut nā vicit egritudinē: aut egritudo nām: ⁊ illa sepatio vocat crisis. ¶ Declarata igit tota diffōne crisis que est ꝙ crisis ē alteratio. i. motus qui fit subito: aut ad latus sanitatis: aut ad latus egritudinis. Consequenter cum dicit.

Et victoria quidē. ¶ Ex dicto sili elicit sex spēs crisis q̄ elicīunt ex dicto sili ⁊ ex trib⁹ diuisionibus crisis. Pria quaꝝ ē ꝙ crisis q̄dā ē cōpleta: ⁊ illa ē in q̄ expellit tota mā egritudis: ⁊ q̄dā ē icōpleta. Scda ē ꝙ crisis q̄dā est crisis ꝑmutatiōis: ⁊ illa ē i q̄ feb. mutat: aut ad spata aut ad paralisiʒ: aut ad artetică: ⁊ q̄dā ē crisis nō ꝑmutatiōis. Tertia est ꝙ crisis q̄daʒ est resolonis: ⁊ ē illa i q̄ mā egritudis resoluit paulati donec tota finiat ⁊ resoluat ⁊ hō sanet: ⁊ q̄dā ē crisis arefactiōis: ⁊ ē illa in q̄ paulati arefit ⁊ resoluit virt⁹ donec hō moriat. Sex igit spēs crisis qelicīunt ex dicē trib⁹ diuisionib⁹: ⁊ ex dicta silitudine sūt iste: crisis cōpleta ⁊ crisis icōpleta ⁊ crisis ꝑmutationis ⁊ crisis nō ꝑmutatiōis ⁊ crisis resolonis ⁊ crisis arefactiōis ⁊ ꝓcedit sic. Prio elicit duas pmas spēs crisis q̄ sūt crisis cōpleta ⁊ crisis icōpleta. Dicēs ꝙ victoria dñi ciuitad sup inimicū exteriorē: aut ē cōpleta: ⁊ ē illa i q̄ ē vn⁹ illoꝝ duoꝝ: ⁊ ille inimic⁹ dñi ciuitad cōplete supat ⁊ dimittit ciuitatē ex toto: aut ē nō cōpleta nō ꝓhibēs reuersionē sui inimici ꝯ ciuitatē ad pugnādū ꝯ dñm ciuitad vice vna aut vicibus plib⁹. Ergo tūc. i. post oēs pugnas erit finis ipa sepatio. Eodē mō supplēdū ē i crisi ꝙ q̄dā ē cōpleta ⁊ ē illa in q̄ egritudo ex toto expellit ex corpe: ⁊ q̄dā ē nō cōpleta ⁊ ē illa in q̄ nā pugnat ꝯ egritudinē plurib⁹ vicib⁹ ⁊ expellit mām egritudinis ꝑ plures crises.

Et sicut. ¶ Elicit duas alias spēs crisis. s. tertiā ⁊ q̄rtā. Dicēs ꝙ qn̄ dñs ciuitad vicit inimicū exteriorē: tūc vincit ipm vno duoꝝ modoꝝ. s. aut totalr ita vt ciuites ⁊ vici ei⁹ ⁊ reliqui fines ciuitad qescant ab eo: aut expulit ipm expulsione nō vli. i. nō totali: imo eū fugat a ciuitate: sed nō pōt ipm fugare a finib⁹ cōtinuatis cū ciuitate. Silr virtus que vincit cū bona crisi aut expellit mām egritudinis a fundamēto corporis qδ est cor ⁊ mēbra pncipalia ⁊ a finib⁹ ei⁹ qui fines sunt extremitates corpis aut expellit eā a fundamēto sed nō pōt expellere eā ab extremitatib⁹: imo puenit ad eas. Et hec expulsio nominat crisis permutationis.

Et omnis. ¶ Elicit duas vltimas species crisis. s. quintam et sextam. Dicens ꝙ omnis egritudo que remouetur aut remouet sm semitā crisis. i. subite expulsiōis māe egritudinis extra corpus: aut remouet sm semitaʒ resolutionis vt qn̄ mate-

ris egritudinis resoluit paulatiz donec finiat gradatiz: et talis crisis vocat crisis resolõnis: et fit in egritudinib' lõgis et materys frigidis. Silr ois egritudo q iterficit: aut iterficit fm semitã crisis. i. aut iterficit subito. crisis. n. est subit' mot' vt patuit p pdictã diffinitionẽ crisis. aut iterficit fm semitã arefactiõis: et est vt eger resoluat. i. debilitet in sui virtute paulatim donec moriat. Sic igit extracte sũt ex dicta similitud ne pdicte sex spẽs crisis: et in hoc terminata est pars in qua diffiniuit crisim simplr. Cõsequẽter cũ dicit.

Et melior. ¶ Diffinit meliorẽ crisim. Diffinit aũt eã p aggregationẽ sex differẽtiarũ melioris crisis. Melior eni crisis hʒ sex differẽtias. Prima est q ipsa sit cõpleta. i. q p eã euacuet tot' humor pturbãs. Scda est q in ea sit fiducia. i. q eã pcesserit digõ. Tertia est q ipsa sit manifesta. i. q ipsa sit sine apate. Quarta est q ipsa sit apparẽs. i. q ipsa fiat fm rõnem. i. q ipsa veniat a loco egritudinis. Quinta est q ipsa hẽat accidentia salua. i. q eger bene portet eã. Sexta est q ipsa sit idicata fieri in die cretica: et q ita sit facta in die cretica sicut fuit idicata. Est igit diffinitio melioris crisis ista. Crisis melior est illa q est cõpleta: et quã pcessit digestio: et que est sine apate. i. pcedẽs a loco egritudinis: et que bene fertur ab egro: et que fuit idicata fieri in die cretica: et sicut fuit idicata ita facta in die cretica. Et istã eãdẽ diffinitionem dat. G. in cõmẽ. illius. 20. afo. pme parti. Que indicata sunt et indicant pariter. seu fm trãslationẽ Boetij. Ea quorũ crisis fit et quorũ facta est equaliter. Hec est diuisio et sententia huius partis.

Primo queritur hic: vtrũ crisis sit mot'. Et videt q nõ: qr fm Arist. in. 5. phys. Mot' fit a quo in qd et in tpe: sed crisis fit subito vt dicit in pncipio hui' cap. Crisis ergo nõ est motus. Scda rõ: mot' est forma mobilis iquãtũ mobile: est. n. act' mobilis iquãtũ est mobile: sed crisis est forma nãe inquãtũ nã est mobilis cũ solũ corp' sit mobile: crisis igit nõ est mot'. ¶ Ad oppositũ est auctor in lra qui ponit q crisis est mot': est eni alteratio: sed ois alteratio est mot': crisis igit erit mot'. ¶ Respondẽdũ est q crisis est mot'. ¶ Ad pmã rõnẽ dõm q fieri subito est dupliciter: aut subito. i. in nõ tempore: et sic crisis non fit subito vt arguit: aut subito. i. in tẽpore breui: et sic crisis fit subito: et sic intelligit in lra. ¶ Ad secundaz dõm q mot' d' esse alicui' duplr. aut alicui' vt subiecti: et sic intelligit Aristo. q motus est forma mobilis inquantũ mobile. aut alicuius vt principij effectiui: et sic crisis est motus nature.

Secundo querit: vtrũ crisis sit qñq mot' morbi aut sit semp mot' nãe. Et videt q qñq sit mot' morbi: qr crisis qñq ducit egrũ ad salutẽ et qñq ad mortẽ: sed ducẽs ad salutẽ est mot' nãe: ducẽs igit ad mortẽ est motus morbi: non est igit crisis semp mot' nãe s; qñq morbi. Scda rõ fm Hip. idẽ est terminus gbusdã ad mortẽ gbusdã ad vitã. Crisis igit aliqñ pcedit a motu nãe et qñq a motu morbi: crisis igit nõ est semper motus morbi. ¶ Ad oppositũ sunt vlr auctores medicine. ponunt enim q crisis ois sit semp mot' nãe: est eni semp mot' virtutis expulsiue et nã apud medicos est idẽ q aia. Pono q crisis põt duplr pnderari. s. formalr et mãlr. voco aũt mãm genus crisis qd est mot'. genus. n. fungit loco mãe. et voco formã terminos crisis vt pncipiũ et finem crisis. ¶ Dico igit q a parte mãe ipsa crisis est cõiter morbi et nature: pugna eni et pflictus que est in crisi est cõiter vtriusq. A pte aũt forme vt terminorũ: dico q a pte pncipij crisis: ipsa crisis est solius nãe: sola eni nã icipit crisim. A pte aũt finis est qñq vnius qñq alteri'. Nã in egritudine salubri est nãe: et in egritudine mortali est ipsius morbi. Rõ pma est soluta: qr crisis a pte sui finis est qñq mot' nãe et qñq morbi: vt dcm est. Et silr scda: qr a pte finis crisis idẽ est terminus gbusdã ad bonũ et gbusdã ad malũ.

Tertio querit: vtrũ crisis sit motus subitus vel paulatinus. Et videt q paulatinus: qr quecũq agũt per pñetatẽ agũt successiue. Unũ eni pirarioꝝ repugnat alteri in actiõe. Et est hec cã pter quã lux subito alterat. s. qr cõtrariũ nõ hʒ: sed in actione morbi et nãe cadit prarietas et successio: crisis igit est motus paulatinus. ¶ Oppositũ hui' dicit in pncipio huius capli. ¶ Ad hoc dõm q crisis est mot' subitus factus in tẽpore qũis in modico. ¶ Ad rõnẽ dõm q prarioꝝ qdã sunt sũme disposita ad agẽduz et ad patienduz: et in his fit actio et passio subito. i. in tẽpore paruo: et talia sunt ignis et aqua: talia eniz vident esse nã: et mã egritudinis digesta vel praria digõni: et ideo crisis fit subito. i. in tẽpore paruo: nec dicit fieri subito: qr fiat in nõ tẽpore: sed qr fit in tempore paruo: et cũ successione quadã. Quedã aũt praria sunt pꝝ disposita ad agendũ et patiendũ: et talia sunt materia grossa et calor debilis: et in talibus actio et passio exigunt tempus longum.

Quarto querit: vtrũ crisis permutationis sit crisis cõpleta. Et videt q nõ: qr Ga. in cõmẽ. illius afo. pme particule. Ea quorũ crisis. dicit q cõpleta crisis hʒ sex pditiones: quarũ vna si deficiat nõ est cõpleta: sed crisis cũ apostemate facit vnã conditionẽ crisis cõplete ab esse. Naz crisis cõpleta dz esse sine apostemate vt in cõmẽ. illius afo. dicit: ergo crisis pmutationis non est crisis cõpleta. ¶ Oppositũ dicit in lra: dicit eniz q crisis cõpleta diuidit in crisim euõnis et in crisim permutationis. ¶ Ad hoc dicendũ q crisis cõpleta hʒ duplicẽ intentionẽ. vz. largam. Et est q omnis crisis que expellit mãm ab interioribus mẽbris siue extra corpus siue ad extremitates dicit cõpleta: et sic sumit hic. Et strictam: et est q solum illa que expellit materiam extra corpus dicitur completa: et sic sumitur in cõmento dicti afozismi.

Et omnis. ¶ Cũ auctor in pte pcedẽti diffiniuit crisiz. In hac pte diuidit eã. Et diuidit hec ps in partes duas. In pma diuidit crisim. In 2ª reponit qsdaz euõnes sub gñe crisis. ibi (Et scias q mucus.) Pꝫ prima in qnque iuxta qnque diuisiones quas dat de crisi. Prima est q qdã est bona et qdã est mala. Scda est q crisis tã bona q̃ mala: qdã est cõpleta: et qdã diminuta. Tertia est q crisis cõpleta qdã est euõnis et est illa in q tota mã egritudinis expellit ex corpore: et qdã est crisis pmutatiõis et est illa que fit per apata. Quarta est q crisis diminuta: qdã est ad quã sequitur resolõ: et hec est bona: qr mã egritudinis paulatim psumit donec homo sanet. et qdã est ad quã sequit arefactio: et hec est mala qr corp' ifirmi paulatim de die in diẽ arescit et debilitat. In dando qdẽ hãc q̃rtã diuisionẽ sic pcedit. Primo dat eã vt dixi. Scdo ibi (Et diminute qdẽ.) dat duas pprietates crisis. Prima est pprietas diei in qua fit crisis diminuta: et est q ipsa nũtiat diez in q debeat fieri crisis duab' pditionib' obseruatis. Prima est q egritudo illarũ crisium fit de mã subtili calida. Scda est q virtus sit fortis. Scda pprietas est pprietas crisis permutatiõis quã dat. ibi (Et pmutationis crisis.) et est q crisis pmutatiõis fit vbi ista tria sunt. s. virtus debilis et dies nuntiatiua illi' crisis: et hec tã in bona crisi pmutatiõis q̃ in mala et mã grossa. Quita diuisio quã dat. ibi (Et p' qdẽ dispõ iterũ diuersificat.) Est diuisio crisis diminute quã in lra vocat pmã. Est. n. p' in fmone sub respcũ crisis pmutatiõis: et est q crisis diminuta ẽ q̃druplex. qdã. n. ẽ cui' mã est vehemẽs. i. vehemẽter subtilis et hec crisis fit p sudorẽ. et qdaz est cui' mã est minus vehemẽs q̃uis sit valde cala: et hec crisis fit p fluxũ san. nariũ. et qdã est cui' mã est adhuc minus subtilis: et hec crisis fit per fluxum vrine. et quedam est cuius mã est adhuc minus subtilis: et hec crisis fit per fluxum ventris et vomitũ: et sic diuisit crisim qnque diuisionibus. Consequenter cum dicit.

Et scias. ¶ Reponit qsdã euõnes sub spẽ crisis: dicẽs q muc'. i. superfluitas egrediẽs p nares et sanies auris et lippe et lachrymis sũt crises egritudinũ capitis: et sputũ est crisis egritudinũ pectoris: et fluxus sanguinis hemorroidarũ est crisis egritudinũ melacholicarũ in illis qui psueuerunt habere fluxum sanguinis hemorroidarũ. Hec est diuisio et sententia huius partis.

Primo querit hic vtrũ mot' in vnione virtutis fortis cum mã subtili sit ordinat'. Et videt q nõ: qr iter oẽs humores est cholera iordinatior in sui motu: sed cholera est mã subtilis: in vnione igit mãe subtilis cũ virtute forti ẽ mot' iordinat'. ¶ Scda rõ est. ordo exigit successionẽ: repẽtinũ. n. pdicit ordini: sed motus mãe subtilis est repẽtinus: mot' igit mãe subtilis cũ virtute forti est iordinat'. ¶ Oppositũ hui' vult Isaac i. 4. fe. ibi. Dicim' itaq q egritudo. Illic. n. dicit q mot' in vnione virtutis fortis cũ mã subtili est iordinat'. ¶ Concedẽdũ est q mot' in vnione virtut' fortis cũ mã subtili ẽ ordinat': qm patiẽs ẽ obediẽs agẽti. ¶ Ad pmam rõnẽ dõm q subtilitas duplex ẽ. Una ẽ nãlis et hec est in cholera nãli: et in cholera inãli digesta et mot' in vnione virtutis fortis cũ tali mã est ordinat': et de hac loquit Isaac. Alia est inãlis et hec subtilitas est a nã icõprehẽsibilis et furiosa: et mot' virtut' q̃tũcũq forti cũ tali mã subtili est iordinat' cũ sit furiosus et repẽtinus. ¶ Ad 2am dõm q mot' mãe subtilis subtilitate naturali cuz virtute forti est successiuus et nõ repẽtinus vt arguit et motus cũ tali mã est ordinat'.

Secundo querit vtrũ motus in vnione virtutis fortis cũ mã grossa sit ordinatus. Et videt q sic: qr ordo in motu cãtur a pportione agẽtis ad patiẽs et ecõuerso: sed virt' fortis pportionẽ hʒ cũ mã grossa: mot' igit in vnione virtutis fortis cum mã grossa est ordinat'. ¶ Oppositũ hui' videt velle Isaac in q̃rto febriũ illic. dicimus itaq q egritudo. ¶ Ad hoc dõm q motus in vnione virtutis fortis cũ mã grossa grossitie nãli est ordinatus: et huius cã est pportio agentis ad patiens: cum materia aũt grossa grossitie cõtranãli mot' est inordinatus: et sic soluunt obiecta.

Tertio querit vtrũ morbus hẽat virtutẽ regitiuã in suo motu. Et videt q sic: qr vniuersaliter motus inferiores cãnt a superiorib': sicut igit nã virtutẽ hʒ regitiuã superiorẽ in suo motu sic et morb'. ¶ Scda rõ: sicut signa bona sunt certiora in die cretica q̃ in alijs dieb' sic signa mala. sicut igit nã hʒ virtutẽ et influẽtiam a superiori sic morbus: morbus igit hʒ in suo motu virtutez regitiuã. ¶ Tertia rõ: sicut natura in egritudine salubri mouetur contra morbum motu digestionis diuisionis et expulsionis: sic in egritudine mortali morbus mouetur contra naturã motu indigestionis et cõpactionis et retẽtionis mortificatiue: sed natura in dictis motibus hʒ virtutem regentẽ eã: ergo et morbus habebit eã in suis motibus. ¶ Ad oppositũ sunt vniuslr auctores. Ponũt eniz q morbi materia nõ mouet nisi mota. Adhuc medicina non mouet nisi mota vt vult Galin. 3. de complexionibus cap. 3. et in scdo.

de sim.medi.ca.18.2.c.20.2 Aboali in p̄ lib.fen.4.c.5.a [illegible] morb⁹ nō mouet nisi motus a nã: nullã igit singularẽ virtutem h₃ regẽtẽ ipm in sui motu. ❡ Ad qōne istã dōm q̄ morb⁹ duplex est. Unus est in facto esse: ꝛ talis est ois morb⁹ officialis: ꝛ iste morb⁹ nō h₃ virtutẽ aliq̄ dirigentẽ eũ in suo motu q₂ caret motu. Alius est in fieri ꝛ iste aut est cōplexionalis ꝛ iste est virtus superflue dirigẽs seipm in sui motu. Et cã hui⁹ est q₂ cōplexio siue nã sic operat in corpore humano sicut operabat in corpore inaiato. In corpore aũt inaiato operat vt virt⁹. Aut est mãlis ꝛ tũc nō h₃ a se virtutẽ regitiuã sed a nã. ꝛ cã hui⁹ est: q₂ humor in nobis nō mouetur ſquãtũ est qōdã mixtũ: vñ nō mouet motu ꝑprio sed mouet solũ a nã. ❡ Ad p̄mã rōnem dōm q̄ superiora sunt p̄ncipia remota ꝛ vlia inferioꝝ: inferiora tñ habẽt p̄ncipia imediata ꝛ proxima per que imediate regunt. ❡ Ad scḋam dōm q̄ morbus ꝑpter sui eniꝰ titatem p̄ōt habere virtutẽ₃ in suis signis. ❡ Ad tertiam dōm q̄ morbus mouet triplici motu cōtra nãm solum motus a natura.

Quarto querit vtrũ₃ crisis ꝑmutationis fiat a virtute debili. Et videt q̄ nō: q₂ Gal. in cōmẽ. terty ꝑno. sup illo ter. Hoc idẽ aꝑa magis euenit. dicit q̄ aꝑad gñatio nō fit nisi qñ duo ꝯtraria ꝯcurrũt que sunt fortitudo virtutis ꝛ fortitudo morbi. Et simılr Aboali de signis crisis ꝑmutationis. dicit q̄ crisis aꝑatis fit a virtute forti ꝛ a mã grossa ❡ Oppositũ hui⁹ dr in tex. illic (Et permutationis crisis.) ❡ Ad hoc dōm q̄ simplr crisis permutationis fit a virtute forti. ꝛ sic intelligit Gal. ꝛ aboali: sed respectu crisis eũonis fit a virtute debili ꝛ sic intelligit auctor hic: cuius signum est q₂ non dicit a virtute debili sed a virtute debiliori: sicut enim rex est fortior qñ expellit inimicu₃ extra ꝯfinia q̄₃ qñ expellit eũ ad ꝯfinia tñ: sic virtus est fortior quando expellit morbum extra corpus q̄₃ quando expellit eum ad extremitates.

Et acutior. ❡ Cũ auctor in parte p̄cedẽti diffinuerit ꝛ diuiserit crisim In hac parte comparat iter crises. Dat aũt in hac p̄te q̄nque cōparationes: ꝛ iō hec pars diuidit in ptes q̄nque. In p̄ma cōparat iter crises simplr. In scḋa cōparat inter crises permutationis. ibi (Alteratio aũt permutationis.) In tertia comparat inter crises que sunt in die cretica ꝛ crises que non sunt in die cretica. ibi Et scias q̄ motus crisis.) In quarta cōparat inter crises que fiunt in hora qetis ꝛ reporis ꝛ crises que fiũt in hora vehementie ꝛ paroxismi. ibi (Et scias q̄ crisis nō cadit in die.) In quinta comparat inter crises que fiunt in tribus tẽporibus egritudinis vt in statu ꝛ augmẽto ꝛ p̄ncipio. nã in declinatione nō fit crisis. ibi (Et melior qdẽ crisis.) Due prime cōparationes p̄sentẽ ꝯtinẽt lectionẽ. Prima in duas. In p̄ma cōparat inter crises a p̄te ei⁹ qō est citius separare egritudinẽ a nã. Et p₃ qō dicit.

Exiture ꝓo. ❡ In scḋa accipit crisi₃ vltimã ꝛ est illa que est crisis permutationis ꝛ dat spẽs ei⁹. ibi (Exiture ꝓo ꝛc.) Et in hac cũ spẽs crisis permutationis sint due: vna quaꝝ terminat ad exiturã siue ad apostema: ꝛ altera nō terminatur ad eã. Primo dat spẽs crisis permutationis que terminatur ad apostema seu ad exiturã. Scḋo dat spẽs crisis permutationis que nō terminat ad eam. ibi Et de speciebus.) Tertio dat vnã ꝑprietatem crisis permutationis que expectat sed nō fit: ꝛ est q̄ dũ ipsa nō fit nō accidit sanitas: ꝛ sic cōparauit inter crises simpliciter ꝛ dedit species crisis permutationis. Consequenter cum dicit.

Alteratio. ❡ Cōparat iter crises ꝑmutationis ꝛ dat q̄tuor cōparationes. Prima est q̄ crisis ꝑmutatiōis que fit ad iferiora est melior q̄₃ illa que est ad supiora. Scḋa est q̄ illa q̄ est ad exteriora est melior q̄₃ illa que est ad iteriora. Tertia est q̄ illa que est post cōpletã digōnẽ ẽ melior q̄₃ sua opposita. Quarta est q̄ illa que est lōginq̄ a mẽbris p̄ncipalib⁹ est melior q̄₃ illa que est ꝑpinq̄. Has qdẽ q̄tuor cōparationes p̄mo dat vt dixi.

Et significatori. ❡ Recitat tertiã cōparationẽ ꝛ eã declarat per simile: ꝛ in hac primo dat simile illud ꝛ p₃: sed expone. Et fortasse erit. i. qñq₃ erit apparitio signoꝝ creticoꝝ: post sanitatẽ. i. statim in principio egritudinis.

Et laudabilior. ❡ Reiterat dictã tertiã cōparationẽ dicens q̄ laudabilior ꝑmutationũ ꝛ hic suppleas añ apparitionẽ signoꝝ digōnis signat malã crisim. ꝛ si fuerit ibi digestio aliqua significat crisim diminutã. ꝛ si fuerit ibi cōpleta digestio significat crisim bonã cōpletã: ꝛ subdit cũ dicit. ꝛ cōpleta qdẽ crisis. q̄ crisis cōpleta fit in statu ꝛ quãdo incipit declinatio: ꝛ q₂ frigus ipedit statũ egritudinis: q₂ in statu fit crisis ꝛ crisis mouet humores ad exteriora: frigus aũt impellit eos ad interiora: ideo querit quomodo erit eius. s. egritudinis declinatio. q. d. nō poterit esse: ex quo enim crisis nō fit aut non erit declinatio: aut erit difficulter: ꝛ ideo cōsulit q̄ medicus succurrat nocumẽto frigoris. Et p₃ qō dicit. Hec est diuisio ꝛ sententia huius partis.

Primo querit hic vtrũ fluxus sanguis narium citius separet egritudinẽ a nã q̄₃ aliq̄ alia crisis. Et videt q̄ nō: q₂ crisis que euacuat magis amicũ nãe tardius separat: sed dictus fluxus est hmōi: igit tardius separat. Scḋa rō: aly humores magis grauãt nãm q̄₃ sanguis: coꝝ igit euacuatio per crisim citius separat egritudinẽ a nã. ❡ Oppositũ dicit in littera qō cōcedimus. Et causa huius est q₂ in vna vice euacuat totã egritudinis mãm. sanguis eñi nō ledit per qualitatẽ sed per sui quãtitatẽ. ❡ Ad rōnem primã dōm q̄ sanguis dum est in statu naturali tam a parte quãtitatis q̄₃ a parte qualitatis est amicus nature: sed cum est in statu innaturali est maximus et inimicus. ❡ Ad secūdã dōm q̄ aly humores non plus grauant.

Secundo querit: vtrũ vomitus citius separet egritudinẽ a nã q̄₃ fluxus ventris. Et videt q̄ sic: q₂ in paucioribus vicibus euacuat mãm egritudinis q̄₃ fluxus vẽtris. ❡ Oppositũ dicit in lr̃a qō ꝯcedimus. ❡ Ad rōnẽ₃ dōm q̄ in eodẽ tẽpore plus euacuat de mã egritudinis per fluxum vẽtris q̄₃ per vomitũ: qm̄ naturalior euacuatio est fluxus ventris q̄₃ vomitus: ꝛ ideo fluxus ventris citius separat egritudinem a natura q̄₃ vomitus.

Tertio querit: vtrũ sudor citius separet egritudinẽ a nã q̄₃ fluxus ventris ꝛ q̄₃ vomit⁹ ꝛ q̄₃ vrina. Et videt q̄ sic: q₂ in vna vice expellit totã egritudinis mãm qō nō faciunt dicte tres crises. ❡ Oppositũ hui⁹ scribit in lr̃a qō cōcedimus: q₂ sudor ſm plurimã euacuat mãm que est extra venas: ꝛ ſm minus mã₃ que est intra venas ꝛ per vias imanifestas. Cũ ergo crisis solũ fiat in acutis vt dicit in hoc. ca. Acutarũ aũt que sunt cũ febre. mã est intra venas: iō sudor tardius separat q̄₃ dicte crises. ❡ Ad rōnẽ dicendũ q̄ raro accidit q̄ sudor in continuis in vna nocte liberet.

Quarto querit: vtrũ exitura possit citius separare egritudinẽ a nã q̄₃ sudor. Et videt q̄ nō: q₂ crisis que euacuat mã₃ per oẽm partẽ corporis: citius euacuat per partẽ corporis determinatã: sed sudor euacuat per oẽm parte₃ corporis: ꝛ exitura per quandã: sudor igit citius separat egritudinẽ a nã. ❡ Oppositũ dicit in lr̃a. ❡ Ad hoc dōm q̄ si materia egritudinis sit sparsa per totum corpus: sudor citius eam separat: sed si sit in locis aliquib⁹ conculcata exitura citius separat.

Quinto querit: vtrũ variole sint crisis. Et videt q̄ non: q₂ variole fiunt ex sanguine menstruo qui nullã facit egritudinẽ: sed ois crisis est alicuius egritudinis: ergo ꝛc. ❡ Oppositũ dicit in lr̃a. ❡ Ad hoc dōm q̄ cuiuslibet egritudinis ex sanguine generate variole sunt crisis: exeuntes enim variole secũ ducũt materiam egritudinis sanguinee: q₂ eñi in hac lectione fit mentio de motu egritudinis contra naturam que significatur per apparitionem signoꝝ creticoꝝ ante signa digestionis.

Sexto querit: vtrũ apparitio signoꝝ creticoꝝ ante signa digōnis sit laudabilis. Et videt q̄ nō: q₂ talis apparitio significat egritudinẽ extolli in pugna vt dicit in lr̃a: sed hoc est illaudabile: ergo q̄ appareãt signa cretica ante signa digōnis est illaudabile. Scḋa rō: dicta apparitio ostendit nãm esse impotentem ad vsum suoꝝ armoꝝ que sunt digestio ꝛ diuisio ꝛ expulsio respectu morbi: sed hoc est illaudabile: ergo vt p̄us. ❡ Ad oppositũ sic. Dicta apparitio signat separationẽ₃ nãe ab egritudine ꝑ crisim exiture: sed hoc est laudabile: ergo q̄ signa cretica appareãt ante signa digōnis est laudabile. ❡ Ad h̄ dōm q̄ dicta apparitio est laudabilis. ❡ Ad rōnẽ dōm q̄ bene argueret si exitura eẽt bona: sed illa exitura est mala ꝛ mortis nuntiatiua: exiturarũ eñi que fiunt per viam crisis: quedam est bona ꝛ quedam est mala.

Et scias q̄. ❡ Duabus cōparationib⁹ crisiu₃ terminatis: quarũ p̄ma fuit iter crises simpliciter: ꝛ scḋa fuit inter crises permutationis. In hac parte que p̄sentẽ ꝯtinet lectionem: dat duas alias cōparationes de crisibus. Prima vertit inter crises que fiunt in die cretica. Scḋa vertit inter crises que fiunt in hora quietis ꝛ teporis: ꝛ crises que fiunt in hora paroxismi ꝛ vehemẽtie. Et hanc scḋam cōparationẽ dat. ibi (Et scias q̄ crisis nō cadit.) De p̄ma cōparatione intendit q̄ crisis facta in die cretica est melior q̄₃ facta in die nō cretica: q₂ facta in die cretica auxiliatur a deo ꝛ nã supiori: sed facta in die nō cretica fit ab egritudine excitãte ꝛ ingetãte nã₃ ꝛ cōprimẽte eã ꝛ a motu mãe egritudinis aut ad os stōchi: ꝛ tũc crisis fit ꝑ vomitũ. aut ad fundũ eius. ꝛ tũc crisis fit per fluxũ ventris. aut ad pectus: ꝛ tũc crisis fit per sputũ. aut ad cerebrũ: ꝛ tunc fit crisis per sternutationẽ. Et addit cum dicit. (Et similiter cũ sunt significatiões.) q̄ omnis crisis que antecedit est icōpleta: q̄uis fiat in die cretica vt si crisis que debuit fieri in die. 14. ꝑpter hoc q̄ signa significabant eam esse futuram in. 14. antecedat ꝛ fiat in die. 11. Nam hec crisis que antecedit: aut fit ꝑpter virtutẽ. i. fortitudinẽ egritudinis: aut ꝑpter vehementiam motus egritudinis: aut ꝑpter cãm extrinseca₃ excitantem illud qō quietũ est de egritudine. Et illa cã extrinseca aut est cib⁹ aut potus aut accñs aie. Nã timor facit fieri crisim per fluxũ ventris aut per vomitũ aut per vrinã. gaudiũ aũt facit crisi₃ fieri per sudorẽ: ꝛ h̄ ꝑpter motũ spũs⁹ ad iteriora ꝛ ad exteriora. Et addit vlterius cũ dicit. Et qm̄ cũ antecedit pugnã. q̄ ois crisis que añcedit cũ virtute debili est mortalis ꝛ cũ virtute forti est salubris.

Et scias q̄ crisis. ❡ De secunda autem comparatione intendit q̄ in hora quietis ꝛ teporis raro fit crisis: immo ſm plurimum fit in paroxismo ꝛ vehementia. Et di-

cit ꝙ pmū amboꝝ.i.crisim in hora getis semel vidit Gal. ⁊ Archigenes bis. Et scias ꝙ gen⁊ potissi⁹ sunt in iterpolatis: tepor aūt ⁊ vehemētia sunt in ꝯtinuis. Hec est diuisio ⁊ snia huius partis.

Primo querit hic: vtrū morb⁹ inquātū morbus hēat ordinē in suo motu. Et videt ꝙ sic: q2 sicut dies septimus est ad bonū sic dies sextus est ad malū. Sed dies nō cretici dicunt q radicē relinquūt nāe morbi ⁊ infallibilius ordināt ad malū ꝙ cretici: sicut igit nā h3 ordinē in sui bonitate in suo motu: sic necessario morb⁹ hēbit ordinē in sui malitia. ℭ Scda rō: qdā morbi sunt adherētes ordini vt salubres: ⁊ qdā nō vt mortales: qdā igit morbi habēt ordinē in suo motu. ℭ Ad oppositū sic. Operationes nature sunt paulatine ⁊ ordinate. morbi igit nō hnt ordinē. Scda rō: nā est pn^m totius ordinationis fm phm in 2° physicoꝝ. morb⁹ igit est pn^m inordinationis: morb⁹ igit nō h3 ordinē in suo motu. Tertia rō: qd nō h3 cām efficientē sed deficientem caret ordine in suo motu: sed morb⁹ nō h3 cām efficientē sed deficientem: qm est puatio qdā. Est.n. puatio nāe queādmodū in moralib⁹ malitia est puatio virtutis: morb⁹ igit caret ordine in suo motu. ℭ Ad hoc dōm ꝙ ordo duplex est. Unus est nālis de quo dicit Boetius ꝙ esse est ordinē obseruare: ⁊ hūc ordinē h3 morb⁹ eo mō quo est ⁊ iquantū h3 esse: ⁊ iste ordo est intrinsecus. Alius aūt ordo est extrinsecus: ⁊ iste fit ex collatione prioris ad posterius: ⁊ iste ordo viget in successione: ⁊ hunc ordinē nō h3 morb⁹ per positionē: sed per puationem vt statī patebit: qm motus morbi sunt repentini. Et iō nō ꝙ habentiū ordinē extrinsecū qdā habēt ipsum per positionē vt in moralib⁹ virtus moris ⁊ in nālibus nā. Quidā aūt habēt ordinem per priuationē vt malitia in moralib⁹ ⁊ morb⁹ in nālib⁹. cū eni virtus moralis deficit malitia ꝓrumpit in actū. ⁊ cū nā deficit morbus ꝓrumpit in actū. Et sic quē ordinē h3 defect⁹ virtutis moralis: illū h3 malitia moralis. Et quē ordinē h3 defectus nāe: illū h3 morb⁹. Et hec est cā ꝓpter quā dies nō cretici sunt certius significatiui ad malū. fit eni in eis crisis ꝓpter nāe defectū: cū eni deficiat in dieb⁹ creticis in aggrediēdo crisim: mouet morb⁹ in nō creticis: vt in.6. ⁊ in.8. ⁊.12. ⁊ similib⁹. fit igit crisis i nō creticis a morbo ꝓpter nāe defectū. Prima rō p3: q2 ꝯcedēdū est ꝙ dies nō cretici hnt ordinē per priuationē nō per positionē. ℭ Ad scdaz dōm ꝙ nullus morb⁹ quātūcūq3 salubris adheret vie ⁊ ordini vni i suo motu ꝓpter se sed ꝓpter nām ꝓpter qd morb⁹ nō dr hēre motū per positionē sed per priuationē. ℭ Prima rō ad oppositū p3 per hoc ꝙ operationes morbi sunt inordinate per viā positionis: ordinate aūt per viā prioris alr puationis. Scda rō p3 per hoc ꝙ nā per positionē est pncipiū ordinationis: ⁊ sic intelligit Ari. morbus aūt per priuationē. ℭ Tertia rō p3 per hoc ꝙ illud qd nō h3 cām efficiētē sed deficiētē caret ordine per positionē: pōt tn hēre ordinē per puationē: ⁊ sic per puationē morb⁹ h3 ordinē vt patuit.

Secundo querit: vtrū egritudines chronice hēant ordinē in suis motib⁹. Et videt ꝙ nō: q2 ordo est respect⁹ posterioris ad prius: sed in chronicis egritudinib⁹ sine ordine sūt status ⁊ declinatio: quedā eni terminant in duob⁹ mensib⁹: ⁊ qdā in trib⁹: ⁊ qdā in anno: ⁊ quedā in septē annis: ordo igit nō est in chronicis egritudinib⁹. ℭ Ad oppositū sic: sicut ordo cadit inter septimanas: sic cadit inter menses ⁊ annos: sed in septimanis est ordo fm quarū discursum ꝓcedunt egritudines acute: in mēsib⁹ igit ⁊ in annis erit ordo fm quoꝝ discursum ꝓcedūt egritudines chronice: in chronicis igit est ordo. Ɔcedēdum est ꝙ ille ordo qui est in alijs morbis est in chronicis egritudinib⁹ ⁊ est ille ordo per puationē nō per positionē. ℭ Ad rōnē dō3 ꝙ ille chronice que terminant in duob⁹ mēsib⁹ hnt suū ordinē: ⁊ alie chronice hnt suū sic ⁊ acute que terminant in die q̄rta habēt suū ordinē ⁊ alie suū.

Tertio querit: vtrū acute egritudines hēant magis ordinē ꝙ chronice. Et videt ꝙ sic: q2 h vult Hip.i.3. ꝓno. illic. In qb⁹ valitudinib⁹. ℭ Scda rō. In illis egritudinib⁹ mag obseruat ordo qb⁹ mag ascribunt dies cretici: sed dies cretici mag ascribunt acutis egritudib⁹ ꝙ chronicis: maior igit est ordo in acut ꝙ in chronicis. ℭ Ad oppositū sic. Repētinū ꝯdicit ordini: qm ordo est hitudo prioris ad posteri⁹: sed acute egritudines sunt repētine: chronice aūt non: in chronicis igit est maior ordo. Puto ꝙ in pn° egritudinū acutaꝝ maior est ordo: qm ipse sūt ex mā subtili ⁊ velocis mot⁹: ⁊ iō signa sunt euidētiora ⁊ pnosticatio ē certior. In pn° aūt chronicarū signa sūt ꝯfusa: q2 mā ē grossa ⁊ tardi mot⁹: ⁊ iō ꝓnosticatio est fallibilior. In fine aūt acutaꝝ ē minor ordo ꝓꝑ mot⁹ repētinos mācrū acutaꝝ. Et ē maior in chronicis in pn°: ꝓpterea q2 mā chronicaꝝ est subtiliata ⁊ est facta ordinati mot⁹. Et ꝙtū ad istā distinctionē soluunt rōnes vtriusq3 ptis. Pria rō soluit: q2 Hip. itelligit de pn° chronicarū. Scda p3 per hoc ꝙ dies cretici sicut ascribunt chronicis sic acut: ꝙuis plures dies cretici ascribant acut. ꝙ chronicis: ⁊ illō fuit ꝓꝑ velocitatē mot⁹ eaꝝ. ℭ Rō ad oppositū p3 per hoc ꝙ acute minus sunt repētine in eaꝝ pncipio ꝙ in fine: ⁊ ideo in earū pncipio est maior ordo ꝙ in fine.

Quarto dubitat de h qd dicit ꝙ crisis quāq3 fit in hora getis in interpolatis ⁊ in hora teporis in ꝯtinuis cū crisis sit motus subitus vt dicit in pncipio hui⁹ cap. Et neq3 nā neq3 egritudo moueat in hora getis neq3 in hora teporis. Adhuc crisis fit in nequiori horarū fm. G. in pmo de crisi: ergo in hora teporis non pōt fieri crisis. ℭ Ad qd dici pōt ꝙ tales crises nō sunt ꝓprie crises sed sunt euacuationes quas natura paulatim facit.

Et melior. ℭ Cū in parte pcedēti dederit auctor q̄tuor cōparationes iter crises. In hac pte dat quītā ⁊ vltimā: ⁊ hec cōparatio vertit inter crises a parte tēpoꝝ egritudinis. Et diuidit hec pars in ptes duas. In p° dat suā cōparationē ⁊ p3. In 2° dat quosdā spāles cañ. de crisi. ibi (Et scias ꝙ crisis in egritudinib⁹ saluis.) ℭ Primus cañ. ꝯtinet duas ꝓprietates. Una est egritudinū salubriū ⁊ est ꝙ earum crisis postponit: q2 nā in eis nō est egressa. i. nō est superata: nec stimulata a mā egritudinis: ⁊ iō pōt expectare cōplemētū digōnis ad faciēdū suā crisim. Alia est proprietas egritudinū mortiferarū ⁊ est ꝙ earū crisis antecedit: qm eger nō relinquit. i. nō dimittit ab ipugnatione sue egritudinis subito. i. egritudo facit in nām subitas ipugnationes. ℭ Scds cañ. quē dat. ibi (Et nō est ⁊c.) est de diuisione crisis ad quā seqt resolutio: ⁊ est ꝙ talis crisis aut fit p euacuationē laudabilē aut p exiturā laudabilē. ℭ Tertius cañ. quē dat. ibi (Resolōnē aūt liberātem.) dat duas ꝓprietates inherētes duab⁹ specieb⁹ crisis q sunt crisis resolutionis ⁊ crisis arefactiōis. Prima est ꝙ accītia timorosa nō pcedunt aliq̄ istarū: q2 quelibet istarū duarū crisium fit successiue. Scda est ꝙ euacuationes sensibiles nō pcedūt aliq̄ istarū. ℭ Quartus cañ. quē dat. ibi (Et scias ꝙ egritudines sunt diuerse.) diuidit egritudinē a parte mot⁹ dicēs. qdā mouent i sui pncipio ⁊ postea quiescūt in sui fine. ⁊ qdā mouent in fine ⁊ qescūt in pn°. ℭ Quint⁹ cañ. quē dat. ibi (Et miltotiēs qdē.) dat ꝯsiliū vnū et p3. ℭ Sextus cañ. quē dat ibi (Et scias ꝙ qñq3 ⁊c.) docet vitare errorē vnū ⁊ p3. ℭ Septimus cañ. quē dat ibi (Et scias ꝙ spēs alterationis.) dat sex spēs alteratōis ⁊ patēt. ℭ Octau⁹ cañ. quē dat ibi (Et scias ꝙ nomē crisis.) dat deriuationē nominis crisis ⁊ p3. Scias tñ ꝙ p illā cui⁹ smoni credit: itelligit. G. Hec est diuisio ⁊ snia hui⁹ ptis.

Primo querit hic vtrū crisis hēat fieri solū in statu egritudis. Et videt ꝙ sic: q2. G. dicit in p de crisi ꝙ crisis fit in nequiori horaꝝ: sed status est neqor horaꝝ vt ibi dr: crisis igit fit solum in statu. Scda rō est: mors fit in crisi in egritudine mortali: s3 mors est cōpletū dñium morbi sup nām: ⁊ istud cōpletū dñiū nō est in pncipio nec in augmēto sed solū in statu: q2 morb⁹ tūc vltimat ⁊ in declinatione nō ꝯtigit mori: crisis igit nō fit solū in statu. ℭ Ad oppositū sic. Crisis est mot⁹ subitus ducēs ad mortē vel ad vitā: sed mors pōt fieri in oī tpe egritudinis preterq̄ in declinatione: crisis igit fit in alio tpe ꝙ in statu. Pono ꝙ crisis q̄druplex est fm. G. in cōmē. illius afo. 2. pti. Acute egritudines. q2 qdā est subito ad bonū ⁊ hec solū est in statu: q2 hec exigit cōpletū dñium nāe sup morbū: ⁊ de hac ꝯcedende sunt due pme rōnes. quedā aūt est subito ad malū ⁊ hec pōt fieri in pncipio ⁊ in augmento. in his eni duob⁹ tēporib⁹ mouet iterdū humor aliqs venenosus qui petens cor iterficit. qdā iterū est paulatine ad bonū: ⁊ hec pōt fieri in augmēto: ps.n. huōris que est digesta pōt paulatim euari. qdā ē est paulatim ad malū: ⁊ hec pōt fieri in augmento ⁊ in statu: q2 mors que paulatim fit exigit cōpletū dñium morbi sup nām: ⁊ illud est solū in statu. Prima rō p3 q2 ꝯcedēda est de pma crisi q est simplr crisis. Scda p3: q2 cōpletū dñiū morbi sup nām subitū fit in pn° ⁊ i augmēto. Rō ad oppo^m ē ꝯcedēda de scda ⁊ tertia crisi.

Secundo querit vtrū in declinatione morbi ꝯtingat aliquē mori. Et vr ꝙ sic: q2 in quocūq3 morbo laborē facit somnus mortale est: vt dixit Hip. in p afo. 2. pti. sed somnus pōt facē laborē in oī tpe egritudinis: in declinatione igit egritudinis pōt aliqs mori. ℭ Scda rō: sile est de nā ⁊ morbo ⁊ de duobus pugilib⁹ fm Aboali super i° in 2° cap. hui⁹ 2° fen: sed pugil pōt mori post victoriā: igit silr nā pōt succumbere post victoriā sicut ante. ℭ Tertia rō: qdā moriunt ꝓpter acumen morbi: ⁊ qdā ꝓpter debilitatē virtutis: sed in declinatione egritudinis virtus est maxime debilis: in declinatione igit egritudinis pōt aliqs mori. ℭ Ad oppositū est Gal. in tertio de crisi ⁊ auctor hic in tertu. ℭ Scda rō: qd pōt resistere fortiori pōt resistē debiliori: sed in statu nā potuit resistere fortiori: poterit igit resistere debiliori vt declinationi: nullus.n. pōt mori in declinatiōe egritudinis. ℭ Pono sicut ponit Auer. in tertio colliget cap.8. ꝙ declinatio egritudinis est duplex. Una nempe est in egritudinibus salubrib⁹: ⁊ hec fit a dominio virtutis supra humorē ⁊ in hac nō ꝯtigit mori. Alia est in egritudinib⁹ mortiferis: ⁊ hec fit a debilitate virtutis ⁊ nō a debilitate egritudinis: ⁊ in hac ꝯtigit mori. Adhuc declinatio egritudinis duplex est. Una est cuius pncipiū est intrinsecum: ⁊ illud est nā in egritudine salubri vel egritudo in egritudine mortali. Alia est cuius pncipiū est extrinsecū ⁊ illud est error medici aut infirmi aut astātiū: aut fortuit⁹ eueniēs cuiusmodi est tonitruū aut terremotus subito occurrēs incutiēs timorē mortificātē infirmū. ℭ Pria rō soluit per h ꝙ somnus in declinatione egritudinis salubris nō facit laborē sed solū in declinatione egritudinis mortalis. Secū-

Un pcedēda est pro pte: pōt.n.aliqs mori ex debilitate virtutis aut ex errore in declinatione egritudis sic pugil post victoriā. Tertia pcedēda est q̄tū ad mortē que fit a debilitate virtutis. ¶ Ad auctē Gal. dōm q̄ ipse itellexit de declinatiōe que est in egritudine salubri. ¶ Scōa rō ad oppositū soluit per h̄ q̄ illud qd̄ pōt resistere fortiori tm̄ 7 p se: pōt resistē debiliori tm̄ 7 per se: sed qd̄ pōt resistere solū fortiori nō pōt resistē ambob᷑ sil' vel successiue.s.fortiori p̄ 7 debiliori 2°: sicut aūt est de nā in egritudie in declinatiōe egritudinis mortalis: resistit.n.statui: s3 in declinatione illi᷑ egritudis nō pōt resistē statui pcedēti 7 declinationi pñti: 7 sic fit tūc mors.

Tertio querit vtrū crisis anteq̄ prumpat inesse fiat citius in acutis q̄ in chronicis. Et videt q̄ nō: q2 crisis sequitur digestionem: sed digestio tardior est in acutis q̄ in chronicis: qm̄ mā acutarū est subtilis 7 subtilitas māe repugnat digōni: crisis igit erit tardior in acutis. ¶ Ad oppositū est Hip. in afo. 7 in pnosticis: q2 illic vult q̄ crisis acutarū est citior. est enī3 in die .14. chronicarū vo tardior: qm̄ fit post diē .40. ¶ Ad hoc dōm q̄ crisis acutarū est citior: q2 mā earū est subtilior q̄ mā chronicarum. ¶ Ad rationem dicendū q̄ crisis euacuatio quedam est: l3 igitur subtilitas repugnet digestioni: tamen quia est fauorabilis expulsioni seu euacuationi: ideo acute habent citius suam crisim.

Quarto querit vtrū crisis postq̄ iam prupit inesse: fiat citius in acutis q̄ in chronicis. Et videt q̄ nō: q2 mobile maius ab eadē virtute tardius mouet: supposita igit eadē virtute in chronicis 7 acutis: mā morbi est maior in acutis q̄ in chronicis: tardius igit mouebit in crisi acutarū. ¶ Ad oppositū sic: mā dura tardius mouet ex quo icipit moueri: sed mā chronicarū est dura: mouebit igit tardius in chronicis. ¶ Ad h̄ dōm q̄ crisis erū prumpit inesse fit tardius in chronicis pp̄ter vltimā rōnē. ¶ Ad pmā rōnē dōm q̄ mā morbi dicit esse maior multipliciter. Pmo q̄ sit maioris q̄titatis: 7 hec maioritas fm plurimū est in acutis. Scdo q2 sit magis stimulās: 7 hec maioritas semp est in acutis: 7 iste due maioritates in mobili vt in mā morbi nō faciūt mobile tardius moueri. Tertio q2 sit durior 7 magis cōpacta. Et hec maioritas est semper in chronicis: 7 hec facit mobile tardius moueri. Liquet igit q̄ in acutis crisis in actum prorupta fit citius 7 cōpletur citius: in chronicis aūt tardius.

¶ Sermo vniuersalis de signis crisis. Cap. 3m.

Crisim antecedūt. ¶ Cū in pte pcedenti tractauerit auctor d̄ crisi. In hac pte tractat de pnosticatiōe crisis: 7 q2 talis pnosticatio fit p signa crisis: iō i hac pte tractat d̄ signis crisis. Et diuidit hec ps in .2. In p̄ tractat d̄ signis vlr. In 2° spālr. ibi (Signū igit ē dolor.) q̄ est sequēs c. Pūs aūt caplm diuidit pncipalr in par. 4. In p̄ dat signa pcedētia crisim. In 2° diuidit crisim fm motū. ibi (Et diuersificatur 7c̄.) In 3° diuidit signa crisis. ibi (Et qñq3 est fortis.) Et 4° dat quosdā can. de signis creticis. ibi (Et multotiēs qdē 7c̄.) Pma in duas. In p̄ dat signa antecedentia crisim 7 patent.

Et signa. ¶ In scda: cū eox quedā sunt diurna: 7 sunt illa que apparēt in die qñ crisis est futura in nocte. Et qdam sunt nocturna 7 sunt illa que apparēt in nocte qñ crisis est futura in die. Cōparat iter signa cretica diurna 7 nocturna. ibi (Et signa nocturna.) Et dic̄ q̄ nocturna sūt deteriora diurnis: q2 mot᷑ māe egritudis in nocte auget accñtia 7 signationes: qm̄ mot᷑ parui appent magni in nocte: vt d̄ in pmo de somno 7 vigi. 7 iō signa cretica nocturna sunt deteriora diurnis. Cōsequenter cum dicit.

Et diuersificat. ¶ Diuidit crisim fm motum māe crisis sic. Mot᷑ māe crisis diuersificat duob᷑ modis: aut a pte māe que mouet: aut a parte mēbroz ad que illa mā mouet. Exēplū pmi modi est: q̄ si mā moueat ad supiora 7 appareāt signa dominij sanguinis: tūc crisis erit per fluxū sang. nariū. Et si appareāt signa dominij cholere: tūc crisis erit p vomitū nisi tunc appareāt signa appropriata fluxui sang. nariū qlia sunt imaginatiōes cholerice vt videre in somno ignes 7 similia. Et subdit vnā ppietatē crisis que fit per fluxū sang. nariū cū dic̄. Et fluxus qdē sanguinis nariū. Et est q̄ ipsa qñq3 statī sedat egritudines furiosas.i.cholericas. ¶ Scōs aūt modus quē dat. ibi (Causa aūt ptis mot᷑.) est pmo duplex. Prim᷑ est q̄ mā qñq3 mouet ad membra pn. 7 ibi stat 7 figit: 7 h̄ est malū. Scōs est q̄ qñq3 mouet ad expulsionē.i.ad locū ex q̄ expellit extra corp᷑: 7 istū scōm modū diuidit in duos modos. ibi. Et fit istud fm duos modos. Prim᷑ illoz est q̄ mā que mouet versus expulsionē: qñq3 mouet ex oi pte: 7 tunc crisis fit per sudorē. Scōs modus est q̄ ipsa qñq3 mouet ad vnā partē tm̄ vt in longitudine.s.ad superiora vel ad inferiora: 7 qñq3 ad illud qd̄ apparet.i.ad cutē. Et diuidit fm istoz modoz in tres modos 7 dicit. Et incipit ps eius ex oi pte. Primus istoz modoz est q̄ mā que mouet ad ptē vnā tm̄: qñq3 mouet ad mēbra pncipalia vt ad cerebrū qd̄ est ps alta nři corpis: 7 tūc trāsit per mēbra spūalia ad ipm cerebrū: 7 tūc fiunt accñtia similia accidentib᷑ puenientib᷑ a mā nō expulsa sed violēter retēta 7 sunt pessima accidentia vt alienatio 7 vigilia 7 inquietudo 7 similia. ¶ Secūdus modus quē dat. ibi (Et fortasse est versus mēbra.) est q̄ dicta mā qñq3 mouet ad mēbra que sunt minus q̄ pncipalia vt ad os stomachi: 7 tūc crisis fit per vomitū. ¶ Tertius modus quē dat. ibi (Aut est de pncipalib᷑.) ē q̄ mā pdicta qñq3 mouet ad mēbra pncipalia: sed illud mēbrū pncipale ad qd̄ ipsa mouet facit suū officiū. i. opōnē qd̄ officiū est cōe. i. vtile toti corpi: 7 facit ipm pp̄terea q2 mā illa nō mouet ad totū illud mēbrū sed solū ad ptē aliq̄ illius mēbri vt cū mā mouet ad fines epatis. i. ad gibbū epatis: tūc enī crisis aut fit p vrinā si mā illa dclinet ad vesicā vrine: aut per icteritiā si declinet ad vesicā fellis. 7 subdit cū dicit. Et ex oi pte q̄ crisis expulsionis ex oi pte ad aliq̄ ptē vnā: aut fit per vomitū sic est expulsio māe alicui᷑ ab oi pte determiata stōchi: 7 fines capitis.i. ps anterior cerebri hñt crisi3 p fluxū san. d̄ narib᷑: 7 fines epatis.i. gibb᷑ epatis h3 crisi3 p vrinā: 7 ptes intestinoz.i. itestina iferiora hñt crisim p fluxū vētris. Hec est diuisio 7 snia hui᷑ partis.

Primo querit hic vtrū radix superior plus iclinet ad nām nostri corpis q̄ ad nām egritudinis: aut econuerso: aut sit indifferēs ad vtrāq3. Voco aūt radicē superiorē virtutē celestē quā corp᷑ celi cū suo lumine pp̄ eius motū 7 aspectū isluit in hec inferiora. Et videt q̄ sit idifferēs ad vtrāq3: qm̄ mot᷑ nāe 7 motus morbi mēsurant a motu radicis superioris: oēs.n. mot᷑ iferiores mouent a motu radicis superioris: s3 mēsura eq̄liter respicit mēsurata: radix igit superioz est indifferēs ad nostrā nām corporis 7 ad egritudinis nām. ¶ Secūda ratio. Dies cretica est dies influentie radicis superioris: sed dies cretica est dies iudicij. Judex aūt eq̄liter respicit extrema: radix igit superior equaliter respicit nām 7 egritudinē: est igit indifferens ad vtrāq3. ¶ Ad oppositū sic: oīs natura que semper per se generat 7 nunq̄ per se corrūpit: magis respicit illam naturam que semper generat 7 nunquā per se corrumpit: sed natura celestis semper per se generat 7 nūquam per se corrumpit: 7 similiter nā nostri corporis: natura aūt morbi semper per se corrumpit 7 nunq̄ per se generat: nā igitur celestis seu radix superior magis sequit nām nostri corporis q̄ nām egritudinis. Pono q̄ radix superior seu virtus celestis vniuersaliter 7 absolute ɔsiderata indifferenter respicit nām nostri corporis 7 nām egritudinis: est enim agens vniuersale indifferenter se habens ad patientia particularia. ¶ Ad rōnem in oppositū dōm q̄ maior illius rōnis est vera de agentibus particularibus. Agētia nāq3 pticularia similia magis respiciūt sese. De agentibus aūt vlib᷑ nō est semp vera: q2 enī agēs vle est vle: iō indifferēter respicit eius obiecta patientia. Et radix superior est agens vle: 7 iō indifferēter respicit nām nři corporis 7 naturam egritudinis.

Secundo querit: vtrū radix superior semp ordinet ad bonū. Et videt q̄ nō: q2 radix supior facit duas ipressiones.s. ppriā 7 cōem: sed ipressio ppria quosdā saluat 7 quosdā interficit: vt haberi pōt a Gal. ex tertio de dieb᷑ cre. Et silr cōis impressio qñq3 ɔfert egritudini 7 nocet nāe vt hyems in causone: et qñq3 iuuat nām 7 destruit egritudinē: vt estas in febre q̄rtana. radix igit supior nō semp se h3 ad bonū. ¶ Ad oppositum sic: oīs radix adherēs vie vni 7 ordini vni: est semp ad bonū: bonū enim fit vno mō: malū aūt multifariā: vt dicit in ethicoz: sed radix superior est adherēs vie vni 7 ordini vni: fm. G. in. 3. de creticis. radix igit supior est semp ad bonū. Pono q̄ radix supior in se ɔsiderata nō ɔtracta ad ipressionē ppriā: ē indifferēs ad bonū 7 ad malū. Est enī agens vniuersale qd̄ indifferēter respicit obiecta ei᷑ patientia. Q̄ aūt vnus moriat 7 alter nō: accidit a pte recipientiū: q2.n. hec inferiora nō habēt vniformitatē iter se: iō nō recipiūt equalr ipressiones radicis supioris: equalr.n. iprimit radix supior in hec iferiora ipressione cōi: inequalr aūt recipiunt eā hec iferiora: 7 iō accidit vnū mori 7 alterū saluari. ¶ Ad rōnē dōm q̄ radix supior dicit adherere vie vni 7 ordini vni a parte mot᷑: mot᷑ enī corporū supioz est vniformis: sed radix superior per aspectū ei᷑ ppriū 7 per cōem ipressionē pōt cū suo lumine diuersas ipressiones facere in hec inferiora pp̄ diuersitatē recipientiū illas ipressiones.

Tertio querit: vtrū regimē morbi adhereat vie vni aut agitet 7 nō adhereat vie vni. Et vi q̄ adhereat vie vni: q2 tertiana de tertio in tertiū mouet 7 q̄rtana de q̄rto in q̄rtū: 7 sic de alijs: vniformi igit motu mouet mā morbi adheret igit vie vni. ¶ Ad oppo™ est G. in. 3. de creticis. q̄ ponit q̄ mā morbi est agitabilis nō adherēs vie vni 7 ordini vni. ¶ Ad h̄ dōm q̄ mā morbi in suo motu adheret vie vni p se: 7 q̄tū est a pte sui agitabilis: tñ est p accñs vt pp̄ diuersitatē pticulariū: regio.n. 7 etas 7 silia pticularia qñq3 distrahūt hūores a pprijs motib᷑: fit igit pp̄ h̄ mā morbi agitabilis 7 nō adherēs vie vni nec ordini vni. Obiecta patent: q2 p̄ ratio pcedenda est per se: ratio aūt ad oppositū per accidens.

Et quādo est. ¶ Terminatis duab᷑ pncipalib᷑ partib᷑ hui᷑ cap. in quax pma dedit signa que pcedūt crisi3 7 in scda diuisit crisim: aggredit auctor tertiā partē principalem in q̄ diuidit signa cretica. Dat aūt de signis creticis qnque diuisiones. ¶ Pma ē q̄ signoz crisis cui᷑ mā mouet in oēm partē qdā

est qđ signat q̄ mā crisis expellet sicut speratur: ⁊ istđ accidit in egritudine salubri. Et qđdā est qđ signat q̄ mā crisis nō expellet sicut sperat sed retinebit ⁊ ledet. ¶ Scđa est q̄ signoꝝ creticoꝝ qđdā est bonū.i.certū in signando motū māei ad plura mēbra: ⁊ qđdā est icertū in signando motū māei ad vnū mēbrū tm̄. ¶ Tertia est q̄ signoꝝ creticoꝝ qđdā signat motū māei vlem vt q̄ aut mā mouet ad supiora aut ad iferiora: ⁊ qđdā signat motum māei spālē: vt q̄ mā mouet ad vomitū aut ad fluxū sanguis de narib⁹ si mā mouet ad supiora. ¶ Quarta est q̄ signoꝝ creticoꝝ qđdam signat q̄ crisis cadēs ex pte aliq̄ est retētio ei⁹ qđ deberet euāri per partē oppositā: ⁊ qđdā est qđ nō signat illud. ¶ Quinta est q̄ signoꝝ creticoꝝ qđdā signant per spēm egritudinis: ⁊ quedam nō. ¶ Diuidit igit hec ps in ptes qnque. In pma dat pmā diuisionē. In scđa scđam.ibi.(Et fortasse est vnū signū bonū.) In tertia tertiā.ibi(Et fortasse est signū vnū.) In q̄rta q̄rtā.ibi(Et q̄nq̄ signat q̄ crisis cadēs.) In q̄nta q̄ntā.ibi(Et q̄nq̄ signat spēs egritudie.) ¶ Attende tamē q̄ cum oēs quinque diuisiones predicte sint bimembres: nullius earū ponit vtrūq̄ membrū nisi prime ⁊ tertie.

Primo querit hic: cū morbus hēat ordinē in suo motu: tertiana eni mouet de tertio in tertiū: vtrū ordo quē hȝ pcedat a natura nostri corporis: an a natura morbi. Et videt q̄ pcedat a natura morbi: ⁊ nō a natura nostri corporis: q2 ꝯtrariū non recipit ordinē ab eius cōtrario: sed morbus ⁊ natura sunt cōtrarij: morbus igit in suo motu a natura corporis nō recipit ordinē. ¶ Ad oppositū sic: sicut forma est pncipiū ois ordinis: sic nā morbi est pncipiū puationis ois ordinis: ordo igit morbi nō pcedit a natura morbi: ergo a natura corporis. ¶ Scđa rō: recedēte nā et eius ordine recedit ordo morbi: ⁊ existente natura cū morbo existit ordo in morbo: ordo igit morbi pcedit a nā. Pono q̄ ordo motus q est in morbo pcedit a natura māe ei⁹. Illa aūt nā est passio māe morbi: vt subtiliatio māe morbi ⁊ eius grossities ⁊ multitudo eius ⁊ paucitas ⁊ viscositas ⁊ similes passiones seu qualitates nāe māe morbi: vt vult Isaac in quarto febriū. ¶ Prima rō soluit per hoc q̄ motor nostri corporis tam in sanitate q̄ in egritudine est motor extrinsecus ⁊ mediatus: ⁊ est aia ⁊ nō motor itrinsecus ⁊ imediat⁹: put diffinit in scđo physicoꝝ qui est nā sumendo pprie nām: ideo cessante nā que est aia: cessat ois ordo in motu morbi: nec tñ pp̄ter hoc sequit q̄ nā que est aia sit cā ordinis morbi. Nā aia nō est cā sed occasio: sicut ostiū nō est cā pp̄ quam intro domū sed est occasio: q2 si ostiū nō esset: non possem intrare domū: sic aia nō est cā ordinis in motu morbi: sed est occasio: q2 si aia nō esset non esset ordo in motu morbi: sed cā ordinis in motu morbi est pdicta nā māe morbi. ¶ Scđa rō soluit per hoc q̄ mā est duplex. Una est pma: ⁊ hec est mā tm̄: ⁊ hec est pncipiū inordinationis: ⁊ de hac arguit. Alia est scđa ⁊ posterior: ⁊ hec nō dicit pprie mā sed subm: q2 hȝ mām ⁊ formā: ⁊ ab hac pcedit ordo pp̄ter participationē forme: ⁊ talis est mā morbi. Ordo igit qui est in motu morbi pōt pcedere a natura materie eius.

Secundo querit: vtrū in febrib⁹ sit idē terminus.i.eadē dies: qbusdā ad bonū: qbusdā ad malū. Et videt q̄ nō: q2 duoꝝ ꝯtrarioꝝ inequaliū in potētia ⁊ virtute nō pōt esse idē terminus. Nā terminus potētioris erit breuior: sed morb⁹ ⁊ natura sunt duo ꝯtraria inequalia in virtute ⁊ potētia: qm̄ nā iuuat a nā celesti: eadē igit dies nō pōt esse qbusdā ad bonū ⁊ qbusdā ad malum. ¶ Ad oppositū est Hip. in tertio pnosticoꝝ. ¶ Ad hoc dōm q̄ eadē dies est qbusdā ad bonū ⁊ qbusdā ad malū: ⁊ hoc facit tā ipressio ppria que est vni ꝯferens ⁊ alteri nociua q̄ ipressio cōmunis que q̄nq̄ est nature ꝯtraria ⁊ q̄nq̄ morbo. Eadē igit dies pōt esse quibusdā ad mortē ⁊ quibusdā ad vitā. ¶ Ad rōnē dōm q̄ nō solum natura iuuatur a natura celesti: sed etiam morbus: et pp̄ter hoc eadem dies pōt esse cōmunis morti ⁊ vite.

Tertio querit que virtus magis angustiet in crisi: an naturalis: an aialis. Et videt q̄ nālis: q2 iter eā solā ⁊ egritudinem sit pugna ⁊ ꝯflictus: sola eni virtus nālis digerit diuidit ⁊ expellit. Et isti tres mot⁹ soli sunt motus quos natura facit in egritudine sm Gal. in cōmen. illius afo. 4. parti. Egritudinibus qbuscūq̄ incipientib⁹ si fel nigrū. ¶ Ad oppositū est q̄ in crisi vltimātur mala accidētia vt dolor iquietudo alienatio vigilie ⁊ silia: sed ista pcedunt ab angustia virtutis aialis: igit virtus aialis magis angustiat in crisi. ¶ Ad hoc dōm q̄ in crisi sunt duo. Unū est pugna vt cadit inter virtutē ⁊ nām. Aliud est intensio maloꝝ accidētiū. Quo ad primū magis angustiat virtus naturalis: sed quo ad 2m magis angustiat virtus aialis: ⁊ per hoc solute sunt ambe rōnes.

Et multotiens quidem. ¶ Tribus primis partib⁹ huius capituli terminatis: hic incipit q̄rta in qua dat quosdā spāles canones de crisi ⁊ đ dieb⁹ creticis: ⁊ dat decē. ¶ Primus dat vnā diuisionē de crisi talē. Crisium qđdā sit per plures modos seu spēs crisis vt crisis causonis incipit cū fluxu san. nariū: ⁊ cōplet cū sudore. Et quedā sit per vnū modū crisis tm̄: vt per vomitū tm̄: aut per sudorē tm̄: ⁊ sic de alijs. ¶ Secundus quē dat. ibi(Et pregnās.) reducit aborsū ad vnā spēm crisis vt ad istā que sit per fluxū san. ⁊ pȝ. ¶ Tertius quē dat. ibi(Et scias q̄ nō quotiēscūq̄) dat quādā ipotētiā signoꝝ creticoꝝ ⁊ est q̄ crisis nō statim sequit q̄n apparet: q̄uis in pcessu tpis fiat crisis. ¶ Quart⁹ quē dat. ibi(Nā qđā coꝝ.) dat vnā diuisionē signoꝝ creticoꝝ ⁊ est q̄ coꝝ qđdā est tātū signū crisis vt dolor capitis ⁊ alienatio. Et qđdā est signū ⁊ ps crisis vt sudor ⁊ vomit⁹. ¶ Quintus quē dat. ibi(Et cū apparēt signa.) determinat qđ significet signū crisis post qđ nō sequit statim crisis. ⁊ pȝ. ¶ Sextus quē dat. ibi(Et q̄nq̄ est.) dat quādā diuisionē signoꝝ creticoꝝ: talē signoꝝ creticoꝝ qđdā hȝ crisim pro cā: ⁊ tale est signū creticū qđ appet in tertiana pura: ⁊ qđdā hȝ rem aliā a crisi pro cā: vt motū furiosum māe egritudinis nō digeste: aut eius multitudinē aut rē aliā: ⁊ tale est signū creticū qđ appet in tertiana lōga ante porismū et illud signū creticū est inquietudo ⁊ cōmotio ⁊ silia. ¶ Septimus quē dat. ibi(Et de illis que tibi.) docet cognoscere: vtrū infirmus debeat habere crisim vel nō: siue sanet siue infirmet. Et dicit q̄ hoc scit per motū egritudinis ⁊ per virtutē.i.fortitudinē egritudinis: ⁊ per nām.i.per spēm egritudinis: ⁊ per tps anni: q2 si mā egritudinis mouet ⁊ egritudo sit fortis: ⁊ egritudo est cholerica: ⁊ tps anni sit calidū: tūc infirmus habebit crisim. Et si ꝯtria adsint tunc infirmus nō hēbit crisim. ¶ Octau⁹ quē dat. ibi(Et scias q̄ significationes.) docet cognoscere signa cretica significantia bonā crisim: ⁊ significātia malā. Dicēs q̄ illa que signant victoriā nāe sup mām egritudinis signant infallibiliter bonā crisim. Illa aūt que signant malitiā nāe ⁊ ipsius diminutionē.i.potentiā signant pugnā inter naturā ⁊ mām egritudinis: ⁊ sic q̄nq̄ signant malā crisim. ¶ Nonus quē dat. ibi(Et nō est posse.) dat ptātem magnitudinis ⁊ multitudinis signoꝝ creticoꝝ. Dicēs q̄ ipose est vt iudices infirmū nō liberari nisi in eo appareāt multa signa cretica ⁊ fortia in virtute. Et istud declarat per suā experiētiā cū dicit. O quāta timorosa. ⁊ pȝ. ¶ Decim⁹ quē dat. ibi(Et scias q̄ exuberatio.) dat signa que significant velocitatē ⁊ tarditatē crisis ⁊ horas crisis ⁊ spēs crisis. Et iste cañ. hȝ tres ptes. In p⁹ dat signa significantia velocitatē ⁊ tarditatē crisis: dicēs q̄ signa significantia velocitatē sunt signa aggregata cretica ⁊ ꝯtinua duob⁹ dieb⁹ vel i tertia ⁊ i q̄rta die: ⁊ anticipatio porismi ⁊ subita alteratio facta i pulsu. ¶ Sed vtrū crisis illa debeat eē bona vel mala: istud cognoscit p signa alia nō cretica q̄ apparēt in egritudine q̄ dicet statī illic. Si igit fuerit ad magnitudinē. Et illa sūt signa sumpta a pulsu. Sȝ signa significantia tarditatē crisis sūt siccitas.i.macies corpis vel puatio sudoris vel densitas cutis: ⁊ offuscatio.i.denigratio cutis: egritudies.n. sicce.i.carētes sudore: aut hñtes cutē densā: aut sunt mortifere aut tarde crisis.

Et significat q̄nq̄. ¶ Dat signa q̄ signant horas future crisis ⁊ dispōnes bonas vel malas future crisis ⁊ iudicia signoꝝ creticoꝝ significantiū futurā crisim: dicēs q̄ illa signa sunt signa que apparēt in egritudine vt signa digōnis ⁊ indigōnis que eiciunt a supfluitatib⁹ que ex corpore egrediunt.

Et scias. ¶ Dat signa que signant spēs future crisis. Et illa signa sunt qđā spēs pulsus: dicēs q̄ pulsus apparens.i. pulsus altus cōmuniter signat sup oēm spēm crisis euonū. Et dixit hoc vt excluderet crisim pmutationis: q2 in crisi permutationis pulsus est pfundus. Omnis eni crisis aut est crisis euonū aut est crisis permutationis. Et iste ambe spēs crisis diuidunt in sex spēs gñalis crisis que sunt in his duob⁹ versib⁹ cōprehense. Sudor ⁊ vrina parit fluxo ventris. Sanguis apostema vomitus sunt cretica signa. Et dixi gñalē crisim vt excluderem crises particulares: ⁊ tales sunt lippa ⁊ lachryma respectu egritudinū oculi ⁊ sputum respectu egritudinū pectoris vt dictū fuit in cap. precedenti. Sed pulsus magnus signat crisim ad exteriora vt illā que est per fluxū san. nariū: pulsus vō velox sed non magnus signat crisim ad iteriora vt crisim que fit p vomitū ⁊ fluxū vētris. Ois.n. aggregatio nāe ad expellēdā mām q̄n ipsa nā est fortis facit pulsū manifestū.i. altū magnū ⁊ velocē. Et si pulsus fuerit nō latus ⁊ nō occitus ad ambo latera arterie sm latitudinē ⁊ anteq̄ fiat fortis: tūc opȝ q̄ pulsus ille sit cū ꝯstrictiōe.i.strict⁹: ⁊ cū coartatione.i.coartatus.i. pfundus: vñ q̄nq̄ ꝯtingit q̄ in vna egritudine aggregant duo signa cretica vt vomit⁹ ⁊ sudor: ⁊ tūc sunt ibi due res que sunt pulsus altus ⁊ pulsus pfundus. nā sudor facit pulsū altū: vomit⁹ aūt pfundū: aut vomit⁹ ⁊ fluxus sanguis de narib⁹. nā vomitus facit pulsum pfundū sed fluxus san. de naribus facit altū pulsum.

Et quia. ¶ Impossibile finem suo sermoni ⁊ patet. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Primo querit hic vtrū ipressio que adminiculat in crisi sit ipressio ppria vel cōis. Et vi q̄ sit cōis: q2 necesse est q̄ bonā crisim pcedat digō ⁊ diuisio queadmodū ⁊ malā pcedit indigestio ⁊ cōpactio: sed digō ⁊ indigō: diuisio ⁊ cōpactio fiunt ab ipressiōe cōi. nā digō ⁊ diuisio fiunt a calitate: sed digō ⁊ cōpactio a fridirate. Et cōis ipressio iprimit q̄tuor q̄litates.s. caliditatē frigiditatē humiditatē ⁊ siccitatem: ipressio igit que operat ad crisim est ipressio cōis. Qđ aūt ppria ipressio operet ad crisim pȝ per hoc q̄ ppria ipressio per quosdā aspect⁹ ⁊ piūctiōes stellaꝝ ⁊ sic⁹ cap

in diuersis

in diuersis signis imprimit mortē huic ꝛ mortē illi alias vitā supposito ꝙ ābo i egritudie ꝛ i oib⁹ alijs sint eq̄l. s: ppria igif ipressio opaf in crisi. ℂ Ad h̄ dōm ꝙ vtraq; ipressio opaf in crisi. cōis qdē p vias digōnis ꝛ idigōnis: diuisiōis ꝛ cōpactiōis: ppria aūt p diuersos aspectus ꝛ piunctiōes ꝛ sit⁹ stellaꝝ vt dcm̄ est supius.

Secundo querif vtrū in egritudib⁹ valde siccis possit esse crisis. Et vi ꝙ nō: q: in egritudib⁹ inanitiōis nō pōt fieri crisis cū crisis fit euo qdā: ꝛ egritudo inanitiōis nō hēat mām q̄ possit euāri. In egritudib⁹ igif valde siccis nō pōt eē crisis. ℂ Ad oppo^m est in l̄ra. Ad h̄ dōm ꝙ egritudies valde sicce sunt duoꝝ gēꝝ. Quedā eni sunt egritudies inanitiōis vt ethica ꝛ effimera: ꝛ in istis nō fit crisis: ꝛ de istis arguit. Et qdā sunt egritudines valde sicce: q: fiūt de mā valde sicca vt de melācholia generata p adustionē ꝛ in talib⁹ potest fieri crisis: sed eaꝝ crisis est valde tarda.

Tertio querif in qbus egritudinib⁹ fiat velocior crisis an in humidis an in siccis. Et vi ꝙ in siccis: q: siccitas acuit humorē: hūiditas āt hebetat vt hīi pōt a. G. in cōmē. illi⁹ afoꝛ. z. ptic. In siccis tēporib⁹ febres acute fiūt: sed humor acut⁹ veloci⁹ facit crises q̄ hebes: crisis igif egritudinū siccaꝝ erit veloci⁹ q̄ egritudinū humidaꝝ. ℂ Oppo^m scribif in l̄ra. Ad h̄ dōz ꝙ egritudo sicca duplex est. Quedā enim est q̄ fit ex mā calida ꝛ sicca vt chola ꝛ in hac fit crisis velocius: ꝛ de egritudib⁹ siccis pcedēda est ratio. Quedā aūt est egritudo sicca que fit ex mā sicca ꝛ frida vt ex melācholia: ꝛ in his tardi⁹ fit crisis: ꝛ de his loquif in littera: aut per egritudinem siccam intelligit sine sudore vel cum cute densa.

Quarto querif in qua crisi dēbeat pulsus eē magis apparēs. i. manifest⁹ ꝛ altus: an in crisi euōnū: an in crisi pmutatiōnū: quoniaz fm. G. in cōmē. z. pno. sup illo tex. Hoc āt aps ꝛc̄. In crisi pmutationū ē v̄t⁹ forti ꝛ mā inobediēs: ꝛ iō nō pōt expelli a corpe: s; pmutaf de mēbro ad mēbrū ꝛ facit in mēbro ad qō vadit: aut apa: aut aliā egritudinē: sed q̄to v̄t⁹ ē fortior: tāto faē pulsuz magi apparētē: crisis igif pmutationū faē pulsuz magis apparētē q̄ crisis euōnū. ℂ Oppositū hui⁹ est in l̄ra illic (Et scias ꝙ pulsus apparēs.) preterea in z°. c. huius scđe fen dī ꝙ crisis pmutatiōis expectaf vbi v̄t⁹ ē dēbilior: cū igif virt⁹ sit fortior i crisi euōnū fit magis pulsus appens. Puto ꝙ i crisi euōnum dēbeat eē pulsus magis apparēs. ℂ Ad rōnem dōm ꝙ simpl̄r virt⁹ ē fortior in crisi euōnū: vt dī in. z. c. hui⁹ scđe fen. fortior. n. v̄tus exigif ad expellēdā māꝫ aliq̄ ex corpe q̄ ad eā pmutādā: tñ respectu materie grosse virt⁹ est fortior in crisi pmutationū. mā. n. obediēs a minori virtute mouef. Et sic itelligit. G. in. d. cōmen. z. pronosti.

ℂ Signa motus materiei in crisi ad superiora. Cap. 4^m.

Signum illius est. ℂ Cuz in ca. imediate pcedēti tractauerit auctor de signis creticis fmone vl̄i vt dixit rubri. eiusdē. c. In hac pte tractat de eis fmone pticulari. Iste āt fmo pticularis ē distinguē ꝛ fmone pticulari tradē aliq̄ coꝝ q̄ in pcedēti. c. fūt dētermiata fmone vl̄i sic dixit vltimū v̄bū. c. pcedēt. Illa aūt in vniuerso sunt duo. Primū ē tradē i spāli signa signātia vl̄ez motū crisis vt signa signātia ꝙ crisis dēbeat fieri in pte supiori corpis. Et sig⁹ signantia spālē motū crisis vt signa q̄ signant crisiz dēbere fieri p vomitum: aut p sudorē: aut p alios modos crisis. Et istō p^m ortū hz ab illa diuisiōe signoꝝ creticoꝝ quā dēdit i. c. imediate pcedēti illic (Et forsasse ē signū vnū ꝛc̄.) q̄ fuit ꝙ signoꝝ creticoꝝ qdā signāt vl̄ez motū crisis ꝛ qdā pticularē. Scdm ē distiguē ꝛ tradē signa in spāli significātia crisim bonā ꝛ significātia crisim malā. Et istō secūdum hz ortuz ab eo qō dixit circa fi. c. pcedētis illic (Et scias ꝙ exuberatio signoꝝ ꝛc̄.) Illic. n. dixit ꝙ bonitas crisis ꝛ malitia cognoscif p signa cōparia. i. p signa bona ꝛ mala q̄ nō sūt cretica q̄ apparēt in egritudie. ⁋ Diuidif igif hec ps in p. d. In p° dat signa significātia motū crisis vl̄ez ꝛ pticularē. In z° dat signa signātia crisim bonā ꝛ malā. ibi (Scias ꝙ meli⁹ ꝛc̄.) ⁋ Pars prima diuidif in p. d. In pma dat signa signātia motū crisis vl̄em. In scđa dat sig⁹ signantia motū crisis pticularē. ibi (Q: si associent illis tenebrositas ꝛ caligo) que est caplin qō imediate sequif. ⁋ Pars pma diuidif in ptes duas. In pma dat signa signātia motū vl̄em crisis ad supiora. In z° dētermiat in qua hora fortiora sunt signa cretica et egritudines. ibi (Et scias ꝙ egritudines ꝛ accidētia.) ⁋ Pars prima diuiditur in partes tres. In prima dat vnum signuz significās crisim debere fieri in parte superiori corporis: ꝛ illud est dolor capitis. In secūda illi signo addit qnq; alia signa significātia idē. ibi (Et iterum de significationibus illius.) In tertia adhuc addit illis quatuor alia signa significātia idem. ibi (Et quādoq; associanf ei.) ℂ Et scias ꝙ per hoc qō dicit in alijs et omni re: intelligit in diuisione ꝛ expulsiōe cū omni sollicitudie: nā eni sollicitaf in nocte in digerendo ꝛ diuidendo ꝛ expellendo mām egritudis. ℂ Adhuc scias ꝙ membra superiora sunt membra que sunt supra diaphragma. Reliqua patēt. Hec est diuisio ꝛ fnia huius partis.

Primo dubitatur hic de hoc qō dicit ꝙ dolor capitis fit in crisi que fit per vomitum cuz materia doloris euacuef p vomitum. ℂ Ad qō dicendum est ꝙ ille dolor capitis fit ex compassione ꝛ non ex propria passione. Et ratio arguit de dolore qui fit ex propria passione ꝛ non ex compassione.

Secundo dubitaf de hoc qō dicit ꝙ egritudines ꝛ accidentia sunt fortiora in nocte. Cum instantia fit in omni febre diurna. Et est illa cuius paroxismi fiunt in die. ℂ Ad qō dicendum ꝙ egritudo dicitur eē maior dupl̄r: aut a parte motus eius: ꝛ sic est maior in die in febribus diurnis: aut in nocte in febribus nocturnis: aut a parte motoris qui est nature: ꝛ sic est mior in nocte: q: nā tunc est fortior: ꝛ hoc dico in febre diurna. Et per hoc soluta est ratio q: arguit a parte motus. ℂ Adhuc scias ꝙ ad duos motus nature in egritudine qui sunt diuisio ꝛ expulsio sequuntur accidētia praua vt dolor inquietudo alienatio ꝛ similia. Ad tertiū aūt qō est digestio: raro aut nunq̄ sequif malum accidens.

ℂ Signa distinguendi omnia illa. Cap. 5^m.

Quod si associantur. ℂ Cum in capitulo precedenti dēderit auctor signa significantia motum crisis vl̄em. In hac parte dat signa significātia motum crisis particularez. Et diuidif hec ps in ptes duas. In pma dat signa significātia crises que fiunt per pmutatiōes. ibi (Fortitudo febris cū firmitudine doloris.) per duas colūnas ꝛ dimidiam infra. Et est octauū capitulū infra habēs ppriam rubricā. ℂ Ad euidētiaz tñ pme ptis nota ꝙ crisis que fit per euōnes quintuplex est. Prima est p euōnez sang. Scđa est per vomitū. Tertia per sudorem. Quarta p vrinā. Quinta per egōnē. Adhuc crisis que fit per euōnē sanguis triplex est: quedā eni est nasalis: ꝛ qdā mēstrualis: ꝛ qdā est hemorroidalis. Ex qbus quidā liquet ꝙ crises que fiūt per euōnes sunt vj. Diuidif igif ps pma in ptes sex. In prima dat signa signātia duas crises que fiūt per euōnē. Prima est vomit⁹. Scđa est flux⁹ sang. de naso. In scđa dat signa signātia crisiz p sudorē. ibi (Et fit pulsus ꝛc̄.) Que est tertiū capl̄z īfra. In tertia dat signa signātia crisim per vrinā. ibi (Significat illud ꝛc̄.) In q̄rta dat signa significantia crisim per egōnē. ibi (Signat illud ꝛc̄.) In q̄nta dat signa significātia crisim mēstrualē. ibi (Qn̄ nō iuenis.) In sexta dat signa significātia crisiz hemorroidalē. ibi (Qn̄q; significat illō.) ⁋ Pars pma diuidif in ptes. d. In pma dat signa signātia crisim futurā p fluxū sang. de narib⁹ ꝛ p vomitū. In scđa q: qdā illoꝝ signoꝝ erāt cōia ad signādū sup vtrāq; crisim vt sup vomitū ꝛ fluxuz sang. d narib⁹: nō tñ equal̄r significabāt sup vtrāq; crisim: sed qdam magis signabant sup vnā ꝛ qdā magis sup alterā: iō dētermīat q̄ sig⁹ illoꝝ signoꝝ cōium magis signāt sup vomitū ꝛ q̄ magis sup fluxū sang. d narib⁹. Et cōparat inter signa signātia futuꝝ vomitū ꝛ signa signātia fluxū san. de naribus. ibi (De signis cōibus.) Que est ca. qō imediate sequif. ⁋ Pars pma diuidif in p. d. In pma dat signa significātia crisim futurā p vomitū. In scđa dat signa signātia crisim futurā per fluxū sang. de narib⁹. ibi (Q: si associata fuerit.) ⁋ Prima in. d. In pma dat signa signātia crisim futurā p vomitū. In scđa dat tres opōnes quas facit crisis q̄ fit per vomituz post grauitatē capitis ꝛ dolorē stomachi. Primā quaꝝ faē in pueris: ꝛ scđam in mulierib⁹: ꝛ tertiā in senib⁹. ibi (Et multotiēs quidē.) Et pz fmo ei⁹ in istis ptib⁹. ℂ Scias tñ ꝙ p affirmationē rei itelligit affirmationē vomit⁹ futuri. Et p egritudies expāsas itelligit arteticas ꝛ apata ꝛ alias egritudies que fiūt ex mā que mouef de mēbro ad mēbrū. Hec est diuisio ꝛ fnia huius partis.

Primo dubitaf hic de hoc qō dicit ꝙ frigus hypocūdriorum significat futurum vomitum: et crisis facta per vomitum fit motus ꝛ frigus imobiliter: vt dicitur in primo lib. in ca. d virtutibus ministrandi. ℂ Ad qō dicendum est ꝙ in tali crisi calor ꝛ humores ascēdūt ad stomachū: ꝛ iō frigent hypocūdria.

Secūdo dubitaf d h̄ qō dicit ꝙ flux⁹ sang. nariū magis fit in illis q sūt īfra. 30. annos cū illi q sūt. 30. an. sanguis ānoꝫ sint calidiores. ℂ Ad qō dōz ꝙ in illis q sūt. 30. an. sanguis ē maioris q̄titatis respectu sui corpis: ꝛ iō magis fluit ex narib⁹ in eis: q̄uis in illis qui sunt vltra 30. an. magis feruēat sanguis.

ℂ Judiciū de istis signis cōib⁹ predictis ꝛ pprijs. Cap. 6^m.

De signis. ℂ Cū auctor in pte pcedēti dēderit signa signātia crisim p vomitū ꝛ p fluxū sanguis d narib⁹. In hac pte q: qdā illoꝝ signoꝝ erāt cōia ad dictā vtrāq; crisiz signādā: nō tñ eq̄l̄r: imo qdā magis signabāt sup vnā ꝛ qdā sup alteraz: dētermīnat q̄ illoꝝ signoꝝ cōiuz magis signant vomitū: ꝛ que magis fluxū sanguis de narib⁹. Et pz sermo eius.

Dubitatur hic de hoc qō dicit ꝙ lachryma est signū flux⁹ sanguinis nariū: cum lachryma pcedat a frigiditate. fluxus aūt sang. nariū fiat a sanguie bulliēte. ℂ Ad qō dōm ꝙ in fluxu sanguinis nariū mouenf omnes humores ad superiora ꝛ ex tali motu fiunt lachryme.

Secundo querif iuxta hoc: vtrū lachryme veniant ex venis capitis. Et videf ꝙ nō: q: qcqd est in venis est sanguis aut mixtū cū sanguine: ꝛ oē tale est rubeū. Lachryma autem

est alba: lachryma igit nō venit ex venis capitis. ¶ Oppm̄ but⁹ scribit in Viatico in.c. de lachrymis & hoc p̄cedit. ¶ Ad rōnem dōm q̄ lachryma est p̄s illius aquositatis que vadit cū sanguine ad membra simplicia: & hec aquositas sepat a sanguine in fluxu lachrymax: q̄ est subtilis: & quēadmodū vrina alba sepat a sanguine qui est in venis renū: sic lachryma alba pōt separari a sanguine qui est in venis capitis: vnde non opz q̄ fiat rubea.

Tertio dubitat de hoc qō dicit q̄ tinitus aurū est signū fluxus sanguis ō narib⁹ cū tinit⁹ fiat a vēntositate: & ita a frigitate: fluxus āt sanguis fiat a sanguie calo bullīte. ¶ Ad qō dōm q̄ qñ sanguis mouet ad supiora & fluat ex narib⁹: tunc vapores resoluūt ab eo qui venientes ad aures faciunt illic tinitum.

Quarto dubitatur de hoc qō dicit q̄ tēsio epatis & splenis sine dolore est signum fluxus san. de naribus cuz huius oppositum dicat infra in illo. ca. Fortitudo febris. ¶ Ad qō dicēdum q̄ tensio ad superiora est signum fluxus sang. narium: & de ꝟ loquitur hic: sed infra loquitur de tensione simpliciter.

Quinto dubitatur de hoc qō dicit q̄ tenebrosa imaginatio significat vomitum & non splendida cū cholera sit splēdida. ¶ Ad qō dicendum q̄ cholera que vomitur est raro pura: imo est nigra cum flegmate & propter flegma qō ei miscetur fit imaginatio significans vomitum tenebrosa.

¶ Capitulum. 7ᵐ.

Cum sit. ¶ Cum auctor in pte p̄cedēti ꝺederit signa significantia sup duas crises cuonū vt sup vomitū & sup fluxū san. ō naribus: & distinxerit inter quedā illoz signoz. In hac pte dat signa ꝟ significantia reliquas spēs crisis cuonū. Et hec pars ꝟ q̄nque pres: quaz vnaquez est vnā ca. In p̄ma dat signa significātia crisim p sudorē. In scōa p vrinā. In tertia p egōnē. In 4° per sanguinē mēstrualem. In quinta per sanguinē hemorroidalez. Et patet ptes. Et p̄z sermo eius in oīb⁹ istis ptib⁹. ¶ Scias tn̄ q̄ in primo. c. per id qō dicit. Et tingit rubee. intelligit q̄ cum fiat rubei coloris. Jtē per significationē primā intelligit q̄ significet primo. Jtē per hoc qō dicit. Deide separat p id qō ditimus. intelligit q̄ si vrina est multa: tūc per vrinā fit crisis. Et si est pauca: tūc per sudorē fit crisis. Et ditit hoc in eodē p̄mo capīo in illo loco. Et ꝺeꝭ pue quando minoratur egestio & vrine fluxus.

¶ De signis ꝺclinatōis mālet ad mēbra vale. Ca.8ᵐ.

Significant. ¶ Et in z° ca. p id qō ditit. Et forte intelligit q̄ multiplicat vāa in vesica & p̄uat sudor: aut i nā ifirmi. t. in cōplone ifirm⁹: q̄z hūs cōplonez frīdā & siccā magis multiplicat vrinā: ꝟ minuit sudorez & egōnē aut in for⁹ mēbroz: q̄z durius in cōplone magis multipliat vrinā & minuit sudorē & egōnē & sensu ei⁹ qō apparet ō co: q̄ cōstipatio pozoz cuti multiplicat vrinā & minuit sudorē & egōnē.

¶ Capitulum. 9ᵐ.

Significant illud. ¶ Item in tertio caꝑ. per infirmum parui tactus intelligit infirmum maturum. Et per pulsuz paruū cū ītute intelligit pulsuz nō valde paruū. Reliqua patent.

Primo dubitat hic de hoc qō dicit in p̄ ca. q̄ in crisi sudoris iuenitur caliditas maioꝛ q̄ erat ante: cū humus oppm̄ ꝺi risset supius in. c. de signis ethice. Jllic enī ditit q̄ talis calor inuē in ethica nō putrida. Cōstat aūt q̄ crisis sudoris est solū in putrida. ¶ Ad qō ꝺōz q̄ in crisi sudoꝛ iuenit maioꝛ calitas q̄ erat ānī: q̄z nā crisis sudoris ē cala & ē sub cute. ¶ Ad rōnē dōm q̄ illic cōparat febrē ad se. vt ethicā ad putridā: hic aūt loquit simplr in crisi sudoris: habuit igit diuersos intellectus hic & ibi.

Secundo queritur pp quid rigoꝛ p̄cedit crisim sudoris. ¶ Ad ꝟ dōm q̄ hoc est: q̄z cholera venit cū sudore: sudoꝛ. n. est aḡlitas san. cui pus cholicū est admixtū: vt ꝺi⁹ in. z. li. in. c. ō sudore. & rigoꝛ: fit q̄n cholā mouet & spargit sup mēbra sensibilia.

Tertio queritur pp qd in crisi p sudoꝛez tinctura vrine p̄cedit inspissationē eius. ¶ Ad qō dōm q̄ hoc est: q̄z digō p̄cedit diuisionē humoꝛ: & digestio tingit: & diuisio inspissat.

Quarto dubitat de eo qō inuit in primo. c. q̄ in crisi sudoꝛi sit necessario virtus fortis cum istātia sit in sudore moꝛtali. ¶ Ad hoc dōm est q̄ in principio sudoris semper est virtus fortis: sed in fine sudoris ōficit virtus in sudore moꝛtali.

¶ Capitulum. 12ᵐ.

Fortitudo. ¶ Cū in. 8. c. p̄cedentib⁹ ꝺederit auctoꝛ signa significantia crisim eūonis. In hac parte dat signa significantia crises pmutatiōis. ¶ Dū enī ebꝺ q̄ncq̄ pmutat ad apa seu ad exituꝛa: & q̄ncq̄ ad parisim: & q̄ncq̄ ad apoplia: & q̄ncq̄ ad arteticam: & q̄ncq̄ ad alias egritudines. Et ꝺiuidit hec pes in pres duas. In p̄ma dat simplr et absolute signa crisis pmutationis. In secūda dat ea specialr qō facit in sequenti caꝑ. Presens caꝑ. diuidit in pres tres. In p° dat simpliciter & absolute signa crisis permutationis. In scōa dat signa per que cognoscit pe vel mēbrū in quo oz fieri crisis pmutationis. ibi (Et partem qdem pmutationis.) In tertia ꝺeterminat in quo tempore anni: & in qua etate magis fiat crisis permutationis. ibi (Et scias q̄.) Et p̄z sermo eius in hoc capitulo.

Primo dubitatur de hoc q̄ vult hic q̄ sanitas virtutis cum priuatiōe ꝺigōnis est signū crisis pmutatiōis: cum sanitas cū priuatione digestionis sit causa crisis pmutationis: & idē nō possit eē causa & signū: cuz signum sit effectus qdā. ¶ Ad qō ꝺicēdum est q̄ sanitas virtutis cum priuatione digestionis est cā crisis permutationis in ifirmo: sed respectu medici est signuz: nō est aūt inconueniens q̄ idē sit cā & signuz respectu diuersorum.

Secundo queritur de societate istoꝛ duoꝛ. f. sanitatis virtutis & pmutatiōis ꝺigōnis. Et ārit: vtrū ad signandū crisim q̄ possint hec duo associari. f. sanitas virtutis & pmutatio digestiōis. Et videt q̄ nō: q̄z virtus q̄ facit crisim pmutatiōis ē virtus naturalis: sed si virtus nālis est sana & fortis nō pōt esse ꝺigestio: & ꝺicta duo nō pāt associari. ¶ Ad oppm̄ est auctoꝛ hic. Ad qōnez ꝺico q̄ predicta duo pōt sociari. Sed auctoꝛ intelligit in ifa per virtutez in hoc loco triplicē virtutē. f. nālem animalem & vitalez. ¶ Ad primum dicendum q̄ virtus naturalis in illo loco in quo fit crisis pmutationis est fortis simpliciter: sed non est fortis respectu materie indigeste: & ideo dicta duo possunt sociari.

Tertio dubitat de ꝟ qō ꝺicē q̄ in egritudib⁹ salutis sanitas virtutis cū pūone ꝺigōnis signāt crisiz pmutatiōis. Queritur ꝺic: vtrū cū pūtiōe ꝺigōnis possit eē aliq̄ egritudo salua. Et vi q̄ nō: q̄z nulla egritudo ē salua in q̄ mā egritudis supat nāz ꝟ. Balin the gni in illo ca. ibi. Quecūq; ꝺo &c.) Ergo nulla egritudo pōt eē salua cū priuatione ꝺigōnis. ¶ Ad oppositū est auctoꝛ hic. Ad qōnez ꝺico q̄ indigestio est ꝺupler. Una est priuatio ꝺigestionis: & cū hac potest egritudo esse salua: q̄z materia ꝺigesta potest ꝺigeri. Alia est cōtrarium ꝺigōnis & cum hac egritudo nō pōt esse salua.

¶ Signa q̄ illa permutatio est ad inferiora. Caꝑ. 13ᵐ.

Ventus doloris. ¶ Cū auctoꝛ in pte p̄cedēti ꝺederit signa significantia crisiz pmutatiōis simplr & absolute. In hac pte dat spāliter signa significantia crisiz pmutatiōis. Et ꝺiuidit hec pes in ꝺuas. In p̄ma dat signa significantia crisiz pmutatiōis ad inferiora & ad superiora. In scōa dat signa significantia crisim pmutatiōis ad egritudies. ibi (Cū videris.) Que est 3ᵐ. c. ifra. ℣ Prima in duas. In p̄ma dat signa significantia crisiz pmutationis ad inferiora. In scōa ad superiora. ibi (Significant illud.) Que est sequens capitulum. Et patet sermo eius in his ꝺuobus capitulis.

¶ Signa q̄ crisis erit cum exitura. Caꝑ. 15ᵐ.

Cum videris. ¶ Cum auctoꝛ in ꝺuob⁹ capitis immediate p̄cedēntib⁹ ꝺederit signa significantia crisim pmutatiōis ad superiora & ad inferiora. In hac pte dat signa significantia crisim pmutatiōis ad egritudines. Et ꝺiuidit hec pes in pres duas. In p° dat signa significantia crisiz pmutatiōis ad egritudies. In z° q̄z rigoꝛ q̄ncq̄ cadit i crisi pmutatiōis dat sig⁹ significantia casuz rigoꝛ i crisi pmutatiōis. ibi. (Cū videris i se. acuta.) Que ē 5ᵐ. c. ifra. ℣ Prima i tres pp̄. In p° dat signa significantia crisiz futurā p exituꝛā. In z° dat duo signa pnosticātia crisim nō fiet p exituꝛā. ibi. Et multotiēs.) In 3° docet q̄ exituꝛe in gb⁹ egritudib⁹ fiūt. ibi Et exituꝛe &c.) Et p̄z 8mo ei⁹ ī 6. c. ¶ Scias tn̄ q̄ p. 3nū illi⁹ intelligit q̄ crisis fiat frequēti⁹ i senectute & retulit 6 in. c. p̄cedēti. ibi (Quidā. n. ditexerūt.) Jtē p ꝺolorē accītē in ifertiori pte corpis it elligit exituꝛā. Et p vigiti intelligit. 20. ꝺies. Et p signa alia it elligit q̄ signa ꝺigōnis si appeāt signant q̄ crisis nō erit cōplera. Et q̄ si vt⁹ ē ōbilis nō erit reditus p eūonē ſz p exituꝛā. Jtē ꝺic q̄ lassitudo cāta ab exercitio: aut p se veniēs facit exituras circa mādibulas: q̄z lassitudo facit bōnes eē i fluxu & motus lenat

mus leuat humores. Iré dicit ꝙ in lassitudine extensiua fit magis exitura in mãdibulis: qz in lassitudie extẽsiua labor ũcturaꝝ non est vehemẽs: qz lassitudo extensiua nõ fit a motu: imo fit a superfluitatib⁹ retentis in carne: ꝛ nõ exitura fit in carne molli mãdibularum ꝛ nõ in unicturis. Neq; est in eis. i. in hmõi lassitudiné extẽsiua ũcturaꝝ: attractio. Nõ é in eis attractio quã faciũt ũcturæ: attrahũt enī qz sunt vacue. Et qz calefiũt ꝙ motũ ꝛ fit ibi accessio i illis q̃ hñt lassitudiné extensiua ꝓp superfluitates q̃ retinent in carne. Et carnis mollis. i. glãdole: post mãdibulas receptio é in illis q̃ hñt lassitudiné extẽsiuã: ꝛ nõ exitura fiũt i eis post mandibulas ꝛ nõ i ũcturi. Reliq; patẽt: hec é diuisio ꝛ ſnia hui⁹ partis.

Primo dubitat hic de hoc qõ dicit ꝙ exitura facta min⁹ reuꝛ tit in hyeme: cũ hyeme plus de flegmate generet qõ est causa generatiõis exituraꝝ. ¶Ad hoc dõm est ꝙ min⁹ reuertitur in hyeme: qz hyems facit humores stare ꝛ phibet eoꝝ fluxum: ꝛ exitura generatur a fluxu humoꝝ ſm plurimum.

Secundo dubitat de ꝑ qõ dicit ꝙ exitura nõ facta minus reuertitur in senectute cũ in senib⁹ sit virtus ꝛbilis q̃ nõ põt continere humores a fluxu. ¶Ad qõ dõm ꝙ min⁹ reuertit in senectute ꝓpter absolutiam ꝛ ordinem diete quã hñt senes: cuius virtus sit debilior in eis q̃ in iuuenibus.

Tertio q̃rit q̃ mã magꝝ faciat crisim ꝑmutatiõis cũ exitura an calã an frida. Et vi ꝙ calꝺ: qz ad ꝑmutationé cũ exitura exigit penetratio: sed mã calã penetrat magꝝ ẽtitate frida. ꝙ mã calã magis facit crisiꝝ ꝑmutatiõis cũ exitura. ¶Ad oppm̃ é auctor in lſa. ꝓterea inobediẽtia mãe exigit ad crisim ꝑmutationis cũ exitura: sed talis inobediẽtia é i mã frida non in calã: ꝙ mã frida facit crisim ꝑmutatiõis cũ exitura: ꝛ hoc ꝓcedẽdũ. ¶Ad ꝑmã rõnẽ dõm ꝙ fortitudo virtutis cũ mã frida facit penetratiõez sufficiẽtẽ ad exiturã. Virtuti enī fortiꝝ nihil é impole ſm. S. in cõmẽ. illius afoi. 7. particule. Quibuscũq; iter. sub auctoꝛitate ꝓip. Cõstat aũt ꝙ ad crisiꝝ ꝑmutatiõis cũ exitura exigit ẽtus fortiꝝ cuꝝ fortitudie tẽperata: vt dictũ fuit in ea. supra. Cuius materia frida magis facit crisim permutationis cũ exitura q̃ calida.

Quarto queritur in quibus mẽbris magis fiat exitura. Et vi ꝙ in mẽbris ſteriozibus: qz mã grossa ꝛ idigesta petit inferiora: ꝛ talis mã est in exitura. ¶Ad oppm̃ sic. Materie penetratiue sunt leues: ꝛ mãe leues petũt ſupiora: sed mãe exituraꝝ sunt penetratiue: ꝙ exituræ magis fiũt in mẽbris ſupiozib⁹. ¶Ad ꝫ dõz est ꝙ exituræ sebꝛũ acutaruꝝ magis fiunt in membris ſupiozib⁹: qz sunt leues ꝛ penetratiue: sed exituræ sebꝛium chronicaruꝝ magis fiunt in membris inferiozibus vt dõ in fine huius caꝑ.

Quinto queritur: vtrũ rigor sine sudore ſpediat crisiꝝ ꝑ exiturã. Et vi ꝙ nõ: qz rigor sine sudore nõ é cũo: ꝙ nõ põt ꝑpedire cũonem: ꝛ crisis per exiturã est q̃dã cũatio. ¶Ad oppositus est auctor in fine huius ca. ꝛ hoc est ꝓcedendũ. ¶Ad rõnem dõm ꝙ q̃ntus rigor non sit cũatio extra corpus: est tamẽ cũatio q̃dam: qa est evacuatio vsq; ad cutem. Et qz materia exituraꝝ que fiunt in cute eminet ꝛ impellit ad exteriora. Et rigor sine sudore tenet humores intra cutẽ: nõ rigor sine sudore impedit exituram.

¶Iudicia de huiusmodi exituris. Caꝑ. 17ᵐ.

Accunqꝫ. ¶Cũ auctor in ꝑte ꝓcedẽti dederit signa sigñantia crisim ꝑmutatiõis cũ exitura. In hac ꝑte cõparat iter exituras q̃ ꝑ signa illa significant. Stat aũt cõparatio illa circa bonitatẽ ꝛ malitiã eaꝝ: vñ ẽterminat q̃ exituræ sunt meliores ꝛ que ẽteriores. Et dat q̃ꝑplures cõparatiões q̃ patẽt studẽti. Scias tñ ꝙ ꝑ⁹ duaꝝ rez est ꝙ exitura redeat malor aut ꝙ redeat egritudo. Scõa é ꝙ mã expellat ad ũcturas: aut ad mẽbra dolorosa: aut fessa: aut ꝛbilia. Item per collectionem intelligit sanié. Reliqua patent.

Primo dubitat hic de ꝑ qõ dicit ꝙ loc⁹ amplus é de ꝑditionibus bone exituræ: cũ exitura facta in loco amplo fit ꝑfundior ꝛ parat ad generãdũ fistulã. ¶Ad qõ põt dici ꝙ loc⁹ amplus é duplex: aut simplr: aut respectu mãe exituræ. Primo⁹ locus amplus nõ é de ꝑditionib⁹ bone exituræ: ꝛ talis locus sunt nares ꝛ crura: ꝛ de hoc obiicit. Scõa aũt fit: ꝛ de hoc loquitur in lſa.

Secundo dubitat de hoc qõ dicit ꝙ mẽbraꝝ multi sudoris est apũ ad generationez exituræ: cũ ex mẽbro muleꝛ sudoris materia exituræ euaporet. ¶Ad qõ dicendũ ꝙ exituræ mã est grossa inobediens indispolita ad resolutionem: ꝛ ideo non põt euaporare: sed remanet in membro. Et ipsa quidem fluxit de facili ad membrum sudans: quia viaꝫ habet ampliaꝫ.

¶Signa euẽtus ſpasmi in pueris. Caꝑ. 18ᵐ.

Cum incis. ¶Cũ auctor i ꝓtib⁹ ꝓcedẽtib⁹ ẽderit sigñ sigñantia crisiꝝ ꝑmutatiõis egritudis acute ad egritudiné chronicã: ꝛ sigñantia crisiꝝ ꝑmutatiõis ad exiturã. In hac ꝑte dat signa significatia crisiꝝ ꝑmutatiõis egritudis acute ad ſpasmũ. Et dividit hec ꝑs i ꝑ. 2. In ꝑ⁹ dat signa sigñantia crisiꝝ ꝑmutationis egritudis acute ad ſpasmũ et ꝑte etatꝫ. In 2ª et ꝑte cõnis. ibi (Cũq; fuerit apũ caꝛ.) V. ꝓia in duas. In ꝓma dat signa ꝓnostica ẽtia ſpasmi in pueri nouẽ annoꝝ ꝛ minus. In 2ª dat signa crisim i adolescẽtib⁹. ibi (In adolescẽtib⁹ vo cuꝝ torquent.) Et ꝑ⁹ ſmo ei⁹ in istis ꝓtib⁹: hec est diuisio ꝛ ſnia huius partis.

Subitatur hic de hoc ꝙ spasmũ appropriat calido apũ stomachi: cuꝝ tñ oẽs nerui oriant a cerebro mediate vel imediate ꝛ spasmus fiat in nerui: spasmus igit magis appropriatur apostemati calido cerebri ꝙ apostemati calo stomachi. ¶Ad qõ dicendũ est ꝙ sine dubio apostemata calida cerebri faciunt magis spasmum ꝙ aliqua alia apostemata vt arguit. Sed qz duo magni nerui descendunt a cerebro ad stomachuꝝ ſm Gal. in cõmẽ. illius afoi. 6ª parti. Quibuscũq; cerebrũ sursum tẽ. nõ in hoc loco appropriauit spasmum calido apũ cerebri.

¶Signa casus rigoris. Caꝑ. 19ᵐ.

Cum vides. ¶Cum auctor in ꝑte ꝓcedẽti dederit signa significãtia crisim ꝑmutationis egritudis acute ad egritudiné chronicaꝝ: et ad exituraꝝ ꝛ ad ſpasmum. In hac parte dat signa significantia casum. i. futurum: euentum rigoris in febꝛ acuta. Et patet sermo eius in hoc capitulo.

Primo dubitatur hic de hoc qõ dicit ꝙ fluxus ventris equalis. i. ꝛeperatus nõ repellit rigorem: cum ois fluxus vẽtris minuat rigoꝛ seu materiam rigoris. ¶Ad qõ dõm est ꝙ ꝛeperatus fluxus ventris non minuit materiam rigoris: qz euacuat solum id qõ est in intestinis: ꝛ ideo nõ repellit rigorem.

Secundo queritur vtrũ in seb. acuti ſceluus sudoꝛ possit ꝓcedere rigoꝛé. Et vi ꝙ nõ: qz sudoꝛ cũat mãm rigoris. Nam rigoꝛ ꝛ sudoꝛ: fiũt ex cholꝛa. Sudoꝛ enī est aquositas sanguinis cui pus cholericũ est admirtũ: vt dõ in ſcõo li. hui⁹ cañ. in ea. de sudore. Et rigoꝛ fit ſparsio cholꝛe supra mẽbra sensibilia: vt habet ex illo capi. primo sen hui⁹ quarti lib. Doꝛripilatio est dispositio: rigoꝛ igit non põt sequi sudoꝛem. ¶Oppm̃ hui⁹ inuit auctor in lſa. ¶Ad qõ dõm est ꝙ rigoꝛ sequit sudoꝛem: qz sudoꝛ mouet materiam rigoris: sed nõ euacuat eam totam: ꝛ per hoc solum ꝛõ qz ratio vult ꝙ sudoꝛ euacuet totam materiam rigoris.

Tertio queritur ꝓp qd in seb. tertianis simplicib⁹ ꝛ duplicib⁹ sudoꝛ ꝓcedat rigoꝛé. ¶Ad qõ dicẽduꝫ est ꝙ hoc est ꝓp ꝙ appropinquante tẽpore pugne: ꝛ illud est quãdo fit rigoꝛ: natura conatur expellere de partibus inimici sui qõ põt: ꝛ ideo ꝓmo sudat. Et qz sudoꝛ mouet materiam rigoris: ꝛ non euacuat eã totam: ideo post sudoꝛem illum sequitur rigoꝛ qui est principiũ paroꝛismi in simplicibus tertianis ꝛ duplicibus tertianis.

¶Signa significantia crisim bonam. Caꝑ. 20ᵐ.

Et scias. ¶Cum ab illo capꝛo cuius primꝰ est (Signum cius est doloꝛ capitis) vsq; ad locũ istũ dederit auctor signa sigñantia motũ crisis vniuersalẽ ꝛ ꝑticulaꝛé. In hac ꝑte dat signa sigñtia crisiꝝ bonam ꝛ crisim malã: ꝛ hec pars hꝫ ozduꝫ ab eo qõ dicti fuerit in illo caꝑ. Crisim antecedũt. In illo passu. Et quãdo est forma dec. Et hec pars cõtinet ꝑsens capitulum ꝛ duo sequẽtia. Et dividitur hec pars in partes duas. In prima dat signa significantia crisim bonam. In secunda dat signa significãtia crisim malam. ibi (Ipsoꝝ radices.) Et est capitulum sequens.

¶Signa significantia crisim malam. Caꝑ. 21ᵐ.

Ipsorum. ¶Et qz signa mala sunt duoꝝ modoꝝ: qz quedã sunt mala simpliciteꝛ: ꝛ ꝙdaꝫ sunt mortalia: ideo secũda pars dividit in ꝑtes duas. In prima dat signa simpliciteꝛ mala. In secũda dat signa mortalia. ibi (Et quando aggregantur.) Et est ꝛertium caꝑ. infra. Prima duo capitula remanent indiuisa.

¶Iudicia de iudicijs signoꝝ sigñantium crisim malã. Caꝑ. 22ᵐ.

Quando. ¶Sed tertiũ dividit in ꝑtes duas. In ꝑ⁹ dat signa sigñtia bonaꝝ mortis. ibi (Bona igit.) Et ꝑ⁹ sermo eius in istis 3. capꝫlis. Scias tamẽ ꝙ in ꝑ caꝑ. per ꝓpẽdiculaꝛé intelligit viam rectã. Perpẽdicularis enim est linea recta procedẽs ab alto super aliã lineã: sicut est perpendiculus carpẽtarioꝝ. Et in ſcõo caꝑ. per antecessionem intelligit illud quod antecedit. Et per viã intelligit digestionẽ. Digestio enim est via ad diuisionẽ ꝛ ad expulsionẽ. Et per leuitatẽ intelligit alleuiationẽ. Et in 3º caꝑ. per signa mala ꝓuationis digõnis intelligit signa cruditatis digõnis. Et tale est urina alba. Et per signa mala alterationis ab eo qõ opꝫ intelligit signa ꝓtrary digõnis. Et per signa mala alicuius alterius de signis malis intelligit mala signa q̃ nõ sunt sumpta a ꝓuatiõe digõnis: nec a cõtrario digõnis: sed a tenore virtutis vt pulsus malus: aut anhelitus malus: aut alienatio: aut inquietudo ꝛ sitis. Item per hoc qõ dicit in fine caꝑ. post ipsa. intelligit post signa mala. Et vult ꝙ hoc ꝙ si post appariti õez signoꝝ maloꝝ coegerint cause antecedentes predicte vt multum do materiei: tunc crisis fiet in die sexta. Reliqua patent.

Primo dubitat hic de hoc qõ dicit in ꝑ caꝑ. ꝙ signa mala certius sigñant malũ in die ꝛetico q̃ in die nõ ꝛetico. Et

videl q̄ nō: q: in die cretico radix sup̄ior iuuat nūz. Signū ꝗ malum incertius significabit malum in die cretica q̄ in non cretica. ¶ Ad qō dōz q̄ signa mala certi⁹ signant malū in die cretico: q: si ea que debēt iuuare nō iuuāt in tpe in q̄ debēt iuuare: certū sig^m̄ ē ad malū. vt vult Gal. cōm. p̄mi afoi. z^e pti. Et ꝛ̄ si in die cretica i qua iuuat nā appeat signū malū: certius significat malum.

Secundo dubitat de hoc qō dicit q̄ digestio in vrina p̄t esse in primis cū egrotat: cū in p̄cipio egritudinis non appeat signū digōnis. ¶ Ad qō dicendū ē q̄ p̄ Ꝫ qō dicit in p̄mis: nō intelligit solū p̄n^m̄ egritudis: sed augmēti: ꝛ in augmēto appaꝛēt signa manifeste digōnis. In egritudie emz salubri apparēt in p̄n^o signa digōnis occulte: ꝛ in augmēto signa digōnis mānifeste: ꝛ in statu signa digestionis complete sm Gal. in p̄ de crisi.

Tertio dubitatur circa tertiuz. ca. ꝛ illic queritur: ꝑpter qd signum indicatiuū ad sui significati executionē exigit me dietatē septimane. ¶ Ad qō dicēduz q̄ est pp hoc q̄ signū indicatiuum est signū digestionis vel contrarij digestionis: sed facta digestione diuisio soluz exigit tres dies. In quarto igit̄ per aduersorium radicis superioris fiet expulsio ꝛ crisis aut oppositum.

Quarto queriꝫ q̄ istoꝝ duoꝝ motuum indigeat tēpore lōgiori an digestio an diuisio. Et videt q̄ diuisio: q: difficilius est mouere substātiam q̄ qualitates: ꝗ diuisio exigit tpe lōgius q̄ digestio. ¶ Ad oppositū est illud quod videmus de die. ii. nā dies. ii. est indicatiua quartedecime. Digestio igit̄ durat decez diebus: ꝛ diuisio solū tribus. tēpus igitur digestionis est lōgius q̄ tempus diuisionis: ꝛ hoc est cōcedendum. ¶ Ad rōnem in oppositum dicendum est q̄ ḡuis facilius sit mutare qualitates q̄ mouere substantiam: tamen quia diuisio inuenit subiectum dispositum: ideo digestio exigit tempus longius q̄ diuisio.

¶ Signa digestionis ꝛc. Cap. z^m.

Digestio. ¶ Dicit in p̄n^o huius secūde sen q̄ tota ista secūda sen est de duab⁹ rebus. s. de ꝓnosticatione febriuz: ꝛ de dieb⁹ creticis in qb⁹ fit febrū ꝓnosticatio. Dicit ét q̄ ꝓnosticatio febrū est de q̄nque reb⁹. Prima est crisis. Scōa est bonuz ꝛ malū seu dispō infirmi tēdens ad bonuz vel ad malum. Tertia est lōgitudo ꝛ breuitas febrie. Quarta est recidiuatio. Et quinta est mors ꝛ vita. ¶ Cū igit̄ vsq; ad locū istuz tractauerit auctor de ꝓnosticatione p̄me rei vt de ꝓnosticatione crisis febrū. In hac ꝑte tractat de ꝓnosticatiōe secūde rei vt de ꝓnosticatione feb. que est ad bonū vel ad malū: seu de ꝓnosticatiōe dispositionis tēdētis ad bonū vel ad malū. Et q: digestio ꝛ idigestio sunt cā dispōnis infirmi tēdētis ad bonū vel ad malū: ꝛ effect⁹ non bñ cognoscit sine cognitiōe cāe: iō auctor habuit necessitatē tractādi de digōne. ¶ Diuidit aūt hec ps in ꝑtes duas. In p̄^a tractat de digōne ꝛ idigōne. In z^a tractat de signis ꝓnosticatiū⁹ bonam dispōnē aut malā infirmi. ibi(Nō ois iteratio. Que est sequēs capitulu: ꝛ p̄z sermo ei⁹ in B cap. ¶ Scias tñ q̄ p̄ Ꝫ qō dicit in fine capituli: tūc expecta eā: intelligit q̄ tūc expecta digestionem.

Primo queritur hic: verū in infirmis possit eē digestio. Et vt q̄ nō: q: digestio fit a virtute fortiu: sed in infirmis virtutes sunt debiles: ꝗ in eis non potest digestio inueniri. ¶ Ad oppositum est auctor in hoc. c. ꝛ hoc est cōcedendum. ¶ Ad rōnem dicendum q̄ ḡuis virtutes in infirmis sint simplr debiles ꝛ respectu infirmoꝝ: tamē respectu alicuius determinate materie possunt esse fortes: ꝛ sic est in infirmis in egritudine salubri.

Secundo dubitatur de hoc qō vult q̄ indigestio substātie fit mala cū indigestio substātie faciat humoꝛē eē gentū nō; partitū: digestio vo faciat eū esse mobilē ꝛ partitū in ꝑtes. Et ex quiete humoꝛis infirmus alleuiat: vt dī in fine tertij ca. superi^o. ¶ Ad qō dōm q̄ indigestio substātie est mala: q: significat mām egritudinis retineri in coꝛpoꝛe. ¶ Ad rationem dicendū q̄ ḡuis diuisio que fit in humoꝛibus faciat infirmum inquietum dum diuisio fit: tamē facta ꝛ finita diuisione infirmus quiescit ꝛ alleuiatur: ꝛ ideo idigestio substātie mala est. Et scias q̄ indigestio substantie vine de qua est hic sermo est tenuitas substātie vine.

Tertio queritur vtrū post apparitionez signoꝝ digōnis possit febris sublimari. Et vt q̄ sic: q: digestio māe frigide est calefactio: sed q̄n mā est calefacta: tūc sublimat febrez: ꝗ post apparitionē signoꝝ digestionis pōt febris sublimari. Secūda rō in statu sublimat febris in egritudie salubri: ꝛ tñ prius apparuerūt sig^a digōnis. ¶ Ad opp^m ē auctor i ista. Et b ē p̄cedēdū. ¶ Ad p̄mā rōnē dōz q̄ q̄n mā frida digerit: tūc calor nālis augmētatur: ꝛ calor nālis augmētat⁹ nō ꝑmittit sublimari. i. augmēari febrē. ¶ Ad secūdam dōz q̄ in statu non sublimat egritudo: sed soluz accēsio.

¶ Judicia de signis absolute. Cap. z4^m.

Non omnis. ¶ Cū auctor in ca. p̄cedēti tractauerit de digōne ꝛ indigestiōe tāq; de causis dispōnis infirmi tendentis ad bonū vel ad malum. In hac parte incipit tractare de signis ꝓnosticatiuis bonā ꝛ malā dispōnē infirmi. Et diuidit hec ps in ꝑtes duas. In p̄ma docet vitari quēdā errorē circa signa p̄dicta: ꝛ b facit in hoc p̄ cap. ꝛ p̄z qō dicit. In scōa incipit tractare de dictis signis. ibi(Signa bona.) Que est sequēs ca. Et hec in duas. In p̄ma tractat de dictis signis bonis ꝛ malis in generali. In secunda tractat de signis malis in speciali diuersificando ea a ꝑte membroꝝ ꝛ aliozum. ibi(Mala diuersificant.) que est z^m̄ c. infra. ¶ Prima in duas. In prima tractat de signis bonis in generali. In secūda de signis malis in generali. ibi(Scias q̄ signa mala) que est sequens capitulum: ꝛ ambo patent.

Dubitatur hic de eo qō dicit in scōo cap. q̄ cōtingit infirmuz sanari post apparitionē signoꝝ mortaliū cū ad signa mortalia nēcio sequat mors. Ad qō pōt dici q̄ a ꝑte signoꝝ mortaliū nēcio sequit mors vt arguit: sed q: ḡuti fortī nihil ipossibile sm Gal. in cōmē. illius a foi. 7^e pti. Quibuscūq; inter frenes. ideo signa mortalia q̄nq; cadūt a suis significatis. ꝓpōnes eni rhetorice ꝛ medicinales nō sunt necessarie: sed ꝓpingētes sm Eustrachiū in cōmē. ei⁹. Et iō ad sig^a mortalia nō semp sequt mors.

¶ Narratio signoꝝ malorum. Cap. z7^m.

Signa mala. ¶ Cum auctor in duobus. c. immediate p̄cedentibus tractauerit de signis bonis ꝛ malis in generali. In hac parte tractat de signis malis in speciali diuersificando ea a parte mēbroꝝ et aliozum. Et hec pars extenditur vsq; ad illum cap. cuius principium est. Scias q̄ longitudo egritudinis ꝛc. Et diuidit hec pars in ꝑtes tres. In prima diuersificat signa mala a ꝑte mēbroꝝ. In secūda a parte operationū in illo ca. Si somnus fit diurnus. In tertia a parte euacuationū in illo cap. Rigoꝛ plurime. Et vna quaq; istaꝝ partiū hz tot partes quot sunt eius capitula. Cognoscuntur autem eius capitula per ꝓprias rubricas: de quibus omnibus nihil intendo scribere: quia per se patent.

¶ Signa longitudinis egritudinis. Cap. 9^m.

Scias. ¶ Transeo igitur ad illud capl̄m. Scias q̄ lōgitudo egritudinis sit. Patent etiam capitula que sunt de lōgitudie ꝛ breuitate egritudinis: ꝛ que sunt de recidiuatione: ꝛ que sunt de morte ꝛ vita. Super que tria revoluitur ꝓnosticatio: vt declarauimus in ꝓcio huius z^e sen. Transeo igitur ad dies creticos.

¶ Tractatus Scōs de diebus crisis ꝛ horis eius.

¶ De principio egritudinis ꝛ prima cōputatiōe crisis. Cap 1^m.

Dē hominibus. ¶ Tuz in principio huius z^e sen que de ꝓnosticatione inscribit vsq; ad istud ca. tractauerit auctor de ꝓnosticatione q̄nque reꝝ. ꝓma fuit crisis. Secūda est dispositio tēdens ad bonū vel ad malū. Tertia est lōgitudo ꝛ breuitas egritudis. Quarta est recidiuatio. Quinta ē mors ꝛ vita. In hac parte tractat de dieb⁹ creticis in ḡbus fūt dicte ꝓnosticationes. Diuidit aūt hec pars in duas. In p̄ma tractat de dieb⁹ creticis: ꝛ de his que ad dieꝝ creticoꝝ notitiā ꝑtinēt absolute. In scōa per relationē ad egritudines. ibi(Jaz sciuisti q̄ opz.) que est virtutū cap. huius z^e sen. ℣ prime in duas. In prima dat notitiā dieꝝ creticoꝝ: ꝛ eoꝝ que ꝑtinēt ad eoꝝ notitiā cū ipsi nō dubitant. In z^a docet cognosci dies creticos q̄n dubitant. Quāq; eni ignoramus verum dies cretica sit deprope vel delēge. Et iterum q̄nq; crisis fiet in duob⁹ dieb⁹: ꝛ dubitamus cui illoꝝ sit attribuenda crisis. ibi(Cognitio dieꝝ crisis ꝛc.) que est penultimuz capitulum huius secunde sen. ℣ prima in duas. In prima tractat de diebus creticis. In scōa de indicatiuis. ibi(Dies indicationis) ꝛ est antepenultimū cap. huius secūde sen. ℣ prime in duas. In prima tractat de dieb⁹ creticis. In scōa de nō creticis. ibi(Ipsi sunt dies p̄mi) que est. 7. cap. huius secūdi trac. ℣ prima in duas. In p̄ma tractat de dieb⁹ creticis in se. In scōa cōparatiue accipiendo dies creticos ꝓ vere creticis: ꝛ ꝓ intercadētib⁹ ꝛ ꝓ indicatiuis. ibi(Eoꝝ meliores sunt septimus) que est sextū cap. huius secundi trac. ℣ prima in duas. In prima tractat de dieb⁹ vere creticis: ꝛ sunt illi qui currūt per quartū. In secūda de non vere creticis: ꝛ sunt illi qui currunt per tertiū: ꝛ vocant dies intercadentes. ibi(Dies isti quos diximus.) que est quartū ca. infra. ℣ prima in duas. In prima tractat de diebus vere creticis absolute ꝛ in se quātū ad eoꝝ causas ꝛ periodos ꝛ partes. In z^a cōparat eos ad inuicē. ibi(Dieꝝ creticoꝝ alij sunt fortes.) que est tertiū cap. infra. Et q: dies creticus non potest sciri quādo erit: nisi p̄cipiat principiū egritudinis: ideo pars p̄ma diuidit in ꝑtes duas. In p̄ma tractat de vero ꝓncipio egritudis. In secūda incipit tractare de diebus creticis. ibi(Plures q̄dem boiuz.) que est sequens ca. ¶ Intentio ꝗ in hoc ꝑticulari cap. est tractare de vero principio egritudinis ꝛ ꝑcipue in febrib⁹. Diuidit aūt istud ca. primo in ꝑtes duas. In p̄ma determinat vez principiū egritudinis ꝛ ꝑcipue febris generalr. In scōa determinat vez principiū spāliter cuiuslibet

febris vt febris parturiētis. ibi (Et si peperit.) ¶ Prima in duas. In pma dat tres opi. de vero pncipio egritudis: quarum vna est vera: τ due sunt false. In scda cōmēdat veram: τ redarguit falsas. ibi (Et fortius est vt psideret. ¶ Prima triū opinionū quas dat in pte est φ extremitas. i. pcīus hore in qua isirmus incipit sentire vestigium egritudinis: vt cōfractionē τ dolorē capitis τ silia est verū pncipiū egritudis. Secūda est φ pncipium accubitus: est verū pnm egritudis. Tertia est φ pnm sensibilis nocumēti in operationib9 est verū pncipiū egritudinis. Prime due opi. sunt false: τ tertia est vera. ¶ Diuidit aūt ps pma in ptes duas. In pma dat dictas tres opi. quaꝝ p dat pmā. scdo dat scdam τ tertiā sil. ibi (Et de hoibus sunt qui dicunt. Et patet. In secūda determiat in qb9 febrib9 cadit diuersitas sic opinātiū: τ in qb9 nō. Intēdēs φ solum in illis febrib9 que nō accidūt subito. i. solū in illis febrib9 in qbus nō apparet statim sensibile nocumētū in operationib9. In illis āt febribus que subito accidūt nō est pnm hore diuersificatū apō opinantes: τ declarat illas febres subito venietes porisimum. cū dicit. Et illud est sicut accidit. Et reiterat primum dicens φ tm in illis febribus quas antecedit confractio τ dolor capitis τ similia. De inde accidunt ipse febres: diuersificantur ambe res que sunt esse principiū verum febris τ nō esse. Cōsequenter cum dicit.

Et fortius. ¶ Cōmēdat tertiā opionē que est vera: τ destruit pmā τ secūdā que sunt false. Et hec in tres. In prima cōmēdat tertiā opi. que est vera dicēs: φ forti9. i. meli9 ē vt cōsideret. i. ponat p vero febris pnº hora inceptionis ipsi9 feb. τ illa hora est qn hō incipit supcalefieri calore extraneo siue pcedat typus siue nō. Et illic. i. tūc iā est manifesta appitio exit9 a dispōne nāli in cōplexione: τ illa manifesta apparitio est calor extraneus eleuatus supra complexionē nālem. Et iste calor extraneus statim qn apparet efficit sensibile nocumentum in operationibus.

Inceptio vo. ¶ Destruit primam opi. dicens φ inceptio doloris capitis τ confractionis non habet considerationem vt ponatur pro vero principio febris.

Et φ decumbit. ¶ Destruit 2am opi. dicens φ hoc qδ dico decūbit in lecto τ somnus supcalefaciens ad feb. nō sunt de illis qb9 est itēdēdū. Ad h vt ponanℓ vera pnª febris: qꝛ multi hūt febres τ portāt eas p viam anq decūbāt. Relinquiℓ g φ verū principiū feb. est hora inceptionis febris: postq necessario sequiℓ sensibile nocumētū. Cōsequēter cum dicit.

Et si peperit. ¶ Dat spāliter vnū pnm febris pturiētꝭ dicens φ ē iceptio febris τ nō partus: quis h sit cōtra Hip. τ G. Et dicit φ hec feb. sm quosdā fit sm plurimū post 2m τ tertiū diē post partū. Hec ē diuisio τ snia huius partis.

Primo videℓ φ instās sit principiū qδ psiderat medicus φ recessus a sanitate fit in tpe nō pceptibili: τ ille recessus est principiū egritudis: g instans illud est pnm egritudis. ¶ Oppositū est in littera: τ in p de creticis. c. 10. qδ icipit. Ego aūt dico φ pnm egritudis. ¶ Solō. quis recessus a sanitate sit pncipium egritudis: tn medicus nō psiderat nisi notoriū recessum a sanitate: τ ideo istans non est principium medicoꝝ sed sophistaꝝ.

Secundo queriℓ vtrū in parturiēte hūte febrē sit cōputādum pncipiū fe. ab ipso partu: an a tpe in q cepit calere. Et videℓ φ tps partus nō sit pncipiū dicte fe. qꝛ dsistere ab operationib9 pluetis determiat sanitatē ab egritudie h3 Gal. in thegni: sed dicta parturiēs nō dsisteret ab opationibus psuetis ante febrē nisi pͥpter partū: partus igiℓ nō est ponēdum pncipiū dicte febris. Itē hoc dicit auctor in lra. ¶ Ad oppositū est Hipp. in pnosticis: τ G. in cōmē. tertij pnosti. Dicit eni illic. G. φ partus ē pnm febris parturiētis: siue febris illa pcedat partū: siue sequaℓ. ¶ Ad hoc dōm φ feb. parturiētis est duplex. Una est cuius cā est prius: agitatio eni humoꝝ que fit in partu est cā putrefactionis humorū. Et huius pncipiū ponēdum est eē tēpus partus: τ de hac fe. loquiℓ Aboali hic: τ Gal. in cōmē. tertij pno. Alia est cuius cā nō est partus: τ huius pncipiū nō est tempus partus: sed est tps illud in quo primo incipit supercalefieri. ¶ Ad rationem dōm φ qꝛ partus facit sensibilē lesionem in operationibus: ideo ponitur eē pncipium febris parturientis: cuius ipse partus est causa.

Tertio queriℓ pp qd in nulla febre cōputaℓ pncipiū febris a cā āte: sed solū a cā piūcta pterq in febre parturiētis et in febre vulneris. Puto φ cā hui9 sit: qꝛ partus facit sensibilem lesionē in opōnibus: τ silr vulnus qδ nō facit aliq alia cā ante sed solū piuncta: τ pp hoc partus pōt poni pncipiū febris parturiētis: quis sit causas āte τ silr vulnus. Et qꝛ in nulla tali feb. causa āte facit sensibilē lesionē: sed sola cā piuncta facit sensibilē lesionem: et sensibilis lesio in operationibus dterminat sanum ab egro: ideo a causa antecedente in alijs febrib9 a febre parturientis τ vulneris nō computatur pncipium febris: sed solum a causa piuncta.

Quarto queriℓ vtrū in vulnerato hūte febrem que icipit post vulnus per aliqt dies sit ponēdū pncipiū febris tps in quo incipit vulnus: aut tps in quo incipit calere. Et videℓ φ tempus in quo icipit vulnus nō sit ponēdū pncipiū: qn febris in vulnere nō sitnec qn humor putrefit: sed in pncipio vulneris nō putrefit humor: imo solū putrefit post gnationē saniei: pncipiū igiℓ vulneris nō est ponēdum esse pncipiū sue febris. ¶ Ad oppositum sic: simile est de partu τ vulnere: vtrobiq eni est humoꝝ agitatio τ sensibilis lesio in opationib9: sed partus pp agitationē quā facit in humoribus: τ qꝛ facit sensibilē lesionē in opōnib9 est pncipium sue feb. g similr vulnus: cū vulnus faciat agitationem in humoribus τ faciat sensibilē lesionē in opōnib9. ¶ Ad hoc dōm φ febris vulneris duplex est. Una est cui9 cā est agitatio in humorib9 que sit in vulnere. Et hui9 pncipiū est pncipiū vulneris: qn vulnus facit sensibilē lesionē in opōnib9: quēadmodū τ part9. Alia ē cui9 cā est putrefactio saniosa q fit in vulnere: τ hui9 pnm est pncipiū vulneris: sed pncipiū ei9 ē tps illō in quo icipit supcalefieri. Obta patēt. Nā p9 rō arguit d fe. causata a putredine vulneris. Et de illa bn arguit τ pcedēda ē de illa. Rō āt ad oppositū arguit de febre cāta ab agitatiōe humoꝝ: τ de illa bn arguit τ pcedēda est de illa.

¶ De causa dierum crisis τ periodorum eius. Cap. 2m.

Plures quidem. ¶ Determinato ho egritudis pncipio in ca. pcedenti τ precipue febris. determinat in hoc ca. de dieb9 vere creticis absolute τ in se: τ qntum ad eoꝝ causas τ periodos. Isti aūt dies sunt illi qui currūt per qtuor: siue de qrto in quartū. Et diuidiℓ istud ca. in ptes tres. In pma h3 alios dat cām dieꝝ creticoꝝ currentiū per quaternariā cōputationem que causa est motus lune. In scda tractat de quadā passione dierum creticoꝝ que est reuolutio seu piodus. ibi (Et scias φ plures eoꝝ nolant reuolutionē.) In tertia dat ptes dieꝝ creticoꝝ currētium de qrto in 4m. ibi (Inquit Hippo. dieꝝ creticoꝝ alij sunt peres.) Qui enim h3 de re aliqua hec tria. s. cām τ ptes τ passiōes: habet sufficiētē sciam de illa re sm Arist. in p posteri. ¶ Prima in duas. In prima dat cām dieꝝ creticoꝝ quaternarioꝝ sm alios. s. motum lune. In 2a abycit eam a psideratione medici. ibi (Et in hac qdem mēsuratiōe τc.) ¶ Prima i qnque. In pma dicit φ in mēsuratiōe tēpoꝝ crisiū. i. in positione dieꝝ creticorū egritudinū acutaꝝ qdā posuerūt cām ex parte lune. i. ipsam lunā: τ illi fuerūt Gal. τ illi q eū imitanℓ pp hoc φ ipsa est incedēs in humiditates mūdi. i. mouet eas localiter: vt p3 in fluxu τ refluxu maris: τ quorūdā fluminū: τ alterat eas digerēdo τ maturādo eas vt ad pxiū. i. aut incrudando eas sm dispōnē materiei: qꝛ si mā bene fuerit disposita digerit τ maturat eā: τ si fuerit male disposita incrudabit eam.

Et significant. ¶ Dat rōnem Gal. τ eoꝝ qui eum imitantur: probando φ luna mouet τ alterat humiditates mundi τ dat tres. ¶ Prima est extēsio τ augmētatio cerebelloꝝ cum augmētatione luminis lune. Et hec augmētatio cerebelloꝝ est qn luna est opposita soli: qꝛ tūc plus h3 de lumie. Et pctio. i. diminutio cerebelloꝝ cū diminutōe lumis lune. Et hec pctio cerebelloꝝ fit in cōbustiōe lune. i. qn luna ē piuncta soli. ¶ Scda rō quā dat. ibi (Et velocitatē maturatiōis fructuū) est velocitas maturatiōis fructuū τ herbaꝝ cū appitiōe ei9. i. lumis lune. ¶ Tertia rō quā dat. ibi (Et dicūt φ hūiditates ciuitatū) est passio. i. ebullitio τ corruptio hūiditatū ciuitatū: vt lutoꝝ τ aliaꝝ aqrū que sunt in ciuitate ab ipsa luna. nā eaꝝ dispōnes diuersificanℓ sm diuersitatē dispōnū lune in multitudie τ paucitate luminis: τ appet maior diuersitas. i. mutatio in humiditatibus q appeat maior diuersitas. i. mutatio facta per lunā per augmētum ei9 in lumine.

Et fit. ¶ Determinat qn magis mouet luna incēdēs φ in oppositione τ qdratura τ sextilitate. Et in h dat cām pp quam dies quarta: τ dies septima: τ dies qrtadecima sunt dies vere cretice: luna eni in die quarta: τ in sua sextilitate: τ in die septima: et in sui qdratura: τ in die quartadecima est in sui oppōne. Dicit igiℓ φ illud. i. mot9 quē facit luna in humiditatib9 sit vehemēti9 qn luna est sm oppōnē dispōnis in qua fuit luna qn erat cōbusta: aut in qua fuit hō qn incepit infirmari. Has eniz duas expōnes tolerat hec lra. sed scda est melior: qꝛ nō ois hō infirmaℓ qn luna est combusta: luna igiℓ rūdet cuilibet ifirmo in quocunq die infirmeℓ sm determinatos numeros dieꝝ: ad quas dies terminanℓ sextilitas lune: τ eius quadratura τ eius oppositio. Deide. i. scdo sit vehemētius illud. i. motus lune sm quadraturā. Et p. i. sm diuisionē reuolutionis ad medietatē. i. qn diuidiℓ reuolutio media. media eni reuolutio diuidiℓ in duas qrtas. Deide. i. tertio fit vehemētius illō. i. motus lune ad medietatē medietaū. i. qn diuidiℓ medietas medietatis reuolutionis totius: τ istās illius diuisionis vocaℓ sextilitas. ¶ Ad euidētiā istoꝝ hboꝝ scias φ qtuor sunt aspectus lune sm Gal. in 3º de creticis. Primus aspect9 oppōnis: τ tunc luna dℓ eē plena seu hederem: τ tūc luna distat a sole p. 6. signa. Secūdus aspect9 est triplicitatis: τ tūc luna dℓ eē gibborosa: τ tunc luna distat a sole per qtuor signa. Tertius est aspect9 qdrature: τ tūc luna dℓ esse media: τ tunc luna distat a sole p tria signa. Quartus est aspect9 sextilis: τ tūc luna dℓ esse nouacularis: τ tūc luna distat a sole per duo signa que sunt sexta ps totius zodiaci: sicut tria signa sunt quarta ps eius: τ quatuor signa sunt tertia ps eius. ¶ Adhuc

sciás φ aspectus oppositionis terminatur in die quartadecima: ꝛ aspectus quadrature terminaẜ in die.7. Et causa istoꝝ terminoꝝ est ista. Luna per circulũ zodiaci ab occidẽte in oriens mouetẜ ꝓprio motu per tredecim gradus in die nãli vel circa id. Cũ igiẜ luna moueatẜ per tria signa zodiaci fere in septẽ dieb⁹: iõ aspect⁹ q̃drature terminaẜ in die.7. Et hec est causa ꝑꝑ quaꝫ dies septima fuit vere cretica. Et qꝛ ẽt luna mouetur per sex signa zodiaci fere in quatuordecim diebus: ideo aspectus oppositionis terminatur in die.14. Et hec etiã est causa ꝓpter quam dies.14. fuit vere cretica. Tres q̃dẽ ptes sunt exposite. In quarta pte que icipit ibi.

Dixerunt. ⁋ Ex motu lune ꝑ totũ zodiacũ circulũ ex͞bit mensem medicinalẽ ꝛ medietatẽ septimane medicinalẜ. Et hec in duas. In p̃ma extrahit predicta ẜm opi. quorũdã pboꝝ. In 2ª ẜm opi. quorũdã alioꝝ. ibi Et fortasse ex͞bunt eas.) Prĩa in quatuor. In p̃ma ex motu lune ꝑ circulũ zodiacũ extrahit mẽsem medicinalẽ. Dicẽs φ nunquã aliq quos iste auctor imitaẜ dixerũt ṽba que sequũtur. Et sunt ista. Propterea φ reuolutio lune est.29. diebus: ꝛ tertia fere. Idest qꝛ luna per circulũ zodiacuꝫ ab vna ꝯiũctione eius cũ sole vsq̃ ad aliaꝫ mouetẜ.29. dieb⁹: ꝛ tertia. i.29. diebus ꝛ.8. horis diminutis ex eis dieb⁹ ꝯiunctionis lune cũ sole. i. dieb⁹ in qbus luna est cõbusta. Et diminuunẜ qꝛ nõ ẽ ipsi lune opatio aliqua in hec iferiora ꝑꝑ priuationẽ luminis solis in illis dieb⁹ in qb⁹ luna est cõbusta: qꝛ dies diminuẽdi sunt fere duo dies ꝛ medietas ꝛ tertia: quare. i. ideo remanẽt.26. dies ꝛ medietas diei: ꝛ isti faciunt mẽsem medicinalẽ ẜm predictos.

Et erit eius. ⁋ Ex dicto motu lune extrahit medietatẽ mẽsis medicinalis: dicẽs φ medietas p̃dictoꝝ.26. dierum ꝛ medie diei est dies.13. ꝛ quarta diei ꝛ sex hore. Et iste dies ꝛ hore faciũt medium mensem medicinalem ẜm predictos.

Et quarta. ⁋ Ex dicto motu lune per zodiacuꝫ extrahit septimanã medicinalẽ: dicens φ quarta ipsius. i. quarta pars.26. dierum ꝛ medietatis diei est sex dies ꝛ medietas diei. i.12. hore: ꝛ octaua diei. i. tres hore. Septimana igitur medicinalis ẜm predictos est sex dies. ꝛ.15. hore.

Et octaua. ⁋ Ex dicto motu lune ꝑ zodiacũ extrahit medietatem septimane medicinalis: dicẽs φ octaua ei⁹. i. octaua pars.26. dierum ꝛ medietatis diei est tres dies: ꝛ quarta pars diei. i. sex hore: ꝛ medietas octaue partis diei. i. vna hora et dimidia. Medietas igitur medicinalis septimane est tres dies ꝛ septem hore ꝛ media. Et de ista medietate septimane medicinalis dicit φ ipsa est minor reuolutio eius. i. est minor ꝑs reuolutionis lune ꝑ totũ circulũ zodiacũ. Consequenter cum dicit.

Et fortasse. ⁋ Extrahit p̃dicta q̃tuor ẜm opi. alioꝝ a predictis: ꝛ forte illi fuerũt. G. ꝛ q eũ imitanẜ. Ipse eñi in 3º trac. lib. de dieb⁹ creti. aliter cõputat q̃ p̃dicti: ꝛ pꝫ qd̃ dicit.

Sunt ergo. ⁋ Dat impressiones dictoꝝ tẽpoꝝ ꝛ p̃cipue duorum. s. finium ꝛ medietatum septimanaruꝫ. Dicẽs φ faciunt magnas mutationes in egritudinibus. Et exponit quid intelligat per tempora ista. Dicẽs φ tẽpora ista que nolauit sunt dies periodoꝝ paruoꝝ. i. dies finium ꝛ medietatũ septimanaruꝫ: fines enim septimane ꝛ medietas septimane sunt ꝑiodi parui: et addit cũ dicit. Et qñ incipit tp̃s: φ quãdo incipit tp̃s alicui⁹ egritudinis: ꝛ mã fuerit bona. i. digestibilis: tunc dicta tẽpora mouent ad salutẽ. Et si materia fuerit corrupta. i. disposita per ꝯ͞rium digestionis: tũc dicta tempora mouent ad corruptionẽ. i. ad mortem. Et addit vlterius cũ dicit. Crises vere. φ crises egritudinuꝫ chronicarũ que transeunt vnum mẽsem antiqui numerauerunt ex sole. i. computant per menses solares: quoꝝ vnusquisq̃ ꝯstat ex.30. diebus: ꝛ per medietates illorum mensium: ꝛ per quartas: ꝛ ꝑ medietates quartaꝝ eorum. Et in hoc terminata est pars in qua dedit causam dierum vere creticoꝝ ẜm aliorum opinioneꝫ que fuit motus lune per totũ zodiacũ circulum. Cõsequẽter cum dicit.

Et in hac. ⁋ Abijcit dictã cãm a consideratione medici. Intẽdens φ ipsa spectat ad p̃hm nãlem ꝛ nõ ad medicũ. Et illic per positionẽ intelligit suppõnẽ. Et per anxiomata intelligit dignitates. Uult eñi φ medicus debeat supponere dies creticos: ꝛ nõ inquirere eos per suã cãꝫ. Et pꝫ qd̃ dicit. Hec est diuisio ꝛ s̃nia huius partis. ⁋ Ad euidẽtiã eorum que dicta sunt de motu lune per zodiacũ est sciẽdũ φ luna hꝫ duos cursus: vnus noiatur medius cursus: ꝛ alter noiatur verus cursus. Et simil̃r sol hꝫ medium cursum ꝛ verum cursum. Et duo cursus lune p̃dicti sunt diuerse partes circuli excẽtrici super cuius circũferentiam currit centrũ corporis. Et sil̃r duo cursus solis predicti sunt diuerse partes circuli excentrici super cuius circũferẽtiã currit cẽtruꝫ corporis solis: vt determinat auctor theorice planetarum. ⁋ Adhuc scias φ cursus lune seu motus lune super zodiacum est duplex. Unus incipit ab aliquo vno pũcto zodiaci: ꝛ ꝓcedit ab eo vsquequo reuertaẜ ad idẽ pũctũ. Et iste motus cõpleẜ ẜm medium cursum lune in.27. diebus ꝛ septeꝫ horis ꝛ minutis quadragintatribus ꝛ secũdis tredecim fere. Alter incipit ab aliqua vna ꝯiũctione lune cũ sole: ꝛ procedit ab ea vsquequo reuertaẜ ad aliaꝫ ꝯiunctionem lune cũ sole. Et iste motus compleẜ ẜm mediũ cursuꝫ lune in.29. diebus ꝛ.30. ꝛ vno minutis diei ꝛ quinquaginta secũdis ꝛ octo tertijs ꝛ viginti quartis ẜm Algaze. Et ista oia capiũt.29. dies ꝛ.12. hores ꝛ.44. minuta ꝛ tria scd̃a ꝛ viginti tertia. ⁋ Scias ẽt φ ẜm veros cursus solis ꝛ lune: vera ꝯiũctio solis ꝛ lune nõ est d̃terminata numero certo: qꝛ ipsa vera ꝯiunctio ꝯtinet aliqñ maius tẽpus: aliquãdo minus: aliquãdo equale tempori coniunctionis medie. Et hec diuersitas ꝛ differẽtia inter verã ꝯiũctionẽ ꝛ mediã: accidit ꝓpter motũ solis medium diuersuꝫ a motu solis vero cã sui excentrici: ꝛ ꝑꝑ motũ lune mediũ diuersuꝫ a motu ei⁹ vero cã sui excẽtrici: ꝛ cã sui epicicli. Hec tñ differẽtia iter veraꝫ ꝯiunctionẽ ꝛ mediã cõiunctionẽ nunq̃ põt excedere.12. horas et 49. minuta. ⁋ Et adhuc scias φ luna in qualibet cõiũctione media: ꝛ est illa que attẽditur ẜm medium cursuꝫ solis ꝛ lune: ꝑagrat totuꝫ zodiacum: ꝛ vltra hoc peragrat de zodiaco.29. gradus ꝛ.6. minuta ꝛ.20. secũda fere. Sed in ꝯiũctione vera ꝛ est illa que cõsideratur ẜm veros cursus solis ꝛ lune: aliquãdo plus peragrat q̃ sit illud qd̃ dictum est: ꝛ aliquando minus: ꝛ aliquãdo equale. Sol aũt in qualibet ꝯiũctiõe media ẜm cursum eius mediuꝫ peragrat de zodiaco.29. gradus ꝛ sex minuta ꝛ viginti secũda fere.

Primo querit hic verũ sit ponere aliquã diẽ d̃terminataꝫ creticã. Et videẜ φ nõ: qꝛ crisis est mutatio subita vel paulatina ad bonũ vel ad malum: sed hec mutatio fit omni die: vt pꝫ. Ego enim multos vidi hẽre crisim sexta die ad bonũ. Ois igiẜ dies põt esse cretica: nulla igiẜ d̃terminata dies erit. Scd̃a rõ est auctoritas Auer. in 4º colli. c.32. Illic eñi dicit φ dies cretici nõ habẽt necessitatẽ. Et hoc d̃clarat per experiẽtiã Rasis ꝛ Auẽzoar. De q̃ Auẽzoar dicit illic φ ipse vixit cẽtũ ꝛ trigintaquinque annis: ꝛ φ ipse incepit opari in medicina in.40. annis: ꝛ φ ei dãda est corona scie medicine. ⁋ Ad oppoᵐ est Hippo. in illo afo. 2ª particu. Acute egritudines. Et in illo afo. 4ª parti. Sudores febricitanti. Et Gal. in cõmẽtis eoꝝ q illic ponunt multos dies creticos. ⁋ Ad questionem istã d̃õm φ dies cretici sunt: ꝛ φ ipsi habent existentiã. Inter antiquos tñ cecidit diuersitas in bonitate ꝛ malitia eorũ. Nã Gal. ꝛ Hip. posuerũt quosdã esse bonos ꝛ quosdaꝫ malos. Rasis aũt ꝛ Auẽzoar ponunt alios: vt dicit Auer. in. d. c. Et simil̃r Archigenes posuit alios ab illis quos posuerũt Hip. ꝛ G. vt dicit Aboali infra in. c. de causa dieꝝ creticoꝝ. Et apud vnũquẽq̃ istorum dies cretici sunt boni. Illi. n. ẜm veritatẽ sunt dies cretici in quib⁹ fit frequentius crisis ad bonũ. Auer. tamẽ magis videẜ consentire opinioni Rasis ꝛ Auẽzoar q̃ opi. Hip. ꝛ Gal. ⁋ Ad p̃maꝫ rõnem d̃õꝫ φ mutatio cretica nõ fit omni die equal̃r: imo frequẽtius fit in dieb⁹ creticis: ꝛ ideo dies cretici hñt existẽtiaꝫ: fieri eñ frequẽter sufficit ad eẽ scie. Sciẽtia enim est eoꝝ que sunt semp: aut frequẽter ẜm Aristo. in 6º metaphysice. ⁋ Ad scd̃am d̃õm φ Auer. non loquiẜ de dieb⁹ creticis simpl̃r ꝛ generaliter: sed solum in qbusdam: vt de illis quos posuerũt Hip. ꝛ Gal. Et vult φ dies isti. i. dies quos posuerũt Hippo. ꝛ Gal. non sunt necessario cretici: immo forte cretici dies sunt illi quos posuerunt alij antiqui: vt Rasis ꝛ Auenzoar ꝛ Archigenes: ẜm veritatẽ tamen illi sunt dies cretici in quibus fit crisis ad bonum frequentius.

Secundo queriẜ. Supposito φ aliq determiati dies ꝛ nõ oẽs sunt cretici: vtrũ causa eoꝝ sit luna: aut digestio cõpleta. Et videtur φ luna: qꝛ hoc vult Gal. in 3º de diebus creticis. ⁋ Secũda ratio. Dies cretici currunt per cõputationẽ quaternariã: sed computatio quaternaria causaẜ a motu lune: luna igiẜ est cã dieꝝ creticoꝝ. ⁋ Ad oppᵐ est Auer. in 3. colli. ca.8. Illic enim dicit φ dieꝝ creticoꝝ cã ẽ digõ cõpleta que exigit tp̃is longitudinẽ ẜm ꝓportionẽ agẽtis ad patiẽs. Et agẽs q̃dẽ est virtus cum calore inato: patiẽs autẽ est humor. Puto φ causa dieꝝ creticoruꝫ sit digestio cõpleta in egritudiẽ salubri: ꝛ ĩdigestio cõpleta ĩ egritudiẽ morbi: vt ponit Auer. sed luna ẽ cã φ hec dies ẽ magis cretica q̃ illa. Et cã hui⁹ ẽ: qꝛ aspect⁹ lune ĩprimit in crisiꝫ iuuãdo: aut offendendo mãm. Iuuat aũt aut offendit: qꝛ mouet humores magis in dieb⁹ creticis q̃ in alijs: motus igitur lune est vna cã φ hec dies vel illa est cretica. Et si diciẜ φ luna est causa dieruꝫ creticorum. Tũc d̃õm est φ ipsa est cã remota exclusa a ꝯsideratiõe medici ẜm Auer. in dicto cap̃. ꝛ ẜm Aboal. in 4º libro fen. 2. cap̃. de cã dierum creticorum. Obiecta patent. Nam prime due rõnes soluuntur per hoc φ dies qui currũt per quaternariã cõputationeꝫ nõ sunt cretici ꝑꝑ lunã: sed sunt magis cretici ꝑꝑ lunã: tota enim causa dieꝝ creticoꝝ est digestio ꝛ indigestio vt d̃ñ est: quemadmodũ tota cã φ hec dies vel illa est cretica est motus lune.

Tertio queriẜ que luna magis imprimat ꝛ moueat corpora humida hui⁹ mũdi: an opposita: an cõbusta. Et vĩ φ combusta: qꝛ tunc magis appropinquat soli: igiẜ magis recipit a sole: sed ipsa nõ ĩprimit nisi illõ qd̃ recipit a sole: ergo tũc maxie ĩprimit. ⁋ Ad oppᵐ est auctor in l͞ra: ꝛ hec est rõ: qꝛ luna nõ imprimit nisi per lumẽ: sed luna cõbusta minime hꝫ de lumine: multũ ãt opposita: ergo luna opposita magis ĩprimit. Et hoc est concedẽdum. ⁋ Ad rõnẽ in oppositũ d̃õm φ luna combusta plus recipit a sole

respectu

respectu circũferẽtie vniuersi:sed respectu centri terre ⁊ istoꝝ inferioꝝ parum vel nihil recipit a sole:radij enim quos luna recipit a sole nõ veniũt ad nos qñ luna est cõbusta:sed qñ ẽ opposita.

Quarto q̃rit de cõputatiõe q̃ternaria hui⁹ capl̃i:cũ eñi luna vehemẽtius moueat de 4° in 4ᵐ:vt hꝫ ex h cap.motus aũt quẽ facit luna in hũiditatib⁹ corpis humani causat ab ipressiõe lune:cũ ipressio sit duplex.s.ppria ⁊ cõis.Est q̃stio q̃ ipressio ẽ cã dicti motus.Et vr̃ q̃ vtraq;:q: luna mouet corpa humana per motũ quẽ facit in circulo zodiaco:sed mouẽdo se p circulũ zodiacũ lucrat duas ipressiones.Unã cõez p quã calefacit vel frigidat vel siccat vel humectat hec iferiora.Et aliã ppriã p quã viuificat vel occidit.Et hãc lucrat a piũctione eius cũ diuersis stellis q̃s iuenit currẽdo p zodiacũ.Mouet igit vehementi⁹ p vtrãq; ipressionẽ de 4° in 4ᵐ.Cõputatio igit q̃ternaria causat a dicta duplici ipressione.s.ppria ⁊ cõi.Ad oppᵐ sic.Motus lune quẽ facit quaternaria cõputatio ẽ solũ alteratiuus ⁊ localis:sed sola ipressio cõis sic alterat:⁊ sic mouet:ꝫ cõputatio q̃ternaria cãtur a sola ĩpressiõe cõi.Puto q̃ vtraq; ipressio sit cã computatiõis q̃ternarie.Ad rõne in oppositũ dõm q̃ impressio ppria põt mouere localiter:⁊ ideo vehementius potest mouere de quarto in quartũ:⁊ ideo potest esse causa quaternarie cõputationis.

Et scias q̃ plures. Cũ3 sint tres partes principales hui⁹ capl̃i.Prima qdẽ est de cã dieꝝ creticorum vere fm alios.Et scda de vna passione dierum creticoꝝ vere.Et tertia de partibus dieꝝ creticoꝝ vere:⁊ illi sunt dies illi qui currũt per q̃tuor.Finita pma parte hic incipit scda.Passio aũt dieꝝ vere creticoꝝ de qua hic tractat noiat reuolutio in latino:sed in greco noiat periodus.Accidit eñi diebus creticis q̃ reuoluant.Diuiditur aũt hec pars in partes tres.In pma diffinit reuolutionem seu periodũ.In secũda diuidit eã3.ibi(Et reuolutiones quidẽ lune radicales.)In tertia de diuidẽtibus psequit.ibi(Iã3 ergo currit res in quartanis.Diffinit aũt in prima parte reuolutionem fm diffõnem alioꝝ que est.Reuolutio est illud ex quo duplicatio non egreditur ex suo genere.i.reuolutio est illud cui⁹ duplicatio terminat ad diem creticum:⁊ tale quid est medietas septimane.Cũ enim ois medietas cuiuslibet septimane sit discreta si medietas septimane duplet terminabitur in finẽ eiusdem septimane qui finis est etiã dies cretica:talis igit duplicatio que in diem creticũ terminat vocatur reuolutio quaternoꝝ:⁊ tale qd est duplicatio septenoꝝ:⁊ tale quid est duplicatio decenoꝝ.i.duplicatio viginti.Uiginti enim cũ duplicatur terminatur in.40.et viginti colligitur ex bisdenis.Et dclarat reuolutionez quaternorum per exemplum cum dicit.Et exẽplum hoꝝ.Dicens q̃ exemplum hoꝝ.i.dierum reuolutionis quaternoꝝ est dies quartanus ⁊ septenus.nam eoꝝ mediu3:⁊ illud est dies quartanus:peruenit.i.terminatur semp ad diem creticã3 quãdo duplatur.Et istõ declaratur per experientiã dieꝝ creticorum que experientia accidit.i.fit in egritudinib⁹ qbus pueniunt isti dies qui sunt q̃rtanus ⁊ septen⁹:⁊ ille egritudies sunt acute egritudies.Et sic diffiniunt reuolutõez seu piodũ:⁊ diffõnẽ dclauit.Cõsequẽter cũ dicit.

Et reuolutiones. Diuidit reuolutionẽ sic.Reuolutio triplex est.Prima est reuolutio q̃ternoꝝ.Secũda est reuolutio septenoꝝ.Tertia ẽ reuolutio decenoꝝ:⁊ sic cũ3 ista diuisiõe cõparat iter diuidẽtia h mõ.Pria reuolutio q̃ est reuolutio q̃ternoꝝ est icõpleta:q: op3 q̃ ois dies q̃rta repetatur si ei⁹ reuolutio d3 ad diẽ septimũ terminari.Uocat eñi incõpletõez in hoc loco repetitionẽ:q: qõ repetit nõ repetit qõ ei deficit.Est igit incõpleta:q: nunq̃ fit sine repetitione diei q̃rte:sed reuolutio septenoꝝ est cõpleta.Et reuolutio decenoꝝ est magis oib⁹ cõpleta:q: reuolutio septenoꝝ fit q̃doq; sine repetitione vt p3:⁊ in die septima pme septimane:q: dies septima nõ repetitur ad h vt faciat scdã3 septimanã:imo alterius hebdomade.i.scde septimane octaua est priᵐ:vt dicit Hippo.in secũda pticula afoꝛ.⁊ ideo dici põt q̃ reuolutio septenoꝝ est quodãmõ cõpleta:sed reuolutio decenoꝝ.i.reuolutio eius que est vigiti est magis oibus cõpleta:q: in ea nunq̃ fit repetitio.Nõ eñi dies vigesimus repetit ad hoc vt faciat secũdam reuolutionẽ decenoꝝ que terminat in diẽ q̃dragesimum:neq; dies q̃dragesima repetit ad hoc vt faciat tertia3 reuolutionẽ decenoꝝ que terminat in diem.60.Et idẽ est de alijs reuolutionib⁹ decenis:vnde dicit q̃ dies q̃dragesimus ⁊ dies.60.et dies.80.⁊ omnes dies isti qui currunt per viginti sunt dies crisis.Et dixit hoc cõtra quosdã qui dicebãt q̃ vltra dies.40.nõ fit crisis:vt dicetur in hoc ca.Uerũ.i.sed due prime reuolutiões sunt diminute ex hoc.i.respectu tertie reuolutionis.i.reuolutio decenorum ppter fractionẽ.frãgitur eñi dies septima:q: nõ est tota cretica:frangit etia3 dies q̃rtadecima quas fractiones op3 nos concedere si volumus seq dicta Hippo.in 3° prono.que sunt q̃ tres septem sunt viginti dies:si eñi non frãgeret dies.7.⁊ dies.14.imo essent integri dies cretici:⁊ ita non repeterent:accideret q̃ tres septem eẽt.21.dies qõ est cõtra mandata Hip.Et q̃ dies.7.frangat.declarat dicẽs q̃ primus quartanus est quartus:sed secundus q̃rtanus est in quo restaurat.i.fit fractio:et pp illud.i.pp fractionẽ est.i.terminat scds quartanus in septimo fracto:q: primus q̃rtanus ⁊ secundus q̃rtanus sunt sex dies ⁊ res plurima de septimo:q: fm pmã sextã positã superius in hoc.c.in illo loco.Dixerunt ppterea q̃ reuolutio.Res plurima de septimo est medietas diei:⁊ octaua pars eius.i.15.hore diuidendo mẽse3 medicinalem in q̃tuor septena.Sed fm secũdam sextam positã superius in hoc.c.in illo loco.Et fortasse extrahũt ea f3 modos alios.Res plurima de septimo sunt hore decẽ ⁊ septẽ ⁊ dimidia:hoc enim vult A.in fine tertij de diebus creti.Et ppter illud.i.pdictã fractiõem cadit cõtinuus q̃rtanus secũdus cũ q̃rtano primo.i.repetit q̃rtanus secũdus hoc mõ:vnus duo tres q̃tuor:quatuor qnque sex septe3.Si eñi duo quartani debẽt terminari in septimo:oportet q̃ quartanus secũdus repetatur eo modo quo dixi.Sed quartanus secũdus cadit in vndecimo:q: principiu3 eius est dies octaua.Et illic.i.in die vndecimo est hora duplicationis secũdi septeni.i.hora in qua oportet q̃ dies.11.dupletur.i.repetat ad faciẽdũ 2ᵐ septenum:quare sequitur ipsum diem.11.secundus septenus.Et ille secũdus septenus est.i.terminatur in quartadecima.Et quãdo restaurauerimus.i.addiderimus septenũ tertium sexteno scdo:cadent tres septeni in die vigesimo.Et in hoc terminata est pars in qua diuisit reuolutionem siue periodum.Et simul cum hoc comparauit inter diuidentia.Consequenter cum dicit.

Iam ergo. Prosequitur de diuidẽtibus dicte diuisionis:⁊ q: diuidentia sunt tria:ideo hec pars diuidit in ptes tres.In pma psequtur de reuolutione q̃ternoꝝ que est pmũ diuidẽs.In scda de reuolutione septenoꝝ que est 2ᵐ.ibi(Et scias q̃ de egritudinib⁹.)In tertia de reuolutione decenoꝝ que est 3ᵐ.ibi(Et sunt qdẽ qui estimant ⁊c.)Prosecutio aũt quã facit de reuolutiõe q̃rtana est dtermiare q̃ q̃rtani sunt ptinuati ⁊ qui discõtinuati:⁊ diuidit hec ps in ptes duas.In pma dterminat q̃ q̃rtani sunt ptinuati ⁊ q̃ discõtinuati.Dicẽs q̃ pmus q̃rtanus ⁊ scds q̃rtanus sunt ptinuati.i.scds q̃rtanus repetit ad faciẽdũ pmum septenũ.S3 scds q̃rtanus ⁊ tertius q̃rtan⁹ sũt disgregati.i.nõ continuant:imo dies octaua q̃ est pma dies tertij q̃rtani est priᵐ alteri⁹ hebdomade.Terti⁹ aũt q̃rtanus ⁊ q̃rtus q̃rtanus sunt ptinuati:q: dies vndecima repetit ad faciendum 2ᵐ septenum.

Cum ergo pertransit. Determinat q̃ q̃rtani a die q̃rtadecima vsq; ad diem q̃dragesimam sint ptinuati ⁊ qui discõtinuati.Et in hoc primo dicit q̃ cum dies q̃rtusdecimus ptrãsit.i.qñ fit trãsitus vltra diem q̃rtũdecimum:tunc cadit diuersitas inter medicos:quia diuersi diuersam continuationem ⁊ diuersam discõtinuationẽ quartanis posuerunt.

Et laudabiles. Incipit dare diuersitates illas:⁊ dat duas.Prima cadit iter A.⁊ Hip.ex vna pte:⁊ Archigenẽ ⁊ quosdã alios ex alia pte.Et est q̃ Gal.⁊ Hip.dixerunt q̃ est dies septima:⁊ dies q̃rtadecima:⁊ dies vigesima.i.q̃ tres sunt septem ⁊ finis pmi ẽ dies septima:⁊ finis scdi est dies q̃rtadecima:⁊ finis tertij est dies vigesima.Et dicũt isti q̃ dies vigesimus est ptinuat⁹ a q̃rtodecimo.i.q̃ dies vigesima ptinuat cũ die q̃rtadecima.i.tertia septimana ptinuat cu3 2ᵃ:repetit.n.dies q̃rtadecima ad faciẽdũ tertiũ septenũ pp fractionẽ que fit in die q̃rtadecima.Et q: sic frãgit dies q̃rtadecima:⁊ ẽt dies septia vt patuit:ideo vigiti dies sunt de numero septenoꝝ fm intentionem.i.nõ fm itegritatẽ:sed fm fractionẽ.i.vigiti dies nõ faciũt tres septimanas integras sed fractas:⁊ ppter h numeramus duas primas septenos segregatos.Scda eñi septimana sepat a p⁹ q̃s postea seqtur tertius septenus ptinuat⁹ cõplẽs viginti dies pp repetitionẽ diei q̃rtedecime.Deide separat ex viginti.i.quartanus q̃ sequit tres septimanas icipit in vigesimoprimo ⁊ est vigesimusquartus.Deide.i.alius q̃rtanus q̃ seqtur est vigesimusseptim⁹ ptinuatus:q: repetit dies vigesimusquart⁹:postea vigesimusprimus est sepatus sup q̃tuor septenos.Quatuor.n.septeni finiunt in die vigesimoseptio:q̃rtanus igit q̃ seqtur q̃tuor septenos est sepat⁹ sup quatuor septenos.i.est separatus a q̃tuor septenis:q: q̃rtanus ille icipit in vigesimooctauo die ⁊ terminat in trigesimũprimum.Postea seqtur trigesimusquart⁹ q̃ est quartanus ptinuat⁹:q: repetit dies vigesimusprimus:deinde seqtur septenus ptinuat⁹.i.a 34° die vsq; ad.40.dies:est vnus septenus cõtinuat⁹ vndiq;.s.in pri° ⁊ medio:q: dies trigesimusquart⁹ repetit:⁊ sic trigesimusseptimus:⁊ ille septenus termiat in q̃dragesima die.Deide.i.post q̃draginta dies currit multiplicatio sup tres septenis fm q̃ ipsi tres septem sunt viginti dies:vt sit ptinuatio.i.vt dictis q̃draginta dieb⁹ ptinuent dies sexaginta:⁊ octuaginta:⁊ cẽtũ:⁊ cẽtũuigesima.⁊ sic deiceps currẽdo p viginti.Et epilogat dicẽs q̃ nõ est plurima.i.vlterior psideratio ad illud de dieb⁹ qõ est iter eos.i.qõ est apud Hip.⁊ Gal.i.hec est tota itẽtio ⁊ totus sermo Hip.⁊ Gal.d dieb⁹ creticis ⁊ nihil plus.Sed alij vt Archigenes posuerunt alios dies creticos q̃ posuerũt Hippo.⁊ Gal.Et ponit illos dies creticos:⁊ patẽt:nisi q̃ p ptinuationẽ septeni intelligit q̃ trigesimusscũdus repetat ad faciẽdũ septenũ seqũtẽ futuri i diẽ trige-

simūoctauū. Hec est pma diuersitas que cecidit iter Hip. ⁊ Gal. ex vna parte: ⁊ Archigenē ⁊ quosdam alios ex alia parte.

Et quidam. ¶ Secūda diuersitas quā dat. ibi (Et qdā numerauerunt quadragesimūsecundū) cadit iter Hip. ⁊ Gal. ex vna parte: ⁊ quosdam alios a predictis ex altera. Et est q illi posuerunt esse dies creticos diem quadragesimūsecūdum ⁊ quadragesimūquintum ⁊ quadragesimūoctauum. ¶ In dando hanc diuersitatem sic procedit. Primo dat eam vt dixi.

Et iam. ¶ Scdo redarguit illos. ibi (Et iaz transgressi.) Et dat duas redargutiões 9 eos. Prima est q ipsi in h sunt trāsgressi. i. in hoc q posuerunt tres pdictos dies eē creticos errauerūt. Scda est q ipsi errauerunt in hoc q ipsi solū negociabant circa quartanos q sūt post qdraginta dies cū ipsi debuissent fuisse negociati circa septenos: virt⁹ eīuz est fortis in dieb⁹ qrtanis vsq ad viginti dies: sed vtus est fortior in septenis vltra viginti dies. Et istā scdam redargutionē dat ibi (Et considera.)

Et apud. ¶ Reuertitur super diuersitatē Archigenis ⁊ Hippocratis: Gale. Et patet sermo eius. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis.

Dubitatur hic de hoc q iste auctor ascribit Hip. ⁊ G. q ipsi posuerūt diem trigesimūprimū esse creticum sm cōputationem quaternariam. Cuz in quarta particula afo. in cōmēto illius afo. Sudores febricitanti si ceperint. posuit Gal. diē trigesimū eē creticum. Constat autem q dies isti ambo non possunt esse cretici sm cōputationem quaternariaz: imo si vnus est: alter nō est. ¶ Ad qd dici pōt: q ambo dicti dies possunt esse cretici hoc modo. Si dies vigesimusseptimus repetat: tūc trigesim⁹ est creticus: q2 quartanus terminatur in ipm. Si aūt nō repetat: imo dies vigesimusoctauus ponat principiū qrtani q seqtur quatuor septenos: tūc trigesimusprimus est creticus.

Et scias q. ¶ Cū auctor in pte pcedēti fuerit psecutus de reuolutiōe quaternoꝝ. In hac pte psequtur de reliqs duab⁹ reuolutionib⁹. s. de reuolutione septenoꝝ ⁊ de reuolutione decenoꝝ. Et ista parte terminata: sequtur pars tertia principalis huius cap. que est de diuisione dieꝝ creticoꝝ: que incipit. ibi (Inquit Hip. dieꝝ creticoꝝ.) Et iste due partes psentem ptinent lectionem: ⁊ extēdit lectio ista vsq ad fi. cap. Prima istaꝝ diuidit in ptes duas. In pma psequit de reuolutiōe septenoꝝ. Dicēs q in qbusdā egritudinib⁹ fit crisis in. 7. mensibus: ⁊ in qbusdā in. 7. annis: ⁊ in qbusdā in. 14. annis ⁊ in qbusdā in. 21. anno.

Et sunt quidam. ¶ Prosequit de reuolutione decenorum. Prosecutio aūt quaz facit de reuolutione decenoꝝ est destruere errorē quorūdā q dixerūt q vltra diē. 40. nō fit crisis cū euōne: nisi accidat vnū istoꝝ triū. s. q illa egritudo chronica que trāsit diē. 40. mutet ad acutā: aut q in ea fiat reciduatio: aut q in ea fiat cōpositio egritudinū. nā si mutet i acutā: tūc poterit i ea fieri crisis cū euōne. Et silr si i ea fiat reciduatio aut cōpositio cū alia egritudie gra cui⁹ egritudinis fiat crisis cum euōne. Diuidit āt hec ps i duas. In p⁹ dat dcm errorē: ⁊ pz. Et suppleat i lra vt suppleui. In 2⁹ dstruit ipz. ibi (Ueꝝ res nōe ⁊c.)

Uerum. ¶ Sic aliq egritudo de illis que trāseūt diē. 40. pōt īueniri in qua nullū triū pdictoꝝ accidet cuz mā digerat a nā: ⁊ deīde qn digesta erit mā illa: nā cōfortabit sup eā: ⁊ expellet eam extra corpus in vna vice. Quis illa mā sit pauca: ⁊ ita fiet crisis in ea. Et addit cū dicit. Ueꝝ plurimū. q plm est. i. sz plurimū fit sm q dcm est. s. q crisis cū euōne fit ante diē. 40. ⁊ fit separatio in ea. i. in chronica que trāsit diē. 40. aut cū crisi diminuta nō cōpleta tardi mot⁹: aut p exiturā: aut p resolonē. Et in hoc terminata est ps pma pncipalis huius lectiōis que fuit de psecutione septenoꝝ ⁊ psecutiōe decenoꝝ: ⁊ in hoc terminata est scda pars principalis huius cap. que est de vna passiōe dieꝝ creticoꝝ que est reuolutio seu periodus. Consequenter cum dicit.

Inqt Hippocrates. ¶ Diuidit dies creticos: ⁊ diuidit hec ps in ptes tres. In prima diuidit dies creticos in pares ⁊ ipares: ⁊ cōparat iter eos. Dicēs q impares sunt fortiores in crisib⁹: ⁊ plures q pares. Et dat dies creticos tā pares q impares: ⁊ patent. Et illic scias q per illos quos numerauit de paribus sm duas sententias: intelligit. 18. ⁊. 28. ⁊. 32. ⁊. 38. ⁊. 4 ⁊. ⁊. 48. Nam sententia Archi. posuit quatuor primos de pdictis sex. Et sententia quorūdam aliorum posuit reliquos duos vltimos. Dies autem pares sm Gal. ⁊ Hipp. iam posuerat in tex. pcedenti illic. Et laudabiles quidem ⁊c.

Amplius. ¶ Redarguit Gal. ⁊ Hipp. circa diē octauū ⁊ circa diē decimū. Dicēs q G. in h afo. i. i cōmē. illi⁹ afo. 4⁹ particule. Sudores febricitanti. Et cū hoc ēt Hip. negauit illd qd dictum est de esse octaui ⁊ decimi. Dixerat enī auctor iste paulo ante illic. Et paꝝ qdem exēplum. q dies octauus ⁊ dies decim⁹ sunt cretici. Gal. autē in cōmento dicti afo. ⁊ Hip. in tex. negauerūt diē. 8. ⁊ diē. 10. eē dies creticos: vñ dicit q G. iuenit illud. i. dies dictos duos creticos esse diuersum a radicibus Hippo. i. in textu Hippo. Et redarguit Hippo. dicens q fortasse sermo hic Hip. q est q dies octauus ⁊ dies. 10. nō sunt dies cretici: est. i. fuit antiq Hippo. bene sciret esse dierum crisis. q. d. dies octauus ⁊ dies. 10. sunt dies crisis: vt pauloante dictuz est. Et dicit q sermo de die. 8. habet expōnem. i. distōnem talem q dicti duo dies sunt cretici: sz non sunt ita fortes: nec ita boni: vt sunt dies impares.

Et scias q quandoqz. ¶ Dat duas pprietates dieꝝ creticoꝝ ⁊ signa que apparēt in eis. Prima est pprietas dieꝝ pluriū creticoꝝ cōcurrentiū ad vnā crisim: ⁊ est pprietas illa q ipsi sunt sicut vnus dies creticus. ¶ Secunda est quā dat ibi (Et scias q in die bone crisis.) Signoꝝ maloꝝ apparentiuz in die bone crisis: ⁊ est q certius significāt mortē: vt si appareat in die. 7. aut quarto. Hec est diuisio ⁊ sententia huius partis. Hic cadūt quatuor questiones vt videbis.

Primo querit hic: vtrū dies tertia sit cretica. Et vī q sic: q2 qdā febres vt cholice faciunt maiorē pturbationē i die tertia: ⁊ vniuslr in dieb⁹ imparibus q in alijs: sed crisis fit quando est maior pturbatio: crisis eni fit in negoci horaꝝ sz G. in. 3. de crisi. dies igit tertia est dies cretica. ¶ Scda rō: in die paroxismi fit crisis dies: sed in febrib⁹ cholicis paroxismi fiūt de tertio in tertiuz: in die igit tertia possibilis est crisis: dies igit 3ª ē cretica. ¶ Ad oppositū est auctor in h ca. qui dicit q pma dies cretica est quarta. ¶ Ad hoc dōm q aliq dies pōt eē cretica duplr: aut a parte radicis superioris: ⁊ sic solū medietates septimanaruz ⁊ eaꝝ fines sūt solū dies cretici: ⁊ sic dies tertia nō est cretica sed intercadēs: ⁊ sic intellexit auctor in h cap. aut a pte radicis iferioris: ⁊ sic in febribus cholicis dies tertia est cretica: qm cholera mouet de tertio in tertiū. Obiecta patēt: q2 prime due rōnes arguunt a parte radicis inferioris: ⁊ a parte illius sunt pcedende: sed iste auctor intelligit a pte radi. superioris: ⁊ a pte illi⁹ dies tertia nō est cretica.

Secūdo dubitat de 9rietate que videt eē iter Aboali ⁊ Hipp: circa diē tertiū. Nā Hip. in epi. ponit eā creticā: ⁊ similr in tex. illi⁹ afo. 4ª pti. Sudores febricitāti. Aboali aūt in h ca. nō ponit eā eē creticā. ¶ Ad hoc dōm q Aboali in h. c. loqtur a pte radicis superioris que facit cōputationem quaternariam.

Tertio querit: vtrū dies. 13. sit magis cretica q. 14. Et videt q sic: q2 illa dies ē mag cretica q plus hz de horis diei crisis: sed. 13. plus hz de horis diei crisis. naz dies. 13. hz tredecim horas de horis diei cretice. Due enim septimane minus tredeci horis terminant in. 11. hora diei tertiedecime. Dies aūt. 14. hz soluz vndecim horas de horis diei cretice: qm dies nālis creticus solū continet. 24. horas: ⁊. 13. hore ⁊. 11. hore faciunt. 24. horas: dies ḡ. 13. est magis cretica q dies. 14. ¶ Secunda ratio: illa dies est magis cretica in qua est concursus plurium radicuz: sed dies. 14. est solum cretica quātum ad radicem superiorem: dies ho. 13. est cretica quantum ad radicem superiorē ⁊ inferiorem: qtuz qdem ad radicem superiorem per. 13. horas: qtuz aūt ad radicem iferiorē: qm in ea fit decursus de tertio in tertiuz diem: dies igit. 13. est magis cretica q. 14. ¶ Tertia ratio. Illa dies est magis cretica in q plures morbi terminantur: sed plures morbi terminantur in die 13. q in. 14. qm febres interpolate pter ternariā cōputationem terminant in. 13. ⁊ febres 9tinue per radicē superiorē qtū ad tredeciz horas terminant ēt in ea: sed in die. 14. terminant soluz febres 9tinue pp radicē superiorē ⁊ nō interpolate. dies igit. 13. est magis cretica q dies. 14. ¶ Quarta rō: sicut se hz dies. 20. ad diē 21. sic se habet dies. 13. ad diē. 14. Nam sicut in die. 20. est 9cursus trium septimanaꝝ: sic in die. 13. est 9cursus duaꝝ septimanaꝝ medicinaliū terminātur. n. due septimane mediciales in. 11. hora diei 13. ergo sicut se hz dies. 20. ad diem que eaz seqtur que est dies. 21. sic se habebit dies. 13. ad diē que eā seqtur que est. 14. sed dies. 20. est magis cretica q. 21. ḡ dies. 13. erit mag cretica q. 14. ¶ Quita ratio. Illa dies est magis cretica in qua plures euadūt q moriantur. Propter hoc eni dies sexta ⁊. 8. sunt nō cretice: q2 plures moriunt in eis q euadūt: sed plures moriunt in die. 14. q in die. 13. qm in die. 14. luna est in recta oppōne. non aūt in die. 13. ⁊ aspect⁹ oppositionis est aspectus inimicitie: vt ponunt astrologi: vt Ptolomeus ⁊ Albumasar ⁊ alij: dies igitur. 13. est magis cretica q dies. 14. ¶ Ad oppositum est auctor iste in sequenti ca. in illo cap. Scias q nouus. ¶ Dico ad qōnem q crisis cum sit euātio qdaz: hz principium ⁊ finem. Et dies. 13. est magis cretica q ad pn^m crisis: pter dictas. 5. rōnes: sed a parte finis crisis dies. 14. est mag cretica: qm plures q medietas diei quartedecime exigitur hz plurimum ad cōplendū crisim que incipit in die. 13. Et q2 denominatio magis datur fini q principio: ideo auctor iste posuit diez quartādecimā eē magis creticā q diez. 13. Obiecta patēt: q2 pme qnque rōnes sunt pcedende de die. 13. quantum ad principiū crisis: sz auctor iste intellexit de die. 14. quantum ad finem crisis.

Quarto dubitat de hoc q in hoc cap. ponit diem decimam eē creticam. Infra vo in illo ca. Ipsi sunt dies prim⁹. dicit ipm nō esse creticā. ¶ Ad qd potest dici sm auctorē istū: dies decima est quodāmō dies cretica: ⁊ sic intelligit in hoc ca. sed nō est fortis dies creticus: ⁊ sic intelligit in illo cap. Ipsi sunt.

¶ Capitulum 3m.

¶ Capitulum 3m.

Dierum creticorum. ¶ Cum in parte precedēti tractauerit auctor d' diebus vere creticis in se ꝛ absolute. In hac pte tractat de eis cōparatiue. Et diuidit hoc cap. pmo in partes duas. In prima cōparat speciales dies inter se adinuicem a parte fortitudinis maioris vel minoris hunc ad illum.

¶ Capitulum 4m.

Illi qui. ¶ Et qñq; ꝛc. ¶ Comparat vniuersaliter vnū diē febris acute ad vnū ꝑiodū febris interpolate: ꝛ ad vnū mensem vel annū febris chronice vt quartane: ꝛ hoc quo ad tria. Primo quo ad existentiā. nā qđ est vna dies in acutis est vnus periodus in interpolatis: ꝛ vnus annus in chronicis. Scđo quo ad indicationē. Tertio quo ad antecessionē ꝛ postpositionē. Et iō hec scđa pars diuidit in tres partes. In prima facit primū. In scđa scđm. ibi (Et erunt.) In tertia tertiū. ibi (Et cadit inter eos.) Et pꝫ sermo eius in oibus istis partib⁹. ¶ Scias tñ ꝙ hoc qđ dicit: neqꝫ a cōplemento eius: vult ꝙ exquo dies quartusdecimus est diei septime equalis in fortitudine quo ad iudicia: tunc erit et equalis quo ad cōplemētū bone crisis: fit enī in die quartodecimo adeo bona crisis sicut in septimo. Item scias ꝙ per dies qui ꝓportionantur diei decimeseptime: intelligit medietates septimanarū vt diē. 4. ꝛ diē. 11. Item scias ꝙ per hoc qđ dicit ꝙ indicationes reuolutionum seu periodoꝝ in interpolatis: ꝛ indicationes numeri mēsiū: ꝛ idicationes numeri annoꝝ: in egritudinib⁹ chronicis: sunt sicut sunt indicationes numeri dierū in febrib⁹ acutis ꝯtinuis: ꝛ intelligit ꝙ sicut dies quarta est indicatiua septime: sic reuolutio quarta est indicatiua septime: ꝛ quart⁹ mensis est idicatiuus septimi: ꝛ q̄rtus ānus est indicatiuus septimi: ꝛ idē est de alijs dieb⁹ idicatiuis: sicut est de quarto: vt de. 11. ꝛ de. 17. Item scias ꝙ per antecessionē ꝛ postpositionē intelligit ꝙ sicut peracuta egritudo cui⁹ terminus est in die. 7. qñq; anticipat ita ꝙ terminat in. 4. die vel 5. sic est in reuolutionib⁹ seu periodis: ꝛ in mensib⁹ ꝛ in annis. Iteꝫ dicit. Et dicam illud. i. loquar de anticipatione ꝛ postpositione: et hoc facit in seq. cap. Dicet enī ꝙ dies. 11. qñq; anticipat ita vt crisis diei vndecime fiat in die. 9. ꝛ quandoq; dies septima postponit ita vt fiat crisis diei septime in die nona: ꝛ sicut in diebus ita est in reuolutionibus seu periodis ꝛ in mensibus ꝛ in annis. Reliqua patent. Hec est diuisio ꝛ sententia huius partis.

Queritur hic: vtrū dies prima sit dies cretica. Et videt ꝙ sic: qꝛ in die pma multotiens terminant febres effimē: dies igit pma est dies cretica. ¶ Oppositū volunt oēs auctores. ¶ Concedēdū est ꝙ dies pma nō est dies cretica: ꝛ cā huius est qꝛ crisis est fortis motus: ꝛ in die pma nō est fortis mot⁹. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ effimera nō terminatur per fortē motū: ꝛ ideo terminatio effimere in prima die nō dicitur proprie crisis.

¶ Capitulum 5m.

Dies isti. ¶ Cum in parte precedenti tractauerit auctor de diebus per se creticis quoꝛ cōputatio fit de quarto in quartū. In hac parte tractat de dieb⁹ q per accidēs sunt cretici. Tales autē dies vocant dies itercadētes. Qꝛ aūt isti dies sint p accidens cretici: pꝫ per eoꝝ cās quas ponit in lr̃a: ꝛ isti dies nominant dies itercadētes: siue cadētes in medio. cadūt enī iter duos dies creticos. Unū enī habēt ex vna pte: ꝛ alterū ex alia fm plurimū: vt nonus hꝫ septimū ꝛ vndecimū: ꝛ est in medio eoꝝ. Et diuidit hec ps in ptes duas. In pma tractat de dieb⁹ itercadētib⁹ absolute q̄tū ad eaꝝ cās. In 2ª cōparatiue. ibi (Scias ꝙ nonus est dies fortis.) Que est sequēs caplm. Diuiditur aūt p̄sens cap. in ptes tres. In pª dat cās dierū itercadētiū. In 2ª dat ipsos dies itercadētes. ibi (Et isti dies sunt.) In 3ª cōparat dies itercadētes ad dies sibi collaterales. ibi (Et fortasse erit dies cadēs.) Et pꝫ sermo ei⁹ in istis partib⁹. ¶ Scias tñ ꝙ per lr̃am illā: lꝫ nō eleuet statione crisis: vult ꝙ crisis dierū itercadētiū nō fit ita cōpleta: sicut est crisis dieꝝ creticoꝝ radicantiū: imo minuit ex ea. Itē per illā lr̃am. Et si nō esset cā fortis accidens. vult ꝙ si cā fortis nō acciderit: tūc in die intercadēte nō fieret crisis: sed verificaret crisis que est dies vere cretica radicalis ꝛ est illa que cōputat per q̄tuor. Item per reflexionē intelligit antecessionē ꝛ postpositionē crisis. Reliqua patēt. Hec est diuisio ꝛ sentētia huius partis.

Primo queritur hic: vtruꝫ dies intercadētes causentur a motu radicis inferioris. Et videt ꝙ nō: qꝛ dies intercadētes sunt ordinati: erunt. n. de tertio in tertiū diē: sed radix inferior que est mā morbi: est inordinata in suo motu: qꝛ mā est principiū inordinationis: dies igit itercadētes nō cāntur a radice inferiori. ¶ Ad oppositū est Gal. in tertio de diebus creticis. qui illic ponit ꝙ dies intercadentes cāntur a motu mãe morbi que est radix inferior: vult enī illic ꝙ cum mā morbi stimulat nām: ꝓuocat nā ad crisim in die intercadente. sic igitur dies intercadētes causantur a motu radicis inferioris vt vult G. ¶ Ad rationem dicendum ꝙ materia morbi habet ordinē in suo motu: cholera enim mouetur de tertio in tertium: melancholia autem de quarto in quartum. Materia enim prima que quidem est materia tm̄ est illa que est principiū inordinationis: mā aūt que nō est prima: sed est circa primā: ꝛ est mā ꝛ subm hꝫ ordinē ꝓpter formā quā participat.

Secundo queritur: vtrū dies intercadentes habeant ordineꝫ inter se. Et videt ꝙ sic: qꝛ sicut dies vere cretici mouentur ordinate de quarto in quartum: sic dies intercadētes mouentur ordinate de tertio in tertiū. Dies igitur intercadentes habent ordinem inter se. ¶ Ad oppositum sic. Dies intercadētes sequuntur motum materie: sed materia causat inordinationē: dies igitur intercadentes nō sunt ordinati. ¶ Ad hoc dōm ꝙ in dieb⁹ intercadentibus est ordo. ¶ Ad rōnē dōm ꝙ materia prima causat inordinationem: sed materia morbi propter formam quaꝫ hꝫ est principium ordinationis: vt dictum est pauloante in. q. 1.

Tertia questio est: vtrum dies intercadentes causentur a motu lune. Et videt ꝙ sic: qꝛ omne regimen qđ est in his inferioribus causatur a superioribus: dies igitur intercadētes cū habeant regimen ꝛ ordinē inter se cāburi a superiorib⁹: sed a nullo corpore superiori possunt causari nisi a luna: qꝛ sola luna mouere videtur corpora humida: ꝛ dies intercadentes habent ortuꝫ a motu corporis humidi qđ est materia morbi: dies igitur intercadentes cānt a motu lune. ¶ Ad oppositū sic. Luna facit dies creticos per aspectus diuersos quos hꝫ ad solē: sed illi aspectus currunt solū de quarto in quartū. dies aūt intercadentes currunt de tertio in tertiū: dies igitur intercadentes nō sequunt motuꝫ lune. ¶ Ad hoc dōm ꝙ dies intercadentes nō cāntur a motu lune propter vltimā rōnē. ¶ Ad rōnē primā dōm ꝙ regimen inferioꝝ hꝫ duplex principiū. Unū est vniuersale: ꝛ illud est corpus celi. Aliud est ꝓpriū: ꝛ illud est forma propria rei mobilis. Dico ergo ꝙ dies intercadētes hñt regimē ꝛ ordinē vlem a superiorib⁹: sicut ꝛ alie res hui⁹ mūdi. regimē aūt ꝓpriū ꝛ ordinem dēterminatū hñt a mā morbi pp formā que est in ea: nō igit sequit ꝙ dies intercadentes cānt a motu lune cū luna sit solū pn̄m vniule: sed cānt a motu mãe morbi que fm plurimū est cholerica currens de tertio in tertiuꝫ.

Quarto queritur que est causa ꝙ dies vndecima magis festinat ad nonā q̄ dies. 7. tardat ad nonaꝫ: vt dicit in fine huius. c. ¶ Ad qđ dicendū ꝙ cā huius est: qꝛ in die septima natura iuuatur a radice superiori: ꝛ ideo nā magis eligit facere crisim in septima q̄ tardare eā ad nonam. ¶ Adhuc in die vndecima nā parum iuuatur a superiori radice respectu diei septime: qꝛ finis septimane magis iuuat a radice superiori q̄ medietas septimane: ꝛ iō dies. 11. magis declinat ad morte q̄ dies. 7. tardet ad nonā.

¶ De virtute dierū cadētiū in medio ꝛ debilitate eoꝝ. Cap. 6m.

Scias ꝙ nonus. ¶ Cū in pte p̄cedenti tractauerit auctor de diebus intercadentibus in se ꝛ absolute: vt quātum ad earum cās ꝛ principia. In hac parte tractat de eis cōparatiue: ꝛ pꝫ sermo ei⁹ in hoc. c. Patet ēt sermo eius in duobus. c. seq.

Primo queritur hic: vtrum in cōtinuis possunt esse dies itercadentes. Et videt ꝙ nō: qꝛ dies intercadētes faciunt interpolationem: sed in continuis non est interpolatio: ergo dies intercadentes nō sunt in ꝯtinuis. ¶ Ad oppositū est sensus. Uidemus enim crisim fieri in ꝯtinuis febribus tam in diebus creticis vt in septimo ꝛ quartodecimo q̄ in intercadentibus vt in quinta ꝛ nona. ¶ Ad hoc dicendū ꝙ dies intercadentes sunt in cōtinuis. ¶ Ad rōnem dicendū ꝙ nō dicuntur dies intercadentes: propterea qꝛ faciant interpolationem actualem febris vt arguit: sed dicuntur intercadētes: propterea qꝛ cadunt inter dies creticos vt dies quinta est intercadens: qꝛ cadit inter diem quartam ꝛ diem septimam que ambe sunt cretice ꝛ similiter nona. Unde ratio arguebat super falsa acceptione huius vocabuli intercadens.

Secundo queritur: vtrū nā habeat dies intercadētes sicut ꝛ morbus. Et videt ꝙ sic: qꝛ sicut mā morbi stimulāda nām facit diem intercadentē: vt vult Gal. in tertio de creticis diebus. sic nā cū obtinuerit super morbū obtentu forti p̄uenire pōt ꝛ pōt facere crisiꝫ in die que antecedit diē crisis ꝛ illa est dies itercadēs: sicut ergo morbus hꝫ diem intercadētem sic ꝛ natura. ¶ Ad oppositū est Gal. qui in tertio de dieb⁹ creticis vult ꝙ dies intercadētes ꝓcedāt solum a materia morbi. Cōcedendum est ꝙ solum morbus facit dies intercadētes per viā stimulationis nature ꝛ ꝙ natura nō facit eos. ¶ Ad rōnem dicendū ꝙ natura quādo obtinet super morbum nō p̄uenit faciēdo crisim ante diem creticam: immo expectat diem creticaꝫ: propterea qꝛ tūc sperat iuuari a nā celesti: ꝛ ideo nā nō facit diem intercadētem.

Tertia questio spectat ad illud. c. Eoꝝ meliores. Et est vtꝝ dieꝫ 14. sit magis cretica q̄. 7. aut non. Et videt ꝙ sic: qꝛ sicut accessus planetarū in suis cursibus est cā vite in his inferioribus propter hoc ꝙ influunt in hec inferiora: sic eoꝝ recessus a nobis est causa mortis propter hoc ꝙ retrahūt suam influētiā: sed lune accessus durat vsq; ad diem quintādecimā: ꝛ tunc est eius acces-

fus vltimatus. Dies igitur cretici qui sunt post diem quartamdecimam et ante erunt debiliores: dies igitur .14. erit fortior. ¶ Secunda ratio sumitur ab auctoritate istius auctoris in .4. ca. superius quod incipit. Dierum creticorum. In illo loco (Et dies quartusdecimus.) Illic enim dicit quod nulla dies est magis cretica quam sit .14. ¶ Ad oppositum sic: fortitudo crisis dependet a tenore virtutis. quia si virtus est fortis: et crisis est fortis: et si debilis: debilis: sed virtus est fortior in principio egritudinis quam in eius processu: fortiores igitur crises erunt circa principium egritudinis: dies igitur cretice que magis appropinquant principio egritudinis erunt fortiores: cum fortitudo diei cretice dependeat a fortitudine crisis: dies igitur .7. erit fortior et magis cretica quam dies quartadecima: cum dies septima sit propinquior principio egritudinis quam dies .14. ¶ Ad hoc dicendum quod crisis habet duplex principium motivum. Unum est propinquum et immediatum: et illud est natura: et quantum ad istud dies septima est fortior quam .14. quoniam natura est fortior in die .7. quam in .14. ut arguit ratio ad oppositum. Aliud est remotum et extrinsecum: et illud est luna et corpora superiora: et quantum ad istud dies .14. est fortior quam .7. propter primam rationem: et sic intelligit Gal. Et per hoc patent obiecta.

¶ De diebus indicationis. Cap. 9m.

Dies indicationis. ¶ Cum in parte precedenti tractaverit auctor de diebus creticis tam per se quam per accidens creticis: In hac parte tractat de diebus indicativis. Dividitur autem istud cap. in par. 5. In prima diffinit dies indicativos. In secunda dat ipsos dies indicativos. ibi (Et erit quartus indicans.) In tertia comparat dies indicativos ad dies creticos. ibi (Et scias quod significationes. In quarta dat unam proprietatem quotidianam dierum indicativorum. ibi (Et scias quod quando sequitur. In quinta dat documentum unum circa dies indicativos. ibi (Et considera signa festinantia.) ¶ Prima in duas. In prima diffinit dies indicativos: et patet diffinitio. Et illic per separationem intelligit separationem creticam. Et per furiositatem intelligit synthomaticam furiositatem. Et per significationes contrarij digestionis: intelligit signa mortalia sumpta a superfluitatibus: cuiusmodi sunt urina nigra propter adustionem vel mortificationem: et similiter egestio et sputum.

Prime quidem. ¶ Declarat dictam diffinitionem: et declarat eam per exempla. Dat autem exempla trium differentiarum positarum in diffinitione illa. Prima quarum est significatio alterationis materie. Secunda est significatio victorie unius duorum alternatorum s. egritudinis et nature. Tertia est significatio pugne pue synthomatice. Et illic per significationes indicativos intelligit signa contrarij digestionis. Et per dies notos sequentes intelligit dies creticos qui sequuntur dictos dies indicativos. Et per firam intelligit speciem illam synoche que vocatur homotenus. Et vult per litteram illam. Et proprie si fuerit in causonide quod crisis causonidis et homotenia fiat rarius in septimo quam in sexto: sed in tertiana fit frequenter in utroque. Item per litteram illam. Et scias quod significationes indicationum. vult quod sicut anticipatio et postpositio crisis est causa diei intercadentis: sic in diebus indicativis anticipatio et postpositio invenitur: et illa deservit diebus intercadentibus. Item per litteram illam. Et scias quod quod sequitur diem 3m. vult quod si signa indicativa appareant in duobus diebus prope se positis: significant egritudinem velocis motus: unde significare egritudinem velocis motus: est quedam proprietas signorum indicativorum apparentium in duobus diebus prope se positis.

Et considera. ¶ Dicit quod tu debes considerare signa festinantia crisim et tardantia eam: et iudica in diebus indicationis: quo dies indicationis indicant eam. i. crisim: si. i. utrum festinent crises aut tardentur: et hoc. i. per dicta digna festinantia et tardantia. Reliqua patent. Hec est divisio et sententia huius partis.

Primo queritur hic: utrum dies indicativa differat a cretica. Et videtur quod non: egritudines perperacute terminantur in die quarta: et egritudines peracute terminantur in die .7. et egritudines acute nomine absoluto terminantur in die .14. sed dicte dies sunt indicative et sunt cretice. Dies igitur indicativa non differt a cretica. ¶ Ad oppositum est auctor in hoc capitulo qui ponit diem indicativam differre a cretica. ¶ Ad hoc dicendum quod dies indicativa differt a cretica secundum rationem. Nam cretica dicitur a crisi que fit in ea. Indicativa autem a crisi futura in alia die: secundum rem autem eadem dies potest esse indicativa et cretica.

Secundo queritur: utrum equale tempus exigatur a die nuntiativa usque ad creticam sicut est a principio egritudinis usque ad diem nuntiativam. Et videtur quod non: quia secundum Isaac in libro febrium: augmentum est longius tempus quam principium: et in principio egritudinis non apparent signa digestionis sed in augmento: sed indicatio non fit nisi per signa digestionis vel indigestionis: plus igitur de tempore exigitur a die nuntiativa usque ad diem creticam quam exigatur a principio egritudinis usque ad diem nuntiativam: non igitur equale tempus exigitur hic et ibi. ¶ Secunda ratio: sicut dies quarta est indicativa septime: sic dies .11. est indicativa .14. sed plus distat dies .11. a principio egritudinis quam a .14. plus igitur exigitur de tempore a principio egritudinis usque ad diem nuntiativam quam exigatur a die nuntiativa usque ad diem creticam: non igitur equale tempus exigitur hic et ibi. ¶ Oppositum huius scribit Isaac in .4. febrium. ¶ Ad hoc dicendum quod dies cretica potest comparari ad duo. potest enim comparari ad principium septimane in qua ipsa est: et sic equale tempus est a die nuntiativa ad diem creticam: et a die nuntiativa ad principium illius septimane: quoniam dies indicativa est in medio illius septimane: et sic intelligit Isaac in .4. febrium. Et potest comparari universaliter ad principium vel augmentum totius egritudinis: et sic plus de tempore exigitur a principio egritudinis usque ad diem indicativam quam a die indicativa usque ad diem creticam. ¶ Prima ratio solvitur per hoc quod ipsa comparat diem creticam ad augmentum totius egritudinis. sic autem comparando plus exigitur de tempore a die nuntiativa ad diem creticam quam a principio egritudinis usque ad diem nuntiativam. ¶ Secunda solvitur per hoc quod ipsa comparat diem creticam ad principium egritudinis: sic autem comparando plus de tempore exigitur a principio egritudinis usque ad diem indicativam quam a die indicativa usque ad diem creticam.

Tertio queritur: propter quid dies quarta est magis indicativa quam aliqua alia dies. ¶ Ad hoc dicendum quod causa huius est: quia luna frequentius nos aspicit in die quarta quam in aliqua alia die. Cum enim quatuor sint aspectus lune: ut determinat G. in .3. de diebus creticis. videlicet aspectus oppositionis eius ad solem et aspectus quadrature et aspectus triplicitatis. Aspectus oppositionis in uno mense fit solum semel et aspectus quadrature et triplicitatis bis. aspectus autem sextilis fit quater. et quia opus digestionis et contrarij digestionis quod fit in sextili aspectu est incompletum. opus autem incompletum est plagium et index illius operis quod est completum: ideo dies quarta est magis indicativa quam aliqua alia dies.

Quarto queritur: propter quid omnis dies quarta repetitur. ¶ Ad hoc dicendum quod causa huius est: quia septimana medicinalis constat ex diebus imparibus: et quia numerus impar non potest dividi in duo equalia nisi medietas frangatur: necesse fuit reperiri diem quartam ut medietas non frangeretur.

¶ Cognitio dierum crisis cum dubitatur. Cap. 10m.

Cognitio. ¶ Cum in parte precedenti sit determinatum de diebus creticis cum non dubitantur: in hoc parte tractat de cognitione dierum creticorum cum dubitantur. Dividitur autem istud .c. in partes duas. In prima dat duas causas per quas cognitio dierum creticorum qui dubitantur est necessaria: quarum secundam dat. ibi (Et opus in die crisis.) Et patet. In secunda aggreditur cognitionem dictam. ibi (Et in cognitione dierum crisis.) Et hec secunda dividitur in duas. In prima dicit quod ad dictam cognitionem habendam necesse est inspici res naturales variantes crisim in anticipatione et postpositione. Illas autem statim subdet.

Et nos invenimus. ¶ Ad evidentiam autem sententie huius partis est sciendum quod dies cretici tripliciter dubitantur. Primo utrum distent vel non. Secundo utrum sint pares. Tertio cum de duobus vel tribus diebus in quibus fit tota crisis sit attribuenda crisis. Et iste tres dubitationes terminantur per cognitiones traditas in hoc .c. hoc modo. Cognitio dierum creticorum dubitatorum trahitur a tribus: aut ab egritudine in qua fit crisis: aut a diebus indicativis: aut a tempore ipsius crisis. Ab egritudine quidem in qua fit crisis trahitur cognitio dierum creticorum dubitatorum dupliciter. Primo a parte longitudinis et brevitatis egritudinis: quoniam si egritudo sit longa: tunc cognoscitur quod dies cretica distat. Et si sit brevis: tunc cognoscitur quod dies cretica non distat. Secundo a parte forme egritudinis. nam si egritudo sit acuta et calida: tunc cognoscitur quod dies eius cretica erit impar. Et si sit egritudo lenta frigida: tunc cognoscitur quod dies eius cretica erit dies par. A parte autem temporis ipsius crisis trahitur cognitio dierum creticorum dubitatorum tripliciter. Primo a parte revolutionum seu periodorum. nam si revolutiones egritudinis currant per pares: tunc cognoscitur quod dies cretica erit par. Et tales revolutiones sunt revolutiones febris quartane. Et si revolutiones egritudinis currant per impares: tunc cognoscitur quod dies cretica erit impar. Et tales revolutiones sunt revolutiones febris tertiane. ¶ Secundo a parte quantitatis horarum in quibus fit crisis: quia illa dies est cretica in qua crisis fit secundum plures horas nisi ad hoc sequatur aliquid quod sit fortius quam istud. Illud autem est fortior natura diei cretice in qua fit crisis paucioribus horis: et si crisis incipiat in fine diei septime et compleatur per totam diem octavam: nam crisis illa est attribuenda diei septime et non octave: quia in die .7. est fortior natura diei cretice quam in die octava: quamvis crisis illa fiat per plures horas in die .8. quam in die .7. Fortior igitur natura diei cretice plus potest in attribuendo crisim uni duorum dierum dubitatorum quam multitudo horarum in quibus fit crisis. ¶ Tertio trahitur cognitio dierum creticorum dubitatorum quantum ad tempus ipsius crisis a natura cretice. nam illi diei est attribuenda crisis que plus habet de natura cretica ut si crisis cum sudore incipiat in fine diei septime et fiat per totam diem octavam et evadat homo in die .8. non est attribuenda crisis diei octave sed

solus diei septime. Et similiter si incipiat crisis cum sudore in die tertiodecimo ꝛ cópleat in decimoquarto nó est attribuéda crisis diei tertiedecime sed quartedecime: qm̄ dies septimus est magis creticus ꝙ̄ octauus: ꝛ dies quartusdecimus est magis cretic⁹ ꝙ̄ 13. Cognitio aūt dierū creticoꝝ dubitatoꝝ a parte dierū indicatiuoꝝ est ꝙ si signū indicatiuuꝫ apparuerit in quarto: tūc crisis erit in septimo: ꝛ si apparuerit i.11. crisis erit in quartodecimo. In his quideꝫ verbis stat fere tota sententia huius partis. ¶ Processus aūt eius est iste. Primo diuidit cognitioné dierū creticoꝝ dubitatoꝝ in duos modos: quoꝛuꝫ primus trahit ab ipsa egritudine in q̄ fit crisis: ꝛ secundus trahitur ab ipso tempore crisis: ꝛ hic omisit tertium modum. Et erat ille que trahitur a diebus indicatiuis.

Modus vo. ¶ Prosequitur de istis duob⁹ modis. Sed primo de primo. Scd̄o de scd̄o. ibi (Modus secundus significatur.) Et in prima primo diuidit primum modum cognitionis in duos modos. Primus trahitur a longitudine ꝛ breuitate egritudinis. Et secundus trahitur a forma egritudinis.

Modus vo secundus. ¶ In scd̄a ꝓsequit de vtroq̄. ibi (Significatio vo ex signis.) Et in hac primo prosequit de primo modo. Scd̄o de secūdo. ibi (Significatio vo ex naturis egritudinum.) Et pꝫ sermo eius in istis partibus. ¶ Pars illa: modus vo secūdus ꝛc. diuidit in partes duas. In prima diuidit fm̄ modum cognitionis dierum creticorum dubitatorum in tres modos: quoꝝ primus trahitur a reuolutionib⁹ seu periodis: ꝛ secundus trahitur a multitudine horarum in quibus fit crisis: ꝛ tertius trahitur a natura cretica. ¶ In secūda ꝓsequitur de illis tribus modis. ibi (Significatio vo ex consideratione reuolutionum.) Et hec in tres. In prima prosequitur de primo modo. In secunda de secundo. ibi (Veruꝫ ex tempore crisis.) In tertia de tertio. ibi (Significatio aūt ex virtute dierū.) Et hec tertia diuidit in tres partes. In prima ꝓsequit de tertio mō. In scd̄a cōparat inter dié sextū ꝛ septimum: ꝛ inter dié. 9. ꝛ. 10. ibi (Et mors cū sexto.) Et patet cōparatio. In tertia docet cognosci dies creticos dubitatos per aggregationé duoꝝ signoꝝ simul in vno die ꝙ̄ signa sunt sudor ꝛ cursus. ibi (Significatio vo ex aggregatione.)

Significatio vo. ¶ Docet cognoscere dies creticos dubitatos per dies idicatiuos: ꝛ patet sermo eius in oibus istis partibus. Scias tamé ꝙ per res naturales alterantes dies crisis: intelligit ipsam egritudineꝫ ꝛ tempus crisis ꝛ dies indicatiuos: ꝛ vniuersaliter modos quos dat in hoc capitulo. Item per illam litteram Et de hoc cap̄. scd̄o. vult ꝙ sicut est in crisi duoꝝ dierū: sic debeat esse in crisi trium dierū. Et per cap̄. scd̄m intelligit modū 2^m. Et per ꝯditioné ꝑdictam intelligit cōditionem dictam pauloante in illo ter. nisi sequatur ꝙ sit fortioris iudicij. Reliqua patét. Hec est diuisio ꝛ sn̄ia huius partis.

Primo queritur hic. Cum auctor in hoc capitulo dicat crisim fieri in diebus intercadentibus vt in nono: ꝛ in diebus neq̄ creticis neq̄ intercadentibus: vt in.18. ꝛ sexto: vtꝝ in diebus intercadentibus possit fieri crisis ad bonū. Et videt ꝙ nō: q2 dies intercadentes nō adherent vie vni ꝛ ordini vni: sed in diebus non adherentib⁹ vie vni ꝛ ordini vni nō pōt fieri crisis ad bonū: crisis igit ad bonū nō pōt fieri in dieb⁹ intercadentib⁹. ¶ Scd̄a rō. Ois crisis facta cū indigōne mãe morbi est ad bonū: sed ois crisis facta in dieb⁹ intercadētib⁹ est cū indigōne mãe: mã. n. cū sua indigestione stimulat nãm ꝛ ꝓuocat eã ad crisim: ois igit crisis facta in dieb⁹ intercadētib⁹ est ad malū. ¶ Ad oppositū est experientia: vidėmus. n. multos liberari in die qnta ꝛ nona ꝛ similib⁹. ¶ Ad hoc dicédū ꝙ in dieb⁹ intercadētib⁹ pōt fieri crisis ad bonum: sꝫ nō ita ad bonū sicut in dieb⁹ creticis currētib⁹ ꝑ cōputationé q̄ternariã: ꝓpterea q2 mã non est ita digesta sicut est in dieb⁹ creticis. ¶ Ad primã róné dicendū ꝙ ꝗuis dies intercadētes nō habeāt ordineꝫ a radice supiori: habet tñ ordiné a radice iferiori que est materia morbi. Tertiana enim mouetur ordinate de tertio in tertium: et quartana de quarto in quartum. ¶ Ad scd̄am dicenduꝫ ꝙ in diebus intercadentib⁹ nō est materia oino indigesta: ꝛ ideo crisis in eis pōt fieri ad bonuꝫ: ꝗuis illa crisis nō sit ita laudabilis: sicut est crisis dierū creticoꝝ currentiū per quaternariã cōputationem.

Secundo querit: que crisis sit fortior an illa que fit in die vere cretica: ꝛ est illa que currit per quaternariaꝫ cōputationem. Et videtur ꝙ illa que fit in diebus intercadentibus: q2 fortior crisis fit in fortiori conflictu morbi ꝛ nature: sed fortior cōflictus fit in crisi dierum intercadentiū: qm̄ mã stimulat naturã ꝓpter sui indigestioné: crisis igit dierum intercadentiū est fortior. ¶ Oppositū vult Gal. vult enim in tertio de diebus creticis ꝙ fortissime crises fiunt in die septima ꝛ in die. 14. ꝛ Aboali in capitulis precedentibus. ¶ Ad hoc dicédū ꝙ aliqua crisis pōt esse fortior dupliciter. Aut ꝓpter fortem impressionem radicis superioris: ꝛ sic crisis dierū vere creticoꝝ currentiū per cōputationeꝫ q̄ternariã est fortior: ꝛ sic itelligit G. in tertio de diebus creticis. Aut ꝑ vehemētiã prauoꝝ accidentiū: ꝛ sic crisis dieruꝫ intercadentiū est fortior: ꝛ sic arguit prima rō. Et sic soluta sunt obiecta.

Tertio querit: vtrū in dieb⁹ neq̄ creticis neq̄ intercadētibus possit fieri crisis. Et videtur ꝙ nō: q2 ois crisis aut fit a motu nature aut a motu materie morbi: sed crisis in dictis dieb⁹ nō pōt fieri a motu nature: qm̄ crisis dictoꝝ dierū est semper mala: ꝛ natura adheret vie vni ꝛ ordini vni: vnde ex motu eius semp facit bonã crisim. Neq̄ a motu materie morbi: qm̄ mã morbi nō mouet nisi in paroxismis: vnde ꝛ ois crisis fit in paroxismis. Sꝫ in dictis dieb⁹ nō fiunt paroxismi. In dictis igit diebus nō potest fieri crisis. ¶ Ad oppositū est experientia ꝛ auctores qui ponunt ꝙ qñq̄ in dictis dieb⁹ fit crisis ꝗuis illa crisis sit mala. ¶ Ad hoc dicenduꝫ ꝙ in dictis diebus qñq̄ fit crisis: sed illa crisis est mala. Et cã huius est: qm̄ crisis que fit in dictis diebus fit a defectu nature ꝛ malitia materie morbi. Cū eni mã exuberat in q̄titate: aut stimulat nãm sui praua qualitate: ꝛ nã est debilis nō potēs obuiare: tūc crisis que debuit fieri in die septima fit in sexta. Aut crisis que fieri debuit in die nona fit in octaua: ꝛ sic de alijs. ¶ Ad rōneꝫ dōm ꝙ crisis facta in dictis diebus fit a motu materie morbi: vt patuit: ꝛ fit paroxismus in eis nō itētus neq̄ expectat⁹: ꝛ fit ꝑ dictas duas causas simul aggregatas videlicet ꝓpter defectū nature ꝛ malitia materie morbi. Crisis igitur facta in illis dieb⁹ fit in paroxismo: sed ille paroxismus erat insperatus non expectatus.

¶ De declinatione proportionis. Cap̄.11^m.

Iam sciuisti. ¶ Cuꝫ ab illo cap̄. De hominib⁹ sunt qui dicunt vsq̄ ad locū istū tractauerit auctor absolute de diebus creticis: ꝛ de his que spectant ad notitiam dierum creticoꝝ. In hac parte que presens ꝯtinet capitulū tractat de diebus creticis cōparatiue. Cōparat aūt dies creticos ad egritudines: determinando que egritudo in qua die cretica terminet. Et diuiditur istud. c. in partes duas. In prima determinat que egritudo in qua die cretica terminetur a parte diuersitatis que cadit inter egritudines quantū ad earum acumen: dicens ꝙ cum egritudinū quedam sint acute ꝛ quedam chronice. Et acutarum quedã sint valde acute et quedã sint acute simpliciter ꝛ quedã sint acute lōge. Valde acute terminant in die septima: ꝛ acute simpliciter terminantur in die 14. vel. 20. ꝛ acute longe terminant in. 40. Ultra aūt dié. 40. sunt egritudines chronice ꝛ fit in eis crisis sic in chronicis egritudib⁹.

Cum incensiua. ¶ Determinat que egritudo in qua die cretica terminet a parte diuersitatis que cadit inter egritudines quātū ad suas species specialissimas: dicés ꝙ quando febris incensiua vehemēs. i. causon fit. s. reuoluitur in paribus. i. per pares: tunc illud est malū: ꝛ tunc quādoq̄ interficit in sexto cū sudore ꝛ quartus indicat ipsuꝫ. Et vult per hoc ꝙ causon debet habere suã crisim in die septima cū sit valde acuta egritudo: sed sirsen. i. apā velaminum cerebri terminat in die vndecima ꝗuis sit valde acuta. Nam quantum ad hoc ꝙ est valde acuta egritudo deberet in die. 7. terminari sed prolongat suaꝫ crisim vsq̄ ad vndecimã: qm̄ inceptio magnitudinis. i. augmenti ipsius fit post tertiū ꝛ quartū. Si ergo ex dieb⁹. 11. auferantur dies quatuor remanebunt solum dies. 7. Fit igitur hoc modo crisis in ea in die septima. Et dicit ꝙ tu debes scire illud. s. ꝙ causon hꝫ vno modo crisim in vndecima: ꝛ illud est quando cōputantur omnes dies: ꝛ alio mō hꝫ crisim in die septima: ꝛ illud est quādo auferuntur primi quatuor dies. Hec est diuisio ꝛ sententia huius partis.

Dubitatur de hoc qd̄ vult ꝙ cōputatio diei. 11. in qua terminatur sirsen debeat incipere in die. 5. Computādo enim isto modo fit crisis sirsen in. 7. Et necesse est ꝙ crisis ei⁹ fiat in. 7. propter hoc ꝙ sirsen est egritudo valde acuta. Et valde acute egritudines habent crisim suam in die. 7. vt dicitur in hoc capitulo. Et videt ꝙ dicta cōputatio in sirsen nō debeat fieri: tuꝫ q2 talis egritudo erit acefala. i. sine capite: q2 carebit principio: tum q2 talis egritudo habebit solum tria tempora. s. augmentū statuꝫ ꝛ declinationé: cū tamé omnis egritudo salubris habeat quatuor tempora. ¶ Ad hoc dōm est ꝙ sirsen hꝫ duo in se. Unū est ꝙ ipsa est egritudo. Alterū est ꝙ ipsa est valde acuta egritudo. Dico ergo ꝙ inquātū est egritudo: computatio suoꝛuꝫ dierum incipit a prima die. Inquantum aūt est egritudo valde acuta: cōputatio suoꝝ dierum incipit a die quinta. ¶ Ad rationes predictas dicendum ꝙ dicta computatio que incipit in die quinta nō facit de principio augmentum: q2 principiū in tali cōputatione est principium acuminis ꝛ augmentū est augmentum acuminis ꝛ declinatio est declinatio acuminis. Et ex hoc pꝫ ꝙ sirsen fm̄ dictã cōputationeꝫ incipienté in quinta nō est egritudo acefala. i. sine capite: imo hꝫ principiū ꝛ oia q̄tuor tépora vt patuit. Et scias ꝙ Galiē cōmen. il lius. 23. afor. 2e parti. Acute egritudines in quatuordecim diebus terminant. ponit dictã cōputationé ab augmento acuminis egritudinis ꝛ nō a prima die egritudinis. Et in hoc terminata est intétio nostre expositiōis super secūda fen libri quarti Canonis principis Aboali quã de medicina edidit. De quo deus sit benedictus.

¶ Finis expositionis Thadei Florentini sup secunda fen quarti.

¶ Incipit Fen tertia de apostematibus ⁊ pustulis.

¶ Tractatus primus de illis que ex eis sunt calida et corrupta. Cuius capla sunt .35.

¶ Sermo vniuersalis de apatib⁹. Cap.p⁹.

Am locuti fuim⁹ in libro ꝑmo de apatib⁹ ⁊ spēbus eoꝝ ⁊ curis ipsoꝝ fmone vt ad quē redire opꝫ illū q vult audire qđ nunc loquemur. in hoc aūt loquemur de eis sermonē particularem. ¶ Supra dixi. determinauit de febribus ⁊ de crisi: hic determinat de apate qđ dicit egritudo cōis: et bꝫ duas ptes. primo cōtinuat se dictis in ꝑmo libro. Secōo exequit. ibi, Dico ergo.)

Dub⁹ p⁹ ¶ Dubitat in quo differt hic ⁊ in .3. lib. scia de apostematib⁹. ℣ Respon. q⁹ ibi est fm vnūqōq; membrū determinate. s. fm cpar stōchā cerebrū ⁊c. hic aūt indeterminate vel vt in habitudine corporis accidunt principaliter: licet de intrinsecis determinet: ⁊ ideo hec scia pertinet ad quartū librum qui ꝓsiderat egritudines cōes que nō sunt vni mēbro ꝓprie sed communes magis.

Dub⁹ 2⁹ ¶ Jtē dubitat q̄re primo de apatib⁹ q̄ de solone ꝓtinui ꝓsiderat: q⁹ Dixi. ꝑmo can. fen. 2. ⁊ Hal. 3 de igenio. a solone incepit. Jtē simpler ꝓcedit cōpositū: sed solo ꝓtinui est simpler respectu apatis. ℣ Respondet q⁹ ista pōt dupliciter ꝓsiderari. Uno mō via sentiali ⁊ theorice: ⁊ sic ꝓcedit solutio ꝓtinui: q⁹ morbus simpler ⁊ notitia simpliciū ꝓcedit notitiā cōpositoꝝ ex nā rei in notitia simpliciter. Alio mō operatiua ⁊ practice: ⁊ sic scia apatis ꝓcedit notitiaꝫ solonis ꝓtinui. ꝓtio q⁹ ad febrē ꝓsequit apostema per viā crisis frequenter. Secōo q⁹ apostema causat vlcera manifesta frequēter: vnde vlcerū cū sunt apostemata ꝑmo can. fen. 2. Tertio q⁹ post curam apatis sequit cura vlcerū. Curant enī apata vlcera ad vlcerationē vel apertionē. Quarto q⁹ apostema pōt dici morb⁹ ꝓsimilis: qui ꝓtior est morbo cōmuni. vt aūt ꝓsimilis: q⁹ in nā ꝓtiori pōt intelligi ꝑmo de accidenti ⁊ morbo cap. 3. sed ꝓtiū sumit in 4⁹. cap. ꝑmo a fr. 2. Aut. emꝫ hic practice ꝓcessit: ⁊ supra in 4⁹. primi. Hal. aūt ⁊ Aui. in ꝑmo fen. 2. ꝓcessit via theorica magis: ⁊ sic alij qui sic ꝓcesserunt. Ulterius qđ apostema fm Dyas est tumor ꝓter nām vel morb⁹ mutās mēbrū de sua q̄litate nāli in eā que est extra natura: ⁊ dicat Hal. ꝑmo de accidēti ⁊ morbo cap. 2. de oī sua natura. s. complexione compositione ⁊ vnitate. Tertio est morbus cōpositus ex pluribus: ex quibus prouenit vna res ⁊c.

¶ Dico q⁹ omne apostema ⁊ pustula aut est calidum aut non calidum.

¶ primo premittit quādā diuisionē. Secōo exequit. ibi (Et apostema.) ¶ Nota ꝑmo apostema magnū: pustula parū: secūdo calidum aut nō calidū: ⁊ nō dicit frigidū: q⁹ apatus quedā sunt calida per essentiā vt flegmon ⁊ herisipila: qdā sunt frigida per essentiā sicut apata flegmatica ⁊ melancholica: que ꝫ sunt frigida pōt esse calida per accidēs: nō tm calida dicunt ꝓprie. nā ex frigidis putrefactis sequunt apata calida tertio can. fen. prima tertio cap.

¶ Et apostema caliduꝫ aut est a sanguine ⁊ qđ currit cursu eius: aut a cholera ⁊ qđ currit cursu ipsi⁹. Et qđ est a sang. aut a sanguine laudabili aut a sang. malo. Et sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis. Et factū qdē a sanguie laudabili grosso est flegmon que accipit carnez ⁊ cutē simul ⁊ est cum pulsatione. Et a subtili flegmon que accipit cutē solā ⁊ est spuna ⁊ non est cū pulsatione. At vo a sangnine grosso malo fiunt spēs exiturarū malarū. Flā ſi eius malitia vehemens fiat ⁊ ipsius adustio ꝓueniet herisipila ⁊ eueniet combustio ⁊ crusta ⁊ deterior ea est ignis persicus. Et a subtili malo accidit flegmon q̄ declinat ad herisipilā cū malitia ⁊ fraudulētia. Si aūt fuerit subtilior erit herisipila flegmonidea: ⁊ qñ fuerit eiꝰ malitia maior erit herisipila hñs iflatōes ⁊ vesicas ⁊ cōbustiōez ⁊ crustā.

¶ Jsta pars bꝫ tres partes. primo de calidis. Secōo de nō calidis. ibi, Humores fridi.) Tertio de lepra fm q⁹ tria sunt. ibi (Lepra.) ℣ prima in duas. primo in ḡnali. Secūdo in spāli. ibi (Jam scimus.) ℣ Tria facit. primo de simplicibus. Secōo de compositis. ibi (Et scias.) Tertio addit cāl. ibi. Et scias.) ℣ In prima duo facit. primo de calidis diuersificatis quātū ad suas species. Secundo quātū ad suā maneriem. ibi Et qñqꝫ multiplicat.) ℣ In ꝑma duo facit. primo premittit diuisionē. Secōo prosequit. ibi (Et qđ est.) ¶ Cōsiderādū q⁹ currit cursu ei⁹. i. a sanguine laudabili vel nō laudabili. Aliter. a sanguine vero vel nō vero: vel puro vel nō puro. Caliduꝫ per se. i. per sui essentiam vel putrefactione vel adustione.

¶ Dubitat vtr apa caliduꝫ fiat solū ex sanguine ⁊ cholera. Contra. q⁹ primo libro fen secōa cap. 5. tenet oppositū ratio caliduꝫ essentialis fit solū ex sanguine ⁊ cholera. ¶ Dubitatur vtrum ex cholera fiat apostema. Contra secundo pnosticoꝝ .65. cōmen. non fit exitura a cholera. ℣ In contrariū Aui. dicit q⁹ fit. ratio q⁹ pōt fluere ⁊ retineri in mēbro tm raro. ℣ Ad Hal. dꝫ q⁹ loquit de exitura eretica. Dubitat 5⁹

¶ Et qđ est a sang. Duo facit. primo declarat quod est a sanguine. Secundo q⁹ est a cholera. ibi (Cholericus.) Duo facit. primo permittit. Secundo exequitur. ibi (Et sanguis.)

¶ Utrū fiat a sanguine laudabili. Contra. in oi apate est mala cōplexio cū mā vt ꝑmo libro fen secōa. ℣ Respondet vel a sanguine laudabili simplr ⁊ sic falsum. vel laudabili respectu sanguinis multū mali ⁊ sic est verus. Secōo vel in fieri ⁊ sic a sanguine laudabili in q̄to ⁊ qualo: q⁹ pōt fieri a cā ꝑmitiua vt ꝑcussione in boc optime dispositio in bmōi vel in facto esse: ⁊ sic semp ē illaudabilis: q⁹ sanguis ꝓcreat ⁊ corrūpit vt in 2o. parti. 6. s. Si in vētrem sanguis ⁊c. Tertio sanguis faciens apostema vel cōparat ad corpus vnde fluit: ⁊ sic q̄ñq laudabilis q̄ñq nō. vel ad mēbrū in quo ⁊ sic semp illaudabilis respectu eius fm tū magis ⁊ minus: q⁹ q̄ñq solum in q̄to ⁊ qualitas sequit q̄litatē ⁊c. ¶ Et sanguis. primo a sanguine laudabili. Secōo illaudabili. ibi, At vo.) Dubitat 6⁹

¶ Quare distinxit sanguinē laudabilē in grossū ⁊ subtilē. ℣ Dom q⁹ sanguis simplr laudabilis est eūlis sed sanguis laudabilis non simplr extenus a sua nālitate in substantia est grossus vel subtilis. Unde est iterū notādū q⁹ flegmon a sanguine grosso ꝫ carnē ⁊ cutem pp grossitiē mātē. ⁊ loquit de extrinseco flegmone. cuꝫ pulsatione: q⁹ pstringit arteriā ⁊ nēcitat ad motū. a subtili cutē solā pūs cutē q̄ carnē: q⁹ subtilis mā. ⁊ ē spina q⁹ pūgit vt spina alberispila. Dubitat 7⁹

¶ Sed dom q̄lo cū herisipila fit cholericus. Cā q⁹ hic sanguis tēdit ad nām cholericā: ⁊ nō ē cū pulsatione q⁹ mā subtilis extra pellit ⁊ nō pstringit arteriā. ¶ At vo extiturarū. i. apatū. herisipila dī p̄ pro apate vere calido ꝓprie ⁊ nō sumit hic: hic sumit improprie herisipila. Jtē apate de mā adusta de subtili sanguine ⁊ de grosso: q⁹ in subtili tēdit ad citrinū: sed in grosso tēdit ad rubedinē obscurā. ℣ Jtē notādū q⁹ oia ista apata pōt dici cholica: q⁹ sanguis trāsit in nām cholē. nō est imaginādū q⁹ sang. cū tāto excessu saluet formā sanguis: ſz dēr sanguis: q⁹ radix sunt sang. q⁹ ꝓcursus ē ad cholam. Dub⁹ 8⁹

¶ Cholericū aūt aut est a cholera subtili valde q̄ non ꝓtinet in eo qđ sit magis imus q̄ illud qđ appet de cute ⁊ est acuta: ⁊ fit ex ea formica: aut ambulatiua sola ⁊ est subtilior: aut ambulatiua corrosiua ⁊ est mala.

¶ primo hoc. Secōo remouet dubū. ibi Et in oib⁹ illis.) ℣ Duo facit. primo de facto a subtili cholera. Secundo a grossa. ibi (Aut.)

¶ Utrū herisipila fiat de cholā laudabili. Q̄ fic: fallē vī de eo ⁊ sanguine. Jtē pōt humor choleric⁹ aduenire ex ꝑcussione ⁊ facē apa cholericū ex cholera que ꝑ⁹ nō peccabat. ℣ In ꝓtū Auicē. q⁹ nō distinguit: dicit q⁹ ꝑꝑe nō fieri pōt ex cholera pura laudabili sicut a sanguine laudabili vel raro. nam ſi cholera peccat in q̄to fit extranea ⁊ horribilis nāe ⁊ scindit vel putrefit: sed sanguis pōt diu stare peccans in q̄to: ipropriē tm pōt q⁹ ex quadā cholera nimis mala q̄ quedā alia. ℣ Ad rōnē dom q⁹ nō est simile. ℣ Ad 2⁹ dom q⁹ ista cholera statim fiet mala cū separatur a sanguine. Dub⁹ 9⁹

¶ Jtē q̄re nō facit mentionē de herisipila q̄ nō est formica ambulatiua nec corrosiua nec militaris vt fra pr. Dicit Dy. q⁹ raro reperit. Alr q⁹ tā dicit ō ea q̄ dicit. herisipila flegmonides. sanguis. n. calefactus ⁊ subtilis ꝓcursus ad nām cholericā facit istā herisipilā. cholera vo pura sicut illa que est in cbisti fellis facit hanc formicā ambulatiuā vel corrosiuā. Formica dicit ad similitudinem formice huc ⁊ illuc discurrens vt Hal. 3. theo. cap. 10. ¶ Jtē ꝑsiderandum q⁹ dixit de cholera subtili fieri formicā dupliciter. aut solū ambulatiuā. aut solum corrosiuā. ⁊ ambe sunt circa cutem: q⁹ mā subtilis ambulatiua. ⁊ quādoq; fit a mā subtili minus adusta: ⁊ ideo ambulat ⁊ nō corrodit. ⁊ quandoq; est minus subtilis ⁊ magis adusta ⁊ ambulat ⁊ corrodit: ideo mala ⁊c.

¶ Aut ex cholera grossiore illa ⁊ minoris caliditatis: ⁊ cõtinet magis intus q̃ prima in cute ⁊ est quasi sit in ea flegma ⁊ fit ex ea formica multarius ⁊ est minoris inflãmatiõis ⁊ tardioris resolutionis. Et si fuerit mã grossior ⁊ deterior accidet formica corrosiua. Et si pertrã fierit in grossitie sua vsq; ad substãtiã sanguinis ⁊ fiũt mala accidet herisipila mala. Et in oibus illis mã est subtilis q̃tus diuersificet post illud ⁊ fit ꝓpter subtilitatẽ suã qđ expellit eas nã ⁊ nõ retinet in aliquo nisi in cute qđ approximat ei. Et qñ multiplicat mã apostematis calidi ⁊ magnificat apostema: tũc est de summa apãtũ acaumatũ mortificãtium. Et de summa p̃dictor est que dicit barachien. Et iste species male ⁊ que eis similant multiplicant in ãno pestilẽte. Et de apãtib⁹ calidis illa sunt mala que nõ excitant ad declinationez quã sequunt leuitas ⁊ detumitio neq; ad aggregationẽ mãei: imo ad corruptionẽ membri. Et nõ semp fit a magnitudie apatis ⁊ multitudine mãei: imo fit qñq; a malignitate mãei. Et scias q̃ apãta parum sunt singularia pura: sed plura cor sunt cõpositа. Et scias q̃ oẽ apa in exteriorib⁹ cũ quo nõ est pulsatio nõ facit sanẽ: de intrinsecis vo iaz locuti fuimus.

¶ Cõsiderandũ q̃ de cholera grossiore fit duplex formica. ſ. multarius: q̃ vicera milio silia a mã min⁹ cala magis intus q̃si sit ea flegma: q̃ p vim flegmatis vl̃ vincẽ⁹ flegmatis. Alia est formica corrosiua q̃ si multũ grossa est q̃si sanguis aduſtus erit mala: q̃ peior corrosio cũ grossior sit mã. 14. de igenio. ca. 2 Dy. ¶ Et in oib⁹. Dicens tu: cũ cholera sit humor subtilis: q̃o q̃dam grossior tẽ. Rñdet q̃ oio cholera est subtilis sed diuersificat fm magis ⁊ minus: ⁊ nõ hec apãta sunt circa cutiz. ¶ Et qñ. Scõm Dy. ponit casũ. ⁊ q̃tuor facit sicut q̃tuor casũ. ponit. Vel alr determinat de apatib⁹ diuersificãtibus ex pte modoz. Scõo ponit gõdã signũ male mãei. ibi (Et de apatib⁹.) Notãdũ q̃ membrũ corrũpit a ma multa cala. Dicit Dy. ⁊ aliqñ membrũ corrũpit a venenosa: ⁊ b̃ dñ antrax corrõpit ab aduſta corrosiua: ⁊ b̃ dñ bauracie. ¶ Et ꝺ apatib⁹. Excitant. s. iuuadũt vel tẽdũt. ¶ Et scias. Plura cõpositа: q̃ raro repit humor pur⁹: vt p̃ de accidenti ⁊ morbo. 12. cap. 1. 2. ꝓsticoꝝ. 38. cõmen. ¶ Et scias. Notãdũ q̃ circa gnõne sanies fit ebullitio: vt in cõmẽ. 47. 2ª pti. Circa gnõne sanies ad ebullitionẽ sequit inflãmatio arteriarũ membri ⁊ inflãmatio vapor: vnde bene fit impulsio ⁊ si nõ pulsat nõ fit sanies: nõ tñ seqũt: pulsat: ergo fit: q̃ posset esse pulsatio a principio flegmonis ꝓpter inflãmationẽ: ⁊ tamẽ materia resoluet. ¶ Jtẽ notandũ fm Dy. q̃ Aui. hic ostẽdit q̃ intendit determinare de apatib⁹ extrinsecis ⁊ nõ de intrinsecis. Aliter tñ videt Aui. sentire q̃ in generatione sanies circa apata extrinseca. ſ. circa cutim fit pulsatio: q̃ necessario ibi sunt arterie: ⁊ ió infra Aui. ponit in signis exiturarũ extrinsecarũ: sed in gnõne sanies in itrinsece nõ fit ita necessario pulsatio vt in carne epatis ⁊ similibus: ⁊ ideo infra nõ dicet in signis exiturarũ extrinsecarũ alr intrinsecarum: vnde nec in apostemat⁹ epatis calidis accidit pulsatio: vt Auicẽ. 3. can. fen. 14. tract. 3. cap. de apostemibus epatis calidis.

¶ De flegmone. Cap. 2m.

IAm scisti flegmonẽ ⁊ signa eiꝰ ex caliditate ⁊ inflãmatione ⁊ additõe q̃ntitatis ⁊ tensione ⁊ ipulsione ⁊ pulsatione si est submersa vel q̃ est ꝓpinq̃ arterijs. Et mẽbrũ in q̃ ẽ tale ẽ cui aduenũt nerui in qb⁹ sentit nõ plus q̃ sensibilitas fiẽ scisti dispõnẽ ei⁹. Et q̃to plus fuerunt arterie maiores ⁊ magis grãdes erit pullatio ei⁹ ⁊ ipsi⁹ dolor vehemẽtior ⁊ eius resolutio aut ipsi⁹ collectio velocior. Et cũ flegmon ẽ in mẽbro sensibili sequit ipaz dolor vehemẽs q̃litercũq; fit ⁊ comitat ipsam vt appareant vene illius mẽbri parue que erant occulte.

¶ ꝓio ꝺterminat ꝺ flegmõe. Scõo ꝺ herisipila. ibi (Jã scisti.) ℣ prima in. D. ꝓio de signis ⁊ causis. Scõo de cura. ibi (Ops vt.) ℣ ꝓio in ser. ꝓio ponit signa. Scõo distinguit nomẽ flegmonis. ibi (Et scias tẽ.) Tertio ostendit cũ qbus mixtũ cõponit. ibi. Et

parũ qđ. Quarto ponit causas. ibi (Et habet cõe.) Quinto tpe. ibi (Et augmẽtũ qđe.) Sexto terminationẽ. ibi (Et ta quidez scis.)

¶ Cõtrariũ vl̃ q̃ ola signa hãt cãz sanguineã ⁊ in ꝺ differt ab herisipila nodosa ipsius ⁊ pulsatio ⁊ dr alr. qb⁹ sensit nõ plus q̃ sensibilitas in qb⁹ aduenit solus sensus lz nõ faciat ꝑ numerum tẽ.

¶ Dubitatio an sint ponẽda signa flegmonis. Q. nõ: q̃ apata exteriora declarant sensu: vt ponit p̃ cañ. fen. 2. tẽ. ℣ Dõm q̃ vt apata sunt declarant sentiẽs lz vt distinguunt ꝑ spẽs ⁊ diuersitates cor. ſ. sanguinis vel cholere tẽ. lz hẽant signa sensibilia: tñ debẽt numerari ⁊ per intellectũ reduci signa ad cão. vel Auer. colliget. 4. cap. 23. de signis vniuersalib⁹ egritudinũ. dicẽ q̃ egritudines exteriores habent signa demonstratiua siue demonstrantia sotũ causas. Dub^m ꝑ^m

¶ Et scias q̃ nomẽ flegmonis in lingua grecoꝝ ẽ absolutũ sup oẽ qđ est inflamatũ: deide dicit de oi apate calido: postea dicit de eo qđ est ex apate calido cum ꝓpꝛietate p̃dicta ⁊ nõ caret inflãmatione ꝓp coartationẽ sanguinis ⁊ oppilationẽ meatuũ. Et parũ qdez ꝓtingit vt flegmon sit simplex: sed fm plurimũ ei associatur herisipila aut duricies aut funesitas.

¶ ꝑter. Notandũ q̃ cum sanguine põt fluere cholera vel põt cõuerti paro ad naturam cholere ⁊ sic associatur herisipila. poterit immiscere sibi melancholia vel ingrossari sanguis ⁊ associabitur duricies. põt etiã associari cholera corrosiua: vel ipse vehemẽter aduri ⁊ affectabit formica corrosiua vlignis plicis furiositas tẽ.

¶ Et bz cãs de qbus sunt antecedẽtes corporee ex repletione aut malitia humoꝝ cũ debilitate mẽbri recipientis: lz nõ sit repletio neq; malitia humoꝝ.

¶ ꝓimo ponit cãs antecedentes. Scõo ꝓximitates. ibi (Et de eis.)

¶ Sed tu ꝺ. quare non ponit connectus. Dicendum q̃ dedit intelligi ex dictis: q̃ est sanguis in parte contentus vel humor que cã est antecedens eadem est: postea connecta. Dubm 2m

¶ Jtẽ dubitat: vtr fine repletiõe possit fieri. Q. nõ: q̃ necessaria ẽ mã. ℣ Dõm fm Dy. siue multa siue pua vel sine repletione aliq̃: q̃ pe debilis nõ ꝓuertit nutrimẽtũ ⁊ supfluitatẽ recipit. põt ꝓcurrere a cã ꝓximitua sine aliqua repletione ex qua cã debilitat pe tẽ. Dubm 3m

¶ Cõsideranduz de qb⁹ sunt antes corporales: ꝓsiderandũ q̃ ẽt sunt plures q̃si q̃tuor. Aui. innuit p̃ lib. fen. 2. ꝺ causis: ió hic abbreuiat. ⁊ ꝓbatur. 2. rdeo. ca. 8. reducit ad. 8. fortitudo expellẽtis: debilitas recipiẽtis: multitudo mãei: defectus digestiuę: largitas viarũ fluus sub.

¶ Et de eis sunt ꝓximitue sicut cõtusio aut incisio aut fractura aut dislocatio aut vicera que multiplicant i mẽbro: quare declinat ad ipm materia ꝓp dolorem ⁊ debilitatẽ: ⁊ forsasse declinat ad ipm materie ⁊ retinẽtur in vijs que sunt debiliores: sicut accidunt cũ viceribus ⁊ scabie apostemata in locis vacuis.

¶ Dubitat: ãre vicera sũt cã ꝓximua cũ tñ sint ãs: q̃ sunt res corporales. ſ. res virtuti annexa. ¶ Jtẽ ponit dolorẽ cãm ꝓximuã ⁊ supra posuit ẽt ãtem. ℣ Ad primũ dõm q̃ vicera in se forte sunt res corporales: sed ẽt vicerã sunt ꝓximitue sicut cancrides vicera tẽ. hec tñ diffusa sunt in ꝑtes 2. ℣ Ad 2ᵐ dõm q̃ res que est cã ꝓximitua põt facẽ efficientiã mediãte cã corporali sicut dolor in se est cã ꝓximitua: sed cã sua est corpalis. ſ. mala cõplexio. ẽt cã ꝓximitua põt facẽ efficientiã mediãte cã corpali sicut dolor mediãte debilitate. ¶ Jtẽ ꝺliberãdũ q̃ fm Dy. cã ꝓximitua põt ee cã apatis sine cã antecedẽte que est repletio: ⁊ ꝑ ei ado sine ꝓximitate. Dubũ 4m Dubũ 5m

¶ Et augmentũ qdem eius declarat additio magnitudinis ⁊ tensionis ⁊ statꝰ ipsi⁹ ꝑ finẽ ei⁹: ⁊ illic aggregat mã si debet aggregari ⁊ declinatio incipit tẽdere ad lenitatẽ ⁊ debilitatẽ. Et mala est que nõ tendit ad declinationẽ neq; aggregat sanẽ. Et hmõi qdẽ pcedit ad mortẽ mẽbri ⁊ putrefacit ipm. Et multotiẽs qdem fit illud ꝓpter magnitudinẽ apostematis ⁊ multitudinẽ mãei ipsius. Et multotiens fit illud cã malignitatis materiei si apostema fuerit parũ.

¶ ꝓimo ponit tempora. Secundo ostendit quid sint flegmones malꝫ. ibi (Et mala.)

¶ Dubitatur: quare non posuit signa principij. Respondetur: quia erant nota q̃ quando ista accidentia incboant. Dubm 6m

¶ Aut dubitat q̃ dicto tẽpoꝝ in apatib⁹ fit ista. Rñdet Dy. q̃ tpa tripliciter distinguunt in apate. ꝓio ex pte sue essentie. ſ. ex pte tumoris ⁊ q̃ntitatis: ⁊ sic distinguis hic sim. Alio mõ penes digestiuę ⁊ Dubm 7m

ldigõné: r vr ſic apa qõ eſt in ſtatu er ꝓe ſue cẽtie. ſ. tumoris eſt in ꝓncipio ẽtũ ad alteratiõné mãe. Alio mõ penes accẽtia: r vt ſic in ſtatu quo ad cẽtiã tumoris eſt in declinatione quo ad accẽtia. Aui. qũt ꝺiſtrict ꝓpa ꝓmo mõ: qz ghallor diſtrictio: nõ 2ª mõ nec 3ª. Sꝺ ꝯ vꝺet ꝙ diſtriguat 3ª mõ ꝑceſſo ꝙ tumor ſit ꝺeeſſe apatis vꝺ ſalté idicat eque r incbõãte tumore ic ꝺoãt alia accẽtia. ſ. calor inflãmatio puſſo r ꝺolor r augmẽtato augmẽtant r vitimato vitimant: ꝫ ponit ét diſtõné 3ª mõ: ſed ſic é vt p3 er tertio cũ ꝺicit. r õclinatio ad lentatẽ. ſ. tumoris r tẽſionis r ꝺbi. calior accẽtiũ rẽ.

¶ Et tu qꝺé ſcis illud qõ rarificaſ: qñ pulſatio icipit in intenſionem r inflãmatio incipit in ſedationem.

¶ Hic ponit ſigna modor terminatiõis. Primo per reſoloné. Secũꝺo ꝙ ſanationé. ibi Et ſcis.) Tertio ꝙ corruptioné. ibi Et ſcis.)

Dub^m 8^m ¶ Dubitaſ qz ꝺicit ꝙ ſi reſoluit pulſatio icipit in intẽſioné. Cõtra. Ralis. 13. pti. ca. 10. de apatib' caliditis. ꝺicit ꝫ ſignũ ſanationis. Jté cũ reſoluit mã ceſſat pulſatio: qz ſua pãtia erat cã. Jté i flãmatio ſtatum icipit remoueri cũ mã reſoluit: ꝫ pulſatio. ℣ Dõm ꝓ ꝙ pulſatio ꝺuplex é. Una é iectigatio ex vaporib' q ſurgũt r iſta é cũ ali quo ꝓtritu r que i cipit augeri: qz mã ſubtiliat r pellit. Alia é pulſatio. i. ꝺolor pulſatiõis: r iſta minuit er quo minuit i flãmatio. Alr ſm Dy. qz in pulſu é diaſtoles: r ẽtũ ad ꝫ minuit r é ſiſtoles q parte ſtat expulſioni r ẽtũ ad ꝫ auget: r ꝺicit ꝙ é ſimilis tertui q eſt in tertio. 3. trac. 3. caꝑ. ꝺe extuntis. al'. 3. can. fen. 3. trac. 2. c. 4. ꝺe ſignis extuntiarũ ſiue vlcerũ oculi. vbi ꝺicit ꝙ ſanies ſignat ꝺolorẽ ꝺebilẽ r pulſationẽ. i. expulſionẽ fortẽ. Alr in reſolutione eſt primũ cuz incipit rarefieri mi anteçh expellat extra: r tunc incipit pulſatio intẽꝺi r poſt principiũ: r ſic pulſatio ſtatum ceſſat: r ꝫ ꝺicit icipit.

¶ Et ſcis illud quod aggregatur per additionez pulſationis r caliditatis r ſiptonem vtriuſq3.

¶ Cauſa eſt qz circa generationem ſanei rẽ. ¶ Conſiderandũ ꝺicit aggregatur: r non ꝺicit aggregat r ſanatum eſt rẽ.

¶ Et ſcis illud quod putrefit ꝓpter difficultatem ꝺigeſtionis r tenebroſitatem r vehementiaz tenſionis.

¶ Et ſcis illud quod putrefit: vel natura vincitur perfecte: r tunc membruz putrefit r corrumpitur: vel vincit perfecte r tunc eſſet reſolutio: vel imperfecte r tunc tendit ad ſanationem vel aliam formã. Aui. intendit hoc intelligi er dictis in primo libro r tertio.

¶ Et ſcias ꝙ ꝺũ nõ ſubmergit nãm mã nõ peruenit ex ea apa r reſpirat per ignẽ eius qõ apparet exterius.

¶ Pria expõ Dy. vult oſtẽꝺẽ qñ apa corrũpit mẽbrũ: r arguit a ſufficiẽti ꝺiuiſione qñ nã nõ ſubmergit mãz in mẽbro: ſz poti' ecõtra mã nãm nõ ꝓuenit ex ea mã. apa. i. ſanies. Et qñ nõ reſpirat. i. non ſoluit ꝓ ignẽ ei' rẽ. i. ꝓ calas mãs exteri' poſit 18: ſup. tũc oz ꝙ mẽbrũ corrũpat: r ꝫ exponit. reſpirat. i. nõ reſpirat: vel putrefiat mã ſm aliã ifaz q ꝺicit nõ ſubmergit nã mãm. Uſi noté ꝙ in gnõne ſanici mã aliq mõ vincit: ꝫ ſi mã nõ ſubmergit nãm ſup. ſed ex toto nã ſubmergit r vincit: nõ ꝓuenit apa. Capitio ſanei. r ꝙ ſz reſpirat. i. reſoluit. ꝓ ignẽ. i. ad modũ rei ſubtilis vt ignis. r ei' qõ apꝑet exteri'. i. ꝓ poꝛos q ſt exteri' i circuitu. Tertia expõ mea é r é ꝙ ſi nã nõ ſubmergit mãz. i. niſi expellat ad poꝛos r ibi ſubmergat: r ſic ſaluat ifa niſi mã ſubmergat nãz. i. ubi ꝑculceſ. nõ fit apa: qz apa nõ fit ꝺe mã i venis ſz in poꝛis r potuit reſiſtẽ: nõ ꝺi ꝑculcata in q mã põt ꝺici ſubmerſa: r nã põt ꝺici ſubmerſa. ſ. nã mẽbri recipiẽtis: ét nõ potuit reſiſtẽ. ℣ Sz tũc ꝺubitaſ: ꝫ oĩs mã apatis ꝺz eſſe putrida er quo é ſubmerſa r ſuffocata. Rñdet. A. ꝙ reſpirat. i. aliq eſt euẽtatio ſiue euẽtat: ſz male ꝓ ignẽ. i. ꝓ vacuitatẽ ei' qõ é exteri'. i. cutis. ſtat ꝫ expõ in ꝫ vocabulo. ignẽ. i. vacuitatẽ. A. appellat vacuũ ignẽ ꝓꝓrie. i. certa maneries vacui qõ in eoꝛ lingua eſt ꝛetat rẽ.

¶ Et ſcias ꝙ quando vicinantur puſtule ꝺemenulati. i. maligne carbũculoſe vicinantur. i. tarta ſe fiunt indicant ꝺemenul malignum. i. apoſtema malu: qz fiet vnum apoſtema malu: poſt iſtas puſtulas plures.

¶ Cura flegmonis. Caꝑ. 3^m.

Cam accidit flegmon a cã ꝓmitiua nõ ꝺeeſt ign aut cã primitiua r eius veſtigium inueniat mundificationé coꝛporis aut repletionẽ.

¶ Primo ponit curã flegmonis qñ é a cã ꝓmitiua. Secũꝺo ab añte. ibi (Cũ aũt cã é añe.) Duo facit. Primo ꝓmittit ꝙꝺã ꝺiſtõné. Secũꝺo ſm illã ponit curã. ibi (Qr ſi.) ¶ Cõſiderãꝺũ ꝙ ꝺicit cã ꝓmitiua iquãtum ipſa actu ꝛcurrit: r ei' veſtigiũ quantũ ad ipreſſionẽ que remanet quãꝺoꝙ ipſa recedẽte que ipreſſio nõ eſt prima egritudo.

¶ Dubitaſ an ꝓueniẽs ſit ponẽ curã flegmonis penes cãz ꝓmitiuã Dub^m 1^m vel nõ ꝓmitiuã. ℣ Uiꝺet ꝙ nõ: qz nec. B. 13. r. 14. terapẽ. nec Raſ. 7. Almãſoris caꝑ. 11. ponũt iſtã ꝺiuerſitatẽ penes curã vbi ꝺe apatibus calidis loquunt. ꝓterea ſm illõ nõ ꝺz ꝺuplificari cura qõ nihil iꝺicat in ea: ſz cã ꝓmitiua nihil iꝺicat ꝺe cura. 4. ꝺe igenio ſanitatis. 3. c. Rõ qz qõ nõ é nihil iꝺicat: ſz cã ꝓmitiua nõ é: qz iã receſſit. ℣ Jn ꝛtũ. A. hic r ꝑ can. fen. 4. r Halyab. 3. practice caꝑ. 27. ℣ Dõz ꝙ iꝺicatione ſumi ſm ꝺiuerſitatẽ a cã ꝓmitiua eſt ꝺuplr. Primo ꝺicit recte r p ſe r ſic é falſum. r rõ qz ipa cã receſſit r nõ é amplꝰ. Alio mõ iꝺirecte ſm ꝙ ſignam' ꝺiuerſam diſpõné corꝑis egritu: r ſic ſimil iꝺicatio curatiua r ꝺiuerſitas cure. Ereꝓꝑ ꝺe morſu canis rabiꝺi r nõ rabiꝺi. Jta ét l. ꝓpoſito flegmon vel accidit ſine cã ꝓmitiua: r tũc corꝑ é plenũ. vel a cã ꝓmitiua: r eſt poſſe ꝙ corꝑ nõ ſit plenũ. nã nõ accidit flegmon cũ puritate coꝛporis niſi a cã ꝓmitiua vꝛplim: ſz poſſit fieri er ꝺubitate ir trinſeca ipſi' ꝓtis. ét ſi ſit a cã ꝓmitiua mã é magꝭ ꝛculcata in ꝓte: ꝫ ꝙ flegmone ſtiẽté a cã ꝓmitiua ꝺuo accipim'. Primo ꝙ corꝑ põt eé purũ: r ſic nõ põt vri reper cuſſiuus vt ꝺi. Secũꝺo qz mã ꝛculcata eſt in ꝓte: r ſic ét non vrimur repcuſſiuus. ℣ Ad ꝛtia ꝺi ꝙ ꝺuo auctores ꝓfectus aliꝙ ꝺixerunt.

¶ Qz ſi obuiet mũdificatiõi nõ eſt nocium niſi curatio apatis iquãtũ é apa. Et extractio mãe erꝛnee q̃ fecit accidẽ apa: r illõ fit ꝙ mollificatiua r reſolutiua leuia ſic emplm ꝺ faria tritici cocta cũ aq̃ r oleo: r qñq3 excuſat ſcarificatio laboꝛé r ꝓpe qñ apa é multe mãe.

¶ Primo quando corꝑi mũꝺo. Secũꝺo qñ repleto. ibi (Cum aũt.)

¶ Ultrũ extractio mãe ꝙ ꝓtẽ ſit cura apatis iquãtũ apa. Qz nõ: qz Dub^m 2^m curatio apatis iquãtũ apa eſt repcuſſio ꝑ can. fen. 4. A. Jté Balin thegni. 3. ter. cõmẽ. 157. Jté cura apatis iquãtũ apa eſt mãm ptis remouẽ ſz remouet puſſu tractu: vt ſumit in thegni. 3. ter. cõmen. 157. ꝫ nõ ſola attractio. ℣ Jn ꝛtũ eſt Aui. hic. ℣ Dõm ꝙ cura apatis iquãtũ é apa eſt ꝺuplex. Una ſimpler magꝭ r cõpetẽꝺẽ ſim pliteé itẽtionẽ: r hec eſt cura ꝙ acceptionẽ a ꝓte cũ reſolutuis ſcarificatuis vlcuſione. Alia cõpoſita magꝭ r iſta eſt repcuſſio: qz ſz nõ cũet mãm ꝺe ꝓte: ñ ibi eſt ꝛtractas fluxuz: r ꝫ cõperit qñ eſt in fluxu: r ſic etiã tract' ad ꝛtũ: ſz nõ cũet mãm ꝺe parte: ñ ꝺiuertit. Cõtra mollificatiua. Laperientia poꝛos. reſolutiua. ſ. ſubtiliatiua mãe. leuia. i. nõ fortia ne putrefaciãt mãm: nec etiã inflãment nec mozdicent: ſed vt mitigent ꝺolorẽ. ℣ Excuſat ſcarificatio laboꝛez: qz longã curã que fieret per reſolutionẽ vel laboꝛẽ: qz poſſet venire membrũ ad corruptionẽ ꝓpter mulã materiã ibi cõculcatam corruptã. Dy. ꝺicit qz poſt ſcarificationẽ iterum ꝺebes reſolucre.

¶ Dubitaſ vtꝛ qñ flegmon é a cã ꝓmitiua cũ mũꝺificatiõe coꝛꝑis Dub^m 3^m ꝺebam' eũare. Qz ſic: qz. B. 13. terapẽ. 5. ca. al'. c. 2. ꝺi. 2' r Aui. ꝓ can. fen. 4. ca. ꝺe flõmia. eũam'. n. rẽ. ꝓꝓ magnitudiné ſiue repletioné. ℣ Jn ꝛtũ Aui. ℣ Dr. ꝺicit ꝙ eũatio ꝙ ptẽ fit cũ reſolutuis: ſz ꝺiuerſio fit ꝙ coꝛꝑis eũonẽ ꝙ flõmiã que nõ fit ꝓꝓ eũonẽ: ſed ꝓꝓ ꝺerivationẽ r ꝺiuerſionẽ rẽ. r ꝺe hac loquit. B. Jſta eſt fuga. Alr ꝺõm ꝙ tũc cã primitiua ꝺebet corꝑi mũꝺo qñ cum ſua mũꝺitia mã nõ fluit ꝺiſrupte: r ꝫ tũc nõ cõperit eũatio: qz ſi flueret ꝺiſrupte: tũc eſſet eius cura eũano ſicut aliox que fiunt cũ repletiõe coꝛporis.

¶ Cuz aũt inueneris coꝛporis repletionẽ: tunc opz vt nõ tãgas apa cũ mollificatuis: qñ attrabeſ ad ipm ſupra qõ reſoluaſ ab coꝛimo opz vt euacueſ mã per flobotbomiam r fortaſſe indiget ſolutione ventris: r cum feceris illud adminiſtra mollificatiua.

¶ Primo hoc. Secundo comparat. ibi (Et eius quidem.) ¶ Conſiderandum ꝙ ordo Auicen. eſt primo euacuare. Scõo mollificare.

¶ Dubitaſ vtꝛ in flegmone debeamus vti repcuſſuis ꝓueniẽte a Dub^m 4^m cã' primitiua facta cũone per flobotbomiã ſi expedit. ſ. vbi eſt repletio coꝛporis. Uiꝺet ꝙ ſic. flegmone ſtiente paruo intendim' ꝓbibere futurũ fieri: r hoc per repercuſſiua r factuz delere. Bal. 13. caꝑ. 2. Amplius ꝺicit Aui. ꝙ vſus molliũ in principio eſt timoroſus. Jté Aui. ꝺicit ꝙ nõ indiget curatione cũ repercuſſione pluriꝛma in ꝓncipio: ergo ꝛcedit repercuſſionẽ. ℣ Jn ꝛtuz. A. r Haly. 3. pti. c. 27. ℣ Dõm ꝙ põt eſſe apa caliꝺũ in ꝓn. coꝛpore mũꝺo de ſe vel per flobotbomiã vel aliã cũonẽ facta: qõ indiget repercuſſione de ſe. Ratio qz in principio debet mã a parte remouẽti remotione oppoſita fluxui: hoc fit per repercuſſionẽ. ꝺico de ſe: qz ſi fit in emunctoꝛijs: r ſi fit mã venenoſa: r ſi fit expulſa per cruſim: r ſi fit groſſa viſcoſa: r ſi fit ꝑculcata in parte ſicut accidit in ꝓpoſito ſicut in ꝓruſionib' mã ꝑculcat in ꝓte: ita in flegmone a cã primitiua vt caſu ꝑcuſſiõe r offenſiõe ex vulnere ſtatum mã in parte concutiat. repcuſſio igit ſtringit mãm r eſt cã corruptiõis ei': r ét mẽbri. ℣ Cõſideràꝺũ ꝙ ãſi ꝓn'. ſ. in q̃ medicus occurrit eſt aliqs modus ſtar'. ſubito. n. mã i ꝓte ꝑculcata eſt ꝓꝓ cãm ꝓmitiuã: r nõ nõ ꝺz mã repcuti ſed feſtinari ad reſolionẽ ne mã putrefacta corrumpat mẽbrũ: ſed ſi apa nõ ſit a cã ꝓmitiua ſed antecedẽte in ꝓci-

ptio nō est ꝓculcare in pte: ꝛ nō poteꝫ repcutere. ℣ Ad ꝫtiū dōm ꝙ in hoc a pte si sit flurus mācis: tūc nō possum⁹ cū repcussiuis ꝓhibere: qz maius est nocumētū per ꝓstrictionē q̄ sit utilitas ꝓhibitionis flurus. Uel dōm ꝙ flurus resistimus per uuersionē ad cōtrariū ꝛ eūone absq; repcussiuis ℣ Ad z^m dōm ꝙ Io. in flegmone absq; cā ꝓmitiua. ℣ Ad 3^m dōm ut appebit. ℣ Notādū tn ꝙ si cōpetāt repcussiua in flegmone a cā ꝓmitiua illud oꝫ esse paucuꝫ in pauco tēpoꝛe solū ut membrū ꝓsoꝛtet ut est oleū rosaceū ꝛc.

¶ Et eius quidem curatio est ꝓma curationi ei⁹ cuius cā primitiua inuenit mundificationē coꝛporis.

¶ Cōparat ꝓmo penes ꝓuenientiā. Scōo penes oīam. ibi. Et differt. ¶ Prima expositio ꝙ curatio ei⁹ apatis a cā ꝓmitiua cum inuenit coꝛpus repletū: ꝛ post mūdificationē est ꝓma cure apostematis a cā primitiua que inuenit coꝛpus mundu: qz ut opꝫ est coꝛpus mūdū illud aurilio flobothomie: ꝛ illud de se erat mundū.

¶ Et differt ab ea in hoc qō nō idiget curatione cū repercussiōe plurima i ꝓn. sicut idiget illa: imo min⁹ illa.

¶ Ponit oīam: ꝛ ꝙ differt curatio apatis cū inuenit coꝛp⁹ plenū a cā ꝓmitiua ꝛ ante q̄ fiat eūo: ab ea. s. i flegmone q̄ fit a cā ꝓmitiua q̄ inuenit coꝛp⁹ mūdū: in q̄ nō idiget curatiōe cū repcussiōe plurima in ꝓn⁹. s. apa a cā ꝓmitiua cū repletione: ꝛ añ mūdificationē sicut ista. i. nō idiget ista flegmon cui⁹ ꝓmitiua inuenit coꝛp⁹ mūdū: imo min⁹ illa. s. idiget repcussiōe: ꝫ ꝛ cōpetat repcussio: minus cōpetit illi que est cū repletiōe ante euacuationē: qz coꝛpus plenum nō recipit: sed illa que est absq; repletione pōt magis repercuti.

Dub^m 5^m ¶ Dubitat: q: sm dāc expositionē ⁊ utcē. ꝓcedit repercussiua in ea que est a cā ꝓmitiua sine repletiōe. Et supza solū posuit mollificatiua ꝛ resolutiua: qz hec ē cura ei⁹ iquātū ē apa. Itē dicit min⁹ illa: q̄ i apate a cā ꝓmitiua ꝛ coꝛpe repleto ut ꝓcedē aliq̄ repcussiua añ eūone. ℣ Cui⁹ ꝫtiū dic. B. i tegni. z. ter. cōmē. 159. qz coꝛp⁹ plenū nō recipit: imo in nullo apate ꝓcedunt añ eūonez. ℣ Rādet Dy. q̄ expō supza nō mīstū placet: dicer tn q̄ i apate a cā ꝓmitiua cū coꝛpoꝛis mūdificatiōe possum⁹ a ꝓn⁹ aliqd repcutē ꝛ ꝓpe sic apa ē magnū. s. qz timet malitia flux⁹. s. māe ad locū. Et si flux. nō posuit dicit q̄ hic magr dicit ete logē ꝛ illō dixit supra: ut ostēdat q̄ resolutiua ꝛ mollificatiua plus ꝓsunt q̄ repcussiua: qz repcussiua cōpetūt q̄nq;. s. cū ē magna passio: ꝛ cōpetūt parū: qz parū debēt stare: ꝛ leuia: qz forsan plus in circuitu q̄ sup loco apato. ℣ in apate a cā ꝓmitiua cū coꝛpoꝛis repletiōe añ mūdificationē nō cōpetit repcussiua: ꝛ ió illō cōparatiuū tenet abusiue. Uel alr ꝙ añ mūdificationē pōt cōpetē nō uera: ꝫ alia q̄ sint ꝓsoꝛ. sic oleū rosaceuꝫ ꝛc. Et ꝫ nō erit repcussiuū: qz coꝛp⁹ est ibi plenū nō repcutit: ꝫ erit cōsortare aliq̄ pricutā. ℣ in apate a cā ꝓmitiua sine coꝛpoꝛis repletiōe possum⁹ fortiꝰ repcutere q̄ cū repletiōe ꝛ añ eūonē: ꝛ ꝫ vult. Alia expō ē ꝙ differt cura flegmonis a cā ꝓmitiua sine repletiōe a cura ei⁹ a cā ꝓmitiua cū repletiōe: ꝛ post mūdificationē eo ꝙ nō idiget ꝛc. s. qñ fit a cā ꝓmitiua: ꝛ ē coꝛp⁹ mūdū sic idiget illa. s. illa q̄ ē a cā ꝓmitiua ꝛ ē coꝛp⁹ plenū post eūonē imo min⁹. Est ꝫ dicta ꝙ post mūdificationē i flegmone a cā ꝓmitiua cū repletiōe possum⁹ repcutē: ꝛ sic vult. B. ꝓ can. fen. 4. ca. 25. sꝫ i flegmone a cā ꝓmitiua que inuenit coꝛp⁹ mūdū nō possum⁹ repcutē: ꝫ illud minus est abusiuū: uel si possum⁹ illud ē valde modicū: ꝫ cā ꝓmitiua que obuiat repletiōi ꝙm⁹ fecerit flōmiā: tn aliq̄ magis debem⁹ resistere fluxui materie ꝛ timere de eo qō nō ꝓtingit si coꝛpus est mundum.

¶ Cū aūt cā ē alia nō ꝓmitiua: tūc opꝫ ut incipias cum eūone ꝛ cōple ei qō meret ex flōmia ꝛ ex solone ventris si idiget ea. Et necessitas qdē ei⁹ ē: aut qñ coꝛp⁹ est imūdū: aut qñ egritudo ē magna: q̄re necessitas est cūo ꝛ minoratio māci ꝛ attractio ad ꝫtiū. Et ꝫ coꝛp⁹ nō sit multaꝝ supfluitatū: tn in mēbro q̄nq; aduenit q̄ ipm debilitat: q̄re attrahunt ad ipm māe coꝛpis: ꝫ nō sint māe supfluitatis. Et opꝫ ut obserues ꝓditiones ꝓdictas in hoc ex etate ꝛ tēpoꝛe ꝛ regione ꝛ alijs.

¶ Ponit curā a cā accidēte. Et ꝓ ponit cāi. curatiōis sive curationis tertiōis. Scōo ponit medicinas. ibi (Medicine añ.) ℣ Duo facit. ꝓmo ꝫtiū ad curā vlem. Scōo ꝫtum ad spāle sive locū. ibi (Incipe ꝛc.) Lōcedit ꝙ ista flōmia q̄nq; oꝫ esse de cephalica q̄nq; de basilica quādoq; de cōi sm libitū. ¶ Scōo oꝫ esse de parte cōtraria.

Dubiū 6^m ¶ Dubitatur: utrū coꝛpoꝛi mūdo competat euacuatio. ℣ Uidet ꝙ nō: qz supra in flegmone a causa primitiua nō precepit.

Dub^m 7^m ¶ Item coꝛpoꝛe mundo: utrum possit aduenire ꝙ ipsum debilitet ꝛ non sit causa primitiua. ℣ Uidetur ꝙ nō: qz nihil aliud pōt esse. ℣ In pte ꝛtiū dux. qz sic est de flegmone nō a causa primitiua.

Dub^m 8^m ¶ Itē q̄nō coꝛpi mūdo pōt uenire magna egritudo ꝛ nō fit cā primitiua. ¶ Ad ꝓ^m dicit ꝙ nō sit cūo i coꝛpe sūr mūdo: sꝫ qñ ē malitax supfluitatū. Ut dicē ꝙ ēt si coꝛp⁹ sit mūdū cōp ertit eūo rōne diuersitatis cū passio ē magna ꝛ disrupte fluit mā. Notādū ꝫ Dy. sic i flegmone a cā ꝓmitiua cū coꝛp⁹ ē mūdū ē min⁹ malus repcussio: ꝫ cū cā ꝓmitiua inuenit plenū post eūonē possum⁹ magis ꝛ tutta qñ flegmon ē a cā añte ꝛ coꝛp⁹ paucaꝝ supfluitatū min⁹ possum⁹ uel ut ꝛōbem⁹ uti repcussiuo: ꝫ si coꝛp⁹ ē repletū magr malus ēt in flegmōe a cā añte nō cū malta repletiōe magr uti possum⁹ repcussiuo q̄ i flegmone a cā ꝓmitiua q̄ inuenit coꝛp⁹ mūdū ℣ Ad z^m dicē ꝙ pōt ee debilitas coꝛpe mūdo a ꝓn⁹ gnōnis uel ex egritudine ꝓcedenti. ℣ Ad 3^m dicit ꝙ pōt accidē magna egritudo ex mā uel tpe que erit magna rōne mēbri in quo est: uel rōne sue ēntie ut rōne nocumēti iduci ꝙ segt: ut. B. 7. de ingenio cap. 12. ꝛ. 4. cuius dē cap. 6. dicit.

¶ Et incipe cum repercussiuis nisi in locis que conditionantur in libro primo.

¶ Primo ponit curā localem sm utrūq; ꝛpa. Scōo nocumenta que possunt ꝓcurre. ibi. (Et quādoq; accidit.) ℣ Prima in q̄tuoꝛ sicut q̄tuoꝛ sunt tēpoꝛa. Scōa ibi. Deinde.) Tertia ibi. Et apud.) Quarta ibi (Et ericcatiua.) Considera ꝓditiones supradictas.

¶ Dubitat: utꝝ flegmon a cā añte in ꝓn⁹ oꝫ repcuti. ℣ nō: qz mā nō oꝫ pelli ad nobilia. Itē san. corrupt⁹ nō oꝫ repelli sed flegmon est ꝛc. qz san. q̄ ē egressiuo a uenis i ꝓcuitate mēbroꝝ cū sit egressus a ꝓpa nā ē corrupt⁹ ꝛc. ℣ Dōm ꝙ oꝫ repcuti scā eūone. Nō qz cura flegmonis ē fienā ꝛ facti: ꝫ fieri ꝓcedit factū ita cura fienti cura facti. ℣ Ad ꝫtiū dōm ꝙ mēbra q̄dā sunt ignobilia simplr ut emūctoria ꝛ istis si licet repcussio: q̄dā ignobilia nō simplr: ꝫ respcū ꝓncipaliū ut mēbra exteriora q̄ bñt opōnes nobiles ut manus pes oculus ꝛc. ꝛ ad ꝫ possum⁹ repcutē. ℣ Et si diceres ꝙ mā ē mala. Ad ista dōm ꝙ si mā nō sit uenenosa uel mala ut ē in erpsipelate ꝛc. ꝙ spargit uel rectificat ꝛ annihilat. i. resolut dispersa. ℣ Ad z^m dōm ꝙ si sit multū corrupta nō oꝫ repelli: uel ꝙ nō pōt rōne eius qō in parte: sed eius qō fluit ꝓmue ad parte.

¶ Deide oppone augmēto cū itromissiōe mollificatiuoꝝ ꝛ bñectātū cū refrenatiuis: ꝛ q̄tuꝫ ꝓcedit in augmēto ꝓcedas in additiōe mollificatiuoꝝ paulatim.

¶ Lōtra: auctores docēt miscere cā repcussiuis resolutiua: ꝛ resolutiua sūt ericcātia nō mollificatiua. ℣ Dōm ꝙ in augmēto est ꝛ pier intentio. s. ꝛientis ꝛ fa: ti: ꝛ ideo opꝫ miscere ꝛc. ¶ Itē considerandū ꝙ ista repcussiua alb mollificatiua nō debent fortiora esse ne ꝓstringant: sed leuia nec resoluāt subtile: qz mā repercussiones fuit cōpacta ꝛ indurata: ꝛ ideo dixit mollificatiuoꝝ ꝛ ꝓ.

¶ Et apō finē ꝛ statū ꝛ ultimitatē magnitudis ꝛ additionē siue ultimitat facvicē mollificātia ꝛ fac ea pura.

¶ Et apud finem. i. ꝙ quodlibet tempus diuidit in tria tempora: nō in status in principio debent uuicere mollificatiua ꝛc.

¶ Et ericcantia sunt que sanant in fine.

¶ Ostēdit qdē fiendū i fine siue ōclinatiōe. Et ꝓ dic. Scōo cōparat medicinas mollificatiuas ꝛ ericcatiuas. ibi (Uer bñectātia.) ¶ Lō siderādū ꝙ ericcātia i tell. git resolutiua pura absq; mollificatiuis uel nō cū illis q̄ fuerūt i statu sic esset fenugrecū ꝛ cuminū ꝛ bniōi.

¶ Uerum humectātia ꝛ ericcātia sunt ad dilatandos poꝛos ꝛ ad sedandum dolorē. Et ericcatiuū est illud qō sanat ꝛ ꝓbibet remanere aliqd qō fiat sanies. Si aūtē nō sanat integre ꝛ dimittit aliqd nō reliquit nisi rem modicaꝝ que resolut illud qō in quo est acuitas.

¶ Lōsidera ꝺiaꝝ quā pōt ster mollificatiua ꝛ ericcatiua siue ericcātia: qz mollificatiua aperiūt poꝛos ꝛ dilatāt ꝛ sedāt dolorē: sed ericcātia resoluūt māz: ꝫ opō mollitiua erit dilatādo soluē ꝛ sedare dolorē: ꝫ opō ericcatiua erit qō sanat: qz ꝓsumit mām cū forti caloꝛe: ió possum⁹ uti i ōclinatiōe ubi nō timet de caloꝛe nec ō doꝛe. Et si illō ericcatiuū dimitteret aliqd qō nō resolueret qō ēt iduret poterim⁹ uti medicis fortib⁹ acutis dicē Dy. ut ē diagion ꝛ diapalma empsin de melle giumnatio ꝛ farina ordei ꝛ ꝺiis similis.

¶ Et qñq; accidit ex refrenatione uehemētia doloris ꝓpter suffocationē materici ꝛ soliditatez membri. Et qñq; accidit ex ea reditus māci ad mēbra ꝓncipalia. Et qñq; accidit ut iduret apostema. Et accidit qñq; ut incipiat mēbrū tēdere ad viriditatē ꝛ nigredinē ꝓprie quādo medicaf cum eis in fine rei ꝛ ꝓpe statum.

¶ Ostēdit nocumēta q̄ pōt ꝓuenire ex repcussiōe. Et ꝓ B. Scōo docet ulis subuenire. ibi (Et scias.) Lōtra hec quatuoꝛ nocumēta ꝛc.

¶ Et scias ꝙ uehementia doloris facit te idigere medicinis mollificantib⁹ absq; attractiōe: ꝛ forte esse erit

cum eis infrigidatio nō ꝓhibens mollificationē.

¶ Primo docet subuenire vehemētie doloris. Scōo redditui ad principalia. ibi (Et reditu tē.) Tertio durities facte a medicis repercussiua. ibi (Et cum timetur tē.) Inferius vō docet subuenire mortificationi ⁊ viriditati.

¶ Circa ꝑm̄ ꝓsiderādū q̄ si mā sit coartata repercussiōe: vel fit dolor: cura erit mollificare absq; attractiōe vt cum se. lini ⁊ camomilla. Et forsasse i eis ē i frigidatio. i. calor paru⁹ vl̄ tēperat⁹ vel paruū frigus vt malua ꝯcocta ⁊ farina ordei cū oleo ro. ⁊ b̄ q̄n flegmon est in ꝓncipio: q̄ cū illoꝝ friditate stat mollificatio ⁊ in augmēto apponunt alia calla vl̄ miscet⁹ fenugre. se. lini ⁊ flores camomille.

¶ Ex reditu vō materiei ad membra principalia securat euacuatio nisi quādo illud quod ꝓuenit ex eis est fm̄ semitā expulsionis ex eis ⁊ sunt membra recipientia ab eis sicut euacuatoria illorum: illuc enim non est via ad repellendum ⁊ expellendum penitus. Et nos iam verificauimus ista in loco suo.

¶ Ex reditu vō materiei securat euacuatio: q̄ si repercutis ante euacuationē timetur de reditu ad principalia: sed si post euacuationem nō timet: q̄ materia spargit̄ per corpus ⁊ annihilatur.

¶ Et cū timet vt ꝯclinet ad duritiē administra mollificātia: in qb⁹ē calefactio ⁊ humectatio cū fortitudie.

¶ Et cū timet calefactio. s. tpata: q̄ forti indureret. Et humectatio cū fortitudine vt malua uel cu⁹ farina fenugreci ⁊ diaglon. Uel calefactio ⁊ humectatio fortis: q̄ nimis infrigidant repercussiuū.

¶ Medicine autem repercussiue sunt que sunt medie sicut succi herbarum frigidarum: quas multotiens diximus in locis aliis: sicut succus portulace ⁊ cucurbite ⁊ endiuie ⁊ virge pastoris ⁊ aluarū ⁊ succus solatri ꝓprie ⁊ corpora coꝝ ꝓtraria ꝑparata ad emplastruꝫ ⁊ succus psilij etiam ⁊ ceratum cū aqua frigida: ⁊ fortasse excusat laborem in eo spongia infusa in aceto: et aqua frigida ⁊ chebengi est fortis in principio: ⁊ similiter cornices granatoꝝ ⁊ semperuiua ⁊ sanic decoctū valde ⁊ ꝓprie cū aceto mixto aut fumach ⁊ timbul alt⁹ taulub ē bonū iterū. Et si indiget fortiore illo adde in eis sandalū ⁊ achatā ⁊ memithe ⁊ fausel ⁊ usganuꝫ al. ⁊ herba que nominat herba aꝑatū est in principio valde bona. Et q̄nq; timat eius desiccatio ⁊ stipticitas cuꝫ croco ⁊ humectatio in principio est timorosa.

¶ Ponit medicinas. Primo que cōpetūt in ꝑn⁹. Scōo que in augmēto. ibi (Si vō ista nō valent.) Tertio ponit quādā cā in cura flegmonis q̄ rēdit in viā exiture. ibi (Cū ḡ vides.) Quarto ponit q̄sdā medicinas q̄ cōpetūt in statu. ibi (Cū aūt.) Quinto ēt in declinatione. ibi (Et emplm̄ de colcotar.) Sexto ponit alios cañ. ibi (Et multotiēs.) V̄ prima in q̄tuor. Primo enumerat q̄sdā medicinas que cōpetūt in ꝓncipio. Scōo docet remouere nocumentū quod posset accidere ex incidenti vsu earū. ibi (Et q̄n cadit.) Tertio ponit quēdā cañ. de resolutione ⁊ repercussione. ibi (Et scias.) Quarto ostendit cañ. de remotione doloris. ibi (Si ergo.)

Dub^m 11^m ¶ Dubitat⁹ vtrū medicine repercussiue debeāt esse frigide ⁊ siccē: vel fride ⁊ humide. Videt ꝙ calle q; blactebissantie ꝑ cañ. sen. 4. cap. 25. ḡ tē. Videt ꝙ fride: q; Aui. hic 2. 2. cañ. Uf ꝙ būde: q; mucillago psilij. Videt ꝙ siccē: q; stiptice. Dicit ꝙ gñaliter debēt esse frigide ꝓpter attractionē vt faciāt euenire frigus spissent frangāt caliditatē attrahētē. Scōo stiptice q; ꝓhibēt fluxū. repellūt. n. vasa ꝓfortata stipticis pharmacys. Bal. in theg. 113. tex. cōmē. 160. Tertio ꝙ ꝫ fride: tñ in fridis apostematib⁹ miscent cū calidis medicinis ⁊ siccis. Quarto in flegmone fride ⁊ stiptice nō mutū. Quinto in berisipula fride ⁊ būde ⁊ plus stiptice vt infra declarabitur. Sexto in oculis fride nō stiptice vt ꝓbatū est tē. V̄ Et būectatio. i. mollificatio ⁊ resolutiō debemus repetere. medicamē repercussiuū nō debet esse in ꝓn⁹ flegmonis humidū: sed in statu non sufficit ꝙ sit frigidū ⁊ humidū: sed calidū ⁊ siccū: nō miscet crocus.

¶ Et q̄n cadit superfluitas in infridatiōe fortasse ꝓducit ad corruptionē mēbri ⁊ corruptionez humoris ꝓstricti in aꝑte: ⁊ tēdit apostema ad viriditatē ⁊ nigredinē. Si ergo timueris aliquid de hoc: tūc emplastra loca cū farina ordei ⁊ volubili ⁊ in quo est mollificatio.

¶ Docet remouere nocumentum. Et primo antequā eueniat. Secundo postq̄ euenit. ibi (Si vō apparet.)

¶ Si ḡ. Contra q; calidū est mitigatiuū doloris spasmoꝝ. Unde dub^m 12^m particula a for. ꝛz. Item Gal. 6. de ingenio cap. 2. vtil aqua calida ad mitigandū dolorē tē. Dicit ꝙ dolor in ꝓncipio vel pōt sequi malā cōplexionē ⁊ solutionē continui: vel pōt sequi ex ꝓstrictione mātie in parte siue in loco ꝓpter multitudinē vel ꝓpter fortē ꝓstrictionē. Si ꝓmo mō nō cōperit mollificatio. ratio est Aui. q̄ est ꝓrarium ei q̄ est necessariū de ꝓhibitione effusionis nō competit tē. ideo talis dolor sedat cū repercussione in ꝓncipio. Si scōo mō tunc cōperunt mollificatiua: ⁊ isto modo loquit supra. 8. 2. 15.

¶ Si vō apparet aliq̄d de b̄: tūc scarifica locū ⁊ excoria ipm̄ ⁊ nō expectes collectionē neq; maturationē: ⁊ illō q̄n vides illō q̄ effusum ē plm̄ valde ⁊ fortasse mortif mēbrū. Et scalpellatiōis alia ē magis apparēs ⁊ alia magis ꝓfunda: ⁊ illō ē fm̄ locū aꝑatis ⁊ dispōnē mēbri: ⁊ cū scalpellaueris tūc embroca cū aq̄ maris ⁊ religes ages salsis ⁊ empl'a cū eo in q̄ ē mollificatio: ⁊ si nō idiges rosificatiōe ⁊ embrocatiōe sis ꝓtēt⁹ mollificatiuis. Et scias ꝙ administrato coꝝ q̄ fortiter repercutiūt i ꝓmis ⁊ coꝝ q̄ fortiter resoluūt i fine ē male: caue ḡ q̄tū potes. ifridatio. n. vehemēs ꝓducit ad illō q̄ scinsit: ⁊ aq̄ frida: silr ē ō illis q̄ opꝝ cauē nisi i eis q̄ sūt sicē berisipula ⁊ resoloni vehemēti accidit dolor. Si ḡ volueris regē in ꝑn⁹ cū sedatiōe doloris nō approximes eis aq̄ calꝝ ⁊ olea mollificātia ⁊ empl'a facta ex hō medicis. ipa. n. vehemēter sūt ꝯtra ei q̄ ē nociuꝫ de ꝓhibitiōe effusiōis ⁊ redeas ad bolū armenū solutū i aq̄ frida aut cū oleo ro. ⁊ mel⁹ oleū ro. ē illud q̄ ē ex rosis ⁊ oleo. i oleo ꝙppe ē resolo q̄dā: aut lētes ꝯcoctas cū rosis: aut merdasengi cū oleo ro. Si vō ista nō valēt ⁊ q̄ coꝝ cursū currāt administra volubilē: q̄n ipa ē vehemētis iuuamēti in ꝓncipio ⁊ statu ⁊ alsirengi ⁊ albaasecb ⁊ apij ⁊ albedarungi silr. Et multotiēs q̄dē sedat dolorē vinū dulce mixtū cū oleo ro. imo ꝙgelatū siue ⁊ parū cere sup lanā aut lana byssopi ifridata in estate tepefacta in byeme: aut spōgia infusa in vino stiptico aut aceto ⁊ aq̄ frida ⁊ croc⁹ ingredit in sedatiōe doloris. Cū ḡ vides iceptionē apostematis incedere itinere exture: tunc dimitte infrigidationem ⁊ incede in viam eius q̄ maturat ⁊ aperit.

¶ Ponit medicinas que ꝓferunt in augmēto ⁊ ꝓncipio. Cōsiderādū volubilis q; est cālis declinās ad caliditatē quādā ꝓfert in augmēto resoluēdo ⁊ in statu in ꝓncipio. s. augmēti: vel in ꝓncipio. s. q̄n miscet cū repercussiuis. Aliter tñ isa pōt introduci. s. q̄ postq̄ docuit remouē dolorē ꝓtingētē ex fluxu mātie: ⁊ b̄ fit repercutiendo: docet remouē dolorē q̄ fit pp ꝓstrictionē factā ꝓpter idebitū fluxū istoꝝ repercussiuoꝝ: ⁊ b̄ fit cū mollificatiuis: ⁊ pōt dici ꝙ tunc est aꝑa in ꝑn⁹ augmēti. Uel postq̄ docuit sedare dolorē cū repercussiuis fortib⁹ ⁊ puris hic cū eis q̄ sunt ōbilis ⁊ aliq̄lr resolutiuis. Cōgelatū siue dicit Dy. i. vinū coctū: ⁊ dicit ꝙ nō tm̄ exiccat sicut vinū: imo magis mollificat ⁊ est minus calidū vt dicit Dy. ⁊ Serap. 7. practi. Lana tē. ifrigidata. s. in estate ꝓter q̄ in neruis ⁊ capite. spōgia. Intelligēdū ꝙ plus ꝓfert in ꝑn⁹ q̄ in augmento: vnde supra Aui. ponit ad repercutiendū. cū ergo in viam factionis exture. i. sanationis. maturat ⁊ aperit. i. resoluit: vel aperit. s. cū ferro tē.

¶ Cum aūt apostema peruenit ad statuꝫ: tunc necessaria sunt qualia sunt anbetuꝫ ⁊ camomilla ⁊ malua⁹ uiscus ⁊ semen lini ⁊ similia: imo emplastra que nominant basilicon ⁊ que nominant diaquilon.

¶ Concedendū ꝙ in statu quo ad accidentia ⁊ quo ad mām: q; fluxit quātū debet fluere competunt que resoluunt: ⁊ si nō resoluunt maturant: ⁊ talia sunt mollificatiua tē. Laudat enim Dy. diaquilon q̄n pars subtilis flegmonis venit ad maturationē: vnde rumpitur apostema ⁊ exit quidā sicut trumbus saniei ⁊ derelicta est pars grossa in circuitu que nō peruenit ad maturationem.

¶ Et emplastrū

¶ Et emplm de colcotar exiccat absq; dolore: et pp hoc est eius administratio icōueniēs cū fit inflāmatio flegmonis. Et est ꝓueniēs qñ nō timet aggregatio: et melius est vt ponas sup ipm desuper lanaz ifusam in vino stiptico. Et caro minus idiget exiccatiōe q̄ nerus: qm̄ nerus nō redit ad suam cōplexionem cum exiccatione parua. Et caro minoris necessitatis est q̄ pauciores habet arterias: et multotiēs quidem cadit necessitas scalpellandi ante maturationem.

¶ ponit medicinas q̄ cōpetūt in ōcinatiōe. Emplz de colcotar sūt oēs medicine in qb⁹ est ℞ vitrioli exulcerans vt diapalma: et qz fortiter exiccat nō cōpetit cū est in flegmone: vñ dicit. est iconueniēs cū fit cū. also est ꝓueniēs. i. q̄uis sit ibi inflāmatio et calor cōpetit: et est cōueniens qñ nō timetur aggregatio sanie: qz si timetur tūc cōpetunt sanatiua et non exiccātia que ꝓhibent saniē vt sup dixit. super ipsum. s. medicamē de colcotar cū. qz iuuat et cōfortat mēbrū exiccādo ne ledat forti impressione colcotar cū.

¶ Et multotiens ingeniat in attrahendo apa ex membro nobili ad ignobile cū attractiuus: deide curatur et aperit. Et de apatibus calidis que indigent famositate emplastretur caput eius cum psilio et cum extictuis in circuitu eius. Et linatur ex epithimatib⁹ et emplastris cum pēna: qm̄ digiti ledunt ipsum.

¶ ponit tres canones de apostemate qđ tendit ad saniem siue ad saniationem. primus q̄ quando cadit necessitas scalpellandi propter multitudinem vel propter conculcationem ex repercussione: inde non potest maturari. Secūdus est et patet. Tertius cū.

Du^m 13^m ¶ Cōtra cū videris apa tendere in viā exiture dimitte infridationē. Jtē sanatiua sunt digerētia: sed digerentia sunt cala. 4. can. & cura putridaꝝ. et Haly ab. 3. ꝓtic. cap. 27. Jtē cohibz saniē est facies: vt inquit Hippo 5° particu. aso. 23. aso. ℣ Dicēdū q̄ directe digerentia sunt calida vt dicet: qđq; tamen frida maturationem faciunt vel iuuant prohibendo ruptionem ante maturationem et remittendo acuitatem materie: vnde nō potest vinci a calido prohibendo resolutionem calidi naturalis cū.

¶ De berisipila et speciebus eius. Cap. 4^m.

IAm scituisti causas berisipile et species eiꝰ in libro primo. Et ille ex qbus discernit ex flegmone sunt: qm̄ berisipila magis apparētez bz rubedinē et puriorez. Et ex flegmone apparent rubedo et nigredo declinis ad viriditatem. Et plurimū coloris eius est occultū in pfundo: et rubedo berisipile destruit per tactuz statim et albet eius locꝰ causa subtilitatis materiei rubee: aut sepatiōis eius: deide redit velociter: et nō similit est rubedo flegmonis: et vides in rubedie berisipile colorez croci et citrinitatē: et nō vides illud in rubedie flegmonis. Et apostema berisipile nō fit nisi in eo qđ apparet de cute et flegmon pfundat in carne ēt. Et berisipila est pura et nō est ita flegmon. Et ꝓuenit quandoq; ex caliditate berisipile ad hoc vt cōburat cuté et eius violētia vesicat et minorat illud in flegmone: et pura nō ipellit penitus et flegmon impellit: et quāto plus multiplicatur additio sanguinis sup cholericū est ipulsio magis apparens et dolor et pulsatio vehemētiorez. Et berisipila attrahit febrem vehemētus q̄ flegmon. Et qñq; ꝓsequitur ex caliditate berisipile vt comburatur cuti: quare alteratur illō qđ noiatur berisipila et nō est ita flegmon. Nō est ergo inflāmatio berisipile minor inflāmatione flegmonis imo plus. Verū tēsio flegmonis et dolor eius est ꝓpter tēsionem. Et quandoq; fit maior: quapropter dolor berisipile est minor.

¶ Supra determinauit de apostematibus sanguineis: hic de cholericis et currentibus cursu eoz. primo de cholericis. Secūdo de currentibus cursu eoz. ibi (Formica.) ℣ Prima in duas. primo ponit ipēs et signa. Secūdo curam. ibi (Opz vt.) ℣ Prima in quatuor. primo excusans ponit signa. Secūdo loca in qbus plus accidūt. ibi (Et vbi.) Tertio ponit cāz. ꝓnosti. ibi (Et qñ.) Quarto excusat se apponēdo diuersitatē iter berisipilā et flegmonem. ibi (Et tu.) ¶ Dicit causas: quia calida species: quia fm q̄ sunt spēs choleræ: et fm q̄ simplex vel composita. ℣ Prima habet tot quot ponit signa. primo a colore. Secundo a loco. Tertio cē.

Dub^m p^m ¶ Dubitat. vtrū berisipila magis attrahat feb. q̄ flegmon. Qđ nō: quia sanguis est paratior putredini q̄ cholera: qz humor calidus et humidus ꝓtinue faciēs paroxismū sine interpolatiōe. ℣ Dām q̄ berisipila fm Dy. magis attrahit. effi. qz acutior calidior. Sed putridā flegmon: qz maior repletio cē. ¶ Nō est ā. Cōsiderādū q̄ sequit ā: qz caliditas berisipile cōburit. Jtem ꝓsiderandus q̄ dolor sequitur ad apostema vel rōne male complexionis: et sic maior in berisipila et est ibi punctio sicut spine. Unde in p̄cedenti capīo dolor inflāmatiuus in essentia est plus. Uel rōne tensiōis: et sic est maior in flegmone: et qñdoq; fit maior. i. valde magnum.

¶ Et vbi plus accidit berisipila accidit in facie et incipit a lepore nasi: et augmentatur apostema et expādit in facie tota.

¶ Nō est: qz cholera sui subtilitate et leuitate. ascendit ad ptes superiores: et qz pars nasi est satis carnosa: recipit istam et ideo spargitur super faciē: vñ Dy. dicit q̄ incipit a supercilys.

¶ Et qñ accidit berisipila a fractura ossis sub cute: tūc illud est malū. Et tu quidem iam cognouisti diuersitatem inter berisipilā et flegmonē in loco alio ab isto.

¶ Et qñ accidit. est aforismus. 19.7ª parti. Ratio est mala causa: qz curā impedit. est malum signum: qz significat virtutis defectum. Quare dicit sub cute. Dicēdū q̄ est modus loquendi vel si sub cute est malū multomagis est malum in pfundioribus ossibus.

¶ Cura berisipile. Cap. 5^m.

POrtet vt euacues coꝛpꝰ ab ea cuz solutiuo cholē. Et si idigēt flōma flōma etiā. Et flobothomia qdē nō multū cōfert nisi qñ materia est inter duas cutes. Si autez profunda fuerit: tūc eius iuuamētuz minoratur et fortasse attrahit. Et si indigueris reiteratione solutis ventris post flōmiam fac illud fm q̄ calefit ex duabus materijs.

¶ primo ponit curam per euacuationem. Secundo per localia. ibi Deinde permuta te.)

Dubū p^m ¶ Dubitat: vtrū flōmia cōpetat in berisipila qñ est inter duas cutes. ℣ Uidet q̄ nō: qz si mā est inter duas: tūc est pura berisipila: et tunc nō competit flōmia: sed si est profunda: tunc est mixta sanguini et tunc cōpetit. ℣ Jn ꝓximum Quicē. ℣ Dicit primo q̄ cholera potest ee inter duas cutes: qa pauca et pfunda: qz multa vel densa: et vt sic verificat. Si enim sit pauca cholera cū multo sanguine: et sic inter duas cutes cōpetit flōmia. si sit multa et pfunda sic propter multitudinē cū puritate: tunc nocet flōmia: et hoc est qđ dicit. Et iuuamētum minorat. et fortasse attrahit. i. auget berisipila pp furiā cholere remoto sanguine. ℣ Secūdo mō flōmia cōpetit qñ mā est inter duas cutes. i. impellit et tumet apparenter: qz significat tūc q̄ mā est cholera sanguini mixta. Si aūt sit pfunda. i. si nō impellit iuuamētum minorat cē. qz significat cholerā purā: et videt ꝓcedere cum dicit Haly. 3. ꝓtic. ca. 28. ℣ Tertio mō vt apparet. 14. de inge. cap. 2. berisipila quedā est de cholera mixta aut cholerico sanguine: et ista nō est viceriosa: et ista mā pōt contineri inter duas cutes: et ita est mitis q̄ nō corrūpit: in hac pōt iuuamētum facere flōmia. Quedā est de cholera grossa aduста: vt supra. si peruenerit in grossitie sua vsq; ad subam sanguis accidet berisipila mala. et ista cholera est pfunda et non cōpetit flōmia: imo flobothomia attrahit plus de mā: qz euacuato sanguine fit maligna cholera. ℣ Quarto mō iter duas cutes. i. in principio: et tunc cōpetit pfunda. i. in statu et iā cōpleta. vide Dynū 4° primi can. cap. de ventosis. Et si indigueris fm q̄ calefit cē. i. fm q̄ vincit sanguis vel cholera: qz si colera iterz solue: si sanguis iterum flobothome.

¶ Considerandū q̄ Hal. 14. 3. ca. componitur etiaz cum vndimus et scitrosi: et tunc cura erit composita et dedit intelligi.

Dubū 2^m ¶ Dubitatur: qz non ponit curam fm diuersitatem si est a causa ꝑmitiua vel aūte: sicut fecit Rasis. 13. ꝓtic. cap. 10. alis Jesus haly in libro oculoꝝ tra. 2° ca. 35. ℣ Dicendum q̄ dedit intelligi ex his que dixit de flegmōe: vel qz raro accidit a causa ꝑmitiua: sed frequentius accidit fluxus sanguinis ad partem a cā primitiua.

¶ Deinde permuta te ad infridandū cā cuz infridatione

fortibus scitis in capite flegmonis: ⁊ cū effusiōe aque frigide: ⁊ fac illud donec alteret' color. Pura enim destruitur cum alteratiōe coloris ⁊ diminutione ipsius. Et ad vltimum infrigidatio in berisipila est magis necessaria: qm̄ flāma ⁊ dolor inflāmatiuus in ea ē plus: ⁊ euacuatio in flegmone est magis necessaria: qm̄ mā in ea est magis inobediens ⁊ grossior.

¶ Primo in principio. Secūdo in statu. ibi. (Circa statum.) ℣ Prima in duas. Primo ostendit quale debet esse medicamē comparando ad flegmonem. Secūdo absolute. ibi. (Et oportet vt.)

¶ Cōsiderādū ꝙ ⁊c. Probat duab⁹ rationibus ꝙ medicina repercussiua debet esse pura seu fortis frigiditatis. Primo vbi est maior dolor inflāmatiuus. Secūdo vbi minor timor de retrāctiōe materie ibi magis possumus infrigidare.

¶ Et oportet vt sit infrigidatio eius in principio fortis stipticitatis ad hoc: vt fortitan augmentetur eius stipticitas super ipsius frigus.

Dub^m 3^m ¶ Dubitat: verū medicamē repercussiuū in berisipila dēat cē fortis stipticitatis: qz stiptica sunt sicca. 4. de simplicibus. 4. dis. 2. ℣ In 3. triū Auic. ¶ Jtē verū plus stiptica ꝙ frida. Qz nō: qz principalr magis idiget infridari cholā ⁊ mēbrū: ꝙ principalr fridus. ℣ Dicēdū ꝙ plus stipticū ꝙ in flegmone: qz mā berisipile magis fluēs ad membrum: ⁊ qz minus apta constringi in parte: ideo pōt premi magis a stipticis. Jtē in flegmone multitudine ⁊ pculeratiōe statim indūcit aliquā cōtationem. vñ Auic. ⁊ euacuatio ⁊c. ℣ Ad 3^m dicēdum ꝙ Auic. nō vult ꝙ stipticitas vincat: sed dixit dubitanter. scilicet vt ostendat ꝙ dz esse illud medicamen fortis stipticitatis.

¶ Circa statū vō sit ipsius frigus vehemētius stipticitate eius. Et caue cū hoc ne redire facias materiā ad membrum intrinsecum: aut ad membrum nobile.

¶ Primo comparādo ad principiū. Secō docet remouere vel curare nocumentum. ibi. (Et caue.) Tertio absolute ponit medicinas competentes in statu berisipile. ibi. (Et si fuerit.)

Dub^m 4^m ¶ Dubitat qz Auic. fridiora in statu. Jtē in statu cōpetūt resolutiua. ℣ Dōm ꝙ in principio augmēto ⁊ statu ⁊ declinatiōe cōpetūt frida. Nō qz idiget extinctiōe flāme: sed frida in principio debēt cē fortis stipticitatis pp repercussionē. vnde Auic. angel stipticitas in pria ei⁹ friditatē: sed frida in statu debēt cē fortiora stipticitate: qz nō idigem⁹ repercussiōe sed cōfortatiōe. nō tñ Auic. negat frida misceri resolutiuis: imo intelligit ea misceri ex dictis ca. de flegmōe, sed subdit ꝙ cū resolutiuis sit fridiras ⁊ nō stipticitas: tō dic Auic. frigus vehementius stipticitate: tamē mitius resolutione.

¶ Et caue iterum ne denigretur membrum ⁊ fuscum fiat ⁊ incipiat ire in viam corruptionis. Et quādo apparet aliquid de hoc incide in contrarium vie stipticitatis ⁊ infrigidationis.

¶ Et caue ne repercutias ab emunctoriis ⁊ premitte euacuationē vniuersalem. Et caue ne superflue repercutias.

¶ Et si fuerit berisipila sup cutem curet ex scoria plūbi cuius vino pōtico bulluto cū folijs sicle bullite cū vino: ⁊ curet cū eo in quo est resolo ⁊ exiccatio fortis cuius infridatiōe. Et illud est sicut fumat lane veteris adustē nō lote pondus. ʒ. ij. ℥. ʒ. carbonis de cortice arboris pini tātūdē: cere. ʒ. ij. scorie plumbi. ʒ. ij. sepi caprini veteris abluti cum aqua. ʒ. iv. olei myrtini. ʒ. v. Et iterum leuius illo emplastrum fiat ex scoria plūbi cuius succo rutbe ⁊ oleo rosaceo ⁊ cera.

¶ Dupliciter intendit. Primo ꝙ hic ponit absolute medicinas q̄ cō petunt in statu. Secō ꝙ hic ponit medicinas que cōpetunt in berisipila vicerata que sunt nimis fortis exiccationis.

Dub^m 5^m ¶ Dubitat quare nō ponit curā berisipile in augmēto ⁊ ōclinatione. ℣ Dicēdū ꝙ dedit intelligi curā augmēti per curā principij ⁊ status: sed curā declinatiōis per curā status. sicut enim in statu exiccamus ⁊ resoluimus ⁊ cū ℥ infridamus: ita in declinatiōe exiccādo ⁊ resoluēdo ēt infridamus: ⁊ qz illoz cure sunt primi: ideo nō explicauit. In berisipila enim ēt in declinatiōe infridamus ⁊ statu: ⁊ non timemus de cōgelatione materie sicut in flegmone in quo mā est grossior ⁊ amplior indicans plus euacuationē ⁊ resolutionem: vt supra dixit Auic. Medicine quas ponit sunt note ⁊c.

¶ De formica muliari. Cap. 6^m.

Formica est pustula aut pustule q̄ egrediunt ⁊ facunt accidere apa puruz alr paruum et ambulāt: ⁊ fortasse vicerant: ⁊ fortasse resoluuntur. Et tu iam scisti causam cuiuslz illorum.

¶ Supra dcter. ō apatib⁹ magnis: hic de pustulis siue puis apatibus: vel sub ō san. ⁊ cholicis: hic de currētib⁹ cursu eoz ⁊ de ānexis: ⁊ bz hec tot ptes q̄t sūt illa apata. i. formica ⁊c. ℣ Pria in duas. Prio notificat. Secō ponit curam. ibi. (Cum non.) ℣ Prima in duas. Primo ostendit quid sit. Secundo ponit signa. ibi. (Color.)

¶ Cōsiderādū ꝙ dz formica ad similitudinē formice pp puritatem pp ambulationē pp modū pūctōis. Jtē pustula. i. quā apa ⁊ pus emittūt. Et nō solū dint i ℥ a magnis apatib⁹: sz qz vtplimū pustule que emittūt q̄dā hūiditatē cū aliq̄ viceratiōe: ⁊ tō pustule idigēt exiccari: vel pustule qz qlibet pōt dici formica ⁊ totū dz formica.

¶ Cōsiderandū ꝙ ois formica est ambulatiua: sed q̄dā magis vt de mā subtili: q̄dā minus vt de mā grossa que dz muliaris: et q̄daz corrosiua: quedā non. Sūt igitur tres species: formica ambulatiua absolute: ⁊ ambulatiua muliaris: ⁊ quedam corrosiua. ¶ Et tu iā: qz formice ambulatiue cholā est subtilis: muliaris grossa: corrosiue adusta: ⁊ tō vbiq̄ pōt fieri corrosiua si aduratur ⁊ ingrossetur.

¶ Et color qdē formice ad citrinitatem est declinus: ⁊ est inflāmata cum substantia verrucali ⁊ rotūda: ⁊ sz plurimum habet radicē latam nisi quedam spēs eius acrubaurod: ⁊ est radicis parue quasi sit pēdēs: sentitur in omni formica sicut pūctura formice.

¶ Ponit tria signa vel quatuor quasi sit pendens. dicit Dy. ista nō est species distincta sor. sed altera istarum. differt tamen in modo figure: sed distinctio figure non est essentialis.

¶ Et ad ſimum omne apa in cute ambulatiuz q̄ō latitudinem non habet est formica. Verum alia est muliaris ⁊ alia est corrosiua ſm q̄ scisti. Et quando fit vlcus ⁊ putrefit appropriatur nomine putridi.

¶ Considerādū ꝙ tres species sunt: vnde ois eius ꝑter dictum. Dubius

¶ Dubitat qz videnē due spēs ſm Valyabatē 3° prac. ca. 29. s. corrosiua ⁊ nō corrosiua. Jtē. Al. hic. ℣ Dicēdū ꝙ prima diuisiōe sunt due species, s. ambulatiua ⁊ corrosiua ⁊ nō corrosiua. Sed nō corrosiua: alia est absolute ambulatiua: alia muliaris que fit de materia magis grossa per flegmatis admixtionē. Et qb⁹ps ꝙ muliaris ⁊ ambulatiua absolute pueniūt: qz ambe mouent ambulatiue: ⁊ tō dic rub. ō formica muliari. vt sub ō cōprehēdant ambe: sz plus pueniat ābulatiua absolute cū corrosiua q̄ cū muliari: qz absolute ambulatiue mā ē calior ⁊ subtilior: ⁊ tō apta ē cōti ⁊ aduri ⁊ ingrossari vt fiat corrosiua: ⁊ tō filius alr fit ponit cura ambulatiue absolute ⁊ corrosiue: sed distōne alr. sed distincte muliaris ⁊ p se vt ps.

¶ Cura formice ⁊ que eius curſu currunt. Cap. 7^m.

Cum nō incipis in ea cū eſione humoris ſm q̄ oportet: timo medicaris vlcus cum eo qō sanat redit ex alio loco cū nocumēto ⁊ ex loco ipso: ⁊ nō cessat humor facere corrosiōez post corro. Et aqua quidem casei cuius scamonea tua tua est cū eſione materiei formice ⁊ ei simulium.

¶ Prio dic curā ābulatiue ⁊ corrosiue. Secō muliari. ibi. (Muliari.) ℣ Pria i. o. Prio q̄tū ad eſionē. Secō q̄tū ad locatia. ibi. (Ulia ät.)

¶ Circa pmū pſidera ꝙ locatia nihil pſunt nisi corpus purgatum sit ⁊c. lege Ba Lin. 13. teraſ. ca. 2. dist. 2^a. ⁊ capſo. 17. dist. 3^a. alb. 14. teraſ. c. 3. ⁊. 7. ⁊ Rasim. 13. continen. caſ. 10. de muliari.

¶ Ulia ät ſz quā curat formica ē vt q̄ ex ipſa ē corrosiua alienet ab humectatione quā tā administrasti in berisipila: humectatio enim nō ē pueniēs viceribus.

¶ Ponit curā formice corrosiue. Secō nō corrosiue siue aliq̄ vicerat ⁊ fiat corrosiua. ibi. (Et administra.) Tertio q̄ timet corrosio. ibi. (Et cū timet.) Quarto qñ tā ē corrosio. ibi. (Cū ℥.) Quinto ſ pueri.

¶ Considerandum ꝙ ex prima parte habemus ꝙ in berisipila cōpetunt repercussiua frigida ⁊ humida permixta cum stipticitate non in formica corrosiua non: sz ex parte materie sic ⁊c.

¶ Et administra i principio ei⁹ pus sicē lactucā ⁊ nenufar ⁊ semp viuā ⁊ volubilē ⁊ portulacā. Et si fuerit nec⁹ tūc qō sit sicut solatrū ⁊ ꝓprie siccū tritū: in ipso enim

est exiccatus

est exiccatio:7 sicut arnoglossa 7 rubus 7 lens:7 post ipsas sauich ordei:7 cortices granatoꝝ 7 rami vit.

Dub^m 3^m ¶ Dubitat an i ꝑn^o formice ambulative nō corrosiue cōpetūt siccā. Ut q̄ nōcimo humida:q; mā est cholica. ℣ Jn ꝓtū Auic. Dōm q̄ sm ꝓhaly.3° ꝓtic.cap.29. rēne cāe cōpetūt frida 7 humida:sed in oi formica est aliq̄ vlceratio 7 hūiditas q̄ iduget exiccatiōe sē in vlceribꝰ ponim^o medicamē fridū 7 siccū: vñ Auic. dixit imo medicaris vlcus cū eo. ¶ Sz ꝛ.q; Auic. incipit a fridis 7 humidis. Dicēdū q̄ nō dz poni pura sicut sempstus frida 7 sicca 7 krticule aq̄: aliter in ꝑn^o ꝓcipiāt ista frigida 7 humida cōpetūt. ꝛc. ḡuus sit ibi aliqua vlceratio non ibi est corrosio ꝛc.

¶ Et cū timenī sup ea corrosio 7 vlcera admistra cuz istis ifridatiuis aliqd mellis 7 siliuz:aut farinā thuris cū aceto. Et aq̄ q̄ currit ex ligno viē humido cū adurit:7 stercꝰ ouiū cū aceto:7 stercꝰ vaccinū cū aceto.

¶ Dz q; ista exiccāt 7 abstergūt virulētiā 7 ꝓhibēt putrefactōes.

¶ Cū ergo corrosio 7 vlceratio appetit:tunc admistra trociscos andaron cum vino stiptico:aut aceto commixto:aut succo cucumeris asinini 7 sal 7 fel birci 7 rubā cum nitro 7 piper 7 nitruz cum vrina pueri.

¶ ꝓtimo per medicinas. Secūdo manuali operatione. ibi (Et Sal.)

¶ Cōsiderādū q̄ oēs iste medicine sunt fortissime exiccatōis:7 tales in hoc ꝓueniūt: vt.14. de ingē. ca.10. Trociscꝰ andromachi. aſ Adriani vl Adrom sumāt ab ꝓhaly.ꝓc.ca.29. R. sal viridis:thuris 3.iij. vel.v. vel.iij. aluminis mirre ana.3.iij. vitrioli.3.j. aristolo. longe 7 rotunde virusq̄.3.xij. fiant trociscꝰ cum vino:7 cuz opus fuerit terantur 7 cribellentur 7 dissoluantur cum aqua ro. ꝛc.

¶ Et.S. qdē dixit cē cōueniēs vt sumaī aliqd sic cimbuba 7 ex extremitate pēne:aut alterius rei:cuius extremitas sit acuta quā possibile sit ꝛglutire formicā:deinde penetret in circuitu eius vsq; ad ꝓfundū cū acuitate sua:deide eradicenī cū ea formice cū radice sua. Illoz aūt formice q̄ sunt sic pueri destruunī si intromittanī in balneū:7 nocet eis aer balnei:deide egrediant velociter 7 liniant cū oleo ro.7 aq̄ rosacea.

¶ Et Gal. in.14. terapen.17. cap. Hec causa igitur.

Dub^m 2^m ¶ Dubitaī. verū cura cū pēna cōpetat in formica. Qz non:q; attribuit mām ad locū. Itē videt cura rei ꝓter nām addire. Dicēdus q̄ formica quedā est vera 7 hic nō competit: quedā nō vera sz verrucalis:nā sunt sicut verruce in qbus fortis est morsura 7 pūctio 7 in illa cōpetūt. Auic. supra secūdo can. ca. de vlce. Lachryma eius valet sup verrucas formicales. vult igitur Auic. q̄ repiē formica verrucalis vl verruca formicalis. illā aūt curā ponit sen.7.c.ō verrucis. vide Locillatorē oīa.176. ꝛc. als vel in eius auctoro.

¶ Cura miliaris. Cap.8^m.

Miliaris similaī formice in curatiōe: vez melio^o ē in solone ei^o vt fit in ei^o cathartico vtus ei^o qō est sic turbith cū eo qō soluit cholam. Et si est ibi ex epithimo est melio^o:qm nece est illic cē ex melita 7 flegmate que admisceantur cholere.

¶ ꝓtio ponit curā p ellonē. Secōo p localia. ibi (Deide sumanī.)

¶ Considerandum qz primo debes euacuare. Secūdo cōsiderādū q̄ Auic. completr modū esse. supra dixit flegma hic miscet melancholam:q; quodlibet parum ingrossat choleram.

¶ Deinde sumantur galle 7 fructus tamarisci 7 cortices granatoꝝ 7 bolū armenum:aggregenī oia illa in aceto 7 aqua ro. cum tali quātitate ne mordicent 7 liniant desuper cuz pēna. Et lac dulce est vehemēter conueniens curationi huius egritudinis.

¶ ꝓtimo quo ad principiū. Secōo quādo ptrāsit. ibi (Et quando.)

¶ Considerandum q̄ hic ponunt medicine valde exiccatiue:qz in miliari plus cōpetunt exiccatiue q̄ qđ est sola ambulatiua. Si sit miliaris ex cholera cū flegmate:q; indicabit exiccationē:7 ō si miliaris trāsit in corrosiuā vehemēter indiget valde exiccatiuis ne mordicēt p acetū ꝓp dolorē attrahit ꝛc. Lac. Cōtra q; humidum. Dōm q̄ dat in potu vt secūdo can. ponitur q̄ cōfert pruritui scabiei 7 botroz. idest potest conferre in alijs speciebus formice. Aūt dicendum q̄ lacti debet alia admisceri sicca ꝛc.

¶ Et q̄n ptrāsit principiū opz tūc vt curet cū eis q̄ sūt sicut caput piscis saliti adustū cū vino pōtico. Et fortius illo q̄n nēcia est exiccatio vlcera ē vt sumanī folia albedarūgi:7 ponaī in eis calitas 7 administrenī. Et fortius B est vt sumanī flos eris 7 sulphur citrinū adustū:7 fiat ex eis linimētum cum vino:aut aq̄ ligni vitis que manat ex combustionem suam.

¶ ꝓnit medicinas quarum secūda magis desiccat q̄ ꝓma:7 tertia magis q̄ secunda. Cum ergo vides maiorem humiditatē manentem in formica vtaris fortiori medicina.

¶ De pruna 7 igne persico. Cap.9^m.

Hec duo noia fortasse absoluta sunt sup oēm pustulam corrosiuam veficantem adurentē facientem accidere escaram qualem facit accidere combustio 7 cauterium.

¶ Hic determinat de pruna 7 igne ꝑsico. Et primo quātum ad sui cām 7 signa 7 diuersitatē. Secōo ponit curā. ibi (Nēcia.) ℣ ꝓtima in quinque. ꝓtimo ostēdit qd intelligi pōt per nomē pruine 7 ignis ꝑsici. Secōo ponit diaz iter pruinā 7 ignē persicū p signa ꝓpria. ibi (Et illō qō appropriat noie pruine.) Tertio ponit cās ipioz:7 cuz hoc ponit diaz iter ista ex pte cāe. ibi (Et vnumquodq; amboz.) Quarto cōpat adinicē penes noia. ibi (Et ideo qdez.) Quinto ponit q̄dā iudicia sūpta ab istis. ibi (Et q̄n sit.) ℣ ꝓtia i q̄tuoz. ꝓtimo ponit vnū cōe signū. Secōo sig^m ꝓprium igni ꝑsico. ibi (Et q̄n.) Tertio signū qō appropriat pruine. ibi. Et absoluī.) Quarto sig^m cōe pruine 7 igni ꝑsico:sz ē eis magis ꝓprium q̄ p^m. ibi (Amplius q̄n ꝛc.)

¶ Circa ꝓmā ptē Dy. laudat fortiter exiccatiua i cura talium pustularuz 7 vtutur vng^o albū. Et alr pōt introduci ꝓtio capsim. Hec duo noia sic vt diuidēdo Auic. ostēdē siue notificare qd signiēnt ista duo noia carbo siue pruna:q; idē est 7 ignis ꝑsicꝰ. Et huc cās 7 sig^a hanz passionuz. ō q̄tuoz facit. ꝓtio ostēdit qd signiēnt ista duo noia ex ꝛ multa signa. Secōo ponit signa siue accīdia ista passionuz. ibi (Amplius.) Tertio infert vel ponit cās. ibi (Et vnūqōq;.) Quarto ostēdit quo vnūqōq; pōt noiari noie alterius. ibi (Et ideo qdem.)

¶ Considerandū circa ptē primā q̄ oīs pustula hūs has ꝓprietates pōt dici carbo vel ignis ꝑsicus. ꝓtima corrosiua. Secūda vesicatiua. Tertia adustiua. Quarta faciens escarā. ℣ ꝓtia diuidit in duas. ꝓtio ostēdit qd sit in cōi. Secundo in spāli. ibi (Et q̄n.) Nominat pruna siue carbo ignis persicus siue sacer.

¶ Et q̄n q; absoluī nomē ignis ꝑsici de illis sup qō ē illic pustula de genere formice comestiua aduresis:vesicās:in qua est aliqd ambulās:7 humiditas est cholerice materie:pauce nigredis:pauce putrefactionis:7 est cū pustulis plurimis alteratis quasi sit illic humoz 7 fetoz plurime ebullitionis 7 elevationis.

¶ ꝓtio ondit qd signiet nomē ꝑsici ignis. Secūdo qd nomē pruine. ibi (Et absoluī.) ¶ Cōsiderādū q̄ ex hac ista vult q̄ nomen ignis ꝑsici absoluī. Licet q̄n dici possit de q̄dā formica. vñ Rab. 13. ꝛtl. 10. c. ibi ponit ignē sacrū 7 formicā. Ista tñ formica ē q̄ē ꝓditōrata ix. vl x. ꝓditōb^o. i. comestiua aduresis ambulās vesicās humiditatē emittens cholica:pauce nigredis. q; plus citrina. pauce putrefactiōis pp ficcitatē. cū pustul ꝛc. sit ibi būoz q̄n ē būoz sz virulēta. 7 fetoz plime ebullitiōis:q; i modū symmi. sz n dixit fetoz plim^o 7 sed dixit plime elevatōis:qz mā subtil 7 ebullitiōis. i. feruor ꝛc.

¶ Et absoluī nomē pruine sup illō qō denigrat locuz 7 facit mēbrum hūs colorē carbonis absq; humiditate. Et est plurime nigredinis submersa. Et eminentia eius est que quātitatis lupinalis. Et fortasse non erit illic pustula oīno:imo incipit in primis pruna:7 totū illud incipit cum pruritu sicut scarificationes.

¶ Cōsiderādū q̄ carbo siue pruna sit a cholā puriori magis cū rubedine:7 ō nomē pruine ꝛc. denigrat. Secūdo hūs colorez carbonis:qz rubedinē cū illa. Tertio absq; hūiditate. Quarto plumam nigredinē. Est submersa pp grossitiē mūc. Eminētia que ḡritatis qz grossa subtus tenet. Lupinaris:qz in ḡritate lupini. Sz fortasse incipit pruna. qz nō ꝑcedit pustula: sed statim fit combustiua:siue apa ignis:siue carbo:7 incipit pruri^o 7 nō alia pustula:7 post pruritū apparet crusta:q; tñ est sicut ect facta cōbustio a carbone.

¶ Amplius q̄n q; vesicat ignis ꝑsicꝰ:aut pruna 7 currit ex ea aliqd sicut currit a cauterizato cū cōbustione:7 est locus cineriꝫ colorīs niger:7 q̄n q; est plūbeus:7

est inflāmatio vehemēs que circūdat absq; rubedie verificata: imo cū declinatione ad nigredinem.

¶ Ponit accidtia siue signa hui⁹ passionū. Et p̄ b. Secūdo ponit differētiā ipsā. ibi (Et qō ex eis.) ¶ Pria in tres. Primo ponit quas accēa in qb⁹ q̄libz cōcipit pruna et ignis p̄sic⁹. Secūdo ponit ppria sig' prune. ibi (Et iō.) Tertio ignis p̄sici et ē prune. ibi (Et ignis.)

¶ Cōsiderādū q̄libz: q; pruna nō dz emittē būbiditatē vel paucā dz vt supra dixit. absq; būbiditate. ¶ Secūdo cōsiderandū q⁹ A. vt q⁹ q̄libz in b cōcipit q⁹ loc⁹ in medio pp adustionē multā ē siccā. sic. ita q⁹ ē cuneritia⁹ aut plūbe⁹: dz vtrūq; dz rubedinē cū nigredie.

¶ Et illō qō appropriatur nomine prune est nigre radicis ignee: et est ei splendor prune.

¶ Et illud qō notat. s. ppriō noie: q; illa notat pruna siue carbo nigre radicis. i. in loco medio vbi est pus et radix eius. Als nigra radix. i. radix in suo colore est nigra.

¶ Et ignis p̄sicus de eis ambob⁹ est velocioris apparitionis et mot⁹. Et pruna est tardior et p̄fundior et q̄si materia eius est materia pustule et impetiginis: sed ē acutior in igne persico. Et quod ex eis accidit in carne est velocioris resolutionis.

¶ Ratio est: q; mā ignis p̄sici est subtilis: sed prune est grossior: iō est ficcior. mā pustule et ipetiginis. i. pustularū que dicunt q̄dā ipetigines que sunt pustule que ficce: vt sen. 7°. sed est acutior. Dz. bz in igne persico est magis elevata pustula et magis acuta in igne p̄sico: q; in pruna ꝓpter grossitiē facet in cupo vel acuta. i. acutior et ficcior igne p̄sico: q; est mā terrestrior q̄ in igne persico.

¶ Et qō ex eis accidit neruis ē fixi⁹ et tardioris resolutionis: et vnūq̄q; amborū est de cholera citrina aduēte permixta melie. Et ꝓpter illud accidit ex eis ambob⁹ escara nigra: et est quasi sit ignis persicus vehementius cholericus et pruna vehemētius melica.

¶ Et vnūquodq; apparet q⁹ iz verobiq; possit esse escara nigra: tamē in igne persico est minus nigra: sed in carbone magis.

¶ Et vbi qdē inest vt noies vnūq̄q; amborū cū itentiōe q̄ aggregat ambo pruna: deinde dividas. Et sibi inest vbi vt noies ea ambo ignē p̄sicū pp illā cādē intētionē: deide dividas. Et inest vbi vt des vnicuiq; intētiōi nomē: et iā fecerūt totū illō et nō est p̄ima differētia in eo. Et q̄libz sunt cuz formice spēb⁹ et multaris male febres vehementis caliditatis permitiose.

¶ Primo hoc. Secūdo addit quēdam cañ. ibi (Et quādoq; sunt.)

¶ Cōsiderādum q⁹ quia illa habent aliquid cōmune. v. g. vtrūq; est passio cum corrosione et adustiōe escare: ideo possunt dici: siue vo cari ignis persicus: vt supra dixit Auicen.

¶ Et quādoq; accidunt ista causa pestilentie. Et multotiens similantur flegmoni: et tendunt ad nigredines in principio rei et proprie in etate sua.

¶ Dicit Dy. hic q⁹ Aui. vult ostendere q⁹ cōponitur ad similē multotiens similatur. s. pruna: et ignis persicus inflāmatiōe et magnitudine: sed tamen nō est pura: et ideo tendunt ad nigredinē in principio proprie in etate sua. i. in augmento ēm Dy. q; cuz augef apostema: tunc augetur adustio et nigredo. vel in etate sua. i. in iuuentute que est etas adustionis fortis cholere et sanguinis in qua fūt hec apostemata: et ideo tunc similatur flegmoni.

¶ Curatio prune et ignis persici. Cap. 10m.

NEcessaria ē flōmia vt eūcf sanguis cholic⁹. Et q̄n egritudo ē timorosa: tūc nocīū ē ipm apprōximare syncopi. Et fortasse ē nocē et ꝓ prie i pruna facere scalpellationē. p̄fundā vt egrediat sanguis malus cōstrict⁹ in ea q est in nā veneni. Et nō fiat illō q̄n mā est ōcliuis ad choleram.

¶ Ponit curam cōmunem prune et igni persico. Et primo per eōnem. Secūdo per localia. ibi (Cura.) ¶ Pria in duas. Primo per eōnem cōmunem. Secūdo a parte. ibi (Et fortasse.)

Dubitat⁹ p⁹ ¶ Dubitat: q; cā est chola mixta melie vt supra. Iré pōt cē humor vehemētis venenositatis: q̄re ḡ fiet flōmia. ¶ Dicēdū sicut apparet supra capto 2° radix prune et ignis p̄sici est sanguis conversus ad nām cholere malignatus: iō cōperit flōmia: ex pauitate malitie humoris fluxi nō cōperit: sed ex malitia humoris fluxi ad ptes in quo fluxu corrūpit cōperit flōmia: tūc et nō solum absolute: sed q̄n q⁹ vsq; ad syncopiz q̄n est tē. q̄n sanguis est ꝓculcat⁹ in pte: et q; in pruna ē grossior et p̄fundior: nō ꝓprie in pruna cōperit tē. Nota fiat illud. s. scalpellatio: q; faceret fluere qō nō ē necium. Aluer nō fit illud. s. flōmia. Nota q⁹ alie cūones. s. cū pharmacys tē.

¶ Cura aūt localis necia ē vt sit sicut cura herisipile. Dez nō opz vt sit linimētū vehemētis infridatiōis sic in herisipila: q̄n mā ad grossitiē est ōclinis: et q̄n ipsa est talis q⁹ nō tolerat vt reducat paz ex ea ad interiora: q̄n mā est venenosa. Et nō licet vt administrent ea q̄ sunt vehemētis stipticitatis: ideꝫ illa mā est tarde resolutiōis. Et nō licet vt administrent resolutiua: neq; in principio rei cum apparet: neq; apud quietem inflāmationis: q̄n additur in qualitate materiei.

¶ Primo nō viceran. Secūdo viceran. ibi (In illoꝫ.) ¶ Pria l. o. Primo ostendit quales medicine conferunt et quales non. Secūdo explicat de medicinis que competunt. ibi (Sicut emplastrus.) ¶ Pruna in duas. Primo ostendit quales medicine non debent esse. Secundo quales debent esse. ibi (Immo.)

¶ Cōsiderandū q⁹ iste passiones sunt de mā tendēte ad nāz cholere: et incipiūt cū pustulis vt plurimū. aliq̄n pruna sine eis: vt dixit Aui. ibi: imo incipit in primis pruna: ḡ opz incipere a repercussiuis et stipticis sicut est in herisipila: apparet ḡ cōueniētia: sed differunt q; non sic frigida sicut in herisipila: q; in pruna mā est grossior et malignior vel venenosa: ḡ in pruna minus q̄ in igne persico.

¶ Venenosa. Cōtra: ḡ nunq̄. ¶ Dicēdū q⁹ a prin⁹ cū nō est venenositas: sed statiz cū appet est timor. ¶ Vel aliter dicēdū q⁹ debite repercutere nō repellit māz venenosaz q̄ est in pte: sed mām q̄ fluit. nō debēt cē ēt medicie sic stiptice: q; mā grossa difficulter resolonis et stiptica difficultāt resolonē: resolutiua ēt in p̄n⁹ non pura: in fine etiā pp qualitatem materie: q; calida acuta intēdutur. Dubitā 2°

¶ Immo oportet vt administres medicinas exiccatiuas in quibus est infrigidatio.

¶ Cōsiderandū q⁹ illa medicina dz bōe quatuor virtutes. Exiccentiuam ꝓpter virulētiā et vesicationē: et hoc est idem: et aliq̄ ulceratione a qua nō absoluit. Infridatiuā pp q̄litatē materie. Expulsiuā. i. repercussiuā: q; aliq̄ stipticitas et nō multa: q; est mā venenose: siue disrupte fluat mā ad locū: opz aliquālr stipticare. Resolutiuā pp grossitiē. ¶ Cōsiderādum q⁹ iste sunt medicine p̄ncipy: tā fm Dnū in omni tpe debēt tales esse fm magis et minus vt p̄z.

¶ Sicut empl'm qō fit de armo. et gall et lentibus et pane plurimū furfuris. nam bō pans subtilior est in substātia sua et empl'a istis silia de illis que scripta sunt in antidotario: et item gallc cū accto vim et alumē cū aceto vini. Et de medicis bonis in hac bora: et post ipaz est vt fumant grana acetosa et scindant et decoquant cū accto: donec liniant: deide terant et ponant super pānū et administrent: ipm cui ꝓueniens est in oi hora et eradicat hāc egritudinē in p̄ncipio et statu. Et q̄libz cadit in medicinis huius apātis nux recēs et folia ei⁹ cū sauicb et vua passa: et ficus de vino et oleo papaueris nigri: et melius est vt ex oīb⁹ fiat emplastrum.

¶ Primo ponit medicinas in p̄n⁹. Secōo in aliqo tpib⁹ cū 5. ibi (Et 5.)

¶ Cōsiderādū q⁹ illud empl'm bz dictas q̄tuor virtutes.

¶ Et de medicinis ꝓuenientib⁹ in plurib⁹ horis sunt opiū et acharia et dragagātum: similiter et cortices granatorum de vnoquoq;: quorū sumatur pond. z. j. floris eris. z. j. sc. iusal. Et huiusmodi medi. non ponuntur nisi super illud. qō non est vlceratum.

¶ Ponit plures medicinas et patet.

¶ In illo vo qō de eo est vulneratū est necessariū illud qō fortiter exiccet: sicut medicamen andarō et sarasiō et tro. raudros et medicamen de cheisum cū vino vul. et cū rob: et reliqua que dicta sunt in curatiōe crisis vlcerate et formice mitiq. Et opz vt emplastrentur desup emplastra in die bis et in nocte se. et bis. Et non

admi-

adminístres exiccatiua q̄stū potes:qm̄ ipa addunt in malitia egritu. Et opz vt tu subuenias ei qđ ꝓtinet loco ⁊ loca adustiõis cũ boloar. ⁊ acc. ⁊ aq̄ ⁊ reliqs que infrigidãt ⁊ repcutũt:⁊ id qđ est ꝓpingus illo est lana byssopi infu. in vino. Cũ ergo gescit iflãmatio ⁊ remanẽt vulnera curenť cũ eis que sunt sicut empla de merda. ⁊ empla diabuticiaron:⁊ cuz reliquis medicinis vlcerũ corrodẽtum ꝑdictis in antido. Et nuz antiqua vnctuosa est ꝓueniẽs igni ꝓsico in hac bora.

¶ Primo ponit medicinas ꝓuenientes loco vlcerato. Secũdo locis circũstantiꝫ ne ꝓcedat vlceratio. ibi (Et opz vt tu subuenias ei.) Nõ administres exiccãtia quantum potes. Contra. supra dixit contrarium. Dicẽdum qz exiccantia. i. stiptica: vel quãtuz potes. i. vltimo exiccatiua: vt ceta Aui. faceret in siccis securuz: non igitur vltimo ficca appꝛoximes in materia ꝓtinẽte qz ẽ grossa: vel fm Dyam si non est vlceratio non administres.

¶ De vesicis ⁊ inflationibus. Cap. II^m.

Iflatiões accidũt ꝑz duos modos: quorum vnus ẽ ꝓp aquositatẽ que expellit ex ebullitione in humoꝛibꝫ cuz qua elcuat mã subito ad illud qđ est sub cute:⁊ iuenit cutẽ ispissiorem q̄z illud qđ est sub ea quare nõ penetrat in eaz: imo remanet inflatio aquosa. Et secũdus est vt fit loco aquositatis sanguis: quare fit pus defubtus.

¶ Sunt apostemata parua ⁊ currũt cursu cholericoꝛ ⁊ sanguineoꝝ rũ. Ideo primo ponit causam. Secũdo curaz. ibi (Mundificatio.) ¶ Cõsidera duos modos inflationis. primus est ꝺ materia subtili ex ebullitione cholere. Scõo de grossiori ex aquositate sanguinis. ideo fit pus subtus.

¶ De cura inflationum. Cap. 12^m.

Mundificatio quidẽ coꝛporis cuz flõmia ⁊ similibꝫ est fm qđ scripsit: ⁊ administret regimen ⁊ cibus fm modũ qui dictus est.

¶ Primo ponit curam per euacuationem. Secũdo per localia. ibi (Et ponatur.) Qđ in prima parte dicit patet.

¶ Et ponat sup eas in primis cũ apparent qđ sit sicut lẽtes cocte cuz aq̄: ⁊ sicut cortices granatoꝝ: aut cortices ramoꝝ eoꝝ decocti cũ aqua: totum illud ponat fm qđ scis in loco suo post decoctionẽ ⁊ lenitatez tepidũ. Si aũt ꝑcerunt vesice ⁊ vulnera ipsaꝝ curationẽ: qm̄ ille que sunt in grossiore cute dolerent: opz vt aperiant cũ acub⁹ ⁊ currat qđ in eis est: ⁊ que de eis sunt subtiles apiunt per se. Et nõ opz vt tardeť: imo ꝑciant ẽt ⁊ exprimat qđ est in eis cuz facilitate patulatum: deinde nõ cũant: aut vt sanent: aut vt vlcerentur. Et si vlcerant curent cũ emplastris que fiũt de cerusa: ⁊ que fiunt de merdasengi ⁊ silib⁹: ⁊ ꝓprie quando cadit in eis sicut byrreos ⁊ emplastris berisipile qñ ambulat ⁊ corrodit: ⁊ formice ⁊ reliqs q̄ dixim⁹. Medicamẽ cõpositus ẽt. ℞. merdasengi lib. j. olei veteris lib. j. ℈. arsenici lib. j. decoquat merdasen. cuz oleo donec nõ adhereat: deide fundat sup ipm arsenicuz. Et iterũ medicamẽ ꝓuenies ei qđ de ipsis accidit sup testiculos ⁊ labia ⁊ eis silia ad vltimũ supra mẽbra que vehemẽter indigẽt exiccatiõe. ℞. colcotar ⁊ calcadis vij. de vnoquoq; foliꝝ roseꝝ. ʒ. terant cũ aq̄ ⁊ administrent: ⁊ sit simus cap: unus cũ melle. Et cũ cadunt escare ⁊ carnes corrupte: ⁊ appet caro sana: tũc curet cura vulnera planoꝝ. Et cadere gdẽ faciũt escaras et carnẽ malã medicine note. Et in Alexandria faciunt eas cadere cũ herba noiata serenucis. Et utq; tarbesis ⁊ oleũ de albacuen est bonũ ad deiciẽdũz eas. Et ad vltimũ administratio casus escare ⁊ curatiõis residui cũ curatiõe vulneꝝ sanoꝝ est conueniẽs valde. Medicamẽ bonũ exptũ antiquoꝝ qđ qdã moderni ꝓcesserũt. ℞. sarcocolle ⁊ aloes ⁊ olibani ⁊ ceruse ⁊ zinar: oiuz equali: ⁊ q̄stũ ẽ totũ de boloarmeno: ⁊ fiãt ex eis forme silẽs auellanis: sumant ⁊ dissoluãtur cũ aceto ⁊ aq̄: ⁊ liniat cũ eis locus ponẽdo epithima sup epithima donec accidat in eo cõtractio vehemẽs: ⁊ fiat escara: ⁊ tũc aut cadet per se si fuerit sub ea humiditas: aut ẽ necessariũ vt radas eã ⁊ facias ipaz cadere: ⁊ nõ cesses facere illud donec cadat totũ.

¶ Primo ponit curam quando incipiũt. Secundo quando cõplete sunt. ibi (Si aũt.) Tertio quando sunt vlcerate. ibi (Et si.) Notãdũ ẽ circa 2^m̃ prẽ ꝙ Aui. tãgit curã duaꝝ ſpẽrũ ꝑdictaꝝ. s. sanguinee cũ dixit. grossiore cute. ⁊ aq̄se subtilis cũ dixit. ⁊ q̄ ꝺ eis ꝛẽ. Et si. ꝓtio qñ cũ vlceratiõe nõ ẽ caro corrupta. Scõo qñ ẽ. ibi (Et cũ cadũt.) Et ꝓmo qñ caro cecidit. Secũdo antecq̄ cadat docẽs illam carnẽ malam ⁊ putridam remouere. ibi (Et cadere.) ¶ Cõsiderãdũ ꝙ primo vult ꝙ fiat casus escare ⁊ carnis corrupte: ⁊ tũc postea cures cura vulneruz planoꝝ. Cicatrizando: intelligit tã si est quasi facta equatio carnis. Et cadere ꝛẽ. patet qđ dicit.

¶ De essere. Cap. 13^m.

Essere ẽ pustula parua lata sicut vesice ⁊ ad aliquãtulã tẽdẽs rubedinẽ ⁊ pruritũ faciẽs: ⁊ angustiã cuemẽs subito fm plurimum. Et accidit qñq; vt currat ab ea humiditas: ⁊ fortasse est sanguinea: ⁊ fm plurimũ fit vehemẽs in nocte: ⁊ eius angustia fit in ea vehementior ⁊ eius tristitia.

¶ Determinat de ẽdã pustula parua que dr essere. Prio ponit eam. Secũdo curã. ibi (Si sanguis.) ℣ primo in quatuor. Prio notificat. Secundo ponit cãm. ibi (Et causa.) Tertio signa. ibi (Et sanguinea.) Quarto docet prohibere febrem. ibi (Et cũ essere.) ¶ Cõsiderandũ ꝙ pustula lata parua sicut vesice: sed vehementius non emittunt humiditatem sicut vesice: sed emittunt aliquantulã ꝛẽ. sicut punctura vespe. accidit quandoq; qz raro: qz materia vaporosa in nocte: qz ꝓpter eam emittuntur ⁊ consideratur.

¶ Et cã ei⁹ est vapoꝛ calidus eleuat⁹ in coꝛpore subito: aut a sanguie cholico: aut a flegmate baurachio.

¶ In hoc differt a vesica qz materia vesice est aquositas: ⁊ qz non omnino exit in acutum pustula sed stat plana.

¶ Et sanguinea quidẽ est vehementioris rubedinis ⁊ caliditatis ⁊ vehemẽtioris ⁊ velocioris apparitõis: ⁊ flegmatica est minoꝛ in oibus illis: ⁊ vehementia flegmatice est in nocte plus q̄z vehemẽtia sanguinee.

¶ Vide ponit signa distinctiua ipsaꝝ specierum: ⁊ patet.

¶ Et cum essere inuadit locum amplum: tũc si nõ fiat flõmia timeť febris tertiana. Et oportet vt fiat flobothomia in spatio qđ est inter illud ⁊ inter statum.

¶ Cõsiderãdũ ꝙ inuadit locũ amplũ qñ multũ occupãt de spatioꝝ ⁊ in multe ꝓtib⁹ coꝛporis: ⁊ figñatur ex hoc ꝙ mã sit multa cum sanguine: ⁊ nõ indiget flõmia. ꝙ si nõ: inflãmabit sanguis ⁊ fiet cholericus ⁊ fiet tertiana: ⁊ nõ antecq̄ inflãmet vt ante statũ fiat.

¶ De cura essere. Cap. 14^m.

Si sanguis qdem fuerit vincẽs: tunc oportebit vt in primis ꝓcuriaꝫ ad flõmiam: deinde consequenter adhibeatur solutiuum cholere si tolerauerit virtus qđ fit de duab⁹ partib⁹ mira. ⁊ parte vna byere: cuius potio sit. ʒ. vij. i ſy. acetoso ⁊ seda eã cũ eis que sunt sicut tamarindi ⁊ aq̄ duoꝝ granatoꝝ cũ corticib⁹ suis: aut aq̄ granati acetosi cũ corticibus suo: ⁊ ifusiõe chrysomilloꝝ: ⁊ aq̄ lactis acetosi: ⁊ trocisci de spodio: cãpho. cum aq̄ granatoꝝ. Et dare in potu aquã calidã in die multotiẽs ẽ ex eis q̄ ꝓficit.

el ⁊ lenire nām hūms eā. Et de eis q̄ sedāt eā est infusio sumach colata de qua sumāt .z.iij. ⁊ ex cibis tabul ⁊ accetū cū oleo de amigdalis ⁊ sisamino ⁊ oleo cū aq̄ vue acerbe ⁊ lacte acetoso. Si aūt humor fuerit bauracbius eūctur corpus cum mira. ⁊ cū turbud ꝺ quo fit quātuz est medietas mire ⁊ fit potio eius .z.iij. Et det infirmo de muce cupressi humida .z.j. cū aloes .z.j. Et sumat crocus horzulanus: ⁊ terat ⁊ ꝓcunat cū aceto ⁊ sumat in potu. Aut detur in potu aq̄ magre: aut aq̄ vteci noui. Et ad flegmaticam sumatur cubebe .z.j. cū tribus .z. zucchari: ⁊ ponꝺ .z.iij. lenīs. agni casti in lacte dulci. Et de eo q̄ ꝺ expertum ⁊ ꝓuenit in omni specie est istud calamenti .z.ij. spodij .z.ij. ros. rubeaz .z.ß. camphore karat .j. det in potu cum aqua granati aceto si: aut sumatur in potu sauina cū est icumus.

¶ Ponit curā. Primo sanguince. Secundo flegmatice. ibi (Si autem.) Et patet totum q̄ dicit.

¶ De estiomeno ⁊ differentia inter cancrenas ⁊ ascha chilos. Cap. 15m.

SErmo de his reb⁹ est proportionalis quodāmodo sermoni de rebus quaruz rememorato precessit.

¶ Supra determinauit de quibusdā apatib⁹ calidis: hic q̄ ad apata calā aliq̄ cōsequit cācrena ascbachilos ⁊ estiomenus ꝺtermiat de istis. Et ꝓ inuestigat cās. Scōo curā .i. ibi (De cācrenis.) V ꝓia in tres. Prio ꝓmittit ꝓsecutiēez ſmonis. Secūdo exequit inuestigādo cās. ibi. (Dico.) Tertio ponit ꝺiaz inter ista. ibi (Et q̄ ꝺ de ß.) ¶ Cōsiderandū q̄ ista duplr exponit. Primo ꝓportionalis .i. cōsecutiuus: q̄ ad apostemata predicta q̄ñq; ꝓse quunt ista. Dixit quodāmō ꝓpter duo. Primū q̄ non sequitur ad ista: imo ad alia quādoq; non autem est necessarium ista apostemata semper precedere. Secūdo quia sunt vicera ⁊ eodunt in capitulo vicerum nō in capso apostematum. Alio mō ꝓportionalis ꝙ silis: q̄ iz cācrena ⁊ estiomenus ⁊ ascbachilos sint diuerse passiōes: tū in eōdē capso ponūtur sicut puus ⁊ ignis perficus.

¶ Dico ergo q̄ membro accidit corruptio ⁊ putrefactio ꝓp cām corrumpētē cōplōnē eius: ⁊ spirituū animalem qui est in ipso: aut ꝓp aliud ꝓhibens cuz peruenire ad ipm: aut ꝓp aligd ꝙgregans vtraq; itētiones: sicut venena calida ⁊ frigida: ⁊ que cuz sua substantia sunt cōtraria spiritui aiali: ⁊ sicut apa pustule ⁊ vicera mala ambulatiua venenose substātie: ⁊ in quib⁹ erratur sicut errat in effundēdo oleū in vicerib⁹ pfundis: q̄re putrefit caro. Et cū infridatiōe vehemēti sup apata calida: quare corrūpit cōplexio mēbri que est in ipso. Prohibēs autē cuz peruenire ad ipm: aut aggregans vtraq; intētionē: ꝓhibens qdē est oppilo: ⁊ illa oppilatio: aut est accētalis primitiua: sicut cōstrictio quoꝝlibā membroꝝ in radice sua fortis. nam illa quādo pseuerat corrūpit mēbrum ꝓpter retētionem spūs aialis ab eo: aut retētionē virtutis sparse sup spiritū aialez qui est in ipso qui expāditur ex corde ⁊ anima: quare corrumpit cōplexio eius ⁊ moritur: ⁊ qñq; fit ꝓpter oppilationē corporalem: sicut apa caldum malū fixū magnū grosse materie oppilās meat⁹ ⁊ introitū anhelitus quo idiget spiritus aialis: ⁊ hoc cum hoc q̄ retinet etiā corrumpit complexionem.

¶ Inuestigat causas istaz passionuz: ⁊ quia iste passiones accidūt ex putrefactiōe ⁊ corruptione. Primo premittit causas putrefactionis ⁊ corruptionis. Secūdo ōclarat. ibi (Sicut venena.) ¶ Cōsiderandus q̄ corruptio ⁊ putrefactio differūt: sicut genus ⁊ species: omnis enī putrefactio corruptio est: sed nō ois corruptio ē putrefactio: pōt enī membrum corrūpi ꝓgelatione: sed q̄ sic grum post vt putrefiat; ideo dixit putrefactio. ¶ Cōsiderandum secūdo q̄ membū corrūpit ⁊ putrefit quādo perdit debitā vitalitāe autem perdit quādo perdit debitā tēperatione qua ipsa retinet. potest aūt tripliciter perdere vel ꝓp corruptionē cōplexionis innate siue influentis: vel ꝓpter priuationē spiritus: vel ꝓpter vtrūq;. ¶ Cōsiderandū tertio spiritum aialē .i. vitalem: nō aūt q̄ a cerebro. ¶ Sicut venena. Duo facit. Prio ōclarat cās corruptiōis mēbri que sūt corrūpētes complexionē: ⁊ reassumit causas ꝓhibētes: aut vtrūq; cōgregantes. Secūdo ōclarat. ibi (Prohibēs.) ¶ Notādū q̄ oppilatio a cā primitiua duplr corrūpit mēbrū. Prio ꝓhibendo spūs ire ad mēbrū. Secōo q̄ iz ligatura spūs sit in membro: tū nō vadit motu vel sole sicut remanet virtus a corde: vñ spūs nō ē lux. Ista aūt virtus in spiritu noiat fm q̄ spūs est ab anima cordi. vide in qōne de vicinitate alr. de vnitate partium animalium tē.

¶ Et q̄ ꝺ hoc est in principio ⁊ non corrūpitur cum eo sensus eius cui est sensus nominatur cancrena ⁊ ꝓprie q̄ est flegmonides in principio.

¶ Dic ponit differentiā ostēdēdo quid est vnūquodq; eoꝝ. Et ꝓ quid cancrena. Secōo qd ascbachilos. Tertio qd estiomen⁹. Cōsiderandū q̄ cancrena est corruptio hās duas ptes seu conditiones. Prio q̄ ex toto nō remouerit sensum. Secōo q̄ sequat flegmon .i. apa calm sanguineū vel cholicū rōne malitie apatis vl erroꝛ medicū: q̄re nōdum ex toto remouit sensationē: q̄ est corruptio fieriz cancrena: ⅋ differt a cancro: quia cancer est de mā melica.

¶ Et q̄ ita confirmatum est ⁊ destruatur sensus eius cui est sensus: ⁊ illud est vt destruatur caro ⁊ q̄ ipsaz sequitur ⁊ vsq; ad os: siue fit incipiens aut succedens apostema nominatur ascachilos. Et quandoq; cancrene fiunt ascachilos: imo sunt via ad ipsam: ⁊ totuz hoc accidit in carne ⁊ accidit in osse.

¶ Considerandum q̄ nō differūt cācrena ⁊ ascbachilos nisi sic̄ via ⁊ terminus: iz etiam imut differentiam: q̄ cancrena segtur marime apata calido siue cholerica: sed ascbachilos siue sit incipiēs: q̄ non precessit apostema calidum: siue sequatur accidit.

¶ Et cum eius corruptio incipit ꝓambulare in membro ⁊ apostemaſ q̄ est in circuitu corrupti: ⁊ fortasse peruenit ad corruptionem: tunc dicitur totū accidēs estiomenus: ⁊ dispositio partis membri que iā putrefacta est: ⁊ nisi esset ꝓpter grossitudinē materici siue non adheret sed expelleretur.

¶ Cōsiderandū q̄ duob⁹ modis pōt assignari ꝺia trer ista. Primo cācrena est corruptio fiēs: vñ sensus adhuc nō ē ꝑditus. ascbachilos ē corruptio facta. estiomenus ē facta ⁊ ꝓcedens q̄si cōposita ex cācrena ⁊ ascbachilos. Secōo mō q̄ cācrena sit fiēs: ascbachilos facta in carne: nō tū in osse vt nervus: estiomen⁹ ē facta i toto mēbro organico: ⁊ ꝓcedēs: hic differēres fz magis ⁊ minus: ⁊ ß vltre ad mētē Aui. cū dicit. ꝺi dispō prius: sed nō ē ad mētē eius cum dicit. ⁊ totū. nisi eēt. iz expelleret .i. caderet mēbrū mortuū: nisi q̄ est subē grosse: vel nisi eēt. i. cum mā ista grossa profundabili: q̄ si esset subtilis veniret ad superficiē membri ⁊ expelleretur.

¶ De cura. Cap. 16m.

DE cācrenis qdē dū i ꝓncipio ꝑseuerat spaq̄ sanctur. Cū aūt ꝓfirmat corrupto in carne: tūc necessariū est accipere totuz ipsius.

¶ Primo ponit curā in ḡnali. Secōo in spāli. ibi (Cū ergo.) Accipiamus totū corruptū cū incisiōe vel cauterio vel causticō: ⁊ causticā medicina ꝺz capi in circuitu de carne sana ⁊ ꝑfecte eradicare malitiā. ꝺy. ⁊ tale causticū fit ex calce ⁊ sapone ⁊ capucllo fortissimo: ⁊ aliq̄ mēbrū siue caro mēbri mortificat vsq; ad aliquē terminū ⁊ nō plus incedit: sic̄ sepe videm⁹ in virga ꝺy. ⁊ tūc indiget scarificari ⁊ eo qd facit cadere illud nigrū ⁊ deficcat: vel cū apparet tūc. fac vel cū ferro vel cū causticō: non cum ambobus ⁊ non solum partem vnam abscindas: sed totum membrum.

¶ Cum ergo vides membri colorem alterari: ⁊ est in via putrefactionis: tunc oportet vt succurras linicndo ipsum cum eo qd ꝓhibeat putrefactionem sic̄ est bolusarmenum ⁊ terra sigillata cum aceto.

¶ Prio ponit curā cancrene. Secōo ascbachilos. ibi (Q̄ si pe carne.) Tertio estiomeni. ibi. Et cū iciderit.) V ꝓia i duas. Prio ponit curā cācrene qñ ē i ꝑn⁹. Secōo qñ est in ꝓcessu ⁊ ꝓpinq̄ ascbachilos. ibi (Si aūt pterāsit.) ¶ Cōsiderādū q̄ aliq̄ ꝺz ee medicamen ta circuitu; ⁊ aliq̄ qd ponē sup locū scalpellatū. illō cui qd ponē

in circuitu

in circuitu ds eē frigidā stipticū fortiter sicut bolo armenus cum aceto. sup locū ds eē resolutiuū ⁊ exiccatiuū forte sicē farina ordei ⁊ orobi cū syrupacetoso ℣ Sz ru dicens. Aui. dicē linē in circuitu ⁊c. Dōm g̃ itelligit in loco valde ꝓpinquo vt melⁱ reducat ad actū opandu. in circuitu magis remoto ds apponi stipticus. Dy. sup loco scalpellato dicē. ℞. farine fabaꝝ farine orobi ⁊ multū fal cōfricent cū succo absinthij vel vtice ⁊ ponat aligd mellis.

¶ Si aūt illud nō valet nō incidis excusationē gn scalpellationē ꝓfundā facias diuersoꝝ modoꝝ in locis: ⁊ ponas sanguisugas ⁊ flōmes venas ꝓximas ei parti: ⁊ accipiat sanguis malus cū cautela eius qō circūdat locum sicut cū epithimatibⁱ ꝓdictis. Et ponat sup ipm locum scalpellatū qō ꝓhibeat putredinez: ⁊ sit ei cōtrarius de illis q̃bus nest ꝓfundatio fortior sicut farina herbi cū syrupo acetoso: aut cuz farina fabarum ⁊ ꝓprie ꝑmixta cum sale. Et de illis que desuper linunt est asa: ⁊ semē vtice etā: ⁊ aristologia rotunda: ⁊ succus foliorꝝ acoti: de vnoquoq; sumat ꝑs vna: flouis eris ꝑs media terat cuz aq̃: donec fiat ſm spissitudinē mellis: ⁊ line cum eo vulnus ⁊ in circuitu ei⁹. Et de medicinis ꝓhibentibⁱ corrosionē est vt sumant flouis eris ⁊ mellis: ⁊ alumnis cōles ptes: ⁊ liniat cuz eis. ꝓhibet enī ⁊ facit cadere illud qō est putrefactū: ⁊ seruat illud qō sequit ipm. Si aūt ptransit dispō dispōnē apatis: ⁊ dispōnē corruptiōis colouris eius: ⁊ icipit ꝓuenire in mollitiē ⁊ humectat parūper: tūc hec est icceptio eⁱ⁹ in putrefactiōe: q̃re opz vt puluerizet sup ipm aristo. rotūda ⁊ galle equali mensura accepte donec desiccet. Et silr dragantū uteꝝ ⁊ colocasar sunt bona ꝓprie cū aceto ⁊ folia mucis: ⁊ silr cucumeris asinini ⁊ succus eius epithimando.

¶ ponit curā quādo cācrena ꝓcedit ⁊ incipit ascbachōs. Et ꝑdera diuersas medicinas ꝑ diuersitatē mēbroꝝ ⁊ mo: ibi.

¶ Qō si ꝑs carnis icipit corrūpi incide eā: aut fac eaz cadere cū eis q̃ sunt sicē trociſci andarō ⁊ fortiⁱ⁹ eis cal cadicon. Cūq; feceris cadē ordinē vnū succurre cuz butyro ponēdo sup: deide fac cadere secūdo donec peruenias ad cutez sanā. Et dragantuz rubeū est pulverizatio bona super mollitiem ⁊ putrefactionem.

¶ ponit curā ascbachōs. Scō docet euitare errorē. ibi(Et cl.) Tertio remouet errorē quorūdā. ibi(Et qñ magnificatur.)

¶ Et quando apparet putrefactio non expellas cum incisione ⁊ consumptione qm̃ magnificat malum.

¶ Et cum apparet. i. ⁊ cum est in principio. ⁊ consumptione. Leuistica medicina.

¶ Et quādo magnificatur apa in circuitu putrefacti: tūc laudatū est ei sauich cū succo iusquami albi. Verū apud me nō est bonum ei: imo opz vt hmōi adminiſtrent sup locū sanū vt ꝓhibeat ab ipso ⁊ repellat.

¶ Cōsiderādū g̃ sup ptē corrupta ⁊ apata ⁊ circuitu nō debēt apponi repercussiua: qz sauich ⁊ iusquamus cōstringūt mām in ptē: sed opz ponere medicinas exiccatiuas ⁊ resolutiuas. Cumoz i ptē vl est ex malitia morbi: ⁊ tūc nō debemus ponere mollificatiua. vel ex medicinis causticis positis sup ptē corruptā: ⁊ tunc ponimus mollificatiua vt but ꝓx maluas cōctas ⁊ blitas ſm Raſ. 13. pri. ca. 20. qz facūt cadē escarā: ⁊ aliqlr sedāt dolorē inductū ex causticō.

¶ Et cū iciditur mēbruz qō putrefactū est: tūc opz vt cauterizetur illud qō ꝓtinet ipsum cū igne: qm̃ illō est cum cautela: aut cū medicinis cauterizātibus adurētibus: ⁊ ꝓprie in membris facile suscipiētibus putrefactionem ꝓpter caliditatem suam. Et qz superfluitates calide approximāt ei sicut sūt testiculi ⁊ anus: hec est ergo quantitas quā diximus hic. Et tu qdem inci-

nices in sermone nostro qui est de viceribus putrefacti qō oportet te addere huic capitulo.

¶ ponit curam ethomeni ⁊ fit incisione. ¶ Considerandus g̃ melius cum ferro igneo ſm Albucasim cap. 1.

¶ De altoboin. Cap. 17ᵐ.

Antiqssimi antiquoꝝ noiauerunt cū noie qō trāslatū est in Arabico altoboin oē apa exiſtēs in mēbris glādinose carnis aut alibi.

¶ Determinat de quodam apostemate calido qō vocat altoboin siue antrax vel carbūculus: er eo g̃ mā fit venenosa: siue alio nomine. ꝓio ponit causas ⁊ signa. Scō curā. ibi(Quātio.) ℣ ꝓia in duas. ꝓmo ponit quedam significata illius nominis que non sunt ad ꝓpositum. Scō eligit ꝓpositum significatū. ibi(Deide dicem est.) ℣ ꝓma in tres ſm g̃ tria ponit significata. Secunda ibi(Deide.) Tertia ibi(Postea.) ℣ ꝓma in duas. ꝓio facit qō dictū est. Scō ōclarat quedā. ibi(Et sensibilia gdem.) ¶ Cōsiderandū g̃ duplex est littera. Una aut alibia. i. noiauerūt altoboin. aut alibia nomiauerunt. Alio modo alibia. i. trāslatus de greco in latinū. aut alibia ante trāslationē in Arabia. Alia lra dicit. aut alibi. i. siue apostema sit i carnib⁹ glādosis siue emūctoryo siue alijs locis glandosis vt mamillis ⁊ testiculis ⁊ radice lingue noiat altboboin. ¶ Cōsiderandū g̃ apud Dy. altboboin est nomē frācigenaꝝ. ⁊ dī occidēs. toi. n. i. occidēs. vñ dī gilotboi. vel antboi. i. bñ somnū: qz vertitur intⁿ calor ꝓp syncopim ⁊ fit somnus vel dispō similis somno. Antrax. i. antrum. i. occultum ⁊ coopertum.

¶ Et sensibilia quidem sunt sicut caro glādosa que est in maxilla ⁊ origine linguc. Et illa que sensum nō habent sunt sicē caro glandosa que est in mamilla in subascellis ⁊ inguinibus ⁊ eis similibus.

¶ Dic quia fecerat mentionem de carnibus glandosis distinguit eas in insensibiles ⁊ sensibiles. Dub^m β^m

¶ Dubitat qⁱ ꝓnō dicit Auicē. lib. 3. fen. 12. caꝑ. de anorbomia mamillarum. vbi ponit g̃ non sentit caro glandosa mamillarum. Dub^m 2^m

¶ Itē dicit hic Aui. g̃ nō sentit caro que est in subascellis ⁊ inguinib⁹. Cōtra. in bubonib⁹ inguinū sentit dolor. ℣ In cōtrarū. R. hic. ℣ Dōm g̃ caro est gnrupler. i. simpler in qua sunt solū nerui sensus: ⁊ caro lacertosa: ⁊ caro pura sicut est caro que est ꝑs musculi: ⁊ caro ꝓsa ⁊ glādosa. li. 14. tera. ca. 11. i. de scrophulis. glādosa qdā vtilis ⁊ nobilis vt mamillaꝝ ⁊ ligue ⁊ testiculorum: ⁊ ad has nerui ⁊ arterie vadūt ⁊ seruiūt. qdā est vilis: vt subascellaꝝ: nullⁱ sūt aut pauce vtilitatis: ⁊ nō paꝝ sentiūt. ℣ Ad rēnem dōm ſ ds Dy. g̃ caro mamil. est duplex. vna turta costas sentit. alia que pēdet turta papillā nō sentit. vel alr sentit: sed nō ad minimas partes.

¶ Deinde dictum est post hoc ei qō est cum hoc apostema calidum postea apa calidum perdens.

¶ Considerandū g̃ altboboin qō ꝓmo est generale ad omne apostema in glandosis: hic dicit de apate calido in glandosis.

¶ Deide dcm̃ est apatio ꝓuitiosa ꝓp ꝓuersionē materiei eⁱ⁹ ad subam venenosaz qō corrūpit mēbrū ⁊ alterat colorē eius qō sequit ipsam: ⁊ q̃q; refudat sanguinē ⁊ virus ⁊ filꝛa illis: ⁊ adducē q̃litatē malā ad cor ex via arteriaꝝ: q̃re accidūt vomitus ⁊ pulsus cordis ⁊ syncopis: ⁊ qñ eⁱ⁹ accitus fūt vehemēta interficit.

¶ ꝓmo ponit hic quartū significatum de quo intendit ponendo de hoc signa. Secūdo ponit qūo antiq noiabāt. ibi(Et vi.) Tertio cōparat. ibi(Et est nectum.) Quarto ostendit qñ multiplicant. ibi(Et altboboin.) Quinto qūo grece nominant. ibi(Et inuenimus.)

¶ Notandum g̃ differt quartuz significatū a tertio. qz tertiū est apostema calidum perdens: hic perdēs ꝓp venenositatē. et calidum perdens in glandosis: hic vtriq; sit. signa patent.

¶ Dubitat qūo interficit cē. si nā obtinuit intus ⁊ multo magis cē. ℣ Dōm g̃ sanus obtinuit ꝑfecte: q; si ꝑfecte: tūc resoluisset. Nā sāus i cuti iſicit sicē relq̃ venena intus et⁹ malitia poterit eē miot. Dubit 3^m

¶ Et vi q̃ primi noiabāt hoc postremū carmata.

¶ Dicit Dynus carmata: qz carminat totū corp⁹ dū occidit.

¶ Et est necessarium vt sit deterius eoruz illud qō accidit ſm plurimum in subascellis ⁊ inguinib⁹ ⁊ post autem ꝓpter vicinitatez eius ad membra que sunt vehementius principalia.

¶ Comparat altboboin adinicem. primo ratione loci. Secundo materie ⁊ coloris. ibi(Et sciendum.)

¶ Et saluus altboboin mortalius est illud qđ est rubeū deinde citrinū. Et ex eo qđ ad nigredinez est declive nō cuadit aliquis. Et altboboin qdem multiplicant in pestilētia ⁊ in regione pestilentiali.

Dubū 4ᵐ ¶ Contra ergo non saluus. Dicendum mortalium idest in quibus apparent signa mala que cōmuniter mortem cōsueuerunt ostendere: ꝛ non necessario. Considerandum ꝙ tres materie sunt: sanguines incense: melācholice: et boleta adusta citrina. melancholica. vehementer adusta venenosa ad nigredinem non cuadit.

Dubū 5ᵐ ¶ Cōtra per experiētiā. Dōm primo fm Dy. ꝙ regio Bui. calida ē: ⁊ ideo ibi nō cuadunt. Uel dōm ꝙ loquitur de bis que sunt subiguminibus ⁊ subascellis ⁊ post aurea. a nigris enim non cuadit aliquis. Alij cdirugici dicerent declive ad nigredinem. i. nō pure nigrū: sed cum aliqua viriditate est mortale. Et altboboin ps.

¶ Et inueniūt noia greca rez q̄ assimulant altboboin sicut turfios ⁊ carnata ⁊ carnacbile ⁊ furfos. verum apd nos nō est magna distictio inter coz noiationē.

¶ De noibus non curamus. Notat Dy. ꝙ antrax siue pcedat febrē vel sequat est signū mortis: qz significat pessime ⁊ venenosa materia in venis. vnde ⁊hippo. primo pnostico. tex. cōmē. 25. ꝙ si antrax vel carbūculus ēt si sit siccum ⁊ nubil emittat nec tumescat.

Dubᵐ 6ᵐ ¶ Dubitatur in quo differat antrax ⁊ carbūculus. Dōm ꝙ fm q̄s dā in nullo vt bamus: sed apud Bui. antrax ⁊ carbūculus lib p. c. 59. differūt ꝑs magis ⁊ minus. carbūculus aūt est de mā mala adusta: sed antrax magis adusta ⁊ venenosa magis: ⁊ nō in carbūculo est eminētia ⁊ rubor: ⁊ facit sanie q̄ncz: ⁊ nō sic antrax: vñ carbūculus pcedit antracem. Sciēdū ꝙ carbūculus sumit q̄ncz ꝙ carbone siue pruna de quo Bal. loquit. 14. terap. 10. ca. ⁊ primo de differentijs febrium. cap. 3. f. Igitur suppositiones. in fine dicit ꝙ fit a sanguine calefacto ⁊ melācholico facto per adustionem.

¶ De cura. Cap. 18ᵐ.

Euacuatio qdem cum flōmia ⁊ cuz eo qđ tolerat boza: aut qđ fit necessariū ex eis q̄ educunt humorē putrefactū est necessaria.

¶ primo ponit curā vlez ꝙ cūone ⁊ cordis defensionē. Scōo ꝙ loca lia q̄ respiciūt ipm apa. f. altboboin in 4° figūrato ibi (Altboboin.) ⁊ pria in ḡtuor. ⁊ primo docet cūare. Secūdo rectificare coz ⁊c.

Dubiū 7ᵐ ¶ Dubitat an cōpetat flōmia. ⁊ Uidet ꝙ nō per Azarauiū. c. de antrace. ⁊ per Rasim in diuisionib⁹ ca. 135. Item q̄ retrahit māz venenosaz ⁊c. ⁊ Dōm ꝙ cōpetit. i. per Bal. 14. terap. 10. ca. ls loq̄tur de carbūculo qui est carbonū ⁊ de carbunculo qui est modus antracis etiā intelligit. Item qa fit de sanguine incēso: ⁊ ideo cōpetit. Etiā qa passio acutissima: ⁊ nō ēt competit vt in cōmē. asoi. 23. particu. i. f. Que egerūtur. etiā vsq; ad syncopiz q̄ncz. ⁊ Sciēdū ꝙ tunc ꝓprie competit quādo in corpore est repletio: ⁊ vtpz ita fit vt Raf. 7 Almā. c. 10. ⁊ Sciendū tñ q̄ vel in principio ⁊ nōdū apparuerūt accidentia prava de syncopi: ⁊ tūc cōpetit. vel apparuere syncopis ⁊ casus pulsus: ⁊ tūc non competit. Et sic intelligit Raf. ⁊ idem Bal. 14. terap. ca. 10. preterēq; nisi alioz qd adsint q̄ prohibēt flēmare, ⁊ Auicē. cum eo qđ tolerat boza: boza. f. mozbi vel annus: ⁊ sic alias dictiones intelligit. ⁊ Ad rationez dōm ꝙ non trahit: qz non pertinent ad tantā inanitionem: imo prohibet primo putredinem: scōo flurum ad partē: tertio coz rupti onē etiā in parte.

Dubiū 2ᵐ ¶ Dubitat de q̄ pte. ⁊ Dōm primo de oppōsita. Scōo de eadem.

Dubᵐ 3ᵐ ¶ Dubitat verū cōpetat ēuatio ꝑ pharmacū. ⁊ Ui ꝙ nō qz trahit venenū intus: vt Bui. fen. 5. ca. de morsu canis rabidi. ⁊ In primum oēs. ⁊ Dōm. Dicit ꝑ ꝙ pharmacia q̄daz fortis violēta cuius vtus pertinet ad extrema vt scamonea agaricus ⁊c. ⁊ talis pharmacia nō cōpetit. q̄dā est leuis. que interiora mūdat sic mirabolani citrini fumus terre scene prima tamaridi cassia que ponit Rasis: et ista cōpetūt. ¶ Cōtra. fumus terre cūat adustos vt Mes. de ꝓpolatione. 2. ca. ⁊ Dōz ꝙ nō imediate sed rectificādo sanguinē in venis. Alio mō ꝙ absolute eūo cōpetit. ꝓpter qđ ꝓdēraduz ꝙ dīa ē inter venenū qđ venit ab itra: ⁊ qđ venit ab extra ex morsu alal. Cū enī venit ab itra signat ꝙ intus in corpore sint māe male corrupte que possunt deleri ⁊ fates intus ⁊ venientes ad mēbrum in quo est antrax: ⁊ ideo opz cūare istas: semp tñ intēdendo ad mām q̄ stat in pte ne int' reuertatur: sed qñ venenū venit ad extra: ⁊ nōdū est expāsum: tūc nō cūamus vt ibi apparet per Auicē.

¶ Deinde oportet vt reuertaris ad coz cum defensione eius ⁊ confortatione ipsius cum eis in quibus sint infrigidatio ⁊ odoramētuz sicut acetositas citri ⁊ mule ⁊ rob pomoz ⁊ cydoniez: ⁊ sicut granata acetosa valde ⁊ olfatus sicut rosaz ⁊ camphore ⁊ sandali.

¶ Rēqr mā venenosa: ⁊ illa petit cor: ꝙ opz dēfendere coz: ⁊ qz iste māe sunt calde putrefactē: ideo opz ꝙ sint frigida q̄ occurrunt.

¶ Et sit cib⁹ sic lētes cū accto ⁊ sic cib⁹ cū accto valde acetosus fact⁹ ex camib⁹ arabengi ⁊ bedoz.

Dubᵐ 4ᵐ ¶ Dubitat vtrū cibi istoz debeāt cē i grossatiui sanguis vel subtiliatiui: quia in pruna ⁊ carbone dantur cibi subtiliatiui sanguinis. vt Azarauius ⁊ Rasis in diuisionibus cap. 130. et go hic. Item vbi est sanguis grossus debet dari cibus subtiliatiuus: sed hic ⁊c. ⁊ In contrarium Auicē. hic ⁊ Azarauius. ⁊ Dicēdum ꝙ cibaria istoꝝ debent esse ingrossantia sanguinem. Ratio qz in istis maxime timetur pericnlus fumoꝝ venenosoꝝ ad coz: sed ingrossantia sanguinem prohibent fumos penetrare obturando ⁊ quietando. ⁊ Ad primum dicēdum ꝙ nō est simile de pruna ⁊c. qz materia nō est sic venenosa: qz si esset daremus ingrossantia. ⁊ Uel dicendum ꝙ illa ingrossant per qualitatē frigidam vt prisana ⁊ citrulli: sed materialiter sunt subtilia: ⁊ ita hic sicut caro hedi in substātia est subtilis: sed qz frigida ⁊ acetosa ingrossant ⁊ quietant. ⁊ Ad 2ᵐ dicendum ꝙ ratione illius nō competit ⁊c. Nota tamē ꝙ cibi sunt ingrossatiui sanguinis in istis. f. nisi fortis se. prohibeat.

¶ Et oportet vt rozetur mansio infirmi cū aceto plurimo ⁊ folijs salicis ⁊ violis ⁊ rof. ⁊ nenufare ⁊ similibus. Et ponant sup coz epithimata ifrigidantia ꝓsortātia ex eis que cognoscunt de medicinis bfitiuz pulsum cordis calidum ⁊ habentium pestilentiam.

¶ Pater.

¶ Et ad vltimū regāt regimīe bfitiū aerē pestilētiale.

¶ Sicut in habentibus aerem pestilentialem ⁊ febrē intendimus ad confortationem cordis ⁊ prohibitionem putredinis: confortationem cuz cibis corrigendo coz: vnde aliter regit q̄ in alijs habēt vt semp spūs inouetur circa coz per nouū cibū: ita hic Dy.

Dubᵐ 5ᵐ ¶ Dubitatur vtrum possumus dare aliquid de tyriace. ⁊ Uidetur ꝙ sic: quia valet contra venena vt omnes concedunt. ⁊ In ptrarium quia calefacit. ⁊ Respōdet Dy. ꝙ nullo modo competit: ratio est quia subtiliat sanguinez ⁊ facit magis fluere. Dico ꝙ si nō sit multa inflammatio est optima tyriaca: ratio est quia est contra venena. Item Bal. in libro de cōmoditatibus tyriace cap. 6. dat in morbis pestilentialibus. Item Bui. ⁊. lib. cbirugie cap. 59. dat. 36. tyria. ⁊ Ad contrarium dicendum ꝙ illud noceret si esset sch. ⁊ Ad rationem Dy. dicendum eodē modo: ⁊ ꝙ plus iuuat repellendo venenum q̄ calefaciendo noceat. ⁊ Uel dicendū ꝙ subtiliat: immo habet contrarios effectus constringit vbi fluentia ⁊ facit fluere constricta: vt Bal.

¶ Altboboin vo ipsuz ⁊ qđ currit cursu eius de eis q̄ nominata sunt curet in principio cū eis que ꝓstringunt ⁊ infrigidant cum spongia infusa in aqua ⁊ aceto: aut in oleo ros. aut oleo de pomis ⁊ arboee mastacis: aut oleo de myrto: ista fiant in principio.

¶ primo altboboin localem ponit curam. Secundo ponit quoꝝdam curā. ibi (Dicerunt.) ⁊ primo in duas. primo qñ non est in via exiture. Secundo quando est. ibi (Et in illo.) ⁊ prima in duas. primo qñ est in principio. Scōo in statu. ibi (In statu vo.)

Dubᵐ 6ᵐ ¶ Dubitatur vtrum debeamus repercussiuis vti. Contra Azarauius ⁊ Rasis in diuisionibus cap. 135. Item ꝙ facit reuerti māt ad principalia ⁊c. ⁊ Dōm vt distinguit Bernus ꝙ repercussiua ponit circūcirca ne corruptio pambulet ⁊ augeat: sed sup locoz ꝑs ponit qđ resolui maturat ⁊ rūpit: sicut ficus cum melle ⁊ synapi. vel aut incipit venenosum: ⁊ sic nō debet poni. aut transmutatur in venenosuz: ⁊ si incipit a sanguine inflāmatoꝝ tunc ds poni.

¶ In statu vo curet cum scalpellatione si possibile est, ⁊ fiat vt currat qđ est in ipso ⁊ non dimittatur vt bmum fiat: qñ additur venenositas eius. Et si indiget ventosis suggentibus cum subtilitate fiat.

¶ Considerandum ꝙ istam scalpellationem non solum in statu debemus facere: sed in principio ⁊ augmēto: ⁊ ḡcitus possibile est extrahatur materia venenosa: ⁊ non solum scalpellationibus et ventosis: imo cum igne ⁊c. ¶ Considerandum ꝙ Auicen. primo tangit ordinez. primo scalpellamus vt currat sanguis ⁊ facimus hoc: quandoq; cum aqua calida lauando. Secundo si expedit ponimus ventosas suggentes. Luz subtilitate. i. per subtilia scarnina scalpellationis. Item. i. subtiliter attendatur: quia primo fiat flebotbomia ⁊ ponantur repercussiue ⁊c. Item. i. quādo sint subtiles ⁊ non magis vt solum erumpendo.

¶ Et in illo qđ dz sudam exiture opz vt administret

apd statū

apō statū eī⁹ aut circa statū eī⁹cū aptiōe. Et qñ est illic febris tardabis cū infrigidatione ne reducas cū ea māz retro. Et apertio gdē fit cū eis que sunt sicut cū broca cū aqua camomille ⁊ anbeti ⁊ reliquoz aperiē tiū subtiliū que dicem⁹ in caplis vulnerum.

¶ Considerandū q⁹ propter malitiā materie raro pingit fieri eruras: tñ si pingit oportet vt admittatur. s. cura cuz apertione cū rebus aperientibus ⁊ resoluentibus que dicu. ⁊ nō dicit pure maturantibus: q⁹ illa sunt viscosa oppilatiua que possent addere ad corruptionē. ¶ Cōsiderandū qñ est illic febris est maior timor de reuersione māe intrus q⁹ significat multa ⁊ prava mā: ⁊ ideo iz fit preceptum supra q⁹ circumcirca apponantur frigida: tamen dic retardabis ne mā intro reuertatur: imo tota ventat extra.

¶ Diperunt carnata aūt ⁊ sephyros. Confert emplm de capillo veneris ⁊ atriplice ⁊ volubili ⁊ radice cuscī cū pauca gūma pun ⁊ melle cū vino aut gluten cū gūma pun ⁊ ceratū aut sordes alueariōz apuz ⁊ lupini infusi in aceto aut radix cucumeris asinun cū gluti no albomi aut nutrū cū ficub⁹ aut cum fermēto.

¶ ponit curā quorūdā. Considerandū q⁹ ex his medicinis quedaz sunt maturatiue quedam sunt resolutiue ⁊ exiccatiue: iste si fiunt factis euacuationib⁹ defensio corde scarificata particula sunt vtilia. aliter parum valent: ⁊ ideo non laudat nec vituperat.

Dub^m 7^m ¶ Dubitatur vtrū in antrace cōpetat somnus. ℣ Videtur q⁹ sic: q⁹ iuuat in digestione materie. ℣ In ptrariū cōmunis visus operātiū sm Dy. ℣ Dico q⁹ vel apparet motus māerū ad cor ⁊ cerebrum: signum syncopis casus pulsus frigiditas extremitatū ad cor: ad cerebruz subeth vel alienatio. ℣ Sed tu dices quomō subeth potest fieri. Respōdet Dy. multitudine vapoz vel q⁹ deycit virtutes vt nō possint exire in opue: ⁊ ideo potius est vigilandi impotentia q⁹ somnus: vt de ethica dicit Gal. primo de febrib⁹ caꝑ.9. Et his apparentibus nō cōpetit somnus. Ratio prima: q⁹ in materia venenosa nō cōpetit somnus: vt in sen.6. de cura eius qui in potu sumpsit venenum precipit q⁹ vigilet. Item ratione in syncopi nō conuenit q⁹ mouet ad interiora: ⁊ ideo patientib⁹ syncopim precipiunt vigilare tertio lib. sen.9. ⁊ p̄ cañ. sen.3. Item ratione materie tendentis ad cerebrū: q⁹ somnus est adiuuans ad motū versus cerebrum ⁊ ad tendendū causam in eo: vel nō apparet materierū motus nec p̄dicta accidētia: ⁊ tūc nō debet superfluere vigilare: ⁊ plus debent vigilare q̄ dormire. Ratio q⁹ multa vigilia calefacit ⁊ inflāmat: q⁹ calefactio nocet vltis inflāmādo sanguinē. Scōo q⁹ debilitat virtutē. Tertio q⁹ superflua vigilia debilitat cerebrū ⁊ replet malis vaporib⁹. vt.3. cañ. sen p̄ma caꝑ. de cura corruptionis memorie ⁊ de cura epilepsie. ista repletio nocet istis: q⁹ i hac passione est aptum puenire tale accidens. s. subeth ex repletiōe capitis vaporosa: ⁊ ideo pfert aliquis somnus moderatus. Si aūt debeant vigilare propter accidentia predicta non debent duci per terrā: sed stare in domo. Ratio q⁹ motus inflammat eos. Scōo q⁹ eos ōbilitat. Tertio q⁹ occurrūt aeri frido tūgēti forsan māz illuc locū antracis: vñ repellit ⁊ p̄hibet extra exire. Dy. aliter dicit.

¶ De apātib⁹ accidēt⁹ in gládulis. Caꝑ. 19^m.

APostemata gládulosa q̄ nō iccdūt via a tūgari q⁹ qñq; accidunt in loco aliquo casu in crisibus ⁊ qñq; cadūt casu expulsionis a mēbris radicalibus ⁊ forsasse attrahunt ea vlcera ⁊ apostemata alia super extrema ad que currunt materie in vijs quarum incedant carnes illc: quare inuoluuntur cū eis sicut accidit inguini ⁊ subascellis ex apostematione amborum in eo qui habet scabiem aut vlcera super pedes ⁊ manus. Et qñq; sunt cuz repletiōe corpis: ⁊ qñq; non est in corpore plurima repletio.

Dub^m 8^m ¶ Determinandū de altbodoim: hic de apātibus in locis glandosis.

¶ Sed tu dices ārē post apata calida. ℣ Dōm q: vtplurimuz fiunt de mā calida saltum in ascellis ⁊ inguinibus. Scōo fecerat. s. nos securos in repcussione: sed boz apatū cura diuersificat a cura calidoz. q⁹ nō debemus repercutere. ⁊ nō dicit infra tractatu de frigidis. q⁹ nō opz repcutere in cura frigidoz: q⁹ in frigidis in p̄n° ēt nō appropinquamus pure repcussiue. Et primo ōtermiat de causis. Scōo de cura. ubi (Et cor cura. ¶ Considerandū glādosa. s. in glandulis emūctorijs. ¶ Scōo cōsi. q⁹ qdā venenosa de his sunt qdaz non ⁊ de his dicit quedam cretice ⁊ quedam non cretice ⁊c.

¶ Dubitat q⁹ nō videt spectare ad būcū ista ōtermiatio: q⁹ nō oz terminare de morbis qui accidūt vni mēbro sed de cōib⁹ vt primo cañ. primo ca. ℣ Dōm q⁹ q⁹ glandose carnes emācrotice sunt in multis partib⁹ ⁊c. Illarū apostema dicit morb⁹ cōmunis. in. 3. cui ōtermiat de apostemate solute carnis post aures vt sen. 5. hic ⁊c. Dub^m 2^m

¶ Dubitatur de qua materia vtplurimum fiant. ℣ Dicendus q⁹ de calida vel ad calidam declinis. Ratio quia ista apostemata fiunt per viam defluxus. apostemata aut3 per viam defluxus sunt vtplurimum calida: q⁹ caldi humores sunt apti fluere. Dub^m 3^m

¶ Tertio dubitat que apostemata sint de materia magis calida: aut emunctoriorum cerebri aut cordis vel epatis. ℣ Videtur q⁹ cerebri ex Gal. scōo prosticoz. 14. cōmen. ℣ In ptrariū q⁹ cerebū oz supfluxiones frigidas. ℣ Dōm q⁹ vel fiunt cretice: ⁊ sic calidior materia sursum ⁊c. Ita Gal ibidē: ⁊ aui. sen. 2. caꝑ. de signis crisis eriture. vel fiunt expulsione a principalibus: ⁊ tunc calidior a cor de post ab epate frigidior a cerebro: ⁊ ō apostema post aures est magis frigidum qui etiā in subascellis est ficca ledes. Rasis in diuisionib⁹ c. 132. geta respectu ascellarū ⁊ nō sic facit sanē: q⁹ locⁿ nō ita calidus ēt ꝓpe loca expulsionis vere alr vzie dicit Dymus. Dub^m 4^m

¶ Et coz cura est diuersa a cura apostematū aliorum in principio cū expletione ⁊ nō administratur in eis illud: imo euacuatio per flobothomiā ⁊ solutionē ventris est illud qđ est necessarium.

¶ primo coz que sunt in glandosis emunctorijs. Scōo in nobilibus glandosis. ibi Verum.) primo qñ cretice ⁊ expulsione a p̄n cipalib⁹. Scōo qñ sunt cā totius corpis repletionis. ibi. Si aūt.) ℣ Prima in duas. primo ponit curā generalē. Scōo spālem siue localē. ibi. Curatio.) ¶ Considerandū q⁹ puenit cū alys: q⁹ flobothomia ⁊ pharmacia cōpetunt: differunt q⁹ non repercutimus.

¶ Dubitatur de qua vena fiet flobothomia. ℣ Dōm si in collo de cephalica: si in titillico de cōi vel basilica: in inguinib⁹ de basilica etiā de pede ⁊ cōi sm Baly. tertio pract. caꝑ. 27. s. de flegmone. Et accordat generali cañ. Al. de flobothomia. sed sm Rasim loco allegato de basilica in inguinib⁹ in subascellis de basilica ⁊ de pede. Dub^m 5^m

¶ Dubitatur vtrū de eadē pte vel opposita ⁊ qua opposita. ℣ Dōz q⁹ opz p̄siderare an materia sit in fluxu an fluxerit: ⁊ an sit multa repletio in corpore an nō sit. Si materia sit in fluxu ⁊ sit multa repletio: primo opz illā repletionē minuere cū flobothomia de vena opposita siue per vnā diametrū siue p̄ duas diametros: dūmō vena sit puenienter respiciens illā repletionē. s. sit apta ad illā euacuandū: verbi gratia est in pte dextra colli apostema ⁊ mā est in fluxu ⁊ repletio multa in toto: primo flobothoma venā cōem sinistraz vel venā basilicā sinistrā. si repletio esset in partib⁹ splenis: vel forsan oporteret flobothomare venā saphenā ōtrā vel sinistrā. si repletio p̄deret a mrice. K. g. ēt oz bō apa i titillico ōtro ⁊ in fluxu cū repletione multa in toto: flōmabis de basilica vl cōi sinistra vel de saphena sm dictū modū. v. g. ēt oz apostema in inguine dextro ⁊ est in fluxu mā ⁊ repletio in toto: flobothomabis de basilica dextra vel cōi ⁊ possumus facē de sinistra: q⁹ p vtrāq; diminuet totius repletio. si mā sit in fluxu ⁊ nō sit multa repletio vel q⁹ sic sit: vel q⁹ minuit tūc intētio est diuersio ad ptrarium: ⁊ q⁹ nō est repletio fiat per vnā diametrū si reperit sufficiēs ⁊ non oz fieri per duas: q⁹ nō peruenirent flōmia ad diuersionē pp multā distantiaz. v. g. est apostema in collo in parte dextra mā fluxit. i. est in fluxu ⁊ nō est in corpore multa repletio flobothoma de cephalica oppositā: iz quidā in percussionib⁹ capitis faciant de eadē vt Isaac trac. 2. lib. 1. caꝑ. de fractura cranei. quos reprehēdit: ⁊ nō opz q⁹ flobothomes pedes ⁊ maxime sinistrū er quo nō est repletio tarde. n. venirent cūctio ad superiora vt inde diuerteret: imo multū ōbilitaret: verbi gratia est apa in titillico ōtro: ⁊ mā est in fluxu cozpore non multū pleno: flobothoma de brachio sinistro de vena cōi vel basilica: ⁊ potes flōmare ō pede eiusd⁹ pte. s. ōtro: q⁹ sufficiēter diuertit ⁊ est sufficiens distātia: vt Rasis illi q est in subascellis ꝓfert flōmia in saphena pedis oppositā. s. sm sursum ⁊ deorsuz: q⁹ si in titillico dextro saphena dextra. iudicū aūt medici in facie do diuersionē a titillico q⁹ venā brachij vel pedis eriti3 nām sanguis. Si ē grauis trahibilis iferi⁹: vel leuis trahibilis superius. b. g. est apostema in inguine dextro ⁊ in fluxu ⁊ nō multuz pleno corpore flobothoma de basilica dextra vl de pede sinistro: q⁹ ibi sunt due dimensiones tenentes locum vnius sufficientis. ℣ Sed tu dices si in apostemate in inguine dextro existēte flobothomare possumus de vena basilica brachij dextri ⁊ de saphena pedis dextri. ℣ Dōm q⁹ non est file pp duo. p^m q⁹ pes dexter ⁊ inguis dexter distant sm sursuz ⁊ deorsum sol: sed brachiū vltra hoc distat sm latū qđ est a clibano pectoris ad locū flobothomie. vel aliter q⁹ humores sursum difficiliter trahuntur ⁊ inferius facile vadunt. Aperta igit vena pedis dextri iz fiat diuersiuz tū humores superiores ꝓcipitabunt inferius ⁊ mouebunt in inguine: sicut ꝓ vulnus pedis apatur inguen. Si aūt mā iam fluxu ⁊ pre-

esserunt euacuationes tunc de vena eiusdē partis flobotbomet: ⁊ sic quādoq; facies treo flobotbomias.

¶ Curatio vo alia ꝓlōgef in eis si polē est donec declaref dispō. Nā si fuerit fz semitā crisis aut fz semitā expulsionis ex mēbro ꝓncipali tūc nō oz vt phibeaf oino imo trahatur ad mēbrum quacūq; attractione est possibile: ⁊ ēt cum ventosis.

¶ Curatio vo alia. ſ. localis donec declaretur tē. ſ. an fit per viam crisis aut expulsionis a principalibus. vel per viam replectionis: quia diuersificatur cura.

¶ Si aūt fuerit ꝓpter multitudinē repletionis tūc euacuatio est radix ⁊ minoratio cibi ⁊ subtiliatio.

¶ ꝓnit curā apostematum cuemētiuz ꝓpter multitudinem repletiōis. ꝓmo vniuersalē. Scōo localē. ibi. (Et nō administres.)

¶ Considerādū q; quādo repletio est tūc euacuatio. ſ. que repletionem minuit est radix cure: sed si a principalib⁹ solū que diuertat.

Dub⁹ 7ᵐ ¶ Dubitatur vtruz in illa que venit cretice fit flēda flobotbomia. de parte cōtraria. ¶ Dicendū q; ratione materie que cretice expellitur nō nisi esset tāta q; timeretur corruptio core ⁊ vītis: ſz si precipitarent reliquie materie corporis posset facere. minoratio tē. prohibitio vini. ſ. in subascellis timore flāme cordis.

¶ Et nō administres expulsiua imo mollificatiua ita tñ vt nō administres mollificatiua utq; absq; eūone: fortasse. n. cuciuet illud sup mēbrū cū attractiōe māci plūme imo qñ administras mollificatiua cūatiua cuz boc ⁊ trahe mām ad diuersuz. Timor. n. in expulsiuis est redit⁹ māci ad viscera ⁊ ad mēbra ꝓncipalia. Et timor in mollificatiuis est attractio māci plurime. Et cūatio ⁊ declinatio māci securāt ex nocumēto mollificantiū. Et qñ dolor fit vehemēs tūc necessariū est vt fedes ipz cū eis q̄ sunt sicut lana ifusa in oleo calo dei de adde in eo salē in fine eius donec sedef dolor statim ⁊ in primis fortasse addit in dolore.

¶ ꝓmo autēq; corpus fit euacuatū qd nō fiendum. Scōo qd post euacuationē ⁊ mundificationez. ibi. (Et qñ corpus.) ꝓmo facit boc. Scōo docet sedare dolorē. ibi. (Et quādo.) ꝓmum patet.

¶ Et qñ corp⁹ est mūdū aut mūdificatū ipm tūc resolue ⁊ nō cures. Et qñq; valet in resolutiōne illud qō est sicut farina trinci ⁊ salui⁹ illa est farina ordei. Et fortasse magnificaf p resolutionē fortē apa q̄re nō administref nisi qñ est necessaria repulsio ex mēbris ꝓncipalib⁹ ⁊ attractio materiei ab eis ad apa timēdo sup illa principalia. Et multotiēs qdem sanat ea in principio oleū calefactū qō effunditur solum.

¶ Et nō cures. ſ. si resolo magnificat apa. Cōsiderādū q; ex ista ifa sumit dīa inter curaz qñ mā pellitur a principalib⁹ ⁊ ēt si cretice fiat: q; tunc fortiter resolutur ⁊ trahitur: ⁊ quando ꝓpter repletionē totius: nō q; principalia expellūt determinare: q; nō sic fortiter resolumus: ⁊ ideo tunc est securior farina ordei: q; minꝰ trahit: nō tamen repercutimus: q; posset ire ad principalia.

¶ Ucq; qñ apa est in q̄ritate ⁊ suba sua molle in mēbro nobili sicut mamilla ⁊ testiculo ⁊ nō timef ex pbi bitōe ei⁹ nocumētū tūc prohibe ⁊ repelle.

¶ ꝓnit curā apostematis in glandosis partib⁹ nobilib⁹. Et ꝓmo differentiaz inter curam istoꝝ ⁊ preductoꝝ. Secūdo convenientiaz. ibi. (Sed quādo sentis.) ¶ Dicit primo si apostema est in carne glādosa nobili: ⁊ boc est qō dicit molle in q̄ritate ⁊ substantia.

¶ Considerādū q; cura ꝓcuīt cum aliis apostematib⁹ q; mīa sunt eruz ꝓhibētes: q; materia venenosa vel cretica tē. repercutimus. Ratio q; ista sunt mēbra que nobile habēt operationē: sed emunctoria sunt ignobilia: ⁊ ideo facta ad receptionē superfluitatum.

¶ Sed quando sentis declinationē ad duritiem tunc luni vbicūq; sit.

¶ Conueniūt ergo q; si idarant lenim⁹: ēt si maturant apim⁹: ⁊ pz.

¶ De eruris calidis. Cap. 20ᵘᵐ.

Erura est de sūma dubellet que collectiōez facūt ex apatib⁹ calidis q̄si nomē aldubella ⁊ cadit super omne apostema viceratum in interiore cuius est locus ad quem effunditur materia aliqua ⁊ remanet in eo quecūq; materia sit. Et eruta quando est ex hac sua dispōne calida: tūc aggregatur mā.

¶ Superius determinauit de apatib⁹: hic de eruris. Et ꝓmo notificando qd sit ⁊ cās ⁊ diuersitates. Scōo signa. ibi. (Cū videris.) Tertio curā. ibi. (Et donec.) ¶ ꝓma in quatuor. ꝓmo notificat nobis eruram ⁊ diuersitates q̄sda in ea. Scōo cōparat. ibi. (Et ḡto plus.) Tertio inuestigat cās quasdā. ibi. (Et cāe ei⁹.) Quarto nominat diuersitates. ibi. (Et de eruris.) ¶ ꝓma in quatuor. ꝓmo ponit qd sit eruta. Scōo ostēdit duos modos ḡbus ipsa fit. ibi. (Et qñq;.) Tertio excusat se a q̄dā determinatione de dubellet frigidis ponēdo quoz̄dā opinionē. ibi. (Et nos.) Quarto declarat quēdā modū fiendi eruram: de quo mō dixerat. ſ. quo fit incipiendo. ibi. (Doc eni.) ¶ Considerandus q; est apa dubellet ⁊ eruta. Apostema est nomē gliale ad apa magnū paruū calidū frigidū tē. Dubellet vel dubella v est apa qō bz fin. vel ꝓcauitatē in q; primet mā siue calida siue frigida siue famosa siue nō: vide erit sermo de dubellet flegmatice in ca. apostematū frigidoz: ⁊ hic dicit Aui. no men aldubellati cadit super oē apa viceratū in interiore cui⁹ locus est ad quē tē. Quecūq; mā sit. Eruta est apa bñs sinū ⁊ ꝓcauitatem cū tendentia ad saniē: ita q; mā illa est in vta sanationis: vel bz sanari: ex quo apparet q; eruta in minus bz q̄ dubellet: q; si mā in cupo ⁊ sinu collecta nō oz sanari sed retinet: ⁊ fit sic gipsuz vel sicut mel vel sicut pilus tē. nō dicit eruta: sed dicit absoluto nomine dubellet: ⁊ ꝓprie dicit dubellet frigida. Sed si mā sit sanatiua siue futura sanari: tūc dicit eruta: ⁊ q; mīe que ꝓprie sanā tur sunt calide per se vel per ebullitionē: ⁊ ideo ꝓprie eruta est de mā calida: māe enī que sanant sunt materie sanguinee vt cholerice cū sanguine: q; iste ebullunt: sanies aūt cum ebullitione fit: humores aūt frigidi stātes frigidi nō sanant: sed cū acquirunt putrefactionē ⁊ ebullitionē: ⁊ ideo siue eruta fiat de materia calida siue de frigida pōt dici q; est de ma calida. Et nō Aui. infra tractatu scōo nō loquit de eruris frigidis in apostematib⁹ fridis. ſ. per ꝓuersionē frigidoz apostematū ad saniē: q; cū apata frigida sanant: opz q; illoz mā bullat. Et vt sic sopit nām apostematū calidoz. Apparet igit q; eruture vtplurimū fiunt ex calidis apatib⁹: q; ista sunt apta sanari plus q̄ frigida apata: ⁊ si sequit vel fiant eruture ex frigidis humoribus: boc est vt illi humores calefiunt: ideo Aui. dixit eruta est de summa dubellet que collectionē faciunt. ſ. que dubellet sunt collectiones ex apostematib⁹ calidis: q; boc est dīa eruture. genus aūt est dubellet: ⁊ ideo ēt dixit eruta qñ est calida ex hac sua dispōne. ſ. aggregationis mē calida. ſ. q; mā sit calida: tunc aggregat mā. ſ. aggregatur que dicit eruta: q; ꝓprie tūc est apta ad sanationē: ⁊ apparet q; plus in emūctoriis: vide Rasis in diuisionibus. ca. 132. tē. Et apparet q; determinatio de apatibus calidis supra fuit magis fm q; per resolutionē terminant: hic fm q; terminant maturatione ⁊ apertione post.

¶ Et qñq; icipit apa calm sicut est cū aggregatione ⁊ solone ꝓmutatis itrinsece. Et qñq; nō icipit ita: imo icipit in icepcōe apatū calidoz sanoz: deinde ꝓcurrit ee ei⁹ apud statum vt incipiat in aggregatione.

¶ Dic ponit duplicem modum fiendi. ſ. vel quia incipiunt statim inesse eruturali vel non: sed incipiunt inceptione sanorum. i. apostematum terminabilium per resolutionem.

¶ Et nos in posteriorib⁹ differem⁹ sermonē de dubellet frigidis q̄ cōprebēdūt bñores viscosos ⁊ gipseos ⁊ lapideos ⁊ arenosos ⁊ capillareos ⁊ alios: ſz sunt quidā qui appropriāt nomine aldubellet illud in quo sūt humores illius generis: vez nos logmur nunc de eo qō aggregat materiam.

¶ Dic remittit nos vel excusat. ¶ Considerandum q; aliqui fuerunt qui credunt q; dubellet sit apostema aggregans materiam frigidam non furiosam: tunc Auicē. dicit q; nunc. ſ. in diffinitione supra posita non loquitur de boc: sed nunc loquit de eo qō aggregat materiā. ſ. absolute quecūq; sit: q; sic est genus eruture tē.

¶ Doc. n. si icipit eruta pp māz quā expellit nā ⁊ nō est polē vt penetret cuté neq; ēt superficiē carnis: imo sepat ei⁹ ꝓmutatē p alr pp grossitiē suā sepatiōe apparēte: tūc qesit i vacuitate ei⁹ qō sepaf fm plim: q̄re apparet ei caput acutuz: ⁊ ꝓprie si fuerit mā acuta. Iste q; eruture icipūt ⁊ aggregāt sanē: deinde matu-

rak sanies postea rūpit. Et fortasse indiget ꝓfortatione in maturatione ⁊ erupcōe ⁊ fortasse nō indiget.

¶ Hic declarat quō sit exitura incipiēdo. Et ꝑmo facit hoc. Scō declarat modū sui ꝓcessus. ibi (Iste ē). ¶ Cōsiderandū q̄ aut. innuit cām q̄re incipit apa in mō exiture qō nō resoluit: qz nō venit ad superficiē cutis: imo etⁿ separat ꝓximitatē. Apparēte. i. manifeste. pp grossitiē. i. capacitatē quā vult mā. Quietū in vacuitate ſm plurimū. i. ſm plurimā partē māc. vel ſm plurimā: qz facto cupo pōt ire alibi. Caput acutū apparet. Iste tē. p3.

¶ Et quāto plus est exitura vehemēcioris eleuatiōis ⁊ acutioris capitis ⁊ rubedinis est humor attractⁿ ei vehemēcioris caliditatis ⁊ est velocioris maturitatis ⁊ resolōnis ⁊ eruptionis ⁊ ꝓprie eminēs ꝑcedēs extrapinealis. Que aūt est cum diuersitate lata, pfunda pauce rubedinis est grosse materiei mala declinis ad interiora pauci doloris gravis motus.

¶ Hic dicit de hmōi exituris cōparatue ⁊ hz gnōs sicut gnque cō parationes ponit. Scō ibi (Et ōterior.) Tertia ibi (Et nō.) Quarta ibi (Et deterior.) Quinta ibi (Et exiture.) ꝓria cōparatio penes bonitatē ⁊ malitiā rōne māc. ¶ Cōsiderādū q̄ ex diuersis accidē tibus arguimus diuersam mām ⁊ ecōtra ⁊ p3. Cōsidera q̄ in calida est dolor maior qz magis subito alterat ⁊ nō removet sensum.

¶ Et deterior ista est illa cuⁱ⁹ corruptio est ad interiora ⁊ corrūpit illud sup qō vadit. Et est de ea que expellit ad vtrūq; latus. Et laudabilior eruptio eiⁱ⁹ est ad vētriculum proprium membro cui est via currens ad exteriora sicut exitura stomachi: vt enim erumpatur ad interiora eius ⁊ ipsius cōcauitatem inclusa est q̄ rumpat ad exteriora eius ⁊ ad vētriculū ꝓximē myrach sicut eruptio eius que in cerebro ad duos vētriculos anteriores laudabilior est qm̄ amboⁱ⁹ sunt meatⁿ sicut nasus ⁊ aures. Et qñ rumpit ad spatiū cōtinēs cerebrū aut ad ventriculū posteriorē nō inuenit meatū ad exteriora ⁊ nocet nocumento vehementi.

¶ Hic comparat rationē eruptionis. primum dictū est primo ꝓnosticorum tex. ⁊ cōmen. 44. ⁊ causa apparet ibi.

¶ Et nō est oē mēbrum ꝓuenies ad hoc vt euenīat in ipō exitura. in tūcturis. n. innoxiat egressio exiture qm̄ in eis sunt humores mucilaginosi ⁊ loca eoꝝ ampla nō suffocātia mām neq; retinēta egressionē putridi. Qz si egrediat illic exitura erit ꝓpter rem maximā.

¶ Hic cōparat exituras ḡtū ad aptitudinē ⁊ inepti. membroꝝ ⁊ ponit tres cās qz in iuncturis nō faciliter euenīūt. ꝓrio qz humores mucilaginosi nō apti ad sanie. Scōa loca ampla nō suffocātia mām tē. sed sanies fit per viā suffocatiōis ⁊ subclusionis. Tertia neq; retinēta egressionē putridi. i. caloris putredialis: imo extra: ⁊ sic nō fit sanies: ⁊ iste tres cause possunt dici due.

¶ Et deterior exiturarum ⁊ malignior earum est que egreditur super extremitates lacertorum ⁊ proprie lacertorum plurium nervorum.

¶ Hic cōparat rōne bonitatis ⁊ malitie rōne membroꝝ in quibus. ⁊ p3.

¶ Et exiture qdē diuersificant pp spatiū maturatiōis sanei siue ſm humorē in subtilitate ⁊ grossitudine sua ⁊ cōplexione in calore ⁊ frigore eius ⁊ equalitate eius ⁊ ſm tēpus ⁊ etatē ⁊ substātiā mēbri. Et nō ꝓtingit ne maturet exitura ⁊ ne cōuertat qō in ea est in pus nisi propter parvitatem caloris innati in membro aut ꝓpter grossitudinem substantie que est materiei.

¶ Posuit quasdā diuersitates exiturarū ⁊ q̄sdā cōparationes: hic ponit aliā diuersitatē ⁊ cōparationē que est in hoc q̄ quedaz cito q̄dā tarde maturant ⁊ ponit cās. ꝓmo ergo ꝓmittit eas in ḡfili. Scō in ipāli declarat. ibi (Et nō ꝓtin. ne.) ꝓmo ponit q̄sdam cās. Scō ostendit q̄re sanies aliq̄ est occulta. ibi (Et q̄q; ꝓtin.) Tertio cōplet narrationē causaz. ibi (Et statur.) ¶ Cōsiderādum q̄ iste due cause sunt valde principales respectu quarūdā: qz tem pus eius ⁊ cōplexio mediocribus illis sunt causa: ⁊ patet.

¶ Et q̄q; contingit ex hoc vt fiat sanies in interiore parte sin ⁊ non appareat sensui propter profunditatē pus ⁊ grossitudinem eius qō est super ipsum.

¶ Hic est ꝓpositum. 41. ꝑticule. Quāⁿ sanies facta tē. Ex hoc. i. exitura: vel ex hoc. i. defectu caloris tē.

¶ Et statur sup maturitatez sanei velociter. Et qñq; nō stat ſm subam suaz in grossitudine: q̄ si maturat ⁊ subtiliat leniⁱ⁹ suba eiⁿ velociter: ⁊ ſm q̄ est de carne ista pⁱma ⁊ pauca ⁊ pp cās exiture ⁊ casus ad sanies pp repletionē ⁊ multitudinē māci ⁊ corruptionez eiⁿ.

¶ Hec ista exponit ſm hy. ⁊ statur sup maturitatez tē. i. velociter cognoscit. Et qñq; nō stat. i. nō velociter cogñscit. Aīr exponit. stat sup maturitatē. i. velociter maturat. Et qñq; non stat. i. nō velociter maturat ſm subam in grossitudine. i. ſm q̄ magꝝ ⁊ minⁿ ē grossa. Qz si maturat. q. d. si maturatio subtiliat eā appebit lenis. velo. ⁊ subtilis. f. cutis ⁊ caro sup. ¶ Cōsiderādū q̄ hic. 11. ponit cās. ꝓrima cā. ouersitas in grossitie ⁊ subtilitate māc: ⁊ hāc cām posuerat: sed resumit vt recōmunet ſmonē. Scōa cā. multa vⁱ pauca caro sup mā: qz multa caro est cā cite sanationis de se nō vi empiastroꝝ. Tertia cā est de causis ꝓximis ad faciēdā exiturā. Et ꝓpo. i. causas ad sanie. i. q̄ exitura fiat ⁊ sanies. Et vna ō istaꝝ causaꝝ est repletio. f. in ōcho ⁊ epate: qz multa repletio in ōcho ⁊ epate est cā multe repletionis i pte: ⁊ ex ea suffocat calor: ⁊ tarde fit maturatio. Et multitudinē māc. f. in parte: ⁊ illa pōt esse absq; repletione in toto. Et corruptionē: qz mā corrupta tarde sanat: hāc expositionē dat intelligi littera exterior que dicit vsq; tē.

¶ Et cause eiⁱ⁹ sunt nauseativa satietas ⁊ exercitia mala ⁊ egritudines que non faciunt crisim cum euacuatione apparente ⁊ nocumenta animalia ex angustijs ⁊ sollicitudinibus corrumpentibus sanguinem.

¶ Ponit causas exiture: ⁊ omnes iste cause sunt mete. que corrūpunt sanguinem ⁊ multiplicant quedam ex eis malum sanguinē: vnde fiūt apata quedā que nō possunt resolui sed seruant aut corrumpūt mēbrū. vel posset dici ⁊ cāe eius. Scorruptionis materie.

¶ Et de exituris quidē est species que nominatur tumulosa ⁊ est exitura que rumpit: ⁊ qō est sub ea est simile carni bouine. deinde apparet ab ipsa sanies alia. ⁊ de exituris est spēs que nominat albir: ⁊ est exitura vasalis rotunda ⁊ rubea quā qui hz ſm plurimū non expoliatur a febre. ⁊ eius euentus ſm plurimum est in capite: ⁊ quandoq; accidit in alijs locis.

¶ Hic dicit de quibusdā exituris babētib⁹ nōia quedā ⁊ hz duas. Scōa ibi (Et de exituris.) ¶ Cōsiderādū q̄ apud hy nū hic exitura fit: qz quedā pars materie fit sanies quedā nō apta sanari convertit in quādā carnē similē carni bouis vel tauri: aliter q̄ ibi nō generat caro sed colligitur sanies in vna parte ⁊ alia: ⁊ inter duas sanies est caro. Et de exituris tē. dicit in nostra terra repanatia.

¶ Significatio q̄ apa fit exitura. Caꝑ. 21m.

Cum videris pulsationē plurimā aut duritiē prolongatam ⁊ caliditatez: tunc exitura q̄ apostema est in via vt fiat exitura.

¶ ꝓmo signa exiturarum extrinsecarū. Scōdo intrinsecarū. ibi (Quando accidit apostema. ℣ ꝓma in tres. ꝓmo quando apostema fit exitura. Scō quādo exitura sanat. ibi (Cas.) Tertio iudicia bone sanies. ibi (Sanies.) ¶ Cōsiderandū q̄ oia ista signa significant materiā multā que nō pōt resolui: sed ebullit tē.

¶ Significatio maturatiōis ⁊ eius signū. Caꝑ. 22m.

Cum videris lenitatē q̄dā ⁊ sedationē doloris: tūc scias q̄ est in via maturationis.

¶ Contra afoi. 47. particu. 2. f. circa gnōnē sanei tē. ℣ Dōm per expositionē in via tē. i. matura.

¶ Judicia sanei. Caꝑ. 23m.

Sanies laudabilis est illa que est alba lenis cui non est odor horribilis ⁊ in qua non operata est nisi caliditas innata: hz non sit excussatio a communitate extranea.

¶ ꝓmo ostēdit que sit sanies laudabilis. Scō quę illaudabilis. ibi (Et sanies mala.) Tertio ostēdit modos q̄dā terminationis sa-

riatoꝝ apaꝝ.ibi(Et neꝯe.)℣ prīa in duas. ꝓmo ꝓmittit q̄ fiat cō dinones laudabiles sanici. Scō declarat eas.ibi(Et non addit.) ¶ Cōsiderādū q̄ actio caloris q̄dā ē simplr nātu q̄dā ꝑter nāz ꝛc. 5.de simplici medicia.cap.5.dist.m.z.3.colliget.c.4.ꝛ.5.alr.5.colliget. cap.5.ꝛ in cōmē.afoi.-7.ptī.z.circa gnōnē.ꝛ ꝑmo ꝓnost.in fine.

¶ Et nō adhūr eius lenitas nisi vt sciatur q̄ ipsa est ꝓparata pan a virtute digestiua ꝛ non diuersificat eius ꝓparatio in inobediente.

¶ Habet tres. ꝓmo ostēdit q̄re ē lenis. Scō q̄re nō horribilis odoris.ibi(Et opꝫ.) Tertio q̄re alba.ibi Direrūt.) ¶ Considerādū q̄ sanies dī lenis q̄ ē eq̄lis in colore ꝛ subā: ita q̄ oēs ptes sūt sibi ꝓsime ꝛ vnifōmes: ꝛ er b sequit̄ superficiei lenitas: vt dī ēt de ege stione a Gal'p̄ de crisi.11.cap.cū g̃ sanies est eq̄lis significat q̄ mā obedit tota ꝛ fm oēs ptes: sed q̄n est inequalis: tunc quedā ps est obediēs ꝛ q̄dā inobediens: ꝛ hoc est q̄d dicit. nō diuersificat eius virtutis operatio nō obediētis ꝛ obedientis: q̄ tota est obediēs.

¶ Et oportet ne sit ei odoꝝ vehementis horribilitatis vt sit longinquioꝝ a putrefactione.

¶ Contra q̄ non euacuatur a febre vt dicetur fen.4.tract.3.1.ca. sed non debet esse multus ꝛē.

¶ Direrūt ꝛ regrūt ex ea alba q̄n colorē mēbroꝝ radicaliū ē alb⁹ ꝛ nō assimilat cā nisi nā potēs super eam.

¶ Direrunt.s.Gal'primo ꝓno. ¶ Considerandū q̄ dirit.direrunt. q̄ caro facit sanem albam: ꝛ tamen est rubea: ꝛ ideo forsan ratio Gal'.nō verificatur nisi esset q̄ aliqua caro est membruꝝ ſpermaticum. Item cauſ est alba: vt inuit Ari.9.phīc.3.ꝛ.4.phīcmatuꝝ.

¶ Et sanies mala est fetida significans putrefactionē q̄ ē ꝑua maturationu ꝛ significat dominiū caliditatis extranee. Et q̄n egredit̄ sanies diuersarū partiū ꝓpriē tū coloꝝ ꝛ substātiaꝝ est ēt de gñe diuersio a bona.

¶ Patet.

¶ Et necesse est omni sanici vt faciat euenire in corpore putrefactionem aut maturationem aut diminutionem aut alteretur cum modo alio.

¶ Hic ostendit quatuor modos terminationis apostematum.

¶ Et necesse ē oī sanici.i.oī māci male q̄ facit apa vt faciat ꝓuenire putrefactionē.i.corruptionē mēbri aut maturationē.i.ꝑfectio nē ad sanīē.aut diminutionē.i.resolutionem.aut cū.i.cū virtute.large su mīt hic sanies: sicut ꝛ large sumīt in afoi.20.ptī.6. Si in vētre ꝛē.

¶ Significatio exture intrinsece. Cap.24^m.

Quando accidit apa calln in viscerib⁹ ꝛ accidūt horripilatiōes ꝛ febres ꝛ nō est eis ordo ꝛ fit doloꝝ vehemētioꝝ ꝛ ē horripilatio in ꝑmis logioris ſpatij deide nō cessat abbrevia ri ſpatiū ei⁹ ꝛ addit̄ grauitas apatis: tunc scias q̄ apa fit extura ꝛ q̄ peruenit ad collectionē sui. Et nō fiunt doloꝛes isti in ꝓncipio vehemētioꝛes: ꝛ q̄to plus approximat stat⁹ mioranī nisi q̄n eruptio fit in ꝓncipio ꝛ solō ꝓminuitatis: ꝛ doloꝝ prouenit ex ea q̄n colligit ꝛ q̄n fit mā sanies quescit ēt calefactio fortis ꝛ inflammatio q̄re quescit febris eueniēs per cōtatē cordis.

¶ Hic ponit signa exture intrinsece. ꝓmo q̄n fit extura. Scō quando materia est materia facta sanies.ibi(Quando accidūt.) Tertio quando erumpit.ibi(Quando redeunt.) ℣ prima in tres. ꝓmo ponit quedam signa. Secundo probat dictum.ibi Et non sumit.) Tertio probat quoddā signū a pulsu.ibi(Et scias.) Patet.

¶ Et scias q̄ durities pulsus est testimoniū magnū et q̄n appet signū exture aldubellati in viscerib⁹ ꝛ nō indurat̄ pulsus nō iudices penit⁹ q̄ sit extura interior. In hepate forsan nō erit in viscerib⁹ ꝓximo i ſyphac q̄ ꝓtinet viscera. Et tu q̄dē ā sentis lat⁹ in quo est extura per grauitatē que pendet ex eo ꝛ per doloꝛē.

¶ Considerandum q̄ durities segrit̄ apostemata intrinseca rōne tensionis rōne loci: vt sumitur primo can.fen.2.ꝛ in cōmē.pulsuū. a Gal'.in cōmē.22.tūc ergo est magna durities q̄ magna tensio: b est q̄n mī est in via sanationis: ꝛ nō cū facta est sanies q̄ ōtumescit ꝛ lenit̄ locus tūc lenit̄ durities. Cōsiderandū q̄ apa ſyphac.i. myrac dz accidēria similia apostemati viscerū exturali: sed non dz pulsum durū: ideo non iudicet extura intrinsecam ex hoc.

¶ Significatio maturationis intrinsece. Cap.25^m.

Quando accidunt significationes exture intrinsece deinde quescūt accidēntia que sunt ex febre ꝛ horripilatione ꝛ doloris sedatione cōpleta ꝛ remanet grauitas tūc scias q̄ sanies iam confirmata est ꝛ maturatio adest.

¶ Dubitat q̄re dic de exturis intrinsecis ōterminat: cū sp̄ecter ad libr̄ū 3^m. ℣ Dōm q̄ ꝓsequēter: q̄ determinabat de exturis extrinsecis vt cōpleret doctrinā ꝛē. Ité q̄ extrinsece terminant ꝛ rūpūtur q̄nq; int⁹. Tertio q̄ in libro isto magʒ ḡtalr sed in tertio ſpalr.

¶ Significationes propinquitatis eruptionis intrinsece. Cap.26^m.

Quando redeūt doloꝛes ꝛ fiunt pūctiones ꝛ mordicatio ꝛ grauitas fit vehemētioꝛ ꝛ similant̄ febres tūc eruptio iā appropinquat. Cū ergo accidit rigoꝛ subito ꝛ ledātur grauitas ꝛ doloꝛ tūc iā eruptio facta est: ꝛ ꝓprie q̄n apparet sanies euacuata mordicās illud q̄d pertrāsit. Et est necessariū vt sit arefactio virtutis ꝛ debilitas arefaciēs. Et quādo extura intrinsece fit eruptio subita ꝛ egredit̄ res plurima: tūc fortasse accidunt pulsus cordis ꝛ syncopis mala: ꝛ fortasse accidit mors ꝓpter resolutionē virtutis: ꝛ fortasse accidūt vomitus ꝛ vētris solutio: ꝛ fortasse accidit ſputū sanici plurime subito q̄n extura est in pectore: ꝛ fortasse accidit p̄focatio quando crumpit ad pectus res plurima subito.

¶ Similant̄ febres alias signāt. i. fūt fīē febres fixe cū arefactione vel similant̄ q̄ nō sunt inordinate: sicut q̄n fit extura: tunc n. virtus vacabat circa digestionē materie: ꝛ iō febris erat inordinata.

¶ Curationes exturarū apparentiū. Cap.27^m.

Euacuatōes q̄dē ꝛ ea q̄bus medicant̄ apata i ꝓncipijs suis nisi tumeat̄ redit⁹ māci ad mēbrū nobile sicut declarauim⁹ ꝛ sicut erāt in b stolidi sunt res in q̄bus cōdicant extura calida ꝛ apostemata calida que nō sunt extura.

¶ Ponit regimē exturarū. Scō ꝛ intrinsecaꝝ. ibi(Aldubellet.) ꝓma in duas. ꝓmo ponit regimē exturaꝝ magis ḡtali. Scō in ſpāl.ibi (Medicinaruꝫ.) ℣ prima in duas. ꝓmo ponit curā in q̄ cōtinet extura cuꝫ apare caso. Scō ponit curā q̄ cōperit extura fm se.ibi(Illud vo. ¶ Cōsiderādū q̄ inuit duo in q̄b⁹ ꝓuenit euacuatio ꝛ repercussio: sicut ēt in apatib⁹ calidis ꝓmo eūam⁹ ꝛ postea repcutim⁹ cū sunt in ꝓncipio nisi timeat ꝛē. ꝛa in ꝓncipio extura.

¶ Dubitat vtr in ꝑa⁹ extura cōperat repcussio. ℣ Videt q̄ nō q̄ extura pōt incipē in augmēto apatis: ꝛ tūc nō cōperit repcussio. Dubiū ꝑ⁹

¶ Dubitat vtr euatio. ℣ Videt q̄ nō: q̄ tā corpus est cūatū in ꝑa⁹ apatis. ℣ Rā. Dyms q̄ extura q̄dā est inchoans: ꝛ in hac cōperit repcussio ꝛ cūatio sicut in alijs apatib⁹ calidis. quedā est sequēs apata que inchoauerūt in modū sanoꝝ apatū: ꝛ in hac nō cōperit repcussio ꝓp dictā cām Aliter credo q̄ ūi oī extura inchoāte cōsolida. s. siue nō inchoāte cōperit repcussio in sui ꝓncipio ꝓncipiante. ꝛ cūatio pōt cōpetere. Rā. medicus dz iquātū pōt ꝓhibere mām colligi in cupū: q̄ facit mēbra magis dissipata: sed per repcussiuā fit hoc. ¶ Cōsiderandū q̄ in principiante dī. q̄ si tam materia manifeste cepit cupū cōperit maturatio. ¶ Cōsiderādū etiā q̄ ista repercussiua nō debēt esse ita fortia in ꝓncipio exture siue inchoante siue sequāt sicut in principio apatū nō exturaliuꝫ calidoꝝ. Rā q̄ vtplurimū est multa mā: etiā q̄ statim q̄ inchoat extura aliq̄d hz cupū q̄uis occultū: ꝛ iō Dy. vult q̄ fiat repercussio cū eq̄libus. ¶ Tertio ꝓsiderādū q̄ euacuatio maxime fit de eadē vel ꝓpria parte ꝛ posset de ꝓtaria fieri. ℣ Ad rōnes dōm q̄ etiā in augmēto apostematū vel in fine principij cōperit repercussio hz nō fortis: ꝛ iō cū vadit ad resolonē nō repcutimus sed q̄n fit extura.

¶ Illō vo q̄d ei appropiat de regimine ē resolo ei⁹ q̄d aggregatū ē i ea. Et illō ē fm duos modos regimis.

¶ Ponit regimē q̄d competit exture fm q̄ extura. Et ꝑ ꝓmittit. Scō declarat. ibi(Quoꝝ. ¶ Cōsiderādū q̄ extura iquātū extura diē mūz q̄ stat i cupo ꝛ eruit poꝛos: ꝛ iō nō obēt sibi nisi exercitio q̄ hamnet ḡtē. Et b fit scidēdo cutē: ꝛ iō exponit resolutiuū.

dub⁹ ꝫ⁹ ¶ Dubitat an postq̃ mā intrauit cupō t fecit eritur possit resolui insensibiliter p poros. ¶ Videt q nō: q aut nō potuit. ¶ Ju ꝫtum q nodi t scropule resoluunt q̃q. ¶ Dōz q rep̄sim nō resoluunt ꝫ extrahit manifeste. Nō q mā ista tendāt ad sanie t sint grosse t si stant corrūpāt membrū: t ideo nō est similis de glandulis t nodis: q diu pōt stare in membro absq̃ periculo: cōtingit tñ quandoq̃ q resolui pōt eritura vt experti dicunt.

¶ Quorum vnus est regimen currens fm rectitudinē cū egritudo nō egredit ab eo qō ꝓsuetū est plurimū. Et est vt ingeniet in maturatione māci vt fiat sanies t in eruptione eius post illud vt tu obseruces virtutez t ꝓseruces eā ne ꝓsternat eam dolor t eruptio subito: plures enī boium mortui sunt syncopizādo ex arefactione virtutis: imo opz vt obseruet eam medicus q̃liter ꝓfortet virtutē t ꝓseruet eam eiz eo qō scis: q̃re opz vt cibet panes dubellan cibis bonis nisi sit eritura in visceribꝰ: qm̃ tūc oz necessario vt subtiliet cibꝰ.

¶ Prio ondit vnū modū regimis. Secdo aliū. ibi (Et secdo.) ¶ Cōsiderādū q Aui. inuit q est regimē rectū. i. quietus t regulare t sine fallacia: t hoc ānt regimē rectus respectu mālē est digō t eruptio: t respectu virtutis ꝓfortes eā t ꝓseruā ne debiliet eiz eo qō scia. Itē regit ꝓfortatio pp accidētia exiture qñ sit: q: dolor resolui t qñ apiri: q: multi mortui fūt syncopizādo: ergo cibo copiose satis cibis. s. de carnibꝰ: nisi sit apa intrinsece: q: opz subtiliare q: passio acutior: q: mālē magne currūt illuc: vñ Aui. ꝗrta ꝑmi tē. Lui aduenit symthoma ꝓpter extractionem tē.

¶ Et secūdus est regimen egrediens a rectitudine ꝓpter necessitatem dispositionis.

¶ Ponit secūdū modū regiminis exiture. Et prio ꝑmittit modus illū t eāz. Secdo declarat. ibi (Et est.) Tertio docet subuenire accidētibꝰ ꝓse quētibꝰ illū modū regiminis addēs qd. s. ibi (Qz si.) ¶ Cōsiderādū q recti⁹ regimē est illud ꝑmū: q: illud est nō rectū. s. simpliciter: ꝫ fm qd pp necessitatē tē.

¶ Et est qñ qñ egritudo est magna t exitura pertransiens in magnitudine sua illud qō ꝓsuetum est t timet festinatio rei in expectatione maturatiōis in ea: t scit q virtus nō sufficit in maturatiōe illius totius. Et si administrauit maturatiua perducet illud ad vestigiū imaturationis: tunc necessaria est perforatio cū cautela ne ferrum tangat illud qō sequit exiturā de membris nobilibus in tactu quorum a ferro est timor.

¶ Prio ondit q̃ sunt ēt necessitates ad hoc regimē nō rectū: t ondit qd sit illud regimē: q: est incisio exiture anī maturationē. Secdo cōplet narrationē vel declarationē eāz necessitātiū ad hāc incisionē. ibi (Et illud est.) Tertio ondit modū incisionis: t ꝓcludit eā ibi (Jn huiusmodi ergo.)

¶ Et illō est cū senseris q mā talis est grossitiei q nō maturabit t q calor inatus in membro tāte est parvitatis q nō maturabit: aut timueris q ipsa propter suā abbreuiationē est talis q alterabit alterationē nō maturatiōis vere aut exitura est ꝓpe iuncturas t mēbra principalia quare timet q ipsa corrumpat ea.

¶ Prio declat istas cās. Secdo remouet errorez. ibi (Et si fiducia.) ¶ Dicē p t illud. s. ꝓfortatio anī maturationē vt illud expectato maturatiōis: vñ oz anī maturationē apire. Grossitiei nō solū ꝓpe sumēdo grossitiē ꝫ large ad multitudinē. Cōsi. q: pōt q̃tuor cās. Abbreuiatiōez. s. passiōis aptitudie mālē nō ve maturatiōis imo maligne.

¶ Et si fiducia habetur in medicinis faciētibꝰ inuiscationem t maturantibus non elongabit quin inuiscantia prohibeant penetrare inspirationem in spatium et maturatiua moueant caliditatem debilem. Et totum illud iuuat ad putrefactionem membri.

¶ Quia aliqs diceret q̃uis calor sit debilis t nūq̃ inepta: ego ponā maturatiua q aliq̃ bāt inuiscationē: vel ꝓhibēt calm a resolone. Rādet q ista maturatiua nocēt ꝑ ingressū inuiscātis qz ꝓhibēt euacuationē. Secdo ingressū maturatiua qz mouent calitatē debilē D. s. mouēt calitatē nāle ad agēdū in māz t ipsa caliditas nālis est debilis t sic exercetur ad agendū t non poterit vel mouēt caliditatem debilem. Generatur quidam debilis calor qui mouet materiam t plus putrefacit eam. Et totum illud tē.

¶ Jn huiusmodi ergo est necessaria incisio profunda t perforatio disrupens.

¶ Hic ꝓcludit incisionē fieri t dat modū. Primo ꝓcludit duos modus quēdā. Secdo ostēdit qd fiendū post incisionē. ibi (Deinde) Tertio spāltus dat modū incidendi. ibi (Et opz.) Profunda vt attingatur materia disrupens. Lampla.

¶ Deinde sequatur illud medicine que sunt in vltimo resolutionis t exiccationis.

¶ Nō est: q: hic timem⁹ putrefactionē t fistulas: t ꝫ securāt resolutiua t exiccāta fortia: bita sūt lupia ca. de formica t igne ꝓsico.

¶ Et oportet vt sint perforatio t sectio incedentes in longitudinē villoz neruoz membri nisi sit voluntas vt destruat opatio illius mēbri timēdo casuz spasmi: tunc enim incide villos in latitudine t saluabis ab eo qō timebas. Et plurimum qdē lōgitudinis villoz cū longitudine corporis nisi i membris appropriatis: t similiter inuenis plurimū lōgitudinis villoz cuz plurimo ligature t rugarum nisi in membris appropriatis sicut in fronte. Et oportet vt nō approximet perforato neq̃ secto aqua neq̃ oleuz neq̃ aliqd in quo sit pingue: t si nō est excusatio qn lauet: tunc fiat cum aqua t melle aut aqua cum vino aut cum aceto.

¶ Dat modū incidēdi in spāltu. Secdo ostēdit qd nō est apponenduz: t qd est. ibi (Et nō opz.) ¶ Cōsiderāduz aliqñ ꝓpter necessitatē. s. timore spasmi cogimur incidere ex toto neruū fm latitudinez tē. Ligature. Lplicature Dy.

¶ Qz si vehemētiora fiant apata t inflāmatio post perforationē vapozet cum lentib⁹: t si nō fuerit illud necessarium adminstrabis incarnatiua t emplastra.

¶ Docet subuenire accidētibꝰ. Et ꝑ facit hoc. Secdo enūerat nocumēta q̃ad hanc sectionē sequunt. ibi (Et scias.) Tertio addit cās. ibi (Et loca.) ¶ Cōsiderādū q post incisionē añ maturationē pōt ꝓmigere q mā educit t nō sequunt prava accidētia: t tūc ꝓcedēdū est ad incarnatiua. s. medicamina t empla. s. incarnatiua vel ꝓpriq̃ apatio vī augeri t inflāmatio t exit virulētia: tūc qz opz resoluere t exiccare fiat euaporatio cū lētib⁹ decoctis. ¶ Cōsiderādū fm Dy. q ista exiccatiua t resolutiua debēt misceri aliqb⁹ maturatiuis. Nō est: q: in hac incisiōe añ maturationē labia vulneris idurāt rōne mālē indigeste ibi retēte: ergo rōne virulētie que ibi gnātur cōpetunt exiccatiua t resolutiua: sed rōne mālē indigeste cōpetūt digestiua: t talis digestiua nō debēt cog in aq̃ qz būccāt t putrefacit vicera ꝓpue virulēta: sed cū uxumo vel in aqua mellita.

¶ Et scias q hec perforatio est generatiua virꝰ t foraminis t fistularum: verum cum nō inuenis excusationem: tunc non est ingenium aliud.

¶ Quia mouent mālē in labijs viceris crude t indigeste q̃ ꝓcurantur in virus t foeditatē t faciūt vicera difficilia: t sic dāt fistulosa.

¶ Et loca ꝓuenientiora ad expectādum vt in eis maturetur sunt loca carnosa paucoz neruoz t venarum.

¶ Addit duos cās. ¶ Cōsiderādū q loca carnosa fūt cala: t nō spes est q fiat cōplemētū maturatiōis t tardet incisio vsq̃ post maturationē. ¶ Cōsiderādū q oz excipi anī⁹ in quo anī maturationē q foram⁹ vt Albucharis. Eluic nō dixit: q: intellexit ex tertio cās.

¶ Et scias q puncales elevate acutoz capitū paz idigent ꝓfortatiōe neq̃ ante maturitatē neq̃ post ipam.

¶ Patet qō dicit q: iste per se aperiuntur.

¶ Regimen maturationis t ingenium ad faciendum pus in exituris apparentibus. Cap. 28m.

MEdicinarū maturatiuarum caliditas opz vt sit ꝑma caliditati corꝑis t sit eis imitatio quedā. De illis sunt in ꝑmis gradibꝰ embroca cum aqua tepida t emplastratio cuz farina tritici aut ordei: t triticū masticatum est melioꝰ in B t panis cuz pice aut cera t crocus t pulvis olibani t

pr̃ eñ oleo ro. aut adepe porci aut emplñ de mãna
inico ⁊ semine lini. Et iteruꝫ emplñ de ficubus siccis
dulcib⁹ crassis pignib⁹ solis aut cũ farina ordei ⁊ fa
rina ordei iterũ: ⁊ ꝓprie si ponant in ea hyssop⁹ ⁊ ori
ganũ syluestre: aut aggregeꝫ cum aq̃ in q̃ decoquant
cũ pauco sale nõ supfluo. Et qñq; ponit in eo adepe
aut oleũ aut fortius illo duc pces glutinis albotin. Et
medicine cõposite ex vuis passis ⁊ storace ⁊ galbano
⁊ myrra ⁊ laudano ⁊ resina ⁊ butyro ⁊ mastice ⁊ bis
sopo bũda ⁊ radice cucumeris asinini ⁊ radice sang.
draconis. Et emplñ Bal. cũ oleo de cherua abſq; ce
ra ⁊ proprie qñ soluit hoc emplñ in oleo: ⁊ similiter
emplñ dydimos ⁊ emplastrũ basilicon. Et de bonis
in hoc est medicamen de lapide marchasite cum am
moniaco qđ desuper ponatur donec cadat per se.

¶ Hic in spãli põit regimẽ exiturarũ. ꝓmo p maturationẽ. Scõo
p eruptionẽ. ibi (Cũ iuenis.) ℣ ꝓma in. d. ꝓmo oñdit q̃ sit b⁹ me
dicia ꝓ maturatiua ꝓ. Scõo enumerat istas medicias. ibi (De ill.)

dubiũ ꝑ⁹ ¶ Dubitat vtr̃ medicia maturatiua sit prima caliditati co:poris.
℣ Videt q̃ nõ. mo Auer. 5. colliget. c. 5. q nõ collaudat diffinitionẽ
q̃ Bal. diffinit medicinã maturatiuã. Itẽ Albeguelit in suo de sim
plici. ponit q̃ oz eẽ cõtis sup fluxib⁹ que sunt in mẽbro. Sz sup
fluitates fũt diste̊perate. ℟. Itẽ 3. can. sen. 12. cap. de dubellet tẽ. do
cet maturare cũ simo colũbino. Itẽ hic Aui. enumerat medicias
frigidas ⁊ calidas in excessu. Amplius simile videt de maturatio
ne humoꝝ in venis ⁊ in apatibus. ꝓmo de differentijs tẽ. cap. 6.

dubiũ 2ᵐ ¶ Dubitat vtr̃ iuisceratio. ℣ Videt q̃ nõ ꝓ rõnẽ que sumit ex dictis
Aui. supra: qz phibet trãspirationẽ. Iterũ qz ꝓcludit fumos patri
dos tẽ. ℣ In 3. ũ Aui. hic ⁊ supra. 2. cap. 7. 5. de simplici. c. 5. dulti. 2.
Bal. ⁊ Serap. in suo de simplicib⁹, ſmoue q̃rto ad ꝑm̃ cũ Bal. rab.
2. prac. cap. 8. ¶ Dõm ad ꝑm̃ q̃ medicinaruꝫ maturatiuaꝝ qđã est
directe facies ad maturationẽ: qdã indirecte. Directe est illa que
ꝓfortat calidũ nãle: qz illud est qđ mãm digerit: ⁊ qz calor videtur
esse cũ humido: ideo talis medicina est calda ⁊ humida ẽperata. i.
ꝓportionata calori mẽbri: ⁊ nõ calori manus est maturatiuus ⁊ ca
lor alterius: ⁊ qz calor est diuersus ſm diuersitatẽ cõplexionũ ⁊ mẽ
broꝝ: ideo medicine maturatiue diuersificanf in caliditate tẽ. Indi
recte maturatiua est que remouet dispositionẽ p quaz nõ obedit
maturatiõi: ⁊ hec est q̃litas q̃litas multitudo supple si dispõ ista
sit q̃litas aut ꝑ⁹ aut 2⁹ aut forma specifica: si subã aut grossa aut
subtilis aut viscosa. ¶ Ad 2ᵐ dõm q̃ debet esse inuiscatiua: ratio
q: reflectit calidum: etiam quia prohibet exiccationem tẽ.

¶ Regimẽ exiturarꝫ qñ mature sunt. Cap. 29ᵐ.

Cum uuenis exiturã grosse cutis cum matu
ratione cuius nõ speraf ipsius cruptio ⁊ sunt
illic vene ⁊ chordc ⁊ nerui: tũc opz vt perfo
res: qñ si dimiseris sanie corrũpet ⁊ corrum
pet ⁊ corrodet venas ⁊ villos neruoꝝ: ⁊ illud qđ ve
hementius erit cũ fuerit ꝓpe iuncturas.

¶ ꝓmo ponit curã per eruptionẽ cũ ferro. Scõo cũ medicinis. ibi
(Et iuras qđ.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo põit regimẽ pforatio-
nis. Scõo ostẽdit quib⁹ maxime hoc ꝓuenit ⁊ quib⁹ nõ. ibi (Dico
ergo.) ꝓma in duas. ꝓmo facit qđ dcñ est. Scõo ponit q̃sdã
cau. obseruãdos in pforatiõe. ibi (Inquit ꝓsidera semper situm.)
¶ ꝓma in duas. ꝓmo ponit regimen aptionis magis in gñali.
Scõo in spãli ſm diuersa mẽbra ibi (Inquit antillus.) ℣ ꝓma in
duas. ꝓmo ponit regimẽ pforationis. Scõo qđ post est fiendũ.
ibi Et cũ tu pforaueris.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ponit neces-
sitatẽ perforationis. Scõo ponit ꝓditiones ⁊ modos. ibi (Et tu qui-
dem.) Considera primo duo que necessitant perforationẽ.

¶ Et tu qđ quere cũ tua pforatiõe locũ sanici. Et sis
sollicitus vt cadat porta pforationis iseri⁹ nisi vbi nõ
est pole: ⁊ si illud qđ est sup exturaꝫ fuerit grossum ⁊
secueris: tũc seca portã tñ: qñ adherebit grossum cũ
eo qđ est post ipm: ⁊ si fuerit extenuatũ tũc seca totuꝫ
ei⁹ i lõgũ. Et scias q̃ loc⁹ in q̃ est sanies declaraf p ta
ctũ: qñ tãgit cũ digito ꝓprie ⁊ tu obserua cũ digito
alio saltẽ alteri⁹ man⁹ an expellat aliqd ex cbũli. Et
loc⁹ qđ sanici appet ex ꝺclinatiõe coloris ad albedi
nẽ: ⁊ dũ nõ ẽ matura ẽ ꝺcluus ad rubedinẽ. Et qñq;
est loc⁹ sanici ꝺcluus ad nigredinẽ ⁊ citrinitatẽ cũ sa
nies nõ est bona ⁊ fustẽtate in tactu absq; visu: verũ
tamẽ visus est aduuãs. Opz q̃ vt i sectiõe ꝓcquatis
lineas nãles ligature nisi q̃ fũt apõ sumen nisi apõ ne
cessitatẽ ⁊ in mẽbris diuisificãtib⁹ situ villoꝝ in lõgitu
dine sua loco ligature. Nã si tu secuf fuerit illõ in pe
forationẽ exture q̃ est sup frontẽ. i. ligaturaꝫ cadet cu
tis frõtis sup facẽ: imo opz vt tu diuisifices ligaturã.
In eis vo q̃ sunt sicut iguina opz vt vadas cũ ligatu
ra in latitudine cutis: ⁊ cũ tu pforaueris exturã ⁊ ex
traxeris qđ in ea est: tũc necius est vt tu succurras ad
ꝓglutinãdũ cutẽ cũ carne vt nõ rumpaf ⁊ idurescat ⁊
fiat talr q̃ nõ glutinef q̃re fiat sinus q nõ cesset ipleri
⁊ redeat similis exture ꝓme. Et qñs mũdificaueris
nõ mozef utꝫ qn ipleaf ⁊ fiat in veritate de gñe fistu
larũ. Et anteq̃ facies ipsam ꝓglutinari in ora opz vt
mũdes eã. Et si tibi nociuꝫ fuerit vt i ipaꝫ itromittas
radiũ sup cui⁹ caput sit pán⁹ asper cũ q̃ mũdifices ip
saꝫ ⁊ frices: deide fac ipaꝫ adherere ⁊ ꝓseruet eã cũ li
gatura fz q̃ dicem⁹ de ligaturis cauernaꝫ ⁊ vlceruꝫ.
pfundoꝝ erit ꝓcuncs valde. Et opz vt tu obseruet i
pforatiõe illõ qđ dixim⁹ de ꝓditiõib⁹: deide pfora in
loco maturiore ⁊ pte lõgiore a venis arterijs ⁊ chor-
dis. Inqt Antillus. si exiura fuerit i capite: tũc sectio
ei⁹ sit sectio cõlis ⁊ sit cuꝫ radice natiuitatis piloꝝ ne
sit trãsuersa in ea vt cooperiãt eã pili ⁊ nõ ostẽdat cũ
sanabit. Dixit ⁊ qñ est loc⁹ ei⁹ oculus tũc ei⁹ pforatio
sit lata. Et si acciderit in naso pforabum⁹ eã eq̃lẽ cuꝫ
q̃titate lõgitudinis nasi. Et si fuerit ꝓpe oculũ pfora
bim⁹ eã pforatiõe simili capiti lume noue ⁊ faciemus
tortuositatẽ iseri⁹. Si aũt acciderit in mãdibulis seca
bim⁹ eã eq̃li sectiõe: qñ cõpõ bui⁹ loci ẽ eq̃lis ⁊ scif il
lud ex corpib⁹ senũ. Post aures vo pforam⁹ illõ eq̃li-
ter. Brachia aũt ⁊ cubitos ⁊ man⁹ ⁊ digitos ⁊ iguina
oia pforam⁹ i lõgitudine. Inqt ⁊ si fuerit ꝓpe coxas
pforabim⁹ eã pforatiõe rotũda: ⁊ pforatio qđẽ rotũ-
da est q̃ appẽdet cũ appẽsiõe sua in lõgitudine cor-
poris aliqd de latitudine ei⁹. Inqt qñ cũ loc⁹ iste nõ
pforaf rotũde polẽ vt aggregent in eis mãc ⁊ fiãt fi-
stule. Et silr ẽt pforaf qđ est ꝓpe anũ ꝓp locũ bũdi-
tatis q̃ aggregaf in eo. Et in latere ⁊ costis pforatur
apertiõdo. In testiculis vo ⁊ virga eq̃liter. Inqt ⁊ si-
mus ꝓmpti semp vt ꝓsectio sit sequẽs figurã loci q̃to
plus potuerim⁹ sup ipz. Coxe aũt ⁊ adiutoria secanf i
lõgitudie: ⁊ ꝓserua vt si ledas neruos. Et scias q̃ pf
foratio diuisificaf ſm loca: qñ qñ est apud oculũ: tũc
pforatio ei⁹ est lata similis situi oculi: ⁊ in naso est cũ
lõgitudine nasi: ⁊ in mãdibula est cũ lõgitudine man-
dibule: ⁊ ꝓpe aurez secaf eq̃liter quoniam cõpositio
huius loci est equalis: ⁊ cognoscitur illõ ex corpori-
bus senum. Post aures vo perforatur equaliter et in
brachijs ⁊ cruribus ⁊ coxa ⁊ virga totum equaliter
fit in longitudine: ⁊ simr in lacertis ventris ⁊ in dor
so ⁊ in inguinibus ⁊ subascellis pones eã perforatio-
nem accipiente ex latitudine etiã ne fiat in ea sinus q

fiat fistula. Et similiter in ea que est prope anū accipe de latitudine etiā ne ꝓmat sinus ⁊ fiat fistula:⁊ tes ticuli ⁊ virga equaliter in longitudine. Et in latere et costis accipe in latitudine etiam vt sit transuersa:qm̄ situs costarū est:similiter ⁊ caro que est sup eas. Inquit ꝓsidera semp situ carnis ⁊villos lacertoꝝ qm̄ nō sumus ꝓmpti nisi ad hoc vt pforemus cū imitatione loci vt nō ꝓmat incisio ⁊ sit locus icarnationis bonus nō grossius. Et sit in dispōne studiū tuū ne icidas arteriā neq; venā magnā aut neruū aut villos lacerti ⁊ perforato sit ꝑm magnitudinē exture. Sed si fuerit parua ⁊ currit qđ est in ea ex loco vno:tūc seca eā in loco vno. Et si fuerit magna tunc perfora eā ex ꝓncipio:deinde intromitte digitū tuū indicem sinistrum in eo ⁊ perfora eā vbi ꝓmerint caput eius:deinde intromitte etiā in foramine scđo ⁊ ꝑm ß donec venias super eā. Et si exture fuerit locus sufficiens ex quo sit possibile exire qđ est in ea perforabimus ipsaꝫ in illo loco. Et si fuerit rotunda aut fuerit ei figura ne egrediat qđ est in ea ex perforatione vna perforabim⁹ eā in interiore parte sui in duob⁹ locis aut trib⁹ ꝑm quātitatē quā scis q; oē qđ aggregat in ea currit in bora. Inquit nisi sit exture ꝓiunctura aut mēbrū nobile aut mēbrū ꝓpinquū ossi aut pāniculo festinabim⁹ in perforatione eius ante q; ꝓfirmet eius maturatio ne pus corrūpat aliqd de bis mēbris. Dico ergo istō est regimē qñ nō inuenimus excusationē de pforatione. Et aūt speramus q; rumpat per se nō perforabimus. Et similiter si speramus q; ipsa rumpat per medicinas facientes eruptionē. Fortasse enī iuenimus in medicinis facientib⁹ eruptionē qđ stat loco perforationis. Et multotiens perforat cutis pforatione aliqua aut accipit de ea aliquid postea ponit super eam eruptionem faciens vt sit ei profundatio.

¶ ponit obseruanda in perforatione. Secundo declarat quedaꝫ, ibi(Et scias aliter ⁊ ſa.) Tertio complet sermonem. ibi(Oportet ergo.) Omnia dicta sunt nota in fine ca.

bubim ¶ Dubitat qr videt q; nulla exitura debeat aperiri: qr ois pōt cum medicinis aperiri. ¶ Dōm q; ꝓpter duo aperiū⁹ fine ferro. Primo ꝓpter timorē infirmi. Scđo si apostema sit frigidū magnum causticum perforat ⁊ exiccat:⁊ ideo in apostematib⁹ calidis longe melior est cum ferro. ¶ Dico ergo Aui. dicit. si speramus vē per medicinas facientes intelligendum est per leues medicinas.

¶ De eruptionibus exturalibus. Cap.30m.

EXituras qdē saluas in qb⁹ nō est magna malitia aperit aqua calida ⁊ erūpit eas. Dutre facte aūt ledunt ex ß vehemēter pp illō qđ attrahit eis ex mā:⁊ cū vides exturā quam aq̄ calida rectificat confide tunc de bonitate eius.

¶ De cura. Cap.31m.

ET scias q; emplatio cū radice narcisci rumpit oē prauū:⁊ ꝓprie cū aq̄ ⁊ melle bulliat totum illud cū oleo de lilio aut irino aut radix cāne recens cū melle aut pice sicca cū sordicie aluearū apū aut emplastrū arbosilos: aut sumat cere ⁊ resine ⁊ butyri oium añ. lib.j.⁊ picis sicce ⁊ mellis amboꝝ añ. lib.ß.⁊ floris eris.ʒ.iij.⁊ olei q̄tuꝫ sufficit. Et medicamē de allijs ē bonū valde. Aut sumant ammoniaci.vj.cere.uij.glutinis albotin.uj.sulpburis citrini.uj.nitri.uj.⁊ fiat ex eis emplm. Et ō illis q̄ nos expti sum⁹ est vt sumant medulla granoꝝ cocti ⁊ nuc rācida ⁊ fermētū ⁊ caules ōcocti ⁊ cepe ōcocte ⁊ syna pis ⁊ sinus colūbinus ⁊ fiat ex eis emplm:rūpit.n. velociter. Et utq; diaglon solutū in mucilagine synapis ⁊ sapone associatū cū ficub⁹. Et ō medicis erūpētib⁹ stātib⁹ loco pforatiōis ē vt admistret emplm factū ex melle anacardoꝝ ⁊ pice būida q̄ duo aggregent cuꝫ igne eq̄lr:deide ponant sup exturā ꝑ mediū diē qm̄ rūpet eā. Et de eis utq; q̄ sūt fortia ē vt sumant albumi ⁊ calx nō extincta ⁊ ponant i submersiōe sui ⁊ media aq̄:deide colet postq; bullierūt ⁊ sint in illa aq̄ albumi ⁊ calx:deide sumant ⁊ ponant in caldariaꝫ de ere ⁊ ponant sup prunas ⁊ ꝓgelent in salez. Et sumat de ß sale aliqd ⁊ q̄stū ē q̄rta ei⁹ de sale ámoniaco ⁊ ponat in mucilagine nasturtij in q̄ sit aliqd de melle anacardi ⁊ admistret. Aut sumant cátarides ⁊ terant ⁊ ponant sup oleū vet⁹ ⁊ ponant sup ignē lentē. Ignē prune donec totū coagulet:deinde terat siē teritē emplm ⁊ ponat sup ipm mel anacardi ⁊ ppie si ponat in eo sterc⁹ accipitris aut sterc⁹ passerū aut stercus anatis. Et qdā iā dixerūt alchebichez. Et ō medicis resolutē tib⁹ ē oē calidū resolutiuū iteratū sup mēbrū cū raritē catiōe mēbri ⁊ raritate ei⁹ cū vaporationib⁹ faciētib⁹ illō de illis in qb⁹ est humiditas calā:⁊ q̄sto plus resoluit emplastret multotiēs loc⁹ ⁊ embrocet. Et opꝫ ne vacuū sit regimē a medicis lenientib⁹ donec leniat durities ipsi⁹:qr necessariū est vt administrent lenētia sola. Et iste medicie resoluentes sanie sūt de sūma albanrach ⁊ synapis ⁊ sterc⁹ auiū ⁊ arsenicuꝫ ⁊ calx ⁊ cordumenī ⁊ misceant cū eis q̄ sūt siē tbus ⁊ glutinū ⁊ albotin ⁊ mastix ⁊ aldibic ⁊ aggregentur cum aceto ⁊ oleo antiquo ⁊ medicamē factū cū allijs aut ex albacuē aut ex piretro ⁊ stafisagria ⁊ banrach cum melle. Et añ oia ista mūdef loc⁹ cū aq̄ cal̄a. Et medicamen de marchasita cui⁹ descriptio ℞. lapidis marchasite ʒ.rij.ámoniaci tantūdē:farine fabarū.ʒ.vj.misceat cū resina humida ⁊ linat sup cutē ⁊ ponat sup sanie donec cadat ꝑ se:⁊ opꝫ vt admistret statiꝫ qm̄ exiccat velociter. Et medicamē factū ex salis ámoniaci q̄ntitate ptis vn⁹ ⁊ ex bezabard q̄ntitate q̄rte ptis vn⁹ ⁊ ex lybargirij q̄ntitate ptis vn⁹ ⁊ terne ⁊ ex olei antiq q̄titate ptis vn⁹ ⁊ duarū tertiarū partis sumat ex eo linimentū. Et qñ nō ꝓferunt medicine sicut predixim⁹ necessarium est perforare aut cauterizare.

¶ Regimē exturarū intrinsecarū. Cap.32m.

ALdubellet qdē intrinsece opꝫ vt reganꝫ cum cūone ⁊ ꝓpe qñ cholā ē egredies i egestiōe ⁊ vrie figūat q; sanguis tot⁹ ē malus. Quando vō vīficat existimatio medici q; sanguis ē bon⁹ ꝓter illū quē expellit ad exturā. Et post cūonē tūc opꝫ vt maturet cū medicis eq̄lib⁹ siē est vinū tenue subtile cū bibit paulatim. Et illud cui intrēdū est in maturatiōe exq̄sitissima coq̄ sūt medicie subtiliatiue exiccatiue siē myrrha ⁊ cinnamomū.⁊ reliq̄ spēs:⁊ ꝓsequant cū potu vini subtilis qđ ē ad albedinē ꝺeliue. Et ō cōpositū sit tyriaca ⁊ metridatū ⁊ homorusia.

¶ Dicit de cura exturarū intrinsecarū:qr nō spectat ꝓncipaliter ad hunc locū sed ad tertiū lib.nō breuiter getractat. ¶ Cōsiderandū

q̄ in hoc cōicabāt exiture ꝛ apata vt supra dictū fuit.s.in eūone. Scōo cholera.i.humor per quātitatē ꝛ mām: vel cholera.s.rubea de qua timet ne dissuper: vnde i herisipila putredo aut sanies malā ꝯsp.7.parti.a.foi.20. Tertio ꝓsideradū q̄ accipimus qñ ops et cum quibus quando sanguis est bonus: ꝛ post euacuationem cuz quibus.i.cū equalibus. Quarto q̄ vtume maturatiuuz vitra que nō transe: ꝛ hoc qñ mā est difficilis maturationis sunt cinamomū ꝛc.cum poru vini: q; ducit ad locū. vinū ꝛc. q; ꝓfortat caliduz. qō igit facit extra farina tritici facit intus vinum.

¶ De aldemenul. Cap̄.33m.

ALdemenul iterū fit de gñe exturaz. Et plurimū coz fit ex malitia digōnis ꝛ ex motib⁹ sup repletionē ꝛ que currunt cursu illoz. Et ōteriores aldemenul fūt q̄ sunt ꝓfundiores.

¶ Superius determinauit de exturis: hic de aldemenul.i.de furūculis. ratio q; vtplurimū conuertuntur ad exturā. Et primo ostēdit quid est ꝛ ponit causas. Secundo curā. ibi Quando apparēt.)

¶ Cōsideradū q̄ sunt de gñe exturarū: q; incipiunt exture vel cito puertunt. Consideradū q̄ accipimus: que cā: q; sanguis corruptus mixtus cholere vel melācholie vt Azarauius. malitia digestionis.i. corrupte. prima cā minus mōtue: lect⁹ mollis: ;; otius vini grossi vt Azarauius ꝛ Rasis in diuisiōb⁹.c.13. Tertio ꝓsideradū. ꝓfundiores: q; de mā grossa mala vnde quidā attinent antraci.

¶ De cura aldemenul. Cap̄.34m.

QUando apparēt aldemenul: tunc coz cura circiter tres dies est cura apostematuz calidorū: deinde post illud ops vt sit occupatio in resoluēdo ꝛ maturādo. fortasse enī resoluentur: ꝛ illud est fm minus. ꝛ fortasse maturantur. ꝛ nō oportet vt sit negligētia in curatione aldemenul. multoties enim conuertit ad exturam magnam.

¶ Primo ponit curam magis in generali. Secundo in speciali. ibi (Et cum fuerit. ¶ Prima in duas. Primo ponit curam cum localibus. Secundo cum euacuatione. ibi Et cura eius.)

¶ Consideradū q̄ cura apatū calidoꝝ erat cū repercussiōe: ita hic ñ ꝓsidera q̄ non sint de nā antracis ꝛc. Resolui fm minue. rō: q; materia statim incipit capere cupū: q; vtplurimū sang. grossus.

¶ Et cura eius est euacuatio fm quantitatem necessitatis flobothomie ꝛ solutionis ventris.

¶ Considerandum q̄ hoc debet premitti: sed Auicen. non curauit vel intellexit cum dixit. est cura apostematum calidorum.

¶ Et cū fuerit in aldemenul pulsatio ꝛ balis radicis: tunc est necessaria maturatio: ergo adducf ad illam. ꝛ illum quidē qui passus est multitudinem egressionis aldemenul liberat solutio ventris ꝛ rarificatio cutis cum balneis administratis semper ꝛ exercitio. Et de maturatiuis quidē est sc. almaru tritum cum lacte aut ficubus ꝛ melle: ꝛ ficus cum melle ipso. Et triticū masticatum est bonum ad maturationez eorum. Et simiter passe confecte cum bauracbraut ficus cum sinapi permixte cum oleo de lilio: ꝛ medicamen aldemenul cogruū ꝛ medicamen de fermento notuz. Et medicamen cui inest iste modus maturat. ℞. buti. ʒ. j. ℥. fermenti acetosi. ʒ. j. sc. almaru trit ꝛ psilij oīum ana. ʒ. j. ℥. lactis fici. ʒ. iij. fenugre. ꝛ sc. lini oīum ana. ʒ. v. bulliant in lacte ꝛ administretur. ipsum enī est iuuamentum adiuuatiuū temperatū. Et cū aldemenul difficiliter venit ad pus ꝛ cū quiete caliditatis grauis: tunc flobothoma venā que imbibit ipsuz: deinde ventosa locū ꝛ nō facias istud in ꝓcipio: quoniā egredietur sanguis virulentus ꝛ retinebit grossius ꝛ fiet illic vlc⁹ durū. Et quando maturatur ꝛ non aperitur perfora ipsum aut cum medicinis aut cum ferro aut fm q̄ dictum est in exturis. Et de bonis crumpentibus est illud semen lini fimus columbinus ꝛ fermentum.

¶ Dic in spāl: ꝛ q; vtpl̄m maturant. docet ꝓmo maturare. Scōo aperire post maturationē. ibi. Et qñ maturant. ¶ Primo ponit signa ꝛc. Scōo ponit cāz. quēdā. ibi (Et illū. Tertio maturatiua. ibi (Et de.) ¶ Considerandū q̄ duo ponit signa maturationis vel sanie. Basis radicis. Libz basim cū pronuncia puncti ꝛc.

¶ De mozo. Cap̄.35m.

HOc est apostema molle ex carne addita qō accidit in carne rara: ꝛ plurimū ei⁹ fit in ano ꝛ vulua: ꝛ qñq; est saluū: ꝛ quandoq; est malignum dolorosum.

¶ Hic dicit de quodā apate qō dī mozi: q; mozo similat in figura ꝛ colore. Est apa. ꝓprie dicit apa: q; potius est additio carnose. molle: q; caro mollis. in ano vocant ficus. in vulua vocant ꝓdlomata. qñq; dicit cmozus ꝛ fit in oculo vt Aut.ꝛc. Saluū boni coloris malignū dolorosum: q; qñq; est cancrosuz. Curā nō ponit q; est incisio ℔ nō est cācerosum: vnde Haly.3.ꝓac.ca.34. voluit curare regimine ꝛc. alr. vnde Haly voluit curare mēbruz additū vt carnē additā tribus modis incisionū.3. digni cōmē.176. ꝛ Hal.4. terapeu.ca.13. Ité Rasis.11.ꝓli.ca.7.ꝛ.13.ꝓli.ca.8.

¶ Tractatus secūdus de apatib⁹ frigidis ꝛ que currunt cursu coz. Cuius capitula sunt.22. Cap̄.ꝑ.

HUmores frigidi ꝛ qui currūt cursu coz in corpore sunt flegma ꝛ melācholia ꝛ ventositas ꝛ compositum ex eis: ꝛ tu id scruisti species eorum.

¶ Superius determinauit de apostematib⁹ calidis ꝛ que currunt cursu eoruz: hic de frigidis ꝛ coz cursu. Primo in generali. ꝛ cōo in speciali. ibi (Est apostema. ¶ Prima in duas. Primo ponit quandam diuisionem humoz frigidoz. Secundo exequit. ibi (Apata frigida.)

¶ Considerandū humores frigidi flegma melācholia que currunt cursu vt ventositas: q; vtplurimū ab humoribus frigidis q; defectu caloris fit. Secundo cōponitur ex eis humoribus frigidis vel cōpositū ex frigidis ꝛ calidis: ita tñ q̄ frigida vincant.

¶ Et apostemata frida aut sunt flegmatica aut melancholica aut ventosa aut composita.

¶ Primo fm numerū humozum ponit numerum apostematū frigidorum. Secundo declarat. ibi (Et apostemata flegmatica.)

¶ Dubitaf q; Auicenna videtur diminutus cuz nō dixit de aquosis. dices videtur super fluus: q; nō dixit sen secunda primi de cōpositis. ¶ Dicendus q̄ aquosa intelliguntur per flegmatica. ¶ Ad secundum dicendum q̄ ibi dat intelligi. Dub⁹ ꝑ⁹

¶ Et apata flegmatica aut sunt simplicia ꝛ nominant apostemata mollia. Aut aquosa sicut accidit mēbro aliquo vt in eo aggregef aqua sicut hydropisis ꝓprie. Aut dubellet in quibus fūt sicut nodi leues. Aut dura sicut scrophule ꝛ nodi duri.

¶ Hic declarat ꝛ⁹ ꝛc. ꝓmo flegmatica. Scōo melica. ibi (Melancholica.) Tertio vētosa. ibi (Et ventosa.) Quarto cōposita. ibi (Et q̄ñq;.) ¶ Cōsideradū q̄ in gñe sunt ānuor apata flegmatica simplicia: q̄dā dicunt mollia. scōo aquosa. tertio dubellet. s. leues. ꝛ apostemata flegmatica dura. ¶ Cōsideradū fm Dyñū simplicia nō dicunt q; alia nō sint simplicia: sed exponi ꝺz simplicia. i. clara: q; fūt ex flegmate laro. aliter simplicia. i. pure ꝛ vere flegmatica ō vero fūt: q; nec aquosa nec glādule molles nec dure fūt de vero statu.

¶ Dubitaf q; ꝓmo lib. sen. ꝛ. nodos ꝛ glādulas reponit inter apata melancholica. ¶ Dōm q̄ radicaliter sunt flegmatica: q; radix est flegma: sed q; illud flegma ꝺuersum est ad duritiē dicunt ibi melācholica. ¶ Cōsideradū q̄ differūt scrophule ꝛ nodi: q; illa differat a cācro ꝛ sclirosi: q; virūq; cācer ꝛ sclirosis fūt fixa. subē mēbri sed scrophule: ꝛ nodi separata: tñ adhuc fūt nodi magis a carne separi q̄ scrophle: imo aliq̄n scrophule sē retēte supficiei carnis. Dub⁹ ꝛ⁹

¶ Dubitaf iter que apostemata reponit glādula: q; infra fit de ea cap̄. ¶ Dōm q̄ glādula quedā mollis: ꝛ ista inter apostemata flegmatica: ꝛ itelligi hic per hoc qō dixit. nodi leues. imo leues. quedaz dura ꝛ ista inter melancholica. Dubellet est genus ad oēm in quo flegma coadunat in loco vno. Item dicit Dy. q̄ glandula dura dupler. Quedā dura in vltimo que est melācholia vel flegmate idurato: ꝛ ista vocat scrophula vel nodus iduratus. Alia est dura glādula que nō ꝺz illā duritiē vltimā: sed aliqualē. s. maiorē q̄ nodi leues ꝛ glādule molles ꝛ minorē q̄ scrophule ꝛ nodi duri: ꝛ ista absolute vocat glandula vt apparet ꝓmo libro: ꝛ reponit ab Auicē. inter melancholica hic inter flegmatica vt supra dictum est. Dub⁹ ꝛ⁹

¶ Et melācholica

¶ Et melancholica aut sephyros aut cácer: z tu scies differentiam inter vtrosq3.

¶ Considera ergo: quia Auicen. in primo enumerat iter melácholica: hic inter flegmatica.

¶ Et ventosa aut sunt elevatio aut inflatio. Et elevatio qdem est quando ventositas permiscet substantie mébri. Et inflatio est qñ est ventositas aggregata in spatio vno fixa in eo. Et quádoq3 cóponunt illa apostemata adinuicem z cum calidis ex eis.

¶ Elevatio. i. cacexia alio nomine supra primo libro fen. 2. tr. 2. Apparet differentia in modo: vt dicit Auu. supra tr. 2. in fine.

¶ De apostemate molli flegmatico quod nomiat vndimia. Cap. 2m.

ET apa albú molle in quo non é caliditas: z qñto plus má est subtilior z magis madida é mollificatio ei⁹ vehemétior: z digit⁹ facilius penetrat in eo qđ cóprimit cú ꝓhibitióe ei⁹ qđ est in eo qđ nó est in elevatióe: z qñto plus má est grossior est ad durities z frigus declive.

¶ Prio ó flegmaticis. Scdo ó melicis. ibi (Apa dur.) Tertio vétosis. ibi (De apatib⁹ vétosis.) Quarto composité. ibi (Est vt accidat tr.) V. Pria i tres. Prio ó apate molli. Scdo de dubellet lenib⁹. ibi (Nodi.) Tertio ó dubeller dur. ibi (Scrophule.) Considerandú q nó ó aqsis qr fút hydropisis z aq in cranco tr. V. Pria in 2. Prio ôter. ó apate flegmatico. i. vndimia qñtú ad sua cás z fig⁹. Scdo curá. ibi (Eúo.) Prio qd fit ponés signa. Scdo cám. ibi (Et plurimuz.) Tertio comparat ad melancholica. ibi (Et differunt.) Quarto ostendit q aliquádo a causa primitiua. ibi (Et quádo.)

¶ Dicit p̃ é apa albú: qr flegma est albú 7⁹ ptic. ab 7dip. a fol. 30. i. Si ab albo flegmate molle tr. z digit⁹ facili⁹ penetrat in eo qđ cóprimit cú ꝓhibitione ei⁹ qđ est in eo. i. de vestigio in mébro prelso qđ nó est in elevatione: qr ibi est aliqua ventositas tr.

¶ Et plurimuz eius est a vapore flegmatis z est de genere elevationis.

¶ Vapor a rebus flegmaticis. Ide flegmate subtiliato z est ó gñe elevationis. Cótra: qr cótrarium dixit qđ nó est dám vt de p̃. sed plurimú. i. plerúq3: z túc ista vndimia est idez q3 elevatio. Vel aliter plurimú tr. i. plus fit a flegmate subtili ch̃ a flegmate duro: z é de genere. i. similatur elevationi. Apostema enim flegmaticú est extremum: elevatio medium: inflatio aliud extremum.

¶ Et differunt vndimia ab apatibus melancholicis ꝑ paucitatē duritiei z paucitatem offuscationis.

¶ patet.

¶ Et qñ accidit ex ꝑcussióe z sílib⁹ z nó occurrit má q̃ attrahit ad locú eius nisi flegma: túc non apat preter apa flegmatis: z illó est pax z nó cúatur ex dolore.

¶ Accipimus ó q3 raro accidit a cá ꝓmitiua ꝑ percussionem.

¶ Curatio apatis mollis. Cap. 3m

CVacuatio quidem que fit cú solutione vétris z abstinétia ab eo qđ generat flegma est res que est necessaria.

¶ Prio ponit curam per euacuationem. Secúdo per localia. ibi (Et cum factum fuerit.)

¶ Notandum q nihil dixit de flómia: qr non competit tr.

¶ Et cum factum fuerit illud opz vt sit repcussio eius in ꝓncipio cú eo qđ aggregat exiccatióné z resolóné. Et opz vt fricet locus cú mánli fricatione dura: deinde administrent sup ipm exiccatiua. Et nó opz vt cótangat ipm aqua. Et de illis que bona sunt in principio est vt admistret sup ipm spógia noua ifusa in aceto cómixto: aut infusa in aqua bauracb z cineris. In substánta enim spógie sunt exiccatio z resolutio.

¶ Prio ponit curá p̃ localia vt é egritudo p̃ se. Scdo vt é sequés aliá dispónt. ibi (Et qñq3 tr.) V. Pria i. 2. Prio vt a cá ante. Scdo vt a ꝓmitiua. ibi (Et qñq3 est cuz ꝺ dolor.) V. Pria in duas. Prio ꝺ absolute. Scdo fm diuersitatē mébroz. ibi (Et cú boc apostema.) V. Pruma in tres. Primo quádo in principio. Secdo in augmento. ibi (Et quotiens additur.) Tertio in statu. ibi (Et apud statum.)

¶ Cónsiderandú q3 in apostemate frigido inquantú apa competat repercussio vt supra dictum est: tamé inqntuz frigidum z humiduz siue vndimia oportet miscere exiccatiua resolutiua: qr frigida para constringeret materiam in loco z noceret máe frigide vt penetret virtus medicine. Aqua. s. pura: qr infrigidat z humectat: quia aqua salsa tr. confert cómixto. s. acuto aceto: qr fit acetum vini z non agreste: quia in aceto vini est repercussio z resolutio z exiccatio. 14. tertie pen. 5. ca. prope finem.

¶ Et quotiés additur egritudo ponatur acetú in quo infunditur spongia fortius parum.

¶ Additur forte vel fortius. Lacutius: qr magis resolutium.

¶ Et apud statú pueruaf cú ipso finis in fortitudine: z admistref solú cú spógia z pmixtú cú oleis vehemétj resolónis. Et in illa bora iterq3 admistra spógiá ifusaz in aq cineris fici z vitis z ilicis z silsium. Et opz vt cóprebédat spógia oía latera ne vclinet má ad lat⁹ aliú. Et qñq3 admistras loco spógie cum nó iuenit pánus duplicat⁹ i duab⁹ tunicis cú aqua cineris. Et qñ assiduaf sup ipz vna vice post aliá: fortasse suffiĉ z aqua calcis é fortior. Et ó illis á ꝓferút iterq3 é oleú ro. cum aceto z sale z sulpbure cóbusto: z ipz sulpbur é bonú. Et cicer cú aq caulis é mirabilis iuuamti: z memitbe in ꝓncipio solú: z cú qbusdá exiccatib⁹ calis é bonú: z strictura cú ligamétus ꝓfert ei in quo nó é má grossa: z opz in illa ligatura vt sit iceptio ab iferiore ad superius: z succus myrti est bonus in principio: z bonitas eius post illud est vt cú eo cóficiant medicine post.

¶ ponit curam in statu z aliquas medicinas que etiaz in alys tẽporibus cóueniunt. Cum ipso. s. aceto. in fortitudie finis. i. vltimo forte in acuitate: quia magis resolutiuum.

¶ Et cú ꝺ apa é in mébro neruoso spisso: aut ligamito: aut chorda pmisceaf i medicis qđ icidat cú léificatóe.

¶ Et cú ꝺ apa é in mébro neruoso. Dy. exponit q3 icidit. Lacertú. cú lenificatióe. i. lene nó valde acutú: qr acetum nocet neruis: qr materia in locis illis nó est apta resolutioni: z ideo induratur ex forti fleeitate aceti: sed in carnosis non: qr est apta resolutioni: z nó nocet carnosis tr. Aliter cum lenificatione. i. aliquo lenitiuo.

¶ Et qñ est cú boc dolor pp cáz que dicta est: túc opz vt sedef dolor in primis cú bis q̃ fút fiĉ byssop⁹ bumada z vinú coctuz z cerataria ex oleo. Et vt admistref embroca cú vino stuptico nigro: z post illó admistref cú cinere z sílib⁹. De epitbimatib⁹ bonis é vt sumanf myrra z lyciú z cypi z aloes z croc⁹ z acbacia z boli armeni paz: z ꝓficiant cú aceto z aq caul: z folia tamarisci z sal z oleú z botũarmenú emplata cuz accto. Et iterq3 ei qđ cui⁹ aficessit dolor fumanf fordes balnei z bulliát cú aq z ispissef cú calce q̃ ponaf in ea donec fiat mollis z liniaf. Et iterq3 liniant loca cú oleo z ponaf desup spógia aut lana imbibita aceto z ligetur sup ipm: z medicamé de ferméto é iuuatiuú. Et ó eis que fút iuuatiua é vt sumanf folia lini z ꝓteranf bñ z exprimanf z supponanf: est eni mirabile: z silr alumé z lyciú ꝓtrita cuz aceto z aq cineris. Et de epitbimatib⁹ fortis iuuaméti est illud: stercus vaccinú z oliba nuz: z storaz z vinee: z calamus aromaticus z spica z absinthiú z oía iuuatiua: z oés medicie ꝑdicte i arcolis apostematum rememorate in antidotario.

¶ Notandum q3 differt cura vndimie a causa primitiua ab vndimia a causa antecedente in sedatione doloris: sed sedato dolore conueniunt. Primo ergo docet sedare dolorem. Secúdo ponit curam sedato dolore. ibi (Et post illud.) Et patet.

¶ Et qñq3 confert mollitici accidenti in apatib⁹ pregnantiú vt subuergaf sumitas cáne de qua fiút scope

in aceto ⁊ ponat desup:⁊ melius eo est illō qō fit post ꝓtritionem ex chimolea cū aceto ⁊ anbetum ⁊ de embrocis decoctio cauliū ⁊ anbeti:aut decoctio corticū citri.Et mollitici que est sequēs hydropisim ⁊ egritudines alias querītur cura que est cause.

¶ Prio ei⁹qō sequ ꝓgnationē.Scō hydropisim.ibi (Et mollitiei.) ¶ Considerandū q in pregnantib⁹ ꝓpter humiditates flegmatice in retētione mēstruoꝝ flūt q̄q̄ quedam inflationes ⁊ ꝓprie in pedibus ⁊c.Sūmitas cāne i,sūmitas parue cānaꝝ:⁊ sunt sic qdā flores:⁊ forte de illis cānis apud eos sunt scope.

¶ De nodis. Cap.4m.

NOdi sunt dubellet flegmatice cōprehendētes humores flegmaticos:aut generatos a flegmate q sunt facti sicut caro:aut sicū pulpus:aut sicut mel:aut sicut aliud ⁊ ꝓprie qui eueniunt in curuaturis uncturarum aut res dura.

¶ Superius determinauit de vndimia:hic de dubellet lenib⁹ misceēdo de duris q buscū.s.glandulis distinctis ꝑa scrophulas:⁊ b dicebat supra fluicē.aut dubellet in q⁹ sunt nodi lenes ⁊c.Et q̄ inter ista dubellet est glandula lenis:primo dicit de nodis lenib⁹ ⁊ duris.Secūdo de glandulis. ibi (Quādoq; generat.) ¶ Prima in duas.Primo notificat.Secūdo ponit curam.ibi(Nodoꝝ.) ¶ Prima in tres.Primo ostēdit quid sunt isti nodi molles ⁊ etiam duri.Secūdo remouet dubiū.ibi(Et nō est.) Tertio ponit differ inter nodos ⁊ quasdam passiones que eis similant.ibi(Et quandoq.) ¶ Cōsiderandū q notificat cōcreto ⁊ loco primo cōcreto fit oēs autores.multa diuersitas inuenī de eo qō inueni in christi ⁊c.

¶ Et non est lōginquū quin necessarium faciat ei⁹ obstructio eē melancholicam.Verum nos posumus eaꝝ flegmaticam:quoniaꝝ radix illius duri est flegma cui accidit vt desiccaretur grosse.

¶ Quia diceret aliquis si est dura quomodo ponitur inter flegmatica.Eius obuiatio.i.primus cursus.

¶ Et quandoq; accidit vt nodef neruus ⁊ similat nodo ⁊ nō fit de nodis ⁊ differt a nodis per b q̄ non separatur ex omni parte:⁊ nō separatur in lōgitudine: imo dextra ⁊ sinistra. Et multoties accidit ex pcussione q assimilat nodis.Cū ergo curat in pricipio cū strictura superposita remouetur ⁊ resoluitur.

¶ Primo inter nodos ⁊ nodos neruorum.Scō inter nodos ⁊ q̄dam duricies que simulantur nodis.ibi.Et multoties.)

¶ De cura. Cap.5m.

NOdoꝝ qui sunt glandosi curatio est icisio et perforatio non aliud:⁊ similiter curatio valens in duris ⁊ similibus.

¶ Ponit curā solū per localia:qz curā per cōes nec scit intelligē.Et ꝑ nodoꝝ glāduloso⁹ bitū aliq̄ duritiē.Scō nodoꝝ mellinoꝝ.ibi (Et in mellino. Tertio eoꝝ q̄ dicunt alīs.ibi(Glāduias āt ⁊c.) ¶ Prima in duas. Prio in gñali.Scō in spāli.ibi. Jngt Antillus.) ¶ Considerandū q nodi glandosi sunt de flegmate indurato non sicut in nodis duris ⁊ scrophulis ⁊ non molles sicut in mellino:et ideo est flegma molle sicut in glandulis:differt a glandulis qz oritur forsan ꝑ glandule:qz in curuaturis plus. ¶ Cōsiderandus q̄ incisione ⁊ perforatione trahente christim perficere sanatur:⁊ non timetur sed alia cura non:⁊ ideo dixit.non aliud.

¶ Jngt Antillus tēde ipsimis cute q̄ ē sup nodos cuꝝ manu tua sinistra:aut minister extēdat eā tibi ꝑ modū q̄ est possibilis. Verūtū oꝝ ne secent christis nodi:qm illō ꝓhibebut te vltimare excoriationē.Et cū extēderis tibi cute bñ:tūc seca eā cuꝝ facilitate:qm̄ pole est qñq; vt velamē nodi tendat cuꝝ eo in dispōnib⁹:tarda ergo donec appareat tibi velamē nodi:deide extēde tibi cutē vtriusq; lateris cū vncinis ⁊ icipe excoriare christim a carne:qm̄ possibile est excoriare ipsaꝝ: ⁊ fortasse est annexa ei:⁊ tunc excoria ipsaꝝ cū gamediꝝ donec egrediat christus sana cuꝝ eo qō est in ventre eius.illō.n.est magis certū qō eē pōt.Cuꝝ ꝑ experis illud si cutis nō supfluit a loco vulneris ꝓp putatē nodi:tunc absterge sang.⁊ abiue vulnus cum aq̄ mellis ⁊ sue eā ⁊ icarna. Et si magnificat sup ipm plurimū pp cōpressionē nodi:tunc abscide radicē ei⁹ totā deide cura. Et si nodus est vicinus neruo aut vene ⁊ est de illis qui excoriāt:tunc necesse est excoriare ipm:⁊ si est de illis qui excoriant qui nō indigēt excoriatione cuꝝ gamediꝝ ⁊ timet q̄ abscindet aliqd de illo:tunc extrahe ex eo illud qō egredit ⁊ pone in residuo medicamē acutuꝝ ⁊ nō incarnes ipꝝ donec scias q̄ non remāsit in eo aliquid de christi:qm̄ illud qō de eo remanet redit cū vult nodus magnus: ergo imple ipm coto:⁊ cura ipm cum medicamine.Et cum ꝓcurat opꝝ vt auferat christis que est ei cum cōplemento sui:⁊ si nō cuꝝ alio saltē cuꝝ vncinis:qm̄ quādo diuulsitur ⁊ si minimum sit de ea redit.Et si possibile est vt excorietur:tunc si accipiat christus cum nodo erit melius:⁊ si relinquit aliqd de christi ponat in ea medicamē acutū:deide ꝓsequēter adhibeat butyrum.

¶ Dubitatur vnde fit christis.Dicunt quidam vt natura defendat. Contra magis in cancro aliter q̄ ex calore agēte in flegma fit sicut apparet in rebus que coquuntur viscosa. Dub⁹ ꝑ

¶ Et in mellino qdē qō ē de exituris sis sollicit⁹:adeo ne rūpat christis ei⁹ ⁊ ingenia vt egrediat cū christi.nā si eius christis rūpit eius egressio erit difficilis. Si vo accidat vt rumpat:tunc rectuꝝ est vt ꝓseruet ipsaꝝ ꝑ illud qō est in ea:⁊ excoriatuꝝ ab ea aggregēt ⁊ stringat cū ligamētis.Et qñ currit de illo res pluma:tunc opꝝ vt custodiat patiēs ipm cū ꝓfortātib⁹ nām suaꝝ ⁊ ꝓseruet apō somnuꝝ.fortasse.n.aduenit syncopis ei: ⁊ opꝝ vt medicetur curatiōe eius q̄ timet syncopim.

¶ Primo per incisionem ⁊ excoriationem trahendo christum. Secundo per solam incisionem.ibi(Et multi. Tertio in speciali per quasdam medicinas.ibi(De bona autem.)

¶ Cōsiderandū de exituris qz bz aliquā maturationē:⁊ ideo est q̄dā exitura.dicit Dy.q̄ sibi miscetur aliquis humor caldus qui facit eum maturari ⁊ conuerti ad similitudinem mellis.

¶ Et multi qdē ō bñtib⁹ nodos nō tolerāt excoriationē:neq; medicias acutas ꝓp magnitudinē egritudinū eoꝝ:⁊ ꝓp cōplōnes eoꝝ ēt:nz sufferūt aliō nisi ꝓforationē.Opꝝ q̄ in istis vt ꝓforent eoꝝ nodi ⁊ exbat qō egrediet ab eis:⁊ nz ꝑsumas ō christi:imo pone in eo oi die postq̄ egredit illō qō aggregat oleū cū butyro tepidū.nā christis putrefiet ⁊ egredief per se.

¶ Considerandum q̄ Dy.dicit q̄ ista cura appropriatur multum mellino quia faciliter educitur qō continetur sine eductiōe christus qō non contingit in glandoso.

¶ De bona āt curatiōe mellini sauosi ē vt icipiatur et euaporet cū aliq̄ calo:deide emplet cū passi.enucleatq; ⁊ melio⁹ē vt exoriet cutē:deide ponant sup eā empla: ⁊ fortasse ꝓsequit medicamē acutū i excoriatōe cutis si nē notū sit calx ⁊ sapo ⁊ cinis:⁊ alia ō illis q̄ currunt cursu eoꝝ ō illis q̄ dcā sūt i erūpētib⁹ exituras:⁊ uterū fumantur calcis.ʒ.iij.⁊ fecis vini adusti.ʒ.ij.⁊ nutri.ʒ.ij. magre.ʒ.j.ferueat i aq̄ cineris ebullitiōibus paucis ⁊ ponat i ampulla ō plūbo ⁊ roret semp vt nō exiccet. Et hoc medicamē est bonum itez ⁊ altheetul ⁊ glandib⁹ ⁊ similib⁹.Et est vt fumant ellebori ⁊ arsenici rubei amboꝝ ana partes due:⁊ corticuꝝ eris partes q̄tuoꝝ:⁊ fiat ex eis linimentuꝝ cum oleo rosato:⁊ fumat

ex semine

ex semine vitice ⁊ corticib⁹ eius ⁊ arsenico cū oleo rosato. Et de emplastris bonis itez mellino ⁊ omnibus exituris calidis:⁊ in qbus est humor lenis est ustō. Ex. laudani ⁊ galbāi ⁊ bdellij ⁊ sorditiei vasis apis ⁊ giminis albotin equales partes sumant ex istis ⁊ ex solutiuis sine plurima mordicatione:⁊ sumatur bauracb ⁊ medietas eius ellebori:⁊ fiat ex eo emplastrus ex cera ⁊ oleo rosato:⁊ itez calcis pars vna: colcotar pars vna:arsenici pars vna. Glandulas autez que similes sunt alsilac:⁊ sunt spēs nodi si tibi est possibile extrabere extrabe sicut alsilac:⁊ nō fiat inde nocumentum neruo:aut mēbro vicino fac. Et si fuerit in manu ⁊ pede ⁊ in loco ꝓiuncto cuz neruis ⁊ chordis:⁊ nō presumas extrabere ipm:qm̄ faciet cadere patiētē in spasmum:imo ꝓtere ipsum ⁊ cōstringe sup ipm cum aliq̄ cui sit grauitas donec maturet cuz. Et signū eius est qꝫ hmōi cōpressio sup ipm stupefacit mēbrum.

¶ ponit in spāli quasdā medicinas resolutiuas fortes:⁊ q̄sdā que post erūpere:⁊ sm Dy. oēs sunt ad erumpēdū glandulas. i. nodos, q dicūtur glandule. Alsilac. i. nodus de fiegmate magis subtili tē.

Dub^m 2^m ¶ Dubitatur quomō maturat aliq̄ grave vt plumbū. Dicendus qꝫ sumitur maturatio improprie pro resolutione ⁊ sparsione in qua virtus vincit sic in maturatione: imo plus dicit Dy. nō ponat plūbuz nisi precedant medicine mollitiue ⁊ maturatiue. Signū ei⁹. s. sufficientis compressionis. Stupefacit propter cōpressionē ⁊ stricturam:⁊ ꝓpter mām que dispergitur in poros.

¶ De glandulis. Laꝑ.6^m.

QUandoqz generat in qbusdam mēbris apostema glāduloſum: sicut auellana ⁊ nuz ⁊ minus eis:⁊ multonēs super volam manus et super frōtem:⁊ est in principio taliter qꝫ cū sup ipsum fit cōpressio separatur: deinde redit multotiēs ⁊ multiplicat:⁊ forsasse non redit:⁊ cura eius est de genere curationis nodoz. Et qñq̄ sufficit vt ꝓtera ⁊ cōprimatur: deinde sup ipm stringatur plūbum grauis stricture: qm̄ digerit ipsum ⁊ ꝓprie quando linitur super plumbo epithima digestiuum de illis que sequuntur. Et oportet iterum vt strictura administret post eius digestionem: qm̄ illud est cā phibens reditionem.

¶ Hic ō̄ternitur de glāndulis. ꝓmo de magnis. Scōo de paruis. ibi (Accidūt.) Tertio de appropriatā ꝓtib⁹ aurū. ibi (Fugille.) V⁹ prima in. o. ꝓmo notificat glāndulas. Scōo ponit curā. ibi (Et cura.)

¶ Cōsiderandus glāduloſum accipit duplr. ꝓmo apate carnis glādoſe supra ⁊ ꝓmo apate glandoſo simile glādi nuci vel castanee.

dubium ¶ Hic dubitat in quo differt nodus glandula scropbula. Dicit Dy. glandula de materia minus dura minus mixta melācholie: scropbula magna dura magis mixta melancholie: nodi in curuaturis plus glādula in glādoſis plus glādula de mā molliori q̄ nodi duri ⁊ duriori q̄ melini. Aliter: nodi sunt de materia in cbisti ⁊ semp sunt in cbisti: sed glandula nō semp sunt in cbisti: vel sunt sicut materie in se cōgregate cum quadam viscositate:⁊ ideo sparsiōe curantur: qñq̄ sine cbistis eductione:⁊ forsasse nō redit qñ est idurata mā:⁊ forsasse nō redit post multā sparsionē:⁊ cura pz.

¶ De pustulis glandoſis. Laꝑ.7^m.

ACcidūt ēt qñq̄ pustule glāduloſe puc:⁊ earū cura est ipsaz cōtritio ⁊ expressio eius qō est in istis:⁊ stringere plūbum super eas.

¶ pustule glāduloſe differunt sicut apate magna ⁊ parua.

¶ De fugille. Laꝑ.8^m.

FUgille est de genere apatum glāduloſoz:⁊ quasi hoc noie appropriatur illis qō fit post aurem. Et nos qdem iā diximus sermonem vnulem in oibus que currunt cursu eius. Et cura ei⁹ est cura p̄dicta in capīb apatuz glandularū ⁊ in apostematibus que sunt post aurem. Et de illis que sunt ei propria est cinis limatuaz confectus cū antiq̄ adipe nō salito:⁊ hec quidē medicine nō est par:⁊ iteruz cinis mustelle permixto in eo cerato cuz oleo de lilio ⁊ antiquaꝫ ⁊ administret:⁊ ꝓfert scropbulis etiam.

¶ Dicit Dy. fugille. i. radix: vel apostema fugille. i. apostema in radice. s. auris.

¶ De scropbulis. Laꝑ.9^m.

SCropbule similant nodis ꝑ differūt ab eis i hoc qꝫ nō sunt sepatc sic nodi: imo sūt suspēse cū carne. Et pz qdē accidūt i carne molli. Et est eis itez velamē neruosum:⁊ forsasse fit scropbula vehemētis magnitudis. Et forsasse ex vna earz generant plures:⁊ similant in hoc altbecitil. Et qñq̄ ordinant nodi ⁊ fiūt sicut cingulus pendens ex collo ad vnam partem:⁊ quasi sint racemus.

¶ ꝓmo notificat scropbulas. Scōo ponit curā. ibi Radix.) V⁹ prima in ser. ꝓmo cōparat ad nodos. Scōo ad glāndulas. ibi (Et scropbule.) Tertio ponit ḡdaz eoz diuersitatē. ibi (Et de scropbulis.) Quarto ostendit corpora ⁊ loca magis apta. ibi (Et boies.) Quinto ponit causam nominationis. ibi. Et videtur.) Sexto comparat ipsas penes bonitatē ⁊ malitiam tē. ibi (Et saluiores.)

¶ Cōsiderādū qꝫ ponit ꝓuenientiā inter nodos ⁊ scropbulas. conueniēta est: qz sitant in figura rotūda in mā: qz flegma i duratum in nodis duris in cbisti. velamē neruosuz. i. file nervo. ditia ē: qz magis adherēt carni:⁊ qz replm fiūt i carnib⁹ mollib⁹:⁊ qz fiūt qñq̄ vehemēti magnitudis qꝫ nō ꝓstat i nodis:⁊ qz ex vna fiūt plres sic altbeti. i. porri:⁊ nō ordināt nodi. i scropbule: qz sitant nodis tē.

¶ Et scropbule ad vltimū sunt glādule sclirotice.

¶ Cōsiderādū qꝫ ponit ꝓuenientiā: qz in oīb⁹ q̄s ꝓueniūt nisi qz scropbule sūt de mā duriozi:⁊ sūt magis sitire:⁊ hic accipe qꝫ glādule bāt cbistim: iz nō sit semp nec̄uz vt credo: vt supra dem est.

¶ Et de scropbulis qdē sūt qb⁹ associat dolor:⁊ sunt ille qb⁹ ꝓmisceſ apa calz ⁊ mā calla ē. Et ō eis qb⁹ nō associat dolor:⁊ est difficilis curationis:⁊ forsasse in ei⁹ curatione est necessaria perforatio ⁊ putrefactio.

¶ Cōsiderādū qꝫ sic scropbule qb⁹ nō associat dolor sunt difficilis curatiōis: qz forsasse tē. ita qb⁹ associat dolor sunt facilis curationis: qz materia frigida inuenta cum calida maturatur facilius et resolui tē. ⁊ ideo forsasse non indigent curatione tē.

¶ Et boies vehemēti⁹ expositi ad babēdas scropbulas in partib⁹ colli ⁊ capitis sunt curta babētes colla humidaꝫ cōplexionum. Et loca in qbus generantur plus scropbule sunt collum ⁊ subascelle.

¶ Ratio qz humida cōplexio cerebri ⁊ tortuo est causa multiplicationis humiditatis ⁊ collū curtū magis ⁊ citius recipit.

¶ Et videt qꝫ nō noiant scropbule nisi ꝓpea qꝫ multum accidunt porcis pp gulositatez coz: aut ꝓpea qꝫ figure earum sm plurimum assimilantur porcis.

¶ ꝓbat.

¶ Et saluiores scropbule sūt que accidūt infantib⁹. Et grauiores earum sunt que accidunt in membris.

¶ Quia babēt humores subtiliores ⁊ euaporabiliores in infantib⁹. s. respectu infantium: qz scropbule senū sunt grauiores propter defectum virtutis ⁊ grossitiem cutis ⁊ humorum.

¶ De cura. Laꝑ.10^m.

RAdix sup quā est fiducia in curatiōe hūtuz scropbulas ē ecio ⁊ subtiliatio regimis. Et ō ecione laudabil est vomit⁹. Et ē nec̄iū solone educere flegma grossiuz ⁊ ꝓprie cū pillis noiat, alguasili. Et itez sumāt turbith ⁊ zizibet ⁊ zuccbari ꝑtes cēles:⁊ bibant vsq̄ ad. 3. ij. Et ō qdē ē cuz hoc qꝫ soluit flegma grossiuz nō calefaciēs neq̄ itestinoz faciēs rasurā:⁊ flōmia itez ē iuuatiua:⁊ opz ꝓcul dubio vt fiat ex cepbalica. Regiminis vo subtiliatio est: qm̄

ops vt ꝺuitet cibos grossos ⁊ potū aq̄ sup eos ⁊ nau-
scatuam satietatē ⁊ repletionē ⁊ toleret famē q̄tum
pōt:⁊ abhoꝛreat oē qꝺ replet caput mā. Et ops vt cu
stodiat ꝓparatꝫ eis caput ab eo qꝺ facit currē ad ipꝫ
mās ex ꝓparationib⁹ faciēnb⁹ currere:sicut ꝓsternē se
sup facie ⁊ curuare se sup genua ꝓpe ⁊ bie pulmar
planū:⁊ ab opationibus que trahūt materias ad ca-
put sicut locutio plurima ⁊ dolor capitis ⁊ rixa.

¶ Prio ponit curā p cūoné ⁊ regimé. Scꝺo p localia. ibi(Et oio.)
V Pria in q̄uor. Prio p cūoné. Scꝺo p regimé. ibi(Regiminis.)
Tertio p q̄ꝺā cūoné pticularé. ibi(Et vētosa) Quarto ponit quę-
ꝺā cañ. ibi, Et multotiēs.) Prio pmittit. Scꝺo exeq̄t. ibi(Et de.)

¶ Cōsiderāꝺū radix:q̄ hic est fundamētū cure vlis cūonis.

Dub^m p^o ¶ Dubitat. vtrū vomit⁹ cōpetat. Cōtra:abhoꝛreat oē qꝺ replet ca-
put:sed vomitus replet caput pp sortē motū. Jtē.13.tera. vlt.ca.
ult ca.3.dist.2. vomitus laudat in cura egritudinū ptū inferioꝛū:
vi.3.lib.fen.18.in vlceꝛib⁹ renū laudat vomit⁹:⁊ in egritudib⁹ ca-
pitis ibidē a Hal. laudat pharmacia. V Dꝺs q̄ vel corpus ⁊ caput
est multū plenū ⁊ nō cōpetit vomitus q̄ agitat mās ⁊ mouet ad
caput:vel non est multū plenū:sed marie est repletio in stōcho. s.
vomit⁹:⁊ tūc cōpetit cūando illā:sicut similiter dy. in passionib⁹
oculoꝝ:vt.3.cañ. fen.3.⁊ ideo vomit⁹ ꝺs fieri post solonē ventris.
V Ad ꝺria ps solo. V Alguasili eni aut tonsi. Aliter sm Dy. alguasili
i. mosphea. i. cum pilulis que ꝓueniunt morphee.

Dub^m 2° ¶ Dubitat: vtrū flōma cōueniat. Cōtra: q̄ mā flegmatica rē. V Dꝺ
cēdum q̄ in scropbulis in quibus est dolor ⁊ mā calida rē.

¶ Et vētosatio ē icōueniēs patiēnb⁹ scropbulas sm
plm:⁊ illō ꝺ q̄m nō ē ei possibile vt eūet ex mā q̄ est i
scropbulis ⁊ que currūt curſu eius:imo trahit ad eas
⁊ ingrossat ipsas p id qꝺ extrahit de san. subtili.

¶ Cōsidera duas cās q̄s ponit Aui. vñ Raf. ꝺicit. 13. pti. ca. 5. q̄ in ⁊-
buꝺā post libationē ponit vētosa reūse sūt scropbule. Scꝺo cōsi-
dera q̄ ꝺicit ps plm:q̄ q̄q̄ mā posset eē subtil⁹ ⁊ pferret. Dy. Ter-
tio q̄ ꝺs intelligi sup loco:q̄ in pte ꝺria ad diuersionē pfert: sicut
q̄q̄ liberat. cū lauet caput puero ꝓ cum liscuio rūpente cutim.

¶ Et multotiens qꝺē redeūt scropbule incipiētes ex-
tenuari ⁊ resolui ad dispōnem suam primam.

¶ Pōt exponi vt sit sermo cōmunis q̄ pp vētosatōes multotiens
recedunt ⁊ esset dictus Rasis loco allegato. Uel potest exponi q̄
de natura earum est extenuari ⁊ redire:⁊ hoc ꝓpter duo. Primo
ꝓpter diuersitatem materie. Secūdo ꝓpter motum lune.

¶ Et oino regimen scropbularuꝫ simulat regimini se-
phyros ex parte ipsius egritudinis.

¶ Ponit curam per localia. Et primo per resolutiua. Secūdo per
incisionem. ibi(Q̄ si necessarium.) Primo in generali. Secūdo in
speciali. ibi(Et cum scropbule.)

¶ Consideranduꝫ ex parte egritudinis. s. in se quantum ad localia:
quia magne grosse mollificatio ⁊ resolutio competit.

¶ Et cū scropbule sūt magne:tūc plagarij alienant se
a curatiōe eaꝝ cū ferro ⁊ medicamie acuto. Et illō ē
de illis que ducūt ad vlceratiōes eaꝝ ⁊ ipsaꝝ corru-
ptionē. Et ē neccuꝫ in bō vti cūone ⁊ mūdificatiōe: et
subtiliatione cibi ⁊ administrare medicinas resoluti-
uas sup eas cū facilitate. Et iaꝫ iuenim⁹ emplm apo-
stolicon relatuꝫ ad chūanos in scropbulis mortalib⁹
rupnis saniatiōis magne:sed cum facilitate ⁊ lentate.

¶ Hic ponit curā i spāli. Prio scropbulaꝝ magnaꝝ. Scꝺo eaꝝ in
qb⁹ nō ē calitas. ibi(Et ō emplo.) Tertio eaꝝ i qb⁹ ē cācerositas.
ibi, Et scias.) Quarto eaꝝ in qb⁹ ē caliditas. ibi(In scropbulis.)

¶ Consideranduꝫ q̄ q̄ scropbule sunt valde magne:tunc siue incꝫ
ꝺant siue nō rē. nō potest venire ad finē in extirpatione rē.

¶ Et ꝺe emplis calefaciēnb⁹ scropbulas ē emplm ꝺia
quilon. Et q̄q̄ pmiscent cum ꝺ emplo medicie alie
q̄s posuit Dip. sicut radix lilij ꝓprie cum ꝓprietate q̄
est in ea:⁊ sic stercus capraꝝ ⁊ ouiū:⁊ sic nasturtiuꝫ ⁊
radix cucumeris asinini ⁊ vue mōtane ⁊ ficus q̄ cadūt
ans maturationē albe:aut farina fabarum ⁊ amygdale
amare ⁊ bdellium:⁊ aggregent ad illō ⁊ admistrent.

Et ꝺe emplis bonis ē emplm bmōi. Rē. farine fabaruꝫ
⁊ ordei:⁊ piguedis porci ⁊ nitꝝ:oiuꝫ ana ptes.1.⁊ rad̄.
colloquintide ⁊ alumis tamen:⁊ radicū lilij ⁊ picis bu-
mide:oiuꝫ ana ptē. ℈ aggregef illō cuꝫ oleo antiq̄ cū
piguedie frixa post liquefactionē piguedis ⁊ picis in
oleo. Et ꝓfert emplm bonū resoluēs omnitē i hebdo-
mada ⁊ in eo qꝺ est min⁹ea in trib⁹ ꝺieb⁹ qꝺ Hal. nar
raut in carthagenis. Rē. synapis ⁊ se. vnice ⁊ fulpburis
⁊ spume marie:⁊ aristolo. ⁊ bdellij ana. ʒ.1. ámoniaci ⁊
olei antiq ⁊ cere ana. ʒ.ij. Et ō medicis q̄ sup eas po-
nunt ē pix ꝓfecta cū ea ficus: aut sgilla:aut ꝓfecta cuꝫ
ea radix caulis ꝓtrita:⁊ radix capparis cum bdellio ⁊
lupini cū aceto ⁊ melle:aut cū syru. acetoso:sterc⁹ vac
cinuꝫ aggregat⁹ vel ꝺcocti cuꝫ aceto:aut oia ista cum
adipe porci:aut cū oleo. Medicamē bonuꝫ fenugre.
ptes.iij. calcis ⁊ nitri:amboꝝ ana pe.1. aggregent cū
melle. Et itē radix cucu. asinini ⁊ folia lauri contrita
cū glutino albotin:aut cinis amboꝝ aggregat⁹ cū eo.
Et itē aggregent faria berbi ⁊ sterc⁹ capraꝝ ⁊ ouiū
⁊ ppric mōtanaꝝ cuꝫ vrina iſanū ⁊ fiat linimētuꝫ. Et
itē ℞ medicamē myrre. ʒ. ámoniaci. vij. ⁊ bibic. 1. cum-
sci quercum glādiuꝫ. v. galbani: olei de bezabar sordi-
tiei alueary apuꝫ. 1. teranf totuꝫ. Et itē aggregētur
in mortario aldibic ꝓparatum ⁊ resina ⁊ sint ꝓ oi lib.
galbani. ʒ.iij. aggregef illud ⁊ est linimētuꝫ bonuꝫ. Et
de medicis bonis sunt cere gūmi pini adipis porci nō
salue prasij ⁊ florū eris ptes cq̄les fiat ex eis linimen
tum. Et itē resine dactyloꝝ: corticum eris ana par-
tes duas aluminis tamen arsenici: oiuꝫ ana ptes. iij.
sumaf ex eis linimētum. Et de medicis bonis est me-
dicamē de kitran: ⁊ medicamen cucumeris asinini:⁊
medicamen de cōdisi:⁊ medicamen noiatum sanda-
ros:⁊ medicine facte cuꝫ serpētib⁹ ⁊ singulis:⁊ ex eis
est vt sumatur serpēs mortuus ⁊ ꝓpciatur in vas lu-
tatum luto sapiētie:⁊ ponatur in furno de laterib⁹:
deinde ꝓficiatur cum equali quantitate fiu acceti per-
mixti cuꝫ melle sm medicatē. Et de medicinis bonis
est medicamē de cordumem ⁊ nasturtio ⁊ fimo colū-
bino cum oleo ⁊ oia iuuatiua sunt iterum singularia.
Et silr farina berbi cuꝫ eis ⁊ sola cuꝫ aceto ⁊ cū mel-
le ⁊ cum pice ⁊ cera ⁊ oleo. Et itē sumaf vue mon-
tane ⁊ nitrum ⁊ rasina ⁊ farina berbi ⁊ aggregent cū
aceto ⁊ melle. Aut accipe radices lilij ⁊ se. lini ⁊ ifun-
dantur in vino:⁊ ponatur in eis ambobus post illud
simi columbini q̄ntitas quā exigit illud qꝺ presens est:
⁊ fiat ex eis quasi emplm ⁊ est mirabile. Et iaꝫ experta
sunt vrina camelli arabici ⁊ anodatuꝫ eius empla-
strum aut epithima cōmixtis cuꝫ eis medicis que sūt
ad scropbulas ⁊ fuerūt iuuatiua: ⁊ almugat est ex epi-
thimatibus mirabilibus. Et existimauerunt qꝺam et
est alchindus q̄ messes comu caprini cuꝫ aduriſ ⁊ bi
bitur hebdomada vna omni ꝺie pōdere. ʒ.ij. video q̄
nō opꝫ fieri in omni mense hebdomada vna.

¶ Hic ponit multas medicinas mollificatiuas ⁊ resolutiuas: q̄
sunt scropbule que plus eueniūt: ⁊ ponit plurimas medicinas.

¶ Et scias q̄ ꝺe scropbulis sunt in quibus est cance-
rositas:⁊ in hmōi quidem oportet vt ꝓficiantur
medicine calide ꝓducte cum oleo ros. ⁊ dimittantur

per ꝺies

per oles aliquot ꝛ administrentur.

¶ Cõsidera ꝙ in scropbulis cancerosis timet de calitate medicinaꝝ ꝓdictaꝝ ne addãt in malitia mãe ꝛ misceãt cũ oleo rosato: tũ imfecte ponitur hic cura: q; postponit ad curam de cancro.

¶ In scropbulis aũt q̃ sunt calẽ cõplexiõis nõ opꝫ vt supflua sit admistratio medicinaꝝ acutaꝝ: imo sufficẽ eis qđ est sicẽ sauieb de tritico cũ aq̃ corãdri. Et fortiꝰ illo ẽ myrra cũ duplo sui de lycio ꝓfecta cũ aq̃ corãdri: ꝛ est regimẽ in b̃ vt vincat aq̃ corãdri: aut vicat medicamẽ aliud fm ꝙ p̃sens est: ꝛ ꝙ necẽꝫ facit vehementia inflãmationis: aut parutatis eius. Et de illis que conferant eis est vt fiat sternutatio cũ oleo de nucleis persicorum excorticatorum adustorꝫ.

¶ Cõsiderãdũ fꝫ Dy. ꝙ b̃ est vex qñ nõ maturant: q; si veniunt ad maturationẽ opꝫ ponere nõ aquã corãdri sed maturatiuũ emplꝫ ꝛ postea rũpere. Sternutatio. l. premissis p̃mo purgationib⁹.

¶ Qđ si necium fuerit in curatiõe scropbulaꝝ vt ferro: opꝫ tũc sit admistratio eiꝰ in scropbulis vicinãtibus venis plurib⁹ ꝛ venis pulsatilib⁹ ꝛ nervus cũ cautela ꝛ ẽsensiõe. Nõ eni qđã errauit cũ pforaret q̃sdã scropbulas: ꝛ obtulauit ramo nervoꝝ reuersiuoꝝ q̃re destructa est vox: ꝛ iã accidit vt nõ iueniret nervuꝫ: ꝛ detegeret eũ frigori q̃re corrupta est cõplio eiꝰ ꝛ destructa est eiꝰ opatio vsquequo redijt ad ipm eiꝰ cõplexio cuꝫ calefactiõe: ꝛ fortasse errauit ꝛ iuenit algui degi: ꝛ deteriꝰ alguidez in hoc est illa que est ꝓfundior: quapp cum excoriatur ex latere saluo opꝫ vt sumantur scropbule ꝛ destruatur qđ residuum est cum medicamine acuto ꝛ non perueniat lateri lesio.

¶ Secundo est Ga. I. primo de interioribus penul. cap.

¶ De aꝑatibus duris. Cap. II^m.

Apostema duꝝ notatuꝫ sepbyros qđ purũ ẽ: est illũ cui nõ associatur sensus neq; dolor: ꝛ si remanet cum eo sensus ꝛ dolor parum: tunc nõ est sepbyros puꝝ. Et purum qdem ꝛ nõ puꝝ cum quo est sensus quidam est priuans dolorem.

¶ Hic determinat de aꝑatibus melãcholicis. Et primo de sepbyros qđ fit a melãcholis nõ adusta. Secõ de cancro qđ fit ab adusta. ibi (Cancer.) ꝓlia in duas. primo facit qđ dcñ est. Secundo determinat de qbusdã apostematibus que reducuntur ad sepbyros. ibi (Qñq; accidit.) ¶ prima in duas. primo ostendit qd sit sepbyros ꝛ sui diuersitates. Secũdo ponit curã. ibi (Opꝫ.) ¶ prima in tres. prio ponit diffõnem sepbyros in spẽs ꝛ signa ꝛ causas. Secõ ponit modꝫ inceptionis ꝛ gflationis ipsiꝰ. ibi (Et oẽ.) Tertio ostendit modũ pmutationis. ibi (Et qñq; cãcerat.) ¶ prima in tres. prio ponit distinctionẽ in suas spẽs ꝛ signa. Secõ causas. ibi (Et sepbyros.) Tertio reuertit ad ponẽdũ signa ꝛ distõnẽ. ibi (Et puri quidem.) ¶ prima in duas. primo ponit differẽtiaꝫ. Secundo conuenientiam. ibi (Et purum.)

¶ Considerandum circa duas partes primas ꝙ est differentia: parum priuat sensum ꝛ dolorem: cum non puro est quidam sensus ꝛ dolor: conuenientia vtrũq; priuat dolorem.

Dub^m 1^m ¶ Dubitat circa p̃mũ: q; tũc sepbyros nõ purum erit cancer: q; in cancro quodã est paruus dolor. ¶ Itẽ videt p̃dicere. primo dicẽ ꝙ in nõ puro est puus sensus ꝛ dolor: postea dicit ꝙ vtrũq; ꝑsit dolorẽ. ¶ Dõm. ꝓpter qđ ꝓsidera ꝙ sensus ꝛ dolor: q̃dam est a se: q̃dam alio p̃mente ab extra. Secũdo ꝓsidera ꝙ sepbyros qđam est puꝝ a melia terrestri nõ inusta vel calefacta: ꝛ in isto nõ ẽ sensus nec dolor ab extra si premat nec ad intra: vnde dolet plus p̃cutiẽs q̃ pcussus. Quoddã est sepbyros nõ puꝝ cũ aliq; caliditate materie vel forma humorali: ꝛ tũc aut est cancerosum ꝛ sic ipe sine recõpimente dolet ꝛ sensit p̃ctiones: aut nõ cancerosum ꝛ a se nõ sensit: sed ab extra: ꝛ ideo est dolor ab extra ꝛ nõ ab intra.

¶ Et sepbyros aut fit a melia feculẽta sola radicali ꝛ color eius est cineritius. Aut a melia cõmixta cuꝫ flegmate: ꝛ color eius est declinis ad colorẽ corpis. Aut ex flegmate solo qđ iam induratum fuit.

¶ Hic ponit causas ꝛ maxime eius qđ fit incipiẽdo fm Dy.

¶ Et puri qdẽ color vt multũ ẽ color plũbi: ꝛ ẽ vehemẽtis tẽsionis ꝛ duritiei: ꝛ fortasse supeminẽt ei pili: ꝛ ẽ est illũ cui nõ ẽ sanitas. Et ẽ qõdã ex eo cuiꝰ color ẽ color corporis: ꝛ pmutaf de mẽbro ad aliũ ꝛ noiatur fermos alꝫ serinos. Et qñq; est cũ colore corpis duꝝ magnũ qđ nõ sanaf: neq; pmutaf vnquã.

¶ Considerãdũ ꝙ pili nascunt ex vaporib⁹ melãcholicis: vñ facta est ista melia nãlis membroꝝ ꝛ aduenientes nutrimento ꝙ ertit in materiã illam ꝛ elemẽf fumi qui fiunt pili. ¶ Secũdo ꝓsiderãdũ fm Dymum ꝙ nõ permutatur de membro ad membruꝫ ꝓprie sed multiplicaf: vnde serinos. i. sicut fere: ꝛ iõ ẽ sepbyros nõ purũ: qz puꝝ bꝫ mãm fixã in vno loco. ¶ Tertio ꝓsiderandus nõ sanatur. l. medicina: sed cũ ferro q̃ nõ est ꝓprie sanatio sed mẽbri ablatio.

¶ Sed dubitatur an possit sanari cum causticis. Dicendus ꝙ timet de conuersione ad cancrum. Dub^m 2^m

¶ Et oẽ sepbyros aut icipit apparere paulatim ꝛ addit: aut ꝙertit ex flegmone: aut bersipila: aut exitura in loco vacuo. Et qñ plurimũ accidit durities i viscerib⁹ nõ accidit nisi post aꝑa caliduꝫ qñ curaf cũ infrigidantibus viscosis ex medicinis ꝛ cibis.

¶ Hic ponit modum prouentus tẽ.

¶ Et qñq; canceraf sepbyros ꝛ ꝓpinquitas sepbyros ad cancrũ: ꝛ elõgatio eius ab eo est fm multitudinẽꝫ inflãmationis eius ꝛ paucitatẽ ꝛ apparitionẽꝫ pulsationis in eo: ꝛ occultationẽ eius: ꝛ apparitionẽ venarũ in circuitu eius ꝛ nõ apparitionẽ earum.

¶ Considera ꝙ cancer ꝛ sepbyros non differunt essentialiter sed accidentaliter. Al. primo can. fen. 2. cap. 6.

¶ De cura. Cap. 12^m.

Oportet vt de his apostematibus illud curetur cui est sensus.

¶ Primo ostendit cui detur cura. Secundo exequit. ibi. (Et vt fit incisio.)

¶ Dubitatur qr cui est sensus preparaf ad cancrum. Opio Dy. sensus est vel ꝓpter mãm ꝓpinquã forme humorali ꝛ sic curaf: vel propter incisionem: ꝛ sic nõ dꝫ curari nisi more cancri. Dub^m 3^m

¶ Et vt sit icisio ꝛ post fac mũdificationẽ corporis cũ eo qđ educit humorẽ facientẽ egritudinẽ. Et fortasse ẽ illa mũdificatio cum flõmia si est sanguis plurime nigredinis: ꝛ sup illud sit qđ resoluit ꝛ lenit simul.

¶ Primo premittit curam. Secũdo declarat. ibi (Et non curef.)

¶ Considerandũ ꝙ Dymus dic sequitur malã liam ꝛ dicit sic. Incisio. i. digestio materie. post mũdificationẽ. i. post eũationem.

¶ Dubitatur an ante digestionem possumus curare. Al. ꝙ minoratiue possumus non eradicatiue. Dub^m 4^m

¶ Dubitat q̃re plus i b̃ aꝑate ꝓcipit. Rides qr mã grossa ꝛ dicit ꝙ pharmacia daf i his aꝑatib⁹ nõ ad effandũ cãz ꝓfectã qr tã cõpte bẽa est in mẽbro sed aĩtez. Ita Aluic. dicit icisio. i. maturatio. Dub^m 5^m

¶ Et nõ curef cũ eo qđ resoluit ꝛ exiccat tñ: qñ illud ꝓducit ad vehementiã lapideitatis ꝓp exiccationem grossi ꝛ resolõnẽ subtilis. Et opꝫ vt ponant curationi eiꝰ due reuolutiões. Reuolutio resolõnis cuꝫ lenitate cũ eo qđ nõ exiccat plurimũ: qr oẽ resolutiuũ fm plm exiccat ꝛ humectatiuũ raro resoluit. Et opꝫ vt sit gradus eiꝰ in calitate ex scõo ad tertiũ ꝛ in exiccatiõe ex gradu p̃mo. Et reuolutio alia lenificatiõis: ꝛ sint iste duc reuolutiões succedẽtes. Et opꝫ vt mẽbrũ famez pati cogaf in reuolutione resolõnis ꝛ trahatur nutrimẽtũ ad eius oppositũ cũ motiõe illiꝰ oppositi ꝛ exercitio: ꝛ ipsiꝰ famelicatione ꝛ cibef in reuolutiõe lenificationis: ꝛ fiat ei causa appetendi nutrimẽtũ cũ fricatione: ꝛ que sunt ei silla ꝛ liniaf cum pice. Et diuersificetur necessitas in virtute medicinaꝝ resoluẽtiuꝫ ꝛ lenificantium: ꝛ debilitate earum fm raritatẽ mẽbri: ꝛ et

ipſius ſpiſſitudinem:z vehemẽtiaz duritiei:z ỽbilitatem eius. Et itez cõpoſitio medicinaz opz vt aggregeſ inter duas virtutes:z opz ne multum vtaſ balneo:quomã reſoluit ſubtile z aggregat ſpiſſum:z nõ peruenit ad hunc finem vt leniat ſpiſſum.

¶ Primo oſtdit q̃lis ſtrutis ỽbẽt cẽ medicie z modus vſus. Scõo ponit ſiue enumerat medicinas. ibi Et lenificãtia. ¶ Prĩa i tres. Primo oſtdit abſolute q̃lis ſtrutis cẽ debẽt. Scõo q̃n diuerſificãt ſz mẽbra. ibi (Et diuãſicat.) Tertio remouet errorẽ. ibi (Et itez.)

¶ Et lenificãtia qdẽ qb⁹ eſt reſolo q̃dã ſunt ſicut adipes gallinaz z anſez z vitulo z bouuz z ceruo z pdne z medulle eoz z adepes: birci z aſini adepes eſt bona eis:z adipes rapacium leonum z vrſi z leopardi z adib:z q̃ currũt curſu eoz de vulpibus z lupis z adipes rapacũ ex auibus. Et opz vt miſceaſ cum eis q̃ ſunt ſicut ãmoniacũ z bdellium z galbanũ z ſtoraz et maſtix q̃ pparant ad reſolutiõẽ z fiãt ſingularia. Et de pdictis adipib⁹ melior eſt adeps leonuz z vrſi. Et in mucilagine fenugreci z lini ſunt reſolo z lenificatio. Et opz ne in iſtis adipib⁹ z eaz ſiſtibus de mollifi cantibus ſit ſal oino:q̃n ſal exiccat z idurat:imo opz vt ſit eaz operatio opatio ſolis in cera que lenit z liquefacit:z nõ pueniat ad hoc vt exiccet. Et de lenificãtibus itez in q̃bus eſt reſolo q̃dã ſunt bdellũ ſicliẽſe z oleũ antiquũ z oleũ de alcãna z oleũ de lilio z galbanũ z laudanũ:z ſtoraz z byſſopus humida. Et melioza eoz ſunt que ſunt mioris antiquitatis z exiccationis z vehemẽtioris humiditatis. Et itez maſtix albũ appropinquat pdictis. Et in oleo de alcãna z oleo ỽ lilio z ficub⁹ z alcherua eſt de reſolone z lenificatiõe ſil' q̃ eſt ſupra ſufficiẽtiã. Et de lenficãtibus qdẽ eſt vt ſumaſ fex ſeminũ z fex aceti z fermeant:z effundaſ poſt ebullitionẽ bonã ſup vtraſq3 q̃ ẽ ei pueniẽti⁹ z adminiſtreſ. Et de medicis bonis ad illo eſt vt ſumãtur ſterc⁹ aſini z radix cuſci:z fiat ex ambob⁹ linimẽtum. Et ſi fuerit cũ ambob⁹ ſtoraz erit melius. Et iterum q̃ appet lentitas:opz vt liniaſ cũ ãmoniaco ſoluto cũ aceto forti vieb⁹ pluribus:deide redeat lenificatio:aut galbano z oppoponaco:aut fumantſ galbanũ z ãmoniacũ z bdellũ:z terantſ oia z involuãtur cũ oleo de ben z oleo de lilio cuz aliquãtulo mucilaginis fenugreci z lini z fiat ſic empl3. Et ſordities balnei eſt ex medicis vehemẽtis inuamẽti q̃ ponitur in empliſ aſpatiz durox. Et cũ nõ inueniſ ſordities balnei:tũc adminiſtrenſ loco eius aq̃ cuſci z nitrum. Et de empliſ bonis in boza reſolonis ſunt empl'a q̃ ſunt ad ſcropbulas de illis q̃ diximus z empl'a iulios z colophon. Et cũ aſpa eſt vehemẽtis groſſitiei:tũc nõ eſt excuſatio ab aceto:ipm enĩ icidit z debilitat virtutem mẽbri:z ppie q̃ eſt neruoſuz:q̃n eſt vehemẽti⁹ vacuũ a mã z vomitus eſt cauſe ipumẽti de fortis.

¶ Primo ponit medicinas lentitiuas z reſolutiuas abſolute. Scõo ponit eas ſz diuerſitatẽ mẽbrox i raritate z ſpiſſitudie z vehemẽtie duritiei z puritat. ibi Et cũ aſpa ẽ. ¶ Hic ponit medicinas locales ſz diuerſitatẽ ſcirroſe. Primo ſz diuerſitatẽ duritiei ſcirroſe z ſz mẽbra. Scõo ẽm diuerſitatẽ mẽbrox. ibi (Et illo.) ¶ Prĩa in.o. Primo ponit qd oz admiſceri dictis medicis cũ groſſitie vehemẽti. Scõo oſtdit q̃ eſt q̃ oz miſceri. ibi (Uez oportet vt ſit.)

¶ Cõſideradũ q̃ ponit hic ſz diuerſitatẽ ſcirroſe in duritie:z tangat de diuerſitate ſz mẽbra:z vult q̃ in vehemẽti duritie vt neruoſox ponaſ acetũ z aſſignat cãs. Primo q̃ icidit. Scõo q̃ debilitat. ſed dy. rarificat ſtrutẽ vl mãz. duritiẽ mẽbri. Tertio q̃ vehemẽti⁹ vacuũ a mã. i. eſt parce humiditatis:z q̃ ꝑſe ficcuz ẽ ſcirrotis duritiei:g indiget forti incliuo vt eſt acetuz. Quarto q̃ dimittit tẽ. Uꝑparat eã cauſe ipumẽti. i. medicinis aliis. Aliter poſſet exponi q̃ Auic. cũ hoc q̃ tagit vtilitatẽ aceti:tãgit et nocumentũ:q̃ nocet mẽbris nerueſis:z eſt ſermo Gal. 14. tera. ca. 5. ſ. de curis duritiez. q̃ vacuũ a mã. ſ. matrimẽtali vt ſanguinee. z dimittit eã. ſ. vtutẽ nerui eſſe z ẽ. i. facit eã paſſibilẽ a quolibet occurrente: neq; multotiẽs: nec ſed ꝓncipio: nec multo tpe vtẽdũ pharmacuz per acetũ in colligationib⁹ z tenentibus. Gal. 14. 3. ca.

¶ Uez opz vt ſit adminiſtratio aceti z itromiſſio ei⁹ in medicis in fine rei nõ in eius ꝓncipio z vbi cadit vltimatio in lenificatiõe:z cũ itromiſſiõe tepiditatũ lenificatiõis:z alleuief in adminiſtratiõe aceti:z cũ nõ fit alleuiatio cũ aceto nocet neruis z cõuertit in lapideitatẽ. Et medicus tũc fit audacioz in adminiſtrãdo acetũ qñ aſpa ẽ in mẽbro carnoſo ſicẽ id q̃ eſt in ſplene. Et qñq; linif locus cũ aceto z vaporaſ cũ eo: deide ꝓſequif cũ epithimate ſicẽ illo q̃ eſt de oppoponaco: deinde ãmoniaco: deide iciput cũ pauco leui: poſtea addif ỽtus: deide gradaſ ad lenificationẽ. Et oz vt adminiſtref ſup aſpa oleũ lene in quo nõ ẽ ſtipticitas:z ẽ magis ꝓpueniẽs q̃ aq̃:z ppie oleũ de anbeto factuz cũ anbeto bũido. Et illo duritiei q̃ ẽ i neruis z chordis curef cũ icifiuis. Et de curatiõib⁹ bonis ad illo ẽ vaporatio ex lapidibus ignit' lapide molẽdini:z melius quo fit vaporatio ab eo eſt cũ aceto:z melioz a q̃ fit vaporatio ẽ marchaſita:z opz vt ad hãc puenial ſũmã in vaporãdo z ſuffumigando donec appeat ſudor. Et qñq; linif cũ marchaſita trita cũ aceto z confert. Et opz vt alleuiatio itez fiat i adminiſtratiõe aceti vt nõ ſepet ſubtile z iduret ſpiſſuz:z vt nõ corrũpat virtutẽ neruox ſupflue:z eſt in ꝓncipio ỽterius: z ponaſ adminiſtrationi eius interpolatiões in q̃bus ẽ lenificatio. Cũ ergo icipies tũc vaporef mẽbrũ cũ eis q̃ diximus:z lenial tũc cum medicinis cõuenientibus:z vt illud fiat in membro carnoſo eſt ſalutius.

¶ Prĩo facit ſ. Scõo icidẽtaliter oſtdit q̃ oleũ competit. ibi (Et opz vt.) Accipiamus qñ cõpetit nõ in ꝓncipio: q̃ fortiter exiccat: q̃uter: q̃ cum intromiſſione tepiditatis, i. prius mollitiuo tẽ.

¶ Dubitaſ: an aceti ſit ſecuri⁹ i carnoſo. ¶ Uſ q̃ nõ: q̃ nõ tãta durities. Item i diuerſis mẽbris oz adminiſtrari magis icifiua: vt Gal. 14. tera. c. 5. ¶ Dõz q̃ rõne cõpoſitis dure duritiei magis cõpetit nerueſis: rõne cõpoſitis fride minꝰ: qd ſupra remãet eſſentiali medici. Dub^m 4^m

¶ De duritie ũcturarum. Caſ. 13^m.

Quandoq; accidit in tunicturis durities ꝓbibẽs moueri ũcturas cũ facilitate z fi ỽſtrunt ſenſuz. Et qñq; ẽ neruus cũ q̃ eſt ſtupor aliqs. Et qñq; ẽ carnoſior z cura eſt cũ eo q̃ ſeciſti.

¶ Innuit tres duricies probibẽtes. ſ. in ũcturis. in neruis. i. chordis vel neruis. z in carnoſori parte.

¶ De eis que nominantur almiſmar. Caſ. 14^m.

Almiſmar ẽ nodus rotũdus alb⁹ filis capitis claus. Et plm̃ qdẽ accidit ex pcuſſiõe:z poſt cituras z poſt curationẽ eaz ampli⁹ multiplicaſ in coꝛpoꝛe. Et plurimuz accidit in pedibus z digitis pedũ:z in ſeriorib⁹:z ledit intãtũ q̃ ꝓhibet meſſium: quare opz vt ſecto fiat ſup ipſum:z exhauſ aut moueatur cũ manu ſemp z amectaſ ei plũbum qñ taliter eſt q̃ non eſt poſſibile vt extrahaſ. Et plurimum qdem eius cũ nõ curatur fit cancer.

¶ Almiſmar vocatur callus. Primo quid eſt z qua cauſa fit. Scõo ponit curam. ibi (Quare oportet.) Dy. dicit q̃ ante inciſiones per plures dies empliaſtrentur cum maluis coctis in aqua cõmuni cum axungia: quia mollificat z dicit ſe eſſe expertum.

¶ De cancro.

¶ De cancro. Cap.15m.

Cancer est apostema melancholicuz de melácholia aduſta a materia cholerica: aut in qua est materia cholerica cum qua combuſta est non a pura ſeculenta.

¶ Primo notificat cancrū. Scdo ponit curā. ibi (Illud.) ℣ pria (in tres. Prio ondit qd ē cācer. Scdo ponit diaz iter cācrū ⁊ ſephyros inueſtigans cancri ſpēs ⁊ diuerſitates. ibi (Et differt.) Tertio oſtendit quare dicitur cancer. ibi (Et videtur.)

¶ Dubitat verū cancer fiat vl fieri poſſit de meſſa feculēta. ſ. ſece ſanguis. ℣ Uſ g ſic ex Bruno. Jte āzaraui⁹ l.c. ō cācro. ℣ Un ꝓtū Alu. ℣ Omiſſa rāſiōe Dy. g negat Brunū: dōz g melia ſeculēta vl igroſſat ſine aduſtiōe ⁊ ſic facit ſephyros. vl adurit: ⁊ ſic pōt facē cācrū. Rō q; nō regrit niſi mā melica corroſiua apta vlcerar ⁊c. Alu. trī duos modos melie expſſit: vnuz ex aduſtiōe cholē amare: aliū ex murtiōe cholē amare cū meſſa. vnde ēt adurit: ⁊ dixit magis de his: q; ſunt peiozes ⁊ magis vlcerātes ⁊ diſſipantes.

¶ Et differt a ſephyros per ſe cuz dolore ⁊ acuitate ⁊ pulſatiōe quadā ⁊ velocitate additionis pp multitudinem materiei ⁊ iflāmationē pp illō qō accidit in ila mā de ebullitione cū ipſa venit ad mēbrum.

¶ Primo ponit diam. Scdo cōparat ad nram cognitionē. ibi (Et in primis.) Tertio ponit ōſdā diias cancri. ibi (Et cancer.)

¶ Dicit ꝑ: differt cancer a ſephyros p ſe. i. ſm ſe ⁊ abſolute: ſiue ſit puz ſiue nō puz diſtrictū ℈ cancrū: tñ debuit ꝓmo fieri iſta diuiſio. Primo ponit diaz inter ſephyros abſolute: ſiue p ſe ⁊ cancruz. Scdo iter ſephyros vez puz ⁊ cancrū. ibi (Et iam differt.)

¶ Cōſiderādū q; differētia eſt qñ accidēt talis: q; radicalr in materia melancholica cōmiſcetur ⁊c. Et poteſt per ſigna ⁊c.

¶ Et differt ab eo iteꝛ p venas quas mittit in circuitu ſuo ad mēbrū in quo eſt quaſi pedes cancri: ⁊ non ſunt rubee ſicut in flegmone: ymo declines ad nigredinē ⁊ offuſcationē ⁊ viriditatē: ⁊ iaz diuerſificat ab eo qñ plurimū aduēnus ſui fit incipiēdo ⁊ aduēnus duri fit permutando ex calido. Et differt a ſephyros qñ ē ei ſenſus ⁊ illi nō eſt ſenſus oino. Et plurimū qdē accidit in mēbris raris: ⁊ illō eſt in molliozibus plus in epate ⁊ in membris neruoſis iterum.

¶ Cōſiderādū q; oia ſigna ſepiē dic debēt iteligi. Cōſidera ēt q; illa ſūt ſigna non vlcerati ⁊ ēt vlcerati: iz vlceratū ſit facile cogſcē. Plurimum accidit. ſ. cancer: ⁊ ſic poſſunt poni alia ſigna.

¶ Et in primis cū accidit eſt occulte diſpōnis: ⁊ qñ apparet cācer ambigit eſſe eius in primis: ⁊ qñ apparet ſm plim: deide apparent ſigna eius: ⁊ in primis quādo apparet in ꝓncipio eſt ſicē faba parua durus rotūdus fuſci coloris in quo eſt caliditas quedam.

¶ Conſiderandum q; ſm Gal. 14. terapē. ca. 9. ſiſe eſt de cancro in principio ſicut de plantis ſiue de herbis ⁊c.

¶ Et cācer qdē eſt vehemētis doloris ⁊ alius eſt qui doloris qctus: ⁊ ali⁹ ē q; pducit ad vlcerationē: qñ ē ex melia q̄ ē aduſtio ſanguis ⁊ aduſtio cholē pure ſolius: ⁊ ali⁹ ē ſiccus q; nō vlcerat: ⁊ qñq; pmutat vlcerat⁹ ad nō vlceratū: ⁊ qñq; reducit cū ad vlceratū curatio ei⁹ cū ferro: ⁊ ponit ei labia groſſioza ⁊ durioza.

¶ Dic ponit quaſdam differentias cancri. Conſiderandum q; in omni cancro eſt dolor: ſed qdam vlceratus quidam non.

¶ Et vī q; ß apa ſit notatū cācer pp vnā duaz rerū: aut pp ſuā tenacitatē cū mēbro ſicē tenacitas cācri cū ro qō venat: aut ꝓpter formam ſuam in rotunditate ſua ſm plurimum cum colore ſuo ⁊ egreſſione venarum que ſunt ſicut pedes eius in circuitu ipſius.

¶ Sumitur. 13. continentis cap. 2.

¶ De cura. Cap.16m.

Illud qō opz cauere de cura eius eſt: quoniā cū icipit fortaſſe eſt poſſibile vt ꝓhibeat ne addatur ſuper illud qō ipſe eſt: ⁊ cōſeruetur ita vt non vlceretur. Et accidit in quibuſdam boris vt ſanetur incipiens: confirmatus vo non.

¶ Primo ponit intētiones habendas in cura cancri. Secūdo exequitur. ibi (Et multotiens.)

¶ Cōſiderādum ꝓmo inuit duplicē cancrū nouū incipiētē ⁊ nō confirmatū ⁊ antiquū. ℣ Bz ru. b. gdo cognoſcam. Dōm per malitiam ⁊ ḡnitatē: ſed Gili. credit q; cācer ſit nouus vſq; ad tres menſes. Cōſiderādū q; i nouo ad tria iteꝛdunt: ꝓhibitionē additiōis: ꝓhibitionē vlcerationis ⁊ ſanare perfecte: ſed in antiquo nō eſt poſſibile q; ſanetur: ſed ꝓhibemus q̄tuz poſſumus addi.

¶ Et multotiēs qdē accidit cācer inter⁹ occulti⁹: ⁊ ē rectificatio i eo ſz q; dixit optim⁹ Hip. vt nō moueat: qm̄ ſi mouet fortaſſe perducit ad mortē: ⁊ ſi dimittit ⁊ nō curat fortaſſe ꝓlongat ſpatiū cum ſalute q̄dam et ꝓpte qñ rectificant ibi ⁊ ponunt de illis qui infrigidant ⁊ humectāt ⁊ generāt mām ſaluam: ſicut aq̄ coctei ⁊ piſces altradradia parui: ⁊ vitelli ouoz ſorbilius ⁊ ſimilia illis. Et quādo eſt illic caliditas: tunc deb⁹ lac vaccinū ſtatiz cū extractū eſt butyz ⁊ colatur ⁊ qō ſumitur ex oleribus humidis vſq; ad cucurbitam.

¶ Dic exequitur curam. Primo per inciſionē ⁊ cauſticationē ponendo dictam. Secūdo per medicinas. ibi (Sumāt in potu.) Prima in duas. Prio oſtdit q; ſunt cācri q; nō ſuſtinēt vel ſufferūt inciſionē nec cauſticationem. Secūdo qui ſufferunt ibi (Et fortaſſe.)

¶ Cōſiderādū q; cācri dicunt duplr abſcēdiri. vel in interioꝛib⁹ vt mēſice iteſtino epate ⁊ ſplīb⁹: vl i exterioꝛib⁹ ſi hāt radices ⁊ ſue ꝓncipalia. Cōſiderādū curari cū purgatiōib⁹ ⁊ lauātib⁹ virulentia pōt: ſz nō dz curari cū inciſiōe vl cauſticatiōe. Rō ē ꝙ exterioꝛibus: q; de i terioꝛib⁹ pz. nā vl oēs radices ꝓputabit: ⁊ rūc deyciet vīutē faciēs magnū vuln⁹ ⁊ mortale. vl nō oēs ⁊ ſic reuertet peioꝛ ⁊c.

¶ Et fortaſſe ſufferūt cācri ꝓpter ſectionē. nā ſi poſſe ē vt deſtruant cū aliq̄: tūc nō eſt poſſibile vt deſtruant niſi per inciſionē vehemētē vt ex toto aſſumat mēbrū ſuadēs qō eſt in circuitu ei⁹ icidēdo ipz ex circūdāte apa eradicādo oēs venas que ibidē ipm: ita vt nō remaneat de eis aliqd: ⁊ currat poſt illō ex eis ſanguis plurimus: ⁊ tā afficeſſit mūdificatio corporis p ſolonē vētris ex mā mala ⁊ flōmiā: deinde ꝓcura eum faciēdo eū ſtare ſup cibos bone q̄ſtitatis ⁊ q̄ſtatis ⁊ cōfortatiōe mēbri ad expellēdū. Quāuis inciſio in plurib⁹ boris addit ei malitiā. Et fortaſſe indiget poſt inciſionem cauterio: ⁊ fortaſſe erit in cauterio tumoꝛ magnus: ⁊ illud erit qñ fuerit cancer ꝓpe mēbra ꝓncipalia ⁊ nobilia. Et iā narrauit qdam primoꝛ q; medicus qdā iciſit mamillā cancerioſam radicitus ⁊ cācerata eſt altera: dico q; poſſibile fuit ſi fuit illud in via cācerandi: qñ inuenit illam egritudinem: ⁊ poſſibile fuit vt eſſet ſm ſemitā permutationis ⁊ magis apparens.

¶ Primo facit doc. Secūdo ponit quendam caſū. ibi (Et iam.)

¶ Cōſiderādū q; nō oēs cācri pui: ſz hātes quas radices in mēbris poſſe eradicari nō ꝓpter quo ꝓncipalib⁹ vt digiti carne nati vel core ſz Albucaſis li. 2. ca. 53. ⁊ ib dixit. fortaſſe. ⁊ dixit. i plīb⁹ dor⁹ ⁊c.

¶ Rememoratio regimis ſolidādi ipm. Cap.17m.

Sumat in potu multis vicibus iter quas ſint dies pauci quaq; vice q̄tuoꝛ aureos epithimu cū aqua caſci: aut aqua mellis: aut decoctionem epithimi in ſyrupo acetoſo. Et ei q; ex oibus eſt fortis detur hiera elleboꝛi.

¶ Primo ponit curā p medicinas cūatiuas. Scdo per locales. ibi (Per medicinas.) Hoc habet quatuoꝛ. Secūda ibi (Ad illud ⁊c.)

¶ Dubitatur verum cum medicinis ſit poſſibilis deſtructio cācri penit⁹. ℣ Uſ g nō g Raſim. 13. ad. ca. 2. ⁊ in diuiſiōib⁹ ca. 128. ⁊ Almāſore. 7. cap. 9. ℣ Jn ꝓtū. A. ℣ Dōm g cū medicis. i. igne vel iciſiōe pōt fieri. Bz cū medicis localib⁹ dz g; ē ipoſſe. Prio g Alu. ſuſ nō ē poſſe vt deſtruat niſi p icſionē. Jte deſtructio vl fit cū medi-

cinis resolutiuis fortib⁹:t iste addāt iflāmationē t adustionem t sic malignat cācer.vñ Aui.qō forte ē de medicis addū cācro malignā:fz ōbules nō ip:māt:vt Sera.5.Pect.ca.23.de cācro.B aūt qō dcīi est verificat vtplurimū:t sic loquit Rasis.raro ho valde:t ō possibilitate lōginqua possibile est cācrū quam ichoātem de mā pauca vel nō multū grossa:t sic puenit curari:t de hoc Aui.ibi.

¶ Considerādū q⁹ sicut in apostematibus alijs intētio est resolutio t repercussio ita hic.Et si t̄.motoiā.i.medicina vel caulatur emōt.t cōmotus virtutis.i.malitie.Et si.f.medicina fuerit vehemētis t̄.i.fortiter resolutiua.Et ratio est:qz fortis medicina addit cancro t̄.ergo conueniunt leues vt de mineralibus t illa non imprimunt:ergo est ita difficile q⁹ impossibile.Dy.

¶ Rememoratio medicinaꝝ localiū ad cācrū. Ca.18ᵐ.

PEr medicinas locales ad cācrū regrunt q̄tuor itētiones.f.destructio cancri penit⁹t est difficilis t ꝓhibitio additiōis:t ꝓhibitio vlcerationis:t curatio vlcerati.Et in illis gbus querit destructio cancri penitus itur vsus ullō in quo est resolo eius qō collectū est de mā mala:t expulsio eius qō ꝑparatū est ad colligēdū in mēbro de ea:t si fuerint vehemētis virtutis t motionis tūc diuittat.nā illud qō de medicinis forte est addit cancro malignā: t similr opz iterum vt alienentur in eis mordicatiua: t ꝓpter illō sunt medicine bone ei in mineralib⁹ ablutis:sicut tbutia abluta:t misceant cū ea quandoq⁹ de oleis sicut est oleū ros.t oleum de cheiri.

¶ Ad illō vo qō ꝓhibet additionē querit cū abscisiōe māei t rectificatōe cibi t ꝓfortatōe mēbri:t cū medicinis repercussiuis not⁹:t administratiōe linimētoꝝ mineralis:sic linimētū fricatiōis lapidis molendini t lapidis cot:t sic linimētū factū ex fricatiōe ei⁹qō resolutiter tabulā t mancbā de plūbo in humiditate effusa sup tabulā que est sicut olcū ros.t sicut aq̄ coniādri.t iterꝝ emplastro cū agresta trita est bona iuuatiua.

¶ Cōsiderādū q⁹ ista mineralia tbutia antimonij t̄.debēt lauari ne mordicēt:linimētū fricationis lapidis molendini:sm Dy.est illud qō appet circa ferra aīr ferramēta rote posita in oleo.

¶ Et illa gbus querit ꝓhibitio vlcerationis sunt linimēta ꝑdicta ad ꝓhibēdā additionē cū nō fuerit i eis mordicatio:oia enīz ea sunt iuuatiua:t ꝓpte qñ misceñ cum fricatiōe ꝑdicta que fit ex pistello t tabula plūbea qñ est ꝓfricata terra sigillata:aut bolāarmeni:aut oleū antiquū t aq̄ sempuiue:t ceruſa cū succo lactuce:aut mucilagine psilij t ceruſa t plūbo:qñ est cōpositio bona.Et de eis que sūt iuuatiua est emplastratio cū cācris fluuialib⁹ recētibus t ꝓpte cuz clima. De illis aūt que in curatiōe vlcerati sūt bona ē: vt assiduetur pānus lini infusus in aqua solatri super eū.Et quotiens fortasse exiccatur madefiat desup cū aqua ei⁹.Aut sumatur medulle tritici aliter citrulli t olibani:t ceruſe de plūbo:oium pōdus.3.j.t terre sigillate t boliarmeni t aloes abluti:oium ana.3.ij.ag gregent ista t terātur.Et admnistrent sup humidus pulueres:t super siccū emplastrum factū cuz oleo ro. Et quandoq⁹ ꝓfert eis cinis cancri cū cerato ex oleo ros.t melius eo est cui admixtus est equale ei de clima.Et qñq⁹ ꝓfert i eo medicamē de tbutia:aut tbutia abluta cū aqua portulace:aut mucilagie psilij.

¶ Cōsiderādū in curatiōe vlcerati nō q⁹ curāt:qz ē ipos:fz iuuāt t ꝓhibēt additionē multā vlcerationis.medulla tritici.i.amidi.sup būdū.f.cācrū:qz ejciat multā putredinē:vt Ra.13.Pct.ca.2.aūctē iudei.pluere.f.faciēdo t ponēdo vt ficcet illa būditas putrida t̄. clima ē qō adheret supiorib⁹ gtib⁹ fornacis i purgatiōe metalli.

¶ De apostematibus ventosis t inflationibus lacertorum. Cap.19ᵐ.

DE apostematibus ventosis aliud est qō fit a vapore leui t simulat ejectationem t currit cursu eius.

¶ Hic determiat de apatib⁹ ventosis.Et ꝑ de eius spēb⁹ t modis. Secūdo ponit curā.ibi(Illi⁹ āt.)V ꝓria in duas:sicut duo sūt illa apata.Unū qō vocat elevationē cacesia.Aliō vocatur iflatio.ibi (Et aliō ē.)¶ Cōsiderādū q⁹ elevatio fit a vapore leui.i.būde:qz mixto humiditati vel rēdēti ad nām humiditat:vt.3.bclatū fuit. Et iō similat excitatiōi.i.vndimie:t ē vocabulū Ras.13.Pct.cap.3.t 10.f.de apate flegmatico.Et currit t̄.nisi differt qz nō sic reuertit impssio in vndimia sicut in elevatiōe:vt supra dictum fuit.

¶ Et aliud est qō fit a vapore ventoso t nominat inflatio:t est ei ipulsio t vicissitudinaria accessio:t fortasse percutit percussione manus.

¶ Prio notificat iflationē sine apa vētosuz.Scdo addit qāo qñq cadit ꝺceptio.ibi(Et qñq⁹ estimat.)V ꝓria in duas.Prio facit 3. Scdo qō dā signū ꝺclarat.ibi(Et ꝓpte.)¶ Cōsiderāduz q⁹ notificat per mām t significationē significatio:qz est ipulsio:qre non remanet vestigiū.Et est vicissitudinaria accessio.f.impulsio: qz vic⁹:t qñ tu tāgis t apa ipellit t fortasse percutit.i.sonat percussione manus.i.te percutiēte sicut apparet in tympano dirit.percutit.qz sonus fit cuz percussione qua facit pellis:vt Bal.in cōmento.ii.4.ꝓtica.Quibuscūq⁹ tortiones t circa umbilicum t̄.

¶ Et ꝓpte quādo inuenit spatiū ad qō aggregat:sic stomachus t intestina:t qō est inter pāniculos circūdantes ossa t inter ossa circundata lacertis t inter lacertos:t similiter qō circūdat chordas.

¶ Declarat signū qō posuit.f.q⁹ sonat:t āre dirit.sertasse. Et ꝓpte ostēdit qñ est q⁹ iflatio sonat:qz cū ventositas est in ꝓximitatib⁹ magnis.Scdo qñ nō sonat.ibi(Et fortasse.)¶ Dicit ꝺ.Et ꝓpte sonat cum inuenit t̄.t enumerat multa spatia.f.stomachū t intestina t qō est inter pāniculos t ossa:inter ossa t musculos:inter musculos t pāniculos extra qui circundant chordas.

¶ Et fortasse non resolut spatia:imo subtiliat membra cōiuncta t resolut ea t generat in eis qō facit necessarium disrumpere ea:t ventositas remanet t retinetur propter spissitudinem suam:t propter grossitudinem suam:t propter spissitudinem eius qō continet eam t constrictionem poroꝝ:t quādoq⁹ existimat homo q⁹ super mēbruz eius sicut genu sit apostema indigens perforatione: quare perforat ipsum t egreditur ventositas tm̄.

¶ Et fortasse nō resoluit.i.nō irrat spatia.f.magna ꝑdicta:si sic nō sonat.t dirit.resoluit.qz ꝑ modū cuiusdaz resolutis capit sibi locū cito subtiliat mēbra ꝑdicta.i.villos mēbranaꝝ t resoluit.i.penetrat t irrat ea.f.in spatia magna t gñat in eis qō facit necessariū disrūpere ea.i gñat extēsionē vt disrūpunt t soluunt in eoꝝ cōtinuitate.Et vētositas.B pōt referri ad vētositatē ꝓtentā in ꝓximitate magna:t ad vētositatez ꝓtētā in subtilib⁹ t puis ptib⁹ membri.Et retinet.qz mēbruz spissuz t strictū in porīs.¶ Cōsiderādum q⁹ in genu est magnū spatiū circa patellaz:t est ibi humiditas lenēs vētositatē:t ideo fingit qñq⁹ sanē cū ei non sit:t patet.

¶ De cura. Cap.20ᵐ.

ILlius aūt qō est sile extuationi cū augmēto loci curatio est genus curationis eius.

¶ Prio ponit curā apatis vētosi qō ot elevatio.Scdo ei⁹ qō ot iflatio.ibi(Jn iflatōe.)¶ Dicit ꝺ.Illi⁹ qō ē sile extuatiōi.i.vndimie.cū augmēto loci.i.i ꝙ plus auget locū ꝙm i vndimia:qz vētositas plus extēdit t pellit ꝙm puz sla.curatio t̄.illi⁹.i.vndimie.

¶ In inflationis vo curatione est necessarium q⁹ eatem ingrediatur t resolnat illud qō est in ea:t sit possibile vt sit ei super locum mora spatij longi:t est necessarium vt sit in fine subtiliationis vt firmetur subtilitas partium eius ex profundatiōe vlcuma:t fortasse indiget positione ventolaruz absq⁹ scarificatione: vt carminetur ventositas.

¶ Prio

¶ primo ponit curā inflatiōis a cā antecedēti. Scōdo cā p̄mitte. ibi (Et in co.) ℣ prima in duas. p̄mo ponit cuius virtutis debent esse medicine. Scōdo ponit eas. ibi (Et de medicinis.) ¶ Cōsiderādū q̄ quor ponit p̄ditiones huius medicine. p̄ria q̄ sit subtilis vt cute ingrediat: t hec est subtilitas artificialis. Scōdo q̄ sit resolutiua. Tertia q̄ sit potens morari in mēbro ex mō cōponis sicut iuniū. Quarto q̄ sit subtilis in nā sua: vt firmet subtilitas sup ventrositatē siue sup vētrositatē loci. Et fortasse no. q̄ iste ventrose sunt cū igne t sine scarificatione t sup locū: ni si corpus est plenū debet p̄cedere eūo: vt Albucasis de cura apāris vētrosi lib. 2. ca. 9.

¶ Et de medicinis eius localib⁹ sunt olea calida sicut oleū subtiliū partiū in quo decocta sunt sicut rutba t ciminū t de seminibus subtiliātibus semē apij anisi t amcos t que similant illis. Et de emplastris resoluentibus t ppie pp illō qō cadit i mēbris chordosis t la vertosis est illud qō recipit fordité balnei q̄ ponat cū aq̄ in patella calcis nō exticte fm quātitatē que p̄ueniat ex ea spissitudo luti t liniat cū eo: t qñq̄ sacūt ex vino t calce emplīm eāle bonū. Aliud. fumat byssop⁹ ficca t terat t pulueriset super ceratū factū ex cera t oleo anbetino t fiat ex eo emplastrū ad limendus.

¶ Dic ponit quatuor modos medicinarum compositarum. Oleū subtilium partium. Tantiquum Dy.

¶ Et in eo qō accidit ex inflatione in lacertis propter attritionem que accidit eis oportet vt alienentur medicine calide valde t acute ne refugiant mēbra ex eis t terantur: imo quando medicantur cum resolutiuis tūc misceat cum eis aligd de sedantibus dolorem.

¶ primo qd fiēdū qñ è dolor. Scōdo qd post sedatione doloris. ibi (Et qñ.) ℣ prima in duas. p̄mo ostēdit cuī virtutis debēt esse medicine. Scōdo ponit eas. ibi (Et illud.) ¶ Cōsiderādū q̄ qñ egritudines plures p̄iunguntur opz icipere ab ea q̄ est ficut cā vel sine q̄ nō vel maior attritio t dolor habēt illa tria: t iō opz plus ab eis incipere: nō a fortib⁹ resolutiuis qz traheret t mordicaret ptes p̄itas: t hoc est qō dicit. ne refugiāt t. Opz igit miscere que sedent dolorē. ℣ Sed tu dices qūo ad attritionē sequit inflatio. Dōm q̄ pp dolorē t calorē cōcurrit qñq̄ trahi ventrositas ad ptes. differt igit qñ a cā p̄mitua. s. pp dolorē: t qñ a cā antecedēte. s. sine dolore. qz ū a cā p̄mitua: nō incipis cū fortib⁹ resolutiuis: sed cū sedantib⁹ dolorē. Aly exponāt q̄ pōit curā inflatiōis qñ vētrositas p̄fundat ad mīma vel fit dolor: t istos duos modos vētrositatis ponit.

¶ Et illud est sicut curatio tua quā facis cuz eo qō est sicut rob p̄ssuz cū oleo i quo infusa est lana byssopi. Et si fuerit caliditas aliq̄ tūc cū oleo ro. infusa in eo lana byssopi t dissoluta in eo aqua byssopi humide. Et admistrent oia illa tepida ad calidutatē declina t nō p̄mittant infrigidari qm̄ frigus nocet bmōi. Et si fuerit illic dolor ex principio: tūc admistrent desup olea in qb⁹ est sedatio doloris cū p̄hibitōe aliqua ex papaueribus sicut oleū vio. t ros. cū virtute olei anbetini.

¶ primo ponit medicinas. Scōdo remouet dubiū. ibi (Et si.) Dubiū est dicere: t si sit pp attritionez t. Dicere diceret aliqs. Et si nō sit pp attritionē dūmō sit ibi a p̄n⁹ dolor qd fiendum? Rñ. q̄ eodē mō opz q̄ intendat ad sedatione doloris. ¶ Considerandū q̄ q̄uis nō fiat inflatio a cā p̄mitua vt re p̄scindente pōt tamē cāre fortem dolorē cū incipit intrare mēbrū: t iō opz incipere sedare dolorē t.

¶ Et quando inuenitur aliqua alleuiatio ponatur in medicinis illud in quo est additio virtutis ad resoluēdum sicut nitruz t acetum: deinde sicut cinis t emplastra resoluentia sicut emplastrum predictum.

¶ Dic vult q̄ facta doloris alleuiatione intendamus ad fortiora resolutiua t post ad fortiora fm ordinem.

¶ De vena medeni. Cap. 21m.

Et vt accidat super partē corporis pustula quedā inflās deinde vesicat postea egredit ex eo q̄dam rubeū ad nigredinem declinē: deinde non cessat prolongari t prolongatur: t fortasse est ei motus voluntarius sub cute ac si cēt mot⁹ aialis t quasi in veritate sit vermis donec existiment quidā q̄ sit aial qō generat: t existimāt qdā q̄ sit ramus villi nerui per vehementiā grossitudinis.

¶ Superius Alu. determinauit de apāris⁹ simplicib⁹: hic de q̄dā apāte cōposito ex melācholia cū sanguine vel cholera vñ fit adustio. vel fit ex flate adusto cū cholera: t dr vena medena vel ciuilis. Et p̄ notificat eā. Scōdo ponit curā. ibi (Sollicitudo.) ℣ prima in quinque. p̄mo ostēdit qd sit ponēdo in b diuersitatē opinionū. Scōdo ostēdit ptes gb⁹ plus accidit. ibi (Et plurimū.) Tertio ponit sniaz Bal. ibi (Et Bal.) Quarto cōplet narrationē cārū a quib⁹ p̄uenit. ibi (Et fortasse gñant.) Quinto ostēdit cām sue narrationis. ibi (Et plurimū.) ¶ Cōsiderādū q̄ illa passio est apa sine pustula t è mot⁹ in nuo egrediēt ex eo in q̄busdā hoib⁹ in longitudine sue q̄que palmoz t decē: t iā p̄uenit ad me q̄ exiuit viro ex. 20. palmis. Inq̄t Albucasis lib. 2. cap. 93. ¶ Cōsiderādū q̄ duas ponit sniaz. p̄mo q̄ sit ramus villi nerui pp grossitiē. Loq̄t è ignoranter: t hāc opinionē p̄futat Dy. q̄ ramus nerui è alb⁹. Itē quō erit in cāra ch̄itate. Scōdo q̄ sit aial: t b dz plus de apparentia: q̄ gñat aial siue vermis sub cute vt dr Joar lib. 2. tract. 7. 20. ca. in b dz stare experiētie. si. n. dz motū volūtariū è aial: t forsan pōt cē aial t nō aial. Et. q̄dā mā formata ad modū vermis: t pōse è q̄ aiel t q̄ nō vidim⁹ ab intestinis exire vermes t mā formatas ad modū vermi q̄ nō sunt aiate: t q̄ neutra ps poterat reprobari sufficienter: iō. H. narrādo p̄cessit. ¶ Tertio p̄siderādū q̄ accipimus cām mālē ruberū ad nigredinē: t per p̄fio sanguis cū melācholia cōbustus.

¶ Et plurimuz quidem accidit in cruribus. Et ego ifi vidi eaz super manus t super latus t multiplicatur in infantibus super vtrūq̄ latus. Et quādoq̄ extendit t absconditur t magnificatur in ea labor t dolor: imo per spatium dolet t si non incidatur.

¶ In cruribus: q̄ illuc currit sanguis grossus multipliciter in ifirmitatibus. ℣ Contra: q̄ in corporibus humidis minorat vt statim ponit. ℣ Dōm q̄ pp malitiā regiminis t indigestionis pōt multiplicari sup vtrāq̄ latus q̄ p̄tarie ptes cōburunt t icendunt humores. Et qñq̄ t. Mirabile dicit Joar lib. 2. tract. 7. c. 19. q̄ si incidit siue rumpit moritur. t ex hoc videt q̄ sit neruus siue villus nerui ingrossatus: t fi nō est dz illo mā fixionē t alligationē cū grib⁹ sen sibilibus membri: vnde tñ inducit dolorē fortem.

¶ Et Bal. quidem dixit q̄ non fuit comprehensum ex esse eius aliquid manifestū sup qō sit intendū qm̄ ipe non vidit eam omnino. Et dixit q̄ cā eius est sanguis calidus malus melācholicus aut flegma adustuz admixtum cum vehementia siccitatis complexionis.

¶ Et Bal. li. 6. de interioribus cap. 2. Et dixit non. ibi. Et nō habem⁹. vbi dixit. ¶ Sed tu dices si non fuit comprehensum ex esse eius aliquid: quomodo igitur assignat causam. Dōm q̄ non fuit comprehēsum ab eo per visum: tñ si est vt narrabat sibi ista est cā t.

¶ Et fortasse generant eam quedam aque t olera cuz proprietate que est in eis. Et de cibis qui plurimū generāt eā est ille qui est calidus t siccus: t quāto plus fuerit mā a qua generat acutior erit dolor vehementior: t fortasse accidet in corpe vno in locis q̄si quadraginta eius aut quinquaginta ex qua tñ euadet cū curatiōe t minorat in corporib⁹ humidis t assuetis balneationib⁹ t cibis humidis t assuetis vino cū mēsura t plurimū qdē generat in medena. Et ppter hoc p̄portionant ei t generat etiā in terra corascem t aliqs t multiplicat iterū in terra Egypti t in terris aliis.

¶ Dic cōplet cām eius gñatis. Scōdo aliis q̄ditatib⁹ de esse eius. ibi (Et fortasse.) ¶ Cōsiderādū fm Albuc. loco allegato. q̄ qñq̄ est in iunctura pedis: t dz plures ramos t sic apparet in plurib⁹ locis.

¶ De cura. Cap. 22m.

Sollicitudo qdē ei⁹ in terra in qua gñat t cibi ex qb⁹ gñat in qbus est mā que est cā ei⁹. Alt. Sollicitudo qdez ei⁹ est in terra in qua generat t cibis ex qbus est materia que est

causa eius. Et illō est cū eūone sanguinis mali flobothomādo ex basilica aut ex saphena ſm locū ⁊ mūdificatione sanguis cū eis que sunt sicut syrupus de mirabola. ⁊ ōcoctio epithimi ⁊ potare pillulas cochias ꝓprie ⁊ administratio trifere facte ex sene ⁊ fumo terre ⁊ humectatio corpis cū cibis humectātibus ⁊ balneationes ⁊ reliquū regimē humectantiū notum.

¶ Prio ponit regimē pustuū. Scōo curarum. ibi (Hec cū appet.)
¶ Cōsiderādū sollicitudo ē i terra q; ꝑmutet terrā illā. ⁊ cibus. q; ꝑmutet cibaria. ex qb⁹. ſ. sollicitudinib⁹: ē mā q ē cā. ⁊ illō. Hoc ad māz. sollicitudo est cū eūone ⁊c. ſz locū. i. ſm diuersitatē loci: vel. i. subito. p̄ eni de crisi exponit ſm locuz. i. subito. Sy. Sollicitudo. ſ. ista dz fieri in terra in qua gliant q; fiat mūtio cibi ⁊ euacuatio.

¶ Verū cū appet esse eius in ꝓmo appitionis eius tūc rectū est vt administret regimen mēbri cū emplastris ifrigidātibus ⁊ humectātibus sicut sunt succi fridi noti cū duobus sandalis ⁊ cāphora post mūdificationē corporis ⁊ administrationē iterq; factā cū missione sanguisugaz sup locū. Et de epithimatib⁹ bonis est epithima ex sandalo ⁊ aloe ⁊ cāphora aut myrra ⁊ psiliū ⁊ lac dulce. Si aūt nō separat: ꝑ ipsum cadere forsitan prohibet eū ⁊ aufert cū ⁊ allcuiat laborē in ea si bibat patiēs eā ſm ꝓportionē tribus diebus oi die pōdus. ʒ. ij. aloes: aut bibat de eo in die vna. ʒ. ʒ. in sctō. ʒ. j. ⁊ in tertio. ʒ. j. ʒ. tribus diebus: ⁊ liniat sup cā aloes aut liniat sup orificiuz eius būditas aloes humidi viscosi.

¶ Primo ponit curā pustule inchoatiue. Scōo ponit curaz pustule cū iā est facta ⁊ incipit cadere crusta ⁊ timet exitus vene. ibi. Si aūt nō sepat.) Tertio cū iaz incipit exire vena. ibi Et siſt in pn̄o.)
¶ Considerandū q; hoc est regimē repercussiuū: ⁊ nō fit post eūones vniuersalē ⁊ etiā particulare per sanguisugas ⁊ ꝓpe hic q; timet de mā in parte: ⁊ iō ponunt ēt fortiter exicatiua vt illud quod in parte est resoluat ⁊ cōsumat. si aūt nō separat. ſ. pustula ꝑ bimōi repercussiua: sed incipit cadere. ſ. crustula sua: vnde timet postea exitus illius vene. Forsitan ꝓhibet eam. ſ. venam ⁊c.

¶ Et similiter in principio cum egredit si nō curat de ea ⁊ egredit tunc rectū est preparet ei qđ stringat eaz ⁊ sup qđ reuoluat cū facilitate paulati dōec egrediat vsq; ad finē sui absq; icisione: ⁊ melius est plūbū sup qđ inuoluit ⁊ sit sufficiēcia sup grauitatē eius in attractione eius qm̄ attrahit cū facilitate ⁊ non abscindit.

¶ ponit curā cū exit ⁊ ponit tria ingenia. Scōa ibi (Et fit studiū.) Tertia ibi (Et si est imatuo.) ¶ Cōsiderādum si nō curat: q; nō pōt fieri aliqn̄ exeat: ꝑparet qđ stringat. ſ. ꝓhibēs exitū: ⁊ b̄ stet vno anno: ⁊ est cura Auizoar loco allegato. vel qđ stringat. ⁊ p. i. sup qđ ⁊c. ¶ Cōsiderādū q; si abscindit reingredit intus ⁊ facit vicus paruū. Rasis. 7. ⁊c. pondus plumbi est. ʒ. j. vel duarum.

¶ Et sit studiū tuū in allcuiatione egressionis eius vt incipias ⁊ extenues mēbrū ⁊ rarefices ipm̄ cū embrocis ex aqua calida ⁊ mucilaginib⁹ ifrigidātib⁹ ⁊ olcis lenificātib⁹ frigidis ⁊ subtilis caliditatis ⁊ que currūt curſu eius vt facilius fiat exitus eius. Et forsitan nō fit facilis ꝑ illud: imo idiget eis que sunt sicut linimentū cū oleo de chetri: imo sambacino: imo oleo de ben et vt administret super ipsam emplastrū de pice.

¶ Hoc est regimen rarificans membrum ⁊ remolliens facilitans exitum. emplastrum de pice. ſ. liquida.

¶ Et si existimatio fecerit nocīuz vt perforet vt egrediat cū totalitate sua ⁊ nō fuerit qđ ꝓhibeat perforet ⁊ extrahat. Et si egressio eius cuz extractione predicta nō fuerit facilis ⁊ perforatio ipsius non fuerit possibilis: tunc putrefac eā cuz butyro: putrefiet enim tota ⁊ egredietur. Et caue ne administres calida ex medicinis qm̄ forsitan proueniet ad estiomenū. Et qñ assiduat sup posteriora eius fricatio cū sale paulatim ⁊ illud sit retro cū facilitate ⁊ egressiōe eius cū subtilitate egrediet cū totalitate ⁊ ꝓprie qñ scindit aut penetrat qđ est post ipsam ⁊ intromittit stilus sub ea illic ⁊ expellitur ⁊ assiduat absterſio cū ipsa egredit cū sale paulatim ⁊ cū facilitate: nā cū illud sit cū ea egredit tota. Oz si incidat ⁊ redit nō erit excusatio quin perforet nisi inueniatur modus alius: deinde egrediatur cuz facilitate ⁊ curetur locus cura vulnerum.

¶ Et ꝓsidera q; negat rāpentia vt calore fiat timor estiomeni: ⁊ qđ modus alius est ille sup posteriora. i. sup parte que est in mēbro.

¶ Tractatus tertius de lepra.

¶ Quid sit lepra ⁊ causa eius. Cap. ꝑm.

LEpra est infirmitas mala ꝓueniens ex spartione cholere nigre in corpore toto q̄re corrumpit cōplexio mēbrorū ⁊ forma ipoz ⁊ figura coz ⁊ forsitan coz rumpit in fine eius ipsoz ꝓtinuitas: ita vt corrodant mēbra ⁊ cadant casu qui fit ab viceratione.

¶ Determinauit de aparib⁹ ⁊c. hic de lepra. Et primo ostendit qđ sit ⁊ suas cās ⁊ diuisionē. Scōo ponit signa. ibi (Qui. Tertio curā. ibi (Oportet. ℣ prima in trea. ꝓio diffinit. Scōo declarādo cā ponit suas cās ⁊ spēs. ibi (Et melācholia gdē.) Tertio mouet q̄nem ⁊ soluit. ibi (Et cū cācer.) ℣ prima in duas. ꝓimo ponit diffinitionē. Scōo descriptionē. ibi Et est. ¶ Dicit primo lepra est ⁊c.
¶ Dubiū cū aliq; auctores vt Raſ. 25. 9. ⁊ c. 31. ōtermiet de lepra ⁊ ca. ōcoratiōis. q̄re Aui. hic. ℣ Dōz q; lepra ē morb⁹ corpis cōis: ⁊ iō cadit in 4^m lib. ⁊ cuius possit poni in tractatu ōcoratiōis: q; maxime deturpet hoiez: nī q; mā ifeste ledit opōes ponit ī tractatu egritudinū ſz marie iter a para: q; filitudine hz cū aparib⁹: ē. n. i lepra mala cōplexio cōpositio ⁊ solo ꝓtinuitatis vt appebit. ¶ Cōsiderte diffinit lepra dī a leporis. i. terūa siue pcutū. Sunō tamen sic. Dubiū ꝑ

¶ Et est sicut cācer cōmunis corpori toti: forsitan ēt viceratur ⁊ forsitan nō viceratur: ⁊ est aliqua que cū patiente eam manet tempore longo valde.

¶ Assimulatur cancro ⁊ ponit descriptionem ⁊c.

¶ Et melancholia qđē qñq; expellit ad mēbrū vnū ⁊ facit accidere duritiē aut saphyros aut cācrū ſm dispositiones suas. Et si fuerit subtilis dominās, ꝓueniet estiomenus ⁊ si expellit ad superficiē cutis eueniet illō qđ noiat baras ⁊ morphea nigra ⁊ ipetigoz bis silia. Et qñq; sparsit i corpe toto: ⁊ tūc si putrefiat ꝓueniet febris melica: ⁊ si ꝓculcet ⁊ si putrefiat eueniet lepra.

¶ Hic ōclarat dissōē. ꝓio B qđ dixit q; cā ē cholā nigra. Scōo B qđ dixit q; viceratur. ibi (Et hec qđē egritudo. ℣ prima in duas. ꝓio ex B inuestigat cās. Scōo spēs. ibi (Et hec egritudo vocat.) ℣ pria in duas. ꝓio ponit cās principales. Scōo coadunatiuas. ibi (Et cāe. ℣ pria in tres. ꝓio ponit cās ꝓximas. Scōo ālteras. ibi (Causa efficiens. Tertio pminus 8. ibi (Et cā mālis.)
¶ ꝓio dubitat qz dixit si fuerit subtilis ꝓueniet estiomen⁹. ℣ Cōtra qz estiomen⁹ pōt fieri a mā oppilāte: ſz talis ē grossa. Itē expones hāt q; nisi eēt pp grossitiē nō adhereret ⁊c. ℣ Dōz q; logt de eo qđ fit ex corrosiōe ꝓximōrum mēbri. regrunt ēt duo. ſ. subtilitas vt ad vnā alr mēbrū penetret: ⁊ venenositas siue mista corruptio vt mortificet: ⁊ iō ibi dē. dominās ⁊c. Et iō qđā credūt q; mesta in cācro sit adusta: ſz i estiomedo sit putrefacta. ℣ Ul dōz q; apara calla plus opplāt p accīs pp maiorē tūorē ⁊ mistaz māz tract⁹ q; frigida ⁊c. ℣ Ul dōz q; ē subtilior q; cācrene ⁊ grossior q; albaras. Ul cōuenit estiomenū fieri a ḡssa q; ex B ſit⁹ ⁊ fi⁹ albarelli q; ēt unt⁹ ꝓfundat. Dubi⁹ ꝑ
¶ Scōo dubitat vtr mā lepre sit putrida. ℣ Videt q; sic: quia bōa derelict⁹ a regimine nāe est putridus: vel opz q; fiat putridus: secūdo de differētijs se. ca. 9. sed in lepra melācholia derelinquit nāe. ℣ In ꝓmū Aui. ℣ Dōm q; melius putrefieri pōt dupliciter intelligi. Uno mō q; putrefiat putrefactiōe ꝓprie dicta que est cū quadaz ebullitiōe perducēte ad incinerationē ⁊ cū motu siue latione ⁊ sic nō putrefit: q; in oi lepra esset quartana. Alio mō putrefactiōe ꝓprie dicta que est ōdā extraneatio in qua nō fit incineratio per ebullitionē nec dilatatio sed ꝓculcatio in mēbris ⁊ vt sic putrefit:

¶ Et cā ei⁹ efficiēs antigor ē malitia cōplexionis epa tis ōcluus valde ad caliditatē ⁊ siccitatez: ꝙre adurit sanguiné in meliā aut cōplexio corpis totius aut sūt ambe ita ꝙ faciūt sanguiné acgrere p cās suas frig⁹.

¶ Cōsiderādū antigor: qz est cā antignādi ⁊ iueterādi eā vlq; pce dit eā añ ei⁹ manifestationé. ¶ Scōo ꝓsiderādū. aut sūt ambe. du pliciter exponit ambe. i. cōplexio epatis ⁊ cōplexio corpis ita cē. qz sūt fride: vt Aui. innuat ꝙ nō solū mala cōplexio calis epatis: sed ēt frida. Alio mō pōt expom ꝙ mala cōplexio calis ⁊ ficca pducūt ad ifridationé pp bmōi ꝓsumptionē vt in tbegni. z. tract. 1. testicu lor ter. cōmē. 20. Decidēte ita. ¶ Tertio ꝓsiderādū ꝙ solui qō an mala cōplexio sit cā lepre. Et dōm ꝙ est cā qz est ghans malos humores ⁊ bmōi generati generāt etiā malā cōplexionē: ergo in lepra est duplex mala cōplexio. Et ideo gdā per malā cōplexionē ea nonificant vt Bal. de malitia cōplexionis diuerse cap. vltimo.

¶ Et cā eius mālis sūt cibi melācholici ⁊ cibi stātici utep qñ cōponit i eis satietas nauseatiua aut opaz in eis calī tas ꝗre resolui subtile ⁊ ponit spūsuz meliaz ⁊ reple tiōes ⁊ comestōes ꝑ sanetatē sē ad bāc eādē itētionē.

¶ Consideranduz ꝙ de cibis melancholicis absolute dixit. Sed de flegmaticis dixit. quando componitur cē.

¶ Et cāe eius uuatiue sunt oppilatio porox ꝗre ꝓso caf calor inatus ⁊ infrigidat sanguis ⁊ igrossat: ⁊ p pie qñ splen est oppilat⁹ debilis nō attrahit neqz pōt mūdificare sanguiné ex humore melācholico: aut est virtus expulsiua in viscenibus debilis ab expulsione illius in venas ani ⁊ matricis ⁊ sunt porī stricti.

¶ ꝓmo has cās. Scōo ponit sūmā cāz a gb⁹ marie ꝓuenit lepra. ibi Et qñ.) Tertio ponit quēdam modū gnōnis lepre a melia. ibi (Et cholā nigra.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ponit cās coadiuuantes q reducunt ad añtes. Scōo q reducunt ad ꝓmituas. i. vlcōes vl plu res. ibi (Et qñq; adiuuat.) ¶ Cōsiderandū ꝙ dixit uuatiue qz per mīta media faciūt: ⁊ nō q dixit añtes. Scōo ꝙ ille sūt q̄uoz cāe. i. oppilo porox. oppilo splenis. debilis attractiua. debilis expulsiua.

¶ Et qñq; aduuat illō totū corruptio aeris in scipso aut pp vicinitatē leprosox qñ egritudo ē iuadēs. Et qñq; accidit pp bereditatē ⁊ pp cōplexionē embrio nis ex q̄ creat⁹ ē i se pp cōplexionē q̄ ē ei aut acgsitā i mīnce pp dispōnē q̄ ē ei siē si accidat ei vt sit ꝓceptio in dispōne menstruox. Et qñ aggregat calitas aeris cū malitia cibi ⁊ ei⁹ cēntia ex gñe piscū ⁊ carne salita ⁊ carne grossa ⁊ carnib⁹ asinox ⁊ lēnibus ꝓculdubio est vt eueniat lepra sicut multiplicat in Alexandria.

¶ Et quādoq; aduuat cause. i. corruptio aeris ex se aut habita ap propinquantibus leprosis complexio embrionis mala in scipz pter nō fit leprosus nec mater: sed hoc sperma fit dui⁹ virtutis cē. 4. causa est mala complexio ex matrice sicut cē.

Dubiū 4ᵐ ¶ Dubitat nō videt ꝙ ꝓceptio tēpore mēstruationis fit cā lepre: qa si ē cēt tūc cēt pp infectionē: sed tūc glibet cēt leprosus qz sperma retinet mēstruū. ℣ Jn ꝓtiū oēs. ℣ Dōm ꝙ si tēpore mēstruationis fiat ꝓceptio fiet leprosus. 12. āno. si scōa. 13. āno vsq; 24. si 3ª. 26. ad 36. si 4ª. 37. alia. 48. si 5ª fiet albaras. ita Azarauius ponit. Dubitat ꝙ si mulier coeat cū leprosō nō fit lepra sed bi qui cū illa cocunt: qz ꝓpter fricationem nō remanet infectio in muliere sed in viro sicut cē. ℣ Et qñ. in Alexādria. qz comedūt asinos: vt primo eleme tox cap. 1. de fermento. ⁊ bi sunt asini. tertio alimētox ꝓmo cap.

¶ Et cholera nigra qñ pmiscet sanguini aduuat pa tem eius ad gñandū multū ipsius qñ ꝓculdubio ingros sat ex duobus modis: quox vnus est per substantiaz suā grossam: ⁊ secūdus per frigus suū ꝓgelans.

¶ Hic ponit quēdā modū gnōnis lepre. Et ꝓ facit b. Scōo quōdam dictū declarat. ibi (Et ita.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo facit qō dictū est. Scōo removet dubiū. ibi (Et qñ ingrossat.) ¶ Dicit ꝓ ꝙ chole ra. s. nigra qñ permiscet sanguini partē eius. s. cholere nigre. aduz mat ad generandū multū ipsius. s. melancholie facte per ingrossa tionē sanguinis. vel multū ipsius. s. lepre: qñ ꝓculdubio ingrossat. s. sanguis ex mixtione melācholie qz melia est grossa ⁊ frida cē.

¶ Et qñ ingrossat per partē humiditatis sue tunc est exiccatio eius per caliditatem corporis facilior.

¶ Hic ostdit q̄ cholā ingrossat sanguinē ⁊ dicit qñ ingrossat sanguis pp būiditatē sue. s. cholere: tūc est exiccatio. i. ingrossatiua: facilior p calitatē corpis. s. cholere. q. d. iz cholera sit cala ⁊ sit ficca facili⁹ ingrossat sanguinē caloze q̄ ficcādo aliter q̄ siccitate: ⁊ b est ꝓpor me ei qō dixit: q̄ꝓ vn⁹ est p subam grossam. s. a siccitate q siccitas sit a ficco vel calido. Jsta expō appet mordax al⁹ pōt morderi pp duo. ꝓmo qz dixit: qñ cholera: nomen. n. b cholā absolute platū sīgt rubeā vt in cōmē. 4. fo. 33. 7. pti. Quibuscūq; cholice hypostā ses. 3⁹ de 1 terio. b⁹. 5. ca. Scōo p b q̄ dic: ⁊ hec egritudo vt ē loq̄ d lepra cholica sanguinē corrūpēte cē. ¶ Et qñ ingrossat. Remouet dubiū. d. als tu ū dixisti qz sanguis ingrossatur pp friditatē ⁊ p ca liditatē q̄ro a q̄ faciū⁹ ingrossat. Rādit ꝙ a calitate: ⁊ dic. qñ ingros sat sanguis p ptē būiditatis sue. i. sanguinee: qz fit būiditas grossa. ⁊ nō frida: tūc ē exiccatio. s. ingrossatiua ei⁹ faciliora calitate corpo ris. Nō ē dupler. ꝓmo qz calidū est magis paratū exiccare q̄ fridū cū sit actiu⁹ ⁊ siccitas sit simul cū sit illi magis cognata q̄ friditati. Scōo qz sanguis ingrossat⁹ p subam būiditatis sue. s. sanguinee est calidus ⁊ nō frida: ⁊ tō magis est apt⁹ calefieri ⁊ exiccari a caloze: ⁊ p ꝓmo qñ i frigidat videt ꝙ fit talis cōparatio. sanguis de se gros sus ꝓpinctus calido corpori facilius ingrossat. s. plus q̄ fit si cōmīg sit frigiditati corporis. ⁊ dixit p partē būiditatis sue. i. p ptē gros sam q̄ tñ est sanguis: qz si esset per ptē grossam q̄ esset melācholia frigida bēret dubiū si citius ingrossaret a calido vel frigido. Dic tñ reperit lra alia que dicit. ⁊ est tē. in q̄ solū vult ostendere ꝙ qñ sanguis de se est grossus ⁊ siccus ⁊ admiscet sibi būiditas melan cholica facilius puenit sanguis ingrossatio: ⁊ b ē qō dic. ⁊ qñ igros sat sanguis p ptē būiditatis. s. melācholie: ⁊ ē exiccatio ei⁹ sanguini p subam corporis. i. in ei⁹ corpulētia ē siccus: tūc illud. s. ingrossa tio sanguinis est facilius qz ꝓcurrūt aptitudo patiētis ⁊ agēs tē.

¶ Et tam peruentum est ex grossitudine sanguinis le prosorum ad hoc vt egrediatur in flobotbomīs cox quidam quod est sicut arena.

¶ Declarat qōdā. s. qz sepe direrat sanguinē melicox ingrossari: tō dicit tē. ⁊ videt ex b ꝓbari ingrossatio trī a calo: qz arena nō fit a frido in nobis. Alr posset exponi: iz bēat plus de violētia: trī magis videt ꝓbari mēti. Al. ⁊ auctox: vt dicat ꝙ. Al. vult ostēdere qūo cholā rubeā pōt facē lepā admixta sanguini: qz b facit ingrossan do sanguinē: ⁊ b est qō dicit. ⁊ qñ cholera. s. rubea pmiscet sanguī ni pax ei⁹. i. cholere iuuat ad gñandū multū ei⁹. s. melie p ingrossa tionē sanguis. ⁊ cū dic. qñ ꝓculdubio. ꝓbat ꝙ cholera rubea pōt ingrossare sanguinē. Et ꝑ pmittit modos qb⁹ sanguis ingrossat. Scōo declarat qūo cholera rubea posset ingrossare sanguinē. ibi (Et qñ in grossat.) ¶ Dōm ꝑ ꝙ sanguis dupler ingrossat vel a siccitate: ⁊ hoc est qō dicit p subam suā grossam. s. siccitate vel frigiditate ꝓgelā te: ⁊ hoc est qō dicit. ⁊ secūdus. ¶ Cōsiderandū ꝙ ille sermo nō dz referri ad ingrossationē a cholera sed ad ingrossationē absolute. ¶ Cōsiderādū ꝙ. 11. limit tres q̄litates ingrossantes. s. siccitatē ca liditatē ⁊ frigiditatē. siccitatē ⁊ caliditatē per hoc qō dicit. quox vnus est p subam suā grossaz. s. a siccitate. siccitas aūt fit a ficco ⁊ calido. ℣ Bz tu dices eodē mō ēt fridā ingrossat exiccādo ⁊ exprīē do būiditates: vt appet. 4. methe. ter. cōmē. 34. ℣ Dōm ꝙ siccitas ⁊ caliditas magis sunt p se ⁊ directe cā exiccatiōis q̄ fit friditas: ⁊ iō iz vtrobiq; ꝓcurrat exiccatio: trī distinxit ingrossationē factā a ficco ⁊ calido ꝑ ingrossationē factā a frido: ⁊ vocauit illā ingrossa tionē p subam suā siccā q̄si subitāriale exiccationē ⁊ magis p se.

¶ Et hec egritudo nominat leonina ⁊ dicit ꝙ nō no minat ita nisi qñ plurimuz accidit leonib⁹ ⁊ dicit qñ terribilē facit facie patiētis eā ⁊ ponit eā in forma leo nū ⁊ dicit qñ rapaciter tenet qō capit rapacitate leo nis: ⁊ de hac egritudine q̄ est debilis difficilis est cu rationis: ⁊ de curatiōe fortis nō fit spes: ⁊ icipiēs qdē est susceptibilior ⁊ ꝓfirmata est magis inobediens.

¶ Hic inuestigat spēs lepre ⁊ dz tres ꝓtes sicut tres inuestigat spēs. Scōa ibi (Et facta a fece.) Tertia ibi (Et facta.) ¶ Cōsiderādū ꝙ prima pars pōt dupliciter exponi. ꝓmo ꝙ notificat lepā factā a cholera cholerica siue de cholera adusta siue sanguine cui cholera cē. Et notificat eā primo ex parte noiationis leonine. Se cūdo gradus aut fortis aut debilis. Tertio tpis incipiēs. Quarto accidētiū tē. ℣ Scōo mō pōt exponi ꝙ ꝑ notificat oēm lepā p no mē. ⁊ hec egritudo. i. hāc egritudinem lepra cē. ⁊ in illa ptē. ⁊ facta ex melan cholia cholere. i. cipit mali iguere spēs. ⁊ cā est nota eox q̄ ponit tē.

¶ Et facta ex melācholia cholere ē magis feda ⁊ plu ris nocumenti ⁊ difficilioz accidentium ⁊ vehemen tius adurēs ⁊ vlcerās ꝙ est susceptibilioz curatiōis ⁊

facta a fece sanguis est salnior ⁊ quietior ⁊ nō vlcerat.
¶ Causa qz melancholia talis est minus maligna ⁊c.
¶ Et facta a melancholia adusta similat cholerice in suis accidentibus: ꝫ est tardius suscipiens curationē.
¶ Sed est tardius propter grossitiem ⁊c.
¶ Dubitat an spēs lepre sint sufficiēter enumerate. ℣ Uī qz nō: qz alij auctores ponūt quinq spēs: elephantiā leoninā alopiciā ⁊ tyriā. Jtē omittit lepzā de melsa flatica. Jtē tot sūt spēs lepre quot cācri: ꝫ cācri sūt due spēs: alia a cholica aut in q̄ ē cholꝫ ⁊c. supra. Jtē ꝓter has spēs sūt spēs cōpositē. ℣ Dōm qz spēs lepre pāt dupli gui. ꝓmo ex pte mātei mala nec sic mala: scō ex pte modi iberēdi vt sira nō sira: ⁊ ex pte cāe: ⁊ sūt q̄nq; simplices. ibi. s. de cholꝫ melācholia leonina: de sanguine elephātia: de melācholia qdā elephātiā qdā tyriā: ⁊ illa de fecali vel adusta: ⁊ q̄rto de flatica qdaz tyriā qdā elephātiā vocāt. nō fecit mentionē de flatica: dicūt qdā qz raro accidit: qz raro accēdit ⁊ cōburit. ℣ Cōmariū huius ponit Gilbertus. ℣ Uel dōm qz dedit intelligi ex supe dictis ⁊c.
¶ Et hec qdē egritudo nō cessat corrūpere cōplexionē mēbroz ꝓ q̄litatē ꝑuā q̄litati ꝓcurāti vite. s. caliditati ⁊ būditati donec ꝑuenit ad mēbra ꝑncipalia ⁊ illic interficit. Et icipit i ꝑmis ab extremitatibus ⁊ mēbris lenib⁹ ⁊ illic cadūt pili ab ea ⁊ alterat color eius ⁊ fortasse ꝑuenit ad vlcerādū deide vadit paulatiz in corp⁹ totū. Ná q̄uis ꝑma gnō eius sit in viscerib⁹ tñ ꝑmū vestigiū ei⁹ est in extremitatib⁹ qm̄ sunt debiliores. Uerūtamē qnqz morit patiēs eā anteq̄z ꝑuertat malitia eius apparens super viscera ⁊ membra principalia ⁊ est mors illius cum attractione ⁊ ꝓpter malitiam complexionis illius. Et quando cancer qui est lepza membri vnius sit de illis quibus nō est sanatio tunc dicemus de lepza que est cācer corporis totius.
¶ Hic declarat aliam partē diffinitionis. s. corrūpit cōplexiō mēbroz ⁊c. ꝓmo hoc. Scō removet errorē. ibi (Uerūtamen.)
¶ Dubitat qz in aliq̄ lepza est color. Dōm qz in oi est frigiditas per viam consumptionis humidi qō est caliditi fulsit entecticum ⁊c.
¶ Uerūtī i lepza ē res vna ⁊ ē qz egritudo spḡalī totū corp⁹ ⁊ cū administrant curatōes fortes sustētāt egritudinē ⁊ nō agit sup mēbra simplicia ⁊ in cācro nō ē ita.
Dubᵐ 6ᵐ ¶ Hic dubitat quō pōt mori anteq̄z ꝑuertat ⁊c. ℣ In vltima parte cōiter dicit qz mā sparsa minus grauat ⁊ ledit q̄ vnita. signuz de lozica portata in mano ⁊ in dorso vt dicūt medici: ⁊ nō mā cancri magis ledit. Sed in lepza fortis melie fuit ētant. i. ꝓhibēt ⁊c. Hic esset locꝰ speculatiōis: ⁊ vide qz nō est oino simile qz lepza sit cōis cācer. Cācer. n. possidet mēbrū ⁊c. cācer nō curat bñs viscera vl nō vicus ⁊ venas siras ēt ⁊c. ⁊ sic lepza est illi ꝓsimilis. sed lepza que curat est qñ melsa est ꝑcurata nec bñs radices ⁊c.

¶ De signis. Cap. 2ᵐ.

Quādo icipit lepza incipit color fieri rubeus tendēs ad nigredinē ⁊ appet in oculis offuscatio ad rubedinē ōculus ⁊ appet in anbelitu strictura ⁊ in voce raucedo cā nocumenti pulmonis ⁊ cāne ei⁹ ⁊ multitudo in sternutatōe: ⁊ apparet in naso gauetu ⁊ fortasse fit strictura in narib⁹ ⁊ cassamu: ⁊ icipūt capilli i subtilitatē ⁊ paucitatē ꝑuenire apparēt vene in pectore ⁊ ꝑte faciei ⁊ est odor corpis ⁊ ꝓprie in sudore ⁊ odor anbelit⁹ ad fetorē declinis ⁊ apparēt mores melācholici ⁊ mali ⁊ doloroſi: ⁊ mltiplicant in somno somnia melica ⁊ sentit i somno q̄si sup corp⁹ suū sit grauedo maxima: deide apparet sparsio in capillis ⁊ casus in eis ex toto ꝓprie in pilis q̄ sunt in facie ⁊ ptib⁹ ei⁹. Et qnqz dislocat locus pilorꝫ ⁊ findunt vngues ⁊ icipit forma fieri feda ⁊ facies fit terribilis ⁊ color ōnigraſ ⁊ icipit sanguis ꝓgelari in iuncturis ⁊ putrefit ⁊ addit ꝓstrictio anbelitus donec ꝑuenit ad difficultatē vehementē ⁊ diuū magnā ⁊ ꝑuenit vox in fine raucedinis ⁊ ingrossant labia ⁊ ōnigrant: ⁊ appet sup corpus additio glādulosa similis aialī qō grece nominat satos: deide icipit corp⁹ viceran qñ lepza ē fi geta ⁊ corrodit cartilago nasi: deinde cadunt nasus ⁊ extremitates ⁊ currit virus fetens ⁊ redit vox ad occultationē ⁊ tūc iā nō remanēt pili ⁊ denigraſ color valde. Et pulsus qdē leprosi est debilis ꝓpter debilitatē virtutis ⁊ paucitatē necessitatis cum egritudo sit frigida ⁊ tarda nō velox ꝓpter debilitatē frigoris ⁊ fit necessaria spissitudo cum non sit velocitas neq̄z magnitudo.
¶ ꝓnit signa. Et primo varia signa sumpta a qualitate ⁊ actione mutationis. Secūdo specialiter a pulsu. ibi (Et pulsus.) ℣ ꝓma in tot ⁊c. Uel primo ponit signa lepre non confirmate nec fortis. Secundo signa confirmate ⁊ fortis. ibi (Deinde apparet.)
¶ Dubitat vtz color icipiat fieri rube⁹. ℣ Dōm qz ō ꝓpe in sanguinea. Uel dōm qz in ꝑn⁹ cuiuscūq; lepre vel plmarū lepraruū qz mā adusta calitate trahit mām ad nigredinē ꝓp mām melicā in oculis ⁊c. cā ē no. Cā nocumēti. s. ex vapozib⁹ multis illuc pringētib⁹ ⁊ ipa melsa. Et multitudo i sternutatiōe ꝓp vapores melicos cūtes ad caput ⁊ nares. Baueta. Lqñ bō logf ꝓ nares: tñ est locutio ipsoꝝ ꝓpria vt dicit. Alterty can. fen. 9. ⁊ cā est strictura narū ex siccitate melancholica. Et forte sit strictura. Et cassamu. i. strictura a polypo. qz materia melācholica illuc expulsa facit quandoq; additionem carnosam vt verruca siue vt papilli capilli ⁊c. Dubiū 2ᵐ
¶ Contra qz fiunt a ficco vapore. ℣ Dōm qz oz esse siccitas nō erosiua: vel pauci qz corrosione vapoz corrodunt radices: vel ꝓpter nutrimētū: vel in ꝓculcatiōe melācholie fit oppilatio poroz. Subtilitatē: qz paucū est in eis bonū qō possit ꝑuerti in pilos: vel qz stringunt poꝛi apparēt vene: qz replent humore melācholico quē mēbra renuūt ⁊ est odor ⁊c. ꝓpter corrosionē humoz in eis. mores ⁊c. p. s. dislocat locus. i. mutat formaz. vel. i. in diuersis locis sit. vnde alia ifa. casus pilorꝫ. findunt vngues multa siccitate.
¶ Dubitatur quare non ponit signa sm vnāquāq; speciem. ℣ Dicendum qz intelliguntur ex premisso capitulo. Dubᵐ 5ᵐ
¶ Dubitat q̄re nō ex vna. ℣ Dōm qz diuersificat sm mām sanguineā cholicā ⁊c. Gilbert⁹ dicit qz est tenuis. Cō. multa signa ponunt a Guilelmo si apparēt pustule i gula. a Gilberto si sal nō dissoluit i sanguine calo: qz figit siccitatē. Si acetū positū sup sanguinē ā mi scet sibi. Aly dicūt si circa spōdiles colli ꝓsorent cū acu nō sentūt. Dubᵐ 4ᵐ

¶ De cura. Cap. 3ᵐ.

Portet vt icipiat in ea cū cōionibus ⁊ mūdificatione anteq̄z ingrossēt egritudo.
¶ ꝓmo ponit curā nō ꝑfirmate. Scō cōfirmate. ibi (In flōmia. Tertio cibaria. ibi. Libi aūt.) ℣ ꝓma i duas. ꝓmo ponit curā p medicinas. Scō p cibaria. ibi (Et lac.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ꝓmittit. Scō exequit. ibi (Et.) ℣ Et hec i duas. ꝓmo p flobotomiā. Scō p medicinas. ibi. Si ꝫ flōmat. ¶ Dicit ꝑ ⁊c. Nō qz egritudo est multa de mā multa. ¶ Cōsiderādū qz supponit digestionē māe cū euacuare intēdis. ¶ Cōsiderādū cōionib⁹ per flobotomiā ⁊ ꝑ barmaciā: mundificatione per leuiores medicinas: vel mundificatione per solutiuas: cōionib⁹ per flobotomiā ⁊c.
¶ Et cū tu verificaueris qz illic sit sanguis plim⁹ corrupt⁹: tūc opz vt icipias ⁊ flōmes flōmia vltima: ⁊ si nō altiſide saltē ex manib⁹. Et si nō verificaueris illō: tunc nō flōmes: flōmia. n. ex venis magnis qñq; plus nocet q̄ſ sit ei⁹ mutamētū. Uez fit securitas cū flōmia eius ex separationibus venarū ꝓpriarū si timeſ flōmia magnarū. Et scias qz sanguis frigidus est in eo qō apparet q̄re fit illud magis vltimū q̄ſ vētose ⁊ sanguisuge ⁊ minus nocēs viscerib⁹ ⁊ illic sunt sicut vene frōtis ⁊ nasi: at vō sm plurimum flōmia est necessaria in curatione huius egritudinis. Et de illis que vocāt ad illud est ꝓstrictio anbelitus eius ⁊ difficultas ipsius ⁊ fortasse est necessarū flōmare guidez apud vehemētiā raucedinis vocis ⁊ timorē prefocationis.
¶ Innuit plura. ꝓmo quando competit. Secūdo quod est necessarium. Tertio quarum venarum flobotomia ⁊c.
¶ Si ergo flobotomiaſ oz vt quiciscat hebdomoda

vna:deinde eũcf cũ eis que ſunt ſicut bieralogodion et biera de pulpa colloquintide et eũcf cũ apozimatib⁹ et pillulis factis ex epithimo et ſucados et polypodio et mirabo.nigris ⁊ cbebulis et elleboro nigro et lapide lazuli et lapide armeno et non nocet ſi miſceant eis pulpa colloquintide:⁊ ſcamonea etiã ꝓprie qñ illic eſt cholera:et adiũgant eis aloes et cucumer aſininus ⁊ tbeodoricon eſt bonũ eis:⁊ bierapigra iterũ ⁊ ꝓprie qñ ſit fortis cũ ſcamonea eſt de illis ſolutiuis que ſũt bona lepꝛoſis:⁊ ꝑcipue qñ odorat odoramẽtũ elleboꝛi aut ponit cuꝫ ea lapis armenus:⁊ in eſtate opꝫ vt exiccent ⁊ nõ vtimet in ꝺecoctiõe fortiter vt nõ ſpargat ⁊ multiplicet. Decoctio ad lepꝛoſos. ℞. mirabola.citrinoꝝ ⁊ nigroꝝ amboꝝ aã.ʒ.ſ. ameos.ʒ.v.altbit bon.ʒ.ſ.paſſulaꝝ enucleataꝝ mina ſ. ꝺecoquant cũ trib⁹ eberie aq̃ donec ꝓeniat ad tertiã ⁊ exꝑmat ⁊ miſceat in ea ℥ aq̃ mellis pondus.ʒ.v.⁊ det i potu. Et vngat corpus eius ex butyro ⁊ ſedeat in ſole donec frigat aut ambulet ſeptuagita paſſib⁹ ⁊ ꝓuertat ſup dextrã ⁊ ſiniſtrã ⁊ dorſuꝫ ⁊ vẽtre ⁊ comedat cappares cũ melle:ſumat i potu hãc medicinã ℔ ſ ꝙ narrauim⁹ ſepte die⁹ ⁊ mouet ꝺecoctio ei⁹ oi die.

¶ ꝓximo per ſolutiuas. Secõ per vncliones. ibi (Et inũgat.) Terno reuertit ad cãm aliter ad canonẽ in ſolutiuis ⁊ aliqs ibi (Et nõ ſufficit. ¶ Cõſideranda ꝺ odorat. ſ. biera, ⁊ ponit odor ſiue virtꝰ ſic ſi poneret parũ de elleboro vel poneret aliqd de raffano in quo ſtetit elleborus. In eſtate opꝫ vt exiccet. Aliter cũcf. ꝙ aũt cũctio lenis ꝺebet exiccatiua:apparet ſupra de cura putredinis in gñali. Et nõ vtimetur fortiter in decoctione. Aliõ ſumatur fortis decoctio ſolutiua vt non ſpargatur. ſ. mã. ⁊ multiplicetur. ſ. agitata q̃ virtus nõ regulabit cũctionẽ. Aliter exponitur in eſtate:opꝫ vt exiccetur. ſ. elleborus: ⁊ nõ vtimetur in decoctione fortiter. i. nõ multum decoq̃tur: vt nõ ſpargatur. ſ. elleborus: ⁊ multiplicetur. ſ. virtus in decoctione. vel exiccet. ſ. elleborus in ſole non in vmbra ꝛc.

¶ Et nõ ſufficit i curatiõe iſtoꝝ q nõ ſũt ꝓfirmati cũctione vna:imo fortaſſe ẽ neccia cũctio in mẽſe bis aut i oi mẽſe ſemel fm ꝙ teſtimoniũ facit eẽ neciũ:⁊ illõ cũ medicis temperatis:⁊ qñq̃ ſoluit oi die cũ facilitate aſcellatiõne vna aut duob⁹ aſcellatiõib⁹ cũ eo qꝺ ſoluit illud de potiõib⁹ iuuatiuis ex medicis ꝑdictis q̃dragita dieb⁹. fortes vo valde ſic elleborus ⁊ ei ſilla ⁊ que ſũt multi ꝑderis ſufficiũt i ano ſemel in vere ⁊ ſemel in autũno aut plus ℔. Et oꝫ vt veneniat ſup cerebra eoꝝ cũ mũdificatiõe cũ eis q̃ ſũt ſic gargariſmata ꝑdicta i cã egritudinũ capitis ⁊ cũ caputpurgijs notis. Deſcriptio caputpurgij. ℞. macropiperis ⁊ celidonie ⁊ capſice ⁊ naſturty ⁊ burũgi oium aã.ʒ.i. nucis muſcate pullegij amboꝝ ana.ʒ.ſ. ſucci agnicaſti cotilas.iij. olei ſiſamini cotilas.iij. miſceant ⁊ ꝺecoquant donec ꝓſumat aq̃ deide colet ⁊ ſeruet i vitriata ⁊ fiat caputpurgiũ i narib⁹ q̃tũ caputi: deide ſequat qñ illõ multiplicat cũ caputpurgijs humectãtib⁹ ꝑdictis. Et oꝫ vt ꝓbibeant ab oi qꝺ exiccat ⁊ reſoluit hũꝺutate innatã. Et ſup eos iterdicant labor ⁊ ãguſtia ⁊ vt ꝓmutent de acre ad acrẽ q ꝑꝛ ẽ ei. Et dent ei i potu poſt mũdificationẽ olea ſic olciũ de amigdalis cũ eis q̃ ſũt ſic exꝑſſuꝫ vue:⁊ illõ qñ cibati ſũt multotiẽs. Et oꝫ vt exerceant oi mane poſt expulſionẽ ſuperfluitatũ ab ite ſtomachi ⁊ ꝑcipiant eleuare voce altã ⁊ ſaliant ⁊ luctent deide fricẽt:cũ q̃ ſudauerit tũc ſumãt potũ ⁊ poſt illõ inũgant oleis tẽperatis i calido ⁊ frido bñectãtibus fm plurimũ ꝓfortãtib⁹ i ꝓmis. ipſi. n. indigẽt i ꝓmis cõfortãtibus ſicut mirabolani ute ⁊ galle cũ aceto. Et qñq̃ adminiſtrat ſup eos mũctio ex olco cũ lacte mulieris ⁊ fiat opꝫ vt hat eis caputpurgiũ cũ eo qñ multiplicat ſiccitas ⁊ qñ cõmouet in eis nauſea caueat:⁊ melius qꝺ ẽ vt balneent deide inũgant:⁊ qñ balnea ti ſũt tũc eoꝝ inũctiões ſũt ſic oleũ mirtinũ ⁊ maſticinũ ⁊ olcũ de ſũmitatib⁹ vinũ ⁊ darſiſaban ⁊ oleuꝫ de coſto ſup extremitates. Deide ille q ꝺe eis ẽ medicatus geſcat media hora ⁊ ꝓparet vomitui cũ pẽna dei de ſumat in potu aliqd de abſinthio. Et fortaſſe ẽ neceſſariũ inũgẽ eos i balneo cũ ſubtiliatiuis reſolutiuis in qbus cadũt nitrũ ⁊ ſulphur ⁊ bacce lauri ⁊ giniũ carpẽtarioꝝ imo ſynapis ⁊ origanũ ⁊ piper ⁊ macropiper ⁊ piretrũ ⁊ ſtaphiſagria ⁊ ſynapis ⁊ aloes ⁊ calamẽtũ ⁊ emplaſtrare eos ſup iuncturas eoꝝ:imo fortaſſe ẽ neciũ qꝺ ẽ ſic euforbiũ ⁊ illud qñ ꝑcipit eis vt balneent ꝓp reſolutionẽ ſuperfluitatũ eoꝝ ⁊ ꝓp ſudorem ipſoꝝ. Inũctio. n. eoꝝ ẽ canon in curatiõe ipſoꝝ. Et qñq̃ inunguant fricãdo cũ tyriaca ⁊ ſcellite ⁊ allec ſangiẽ. Et fortaſſe ẽ neciũ inũgẽ cũ bꝫ in ſole calido. Et melioꝝ ablutionũ eoꝝ in balneo eſt aq̃ in q̃ ꝺecoquitur fenugrecũ cũ ſapone bono. Et opꝫ vt alienet lepꝛoſus a coitu penit⁹. Res vo q̃ i potu tribuunt multe ſũt. nã de meliorib⁹ medicis eſt tyriaca maioꝝ facta cũ carnib⁹ vipere ⁊ tyriaca diateſſeron ⁊ alaſmenã ⁊ diaſulphur:⁊ qñq̃ fit caputpurgiũ cũ iſtis ẽt. Et vt i potu ſumãt de trociſcis tyri etiaꝫ ſolis auf. j. in. ʒ. vini groſſi aut paſſi ⁊ trociſcis ſquille ite. Et ſcias ꝙ caro vipere ⁊ illõ in q̃ ẽ virtus carnis eius ẽ de nobilibus medicis ei. Et nõ opꝫ vt ſit vipera de luto aut lutoſalis aut de locis humidis qñ i ea fm plurimũ eſt paꝛ inuamẽti. Et de eis q̃ plime eſt malitie eſt illa q̃ ſitim facit cũ q̃ ẽ pdito:imo eligat mõtana ꝑcipue alba. Et abſcindant capita eaꝝ ⁊ caude vice vna ſubito:⁊ tũc ſi multiplicat curſus ſanguis ⁊ remanẽt vue ⁊ agitant agitatõe plima tpe lõgo:tũc iſte ſunt bone: ⁊ ſi nõ dimittant. Et q̃ ex eis ſũt ꝙuentes ſunt ille ex qb⁹ plim⁹ currit ſanguis ⁊ q̃ ſũt plurime agitatiõis ⁊ poſt ꝺecollationẽ mũdificent ⁊ ꝺecoquant ſic dicemus tibi ⁊ comedat ex eis ⁊ iure ipaꝝ. Et ex potatiõe qꝺ ẽ viu in q̃ moꝛit vipera aut viuit ia ſanati ſũt qꝺ acci dẽtaliꝫ aut itẽtiõe iterficẽdi ex cũ cui i potu tribuit vt moꝛiat ille lepꝛoſus ⁊ geſcat:aut geſcat ab eo:aut fit illõ obediẽdo ſomno aut viſioni. Et ſal vipere iuuatiu⁹ ẽ ite. Eliratio ãt vipe ẽ vt ſumat vipa abſciſis extremitatib⁹ mũdificata a viſcerib⁹:deinde elixet cũ porriſ ⁊ anbeto ⁊ cicere ⁊ ſale pauco ⁊ ꝺecoq̃tur cũ aq̃ plima dõec diſſoluat:⁊ ſumant oſſa ei⁹ tẽ ab ea ⁊ mũdet caro ipſi⁹ ⁊ det ad comedẽdũ caro ei⁹ ⁊ forbeat ius ipi⁹ ⁊ ponant oſſa ei⁹ tũc ſup micas panis ℥ ſimila ⁊ fortaſſe ꝓpinat cũ ea aliqd ℥ pullis colũbaꝝ dõec bona fiat. Et bui⁹ qꝺ regimis iuuamẽtũ fortaſſe nõ apparet i ꝓncipio:deide appet ſubito:⁊ fortaſſe aſſicedit ſanitate ſepatio rõis die⁹ aliq̃t. Et ſignũ appitiõis iuuamẽti eius ⁊ applicatio ad horã in q̃ opꝫ vt abſti-

neaſ ab adminiſtratiõe ei⁹ eſt vt incipiat leprosus iſla-
ri q̃re iſlaſ: deide fortaſſe ꝓmiſcet rõ ei⁹ poſtea excoriaſ deide ſanaſ. Cũ ꝙ nõ patit ſcotomiá neq; inſlaſ: tũc iteret ſup cũ regimẽ vice alia. Et de illis q̃ narrata ſunt ad illud eſt vt ſumaſ ſerpens niger excoriat⁹ t ſepeliaſ donec in eo fiát vermes t eĩbaſ cũ vermib⁹ ſuis t exiccet t deſ in potu illi ſup quez ſupfluit lepra ex eo trib⁹ dieb⁹ oi die põdus. ʒ.i. cũ ſyrupo de melle. Et inũctio itez cũ eo in q̃ eſt virt⁹ vipere eſt inuamẽtũ ei ſiẽ oleũ in q̃ ḃcoquit: t ſiẽ ḃ medicamẽ: ſumaſ niger excoriat⁹ t ponaſ in olla t fundantur ſup ipm de aceto fort. ʒ. viij. t de aq̃. ʒ. i. t de capſia humida t radice dragontee de vnoquoq; ʒ. ij. decoquaſ totũ ſup ígné leuẽ donec diſſoluaſ ſer pés t coleſ aq̃ a ſerpẽte t fricet cũ ea poſt abraſionẽ barbe t capitis fiat illo trib⁹ dieb⁹. Et eis qdẽ accidit ex adminiſtratiõe medicinaz viperaliuz excoriatio cutis corrupte t pmutatio carnis t cutis ſane: q̃rum inũctio leprosi cũ bume ctatiuis tẽperatis in calitate eſt ex illis q̃ ꝓferũt in q̃buſdã boris cũ vehemẽtioꝛ fit ſiccitas. Et ſimilr facẽ caputpurgiũ cũ eo qó eſt ſiẽ oleũ viol: t ſit in eo parũ olei de cheiri. Et itez ſiẽ adipes rapaciũ t bouũ t vo latiliũ: t ſiẽ cũ oleo de coſto aut darſiſabã: t oleuz de lilio ſeruat extremitates: t illo poſt mundificationẽ t añ mũdificationẽ nõ inũgaſ oino qm oppilat poꝛos. Et de eis q̃ bibunt t ꝓferũt eis eſt almurigili t medicamẽ aſcludeni. Et lac eſt de ꝙuemẽtioꝛib⁹ qb⁹ curaſ t ꝓpe apó ꝓſtrictionẽ anbelit⁹ t difficultatẽ ei⁹ t raucedinẽ vocis ei⁹ t in tẽpoꝛib⁹ q̃ ſunt inter cũones. Et opz vt bibaſ in diſpõne q̃ mulgeſ lac: t lac bouinum eſt de reb⁹ magis ꝙuemẽtib⁹ ei: t opz vt bibaſ de eo q̃ſtitas q̃ digeraſ: t ſi ſint ꝓtẽ eo ſolo ſi poſſe eſt erit inuatuſ valde. Et ſi fuerit neciuz nõ addaſ ſup ipm aliqd ſi poſſe eſt ꝑter panẽ mundũ t aleſſidabegi cum carnib⁹ arietũ t q̃ illis ſunt ſimilia de eis q̃ dicem⁹. Et qſi anbelit⁹ redit ad rectitudinẽ: tũc melio⁹ eſt vt dimittaſ lac t ꝙuertaſ ſup res acuti ſaporis vt vomat cum eis nõ ꝓp aliud niſi illud t cũeſ cũ eo qó dixim⁹: deinde ſi neẽe fuerit redire ad lac fiat vſq; ad terminũ ꝑdictũ. Et opz vt ſit hoc regimẽ in ãno multotiẽs. In flõmia vo eoꝛ q ꝓfirmati ſunt: nõ opz vt ſit occupatio neq; in ſolone vẽtris eoꝛ cũ medicina fortí qm ſuperfluitates in eis mouent t nõ ſeparant: imo fiat aleuiatio in declinádo mãs eoꝛ ad iteſtina t adminiſtret de fortis qó carminet t reſoluat. Et de ponib⁹ cõueniẽtib⁹ eis eſt vt ſumaſ acori. ʒ. i. ſ. t nitri tantũdẽ t ſucci caulis agreſtis vſq; ad. ʒ. iij. miſceaſ totũ t bibatur mane t veſpere. Et vt ſumaſ eis de limatura eboris ponduſ. ꝑ. ſacraiati t deſ eis in potu in trib⁹. ʒ. vini t butyri: aut ſumaſ altbit cũ melle q̃ſtitate nucis: aut ſumaſ de ſqlla q̃ſtitas. ꝑ. ſacraiati cuz ſyrupo ſquille i ſpiſſato ſiẽ loboc: aut ſumaſ cimim. ʒ. ſ. t mellis q̃ſtitas q̃ iſpiſſeſ ſiẽ loboc: t ſucc⁹ calamenti eſt eis valde bonus ex trib⁹ obolis vſq; ad. vj. Et opz vt vtanſ pl ſcib⁹ ſalitis in q̃buſdã boris ſiẽ vtunſ medicia t alienentur ab acutis niſi ꝓpter vomitum t niſi ſm ſemitá albecicbit in eo in q̃ ſumunſ. Et qſiq; medicanſ cũ canterio diſpartito ſup mẽbra eoꝛ ſicut ſinciput t ſũmitas capitis t ſup radicẽ epiglotis t duo tipoia t coſtũ t ſũcturas manuũ t pedũ. Et dixerunt qdã opz vt cauterizenſ in ꝓncipio tumoris lepre cũ cauterio in anteriore capite vt ꝓferat caluarie t alio iferiore illo t apó locũ i q̃ capilli tundẽtur t ſup ſupcilia vnũ deide in dextra capitis t aliũ in ſiniſtra: t vnũ poſteri⁹ ſup nuchã t duo apó duas cõmiſſuras corticales t vnuz ſup ſplenẽ t ſint cocte ille cũ canteriis leub⁹ minutis. Et qſi cauterizatur ſup caput opz vt pueniat vſq; ad os donec excorietur os ſaltem vicib⁹ plurib⁹ poſtq̃ ꝓſeruatur applicatio illius ad cerebrum ſm ſuã coꝛrumpentẽ cõplexionẽ eius. Nam ſtoicdi qſiq; interficiunt cum boc cum non alleuiãtur manus ipſoꝛ.

¶ primo ponit caſi. in cũone. Scõo in caputpurgio. ibi (Et opz vt ponaſ.) Tertio in exercitio t vnctionib⁹. ibi. Et opz vt. Quarto in cotra. ibi (Et opz vt aliene.) Quito i medicis. ibi (Res vo tẽ.)

¶ Modus medicinaz ꝓferentium cõpoſitarum.

DE qb⁹ ſunt albedarũgi t albes qꝰ ſtat i loco carnis vipere in hac egritudie. Et de illis ẽ medicamẽ alſulẽdati: veꝛ bedarũgi bñt deſcriptionẽ magnã quã dixerũt idi t exꝑti fuerũt ipm. Et de ei⁹ mõ eſt vt ſumanſ murabo. mgroꝛ t ſcitaragi idi ãboꝛ. ʒ. ꝑ. macropipis. ʒ. ſ. been albi. ʒ. ij. ſ. teranſ t liniaſ cũ butyro vaccino t ꝓficianſ cũ mel le: t ſit potio ei⁹ ab vno auſ. vſq; ad. ij. ʒ. poſt mũdificationẽ coꝛpis. Si ãt ſumaſ cũ eo cũ eq̃li meſura ſui de diamuſco nõ timebit ei⁹ malitia qm ipz ẽ ei⁹ bezabar.

¶ Modus ꝓfectionis noiate bederaulia maioris.

ET eſt almebará ꝓferẽs lepre t baras t moꝛphee t ipengini t aq̃ citrine t pruritui t ſcabiei antiq̃ t ꝓfirmat rõnẽ t deſtruit oblitionẽ t eſt bonũ ꝓſeruationi ꝓferẽs ſyncopi. Et boc medicamẽ fecerũt ſapiẽtes idi regib⁹ ſuis. ℞. mirabolanoꝛ bellinicoꝛ t emblicoꝛ t capſie oiuz añ. ʒ. xiij. nucis muſcate t corticũ thuris t meu t ſu piperis t macropipis t fel. gamonati t narcheſiar t neremiſchk t ꝓdiſi t ſucci ſquille t folij indi oiuz añ. auſ. viij. t albes narij boni auſ. iiij. teranſ medicine t cribellẽtur t teraſ albes ſolũ. Et q erit ipm oppilet naſuz ſuũ t nares ſuas t inũgat eas añ illo cũ butyro vaccino t veniat ei⁹ trituratio ſup medicias t ſumanſ de penidijs alaramu t alſabã emine. ij. t media de baldac teranſ t ꝓficianſ in ollã nouã t ꝓficiaſ deſup de aq̃ cũ meſura q̃ ſoluanſ t qſi liq̃fiũt ſmoueanſ ab igne t pulnerizenſ ḧſup medicie t ꝓficianſ cũ eis bñ: deide fiãt ex eis foꝛe ſilles auellanis q̃ruz vnaquaq; ſit vni⁹ auſ. t deſ i potu oi die vna i ieiuno cũ aq̃ tepida aut vino.

¶ Modus ꝓfectionis alſulẽdati.

ET eſt medicamẽ indũ magnũ in via albe de raului t ipm ꝓfert uerũ ad caſuz palpebrarũ t albedinẽ capilloꝛ t aſma t tremoꝛẽ coꝛdis t tepoꝛẽ appetitus t fluxũ vẽtris ſuperfluum t bydropiſim t icteritiã t paucitatez ſeminis t fiſtulas t caninẽ ſenuz t ꝓfert pruritui t vlceribꝰ. ℞. alſulendati mundate ablute ducentos ſexaginta auſ. Et alſulẽdati quidem eſt vna harcoruz montanoꝛ. Et illud eſt qm ipſi mungũt die⁹ eſtuationis ſue ſup

lapides in mẽte q̃ nominat alfuledati ⁊ denigrant lapides ⁊ fit sic pr̃ pinguis subtilis ⁊ mirabol. bellirico ⁊ emblicorũ ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ lauri ⁊ nucis muscate ⁊ cinami ⁊ macis ⁊ zyloaloes ⁊ darcbele et spodij ⁊ attemet ⁊ burũgi ⁊ merenis oium añ. auf. iij. bdellij. cc. ⁊. lx. auf. et succbari tabarzet. cxxxiij. auf. et auri rubei ⁊ argẽti mundi ⁊ eris rubei ⁊ ferri ⁊ allobonoc ⁊ alfeluc oĩus añ. auf. c. cõburant mineralia ⁊ terant ⁊ cicotrigonizent cũ medicis ⁊ misceant oia cuz melle ⁊ butyro ⁊ reponant in vitreata viridi cui⁹ dosis sit duoz aureoz cũ lacte caprino aut aqua tepida ⁊ addat in eo de melle dispumato auf. xxxvj. ⁊ butyri auf. xxxiij. qñ eius decoctio erit bona: verũtamẽ cre scat ⁊ perueniat ad finem in. xxj. die.

¶ Modus adustionis alfeluc.

Alleãdo fiunt lamine de ferro deide decoquant mirabolani bellirici ⁊ emblici ⁊ colet aq̃ eoz ⁊ ponant in vas eris ⁊ accendat sub eo ignis leuis ⁊ calefiat alfeluc dõec rubeat ⁊ ignitũ sũmergat in illa aq̃ deide redeat ad ignẽ ⁊ rubeat: cũ q̃ rubuerit sũmergat iterũ in illa aq̃ ⁊ fiat illd viginti vna vice deinde colet aq̃ illa ⁊ sumat fex in q̃ remanet aliqd defeluc: deinde reducat vas sup ignẽ ⁊ ponat in eo vrina vacce ⁊ ignitũ ferrũ ⁊ sũmergat in ea iterũ viginti vna vice ⁊ sumat iterũ fex eius donec remaneat de fece eius aurei. vij. ⁊ silr̃ fiat de ere donec cõpleant ex eo iterũ. vij. aurei. Argentũ vo limetur cũ lima donec fiat sic terra: deide decoquat cũ aq̃ salis in cocleario ferreo donec aduret bene. si aũt nõ aduret p̃ciat in cocleariũ parũ sulpburis citrini qñ cõburet ⁊ sumat de eo. vij. aurei ⁊ totũ illd sit tritũ ⁊ cribellatũ. Aurum vo cõbustio est ita: opz vt auz limet donec fiat simile terre ⁊ sit cũ eo aure⁹ vn⁹ ex amioch ⁊ remaneat cũ auro donec liquescat vtraq; simil: deide dimittat p horã vnã: deide limet iterũ ⁊ addat sup ipm aureus vnus ex alamioch ⁊ limet iterum cũ lima deinde fricat in cocleario ⁊ fundat sup ipm aq̃ salis ⁊ feruefat donec ꝓsumat aq̃ ⁊ remaneat aurũ alamioch deide terat i mortario bene donec fiat sic puluis: misceat cũ medicinis. Mũdificatio aũt alfulẽdati est hm̃ hũc modus sumat de aq̃ albasce ⁊ vrina vacce ⁊ p̃ciant ambe sup alfulẽdati in vase nouo in tãta q̃ntitate q̃ sũmergant ipm ⁊ ponat in sole calido hora vna deide fricet vehemẽter ⁊ colet aq̃ ab eo in vase nouo ⁊ ponat in sole trib⁹ diebꝰ deide colet ⁊ sumat fex ei⁹ spissa deinde fundant aq̃ albasce ⁊ vrina sup alfuleudati ⁊ pulueriset sicut puluerizata fuit prius ⁊ fiat illud trib⁹ vicib⁹: deinde ponat in sole vigintiuno die donec ingrosset ⁊ fiat simile melli ⁊ demgret sic pr̃.

¶ Modus alfulẽdati minoris.

Et quantitates ei⁹ sũt sicut quantitates maioris. ℞. alfulẽdati colate partẽ vnaz ⁊ alcoz ptes q̃tuor: terat alcoz ⁊ misceat cũ eis quãtũ est põdus eoz de melle ⁊ q̃tũ ipm̃ è de succharo ⁊ q̃tũ est medietas mellis de butyro vaccino ⁊ reponat in vitreata ⁊ dosis ei⁹ sit auf. vnus cum lacte ⁊ vaccino tepido. Modus medicamẽti ꝓferentis lepre ℞. mirabo. nigroz mũdatoz ⁊ mirabolanoz citrinorũ ⁊ ziziberis oiuz añ. z. x. ameos. z. v. altibi bone. z. iij. passularũ mũdatarũ. z. mechule decoquant cũ tribus de guarne aq̃ ⁊ aldeguarne est q̃tuor lib. de baldach donec cõsumant due tertie ⁊ remaneat tertia: deinde exp̃mat ⁊ colet ⁊ p̃ciat sup colatũ de melle qđ sufficit ei ⁊ det in potu de eo lib. j. ⁊ inũgat sup totũ corp⁹ ifirmi butyrũ vaccinuz ⁊ sedeat in sole donec sudet: ⁊ p̃cipiatur vt ambulet post illud. lx. passibus ⁊ iaceat aliqñ sup latus suum dextrum ⁊ aliquando super lat⁹ suum sinistrum ⁊ semel super ventrẽ suũ ⁊ semel super dorsum suuz: ⁊ cibet pane ⁊ melle q̃ntitate abbreuiata. vij. diebus ita vt liniantur ei medicine omni die.

¶ Modus epithimatis lepre.

Sumat serpẽs niger excoriatus ⁊ decollet ⁊ ponat in vas ⁊ fundat sup ipm̃ de aceto fort. z. viij. ⁊ aq̃. z. j. ⁊ asceitaragi humidi ⁊ radicũ dracontee amboz añ. z. ij. decoquat sup ignẽ leuẽ donec decoquat serpẽs deide colet cũ pano ⁊ separent ossa a carne deide ponat fex i vase vitreo. Cũ q̃ volueris curationẽ p̃cipe ei vt radat pilos supciliozꝰ ⁊ caput ⁊ lini desup ex illo trib⁹ diebꝰ. Modus epithimatis alteri⁹. ℞. staphisagrie ⁊ mirabo. nigroz mũdatoz ⁊ emblicoz oiuz añ. partem vnã: fricent cũ oleo antiquo ⁊ liniat cũ eo lat⁹ vel loc⁹ post q̃ ablut cũ decoctiõe senticis curionũ ⁊ balaustie. Et iterũ cõburant mirabolani ⁊ galle ⁊ liniant desup cuz aceto. Cibi aũt eoz sunt oia q̃ sunt velocis digõnis boni cibi m̃ sicut carnes volatilũ notoz. s. eaz̃ ysidabegi ⁊ pisces humidi leuis carnis cũ spẽb⁹ q̃ sũt nec̃ie. Et melior cib⁹ eoz est panis de simila mũdus ⁊ panis candarusij ⁊ sorbitiões facte ex eis ⁊ olera humida: ⁊ est necuz vt p̃misceant cũ eis q̃ sũt sic̃ sicla ⁊ raffanus ⁊ porri. Et nõ opz vt negligat administrare icisiua ⁊ p̃pe asi mũdificationẽ sic̃ capparis ⁊ feniculuz ⁊ porri. ista enim mũdificãt eoz cibos a superfluitatib⁹ ⁊ p̃parãt superfluitates expulsioni. Cũ q̃ administraueris medicinas laudabiles tũc administra et ℔ regimen. Et pisces saluti i ℔ ca. sũt valde boni eis. Et nos p̃mptiores sum⁹ sup ista cũ volum⁹ vt faciam⁹ eos vomere aut vẽtrẽ eoz soluẽ. Et caulis ꝓfert eis cũ p̃petate sua. Et panis cũ lacte ⁊ melle ⁊ fic⁹ ⁊ vua ⁊ passule ⁊ amigdale torrefacte ⁊ cartami ⁊ pinee ⁊ q̃ fiũt ex istis ꝓferũt eis. Et oz vt comedat in die bis hm̃ mẽsurã digõnis. Plaz semel comedẽ nocet eis ⁊ nõ bibat vinũ cũ excitat egritudo nisi paz. Et cũ qes ẽ egritudis bibat de subtili qđ nõ est antiquũ q̃ntitate tẽperata ꝓficua. Et qñ cadũt pili supciliozꝰ ex supcilijs ⁊ similiũ tũc fiat curatio cũ cera alopicie ⁊ reliq̃rũ q̃ dicem⁹ in libro decorationis.

¶ Modus epithimatis alterius.

Sumant staphisagrie ⁊ mirabol. nigroz mũdatoz ⁊ emblicoz oiuz añ. pa. j. ⁊ fricent cũ oleo onfacino ⁊ liniat cum eo locus post q̃ ablut⁹ est cũ decoctione senticũ ⁊ balaustie. ¶ Modus alius. Comburantur mirabolani ⁊ galle ⁊ liniantur cum aceto desuper.

¶ Finis tertie Fen.

¶ Fen quarta de solutione continuitatis ⁊ est preter id quod pendet cuz fractura ⁊ algebra. Et sunt quatuor tractatus.

¶ Tractatus primus de vlceribus in membris. Cuius capitula sunt .12.

¶ Sermo vnuus de solone ꝓtinuitatis. Cap.ꝑ^m.

Am ostendimus in libro primo species solutionis cõtinuitatis fm modos qui necessarij fuerunt in loco simili illi.

¶ Superius determinauit de apatibus: hic de solutione ꝓtinui. Et ꝑ ꝓmittit. Scõo officialiam q̃ dislocatio. ibi (dislocatio.) Determiat et ꝺ fractura: ⁊ ꝺ dicit rubrica ꝑter id qõ pẽdet ⁊c. ℣ prima in q̃tuor fm q̃tuor tractat^o. ꝓmo de vulnerib^o. Scõo de ꝓtusione ⁊ excoriatione. Tertio de vlcerib^o. Quarto de pũctura ⁊c. ℣ prima in duas. ꝓmo ponit sermones vsos in solone ꝓtinuitatis. Scõo in spũli exequitur. ibi (Membra.) ℣ prima in duas. ꝓmo ondit qd est dictũ in libro vsi. Scõo qd est hic dõm. ibi. Et volum^o.) ¶ Cõsideradũ et spes ⁊ et curas q̃rta sen ꝓmi cañ. ⁊ per hoc vult ꝙ ille qui vult hoc itelligẽ: opz scire ista que ibi dicta sunt qz vsia sunt ꝓpria. ¶ Cõsideradũ et fm ℣ ꝙ solo ꝓtinuitatis est morb^o simpler cõs q ꝑõt accidere oibus mẽbris ꝓsimilib^o ⁊ organicis: ⁊ est diffinitio cõpleta ⁊c. deide dicit ꝙ tripler est nã: cõplexio cõpositio vnitas. postea tertio notat ℣. cão solonis ꝓtinuitatis que dicunt sen. z. i. cañ. Exequit postea ⁊ notat scõo ꝙ cõplexio est nã ꝓsimiliũ per se: ⁊ primo cõpositio organicoꝝ: vnitas vtriusq ⁊c. Sed pẽa. post ꝙ est suã nocumentũ mala cõplexio ꝑõt accidere ꝓsimilibus ⁊ organicis.

¶ Et volum^o nũc inuere sũmas de spẽbus carũ quas opz nobis esse notas ante illud qõ volum^o declarare.

¶ ꝓmo ꝓmittit qd dõm in vsi. Scõo dicit illõ. ibi. Dico ꝛ.) ¶ Dicẽ primo ⁊ volumus inuere sũmas: docẽdo sũmas. ſ. curationis fm diuersitatẽ curationis ⁊c. ante illud ⁊c. ſ. in speciali de vnaquaq.

¶ Dico ergo ꝙ nos conamur in ꝙbusdã mẽbris quorũ ꝓtinuitas est soluta vt redeat coꝝ cõtinuitas sicut fuit ⁊ illud sicut in carne. Et conamur in ꝙbusdã coꝝ vt remaneat ꝓtact^o coꝝ cum ꝓseruatiõe: iz nõ redeat ipsoꝝ ꝓtinuitas ⁊ illõ in ossib^o nisi in ossib^o pueroꝝ ⁊ infantiũ. In eis eni quãdoq̃ seꝑarat reditus ille.

¶ ꝓmo in ꝙbus mẽbris regrit vera ꝓtinuitas ⁊ in ꝙbus non. Et hoc in mẽbris in ꝙbus nõ est dubitatio. Scõo in mẽbris in ꝙb^o est dubitatio ⁊ diuersitas opiniõũ. ibi. De neruis vo.) ꝓmũ ꝑz.

¶ De neruis vo ⁊ venis dixerũt qdã medicoꝝ ꝙ non redeũt ꝓtinuitati: imo fortasse remanet in eis ꝓtactus ꝙglutinatiõis ꝓfuatiõe currẽte sup eos ⁊ pũgit eos. Et dixerũt qdã ꝙ illõ nõ ꝓuenit nisi in arterijs solis.

¶ ꝓmo ponit opinionem quorũdam. Scõo ꝑrtiã. ibi (Et dixerunt.) Tertio sententiam Gal. ibi (Gal. vo. Et dixerunt quidaz ꝙ illud. ſ. non redire continuitati non prouenit nisi ⁊c.

¶ Galenus vo iã ꝓtradixit eis istud ⁊ dixit: imo qñq̃ icarnant arterie ꝙ testimoniũ experiẽtie ⁊ cũ ꝓcessiõe rõcinatiõis. Testimonio vo qñ nos taz vidim^o arteriaz q̃ est sub basilica ⁊ caput arterie tẽporis ⁊ cruris icarnari. Et ꝓcessiõe q̃ est ex rõcinatiõe qñ os est extremitas in duritie ⁊ nõ icarnat nisi paz in infantib^o. Et caro q̃ est extremitas in lenitate icarnat: sed vene ⁊ arterie sunt medie iter ossa ⁊ carnẽ: quare opz vt sit carũ dispõ inter carnẽ ⁊ ossa: ꝙ incarnant qñ sectio est minima ⁊ parua ⁊ corpus est humidũ ⁊ lene. Et non incarnant in diuersificato ab eo. Et hic est modus disputatiõis rhetoric^o vel theoricus: ⁊ illud in quo cõfidimur est experimentum.

¶ ꝓmo ponit eius sniam. Scõo pertractat eã. ibi (Et hic est modus.) Et hic ꝑõt exponi. ꝓmo fm ℣ ꝙ cõparat experimẽtũ rõni: ⁊ ẽ sensus ꝙ magis ꝓfideter credim^o experimẽto q̃ rõni vnde vult. Et hic est modus disputatiõis rhetoricus. i. fm viã rõnis.

¶ Dubitat vtr magis sit experimẽto credendũ q̃ rõni. ℣ Videt ꝙ nõ: qz experimentũ fallax. Itẽ experimentũ ꝓfirmat per rõnẽ secundo de ingenio cap. 6. ℣ Dõm ꝙ aliquid dicit duob^o modis magis credendum. Uno mõ fm quid ⁊ quo ad nos ⁊ rõne sensitiua: ⁊ sic experimentũ est magis notũ ⁊ sibi magis credẽdũ. ſ. cognitione sensitiua que incipit a singularib^o. Alio mõ simpliciter ⁊ ꝑter qd ⁊ sumit a eã ⁊ sic rõni magis credendũ ⁊c. Et possumus dicere ꝙ cõparat experimentũ ad rõnẽ debite. Sed si vtrũq; accipiatur in sui rõne potissima. ſ. rõ ⁊ experimentũ: tunc dõm est fm distinctiones premissas. Scõo mõ ꝑõt exponi q̃tum ad ifamq̃ dicit rhetoric^o: ⁊ est sensus ꝙ hic modus disputationis. ſ. quo Gal. vtit est rhetoricus. i. fusiuus siue dialecticus qz rhetorica est associatio alb associata dialectice: vt Aristo. primo rhetoricoꝝ. Est autẽ ꝓbabile siue dialecticũ ⁊ rhetoricũ q: nõ ꝓbat. Arguit eni qz artetica est media in substantia inter os ⁊ carnẽ: ergo media in facilitate consolidationis ⁊ difficultate. hoc autem est falsum: qz ex alia causa poterit esse ita difficilis consolidationis sicut os vt propter motum ⁊ cursum sanguinis per eos: ⁊ ideo ratio est rhetorica dialectica ⁊ etiam sophistica. Confidimus ergo experimento ⁊ comparatione dari fides experimento Gal. ⁊ non rationi. Dubitus

¶ Sũma de vulneribus in membris. Cap.2^m.

Embra in ꝙb^o cuz cadit vulnus magnificat eius nocumentum ⁊ interficit fm plurimum: ⁊ fortasse nõ interficit nisi raro sunt sicut vesica ⁊ cerebrum ⁊ renes ⁊ intestina minuta ⁊ epar: quibus fit possibile vt saluetur super ea cum est leue. In corde autẽ non speratur salus cum in eo accidit vulnus. Et plurimuz ille cui accidit vulnus in vẽtre suo cuz accidit ei nausea aut singultus aut solutio ventris moritur. Et quãdo vulnus est in loco in quo oportet vt vehemẽs fiat dolor ⁊ apostema: sicut sunt capita lacertoruz ⁊ posteriora eorum ⁊ propue illoꝝ qui sunt nervosi ⁊ nõ accidit apostema: significat illõ nocumentum intrinsecum ad quod cõuertuntur materie ⁊ non perueniunt ad vulnus.

¶ Superius ꝓmisit qd dõm est de vulnerib^o: hic exequit de solone ꝓtinuitatis que est vulnus. Et primo ponit qdã iudicia de periculis vulnerũ. Scõo exequit ꝺ cura. ibi (Vulnus.) ℣ ꝓria in duas. ꝓmo ꝓmittit iudicia pericli fm diuersitatem membroꝝ. Scõo fm diuersitatẽ dispõnum in quibusdam membris. ibi (Et qñ.) ℣.

¶ Cõsideradũ q̃ pulmo ⁊ diaphragma sunt de illis mẽbris. Scõo ꝓsiderandũ q̃ ponit signa vulneris in ventre. Nausea ⁊c. Tertio ꝓsideradũ q̃ si vulnera fiãt in aliqs membris hñt signa sicut in stomacho erit cib^o: in renib^o aquositas: si in cerebro ꝓmittit sensus vomit^o cholere ⁊c. Nisi raro ⁊c. Cõsideradũ q̃rto q̃ vesica vel est carnosa vel nervosa: in pte carnosa ꝓsolidat in parte vo nervosa nõ. Cerebrũ qz ledit in toto sensus ⁊ mot^o: qñq; tri ⁊c. ⁊ lõ si crescat medulla nõ curat vt qdã chirurgici dicũt se vidisse curarũ: sed illõ est aliqua humiditas flegmatica vel ꝑcedẽte tẽpore purredo aliqua. Renes ⁊c. Intestina minuta: qz grossa ⁊c. Loꝝ ⁊c. Epar. De pulmone vulnera antiqua nõ ꝓsolidant ꝑter tria. ꝓmo qz tarde medicine puenũt ad pulmonẽ ꝑter lõgitud inẽ vie. Scõo ꝑter humiditates pulmonis. Tertio ꝑter motũ ipsius: ⁊ tã qz mũdificant russi: ⁊ tã qz medicine exiccatiue ꝓhibent spurũ: ideo ꝓhibent ꝓsolidari. Si vo sunt noua a causa intrinseca vel extrinseca possunt cõsolidari sed cum difficultate. 5. de ingenio. Considerandum ꝙ mortale vel qz statim vel qz post fm diuersitatem membroꝝ ⁊ fm diuersitatem quantitatis solutionis continuitatis.

¶ Dubitat que sunt vulnera in ꝙbus debet sequi dolor ⁊ aba. tumor. ℣ Dõm ꝙ sunt vulnera membroꝝ neruosoꝝ. ſ. sensibiliũ multum: qz ad multũ sensum facto nocumẽto sequit dolor: sed dolor eracuit reuma ⁊ attrahit apostema vt in tertio thegni ter. cõnẽ. 159. ⁊. 163. ⁊ tertio de ingenio sanitatis cap 4. alb. 13. de ingenio sanitatis cap. 3. ⁊ cap. 7. distin. 2^a. ista autẽ mẽbra sunt fines ⁊ capita lacertoꝝ vt supra ⁊c. vel sub genu ⁊ supra manũ ⁊ supra iunctura pedis:

pedis:t cepcio ei qñ ē fractura ossis t cōmotio in pūicolo.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat vtrū in talib^9 vulneribus sit bonus sequi apa. V Videt q nō primo ex Aluicen. infra qr in vulneribus neruox phibet apa.t Bal rab.4° pcti.ca.21. Itē qō ipedit curationē vulneris non est bonū sed apa tē. Itē due egritudines magis molestāt nām ēē vna. Itē qō iducit timorē spasmi nō est bonū: sed apa mēbri vulnerati iducit spasmum vel timorē spasmi: vt in cōmento afor. secundi 5° particule. In vulnere spasmus superueniens mortale. V In cōtrariū hic t quinta afor. timox afor. 67. f. In vulneribus malis t fortibus. V Dōm q tumor dupler. Unus magnus totā ptē vulnerata3 corporis intus t extra capiēs: t hoc est malū signum: qr significat defectionē in regēdo humores. Causa: qr est causa spasmi pp extensionē neruox tē. t de hoc loquit Bal ibidē. Alius est superficialis siue exterior: t iste est bonus: qr significat mām cōmota3 ēē exterā t nō intus esse: vñ fit securitas a spasmo t alienatiōe: vñ Hippo. 5. pti. afor. 66. t. 67. Quibuscūq; tumores in vulneribus apparēt non valde spasmant vel insaniūt. Et si in vulneribus malis.

¶ Et opz vt tu obfuco illō qō dicem^9 in capīo vlcez de iudicijs in gb^9 cōicant vlcera t vulnera t postposuim^9 ea vsq; illic attēdētes ad illud qō est pueniēs.

¶ Verbi gratia: distantia partium mala cōplexio t error regimis prohibent consolidationem vulnerum t vlcerum.

¶ Sermo vlis de cura vulnez. Cap. 3^m.

VUlnus carnosū nō cūat qn aut sit sectio plana recta: aut sectio rotunda: aut bñs latera: aut sectio cū diminutōe aliquātule carnis. Et qñq; est pfundū penetrans: t qñq; est discooptum.

¶ Supius determinauit de periculo vulnez hm mēbra: hic ītermiat de cura vulnez carnosorum. Et ꝑ in hmōne magis gliati. Scēdo in spāli. ibi (Dicit Bal. opz vt.) V Pria l. d. Prio ponit cās. curationis. Scēo ponit cās. in hmte medicinarum. (ibi (Medicamen.) V Cōsiderādū fz Dy. sic dī. Prio ponit cās. vulnez carnosoz iz ici dētalr ponat nervosoz: carnosoz dico nō penetrātiū in gb^9 nō est magn^9 timor. Scēo ponit curā nervosoz in gb^9 est timor. ibi Et de vulneribus.) V Pria in. d. Prio ponit ꝑdā distēnez vulnez carnosoz membroz. Scēo erequit de cura. ibi (Et vnicuiq; eoz.)

Dub^m β^m ¶ Dubitat: quō fit sermo iste vlis vt dicit rubrica. V Rādet Dy. q non ē vlis: qr postea facit spāliā capla de cura vulnez carnosoz: fz qr ponit cās. curatiēs carnosoz t neruosoz: vel qr hic ponit cās. q prie dicī cōes oib^9 vulneribus. Alr q spāli ista ōscēdet ad curā fz mēbra tē. ¶ Cōsideranduz q vulnus est solū cōcretatis manifesta ex recēti tpe facta. z. ō ige. ca. p. dī manifesta ad diam ꝓpulsiōis: dī ex recēti tpe ad diaz viceris. Cōsidera vulnus distinguit ex pte sui vel in cōparatiōe ad mēbrū. Ex pte sui vel simplex vl cōpositū. Simplex ē cui nō associat alt^9 morb^9 nec accidēs nec cū. Compositū ē cui associat morbus vt apa: aut accīs vt dolor: aut cū vt alteratio ab aere: qr curat vt cōpositū. Si in cōparatiōe ad mēbrū vl fz diuersitatē mēbroz: t tūc vel i osse vel i carne vl neruo tē. vel i tus aut ex. Si fz vnū mēbrū vel fz diuersitatē fig' quaz recepit: t tūc ē sectio aut recta aut rotūda vl bñs latera: vl fz diuersitatē illi^9 qō aufert: t tūc vel ē cū diminutiōe carnis vel cui vl sine diminutiōe vel fz superficiē t pfunditatē. Huic. āt multas ex istis ꝓ supponit t distīguit vulnus carnosuz ex pte figure vel plana vel rotūda. s. ppter distractionem nō ppter diminutionem.

¶ Et vnicuiq; eoz ē regimē t cōicāt oia in retētione sang. currētis: t tā ponimus ad illō capīz. Et fortasse cursus sanguis q̄titate tēperata cōfert vulneribus t phibet apostema t oppilationem t febrem.

¶ Primo ponit curam in generali. Secūdo in spāli. ibi (Cum ꝙ sectio. V Prima in duas. Primo facit hoc. Secundo declarat suppositum. ibi (Nam de melioribus.)

¶ Cōsiderādū q accipim^9 q ē itētio cōis oi vulneri: qr phibitio sāguis: t nō ponimus albumē ouī si supflue esset: qr opz vt nō multū esset: nec pz ne fiat apa: qr ōbit^9 exitus ꝓfert: t ideo cadit in hoc phibitio apatis cū flōmis dicta t repercussiuis: t ideo nō debent poni pulues: vt dicit Dyaus nisi sit contusio.

¶ Nam de melioribus cuz qb^9 itēdimus in vulneribus ē vt phibeam^9 coz apatiōez: qm̄ qñ nō accidit apa possibile est vt eius fiat curatio. Nez cū illic est apa: aut atritio: aut ꝓtusio: aggregaf in vacuitate ei^9 cuz vulnere sanguis q vult fieri apa: aut pus: t non est possibilis curatio vulneris: t dum non ꝓparatur illō tunc curetur apostema: t si retinetur in ꝓtritione sanguis: tūc nō sit securitas qp ipsius resolutio festinet si fuerit ei q̄titas de qua sit curādū t tēsio: t illud cū ꝓtensione eius in pus t resolōne ipsius: t illō sit cuz oi calido leui de illis que tu scis. Et ꝓpter hoc oportet vt adiuuetur cursus sanguinis quādo abbrematur.

¶ Probat q temperatus cursus sanguinis ꝓfert. argat sic. qō ꝙ phibet apostema confert: sed tē. maiorem probat extendendo sermonem ad apostema t contusionem que coniuncta vulneri phibent solutionem vulneris curationem tē.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat: vtrū punctio apate cum vulnere possit curari vulnus ꝓprium. V Videt q sic: qr vulnus est cā apatis. V In cōtrariū Aluī. V Dicēdum q nā: qr non potest fieri incarnatio stāte cōplexionis malicia t dolore ex apostemate. Similr si est contusio non potest fieri cura nisi curetur contusio: aliqua tamē mala complexio simul curatur cum vulnere vt humida: quia vulnera egēt exiccatione. V Ad rationez dicēdum q causa est dupler. Una qua remota removetur effectus: t istius curatio precedit. Alia qua curata effectus remanet: t istius non necessario precedit. Dy.

¶ Cum ergo sectio est plana recta de qua nihil cecidit sufficit in regimine eius strictura t ligatura t phibitio sanguinetaf t aqsitaf ab ea: t phibere q aliq; nerū nō coopiat eā: neq; plus neq; aliud: postq; tu cōseruaueris cōplexionem membri t sollicitus fueris in hoc ne attrahaf ad mēbrū nisi sanguis naturalis.

¶ Hic in spāli. Et ꝑ qd vulnus est planū. Secūdo qñ rotūdū. ibi (Et si fuerit ita magna tē.) Tertio vulneri pfūdi. ibi (Et si fuerit.) Quarto ei^9 qō est cū diminutiōe carnis. ibi (Cū aūt ex vulnere.)

¶ Circa ꝓmū psidera q q̄tuor tangit hic que Bal ponit in tbegni. 3. c. ter. cōmē. 110. s. adducere distātia. Secūdo seruare tē. Tertio nihil incidat. Quarto substātiam partis sanam conseruare tē.

¶ Et si fuerit ita magna vt ne cōcurrant extremitates eius: qñ sunt rotunde lōgate: aut diuerse figure: aut iā destructa est ex ea caro pauca nō plurima: tūc eius cura est futura t phibito aggregationis humiditaf in ea cū administratione ericcantiū repercussiuorum t administratione subtiliātium que dicemus.

¶ Considerandū q iste ītētiones q̄tuor sunt ēt hic tē. Iz differāt in primis duab^9: qr oportet fuere vt ꝓseruet: t fortius repcutere: vt Rasis. 7. Almā. c. 3. t in lib. diuisionū. c. 138. t. 14. continē. c. 3.

¶ Et si fuerit profunda tunc strictura etiam facit eam adherere multotiens: t nō est necesse detegere eam si est possibile illud. Et illud est quādo non confert strictura cuz ligatura firmans eā. Et fortasse necessariuz est detegere eam sicut ostendam t proprie vbi nō cadit strictura bona sup radicem profundi: quare effundūtur ad ipsuz materie ppter debilitatem eius t dolorē qui necessarius est: t pp dispositiones quas dicā in capitulo vlcerum. Et si est necessarium vt detegaf non erit excusatio quin ponatur cotū: t qō currit cursu eius super eius orificium ericcās ipsum ppie vbi strictura non cadit super radicem: sicut diximus: aut est eius preparatio talis qp nō est possibile mām malā effundi ab ea: aut est in ea os: aut iam concauata est: t facta est fistula: t sit in ea humiditas mala valde: et est tunc in iudicio vlcerum non vulneruz. Et dixit sapiens qp vulnus non indiget: nisi ligatura aggregante labia quādo queritur adherētia t incarnatio. Verum si fuerit necessariū vt nascatur in ea caro: tūc nō est in eo necessarium illud: sed est necessaria aliqñ ligatura cū qua effundatur sordities ex orificio ei^9. Et aliquādo ligatura fit tali mensura qua retineat medicamen desuper. Inqt t sufficit vt sit orificio vulneris locus: ex quo effundatur sordities semp per mām: aut ita vt cadat perforatio illic: aut vt tu figures ipm cuz

illa figura. Ego enim iam sanaui vulnus magnū cuius pfundū erat vbi est germen et ipsius orificium in corpore per quod fecerim ei orificiū aliud inferius apud genu. Sic pparatu corpore tali per parationem quod pfundus fuit supplet orificiū inferius: quare sanatū est absq; pforatione in inferiori parte. Et sic quādoq; suspenduntur brachium et palma et alia taliter quod orificium semper est inferius: hic est ergo sermo eius. Et dico quod fortasse tibi cadet vulnus vbi tibi erit necessū icidē cōplete et secare membrum.

¶ In ista pte Aui. ponit curā vulneris pfundi: qz est abscōsum et cauernosum. Et p̄ ostēdit quod aliquā curat vt vulnus cum sectio fit plana. Scdo ostēdit quod aliquā nō sic curat. ibi Dico quod fortasse.) Et hic p̄ facit B. Scdo confirmat auctē Gal. ibi (Et dixit sapiens.)

¶ Cōsiderādū quod ḡtuo: ponit causas quare opz detergere cē.

¶ Cū aūt ex vulnere abscindit caro plurima: tūc necessaria sunt ea q̄ carnē nasci facit: et nō sufficit illud qđ exiccat et phibet. Et fortasse nocet exiccatiuū et phibet tuū ex pte quod repellit mām ex qua nascit. Et qñq; est pfunditas et diminutio ossiū taliter quod nō est possibile vt nascat cōplete: quare remanet pfundū: sicut qñq; accidit vt nascat plus q̄ sit necesse ḡre est caro addita. Et opz vt cibet eger q vult vt nascat caro in vulnere suo cibo laudabili bono chimo. Et qñq; est illud qđ facit nasci: ita quod possibile est ei vt faciat nasci carnē. Cuteā vo nō facit nasci cū ea abscisa est totaliter: imo nō facit nasci loco ei⁹ nisi carnē dura supra quā nō nascit pilus: venaq; aūt rami multoties emunēt et nascūtur sic caro. Et de vulneribus sūt q̄dā bona timorē sic vulnera cadētia in neruis et extremitatib⁹ lacertoq;: et dicā ea in cap. dispōnū neruoq;: et multoties sequunt ea accīdentia mala sicut illud qđ sequit vulnus extremitatis lacertoq; de alteratione colorus et casu pulsus post spissitudinez et puritatē et producit ad syncopum et casum virtutis: et qñq; sequit ea spasmus. Et sit illa q̄ cadunt asi genu apō rotulā: qm̄ sequunt ea accīdentia mala et sūt periculosa a quibus parū liberant. Et qñ accidit spasmus ex hmōi vulneribus lacertosis et non recipit curationē: tūc curatio est incidere lacertū in latitudie: et ē voluntas vt ostruat operatio lacerti. Dicq; illud est de illis q̄ opz vt postponat quātuz ē possibile: et curet spasmus et primo rōnis cū re alia pter cā: et sicut vulnus geniculi: et fortasse erit necesse ē vt ponat cū sectōe dura. Et opz vt sit festinatio in apātibus eius et vlceribus ipsius et vulneribus cū flōmia et solutione vētris: et prohibitione incarnationis: donec mundificentur mundificatione vltima: deinde incarnentur.

¶ Hic ponit curā vulneris cū carnis diminutiōe. Et p̄ facit B. Secūdo ostendit quod aliquā nō pōt fieri cōplete incarnatio: et quāndo fit superflua. ibi (Et qñq;.) Tertio comparat faciens nasci carnem ad id qđ facit nasci cutem. ibi (Et quandoq; cē.)

¶ De cognitiōe eius qđ facit nasci: et qđ incarnat: et qđ sigillat: et qđ corrodit ex medicinis. Cap. 4^m.

MEdicamē faciēs nasci carnē est illud qđ coagulat sanguinem sanum in carnem.

¶ Supra posuit curā vulnez carnosoz: et hic determinat de vlceribus medicinaliq; gñatiuaq; carnis et i gñali. Dicit in gñali: quia in spāli cā cē. Nō ḡre B. et: quia in ca. precedēti direxit quod e aliquō vulnus simpler qđ indiget sola incarnatiōe cē. Et p̄ inuestigat virtutē harū medicinaq; q̄ facit B principalr. Scdo accidentalr. ibi (Et illō qdē qđ rectus. ¶ Prīa in ḡtuo: sicut ḡtuor sunt cē. ¶ Prīa in duas. Prīo ponit que sit operatio medicine gñantis carnem. Scdo ostendit que sit cōpletio. ibi Qz si fuerit ei exiccatio.)

¶ Cōsiderandū quod congulare in carnē facit principalr nā: vt 3° de ingenio ca. 3. sed medicina removēdo impedimentum: et ideo si non est impedimentum nulla extrinseca indigetur: vt 3° de inge. cap. 3. Impedimentum autē est dupler: superfluitas grossa que putrefacit: et subtilis que humefacit: vt Gal. ibidem. medicina igit exiccat subtiles et mundificat grossas. ¶ Cōsidera sanguinem sanum: quia sang. dz esse temperatus in quantitate et qualitate cē.

¶ Qz si fuerit exiccatio ei vehemēs phibet sanguinem veniētē ḡre nō habebit mādz caro. Et si ē ei absterſio vehemēs removet eū et facit eū currere quare pfumit mādz tuētā carnū: ḡ dz vt nō sit ei prima exiccatio: imo vsq; ad terminū: neq; absterſio fortis valde: imo absterſio pauca in tanta q̄ntitate vt abstergat superfluitatem absq; mordicatiōe: et nō indiget stipticitate de qua est curādū. Et opz itez vt sit i caliditate et friditate sua in cōpl'one si fuerit separata cū cōtrario sm̄ q̄ntitatē separationis: et si nō fuerit separata separatiōe de q̄ curet: tūc assimilet calō valde calidū valde: in frido valde fridum valde. Et obseruet itez impressio medicie in loco vt opponat ei si supfluit in malitia cōplexionis.

¶ Prīmo ponit cuius complexionis debet esse in qualitatib⁹ passionis. Secūdo in actibus. ibi Et oportet.)

¶ Dubitatur. vtrū medicamē carnis gñatiuū debet eē siccū et: quia Gal. 3. de ingenio ca. 3. 7. 8. 7. 4° ō ingenio ca. p̄ dicit. q̄ dz pseruare cōplexionē membri: sed aliqō membrū est humidū. Itē. 4. de ige. cap. 2. ponit q̄ si caro sit sicca si sint labia obstracosa fomentet cū aq̄ calida et rebus humidis. Itē medicina generatiua carnis dz esse similis membro in caliditate et frigiditate: ergo in siccitate. ¶ In cōtrarium Auic. cē. ¶ Dōm q̄ medicina generatiua carnis dz eē siccatiua. Gal. 3. de ingenio cap. 3. q̄ in omni vulnere concauo multiplicat dupler humiditas: subtilis et grossa. humiditas aūt dz exiccari ex quo apparet q̄ illa medicina dz pseruatiua nō p̄prie sed conseruatiua cū puritōe. i. ne labat in būiditatez et cū corruptione sine curatiōe: et ideo membrū magis siccū magis indiget sicca medicia. ¶ Ad rōnes pz solutio. Ad vltimam dōm q̄ nō est simile. Dub^m β^m

¶ Medicine aūt incarnatiue sunt ille que aggregant inter duo elongata: et non oportet vt operē nisi in superficieb⁹ ambox facientes adherere inter ea vtraq; cum roze qui est in substantia amborum.

¶ Prīmo ostēdit quā operationē facit medicina incarnativa. Secundo cuius cōplexionis dz esse. ibi (Et si fuerit.) Tertio ponit differentiam inter incarnatiuā et generatiuam ibi (Et non.)

¶ Considerandū q̄ dicunt incarnative siue glutinative. Cōsiderādū q̄ illa operatio nō dz attribui medicine: sed principalr humori. Cōsiderādū q̄ tangit tria: operationem: locum: et medium.

¶ Dubitat. vtrum operetur in superficie an in pfundo. ¶ Dicēdum q̄ medicine non debent esse in profundo. nam phibent consolidationem: sed virtus debet penetrare: quia humiditas probibet incarnationem non solum est in superficie sed in profundo. Dub^m ε^m

¶ Dubitat qđ intelligat per ros. Considerandum q̄ accipit dupler. Uno mō p̄ro roze qđ est secunda humiditas: et isto modo non accipitur hic: quia posset esse ros et non sanguis. Dz. Alio modo pro sanguine recenti disseminato per membra: et sic sumitur hic: et ideo fit commixtio. Credo q̄ accipitur ros pro humiditate secūda que transit in cambium: et dicit ros q̄ in forma roris transit. Dub^m ζ^m

¶ Et si fuerit sanguis purus: tunc est illud qđ exiccat sanguinem plurimū sufficiens cum eo in adherētia cū exiccatione vehemēti veloci anteq; fiat pus et nō firmatur ei illud nisi fuerit cuz illo superfluitas virtutis in exiccando: vez opz ne sit abstergēs: qm̄ absterſio est cōtraria intentioni que est in eo: qm̄ itētio in eo est ponere illud qđ colligit de sanguine nutrimētū et adherētia: et abstergēs abstergit illū sanguinē ḡre dispartitur: ergo pfumit mām qua expectat cōglutinatio: et non indiget diminutione in exiccatiōe sicut idiget ea illud qđ facit nasci: qm̄ faciens nasci idiget vt currat ad ipm mā: et illius materiei curſuz phibet exiccatio: et incarnatiuum non indiget: imo indiget incarnatiuuz exiccatione fortiore et pauca stipticitate.

¶ Cōsiderādū q̄ accipimus cuius complexionis sit: q̄ siccū fortiter. ratio

ter.ratio quia ericcat anteq̃ fiat pus ꝛc̃.q̃ ꝛ non fit abstergens. Sed secũdo considerandum. Sanguis purus.i.bonus. vel hoc dixit ad declarandum qd intelligat per eos de quo dixit cũ roze ꝛc̃. Et non indiget. Considerandum q̃ duplex vel triplex est differentia inter incarnatiuũ ꝛ faciens nasci carnẽ. Primo q̃ incarnativa dz esse magis ficca. Secundo q̃ debet habere stipticitatez aliquam: ad generativa carnis non. Tertio quia abstersiuum.

dub^m 4^m ¶ Dubitat. vtruz medicamẽ incarnatiuũ debeat eẽ magis ficcũ q̃ generatiuum carnis. ℣ Videt q̃ nõ: q̃ Hal ponit in tbegni tertio tertiu cõmẽ.3.q̃ q̃ mediocriter desiccantia subã partis fuabit ꝛc̃. Jteꝫ in vulnere magis humido cõperit fortis ericcõs cũ cura fiat per ẽplum: sed vulnus in quo est pdicta caro est magis humidum: q̃ ad ipsum magis currũt superfluitates. ℣ Jn ẽplum Auicẽ. ℣ Dicẽdum q̃ medicina incarnativa dz esse magis ficca q̃ generativa carnis. Ratio q̃ medicina que subito siue. velociter dz ericcare debet esse magis ficca q̃ illa que leuiter ꝛ paulatim: sed medicina incarnativa dz subito ericcare ne sanguis bonus conuertat in pus: sed medicina generativa carnis nõ subito: sed paulatiz vt pmittat sanguinẽ venire ad mẽbrũ̃ quibus apparet q̃ incarnativa dz esse stiptica: vt pbibeat cursuz: ꝛ vt coagulet: sed generativa non dz. q̃ non pbibet: ꝛ q̃ non oportet q̃ subito. Cõsiderãduz q̃ in caliditate ꝛ frigiditate est sicut de gfiatiua carnis. Considerãdum q̃ incarnativus est siccior q̃ generativus ꝛ minus ficca q̃ si gillativus: ꝛ ideo ponitur ficca in secũdo gradu generativa in pmo. ℣ Ad ẽplũ primũ dom q̃ dr mediocriter: q̃ media inter gfiativũ ꝛ sigillativũ. ℣ Ad ẽplm dicit Dyrus q̃ verum est reliquis paribꝰ: sed hic nõ sunt: quia lz vulnus in quo debet fieri generatio carnis sit humidum: tamen sanguis coagulatio debet fieri paulatiz ꝛ nõ subito: sed in vulnere qõ debet incarnari debet fieri subito ericcatio. Aliter cum dicit. vulnus huius indiget magis ericcantibꝰ: verum est removentibus illam humiditatem sine nocumento: sed ẽ facit ericcare leuiter cum abstersione sordium qualis est generativum carnis: sed incarnativum non dz esse abstergens.

¶ Consolidativum vo sigillativum vehementius indiget stipticitate q̃ illa duo.

¶ Cõsiderãdũ q̃ noiat ꝑsolidativũ sigillativũ ꝛ cicatrizativũ. Cõsiderandũ q̃ apud Dyrũ pmo pbat q̃ medicamẽ cicatrizativuz sit magis ericcativũ q̃ medicamẽ gfiativũ carnis. Secõ pbat q̃ sit magis ericcativũ q̃ incarnativũ. ibi. Et qñ indiget.) ꝓmittit ꝛ ꝓ cũ dicit. Vehementius indiget stipticitate supple ꝛ ficcitate.

¶ Qñ est ei necessarium vt recuperet qõ est per naturam vehementioris ericcationis. s. cutem.

¶ Nõ q̃ qõ gfiat siccius est magis siccũ sed cicatrizativuz regiat cutim q̃ est siccior carne. ¶ Cõsiderãdũ q̃ nõ regiat verã cutẽ: sz carnẽ q̃ stat loco cutis. s. callosaz. ¶ Cõsiderãdũ ẽt q̃ hoc medicamen est magis stipticũ q̃ gfiativum carnis: q̃ generativum carnis dz abstersionẽ aliquã: ꝛ ideo nõ dz esse stipticum: sed cicatrizativum est cõstrictiuũ ꝛ coadunativũ vt fiat caro callosa.

¶ Et qñ indiget vt ericcet humiditatem extraneaz et radicalem vehementem. Et illud qõ est ante ipsum eget vt ericcet humiditatem extraneã ericcatiõe plurima ꝛ radicalem cum mensura qua conglutinetur et ingrossetur: ꝛ non minuatur ex substantia.

¶ Dic pbat q̃ sit magis siccũ q̃ incarnativum. Nõ illõ qõ ericcat humiditatẽ extraneã ꝛ radicalẽ. Nalẽ vehemẽter ẽ siccꝰ eo q̃ ericcat extraneã ꝛ nõ multũ ericcat nalem: sed medicamẽ cicatrizativũ est bmõi: q̃ ericcat extraneã: aliter nõ fieret cutis. caro callosa. ericcat ẽt nalẽ ericcatione ꝑ multã cõdẽsationẽ: q̃ maior ericcatio regrit vt fiat caro callosa q̃ caro sensibil nõ callosa. Apparet ẽt q̃ dz eẽ magis stiptica. Et appet q̃ dz eẽ ficca in tertio. Et apparet q̃ nõ in 4.°: q̃ mordicaret ꝛ faceret cicatricẽ ꝓcuam. Dy. ¶ Cõsiderãdũ q̃ calida acuta aliqñ faciunt ꝑ accñs cicatrizationẽ faciendo escarã vt calcantũ adustũ cũ pice ex eo ponitur.

¶ At corrosiua diminuens carnem oportet vt sit vehementis abstersionis valde.

¶ Cõsiderandũ q̃ talis medicina dz abstergere fortiter ꝛ ericcare vt corrũpat carnẽ: ideo ẽ ficca in 4.° gradu: q̃ quart° gradus corrũpit: ꝛ si sit in quarto gradu calida fortius facit: vt flos eris magis q̃ galla. Medicina igitur generativa in primo incarnatur in secũdo: cicatrizativa in tertio: corrosiua in quarto.

¶ Et illud quidẽ qõ est rectiz in curatione vulnerum qñ ꝓzanꝫ est vt non approximet eis aq̃. Et si fuerit neccñz ꝛ nõ fuffert eger a balneatiõe: opz vt ponatur super ea de emplastris ꝛ de pãno infuso cuz oleo frigidorum modos ligatiõis: ꝛ nõ ꝑmittat aqua puenire ad ipm.

¶ Dic ponit duos medicinaz q̃ facũt ad curationẽ vulnez accñtalis: ꝛ sunt ille que ꝓhibent eos eẽneos ꝛ q̃ nõ ferare i vulnus.

¶ De perforatione vulneris ꝛ aliorum cuz oportet vt discooperiatur. Laꝑ.5^m.

Dicit Hal opz vt seces ex loco eius vehemẽtioris eminẽtie: ꝛ vt inclines ipm: ꝛ nõ sit tractus pforationis nisi ad ptẽ ex qua est possibile currere pus ad iferiora. Et vt obseruẽtur in pforatiõe alesurati ꝛ ruge fm modum quez diximus in caplo vulnez ꝛ dubellet: nisi i eis q̃ excepimus. Jn eis vo que sunt sicut iguina ꝛ subascelle: opz vt vadat pforatio cum cute in natura. Deide ponant desuper ericcatiua absq̃ mordicatione de illis q̃ sunt posita in talibus medicinaruz singularium. Et puluis olibani melior est in eis q̃ olibanum: qñ illud est vehemẽtius stipticum. Et rectum qdez est in curatione vulneruz cũ pforantur ne approximet eis aqua. Et si fuerit neccessarium ꝛ eger nõ suffert a balneatiõe: tunc oportet vt vulnus occultetur sub emplastris cõuenientibus tectis cum pãnis infusis cum oleis fm modũ cooperture que separat inter aquaz balnei ꝛ humiditatem eius: ꝛ inter vulnera: aut ingenietur in illo aliquod ingeniozum possibilium in ipso.

¶ Possumus dicere q̃ hic in spãli õterminat de cura vulnez ꝛ bz ptes tot ẽt sñt capla spãlia in qb^s spãles ponit cañ. Secõa ibi(Ne cessariũ.) Tertia ibi(Jnitio ꝛc̃.) Jn ꝑ caplo ponit regimẽ sectionis: q̃ aliqñ vulnera hñtia ꝛcaultatẽ ꝛ sinũ opz secare. Et ꝑ ponit modũ sectionis. Secõa ponit curã post sectionẽ. ibi(Deide ponãt.) Tertio docet euitare impedies. ibi(Et rectũ.) ¶ Alesurati. i. villoz. Considerãdũ q̃ in pma ꝓpositiõe post incisionez exiture nõ dz poni puluis thuris sed claz oui q̃ facit retentionẽ sanguis ꝛ sedationez doloris: postea debem' apponere qõ gñat carnẽ ꝛ ꝓsolidat: ꝛ hoc facit thus. Considerandũ q̃ in vulneribꝰ magnis in qb^s ẽ facta sectio idigem' maiori ericcatiõe q̃ in superficialibꝰ ꝛ puis: q̃ plus illuc trahunt materie. s. superfluę humiditatis: vt Hal. 5. õ ige. sanita. c.4. ꝛ ideo puluis corticũ olibani est melior aqua: nec calx q̃ putrefacit: nec frigida q̃ icrudat. s. pura q̃ mirra cuz medicis aliis q̃q̃ ponit ẽt nec oleũ nec pigmedo: nisi qñq̃ in vnguẽtis necessarys. Jteratio ẽ ꝛmonis forsan vitio transferentis. Et rectũ qdẽ.

¶ De regimine vulnez hñtiuz apã ꝛ doloreꝫ. La.6^m.

Necessarium est huiusmodi vulneribus alleuiare ꝛ credere q̃ vulnus non cõsolidat oino dñ apa non sedatur. Et illud qdẽ nõ cõplet nisi cum eo in quo est ericcatio ꝛ mitigatio in ꝓncipio rei: ꝛ mollificatio in fcõo. Et vt administret in eo cura apatum oino. Et qõ est ꝓpriũ in hoc cum cõitate sui inuamẽti in omni mẽbro a capite vsq̃ ad pedes est vt sumat granatũ dulce ꝛ dcoquat cum vino pontico ꝛ emplastret cũ eo locus.

¶ Dic ponit curã vulnez intẽdẽdo ad accñs. s. apa. ꝛ malaz cõplexionẽ: ꝛ qz ad ista segtur etiã doloz: ideo dixit rubrica de regimine. supple ꝛ mala cõplexione. Prio ponit regimẽ hñtiũ apa. Secõdo malam complexionem. ibi(Et oportet vt ru.)

¶ Dicit ꝑ alleuiare. s. doloꝛẽ vel curã vulneris ꝛc̃. ꝓpriũ in 5. s. vulnere carnoso cũ est apa ꝛ non in nervoso: supple ꝛ est ꝓpriuz cum apa est in principio non in augmẽto vel statu: ꝛ confert apati vel vulneri: qz frigidum ꝛ siccum est repercussiuum ꝛc̃.

¶ Et opz vt tu obserues illud ad qõ cõuertit dispositio apostematis: sicut si tu administraueris vnguẽtuz nigrũ ꝛ videris vulneris ruborem vehemẽtem fieri ꝛ desiccari declina ad infrigidantia ꝛ ad vnguẽtuz albũ. Et si videris ipsum mollificari aut idurari: ꝛ tu iã administrasti albũ administra nigrũ ꝛ alia.

¶ patet. regi. 5. cañ. tracta. ii.

¶ Regimen vniuersale in vulneribus viscerum interius. Cap̃.7ᵐ.

IFltẽtio in eo est qđ estimamus q̃ ẽ fissura:aut disruptio iterius est vt icarnet:ꝛ nõ dimittat sanguis cõgelari in iteriorib⁹:ita vt ꝓhibeat fluxus sanguis.Et medicic cõferẽtes in vtrisq; itẽtiõib⁹ ꝑmis sunt sic̃ vestimẽta qñ decoquunt in aceto:aut detur in potu de cẽtaurea maiore põdus.ʒ.i.ꝛ terre sigillate in ℔ inest curatio magna.Illud aũt qđ in potu sumit cã fluxus sanguinis est sic̃ dauic vnũ ꝛ.ʒ.de semine usqgami albi cũ aqua mellis ꝛ reliqe medicine ꝑdicte ad ꝓhibitionẽ spun sanguinis ꝛ fluxus sanguinis.

¶ Hic ponit curã vulner ꝓfundor.i.penetrãtiũ in ꝓcauitate ventris:nõ aũt loquit de penetrãtib⁹ in ꝓcauitate pectoris:qz dat intelligi ex 3ᵒ libro sen.ii.Et ꝑmo ponit curã hor vulner quãdo fũt intus:ꝛ nõ apparent extra sicut accidit qñq; in casu ꝛ offensione. Secũdo quãdo apparent extra ꝛ intus vt cum vulnus fit cultello vel lãcea.ibi(De vulnere aũt.) ℣ ꝑma in duas.ꝑmo ponit intentiones rẽ.Secundo medicinas.ibi(Medicine.)

¶ Considerandũ.estimamus.qz est iudiciũ iudicii est.Secõ considerãdũ q̃ iste sunt intẽtiones speciales ꝛ locales.generales enim sunt eũatio ꝛ euersiua ꝛ flõmia ꝛ solutio ventris si expedit.

¶ De vulnere aũt ꝛ fissura appentib⁹ dixit sapiẽs q̃ in dispõne myrach vẽtris donec egrediant q̃dã iteſtia: ops vt scias qũo applices iteſtina ꝛ itromittant.Qꝫ si egrediatur aliqd de zirbo:ops vt scias an sit nociũ vt ligef cũ ligatura firma aut non:ꝛ an fuaf vulnus: aut nõ:ꝛ qualiter sit via in suendo ipsum.

¶ ꝑmo ponit q̃ ops scire de cura taliũ vulner.Secõ ponit q̃ma eis periculosa ꝛ q̃ min⁹.ibi(Et Bal.) Tertio ponit curã.ibi(Inqt.)

¶ Et Bal.quidem dixit anatbomã almyrach.Et diximus nos ipm in anatbomia.Et pp illud qđ iam diximus in anatbomia locus iliꝰ est nimoris timoris cũ disrũpit q̃ locus aliouran.Et aliouran qdez est mediũ corporis vtriusq; lateris mẽsura quatuor digitoꝝ ab alborati.i.vmbilico.Inqt qñ fissura cum accidit in loco alborati egrediunt cũ ea iteſtina plus: ꝛ reditus eoꝝ in ea est difficilis.Et illud ideo:qm̃ res q̃ tenet ea nõ est nisi duo lacerti descẽdentes in lõgitudine corporis qui protẽduntur ex pectore usq; ad os pectinis:ꝛ ꝓpter illud quãdo disrũpitur vnus horuꝫ duoꝝ lacertorum ops vt egrediatur pars inteſtinoꝝ ꝛ augmentatur inde disruptio.Et illud ideo quoniaꝫ lacerti qui sunt in vtrisq; ilijs plus coartant ipm:verum non est ei in medio lacertus fortis continẽs ipꝫ. Si autez preparetur vt sit disruptio magna egredietur numeratio inteſtinorum:quare erit eorum intromissio vehementior ꝛ difficilior.In vulneribus autem paruis si non succurratur cum intromissione inteſtini inflatur ꝛ ingrossatur.Et istud propter illud qđ gñaf in eo de vẽtositate:quare nõ igredif ex illa disruptione.Et ꝓp illud saluiora vulnera accidẽtia in myrach disrũpẽtia sunt illa q̃ sunt equalis magnitudinis.

¶ ꝑmo ponit que sunt magis periculosa ex loco.Secũdo ex q̃titate.ibi(Si autem.)

¶ Considerandũ q̃ Auic.assignat vnã cãz:quia in medio sunt duo lacerti continentes rẽ.Alia causa est:qz ibi est neruositas lacertorum transuersalium:sed in aliis est carnositas rẽ.

¶ Inqt ꝛ indigẽt ista vulnera rebus quatuor:quarum prima est vt reducaf inteſtinũ apparẽs ad locũ q ẽ ei propriꝰ:ꝛ secũda vt suatur:ꝛ tertia vt ponaf sup ea medicamen conueniens:ꝛ quarta vt sit sollicitudo ne ꝓueniat alicui mẽbroꝝ nobilitũ ꝓp illud timor.

¶ ꝑmo ponit curã qñ egrediũtur iteſtina.Secõ qñ zirb⁹.ibi(Inqt Hip.cũ egredit zirb⁹.) Tertio repetit.ibi(Et si egredif.) ℣ ꝑma in.ii.ꝑmo qñ egredit iteſtinũ ꝛ nõ ẽ vulneratũ.Secõ qñ ẽ vulneratũ.ibi(Et si vulnus fit.) ℣ ꝑma in duas.ꝑmo ponit quot intẽtiones requirantur.Secundo exequitur.ibi(Pone ergo.)

¶ ꝑmo ponit q̃uor itẽtiones ꝛ q̃rta est ne ꝓueniat timor.Dicẽ ℣ nus.Ne sanguis ꝓgelet in interiorib⁹:qz posset fieri magnũ nocumentũ mẽbris interiorib⁹ ꝓncipalib⁹ ꝛ aliis nobilibus.

¶ Pone ꝫ qꝫ sit vuln⁹ tãte q̃titaꝫ vt nõ possimus ꝓpter q̃titatẽ ei⁹ itromittẽ iteſtinũ ꝓcedẽs ab eo.Et tũc qđ est nobis nociũ vt resoluam⁹ illã vẽtositatẽ:aut vt dilatem⁹ ipaꝫ disruptionẽ:ꝛ vt dissoluam⁹ vẽtositatẽ est melꝰ si ponẽ est in ea.Et cã qđ in iflatiõe iteſtini est frigus aeris:ꝓp illud ꝫ ops vt submergaf ſpõgia in aq̃ calꝺa ꝛ exprimas ipaꝫ ꝛ vapores ipꝫ.Et vnuꝫ stipticũ qñ calefit ẽt ẽ iuuatiuũ in ℔ loco:ꝛ illud qñ calefacit plus q̃ sit calefactio aq̃ ꝛ ꝑfortat iteſtinuꝫ. Qꝫ si hec cura nõ resoluit iflationẽ iteſtinoꝝ:tunc administrec amplificatio vulneris.Et ꝓueniens istoꝝ ad hãc sectionẽ est istꝫ qđ cognoscit ad ꝑforãdas fistulas.Cultelli aũt ꝑforãdi acuti ex duabus ꝓtib⁹ facti ad caput caueanf.Et rectioꝝ figuraꝝ ꝛ ꝑparatio in infirmio est:vt si fuerit vulnus ledẽs vadẽs ad ptẽ iferiorẽ sit figura ꝛ ꝑparatio ad supiorẽ.Et si fuerit vuln⁹ vadẽs ad supiorẽ figura ꝛ ꝑparatio vadũt ad inferiorem.Sit ꝫ itẽtio tua qua itẽdis in vtrisq; rebus sil' vt nõ cadãt reliq̃ iteſtina sup iteſtinũ cui⁹ iferius apperit Et cũ tu poſueris hãc tuã intẽtionem scias qꝫ si fuerit vulnus in ꝓte dextra:tunc oportebit vt facias egrum declinare ad ptẽ sinistrã.Et si fuerit in ꝓte sinistra facias eũ dẽclinare ad dextrã.Et sit itẽtio tua semper vt ponas ptẽ in qua est vulnus altiorẽ ꝓte altera:hec ẽ cui⁹ res q̃ est cõis oib⁹ istis vulneri⁹.Cũ ꝫ seruauk iteſtina in locis suis q̃ sunt eis ꝓpria postq̃ reducta fũt ad vẽtrẽ cũ vulnera fũt magna:tũc nociꝰ ẽ minister edoct⁹.Et illud iõ qñ ops vt teneat locũ illi⁹ vulneris totũ manu sua dextra ꝛ colligat ipꝫ ꝛ aggregẽt ꝛ dẽtegat de eo aliqd ministro fuẽti ipꝫ ꝛ redeat ad illud qđ iã sutũ ẽ dẽ eo ẽt ꝛ aggregẽt ipꝫ ꝛ colligat panlatim donec suatur vulnus totũ futura decenti.

¶ Habet tres q̃ q̃rtaꝫ omisit:iã enĩ dixerat in ꝓ⁹ capli ꝛ hic.Secũda ibi(Dico ꝫ.) Tertia ibi(Inqt deinde pone desuper.) ℣ ꝑma in duas.ꝑmo docet reducere.Secundo ostẽdit qd fit fidũ post reductionem.ibi(Cum ꝫ.) ℣ ꝑria in duas.ꝑmo ponit causas prohibentes introitum.Secundo docet remouere rẽ.ibi Et causa. ℣ hec pars habet tres.ꝑmo docet resoluere ventositatem.Secũdo docet ampliare vulnus.ibi(Qꝫ si hec cura.) Tertio docet sutum rẽ.ibi(Et rectior.)

¶ Et ego narro tibi illud qđ melꝰ est de assutiõe vẽtris. Dico ꝫ qm̃ ꝓpterea q̃ res que est nocia est vt cõprehẽdaf illđ qđ est iter myrach ꝛ sypbac.iã est necessariũ tibi vt icipias ꝛ itromittas acũ in cutem dextris ad iteriorẽ ptẽ.cũ ꝫ penetrauerit acus in cutẽ ꝛ in lacertũ eũtẽ ꝛꝫ rectitudinẽ in lõgitudine vẽtris totꝰ dimitte marginẽ sypbac in ℔ latere:ꝛ nõ intromittas ut ipꝫ acũ:ꝛ fac penetrare acũ in marginẽ sypbac aliam deitus ad exteriora:deide fac penetrare eã ab it⁹ ad exteriora in margic alio myrach cũ feceris eaꝫ penetrare sed̃o in ℔ eodẽ marg'e myrach:aut dextris ad interiora:ꝛ dimitte marginẽ sypbac q̃ est in ℔ latere:fac

ergo

g̃ penetrare actꝫ in latꝰ aliꝫ deitus ad exteriora:ꝛ fac eã penetrare cũ tua penetratiõe i ſypbac i margie myrach q̃ eſt in pte eius donec facias eã penetrare totũ alis totã:deide incipe itez ab b eodẽ latẽ ꝛ fac ipm.ſ. ablq; ſypbac ſui lateris:g̃ cũ margie q̃ ẽ ſypbac i latẽ alio extrabe g̃ actũ ex cute quã penetrauit:deinde reduc actũ in illã cutẽ iuc margie ſypbac q̃ eſt in latẽ cuꝫ alio margie myrach:ꝛ extbe eã ex cute q̃ eſt in pte eiꝰ: ꝛ fac illꝫ vna vice poſt aliã vſquequo ſuas vulnꝰ totũ ſm illꝫ exẽplũ. Jn meſura aũt q̃ ſũt iter duo pũcta cauceꝫ ſupius in latitudie ꝛ ſtrictura:qm̃ amplitudo nõ tenet ſm q̃ opꝫ ꝛ ſtrictura adunat. Et filũ iteruꝫ ſi fuerit chordoſũ adunat ad diſrũpẽdũ:ꝛ ſi fuerit molle abſcidit:ꝛ eligaꝫ lene duꝛ:ꝛ ſiſt ſi ꝓfundaueris pũcturã in cute.naꝫ ſi fuerit lõgiqua a pũctura vez remãſerit de vacuitate itra ipm: ꝛ eſt eã nõ icarnaꝫ:ꝛ ſerua eãlitatẽ illic ẽt. Jnqt ꝛ pone intẽtionẽ tuam in ſuẽdo vẽtrẽ adberẽtia ſypbac cũ myrach:fortaſſe emi adberebit ꝛ icarnabit:qm̃ eſt neruoſuꝫ. Et iam conſueruntipꝫ qdã ſm hũc modũ.opꝫ g̃ vt figamus actũ in margine myrach exterioꝛe:ꝛ faciamus eã penetrare ad interioꝛa ꝛ dimittamus marginẽ ſypbac totũ:deide reducamꝰ actũ ꝛ faciamꝰ eã penetrare:deinde penetret actus ex ꝫrio ptis quã penetrauit:deide faciamꝰ eã penetrare in marginẽ aliũ de margibꝰ myrach ſꝫ b. Et iſte modus ꝓſuẽdi ẽ melioꝛ ꝓſuitiõe cõi q̃ cõprehẽdit q̃tuoꝛ margies in pũctiõe vna:ꝛ illꝫ iõ qm̃ cũ hac cõſuitiõe itez quã iã diximus iã cooꝓt ſypbac retro myrach:ꝛ ꝓtinuaꝫ cuꝫ eo cooptura decẽte. Jnqt deinde pone ſup ipm de medicis incarnatiuis ꝛ neceſſitas adligãdũ eſt vehemẽtioꝛ in bis vulneribꝰ ꝛ madefac lanã in arabaze cũ oleo calꝫ paꝛ:ꝛ iuolue ſup alibreni ꝛ aliabreni.alis alibicn ꝛ aliptõ ſiẽ vadũt:ꝛ clyſterizaipꝫ cũ aliq̃ mollificatiuo ẽt ſiẽ ſunt olea ꝛ mucilagica. Et ſi vulnus iã puenerit ad inteſtina ꝛ ſuiſti ipm:tunc regimẽ ſit illꝫ qd̃ diximus. Verũtñ opꝫ vt clyſterizeſ cũ vino nigro ſtiptico tepido:ꝛ ꝓpric ſi vulnus iã cõſecutum fuerit:aut appꝛopiquauerit minuta inteſtina: qm̃ inteſtinũ ieiunũ nõ ſanaꝫ oino ex vulnere qd̃ in ipo accidit pp ſubtilitatẽ ſui coꝛpis ꝛ multitudinez eiꝰ qd̃ eſt in eo de venis:ꝛ ꝓpinqtatẽ ſuã ad nãm neruoꝛ ꝛ multitudinẽ effuſiõis cholẽ ad ipm ꝛ vehemẽtiã caliditatis eiꝰ:qm̃ eſt magis ꝓpinquũ epati g̃ inteſtina alia. Jnferioꝛa vo vẽtris ꝓpea q̃ ſunt de nã carnus ſis de medicatiõe ipſoꝛ ꝓfidẽs. Jnqt Hal.in libro de ingenio ſanitatis. Et ſit itẽtio tua apud diſruptionem myrach vẽtris cũ ſypbac vt ſuas eã ꝓſuitiõe glutinãte ſypbac cũ myrach:qm̃ eſt neruoſuꝫ tarde icarnationis cũ alio:ꝛ illud cũ mõ ſuitiõis quã diximus:qm̃ ipa aggregat ꝛ ꝯglutinat in pũctura ſypbac. Jnqt ꝛ inteſtina cũ egrediunt:tũc ꝓfert vinũ nigrum forte:ꝛ caleſiat ꝛ ſubmergaꝫ in eo lana ꝛ ponaꝫ deſup:qm̃ ipſa diſpgit inflationẽ coꝛ ꝛ detumeſcere ea facit.ſi aũt nõ fuerit ꝓſens:tũc adminiſtra quaſdã aquas ſtipticitatꝫ fortis caleſactas.q̃ ſi nõ fuerint ꝓſentes tũc vapoꝛa ea cum aq̃ calida donec detumeſcãt.ſi aũt non ingrediunt in illud amplificet locus. Jnqt Yppo.cũ egrediꝫ ſirbꝰ vẽtris invulnere neceſſe ẽ vt putreſiat qd̃ de eo egrediꝫ:q̃uis moꝛetur tẽpoꝛe paruo:ꝛ eſt in hoc vehemẽtius g̃ inteſtina ꝛ epar:quoniã inteſtina ꝛ extremitates epatis ſi nõ remanẽt exterius ſpatio longo donec infrigidẽtur valde vehemẽter:tunc cũ igrediunt ventrẽ:ꝛ incarnaꝫ vulnus redeũt ad nãs ſuas:ſirbus vo lꝫ moꝛeꝫ tempoꝛe paruo:tñ neceſſe eſt vt qd̃ ex eo qd̃ apparet ſi reingrediꝫ vẽtrẽ putreſiat. Et pp illud ꝓperãt medici in incidẽdo ipm:ꝛ non intromittunt qd̃ de ipſo apparet in vẽtrez.q̃ ſi iueniaꝫ in ſirbo diuerſum ab hoc illꝫ eſt valde paꝛ:ꝛ fortaſſe nõ iueniꝫ. Et ſi egrediꝫ aliqd de ſirbo:tũc neceſſe ẽ tibi vt ſcias an opoꝛteat icidi an nõ:ꝛ an opoꝛteat ſui vulnus an nõ: ꝛ qualꝫ ſuaꝫ. Vlã ſi vulnus cadat in aluouratꝫ ꝛ ẽ mediũ vẽtris:tũc eſt pluris tumoꝛis:qm̃ ſunt extremitates lacertoꝛ cooꝓte ſup vẽtrẽ. Si autẽ fuerit in illis ꝛ ſunt a duobus lateribꝰ mediꝫ ventris a dexꝛa ꝛ ſiniſtra q̃ſi q̃tuoꝛ digitis:tũc eſt ſaluioꝛ qm̃ non eſt in eo aliqd de extremitatibꝰ lacertoꝛ neruoſoꝛuꝫ. Loci vo alboꝛati alꝫ aluoꝛati ſutura itez eſt difficilis:ꝛ illꝫ iõ qm̃ inteſtina eminent:ꝛ egrediunt a diſruptione que eſt in hoc loco. Et reditus eoꝛuꝫ in hoc loco eſt difficilis ꝛ illud:q̃ illud qd̃ plicat ea in retentione coꝛ eſt duo lacerti pꝛotenſi in longitudine ventris carnoſi q̃ deſcẽdũt ex pectoꝛe ad rachaba ꝛ eſt os pectinis. Et ꝓpter illud quãdo cadit vulnus in hoc loco incidunt hos lacertos:ꝛ eſt eminẽtia inteſtini vehemẽtioꝛ:qm̃ lacerti qui ſunt in ilio cõtinẽt alꝫ q̃ ſunt in alys coartãt ipm ꝛ non eſt ei in medio lacertus fortis retinens ipſum. Si aũt pꝛeparatur cum hoc vt ſit vulnus magnum:tũc neceſſe eſt vt emuncat ꝛ egrediaꝫ ex eo numerus inteſtinoꝛ:quare ſit itromiſſio coꝛ difficilioꝛ.

¶ Habet tres ſicut tres modos ſuẽdi ponit. Sed̃a ibi(Et iã.) Tertia ibi(Et ille modus.) ¶ ꝓria in duas. ꝓrio facit qd̃ dcm ẽ. Secundo ponit qdã ſeruãda in oi mõ ſuẽdi. ibi(Jn meſura.) Jmagꝛnor q̃ Hal. tãgit modũ ſuendi quẽ poſtea declarat. ibi(Opꝫ ergo vt figamus actum.) Et tũc dicit q̃ ille modus eſt melioꝛ mõ cõ:qꝛ accipit in vna pũctuõe .4. margines.ſ. duas myrach ꝛ duas ſypbac:ꝛ vt ſic ſolum tangit duos modos futurę.ſ. ꝓpriũ ꝛ cõe.

¶ De qualitate ligandi vulnera. Cap.8m.

Vlnera aũt ꝛ fiſſura apparẽtia cũ vis vt incarnẽtur:tũc fac illud qd̃ dixit ſapiens de illis q̃ ſunt huius artis. Jnqt cum vis vt icarnẽt bꝫ fiſſura:tunc adbere ei ligaturã incipientem ex duobus capitibus nõ aliã de ligaturis. Et ſi fuerint magna erit tibi neceſſariũ vt adberere ei facias puluillos triãgulatos. Et ſi fuerit locus declinus idiget futura ẽt. Et puluilli qdem triãgulati meliozes ſunt in aggregãdo labia vlceruꝫ q̃ quadrati: qm̃ coartãt ſuper fiſſuram tm̃. Et ſitus puluilloꝛũ triãgulatoꝛuꝫ eſt ſm hoc exẽplum. linea recta inter duos puluillos ſit fiſſura ꝛ duoꝛ puluillorum triangulatoꝛum vnus ſit.b.ꝛ alter.g. deceter compoſiti ſm figurã quã vides. Cũ ergo ligatur locus iſte ꝛ cadit ligamẽ duoꝛum capitum eſt ligamẽ tenẽs ſuper locũ fiſſure vehemẽtius q̃ ſi fuerint q̃drati. Et non licet vt ſit in applicatione vlcerum ligamẽ non habẽs duo capita:ꝛ iſti ſunt puluilli triangulati ꝛ figura ſtringendi.

¶ Hic incipiat de q̃litate.4.mõ ligãdi vulnera addẽs qdã alia. Et

¶ ponit modū ligādi. Sc'o ō mō sciēdi ōterminat ohidēdo vbi sufficit ligatura ⁊ vbi nō. ibi (Et cū cadit.) Tertio ostēdit q̄ sūt vulnera q̄ opz ōtegere ⁊ nō sufficit ligatura. ibi (Inqt qñ fuerit ⁊c.) Quarto sub epilogo reperit i q̄b⁹ vulneribꝰ sufficit ligatura. ibi (Et scias.) ¶ Pria i tres sic̄ tres ponit modos ligature. Prim⁹ fit ad icarnandū. Scōs ad crēmendū sordiciē. ibi (Et dicit in libro.) Tertius ad retinendū medicamē super locum. ibi (Inquit.) Primū patet.

¶ Et considera q̄ circa vulnus debet esse strictura: ⁊ cum elongat debet magis lata esse.

¶ Et dī in libro de ingenio sanitatis quidā homo habuit vulnus cuius pfundum erat primū genu ⁊ ipsi⁹ orificiū primū iguinibus ⁊ sanauimus ipm sine pforatione penit⁹: ita q̄ posuimus sub genu eius pulmilos: ⁊ pparauimus ipm taliter q̄ factus est orificium eius directū cum facilitate: ⁊ sīl fecimus de vulnere qđ fuit in cora ⁊ brachio ⁊ sanata sunt omnia.

¶ Dic inuit 2m modum ligature quando est ad exprimendam fetiem ⁊ sorditiem in concauo vulneris existentē: ⁊ est cum cōstrictione circa profundum vulneris.

¶ Inquit ille qui iam precidit in experientia scias q̄ vulnera indigent vt fiat sanies si possibile est eis intus ad hoc vt penetrent cum ea reliqua que sunt illic meliora ⁊ velocioris alterationis simul.

¶ Dic ponit vulnera in q̄bus cēperit terrius modus ligature: ⁊ bz quatuor sicut quatuor sunt illa vulnera q̄b⁹ cēperit dic modus ligature. Scōs ibi (Vulnera.) Tertia ibi (Aut fuerit.) 4⁹ ibi (Inqt) ¶ Cōsiderādū q̄ in aliq̄b⁹ vulneribus intus opz gflare saniem vt trāseant materie circa labia vulneris in fetiē ⁊ velociter mūdificentur: ergo opz facere ligaturam ad tenendum medicinas Dy. Scias q̄ vulnera si possibile est eis itus. i. si necessitas cū eis itus vt q̄ sint pfusa. Si enim simplicia sint non est verum: sed si cōcusa ⁊ dolorosa ⁊c. vt curent ⁊c. vt recedat dolor ⁊ tumor.

¶ Vulnera disrupta elongatoꝝ labioꝝ egēt vt aggregentur cū ligamento aggregāte labia eorum nisi fuerit super ea ex illo dolor. Aut fuerint apostemosa qm̄ dolent propter illud: cuius sit cum facilitate.

¶ Vult q̄ si vulnera sint dolorosa ⁊ apostemosa non bz ligari fortiter vt primus modus ligature facit ⁊ secundus: sed leuiter vade vt retineantur medicine.

¶ Aut fuerit lacert⁹ q̄ sit disrupt⁹ in latitudie: qm̄ tūc nō aggregat: imo ponat in medio lycinū timēdo ne incarnet cū: ⁊ remaneat lacertus nō incarnatus.

¶ Vult q̄ in solutione continuitatis lacerti fm latitudinem nō bz fieri ligatura stricta qua cutis consolidetur ⁊c.

¶ Inqt: ⁊ sīl qñ findimus cutez capitis ponimus iter labia aliqd qđ impleat ea. fortasse enī ībitur cut labioꝝ ad interiora vulneris: quare necesse est tunc vt coneris cū ligamentis vt trahas eā ad exteriora.

¶ Vult q̄ in sirura cutis capitis non facies ligaturaz incarnatē sed que teneat pulvillos.

¶ Et cū cadit vulnus in lōgitudine: tunc ligamē suffic̄ ⁊ aggregat ipsaz decēter. Et cū fuerit in latitudie idiget vt suat: ⁊ fm mēsurā pfunditatis vulneris erit pfunditas future dignior ex additione anathomie.

¶ Dic ostendit ibi preter ligaturam indigemus futura.

¶ Inqt. quādo fuerit nobis necessariū vt addamus in amplitudine vulneris cū est strictuz ⁊ timuerimus q̄ pter pfunditatē eius incarnet eius supius ⁊ nō incarnet eius pfundum: aut fuit mēbrū vulneratum in bora vulneris fm figurā qđ qñq̄ redit ad eqlitatem suā nō est possibile vt currat ex eo sanies: neq̄ vt ingrediat ipsum medicina ⁊ vt redeat ad suā figurā qñ egreditur ⁊ cōmouet dolorem alium: tunc necesse est vt findatur sectione conuenienti.

¶ Ponit tres causas. quare oportet ⁊c.

¶ Et scias fz sūmā q̄ vulnera que sunt in latitudie lacerti sunt dignioza: aut labia eoꝝ sunt vehemēti⁹ elōgata: quapp sunt facientia maiorem necessitatem ad perscrutādū subtiliter in aggregādo labia. Et fortasse nō erit excusatio a futura ⁊ administratione pulmilorꝝ trāgulatorꝝ: ⁊ proprie si ceciderit in carne diminutio. nā cadēs in lōgitudine minus eget illo.

¶ Epilogat.

¶ Medicine incarnantes vulnera. Cap. 9m.

HArum medicinarꝝ virtutes iā narrauimus ⁊ pticularitatis earū locum. Et nō dubitamus quin sit necessariū vt pulvis earꝝ sit minoris virtutis q̄z illud qđ eis fit cū oleis ⁊ ceratis. Et necessitas qdem perducēs ad olea ⁊ cerata est pterea q̄ medicine sicce ⁊ ppric que sūt sicut merda sengi ⁊ reliqui minerales nō submergunt vsq̄ ad pfundū ⁊ nō penetrāt in porosꝰ: cū ergo ex eis fit ceratum ad vltimū peruenire facit eas cursus olei ad locum quē volumus. Et iste medicine incarnatiue sunt ex mineralib⁹: ⁊ sunt ex plantis ⁊ aialibus ⁊ ex oī specie. Et sunt ex mineralib⁹ sicut ceruſa ⁊ oleū myrtinuz ⁊ cera. Et ex plantis folia sicut folia quercus masculē emplastrata ⁊ folia salicis: ⁊ folia caulis: ⁊ folia arborū malorꝝ: ⁊ cortex palme: ⁊ folia arnoglosse: ⁊ aspaltuz infusuz in aceto: aut aliquātulo vini ⁊ propric quādo muscent folia arboris pini masculē ⁊ femine ligata cū corticib⁹ suis: ⁊ folia cupressi ⁊ rami eius: ⁊ folia pē taphylon cū melle. Et ex gūnis glutinū albotin propric ppe mēbra magna. Et ex fructibus ⁊ granis nuces recēs ptrita cuz aq̄ ⁊ sale: aut vino bullita cum foliis acetose: aut fol'. sicle: aut lactuce ⁊ piroꝝ syluestrium cū eo qđ est in eis de prohibitione fluxus ⁊ nuz cupressi: ⁊ allia combusta: ⁊ pulvis molendini: ⁊ ordeū adustum propric sembus cū cera ⁊ olco rosaceo. Et de illis que similātur floribꝰ flos sorbe: ⁊ herba caude equine ⁊ propric in vicinitate implētiōis membri aut carnis. Et ad vulnera que sunt propinqua lacertoruz capitibus. Et ex animalibus lac acetosum valde pglutinat vulnera magna. Et de compositis medicamen Ruffi ⁊ aureum ⁊ esculeus: ⁊ medicamen de salicibus ⁊ pulegio ⁊ emplastrum de lino.

¶ primo cōtinat dicta diceōia. Scōo cōparat formas bar medicinarum. ibi (Et non.) Tertio enumerat. ibi (Et iste medicine.) ¶ Circa secūdam partem considera q̄ Auicēne mens videtur q̄ medicamē incarnatiuum nō soluz operatur extra in cutis imo in profundo. s. vulneris: qz si penetrat in poros: ergo multo magis inter labia vulneris. ¶ Et si diceres q̄ impedit cōsolidationez. Dicendum q̄ resolutur a natura vel cadit in poros.

¶ Medicie psolidatiue ⁊ sigillatiue. Cap. 10m.

HArum medicinarum naturas iā sciuisti: ⁊ scies iterum q̄ oportet ne pulvis earuz sit in virtute eius qđ ponit in emplastris.

¶ Dic determinat de medicinis cicatrizatiuis. Et primo pmittit quedaz. Secūdo enumerat eas. ibi (Et medicine.) ¶ prima in duas. primo ostendit cuius forme debent esse. Secundo quo tempore debent approximari. ibi (Et oportet nun⁻.)

¶ Considerandum q̄ si medicine incarnatiue debent esse in forma vnguenti. i. ceroti vt profundentur ita cicatrizatiue.

¶ Et nunc oportet vt scias q̄ non est necessarium vt medicine iste administrentur cum iā equata est superficies carnis dure cuz cute vltima equalitate. Dcp caro humida iā equatur ⁊ additur: ⁊ est ipssa taliter q̄

cum

cūni ericcatur descendu: imo non oportet vt administres eas nisi cum hoc qđ est: ita q̄ quando ericcatur equatur. Et hec res cognoscit̄ exīstimatione.

¶ Primo facit ꝟ. Secō qđā dicū ōclar. ubi (Et oz vt administres.) ¶ Pria in duas. Prio p̄mittit quādo est q̄ oz administrari ꝟ medicamē & quādo nō. Secūdo hec declarat. ubi (Oportet ergo.)

¶ Cōsideradū q̄ Auicēna ponit duo tēpora negatiua in qb⁹ nō oz administrari. Unū cū caro dura est equata: q̄ grossior: preter ea fiet cicatrix elevata. Aliđ cum caro tenet sub cuti & ita crescat: tūc supprimit p ericcationē: & est spissa tāc p ipassationē. Ericcatio nē: qm̄ caro mollis fiet iginf cicatrix ꝓcava. Ponit et Auic. unū cōtenies tēpus: & est q̄ sit tēpus in quo ericcatio equef: vult dicere non administres quādo caro mollis est in via equationis & additionis talis q̄ quādo fit ericcatio fiet cōcava cicatrix. Cuz igitur caro dura equaf est dubium de additione supra curim: sed cū caro mollis est in adequatione & crescētia est dubiū de ꝓcauatione cicatricis. ¶ Cōsiderandū q̄ cognoscitur estimatiue: q̄ est videndum de ḡnitate: vel ita medicinalem artem cōiecturatiuam ostēdit vt rex ḡnitus. Ualoe flōnis. summa. z. ca. ꝟ.

¶ Opz ḡ vt administref medicina ꝓsolidatiua antecḡ carnis nascētia in vulnē in q̄ caro nascit ad būc finez perueniat: qm̄ ꝓsolidatiua ēt addit in ḡnitate carnis vsquequo ꝓsolidat: ēt addit cū ea virtus nālis. Ergo addiť fm bāc vltimationem: imo opz vt sit taliter q̄ quādo ericcat & facit opationē suā iā nā fecerit nasci cū quāntate ei necessaria cū vltimatione ꝓsolidatiue vltime in cōsolidādo que compleat duas operatiōes continuādo inter carnē & cutē predictas mēsura qua equef superficies vlcerata. Qz si non auferat istud ꝓ: culdubio fiet vestigiū vulneris superius in cute.

¶ Hic speculeris q̄ medicina cicatrizatiua fm quid generat carnem & fm quid consumit.

Dubium ¶ Dubitaf verū cicatrizatiua fit carnis gñatiua. Cōtra. q̄ gñatiua est ficca i ꝟ. ¶ Dōz qđ gñat nō i fine ſz i ꝑn. ſz Dr. Jn ꝑn. n. ꝓsumit humiditates cēneas: & ideo gñat carnē: sed in fine cicatrizat. Alr ꝓsideranus duo: indurationē: & generationē carnis dure &c.

¶ Et opz vt administres sigillatiū in primis cū ipsuz administras humidū: deinde administra ipm siccum: tunc cum appropinquatur sigillatio facies ipm transire super ipsum cum extremitate radij.

¶ Ratio q̄ medicamen debet magis transire in profundo in ꝑncipio & in fine.

¶ Et medicine qdē iste sunt sicut cortices arboris pini cuz cerato de oleo ro. aut myrtino & resina sicca et abrotanuz assatum: & cortices eris & pulvis olibani & merdasen. & cētaurea minor & vene alꝫ venē sunt bone & ossa cōbusta utq̄: & aristologia adusta ē vehemētis ꝓsolidatiōis & alumē utq̄ & galle imature & folia fici. Et Dip. qdē inqt de pede albaneas sic dixerunt & est sile qđ intellexit per cū verbū que notatur pes cornu. Et stercus canis comedētis ossa & stercus lacerti: verūtñ est acutius ꝑmo: quare opz vt frágas ipsum cuz stipticis: & radix lilij celestis & cortices oppoponacis & tbutia. Et de faciētib⁹ nasci carnē mirabilib⁹ in vulneribus cale cōplonis apostemosis sunt sandali & nenufar & aloes & ꝑprie in partib⁹ ani & testiculoꝝ & medicina aristologie si fiat vnguētuz: aut indiges eo qđ est fortius de illis que sunt iter ꝓsolidātia sicut climia & ꝑprie cōbusta: & colcotar cōbustum & lytargirum & cerusa. Et quādoq̄ cadunt in medicinis eius dragātum & colcotar: ḡnis sint de sūma corrodētiuz diminuentium carnē. Utq̄ ipsa fortasse ꝓsolidāt in vehemēti humiditate & ꝑprie quādo adurūtur fiūt minores ꝓsolidationes: & nō minuit de corrosiōe cop: & ꝑcipue si abluātur fiunt ad consolidationē declinioza. Flos vō eris & medicine que sunt vehemētioris corrosionis nō sunt recte ad illud nisi cū regimine fortiz & in quibusdā vulneribꝫ & vlceribus vehemētis humiditatis. Es vō adustuz quādo abinit est bonū in ꝓsolidatiōe. Et cū volūtas est vt fiat emplastruz sunt necessaria que sunt fortioza de illis q̄ sunt inter ꝓsolidatiua sicut climia & ꝑprie adusta & colcotar adustū & lytargirium & cerusa. Qualitas vō faciendi illud est vt dissoluaf cerusa & merdasengi cū aceto: deide administref & climia terat. Et melius qdē est vt aduratur: deide misceat illud cū colcotar & imbibaf oleo rosaceo cū aceto & vino stipticoꝝ: & forsasse addunt sup ipꝫ dragātum adustū & balaustie & galle quando vulnus & vlcus fūt vehemētis humiditatis. Emplin de lino et est mirabile. Sume pānū de lino ablutū nitidū & tere donec fiat sic alcobol: deide sume olcū fortis stipticitatis: aut olcū myrtinū & pone in ipso paꝝ galbani et dissolue in olco: & pone in ipso pānū ꝑtitū: & fac de eo emplin qm̄ est mirabile. Et vnguētū nigrū magnū facit nasci carnē. Qz si volueris vt forti⁹ faciat nasci: tūc pone in ipso de thure & oppoponaco & aristolo. adusta cōples ptes vt sit sic pōdus medicinaꝝ ḡnuoꝝ. Modus pulueris ali⁹. ℞. cerusse & merdasengi amboꝝ. añ. ptē scorie plūbi & myrre & gallaꝝ: oium ana ptez medią. Pulvis almus ostracoꝝ combustoꝝ. ʒ. rij. granati pui qđ cadit ab arbore & ericcatū est calcadis amborū ana. ʒ. xvj. comm cerusi cōbusti abrotani cinnie resine: radicū lilij. oium ana. ʒ. iij. minuti thuris: corticū arboris pini amboꝝ ana. ʒ. vj. corticū granatoꝝ cerusse aluminis: oiuz ana. ʒ. viij. gallaꝝ. ʒ. j. Pulvis rubeus ℞. rubee ossiū combustoꝝ merdasengi: oiuz ana. ʒ. ij. thuris aloes amboꝝ añ. ʒ. ij. sarcocolle mennibe amboꝝ ana. ʒ. j. fiat pulvis. Pulvis ali⁹. ℞. rosarū cerusse plūbi balaustie: oiuz ana. ʒ. viij. gallaꝝ & semis rosarū & aluminis equalr: aristologie aureoꝝ duoꝝ: minuti thuris aurei vni⁹. Modus emplastri ad vulnera corpoꝝ senum. Comburatur ordeum & fiat ex eo ceratuz cū oleo ro. aut oleo myrtino cū cerusa plumbi.

¶ Primo ponit medicinas simplices magis. Secundo magis cōpositas. ibi (Et cum volueris.)

¶ De medicinis facientibus nasci carnem in vulneribus & vlceribus. Cap. iij⁹.

Iam scisti ꝑprietatē medicinaꝝ facientium nasci carnē: & qño opz vt sint in cōplionibus suis. Et opz vt administrenť medicine facientes nasci carnē cū iā mūdificat⁹ est loc⁹ a foridib⁹ & sibilis. Et si nō fuerit basis vulneꝝ nisi os: tūc mūdifica illud os & ericca in vltimo: & nō dimittas in eo offuscationē aut corruptionē: neq̄ corticē & humiditatē que nō ericcef & ꝑprie i capite. nā lenitas ossis ḡnis humiditas est vna cārū ꝓhibētiū nativitatē carnis sup ipꝫ. Et cū ericcaf & exasperaf est illud sup qđ fit mā ex qua gñaf caro i eo magis faciēs nasci.

¶ Determinat de medicinis generātibus carnem in speciali. Et ꝑ continuat dicta dicendis. Secō erequitur de ipsis in speciali. ibi (Et oportet.) ¶ Primo ostendit quo tempore ille medicine debent administrari. Secundo ostendit complexiones earum quantum ad actiuas & quantum ad passiuas qualitates. ibi (Et scias q̄ est

medicina.) Tertio ponit hippo.cañ.ibi(Et quãdo prohibetur.)

Dub^m p^m ¶ Nam dicet aliq: nõ videtur q medicine facientes nasci carnẽ debeant administrari postq̃ locus est mundificatus: q: quousq; stat concauitas vulneris stat superfluitas in eo grossa ⁊ subtilis: vt Ga.lz.de inge.cap 3.¶ Dicẽdum vt Gal.inquit.3.de inge.cap.9.q̃ sordities est duplex. Una que est cõis vulneri cõcauo: ⁊ de hac nõ est sermo Auic. imo istam inuenit medicina faciens nasci carnes ⁊ illam abstergit ⁊ exiccat ⁊c. Alia est que reperitur in quibusdã que facit compositionem: ⁊ est illius morbi sicut sanies: ⁊ ista opz vt abstergatur prius: aliter fieret mala caro.

Dub^m 2^m ¶ Querit Dy. quis morbus sit iste qui facit cõpositiones. ¶ Respõdet q est morbus in numero: q: sanies ⁊ huiusmodi humiditates corrupte ponuntur in numero ⁊c. ¶ Cõsideranduz proprie in carne: q: ppter humiditatem corporis seruatur ⁊ multiplicatur naturalis humiditas cum exiccatur ⁊ exasperatur. s. debite.

¶ Et scias q est medicina faciẽs nasci carnẽ in corpe: aut mẽbro: ⁊ nõ est faciens nasci in alio: ⁊ illud nõ qm̃ fortasse exiccat in corpore: ⁊ nõ exiccat in corpore pp cõpliones duoq; corpoꝝ: ⁊ sm q scitisti fortasse superfluit in corpore ⁊ non superfluit in corpore: neq; est absersio oino cũ hec medicia idigeat exiccatiõe q̃dã et absersione quadã mẽsuratis sm corpus nõ absolut. Et res mẽsurata est diuersa cũ ipressiõe sua in reb^9 q̃ nõ sunt cõuenientis q̃ntitatis in passione. Et oẽ exiccatiuum qdẽ cuius siccitas est nunor siccitate corporis qõ cũ eo curat est itq; abbreuiatũ ab hoc vt faciat nasci carnẽ eius: imo opz vt sit siccius eo. Et pp illud fit q olibanum non facit nasci carnem in corporibus donec pertranseant equalitatem in siccitate.

¶ Primo ostẽdit q siccitas medicine gñatiue carnis oz ee respectu cõplonis corporis. Scõo qualis oz esse caliditas vel friditas. ibi(Et opz vt nõ sic cõtrus.) Tertio respectu vulneris. ibi(Nec iterq;.) Quarto respectu etatis. ibi(Senes.) ¶ Prima in quinque. Prio facit qõ dictũ est. Scõo docet signo cognoscere vtrũ medicina nimis vel pauc siccet. ibi(Et exprimẽtũ.) Tertio docet reducere medicinas que nimis vel pauc exiccãt. ibi(Qz si fortasse.) Quarto addit quiddam. ibi(Et quandoq;.) Quinto excusat. ibi(Et vo.)

¶ In p^m dicit q siccitas medicie gñatiue est nõ absoluta: ꝛ oz corpus: ⁊ tõ in vno facẽ vnũ: in alio aliõ oz diuersitatẽ cõplonis ⁊c.

¶ Et experimẽtum quidez est illud qõ scitur qõ est ex exiccantibus ⁊ stantibus: aut ex nascentia carnis sm pcessionẽ vel commutatẽ aut ex sordidatione.

¶ Quasi dicat per rationez non posset dici hec medicina facit Bs sed experimentum ⁊c.

¶ Qz si videris exiccationem cum qua fortasse nõ nascitur caro: tũc humecta parũper medicamina sicca: ⁊ dimitte illud qõ vadit sm virtutem suam.

¶ Hic docet corrigere medicinaz que nimis exiccat miscendo cũ ea humidam ⁊ non siccam.

¶ Et quandoq; iterum est quibusdã corporib^9 ꝓportionalitas cũ quibusdã medicinis absq; aspectu operationis earum ꝓpter illud: ergo oportet vt misceantur medicine plures debiles ⁊ fortes.

Dubiã 3^m ¶ Qõ sit proprietas inter medicinas ⁊ corp^9 est notum per Auic. primo cañ. fen. 9. ⁊ fen. 10. ⁊. 22. ⁊ apparuit fen. 6. huius de anacardio. ⁊ sumitur 5. cañ. cap. de diacimino.

¶ At vo quare facta sunt emplastra: ⁊ que sit eoz necessitas iam scitisti.

¶ Excusat se a dicẽdo cãe cõpõnis medicia: nõ solũ enim ẽ pp proprietatez: sed pp alia que dicunt 5° lib. Alr exponit q empla sunt subtiliora puluerib^9 vt supra dictum est. Et empla. i. vnguenta.

¶ Dubitat. vtrũ miscere plures medicinas simul sit ꝓficuũ. Vt q nõ ex dictis Auic. 5. cañ. 1. ca. ⁊ Damascen i afori. ⁊ ab Haly. in tbegni. 49. 90. cõmẽto. Item sicut in miscẽdo potest incurrere in medicinam ꝓportionatam ita in improportionatã. ¶ Rñdit Dy. q̃ mixtiõe medicinaz plurũ diuersaz in materia alr in numero nõ licet pmiscẽ pp duo. Prio qz nõ posset i medicatõe fieri pmixtio. Secũdo qz posset misceri que nocet sicut que iuuat: sed medicinarum diuersaz in virtute fic̃ga se ꝓperat. ¶ Ad rõnẽ rñdu q

filia est sebã cãsed ꝓcipalis cũ est vt se prẽperẽt. Accidit aũt sibi ex ꝓportionẽ: hoc est ꝛ Auicẽ. p. q: supra misceut plura ficca cuius de bruttis faciẽdo puluerẽ ⁊ ex puluere vnguenta. Scõo ex ꝓportione infert pp illud: ergo opz: q nõ accidit. Tertio ipse cõcedit q̃ illa mixtiõ fit eãdem opationẽ qualitatis: sed ꝓpter hoc ꝓprietas est: ergo vult q̃ misceant diuerse in mã eadẽ in virtute: ꝛ diuerse in ghe vel nõ diuerse. ¶ Ad ꝛ̃um eius dicẽdũ q̃ plura sunt medicamina: sicut si approximasti medicinã ex thure ⁊ rasina pmutabis ad thurã ⁊ ceruisam. ¶ Ad z^m dõm q̃ ficut ipse dicit illõ esse cõrungens ita hoc dicetur. Vel dicẽdum q̃ plus est est umbrie q̃ inter aliquas medicinas gñatiuas carnis sit proportio q̃ q̃ sit ipproportio carnẽ vrplurimum proprietas sequitur qualitatez: sed quãdoq; fit contrarium. ¶ Ad Auicẽnã dicendũ q̃ vex in iteratione vna vt solum infrigidationis vel calefactionis ⁊c.

¶ Et oportet vt non sis ꝓtentus medicina sup exiccationem ⁊ humectationem: imo obserua ambas qualitates agentes sm q̃ pmisimus eaz narrationem.

¶ Hic ostendit q̃lis oz ee in calo ⁊ frido ꝓsiderãdi ẽ supra ⁊c.

¶ Fleq; iterq; sup exiccationẽ ⁊ humectationẽ: imo cuius ꝓfectudie ꝓsiderationis iter dispõnẽ vlceris ⁊ dispõnẽ cõplonis corporis. Qnq; eni corp^9 ẽ humidũ ⁊ vlcus siccũ. Et qnq; ẽ corpus siccũ ⁊ vlcus humidũ. Et qnq; sunt ambo humida. Et qnq; sũt ambo sicca. Et administrenf in ꝓmis que sũt debiliora sic̃ olibanũ ⁊ farina fabaz ⁊ farina ordei ⁊ filia. Qz si corpus fuerit siccũ ⁊ vlcus humidũ valde: tũc necessarie sunt medicine vehemẽtis exiccationis cũ cõparatione ad medicinas faciẽtes nasci carnẽ: sic̃ aristologia ⁊ radix opponacis ⁊ dragãtum adustum. Et in residuo sunt necessarie medicine sicut ireos ⁊ farina lupinoꝝ.

¶ Hic docet inuenire qualitates medicine respectu dispõnis vlceris relati ad corpus. Et primo facit hoc. Secundo ostendit quõ vna medicina põt prohibere generationez carnis ⁊ facere. ibi(Et quandoq; accidit.) ¶ Prima in duas. Primo ꝓmittit quatuor cõbinationes. Secundo declarat. ibi Et administrentur.)

¶ Considerandum q̃ vlcus oz siccũ impropric: q: minus humidus. Et nota combinationes. 4. ⁊. z. sunt extreme. nã corpus humidus ⁊ vlcus siccũ: parum siccus: sed ambo humida ⁊ ambo sicca medie siccus: sed corpus siccum ⁊ vlcus humidum valde multũ siccus.

¶ Et qnq; accidit vt sint q̃daz medicine in qb^9 sit aliqd ꝓprietatis qua egẽt medicie faciẽtes nasci carnez de exiccatiõe ⁊ absersiõe sed superfluit: fiũt ꝛ. v. g. propter exiccationẽ suã vehemẽtẽ rennẽtes sordiẽ ⁊ prohibẽtes mãm ⁊ superfluit absersio ⁊ corrosio. Oz quãdo permiscẽt cũ ea aliqd de illis q̃ sunt illi ꝛia frãgit ex eo ⁊ tẽperat ipz: ⁊ fit faciẽs nasci sic̃ flos eris. Cum eni cũ ipso associant oleũ ⁊ cera: ⁊ q̃ humectãt mẽbrũ ⁊ firmũ facit: tũc ipm ꝓpter exiccationem ⁊ vehementiã absersionis fit cõsolidatiuũ: quare opz vt sit flos eris vna decẽ partium cerati quãdo administratur in corporib^9 que sunt siccioza ⁊ vna duodecim partium qñ administrat in corporib^9 q̃ sũt humidiora. Et opz vt obseruef in istis quãdo experiunt predicta.

¶ Vide duas rõnes: quare medicina absersiua ⁊ exiccatiua impedit gñationem carnis faciẽdo escarã ⁊ nimis abstergendo.

¶ Senes egẽt medicinis i qb^9 ẽ caliditas maior ⁊ attractio fortior. Et cadunt in eis que sunt sicut pix ⁊ thus ⁊ farina ordei: ⁊ farina fabaz: ⁊ farina berbi ⁊ radix li lij: ⁊ aristologia ⁊ clunia ⁊ berba oppoponacis.

Dub^m 4^m ¶ Dubitatur: vtrũ sentibus cõueniãt medicie gñatiue carnis mag celle q̃ pueris. ¶ Et videf q̃ nõ: q: senes in mã sũt frida. Jez sãr ordeũ adustũ ⁊ oleũ ro. posuit in medicinis i carnatiuis. ¶ In ꝛ̃um Aui. ¶ Dõz q̃ p se est vex: nõ tñ per accias: q: bz carnẽ burã non inuestabilem calidã ⁊ non recipiunt nutrimẽtũ attrahens.

¶ Et quando prohibetur medicina a iuuamento tercia ad aliam.

¶ Quando

¶Quando nimis ficca vel parum permixta ad aliam magis ⁊ minus: etiam qz facta est consueta.

¶Cum ergo fit difficilis curetur cuz ea quod est primum viceribus.

¶Quo iam transfluit in naturam vicerie.

¶De curatione vulnerū alsciberegi. i. que fiunt in capite. Cap.12m.

REgimē qdē ossis in eis ⁊ qd accidat ex accidēt̄ib⁹ eoꝝ timidis: tā dictū est in capīo ossiū ⁊ algebra. Verū icarnatiuis vicerum coꝝ ⁊ que sunt extra ea sufficiunt q̄libet medicine exiccatiue leues pulverizate super ea ex medicina. Et medicina que est facta ex aloe ⁊ myrra ⁊ olibano ⁊ sanguine draconis ⁊ simil⁹ medicine leues p̄dicte in vulnerib⁹. Qz si fuerit illic cursus sanguinis: tūc curet cū eo qđ dixim⁹ in capīo fluxus sanguinis. Et opz vt cibet babēs cū cerebellis gallinarū assatis q̄tū possibile est. ipsa enī sm qꝝ testificant qdā ꝓfortāt cerebrū ⁊ retinēt sanguinis fluxū ly sit in eis sīa alia. Et similiter aq̄ granati muxi ⁊ emplastrat cū virga pastoris. Et de medicinis bonis ad vulnus ⁊ sanguinez est vt sumat fermentū purū siccū ⁊ terat ⁊ pulverizet desup ⁊ nō humectet. Qz aūt ꝓhibet egritudinez est emplastratio cū farina ordei ⁊ similia ꝓfectis cū hyssopo humida: ⁊ similiter cum sanich ordei ⁊ cum calamento: ⁊ confert atritioni eius: ⁊ reliquum regimē sumatur ex capitulo ossium.

¶Ponit curā vulneris capitis sine fractura: qz de fractura loquetur in fen.5. Causa est dicit Dyaus qz vulnera cū fractura ossis ea parte valde diversificant a vulneribus cū fracturis ossiū aliox vt infra dicet. Ne igit crederet aliqs q̄ illa vulnera que sūt sine fractura multū diversificant: posuit hic curā. Et ꝑmo ꝑmittit. Scōo exequit. ibi (Verū.) Et hic ꝑmo ponit curā sine ꝓtusione. Scōo cū contusione. ibi (Qz autem prohibet.)

¶Tractatus secundus de excoriatione ⁊ atritione et contusione ⁊ torsione ⁊ casu ⁊ offensione ⁊ disruptione ⁊ fluxu sanguinis ⁊ similib⁹ illis. Liber cap. sunt. 18.

¶Sermo vniuersalis. Cap.p̄m.

TAm scivisti in libro primo que sit intentio ꝓtusionis ⁊ atritionis. Cōtorsio aūt est vt sit membrū separatū a iunctura sua separatione nō cōpleta neq; apparente manifesta quare est dislocatio. Et eguamen quidē est infra torsionē ⁊ est quasi aliquātulū tensionis cōmouēs ligamētū in iunctura: ⁊ qđ ꝓtinet de eo in carne. Et si cū eo fuerit aliquātulū separationis erit torsio. Et de bominib⁹ sunt q̄ nomināt intētionē quā nominauimus torsionē nomine cōmuni. Et de bominib⁹ sunt qui nomināt separationē torsionē vnius duoꝝ laterū lacerti sicut vni⁹ duoꝝ laterū lacerti vole manus ⁊ rascete cū adherentia lateris alterius quāuis separatio sit apparens.

¶In libro p̄mo superius determinauit de vulneribus: hic de ꝓtusione atritione casu ⁊c. ⁊ bz tot ptes quot sunt principalia: vel aīt vt inseqnter ca. Scōa ibi (Casus ⁊c.) ℣ prima in duas. Primo notificat nobis ꝓtusionē ⁊ ꝓtorsionē. Scōo exequit. ibi (Qñ accidit.) ℣ prima in duas. Primo notificat ista ⁊ ponit diam. Scōo ostendit a quo intēdit icipere ibi (Illud aūt.) ℣ prima in ꝑtes. Primo remittit nos. Scōo ostēdit quid sit ꝓtorsio. ibi (Cōtorsio.) Tertio ostēdit quid est eguamē. ibi (Et eguamē.) Quarto ponit sententiā quorūdā inter nomina nouem. ibi (Et de bominibus.)

¶Dicit p̄mo qꝝ scivisti primo canone sen scōa capīo de speciebus solutionis ꝯtinuitatis. est enī ꝓtusio siue atritio solutio ꝯtinuitatis sm numerū multū accidēs in lacerto: ⁊ hoc siue sit manifesta sicut est atritio que fit cū vulnere: siue sit imānifesta ⁊ solū sit inter partes lacerti sicut simplex ꝓtusio sine vulnere. Dico autez sm numerū multū: qz vulnus differens a contusione est solutio cōtinuitatis vnica facta maxime a re acuta incidente: sed quelibet contusio est solutio continuitatis multi numeri.

¶Illud autem quod volumus ꝓmittere ⁊ loqui de eo in primis est cōtusio que accidit lacertis in medio eorum ⁊ atritio in extremitatibus ipsorum.

¶Patet.

¶De contusione ⁊ atritione. Cap.2m.

QUando accidit lacerto vt cōtundat accidit ex hoc iter partes eius numerus solutionis continuitatis. Et multotiēs effundit ad ip̄m sanguis plurimus ex quo apostematur.

¶Dicit exequit de cōtusione ⁊ atritione: ⁊ pōt duāli in duas. Prio determinat de ꝓtusione ⁊ atritione sm qꝝ accidit exterioꝝ mēbris. Scōo interioꝝ. ibi (Casus.) ℣ prima in duas. Prio de cōtusione ⁊ atritione theorice. Scōo practice. ibi (Nō reperit.) ℣ prima in tres. Primo ponit effectū. Scōo necessitatē ⁊c. ibi (Et pauciores.) Tertio cāz. quē dā. ibi (Et nō opz.) ¶Cōsiderādū qꝝ ad locū ꝓtusz plus effundit sanguis ⁊ fit apta ꝺ ad vulnus. Primo per maiorē dolorē. Scōo qz ab erupta vena nō effluit extra sanguis. Tertio qz concalcatur caro ⁊ sanguis. ibi (Et multotiens ⁊c.

¶Et pauciores sunt eius dispositiones in quibus non aggregat ad ipsum sanguis ⁊ putrefiat quoniā plurimum sperat eius resolutio per poros. Et ꝓpter per poros qui sunt ꝓstricti cōstrictione ipellēte ab illo qđ fecit ꝓtusionē exterius ⁊ a constrictione accidente ex apostemate interius. Et ꝓpter illud si nō succurratur ei in ea perducit ad corruptionē membri. Et fortasse excoriatio sequit casum ⁊ offensionē: quare opz vt ꝑparet ad curationē eius vt nō cancerat.

¶Cōsiderandū qꝝ dupliciter dispositio reperitur in ꝓtusione. I. minor siue pauciores ⁊c. ⁊ est aggregatio sanguinis cuius nō sperat resolutio: ⁊ nō sperat eius resolutio ꝓp duas cās. Scōo maior. I. corruptio mēbri: ⁊ ista minor disponit ad maiorē. ¶Scōo cōsiderandū qꝝ ꝓtusio quedā sine excoriatione quedā cum excoriatione vt que fit a casu ⁊ offensione in vtrūq; opz succurrere ⁊c. Et ideo dixit hoc qz. n. in excoriatione exit sanguis fortan medicus pigritaret ⁊c.

¶Et non oportet vt administratio fiat in atritione cū reditione continuitatis villorum incisorum immo ad sedandum dolorem.

¶Cōsiderādū qꝝ indicatiōe sumpta ab esse morbi in ꝓtusione cū sit solo ꝯtinuitatis oporteret reducē ptes distātes: ly qz ibi est dolor vehemēs ⁊ pulcatio sanguis opz icipere a sedatiōe doloris: ⁊ ly ex in vulnere ℔ fiat cū cū aliqs qz in vulnere fit cū frigidis repercussionis: sed in atritione cū resolutionis. Et posset hic esse sermo Gal. de ꝓtusione ꝯiuncta vulneri siue de vulnere cum quo est contusio.

¶De cura. Cap.3m.

NOn reperitur in pluribus harum dispositionū in hac accidētia excusatio a flobotomia imo opifices artis properant ad illud cuius sit corpus mundum.

¶Primo sic. Scōo glandulaz que qđꝝ sequunt. ibi (Glandulaz.) ℣ prima in tres. Primo per edonē. Scōo per localia. ibi (Et quidē.) Tertio per ligaturā. ibi (Ligatura.) ¶Dicit primo hoc ⁊ declaratū est similiter de flegmone a causa primitiua quomodo concedit flobotomia nō existente plenitudine.

¶Et qñ fit flobotomia ⁊ festinat ad emplā ꝓhibentia oppilātia nō accidit ex eis illud qđ est necessarius ad curationē que multū ꝓuenit. Et est eoꝝ ꝓhibitio cū infrigidatione ⁊ stipticitate aut cum vno eorum.

¶Primo ponit curaz nō rectā. Secundo rectam. ibi (Cum.) Causa primi dicti est: qz oportet intendere ad sanguinē qui est ibi.

¶Cum autem tardatur illud ⁊ ꝓperat sanguis ad vul-

positionē solutionis ⁊ tumes nocumēta p̄dicta necessariū est in curatione eius extrahere sanguinē illuz vt nō redeat apud ꝓtinuationē ad dispositionē eius.

¶ Prio ponit curā. Scōo docet modū resoluēdi ⁊ aperiēdi qz talis fit cura. ibi (Qz si fuerit.) ¶ Dicit p̄ cū tardat. l. recta cura ꝓparat sanguis ad dispēnē solutionis. l. ad dispōnē talem per quā solutit ꝓtinuū qz putrefit ⁊ putrefacit tē. vt non redeat apud ꝓtinuationē. l. verū in frigidantiū ⁊ stipticantiū ad dispōnē ei⁹. l. putrefactionis. vt nō redeat qz frigida stuptica aliqliter videt sopire putredinez. vel apud ꝓtinuationē. l. intentionē reuulsionis quā tu faceres.

¶ Qz si fuerit taliter q̄ sit possibile vt resoluat propter raritatē poroz cū embrocis aquarū caliday ⁊ similiū eius fiat: ⁊ fortasse administrat sup verberatos de illis que diximus. Et iterū cū medicinis carminātibus sanguinē mortuū ⁊ oleis resoluentib⁹ laxitudinē ⁊ vt deinf in potu detur res admuātes ad resolōnē fiat illud ⁊ sis ꝓtentus illo. Et ista mūdificāta admāta ad illud fūt sicut bdellū iudaicū ⁊ costus ⁊ cētaurea maioz cū syrupo acetoso: ⁊ vt admuet syrupus acetosus iterꝫ ad illud cū incisione. Medicine vo carminātes sanguinē mortuū sunt sicut farina ordei ⁊ byssop⁹ humida ⁊ similia ꝓfecta cū aq̄. Et forte est sicut calamentū montanū cū sauch: ⁊ ppzie q̄ cadit in capite ⁊ ad vitrū illō cui est mollificatio cū caliditate subtili resoluēte resolōne subtili ⁊ ex eis que exiccāt exiccatione subtili. Tā ea que sunt vehemētis resolōnis ⁊ exiccatiōis cū administrant in ipressione ei⁹ resoluūt subtile ⁊ ispissant spissum cū exiccatione sua ⁊ oppilāt poros iterꝫ cū exiccatione sua. Et hec fortasse mēsura excusat solicitudinē in eo cuius ꝓtinuitas soluit ppe cutē ⁊ in eo q̄ apparet nō ꝓfunda. Qz si nō fuerit ita ⁊ fuerint solōnes multe ⁊ profunde ⁊ lōginque ab eo qē apparet nō erit excusatio a scalpellatiōe ⁊ resolua tur q̄ resoluit in apostematib⁹ ⁊ vlcerib⁹ malis. Et ei⁹ qdē dispositio nō est dispositio verberati: in verberato eni trahit mā ad cutē ⁊ cutis est in via vlceratiōnis. Et in hoc si soluit ꝓtinuitas ꝓfunde summerse: tunc illud nō sperat: q̄propter necessariū est administrare attrabētia cū fortitudine ⁊ vētosas ⁊ scalpellationē ⁊ ꝓtinuationē ⁊ fortasse erit res maxima ⁊ fiet ad apationē magnā extenuis ⁊ aggregabit. Et tūc oportebit vt festinet ad aperiendū ⁊ resoluendū illud q̄ aggregat in eo sanē vt sedet dolor cuz eo q̄ facit pus ⁊ resoluat mā cū apertione: illud eni est fin dispositionē aperiētē: ⁊ vt aperiat velocius cuz adiutorio curationis est salutius. Et fortasse resoluunt eā medicine aperientes absq̄ sanositate ppzie q̄ adiuuāt eas caliditas innata ⁊ poꝛi. Amplius obserua medicinas p̄dictas in capitulo casus ⁊ offensionis. Ligatura aūt que administrat super ꝓtusionē iā dictū est in modo suo. q̄ quādo accidit atrito aut ꝓtuso: tūc liga ipsaz ⁊ sit instrumentum tuum super locū ipsiz strictū valde ⁊ vadat cū ligatura ad superiora processione plurima: scilicet ad partes epatis ⁊ ad iferiora parū: ⁊ nō addas astellas neq̄ pulullos: lini ergo desup astellas plurimas quoniā est necessariū resoluere illum sanguinez mortuū: ⁊ est necessariū multum intendere vt vadat ligatura ad superiora ne effundat ad ipsam aliqd. Et ei⁹ processio desuper sit mollior ⁊ sit pānus durus subtilis ⁊ sufferat strictūrā ⁊ festinet ꝓtinuitas embrocarū cū ea ⁊ preparetur membrum ad superiora sicut fit in fluxu sanguis. Et hec cura. l. ligatura opz vt sit antequā apostemet membrū qñ membrū qñ apostematur nō suffert nisi ligaturā cālē nedū a vehemētia cōplexionis: ⁊ ꝓpter illud medicet tunc cū emplastris ⁊ cōtinuitate effusionis aque calide desuper. Glādularuz aūt curatio que sequunt contusionē est cum plumbo desuper posito ne addātur ⁊ magnificentur ⁊ fortasse euacuātur ⁊ fit in eis contusio.

¶ Primo ponit modū resolutionis leuē in contusione superficiali. Secundo forte cū scarificatiōe in ꝓtusione ꝓfunda. ibi (Qz si nō.)

¶ De casu ⁊ offensione ad lapidem aut parietem aut aliud. Cap. 4m.

CAsus ⁊ offensio ledit ⁊ impediunt cum ꝓtusione ⁊ attritione ⁊ est in eis timoꝛ ꝓpter solutionē ꝓtinuitatis accidentē in visceribus. l. in pāniculis suis ⁊ neruis eoꝝ ⁊ venis magnis que sunt in eis. Et est in eis timoꝛ uterum propter vehementiā doloris. Et quāto plus corp⁹ est maius est timoꝛ vehementioꝛ. Et ꝓpter illud fit q̄ nō accidit infantibus in casib⁹ coꝝ de lesione qō accidit puberibus. Et glādule uterū multiplicātur in casib⁹ ⁊ offensionib⁹ ⁊ verberationib⁹. Et est necessariū vt succurratur cū eo qō narrauim⁹ loco suo. Et accidunt qñq̄ ex casu ⁊ offensione nocumēta magna ex incisione lateris in corde aut stomacho ⁊ moꝛitur statim. Et accidit quādoq̄ vt retineātur vrina ⁊ egestio ⁊ egrediuntur inuoluntarie. Et quādoq̄ accidunt vomitus sanguinis ⁊ fluxus sanguinis narium vehemens propter incisionez vene in capite aut epate aut splene ⁊ apertio ventris ⁊ strictura anbelitus ⁊ abscisio vocis ⁊ locutōis. Et iste cui aduenit offensio aut casus aut ahō ⁊ abscindit sermo eius ⁊ inclinat caput eius ⁊ arescit anbelitus ei⁹ ⁊ sudat frons ipsius moꝛit statim. Et qñ accidit ei aut pūctio aut verberatio ꝓcussione clamosa vomitus sanguinis i boꝛa ⁊ lenitas nāe: moꝛit. Et facilius est ei vt euomat ipm permixtum cuz cibo ꝓprie. Et si illud qō apparet iā apostemarū fuerit dein de occultatur apostema ⁊ quiescit apostema deinde euomit post ipsum famem: moꝛitur statim.

¶ Determinauit de ꝓtusione ⁊ attritione magis extrinseca: hic de intrinseca. l. que ptingit magis ad membra intrinseca: ⁊ vocat ea suo ⁊ offensio tē. Prio determinat de casu ⁊ offensione theorice. Scōo practice. ibi (Si nō fuerit.) Prima in se⁊ sicut ser ponit casū. vt plures. Scōa ibi (Et quāto.) Tertia ibi (Et glandule.) Quarta ibi (Et accidunt.) Quinta ibi (Et ille.) Sexta ibi (Et cū.)

¶ Dubitatur qz videtur q̄ pueri magis ledant qz sunt teneri. Videndū q̄ casus ⁊ offensio quedā sunt per occursum corporis cadentis ab alto: ⁊ sic magis ledunt magni. quedā est offensio per verberationē: ⁊ in hac pueri magis ledunt. Alia pz vsq̄ ibi. Et ille. dubiū 1m

¶ Et ille qui cadit super planitiem deinde currit ex eo sanguis plurimus tunc necessarium est vt apostemetur ⁊ moꝛiatur.

¶ Dicet aliqs qūo erit apostema si erit sanguis. Dōm q̄ iz bō cadat super planū: tamen potest vna pars interius magis ledi q̄ alia: cursus ergo sanguinis significat ruptam esse venam in epate vel splene tē. Et illud idem membrum potest apostemari ex sanguine qui ibi constringitur in fine prope mortem. dubiū 2m

¶ Et ille qui cadit super caput suum multotiens non loquitur: ⁊ cum remanet vsq̄ ad tertium ⁊ nō mmutatur neq̄ additur tunc laudatur in tertio ⁊ expectatur

vsq; ad septimū ⁊ nō mouetur ante illud cum aliquo.

¶ Dic est a foi.58.7.pti. Quibuscūq; cerebelli cōmoti fuerit ab aliq; actione necesse est statim sine voce fieri. Et cum remanet vsq; ad 3m iste infirmus credebat mortu⁹: ⁊ factus apopleticus. Si g̃ in 3o accidēs nō est additū ꝗus nō sit diminutū: tunc laudat dispositio eius: q; dicet medicus: q; videt habere minus mali ꝗ prius: ⁊ expectat vsq; ad 7.⁊ nō mouebat cū medicina solutiua vel medicinis solutiuis quas medici dant in casibus ⁊ offensionibus: sed bene pōt moueri cum flobotbomia ventosis ⁊ aliis fm q; videtur: cuj hec sit similis dispositio morbo peracuto.

¶ Et cum locus casus illius qui cadit non rubet tunc locus est neruosus.

¶ Ratio est: q; neruus nō recipit sanguinē ⁊ fiat dolor. sanguis aūt tractus est cā rubedinis vt Aristo. ꝓblema. nona. tertio ⁊ quarto ꝓblema. ⁊ ideo in vulnere dato cum virga dura: q; ꝓtundit ⁊ nudat dolorē locus medius rubescit cū ferula vel re leui dispargit ⁊ mediū albescit. Aristo. ibidē: ⁊ ideo videat dare aliam causam.

¶ De cura. Cap.5m.

Si nō fuerit fractura ⁊ dislocatio ⁊ fluxꝰ sanguinis op⁹ vt succurrat mēbro offenso aut leso per casum ꝗre ponat super ipm qō stringat ipm. Et cū hoc est necesse curāti hoc capitulū vt refirmet donec videat ei qō interius nō est cā ꝓperās ad perditionē: ⁊ si est necessariū vt festinet plus ⁊ fecerit necessariū dispositio illi⁹: op⁹ tūc ⁊ ꝓpe ret ⁊ flobotbomet ⁊ mistret clystere leue subtile: deinde si possibile est vt stringat locum ⁊ oppilet fissurā si accidit cū eis que diximus properet ad illud.

¶ Hic determinat practice postēdo curā. Et primo ostēdit que sūt necessaria in hac cura. Scōo ponit medicinas. ibi (Et medicine.)

¶ Dicit Dyras q; in ꝑma ꝑte nō vult plus bēre nisi q; plus bēat cura ad lesionē membroꝝ interioꝝ q; est maior tumor.

¶ Et medicine que sunt necessarie sūt oppilātes ꝙglutinātes ēt ⁊ resoluētes mām cū facilitate ⁊ mollificātes sicut in ꝓtusione ⁊ incarnatiue ānexe defortis ⁊ untus. Et melior cibus eius est mes ⁊ cicer. De medicis aūt quas op⁹ sumere illū qui patitur ꝓtusionē aut offensionē aut casum melior ⁊ antecedēs est mūmia pura cū oleo nominato sambacino ⁊ vino: ⁊ qñq; fiat cō secutio cū aliquo clysterioꝝ. Et dest in potu reuiscenti alr rauedīceni cū aureo vno rubee tinctoꝝ in vino ⁊ bolūarmenū: ⁊ post ipm allemu ⁊ armenū ⁊ sumach ⁊ sarcocolla ꝓfert valde cū incarnatione sua. Et alumē ānexū est uuatuū ꝓstrictuū ⁊ est de eis quoꝝ inuamentū fit vehemēs ⁊ arsenico est virtus mirabilis in oibus que sunt necessaria de icarnatione ⁊ de resolutione sanguinis ⁊ ꝓhibitione nocumēti cū in potu sumitur. Et succus cētauree maioris ⁊ aristologia bdel lū ⁊ costus ebibita cum syrupo acetoso uuatuua sunt omnia. Et de illis que in potu dant ad lenēdū ⁊ soluendū sunt cassiafi. ⁊ oleū amigdalinū. Trociscus bonus. ℞. rauiceni. viij. lacce rubee aū. iij. terre sigillate ij. fiant trocisci sumat in potu cum aq̄ ciceris. Et de medicinis que desuper ponuntur sunt altea ⁊ myrra ⁊ mastix ⁊ almugath quādo cum eo fit emplastrum aut bibitur. Hā ei est ꝓpuctas bona in fractura ⁊ dislocatione ⁊ intorsione ⁊ contorsione ⁊ verberatione et casu ⁊ offensione: ipsum enim sanat ⁊ incarnat velociter ⁊ sedat dolorez: ⁊ si fuerit habens vehementē fracturā indurat eā ⁊ fortem facit.

¶ Primo ponit cuius virtutis debēt eē medicie. Scōo ponit eas. ibi (Et de medicinis. ¶ Cōsiderādū g; hic est dita iter medicinas casus ⁊ offensionis quib⁹ fit disruptio vel fixura vel quassatio interius siue ille medicine extra ponant siue intus: inter medicinas ꝓtusionis exteriorie: q; medicine casus ⁊ offensionis debent habere glutinositatē ⁊ viscositatē ⁊ oppilationē: q; timet de fluxu sanguinis ⁊ disruptione: sed medicine ꝓtusionis nō debent esse tales: cōueniunt aūt q; vtreq; debēt esse resolutiue.

¶ Et de medicinis oppilātib⁹ est achacia: ē enī mirabilis i algebra. Iterū sicut aloes ⁊ bolusar. ⁊ allemu ⁊ sumach ⁊ almes ⁊ gipsuz ⁊ calx ambo extricta ⁊ rizi cō tritū: ⁊ de glutinātib⁹ est sarcocolla: ⁊ de vaporationib⁹ bonus sunt folia cupressi decocta cū sansuco: ⁊ silr folia albetbil. Et simlr si ponat in eis lac acetosum.

¶ Primo ponit medicinas que sumuntur interius. Secundo que ponuntur exterius. ibi (Et de medicinis.)

¶ Offensio super ventrē ⁊ vlcera. Cap.6m.

Dixim⁹ de B in libro tertio in quo est excusatio: ⁊ op⁹ vt iteref sup eā operatio ⁊ sit cibus omne lenitiuū ⁊ infrigidatiuū sicut volubilis ⁊ chrysolocāna ⁊ malue. Et de facientibus glutinationē iterū sicut arnoglossa: ⁊ dest in potu iteꝝ in principio de succis infrigidātib⁹ cū permixtione lenificatiōis sicut est expssio solatri aut arnoglosse aut endiue cū cassiafi. Et de illis que experta sunt iterum in hoc capitulo est vt terat pfiluz ⁊ sumat de eo ꝙs vna ⁊ lacce ⁊ charabe amboꝝ: ana medietas ꝗrte partis vnius ⁊ croci septime ꝑtis: ⁊ potio ei⁹ sit drachmarū duaꝝ cū aq̄ cala. Et dest in potu trocisceus b℈. ℞. charabe. ℈. rosa. v. achacie ablute. ʒ. j. spice ide. vj. ⁊ melliloti. ℈. masticis. iij. ⁊ corticū iburis. iij. ⁊ boliar. vij. ⁊ croci. vj. ⁊ nucis cupressi. viij. fiant trocisci cū aq̄ arnoglosse. ⁊ hoc quidē ꝓuenit ꝑprie qñ egritudo ꝑtransierit principiū. Et ponat emplm ex hmōi gñe sumant mala alicenia decoquant cū decocto odorifero donec sint discocta ⁊ fiat optima coꝝ ꝓtritio: ⁊ sumant de eis ʒ. c. ⁊ laudani. ℈. ⁊ rosarū. ℈j. ⁊ spice ⁊ masticis ⁊ cupatorij ablui oium aū. ij. ⁊ ꝓficiant cū aq̄ cupressi expressa cuz oleo de lilio ⁊ emplastret cū eis.

¶ Non dixit de casu ⁊ offensione super pectus: quia satis patet ex tertio sen. 10. cum loquit de cura spuri sanguinis ⁊c. primo ostendit se alibi dixisse. Secundo exequitur. ibi (Et sit cibus.)

¶ Dispositio verberati cum flagellis ⁊ eorum similiū ⁊ cura eius. Cap.7m.

Oportet vt sit cibus verberati cū flagellis excicere excoriato ꝓtrito ⁊ ex faseolis rubeis excoriatis ⁊ in potu sumat loco aque aquā ciceris infusi. Et dest in potu iteꝝ medicine eius qui offendit se ⁊ eius qui cecidit ⁊ ꝑprie bolūarmenū. Et iterū reubar. ⁊ zinziber ⁊ ꝙiungant de ꝙiunctione amboꝝ dest in potu ʒ. j. ⁊. ʒ. cuz aq̄ cala. De eis ꝙ que supponunt melior res ei est vt sumatur pellis ouis excoriata statim: ⁊ dū est cala ⁊ humida inuoluat sup locū ⁊ dimittat sup eū ⁊ nō removeat. fortasse enī sanat ipm in die secundo: ⁊ quādoq; resoluit apostema ⁊ prohibet putrefactionem ⁊ ꝓprie quādo pulueriʒatur sub excoriata aliquātulum salis vehementer contriti. Et de illis que desuper puluerizātur sunt nasturtium tritum ⁊ semen apij ⁊ bis similia. Et iterū sumatur merdalengi ⁊ cerule partes equales ⁊ fiat ex eis ceratum cum oleo rosaceo ⁊ cera. Et iterum epithima ex dragaganto et croco equali mensura. Et si remanserit vestigium luni ipsum cum arsenico ⁊ lapide piperis. Et nos iā aliter non diximus hic mozicm,

sanguinis ⁊ nos iã dicemus illd in libro decoratiõis.
¶ ponit curã vicerati cũ flagellis.Et ꝓmo hoc.Scõo vestigy.ibi (Et fl.)V ꝓma in duas.ꝓmo per cibũ.Scõo p medicinas.ibi (Et dent.)ꝓmo intrinsecus.Scõo extrinsecus.ibi(De eis.)

¶ De torsione. Cap.8m.

MElior curatio torsionis iunctura⁊ officialiũ sunt nuclei dactyloꝝ desup positi ⁊ dimittãtur qñ ipsi sanãt eã.Cũ ãt accidit torsio nos iã diximꝰ in capꝯo fracture ossiuꝝ medicinas que oẽs rectificãt torsionẽ:quare oẽs sumant inde.
¶ ponit curã torsionis cũ qua dat intelligi curã eguamẽ:qz nõ differãt nisi ꝑm magis ⁊ minus.Et ꝑ facit ꝟ.Scõo remittit.ibi.Cũ.)
¶ Cõsidera qꝺ ꝑ opꝫ facere flobotbomũ ex parte ꝓtraria:deide intẽdere sedare doloꝛẽ cũ resolutiuis leuibꝰ vt floꝝ camo.⁊ malua.postea cũ ustis stipticis vt oleo myrtino ⁊ puluẽ myrti nucleis dactyloꝝ ⁊ corticũ granatoꝝ qz reaggregãt iunctura laxam.
¶ De excoriatione ⁊ est in ea excoriatio calciamenti.

Capitulum. 9m.

EXcoriatio est ruptio que accidit in superficie cutis per tactum laboriosum.
¶ Hic determinat de excoriatiõe.Et ꝑ ostẽdit qd fit. Scõo ponit diuersitatez.ibi(Et qñq.)Tertio, curã.ibi(Et qñq.) Tactũ laboriosum.i.malũ vt ꝑfricatio.¶ Cõsiderãdũ circa scõaz partẽ qꝺ hec diuisio est attendenda.Si enĩ cũ excoriatione sit apa: ꝓmo opꝫ curare apam vt ẽt malã cõplexionẽ q excoriationẽ sicut in vulneribus fit:ita qñq eadẽ medicina possit vtrãq conferre.

¶ Et qñq est cum apostemate ⁊ qñq est sine apate. Et qñq est cutis toto excoriata aut incisa aut pẽdẽs ⁊ est necessariũ inuiscare ipsaz ãre curet cũ iunicatione que dicta est in capitulo vulnerũ.Et opꝫ quantuz pole est ne incidat cutis:imo dilatatio sup eaz fiat:ẽt si multotiẽs fiat qñ inuiscat in fine rei.Et si nõ adberet inuiscet cũ emplastris factis ad banc ré.Jn detecta vo est melius vt administret desuper medicamen absqz ligatura nisi si nõ fuerit possibile.Hã eius exicatio cũ medicinis cũ adiutorio aeris est melior.
¶ primo ponit curã quãdo cutis nõ est totaliter incisa aꝫ abscisa:sed pẽdet.Scõo qñ est abscisa.ibi(Jn detecta vo.)Tertio cõplet curã.ibi(Jn excoriatione.)¶ Considerãdũ qꝺ vult qꝺ fiat ligatura qñ cutis pendet:qz facit adherere:sed qñ ex toto remota est cutis cũ debeat fieri cicatrizatio ꝺz fieri fortis exiccatio:⁊ in hoc fiunt aer:⁊ ideo si teneꝛ medicina sine ligatura fiat.Et hoc est qꝺ vult eius exiccatio cum medicinis cũ adiutorio aeris ⁊c.

¶ Jn excoriatione aũt leui de medi.bonis excoriatiõi singulari ⁊ ꝓprie excoriatiõi calciamẽti ẽ vt sumaꝫ pulmo ⁊ ꝓprie pulmo arietis ⁊ inuiscet desup ⁊ sanat ipsam.Et si nõ fuerit apa tũc ꝓfert ei pãnus adustus aut oleũ rosaceũ ⁊ arsenicũ rubeũ ⁊ cucurbita adusta est valde mirabilis cũ qua est fiducia ⁊ ꝓprie in excoriatione calciamẽti.Et ex medicis sigillatius icarnatiuus ꝓsolidatiuis est oẽ illud in quo est stipticitas leuis sicut achacia ⁊ galle ⁊ ꝓpe aduste:⁊ cũ fit illud in excoriationibꝰ leuibꝰ ⁊ raris sufficit.Et fortasse sufficẽ iterꝫ vnguẽtũ albũ.Et de illis que sunt fortiora est vt sumant cerusa ⁊ anunoniacũ ⁊ oleuꝫ rosa.⁊ myrti aut oleũ de cherua ⁊ oleũ de lilio : dissoluat ammoniacũ cuꝫ aq̃ ⁊ vino ⁊ fiat ex eis empl'm:⁊ fortasse sufficient myrra ⁊ merdasengi sola cũ vino.Et sumach est exicãs excoriationẽ leuẽ ⁊ phibẽs apam.Et ex embrocis ꝓprie qñ accidũt fissure ex excoriatõe sunt lẽtes ⁊ decoctio borbi ⁊ lẽtes ⁊ aq̃ maris tepida⁊ emplastratio cũ fece ficca.Si aũt destruit cutis tota:tũc neciuꝫ est vt phibeat apa ex eis in qbus est exiccatio ⁊ sigillatio fortis:⁊ fit res in ea magis difficilis.

¶ Complet curam.ꝓmo quãdo exterior cutis excoriata est.Secundo quando profunda vsq ad carnem.ibi(Si autem.)

¶ De punctura ⁊ disruptione ⁊ extractione eius qꝺ retinetur ex spinis ⁊ sagittis ⁊ ossibus. Cap.10m.

PUnctura ⁊ disruptio vicine sũt ex ꝺ qꝺ vna quaqz earũ est penetratio corporis acuti duri in corpe.Et iterũ diuersificant in q̃ntate corporis penetrãtis ⁊ simulant vt pũctura sit cũ puitate penetratiõis signians puitatẽ penetratiõis q̃si ipsa nõ ptrãseat cutẽ.Et hmõi qdẽ est leuis nocumenti si nõ cõmoueat ⁊ quãdo dimittit rectificat per se q̃uis inuenerit malitiã carnis nisi in vehemẽti malitia carnis:fortasse eni apostemat locus eius ⁊ accidit ei pulsatio:⁊ ꝓprie quãdo est illa disruptio ⁊ punctura vehemẽtioꝛ ⁊ facta est punctio puenies ad carnem.Et plurimũ quidẽ medicationis hmõi est vt sedetur apostema eius ⁊ doloꝛ ipsius ⁊ nõ indiget regimine vulneris.disruptio vo indiget regimine vulneris ⁊ regimine doloris ⁊ apostematis.
¶ primo ostendit in quo differt punctura ⁊ disruptio:⁊ quid de eis est dicendum:deinde extrahe ꝑm id quod est dicendum.Secunda ibi(Et iam.)V ꝓma in duas.ꝓmo ponit ꝓuenientiam. Scõo differentiam ibi(Et iterũ.)Et hic primo ponit differentias a parte causaz ⁊ accidẽtiũ ⁊c.Scõo ex qte cure.ibi(Et plurimũ.)

¶ Et iam quidem dictũ est in regimine vulnerum ⁊ in regimine apostematũ illud in quo est sufficiẽtia.Et illud qꝺ necesse est nos rememorari in hoc loco deesse puncture est regimen in extrabendo illud qꝺ retinet in corpore de re pungente ⁊ disrumpẽte siue sit spina sine sagitta ⁊ que sunt similia illis.
¶ primo ostendit quid dictum est ⁊ quid intendendum.Secundo exequitur.ibi(Et hec.)

¶ Et hec extractio qñq fit cũ instrumẽtis ꝓtinẽtibꝰ rẽ quã trahunt:⁊ qñq fit cũ expssione ⁊ que ei similant: ⁊ qñq fit cũ ꝓpriis medicinarũ trahẽtiũ que extrahunt illud a quo deficiunt forpices ⁊ reliq̃ instrumẽta.Canon aũt in eo qꝺ extrahit cũ instrumẽtis retinentibꝰ est sicut extractio sagittarũ cũ forpicibꝰ habentibus capita vt lime vt vehemens fiat earũ retẽtio.Canon ergo in ea est vt caueat cõfractio eius qꝺ eis cõprehendit vt sit via earũ ad illud qꝺ auferẽdũ est ampliata nõ phibens bonitatẽ possibilitatis tenẽdi illis: ⁊ vt inquiraꝫ facilioꝛ via extrahẽdi ipm:⁊ si fuerit penetrãs ex duobꝰ lateribꝰ:tunc dilatet latus qꝺ est magis ꝓueniẽs ad hoc vt egrediat per ipm.Jngenũ vo ad hoc vt nõ frangat est vt nõ moueat motione subita:imo cõprehẽdat sup ipm ⁊ cõmoueat cõcussione q̃ sciat q̃ntas fixionis eius:⁊ tunc capiat ipm aut suspẽdat in eo deinde trahat tractione que est ꝑm rectitudinẽ.Et multotiẽs est necessariũ vt dimittat aliquot diebus ⁊ suspendat in eo deinde extrahat.Et iã dixerunt quidã sapiẽtes huius artis sermonez quẽ attulimus ꝑm suũ modum: qꝺ iste qui aufert sagittas:opꝫ vt sciat ante illud species sagittarũ.Hã quedã earũ sunt ex ligno ⁊ q̃dã ex arundine:⁊ earũ zugi sunt ex ferro ⁊ ex ere ⁊ ex plũbo ⁊ alcalai ⁊ ex cornibꝰ ⁊ ex ossibꝰ ⁊ ex lapidibꝰ.Et quedã earũ sunt rotunde ⁊ quedã habẽt tres angulos ⁊ quedaz q̃tuoꝛ angulos.Et de eis sunt que habẽt linguã vnã aut linguas duas aut tres.Et de eis sunt que habẽt zugi.Et illarum que habẽt zugi

fortasse est zugi earū inclinatuz retro vt qñ tendit ad exteriora suspendat cū carne ⁊ in quibusdā earū est zugi ad anteriora vt ipellat. Et quedā earū sunt quaruz zugi mouet cū re simili turno. Cūqz extendit ad exteriora dilatat ⁊ ꝓhibent sagitte ab egressione. Et q̄dā sunt que habēt zugi magnū aut est ei extremitas q̄titate digiti vnius ⁊ nominat caudata: ⁊ q̄dā sunt plane: ⁊ quedā sunt super quas addunt ferra minuta. Cū ergo extrahit sagitta remanēt ferra illa in ꝓfundo sagittaz. Et quoruūdā zugi est fissura i astula: ⁊ quoruūdā zugi bz cānulā in q̄ ingredit astula ⁊ q̄dā stringuntur ex cōpositione sua ⁊ q̄dā nō stringūtur ex ipso vt qñ trahunt ad exteriora separetur astula zugi ⁊ remaneat zugi in corpore. Et q̄dā sunt venenose ⁊ q̄dā sūt nō venenose. Et sagitte quidem extrahunt ſm duos modos: vnus quoz est extractio: ⁊ alter est impulsio. Et illud est qñ cū sagitte figunt in eo qđ apparet de corpore tunc extractio earū fit cū attractione: ⁊ admittrat iterū cū attractione qñ figit sagitta in ꝓfundo corporis. Et nos qdē timemus ex locis que sunt opposita sagittis: q̄ si extrahant accidet ex eis fluxus sanguinis qui interficiet aut nocumentū vehemēs faciet. Et egredit sagitta cuz ipulsione qñ figit in carne ⁊ in corporib⁹: ⁊ in eis que opponunt ei nō est aliquid qđ ꝓhibeat a scissione neqz nervus neqz os neqz aliqd aliud simile eis reb⁹. Et si illud qđ extrahendū est fuerit os tunc nos administrabimus attractionem. Et si fuerit sagitta apparens tūc trahimus ipsaz: ⁊ si est occulta: tūc opz sicut dixit Yp. si possibile est vulnerato vt ponat scīpm ſm figurā ſm quā fuit qñ fuit vulneratus: ēre opz vt significet per ipm super sagittaz: ⁊ si nō est possibile: tunc opz vt resupinet ſm q̄ est ei possibile ex figura ⁊ vt administrētur inquisitio ⁊ expressio: ⁊ si est fixa in carne tunc trahat cū manib⁹ aut cū ligno suo si nō ceciderit p̄cipue si nō fuerit ex arundine. Et si tā cecidit lignū ei⁹ tūc extrahat extractione que fit cū forpicibus aut cū instrumēto quo extrahunt sagitte. Et opz in q̄busdaz borzis vt findat caro scissione plurima qñ nō est possibile vt egrediat zugi ex scissiōe prima. Et si sagitta peruenit ad oppositionem membri vulnerati ⁊ nō est possibile vt egrediat ex latere per qđ intrauit: tunc opz vt findamus illa loca que opponunt ei. Et extrahat ex eis aut per extractionē aut per impulsionē cū re alia ⁊ ipellat cum ea ferrū ad exteriora. Et opz ne incidamus cū nostra impulsione nervū aut arteriā. Et si fuerit zugi cauda tūc sciemus illud ex inquisitione. Et opz vt intromittam⁹ illā caudā in cānam instrumenti quo impellunt sagitte ⁊ impellamus ipsum cū ea. Cum ergo egredit zugi ⁊ vides in eo loco putrefactiones ⁊ est possibile vt ponas in ea ferra alia minuta tūc administra inquisitionem iterū. Et si inuenerimus scissurā ex istis ferris extrahamus cā cuz boc ingenio. Et si zugi habuerit ramos diuersos ⁊ nō obedit nobis ad egressionē: tūc necesse est nobis vt dilatemus scissurā si nō fuerit prope ipsum locū membri de quo timeamus adeo vt quando deteperimus illud zugi extrahemus ipm cū facilitate. Et de hominibus sunt qui ponunt ramos in cannā: vt non egrediat caro. Deinde si vulneratus fuerit quietus nō habens apostema caliduz administra sutturam aut comple curationem que facit nasci carnē. Et si acciderit vulneri apostema caliduz: tunc opz vt curet cum embrocis ⁊ emplastris. In sagittis aūt venenosis: opz vt cōcauet caro ex alteratione sua a carne sana. Caro enim venenosa est mali coloris fusca ⁊ q̄ñ ipsa sit caro maligna. Si aūt sagitta figatur in os extrahemus cā cū instrumento. Si aūt ꝓhibet ex hoc aliqd carnū: tūc opz vt ꝓcauemus ipm aut perforemus illud. Et si sagitta infixa fuerit in profundū ossis: tūc nos sciemus illud ex firmitudine sagitte ⁊ paruitate motionis eius cū mouerimus cā: tūc necessariū erit nobis vt incidamus in primis os qđ est supra sagittā cū inciſorio aut perforemus ipm cū terrebello faciendo foramē in circuitu eius si os fuerit grossum ⁊ exadit sagitta per illud. Et si sagitta fixa fuerit in aliq̄ membro principaliū sicut cerebro aut corde aut pulmone aut ventre aut intestinis aut epate aut matrice aut vesica ⁊ apparent signa mortis: tunc opz vt abstineam⁹ ab attractione sagitte qñ fiet inde inquietudo plurima ne superueniat nobis locus sermonis stolidoz cū boc qđ parum conferemus infirmo. Si aūt nō apparuerint signa mala alia ex quibus timemus de accidētibus: tunc premittemus sermonem in perditione que accidit plurimū deinde incipiemus in curatione. Multotiens enim de illis quibus accidit illud saluatur aliquis absq̄ spe mirabiliter. Et multotiens egredit pars epatis ⁊ aliquid de syphac qđ est super vētrē ⁊ zirbo ⁊ matrix tota ⁊ non accidit inde mors. Verūtamen si nos dimiserimus iterū in his membris principalib⁹ accidet mors ſm oēm dispositionez ⁊ ꝓportionabimur ad paucitatē misericordie. si aūt abstulerimus sagittā forsitasse saluabitur infirmus quādoq̄.

¶ Quali rotum cap. est ad extrahendum sagittas. Primo hoc. Secundo ponit medicinas tractuas: ⁊ in hoc innuit tractum spinarum ⁊ ossium ⁊ similium. ibi. Oportet.) V. prima in duas. Primo ponit modos generales trahendi in fixa applicans ad sagittas. Secundo in speciali de sagittis ponit modū trahendi ibi (Et tā.)

¶ Medicine attrahentes. Cap. nm.

Oportet vt super illū locuz ponat ammoniacum quoniā est attractiuū forte aut fumatur radix arundinis ⁊ terat ⁊ emplastret cū ea ⁊ forsitasse conficit cū melle ⁊ affodilli iterū ⁊ folia papaueris nigri ⁊ folia arboris fici cū sauic aut semen musquiami albi proprie cuz calcadis. Et similiter fructus musquiami albi cū dispositione sua. Et iterum alcheiri ⁊ spēs ei⁹ ⁊ aristologia ⁊ cepe narcisci. Et ex animalibus res plurime de quib⁹ est rana excoriata ⁊ est mirabilis valde fixis in ossibus. Et similiter eradicat dētes. Et cācer iecoz spiritus ⁊ vtriqz lepores ⁊ coagula omnia. Et dicitur q̄ lacerta est vehementis attractionis ad illud super qđ finditur. Et de compositis caput lacerte statim cum abscinditur cuz aristologia lōga ⁊ radix cāne ⁊ cepe narcisci. Illud vō qđ approbatū est cū attractionū ossiū corruptoz de subulceribus que consolidantur dicemus in capitulo ossium.

¶ Canon curatiõis cõbustiõis ignis. Cap.12m.

IN tentio in curatiõe cõbustionis ignis ẽ due itẽtiões. Una eaꝝ est leꝝ cũ ꝓhibitõe vesicationis. Et ſcõa est rectificare qđ est cõbustũ. Et sunt nẽcie in ꝓhibitione vesicationis medicine ifrigidãtes ꝑter qꝫ associẽt eis mordicatio.

¶ Primo determinat de cura cõbustionis ab igne. Scõo ab aqua feruenti. ibi Qñ accidit. ℣ Prima in duas. Primo ponit cañ. in curatione. Scõo medicinas. ibi Sumantur sandali. ℣ Prima in tres. Primo ponit intentiones. Scõo cuius virtutis debent esse medicine. ibi Et sunt. ¶ Tertio ostendit a qua illarũ intentionum prius incipere debem⁹. ibi (Et qñ.) Qꝫ primo ostendit est notum.

Dubium ¶ Dubitat vtꝫ medicine que primo ponunt in cõbustione ad ꝓhibendũ vesicationẽ debẽt esse frigide multũ vel paꝝ. ℣ Ut qꝫ paꝝ simile est de cura mẽbrorꝫ mortificatorꝫ frigore per vsuꝫ calidorꝫ et mẽbrorꝫ cõbustorꝫ ꝛc. sed in illis nõ vtimur fortiter calidis: imo ꝓhibet approximari. B. vide i curſu dol. vt in libro de mala cõplexione diuersa. c. vlti. ℣ In ꝓtũ Aui. et Raſ. 4. primẽ. cap. 6. et rõ qꝫ cura fit per ꝓtrariũ. ℣ Dom qꝫ medicine huiusmodi debẽt esse fortiter frigide. rõ est: qꝫ vesicatio in cõbustione fit a mala cõplexione calida eruſtẽte in ptẽ q̃ trahit materias ad locũ vnde fit vesica: calidi enĩ est attrahere subtile sicut et venenũ: q̃ opꝫ infrigidare. ℣ Sciendũ tñ vel qꝫ per ignẽ est inducta mala cõplexio ea lida et nõdũ sunt tracte mãe: et tunc cõperunt dicta frigida. vel est ibi tam mũ tracta et quodãmõ ꝓstricta: et hoc cognoscit per dolores vehementiã ex appositis frigidis dictis: et tunc nõ cõpetũt huiusmodi frigida pura: sed opꝫ qꝫ sint remiſſa et aliqualiter lenitiua et resolutiua sicut est oleũ ro. cũ vitello oui sicut docet Alman ſor. 7. tracta. cap. 18. ℣ Ad ꝓtrariũ dõm nõ est simile: frigus enĩ strictim cũ occurrit oppilat et ꝓstringit et ingroſſat materias: et iõ calidũ subito eueniens nocet: qꝫ et ingroſſat et oppilat: et iõ requirit caliđ remiſſus qõ aperiat et dilatet: oi tñ qꝫ iõ volent qñ infrigidari vadũt ad ignẽ: qꝫ frigus fugit ad calidũ ꝛc. ¶ Cõſiderandũ tñ qꝫ in maxima adustione et forti existente dolore cõperit flobotomia: et cadẽ que dicta sunt intelligunt de cõbustione ab aqua.

¶ Et ſecunda vbi curatur qõ est combustum indiget medicinis in quibus est abſterſio quedam cum exiccatione quadam non magna et ꝑter qꝫ mordicẽt cũ hoc vt sint tpate in calidit̃ate et frigiditate.

¶ Cõſiderãdũ ſm dy. qꝫ veſice debẽt agi vt creat humiditas: postea ponit medicinẽ exiccatiuã et abſterſiuã: qꝫ ibi est vic⁹: et indiget abſterſiõe et exiccatiõe ſine mordicatiõe ne dolor iducat. tẽpore ꝛc. actu et potẽtia: qꝫ uã ẽ ibi vicus: ſz frigidũ vicerib⁹ mordax.

¶ Et quãdo indiget regimine ſimul regatur cũ infrigidatiuis primus: deinde ſi idiget ſecunda fiat. Si aũt inuenitur et iam veſicatum est tunc neceſſarium est regimen ſcõz. Et medicie eius sunt ſicut chimolea et lutorum genera exiccantia et lentes decocte et encauſtruz indũ et ſimilia. Ea võ que sunt ſicut thus et glutinum et pinguia nõ conueniũt ad illud: qm̃ quedã coꝝ sunt calidiora q̃ opꝫ et non carent virtute mordicatiua: et quedam coꝝ sunt humidiora q̃ opꝫ.

¶ Ut quãdo ignis ſtatim comburit. Ratio est: qꝫ mala complexio oportet qꝫ priꝰ removeatur: aliter vic⁹ curari nõ poſſet. Et medicine eius. ſ. ſecunde intentionis sunt ſicut ꝛc.

¶ Medicine ad combuſtionem que sunt ſm intentionem primam. Cap.13m.

SUmant ſandali et ſanfel et later albus recẽs aut oſtracũ et liniant cũ aqua ſolatri et aqua roſacea. Aut vnguẽtum de vitellis ouorũ et oleo roſaceo. Et iterꝫ endiuia et farina ordei abluta et vitelli ouorꝫ et oleũ roſa. et lẽtes elixate cũ roſis cum oleo roſa. Et iterũ bolũar. et acetũ. Et iterum oleũ roſ. et cera ſm qꝫ opꝫ: deide ponat in eo de calce abluta ablutione integra cũ ceruſa et opio et albumine oui et aliquãtulo lacẽ. Et iterꝫ ſumant folia malue et ſycle et elixẽtur cũ aqua dulci deide terant et mũdent a rebus filoſis que sunt in eis: deinde aggregẽtur eis merdaſengi ꝓdit cuꝝ climia et ceruſe de plumbo algalar: amborꝫ añ. ptes. ij. ℈. et olei roſ. partes. iij. et aque ſolatri et aque coriãdri amborꝫ ana pars. j.

¶ Medicine que sunt ad combuſtionem ſm intentionem ſecundam. Cap.14m.

MElioꝝ eoꝝ ad illud est vnguẽtum de calce. Sumaſ calꝝ et abluatur ſepties donec ſeparet eius acuitas tota deinde conquaſſet cuꝝ oleo roſ. aut oleo oliue et panca cera ſi indiget ea et fortaſſe addunt ſup ipm chimolea et albumẽ oui et parũ vini. Vnguẽtũ calcis cũ mõ alio abluatur calꝝ ſicut ſciuiſti et fiat ex ea cũ aqua foliorꝫ ſicle et cuꝝ aqua foliorꝫ caulis et oleo roſ. et cera vnguẽtũ. Et de illis que ꝓueniũt hic et vbi nõ timet puſtulatio et veſicatio est ligare ſuꝑ folia albetbil aduſta aut ſilique cõbuſte. Vnguẽtũ ꝓueniẽs ad paruitatẽ caliditatis et est longe cõpoſitiõis expertũ est et inuẽtũ est bonũ. Re. ſtercoris vacce paſcẽtis exiccati et cortecũ arboris pini et pulegij oium ana. ℈. merdaſengi. iij. ſcorie argẽti. ij. ſcorie plũbi. iij. calcis ablute cũ aq̃ frida multotiẽs. v. et chimolee. v. et luti alcabruſij aut romani aut armeni et ceruſe oium añ. vij. virge paſtoris cõtrite. ℈. encauſtri ꝓſici aut ſyri. vj. thutie viridis. vij. ſtercoris ouis. vij. granorꝫ volubilis et foliorꝫ ei⁹ amborꝫ. ℥v. ſcorie ferri et ſucci foliorꝫ maluauiſci et ſucci foliorꝫ malue oium añ. ℈. lilij domus et cepe ei⁹ et lilij celeſtis et croci oium ana. v. cãphore. iij. cere ſaui et olei ro. et medulle cerui et adipis eius q̃ſtum ſufficit. Et de illis que sunt fortitudinis vehemẽtionis et ꝓueniũt ei qõ est minoris caliditatis est vt ſumant limatura eris et ferri et ꝓficiãtur cũ luto aut luto rubeo deinde cõburant in patella aut furno et fiant inde trociſci et ſeruent et adminiſtrent redacti in puluerez vbi neceſſaria est exiccatio aut liniant cũ oleo roſ. Et de hoc genere iterum est illud: comburaſ fimus columbinus in pãno lini donec accẽdaſ et liniaſ cũ oleo aliquo qm̃ est mirabile. Et locis vlceratis conferunt pozri elixati aut pozulaca cũ ſauich et folia myrti contrita in puluerem redacta. Si aũt fiat inobediẽs tũc folia albetbil aduſta aut folia algebut aduſta. Et ſi fuerit magis inobediẽs illo adminiſtrent medicine conſolidantes vlcera maligna.

¶ Combuſtio aque calide. Cap.15m.

QUandoq; accidit vt effundaſ olla alr oleuz ſeruens aut aq̃ calꝫ ſup mẽbruz bois et facit operationẽ ignis. Et ꝓueniẽtius ei est vt ſuccurraſ ſtatim ante q̃ veſicet cũ eis que sunt ſicut ſandali et aq̃ ro. et cãphora et nõ dimittant exiccari: imo ꝓſequẽter adhibeaſ oi bora pãnus infuſus in aqua frigida ꝓgelata: hoc enim ꝓhibet ipm veſicari. Et quidã ꝓperant et roràt deſuper aquã olmaruz aut aquã cineris: et melius est vt teratur q̃libet amborũ cum ſauich aut vnguẽtũ de calce. Et iterũ medicamẽ factũ de ſimo colũbino ꝓdictũ est mirabile valde. Et vlcera quidẽ curant cum potris elixatis aut exiccatis contritis et est melius cũ reliqs q̃ diximus in cap. j.

¶ Primo ponit medicinas contra veſicationem: ſz aliqe sint cõtra vlcerationem. Secundo ponit medicinas contra locum vlceratum. ibi (Et vlcera ꝛc.)

¶ De fluxu sanguinis ⁊ retentione eius. Cap.16m.

Iam scitū est in libro primo q̄ sanguis egredit a venis ⁊ nō egredit nisi aut ꝓpter apertionē orificiorū venarū ꝓpter debilitatē in venis:aut ꝓpter vehemētiā replenonis:aut ꝓpter motū fortē vsq; ad vocē ⁊ saltum:aut propter vaporem accidentē venientē desuis:aut ꝓpter diruptionē carū ⁊ ipsarū incisionē per cām ꝓximā incidētē ꝓtundētē:aut pp cām corrodētē iterius:aut vehementiā mor⁹cū replone:aut pp resudationē ab eis pp raritatē accidētē corpori venarū ⁊ pāniculo eaꝝ.

¶ Superius determinauit cē hic de fluxu sanguinis:q; opꝫ in vulnerib⁹ sanguinez retinere ne supfluę fluat.Ā.tñ generaliz at finem.Et ꝑ eius cām ⁊ diuersitates.Scō curā.ibi(Opꝫ. ¶ prima in q̄tuor.¶ Prio ponit generales cās fluxus sanguinis.Secundo ostendit q̄ fluxus sanguis diuersificat in timore fm diuersitatez mēbroꝝ ⁊ arteriarū.ibi(Nos.)Tertio docet diffiguere iter fluxū sanguis ab arteria ⁊ vena.ibi(Et dīa.)Quarto ponit signa ꝓnostica.ibi(Et scias.)¶ prima in duas.¶ primo facit qđ dictū est.Secundo ostēdit quarū venarū fluxus est timorosior.ibi(Et ꝓuenit.)¶ Cōsiderādū q̄ sanguis ꝓuenit in venis.s.mobilib⁹ ⁊ non:et ideo nō.¶ Cōsiderādū q̄ tres modi cause ponunt cē in exitu sanguinis quos ēt Hal.tangit.5.de Igenio.c.2.t.4° de interioīb⁹.vltimo cap.2 tertio de accidēti.ca.6.t.6° de accidenti.z.

¶ Et ꝓuenientior venarū ad hoc vt currat qđ est in ea quādo inuenit viā est arteria. Hā corp⁹ eius est mobile:⁊ qđ est in ea q̄ſq; cōtrahit⁊ q̄ſq; expandit.

¶ Hic ostēdit ārū vena fluxus timorosior est.Et ꝑ er ꝓpter opōnia. Scō er ꝓpter accidētia.ibi(Et q̄ñ nō.)¶ Cōsiderādū cū fuerit via: q̄ arterie de se est ⁊epnior cū sit soluta alr solida ⁊ duaꝝ tunicaꝝ.

¶ Et quādo nō desuper coartat locus eius post solutionē ꝓximitatis eius ⁊ inuenit vacuitatē ꝓuenit res ad emborismū qđ nominat mater sanguis.Et arteria quidē lz sit de illis que incarnant:tñ est de illis quoꝝ difficilis est incarnatio.Et multotiēs quidē nō incarnat arteria ⁊ incarnat illud qđ ꝓtinet arteriā ⁊ coartat super cā:quare sanguis nō pōt facere cursum supfluū:imo egredit ex eo aliquid vsq; ad finē cutis q̄sitas quā capit:⁊ quādo alleuiat cū cōpressione redit ⁊ occultat sicut accidit rupture.Et fortasse remanet vena sola sub cute ⁊ sentit pulsus eius ⁊ ipsius ꝓcessio. Et multotiēs accidit illud arteriis dcintus ⁊ disrumpitur ꝑter q̄ disrūpat cutis:⁊ ꝓgregat sub cute emborisma.s.apostema leue ex sanguine ⁊ vētositate qđ possibile est quiescere cū cōpressione:⁊ hoc qdē multotiēs accidit in collo ⁊ iguinib⁹ ⁊ curuaturis per se:⁊ multotiēs accidit ex cā extrinseca aut ex flobotbomia.

¶ Primo ostēdit qđ sequit emborisma.Scō ostēdit qñ ⁊epat.ibi (Et arteria.)Tertio ostēdit vnusq; qd est emborisma.ibi.Et multotiēs. Et hic ꝑ facit hoc.Scō ponit opinionē medicoꝝ.ibi(Et multi.)¶ Considerandū aliqñ est rupta cutis:⁊ aliqñ nō:⁊ aliqñ a cā intrinseca:⁊ aliquando extrinseca.¶ Considerandus etiam q̄ potest fieri a vena magna disrupta:lz plus ab arteria.

¶ Et multi medicoꝝ existimant q̄ eis disruptio arteriarū ꝓducit ad matrē sanguinis que qdē plurimum sit si incarnet illud quod est in circuitu eius ⁊ fiat apostema notū:sed ipsamet non incarnat ⁊ res nō est ita. Ille quidē qui negauit icarnationē ꝓtroversiam est consideratione ⁊ experimēto.Consideratione vō qñ vna duarū tunicarū arterie est cartilaginosa ⁊ cartilago nō incarnat.Experimēto vō qñ nō visa est icarnatio.Et oppositus eis Hal.cū ꝓsideratione ⁊ experimēto.Cōsideratio vō est rhetorica ⁊ eius forma est q̄ est inter incarnatū sicut caro ⁊ nō icarnatū sicut ossa: quare opꝫ vt sit incarnata:id est difficilis icarnationis.Et testimoniū quidē quoniam ipse narrauit se medicasse plures arterias ⁊ fuerunt incarnate.Et hec qdem est res a qua nos iam expediti sumus.

¶ Primo ponit opinionem.Secundo rationē.ibi(Ille.)Tertio reprobat.ibi(Et oppositi.)

¶ Hos vō dicimus nunc q̄ dispositio ꝓcessionis sanguinis a mēbris diuersificat cū rumpunt sicut epar ⁊ pulmo.Et de illis sunt a q̄bus paruꝫ ꝓcedit sanguis. Et in vnaquaq; duarū diuisionuꝫ sunt que sūt timorosa:⁊ de eis sunt que sunt absq; timore sicut emanatio sanguis ex pulmone in qua est timor ⁊ ab vtrisq; emanat sanguis plurimus:⁊ de illis sunt sicut vesica ⁊ matrix ⁊ renes.ab eis enī nō emanat sanguis plurimus valde ſummatim:imo q̄ſq; multiplicat cū lōgitudine ꝑatq; ⁊ ꝓuenit ad successiones illaudabiles.Et diuersificat dispō fluxus sanguinis ex arteriis q̄ñ fit in q̄busdā carū difficilis valde timorosus sicut ex arteriis magnis que sunt sup manus ⁊ pedes ⁊ hmōi interficiūt fm plurimū ⁊ nō retinet:⁊ in q̄busdā fit facilis sicut in arteriis cranei.retētio enīz fluxꝰ sanguinis earū est facilis ⁊ sufficit in eis ꝓstrictio sola:⁊ multotiens qdē currit ex arteriis paruis sanguis deinde retinet per se.Et differētia quidē iter sanguinē arterie ⁊ aliarū cognoscit q̄ñ sanguis arterie egredit cū saltu ⁊ impulsione ⁊ est vehemētioris purpureitatis q̄s alius:neq; declinat ad nigredinem sanguinis vene ⁊ ei⁹ cēntie.Et scias q̄ eis cui accidit cūatio ⁊ ꝓprie sanguinea ⁊ ꝓprie arterialis ⁊ supfluit ⁊ accidit ei spasmus est malum.Et similiter si accidit ei singultus est mortalis.Q̄ si fuerit syncopis cū singultu tunc mors est festina ⁊ alienatio ⁊ permixtio rōnis sunt male.Q̄ si fuerit spasmus tunc est mortale fm plurimum.

¶ Primo ostēdit q̄o diuersificat fm mēbra.Scō q̄o diuersificat fm arterias.ibi(Et diuersificat.)Scō; expositionē tui.ii.vult q̄ ex mēbris q̄dā sunt a q̄b⁹ p disruptionē vel aptionē exit multus sanguis vt epar ⁊ pulmo.q̄dā a q̄b⁹ pauꝫ:vt renes ⁊ vesica ⁊c. ⁊ in q̄cūq; istoꝝ amplior sanguinis exitus est malus:lz enī dicat q̄ a vesica exit paucus:pōt tñ ee paucus magis ⁊ minus.Mania sanguis a pulmone.l.est timorosa in multo exitu ⁊ in pauco.

¶ Canon curatiōis eis fluxus sanguinis. Cap.17m.

Oportet in curatiōe fluxus sanguinis vt inciplat ⁊ retineat deinde curet vlc⁹ ei⁹si fuerit. Et non est tibi posse in eo cuius cā est fixa ex corrodētē ⁊ similibus:nisi ita vt auferat cā. Et si nō tolerat vt auferat cā est necessarium vt retineat cū suis retētiuis:⁊ sunt i causis que sunt ei ⁊ abscindat sanguinē currentē:⁊ ille cāe sunt scite in libro primo.Verū ego narrabo eas fm modū festinatiōis.

¶ ponit curā fluxꝰ sanguinis:⁊ q̄uis q̄dā que hic ponunt possint adaptari ad fluxū sanguinis vndecūq; fit:⁊ similiter ēt gīalis diuisio:tñ principalis intentio est de fluxu sanguinis ex mēbris exteriorib⁹ ⁊ maxime cū vulnere.Et ꝓmo facit hoc.Scō ponit medicinas quas.l.ibi(Et de illis.)¶ prima in duas.¶ primo ostendit a quo sit incipiendū cū ꝓiunguntur fluxus sanguinis ⁊ vlcus.Scō exequitur.ibi(Dico.)¶ prima in duas.¶ primo ostendit in vulnere in quo adest corrosio.Secundo in quo est.ibi.(Et non.)

¶ Dico q̄ q̄ iste cāe aut sunt ꝓhibētes in illo illud qđ egredit ab exitu:aut sūt aggregātes rē ꝺ illo aut res.

¶ Primo ponit causas retinentes fluxum sanguinis.Scō explanat istas.ibi.(Simplices.)¶ prima in tres.¶ primo facit hoc.Se-

cando ostendit que illarū causarū competit quando cuz vulnere est apostema: z que nō. ibi (Et opz vt scias.) Tertio ostendit quot intentiones medicus debet habere circa vulnus cū est aptā vnde sanguis exit. ibi (Et opz vt.) ¶ Prima in duas. Primo premittit ordinationem. Scdo subdividit. ibi (Et diuisio prima.) ¶ Dicit primo q̄ cause prohibentes fluxum sanguinis vel prohibent ab exitu diuertendo vel aggregando rem fluxe ꝛ̄ locū vnde nō exit sanguis.

¶ Et diuisio prima est conuersio ad partem aliā que aut fit cū attractione ad ꝓtrariū preter q̄ fiat exitus alius sicut ponunt vētose sup epar z remouet fluxus sanguinis ex nare dextra: aut ita q̄ accidit exitꝰ alius sicut flobotbomaī patiēs fluxū sanguinis narium ex manu pertinēti nari flōma stricta. Retinens aūt sine exitu est illud q̄ ꝓhibet motū sanguinis z eius penetrationē. Et est aut per cām igniētē aut per cām stupefacientē. Et stupefaciēs q̄dē aut est medicina aut est dispositio corporis sicut syncopis: ipsa enī multotiēs retinet sanguinē. Causa aūt retinens sanguinē in locis ē oppilās exitū: aut cū ligatura aut cū repulsione ex bucellatiōe: aut cū repulsiōe absq3 bucellatiōe: aut cicara cū cauterio: aut medicina cauterizāte: aut cū ꝓgelatiōe rei retētē: aut cū iuncatiōe: aut cū excoriatione: aut cū icarnatiōe: aut cū coartatiōe carnis circūdātis venas: ꝙre oppilat ipz3 z claudit ipm clausione vehementi. Et opz vt scias q̄ qñ associaī vulneri apostema cū q̄ntitate pluruma buī nō est pōle ligare cū filis neq3 itromittē lycinia neq3 stuppa laboriosa: z neq3 ē pōle tūc nisi administrare glutinatiōnē z stipticitatē z stupefactionē z isspissationē sanguis. Et si est curatio ex stuppa aut fissura aut ꝓpinquitate medicine qñ est dolor est mala valde: z ois ꝓparatio dolorosa est mala. Et oportet vt ꝓparatio sit aggregās duas res: quarū vna est defectus doloris: z altera est refrenatio partis cursus sanguinis: ꝙre nō adiuuatur cum appēsione z suspēsione z fiat facilis ꝓcessio sanguinis z eius exitus. Et cū ꝓhibent due intentiones declinet ad leuiorē sm illud q̄ plēs est z ꝓpinquiꝰ ad tolerādū in dispositione. Et est necessariū vt narremus modū eius post q̄s scieris q̄ primū q̄ opz cōsiderare est vt cognoscas an vena sit arteria z sic solicitus plus q̄ solliciteris z agas cum vena.

Dubium ¶ Primo subdividit primū membrū. Scdo secōm. ibi (Causa aūt.)
¶ Dubitatur q3 ex eadem manu docet flobotbomare. Et infra ex alia vel longa. ¶ Dicendum q̄ in principio fluxus corpore pleno debet fieri sm longinquam distinctionem vt euacuetur repletio. Et hanc sustinent corpus vel iam processit fluxus z virtus debilis: z sic ex eadem stricta: q3 magis conseruat virtutem.

¶ Amplius dicimus q̄ de attractiōe vera ad ꝓtrariū nō ad exitū est necesse nocere membro cuz fricatione aut ligatione z stuppa aut cū vētosis. Et opz vt sit membrū cōmunicās positū ex membro cognito super extremitatē linee vnius ꝓtinuitatis inter ea ambo cū lōgitudine z latitudie z eligit de diuersificato in situ lōgitudinis z latitudinis q̄cunq3 amboz est longinquū z dimittit q̄ est ꝓpinquū sicut fit in duob⁹ laterib⁹ capitis aut duob⁹ laterib⁹ manus. nam lōgitudo inter ista duo est ꝓpinquior q̄s illa ex q̄ opz timeri nocumentū cōpletū. Et hec res exigit vt rememoremur illō q̄ in ea diximus vbi locuti fuimus in libro primo de canonibus cūonis. Et opz vt sint extēsio z fricatio z bis similis assidua ex eo q̄ est ꝓpinquus membro sedo deinde descēdat ab eo. Et opz vt nō expectet in disruptionibus arteriarū z ei similiuz q̄ sit artificium sufficiens in retinendo fluxum sanguinis z adiuuans: z similiter est iudiciū in flobotbomia laterīs cōis longinqui. Vnus aūt duoz modoz diuisionis secūde z est: cā stupefaciēs est: verbi gratia vt cibet ille cuius fluxus sanguinis narīū multiplicat aut alius ab illo ci bis grossi chimi ingrossantib⁹ sanguinē sicut sunt lentes z nubes z eis similia. Modus aūt secūdus est: vbi gratia vt in potu detur stupefaciēna: frigida vō exponunt corpus frigori z forsasse accidit syncopis z retinet fluxus sanguinis. Modus aūt p̄dictus in diuisione alia est qñ opz vt obseruet in eo capitulū vnum: z est qñ forsasse arteria nō est vna duarū que ꝓtinuantur cordi: imo duoz laterum eius: ita vt cū strinxeris eam inuenies eā firmiorē: imo forsasse ꝓtinuat cū latere altero ramus alterius arterie que accidit in eo et adducit ad eam sanguinem preter viam quā strinxisti quare idiges strictura duabus. Et ante illud opz vt cognoscas partē que est principiū venē: in qbusdam enim locis est infernus z in qbusdā est desuper: z in qbus est infernus sunt sicut in collo: z in qbus desuper sunt sicut in coxa z pede. Et quādo cognoueris partem administra in ea ligaturā z strictura. Et de regimine in illo est vt peruenias ad extrahēdā venam cū vncino z etiam cum incisione parue carnis que velat eam z occultat ipsam deinde inuolue eā postea administra medicinas quas dicemus. Q2 si fuerit pulsatilis tunc melius est vt velex eam cuz filis lini. Et similiter si fuerit non pulsatilis: verūtamen multotiens eleuat sanguis eius. Cuz ergo feceris illud deinde annexueris ei medicinas tunc dimitte ligaturā vsq3 ad diem tertiū z quartū: tūc q̄ si videris medicinā glutinationem facientē adherentē loco eius tunc non eradices eam omnino sed pone in circuitu eius de genere ipsi⁹ aliquid q̄ madefaciat ipsam parūper. Q2 si accidat ei ꝓcessio ex seipso quando tu auferes illud quod est super ipsum: tūc tene q̄ est sub loco in via itineris vene z preme pressione cū qua fiat securitas de saltu sanguinis: z eradica illud quod eleuat de eo in loco suo z permuta illud cū alio. Et fit ꝓparatio tua quā facies membro in ista hora ꝑz q̄ opz: z est vt fit orificiū eius magis imum q̄s principiū: ita vt quādo est verbi gratia in inferioribus intestini z matricis tūc sternatur stratū aliq̄ q̄ eleuet inferiora z deponat superiora sm maiorē elōgationē que est ex dolore: deide dimitte ipm trib⁹ diēb⁹ deinde annecte ei hūc modū vsquequo eleuet sanguis. Refrenatio aūt cū bucellatione nō est possibilis nisi in arteriis magnis: fac ergo lycinium ex pilis leporis aut ex tela aranee aut subtili coto aut pāno lini veteri deide pulueriza sup ipm medicinas prohibētes sanguinē. Et mitte in ipaz arteriam sicut bucellā deinde stringe super ipsam ligaturaz z forsasse administrabis lycinū ex pilis leporis solis z excusat sollicitudinem. Et opz vt stringas strictura adherente que nō separetur donec incarnetur. Lycinū vō ex se natura regit in extractione ei⁹ pau-

latim

latim ⁊ expulsione ei⁹ aut alijs ab hoc. Impletio vo sine buccellatione est vt iponat. v.g. illa res in orificium eius: ⁊ ligef desup ꝓter penetrationē ei⁹ in venas ⁊ vt remneat cū eis q̄ sūt sic̄ pululli ⁊ spōgia: ⁊ cū vitij fortis strictur̄ strigēt⁹ ipm cū cōuersione stricture que est attrahēs. Strictura vo prima opz vt sit ꝓpe orificiū: deide inuoluat vadēs retro ⁊ solue strictur̄ gradatim. Et scias q̄ strictura pulullox ⁊ vittax quādo est debilis venit ex ea nocumētū stricture ⁊ est attractio: ⁊ nō ꝓuenit ex ea inuamētū stricture: ⁊ est retentio ⁊ ipletio: opz g̃ vt subtilief in hoc capīo. Luz ergo stringit stictura bona: ⁊ stringit itex ex latere diuso declinat mām ⁊ resistit attractiōi hec strictura. Et nō opz vt pucniat cū strictura ⁊ ꝓhibitiōe nisi que sit infra dolorē nisi illud fuerit necessariū in ꝑmis: deinde mollifica cū paulatim. Et multotiēs qdē opz vt fuas fixuraz carnis: ⁊ colligas labia ei⁹ ⁊ vittis tegas: multotiens enim sufficit collectio labioꝝ ⁊ positio pululloꝝ seruat ea colligēdo venas ipsoꝝ. Amplius strige sup medicinas puluerizatas rare. Et iclina aſi aliquādegi quādo cōtrahit vbi coartat apud ꝓncipiū suum cū digitis vnius duaꝝ manuū: deide annecte ei medicinas ⁊ pulullos apud orificiū eius cuz mam altera. Impletio vo cū refrenaturis ꝓuenit: aut cū strictura implentis in facie orificij eius cū manu altera nō cessante retinere donec ꝓgelef sanguis: ⁊ fiat ipletio: aut cum re ifrigidāte valde que ifrigidat sanguinē ⁊ cōgelat ipm in orificio eius. Aut ppea q̄ caro coartat locum sicut si incidat vena in latitudine ⁊ fuspendat ad duo latera in ꝑma vice: quare claudit sup eā caro ex latere ex quo currit: ⁊ hoc non fit nisi in loco carnoso. Et multotiēs qdē accidit q̄ necessariū est incidere ramū extremitatis vene vt sit introitus eius in ꝓfundum vehemētior: deide ponūtur desup medicine. Et multotiēs accidit incarnatio meatus absq̄ matre sanguinis. Strictura aūt cū escara fit cū igne ipso qñ magnificat timor: ⁊ fit cū medicinis cauterizātib⁹ sicut calce ⁊ flore eris ⁊ generibus dragāti: ⁊ generib⁹ arsenici: ⁊ cimino ēt ⁊ simlib⁹: ⁊ cū eo q̄ est ōbilius qñ puluerizat sup locū ⁊ stringit ⁊ retinet. Itex timor in illo est q̄ escara ē velocis eradicatiōis ex se ⁊ ex quolibet resistēte ex eruptiōe sanguis ⁊ qualibet aliaꝝ cārū: ⁊ qñ cadit escara redit timor nouus. Et pp illō ꝑceperunt vt fiat cauteriū cū ferro vehemēter ignito ꝓfunde: ita vt faciat escaras ꝓfundas grossas: quaꝝ casus nō sit facilis ⁊ cadāt in tpe longo in quaꝝ simili caro iā est nata ex cauterio: nā debili ꝓcreuunt escare debiles q̄ cadūt ex q̄libet cā: ⁊ cū hoc facit accidē sanie ⁊ calefacit vehemēter. Cauteriū vo forte iplet cū escaris fortib⁹ ⁊ remouet ruptura ⁊ detumescē eaz facit ⁊ cōtrahit eā. Et de cauterizātib⁹ bonis tēperati regimis est vt sumat albugo oui ⁊ aggregef cū calce nō extincta ⁊ inuolnātur cū eo pilꝰ lepozis: aut ci filia ⁊ ponat sup locū ⁊ stringat. Et de bonis pucnientib⁹ ad vlcumum multotiēs est vt sumant cyminuz ⁊ calx ⁊ ponant sup locū ⁊ stringant ⁊ qñqz supaddit eis colcotar. Et genera dragāti in hac sūma sunt bñtia stipticitatez cum cauterio: calx vo est cauterium in quo nō est stipticitas de qua sit curādū. Et illō q̄ gñat de escaris cum cauterio in eo q̄ hz stipticitatē est lōgioris fixionis ⁊ profundius. Et succus simi asinini ⁊ substātia stercoris asinini sunt de illis q̄ aggregāt ad cauteriū acuitatez ⁊ glutinationē. Medicine vo retinētes cū glutinatione sunt sicut gipsuz ablutū ⁊ glutinuz decoctum et amilū ⁊ puluis molēdini: ⁊ gūme ⁊ thus ⁊ resina: ⁊ iterū passe de vuis ipsis. Et rane sunt huius gñis sm q̄ dī. Et itex stellascenis. Medicine vo retinentes cum exiccatiōe ⁊ icarnatione sunt sicut aloes ⁊ cortex thuris: ⁊ sicut iteriora passulaꝝ vue cōtrita valde ⁊ galle cū oleo aliq̄ ⁊ cōburant: ⁊ q̄ndo cōplef iflāmatio earū extinguant ⁊ papyrus adustus ⁊ resina ⁊ scoria ferri: ⁊ sterc⁹ eq: ⁊ stercus asini adusta: ⁊ cinis ossiuz non ablutoꝝ: qñ ablutа ꝓhibēt glutinatiōez ⁊ spōgia nouа sūmersa i olo aut vino: deide adurat ⁊ pili adusti.

¶ Primo declarat causas ⁊ modos restrictionis cursus que sunt diuertentes. Secundo que sunt circa locum operātes ré aut res. ibi (Modus autem ⁊c.)

¶ De narratiōe medicinarum simplicium ⁊ compositarum specierum diuersarum fortium in prohibitiōe fluxus sanguinis. Cap.18m.

ET de illis q̄ dixit Hal. ⁊ narrauit bñ ⁊ expta sunt post ipm ⁊ inuēta sunt plurimi inuamēti est vt sumant de colcotar. ʒʒ. ⁊ ō minuto thure. ʒvi. ⁊ de aloe ⁊ glutino sicco ana. viij. ⁊ ō arsenico. tiij. ⁊ de gipso vehemēter trito puluerizato vt athomi post embellationē. ʒʒ. curef cū eo puluerizādo sup lycinia ⁊ spargēdo sup locū: qm̄ est mirabile. Aut sumat sarcocolla ⁊ aloes de mecha: ⁊ sanguis draconis: ⁊ ponat sup lycinium ⁊ strigatur: ⁊ aloes ⁊ thus solū cū pilis ꝑz q̄ sciuisti: ⁊ itex spōgia adusta sicut dixim⁹ ⁊ later adustus. Sumantur spōgia ⁊ scoria plūbi ⁊ thutia ⁊ aloes. Aut sumant thus ⁊ aloes ⁊ sulphur: aut thus ⁊ sulphur ⁊ fiat pulus: aut admistrec lycinū cū albumie oui. Aut sumant de colcotar. ʒʒ. ⁊ de thure: aut minuto thuris. viij. ⁊ resine. viij. ⁊ de gipso adusto. viij. Aut sumant colcotar ⁊ de gipso adusto. viij. Aut sumantur colcotar eris vsti ⁊ calcadis ⁊ dragāti adusti ꝓtes cōlces. Et de bonis ad fluxuz sanguis ꝓprie ex dragāto est vt sumat dragāti: aut aloes ps. i. ʒ. primū amboꝝ in corpe grauī: ⁊ scoz corp in corpe leui: ⁊ corticū thuris in corpe grauī. ʒ. i. ⁊ thuris ipsi⁹ grossi piguis i corpe leui ps. i. sint ꝓtēn sup alīs spēa ābo. Aut sāguis dra. ⁊ sarcocolla: ⁊ ꝓficiāt cū albumine oui: ⁊ ponāt sup pilos lepozis ⁊ ꝑparēt ꝑz locū.

¶ Tractatus tertius de vlceribꝰ. Cuⁱ⁹ capīa sunt. 14.

¶ Sermo vniuersalis de vlceribus. Cap.pm.

ULcera generant a vulneribus ⁊ ab exsturis eruptis ⁊ a pustulis. Et solutione continuitatis in carne quando facit sanem ⁊ pus nominatur vlcus.

¶ Superius determinauit de cura solutionis cōtinuitatis carnoso⁹ mēbroꝝ que est vulnus: et de solutione cōtinui que est ꝓtusio ⁊ attritio ⁊c. hic de cura eius que est vlcus. Et primo determinat de vlceribꝰ quātū ad oēs diuersitates. Secūdo ponit curā. ibi (Scias.) ꝑ primus in duos. primo ostēdit modū generationis vlceris. Secūdo

eſtēdit eoꝝ diuerſitates.ibi(Et vicera.)¶ Prima in duas. Prio facit qđ dictum eſt. Secundo declarat quedāz.ibi(Et nō facit.)

¶ Cōſiderādū q̄ vulnus eſt ſolutio continuitatis ex recenti tēpore: quare in eo ſanies nō eſt:ſed vlcus eſt ſolutio continuitatis in quo eſt ſanies.i.humiditas mala:ſiue ſit ꝓpria ſiue impropria ſanies.Et q̄ talis ſanies gñatur per decurſum materie:t hoc fit in vulnere t apatibus magnis ſiue paruis:ergo vlcera generaſ tē. Et quo appet q̄ vlcus nō fit a cā ꝑmitiua:appet ēt q̄ vlcus dī ſolutio ꝓtinuitatis cōpoſita:nō etiā q̄ vulnus non poſſit cōponi:q̄ morbus quātitatis:ſed non diuerſificatur ita materia ſicut quādo eſt ſanies t os putridum: vt in fiſtulis t inſtrumento.

¶ Et nō facit pus niſi ꝓpter q̄ cib⁹ q̄ venit ad ea ꝓuertit ad corruptionē ꝓp ꝛ̄bilitatē mēbri:t qm̄ ꝓp ꝛ̄bilitatē ſuā reſoluunt ad ipſz t attrahunt ꝛ̄ſus ipſz ſupfluitates membrorum vicinantiū ei:aut ꝓpter vnguē/ta mollificantia membrum t lenientia ipſum cum humiditate ſua t vnctuoſitate ſua.

¶ Primo oſtendit quare generaſ ſanies in vlcere.Secō oſtendit diuerſitatez ſanies.ibi(Et qđ eſt de gſie.)¶ Cōſiderādum q̄ duas cauſas tāgit generationis ſanies.ſ.principalem defectuz ſtrutis.ſ. digeſtiue t expulſiue:t accidētaſ:medicine mollificantes:q̄ remolliunt mēbrum t materiam t parant ad putrefactionem.

¶ Et qđ eſt de genere pus ſubtile noiaſ virus t qđ ē groſſum noiaſ ſordities:t eſt res ſpiſſa coagulata alba:aut ad nigredinē declinis:aut ſiē fer. Et virus q̄dē nō generaſ niſi ex ſubtilitate humoꝝ aquoſoruz et ipſoꝝ calido. Et ſordities gñaſ ex groſſitie humoruz. Et virus qdem multiplicaſ cum generatione apatis t virus eget exiccante t ſordities abſtergente.

¶ Cōſiderādū q̄ innit quattuor differētias inter virus t ſorditiē. Primo ex pte ſubē virus ſubtile ſordes groſſuz. Secō ex pte materie. Tertio ex parte generationis tempore in apoſtemate generatur virus cum generatur apoſtema:q̄ tunc ſubtile reſudat: t hoc apparet in apoſtematib⁹ intrinſecis:ſed ecōuerſo ad extrinſecam fit ſordities. Quarto ex parte cure virus eget exiccatiōe:q̄ ſui aquoſitate ex pte ſubſtantie remollit:ſed ſordes groſſitie oppilat oſtiola venarum t carnis. ¶ Cōſiderādū q̄ in hoc innit que ſit ſanies laudabilis:quia nec virus nec ſordes.

¶ Et vicera ſunt apparēcia t ſunt bñtia ꝓfunditatem. Et vlcus qđ ꝓfunditatē bz nō euacuaſ quin aut iaz indurata ſit caro circūdans ipm:t noiaſ fiſtula:t eſt ſicut cāna penetrās in mēbrū:aut nō induraſ aliqđ t noiaſ abſcōſio t cauerna. Et q̄q̄z dicūt qđā abſcōſionē illud qđ elōgatum eſt ſub cute t ſepaſ ab eo cū ſtīa. Et cauernā illud qđ iſicenſ ſub carne t dilataſ in ea. Dicūt qđā imo dilatatū eſt cauerna t ſtrictum ꝓfundū fiſtula t nō eſt ſtrictus in noiatiōe. Et q̄ſi ē durities ſup vlcus apparēs noiaſ vlcus oſtrachinum.

¶ Hic ponit diuerſitates. Et primo quaſdaz. Secūdo alias.ibi(Et vicera.)¶ Prima in tres. Primo facit hoc. Secundo ponit quoꝝdam ſententiam.ibi(Et quandoq.) Tertio quia de fiſtula fecerat mentionem ponit eius diuerſitatem.ibi(Et fiſtula quidem.)

¶ Cōſiderādum q̄ fiſtula dupliciter accipitur:large ꝓ omni vlcere difficilis ſanationis t ꝓpꝛie ꝓ vlcere difficilis ſanatiōis cū carne mala dura babente ſoramē vt cāna.alr vt pēna tē.

¶ Et fiſtula qđē mala eſt illa q̄ nō ſentit t ꝛ̄ q̄ntatez elōgationis ei⁹ a ſenſu erit ei⁹ malitia. Et de ipſa q̄daz eſt eq̄lis:t de ea q̄dā obliqua. Et q̄ vadit ad neruum dolet vehemēter t ꝓpue q̄ſi tāgit ei⁹ iſeri⁹ cū tēta. Et fortaſſe difficilis fit opatio illi⁹ mēbri:t eſt humiditas ſubtilis tenuis ſiē fit ad illa q̄ puenit ad os. Et q̄ſi puenit ad ligamētū eſt illō qđ currit ꝓpiquū illis. Verū dolor in oſſuoſa t ligamo tali fortaſſe nō magnificaſ. Et hūditas q̄ vadit ad os eſt ſubtilior t ꝏcluor ad citrinitatē t ex pueniēte ad venas t arterias multotiēs egredif fer. Et q̄q̄z ſi fuerit tēdēs ad venā ſanguis plurim⁹ aliter purpure⁹ ad arteriā ſanguis ſubalbidus cū fluxu ſanguis t ꝓceſſiōe. Et ex ea q̄ pueniſt ad carnē currit humiditas viſcoſa groſſa turbida cruda. Et multotiēs ſunt fiſtule orificia plurima cui⁹ eſſe ambigif:t nō ſcif an ſit fiſtula vna. Et multotiens effundif in quodā orificioꝝ ei⁹ humiditas bñs ticturā t tūc ſi fuerit fiſtula vna egredif ex orificijs aliꝝ color vnus q̄ ē fiſtule.ſ.dīū ſus alb⁹ t tenebroſus t ali⁹.

¶ Hic ponit diuerſitatē fiſtule t q̄dā ſigna diſtinctiua t bz tot ꝺ ponit diuerſitates. Secūa ibi(Et de ipſa.) Tertia ibi(Et q̄.)Quarta ibi(Et multotiēs.)¶ Prima diuerſitas ē q̄dā i q̄ ē ſenſus:q̄dā in qua nō ē ſenſus ē mala.¶ Secūa q̄dā recta q̄dā obliq̄.¶ Tertia q̄dā ad neruū. Secūa q̄dā ad ligamētū. Tertia ad os t ab hīs ſubtilis humiditas t citrina. Quarta ad venas. Quīta ad arterias:t ab iſtis q̄q̄z fer:q̄q̄z ſanguis. Sexta ad carnē:t ab illa būiditas viſcoſa. ¶ Quarta diuerſitas fiſtule t q̄dā vni⁹ orificij q̄dā plurium.

¶ Dubitaſ:vtrū humiditas fluens ex fiſtula perueniente ad oſſa t mēbra dura ſit ſubtilior q̄ ad carnem.¶ Cōtra.q̄ būiditas eſt de ſupfluitate mēbri:ſed mēbroꝝ groſſoꝝ būiditas ſupflua ē groſſior. Itē quare citrina. Itē ſup neruū nō dz ſentiri:q̄ ſenſibile poſituz ſupra ſenſum tē.¶ Dōm q̄ ꝓpter tres cauſas q̄ fiſtula eſt in mēbris duris erit humiditas ſubtilis. Prīa q̄ erit ꝓ poros depſos t ſtrictos. Secūa q̄ q̄ eſt in ſola carne duritiem occupat ptez carnis:t ſō ſz ide nō poſſit exire q̄ groſſuz:tñ ex ꝓfundo pōt exire groſſuz:ſz tñ q̄ fiſtula occupat os:tota ſupficies carnis t oſſis eſt oſtracoſa t dura:t ſō non pōt exire aliqđ niſi p reſudationem. Tertia cā ē q̄ fortioris digōnis ē caro q̄ os t ligamētū:t ſō ex fiſtula nō ſic ōficit nāliꝰ virtus carnis:ſic igif magis alterat i carne t minus in oſſe:remanet igif i oſſe cruda ſubtil. Eſt citrina:q̄ ſubtile q̄ reſudat attrahit cholē. Ex q̄ⁿ apꝑt q̄ ex fiſtula i nerno motiuo difficilis fit opatio:ſi in vena vel arteria erit per ruptura ſanguis tē.¶ Ad cōtraria dicit Dy.apparet ſolutio. Dub^m ꝑ^o

¶ Et vicera qdē duplicant in ſpēb⁹ diuiſionū. Et dī q̄ vlcez q̄dā ſunt que ſunt doloroſa:t q̄dā ſunt que ſūt ꝓuata doloꝛe:t q̄dā ſunt apoſa:t quedā ſunt ꝓuata apate:t quedā ſunt mūda:t quedam ſunt imūda:t imūda qdē ꝓpea q̄ in eis ſuperfluit humor plurimus t humiditas copioſa q̄uis nō ſint mala. Et de eis ſūt ſordida:t de eis ſunt mioꝛata.t de vlceribus ſunt putrida. Et de rebus magis nocius eis ſunt meridies t humiditas aeris cuz caſitate ipſi⁹. Et de eis ſunt coꝛroſiua:t de eis ſunt ambulatiua:t de eis ſunt mollia aut dura aut frigida aut calida. Et mollia ſūt de vlceribus faciēnb⁹ cadere pilos ab eo qđ ſequitur ea. Et ſunt q̄ſi de vlceribus q̄dā reſudantia ex qb⁹ reſudat virus citrinū calidū. Et fortaſſe eſt calidus cōburens qđ eſt in circuitu eius:t eſt malū mortificās. Et de eis ſunt difficilis ſolidationis. Et putrefactio eſt preter coꝛroſionem. Et ſi fuerint erūt ambe ambulatiue. Et fortaſſe coꝛrodēs eſt coꝛrodēs illō qđ ꝓtinuaſ ei ꝓpꝛie ꝓp acutatem abſq̄ putrefactione:t neq̄ eſt febris oīno. Vez cū ambulatiuo putrefactiuo multiplicaſ febris:aut nō ſeparaſ ab eo. Et Bal.qdem noiauit bz vlcera coꝛroſiua ignē perſicū t formicā ambulatiuā. Et poſt vlcus putrefactū eſt cōpoſitum ex vlcere:t ex egritudie putrefacta t vnicuiq̄ eoꝝ eſt diſpoſitio. Et vlcera qdem dura incipiētia ire ꝛ̄ſus viriditatē t nigredinē ſunt mala t vlcera frida ſūt mollia alba geſcēna ꝓp medicinas calefaciētes t cala ad rubedinē declinia delectant frigore. Et q̄ſi vlceriб⁹ malis aſſociaſ color corporis malus:ſicut albus plūbe⁹ aut citrinus:tūc illud eſt ſignatio ſup corruptionē cōplexionis epatis t corruptionē ſanguis q̄ venit ad vlcus:q̄re fit difficilis eius cōſolidatio. Et vlcez qdem quoꝝ radices ſunt acute t cū gb⁹ eſt puritus ſupfluitas

tates ſunt acute. Et quoꝝ radices ſunt late albe pauci puruit⁹ illoꝝ cõplexiones ſunt fride. Et vlcera generata ſucceſſione egritudinũ ſunt mala: qñ nã expellit ad ea reſiduũ corruptionis ſuperfluitatum.

¶ Hic ponit alias diuerſitates vlceꝝ. Et ꝓmo facit hoc. Secundo ponit ſigna qbus cognoſcimus eoꝝ malitiã ꝛ bonitatẽ. ibi (Et vlcera.) Tertio ponit cauſas quorũdã accñtiũ. ibi (Et qñq; ſanant.) ℣ prima in duas. ꝓmo facit qđ dcm eſt. Secũdo ponit diam inter quaſdã diſpões quas nominauerat. ibi (Et putrefactio.)

¶ Et cõſiderãdũ hic vt ſumit 4. c. ſcõi cauſ. cũ putrefactiõs ẽ corrũpẽs ſpũs mẽbri ꝛ hũiditatẽ vt nõ poſſit cẽ iſtfm: ꝛ hic fit ẽnecatio caliditatis inati ꝛ vicẽte humidoꝛ: ſõ putrefactio nõ ambulat per ſe. Corroſiua ẽ q̃ vlcerãdo ꝓſumit ſubaz carnis: ꝛ ſõ ꝓ carnoſa bz ſenſum: ſed putrefacta nõ: ꝛ ſõ corroſiua mã ambulat. Q̃ ſi fuerit ſ. ambe ſiſtẽrũt ambe ãbulatiue: q; mã putrida ꝛ corroſiua pambulant: nõ tñ oẽ pambulãs ẽ corrodẽs: q; mã ꝓuritiua ẽ ãbulatiua: et tñ nõ corroſiua: ꝝ poſſit dici putridatio corroſio q̃dã. Vel q; ſi fuerit. ſ. corroſio vl putrefactio. erũt ambe. i. q̃tũ ambulatiue: q; videmus putrefactionẽ ſiue corroſionẽ ambulare vt eſtiomenũ.

¶ Et vlcera deficientia pilos ab eo quod ſequitur ea ſunt mala.

¶ Hic ponit ſigna. Et ꝓ facit hoc. Scõo oñdit q̃ ſigna ſunt portiosa inter alia ꝛ dat cãm. ibi. Et meliores. ℣ prima in tot quot ſigna poſſunt ꝝ intermiſceat quedam alia ꝛ ſunt nouem partes.

¶ Et meliores ſignificatiões ſignificantes ſalutẽ vlcerũ ꝛ vulneꝝ ſũt cũ ſucceſſiõe eoꝝ declinia ſunt ad ſanitatẽ. Et dĩ in ſignis mortis velocis cũ ſunt bmõi apoſta ꝛ vlcera leuia ꝛ deſtruit eĩ⁹ rõ mozif. Et malignorũ qdẽ vlceꝝ cauſe ſunt qñq; vulnera obuiantia ſuperfluitatib⁹ malignis corporis: aut regiminꝭ corrupto: ꝛ qñq; ſunt ſequẽtia puſtulas malas: q̃re fiũt ab eis feſtinãtia ad vlcerationeꝝ poſt puſtulas. Et ſignificant malignitatẽ vlceris eĩ⁹ putrefactio ꝛ ipſi⁹ ambulatio ꝛ corruptio eĩ⁹ qđ eſt in ipſi⁹ circuitu ꝛ difficultas ſanatiõis in ſeipſo cũ rectificatiõe curatiõis exhibite ei. Et meliores ſignificatiões ſignificãtes ſalutẽ vlcerum ꝛ vulneꝝ ſũt cũ in ſucceſſiõib⁹ eoꝝ eſt ſanies q̃ ẽ cũ medicina faciẽte puꝰ ꝛ ex opatiõe nãe: illa eni opatio nature ẽ ſm curſuꝝ nãlẽ: ꝛ non gñat ſanies niſi a digõne nãli. Et nõ aſſociat ei malũ ex accñtib⁹ vlceꝝ maloꝝ ꝛ ꝓprie ſanies laudabil⁹ alba lenis eq̃lis q̃ ꝓſecuta eſt cõplemẽtũ digõnis: ꝛ neq; aſſociat ei fetoꝛ cũ i ea nõ ſit putrefactio: ꝛ fortaſſe nõ eñat a fetoꝛe puo ſanies cui accidit cuꝝ adiutorio caliditatiꝭ inate ꝛ alteri⁹ ẽnece. Et nos qdẽ iã locuti ſuim⁹ de ſanie in locis alijs.

¶ Hic vult ꝓbare q; melioꝛ ſignificatio in vicere eſt ſanatio. Et ꝓ per cauſam. Secũdo per ſignũ. ibi (Et ſignificationes.) Tertio ponit quãdam diuerſitatem. ibi (Vlcera.)

¶ Cõſiderãdũ. vlcerũ q; hic eſt ſermo de vlceribus que nõ poſſunt ſtatim curari per incarnationẽ. Secũdo notãdũ q; Aui. arguit ſic. qđ ſignificat mãm laudabilem ꝛ virtutem digeſtiuaz forte eſt bonum: ſed ſanies laudabilis ꝛc. quare añ ſit alba lenis ꝛc. dictũ fuit ſupra fen. 3. ca. 23. ſ. de iudicijs ſanie.

¶ Vlcera añ q̃ accidũt faciũt ſpaſmũ ꝛ vlcera putrefacta ſcropbula ꝛ algeromati ꝛ corroſiua ꝛ cãceroſa: ꝛ que eoꝝ curſu currũt ſũt in qb⁹ nõ generat ſanies: imo qñ appet in vlcere ſanies ꝛ apa eſt ſignũ bonum cuꝝ quo nõ timet ſpaſmus ꝛ pmixtio rõis ꝛ bta. illa: q̃uis ſint in loco qđ facit illũ neceſſariũ ſiẽ ſunt membra poſteriora ꝛ anteriora niſi res ptrãſierit terminũ. Qa ſi apa occultet ſubito ꝛ redeat non reſoluet ꝑ puꝰ aut ei ſilia. Amplius ſi ſint vicinãtia mẽbris nerioſis ſicut vlcera dorſalia: qñ ſunt in vicinitate dorſi et nuche ꝛ vlcera que cadũt in anteriore ꝑte corpe ꝛ genu: quoniam ipſa itez ſunt ſicut lacerti nerioſi in qb⁹ res ꝓuertit ad ſpaſmuꝝ ꝛ permixtionẽ rationis ẽt. Si autem eneuerunt in mẽbris nerioſis plurimũ: quoꝝ eſt in antecedẽte alb anteriore extenſiõis corporis tumeſ: aut curſus ſanguinis ſi ceciderunt in medietate inferiori extẽſionis: ꝛ ſimilr timet ex eis quandoq; permixtio rõnis: ꝛ timetur q; cadit pleureſis ꝛ ſanioſitas poſt ipſam: aut q; ꝓueniat ſputum ſanguis ſi ceciderunt in medietate ſuperiore eius: ꝛ tu iã ſciuiſti intẽtionem ſanioſitatis in pectore ex libro. iij. Et quãdoq; timeſ in eis itez permixtio rõnis. Et de ſignis bonis in vlceribus eſt in circuitu eoꝝ naſcãtur pili qui ceciderunt. Et corpora ſuſceptibiliora curatiõis vlceꝝ ſunt que ſunt melioris cõplexionis ꝛ pauciorꝭ humiditatiꝭ ſuperflue cuꝝ inuentione ſanguis boni in eis. Illa vo que ſunt multe humiditatiꝭ aut ſiccitatis ſunt tarde ſuſcipientes rectificationem vlcerum: q̃uus humida ſicut infantium ſint ſuſceptibiliora q̃ ſicca ſicut ſenuꝝ: ꝛ ꝓprie quãdo cõplo eſt radicalis ſicca priuata ſanguine mũdo: ꝛ accñtalis humida mollis ſiẽ in ſenib⁹ itez. Et ꝓ ꝑ illud itez fit in hydropicis curatio vlceꝝ eoꝝ difficilis: ꝛ in ꝑgnãtib⁹ itez ꝓpter retẽtionẽ ſuperfluitatũ eaꝝ ꝓpea q; ipſarum menſtrua retinent. Sed ꝛ in ſenibus non ſanantur eorum vlcera ꝓpter illud ꝛ ꝓpter paucitatem ſanguinis eorum boni.

¶ Probat ſigno q; vlcera mala ſunt que nõ ſanantur ꝛc. ¶ Conſiderandũ q; in vulneribus neruoſaruꝝ partiuꝝ laudatur ſanies: qz ſignificat materiã motam illuc expelli ꝛ q; vincit. Laudatur apa i. tumoꝛ eleuans labia nõ tumoꝛ ꝓfundus: qz ſignificat q; mã pelitur ad partem: q; ſi recurrat inducit tumoꝛes ſpaſmi: vt aſoꝛ. 66. ſ. parti. Quibus tumores in vulneribus ꝛc.

¶ Et quãdoq; ſanantur vlcera deinde reſcinduntur: quoniam nõ generatur in eis caro niſi ante mundificationem: quãdo ergo retinet in eis ſuperfluitas non munda opz inde vt corrũpatur cõtinuitas ꝓueniens ſecũdo. Et quãdoq; exiſtimãtur fiſtule ꝓpterea q; accidit eis diſpoſitio exiccationis ꝛ retẽtionis ꝓhibẽtis reſpirationem q; ipſe ſunt ſanate: qñ eaꝝ diſpoſitio eſt ſimilis ſaluti ſicut diximus: deide reſcinduntur ꝓpter quẽlibet motũ ꝛ cõmotionẽ ꝛ triſtitiam ꝛ offenſionẽ ꝛ malitiã iaccndi ꝛ alia. Et de vlcerib⁹ in qbus naſcitur caro quedaz ſunt in qbus naſcit caro addita: ꝛ quedã qbus non naſcit illud. Et illa in qbus generat caro addita ſunt illa in qb⁹ fit feſtinatio naſcẽte carnis añ mũdificationẽ: ꝛ illa in qb⁹ nõ naſcit illud ſunt illa in qb⁹ nõ naſcit caro niſi poſt mũdificationẽ. Cũ ergo ꝓlõgat ſpatiũ vlceris: ꝛ corrodit ꝛ putrefit ꝛ deſtruit de ſuba eius res plurima: tũc nõ expectat ꝓſolidatio eius niſi ſm ꝓfundũ. Et ꝓprie quãdo vlcus eſt antiquũ retinẽs ſpatio anni: ꝛ ꝓprie qñ eſt diſruptũ ꝛ incipit ex eo diſruptio. ſ. fiſtula. Et antiquũ neceſſe eſt vt educat os ex oſſib⁹ que ei ſunt vicina. Et vlcera quidem melica nõ ſanant niſi ab eis auferat tota eorum corruptio vſq; ad carnẽ ꝛ oſſa ſana. Et cauſe que cuꝝ accidũt corrũpunt vlcera ſunt debilitas virtutis mẽbri quare recipit oẽm mãm: ꝛ malitia cõpl'onis membri: ꝛ malitia eius qđ aduenit ei de ſanguine: aut in q̃litate: aut in q̃ntitate. In qualitate vo plurimũ ei⁹ eſt ꝓp malitiã cõpl'onis epatis: ꝛ color eſt in eo declinis

ad albedinē plūbeā:aut citrinitatē:aut ꝓpter splenez
z est color ad nigredinē z alterationē occultis z lenti
ginositatē:quare est cū eo malitia oium humorum in
corpore. Et hmōi qdem preter hoc q̄ ex ipso nō acq̄
ritur q̄ cōuertatur in carnē nocet per illud q̄ ꝓuertitur
ad ipm de superfluitatibus. Jn q̄ntitate vo quia
additur aut diminuit:quare nō inuenit cum quo ca
ro vlceris generet:z est vlcus clarum mundū prope
rans ad escaram:z nescit si est corpus mūdum panci
sanguinis:aut est ꝓpter ostracositatē que accidit pa
rieti eius z margini ipsius:aut pp dilationē venarū
que aduenīūt ei:aut ꝓpter corruptionem que sequit
ipm ex osse:aut ꝓpter corruptionē eius incipiētē ver
sus tenebrositatē z viriditatem z nigredinem:aut pp
mēbrū male cōplōnis q̄ vicinat ei. Et vlcera qdem
prauę curatiōis sicut rotūda z eis silia sunt iterficien
tia isantes nō tolerātes vehemētia dolor z vlcerū z
difficultatem curationis eor z ipsor prauitatem.

¶ Hic ponit causas quorūdā accidentiū vbi3 partes q̄tuor.sicut q̄
tuor ponit causas.Scā ibi Et de vlceribus.) Tertia ibi(Cuj3 g.)
Quarta ibi(Et cause que.) V ꝓma in duas sicut duas ponit cas
sas.Secunda ibi(Et quandoq3.)

Dub^m z^m ¶ Dubitat in quo differt sca cā a ꝓma.Dōm q̄ prima absolute è
in vlceribus:secūda in fistulis:z prima est per remanentiam ma
terie male:sed secūda est facta exiccatione ꝓhibente exitu ma
terie:cum remanentia quātitatis non remanfit materia:vnde ge
neratur caro debilis laxa que quolibet modo rumpitur.

¶ Canon curationis vlcerum. Cap.2^m.

SCias q̄ oia vlcera indigent exiccatiōe q̄daz
ꝓter facta ex attritione lacertor z ipsorum
ꝓtusione. Jsta enī indiget in primis vt mol
lificenf z humectētur:z cū h̄ q̄ indiget vlce
ra in dfiantiore dispōnum exiccatione indiget:quan
doq3 dispōnibus alijs mundificationis z absterſiōis
z alior ꝓsequentibus vlcera p̄ter ipsa vlcera.

¶ Primo ponit curā sm p̄dictas diuersitates.Scō ponit curam
accītū.ibi(Curatio post eor cē.) V ꝓia in.d. ꝓio ponit cāz.cu
rationis in gnali.Scō in speciali.ibi(Necessarius.) V ꝓia in.d.
ꝓmo ponit gnales cāz.curatiōis.Scō ponit cāz.in medicis.
ibi(Et op3 vt audias.) V ꝓia in.d. ꝓio ponit cāz.gnales q̄tū ad
ea que ꝓuenīūt.Scō q̄tuz ad ea que debent cauerī.ibi(Et de il
lis que recta sunt in curatione.) V ꝓia in.d. ꝓio ponit cāz. cu
rationis rōne eor que vlceri cōponunt que sunt dispōnes aliō i
dicantes.Scō sm diuersitatē mēbrorum.ibi(Et cum ibi non est
nisi.) V ꝓima in.d. ꝓmo ponit curationē quātum ad vnaz di
uersitatem.Scō quantum ad alias.ibi(Et quanto plus.)

¶ Circa ꝓmū cōsiderādū q̄ duo inuit.ꝓmo que indicatio famit
ab vlcere sm qō vlcus:qz exiccatio Rō:qz in vulnere z vlcere ag
gregant supfluitates sine quaz remotiōe nō fit sanatio.Et cōside
ra sm Dy.q̄ intētio exiccatiōis nō est directa:qz directa est vni
tio:sed est directa qz sine ea nō pōt imediate ꝓfici cē.Scō q̄ ibi
non est mala complexio humida:sed ꝓsentia humiditatis.

Dub^m ꝓ^m ¶ Dubitat:quare non dixit absterſione cū ibi sit sordes.V Dōm qz
exiccatio cōicat humiditati subtili z grosse calide humide.Scō
qz hec ponebat intētio curatiōis cōis vulneri z vlceri z ambo cō
municāt in exiccatiōe:qz in vulnere simplici non est opus abster
gere:sed qñ è carnis depditio:qz nō pōt fieri carnis gnatio quin
ꝓius gñet sanies:ideo op3 abstergere. V Et si Ha Dicit 3° de ingenio
ca.3 q̄ in omni vulnere generat duplex superfluitas grossa z sub
tilis.Dōm gnatur.Lapta generari. V Consi.quada3:qz diuersa sm
corpora vlcerata z ex parte vlcerum siue vulnerum in se.

¶ Scō ponit qualr debeat ꝓcedi in cura q̄dō cū vlcere cōponit
dispō aliq̄ que aliō idicat.ista alia indicāt qñq3 ītū fiē attritio:qz
rōne attrite carnis z sanguis ꝓstricti z doloris indicat mollitiem
que vlceri contrariant:z tamē ad hoc debuimus icipere:nō enim
dimittēdo vlcus vnde op3 esse remollitiua remisse.Qñq3 diuersuz
nō ꝓtium idicant sicut indiget abstergi:z qñq3 calefieri vel infri
gidari:z h̄ est qō dicit.cū hoc q̄ vlcera in dfiantiori dispōnuz idi
gent exiccatiōe.i.cū hoc q̄ vlcera que mō indigēt siccitate:tamē
indigēt dispōnibus alijs mūdificationis z absterſiōis vlcer.Cōl.

q̄ in dfiantiore cē.pōt referri ad contusa que etiam plerūq3 tempō
re indigent siccis:non tamen nisi cessauerit contusio.

¶ Dubitat:qūo absterſio est alia intentio ab vlcere ꝑ q̄ vlc^m:imo Dub^m z^m
est in intentionibus eius. V Dicēdum q̄ est alia a cōi cuz vulnere
que est exiccatio: vel loquit de absterſione humiditatū grossarum
corruptarum aggregatarum vlcera cōem modū vlcerum.

¶ Et q̄to plus est vlcus manus z ꝓfundi^s idiget exic
catiōe vehemētiore z vt aggregent labia ei^s vehemē
tiore ꝓcrutatione:z fortasse est tibi necessarius fuere
ea. Et ꝓsidera ex dispōnibus necessitatis ad ꝓcrutā
dū in illo z eis silibus illud q̄ diximus in caplo vul
nez. Et scias q̄ vlcera fortasse indigēt in curatiōib^s
suis administratione medicinaz:quaz q̄dā sunt cur
rentes penetrātes:z que iniciunt ꝓfundātes: z tunc
necīuz est vt sint vnguenta z eis silia:quare op3 tunc
vt sit illud quod apparet humidū z q̄ occultum est
siccū:z ꝓprie in illis que sunt ad fistulā:op3 vt sit sic
citas orificioz eius vincēs humiditatē substātie eius
vehemēter. Et est qdē quādoq3 necīuz vt eaz medi
cine pmiscant cū eo q̄ currit vt fiant viscose adhe
rētes:scias ergo illud itez in eis. Et scias q̄ vlcera i
digent ligaturis z strictura pp tres modos.Quorum
vnus est vt currat sordities: quare op3 vt sit fortitu
do stricture eius a fine stricture vlceris z mollificatio
stricture ipsi^s apud ei^s orificiū:vt ipsius expssio bona
fiat. Et secūdus est vt seruet medicamen incarnatiuū
sup vlc^m:z nō idiget strictura vehemēti. Et terti^s ē ad
icarnationē labioz. Et op3 vt nō sit strictura in ipso
mollis apō duo labia:imo cōplicata cōplicatiōe ve
hemēti:z nō op3 vt cū ligatura ꝓueniat ad lesionez:
ita vt apēf:z op3 vt sit adiuuās in ꝓhibēdo apa:qñ
nō est possibile cū apostemate vt curef vlcus.

¶ ponit curā sm alias diuersitates in spāli.Et ꝓmo sm vnam di
uersitatē.Scō aliam.ibi(Et si nō est.) V ꝓima in duas.ꝓio fa
cit hoc.Scō ostendit medicinas conuenientes.ibi(Et scias q̄.)
Tertio quoddam declarat.ibi(Scias q̄.)

¶ Et si non est possibile vt ꝓhibeas z appet apa:tunc
occupatus sis cum apate:z cura eius qōcūq3 apa fue
rit cuz obseruatione ipsius vlceris vsquequo sepaue
ris ex curatiōe apatis:z tūc remanebit sola obfuatio
vlceris. Et silr qñ corrūpit q̄ est in circuitu vlceris z
viridescit z nigrescit cura illō cū scalpellatōe z extra
ctiōe sanguis. Et similr ēt cū vētosis deide adhere ei
spōgiam siccā postea medicinas exiccātes. Et cuz se
paraf vlcus aut iuenis vlcus puz:tūc op3 vt obfues
in primis an ex corpe aliqd ad vlcus effundaf aut nō
effundaf:imo iaz sit abscisum. Qz si nihil effundaf ad
ipm sit itētio tua in medicādo ipm. Et si aliqd effun
daf ad ipm sis sollicitus in eo q̄ ad ipm effundit ex
flōmia:aut solone ventris:aut vomitu:qñ vomitus
quandoq3 ꝓfert etiam in boc:z Hippo. testificaf de
eo. Et si in vlceribus fuerint frusta ossium z pānicu
li:aut alia non ꝓperes in exhendo ea:sed fac illō q̄
diximus in cap. ossium. Et primū qdez q̄ op3 te pre
parare de esse vlceris est aptio cū medicinis suis:de
inde mundificatio cum medicinis suis:deinde nasce
tia carnis z ꝓsolidatio. Et si inueneris vlcus mūdum
equale q̄ non habet ꝓfunditatem:tūc ꝓsolidatio nō
fiat cū eo q̄ non habet mordicationem. Jn sordidis
vo necessarium est abstergens mordicās. Et in ꝓmis

cum

cum curátur indígent mordicatione:quoniam sensus non sentit ipsum:deinde gradatim perueniaſ ad illó qó est leuioris mordicationis vsquequo sentiat hora nascentie carnis. Et cane in oibus illis ne dolere facias quátum potes ꝛ ꝑprie quádo est illic caliditas ꝛ iflámatio. Et oportet vt remoueas causas ꝓbibétes a ꝯsolidatione:ꝛ sunt cause quas numerauimus ꝛ diximus que declinát cum vlcere ad malignam. Nam si tu curaueris eas in primis nó eris vacás ad curationem vlceꝝ sicut opꝫ:imo nó erit tibi possibile: ꝛ multotiés quidem rectificata est complexio mébri ꝛ sufficit in rectificatióe vlceris:ꝛ multotiés est vlcus molle super qó oritur caro mala que est in scipa ad rubedinem ꝛ calefactionē declinis:ergo curef cuꝫ epithimatibus infrigidántibus carnē circúdátem ipsuꝫ sicut succus solatri cuꝫ boloar.ꝛ aceto ꝛ epithimata de sandalis ꝛ cápbora infrigidata cú niue:quare non cessat cósoludari vulnus ꝛ cóstringi. Et opꝫ vt in vlceribus dolorosis que sunt vehemétis doloris sis occupatus in primis in sedádo dolorem:ꝛ illud cú mollificatuis que tu scis ꝑculdubio:ꝛ q̄uis sint ꝯtraria vlceri:verútamé cum nó sedatur dolor nó preparaſ nobis vt curemus:cú ergo sedauerimus cósequemur. Et vlcera qdem sordida indigét vt múdétur:ꝛ sunt illa quorum humiditas:ꝛ qó ex eis currit est plurimú. Et forsitan múdificanſ cum melle:ꝛ fortasse múdificanſ cuꝫ pulueribus ꝛ vnguétis. Et qñ nó múdificanſ non est possibile vt obuiet eis medicamé puꝝ vsq; ad corp9 eoꝝ:ꝛ ꝑprie puluereꝫ:quare opꝫ vt múdificenſ: deinde nascaſ caro ꝛ in múdificante qdem est absterſio plus sicut sciuisti ante. Et fortasse ouſ caro mala:q̄re est necessariú vt corrodaſ cú medicamine acuto ꝛ liniaſ deforis cú ifrigidantib9:deinde eradicef cum eo quo eradicaſ escara deide curef. Et medicamé qdem vnú ſm quedá corpora facit nasci carnē:ꝛ ſm q̄dam eoꝝ est corrosiuú vehemétis absterſionis cú corpora illa sint lenia valde:aut est ſm q̄dam eoꝝ nó abstergens:neq; faciens nasci:ꝛ ꝓp illud eget medicamé vt cósortetur aut frágendo cómixtionem eius:aut minuendo eius vnctuositatē:aut inigngédo ei medicamen aliud in quo sint exiccatio ꝛ absterſio:ꝛ in corpe alio est per cóparationem ad ipm corrosiuum idigens vt minuaſ de pódere eius:aut addatur in vnctuositate eius:aut adiúganſ ei stiptica aliqua. Dignora g̃ vlcera vt cósortef eoꝝ medicamé sunt illa quoꝝ difficilis est cósolidatio. Et de illis que sunt necessaria est vt dimittaſ medicamé sup vlcus trib9 dieb9 deide dissoluaſ:ná si ipm túc nó operatú fuerit nó faciet suá operationé. Et oportet vt clógetur oleum qólibet ab vlceribus. Et si fuerit necessariú tunc oleú de cherua et oleú myrtinú ꝛ oleum masticinú. Et cú ibi non est nisi vlcus:túc opꝫ vt alleuief insensibili mébroꝝ nó tolerantiú ipm:ꝛ caueatur a doloratione eius cú medicaméto forti. In illo vo qó est parui sensus nó abstineat a necessaria medicatione. Et intrinseca qdé ꝛ subtilia ꝑciosa:ꝛ multi iuuaméti ꝛ suscipientia nocuméta velociter sunt de capitulo sensibili ꝛ iudicio eius:ꝛ eoꝝ ꝯtraria sunt de capꝫo insensibili:aut quoꝝ sensus est debilis. Et pp hmói cám nó sufferunt vlcera itrim seca ea que sunt sicut flos eris ꝛ ei silia:ꝛ propie ea q̄ bibunt ꝛ indigét illis que faciút glutinē:ꝛ né plus siccent dragagátum ꝛ gúmi:ꝛ illa quibus clysteriz̃aſ idigent eo qó est iter duas res. Et de illis que recta sunt in curatione vlceꝝ est vt quieta sint mébra eoꝝ ꝛ non moueanſ:ꝛ si mouenſ in ꝓncipio motu puo minus nocumétú est q̄ si moueanſ post ꝓncipiú motu laboriosio ꝛ ꝑprie in corpe maloꝝ humoꝝ. Et opꝫ vt tumeaſ in vlceribꝰ qó cadat ex vicinitate eoꝝ icarnatio inter duo mébra vicinátia sicut adherēta que accidit iter palpebrá ꝛ oculú ꝛ iter duas palpebras ꝛ inter duos digitos. Et caueme ꝛ absco̅siones sunt velocis ꝙuersionis ad fistulas. Et vlcera qdé vicinátia arteriis et venis magnis pducunt ad apa illud qó vicinatur eis de carne molli sicut testiculi ꝛ subascelle ꝛ qó est post aurē sicut pducit scabies ꝛ ei silia. De illis que diximꝰ pp eádem cám ꝛ ꝑprie quádo corpus est plenú mala supfluitate:ꝛ tūc qdem vehemés fit dolor ꝛ perueniunt ad vlcus:quare opꝫ vt curef illud cuꝫ múdificatione corporis:ꝛ cú eo qó est dictú in capꝫo. Et dú múdificaſ apa non speratur eius curatio. Et est necessariuꝫ in hmói vt tueatis vlcus ex nocuméto cum basilicon ꝛ ei silibus si corpus fuerit múdificatum ꝛ ponas iter ipm ꝛ inter mébrum qó distinguat ꝛ ꝓbibeat nocuméta puenire ad vlcus in omni dispóne. Et opꝫ vt audias sermoné cóem ꝛ est q̄ de illis que sunt nécia est vt sit illó quo curaſ vlcus aut ꝙueniens aut icóueniens. Et cóueniés lz nó ꝙferat in dispóne:tñ non associat ei nocumétú. Et incóuenientie diuersificatio aut est qñ ipm est debilius:ꝛ sigñat illó additio eius qó est ꝯnú ei qó ex ipso expectaſ de exiccatione aut múdificatióe aut alijs ꝓter corruptionē aliá:q̄re opꝫ vt addaſ in virtute eiꝰ:aut est diuersitas pp modos alios sicut q̄ ipm calefacit vltra q̄z necesse sit ei q̄re faē accidere rubediné ꝛ iflámationē:quapp opꝫ vt minuaſ de fortitudie eius ꝛ extinguaſ de iflámatione eius cú emplastro ifrigidante:aut declinat cú eo ad nigredinem ꝛ offuscationē:q̄re scaſ q̄ infrigidat ipm:aut non calefacit ipm mensura qua indiget:g̃ opꝫ vt addaſ in virtute calefactionis eius:aut mollificat ipm q̄re indiget vt addaſ in virtute stiptici ꝛ exiccatiuoꝝ: sicē sunt balaustie ꝛ galle ꝛ ei silia que exiccāt:vt succurraſ cú exiccatióe eoꝝ de illis de qbus diximus tibi:aut corrodit ꝛ pfundat ipm sicut ostéſuꝫ est:q̄re opꝫ vt frangatur fortitudo absterſionis. Et multotiens quidem non conuenit medicamen ꝓpterea q̄ complexio infirmi est superflua in capitulo eius:cuius medicamē oportet eē fortius in trahendo illud capitulum: adeo donec reducat ipsum ad complexionem suá:aut debilius in capitulo cóueniente ei.

¶ Ponit curá q̄rū ad alias diuersitates. Et ꝑ facit B. Scdo gñaliter illā cañ. ibi. Et opꝫ vt remoueas.) Tertio illā cañ. specificat in qbusdā dispónib9. ibi (Et multotiés.) ¶ Prima in.o. primo facit B. Scdo ex dictis ponit rectū modū qñ iam dispónes cessant. ibi (Et primú.) ¶ Prima in q̄tuoꝝ sicut q̄tuoꝝ sunt dispónes. quaꝝ curam ponit. Scda ibi (Et filr qñ corrūpit. Tertia ibi (Et cum separatur vlcus.) Quarta ibi (Et si in vlceribus fuerint fruste.)

¶ Curatio vlcerum virulentorum. Cap.3m.

NEcessariū ē vt i eis admiſtrēt medicie excicatiue vt mūdificēt virus: deide ſit occupatio i naſcēta carnis. q̄ ſi fuerint mollia tunc admiſtrent ſup ea medicie ad faciēdū naſci eoꝝ pfunditatē ꝛ ipoꝝ margies pp̄ obſtitatē corporū illoꝝ vlceꝝ: ħ oꝫ vt exiccēt i p̄mis deide admiſtrētur. Et cū tu admiſtraueris medicamē ꝛ nō ineneris būditatē minui: aut videris eū augeri: tūc ſcias q̄ medicamē ꝓ illō corp⁹ nō ē exiccatiuū: q̄re adde i ꝓportiōe ei⁹ ꝛ ipſi⁹ exiccatiōe ꝛ aduua ipꝫ cū abſterſiōe pauca ſiē ē mel. v̄.g. ꝛ medicis ſtipticis ſiē ſunt balauſtie ꝛ alumē ꝛ miora de vtute olei ꝛ pone ipꝫ oleū i q̄ ſit exiccatio. Q̄s ſi videris vlc⁹ iā ſupfluē uel i exiccatiōe: tūc minue ō vtutib⁹ oīb⁹. ſ. exiccatiōe ꝛ abſterſiōe ꝛ ſtipticitate: ꝛ ſerua ħ p̄ceptū i medicis faciēnb⁹ naſci carnē vlceꝝ. Et nō faciat te errare q̄ddaꝫ ꝛ ē vt ſit medicamē magis abſterſiuū q̄ oꝫ: q̄re corrodit mēbrū ꝛ reſoluit carnoſitatē ei⁹ ad būditatē currētē quā exiſtimas virus ꝛ addis in vtute abſterſiōis. Et b⁹ q̄ dē medicamē ponit vlc⁹ pfundi⁹ ꝛ calli⁹ ꝛ magis ſiē cū ap̄oſo: ꝛ ſentit infirm⁹ mordicationē manifeſtaꝫ. Et ſcias q̄ medicinaꝝ exiccātū vlcera q̄daꝫ ſūt q̄ ſūt vehemēt ifridatiōis: ſiē uiſqamū albū ꝛ opiū ꝛ radix mādragore. Et q̄dā ſūt vehemētis calefactionis ſiē reſina ꝛ pix q̄re ibi meſt vt tēperes vnā eaꝝ cū alia: ꝛ fm oppōnē alicui⁹ cōpoſitōnū ꝑticularū. Et medicie q̄dez mūdificātes virus ſūt iſte medicine exiccatiue ſiē alumē ꝛ galle ꝛ cortices granatoꝝ ꝛ cortex tburis: ꝛ merdaſengi: ꝛ farina ordei ꝛ ei⁹ lauich: ꝛ flores papaueris ruffi: ꝛ folia arboris culicuꝫ. Cū q̄ fit emplā cuꝫ foliis nucis recētis ꝛ fit emplꝫ cū muce ſiē ē aut ḃcocta cum vino ꝓfert valde ꝛ exiccat būditates abſq̄ nocumēto. Emplꝫ bonū ſumaſ merdaſengi ꝛ bibaſ aceto vice vna: ꝛ vice alia oleo donec albeſcat: deide ſumaſ antimonij ꝛ calcucecaumenon ꝛ venaꝝ ꝛ gallaꝝ et balauſtiaꝝ ꝛ ſan. draco. ꝛ alumis ꝛ climie argēti: oiuꝫ ꝑtes eq̄les terāt bñ ꝛ ſit de vnoquoq̄. vi. ꝑs ei⁹ q̄ ꝑparatū ē de merdaſengi: ꝛ miſceantur oia ꝛ adminiſtrētur medicine quas dicem⁹ in antidotario in vlceribus pfundis: ꝛ de illis eſt aq̄ maris. Aq̄ vo aluminis abluit ꝛ repcutit ꝛ exiccat. Et oēs iſte medicine p̄dicte nūc nocent ſi cū vlcere eſt apoſtema. Et aq̄ in qua decocti ſunt cyperi eſt bona ad exiccationē. Et decoctio mirabo. citri. ꝛ belliricoꝝ ꝛ emblicoꝝ. Et ḃcoctio cetarach ꝛ folia aſedre ſunt bona in illo.

¶ p̄mus poſuit cap. generales curatiōis vlceꝝ q̄tū ad aliq̄ diſpoſitiones ſibi ꝓpꝛias que ponit vlceri difficultatē ꝓfoditatis: hic ponit cap. ſpāles quātū ad vnāquāq̄ iſtaꝝ diſpōnuꝫ: ꝛ hꝫ ꝑtes tot quot ſunt capla que ponit. p̄mo ergo ponit cap. curationis vlcerum cum quibus eſt multa humiditas ſubtilis. ſ. virulēta. Et ꝑ ponit hos cap. Secūdo ponit medicinas. ibi (Et ſcias.) ¶ p̄ma in duas. p̄mo ponit cap. curationis. Secundo cap. cognitionis medicinarum que appꝛoꝛunantur. ibi (Et cum tu.)

¶ Curatio vlcerum ſordidorum. Cap.4m.

OPortet vt in eis adminiſtrent medicine abſtergētes ꝛ incipiaſ in p̄mis ab eo q̄ eſt fortis mordicatiōis ſꝫ q̄ dixim⁹ in canone: deide gradatim pueniaſ ad illō q̄ ē ſiē tapſia ꝛ ariſtologia cū melle ꝛ pauco aceto. Et itez glutinū albotin cum eq̄li meſura ſui olei ro. aut butyri. Et itez radix lilij cū melle. Et itez farina berbi ꝛ herba oppoponacis. Et de cōpoſitis emplā indū ꝛ vnguēta viridia oia cum flore eris ꝛ ſimplicia aut ꝓmixta cū āmoniaco ꝛ filīb⁹ ꝛ emplā corticalia ꝛ emplā facta cum farina herbi ꝛ emplā de ſale. Et trociſcus niger ꝛ trociſcus viridis. Et medicine ex exiccatiuis ſumaſ fecis olei ꝛ mellis ꝛ aluminis tamen ꝑtes eq̄les. Et ſumaſ ceruſe ꝛ polij ꝑtes eq̄les. Et q̄ſi vehemens ſit foditas ſumatur praſiū cū melle. Et de emplis bonis ſunt olive ſalite. Et q̄q̄ accidit neceſſitas hic iterum adminiſtrandi aliq̄d de currētibus quo abluatur ſm q̄ dicemus in capto ꝓfundoꝝ: ꝛ oia ledunt ea ſi fuerit apoſtema.

¶ Cura vlcerum profundorum et cauernarum ꝛ abſconſionum. Cap.5m.

IStā idigēt in curatiōe ſua vt carne repleantur. Et illō q̄dē nō fit niſi cū vbertate cibi et ſanguis. Et ſunt neceſſarie in hoc medicine vehemētis exiccatiōis ꝛ mūdificatiōis ſimul.

¶ hic ponit curā vlceꝝ coniunctoꝝ alijs diſpoſitionibus. q. quia ſunt carnoſa ꝓfunda. Et primo facit hoc. Secō q̄ dixerat in iſtis oportere ḡſari carnem ponit cap. ꝛ medicinas in hoc. ibi (Opꝫ vt non.) ¶ p̄ma in duas. p̄mo facit hoc. Secō q̄ in his aliq̄ cō tinḡnt vermes ponit curationē. ibi (De rebus.) p̄mo facit ħ in generali. Secūdo in ſpāli. ibi (Et oportet vt ſit ſitus.)

¶ Et opꝫ vt ſit ſit⁹ coꝝ talis ne in eis retineaſ virus i mo currat. Et ſi inerus hāc ſitū pueniēte: ꝛ ē m eo radix vlceris mēbri ad ſupioza: ꝛ oꝛificiū ei⁹ ad iferioza: tūc iſte ē. Q̄s ſi fuerit diuerſuꝫ illi⁹ ꝛ fuerit poſſibile homini: vt alteret ſitū ꝓfundi cū eo q̄ pōt facē de ꝓparatiōe alteratiōe nāli faciat: ꝛ ſi nō eſt ei poſſibile non eſt excuſatio q̄n ſeceſ vlcus vſq̄ ad radicē ſuā ſectōe erq̄ſtiſſima q̄ nō relinquat cauernā: aut q̄n fiat vt accidat curſus aut meat⁹ in radice ſua p̄ter ei⁹ oꝛificium talis vt recipiat ſalutē. Et obſeruet in ħ diſpō mēbri: ꝛ an accidat ei timoꝛ ex illo. Cū q̄ factū fuerit illō ſtrigaſ vlcus cū ligatura incipiēdo ab oꝛificio ei⁹ ꝛ pueniendo ad radicē a qua ꝛtectio facta eſt. Et in p̄ncipio eꝛtio illi⁹ ꝛ ponaſ ſtrictura in ꝑte ſupioze i duob⁹ modis ſil. Et nō opꝫ vt pueniaſ cū ligatura ad dolorez. Et q̄ſi nō ē ibi poſſibile vt ſcindas adminiſtra ablutōez ꝛ itromitte tētas faciētes naſci ꝛ mūdificātes quaruꝫ mūdificatio nō ꝛſtruit ei⁹ natiuitatē pp̄ vtutē duarū rez in eis. Et nos q̄dē iā expti ſumus emplꝫ apoſtolicon ꝛ fuit bonū vltimū ꝓferēs ꝑ medicationē: ꝛ centaurea q̄ſi ab ea ipleſ eſt mirabilis valde: deide ſuſoton poſtea ireos: deide farina herbi. Et abſcōſionib⁹ q̄ſi nō ſuccurriſ nō adberet cuī conglutinatiōe bona. Dez eſt poſſibile vt exiccēſ cuī ita vt ꝛglutineſ conglutinatiōe ſibi ſane. Et vlcera q̄dē ꝓfunda ꝛ abſconſiones ꝛ cauernas nō mūdificāt medicine mundificatiōe vltima: neq̄ facīt in eis naſci carnem niſi fiant currētes lauātes que in ea iniciunt cū iniectoriꝫ: aut mittunt cū tētis: ꝛ ꝓprie cū eoꝝ figura nō ē figura in mūdificatiōe: quoꝝ ſufficiāt ꝑparatio ꝛ expſſio ligature ſm q̄ oſtidim⁹. Et mel q̄dem eſt ex lauatuis ꝛ ꝑte mixtū cū vino: ꝛ in aq̄ cuieris eſt abluto ſordi⁹ quā nō ſuffert q̄ ex vlceriḃ⁹ paꝝ ē ſordidū. Et aq̄ maris

ꝑmagne

ꝓpinqua est illi qñ ipsa lanat ⁊ exiccat. Et aq̃ alumi-
nosa est lauatiua: ⁊ cū b̄ est ꝓbibitiua ei⁹ qđ attrahit
ad mēbrū: ⁊ qñ est aq̃a nō ꝓuenit aliqđ ex illis neq; vi-
nis. Et opꝫ vt ponant sup̃ ista vlcera supra medicinas
in ligaturis eaꝝ pānī linti ex eis qb⁹ idiget mēbrū in
rectificatiōe fue cōplōnis ⁊ qb⁹ idiget ad resistēdum
emplis que iterī⁹ administrant: ⁊ sit sup̃ orificiū vlce-
ris pānus ali⁹ linit⁹ cū eo qđ opꝫ ex medicamie. Et si-
gnificatio q ipm cōglutinat est paucitas ei⁹ qđ cur-
rit ⁊ defectio ei⁹ ad iferiora. Et fortasse exprimunt ab
eo cū ligatura ⁊ virtute medicine humiditates pluri-
me subito: deinde exiccatur ⁊ conglutinatur.

¶ Quia cura cū dicta laudabilis est nota: ⁊ ideo solum dat modum
exiccationis. Et primo per situationē incisionꝫ ⁊ ligaturā. Secō
per medicinas. ibi (Et quādo nō est tibi possibile.) Et hic ꝓmo po
nit has medicinas exiccantes. Secō ostendit moduꝫ appriorma
tionis illaꝝ. ibi (Et vlcera.) Tertio docet cognoscere per signum
quando medicine bene operātur ⁊c. ibi (Et significatio.)

¶ Curatio vermiū ⁊ vlceꝝ. Cap.6m.

DE reb⁹ ꝓferēdis ad illud est succ⁹ calamē-
ti fluuialis ⁊ medicine q̃s diximus in capitu-
lo vermium auris in libro tertio.

¶ Nascentia carnis in vlceribus. Cap.7m.

DOrtet vt nō creet caro donec mūdificetur
aut trahat ad ipꝫ nutrimētū si mioraī ⁊ nō p-
uenit ad ipꝫ. Cū g̃ mūdificata ē tūc elōget cē
mordicatiuū ⁊ abstersiuū cū fortitudie qua-
liacūq; sint vlcera ⁊ vbicūq; sint. Et oꝫ vt i admistra
tiōe obtuent medicinaꝝ facientū nasci carnē p̄cepta p̄-
dicta ꝺ eo qđ oꝫ ex superfluitate būiditatꝭ aut superfluita
te exiccatiōis. fac g̃ illō qđ diximus i cap. vlceꝝ virulē-
toꝝ ⁊ si iquātū remanēt vlcera būida: aut fuerit sicca
exiccatiōe vehemēti: imo q̃tū ad carnē q̃ creat cū est
vehemēti, būiditatꝭ aut pauce exiccatiōis. Et ꝺ illis q̃
mioraī exiccatōez ei⁹ ē additio i cera ei⁹ ⁊ ipsi⁹ olꝺ si
est emplꝫ. Et ꝺ eis q̃ addūt i ei⁹ exiccatiōe ē vt igros-
set ⁊ ispisset ⁊ mioret ei⁹ vnctuositas ⁊ multitudo me-
dicinaꝝ: aut addat i eis sic̄ mel. Et creatio qdē carnis
in eis cū emplis ꝓueniēti oꝫ ē ⁊ tardioꝝ: ⁊ cū pulueriꝫ
difficilioꝝ ⁊ velocioꝝ. Et qñq; īdurat caro: ⁊ ē tunc de
rectificatiōe vt pulueriꝫent pulueres ⁊ circūdet cum
emplis ⁊ vino ꝓprie stiptico. Medicamē bonū ad oia
vlcera cū eo qđ sanat ⁊ exiccat. Nos qdeꝫ iā diximus
medicinas creatiuas carnis in cap. vulneꝝ: ⁊ fortasse
rememorabimur ꝺ electioriꝫ eaꝝ hic aliqđ ⁊ est di-
gnu⁹ i ꝺ loco ⁊ ē antimoniū adustū ⁊ sarcocolla ⁊ glu
tinū piscīū ⁊ limatie aduste ⁊ scoria aserebachā ⁊ plū
bū adustū ⁊ acoꝝ ⁊ beremasis ⁊ dragōtea ⁊ cypri ⁊ ꝑpe
ad sordida ⁊ poliū ē forte ⁊ cētaurea est vtria ⁊ nitruꝫ
adustū ē mirabile i exiccatōe eoꝝ ⁊ ipoꝝ ꝓsolidatiōe.

¶ Quia dixerat q̃ opꝫ generare carnem: dat casū in hoc. Et primo
facit hoc. Secundo in speciali ponit medicinas que carnē gignant
exiccando ⁊ abstergendo. ibi (Nos quidē.) ℣ ꝓma in tres. ꝓmo
ponit casū. de tempore administrationis. Secundo de virtute. ibi
(Cum ergo.) Tertio de substantia. ibi (Et ⁊c.)

¶ Curatio vlceꝝ corrodētiū se. Cap.8m.

GAnon vtis in curatiōe corrosiuoꝝ ⁊ fraudu
lētoꝝ est vt mūdificet corpus ⁊ mēbrū si fue
rit corpus mūdū cum vētosis ⁊ missiōe san-
guisugaꝝ sup̃ ipꝫ ⁊ mutatiōe cōplōnis ei⁹ cū epithi-
matibus ⁊ rectificatiōe cibi absq; tarditate ⁊ dilatio-
ne. Plaꝫ dilatio in hoc est ex eis que addūt in malitia
eoꝝ. Et qñq; facit eē nec̄iuꝫ ambulatio corrosiōis vt
incidat mēbrū. Et ꝓfert corrosiuis cū quibus non est
putrefactio: embrocatio cū aqua frigida ⁊ aq̃ myrti ⁊
aq̃ ro. ⁊ aqua virge pastoris ⁊ vino stiptico si nō fue-
rit caliditas ⁊ aceto ꝓmpto cū aqua ros. ⁊ aqua pura
plurima si fuerit caliditas ⁊ silīb⁹ ex aquis ifridanti-
bus exiccānt⁹. Et si fuerit illic putrefactio: tūc aq̃ ma
ris ⁊ reliq̃ de illis que diximus in cap. putridoꝝ. Em
plius melior curatio eoꝝ ē administratio stipticoꝝ exic
cāntū ifridāntū sic̄ cortices granatorum ⁊ lētes ⁊ folia
mastices ⁊ semē ro. ⁊ spica egyptiaca ⁊ grana myrti et
embroce baꝝ medicinaꝝ. Et cōfortent hmōi cū alu-
mine ⁊ simlib⁹. Et fiāt emplastratio cū foliis acetose ⁊ ra
mis eius bullitis cū vino. Et emplastratio cū boloar. con
fecto: aut syrupo acetoso: aut cucurbita sicca adusta:
aut arnoglossa cū sanich: aut foliis oliuarum.

¶ Ponit curā vlceꝝ corrodētiū. ꝓmo qñ corrosio non est vehe-
mēter ambulās. Secūdo quādo est ambulans vehemēter. ibi (Et
quandoq; facit.) Tertio ponit medicinas. ibi (Et confert.)

¶ Curatio vlceꝝ putridorum ⁊ malorum. Cap.9m.

HOrū malorū vlceꝝ curatio melior ē mūdifi-
catio corporis aut membri ipsi⁹ si corp⁹ fuerit
mūdū cū eo qđ mūdificat ipꝫ solū ex vētosis
⁊ sanguisugis ⁊ epithimatib⁹ rectificātib⁹ cō-
plonē ꝑꝫ q̃ diximꝰ multotiēs ⁊ silīb⁹ ⁊ cibo. Et nō oꝫ
vt sit dilatio i curatiōe eoꝝ. nā coꝝ putrefactio addit
ipsoꝝ malitiā. ⁊ opꝫ vt ꝓbibeant ab eis aꝑata calꝺa: ⁊
de illis q̃ ea sedāt ē se. insgami albi cū sanich. Et iterū
cū hmōi vlcera superfluūt in corruptione fit nec̄ium vt
euellant cū cauterio cū igne aut cū medicamie acuto
aut cū icisiōe: vt nō remaneat nisi caro sana cognita p
bonitatē sanguinis eius aut coloris ipsius ⁊ os sanuꝫ
albū mūdum. Et medicamē qdem acutuꝫ accipit oēꝫ
ostracitatem ⁊ extrahit ipsaꝫ ⁊ succurrit cōplemento
eius cū butyro ponēdo desuper vice vna post aliam.
ista enī lꝫ nō sint fistule neq; ostracata: tamē sunt ma
la fraudulēta. Et fortasse fit necessariū incidere mem
brum vt saluet ex putrefactione sua. Et embroce que
cōueniunt eis sunt sicut aq̃ maris ⁊ aque ꝓdicte in ca
pitulo fistulaꝝ. Et cum super ista vlcera ⁊ alia admi
nistrātur medicine: opꝫ vt dimittātur diebus aliquot
⁊ nō soluātur. Et medicine quas opꝫ administrare in
istis sunt sicut farina ordei ⁊ farina herbi cū aliquan-
tulo aluminis: aut caro piscīū salita sicca cum aliquā-
tulo medulle panis ⁊ aristologia ⁊ radix caulis ⁊ ra-
dix sicle ⁊ radix cucumeris asinini: ⁊ semē lini cōtritꝰ
cum calcadis ⁊ basce cū passis aut ficub⁹ cū melle: aut
emplastra cum cepa muris decocta cuꝫ melle aut cau
libus: aut cucurbita sicca cōbusta ⁊ foliis oliuaꝝ re-
cētibus. Cōpositū. ℞. aristologie ⁊ succi foliorum al-
cherua amboꝝ ana partē vnā: floris eius partes me-
diam: fiat ex eo linimētū cum aqua in spissitudie mel-
lis. Et fortasse est necessariū vt confortet cum succo
cucumeris asinini ⁊ alsurie ⁊ ponant desup̃ pānī sic-
ci. Et itē aristologia ⁊ gallaruꝫ ⁊ olei equales ꝑtes
fiat ex eis linimētuꝫ vicer ⁊ in circuitu eius. Aut cal-

cis ⁊ colcotar ptes equales:arsenici partes mediã. Et itez alsurie ptes.iij.colcotar.ß.draganti.iij.fiat ex eis lurumẽtũ:decoquantur in aceti fortis media cotla donec cõsumatur acetus:deinde sumaſ ex eis unfrigidatis postea linaſ cum eis ulcus. Et iterũ sumanſ colcotar ⁊ dragant:amborũ ana.ʒj.corticum ferri.ʒvj. gallaꝝ perforatarum.ß. Aut sumaſ salis ꝑ una aluminis usti ⁊ corticũ eris abrotani usti ꝑ media. Emplastrum bonus.sarcocolla calcucecaumenon ⁊ gallaꝝ ⁊ flos eris ⁊ aristologia aggregent cũ aliquãtulo glutini ut medicinis sit ꝯglutinatio:⁊ administret post mũdificationem ulceris. Medicamẽ ultimũ expertum dragãt rubei.ʒviij.calcis uiue.ʒvj.aluminis.ʒvj.corticũ granatoꝝ.ʒvj.thuris ⁊ gallaꝝ amboꝝ ana.ʒʒʒj. cere.℥ʒ.olei antiqui cotla.j. Aliud bonũ. Plũbi usti cum sulphure:eris usti ceruse plũbi thuris merdasengi clinie ãmoniaci oppoponacis masticis:oium ana ʒ.ij.adipis renũ vacce resine gluminis alibat olei myrtini cere:oium ana.ʒ.iij.soluantur que soluẽda sunt in ꝯtitate equa cõficiantur ea que soluũtur ⁊ que terũtur ⁊ cõficiantur. Medicamen ꝓferens qđ Hal:⁊ alĩ aggregauerunt. ℞.scorie eris.ʒ.j.floris eris fricat.ʒ.j. cere lib.ß.paruã lundris.ʒ.j.ß.fiat ex eis emplastrũ ſm descriptionẽ suam:soluãtur ea que soluunt ⁊ terãtur ea que terũtur ⁊ addaſ cera ⁊ minuatur ſm quãtitatẽ necessitatis ⁊ diligunt ut misceantur cũ eo. Et quãdo fuerint ulcera difficilis sanationis administrent in eis charte combuste. Et medicamẽ andromj ⁊ cucurbita sicca cõbusta:aut lana sordida cõbusta:aut emplaſ foliorũ cupressi:aut foliorum bulb adustorum.

¶ Hic ponit curam putridoꝝ. Et ꝓmo cano. Secundo medicinas. ibi (Et embrocatio.) ℣ ꝓma in duas. ꝑmo quãdo nõ multus superfluit. Sc̃do quãdo superfluit putrefactio. ibi. Et iterum.)

¶ Curatio eoꝝ que sunt difficilis cõsolidationis ⁊ aliorum que sunt in ultimo malitie. Capꝰ.10ᵐ.

QUas ꝙ ulcera difficilis cõsolidationis absolute sunt ꝓter corrosiua ⁊ ꝓter putrida sicut est cõe ꝓter ꝓprium. ipsa eni ambo sunt ambulatiua:⁊ cuꝫ istis quandoꝙ nõ est ambulatio ⁊ stant ſm dispõnem suã per aliqđ spatiũ. Et ista sunt ꝓter fistulas itez:qm̃ opꝫ ut ipsa sint uncedentia alis sudãtia. Et ad ultimuꝫ corrosiua putrida ⁊ fistule sunt ex sũma difficilis cõsolidationis absq; cõuersione. Alterenati alis algeromati vo sunt ultima in corruptione in elõgatione a consolidatiõe. Et canon in curatione boꝝ ulceꝝ est ut si causa fuerit malitia cõplexionis rectificet. Aut si fuerit malitia sanguis ponaſ cibus qui generet sanguinẽ bonũ ꝓtrariũ illi:aut paucitas eius multiplicatio eius ⁊ dilatio aſt dilatatio in cibo bono. Et si cã fuerit mollificatio ⁊ sordidatio:tũc cura curatiõe mollis ⁊ sordidi. Et si cã fuerit exiccatio superflua ⁊ nõ fuerint fistule:adhuc tũc cura cũ bumectatiõe eq̃li. Et dico qđ bonũ est in illo est ut facias ea sudare cũ aq̃ calida usquequo sudet mẽbrũ ⁊ rubeat ⁊ iflect:deide abstine ⁊ nõ ꝓtrãseas illã ꝯtutatẽ:qm̃ attrahes cũ eo mãm plurimã ⁊ nocumẽtũ maximũ ad mẽbrũ. Et fac ut medicamẽ post illud sit minoris exiccationis. Et fortasse ꝓfert ponere pãnos lusos aq̃ tepida. Et qñq; est necẽ fricare uic⁹ ⁊ fricare mẽbrũ ei⁹ ⁊ administrare empla attractiua picea. Et si cã fuerit malitia dispõnis accẽtis ei qđ ꝓtinetur cũ eo de carne:cura cũ eo qđ scinſi ex scalpellatiõe ⁊ exctiõe sanguis ⁊ succurſu cũ exiccatus. Et si cã fuerit uitus ambulatiua incide eã ⁊ fac currere sanguinẽ ei⁹ aut erbe eaꝫ:qm̃ multotiẽs facit qescere illũ. Et si fuerit repletio tũc incipe cuꝫ flõmia ⁊ eũone bũoris ei⁹ melici si fuerit:deinde obtua uiti ⁊ fac currere ex sanguine ꝯtũ tibi possibile est ut nõ accidat ex obtuatiõe tua adinuicẽ qđ est deterius ulcere ꝓmo: deide cura uulnus qđ accidit ex uite postea ulcus difficile. Et si cã fuerit debilitas mẽbri ⁊ illũ est ꝓp malitiaꝫ cõplexionis nõ qualitercũq; accidat:imo malitiã cõplexionis sit perfluc elõgate ab equalitate quã extimamus ex calore ⁊ frigore:⁊ qđ sequit cõplexiones ex raritate superflua:aut spissitudie vehemẽti:⁊ primũ est ut sequaſ caliditas ⁊ humiditas:⁊ scm̃ friditas ⁊ siccitas: oportebit ut curef facies illud cũ cõtrario. Et multotiens qdẽ ꝓtingit qr cã est a caliditate attrahẽte mãꝫ ⁊ mutẽte eã ⁊ sunt necia in curatione ei⁹ ifridãtia sptica. Et si cã fuerit fistula:tũc cura curatiõe fistule. Et si cã fuerit corruptio ossis qđ sequit ipm:incidemus ⁊ excidemus ab osse. Et si fuerit pole auferre illũ qđ est sup ipm cũ fricatiõe faciem⁹ ⁊ subtilissime ingrem⁹ ⁊ si nõ incidemus ⁊ faciemus illũ cui⁹ expositio est in ca. corruptiõis ossis. Jngt Hal:fuit adolescẽs bñs fistulam in pectore suo que iã peruenerat ad os qđ ẽ in medio cassi sui:determinus ꝙ ab osse cassi totũ illũ qđ cõtinet ipm ⁊ inuenimus iã aduenisse corruptionẽ ⁊ fuit nobis necẽ incidere ipm:⁊ fuit locus corruptus ex eo loc⁹ sup quẽ figit suspẽsoriũ cordis:post q̃ ꝙ uidimus illũ sterimus stationevehemẽti in ablatione ossis corrupti: ⁊ fuit finis nr̃ dimittere pãniculũ tegẽtẽ ipm deintus ⁊ seruare ipm ſm salutẽ suã:⁊ fuit illud qđ ꝓtinuaſ de hoc pãniculo cũ casso iã putrefacto. Jtez ingt.⁊ nos aspeximus ad cor aspectu manifesto sicut illud qđ uidimus cũ determinus ab eo cũ uolũtate cum anathomia. Jngt. sanatus est ꝙ iste adolescẽs ⁊ nata est caro in illo mẽbro qđ inciſimus ex casso donec repletũ est ⁊ ꝓtinuatũ est adinuicẽ:⁊ factũ est stans iter velamen cordis ⁊ velamẽ ipm sicut stetit cuꝫ eo ante illũ caput capsule cordis. Jngt.⁊ non est hoc maius q̃ uulnera in qb⁹ respirat pectus. Et hoc dixit qr qñ putrefactũ uene ⁊ antiquanſ:tũc de eo qđ est rectũ est ut currat ex eis sanguis ſm ꝯtitatẽ que licita est in eis. Medicine uo preparate ad difficultatem cõsolidationis in dsiantib⁹ dispositionibus sunt sicut scoria eris ⁊ flos eris adustus ⁊ nõ adustus ⁊ scoria alcebeleb̃ ⁊ scoria reliqui ferri ⁊ ꝯglutinatio auri fiãt ex eis cerata et colcotar ⁊ dragãtuꝫ ⁊ que sunt eis similia cũ reb⁹ ꝓbi bentibus attractionẽ ad membrum si fuerit sicut sunt alumẽ ⁊ galle. Et de illis qbus curanſ ea que sũt difficilis cõsolidationis est illũ qđ sequit. ℞. clinie ⁊ cõsolidationis auri ⁊ aluminis:oium ana.viij.floris eris et corticũ eris.aã.j.gũmi cupressi.iij.cere ⁊ oĩ alumiꝫ ꝯtũ scis. Et itez sumaſ cere ⁊ gũme puni.aã.vij.clinic.iij.

⁊ colcotar

ꝛ colcotar.vi.ꝛ olei myrtini q̄ntū ſufficit. Et iterū decoquant colcotar ꝛ cluma cuꝰ aq̄ maris aut aq̄ agreſte aut aq̄ in q̄ decocta ſunt alchali ꝛ calx decoctióe pauca ſm cōmptionē nutritiōis eorꝫ i ſole i eſtate: deide colef ab eis p̄ter qꝫ fiat ſal deſup aq̄ maris aut aq̄ alchali. Et utrum humanē eris vſti ꝛ reſine ꝛ ſalis gēme oium añ.ʒ.ij. cere olei myrtini q̄ntū ſufficit. Et ꝓterunt eis medicine fiſtulares q̄ſi exiccant ꝛ terunt. Et ex eis fiat farina herbi ꝛ ireos ꝛ ariſtologia adusta ꝛ eris vſtū ꝛ terra thuris ſm diuerſitatem quā meret oē corp⁹ ex cōpōne. Medicamē bonū ſumant limature eris ꝛ limatura ferri ꝛ ꝓficiant cū aq̄ aluminis ꝛ argillent cū argilla rubea ꝛ aduranf in furno: deide extrahant et terant ꝛ adminiſtrent pulueriʒata aut fiat ex eis ꝛ ex merdaſengi empl̄ſ. Modus emplaſtri aurei boni. ℞. merdaſengi aurei boni minā vnā cere ꝛ radicis almezerion añ.auř.xxxvi. floris eris auř.xvij. limature auri trite limature almerdaſengi añ.auř.xl. olei ānq lib. iij. ponant ſup ipm i ꝑmis merdaſengi ꝛ aurū ꝛ floris eris deide reliq̄ medicie. Et iterꝫ fumant oſtracū furnoꝝ ꝛ cinis venaꝝ ꝛ plūbū ꝓuſtū ablutū ꝛ fiat ex eis empl̄m cū oleo myrtino. Et opꝫ vt ſit illud oleū inſpiſſatū cū merdaſengi. ℥.g.ʒ.i. ꝛ ex aceti acuti triplo ipſi⁹ ꝛ ex oleo aut oleo myrtino aut olei anbeti.ʒ.i. moueāt cū facilitate donec reſoluat merdaſengi ꝛ ipuſcē ꝛ ſi aduraf ꝛ alienati ꝑ eis cortices eris flos eris calx ablata ſine exiſtiōe fiat ex eis pulis ꝛ aſicedat ꝛ liniat ea cū melle: deide pulueriʒet ſup ea būc pulueē ꝓtritū eris partes.ij. cere.ʒ. diſſoluant digitis in ſole ꝛ adminiſtrent aut ceruſe ꝛ alumis añ.viij. corticū eris ſalis gēme thuris floris eris corticū granatoꝝ oliuꝫ ana ꝑtes.ij. calcis pa.i. cere.ʒ. olei myrtini q̄ntū ſufficit. Et iterū merdaſengi olei añ.lib.i. gallaꝝ nō pforataꝝ ariſtol̄.añ.ʒ.i. ammoniaci.ʒ.i. mumii thuris.ʒ.ij. fiat ex ḡ̄ unimentū ſuper ignē ꝛ moueat cum radice cāne.

¶ Curatio fiſtulaꝝ ꝛ corioꝝ q̄ nō ꝓglutinant. Ca.xx.

IN fiſtulis vō ꝛ eaꝝ iudicijs ꝛ ſpēb⁹ ipſaꝝ iaꝫ eſt dictū qꝫ dictū eſt. Dictū qꝫ neceſſariuꝫ eſt de regimine curſus virus ꝛ humiditatū corruptaꝝ ab eis cū ꝓparatiōe aut pforatiōe iā declaratum⁹ iterū in locis ante hūc locū. Curatio aūt ꝓpria fiſtulis diuerſificat iterū. Fiſtule.n. aut ſunt recētes currētes: aut ſunt antiquę quaꝝ ꝓcauitates iaꝫ ꝓfundate ſunt in carne vehemēter: ꝛ iſte quidē ſunt difficilis curatiōis. nā illud qꝫ neceſſariū eſt in hoc ē acceptio illius ꝓcauitatis totius cū inciſione eradicāte ex laterib⁹ cū nouacula aut alijs aut p cauterū cū igne aut cū medicamine ꝛ illud ē prauū ꝛ iquietū ꝛ ꝓpue qñ eſt in vicinitate nerui aut mēbri ſublimis. Et fortaſſe eger eſt dēluuio ad ꝺ vt remaneat illud cū eo ꝛ toleret illō q̄ꝫ vt patiaf ei⁹ curā. Et fortaſſe eſt poſſe vt exiccef ꝛ corrodaf eius caro vnctuoſa fraudulēta ītra ipaꝫ ꝛ exiccef reſiduū carnis ei⁹ mortue ꝛ ꝓſolidetur ꝛ remaneat geta ſpatio lōgo p̄ter qꝫ ſit adhuc ꝓſolidata itegre. Et q̄ vult illud: opꝫ vt mūdificet fiſtulā a carne fraudulēta vnctuoſa que ē in ea: deide ipleat eā medicis exiccatiuis ꝛ dimittat eā cū diſpōne exiccationis eius: qm̄ ipſa remanet dum nō cadit timor īrepletione aut humiditate complexionis aut aduētu aque aut ſitu iacēdi ſuper eā doloroſo aut offenſione aut verberatione aut tuſſi aut tremore. De curatione vō eradicationis ei⁹ ꝛ ipſi⁹ euulſionis ſcias qꝫ cū ipſa eſt fraudulēta putrida antiqua nō eſt medicamē niſi abſciſio cum aduſtione aut cauteriʒare eā cum igne ſm qꝫ oſtendimus cuꝰ perforatione meatus tortuoſi inter meatus eius vt ſciaf itentio cauterij ꝛ penetratio cū cautela inuentionis eius donec coquat vel cauteriʒet ꝛ abſcindaf. Et cauterū cū medicis acutis eſt ſicut ſunt ſal ammoniacum ꝛ arſenicū ꝛ ſulphur ꝛ flos eris. Et argētū viuū eſt de ſūma eorꝫ extinguaf argētum viuū ꝛ miſceaf cū tāto limature ferri q̄ntū ipſum eſt: ꝛ alchali q̄ntū eſt eius medietas: ꝛ calcis quātū eſt ei⁹ medietas: ꝛ ſublimef in alutbel: aut p̄focef in cbimina ſm qꝫ faciūt illi qui occupati ſunt cū boc capſo ꝛ ſublimef ſicut ſal. Cū ergo ponit ex eo ſup fiſtulaꝫ ꝛ inflāmaf ꝛ aſſaf ꝛ ſeparat a carne qꝺ accipiaf cū forpicibus ꝛ extrahaf ꝛ aſſiduef cibato mēbri ex butyro vna bora poſt aliā vt queſcat dolor deinde curef curatione vlcerum. De fiſtulis vō que eſt recens opꝫ vt abluatur cuꝫ medicinis fortibus ſicut cbatran ꝛ aqua cinerū ꝛ aqua maris ꝛ ſicut ſalſa ꝛ aqua ſaponis permixtis cum ea arſenico ꝛ ſale āmoniaco ꝛ aqua ſublimata ex calcucecaumenon ꝛ ſale āmoniaco ſicco ꝛ ex ſanguine nō currente ꝛ aqua in qua non decoquuntur alchali ꝛ calx corticum ouorum ꝛ calx. Cum ergo mūdificata fuerit ponatur ſuper eam medicamē de cberua. Et emplaſtruꝫ de arſenico reiterato in medicinis algarab eſt mirabilis iuuamenti. Et medicamē Hal. alcartuſin. Et medicine compoſite ex draganto ꝛ calcadis ꝛ ere vſto ꝛ floze eris ꝛ que ſunt ſimilia illis ꝛ ex cētaurea ꝛ farina herbi ꝛ ireos ꝛ ſuruciaꝝ. Et iam experta eſt radix ſcolopendrie. nam ipſa cum fiſtula impletur ex ea ſanat ipſam. Et ſimiliter cū fiſtula impletur ex elleboro iterum ꝛ dimittitur tribus diebus ſanat ipſaꝫ: ꝛ ſimiliter alſemij ꝛ ſimiliter ſuccus cucumeris agreſtis cuꝰ glutino albumin aut ſuccus radicis almaroth aut flos eris aut ammoniacum ꝛ calcadis et dragantum ꝛ colcotar ꝛ gummi cuꝰ aceto. Aut ſumatur vrina infantiuꝫ ꝛ ſine ceſſatione teratur in mortario plumbeo donec inſpiſſef ꝛ exiccetur ꝛ adminiſtretur. Medicamen quo vtunf illi de Alexandria opponacis dragāti aſſari ꝛ colcotar ꝛ floris eris ꝛ aluminis omnium ana pars vna: cantaridarū pars media: fiat pulis aut emplaſtrū aut aggregetur cū aceto in quo decocte ſunt cātarides ꝛ fortaſſe ponitur cū eo mel. Et iterū ſumantur aloes ꝛ flos eris ꝛ merdaſengi ꝛ cortices ouorum calcinati quod eſt eis fortius plurimum ꝛ permiſceantur. Et iterum medicine fortes quas diximus in capitulo eorum que ſunt difficilis conſolidationis: ꝛ cuꝰ apparet caro bona adminiſtra conglutinantia facientia naſci carnē. Et quādo eſt ꝓpe eā os corruptū: tunc opꝫ vt rectificef ꝛ curef curatione ſua. Et cū vides humiditates virulētas minorari aut famoſas redire: tūc iā curatio ꝓfert.

¶ De carne addita super vulnera. Cap.12m.

IN curatione illi⁹ sunt nocie medicine abstersiue t exiccatiue: t qnto magis sunt mundificatiue tanto sunt meliores. Et opz vt nō expectet ꝺ de adiutorio nāe qđ expectat in nascētia carnis: nascētia.n. carnis est opus nāe. Et oē qđ nā nasci nō facit: siue sit cū adiutorio medicine aut absq3 ei⁹ auxilio est ꝺ̄ctū operationi nāe: pp illud igit opz vt sit plurimū sustētationis sup medicinā. Et scias q trocisci facti ad ꝺ nō ꝓferūt illi qđ ex ea antiquū est imo recēti. Qđ si ex eis fuerit aliqd nocīuz tunc oportebit vt in faciēdo trocīscos sit ꝓseruatio t reponant in loco qđ nō corrūpat aer. Et iaz laudate sunt ad ꝺ feces aceti: sed illud nō est apud me pcm⁹ sanū: t facere eos trocīscos t formas similes auellanis est magis cōseruās virtutem. Qz vo vī q ipsa indiget vt imbibat aq̄ calx de arsenico t alijs est illō qđ ꝑparat cū ad resolutionē virtutis t adiuuat aerē corrūpentē eā. Et medicamē qđē qđ est grossius t fixionis virtutis est magis inuanuū in hoc capīo: nō ex parte virtutis: qm̄ fortasse subtile est fortius: sed ꝓpterea q ꝑsio ei⁹ ex aere t humorib⁹ cōmixtis est nior t fixio ei⁹ cū dispōne sua est maior. Et iste medicine sunt sicē cortices eris t ostraca adusta t due spēs eruginꝝ adustorū cū carnib⁹ suis. Verū eruginꝝ remanēt t ꝓstrigūt carnē plus q̄ oporteat. Et forti⁹ de illis que numerauimus est flos lapidis noīati esse t fortius eo est scorie t glutinū auri t colcotar. Et dragantū adustionis minorat virtutē eoꝝ t mordicationē simul t addit eorū subtilitationē: t flos eris est fortis t non est sicē ginar t ꝓprie factū ex cornicib⁹ eris. Et ex eis q̄ corrodūt carnē additā est vt lauiant alchali t calx nō extincta t dimittat in sexcuplo sui aq̄ in sole septē dieb⁹ t moueantur oī hora donec ingrossent t fiāt sicē lutū t fiāt ex eis trocisci t admīstrent: t silr trocisc⁹ ficticiꝰ t vnguētū viride est mirabile t viride factū cū sale gēma. Et vnguentum qđ noiat aleschoreticum corrodit carnē sine mordicatione t medicamē dudume t medicamē vianor t medicamē factū ex cornicib⁹ eris t minuti thuris est ꝓueniēs carni male t accipit būiditatē sicē cortā t oēs medicine facte ad hoc vt mittant in nasum.

¶ Regimen vlcerum disruptorum post consolidationem. Cap.13m.

GRatio post eorum disruptionē est vt accipiatur caro mala t os quidē sequit eā: deinde occuparis in desiccatione ei⁹ fm q scis. Et extrahentia ossa fortasse sunt cum medicinis attractiuis sicut sunt folia papaueris nigri emplastrata cum folijs fici t sauich aut semen iusquiami albi t calcadis equalibus partibus emplastrata.

¶ Eradicatio vestigiorum vlcerū t vulnerū. Cap.14m.

IAdiget eradicatio vestigiorū vlcerū t vulnerū medicis absterssiuis fortis absterssiōis mūdificatiuis t sint virtutes eaꝝ ꝓxime virtuti eius qđ abstergūt: g̃ curet forte cū forti t qđ est min⁹ eo. Medicie aūt mūdificatiue fortū virtutū sūt. v̄.g. vt sumat sīma ferri cū lacca t trifera t liniant desup calx t mel aut succ⁹ calamēti t albugo ouī t arsenicū t lapis pumicis cū eo. Medicie aūt leues leniētes sūt sabe t farina ciceris t semē raffani t lutū molle rubī t cortices melonis. Et adeps asini est bona valde t ꝓprie qñ associant ei q̄dā p̄dicta. Vestigia aūt vlcerationis aut vberationis absterssio cū oleo de lilio delet velociter. Amplius tro. q̄s ego dicā in cap̄. decoratōis.

¶ Tractatus quartus de solutione continuitatis neruoꝝ t qđ nō pēdet cū restauratione de solutione cōtinuitatis neruoꝝ. Cuius capitula sunt.14.

¶ De vulneribus neruoꝝ t q̄ currūt cursu eoꝝ. Cap̄m.

PEruis pp vehemētiā sensus eoꝝ t ꝓximitatē suā cū cerebro accidūt ex vulneribus dolores vehemētes valde t lesiones valde magne sicē spasmi⁹ t ꝓmptitudo rōnis t multotiēs ꝓducūt ad spasmum absq3 antecessione lesionis prave t nō fit in eis excusatio qn illic sit apostema magnum absq3 dolore magno.

¶ Superius ꝺterminauit de solone ꝓximitatis que accidit membris magis carnosis: hic que est accidēs neruis vulnerosis. t rō est: qz diuersificant multū in curatione rōne accidentū que timent in solone ꝓximitatis neruoꝝ. Et ꝑ curā solonis ꝓximitatis neruoꝝ. Scō quarūdā dispōnū que associant q̄q3. ibi (Q̄q3 accidit frustra.) ¶ Prima in duas. Primo dat modum curationis solutionis cōtinuitatis neruoꝝ que est magis manifesta vel vna. Scō a cuius que est sicut ptorsio vel attritio. ibi (Cum neruus adducit.) ¶ Pria in duas. Primo notificat nobis banc solutionem continuitatis. Scō ponit curam. ibi (Medicamen vulnerū neruorum.)

¶ Ad primi euidentiā ꝓsidera q notificatio ustus solonis ꝓximitatis est ostēdere prauitatē accidentū ꝓsequentiū ad illā t diuersificatē illius solonis ꝓximitatis: q̄ ex accidentib⁹ prauis est suspecta talis solō ꝓximitatis neruoꝝ. Primo g̃ vult q̄ ꝓ solone ꝓximitatis neruoꝝ est suspecta t molesta. Scō quot modis accidē ꝑ solone ꝓximitatis. ibi (Et oē vulnus qđ fit.) Tertio cōparat illa vulnera adinuicē t ad vulnera alioꝝ. ibi (Et vulnera qđē.) ¶ Pria in duas. Primo ponit accidēria sulpecta que sequunt solonē ꝓximitatis neruoꝝ. Jn 2ª pte ponit dispōnes que i eis difficilius sanant q̄ alioꝝ membroꝝ carnosoꝝ. ibi (Et q̄q3 q ex eis vulneratus est.) ¶ Prima in duas. Prio facit qđ dictū est. Scō que diuerat adaptat ad vulnera chordaꝝ t lacertoꝝ. ibi (Et silr.) ¶ Prima i duas. Primo ostēdit que sunt accidēria grauiora. Scō que sūt minus grauia. ibi (Et faciliores.) ¶ Cōsideradū q̄ nocumētū neruoꝝ qđā accidit circa ossiū fracturas: t de ꝺ nō dicit hic sed. 5. sen. qđā est solo ꝓximitatis a re pūgēte vel cadēte: q̄ de hac dicit ꝺ vult rubrica: video Aluicēna insinuat accidēria dolores spasmus t ꝓmptitudo ola sunt molesta vt apparet discurrēdo. Scō i sinuat cāz. nā ꝓpter vehementiā sensus dolor fortissimus pōt fieri t spasm⁹ ex dolore vnde fugit t vnde ertā cōtrahitur t permittio ꝓpter defectum virtutis ex dolore vnde resolutur spiritus. vigilia enim per viā ericcationis facit dispositionem: vt p̄z per Hippo. in afor. 10. parti. 7. f. Jn vigilia spasmus t desiptēria malū. Fiunt t accidentia ista in solutione cōtinuitatis neruoꝝ propter cōtinuitatē neruis enim solutis: q̄ cerebro cōcātis: ideo fiunt hec accidēria prava.

¶ Dubitat: q̄ vī duplex ꝺictio. Pria dicē ꝓducūt ad spasmū absq3 afflictione lesionis t dicit. illic apa. Jtē si apa g̃ dolor. t ipse dicit. absq3 dolore magno. ¶ Cōsideradū q̄ ꝺdruplr pōt fieri spasm⁹ in vulneribus neruoꝝ. Prio simplici cōtrarie doloris vī cerebrū ꝺbit. Scō cōcatiōe alicui⁹ vaporis maligni ex virulētia vel alia mā venenosa: vī ēt cerebrum fugit. Tertio ex alia mā q̄ reduit ad ītra ꝺ. g̃ tumuit loc⁹ ex cuius t postea ditrit t fit spasm⁹. Quarto g̃ cōem repletionē būoꝝ i corpe ex dolore q̄ cūtes ad cerebꝝ facit spasmū. Et qb⁹ apꝑet q̄ istoꝝ spasmoꝝ qdā nō sunt de repletiōe nec de inanitiōe vt ꝓmi t scōi: t qdā de repletiōe vt tertius. de repletiōe saltē in loco oīs neruoꝝ. Scō apꝑet quō fit spasm⁹ absq3 lesione prave: q̄ isto mō q̄ venit ad locū vulneris t tumefacit: t ꝺ qđ dicit. nō fit in eis neruis excusatio tē. q̄ mā trahit illuc: nō vī q̄ fit apa in suba neruoꝝ: sed in circūiacentib⁹: vel ꝙuis fit in substātia deliteſcit mā: t tunc cessat dolor t sequit spasmus.

¶ Et faciliores eorum dispōnes sunt febres. Et apata multa apparēt in alijs locis q̄ vulneribus: t sitis t vi

gilie ⁊ deficcatio lingue:⁊ ꝓpie qñ accidit illic aſpa.

¶ Conſiderandum.faciliores.quia facilius euenit:⁊ quia minus ſuſpecte.Et apoſtemata.propteres qz ex dolore in loco vulneris trahuntur multe materie ad omnes partes continuitatis neruorum.Sine tē.propter febrem ⁊ dolorem.Et vigilie.

babil 2ᵐ ¶ Dubitatur an ſit bonus ex vulnere neruoꝝ ſuperuenire febrem. ℣ Videtur ꝙ ſic:qz preſeruat a ſpaſmo.Contra:qz duo accidētia mala.ſ.febrē ⁊ ſpaſmū multiplicari penes q̄ ſi ſit vnū ſolū ℣ Dōm ꝙ vt accīs vulneris eſt malū:qz figūat aſpa:vt aūt accidēs cēpli catū ex ꝓpria cā vt humorali in venis qui ſunt māe putrefacte ē bonū ꝓ ſeruās a ſpaſmo.aliter ꝙ bonū.i.minus malū q̄ ſpaſmus.

¶ Et ſimiliter eſt diſpoſitio vulnerum chordaꝝ lacertorum ⁊ ꝓprie in latere capitis earum.

¶ Conſiderandus ꝙ ſicut neruus eſt ſenſibilior chorda ita magis timetur.¶ Conſiderandum ꝙ lacerti habent caput verſus membrum motuz:⁊ ſic eſt de eis vt de chorda:⁊ habent caudā verſus cerebrum:⁊ qz ibi intrat neruus eſt de eis vt de neruis.

¶ Et qñ aſpant nerui ⁊ q̄ eis ſūt ſiſſa aut aduenit eis frigus ſpaſmant.Et ſi aduenit eis putrefactio corrūpit mēbrū ⁊ augmētat.Et putrefactio qdem feſtinat ad eos:qm̄ ipſi ſunt creati ex humiditate quā ꝓgelauit ⁊ coagulauit frig⁹.Et ad hā qdē ꝓperat putrefactio ex humiditate ⁊ ex caliditate humida ⁊ decoquit in eo.

¶ Hic oſtēdit ex gb⁹ ſequit nocumentū vulnerib⁹ neruoꝝ.Et primo in generali.Scō in ſpeciali.ibi.Et ſimiliter aque frigide.)

¶ Conſiderandū ꝙ neruus ⁊ ꝓprie ſpaſmatis apoſtematis.ſ.ex vulnere.i.babenrib⁹ vitulentū nocet frigidum:qz ſpaſmat ꝛtrīgendo ⁊ prohibendo reſolutionem:nocet caliduz humidum quia putrefacit:quia humi.nerui cum frigido conſtant:ergo calidum diſſoluit:⁊ ꝓprie humidum:qz humidum dat fluxibilitatem.

bab⁹ 3ᵐ ¶ Dubitat:nerui ſunt frigidi ⁊ ſicci:ergo nō ab humido.Ite Ariſt. ponit.2.de gñōne cap.14.al.cap.4.ꝙ nerui ⁊ oſſa ſunt a calido. Item frigidū nō intrat opus nature.℣ Dōm ꝙ nā hic ſumit large pro omni materia generationi mēbroꝝ ſubiecta:nō q̄ dicant reſpectu cutis vel carnis ex mā humida.℣ Ad 2ᵐ dōm ꝙ a frido.i. calido diminuto.℣ Ad 3ᵐ dōm ꝙ caliditas aſſans ꝓducit infrigidationē.Et ex hoc oleū ꝙ nerui fieri ſunt a calido ⁊ ēt oſſa:ſed in facto eſſe a frigido:qz calidū facit euaporando humidū ꝛſtare per frigiditatē:⁊ ideo ad complementum requritur frigiditas.

¶ Et ſimilr aque qdē frigide nocēt ex pte ſpaſmi ⁊ calide ex ℞ ꝙ putrefaciūt ⁊ ſimilr oleū. Verū oleū qñq̄ eſt neciuz.ſ.illō qđ eſt calefactū ꝓp necessitatē ſedā dolorē aut ꝓp ſubtiliādas medicinas ⁊ facē eas currere:⁊ ſunt medicine reſiſtētes q̄litati humectāti ⁊ pīgentes ſole qñq̄ perficiunt hanc operationem.

¶ Primo facit hoc.Scō remouet dubiū.ibi. Verum.)Et hic aſſignat tres cās q̄re vtitur oleo.Prima ad ſedandū dolorē.Scōa ad ſubtiliādū ⁊ faciendū penetrare medicinas.Et alia ad remittēdū mordicationē.Medicine enī neruoꝝ nō debēt eē mordicatiue vt infra:ꝓſolāt ergo ſe medicina acuta mordicatiua ⁊ oleū.ſ.by.Si neru⁹ diſcoopert⁹ circūcirca.Si cooptus in pōctura poſt⁹ ſupra qz nō dubitam⁹:qz puenit ⁊ aperit ⁊ mitigat in.6.de ingenio.ca.3.

¶ Et quādoq̄ qui ex eis vulneratus eſt:apoſtematur etiā:⁊ eſt eius operatio tardior.Et ſimiliter ei⁹ maturatio ⁊ curatiuus ſuſceptio eſt tardior.Et quandoq̄ vlcerantur nerui ⁊ ſunt vlcera tardioris cōſolidationis ⁊ tardioris maturationis.

¶ Oſtēdit ꝙ ēt alie diſpōes ſunt difficiliores vt aſpa:tardius enī reſoluit frigiditate ⁊ denſitate ⁊ tarde ēt maturat ⁊ ēt vlceratur tardius tē.qz virtus ex dolore deficit ⁊ ipſi ſunt pauci caloris.

¶ Et omne vulnus quod fit in neruis aut eſt punctura aut ſciſſio.Et fiſſura quidez aut fit cum detectione nerui aut ſine eius detectione.Et illud quidez aut fit in longitudine aut latitudine.

¶ Patet.

¶ Et vulnera qdē cadētia ſm lōgitudinē in neruis ſalniora ſunt cadētib⁹ in latitudine:villus.n.ſan⁹ leduſ ex vicinitate iciſi ⁊ nocet ꝓpꝛ ⁊ nocet cerebro ⁊ facit accidere ſpaſmū ⁊ egritudines magnas.Et fit iterꝝ multotiēs neciuz:tūc abſcindere vulneratū ⁊ pūctū cū totalitate:⁊ ꝓpter ex eo qes ⁊ ſeparant accīta mala.

¶ Comparat primo vulnera neruoꝝ admiſcē.Secundo ad vulnera aliorum.ibi(Et vulnera quidem.)

¶ Conſiderandum ꝙ accipimus que ſolutio magis ſuſpecta.ſ.put cura:poſtea inciſio ſm latum non ex toto tē.

¶ Et vulnera qdē in pānículis ſūt leuiora eis q̄ ſunt in chordis nedū eis q̄ ſūt in neruis.Et tu qdē icis pānículū cū teſtimonio:⁊ fortaſſe ſciuiſti eū ex anathomia.

¶ Primo comparat vulnera panniculorum ad vulnera neruorum ⁊ chordarum.Secundo docet curare errorem.ibi(Et ſi panniculus.)Tertio vulnera ligamentorum.ibi Et in vulneribus.)

¶ Cōſiderādū mēbra cōiecantia cerebro ſūt ꝺ̄ nerui.Scō chorde. Tertio pānicul:⁊ nō ſumit ꝓ pānículo cordis aut cerebri:nō eſt hic ſermo de illis:ſed ſumitur panniculus cooperiens muſculos. Quarto ligamēta q̄bus muſculi ꝓiunguñt mēbra ⁊ ingrediunt in ꝓſtitutione muſculoꝝ:nūc nō eſt ſermo de ligamēto qō oſſa ꝓiungit:qz tale eſt inſenſibile ⁊ ſuffert fortes medicinas:vt.6.de ingenio.Sal.c.4. Ligamēta iꝫ ſunt chordē ſimilia:nō ꝓſt pati fortē medicinā:qz nō ſunt iuncta cū cerebro neq̄ ſenſum habent.

¶ Et ſi pānículus aſpat nō videt in eo iceſſus villoruz in lōgitudine:⁊ in chorda pāniculari videt iceſſus pāniculoꝝ in lōgitudine:⁊ chorda ē dura valde ⁊ nō eſt pānicularis in ei⁹ duritie ⁊ pānículus ſuffert futuraz. Et in vulnerib⁹ ⁊ diſruptionib⁹ que aduenūt ligamētis naſcētib⁹ ex oſſe ad os nō eſt malū ⁊ ſufferūt vehemētiorē curā:⁊ nō timet ex abſciſione neruoꝝ illō qđ timet de eoꝝ cōquaſſatiōe ⁊ de inciſione partis eoꝝ in latitudine quāuis membrū contrahat.

¶ Cōſiderādū ꝙ aliqñ cadit error:qz chorda late ſimilat pānicle:⁊ iō cū ex vulnē aſpat credit ꝙ ſit pānículus ⁊ curat cura pānículi ⁊ nō eſt ꝓueniēs:qz chorda eſt ſenſibilior pānículo ⁊ nō tolerat ita fortes medicinas nec futurā.ponit ꝙ ditā in trib⁹.Prio qz i chorda vt iceſſus.Scō qz chorda durior.Tertio qz nō tolerat futurā.

¶ Cōſiderādū nō eſt pānicularis duplr exponit.Primo.i.pānículus:⁊ tūc ponit ditaz inter chordā qz ē durior:⁊ pānículū qz nō eſt ita dur⁹.Alio mō exponit.nō eſt pānicularis.ſ.chorda i ei⁹.ſ.chorde rotūde duritie:⁊ tūc ponit ditam inter chordā rotūdā ⁊ lataz.

¶ Canon curationis ſolutionis continuitatis neruorum. Cap.2ᵐ.

Medicamen vulnerū neruoꝝ eſt illō qđ eſt calidū ſiccū ſubtilū ꝓtum eḡlis caliditatis ita vt nō mordicet:⁊ ſit ei⁹ exiccatio vehemens valde cū attractione nō cū ſtipticitate oīno. Et oē in quo eſt caliditas ſubtilis cū exiccatione vehemēti ſubtilis ſubſtātie nō euacuat ab attractione: ⁊ caucat ſtipticū in eis ⁊ ꝓprie in principio rei niſi ſit cuz abſterſione ſicut es uſtum ⁊ ſcoria eris. Et qđ eſt huius generis ſubſtātie ſubtilia tm̄ cū triturationē in aceto in quo nō eſt ſtipticitas. Et quandoq̄ timet ex aceto ⁊ ſubtiliatione eius ꝓceſſio caliditatis ſubtilis in re ſpiſſa. Et ſi nēcia eſt fortis caliditas:quandoq̄ tunc neceſſaria eſt vt nō ſit profundans tm̄ ſed vt frāgatur ⁊ declinet cū ea ex eo qđ ei admiſcet ad equalitatem vt calefaciat cum menſura ⁊ exiccet cum fortitudine. Et ſi fuerit neruus detect⁹ non ſufficit aliquid cui ſit acuitas oīno ⁊ eſt nocumentū illius cuz eo magnum. Et ſimiliter ſi inuenerit medicamē aut pannuz qđ adminiſtrat ſuper vulnus cui obuiat dum eſt frigidū actu:tunc leſio nerui ab eo eſt vehemens. Et qñ accidūt vulnera in neruis:tunc nō oportet vt ꝓperēt ad icarnationē:ſed opz vt incipiat a ſedatione doloris vaporādo cū pānis calidis ⁊ cum oleis calidis et cū oleo onfacino propter:quoniā in ipſo eſt ſtipticī

tas quedam ⁊ cū adipibus iterū. Et fit eorum calefactio supra tepidū ꝓpter frigida ⁊ similr fit tua intētio in sedatione ap̄atis. Et de illis que administrant etiā tūc sunt emplastra facta cū syrupo acetoso ⁊ cū aq̄ cicoreis. Et ex cibis ⁊ potib⁹ sicut farina fabar̄ ⁊ berbi ⁊ ciceris ⁊ lupini amari ⁊ lauic ordei ⁊ alia: imo ista iterū administrant antecq̄ ap̄ent. Et qñq̄ ꝓfert administrare illud qđ est leue. Cū ergo fit in eis illō ⁊ accidit securitas ex superfluitatib⁹ que effundunt per illud qđ administrat de flōmia ⁊ cūone: tūc icarna ⁊ nō sedes dolorē cor̄ cū aq̄ calida oino: imo cū oleo subtilium partū in quo nō est stipticitas cal'a vsq̄ ad terminū nō superfluū. calidū. n. superflue ⁊ frigidū nō ꝓsumūt ei. Et multotiēs qdē ꝓtingit qr vulnus tā appropinquat sanitati ⁊ nocet ei frigus ⁊ fit vehemens dolor ⁊ redit lesio ēre fit necessariū vt succurrat statim cū sedatione ⁊ cū oleis calefactis embrocādo cuz eis. Qz si nervus ille fuerit discoopert⁹ ⁊ fuerit icisio in lōgitudine: tūc stude vt cooperias ipm carne ⁊ pone super ipm medicinas pūgitiuas q̄s diximus. Et strige ipm cū pānis lōgis strictura colligēte ⁊ aggregante semp rē magnā loci sani. Si aūt disrūpat in latitudine tunc necessariū est fuere ipm. Et si nō nō ꝓglutinat. Et qñ ꝓperat res ⁊ times putrefactionē succurre quātū tibi est possibile. Qz si apostemet ⁊ adueniat frigus ei pueniet ei spasmus ⁊ putrefactio ꝓtrahit mēbrū quapr̄opter nō opz vt icarnet caput vulneris neq̄ colligat nisi post sanitatē. Cū ergo est in eo strictura amplict: qñ illud ꝓducit ad putrefactionē vulneruz per istud qđ aggregat in eis de virus ⁊ alia: ⁊ cū hoc dolor fit vehemēs ēre nō opz vt icarnet oino nisi post q̄s exiccat exiccatione decēti ⁊ securitas fit ex oi ap̄ate ⁊ putrefactione. Et ꝓpter illud opz vt soluat strictura super medicamē ⁊ medicamē vt festinet ex alio. Et fortasse solui in die aut in nocte bis aut ter. Et fortasse est necessariū vt faciat illud uteruz in nocte illius diei aut die illius noctis si fuerit in lōgitudine ⁊ ꝓprie qñ illic est mordicatio. Qz si nō fuerit tūc necessitas illius erit minor ⁊ sufficiet bis facere illud mane ⁊ vespere. Et opz vt obserues in medicinis cor̄ ne calefaciāt vltra q̄s sit necesse neq̄ abbreuiet in calefactione necessaria: ⁊ simuliter in absterſione ⁊ exiccatione ⁊ in ꝟruo vtriusq̄. Cū ergo videris qđ tā calefactū est tūc infrigida ipm. s. mēbrū cū mēsura que minuat additionem ab eo qđ est necessariū. Et qñq̄z experiunt cerata facta cū euforbio sup crus bois sani similis infirmo in cōplexione sua ⁊ ipsius forma: ⁊ ꝓsiderāt an superfluāt in calefactiōe eius an nō calefaciāt ipm in aliquo de quo sit curādū: aut calefaciāt ipm calefactōe tpata ⁊ tūc fm illā q̄ntatē postea administrat sup infirmū ⁊ experiunt sup ipm scōo. Qz vt experiant sup aliuz de illis q̄ similant ei in pmis est melius vt nō sit nocīa in experiēta cor̄ sup ipm alteratio plurima. Et cū ꝟ toto cū nervus est discoopert⁹ ⁊ vulnus amplius valde nō suffert aliqd valde calm sicut euforbiū ⁊ sulphur ⁊ eis similia: imo idiget medicamie qđ est sicut thucia. Et iterū medicamie scō ex calce abluta ablutione viti ma in hora vna. Et opz vt sit oleū qđ administrat in ceratis ei⁹ ⁊ ei⁹ linimētis sicut oleū ro. ⁊ myrtinū qđ nō tetigit sal. Et glutinū iterū qñ administrat in istis medicamis opz vt sit ablutū. Et mel iterū vt sit ablutū ⁊ thucia opz vt sit abluta. Et non opz oino vt sit in eis de acuitate ⁊ mordicatione. Et si fuerit in eis stipticitas parua in curatione discoopti: ꝛz cū virtute resoluente sine mordicatiōe ⁊ ꝓprie qñ infirm⁹ est debilis cōplexionis. Membra itaq̄z digniora clōgari a frido ⁊ aq̄sitate ⁊ vētositate vel vnctuositate ⁊ eis similib⁹ sunt cū sunt discoopta: nō enī ē cor̄ nocumētū in discoopto cui obuiat ⁊ qr ledunt sicut est cor̄ nocumētum in eo cui nō obuiat nisi parū ⁊ nō obuiat nisi ei qđ ꝓtinet ipm ⁊ ipm sequit: ⁊ si nō fuerit excusatio tūc fm qđ diximus. Qz si fuerit illic virt⁹ aliq̄ in creatione alt in curatione: tūc nō erit malū si admistres trociscos Dauli ⁊ trociscos ō colcotar ⁊ trociscos Andronij ⁊ praſiū cū vino cocto aut cum oleo: in hyeme qdē cū oleo subtili: ꝛz in estate cū oleo ro. Et thus ⁊ glutinū alboti ⁊ albezard cū q̄ntate minore q̄z de medicis discoopti. Et de eo qđ rectuz est q̄liacūq̄z sunt vulnera est vt ponat sup medicamē methabazelenis ifusus in oleo. Et sicut nerv⁹ discoopt⁹ est dignior alio nervis vt alleuiatio fiat in eo: similr ligamēta que nascunt iter ossa sunt figurar̄ dignior vt operet sup ea cū medicamine forti. Ligamēta aūt que ꝓtinuant cū lacertis sunt iter vtraq̄z res. Et de vulneribus q̄b⁹ necesse est magis elōgare aquā est vulnus nerui: ⁊ similr frigus q̄ntus minoret tñ est de reb⁹ nocibilioribus ei. Et oleū iterū nocet ⁊ nō est necessariū nisi apud sedationē doloris calidū. Et nō opz vt abluat vulnus neq̄z cū aq̄ neq̄z cū oleo: imo sollicit⁹ sis vt abstergas humiditatē cū pānis aut lana in fine lenitatis neq̄z ēt cuz vino cocto nisi sis securus a nocumēto humiditatis ei⁹. Et qñ exigit aliq̄ egritudinū vt sup ipsam ponat ⁊ ꝓprie sup illud qđ est discooptū oleū: tūc opz vt trāseat sup ipm in pmis vinū coctū deinde oleū. Ingt Gal. accidit cuidā boi pūctura cū ferro minuti capitis ⁊ disrupta est cutis ⁊ ꝓtinuata est q̄busdā nervis manus ei⁹: medicus q̄ posuit emplin qđ tā expert⁹ fuerat in icarnatione vulnerū magnoz in carne: quare apostematus est locus. Et post q̄z apostemat⁹ fuit posuit desup medicinas mollificātes sicut emplastrū de farina tritici ⁊ aq̄ ⁊ oleo ēre putrefacta est manus bois ⁊ mortuus est. Et qñ accidit spasmus ex vlceri⁹ in eis: tūc de eo qđ necessariū est: si iam stricta fuerit scissura cutis est vt aperiat ⁊ administrent medicine cōferentes illis vlceribus exiccantes ea subtiles valde. Et vt sit sollicitudo in hoc vt perueniat ad profundum. Et qñ est vulneris disruptio ⁊ pūctura ⁊ nō est ap̄a tūc curatio est curatio localis. Et opz vt sit caliditatis fortioris ⁊ fortioris exiccatiōis q̄z illud qđ administrat sup scissurā: qñ illud penetrat ad egritudinez facilius. Et opz vt sit regimē vulnerati in neruis subtile ⁊ vt sit in vltimo subtiliatiōis. Et qñ dolor facit accidē ap̄a tūc necesse est dare cibū ⁊ ꝓprie qñ vulnera sunt in latitudine. nā necessaria est illic flebotomia vene sine sol-

licitudine ⁊ sine timore syncopis. v.g. Et oꝫ vt sit stra tus ei⁹ humidus: ⁊ obseruet membra ꝓpinqua vulne ribus cū iunctiõe ⁊ similiter caput eius ⁊ colluꝫ ⁊ sub ascellas ipsius cū iunctione si fuerint vnus in superio ribus: ⁊ similiter pectinem ⁊ inguina ⁊ propue si fue rit vulnus in inferioribus ⁊ partibus cruris.

¶ Primo ponit modū curationis taliū vulnerū: ⁊ q̃lis oꝫ esse virt⁹ medicine ꝓ. Scõo ponit medicinas. ibi (Glutinū. ¶ Prio ponit curā ad ꝓhibendū accidtia molesta spasmi ⁊c. ne eueniãt. Scõo ponit q̃ ueniãt. ibi (Et qñ accidit spasmus. ¶ Pria in duas. Prio ostendit q̃lia medicamina ꝓcurãt. Scõo q̃lia oꝫ cauere. ibi (Et de vulne rib⁹ a gb⁹ magis ⁊c.) ¶ Pria in duas. Prio facit qđ dcm̃ é. Scõo cõparat modū curatiõis nerꝛoꝝ ad modū curationis ligamẽtoꝝ. ibi (Et sicut neruus. ¶ Prima in duas. Primo in gñali magis po nit curā vulnerū nerꝛoꝝ cõprehẽdẽdo ẽt curā. Scõo in spãli oꝫ di uersitatẽ vulnerũ. ibi (Qz si neru⁹ ille fuerit discoopt⁹. ¶ Pria in duas. Prio ponit q̃lis oꝫ eẽ virt⁹ medicaminis qđ cõpetit vulneri nerꝛoꝝ. Scõo oñdit modū gñalẽ quẽ oꝫ obseruare cũ illis medi cinis in vulnere nerꝛoꝝ. Et si neru⁹ fuerit detect⁹. ¶ Pria in duas. Prio oñdit cui⁹ virtutis oꝫ eẽ ẽ medicamẽ. Scõo suũ dcm̃ modi ficat. ibi (Et si nẽtia. ¶ Pria in duas. Prio facit qđ dcm̃ é. Scõo qz aliqñ medicina est grossa ⁊ oꝫ esse subtilis docet eã subtiliare. ibi (Et qđ est.) ¶ Cõsiderãdũ q⁹ notificat illõ medicamẽ ꝑ positiõe. Et dicit q⁹ ꝑ hꝫ calm cõle vt mitiget. Scõo sit siccũ fortiter vt exiccet humiditates. Et suba neruꝛ ẽ ficca ẽt vt ꝓhibeat putredinẽ. Tertio sit subtilis subẽ vt penetret. Quarto attractiuũ rei subtilis subẽ. ¶ Notificat z⁹ ipm̃ quatuor ⁊ dicẽ q⁹ nõ mordicet ꝓp dolorẽ ⁊ nõ sit ꝑcutiẽ vt ꝓstrigit: ⁊ ꝓprie in ꝓncipio nisi stipticũ sit abster gẽs: qz tũc timor est de spasmo ex retẽtione medicie. ¶ Cõsiderãdũ q⁹ in vulnere neruꝛ aliqñ plus curamus de retẽtione mẽ: ⁊ iõ plus ad attractiuũ: aliqñ plus ad sedationẽ doloris: ⁊ tũc ad repe rate calas: aliqñ ad ꝓhibitionẽ putrefactiõis: ⁊ tũc ad siccas ma gis. Dꝫ. ¶ Timet 2. puenit penetratio: alis ꝓcessio i re spissa. i. me dicina spissa facit ipsam penetrare. vel i. in neruo q est subẽ spisse: ⁊ tũc cũ acetũ hẽat duas ptes. s. frigidã ⁊ calidã: illa calida põt pe netrare. ¶ Sciendũ q⁹ si est neruus discoopert⁹ nõ vtimur aceto.

¶ Medicie vulnerũ nerꝛoꝝ ⁊ vlcerũ ipsoꝝ. Laꝑ.3ᵐ.

GLutinũ alboti est de melioribus medicinis vulnerũ nerꝛoꝝ. Verũ illis q̃ sunt sicut ifan tes ⁊ mulieres ⁊ cui⁹ cõplexio est vehemẽtis humiditatis sufficit qđ ẽ sicut glutinũ alboti solũ puluerizatũ cũ pauco oleo qđ ipm̃ leniat ⁊ viscoꝛ sum faciat si fuerit siccũ ⁊ resina loco eius. In illo aũt cuius cõplexio est siccior ⁊ caro durior oꝫ vt misceatur cũ eo euforbiũ ⁊ qđ est ei simile aut vet⁹ aut recẽs aut parũ aut multũ ꝛm cõplexionẽ corporis ⁊ ei⁹ cale factionẽz. Et sit sũma ei⁹ qđ daf de forti recẽti. ʒij. ꝑs ceberat aut de glutino alboti aut ei simili sit. iij. ꝑs ce berat aut eius cũ quo misceaf. Et q̃q admiscẽ ei ꝓter euforbiũ de lacte titimalli: qm̃ est mirabile ⁊ de asa ⁊ de serapino ⁊ de oppoponaco ⁊ qđ est debilius. s. bau rach ⁊ spuma ei⁹ ⁊ sulphur calefactũ cũ oleo ꝛm q̃li tatẽ fortitici balnei ⁊ flos lapidis asus ⁊ oẽ attracti uũ humiditatũ ad exteriora ⁊ dragantuz iterũ ⁊ eius purgationis eris ⁊ ꝓglutinatio auri. Et fortasse nõ re perit in ꝓncipijs vulnerũ nerꝛoꝝ nisi fermentũ ⁊ ad ministraf ⁊ ꝓfert eis ⁊ attrahit ex ꝓfundo attractione bona. Et multotiẽs iuuanf cũ fortitie vasoꝝ apũ cuz est nõ ꝑfens euforbiũ aut farina loliꝫ cũ aq̃ cineris em plastrata. Et administratio glutini alboti in est melioꝛ res cũ q̃ icipif. Et post ipm̃ sicut emplin basilicon cõ fortatũ cũ eo cũ quo oꝫ vt ꝓfortef de illis que dicta sunt: ⁊ fortasse pmiscef cũ ceratis ⁊ calefacit ea ⁊ oꝫ vt sit ablutũ. Et qđ eo melio⁹ est: est illud qđ est ablutũ cũ aq̃ maris i sole calido: ⁊ q̃to abluf plus fit magis innatiuũ. Et de medicinis bonis est medicamẽ Gal. cõpositũ ex cera ⁊ resina ⁊ euforbio ⁊ pice ⁊ olco grossi de vnoquoq̃ sit ꝑs media ⁊ de olco pars vna. Et oleũ balsami cũ subtilitate sua nõ est multe calefactio nis: dico ꝓp velocitatẽ sue resolutionis. Et cuz vulnera fuerint guaczíratũ aut pũctura ⁊ nõ associaf eis apa neq̃ putrefactio: tũc oꝫ vt administref emplin cum euforbio aut fimo colũbuno: ponaf i corpe subtiliori euforbiũ ⁊ in spissiore fimus columbinus ⁊ adde ⁊ mi mue ꝛm q⁹ vides de dispõne corꝑis ⁊ ei⁹ forma: ⁊ dila ta si sunt stricta. Et scias q⁹ medicamẽ qđ nẽciũ est in gauzi nẽciuz est vt sit fortius eo qđ est nẽciuz in scis sione. Et cũ accidit in vulnerib⁹ putrefactio: tũc sera pinũ est bonũ ⁊ farina berbi. Verũ cũ accidũt apata: tũc farina ordei ⁊ farina fabaꝝ ⁊ farina berbi iterũ q̃ tã ẽcocte sũt cũ aq̃ cineris aut aq̃ pura in q̃ sit virt⁹ se rapini. Et cũ vides vulnera ad sanitatẽ puenire nõ ti meas tũc administrare desup vinũ coctũ: oꝫ ergo vt administres medicinas infusas in eo deinde calefac ipm̃ ⁊ accipe ipsum cũ pannis infusis ⁊ stunge desuper.

¶ De apatib⁹ q̃ accidũt neruis vulneratis. Laꝑ.4ᵐ.

IAm scif ex eis que ꝓmisimus ⁊ scire fecim⁹ ex canone curationis nerꝛoꝝ quis sit mo dus curatiõis apatũ q̃ accidũt eis cũ vul nerant. Et oꝫ vt iterem⁹ illud explanãdo. Dico q̃ illud qđ Gal. dixit in libro catage nis. Jngt cũ accidit in vulneribus nerꝛoꝝ ⁊ mẽbroꝝ nerꝛosoꝝ flegmon ⁊ flegmõ est fortis iflãmãs valde: tũc oꝫ vt administrenf in curatiõe ei⁹ medicie facte cũ aceto ⁊ lapidib⁹ muneralib⁹ q̃s dixit: ⁊ plin eoꝝ est in tractatu scõo catagenis: quarũ vna hec est. ℞. cal cadis. ʒ.i. ⁊ quartã ⁊ dragãti. ʒ.ij. ℈. ⁊ quartã ⁊ scorie plũbi. ʒ.ij. ℈. ʒ. ij. ℈. ⁊ corticũ thuris. ʒ.i. ℈. bezard. ʒ.i. ⁊ ce re. vij. ⁊ olei. ʒ.ij. ⁊ aceti fortis lib. ij. ⁊ q̃rtã: terant me dicine sicce ⁊ infundaf cũ aceto. ꝓ. vicib⁹ ⁊ soluanf ea q̃ soluunf: infrigidenf ⁊ misceanf oĩa in olla ⁊ moueanf motu exq̃sitissimo donec equẽtur. Et oꝫ vt distillef sup membrũ infirmũ ex oleo bis aut ter in die. Et cuz ponif hoc medicamẽ desup oꝫ vt ponaf super ipm̃ deforis lana tã ifusa in aceto ⁊ oleo calefactis eq̃li ca liditate. Tã nõ est aliqd nocibilius oĩno neruis infir mis neq̃ deteriꝰ sup eos q̃ illud qđ est frigidũ. Qz si necessariũ sit emplastrare ista membra in dispositiõe emplastro facto cũ aceto ⁊ melle ⁊ cinere: ⁊ tunc oꝫ vt emplastrum sit coctũ ⁊ vt sit farina eius farina ber bi. Si autem non fuerit tibi ꝓsens tunc administra farinam fabarum aut ordei.

¶ De atritione neruoꝝ ⁊ eoꝝ torsione. Laꝑ.5ᵐ.

CUm neruis aduenit atritio tũc si nõ fuerit cũ eo vulnera neq̃ apata ad hoc curef cũ eo qđ sedat dolorẽ. Et silr qñ accidit apa tũc nõ curet ipm̃ cũ eo qđ rũpit sẽ aq̃ cine ris ⁊ silla: imo cura ipꝰ cũ sedãtib⁹ dolorẽ. Et silr oꝫ vt embrocef mẽbrũ cũ oleo calefacto em brocatiõe ꝓtina. Et sint i vtute illi⁹ olei mollificatio ⁊ resolu. Et de oleis bonis in hꝫ ẽ oleũ anbetinũ ⁊ oleũ de alacboen ⁊ oleũ de rutba ⁊ similiter emplastra cõ nenientia ad illud. Et simil⁹ maluauisc⁹ est mirabilis

cũ terif̃ ꝛ ponif̃ sup̃ neruos trutos. Et caro vermeliaꝫ est mirabilis. Et fortasse curaf̃ cũ cepa bis cocta. Q̃ si fuerit illic apa tũc regimẽ in sedatione apatis eius est vt administref̃ desup̃ ꝯgellatũ vuc cuꝫ vino ꝛ pauco aceto ꝛ oleo cũ q̃ntate ꝙueniẽte ꝛ calefiat cũ eq̃lita te ꝛ submergaf̃ lana sordida ꝛ ꝓpe lana byssopi ꝛ po naf̃ desup̃. Et si fuerit hec lesio in tũcuris tũc illic est melius vt sedef̃ dolor ꝛ ponaf̃ medicamẽ fortꝫ ꝛ cõ positũ cũ eo qđ maturat ꝛ resolut: sed cuꝫ stupiciate tẽperata ꝛ opponaf̃ ꝑ id apatis ꝛ non addat in eo. Et ꝙsidera in dolore ꝛ apate ꝛ intẽde ad id ex eis qđ est vehemẽtioris itẽtionis. Et q̃n nõ est dolor tũc ꝓsora ꝛ administra id qđ est forte sicut aq̃ cineris ꝛ aceti ꝛ vinũ iterũ. Et q̃n apa iã ꝓlõgatũ est tũc ꝓsorta medi camẽ factũ cũ aq̃ cineris ꝛ qđ fit cũ sordibe balnei. Q̃ si fuerit illic in carne vulnera ẽt tũc necessaria sunt illa in q̃bus sunt cpaccatio fortis ꝛ aggregatio ꝛ stricture q̃bꝰ colligaf̃ partes sicut farina fabaꝝ ꝛ acetũ ꝛ mel ꝛ est medicamẽ bonũ. Et si vis vt sit fortioris epacca tiõis pone in eo farinã herbi: ꝛ si adest volũtas vt sit fortius iterũ ponaf̃ in ipso radix lily. Et si fuerint vul nera taliter vt nõ curef̃ de eis: tũc curenf̃ nerui cũ eo qđ ꝓhibet apationẽ neruoꝝ ꝛ nõ sit occupatio cũ eis ꝛ caro ostreariũ est mirabilis: ꝛ q̃q̃ curaf̃ cuꝫ cerato ex sale: ꝛ empl'm cũ olibano ꝛ myrra est cõis uuamẽ ti in vtriq̃ dispõib⁹. Et si fuerit cũ vtriq̃ reb⁹ do lor clamosus: tũc opꝫ vt misceaf̃ cũ medicis pix ꝛ em plastref̃ cũ illo cal'o. Et opꝫ vt caueaf̃ in torsione ner uoꝝ aq̃ ꝛ nõ approximef̃ neq̃ cal'a neq̃ frigida: imo administrenf̃ olea qbꝰ est virtus aromaticoꝝ stipti coꝝ calefacta ꝛ specierũ cũ quibus est hec dispositio.

¶ Judicia neruoꝝ corruptoꝝ. Cap̃.6ᵘᵐ.

Quandoq̃ accidit fractis neruorum corru ptio: ꝛ est necessariũ vt extrabaf̃: oꝫ ergo vt extrabaf̃ extractione vene cruris.

¶ De neruoꝝ duritie ꝛ eoꝝ torsione. Cap̃.7ᵘᵐ.

Hoc multotiẽs accidit a verberatiõe aut ca su: ꝛ q̃n ꝑmitur sentif̃ cuꝫ eo stupoꝛ. Et cura durities neruoꝝ ꝓpria est curationi apatuꝫ ouroꝝ ꝛ alroſ bot: ꝛ nos dixim⁹ i tabulis me dicinaꝝ singulariũ ꝛ in antidotario q̃ necũ est reme morari de medicis ei⁹. Et qđ narrabum⁹ hic sunt me dicine experte in eo de qbꝰ sunt leuce sicut vt sumaf̃ bdellij iudaici põdus 3.x. ꝛ infundaf̃ in aq̃ ꝛ soluaf̃ i ea ꝛ ꝑficiaf̃ cũ eo q̃tũ ipm est de radice maluauisci ꝓtri ti valde ꝛ emplastref̃ cũ eo. Et sumit radix lily ꝓfecta cũ ꝯgelato vue. Et uteꝫ ãmoniacũ ꝛ galbanũ ꝛ eusoꝛ biũ aggregata cũ fece olei. Et uteꝫ sumaf̃ semẽ alma ru ꝛ fiat empl'z cũ vino cocto. Et uteꝫ medicamẽ dia quilon cũ medietate fuli de stercore caprino ẽ vltimũ.

¶ Rememoratio egritudinum ossium. Cap̃.8ᵘᵐ.

In ossibus aũt accidũt egritudines ex corru ptione cõplexionis ꝛ ex solutione singularis ꝛ fractura ꝛ dislocatione ꝛ putrefactiõe ꝛ vl ceratione ꝛ excoriatione: ꝛ nos qdẽ logmur de fractura ꝛ dislocatione que indigẽt restauratione post hunc locũ. Illas aũt que de eis indigẽt alijs me dicinis dicemus hic querentes auxilium a deo.

¶ De ventositate spine ꝛ corruptione ossis. Cap̃.9ᵘᵐ.

Ventositas spie cã lũt humores acuti pene trãtes in os corrodẽtes ipꝫ. Et icessus vẽto sitatis spine ẽ icessus doloris tũcuraꝫ. Ve rũtamẽ mã in dolore tũcuraꝫ est in carne ꝛ mã in vẽtositate spine ẽ in osse. Et eiꝰ addino corrum pit ossis partẽ vnã post aliã. Dixerũt qdã q̃ spina est spasmus in toto corpore ꝓpter vlcus ꝛ non affirmaf̃.

¶ Signa corruptionis ossis. Cap̃.10ᵘᵐ.

Cum ossi accidit corruptio vides carnẽ sup ipm mollescere ꝛ mollẽ fieri ꝛ incipit in via fe toris ꝛ virus ꝛ penetrat per cã tẽta facile ad os. Cũq̃ ꝓuenit ad os nõ iuenit ipꝫ lene ita vt lubricet ab eo: imo adheret ei parũper ꝛ q̃si iuenit rẽ nõ firmã in seipsa: imo habentẽ fracturã aut putre factionẽ: ꝛ fortasse destruif̃ ꝛ lenif̃ ꝛ ꝓpter cum nõ est corruptio in principio. Nã in boza principꝫ nõ appet illud cũ tẽta. Et fortasse alr q̃n q̃q̃ signãt lubricitas eiꝰ superflua corruptionẽ eiꝰ ex hoc q̃ q̃n lubricat in eo tenta in oi latere significat seperationẽ panniculi ab eo: ꝛ illud ꝓpter corruptionẽ eiꝰ que incepit ꝛ illa que icipiet cũ corrumpef̃ caro supra ipm. Et cũ discoope rueris eã ab eo inuenies ipsum male coloris. Et mul totiens quidẽ antecedit ipm apa ꝛ corruptio carnis ꝛ membri in primis: ꝛ mors deinde venit ad ipsum.

¶ Curatio eius. Cap̃.11ᵘᵐ.

Curatio corruptiõis ossis est eiꝰ fricatio ꝛ ip sius destructio aut eiꝰ abscisio ꝛ ipsiꝰ seratu ra sive sit fistula sive nõ sit. Nã necesse est fri care ipm ꝛ radere aut cauterizare pueriẽdo ad vltimũ corruptiõis eiꝰ vt cadãt cortices corrupti ꝛ remaneat sanũ. Et q̃q̃ cadũt cortices ossiũ ꝑ medi cinas uteꝫ sicut cadũt cortices capitis ꝛ alioꝝ. Et de illis est medicamẽ cuius hec est descriptio. Rx. aristol. trecos myrrã aloẽ cortices plante oppoponacis cãbũ adustũ scoriã eris cortices pini: aggregef̃ ꝛ ẽ mirabile faciẽs cadẽ cortices ossiũ ꝛ nasci carnes bonã sup̃ ea. Et si fuerit corruptio ossis ꝓfundioꝛ illa tũc necẽ est ꝓcauare ipm. Q̃ si corruptio iã ꝓsecuta ẽ medullã nõ est excusatio q̃n assumaf̃ illũ os cũ medulla sua. Et si corruptio fuerit de illis q̃s nõ sanat nisi abscisio ꝛ se ratura totiꝰ ossis mẽbri aut plurimũ eius qđ circũdat ipꝫ: tũc sciat locũ i q̃ os vt incidaf̃: ita vt revoluaf̃ tẽta vsqueq̃ ꝙsequaf̃ locũ in q̃ iuenit adherẽtiã ossis vlti mã q̃n illic ẽ termin⁹. Verũ q̃n est os corruptũ ex ca pite coꝛe ꝛ anche ꝛ sicut spodilis doꝛsi tũc fugẽ ab eiꝰ curatione est melius ꝑ multoꝝ. Et si timef̃ q̃ corru ptio ossis sequaf̃ corruptionẽ carnis cuiꝰ casus acci dit priꝰ: tũc ifrigidare ꝛ accipere carnẽ ab eo est ꝙue niẽs ꝛ est eiꝰ cura. Et opꝫ vt infrigidef̃ membrũ sanũ cũ epithimatib⁹ que scruisti in cap̃. corruptionis car nis discooperte ab eo etiã ꝛ cũ coꝝ similibus.

¶ Modus seruãdi os corruptũ. Cap̃.12ᵘᵐ.

Aquit cleuef̃ caro ab osse: ita vt ponaf̃ i ex tremitate eius filum cũ quo tendatur ad su periora vel yme: ergo tendatur cũ eo mem

brum aut aliud ex illo loco ad iferiora vt nō associent ei dentes ꝛ sera ipsius. Et quādo est nbi necessariū serare costā aut os sub quo est tunica aut aliqd nobile sicut tunica costarū nuche pone sub sera laminá qua conseruet membrū nobile. Qa si caro fuerit fin totum dutatem suaz tota discooperta tunc sera ipm: quoniá nō outur caro super os quod iam discoopertū est ex omnibus latenb⁹ suis. Qa si partes ossis corrupti fuerint proxime tuncture tunc extrabe ipsuz ex tunctura. Et si corrumpitur os brachij totum aut cruris tunc auferatur totum. Caput autem anche ꝛ coxe ꝛ spondiles dorsi quando corrumpuntur tunc fugiatur ex curatione eorum propter locum anche.

¶ De eo qđ remanet de frustis ossium ꝛ corticum eoꝝ in vlceribus consolidatis. Cap. 13m.

ILlud qđ est melⁱ⁹ est vt nō festinet in extractione eoꝝ imo dimittant nāe ꝛ adiuuent ꝛ illud cū attractione pauca eoꝝ que extrabūt in spatio non festino. Et non moueantur cū medicinis ꝛ operatione manus: nam qđ extractuz est violenter non euacuatur quin faciat accidere vlcera fistulosa. Cum ergo expellit ea natura ad cutez ꝛ incipiunt exire ꝛ iá separata sunt tunc incarna ꝛ cura vltima. Et similiter est iudicium in frustis eorum ꝛ pániculis de quorum veritate est vt manifestentur. naz cū tu properas ꝛ extrabis ea violēter tūc est in eis timor spasmi ꝛ permixtionis ꝛ febriū. qꝛ si fiat saniosa nō est in eis magnum nocumentum. Si autem vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamē huiusmodi: sumantur oleuz vetus ꝛ cera citrina ꝛ sordities vasorum apum que vtreqꝫ sint quantuz est oleum: deinde soluátur omnia deinde sumatur pars vna euforbij ꝛ pars vna lactis titimalli ꝛ tres ptes aristologie ꝛ fiat ex eis sicut ceratum. Et sumantur iteruz ammoniacū ꝛ bdellium ꝛ liniantur cuz oleo de lilio: deinde aggregando totum cum contritione fiat emplastrum ꝛ ponatur desuper: ipsum enim est de illis que extrabunt ossa cum velocitate ꝛ facilitate.

¶ De medicinis fracture ossis. Cap. 14m.

FRacture est curatio cū manu quá dicem⁹ ꝛ curatio cū medicinis quas dicem⁹ ꝓferēb⁹ fracture ossiū ꝛ torsiōi. Epithima ad fracturá ꝛ torsionē. Rx. mugath mes excorticatorū añ. ʒ. aloes mahuam ci albi acbacie añ. v. lutⁱ. ʒx. liniátur cū albumine ouⁱ si fuerit apa calidū. Iterum folia alcibⁱ ꝛ cupressi ꝛ myrti ꝛ salicis terant ꝛ exprimant ꝛ fumant gallia ꝛ rose ꝛ cepa narcisci ē de illis q̄ dcá sⁱt ꝛ de sandalis rub. ꝛ bolus ar. ꝛ laudanū ꝛ saufel ꝛ cha maba ꝛ altea ꝛ mes ꝛ acbacia ꝛ mellilotū ꝛ sansucū ꝛ adde in eo si indiges calefactiōe ꝛ sansucū ꝛ enulá ꝛ cu pressum. Ad fracturá ꝛ torsionē cuz apate calido. Rx. mes excorticatoꝝ. ʒ. ʒx. mugath balaustie acbacie emplastret ꝛ est forte valde. Et de medicis eⁱ⁹ sunt folia myrti ꝛ laudanū ꝛ gallia ꝛ croc⁹ ꝛ lutū ē bonū atrinoni. Et oleū iterū est muatuū ad fracturá ꝛ ad dislocationē ꝛ ad torsionē. Iterū mugath ꝛ mes altea acbacia lutum aloes myrra liuantur cum aqua myrti.

¶ Clarissimi doctoris Gentilis de Florētia super primū ꝛ secūdū tractatū Fen quinte quarti canonis Auicēne. ſ. de dislocatiōb⁹ ꝛ fracturis: quos Dyinus nō exposuit: expositio incipit feliciter.

¶ Fen qnta iciput de restauratione: ꝛ est tractat⁹ tres.

¶ Tractatus primus de dislocatione ꝛ restauratione.

¶ Sermo vniuersalis de dislocatione. Cap. pm.

DIslocatio est egressio ossis ex loco suo q ē p nām apō illō qō ei vicinū existit integra. Si aūt nō egrediat integre noiat sepatio tm cture ad ptē ꝓfunda ꝛ aut ꝓcedēte aut eminēte q̄ cognoscit sensu. Et ē sepatio nō ite gra quá qdaz noiant torsionē. Cū g ē lesio q̄ no mouet os: ꝫ attrahit qō ꝓtiet ipz: tūc ē alguaem ꝛ nō ē ex gñe torsionis: ꝛ qñq accidit tūcture res tertia: ꝛ est vt elōget ꝛ addat sup longitudinē suá nāle: ꝛ nō ꝓsequt ad b dislocationē: verūtñ fit facilis dislocatiōis: ꝛ illō qdē multotiēs accidit i adiutorio ꝛ copa.

POstq̄ Aut. in superiori sen determinauit de solone ꝑ nuitatis ꝛ cura eⁱ⁹: in ista qnta sen determinat de restauratiōe. ¶ Notandū q̄ ossa dislocant ꝛ franguntⁱ: ꝛ differētia iter dislocationē ꝛ fracturā est ista q̄ dislocatio est ꝓpria tūcturis vt quādo os egreditur a tuncture sua. Fractura est ꝓpria ꝓtinēti ossiū vt qñ os frangit nō in tūctura. Et tō ista sen diuidit in ptes duas. Quia primo determinat de dislocatiōe. Scōo de fractura. ibi (Fractura.) ℣ ꝓma in duas. Quia p̄ determinat Aut. de dislocatiōe in gñali. Scōo in particulari. ibi (Accidit mādibule iferiori.) ℣ ꝓma i tres. Quia p̄ ponit capm gñale de dislocatiōe. Scōo ponit capm de signis dislocatiōis. ibi (Accidit in tūctura.) Tertio ponit capm de cura dislocatiōis in vñ. ibi (Nō eūatur qn dislocatio.) ℣ ꝓma i duas. Quia p̄ Auicē. ostēdit quid est dislocatio. Scōo ponit duos casⁱ. ibi (Et ꝓmuor dislocatiōe.) ℣ ꝓma i tres. Quia p̄ Aut. ostēdit qđ est dislocatio. Scōo ostēdit boies q̄ sunt magis apti vt patiant dislocationē. ibi (Et de boib⁹ sunt.) Tertio ostēdit que tūcture sunt faciles ad dislocādū. ibi (Et de tūcturis qđē sunt.) ¶ Dicit sic de ꝓma pte q̄ dislocatio est integra egressio ossis a loco ꝛ situ suo q̄ locus est p nām apud illud. ſ. os qō est alterⁱ ossⁱ vicinū. Et si tale os nō egrediat integre a tuncture sua nominat sepatio: ꝛ talis sepatio pōt fieri aut ad partē ostis ꝓcedentē. ſ. superiorez: que separatio cognoscit sensu. i. ad visum ꝛ ad tactū quā separationē qđā nomināt torsionē. Et subdit q̄ qñ est lesio nō mouēs locū ꝛ situ ossiū: ꝫ accidit illud qō ꝓtinet os nominatū alguaem: ꝛ hoc nō est de genere torsionis. Et qñq tuncture accidit res tertia: ꝛ est. ſ. ista res tertia vt elongēt. ſ. tunctura ꝛ fiat maior q̄ sit fm longitudinē naturalē ꝛ nō adhuc est dislocatio: verūtamen est facilis ad dislocādū. Illud accidit multotiēs in adiutorio. Deinde cū dicit.

¶ Et de hominibus est quidá qui p̄parati sunt dislocationi in iuncturis suis qm̄ ꝓcauitates ossiuz tunctu rarū suarū nō sunt ꝓfunde: ꝛ bucelle que ingrediūtur eas nō sunt intrantes: ꝛ ligamentū qō ordinatur inter ea ambo nō est firmū: imo debile in curatione sua mutū. Aut humidū suscipiēs extensionē. Aut iá effuse sunt ad ipsuz humiditates viscose lubricare facientes. Aut fracti sunt margines ꝓcauitatū ossiū in q̄s ingrediuntur de ossibus iuncturarum: quare fiunt concauitates prostrate super quas non est distinctio.

¶ Ostendit boies q̄ sunt magis apti ad dislocationē: ꝛ dicit sic: q̄ de hominib⁹ est quidā qui est preparatus dislocationi in iuncturis suis. Et nō est: q̄ ꝓcauitates ossiū sue iuncturaꝝ nō sunt ꝓfunde ꝛ bucelle que ingrediunt istas ꝓcauitates nō sunt intrantes in creatione sua in illas iuncturas: ꝛ sic os minuū abit pro sed ꝛ humidū est suscipiēs extensionē. ſ. faciliter: aut. ſ. si boies sunt apti

ꝑ dislocationez: ꝓpter q̄ multe humiditates viscose sunt effuse ad iuncturas istius hominis: aut. s. sunt apti ad dislocandū: ꝓpter q̄ margines ꝓcauitatis ossiū istoꝝ boiuz sunt fracti: q̄re fiūt ꝓcauitates ꝑfratti. s. plane sup q̄s nō est distinctio. Deinde, cum dicit.

¶ Et de iuncturis q̄dē sunt iūcture facilis dislocationis. Et de bis sunt iuncture ꝓaue dislocatiōis. Et de eis sunt medie. Facilis ergo sicut iūctura poplitis ꝓp lenitatē ligamēti sui: q̄m ipsa est creata lenis ligamēti ꝓp inuamēta scita in anathomia: ergo fit ꝓp illud facilis dislocationis: ꝛ ꝓp illud sustētat cū pila: ꝛ fit iterū facilis reditiōis ad salutē. ná facilitas reditiōis est fm q̄ntitatē facilitatis dislocatiōis: ꝛ difficultas eius est fm difficultatē ei⁹: ꝛ iūctura humeri est ꝓprima ei in macilētis nō in piguib⁹. Ꝓaue vō dislocatiōis sūt sicut iūctura digitoꝝ. ipe. n. fortasse nō dislocant: imo frangunt ante q̄z dislocent ꝛ sicut iūctura cubiti: ꝛ ꝓp illud reditio ei⁹ est ꝓaua. Medie vō sunt sicut iūcture anche. Et q̄nq̄z accidit vt fiat facilis dislocationis que nō est facilis dislocationis ꝓpter alīq̄z cārū: q̄re fit etiā facilis reditionis sicut accidit vt fiat pinis anche plena humiditate: q̄re fit facilis eius dislocatio: ꝛ cū hoc fit facilis eius reditio sicut accidit habētibus venā vese: quare ei omni hora dislocat eius ancha ꝛ redit per quemlibet laborem: deinde dislocat postea redit ꝛ hoc indiget cauterio ꝛ non alio.

¶ Ostendit que iuncture sunt faciles ad dislocādū: ꝛ dicit sic: q̄ de iuncturis q̄dā sunt que sunt facilis dislocatiōis: ꝛ q̄dā sunt medie: vt q̄ nō sic faciliter dislocant. Et facilis dislocatiōis est. s. iūctura poplitis. i. genicoli. ꝛ B est: q̄ ista iuncture est ligata cū leui ligamēto ꝓp inuamēta scita i anathomia: ꝛ sic ꝓp B fit facilis dislocationis. s. ista iūctura: ꝛ est facilis restaurationis: q̄ o' mēbrū q̄ facilr dislocat facilr restaurat: ꝛ facilitas restaurationis est fm q̄ntitatē facilitatis dislocatiōis: ꝛ difficultas restaurationis est fm difficultatē dislocatiōis: ꝛ iūctura humeri est ꝓprima iūcture poplitis ad restaurādū: ꝛ subdit q̄ mēbrū q̄ est ꝓaue dislocationis q̄ istud mēbrū est facilis dislocatiōis ꝓp alīq̄s cām: tūc fit et istō mēbrū facilis restaurationis. Et replā sicē accidit vt pinis anche sint plena humiditate: ꝛ fit facilis ei⁹ dislocatio: ꝛ cū B facilr restaurat: sicē accidit habētib⁹ venā vasci. s. varices ꝓpe anchā: q̄re ancha illi⁹ dislocat vna hora post aliā: ꝛ redit facilr: deinde utq̄ dislocat: postea redit: ꝛ talis i cura indiget cauterio: ꝛ nō alio remedio. Deide cū dicē.

¶ Et ꝓauior dislocatio est cum qua abscinduntur capita frustorum ossis quod conglutinat os cū osse ꝛ parum reuertitur ad dispositionē suam naturalez: ꝛ plurimū illius fit in capite anche: deide in capite adiutorij ꝛ in duobus focilib⁹ duoꝝ pedū apud calcaneum. Et dislocatio q̄dē est fedior q̄z fractura: cuz neq̄z redit dislocatio neq̄z restauratur fractura.

¶ ꝓnit duos cās. ꝛ dicit sic de ꝑ: q̄ illa est ꝓauior dislocatio cū q̄ capita ossiū absc̄indunt q̄s caput ꝓglutinat os cū osse: ꝛ ista dislocatio nō redit ad suā dispōnē nāle: ꝛ talis dislocatio plm fit i capite anche ꝛ in capite adiutorij vt i cubito: ꝛ in duob⁹ focilib⁹ duoꝝ pedū apud calcaneū. Et subdit de 2⁹ cās. q̄ fedior dislocatio q̄z ꝑ fractura est illa cū neq̄ dislocatio redit neq̄ fractura restaurat.

¶ De signis dislocationis vniuersalib⁹. Cap. 2^m.

ACcidit in iūctura iclinatio ꝛ ꝓfunditas isolita sicut accidit accidēs apparēs in magnitudine carnis spatule ꝛ in dislocatione iunctura pedis ꝛ magis apparēs q̄z illa que est iunctura colli: ꝛ cōparatio est ex illis que extrahunt illud extractione sana. Et est vt consideres locū infirmū cū sorore sua sana illius infirmi cuiusdē nō alterius. Et cū videris iuncturā nō moueri: tunc iudica q̄ dislocata est dislocatione integra: sicut quādo mouet motu suo ad omnes partes ꝛ peruenit ad omnes fines suos nō est cum ea egritudo pendens cum separatione.

¶ ꝓposito capitulo vñi de dislocatiōe ponit signa dislocatiōis: ꝛ diuidit in ptes tres. Quia ꝑ ponit signa dislocatiōis vsle. Scōo ponit signa ꝓzfionis. ibi Et vt videat. Tertio ponit signa additionis lōgitudinis iūcture. ibi Signa aūt eius. ¶ Dicit sic de ꝑ⁹ pte q̄ si iunctura dislocat accidit in ea iclinatio ꝛ ꝓfunditas insolita sicut accidit in magnitudine carnis spatule ꝛ in dislocatiōe iūcture pedis: ꝛ magis apparēs q̄z illa q̄ accidit in iūctura colli vt q̄n os dislocat ad ptē exteriorē facit gibbositatē: ꝛ si vis cōgnoscere partē infirmā: opz te cōparare ad ptē sanā vt ꝓsideres iūcturā infirmā cū sorore sua sana illius cuiusdē infirmi ꝛ nō alteri⁹. Et si tu videris iūcturā nō moueri: iudica q̄ est dislocata dislocatiōe integra: sicē si iūctura moueret motu suo ad oēs ptes: ꝛ puēit ad oēs fines suos: nō est tūc in iuncturā egritudo pēdēs cū separatione. s. dislocatione.

¶ De signis declinationis. Cap. 3^m.

ESt vt videatur concauitas cū augmēto alterius lateris ꝛ priuetur in sensu augmento q̄ fuit sensatuz ad interiora in huiusmodi cum hoc q̄ quidam motus est possibilis.

¶ ꝓnit signa ꝓzfionis ꝛ dicit sic: q̄ signū ōclinatōis. i. ꝓzfiōis: est vt videat ꝓcauitas cū augmēto lateris alteri⁹: ꝛ illō augmētū q̄ fuit sensatū in iunctura ꝓtect sensu. s. q̄ nō videat nec tangat: ꝛ cū tali declinatione est motus quidā mēbri possibilis.

¶ De signis additionis longitudinis iuncture absq̄ dislocatione. Cap. 4^m.

SIgnum eius est vt sit sicut suspensa: cū ergo compresseris eā redit ad mensurā suā naturalē absq̄ labore: si vō dimiseris eā redit ad mensurā suā accidētalē: ꝛ accidit ꝓfunditas in quā fortasse ingredit digitus vbi nō est caro vehementis multitudinis sicut humerus.

¶ ꝓnit signa additionis lōgitudis iūcture: ꝛ dicē sic: q̄ signū additiōis lōgitudis iūcture absq̄ dislocatōe ē vt iūctura sit sicē suspēsa: ꝛ cū cōpresseris cōprimēdo istā iūcturā redit ad mēsurā suā nāle: ꝛ q̄nq̄ i iūctura accidit ꝓfunditas i quā ingredit digit⁹: ꝛ B i illis iūcturis vbi nō est caro vehementis multitudinis sicut humeris.

¶ De curatiōe declinationis ꝛ dislocatiōis. Cap. 5^m.

NOn euacuatur quin dislocatio aut ueniat ad modicum singularis: aut composita cum egritudine alia ex vlcere ꝛ vulnere ꝛ apostemate ꝛ alijs.

¶ ꝓnit caplm vle de cura dislocatiōis: ꝛ duo facit. Quia ꝑ ponit curā vlem de dislocatiōe. Scōo ponit curam de ꝓzfione. ibi Et declinationi iterū. Tertio ponit curā elōgatiōis iūcture. ibi Opz vt reducat. ¶ ꝓma in duas. Primo dicit ꝓmittit intētionē suā. Scōo exeq̄t ponēdo curā. ibi (Q̄z si fuerit cū alia. ¶ Dicit sic de ꝑ⁹ pte q̄ dislocatio nō euacuat q̄n ueniat ad modicū singlāris. s. simpler. aut cōposita egritudine alia: vt si esset composita dislocatio cū vlcere aut cum apostemate aut cum vulnere aut alijs.

¶ Q̄z si fuerit cū alia: tunc oportebit vt ꝓsideres: q̄n si dislocatio fuerit ex illis q̄ redeūt cū tēsione leui nō faciēte dolē vlc⁹ dolore vehemēti q̄ pducit ad apa nō tolerabile fac redire dislocationē. Et si res fuerit ecōtrario: tūc opz vt curet in ꝓmis vlc⁹ aut vuln⁹: deide cura dislocationē ꝛ ꝓpe in iūcturis difficilib⁹. Cū vō volum⁹ curare dislocationē: tūc fortasse pducit illud ad spasmū maximū fz plurimū: ꝛ ꝓpe q̄n dislocatio ē i mēbris ꝓmis mēbris ꝓncipalib⁹: ꝛ silr est dispō in apatib⁹ in qb⁹ē regimē fm q̄ nos exponimur. Ná si res fuerit facilis ꝛ nō cōmouet ex ea dolor neq̄z reditio cum ea est difficilis restauramus dislocationem ꝛ nō curamus. Si aūt accidit dolor: tunc opz vt nō ꝓsumamus: ꝛ si fecerimus: tunc opz vt destruamus ligaturam si fuerit dolorosa. Q̄z si ingrediat cuz facilitate curabimus apostema iterū ꝛ vlcus.

¶ Exequit ponēdo curā: ꝛ duas facit. Quia ꝑmo ponit curā. Secūdo cā. curamus dislocationis simplicis. ibi (Dislocationis aūt.)

ꝑ ꝓma

¶ ꝓbleuma in duas. Quia ꝓmo ponit can. curatiuū qñ dislocatio esset cōposita cum vulnere aut apate. Secundo ponit can. curatiuū qñ dislocatio erat cōposita cū fractura. ibi (Et si fuerit dislocatio & fractura.) ¶ Dicit sic de ꝓma ꝑte q; si dislocatio fuerit cō posita cū alia egritudine: tunc opz vt tu ꝓsideres. qñ si dislocatio fuerit ex illis dislocationib⁹ que restaurant faciliꝰ & cū tensiōe leui nō faciēdo dolere vicus dolore vehemēti qui dolor ꝓducat ad apa. intolerabile: tunc fac redire dislocationē: deinde cura aliam egritudinē. Et si dislocatio fuerit ex illis dislocationib⁹ que restaurant cū difficultate & cū tēsione fortī: opz anteq̄ curet dislocatio: vt curet in ꝓmis vicus aut vulnus: deide cura dislocationē. qñ si volumus ꝓmo curare dislocationē istam: tunc fortasse ꝓducit ad spasmū: & ꝓprie qñ esset dislocatio ꝓxima membris principalib⁹: & sicut dcm est de dislocatione cōposita cū vulnere: ita opz vt intelligas de dislocatiōe cōposita cū apate. nā si dislocatio cōposita cum apate fuerit de dislocationib⁹ q̄ faciliꝰ restaurant sine extēsiōe vehemēti restauret ꝓmo dislocatio: deide curet apa. Si aūt accidit ꝙ restaurationē dolor: tūc nō ꝓsumamus ad curādū dislocationē. Et subdit. q; si nos fecerimus: vt q; curam⁹ dislocationē: oz vt solual ligatura si fuerit dolorosa. Et subdit q; si ūctura ingrediat cū facilitate curabimus utq; apa & vicus. Deinde cū dicit.

¶ Et si fuerint dislocatio & fractura sil & fuerit tēsio in parte vna ꝓmittēs regimē vtriusq; rei fiat. Et sapiēs qdē narrauit q; cecidit lapis sup extremitatē humeri bouis: & vulnerata ē cutis & caro donec appuit extremitas lacerti nuda: & tā dislocatū erat subtus eaz caput furcule: tūc ḡ qdaz stolidoz exprimētatoz occupat⁹ ē in equādo os & reduxit sup ipz carnē & cutē: & emplastrauit & strinxit: ꝗre accidit vt feteret caro & corrumperet ꝓpe vicinitatē suā os donec factū est viride. Et nō scivit q; opz vt huiusmodi caro abscindat & coquat ille locus cum oleo feruente. Et similiter si fuerit illic apa magnū: opz vt curet apostema in primis.

¶ ponit can. curatiuū qñ dislocatio fuerit cōposita cū fractura & dicit sic. q; si dislocatio fuerit cōposita cū fractura: ita q; fuerit talis in vna ꝑte q; ꝓmittat curā fracture fiat cū dislocatiōe fiat. Et subdit q; qdā sapiēs dixit q; qdā narrauit q; lapis cecidit sup extremitatē humeri bouis & vulnerata ē cutis & caro donec appuit extremitas lacerti nuda: & sub humero erat dislocatū caput furcule: tūc qdā medic⁹ stolidus ē occupat⁹ i restaurando os & reduxit sup os carnē: & emplastrauit & restrinxit: ꝗre accidit vt feteret caro & corrūpet donec factū ē os viride: & nō scivit iste medicus curare istam corruptionem ossis: ita vt coqueret locum cum oleo calo: & etiam nescivit q; quando est apostema magnuz: oportet vt in primis curetur apa: deinde dislocatio. Deinde cum dicit.

¶ Jn dislocatiōis aūt singularis & simplicis rectificatiōe regimē ē vt tēdat ad ūnū ꝑtis a qua sepatū ē donec opponat extremitas ossis extremitati ossis alteri⁹: deide reducat ad locū a quo exiuit & tūc redit. Et multotiēs qdē signat illud vox q̄ audit: deide liget & in ligatura ē securitas ab apate aut adustiōi ne apostemet. Et necessitas ad ꝓhibēdū apa laboriosum est maior & abhorret vt membro obuient panni calī: qñ ipsi calefaciūt & addūt in apate: imo oportet vt sint infusi cerato infrigidato: aut vino pontico. Verūtamē Hippo. iussit vt tardetur tensio & reditio vsq; ad diez tertium & quartum nisi in diebus exceptis.

¶ ponit can. curatiuos dislocatiōis simplicis: & dicit sic: q; in rectificatiōe dislocatiōis singularis simplicis ē regimē: & ē vt ūctura extendat ad ꝑtē ūnā ab illa a qua ē sepata donec reducat ad locū a q̄ exiuit: & tūc redit: & multotiēs sīgt reditiōez ūcture vox q̄ audit: deide postq̄ reducta ē liget: qñ ligatura adiuuat ne membrū apat. Et subdit q; maior necessitas q̄sit ē vt ꝓhibeat ne in ūctura accidat apa laboriosus: & iō abhorret ne mēbro obuiēt pānicului qñ ipsi calefaciūt & addūt i apate: imo opz vt isti pānī sint infusi cerato infrigidato: aut vino pōtico. i. stiptico. Sed Hip. iussit vt tardet restauratio vsq; ad diez ⁱᵐ vl 4.ᵐ: nisi i diebꝰ exceptis. i. i certis ūcturis in qb⁹ opz vt imediate fiat restauratio. Deide cū dicit.

¶ Et declinationi iterum necessaria sunt huiusmodi: deinde liget. Et qñ mēbrum dislocat in omni motu & quotiens redit dislocat: tunc illud est ꝓpter mollificationem & humiditatem: quare indiget cauterio.

¶ ponit curā totaliter & duo facit. Primo facit 6. Scōo subiungit quoddā. ibi (Et qñ remanet.) ¶ Dicit sic de ꝑ⁹ ptē: q; declinationi iterum sunt necessaria bmōi. i. superius dicta. Et subdit q; qñ membrū dislocat ex oi motu & quotiēs redit dislocat: tunc illud est ꝓpter mollificationē & humiditatem: quare indiget cauterio & nō aliter q; hoc vt deflecteretur illa humiditas. Deinde cum dicit.

¶ Et qñ remanet post reditionē dislocatiōi aut sepatiōi durities & ḡsi apa administra epithimata & ēbrocas lenificātia. Jn inceptiōe vō indiget epithimatib⁹ & embrocis ꝓfortātib⁹: & melius est vt embrocet sup strictura ꝑculdubio: in hyeme qdē cuz oleo calefacto qō sit ex oleis ꝓfortātibus: & in estate cum aqua frigida.

¶ Subiūgit qōdā: & dicit sic: q; si post restaurationez remanet duricies in ūctura & ḡsi apa: debes ministrare epithimata & embrocas lenificatiuas: & in primo indiget embrocis confortantibus: & melius est vt membrum embrocetur in hyeme cum oleo calefacto: & in estate cum aqua frigida. Deinde cum dicit.

¶ Et oz vt sit cibatio in dislocat cū eo qō ꝓfortat illā ūcturā & ligat eā fm similitudinem necessitatis.

¶ Subiūgit aliud & dicit sic: q; cibatio in dislocatione oportet vt fiat cum eo qō cōfortat sicut essent extremitates alalium: & est qō cōfortat iuncturam & ligat eā fm firmitudinē necessitatis.

¶ De curatione elongationis iuncture. Cap. 6ᵐ.

OPortet vt reuocet os mollificatū ad interiora illius in quo gessit a quo mollificatū est & emplet cū emplis in qbus est virtus stiptica cōmixtus cū eis que habēt virtutē calefactiuā: sic si misceat galle & balaustie & acbacia & sitia sicut cū aliq̄tulo cāphore & costi & vnce. Et itez suffriciat qō ē sic nux cupressi & iuniperus & reliq̄ que cadunt in emplis rupture: deinde stringat sicut caput.

¶ ponit curā elōgatiōis ūcture: & dicit sic: q; os mollificatū. i. elongatū: oz vt reducat ad interiora illi⁹ a quo ē mollificatū: & postea emplet cū emplis in qb⁹ sit ḡtus stiptica cōmixtus cuz eis illius q̄ hāt virtutē calefactiuā & ponit ea & sunt nota ad litteram.

¶ De dislocatione mandibule. Cap. 7ᵐ.

ACcidit mādibule inferioi vt dislocet ab ordine suo: ꝗre remanet os apt⁹: ḡuis fit illud de illis q̄ paz fuit & nō accidit casu cōpleto. Et cū dislocat inclinat ad anteriora ex ꝙ accidit apud mollificationē que fortasse accidit ei apō saltuz & est applicatio vni⁹ coz ad aliā difficilis: & nō ꝓtinet motu cū lacerti suis qui venūt ei a posterioribꝰ. Et qñq; accidit dislocatio ex latere vno: est ergo tūc forma significans ipsam cum declinatio mādibule est ad anteriora cum transuersatione.

¶ posito capō vsi de dislocatiōe & cura ei⁹: determinat de dislocatiōe magis pticulari: & dividit in ptes tot de quot mēbris determinat. partes patēt inspicienti. Jstō capīm ē de dislocatiōe mādibule. Et duo facit. Quia ꝑ ponit signa dislocatiōis mandibule. Scōo ponit curā. ibi (Et curatio qdē vna.) ¶ Dicit sic de ꝓma ꝑte q; mandibule inferioi accidit vt dislocet ab ordine suo: ꝗre os mānet aptū: & talis dislocatio paz accidat. Et sic tale mēbrū non dislocat ꝑfecte. Et qñ mādibula relaxat q̄ relaxatio fortasse accidit ei apō saltū. Et subdit q; applicatio vni⁹ mādibule ad aliā est difficilis: & ista mādibula dislocet ex vno latere. Et est forma significās istam dislocationem: q; mādibula est trāsuersata ad anteriora.

¶ Et curatio qdem est vna: & est de summa eius qō indiget vt festinetur ad reducendū ipsum: & si nō perducet ad egritudines & nocumēta: & cū hoc fit praua ei⁹ reditio. nam facilior reditio eius est illa que est velocior q; si differatur indurat & apostemat & extendit lacertos & cōmouet febres inseparabiles & dolorez capiti

stantem ꝓpter illud qđ associat ei de vehemẽtia tensionis lacertoꝝ: ꝛ fortasse fit res ꝓtua donec interficit in decimo. Et quãdoq; accidit vt soluat ei venter cum superfluitatibus cholericis multis puris ꝛ cuomat simule eis: quare opꝫ vt festinet ad curam.

¶ Ponit curã dislocatiõis mãdibule. Et tria facit. Quia ꝑ Auic. ꝑmittit illud. Scõo ponit curã. ibi (Et modus eius ẽ.) Tertio subiungit quẽdã cañ. ibi (Et signũ eãtiõis ei⁹.) ¶ Dicit sic de ꝓma ꝑte q; qualitercũq; fit dislocatio mãdibule curatio est vna: ꝛ talis dislocatio indiget vt festinet ad reducẽdũ: qm̃ si nõ reducit festinanter ꝓducet ad egritudines ꝛ nocumẽta ꝛ ꝓtua fiet reductio ei⁹. Nam facilior ei⁹ reductio ẽ illa q̃ fit velociter. nam si differat indurat ꝛ apostemat ꝛ extẽdit lacertos ꝛ cõmouet febrẽ ꝛ dolorẽ capit. firmũ: ꝛ fortasse fit res ꝓtua donec interficit in decimo. Et q̃q; solui ei vẽter cum superfluitatibus cholericis ꝛ vomit⁹ illis superfluitatibus cholericis: ãre opꝫ vt festinet ad curam eius.

¶ Et modus regiminis eius est vt teneat vnus caput eius: deide itromittat restauratoꝝ pollicẽ suũ in os: ꝛ ꝓuent ifirmo mollificare mãdibulã suã ex oi mõ. nasꝫ illic sunt lacerti qui iã trãsuersati sunt ꝓp vehemẽtiã ꝫ dislocationis. postea moueat mãdibulã dextrã ꝛ sinistrã: deide restauratoꝝ extẽdat mãdibulã subito: postea impellat eam ad locum suum. Et subdit q; mandibula non intrat ad locum suum nisi retro: ꝛ sic oportet vt mandibula extendatur ꝛ reducat sm illam ꝓparationem. ſ. dictam. Deinde cum dicit.

¶ Et signum equationis eius est equatio quadruplorum ꝛ coopertura ꝛ clausio oris: deinde sustentet cuꝫ pulmillis ꝛ cerato ex cera ꝛ oleo ro. deide dimittat eã: qm̃ sanabit ẽ̃ductius est possibile. Si autem nõ festine fiat: ꝛ iam acciderit duricies oportebit tũc vt ici ꝓas ꝛ lenias duritiem cũ embrocis ex aqua calida ꝛ oleo in balneo embrocatione plurima donec lenias: deinde sedeat restauratoꝝ post ifirmũ ꝛ trahat mãdibulã eius ad posteriora donec locet ꝛ stringatur.

¶ Sabũgit q̃sdã cañ. ꝓmo ponit ꝓmũ. Secundo ponit ⁊⁹. ibi (Et post illõ.) ¶ Dicẽ sic de ꝑ cañ. q; signũ qm̃ mãdibula ẽ eãta est: q; ꝙtuor ossa mãdibule ꝓ sunt eãta: ꝛ ifirmus claudit os: deide post reductionẽ mãdibule opꝫ vt fiat strictura ꝛ fulciatur cũ pulmillis ꝛ cerato ꝛ cera ꝛ oleo ro. deide dimittat eã qm̃ sanabil ẽ̃ductio⁹ ẽ possibile. Et subdit q; si restauratio mãdibule nõ fiat festine: ꝛ ias acciderit durities: opꝫ tũc vt lenias duritiẽ cũ embrocis cũ aq̃ calida ꝛ oleo in balneo embrocatiõe plurima donec leniat. Et restauratoꝝ dꝫ sedere post infirmũ ꝛ trahat mandibulam ad posteriora donec diligenter ligetur ꝛ stringat. Deinde cum dicit.

¶ Et oportet post illud vt resupinet eger super pului nar cuius impletio fit lenis ꝛ teneat vnus caput eius vt non moueat vsquequo compleatur sanatio.

¶ Ponit aliũ cañ. ꝛ dicit sic. q; postq̃ mandibula restaurata fuerit eger resupinet sup pului nar: ipletio cuius fit ex re humili ꝛ leni ꝛ vn⁹ teneat caput ei⁹ ꝛ nõ moueat caput vsquequo cõpleat sanatio.

¶ De dislocatione furcule. Cap. 8ᵐ.

Aquit: furcula nõ sepat a latere iteriore: qm̃ ipsa est ꝓtinuata cũ pectore nõ sepata ab eo. Et ꝓp ẽ nõ mouet ex hoc latere. Et si percutiat desoris ꝑcussione vehemẽti ꝛ stringat: tũc ipsa equat ꝛ curat curatione que curat si frangit. Verũtm extremitas ei⁹ q̃ sequit humer ꝛ sepat ex eo non dislocat plurimũ: qm̃ lacertus qui ẽ duo capitã ꝓhibet eã ab hoc: ꝛ ꝓhibet cã iterꝫ caput spatule. Et nõ mouet iterum furcula motu vehemẽti: qm̃ ipsa nõ est posita nisi vt sepet pectus ꝛ amplificet ipꝫ. Et ꝓp hoc est furcula facta boi soli inter aliqua aialia.

¶ Postro caplo de dislocatiõe mãdibule: ponit caplm̃ de dislocatiõe furcule: ꝛ duas facit. ꝓmo ostẽdit quõ dislocat furcula. Scõo ostẽdit curã dislocatiõis furcule. ibi (Et si accidat ei dislocatio ex luctamine.) ¶ Dicit sic de ꝑ⁹ ꝑte: q; furcula non sepat a latere superiori: qm̃ furcula ẽ ꝓtinuata cũ pectore: ꝛ sic pect⁹ nõ ꝑmittit eã dislocari. Et subdit q; si furcula dislocat a ꝑte exteriori ꝛ compatimat desoris cõpressiõe vehemẽti ꝛ stringat: tũc equat ꝛ curat eadẽ cura cũ qua curat fi frãgitur. Et subdit q; extremitas furcule q̃ segitur humer non dislocat sed sepat ab humero: qm̃ iacert⁹ duo capita ꝓhibet eã ab ista dislocatiõe: ꝛ ꝓhibet eam iterꝫ caput spatule: ꝛ ẽt furcula nõ mouet motu vehemẽti q̃ possit dislocari: furcula nõ est posita ꝓp aliud nisi vt amplificet pectus: ꝛ tõ inter oia aialia soli homini est facta furcula. Deide cum dicit.

¶ Et si accidat ei dislocatio ex luctamie aut ex re alia fiñ huic: tũc ipa equat ꝛ igredit ad locũ suũ cũ manu: aut pulmillis plurimis q̃ ponunt sup eã cũ ligatura q̃ nẽcia ẽ. Et rectificat ꝫ cura extremitates humeri iterũ cũ sepant ꝛ reducit eas ad locũ suũ: ꝛ illõ q̃ ligant furcula ꝛ humerus ẽ os cartilaginosuꝫ: ꝛ ipꝫ ingrossat in macilẽtis. Et qñ remouet existimat ille cui nõ ẽ experiẽtia q; caput aduitorij iã separatũ sit aut exiuit ꝫ loco suo: ꝛ q; caput spatule videt tũc acutus ꝛ videt locus qui est ea inferior ꝓcauue: vꝛ opꝫ vt distiguatur cũ significationibus. De curatiõe eius est vt nullo mõ applicet ad caput: ꝛ similiter humerus.

¶ Ponit curã furcule: ꝛ dicit sic: q; si furcule accidat dislocatio ex luctamie: aut ex re alia fiñ huic: tũc ꝫ opꝫ q; equet ꝛ ingrediat ad locũ suũ cũ manu: aut cũ pulmillis plurimis q̃ ponunt sup furcula cũ ligatura nẽcia: ꝛ hec cura rectificat ẽt extremitatẽ humeri cũ sepat. Et subdit q; illõ q̃ humerus ꝛ furcula ligant ẽ os cartilaginosuꝫ: ꝛ tale os ingrossat in macilẽtis. Et qñ remouet os istũ a loco suo estimat ille cui nõ ẽ experiẽtia q; fit dislocatũ caput aduitorij: qm̃ caput spatule vi tũc acutũ: ꝛ locꝰ q; est inferior eo vi cõcauus: vꝛ opꝫ vt distinguat cũ significatiõibus. Et subdit q; qñ extremitas furcule vel humeri dislocat nullo mõ humerus dꝫ elevari ad caput: qm̃ ꝓhibet restauratiõẽ ꝛ debitã ꝓportiõez ꝓtũ.

¶ De dislocatione humeri. Cap. 9ᵐ.

Humerus qñq; dislocat aut in dislocatione spatule ambigit ꝛ magnificat si dislocat: verũ qñq; accidit iuncture humeri ꝛ aduitorio vt dislocet facile: qm̃ eius ꝓcauitas non est profunda ꝛ ligamenta eius nõ sunt firma: imo sunt lenia subtilia posita ꝓpter illud facilis motus.

¶ Ponit capꝫ de dislocatiõe humeri. Et tria facit. Quia ꝑ ostẽdit quot modis humerus dislocat. Scõo ponit signa dislocatiõis humeri. ibi (Signũ ei⁹ ẽ.) Tertio ponit ei⁹ curã. ibi (Curatio qdez illius.) ¶ ꝓma in. d. Quia ꝑ facit qđ dcm̃ est. Scõo ponit duos cañ. ibi (Et qñq; accidit. ¶ ꝓma in. d. Quia ꝑ Auic. ꝑmittit. Et cõo exequit. ibi (Et ei⁹ dislocatio.) ¶ Dicit sic de ꝓma ꝑte q; humerus qñq; dislocat: ꝛ dubitat nunqd spatula dislocet ꝛ si dislocat ẽ dislocatio magna. Et subdit q; qñq; accidit tũcture humeri vt focile dislocet ex aduitorio ei⁹: ꝛ rõ q: tũctura in quã igredit aduitoriũ nõ est ꝓfunda ꝛ ligamẽta ill⁹ focilia nõ sunt firma: imo sũt lenia subtilia apposita. Et ꝓp id opꝫ vt aduitoriũ sit facilis mot⁹. Et notãdũ q; humerus dꝫ duas ꝑtes. Quaꝝ vna alligat cũ furcula et cũ spatula ꝛ est ꝑs superior. Et alia est ꝑs inferior que noiat focile q̃ intrat in partẽ superiorẽ: ꝛ ambe iste ꝑtes ꝑ possunt dislocari.

¶ Et cius dislocatio est res in qua nõ accidit in eo qđ scimus nisi sm ꝑtẽ vnã exit⁹ apparens plurimus: ipsa eni nõ dislocat ad superiora: qm̃ eminẽtia humeri ꝓhibet ipsa: neq; ad posteriora qm̃ spatula ꝓhibet eaꝫ: neq; ad partem ventris qm̃ lacertus habens duo capita ex anteriori nõ permittit eam cum ꝓhibitõe co-

pitis humeri. Uez nō dislocatur nisi ad latus domesticum ⁊ syluestre. Et separatur ad illud separatione parua. Eld latus vo interius ingredit quādoq; extu plurimo ⁊ proprie in extenuatis macilentis: in istis. n. cadit dislocatio adiutorij ⁊ eius reditio per quālibet cām ⁊ res vtreq; sunt in pinguibus praue valde.

¶ Dicit ār modis pōt humerus dislocari: ⁊ dicit sic: q; humerus nō dislocat nisi sm vnā partē: ⁊ ad talē prē est exit⁹ eius plurim⁹ ⁊ apparēs: ⁊ humerus nō pōt dislocari ad supiora: qm̄ uctura superior humeri ꝓhibet istā dislocationem ⁊ nō dislocat humerus ad posteriora: qm̄ spatula ꝓhibet istā dislocationē: neq; humerus dislocat ad partē ventris ex anteriori: qm̄ lacertus hūs duo capita ꝓhibet dislocationē istā. Uez humerus nō dislocat nisi ad lat⁹ domesticū aut syluestre: ⁊ separatur ad ista latera separatione parua: sed ad latus inferius egredit extu plurimo ⁊ ꝓprie in macilentis: qm̄ in macilentis cadit dislocatio ⁊ reditio humeri pp q̄libet cām: ⁊ in pinguib⁹ talis dislocatio ⁊ reductio sunt praue.

¶ Et qñq; accidit adiutorio dislocatio i hora pt⁹ dissicit ⁊ apō sectōez ab ēbriōe: deide si ſi redit velociť si crescit post illō i lōgitudie ⁊ remanet post illō cubit⁹ punc q̄uis rectificet: ⁊ qñq; si recipit ēt i q̄busdā eorū: imo remāet breuis minut⁹ minutū hūs adiutoriū: ⁊ brachiū i plurib⁹ eoz recipit ⁊ fit bene dispōnis i pluribus eoz: sed est sm dispōnez breue sillis pedi mustelle. Cora vo nō eūat a duab⁹ diminutiōib⁹ simul.

¶ Ponit duos casū. ibi ponit 2^m (Et qñq; accidit adiutorio.) ¶ Dicit sic de p^a pte qñq; in hora part⁹ difficilis accidit dislocatio adiutorio embriōis apō separationē ei⁹ a mtice: si talis dislocatio non restaurat velociter: tūc nō crescit illō membrū dislocatū in lōgitudie. Et dato q; rectificet cubit⁹ si dislocat remanet punc: ⁊ in pūbus eoz adiutoriū si dislocat non recipit restaurationē: imo remanet breuis minut⁹ hūs minutū adiutoriū ⁊ brachiū. Et subdit q; si adiutoriū recipit restaurationez ⁊ fit bene dispōnis: tūc remanet adiutoriū breue sille pedi mustelle: ⁊ si in tali hora dislocat cora non eūat qn remaneat diminuta vel si restaurat vel si nō restaurat.

¶ Et qñ accidit adiutorio fractura in latitudine sua: deinde restauratur: tūc nō est possibile reducē dislocationem eius nisi ⁊ frangatur restauratio.

¶ Ponit 3^m casū. ⁊ dicit sic: q; quādo adiutorium frangit in latitudine: deinde restauratur: tunc si dislocat non est possibile reducere dislocationem nisi frangatur restauratio.

¶ De signis dislocatiōis adiutorij. Ca. 10^m.

Signū ei⁹ ē vt videat ꝓcauitas apō caput humeri ⁊ i firmamēto. Uerūtū istō nō ē ꝓprium isti: imo ē itez pp ꝓuersiōez capitis spatule et vi extremitas humeri alteri⁹ acutior hac extremitate si ſi accident ei itez sepatio i scipa aut in osse qō ē caput ei⁹ p offensiōez aut p aliō. Et qñq; sedat cū curatiōe lesio ei⁹ ⁊ existimat q; ſi sit lesio cuz eo. Et vi capitis adiutorij dislocatio cū eminētia p̄ma i pte subascelle ad interiora. Et forte ē pōle in isantib⁹ vt eq̄tur caput adiutorij ⁊ videat adiutoriū nō bñ annexū lateri bonitate ānexiōis man⁹ sane ad quā nō appropiquat nisi cū labore ⁊ dolore vehemēti. Oz si desiderat eleuare manū ad supiora ⁊ tāgere auré suā nō ꝑparat ei: ⁊ difficiles fiūt ei mot⁹ alq. Et ista signa itez qñq; accidunt pp torsionem ⁊ apa ⁊ pcussionem.

¶ Ponit signa dislocationis humeri: ⁊ sic dicit: q; signuz per qō cognoscitur dislocatio adiutorij est vt videatur cōcauitas apud caput humeri ⁊ videatur infirmatio. verūtū ista ꝓcauitas apud caput humeri nō est ꝓprium signū dislocatiōis adiutorij: imo accidit ista ꝓcauitas pp ꝓuersionem spatule: ⁊ videt extremitas humeri sani acutior. i. altior extremitate humeri infirmi nisi sana dislocet: aut accidit dislocatio in osse qō ē caput spatule: aut p offensiōez: aut p aliō. Et subdit q; qñq; curatiōe sedat lesio istius ossis ⁊ estimat q; nō sit lesio in eo. Et qñ adiutoriū dislocat in pte subascelle vi dislocatio magna. Et subdit q; forte est possibile vt in isantib⁹ caput adiutorij equet: ⁊ si nō videat bene annexū sicut est ꝑ sana: ad quā partē sanā nō appropinquet ꝑ lesa nisi cum labore ⁊ dolore vehementi: ⁊ si desiderat eleuare manum suam ad superiora: ⁊ velit tangere aurem suam nō possit: ⁊ etiaz difficulter moueat illam partem aliis motibus: ⁊ huiusmodi signa quandoq; accidunt per torsionē ⁊ apostema: aut percussionem.

¶ De cura dislocatiōis adiutorij. Cap. 11^m.

Curatio qdē illi⁹ q̄ ꝺ illa ē facil⁹ ⁊ i corpib⁹ infantiū: ⁊ q leuia būt corpa ē vt extēdat cum manu ⁊ itromittat sub titillico apō ꝓpinquatez capitis adiutorij: deide teneat illā ꝓpinquatē ⁊ ipellat eā ad supiora ⁊ man⁹ altera extēdat adiutoriuz ad iferiora. Et forte ē pōle in isantib⁹ vt equet caput adiutorij cū digito medio ⁊ extēdat cū illa eadē mānu.

¶ Posito capīo de dislocatiōe humeri ⁊ signis ei⁹ ponit capīm de cura: ⁊ duo facit. ꝓmo ponit modū curatiōis istius dislocationis qñ accidit corporib⁹ fortibus. Scōa ibi (Que aūt est vehemētioris.) ¶ Dicit sic de p̄ma pte: q; curatio illi⁹ dislocatiōis q̄ est facilis: ⁊ est in corporib⁹ infantiū: ⁊ eoz qui būt corpora humida est vt extēdat illud de cū manu: ⁊ caput adiutorij intromittat in locum suū: ita q; vna manus extēdat adiutoriū ad iferiora ⁊ reliq̄ man⁹ restauratoris itromittat caput adiutorij ad locū suuz. Et forte est possibile vt adiutoriū equet cū manu: vt qz cū digito medio p̄mat caput adiutorij: ⁊ cū alia manu extēdat adiutorium.

¶ Que aūt ē vehemētioris dislocatiōis in corpib⁹ fortib⁹: leuior modoz in illo est vt restauratoz intromittat pedē suū in lat⁹ infirmi ⁊ locet calcaneū suū ꝓpe caput adiutorij: aut pila siccā: aut inūctam si fuerit apa adherēs ꝓpe caput adiutorij infirmo resupino. Et extēdat manū manib⁹ suis fz rectitudiné q̄si velit eradicare eā ex spatula: ⁊ iclinet manū suā parūp ad interiora: ⁊ ingrediet: ⁊ iste ē rectior mōdū oiuz ⁊ leuior eoz.

¶ Ponit modū curatiōis istī⁹ dislocatiōis adiutorij qñ accidit in corpib⁹ fortib⁹: ⁊ duo facit. ꝓmo facit qō dicit ē. Scōo ostēdit qd est fidū postq; redierit dislocatio ad locū suū. ibi (Cū ꝑ redit dislocatio.) ¶ Prima ps diuidit in ptes q̄tuor sicut q̄tuor modos curatiōis ponit. Scōa ibi (Et itez q̄rit vir fortis.) Tertia ibi (Et qñ sit parū.) Quarta ibi (Et medicat qñq;.) ¶ Dicit sic de p^a pte q; illa dislocatio q̄ est vehemētioris dislocatiōis in corpib⁹ fortibus leuior modoz eōtionis est vt restaurator itromittat pedē suū. i. calcaneū sub titillico ꝓpe caput adiutorij: aut itromittat pilā siccā. Et si fuerit apa in adiutorio mitte pilā aut pedē inuncti ⁊ restaurator extendat manū infirmi manibus suis: ita q; infirmus iaceat resupine ⁊ declinet parūper manū suā ad interiora: ⁊ ille modus est rectior modus oīum modoz ⁊ leuior eorum.

¶ Et itez q̄rat vir fortis lōgus lōgior infirmo ⁊ itromittat humez suū sub ascella infirmi ⁊ eleuet ipz a terra sup̄ſū ab humero suo: ⁊ iā extēdit manū ei⁹ ad vētrez ipsi⁹. Oz si infirm⁹ fuerit leuis pōderis cui⁹ corp⁹ nō gravet sup manū ei⁹ suspēdat cū eo aliqō qō gravet ipz: ⁊ qñq; ponit loco pedis ꝓpēdicularis eleuata sup terrā: ⁊ est super caput eius pila ex pānis ⁊ ex corijs stās in operatiōe loco humeri viri: ⁊ restauratoz extendit manum a latere alio ⁊ gravat virum si necessariuz est ei illud cum pondere aut suspensione.

¶ Ponit aliū modū curationis: ⁊ dicit sic: q; oz eē vnus vir fortis lōgus plus q̄ infirmus: ⁊ iste vir intromittat humez suū sub ascella infirmi ⁊ leuet infirmū suspēsum a terra ⁊ extēdat manū infirmi ad vētrem. Et si infirmus fuerit leuis ponderis apponat ad corp⁹ infirmi aliqd qō gravet ipm: ⁊ qñq; ponit pila sicca in humero infirmi: ⁊ facit operationē quā faciebat humerus viri. Et alius restauratoz quādoq; gravat in istū vsq; sm q; est necessarium.

¶ Et qñ sit prauum aut sit difficile ⁊ ꝓlōgat tps: tunc forte idiges eo qō ē fortis⁹ post embrocatiōes ⁊ balneationes: ⁊ sit qñq; istrm sile manubrio sarculi: ⁊ est virga breuis cui⁹ lōgitudo est lōgitudo adiutorij: aut plus aut min⁹ sup cui⁹ caput ē pila: ⁊ ipsi⁹ pila faciliori ē vt sit ex pānis ⁊ corijs: ⁊ ipellit cū illa vga illa spe-

ra sub titillico:z opz tūc cū voluntas ē vt fiat vt ānectat vir fortj istrm titillico ipellendo ipm cū eo ad superiora:aut duo viri donec resistāt restaurationi extēdēti manū:z teneat vir alt⁹ humer⁹ et⁹ alterz vt nō separet subito:aut ipellat illū humerz z restaurator ille iā iceput extēdē manū et⁹ z trahere cā ac si voluntate et⁹ sit vt sepet eā a spatula eradicādo z fit illō ad afriora parūper:z qñ fit illud cadit adiutorū in ūctura sua:deide pila annectaf titillico annexiōe forti sustentādo ad supiora caput adiutorij:z oz vt sit sustētatio fm ipm z sphera sit sup illō qđ sequif caput adiutorij in infirmo:z opz vt in fine qđ est sub eo vt nō frangaf adiutorijj:quoniā nō est possibile post restaurationē eius vt redeat ad locū suum pp illud qđ scripsi.

¶ Ponit tertiū modum curatiōis:z sic dicit:q si dislocatio sit pua ita ad reducendū:z iam ꝓlongatum fuerit tpa:tūc debes balneare z embrocare mēbrū:deinde debes habere vnū instrumētū sicut vnū manubriū:z debes habere vnā pilā factā ex corijs aut pānis z debes ponere istā pilā sub titillico z debes ponere eā cū illo manubrio:z vnus debet stare ad equandum humerum:z alter oz extendere manum z cōtrahere eam fortiter ad inferiora.

¶ Et medicaf qñq cū scala ita vt ponaf caput adiutorij sup gradū scale q iā lenificat⁹ ē z ꝑparat⁹ cū iuolutiōib⁹ fz formā ꝓueniēte:z suspendif vir ex alio latē z extēdif manus z igredif caput adiutorij in locū suū. Dez opz vt sit suspēsio z gradus scale pp caput adiutorij vt nō frangaf z fortasse ponif loco gradus et glomeris spici res potēs ex illo eodē loco:z nō removef ab eo ad locū alium:qñ tunetur ex hoc fractura adiutorij. Et curaf qñq aliis modis deriuatj ex istis modis:z melior modoz est modus primus.

¶ Ponit 4^m modū:z sic dicit:q caput adiutorij oz poni sup gradus scale q sit ꝑparat⁹ z lenificat⁹ z iuolut⁹ pānis ita vt nō ledat:z ab alio latere oz extēdi man⁹ z igredief i locū suū. Et opz vt gradus scale bñ ponaf iuf caput adiutorij vt nō ledat:aut vtaf restaurator aliis modis ōrinatis ab istis:z melior modoz est modus ꝑm⁹.

¶ Cū g redit dislocatio ad locū suū tūc melior ligatura et⁹ ē vt ligef pila cū humero ligatura facta cū vittis latis ꝓhibēntib⁹ separationē et⁹ qđ redit:z oz vt penetret vitta sup ipm aut vitta alia desup fm modū cruris vsq ad humerz alterz:z quādoq cadit cruz super humerz infirmū:deinde ligaf adiutorū cū latere ad iferiora z ligaf cubitus z extremitas manus ad superiora ex pte colli:z nō resolvif vsq ad septimuz aut post ipsum:z ciba ipsum sicut scis. Et si assiduatio fiat quotiens redit tunc necessarium est cauterium.

¶ Ostēdit qd fiēduz post qñ redit dislocatio:z dicit sic:q cum redit dislocatio ad locū suū:tunc melior ligatura est vt ligef pila cū humero. Et ponit modū ligationis qui est notus ad literam.

¶ De dislocatione spatule. Cap.12^m.

Iam dictum est illud z est de illis quorum causa non accidit:z mirātur ex ea tales quales Hippo.z Gal.

¶ Postro capitulo de dislocatione humeri:ponit capitulū de dislocatione spatule:z dicit sic:q de dislocatione spatule iam dictum est.s.in cap.de dislocatiōe humeri. Et spatula est de illis quorum causa.s.dislocatio non accidit:z de dislocatione spatule mirant tales quales sunt Hippo.z Gal.

¶ De dislocatiōib⁹ ossis pui apō humerz. Cap.13^m.

Accidit qñq ossi paruo qđ est caput humeri vt separetur a loco suo:quare accidit etiam concauitas sicut in dislocatione.

¶ Ponit capl̄z ō dislocatōe ossis qui exīt apō humerū:z duo fac.ꝑmo fac qđ dcm ē. Scdo ponit et⁹ curā. ibi(Nō opz.)

¶ Dicit sic ō ꝑ⁹ pte:q qñq accidit vt os pui qđ ē caput humeri separet a loco suo ꝗre accidit ꝓcauitas sicut dislocaretur.

¶ De cura. Cap.14^m.

Non opz vt extendaf tensione fracti:ꝫ coarctef z stringatur cum digitis z inclinef ad locum suum: z stringatur sicut stringitur furcula cum pulullis. Nam ipsa ligatura iterum quādoq facit ipsum redire ad locum suum violenter:z non curatur de illo qđ est de vehemētia illius ligature z seruatione eius sicut curaf de eo in furcula.

¶ Ponit curam:z dicit sic:q nō oportet qñ istud os est separatum vt extendatur ac si esset fractū:sed coarctef z constringaf cum digitis z inclinef ad locum suum z stringat sicut stringit furcula cum pulullis: qñ ligatura qñq facit redire ipsum os ad locū suū violenter:z non curaf in separatione istius ossis de ligatura vehemēti:sicut curatur de ligatura vehemēti in fractura furcule.

¶ De dislocatione cubiti. Cap.15^m.

Huius mēbri dislocatio fit difficilis z fit difficilis ipsi⁹ reditio pp vehemētiā ligamētoz ꝓtinētiū ipm z eoz breuitatē z pp suā ꝓxiētē ꝓcauitati. Et qñq accidit ei separatio pua: z accidit ei dislocatio integra in qbusdā locis. Et qñ dislocaf significat eius dislocationē gibbositas i latere z arcuatio in latere. Et deterior eius est q dislocaf ad posteriora:qm̄ est inobediens curationis valde. Et plurima qdē dislocatio nō accidit nisi in focili inferiori:z est turpior z fedior pp illud qđ accidit ei ō reditione. focili vō superiori paz accidit:z nō est cuz feditate dislocatiōis inferioris:qm̄ ipsuz est vehementioris ꝓtinuitatis cum vola z est lōginquus ab hoc vt removeaf:z nō est possibile vt dislocef vnū duoz focilium nisi elongef a secūdo elongatione aliqua.

¶ Ponit capl̄m de dislocatione cubiti:z duo facit. ꝑmo premittit capl̄m. Scdo ponit capl̄m de cura. ibi(Opz vt festinef.)

¶ Dicit sic ō ꝑmo pte:q dislocatio cubiti fit difficilis z reditio ei⁹ fit difficilis pp vehemētiā ligamētoz ꝓtinētiuz ipz z eoz breuitatē. ꝓpterea qz ꝓcauitas isti⁹ ūcture est ꝓxia. Et subdit q qñq accidit cubito separatio parua:z qñq dislocaf cubitus integre in qbusdaz locis. Et quādo cubitus dislocatur significat dislocationē ei⁹ gibbositas in latere cubiti z arcuatio in latere. Et deterior dislocatio est illa que fit ad posteriora:quoniā est inobediens reditiōi valde. Et plurima qdem dislocatio nō accidit nisi in focili inferiori:z talis dislocatio est fedior z turpior:ꝓpterea qz est difficile istud mēbrū ad reducēdū:sed focili superiori paz accidit vt dislocef:et qñ dislocaf nō est ita feda z turpis dislocatio focilis inferioris: et focile superius est bñ ꝓtinuatū cū vola manus:z est ab hoc lōginquus vt moueat:z nō est possibile vt dislocef vnus duoz focilium nisi dislocetur a focili secundo aliqua dislocatione.

¶ De cura. Cap.16^m.

Oportet vt festinef ad eius curationē: quoniam ꝓperat ad ipm apa calidū ꝓhibens a curatione:quoniā extendere ad equandum ipsum tūc ꝓducit ad perditionē:ꝫ itez nō sit possibile vt equef apate illic existente. Et separationi qdem parue succurrif cum qualibet difficultate:imo adiungat volam cum reditione eius ad locum suum.

¶ Ponit curaz dislocatiōis cubiti. Et duo fac. Quis ō ꝑmittit qđdā. Scdo exeqf ponēdo curā. ibi(Et dislocatio cōpleta.)

¶ Dicit sic de ꝑ⁹ pte:q opz vt ad curationē isti⁹ dislocationis festinet:qm̄ ad istō mēbrū qñ dislocaf ꝓperat apa calz qđ ꝓhibet curationē. Nā extēdē qñ ē apa i isto mēbro vt equef ꝓducit ad ꝓditionē:z nō est pose vt equef extāte illic apate. Et subdit q dislocatio pua reducif cū qlibet difficultate:imo adiūgit volā cū reditione ad locū suū.

¶ At dislocatio cōpleta si est ad anteriora est regimē:z si est ad posteriora ē ei regimē aliud:z illa q ē ad ante-

riora redit ad locū suū cū pcutit vola sua humeꝝ qui opponit ei pcussionib⁹ aliqb⁹ manu tā ꝓparata sicut oportet ꝛ adiuuatur manu altera ꝛ ingreditur.

¶ Ērequit ponēdo curā. Et ꝑ ponit curā dislocatiōis cubiti q̄ ē ad anteriora. Scōo ponit curā dislocatiōis cubiti q̄ ē ad posteriora. ibi (Dislocatio vo ad posteriora. ¶ Dicit sic ō ꝑ⁹ pte: q̄ si dislocatio cōpleta fuerit ad anteriora aut ad posteriora vnaquaq; hz regimē: ꝛ dislocatio q̄ est ad anteriora redit ad locū suū: cū restaurator volā manꝰ ad humeꝝ g opponit ei pcutit pcussiōib⁹ aliqb⁹ ꝛ manus ꝓparet sicut opz ꝛ adiuuat cū manu altera ꝛ ingredit.

¶ Dislocatio vo ad posteriora opz vt extēdat tēsione vehemēti: deinde pcutiat cā ad posteriora. Qd si non obedit per illud teneāt adiutoriū ꝛ brachiū duo fortes ꝛ limat restaurator manū suā cū oleo ꝛ incipiat abstergēdo imungere cubitū cū vehemētia donec ingrediat: deinde opz vt stringat ipm ꝛ ponat brachio suspēsoriū dimittēs cubitū angulatū fm q̄titatem quā tolerat in prima hora: deinde nō cesset ꝓstringere suspēsorium paulatim donec ꝓstringatur angulus.

¶ Ponit curā dislocatiōis cubiti qñ cubitꝰ dislocat ad posteriora: ꝛ dicit sic: q̄ dislocatio q̄ fit ad posteriora: opz vt extēdat membrum extēsiōe vehemēti: deide oz pcutere ad posteriora: q̄ si p istō nō equat duo viri fortes ꝺbēt tenere brachiū ꝛ adiutoriū: ꝛ restaurator limat manū suā cū oleo: ꝛ incipiat restaurator abstergē ꝛ stringere cubitū cū vehemētia donec ingrediat: deide opz vt suspendat brachiū ꝛ ponat cubito suspēsoriū vt dimittat cubitū angulatum fm q̄titatē quā tolerat in prima hora: deide nō oz cessare cōstrigere suspensorium paulatim donec ille angulus cōstringatur.

¶ De dislocatione iuncture rascete. Cap. 17m.

Iuncturā rascete est facilis dislocatōis ꝛ difficilis vnitionis. nam quando extendit extēsione parua ꝛ opponitur vnum duoꝝ membrorū alteri redit: sed eius bucellatio est prava: quoniā illud qō cōtinet ipsam de corporib⁹ apostemat ꝛ prohibet bonitatem vnitionis.

¶ Ponit capm ō dislocatiōe rascete iūcture. Et duo facit. Quia ꝑ premittit ō dislocatiōe eius. Scōo ponit curā. ibi. Et modus extēsiōis. ¶ Dicit sic ō prima pte: q̄ iūctura rascete est facilis dislocatiōis ꝛ est difficilis equationis. nā qñ ista iūctura extendit pua extensione ꝛ vnū os opponitur alteri redit: sed bucellatio ei⁹ ſ. iuncture est parua: qm̄ rascete continet multa ossa.

¶ Et modus extēsiōis ei⁹ ē vt extēdat vir facile ad posteriora ꝛ extēdat restaurator volā ad ꝺrum illi⁹ ptis: imo ad afriora ꝛ extēdat vnūquēq; digitū icipiens a pollice ꝛ pueniens ad minimū: nā equatur per illud ꝛ redit: deinde emplastret ipsam ꝛ stringat.

¶ Ponit curā: ꝛ dicit sic: q̄ modus extēsiōis isti⁹ mēbri vt reducat ē iste vt vir extēdat facile ad posteriora ꝛ restaurator extēdat volā ad ꝺrum ipsi⁹: imo extēdat ad anteriora ꝛ extēdat vnūquēq; digitū: ita vt incipiat extēdē a pollice pueniēs ad minimū. ſ. digitus: qm̄ p ō equat ꝛ redit: deinde emplastret ipsam ꝛ stringat.

¶ De dislocatiōe digitoꝝ ꝛ signis eius. Cap. 18m.

Quando dislocantur digiti inclinant ad anteriora: ꝛ apparet illic eminentia in interioribus ꝛ apparet concauitas dorsi: ꝛ similiter fit in ossibus rascete.

¶ Ponit capm ō dislocatiōe digitoꝝ. Et duo facit. Quia ꝑmo facit hoc. Scōo ponit curā. ibi. In reditione digitoꝝ. ¶ Dicit sic ō prima parte: q̄ quādo digiti dislocātur inclinantur ad ptes interiores: ꝛ apparet illic eminentia in interioribus ꝛ cōcauitas apparet in dorso: etiā fit sicut quādo dislocant ossa rascete.

¶ De cura. Cap. 19m.

In reditione digitoꝝ a dislocatiōe est difficultas q̄daz: ꝛ nō opz vt extēdant extēsiōe equali: imo opz vt expectes sup eos ꝛ eleues radices ꝛ manu tua sub q̄ cadit radix ei⁹ qñ strigis sup cū ad iferiora: ac si tu eradices ipz ex loco suo: ꝛ tē videō dislocatōez iā ītrasse ꝛ rectificari.

¶ Ponit curā ꝛ dicit sic: q̄ in reditiōe digitoꝝ a dislocatiōe ē q̄da difficultas: ꝛ nō opz vt si vis reducere vt extēdas equaliter: imo opz vt expectes ꝛ ōdes elevare indicē ex manu tua ita vt stringas cū eo tirando ad suprora ac si tu eradicares digitū a loco suo: ꝛ tunc videbis dislocationem iam intrasse in alio ꝛ claruisse.

¶ De separatione ossium rascete. Cap. 20m.

Oportet vt in ea fiat qō possibile est de equatione ꝛ ꝛpulsione eis declinatiōis ꝛ eminētie ad cōtrariū partis illius ꝛ positōe astellaꝝ ꝛ strictura caꝝ desup vt dimittat super eā: ꝛ vt ponat loco caꝝ sup eā plūbū equatū ꝓseruās locū cū grauitate sua: veꝝ oportet vt anteq̄ ponatur desuper astella aut plūbum vt emplastres cuz empl'o ꝓfortatiuo de illis que scis ꝛ non moueatur.

¶ Ponit curā separationis ossiū rascete ꝛ dicit sic: q̄ in sepōne ossiuz rascete opz vt fiat illud qō est possibile de equatōe eis ꝺclinationis ꝛ eminētie ad ꝺrum ptis ꝛ ponas astellas ꝛ strictura ꝺsup: ꝛ vt ponat loco astellaꝝ plumbū equat ū: qñ cū grauitate sua ꝓseruat locū: sed opz q̄ anteq̄ ponat astella ꝺsup aut plūbū vt emplees locū cuz emplastro ꝓfortatiuo ꝛ membrum non moueatur.

¶ De dislocatiōe spōdiliū ꝛ sepōne eaꝝ. Cap. 21m.

Quando spōdiles dislocant dislocatione cōpleta iterficit pculdubio: ꝛ nō cōpleta iterū qñ remouet remotiōe plurima: q̄ius sit minus q̄ cōpleta est mortalis: qm̄ pculdubio coartat nucha coartatiōe forti si resistit ꝛ nō obedit. Et si ē spōdilus ꝑma colli ꝛ q̄ sequit eā priuat animal anhelitu ꝛ mortē statim: qm̄ nerui anhelit⁹ coartātur q̄re nō facit opationē suā. Et si ē de spōdilib⁹ dorsi ꝛ dislocat ad ptē iteriorē nō ē pole vt curet: ꝛ ē de illis q̄ iterficit velociter. Et si mozat ꝛ non ē pole talr ꝙ ꝓhibeat anhelitū retinet sternus ꝛ vrinā ꝛ iterficit. Et si mozat ꝛ nō coartat nuchā coartatōe vehemēti: aut coartat ꝛ nō aꝑat: aut sedat qō ē cū eo de aꝑate: non est excusatio quin nocumētū ingrediat nuchā ꝛ nervos q̄ sunt sub illo loco ꝛ facit superfluitates exire involūtarie. Et si ē ad posteriorē tūc nocumētū qō facē nuche ē min⁹. veꝝ nēciū ē nocumētū ite: ꝛ coartatio nervoꝝ q̄ ꝺbilitat pedes ꝺbilitat lacertos vesice ꝛ ani.

¶ Ponit capm ō dislocatiōe spōdilium. Et duo facē. Quia ꝑ ponit capm ō dislocatiōe eoꝝ. Scōo ponit curā. ibi. In illa gdē. ¶ ꝓsa in. d. Quia ꝑ ꝑmittit q̄sdā casū. ō dislocatiōe spondilis. Scōo oñdit q̄t modis dislocat spōdilis. ibi. Et qñq; dislocant. ¶ ꝓsa l. d. Ut ꝑ oñdit accitia q̄ sequunt ad dislocationē spōdiliū. Scōo ostendit casū. vsem curatiuū spōdilis. ibi. Quare nēcia ē virt⁹ fort. ¶ Dicē sic ō prima pte: q̄ qñ dislocant spōdiles dislocatiōe cōpleta interficit pculdubio. Et iā si nō ē cōpleta dislocatio spōdilis ꝛ ē multa ſ. terficit: qm̄ pculdubio coartat nuchā coartatione forti: ꝛ sic resistit ꝛ nō obedit. ſ. restaurati. Et si ē spōdilis ꝑ⁹ colli. ſ. illa q̄ dislocat: sive sit illa q̄ sequtur ꝑmaz spōdilē colli. ſ. illa q̄ dislocat ꝙatur ista anhelitu ꝛ mozit statim: qm̄ nerui anhelit⁹ coartant ꝛ sic nō faciūt opationē suā. Et si dislocat spōdilis dorsi ad ptē anteriorez nō ē pole vt curet ꝛ velociter iterficit. Et si mozat. ſ. infirm⁹ q̄ non mozat ꝛ nō ē talis dislocatio q̄ ꝓhibeat anhelitū retinet sterc⁹ et vrinā ꝛ iterficit: ꝛ rō q: ledit nervos cūtes ad illas ptes. Et si dislocatio nō coartat nuchā coartatōe vehemēti: aut coartat nuchā ꝛ nō aꝑat nō ē excusatio qn nocu⁹ ingrediat nuchā ꝛ nervos q̄ sūt in illo loco: ꝛ tūc superfluitates. ſ. sterc⁹ ꝛ vrina egrediunt involūtarie ꝛ est necessariū nocumētū qō ꝺbilitat pedes ꝛ lacertos vesice et ani: q̄: ꝺbilitant ꝛ ledit nucha que est ꝑmū principium nervoꝝ.

¶ Quare nēcia est virt⁹ fortis ꝛ ipulsio vehemēs ꝛ pcussio magna que fere franget simenia eius donec redeat ad locum suum: ꝛ anteq̄ redeat ad locum suuz: iam fracta sunt per illud eius simenia.

¶ Ponit quēdam casū curatiuum ꝛ dicit sic: q̄ in dislocatiōe spondilis necessaria est virtus fortis ꝛ ipulsio vehemens: ꝛ pcussio

magna que fere frangat ſimenia.i.ligamẽta eius:z ãtreq; redeat ad locum ſuum tam aptata ſint eius ligamenta.

¶ Et quãdoq; diſlocanť ad duo latera z ad ſupiora. Et in huius qdem capitulo diuiſionibus tã locuti ſumus vbi locuti ſumus de gibboſitate: ergo cõpleat illic. Et ſignũ illius eſt q; vides illic aut eminẽtiam in poſterioribus:aut arcuationẽ in pectore ac ſi fractuz ſit ſimenũ:ſed in eius fractura non eſt magnũ malũ. Et in diſlocatione ſpondilis eſt tumor mortis.

¶ Oñdit ãt modis diſlocať ſpõdilis:z dicẽ ſic q; qñq; ſpõdilia diſlocanť ad duo latera z nõ locuti fuim⁹ õ gibboſitate:g̃ õ cõpleat illic.ſ.i illo ca.Et ſignũ q; ſpõdiles ſint diſlocati ẽ:q; illic videz aut eminẽtiã aut arcuatiõez ac ſi eẽt fractũ ligamentũ.Et in fractura iſtaz ptiũ nõ ẽ magnũ malũ:ſed i diſlocatiõe ſpõdilis eſt tumor.

¶ De cura. Laſ.22m.

In illa qdẽ q̃ eſt ad iteriora ex dorſo ſpes eſt parua z paruus ꝓfectus eſt in eius curatõe. Illa que eſt ad poſteriora idiget cõpreſſiõe cũ genub⁹ z fortitudie:ſic eſt opatio balneatoꝝ:z ponanť ſup eã cũ fortitudie:aut faciat ipm tacere ſuper vẽtrẽ ſuũ z ſtet ſuper eum cũ calcaneis ſuis:aut fricet ipſum cũ aliobicb fricatione aſim liſſazaracti.

¶ ponit curã diſlocatiõis ſpõdiliũ:z duo facẽ.Quia p̃mittit q̃dã. Scõo ponit modũ curatiuum.ibi(Et ſi res fuerit vehementior.)

¶ Dicit ſic õ p̃ꝰ pte q; puus ꝓfectus ẽ in illa diſlocatiõe ſpõdiliuz que eſt ad anteriora.i.ãteriora ex dorſo z ẽ talis diſlocatio valde praua. Illa ãt diſlocatio q̃ ẽ ad poſteriora idiget cõpreſſiõe cũ genub⁹ ſiẽ eſt opatio balneatoꝝ:z ponanť fortiter ſup eã:aut infirmus iaceat ſup ventrẽ ſuũ z reſtauratio fiet ſup eũ cũ calcaneis: aut fricet infirmus cũ aliobicb.Notãdũ q; aliobicb ẽ qõdã inſtrm in forma rotũda inuolutũ pãno z ſtuppa cũ quo cõpremitur.

¶ Qa ſi res fuerit vehementior illa z fuerit recẽs: dixit Hip.q; opz vt ſumať lignũ cuius lõgitudo z latitudo ſit tãte q̃ſtitatis que capiat ifirmũ z terminet ita vt ſit ſm hãc mẽſurã ꝓpe parietẽ extẽſum ad lat⁹ parietis in lõgitudine z nõ ſit elõgatio ei⁹ a pariete plus q̃ſtitate vnius pedis:z ponať ſup ipm ſtratus planus ad corpus ifirmi:deide balneeť z applaneť ſup lignum aut ſup podiale ſup faciẽ ſuã:deide inuoluanť ſup pectus infirmi ligature ample duab⁹ vicib⁹ z caꝑ extremitates egredianť de ſubaſcellis:z ligentur iter duas ſpatulas:z ligenť extremitates ligaturaꝝ lataꝝ ad lignũ lõgũ ſile manubrio mortarij z elcuet ſ̃ lignũ ſup lignũ poſitum aut podiale z deſ miniſtro ſtanti apud caput ifirmi vt teneat ipm vt fiat extremitas iferior inuoluta ad aliqd:z extẽdať ſuprior que eſt apud caput in boza qua opz:z fiat p illud extẽſio. Et ligenť iterũ pedes ambo ſimul cũ ligatura ampla alia ſup genua z ſupra duas ſpatulas iterꝝ:ligãdo iterꝝ loca que cleuenť ex loco in quo aggreganť due corde cũ ligamẽto alio. Et aggregenť extremitates borꝝ ligamẽtoꝝ z ligenť ad lignũ aliqđ ſile manubrio mortarij:ſicut ẽ lignũ cuius ꝓceſſit narratio:z elcuet ipz apud extremitatem ligni ꝑmi:deide ꝑcipe miniſtris vt extẽdãt cuz boc ligno extẽſione que fit ſm ꝓtrariũ. Et de boibus ſunt qui faciũt hãc extẽſionẽ cũ inſtriis:z ſunt ſicut ſagitte ſup lignũ erectũ apud extremitatẽ hui⁹ligni magni aut podialis.ſ.duas extremitates que ſequunť caput z pedes qñ reuoluunť ille ſagitte inoluunť cũ eis ligature que extẽdunť:z opz quãdo fit extẽſio vt impulſio fiat apud gibboſitatem cum radice volaꝝ manuz.Qa ſi fuerit nobis neceſſe ſedere ſuper ipz faciemus illud z non timebimus aliquid.

¶ Exequi ponẽdo curã qñ diſlocatio ẽ fortẽ:z duo facit.Quia primo ponit modũ curatiõis qñ diſlocatio ſpondiliũ fortis eſt fortis. Scõo ponit modũ curatiõis diſlocationis facte ad duo latera.ibi (Et ſi diſlocať.)V ꝑdia in duas.Quia ꝑ Aluĩ.ponit qõ dictũ ẽ.Secundo docet adminiſtrare cibum.ibi(Et adminiſtreť cibus.)

¶ Dicit ſic õ p̃ꝰ pte tota Aluĩ.ponit talẽ modũ curatiõis dicẽdo ſic q; opz vt ſumať vnũ lignũ qõ ſit q̃ntať tãte q̃ſtitatis lõgitudiné z latitudiné q̃ntus ẽ ifirm⁹:z ponať ꝑpe pietẽ aliquẽ iſtõ lignũ:ita q; iſtõ lignũ ſit elõgatũ a pariete p vnũ pedẽ z ponať ſup iſtõ lignuz lectus plan⁹ q̃ntus ẽ ifirm⁹:deide balneeť ifirm⁹ z applaneť ſup lignum: deide ifirm⁹ oz ligari cũ ligamẽtis amplis ſup pect⁹ ei⁹ z extremitates iſtaꝝ ligaturaꝝ õbẽt ligari ad lignũ:z iſtas extremitates ligaturaꝝ õbẽt tenẽ miniſtri.Et iteꝝ ligenť pedes ifirmi cũ ligatura alia.Et extremitates iſtaꝝ ligaturaꝝ ligent ad aliũ lignum et denť miniſtris iſte extremitates.Et extẽdãt miniſtri ſm ꝓtrũ. Et multi boies ſũt q ponũt ſup iſtõ lignũ q̃ involuunť z revoluunť pãni ſup ea.Et qñ fit extẽſio opz vt locus diſlocať reſtaureť z comprimať:ita q; ſi ſit neceſſe ſedere ſup locũ diſlocatũ faciemus.

¶ Et ſi non equatur ſpondilis cum iſtis rebus z infirmus fuerit tolerãs cõpreſſionẽ:tunc opz vt concauet fouea in pariete qui eſt ꝓpinquus cũ longitudie ſilis canali recipiẽs gibboſitatẽ cũ mẽſura que ſit longitudo fouee q̃ntitatis vnius brachij:z nõ ſit altior ſpondili infirmi:neq; inferior ea plurimũ:imo opz vt tã primũ ſit facta. Deiq; ad hãc egritudinem ad quã diximꝰ in principio vt ſit lignũ poſitũ ꝓpe parietẽ:deinde ſumať tabula equalis mẽſure z ponatur vna extremitatuz eius in foueã que eſt in parietẽ:z ponať mediũ loci qui cõſequitť ex ea ſup gibboſitatẽ:deinde impellať extremitas eius alia inferius donec videas q; ſpõdilis tã equata eſt equatione manifeſta.Et Hip. qdem iam dixit q; ꝓcauatio ſola abſq; tabula rectificat hãc rez.Et dixit iteꝝ q; cõpreſſio cũ tabula ſola facit illũ. Qa ſi illud eſt verũ:tũc nõ eſt poſſibile vt adminiſtreť extenſio quã diximus in principio ſpeciei que noiatur ſeparatio ſpondilium ad anteriora abſq; cõpreſſiõe. Et opz vt poſt equationem adminiſtres tabulam de ligno cuius latitudo ſit quãtitas trium digitoꝝ:z ei⁹ longitudo quãtitas que cõprehendit gibboſitatem z qõdam partis ſane:z inuoluanť ſuper eam pãni linei aut ſtuppa inciſa vt nõ ſit dura z ponatur ſup gibboſitatem z ligeť cum ligamẽto qõ eſt neceſſarium.

¶ ponit aliũ modũ curatiõis z dicit ſic:q; ſi ſpõdilis non equaľ ꝑ iſta:tũc opz vt fiat fouea in pariete:ita q; gibboſitas ingrediať i illaz foueã:z tũc ſup gibboſitatẽ ponať tabula qdã q ponať in foueã:et ab alia ꝑte foueę ipellať donec reſtaureť.Et ſubdit q; Hip.dixit q; ſola cauatio curat hãc rẽ vt impelle'do cũ manu aut cũ alio inſtrumẽto.Et dixit iteꝝ Hip.q; cõpreſſio cũ ſola tabula equat:z ſi hoc qõ dicit Hip.eſt verũ:tũc nõ opz vt adminiſtreť extenſio quaz dixim⁹.Et qñ ſpõdilis eſt equata:tũc opz vt adminiſtres tabulã de ligno que ſit tanta que cõprehendat gibboſitatem z aliqd pris ſane z inoluať ſup eam pannus aut ſtuppa z ponatur ſtuppa ſup gibboſitatẽ z ligetur ſtuppa ligamẽto qõ eſt neceſſarium.

¶ Et adminiſtreť infirmo cibus ſubtilis.Et ſi remanſerit ſuper illud reſiduuz ex gibboſitate:tunc oportet adminiſtrare curationem que fit cum medicinis que mollificant z lenunt cuz adminiſtratione tabule quã narrauimus tempore longo.Et quidaz homines adminiſtrant tabulam de plumbo.

¶ Docet adminiſtrare cibuz z dicit ſic q; cibus qui adminiſtratur opz vt ſit ſubtilis.Et ſubdit q; ſi de gibboſitate remãſerit aliquid reſiduum:tunc oz adminiſtrare curationẽ cum medicinis que mollificant z dimittatur deſuper tabulã quaz narrauimus tpe longo. Et qdã boices ſunt qui adminiſtrant tabulam de plumbo.

¶ Et ſi diſlocať ad vnum horuꝝ latez equaľ cũ aſtella aut aſtellis duabus z ſtringitur.

¶ ponit

¶ Ponit modū curatiōis dislocatiōis facte ad duo latera: z dic̄ sic q̄ si fiat dislocatio ad duo latera: tūc equaſ z strigatur cū astella.

¶ Jn facta vo ex hoc in collo ad posteriora z ē illa q̄ curaſ opz vt resupinet infirmus: deinde extēdaſ caput eius ad supiora cū facilitate z equet spōdilis eius cū cōpressiōe z absterſiōe. Et qñ equaſ ponaſ sup eaz emplin ꝓfortatiuū z vela sup ipz cū pānis z strige desup astellā cū mēsura colli z lōgitudie ei⁹ z liga eā ad caput z adiutoriū: ita vt nō cadat ligamētū ad guttur z resoluaſ in numero diez: z ponanſ fila cū qb⁹ stringis fm formam vittarum ex marginibus pānoꝝ: qñ illa que rotundantur ledunt.

¶ Ponit curā dislocatiōis facte in collo ad posteriora: z dic̄ sic. q̄ in dislocatiōe facta in collo ad posteriora: z ē illa dislocatio q̄ curaſ: opz q̄ infirm⁹ resupinet. deide caput ei⁹ extēdat ad supiora cū facilitate z equetur spōdilis cū cōpressiōe z absterſiōe. Et qñ eā⁹ ponatur desup emplin ꝓfortatiuū z coopi cū pānis z strige desup astellā cū mēsura colli z liga eā ad caput z adiutoriū: z ponāt fila que rotunda z plana ꝓcedant super spondiles.

¶ De dislocatōe alboſos. i. lūcture oſſis caude. Cap. 23m.

Alboſos qñ dislocaſ: tūc illō ſcit ſenſu. Sed magnitudinē dislocatiōis ſcies p ſenſuz itez z q̄ eger non expandit pedem: neq; in loco dislocationis: neq; apud genu: imo eſt plicatio genu ei laborioſior. Regimē vo illius eſt: qñ cum vis equare illud opz vt itromittas mediū digitum in anum vſquequo opponatur loco: deinde preme cum eo ad ſuperiora cum fortitudine. Et obſerua cuz manu tua alia locum alboſos donec eques ipſum: deide empl'a ipſum z ſtringe: z eger inuoret cibum z minorabitur egeſtio z ſumat cū hoc qđ leniat nām.

¶ Poſito cap. ō dislocatiōe ſpōdilū ponit cap. ō dislocatiōe alboſos qñ dislocaſ: tūc illō ſcitur ſenſu: z magnitudo dislocatiōis ei⁹ ſcitur ſenſu itez: z q̄ eger nō pōt expādē pedē neq; apō genu: imo plicatio genu ē laborioſior: z ponit regimē z curā z dic̄ sic: q̄ regimē illius eſt: qñ cū tu vis reducere illō os opz vt itromittas digituz mediū in anū vſquequo apponatur loco: deide ꝓme ad ſupiora: z cū alia manu obſerua donec eques ipm: deinde empla ipſuz z ſtringe z eger inuoret cibum z egeſtio minorabitur: z debet ſumere cum hoc qđ leniat. Lbumectet ne [illegible].

¶ De dislocatione anche. Cap. 24m.

Gpe quandoqz accidit ſimile ei quod accidit adiutorio de dislocatione ad iferiora ſicut mollificare: z non eſt poſſibile ſi dislocaſ cora vt expandatur pes: neq; iuxta dislocationem apud genu: imo eſt illud in genu magis prauum. Et eius quidem dislocatio quandoqz fit ad interiora: z quandoqz fit ad exteriora. verum plurimuz dislocationis eius eſt ad exteriora: z minoratur eius dislocatio ad interiora: z dislocatur iterum ad anteriora z ad posteriora z p illas eaſdē cauſas. Et quando accidit in diſpoſitione partus ſtrictura ſuper embrionem qđ dislocatur ille pes: tunc facit eum habere crus minutū deficiens a declinatione corporis: q̄re debilitatur z non corrumpitur.

¶ Ponit ca^m ō dislocatiōe core. Et ꝑ ponit iſtō cap̄lm. Scdo pōit ſigna. ibi (Accidit ex dislocatiōe.) Tertio curā. ibi (Opz vt ad curādū.) ¶ Dic̄ sic ō ꝑ^o pte: q̄ cora qñq; mollificaſ ſic̄ adiutoriū: z ſi cora dislocaſ nō ē poſſe vt pes extendatur aliq̄ mō: imo genu nō ꝑt moueri: z cora dislocatur ad iteriora z exteriora: z dislocatio ei⁹ ad iteriora minoratur: z dislocatio fit ad anteriora z posteriora: et p illas eaſdē cās p q̄s dislocatur ad iteriora z exteriora p eaſdem dislocatur ad anteriora z posteriora: z ſi pp grauz z ſtricturaz pes embriōis dislocatur: tūc fac embrionē hīc re crus minutū ōficiēs a dilatione corporis q̄ illaſ crus ꝓhibetur z nō [illegible].

¶ De ſignis. Cap. 25m.

Accidit ex dislocatiōe anche ad anteriora vt videas pedē dislocatū lōgiorem altero z genu eminētius: z nō poteſt duplicare pedem ſuum apud inguen inflatū apatuz: qñ caput core iā intrauit in ipm. Et ſi dislocaſ ad exteriora abbreuiatur pes z apparet in inguine ꝓfunditas: z accidit in eo qđ opponit ei a posterioribus eminentia z inflatio: z genu eſt quaſi ipm ſit ſubmerſum ad iteriora. Et ſi dislocatur ad anteriora pes eſt lōgior: z non eſt poſſibile infirmo vt extēdat crus ſuum: z non fit ei poſſibile vt plicet ipm niſi cū dolore: z nō preparatur ei deambulatio penitus: z ſi vult ambulare ambulat ſuper calcaneū: z accidit ei multotiens ex ō vt apoſtemet inguen eius z retineaſ eius vrina. Et ſi dislocaſ ad posteriora abbreuiat pes eius z fit ſuper eū expulſio difficilis z apparet in ipſius inguine mollificatio z eſt caput core declive ad obliquationem.

¶ Ponit ſigna dislocatiōis anche z dic̄ sic: q̄ ſi ancha dislocaſ ad anteriora vides pedē dislocatū lōgiorē altero z genu ē eminēs et nō pōt duplicare pedē z inguē appet inflatū apatū: qñ iā intrauit i illū locū caput anche. Et ſi ancha dislocaſ ad exteriora pes abbreuiaſ z in iguine appet ꝓfunditas z in pte alia appet eminentia z inflatio z genu ē plicatū. Et ſi ancha dislocaſ ad anteriora pes eſt lōgior: z eſt poſſibile infirmo vt extēdat crus ſuū: z nō pōt plicare crus niſi cū dolore: z penitus nō pōt ambulare: z ſi vult ambulare ambulat ſup calcaneū: z multotiēs apatur inguen z retineaſ eius vrina. Et ſi ancha dislocatur ad posteriora pes eſt curtus: z non poteſt infirmus extēdere pedē z caput core eſt obliquatum.

¶ De cura. Cap. 26m.

Oportet vt ad curādum ſit feſtinatio. Nam ſi nō redit velociter fortaſſe effundētur ad eaz humiditates z putrefiēt z perducēt ad corruptionez membri totius: z ſequit illud de timore id qđ ſcis. Regimē vo dislocationis core ad iferiora eſt vt extendas pedē: deinde fac eum redire cuz vehemētia poſtq̄ moueris cū dextra z ſiniſtra donec apponanſ ei ad qđ redit: z pone pedi quaſi ſtaphaz z ſtrige ſup crus: deinde ſtringe ſuper coraz z ſuper genu ſtrictura que ſeruet eā: deinde ſuſpendatur ex humero ſuſpēſione ne ſit poſſibile cruri cū hoc vt extendatur.

¶ Ponit curā mollificatiōis anche. Scdo ponit curam qñ ancha dislocaſ ad aſiriora. ibi (Qñ vo dislocaſ.) Tertio ponit curā q̄do dislocaſ ad aſiriora z posteriora. ibi (Et i illa q̄ eſt ex illo.) Quarto ponit curaz qñ dislocaſ ad exteriora. ibi (Et ſi ſit dislocatio core.) Quito ponit curā qñ ancha dislocaſ ad posteriora. ibi (Et quādo dislocatio ē.) ¶ Dic̄ sic ō ꝑma pte q̄ ſi ancha dislocatur opz q̄ ad curandum ſit feſtinatio: quoniam ſi nō redit velociter fortaſſe effundenſ ad eā humiditates z putrefient z ꝓducēt ad corruptionē mēbri z ſequetur apa z mors: z tunc Aluicē. ponit regimē dislocationis ancbe ad inferiora vt qñ mollificatur z eſt vt extēdas pedem: deinde reducas pedē donec redeat ad locū ſuuz: z poſtea fac ligaturā ꝓuenientē per quā retineatur in loco ſuo.

¶ Quando vo dislocaſ ad anteriora tunc ſcipitur vt flectat genua z teneat eum bō fortis ex latere emunctoriū: z capiat reſtaurator manu ſua caput core apō genu z trahat ipz ad aſiriora ita vt ipellat extremitatē aliā z ipellat ipm impulſiōe rēdēte ad ſuperiora z exteriora. Et ſi adiuuat eum alius ab extremitate alia ex cōtrario motus eius: z iam ligauit eā cū vitta aut cuz fune erit bene: deinde ligetur cum ligamento.

¶ Ponit curaz anche qñ dislocaſ ad aſiriora: z dic̄ sic q̄ qñ ancha dislocaſ ad aſiriora oz vt iſirm⁹ plicet genua: z vnus bō fortis teneat eū ex latere emūctoriū z reſtaurator capiat caput core apō genu z trahat ipz ita vt equet coraz: deide liget cū ligamento.

¶ Verum quãdo dislocatur ad exteriora ops tunc vt firmet restauratoꝛ extremitatẽ coxe que est apud genu:ꝛ moueat eam ex ꝓtrario motus predictu:ꝛ sit aliꝰ tenens ab extremitate alia mouens eam ex contrario motus primi ꝛ iam ligauit vittam aut funem.

¶ ponit curã qñ ancha dislocat ad exteriora:ꝛ dicẽ sic:ꝙ qñ ãcha dislocat ad exteriora:tũc ops vt reducat ꝺicto mõ mõ ꝑdicto.

¶ Et in illa que est ex illo ad anteriora aut posteriora stringat restauratoꝛ radicem coxe cum ligatura lata. Et capiat super humeꝝ ad partẽ que ops ſm declinationẽ dislocatiõis. Et accipiant viri duas extremitates ligature ample:deide extẽdãt eã oẽs simul extensiõe qua suspẽdũt infirmũ in aere. Et cum hꝰ iterꝝ est possibile vt redeãt modi ꝑdicti ad rectificationẽ.

¶ ponit curã cõem a dislocatione anche ad anteriora ꝛ posteriora. Et duo facit sicut duos modos restaurationis ponit. Scꝺa ibi. (Et iterꝝ modus alius.) ¶ Circa totũ primã partẽ ponit duos modos equationis.ꝛ ponit ſcõm.ibi. (Et medicant eã quãdoq; cũ tibiben.) ¶ Dicit sic de ꝓma pte ꝙ oportet vt restauratoꝛ liget anchã ligatura lata ꝛ capiat super humerum ad partem que ops ſm ꝙ est dislocata.ꝛ deinde extendatur ꝛ equetur.

¶ Et medicãt eã qñq; cũ tibiẽ. Et modus alius ẽ ſꝫ ꝙ retulit de eo quidã coꝝ ꝛ bñ egit. Inquit.ops vt calceas foueã lõgam in ligno toto simile aq̃ ducubus:ꝛ nõ sit lõgitudo foueę ꝛ ꝓfunditas eius plus q̃ntate triũ digitoꝝ:ꝛ nõ sit lõgitudo coꝝ adinuicẽ plus quatuoꝛ digitis:ꝛ ponat extremitas altibiẽ in ptẽ illius foueę ꝛ fustẽtẽt cũ eo:ꝛ sit ipulsio eiꝰ ad ptẽ ad quam ops ipellere:ꝛ ops vt sustententẽ in medio ligni magni aut podialis ligniũ aliq̃ erectũ cuiꝰ lõgitudo sit q̃titas vnius pedis ꝛ grossitudo eiꝰ q̃ntitas manubrij fossorij: vt qñ resupinat sup dorsuꝫ revoluat hoc lignuꝫ in eo qꝺ ẽ iter albafegi ꝛ caput coxe:qm̃ phibet sequi illud qꝺ extẽdit ipsuꝫ a parte pedũ:lꝫ illud iterũ multotiens indigeat extẽsiõe que fit a supioꝛibꝰ. Et cuꝫ B cũ corpus ipellit ad iferiora ipellit hoc signum caput anche ad exteriora:ꝛ ops vt sit manus ad iferiora ſm modũ quẽ diximus ante hoc ꝓcipue ex pede. Et si caput coxe nõ ingredit per hãc spẽm curatiõis: tũc ops vt auferat lignũ erectũ sustentatũ:ꝛ vt figant duo ligna alia super duo domicilia loci illius ligni.ſ.in oi latere eius lignũ vt sint sicut postes portę:ꝛ nõ sit vnũquodq; eoꝝ minus pede:deide equitet super ea lignum aliud sicut equitat lignũ scale vt fit figura ſex lignoꝝ similis lre que noiat grece bitaneu:hec enim figura fit cũ ponit lignũ trinũ i medio iferiꝰ duobꝰ extremis parũper:deide ops vt resupinet infirmꝰ sup latꝰ sanũ ꝛ extẽdat coxã sanaꝫ in eo qꝺ est inter hos duos postes sub ligno qꝺ ẽ simile gradui scale ꝛ ponat coxa infirma sup hãc postẽ vt sit caput coxe eq̃tãs super ipm postq̃ expãsi fuerint sup postes pãni plicati plicatione plurima vt nõ ledat postis coram:postea sumat lignũ aliꝺ eq̃lis latitudinis cuius lõgitudo sit tãte q̃titatis q̃ cõprehẽdat ex capite coxe vsq; ad locũ calcanei ꝛ ponat in lõgitudie sub coxa ab interiori ptę vt retineat caput coxe ad calcaneũ ꝛ ligef cũ eo:deide administret in gibbositate. Verꝝ ſꝫ ꝙ diximus in eo qꝺ ꝑcessit:oportet tunc vt extendatur crus ad inferiora cum ligno ligato cuꝫ eo vt redeat caput coxe ad locum suum cum hac extensione vehemẽti.

¶ ponit aliũ modũ ꝛ dicẽ sic:ꝙ ops vt sumat tibiẽ ꝛ tibiẽ ẽ qꝺ ad instm ꝓcauũ qꝺ ponit i capite ossis dislocati:ꝛ tũc ops vt sumat vnũ lignũ ꝓcauũ ꝛ i capite iſti⁹ ligni ponat istꝺ tibiẽ ꝛ ipellatur caput coxe cũ isto ligno ſꝫ ꝙ ops. Et si ꝙ hãc ſpẽm curatiõis nõ egredit:tũc ops vt accipiat illꝺ lignũ ꝓcauũ ꝛ ponãtur sup istud duo ligna ad modũ scale:tũc intromittatur coxa infirma in vno ꝛ postea coxa sana in alio:ita ꝙ sup istos postes expandãtur pãni plicati vt nõ ledãt:ꝛ sic sumatur vnũ aliud lignũ qꝺ capiat totũ pedem:ꝛ sic extendat ꝛ reducetur ſm melioꝛem modũ possibilitatis.

¶ Et est iterꝝ modus aliꝰ cum quo igredit caput coxe absq; extẽsiõe infirmi sup lignũ:ꝛ est modus quez laudat Hip.ꝛ ille existimat ꝙ ops vt ingenit manꝰ infirmi filꝰ cũ ligamẽto lato leni ꝛ ligent pedes eiꝰ ambo cũ ligamẽto lato forti leni sup duos calcaneos ꝛ sup duo genua:ꝛ sit lõgitudo cuiuslibet coxe a compari suo q̃ntitas q̃tuoꝛ digitoꝝ:ꝛ sit crus infirmum extẽsum plus altero q̃ntitate duoꝝ digitoꝝ ꝛ suspẽdat infirmus sup caput:ꝛ sit elõgatio eius a terra q̃ntitas duoꝝ cubitoꝝ: deide currat adolescẽs bñs experientiã puber cum brachijs suis ꝛ extrahat coram infirmam in grossiore loco eius vbi est caput coxe iterum ꝛ suspendat cum infirmo subito. nã iunctura cum factũ fuerit illud cũ ea ingredief ad locum cũ quolibet studio. Et iste qꝺẽ modus est facilioꝛ alijs:qm̃ nõ indiget opatiõe plurima. Verꝝ plures medicantium nõ bene operantur in eo: qm̃ ipsi spermunt eũ ꝓpter suam facilitatem.

¶ posito vno nõ equãdi ancha ponit aliũ modũ:ꝛ dicit.sic:ꝙ est aliꝰ modus equãdi ancha quẽ laudat Hip.ꝛ existimat ꝙ ops vt ligẽtur manus infirmi ligamẽ lato.ꝛ ligẽtur pedes infirmi ambo cũ ligamẽto lato.ꝛ ligẽtur sup duos calcaneos ꝛ sup duo genua: ita ꝙ infirmꝰ sit elõgatꝰ a terra ꝑ duos cubitos:deinde adolescẽs bñs experiẽtiã currat cũ brachijs ꝛ extrahat coram infirmã in grossiori loco eius ꝛ suspẽdatur cũ infirmo subito.nam cũ hoc factum fuerit iũctura ingredietur ad locũ suũ:ꝛ iste modus est facilioꝛ alijs:qm̃ iste modus nõ indiget opatione plurima: sed plures medicantiuꝫ non bñ operantur in isto modo:qm̃ multum est facilis.

¶ Et si fit dislocatio coxe ad exteriora:tũc ops vt extẽdatur infirmus ſm ꝙ diximus cũ hac ligatura que ẽ sup albabafegi unguinis ꝛ furculã ſm ꝙ diximus:deinde est necessariũ medicãti vt cuellat cũ tibiẽ deforis ad interiora postq̃ posuerit extremitatem tibiẽ in aliqua ptę foueę quã diximus vt stringat sup eaꝫ. Et sint aliqui ministroꝝ ex ptę coxe sanę impellẽtes iterꝝ ꝛ opponat impulsio vt nõ impellatur plurimum.

¶ ponit curaꝫ qñ coxa dislocat ad exteriora:ꝛ dicit sic.ꝙ si coxa dislocat ad exteriora:tũc ops vt infirmꝰ extẽdat ꝛ ponat tibiẽ.ſ. illꝺ istꝫ i capite coxe:ita ꝙ istꝺ infirm sic positũ in fouea ꝺ ligno fugiꝰ dicta ꝛ strigat postea coxã sup eã ipellẽdo ſꝫ melioꝛ mo.

¶ Et cũ dislocatio est ad anteriora:tunc ops vt extendatur infirmus:deinde ponat vir fortis radicem vole manus sue dextre super ingue infirmi ꝛ coartet ipsum cum manu altera:ꝛ ipse cum hoc ponat coartationem extensam ad inferiora ad partem genu.

¶ ponit curã quãdo dislocatio est ad anteriora:ꝛ dicit sic:ꝙ cum dislocatio est ad anteriora:tunc ops vt extendatur infirmus:deinde cõprimat cum manu super caput coxe infirmi ꝛ equetur.

¶ Et qñ dislocatio est ad posteriora:tũc nõ ops vt extẽdatur infirmus ad iferiora eleuatus sup terrã:imo ops vt sit positus sup aliquid durũ sicut ops vt sit iterum quãdo separat ancha eius ad exteriora sic dixi i gibbositate:ops ergo vt extẽdatur infirmus sup lignũ aut podiale sup faciem suam:ꝛ sint ligamenta stricta non super coram:imo super crus sicut diximus nuper. Et ops iterum administrare cõpressionẽ cuꝫ tabula ꝛ sup albabafegi ꝛ locũ ad quem egreditur iunctura.

¶ ponit

¶ Ponit curā qñ diſlocatio ē ad poſteriora ꝛ dicit ſic. ꝙ ſi relaxatio coxe ē ad poſteriora: tūc nō oꝫ vt extēdat ifirm⁹ ad inferiora: imo oꝫ vt ſit ifirm⁹ poſit⁹ ſup aliqđ durū: ꝛ ſint ligamēta ſtricta ſup cruꝛ: ꝛ admiſtret cōpreſſio cū tabula illo loco vbi ūctura ingredit.

¶ Dic eſt ſm̄o noſter in ſpecieb⁹ diſlocatiōis que accidunt anche ex cā mānifeſta aſcedēte illō. Dex qz qñqz diſlocat coxa pp multitudinē būditatis accūtis ei ſicut diſlocat ſpatula: oꝫ tūc vt admiſtret cauterū ſicut diximus in loco in quo diximus hoc cauterū.

¶ Concludit ꝛ dicit ꝙ hic eſt ergo ſermo noſter in ſpeciebus diſlocationis anche accidentis ex cauſa manifeſta. Et ſubdit ꝙ quandoq; diſlocatur coxa propter multitudinē humiditatis ſicut ſpatula: quare oportet vt cauterizetur ſm ꝙ diximus.

¶ De diſlocatione genu. Cap.27m.

Genu ē velocis diſlocatiōis. fortaſſe. n. diſlocat abſq; cā p̄ter ambulationē velocē aut lubricat pax ſiē carnatis multotiēs diſlocat abſq; cā p̄ter ſaltū. Et genu qdē diſlocat ad oēm ptē niſi ad anteriorē pp rotulā ꝛ adiutoriū eius.

¶ Ponit capitulum de diſlocatione poplitis. i. genu. Et primo facit hoc. Secundo ponit curam. ibi. Sedeat infirmus.)

¶ Dicit ſic de prima ptē ꝙ genu eſt velocis diſlocatiōis. Et fortaſſe genu diſlocat abſq; cā p̄ter ambulationē: vt qz ambulatio velox pōt eſſe cā diſlocationis: ꝛ genu quādoq; lubricat pp humiditatē ꝛ exiſtentē in ipſo: ꝛ genu diſlocatur ad oēm partē niſi ad anteriorē pp rotulā ꝛ adiutoriū: qz iſta p̄hibent diſlocationē eius.

¶ De cura. Cap.28m.

Sedeat ifirm⁹ ſup ſedē p̄pinquā terre: ꝛ eleuent pedes eius parūper: deide extēdat vir fortis manū ſuā ōſup ꝛ deſubt⁹ extēſiōe fortī ꝛ reducat reſtaurator ūcturā ad diſpōnem ſuā ſm̄ iudicium diſlocatiōis vniuerſalis ꝛ liget eam.

¶ De diſlocatiōe areſſatu ꝛ ē rotula genu. Cap.29m.

Quandoq; accidit ei diſlocatio oꝫ vt pes plane ponat in terra ꝛ reducat rotula: deide ipleat curuatura geniculi pānis p̄hibētib⁹ a duplicatiōe ꝛ ponant ōſup aſtelle reſiſtētes ei i ptē ad quā dēclinat. Cū ḡ reſtrigat ꝛ adheret nō duplicet genu cū feſtinatiōe: ſ. paulatim donec alleuiet.

¶ Ponit curā ꝛ dicit ſic: ꝙ infirm⁹ oꝫ ſedere ſup ſedē p̄pinquā terre ꝛ pedes eius eleuent parūper: deinde vir fortis extēdat manuꝫ ſuā extēſione forti ꝛ reſtaurator reducat iunctūrā ad diſpōnē ſuā ſm̄ iudiciū diſlocatiōis ꝛ liget. Et ſubdit ꝙ qñ genu diſlocat oꝫ vt pes plane ponat in terra ꝛ reducat rotula: deinde curuatura geniculi repleat pānis qui p̄hibeat diſlocationē: ꝛ deſup ponantur aſtelle reſiſtentes ei in ptē ad quā dēclinat: cuꝫ ergo ſtringat ꝛ adheret nō duplicet genu cū feſtinatiōe: ſ. paulatim donec alleuiet.

¶ De diſlocatiōe ūcture tali apō calcaneū. Cap.30m.

Diſlocat calcaneus. Indiget ergo ſi diſlocat extenſione forti ꝛ curatiōe vehemēti impulſione cū fortitudine vt redeat. Deinde oportet vt dimittat deambulationem circiter. xl. dies vt nō diſlocetur ſcō. Jn ſeparatione vō pauca ſufficit quelibet extenſio: deinde reducatur.

¶ Ponit capm̄ de diſlocatione calcanei ꝛ duo facit. Quia primo ponit curā quādo calcaneus nō eſt diſlocatus perfecte. Scō ponit curā qñ calcaneus pfecte diſlocat. ibi. (Et qñ pfecte diſlocat.)

¶ Dicit ſic de p̄ⁿ ptē ꝙ qñ calcaneⁿ diſlocat i digit extēſione forti ꝛ curatiōe vehemēti ꝛ impulſione cū fortitudine vt redeat ad locū ſuū: deide oꝫ vt nō ambulet p. xl. dies vt nō diſlocet ſcō: ſi ſeparatur nō pfecte ſufficit quelibet extenſio: deinde reducatur.

¶ Et qñ cōplete diſlocat oꝫ vt reducat ſm̄ ꝙ dicit antiq. Jnquit: oꝫ vt extendat infirmus ſuper dorſuꝫ ſuū ſup terrā ꝛ ab eo qđ eſt inter coxas eius apud alabaſegi ſit paſſillus lōgus intrans in p̄funditatē terre nō impediens corpus eius moueri cū ꝓcedit pes eius ad inferiora: imo oꝫ vt figat iſte paſſillus antecꝰ reſupinet infirmus. Qz ſi p̄ſens tibi fuerit lignū magnuꝫ in cutus medio diximus eſſe aliud lignū fixū: tūc oportebit vt fiat extenſio ſuper hoc lignu: ꝛ oꝫ vt ſit minister tenēs coxā ꝛ extēdēs cā: ꝛ minister alius extēdēs pedē aut manib⁹ ſuis aut ligamēto ſm̄ ꝓtrariū extenſionis miniſtri p̄imi: ꝛ equet medicus manu ſeparationem ꝛ teneat minister alius pedē aliū ad inferiora.

¶ Ponit curā diſlocatiōis calcanei qñ pfecte diſlocat. Et duo facit qz p̄ facit hoc. Scō ponit quoſdā cañ. ibi. (Et oꝫ poſt eā tione3.)

¶ Dicit ſic de p̄ⁿ ptē ꝙ qñ calcaneus diſlocat cōplete: tūc oꝫ vt reducat ſm̄ ꝙ dicūt antiq: oꝫ vt firmus extēdat ſup dorſuꝫ ſuū ꝛ ponat iurta coxas eiⁿ ꝛ ptes genitales paſſillus lōgus i trāſ in p̄fundit terre vt nō p̄mittat coxⁿ moueri: ꝛ tūc oꝫ vt ſit miniſter extēdēs pedē manib⁹ ſuis: ꝛ medic⁹ equet manib⁹ ſuis ſeparationē.

¶ Et oꝫ poſt equationē vt liget ligamentis fortib⁹ ꝛ vadat cū ptē ligamēti ad pectinē pedis ꝛ cū ptē eiⁿ ad calcaneū ꝛ liget illic: ꝛ oꝫ vt caueat ex neruis q̄ ſunt ſupra talū poſterius vt nō ſit ſuper eos ligatura vehemens: ꝛ vt p̄hibeat infirmⁿ a deambulatione. xl. diebus: ꝛ iſti ſi conant ambulare ante nō ſanant ſm̄ cōplementū ꝛ diſſoluit in eis mēbrū ꝛ corrūpit curatio.

¶ Ponit quoſdaꝫ cañ. ꝛ duo facit ſm̄ ꝙ duos cañ. ponit. Scō ibi (Qz ſi ſeparet. Dicit ſic de primo: ꝙ poſtq̄ calcaneus eſt equatⁿ oꝫ vt ligetur cum ligamentis fortibus. Et caueas ne liges ſuper neruos tali. Et prohibeas infirmum a deambulatione quadraginta diebus: ꝛ ſi conatur ambulare iſti non ſanantur ſm̄ cōplementū.

¶ Qz ſi ſeparat os tali ex ſaltu. nā illō accidit multotiēs. aut accidat huic mēbro apa calm: oꝫ tūc vt p̄paret h mēbrū cū reſupinatiōe ifirmi ſup faciē ſuā ꝛ extēſione mēbri ꝛ eqtiōe eiⁿ ꝛ cū embrocis q̄ ſedāt apata calā ꝛ admiſtratiōe ligamētoꝝ fortiū: ꝛ vt geſcat ifirmⁿ ꝛ nō moueat donec rectificet membrū integre. Et ligatura qdē tali oꝫ vt ſit ad digitos ꝛ dimittat talus apert⁹.

¶ Ponit ſcām caſ. ꝛ dicit ſic: ꝙ qñ os tali ſeparat pp ſaltū: ꝛ multotiēs accidit huic mēbro apa calidū: oꝫ ergo vt equet iſtud mēbrum ꝛ embrocet cū embrocis que ſedāt apata calida: ꝛ adminiſtret ligamēta fortia: ꝛ nō moueat infirmus donec membrū integre rectificet. Et oꝫ vt ligatura tali ꝓcedat vſq; ad digitos.

¶ De diſlocatiōe oſſis pedis. Cap.31m.

Jus regimē eſt p̄imū regimini diſlocatiōis oſſis calcanei: ꝛ fortaſſe ſufficit vt eques: ita vt calces cum pede tuo ſuper iſm̄ pāno exiſtente inter ea donec equetur: deinde emplaſtra ꝛ ſtringe ſm̄ modum quem ſcis.

¶ Ponit curā diſlocatiōis oſſis pedis ꝛ dicit ſic: ꝙ regimē diſlocationis oſſis pedis eſt p̄imū diſlocationi oſſis calcanei. Et fortaſſe ſufficit vt equetur iſtud os cum pede exiſtente ſuper iſm̄ panno donec equet: deinde emplaſtret ꝛ ſtringat ſm̄ modū quē ſcis.

¶ Tractatus ſecundus de radicibus vniuerſalibus in fractura. Cuius continet capitula. 19.

¶ De ſermone vniuerſali in fractura. Cap.p̄m.

Fractura ē ſolo ꝓtinuitatis p̄pria oſſibus. Et accidit qñqz ſparſa: ꝛ qñqz nō eſt ſparſa: ꝛ qñqz accidit eqlis: ꝛ qñqz accidit faſſa. Et eqlis qñqz accidit i latitudine: ꝛ qñqz accidit i lōgitudie. Et cadēs i latitudine qñqz accidit. diuiſa: ꝛ qñqz accidit nō diuiſa. Et cadēs in lōgitudine ē diuiſio ꝛ alcaſim que nō accidit ſepata. Et qdā noiauerūt ſpēs fracture nominib⁹ ſuis dicētes fractura magna icedēte in latitudine ꝛ p̄funditate raſſanalē ꝛ baſtalē ꝛ arundinalē. Et dicētes incedēte in lōgitudine

fracturam linealē. Et dicentes incedentē in latitudi-
ne cū lōgitudine lunalē ⁊ nerualē. Et illā que est par-
uarū partiū vnā sauchiē ⁊ alicrusiē cū albuberē.

¶ Posito tractatu de dislocatiōe: pōit tractatū ō fractura. Et duo
facit: qz p̄ ponit ſmonē vlem de fractura. Scō ponit ſmonē ꝑti-
culare in ea. ibi (Multotiēs accidit vt scindat craneū.) ℣ ꝓria in
duas. Quia p̄ ponit ſmonē vlem de fractura. Scō ponit ſmonez
vlem in curatiōe fracture. ibi (Restauratiōis vastis. ℣ ꝓria ꝑ bz
partes tot quot ponit cañ. Jbi ponit scōm (Et qñ fractura cōple-
etur.) Jbi tertiū (Et vt declinet fractura.) Jbi quartuz (Et qñ cadit
fractura.) Jbi qntū (Et qō dicit de lesione medulle.) Jbi sextū (Et
locus gdē fracture. Jbi septimū (Et fractura sedioz.) Jbi octauū
(Et membra quidē diuersificantur.) Jbi nonū (Et cāe ꝑpter q̄s.)

¶ Dicit sic de p̄ᵐ ꝑte ꝙ fractura est solo ꝓtinuitatis ꝓpria ossibus.
Et fractura accidit qñq; sparsa. i. spoliata. ⁊ qñq; non sparsa. i. non
spoliata. ⁊ qñq; accidit cōtis: ⁊ qñq; accidit scissa. Et fractura cū-
tis qñq; accidit ſm latitudinē ⁊ qñq; ſm longitudinem. Et fractu-
ra cadēs in latitudine: qñq; accidit diuersa: qñq; accidit nō diuer
sa. Et fractura que cadit in longitudine nō cadit separata. Et sub-
dit ꝙ quidaz medici nominauerunt species fracture nominibus
suis que nomina ponit Auicē. in lra ⁊ sunt nota ad lram.

¶ Et qñ fractura cōplet nō est possibile vt remaneant
duo ossa ſm ꝙ necesse est iter ea de oppōne ſm ꝑpa-
rationē ꝓtinuitatis nātis: imo separarī necessario ab
oppositione: ⁊ similiter separatio faciens accidere pū
cturā necessario in eo qō ꝓtinet de velaminib⁹ ⁊ car-
ne: ꝫre accidit dolor sequens ea: ⁊ qñ est equatio ro-
tunda sine frustis ꝓcurū membrū cum facilitate.

¶ Ponit 2ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ est fractura totalis ⁊ cōpleta nō
est possibile ꝙ remaneāt duo ossa: ſz ꝙ est necesse ſm oppositio-
nem eandē: imo opz ꝙ necessario separent ab oppōne. Et subdit
ꝙ qñ os est separatū. i. fractū necessario inducit in mēbro pūctu-
ra in velaminibus ⁊ carne: quare accidit tunc dolor sequens illaz
fracturam. Et quādo fractura membri est eālis rotunda sine frū-
stis membrum conuertitur. i. reducitur cum equalitate.

¶ Et vt dēclinet fractura ad exteriora ſz ꝙ dixit Hip.
melius est ꝙz vt declinet ad interiora: qm̄ illud quod
occurrit ei de nervis illic est plus quare ledit.

¶ Ponit 3ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ ſm ꝙ dixit Hippo. melius est vt fra
ctura declinet ad exteriora ꝙz vt declinet ad interiora mēbri. Et
ratio qz versus partes interiores membri sunt multi nervi.

¶ Et qñ cadit fractura apud iunctura ⁊ restaurat re-
manet motus difficilis ꝑpter duritiez: ⁊ aral badu qō
accidit idiget spatio donec declaret: ⁊ illud gdē pra-
uius accidit in iuncturis ossiū paruoz: ⁊ de illo iterum
est vbi est iunctura in creatione strictior sicut est iun-
ctura cauille. Et fractura prauioris icarnatōis ⁊ vni-
tionis est illa que est ſm rotūditatem: deinde illa que
declinat: nō eni adheret nisi super ipm̄ ꝓlongef liga-
tura habēs fabricationē mirabilē tēpore lōgissimo: ⁊
sumat ex cibis ⁊ medicinis ⁊ ex eo qō nutrit sanguinē
ad illā partē ſm ꝙ dicem⁹. Et deterior fractura ossiū
ad interiora nō ad exteriora ſm ꝙ dicit.

¶ Ponit quartū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ qñ frangit membrū apud iunctu
ram: ⁊ talis fractura restaurat: mot⁹ mēbri remanet difficilis ꝑ-
pter duritiē que euenit in iūcturis ⁊ ꝑpter poz sarcoydē. Et qō
accidit porus sarcoydes inferus declarabit. Et talis difficultas
motus accidit prauior qñ est fractura in iuncturis ossiū paruoz
⁊ de prauiori est vbi iunctura in creatiōe est strictior sicut est iun
ctura cauille. Et subdit ꝙ fractura prauioris incarnationis ⁊ vni-
tionis est illa que est ſm rotūditatē: deinde illa que declinat ad ro
tunditatē: qm̄ nō adheret talis fractura nisi ꝓlongef super ea liga
tura tēpore lōgo: ⁊ nisi sumat cibos ⁊ medicinas necessarias que
transmittunt sanguinē ad illā partē ſm ꝙ dixim⁹. Et illa fractu
ra ossiū est deterior que est ad ptes interiores ⁊ nō ad exteriores.

¶ Et qō dī de icisione medulle ⁊ iterficit est itētio cui
nō ē vtilitas: medulla. n. hz lenitatē viscositatē ⁊ nō i-
cidit. Et qñq; accidit cū fractura accisitia sic̄ vulnera
⁊ fluxꝰ sanguis ⁊ apa ⁊ atritio eius qō circūdat eā ex
carne: q̄ si nō ꝑparet cū ꝓhibitiōe putrefactionis aut
scalpellef accidit ex eo corrosio. Et locꝰ qdē fracture
magnoz scit ꝑ dolorē ⁊ ꝑ casuz. Fractura vō puero-
rū ꝓnoz appet ꝑ dolorē ⁊ apa. nā i ipsis accidit plu-
ra indicia restaurationis. Et qñ ista ossa redeūt ad sitꝰ
suos possibile est in infantibus ⁊ qui sunt eis proximi
vt restaurēt villus virtutis prime in eis. Jn etate vō
adolescentie ⁊ que est post ipsam nō restauratur: imo
currit super eaz incarnatio ex mā cartilaginosa ꝓiun-
gens inter duo ossa de gñe eius qō facit currere era-
rius de duobꝰ plūbis super ꝓtinuationē eris ⁊ alioꝝ
⁊ ossa magis inobedientia ad restaurationē faciendā
est adiutorii: deinde brachium. Amplius furcula qñ
frangitur ad interiora prava fit eius cura.

¶ Ponit 5ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ illud qō dicit de incisione medulle ꝙ
interficit est intentio cui nō est vtilitas: qm̄ medulla ꝑpter suā le-
nitatē ⁊ viscositatē nō incidit. Et qñq; cū fractura accidūt accidē-
tia sicut vulnera ⁊ fluxus sang. ⁊ apa ⁊ additio carnis: ⁊ si nō ꝑpa-
raf ad ꝓhibendū putrefactionē accidit corrosio mēbri. Et subdit
ꝙ locus fracture magnoz cognoscit per dolorē ⁊ per casum: certe
re fracture ⁊ fractura paruoz apparet per dolorē ⁊ apostema. i.
tumorē. Et in pueris accidunt plura indicia restaurationis: qm̄ in
infantibus restaurant per viā prime intētionis: sed in adolescen-
tib⁹ nō restaurant ossa per viā prime intētionis: qz ꝓcurrit ad re-
staurationē ossiū eoz cartilago ꝓiungēs iter duo ossa: ⁊ ꝫ facit nā
sicut facit ferrarius qñ ꝓiungit es cuz ere. Et subdit ꝙ ossa magis
inobedientia ad faciēdū restaurationē est adiutorium: deinde bra-
chiū. Sed qñ furcula frangitur ad interiora prava fit cura eius.

¶ Et fractura sedioz in duobus focilibus est fractura
focilis inferioris eorum sicut dictuz est in dislocatio-
ne. Res autem cope ⁊ cruris est facilioz: quoniam re-
staratio non ꝓhibet ea a dilatione.

¶ Ponit septimum cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ sedioz fractura in duobus fo
cilibus est fractura focilis inferioris sicut dictum est in dislocatio-
ne: sed fractura cruris est facilior.

¶ Et mēbra qdē diuersificātur in spatio restauratio-
nis. v. g. qm̄ nasus restaurat ſm ꝙ dicit in. x. ⁊ costa in
xx. ⁊ vlna in eo qō approximat a. xxx. vsq; ad. xl. ⁊ copa
in. l. Et fortasse extenditur lōge donec restaurat copa
vsq; ad menses tres aut q̄tuor ⁊ qō est supra hoc. Et
vt declinet mēbrū in firmatione restaurationis ad vē
trem eius melius est ꝙz vt declinet ad dorsum ipsius:
qm̄ fit declinatio eius in latere vtile.

¶ Ponit octauum cañ. in quo ostendit ſm quot dies membra re-
staurantur. ⁊ quod dicit est notum ad literam.

¶ Et cause ꝑpter quas nō restaurat os sunt multitu-
do embrocatiōis aq̄ ⁊ multitudo solutionis ligamētoz
⁊ ligatōis eoz: aut festinatio i motu: aut paucitas san
guis absolute: aut paucitas sanguis viscosi in corpe: ⁊
ꝑpter illud miorat restauratio fracture cholericoꝝ ⁊
qualiscūq;. Et de illis que signiant restaurationē est
appetitio sanguis q videf qñ ipse fit superfluitas quā ex
pellit nā ex multitudine sua cū studio ad fracturā.

¶ Ponit nonū cañ. ⁊ dicit sic: ꝙ cāe ꝑ quas os qñ frangitur nō re
staurat sunt qñ mēbrū multā embrocaref aq̄. Et qñ ligamēta mul
tā solueretur. Et quando membrum festinaret ad mouendū. Et
quando in corpore esset paucus sanguis viscosus. Et propter hoc
minoratur restauratio in corporibus cholericoꝝ ⁊ conualescen-
tium. Et ratio: qz ista corpora habent parum de sanguine visco-
so. Et subdit ꝙ de illis que significāt restaurationē est quādo in mē-
bro apparet sanguis qui sanguis videf quasi sit superfluitas quā
superfluitatem natura expellit cum studio ad fracturam.

¶ De radicibus restaurationis. Cap. 2ᵐ.

Restauratio basiꝫ est extēsio mēbri cū q̄ntā-
te que opz. Nam addito in ea spasmat ⁊ le-

sionē facit: z puenīūt ex ea febres: z qñqz accidit ex ea mollificatio. Et illud gdē in corporib⁹ būdis est mioris nocumēti pp iobedientā coz ad extēsionē: z diminutio ei⁹ phibet bonitatē cōsolidatiōis z ordinis z q in dislocatiōe z fractura ē cāle. Qñ ḡ extēdit fz modū q oz est vbi fit occupatio cū ꝓparatiōe duoz ossiū fz rectitudinē z pōnē pulvillos z ligametos. fz q oz z coopire ea astellis z cooperire astellas ligamentis.

¶ Postq̄ Aui. superi⁹ posuit caplm vle de fractura: ponit caplm de radicib⁹ restauratiōis: z diuidit in ptes tot quot ponit capla in hoc. s. in restaurādo. ptes patebūt. Primū caplm hz partes tot quot ponit canones de radicib⁹ restauratiōis: z ponit multos canones in isto caplo qui patebūt inferius. ¶ Dicit sic in pmo canone q basis restauratiōis ponit z extēdet mēbrū cū ḡtitate q opz. nā si sup fluz extēdit mēbrū spasmat z facit lesionē z puenunt ex ea febres. Et qñq accidit pp extēsionē sup fluā mollificatio in mēbro: z talis extēsio sup flua in corpib⁹ būdis est minoris nocumēti: ppterea q: sunt obedientia ad extēdēdū: z diminutio extēsionis mēbri phibet bonitatē ꝓsolidationis z ordinis z phibet illud qō est equale in dislocatiōe z fractura. Et subdit q si eger extēdit fm modū pueniētem aut qñ fit occupatio duoz ossium fm q opz z cooperire astellas ligamētis z apponere pulvillos fm q opz.

¶ Et opz vt quiescat mēbrū ḡtū est pōtē nisi qñq fz ḡtitatē quā tolerat cū nō fuerit nocumentū z apa vt nō moriat nā mēbra. Et opz vt caueat dolorosa vehemēs apō extēsionē z strictura in fractura z dislocatiōe simul: z sili illud qō accidit ex strictura vehemēti z tardatiōe solutionis: qm illō pducit ad hoc vt moriat illud membrū z putrefiat: z sit necesse abscindere ipm.

¶ Ponit 2m cap. z dicit sic: q mēbrū restauratū opz vt gescat fm ḡtitatē quā tolerat: z hoc cū nō fuerit nocumētū z apa vt nā mēbra nō moriat. Et qñ extendis opz vt nō phibeatur ne inducatur dolor: etiā opz q timeatur illud qō accidit ex strictura vehementi z tardatione solutionis: quoniā istud perducit ad hoc vt moriatur illud membrū z putrefiat: z sic necessariū erit abscindere ipsum.

¶ Et intētio in plurimo restauratiōis est vt eueniat alros both in eis que nō sunt ossa capitis. nam sup ea nō oritur alros both: qre opz vt ꝓparet: ita vt non eueniat siccū neq paucū: z itez grossiuz plm p̄ter ꝓportiōes mēsurā. Et de sicco est q magnitudo ei⁹ diuersificat fm mēbrū z ḡtitatē fracture in magnitudine sua aut multitudine ipsi⁹ aut in ꝛriis ambaz. Et tu gdē scies in diminutiōe qō opz fieri in illo q̄si apud rememoratione cibor z apud rememoratiōnē fracture. Et opz vt cū accidit alros both vt phibeat a morib⁹ cōpumētib⁹ z coitu z ira z iracūdia: qm adurūt sanguinē z fugit locū calm z q̄rit frigdū. Et subdit q gnō alros both adiuuat cū emplastris fortib⁹ stipticis in qb⁹ ē caliditas qdā z glutinatio: z pōt medicinas q ponunt in istis emplis z sūt note.

¶ Et qñ accidit fracture vt nō restaurēt restauratiōe de q curet: tūc fiat in ea gdā sīle fricatiōi i vicerib⁹ q nō sanant: z ē vt fricet vtrisq manib⁹ donec auferat viscositas vilis debilis q est q̄si ipsa non sit aliqd: q̄re accidit vt eleuet in locū z ipellat ad ipm sanguis bonus nouus z coagulet sup ipm ros both forte. Et multotiēs qdem egrediunt z alterat color ossis: res sīles corticib⁹ z squmis pp fricationē. Et sup hoc nō ponātur astelle: imo si fuerit necessariū sufficiat ligatura bona.

¶ Ponit 4m cap. z dicit sic: q qñ accidit fracture vt nō restaurēt restauratione de qua possit curari: tūc fricet sicut fricant vicera que nō sanant z fricet vtrisq manib⁹ donec auferat illa viscositas que est ac si ipsa nō sit aliqd qñ accidit pp frictionē vt veniat ad mēbrū sanguis bonus z ginet alros both forte. Et subdit q multotiens egrediunt res sīles corticib⁹ z squamis per frictionē: z in hoc dispone nō ponant astelle: imo sufficiat ligatura bona.

¶ Et qñ aggregant fractura z vulnera tūc nō est possibile vt differat restauratio vsqueq̄ sanent vulnera. os. n. idurat z nō recipit restaurationē nisi cū p̄uita te z extēsione vehemēti z dispōnib⁹ maximis. Et cū h qñ accidūt cū vulnē doloris z apata in qb⁹ est timor: tūc vt torqueat mēbrū melius est q̄ vt accidat timor magn⁹: qre opz vt in hoc fractura nō ueniat ad vltimū in restauratiōe. Et qñ ē cū fractura attritio est cū illo timor i corrosiōe mēbri: qre oz vt scalpellet locus ad h vt egrediat sanguis: qm in ipo ē timor z ē vt moriat mēbr: z si fluat sanguis: tūc oz vt retineat. Et multotiēs qdē fit necīū pp timorē apatis z nocumēti vulneris vt facias aliud q̄ sit necīū de curatione mēbri: qre flobothomas z soluis vētrē z subtilias cibū.

¶ Ponit 5m cap. z dicit sic: q qñ fractura z vulnera aggregantur: tūc nō est pole vt differat restauratio vsqueq̄ sanent vicera. Et hō est: q: si differt restauratio: tūc os nō recipit restaurationē pp duritiē nisi cū difficultate z prauitate z extēsione vehemēti. Et ideo subdit q qñ accidūt in vulnere dolores z apata i qb⁹ est timor vt mēbrū torqueat melius est q̄ vt accidat timor magnus: qre oz vt in hoc fractura nō ueniat ad vltimū in restaurando. Et subdit q qñ cū fractura est attritio z timor: ne corrodat mēbrū: qre oz vt locus scalpellet taliter vt egrediat sanguis: qm est timor ne moriatur mēbrū: z si sanguis fluat superfluus: tunc opz vt retineat. Et subdit q multotiens fit necessariū vt soluatur venter z fiat flobothomia propter timorem ne membro eueniat apostema.

¶ Et qñq accidit ex strictura pruritus z est necīuz vt soluat aut embrocet mēbrū cū aq̄ calida donec resoluant humiditates mordicatiue. Et Dip. gdē ꝓcipit ei q restaurat vt suggat aliqd de elleboro in illa hora: z fuit ei⁹ intentio vt trahant māc ad interiora. Et Hal. phibet hoc: imo ꝓcipit vt bibat agaricū. Et si fuerit necessariuz: tūc det aliqd de syrupo acetoso in quo sit virtus acuta. Et dicit q illud fuit in tēpore Dippo.

¶ Ponit 6m cap. z dicit sic: q qñq pter strictura accidit pruritus: qre est necīū vt mēbrū dissoluat z embrocet cū aq̄ cala donec resoluant humiditates mordicatiue. Et subdit q Dip. ꝓcipit ei q restaurat vt suggat aliqd de elleboro: z intētio eius fuit vt trahant māc ad interiora. Et Hal. phibet h: imo ꝓcipit vt bibat agaricū. Et dicit Aui. q si fuerit necīuz dare h: tūc detur de syrupo acetoso aliqd in quo sit virtus acuta: z dicit q illud de elleboro fuit tpe Dip.

¶ Et supfluitas q̄ est iter duo tpa est mirabilis: z cum volueris facē restaurationē: deide dolet z inquietat: tūc rectius ē vt dimittas illō z erbe illō qō redire feci sti: fortasse. n. remouebis per illud infirmū a doloribus.

¶ Ponit 7m cap. z dicit sic: q supfluitas que est inter tpa principij z tēpus restaurationis est mirabilis. Et subdit q cū tu volueris facere restaurationē z membrū post q restaurasti dolet z inquietat: tūc rectius est vt dimittas restaurare: z extrahe illud qō fecisti redire: qñ fortasse per hoc remouebis ab infirmo dolorez.

¶ In fractura autem in longitudine sufficit vt membrum adhereat cū strictura vehemēti z vehementioze q̄ in alys in cuius cōpressione vltimatio fiat ad interiora. In fractura aūt q̄ est in osse oz vt duo ossa stēt

fm rectitudinem in fine qui possibilis est obseruando illō ex pte situs partiū sanaz. Et ꝑsidera an sit oppositio ossis bui⁹ ad suū cōpar ossis alteri⁹: deide restaura ⁊ obstua. nā iter illō sunt res de illis sic̄ frusta ⁊ additiones: ⁊ de illis sunt vacuitates: uerū frusta qñ nō decēter cōponunt̄ soluūt iter os ⁊ iter restaurationē.

¶ Positis aligbus canonibus de vase restaurationis: ponit alios cañ. ⁊ iterū diuidit in ptes tot quot ponit cañ. qui oēs apparebūt inferius. Dicit sic de ꝑmo cañ. q⁹ in fractura que est in osse fm longitudinē sufficit vt mēbrū adhereat strictura vehemēti: ⁊ fit strictura vehemētior q̄ in aliis stricturis ⁊ cōpleat mēbrū versus ptes interiores mēbri. Et subdit q⁹ fractura que est in osse opz q⁹ duo ossa stent fm rectitudinē que est possibil. s: ⁊ ōbes obseruare hoc faciēdo cōparationē ad partē sanam. Et ꝑsidera an oppositio istius ossis sit ad suū cōpar ossis alterius deinde restaura ⁊ obserua. Et subdit q⁹ qñ frusta ossis nō decenter cōponunt soluūt inter fracturā ⁊ restaurationē: q⁹ nō permittunt facere restaurationē.

¶ Et qñ frangit iterū ⁊ remanent inter duas scissuras ossis nō permittunt vt adhereat vna earuz alteri ⁊ separant̄: quare fit vlcus in quo semꝑ aggregat virus: quare accidit inde q⁹ ipsimmet putrefit ⁊ putrefit membrū. Amplius vnitio nō fit fortis: fortis enim nō fit nisi quādo decēter ꝓtinuant̄ frusta ⁊ additiones in oppositione sua que ei opponit̄. Est ergo necessaria extēsio post q̄ fuerit verificata oppositio inter duo ossa ⁊ inter additiones ⁊ meatus qui deglutūt eas ⁊ verificata fuerit restauratio. Cū ergo extēderis ⁊ opposueris rectum est cum inuenis oppositionem verificatam vt mollifices extensionem paulatim ⁊ obserues oppositionem vt declinet cum attractione ⁊ obserues cū manu tua dispositionē eius qō decenter componit̄.

¶ ponit 2ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q⁹ qñ os frangit ⁊ inter duas scissuras ossis remanēt ista ossa nō ꝑmittūt vt vna scissura ossis adhereat alteri scissure: ꝛ̄re accidit inde putrefactio in mēbro. Et subdit q⁹ restauratio mēbri in ꝑmo restaurationis nō fit fortis: nō. n. fit fortis nisi qñ decenter ꝓtinuant̄ frusta ⁊ additiones ossis in oppositione sua. Et sic post q̄ iter duo ossa est facta oppositio ita q⁹ meatus deglutiāt se: tūc est nectia extensio quousq; verificet restauratio. Et subdit q⁹ cū immediate extēderis ⁊ opposueris vnā ptē ossis alteri ꝓti ⁊ verificata ē oppositio ptiū ossis: rectū ē vt extēsio mollificet paulatim ⁊ obstuces cū manu tua illud qō decēter cōponit̄.

¶ Et si inueneris eminētiā aut aliud rectifica illud cū manu: deinde necessariū est ligamentū ꝓseruās membrū fm quietē suā: nō durum qñ dolere facit valde: neq; lene quoniam dimittit cōseruationem: ⁊ de reb⁹ que earum est media est melior: ⁊ opz vt sit ligamentum positū ad illud ad qō est inclinatio vehemētius.

¶ ponit 3ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q⁹ si tu inueneris eminentiā aut aliud tu debes rectificare illud cū manu tua: deinde administra ligamentū necessariū: ita q⁹ ligamētū nō fit multū strictū neq; multū molle: qñ melior medicina fracture est ligatio: ⁊ ligamentū opz q⁹ sit positū vehementius ad illud qō magis declinat.

¶ Et si fractura est completa: tūc oportet vt equetur equatiōe stringēte eas ex oi parte. Et si fractura fuerit in pte plus oportebit vt sit strictura illic plus: ⁊ si cuz fractura fuerit aliqd ex frustis ⁊ ossib⁹ puris: tūc si fuerit ledens dolorē facies: tūc valde ad illud cū rectificatione. Et si nō fuerit ledēs: tūc nō cures de eo neq; apponas manū. Et si. v. g. audita fuerit eius crepitatio tūc speraz q⁹ currit sup eā rosbotb. Cuz ergo securus fuerit de illo: tunc nō opz vt tardeā res eius.

¶ ponit 4.ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q⁹ si fractura est cōpleta: tūc opz vt fractura equet̄ equatione stringēte eā ex oi parte. Et si fractura fuerit plus in parte opz q⁹ strictura sit plus illic vbi est fractura. Et subdit q⁹ si cū fractura fuerit aliqd de frustis ossiū si illud frustuz ledit oz rectificare. Si aūt nō ledit dimittaz ⁊ nō curet de eo. Et si vides os crepitare: tūc speraz q⁹ rosbotb venit sup ossa fracta.

¶ Et qñ accidit ex frustis disruptio carnis nō est tunc rectū occupari in dilatatiōe disruptiōis opōne stolidoz: sed est neče vt extēdant̄ duo ossa ad duo latera fm vltimū finē rectitudis ne sit tortuositas in eis: qñ in tortuositate tūc est corruptio ossis. Cuz ꝙ extēderis ipm: tūc redi ad frustū ⁊ reduc ipm ⁊ stringe illud.

¶ ponit 5ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q⁹ qñ pp frusta ossiū accidit disruptio carnis nō est rectum occupari tunc in dislocatione disruptionis carnis operatione stolidoz: sed est necesse vt restaurent̄ ossa fm vltimum finem rectitudinis ne sit tortuositas in ossibus: quoniā in tortuositate tunc est corruptio ossis. Cuz ergo extenderis mēbrum: tunc si esset aliquod frustum reduc ⁊ stringe cum ligatura.

¶ Si aūt nō redut tūc nō dilates disruptionē: imo presens sis vt videas mēsurā qua indiges ⁊ perfora in eo fm q̄titatē qua ingrediat in eaz frustū ⁊ cōpone sup ipm frustū cutis lenis super qō possit esse foramē spissum ⁊ penetret frustū in ipm: ⁊ preme super cutē ⁊ manum cōpressione grauante eas ambas: ⁊ procedet os in foramine ꝓcessione ad radicē suā: deinde serra cuz serra operationis: ⁊ est serra minuta subtilis acuta sicut serra facientiū pectines: ⁊ forsasse perforat radix cuius perforatio est necessaria cū tripano faciēdo foramina ꝓtinua accipiēdo locū cuius querit̄ fractura: ⁊ illud nō est auferēs timorē vbi est post os corp⁹ nobile: siz forsasse sit salutis q̄ instrumenta mouētia motu suo aut sua collectiōe aut incisione sua. Et qñq; ingeniaz vt ponaz tripanū super latitudinē substātie nō permittentē tripanū penetrare nisi fm quātitatez adiuuante quare est minoris nocumenti q̄ instrumenta mouentia: ⁊ propter hoc opz vt sint apud restauratores ipsoz tripanoz spēs plures preparate.

¶ ponit 6ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q⁹ si frustū nō redut tunc debes ꝑforare fm q̄titatē que frustū ossis exeat extra: istud frustū serretur cum serra facientiū pectines. Et subdit q⁹ forsasse istud frustū ossis auferē cū tripano: siz ratio ꝑforatio nō fit auferens timorez ⁊ ꝓpter vbi post os qō aufert̄ est aliqō corp⁹ nobile: sicut cēnt nerui arterie ⁊ vene: ⁊ ista ablatio cū tripano est salutor q̄ cū reliquis istrumētis que auferūt: aut collectionē sicut tenalie: aut incisione sicut rasorū. Et nō ꝑmittaz q⁹ tripanuz penetret vltra nectiatē. Et sic ꝓcludit q⁹ pp hoc restauratoz oz bēre multas spēs tripanoz.

¶ Et forsasse nō apparet frustū: sed est necessariuz ad intus illud qō exiccat ⁊ retinet ipm: deinde fieri illud qō opz. Et si fuerit frustū aut petia ossiū separatū pungens locū ⁊ dolorē faciens: tūc necesse est scindē ⁊ vti regimine ad extrabēdū illō qō egredit̄. Et multotiēs opz serrare illud. Et qñ fuerit illud qō fractū est ⁊ cōminutū magnū ⁊ fuerit eius confractio ⁊ cōminutio plurima: tūc necesse erit vt extrahaz totū. Si aūt fractura nō fuerit cū cōminutione ⁊ fuerit dislocatio ei⁹ scissura capiēs locū plurimū: tunc incide infirmiorem locū ⁊ dimitte reliquū: quoniā non est nocumentū in eo: imo nocumentū in abscindendo totū est magnū.

¶ ponit 7ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q⁹ forsasse nō apparet frustū ossis: ⁊ tūc est neciuz ponē extractiū: deide fiet illō qō opz. Et subdit q⁹ si fuerit frustū ossis pūgēs aut petia separata ab osse: tūc nectium est scindere locū ⁊ extrahere illud os: ⁊ qñq; est necessariū vt serret illud os. Et subdit q⁹ si illō os qō est fractū fuerit cōminutū: tūc opz vt extrahaz totū os. Et subdit q⁹ si fractura nō fuerit cū cōminutione ossis ⁊ dislocatio ⁊ scissura fuerit plurima: tunc incide locuz infirmiorē ⁊ aliū locū dimitte: qñ nō est nocumentū in dimittendo imo nocumentū in abscindendo totū illud est magnum.

¶ De admonitione restaurationis. Cap. 3ᵐ.

Necesse est restauratoz vt ꝑsideret iclinationem ossis: ⁊ quoniā ipse inuenit apud partes

ad quā iclinaf gibbositatē ⁊ apō partē a q̄ iclinaf cōcauitatē. Et plurimū qdē itelligit illō cū tactu: ⁊ illud iterū qñ dolor fit vehemēs in ptē ad quā ē iclinatio: ⁊ crepatio iterꝫ sigñat illud ⁊ sup illud fabricet rē suā.

¶ Posito caplo de vāñ restaurandis: ponit caplm de admonitione restaurationis: ⁊ diuidit istud caplm i tot ptes quot ponit cañ. de restauratiōe. ptes patebūt legēdo ⁊ exponēdo ībz. ¶ Dicit sic de p̄ cañ. q̄ restaurator oz ꝓsiderare inclinationē ossis: qñ restauratio inuenit apud partez ad quā inclinatur gibbositatem: ⁊ apud partē a qua inclinatur inuenit ꝓcauitatē: ⁊ restaurator intelligit hoc cū tactu: ⁊ cognoscitur ēt q̄ dolor est vehemens in illa parte in qua est declinatio ossis: ⁊ etiā crepitatio significat os fractum.

¶ Et est necessariū restauratori vt extendat manū suā super locū fracture in dispositione interius eius ad superiora ⁊ inferiora cuz facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit separationē aut eminētiā aut frustū cognoscat ipm vt nō ligetvice altera nisi fm q̄ opz: qñ accidet ꝓfusio aut dolor: ⁊ nō opz vt ꝓfidas in equatione sensata per manū ante cōplementuz sanitatis. nā multotiens occultat apostema contusionem ⁊ torsionez. cum ergo restaurator peruenerit ad fracturā ⁊ inuenit illud si non exquisite operaf in eo deturpaf membrū: ⁊ si exqsite operaf pducit ad spasmū ⁊ febrē paruā: ergo melius est vt dimittat illud ⁊ nō tāgat ipm.

¶ ponit 2ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q̄ restaurator oz extēdere manū suam sup locū fracture tangēdo ad superiora ⁊ inferiora cū facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit separationē aut eminentiā aut frustū cognoscat illud: ⁊ nō liget restauratus nō fm q̄ opz: imo liget fm q̄ opz: qz si ligaret nō fm q̄ opz faceret accidere dolorē aut ꝓfusionē. Et subdit q̄ nō opz restauratorē ꝓsiderare in equatiōe quā videt ⁊ sensatz per manū. Nā multotiens apostema occultat cōtusionē ⁊ torsionē. Et subdit q̄ cū restaurator peruenit ad fracturā ⁊ inuenit. s. apostema torsionē si nō exquisite operaf in mēbro deturpaf mēbrū: ⁊ si exquisite operatur perducit ad spasmū ⁊ febrē paruā: ergo melius est vt dimittatur illud ⁊ nō tāgat ipsum.

¶ Cum ergo incipit peruenire ad restaurationez partis ossium ⁊ nō penetrat opz vt nō vim faciat ⁊ faciat ipsam ingredi cū difficultate fm oēm dispōnē: qñ ingredif sup infirmū q̄ est malus q̄ remancat os non equatum. Et si dolet reditio ⁊ rectificatio valde: ⁊ est possibile medico vt reducat illud ad dispōnē fracture: tunc est delitie infirmo ⁊ cōcupiscentia magna.

¶ ponit 3ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q̄ cū restaurator peruenit ad restaurādū ptes ossiū ⁊ nō penetrat. s. vna pars ossis in aliaz nō opz vt faciat fracturā ingredi cū difficultate fm oēm dispōnē: qñ super infirmū fiet malus malū q̄ vt os remancat nō equatū. Et subdit q̄ si reditio ⁊ rectificatio dolet valde: ⁊ est posse q̄ medicꝰ reducat mēbrū ad dispōnē fracture tūc infirmo est delitie ⁊ ꝑcupiscentia magna.

¶ Et opz vt restaurator festinet ad restaurandū illud qō fractū est ⁊ restauret in die suo: qñ quāto plus clōgaf tāto est eius introitus difficilior ⁊ nocumenta in ipso sunt plurima: ⁊ ꝑpzie in ossibꝰ que circūdāt tacerti ⁊ nerui plures sicut coxa: ⁊ opz vt adiuuet ad festinationē restaurationis cū causis ꝛnrio cārū oppositaz ꝓdictaz: ⁊ ꝓma est ꝛglutinatio sanguis viscosi.

¶ ponit 4ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q̄ opz vt restaurator festinet ad restaurandū membrū qō est fractū ⁊ restauret eo die quo frāgit: qñ q̄to plus clōgaf restauratio tāto plus introitus ossis ⁊ eius reditio fit difficilior ⁊ nocumēta in ipso sunt plura ⁊ ꝑpzie in ossibꝰ que circūdāt tacerti ⁊ nerui plures sicut coxa. Et subdit q̄ ad festinationē restaurationis opz vt adiuuet cū cāis ꝛnrijs. s. ad faciēdū bonū regimē ⁊ ad generādū pozꝫ sarcoydem sicut sunt cibaria viscosa.

¶ De ꝑparatiōe restaurādi. Caꝑ. 4ᵐ.

Oportet vt omni membro qō tu restauras sit preparatio ꝓuenies ꝓhibens dolorē: ⁊ melior ꝑparatio cuz hoc est illa que est ei p̄ natura. s. g. vt fit in manu ad furculā: ⁊ sit i pede ad illō qō impellit obseruando consuetudinē infirmi in hoc: ⁊ sicut membrum quod opz suspendi oportet vt suspēdatur fm equalitatem: similiter membrū cuius dispositio significat ne suspendatur oportet vt sit eius accubitatio ⁊ ipsius locus super rem planā vt nō suspēdatur pars eius ⁊ restringaf pars eius.

¶ ponit caplm in quo ostēdit qñ membrū oz ꝑparari qñ restauraf ⁊ duo facit sicut duos cañ. ponit. Scōa ibi (Et suspensio qdē.)

¶ Dicit sic de p̄ⁿ ptē cañ. q̄ opz vt mēbrū qō restauraf sit talr ꝑparatū vt nō doleat: ⁊ talis ꝑparatio est vt fluxer mēbr fm nām suā ⁊ fm ꝓsuetudinē infirmi: ⁊ sic mēbrū qō opz suspēdi suspēdat sicut est brachiū: ⁊ mēbr qō nō oz suspēdi nō opz q̄ suspēdat: ⁊ accubitatio istius mēbri ⁊ locus eius opz q̄ sit super rem planam.

¶ Et suspēsio qdē est mala omni restaurato sicut impulsio ad superiora est illi ꝓuenies dum ꝓhibēs non ꝓhibet. Et cum preparatio mēbri sit ita vt sit alteriꝰ q̄ opz aut magis infirmū inclinet membrū ⁊ ꝛtorquet ipsum fm inclinationē suspensionis ⁊ preparationis.

¶ ponit aliū cañ. ⁊ dicit sic: q̄ sicut ꝑparatio mēbri ad superiora est ꝓuenies: ita suspensio membri ad inferiora est mala ꝓterq̄ in mēbris debentibus suspendi: q: talia membra opz vt suspendant sicut brachia ⁊ virga. Et ideo dicit Aui. Dum ꝓhibens nō ꝓhibet. Et subdit q̄ si preparat membrū aliter q̄ opz: tunc membrum torquetur fm q̄ inclinatur ⁊ suspenditur ⁊ preparatur.

¶ De qualitate ligamentoꝝ ⁊ astellarū. Caꝑ. 5ᵐ.

Oportet vt sint pāni ligamētoꝝ mūdi. nā sordidus est durus ⁊ facit dolorez: ⁊ sit subtilis vt penetret res si linif sup ipm: ⁊ sit leuis vt nō grauet super membrum infirmuz. Et opz vt ligamenta capiāt de loco sano aliquid cui sit quātitas. illud enī est magis tenens restauratos q̄ vt separef ⁊ magis infirmū: quānis sit necessariuz vt nō sit superfluitas in illo: qñ faciet vt mēbruz habeat meatus strictos nō suscipientes nutrimentum.

¶ posito caplo de ꝑparatione restaurādi mēbra ponit caplm de qualitate ligamentoꝝ: ⁊ diuidit in ptes tot quot ponit cañ. de mō ligādi cañ. oēs patebūt exponēdo eos. Dicit sic de ꝓmo: q̄ oēs pānī ligamentoꝝ opz vt sint mūdi: qñ sordidus pānus est durus ⁊ facit dolorē: ⁊ opz q̄ talis pānus sit subtilis: ⁊ hoc vt si linitur aliqd super istū pānuz vt penetret: ⁊ opz q̄ talis pānus sit leuis vt non grauet super membrū infirmū: ⁊ ligamēta opz q̄ capiant de loco sano aliquid cui sit ꝗtitas: qz illud est magis tenens restauratos: sed nō opz vt in hoc sit superfluitas: qñ faceret vt membruz habeat meatus strictos: quare non penetrat nutrimentum.

¶ Et iterū illud qō admonuimus de strictura est magis exprimēs humiditatē effusaz ad mēbrū infirmū: ad illō qō est lōginquiꝰ eo expellēdo ⁊ magis ꝓhibēs illō qō attrahit ad ipm: ⁊ ligamētū latū ad illō est meliꝰ; qñ magis facit adherē ⁊ plus dilatās: vez fz q̄ pōle est in oī mēbro. Nā illō qō pole est ex ꝺ in pectore nō est sic illō qō pōle est in manu ⁊ qō non est ex mēbris latū. nā illō nō est pōle in eo: imo qñ lata ēvitta nō sit bona eiꝰ ordinatio sup mēbrū simile illi: imo sit fedaz ꝗpropter opz vt sit ꝓtētus de hmōi in illa cuiꝰ amplitudo est trū digitoꝝ vsq; ad ꝗtuor: ⁊ illa sunt sic focile ⁊ furcula ⁊ sic illis similia. nā nō est in eis pōle illō: imo si nō liganf cū subtili nō est pōle. in furcula enim nō ꝓuent lata. Et in hmōi qdē est necessariū multiplicare involutiones vt stent loco dilatatiōis: ⁊ vitta que involuif sufficit vt sit tantudo eius trium digitoꝝ aut quatuor ⁊ longitudo ipsius trium cubitorum.

¶ ponit 3ᵐ cañ. ⁊ dicit sic: q̄ opz ꝓsiderare illud qō admonuimus de strictura que est magis exprimēs humiditatē effusam ad ipm mēbrū infirmū ⁊ est magis ꝓhibēs illō qō attrahitur ad ipm: ⁊ sic

ligamẽtũ latũ ad stringẽdũ est melius: qm facit magis adherẽ mẽbra fracta ꝛ est magis dilatatũ. Ex opꝛ ꝙ ligamẽtũ fiat latũ ꝛ strictũ fm ꝙ est pone in mẽbro: qꝛ in pectore nõ est pone ꝙ fiat illud ligamentũ latũ sicut est possibile in manu ꝛ alijs extremis pribus corporis: qm si sup pectus administrat vitta lata ligatura nõ fit bona: imo fit seda. Et sic opꝛ ꝙ in pectore sit vitta lata trũ digitoꝝ aut ꝗtuor: ꝛ talis ligatura dꝛ fieri in osse pectoris ꝛ in furcula ei⁹: qꝛ in furcula pectoris nõ ꝓuenit ligatura lata: ꝛ sic est necessariuꝝ multiplicare involutiones ligature ꝛ stent loco dilatationis: ꝛ sic vitta que involuitur opꝛ ꝙ sit trũ digitoꝝ aut quatuor.

¶ Et pulvillorꝝ fortitudo quandoqꝫ sit vehemens in adiutorio ligamentorum ad faciendum adherentiaꝫ. Verum pulvillorꝝ sunt due species. Una earuꝫ est in qua est intentio equare cõcauitatem membri ꝛ adhibeatur studium vt non cadat inter ea ambo foramen ꝛ vt nõ superponant suppositione diuersa ꝛ vt bucelle cum eis vlcera. Et altera est in qua est intẽtio vt cooperiat cum ea ligamentum ꝛ equet equatione secunda vt reuoluat ligamẽtũ ꝛ adhereat fm eq̃litatẽ: quare nõ erit locus strictior loco ꝛ mollior loco: q̃re faciunt ea adherere astelle adherentia bona. primum ergo coꝝ sunt ligaméta ꝛ vitte: ꝛ scõm sũt astelle: ꝛ ligamentũ inferius ꝓhibet mãs ꝛ scõm torsionẽ.

¶ ponit tertiũ cañ. ꝛ dicit sic: ꝙ fortitudo pulvillorꝝ q̃ꝙ fit vehemẽs in adiutorio ligamẽtoꝝ ad faciẽdũ adherentiã: sed pulvillorum sunt due spẽs. Una spẽs pulvillorꝝ est que dꝛ equare pulvillatẽ mẽbri: ita vt nõ cadat inter mẽbra foramẽ: ꝛ ꝛ vt cũ istis pulvillis bucellent vlcera si sunt. Et altera spẽs pulvillorꝝ est in q̃ est intentio vt cooperiat ligamentũ equatiõe scõa vt reuoluat ligamẽtũ ꝛ adhereat fm eq̃litatẽ: ꝛ sic vnus locus nõ erit strictior alio loco nec mollior alio. Et isti pulvilli faciũt adherẽ astellas bona adherẽtia. Primũ ergo qđ administrat sunt ligaméta ꝛ vitte. Et secꝝ qđ administrat sunt astelle: tale ligamẽtũ inferius ꝓhibet materias venire ad membrũ: ꝛ scõm qđ administrat ꝓhibet torsionẽ.

¶ Et opꝛ vt sint margines pulvillorꝝ vbi possibile est ꝛ illa q̃titas exigit vt sit numerus pulvillorꝝ. Et fortasse est necessarium administrare pulvillos paruos quos cooperit pulvillus vnus equãs super eos in lõgitudine ligamenti cadentis super locum.

¶ ponit quartũ cañ. ꝛ dicit sic: ꝙ margines pulvillorꝝ opꝛ ꝙ administrentur vbi est possibile: ꝛ illa quantitas exigit vt sit numerus pulvillorum: vt qꝛ sicut fractura est magna vel parua: ita administrentur pulvilli. Et subdit ꝙ fortasse est necessarium administrare pulvillos paruos quos operit pulvillus vnus lõgus equans in longitudinem ligamenti cadentis super locum.

¶ Et ligamẽtũ qđ uoiat bñs duas facies vl facies hominis: ꝛ bñs duo capita est illud qđ administrat: ita vt ponat mediũ pãni cũ qua ꝓseruat equatio loci ifirmi sup locũ sui: ꝛ sit illũ in medio albadacan: deide accipiat cũ vnaqua qꝫ duaꝝ medietatũ ad ptẽ diuersaꝝ ꝛ fiat in involutõe earꝝ cũ vtriſqꝫ mamb⁹ simul fm ꝙ est famosum qđ nõ est nobis necessariũ exponere.

¶ ponit quintũ cañ. ꝛ dicit sic: ꝙ ligamẽtũ qđ uoiat habẽs duo capita administrata ita vt ponat mediũ pãni cũ qua ꝓseruat equatio loci: ꝛ fiat in mẽbro albadacari. Un membro possibili vt i eo fiat tale ligamentũ: ꝛ fiat involutio ꝛ ligatio vtriſq; manib⁹ simul fm ꝙ est famosum: qđ non est necessarium exponere.

¶ De eq̃tione ligamẽti cũ exp̃one ꝛ distõne. Cap̃. 6m.

Oportet vt incipiat cũ ligaméto a loco fracto ꝛ ab eo vbi declinat ad os ꝛ illic sit vehemẽtius strictũ: ꝛ vbi fractura est vehemẽtior os vt sit ligamẽtũ fortis⁹: ꝛ ad vltimũ loc⁹ fracture ꝛ loc⁹ a q̃ est nociuꝫ expellẽ mãs: ꝛ est vt seruet sup eã situs ꝛ illud qđ securat ab apationẽ: imo fortasse resolut apationẽ: ꝛ est cũ securatiõe ab apatiõe ꝛ putrefactiõe ossis. Itẽꝫ illud qđ nõ ꝓfert ad vir⁹ si generaꝫ in ipso osse ꝓueniẽs ad medullã ꝛ corrũpẽs medullã ꝛ os: ꝛ sic ẽ nociuꝫ vt fiat via vt egrediat pus: ꝛ melius est vt defendat mẽbrũ ab eo qđ est de genere eius. i. a nutrimẽto superfluo: qꝛ mẽbruꝫ inferius mutat superfluitatẽ suã ad mẽbrũ superius qđ est debile superius.

¶ Et nõ opꝛ vt fiat vltimatio in strictura ligamentoꝝ ꝛ astellarũ tãta que ꝓhibeat adductũ nutrimẽti ꝛ sanguinis: illud nãq; est ex illis que ꝓhibẽt restauratiõnẽ. Et Hippo. qđ adiuuat ligaméta in eo qđ conat de expulsione apatis cũ ceratis repercussiuis cum oleo onfacino ꝛ cera. Et fortasse est nociuꝫ sedare apã cũ eis que sunt sicut oleũ camomillinũ: ꝛ sicut cũ vino stiptico. nã ipm resolut apã ꝛ ꝓfortat membrũ. ꝛ vbi fuerit vlcus nõ appropinquet ceratũ: ꝛ fortasse est necessariũ illud in quo est fortitudo ꝛ resolutio sicut oleũ ꝛ mastix ꝛ ãmoniacũ. Et ad vltimũ cũ ligamẽtũ administrat ꝛ fractura est recẽs que nõdũ apostemat: tũc opꝛ vt sit ex ligno ꝛ infrigidatũ repercussiuuꝫ: ꝛ fortasse sufficit vt limat cũ aqua ꝛ aceto: ꝛ fortasse administratur cũ cerato ꝛ similib⁹ de illis q̃ narrauim⁹. Et si administrat post apã: tũc melius est vt sit ligamẽtũ ex lana que sit infusa in oleo resoluẽte apostema ꝛ liniẽte ipm. ꝛ fm oẽm dispositionẽ in ligaméto super qđ ponit ceratũ declinabus est securatio a cõmotione doloris: ꝛ proprie quando medicus non est presens.

¶ ponit xm⁹ cañ. ꝛ dicit sic: qm nõ opꝛ vt fiat vltimatio ligamẽtoꝝ in strictura ꝛ astellaꝝ tãta q̃ ꝓhibeat adductũ nutrimẽti ꝛ sanguinis ad mẽbrũ: qm talis ꝓhibitio adduct⁹ nutrimẽti ꝓhibet restaurationẽ. Et subdit ꝙ Hip. adiuuat ligamẽta vt expellãt mãs venientẽ ad mẽbꝝ cũ ceratis repercussiuis cũ oleo onfacino ꝛ cera. Et subdit ꝙ fortasse est nociuꝫ sedare apã cũ eis q̃ sunt sicẽ oleũ camomillinũ ꝛ cũ vino stiptico: qm̃ ipm resolut apã ꝛ ꝓfortat mẽbrum: ꝛ vbi fuerit vlcus nõ appropinq̃t ceratũ. Et fortasse est nociuꝫ administrare illud in quo est fortitudo ꝛ resolutio: sicut oleũ olive ꝛ mastix ꝛ ãmoniacũ. Et subdit ꝙ ad vltimũ cũ ligamẽtũ administrat ꝛ fractura est recẽs q̃ nõdũ apat: tũc opꝛ ꝙ illud ligamẽtũ fit ex lino: ꝛ sit infrigidatũ repercussiuũ. Et fortasse sufficit ꝙ istud ligamẽtũ fit linitũ ex aq̃ ꝛ aceto. Et fortasse administrat cũ ceroto ꝛ similib⁹ de illis q̃ narrauim⁹. ſ. supi⁹ ꝙ si ligamẽtũ administrat post apã: tũc melius est vt sit ex lana q̃ sit infusa i oleo resoluẽte apa ꝛ leniẽte ipm. Et subdit ꝙ fm oẽm dispõnẽ in ligamẽto superponit cerotũ: ꝛ est securatio a cõmotiõe doloris ꝛ ꝓprie qñ medicus nõ est presens.

¶ Cum ergo accidit dolor succurrit cuꝫ solutione ꝛ ligatione. ꝛ nõ opꝛ vt administret ceratum: ꝛ ꝓprie qñ est illic vlcus: fortasse eni attrahet ad mẽbrũ putredinem: ꝛ ponat loco eius vnũ nigrũ. ꝛ plurimũ quidem fracture associat vlcus: quapropter opꝛ vt elongetur ceratum: ꝛ sit sufficientia in vino stiptico in quo infusus sit pulvillus longus. ꝛ nos quidem ponemus epithimatibus fracture capitulum singulare.

¶ Ponit tertium caſi. & dicit ſic: q̄ cū dolor accidit tūc facienduꝫ cū ſolutione ligamēti & ligatione eiꝰ: & q̄n eſt illic vicus: nō opꝫ vt adminiſtret cerotū: & forſaſſe ſi cerotū adminiſtraſ attrahit ad membꝝ putredinē: & loco cerot ponaſ vinū nigruꝫ. Et ſubdit q̄ plurimū fracture diuerſe aſſociaſ vicus: q̄propter opꝫ vt cerotū cloſe tur ab iſta fractura: & adminiſtret pulullus infuſus in vino ſtipti co. Et nos ponemus vniuerſale capl̄m de epithimatib⁹ inferius.

¶ Et cum inceperis cū ligaméto a loco exigente tunc involue ipſaꝫ involutionib⁹ quas addes ſm additionē magnitudinis fracture & parté eaꝝ ſm diminutionem eius & ſm apa ſi fuerit apparēs: deide reduc ipꝫ ad illū locū: deinde vadat vſq; ad locū ſanuꝫ: hoc eſt ergo ligamentum primū: deinde fac preſens ligamentum ſcōm & involue ipſum ſuper fracturā bis aut ter: deinde fac ipſum deſcēdere ad inferiora mollificādo paulatim: poſtea fac eſſe preſens ligamētū tertium: & fac ſimiliter ad ſuperioꝛa: & tūc facies ligamenta eſſe paria ad expellēdū ſuperfluitates a mēbꝛo & ad rectificandū ipſum ſup intentionē in ꝓparatiōe huius ligamenti: & nō ſis ſuperfluus iterū in clongādo ſtrictura in vtrīq; lateriḃ⁹: q̄n fit membrū oppilatarū venarum nō ſuſcipiens nutrimentū: & forſaſſe cōtrahitur.

¶ Ponit q̄rtū caſi. & dicit ſic: q̄ oꝫ vt addas involutiōib⁹ ligamēti ſm q̄ fractura è magna. Et opꝫ vt diminuas ꝑ diminutionē fracture. Et dicit q̄ primū ligamētū oꝫ p̄cedere ab vna parte fracture vſq; ad locū ſanū: deinde debes adminiſtrare ſcōm ligamentum q̄ ſit involutū bis aut ter: & iſtud ligamentū oꝫ deſcendere ad inferiora & mollificeſ paulatim: deinde debes adminiſtrare tertiū ligamentū q̄ p̄cedat ad ſuperioꝛa: & tunc debes facere ligaméta paria vt expellāt ſuperfluitates a mēbꝛo. Et ligaméta ſteri bene ſituata & preparata. Et ſubdit q̄ nō debent ſuperfluitates iſtoꝝ mēbꝛoꝝ ligamentoꝝ ſuperfluē ſtringere ne vene oppilent: & ad membrum nō poſſit venire nutrimentum: & forſaſſe membrum contrahitur.

¶ Et q̄nq; nō ſit ita: imo incipiſ cū ligaméto aſcendēdo: deinde ſequiſ cū ligamento deſcendendo: deinde cū ligaméto incipiēte ab inferiori parte ligamēti inferioris ad ſuperiorē partez ligamēti aſcendentis quaſi ipm ſit ꝓſeruans duo ligamenta illa & ponaſ vehemētior ſtrictura eius apud fracturā: & intentio quidez in vno duoꝝ ligamentoꝝ eſt ꝓtraria intentioni in ligamento quo queritur attractio materiei ad membruꝫ: quare ſtringit ſub membro cū longitudine ab eo & nō ceſſat mollificari involutio: & eſt ligamentuꝫ diuerſificans. Iſta ergo ſunt ligaméta que ſunt ſub aſtellis: & hec ſunt ligamenta que ſunt ſupra aſtellas.

¶ Poſtis aliḡ⁹ canonib⁹ de q̄litate ligamēti: ponit alios caſi. & dicit in ꝓes tot q̄t ponit caſi. partes patebūt iſeri⁹ exponendo eas. Dicit ſic de ꝑ caſi. q̄ q̄nq; iſtud ligamētū q̄ dictū eſt ſuperi⁹ nō fit ita: imo ꝓmo fit ligamētū vnū q̄ aſcēdit: deinde fit ligamētū aliud q̄ deſcēdit: deinde vnū ligamentū q̄ ꝓſeruat ambo iſta ligaméta. Et vehemētior ſtrictura ligamēti oꝫ poni apud fracturā. Et ſubdit q̄ intētio in iſtis ligamētis eſt ꝓtraria intētioni que queriſ ad attrahēdū mām ad locū. Et ſic ꝓma ligaméta ſunt ſicut ligaméta repulſiua: & ſic iſtud tale ligamētū incipit ſub mēbꝛo: deide mollificat verſus parté ſuperioꝛē: & eſt ligamentū diuerſificans & expellens: & ſubdit q̄ iſta ligamenta ſunt poſita ſub aſtellis.

¶ Ligamentū vō ſupernus opꝫ vt ſit ita vt ponat mēbrū ſicut fruſtū vnū cui nō ſit motus & prohibeat torſionē: & cū fractura eſt in latitudine cōplete ſit neceſſariū vt ligamentū ſit equalis cōmixtionis & ſtricture: & ſi fuerit plurimū fracture ad parté vnaz & eſt ex fractura opꝫ vt ſit ſollicitudo vehemētior ſuper latus in quo eſt fractura plus: & non opꝫ vt diuerſifices ſuper eam figuras ligamenti faciendo figurā poſt figuram q̄n illud corrumpit illud q̄ confortauit reſtauratio: & dolorē quidē facit incurrere contuſio que forſaſſe accidit in die & ſtrictura ligamenti ſpaſmans. nā ſi cōſtringitur facit dolorem & cum mollificaſ torquetur.

¶ Ponit aliū caſi. & dicit ſic: q̄ ligamētū q̄ ponit ſup aſtellas: opꝫ q̄ ſit ita. Primo opꝫ vt ſup mēbrū ponaſ aſtella que ꝓhibeat torſionē mēbri: ſupple ligeſ deinde. Et ſubdit q̄ q̄n fractura è cōplete latitudinis: tūc opꝫ vt ligamētū ſit equale & equaliter ſtrictū: & ſi fractura declinat plus ad vnā partem: tūc opꝫ vt ſit ſollicitudo vehemētior ſup lat⁹ fracture. Et ſubdit q̄ nō opꝫ vt diuerſifices ſup fracturā figuras ligamēti faciēdo vnā figuram ligamēti poſt aliā figurā: q̄n talis diuerſitas & ſigna corrūpit illud q̄ confortauit reſtauratio: & facit tale ligamētū incurrere dolorē: & ſtrictura ligamenti facit peruenire ſpaſmē: & ſic cū tale ligamētū ſtringit facit dolorē: & cū iſtud ligamētū mollificaſ torquet membrū.

¶ Et Hippo. qdē facit eſſe rectū vt ſoluaſ ligamentū vna die & vna die nō: illud enī eſt melius vt nō iraſcatur infirmus & nō approximet eū cū palpatione eius & ipſius fricatione ꝓpter illud q̄ neceſſariū eſt vt ꝓueniat ad membrū de humiditate ſubtili impediēte que forſaſſe ꝓueniſ in virus. Et magis ꝓueniēs bonarum conſuetudinis bonitatis ligamenti & conſeruationis eius ſm ꝓditiones p̄dictas eſt poſt fracturā per dies viginti. nā illud eſt bona inceptionis alroſ both rubei: deinde quando adheret os non ſtringatur valde.

¶ Ponit tertiū caſi. & dicit ſic: q̄ Hip. dicit q̄ rectū eſt q̄ ligamētū ſoluaſ vna die & alia nō q̄n iſtud eſt melius: & nō iraſcat infirmus: & mēbrū q̄n ſoluit nō oꝫ palpari neq; fricari: q̄ talis palpatio & fricatio facit ꝓcurrere ad mēbrū humiditatē ſubtilē que cōuertiſ in virus: & ſubdit q̄ magis ꝓueniēs bonarum ꝓſuetudinis vt ligamētū ſeruet ſuper mēbrū eſt viginti bonas: q̄ tūc incipit generari alroſ both rubeū: & ligamentū nō oꝫ valde ſtringi.

¶ Et reſpiret locus ſtrictus eius vt nō coarteſ & ꝓhibeaſ alroſ both: aut ꝓhibeaſ eius generatio cū q̄ntitate ſufficiēte: quare nō accidet niſi ſubtile debile.

¶ Ponit 4ᵐ caſi. & dicit ſic: q̄ locus oꝫ taliter ſtringi vt reſpiret & nō coarteſ & ꝓhibeaſ alroſ both aut ꝓhibeaſ generatio alroſ both cū q̄ntitate ſufficiēte: q̄re nō accidet niſi alroſ both ſubtile debile.

¶ Niſi quando accidit iam alroſ bot & incipit habere magnitudinez qua nō indiget & tendit in ſuperfluitatem. Iam vna de conuenientiḃ⁹ eius eſt ſtrictura vehemens: & iterum adminiſtratio ſtipticorū ꝓhibentium: ipſa enim ꝓhibent nutrimentum & ſtringunt alroſ both: ergo non penetrat in ipm nutrimentū iterum. Et non oportet iterū vt licentia detur & permutatur vt fiat ligatura in non ſua hora.

¶ Ponit 5ᵐ caſi. & dicit ſic: q̄ſi alroſ both creſcit plus q̄ debeat in magnitudine: tūc oꝫ ſtringi fortiter: q̄n vna de ꝓueniēḃ⁹ eius ad ꝓhibēdū alroſ both eſt ſtrictura vehemēs. Et iterū adminiſtratio ſtipticoꝝ ꝓhibētium: q̄n ipſa. ſ. ſtrictura vehemēs & adminiſtratio ſtipticoꝝ ꝓhibēt nutrimentū & ſtringunt alroſ both: & ſic nō penetrat in alroſ both nutrimētū iterꝫ. Et ſubdit q̄ debet permitti vt ligatura fiat in nō ſua hora: quoniam valde obeſt.

¶ De qualitate aſtellarum. Cap̄. 7ᵐ.

OPortet vt ſit ſubſtātia de q̄ fiunt aſtelle aggregās ad duritiē ſuā tenacitatē & lenitatez ſicut alchone & lignū oleādri & lignū granati & eis ſimilia: & opꝫ vt ſit groſſus q̄ eſt in ea locus qui obuiet fracture duob⁹ lateribus. nā opꝫ vt ſit groſſus aſtellarū principiū earū: q̄ ſequiſ lat⁹ fracture aut vehementioꝛē partem fracture & ſint latera earū ſubtiliora vt ſint planarū extremitatuꝫ ne apponatur in eis glutinatio: imo planum ligamentū.

¶ Ponit capl̄m in quo oſtendit qualiter debeant eſſe aſtelle que adminiſtranē in fractura: & diuidit in ꝓes tres: ſicut tres ponit regulas de q̄litate aſtellaꝝ. ibi ponit ſecundā (Et ſi ponant aſtelle.) ibi ponit tertiā. Et lōgius latez eius.) ¶ Dicit ſic de prima parte: q̄ ſubſtātia de qua fiunt aſtelle: oportet vt ſit aggregans ad duritiē ſuā ſpecialē & lenitatē: ſic eſt achoni. lignū de ferula & olea-

dri ɛ lignū granati ɛ eis filla⁹ ɛ grossius qđ est in astellis: opꝫ q̄ sic obuiās loco fracture a duob⁹ laterib⁹. Et subdit q̄ grossi⁹ astellaꝝ opꝫ q̄ p̄⁹ eaꝝ sit sequēs lat⁹ fracture: ɛ sint latera astellaꝝ plana: tūc extremitatū ne appōat i mēbro ɛ ligamētū fiat planū sup eas.

¶ Et si ponant astelle a laterib⁹ q̄uor: tūc est magis defendēs: ɛ nō ē malū si ē ei supfluitas lōgitudis: q̄m nō est nocumētū in illo neq; detrumētū in hoc. s. si capūt ꝓpe iunctura preter qđ tegat iunctura ipsam.

¶ Ponit sēam regulā ɛ dicit sic: q̄ si astelle ponant a quatuor lateribus mēbri: tūc hec est magis defendēs. Et nō est malū si astelle sunt magne vltra q̄m oꝫ: q̄m non est detrumentum in illo neq; est detrumentum in hoc dato q̄ tangant iuncturam ipsam.

¶ Et lōgius laterū ei⁹ sit ad latus ad qđ est motus icli nationis mēbri cū hoc. s. vt nō sit ita q̄ grauet neq; p̄mat vehemēter neq; coartet: ɛ vt nō minuant ab eo ligamēta diminutōe plūma: q̄m fiūt astelle exp̄mētes: ɛ cū videris aliqd de b̄ oppone cū diminutōe donec iuenias eq̄litatē: ɛ nō opꝫ vt astelle obuiēt loco denudato sup quē nō est caro: imo est neruosus ossosus.

¶ Ponit tertiā regulā: ɛ dic sic: q̄ lōgius laterū astellaꝝ opꝫ vt sit ad locū inclinationis mēbri ad b̄: vt nō sit ita astelle q̄ grauet neq; p̄mat vehemēter neq; coartet: ɛ vt ligamēta diminuant ab eo diminutōe plūma: q̄m si sit multū fortis ligatura astelle fiunt cōpressiones ɛ coartātes. Et subdit q̄ cū videris aliqd de hac apponē: tūc debes iducē equalitatē in ligamētis: ɛ astelle nō opꝫ q̄ obuiēt loco denudato super quē nō est caro: imo est neruosus ossosus.

¶ De qualitate administrationis astellarum cum diſtunctione ɛ expositione. Cap. 8um.

HOra q̄ exigit vt ponant astelle ē post q̄nque dies ɛ supra vsq; q̄ fiat securitas a nocumē tis. ɛ q̄nto plus magnificat tumor: tanto magis oꝫ vt tardeť ponto astellaꝝ: ɛ mītoriēs attrahit festinatio i b̄ nocumēta ex apatib⁹ ɛ pruritu vesicis: verum cū tardant astelle: tūc opꝫ vt sit illic qđ stet loco eaꝝ bontate ligature cū vitta ɛ de bontate p̄parationis. Qđ si illō nō fuerit: tūc nocie sūt astelle ēt i principio rei. Opꝫ ḡ vt annectant astellis ligamenta ɛ pululli ānexiōe discēdēte equāte coopiēte cēteris cōponēte quoꝫ grossius sit apud fracturā ɛ nō fortiter stringat: imo addat in strictura paulatim cū experiētia ifirmi ɛ cū dispōne ipsius. Et si fuerint ligamēta ɛ pululli grauātes eam tunc nō fiat eoꝝ multiplicatio.

¶ Postio caplo de q̄litate astellaꝝ ponit caplm de q̄litate administratiōis astellaꝝ. Et dundit illō caplm i ptes tot q̄t ponit cañ. in docēdo administrare astellas. ꝑtes oēs patebūt exponēdo ista terū. ¶ Dicit sic de p⁹ pte: q̄ astelle debēt poni post q̄nque dies ɛ supra vsq; q̄ fit securitas nocumētis possibilib⁹ euenire i mēbro. Et q̄nto tumor nocumētoꝫ plus magnificat: tāto oꝫ vt positio astellaꝝ tardet: ɛ festinatio pōnis astellaꝝ attrahit mītoriēs nocumēta ad mēbrū faciendo euenire apate pruritū ɛ vesicas: ɛ sic cū astelle tardant: tūc opꝫ vt loco astellaꝝ sint ligamēta ɛ pululli annexi ānexiōe bona coopiēte ɛ equāte mēbꝝ decēter ɛ nō stringāt fortiter: imo paulatim addat in restringēdo cū experiētia ifirmi. Et si ligamēta ɛ pululli multū grauāt: tūc nō fiat eoꝝ multiplicatio.

¶ Et de nocumētis eoꝝ q̄ discēdūt est ligamētū molle: ɛ opꝫ vt nō ligent ligamēta supiora sup astellas ligatura dissoluēte eas ɛ remouēte ipas a cēte cōpōne sit⁹ eaꝝ: ɛ oꝫ vt soluant ligamēta nocitate electōis i oib⁹ duob⁹ dieb⁹ i principio rei: ɛ ꝓpe q̄si accidit prurit⁹: ɛ tūc qđ opꝫ vt fiat illō qđ ꝑcepim⁹. Cū ḡ ptransit septimus a strictura soluatur in spatio tardiore ɛ in oib⁹ q̄uor ɛ q̄nque: in hac n. hora sit securitas a pruritu ɛ apate. Et illic iterū fiat mollificatio ligamētoꝝ paulatim vt nō ꝓhibeat penetrationē nutrimēti.

¶ Ponit sēaꝫ regulā: ɛ dicit sic: q̄ de nocumētis pululloꝝ q̄si discēdūt ē ligamētū q̄ ē molle. Et ligamēta q̄ ligant sup astellas: nō opꝫ vt ligent ligamēto dissoluēte eas ɛ remouēte astellas cōpōne decēter situs eaꝝ: ɛ ligamēta opꝫ vt soluant oib⁹ duob⁹ dieb⁹ i pn⁹ fracture. Et si in fractura accidit pruritꝰ: tūc fiat illud qđ dictum⁹. Et cū a strictura ptransierit septim⁹ dies soluat in spatio tardiore vt in oib⁹ q̄tuoꝫ aut q̄nque dieb⁹: q̄ post septimū dē fit securitas a pruritu ɛ ab apate. Et iterū opꝫ vt fiat mollificatio ligamētoꝝ vt nō prohibeat penetrationem nutrimenti.

¶ Et si fuerit tibi pole vt retuncas astellas ɛ nō soluas eas ēt vsq; ad viginti nō erit nocibile: deide solue eas. Attamē q̄nq; soluunt in q̄busdā horis: nō ꝓpter cām apparētē: sed pp defensionē: ɛ ad vidēdū illud qđ accidit: ɛ ꝓsiderare ad illud qđ discoopertū est de carne si fuerit an corrupt⁹ sit color eius ɛ eius dispositio.

¶ Ponit tertiā regulā: ɛ dicit sic: q̄ si fuerit tibi pole vt retineas astellas ɛ nō soluas eas vsq; ad. 20. dies ñ erit nocibile: deide post 20. dies solue eas. ſꝫ q̄m astelle nō soluunt nisi pp b̄ vt videat illō qđ discoopertū est de carne q̄liter se dēat: ɛ ꝓsidera an color carnis sit corruptus an nō. Et si esset aliq̄ mala dispō sciat subuenire.

¶ Et iā scuisti q̄ opꝫ vt nō fiat vltimatio cū strictura vltimatōe ꝓhibēte aduētū nutrimēti ad fracturā: ipa eni nō restaurat nisi cū sanguine ɛ nutrimēto forti qđ venit ad eā. Et nō sit festinatio i auferēdo astellas ɛ pjciēdo eas q̄uis credat eē coherētia: q̄m fortasse accidit ide vt sit alros both nō ꝓfirmatū adhuc: q̄re cōtorqueť mēbrū: ɛ vt maneāt astelle super mēbrū cū nō sunt necessarie est melius q̄ vt disponantur ab eo ante cū nō sunt necessarie: nō ergo festines sed tarda.

¶ Ponit q̄rtā regulā: ɛ dicit sic: q̄ tu scuisti q̄ opꝫ vt nō fiat vltimatio ligamēti cū strictura vltimatōe ꝓhibēte aduētū nutrimēti ad fracturā. Fractura. n. nō restaurat nisi cū sanguie ɛ nutrimēto forti qđ venit ad ipas: ɛ q̄uis fiat coadherētia: tū nō fiat festinatio i auferēdo astellas ɛ ꝓhibēdo eas q̄m fortasse accidit q̄ alros both nō fit ꝓfirmatū: ɛ sic si soluit añ tps necum mēbrū ꝓtorqueť: ɛ sic vt astelle remaneāt plus q̄ sint necie est melius q̄ eleuent antē q̄ sint: ergo nō festinet ad remouendū astellas sed tarda.

¶ De fractura cum vulnere. Cap. 9um.

ET q̄n aggregant fractura ɛ vulnus: tunc restaurator vehemēter alleuiet restaurationē ɛ faciat penetrare astellas a loco vulneris ɛ ponat sup vuln⁹ qđ opꝫ vt emplis ɛ ꝓpe pi ceis. Et qđā p̄cipiūt vt incipiat cū strictura a duob⁹ laterib⁹ vulneris: ɛ dimittat vulnus discooptū. Et b̄ q̄dē est melius si vuln⁹ nō fuerit sup fracturā ipas: deinde opꝫ vt sit sup ipm velamē: ita vt tegat ipꝫ ab aere.

¶ Postio caplo de mō administratiōis astellaꝝ: ponit caplm ō fractura cū vulnē existēte. Et dundit in ptes tot q̄t ponit regulas in b̄. ꝑtes patebūt i seq⁹ exponēdo eas. ¶ Dicit sic de p⁹ pte: q̄ si fractura ɛ vulnus aggregant: tūc restaurator oꝫ alleuiare restaurationē: ɛ faciat q̄ astelle removeant a loco vulneris ɛ sup vuln⁹ ponat illō qđ opꝫ ex emplis ɛ ꝓpe piceis. Et qđā ꝑceperūt vt incipiat cū fractura a duob⁹ laterib⁹ vulneris ɛ vulnus dimittat discoopertū: ɛ b̄ qđ est melius si vulnus nō fuerit sup fracturā ipaꝫ ɛ sup vulnus opꝫ q̄ sit melamen tale vt nō tāgat vulnus ab aere.

¶ Qđ si fuerit sup fracturā: tunc opꝫ vt igeniet i figuratiōe strictura cū igenio: ita vt mūdificet ex oi latē ɛ separet parūper a vulnē ipo cū ꝓparatōe ꝓuenīte ad illō: ɛ ifundant pululli i vino nigro stiptico. Et b̄ igenium est vt ponat extremitas ligamēti sup labiū vulneris: deide torqueat retro ɛ firmet cū ligamēto alio: ɛ ponat sup labiū aliō ifer⁹: deide ordinet reliquū ligamētū sm q̄ opꝫ: deide torqueat: ita vt remaneat vulnus ipm aptū: ɛ qđ ē ꝑter ipm sit firmū ex eo: ita q̄ illa ascēdit ligamētū ɛ descēdit ligamētū ɛ cadat sup fracturā strictura vehemēs ɛ remaneat vulnus aptū vt discoopiat ipꝫ pp illō. Et oꝫ vt ponat sup astellas foramē ēpio illi⁹ vt ꝓcuiat supfluitas medicie vulne

ris ad

ris ad illud. Si posuerit sup astellas foramē oppositū illi vt pueniat bonitas medicie ad vuln⁹. Et sit pōs egressio virus ab eo z sit ita vt possit tegere super ea vtraq; simul: cuius dimittere vulnus discooptum sit malum: z proprie in frigore: imo oportet vt nō sit coartatum tm̄: z vt custodiatur in nocte.

¶ Ponit 2ᵐ cap̄. z dicit sic: q; si vulnus fuerit sup fracturā: tūc oz vt in figuratione fracture igenietur cū igenio: ita vt mūdificetur vulnus ab oi latere z ligamētū sepetur parūper a vulnere ipo cū ꝓparatiue ꝓueniēte ad illud: z i fundātur pulilli in vino nigro stiptico z administrētur: z hoc igeniū ligamēti est vt extremitas ligamēti ponatur sup labiū vulneris: z ordinetur ligamētū talr vt vulnus ipm remaneat aptū: z qō est ꝓter vulnus sit firmū ꝓp ligamētū qō administratur: z in astellis fiat pforatio ẽ ꝓtio vulneris: z ligētur ita vt p illas astellas pforatas possit sup fluitas vulneris abstergi z medicina possit venire ad vulnus: cuius dimittere vulnus totalr discoopertū sit malū z ꝓprie in frigore: imo oꝑz vt nō sit tm̄ coartatum: z custodiatur vulnus in nocte.

¶ Oz si vulnus sanaf administrenf astelle si iam est cōglutinatum: z firma astellā illi loco si ille locus fuerit declinatus ab eo. Et cū voluntas fuerit soluere illud qō tegit vulnus z mane z vespere est magis possibile ꝓpter curationē eius propriam: z nō sit ex eo contrarietas in ligamento restaurationis fracture oino.

¶ Ponit 3ᵐ cap̄. z dicit sic: q; si vulnus sanatur ac si est cōglutinatum administrentur astelle: z firma astellam illi loco si ille locus fuerit declinatus ab osse: z cum voluntas est soluere membrū fiat mane z vespere propter propriam curationem loci: z ligamentū restaurationis sit contrarium fracture.

¶ Jngt Hip. Oꝑz vt ligef vulnus ex medio ligamēti si fuerit recēs: z si ē antiquus z fecē pus post maturitatē: tūc ligef ex supiori ei⁹ vsquequo ꝓsequaf medium ei⁹. Et ō illo qō ē bonū ē vt ponaf illō qō segf vuln⁹ ex ligamēti: z ꝓprie supi⁹ stricti⁹ vt sit pōtas currendi. vel ei⁹ strictura sit fz tolerātiā: z q̄sto magis elongaf a vulnē ponaf leui⁹: z qñ ē vulneri ꝓfunditas vehemēs strigaf sup locū ꝓfunditatis ligatura ligamēti. z si ꝓueniat strictura ligamēti loco restaurationis: tūc iā peruenit intētio: z si nō incipe velare vulnus cū eo qō diximus. z cum peruenf ad fracturā iterꝝ ponaf ligamētū strictius: z oz vt ponaf preparatio membri ita vt facilis fiat cursus puris si aggregaf in vulnere.

¶ Ponit 4ᵐ cap̄. z dicit sic: q; Hip. dicit q; si vulnus fuerit recēs ligetur ex medio ligamēti. Et si vulnus fuerit antiquū z facit pus ligetur a ꝓte superiori vulneris vsq; ad medū vulneris: z versus partē superiorē vulneris ponatur ligamētū stricans vt possit bñ currere pus: z talis strictura debet fieri fm tolerātiā i firmi: z q̄sto ligamentū magis elongatur a vulnere ponatur leuius: q; q̄do eēt multa ꝓfunditas vulneris strigatur super parte ꝓfunda ei⁹: z si talis strictura vulneris ꝓueniet ad restaurādū: z tūc iā peruenit intentio. s. per quā queris: z cum peruenitur ad fracturā iterꝝ ligamentuz ponatur strictius: z preparatio membri oportet vt ponatur ita vt cursus puris si aggregatur in vulnere fiat facilis.

¶ Et oz i estate vt ifridenf ligamenta ꝓnētia vulnus ēt vt sit adintoriū ad ꝓhibēdū apa. Et nō oꝑz vt appropinquet loco ceratū z ꝓprie in estate: qm̄ fortasse putrefiet membrū: imo si necessaria est repercussio: tūc cū vino stiptico fm q; ꝓterꝝ a nobis eius ōclaratio. Et subdit q; cum fracture est attritio z mors membri timetur: tūc oꝑz vt scalpellet membrum.

¶ Et scias oino q; qñ vulnus ligaf fz q; ꝓuenit expelit ligamētū ōcēsiōi: z si erraf i ligamēto apat: z ꝓpte qñ mollificaf sup locū vulneris: z strigif sup illō qō ē post ipz: z si nō fuerit ei detectio nō curret ab eo virus: neq; ꝓueniet ad ipz medicamen: z si dimittatur discoopertū putrefit z infrigidaf z accidit mors membri z perducit ad dolores z febres: quare necessariū ē medico vt faciat aliquid inter hoc: z consideret illud qō accidit: z succurrat ei anteq; confirmetur.

¶ Ponit 6ᵐ cap̄. z dicit sic: q; ōdes scire q; qñ vulnus ligatur fz q; ꝓuenit ligamētū expellit ōcēsum materie ad latus: si erratur in ligamēto apat: z ꝓprie qñ ligamētū mollificatur sup locū vulneris: z stringitur sup illō qō est post vulnus si nō fuerit aliquid qō ꝓhibeat. Et subdit q; si vulnus dimittitur discooptuz putrefit et infridaf: z accidit mors mēbri: z accidunt dolores z febres: z sic est necessariū mēbro vt faciat aliqd inter hoc. s. qō dictū est z cōsideret illud qō accidit z succurrat anteq; confirmetur.

¶ De fractura male restaurata. Cap. 10ᵐ.

Quandoq; fractura est restaurata nō fm q; oꝑz z ē necessariū vt iteref ei⁹ fractura: q̄re oꝑz vt restauratoz sciat disponez alrosbotb qui restauravit os. Oz si fuerit magnus fortis non vadat ad frāgendū ipsuz scō: forsasse eni nō erit possibile vt frangaf ex loco fracture primo ꝓpter fortitudinem alrosbotb: quare frangef in alia parte loci.

¶ Ponit cap̄z ō fractura male restaurata: z pōit tres reglas i ℔. ibi ponit 2ᵐ: Oz si ñ ꝓuenit excusatio.) ibi 5ᵐ (Et multotiens q̄dē.) ¶ Dicit sic ō pⁿ pte q; q̄q; fractura ē restaurata ñ fz q; os z est necessiuz vt frāgaf iterꝝ: pp quā rē oz vt restauratoz sciat dispōnē alrosbotb. Oz si fuerit magn⁹ z fortis nō vadat ad strigēdū ipm. Scō q; fortasse nō erit possibile vt frāgatur ex loco fracture pⁿ ꝓpter fortitudinē alrosbotb quare frāgetur in alia pte loci.

¶ Oz si nō ꝓuenit excusatio: tunc oꝑz vt p̄cedat z leniat donec mollificef alrosbotb: z mollificātia ipz fūt medicine p̄dicte i cap̄. duritiez illic: sic cuj alleviati z dactyli: z sic spēs fecū oleoz z allecis z medulle ossiuz et medulle granoz coti z eis silia: deide frāgaf: z oꝑz vt assiduef cū ℔ embrocatio cū aq̄ calla z itroit⁹ tine i die multotiēs. Oz si nō ꝓfecerit illō z exprimētū z motio significauerit situdinē vehemētē: tūc oportebit vt secef caro: ita vt sit possibile fricare alrosbotb ex latere z destruere eum cum ea: deinde frangatur z restauref z curetur vulnus curatione sua.

¶ Ponit 7ᵐᵐ regulā z dicē sic: q; si nō ꝓuenit excusatio qn iterꝝ mēbrū male restauratū frāgaf: tunc oꝑz vt p̄cedat z leniat donec alrosbotb mollificef: z mollificātia alrosbotb fūt medicie p̄dicte i cap̄. duritiez sicē cuj alleviati. i. illi⁹ alalis z dactyli: z ponit multa alia humectātia. Et qñ fuerit alrosbotb mollificatū frāgaf. Et cuj toto ℔ assiduef embrocatio aq̄ sup mēbrū z assiduetur itroit⁹ tine multotiēs in die. Et si talis humectatio nō ꝓfecerit: q; ꝓp̄ hoc alrosbotb nō ē mollificatū: tunc oꝑz vt fecetur caro circūcirca z removeaf aliqd ō alrosbotb cū ferro z frāgaf deide restauretur.

¶ Et multotiens quidem est possibile vt cureī fractura male restaurata absq; fractura secunda leniēdo alrosbotb cum eo qō scis: deinde equef: z quando seruatur sup ipsam equaf super ipsam alrosbotb iterū et excusat fracturam ꝓprie in corꝑibus lenibus.

¶ Ponit tertiā regulā: z dicit sic: q; multotiēs est possibile vt fractura male restaurata curetur absq; eo q; fiat fractura scōa leniendo alrosbotb cum eo qō scis: deinde equatur alrosbotb super ipsam. iterum: z hoc excusat fracturam secūdaz: z propie in corꝑibus lenibus sicut in corꝑibus in fractura.

¶ De cpubimatibus fracture z que currunt cursu eorum. Cap. 11ᵐ.

Dithimatū alia sūt q̄ ꝓhibēt apa z rectificāt p̄uritū. Et alia sūt ad idurādū alrosbotb et glutinationē faciēdā in ipso. Et alia sunt ad equādū alrosbotb magnū. Et alia sūt ad re-

mouendam duritiem iuncturaruꝫ que accidit post restaurationem. Et alia sunt ad auferendam mollificationem si ceciderint in iuncturis.

¶ Postus capitulis de fractura: ponit capitulaꝫ de epithimatibꝫ: et duo facit. Primo ponit capitula particularia que conferunt ad fracturā. Secōa ibi. Jā diximus in caplo. ¶ Dicit sic de ꝓma pte: qꝫ epithimatū alia sunt que ꝓhibēt aḡa et rectificāt pruritum. Et alia sunt ad undurandū alrosbotb: et ad faciendū glutinationez sine ipso. Et alia epithimata sunt qꝫ hūt equare alrosbotb. Et alia epithimata sunt q̄ remouēt duritiē iūcturaꝫ. Et alia epithimata ad auferēdum mollificationē si ceciderint in iuncturis.

¶ De epithimatibus conferentibus et que currūt cursu eorum et rectificantibus pruritum. Caꝑ.12m.

IAm diximus i caꝑ. ligamēti vittas ad illō qꝫ opꝫ scirī ꝫ caꝑ. et dicum⁹ cerata embrocas cū vino stiptico et illis silla. Et reiteramus nūc et dicim⁹: nō oꝫ vt fit illō qꝫ administrat ꝫ cerato aut alijs ita vt aspitas sit i eo aliq̄ mō: imo sit leui⁹ q̄to plus cē ꝑt et molli⁹. Et si opꝫ vt administrēt cerata vbi timet putrefactio: niꝫ vbi multiplicant ptes fracture: hō eni ꝑparatū ē ad suscipiendā putrefactionē: qm̄ plm est cū viscerib⁹. Sup aqs aūt calidis et eaꝫ effusiōe tā locuti fuim⁹ et secim⁹ scire qꝫ vtilitas in eis ē resolo materieꝫ q̄ icurrere faciunt pruritū et attractio materiei nutritiue: et fūt uteꝫ necessarie qñqꝫ: qꝫ mēbruꝫ iam debilitauit strictura et exiccauit ipsum: et illud qꝫ vleume ꝓsequit est scituꝫ.

¶ Ponit capla particularia epithimatū que cōferūt ad fracturā: et ponit multa epithimata et vngūeta que cōferūt ad fracturam et sunt nota ad ifam: et ideo diuidit ista pars in tot partes quot ponit capitula de epithimatibus: et sunt nota ad litteram.

¶ De epithimatib⁹ ad indurādū alrosbotb. Caꝑ.13m.

REs cōferentes in hoc sunt embroce stiptice subtiles et empla q̄ similant eis sicut ḃcoctio myrri et ei⁹ oleū si necessariū ē oleū: et oleū alcāne et epithima cū aq̄ foliorꝫ myrti et granorū ei⁹. et ḃcoctio arboris alcoxi: et decoctio radicis aldirdar: et ḃcoctio foliorꝫ eius est icarnatiua indurativa: et emplm factū ex nicis ꝓprie qñ ponunt cū eo crocus et myrra et ꝓficit cū vino odorifero est bonū valde: et distillatio sparulaꝫ palme est bona iterum.

¶ De regimine equatiōis alrosbotb. Caꝑ.14m.

IN principio qdē et dum ꝑmanet recēs suptica ꝑdicta: qm̄ ipsa aggregāt ipm et stringūt ipꝫ et minorant quātitatez eius: post illud ḃo qñ supfluit et proprie ꝓpe iuncturam est necessariuꝫ secare ab eo et fricare donec equetur. Et omnia ista cum eo quod dictum est in eo.

¶ De medicis leniētib⁹ duritiē iūcture. Caꝑ.15m.

OPortet vt embroces et icipias cū aq̄ calida: deide admistres desup empla et infrictiones q̄ fricādo fiūt leniētes facta ex mucilagib⁹ gūmis et adipib⁹ et oleis: et si ponaḃ in eis aceti forte erit magis ꝓfundativa: et de illis quoꝫ administratio ꝓpiqua est dactyli et alleliati et oleū silaminuꝫ: qm̄ est emplm leue: et uteꝫ mollitiuuꝫ de ḃcerua ꝑmiscaḃ cū tāto butyro quantū ē ipsi⁹ medietas et mellis q̄tū est ipsi⁹ q̄rta: et fortasse sufficiē ceratū de oleo lilij solū: et qñqꝫ aduuaḃ cū oīb⁹ leuificātib⁹ ꝑdictis in capitulo sepbyros: et cū sensꝫ alterationē cōplōis ad frigus: tūc adde i eis ex castoreo et serapino et oppopōnaco. Medicamē bonū. ℞. fecē olei de lino et fecē olei sisamini et fenugrecū coctū i lacte et beil ad ipꝫ et administrēt: et iteruꝫ radices altee et radices cucumeris asini et bdellū et ámoniacū et oppoponacuꝫ dissoluantur cum aceto forti et liniant et vngūetuꝫ eburneuꝫ est bonū. Medicamen bonū. ℞. mucilaginē fenugreci et semis lini et mucilaginē cucumeris asini et ámoniacū et laudanū et byssopum humidā: et olcum de lilio et adipem anatis et bdellū lene et puꝫ et medullaꝫ vituli resoluant in oleo et fiat vngūetuꝫ. Aliud forte. ℞. olei veteris lib.ij. olei de lilio lib.ß. storacis ligde lib.q̄rtaꝫ cere citrine lib.ß. glutinis albotin.ʒ.ij. cufor bij.ʒ.ij. medulle ossiū cerui.ʒ.iij. fiat vngūētum. Vngūētum bonum ad duritiem iūcturaruꝫ quā acquisiuit restauratio: ámoniaci partē vnā: bdellij iudaici partē vnam: laudani partē mediam: olei de alcána adipis anatis ambor ana partis quartam: solue gūmas et aggrega oia. Vngūetuꝫ bonū: ámoniaci.ʒ.vj. et cere citrine tā tūdez: gūmi albotin bdellij et galbani: oiuꝫ ana.ʒ.viij. olei de alcána.ʒ.iij. terank gūme cōtrite in aceto: deinde aggregētur in mortario iuncto cū olio de lilio: et similr ad ꝑfumum eaꝫ nodationem que accidit fiē glandula vbi est. Et iā diximus eā in caplo suo: et administrētur vngūenta que diximus nūc: et administratio castorei et costi et fimi colūbini et ſynapis emplando est vtilima. Linitiuū bonuꝫ. ℞. fecis olei de lilio.ʒ.j. et fecis olei seminis lini.ʒ.i. et storacis ligde: et galbani et serapini et oppoponaci: oiuꝫ ana.ʒ.ß. bdellij semis.ʒ.i. adipis vrsi: aut gallie: aut porci apud illū qui diligit illud ex sapiētib⁹ diutius fiat ex eis vngūētum.

¶ De faciēnb⁹ fortitudiné mollificatiōis. Caꝑ.16m.

STātetatio in curatōe ei⁹ est sup stiptica subtilia sicut fauina et dactyli imaturi et bis similia: aut sup stiptica spissa: et quādoqꝫ miscent cū bis: sicut crocus et cinamomū et myrra: et cinula est bona valde: et ꝓprie qñ coquntur cū ea acorus et cinis vitis cū adipe antiq̄: et cortices sparularuꝫ palme: et oia que dicta sunt in idurādo alrosbotb.

¶ De admistratiōe aque calide et olei. Caꝑ.17m.

SCias qꝫ aqua calida et oleū nō cōueniūt apō restaurationem: qm̄ ꝓhibent restaurationē: sed cōueniunt ante ipsam: qm̄ ambo prepārant restaurationem et cōueniunt post ipsaꝫ: quoniā ipa abstergūt qō remanet ex aḡate et duritie et rosbotb et pustulas quas cuenire fecerūt ligamēta in neruis: quare fit mot⁹ cuꝫ eis nō facilis. Cum ḡ administrantur aqua calida et oleū et adipes et medulle succurrunt illis nocumentis: inter illud ḃo aqua et oleum sunt valde ꝓhibenta ab incarnatione.

¶ Ponit caplm de admistratiōe aq̄ calide et olei: et diuidit in ptes tot quot ponit regulas in ℔. partes patebūt exponēdo eas. ¶ DD cit sic de ꝓma pte: qꝫ tu ōbes scire qꝫ aq̄ calda et oleū nō cōueniunt apud restaurationē: qm̄ ista ꝓhibēt restaurationē: et post restaurationē ꝑueniūt ista: qm̄ ista abstergūt illō qō remanet ex aḡate et duritie alrosbotb: remouēt pustulas quas faciunt euenire ligamēta in neruis et fit motus cū eis difficilis: cū ergo admistrat aq̄ calida et oleū et adeps et medulle et huiusmodi: succurrūt istis nocumentis. s. pustulis accidentibus in fractura. Et subdit qꝫ intra tot. hoc aque et oleū sunt valde prohibita incarnationem.

¶ Et fortasse

¶ Et fortaſſe adminiſtrant in ifantibus z qui ſunt eis ꝓpiui non in alijs cum emplaſtra exiccata ſunt ſuper eos z faciunt eis dolorem: quare indiget tunc vt oleo inungatur locus qui dolet: deinde ſuſtẽtetur z reſtaurẽt: apud quietem vo nõ datur licẽtia in hoc. Et medici quãdoqz vtuntur embrocis ex aqua calida cũ ipſi ſoluunt ligamẽtũ primum querẽtes ex eo inuamẽtum z eſt vt attrahant ad ipſum materiã. Et opz vt ſit illa aqua talis vt cũ cadit apud infirmũ ſit temperata: calida eni fortaſſe reſolueret ex corpore mũdo ſupza illud qđ attrahit: z ꝓprie qñ plógatur tempus effuſiõis ei⁹ z attrahit ex corpore repleto ſupza illud qđ oportet: z proprie ſi abbreuietur tempus eius: imo oportet vt ſit aqua cum caliditate ad equalitatem tendens: z ſit tempus effuſionis eius ſm quantitatem que videtur ex augmento membri et eius inflatione z non effundantur cum incipit detumeſcere.

¶ Ponit z^m caſi. z dicit ſic: q fortaſſe adminiſtrat in infantib⁹ qñ emplaſtra ſunt exiccatiua vt vngantur aliquo oleo loca dolẽtia. Deide poſt ꝺ ſuſtẽtet z reſtaurẽt. Sz qñ mẽbrũ eſt apud geretẽtẽ non dat licẽtia in hoc. ſm adminiſtratione olei. Et ſubdit q medici qñq vtũtur embrocis ex aq̃ calida qñ ſoluũt ligamẽtum primum querẽtes per talẽ adminiſtrationẽ inuamẽtũ vt attrahant ad mẽbrum mãm: z iſta aqua opz q ſit talis vt cum cadit ſup infirmũ ſit tẽperata: qa calida fortaſſe ſoluit vtrãq debeat ex corpe mũdo qñ prolongat tẽpus effuſionis eius z ex corpore repleto attrahit ad mẽbrũ vtrãq opz: q̃uis pauciꝰ ſit tempus effuſiõis aque: z ſic opz vt caliditas aque ſit tẽdẽs ad equalitatẽ. Et tẽpus effuſiõis eius ſit ſm quãtitatem que vi de augmento membri z inflationẽ eius. Et cũ mẽbrũ incipit detumeſcere nõ effundatur aqua.

¶ Et nos quidez iam diximus de iudicijs embroce in capitulo diſlocationis illud qđ oportet attendere ẽt hic: z magis dilectum mihi quãdo nõ eſt illic dolor ẽ vt nõ appropinquet membro oleum: neqz aqua calida oino niſi illud quod antecedit ipſum in ꝓncipio rei ad defenſionem. Et de illis que ponuntur ſuper iuncturas que induranſ poſt reſtaurationem ſup torſionẽ z attritionẽ ſunt dactyli z alleliati emplaſtrãdo.

¶ Ponit 3^m caſi. z dic ſic: q nos diximꝰ de iudicijs embroce in capꝫ diſlocatiõis illõ qđ opz attẽdẽ hic. Et ſubdit q magis dilectũ ſibi eſt vt mẽbro nõ approximet neq; oleũ neq; aquam calz oino. Et non adminiſtret niſi illũ q⁹ antecedit ipm ad defenſionẽ. Et ſubdit q de illis que ponunt ſup iũcturã que induratur: aut ẽ attrita aut contorſa ſunt dactyli z alleliati. i. cutis illius animalis.

¶ De cibatiõe reſtaurati z potione eius. Caꝑ. 18^m.

OPortet vt ſit cibus eius ex eis que generant ſanguinẽ ſpiſſum z nõ ſpiſſum ſiccũ: imo ſpiſſum viſcoſum vt generet aroſboth tenacem fortem nõ ſiccum debilem lenem: z illa ſunt ſicut pedes z frumẽtum coctum cũ multa aq̃ quouſqz ſit ſicut puls z ventres z capita z cutis bedi z arietis z decocta z ſimilia eis z vinum ſtipticuz. Et ex illis que dantur in ſecunda menſa ſunt caſtanee z grana in q⁹ non eſt acuitas.

¶ Ponit capitulũ de cibatione reſtaurati: oportet q ſit ex eis que generant ſanguinẽ ſpiſſum z non ſiccum: imo ſpiſſum viſcoſum: z debet eſſe cibus talis vt generet aroſboth tenacem z fortez non ſiccum debilem lenem z ponit cibaria z ſunt nota.

¶ Et alienet oia que ſubtiliãt ſanguinem z calefaciunt ipz z elõgãt ipm a coagulatione: ſicut vinuz ſubtile et res ꝓfortãtes valde. Et ad ſumuz regimen eius ſit ingroſſatio niſi ſit illic ꝓhibẽs ex vulnere regrente ſubtiliationẽ cibi ſm illud qđ eſt ſup ipm de magnitudie eius aut ipſius paruitate z apud timorẽ doloris. Quivo ſecurus eſt ab illo diſtalef in cibo z potu.

¶ Ponit z^m regulã: z dic ſic: q iſte reſtaurat⁹ oz alleuiare oẽ cibꝰ qđ calefaẽ z ſubtiliat ſanguinẽ z elõgat ſanguis coagulationẽ ſẽ eẽt vinũ ſubtile z res ꝓfortãtes valde. Et ad vltimum regimen iſti⁹ reſtaurati ſit ingroſſatio niſi ꝓhibeat vuln⁹ ingroſſationẽ: z niſi ſit ꝓhibẽs ingroſſatiõez cibi dolor vulner⁹ mẽbri. Et ſi fueris ſecur⁹ ab ꝺ. f. qz nõ times ingroſſare cibũ dilatef iſtm⁹ i cibo z potu.

¶ Et qui amat defenſionem incipiat cuz regimie ſubtiliante: vt ſecuretur a malitia apoſtematis. Et illud ẽ ſicut ſi oporteat iterum vt flobotbomeſ z ſoluaſ ventez: z nõ poſt dies paucos adminiſtret illud: cuius ſit quandoqz neceſſarium iteruz vt dimittat hoc regimẽ quãdo ſuperfluit roſboth in magnitudine: z eſt neceſſe probibere ipſum. Modus cibarij ꝓuenientis ei qđ adminiſtratur hora coagulationis.

¶ Ponit tertiam regulam: z dicit ſic: q ille qui amat defenſionez membri z incipiat cum regimine ſubtiliante quouſq; ſecuret flobotbomia aut ſolutione ventris fiat: deinde ingroſſetur cib⁹ niſi probibeat magnitudo aroſboth.

¶ Sumanſ panis de ſimila z farina rizi z lepuz vacce pinguis z lac: z fiat ex eis cibarũ ſilz frumento cocto vt puls cũ bontate ſue ꝓfuctudis: medicina autẽ eius quã ſumit ad reſtauratẽez mũmia eſt q̃ eſt mirabilis.

¶ Ponit vnum modum cibarij conuenientis reſtauratez z eſt notus ad literam.

¶ De accidẽb⁹ que accidũt ad fracturam. Caꝑ. 19^m.

QUandoqz accidit ex fractura diſruptio carnis que non conglutinatur. q̃ ſi non incidatur putrefit z putrefacit illud quod ſequitur eam ex oſſe: quare eſt neceſſarium vt incidatur z coquatur. Et quandoqz accidit fluxus ſanguis: z eſt neceſſe vt prohibeatur. Et quandoqz accidunt concuſſio z attritio fortis carnis: que ſi non curetur cuz ſcalpellatione aut cum medicinis prohibentibus putrefactionem peruenit ad eſtiomenum: quare oportet vt obſeruetur illud. Et quãdoqz accidit apoſtema caludum in quo eſt timor: quare oportet vt regatur regimine ſuo. Et quandoqz accidunt vulnera que non egent vt curentur cum eo cuius preteryt narratio. Et quandoqz accidit alroſboth ſuperfluus in fractura: cuius quantitas non eſt neceſſaria: quare oportet vt minoretur nutrimentum z prohibeatur eius generatio cum prohibitione cibi z ſtructura deſuper z reliquis que ſunt dicta. Et quandoqz accidit mollificatio iuncturarum ex extenſione. Et quandoqz accidit vt currat virus ad medullam que generatur in oſſe: quare neceſſe eſt vt extrabatur os et diſcooperiatur via virus ad intus.

¶ Ponit accẽtia ſequẽtia ad fracturã: z ſic dic: q qñq accidit ꝓp fracturã diſruptio carnis q̃ caro nõ ꝓglutinaf: z ſi nõ ſcidatur putrefit z putrefaẽ os. Et qñq accidit pp fracturã fluꝰ ſanguis: z ẽ neẽe vt ꝓhibeat. Et qñq accidit pp fracturã ꝓcuſſio z attritio fortis carnis: que ſi nõ curef cũ ſcalpellatione z cũ reb⁹ ꝓhibẽtib⁹ putrefactionẽ puenit mẽbrũ ad eſtiomenũ. Et qñq ꝓpter fracturã accidit apa calidam in quo eſt timor: quare opz vt regaf regimine ſuo. Et qñq pp fracturã accidũt vulnera que egent vt curẽtur cũ eo cuius ꝓteryt narratio. Et qñq in fractura accidit alroſboth ſup fluus: ẽre opz vt minoref nutrimẽtum. Et ꝓhibeaf generatio alroſboth faciendo ea que dicta ſunt. Et quãdoqz pp fracturã accidit mollificatio iuncturarũ: quare oportet vt curef. Et qñq accidit propter fracturam vt currat virus ad medullã ẽre neceſſe eſt vt diſcooperiatur os z diſcooperiaf via ad virus.

¶ Finis expoſitionis Bentilis de Florentia ſuper primo z ſecundo tractatu Fen Quarte Quarti.

¶ Incipit expositio Bentilis de Fulgineo super tertio Tractatu eiusdem Fen.

¶ Tractatus Tertius: cuius continet cap. 19.

¶ De fractura cranei. Cap. p'''.

Ultoties accidit vt findat cranium & nō findat cutis: imo apostemetur.

Uperi' in gñali determinauit ō fractura: hic in spāli. Et p̄ de fractura cranei pp tria. Primo q; primo nobis occurrēbat. Scōo q; multū suspectū. Tertio q; appropinquat mō cure vulnez & vlcez: nō enī unit per plasma & ligationē: & iō est in medio. Paulus p̄ cap. alr li. 6. c. de fracturis q accidūt ossib'. Et p̄ ostēdit necessitatē cognitiōis dui' fracture: quia aliqñ ambigit. Scōo ponit curaz. ibi (Vulnez.) V. Prīa in. d. Primo dat necessitatē cognitiōis. Scōo modū. ibi (Illō vo.) V. Prima in tres. Primo ostēdit quō fractura cranei aliqñ sensui occultat. Scōo ostēdit nocumēta que ex ō p̄ngūt. ibi (Cū ḡ occupatio.) Tertio infert necessitatem modi cognitiōis. ibi (Et ꝓpter hoc.)

Dub'''ꝑ''' Dubitat quō sit posse q; findat cranū & nō cutis. nā molle facilr patit q̄ durū. V. Dōm q; fissura cranei vl fit arte īcidēte: & vt sic nō pōt findi q̄n findat cutis. vel arte ptūdēte q̄ modū plicature rumpit: & tūc nō ē icōueniēs. nā res dura nō plicat vt lignum flexū: sed res mollis plicat. qō ḡ cedit rei ptūdēti non rūpit vt cutis: sed attritione aperat & inflat: sed os q; est siccū non sic plicat: & iō plus fit hoc in iuuenib'q̄ in senib'. Insanib' enī & mulierib' plicat os &c. V. Ad rōnē dicēdum q; molle quadā passione minus patitur.

¶ Cū ergo occupatio sit in curatiōe aperis & nō quemitur ad plagā fortasse accidit vt putrefiat os & subt' & accidūt ante sanitatē alr sanositatē: aut post ipsam egritudines male ex febribus & tremore & destructiōe rōnis & alijs quare est necessariuz vt findat: & multotiens quidem significat locū: infirmus ipse & q; tangit ipm omni hora & hoc proprie: & tunc quidez est necessarium vt redeat vulnus ad dispositionem suam.

¶ Hic ostēdit nocumēta que contigit ex ignorātia. Et p̄ ex totali ignorātia. Scōo ex partiali: q; ps videt & ps nō: vel vna vī & alia nō. ibi (Et vt curet.) ¶ Cōsiderādū p̄ q; tāgit nocumētū ossis putrefacti: nō q; humiditas a venis ibi ruptis & ab ipso osse & cuti cōtusa que retēta putrefit putrefacit os. ¶ Cōsiderādū z'' q; tāgit nocumēta q; cōitant: tremor cordis & cozis & destructio aliqs. s. epilia apare & spasmo. ¶ Tertio considerandū fortasse vt sit modus loquēdi: vel q; q̄ est ita parua fractura ossis & bō bene dispositꝰ q; nō incurrit ista accītia. ¶ Quarto dicit quō & dicit ante sanitatē aut post: aut quōdam sanositatis. V. Uel dōm alr sanitatem s. cutis. post sanitatem. s. cutis. ¶ Quinto cōsiderāduz q; infirmus habens fracturam: cuius cutis sit sanata significat locū cum manu. & sequit. & hoc proprie &c. Istam partem fractaz. nēciuz est vt findat. s. cutis vt redeat vulnus ad dispōnez suam. s. fracture quia disponat in ḡitate & perduratione vt requiritur in fractura.

¶ Et vt curetur fractura oportebit vt findatur a cute cuz quantitate qua non retineatur in ea virus in hoc neq; aliud: oportet enī vt nō retineatur virus nisi fueris securus de additione apostematis & iueneris apostema ruptum: & appareat fractura vna. quādoq; enī accidit inde error magnus. putatur enim q; nō sit fractura nisi illa: & propter hoc oportet vt cōsideret dispositio fracture consideratione bona.

¶ Cōsiderandū q; fractura q̄nq; est maior & in pluribus locis & sit vulnus cutis: & iō opz vt incidat ne retineat virus neq; aliū. i. nec alia mā. qō p̄cedēdū. Nisi fueris. illa est exceptio incisionis fiende. q̄nq; enī medicus nō facit cutis incisionem equalem fracture pp duo. Primo q; securus de augmēto aperis sup. & accītiū malos: et hoc q; homo est bonorum humoz fortis virtutis: & fractura nō est mala: iz sit lōgior: & vulnus. Scōo aperā erūpit: & in eruptiōe apparet fissura: tñ hoc est error: q; pōt alibi esse alia fissura ossis.

Dub'''z''' Dubitat verū pcussiōe facta in vna pte capitis: alia ps possit frangi. Uidet q; sic: q; in vase de vitro & terra ō videmus. Dicit q; ñ: & hoc est de īcētiōe pauli. z. cap. vbi reprobat q̄ hoc dicūt dicens nō cē simile pp tres causas. Prima q; os capitis est plenum. vasa aūt pcussa in vna pte rūpunt in alia pp aerē iclusum. Scōa cā est q; os capitis est multū forte. Tertia q; est discōtinuuz: vī vna pa. ab alia nō patitur: vas vitreū p̄tinū remouet decepciones. Accidit enī q; ex offensione bō patitur scissurā cranei in plurib' partibus: sed in vna pte magis apparet lesio: & ideo creditꝰ solū ibi fuisse pcussionē: cum tñ in diuersis ptibus fuerit. ego aūt audiui a fide digno cirurgico p̄tum cuius q̄ Paulus &c. Et pp hoc &c. ps.

¶ Illō vo in q; declinat cū estimatiōe ad rectificatiōez est vt p̄sideret cā fracture & vitiatio vtuz rei frāgēti i grauitate sua vt i sua magnitudic: aut i sua fortitudic: vt per illud sciaf vltimatio que opz cē ex fractura.

¶ Ponit signa q̄b' cognoscit scissura ossis q̄n est occulta: q; cutis nō est scissa. Et p̄mo ponit signa que sumunt a q̄busdā & p̄derant anteq; operemur. Scōo ponit quādā significationez que sumit ex mō operatiōis. ibi (Et in huiusmodi dispōnib'.) V. Prima in tres. Sicut tria ponit signa. Scōa ibi (Et similr.) Tertia ibi (Et q̄nq;.)

¶ Dubitat. q; Gal. ponit. 4. ō ige. 3. ca. q; e cū p̄mittus nō sumit sdi catio &c. V. Dōm q; imediate nō sumit cū trāseat vl recedat: iz mediate iō tū idicat dispōnē i morbo. Ereplū ō morsu canis. ita i ꝓposito si res sit magna vl magn' casus: quis cut nō sit scissa suspicamur ruptura cranei. ¶ Cōsiderādū tñ q; ō iudicū est estimatiuuz. q; in quis casib' videmus q̄nq; ruptura: & in magnis non. Dubū ꝑ

¶ Et silr accītia q̄nq; significat illud sicut apoplia & scotbomia & destructio vocis: & que sunt eis similia.

¶ Cōsidera q; illa accītia accidūt q̄nq; sīl cū fractura ossis: vt cuz os fracture pūgit pāniculū. aliqñ accidūt post vt cū ad fracturam sequit sanatio circa pāniculū vel cōpatit cerebrū: & iz q; cito vel tarde fit illa humoz corruptio fiūt illa accītia. & q; citr' estare: nō citr' discoopcio fieri dz. Cōsiderādū q; illa accītia apparent q̄nq; nō erāte fractura ossis: sed pp cōmotionē forte cerebrū agitatuz est: vel aliq venule q̄nq; ex ictu sunt apte & resudat ab eis sup pāniculos cerebri humiditas q; corrūpit & facit accītia dicta: & ideo boni cirurgici quādoq; nō existente fractura in osse detegūt.

¶ Et q̄nq; signat fissura cutis in multitudine sua & sua diuersitate & in suo casu sup rectitudinē vnā dispōnez fracture: iterum iz nō sit hoc significatio significans oēm partem. Fortasse enī est fractura interior plurima & magna & non est super cutez fissura: aut est fissura parua: quare opz tunc necessario vt cognoscaf dispositio cū significationibus alr cū instrīs in q̄b' quer. de fractura: & firmet mēbrum si est possibile.

¶ Uult q; fissura cut̄ multimoda & diuersa q; figit forte cāz impalmēt signat dispōnē rupture. Et in suo casu &c. diuersa non recta: vel iz sit recta: dū mō sit magna signat q; forti fuit ictus: ergo estimabile est vt sit fractuz os. Aliter pōt exponi q; multitudo &c. significat de dispositione fissure ossis: q; fm q; fissura cut̄ est multiplex vel recta ita & ossis: iz cadat error & pz: ḡre opz vt cognoscaf dispositio. s. fracture cum significationib' &c. apoplia scotbomia. firmetur mēbrum. i. cōfirmetur iudicium de mēbro &c. alia tamē littera bz q; cum. Tenta debet fieri illa perquisitio &c.

¶ Et in hmōi dispōnibus est necessariū incidere cutez dure & discooperire donec appareat os dubitatū totum. Et si accidat fluxus sanguinis impleat illud qō discoopertū est panis siccus: deinde fustēta cum pulluillo infuso in vino & dimitte ipm vsq; ad mane.

¶ Hic ponit signū per opationē manualē qō est p̄ visum post discoopertura. Et p̄sidera q; incisio cutis non debet fieri nisi post debitā suspitionē & signa de ruptura ossis fm Dy. vī Aluc. & in hmōi dispōne. s. apparitionis signoz rupture ossis. Si enī nō apparet nō dz fieri: q; fit dolor fortis & dolor trahit apa: q; os discooperitur aeri. Isti sermones non placent: quia medicus nō debet expectare tñ: sed si suspicatur minus malū est incidere cutim.

¶ Ulnerum autem capitis vsq; ad terminum almochari cura est illa que iam dicta est in capitulo vlcerū & ante ipsum. Findentia vo os & edncentia os & similia illis de illis que dicuntur hoc.

¶ Supr' posuit nēcuatē cognitiōis fracture ossis & ōdit signa: hic vult ponē curā. Et p̄ p̄mittit icētionē suā. Scōo exequitur. ibi (Et mi nores.) ¶ Cōsiderādū dz Dy. almochari è pellicula dicta gigia mater. sūt enī tres pellicule. vult ḡ dicē si solo venit vsq; ad pelliculā illaz & nō rumpit os &c. & ante: quia in capitulo de vulneribus. & capitulo ante de vulneribus fm q; recentia vel antiqua.

¶ Et mjores dispōnes fracture ossiū in capite si acci-

dit in

dit in eis scissura parua nō penetrās vsq; ad lat⁹ aliō: imo succedit apud quedā experiméta ⁊ illis isti magis rectū iteruz vt frices illud vsquequo nō remaneat de scissura aliqd:⁊ si amas vt sestines cum effusione humiditatis nigre donec vehemēs fiat apparitio scissure per eā fac ⁊ frica donec non remaneat vestigium:⁊ sint apud te fricatoria diuersarum quātitatum:⁊ administra in primis lata cor:deinde que sequunt illa.

¶ Prio oñdit ꝺz quē modū ꝓcedēdū est in cura vulner in qb⁹ fractura ē in osse:qz ꝓcedēdū p ōtectionē ipsius ⁊ elevatione. Scō docet modū elevatiōis ⁊ docet subuenire accīdib⁹ q̄liqñ ꝓtigūt. ibi Quasi ho sit hec curatio. ¶ Pria i.o. Primo suppositio q̄ os sit ōtectū docet modū curatiōis fracture qā fractura nō est penetrās ad iteri⁹ osse:imo ē qdā fissura. Scō qñ ē penetrās. ibi(Si aūt estimaueris.) ¶ Pria in.o. Prio ponit modū removēdi hanc fissurā siue opandi circa eā. Scō ponit medicias q̄ puenūt post. ibi(Cūq; fricueris.) ¶ Cōsiderādū q̄ fissura quissima.i.capillaris ⁊ illi silis:qz pua docet Aui. fricare vt nō remaneat ⁊ nō aggreget humiditas mala:⁊ docet qñq; eā cōgscere cū humiditate nigra ⁊c.

¶ Cūq; fricueris administra medicinā capitalē ⁊ sufficit tibi:⁊ medicie qdē capitales sūt sicē ireos ⁊ farina berbi ⁊ minutū olibani:⁊ aristo.⁊ cortices radicis oppoponacis ⁊ myrra ⁊ sarcocolla ⁊ sanguis dra.⁊ oē epc catiuū sine mordicatiōe ⁊ curet curatione vicerum.

¶ Cōsiderādū facta fricatiōe ⁊ remota fissura nō restat nisi regnare carnositatē q̄ stabit loco ossis:qz os est siccū mēbrū:ideo regrunt medicie magis sicce q̄ vulneri carnis:⁊ ille dicunt medicie capitales:⁊ qz mordicatiue ꝓhibēt nascentiā nō ōbēt eē mordicatiue. ¶ Cōsiderādū q̄ duplr ē tpo post rasionē.i.mediate ⁊ mediat⁹ ē nō vt capitali medicie sz olio ro.⁊ medicis ꝓhibētib⁹ apa. Aliō ē tpo post b:⁊ tūc securus es de malis accīdib⁹ vtarus capitali.

¶ Si aūt existimaueris q̄ fissura sit penetrans vsq; ad lat⁹ aliō:tūc fricatio nō finit eā vsq; ad elōgationē:⁊ caue ne multū ꝓcedas i fricatione:imo vbi iā securus fueris ⁊ cognoueris dispōnē velamis:an sit seruās situ suū ex osse:tūc nocumētū ē min⁹ ⁊ res magis apparēs ⁊ est cuēr⁹ apatis mior ⁊ salubr ⁊ puor ⁊ appetio puris maturi velocior ⁊ magis cōpleta:aut iā separauit ipm percussio ab osse:⁊ illud est ab eo in quo est timor plus ⁊ dolores ⁊ febres ⁊ que sequunt ea plus et suscepcio ab osse alterationis colonis velocior ⁊ cursus puris virulēti fubtilis i eo plus:⁊ q̄ accidit ex doloribus ⁊ febribus ⁊ tbctano ⁊ syncopi ⁊ destructiōe rōnis ꝓpter dimissionez curationis in eo plus.

¶ Hic ponit curā fracture cranei penetrātis vsq; ad pāniculuz.s. durā matrē. Et ꝓ oñdit q̄ nō semp sufficit fricatio:sed opz facē elevationē ossis. Scō oñdit in q̄to tpe opz ossis elevationē facē. ibi (Cuz ergo verificatur.) Tertio ostendit cū quo oportet facere. ibi (Et q̄q; sit.) ¶ Pria in.o. Prio facit qō dcm est. Scō qz i elevatiōe ossis ꝓsuenerūt q̄q; prauo accīdia euenire docet illis obuiare. ibi Et studc ne frigus. ¶ Pria in q̄tuor. Prio ponit q̄ q̄q; os vel ossis elevatiōe:qz nō sufficit fricatio. Scō oñdit q̄titatez ossis qō elevare oz. ibi(Et nō q̄rit.) Tertio ponit cāz pp quā vtimur hoc mō cure in fractura ossis capitū ⁊ non in alijs ossis fractis. ibi (In frāgētib⁹.) Quarto oñdit qs est locus puenīētior ad ōtectionē ossis scissionē ⁊ elevationē. ibi(Et opz vt sit.) ¶ Prima in tres. Prio,ostēdit qñ opz vti ossis elevatiōe:qz rasura nō sufficit. Secūdo oñdit a quo maxīe cauere oz. ibi(Et in hmōi.) Tertio cōparat vulnera capitis cū fractura ossis ad vulnera sine fractura. ibi(In fissuris ho.) ¶ Pria in.o. Prio ostēdit q̄lis fricatio cōpetit in fractura penetrāte. Scō docet cognoscere fractur̄ multiplicē butus.⁊ ex h ꝓbat.q̄ ꝓter fricatione' regrit ossis elevatio. ibi(Et cave.) ¶ Et hic ꝓsiderādū q̄ nō vult aliud ḋ qñ tu venisti ad duram matrem nō fricēs plus:sed cōsidera qūo dura mater sit vnita cuz osse.nā vel adheret ⁊ tunc est signū q̄ nō recipit cōmotionez magnā:⁊ erit percussio apparens in salute ⁊ secura ab accīdib⁹:pauca etiam mā cadit illuc ⁊ pauca trahitur:⁊ ideo non timet aḃa:⁊ materia que currit cito ⁊ bene maturabitur:sufficit rasura.vl̄ separatur. tunc est signum magne cōmotionis ⁊ mā trahit illuc:et ideo est tumor q̄ ꝓsequitur accidēs pauores dolor febrium:et time nō sufficit rasura sm Dy.sed opz elevare te esse ꝓp multam materiam que non posset per locum rasure purgari:⁊ qz signum q̄ magna pars ossis est contracta:⁊ paratur corruptionis:⁊ videt sermo Pauli de fractura.⁊.caꝑ.versus finem ⁊c.

¶ Et in huiusmodi quidem dispositione imo in omni dispositione oportet vt vehementer caueatur frigus etiam in estate:qñ in eo est timor magnus.

¶ Notandū q̄ in estate oportet cauere frigus:imo in omni tpe:qz frigidum inimicū nervis cerebri ⁊c.prima particula a fortiori.⁊ ideo medici tenent testum calidum:tamen si calor estatis esset estuosus non oportet tenere calidum coram:qz duceret infirmuz ad estuationem ⁊ caput ad inflāmationem ⁊c.

¶ In fissuris vō in q̄bus non est nisi fissura:sed est plurima:⁊ apparet cum ea illud inter quod ⁊ os non est nisi cortex multotiens sufficiunt strictura ⁊ ligamentum ⁊ emplastrum ⁊ infrigidantia. Verum illud quod est rectius est vt incipiatur ⁊ fundatur super scissuraz oleum ros.tepidum:deinde aggregetur iter duas extremitates vulneris ⁊ sufficit alr ⁊ suank si nocīuz est illud ⁊ pulverizef ōsup pulvis capitalis:⁊ ponant super eas pululli ibibin vino stiptico ꝓfuso alr ꝓcusso cū oleo:deinde reliq̄ ligamēta ⁊ qescat infirmus ⁊ fiat delitiosus ⁊ fiat vt dormiat ⁊ flōmetur si indiget.

¶ Hic ponit curā vulnez sine fractura:nō de ꝓncipali itētiōe: sed hic cōparat ad vulnera cū fractura:⁊ dic sm vnā exp̄nē in fissuris.i.vulneri⁹ i q̄b⁹ nō ē nisi fissura.i.solo cōminutū. cutis: sed ē plurima.i.Quis sit plima:⁊ appet cū ea.i.solone ꝓminutis illud i.illa fissura cutis iter qō.i.iter quā fissurā ⁊ os non ē nisi cortex.i. pellicula q̄ dī gingiua mf:⁊ sic est sola cutis solo:⁊ multotiens sufficiūt strictura ⁊ ligatura:⁊ empla ⁊ infrigidātia.i.ꝓhibentia apostemationē.vez illud qō est rectius.i.in tali cura est: vt incipiat ⁊ fundat sup fissurā.i.circūquaq; ⁊ nō intus in fissura oleuz ro.tepidū:qa frigidū noceret.pulvis ad exiccationē ⁊ incarnationem. pululli ad retinēdū ꝓtes reductas.vino stiptico qz exiccat:⁊ olo i.ro.⁊ ad ꝓhibendā quiescat ⁊c.vt fiat incarnatio.dormiat vt gescat caput.flōmetur si indiget vt si ꝓpter dolorez trahitur mā ad locum vel si pp repletionem. Aliter exponit q̄ sit sermo de fractura cranei in qua non est facta remotio pāniculi.i.dure mat⁹:⁊ tunc sufficit ligatura ⁊c. Expone sm tuā exp̄nem inter qō.i.vulnus ⁊ os nō est nisi cortex.i.stat dura mater sicut cortex ⁊ adheret ⁊c. Seraꝑ.in.a ꝓmo practice.caꝑ.12.de soda ex pcussione.

¶ Sz dubitat verū possit curari sine rasura. Et rādet Dyn⁹ q̄q; cōuenit in bone bonoz humoz ⁊ fortis virtutis. Uel dō q̄ vel in illa solutione partes ossis sunt stricte:⁊ tūc oportet abradere: vel nō sunt stricte:imo late ⁊ tūc nō opz:imo bene expurgat virus sine alia rasione:⁊ ideo tunc opz tenere cutem ligatura ⁊ forsan sutura ut cooperiat os:⁊ cum toto hoc remaneat apta solo ꝓpter tanto spatio q̄ fiat bona mundificatio ⁊c. Dub⁹ 4⁹

¶ Et non querutur in omni scissura ⁊ fractura vt accipiatur os totū:qm̄ hoc non est possibile in oi osse:verum recordare eius q̄ ꝓcepimus in caplo vnuli de fractura ⁊ restauratione. Verūtñ multi homines acceperunt os ex capitibus eorum incidendo ⁊ sm modū ⁊ creverūt caro ⁊ cutis sup vulnus ⁊ cuaserūt.

¶ Hic ponit quantitatē quā oportet elevari de osse. Cōsiderādum q̄ accipere totum os fissum posset esse magnū periculuz:sed sufficit partem aliquam accipere. Verum dictuz est supra in fine.q̄ si os est cōminutuz totum opz accipere:sed si non sed solū fissum: accipiatur pars de loco: veruz ⁊ sm moduz.s.ꝺcām debitū: vel vult ostendere monstrū ⁊ caro cuenīēs q̄ a q̄busdā est elevata q̄titas incredibilis:⁊ tamen creuit caro ⁊ sanati sunt ⁊c.

¶ In frangētib⁹ vō os ⁊ que sunt post ea scias q̄ ossa capitis diuersificantur ab ossibus alijs cum frangunt̄:quoniaz cum ipsa frangūtur non restaurat natura super ea alios bonb fortez sicut attrahit ipsuz ⁊ nasci facit super reliqua ossa:imo rem debilem.

¶ Hic ostēdit ꝓp quid procedimus cū detectiōe ⁊ elevatiōe ossis in fractura cranei:⁊ nō cū replasmatione partiū sicut in fractura aliox ossium:⁊ hz q̄tuor: sicut quatuor ponit causas. Secunda ibi (Quarp.)⁹ ibi(Et de illis.)4⁹ ibi(Et ideo.) ¶ Cōsiderāduz q̄ ꝓp

ḡnat: nō regiat roborē in osse capitis. ꝓpter ꝙ nāz ossa. legit enī nō pōt sarcoidis nāz ossis: sed os capitis nō est ita durū z ossuosum vt os nasi⁹ vel pedis. Scōo ꝙ finē ne porus ille durus z eminēs ꝑmeret pāniculos cerebri. Tertio ꝙ ossis foramē: qz nō pōt porus vndiq; circūdare os sicut facit in aliis ossibus. Quarto qz humiditas cerebri semp reddit poz mollem: qz igitur in aliis ossib⁹ egemus poro duro: ideo opz replasmare: nō aūt in osse capitis.

¶ Quapropter vt non effundaī pus ad interiora oportet vt extrahatur si fuerit plaga capitis completa: aut incidatur si non fuerit completa: z non fiat occupatio in restauratione eius.

¶ Dic ponit scōaz cām. Et ꝑ faī B. Scōo ponit tps in q̄ oz fieri. ibi (Et opz vt.) ¶ Cōsiderādū ꝑ ꝙ fracto osse est timor de pure vt nō effundaī ad interiora cerebri. s. dure z pie mris: qz venule q̄ sūt sup durā matrē rūpunt: qm̄ ēt in apatibus ossis cadit ⁊ius intra mā. huiusmodi aūt timor nō accidit in aliis ossib⁹: z ideo nō oz vt restauratiōe in osse capitis. sed ēxbaī. s. os si fuerit plaga capitis. i. si fuerit os totaliter disruptū. aut incidaī. s. cutis vel os tē. vel extrahatur. s. pus si fuerit cōpleta. s. ruptura ossis: qz fit vsq; ad panniculū: z fit lata vnde nō indiges alia rasura vel eleuatione tē.

¶ Et oportet vt non tardetur illud in estate vltra septem dies: z in hyeme vltra decem dies: z quāto fuerit velocius erit melius z longinquius ab hoc vt accidant nocumenta magna.

¶ Ratio qz in estate citius putrefit materia tē.

¶ Et de illis que nocent ad illud z faciunt esse necessarium est ꝙ ab ossibus alijs ꝓter ossa capitis cōuertit ligamentum reditionem: z hoc ligamentum nō est possibile super caput ꝓpter illud ergo necesse est accipere os z fracturā cui est quantitas donec egrediaī virus sicut est necessarium. Et iterum si accideret virus inter os restauratum ligatum ligamento opprimente expellente materiam cum iam esset generatum illud virus ex ipso loco z penetraret ad medullam erit nobis necessarium vt discooperiremus z mundificaremus. ergo qualiter in huiusmodi mēbro nō. Est igit excusatio de hac collectione z incisione z detectione loci z prohibitione icarnationis eius vsquequo securus sis: z si nō est timor cursus virus vsq; ad interiora ossis quod incisimus.

¶ Cōsiderādū ꝙ ſlē sumit sup: z a Bal. de ige. sanis. lib. ca. 8. i aliis ossibus fractis vtimur ligatura q̄ tenet ꝓtes reductas: z q̄ ꝓhibet aḡa strigēdo sup loco fracture: z b plibus inolutionib⁹: z ꝑcedēdo hinc alia latera vt ꝓhibeaī effusio materie. hāc aūt ligaturaz nō pōt facere sup osse capitis ꝓp formā ei⁹: ēt qz strigēdo sup materie que sunt sub osse fluunt in illa hora sup pānīculos cerebri: et ideo necesse est accipe os capitis. z fracturā. i. partes fractas cui est quantitas. vel accipere os. s. cōminutuz z fracturā cui est q̄ntas. i. fracturā facere q̄taz z ecteā z latam per rasuram.

¶ Et oportet vt sit incisio ex loco cōueniētioze: z cōueniētioz quidem est aggregās ad oppositionē quā existimas ꝙ virus curraī ex eo melius z ad facilitatez incisionis z paucitatez necessitatis ad hoc vt moueatur z extendatur secundo: z est cum hoc longinquioz locus a neruis sicut synciput. Flam medium eius non obuiat origini neruorum.

¶ Sugi⁹ ōdit necessitatē fricatiōis z eleuatiōis ossis: hic oddit locuz ꝑueniēte ad scidēdū z eleuādū os: z ponit illas ꝓditiones tē.

¶ Et stude ne frigus aduenīat velamini: quoniam est malus z timorosum z subtilis regimen z assidua effusionem olei tepidi.

¶ Docet ꝓhibere accītia vel remouere. ꝓpter apationē. Secūdo nigrificationē dure matris. ibi (Et si apparet.) ꝓhibitio apaī fit prohibendo frigus subtiliando z fricando tē.

¶ Et si apparet super velamē nigredo z est fortasse in eo ꝙ apparet de ipso z non est nocēs: z fortasse causa eius sunt medicine: tunc cura ipsam cuz melle consusso cum triplo sui olei ro. donec remoueatur nigredo z puluerīza desuper medicinam capitalem: z si nigredo fuerit confirmata tunc fuge.

¶ Unde quia omnia patent tē.

¶ Cum ergo verificatur necessitas extendendi aliquid z incidendi illud aut extrabendi ipsuz: tunc festinetur z non expectetur complementuz generationis pus in loco: z hoc quidem non toleratur nisi vbi non est pānīculus nominatus mater coactatus aut pūctus: qm̄ punctura facit in dispositione apostema z spasmum: z fortasse perducit ad apopleziaz: quare oportet vt extrabatur illud os statim z redibit sensus si fuerit apopleria statim. Si aūt fuerit foramen tunc res erit vehementioris festinationis. Et quando frangitur craneum z infrigidatur velamen z apostematur z nominatur illud sutratem: z tunc ibi inest in eo ꝙ diximus cū huiusmodi festinatione. Aut si fuerit necessaria expectatio: tunc sit vsq; ad duos dies aut tres. In plurimo rei oportet vt curef in secūdo cum incisione. Et quandoq; fit cum serra subtili predicta.

¶ Ponit tēpus in quo oz eleuatio fieri: qz statim in tribus casib⁹: si dura mater pungiī z ꝑmitur: si perforatur: si infridaī z apat: si ergo fiat dilatio fit vsq; ad duos vel tres dies.

¶ Et quādoq; fit ita vt fiant foramia parua similia foraminibus que fiūt ab acubus quibus subsicia suunt: vbi oportet vt cadat ex eis lz in eis sit timor: quoniaz fortasse penetrāt subito vsq; ad pānīculū vbi ingeniet cum instrumēto qō diximus qm̄ est salutis.

¶ Odit cā ꝙ⁹ fit eleuatio ꝓtis ossis qz rasorio vel tripano.

¶ Qualiter vō fit hec curatio nos dicemus in hoc illud qō dixerunt primi. Inquiunt oportet vt radaī in primus caput vulneratū: z fiant in eo due fissure se secantes ortogonaliter z secet vna earū alteraz fm figuram crucis. Et oportet vt sit vna duaz sectionum: sectio prima que fuit ex percussione: deide oportet vt excoriet sub angulis quatuor vt discooperiaī os totum cuius cōcauatio debet fieri. Do si accidat inde fluxus sanguinis: tūc oportet vt impleaī pānō infuso in aqua z in aceto: z si non imple ipm pānō sicco: deide pone super eum pulullū infusum in vino z oleo z administref ligamentū qō conueniat ad illud. Ita vt cuz fuerit mane si non acciderit aliquid ex accidentib⁹ malis: tūc oportebit vt incipias concauare os fractum: z illud est: qm̄ oportet vt facias sedere infirmū aut precipias ei vt reluinetur fm figuram que conuenit fracture: deinde oppila aures eius cuz lana aut cotto: vt non ledaī ex voce percussionis z solue ligamentū vulneris z aufer pānū ex eo z absterge ipz: deinde precipe duob⁹ ministris vt teneant cum pānis subtilib⁹ q̄tuor angulos cutis que iam scissa fuit z extendāt eam ad superiora. s. cutem que est super os fractū. Et si os fuerit debile ex natura sui aut ex fractura que accidit ei: tūc oportebit vt auferas ipm cum incisoriis ponēdo quedam contra alia: z incipiendo ab eo qō ex eis est latius: fiat permutatio ex eis ad incisoria subtilia: deinde perueniās ad capillaria z administra facilitatem in percussione parua z magna vt nō ledat caput

z inquietet

t inquietet ipsum. Et si caput fuerit forte: tūc oportebit in primis vt perforet cum trpanis que nominant non profundāta: t sint perforatoria quibus est eminentia parua interius ex locis acutis eorum vt ꝓbibeat ea illa eminentia profundare t peruenire de sypbac donec concaues cū eis os scissuꝫ t eradices ipꝫ t non subito: imo paulatim: t si fuerit nobis possibile vt eradicemus ipsum cū digitis: tūc illud est bonum: t si non: cum tenaculis aut cum forpicibus aut his similibus. Et oportet vt sit inter illud ex foraminib⁹ exitus quātitate stili: ita vt fiant ꝑpe superficiez ossis interioris. Et opꝫ vt remaneat tactui foraminis aliqd ex sypbac. Et propter hoc opꝫ vt sint perforatoria ꝑ mensuram essentie ossis: t vt administrent in hoc ꝓ ratoria plurima. Cū ergo fractura non est nisi in loco originis ossis tm̄: tunc oportet vt fiat permutatio ad illas res tm̄: ita vt cum cauaueris os: tūc oportebit vt eques asperitatē ossis capitis que fit ex incisiōe t cōcauatione: aut cū notiacula: aut cū aliquo icisorioꝝ que similat aciei ensis postq̄ posueris instrm̄ qđ coopit sypbac t seruat ipm̄. Et si remāserit aliquid ex ossibus partis aut frustis: tūc oportebit vt accipiant cū facilitate: deide perueniat in curatione cū operatiōe aut vnguentis. Haꝫ iste est faciliꝫ qui sit ex modis curationis t minoris nocumēti. Jngt Bal. cū tu discoopueris partē ossis capitis: tūc pone sub eo incisorū in fine: cui⁹ est pars que assilat lenti eminēs si est lenis t est acutas in lōgitudie donec sit latitudo lēti sibi sustentata sup sypbac: t opꝫ vt percutiat desup cū malleo paruo t incidat os capitis. Cū ergo fecerim⁹ illud erit ex eo totū illud quo indigemus: t illud est qm̄ sypbac non mouet tunc neq; si medicās eēt dozmiēs: qm̄ sypbac opponit lateri lato instri sibi lēti. Et si peruenit hoc instrm̄ ad os capitis: tunc ipsum eradicat illud absq; lesione: t illud ideo qm̄ postremū figure similis lenti circūdans hoc incisorū retro incidit os capitis: t nō est possibile vt inueniat species alia ad eradicādū hoc os facilius: neq; velocioris opationis q̄ hec species. Curationē vo que fit cum ferris t instrumentis que noiantur: moderni vituperauerūt ꝓp malitiaꝫ eius. Dic est ergo sermo noster in curatione ossis capitis cū accidit ei scissura. Et ꝙuenit hec eadē curatio in reliquis spēbus fracture que icidit alr accidit ossi capitis: q̄uis nos non diximus nisi curationē fissure t posuimus eā exemplum alijs. Jngt Paulus et Bal. iterum docuit nos q̄titatē ossium que opꝫ incidi: t iste est sermo eius. Nō opꝫ vt icidatur ex osse nisi illud qđ est infirmū. nam illud qđ ex eo est cōminutuꝫ vehemēter: oportet vt auferatur totum. In illo autē ex quo extenduntur scissure extensione plurima. ná illud quando accidit non oportet tunc vt consequaris scissuras vsq; ad finem earum: t vt scias q̄ nō accidit ꝓpter hāc causam res nociua quādo in reliquis opationibus que oportet ipm̄ facere est fm̄ q̄ oportet.

¶ Dic ostendit modū fm̄ qđ oꝫ fieri ista incisio t 3 tertio ossis. Et ꝑ facit B. Secō docet qbusdā succurrere accidit⁹ ꝓbib⁹. ibi (Et inqt Paulus.) Tertio addit qđā. ibi (Et ego.) ℣ prīa in. d. primo docet tē. Secō ponit medicinas que cōperiunt post detectionē ꝙ fit cū ferro. ibi (Amplius opꝫ post.) ℣ prima in. d. ꝓpo ponit modꝫ detectiōis t elevatiōis ossis. Secō ostēdit q̄tum est illud qđ oꝫ elevari. ibi (Jngt Paulus.) ℣ prima in. d. ꝓpo tē. Secō finez dicto imponit gñalizando sermonē dcm̄ ad oēs spēs fracturaꝝ. ibi (Dic est ergo.) ℣ prima in duas. primo docet 6tegere. Secō docet elevare os. ibi (Jta vt cum fuerit tē.)

¶ Amplius opꝫ post curationē cū ferro vt accipias pānum lini extēsum q̄titate ossis vulneris t ifunde ipm̄ in oleo rosaceo: t coopi cū eo os vulneris: deide accipe pānū duplicatū aut triplicatū t ifunde ipꝫ in vino t oleo ro. t lini vuln⁹ totū olo ro. deide pone sup ipm̄ pānū q̄to leui⁹ potes vt nō granet sypbac: deide administra desup ligamētū latū t nō strigas ipm̄ nisi cū quātitate que teneat pānos tm̄: deinde administra regimē qđ remouetat inflāmationē t destruat febrem t humecta velamē desuper cū oleo ro. in omni hora.

¶ Ostendit qđ faciendū post ossis elevationē. Et ꝑ qđ vsq; ad tres dies. Secūdo qđ post. ibi Et solue. ¶ Cōsiderādū q̄ causa ordis in his est. primo ponit pānus in oleo rosaceo supra duram matrez vt ꝓhibeatur apa de quo timetur ꝓp cōmotionez: postea flocculus lane fm̄ Paulū vt nō premat dura mater: postea pānus supra infusus vino t oleo ad consolationem t extractionē: t ꝓhibēdo impressionē aeris exteriozis caliditate vini: non tm̄ imediate ponit super myringā ne calefiat: postea fit ligatura solutz ad tenēdum nō ad stringēdū: stat vsq; ad tres dies t nō dissoluit: sed semper ex infunditur oleum ro. t hoc fit ne cōmotio fiat causa apertis. regimē qđ retinet tē. est subtilis dieta t ꝓhibitio carnium t vini.

¶ Et solue ipꝫ i die tertio t absterge ipꝫ t cura ipꝫ curatiōe q̄ creat carnē t sedat inflāmationē: t pulueriza sup sypbac pulueré ex medicis siccis q̄ noiant medicine capitis donec oriat caro: t in qbusdā locis refrigabimus os si idiguerimus hoc cū ossa sunt eminētia t vt nascat caro velociter: t cura ipm̄ cū reliquis medicinis quas diximus in curatione vulnerum.

¶ Iste tertius videtur deficere: quia Paulus precepit abradere os crinoides siue barbulas. fricatio enim equat os t attrahit nutrimentum: t ideo continet tē.

¶ Et inqt Paulus multotiens accidit sypbac capitis post curationē cū ferro apa calidū ita q̄ superueniet al's superminet spissitudini ossis capiꝫ t spissitudini cutis itez: t est cū ℞ gravitas t ꝓhibitio motus eius nālis. Et multotiēs accidūt istis extēsio t accidētia alia mala t segtur has res mozs. Et nō accidit apa calm sypbac: nisi aut ꝓp os eminens sub eo: aut ꝓp gravitatem tēta: aut propter frigus: aut multitudinem cibi: aut multitudiné vini: aut ꝓpter cām aliā occultā.

¶ Dic docet curam accidentium. primo apostematis calidi. Secundo causas. ibi (Et non.) Tertio curam. ibi (Oꝫ fl.)

¶ Cōsiderādū q̄ hoc est apa calidū qr humores calidi videnf apti fluere tē. Cōsiderandū q̄ per sypbac intelligit duram t piā mēnes t qr sunt propinqui: raro est quin ambobus simile accidat apostema. Dy. Cōsiderādū q̄ pānic⁹ apostematus tumet vt exeat os t cutis: t qr ille pānic⁹ habet motum dilatatiuꝫ t strictiuū naturalem: q: cerebruꝫ euentatur aere attracto per nares: vt sen 5. ideo talis motus prohibetur ex apostemate. consequuntur postea extensio. (Spasmus tē. vide ꝓau. 4. cap.

¶ Oꝫ si apa calidi cā ē mālis sta: tūc opꝫ vt abscindas illā cām velociter. Oꝫ si ē cā occulta: tūc stude in sepatiōe ei⁹ t administra flōmā venę si nō fuerit ꝓhibēs ad ℞ t mioratione cibi: t regimē qđ ꝙuenit apatib⁹ calidis sic embrocatio cū olo ro. calido: aut cū aq̄ in qua bullita sūt altea t fenugrecum t se. lini t camomilla t eis silia: t administra emplm̄ ex farina ordei factū cum aq̄ calfa t olo t semine lini: t administra adipē gallie in lana t humecta cū ea caput t cervicē t spōdiles t distilla in aures aliqđ ex oleis q̄ sedāt calitates: t fac se-

dere infirmū in aqua calida in domo ⁊ iunge ipm.

¶ ponit curam. primo fm diuersitatem causarum. Secundo fm diuersitatem temporum in apostemate. ibi (Et regimen.)

¶ Et ꝫ cōsiderādū ꝙ in ꝑn⁹ repertimus in augmēto ⁊ statu resolutimus rē. ⁊ in declinatione magis vñ facimus sedē in balneo rē. distillatio olei in aure cōperit in principio ⁊ in augmento ⁊ quo cūq; tempore timetur de ebullitione humorum in capite.

¶ Oꝛ si apostema calidum perseuerat ⁊ nō est aliquid qđ prohibeat sumere medicamen solutiuum solutiuum semel fiat illud. Nam Hipo. precepit illud.

¶ Hic accipimus tēpus in quo competit hoc pharmacū: qn cū perseuerat apostema in principio: igitur competit flōmia qn diuertit: sed in processu pharmacia quia eligit ⁊ eradicat ex loco. Secundo accipitur tumor eius. Non est aliquod qđ prohibeat. illud posset esse defectus virtutis ⁊ cōsuetudo ⁊ multa q̄ reddūt suspectū plus pharmaciam q̄ flōmiam: vt secundo regimunis. ii. cōmento. Tertio accipitur qualis medicina soluens semel. i. leuiter vt māna tamarindi rē. pau. tamen dicit soluens choleram.

¶ Jngt Paulus. si denigrat ſypbac ⁊ nigredo est in superficie eius: ⁊ illud est in medicamie itez quo curat. nam medicamē nigrū fortasse facit illud: tūc opꝫ vt sumas ex melle ⁊ olco ro. iij. partes ⁊ pmisceas ⁊ linas cū eo pānum ⁊ ponas super ſypbac. Oꝛ si accidit in ſypbac nigredo ex seipso ⁊ peruenit vsq; ad oculū p̄cipue cum signis aliis malis: tūc opꝫ. vt desperes de salute huius infirmi: quoniam est figūificatio consumptionis caliditatis inate ⁊ destructionis eius.

¶ Cōsiderandū ꝙ nigredo potest venire ad oculū ꝓpter sanguinis expulsionē: ⁊ non sunt mala signa: ⁊ tunc nō est mortale: vel morte insueti caloris: ⁊ tunc sunt alia signa mala ⁊ est mortale.

¶ Et ego tā vidi quendā cui accidit fractura in capite suo ⁊ cōcauatū est os capitis ei⁹ post annū ⁊ sanat⁹ ē: ⁊ illud ideo qm̄ fractura fuit in syncipite ⁊ fuit ex percussiōe sagitte ⁊ erat ei cursus: ⁊ pp hoc nō aduenit ſypbac aliqd: imo saluatū est a corruptione. Jngt Gal. accidit homini vt frangeret synciput eius: ⁊ iteruꝫ os tēporis fractura extensa ⁊ composita est fractura cuꝫ dispōne rerum ossis syncipitis ⁊ incisimus ipꝫ ad intēptionem notam: ⁊ sufficit illud ⁊ sanatus est vir.

¶ ponit duo exēpla. primū est pauli in quo vult ꝙ erit⁹ virtutis ab osse est cā preseruatiua a corruptione pānicule rē.

¶ Gentilis Florētini sup ea parte Tractatus tertij Fen⁹ de fracturis quā Gentilis non exposuit: expositio incipit.

¶ De fractura mandibule. Cap. 2m.

IAquit sapiens cum inciditur ad interiora frāgitur.

¶ Supius Aul. determinauit de fractura cranei: in pte ista ꝺterminat de fractura mādibule: ⁊ duo facit. Quia ꝑ premittit. Secūdo ponit curam. ibi. Qm̄ si frāgitur mādibula.)

¶ Dicit sic de prima parte ꝙ sapiens dixit ꝙ cū mādibula incidit ad interiora. Linclinetur ad interiora frangitur.

¶ Oꝛ si frangitur mādibula dextra: tunc intromitte indicem ⁊ medū manus sinistre in os infirmi. Et si frangit mādibula sinistra: tunc intromitte dictos digitos manus dextre ⁊ eleua cū eis marginem fracture exterius ⁊ interius: ⁊ oppone eas ambas cuꝫ manu altera deforis ⁊ equa eam sicut decet: ⁊ cognosces equatōez eius ex equatione dentium qui sunt in ea.

¶ ponit curā: ⁊ duo facit. Quia primo ponit curam quādo mādibula frangitur in vno loco. Secūdo ponit curā qn̄ mādibula frangitur in diuersis locis. ibi (Si autē frangitur mandibula.)

¶ Dicit sic de ꝑ⁹ pte: ꝙ si mādibula dextra frāgit: tūc intromitte digitū indicē ⁊ medū man⁹ sinistre in os infirmi ⁊ restaura. Et si frangit mādibula sinistra: tūc intromitte digitos man⁹ dextre ⁊ eleua margine fracture equādo ⁊ mouēdo iterius ⁊ exterius: ⁊ cognosces equationē eius ex equatione dentū qui sunt in mandibula.

¶ Si autem frangatur mādibula in duobus locis: tūc extende eam in duo latera fm oppositionez ministro extende eam: ⁊ ministro retinente ipaz: deinde veniat medicus ad equandū ipsam fm ꝙ diximus ⁊ liga dentes qui torti sunt ⁊ separati sunt adinuicem. Si autem accidat cum fractura vulnus aut frustum: tunc administra cōsuturam ⁊ puluillos ⁊ medicinas incarnatiuas post reditionem ⁊ equationem.

¶ ponit curā qn̄ mādibula frāgit in duob⁹ locis ⁊ duo facit. Quia ꝑ facit hoc. Scdo docet facere ligamētū. ibi (Jngt ⁊ ligamentum.)

¶ Dicit sic de ꝑ⁹ pte: ꝙ si mādibula frāgit in duob⁹ locis: tūc extende mādibulā in duo latera ⁊ medic⁹ equet ipsaz fm ꝙ dixim⁹: ⁊ liga dentes q̄ torti sunt ⁊ separati sunt adiuicē. Et subdit ꝙ si cum fractura accidat vulnus aut frustū ossis: tūc administra cū sutura puluillos ⁊ medicinas incarnatiuas post reditionem ⁊ equationem.

¶ Jnquit. ligamentum eius sit fm hunc modum. ponc medietatem vitte super nuchā colli ⁊ vadant due extremitates a duobus latericb⁹ super duas aures vsq; ad extremitatem mandibule: deinde vadant cum eis iterum ad nuchā: deinde vsq; ad locum sub mādibula super duas maxillas vsq; ad synciput vadēs ex eo iterum vsq; ad locum qui est sub nucha ⁊ ponat ligamentum aliud super frontem ⁊ in posterioribus capitis: ⁊ stringatur tota inuolutio que inuolta est ⁊ ponatur desuper pānus lenis.

¶ Docet facē ligamētū ⁊ dicit sic: ꝙ ligamētū fit fm hūc modū. nam ponit medium vitte sup nuchā colli ⁊ vadāt due extremitates ligamēti sup duas aures vsq; ad extremitates mādibule: deide itez vadant ad nuchā: deide itez revoluat: ⁊ fiat aliū ligamētū sup frōtē: ⁊ tota inuolutio que inuolta est stringat ⁊ ponat desup pānus lenis.

¶ Et si separent ambe mandibule simul ex extremitatibus eaz: tunc incipiat cū vtrisq; manib⁹ paulatim: deide opponant ⁊ pūgant ⁊ pōsiderēt ad cōpōnē dentiū ⁊ liga duales cū filo aureo vt nō separet rectificatio ⁊ ponat medicamē ligamēti sup collū ⁊ vadat caput eius ad extremitatē mādibule ⁊ p̄cipiat infirmo vt quescat ⁊ sit trāquillus ⁊ dimittat locutionez ⁊ ponat cib⁹ ei⁹ solutiōes. Et si alterat aliud ex figura: tūc soluat ligamētū nisi accidat apa caliduꝫ. Oꝛ si accidat tūc non negligas vti emplis ⁊ embrocis que ꝓuenūt ad illud ex illis que sedāt ⁊ resoluūt cū equalitate. Et os qdez mandibule stringit aīi tres hebdomadas: qm̄ est lene ⁊ est in eo medulla plurima replens ipsum.

¶ ponit curam per ligamentum quando mandibula frangitur in duobus locis: ⁊ dicit sic. ꝙ si ambe mādibule separantur simul ex extremitatibus eaz: tunc incipiatur restaurari cuꝫ vtrisq; manibus paulatim: deinde conungant mandibule: ⁊ considera ꝙ dentes bene apponant ⁊ liga dentes duales cuꝫ filo aureo: ⁊ non separetur rectificatio: ⁊ ponatur medium ligamēti super colluꝫ ⁊ vadat caput eius ad extremitatē mādibule ⁊ p̄cipiatur vt infirmus quescat ⁊ sit trāquillus ⁊ dimittat locutionem: ⁊ cibus eius sit subtilis. Et subdit ꝙ si non mutatur aliqd ex fissura: tūc nō soluatur ligamentū nisi accidat apostema calidum. Et si apostema calidum accidat: tunc nō negligas vti emplastris ⁊ embrocis que cōueniūt ad apostema calidū: ⁊ ex illis que sedant ⁊ resoluūt cū equalitate. Et subdit ꝙ os mandibule restauratur aīi tres hebdomadas: qm̄ est os lene: ⁊ est medulla plurima replens illud os.

¶ De fractura nasi. Cap. 3m.

NAsi superior ps est os ⁊ inferior ē cartilago. Et illi qdez cartilagini nō accidit fractura: imo attritio: ⁊ ꝙ cōprimendo dilatat tota: ⁊ ꝙ vt latatur inferior pars eius superiore remanēte vt est ⁊ separatio ad vnum latus. Superior vo pars ossis accidit quandoqꝫ fractura: ⁊ quando frangit

nasus

naſus ⁊ nō curaſ̄ ꝓducit ad caſuz. Et itez̄ qñq̄ idurat ⁊ remáet ſm tortuoſitatē ſuā: q̄re nō recipit cōtionē.

¶ Ponit capitulum de fractura naſi: ⁊ duo facit. Quia primo premittit. Secundo ponit curam. ibi. (Oportet ergo vt feſtinetur.)

¶ Dicit ſic de prima parte q̄ ſuperior⁹ po naſi eſt cartilago: ⁊ carti laginī nō accidit fractura: imo accidit ei attritio ⁊ cōprimendo di latatur tota: ⁊ iſta pars inferior dilataſ̄ exiſtente parte ſuperiori naſo. Sed ſuperiori parte naſi quādoq̄ accidit fractura. Et q̄ñ naſus frangitur ⁊ nō curatur perducit ad caſum. Et qñq̄ induratur ⁊ remanet ſm tortuoſitatem ſuam ⁊ non recipit curationem.

¶ Oportet ergo vt feſtinef̄ in die primo ⁊ nō pertranſeat decimū. Et ſcias q̄ q̄ñ fractura naſi ꝯſequiſ̄ loca ſuperiora ei⁹ magis ꝓpinq̄ eſt: ⁊ rectius regimē i ea eſt vt ſumaſ̄ ſtilus deceter fact⁹ lenis ⁊ itromittaſ̄ cū facilitate in naſum vſq̄ ad finem alchaiaſim ⁊ teneat ipm̄ cū manu ſua ⁊ equet naſuz cū manu altera donec equef̄: deide ſubtiliet itromittēdo lyciniū ꝯſeruās naſuz in figura equationis. Et melius eſt q̄dē vt ſit ex lino. Et cautela eſt vt itromittaſ̄ in vtraſq̄ nares ſimul: q̄ nō ſit nocumētū niſi in latere vno. Et quādoq̄ ponit lyciniū in latus vnū vſquequo eius vltimatio ꝓpinq̄t ad ꝯfirmationē ⁊ reſtaurationez. Et nō cōponaf̄ ſup naſum ligamentum: q̄ñ facit ipſum latum niſi ſit illic eminentia magna: ⁊ tumeatur ſm eam deſcenſio.

¶ Ponit curam. Et primo ponit curaz quando naſus frangitur in partibus ſuperioribus. Secundo ponit curam quando frangitur in partibus inferioribus. ibi. (Cum autem accidit in partibus.)

¶ Dicit ſic de prima parte q̄ opz vt feſtinef̄ reſtauratio naſi in die primo ⁊ nō pertranſeat decimū. Et ſcias q̄ q̄ñ fractura naſi ſit in partib⁹ ſuperioꝛib⁹ magis ꝓpinq̄ eſt: ⁊ rectius regimen in ea eſt vt ſumaſ̄ filus deceter factus ⁊ itromittaſ̄ cum facilitate in naſum vſq̄ ad alchaiaſim. i. ad partes vbi ſit odoratus ⁊ teneat hunc filū cū manu ſua ⁊ cū manu altera equet naſum quouſq̄ equef̄. Deide ſubtiliet̄ medicus in itromittēdo lyciniū ꝯſeruans naſuz in figura ſua. Et melius q̄dē eſt vt iſtud lyciniū fiat ex lino. Et maioꝛ cautela eſt vt lyciniū itromittatur in ambas nares: dato q̄ leſio ſit tm̄ in vna nare. Et ponitur quādoq̄ lyciniū in latere vno quouſq̄ peruenit ad ꝯfirmatio ⁊ reſtauratio cōpleta. Et ſubdit q̄ non debet poni ligamentum: quoniam facit naſum latum niſi eſſet multum magna eminentia: ⁊ retineatur naſus ſm eundem ſenſum.

¶ Cū aūt accidit in partib⁹ inferioꝛibus: tūc poſſibile eſt vt equef̄ cū duob⁹ digitis duaꝝ manuū ſicut duobus indicib⁹ aut duob⁹ auricularibus. Et q̄ñ accidit in hac diſpōne apoſtema: tūc vnguētū diaquilon eſt bonū valde: q̄ñ ſedat apoſtema ⁊ ꝯſeruat iterū figuram equationis ⁊ ꝯfortat. Similiter medicamē factū cū aceto ⁊ oleo ⁊ ſimilia ⁊ minuto thurio ſuper q̄ puluerizef̄ cinis ⁊ emplaſtref̄ cum eo. Et q̄ñ fractura eſt attritio aperta: tunc nō eſt poſſibile vt redeat cū ea ad rectificationē niſi poſtq̄ findif̄ ⁊ extrahif̄ cōminutio oſſiū ⁊ cū futura eius ⁊ puluerizenf̄ deſuper pulueres. Et q̄ñ accidūt inclinatio ⁊ ſeparatio cartilaginis: tūc equa eā violenter: deinde liga eam ligatura ꝯſeruante eā ſup illō: ⁊ eſt vt ponas ligamentū extenſuz ex latitudine ceruicis ſup quā eſt inclinatio ex eis qb⁹ fit facile hoc ligamētū. Et bonū eſt vt ſumas marginē pānu fortis aut corrigiā cui ſit latitudo vnius digiti: ⁊ line vnā extremitatē eius cū glutino piſcium aut cū alijs glutinātib⁹: ⁊ inuiſca iſtū pannū ſuper extremitatē naſi ex latere ſuper q̄ eſt inclinatio donec exiccetur ⁊ reducatur naſus ad ſitū ſuū cū violentia: ⁊ extende corrigiam illam aut pannū donec equetur cum eo: ⁊ emplaſtra cum emplaſtris neceſſarijs.

¶ De fractura furcule. Cap. 4^m.

Furcula frangitur: aut propter pondus delatum: aut propter caſum magnum: aut propter percuſſionem vehementem.

¶ Poſtro capitulo de fractura naſi: ponit capitulum de fractura furcule. Et duo facit. Quia primo premittit. Secundo ponit curā. ibi. (Amplius furcule reſtauratio.)

¶ Dicit ſic de ꝑma pte q̄ furcula frangit aut pp pōdus delatū aut ꝓpter curſum magnū aut ꝓpter percuſſionē vehementē.

¶ Amplius furcule reſtauratio fit difficilis ⁊ idiget ſubtiliatiōe. Dixerūt i reſtauratiōe ei⁹ ſi ꝯtigit ꝓpe caſſum erit ꝺefectio capitij aditorij ſiniſtri⁹ mn⁹. Jnqt. Et q̄ñ ꝯtigit furcula i duas medietates: tūc fac ſedē ifirmū ſup ſedē ⁊ teneat miſter aditoriū i q̄ ē furcula fracta ⁊ extēdat ipz ad exteriora ⁊ ad ſupiora itez̄: ⁊ extēdat miniſter iterū ceruicē ⁊ humerū inclinatū cū q̄ꝛtitate q̄ eſt neciа. Et eq̄t medic⁹ cū digit⁹ ſuis illō q̄ ē eminēs impellēs ipz: ⁊ q̄ ē ꝓcauū cōmoueat aſi ⁊ retro ⁊ erbat ipm̄. Et ſi idiget i illo extenſiōe prima pōat ſub titillico pila magna ꝺ pilis ⁊ eleuet cubitū dōec appꝛoꝛict ipz coſtis: q̄ñ extēdef̄ fz q̄ vult. Et ſi iciꝺf̄ extremitas furcule ad interiora frāgēdo aut ſi obediſt cū attractōe medici ⁊ ſi ſuſpēdif̄: q̄m ē ad ꝓfūdū plm: tūc ꝓſterne ifirmū ſup collū ſuū ⁊ pone ſub humero puluinar gibboſuz ⁊ cōmerge humerū ei⁹ iferi⁹ donec eleuef̄ ad os furcule: deinde eq̄ ipm̄ ⁊ rectifica cū digito tuo ⁊ ſtringe.

¶ Ponit curam: ⁊ duo facit. Quia primo facit hoc. Secūdo oſtendit quomodo extremitates furcule non franguntur. ibi. Et extremitas ꝺo eius.) ℣ ꝑma in duas. Quia primo āuicen. facit q̄ dictum eſt. Secundo docet curare quando fruſtum aliquod lederet. ibi. Et ſi infirmus inuenerit.)

¶ Dicit ſic de prima parte: q̄ reſtauratio furcule fit difficilis ⁊ idiget ſubtiliatione. Dixerunt. ſ. antiqui in reſtauratiōe furcule ſi cōtrahif̄ ꝓpe caſſum. ſ. pectoris erit ꝺefectio capitis aditorij miniſtri. Et q̄ñ ꝺtrahitur furcula in duas extremitates: tūc fac ſedere infirmū ſuper ſedē ⁊ miniſter teneat aditoriū in quo eſt furcula fracta: ⁊ extēdat aditoriū ad ſuperiora ⁊ inferiora: iterū extēdat ceruicē ⁊ humerū. Et medicus equet cum digitis ſuis illud q̄ eſt eminens impellendo illud q̄ eſt eminēs: ⁊ cōmouendo ante ⁊ retro q̄ eſt ꝓcauū. Et ſi indiget in illo extenſione ponat medicus ſub titillico pilaz magna ꝺ pilis vt eleuet cubitū donec appꝛoꝛimet ipſum coſtis: q̄ñ extendetur ſm q̄ vult. Et ſubdit q̄ ſi furcula inciditur ad interiora: ⁊ nō obediſt cū attractione medici: tunc proſterne infirmum ſuper collum ſuum: ⁊ pone ſub humero puluinar gibboſum: ⁊ demerge humerum eius inferius donec eleuetur ad os furcule: deinde equa ipſum ⁊ ſtringe.

¶ Oꝛ ſi ifirm⁹ inuenerit pcturā ex deambulatiōe man⁹ ſup ipm̄ fruſtū pgit ipm̄: ſm ſcitū ℔ ſcinde ⁊ auſer fruſtū ⁊ fiat illō a te cū facilitate: ⁊ ꝓpic ſi fuerit fruſtuz.

subt⁹:ꝛvt nō diſrūpat ſypbac pectoris ſtremitte iſtrm ꝓceruās ſypbac pectoris ſub oſſe ꝺeide frāge os.Oꝛ ſi nō acciderit apa calm:tūc fue ſciſſurā ꝛ icarna eā.Et ſi accidit apa calm tūc iſunde puluillos cū oleo aliq. Et ſi ꝺimittit caput aꝺiutorij apō fracturā cū fruſto furcule aꝺ iferiora:tūc opꝫ vt ſuſpēꝺat aꝺiutoriū cū ligaméto lato ꝛ eleuet aꝺ ptē ceruicis.Et ſi fruſtū furcule fuerit iclinatū aꝺ ſupioza:ꝛ illō qꝺē parū fit:tūc nō ſuſpēꝺat aꝺiutoriū:ꝫ reſupina illū cui⁹ eſt furcula fracta ſup ꝺorſuꝫ ſuū:ꝛ ſubtilia regimé eius ꝛ ſtringet furcula in mēſe ꝛ mīu⁹.De furcula aūt ꝺixerūt q furcula nō ſe iungit ex latē itrinſeco:qm̄ ancꝛa é pectori nō ſeiuncta ex eo:ꝛ ꝓpter hoc nō mouet ex hoc latē. Et ſi percutiat exterius vehemēter ꝛ ſeparet:tūc ipſa equet ꝛ curat curatione qua curat cū frangitur.

¶ ponit curā qñ fruſtū aliqō lederet ꝛ ꝺicit ſic:q ſi ītrmus inue nerit punctura ex ꝺeambulatione manus ſuper pectus:tūc fruſtū pūgit:ꝫ ſtringe ꝛ aufer illud fruſtū:ꝛ tales ablatio fiat cū facilita te:ꝛ pone inſtrumentū qō cuſtodit ſypbac pectoris:ꝺeide incide os ꝛ extrahe.Et ſi nō accidit apoſtema caliduꝫ:tūc fue ſciſſuram ꝛ incarna eā.Et ſi accidat apa caliduꝫ:tūc infunde puluillos in oleo roſato.Et ſubdit q ſi caput aꝺiutorij ꝺimittit.i.ꝺeprimit apuꝺ fra cturā:tūc opꝫ vt ſuſpēꝺat cū ligaméto lato ꝛ eleuet aꝺ partē cer uicis.Et ſi fruſtū furcule fuerit iclinatū aꝺ ſuperiora:tūc opꝫ vt nō ſuſpēꝺat aꝺiutoꝛiuꝫ:ſed reſupina ipm cuius furcula eſt fracta ſup ꝺorſum ſuū.Et ſubtilia regimē:ꝛ reſtaurabit furcula in men ſe ꝛ minue.Et ſubdit q quiꝺā antiqui ꝺixerūt q furcula nō ſtrin gitur a latere intrinſeco:quoniā eſt annexa pectori:nō ſeiuncta a pectore:ꝛ ꝓpter hoc nō mouet furcula.i.nō ꝺiſlocatur ex hoc la tere.Et ſi ſeparet ꝛ percutiatur exterius tūc apoſtema equatur.

¶ Extrenuas vō cuius que ſequit humerū ꝛ ſeparatur ab eo nō ꝺiſlocat plurimum:qm̄ lacertus qui ex ꝺuo capita ꝓhibet eā ab hoc:ꝛ ꝓhibet eā iterū caput ſpa tule:ꝛ nō mouet furcule motu vehemēt:qm̄ ipſa non eſt poſita niſi vt ſeparet pectus tantū ꝛ ꝺilatet ipm:ꝛ ꝓpter hoc facta eſt furcula homini ſoli inter reliqua animalia.Oꝛ ſi accidat ei ꝺiſlocatio ex luctamine aut re alia ſimili huc:tunc ipſa equet ꝛ intromittat aꝺ lo cum ſuū cum manu ꝛ puluillo plurimis qui ponuntur ſuper eā cum ligamento qꝺ oportet.Et conuenit hoc curatio extremitati humeri iterū cū ſeparat ꝛ reꝺucit eā aꝺ locū ſuū.Et illud quo ligat furcula humero eſt humerus ꝛ os cartilaginoſum:ꝛ ipm ingroſſat in ma cilentis:ꝛ cū remouet exiſtimat ille cui nō eſt experiē tia q caput aꝺiutoꝛij iam ſeparatū eſt ꝛ exiuit de lo co ſuo.caput enim ſpatule viꝺet tunc vnū ꝛ viꝺet lo cus a quo permutatū eſt concauuꝫ.verum oportet vt ꝺiſtinguat ſignificationibus quas experimur poſt.

¶ Oſtendit qḋo extremitas furcule nō ꝺiſlocat ꝛ ꝺicit ſic:q extre mitas furcule que ſequit humerū ꝛ ſeparat ab humero nō ꝺiſlo cat plurimū:qm̄ lacert⁹ habēs ꝺuo capita ꝓhibet eam ꝺiſlocari. Et caput ſpatule ꝓhibet eā ꝛ furcula mouet motu vehemēt:qñ furcula nō eſt poſita niſi vt ſeparet pect⁹ ꝛ ꝺilatet ipm:ꝛ iō facta eſt furcula boī ſoli iter reliq̄ aialia.Et ſubdit q ſi furcule accidat ꝺiſlocatio aut ex luctamine aut ex re aliā:tūc ipa furcula equat ꝛ intromittit aꝺ locū ſuū cū manu ꝛ puluillis plurimis qui ponunt ſuper eā cū ligamento qō opꝫ:ꝛ hec curatio cōuenit extremitati humeri cū ſeparatur.Et ſubdit q illud quo ligatur furcula hume ro eſt os cartilaginoſum:ꝛ tale os ingroſſatur in macilentis:ꝛ cū iſtud os remoueatur a loco ſuo eſtimat ille cui nō eſt experien tia q caput ſpatule ſit ꝺiſlocatum ꝛ exiuit ꝺe loco ſuo:verūtamē opꝫ vt ꝺiſtinguatur ſignificationibus.

¶ De fractura ſpatule. Caꝓ.5m.

SPatule qꝺē locus latus parū frāgit. Pluri mū enim qō accidit ꝺe fractura eius accidit marginib⁹ ꝛ laterib⁹ ꝛ fruſtis.Et qñ accidit cognoſcit tactu:ꝛ ꝓ illō qō ſegit ea ꝺe pctura.Verū plurimū accidit ei ſciſſura quā ſignat aſperitas que co gnoſcit tactu ꝛ ꝺolore locali ꝛ pūctura ſi fuerit:ꝫ nō ſint reliq̄ ſigna.Et fortaſſe accidit fractura aꝺ iterio ra ꝛ ſignat ipſam iciſio accidēs ꝛ crepitatio lenis quā ꝓcipit audit⁹ cū crepitat miſer cū ea:ꝛ iuenit per attra ctionē manus qua conſequitur eam ꝛ ꝺoloꝛem.

¶ poſito capō ꝺe fractura furcule:pōit capm ꝺe fractura ſpatu le:ꝛ ꝺuo facē.Quia ꝑ ꝑmittit.Scḋo ponit curaꝫ.ibi. Cura eius eſt.)

¶ ꝺicit ſic ꝺe ꝓma parte q locus lat⁹ ſpatule parū frangit.Pluri mū eni qō accidit ꝺe fractura ſpatule accidit in marginib⁹ ꝛ late rib⁹ ſpatule ꝛ fruſtis eī⁹.Et qñ fractura ſpatule accidit cognoſcit tactu per illud qō ſequitur eā ꝺe pctura.Verū plurimuꝫ accidit ei ſciſſura quā ſignificat aſperitas que aſperitas cognoſcitur ta ctu ꝛ ꝺolore locali ꝛ punctura:ꝺeꝛo q non ſint reliq̄e fiſſure.Et ſubdit q fortaſſe accidit ſpatule fractura aꝺ interiora:ꝛ ſignificat ipſam crepitatio quam recipit auꝺitus ꝛ inuenitur ꝺolor in loco.

¶ Et cura eius iteruꝫ eſt ſubtiliatio manus ꝛ bonitas ꝓcuriē ipulſionis ab iferioꝛib⁹ ꝛ equationis:ꝛ fo rtaſſe iꝺiget vētoſis ſm q exiſtimo ꝺonec attrahat aꝺ ſuperiora ꝛ equet cū cautela a nocuméto in aggrega tione māci.Fruſtula aūt ſpatule cum franguñ ſi ſunt inquietātia pungētia ꝛ ledētia:tunc neceſſariū eſt ex trahere ea.Et ſi ſunt qeta equenḋ ꝛ ligenḋ ligamētis ſimilib⁹ ligamētis furcule.Et opꝫ vt ꝺormiat habens fracturā ſpatule ſup latus ſanū nō ſuper aliud.

¶ ponit curā ꝛ ꝺicit ſic:q cura fracture ſpatule ē ſubtiliatio ma nus ꝛ ꝓcuriē cāe:ꝛ fortaſſe iꝺiget vētoſis ſm q exiſtimo ꝺo nec ſpatula attrahat aꝺ ſuperiora:ꝛ equet cuꝫ cautela ne accidat nocumētū ꝺe aggregatiōe māci.Fruſtula aūt ſpatule cū frāguñ ſi ſunt ingerātia pūgētia ꝛ ledētia:tūc eſt neceū extrahere ea.Et ſi iſta fruſta ſint qeta:tūc ligenḋ ligamētis ſimilib⁹ ligamētis furcu le.Et habēs fracturā ſpatule:opꝫ vt ꝺormiat ſuper latū ſanū.

¶ De fractura caſſi thoracis. Caꝓ.6m.

ACcidit caſſo ſciſſo ſicut ligno ꝛ accidit fractu ra aꝺ interiora.Et primū qꝺē cognoſcit ſo nitu ſenſato per tactuꝫ ꝛ auꝺitū:ꝛ qñq̄ inue nis ipſaꝫ manifeſtā cui⁹ ꝺuo partes ſunt ma nifeſte ꝛ cū extenſione ꝺoloꝛis.Scḋm vō ſequunḋ ac cidentia mala ex conſtrictione anbelitus ꝛ tuſſi ſicca: ꝛ fortaſſe patiens illud ſput ſanguineꝫ.Et quandoq̄ generatur ex eo putrefactio velaminis.

¶ ponit capitulum ꝺe fractura caſſi pectoris:ꝛ ꝺuo facit.Quia ꝓio ꝓmittit.Secundo ponit curaꝫ.ibi. Et cura iſtoꝝ eſt cura.)

¶ ꝺicit ſic ꝺe prima parte q caſſo pectoris accidit ſciſſio ſicut li gno.i.ſicut ſcinḋ lignū ita pōt ſcindi caſſum pectoris.Et accidit q frangit aꝺ interiora.Et ſciſſio cognoſcit ſonitu ſenſato per tactū ꝛ auꝺitū.Et qñq̄ inuenis ſciſſurā māifeſtā:cuius ſunt ꝺue partes manifeſte ꝛ cū ꝺolore extenſiuo.Scḋm ſ.o.i.fracturā aꝺ interio ra ſequuntur accidentia mala ex conſtrictione anbelitus ꝛ tuſſis. Et quandoq̄ patiens iſtam fracturam ſput ſanguinem.Et quan doq̄ generatur ſuper iſtam fracturam putrefactio velaminis.

¶ Et cura iſtoꝝ eſt cura illius qui hꝫ illud in humero. Et ſi inclinat inferius tunc cura eſt illa que deſcripta eſt in cōpreſſione furcule ꝺepreſſe per fracturaꝫ.Et ſi igꝺiunt coſte adminiſtra ſup eas ligamētū factū ex lana cū reuolutione poſt ligaméta poſita ſup eas de ſubtus cuꝫ rectitudine:ꝺeinde aggrega extremitates ꝺuoꝝ ligamentoꝝ ꝛ liga eas aꝺinuicem:quoniā ipſe prohibent ligamenta reuoluta a ſolutione.

¶ ponit curā ꝛ ꝺicit ſic:q cura iſtoꝝ.ſ.patientiū fracturam in pe ctore eſt cura illoꝝ qui habēt fracturā in humero.Et ſi caſſuꝫ pe ctoris inclinatur inferius:tūc cura eſt illa que ꝺicta eſt in cōpreſ ſione furcule ꝺepreſſe ꝓpter fracturā.Et ſi coſte ingꝺiuntur aꝺ ſuperiora:tūc adminiſtra ligaméta ꝓcuriē:ꝺeinde adminiſtra li gamētū factū cū lana ex reuolutiōe:ꝺeide aggrega extremitates ꝺuoꝝ ligamētoꝝ ſimul:qm̄ ꝓhibēt ligaméta reuoluta a ſolutione.

¶ De fractura costarum. Cap. 7m.

COstis veris septē accidit fractura duob⁹ lateribꝫ. Falsis vo accidit fractura a latē dorsi. Et qm extremitas alia est cartilago hypocundriozꝫ fm q̄ sensu nō accidit ei attritio. Cognitio aūt fracture costaꝝ est facilis que nō occultat tactui pp illō qō sentit de asperitate ⁊ motu in nō suo loco: ⁊ fortasse audit si auscultat crepitatio occulta.

¶ ponit caplm de fractura costarū: ⁊ duo facit. Quia primo premittit. Scdo ponit curam. ibi (Cū si fuerit inclinatio.)

¶ Dicit sic de pma parte q̄ costis veris que sunt septē accidit fractura a duob⁹ lateribus: sed costis falsis accidit fractura a latere dorsi: ⁊ qz extremitas alia istaꝝ costaꝝ est cartilago ñē sensui: nō accidit ei nisi attritio. Sz cognitio fracture costaꝝ ē facilis que nō occultat tactui: ⁊ fortasse si auscultat sentit crepitatio occulta.

¶ Cū si fuerit inclinatio coste ad interiora: ⁊ sigñant eaz accidēta pleuresis: ⁊ est fortasse cū ea sputū sanguis: tūc nō audent restauratores curare ipsam cū extēsione ad exteriora ꝓpter defectū ingenij: qm illud est difficile absq3 vētositate: ⁊ qm ex vētositate timet q̄ aggregetur mā plurima ad interiorē locuz ⁊ est in ea illud qō est de corruptione. Cū si expellis eas ⁊ nō ꝓlōgas retentionē earū nō est malū. Verū quādoq3 cibāt infirmum cibis inflatiuis valde: vt inflet vēter eius ⁊ comprimat inflatio fracturā ⁊ impellat eam ad exteriora. Et hoc cuius sit de illis a quibus in gbusdā horis nō est excusatio: est tamē cā magna ad faciendū vt accidat apostema. Inquit quidā sapientū. Opz vt cooperiat locus cū lana infusa in oleo calido: ⁊ ponant pulli in eo qō est inter costas donec repleat vt sit ligamentū equale quādo inuoluit fm rotunditatem sicut narrauimus in pectore: deinde ponat sicut ponit in habentibus pleuresim fm quātitatē conueniētē ossi. Et si oppressit nos res vehemens ⁊ os pungit velamen ꝑcutiens ledente: tūc opz vt findat cutis ⁊ discooperiatur illud qō discoopertū est de costa: deide ponatur sub eo instrumentū qō conseruat sypbac vt nō egrediatur sypbac: ⁊ incidant cum facilitate ossa que pungunt ⁊ extire faciat. Deinde si non accidit apostema calidum aggregentur fissure ⁊ medicent cum vnguento. Et si accidit ei apostema calidū cooperiatur cum pulullis infusis in oleo: ⁊ cibetur infirmus ⁊ curetur cum eo qō sedat apostema calidum ⁊ resupinet super latus qō leue est super ipsum.

¶ ponit curā ⁊ dicit sic: q̄ si inclinatio coste fuerit ad interiora ⁊ significāt talē inclinationem accidētia pleuresis: tūc restauratores nō audēt curare ipsaz ꝓpter defectū ingenij: qm talis curatio est difficilis absq3 vētositate: ⁊ ex ventositate timet q̄ aggregetur mā plurima ⁊ est tumor ne apostemet. Et si expellas istas vētositates sine cura ⁊ nō retineas eas nō est malū. Sed qdā medici qdq3 cibāt infirmū cibis inflatiuis vt inflet vēter infirmus: ⁊ inflatio cōprimat fracturā ad exteriora: ⁊ talis cura ꝗm sit de illis a qb⁹ nō fit excusatio: est tñ magna cā vt accidat apostema. Et subdit q̄ qdā sapientū dixit q̄ opz vt locꝰ fracture cooperiat cū lana infusa in oleo calido: ⁊ ponātur pulli i eo vacuo qō ē inter costas vt ligatura fiat eq̄lis sicut narrauimus in pectore: deide ponat ligamētū sicut potuit in pariete pleuretico fm q̄titatē ꝓueniētē. Et si res vehemēs. i. fractura vehemēs oppressit vocē ⁊ os pūgit velamē punctura ledente: tūc opz vt scindat cutis ⁊ discooperiat illud qō discoopertū est de costa: deinde ponat sub costa instrumentū qō conseruat sypbac. Et scindant cū facilitate ossa que pungunt ⁊ extire faciens. Deinde si nō accidit apostema calidū aggregent scissure ⁊ medicent cū vnguento. Et ū accidit apostema calidū cooperiat cū pulullis infusis in oleo: ⁊ cibet infirmus ⁊ curet cū eo qō sedat apostema calidū: ⁊ resupinet super illud latus qō est leue infirmo.

¶ De eo qō accidit ſpondilib⁹ de fractura. Cap. 8m.

ALiquit Paulus. Rotunditatib⁹ ſpondiliū accidit quādoq3 attractio: ſed fractura parum accidit: ⁊ tūc minuitur ſypbac ⁊ mucbe: ⁊ nucha ipſa: ⁊ cōicant eis ambabus nerui in nocumento: ⁊ ſequit ea vtraq3 mors ſi accidat illud ſpōdili colli: ⁊ ꝓpter boc opz vt premittamus ſermonem vt enuntiemus perditionē factā. Et ſi eſt poſſibile vt preſumamus ⁊ auferamus os ledēs cū ſciſſione: tunc illud eſt. Et ſi nō: opz vt viſitemus eos cuz regimine qō ſedat apata caſa. Et ſi remanet aliqd ex partibus eminentib⁹ ſpōdilis ex qua ſunt que nominant ſpine. Nam illud qō cadit velociter ſub dies cū volum⁹ ei⁹ cōmutionē: quonā illud qō conuncti eſt mouetur ⁊ ſeparat a loco ſuo: tūc oportet vt auferat illud ſcindendo cutē exterius: deinde aggregetur cuz ſutura ⁊ adminiſtretur in eo curatio incarnatiua.

¶ poſito caplo de fractura coſtaꝝ: ponit caplm de fractura ſpondiliū. Et duo facit. Quia ꝑ ponit curā fracture ſpōdiliū. Scdo ponit curā qñ frangitur os ab alchaeil. ibi (Et frangitur os alchaeil.)

¶ Dicit ſic de prima parte q̄ Paulus dixit q̄ rotūditatib⁹ ſpondiliū qñq3 accidit attritio: ſed fractura parū accidit ſpondilib⁹: tunc minuitur ſypbac ⁊ nucha ⁊ ledunt nerui ⁊ aduenit mors. Et ſi accidit fractura ſpōdilib⁹ colli: tūc opz vt ꝑſumamus ⁊ ꝓmittam⁹ perditionē inſirm. Et ſi eſt poſſibile vt auferamus os ledens cuz ſciſſione: tunc illa eſt cura: ⁊ ſi nō tunc viſitemus infirmū cum eo qō ſedat apoſtema calidū. Et ſubdit q̄ ſi remanet aliquid de partibus eminentib⁹ ſpondiliū: tunc equa: ⁊ ſi eſt aliquid cōminutuz tunc oportet vt ſcindatur ⁊ extrahatur os cōminutum: deinde aggregetur ſciſſura ⁊ adminiſtretur curatio incarnatiua.

¶ Et ſi frangit os alchaeil in inferiori parte alchatim ⁊ alobolos: tūc intromittat digitus index ſiniſtre manus in ani: ⁊ equet os fractū cū eo ⁊ cum manu altera fm q̄ poſſibile eſt. Et ſi ſenſerimus os fractuz iam ſeparatū eſſe: tunc oportebit iterum vt auferatur cum ſciſſione ſicut diximus: deinde adminiſtretur ligamētum quod conuenit ano ⁊ curatio cōueniens ei.

¶ ponit curā qñ frāgit os ani ⁊ dīc ſic: q̄ qñ frangit os alchaeil. i. os criſtēs in partib⁹ inferiorib⁹ ani: tūc intromittat digitus index ſiniſtre manus in ani: ⁊ equet os fractū fm q̄ eſt poſſe: ⁊ ſi ſenſerimus os fractū iā ſeparatū eē: tūc opz iterꝫ vt auferat cū ſciſſione: deinde adminiſtret ligamētū qō ꝓueniat ⁊ curatio cōueniens.

¶ De fractura adiutorij. Cap. 9m.

OS adiutorij cū ſpargit fm plurimū nō declinat niſi ad exteriora: quare opz vt tu facias illud qō opz fieri in reditōe fracture ei⁹ ſicut eſt fm q̄ ſciuiſti: ⁊ tange ipſam manu tua ⁊ equa equatione vltima ⁊ liga eā cū ligamēto aſcēdente etiā vſq3 ad humerū ⁊ ſtrige cū eo ſi eſt ꝓpria illi: deide ligamēto cōi fm q̄ ſciuiſti etiā vſq3 ſub cubito ſi fuerit fractura ꝓpīq cubito: poſtea liga ipſaz ligamēto tertio aſcēdēte ab inferiori vſq3 ad ſuperi⁹: ⁊ ſuſpēde manū angulariter ne multiplicet ei⁹ ſuſpēſio extendēdo: qm eſt malū: ⁊ melius qdē eſt vt ſtringatur adiutoriū ad pectus fm angularitatē in cubito vt nō moueat: ⁊ ꝓpīe qñ fractura eſt ꝓpe cubitū.

¶ ponit caplm de fractura adiutorij: ⁊ diuidit in partes tot quot ponit regulas de fractura adiutorij. Partes erunt note legēdo litteram. ¶ Dicit ſic de ꝑma parte: q̄ os adiutorij cū frangitur fm plurimum non declinat niſi ad exteriora: quare oportet vt tu medice facias redire fracturam. Et tange fracturā ⁊ equa eam manu tua equatione bona ⁊ vltima: ⁊ liga eam cum ligamento aſcendente vſq3 ad humerum: ⁊ ſtringe cū eo deinde liga alio ligamento cōmuni vſq3 ad cubitū: poſtea liga ligamēto tertio aſcendente ab inferiori ad ſuperius: ⁊ ſuſpende manum angulariter ad cel-

lum: ne multū suspēdat extendendo: qm̄ est malū. Et melius gdez est vt aduitorū stringatur ad pectus fm angularitatem in cubito vt nō moueatur: ꝓprie quando fractura est prope cubitum.

¶ Ergo pone sup ligamēta aut aquā aceti aut aq̄ solā si fractura adhuc nō apostemat: et fac ipsa ex lino cui⁹ latitudo sit q̄tuor digitor nō plus. Et si tā supuenit ei spatium et ap̄a est: tūc pone ipsaz ex lana et ablue ipaz in oleo si tibi pole est: et si nō fuerit aliqd ꝓhibēs nō solues vsq ad septē: et qō est post eos vsq ad decem: tūc solue et liga cuz astellis: et si defensio vocat te ad aliud: tūc solue in tertio. Et est illud ad qō iclinat Hippo. qm̄ aufert nocumenta: lz noceat restauratio-m. Verū in qualitate ponēdi astellas op3 vt sufficiat tibi illud qō tibi declaramus in capitulo suo. Et nō separes ab ea strictura ad minus vsq ad .xl. dies.

¶ Ponit scōam regulā et dicit sic: ꝙ tu debes ponere super ligaturā aquā sup. aut aliqd repercussiuū vt ꝓhibeat apostema: et b si fractura nō adhuc apostemat: et fac ligaturaz ex lino: cui⁹ latitudo sit quatuor digitor nō plus. Et si tā superuenit apostema: tūc pone ligaturā ex lana infusa in oleo calido: et si non fuerit aliqd ꝓhibens nō solues ligaturā vsq ad septimū: et qō est post septimuz vsq ad decimū: tunc solue et liga cū astellis. Et subdit ꝙ si defensio vocat te ad illud qō ꝓcipit Hip. f. vt ponantur astelle ante decimū diez supple lz noceat restauratiō: sed in qualitate ponēdi astellas op3 vt sufficiat tibi illud qō declaramus in capitulo suo. Et nō separes strictura vsq ad minus q̄ decem dies.

¶ Et quādo indiges fm ꝓfuctudinē extensione vehementi: et nō obedit tibi et nō excusaris auxilio alicuius aduūatis te: tūc fac sedere infirmū super sedē sublenta tam: et sit ad stantē plus decliuis q̄ ad sedentē: et appodiet sup gradū scale: aut qō simile sit ex eis que scripsi in capō dislocationis: et loc⁹ ille sit planus fact⁹ et mollificatus et linitus: deinde suspēde in humero ei⁹ aliqd graue extendens ipm ad inferiora. cū ergo extenderis extensione quesita: tūc liga cū vitta forti sub fractura et supra illā et fac dormire infirmū resupinū: et extende illud qō ligasti vitta cū fortib⁹ vittis vsq subtus et ad superiora: in illo enim est sufficientia.

¶ Ponit tertiā regulā et dicit sic: ꝙ quādo tu medice indiges extēsione vehementi vt restaures aduitorū quare nō obedit tibi et nō excusaris auxilio alicuius uuātis: et tūc fac sedere infirmū super sedē sublenatā: et sit infirmus plus decliuis ad stantē in pedib⁹ q̄ ad sedentē: et appodietur infirmus super gradū scale aut super aliquid qō sit simile gradui scale fm ꝙ dictū est in capitulo dislocationis aduitoz. Et ille locus super quē ponitur infirmus sit lenis et planus: deinde extende ad inferiora: et cū extenderis tūc equa et liga cū vitta forti: et fac dormire infirmū resupinū: et extende illud qō ligasti cū vitta forti vsq ad sufficientiam.

¶ Et quādo fractura est in medio aduitorū pone ligamentū cū longitudine vna a duabus extremitatibus iuncture. Et si fuerit ꝓpinquior ad latus pone ligamentū vehementioris ꝓpinquitatis extremitati longinque q̄ alij. Et si fuerit scissura sola: tūc cura est curatio scissure et stringat super eam ligamentum.

¶ Ponit aliā regulā et dicit sic: ꝙ qñ fractura est in medio aduitoru pone ligamentū lōgitudinis a duab⁹ extremitatibus vitte. Et si fractura fuerit ꝓpinquior ad latus: tunc pone ligamentū magis ꝓpinquū illi extremitati lōginque q̄ alie extremitati. Et si fractura aduitoru fuerit sola scissura tūc curatio ei⁹ est curatio scissure: et stringat super istā scissurā ligamentū fm ꝙ est ꝓcuenit.

¶ De fractura brachij. Cap.10m.

ACcidit qñq vt franganf duo focilia simul: et qñq accidit vt frangat vnū eoz. Et fractura focilis iferioris est vehemētior et turpior q̄ fractura focilis superioris: qm̄ singulis fit fractura vnius eoz: et illud ideo qm̄ focile inferius est brachiū deferens: quare eius fractura est deterior. et qm̄ est nudū carne: tūc est fractura turpior: et iterū superius focile suscipit curationē et sufficit ei extēsio parua et nō similiter est inferius et ꝓprie si frāgant simul.

¶ Posito caplo de fractura aduitoru ponit capm de fractura brachij. Et diuidit in ptes tot quot ponit canones siue regulas de fractura brachij. partes patebūt exponēdo ifam. Dicit sic de prima parte ꝙ qñq accidit vt franganf duo focilia brachij. Et qñq accidit vt frangat vnū duoz focilū. Et fractura focilis iferioris est vehemētior et turpior q̄ fractura focilis superioris qñ fractura vnius eoz fit singularis: et ideo est ꝙ fractura focilis iferioris est sedior et turpior q̄ focile inferius: et brachiū est deferens. i. sustētans brachium: et qz est nudū carne ideo eius fractura est turpior. Et iterū qz focile superius suscipit curationē: et sufficit ei ad restaurandū extensio parua: et nō similiter est inferius. i. focile.

¶ Et op3 vt sustentef apud extēsionē aduitorū super alchol et est radix vole: et cognoscit strictura liganienti: qm̄ si accidit ex ea in digito apostema paruum aut dolor parus: tūc ligamentū est equale: et si nō est tūc est molle: ꝙ si est plurimū superfluū: tūc est vehemēs et op3 vt mollificef. Posito aūt astellarū nō est ex illis que occultenf tibi: sed op3 vt nō ꝓsequanf cū lōgitudine sua volam et radices digitor: imo abbreuiet ur ab hoc parumper: nisi necessariū faciat illud ꝓpinquitas fracture iuncture rascete tali. Verum tunc iteruz op3 vt nō tangat albaragi digitoz.

¶ Ponit scōam regulā et dicit sic: ꝙ qñ restauraf focile op3 vt sustentef sup radicē vole et cognoscit strictura ligamēti: qm̄ si ꝓp ligaturā accidit in digito apostema paruū aut dolor parus: tūc ligamentū nō est eq̄le: et si nō: tūc ligamentū est molle. Et si ligamentū est multū strictū op3 vt mollificetur. Sed positio astellarū non est ex illis que occultentur tibi: sed op3 vt astelle nō cōsequantur cum longitudine sua vola et digitos: imo abbreuientur astelle nisi ꝓpinquitas fracture sit ꝓsequens rascetā: et tunc iteruz nō op3 vt astelle ꝓsequantur albaragi digitoz. i. extremitates digitoz.

¶ Et cū restauraf et ligaf: op3 vt suspēdat ad collū fm figurā angularē. Et op3 vt sit suspensio eius ꝓprie si est eius fractura ad inferiora cū pāno cuius latitudo capiat longitudinē brachij totius: qm̄ si fuerit obuiatio suspensorij ꝓpe fracturā et reliquū eius separatū a sustentatione accidet tortuositas ꝓculdubio et declinatio super illud qō facit ipsam sicut volam: imo op3 vt sit vola et plurimum brachij in suspensorio.

¶ Ponit tertiā regulā et dicit sic: ꝙ cū brachiū restauratur et ligaf op3 vt suspēdatur ad collū fm figurā angularē. Et op3 vt fit suspēsio brachij cū pāno cuius latitudo capiat totū brachiū: qm̄ si brachiū nō fuerit equaliter suspensus: tunc efficitur tortum: et sic op3 vt vola et plurimū brachij sit in suspensorio: et hoc quando fractura brachij fuerit versus partes inferiores.

¶ At vero si fractura fuerit ad superiora oportebit vt suspēsio sit ita vt videaf fractura: et eleuet duas extremitates ex latere vole et ex latere cubiti. Et si separaf qō est inter illud erit aduūās ipsum ad cōtionē figure: et fit suspensorium pānus lenis: et fit suspensio taliter ne vllo modo sit possibile moueri: vt non dilatet ipsum dilatatione laboriosa. Et fortasse accidit brachio vt restauretur in latitudine circiter .xxviij. dies.

¶ Ponit aliā regulā et dicit sic: ꝙ si fractura fuerit ad supiora: tūc oportebit vt suspensio sit ita vt fractura videaf et eleuet duas extremitates ex parte vole et cubiti: et fiat bona equatio figure: et pānus sit suspēsorū eius: et sit taliter suspēsio ne vllo mō sit possibile moueri: et brachiū fortasse restauratur vsq ad .xx. dies.

¶ De fractura rascete. Cap.11m.

OSibus istis parū accidit fractura: quoniam ipsa sūt dura valde. Et quādo aduenit eis cā

aliq̃ remouet ea a locis suis ⁊ nõ frangit ipsa: q̃re sunt vtria ad curationẽ: quẽadmodũ dixim⁹ i dislocatiõe.

¶ Ponit caplm de fractura rasecte ⁊ dicit sic: q̃ ossib⁹ rasecte patim accidit fractura: qñ ipsa ossa sunt dura valde. Et qñ aduenit eis cũ aliqua remouet ista ossa a loco suo ⁊ non frangit ea: quare sunt vtruma ad curationẽ quemadmodũ dirimus in dislocatione.

¶ De fractura ossium digitoꝝ. Laꝑ.12m.

IStis iterum paruꝫ accidit fractura: imo accidit separato. Dixerunt quidam. Si accidit eis fractura opꝫ vt sedeat infirm⁹ super sedẽ elevatã: ⁊ precipiatur ei vt ponat volã super sedem equalẽ: ⁊ extendat ossa fracta minister ⁊ equet ea medicus cuꝫ pollice ⁊ indice. Q̃ si pollex fuerit inclinatus ad inferiora: tunc oportebit administrare ligamentum desuper ⁊ forsasse accidit apostema calidum. Et ad locum mollificationis horuꝫ ossiũ aggregatur superfluitas plurima ⁊ coagulat velociter: q̃re stringit. Et si accidat fractura fulcmi aut digito si est pollex: oportet vt ligetur ligamẽto proprio ei: ⁊ vt ligetur iterum cũ vola vt firmet ⁊ nõ moueat. Et si accidit fractura alicui reliquoꝝ digitoruꝫ si fuerit index aut auricularis: tunc liget cũ illo q̃ approximat ei. Et si est de digitis mediis: tũc liget cũ illo qui est ex latẽ ei⁹: aut ligent oẽs ꝛm ꝓximitatẽ adinuicẽ: qñ est melius. firmant enim ⁊ nõ mouentur: ⁊ sunt tunc quasi ligati sint cum astellis: scilicet ossa fracta.

¶ Ponit caplm de fractura ossiũ digitoꝝ ⁊ dicit sic: q̃ ossiũ digitoruꝫ iterũ parũ accidit fractura: imo accidit eis separatio. Et qdam dixerũt si istis ossib⁹ accidit fractura: opꝫ vt sedeat infirm⁹ super sedẽ equalẽ ⁊ minister extendat ossa fracta ⁊ medicus equet. Et si pollex fuerit inclinat⁹ ad inferiora: tũc oportebit administrare ligamentũ desup. Et q̃q̃ accidit apostema calidũ: q̃re curet cura ei⁹. Et si pollicis accidit fractura: tũc opꝫ vt ligetur ligamẽto ꝓprio vt ligetur iterũ cũ vola ⁊ firmet ⁊ nõ moueatur. Et si fractura accidit alicui alteri digitoꝝ: tunc ligetur digitus cũ alio aut cũ oibus aliis ꝛm ꝓximitatẽ: qñ est melius ⁊ firmant melius ⁊ nõ mouent: ⁊ sic tunc quasi erunt ligati cum astellis ita sunt firmi.

¶ De fractura ossis anche. Laꝑ.13m.

OS anche quãdoq̃ frãgitur: sed raro cũ dispositione fortitudinis sue: ⁊ accidit illud ei ꝛm semitam cõminutionis extremitatuꝫ. Et q̃q̃ findit in lõgitudine. Et q̃q̃ ipellitur intus ad ventrẽ: ⁊ accidit post istas dispões iterũ ex dolore ⁊ pũctura ⁊ stupore cruris ⁊ core ꝓmũ ei qõ accidit adiutorio ex fractura humeri. Et qñ frãgitur os latũ qõ est supra alohoios aut finduntur vt ligna lacerti eius fit res difficilis in rectificatione eius: q̃re fit vna duarum anchariũ decliuis ad diminutionem.

¶ Postro caplo de fractura ossiũ digitoꝝ: ponit caplm õ fractura ossis lati anche. Et nota q̃ os anche põt ꝓsiderari dupl̃r. Uno mõ pro osse qõ intrat in pisside. Altero ꝓ pside ipsa: quoꝝ vtrũq̃ põt frangi. Et dividitur istud capitulũ in duas partes. Quia primo premittit. Secundo ponit curam ibi (Et cura eius est.)

¶ Dicit sic de prima pte q̃ os anche q̃q̃ frangit: sed raro ꝓpter dispõnẽ firmitudinis sue: ⁊ accidit fractura ossis ꝛm semitam ꝛm quã extremitates cõminuunt. i. frãgunt. Et q̃q̃ istud os scindit in latitudine: Et q̃q̃ pellit istud os intus ad ventrez: ⁊ post istas dispões accidit pũctura. Et primum ei qõ accidit adiutorio ex fractura humeri accidit core. Et subdit q̃ qñ frangitur os latum qõ est sup anchas. i. os qõ intrat in pisside aut scindunt lacerti: tũc fit res difficilis in rectificatõe: ⁊ sic vna duaꝝ anchaꝝ efficit pus.

¶ Et cura eius est vt iaceat infirmus ⁊ incipiant duo homines fortes extẽdere duas coxas ei⁹. i. quilibz coxe extendat coxã: ⁊ iam ante tenuerimus manus eius vt nõ festuret ad expellendũ illũ qui extendit coxã eius: ⁊ incipiant duo restauratores cõprimere anchã ei⁹ cuꝫ vehementia ⁊ fortitudine donec equet: deinde preparent super eam emplastrũ: postea resupinet super aliquid qõ sit sicut glomer ex panno aut ei simile ex illis que habent duritiẽ. Et hoc qõ est proximuꝫ ei cũ quo curatur spatula iterum. Et quãdo frangitur ex latere anche: tunc cura eius est cura humeri: ⁊ opꝫ vt administret bumectatio sup ligamẽtũ ⁊ equent pulvilli sicut opꝫ: ⁊ est necesse vt sit sustentatũ sup locũ planuꝫ.

¶ Ponit curã ⁊ dicit sic: q̃ cura istius fracture est vt infirm⁹ iaceat ⁊ duo homines fortes incipiant extendere coxas infirmi: ita vt vnusquisq̃ extendat coxam suam: ⁊ alius teneat manum infirmi: vt ille qui extendit coxas nõ possit trahere infirmũ: ⁊ restauratores incipiant comprimere anchã cum vehementia ⁊ fortitudine donec equetur: deinde ponatur super coxam emplastrũ: ⁊ resupinetur pauꝰ super glomere qõ habeat duritiẽ: ⁊ hoc est proximum ei cum quo curatur spatula. Et quãdo coxa frangitur ex latere anche: tunc cura est cura humeri. Et opꝫ vt super ligamentum administretur humectatio: ⁊ pulvilli equentur ꝛm qõ opꝫ: ⁊ os opꝫ vt sustentetur super locum planum.

¶ De fractura coxe. Laꝑ.14m.

CUm coxa frãgit necessaria est extẽsio vehemens: deinde equet ꝛm formã naturalẽ que est ei: ⁊ est gibbositas sylvestris partes eius ⁊ ꝓcauitas panca in eius domestico ꝛm ambulationẽ forme que est ei in sanitate: ⁊ obviabunt in dispõne fracture medij eius aut extremitatis ei⁹ superioris ⁊ inferioris dispõnis que dicte sũt in caplo adiutorij: ⁊ fit strictura ad superiora ꝓseruãs ⁊ retinens.

¶ Ponit curã de fractura coxe: ⁊ dividitur in partes tot quot ponit regulas de fractura coxe. Partes patebũt exponendo litterã.

¶ Dicit sic de prima parte q̃ cũ coxa frangitur est necessariũ vt vehementer extẽdat deinde equet ꝛm formam naturalẽ que forma naturalis coxe est vt sit gibbosa a pte sylvestri: ⁊ sic ꝓcaua a parte domestica ꝛm q̃ est in sanitate. Et observet in dispõne fracture que para coxe est fracta ꝛm q̃ dictũ est in caꝑ. adiutorij. Et fractura versus partes inferiores sit conservans ⁊ retinens.

¶ Dixerũt quãdo frangit ꝓvertit ad loca anteriora ⁊ ad exteriora: ⁊ illud ideo est quoniam ipsa est lata ab hac parte per naturã: ⁊ equetur manibus ⁊ ligamẽtis ⁊ specieb⁹ extẽsionis que sunt ꝛm eq̃litatẽ: aut cũ strictura vnius duarũ ligaturarũ supra fracturam in medio. Si autẽ fractura fuerit inclinata a medio ⁊ fuerit propinqua capiti coxe: tunc sumat ligamentũ ⁊ involuatur in medio eius lana vt nõ incidat carnẽ ⁊ ponat mediũ eius super pectinem: ⁊ ascendant extremitates eius ad partẽ capitis: ⁊ dent ministro vt retineat eas ad inferiora. Et si fractura fuerit in eo qõ sequit genu: tũc nõ ponemus ligamentũ in superiori parte fracture: ⁊ elevabimus extremitates eius ad illud qui extendat eas ad superiora: ⁊ teneat genu cũ ligamento involuens ipsuꝫ desuper: ⁊ equetur membro istud infirmo iacẽte super faciẽ suã ⁊ crure eius extenso.

¶ Ponit sedam regulã ⁊ dicit sic: q̃ quidã dixerunt quando coxa frangitur ꝓvertitur a loco inferiori ad exteriora: ⁊ equet fracture manibus ⁊ ligamentis ⁊ speciebus extensionis ꝛm equalitatez stringẽdo ligaturã super mediũ fracture. Et si fractura fuerit ꝓpe caput coxe: tunc soluatur ligamentũ: ⁊ in medio core involuat lana vt nõ incidat carnẽ. Et ponatur medium ligamenti super pectines ligando versus partes superiores ⁊ inferiores. Et si fuerit fractura in eo qõ sequitur genu: tunc ligamentum procedat versus partes superiores ⁊ inferiores plus: ⁊ equetur membrũ istud infirmo iacente super faciem suam: ⁊ crure eius extenso.

¶ Et si fuerint ossa pungentia: tũc opꝫ vt equent sicut dixim⁹ multotiẽs ⁊ que ex eis elevant capiant. Regi-

men vo sit ſm q̄ dixim⁹ in curatione aduſtorij:t os quidē core ſtringit⁹ in quinquaginta noctibus.

¶ Ponit tertiam regulam t dicit ſic:q̄ ſi aliqua oſſa fuerint pungentia:tunc equentur ſm q̄ dixim⁹ multotiēs:t oſſa que elcuantur cooperiantur:t regimen ſit ſm qđ dixim⁹ in curatione aduſtorij:os core ſtringit⁹ in quinquaginta diebus.

¶ Et ego enunciabo quomodo oportet vt ſit ſitus ei⁹ poſt q̄ aggregat curatio cruris. Et op3 vt ponat iter duas coxas:tunc pila de ligno t ei ſimilibus ſeruans eam ad formā ſm quā equata eſt:t reſtaurēt reſtauratione cognita ſm q̄ intelligit ꝓpter illud qđ accidit de apoſtemate t puritu. Et quādo accidit ſuper coxam.nā eſt apoſtema fortē:t eſt ex eis que feſtinat ad coram:tunc op3 vt ꝓpere perueniat ad ſoluendu3 vt reſpiret t extendat apoſtema:t tu qđē iam ſcinſti eum brocas ꝓprias. Verum in cangulib t albaraach:t ſunt tabule magne in quibus eſt parum ꝓcauitatis vt decenter componantur ſuper inuolutiones t capiant longitudinē pedis:quonā ſi bꝛeuiant t nō reſtaurantur ſuper crus t abſcindunt infra illud vtilitas:t non eſt vtilitas queſita. Et ſi ꝓlongantur erit infirmus ex eis in laboꝛe:i3 ſi ipſe abbꝛeuient nō erit expers laboris. Et vtilitas elongationis earū eſt vt ꝓhibeant iterum partē ſanam pedis moueri cū fuerit motus illius quātitatis nocumꝰ fracture:t ꝓpere in diſpoſitione vomitationis t ſomni:t neceſſitas boꝛ inſtrumētorū nō eſt niſi in fractura magna valde:t nō eſt poſſibile cū hoc vti eis niſi anteq̄ apoſtemet:quonā apoſtema nō tolerat huiuſmodi. Et ad vltimū eſt grauitas t malitia t laboꝛ:t op3 vt fugiat ab eis dum excꝑtio perſeuerat cū ingenijs alijs. Situs aūt reſtaurate coxe op3 vt ſit ſm q̄ fuit ꝓſuetudo eius in ſanitate de aſſiduatione ꝓſtrictionis t dilatationis:t illud qđ eſt magis vincens eſt dilatatio. Et ſcias q̄ ille cuius coxa t ancha ſunt fracte parum denudatur a claudicatione:t quando abſcinduntur fruſta lacertoꝝ eius mandat prius deinde minuitur ſecundo.

¶ Ponit aliā regulam t dicit ſic:q̄ ego annunciabo qūo op3 vt ſit ſitus cruris qñ aggregatur curatio eius:qñ op3 vt ponatur inter duas coxas pila retinēs coxā reſtaurātā ſm figurā ſm quā equata eſt:t reſtauretur coxa reſtauratione cognita ſm q̄ intelligitur de apoſtemate t puritu. Et qñ ſuper coxā accidit apoſtema fortē:tunc op3 vt feſtine veniatur ad ſoluendū ligamentū vt reſpiret t apoſtema capiat locū. Et tu quidē iam ſcinſti embꝛocas ꝓprias apoſtemati. Sed tabule que ponūtur ad reſtaurandum op3 vt decenter cōponātur vt nō ſint maiores q̄ op3. Et nō eſt poſſibile vti iſtis tabulis niſi antequā locus apoſtemetur:qñ apoſtema nō tolerat hec:t dum incepto apoſtematis perſeuerat fugiatur ab iſtis tabulis:t cura cum ingenijs alijs:ſed ſitus coxe reſtaurare op3 q̄ ſit ſm q̄ eſt ꝓſuetudo coxe in ſanitate. Et ſcias q̄ ille cuius coxa t ancha eſt fracta parum denudatur a claudicatione. Et quando fruſta lacertorum coxe ſcinduntur:natura mandat materiam ad membrum deinde materia minuitur.

¶ De fractura rotule poplitis. Caꝑ.15m.

Rotula parū frangit t ſm plurimū ꝓterit. Et cognoſcit illō qđ accidit cū tactu t aſperitate t cū vacuitate que intelligit cū tactu t audit⁹ aure. Et op3 in curatiōe ei⁹ vt extēdatur crus:deinde intromittat rotula in locū ſuū:t ſi ſeparata fuerit aggregēt prius deinde intromittat.

¶ Ponit curam de fractura rotule t dicit ſic:q̄ rotula parū frangit t ſm plurimū ꝓtrahit t cognoſcit hoc tactu t auditu:t in curatione ei⁹ op3 vt extēdat crus:deide intromittat rotula ad locū ſuū:t ſi rotula fuerit ſeparata pri⁹ aggregeſ deinde intromittat.

¶ De fractura cruris. Caꝑ.16m.

Quando frangit os parū cruris eſt ſaluus q̄ ſi frangat os magnū: t qñ frangit arūdo pua ſupior ē iclinato ad exteriora t añ t eſt ambulatio cū ꝺ poſis:t ſi frangit arūdo magna inferior declinat crus ad exteriora:t quādo frangunt vtreq3 arundines ſimul:tunc eſt deterius:t tūc qdē accidit cruri inclinatio ad oēs partes. Et ſcias q̄ curatio fracture cruris eſt ſm ꝓſiderationē curatiōis aduſtorij t in eius ſimilitudine:t nō eſt diſpoſitio cruris in tortuoſitate que accidit figure ſue naturali ſicut diſpoſitio aduſtorij:imo eſt rectū quare op3 vt ſit extenſio eius ad hoc vt redeat ad rectitudinem.

¶ Ponit curā de fractura cruris parui t dicit ſic:q̄ qñ os paruꝰ cruris frangit eſt ſaluꝰ q̄ ſi frangat os magnū:t ſi arūdo pua ſuperior frangit:declinatio oſſis eſt ad exteriora t añ:t eſt motꝰ cū hoc poſſibilis. Et ſi arūdo magna frāgit:declinat crus ad exteriora. Et qñ vtreq̄ arūdines frangūtur tūc eſt deterius:t tūc qdem crus iclinatur ad oēs partes. Et ſcias q̄ crus curatur ſi frāgatur ſicut aduſtorij:ſed diſpoſitio t figura cruris eſt recta t diſpoſitio aduſtorij eſt tortuoſa:t ſic op3 vt crus extēdatur ad rectitudinē.

¶ De fractura calcanei. Caꝑ.17m.

Calcaneus eſt excuſatus a fractura ꝓpter duritiem ſuā t per circūdationē defenſionum t plurimum eius qđ accidit ei nō eſt niſi diſlocatio t iam dictū eſt de ea. Diſlocatione calcanei.

¶ Ponit curā de fractura calcanei t dicit ſic:q̄ calcaneus nō frangit pp duritiē ſuā t pp defenſionē ei⁹:t plm qđ accidit calcaneo nō eſt niſi diſlocatio:t iam dictū eſt de ea. Diſlocatione calcanei.

¶ De fractura tali. Caꝑ.18m.

Fractura tali eſt parua t ei⁹ curatio eſt difficilis:t plurimū qdē frangit cū cadit bō ex loco alto:qñ cōtrit ſuperius pedis:t fortaſſe accidit cū eo attritio oſſis cū curſu ſanguinis ad vētres qui coagulat in eis:t qñq3 pducit ad egritudines magnas ex febre t permixtio rōnis ex tremore t ſpaſmo pedis. Cum ergo accidit in eo apoſtema ꝓgelatū qđ nō apparet t nō egreditur:t apparet tam tenebꝛoſitas que nō fuit:eſt ſignum malū ſignificans q̄ eſt in via putrefactionis. Si aūt eſt apoſtema apparens impellens manū:tunc eſt melius t fortaſſe fit facilis eius cruptio:t quando talus reſtaurat:deambulatio eſt doloroſa ſuper ipſum:t quādo nō reſtauratur talus ſm q̄ op3 deſtruitur tutamentum.

¶ Ponit caꝑm de fractura cauille pedis t dicit ſic:q̄ fractura talli cauille pedis eſt prava:t curatio eius eſt difficilis. Et plurimū qdē frangitur. Talus cū cadit homo ex loco alto:qñ ꝓs ſuperiora pedis ꝓcerit. Et fortaſſe cū iſto caſu accidit attritio oſſis cū curſu ſanguinis ad venas qui ſanguis coagulatur in venis:t pducit qñq̄ ad magnas egritudines vt ad febrē t permixtionē mentis,t ſimilia. Et ſubdit q̄ cū accidit apoſtema ꝓgelatū t apparet tenebꝛoſitas in mēbꝛo:tunc eſt ſignū ſignificās q̄ membꝛum eſt in via putrefactionis. Si aūt eſt apoſtema apparēs:tunc eſt melius. Et fortaſſe cruptio iſti⁹ apoſtematis ſit facilis. Et cū talus nō reſtauratur ſm q̄ op3:tunc tutamentum ambulationis deſtruitur.

¶ De fractura digitoꝝ pedis. Caꝑ.19m.

Curatio coꝝ in fractura t diſlocatiōe eſt curatio digitorū manus. Et qñq3 reſtauratos equat eos pede ſuo calcando eos cū eo.

¶ Ponit curam t diſlocationem digitorum pedis t dicit ſic:q̄ curatio iſtorum digitorum in fractura t diſlocatione eſt curatio digitorum manus. Et quandoq̄ reſtauratos equat iſtos digitos pede ſuo:t ſic equat ꝛc.

¶ Bentiuis Florentini ſuper tractatum tertiꝰ quinte ſen quarti canonis Auicēne de fracturis expoſitio explicit.

¶ Fen sexta lib.iij. de venenis ⁊ est quinque tractatus.

¶ Tractatus primus est de radicib⁹ eius qđ scitur de dispositionibus venenoꝝ exhibitoꝝ ⁊ distinctione sermonis in curationibus venenoꝝ que non sunt ex animalibus cuius sunt summe tres.

¶ Sermo vniuersalis de cautela a venenis que in potu dantur ⁊ curatione eorum. Laſ.p⁹.

Ui timet q̄ in potu sumat venenū oꝫ vt sibi caueat a cibis dominátiū sapoꝝ i acetositate aut salsedine aut acuitate aut dulcedie ⁊ odoriferantiū odoruꝫ: ipsi enī frūgūt p illō id qđ ponūt ⁊ odorē eius.

Hic determinat Aui. ō venena. Cā est: qz i hoc q̄rto libro determinatur de

dispōnib⁹ cōmunib⁹. Dispō autē veneni pot dici cōmunis. ꝓmo qz tā intra q̄ extra venenū pōt accidē. Scō qz rotū corp⁹ pmutat. Duo ꝙ facit. ꝓmo agit de venenis que interbibēdo aliter⁹ bibēdo corrūpūt. Scō extra p morsus ⁊ pūctiōis modū. ibi (Scias.) In tertio tractatu. V ꝓma in duas. ꝓio facit hoc in ꝙtali. Secōdo in spāli. ibi Direrūt qdā. V ꝓma in duas. ꝓio ostēdit posse. Scō removē posse q̄ sūt assumpta venena. ibi (Spés.) Et B dicit rubrica. V ꝓma in duas. ꝓio ostēdit posse venenis que sciēter administrant. Scō a venenis que ꝓtingēter pōt accidere i cibis ⁊ potib⁹. ibi (Et similr necessariū est.) V ꝓia in duas. in modus positionis ē duplex. ꝓio munire corp⁹ q̄ potatū nō noceat. Scō q nō decipiat nō in potādo ⁊ comedendo. ibi (Et necessariū est ei.) V ꝓia in duas sicut duas regulas ponit. Scō a ibi (Et oꝫ)

Dubitū p⁹ ¶ Dubitat p: vtꝝ sit licitū medico dare venenū. V Et videt q̄ sic: qz in lepra duo dant. f. tyriaca ⁊ caro vipe q̄ sunt venena. V In oppositū ꝓbat. in lib. q dicit facim. ⁊ Aui. ⁊ Haly. ō theorice. ca. z. ¶ Cōsiderādū q̄ qdā sunt venena iproprie dicta ⁊ hec pcedunt vt infra dicet. qdā ꝓprie ⁊ maxime a forma specifica ⁊ ista boi sano nō cōducūt sed boi vehemēter infirmo: qz forti morbo fortis occurrat medicina: vt. 4. ꝓpt. i. afoi. 16. afoi. f. ellebozus. ¶ Cōsiderādū q̄ ꝓma cautela nō est oīno certa: qz reperiunt venena mortifera que sunt sicut oleū etiā cū nullo sapore: vt Rabi. z4. afoi.

Dub⁹ 2⁹ ¶ Dubitat: vtꝝ aliqđ venenū possit occidere positū sub pede. V Videt q̄ nō: qz Aui. nō docet cautelā ad B. Scō venena vehemētissima posita sub lingua nō occidūt: vt pz in medicina sagittātū cōtra ceruos. appet. ēt in his q facīt se mordere in lingua a serpentib⁹. ꝙ nec positū sub pede. Tertio fortia venena sunt vipere ⁊ spuma canis rabidi: ⁊ tñ ab eis cū occurrūt corpi exteri⁹ nō alterant curia: vt est notū a Hal. z. de cōplexionib⁹. c. z. ꝙ sub pede posita nō facīt nocumētū. V In oppositū cōis fama vulgarium: ⁊ B est pcedē dū: vt Ari. in de sensu ⁊ sensato. V Dōm ꝙ sic. qz qdā sunt alialia odorē tia suo vapore: vt. Ā. infra: ꝙ venena sua euaporatione vt dī ꝙ qdā mortuus est qui aranea pede calcauit. Itez̄ auſm occidit per vmbrā: vt dī scō cañ. ꝙ tē. Itē res extra apposita per suā euaporationē pōt multū adiuuare sicut peonia per sui euaporationē curat epilepsiā: vt. Ā. de simp. medi. ca. 101. ꝙ eadē rōne pōt ēt nocē. Itē res aliq̄ pōt bēre fortē specificā vt adi vt smaragdus in oſſiuera ⁊ peonia ⁊ filix qb⁹ strangulat vipera tē. ꝙ aliqđ pōt bēre formā specificā occisiuā. ¶ Sed dubitat quō illud cadat in vsu ad occidēdū boies: qz deberēs oꝫ mori. Dōm ꝙ bz rē ꝓpriā illi qz indigēt talia venena aliq̄ calefactione ⁊ subtiliatione: ⁊ iō ponūt subtus plantar sub pede. V ad ꝓpriū dōm ꝙ bene fecerūt auctores ne ex B sequeret periculū. ꝓcepit. n. Hal. lib. de vtute pharmacaꝝ. ca. vlt. illū occidit clauſis oculis ꝙ iuenit medicinā sanguis eductiuā. ¶ Cōsiderādū postea i spāli dixit bibūr: qz facilī⁹ l potib⁹ occlauerūt. Deberet aūt ꝙ ita ōberet sumē: qz ista ꝓpriant veneno ⁊ ad pseruādū ab assumptione: qz venena sunt vtplm extranea oꝫ ⁊ ꝓpriaꝝ sapoꝝ.

¶ Et opz vt nō pscētē ei aliqđ ex eis que diximus super famē vehemēte ⁊ sitim vehementem. vnaquaq̄ carū eni occultat illud qđ opz vt detegaſ ei ꝓpter vehementiā vocatiuā. Et iterū qz cū repleſ cibo. ⁊ potu ⁊ cum in potu sumit venenū: accidunt veneno duo accidentia. Quoꝝ vnum est q̄ sepelitur in vacuitate eius quo repletus est. Et secūm est q̄ vene sunt plene: quare nō inuenit venenū in eis penetrationē ⁊ fortaſse est in eo sapor rei repugnantis veneno.

¶ ponit sedaz regulā. No. q̄tuor cās pp ās cū aliqđ bz suspitionē de aliq̄ venenato potu q̄ sit venenosus nō bz illō sumē in vacuitate. ꝓia qz pp vocacitatē occultat. Scō qz si ē plenus sepelit venenū i cibo. Tertia qz vene plene nō trahūt. Quarta qz forte cibis sumptis ꝓriat venenū: ⁊ hec q̄rta est ꝓtingēs. ¶ Cōsiderādū scō q̄ aliq̄ cautela ponit ab aliis auctorib⁹ vt Georgio ⁊ Biliberto. f. q̄ homo sibi lauet prius os cū aq̄: qz in tali melius percipiet sapores.

Dubitū 3⁹ ¶ Sed tu. dixisti vino qz inebriatus magis percipiet aquas salsas ⁊ malas: vt Ari. 3. pblē. 8. ⁊ 19. pblē. V Dōm ꝙ ista est quedā perceptio. f. aque salse ⁊ male: sed ad alios sapores nō valet: ⁊ ideo dōm ꝙ nō debet esse ebrius nec lotus vino sed aqua.

¶ Et necessariū est ei iterū vt ipsa sit suscipiēs fm viaz ꝓfectudinis medicias expellētes nocumētū venenoꝝ sicut mitridatū. nā ei⁹ expertū est iuuamētū. ⁊ sicut cōfectio de boloarmeno. Et similiter ficus cū foliis rute ⁊ nucib⁹ ⁊ sale truto. pondera vero sunt: qñ sumūtur rutbe sicce partes. xx. ⁊ nucū ptes due ⁊ salis partes. v. ⁊ ficuū siccarū partes. v. Et alguedar est mirabile in expellēdo nocumētū venenoꝝ oium ⁊ facit fiducia iterū. Et ego nō verifico an sint due medicine aut vna medicina. Et iterum semunis napi paruī pondus ʒ. i. ʒ. decoquaſ cum vino decocto ⁊ rutba ⁊ sal etiam.

¶ Docet munire corp⁹ ne venenū potatū noceat ⁊ pōit medicinas. ¶ Cōsiderādū nō dic de tyriaca ſz de mitridato: qz forsan est securior medicina: ⁊ dī mitridatū ab illo rege q̄ captus in ꝓlio sumpsit venenum ⁊ nō poterat mori: pp qz vsus fuit mitridato: vt narrat Hal. i lib. de cōmoditatib⁹ tyriace. c. 6. ⁊ iō dixit expertū. Dic ꝙ confectio de bolo. credo ꝙ sit fiē illa de terra sigillata. ℞. baccaꝝ lauri boli armeni vtriꝰ terre sigillate ptes eq̄les cū oleo: fiāt⁹ misce fiāt⁹. zo. ꝓti. ca. z. ⁊ Hal. inuit. z. alme⁹ oꝫ. co. de auellanis. a. ca. z6. f. de nucib⁹.

Dubitū 4⁹ ¶ Dubitat q̄re venenosa diligūt odorē vini. V Dōm ꝙ diuersitas dilectionis in odorabilibus est fm diuersitatē ꝓportionū aialiū ad odoramēta. vnde vultures ad cadauera ⁊ canes in odorē leporis, q̄ñq̄ sunt i diuidua sicut narrat Ēciliator ꝙ qdaz in feriis delectabat. iz. 7. pblē. similē aūt ꝓportionē venenosoꝝ ad vinuz posse cognosci: qz calidi sunt in cōplexione ⁊ est similis qz babēs vmbilicū asperū delectabat in odore rerū asperarū ⁊ siccaꝝ: vt rose ꝓblema. iz. pblema. 7. ¶ Cōsiderādū. scorpio. ꝙ 6mo de scorpione est de scorpione calido ⁊ sicco de q̄ infra. ¶ Cōsiderādū q̄ alia cautela est bēre grues pauones ⁊ dōnulas qz discernūt venenosa fm Georgiū: vel qz figiant fi in domo sit venenū ⁊ sumunt illud. Raſ. zo ꝓtinē. ca. z. auctoritate Sarac. Auſerces non possunt se mouere papagalli clamāt: pauones deplumātur multū: grues lachrymantur: in uſelle vriuant multū: gallinē clamant siue garrulant.

Dubitū 5⁹ ¶ Dubitatur de cornu serpētis: q̄re sudat ꝓsente veneno. Unde Bi libertus vltimo trac. cornu serpētis sudat in aduētu veneni. Aliamanus medicus ducis Austrie. dīe ꝓculo vobis vt in mēsa vestra semꝑ sit positū cornu serpētū qđ vulgus vocat linguā serpētū. manifestat. n. per sui irrorationē ⁊ humectationē ꝓsentia cibi ⁊ potꝰ venenati. ⁊ credit vulgus ꝙ sudat: cū tñ nō sudat sed humidum fit q̄ñ ꝓsentat torteū. V Dōm ꝙ nō sudat: qz perderet in vsu ⁊ ꝓsumeret virtꝰ eius. Dōm ergo ꝙ humectatur in superficie sicut humectatur ferrū palea vel lapis tēpore humiditatū in aere: vel q̄ñ homo byat in eū. Ratio huius est. ꝓmo opz scire ꝙ cornu serpentum generatur quadā parte terrestri expulsa ad ptes capitis: ⁊ a. partib⁹ capitis extra. Scō ꝙ in partib⁹ capitis serpētes habent multū de veneno: signū qz si amputaſ eis caput q̄ñ vtimur eis extraz de expellunt venenum ⁊ hoc est in capite: ergo cornu bz de virtute veneni ⁊ ꝓximitatē cū eo. Tertio opz imaginar. ꝙ a venenis qui apponunt in mēsa in cibis ⁊ potibus aliqs vapoꝝ ꝓsurgit in aere vel mouet. ꝓpter aliq̄ ꝓximitatē ad cornu qđ bz virtutes venenosam. Stans ꝙ in superficie vapor iste cōrūpit ⁊ cōdensat: ⁊ sic apparet sudor. Ex qbus inferas ꝓmo ꝙ nō est actio ista identitatis sic veneno veneni. ſz similitudinis in forma specifica. Scō ꝙ si venenū illud esset reclusuz in bursa seruatoris nō manifestaret ꝙ B signū: sed opz ꝙ sit in mēsa vel loco in q̄ ifīciat aerē. Sed tu. dixisti lapide venenoso nō pōt aliqd resolui. Dōm ꝙ si inficiat aerē: non est mirabile. lapis enim preciosus quidā detentus in aere conforzat: ergo aliquod venenū eodem modo inficit aerem. Tertio ꝙ si

esset pria multū calā vel aer multū calidus nō ꝓmitteret aerē vel vaporē ꝓgelari: ⁊ nō appet tale signū in corpe vt dixit Georgius.

dub^m 6^m ¶ Sed dubitat quare ponit sup sal. Dicit Georgius vt humiditas salis reprimat siccitatē aeris que siccitas ꝓhibet vaporē venenū. ℣ Sed tu dic sal est siccū. Respōdet Georgi⁹: verū est virtualiter: tū in eo vincit ps aquea. sit. n. sal ex ptib⁹ aqueis ⁊ terreis: sed aq̄ vincit. Alr pōt dici ꝙ est forma specifica iuuās sicut turbit⁹ a zizibē.

¶ Similr necessariū est cauēti vt nō sit ois cautela ei⁹ in cibo dato ab alio: aut ꝙ in potu sumit tm̄: qm̄ fortasse accidit ei vnde nō existimabit: imo q̄q̄ ptingit vt cadat res maligna sicut lacerta ⁊ rutella ⁊ scorpio in eo qō decoquit ⁊ in vasis in qbus est vinū. pluruma nāq̄ venenosoꝝ diligūt odorē vini ⁊ currūt ad ipm ⁊ quādoq̄ morīuntur in cecubis: ⁊ quādoq̄ bibūt ex eo ⁊ euomunt in ipso: ⁊ ꝓpter hoc opꝫ vt caueant tecta ⁊ qō est sub arboribꝰ magnis ⁊ herbosa loca.

¶ Dat canones in cauendo a venenis ptingēter occurrentib⁹ ⁊ pꝫ.

¶ Sermo vlis ō venenis q̄ bibunt. Ca. 2^m. Decies venenosoꝝ sunt due. s. facies operatione suā cum qualitate que est in ipso: ⁊ efficiens cum forma sua ⁊ tota substātia sua.

¶ postq̄ superi⁹ docuit putidē: hic docet remouē nocumēta: ⁊ qr res ꝑter nām remoueri nō pōt nisi ꝑius cognoscat vt ꝑ regiminis acutoꝝ 3° cōmē. ꝓlo ℊ notificat spēs venenosoꝝ. Scdo ponit signū ipressionis venenoꝝ. ibi (Signficant.) Tertio ponit curā. ibi (Opꝫ.) ℣ pria in tres. ꝓlo distiguit spēs venenosoꝝ. Scdo ostēdit quō diuersificant in ipressiē sm diuersitatē coꝝ. ibi (Et ois.) Tertia ibi (Et scias.) ℣ pria i duas. Primo ponit diuersitatē venenoꝝ sm diuersitatē ꝓceptoꝝ qbus venena agunt. Secūdo ponit diuersificare spēs sm diuersitatē ei⁹ in qō agūt. ibi (Et primū.)

¶ Prima diuisio est ꝙ venenum vel operatur a q̄litate vel a forma specifica. Et primo ꝑsideradum ꝙ ꝫ rubrica dicat sermo vlis de venenis: nō ad alia que occurrūt possunt adhuc extendi.

dubū ꝑ^m ¶ Dubitat vr̄ venena operent a q̄litate. Q. nō: qr oē venenuꝫ vel dō medicina venenosa vel venenū absolute: sed vtrūq̄ opat a ꝓprietate vt Aui. 2° can. 4° cap. nō eni ponit opōnes medicine venenose vt venenosa est: nec venenoꝝ in fūma operationū que fiūt a calido frigido vel humido. Itē inuenit res frigidior opio vt aq̄ frigida: ergo debuit hic numerare. Itē lepus marinus nō videtur vltimo calidus. Itē occidit putrefaciēdo ergo aliqua ꝓprietate. Hoc idē auctoritate Gerardi sup viatico libro ꝑmo caplo de medicinis ꝑtis venenis ⁊ rōnib⁹ suis. Prima est qō operat a q̄litate pōt cognosci via rōnis: sed venena non cognoscunt via rōnis: sed experimēto: ergo a ꝓprietate. maior ꝑz de simplici medicina 4° ⁊ ꝑ^o. ⁊ Aui. 2° can. 3° cap. minor pōt sumi ꝑ tractatu cap. de tyriaca. ⁊ ꝓbat ꝑ qr solutiua cognoscunt experimēto vt Haly tract. 3° cōmē. 143. ℊ multo magis venena. Scdo rō si venena agerēt a q̄litate: tūc que magis distant in q̄litatib⁹ a corporib⁹ humanis magis agerēt ⁊ magis diceremus talia: ⁊ sic frigida essent magis venena q̄ calida: sed hoc est falsum qr tyriaca iuuat in calidis ⁊ frigidis venenis vt in morsu scorpionis ⁊ serpentū. ℣ In oppositū est Auicē. ⁊ Seraꝑ. cap. de medicinis liberatiuis. ⁊ Gal. inuit in 5° de simplici medicina. cap. 4. dist. in. q̄rto. in hoc est opio Gerardi ꝑdicta. ℣ Dōm ꝙ nomen veneni accipit dupl̄r. Uno mō large ꝓ oī qō pōt ad mortē perducere: ⁊ sic quedā operant a q̄litate quedaꝫ a ꝓprietate: ⁊ hoc mō loquit hic Aui. de venenis et requēdo: vnde loquit hic de frigida aqua ⁊ de vino: maxime loquit de operantibus a q̄litate portantib⁹ in liquore subito nocumētū sicut aq̄ frigida ⁊ ēt vinū. Alio mō accipit ꝓprie: ⁊ sic venenū ꝓprie accipit ꝑ eo qō operat a forma specifica: ⁊ hoc mō distiguit hic Aui. diuersas spēs venenoꝝ: qr quelibet illarū specierū operat a ꝓprietate. Propter qō ꝑsideradū ꝙ venena a specifica forma operatiua sūt [illegible] quoꝝ effectus ꝫ illa a forma specifica: tū pōt reduci in q̄litate: ⁊ illoꝝ operatio mutat a q̄litate ocpēdet ꝑfecta illi forme specifice sicut ꝓgelatio facta ab opio ⁊ iusquiamo reducit in frigiditatē: nō tn̄ absolute ꝙ uenuret a frigido: cū tunc aq̄ frigida ⁊ papauer magis faceret illud: ⁊ hoc inuit Auicē. cū dicit. ⁊ frigiditas stupefaciēs. inuit ēt gsaliter scdo can. 4. cap. vbi diffinit venenū. ¶ Cōsiderādū ꝙ i frigidāo ⁊ stupefaciēs. q. d. est frigidus nō absolute: sed stupefaciēs: ita ꝙ ibi ꝫcurtat ꝓprietas: ita ēt inflāmatio facta ab cuforbio pōt reduci in sui q̄litate. Sed ibi ꝫcurrit alia ꝓprietas: qr si nō: ita induceret istū effectū cōmestio ſynapis vel piperis sicut cuforbij: oia. n. sunt cala in ārto gradu. Et si ru dicis. diuersificant in manſionib⁹ saltē effectū illi ꝓpinquū faceret ⁊ tū piper sic est ingrediēs ꝑseruationez sanitatis vt Aui. 2° can. de pipere. vñ dixit Aui. iflāmās ⁊ calefaciēs: ⁊ Ď de q̄litatib⁹ primis. de secūdis ēt dicē possumus ꝙ oppilare ēt pōt reduci in grossitiē substātie vt plūbū vñ: tū in hoc facit ꝓprietas: multa enim reperiunt grossiora que nō oppilāt: q̄dā sūt quoꝝ effectū: ꝫ sit a forma specifica ⁊ pūgat illa q̄litas tū effect⁹ nō pōt reduci in q̄litate sic in napello: ꝫ eni sit multū calidū: mirabilia tū accidēria que inducunt ab eo nō pōt reduci ois ad q̄litatē ḡuis aliq̄ possint vt postea apparebit: q̄uis ℊ oia venena operent a ꝓprietate: tū q̄dā ducunt operari a q̄litate: q̄dā a forma specifica ꝓpter cām dictā. ⁊ ēt hoc innuebat Auer. in trac. de venenis. vbi loquēs de venenis calidis ⁊ frigidis. de calidis dicebat ꝓpter caliditatē mirabilē. de frigidis dicebat q̄litate frigida mirabili: ⁊ sic de aliis dicit: ⁊ qr venena operatiua a q̄litate agunt a forma specifica ideo medicine solutiue ibi ponunt ab Aver. in tracta. Item illa que operant a q̄litate calida. ℣ Et qbus apparet solutio ad ꝓtraria. ꝓmo ad Aui. Dōm ꝙ oia operant a ꝓprietate: sm quedā ēt ab vtroq̄. ℣ Ad Gerardū pꝫ.

¶ Et ꝓmū quidē aut est corrodens putrefaciēs sicut lepus marinus: aut inflāmans calefaciēs sicut cuforbiū: aut infrigidans stupefaciēs sicut opiū: aut oppilans vias anbelitus in corpore sicut plumbum vstuꝫ.

¶ ꝓmo ēclarat venena operātia a ꝓprietate. Scdo a q̄litate. ibi (Efficiēs.) ¶ Cōsiderādū ꝙ tāgit operātia dupliciter q̄litate. s. caliditate ⁊ friditate ⁊ siccitate vt plūbū: ⁊ tūc ē dubiū vtr̄ aliqō venenū sit occidēs hūiditate. ¶ Scdo q̄litate scda. s. oppilātia putrefaciēna ⁊ corrosiua. oppilo. n. est de scdis virtutib⁹ vt 2° can. 4. cap.

Dubū ꝫ^m ¶ Dices tu ipse distinguit venenū a q̄litate operās ꝑ venenū putrefaciēs ⁊ supra simplr posuit. Dō ꝙ supra large sumpsit q̄litatē hic magis ꝓpe: cū putrefactio nō fit a calo vt calin solū. ¶ Tertio tāgit q̄litatē tertij cū dic: vias anbelit⁹. medicinas aūt corrosiuas cauterizatiuas alteratiuas ⁊ erecticiuas dedit intelligi tū.

¶ Efficiens aūt cum tota substantia est sicut napellus ⁊ sicut albeleil qō dicit cē gūmi napelli ⁊ sicut cornu spice ⁊ sicut fel leopardi ⁊ que sūt illi similia: ⁊ hec sūt deteriora venena. Et iterū de venenis sunt que agūt super vnum ⁊ idem membrum sicut cantarides super vesicam ⁊ lepus marinus super pulmonem: ⁊ de eis sunt que agunt super totum corpus sicut opium.

¶ Docet venena opatiua a ꝓprietate ⁊ iterū ponit diuersas spēs venenoꝝ sm diuersitatē ei⁹ in qō agūt. No. ꝙ oia cōcāt in lesione cordis. Nō est: qr oia venena occidant ⁊ hoc nō fit nisi leso corde.

¶ Et omnis quidem qui interficit cum permutatione cōpletionis: aut cuꝫ putrefactione: aut cum aduentu super membruꝫ possibile est vt sit effectus post tēpus ꝫ putrefaciens: quāto plus remaneat in corpore tāto plus est effectus ei⁹ deterior. Et salus ex eo est cuꝫ resolutione accidente ei: ⁊ per illud qō succedit ei per sudorem ⁊ similia aut per curationem contrariam.

¶ Diuidit diuersitatē venenoꝝ sm diuersitatē ꝓportis in quo operant. No. ꝙ Aui. hic inuit diuisionē venenoꝝ. q̄dā cito ꝓducūt suū effectū sic venena subtilia ⁊ fortia. q̄dā tarde sic grossa ⁊ obtusa: sed diuersificant sm corpa sic dicēt. Alia diuisio quā inuit est ꝙ venenoꝝ q̄dā sunt quoꝝ [illegible] ⁊ durāt obtilitant in opēne vt venena frida. ⁊ q̄dā q̄ꝝ actio est tarda ⁊ si tardant iuuant i actiōe: vt venena putrefaciēna vt lepus marin⁹ cantarides arsenicū ⁊ filia.

¶ Dubitat vr̄ venenū putrefaciēs ḡto plus moraf plus ⁊ fortior agat. ℣ Q. nō: qr oē agēs i agēdo debilitat tertio de cōplexionib⁹ cap. 4. Scdo venenū pōt fudore cūari ⁊ vinci: ⁊ Ď est post tēpus. ℣ In oppositū est hic Aui. ⁊ Haly⁹ de simplici medicia ca. 1. dist. 4. ℣ Dico ꝙ hoc pōt intelligi ꝑ ꝙ absolute hoc faciat: ⁊ sic nō est verū. Scdo respectu venenoꝝ frigidoꝝ. frigida eni venena statiz calefiunt ⁊ perdūt virtutē sed putrefaciēna calefiunt: ⁊ ex hoc plus agunt. ⁊ hoc inuit Aui. cū dicit. ⁊ salus. arguens sic. Illud venenuꝫ mortans magis operatur qō nō cessat ab operatione nisi cūetur a corpore i sensibiliter a ꝑs sensibiliter: vel nisi curetur cū ꝫtia actione siue operatione. illud aūt mortās perdit operationem qō cessat ab agēdo manēs itus: ⁊ hoc ꝓpter caliditatē nāle quo ipsius operatio destruitur: sed venenum putrefaciens nō cessat ab operatiōe nisi euacuetur a corpore ꝛc. ⁊ hoc est difficile: venenū friditatē cessat per ꝓcessum caliditatis nāls in eo per solā alterationē: ergo ꝛc.

¶ Et scias ꝙ nocumentum narcoticoꝝ in complexionibus calidis ex parte est debilius ⁊ ex ꝑte est fortius: ⁊ quecūq̄ duarum fuerit dominans erit iudicii

ejusquantum

ei: inquantum eni cõplexio calida in corde resistit eis est cor effectꝰ debilior: ꝛ mgꝛz ipsa inuenũt in corporibus calidis substãtiõe substãtie fue frigide gratis ꝛ attractiõe per virtutẽ motus arterie. ꝛ attractio eaꝝ est apud constrictionem erit eoꝝ nocumẽtũ in corporibus calidis vehementius precipue: cũ ipsa sint contraria cõplexioni coꝝ. Et est simile vt sit ꝑmo in venenis calidis ille sermo iteꝝ: complexio enim calida resistit eis cum expulsione a corde ꝛ resoluit virtutem calidorum venenorum: sed arterie complexionis calide attrabũt ea: quare accidit sicut illud.

¶ Hic docet diuersitatẽ venenoꝝ in actiõe sumpta ꝓ respectũ ad diuersitatẽ cõplexionis. s. in calo vel in frigido. Et ꝓ hoc. Scõo infert qõdã. ibi (Et pp illud.) ℣ Prima in duas. Prio cõparat venena calida ad corpus calide cõplexionis vel frigide: inuenit operationem corpoꝝ: ꝛ ex hoc ẽt inuit operationẽ frigide cõplexionis. Et iõ videndum q̃ in hoie calide cõplexionis sunt aliqua ex quibus opatio veneni frigidi vigoꝛat ꝛ fortificat: ꝛ sunt aliq̃ ex ꝗbus debilitat. debilitat eni qa in eo est fortitudo caloꝛis: qz addit in virtute cordis: sanitas eni ꝛ fortitudo plus attinẽt caliditati: vt Gal. in lib. de signis cõplexionũ. alr vt Auic. 2ª primi. caꝑ. 3. doctrine 3ª. s. de signis cõplexionũ. ꝛ ex hoc est maioꝛ resistentia operationi veneni frigidi. Iz ex eo q̃ in eo corpore est virtus substãtiua venen: ꝛ motꝰ arteriaꝝ velocioꝛ ꝛ frequẽtioꝛ: vñ citius puenit ad coꝛ. ꝛ ex hoc actus veneni frigidi est fortioꝛ: ꝛ ꝓtrahitur sibi in qualitate. s. frigida. Sed in hoie frigide cõplexionis est debilitas caloꝛis nãlis: vñ fortificat actio veneni frigidi: qz nõ põt resistere: sed cuz hoc in ℔ veneno est actio debilis: ꝛ quodcunq; istoꝝ vincat dabitur iudicium ꝑm illud: ꝛ in isto statur experientie siue estimationi.

Dubᵐ 4ᵐ ¶ Ex hoc soluit dubiũ an venenũ frigidũ plus noceat hoi cale cõplexionis vel frigide vel ecõuerso. ℣ Dõm q̃ si hõ calide cõplexionis plus iuuat in resistendo veneno per fortitudinẽ caloꝛis ꝛ potẽtia virtuosam q̃ noceat per citã actionẽ: ꝛ hõ frigide cõplexionis plus noceat de defectu caloꝛis naturalis q̃ ꝛc. tunc plus nocetur hõ frigide cõplexionis a veneno frigido q̃ homo cale complexionis: quid aũt cõtingit de facto statur experiẽtie: videm⁹ eiz homines calide cõplexionis citius suffocari a venenis frigidis. ℣ No. q̃ ista dupler reperit. Prima apud constrictionẽ. i. attritio venen fit ertã confracta: sed in corpore calido cõfrangitur. Secũda apud cõstrictionẽ: ꝛ tunc voluit tãgere opinionez antiquoꝝ q̃ fuit q̃ arteria tũc attrahit cũ ꝓstringitur: cuius oppositus dicit⁹ in lib. de vtilitate pulsus: ꝛ in lib. de vtilitate ispirationis caꝑ. 2.

Dubᵐ 5ᵐ ¶ Dubitatur de eo qõ dicit: ꝛ ꝑcipue cũ sint ẽtia cõplexi coꝝ. ℣ Videt eni velle q̃ venenũ nocumẽtũ veneni fridi sit maius ꝛ vehemẽtius hoibus calide cõplexionis: qz sunt eis cõtraria. ℣ Sz ꝓtra: qz si sunt ẽtia: ergo frigidũ tardius ageret: sed per tardius agere vult Aui. q̃ diminuat de malitia. ℣ Dõm q̃ per istã vehemẽtiaz consideramus vehemẽtiã extraneitatis: ꝛ sic cõtrarietas facit ad hãc vehemẽtiam: qz cui magis cõtrariat illi magis est extraneũ. Secũdo vehemẽtiã. i. eueritate inductionis nocumẽti: ꝛ sic ẽtrietas diminuit de hoc: qz trãsmutat tardius ad ẽtiaz q̃ ad sitimdinẽ: ꝛ est simile cõparat venena calida ad corpora cõplexionis fride ꝛ calide. ℣ No. q̃ hic soluit questio alia de veneno calido cui plus noceat an corpori calido an frido. Et videt q̃ in corpore frido: quia in corpore calido est caloꝛ nãlis fortioꝛ ad resistendũ: ꝛ ẽt videtur q̃ minus noceat corpori frido: quia in corpore calido velociꝰ attrahitur ad coꝛ vt supra dcm̃ est. de hoc statur experientie: tñ videmus q̃ aer pestilẽtialis plus ipzimit in fortibus ꝛ iuuenibus.

Dubiũ 6ᵐ ¶ Dubitat. q̃re Aui. nõ dixit de causa sumpta ex ẽtate sicut sup in qõne de veneno frigido cũ plus noceat ꝛc. cũ venenuz calidum plus ẽtietur corpori calido q̃ frido. ℣ Dõm q̃ potuisset si voluisset aliter ꝛ melius: vt caꝑ. de signis cõplexionũ. Iz venenũ calidum sit simile corpori calido: non tñ citius calefacit corpus calidũ: ꝛ ℔ pp proprietatẽ que est fortis cũ cõplexione calida: ꝛ ideo ab ea nõ citius calefit coꝛ corporis calidi q̃ frigidi: dico calefactione venenosa: qz corpus calidũ plus resistit cũ sua proprietate: non tñ frigidum corpus citius infrigidatur ab hoc veneno frigido q̃ calm corpus. videas ꝓ hoc secundam Fen. caꝑ. Auicen.

Dubᵐ 7ᵐ ¶ Dubitat. vtrũ respectu vnius corporis citius iterficiat calm q̃ fridũ venenũ. Oꝛ calidũ qz calidi morbi plus sunt mortiferi q̃ frigidi. Itẽ Damascenus. Itẽ calm citius vadit ad coꝛ. Itẽ calm est qualitas plus actiua 6ª de accẽti ꝛ mo: do. caꝑ. 3. ꝛ 2ª de virtutib⁹ nãlibus. caꝑ. 4. ℣ In oppositũ. illud citius occidit qõ plus ẽtiat: Iz frigidũ plus ẽtiatur. ℣ Dicũt qdã q̃ vel datur sub dõ in qua possit occidere vel sub minori. Si scõo mõ dicunt q̃ venenũ frigiduz citius interficit: qz si frigidũ mozat corrũpitur: ꝛ nõ põt agere: sed calidũ nõ corrũpitur: imo fit petus ꝛ putrefactiuũ. Itẽ frigidũ occidit stupefaciendo calidũ resoluẽdo: sed moꝛs per resolutionem est tardioꝛ ea que per suffocationẽ. Si ꝑ mẽtem dicũt q̃ calidiuz citius: qz calidũ citius penetrat. ꝓma conclusio ꝑdicit sibi qz sub dõi minori qua possit occidere nõ occidit. Itẽ scõa rõ est contra scõam ꝓclusionem: qz moꝛs per suffocationẽ ꝛc. Dõm q̃ venenuz calidum cito interficit: qz citius agit ꝛ citius puenit ad coꝛ. ℣ Ad ꝓmã dõm q̃ Iz venenum frigidũ sit plus ẽtiuz: nõ tñ citius agit. ℣ Ad secundam dicendum q̃ aliqua moꝛs per resolutionez potest esse ita subita sicut per suffocationem.

¶ Dubitat. vtrũ reperiat venenũ occidẽs humiditate. ℣ Oꝛ nõ. qz Aui. nõ enumerat. Scõo qz res debilissime actiõis nõ põt esse venenosa: sed res ꝑ hũiditatẽ est actiõis ẽbilissime: qz est q̃litas maxime passua. 4. metheoꝛ. ter. cõ. 4. ꝛ 2ª ꝑmi de causis doloꝛis. Itẽ nõ elevat res frida uncta cũ humiditate vitra graduz 2ᵐ ꝛc. Mes. caꝑ. de phlio. ℣ In ꝓium est Aver. trac. de venenis. vbi dicit q̃ aliqua sunt venena per humiditatẽ mirabiliẽ sicut opiũ. Item Bilbertus vltimo caꝑ. de venenis. dicit idẽ Gal. ꝛ ꝑbat experiẽtia de quodã morso a serpẽte in somno qui cũ surgeret tract⁹ per manũ caro separata est ꝛ cecidit in terrã ꝛ ossa remãserunt denudata: ꝛ ℔ nõ fuit nisi ꝑ humiditatẽ. Itẽ argẽtũ viuũ est humiduz in quarto gradu ꝑm quosdaz. ℣ Dõm q̃ venenũ sumit large ꝑ oi eo qõ põt occidere siue cito siue tarde: ꝛ sic res ꝑ humidũ põt cẽ venend: q: pp dispõnẽ patiẽtis põt ꝑducere effectũ coꝛrupẽtẽ. Sed vtrũ illud sit virtute humidi ꝑ se vel frigidi non curemus ad prio. ℣ Scõo ꝑpie ꝓ eo qõ occidit ex vehemẽti trãsmutatione quã facit: ꝛ sic nõ qz humidũ est pauce actionis: sed qualitate ꝓiuncta alteri qualitati sic q: põt esse res humida viscosa oppilatiua: nec est ꝑpietas aduiuãs ad illud ꝑz de fungis. Ad rõnem ꝑz.

¶ Et pp illud dixit Gal. q̃ alfarfas ꝛ cristimo ipm cẽ napellũ: aut venenũ iterficiẽs: interficit hoiem ꝛ nõ interficit turdos: qm̃ ipse nõ puenit in turdis ad coꝛ nisi post spatiũ i q̃ ita passus est a corpe passionẽ post quã nõ remanet nisi passio ꝓuersiõis cibi. Et in hoie festinat ante illud pp latitudinẽ meatuũ ꝛ vehemẽtiã caliditatis ꝛ virtutẽ motuũ attrahentiũ arteriarum.

¶ Infert q̃dã. Scõa ibi (Inquit ꝛ fuit.) ℣ Prima in duas. Prio ponit sniam Gal. Scõo fundit. ibi Et dico.) ¶ No. q̃ venenuz in cõplexione cala plus nocet: qz cito attrahit. No. q̃ Gal. dicit 3ª de simplici medi. caꝑ. 1. dist. 4. de inisquamo. hic ℔ dicit Aui. de napello. vñ qdã dicũt q̃ Aui. nõ habuit bonũ textũ. vñ geqd sit Aui. non vult nisi sm q̃ Gal. dicat q̃ illud qõ est venenũ hominis siue calm siue frigidũ nõ est venenũ turdis ꝑ strictura viaꝝ. vñ ẽt dicit 3ª de cõplonibus caꝑ. 4. q̃ elleborus est cibus coturnicibus.

¶ Et dico q̃ iste est modus quidam. Veruz ꝓportionalitates iteꝝ inter virtutes agentes ꝛ patientes sunt ex eis que oportet considerari.

¶ Ponit suã sniam. Et primo ponit quedã aliaz nõ removẽdo modã Gal. Scõo ponit modũ eundẽ. Uel põt dici q̃ ponit aliũ. s. bcla rãdo et ꝛ removẽdo modũ Gal. ibi (Et vnde.) ¶ No. q̃ Auic̃ non vult aliud dicere nisi q̃ non sit alia via ad declarãdũ nisi ꝑ ꝓpietatẽ inter turdos ꝛ napellũ: ꝛ ꝑcedat cum Gal. 3ª de cõplonibus de coturnicib⁹ caꝑ. 4. ꝛ scõo can. de coturnicibus.

¶ Et vñ sciuit q̃ alfarfas sit venenũ ꝑ cõparatõez ad cõplonẽ latã q̃ est aialis absolute ꝑ ipz firmat: ita vt sit interficiẽs cũ figit in hoie nõ interficiẽs cũ nõ firmat in turdis: fortasse eni alfarfas nõ est venenũ ꝑ cõparationẽ ad cõplonẽ turdoꝝ. Et si nõ ꝓueniret in cibũ vel nutrimẽtũ: ꝛ ꝑueniret ad coꝛ coꝛ sicut ipm ꝑuenit ad coꝛ hois cũ velocitate non interficeret.

¶ Hic ponit istũ modũ declarãdo magis: ꝛ removẽdo modũ ꝓfirmatũ Gal. Scõo fundit modũ ꝑmissum. ibi (Fortasse.) ¶ Et dicit vñ sciuit Gal. q̃ napellus est venenũ ꝛc. cum figitur. s. virtute: qz cito trahit qualiter suggit. No. q̃ Aui. ipugnatio format sup vno famoso passu q̃ ẽ. Notitia formaꝝ specifice aꝝ est experimẽtalis. ꝛ põt sumi. 4. de simplicẽ. 4. dist. 3. cũ dicit q̃ forma specifica segt diuersitatẽ mirtionis elementoꝝ: ꝛ hoc non põt sciri a ꝑncipe inuitur 9ª de simplimedi. caꝑ. 2. ꝛ 3. ꝛ 6. cuiusdez ca. 1. ꝛ ab Aver. in libro de viribus cordis. caꝑ. 4. trac. 2. ꝛ 5. colliget. ca. 21. ꝛ ꝑmo canꝑice cõmen. 31. ꝛ 5. can. ca. de tyriaca. Dicit ergo si napellus est venenum per comparationem ad cõplionez aialis absolute. ergo hoc per experimẽtum est notum. Sed si experimentum est q̃ occidit omne aialita q̃ in vnaquaq; specie aialis sit facta experientia: q̃ interficit turdos. sed hoc ẽ falsuz: imo a ꝑpietate bz q̃ hoc occi-

dit turdos.forsasse enim si peruenirent ad eos nō interficerent.t dicit fo:tasse.q; et illud est dubiū qō nisi experimēto sciri potest.

¶ Jngt.t fuit q̄dā annus suscipiēs in ꝓncipio rei de napello rē paruā:deide nō cessauit vti eo donec assuefacta eo nā t audacter vsa est eo t est nihil nocuit ei.

¶ Et dictio ifert sniaz Bal.Scōo sniaz Ruffi.ibi(Et dico.) No.q isti sermones pñt reduci ꝯ Bal.affirmādo modum Aui.vt arguat sic.sicut se hz venenū respectu cōplexionis humane cōparatū ad vnum hoiem:ita se hz venenū respectu cōplexionis aialis absolute cōparatū ad vnam spēm aialis:sed ita se hz venenū respectu cōplexionis humane qō cōparatum vni homini nō dicitur q nutriat:q; trāsit tarde:t ꝓmutet:q; tūc iste hō nō erit venenosus: cū tamē iste homo interficiat alios hoies:ergo est ꝓp aliq̄ cāz.s.ꝓprietatem:q; nō fit illi bonum vel illi aiali venenum.

¶ Et dico hoc.t dixit Ruffus q nutrita fuit puella cū veneno vt interficeret̄ per cā reges q cuz ea cōueniret.Et q ipsa in cōplexione sua cōsecuta est ꝓsecutionem maximam:ita vt saliua eius interficeret aial t nō appropinquaret eius salue gallina.

¶ ꝓnit suam sententiam t Ruffi.

Dubiū 9m ¶ Dubitat.vtrū sit possibile aliquem hoiez nutriri veneno.¶ Qz nō:q; hz rōnē ꝓnā cibo.Scōo nutritio fit p actū assimilatiōis:sed venenū nō pōt assimilari:q; ꝓnū est t ledit tē.¶ Oppositū è Aui. hic t Bal.3° de simpli ca.1.dist..4.t Rasis.20.ꝓnic.ca.2.q quidam ethiops qui voluit occidē reges tē.¶ Rāsio cōis. venenoz quedā a q̄litate quedā a ꝓprietate.Si a q̄litate alia cala alia frigida. Si calida nō pñt nutrire:rō q; plus ledūt t putre faciūt sic cātarides t lepus marinus.Si frida vel sunt cū mā incōueniēti vt lapides t metalla t sic nō nutriūt:q; opz q fit aliq̄ ꝓportio passibilitatis in nutrito.Uel cū mā ꝓueniēti vt plāte t semia vt iusquamus t solatrum pñt pfecte assimilari vel imperfecte:t sic nutriūt:qa possūt pati:t quanto magis patiunt remittit cox frigiditas p quā ledebāt:t sic possunt nutrire qō nō ꝓtingit de calidis.Si aūt sint talia a ꝓprietate sic possunt nutrire nō corpus respectu cui° est venenū:sed qdā alia. Jsta ꝝba nō sunt multum clara in scōa ꝓclusione. ¶ Rāsio scōa Dyn.q pñt fieri alique būditates corrupte.¶ Cōtra.q illa corpora poterunt ex eis nutriri.¶ Alia est rāsio Auer.7. colliget.ca.2.qui dicit q ipse est q venenuz nutriat:t ꝓbauit ꝑ in lib.de tyriaca.argumēto demōstratiuo tali. Ex tens latitudinē boiuz nō est bō:nutritus veneno qō occidit ex tit latitudinem hominū:q; alios occidit:ergo nō est bō.¶ Aliter dōm vbi ꝓsiderādū q est ꝼmo de veneno a forma specifica t a q̄litate.¶ No.2° q venenū nutrire intelligit dupl̄r.ꝓmo q fit potus t cib° t sic è falsum:q; necessario tāta q̄ntitas interficeret.Uel q nutriat cibis cōsuetis t paulatine recipit de veneno t assuefiat sic t sic est verū. Et modus est ꝼmo:q; assumit ita paꝛ de veneno q nō posset occidere.nā parua q̄ntitas medicinaꝛ malignaꝛ nō occidit.3.de simplici.cap.1.dist..4.t in cōmēto.17.pticu.2.l.Ubi cibus.t illa venena paulatim alterabūt cōplexionem:t tū eā nō ducent extra latitudinē humane cōplexionis t sic fit habitus:t hoc itellexit cū dixit. in cōplexione ꝓsecuta est ꝓsecutionem maximā.Alius modus est ꝓprietatis.¶ Sz tu dices qūo fuit educata puella tē.¶ Dōm q a casu vel q fuit expta plurib°.¶ Scōo ꝑterea de facto pz q; arbor per trāsplātationē de venenosa fit nō venenosa t ēꝯ:vt Bal.6.de accēti.cap.ꝑ.t 2° alimēto.cap.34.ergo nutrimentū venenosum pōt nutrire plātā vñ fit venenosa. Jtē tot sapientes non debēt dici mēdaces qui dixerūt istā mulierē nutritā napello.¶ Tertio q rationē:individuū humane spēi per assuefactionē pōt peruenire ad gradū cōplexionis vel dispōnis quā si subito acqreret ipse vel alter moreret:ergo individuuz humane spēi pōt aliqui venenose rei assuefieri.¶ Cōtra.q; sicut paulatine assuefit ad illō qō est mortiferū:ita ad illud qō est ex latitudinē humane spēi.Dices tu nō est similē:q; vna est actio qualitatis:t alia est actio ꝓprietatis.¶ Dicēdū q ꝼmo est actio cū acqsitiōe graduū quos ex toto tollat latitudo cōplexionis.Scōo sic.Si individuū spēi būane pōt viuere cuz veneno intrinseco aliquo tēpore vt bōs antrace t febre pestilentiale que sunt venena pessima:ergo cū veneno extrinseco. Tertio cū mēsura cōplexionis cū qua stat forma cū ea stat ꝓ tunc vita. Quarto:agēs qō in certa q̄ntitate iterficit i minori nō facit illud. ¶ ꝓz ergo ꝼmo q mulier pōt nutriri napello.Scōo quare est q mulier plus nutriri pōt napello cū nō sit strictaꝛ viaꝛ. Tertio ne cū ea fiat coitus.Quarto q iste venenatus occidit alios:q; subito occurrit.Quinto q ex generatione pōt inueniri hō in tām extrema cōplexione q alios occidit.¶ Ad Auer.dōm q nō est ex latitudinē:imo inter ꝼm extrema.¶ Sed tu dices alia aialia vt galline nō sunt venenosa ex vsu scorpionū.¶ Dōm q ibi est ꝓprietas. ¶ Uel dōm q si galline cōtumarent vium venenoz q fierent venenose:t ideo Rabi moyses docet cibare pullos bonis cibis.

¶ Significationes speciez venenoz. Cap.3m.

SIgnificantur quandoq; per ea que eueniūt in corpore de egritudinibus.

¶ Supra notificauit spēs venenosoz:hic 2o signa.Et primo signa per q cognoscit spēs venenosoz.Scōo p que cognoscit mors.ibi(Cū incipit.)¶ primo ponit signa ſm diuersitatē specieꝝ venenoz.Scōo signa ſm diuersitatē modi accipiēdi.ibi.Et q̄nq; signant ¶ ꝓria in duas.¶ ꝓio docet vñ ista signa sumant.Scōo exequit de eis.ibi(Nam.) ¶ No.q sicut in egritudinib° apparet accītia sumpta a qualitate mutata t actione lesa ita in venenis:ideo sicut egritudines permutāt cēntū opōnes t q̄litates:ita t venena.Scōo q; reperiunt egritudines de mā venenosa faciente accidentia sicut venena:vt patet de multis.

Dub^m 8^m ¶ Dubitat.vtrū in nobis possit generari venenū.¶ Qz non:q; aut er ꝑte mātis maturatiue:t hoc nō:q; virtus in aiali est posita ad salutē.3.de crisi.8. ca.t vt ꝺicit.2.de ꝺiuitiis° nālib°.4.ca.tē.¶ Oppositū sumitur ab Aui.in vna exp̄one per illa que eueniūt in egritudib°.l.venenosis. ¶ Dōm q res similes veneno.l.exterior possunt generari in nobis ꝼmo:vt tertio de interio.7.c.aucto. Labet alr Taly:7.6.de interioribus.de passionib° matricū.cap.4.t Auer.3 colliget.31.cap. vbi sic:qñ vulua fuit creata. Jtē mā antracis è venenosa. Haly. trac.3 regni.155.cōmēto. Jtē venenū vel operat a q̄litate: t b fit in nobis vt humor infrigidās multū t cōburens t putrefaciēs.vel ꝓprietate:t hoc etiaz ps in antrace.¶ Ad oppositum dōm q ex parte matricie relate ad partem.¶ Uel dicēdum q natura nāliter operans non facit venenum sed extraneata bñ potest facere.

¶ Flaz si eueniat simile mordicationi t incisioni t punctureꝰ t corrosioni scit q venenū est de gñe medicinaꝝ acutaꝝ caliꝺaꝝ mordicatiū sicut arsenicū t almusell t argētū viuū extictū.Et si accidit iflāmatio vehemēs t exuberatio sudoris t rubedo oculi t angustia t sitis significāt q est venenū ꝓp caliꝺitatē trīs sic cuforbiuz.

¶ Exequit de signis.¶ primo que operant a qualitate.Scōo a forma specifica.ibi(Et si nō.)¶ prima in duas.¶ ꝓio caliꝺoz. Scōo frigiꝺoz.ibi;Et si accidit. ¶ Et almusell dicit Aui.q ignorat.

Dub^m 2^m ¶ Argentū viuum.Cōtra.q; ponitur frigiꝺū supra.¶ Dicendū q loquitur in exēplo.Uel dōm q loquitur extinctū.i.sublimatum.remanet enim vis sulphuris vñ est caliꝺum t siccuz.Et ita Auicen. mens vt infra:t secūꝺo can.cap.de argento viuo.¶ Sed tu dices quare nō facit mētionē de siccis.Dicēdum q dedit intelligi humiꝺa per frigiꝺa:t sicca per acuta t corrosiua trīs siue mordicatiōe: quia vt supra dictum est in oiꝺus contingitur ꝓprietas.

¶ Et si accidit ꝓfunditas somni t stupor t frigus significat q venenū est de genere narcoticorum.

¶ ꝓnit signa veneni frigiꝺi:t patet.

Dub^m 3^m ¶ Dubitatur qō venenuz sit deterius an qō opat a q̄litate an a ꝓprietate.Qō a qualitate q; q̄litas fortius agit cū actio reꝺucat in qualitatē 4° metheoroz.text.cō.1.t.2.Scōo de complexionib°.t ꝑ de virtutiꝺ° nālib°.cap.2.Scōo venena que nō pñt ꝑuerti sunt deteriora vt putrefactiua a forma specifica:talia ꝑuertunt vt ō puella nutrita napello.¶ Jn oppositū est Aui.Dōm cū Aui.rō est:q; illa parua ꝺesi agūt.Scōo q; nō ꝓcipiūtur cū sumuntur sicut illa q operantur a qualitate. Tertio q; nō sic ꝺebēt remeꝺia in ꝓpriis. Quarto q; corrūpunt humoꝛes ad venenū.Quinto q; ꝺiant formalitati vite siue sanitati siue ꝓportioni nostre.Sed agēs a q̄litate ꝺiatur multuz vite siue cōplexioni.l.q̄litatiꝺ° nostris.¶ Alig tñ ꝺicūt q forsan aliqō venenū a ꝓprietate est minus maligniū q̄ꝺā veneno a qualitate.Dicēꝺū q aliō est fortius agere:t aliō in pe° trāsmutari.¶ Ad aliud dōm q pōt ꝑuerti modo predicto.

¶ Et si nō apparet nisi casus vtutū t sudor frigiꝺus t syncopis:tunc est de venenis que contraria sunt reb° cū tota substantia t est deterius eorum.

¶ ꝓnit signa operationum veneni a forma specifica.

¶ Et q̄nq; signant ꝓ odores aut odoꝛē corpis totius sic̄ sensibilitas odoris opꝰ in eo q bibit ipz:aut odoꝛē mēbri ei° sic̄ odoꝛ oris cū bibūtur venena putrefaciētia sicut lepus marinus t alfrasatū t cantarides.

¶ Nota q vbi ꝺicit cantarides potest exponi per feroꝛez oris vel per seroꝛem eius qō egreꝺitur per vrinam.

¶ Et q̄nq; signant ꝓ vomitū.nā cū cuomit venenum nō elongat quin vinus cadat super substantiā eius qō

in pom

in potu datū fuit de eo: aut cognoscatur per odorez: aut per sapozem sicut cadit vīus super lytargirum ⁊ gipsum ⁊ super sanguinē cōgelatū ⁊ lac coagulatū: et simil' opium cognoscit̄ per odorem ⁊ lepus marinus ⁊ rane per abominabilem saporē. Signa mala.

¶ Hic ponit signa a vomitu.

¶ Cū incipit ei q venenū sumpsit supuenire syncopiz ⁊ pmutat̄ ei⁹ pupilla ⁊ occultat̄ eius nigredo: tunc non sperat̄ euasio: ⁊ sil' si rubeāt oculi eius ⁊ egrediat̄ lingua ipsius. Et casus pulsus ⁊ sudor fridus est signatio mala ⁊ in huiusmodi dispositione parum viuit.

¶ Ponit signa cū q̄bus ꝓnostic̄at mortē in ꝓpinquo q̄n stati morietur: q̄ calidum volat ⁊ resoluitur sursum tendēs: ⁊ video sursz mouet oculos: vt Ari. 4. ꝓblematū primo ꝓblemate.

¶ Canon curatiōis ei⁹q i potu sumit venenū. Ca. 4ᵐ.

OPortet vt nō moriat̄ imo ꝓperet cū sentit ipz ante q̄z virtus eius pambulet in corpore ⁊ bibat aquā tepidā ⁊ oleū sisamin' aut oleū de olivis ⁊ euomat ⁊ queniat in ꝑ ad vltimū q̄z tuz pōt. Et melius q̄dē est vt in ea sit virtus alumis ⁊ bauracb. Et q̄q̄z admiscent̄ cuz oleo litum ⁊ adepe anseris. Et diligit̄ vt sit illud q̄ ipse bibit ad vomendū ꝓp boc ⁊ alia: aqua plurima ⁊ cibi plurimi: ipsi enī lz nō euomant̄: tñ q̄q̄z frangunt venenū ⁊ superant ipm: ⁊ cū vomuerit q̄ possibile est ei: deide bibat lac plm q̄n ipm frāgit nocumētū veneni. Et nō est malū si euomit ipm iterꝫ vt bibat decoctionez semis vitice cū butyro cocto ad expellendū venenū vomēdo ⁊ solutionē faciēdo deide bibat lac. Et butyꝫ crudū est melius lacte. Et iterꝫ decoctionez seminis lini: ⁊ similiter vinum dulce cum adipe anseris liquefacto: ⁊ similiter aquam cineris lignorum vitis.

¶ Ponit cañ. curatiōis venenoz q biberūt venenum. Et ꝑ hoc facit ponendo aliquas medicinas. Scdo in q̄dā ca. ponit multas cōes ad venena ibi. Et sunt medicie) V ꝓpria in tres. Primo ponit curā ḡnalē magis. Scdo minus. ibi (Cumq.) Tertio assumat. ibi (Et ad sūmū. V Primo ponit curā ꝑ medicinas. Scdo ꝑ somnū ⁊ vigilias. ibi. Et opz. ¶ Nota. qꝫ ꝓmū q̄ ḡnaliter in venenis ebibitis intendit ad expellendū cū vomitu. Primo ꝑ ponit cañ. curationis cū vomitu. Scdo ostendit q̄ q̄q̄ opz ei ꝓsterizare. ibi (Opz vt sequatur.) Tertio ponit multas medicinas simplices ⁊ cōpositas in gb⁹ vt multa ꝓprietas. ibi (Et si tibi [illegible]. ¶ Nota q̄ [illegible] mal tas medicinas vomitiuas: tñ medic⁹ dz diuersificare sm spēs venenoz: in calido enī ⁊ sicco ꝓuenit lac magis: in frigido aqua cineris vitis: ⁊ sic̄ dicet̄ post' aqua tepida videl' cū bonū vomitiuū. ¶ Nota. qꝫ boc ⁊ alia iuuatiua: vt qa frangitur virtus veneni.

¶ Et opz vt sequant̄ vomitū clysteria ꝓprie q̄n sentit̄ defectus lesionis ad inferiora. si autem fuerit cōmotio supra illud vtatur eo quod facit vomere ⁊ soluit ⁊ non dimittatur potus lactis.

¶ Ostendit quomodo oporteat clysterizare.

¶ Et si tibi nec̄uz fuerit vt i potu tribuas ei vbi gra tyriacā de terra sigillata fac: ipsa enī z adiuuat corp⁹ ad expellendū venenū: ⁊ ꝓprie cū i potu dat̄ i ꝓncipio rei: ipsa enī fac̄ euomē venenū sic̄ ē cui⁹ descriptio ē: bacc̄ lauri auf. ij. terre sigillate auf. ij. ⁊ circos ꝓficiatur cū oleo. Et sit dosis ei⁹ auellana vna. Et iterꝫ carpobalsami byssopi sicce: semis napi syluestris: pipis albi ⁊ nigri: pipis lōgi acori anisi petrosillini assari cymini carmeni: semis iuigami albi: oiuz ana auf. iij. spice floris ignāti ambor ana auf. v. cassie. ʒ. xvij. āmomi croci ambor ana auf. vj. ꝓficiant cū melle ⁊ det̄ in potu

q̄ti est faba romana. Et sumere in potu terrā sigillatā: sicut ipsamet est cū vino facit illud. Et existimauerūt q̄dam q̄ cū in potu sumit̄ stercus galli in dispōne stat ⁊ facit euomere venenū. Et ex eis q̄ in potu dant̄ iterū sunt succus prassij ⁊ folia cāne ⁊ celtica ⁊ semen bancie ⁊ castoreum ⁊ anellane ⁊ ficus ⁊ rutba. Et de illis q̄ laudata sunt in boc caplo est vt in potu det̄ gallani fendi pōdus. ʒ. iij. ⁊ myrre. ʒ. i. cū vino dulci.

¶ Ponit quasdā alias medicinas simplices ⁊ cōpositas in gb⁹ vt et multa ꝓprietas: ⁊ bz ꝓcs tot quot medicinas ponit.

¶ Et q̄n post vomitū accit̄ iflāmatio vehemēs: tūc da ei i potu aquā nivis ⁊ oleū ro. ifridatū ⁊ vomat cū ℔.

¶ Ostendit quid est fiendum post vomitum.

¶ Et opz vt non dormiat omino ⁊ non dimittat se ipsum taliter vt dormiat: imo opz vt cuigilare ipz faciant eum ⁊ rideant ⁊ clament in circuitu eius.

¶ Ponit regimē ꝑ somnū ⁊ vigilias: nō q̄ redit venenū ir⁹ ex sōno.

¶ Cūq̄ manifestat̄ ei forma ⁊ cognoscit venenū curet̄ oē venenū cū eo q̄ dī in suo caplo. Et hec q̄dē manifestatio fit sm duos modos. Quoꝝ vnus ē vt cognoscat̄ cui⁹ gñis sit venenū. Et scdus vt sciat̄ cui⁹ spēi ipz sit. Exēplū ꝓmi est vt sciat̄ q̄ ipm est ex iciturie acut̄: quare curet ipm cū eis q̄ sunt sic̄ lac ⁊ butyꝫ crudū et feludē currēs factū cū oleo amigdalio: aut butyro cocto ⁊ cū oi q̄ frāgit acuitatē. Aut sciatur q̄ ē ex iflāmāt̄ib⁹: q̄re ifridet̄ cuz cāphora ⁊ aq̄ ro. ⁊ aq̄ coriādri ⁊ q̄ sunt filia illis. Et oia illa sint ifridata cū nive ⁊ cū plastrent̄ mēbra ei⁹ ꝓncipalia cū eis q̄ sūt sic̄ altbaleb ⁊ alia: ⁊ renouet̄ sup eū infridatio in oi hora. Et ex eis que ꝓferūt bō valde ē lac vaccinū de q̄ factū ē butyꝫ infridatū. Et si idiget flōmia flōmet̄. Aut sciat̄ q̄ ipm est ex stupefaciētib⁹: q̄re administrent̄ ea q̄ sūt sic̄ tyriaca ⁊ medicamē de ala ferida in vino puro: ⁊ simil' alia. Aut sciat̄ q̄ est ℥ū ꝑ subam: q̄re curet̄ cū mitridato ⁊ tyriaca: ⁊ medicamie muschi ⁊ bezard: ⁊ vtatur carne ⁊ vino: ⁊ admittet̄ egro odor aromatū ⁊ cuēt̄ loc⁹ ad quē vadit cā mozandi ⁊ iduat̄ vestib⁹ aromatizatis ⁊ sternutet ⁊ fricet̄ os stomachi ei⁹ ⁊ fustet̄ in os ipsi⁹ ⁊ tēdant̄ capilli ipsi⁹. Cū aūt cognoscit̄ species veneni curet̄ cū eo q̄ ipsi ꝓpriū est de illis que dicemus. Et ad sūmū ex medicinis que bibunt̄ cā venenoz: aut q̄rit cōfractio acuitatis veneni: aut resolō substantie eius sicut ex lacte ⁊ albezabar. Aut q̄rit ꝑ eas exitus substantie eius sicut per terram sigillatam. Aut queritur oppositio qualitatis eius: sicut potare allium in vino ad illum quē pupugit scorpio.

¶ Magi i spāli. Et ꝑ pōt q̄dā diffinē. Scdo exeḡ illā. ibi (Exēplū ꝓme.) Et bz ista tres ptes. Primo ponit cañ. cognoscēdi cui⁹ gñis sit venenū. Scdo cui⁹ spēi. ibi (Cū aūt.) Tertio assumat. ibi (Ad sūmū.)

¶ Medicine cōes ad venena. Cap. 5ᵐ.

SUnt medicine que ℥ie sunt veneno q̄re nō pmittūt ipm quenire ad cor ⁊ sunt sic̄ tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ albezabar ⁊ que sūt expta: ⁊ terra sigillata ⁊ tyriaca facta ex ea: ⁊ tyriaca diatesseron. Et dixerūt q̄dā q̄ flos oleādri ⁊ folia ei⁹ liberāt a veneno. Et dī q̄ gen⁹ iuniperi i hac re nō ē par. ℞. aniuden ⁊ radicis ei⁹ ambor ana. ʒ. i. ⁊ sceba armene ʒ. ij. ꝓficiant cū melle ⁊ det̄ in potu cum aq̄ maloz. Et medicamē ex eo factū ē vltimū. Et radix buchoma-

rien qñ potaf cũ vino ⁊ calameto itez:⁊ semen napi. Et itez agarici.z.ij.cũ vino. Et capil' veneris ⁊ malue ⁊ semẽ ei⁹ ⁊ folia ipsi⁹ itez:⁊ cinamomũ ⁊ medulla leporis cũ duab⁹.ʒ.aceti ỽ vino aut ỽ castoreo aũ.ʒ. cũ.ʒ.ij.olei oliue ⁊ abrotani. Et itez sumaf aq̃ albasce expssa ⁊ def in potu. Et semen baucie ꝓprie cretensis ⁊ asa ⁊ decoctio poly ⁊ decoctio siselcos. Et semẽ arboris mirabile ẽ. Cõpositũ.ℨ.semis napi syluestris ⁊ castorei ⁊ foliox arũdis:oiuz ana ptẽ vnã:pulpe colloquintide triplũ oium def in potu ex ea auicllana magna. Et res quarum operationes ꝓportionantur cuz proprietatibus in eis sunt sicut illud qỽ dixerũt q̃ caro danule syluestris mũdificata salita est de fortioribus medicinis ad expellenda venena.

¶ ponit multas medicinas que cõeo sunt ad venena ⁊c.

¶ Summa prima de venenis congelatorum ex mineris ⁊ aliis:Cuius capl'a sunt.ij.

¶ De lapide armeno. Cap̃.p̃m.

Dixerũt qdã boiuz q̃ i lapidib⁹ ẽ lapis venenosus similis cozallo ⁊ q̃ pondus ertc.ʒ.j.ex eo est interficiens. Et inuenimus ipsum in venenis veris que operantur a tota substantia sicut napellus. Et dixerunt q̃ cura eius ẽ cura napelli ⁊ medicine magis iuuatiue sunt albezard.

¶ Hic ỽtermiat i spãli de venenis ibidẽ. Jsta ãt venena sunt modoz diuer soz.s.alia ex mineris ⁊ eis ãneris:alia ex plãtis:alia ex aialib⁹. Scõ ibi(Napellus.) Tertia ibi('Doz venenoz.)ꝓia i tot ãt sunt talia venena:⁊ in sũma sunt.ij.z.ibi(Argentum.)

¶ De argento viuo. Cap̃.2m.

ARgentum qdẽ viuũ plurimi qui bibũt nõ leduñt eo. Egredif enim cũ dispõne sua per interiorẽ regionez. Alt vo ei in cuius aure funditur argentũ viuũ accidũt dolor vehemẽs ⁊ cõmixtio rõnis:⁊ qñq̃ perducit ad spasmum ⁊ sentit grauedinẽ vehementẽ illi⁹ lateris. Et qñq̃ pducit ad epilaz ⁊ ad apopliaz ꝓpter lesionẽ subẽ cerebri cum frigore eius ⁊ cõmotione ⁊ pmutatione ipsius.

¶ Et ibi ỽtermiat ỽ argẽto. Et p̃ ỽ accñtib⁹ q̃ sequunf ex assũptiõe ei⁹. Scõ cura ei⁹.ibi(De bona.) ꝓio accñtia q̃ sequunf argẽtuz viuũ sicut est. Scõ argẽtũ sublimatũ.ibi(Extinctum autem.)

¶ Nõ leduntur. Cõtrariũ ponit 'Halya.4.practice.penul.ca. Di cẽdũ q̃ nõ multũ leduñt. s. sicut si ponaf in aurẽ. sed in trãsitu ỽscẽsu faciat dolorẽ. etiã 'Hal ya. Rab.8.Almã.cap̃.1.dcdit symte quaz habebat nõ fecit sibi aliq̃ ỽ nocumentũ nisi colicã. signũ qz mordebat sibi vẽtrẽ. vel nõ leduñt cũ ꝓtigit exire p̃ vẽtrem dolor vehemẽs:qz aurus est mẽbrũ sensibile multum vt sine cõmotiõe soluat ꝓximitatẽ ⁊ faciat dolorem:⁊ silr permixtionem rõnis.

¶ Extinctũ ãt ⁊ sublimatũ vl subtiliatũ ẽ malũ nociuz icisiuũ ex q̃ accidũt accñtia silia accñtib⁹ ei⁹q̃ bibit lytargirũ ex pũctura ⁊ torsiõe iteslinoz ⁊ vambulatõe sanguinis ⁊ grauitate lingue ⁊ grauedie stõchi ⁊ apostematur corpus eius ⁊ retinetur vrina ipsius.

¶ ponit accñtia sequentia ad argentũ sublimatuz.s.per sublimationẽ vel subtiliatũ:qz penetret per sublimationẽ siue extinctõez:⁊ ideo ez fit frigidũ potest incidere sicut aliqua res acetosa.

¶ Cura. De bona curatiõe post vomitũ ⁊ ea que currunt cursu eius est vt in potu detur de medicinis que sunt sicut myrre põdus.ʒ.iij.in vino:⁊ tribuatur in potu cum aqua mellis vice vna post aliã. Et itez fiat clystere cum ea cũ baurach:deinde cõsequenter post illud adhibeatur curatio rasure ⁊ clystere eius cũ ꝓsoratione cordis itez cum medicinis cõmunibus.

¶ ponit curã. Et primo qñ bibit. Secõ qñ mittit in aurẽ. ibi(Cum autem effusum. ¶ No.q̃ Aut. intendit ad quatuor.s.ad eductionem cum vomitu ad remissionez siue malitie ad accidẽtia. sed do lotem cum aqua mellis:⁊ ad excoriationem ⁊ ad cor.

¶ Cũ aũt est effusuz in aure:opz tũc vt surgat sup pedem vnũ ⁊ saliat super partẽ illã cũ inclinauerit caput suũ:q̃ plurimũ possibile est ei declinare:⁊ ꝓprie quãdo suspendif per manuz que est in latere alio ab aliq̃ re:⁊ silr qñ cõmouef sup illã ptẽ. Et ille q̃ vult colligẽ ipz cũ radio plũbi itromisso i aure ⁊ iuenit argẽtũ viuuz cũ eo suspẽsuz ẽ errãs:qñ argẽtũ viuuz qñ ẽ i illo loco ⁊ q̃ ꝓpiqui⁹ ẽ ei nõ idiget paties nisi vt ꝓcuraf ⁊ saliat tm̃:⁊ si fuerit ꝓfundus q̃ in illo loco non fit inuamentũ per illum stilũ ⁊ non peruenit ad ipsum.

¶ ponit curã qñ i aurẽ mittif. Et p̃ B. z⁹rem ouer Halyab.⁊ Rasi. modũ curãdi: positũ caplis allegat. ibi(Et ille q̃ vult.) ¶ No.q̃ si est aliq̃ via ꝓcordie ẽ:qz aut aurẽ ẽ mũda:⁊ tũc non valet cura cuz stilo. vl ẽ supfluitatib⁹ plena retinẽtib⁹ mimã ptẽ ar. vnu:⁊ tẽ valz.

¶ De lytargirio ⁊ limatura plumbi. Cap̃.3m.

ACcidit ei q̃ bibit lytargirium vt apostemef corpus eius ⁊ grauef ligua ipsi⁹ ⁊ retinentur ei⁹ vrina ⁊ stercus:⁊ fortasse nõ retinef stercus:imo superfluit fluxus vẽtris eius:⁊ sentit grauitatem in stomacho suo ⁊ suis intestinis:ita vt quãdoq̃ egrediaf anus ⁊ perueniat ad rasurã ⁊ fit in supremo eius inflatio ⁊ exit in ventre eius quasi glandula lapidea ⁊ fit color eius plũbinus ⁊ constringitur anhelitus ipsius:⁊ fortasse prefocaf:⁊ quandoq̃ accidunt cum eo accidentia ileos:⁊ fit color corporis sicut color plumbi ⁊ similiter limatura plumbi.

¶ ꝓio ponit accñtia lytargiri. Secõ limature plũbi. ibi(Et silr.) No.q̃ lytargiriũ fit ex plũbo vso ⁊ fortiter frigit ⁊ aḃat pp̃ corruptionẽ ⁊ sectionẽ quã facit i sanguinez granaf ligua. s. siccitate ⁊ stupiditate. vrina ⁊ stere⁹. ⁊ possibile ẽ q̃ cõprimẽdo supfluit fluxus. anus egredif pp̃ multũ pressionẽ sicut in tenasmone. ad rasurã pp̃ siccitatẽ sua. sit in sumo eius. s. ventris:qz retinet mãs. glandula ꝓpter cõuersionẽ humiditatis ad glatiem alr glandulam.

¶ Opz vt succurraf ⁊ incipiaf cũ curatione cõi ex vomitu ⁊ sit cũ aliquo in quo sit aptio sicut decoctio seminis apij ⁊ ficus ⁊ anheti ⁊ baurach. Et opz vt i potu detf myrre.ʒ.iij.in vino:aut def in potu spica romana cũ fimo colũbe pascẽtis cũ vino qñ ipse curat. Et opz vt in potu tribuaf absinthiũ ⁊ hyssop⁹ aut semẽ apij:aut pip ꝓprie totũ illd cũ vino aut põdus.ʒ.j. myrre cũ põdere medie.ʒ.pipis donec sudet. Et detf ei i potu sex silique scamonee i aq̃ mell. Et cibi ei⁹ qb⁹ oz ipz assidue vti sẽ alcsfidabegi scã ex carne agni. Et signũ sanitaf ei⁹ ẽ q̃ soluit nã ⁊ ꝓuocaf vria. Et advltimũ idiget apitiuis cognitis ꝓuocantis ⁊ solutiuis.

¶ ponit curaz. No.q̃ i cura est ẽterio. ꝓio eductio cum vomitu. Secũdo remissio siue malitie cuz rebus humidis ⁊ cibis etiã subtiliantibus grossitiem suam. Tertio est refrigeria malo effectu p̃ res solutiuas ⁊ provocatiuas vrine.

¶ De potatione cerusse. Cap̃.4m.

ACcidit ei q̃ bibit ipsaz vt albificef ligua ei⁹ et mollificenf mẽbra ipsi⁹ ⁊ vehemẽtes fiãt tusses ⁊ singultus eius:⁊ pmisceaf ei⁹ rõ:⁊ infrigidef corpus eius:⁊ infrigidef eius cerebrũ: ⁊ exiccef ⁊ supueniat ei syncopis:⁊ qñq̃ sentit in gutture suo ponticitatẽ:⁊ inuenit in vua ⁊ lingua sua asperitatẽ ⁊ siccitatẽ:⁊ in ventre suo pricturã:⁊ in stoma-

cho

cbo mordicationem:7 in ore stomachi dolorem:7 in
hypocundrijs tensionem:7 in anbelitu stricturam: et
fortasse peruenit ad prefocationez 7 albificatur color
corporis eius:7 qñq3 mingit nigrum 7 sanguineuz.

¶ Prio ponit accñtia ceruse.Scõo curã.ibi(Cura ei⁹ est similis.)
¶ No.primo qõo fit ceruſa 7 apparet q̃ est frigida 2.f.grossarus
partium:tamẽ virtute actus hz quãdam penetrationem vel pfun
dationem:7 ideo ponit inde prouenire puncturam.

¶ Cura ei⁹ ẽ silis cure lytargiry 7 daf in potu scamo
nea in aq̃ mellis 7 puocãtia vrinã:7 clysterizaf 7 non
pmittit̃ dormire. Et de bis que igrediunt in faciendo
ipm mouere alr vomere sunt oleũ alacoben 7 oleũ ð
luo:7 oleũ ð narcisco:7 cadũt i medicis ei⁹gũma pru
ni:7 medicamẽ de sanguie draconis 7 frazin⁹. Et ite
rũ de illis que cõferũt ei est vt comedat sisamũ 7 par
tum 7 masticet ipm 7 bibat super ipm vinum.

¶ Ponit cañ.no.q̃ intentio curatiua est tripler.Pria est eũo cum
vomitu cũ alr quã dedit intelligi cũ clysteri.Scõa rectificatio fue
malurie cũ caliclis subtilib⁹.Tertia remotio nocumẽti cũ eisdẽ.

¶ De gipso. Cap.5m.

Ex gipso accidit simile eiqđ accidit ex cerus
sa:vex eius strãgulatio magnificaf:7 opz vt
curef cura ceruse curatione fungoz: deinde
denf in potu mucilagines viscose 7 remoueaf
asperitas gutturis pp lenificationez p̃dictam 7 sorbi
tiones lenificantes. Et indiget sol'one ventris cũ sca
monea 7 similib⁹:7 iteref sol'd aliquotiẽs:7 si abrasio
fiat curef abrasio. Et de eis que rememorant ad gi
psum est cinis extremitatum vitis cum basce.

¶ Ponit accidentia gipsi 7 curam.

¶ De vzsur 7 almagra de minera. Cap.6m.

Accidunt ex ambobus accidẽtia similia acci
dentibus argenti viui extincti.Deinz ex al
magra quãdoq3 accidit solutio ventris plu
rima 7 est dignus signorum eius.

¶ Primo ponit accñtia ei⁹.Scõo curã.ibi(Cura est illa.)Olasurz
alr vzsur.i.zinabriũ fit ex sulphure 7 argẽto viuo:vt Azarauius:7
inducit raro in mã putrefactionis 7 icisiõis.Almese 7 almesula
pis calidus 7 siccus.qui aũt lapides secant:vide.2.cañ.4.7.ca.

¶ Cura est illa eadem cura deinde administrentur sor
bitiones pingues 7 adipes lenes.

¶ Ponit curã.est cadẽ cura.f.sulphuris 7 argẽti viuũ.f.cuz vomi
tu:deinde etiam ad leniẽdũ 7 sedandum excitationem.

¶ De alzimar. Cap.7m.

Accidunt ex eo punctura vehemẽs 7 mordi
catio fortis in gutture 7 incisio in visceribus
7 vlcera 7 vomitus.Curatio est similis cura
tioni arsenici quaz dicemus.

¶ Ponit accidentia viridis eris.zimar.i.viride es.

¶ De limatura ferri 7 eius scoria. Cap.8m.

Accidũt ex illis dolor vehemẽs i vẽtre 7 sic
citas in ore 7 iflãmatio 7 supat dolor capiẽ.

¶ Ponit accña scorie ferri.Scõo curã.ibi(Cura ẽ ois
re.)Scoria ferri ẽ fex apud Symonem:qz battitura a gbusdã vo
cat scoria.Et scoria ẽ quã.Al.vocat chebet 7 squama tubet:7 sunt
forti exicationis:vex inducunt dolorẽ 7 inflãmationez 7 aposte
mationem 7 capitis dolorem stomachi cõmunitate. Contra.sco
ria ferri confortat secundo cañ.stomachuz infirmũ remollitũ.vel
aliter.Ipsa rectificata cum aliquibus rebus.

¶ Cura est dare in potu lac cũ eo qđ solutiẽ cũ fortitu
dine:deide deẽ in potu butyr coctũ 7 crudũ tãdiu do
nec sedeat dispones ille.Et assiduef effusio olei ros.7
olei vio.7 olei de salicibus cõquassatoz cũ aceto sup

capita eoz. Et qñq3 datur in potu potanti ipm aliqđ
de magnete vt aggregef illd qđ separatũ est ad seipz:
deinde cõsequẽter adhibent solutiua p̃dicta. Et qñq3
datur ei in potu ex ipso omni die pondus.3.j.deinde
dantur ei ad sorbendum post ipsum iura vnctuosa in
butificatiua cum butyro vaccino cocto:7 solutio ven
tris fiat si fuerit descendens:aut enomat ipsum cũ eis
si est adhuc in stomacho.

¶ Ponit curaz.Intẽtio hec est eductio remissio acuitatis 7 exic
cationis.lac cum eo qđ soluit.i.cum scamonea. ¶ No.q̃ alia ẽ p
prietas in scamonea ad illa:alia propter impetuosum motũ fu
ros sicut eductio cuiuscũq3 pẽtr:siue sit argentum vium:siue ly
targirium:siue ferrum.

¶ De calce 7 arsenico. Cap.9m.

If cui datur in potu ex ambobus simul acci
dunt punctura 7 vlcera in itestinis. Et ei cui
in potu datur arsenicum sublimatum accidit
ex ipso proximum illi qđ accidit ei ex magra.
Et quãdoq3 accidit tussis ledens. Et cui in potu daf
calx sola accidũt siccitas oris 7 dolor stomachi 7 dif
ficultas vrine 7 solutio ventris cuz san.7 egredif calx
in vrina eius:7 quãdoq3 accidit ex ea frigus extremi
tatum 7 accidit syncopis:7 quandoq3 exiccatur lin
gua 7 accidit prefocatio.

¶ Ponit accidentia calcis 7 arsenici.Scõo curaz. ibi(Incipiat.)
¶ No.q̃ hoc capitm reducit ad realgar.Ex ambob⁹ fil.i.ex vno
quoq3 illoz:vt qz simul dant in potu:vel põt dici q̃ simul dant:et
sunt calida 7 ficca vicerativa patet.

¶ Incipiat cuz eo qđ opz:deinde det in potu aq̃ cali
da cum iulep vt enomat:aut cum oleo:deinde sumat
decoctionẽ se.lini 7 decoctionẽ rizi 7 decoctionẽ cru
ce:7 aggregationem ambaz:aut succũ molochie cuz
melle:7 nõ cesset sumere in potu lac 7 mucilagines et
viscosa 7 vnctuosa 7 iura cum adipibus 7 ppzie cum
maluis. Et curef tussis si accidit ei cũ lenitivis. Et cu
ra calcis est vomitus 7 clysteria 7 vnctuositas 7 leni
ficatio:7 cura eius est prima cure arsenicoz:7 de istis
que dicũtur in hoc est vt sumatur vrina asini 7 fel ga
zeli:7 detur in potu quãtitas.3.j.in aqua calida.

¶ Ponit curam calcis 7 arsenici cõmunem.Secundo propriũ cal
cis.ibi.(Et cura.)

¶ De aqua saponis draganti 7 aluminis. Cap.10m.

Qua saponis ppinqua est dispõni calcis
7 arsenici:7 cura coz ẽ cura illi⁹. Dragã
ti 7 alumẽ:cõmouef ex potu ambor tus
sis vehemens perducens ad ptisim. Cura
coz est potare lac asininũ 7 potare buty
rum crudũ:7 zuccharz 7 syrupos de byssopo 7 silia.

¶ Ponit accidẽtia saponis 7 curam eius.sapo est calidus 7 siccus
vicerativus. Iterum ponit accidentia vitreoli 7 aluminis.Secũ
do curam.ibi(Cura eorum.) ¶ No.q̃ dragãtum est vitreoluz:alu
men 7 vitreolum cõmunicant in calitate 7 siccitate cuz forti exic
catione ex qua inducunt asperitatem 7 exiccationez in pectore:
vnde fit tussis 7 ptisis.

¶ De potu aque frigide in ieiuno. Cap.11m.

Ex potu illi⁹ in ieiuno 7 post balneũ aut coi
tũ timef corruptio cõpl'onis 7 hydropisis.
Cura est medicamen de curcuma 7 medi
camẽ de musco 7 similia:7 qñq3 sufficit vi
num puz 7 potare ipsum super eam.

¶ Ponit curam potus aque frigide.Primo accidentia. Secundo
curam.ibi(Cura est medicamen.) ¶ No.q̃ ifueri valde ledantur
ex potu aque frigide 2c̃.

¶ Suma secūda venenoꝝ ex plantis: Cui⁹ cap. sūt. 33.

¶ De napello. Cap. p^m.

Napellus est de deterioribꝫ. Et accidit potāt ipsum vt apostement labia ipsi⁹ z lingua eius: z egrediunt oculi ei⁹ z fre quēs fiūt super ipm vertigo z syncopis z cura ipsius nō operant: z est malus: z qui euadūt ex eo raro euadunt quin ca dant in etbicaz aut ptisim: z qñq accidit tenasmō. Et eius succo imbibunt sagitte z interficiūt quē inueniūt sta tim. Cura. Opz vt festinet ad faciēdū vomere bibētē ipm cū decoctione seminis napi: z dent in potu vinuz z butyrum coctū vaccinū dando potū super potum: z similr decoctio corticū gladū cuz vino. Deide cura eius principalis est bezabar z medicamē de musco et algeduar z thure z tyriaca magna qñq confert in eo vsqz ad terminū. Et de meliorib⁹ reb⁹ ē vt i potu det musc⁹ i fricatōe albezard aut q̄ritas. ʒ.j. ℈ medicamie musci cū filiq̄ vna musci. Et existimāt qdā q⁹ ratō. cap paris sūt bezabar napelli. Et oia albezabarat sūt bo na ei: z ꝓprie illud qō similat alumin z bz fila sic fila lytargiry z aialis noiatū furmus z est mus ꝓtran⁹ na pello: z destruit eius opatio cū comedit ex ipso.

¶ Hic determinat de venenis que sumunt ex plātis. Et ꝑ de ope rātibus a ꝓprietate. Scō a qualitate. ibi Accidūt.) V ꝓma in tres: sicut tres sunt. Secūda ibi, Apparēt.) Tertia ibi (Hanc tē.) V primo accidentia. Secundo curam. ibi (Oportet.) ¶ No. q⁹ ty riaca confert vsqz ad terminum. s. quo non impressit vel aliter ad illud. t. qō facit tunamentum: sed non vltra: z in hoc cessat cōtra dictio que videtur in Serap. cap. de lapide bezar.

¶ De cozno spice. Cap. 2^m.

Apparent in eo qui in potu ex eis sumit signa sitien z nigredo lingue: z distillat sanguis ex virga eius guttatim.

¶ ponit accitia cozni spice. Secundo curā. ibi (Oportet.) Nō in uenio quid sit. videtur tñ q⁹ sit planta valde calida.

¶ Cura. Opz post curam cōez ex vomitu cū aqua ordei cū oleo ro. tepido z similibus vt in potu det cam phore aur. ʒ.j. in ʒ.j. aque ro. Et emplastretur epar z cor ipsius cum emplastris vehemētis siccitatis z cāphora tis z cū sandalis ꝓfectis. Et detur in potu qō sit sic sanich malox acetosox: z sanich ordei cum aqua ni nis in ulep: z dentur in potu succus granatox aceto sox z succus citrullox z melonis alrachi z aq̄ ordei et aqua solatri z aqua lactis acetosi.

¶ De murebion. Cap. 3^m.

Hanc medicinā ignoro z existimo ex qbusdaz modis existimatiōis q⁹ ipa ē similis napello. Et signa q̄ ꝓpria sūt hui⁹ medicine dicuntur cē q⁹ accidūt ei q bibit ipaz mordicatio i vē tre z singult⁹ z syncopis z citrinitas i facie tota z ꝑpe in labijs z ifrigidat anbelit⁹ eius z fetet corp⁹ ei⁹ z stu pefit z pmiscet ex ea rō post grauitatē in capite z mu noxat pulsus z abscinditur z sudat sudore frigido z ru bet z moritur. Et cura eius est cura napelli.

¶ Numeratio medicinarum venenosaz calidarum.

¶ De euforbio. Cap. 4^m.

Accidunt ex eo angustia vehemēs z inflatio alr z inflāmatio z euenūt mordicatio in vē tre z singultus z fluxus ventris ex ipso cum supfluita te. Curatio. Opz vt euomat deinde infrigidetur z det in potu butyrū crudum z coctum cū fortitudic: deide curet curatōe cozni spice z stet sup aquā granati mu zi z aquam malox muzox z aquam lactis acetosi.

¶ ponit venena que opant a qualitate. Et ꝑ calida z acuta: z in B innuit de siccis. Scō frigida. ibi (Accidūt ſi bibit.) V ꝓma in tot quot sunt illa venena. totū ꝑ vsqz ad venena frigida.

¶ De lacte tutimalorum. Cap. 5^m.

Et ipsa qdē sunt septē dicta in medicis singu larib⁹ z ꝓprie lac alsabrē z lac albasir z lac albagiati: z nō accidit ex eis ex mordicatōe z solōne vētris sublimi nisi qō accit ex eufor bio: q̄re oz vt frāgat eox virt⁹ cuz lacte ficto butyro z butyro cocto z crudo. Et curet accidēs ꝓueniēs ex eis ō solōne vētris cū sanguie aut mictu ei⁹ cū eo qō fit i cap. ei⁹. Et dī q⁹ de lacte sabrez interficit pōdus ʒ.ij. z cura ei⁹ ē balneatio cū aq̄ dactyloꝝ imaturoꝝ. Et lacti albasir interficit pōdus ʒ.iij. in duob⁹ diebus z constringit epar. Et cura eius ut⁹ est similis illi.

¶ De scamonea. Cap. 6^m.

Dosis ei⁹ interficiēs ē ʒ.ij. z bz dispōnes ꝓprias illis q̄ dicte sūt. Et de eis que opz vt frāgant malitiā ei⁹ sūt lac ficto butyro z sanich ma loz: z rob cydonioꝝ z rob ō ribes z sumach.

¶ De almezerion z camelea. Cap. 7^m.

Dosis interficiēs ei⁹ ē ʒ.ij. Et accidunt ex eo vomit⁹ z solō vētris supfluus: z nigrum qō noiat camelea ē interficiēs plus z accidunt ex eo mordicatio vehemēs i viscerib⁹ z do lor in corpe toto: z cōmoto z singult⁹: deide vomit⁹ flatuc⁹ z spūosus: deide ducit ad ipasimū z ōstruit vo cē. Cura. Flecūm ē dare i potu lac dulce z butyr coctū frequēter: z ulep utq⁹ vt illō frāgat malitiā ei⁹. Et qñ magnificat timor: tūc nēciū est dare in potu tyria caz z mitridatū z medicamē de terra sigillata. Et cuz sedat dentur in potu post ipsa oxymel z endiuia die bus aliquot vt remoueat malitia cōplexionis.

¶ De oleandro. Cap. 8^m.

Oleander plīm interficit boues z aialia z paz ipsi⁹ facit icurrere angustiā vehemētē z iflā mationē vētris z inflāmationē maximā z est calida z sicca mordicatiua incisiua. Et aq̄ in qua nascitur olcander est mala: z cuz nō est excusatio ab ea: opz tunc vt distilletur aut misceatur cuz ulep. Cura. Opz vt sumat ꝺcoctionē fenugreci z dactylos acsebebir: qñ sunt mirabiles: z semē agni casti z agn⁹ castus ipse: z decoctio amboꝝ est tyriaca eius z ficus cū melle z succharo z ulep z dulcia omnia: z robuine z bonum est: z cum hoc necessaria sunt unctuosa que scimisti multotiens z sequi ea cum clysteribus.

¶ De anacardio. Cap. 9^m.

Accidunt ex eis incisio in gutture z ꝓcuitate vētris z iflatio alr z iflāmatio z egritudines acute. Et qñq destruunt quedaz mēbra. Et cū ex eis saluaf facunt accidere alienatiōez ꝓpterea quia adurūt meliaz. Et q⁹ de eis interficit ē pōdus. ij. aur. Et qñq nō nocent qbusdam hoib⁹ cuz

ꝓpietate

ꝓprietate:ꝛ ꝓprie quādo comedunt eos cū nucibus. Ego iā vidi qui ex eis mordebat cū nucib⁹ ꝛ nō corrumpebaf ex eis. Curatio. Denf in potu oleū amigdalinū ꝛ ſiſaminū ꝛ butyꝝ coctū ꝛ crudum:ꝛ lac dulce ꝛ vinctioſa ex urin⁹ ꝛ ex eis que currūt hoc curſu vt ſedentur mordicatio ꝛ madbidb:deinde detur in potu lac acetoſum vaccinū infrigidatum cum nive:ꝛ oleum vio. infrigidatū:ꝛ aqua ordei infrigidata:ꝛ aqua fructuū infrigidata:ꝛ ſedeat in aqua dactyloꝝ imaturorum ꝛ curetur curatione ſirſen. Et de rebus quib⁹ curatur ſunt grana puni. Et nux eſt eorum bezabar.

¶ De alchebichengi. Laꝑ.10ᵐ.

Et iterum de eis que interficiūt ſua acuitate. Eius cura eſt ſiſis cure anacardoꝝ. Et olea ſunt de reb⁹ magis unatuis nocumēto ei⁹.

¶ De ſtaphiſagria. Laꝑ.11ᵐ.

Accidētia eius ꝛ dolores ipſius ſunt ſicut accidētia cātaridaꝝ. Et cura earū eſt cura ei⁹. Et nos dicemus illud in capitulo ſuo.

De rutba agreſti. Laꝑ.12ᵐ.

Accidūt eis q̄ bibūt ex ea egreſſio oculi ad exteriora ꝛ aduſtio ꝛ iflāmatio vehemēs. Cura eius. Oportet vt euomat cuꝝ aqua calida ꝛ oleo:deinde curetur cura oleandri ꝛ ſimilium.

¶ De thelifie. Laꝑ.13ᵐ.

Hec eſt gūma rutbe mōtane:ꝛ qñq̄ ſenuf in ſapore eius ſicut ſapor albedarūgi: ꝛ eſt calida:ꝛ accidit illi q̄ bibit eā retētio coꝝ oium que currunt ex vtriſq̄ vīs ꝛ aſpatur lingua: ꝛ accidūt rugitus ꝛ inflatio ꝛ adustio in gutture ꝛ ſtomacho:ꝛ egreſſio oculi:ꝛ rubedo facier:ꝛ fortaſſe fiūt fere in corpore ex acuitate eius:ꝛ multotiēs perducit ad difficultatez ꝛ puntaté anbelitus. Cura eſt vt ꝓperet ꝛ euomat ꝛ ſumat in potu poſt illud lac:ꝛ butyruꝝ coctum ꝛ crudū:ꝛ aquaꝝ ordei ꝛ gargariset cum oleoro. ꝛ lacte dulci:ꝛ denf in potu ſyrupus acetoſus ꝛ infuſio abſinthij. Et ex eis que nota ſunt apud eos ſunt ſicut bezabar ꝛ ſemen eius ꝛ glutē albotin:ꝛ radix almarubi:ꝛ decoctio origani. Et dicitur iteruꝝ q̄ caſtoreum cuꝝ aceto calefacto aut melle:ꝛ hoc fortaſſe eſt fm ſemitam proprietatis:aut fm ſemitam expellēdi a corpore cum reſolutione:verum fm apparitionez neceſſitatis infrigidatio eſt conuenientior.

¶ De algilbebenech. Laꝑ.14ᵐ.

Accidētia eius ꝛ cura ipſi⁹ ꝛ curatio cōdiſi ꝛ ellebori albi ſunt eadem.

¶ De addende aſini. Laꝑ.15ᵐ

Accidit ex eis ſolo vētris maxia valde. Cura. Oportet vt euomat ſi poteſt ꝛ frangaf virtus eius dando in potu lac ꝛ butyrum crudum potum poſt potū:aut detur in potu lac extracto butyro ꝛ elaboretur in prohibendo ſolutionem ventris. Et quādoq̄ ſuccurrit ad nocumētū earum ꝛ ad ꝓhibendam ſolonem ipſarum tyriaca.

¶ De condiſi ꝛ elleboro albo ꝛ ciclamine ꝛ ſucco cucumeris aſinini: ꝛ ſpeciebus nigelle male: ꝛ agarico nigro. Laꝑ.16ᵐ.

Onditi facit euomeꝛ vomitū magnū:ꝛ quādoqz fit ſuffocatio ex eo. Et ſiliꝛ ciclamē et helleborus albus:ipſe eni facit vomere ꝛ facit nauſeā:ꝛ qſiqz aggregat q̄ nō expellit imo ſuffocat:ꝛ qſiqz mouet ſolutionem ventris. Et oia p̄uenunt cum bomine ad ſyncopim ꝛ caſum virtutis ꝛ fudoꝛē fridū ꝛ ſpaſmū ꝛ ꝓprie elleborus alb⁹ ꝛ agaricū nigrū:qñ ambo ſūt ſilis ipreſſiōis. Jnqt Hal. pulſus bibēt elleboꝝ albū i ꝓncipio ſuo ē lat⁹ rarus ꝛbil valde tardus valde ꝓp ꝓfocatiōem caloris inati ſub mā ꝓlima quā ꝓſecuta ē virtus medicie ſubito ꝛ nō ꝓt eā expellere nā. Et cū ꝛbiaf appet diuerſitas cui nō ē ordo:qñ virtus intrinſeca eſt coartata. Cū aūt icipit ordinari ꝛ equari valde icipit egri diſpō bona fieri. Et ſi eius diſpō fuerit tēdens ad rectificationē:imo ad ſingultū ꝛ ſpaſmū debilitaf pulſus ꝛ diuerſificaf ꝛ inſpiſſaf valde:cū ergo ꝓfocaf rarificatur ſine ordie ꝛ tardaf:qñ calor extinguif:ꝛ qñq̄ appet in ipſo vndoſitas humiditatis. Et elleborus gdez eſt ex eis q̄ interficiunt cancer. Cura. Opz vt ꝓperes ad mūdificādū eū cū eis que ſcis:aut facias deſcēdere mām nocumēti eius cū clyſteri fortī cū eis q̄ ſūt ſicut pulpa colloquintide: deide adminiſtra ei clyſtere cū eis que dicunf in capīo ſuꝝ goꝝ:ꝛ qñ minoraf vomit⁹ ſi eſt i ꝓncipio fiat vt euomat ꝛ nō ſit res pluruma:q̄re opz vt ipleaf vēter eius aq̄ tepida:deinde euomat:deide uteref. Et quādo accidit ſpaſmus detur in potu lac cū butyro plurimo:ꝛ inunganf ūcture eius cū ceratis lenibus ꝛ applicetur tine tēperate ꝛ curetur cura ſpaſmi ſicci.

¶ De elleboro nigro. Laꝑ.17ᵐ.

Accidūt ex eo ſolo vētris vehemēs ꝛ ꝓfocatio:ꝛ cū danf i potu.ʒ.ij. ſpaſmat ꝛ interficit: ꝛ aſſecedūt illō pulſus cordis: ꝛ adustio lingue:ꝛ ſtrictura ſup eā: ꝛ eructuatio ꝓlima ꝛ iflatio:deide ſpaſmaf ex eo qō eſt cū ipſo ꝛ tremit et moꝛif. Cura. Fräge itez virtutē eius cū eis q̄ ſciuiſti: ꝛ vt des i potu abſinthiū cū vino. Aut fumanf cimini ꝛ aniſi ꝛ caſtorei ꝛ ſpice ꝓtes cōples:ꝛ denf in potu ex eo circiter.ʒ.ij. cū vino ꝛ pone ſup iflationē pānos calefactos ꝓp putrefactiones exiccātes ex eis q̄ ſciuiſti: deide ciba ipz caſeo recēti cū melle ꝛ butyro recēte ꝛ cocto ꝛ inunb⁹ unctuoſis ꝛ vino dulci ꝛ vino plurime cōmixtionis. Et ſi acciderit ex eo ſpaſmus:tūc fac illō qō dictuꝝ eſt in capīo elleboꝝ albi. Et cuꝝ ſolo vētris eius ſupfluit ſedeat in aqua frigida:ꝛ bibat arobub ꝛ medicinas reſtringentes.

¶ De amoras danic. Laꝑ.18ᵐ.

Accidunt ex pondere.ʒ.ij. eius pruritus ꝛ apa mortale. Cura eius eſt cura eſoꝛbij.

¶ De aldedin. Laꝑ.19ᵐ.

Quando plurimū ſumitur ex eo interficit. Cura eius eſt illud qō facit vomere ꝛ ſolutionē ventris cum generibus lactis ꝛ unctuoſis ſz modum quem ſcuiſti.

¶ De cheſbu ꝛ alcherua ꝛ ſiſamo. La.20ᵐ.

Jcitur q̄ perſcrutatio vltima in expſſiōe borū duoꝝ eſt venenū vehemēs interficiēs.

Et q̄ cura eius est cura cōmunis.

¶ De castoreo. Cap.21m.

CUm castoreū rācidū fit accidūt ex ea accidētia birsen cal'i cū strāgulatiōe z iterficit illō i die vno: z ꝓprie illō qō ō eo ē nigruz z fetidū z cuerulētū qō ōcliat ad nigredinē. Cura. Opz vt euomat ex eo cū aq̄ anberi z calamēti z sebestē cum melle z vino: deinde dent in potu acetosa sicut acetositas citri z robub fructuum acetosoꝝ z acetum vini solum: z lac vaccinum acetosum z succus malorum z lac asinum.

¶ De squilla agresti. Cap.22m.

QUādoq̄ accidit ex acceptiōe ei9 z ex multo vsu tenēdi eā z ōferēdi utez exulceratio intestinoꝝ z viaꝝ epaſ z aſiccedūt eā pūctura z incisio cū accidit illō: q̄re opz vt festinet z sumat i potu lac decoctū cū frustis ferri ignitis z vitelos ouoꝝ cū ratoꝝ i aceto z suffusi semuū z cū frixis z silibus.

¶ De strangulatore adib z strangulatore leopardi. Cap.23m.

ACcidūt ei qui sumit ex eis ambob9 pōticitas in palato z vua z meri z canna pulmonis z siccitas cū apate: z elevaſ ex ore ei9 vapor fumosus: z puenit lesio ad sepōnē ligue eius z tremorē tēpoꝝ ipsi9: deide ad tremorē z ad spasmū et offuscationez coloris z prefocationē: z fit illud cū rugitu in vētre z vētositate plurima. Et accidūt bibenti strāgulatorē leopardi scotbomia z tenebrositas oculi quotiēs vult ire cū humore in oculis z grauaſ pect9 eius. Et strāgulator qdē leopardi nascit i terris ede illa z locis altis: z est amari saporis z horridi odoris. Cura. Opz vt ꝓperes ad faciēdū ipm vomere cū eis que scis: deinde clysterizā ipsum: postea da in potu sicut origanū mōtanuz z praſſiū z rutbā z absinthiuz z sceba armeniū cū vino z camepitheos in vino: aut deſ in potu olei balsami q̄ntitas. z.i.ℌ. in vino. z melius vinum est illud in quo extinctum est ferrū z argentuz et auruz: z scoria ferri ipsius est bona: z coagula z ꝓprie coagulū cerui z gazeli z hedi: deide iura vnctuosa.

¶ De areddarot. Cap.24m.

FOlia eius iterficiunt aialia z lignū eius quādoq̄ interficit. Et cura eius est cura cōmunis: z est proxima cure oleandri.

¶ De cortice rizi. Cap.25m.

QUi cui datur in potu cortex rizi fm q̄ dixerūt qdā ꝓmoꝝ accidit statim dolor in ore et in ligua: z apaſ ligua eius: deinde extēdit dolor in vmbilico z stōcho z intestinis eius: z inflāmaſ totū corpus eius: z noiant eū in venenis. Cura. Curetur curatione cantaridum: z oportet vt sint in oleo qō ipse in potu sumit decocta cydonia.

¶ De semine vtice. Cap.26m.

ACcidit ex eo illud qō accidit ex squilla: z iterū accidit ex eo quandoq̄ tussis fortis. Et cura eius est cura squille. Utez tussis eius curatur cum lenitiuis: sicut est syrupus viol. cuz aqua ordei z aliis ex medicinis tussis.

¶ De turbuth malo citrino z nigro. Ca.27m.

ACcidūt ex eo sicut sunt accidentia ellebori nigri z agarici nigri. Et cura eius est illa cura z appropriaſ ei sorbere oleū amigdale magne.

¶ De sebardion. Cap.28m.

EGo nō cognosco naturam huius medicine: neq̄ curā eius nisi cōem z existimo ipsuz esse de acutis: z nō elongaſ quin sit de non acutis. Dixerūt ergo est medicina ex qua accidit permixtio rōnis z tbetanus ita vt accidat labio ei9 de tensione dispositio similis risui: z exēplificant greci q̄ ipse ridet risu sebardion. Et cura eius est cura cōmunis. Et dixerūt qdā opz vt euomat bibens ipsuz: z bibat post ipsuz aquā mellis: z ꝓferunt ei potus lactis z infūgere man9 cū calefaciēnb9: z administratio tunc calide z fricatio z medicine ad spasmum maligium.

¶ De tuson. Cap.29m.

HUius iterū nō cognosco naturam neq̄ curā z existimo ipsam eē de acutis: z nō est lōginquum qui sit de nō acutis. Et dicitur q̄ facit accidere flegmonem in labijs z lingua z inflammam z alienationem z casum pulsus.

¶ De medullis fructuum rancidis. Cap.30m.

DIspositiones earū z cura ꝓprie sunt eis que dicta sūt in squilla z ꝓprie cū robub fructuuz, sicut est syrupus de agresta z ribes z maloꝝ z vuarū: z accidunt ex eis nausea z syncopis z angustia: z iste medulle sunt sicē nuces z nuclei cbrysomillorum neregil z amigdale.

¶ De vino puro in ieiunio. Cap.31m.

MUltotiens facē illō accidē ꝑfocatiōez z doloreꝝ z iflāmationē z ꝓprie post exercitiuz z laborē z ꝓprie qñ vinū ē grossuz z dulce. Cura ē eūatio ꝑ flōmā z solonē vētris si neēe ē z vomitus est optima medicina si possibile est: deide infrigidetur cōplexio cum aqua frigida z aqua lactis acetosi de quo extractum est butyruz: z aqua fructuū z trociscis de camphora z similibus.

¶ De melle malo. Cap.32m.

PUrunum eius affertur de regione arabie z hoc mel est acutū faciēs sternutare illuz qui ipm odorat. Et accidunt ex ipso iterū accidētia mala z similia eis que accidūt ex squilla z vtica z similibus: z festine venūt odorantī ipsuz syncopis z fudor frigidus. Et de melle est aliud malū qō dicam in accidentibus suis. Et cura eius est sicut iudicium iusquiami nigri: vt comedat rutbā z pisces salitos z potet syrupū noiatuz aumeli z non cessēt comedere z vomere quantum possibile est ei.

¶ De aldibic. Cap.33m.

SIqs bibit aldibic accidūt rugitus in vētre z pūctura absq̄ fluxu vētris z vertigo. Cura. Opz vt in potu dent aq̄ z mel z euomat eas z clysterizeſ clysteri leui z ꝓfert ei sumē in potu absinthiū cum melle z syrupū acetosum. Et illō qō appropriatur cum decoctione eruce. Et iterū spicā cū castoreo z pipere z vaporeſ cū aq̄ calida z aceto.

¶ Comme

¶ Summa tertia de medicinis que sunt ex plantis venenosis frigidis. Cuius capitula sunt .xx.

¶ De opio. Cap. p^m.

Accidunt si bibit opiū stupor extremitatū t frig⁹ eaꝝ t pruritus ex qb⁹ odorat odor opij t vertigo t singult⁹ t tenebrositas oculoꝝ t strictura gutturis t anbelit⁹ t citrinitas coꝝ t offuscatio extremitatū t citrinitas labioꝝ t faciei t difficultas sensata t pfunditas somni t retētio ligue t submersio oculoꝝ: deide pducit ad spasmū pfocātē t sudorē fridū t anbelitū fridū t mortē. Et de causis intersectiōis ei⁹ ē igrossatio sanguis q̄re nō currit t q̄ ipm̄ ifridat spm̄ t spasmat i strumēta anbelit⁹. Et dosis ex eo interficiēs ē pōdus .3. ij. interficit .n. in duob⁹ diēb⁹: t ꝓprie q̄si dat i potu cū vino q̄m ipm̄ facit illō magis opari nisi vinū ad hāc sūmā ducat vt ei resistat t in corpib⁹ calidis q̄m vehemētius est ei ꝓtiū t velocius penetrās fm q̄ dixim⁹ in canone. Cura eius. Admini strent in eo regule eūatue cōes ex vomitu cuꝝ oleo t aq̄ t sale t baurach deide cū syrupo acetoso t dent in potu aq̄ t mel: deide clysterizet clysterib⁹ fortib⁹. Et de medicis ei⁹ sunt syrup⁹ acetosus t absinthiū: t iterū syrup⁹ de absinthio t asa ē tyriaca ei⁹ t silf cinamomū ꝓprie t cū aceto t syrupo acetoso iteꝝ: t silf castoreū ꝓprie t piper cū vino aut syrupo acetoso t origanū t rutbar sal t silf oleū ro. cū aceto aut cū melle. Et allia t nuces sunt bona in eo. Et detur in potu bibēti ipm̄ tyriaca ꝓpria ei. ℞. asc t fanic t castorei t pipis eq̄les ptes: ꝓficiat cū melle cuius dosis sit a q̄ntitate avellane vsq̄ ad q̄ntitatē nucis. Et multotiēs liberat ab eo potare aur. .1. asc in pōdere .3. xxv. vini odoriferi Et vinū ātiquū plurime q̄ntitatis est mirabile ei: t ꝓprie q̄si est subtile odoriferū plm tolerās aquā t est cū cinamomo: t nō est q̄ sit sic tyriaca t fagzenea t mitridatū cū vino. Et opz vt cōmoueat cerebrū ei⁹ p̄ sternutationē cū cōditi t similib⁹ q̄m est curatio bona ad expellēdas cās eius. Et opz vt trahant capilli eius et nō pmittat dormire t vt inūgat corp⁹ eius cū oleis calidis sicut est oleū de costo t oleū de lilio t odoret q̄ est sicut castoreuꝝ t sicut muscus. Et opz vt sedeat in tina calida vt nō spasmet t nō fiat fortis cū eo pruritꝰ t forbeat iura pinguia t medullas ꝓprie t adipes.

¶ Dic de bis que a frigiditate. Et primo de opio: t patet.

¶ De nuce metbel. Cap. 2^m.

Accidūt ex ea vertigo t rubedo oculoꝝ t tenebrositas t ebrietas t pfunditas somni: et q̄q̄ interficit ex ea aureus vnus in die vno: t ꝓprie est illa q̄ est inda t anteq̄ interficiat accidūt ex ea sudor t anbelitus frigidus. Illa aūt que est minus media .3. facit pfunditatē somni t iebriat et nō interficit nisi debiles hoium. Cura. Maior cura ei⁹ est vomere cum nitro t aq̄ t oleo t butyrū est tyriaca ei⁹: t det in potu cū ea vinū plurimū cū pipere t piretro t baccis lauri t cinamomo t castoreo. t ꝓfert ponere extrema in aqua calida t calefiat corpus cū pāno: t inūgatur cū oleo de ben t costo: t laboret quātum possibile est et: t exercitetur t cibet post illō cibis pinguibus t vino dulci t administret cura opē.

¶ De alabroce est radix mandragore t est assebrzegi. Cap. 3^m.

Accidētia eius sunt accidētia nucis metbel t dispositio eius est sicut lytargia ꝓpter⁹ t cuzez t surditas: t q̄ in ea vterius est sūt cortices ipsius t grana ipsius sunt ꝓprie illis: t corpus eius iterum quandoq̄z efficit aliquid ex hoc. Cura ꝓprie est cure nucis metbel t opē. Et opz vt in potu detur absinthium in vino: t iterum piper t castoreum t vinum t synapis t acetum iuuatiuuz est eis t omnibus calefactis. Et fiat vt sternutet iterū cū huiusmodi medicinis t olfaciat picem t fumū galbani extincti. Et de eis que oportet vt ponant super capita eorum sunt acetum vini: t oleū ro. t nō dimittant dormire: imo euigilētur trahendo capillos t faciēdo sternutare t premendo radicem pollicis.

¶ De darfion. Cap. 4^m.

Est medicina de sūma narcoticorū t est in natura iusquami albi t iebriat. Et accidūt ex ea in primis nausea t singultus t pūctura t dispō sicut ileos: t q̄q̄z facit vomere sanguinē t solutione vētris facit ipz exire: t perducit ad syncopim t facit ꝓfundum somnum et mortificat ex quarto vsq̄z ad septimum post stupefactionem corporis totius. Et cura ei⁹ est cura cōis.

¶ De iusquiamo albo. Cap. 5^m.

Accidit ipm̄ bibēti vt mollificent membra eius t apetur lingua ipsius t egrediat spuma ex ore eius t rubēt oculi ipsi⁹ t accidūt ei vertigo t tenebrositas oculoꝝ t cōstrictio anbelit⁹ t surditas t pruritus corpis t gingine t ebrietas t pmixtio rōnis: t fortasse fac epilepsiam: t q̄q̄z narrat vocibus diuīsis: t q̄q̄z rudit: t q̄q̄z binit: t q̄q̄z emittit vocē vt mulus: t quandoq̄z vt mula. Cura. Oportet vt in potu dent statim aqua t mel t lac vaccinū aut caprinū aut ouinū iterū cum melle t absq̄z melle t butyro t grana pini decocta cū vino aut amigdale pini. Et iteꝝ ꝺcoctio ficuū t iteꝝ vinum dulce plurimum: t iterum cepe assatuz: t detur in potu semen raffani t synapis t nasturty et semen vrtice: t omne acutum incisiuum. Et det in potu aqua cepe t allij t raffani t semen coꝝ. Et non est aliquid sicut mitridatū t tyriaca t fagzenea t silla et tyriaca opē. Et cura eius est vomere.

¶ De iusquiamo nigro. Cap. 6^m.

Accidunt ex eo pfocatio t frig⁹ extremitatū t tēsio vehemēs pfocās t tenebrositas visus: t fortitā nō videt aliquid t destruit imagiationē t infrigidat extrema: deinde spasmat t pfocat t interfic. Cura. Admistra in primis clysteria t vomitū t vētris solōné fz q̄ sensisti icipiēdo a clysterib⁹: deide da in potu de vino puro aliqd post aliqd hora post horā: q̄m ē magni iuuamēti cū eo q̄ bibit t absinthiū: t det i potu pip cū vino: t silf castoreū t rutba t mētha t altit t folia lauri

ꝛ grana ciꝰ ꝛ rob vue iterū. Et tyriaca opꝫ iuuatiua ẽ ei. Et ex illis q̄ ꝓferūt eis ſi ſemẽ vrtice ꝛ alnudẽ ꝛ coꝛ dumeni ꝛ ſtoꝛax oia illa cū vino: ꝛ ſiſ decoctio coꝛti cū moꝛi ꝛ oleū balſami cū lacte. Et oꝫ vt emplaſtrent ventꝛ eiꝰ ꝛ ſtomachus ex farina tritici cū vino.

¶ De vua vulpis ſtupefactiua mala. Laꝑ.7m.

ALcidunt ex ea offuſcatio coloꝛis ꝛ exiccatio lingue ꝛ ſingultꝰ ꝛ vomitꝰ plurimꝰ ꝛ ſubito ꝛ fluxꝰ vẽtris cū abꝛaſiõe mucoſus. Et accidit ex ea in guſtu ſiẽ ſapoꝛ lactis. Cura eoꝝ eſt ſm curationem cõem fiat illud: aut deꝯ in potu lac aſininū cū aqua mellis ꝛ lac caprinū iteruꝫ ꝛ alnit cum anſo ꝛ coclee oẽs iuuatiue ſunt ei ꝛ pectoꝛa gallinaꝝ decocta ꝛ comeſtio amigdalaꝝ amaraꝝ.

¶ De coꝛiandro humido. Laꝑ.8m.

GUm multū ſumiſ de coꝛiãdro humido ꝛ comediſ circuter media libꝛa aut bibiſ de ſucco eiꝰ ſubito ꝛ q̄ ꝓmū ſit ei.ꝫ.uŋ. euenīūt inde vertigo ꝛ ſcotbomia ꝛ pmixtio rõnis ꝛ groſſi tudo vocis ꝛ ꝓfunditas ſomni ꝛ defectꝰ vocis ꝛ ſermonis ſiẽ ebꝛietas ex ſordidis ſmonibꝰ ebꝛietaꝫ ꝛ alia ꝛ odoꝛaꝫ ex eo odoꝛ coꝛiãdri. Cura. Opꝫ vt cuomat ꝛ ꝓpꝛie cū oleo de lilio aut oleo oliue ꝓpe cū ꝯcoctione anbeti ꝛ ſit in ea baurach ꝛ cibeſ vitellis ouoꝝ ſoꝛ biliū cū ſale ꝛ pipere ꝛ ure galline piguis cū ſale pluri mo ꝛ pipe: ꝛ ſiſ iure anſeris cū vino foꝛti puro: ꝛ deſ ei in potu paulatiꝫ ꝛ ſit illō q̄ ipſe comedit cū pipere plurimo ꝛ ſale ꝛ ꝓfert ei aqua ſalſa ꝛ rob eſt vltimū ei.

¶ De pſilio. Laꝑ.9m.

ALcidũt ei q bibit pſiliū caſus virtutis ꝛ pulſus ꝛ frigꝰ totiꝰ coꝛpis ꝛ triſtitia ꝛ ꝓſtrictio anbeluꝰ ꝛ tẽſio ꝛ ingemudo ꝛ ſtupoꝛ cū debilitate deide ſyncopis. Cura eiꝰ eſt ſicut cura coꝛiãdri.

¶ De fungis ꝛ tuberibus malis. Laꝑ.10m.

NOcumẽtū fungoꝝ aut eſt ꝑ genꝰ coꝛ: qñ de eis ſunt q̄ ſunt moꝛtales: aut ꝑꝑ multā comeſtionẽ ex eis. Et mali q̄dẽ in gñe ſuo ſunt illi quoꝝ oꝛtus nõ eſt in loco in quo cognoſcit ſalus eius q̄ naſcit in ipõ: imo eſt natiuitas eius in loco malo ꝛ apũ lapides venenoſoꝝ ꝛ apũ aꝛboꝛes foꝛtis q̄litatis. Et q̄ de eis nigri ſunt ꝛ virides ꝛ vt coloꝛ pauonis oẽs ſunt mali. Et accidũt ex eis ſtrangulatio ꝛ ꝓſtrictio anbelitꝰ ꝛ inflatio vẽtris ꝛ ſtõchi ꝛ ſingultus ꝛ pũctura ꝛ citrinitas coloꝛis ꝛ parnitas pulſus ꝛ boꝛripilatio ꝛ ſyncopis ꝛ ſudoꝛ fridus ꝛ iterficiũt. Cura. Fiat vt cuomãt cū eis q̄ ſcis ꝛ ꝓpꝛie cū ſucco raffani cū foliꝭ ſuis: deide deſ eis cimis vitis i ſyrupo acetoſo. Et pira ſunt tyriaca coꝝ. Et opꝫ poſt vomitū vt in potū deſ de muri nabati aliq̄d poſt aliq̄d ꝛ de baurach. Et mel iterū eſt tyriaca eis. Et ſterꝰ galline eſt maxime iuuamẽti eis cū in potu daſ in ſyrupo acetoſo. Et baurach iteꝝ ꝛ ſal idus ꝛ ſuccus calamẽti cū ſyrupo acetoſo ꝛ baurach. Et ꝓfectões caſe ſiẽ diapipereon ꝛ diaciminū ꝛ vinū antiquū foꝛte ꝛ ariſto. ꝛ radix oppoponacis ꝛ fex vini ꝛ ſynapis. Et iterū abſinthiū ꝛ oꝛiganū mõtanū ꝛ ꝯcoctio amboꝝ ꝛ ꝯcoctio ficuū. Et oꝫ vt vapoꝛeſ q̄ eſt ſub hypocũdꝛijs eius ſemp.

¶ De ſagittis armenis. Laꝑ.11m.

ST de illis q̄ ꝓueniũt in B caplo eſt regimẽ curatiõis eius q̃ adurũt ſagitte armene. Diꝛerũt q̄dã oꝫ vt bibat ſtati galbanū q̄ñ ẽ curatio illiꝰ. Diꝛerũt ꝛ dõnula ſylueſtris excoꝛiata ex eiꝰ viſceribus ſaluaſ ꝛ exiccef ꝛ bibanſ ex ea duo aurei cū vino: ꝛ iam ꝓuenit ad me q̄ potus ſtercoꝛis humani eſt tyriaca ad illud.

¶ Tractatus ſecundus de venenis ebibitis que ſunt ex animalibus. Cuius capitula ſunt.21. Laꝑ.p̄m.

QUoꝝ venenoꝝ ebibitoꝝ ex aialibꝰ q̄dã ſũt q̄ ſũt caro illiꝰ aialis ꝛ totū coꝛpꝰ eiꝰ q̄ſutercūq̄ ſit. Et q̄dã q̄ ſunt mẽbꝝ ꝓpꝛiū aialis. Et q̄dã q̄ ſũt i bũiditate eiꝰ. Et oꝝ diuiſio eſt ſm duas diuiſiones. Ex ipõ. n. ẽ qõ ẽ ꝑꝑ ſubaꝫ eiꝰ ſiẽ caro ranaꝝ lacumaliũ. Et ex ipõ ẽ qõ ẽ ꝑꝑ accñs ei ſiẽ piſces fridi ꝛ aſſature ſuffocate ꝛ lac coagulatum in ſtõcho.

¶ Dic de venenis que ex aialibꝰ. ꝓio ponit diuiſionẽ ꝛ ſubdiuiſionẽ q̄dã hoꝝ venenoꝝ. Scõo applicãdo ad vnũ mẽbꝝ diuiſionis exeqr. ibi (ꝓia diuiſio.) No. q̄ ꝓma diuiſio eſt trimẽbris: q̄ vel eſt aial vel pars aialis vel bumiditas: ꝛ q̄ſtercunq̄ ſit ſine pedibꝰ ſiue nõ ſiue ſanguine ſiue nõ. Subdiuiſio. Tãgit ſcõm mẽbꝝ diuiſionis: q̄ ſiue aial ſiue pars aialis ſiue bumiditas: an eſt per ſe venenoſum vel per accidens: ꝛ ideo dixit. Et tardior.

¶ De aialibus que interficiunt oĩno coꝛpoꝛibus ſuis aut coꝛrumpunt. Laꝑ.2m.

PRima qdẽ diuiſio ex diuiſionibus ẽ ſtellio ꝛ cãtarides ꝛ rane ꝛ lcꝰ marinus ꝛ lacertꝰ. Et diſio ſcda ẽ piſces fridi ꝛ aſſature ꝛ ſuffocate.

¶ Exequiſ ꝑmo de aialibꝰ. Scõo de partibꝰ. ibi (Et B ex venenis.) Tertio de bumiditatibꝰ. ibi. (Accidit ei.) ꝓmo ſubdiuidit ꝑmaꝫ membꝝ. Scõo exequiſ. ibi. (Cantarides.) ꝓma diuiſio primum mẽbꝝ diuiſionis ex diuiſionibꝰ. Lex mẽbꝝ diuiſionis ꝓpꝛie. ſ. veneni ex aialibꝰ eſt ſicut ſtellio. Scõa piſces ꝛ in hoc applicaſ totalis diuiſio que fuit ſubdiuiſio ad primũ mẽbꝝ prime diuiſionis.

¶ De cantaridibus. Laꝑ.3m.

CAntarides ſunt acute moꝛdicatiue facientes accidere pũcturã ꝛ doloꝛẽ in mẽbris ꝛ oĩno doloꝛẽ extẽſum ab oꝛe vſq̄ ad pectinem ꝛ etiã apud anchas ꝛ genua ꝛ hypocũdria: ꝛ vlceꝛãt veſicã vlceratiõe doloꝛoſa aꝑante: ꝛ aꝑant virgã ꝛ pectinẽ ꝛ partes eiꝰ cuꝝ inflãmatione vehemẽti ꝛ faciũt ſurgere ad vrinã. Cũq̄ ille q̄ eas ſumpſit vult mingẽ nõ põt aut migit ſanguinẽ ꝛ fruſtũ ſan. cũ doloꝛe vehemẽti. Et q̄ſq̄ accidũt cũ B ſolo vẽtris cũ abꝛaſione ꝛ ſyncopis ꝛ grauitas ꝛ pmixtio rõnis ꝛ caſus cũ ſurgit ad ſcellã. Et ꝑꝛ leſionis eaꝝ ẽ i veſica: ꝛ iuuenit ſumẽs eas i oꝛe ſuo ſapoꝛẽ alchitrã ꝛ picis. Et iſta q̄dã aialia ſũt nocibiliora i eo qõ ſegf oꝛtũ aſſerebara ante ꝛ poſt ꝛ in autũno. Cura. Opꝫ vt cuomat ꝛ clyſterizef ſicut ſcis. Et opꝫ vt ponaſ in eo cũ quo vomit ꝛ clyſterizaſ nitrũ ꝛ decoctio ficuũ iterũ ꝛ ſit vomitus ꝓtinuus ꝛ frequẽs. Et ſi viderit vt intẽdat ꝓſeruationẽ veſice faciat: deinde detur in potu lac potu frequente. Et iterũ pſiliũ ꝛ aqua poꝛtulace ꝛ butyrũ crudũ plurimũ: deinde clyſterizef iſte cũ aqua oꝛdei ꝛ altee ꝛ albumine oui ꝛ mucilagine ſeminis lini aut aqua oꝛdei aut aq̄ riſi ꝛ decoctione fenugr. aut ꝯcoctõe cãdaruũ ꝛ iuribus piguĩ ꝛ oleo amigdalino ꝛ adipe anſeris ꝛ vitellis ouoꝝ ſoꝛbilium

ꝛ butyro cocto ꝛ melle aut tulep ꝛ oleo amigdalino. Et lac acetosum vaccinū bonū ē ei. Et ꝓferūt ei aqua mellis ꝛ ꝯcoctio cū grano vureticis sic̄ sūt grana melonis ꝛ cucumeris ꝛ ꝯcoctio ficuū cū syrupo violaceo. Et sic̄ si i potu det oleū ꝯ cydonijs ē tyriaca ei ꝛ oleū de lilio ꝛ sūt iuuū famū. Et ꝓfert ei solū ventris cū syrupo hydromellis. Et opꝫ vt distillet in virga habentis ipm oleū ro. nō cuꝫ clepsydria: imo cum embocto subtili ꝛ leniore qꝫ est ꝛ administret tma tepida.

¶ Exequitur de venenis que sunt animalia ꝛ occidunt per se. Secundo de his que per accidēs. ibi (De piscibus frigidis.) ℣ prima in septem sicut septem sunt ista venena ꝛc.

¶ De lepore marino. Cap.4m.

ACcidūt ex ipso si de eo i potu vel ꝓstrictio anhelitꝰ ꝛ rubedo oculoꝝ ꝛ difficultas eiꝰ ꝛ tussis ficca sputū sanguinis ꝛ difficultas vrine ꝛ mictus sanguis de vrina violacea ꝛ dolor in stōcho ꝛ vomitꝰ supfluꝰ cholē ꝛ sanguis ꝛ icteritia ꝛ angustia ꝛ dolor renū ꝛ egestio eiꝰ est violacea. Et qñq̄ est mucosa ꝛ sudat sudore fetido ꝛ abhorret cibū. Et cū videt pisces terret ab eis. Et cū sit talis vt nō terret ab eis: tūc iam sanat ꝛ inuenit saporē piscis fetidi in ore suo ꝛ in eructuatione sua cū salsedine ēt. Et plures q̄ ex eo euadūt cadūt in ptisim. Curatio eiꝰ. Cōferunt ei potare lac caprinū immixtū vinū ꝛ lac asininū uteruꝫ ꝛ lac mulieris ex mamilla ꝛ virge alcānc ꝛ semē altee būduꝫ clixatū ꝛ ius cācri fluuialis ꝓprie: qñ ipe pōt comedē ipm sine reliqs lenificātibꝰ ꝛ bencꝰ assatꝰ recēs aut sanguis eiꝰ ꝛ lacertū marinū nō refugit ꝛ comedit ex eo. De medicinis vo fortibꝰ sunt calamētū fluuiale calm recens ꝛ sanguis anseris ēt ꝛ vria bois antiq̄ ꝛ radicū buchoz mariē octo oboli cū vino aut cbtrā illa quātitas ꝛ in vino ꝛ elleboꝛi parū cū vino. Et cū aduenit dies scōs epitatōis accītū ꝛ gescūt fiāt ei pilule ꝯ elleboro nigro ꝛ scamonea ꝛ agarico cū succo ligritie ptibus cēqlibus quarū dosis sit. ʒ.i. ꝛ qꝫ supra est parū cuꝫ cbilef ꝛ signū sanitatis est q̄ videt pisces ꝛ nō terret ex eis ꝛ comedit: ꝛ cū vadit in ptisim curet ptisis.

¶ De stellione ꝛ albarbe. Cap.5m.

GIro stellionis mortificās est: ꝛ qñq̄ cadit in vino ꝛ mouet in eo ꝛ dissoluit ꝛ fit illud vinū sicut venenū: ꝛ accidūt ei q̄ ipm bibit vomitꝰ ꝛ dolor oris ꝛ stomachi vehemēs. Et albarbe iterū mortificatiua est circiter vt boc. Et cuī eius sicut dicit est venenū vnius hore ꝛ dicā ipm. Et dixerunt quidā q̄ cū hoc aial decoquitur ꝛ spargitur decoctio eius in aqua balnei fit viridis ois q̄ balneatur ex eo spatio quodā: deinde redit ad dispositionē paulatim. Et hunc quidem sermonem non verifico. Cura est cura cōmunis ꝛ est sicut cura cantaridarum.

¶ De lacertis. Cap.6m.

SPecies lacertoꝝ est salamādra aut i ipsa est similitudo nāe eiꝰ. Et que ei similant mortificāt. Et accidūt ei q̄ bibit carnē eiꝰ apa ligue ꝛ paruiꝰ ꝛ dolor capitis ꝛ adustio ꝛ tenebrositas oculoꝝ. Cura. Sumantur silamū ꝛ zylocaractenabati ꝛ zuccharum equaliter ꝛ detur in potu cū butyro cocto vaccino. Et opꝫ vt detur in potu lac vulce ꝛ inungat cū oleo aliquo ꝛ balneetur.

¶ De potu salamandre. Cap.7m.

HEc est spēs mordicantis quā dicāꝫ in capīo mordicationis ꝛ accidūt a potu eiꝰ dolores vehemētes in ano ꝛ apa sicut hydropisis et in vētre spasmus ꝛ retētio vrine. Et dicūt q̄dam aliter dicētes ꝛ est Titus alamedin et alij q̄ accidunt ei qui bibit ipsam apostema lingue ꝛ ꝯstructio rōnis ꝛ mollificatio ꝛ semena ꝛ ōnigratio locoꝝ corporis ꝛ putrefactio partiū corporis que cadūt cū curat homo ḡre sanat. Cura eius cōis est vt cura opī: ꝛ veniē in potu tyriace plures sicut alpharoch ꝛ mitridatū ꝛ similia. Titus aūt almedin dixit q̄ cura eiꝰ est cura illius qui accipit cantarides. Et de illis que appropriant ei est vt sumant ammoniacū ꝛ gluten albotin ꝛ sumac de eis aut ambo cū storace. Et ꝓfert ei aq̄ decoctionis camepitheos in qua decocta sunt grana pini parua ꝛ folia cupressi ꝛ semē vitice: ꝛ bibatur cuꝫ oleo. Et similiter conferunt ova testudinis marine ꝛ rane decocte cum calamento.

¶ Rane lacunales virides ꝛ marine rubee. Cap.8m.

ACcidūt ei q̄ bibit eas offuscatio caloris ad citrinitatē tēdēs ꝛ apatia corpis sui scūdā mollitiei ꝛ adustio in gutture ꝛ ore ꝛ difficultas anhelitꝰ ꝛ tenebrositas oculoꝝ et vīgo ꝛ fetor oris. Et qñq̄ accidit spasmꝰ aut thetanꝰ. Et qñq̄ accidūt ei soluno vētris dissinterica ꝛ nausea ꝛ vomitus ꝛ pmixtio rōnis ꝛ syncopis. Et qñq̄ expellit sperma ꝛ vrinā ꝛ mēstrua sine voluntate. Et eius qui euadit ex eis nō salnantur dētes imo cadūt. Cura. Euomat cū oleo ꝛ aq̄ calida aut cū vino plurimo ꝛ multuꝫ vtaf exercitio ꝛ appropinquet balneo ꝛ tunc calide ꝛ inunctiomb⁹ cū oleis calidis: ꝛ cōfert ei diacurcuma ꝛ oē qđ ꝓfert hydropisi: ꝛ cōferūt ei vinū plurimū ꝛ pondus ʒ.iij. radicū arūdinis ꝛ similiter cyprum ꝛ calamus aromaticus cum vino.

¶ De ranis citrinis. Cap.9m.

BScindit ex eis appetitꝰ cibi ꝛ acetat cruciatus ꝛ corrumpit color ꝛ fit syncopis ꝛ nausea ꝛ vomitꝰ ꝛ dolor oris stōchi ꝛ apostemant vētres ꝛ crura. Cura ꝓprie ē cure ranarū primarū lacunaliū ꝛ marinarū.

¶ Diuisio alia buius veneni.

¶ De piscibus frigidis. Cap.10m.

EX piscibꝰ frigidis ꝛ ꝑpe positis i loco humoroso accidūt accītia fungoꝝ: ꝛ qñq̄ nō appet aliqd vsq̄ ad vnā diē aut duos. Cura. Cura eoꝝ est mūdificatio ꝛ reliq̄ cura fungoꝝ.

¶ Determinat de piscibus frigidis que sunt animalia ꝛ occidunt per accidens: ꝛ sunt. ʒ. sicut sunt. ʒ.

¶ De assaturis suffocatis ꝛ carne corrupta. Cap.11m.

OPortet cū assat caro quecūq̄ caro sit vt nō cooriat submergēdo: imo dimittat discoperta donec euaporet. Illā cuꝫ submergēdo cooperitur fit venenū ex qua accidunt signa cholerice passionis ex tristitia ꝛ solutione ventris: et quādoq̄ deficit ratio comedentis ipsam vno die aut

duob⁹ oleb⁹ r qñq; facit, pfunditatē somni r iterficit.
Lura. Euomat r denī ei in potu mina r abnelus r vi-
nū odorifer cū succo cydonior r malor r terra sigil-
lata ē bona ei post vomitū: r curet ei⁹ colurica passio.

¶ Beius secundus de animalibus r sunt sicut fella in-
terficientia r extremitas caude cerui.

¶ De felle vipere. Laū.12ᵐ.

HOc est ex venenis cū bibit fm modū quo in-
terficit frequēs fit syncopis r parū pfert me-
dicina. Lura. Si aligd pfert tūc vomit⁹ cum
butyro cocto vna dispone post dispōne aliā.
Et illō quo succurrit post vomitū est tyriaca r mitri-
datū. Et albezabar est sublimis res ei r muscus r me-
dicamen eius. Et cum frequens sit syncopis denī ad
sorbendum vinum r aqua carnis pullorum cū aliquo
vel aliqua re musci aut medicinis de musco.

¶ Agit de venenis que sunt partes animalū r bz partes quatuor.

¶ De felle leopardi. Laū.13ᵐ.

ALcidit ei q bibit ex eo vt euomat cholam
viridē aut citrinā r inuenit odorez aloes in
naso suo r saporē ei⁹ in ore suo r accidit ex
eo icteritia r ē mortale: qr si ptrāseat tres
horas sepaī. Lura. Euomat sīc scis r det i
potu tyriaca ppa ei: q. ℞. terre sigillate r baccar lau
ri ambor añ. ptes vnā: r coagulū gazelli ptes qtuor r
semis rutbe r myrre ambor ana ptes mediā pficiant
cū melle: cuius dosis sit ei quātū est nux: r cū boc euo
mat iterū: r opz vt fiat tina ex aqua odorifera.

¶ Determinat de venenis que sunt humiditas animalū r habet
ter. patent partes.

¶ De felle canis aque. Laū.14ᵐ.

DIcerunt quidam si comederit homo de fel-
le canis aque qtitate lentis vnius interficit
post bebdomadam. Lura. Detur in potu bu
tyrū coctū vaccinum cum gentiana romana
r cinamomo: r iterum coagulum leporis r inungatur
cum oleo aromatico r subtiliet regimen.

¶ De extremitatibus caude cerui. Laū.15ᵐ.

ALcidūt eis q bibūt ipsam angustia vehemēs
r syncopis r ē venenū iterficiēs. Lura. Euo-
mat bibēs ipsam sicut scis: r melius ei⁹ est cū
butyro r anbero: deide denī in potu auella-
ne r philtici r seluzabaragi cōfecta simul omni bora
auellana magna detur in potu illud in die quater.

¶ Dars tertia de sanguine tam recēti. Laū.16ᵐ.

ALcidūt ei q bibit illū q ex eo recēs est diffi
cultas anbelit⁹ r dolor brōchi r meri r ru
bedo ligue r frusta sanguis pgelati i dēti-
b⁹ r gigiuis r nausea vehemēs r āgustia:
deide appet corrosio i ligua: deide pduc
ad pfocationē r spasmū. Lura. Opz vt ipe ppere ad
clystē r sol'onē vētris. nā vomit⁹ timorosus ē. qñq;. n.
expellit cui⁹ expulsio nō tolerat qre pfocat. Et opz vt
in potu denī medicine pferētes in pgelatōe sanguis
sicut ficus imature plene crude r semē caulis r radix
alanuden r asa r baurach r cinis lignor ficu in aceto
r piper in aceto r succus foliorz albalaich in aceto r
coagula in aceto. Cū g abscideruī sanguinē pgela-
tū in vētre eius cū medicinis solua tunc r emplastre-
tur venter eius ex farina ordei cum aqua alcarati.

¶ De sudore animalium. Laū.17ᵐ.

EX eo fit facies viridis r apatur r currit ex
corpore sudor fetidus vt ex ascellis. Lura.
Uomat cū aq tepida r det i potu vinū cū
oli rosacei pōdē medie. 3. r reubarbari me
dia. 3. r salus gēme: r pfert ei tyriaca de terra sigillata.

¶ De ouis albarbe. Laū.18ᵐ.

EXistimant qdā qr q bibit de ouis albarbe
mort statī: r si nō festinet nō pfert aligd.
Lura ei⁹. Det i potu sterc⁹ accipitris in vi
no: deide euomat vomitu integro r inūgat
corp⁹ ei⁹ cū butyro vaccino cocto r emplet caput ei⁹
cum sale r cibetur ficubus siccis r oleo r gentiana.

¶ De lacte corrupto. Laū.19ᵐ.

ET illud qō puerit in via acetositatis ad
putrefactionē aliā: r gñant ab eo vertigo
r syncopis r pūctura in ore stōchi: r aliqs
accidit ex eo cholica passio mortifera. Cu
ra ei⁹ ē euomē cū aq melle deide potare vinū pur cū
diapipereon r evaporare stōchū ei⁹ cū oleo nardino.

¶ De sanguine congelato. Laū.20ᵐ.

SAnguis pgelat⁹ in vētre est pculdubio ve-
nenū bui⁹ gnis: lz ipe nō adept⁹ sit venenosi-
tatē ex corp⁹: qm ex ipo vbicūqz pgelat in
eo. sex pcauitatib⁹ ventris pectoris r stōchi
aut intestinor r vesice accidūt accidētia mala. Cū eni
ipse pgelat in pectore destruit color r miorat pulsus
r debilitat r pducit in primis ad frequētiā r mollifica
tionē egri r pducit ad syncopim. Et qñ pgelat in sto-
macho infrigidat corp⁹ r accidūt pfocatio r parvitas
pulsus r syncopis ptinua. Et qñ pgelat in vesica acci
dūt accidētia prima illis que diximus: r silr in intesti
nis. Medicine cōes ad illud sunt alacoben alba ppne
r rubea etiā r bdellū r albasce r coagla tres oboli
r ppne coagula leporis r lac fici r acetū acutū r alnit
r aq cineris lignor fici iterata. Et ex eis que diximus
r est mirabile est lac caprinū. Dixerūt. n. qr ipm lique-
facit pgelatū omne in pcauitatib⁹. Et iterū sumantur
alanuden r caulū partes eqles r det in potu cū ace-
to r est medicamen mirabile. Lura pgelati sanguinis
in stōcho r vesica. Plos iam diximus illud in lib. 1ᵍ. se-
mel quare apponamus nūc duo capitula: r dicam⁹ qr
babēs illud opz vt euomat illud si pōt cū melle r suc-
co apij r pferunt ad illud tyriaca de terra sigillata et
farina cartami cum soluī in aqua calida est mirabile
valde. Et boc est medicamen. ℞. terre sigillate. vij. 3.
coaguli. 3. xxxvi. coaguli gazel. 3. xxxij. gētiane aristolo
gie rotūde semis rutbe sylvestris myrre oiuz añ. 3. iij.
pficiant cū melle: r sit dosis ei⁹ sicut nux in aq calida
aut in syrupo acetoso. Et iterū sumatur cineris ficuī
pōdus. 3. ij. cū medulle leporis qtitate aurei vnius: r
existimo qr sit coagulum liquefactum in aceto vini: r
bibantur. Et sal gēma cum coagulo bedi iterum aut
aureus vnus stercoris canis r appropriatur ei qō de
eo cōgelatur in vesica vt infirmo detur succus folio-

rum ꝛeridaract. ci.n. iest ꝓprietas mirabilis in ℔ vt assiduet potū syrupi acetosi aut i aceto itez. Acetū.n. est bonū hunc rei: ꝛ sit' aureus vn⁹ coꝛdumeni cū aq̄ cala ꝛ medio aureo alti. Aut det ei in potu agaricū aut sicos aut aliqd coagulop aut. ʒ.ij. carpobalsami aut ʒ.ij. blacte bizātie aut. ʒ.ij. ligni pronie. Et administrē tur medicine frāgentes lapidez bibite ꝛ clysterizate ꝛ linite: ꝛ inciciat in vesicā eius pōdus nuclei vnius salis trin soluti in aq̄ aut administret aque cineris vius. Si vo hoc nō valuerit nō erit excusatio scindendi a sanguine ꝓgelato ꝛ extrahendi eū sicut extrahit lapis.

¶ De congelatione lactis in stomacho. Cap. 21ᵐ.

QUandoq; ꝓgelat lac i stōcho pp aliq̄ cārū ledētū ꝓgelatiū: aut pp ꝑparationē forte in lacte: aut pp coagulū bibitū. Et in lacte accidūt ex eo sudoꝛ fridus ꝛ syncopis ꝛ febris rigoꝛis. Et si ek⁹ ꝓgelatio fuerit cū coagulo: tūc erit deteriꝛ ꝛ velociꝛ ad ꝑfocādū. Et ꝓgelatio qdē lactis in stōcho ē ex gñe ꝓgelationis sanguis. Et accidūt ex ea dispōnes male sicē accidunt ex illa ꝛ ex venenis. Nā accidūt uterū pp ꝓgelationē ipsi⁹ in stōcho frig⁹ coꝛporis ꝛ puitas pulsus ꝛ ꝑfocatio ꝓstringēs anbelitū ꝛ syncopis: ꝛ qñq; accidit iflatio vētris bibēti ipm. Cura. Opꝛ vt alienet in cuius stōcho caseat lac a salitis. Ipsa.n. addūt ei caseitatē. Uerū opꝛ vt det ei in potu acetū solū aut mirtū cū aq̄. Et det ei in potu calamēti sicci pōdus ʒ.v. qñ est mirabile resoluēs ipm statum ꝛ pp virtutē suā in ℔ phibet lac multū a caseatione ꝛ cō seruat ipꝛ. Et det ei i potu de coagulis aliqd vsq; ad aureū vnū. ipsa nāq; resoluūt ipm aut educūt ipm per vomitū aut solutionē. Et dent ei in potu iterū medicine ꝑdicte ad ꝓgelationē sanguinis in stomacho: ꝛ ꝓprie que fiunt ex terra sigillata de illis q̄s dixi. Et medicamen alaniuden ꝛ caulium: ꝛ dentur in potu cum equalitate in aceto ꝛ aqua cineris ligni fici: iterum qñ iteratur ꝛ administratur cinus in ea.

¶ Inceptio sermonis in morsione ꝛ punctura.

¶ Tractat⁹ tertius de regimie morsionis vñ. Et de ei fugatiōe venenoꝛ. Et de curatiōe mordicatiōis serpentū ꝛ spēb⁹ eoꝛ. Cui⁹ capla sunt. 57. Cap. ꝑᵐ.

DIas q; canon maxim⁹ i curatiōe veneni est ꝑfortatio caloris inati ꝛ excitatio ipsi⁹ ad expellēdū sicē facit tyriaca ꝛ napis barbaric⁹ vt lubricare faciat venenū ꝛ expellat ipꝛ ad exteriora. Et ꝓsideratio ꝓfortatōis viscerū deide expulsio veneni ꝛ dōstructio opōnis ei⁹ cū potiōib⁹ ꝛ epitimatib⁹ qb⁹ inest illud cū ꝓprietate sua aut nā sua cognita sm q; dicā. Et qñq; ingredit in bis intentionib⁹ res alia ꝛ est regimē in humiditatibus qñ inuenit eas aut calcat eas. Et ingrediunt in ℔ capīo flōma ꝛ solutio vētris ꝛ similia. Et quietiōr bozarū flōme est cum scit q; venenū tam sparsuꝫ est in coꝛpore. Et nō est ex eis que attrahuntur ꝛ propie ei qui est repletus. Et quandoq; ingreditur in hoc capitulo res alia ꝛ est facere humoꝛes moueri ad partē mēbroꝛ principaliū.

¶ Posq̄ determinauit de venenis q̄ occidūt potāde: dic de venenis q̄ occidūt ꝑ morsionē ꝛ pūcturā. Primo in gfiali ponit cās. curationis morsus ꝛ pūcture. Scō cās. desenfionis. ibi. De eis q̄ data sunt.) Tertio in spāli exeḡt de cura coꝛ. ibi (Sapietes.) Primo cās. curationis. Scō medicinas ad hoc. ibi. Ex medicinis. Primo cās. sm intētiones diuersas in cura venenoꝛ. babēdas. Secundo cās. sm diuersitatem medicinarū. ibi (Et ex eis que bibuntur.)

¶ No. q; de bis intētionib⁹ sunt q̄dā q̄ semp occurrūt in cura veneꝛ ꝛ sunt q̄tuoꝛ. Prima ꝓfortatio calūtatis. Scōa est ꝓfortatio viscerū. Tertia explio veneni. Quarta ꝺstructio opōnis. Quedā sūt que qñq; occurrūt ꝛ sunt duo. s. regimen humiditatis ꝛ flōma cū solone. Scō facere humoꝛes moueri ad partē principalium.

¶ Dubitat in quo differūt ꝓfortatio viscer ꝛ ꝓfortatio calliditatis inate. Dōm q; ꝓfortatio caloris pōt respicē mēbra extrinseca: illa q̄ viscerū respicit mēbra itrinseca. vel ꝓfortatio caloris respicit ꝓprie alterationē ꝓingēte ad spīritū ꝛ mēbra cū ꝓprietate: ꝛ cō fortatio viscerū respicit substā coꝛpulētā per illius aggregationē cū q̄dā stipticitate ꝛ ꝑpetate sicut facit tyriaca de terra sigillata. Dubiū ꝑᵐ

¶ Dubitat: vtꝛ tyriaca magna ꝓferat oi veneno. Q. sic per Auicē laudat enī in oib⁹ venenis ꝛ pūcturis. Scō q; ꝓfortat caloꝛē naturalē vt Auicē. dic. Dōm. In oppositū: q; nō ꝓfert napello: vt Serap. cap. de lapide Bezabar. ꝛ Aluer. in suo de tyriaca. Scō q; est calidū nō ꝓfert veneno calido: cū venenū calm occidat ꝑ iflāmationē. Dōm q; tyriacā ꝓferre oi veneno est duplr. Primo q; cōperat tuam ētu gfiali. s. ꝓfortādo coꝛ ꝛ sic est verū. Scō q; tuamento spāli: ꝛ tūc duplr. Primo q; a forma specifica que ꝓtrahit ꝛ repellit venenū ꝛ coꝛrūpit: ꝛ sic videt q; nō ꝓferat: stetur tñ in ℔ experiētie ꝛ apparet q; forma specifica ꝓtrahit substā pūcturis aialiū ꝛ ꝓprie serpentū nō aūt napello: vnde nō posuit in gfiali cās. imbibitoꝛ a qualitate calida: tamē cū sit calida per se valet ꝓtra venena frigida ꝓtra calida per accidens resoluendo: ꝛ est sile ei qō dicit Aluer. in tractatu de tyriaca. vt supra Auic. dicit de castoreo ꝛ gūma ruthe agrestis. In summa credo quādo vides aliquem venenatuꝫ ꝛ ignoras venenū ꝛ nō habes ab auctoribus aliquibus medicinā poteꝛ recurrere ad tyriacā magnā. Hec Albertus de placentia. Dubiū 2ᵐ

¶ Dubitat an flōmia ꝛ solo vētris cōperant in venenis. Q. nō de flōmia q; debilitat. Q. nō de pharmacia q; intus trahit. Dōm. In oppositū hic Aui. Dōm q; dem Aui. ꝛ Rasis. 20. primi. cap. secō. q; aut venenū est in motu ad coꝛ: ꝛ tūc ista nō debēt simul fieri propter cās dictas ꝛ ꝓprie pharmacia q; mouet intus: aut venenū iā calcauit ꝛ ꝓfecit ꝛ cessat suū moueri ꝛ coꝛp⁹ est plenū: ꝛ tunc ꝑt cōpetere: ideo dicit q; illa intētio est qñq. De flōmia aūt dōm specialiter q; cū est in moueri nō competit q: nō opposite partis: q; trahit intus ab alia parte, non eiusdē partis: q; ly in principio extrahet: tamen per Auicen. trahit intus. Dubiū 3ᵐ

¶ Dubitat vtꝛ intētio victima intētione necessaria sit facere moueri humoꝛes ad partes principaliū. Q. nō: q; nullius auctoꝛ ponit. Scō si intentio debet esse ad mouendū humoꝛes ad extra: tūc nō ad principalia: sic est ergo. Tertio nō habentur res que mouent ad principalia nisi accidentia anime vt timoꝛ. Dōm in oppositū Auicenna. Dōm prio per expositionē littere facere moueri humoꝛes principaliū ad partē. s. morsam. Contra Auicen. ponit q; illa est de intentionibus que aliqñ cōcurrit sciꝫ raro: sed moueri humoꝛes ad partem morsam est intentio que est semper cuꝫ suctionib⁹ ꝛ cū medicinis positis ibi. Alia expositio ad partem. Contra partē principaliū: ꝛ in idē redit. Et si esset via saluandi esset. nā actio veneni ad partem vt extra pellatur est duplex. Prima per se que fit cū rebus ꝓprijs ad illud sicut quedā res posite super morsuꝫ trahunt venenum: ꝛ habes supra in tertia intentione. Alia fiunt cuꝫ rebus cōmunibus trahentibus humoꝛes ꝛ simul cuꝫ eis venenū: ꝛ de hac forsans est hec secūda ꝛ hec duplex. s. flobotbomia: ꝛ de hac prima dixit. ꝛ pharmacia: ꝛ de hac etiam dixit. quandoq; ingreditur. Aliter potest exponi sicut iacet: vt si aliquod venenum occideret resoluendo subito mouendo spiritus: ꝛ hoc quādoq; facimus: ꝛ non fit sine nocumento sed potius eligimus hoc q̄ q; subito moriatur ꝛ penetret. vel ad principaleꝫ ꝛ ad interioꝛa: ꝛ hoc cum solutiuis ꝛ diureticis vt statim ponit. Dubiū 4ᵐ

¶ Et ea que bibunt sup venenū aut sunt tyriace ꝛ bezoarat vniuersalis aut ꝓprie illi veneno: aut medicine ꝓtrarie veneno cū cōplectione sicut alnt ꝓtraria est veneno scoꝛpionū cū ꝓprietate sua: aut ꝑducētes venenū ad exteriora cōmotione humoꝛ ad exteriora sicut medicine note: aut medicine remouētes humoꝛes a facie veneni: nō q; inuenit ex eis que dixim⁹ cōpositus sicut medicine solutiue ꝛ vomitiue ꝛ diuretice.

¶ Primo ponit canones sm diuersitatem medicinarum bibitarū. Secūdo extra positaꝫ. ibi (Et in medicinis.) ¶ Notandū q; po-

quinq; virtutes rerū q̄ bibunt: ꝛ sic quinq; intētiones in eis cadunt.

Dubiū 5ᵐ ¶ Dubitat. videl q; q̄rta ꝛ quinta intētio ꝓtrahant: q; q̄rta est ducē humores extra cū veneno: quinta est ducē itus. Itē nō pōt remouere humiditates a facie veneni p morsuz: q; nec ꝓuocatio nec euacuatio priuat extrema ab humiditatib⁹. ¶ Notādū q; in cura veneni per morsuz cadit itētio mot⁹ humoz ad extra vt simul cum eis moueat venenū ꝛ nō vadat itus: ꝛ hoc facit tyriaca ꝛ vinuz ꝛ similia: ꝛ fit ℔ in p̄r⁹ ꝓcursus ꝛ morsionis: ꝛ cadit itētio motionis ad itus: ꝛ ℔ nō ad itus sicut ad stādū ibi: sed ad intus vt eūent: ꝛ ℔ fit triplici itētione. vel vt educamus venenū educnōe sequēte solutionē factā a pharmaco solutiuo. vel vt educam⁹ humores tā cōculcatos ꝛ corruptos iam circūscripta intētiōe subductionis veneni q̄z sequat. vel vult vt remoueamus humores paratos corruptioni a facie veneni. v.g. est venenū debile homo maloz humoz ꝛ ℔ volunt: ꝛ i hac eūone est eūatio humoris q̄ pōt corrūpi ꝛ reliquoz humoz adunatio itus vt nō sic a loco p̄cture ifician. hoc duplr ꝓtigit. vel q; venenū tā ipressit in hūores ꝛ corrūpit ꝛ illi humores corrupti idigēt eūone vomitu ꝛ fluxu vētris vel flōmis vt supra dcm̄ est: vel q; q̄z nō ipressit: imaginamur tm̄ q; nō bēat in se humores male corruptiōi aptos: ita q; venenū sm̄ se nō est de ita fortib⁹ q; multū de eo dubitem⁹: sed dubitam⁹ q; in isto hoīe sunt humores parati male corruptiōi: vnde pōt moueri mouemus ibi itus. i. purgādo: q; p alia viā nō possent purgari: ꝛ sic remouemus eos a facie veneni. relīq ēt humores remanēt q; sunt boni nec sūt ita apti corruptiōi. Maxima. n. cā gnōnis moz̄ oz ē aptitudo q̄rti cule p̄ de differētijs cap̄. 4. ꝛ ℔ est q̄ Auu. hic iēdit ꝛ forsan supra. ℣ Ad rōnē p̄mā dōm q; q̄z sint ꝑtie vtreq; tm̄ pāt cōpetē corpoz⁹ rēporib⁹ diuersis. ℣ Ad 2ᵐ dōm q; priuat ab humoz⁹ corruptis.

¶ Notādū q; ista que dicit. nō ergo inuenit. dupl̄r pōt exponi. Primo q; reperia ℓ medicamē cōpositū ex oib⁹ virtutib⁹ dictis. ℓ. 4. nō est ita bonū sicut si cū hoc simul bēat hoc q; fit solutiū.

Dubᵐ 6ᵐ ¶ Sed dubitat: vtr̄ possit repiri. Q̄z nō: q; solū mouet int⁹ ꝛ nō ex̄. ℣ Dōm q; sic nē si eēt aggregatū vt tyriaca. pōt. n. extra moueri ꝛ soluē ꝛ ꝓuocare vrinā ꝛ vomitū. Alio mō pōt exponi q; nō reperit aliq̄ cōpositū. i. aliq̄ res ex eis. ℓ. medicis q̄ mouēt a facie veneni nē ℓ sola vomitiua soluiua ꝛ diuretica: q; ita ꝑpe hec tria facit: vel medicia cōposita nō inuenit soluiua sicut medicia simplex tē.

¶ Et in medicinis que administrant super morsiones venenosas epithimate sunt intentiones.

¶ ꝓnit cā. in medicinis que extra apponunt. Et primo premittit. Secundo exequitur. ibi. (Quarum.) Tertio quid fiendū q̄n ista non valent p̄dicta causa. ibi. (Et quando.)

¶ Quarum vna est vt prohibeant penetrationē veneni in corpore: ꝛ illud fit aut cum ligamentis ꝛ constrictione extremitatis ꝛ ꝓhibitione somni vt moueatur calor innatus ad exteriora ꝛ expellat: ꝛ de hoc capitulo est incisio membri morsi.

¶ ꝓmo ꝓmittit vnā intentionē primā ꝛ dcter. Secō aliā. ibi (Et cōditionibus.) Tertio cā. ibi (Et de illis.) ℣ Primo ꝓmittit ꝛ dat vnum modum. Secundo alium. ibi (Aut cum medicinis.)

Dubᵐ 7ᵐ ¶ Dubitatur vtrum somnus competat. Dicendus q; non vt supra cap̄. de curatione.

¶ Aut cū medicinis ꝛ causis attractiuis: ꝛ ꝓpter illud stiptica nociua sunt eis: q̄m nō est aliq̄d magis iuuans nū q̄z medicamē q̄ trahit venenū ad exteriora ꝛ ꝓhibet ipz penetrare ad interiora: ꝛ ꝓprie quando venenum est ad exteriora adhuc ꝛ nō spargit. Et huius quidem generis sunt vētose ꝛ forsasse indiget incisione si iam submersum est ꝛ elongatur ꝛ est firmum. Et missio sanguis fugaruz bona est excusans ab illo ꝛ a fluctione dum permanet in cute. nā fuctio quādoq; sufficit. Et oportet vt suggēs non sit ieiunus: imo iam comederit ꝛ abluat os suuz ꝛ habeat dentes iam corrosos ꝛ iaz coluit os cū vino odorifero ꝛ bibat ex eo aliquid ꝛ teneat in ore suo oleū rosatum aut olcum violaceum. Et cuz fuerit in ore suo aliquid ꝛ expellit totū q̄d suggit iste suggens tunc opz vt expuat. Medicine vo que sunt sicut note ebibite rubificātes etiā ꝛ attrahentes venenū: aut sunt ꝓpter virtutē calefacientem trahentē aut causa similitudinis ad attrahendū illud q̄d simile est ei sicut facit adeps crocodilli ad morsuz crocodilli. Et caro vipere post abscissionē extremitatū eius in attractione veneni sui ita vt accidat medicinis valentib⁹ ad venena uterū: verū sunt debiliora ꝛ quasi ipse sint inter cōplexionē corporis ꝛ cōplexionē veneni. Et sermo hic est ex eis in quibus opz cū sapiētibus considerare vt sciatur q̄d est inconueniens. medico autem non nocet si non scit hoc. Et plures quidem embrocarum attrahentium exulcerant ꝛ vesicāt quare opz vt currat q̄d est in eis: hec ergo est ex conditionibus medicine epithimate.

¶ ꝓmo determinat quomō ꝓhibitio penetrationis fit cū causis attractiuis. Secūdo quomodo cū medicinis. ibi (Medicine.)

¶ Dubitat vtr̄ suggēs debeat esse ieiunus. Q̄z sic. in practica q̄rti Dubiū 8ᵐ
Sera. 22. cap̄. vbi dicit q; suggēs sit ieiunus. ℣ In oppositū Auic. ℣ Dōm q; dz eē cibat⁹. nō q; si esset famelicus venenū traheret simul cū saliua ad stōchū. Et in hoc ꝓcedat ꝓpositū. 4. practice ca. 27. ꝛ Rasis. 9. Almāsoris cap̄. primo ꝛ 20. ꝓtinē. cap̄. 2. ℣ Ad Sera. dōm q; certus est falsus defectu transeuntis: q̄ appet q; Raſ. 20. ꝓtinen. allegans Seraꝑ. allegat contrarium eius q̄ est apud. ℣ Ad secundam rationem dicendum q; stomachus non trahit saliuam q; plenus: ideo cibus non corrumpitur.

¶ Dubitat vtr̄ tyriaca possit poni super loco morsus. Q̄z nō: q; q̄z tyriaca fugat a se venenū. signuz de veneno posito sup caseo albo q; ernigrescit ꝛ appositā tyriaca fugat. ℣ In oppositū est Auu. ꝛ experientia. ꝓterea ista eādē rem dat in potu ꝛ extra apponit de mastella. ꝛ Bal. 11. de simplici medicia de illo leprosо cap̄. 1. ꝛ de se. ad Glauconē in fine ca. 3. Justin. 3. vide etiā Seraꝑ. de simplici cap̄. de carne tyri. ꝛ cap̄. de bezard. ℣ Dōz q; nō inuenit ab auctorib⁹ q; sup loco morsus ponat tyriaca. Dōm q; opio fuit antiquoz q; tyriaca traheret ad se: ꝛ nō dat in ꝓncipio morsus. 20. ꝓtinētis. Tandez ꝓsiderādū q; in tyriaca dī esse duplex virt⁹. Una respectu veneni. ℓ. virtus expulsiua eius a se ꝛ virt⁹ attractiua ei⁹ ad se vel attractiua versus se: ꝛ iz hoc pōt demiari de toto cōposito: maxime tm̄ apparet hoc respectu carnū tyri siue serpētis: q; pro eodē accipit: que ponunt in tyriaca: q̄b⁹ inest virtus fortis ꝓtra venena aialiū. hec. n. caro dz virtutē mouēdi superfluitates corporis ad exteriora vt. 11. de simplici cap̄. 1. ꝛ Auer. gnto colliget cap̄. 40. cap̄. de carne tyri. Scorpio est pistatus ꝓtra morsus scorpionis. 20. ꝓtinētis. ergo sicut scorpio ꝓtra scorpionē: sic caro tyri ꝓtra venena mouēdo ibi superfluitates mouet venenū: q; vnus modus mouēdi venenū extra est cuz motu humoz. Itē hoc apparet q; tyriaca dat in ꝓncipio morsionis. 20. ꝓtinētis. ꝓtra quosdā q̄b⁹ rōnes ꝓbabiles ꝛ experientia ꝓbant: sed in principio nō debet trahi vnus venenū: ergo opz q; eius virtus sit expulsiua. Declarat q; dz virtutē attractiuaz veneni ad se ꝑ Auu. hic q; dicit q; caro vipere trahit per similitudinē ad se: iz in hoc videt dubiū. ¶ Notādū bene q; iz sint similia cū videt esse diuersa ꝓprietas ꝛ forma specifica. aliud enī est venenum vipere ꝛ aliud est caro eius ꝛ differunt specie.

¶ Sed dubitat quō vnū ꝛ idē respectu eiusdē pōt hēre ꝓprietates Dubᵐ 10ᵐ
ꝓtrariā. factionē ꝓtrariā vt expellendi ꝛ attrahendi. ℣ Dōm q; ℔ fit aut ex diuersitate partiū aut ꝓp diuersitatē tēporis in actiōe. Exemplū primi in cotiādro ꝛ psillio ꝛ in magnete cuius vna pars trahit ferrū ꝛ alia fugat ꝛ sunt partes solo situ ꝛ ḡitate differentes. Exemplū secūdi: possibile est q; agēs aliq̄d det dispōnē aliquā passo qua mouet ad agens: ꝛ in ꝓcessu actionis aegrat dispō qua patiēs fugat ꝛ recedat. Exemplū de calido respectu olei. Exemplū tertiū de mēbris ꝛ nutrimēto tē. ¶ Notādū viterius siue tyriaca trahat siue pellat: in hoc differt actio siue ꝓprietatis respectu veneni ab actione magnetis respectu ferri: q; magnes trahēdo ferrū nō destruit ferrū: q; trahit sine expulsu. Sed tyriaca occidit illud venenū q̄d est attractum a tyriaca sine expulsu accipi nō eēt forsan amplius venenū: ꝛ dico forsan q; destructio sua pōt esse in sola pēdentia. Q̄z aūt tyriaca hoc faciat: apparet q; caro tyri dz hanc ꝓprietatē: vt Auic. 5. can̄. cap̄. de trociscis tyri. dicit virtute carnū viperarū interficiente venenū etiā que sunt morsione ꝛ imbibita. ¶ His habitis dōz q; si tyriaca dz duas virtutes: possibile est q; partē veneni expellat: ꝛ illa fugiēdo corrumpatur: ꝛ partem veneni trahat: ꝛ q; etiā illa corrūpat: ꝛ ideo siue extra ponat siue intus detur pōt ꝓferre. Si enim intus detur ꝛ aliqua pars veneni intus trahit. ꝛ ipsa mox intus perdit virtutē ꝛ extra corp⁹ ventre vel vomitu expellitur. Si pars versus cutim vadat corrūpitur ꝛ sic apparet de tyriaca ex̄ apposita. Dico secūdo q; si tyriaca habet solam virtutem expulsiuam iuuamentū suū est bibita: ꝛ hoc multū p̄cipiunt auctores. Si aūt extra posita iuuat: hoc est altero duoz modoz: vnde q; iz expellat venenum a loco morsus

illud tñ venenū a loco morsus recedit sine tuo fine e. laterib⁹ destruit ⁊ nullius est virtutis passum a tyriaca. Secundus modus est: q̄ sicut solutiua ꝓbarmaca extra posita emittunt intus vaporem ⁊ trahūt ad se sicut si biberent: vt Haly. in regni tra. 3. cōmē. 109. sic tyriaca extra posita euaporabit intus ⁊ expellet. sua enim actio nō est absolute: sed auxilio caloris inatter q̄b⁹ cessant ꝑtia.

dub^m 11^m ¶ Dubitatur: an medicine tyriacales sint medicine. vide in tract. cap. de coede vel de gradibus: ⁊ ideo cañ. 4. cap.

¶ Et ex additionib⁹ ei⁹ est vt sit medicina resolutiua nāe veneni aliq̄rū resolūtiū. Congelatio aūt ē sic opō radicis mādragore. Adustio vo ē sic opō cauterij in igne aut cū oleo ⁊ picc ꝓpe olco feruēte ⁊ ē opō egyptior aut cū ꝓpetate māci aut q̄litate in calore ⁊ frigore ꝑtia ei. Et qñ administrat qō attrahit i ꝑncipio aut facit aliqd eor q̄ dixim⁹ ⁊ nō ꝓfert ⁊ est res maxia icide qō est in circuitu pūcture ⁊ accipe carnē totā vsq; ad os: ⁊ si tumor fuerit maior ꝑ icide mēbrū ocide cauterīza.

¶ ponit aliquas medicinas que sunt in medicinis extra positis. Primo premittit. Scō exequitur declarando. ibi (Congelatio.)

¶ Notandū q̄ hoc nomen resolutio sumitur pro corruptione quādoq; vt scō cañ. 4. cap. de medicina stupefactiua.

¶ Et de illis q̄ nocīa sūt i oib⁹ medicis venenor ꝓpe i epithimatib⁹ est vt sint sedatiue doloris ⁊ succurrētes accidentib⁹ tumorosis sequētib⁹ mordicationē sic alcolcotar pōt i epithimatib⁹ mordicationū vt reticat sāguinē cū supfluit i curſu suo a morsu. Et de ꝑcepto q̄ os vt ꝓsideret i venenis ⁊ morsib⁹ ē vt ꝓbibeat ꝓsolidatio vlceris vsq; ad bonā sanatōis egri ex malitia veneni.

¶ ponit intentiones. congelatio demonstrat q̄d premisit. Et primo determinat modos corruptionis veneni ab epithimate. Secundo declarat quoddam. ibi (Et de precepto.)

¶ De eis que bibunt sup morsionē. Cap. 2^m.

EX medicinis bonis est vt in potu det semen endachoche in aq̄ ⁊ vino ⁊ decocto spērū calamēti triū ⁊ castoreum est mirabile. Lac vo alciba ⁊ epistimo ipm esse tyriacā nominati albusachi ⁊ alpharauia sūt vehemētis iuuamēti ad morsum ois vipere ⁊ aliudnar ⁊ alphara ⁊ senufer ⁊ alandrion ⁊ albedeoard ⁊ nasturtiū. Et iterū illud q̄d assimilat nigelle ⁊ alchelsim ⁊ alliū ⁊ cortices ⁊ folia sumperi cū pipere ⁊ piper ipm. Ingt Hal. vinū in q̄ cadit vipera ꝓfert mordicatiōi venenosor quō q̄ tyriaca. Et semē citri ꝓprium est veneno oi ⁊ dosis eius aurei duo: ⁊ radix alanuden iuuatiua ē ad oia venena. Et fructus agni casti ⁊ oleum balsami ⁊ grana agni casti ⁊ nux cū ficub⁹ ⁊ auellanis cū gētiana ⁊ oppoponacum cū aristo. ⁊ oleū de oleādro ⁊ folia ei⁹. Et fructus aldubel recēs mirabilis est in ꝑ: ⁊ cinamomū ⁊ sterc⁹ capri nū adustū emplastratū ⁊ in potu datū ⁊ camedreos ⁊ chelsim. Et iterū cācer fluuialis cum lacte ⁊ ameos ⁊ serapinū ⁊ phūtici cū vino ⁊ calamētū ⁊ decoctio ei⁹ bibēdo ⁊ emplastrādo ⁊ enula ⁊ abrotanū ⁊ cordumeni ⁊ agaricū ⁊ radicis albafe. 3. ij. Et silr vētres mustelle vsq; ad stōchū suū cū ipleni coriādro ⁊ exiccant ⁊ sumūt ex eis cū necīū est. Et decoctio malue hortulane ⁊ semē altee ⁊ cerebella gallinarū ꝑprie cum coagulo ⁊ ius mustelle morātis in domo qñ bibīt cuz vino ⁊ ius muris morātis in domo qñ bibīt ⁊ testudo magna et salita ⁊ decoctio cācror fluuialiū ⁊ testudinis ⁊ galbanū est vtilissimū ⁊ gētiana est mirabilis ⁊ semē baucie syl nestris iuuatiū. Et de illis que ꝓferūt in ꝑ ex medicinis fridis est radix mandragore emplastrata cū melle ⁊ enduia syluestris ē mirabilis i hac re ⁊ capillus veneris: ⁊ qñq; cōponit agaricū cū aureo vno aristolochie. Et iterū tyriaca mirabilis. ℞. opij ⁊ myrre ambor añ. 3. i. ⁊ piperis 3. i. 3. radicis aristologie longe ⁊ rotūde añ. 3. ij. vini. ij. ꝓficiant cū melle ⁊ aq̄ eruce cuius dosis sit aureus vnus cū decoctiōib⁹ bonis. Et iterū medicamen terre sigillate baccarū lauri añ. auř. ij. terre sigillate obolos duos bibat cuz oleo: ⁊ sit dosis auellana vna in trib⁹ 3. aque mellis. Et iterum tyriaca cōis ad pūcturas ⁊ ea q̄ bibunt. ℞. piperis pōdus 3. ß. spice aristol. ⁊ radicis baucie oium añ. 3. i. ꝓficiant cū succo zylocaracte ⁊ ponat i sole. xl. dieb⁹ ⁊ moueat oi die semel: ⁊ quotiēs exiccat humectet ⁊ det in potu cū aq̄ cal'a. Et dixerūt qdā q̄ ipsa ꝓfert iterū facto alcobol ex ea ⁊ decoctio cācror fluuialiū ⁊ sanguis testudinis ⁊ testudo magna salutat. Medicamē iuuatiū ad oēm morsum. ℞. nigelle semis albarmel cimini oium añ. 3. ij. gētiane aristologie rotūde añ. 3. i. piperis albi myrre añ. 3. ß. ꝓficiant cū melle cui⁹ dosis sit faba vna romana in vino. Et iterū gētiane auř. ij. piperis rutbe ambor añ. auř. i. ꝓficiant cuz melle ⁊ est dosis vna in vino. Et iterū ammomi carpobalsami añ. auř. ij. seminis eruce semis porri ambor añ. auř. iij. aristo. radicū alanuden nigri ambor añ. auř. ij. myrre ⁊ croci ambor añ. auř. i. luti albobera auř. iij. ꝓficiant cū melle dispumato ⁊ sit dosis q̄tū est faba. Et iterū carpobalsami ⁊ hyssopi sicce ⁊ semis napi syluestris ⁊ piperis albi ⁊ nigri ⁊ macropipis ⁊ acori ⁊ amisi ⁊ petrosillini ⁊ assari ⁊ cimini carmeni ⁊ semis iusqami albi oium añ. 3. iij. spice floris squinanti ambor ana. 3. vi. ꝓficiātur cum melle: ⁊ sit dosis faba romana.

¶ Hic ponit medicinas ḡales cōperētes oib⁹ morsib⁹. Et prio que intus assumunt. Scō que extra. ibi (De eis.) Primo medicinas magis simplices. Scō magis cōpositas. ibi (Iterum tyriaca.)

¶ De epithimatibus super puncturas. Cap. 3^m.

DE eis que sup eas linunt est petroleū albus aut subalbidū aut alliū sicut est elixatū cum butyro cocto aut castoreū cū olco aut succ⁹ porri q̄ nō tetigit aqua ⁊ calamētū fluuiale optime attrahit venenū ⁊ sulphur cuz vrina ⁊ gallina ⁊ gallus scissi ois viui sūt: ⁊ emplastrer cū eis pūctura vel morsus ⁊ permutatur omn hora ⁊ administretur emplastrum. Quidam aūt dixerunt ⁊ permutet omni hora ⁊ administretur emplastrum. Quidam autē dixerunt q̄ gallina est vehementis caloris ⁊ propter illud eliquat os deglutitum ⁊ barenas ⁊ lapidem: ⁊ videtur q̄ fiat illud in gutture ⁊ stomacho ⁊ non alibi. Et ex eis quidem que emplastrantur est sal aut acetū aut fel tauri aut sisimbrium ⁊ folia apodilli ⁊ cinis ⁊ acetū ⁊ propric cinis ligni ficī ⁊ vitis ⁊ ꝑprie in principio ⁊ oleum ⁊ sal decocta. Et dixerunt q̄ emplastrū cum allijs ⁊ sale ⁊ stercore caprino inuatiuum est in omni morsione nisi mordicatiōe aspidis: ⁊ emplastrū cum calce ⁊ melle ⁊ oleo inuatiuum est: ita q̄ ad aspidem. Et iterum sumantur synapis ⁊ calx ⁊ acetus ⁊ liniantur desuper cum aqua saponis ⁊ alchitraz aut cū decoctione picis ⁊ cum sale ⁊ linatur. Et pix feruens

bona est in lana sup morsionem: ita q̄ morsui vipere
z est ex curatiōib⁹ egyptioꝝ z ē bona valde z cepe cū
sauich z emplin facrū cū sale z emplastrū de nitro. Et
de embriocis bonis est aq̄ maris calida singularis cū
aceto z ↄcocto muris babutātis in domo z mustelle.

¶ ponit epithimata.

¶ De epithimatibus ex quibus cū corpora liniunt nō
approximant eis venenosa. Cap.4m.

DE illis que dicta sunt ad hāc rem sunt cere-
brū leporis cū aceto z oleo z storax qñ soluit-
tur in oleo z oleū in quo ifusa sunt folia pini
recētia trita cum ea aut flos cupressi z grana
iuniperi z similr folia agni casti in oleo z abrotanū z
radix anisuden z apbodillus z daucus z carpobalsa-
mū z radix nasturtij z oia illa cū oleo. Et cōposita de
q̄bus est vt sumant radicis anisuden nigri z floris alse
gi recētis z granoꝝ iuniperi oīum ana partes due ra-
dicis mādragore medietas partis vnius carpobalsa-
mi cordumeni oiuꝫ ana ptes tres: terant z cū oleo tan
diu bene coquant dōec bēant spissitudiné sordis bal
nei z inungat cū eo: z iterū apbodilli ʒ.j. z carpobalsa
mi z iusquiami albi amboruꝫ ana aureus medius mi-
sceat cū aceto z oleo z liniat cū eo. Et iterū floris pi
ni pars vna radicis mandragore partes due seminis
iusquiami albi partes tres misceant oia cuꝫ oleo z li-
niat cū eo: z hoc iterū ꝓuenens est ad suffumigandū.
Et iterum granoꝝ iuniperi partes due storacis pars
vna misceat totum cum oleo z liniatur cū eo. Et epi-
thimatio cum oleo de raffano fugat cimices.

¶ primo ponit cau. pestilentie. f. vt bō nō mordeat ab illis venenis:
alis aūt preuisio stat in duob⁹. f. in ꝑparatiōe vt nō approximēt.
Scōo in effugatione venenosoꝝ. ibi. (Oportet.) Et hoc in secundo.
primo in generali. Scōo in speciali. ibi. (Sapientes.)

¶ Ad effugādū venenosa vniuersaliter. Cap.5m.

OPortet vt aspergatur domus eis que dice-
mus z sternat eis z liniant foramina z fene-
stre eis q̄bus embriocat ex illis que dicemus
in suffumigationibus z aliꝫ vt nō approxi-
mēt eis venenosa. Et suffumigationes sunt sicut sum⁹
ligni granati qñ ipe effugat venenosa: z silr radix lilij
z vge granati sunt mirabiles in hoc z silr galbanuꝫ z
cornua z vngule que findunt vt bouis z vngule que
nō findunt vt equi z pili z serapinū z asa z folia lauri
z grana eius z calamētum z sceba z stramētū cū eis z
silr nasturtiū z silr cinis ligni pini z ꝑprie cū galbano
si fiat suffumigiū ex opio z nigella z galbano z cornu
ceruino z sulpbure z corubus capre.

¶ De effugatione serpentum z venenosorum anima-
lium. Cap.6m.

ET iterum storax z cornu ceruinū z nigella z
aspaltū de vnoquoq; ꝑs.j. z suffumiget cum
eo lectus. Aliud. cordumeni z radicis anisu-
den nigri z storacis oīum aūt.ʒ.j. corticuꝫ cui
strucy nigelle seminis armel oīum ana.ʒ.ij. Et iterum
seminis iusquiami albi foliorꝝ cupressi z pini z nigelle
oiuꝫ ana aūt. vnus: corticū radicis mandragore au-
rei vnius: piloꝝ capre aūt.iij. calamēti.ʒ.j. aspalti aūt.
iij. misceat totū z fiat suffumigatio cū eo sup os fene-
strarū z in eius suffumigatione est securitas. Et de il-
lis ex q̄bus fugiunt plura venenosoꝝ aialiū qñ cū eis
sternit locus sunt sisimbrū z osmuꝫ z agnus castus.

¶ Cautela mirabilis a venenosis aialib⁹. Cap.7m.

QUando sternit in circuitu dormitoriꝝ sisim-
brū z sceba iterū z asa iterū z laur⁹ est mira-
bilis in ℞: z silr qñ ponit in circuitu loci quo
sedet mādille ex cinere ligni pini. Et de illis
q̄b⁹ est appetitus in elōgādo ea ē vt ponant cerei z cā-
dele in loco lōginquo a dormitorio qñ declinant ad
ipm. Et de illis q̄b⁹ ē appetitus in expellēdo venenosa
z albaguarē ē tenē ea q̄ sūt sicē gruces z pauones z cy-
gni z ceruⁱ z catt⁹ z mustella z q̄ currūt curiu eoꝝ. ve
nenosa. n. aialia terent ex istis cū appent z mordet ea.
Et dixerūt qdā ei q̄ fac sibi stratū ex corio leopardo-
rū nō approximat serpēs: z silr si ex eis facit sibi coop
toriū: hoc aūt narrauit in cui⁹ sermone est fiducia.

¶ Res q̄s qdā dixerūt i destructiōe rapaciū. Cap.8m.

IAquūt ellebrus interficit canes z muscas: z
strāgulatoꝝ leopardi interfic leopardū: z strā
gulatoꝝ adib interficit adib z canē: z ebenus
gue: z amigdala amara interficiunt vulpes: z
oleander z folia alzendaraet interficunt albeiben: et
plurimum horum est notum.

¶ De effugatione serpentum. Cap.9m.

QE illis que effugāt os ex suffumigatiōib⁹
sunt cornua cerui z radix lilij z piretrum z
sulpbur: z q̄ linut man⁹ suas spolio dragon
tee z succo ei⁹ z q̄ ↄcoctiōe ei⁹ nō mordet
ipm vipera. Et aspsio loci ex aq̄ in q̄ solu-
tū ē sal āmoniacū ē ex eis a q̄ fugiūt: z synapis interfic
eā: z qñ ponit sup semitas ei⁹ refugit ab eo. Et de illis
q̄ interficiūt serpētes ē sputū ieiuni ꝓpriū in os eius z
ꝑprie quando assumit in ore suo sal ammoniacum.

¶ De effugatiōe scorpionū z interfectōe eoꝝ. Cap.10m.

SCorpiones interficit sputū ieiuni calide cōple
xionis sup eos ꝓpriuꝫ: z raffan⁹ masticat⁹ z
succ⁹ ei⁹ cū tāgit ipꝫ vel eos z folia ipi⁹ z silr
albedarūgi. Suffumigiū educēs scorpiones
fumant storacis z arsenici z stercoris oīum z adipis
yirci oīum ana partes equales: dissoluantur cuꝫ vi-
no z misceantur cum eo medicine z fiat suffumigatio
apud foramē scorpionum. Et quādo ponit raffanus
incisus super foramē scorpionū nō timet q̄ egrediun-
tur ex eo. Et est ex suffumigationibus ad scorpiones
ipsos cū fit suffumigatio ex ipso z similiter arsenicum.

¶ De effugatione pulicum. Cap.11m.

QUando aspergit domus cū infusione colla-
qntide saliunt pulices z fugiūt z silr ex deco-
ctiōe rubi. Et dixerūt qdā qñ ponit sanguis
birci i fouea i domo aggregant pulices apd
eū deide moriunt: z silr aggregant sup lignū linitū ex
adipe bentij: z effugiūt ex odor caul z folioꝝ oleādri.
Et ē hec herba nō iecū cimeu. Herba pulicū q̄ cū po-
nit i lecto iebriat eos z stupefac eos ḡre si vinificant.

¶ Effugatio culicū z cimicū. Cap.12m.

IAt fumigiū cum seraturis ligni pini aut cuꝫ
calcadis aut cū nigella: z melius qdez est vt

aggregatio

aggregatio fiat inter ea: ⁊ similiter suffumigatio cum myrto sicca: ⁊ cuꝫ sulphure ⁊ bdellio ⁊ spina fenda nominata cum ⁊ stercore vaccino ⁊ albarmel tritū ⁊ positum super lectos ⁊ fenestras ⁊ cū foliis cupressi ⁊ nuce eius. Et quādo aspergitur domus ex decoctiōe radicis lupinorum cōfert: aut ex decoctione nigelle: aut decoctione harmel: aut decoctione absinthiq: aut decoctione rutbe.

¶ De effugatione mustelle. Cap.13m.

Dicerunt effugat eam odor rutbe.

¶ De effugatōe muris ⁊ ei⁹ interfectiōe. 14m.

Mures interficiunt lytargirus ⁊ elleborus: ⁊ iterꝫ elleborus ⁊ semē usquiami albi: ⁊ sitr radix caulis: ⁊ sitr cepa muris ⁊ succus ⁊ scorna serri ⁊ crocus eius: ⁊ fugat ipsos mus masculus cū excoriaf ⁊ dimittit in domo: aut castraf: aut abscindit cauda eius ⁊ excoriatio est fortior. Et dicq si ligaf mus coꝫ in domo ligato pede cum filo ad partium effugiunt reliqui: ⁊ eo est consideratio.

¶ De effugatione formicarum. Cap.15m.

Quando ponit sup cauernam coꝫ churā fugiunt ex ea. Et similiter ex magnete ⁊ ex felle ibauri ⁊ ex pice ⁊ ex asa ⁊ fugūt ex fumo ipsarum formicarum.

¶ De effugatōe muscaꝝ ⁊ eaꝝ interfectiōe. Cap.16m.

Interficit eas arsenicū qñ ō eo ponit aliqd i lacte ⁊ suggūt musce ⁊ interficit eas fum⁹ eius ⁊ fumus thuris ⁊ decoctio ellebori nigri.

¶ De effugatione vesparum. Cap.17m.

Effugāt ex suffumigatione sulphuris ⁊ alioꝝ: ⁊ non appropinquāt ei qui linitur ex altea aut succo malue ⁊ oleo.

¶ De effugatione scarabeoꝝ. Cap.19m.

Fugat eos sm q dicitur fumus aldanib ⁊ pprie fumus foliorum eius.

¶ De effugatiōe albarathati. Cap.19m.

Non aggregant albarathan i domo i q̄ sunt budud. Et suffumigatio cū membris ad budud ⁊ pēnis ei⁹ interficit albarathan ſꝫ q dr.

¶ De effugatione tinee. Cap.20m.

Absinthium prohibet pānos a tinea: ⁊ sitr calamentum ⁊ similr cortices citri.

¶ De speciebus serpentum. Cap.21m.

Aptētes eē spētū ⁊ nāe coꝫ i tres diuidunt ptes. i. vehemētj acutatis nō morātes ex dispōne vltra tres horas: ⁊ neq̄ mortus eoꝝ curant: qñ sūt surdi ⁊ alasilet ⁊ neq̄ valz ad eos nisi icisio mēbri statiz: aut cōbustio vltima penetrāo: qñ cōburit venenū ⁊ ꝓstrigit meat⁹. Et qñq̄ cōfert i curatōe coꝫ vomit⁹ post eā sup repletionem ex pōcibus salutis: deinde post illud succedunt curationes alie. Et si serpens est debilior paꝫ sufficit ligatio vehemēs: deinde reliqua curatio cōis. Et ptē debilez paꝫ interficiētē ⁊ partē mediā q̄ nō tardaf a trib⁹ horis vsq̄ ad septē. Inquūt: draconis āt marini ⁊ silū serpentū magni corpis mortus curaf inquantū est vlcus tm̄ non inquātū est venenū de quo sit curāduz.

¶ Hic incipit. ꝓmo de cura morsus serpētis. Secō q̄drupedum. ibi (In trac. 4.) Tertio curā p pūcturaz a pus venenosis aialiū. ibi (In trac. 5.) ꝓmo diuidit spēs spētū. Secō exeglt. ibi (Dixit q dā.) ꝓmo diuersitates magis specificas ⁊ eēntiales. Secō magis accēitales. ibi (Et accidit spētib⁹.) Tertio remouet errorē q̄rūdā. ibi (Quidā āt. ꝓmo diffonē p̄ᵐ. Secō subdividit. ibi (Et dixerūt) ¶ Ordo ps. Notandū q̄ serpens dicitur surdus: vel q̄ puncturaz facit surdam: vel q̄ nō audit. ⁊ quare nō: forsan causa est q̄ ppter fortem calorem ipsoꝝ nō potuit natura ordinare vt aer cōplexionis nalis teneretur circa partem capitis: imo exbalat.

¶ Et dixerunt ordo primus est generalis. De eis enim est sicut serpēs qui noiatur regulus ⁊ grece basiliscus qui qdem interficit suo visu ⁊ auditu vocis sue. Et de eis est serpēs noiatus byrūdo cuius color silis est colori byrūdinis ⁊ lōgitudo ipsi⁹ est circiter cubitū vnuz ⁊ interficit ante horas duas. Et de eis est serpēs nominat⁹ aspis sicca pp vehementiā siccitatis sue cuī: ⁊ est in q̄ntate sua inter tres cubitos vsq̄ ad quinque: et color ipsi⁹ ē cineritius ⁊ ad citrinitatē declinās: ⁊ oculi eius sunt vehemētis luminis ⁊ interficit a duob⁹ horis vsq̄ ad tres. Et de eis ē exprēs: qñ ipe pōt interficē p sputū suū ⁊ ꝓiciūt ipm̄ qdaz dētes eius ꝓstricti super alios: q̄re interficit illud sup qō cadit sputū ei⁹: ⁊ dolor sputi eius ⁊ lōgitudo eius est vsq̄ ad duos cubitos: ⁊ color eius cineritius ad citrinitatē declinās ⁊ interficit illū quē mordet aliq̄ redeat. Et ordo qdē hic nō rememoraf in libris pp spēm plīmā que sit in curatione eius: verū nō valet ad ipm̄ curatio nisi illa cuius operationē diximus: ipsa enī cōfert qñq̄ cū eo qō diximus ibi. Et surdi arcuati bñt spēs alias que multiplicātur in terris egypti. Et qñq̄ qdam coꝫ habent duo cornua: quoꝝ color est diuersus albus ⁊ subalbidus ⁊ rubeus ⁊ mellinus ⁊ cineritius: ⁊ qñq̄ sunt sm creatōez viperaꝝ. Et qdā coꝫ bñt dentes sicut vncinos: ⁊ dracones interficiētes statim sunt horus gñis. ¶ Et ordo secōs est de viperis quaꝝ spēs iterꝫ sunt diuerse: de eis enim sunt vipere alcsilati: ⁊ de eis sunt vipere quercine: ⁊ de eis sunt faciētes sitire ⁊ relique q̄s dicemus.

¶ Subdit primo ordinē primū. Secundo 2m. ibi (Et ordo.) Tertio omittit. ¶ Omisit āt 3m: q̄ erat notū apō eos: vel q̄ illi serpētes nō sunt venenosi: ⁊ curaf morsus ⁊ vlcus nō vt venenū vt dixit de draconib⁹. Vel est tertius ordo de quo dixit. Inquit. vel q̄ dicendo primū iciudit ordinē medium: ⁊ postea logitur de ordine 3.

¶ Et accidit serpēnibus diuersitas iterū non in specie: imo sm cōuenientiā in spē vna quādo diuersificātur in masculinitate ⁊ femineitate. Et masculi qdem pauciores habēt dentes ⁊ plus veneni ⁊ acutus: ꝫ qdaz dicant q̄ femine sunt deteriores pp multitudinē dentium suoꝝ. Et iterꝫ pp etatē: qñ senes deteriores sūt iuuenibus pp corpus. Nā magni deteriores sunt parvis curtis cū spēs coꝫ est vna. Aut ppter locū. naz illi qui habitant loca inaquosa ⁊ montes deteriores sunt eis qui habitant littora ⁊ loca pluruz aquaꝝ. Aut pp dispōnē suā in repletione ⁊ vacuitate. nā illi qui de eis famelici sunt deteriores sunt veneni. Aut pp passiōes coꝫ aiales. nam irati ⁊ audaces deteriores sunt coꝫ. Aut ppter tēpus. nam venenum coꝫ in estate est deterius. Quidam aūt exīstimauerūt q̄ venenum serpētum ⁊ viperaruz est frigidū ⁊ est error. Et illud qō accidit ex frigore morso ab eis est ppter mortificationē caloris innati ppter cōtrarietatem veneni. calor enuz i-

natus est qui calefacit corpus sua sparsione ⁊ inflamatione. Cū aūt nō est calor innatus: ⁊ si inflamet cor igne leui nō opꝫ tñ vt calefiāt pp ipsum extremitates.

¶ Ponit diuersitates magis accidentales rē. Quidaꝫ ponit errorem aliorꝫ. Et primo errorē quēdā cōem. Scōo spālem. ibi (Et qdam.) Primo ponit dictum eoꝝ ⁊ quid sit error. Secundo remouet motiuum. ibi (Et illud.) Et in hoc remouet motiuum qō erat qꝫ corpa infrigidatur ab eis. ¶ Dicit qꝫ venenum mortificat ⁊ corrūpit cor ligatum innatum ꝓpter cōmunitatem. ſ. proprietatis.

Dubm 2m ¶ Dubitat: quare semella habet plures dentes. Dicendum qꝫ flectitas masculi cōsumit humiditates: vnde non relinquit aliꝫ restat tāta quanta in feminis per generationem dentium.

Dubm 2m ¶ Dubitat: quare dicūtur deteriores. Cōtra. qꝫ venenum serpētis est aliud ita in senectute remittit. Dicēdū primo per ſiam aliam. Vel dicendum qꝫ si ista venena tendunt ad curā: ita qꝫ homo posset euadere venenum senis est deterius: sed in tarde fustinēdo resolutionē est deterius sicut dicimus de melia. ¶ Notāduꝫ qꝫ serpens est calidior bole quodam calore potētiali non actuali.

¶ Et qdā existimauerūt qꝫ venenū alesilan ꝓpter ē frigidum: ⁊ aggregat sanguinem cordis ⁊ cōgelat ipm: ⁊ ꝓpter hoc stupefacit valde. Sed nō est ita imo fortasse resolut calorem innatum ⁊ mortificat ipſuꝫ. Et illud quo rōcinatur istud est qꝫ animalia frigide cōplexionis sunt in hyeme mortua ⁊ calide calor addit ⁊ acuitas. Et quicūqꝫ sit qui hoc dicat sciat qꝫ eius rōcinatio nō est sana: ⁊ neqꝫ hec dictio est in venenosis partis: sed in animalibꝰ magnoꝝ corpoꝝ. Et qō signiat corruptionem huius sermonis est vespa calide complexionis valde: ⁊ est ex eis que mortificantur in hyeme: quare non mouetur: ⁊ non est longinquū quin sit serpens cum caliditate complexionis fue qui non mouet ꝓpter contrarietatem complexionis naturalis: et ꝓpter illud qō accidet ei de rebus aliis.

¶ Ponit spāliter errores circa viperas. Et ꝑ errorē cum motiuo. Scōo remouet mortuū. ibi (Et nō.) Tertio ponit aliū mortuū. ibi (Et illō.) Quarto remouet. ibi (Et qcūqꝫ.) ¶ Et neqꝫ ē. i. serpēs respectu nostri ponit cōplionis calidē: ⁊ tñ aer frigidus ꝑt sibi ꝓximi ⁊ nō mouebit: ⁊ aliqs qꝫ ēt alie cause vt defectus virtutis.

¶ De morsu basiliſci qui est primus surdoꝝ ⁊ barmene de quo ignoro: an est ipse aut alius. Cap.22m.

Dicit quidam ipse nominatur regulus: quoniam habet coronatum caput cuius lōgitudo est duorū palmoꝝ ⁊ caput est acutū valde: ⁊ oculi eius sunt rubei: ⁊ color eius ad nigredinem ⁊ citrinitatem declinus qui adurit totuꝫ sup qō icedit: ⁊ neqꝫ oritur in circuitu cauerne eius aliqd: ⁊ cū opponitur habitationi eius anis cadit. Et nō sentit ipsum animal qō terreat. qō si sit ꝓpinquius ꝑ stupefit: quare nō mouetur ⁊ interficit ſibilo suo si exaltat ipm. Et ille super quem cadit visus eius ex lōginquo moritur. Et nō est sicut dicitur qꝫ ille cuius visus cadit super ipm moritur. Et illius quem mordet corpus liquefit ⁊ inflat ⁊ currit virus ⁊ moritur statim: ⁊ morit omnis qui appropinquat illi mortuo. Et paruꝫ qdem euadit qui presens sit vicinitati eius. Et vo possibile est in quibusdam boris vt tāgat eū cū virga. Et fm qdem plurimū qui tangit eū cuꝫ virga morit ⁊ est mediāte virga: ⁊ ꝓpter illud tā tenguit illud miles qdā cū lancea sua: quare mortuus est miles ⁊ anal eiꝰ: ⁊ tetigit ipse labiū equi: quare mortuus ē equus ⁊ miles. ⁊ hic qdez serpēs multiplicat in terra aroath ⁊ nubia. Signa morsus eiꝰ sunt si videris mortuū subito absq; casu cause primitiue apparēs ⁊ ꝓpe qñ est in loco vbi scitur illud aial ⁊ nō est curatio ei prorsus.

¶ Hic in spāli determinat de dictis speciebus serpentum: ⁊ habꝫ tres sicut tres sunt ordines serpentum. Secūda ibi (Deteriores.) Tertia ibi (Diterunt.) ℣ prima in octo. primo de basiliſco ⁊ sic per ordinez. ¶ Notādum qꝫ basiliſcus sumitur pro quolibet cornuto alo coronato: ⁊ sic sumitur ab Dalyab. 8. theori. cap. 21. Alio modo sumitur pro determinato: ⁊ sic sumitur hic: ⁊ est aial quum de quo dixit Gal. li. de simpli. medi. c. 1. qō nōēs vidit.

¶ Dubitat. vtrum verꝫ sit qō dicitur. ſ. qꝫ sit ex ouo galli. Dicitur in quibusdā antiquis cōnibus qꝫ sic. gallus enī est aial siccum: vñ in senectute aggregātur superfluitates sicce ⁊ calide circa renes et caloze cōuertuntur in restā ⁊ fit vt ouum: vnde nō potest fieri animal eiusdem speciei: sed per viam putrefactionis fit basiliſcus. ¶ Notādum qꝫ hystoriam ponit Alex. qꝫ basiliſcus rē. ⁊ eā Auic. reprobat. ⁊ causa est: qꝫ vel occideret per spēm inuentionalē: ⁊ ls est falsum: vel vt realis ⁊ sic potius seruaret. Et tu dicis color reflexus sup ipm occidit ipſuꝫ. Cōtra magis deberet mori ex accubitu suimet: qꝫ plus calefacit. ¶ Notādum qꝫ pōt aliq̄ bora tangi ⁊ forsan in somno vel alia bora qua nō cogitaret. Tā forsan milites fuit decepti de bora conuenienti ⁊ non fuit sic. Dubium

¶ De barmene. Cap.23m.

Am diximus barmene in ꝓprietatibꝰ ꝓprius regulꝰ ex ꝑ qꝫ nō equat ⁊ interficit morsu tm: imo ⁊ visu ⁊ auditu sui ſibili: ⁊ quodcūqꝫ aial mordet dissoluit ⁊ morit qō appropinquat ei ex aialibꝰ. Aut vo q̄ntitatem eius narrauerūt diuersaꝫ a q̄ntate regulꝰ: existimauerūt eni qꝫ est ab vno cubito vsqꝫ ad cubitum ⁊ semis. Et dixerūt qꝫ morsu ab eo nō ꝓfert aliqd. si vo aliqd ꝓfert ei: tūc semē papaueris valet vsqꝫ ad. 5. j. ⁊ castoreū vsqꝫ ad. 5. j. quidam iam testificati sunt illud.

¶ Signum morsus serpentis qui nominatur byrundo ⁊ est de surdis. Cap.24m.

Accidūt ei singultus ⁊ alteratio coloris ⁊ stupor ⁊ frigus membroꝝ: ⁊ ꝓfunditas somni: ⁊ clausio palpebrarum cum vehementia pulsus cordis ei prius ⁊ magnitudo doloris. Et cura eius est cura surdarum.

¶ Signa morsus aspidis sicce ⁊ ē ꝺ surdis. Cap.25m.

Illi quem mordet accidit illud qō accidit ei quē mordet byrundo: quare alteratur color eius ⁊ stupefit ⁊ multiplicatur singultus eius ⁊ infrigidantur membra ipsius ⁊ clauduntur eius palpebre ⁊ profunde dormit. Et cura eius est cura surdorum: ⁊ iam diximus eam.

¶ De morsu serpentis ⁊ asilus. Cap.26m.

Quem mordet remanet sine sensu ⁊ sine motu quietus profunde dormiēs post res alias predictas in ca. aspidis post saltus cōtinuus ⁊ clausionem oculoꝝ: ⁊ torsionē colli ⁊ spasmum ⁊ pulsum inordinatuꝫ: ⁊ nō sentit doloreē: ⁊ quādoqꝫ sentit in initio rei dolorem intestinoruꝫ quez videbis intromittēte digitos suos in guttur suū vt euomat. Et quidam iam rememorati sunt asilus ⁊ narrauerunt de eo qō eleuat caput suuꝫ ⁊ exput venenum. Ego igitur nō scio an ipse ⁊ ille quē diximus sint vnꝰ speciei: ⁊ est de genere spuētium. Verum dicit de accidentibus eius qꝫ locus morsus eius est primus ꝑ quātitatem puncture acus absqꝫ apate ⁊ currit ex eo sanguis paucus niger. Et accidunt ei qui ab eo morsus est tenebrositas oculoꝝ ⁊ dolor in viscerib⁹ ⁊ ore stomachi in primis: deinde accidūt clausio oculoꝝ ⁊ ꝓfunditas

ſunditas ſomni ⁊ nō viuit vltra tertiam diei. Et cura eius eſt de gñe curationis ſurdoꝝ:⁊ iā diximus eaꝫ.

¶ De cornuta. Laꝑ.27ᵐ.

Cornuta eſt genus ſurdoꝝ cui⁹ lōgitudo ē ab vno cubito vſq; ad duos:⁊ ſūt ſup caput ei⁹ due eminētie ſicē duo cornua ⁊ color corpis ei⁹ eſt color cineris ⁊ vētris ei⁹ eſt ſicē ſquame ſicce dure q̄ ſtridēt ſup terrā cū ſtrepitu:⁊ dētes ei⁹ ſunt cōiles nō recurui ⁊ plm ei⁹ ē i locis arenoſis. Inqunt qdā.⁊ de eis eſt gen⁹ qđ noiaſ puū:⁊ eſt ppea q̄ cornua ei⁹ ſunt breuia: aut iā ceciderūt cornua ei⁹:⁊ eſt ēt paruus breuis:⁊ eſt pluris generis ⁊ ſimilr noiatur grece.

¶ Signum morſus eius. Laꝑ.28ᵐ.

Sentiunt i locis morſus q̄ſi acus aut clauꝰ i fixi in eis. Et dixerūt ꝓtinuaſ corpori ei⁹ grauitas maxia ⁊ iflāmant labia ei⁹:⁊ accidit ei vertigo ⁊ tenebroſitas oculoꝝ ⁊ ſtruk rō. Et cura ei⁹ itēꝝ ē cura ſurdoꝝ. Et qđ ei appropriaſ ē vt in potu det ſemen raſſani cū vino ⁊ ꝓpue q̄n euomit cū eo. Et cū euomuerit ꝓfert ei cimīū indū ⁊ ſiſamū ꝓfert ei itēꝝ quē momordit cū vino ⁊ caſtoreū cū vino ⁊ calamētū cāpeſtre cū vino:⁊ ſemē raſſani ē mirabilis imuamēti in eo. Et ponaſ ſup morſuꝫ ſal tritus ꝓfectus cum alcbitran aut cepe tritum cū accto.

¶ De ſerpēte q̄ dī andri⁹ ⁊ chedufu durus. Laꝑ.29ᵐ.

Hanc ſerpētē cū eſt in aqua noiant greci andrus. Et q̄n habitatio ei⁹ eſt in cāpo noiaſ chedufu durus ⁊ eſt minor q̄ aleſilari ſurda ⁊ latioris capiꝫ ⁊ deterior ⁊ nocibilior:⁊ accidit ex morſu ei⁹ vt incipiat morſus cū dolore vehemēti ⁊ iflāmef: deide fit viridis ⁊ corrodit ⁊ accidūt morſo vrigo:⁊ vomitus cholere fetide ⁊ mor⁹ inordinat⁹:⁊ debilitas virtutis:⁊ morif ſm plurimuꝫ in hora tertia ⁊ nō tranſit tertiam. Si aūt euadat q̄n eſt aquoſus aut q̄n complexio morſi eſt fortis comitanf cū egritudines a quibus forſitan non ſanabitur.

¶ Curatio. Laꝑ.30ᵐ.

Curatio ei⁹ eſt cura cōis:⁊ illud qđ ei appropriaf ē vt bibat de nuce cupſſi mūdata cum granis myrti de vnoquoq; aureū vnū cū aq̄ mellis aut vino:⁊ ſilr ariſto.pōdus.ʒ.ij.cū vino aut cū accto cōmixto:⁊ ſimilr ſuccum praſſij ⁊ emplaſtref cū calce ⁊ oleo ⁊ calamēto mōtano ⁊ corticibus radicis quercus ⁊ ſimilibus ſingulariter ⁊ compoſite:⁊ de eis que illis admiſcentur eſt farina ordei.

¶ De hydra. Laꝑ.31ᵐ.

Non dixi hydra in ſumma niſi q⁊ nō ſum confidens:an ipſa ⁊ andrius ſit vnus cū tam diuerſificef per derivationē ⁊ nomen ſicē cadit in ſcriptura ſermonū grecoꝝ aut ſerpēs alius. Verus locū ex quo hoc cōſideraf iam dixit narrās accidēcia alia morſus eius. Et dixit q̄ morſus eius egreditur et dilataf ⁊ offuſcaf color cuis ⁊ egreditur ex eo humiditas nigra plurima fetida valde ⁊ prolōgaf curatio eius ⁊ fit difficilis:quare oportet vt conſideret alius a me in hoc:⁊ cognoſcat diſpoſitionez eius vt permutetur ad ſecūdum ordinem ſerpentum.

¶ Sermo vlis ō morſu viperaꝝ ⁊ iudicio eaꝝ. L.32ᵐ.

Exteriores viperaꝝ ⁊ draconuꝫ ſunt de eis q̄ ſunt maſculi. Femine vō ſunt icolumiores:⁊ morſus quidē femine cognoſcif p̄ inētionez fixionū plurium q̄ duoꝝ dentiū in parte in qua momordit:⁊ egredif a p̄incipio rei ex loco duoꝝ dentū:aut dentiū plurium ſanguis deinde virus fernēs. Et forſaſſe icipit aquoſus deinde ſpumoſus:deide vt erugo eris:⁊ tūc q̄dem p̄uertif ad ſubam veneni ⁊ colorē eius. Et dolet locus deinde pambulat dolor ei⁹:poſtea apparet aq̄a calidū rubeū bſis botbor ⁊ veſicas ſicut ex aduſtione ignis. Et q̄n pambulat deinde fit viride illud aq̄a ꝓpe morſuꝫ ⁊ ſub ore:⁊ accidit in viſceribꝰ iflāmatio ⁊ in corpore rubedo cuꝫ rigore:deinde ſudor frigidus ⁊ corruptio coloris dectius ad viriditatē:⁊ cōmotio vētriginis:⁊ frequēta ābelitus ⁊ nauſea ⁊ ſingultus. Et q̄n cuemit humorem cholericum ⁊ difficultas fit vrine:⁊ grauaf caput. Et q̄n aduenit ei fluxus ſanguis narū ⁊ apparet grauitas in dorſo:deide ſudor frigidus ⁊ tremor vehemēs ⁊ ſyncopis. Et plurimum quidez moritur in tribꝰ diebus:⁊ quandoq; remanet vſq; ad ſeptem.

¶ determinat de ſecūdo ordine ſerpentum. ſ. de viperis. ꝓmo in generali. Secūdo in ſpeciali. ibi (Sunt ſicut ſunt aſſidue.) ꝓmo accidentia ⁊ ſigna. Secūdo curaꝫ. ibi (Conſidera.) ꝓmo regimē cōmune per tyriaca cōmunes. Secundo medicinas alias. ibi (Et ſi poſſibile.) ꝓmo tyriacam. Secūdo medicinas alias. ibi (Et ſi poſſibile.) ꝓmo hoc. Secundo removet dubium. ibi (Nocumētuꝫ.) Tertio ponit exceptionem. ibi (Nūq accidet.)

¶ Curatio morſus viperarum cum eo quod eſt ſicut canon. Laꝑ.33ᵐ.

Conſidera radices cōes in curatōe: deinde fortior curatio ē ꝓperare ad tyriacā ō viperis:⁊ cū tardaf tūc poſſibile ē vt cōferat tyriaca multotiēs:⁊ poſſibile ē vt nō cōferat. Nocumentū aūt inſtrumenti veneni nō eſt malū: q̄n natura eſt que vtif inſtrumentis. Rei vō extrance nō ē poſſibile vt vtaf eis niſi accidat cōmotio amborū ſimul. Et ſi poſſibile eſt vti multitudie ſomni ⁊ vini forſaſſe excuſat ab oi curatiōe. Et ſimilr cepe ⁊ porri cū vino ſi nō inuenīūtur allia. Et iam dixerūt qdaꝫ q̄ virga cerui aſſata cū comeditur in diſpoſitione ꝓfert ⁊ albarmel eſt de medicinis liberantibus ⁊ ſimilr grana citri. Et de tyriacis propriis eis fortib⁹ eſt illa que ꝑ. aniſi ſuſeni pōdus.ʒ.i.⁊ pipis aur̄.iiij.corticis ariſt. rotūde: caſtorei amboꝝ ana aur̄.i. conficiantur cū vino cui⁹ doſis ſit nux vna. Et itēꝝ myrre ⁊ caſtorei piperis: arſenici rubei: oium ana.ʒ.ij. ſeminis anheti.ʒ.ij. conficiantur cum vino. Et iterum ſemē andachoche:⁊ ariſto. rotūda:⁊ ruta ſylueſtris ⁊ non eſt albarmel ſm q̄ exiſtimauerūt qdaꝫ: imo eſt ſpēs rute ipſi⁹. Et oportet vt det butyrū vetus ſolum ⁊ ſedeat in tina lateris:⁊ indicanf alr interdicanf ei vigilie ⁊ fiat vt iam bulet:⁊ balneef in qbuſdam horis ⁊ in balneo faciente ſudare:⁊ denf ei in potu coagula ⁊ filla ſucceſſione eoruꝫ: ⁊ melius coꝝ eſt coagulū leporis recens:⁊ ipſi⁹ iterum eſt melius quādo ſumuntur in potu cū.iiij.ʒ. aceti vini permixti cū equalitate:⁊ coagulum cerui iterū eſt bonum. Dixerūt quidaꝫ ſi homo accipiat cepe ſyl-

nestre ⁊ masticet ipsum ⁊ deglutiat illō qō currit ex eo ⁊ emplastret cū fece eius: nō morietur penitus. Et quidam experti fuerunt mus rane ⁊ fuit innatiuū liberans cum comestum fuit: ⁊ caro mustelle cōdita aceto ⁊ sale ⁊ cancri marini ⁊ sanguis testudinis marine. Et dixerunt quidā q̄ in lapide qui nominatur lapis serpentis cum suspenditur est sanatio.

¶ ponit alia regimina. Et primo per vinum. Secūdo per acrumina. ibi. Similiter.) Tertio ponit curam Rasis. ibi (Et ita.) Quarto ponit multas tyriacas. ibi. Et de tyriacis.)

¶ Reliquę potiones laudate i morsu viperaꝝ. Ca. 34ᵐ.

Dixerūt qdā. Aprū sylvestre ⁊ ē sumurion ē bonū ad illud: ⁊ radix acori ⁊ folia aristologie ⁊ radix eiᵒ: ⁊ radix almaru alfesir aut alfesiresin: aut agaricū q̄cūq; illoꝝ fuerit sumat ex eo in potu cū vino dulci quantitas vniᵒ auř. silr succus anagal. ſ. auricule muris: ⁊ similiter cyminū p̄cipue mōtanum: ⁊ succus caulis: aut costi duo aurei cū duobᵒ oboł piperis: aut radix buchormarię: aut semen chelsim: aut radix eiᵒ: ⁊ semē al harmel cū succo porri: aut succo cardui. Et itez coagulum leporis ⁊ farina herbi ꝑprie ⁊ zinziber in lacte mulieris: ⁊ dek in potu radix baucie aut harmel q̄ est cognita in partibᵒ frigoris ⁊ est vehemētis innamēti: ⁊ cortex arist. ⁊ radix alādachoche. Et qdam iam existimauerūt q̄ cū turbith sumat in potu cuz lacte dulci est innatiuū valde: ⁊ lac alagnati ⁊ existimo ipm eē tyriacaz alfarania ⁊ alchusachi est innatiuū. Et itez de eis que dicta sunt ad morsum viperaꝝ ⁊ oium venenosoꝝ animaliū est oppoponaci pōdus. ʒ. ij. cū aceto. Et itez sumant costi auř. iij. ⁊ gentiane. Et itez q̄ bona sunt est stercus caprinū cōminutū in vino ⁊ dek in potu. Et oia incisiua acuta ⁊ ꝑprie allia ⁊ cepe ⁊ porri ⁊ raffanus ⁊ aque coꝝ: ⁊ omnia salita ꝑprie venter mustelle ⁊ scorpio assatus ⁊ fel galli ⁊ reliquaꝝ animaz. Et de succis vehemētis innamēti sunt succus rutbe ⁊ succus foliorꝝ malorꝝ: ⁊ succus sanguci ⁊ accētū ipm de quo bulliant. ʒ. iij. ⁊ dentur in potu succus extremitatum caulis nabatbi ⁊ urina hominis sm q̄ dicitur.

¶ ponit alias medicinas. Primo que intus. Secundo que extra. ibi (Emplastra.)

¶ Emplastra deforis. Caꝑ. 35ᵐ.

Emplastra ista sūt attractiua q̄ administrant aſiq; apatio fiat: ⁊ sunt facta ex sauina ⁊ bac eis lauri: ⁊ ex camomilla ⁊ sqlla assata ꝑprie: ⁊ farina herbi oia illa singulariter: aut commixta cū vino. Et emplastio cuz caseo antiquo est bona vltima. Et emplastio cū gallina scissa est bona valde vltima. Et sitr cū carne vipere ⁊ cū ranis scissis. Et ex oleis oleū laurinū ⁊ oleū in quo decoqt laurus.

¶ De serpentibus qui egredi faciūt sanguinem ex portis omnibus. Caꝑ. 36ᵐ.

Sicut sunt anfudius ⁊ fabrin: isti serpētes sūt mali ⁊ cū mordēt disrumpunt porꝝ ⁊ meatus ꝛes fluētes ⁊ manātes: ita q̄ ex vlceribᵒ ꝓsoludat cū dolore ꝓtinuo ⁊ vomitu sanguinis ⁊ sputo sanguis. Et sapientes qdā dixerūt q̄ ista duo serpentes corpora bñt arenosa ⁊ sup corpa coꝝ sūt picta nigra ⁊ alba: ⁊ lōgitudo coꝝ est lōgitudo cubiti. Et dixerūt qdā q̄ ipi sunt minores viperis: ⁊ capita coꝝ ⁊ ipoꝝ caude sūt minuta ⁊ sī coloris arenosi. Et q̄q; sūt nigri ⁊ rubei ⁊ albi: ⁊ sūt sup coꝝ capita squamie albe icise: ⁊ coꝝ icessui ē strepit⁹ pp siccitatē cortici vētriū ipsoꝝ: ac si cēt strepit⁹ foliorꝝ virge ⁊ sunt grauis motᵒ eq̄lis ventiū: ⁊ hos narrāt cū ipēbᵒ qbusdā ordinis p̄mi. Et boꝝ qdē serpētū morsus disrūpit poros ⁊ meatᵒ nāles faciēs ex eis manare sanguinem: ita q̄ ex angulis oculoꝝ: ⁊ cōprimit in sanguie ⁊ sputo sanguinis narium ⁊ vomitu ⁊ dolore in stomacho. Et dixerūt quidā q̄ locus apaſ ⁊ denigraſ ⁊ currit ex eo res pua aquosa: ⁊ soluit venter ⁊ cōstringit anhelitᵒ ⁊ difficultas fit vie: ⁊ abscindit vox ⁊ mollificant mēbra ⁊ vincit super corpus dispositio oblimōis ⁊ accidit spasmᵒ ⁊ cadunt dentes ⁊ morit patiens.

¶ Ægut de secundo in speciali ⁊ habet. ix. partes sm. ix. species eorum. ibi. Dixerunt.)

¶ De cura. Caꝑ. 37ᵐ.

Cura coꝝ est ꝓprima cure alasilet ⁊ viperarū inq̄tū dak eis in potu vinuz plm ⁊ evomāt sup ipm post cibationē cū eis q̄ sunt sicc̄ ova taraca ⁊ pisces salsi ⁊ alia: ⁊ uterek sup eos vomitus: deide comedāt post illud panē ⁊ pisces positos sup prunas ⁊ comedant vuas passas: ⁊ semen raffani itez est ex eis que cōferūt ipsis ⁊ ꝑprie cuz vino: ⁊ succus papaueris cū radice lilij celestis cū vino: ⁊ q̄q; ꝓfert eis albugo ovi cum vino. Et ꝓfert eis inquātū est expulsio sanguis emplastio cum portulaca ⁊ farina ordei: aut folia vitis decoctis: aut arnoglossa aut gallis. Et ex eis que retinēt sanguinē per cauterū sūt porꝝ ⁊ urtica ⁊ rutba cū faris ordei ⁊ albumie ovi.

¶ De faciente sitim. Caꝑ. 38ᵐ.

Dixerūt q̄ serpētis faciētis sitiz lōgitudo ē palmi vniᵒ: ⁊ sup corpᵒ eiᵒ sūt vestigia nigra plurima: ⁊ caput eiᵒ puñ: ⁊ collū ipsius grossuz ⁊ incipit creatura eiᵒ ex collo grosso vsq; ad caudā subtile. Et dixerūt qdā q̄ hic plm ē in regione lochiati ⁊ assiz: ⁊ forma eiᵒ ē forma vipere ⁊ color postremi eiᵒ vsq; ad caudas ē ad nigredinem declinis: ⁊ icedit ōtidō caudā suā. Et dixerūt qdā q̄ ē i littoribᵒ: ⁊ dixerūt q̄ acidit morsō ab eo vt aduraſ vēter eiᵒ ⁊ inflāmeſ: ḡre nō sanaſ ex aq̄: imo non cessat bibē absq; exitu alicuᵒ rei p vriną aut sudorez: ita q̄ inflaſ vēter eius totus ⁊ currit aq̄ in venas ipsius.

¶ De cura. Caꝑ. 39ᵐ.

Regimē coꝝ post cōe regimē ē idefinēter facere eos bibē oleū plm ⁊ evomere: deide clysterizare eos cū eis q̄ educūt feces ⁊ humiditates ⁊ trabūt aquā ad iferiora: ⁊ vt denſ diuretica sic̄ decoctio apij ⁊ spice idē: ⁊ cinamomi ⁊ affari ⁊ siseleos ⁊ petrosillini ⁊ filiū: ⁊ ēplesk exteri⁹ cū sale ⁊ calce ⁊ olde ⁊ emplastio quā dicem⁹ ad morsū canis rabiosi ꝓfert.

¶ De cafezati ⁊ altararati. Caꝑ. 40ᵐ.

Isti serpētes sunt parui breues minuti qui q̄q; occultantur in arboribᵒ insidiātes vt prosiliāt seipsos ad illū qui transit p eos ⁊ exeunt p̄cedētes ad eū. Et ego qdez dico q̄ vidi

q̄ vidi genus hoꝝ serpentū in partib⁹ de bestē ⁊ sunt ad rubedinē vclucs ⁊ sūt calidi valde. Et dixerūt. accidit ex morsu eoꝝ dolor vehemēs: ⁊ ptrāsit in totuꝫ corpus si fuerit de gñe qđ vidi ⁊ accidit ex eo mors. Et dixerūt. cura eoꝝ est cura cōis ⁊ cura viperaꝝ.

¶ De saliente ad duas partes. Laſ.41ᵐ.

DIxerūt qdaꝫ serpēte cuius nomē ancheſimē ⁊ dixerūt q̄ ipse est saliēs ad duas ptes: vez ego nō verifico q̄ ipse sit saliēs aut alius. at ipsi narrauerūt cuꝫ q̄ due extremitates eius sunt equales in grossitudine ⁊ equales medio: ⁊ existimo q̄ hic est ille quem vidi in veritate.

¶ Ilicinus ⁊ est durissos. Laſ.42ᵐ.

HOste habitat in ilicib⁹ ⁊ accidit ex morsu eius excoriatio cutis eius quez mordet ⁊ excoriatio cutis illius qui p̄misceſ ei ⁊ curat ipꝫ ⁊ bꝫ odorē malignum mortificans cuꝫ qui p̄sens est mortis eius siue sit ledēs siue nō ledēs. Et accidūt ex eo iterum accidentia morsus viperarum.

¶ De cura. Laſ.43ᵐ.

CUra ipsius est cura viperaꝝ ⁊ ꝓfert eis ꝑ p̄ic bibere arist. lōgā cū vino: ⁊ sil'r albādal coctā ⁊ apbodilli radicem ⁊ vinum.

¶ Miliares. Laſ.44ᵐ.

SErpentum huius generis color ꝓpter citrinitatez suam est quasi color milij. Et accidūt eis quem mordent accidēntia malarum viperarum. Et cura eorum est cura illa.

¶ Serpēs noiatus iciſetati. Laſ.45ᵐ.

COlor eius est similis saliēti ad duas ptes: sed ille est deterior: ⁊ accidētia eius sunt illa. Et cura eius est illa cura.

¶ Serpens aracis vel aſpis habens colores diuersos. Laſ.46ᵐ.

QUidā dixerūt q̄ ē malignꝰ interficiēs i die secūdo cū corrosiōe epaꝫ ⁊ ꝓfractiōe ineſtioꝝ. Et curatio eiꝰ ē curatio viperaꝝ paruaꝝ.

¶ Serpens tricalus. Laſ.47ᵐ.

NArratū ē de ꝺ q̄ eiꝰ accitia silla sūt accitibus viperaꝝ: vez sunt cū iflatione loci morsus ⁊ veſicis ⁊ durities apparente ⁊ cursu humiditatis sanguinee nigre ex illo loco: ⁊ accidūt ei alteratio rōnis ⁊ tenebrositas visus ⁊ spasmus mortificās. Et cura eius est cura viperaꝝ. Et ego q̄dez dixi būc serpētē in hoc loco existimatiue ⁊ nō nosco eū: neq; ordinem eius: neq; ipsius genus cū verificatione: ⁊ neq; scio: an iste sit in iteratione: an non.

¶ Famulus. Laſ.48ᵐ.

EIxerūt morsus eiꝰ ē sillis morsui viperaꝝ: sed accidūt carni eiꝰ q̄ morsus ē ab eo corruptio ⁊ mollificatio sicut accidit ei qui hꝫ hydropisiz: ⁊ accidūt ei pfunditas somni ⁊ oblitio ⁊ egritudies in epate ⁊ ieiuno ⁊ colon. Et sermonē quidem in hoc serpēte attuli sm existimationem in hoc loco sicut sermonē de illo qui est ante ipsum: ⁊ fortaſſe nō est huius ordinis: imo est ordinis putrefacientū. Et cura eius est cura viperaꝝ.

¶ De eminutus ⁊ caubarus. Laſ.49ᵐ.

IXerūt qdam q̄ lōgitudo cuiuſq; horum serpētū est vſq; ad cubitū: ⁊ color eoꝝ est color arene ⁊ sup corpa ipoꝝ sūt vestigia. Dixerūt ⁊ accidūt ei quē mordet dolor vehemēs loci morsus ⁊ aſpa maximū: ⁊ currit ex eo virus ⁊ interficiūt i ctio: ⁊ mors ei⁹ post septimū.

¶ Curatio eorum. Laſ.50ᵐ.

DIxerunt q̄ curatio eoꝝ est curatio cōis ⁊ est eiꝰ ꝓpriū dare in potu castoreū ⁊ cinamomū ⁊ radix cētauree de quocūq; istoriū fuerit ʒ ij. cū vino ⁊ ꝓfert eis radix aristo. ⁊ ꝓprie longe tunamētum maximum: ⁊ simil'r radix asſoasir ⁊ succus eius propue ⁊ radix gētiane. Et ꝓferūt eis ex emplaſtris mel decoctū ⁊ epiccatū ⁊ tritū: ⁊ radices granatoꝝ: ⁊ sil'r centaurea ⁊ semen lini ⁊ lactuce: ⁊ semē barmel ⁊ volubilis: ⁊ rutba syluestris: ⁊ confecerūt eis emplaſtra appropriata vlceribꝰ putridis.

¶ Serpēs noiatus ſelsir ⁊ est putrefaciēs. Laſ.51ᵐ.

EXistimauerūt qdā q̄ sūt serpētes q̄ sūt in regionib⁹ assem ⁊ in egypto hꝫ tes lata capita ꝓna colla: curtas caudas: vētres rotūdos: ⁊ nō sunt sup eoꝝ capita linee ⁊ squame: ⁊ sup corpora eoꝝ sūt linee diūsi coloris: ⁊ cū iccdūt nō rectificant imo ꝓbunt. Et accidūt ei quem mordēt aſpa doloroſuꝫ ⁊ putrefactio totus corporis post ꝓtritionez eiꝰ ⁊ capilloꝝ casus. Et qñq; festinat putrefactio perdens illud qđ sanū est: ⁊ sunt quasi spēs viperaꝝ.

¶ De cura. Laſ.52ᵐ.

OPortet vt sit cura eoꝝ cura cōis ⁊ cura media cure viperaꝝ: deide curatio eiꝰ qđ accidit ex morsu eoꝝ ꝺ dispōnib⁹ ⁊ accidentibus.

¶ De speciebus serpentuꝫ qui nocent qñ mordent per vulnus nō per venenum de quo sit curādū: ⁊ sunt serpentes magnoꝝ corporum valde.

¶ De draconе. Laſ.53ᵐ.

GIxerūt: minor ſpērū draconum ſz q̄ dixerūt qdā est gnq; cubitoꝝ: magni vo sūt trigita cubitoꝝ ⁊ supra. Dixerūt. ⁊ sūt draconi duo oculi magni ⁊ sub mādibula iferiore ē eminētia sic mētū: q̄re sūt ei dētes plurimi. Et dixerunt quidā q̄ ipsi multiplicant in ptibus nubie: ⁊ indi sunt maiores: ⁊ illi de nubia q̄ sūt i regiōe asie sūt vſq; ad q̄tuor cubitos ⁊ indi sunt magni valde. Et dixerūt de illis sunt quos diximus: ⁊ hꝫ facies citrinas ⁊ nigras: ⁊ sunt eis ora vehemētis amplitudinis: ⁊ supercilia cooperunt oculos eorum: ⁊ sup colla eoꝝ sunt squame: ⁊ in omni mandibula sunt tres dentes. Et ego dico q̄ iam vidi quēdam huiꝰ generis super collum: cuius in latitudine descendente erant pili grossi. Dixerūt. ⁊ accidit ex morsu eoꝝ dolor parum: deinde inflāmat: ⁊ masculi eorū sunt deteriores feminis. Et dico q̄ iam verificatuꝫ est q̄ in regionib⁹ aliꝫ ab india sunt draconеs magni valde. Et dixerunt cura eorum est cura vlcerum malorum tſi.

¶ Algix de tertio ordine. ſ. magnorum. ꝓtimo hoc in generali. Secundo in speciali. ibi (Et videtur.) Et hec diuiditur in quinque ſms quinque species serpentum.

¶ Albedinon persin. Cap.54m.

VIdeꝛ qꝫ fit iste ꝺ gñꝰ draconũ ⁊ dixerũt qꝫ illi qui mordet albedinon accidũt ea q̃ accidũt reliqs morsib⁹ draconũ: sed dixerũt de draconib⁹ qꝫ eoꝝ dentes sunt vehemẽtes. Et de ꝓprietate eius est qꝫ carnuiat carnẽ: quare effodit eam q̃ obrem magnificatur timoꝛ in vulnere eius ⁊ indiget curatione vulnerum malorum valde.

¶ De morsu draconis marini. Cap.55m.

DIxerũt: unaꝫ morsus ei⁹ cũ sulphure ⁊ aceto ⁊ dixerũt ꝓferũt ei adeps crocodilli em plastrata ⁊ piscis noiatus tricla ⁊ plũbum quando fricaꝫ super ipsum unatur eo. Et medicinis quas scribem⁹ i cap. rutele ⁊ ꝓprie tyriaca ꝑma ⁊ albedarũgi bibitũ ⁊ emplastruꝫ confert ei.

¶ Nere carmé. Cap.56m.

DIxerũt qdam arabes sapiẽtes ⁊ existimo qꝫ si ꝺ gñe draconũ marinoꝝ aut alioruꝫ q̃s ambos noiauit semurion ille sapiẽs dicens qꝫ accit ex morsu eoꝝ illꝺ qꝺ accit ex morsu vipaꝝ. Et silaꝫ qꝫ sit cura eoꝝ cura viperaꝝ.

¶ De albatraf ⁊ bauden. Cap.57m.

DIxerũt qué mordẽt albatraf ⁊ baudé accidũt ei doloꝛ vehemẽs ⁊ fridꝰ ꝑma ⁊ stupoꝛ ⁊ moꝛs ꝑculdubio: ⁊ ꝓcuit ad hoc ut sit ei⁹ cura fridoꝝ venenoꝝ. Dixerũt qꝺã opꝫ ut embrocef morsus ei⁹ cũ aceto tepido ⁊ emplastref locus cũ foliis lauri ⁊ inũgaf cũ oleo costino ⁊ oleo de piretro ⁊ qui simulanf eis ex oleis in qb⁹ est virtus squille ⁊ vnce. Ea ꝩo que in potu danf eis est succus foliꝝ lauri cũ aceto ⁊ aniudé cũ rutha: aut sumanf myrre ⁊ pipis ⁊ rutbe ꝑtes eq̃les: cui⁹ dosis sit aureus unus in uino: ⁊ tyriaca ꝑma dicta i ca. rutele.

¶ Tractatus Quartus: Cuius capla sunt. 15.

¶ De morsu hominis ⁊ quadrupedum. Cap.ꝑm.

DIcamus in ꝟ tractatu lesiones morsus bois ⁊ morsus canis ⁊ lepꝛis ⁊ silũ: ⁊ morsus canis rabiosi ⁊ lupoꝝ ⁊ crocodilli: ⁊ morsus symij: ⁊ morsus mustelle ⁊ morsus alcale ⁊ mugali.

¶ Hic determiat de cura q̃drupedũ ⁊ bois. Et ꝟ premittit rubricam. Secꝺo exequitur. ibi (Deteriꝰ.) primo in generali. Secũdo in speciali. ibi (ponantur.) primo ponit quenda. Secundo curam. ibi (Et qui vult.) ¶ Notandũ qꝫ morsus hꝫ malitiã ex saliua inquãtum saliua est venenũ. saliua aũt iumi est fortior ⁊ prauioꝝ ⁊ peioꝝ etiã bois male complexionis. ꝛo. ꝓnẽ. ꝛ. ca. peioꝝ est hominis nigri ⁊ animalis nigri. Judeus ibidem.

¶ Sermo unus de curatione morsus. Cap.2m.

DEteriꝰ morsus est ille q̃ est a ieiuno: siue sit homo aut non homo.

¶ Et qui vult curare morsuꝫ: opꝫ ut ponat in primis super morsum pannũ infusuꝫ in oleo aut inungat abstergendo cum ipso oleo.

¶ ponit primo curam. primo per sedantia ⁊ ꝓhibentia uenas. Secũdo per abstersiua medicinaꝝ ⁊ lenitiua. ibi (Deinde si consequitur.) Tertio per attractiua ueliem morsus. ibi (Et si videf corrupcio.) Hec enim tria videntur necessaria. ¶ Notãdũ qꝫ inãctio cum absterſione fit ne oleũ nõ oppilet: uel ut ꝓ motũ absterſiõis ꝑsolidatio ꝓhibeaf: uel ut non putrefiat ⁊ mollificetur.

¶ Deide si ꝑsegf ipꝫ itẽtio ⁊ emplef cuꝫ eis q̃ sũt sicut mel ⁊ cepe ⁊ fabe masticate ⁊ crude sicut sunt: illꝺ eni est mirabile in hac re. Et itẽꝫ vinum coctũ ⁊ lytargirum: ⁊ emplastratio cum oleo herbi est mirabilis.

¶ ponit curam per absterſiua materieꝝ ⁊ virulentiarum. ¶ Notandum si consequitur ipsum intectio. s. ꝓhibitionis clauſionis ⁊ sedationis doloris etiã: ⁊ hec omnia sunt abstergentia.

¶ Et si videf in eo corruptio mũdificef pus cũ fuctiõe vẽtosaꝝ: aut medicamine acuto: ⁊ dimittaf donec faciat pus ⁊ ꝑsideref. Et cũ videf in suppuratiõe ei⁹ putrefactio: tũc scif qꝫ mũdificatio ⁊ attractio lesiõis nõ fuit ultima: q̃re curef cũ attractuis fortib⁹ q̃ diximus in ca. morsus serpẽtũ. Et si nõ fuerit i morsu corruptio ꝓhibeaf aꝑatio ⁊ ꝓsolidef vuln⁹. Et ꝺ melioꝛib⁹ unguẽtis ad morsuꝫ ⁊ ifirmiões unguũ auiũ ⁊ spinaꝝ ⁊ si milũ ẽ unguẽtũ nigrũ admistratũ post exctionẽ malitie si ea idigef ⁊ post ablutionem cũ aqua ⁊ sale.

¶ ponit curam per attractiua veneni ⁊ cognoscetur ſ attractuꝫ est perfecte: ⁊ si est remota malitia.

¶ Morsus hominis in homine. Cap.3m.

POnanf sup morsuꝫ cũ accidit ut sit vehemẽs cepe ⁊ sal ⁊ mel die ⁊ nocte: deide curef cum unguẽto nigro fcõ ex adipe ⁊ cera ⁊ oso ⁊ albezard: est cui melꝰ emplꝫ ad illꝺ qꝺ morsũ est. Et silr cinis ꝓferẽs cũ aceto ⁊ melle. Et itẽꝫ mirra tum thus cũ uino ⁊ oleo. Et itẽꝫ ossa vitulorꝝ adusta usquequo albificenf confecta cũ melle. Et itẽꝫ sal tritum cũ melle aut myrra ⁊ gũmi albotin uulnere iam repleto anbeto sicco adusto: ⁊ liniatur cuꝫ eo ⁊ ligef. Et liniatur super ipsum iterum cinis caulium.

¶ Hic in speciali. primo de morsu bois. Secundo canis. ibi (Sit.) Tertio leopardi ⁊ aliorum. ibi (Isti rapaces.) primo in generali curam morsus bois in homine. Secundo in speciali. ibi (Et q̃q.) ¶ No. qꝫ in saliua est vestigiuꝫ caloris naturalis cuius est saliua: unde iuuat ad digestionem cibi: ⁊ ideo quia unus habet complexionem aly non conformem: ideo saliua unius respectu alterius est permutatiua: ⁊ habet rationem veneni ⁊ propie male cõplexionari hominis ⁊ nigri. ¶ No. secundo qꝫ in morsu hominis ꝓpter non habere dentes acutos fit multa contusio: ex quo ꝑ quales medicine debẽt apponi: quia resolutiue ⁊ exiccatiue materierum ⁊ aperitiue quales sunt quas Aluicẽ ponit.

¶ Et quãdoq̃ accidit ex morsu hominis ⁊ propie ictum accipientis medullas granorum preparatas ad corruptionem ⁊ propie lentes corruptas corruptio: quare oportet ut mungatur morsus cum oleo abstergendo ⁊ emplastretur ex radice feniculi cuꝫ melle aut farina fabarum cum aqua et aceto: ⁊ permutef emplastrum omni vice.

¶ Determinat in speciali de morsu bois. No. qꝫ iste medulle possũt accipi: quia homo sit cibatus eis in vsu vel masticet eas: ⁊ ꝓprie lentes. s. corruptas: tunc enim fit saliua magis venenosa. Et accidit corruptio. s. in loco morsꝰ: ideo oportet intendere dilatationi vulneris ⁊ absterſioni sicut docet hic.

¶ Dubitatur. vtrum super morsu hominis debeamus apponere mitigatiua doloris. ℣ Dicendum qꝫ si non fit suspitio de venenositate qꝫ sic. si aliuꝰ non est suspectus non debemus curare de doctrina attractiua inducunt dolorem: vt aris eis: ideo tunc ponitur oleum intentione dilatationis vulneris non intentione sedationis doloris: accidit enim sibi hic: iꝫ enim quãdoq̃ ponamus quãdo doloꝛ esset vehementissimus ⁊c. Dubium

¶ Morsus canis domestici non rabiosi: morsus similiter adib ⁊ similium. Cap.4m.

EIt singularis curatio illi⁹ ex eis que diximus in cap. vniuersalium ⁊ curatione morsus hominis: ⁊ fortasse sufficit ut aspergatur locus statiꝫ aceto: ⁊ cõquasſetur manu multotiẽs: deinde ponatur si: per ipsum nitrum cum aceto: ⁊ removetur super ipsum omnibus tribus diebus ⁊ pro

pte

pte cum timetur malitia rabiei. Et quandoq; sufficit vt curetur cum cepe ⁊ sale ⁊ ruta ⁊ fabis ⁊ amigdalis amaris cum melle: aut arnoglossa cum sale ⁊ foliꝭ cucumeris ⁊ citrulli ⁊ calamento contrito cum vino. Et iterum epithima sup ipsum cum lytargirio ⁊ ꝓpte cum est illic inflamatio vehemens cuꝫ farina borobi cum melle. Et ex illis que conferunt ei est origanum campestre cum sale ⁊ melle ⁊ almuri resolutum cum aceto liquido dimissum diebus aliquet: ⁊ hec qdem confert omnibus primis.

¶ Agit de morsu canis non rabidi ⁊ sup. Et primo hoc. Secūdo rabiosi. ibi (Accidit cani.)

¶ Morsus canis rabiosi: ⁊ adib rabiosi: ⁊ mustelle rabiose: ⁊ aliorū de illis que dicūtur. Cap. 5m.

ACcidit cani rabies que est cōuersio siue complexionis ad melancholiam malam maligniā venenosam.

¶ Primo curas rabiositatis in cane ⁊ signa vt precaueamus. Secundo enumerat omnia animalia que fiunt rabiosa. ibi (Dicitur.) Tertio ponit signa canis rabidi morsus. ibi (Cum canis.) Primo causas rabiei. Secūdo signa. ibi (Quiobrem.) Tertio cōparat canem rabidum ad lupum. ibi. Et adib. Primo ostēdit quid sit rabies. Scō causas. ibi (Et accidit.) ¶ No. cuꝫ morsus sit rabies: qz melancholicus. Scō qualis melancholia: qz peccās mala qualitate sicca proprie maligna venenosa. No. dixit ⁊ maligna. i. fraudulēta qz fraudat. latet enim quandoq; eius impressio. 40. dieb⁹ ⁊ quidā dixerunt post. 7. menses alꝫ annos: ⁊ ita ponitur.

¶ Et accidit ei hec conuersio: aut ex aere aut ex cibis ⁊ potibus. Ex aere vo quoniam calor vehemēs adurit humores eius: quare fit rabiosus in autūno aut cō gelat frigus vehemēs sanguinē eius faciēs ipm declinem ad nigredinē: quare fit rabiosus in vere.

¶ Ponit causas. No. qꝺ melia inaturalis generatur per adustionē vel congelationem. Si per adustionem: tunc eius nocumentū apparet in autūno propter duo. Primo qa complectur incineratio. Secundo qa prohibetur trāspiratio ⁊ constringitur aduenientе frigore: potest tamen festinare ad estatem: non fit ad hyemem: vt Halyabas. tractatu. cap. 20. Si per congelationē tunc ver vel eliquat. Et quo patet qꝺ rabies autūni est peior: ⁊ similiter May: qz veris est minus mala ⁊ similiꝫ melancholie.

¶ Ex cibis vo ⁊ potibus quoniam lambit in sanguine interfectoꝝ ⁊ comedit ex cadaueribus ⁊ bibit ex aqua putridis: quare implet melācholia putrida.

¶ No. comedere ⁊ lābere sanguinem statim nō faceret hoc: qz caro humana est conformis hōmini ⁊ boni nutrimenti: vñ qdaꝫ veteres dixerunt eos ēt cacumus: sed post putrefactionem facit hoc tē. ℣ No. qꝺ oia signa que ponit sunt accidentia melancholie.

Dubium ¶ Dubitatur. vtrū hō possit fieri rabidus ita qꝺ mordens aliꝫ occidat: qz hec qō caderet in cap. sequenti. ⁊ melācholie. ℣ Q. sic per Gilbertum Anglicum. Itē hō potest fieri sylvester Arist. 10. pble. 45. pble. ergo magis rabiosus: qz magis repugnat sue essōni qꝺ fiat sylvester cū sit aial cuntle politicū. hō politicoꝝ. 7. 11. ds vtilitate partiū. 14. ca. Item hō potest egrotare morbis meliceis. ergo rabiosus: qz rabies est morbus melicus. ℣ In oppositū est Aute. qui non enumerat nec alij. ¶ Dōm primo qꝺ cani maxime accidit rabies: rō qz est animal siccuꝫ multū: ideo eius sanguis est apte cōuerti ad melancoliaꝫ. ℣ Sed tu. d. cū vulpes lepus ⁊ lupus sunt ficca q̄re nō fiunt. ℣ Dōm primo qꝺ si fiūt nō apparet ira frequēter. ℣ Vel dōm qꝺ canis ꝓpter cōuersationē domesticā comedit cibaria varia ⁊ diuersa que sunt causa corruptionis digestionis ⁊ putredinis in sanguine: vñ fit rabiosus: alia aūt aialia sylvestria nō sic patiunt indigōes. ¶ Dico secūdo qꝺ hō pōt fieri rabidus a causa extrinseca vt a morsu canis: vñ duo viri morsi ab hoīe quem canis rabiosus momordit incurrūt timorē aque: ergo iste hō erat factꝰ rabidus. canis ergo cū momorderit hoīez facit illū rabidū sic̄ videmus de morsu a lupo rabioso. ¶ Tertio dico qꝺ nō est ipossibile qꝺ fiat rabidus a causa intrinseca: tō qz licut cōplexio hois ꝓter morsuꝫ canis potest mutari ad nām melicaꝫ fraudulentā ⁊ ita ad rabiē: sed ita ē qꝺ mutat ad melicaꝫ cancrosaꝫ lepr̄osam nitrosaꝫ ⁊ hmōi. Item ispēs melācholie potentes euenire hominī sunt ꝺterminate: vt tertio de interiorib'. c. 7. ⁊ cōuer oī ifinite. Ita pōt fieri rabies euenire: ⁊ ideo fugiēdum est a melācholicis ⁊ maniacis: qz salus eorū est fugitiua. ℣ Ad oppositum dicēdum est qꝺ vtiq; rabies fit morsu canis. ideo. A. de hoīe morso facto a canis morsu dixit tē.

¶ Oobrē accidit iterum creature eius vt varietur et accidit complexioni eius vt alteretur sicut accidit lepr̄osis. Et quādoq; apostematur corpus eius ⁊ conuertitur color eius ad cinereitatem: ⁊ addit persecutia in causis corruptionis eius: ipse nāq; famem patitur ⁊ non comedit ⁊ non bibit aquaꝫ. Et quādo obuiat aque timet ex ea ⁊ abhorret eam: ⁊ quādoq; horripilatur ex ea ⁊ tremit: ⁊ multiplicatur horripilatio ⁊ est in cute faciei sue: imo quādoq; moritur ex ea timēdo ⁊ proprie in fine rei sue. Et accidit ei multitudo tenebrositatis oculoruꝫ: ⁊ est semper solitarius ignarus non cognoscens dīm suuꝫ: ⁊ videbis eum rubeū oculos vehemētis aspectus ⁊ horribilis: ⁊ exhibit linguam ⁊ currit saliua spumosa ⁊ fluit nasus capite eius ūa dimisso ⁊ auribus eius mollificatis: q̄re mouet eas ambas: ⁊ iam curuatū est dorsum ⁊ inclinat dorsum eius ad latus: quare videt iam tortus ad latus ⁊ ad supiora ⁊ ad latus. Et si firmatur cauda ei⁹ ambulat timidus ōculus quasi sit ebrius tristis angustiosus: ⁊ precipes fit omni passu. Et cuꝫ apparet ei forma currit cōtra illam inuadendo ipsam: siue sit paries aut arbor: aut aial ⁊ paꝝ parificat inuasio ipsius cū ei⁹ latratu ad illud qō inuadit sm cōsuetudinē canū: imo est tacitus squalidus: ⁊ quādo latrat videbis cancs fugere a via eius: ⁊ fugūt ab eo ipso lōginquo. Qn si fiat ꝑsens alicui eoꝝ repente blandit ei ⁊ obediēs fit iter man⁹ ei⁹ ⁊ conat fugere ab eo. Et adib deterior est eo: ⁊ silr qui de lupis est in quātate eius ea que diximus.

¶ Ponit signa quibus cognoscimus canem rabidum ⁊ adib: comparat canem rabidum ad lupum.

¶ De narratione eorum que fiunt rabiosa ꝓter ea que diximus. Cap. 6m.

DIcit qꝺ vulpes fit rabiosa ⁊ mustella fit rabiosa. Et dixerūt qdā qꝺ qdā muli rabiosi facti sūt ⁊ momorderūt dīos suos ⁊ icurrerūt maniā que accidit ex reliquis rabiebus.

¶ Enumerat alia animalia que fiunt rabiosa: ⁊ de hoc deberet fieri questio.

¶ Dispōnes eius quē mordet canis rabiosus. Cap. 7m.

CAm canis rabiosus mordet hoies nō vī nisi vulnus bīs dolorē sic̄ reliq̄ vulnera: deinde apparēt super ipsos post dies aliq̄t aliqd de cogitationib⁹ corruptis ⁊ somnus corrupt⁹ ⁊ dispō q̄si ira ⁊ murmuratio ⁊ cōturbatio rōnis ⁊ rīsio absq; eo qō q̄nt ab eorum videre spasmari extrema eius cōtrahendo ea ad se ⁊ refugit lumen ⁊ saltus velamis ⁊ singultus ⁊ sitis ⁊ siccitas oris ⁊ fugit ex pressura et amat accessionem lumenis: ⁊ quandoq; abhorret lumen ⁊ rubent membra eius ⁊ proprie facies eorum et rauescūt voces ipsoruꝫ ⁊ plorāt in timore aque ⁊ humiditatū: ⁊ quoties approximat eis aqua imaginātur canem quare timent ex eo: ⁊ quādoq; non terrentur: imo nauseant eā: ⁊ quādoq; diligunt volutari in terra: ⁊ quādoq; accidit eis proiectio spermatis sine desiderio ⁊ perducit proculdubio ad spasmum ⁊ cuꝫ: ⁊ quādoq; peruenit ad sudorē frigidum ⁊ syncopim et

mortez:ꝛ qñqz morit aũ hec dispõnes sitiẽdo:ꝛ qñqz desiderat aquã:deinde ꝓclamat ex ea cũ obmut et:et quãdoqz sorbet ex ea quare strangulat per eaz ꝛ mo/ritur:ꝛ quãdoqz latrat sic canis:ꝛ quasi sit cũ eo rancedo:ꝛ quandoqz abscinditur vox eius ꝛ fit sicut apo/pleticus non valens tolerare vt clametur.

¶ Hic de signis morsi a cane rabido ꝛ sunt duo.due quedaz dispo/sitiones que sequuntur mor:suz quedã sunt signa significãtia mor/sum ipsum.s.an fit a rabido cane vel nõ:qz aliquãdo duo latent cũ nõ statim apparẽt signa mala:ꝛ ideo duo facit.2° ibi(Qñqz mor/det. ℣ Prima in duas.Primo signa.Secũdo docet significare sup salutifera ꝛ mortifera dispõne:assignans causam apparentie.ibi (Et nõ est territus. ℣ Prio ponit signa sumpta ab actionib⁹ mu/tatis.Secõ signa sumpta ab ereũte mutato.ibi(Et qñqz mingit.)

¶ No.qꝺ illud venenum est melicum:ꝛ sicut melãcholia est tarde impressionis:ita ꝛ hoc venenũ:ideo ꝛ in principio morsus nõ est nisi vulnus habens dolorẽ:sicut reliqua vulnera.ps ex hoc:qz ac/cidit postea somnia:et qz inficit cerebrũ ꝛ permutat virtutes ima/ginativa estimativa ꝛ memorativa sua.et siccitas est cã spasmi et pertionis corruptiõis imaginatiõis.facit qñqz deficere lumen ꝛ qñqz fugere:ꝛ cũ vitimat ꝺducit ad syncopim nocumẽto cordis ꝛ accidit apoplexie:qz vitimat instrumentus cerebri:ꝛ perducit ad privationẽ sensus ꝛ motus:ꝛ ideo nõ tolerat vt clametur.

¶ Et quãdoqz mingit pinguedinez in qua sunt res car nose mirabiles quasi sunt animalia ꝛ quasi canes par ui. In pluribus vo dispositionib⁹ est vrina eius sub/tilis:ꝛ quãdoqz mingit nigrum:ꝛ aliquãdo retinetur vrina eius:quare penitus mungere nõ valet: ꝛ venter eius fm plurimũ est siccus. Et de mirabilibus dispositionibus eius est qꝺ ipse est promptus ad mordẽdum boiem. Et si momorderit hominem post connexionez suam accidit illi homini illud qꝺ accidit ei. Et similiter ex superfluitate cibi eius fit illud.

¶ Ponit signa sumpta a multis eventibus.

Dub^m p^m ¶ Dubitat.vtz in vrina morsi a cane rabido sit possibile apparere canes. Et nõ:sic est de venenis alijs ab his ꝛ de isto in disponen/do corpus:sed morsus a serpẽte nõ mingit vrinã in qua serpẽs ap/pareat:ergo nec ipse. Scõ vbi nõ cõcurrit mã nec agẽs nec loc⁹ nõ põt fieri gñatio:sed mã canis est mẽstruũ canicule:agẽs est se/mẽ canis masculi:locus est matrix ℔ ℣ In oppositũ sũt ocs. Ihes Aui. ꝺicit Auẽzoar primo theisir tract.9.ca.16. Auẽzoar enim po/nit qꝺ si vrina colet nihil appet de forma talũ canũ i pelta.ꝛ si ite/rum dimittatur apparebit in vrina.nũc ho dicit qꝺ res ẽ carnosa. ℣ Rñdet Cõciliator: ꝺicta.179.in fine dicẽs sic.forme ho in pingue/dinib⁹ in vrinale decisis repũtant:qz olis eliciẽ effect⁹ fortitudine agẽtis ꝛ materie aptitudie qꝺ hic perdit cũ illud venenũ calidũ sit ꝛ siccũ vehemẽter acutũ sibiqꝺ assimilatuz.oẽ nãqz qꝺ ꝺducit ab aliquo eius notã obtinet a quo ꝺducit.nã octa principua attestãt. Scõ theoni ter.cõ.37.mã eni in qua effectus repũtat est subtilis humida de facili passibilis apud Gal.pp qꝺ effectus formis vniq canũ assimilat⁹ poterit in vrinali causari quo cõquassato dissolu/tio accidit vt nihil appeat residere.id aũt psuadet virt⁹ semis in/formativa ꝛ vrine dispo in fiala vt denotãt grana magna alr gra/nula magis supr⁹ vrine iacẽt⁹ vel in medio entis reumate partes differẽter petũt.Sillr hypostasis circulusqꝫ cũ alijs ꝓbẽ. Hec Lõ ciliator: que ego Gerardus addidi Bẽtib. ℣ Rñdet Cõciliator: qꝺ h venenũ qz calidũ ꝛ siccũ est valde potẽs:ꝛ iõ idurit effectũ fm vltõ alia a quo decidit. Hec rõ est dupler falsa:qz aliqꝺ venenuz a cane rabido frigidũ est ꝛ siccũ:cũ sit rabiosus ex melia facta p cõgela/tionẽ.Scõ si ista est cã cũ venenũ serpẽtũ sit calz ꝛ siccũ plus qꝫ rabidi canis:℔ magis ꝺz apparere serpẽs in vrina. ℣ Ad declara/tionẽ ℔ huius iurta moduz ꝓbabilẽ ponitto.Primo qꝺ superfluitas decisa ab animali per actum virtute digestionis.s.tertie est talis qꝺ in ista superfluitate est virtus cõplexionis mẽb:ozꝝ cũ illoz actõe decidat.Scõ qꝺ spuma rabidi decidit ex gõne facta circa partes gule vt virt⁹ cordis cerebri ꝛ epatis satis manifestat. Tertio qõ põt mutare mãm ad cõplexionẽ põt permutare ad signrã sequen/tem cõplexionez. Quarto si oẽ venenũ per morsuz iniectũ ex se dispo/nit ocs humiditates corporis fm suã cõplexionẽ qõ sequit forma ex illud aial. Quinto qꝺ nõ fit illud nisi a cane rabido:cã est si veneno alioz aialium prius occidẽdo quenũt ꝺ alie humiditates corpo/ris ocs cõplexionẽ fm aial vel iurta cõplexionez venenti:℔ non poterunt reliqua venena facere apparere formas suoz aialiũ.sed sic est.Tunc rõcinando ꝺico qꝺ venenũ rabidi canis est tarde oc/cidẽs:ꝛ ideo prius ocs humiditates corporis dissoluunt a dispo/sitione canina:ꝛ ideo ps euacuata cũ vrina duis cõplexionem cani/nam existẽte ibi agente:qz calore canino disponẽte reducitur ad formã caninã. Infero ex hoc qꝺ si venenũ rabidi canis occidit ci/to nõ facit apparere hec mirabilia:vnde Aui.ꝺicit.ꝛ qñqz. Secũ/do qz si aliquis serpens tardaret occisionẽ sicut canis posset facẽ hec apparere:ꝛ forsan sine hoc esset mẽstruz humiditates mẽ sunt magis apte transmutari ad formã canis ꝺ serpentis cũ canis sit nobis ꝓpinquior sui natura.vide alia ꝺ accñtib⁹ tutele. ℣ No.cõ troucrsiam circa ꝓpositũ presens factã a Frãcisco de perusio qꝺ ꝺicebat:mihi vi bois morsi a cane rabido nõ ꝺbẽat appere signa ꝛ figure ꝛ forme canis.arguebat sic.tũc in vrina bois supponẽtis menstruata ꝺberẽt apparere forme mulieris.sed hoc est falluz. tenet ꝓria:qz mẽstruata nõ minus põt venenare supponẽtem ꝺ canis boiem:tũc enim sanguis mẽstruus ꝛ sperma põt effici vene/nosi:vt Aui.5.trac.p° sen.tertij ca.de epilepsia. Similr pp magnũ morã quã facit in corpore anteꝺ occidat põt virtus digestiua in/formare in vrina tales formas mulieris simplr nõ min⁹:imo plus ꝛ principalius ꝛ imediatius alterat sanguis mẽstruus mẽbra que habent digerere ꝛ separare ꝛ facere vrinaz ꝺ alterat canis rabi/dus cũ mordet aliqꝺ in manu vel in pede.℔ tẽ. Tertio qꝺ ille forme in vrinali:aut sunt in mã subtili:cõtingit eni qꝺ cuz vrina cõrtur aliquid subtile rotũdũ vel vapor:sum de humiditatib⁹:ꝛ tunc ille forme canũ sunt disparẽtes in colatione vrine sicut figure nubiuz in aere cito disparẽt:ꝛ de his loquit Auẽzoar. Aut qꝺ ducit cum vrina est grossuz ꝛ cõpactũ magis:ꝛ tũc magis posset appere ali/quid carneũ ꝛ magis pstãs:ꝛ sic cessat ꝓdictio Aui.ꝛ Auẽzoar. De eo aũt qꝺ ꝺicit vulgus:qꝺ in vẽtre ei⁹ audiunt canes latrãtes non affirmo:sed ipsi aliqñ faciunt voces vt canes. ¶ Ad pmum ꝓtra/rium apparet solutio. ℣ Ad scõm ꝺicẽdum qꝺ nõ est proprie agẽs nec materia nec locus:ideo ꝓprie nõ est canis sed similitudo.

¶ Dubitat cum sanguis canis sit canine cõplexionis:quare canis non mungit canes. ℣ Dico qꝺ sanguis comparatur vt materia mẽ brorum cõsequens transmutabilis in illa. Dub^m 2^m

¶ Dubitat.quare saliua canis non rabidi nõ habet inducere cõple/xionem caninam. ℣ Solutio.quia calor noster vincit illam. Dub^m 3^m

¶ Sed dubitat.si hõ rabiosus mordet hominem si vrina canis sor/mã ostendit vel bois. ℣ Dõm qꝺ vel hõ suimet malitia est effectus rabidus:ꝛ si appet aliqua figura erit in forma bois.vel est factus rabidus a cane mordẽte:ꝛ sic apparebit forma canis. Dub^m 4^m

¶ In pluribus vrina subtilis ꝓpter siccitatem ꝛ quandoqꝫ ꝛ grossi/fetur ꝓpter euacuationem melãcholie:retinetur ꝓpter siccitatẽ facientem deficere expulsiuaz.De mirabilibus:qz ex hoc videt qꝺ ex hoc factus sit canis:sic ita mirabile est qꝺ sue superfluitates ap/pareant in forma canis:ita qꝺ totũ corpus sit cõplexionatũ vt ca/nis:ideo si forma bois posset mutari ꝛ figura tẽderet ad figurã ca/ninã deberet hic morsus ꝛ cõplexionẽ caninaz. Et sillr ẽ superfluitas ei⁹ f.canis vel hominis vt vrina saliua sudor:quare si accipiunt ꝛ ducitur actio rabiei.vel aliter ex superfluitate.i.co qꝺ superfluit de cibo in manducatione boli vel vbi bibit:ru vidisti etiam.

¶ Et nõ territ⁹ ẽ aliqs coz ex aq̃ qꝺ cuasit ꝓ curationẽ: aut abiqz ea ꝓprie cũ vidit facẽ suã in speculo ꝛ non cognouit scipm:aut cũ in eo imaginatus est canis nisi duo viri.ipsi nãqz fm qꝺ existimãt primi viperũt in hu iusmodi dispõne. Et ipse quidem canis nõ momordit eos ambos:imo nõ momordit eos ambos nisi homo quẽ canis rabiosus momorderat. Ante vo terrorẽ ex aqua cura eius est ꝓpinqua. Et quãdoqz interficit i/ter hebdomadaz ꝛ similia vsqz ad sex mẽses:ꝛ spatiuz temperatum est.xl.dies:ꝛ ꝺixerũt quidam ꝛ non cre/ditum est:quãdoqz terretur post septem annos.

¶ Docet significare sup salute possibili vel super morte ꝛ malitia pauca ꝛ multa per signa sumpta ab actionibus mutatis.Scõ ex dispositione morsus.ibi(Et sanatus.)Prio hoc.Secundo assignat causam cuiusdam apparentis.ibi(Dixerunt. ¶ Notandum qꝺ si mor aque ꝛ non cognoscere se in speculo ꝛ indicare significat vi/timam malitiam ꝛ permutationez in cerebro:ergo oportet qꝺ se/quatur morsus:ꝛ qz venenum qõ mediante aliquo recipitur nõ est tante potentie:ideo forsan illi duo viri euaserunt. ¶ Notandum scõ qꝺ diuersitas in hac potentia est fm diuersitatẽ corporuz pa/cientium ꝛ fm diuersitatem canum.quidã enim sunt magis rabi/di quidam minus:ꝛ quorũdam venenũ est acuti⁹ calidius:ꝛ sic est estiua ꝛ autũnalis ꝛ masculoz ꝛ iuuenum.quorũdã ho debilius ꝛ grossius vt hyemalium ꝛ vernaliuz femineaz senũ ꝛ pueroz:ergo cito vel tarde potest occidere:non tamẽ est credibile qꝺ 7.annis possit stare ad ipsumẽdũ ꝛ vsqꝫ ibi occulteretur sua malitia.

¶ Diuersimode

¶ Dixerũt quidam ⁊ est sicut Ruffus. non terrentur ex aqua ⁊ diligunt volutari in terra nisi quoniam complexiones eorum iam dilexerunt siccitatem quare abhorrent contrarium complexionis ⁊ diligunt consimiles: ⁊ ad hunc sermonem non est declinatio. Declinatio enim ad illud quod convenit complexioni propinque est ex eis ad que non currit.

¶ Ponit cãm apparẽtia. s. timoris aque. Et primo ponit aliorũ sententiã. Scõo improbat ibi. Et ad hunc. ℣ Et ad hunc põt exponi dupliciter. Primo sm Cõciliatorẽ ⁊ Dy. nã complexio est dupler. Una est ex longo tẽpore acquisita: ita ꝙ est facta nãlis in illa non facit iclinari ad ꝓtraria: cũ ergo acquisita ex rabido cane sic acquisita ex ꝓpinquo tpe nõ sit nãlis: ergo facit appetere ꝓtraria. s. humida ⁊ nõ facit abhorrere: ⁊ hoc est qõ dicit. declinatio. hoc est inclinatio ⁊ appetitus ad illud qõ cõvenit cõplexioni ꝓpinque. i. ex ꝓpinquo tẽpore acquisite: est illud qõ nõ erit: qz acquisita declinat ad ꝓtria: ita isti vapores acquisite declinant ad ꝓtria ãre appeteret aquã que erit ei ꝓtraria. Hec mẽs Dy. male applicat ad tertiũ. Conciliator differẽtia. 179. cõplexio cõlita nõ inducet ex ꝓpinquo: aut ly aliqua sit hoꝛ ꝓpinquitas nõ tamẽ tanta ꝙ inducta sit nãlitas ꝓcipiscẽdi que similis. Contra ambos qz si cõplexio ꝑfirmata facit appetẽ simile ⁊ abhorrere ꝓtrium: ergo etbic appetit ficca. Scõo sic. dicet aduersarius ꝙ cõplexio bumus veneni ẽ habituata ⁊ ꝑfirmata ⁊ timẽt aquã: ⁊ nõ abhorret ꝓtraria. Aliter exponit sm Ifam Raf. ꝓtinẽtis. 20. cap. 3. si complexiones eoꝝ diligũt siccitatẽ per alterationẽ ad siccitatez: segꝫ ꝙ ipsi bẽ recipiũt accidia q̃ ꝓpinq̃ sequunt ad siccitatẽ. falsitas p3. qz ad siccitatẽ cerebri sequit insãtia vigiliaꝝ: qõ tñ isti nõ bñt. vñ dicit Raf. qdã dicũt ꝙ timẽt aquã qz cõplexio eoꝝ murat ad siccitatẽ ẽt cerebri: ⁊ semp hec humiditas ꝓtrial eis. dico si esset deberent habere ꝓtinuas vigilias. ⁊ hoc qõ dicit ẽ ui. declinatio. hoc est inclinatio ad illud quod ꝓpinque cõvenit cõplexioni. s. siccẽ vnde est vigilia que ꝓpinque ꝓungitur siccitati sicut effectus cause ꝓpie que est ex eis que nõ erũt. i. ad que nõ inclinatur. s. vehementer.

¶ Et sanioris dispositionis quez momordit hic canis est ille ex cuius morsu plurimuꝫ currit. Et ꝓpter illud quando mingit post potum medicinalẽ tyriacalum sanguinem securatur ex timore aque: scias ergo.

¶ Docet significare per signa sumpta ex dispositione morsus. cum sa est: qz evacuat venenũ. cuacuatio aũt eius est faciens securitatem sicut demõstrat in exẽplo si tamẽ mingat post potũ tyriace.

Dubiũ 5ᵐ ¶ Dubitat quare isti timent aquã vnde vocat morbꝫ limphaticus vel hydrofomis vel morbꝫ thetani est vt Apullei⁹ metamorpboseos lib. 6. ℣ In hoc dat causa ꝓp siccitatẽ. Contra qz appetunt ly timeant. Iterũ etbicus mara smar⁹ est fictio ⁊ tñ nõ timet. Aliꝫ dicũt vt Lassi⁹ ⁊ recitat Cõciliator ⁊ alij quos narrat Hubert ꝙ ea est ibibitio alicuius humidi in potu stomachi ⁊ cerebri: ⁊ nõ dicit limphatic⁹ aduenięte imaginatione aque ⁊ rerũ humida ꝛ mouet illud humidũ: ⁊ sic mouet ad ꝓtriũ. Contra. ili multis passionib⁹ magis humectat cerebrũ ẽ in hac passione vt in apoplexia paralysi ⁊ litbargia. Et mo sua que Dy. sibi appropriat ⁊ tenet sic Conciliator: est ꝙ timet aquã ⁊ ola terſa ⁊ polita qz imaginant ibi viscera canũ ⁊ canes. Ratio est: qz ebriosã accidit in vigilia qõ aliys in somno ⁊ somnio. Fit. ii. mot⁹ spũ memorativa ad imaginativã ⁊ ab imaginativa ad sensus ꝑticulares. Auer. 3. colliget ca. 38. cerebruꝫ ergo illoꝝ recipit multos vapores melãcholicos vt Baly. 8. thec. isti vapores facũt extra appere qõ nõ est qz alterãt imaginatiuã ⁊ imaginativa sensus ꝑticulares ⁊ tũc in aq̃ ⁊ in speculo credũt ee rã tamẽ sit rius in coꝝ cerebro: sed plus credũt ꝙ sit forma canis: qz ille vapor est infectus a cõplexione canis: ⁊ facit ad hoc memoria canis de specie canis per morsum. ℣ Sed ãre plus in aq̃ ⁊ speculo. Dõm ꝙ illa est rẽpsentativa figurarũ ⁊ non aer: qcquid ergo vident iudicant esse canem: qz ita infecta est imaginativa. Secunda cã est: qz vapor iste veniens ad speculũ ⁊ terſa refrangit. vapor enim quidã est grossus: ⁊ iste videtur sm se. quidam est subtilis: ⁊ iste nõ videtur nisi vt imaginatur vel reflectat: ⁊ videtur in forma in qua sm se nõ videt sicut apparet de vaporib⁹ in oculo in paratis ad cataractã: qz ꝓp subtilitatẽ nõ apparẽt determinate forme nisi ꝓdẽsent: ita isti vapores in oculo existentes ad oculũ venientes existẽtes refracti ⁊ ꝓdensati ad aquã ⁊ speculum apparebunt in forma canis. Credo ꝙ velit dicere Dymus: ꝙ isti vapores iudicantur ab oculo respiciendo aliqũ densum vt aquã ⁊ terſum ⁊ nõ aliquod rarum vt aerem: vel volunt dicere ꝙ memorata subtilitate nõ videtur nisi refrangatur ⁊ vniatur extra ad aliquod terſum. Contra dicta ista primo ita deberet terreri a quolibet visibili. Item vident viscera canum. 20. ꝓtinentis cap. 2. Contra dictuꝫ 2ᵐ. vapores in oculo iudicentur vel iudicantur inspiciendo: ergo ꝑ vapores in oculo sunt causa timoris: ergo timebunt inspiciendo hominẽ sicut aquã. Itẽ vapores isti sunt melancholici ergo grossi. mirabile est ergo ꝙ nõ refrangantur. Dico ergo ꝙ hoc accidit cõmunicat alij veneno vt cordi ⁊ lingue vespertilionis. 20. ꝓtinẽtis cap. 2. Dicendũ ergo ꝙ sicut omnes dicunt passio ista est quedam passio melancholica vt Baly. 8. practice cap. 20. ⁊ Aui. 5. et in practica canticoꝝ ter. cõmẽ. 15. parte. 2. ⁊ omnes concludunt. ⁊ ideo omnes cõmuniter intendunt ad euacuandum melancholiã. In hac ergo passione multa accidit corruptio in imaginatione ⁊ estimatione taliter ꝙ aqua timetur. vnde Bal. in lib. de cõmoditatibus tyriace cap. 6. dicit. aquã timent: ⁊ ꝓpter magnã siccitatẽ aque desiderium habent ⁊ a bibẽdo abstinẽt ꝓpter alienationẽ. ℣ Et si diceres quare sit talis corruptio: qz timetur aqua ⁊ nõ aer vel terra vel bmõi. Dicendũ ꝙ causa nõ est nisi ꝙ est talis humor melancholicus sicut si quererem a te quare talis melancholicus imaginatur se esse vas vitreum: ⁊ talis imaginatur ꝙ celũ cadat: nõ est causa alia: nisi qz talis corruptio ⁊ a tali modo melãcholie, ꝓpter qõ no. ꝙ vt ponit Sera. primo practice diuersitas corruptionũ imaginatur qñq; ex diuersitate coꝝ circa que homo negociatur sicut cerdones alterãtur circa cerdonica. qñq; est ex diuersitate humoꝝ imprimẽtiũ ⁊ sm ꝙ diuerse sunt species melancholie sm hoc diuerse fiunt imaginationes. Inter enim oẽs humores ille qui est aptus maxime facere bmõi corruptiones imaginationum est humor melancholicus vt Aristo. problematum. 30. pblẽ. primo. sic ergo causa talis timoris aque est talis impressio facta a tali mõ melancholie: ⁊ qz hoc intelligebatur ex cap. melancholia. ideo Aui. nõ posuit. ℣ Sed ꝓtra. si talis humor melancholicus hoc faceret: ita quilibet morsus hos falsas imaginationes haberet: qõ est falsum ꝓpter duo. p3 primo qz tarde hoc apparet. secõo qz quidã bibunt ⁊ nõ strangulantur: ergo nõ haberent imaginationẽ corruptã ad fugiendũ aquã qz nõ potarent eã. ℣ Ad primã dõm ꝙ requirit impressio illius venenosi humoris: sed nõ statim imprimit. Item requiritur talis determinata melancholia: ⁊ tamẽ nõ quelibet melancholia facta a cane rabido quocũq; est talis: sed ab alio cane ⁊ in aliquo homine. ℣ Ad secũdã dõm ꝙ quando potant aquã: rõ ⁊ intellectus vincunt corruptionẽ imaginatiue sicut accidit infirmis: qz aliqñ ꝓtra voluntatẽ suã comedunt: ⁊ tunc in motu aque corruptio imaginatiue vigoratur supra rõnẽ ⁊ iõ strangulatur per gulã. ℣ Aliter dõm ꝙ illa corruptio melãcholie est qñq; plus qñq; minus: aliter ꝙ sicut melãcholia imprimit in cerebro: ita estimatiua errat ⁊ vult aquã: ita imprimit in membra nutritiua dispõnem ⁊ ꝓprietatẽ malã qua renuunt aquã: ⁊ iõ reyciunt.

¶ De ꝛdia iter morsuꝫ canis rabiosi ⁊ ñ rabiosi. 8ᵃ.

QUando qꝫ mordet homines canis ⁊ nõ aduenit affirmatio forme eius ⁊ verificatio dispositionuꝫ eius ⁊ indiget curatione eius. Et curatio qudẽ eius inquãtũ est vulnus est cõsolidatio: ⁊ inquãtũ est morsus canis rabiosi est lanc⁹ sitas ⁊ apertio. Hã si cõsolidat est in ea pditio: quare indiget illud signo ex quo eius dispositio cognoscat. Et ex eis que dixerũt in hoc est vt fumatur nux regalis aut alia ⁊ ponatur sup vulnus ⁊ dimittatur super ipsum vna hoꝛa: deinde fumatur ⁊ proiciat galline: tunc si remanit eam canis est rabiosus: ⁊ si comedit eaꝫ ⁊ moritur tunc canis iterum est rabiosus: ⁊ fumat frustum panis ⁊ liniatur cum eo qõ currit ex illo vulnere siue fuerit sanguis siue nõ sanguis ⁊ proiciatur canibus: ⁊ si remanent ipsum tunc morsus est morsus canis rabiosi. Et dixerũt ꝙ de signis eius est qz quãdo funditur super ipsuꝫ aqua frigida calefit corpus eius successione eius: ⁊ dico hoc signum est non proprium.

¶ Quia morsus canis rabidi in principio est sẽ alia vulnera: iõ ꝛdicẽ. Et primo dat necessitatẽ. Secõo signa ⁊ sunt tria. ibi. Et cie.)

¶ Contra secundã partẽ qz Balyab. 4. practi. cap. 31. ponit ꝙ nutrit super morsu nocte ⁊ die. Auicẽ. dicit ꝙ vna hoꝛa. Dico ꝙ vel nux ponitur statim morso boi: ⁊ sic sufficit hoꝛa. vel post diem ⁊ sic nõ sufficeret hoꝛa: qz non interficeretur a veneno. ¶ Nota ꝙ mors galline nõ sterilis expectatur: qz aliquãdo non moritur vsq; in crastinum: vt Balyab. 8. thec. 20. cap. circa vltimum signum. dubium

¶ Nota. ꝙ illud signum scõm nõ est ꝓpriũ: qz põt euenire in morsu canis nõ rabidi: qz successione aque frigide possunt inflãmari mẽbra vel sine a proprietate vt in homine carnoso in quo aqua frigida per coadunationem eddit in calore vt 3. de complexionibus.

¶ De cura. Cap.9m.

OPortet in principio rei vt non dimittas vulnus consolidari: imo dilata ⁊ aperi si nō fuerit amplū: ⁊ fac cū eo de luctione ⁊ positione vētosaz qđ dictū est tibi in ca. morbus serpētū. Et minus in quo nō opz ꝓsolidari vulnus est spatiū. xl. dierū. E si traxeris in principio deinde nō ꝓsolidauerit facies operationē uuatuā valde. Et si error iam acciderit ⁊ cōsolidatū est: tunc oportet vt comentatur ⁊ ad vltimū perucnatur in eo. Et opz ꝙ ponas super ipsum de aperitiuis cum ꝓsecutus fueris ipsum in primis diebus sicut sunt oppoponacū ⁊ nuz ⁊ allia ⁊ emplastrū de pice ⁊ oppoponaco ⁊ aceto ⁊ fumatur aceti cbiſt. j. ⁊ oportet vt sit acetū ⁊ picis lib. j. ⁊ oppoponaci ℥. iij. ifundaſ oppoponacū in aceto donec resoluaſ: deinde misceanſ oia: ⁊ forsasse sufficiunt allia ⁊ cepe ⁊ eruca iterū ⁊ sicla ⁊ altit compositā ⁊ simplicia: ⁊ cuz sicla iterū quandoq; ponitur enula. Et forsasse necessariuz erit tibi vt vtaris medicis corrosiuis sicut est alcalcadicon deinde ꝓsequēter adbibeaſ butyrū. Et ex dilatantibus quidem est vt fumantur salis partes. iij. salis ammoniaci ptes. ij. calcadis ptes. viij. squille assate partes. xvj. rutbe ptes. iij. corralli partes ℥. eris adusti partes. iij. floris eris ptes. ij. semis praſij partes. ij. ponaſ super ipm cribellatus cū corali. Et necessarium est in principio facere vt ipse fudet ex eis quib⁹ possibile est ex ambulatione ⁊ balneatione. Et nō opz vt properes in diebus primis ad euacuantia: sed occupare in trahēdo ad exteriora. nā eūano qñq; aduuat ad hoc vt venenū penetret ad ꝓfundū ⁊ ꝓbibet attractionem eius ad exteriora. Et qñ ipla trabit humores ad interiora: tunc trabit cū eis venenū. Cuz ergo trabis qđ tibi posse est post duos dies aut tres: tūc occupare in eūando qđ iā forsitan penetrauit. Et si facta nō fuerit attractio ⁊ acciderit negligentia: tūc euacuatio in ea hora erit magis necessaria ⁊ melⁱ est vt sit fortior.

¶ ponit curā. Et primo localē. Scōo diſpōnis. ibi (Et necessariū.) Tertio de scriptionē emplastroz. ibi (Alia est emplastrū. Quarto ingenium ad accidens quod est timor aque. ibi Quidaz dixerūt.)

¶ Et necessariū. ꝓmo ponit cañ. curatiōis. Scōo ponit tres medicinas. ibi Simplices. ▽ prima in duas. primo curā cū nōduz timent. Scōo qñ timent. ibi Et qñ.) prima in duas. primo curā in principio ꝛ viuat in ꝓcessu. Scōo curā in processu magis. ibi (Si aūt ꝓsequeris.) ▽ prima in tres. primo curā gñalē in cūone eoz. Scōo cañ. in cibo. ibi (Et opz.) Tertio in medicinis. ibi Et vt tu.) ▽ primo cañ. Scōo declarat. ibi Nā cūo. ¶ Nō. ꝙ ꝑm⁹ vi Aui. accipere vsq; ad tres dies. Qñ ꝙ Rasis. 9. Almāsoris ca. 10. eñat in principio oz intelligi in principio post ꝑmissam curā localē vt ibidez apparet: ⁊ nō sicut dicit Cōciliator. Nā ꝑ ꝙbat ꝙ in principio nō oz fieri eūano. Scōo qñ est ꝙ oz fieri. ibi (Cū ꝙ trabis.) Tertio ostendit qualis oz esse pharmacia cū qua euacuaſ. ibi Catharticū) pz.

¶ Cū ergo. Ostēdit qñ oz fieri cūo cuz pharmacia. Scōo qñ cū flōmia. ibi (Et si videris.) ¶ Nō. ꝙ sicut demōstratū fuit supra in cap. ſiali: euacuatio accidit qñ venenū est ſparsum in corpore. est aūt ſparsum post. z. vel. ℥. dico: vt Aui. inuit ⁊ infra ponet. ꝙ tūc ꝓuenit euacuatio. aut ergo tu attraxisti qđ potuisti de veneno: ⁊ tūc post ꝓuenit. aut fuit negligēna: ⁊ tūc magis nocturū est cūare ⁊ fortius.

¶ Et si videris repletionem augmentatam flobotbomia: ⁊ si non tunc non. Et cum flobotbomas tūc non dimittas cū intueri sanguinē suū ⁊ ꝓprie in fine rei.

¶ Ostendit quomodo debet fieri euacuatio cum flobotbomia.

Dubiū ꝑ⁹ ¶ Dubitatur vtruz sit idem iudiciū de flobotbomia ⁊ pharmacia. ▽ Dōm ꝙ sic: qz vtrūq; ꝓuenit euacuando in principio: flobotbomia uenit corpus ⁊ mouet humorē. vide Raſ. 20. ꝓmentis. Nō detur medicina laxatiua nec flobotbomeſ: qz trabūt materiā venenosam ad interiora corporis: in ꝓcessu si est necessaria fiat ⁊c.

¶ Dubitatur quare non debet inſpicere sanguinem. Dicendum qz in liquidis ne incipiat incurrere timorem aque ⁊ liquidorum. cōmuniter enim timent homines in exitu sanguinis propriē in fl. in processu multo: quia tunc sunt incurrere timorem aque. Dubⁱ ꝛ⁹

¶ Catharticū vo sit illud qđ educit melācholiā: ita vt sit elleborus ⁊ pillule de elleboro ⁊ similia de illis que necessaria sūt: ⁊ byera ruffi est mirabilis eis. Et ex illis qbus opz soluere eos est cucumer asininus. Confectio catharticī ad eos. ℞. mirabolanoz cbebulo. auſ. ij. opij auſ. j. ⁊. ß. salis indi auſ. ß. polipodij lapidis armeni amboruz ana auſ. j. agarici auſ. j. ß. ellebori nigri auſ. ij. sitqz dosis ex oībus pillulis ꝓfectus auſ. ij. Cum ergo ipsum soluerint catbartica fortia tūc necessariuz est iterum administrare in omni die aut duobus diebus clystere non ledens anum sicut olcum ⁊ aquaz sicle aut solutiuum sicut apbodilli cum epitimo.

¶ Ostendit qualis debet esse pharmacia cum qua euacuamus.

¶ Et oportet vt sit cib⁹ eius post catharticum ille qui fit ex duragi ⁊ pullis impinguatis. Et administrentur post illud diuretica subtiliantia ⁊ vinum dulce ⁊ prozprie vetus cum dulcedine: ⁊ vinuz coctuz iterū ⁊ lac ⁊ vinū est vehementis iuuamenti ad eos ⁊ magis necessarie res sunt equatio cibi ⁊ eius humectatio. est enim necessarium rei eius. Et illa sunt sicut iura auiū shpticarū ⁊ panis adarmache in aqua frigida. Et ꝓfert eis ex aquis aqua in qua extinguit ferrū multoriens. Verum cepe ⁊ allia sunt ex cibis qui reſistunt veneno ⁊ abscindunt ea ⁊ repellunt ipla a corpore vbi nō excusatur eorum vsus quāuis ipsa sint medicine.

¶ ponit cañ. in cibatione. Et primo ponit cibaria cōperentia post medicinam. Secundo semper competentia. ibi (Et magis.)

¶ Et vt tu properes ⁊ des eis in potu tyriacaz magnā ⁊ medicamen de cancris proprium est: ⁊ dicitur ꝙ tyriaca diatesseron est vehementer conferens eis: ⁊ similiter tyriaca alancsea quā dicemus: ⁊ ciba eos cū ceris fluuialibus.

¶ primo curam per aliquas medicinas. Et primo nominat quasdam. Secundo quasdam describit. ibi (Et iam expertum.)

¶ Q; auctores cancris proprietatem imponunt in hoc. Tyriaca diatesseron. i. de. 4. medicinis. ℞. baccarū lauri aristologie myrre gentiane par. z. misce.

Dubiū ꝙ⁹ ¶ Dubitaſ vtz ꝓferat. ▽ Q; nō: qz ▽ balſa. nec Seraꝑ. locis allegatis nec Aui. ei hāc virtutē iponunt. Item qz calidū ⁊ siccū multuz. ▽ In oppositū hic ⁊ Nico. ▽ Dico ꝙ ꝓfert ꝑ ꝓprietatē: ⁊ ß debemus credere. Item de ꝓuocatione vrine ⁊ expulsione ad interiora. Item virtute gētiane que est in ea: gētiana enim maxime cōfert vt zo. ꝓmētis. ▽ Ad ꝓrariū dicunt ꝙ auctores nō potuerūt omnia explicare. ▽ Ad aliō dico ꝙtū canis ē calidior ē sicciorz ⁊ tū ꝓfert.

¶ Et iam expertuz est vt sumatur de pulpa cancri fluuialis adusta super lignū vitis albe cuz equalitate ſm quantitatem qua teratur ⁊ carbone gētiane super illud idem lignum ⁊ cum illa quātitate: ⁊ detur ex eo in potu cum vino puro: ⁊ sit dosis eiⁱ coclearia quatuor in illo vino. Et opz vt ambo sint trita sicut alcobol: ⁊ huius iterū est ōscriptio altera. Sumaſ carbonis cancroz fluuialiū captoz dū sol est in signo leonis assatoz in furno aut i vaſe enco res eglēs: ⁊ iā posite sint in eo ex ipsis ptes. v. ⁊ gētiane ptes. v. ⁊ piroz pars. j. terank ⁊ misceanſ cuz eis: ⁊ sit dosis in diebus primis coclearū vnum in aqua: ⁊ denſ in potu post dies preteritos duo coclearia: ⁊ similiter adde in eo vsq; ad

quatuor coclearia. Et ex medicinis narratis z que est vltima ad eos est medicamē de cantaridibus: z dicā ipsum in proximo Et medicamē de cancris nō detur in potu in primis nisi ei cum quo est cuentus tumoris aque: z quādoq; ponitur in descriptione eius de gentiana quantum est medietas cancrorū marinorū.

¶ primo describit viam. Secundo aliam. ibi Et huius iterum.) Tertio aliam nominat z dat cāñ. ibi (Et medicinis.)

Dubitatur vtrū medicina de cancris ꝓsentiat in principio morsus. ℣ Q; sic per Aui. supra ibi. Et tu. Itē. Zo. ptinētū dicit q; dētur ante timorē aque. Itē Bal. in lib. secretoꝝ. Et ibi ille senex curabat cū medicamie de cācris. ℣ In oppositū est Aui. ℣ Dicit q; sic. Nō q; hz ꝓprietatē iter oīa que curāt. ℣ Ad Aui. dicit q; forsan. Aloquitur de medicamine aut de cancris maioris cōpōnis q; sit dec. ℣ Aliter dōm q; Aui. nō ꝓhibet in principio imo ꝓcedit: sed vult q; des in principio in quo dubitas q; poterit cadere in timorem aque: quia hoc medicamen est ita q; illi maxime cōuenit.

¶ Si aūt ꝓsequeris cum post duos dies aut tres: opz tunc vt sit qd in potu das de medicamine duoꝝ cinerū duplū eius qd in potu dares si eū cōsecutus fuisses in ꝓncipio: z silr est dispō medicinarū aliarū q; dicem⁹. Et si fuerit post septē dies: tūc sint plura duplicia: z tūc scalpella scalpellationem laboriosam z fugge fuctiōe vehemēti. Et si ꝓsecut⁹ fueris eū post dies plures illis ei supuemētes: tūc in dilatatione vulneris nō erit tūc vtilitas z neq; superflue labore in ea: qñ ledet eger sine plurima vtilitate: imo studē in hoc vt nō remaneat apertū. ná dilatatio iam ꝓterijt in diebus trib⁹ primis z qui appropinquāt eis qñ venenuz iam sparsum est. Dis ergo ꝓtentus tunc vt remaneat vulnus apertum z adiunge ei reliquū regimen dādo in potu tyriacam eius z administrando euacuationez eius. Et similatur q; venenū sit sparsum vsq; ad quatuor dies si fuerit forte z in minore spatio eo iterum: multotiens enī interficit in hebdomada vna. Et ꝓcul dubio ipm spargitur velociter z velociq; dirimus.

¶ primo ponit curā in ꝓcessu per medicinas que sumuntē z localia. Scdo declarat qdā. ibi (Et illa.) Tertio ponit curā per ea que extra occurrūt z per flobotomū. ibi (Et nō.) ¶ Cā quare maior dosis: q; venenū plus ipressit. Ut nō remaneat apertum. Cōtra fluc post tres dies siue post q; debet stare apertū ad minus. 49. dieb⁹. Dicēdū per līe exp̄nē vel correctionē. vel alr. i. vt nō aperiat addēdo ad dilatationē sz sufficit q; ē de agritione. Et vi q; Aui. hoc intellexit cū dixit. Nā dilatatio iā ꝓterijt. Rō Aui. q; tūc venenū ē sparsum. Et silr. Declarat qdā q; dixerat. Jā venenū est sparsum. Dicit Aui. quātū est ipse. Rādet q; 4. diez pōt spargi. ℣ No. q; sparsiōe nō subito occidit cuz sit tardius in occidendo. ℣ No. q; Rasis. zo. ptinētis cap. z. dicit post. 5. dies venenū est diffusum. in. 8. Almāsor. cap. 10. dicit post tres dies est ergo in hoc iudiciuz estimatiuum. ℣ No. etiā si ꝓsequētia Aui. tenet in. 7. occidit: ergo citius spargit: ita pōt argui: occidit in quarto: ita citius spargitur.

¶ Et nō est aliquod de attrabētibus sicut cauteriuz: ita q; quādo est spatiū longus illo z timetur casus in errore z properatur ad cauterū magnum post spatiū nō est longinquū qn ꝓferat: nō est ergo attractio cauterij z corruptio ipsi⁹ in substāna venen sicut est attractio aliorū z corruptio ipsorum.

¶ ponit curā per ea que extra occurrunt z per flobotomiā. nō q; in hac hora post principiū preterijt venenū est sparsum balneū plus debilitat q; possit euacuare de veneno: z tunc Aucen. remouet auctoritatem contrariā. zo. ptinentis.

¶ Oz si aliqd ab hoc ꝓhibuerit administra medicinas que stant loco cauterij sicut emplastrū de sale z medicine rubificātes sicut emplastrū de synapi z similia: et nō itremittas cū in huiusmodi hora balneū oino. Nā si balneaueris eū interficies ipm. Et dicitur q; sedere in tina est ex eis que cōferunt z existimo q; illud est in primis. Et frigus est ex eis a quibus oportet ipsum cauere: z forsasse est tibi necessarium in hac hora z post ipsam vt flobotbomes cum secundo: ergo flobotboma ipm z nō permutas cum iterum intuen sanguinē suum. Oz si videris euz iam tendere ad sanationē pauxillum tunc fac eū vti exercitio temperato z balnea eū cum equalitate z funde super ipsum aque tepide plurimum z frica eum z iunge cum oleo temperato.

¶ ponit curam in declinatione vera tunc tumor incerti restaurare q; ex iftis est medicinis z veneno.

¶ Et quando peruenit esse suum ad timorem aque tūc tu nō paueas iteruz dum nō fit talis vt nō cognoscat faciem suam in speculo. Dixerūt enim forsasse ipse cognoscit faciem sui ipsius z forsasse imaginatur post illud q; in speculo sit canis: z da ei in potu illud quod diximus de aqua in qua extinguitur ferruz cum ingenio qd dicemus. est enim curatio optima. Et ingenia super ipsuz cū omni ingenio in dādo ei in potu aquā. Et si necessariū fuerit tibi stringere ipsuz z vim inferre tunc emplastra stomachū eius cuz infrigidātibus. Et iam quidem expertū est vinum mixtū per medium z contulit iuuamentū mirabile. Et contulit quidez in hac hora medicamen huiusmodi. ℞. coaguli leporis z lun lacune asportati de Alexandria z granorum iuniperi z gentiane omnium ana auř. iij. baccarum lauri z myrre amborum ana auř. vij. conficiatur cuz melle: z sit dosis quātum faba egyptiaca. Et iterum sigillorum lacune z granorum iuniperi amborum ana. ʒ. coagula vulpis. iij. coagula leporis. v. radicum aristolo. rotunde baccaruz lauri seminis amomi seminis ruthe syluestris omnium ana auř. iij. ꝓparetur eorum massa cum vino dulci deinde conficiatur cuz melle: z sit dosis faba vna. Et iterū terre sigillate auř. vij. granoꝝ aldemesi tantūdem coagula leporis. xvi. coagula gazel. xxxij. radicū gentianc. iij. myrre. iij. aggregētur cum melle z retineatur: cuius dosis sit vt cicer cū aqua calida. Et quidam homines dixerunt qui suspēdit super corpus suuz dente canis rabiosi fugit ab eo canis rabiosus z nō intendit ad euz: z similiter reliqui cancs: z nō est ex eis in quo est fiducia.

¶ ponit cāñ. cure z enumerat medicinas alias ꝓuenientes dū supuenit timor aq̄. Et p hoc. Scdo ponit quoddā dictū. ibi Quidaz.)

¶ No. q; Aui. inuit solutionē qōnis. an cū aduenit tumor aque possit liberari. ℣ Respondet q; aut nō cognoscit faciē in speculo z sic nō curatur. aut cognoscit: z sic pōt curari: z ideo non paueas tu. Et quidam ponit dictum quod habetur. zo. ptinentis cap. z.

¶ Medicine que bibūtur. Simplices quidem sunt lītium z altit z absinthium z polium z terra sigillata cū vino z nigella est mirabilis in hoc capitulo: ita q; nomen eius in greco est derivatum ex intentione iuuante ad morsum canis rabiosi: et myrra bona est bibita emplastrata. Et dixerūt: nō est ad illud medicina melior gentiana z camedreos iterum. Et dicunt quidam q; oculi cancri cum bibuntur sunt magis iuuatiuc res ad illud. Et dixerūt qdā q; si in potu det coagulū muris parui in aq̄ sanat. Et existimāt qdā q; sanguis ipsi⁹ canis rabiosi ē curatio. verū ego nō audeo illō. Et silr dixerūt cibe illū epate canis ꝓprie illi⁹ q; eū mo-

mordit. Et dixerũt post timorẽ aque ciba eum epate ꝑdicto ⁊ añ ipsius: aut rutbe adabaci claudicãtis assata. Et dixerunt cũ in potu videris meubedbana ⁊ castoreũ in hac dispõne ⁊ feceris collyriũ ex eo iuuabit eo ⁊ remouebit timor. ¶ Et ꝺ cõpositi sũt medicamẽ Bal'. ⁊ tyriaca, ppiqua ei qꝺ dixim⁹ in ꝓterito. ℞. cancri fluuialis adusti: ⁊ gẽtiane ambox ana ptes. v. thuris calamẽti añ. ptes. iij. terre sigillate ptes. q. fumat i puluẽ ex ea. ʒ. iij. in ieiuno cũ aq̃ tepida ⁊ tres alias in vespis: ⁊ vtaf illa diebꝰ plibꝰ añ. xl. Alia. ℞. cãtaridax magnax piguũ ablatis pedibꝰ ⁊ capitibꝰ ⁊ alis ptes j. lẽtiũ excoriatax ptẽ. i. ⁊ croci ⁊ spice ⁊ garofiloꝝ ⁊ cinamomi ⁊ pipis oiuꝫ sextã ptis vniꝰ. terantur oia optime ⁊ ppie cãtarides: ⁊ ꝓficiant cũ aq̃ ⁊ iformentꝫ trocisci ex eis: quoꝝ vnusꝙꝫ ꝓpinet tertiã. ʒ. i. ⁊ detur in potu ex eis oi die trociscꝰ vnus cũ aq̃ tepida. Et si acciderit pũctura in vesica bibat decoctiõẽꝫ lẽtiũ excoriataꝝ ⁊ oleũ amigdalinũ: aut butyꝝ crudũ ⁊ coctũ: ⁊ igrediat balneũ oi die post potũ ei⁹ ⁊ sedeat donec mingat in tina: ⁊ admittrel cibꝰ humectatiuus et alesfidabegi cũ pullo ipinguato: ⁊ bibat vinũ ⁊ caueat sibi a frigore. ¶ Descriptio abbreuiata medicamis de cantaridibus. Sumank cantarides ℔m q narrauimus ⁊ infundank in lacte acetoso die ⁊ nocte: deide ef fundatur illud lac acetosum ab eis ⁊ permutef aliud lac acetosum ⁊ dimittaf in eo die ⁊ nocte: ⁊ fiat illud trib⁹ vicib⁹: deinde exiccenk in vmbra ⁊ terank cũ tãtis lentib⁹ excoriatis quãte sunt ipse: ⁊ fiãt ex eis trocisci de qbus sit dosis tertia. ʒ. i. cũ vino aut aqua tepida. Cũ ergo biberit ipm fiat vt pergenat ad sudandũ cum eo qꝺ est ei possibile de ambulatione aut coperimẽto. Si aũt illud qꝺ bibit angustiat ipm bibat sup ipsum sacraiati de butyro cocto aut oleo: ⁊ vtaf una ⁊ mingat in ea: cũ ergo minxerit sanguinẽ: tũc iam securabik a timore aque. ¶ Emplastra ⁊ silia ad attrahendũ. Alia est emplastrũ bonũ ⁊ dicit qꝫ emplastratio eius cũ epate canis rabiosi iuuatiua est valde ⁊ testaf de ea cõitas. Et allia emplastrata ⁊ bibita: ⁊ caro pisciũ salsa est bona iuuatiua. Et de eis que trahunt venenũ ab eo cũ fortitudine est vt ponatur sup morsum vrina hominis iuuenis ⁊ ppie cũ nitro ⁊ canis vitis solus ⁊ acetum ⁊ mẽtha cũ sale ⁊ oppoponacũ mirabile est valde. Et folia cucumeris hortulani vehemẽtis iuuamẽti sunt ad illud ⁊ radix feniculi. Et dixerunt quandoqꝫ confert ei iuuamẽtum mirabile vt leniatur locus ex glutino piscii multotiens. Et iterũ vt emplastref cuꝫ formicis tritis: ⁊ itex sumantur floris eris ⁊ salis amboꝝ partes. iij. adipis vitulorum ptes xij. fiat ex eis emplastrum: ⁊ iteruꝫ volubilis. ʒ. iij. baurach. ʒ. ij. spume maris. ʒ. i. salis. ʒ. iiij. adipis anserini. ʒ. i. olei de alcãna quantum necesse est.

¶ Ponit primo medicinas simplices. Secõ cõpositas. ibi (Et de cõpositis.) Tertio describit quasdã alias medicinas breues. ibi (Sumatur.) ¶ Alia. ponit descriptionem quorundã emplastroꝝ.

¶ Ingenium quidẽ in dando aquã in potu. Quidam dixerũt sicut Felgorius qꝫ quando timet ex aqua: tũc detur in potu ei in vas ex cute adabon ⁊ alioꝝ: aut in vase coopto cũ cute adabon ⁊ ppie si fuerit ꝺ ligno aut cute canis rabiosi. Et dixerũt qdam qꝫ ponak super vas aut sub eo pãnus qui sit de pãnis latrine. Et dixerunt aliꝫ ab istis qꝫ aliquid de hoc nõ excusat. Et quidã ingeniose facit cãnale longũ: ⁊ mittit in guttur eius a lõge ⁊ fundit aquam in ipm tectũ ex eo qꝺ cooperiat aquã. i. ponit eius extremitas in guttur ⁊ fundit aqua in ipm: aut fistulã ppriæ ex argẽto. Et ex eo qꝺ bonũ est in dando aquaꝫ in potu est vt fiat itex lignum concauum ex congelato melle aut ex cera ⁊ ponatur in eo aqua ⁊ ꝓcipiatur deglutire ipsum.

¶ Ponit ingenium contra accidens quod est timor aque.

¶ De morsu leopardi ex genere leonis ⁊ vulnus vnguium eorum. Cap. 10ᵐ.

Isti rapaces ⁊ qui similantur eis nõ sunt sicut canes salui ⁊ homines: imo dentes eorũ ⁊ vngues ipsorum non sunt vacui a natura venenosa: quapropter oportet vt curent in primis cum attractione: deinde cuꝫ ꝓsolidatione. Et in eius attractione sufficiat res parua.

¶ Post morsum hominis ⁊ canis: ponit morsum leopardi ⁊ aliorum: ⁊ habet partes sex sicut sex sunt hec capitula.

¶ De morsu crocodilli. Cap. 11ᵐ.

Ille quem mordet crocodillus regatur regimine predicto in cap. morsus canis non rabiosi cuꝫ attractione veneni: ex quo nõ euacuatur morsus eius: q̃uis sit saluus. Et illud fiat cum illis que sunt sicut nitrum ⁊ mel. Et quando disiungitur fissura eius liniatur vulnus cũ adipe cerui ⁊ adipe anseris ⁊ melle: deinde cõsoludetur ⁊ adeps eius est magis iuuatiuus rerũ ad morsum eius. Dixerũt qdã qꝫ sanatio vulneris eiꝰ qꝺ fit cũ crocodillus corrodit ptẽ corporis alicuius est adeps crocodilli.

¶ De morsu symij. Cap. 12ᵐ.

Si illo iterum quem mordet symius fiat qꝫ attrahat venenum eiꝰ si fuerit in morsu eiꝰ. Et illud fit cũ eis que sunt sicut emplastratio cuꝫ cinere ⁊ aceto ⁊ melle: aut amigdalis amaris: ⁊ ficubus ⁊ propriæ imaturis et lytargirium cum sale ⁊ radix feniculi: ⁊ sedat aqꝫ eiꝰ lytargirium liquefactum in aqua ⁊ cooperiat ipsuꝫ cũ nigella ⁊ melle ⁊ berbo ⁊ melle.

¶ De morsu catti. Cap. 13ᵐ.

Quãdoqꝫ accidit ex morsu catti dolor vehemens ⁊ viriditas in toto corpore. Et curatio ipsorum est cura cõmunis. Et iuuank cũ emplastro cepe ⁊ emplastratione calamenti campestris: ⁊ per cõmixtionẽ amborum itex: ⁊ cum emplastro facto ex nigella ⁊ sisamo cum aqua.

¶ De morsu mustelle. Cap. 14ᵐ.

Dixerunt qꝫ morsus eius est velocis doloris: ⁊ est color eius declinis ad offuscationem. Et cura eius proxima est cure quã diximus ex emplastratione cuꝫ cepis ⁊ allys ⁊ cõmixtione amborum cuꝫ vino puro super ambo. Et conferunt ad illud ficus imature cuꝫ farina hordi. Et in lib. quidẽ tyriace dicit qꝫ si emplastraf cum ea morsus super morsum eius ⁊ sup morsuꝫ canis rabiosi est bona iuuatiua sanãs statim.

¶ De morsu mugali ⁊ est alcale. Cap.15m.

DIxerunt quidã hoc animal minus est mustella in quantitate eius. Et color eius est declinis ad cinerentatem cum subtilitate ⁊ tenuitate: ⁊ longitudo oris est ad ventrem ⁊ labium eius in ventre. Dixerunt: ⁊ hoc cum videt animal salit ad ipsum ⁊ suspenditur cuꝫ testiculis eius. Et dixerunt quidam est in forma muris ⁊ in colore eius. verum muscida eius est acuta ⁊ oculi sui sunt parui: ⁊ dentes eius habent tres ordines: quorum alĩ super alios toti retorsiõe parua ad superiora. Et dixerunt quidam. accidunt ex morsu eius dolores vehementes: ⁊ pũctura in corpore ⁊ apparitio rubedinis in locis ꝟm dentes eius: ⁊ accidunt in circuitu morsus vesice plene humiditate sanguinea super bases fuscas: ⁊ quod ipse cõtinent est fuscũ: ⁊ cũ findunt ab eo qõ est sub eis: egredit caro alba in colore nerui habens tunicas: ⁊ quãdoq; apparet in eis adustio quedaꝫ: ⁊ qñq; corrodit ⁊ cadit: imo currit in primis pus virulentum: deinde putrefit ⁊ corroditur ⁊ cadit caro eius: ⁊ quandoq; peruenit res ad pũcturã in ite stimis ⁊ difficultate urine ⁊ sudorẽ frigidũ corruptum.

¶ Cura. Dixerunt: oportet vt ponatur super locuꝫ galbanum singulare ⁊ cum aceto: ⁊ embrocetur cũ aqua ⁊ farina ordei: ⁊ syrupo acetoso: ⁊ findatur animal ipꝫ ⁊ ponatur super ipsum piretrum aut malue aut allia contrita: aut synapis: totuꝫ illud si non fuerit apostema. Cum apostemate vo cortices granati dulcis decocti ⁊ emplastretur cum eis. Illud vo quod in potu datur ei est sceba armenum bullitum cuꝫ vino aut eruca aut sisimbrium: aut nux cupressi cum vino: aut piretrum ⁊ semen eruce ⁊ cartamũ. Et ex eis que sunt iuuatiua fortia est buchormarẽ cum syrupo acetoso: aut oppoponacum: aut radix gentiane: aut coagulum agni ⁊ coagulum hedi: ⁊ sunt ambo bona valde. Et confert ei lac cum syrupo acetoso iuuamentuꝫ vltimum. Et dixerunt quidam sapientes: res magis conferens ei est succus foliorum lauri: ⁊ folia lauri bumida cuꝫ vino decocto: aut eruce: aut decoctio abrotani: aut decoctio lubleb cum vino: aut storax uteruꝫ bona est ei cum datur in potu cuꝫ vino: ⁊ similr cum comedũtur res predicte cũ dispositione sua. Cũ ergo cadit caro corrupta curef vulnus attractione sua.

¶ Tractatus Quintus de pũctura quoꝝ venenosorũ ⁊ morsu eoꝝ: Cuius capla sunt.28. Cap.pm.

DIcam in hoc tractatu puncturam scorpionũ ⁊ rutele ⁊ vesparũ ⁊ arance ⁊ corũ que currũt curiu illoꝝ: ⁊ incipiam ab habentibus aculeos de eis.

¶ Supra posuit curã veneni accidtis p morsuꝫ: hic curã veneni accidtis per pũcturã. Et ꝓ posuit rubricã. Scõo exequit. ibi (Et dixerunt.) ℣ Dec in tres. primo de veneno quorũdã pugẽtiũ terrenoꝝ. Scõo marini ⁊ terrem. ibi (Et ego gdẽ.) Tertio quorũdaꝫ aliorꝝ marinoꝝ. ibi (Et ultimo.) primo de habẽtib⁹ aculeos. Scõo de nõ habẽtib⁹. ibi rubrica de stellione ⁊ lacerta. ca. qñ mordet. ℣ prima in tot quot sunt alia. primo de morsu scorpionis. Scõo aranee. ibi (De rutelis.) ℣ prima in duas. primo de spẽbus scorpionis syluestris. Scõo cuiusdã scorpionis ⁊ dr. ibi (Isti sc.) prio notificat istos scorpiones. Et cõo signa morsus. ibi (Accidit.) Tertio curã. ibi (Curef.)

¶ De speciebus scorpionis syluestris. Cap.2m.

DIxerũt quidam q; scorpio femina maior est masculo. masculus enim extenuatus est minutus: ⁊ femina pigius magna: ⁊ aculeus femine est subtilis: ⁊ masculi aculeus est grossus. Et accidit vt quibusdaꝫ scorpionib⁹ sint duo aculei ꝟm q; existimant quidam: quoniam diuidũt duo foramina apud pũcturam suaꝫ: ⁊ infrigidatur pũctura ⁊ calefit reliquuꝫ corpus: ⁊ infrigidatur sudor uteruꝫ. Scorpio aũt cũ algo est magnus: ⁊ ꝓbibet multotiens cũ ventus cum volat ab hoc vt cadat: quare vadit cũ eo de regione in regionem. Et in dispositionibus qdem caude scorpionuꝫ diuersificatio est. De eis enim sunt qui bñt sex spõdiles: quoꝝ malitia fit fortis in tempore ortus alchara ⁊ interficit morsus eius. Et de eis sunt qui babẽt pauciores. Et existimauerũt quidam q; scorpiones sunt nouem colorũ. Albi: citrini: rubei ⁊ cinerẽtij: ferrandi: ⁊ virides. Et de eis sunt aurei bñtes nigras caudas ⁊ extremitates caudaruꝫ. Et de eis sunt vinosi coloris de quoꝝ pcussione sentiẽ pũctura acus ⁊ dolor nociuꝰ. Et de eis sũt fumosi ⁊ accidũt de morsu coꝝ rius ⁊ permixtio rõnis.

¶ Nota feminã esse maiorẽ masculo qñq; pustione nãe pp gnõnẽ plurimã vt gbusdã generib⁹ piscium: qñq; sunt ꝓpter multã caliditatẽ aduenientẽ exiccantẽ ad ꝓtrariũ permutantẽ sicut accidit in ambus venenibus de rapina vt demõstrat primo de cõplexionibus animaliũ. Si ergo erit in scorpione erit ꝓpter multã siccitatem. ¶ No. q; in hac nostra regione nõ reperitur hec diuersitas. oẽs. n. in superiori parte sunt nigri quidã sunt citrini quidaꝫ albi. Dubium.

¶ Dubitatur: verum venenũ scorpionis sit calidum. ℣ Dr sic: qr inflãmat ⁊ apostemat. ℣ Oppositũ sumit⁹ tertio de interioribus. 7o cap. vbi dicit q; pũctus a scorpione arbitratur se esse percussum a grãdinib⁹ ⁊ niue. Item Haly. s. viat. ℣ Dõm q; scorpiones cões qui sunt apud nos habẽt venenũ frigidũ. Aui. de eo qõ comeditur ⁊ bibitur. Signũ qr i ducũt accidẽtia frigoris ⁊ medicine vehemẽter calide pferũt vt aligd de napello. Est tamẽ gdã scorpio qui dicitur tarta qui est calidi veneni: vt Auic. ifra ⁊ 20 ꝓtinentis cap. 2. ℣ Ad ꝓtrariũ dõm q; frigus sit per accidens. Apostema autem fit propter defectuꝫ in particula: vnde trahitur humor vel propietatem habet attrahere quãus in complexione sit frigidum.

¶ Quod accidit de punctura coꝝ ⁊ eiꝰ cura. Cap.3m.

ACcidit puncture eius vt apostemet ab hora sua apostemate duro rubeo ⁊ dolor protensus. Et quãdoq; inflat aliꝝ inflãmat. Et quãdoq; infrigidat ⁊ imaginatur apud cũ q; corpus eius comprimat cum pilis salis. Et accidũt dolores subito ⁊ pũctura sicut pũctura acus: ⁊ sequunt illud sudor ⁊ tremor labq; ⁊ frigus eiꝰ ⁊ expulsio vomitu rei viscose que cõgelat super ipsum: ⁊ horripilatio ⁊ ruptura piloꝝ ⁊ tremor ⁊ frigus extremitatuꝫ ꝓpter eaꝝ que sequũtur vulnus: ⁊ mollificatio totius corporis: ⁊ eminẽtia amboꝝ inguinũ: ⁊ tensio virge: ⁊ accidit inflatio in vẽtre: ⁊ fortasse excitat sup morsuꝫ bũbus: ⁊ ꝓpter si fuerit morsus in iferiore: ⁊ accidũt apostemata ascellaꝝ ⁊ eructuatio plurima ⁊ ꝓpter si fuerit pcussio superius ⁊ alteraf color. Si autem scorpio fuerit vehemẽtis malitie erũt accidentia mala valde: quare supfluũt dispositiones predicte: ⁊ est punctura sicut cauterũ in adurẽdo: ⁊ corpus totũ rigorẽ patif cũ frigore: ⁊ elcuaf sup labiuꝫ humiditas viscosa que cõgelat super ipsum: ⁊ currit ex oculo sili humiditas: deide coagulat lippa i angulis ⁊ cadit alteratio fo-

me ⁊ egredit anus ⁊ apat priapus ⁊ ingrossat lingua ⁊ stridunt dentes ⁊ spasmant membra posteriora ⁊ quinq; componunt qdā dentes sup alios ⁊ nō aperiunt ⁊ est significatio mala. Inquit Bal. si sua percussione inuenerit arterias accidet syncopis: aut inuenerit neruos accidet spasmus: aut inuenerit venas accidet putrefactio.

¶ ponit signa morbi.

¶ Curet per cauones cōes ⁊ per vaporationē cuz eis que sunt sicut sal ⁊ mulū ⁊ silua: ⁊ primū qō facis est fractio cū additionib⁹ suis ⁊ reliq; q̄ dicā sunt in attractiōe ⁊ admistret sup ipz medicie acute subtiles velocis inflamatiōis sicut sunt asa ⁊ allū ⁊ piretrū. Deinde stere⁹ est de meliorib⁹ medicis ei. Et filis est auellana ida ⁊ ois auellana ⁊ herba cuius folia sunt q̄si folia sanfuci expasa sup terrā fm rotūditatē cui⁹ diameter est vni⁹ palmi ⁊ in sapore ei⁹ est viscositas cui⁹ gustus est sicut gustus alnabac recētis ⁊ bibit cū aq̄ ⁊ sedat dolorem statiz. Et dixerūt iterz herbas ⁊ arbores cū noib⁹ suis quas ego nō noui. Et iterū arbor cui⁹ crus elenat sup terrā q̄ntitate vni⁹ digiti: deinde nascunt virge eq̄les que elenant q̄ntitate vnius cubiti ⁊ appet sup eas res sicut bala cui⁹ sapor est sapor bala. i. succus palme in quo dactyli nascunt cuius potus sedat dolorē stomachi. Et napi barbari sūt vltimi in hoc. Et cepa squille est mirabilis qñ comedit ⁊ pferūt ei tyriaca magna ⁊ mitridatū ⁊ tyriaca eydre ⁊ tyriaca diatessarō ⁊ sagzenea ⁊ medicamē de asa ⁊ asa est medicamē bonū ei ⁊ vinū alba ⁊ albar mel est ex eis q̄ expta sunt nūc. Et cartamuz cāpestre fm q̄ testat Bal. si retinuerit ipm sedat dolorē ⁊ est de spēb⁹ carduoz pūgitiuoz. Et dixerūt qdā si in potu det de napello q̄ntū est granū sisami sedat dolorē eius subito: ⁊ nō interficit qñ interficiēs est vsqz ad mediuz. z. Et de medicinis bonis ei sunt allia bibito vino sup ea post bozā. Et ppie qñ sunt cū eq̄li q̄ntitate nucū ⁊ comedit de ambob⁹ circiter. j. ℥. Et opz post acceptionē alliorz ⁊ vini vt preparet in loco vehemēti estus. Et si ingeniet vt eius p̄paratio sit sup vaporē aque calide erit iuuatiuū. Et intētio qdē in b̄ est vt sudet. Et intētio in hoc vt sudet est mouere materias ad exteriora ⁊ sudare in balneo est vehemētis iuuamēti ei. Et cū mouet bibat vinū purum. Tyriaca bona. Aristol. lōga gētiana bacce lauri cortex radicū capparis radices colloquntide absinthiū nabathi vene citrine vitis alba aggregent cuz melle. Silia bona. scis ruthe cāpestris cumini ethiopici semis andachobe oiuz añ. alsulef aceti q̄tū sufficit ad pficiēdū: gum q̄tū ꝓglutinet acetū ⁊ aggregęt medicias ⁊ fit dosis eius aur. j. ⁊ nō addat sup illō: qm̄ in eo est timor: imo si necessariū est post bozā aliā addere det i potu medius aureus alius. Tyriaca alia. ℞. allioz ⁊ nucis amboz ana pte vnā: folioz ruthe sicce ⁊ altit ⁊ myrre oiuz añ. pte mediā: pficiant cū lacte ⁊ sit dosis eius. ʒ. ij. cū vino. Tyriaca bona ei. Castorei pipis albi myrre opij oiuz añ. ptes ⁊ sint eq̄les: informent ex eis trocisci cui⁹ dosis sit tres oboli cū. iij. ℥. vini ⁊ pfert iterū morsui rutele. Et iterū oppoponacū myrra galbanuz castoreū ⁊ piper albū pficiat cū storace ⁊ melle cū eq̄

litate. Et medicamē exercituale cuius pfectio est hec, Radicis colloquntide radicis capparis absinthij aristolo. longe tarapacon oium ana partes equales: cui⁹ dosis sit pueris tertia. ʒ. j. ⁊ magnus est enim mirabilis vltima cui nō est par. Reliqua que bibunt. Et ex medicinis bonis est altit ⁊ iterū vitis alba ⁊ iterū cordumeni pōdus. ʒ. ij. cū vino: ⁊ cypi ⁊ grana myrti ⁊ albedarungi ⁊ semē eius ⁊ semē acetose cāpestris ⁊ altarapacon ⁊ endiuia ⁊ serapinū bibitū ⁊ linitū ⁊ calamētuz cāpestre ⁊ cācri fluuiales si bibatur cuz lacte asinino. Et arabes quidam dant in potu morso pōdus. ʒ. j. de radicib⁹ colloquintide ⁊ pfert ei iuuamentuz visibiliter. Et quidā experti sunt salez masse qñ ex eo sicco sumit quātum planta manus capit. Et existimauerūt quidā q̄ alusnen viridis quādo conficitur cuz butyro cocto vaccino post contritionem ⁊ cribellationez ⁊ sumitur ex eo prope duos aureos est maximi iuuamenti. Et ei qui comedit raffanum ⁊ albedarungi non nocet scorpio. Et locusta que non hz alas magni corporis que nominat bercules cum exiccatur ⁊ bibitur cum vino confert. Inquit fidelis q̄ si in potu dentur morsis ab eo opium ⁊ semen iusquiami albi equali mensura confecta cum melle conferunt. Et existimauerunt quidaz q̄ encaustrum indum iuuatiuum est bibitum sicut cōfert linitum: ⁊ agaricum est mirabilis iuuamenti ⁊ fructus aphodilli ⁊ flos eius ⁊ bacce lauri ppie ⁊ semē alandachobe ⁊ folia raffani ⁊ chemech bauciarum: ⁊ iterum aristologie nigelle radicis oppoponaci seminis barmel partes equales: cuius dosis sit aur. ij. cum vino. Et iterum piretri aristologie baucie ana pars. j. piperis pars media marocb quarta pars vnius cuius dosis sit sicut faba. Et iterum aristologie longe piretri equales partes cōficiantur cum melle: cuius dosis sit ʒ. ij. cum vino. Et iterum myrre oppoponaci opij partes equales vitis albe partes. iij. fiant ex eis trocisci. Et iterum corticū radicū aristologie lōge piretri amboz ana pars. j. det in potu q̄ntitas necessaria. Et dixerunt quidam sumantur fecis vini. ʒ. vj. ⁊ sulphuris citri. ʒ. viij. semnis rutbe. ʒ. ij. ⁊ castorei ⁊ semis eruce amboz ana. ʒ. ij. aggregentur cuz sanguine testudinis marine: cuius dosis sit. ʒ. j. cū q̄nque. ℥. vini.

¶ ponit curam ponēdo casū. primo ponit medicinas que intus. Secō que extra. ibi (Scorpio.) primo ꝓnumerat medicinas simplices ⁊ cōpositas. Secō ponit descriptionē quorūdā. ibi (Aristologia.) Et hec habet duas. primo descriptionē tyriacalū. Secundo aliās enumerat ⁊ describit. ibi (Et medicinis.)

¶ Epithimata ⁊ emplastra.

¶ Scorpio ipse est de emplastris bonis ad scorpiones ⁊ cauda eius iterū. Et iterum planta que dicitur planta scorpionis ꝓpter similitudinem quā cum ea habet quāuis ipsa stupefaciat illud quod cuz ea emplastratur in dispositione sanitatis ⁊ mortificat sanguinez in eo fm q̄ existimat quidam indeorum. Et mus cū findutur ⁊ ponitur super puncturam scorpionis iuuat cū contimitate ⁊ similiter rana. Et nos quidem iam experti sumus encaustrum indum liniendo ⁊ contulit et sedauit dolorem. Et similiter lac ficuum imaturaz ⁊ castoreum. Et anacardus fm q̄ quidam dicūt est mirabilis in hoc sedans dolorem ⁊ alcali est bonū ⁊ sul-

pbur vinum cum gūma pini aut glutin albotin ⁊ caro piscis salita ⁊ allia decocta ⁊ butyrū coctū ponantur calida. Et uterū semen raffani aut semen altee aut ambo cum sale. Et iterum ordeum cum iucco rute aut decoctione eius. Et iterum furfur tritici decoctus cū simo columbino. Et albedarungi est de epithimatib⁹ bonis sedant dolorem statum: ⁊ similiter sunt radices colloquintide ⁊ tarapacon ⁊ endiuia ⁊ amomum cum albedarungi. Epithima bonum est sanſucus siccus: et iterum sal vrine est ex medicinis post quas non est uulnerantū. Et ex eis que ꝓferūt ei est vt teneat morſus super vaporem calidum ſuperuenientē a lapide igniſto. Et ex embrocis eius est decoctio furfuris ⁊ decoctio vrtice ⁊ decoctio camomille est mirabilis: ⁊ aqua maris calefacta ⁊ succ⁹ andachoche aut decoctio ei⁹ vnaquęq; est mirabilis: ⁊ napta alba calefacta est mirabilis: ⁊ oleū in quo decoctū est ſtellio cū distillatur ſuper morſum calidū est mirabilis unguenti.

¶ ponit medicinas locales.

¶ De algerarat. Cap. 4ᵐ.

Isti sunt sicut scorpiones habētes corpus gibboſum acutas caudas ⁊ cor. venenum est calidū ⁊ multiplicat in alcoz ⁊ in aſcari bononito ⁊ ꝑpe in minerio alamudē: ⁊ qñ mordēt nō curat de eis in hora illa: imo in mane aut poſt: deide accidit angustia ⁊ alterat color ⁊ qñq; accidit icteritia ⁊ apat lingua ⁊ vlcerat locus pūcture ⁊ mingit ſanguinē: ⁊ qñq; retinetur natura ⁊ fortaſſe ꝓuenit esse eius ad perditionem ⁊ incipit cuz pulſu cordis ⁊ ſyncopi: ⁊ nō opz vt neglugatur ꝓpter lentitatem ſitus eius quoniam est mali veneni.

¶ Cura. Poſt curā cōem meliores curatiōes ſunt cauterizare locū ⁊ poſitiones aq̄ lactuce amare ⁊ aque al tarapacon ⁊ aq̄ ordei ⁊ oia extinctiua ꝓpter cū fortis ſit inflāmatio. Et melior curationū eius expertarū est ſanich maloz cum aqua frigida. Et dixit qdam radix ſpodij cū bibit cum aqua cōfert. Et cnula est medicamen bonuz ei ſm q̄ dicit. Et tyriaca albaſcari est bona cuius deſcriptio est hec. Corticū capparis gētiane abſinthij romani ariſtologie ro. oium añ. pars. i. terātur oia: ⁊ ſit dosis ei⁹ pōdus. 3. ij. Tyriaca alia eis: tarapacon ſicce ⁊ foliorz maloz acetoſorz coriādri oiuz partes equales; ſumatur pulueris eius quātū in vola manus capit. Et cū accidit ei inflāmatio vehemēs ſedet cū aquis fructuum ⁊ ſucco corz infrigidatis. Et ſi acciderit pulſus cordis ꝓfert ſyrup⁹ de malis aſſeminus ⁊ ſauich de malis ⁊ lac valde acetoſuz cū trociſcis de cāphora. Et ſi angustia fit fortior tunc adhibeant aque fructuū cū oleo ro. infrigidato. Et ſi natura retineatur clyſterizet: ⁊ ſi mingit ſanguinē flōmet ⁊ adminiſtret curatio nucis⁹ ſanguis. Et ſi apat lingua flobothomet vena que est ſub ea ⁊ gargarizet cuz aq̄ endiuie ⁊ ſyrupo acetoſo. Et ſi acciderit in morſu corroſio curet cū medicamie acuto ⁊ in ptib⁹ ei⁹ cū bolo armeno ⁊ aceto limito. Et curet cura vlcerū malignorz.

¶ Ag't de quodā determinato ſcorpione qui dicit algerat. Et prius notificat hos ſcorpiones. Secō loca ⁊ cōpleriones ipſorz: ſed nō habemus eos ⁊ ponit curā ibi poſt. Et hec in duas. Et primo intendendo ad morſum. Secō ad accidens. ibi (Cuius.)

¶ Spēs aranearū ⁊ alſeibē ⁊ rutelarū. Cap. 7ᵐ.

De rutelis quidē iam dixerunt illi qui conſiderant ⁊ experunt has res q̄ ſunt ſex ſpēs: dicit de diuerſificati ſunt interpretando de ꝓprietate oīs ſpēi earū. Dixerūt enī qdā antiquorz medicorz q̄ prima ſpēs earū nominatur albarbaſion rotunde figure vuei coloris: ⁊ ſignat per vuā colorē illū q̄ est ad nigredinē declinis. Et ſecūda nominat archos ⁊ est latioris corporis illa rotūde figure ⁊ in partibus que ſunt in loco eius ſunt ſquame apparētes ſuper os ei⁹ ſunt tria corpora eminētia ꝓcedētia ad exteriora rara lenia. Et tertia est murchion ⁊ est in magnitudine apis magne nominate agerus: ⁊ color eius est ad cinereitatē declinis: ⁊ tegit corpus ei⁹ corporibus eminētibus paruis rubeis ⁊ ꝓprie apud dorſum eius. Et quarta est ſaglinucoſion qñ totū corpus ei⁹ ⁊ caput eius est durum ⁊ est habens alas ſicut ſunt alc formice magne. Et quinta est ſuction. nam ipſa est longi corporis ſubtilis ⁊ ſuper corpus eius ſunt puncta ⁊ ꝓprie apud caput eius ⁊ ipſius collū. Et ſexta est furbulentie. nā ipſa est longi corporis viridis coloris cui est quaſi aculeus ſub collo ipſius. Et iſte medicus poſuit puncture omnium ſpecierum rutelarum accidentia vna ⁊ addit alius accidentia propria. Et alius abbis duob⁹ viridis dixit. rutela est animalis ſimile aranee que nominatur alfebed ⁊ est venatrix muſcarum ⁊ q̄ ſpecies eius ſunt plures. Et ſm q̄ dixit Galen⁹ ſūt duodecim ſpēs: ⁊ earū deterior est egyptiaca. De eis enim est rubea quaſi ipſa ſit aranea rotūda. Et de eis est alba habens rotundum ventrem paruū os ſtellata: ⁊ ipſa est acuti dorſi cū lineis lucidis. Et de eis est citrina piloſa. Et de eis est vuea appropriata hoc nomine. Et de eis est cui⁹ mediū capitis ⁊ pedes ſūt bec. nia declinia ad poſteriora: ⁊ cū vult pungere proiicit ſe ſuper pedes ſuos ⁊ quādo vult bibere euomit humiditatem parcam ⁊ est ſubtilior vuea prima. Et de eis est formicalis ſimilis formice rubcum habens collum nigrum caput album dorſum punctata coloribus diuerſis. Et de eis est veſpalis rubea ſimilis veſpe: dem de ponit vnicuiq; earum accidentia. Et de eis est alchebenati que nocat p̄ ꝓprietatē ſuā ⁊ est qñ ipſa ſit herbus rotūda puū bris os ⁊ ſubalbidū ventrē albos pedes ⁊ multorum piloz. Egyptiaca vō que dicta ſunt prius est maligna bris ventrē magnū ⁊ caput magnū ſimile alali qđ volat in circuitu candele.

¶ determinat de morſu ſpecierum aranearum. Et p̄ dividit has ſpecies. Secundo ponit accidentia. ibi. Inquit Gal. Tertio ponit curam. ibi (In cura.) V primā in duas. Primo dividit ſex ſpecies rutelarum. Secundo addit alias. ibi (Et alius.)

¶ De eo quod accidit ei quē momordit rutela vniuerſaliter ⁊ de diſtinctione. Cap. 8ᵐ.

Inquit Gal. nō accidit morſui rutele qđ accidit puncture ſcorpionis: q̄obrē nō obuiat venc ledēdo ⁊ nō fac difficultatē egōnis ſm plm. Et ingt ille q̄ dixit ſpēs rutelarz ⁊ notauit eas noib⁹ ꝓmis q̄ oēs ille cōcāt i apatōc loci morſiōis: ⁊ ē loc⁹ morſionis i ꝓmis horis rubc⁹ ⁊ i plmis corz ē coagulatio ſanguis viridis i quo bī pruritus ⁊

qđ ſcḡſ ipm. Et qñq; extendit vſq; ad cruſ ⁊ addide-
rũt alij q; eſt illic eminẽtia plurima valde ⁊ inflãma-
tio. Et dixit prunus ⁊ accidit mẽbris neruoſis ⁊ oſſib⁹
friditas temp. ſcis q̃ ſunt ſicut genua ⁊ alchatiz ⁊ dor
ſum ⁊ ſpatule: ⁊ fortaſſe ifridaſ corp⁹ ⁊ tremit ⁊ horri-
pilaſ. Jngt. ⁊ ſunt illic dolor vehemẽs clamoſus ⁊ vi-
gile ⁊ citrinitas coloris: ⁊ imaginaſ i oculis q; ambo
ſunt hũdiores q̃ ꝓ̃ſueuerũt ⁊ diſtillãt lacrymę gut-
tis frequẽtib⁹ ⁊ ſentiũ in iferiore ptę vẽtris ⁊ ꝓprię ꝓ-
pe pectiné ſicut vacuatio ⁊ inanitio ⁊ icipit nã expelle
re mãm aquoſaz ſuperius ⁊ iferius. Et qñq; appet in
illa mã qđ eſt ſicut tela aranee ⁊ accidit iguinibus ⁊ te
ſticulis iflatio ⁊ ũcturis ꝓcio ſicut ſpaſmus quoꝝ ſor
ſitan dilatatio nõ equaſ: ⁊ accidit dolor oris ſtõchi ⁊
nauſea ⁊ emittit corp⁹ ſudorẽ fridũ: ⁊ fortaſſe capitis
icurrit dolorẽ ſicut eſt dolor capitis patientũ birſen.
Et addiderũt alij q; accidit faciei citrinitas ⁊ corpori
grauitas ⁊ vrine motus cui fortaſſe aſſociaſ pũctura.
Et qñq; egrediť cũ ea ſicut aranea: ⁊ accidit neruis ⁊
genib⁹ ⁊ pectẽ tẽſio vehemẽs: ⁊ ſiť in ſtõcho ⁊ ligue
abbrematio ⁊ retẽtio ⁊ fortes fiunt dolores. Jngt pri
mus. ꝓprietas añt ſpẽi ſexte ſm q; narrauerunt eſt q;
accidũt ex ea dolor vehemẽs in ſtõcho ⁊ rigor vehe-
mẽs valde cũ tremore plurimo valde hoc dixit. Diſti
ctio vo quã dixerũt Hal. ⁊ alij ẽ q; ipſi dixerũt ex mor
ſu gdẽ eius que de illis rubea eſt accidit dolor paru⁹
velocis ſedatiõis. In nigre vo aut varie morſu fit for
tis dolor cũ horripilatiõe ⁊ frigore ⁊ tremore ⁊ graui
tate in coxis ⁊ pruritu ⁊ putrefactiõe ⁊ mollificatione
vẽtris ⁊ fluxu eius. In ſtellate vo morſu fit fortis do-
lor cũ pruritu ⁊ horripilatiõe ⁊ ſtupore ⁊ grauitate ca
pitis ⁊ mollificatiõe corpis. Ex vnea vo accidunt do
lor vehemẽs in loco pulſionis ⁊ frigus corporis to-
tius ⁊ horripilatio ⁊ tremor ⁊ ſpaſmus ⁊ ſudor currit
fridus ⁊ abſcaſio vocis ⁊ ſtupor in corpore toto ⁊ apa
in vẽtre ⁊ tẽſio i virga ⁊ pectine ⁊ vomit⁹ rei abſq; vo
lũtate ⁊ vria turbida. Ulcꝰ magna fumoſa ẽ maligna
⁊ accidit ex ea dolor ſtõchi ⁊ frequẽtia vomit⁹ ⁊ dolor
capitis ⁊ tuſſis ꝓcutiua ⁊ difficultas egerẽdi interfi-
ciẽs velociter. Ex morſu añt citrie piloſe fit dolor for
tis valde ⁊ accidũt tremor ⁊ ſudor fridus cũ iflatione
vẽtris ⁊ iterficit multotiẽs. Et addũt qdã eoꝝ in nar-
rãdo q̃dã vuecã de erectione virge ⁊ tẽſione priapi ⁊
abſciſione vocis ⁊ expulſione ſpermatis ⁊ ſpaſmo: ⁊ il
lud nõ eſt fidũ criſtiẽs ex eis q; approbam⁹. Formica-
lis añt morſus ẽ vehemẽs paꝝ doloroſus. Sed ex eis
accidũt veſicatio corpis ⁊ grauitas ligue. Ex veſpali
vo accidũt apa i loco ⁊ ſpaſm⁹ ⁊ ꝓfundus ſomnus do
minãs ⁊ debilitas amboꝝ genuũ. Uerũ alchẽſinati ẽ
maligna cuius accũtia ſunt de gñe accidẽtiũ vuec: ſz
ipſa ſunt difficiliora accidẽtibus vuec. Egyptiaca vo
eſt maligna ⁊ facit accidere dolorẽ capitis vehemen
tem ⁊ ꝓfunditatẽ ſomni ⁊ ſuccedit ei mors ⁊ vita.

¶ ponit accidentia morſus rutelarum communia. Secundo ap
propriata ſpecieb⁹ earum. ibi (Deſtructio ho.)

¶ De cura. Caꝑ. 9ᵐ.

Ja cura eoꝝ iteꝝ adminiſtraſ canon vlis ex
attractiõe ⁊ ſuctiõe ⁊ linit cũ aq̃ ſalſa ⁊ danť
tyriace ꝓdicte in capſo ſcorpionũ: ⁊ balnea ⁊ tina ſunt
velociores res in ſedãdo dolores eoꝝ. Illa cũ ipſi bu-
mectanť in tina ſedať dolor eoꝝ ⁊ ſi egrediunť ab ea
redit: q̃re opz vt balneent oi hora. Tyriaca bona ad
rutelã ⁊ draconẽ marinũ ⁊ gña ſerpẽtũ. Diterũt deſ
in potu in morſu eoꝝ q; ſunt ſicut ſuiutrugon medica
mẽ bmõi bdellij al. ariſto. radicis lilij celeſtis ſpice cel
tice cruce piretri dauci ellebori nigri ⁊ cinuni ⁊ apho-
dilli ⁊ foliorꝝ agẽbin ⁊ aſumton capitũ granatorꝝ co-
agulj leporis cinamomi cãcri fluuialis ſtoraciſ ſucci
papaueris carpobalſami oium añ. ʒ. j. teraniť ⁊ ꝓfician
tur ⁊ iformenť trociſci quoꝝ vnuſqſq; ſit vnius aurei:
⁊ eſt doſis vna deſ in potu cũ vino ⁊ ſemic aládacho
che ⁊ nuce cupſſi ⁊ leie apij. Reliqe medicine. Grana
puni ⁊ cinunũ ethiopicũ ⁊ folia arboris aldulb ⁊ corti-
ces eius ⁊ ſemẽ aládachoche ⁊ cicer nigrũ ⁊ ꝓprie cã-
peſtre ⁊ grana magna ſunt bona valde ⁊ ſemẽ abrota
ni ⁊ ſe. anbeti ⁊ ariſto. ⁊ fruct⁹ tamariſci ⁊ ſuccus ſemp
uiue ⁊ lac lactuce cãpeſtris: ⁊ doſis cuiuſlibz iſtoꝝ ſit
põdus. ij. auř. cũ vino. Et iterũ vinũ in quo decocta ẽ
nux cupſſi ⁊ ꝓprie cũ cinamomo et ius cãcroꝝ et ius
anſerie ⁊ decoctio radicũ aſparagi cũ vino ⁊ aq̃. Et ex
eis que ipſis in potu tribuunť cõpoſite ſunt ariſto. ⁊ ci
nuni ptes eq̃les: ⁊ ſit doſis ei⁹. ʒ. iij. in aq̃ cala. Tyria-
ca ad illud expta. ℞. nigelle. ʒ. j. dauci cinuni amboꝝ
añ. ʒ. v. radicis nucis cupſſi amboꝝ añ. ʒ. iij. ſpice nardi
⁊ baccaꝝ lauri ⁊ ariſto. ro. ⁊ carpobalſami ⁊ cinamo-
mi gẽtiane ſcis andachoche ſe. apij oiuz añ. põdus. ʒ.
ij. ꝓficianť cũ melle: ⁊ doſis ſit quãtitas nucis cũ vino
antiquo. Epithimata ⁊ ſiſa. De bonis eoꝝ eſt cinis li
gni fici ꝓfect⁹ cũ vino ⁊ ſale ⁊ culcaſia ⁊ ſpõgia iuſa i
aceto ⁊ expſſa ⁊ ariſto. cũ farina ordei ꝓfecta cũ aceto
⁊ folia alcorſuf ⁊ porri ⁊ virge paſtoris ⁊ ariſto. cũ ar-
bore ficj. Emplaſtrũ bonũ. fumanť cortices granatorꝝ
ariſto. ⁊ farina ordei cũ aceto adminiſtrentť poſt abla
tionẽ vulneris cũ aq̃ ⁊ ſale. Et de vnguentis eſt oleuz
de andachocha embrocatũ calefactũ. Et de embro-
cis eſt aqua marina calefacta. Et omnis aqua ſalſa et
decoctio alcorſuf ⁊ decoctio nucis cupreſſi.

¶ Dat curaz ꝓprio vniuerſalem. Secundo particulariť. ibi (Hoc
eſt ſicut aranea.) ꝓprio ponit medicinas que int⁹. Secũdo que
extra. ibi (Et de bonis.)

¶ De ſcieb⁹ ⁊ cura eius. Caꝑ. 10ᵐ.

Hoc eſt ſicut aranea hꝫ plures pedes ⁊ lon-
gos. Et dixerũt: accidũt ex morſu eius dolor
ſtõchi ⁊ vomit⁹ ⁊ difficultas vrine ⁊ egõnio
⁊ eſt interficiẽs: ⁊ egyptiacũ eſt deteri⁹. Dico
añt q; ego neſcio an hꝫ egyptiacũ eſt illꝫ qđ ꝓdictũ eſt
in capſo rutele aut illud. Et cura eius eſt cura rutele.

¶ ponit earum ſpecialem ⁊ habet quatuor ſicut quatuor ſunt ſpe
cies. Et partes patent.

¶ Aranea ſigna eius ⁊ curationes. Caꝑ. 11ᵐ.

Accidũt ex morſu ei⁹ vẽroſitas plurima in vẽ
tre cũ horripilatione ⁊ frigore extremitatũ ⁊
crigiť virga. Et cura coꝝ eſt ex genere cure
rutele. Et cõfert eis ſumere in potu vinũ ali
cuius q̃litatis poſt aliã tota die ⁊ ponere morſiones
in vino ⁊ ſudare in balneo. Et de medicinis coꝝ ſunt
nigella ⁊ vinũ ⁊ ruta ſicca cũ vino ſola aut cũ cypi.

Deus

¶ Duo aialia q̄ dixerūt qdā sapientuz medicoz. 12m.

SUnt ambo iteruz de genere cuius p̄teriit rememoratio. Verum ego nō scio esse cozuz an ipsa igrediātur in eis que sunt p̄terita aut non: cognoscunt per hoc q̄ habent q̄tuoz mandibulas. Jngt ille sapiens. sunt ambo ex genē rutele t vnum eoz est latum habēs pedes albos: t sup caput eius sunt due eminēne. Quaz vna descēdit in anterioze pte capitis fm rectitudinē. Et altera transit incidēdo hāc in latitudine: q̄re facit imaginari illō q̄ bz duo oza t q̄tuoz mándibulas. Jn alio vō loco eminētiaz sūt due linee facientes imagiari illā imagiationez. Et accidit ex morsu eoz illud q̄ accidit ex morsu scorpionum t dolor vehemens t albedo colo. mansionis t extenuatio faciei t capitis t vigilie. Et cura illius est cura morsionis rutele. Et medicine magis p̄prie de illis que sunt ad rutelas sunt oximū t radix opoponacis t alandacbocba t abrotanum.

¶ Animal aliud noiatū tubarle. Cap.13m.

HOc aial retulit ille sapiēs t dixit. accidunt ex morsu ei⁹ dolor vehemēs t rubedo t difficultas vrine: t p̄ferūt patiēti p ipz fruct⁹ tamarisci t cuminū cāpestre t folia nucis t allia t vinū dulce.

¶ Pediculus vulturis noiatus debe persice t mēluce grece: t ragarius indice: t hec bestia est sicut pediculus: aut sicut parvus alcandā. Cap.14m.

GJrit Hal. est puus a quo nō cauef: t fortasse nō vi morsus ei⁹. Et ē ex eis q̄ facilit erūpere sanguinē p vrinā t p nares t i ano et ex stōcho p vomitū: t ex pectoze t pulmone: t ex radicib⁹ dentiū: t q̄qz magnificat timoz in eo: q̄re nō recipit medicinā: cui⁹ cura est silis cure algeraati. Et ex eis q̄ ei p̄pria sit ē vt liniat morsio cū bezabar t cū succo lactuce t sandalis rubeis: et p̄fert morsui ei⁹ lac lactuce t capitū t butyrū crudū: t terra sigillata t algeduar t portulaca: t succ⁹ eius et psilius t mucilago eius t reliqua extinguēntia sicut aq̄ endivie: t aqua lactuce: t cucurbite t citrulli.

¶ Determinat de quatuoz aliis speciebus animaliū.

¶ Altamula t porcus lupi. Cap.15m.

ESt bestia bñs multos pedes acuti veneni t est in iudicio pediculi vulturis t vespaz.

¶ De vespa. Cap.16m.

ESt vehemētioris calefactiōis q̄z apis t accidūt ex morsu ei⁹ dolor t rubedo t apa. Et ō vespis magnis ē genus bñtū capita nigra: t bñtū aculeos plimos interficiēs. Et magne qdē sunt maioris cautele p̄rius t magis p̄nitose: q̄ propter fortasse pducūt ad spasmū t ad debilitatē genuz: sed in quaz iteꝝ morsu q̄qz magnificat timoz: quare facilit accidere vesicas t grauant linguam.

¶ De cura. Cap.17m.

ADministretur desup ex fuctiōe illud q̄ scis: t si magnificatur timoz tunc illud q̄ succurrit tunc est pondus medie. s. e. sanfucci: quoniam sedat dolorem in loco eius: aut tres vole coriādri ficci: t sumat succos infrigidantes cognitos t potus infrigidantes: t quādoqz supponit glacies sic collyrium t confert. Et de epithimatib⁹ eius est aq̄ malue t aqua albedarāgi: t citrulli sunt mirabiles cuz p̄prietate sua: t altea iterum t blitis t solatruz t sisamū contritum: t folia eius: t iterum ficus t acetum t lutū t aqua agreste: t iterum sterc⁹ vaccinū p̄prie cum aceto: t iterum folia sisimbrij t folia lauri recētia. Et iterum sumant opium t semen nusquiami nigri t camphoza: t liniat cum succis frigidis t tegat cuz pano lini infuso in aqua frigida: t liniat in circuitu eius cū luto t aceto. Et simil⁹ herba fluminis cum aceto est mirabilis: t similiter viriditas que accidit super cursum aque. Et itez fm q̄ existimant quidam vapoꝛet cum aqua t sale: t liniat cuz lacte fici. Et itez fungi parietum cum aceto: t quādoqz fiunt ex aquis horuz t decoctionibus ipsoruz embroce. Et expertū est q̄ q̄qz membrum diuittur in aqua calida hora vna: deinde permutatur subito ad aquam salsam mixtaz cū aceto sedatur statim: t de fricationibus eius sunt muscę: quoniam ipse sedant dolorem.

¶ De apibus t cura ipsoz. Cap.18m.

HAbent dispositiones proximas vespe nisi q̄ dimittunt aculeū in punctura. Et cura ei⁹ p̄xima est cure vesparum.

¶ Formica volans t res alia ei similis. Cap.19m.

ILla est dispositionis p̄xime api t sanioz ea. Et dico, q̄ de habentibus mucronez t aculeum est res similis formice volanti: verūtamen est longioz ea plurimum: t non est in lōgitudine eius: t habet pedes araneales longos citrinos longiozes pedibus vesparum: t cingulus q̄ habet est citrinum t non est ei de ingenio ad fabricādus habitaculum suum q̄ est vespis: imo fabricat ipm de luto habentez ozificia lata: t facit pullos sicut aranea qui cum egrediuntur de cauernis suis incedūt ambulatione aranee quasi exoriens posterius t volant: et apud me est de iudicio vesparum.

¶ Stellio t lacerta. Cap.20m.

QUando mordet dimittit in loco sui morsus dentes paruos subtiles nigros: t non cessat locus dolere t p̄urire donec auferantur cū seca aut cucullo transeunte super eos t assumat eos: t colligat eos quare sedat dolor: t quādoqz extrahit dentes eius oleum t cinis: deinde suggat locus t ponat in aqua calida. Et dictū est q̄ comedere altaraxacon valde imaturū est ad morsum eius. Et si dolor magnificet detur in potu tyriaca rutele.

¶ Determinat de nō habētibus aculeos t bz tres partes.

¶ Aial bñs quadraginta quatuoz pedes. Cap.21m.

ESt animal cognitum per intromissionē arene: t quādoqz est in lōgitudine ei⁹ palmus vnus: t habet in omni latere viginti duos pedes: t quādoqz ambulat ad anteriora: t quādoqz cōcrit eius dispositio: t bz fm q̄ dī venenū q̄dā cum quo accidit dolor parvus q̄ sedatur statim. Et flos aphodilli est de tyriacis eius: t q̄qz sufficit in eo administrato salus cum aceto.

¶ De morsu salamandre. Cap.22m.

EXistimatur q ipsa sit bestia similis lacerte habens quatuor pedes cute caude. Et existimant quidam q ipsa non aduritur: t si proiciatur in larez extinuit ignem: t accidunt ei quem mordet dolor vehemens et inflamatio in corpore: t grauitas lingue t pctio ei9 t tremor t stupor: t multoties accidit nigredo membri fm figuram rotundam t casus eius.

¶ De cura. Cap.23m.

IJcerunt quidaz cura eius est cura cantaridis t ppius quo curatur est vt in potu det resina ex quacuqz pino fuerit cu mele: t det eis in potu decoctio camepitheos t decoctio lilij cum foliis vnice t oleo. Et de eis sunt qui dant illis ranas decoctas t dant ipsis in potu de iure earum: t emplastrant eos cum carne ipsarum: t quandoqz comedut eas. Et similiter est fu ctio testudinis campestris t marine decocte.

¶ De iaculo sudurni campestre t marinu. Cap.24m.

EGo qdē nō cognosco ipaz t nō ē lōgu quū qn ita expleuerim9 narratione eoz. Dixerūt qdā accidit ex morsu cāpestris vt ofuscet morsio t fiat rosei coloris t paz rubet rubedie clarissimo paruz valde: t fiūt dolor vehemēs t pruritus in corpe. Marini vo morsus est aquosi coloris: t similaf vt sit cura ei9 cura rutele t similium. Et dixerūt qdā emplastret cū sale aut cinere cū vino: aut cinere cōfecto cū aceto squillitico: aut cū sisamo adusto t vino: t embrocet primus cū oleo plurimo t aqua calida: deinde ponat desuper.

¶ Determinat de cura cuiusdā animalis marini t terreni.

¶ Scorpio marinus. Cap.25m.

EXistimo q accidūt ex morsu scorpiois marini inflatio ventris t forma hydropica: t qnqz accit ex eo extin9 vēnositaf abscqz volūtate: t ois vt caueat i cognōe ei9. Et cura ei9 ē cura draconis marini t rutele. Et dixit qdā i cui9 sermone nō ꝓfidit q scorpio aque est calidi veneni.

¶ Determinat de veneno quorūdam animalium marinoz pūgentium t habet quatuor partes. Primo de scorpione marino. Scdo de aranea marina rubea. ibi (Videtur.) Tertio de morsu marine rubee. ibi (Narrauerunt.) Quarto affirmat curam reptilium animaliū venenosorum. ibi (Dixerunt cē.)

¶ Aranea marina. Cap.26m.

VIdetur q sint dispositiōes eius propinque dispositionibus scorpionis marini.

¶ De morsu ranę marine rubee. Ca.27m.

NArrauerūt plures sapiētū q ipsa ē maligna mala inuadens animalia t corpa t salit ad ea ex lōgiquo vt mordeat ea. Et si nō pōt mordere sufflat ex ipsa expulsiōez nocuā. Et accidūt ex morsu ei9 apa magnū t pditio velox. Dico silr est vt sit cura ei9 cū tyriaca magna t qō ē ei9 gnis.

¶ Sūma curatōis reptiliū marinoz venenosoz. 28m.

DIcerūt opz vt curent cū tyriacis t cuz eis q bus curaf venenum frigidum: t cuz medicinis rutelarum t tyriaca earum.

¶ Fen septima de decoratione que est tres tractatus.

¶ Tractatus primus de dispōne capilloz t in ipso sūt furfures: Cuius capla sunt. 25. Cap.ꝑm.

CApillus nascit ex vapore fumoso quādo coagulatur in poris t orit super eos: t ꝓprie per illud qō affimit ex alimēto: t ꝓprie quādo est humiditas corporis viscosa vnctuosa nō adsa neqz lutosa: sicut arborum vnctuosarum folia non cadunt.

IN pcedēti sen cē. Hic determinat de decoratiōe: recipit hec sen canonē in libro ꝓncipioz sen. 2. cē. Decoratio aūt attēdit circa pilos circa cutez t circa habit9 corpis t extrema. fm Bigil tria facit. Scdm ꝓ icipit in scdo tracta. Tertia in 4° trac. Ex quo appet qđo ꝛtificat rubrica que dicit q hec sen ꝓsequet tractat9 tres: cū tri faciat ōnoz tractat9: fūt. n. tres prima dimisse. V ꝓpria in tres. ꝓpo notificat nobis pilū. Secūdo dat iteriōnē sua in dicēdis. ibi Et tā qdē.) 3° exeḡl. ibi (Capilli.)

¶ Cōsidera q capillus sumit ꝓprie t large ꝓ oi pilo bic ē ad oēz pilū. ¶ Scdo ꝓsiderādū q Aui. notificat capillū ex pte triū. f. māe forme t efficietis. Māe duplicis. f. ex q vapor fumosus in qua porus. Forma pili. f. finis ē lōgitudo cum subtilitate t rotunditate: t hāc aūt inuit cū dicit. In poris. qz ēt potus ē forame strictū opz q pilus ꝛtinā forma beat suā figurā. Efficiēs aūt tāgit cū dē. congulatus i pori: qz ē calitas vsfriditas coagulatiua illius vaporis.

¶ Dubitaf: ārē nō tetigit finē. Dōm q multoz pilo nō ē finis: ārū aūt ē finis quoz ūdā dedit intelligi: quoz ūdā finē alibi posuit vt pilo rū palpebre sen 3° tertij. Cā finalis qdā cōis respectu corpis z° colliger. c. 3. qdā ꝓprie gbusdā vt pili supcilij t palpebre. signū: qz fūt ordinati nō vt de° voluerit: vt ꝓ Moysen. Bal. in. ō vtili. priū. 14. ca. pili ēt capitis t barbe q barba ēi viris ad ōcorē cē. ¶ Tertio ꝓsiderādū q. Al. p hoc q dicit ꝓprie inuit māz augmētatiōis t pseuerātie pilo: qz hec mā ē būiditas viscosa vnctuosa. Orit. n. pilus sup eos. f. poros: qz ex ꝓtēdit t augmētaf p illō qō cē. illa eni humiditas est apta tenere ꝓtinuitatē pili: t Bē est qđ ꝓbat q fille i arboribus vnctuosis vt oliua cē. humiditas eni lutosa. f. terrestris arida vel minus crassa t aquosa nō sunt apte cōtinuationi. Dub.ª 1ª

¶ Dubitaf. vtrū pili ex vapore fumoso gnent. Q nō: qz eadē ē mā gnationis t nutritionis: sed nutriunt vnctuoso viscoso: vt. Al. ex eadē gnabunt. Iteē cui9 mā multiplicaf multitudine būiditatis t minuit minoratiōe eius est ei9 mā būida. Bz capilloz mā multiplicaf multitudie būidi: ps ex Bz. pble. 10. pble. 58. pp qđ eunuchi nō fiūt calui. Secūdo pili marie multiplicant i capite: sed cerebruz est būidū. V Jn ꝓmū Aui. t Bal. cō. 6 cōplonib°. 5. ca. V Dōz q mā pilorē ē i forma vaporosa nō humorali. Rōi ista forma marie ē mā piloz in qua est apta ire ad loca t p loca ad que t per que multiplicant pili. Bz in forma vaporosa. f. nō humorali est apta cē. qz in capite in boib° t per poros cē. Dico ergo q vapor iste est siccus t sic dī fumus: vt. B. dicit theorice loco allegato. alr Baly. z. theo. ca. 16. Signū qz i calis t siccis. Rō talis oz eē vapor q ē mā pili q. lis sue cōplōi ē magis ꝓformis. Bz vapor fumosus: qz siccus: pilus aūt est siccus q sic in corpore: vt Auicen. ꝓbat primo can. cē. Dub.ª 2ª

¶ Cōsiderādū tri q lz sit vapor siccus: nō tā est oino siccus qn habeat humidū ꝓtinuatiuū. Aliqn nō eēt corpus ꝓtinuū t extēsuz: t qz sua ꝓtinuatio ēt est successiua t ꝓmanens: nō bz humidū qō est aliqualr pigue viscosuz: cuius a ꝓdominio sit siccū. ¶ Ad ꝓma. Ad primū dōm q eadē est mā cē. Dex est idētitate lata. Aigil ꝓ loge de mā gnationis: postea de mā augmēti. Uel aliter ꝓsiderādū cuz dī mā augmēti est humidū pigue cē. Dex ē cū hec tā est siccus: tn q pinguedo nō excludit siccitatē actualē nec sulphur: bz ēdā pinguedinē: t tri est siccus. V Ad 2m dōm q mā eunuchoz transeundo in pilos trāsit in nām fumosam. V Ad aliud dōm q in capite multiplicatur pili nō ex cerebro: sed ex vaporatione a corpore.

¶ Et iam quidez dictum est in libro primo de denigratione eius t canitie ipius t reliquis coloribus. Uerū qō pēdet ex sermone de decoratione est regimē substantie eius cum nascentia t depilatione. Et regimen

numerationis

numerationis eius cuz multiplicatione ⁊ minoratione. Et regimen quantitatis eius cum ingrossatione et subtiliatione ⁊ prolongatione. Et regimē figure eius cū applanatione ⁊ crispatione. Et regimē colozis ei⁹ cū denigratione ⁊ subalbatione ⁊ dealbatiōe. Et nos loquamur in hoc tractatu ſm hanc intentionem.

¶ Pater.

¶ De cā destructionis capilloꝝ. Cap. 2m.

CApilli destruuntur vel minuūtur: aut ꝓpter causam in materia: aut propter causam in re in qua nascuntur.

¶ Exequitur. Et primo de dispositionibus capilloꝝ. Secūdo de q̄dam annexa dispositione que dicitur furfurea. ibi. Quoniaz sermo.) Et hec dicit rubrica. ℣ Prima in quinque. Primo de dispositione nascētie ⁊ priuationis: ⁊ de multitudine ⁊ paucitate. Secūdo de dispōne. l. spissitudinis ⁊ planitiei. ibi (Sunt sicut farina fenugreci.) Tertio de scissione coꝝ: iz non fecerit mētionem. ibi (Cā ei⁹ est siccitas.) Quarto de grossitie ⁊ subtilitate. ibi (Baurach.) Quinto de dispōne calozis. ibi (Jam locuti fuimus.) ¶ Ad primū euidētiā cōsidera ꝙ priuatio ⁊ paucitas sunt turpitudines. nascētia aūt cū multitudine est pulchritudo: ⁊ ideo Auic. inuestigat cās paucitatis ⁊ priuationis capilloꝝ ⁊ curā. Et ꝺ gliasr. Scōo spāliter. ibi (Jam scitum est ꝙ causa in generādo alopiciaz.) ℣ Prima in duas. Primo inuestigat causas. Secūdo curam siue regimen. ibi. (Medicine cōseruantes.) ℣ Prima in duas. Primo premittit diuisionem. Secūdo declarat membra. ibi (Et causa in materia.)

¶ Dicit ḡre nō dixit in efficiēte. dicit ꝙ includit vt apparebit.

¶ Et causa in materia est vt minoretur aut priuetur. Et paruitas est aut causa eius quod ipsam submergit aut alterat eum.

¶ Prio declarat causas in materia. Scōo causas in re in qua nascunt. ibi (Illud aūt qō fit ꝓpter causam in re.) ℣ Prima in duas. Primo ponit diuisionē. Scōo declarat. ibi (Sicut est paruitas.)

¶ In prima vult ꝙ causa destructionis ⁊ paucitatis piloꝝ ex pte materie est: qz materia piloꝝ minoratur vel priuatur. ⁊ hui⁹ minoratio vel priuatio fit: vel qz materia fumosa submergit vel alteratur a contrario: vel qz est parua materia huius materie. ⁊ ꝺ est qō dicit. Substantie prime. i. materie que est materie vaporis: ⁊ iste materie sunt humiditates corporis.

¶ Aut causa paruitatis substantie prime est sicut paruitas vaporis fumosi in pueris ⁊ mulieribus ꝓꝑ multitudinē vaporis humidi: ḡre nō nascit barba eius.

¶ Primo declarat causam paruitatis propter submersionem ⁊ alterationem. Secundo per paruitatez materie prime que est mā ⁊ materie imediate. ibi (Paruitas autem materie ⁊c.)

¶ Cōsiderandū ꝙ ex Auicen. habetur ꝙ in pueris ⁊ mulieribꝰ non est defectus materie ex qua possit surgere vapor: iz tamē submergitur propter humiditatem multam ⁊c.

¶ Paruitas autem radicis substātie: aut est ꝓpter accidens: aut quoniam natura consumit eam.

¶ Primo ponit diuisionez. Secundo declarat. ibi. (Illud ṽo quod est per accidens.)

¶ Illud ṽo qō est propter accidēs est sicut accidit cōualescentibus cum exiccant eos egritudines lōge ptisice ⁊ etbice: quare nō remanet eis materia de qua cibentur capilli: quare cadunt ⁊ non nascūtur sicut accidit plantis irrigatis quando non irrigantur: ⁊ sicut accidit castratis ex similitudine eozum cum mulieribus in humiditate per frigozem ꝓpter causaz testiculozum eoꝝ. Et ꝓpterea ꝙ illud quod generaī sperma conculcatur in eis ⁊ infrigidatur ⁊ peruenit frigus eius ad membra sublimia: ⁊ ifrigidat ea: quare nō resoluitur humiditas eozum ad exiccandum. Et qō resoluiī non remanet in pozis ꝓpter paruitatem suaz et subtilitatez ipsius imo egrediī. Et sicut accidit qui assuete vtiī institis granibus sup caput suum.

¶ Primo declarat qō est propter accidens. Secundo qō naturaliter. ibi (Illud ṽo quod est ex via nature.)

¶ Dubitatur. qz exemplum de castrato videtur exemplum priuationis materie per viam suffocationis sicut dixit in mulieribus. ℣ Dicendum ꝙ castratus est exemplum priuationis materie per viam suffocationis: ⁊ est exemplum priuationis substantie ꝓme per accidens: quia castratio est accidentalis dispositio ex qua ꝓpter frigiditatē materia radicalis est indisposita siccitati fumose: ⁊ ideo vt sic paucum fumosi. Dub^m 5^m

¶ Illud ṽo qō est ex via nature est sicut caluitiū: caluitium enim accidit ꝓpter abbreuiationem materiei piloꝝ ex caluitio. Et illud est ꝓꝑ priuatē ei⁹: aut ꝓꝑ submersionē cerebri ab eo qō tāgit ipz ō cranco: ḡre non imbibit ipz ea ibibitione qua imbibit cū est obuiās.

¶ Hic considera ꝙ accidit caluitiū quādo naturaliter deficit mā prima materie pilozum. Et contraria alio cōsidera ſm causaz que est distātia cerebri ab ore capitis. Et potest dici via nature: quia naturaliter accidit hoc ⁊ non ex tempore.

¶ Illud autem qō fit propter causam in re in qua nascuntur est ſm treo modos: aut vt nō penetret in eam materia pilozum: aut vt non penetret in eam sed non retineaī: aut vt corrūpatur in ea ⁊ resoluaī ad qualitatem non conuenientem vt pili generētur. Et nō penetrat in eam nisi propter oppilationem pozoꝝ: ⁊ nō oppilantur pozi nisi propter vehemētiam soliditatis eius per siccitatem ipsius: sicut est de aduuantib⁹ ad caluitiū: ⁊ festinat in calida complexione propter velocitatem exiccationis eius: ⁊ ꝓpter illud multiplicāt̄ super preparatos ad caluitium pili corporis ⁊ pectoris propter caliditatem complexionis eoꝝ. Nam parum qō est ex pilis eozum est difficilis euulsionis: aut ꝓpter soliditatem eius causa vestigiozum viceruz preteritoꝝ: sicut est dispositio in glabris. Et illud qō non retinetur in ea est ꝓpter vehementiā raritatis ei⁹ ⁊ amplitudinem pozozum eius sicut est ex aliquo aduuantium ad hoc vt non nascatur barba etiā vsqz in finem vite. Aut propter siccitatem complexionis: ḡre constringūtur pozi cum humiditate complexionis ꝓpter paruitatem caliditatis. An nō vides ꝙ nō sit caluitium: ⁊ est residuum capilloꝝ istozum subtile facilis euulsionis: sicut est mulieribus ⁊ castratis.

¶ Hic ponit causas destructionis vel paucitatis ꝓꝑ cām in re. Et primo premittit diuisionē. Secūdo declarat. ibi. Et nō.) Et hec in treo sicut tres erant iste cause. Et illud qō nō retinetur.

¶ Dubitaī de hoc ꝙ dicit. aut ꝓpter siccitatem. nā Aui. iz inuestigare causas raritatis: ⁊ ipse inuestigat causas ꝓstrictionis pozoꝝ. ℣ Dōm primo ꝙ forsan hec littera est trāspositā. Sed tamē dicendum si est transpositā: quare iterum ponit causam constrictionis a siccitate. Dicēduz ꝙ differt illa ab ista: quia prima erat a siccitate ꝑ se que solidabat. i. stringebat ⁊ indurabat: sed illa est a siccitate per accidens inḋtū ad eam segnit infrigidatio ⁊ generatio humiditatis superflue oppilantis. Vel alr dicendum ꝙ siccitas consumendo humidum qō retinetur in pozis rarificat: ⁊ est simile ꝓblematū. 10. 4.° ꝓblemate. ꝙ corpora antiquoꝝ ⁊ anuā bene euentabilia ⁊ rara: qz habent distātem partiuz cōpositionez sicut antique edificia. ℣ Sed dices ex hoc videtur argui ꝓtrariū: qz talis raritas facit ad pilozum nascentiā: qz probat ex ō Aristo. ꝙ pili supercilioꝝ crescunt in senibus. Dicendū ꝙ raritas dicit̄ tripliciter. i. respectu constrictionis in supercilijs ⁊ respectu debilitatis in capite. ℣ Siccitas ergo non omnino superflua rarificat: sed siccitas superflua consolidatiua constringit. Primo ergo Aui. inuit hoc. Secundo probat qō dixit. ibi (Quare stringitur.) Tertio declarat quiddam. ibi (An non vides.) Dub^m 4^m

¶ Dicēdum primo ꝙ raritas fit a ficco. quare. i. qa cōstringuntur pozi ex humido oppilāte. Sicū ergo ꝓsumēdo humidū ⁊c. an nō qa diceret aliquis fit ne in istis qui brit oppilatos pozos cū humiditate cōplexionis caluitium. Respōdet ꝙ nō debet dici caluitiū: qz habēt aliquos pilos paucos subtiles facilis euulsionis.

¶ Et illud quod corrumpitur in ea: aut est propter humorem fixum malignum sicut in alopicia ⁊ tyria: aut

propter vlcera mala corrosiua sicut est in quibusdam speciebus glabrici.

¶ Pars.

¶ Et calvitiei quidē curatio est difficilis: ꝙuis sit possibile ipsaꝫ repellere anteꝙ incipiat: aut tardare eā.

¶ Habet tres sicut tres ponit canones. Secunda ibi (Et pili.) Tertia ibi (Et blesi.) V prima in duas. Primo facit hoc. Secundo removet instantiam. ibi (Et propter illud.)

¶ Cōsiderādū ꝙ calvities est destructio pilorum ex cōsumptione substantie prime naturalis: qz naturali complexione. sicut igitur difficile est nālem cōplexionēꝫ permutare ita z calvitiū. Et videt ꝙ Aui. per difficile intelligat ipossibile sicut sumebat supra trac. 4. cap. de cancro. aut tamen manifeste potest rectificari complexio vt tardet calvities vel curet rectificando caliday z siccā cōplexionem adurentē z temperando ipsas: quia est possibile.

¶ Et propter illud qdē qō dixit Hippocrates ꝙ quā do caluis varices accidūt nascitur capilli eorum: voluit intelligi depilatos per alopiciā z similia.

¶ Quia dicetur aliquis contra Auicen. vbi dicit ꝙ calvities curatur: quia si caluis varices innascuntur ꝛc. Respondit ꝙ intellexit depilatos p alopiciā z fīlia. Alopiciā vel rineam: z nō intelligit de vera calvitie que fit ex ꝓsumptione subē prime nālis.

¶ Et pili supercilioꝝ z palpebrarum non cadūt velociter: propterea ꝙ eorum origo est spissa cartilaginosa conseruatiua: z propter illud tardatur calvities in etiopibus z zingi: propterea ꝙ cutes eorum vehementer retinent pilos eorum: durum enim non euellitur: z propter illud minorantur cum eo pili. Verum ipsum seruat pilos quare non cadunt velociter z non depilantur. Et blesi quidē non fiunt calui ꝓpter multitudinem humiditatis cerebrorum eorū. Et ꝓp illud multiplicaf in eis viaria facta a catarro.

¶ Hoc est dictū Galeni. de vtilitate particular. l. 4. ca 8.

¶ Medicine conseruantes capillos sunt ille in quibus est caliditas subtilis attractiua z virtus stiptica: z ille in quibus sunt proprietates quibus operantur: z tam diximus simplices harum medicinarum in medicinis singularibus: z dicemus iterum in antidotario cōpositā ad eos. Et dicemus hic de medicinis que sunt cōuentiores huic loco. Medicine igitur simplices que conueniunt ad conseruationem capillorum ad succurrendum inceptioni eorum in casu ſm summaꝫ vsque quo conditionemus post conditiones necessarias in regimine ipsarū sunt huiusmodi: myrtus z grana eius z laudanum z emblici z mirabolani chebuli z myrra z aloes z capillus veneris z cadunt in eis galle ꝓpter stipticitatem earum z alfeluzabaragi proprie cuꝫ vino stiptico z oleo myrtino: aut oleo masticino z aqua myrti: aut succo foliorum alzerideract. Et iterū adustum arboris lini aduste cum semine suo liuntur cum oleo: z iterum cortices nucis adusti quando miscētur cum oleo myrtino z vino stiptico: z inunguntur cum eis z proprie pueri. ¶ Et ex cōpositis est illud qō. ℞. grana myrti z gallas z emblicos: decoquātur cū oleo rosaceo: aut oleo myrtino ſm modum notum z administrentur. Et iterum folia myrti humide z laudanuꝫ z ramnus z extremitates cupressi: z grana myrti sumātur: z cum eis cōmouendo tangatur caput tritis dissolutis cum oleo oliue. Et iterum granoꝝ myrti nigre: z seminis apij: extremitatum myrti: z seminis sicle: z extremitatum ramni: omnium ana pars. j. capilli veneris: z laudani: amboꝝ una pars media: vnius nigri partes. vj. dissoluantur medicine in ipso decoquendo donec remaneat tertia vini: deinde proiciatur desuper oleum oliue aromatizatum cum cyperis z spica partes. ij. z iterum decoctio eius donec feruerat tribus ebullitionibus: deinde colentur aqua z oleum a medicinis cum expressione vehemēti: z ponantur in vase vitreato qō sit ad modum pixidis z concutiatur z administretur apud necessitatem: est enim conseruatiuum z denigratiuum. Et iterum seminis apij z seminis sicle: z capilli veneris z thuris: omniuꝫ ana. ℥. ij. nuces. xv. numero: corticuꝫ pini lib. j. z assentur omnia in nocte in furno posita in vase lutato: z dimittantur donec adurantur omnes partes eorum: z conterant cōtritione z proiciatur super ea lib. j. adipis vsi que est melior adipe anseris: z reponantur: z quotiens indigetur eo liquefiat in oleo aromatico z administretur. Et confert iterum calvitici incipienti. Et iterū sumantur lib. j. ℈. vini stiptici z laudani. ℥. j. corticum pini adustorum. ℥. ij. capilli veneris cōbusti. ℥. iij. adipis vsi lib. j. succi solatri. ℥. iij. ℈. decoquatur laudanū in vino cocto donec inspissetur z proiciantur super ipsum medicine z misceantur z reponanf: z quando indigef eo. sumatur ex ipso aliquid in oleo aromatizato: z nichilus oleum est olcum nardinum z liniatur: z quandoqꝫ linitur sine oleo. Et ex eis que sunt leuia est vt sumātur myrra z laudanuꝫ z oleum myrtinum z proprie qō sit ex oleo de cheiri z aqua myrti decocte z vino stiptico z misceatur ſm ꝙ exigit illud qō est ꝑsens: z liniatur cum eo: aut sumantur folia florum papaueris ruffi cū oleo myrtino: z inungatur caput z dimittatur in nocte: deinde balneetur. ipsum enī conseruat z denigrat. Aut sumatur laudanū z capillus veneris z cinis corticum pini: z adeps vsi: z vnū pondus quantum sufficit cōmixtio ei: sicut oleo masticino aut myrtino. Aut sumanf capilli veneris z laudani equaliter: z olei myrtini: omnium ana auf. j. rutbe montane auf. ij. terātur cum vino stiptico z misceantur cum adipe vsi z administrentur. ¶ Medicamen conseruans pilos supercilioꝝ. ℞. rosarum papaueris ruffi partes. iij. fumiterre cum radicibus suis z extremitatum ficī: omnium ana partes. j. laudani partes. ij. capilli veneris partes ij. conterantur z administrentur cum oleo masticino. Simile ei iterum radicum vitis albe: aut radicuꝫ alascas z cineris arboris pini recentis: omniuꝫ ana pars j. bauracb partes. ij. misceantur cuꝫ oleo myrtino aromatico: hic ergo est sermo plurimus.

¶ ponit regimē destructionis z paucitatis. Et ꝑmo regimē ꝑfluuiꝫ siue cōseruatiuum. Secundo curatiuum. ibi (Et ꝙo si fuerit) V prima in tres. Primo ponit regimē preseruatiuū pilorꝝ. Secōo preseruatiuū pilorꝝ superciliorꝝ. ibi (Medicamē cōseruans.) Tertio ponit finem. ibi (Hic ergo.) V prima in duas. Primo ponit simplicia. Secūdo composita. ibi (Et ex compositis.)

¶ Considerandum ꝙ capillus generat a vapore fumoso: et ideo requiritur caliditas subtilis: z qz oportet ꝙ cōdensef vel coagulef z retineatur: ideo requiritur stipticitas. ¶ Considerandum subtilis quia non multum excedens consumptā. vel subtilis. i. ita substantia subtili non profundabili.

¶ At vo si fuerit causa siccitas complexionalis z paucitas sanguinis delitijs foueatur corpus z cibetur eis que sunt boni nutrimenti z pinguia ex ipsis in quibus

est declinatio

est declinatio ad caliditatē subtilem ⁊ dimittat omne
salsum ⁊ acetosum ⁊ pontic̄um ⁊ deuitet coitum: ⁊ de
vino deuitet illud qđ est antiquum ⁊ assiduet balnea-
tionē cū aquis dulcibus: ⁊ nō approximet corpori nu-
trum nec vinē neq; sapo: imo q̄ fit sicut farina faba-
rum: aut grana melonis: aut creta ⁊ psilū ⁊ silia.

¶ Dic ponit regimē curatiuū. Et p̄ō ꝑ3 quātitatē cārum. Secō pōit
medicinas. ℣ ꝓpria in tres ꝑ3 q̄ tres sūt cās ōstructionis ⁊ paucitatis
sm̄ q̄ ponit curā. Secō ibi. Et si fuerit) Tertia ibi (Et ad illud.)

Dub^m 5^m ¶ Dubitat: q̄re ponit curā solū ꝑ3 has tres causas. Dō3 q̄ si fiat ex
suffocatiōe vt etate vel sero nō curat: si consumptione ab erbica
psil nō curat: si ex ablatione testiculoꝝ nō curat: si
ex istitus nota ē: si ex ꝓsumptiōe māe nāliter vel nō curat vl regi-
men est humectatio: si paucitate cerebri ēt nō curat: si corruptōe
māe vt in tinea ⁊ alopicia cura dicet infra. ergo remanet nē.

¶ Et si fuerit ꝓpterea q̄ pori cōstricti sunt valde idi-
get eis que resoluūt ⁊ rarificāt: ⁊ diligit vt ponant in
cibo ea que apiūt sicut synapis ⁊ alia ⁊ porri: ⁊ liniat
cutis utq; cuz eis que sunt sicut gūma rutbe sylucstris
⁊ synapis ⁊ calamētuz ⁊ rutba ⁊ cepe: ⁊ admistrent in
balneo aque resoluētes: ⁊ abluat caput cū bauracb ⁊
spuma maris. Et opz vt abstineat patiēs illō ab oleis.
Et ad illud qđ est ꝓp raritatē ꝓferunt medicine p̄dic-
te plurimū declinationis quaz est ad stupticitatem ⁊
epithimata ⁊ olea stiptica: ⁊ introitus balnei: ⁊ admi-
nistratio tepide: deinde cōsecuto cū farina subito.

Dubiū 6^m ¶ Dubitat ibi: ⁊ si fuerit qđo vtiq; exiccatis cum oppilo sit facta a
sicco. ℣ Dōm q̄ loquit de repletiōe a viscositate humoꝝ. istu cū q̄
sit a siccitate remouet humectātib^9 de q̄bus intellexit iam.

¶ De plumbis embrocis capillorum. Cap̄.3^m.

PLures embroce capilloꝝ sunt in quaz suba
est viscositas ex qua possibile est vt capilli as
sumāt: ⁊ sunt sic̄ folia sisami ⁊ folia cucurbite
⁊ olea in q̄b^9 sit calitas ⁊ stupticitas sic̄ oleū
de lilio myrtū cū cera: aut sicut est oleum de alcāna ⁊
oleū myrtinū ꝓpte ⁊ cadit in illis ablutio capiꝝ cū i-
fusiōe colloquinde. Et ex eis que ꝓferūt in b̄ est vt su-
mat laudanū ⁊ dissoluat qđ de eo bonū ē i testeo va-
se lutato sup primas subtiles ligfactōe facta i olio oli-
ue: ⁊ pulueriset super ipsuz aliquid de nucleis oliua-
ruz combustis: ⁊ cōmiscātur omnia super primas cō
mixtione subtili ⁊ admnistretur. Et folijs quidem al-
genderaet ⁊ aque foliorum eius inest proprietas bo-
na in boc: ⁊ corpori semina lini admnistrato cū oleo
sisamino. Cōpositum: sumātur folia algenderaet ⁊ ca-
pillus ve. recens romanus: ⁊ myrra ⁊ emblici ⁊ cōmo
uendo tegatur cum eis caput in quibusdam ablutio-
nibus cognitis. Et iterum synapis ⁊ ponatur in deco
ctione sicle: ⁊ abluatur cum ea caput ⁊ inūgatur post
ipsam cum oleo myrtino aut cum oleo de embrocis.
¶ Compositum bonuz. ℞. fellis thaurini ⁊ fellis vrsi
⁊ mirabolanorum emblicorum ebebulorum ⁊ belliri-
corum ⁊ sedeguarā: ⁊ gallarum integrarum: oiuz ana
partē. ℈. terantur ⁊ nutriātur cuz succo solatri. vij. die-
bus: deinde exiccent ⁊ admnistrent ex eis epithuma-
ta cū aliqua decoctione post ablutionez capitis ⁊ bar
be cum aqua ⁊ melle ⁊ mtro contrito. Et iteruz ordei
contriti. ʒ. ccc. emblicorum. ʒ. v. decoquantur cuz aqua
decoctione vehementi donec aqua sumat virtutē am
borum ⁊ decoquant in illa aqua existente in ipsa olei
violati quātum est medietas aque ⁊ laudani pōdus. ʒ.
sq̄. folioꝝ sisami: ⁊ foliorum altee: ⁊ foliorum cucurbite hu-
midorum aut siccorum: oium ana pondus. ʒ. ℈. nō ces-
setur decoqui aqua donec ꝓfumatur ⁊ remanet oleū.
Descriptio alia ⁊ refertur ad Alchinduz: scirēblegi. ʒ.
℈. decoquantur cū duabus lib. aque vsquequo redeat
ad quartam: ⁊ fundatur super eaz quantū ipsa est olei
de been: ⁊ aliquid ordei excorticati: ⁊ aliquid laudani
⁊ decoquatur vsquequo redeat ad tertiam.

¶ Dic ponit medicinas. Et ꝑmo ponit plures medicinas que sūt
ad conseruandum ⁊ etiam nascēdum ⁊ plongandum. Secō me-
dicinas fortes ad nascendū. ibi. Et in ipsis.) ℣ Hec in duas. ꝓmo
generaliter. Secundo specialiter. ibi. Et iterum.)

¶ Dubitatur: qđo medicine resolutiones. Dicendum q̄ ilz in se sint
resolutiue: tamē respectu huiusmodi corporis attrahunt vapores
⁊ non dissoluunt ꝓpter fortem complexionem.

¶ De facientibus nasci pilos fortibus. Cap̄.4^m.

ET in ipsis est cura calutici cui^9 nō est possibi
lis ⁊ casus supciliorum ⁊ filium ⁊ oēs medicine
q̄s dicemus in cap̄. alopicie. ⁊ ois modus re-
giminis ex fricatiōe capiꝝ ⁊ rubificatiōe ei^9 ⁊
administratione eius ad ipm super ipm: deinde admi
nistratione medicinaz fortis attractionis ⁊ resolutis
cuz ꝓprietate quā hbt in alopicia sunt iuuatiue in cal
uitio ⁊ faciēdo nasci pilos in depilato ⁊ in supercilijs
⁊ barba. Et in corticibus radicis salicis cū oleo est cō
fortatio ⁊ ꝓseruatio mirabilis cū denigratiōe. Medi-
cine autē de quibus est nostra intētio vt hic narrem^9
eas: q̄rum iteruz sint iuuatiue in alopicia post q̄z fece-
rimus illud qđ diximus in fine capitis ꝓseruationis ca-
pilloꝝ sunt ista: fumant cātarides recētes ablatis pe-
dib^9 ⁊ capitibus exiccate in vmbra ⁊ terantur in oleo
vio. aut decoquātur in eo: aut in oleo olive donec in
grossetur: ⁊ lini cuz eo vbi volueris: vesicabit eni de-
inde nascentur pili. Et simil^r mel anacardi quādo po
nit super locū cuius pili depilati sunt: aut terat cōdisi
in oleo ouoꝝ ⁊ liniatur cū eo homo nisi volnerit: mul
totiens faciet enim nasci pilos. Aut fumat vngula asi-
ni adusta ⁊ comuta cōbusta ⁊ linant cū oleo sisamjo
est eni forte. Qua aūt formicaz cuz oleo de been sunt
ꝓuenientia in faciēbus nasci. Et apud cōitatē boium
sunt ex eis que ꝓhibent ortū. Et ex eis que sunt expta
est lacerta que est in domibus que interficiat ⁊ exiccet
⁊ teratur ⁊ liniatur cuz oleo. Et itez tritura nitri pha-
raonis cuz sambaco. Et ex eis que sunt leuiora illo est
vt fiat manica ⁊ tabula de plūbo: ⁊ ponatur inter ea
ambo aliqđ de oleis ad capillos: aut adepo ex eis q̄
sequūtur ⁊ terantur donec resoluatur ad ipsuz virtus
plumbi ⁊ liniat cum eo ⁊ emplastret locus cum foliis
fici bene decoctis: ⁊ vsq; ad virtutē quādam. Et itez
fumatur medulla. ꝓ. auellanarum: ⁊ assetur donec te-
ratur ⁊ aggregef cum oleo raffani: aut fumatur ber-
be nominate arcus: ⁊ priapi asini ⁊ splenis eius assato
rum: oium ana lib. ʒ. ⁊ laudani. ꝓ. pondera misceātur
omnia post solōnem laudani in vino ⁊ administrent.
Et ex eis que dixit Filagorus est vt fumantur adipis
thauri salui. ʒ. rcvj. alusinē: ⁊ gūme rutbe agrestis am-
boꝝ ana. ʒ. rcviij. myrre. ʒ. viij. laudani tātūdez: capilli
veneris. ʒ. xlviij. splenis asin. ʒ. rcvj. assef splen asini et
terat ⁊ aggregef totum cuz vino nigro: ⁊ radatur ca-

put ꝛ liniatur cum eo:ꝛ dimittaſ quinque diebus:deinde abluaſ ꝛ dimittatur quiſcere duob⁹ dieb⁹:deinde teretur:qꝫ ſi exulceraverit cureſ locus cū adipe anſerio.Et iteruꝫ ad depilatos ſumantur ſex ventres lepozum ꝛ excoquantur optime ꝛ adurátur in vaſe lutato:ꝛ ꝓpiciatur ſup eos de ſolio rán ꝛ de ſolio myrti tántúdem:ꝛ de capillo veneris ℥.viij.ꝛ adurantur vice alia in vaſe vitri:deinde teratur ꝛ miſceatur cuꝫ trib⁹ lib.adipis vſi:ꝛ quátum ipſiuꝫ olei de raffano:ꝛ reponatur ꝛ adminiſtretur cum neceſſarium fuerit in oleo aliquo aromatizato:ꝛ bacce lauri:ꝛ oleuꝫ de pipere:ꝛ oleum de cherua:ꝛ ſimilr illud qđ admuat in faciédo naſci.Et iterum cinis abzotani quando miſceſ cuꝫ oleo antiquo facit naſci barbaꝫ tarde naſcẽtie:ꝛ cinis lilij cum aqua ꝛ ꝓprie in ſupercilia.Et iterum ad ſupercilia comburátur due nuces vſquequo terátur tm ꝛ adiũgatur eis ambabus auſ.ʒ.de nucleis dactyloꝝ: ſimilr abſqꝫ perſcrutatione vltima:ꝛ.xv.grana pipis:ꝛ bulliát cuꝫ oleo ro.ꝛ iterū cinis abzotani ꝛ auellane aduſte:ꝛ laudanū ꝛ cantarides ꝛ ꝑdiſi bulliát in oleo de been in cocleario donec denigrenť ꝛ miſceanť cuꝫ tanto gallie quátum ipſiuꝫ eſt:ꝛ fricef locus ꝛ liniatur cum eo.Et iteruꝫ capillus veneris ꝛ grana myrti ꝛ ſepij adurantur paruꝫ donec denigrentur ꝛ aggregẽtur cū adipe vſi ꝛ oleo raffani.¶ Medicamẽ faciés naſci piloſ in ſupercilijs.℞.tburis auſ.unj.ſtercoris crocodilli:ſtercoris beritij marini:ꝛ rutbe mõtane:olium ana auſ.j.terank cum vino ſtiptico ꝛ miſceank cū adipe vſi ꝛ adminiſtrenk.¶ Aliud ad depilationẽ antiquá difficilez ex alopicia ꝛ alijs.℞.ſccba ptẽ.j.ſpume maris ptes.vij.euſorbij ꝛ baccaꝝ lauri amboꝝ ana ptes.iij.picis hũide ptes.ij.liq̃fiat pix cū oleo ℣ lilio ꝛ liq̃fiat i ea cuſorbiũ:deide admiſcẽtur cū eo reliquе medicine.ſil'e ei radicũ arũdis aduſte ptes.vij.cineris ranarum partes.v.ſemis cruce partes.iij.radicis aliſtas ptes.ij. terãtur cū oleo laurino ꝛ adminiſtrek.

¶ De alopicia ꝛ tyria. Caꝑ.5ᵐ.

IAm ſciuiſti qꝫ cauſa in generãdo alopiciam eſt materia mala manẽs in cute ꝛ in originibus radicuꝫ piloꝝ:quare corrumpit radices originum piloꝝ corrodens eas ꝓhibens nutrimẽtum bonũ eis:ꝛ nominatur alopicia:ꝓpterea qꝛ ipſa accidit vulpibus.Et differentia quidez iter ipſaꝫ ꝛ tyriã eſt qꝫ in tyria non tm̃ cadunt pili:imo excoriaſ cuꝫ ea cutis tenuis ſicut accidit ſerpenti:ꝛ fortaſſe accidit in ea figuratio ꝓueniens ſicut figura ſerpentij.Et materia quidem que facit accidere ꝛ incurrere alopiciam ꝛ tyriam quandoqꝫ eſt cholerica ꝛ qñqꝫ eſt melãcholica:ꝛ qñqꝫ eſt flãtica:ꝛ qñqꝫ ẽ ex ſan.corrupto.

¶ Hic in ſpãli determiat de piloꝝ deſtructiõe q̃ ẽ in alopicia ꝛ tyria.Scõo de multitudie.ibi(Sumank.) Hec diuiſio debuit ſupra fieri.℣ Et ꝑ notificat has paſſiões.Scõo ponit cauſ.ibi(Nõ ẽ dubiũ.) ℣ Prie in q̃tuor.Et ꝑ in gñali ponit cauſas ꝛ notificat qđ no minus alopicie.Scõo ponit diam ꝛ.ibi(Et dica.) Tertio in ſpãli ponit cauſas.ibi(Et mã.)Quarto ſigna.ibi(Et ſignificatur.)

¶ Conſideradũ qꝫ alopicia ꝛ tyria dicitur primo vt reddit hoiem fedũ:ꝛ ſic cadit in capſo decoratiõis.Alio mõ vt ledãt opõnẽ:ꝛ ſic inter egritudines:ꝛ ideo qđã auctores noiant cauſas in tractatu egritudinũ:vt Meſ.ꝛ Sera.in eoꝝ ꝓncipijs.¶ Scõo ꝓſideradus qꝫ alopicia dr̃ ab alope.i.vulpe:tyria a tyro.i.ſerpẽte:qꝛ excoriaſ cutis ſubtilis:vel in magna q̃titate:qñqꝫ ꝛ raro:ꝛ hec eſt for' rõ. vel qꝛ capilli figurant rẽ.ꝛ hoc nõ placet Haly.ab.a. tbte.caꝑ.18.

¶ Conſiderandũ qꝫ Haly.ponit quaſdam ſpecies tyrie.

¶ Et ſignificatur ſupeꝛ totum illud per illud qđ appareꝛ cum fit abraſio ex colore cutis ꝛ proprie cuꝫ fricaſ illud fricatiõe aliqua:ꝛ quádoqꝫ ſignificatur illud ex regimine precedente:ꝛ ex accidentibus que aſſociank ei.Et ex eis que ſignificãt illud eſt humor vſians de illis quos ſciuiſti:ꝛ quádoqꝫ ſignificatur velocitas ſanationis eius ꝛ tarditas ex eo qđ videſ de velocitate rubificationis eius per fricationẽ ꝓp velocitatem attractiõis ſang.boni ad ipſaꝫ:aut tarditatẽ eius:cuius fricatio plũa exulceret:q̃re ꝓhibet originẽ piloꝝ.

¶ Primo ponit ſigna diuerſarum cauſarum.Secundo facilis vel difficilis ſanationis.ibi(Et quandoq.)

¶ De cura. Caꝑ.6ᵐ.

NOn eſt dubiuꝫ quin rectificatio regiminis in ea ſit euacuatio illius humoris faciẽtj in primis:ꝛ intromiſſio ciboruꝫ ebuni valde boni ad coꝛpus de illis quos ſciuiſti:ꝛ vini temperati commixti declinis ad ipreſſionem dulcedinis parum cum tenuitate ꝛ claritate.naꝫ ℔ nutribilius eſt ꝛ balneũ cõfert ei ante oẽm fricationem et poſt ipſum.Et icipiat prima res cuꝫ eũatione coꝛporis in primis ab humore faciente cum medicinis educentibus ipſum:aut cũ flõmia ſi materia exiguerit illud:deinde cum euacuatione capitis ab eo cum quo ſciuiſti de caputpurgijs ꝛ odoramentis ꝛ gargariſmis ex eis que dicta ſunt in caꝑ.mũdificationis capit ſm vnamquáqꝫ ſuperfluitatem:deinde permutandum eſt ſuper cutem ꝛ mũdificationem eius ab eo qđ in ea manſiuũ eſt extractionem eius ab ea ꝛ reſolutionem ipſius.Et feſtinanduꝫ eſt in hoc vt non recipiat cutis qualitatem manſiuam malam.Et nõ eſt ambiguum in hoc quin oporteat vt medicine euacuantes ex locis materiam malignã ſint inciſiue ꝛ reſolutiue reſolutione nõ ꝓſequente exiccatiõẽ ꝓpter vehemẽtiam calefactionis:quare adipiſcatur cutis calefactionem que in futuro ſit cauſa caſus piloꝝ:cuius in preſenti forſitan deſtruat alopiciã. Oꝛ ſi fuerit calꝛ forꝛ ſiẽ gũma rutbe agreſtis q̃ eſt radix i caꝑ.necẽſ ẽ vt frágaſ calꝛitas ei⁹ cũ oleis tẽperatis vincẽtibus ſuper eam ꝛ cum ages quibus ſubtiliaſ: ꝛ de ea qdez melioꝛ eſt recens ꝛ illa ſuper quá ꝓterierũt anni treꝛ eſt debilis.Et de iudicio fortis eſt vt minoꝛeſ ipſi⁹ q̃ntas:ꝛ frangaſ ei⁹ cõplexio ꝛ feſtine accipiaſ ab eo qđ ipa limſ.Et de iudicio ℣bilis eſt vt fiat ecõtrario.Et opꝫ vt ſit ſubtilis ꝛ ſi nõ penetrabit virtus eius in pfundũ cutis.Et opꝫ vt ſit in illis medicis cõfortatio ꝛ ꝓhibitio vt nõ recipiat caput mãꝫ malignã.Et nõ opꝫ vt aſſocieſ illi virtus ſtipticitas ꝑma ꝓhibens mãm ꝓuenire ad locuꝫ:deinde penetrare in poꝛos eius.Cũ ergo coꝛp⁹ mũdificatũ eſt ab illo:opꝫ tunc vt in eis ſit virtus attrahẽs ſanguinẽ eius bonuꝫ ꝛ vapoꝛẽ ei⁹ tẽperatũ poſtq̃ ipſa reſoluerit coꝛruptũ qui eſt in cute vt aggreget reſolonẽ coꝛrupti ꝓpinq ꝛ attractionez boni lõgung:ꝛ illõ poſt mũdificationem. Et cum tu adminiſtras has medicinas:opꝫ vt tu ꝓſideres ipreſſionẽ eaꝝ.Et icipias in eis a debilib⁹ in cõplexione ꝛ munoꝛatióe:ꝛ ꝓſidera in eo qđ eſt ex eis.Oꝛ

si inuenis egrū tolerātem ⁊ impressionē icolumē ade in virtute:⁊ si nō tolerat ⁊ magnificat impssio minue q̄ritatez ⁊ cōmixtionem ⁊ studeita vt ꝓducat ad exulcerationē ⁊ apationē:⁊ propie in corporib⁹ leuis complexionis aut etatis aut temporis. Et si perduxerit ad apationem ⁊ exulcerationez succurre illi cū adipib⁹ ⁊ lini eos desuper sicut est adeps anatis ⁊ galline ⁊ sicut ceratum leue. Cum ergo sedatur reutera cuz quātitate quā tolerat. Cuiq magnificatur res parum non cesses facere illud donec resoluatur corruptum ⁊ attrahat bonum. Et signum qdez impressionis medicine in ea est vt rubeat cutis cum fricationibus minoris numeri q̄z fricatiōes quibus rubet ad administrationem medicine. Si autē dispositio non alteret tunc scias q̄ indiget medicina fortiore:⁊ quādo non rubet frica cū pāno vehementius q̄z sit illud donec timeat excoriatio: deinde frica cum eis que sunt sicut cepe: q̄ si non rubet non erit excusatio quin scalpelletur locuz ⁊ liniatur cum eis que sunt sicut allia. Et de eis quib⁹ indigetur in mūdificanda cute a materia alopicie male sunt sanguisuge ⁊ ventosatio:⁊ pungere cum acub⁹ plurib⁹. Et iterum vesicatio cū medicinis acutis q̄s dicaz:⁊ mūdificatio eius qō vesicatū est ⁊ sanatio ei⁹ vt egrediātur pili ab ea. Et de eis que adiuuāt in resoluendo mām est cooperire caput pileo de pellibus semp nocte ⁊ die. ipse enī resolut ⁊ facit sudare. Et oz vt radatur oīb⁹ duobus diebus aut tribus cuz nouacula:⁊ quoticns nascūtur radaf caput. Et opz ante administrationez epithimatū vt radaf caput ⁊ fricef cum pāno aspero: aut sicut cū cepe: aut corticib⁹ rasani donec rubeat ⁊ fiat susceptibile virtutis medicie apertis poris. Et q̄q excusat balneū ab ℞. Et si non raditur subtiletur medicina perueniens ad illud. De euacuātibus aūt euacuef cholerica cū decoctiōe mirabolanoz:⁊ cuz virtute elleborī ⁊ epithimo ⁊ pillulis cochie ⁊ cū bierapigra:⁊ iterū biera diacollognidos est bona ꝓpie flegmatice. Si autem fuerit illic melācholia misceaf cū ea aliquid de elleboro nigro. Et si fuerit illic cholā misceaf cū ea scamonea ⁊ biera ruffi ⁊ logodion bone sūt ꝓpie melācholice:⁊ multotiēs qdem sanatur cūione vna. Et spēs qdem horū cūiantuz sunt de eis quoruz scientiam collegisti in eis que sunt p̄terita. Et si volueris leuius illo da ei in potu de biera amara composita cuz pulpa colloquintide ⁊ turbith in mēle tres potiōes aut quatuor. Et q̄ non valet euacuatio vna itera post getes in eo qō est inter illud. Et cū videris cutē capitis rubere: aut venas eius rubedie repletionali flōma post flōmā vniuersalem si exigit illud cōsiliū venas capitis ⁊ venas frontis ⁊ timpoz. Si autem nō volueris illud: tūc nō faciat aliquid de hoc: sanguis enī est quo idiget illic. Gargarismata aūt ⁊ capitpurgia ⁊ filla iaz scuisti in cap. curationū capitis. Medicinaz vō supponendarum fornoz est cuforbiū super qō nō trāsierunt vltra tres anni p̄paratuz sm q̄ diximus de regimine in canone. Et post ipm est gūma ruthe sylucstris: q̄m ipsa est mirabilis valde. Deide nasturtiū ⁊ synapis ⁊ cinis cāturidaz ꝓfectus cuz pice humida: aut staphisagria ꝓfecta cuz oleo laurino: aut lac titimalli cū quo vesicef ⁊ appropriaf vt currat qō sub ea est. Et cuz cadit cortex orium pili sub eo ⁊ alzegi ponit super mēbruz tēpore paruo ⁊ idiget ea in alopicia que est fortis. Et post illud sulphur ⁊ vuo elleborī ⁊ semē eruce ⁊ spume baurach:⁊ due spēs spume maris:⁊ cortices arādinū:⁊ radices earz aduste:⁊ stercus muris:⁊ stercus ouū adustū ⁊ mūctū:⁊ piper lōgū:⁊ synapis aut auel lane cōbuste:⁊ folia fici ⁊ cōdisi ⁊ vene celidonie ⁊ al cbitrā. Et q̄q ꝓfert in ea fel taurinū: deide qō est fiē amigdale amare aduste cum cortice suo:⁊ sicut thus tritū aliquot dieb⁹ in aceto bono. Et ꝓ locaracte nabathi sūt ex medicis huius egritudis. Et de istis oleis administratis in ea meliora sunt oleū laurinū ⁊ oleuz de cherua. Et de medicis que sunt cerce melior ē alcbitrā deinde pix. Et de adipib⁹ melior est adeps vrsi ⁊ ꝓpie qui antiquaf. Linimentū forte cuforbiū gūme ruthe agrestis: olei laurini: oīum ana auf. ij. sulphuris vini: ⁊ elleborī de quocūq ambozuz fuerit mgro aut albo: oīum ana auf. i. fiat ceratū cū cera quātū sufficit. Et item baurach africani ptes. ij. salis āmoniaci ps. i. aduranf ambo ⁊ terātur in aceto forti ⁊ linianf cū eo loca post frictionē faciendo epithima leue. Et iterū post. iij. horas medicamie tā exiccato i die trib⁹ vicib⁹. Si aūt vesicauerit fac illud qō scis. Et item cātarides ⁊ synapis decoquātur in oleo donec fiāt sicut algalia: deinde vesicef cum eo locus fortis ⁊ frāgaf virt⁹ eius cū cōmixtione debili. Et de illis que sunt leuiora hoc: ⁊ sunt mirabilis tuuaméti est vt fumaf acetuz forte cū tanto oleo ro. bono quātum ipm est ⁊ cuz galāge: deinde fricetur locus cum pāno aspero ⁊ liniatur ex eo. Et iterum inunctio cū algalia in qua est aliqd de gūma ruthe agrestis. Et scias q̄ infantib⁹ sufficit abstinentia. Et puberes tolerāt. ʒ. ß. de pillulis cochie. Et habentes annos decem tertiam. ʒ. i.

¶ Primo in generali sermone cōprehēdit curā. Scdo declarat eā. ibi (Et nō est.) ¶ Et hic declarat dādo cāa. nō in regimie: q̄ satis declarauerat. Prio igit in medicinis localib⁹. Scdo i eūone. ibi (De eūantib⁹.) Tertio enumerat medicinas. ibi (Medicinaz.) ¶ Prīa in tres. Primo dat cāa. in virtute medicinarum. Scdo in aggregatione opōis earz. ibi (Et cū tu.) Tertio enumerat medicinas ⁊ res locales quasdā. ibi (Et de eis quibus indigetur.)

¶ De eis que abradunt pilos. Cap. 7m.

Sumantur calcis partes. ij. ⁊ arsenici partes ij. ⁊ liniatur cuz eis ambobus cū pauco aloe posito in eis: abradet enī statim. Et si ponātur calcis partes plures:⁊ arsenici pauciores erit magis equale:⁊ si addaf calx erit tardioris operationis: verūtamen operabitur. Et quādoq̄z sumūtur calcis ⁊ arsenici partes. ij. ⁊ pare. i. ⁊ decoquuntur in aqua tādiu donec depilet pēnaz. Et si iteretur operatio in illa aqua erit melior ⁊ que ꝓparatur cuz sole est melior:⁊ fumaf aqua illa ⁊ decoqtur in ea oleuz minus ea sm plurimum donec recipiat virtutem eius ⁊ linitur cum ea. Et quandoq̄z dimittif aqua illa coagulari in sale:⁊ administratur sal ille in aqua. Et calx concularum efficit operationem calcis cum arsenico ⁊ est subtilior. Et si sumatur loco calcis aqua calcis in

qua calx iteratur ponendo sub sole: aut decoquendo
& ponatur in aqua arsenicum tritum erit bonū: & quá-
doqz administrantur etiá sanguisuge virides que sunt
sub viceis. Q3 si volueris vt sit illud qđ nascatur subti-
le proyciaţ in psilotro cinis vitis aut bauracb & mul-
tiplicetur cius cōmotio: deinde abluatur cum farina
ordei & fabarum & semine melonis: & quandoqz com
ponuntur calx & arsenicum cum eis que sunt sicut aq̄
alkisch & aqua rizi: & quandoqz ponūtur in ea myrra
& mastix: & quandoqz uiuatur cum spuma marie.

¶ De cura eius qué combussit psilotrum. Cap.8m.

OPortet vt minoretur eius motio & festinetur
ipsius ablutio oleo rosaceo tam super eaz p̄-
missō: cumqz abluatur cuz aqua calida seda-
tur post illud in aqua frigida. illud enim est
curatio bona. deinde liniantur desuper lentes excor-
ticate trite cum aqua rosacea & sandalis & propie si
adurit. Q3 si fortem fecerit adustionem: tunc necessa-
rium est adhibere qđ sit sicut vnguentum ceruse & si-
cut epithima cuz lytbargirio nutrito cuz albumie oui
& oleo ros. & camphora.

¶ De eis que prohibēt odorem psilotri. Cap.9m.

LIniatur post ipsum cum creta nutrita cum
aromaticis: aut creta cum aceto & cum aqua
ro. Et folijs persici est proprietas in hoc mi-
rabilis & folijs vitis & folijs alchebechebi tri-
tis & alcāne & fecis croci bortulani & ro. & cypis & gal-
lie & squināto & sillibus singularibus & composita.

¶ De illis que prohibent ortum pilorz. Cap.10m.

PRohibent ipsum stupefacientia infrigidā-
tia sicut vt incipiatur & depiletur: deinde li
niatur cum iusquiamo albo & opio & aceto
& aqua iusquiami nigri cum eis & sola: et si
fuerint decocta in aceto erit melio. Et cor-
pus rane lacunalis exiccatum est ex prohibentib9 cuz
teritur & miscetur cuz mucilagine psilij: aut succo ius-
quiami albi: aut aceto iteretur illud. Et dicitur qz si li
niatur cum oleo in quo dissoluta est lacerta coquen-
do est ex eis que prohibent ortum eorum: & similiter cū
oleo in quo decoquitur berinus. Et forte dicit cōtrariū illius. Et de eis que dicūtur est vt sumant cbi
molea & ceruse plumbi equaliter & alumins medie-
tas partis: & terantur cum aqua iusquiami albi humi-
di. Et existimauerunt quidam qz sanguis ranarum la
cunalium: & sanguis testudinis fluuialis prohibent il-
lud. Dixerunt. & similiter sanguis vespertilionum & ce-
rebella eorum: & composuerunt medicamen de istis.
Dixerunt. Sumātur rane de lacu arūdinum & exicce-
tur & sumantur de carne earum sicca: & sanguis testu-
dinis fluuialis exiccati: & rosarū rubearz & lytbargirij
& ostracorz maruorum adustorz partes equales: con-
ficiatur cum aqua & administretur super depilationez
pilorz in pectine & in ascellis. Et semen vtice cū oleo
est ex eis que depilant pilos cum fortitudine.

¶ De incrispantibus capillos. Cap.11m.

INcrispātia sunt sicut farina fenugreci & oleū
cuus & alsidre album: & myrra & galle & calx &

lytbargirij misceant & fit sufficiētia in qbusdā eorz & cōmoueatur cum eis caput tagēdo: et quandoqz po-
nuntur in eis semen iusquami albi & oleuz eius: & qnqz
administratur iusquiamū albū sicut est solū: et calx est
ex eis que faciūt planos et adurit paz cuz soluitur in
hac summa propie quādo equātur cum ea due tertie
ipsius de sidre que ambo sint cōfecta cuz aqua frigi-
da: et simul spuma salis amari incrispat eos vehemen-
ter. ¶ Incrispatiuū bonū. ℞. gallaz & alcarmezegi &
limature acuū et foliorz cupressi & granorz eius & gra
norz cydonior et lytbargirij et dragaganti et boli et
alcanizi & emblicorz: oium ana ptē. j. calcis que nō est
extincta partem mediā: conficiatur cum aqua sicle et
administretur: est enim bonum crispans denigrans.

¶ De eis q̄ planos faciūt capillos. Ca.12m.

CUra eius est cura scissionis capillorz p̄dicta
& oino est administratio oleorum mollifican
tium et mucilaginum humectantium.

¶ De scissione capillorum. Cap̄.13m.

CAusa ei9 est siccitas & cib9 sicc9: & ꝓhibent
ipaz olea lenia eōlia & mucilagines viscosi
sic̄ mucilago altee & mucilago psilij & muci
lago foliorz salicis & oia i qb9 ē hūectatio.

¶ De illis que subtiliāt capillos. Cap̄.14m.

BAuracb quando ponitur in medicinis capil-
lorum subtiliat eos.

¶ Sermo de adolescētia & canitie. Ca.15m.

IAm locuti fuim9 i alio loco ab isto de cani-
tie adolescētiū. Et canities quā h dicem9 ē
qz dum sanguis permanet piguis spissus ca
lidus viscosus capilli sunt nigri: cum vō ad
aquositatem tendere incipit declinant ca-
pilli ad caniem.

¶ Superius posuit regimē decoratiuū in destructiōe pilorz alopi-
cia & tyria & regimē abradēdi & ꝓhibēdi ortū t̄c. hic ponit regimē
decoratiuz circa colorē. & qz canities est que vī turpitudo: iō ad
eā ītēdit. Et p̄ ostendit causas. Scdo ponit curam. ibi. De rebus.)
¶ Cōsiderādū qz Auic. innuit dupliciter canitiē. s. canitiez adolescentie
& canitiem senectutis: canitiē senū nō expaimit. ¶ Consideráduz
qz Auic. absolute inuestigat cām canitiei & coloris. Primo qdē co-
lorationis: qz si sanguis permanet t̄c. Rō est: qz tbi est humidū co
lorabile & calidū tingēs: causa vo canitiei est tēdentia ad aquosi-
tatem t̄c. humo rō est qz canities fit per viam putrefactionis vel
mussulentie: vt Auic. primo can. fen. 2. de signis cōplexionū. Verum
Arist. 5. de generatione aiaiium. cap. 4. canities est lāguor pili: hu
midum aut aquosum vel frigidum calidi putrefit t̄c. & forsan qz cū
Auicen. est melior & preter causam Aristo. & Gale.

¶ De eis que canitiē tardant. Cap̄.16m.

DE reb9 canitiē tardánb9 ē regimē rez pri
maz. Et de eis ē regimē ei9 qđ pueuit ad
capillos ipos. Primo aūt fit cūatio humo
ris flegmatici oi hora & ppie cum vomitu
sup cibū & p clysteria itez & regesce & iterare: deinde ad
ministrēt ꝓfectōes & medicie faciētes adolescētiā q̄s di
cem9 cū administratiōe ciborz boni chimi cū eōlitate ex
gñe eorz ex qbus gñaţ sanguis laudabilis spissus si-
cut sunt frixa ea que in patellis preparantur: & ea que
coopta coquunt sine aqua: & assata absqz iure: & misce
in iure: & studeat ita vt sint cū q̄titate digōnis qm̄ est
radix. nā cū digestio corrūpit: corrumpit sanguis. Et
opz cū cōplo fuerit humida valde vt administrentur

femina

semina calida sicut synapis ⁊ piper ⁊ species cōdiētes ⁊ cauguamuch ⁊ almuri ⁊ ꝑpric in icumio ⁊ sicla cum synapi: ⁊ sit sufficiēcia in potādo vinum parū. Et deui tet fruct⁹ ⁊ olera humectantia ⁊ genera lactis ⁊ pisces ⁊ triticum coctum cum aqua vt puls ⁊ pultes ⁊ potum aque plurime ⁊ flobotbomiā plurimā ⁊ emulsionē capillorum ⁊ ebrietatē superfluā ⁊ coitum plurimū ⁊ tangere cū eis que sunt sicut camphora ⁊ aqua ro. ⁊ oleū sambacinum ⁊ aqua sambaci capilloꝝ: ⁊ deuitet multitudinem vīus aque dulcis. Q̄ si fecerit exicca illud ⁊ exicca cū velocitate: ꝫ abluito capilloꝝ cōseruet eoꝝ virtutem. Q̄ si balneetur vtatur eis que sunt sicut pulpa colloquintide ⁊ nigella ⁊ bauracb ⁊ fel tauri abluēdo. Confectiones vō ⁊ species que abscindunt materiam flegmatis ⁊ tardant canitiem sunt sicut masticatio mirabolanorum chebulorum ꝫ de quibus omni die cum numero superueniente sibi sumatur ⁊ masticetur ⁊ deglutiatur. hoc enim fortasse conseruabit adolescētiam vsq; ad finē vite. Et similiter trifere facte ex mirabolanis minor ⁊ maior ⁊ cōfectio de scorza ferri. Et melior ex ea est si fuerit in ea aurum: ⁊ ex hac. ℥x. mirabolanorum nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ amboꝝ ana partē. j. mellis anacardoꝝ extracti ab eis medietatem octaue partis. i. misceat cū butyro cocto ⁊ ꝓficiat cuꝫ melle ⁊ administret: ⁊ hoc est forte bonum. Et oportet vt administretur paulatim in tanta quantitate que nō efficiat unpressionem malā. Et mutridatum est forte ⁊ tyriaca est fortis ⁊ carnes vipere sunt cōseruantes adolescentiā ⁊ virtutē cū assiduat earū comestio.

¶ ponit regimē in canitie. Et primo regimē ꝓseruatiuū ⁊ tardatiuū. Scō regimē remotiuū per modos tincture. ibi (Reperiūtur in libris.) ℣ prima in duas. primo ponit regimen preseruatiuū a canitie quātū ad omnes res nō naturales. Scō ponit medicinas ad hoc. ibi. Confectiones. ¶ Et hic. primo ponit res que interi' sumuntur. Scō que exterius applicant. ibi (Omnia olea.) ℣ prima in duas. primo ponit eas. Scō earū in eis. ibi (Et oportet.)

¶ Modus confectionis temperate bone.

MIrabolani nigri ⁊ burūgi ⁊ piper longum ⁊ emblici: ⁊ qñq; ē loco pipis lōgi scorza ferri ⁊ succabat fiat ex eis trifera. Et de bonis experts est vt sumant. ℈. ⁊ mirabo. chebuloꝝ ⁊ macropiperis ptes eq̄les ⁊ administret. Et iterū vt sumat mirabola. chebuloꝝ pōdus. ℥. ʒ. scorze ferri pōdus. ℥. iij. agarici. ℈. v. ⁊. ℈. ⁊ macropiperis ⁊ garioforū oiuꝫ añ. ℥. ij. ⁊ ꝓficiat cū melle. Et opꝫ vt sumat ista confectio adolescentiā anno integro amator adolescentie ex huiusmodi ꝓfectionibus super q̄s expectet vsq; ad meridiem deinde comedat cibum.

¶ Linimēta ꝓhibēda a canitie. Cap. 17m.

OMnia olea calida ꝓfortātia ⁊ oia curretia q̄ sunt filia illis in nā sūt ꝓseruāta cōplexionē capilloꝝ sup calorē innatū ⁊ nō rugat qđ penetrat in eis de nutrimēto: ⁊ ista sunt sic alkitran ⁊ cū eo linit dimittat. iij. horis: deide igrediatur balneū. Et dixit iterū curationē habēs caput calide cōplexionis ⁊ silr iterū pix humida currens subtilis ⁊ silr oleū de costo qñ est forte valde ⁊ oleū de been et oleū de nigella est forte valde fortius oi re ⁊ oleū factū cū pulpa colloquintide ⁊ oleū de synapi. Et bonum forte est vt sumat de oleo synapis ⁊ de nigella ⁊ vt coquat in eo nigella: deinde coquat in ipso colloquintida post ipsam aut cū ea. Et oleū exp̄ssum ex oliuis sylue strib⁹ qñ assiduat unctio cū eo oi die ꝓhibet canitē. Oleū bonū: olei ompbacini acsat tres: ipsce. ʒ. i. ℈. blacte bzātie floris ignanti amboꝝ añ. ʒ. ℈. ⁊ coquant medicine aut in oleo donec remaneat tertia ei⁹ aut in aq̄ donec suscipiat virtutē earū vehemēter: deide ⁊ coq̄tur oleū iterū in illa aq̄ donec ꝓsumat aq̄. Et rectius qdē est tunc vt minoret q̄ntitas olei ⁊ sufficiat kist. j. ⁊ medi⁹: deide sumat ʒ. j. acbacie ⁊ dissoluat cuꝫ vino ⁊ terat optie ⁊ misceat cū eo acbacia ⁊ admistret. Oleū bonū: oleū de granis cotti ⁊ olei myrtini ⁊ olei de emblicis partes equales ⁊ mēsuret de summa eoꝝ lib. j. sumant cyperi ⁊ cassie ⁊ spice ⁊ nigelle ⁊ garioforū ⁊ pulpe colloquintide ⁊ costi ⁊ zyloaloes crudi ⁊ floꝝ spicati ⁊ calami aromatici oiuꝫ ptes eq̄les: ⁊ sumat earū pōdus. ʒ. c. ⁊ decoquat in succo colloquintide si inuenit: aut in succo corticum nucis cuius quātitas sit lib. iiij. cumq; mediatur aqua ponatur super eā oleū ⁊ icessanter decoquatur donec remaneat oleum ⁊ cōsumatur aqua ⁊ coletur ⁊ administretur.

¶ primo enumerat multas res ostēdendo modū quo hec faciēda ꝓfortādo. Scō describit quādā ponit. ibi (Et bonū forte.)

¶ Linimentū bonum adeo q̄ destruit recentē ex ea.

SUmant acbacia ⁊ galle ⁊ fenugrecū ⁊ semē melonis ⁊ cortādrū siccū ⁊ spica ⁊ laudanū ⁊ succ⁹ corticū nucis exiccat⁹ ⁊ succus floꝝ papaueris ruffi exiccat⁹ ⁊ rubigo ferri ⁊ calcu cecaumenon ⁊ remeach ⁊ alumē nigrū de qb⁹ fiāt trociſci subtiles ⁊ exiccent ⁊ administrent in mēse tribus vicib⁹ liniēdo cū aqua emblicoꝝ aut aqua myrti.

¶ Linimentū bonū cū quo liniat caput tangendo.

MIrabolanorū nigroꝝ emblicoꝝ ⁊ gallarum oium ptes. ℈. laudani ptes. ʒʒ. folioꝝ myrti et granoꝝ ei⁹ ana ptes. ʒʒʒ. ponant in trib⁹ lib. oleī ⁊ dimittant in eo trib⁹ dieb⁹: deinde coquant donec ingrossent ⁊ fricent cum eo capilli. Et de eis que expti sunt illi q̄ fuerūt ante nos ⁊ expta sunt in tpe nostro ē potare dragāti rubei albalkae pōdus. ℥. j. ipsius. n. depilat canos ⁊ facit nasci loco eoꝝ capillos nigros: verūtamē nō tolerat illō nisi q̄ bꝫ forte corp⁹ ⁊ humectatū. Et opꝫ vt administret post ipm qđ mūdificet pulmonē ⁊ humectet ipsum.

¶ De rememoratione tincturarum. Cap. 18m.

REperiunt in libris olea de qb⁹ existimat q̄ sint tincture. Et experimētū facit ē nēcias virtutes spērū ꝓpriarū qb⁹ cū superminet oleus resolut iter eas ⁊ iter capillos: q̄re nō penetrat in eis ⁊ opant aliqd nisi fuerit illic virt⁹ vehemēs aut ꝓprietas maxia ⁊ nō sperat virt⁹ vehemēs nisi ex reb⁹ fortis tincture sic̄ est erugo ferri: ⁊ sic̄ est erugo plūbi ⁊ sic̄ cortices nucis: tūc. n. forsitan iste ⁊ silēs eis cuꝫ virtutes earū iterant in oleis ⁊ vtutes eaꝝ medicinaꝝ penetrare faciētiū medicie iterueniūt sicut aceti ⁊ vini opant. nā si pole est vt sit aliqd tunc est istud. Video ⁊ audio quosdā testātes veritatē eius qđ dicit q̄ vna

ex venis nucis quãdo icidit in principio veris ⁊ ponit vt bucella in vase vitri in quo est oleum ⁊ sepeliuntur simul in terra exiccat illud qđ est in vase ⁊ exiccãdo et suggendo: deinde remittit illud in autũno ⁊ redu plurimũ eius ad vas ⁊ est tictura. Et plurimũ qđ accidit de hoc capitulo ⁊ imprimit nõ fit illud ex eo nisi cũ ite ratione. Amplius species tincture qb⁹ tinguñt capilli sunt tres denigrãs ⁊ faciẽs flauos ⁊ dealbãs: ⁊ nos incipiemus narrare numerũ denigratoꝝ bonoꝝ.

¶ Hic ponit regimen remoriuum per modum tincture. Et primo in generali ⁊ confuse. Secundo in specialibꝰ. (Amplius species.)

¶ Denigrantia. Cap.19m.

ALcãna quidez ⁊ indicũ sunt radix super quã aggregant homines ⁊ diuersificant amboꝝ ipressiones ꝛm diuersitatẽ ⁊ ꝓparationẽ capilloꝝ. Et boies incipiũt cũ alcãna: deide cõ sequẽter adhibent indicũ post ablutionẽ ⁊ expectant super vnũqđq; amboꝝ mora que quantitatẽ habet: ⁊ quãtopius expectant est melius. Et de hominibꝰ sunt qui aggregant ea ⁊ de hominibus sunt qui sunt cõtẽti alcãna ⁊ delectant eiꝰ flauitate. Et de eis sunt qui sũt cõtenti indico ⁊ delectant colore pauonis ꝓueniente ex eo. Et indicũ quidẽ indum bonũ est velocioris tincture: sed est vehemẽtius faciẽs colorẽ pauonis ⁊ flauitatẽ. Et indicũ carmenũ est minus tingẽs ⁊ tardius: verũ eius tinctura est ꝛcluus ad mgredinẽ flauã ⁊ nõ est multitudo coloris pauonis in ea. Et qui vult vt rediat tinctura indici ad colorẽ capilloꝝ ⁊ destruat eiꝰ flauitas administret sup alcãnã vice alia. Et si fuerit eius administratio ante eã: tunc ipsa destruet colorez pauonis ⁊ reducet eũ ad colorẽ flauitatis. Et melius quidẽ est vt nõ ꝓlongetur eius mora: imo festinet ad abluendũ eã. ſ. alcannã que fuit post tincturã primam. Et de hominibꝰ sunt qui ꝓiungũt ea cum aqua sicle ⁊ cum aqua granatoꝝ: aut cum aqua lactis acetosi: aut componũt cũ eis almasal: ⁊ aqua corticũ nucis ⁊ totũ illud est inuatiuũ. Et de eis sunt qui ꝓiungunt ea cum aqua in qua proiciunt calx ⁊ lytbargirium decoquẽdo: aut sub sole dimittẽdo donec denigret lanã. Et ſ iterũ bonũ est quãdo ponit in tinctura põdus. ʒ.ſ. gariofiloꝝ denigrat valde ⁊ prohibet malitiã eius a cerebro. Tinctura aũt alia que administrat multotiens verũtamen minus qꝫ administret prima est vt sumantur galle ⁊ unguñt cũ oleo ⁊ aduranꝫ cuz oleo. Et qđ de hoc est melius est vt fiat in vase lutato ⁊ finis aduentionis est qꝫtitas qua denigrent ⁊ teranꝫ ⁊ nõ permanat ad vltimũ in ea. Et sumat de eis põdus. ʒ.ſſ. ⁊ calcucecaumenon. ʒ.ſ. ⁊ alumnis. ʒ.ij. ⁊ salis gemme. ʒ.ſ. ⁊ fiat ex eis tinctura. Denigrat enim capillos denigratione fixa: ⁊ quãdoq; administrat ꝛm hãc descriptionem. Sumat lib. gallarũ que cũ oleo inũgant ⁊ frigantur donec scindant ⁊ sumat calcucecaumeni ⁊ alumnis ⁊ draganti oiuz ana. ʒ.ſſ. ⁊ salis. ʒ.vij. teranꝫ bene omnia ⁊ conficiant cũ aqua calida ⁊ tingatur cum eis ⁊ dimittat trib⁹ horis: ⁊ qñq; permiscent cum eis alcannam ⁊ indicũ. Et illud qđ est famosiuz post hoc est illud qđ fit ex calce ⁊ lytbargirio ⁊ creta que comediũt aut alcãzi aut creta chimolee aut quãcunq; cretã volueris de spẽbus crete capias partibus equalibus assumptis: ꝓciat cum aqua ꝓfectione tincture ⁊ administret ⁊ coopiat folijs sicle: ⁊ necessariũ rei est vehementia ꝓtritionis lytbargirij. Et fit aq; eius aqua alcãne ⁊ idici facta cũ iteratione decoctionis amboꝝ aut positionis eoꝝ sub sole in ea: tunc est melior: verũ necessariũ est vt dimittat circiter sex horas ⁊ ꝓseruet super eã humiditas eius. Et iterũ sumanꝫ alcãne ⁊ idici ⁊ lytbargirij trin sicut alcohol ⁊ calcis ⁊ gallaꝝ frixarũ ⁊ calcucecaumenon ⁊ aluminis ⁊ dragãti ⁊ garioſi loꝝ ptes eq̃les ⁊ tingat cũ eis. Et he sunt tincture denigrãtes que iam dicte sunt in libris de qbus attuli illas que sunt ꝓpinguores ad hoc vt diligat eos cor aut cũ qbus cadat fiducia. Modus tincture bone. ℞. alcãne partẽ. j. ⁊ idici partes. ij. ⁊ calcucecaumenõ ⁊ aluminis ⁊ salis gẽme ⁊ gallarũ frixarũ ⁊ scorie ferri ptes equales: terantꝫ cũ aceto ⁊ dimittant dõec fermẽtet ⁊ administret. Et de illis q̃ dicunt in hoc est vt sumat scoria ferri post cõtritionẽ in aceto vini supernãte ei quatuor digitis ꝓtritione vehemẽti ⁊ decoquat vsq; ad sui medietatẽ: deide dimittat in eo duab⁹ hebdomadis donec eruginet ⁊ sumat qꝫtũ est scorie de mirabolanis nigris ⁊ fundat sup eos illud acetũ post cõtritionẽ eoꝝ ⁊ decoquat donec exiccet illud acetuz ⁊ fiat sicut alcohol: deide submergatur cũ oleo ⁊ decoquat donec fiat sicut algalia: ⁊ si volueris aromatiza ipsum ⁊ hoc si tingit cũ oleaginitate tunc ꝓpter virtutem rubiginis ferri. Et iterum scoria argenti decocta in aceto vehemẽter numerat de summa denigrantium fortiter. Et magis dilectũ apud me est vt sit loco acẽti acetositas cuiranguli aut citri ⁊ vt loco decoctionis fiat dimissio ferri in eis spatio aliq̃. Et dixerũt iteruz: si ponat in ebenina ordo vn⁹ de floribꝰ papaueris rufi ⁊ ordo alius aluminis ⁊ sepeliat in stercore resoluit in tincturã bonã. Dixerunt: ⁊ similiter si inbumet plãta ordei humida antequã spicas habeat cuz medietate siu de alumine in fimo in cõcauitate vasis vt vrinale fiet totũ aqua nigra ⁊ linimentuz denigrans. Dixerũt ⁊ similiter si cucurbita humida existens super arboreꝫ suam cuz circuitione aperiat ⁊ extrahat qđ in ea est ⁊ ponatur in ea sal ⁊ aliqd parum de scoria ferri ⁊ reducatur cortex q cuz circuitione fuit ablatus ⁊ lutet: tũc totum qđ in ea est resoluetur in aquã nigram que erit tinctura vt encaustrũ. Dixerũt: ⁊ si terantur folia capparis ⁊ decoquant cum lacte ⁊ proprie lacte mulieris donec pueriat ad tertiaz ⁊ dimittatur nocte tota erit tinctura bona. Et melius qdem est apud me vt sit de summa ꝓseruantiũ. Et Hal. qdem testatur de hac tinctura: iquit. sumatur de flore qui est sicut vua in arbore nucis ⁊ teratur cum oleo ⁊ liniatur ex eo cum butyro vaccino humido. Et dixerunt quidã quãdo miscetur cum eo stercus caprinũ fit bonũ. Et dixerunt: ⁊ similiter quãdo cortices radicuz algarab teruntur cum oleo ⁊ mungitur cuz eo tunc ipsiuz denigrat. Et apud me quidez si fuerit tingens etiam debilitat operationem eius oleĩ: ⁊ si esset loco olei aq̃ forsitan esset me-

lius. Et similr est sermo meus in eo qđ dixit Paulus: qr rose papaueris ruffi ꝓterunt in oleo donec fiat sic̃ algalia fit tinctura. Nā si fuerint intēto ad hoc tūc necessaria sunt ꝓfundātia sicut alumē. Et similr est ſmo eoz in nutriendo oleū cū corticib⁹ nucis: z in ꝟ qr ipsi decoquūt ipm in aq̃ ei⁹: z itromutē parū alumīis in eo: z totū ꝟ est ex eis q̃ debilitāt ipm: z similr illō qđ dicit in decoctiōe olei in aq̃ papaueris ruffi donec sit niaf. Et sic̃ illud qđ dixerūt qr opz vt sumaf oleū sisamīnū z ꝓiciat sup ipm tertia sui emblicoz z dcoq̃tur bona vna cū facilitate z colef z sumaf ad oēm libram q̃rta libre laminarū plūbi subtilū: deide frigaf cū facilitate vt nō liq̃fiat plumbuz z vt nō inflāmef oleū z moueaf semp: deide dimittaf trib⁹ dieb⁹: deide sumatur: z dico in ꝟ est fiducia aliq̃ ꝓprie qđ est in eo alumē. Dixerūt. z silr cū ponit oleū de been in ꝓcautate euergilati: deide firmaf ex lutatiōe ei⁹ z ponit in furno pōne cū cautela egredit oleū tingēs: z melⁱ⁹ est vt numeref ꝟ in sūma eoz que ꝓhibēt canitiē. Dixerūt. z si mūdent grana passularū z teraf optime sicut alcohol z sūmergant cū oleo sisamino z inbument mense vno in fimo erit tinctura bona z bonuz. Et ex eis qui sunt q̃si illud super qđ est ꝙuentēa est qr ouū alactat est tinctura fortis z similr ouuz aute tarde. Et accidit quidem in tēpore nostro in diebus vite regis sedubelaa vt egereret vna de genetis suis super vnā partem barbe genet alterius dormiētis z tinxit eā nigredine.

¶ Gallia quā elegerunt.

Dixerūt: sumaf. ʒ.i. salis z lib.j. z. ʒ. aque myrti humide exp̄sse z.iij. lib. aque decoquaf donec minuaf medietas: deinde remoueaf ab igne z sumātur lib.iij. cuscī z. Lalcāne. z. Lindici z. ʒ. xx. gallaruz fricarū z. ʒ. x. dragagāti z. ʒ. i. gūmi z ꝓiciātur in ea z ingrossef cū decoctione z aromati zef cū muſco z gallia z cooperiēdo cū ea tāgēdo illō qđ volūt tingere tāta q̃ntitate qr ei superemineat. Dixerunt. z sumaf olei de granis cotti pōdus. ʒ. xxx. z ꝓiciaf in eo limature ferri z limature plūbi z calcucaumenō oium ana pōdus. ʒ. iij. teraf totū cū eo z dimittaf donec denigref: deinde frigaf z aromatizef cū muſco. Et scias qr ordeuz cōbustū aut cortices fabaruz aut cortices granatoz sunt de sūma eoz que itrāt in tincturis introitu alcanne: z silr cortices nucis. Et nos qdē iam diuersim⁹ medicinas tincture in medicis singularib⁹: z qr ipse sunt sicut capsia z myrra z litiū z sy napis z sal z elleborus z atriplex z emblici z capillus veneris z rose papaueris ruffi z alcāna z indicuz z eo vsum z scoria ferri z aqua corticū fabarū z humidarū cortices nucis z aqua eoz z achacia z semegrecū z semē sicle z myrtus z grana ei⁹ z laudanū z lytbargirium z calx z scorie omnes z limature.

¶ De faciētib⁹ flauū z que currūt curū eoz. Ca. 20m.

Dixerūt qr currit ex arūdie nabatbi recēte ablato ab eo cortice ei⁹ cū accēdit sup eā ab alio latē tigit sic̃ aurū. Et silr erugo ferri cū aq̃ dragāti sup quā expectef sic̃ expectaf sup alcānā. Aut sumanf alcanne z feis vini z gūme partes equales z aligd de squināto et tingaf cū eo: aut sumaf alcanna z tingaf cū ea post q̃ ꝓficaf cū decoctiōe cōdicī. Dixerūt: z tingaf cū alumine z aliffireo z croco: aut cuz myrra z staphisagria: z diuittaf die ac nocte cū aqua z iteref illud dieb⁹ aliquot. Et cū iteranf sup ipm lupin ꝓfecti cuz aceto est bonū. Et iterū sumanf lupinoz cōtritoz. ʒ. x. myrre. ʒ. v. salis tingēte. Lalfauregi. ʒ. iij. fecis vini exiccate adustē. ʒ. iij. aque cineris ligni vitis quātū sufficit.

¶ De rubificantibus fortibus. Cap. 21m.

Sumanf sumach. ʒ. ij. z gallarū. ʒ. iij. z aliqrū citrini. ʒ. ij. z capilli veneris due bacce z absinthy bacca. i. z lupinoz exōticatoz ficcorū pugilli duo: terant z ifundanf i lib. x. aque dieb⁹ aliqb⁹: deide emplastref cū eo caput cū est tepidū. Dixerūt: z decoctio lenitū z cōdicī in aqua est bona facies flauū fortis. Dixerūt sumaf fex vini adusta z misceaf cū oleo de been aut oleo de squināto.

¶ De albificantibus. Cap. 22m.

De eis est sterc⁹ birūdinuz z de eis sunt vesry z de bis sunt almes z de eis est flos album z de eis sūt cortices raffani z fel tauri z vapor sulpburis z cacumē capparis z cacumē oliuarū singulariter z ꝙunctim: z ꝓprie cū aceto z ꝓprie post vaporationē ei⁹ cū sulpbure. Sumanf semē endle z cortices raffani sicci z alumē z aggregenf cū atritione cū medietate ꝓtis vni⁹ de gūmi arabico. Et iterū sumanf folia alueſry z cōtices papaueris z mādragore. Et si fuerit loco amboz mīsqamū albū erit forte z misceaf tinctura: z si fuerint in eo camphora z aqua ro. erit melius. Et quādoq̃ madefiunt capilli: deinde inuoluunf in furfure deinde suffumigaf cum eo: fiat cū eo illud in nocte semel aut duabus vicibus.

¶ Succursus dispōnib⁹ sequētib⁹ tincturas. Cap. 23m.

Pessimi spēs tincture sunt ifridātes cerebrū z corrūpētes ipm z faciētes ipm cadē in ꝓpatōe ad catarros z ad apoplexiā z silia. Lucref ꝙ illō cū eis q̃ vicinanf tincturis: aut admunstrenf successiōe eaz de aromaticis calis sic̃ sunt muſcus z garioſili z silia. Et q̃nq̃ accidit ex tictura vt tēdanf capilli q̃si chorde z ꝛmoueaf eoz crispitudo z deturpef eoz situs: z succurrit illi si ponaf cū tinctura illud qđ subtiliat z crispat z ꝓprie in genere capilloz qui facunt illud. Et quādoq̃ accidit ex tinctura vt debilitenf capilli z exiccef barba z denigref facies z rumpanf capilli: z succurritur illi si ꝓsequēter adbibeaf oleū violaceū z oleū alcheri. Et q̃nq̃ accidit ex tinctura vt denigretur facies: z homines quidam lauant eā cum farina fabarū z ciceris z similium z non est melior ablutio ad illō q̃ de oleo calido. Et q̃nq̃ accidūt post tincturā alnusul. Et melius qđ administratur in eis est vt sumatur de tinctura quātū est nux z exiccetur z ꝓprie de tinctura in qua est virtus ꝓsundās. Et quotiēs apparet alnusul aut forsitā appareb unt accipe lignum sicut illud cum quo fricantur gingue z inuolue vnum super extremitatē eius de resolutione illius tincture coagulate z ꝓsequere cū eo alius

fal. Et quidam accipiunt fumum olei aromatici sicut oleum de been ⁊ laudanum aut ceram ⁊ inungunt cū eo almusul: ⁊ quando exiccatur linitur.

¶ De furfuribus. Cap.24m.

QUoniam sermo de furfuribus est ꝓportionalis sermoni de capillis ex aliquib⁹ modis tunc loquimur de eis.

¶ primo ꝓmittit. Secō exequit. ibi. (Furfur.) ¶ Notādū q furfures dīr a furfure exteriori: qr illi similant vt Dalpab. s. theouice ca. 18. ¶ Cōsiderādū q est ꝓportionalis qr ē passio multū inirta turpitudine capilloꝝ: unt⁹ eni ex capillos spargunt ⁊ in radice stat.

¶ Furfur est alabrati. i. cantabrū qđ est in capite ꝙ modus excoriationis leuis accidēs capiti ꝓpter corruptionē accidentē in cōplexione ꝓpria cū impressione in superficie superiore cutis ⁊ peior peruenit ad vlcera ⁊ ad corrumpendum origines capillorum.

¶ primo ponit spēs ei⁹ ⁊ cās. Secō curā. ibi. (Furfuri q est leuis.) ℣ prima in duas. primo spēs. Secō cās. ibi. (Et fit a mā.) ¶ Cōsiderādū primo q ponit duas spēs. f. leuē de qua solū loq videl Dalpab. 8. theouice cap. allegato. ⁊ forte perducente ad vlcera. tamē Aui. statum inuit quādā aliam speciē quasi mediantē inter illas.

¶ Et fit a mā acuta bauracbiati aut sanguine melancholico. Et quādoq; est ꝓpter malitiā cōplexionis in capite quare corrumpit illō qđ pueuit ad ipm. Et forsitan est qđ facit ipm siccitas nuda: ⁊ nō est reliqua cōplexio i corpore nisi bona: ⁊ qnq; fit per cōmunitatē.

¶ Considerandū q ista dicit pōt referri ad oēm spēm furfuris. f. leuis ⁊ fortis ⁊ pōt referri solum ad fortem. Et dicit videt plures materias Aui. ¶ Cōsideraduz viterius q Mesue vult q fiat a frigido humore quādoq; Et hic forsan Aui. dat intelligi.

¶ De cura. Cap.25m.

FUrfuri q ē leuis sufficit cura leuis ⁊ destruit ipm cupiminare caput cū oleo ro. ⁊ vio. ⁊ cuz mucilaginib⁹. Et de furfure est q ē vehementior illo ⁊ idiget eis qb⁹ abstersio est ⁊ resolutio fortis deide ꝓsiter adhibeant ea q humectāt ⁊ equēt. Et de eo est malus valde ꝓducēs ad vlcerationē. Et nociuz in curatiōe ei⁹ est vt mūdificet corp⁹ cū flōma ⁊ solutione vētris si fuerit nocium illud: ⁊ si cā fuerit fm q videt in capite repletio corporis: deide curet: ⁊ quotiens curat cū eo qđ radit ꝓsiter adhibeant olea.

¶ primo ponit curam fm diuersitatem graduum furfuris. Secūdo ponit medicinas. ibi. (Sufficit.)

¶ Medicie furfuris leuis absq; mordicatione prima.

SUfficit furfuri ꝓpinquo debilis ablutio cuz aq̄ sicle ⁊ cū aq̄ fenugreci ⁊ cū granis melonis ⁊ cū farina ciceris ⁊ lupinoꝝ ⁊ fabaꝝ ⁊ semine altee decocto in oleo ⁊ cū mucilagine cydoniorꝝ ⁊ altee ⁊ dragagāti ⁊ cū creta alcāzi ⁊ cbimolea ⁊ ꝓpe cū succo sicle postq; dimittit sup caput bora vna. Et sit ptētus folijs salicis humidis qm sūt vtilissima. Et cū tamarindis ⁊ apio ⁊ succo ei⁹ ⁊ decoctōe althee ⁊ foliis canabis ⁊ foliis sisami. Et fortasse cū dilutiōe amboꝝ dīstruit fortis: ⁊ sit⁹ succ⁹ amboꝝ ⁊ amigdale excoriate cū aceto ⁊ farina fenugreci cū aceto. Aut sumat farina ciceris cū foliis sisami trita ⁊ misceant cū aq̄ sicle ⁊ aliquātulo aceti vini: aut fumātur cicer tritū ⁊ altea ⁊ ꝓficiant cuz aceto ⁊ liniantur. Aut abluat caput cuz cacumine mori trito sic̄ pulus admistrato sic̄ altea: aut altea cū oleo: aut thus resolutū i vino qđ nuptū sit cū oleo iteret illō duab⁹ hebdomadis. Et de subtilib⁹ ⁊ facilib⁹ est ablutio capitis cū aq̄ foliorꝝ salicis humidorꝝ: est. n. bona vtilis expta salua. Et opz vt abluat cū quocūq; fuerit: deinde inūgant in eo cū oleo qđ sit sicut oleū viol. ⁊ rosaceū.

¶ Medicine furfuris que sunt fortiores.

MIsceant cū ablutione bauracb: aut sulphur: aut fel tauri: aut pīpa colloquintide: aut fex vini ⁊ synapis: aut staphisagria aut nitrū adustū: aut gūma rutbe agrestis ⁊ silla. Et iterū sumat cbimolea ⁊ ꝓficiat cū felle vaccino ⁊ admistretur ⁊ dimittat duab⁹ horis: aut grana albē ⁊ faria fabarū cū eq̄litate. Sumant olei ℥ rutba lib. i. ⁊ saponis ʒ. i. ⁊ bauracb aur. iij. aggregēt totū ⁊ linat cū eo caput: deide abluat cū aq̄ sicle ⁊ faria ciceris: deide administret oleū myrtinū: ⁊ linit etiaz caput cū stercore vaccino ⁊ ꝓfert valde ⁊ gelcat vna nocte ⁊ linat alia nocte. Et ablutio ipsius cū vrina camelli ꝓpter arabici est vehemētis inuamēti. Et nitrū tritū ē forte in capitulo furfuris mali. Et de eis q̄ ꝓferūt in ea sunt calcantuz ⁊ staphisagria. Aut sumant spuma bauracb ⁊ calcantū equali mēsura ⁊ liniant super caput post rasionem: ⁊ fortasse aggreganf cū oleo aut terat staphisagria in oleo ⁊ inungat cū ea. Aut sumant sulphur ⁊ calcantum ⁊ bauracb equali mensura ⁊ aggregēt cuz laudano dissoluto in oleo masticino ⁊ dimittat super caput: ⁊ fortasse ponitur in eo elleborus.

¶ Medicamē qđ sibi attribuit qdā moderni ēt experti est ⁊ inētū bonū ⁊ forte: sumat byssopi būde pa. ℈. ⁊ pulpe colloquintide pa. i. ⁊ olei de cberi pa. i. ⁊ gūme rutbe agrestis. uij. ptis vnius: ⁊ laudani ptes. ij. ablua tur caput cū aq̄ calida ⁊ sapone: deide fricet cū pāno aspero donec rubeat ⁊ linat cū eo die ac nocte.

¶ Tractatus secundus. Cuius capitula sunt. 12.

¶ De dispōnibus cutis ex parte cutis. Cap. ꝑm.

COlor ꝓuertit ad nigredinē cā solis: aut frigoris: aut vēti: aut sorditiei: aut ꝓuitatis balneatiōis: aut cōmestionis salsoꝝ: aut ꝓuersionis sanguis ad melancholiā. Et ꝓtit ad citrinitatē ex causis citrinatib⁹ q̄ sunt egritudines ⁊ tristitie ⁊ defect⁹ nutrimēti ⁊ multitudo coitus ⁊ fames ⁊ calor aeris vehemēs ⁊ potus aq̄rū stānuz. Et ex cōmestis sicut ameos ⁊ olfatus ei⁹ ⁊ ꝓsideratio ad ipm fm q̄ dicitur ⁊ acetū ⁊ assiduatio cuius citrinat facie ⁊ ciminū potatū ⁊ delibutū cum aceto. Et longa statio in domo i qua est ciminū plurimū ⁊ multū vtu aceto. Et comestio cretē: ita q̄ facit cadere oppilationē in ozifagi ejus venarū quare nō vadit ad cutē sanguis rubicundus: imo aliquid de vapore cholere.

¶ Superi⁹ posuit regimē decoratiuū respectu dispōnis pilozꝝ vbi cadebat. Secō de furfuribus. Hic ponit regimē decoratiuū respectu dispōnis cutis. Et ꝑ determinat de dispōnib⁹ cutis fm se. Secō ꝙtū ad q̄sdā additiones pustul. ⁊ alias dispōnes turpes fm colorē. primo enim determinat de dispōne mali coloris. f. nigri ⁊ citrini. Secō de dispōne mali coloris ex vestigijs vlcer. Tertio de dispōne mali coloris lētiginū. Quarto alguasie. Quinto rubedinis superflue. Sexto albaras. ℣ prima in duas. primo ponit cās turpis coloris. Secō ponit regimē. ibi. (Scias.) ℣ prima in duas. primo ponit cās ꝓuersionis ad nigr. Secō citrini. ibi. (Et ꝓuertitur.)

dubium ¶ Dubitat ꝛre nō posſunt alios malos colores vt liuidū ruteꝫ: z plū beuate: viriditate. ℔ Dōm ꝙ illi. ſ. citrin⁹ z niger plus ꝓrigūt. Uel dōm ꝙ p hos dedit ſtelligē alios. nā cāe denigrātes cū ſunt nō fortes viridificāt vel luridū faciūt. Uel dōm ꝙ diffuſe de hoc locut⁹ fuerat libi. fen. 2. cap. de ſignis complexionum quarto genere.

¶ De rebus facientibus colorē bonū cū ſpiēdore z rubificatione z abſterſione ſubtili. Cap. 2m.

SCias qꝛ oē qđ mouet ſanguinem z ſpiritū ad cutē iduit eā pulchꝛitudinē puerilē z mūdificationē z rubedinē. Et adiuuat ipm illud qđ abſtergit abſterſione leui ponēs cutez ſubtiliorē z detegit ab ea illud qđ eſt mortuū ſup faciē ei⁹ detectione ſubtili z ꝓprie ſi fuerit tinctura. Et idiget cū hoc toto cautela a calore z frigore z vento.

¶ Hic ponit regimē: nō aūt ſm vnāquāq; cām qꝛ notum eſt: qꝛ eſt remotio iſtaꝝ cauſarū. Et inquātū color ꝓcederet malus malitia iternoꝝ curam intelligit ex tertio canone. Primo igit ponit ſolus regimen factiuū boni coloris. Primo ergo ꝓmittit res quib⁹ acquirit cuti bonus color. Scđo ere quiſ. ibi. Et res qdē. Conſiderādum ꝙ tria inuit que faciūt colorē bonū. Primū ꝙ mouet ſanguinem ad cutim qꝛ ex hoc mouet calor naturalis vnde ſtat rubedo z claritas. Scđo ꝙ abſtergit z abſtrahit z debite tingit: qꝛ cutis poſſet eſſe infrigidata. Tertio cautelam a frigore rē.

¶ Et res quidem mouentes ſanguinem ad cutem efficiunt illud ſm tres modos. De eis enim ſunt que generant ſanguinem z ꝓprie ſubtilē: ſanguis nāq; bonus cum generatur z multiplicatur z ſpargitur conſequitur ipſuꝫ omnis locus. Et de eis ſunt mūdificātes ſanguinē. Et de eis ſunt ſpargētes ſanguinē z dilatantes ipſum ꝓpterea ꝙ mouēt cū ad exteriora z aperiunt meatus attrahēdo ipm violēter ab interioꝛib⁹ ad exteriora. Et res que bonū faciūt colorē per viā primaꝫ ſunt ſicut aſſumē cicer z ova ſorbilia z aq̄ carnes z vinum odoriferū z aſſumptio ficuum. ipſe enim generāt ſanguinē ſubtilē expulſuꝫ ad cutē z ꝓpter illud faciūt pediculos. Et ſi color alicui⁹ ꝓnaſcētium turpis fiat tunc ſi voluerint vt redeat ad colorē ſuum priſtinum iuuabitur cum ficubus ſiccis z aqua dactyloruꝫ imaturoꝝ. ambe enī ſunt addentes in ſanguine ſubtili z caliditate inata. Et de eis que ſunt experta ad illō eſt vt bibat vieb⁹ ꝓtius in ieiunio vinū z lac. Et res que opant ꝙ mundificationē ſanguis ſunt ſicut trifera minor z mirabolani ꝓditi cū adminiſtrant ſm aſſiduationē z mirabolani chebuli ſunt fortiores trifera. Et res q̄ faciūt illud cū dilatatōe ſanguis z ſparſione ei⁹ ſunt ſicut alnt z piper z cypi z gariofili cū ponunt in cibo z ſīc crocus ly crocus tingat ſanguinē iterū z ꝓprie in vino cocto: cui⁹ doſis ſit vſq; ad. ʒ. i. z ſīc byſſop⁹. Sumaſ byſſopi. ʒ. ij. z croci. ʒ. ſ. z potenſ cuꝫ ſuccharo. Et acor⁹ iterū facē colorē bonū. Et cū napi ꝙ barbaria ex ʒ. i. vſq; ad. ʒ. ij. qſi potanſ fauich. Et chiſch ē iuuamē tū ſup illud vehemēs vt nō incurrat inflationem turpē. Et de olerib⁹ ſīc raffanus z porrū z cepe z caulis ꝓprie z aſſiduatio comeſtiōis ei⁹ z alliū iterū. Et de operatiōib⁹ z morib⁹ inacūdia z ira z alteratio z exercitiū tēperatū z luctatio: z iterū gaudiū z letitia z aſpicē qđ delectat de actionib⁹ z operationib⁹ ſicut eſt cātilena cū inſtrīs z gaudiū z ſedē cū pulchris decēter indutis z aſpicere ad ſpēs litigātiū de pignoribus in victoria z iurgium z alia. Et res que faciunt deſoris cum attractione z abſterſione iterū ſunt linimenta z ablutiones accepta ex farina fabarū excorticatarū z farina ordei z farina orobi z farina tritici z amilo z farina ciceris z ꝓprie farina lentium z farina riſi z glutine piſcium z ireos z laudano z ficubus z thure z maſtice z oleo ei⁹ z corticibus ouī z carne oſtracoꝛ z bdellio z lythargirio z ceruſa z limatura eboris z oſſibus vetuſtis z almabaleb. Et rubea aromatica eſt fortiꝫ iterꝫ z amigdale dulces z amare z ſemē citrulli z melonis z atriplicis z cucurbite z faria ſemis raffani z ſemē eruce. Et mul totiens qdē clarificat faciez z mūdificat cā epithima ex amilo z dragagāto cū lacte tota die z ſuccus cucumeris ſylueſtris z bachar croci boꝛtulani z lac ſiē mīgef z decoctio vngularū vituloꝛ. Et tū expertus ſum in eo decoctionez carnis oſtracoꝛ z albuminis ouī z decoctionē fenugreci aut decoctionē melliloti. Ablutio bona. Sumanſ ſabe excorticate herbus lupini ſemen raffani ſemen melonis excorticatū cicer amilū: fiat ex eis ablutio. Humera bona. ℞. farine fabaꝛ z farie ordei oium ana partē. i. z farine ciceris partē. i. lentū excorticatarū dragagāti amili oium ana ptē. ʒ. granoꝝ melonis partes. ij. croci quantitatez que tingat linteaſ in nocte z abluaſ in die cuꝫ decoctione corticū melonis z decoctione viol. z ſimiliū. Alia. ℞. amigdalaruꝫ dulciū z dragagāti z gūmi z farie fabaꝛ z ireos z glutinis piſcū partes eq̄les liquefiat gluten in aqua que ſufficiat oibus: deinde ponanſ in ea medicine z fiat in ea epithima. Alia. Sumaſ faria fabarū z ordei z ciceris z ſilia z linuanſ cū albumine ouī. Et de eis que abſtergūt abſterſione fortiſ ſunt bulb⁹ z cepe z baurach z ameos cū melle z ammoniacuꝫ z oleū camomille z ſtoraꝫ bumida ſunt vehemētis iuuaméti z ſulphur itē z arſenicū z ſterc⁹ lacerti z radix narciſci. Humera fortis. Sumaſ fex croci boꝛtulani z decoquaſ vſque quo ingroſſet z ſumaſ de ea. ʒ. i. z ꝓficianſ cū ea confectione epithimatis iſte medicine: ſtercus paſſerū farina lupinoꝝ farina ciceris ſemē melonis excorticatū: teranſ z aggregenſ cum ea z linīaſ. Humera alia. ℞. dragagāti nitri ō ſcem triti ſicut puluis z croci z lupinoꝝ z medulle granoꝝ cotti: oium ana auf. i. limaſ cū oleo amigdalino. Et quando q̄ linīſ facies omni nocte cū ſynapi albo z arſenico rubeo z citrino cuꝫ lacte z abluiſ i mane rubet facies ruboꝛe vehemēti. Et iſte medicine fortis abſterſionis ꝓferūt fortie q̄ eſt ex principio lepre q̄ noiaſ aſokt z botboꝛ z butyrū coctū cū adminiſtraſ ſuper eas deſtruit eas. Et de eis que ſunt ꝓpria ad ℔ iterū z mūdificāt cuꝫ fortitudine eſt gūmi albū baurach thus z ſulphuris citrini equali mēſura fiāt trociſci cū aceto z exiccenſ z adminiſtrenſ cū neceſſe fuerit cuꝫ aceto z melle. Et ſpuma baurach melioꝛ eſt in hoc q̄ baurach. Et iterum ſumaſ lib. ſaponis z ammoniaci tātūdē z reſoluanſ liquefaciēdo in. ij. lib. aque deinde ꝓiciaſ deſuper thuris z maſticis z nitri ptes eq̄les cū. ʒ. vij. z teranſ oia in vaſe vitreato vehementer z adminiſtrenſ in nocte. Et iterū farine berbi z farine ciceris z fabaruꝫ z ordei z lupinoꝝ z ireos z radicis narciſci oiuꝫ partes eq̄les: z gūmi z radicis lilij amboꝝ ana pars. ʒ. fiāt trociſci. Et ſcias ꝙ omne

quod confert panno ⁊ maculis lentiginum malorum ⁊ vestigijs ⁊ tenebrositati sanguinis cõfert in hoc fortiori tuamine ⁊ parum de eo sufficit.

¶ Primo ꝺclarat res que faciũt bonũ colorẽ monẽdo sanguinẽ ad cutim. Scõo abstergẽdo. ibi (Et res que faciũt.) Tertio cautelã a calore ⁊ frigore ponit. ibi (Ops vt linias.) ℣ Prĩa in duas ꝓmittit modos qb⁹ res mouẽt sanguinẽ. Scõo ꝺclarat. ibi (Et res que.) ¶ Et res. habet .3. sicut tres modos. Secunda ibi (Et res.) Tertia ibi (Et res.)

¶ De ꝓfluatiõe cutis a sole ⁊ vẽto ⁊ frigore. Caꝑ.3m.

OPortet vt liniaꝰ cũ albumine ouj: aut cuz aq̃ gũmj: aut cũ cera: aut sumaꝰ grossuz sitꝰ infusꝰ in aqua colate ⁊ misceaꝰ cũ equali mensura albuminis ouj ⁊ inungaꝰ cũ eo faciem.

¶ De vestigijs ꝓcussionis ⁊ vestigijs nigris. Caꝑ.4m.

RAdicat ea lithargiriũ albificatũ qñ linitur cũ aliquo ex adipib⁹ aut cũ medulla panis: ⁊ similiter piper notũ ꝓfert ad illud quãdo cũ eo linit mãifeste ⁊ olus qꝺ ꝺicit pip aque: ⁊ filj thus ⁊ folia caulis ⁊ coriandrũ ⁊ raffanus ⁊ mentastrum humidũ ⁊ arsenicũ totũ illud cũ aqua coriandri ⁊ apij. Et qñ linit locus cuz calce aut nitro rubeo cũ aceto fortj remouenꝺ vestigia viridia ⁊ similiter cũ thure ⁊ nitro. Et aloes eradicat vestigia coloris melõgene ⁊ absinthiũ cũ melle ⁊ similr cũ glutine alboti ⁊ laudanũ: iterũ ops vt ꝺimittaꝰ super locũ ꝺieb⁹ aliquot. Et emplm ꝺiaquilon est bonũ iterũ. Epithima ad illꝺ bonũ. amigdale excorticate. ʒ.j. ostracoꝝ aduſtoꝝ nasturtij albi amboꝝ añ. ʒ.ij. mes excorticatoꝝ. ʒ.ʃ. ciceris albi excorticati. ʒ.ij. orobi. ʒ.j. lupinoruz. ʒ.ʃ. ſpume maris. ʒ.j. ossiũ vehemẽtis exiccatõis ⁊ vetustatis. ʒ.ij. sarcocolle. ʒ.j. teraneꝰ ⁊ ꝓficianꝰ cum aq̃ ordei ⁊ zuccharo ⁊ liniaꝰ cũ aq̃ ro. Et iteꝝ ꝓfricatio ostraci ⁊ liniaꝰ sup locũ ⁊ cheicbẽ cũ oleo amigdalino. Et iterũ nitri ammoniaci myrre sulphuris citrini oiuz cõfiter: fiat ex eis epithima cũ aceto ꝓfractũ vt si uiceret. Et sillꝰ chimolee ⁊ fimi columbini ⁊ saponis ⁊ thuris eq̃les ptes: ⁊ liniaꝰ cũ aceto ⁊ cornu cerui aduſti donec albescat ⁊ thuris farine lupinorũ ⁊ farine herbi ⁊ farine fabarũ ptes eq̃les: ammoniaci amigdale amare oium. iij. ptis vna⁹: dragagãti gũme amboꝝ añ. iiij. partis vnius. Et iterũ emplastreꝰ cũ glutine: ꝺcide sumanꝰ nitrũ ⁊ calx ⁊ cinis vitis ⁊ aggregenꝰ cũ melle ⁊ linianꝰ: ⁊ hoc est ꝓueniẽs lentiginibus ⁊ vestigijs vlcerum ⁊ fortasse indigent scalpellatione.

¶ Vestigia vlcerũ ⁊ variolarũ. Caꝑ.5m.

OMne qꝺ est forte ꝺe illis que ꝺiximus ꝓfert debilibus vestigioꝝ vlceꝝ. Et ꝺe medicinis põꝺictis ad illꝺ ⁊ expertis sunt adeps asini ⁊ succus radicũ arũꝺinũ humidarũ cũ aliquãto mellis ⁊ calcis cũ sale masse ꝓfectꝰ cũ melle apum. Et ꝺecoquaꝰ vitis alba in oleo ꝺonec ingrossetꝰ ⁊ est expertũ. Et simiꝝ emplastrũ hmõi ireos ⁊ costus ⁊ li thargiriũ ablutũ ⁊ cornu cerumũ aduſtum ⁊ bauracb ⁊ ammoniacũ ⁊ stercus ãtiquũ ꝺmmistreꝰ: ita qꝺ ad lẽtigines ⁊ pãnũ. Et iterũ sumanꝰ stercoris antiq veteris lõgi tpis albi ⁊ ossiũ veteruz amboꝝ ana ptes. ʒ. radicũ arũꝺinis sicce ptes. ʒ.ij. ⁊ nasturtij recẽtis ptes ʒ. amili ptes. ʒ. ⁊ lupinoꝝ ptes. v. semi. melonis excorticati risi excorticati ⁊ farine ciceris oium ana ptes. ʒ.ʃ ⁊ granoꝝ ꝺe been ptes. xv. ꝓficiaꝰ cũ aq̃ ordei ⁊ liniaꝰ. Et si ponanꝰ in co costi ⁊ myrre ⁊ aristologie omniuz añ. ptes. ʒ. erit melius. Et nos qꝺẽ iam inuimus ad curationes boꝝ vestigioꝝ in loco q est ante hunc locũ.

¶ Sanguis mortuꝰ ⁊ lẽtigines magne ⁊ pãn⁹. Ca. 6m.

LEntigines ⁊ sanguis mortuꝰ fiunt ꝓp sanguinẽ a quo apertũ fuit orificiũ vene vt euomeret repletionẽ: aut scissum fuit eiꝰ orificiũ ꝓp ꝓcussionẽ: aut aliud ⁊ ꝓfocatꝰ ẽ sub superiore ꝑte cutis in loco in q̃ appet color eius ⁊ figura eius.

¶ Ꝺic determinat ꝺe lentiginib⁹. Et primo ꝓmittit cas ⁊ ꝺicta. Secundo curam. ibi (Et ops vt.) ℣ Prima in tres. Primo ponit cãm. Scõo oriam iter illa. ibi (Et ille. Tertio assignat cãm cuiusꝺã apparẽtis. ibi (Et mstorios.) ¶ Cõsiderãꝺũ qꝺ Aul inuit tria. Primo cãm ꝓpter sanguinẽ: ꝺic sumit ꝓ sanguine vero vel melãcholico ⁊ ꝓprie in forma vaporosa. Ꝺalya. 9. theorice caꝑ. 18. Scõo locuz in superiori parte cutis qñ apparet color ⁊ figura siue rotũꝺa vt in lẽtigine ⁊c. Tertio modũ ꝓueniẽꝺi cãm ad locũ qꝺ agto orificio ⁊ a quo. i. ex quo vel cui vel a quo: q̃re sanguis fuit cã apertionis. ¶ Cõsiderãꝺũ qꝺ tripliciter põt euenire sanguis ad locũ: vl ꝓpter repletionẽ que est in venis: yñ coguntꝰ vomere: vel ꝓp scissurã ex ꝓcussione: vel ꝓp ꝺilatationẽ seu resuꝺationẽ: ⁊ sõ ꝺixit Aut aliõ.

¶ Et ille q ẽ ad rubeꝺinẽ ꝺeclinis est lẽtigo. Et q ꝺe eo ꝺelinit⁹ est noiaꝰ pãnus: ⁊ qꝺã noiant punctalẽ pãnũ. Et ille qui est ad nigreꝺinẽ ꝺeclinis est barassen.

¶ Cõsiderãꝺũ qꝺ Aponit ꝺiuz ⁊ ꝓueniẽtiã inter lentiginẽ ⁊ pãnũ ⁊ barassen. i. lẽtiginẽ magnã. ꝓueniẽtia est qꝺ oia fiũt ex mã sanguinea euomita vel alr ꝓueniẽte ad superioꝝ ꝑtẽ cutis. ꝺ. Lentigo rubei coloris. f. cũ rotũꝺitate. Pãnus est ꝺelinitus. i. expãsus nõ hñs figurã rotũꝺã. Barassen est lentigo nigra. ℣ Sed ru ꝺices q̃re nõ logẽ ꝺe sanguine mortuo. Ꝺom qꝺ erat valde nota: ⁊ vi cõprehẽꝺi sub lentigine: imo ibi recte appet forma lẽtis: rñ sciẽꝺũ qꝺ sanguis est magis corpulẽtus ⁊ vnit⁹: ⁊ sic ꝺicit sanguis mortuꝰ. vel est ibi forma vaporosa subtilis i frigiꝺãs alr inflãmãs: ⁊ sic vi ꝺici lẽtigo. qꝺã nominãt punctalẽ. i. sanguinẽ q est in forma pũctali. f. rotũꝺa. ⁊ hoc ꝺixit ꝓpter id qꝺ ꝺixerat qꝺ sanguis in pãno est ꝺelinitus.

¶ Et multonẽs quiꝺẽ accidit habenti lentigines scissura labiorum ꝓpter siccitatem complexionis sue.

¶ Quereret aliquis: quare habentibus lentigines accidant scissure labiorum. ℣ Respondit qꝺ causa lentiginum est sanguis tendẽs ad naturam melancholicam siccam: ⁊ hec est causa scissure. Dubiũ 1m

¶ Dubitatur quare lentigines magis fiunt circa faciem. ℣ Potest sumi solutio ab Dalyab. 9. theo. 18. caꝑ. qꝺ lentigines ꝓprie ꝺicte fiunt ex sanguine melãcholico vel ab aduſtis vaporibus. Et ideo ꝛ Dalyab. non ꝺicat videmus in hominibus rubei coloris ꝺm ꝺabitudinẽ fieri vapores aũt marime petũt loca superiora. f. faciei. Dubiũ 2m

¶ Sed ꝺubitatur quare magis circũ nasum. ℣ Dicendum est qꝺ est paro media inter loca genarum ⁊ frontis. gene autez sunt partes rariores ⁊ calide: vnde ab eis materia transpirat ⁊ nõ retinet: sed partes frontis sunt ossuose: vnde vapoꝝ nõ sic recipitur nec extra expellitur. loca aũt circa nasum sunt media ⁊ tactus hoc ostẽꝺit. Dubiũ 3m

¶ Et oportet vt preparetur ad curationem omniuz illoruz anteq̃ vehemens fiat rubeꝺo sanguinis ⁊ ꝺenigretur. nam post illud eorum cura est ꝺifficilis.

¶ Primo ponit necessitatẽ festinatiõis. Scõo ponit curã p opõnẽ manuale. ibi (At vo. Tertio p meꝺicias. ibi (Et qñq.) ¶ In ꝑma ꝑte vult qꝺ nõ ꝺifferas: qꝺ posset exire multa ꝛ. Et qꝺ ꝺicit: vehemẽs rubeꝺo occuparet. n. qñq̃ pãnus ⁊ huiusmoꝺi rotuz faciẽ ⁊ vere rubefaceret vel posset ꝺenigrari ꝓpter multã moꝝ.

¶ At vo sanguis mortuus ⁊ baras quandoq̃ egreꝺit cũ extremitate flobotomi remouendo cutẽ subtilem ablationẽ nõ vlcerante. Qz si fuerit illic aliqꝺ ꝓgelatũ accipiemus cũ facilitate: ⁊ si fuerit nõ ꝓgelatũ adhuc fiat vt currat cũ facilitate: ꝺcide curef per cõplemẽtũ abstersionis cũ meꝺicinis. Et nos qꝺẽ iaz curauimus albaras ⁊ lẽtigines ⁊ hmõi ⁊ ablate sunt. Ꝺeruz ops vt consequaꝰ illud emplastruz in quo sit stupticitas vt non currat ex orificijs venaꝝ sanguis vice alia: ꝛ ne-

ceſſaria ſit cõmixtio medicinaꝝ ſhipticaꝝ in eo qõ administraſ ꝛ reſolucriũ vt nõ attrahãt reſolutiue mãm ex via que dilatata eſt venarũ ꝛ ꝑprie in iceptiõe pãni: ꝛ ſiſt illud ſup qõ nõ opꝫ vt ſit vehemẽs mordicatio: antiquus vo ſtãs nõ timet illud: imo opꝫ vt administrent ſup ipm reſolutiua mordicatiua auferendo ꝛ ponẽdo ſm ꝓportionalitatẽ ꝛ antiquus niger nõ aliud.

¶ Primo docet operationẽ iſtã. Scõo qd fiendũ eſt poſt. ibi (Deinde ops.) ¶ Conſiderãdũ ꝑprie in iceptione pãni: qz mã pãni cum ſit amplior: qz ſanguis eũ declinatus idiget magis hac cautela. ¶ Cõſiderandũ qz nõ probat ponẽda reſolutiua: qz eſt notus: ꝛ ſimilr.

¶ Et qñq poſſe ẽ vt reſoluat ſanguis mortuꝰ in principio rei embrocando ipm cũ aq̃ calꝫ prima tpe lõgo ꝛ ꝑprie ſi fuerit i illa aq̃ virtꝰ reſolutiua: ꝛ qñq ſcalpellami in ꝓmis: ꝛ qñq ꝓfert collyriũ ỏ myrra ꝛ collyriũ roſaꝝ ad illỏ linitũ ꝛ iteref illỏ ꝛ qỏ currit curſu ei in die bis poſtq̃ abluaſ locꝰ cũ eis q̃ ſunt ſicut decoctio melilot. Et melꝰ quo adminiſtrant iſte due medicie ꝛ alie eſt aq̃ fenugreci ꝛ collyriũ factũ ex myrra eradicat illud qỏ reſiduũ eſt ex mũdificatiõe medicinarũ q̃ ſunt debiliores. Et ficus iſuſi in aceto acetoſe qñq reſolvũt ſanguinẽ mortuũ: ꝛ ſiſt nitrũ aſſatũ ꝛ fimus columbinus ꝛ baurach cũ eq̃litate ſũpta ꝛ linant cũ melle. Et iterũ abluaſ locꝰ cũ nitro: deide emplaſtref cuꝫ gũma albotin ꝛ ligef ſtricte ſex diebꝰ: deide abluaſ ꝛ pũgaſ cũ acubꝰ vt ſanguinef: deide exiccef ſanguis ꝛ dimittaſ ſex diebꝰ: deide fricef cũ ſale ꝛ dimittaſ media hora: deinde ponaſ ſup ipm hoc medicamẽ qỏ dicemus. v. diebus: quare egredief totũ reſiduũ ſanguinis. Medicamen eſt iſtud: tbus ꝛ nitrũ ꝛ calx ꝛ cera ꝛ mel: liquefiat ceraſcũ melle ꝛ miſceant ꝛ fiat cũ eo emplaſtrũ ꝛ adminiſtref in omnibus tribus diebus aut quatuor vſq ad qnque dimittendo ſuper locũ: reſoluent ergo veſtigia ſanguinis mortui ꝛ alguaſſen.

¶ Primo ponit medicinas leviores. Scõo fortiores. (ibi (Et ficus.) Tertio ponendo modum quẽdam cure. ibi. (Et iterum.)

¶ Et de medicinis ſingularibꝰ bonis eſt ꝓdiſi cũ medulla panis ꝛ amigdale amare ꝛ ſemẽ caulis ꝛ ſemen raffani ꝛ lac fici ꝛ aq̃ calcis cuꝫ felle vaccino ꝛ tbus ꝛ folia mãdragore fricata ſup lẽtigines ꝛ alia veſtigiorũ bebdomada vna. Et ſanatꝰ qdẽ eſt linimẽtũ bonũ ad ſanguinẽ mortuũ ꝛ oẽs medicie fortis abſterſionis ꝑdicte in capitulis ꝑteritis. Et iteruꝫ ſiẽ cozdumeni ꝛ myrra ꝛ gũma pigami ꝛ cepa azur ꝛ radix ſpẽtarie cũ melle. Et iã expertꝰ eſt Bal. ꝛ aliꝫ nucẽ rancidã terendo eã optime ꝛ ligãdo deſup in nocte deide iteref. Et vitꝫ alba iterũ ꝛ alfeſireſim ꝛ ſex granoꝝ alben ꝛ ſanguinẽ ſanguinis ꝛ ꝑprie humida ꝛ limatura eboris ꝛ crocus boꝛ tulanus cũ aceto ꝛ duo elleboꝛi ꝛ cinamomũ ꝛ acetoſitas citri eſt bona iterũ ꝛ andachocha item: ꝛ ſtercus colũbarũ ꝛ ſtercus paſſerũ ꝛ ſtercus accipitris. Aut fumaſ pipis pa. i. calcis pa. i. ꝛ arſenici rubei ꝛ citrini amboꝝ ana ptes due: ꝓficiant cũ melle ꝛ reponaſ i vaſe figuli: ꝛ qñ ipm eſt necẽ ꝫ abluaſ locꝰ cũ nitro deinde emplaſtref cũ gũma pani qnqz diebꝰ deide reſoluaſ ꝛ pungaſ locꝰ cũ acubus ꝛ exiccef ꝛ pulverizef ſup ipm ſal ꝛ iteref ſuper cuꝫ medicamen qnqz diebꝰ alijs: fiat illud aliquoticns qñ delebit ſanguinem mortuũ ꝛ alguaſſen. Aut fumant baurach ꝛ dragagãtũ cũ eq̃litate ſũpta ꝛ ſiſorment inde trociſci ꝛ linant cũ aceto ꝛ abluaſ cũ ſapone aut linaſ cũ cucurbita ſicca trita bene cuꝫ panco croco. eſt enim bonũ vitrũ. Aut fumant bolus de creta ꝛ grana cotti ꝛ aggregent cũ aq̃ ſaponis ꝛ liniaſ: ſanat. n. pannũ ꝛ botboꝝ ꝛ lentigines. Et ſimilr fex olei adusta ꝛ oleũ de herbo ꝛ farina lupinoꝝ accepta ſm eq̃les ptes ꝓficiant cũ ficubꝰ iſuſis in aceto. Et de medicis leuibꝰ que ꝓferunt albaras ꝛ lentiginibꝰ ꝛ oibus veſtigijs ẽ mucilago cydonioꝝ cũ croco ꝛ grana cucurbite cũ decoctione fenugreci. Et de eis que delent pannũ ſunt ſemẽ raffani ꝛ ſynapis ꝓfecta cũ ficubꝰ infuſis in aceto. Et medicamen factũ ex ſynapi ꝛ arſenico qñ eſt ſm q̃ntitatẽ que excoriat paꝝ ꝛ nõ vlcerat ꝛ delef iterũ ſi fumaſ coſtus cũ cinamomo que ambo ꝓficiant cũ aqua aldargagi ꝛ liniaſ. Aut fumant terra argẽti viui ꝛ ſemẽ melonis ꝛ almabaleb ꝛ amigdale amare ꝛ adminiſtrent. Et iterum aldargagi ꝓfectio cum eo bdellio ꝛ ſemine eruce. Et iterũ bdellũ cũ aceto. Adminiſtrent iſte medicine ꝛ quotiens mordicant auferant deinde iterent. Et iterum cepe croci ꝛ cepe narciſci. Et iteꝝ fumant ſeminis eruce ꝛ amuli ꝛ lytargirij albificati: oium ana pars. i. piperis croci ſtercoris lacerti ꝛ ſtercoris canis ꝛ farine fabarũ ꝛ farine ordei ꝛ farine fenugreci oium ana partes. ij. olei amigdalarũ dulciũ ꝛ olei alneregil cũ quo aggregent. Et iteruꝫ diaquilon ſm hunc modũ decoquaſ. ʒ. lytargirij in duabus. ʒ. olei antiqui donec reſoluaſ in eo: deinde ſumaſ mucilaginis fenugreci ꝛ mucilaginis ſynapis ana. ʒ. i. ꝛ bdellij ꝛ myrre amboꝝ ana. ʒ. v. que medicine terantur: deinde ſuper eas ambas ꝓiciant mucilagines ꝛ terantur vehementer: deinde aggregentur cuꝫ oleo ꝛ fiat ex eis diaquilon. Trociſcus bonus. ℞. mezerion. ʒ. iiij. ſynapis albi. ʒ. ſ. ammoniaci. ʒ. ij. bdellij ʒ. ij. diſſoluant in aqua ſm quãtitatem qua reſiduũ aggregetur ꝛ fiant trociſci. Medicamen vigilãte bonũ ℞. ſenebeſud. ʒ. i. baurach. ʒ. i. ſemis raffani ꝛ oſſis putridi ꝛ granoꝝ alben ꝛ lapidis piperis ꝛ lupinoꝝ ꝛ ſeminis melonis ꝛ coſti ꝛ amigdalarum amararũ fiant ex eis trociſci ꝛ adminiſtrentur. Medicamen bonum vltimum cui par non inuenitur: interficiatur argenti viui ʒ. i. in mollitione. ʒ. iij. amigdalarum ana. conterendo donec nõ appareat eius veſtigium ꝛ dengret mollitionem: deinde ꝓiciat quãtum eſt totũ de ſemine melo. trito valde ꝛ liniaſ per bebdomadã vnaꝫ omni nocte ꝛ abluaſ in mane. Et iteꝝ ruthe montane ꝛ hyſſopi amboꝝ ana par. i. marmoris boli viridis terra partis. i. thuris pars. i. baurach ptes. ij. ꝛ ʒ. ꝛ gũmi albotin cũ oleo ro. reſoluant baurach ꝛ marmoꝛ boli cum aqua calida ꝛ aggregent omnia ꝛ miſceatur cuꝫ eo aliquid mellis: ꝛ adminiſtretur ſm cautelam ab vlceratione. Dixerunt ꝛ de eis que delent pannum eſt flos botbomia vene leporis: verũtamen ponit facie in rubedine faciei babentis aſabaſa.

¶ Hic proſequit enumerationẽ medicinaꝝ ſimpliciũ ꝛ cõpoſitarũ.

¶ De alguaſſen. Cap. 7m.

Quandoqz eradicãt alguaſſen due medicine quas predixim⁹ in capitulo lentiginũ. Et

fortasse sufficit vt abluatur locus cum nitro ⁊ ponatur sup ipm gluten albumin hebdomada vna ⁊ stringat ligádo: deinde soluat ⁊ fricet cú sale bene ⁊ reiteretur sup ipm gluten albuti vsqueq; cradicet existéte cú eo nigredine aliquassen. qp si illud nó ꝓfert nó erit excusatio qn ꝓsequat punctio vestigioꝝ aliquassen diftillando anacardos vt vlcerent ea ⁊ corrodant ipsa.

¶ De curatióe albedsané ⁊ rubedis supflue. Cap. 8m.

ALbedsané est rubedo extranea similis rubedini ei⁹ in q̃ icipit lepra q̃ appet sup facié ei⁹ ⁊ sup extremitates: ⁊ ꝓprie in byeme ⁊ frigore ⁊ fortasse sũt cú ea vicera. Et cá ei⁹ é qz frigus coartat vaporé plm sanguineú. Et ei⁹ curatio est vétris solo ⁊ flómia ⁊ ventose ⁊ appó sanguisugarú: deinde administratio regiminis ei⁹ qui bz allechet in principio lepre ꝑdicti in capitulo ante hoc capitulú.

¶ De morphea ⁊ alguada ⁊ albaras alba ⁊ nigra. 9m.

DIfferétia inter duas morpheas ⁊ albaras albam veram est q̃ vtraq; morphea est in cute: ⁊ si est ꝓfunda est paruꝫ valde ⁊ albaras est in cute ⁊ carne vsqz ad os.

¶ Determinat de morphea ⁊ alguadi. Albaras. Et ꝑmo notificat has passiones q̃tú ad fut cás ⁊ diuersitates. Scdo q̃tuz ad signa. ibi (Morphee gdé nigre.) Tertio ponit curá. ibi (Opz.) V ꝓma in quatuor. ꝓmo ponit differétiá iter morpheá ⁊ albaras. Secúdo ponit cás istaꝝ passionú. ibi Et cá cóis. Tertio ponit diffiaz inter morpheá nigrá ⁊ albá ⁊ albaras nigrá ⁊ alba. Ibi (Et differétia gdé.) Quarto addit quedá casum quo ostéditur ꝛc. ibi. Et scias.)

¶ Considerádú q̃ dixit: ⁊ albaras albá verá: qz albaras alba ⁊ est vna albaras. Bz albaras nigra rárissime q̃si i nám cuiusdá alteri⁹ male passiónis q̃ dr ipetigo excoriatiua: vt statim dicetur. V Sed tu dices ego video cutis defedatione albá ⁊ nigrá qúo cognoscá q̃ sit ꝓfunda vl nó. Dóm p fricatióes per pácturá ⁊ fissia si exit sanguis.

¶ Et cá cóis oibus est debilitas opationis alteratiue quádo nó assimilat assimilatióe integra: verú materia est in vtraq; morphea subtilior ⁊ virtus expulsiua fortior q̃re expellit ad supficié. Et má in baras est grossior ⁊ virtus expulsiua debilior fixa in interiore parte ⁊ corrumpit cóplexioné eius qó penetrat in ca: quare est additio ⁊ adherentia ⁊ nó fit assimilatio.

¶ Prio ponit cás istaꝝ passioná. Scdo qó dicit ó declarat. ibi Et tu gdé iá scisti. ¶ Cósiderádú q̃ tria imut. Prio in q̃ differút. Secúdo in q̃ ꝓcedút: qz virobiq; est defect⁹ assimilatiue. Tertio modú: qz ó fectú virtutis expulsiue vel má. ¶ Cósiderádú q̃ póst incheare a defectu virtutis ꝓpter cóplexionem ⁊ póst incheare a má: qz corrumpit qó penetrat ꝛc. Lambú eium ⁊ adherétia sunt ibi: sed símilitudo nó ibi inuenitur.

¶ Et tu gdé iaz scisti has intétiones in. c. virtutú. Et qñ cópomt hec má ꝓcertt nutrimétú qó venit ad eá ad nám suá: ⁊ si fit meli⁹ nutrimétú sicut cóplexio bona ꝓcertit mám corruptá ad rectificationé ⁊ facit eaz ꝓueniéte ⁊ sic arbores pmutant de plátatióe ad plantationé ⁊ ꝓcertunt a venenositate ad cómestibilitaté ⁊ a cómestibilitate ad venenositaté sic narrant Bal. ⁊ alij q̃ arbor notata allabeba est i Persia venenosi fruct⁹: ⁊ cú plátat in Egypto est fruct⁹ ei⁹ de eis q̃ comedunt. Et sic calor aialis ⁊ plante ꝓcertút más sm mébra: qm ipsa sunt eis sicut regiones: ⁊ qñ membruz fit flegmaticum ⁊ caro eius est sicut caro ostraco ⁊ ꝓcertit sanguinem bonum ad complexionem suá flegmaticam ⁊ colorem suum album.

¶ Hic ó declarat gdá. s. qúo defect⁹ mébri ⁊ dispó mébri est cá permutatóis in nutrimeto sm q̃ ipm est dispositú: ⁊ bz gres tres ñ

tria addit ad ꝓbádá hoc. Secda ibi (Et sicut.) Tertia ibi (Et sicut.)

¶ Primo arguit sic. Si fit multú bene dispositú mám corrupta rectificaq̃ si fit male dispositú mám bona corrumpit: sed mébrú in quo est defect⁹ virtutis assimilatiue est male dispositú ꝛc. Contra sm Joan libro primo tracta. 13 domo cap. de regimine sanitatis. ad de epate ⁊ trib⁹ spib⁹ hydropisis. Dóm q̃ vel nutrimeti malitia est multa ⁊ nó rectificat: vel est pauca ⁊ póst rectificari: ⁊ ñ est qó dicit qñ cóponet morphea hec. s. ex q̃ fit caro que nó vere assimilat: cóponit. s. cú carne ꝑexistéte cui carni ꝑexistéti q̃uis vniatur nó tñ assimilat ꝓcertit ꝛc. ¶ Et sicut. declarat duo ⁊ dicit sicut ꝛc. V Sed tu. d. ipse dz ponẽ exẽplú qúo defect⁹ virtutis ⁊ dispó membri est cá pmutatióis nutrimeti sm se: ⁊ ponit qúo nutrimetú matet. Dóm q̃ nos ꝓsideram⁹ morpheá ⁊ albaras respectu sanitat: ⁊ sic nutrimetú ⁊ má malas agit: ⁊ ꝓsideram⁹ ecóerario morpheá ⁊ albaras respectu mébri egri: ⁊ vt sic mébrú agit ⁊ trásmutat. Cósidera q̃ oia ista tria ꝓbat vnú. s. q̃ mébrú mutat ⁊ nutrimetú matet: in ꝓma. n. nutritione carnis sane si sana fuit ét icipit albaras ⁊ morphea a nutrimeto. est verú dicé q̃ nutrimetú fuit cá mutationis carnis ⁊ resultauit in súma caro nó bona: postea nutrimetum pmutauit sm se. In scdo exẽplo ꝓsideram⁹ pmutationé facta a loco in sabam albaras q̃ dedit sibi talé q̃litatẽ: ⁊ sic pmutat nutrimetú ⁊ est exemplú quo sm q̃ membrú bz fit nutrimeti mutatio. Postea ꝓsideramus q̃ aliud est nutrimetú egypti. ⁊ aliud ꝓsicú: ⁊ in hoc ostéditur quomó nutrimentú mutat ⁊ agit q̃uis sit pariter: vide Bal. exẽplificat de carne ⁊ cultello tertio de cóplexionibus cap. 4. ⁊ de carne ⁊ cultello sexto de accidẽti ⁊ morbo cap. primo.

¶ Et sicut. Illud ertiá exemplú si ꝓsideras declarat q̃ nutrimetú mutat carnẽ cú dicit. qñ membrú fit flegmaticú: ⁊ caro mutata mutat per se nutrimentú q̃uis sit bonú nutrimentú.

¶ Et differentia quidez inter ambas morpheas est q̃ vna earum est propter materiam melancholicaz ⁊ altera propter flegmaticam propríe.

¶ Hic ponit differentiam inter duas morpheas. s. inter se. Secundo inter duas albaras. s. inter se. ibi (Res ño.)

¶ Considerandum q̃ innuit duas species sed Azarauius ponit. 4. addidit autem tertiam. Dicendum q̃ potest reduci ad nigram.

¶ Res vó q̃ noiat albaras nigra ꝓportio ad albaras albá nó é ꝓportio morphee nigre ad morpheá albá: imo est gen⁹ diuersuz in itétióe ad albaras albá: ⁊ illó ió qñ albaras nigra est illó qó noiat ipetigo excoriatiua ⁊ é scabiositas accidis cuti aspera vehemés ⁊ facit squamas sicut sunt pisciú cú pruritu: ⁊ est ꝓp humoré melácholicú ibidentẽ cuté de eo qui est iuxta cá imbibitióe fortiore q̃z in colore iprimat tátú: ⁊ est de antecedéntib⁹ lepra ⁊ est cú malitia: ⁊ cuz ñ q̃ que est ex ea antiq̃ nó sanat: ⁊ similr que ex morphea est antiq̃ est magis salua q̃z albaras alba: ⁊ cá hui⁹ toti⁹ est nota.

¶ Ponit etiam iter albaras nigrá ⁊ albá ꝛc. Cósiderádum q̃ due morphee erát vna in gñe: qz defedatióes superficiales: s̃z morphea alba fit ex má alba: ⁊ nigra fit a nigra: s̃z due albaras ls ꝓueniát in gñe: nó qz ambe sint ꝓfunde i sectiones: tñ differút: qz ls alba fiat a má alba flegmatica: ⁊ nigra fiat a má nigra vt melia: tñ albaras nigra est vnú gen⁹ distinctú ꝓtra albaras albá ⁊ morpheá ex ñ q̃ est ipetigo ꝛc. Et póst fieri ex q̃cúq; má siue flegmatica radicaliter nigra dúmó sit má habens acuitatez per quá corrúpat ptes cutis ⁊ faciat squamas. Sed albaras alba est non habens squamá ⁊ malitiaz istá: ⁊ fit ex má alba habente nám flegmatis: ergo apparet q̃ est alt gen⁹ ꝑ distónẽ ⁊ appet q̃ albaras nigra est pessima ⁊ difficilis curatiois aut ipossi: ⁊ ió morphea est lóge facilioris curationis q̃ ipsa. Et cú hoc. ꝓbat sic. morphea antiqua est saluior q̃ albaras alba: ergo multo magis est facilior q̃ albaras nigra. Et cá huius totius est nota. i. causa istarú passionuz. s. albaras nigra que est ipetigo excoriatiua: ⁊ albaras alba que est corruptio coloris versus albú in superficie ⁊ ꝓfundo sine excoriatione. vel cá hui⁹ ꝛc. Idest quare morphea etiam antiqua est saluior q̃ albaras alba: ⁊ multo plus saluior q̃ nigra albaras: qz istarum infectiones sunt a fortiori causa ⁊ cum maiori defectu virtutis vt supra innuit.

¶ Et scias q̃ albaras sequit vénosas ⁊ apparét vestigia earú ⁊ multiplicat sup ea ꝓpter illud qó attrahit cú sanguine de humiditate ⁊ non associat ei cú fuctio fit venosarú ⁊ remanet in cute ⁊ ꝓptera q̃ debilitatur cutis vlcerata a complemento sue operationis.

¶ Considerádum q̃ albaras hic sumitur large ad morpheaz. Duas

in hoc

in hoc ponit causas. Prima quare trahitur sanguis qui non fuggit ꝛc. Secda q; pp vlcerationē ōbilitat ꝛc. Lerpulsiue ꝛ digestiue.

¶ Signa. Morphee qdē nigre eē nō ambigit. Ambiguū vo ē dīa iter alguada q ē morphea alba ꝛ albaras malā. Et de dīa qdē iter vtraſq ē q pili oriūtur sup alguada ꝛ sunt pili nigri ꝛ flaui: ꝛ nascunt sup albaras albi nō alij. Et ē cuj magis depſſa ꝛ vehementius defossa q; cutis reliqui corporis. Et fortasse est illud in guada: ß est pax valde. Et iterꝫ pūctura cū acu extrahit ex guada sanguinē ꝛ ex baras non sanguinē: imo humiditatem aquosaz: ꝛ hoc nō sanat. Et iterum que rubet cū fricatiōe est ad spēm declinis: ꝛ ad hoc vt sit morphea ꝛ que non rubet per eā est mala.

¶ ponit signa. Et primo distinctiua inter morpheā albam que dī alguada ꝛ albaras malā. Secūdo inter morpheā nigraz ꝛ albaras nigrā. ibi (Differētia vo.) Tertio ponit signa malitie maioris vel minoris sm quandam diuisionem. ibi (Amplius albaras.)

¶ Quare alguada nō dī morphea nigra sīc alba. Dōm q; posset dici: sī sordities plus apparet ad visuz sup morphea alba q; nigra.

¶ Cōsiderādū ꝛ q; ē ambiguitas: q; in morphea dicta alguada est quedā sordities sup cuti: vñ vi cē squamosa sīc albaras mala: ꝛ tñ nō ē. ¶ Tertio cōsiderādū q; sup morphea pōt aggregari sordities et alīq mā grossa quā nō pōt virt' pfecte expellere: nec ē talis materie q; pducat ad excoriationem ꝛ pustulas sicut albaras mala.

¶ Quarto cōsiderādū q; Auicēna ponit q̄tuor signa. Primū q; pilꝰ ꝛc. Rō: q; nō est ibi defect' sub cute: ꝛ ideo pili seruāt nāle colorez: siue sint nigri siue flaui: ꝛ pp hoc nō colorant in hoc pili q̄z colorem pellis: vt 5° de ēradicatione aliarū. ca. 6. Sz in albaras pp defectū nutrimēti ꝛ multā exiccationē pili albescūt sicut in pustulis scābi' ꝛc. Vel pp defectū nutrimēti deficit cutis: vnde humiditas aliā patrefit ꝛ fit albedo. ¶ Secūdū signū. cutis ꝛc. Ratio est multa siccitas. Tertium signū. ꝛ iterꝫ ꝛc. Ratio q; non habet sanguinez: sed constrictis vys a siccō refudat qōdam humidū aquosuz. ¶ Quartū signū: q; si fricatur ꝛc significat q; est de genere morphee: ꝛ si ē sordities. si aūt non: est mala. ꝛ est suspicandum q; sit albaras.

¶ Differentia vo inter morpheam nigram ꝛ albaras nigraz est excorticatio ꝛ squamositas ꝛ testositas: qm̄ ipse non sunt in morphea nigra.

¶ patet.

¶ Amplius albaras iterum est rara: ꝛ quoniam de ea est aspera: ꝛ de ea est leuis: ꝛ leuior vtrarūq; nigrarū est melior: quoniam est morphea.

¶ Dic ponit signa maioris vel minoris malitie: ꝛ habet quatuor sicut quatuor ponit iudicia vel signa. Secunda ibi (Et de ea.) Tertia ibi (Et in ea.) Quarta ibi (Et similiter.)

¶ Dicē p̄ q; albaras. i. albaras ꝛ morphea ē rara. i. magnificat ꝛ diuidit: ꝛ sīc vbū ponit 3° cañ. fen. 21. 2. ca. Accidit raritas. i. diuisio ꝛ multiplicatio i tpe grīs. leuior vtrarūq; morphee ꝛ albaras. est deterior: q; sīgn maiorē cruditatē sīal. leuior nigra ē melior: q; signifi. at maiorē siccitatē mestie: ꝛ sic tēdit ad nāz morphee: ꝛ hic p̄ q; albaras alba sit a flate: sed nigra a melīa sīc morphea alba ꝛ nigra: tñ nō est id de quo distinguit albaras nigra ab alba: q; apparet in nigra albaras dispō magis notabilis. i. squamatio ꝛ vehementia imperiginis. ēt flegma per adustionem posset facere albaras.

¶ Et ō ea ē vehemēt; clōgatōis a colore corpis. Et ō ea ē q̄ ē ꝓpingor ei ꝛ ē magis salua. Et i ea q̄ ē sūmersa ꝛ nō rubet: neq; sanguinē emittit ꝛ ē vehemēt; dilatatiōis capiēs locū magnū nō est spes. Et sīl' illa q̄ oritur incipit i additōe: qm̄ cōplo ei' ē fortē pūtēs illō qō ad eā vadit ad suā sīlitudiez: ꝛ pp illō ē mala valde.

¶ patet.

¶ De cura morphee nigre. Cap. 10m.

Portet vt incipiat cū flōmia si fuerit illic multitudo sanguis ꝛ cū ēuatione humoris adusti ꝛ melici cū eis que sūt sicut decoctio epithimi ꝛ agarici ꝛ mirabo. nigror ꝛ polypodij ꝛ sticados cū passul' ꝛ ficub' ꝛ silib'. Et lapis armen' ꝛ lazuli qñ ponit i medicis ei' ē iuuatiuus: ꝛ elleborus ꝛ bieralogodion ꝛ biera ruffi: ꝛ alia ab illis. Et de cūantib' sublimb' est aq̄ casei cū epithimo: potest oī die pōdus. 3. j. epithimi in cado vno aque casei: ꝛ dare in potu sambacū ꝓfert ei. Et ꝓfert ei administratio ciborū boni cibi ꝛ administratio balneorū ꝛ administratio truserarū factaruz cū epithimo. ¶ Suffusiuum uatiuū ei ꝛ baras nigre. Rx. mirabolanorū nigrorū emblicorū nigelle: oiuz ana ptez. i. zusere ptē. i. ꝛ. ʒ. bibat oī die. 3. iij. in mane ꝛ iij. 3. in sero. Et qñ calefit corp' dimittat aliq̄t diebus: deide iteret. Et opz vt p̄cipiatur eis quatenus occupentur in dispositione rectificandi splenē si fuerit corruptus: aut debilis ab attrahendo sanguinem.

¶ p̄cio ponit curam morphee. Scō alguada ꝛ albaras. ibi (Opz vt.) V p̄ma in quatuor. Primo ponit curam per ēuatiuez. Secūdo per dietā. ibi (Et cōfert.) Tertio per rectificationem membri. ibi (Et opz.) Quarto per extrinsecas applicatas. ibi (Et post.)

¶ Dubitatur: quare nō ponit curam morphee albe. Dicēdum q; ex eisdem dat intelligi. i. q; euacuetur humor flegmaticus ꝛc.

¶ Et post illud administrent epithimata fortia absterſiones ꝛ fortiter attrahēta sanguinē sanū. Cū ergo vesicat gelicat diebus aliquot donec cadat cutis: deide iteret si eius fuerit necessitas. Et qñq; nō dimittit cadere: imo quotiēs incipit mordicare auferat donec gelicat: deinde iteret. Et iste medicine sunt sicut gūma rubee agrestis ꝛ pip ꝛ synapis ꝛ nasturtiū ꝛ lac titimalli ꝛ capsia ꝛ barmel ꝛ semē raffani ꝛ cortices radicū cappariis ꝛ kebikengi. Et alkebikengi iterꝫ est iuuatiuum in morphea ꝛ baras: ppea q; vehemēter attrahit sanguinem ꝛ ossa putrida ꝛ nuclei oliuarū antiq putridi colligenti ex parietib' ꝛ oia attractiua fortia p̄dicta in caplo eradicationis vestigiorū: ꝛ aque q̄bus liniē sunt aque cucumeris ꝛ semis ei': ꝛ decoctio colloquintide. ¶ Modus epithimatis boni. Sumat semē raffani ꝛ teratur cū condisi ꝛ liniatur cuz eo morphea nigra in balneo. Et iterum fumatur semē raffani ꝛ semē synapis confecta cū ficub' decoctis in accto. ¶ Modus epithimatis. Rx. nigelle torrefacte: capsic psice: oiuz ana. 3. ß. aluminis tamen. 3. ij. dragāti gallarū amborū ana. 3. ij. scibarmel torrefacti. 3. v. liniat cū aceto forti: deide succurrat vestigijs accidētibus cū lacte mulieris. Et oia epithimata fortia p̄dicta in caplo albaras ꝛ lētiginuz ꝛ aliorū sunt iuuatiua ad morpheam nigram.

¶ primo docet cañ. in vsu istarum medicinarum extrinsecarum. Secundo enumerat. ibi (Et iste medicine.)

¶ De cura alguada ꝛ albaras. Cap. 11m.

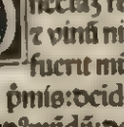

Portet vt deuitet flōmia: ꝛ nō faciat ipsam nectiaz res forti ꝛ coitus nisi qñq; sm leuitū ꝛ vinū nisi pur. Et sudare i balneo ꝓfert ei si fuerit mūdificati corpis. Et admittat vomitus in p̄mis: deide medicie cūantes flegma si nō fuerit corp' mūdū: deide diuretica ꝛ solue vētris facientia sīc bieras magnas ꝓprie biera de pulpa colloquintide: ꝛ pillē q̄ sīlant ei: ꝛ biere dent i potu cū decoctiōe mirabo. ꝛ epithimi ꝛ polypodij ꝛ passularū ꝛ salis. Et i granis alnī ē ꝓprietas mirabilis in cūando humorē residuū morphee albe ꝛ albaras. Et ō solutiuis ꝓximātib' eis ē bierapigra cōposita cū pulpa colloquintide. ¶ Aut fz bāc descriptiōem. Rx. cinamomi ꝛ spice ꝛ xylobalsami ꝛ masti. ꝛ affari ꝛ croci ꝛ folij ꝛ calamenti

fluuiat:7 pulpe collogn.oiuz añ.ʒ.j.aloes.ʒ.xvij.cuiꝰ dosis sit.ʒ.j.aut auſ.j.cū syrupo acc.mellio 7 aq̄ calfa.

¶ Hic ponit curā alguada 7 albaras.Et ꝑ albaras albe intēs etiā de cura nigre.Secūdo specialiter exprimit curā nigre.ibi(Est cura.) ℣ Prima in duas.Primo ponit curam per regimen per euacuationes 7 res que interius assumūtur. Secūdo per medicinas locales.ibi(Medicinaꝝ ad alguada 7 ad albaras 2c.) ℣ Prīa i.d. Primo ponit curā per regimen 7 euacuationes. Scō describit medicinas.ibi Et de solutiuis.) Aut ibi(Aut fm hanc.)

¶ Cōsiderādū q̄ alguada q3 hz aliquid plus de melca q̄ morphea absolute:nō ponit curā eiꝰ 7 albaras.¶ Cōsiderādū q̄ flēma iō i his nō ꝓuenit:q3 humores sūt valde elōgati a nā sanguinis nisi ex forti cā que posset accidere.Licet ēt debilitat calorez nisi q̄q3 vt ꝓfuerto.Et vinū puꝝ sup.nō conuenit maxime in albaras nigra q3 adurit:nec in aliis stante repletione:sed posset in fine cōpetere in uīdo calore ad resolucdum:7 ideo potest exponi.Et vinū puꝝ cōfert 7 sudare in balneo confert.¶ Cōsiderandū q̄ in his cōmib⁹ dirigit sermonem suum ad alguada que est morphea alba sordida 7 ad albaras albam que ambo sunt de materia cuius radix est flegma:iz habeat de nā melca:7 ideo flegma euacuat:7 aliquid melcuz incipiendo a vomitu:q3 in stomacho multū abūdat:post ad solutiua post ad diuretica:7 hoc vt eis para mūdetur.

¶ Et de solutiuis ꝓueniēb⁹ eis est vt sumaſ mirabolanoꝝ chebulorꝝ 7 emblicorꝝ.ana ꝑs.j.7 turbith ptes iij.7 sit eis ꝑs.ʒ.j.dissoluaſ de penidijs lib.ʒ.cū aqua 7 inspissetur 7 cōficiatur:cuiꝰ dosis sit de tnb⁹ad qnq̄. Et ego diligo vt ponaſ in eo zinziberis para.j.

¶ Prīo ꝺscribit solutiuas.Scōo triferales.ibi(Et administrenſ.) Tertio medias.ibi(Et ꝺ ꝓfectiōib⁹.)Quarto ponit quēdā cañ.ibi (Et cū corp⁹.) Nicola⁹ iuuenilis dixit:q3 boiez reddit iuuenem.

¶ Et administrenſ ꝓfectiones triferales 7 electuariuz nostrū bmōi. Rx.mirabolanoꝝ nigroꝝ thuris al.amboꝝ ana partē.j.zinziberis quartā ptez vni⁹:cōficiaſ cū melle passulaꝝ:7 sumaſ de eo oi die quantitas oui. Et itez mirabolanoꝝ nigroꝝ emblicorꝝ nigrozuz nigelle:oiuz partes equales:zuferi pars.j.ʒ.bibat omni die de eo.ʒ.iij.7 dimittat ipm quādo febrit. Et iterum acori 7 macropipis:7 mirabolanoꝝ chebulorꝝ 7 masticis 7 thuris 7 nigelle:7 baccaꝝ lauri:oium equales ptes:7 sit dosis eiꝰ.ʒ.ij. Et de eis que dicta sūt in libro abbreuiationū est vt sumaſ modus sauich de tritico vehemēter torrefacto:7 si est neciuz vt iteret torrefactio eiꝰ 7 bibat sup ipressionē eiꝰ media.ʒ.muri nabathi 7 toleret sitim vsq̄ ad meridiē. Et i zufera 7 semie eiꝰ in vino in hoc caplo est ꝓprietas mirabilis. Et de succo qdē extremitatū vitis amare bibaſ omni die cadus vnus:qm̄ exiccat albaras 7 phibet additionē eiꝰ. Et potare tyriacam 7 comedere carnem vipere est in uamentum valde in hoc:7 trocisci tyri iterum.

¶ Cōsiderādū q̄ vī trifera idē est q̄ medicina delicata q̄ hz vīz cō fortādi mēbra 7 cōsumēdi residua malaꝝ materieꝝ:cōuenit ꝙ in morbis materialibus euacuationibus iam factis.

¶ Et de ꝓfectionib⁹ 7 medicis que sūt iter triferales 7 solutiuas est vt sumanſ semis ō zufera ptes duę:7 semunis vnce ꝑs media:7 aloes ptis q̄rta aggregat cū melle:7 sit dosis.ʒ.iij.administret illō semp. Et de boibus sunt q̄ ponunt cū eo acoꝝ 7 epithimū. Et itez alkekengi.ʒ.ij.mirabolanoꝝ nigrozuz.ʒ.j. epithimi tertia.ʒ.j.potest anno cōpleto cū cōplemēto suo.xij.mensibus. Et de eis que currūt hoc cursu: verūtn̄ est fortius 7 manifestioris inuamēti:7 opz vt bibaſ per annū:est vt sumanſ acori.ʒ.vi.mirabolanoꝝ chebulorū polypody ana.ʒ.x.mirabolanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.xv. bierepigre.ʒ.xx.salis indi.ʒ.vij.semis alzufera.ʒ.xx.7 piretri ʒ.x.turbith.ʒ.l.pulpe colloquintide.ʒ.xx.7 agarici ʒ.v.7 scamonee pōdus.ʒ.viij.cōficiaſ cum melle originali.7 sit dosis ex auſ.j.vsq̄ ad auſ.ij.Et bunus qdē gñus est medicamē Alchidi qō recipit semis nasturtij.vij.kuleati zufera 7 aloes scotrēsis amboꝝ ana.ʒ.iij. proiciaſ sup illud lib.j.ʒ.mellis 7 ispissēt:cuius dosis ad cibū sit q̄ntuz necesse est cuz sauich:deinde sorbeat post illud tres sorbitiones muri:7 ꝓseruet caput cum oleo violaceo 7 oleo rosaceo:7 cib⁹ post ipz sit alcsfidabegi.Et qñq̄ pmittit vt administret logodion 7 theodoricon omni die:7 sit dosis eius parua vsq̄ ad.ʒ.ʒ.7 minus.Et qdā iā inuerūt cauterizādo loca albaras 7 euaserūt 7 quieuerūt:vez hoc possibile est in eis q̄ est parue q̄ntitatis.Et cū corpus est mūdus 7 cōplō corporis est cēlis:tūc dimitte medicinas que bibuntur: qm̄ ipse forte afferēt nocumētū:7 minus illi⁹ est q̄ ipse facūt fluere sanguinē:7 minorāt spiritū que ambo sunt de illis qbus idiget in curatione albaras:7 sit sufficiēta super curationē mēbri cū eo qō appropriaſ ei de epithimatib⁹ 7 eis silibus:7 pone cibū eius velocis digōnis in quo nō sit viscositas neq̄ vnctuositas: 7 deuitet olea 7 frumētum coctū vt pulse 7 que currūt cursu eoꝝ. Medicinaꝝ aūt ad guada 7 ad baras gradus primus est vt sint vehementis absersionis fortiter attrahētes sanguinē vehemēter calefacientes cōplexiones mēbri:post illud vō sint ulceratiue excoriatiue. Et in medicis que sunt ad guada sunt medicie que administrenſ ad hoc vt tingāt. Et qō magis diligo vt administrenſ medicine locales post fricationez 7 rubificationē:7 vt sit fricatio cū eis que sunt sicut folia sici:vsquequo forsitan sanguinef:aut post pūcturaz acuū in locis plurib⁹. Et de adiuuātib⁹ adiuuamētuz medicinaꝝ est vt administres linimēta in sole. Et melior medicinarum ad baras est illa que ulcerat aut vesicat:qm̄ facit currere mām 7 sanātur 7 iteref:7 forte ꝓssē nō dimittit vt vesicet:imo mordet eaz 7 iteratur post quietē. Et medicine ad baras fm experiētā primā sunt fortes de illis quas diximus: sicut elleborus 7 calx 7 arsenicū 7 cōdusi 7 staphisagria:7 radix viē albe:7 gētiana 7 sauina 7 gūma pinī:7 radix sanguinis draconis:7 radix aphodilli:7 spuma maris 7 asa 7 cortices radicis capparis:7 synapis 7 armel:7 semē rafani:7 radix cucumeris asinini:7 eruca 7 rubea 7 cardamomū:7 almezereon:7 dragantū 7 calcātum 7 arsenicū:7 sulphur 7 alcbitran in balneo:7 bulbus 7 costus:7 aristologia:7 flores papaueris ruffi:7 gummi rutbe agrestis 7 cusos:buū 7 cordumeni est vehemētis inuamēti:7 sulphur itez cum aceto faciēdo epithima post epithimationē 7 cepe narcisi. Et de eis que sunt expta est sal āmoniacus 7 oleū onozum. ¶ Epithima bonū. Radix dragōtee 7 radix nenufaris ad guada 7 sanguinis nigri excoriati:7 radix scamonee:7 folia fici sicca:7 folia oleādri:7 enula:7 folia eiꝰ 7 alasirgar. Atque vō sint acetū 7 aqua adardagi:7 aqua cucumeris cāpestris:7 aq̄ bulbi:7 aq̄ squille ꝓprie:7 aqua succi 7 ꝓprie sup baras vestigiorum ventosaꝝ 7 succus enule 7 surabegi carnis vipere. Et de epithimatibus

bonis

bonis sunt tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ logodion ⁊ aqua cucumeris cāpestris. Et de oleis bonis est oleū myrtinū in quo decocta est capsia adusta cōmixto cū eo post illud dragancto. Et de epithimatib⁹ bonis sunt cātarides que terātur cum aceto ⁊ liniant: aut sumat fumus terre humidus aut siccus ⁊ ponat in ventre vipere ꝺ collate mūdificato vētre ⁊ impleat ⁊ sumat ⁊ assetur donec decoquat bene: deinde extrahat ille sum⁹ terre humidus ⁊ emplastretur cuꝫ eo albaras qm̄ sanat. Aut sumant folia olcandri recēta ⁊ frigātur cū oleo donec exiccētur folia ⁊ colet oleum ⁊ ponat super ipꝫ cera colata cū mensura: deinde pulueriset desup sulphur citrinū: ⁊ fiat sicut emplastrum ⁊ liniat cuꝫ eo in sole. ¶ Epithima indoꝝ. Sumātur costus ⁊ capsia ida ⁊ arsenicum rubeū ⁊ piper ⁊ flos eris ⁊ terant cum aceto in vase erco: ⁊ dimittat hebdomada vna ⁊ liniatur cū eo ⁊ stet in sole: destruit eni morphea ⁊ albaras incipiētes. Et ꝓferunt alcali ⁊ calx in vinis infantū lactētium ⁊ renouet desuper septē diebus: deinde decoquat sicut mel ⁊ administret donec vlceret: deide sumātur pix ⁊ cera ⁊ chimā ⁊ cortices nucis adusti ⁊ sanguis pulli colūbini: ⁊ oleū de alcāna: ⁊ decoquātur donec permisceātur: deinde ponant super locum donec sanet: ⁊ color eius sit color corporis. Et melꝰ quidē est vt uteret in sole calido aliquotiens. Et scias q̄ cūatio habētis hanc egritudinē opꝫ vt fiat cū debili enacuatore subtili cū gradatione: ⁊ aqua q̄dē radicū est digestiua faciēs viā medicine. Et in fine eius bibat pillulas fetidas: deinde iteret aquā radicū duabus hebdomadis: ⁊ fiat vt generet sanguis ei⁹ ex carnibus calidis autū frixarū ⁊ abhorreat acetosa ⁊ musa nisi zibibabegi q̄q̄: ⁊ precipiat ei vt abstineat ab aqua ⁊ frāgatur cū vino antiquo absq̄ multiplicatione. Et opꝫ vt fricet locus omni hora cū pāno aspero vt attrahat ad ipm̄ sanguis: ⁊ introitus balnei nocet ei ⁊ cib⁹ grossius ⁊ fructus humidi ⁊ ficci. Et cauterius super baras est malus: ⁊ fortasse spargit ⁊ multiplicat albaras. Et albaras que apparet successione cauterij ex causa aliqua nō occultat: ⁊ sit in circuitu scalpellati. ¶ Epithima plurime cōmixtiōis factū ad mutuassem. ℞. fan. nigri excoriati ʒ.iij. ⁊ sanguis corui habētis pēnas varias ⁊ albacban ⁊ altubab ⁊ pulloꝝ alguarassen ⁊ alfaki ⁊ testudis marine: oium ana. ʒ.i. ⁊ alkitran: ⁊ picis humide: ⁊ napti ⁊ mellis anacardi: oium ana. ʒ.i. misceant ista ⁊ exiccent: ⁊ sumant aque colloquntide humide ꝑs.i. ⁊ vini antiqui ptes.ij. ⁊ aque emule ptes.ij. ⁊ aque rutbe: ⁊ aque synapis mūde: oiuꝫ ana ꝑs.i. aggregētur ista: ⁊ fit de eis in sūma lib.ʒ. fm hanc descriptionē: ⁊ ponant in patella vitreata: ⁊ ꝓiciant super ea melanopipis ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis ⁊ nigelle ⁊ castorei ⁊ piretri ⁊ cōdisi ⁊ gūme pigani ⁊ gariofiloꝝ ⁊ cassie lignee ⁊ mezerion: ⁊ radicis cucumeris asinini ⁊ elleboꝝ nigri ⁊ oppoponaci: oiuꝫ añ. ʒ.i. decoquat cū aquis donec remaneat tertia ⁊ colet a medicis ⁊ ponat super sanguines ⁊ cōmixtiōes ꝑdictas donec exiccet: deide sumatur aqua colloquntide humide: ⁊ emule humide: ⁊ squille: ⁊ aq̄ sanguis ⁊ aliqd de vino antiquo roretur sup aquas: ⁊ sint ola lib.viij. ⁊ ꝓiciat super ea ase fetide ⁊ alastirgar: ⁊ vitriuloꝝ ar senici ⁊ floris eris ⁊ sulphuris: oium ana. ʒ.i.ʒ.ʒ ⁊ decoquant in aquis vsquequo remaneat quarta: ⁊ colet et incessanter sanguines: ⁊ humores exiccati imbibātur ex ea ⁊ terant donec bibāt totum ⁊ exiccētur: deide liniatur cū eo in balneo. Dico autē q̄ possibile est vt ꝺ medicamen administret leuiore sollicitudine ⁊ sit fortioris impressionis q̄ illud in quo laborauit medic⁹ regis. ¶ Epithima vigilantis bonū. ℞. nigelle florꝫ papaueris ruffi: radicū capparis: oium ana partes ʒ.i. capsie licij cineris myrre arsenici: oium ana. ʒ.ʒ. liniat in sole. ¶ Epithima bonū multiplicatiuū: ⁊ est fel papaueris ruffi ⁊ alzereaten cuꝫ aceto. Et uteꝫ rubea tinctorum spuma maris: semē raffani cōdisi cū aceto vini. Et uerum fumat limature alumnis: ⁊ elleboꝝ nigri: ⁊ eris adusti: ⁊ cantaridaꝝ: ⁊ arsenici rubei: oium ana. ʒ.i. cōficiant cum kitran dissoluto in aceto ⁊ liniat cū qualitate quā scis. Et uteꝫ orobasij sapietis elleboꝝ albi⁹ piper nigella spuma maris sulphur: arsenicū rubeuꝫ: rubea tinctoꝝ: capsia: flos eris: cantarides: terant cū aceto ⁊ informent trocisci ⁊ exiccent. Et cum necesse fuerit terant cum aceto ⁊ liniant post fricationē cum vino ⁊ liniant. Et iteꝫ ex libro decoratōis cariton elleboꝝ niger: vitis alba: radix almezerion: sulphur citrinū: dragātum: flos eris: limatura ferri: spuma maris: folia fici: terant cum aceto sicut alcohol: ⁊ seruet in vase plūbi: ⁊ liniatur i sole post fricationē. ¶ Aliud Babuchis. Sulphuris euforbij elleboꝝ: oium añ. ʒ.i. anacardi piretri capsie: oium auri. ʒ.i. liniat cum aceto. iteꝫ semis raffani cōdisi gūma pigani ⁊ mezerion: rubea tinctoꝝ: capsia: nasturtū: piretrū staphisagria: aggregētur cū sanguine murcoruati: ⁊ informent trocisci: ⁊ administrent cum aqua rubee tincture decocte vehemēter colate post balneū. Et iteꝫ rubee tincture capsie: oium ana. ʒ.v. semis raffani. ʒ.ʒ. ꝺisi. ʒ.viij. liniat cū aceto post balneū. ¶ Medicamē regale. Folia almezerion ⁊ semē eius excoriatū: ⁊ elleboꝝ niger ⁊ piper: decoquant cū submersiōe aceti donec bicocta sint: deide ꝓiciant in eo dragātuꝫ ⁊ cātarides ⁊ limatura ferri ⁊ nitrū ⁊ spuma maris: ⁊ decoquatur donec ferueat ⁊ limat ⁊ toleret ⁊ nō abluat q̄tū possibile est ⁊ aperiant vesice. ¶ Aliud bonuꝫ. Mellis anacardi. ʒ. vij. piretri gūme pigani. ana. ʒ.iij. euforbij. ʒ.iij. capsia psice. ʒ.i. liniant cū eo ꝓfecto cū lacte. Et in eis que experti sumus est vt sumant mellis anacardi ⁊ alkekēgi ⁊ fimi colūbini: ⁊ cātaridaꝝ ⁊ capsie: ⁊ semis raffani: ⁊ semis synapis: ⁊ rubee tincture: ⁊ alcāne ⁊ idici ⁊ draganti: oium ptes equales: vesicet cū eo ⁊ aperiant vesice ⁊ curent vlcera ⁊ iteret donec sanet. Et illud q̄ delet baras vestigioꝝ vētosaꝝ est aq̄ cucumeris agrestis: ⁊ aq̄ sanguis: ⁊ rubea tincture: ⁊ cassie linite cū aq̄ albachā. In vncturis aūt que administrant sup albaras nō est possibile vt referant fm pōdera eadem pp diuersitatē coloꝝ faciēꝝ: imo in eis afferunt canones ⁊ premittunt ⁊ postponunt. de eis ita q̄ est vt sumant mādragoꝛa ⁊ myrra ⁊ fex vini ⁊ magra ⁊ rubea ⁊ alu-

mẽ ⁊ silla:⁊ cõponant ⁊ liniant. ¶ Aut cũ tinctura nigra quã expti sumus. ℞. cortices nucis ⁊ q̃tũ ipe sunt de alcána:⁊ q̃tus est alcána de indico. Et itez calcis ⁊ arsenici ⁊ cassie:oium ana ps.j. rubee tincture ptes ij.aggregef illud cuz aqua cepe ⁊ admistref ſm q̃ videf. ¶ Tinctura alia lythargirũ ⁊ calx ⁊ galle dragãtũ alcána ꝓficiant cũ melle ⁊ cũ aceto nigro:⁊ admistref ex eis epithima. Et itez dragãtũ ⁊ calcãtũ ⁊ galle terant ⁊ ꝓficiant cũ aceto nigro:⁊ fricef mẽbrũ in sole ⁊ liniat cũ eo delibutionib⁹ aligb⁹:⁊ est tinctura remanẽs. Et itez cassia nigra:⁊ scoria ferri:⁊ dragãtus citrinũ:⁊ flos eris:⁊ rubea tincture:⁊ cortices granatoz: terant cũ aceto vini donec ũnigref ⁊ liniat sup eã vinũ. Et cibi bñtis hãc passionẽ sint assata ⁊ frixa:⁊ que ꝓparata sunt in patella ⁊ q̃ cocta sũt cũ oppilone vasis ex carnib⁹ leuib⁹ cũ semib⁹:⁊ sit ꝓtentus vino ⁊ dimittat potũ aque oino si possibile ẽ:aut mioret ipm et vtat illa que ex ea decocta est aut mixta cũ vino.

¶ De cura albaras nigre. Caſ.12m.

ESt cura morphee nigre ⁊ idiget humectatione corpis vehemẽtioze ⁊ eũone fortioze:deinde admistrenf magis abstersiue medicine morphee nigre. Et accidit qñq̃ bñti eã vt in uef coitu. Dez balneũ plm ꝓfert ei. Qz si vehemẽs fiat ⁊ ad vltimũ pueniat curef curatione lepre.

¶ Tractatus Tertius de eis que accidunt in cute nõ in colore eius de sabafati ⁊ refrẽgi ⁊ balkiati ⁊ aluatibus:Cuius capla sunt.27.

¶ De sabafati. Caſ.ꝑm.

SAbafati est de summa bothoz vlcerosarum ⁊ currit consuetudo in pluribus lib.vt dicatur in capitulo decoratiõis. ¶ Hic declarat de dispõib⁹ curis nõ in colore eius tñ:⁊ bz tot quot sunt iste dispões. ℣ ꝓla in duas.ꝓmo notificat nobis has passiões. Secundo ponit curã.ibi(Cura ei⁹.) ℣ ꝓla in tres. ꝓmo ostẽdit nobis qd a sabafati ⁊ sui causas inuẽ in hoc qd est refrẽgi.Secũdo ostendit quid est bachia.ibi(Sed balebiati.) Tertio quid abiati.ibi(Sed aluatibi.) ℣ ꝓma in duas.ꝓmo ostendit quid ipsa sit.Secũdo ponit causas.ibi, Et causa. ℣ ꝓma in tres.ꝓmo in generali magis.Secũdo in spali.ibi(Et sabafati.) Tertio quoddam tempus eventus ostendit ibi(Et multotiens.) ¶ Cõsiderãdũ q̃ sabafati ẽ bothoz:qz pua apara:imo valde pua. Ulcerosaz qz cũ vlceratiõe. Ista aũt notitia est gñalis:qz nõ multuz ꝑ hoc differt a formica vlceratiua.Et currit.hoc dicit qz sicut formica cadit in capĩb egritudinũ ita posset cadere sabafati.

¶ Et sabafati qdẽ icipiens est bothoz parue fixe leues diuise in numeratione locoz:deide exulcerant vlceribus crustosis:⁊ sunt ad rubedinẽ ỏcluces: quãdoq̃ etiã emittit virus ⁊ noiatur refrengi ⁊ sabafati humida:⁊ quandoq̃ incipunt squame ficce.

¶ Et sabafati in spali notificat. Cõsiderãdũ q̃ notificat q̃tũ ad sui eẽntiã mãm ⁊ diuisionẽ. ℣ ꝓmo quo ad eẽntiã:qz est bothoz parue tc. ℣ Secõo q̃tũ ad tpe:qz in ꝓncipio est bothoz pue fixe:qz nõ ambulatiue sic formica ambulatiua:nõ tñ qn aliq̃ sit ambulatiua forsan, vel fixe:qz ẽt ỏfus ꝓfundũ cutis ifixe:⁊ B ꝓp grossitiẽ melãcholici humoris.leues.i.in q̃titatib⁹. vel leues.i.leues:qz nõ babẽtes eminẽtiã.diuise.i.multe numero ⁊ distincti nũeri:sed post ꝓcipiũ,⁊ B est qõ dicit.deide vicerant vicerib⁹ crustosis.Et sunt ad rubedinẽ tc.Quia ꝓp mordicationẽ trahit aliq̃ mã sanguinea. Fit autẽ crusta ꝓpter siccitatem que idurant humiditates tractas ꝓpter mordicationẽ. ℣ Tertio notificat diuisionẽ qz quedã est humida ⁊ noiatur serengi.i.refrengi tc.Causa huius diuersitatis est ſm q̃ materia est magis salsa consumpta aut minus.

¶ Et multotiẽs appet in hyeme ⁊ auferf velociter.

¶ Contra:imo raro accidit qz in hyeme sunt frigida:vt sumit.31.ꝓnostico.in cõmẽto 3⁹. Dẽ apa aufertur velociter.Contra: imo tarde qz ꝓhibet resolonez.Dom q̃ multotiẽs.i.qñq̃:⁊ sic est modus loquẽdi.Ad.in pluribus locis:nõ eni est inconueniẽs q̃ aliq̃ materia acuta expellaf versus cutim in hyeme ⁊ ibi retineaf. ℣ Ad 2m dicendũ q̃ plus confert hyems remittẽdo acuitatẽ materie q̃ ꝓhibendo resolutionem:⁊ etiam materia iam est circa superficiẽ vt nõ possint multũ impediri:⁊ hic eẽt locus orationis:⁊ qz oẽs iste materie habent secum humiditatem acutam cholericã que est apta ascendere:ideo vt plus fit in partibus capitis.

¶ Et cã qdẽ sabafati ẽ bũditas mala acuta corrosiua q̃ pmiscef sanguini ⁊ bũoze grossi itez mali:q̃re grossuz sit apa ⁊ exiccaf subtile. Et cã ei⁹ q̃ ỏ ea sicca ẽ humor melicus plurimus cui pmiscetur humiditas acuta:quare expellit ad cutem ⁊ corrũpit ⁊ corrodit.

¶ Cõsiderãdũ q̃ er mõ narrãdi causas ost ẽdit:q̃re sabafati humida:qz grossa pars sit apa.i.retinef ⁊ fit pustula parua.Sz subtilis exiccaf.i.per resudationem ⁊ emanationez:⁊ sic emittit sicut virus vel exiccatur qz resolvitur:tamẽ mordicatio corrosionis trahit humiditates:sed est sicca qz plus abũdat humor melãcholicꝰ siccus:⁊ miscetur humiditati acute:⁊ qz plurimus est humor melancholicus:ideo exiccat multũ ⁊ non permittit exire humiditates:sed exiccat ⁊ facit crustas corrumpendo ⁊ corrodendo.

¶ Balkiati ỏ est de gñe sabafati male:ꝑ aliquibi sũt vlcera melica que apparẽt i crure ex eadẽ mã ex qua sũt varices:⁊ appropinquat cura ei⁹ curatiõi caz.

¶ Patet quidnam tc. videtur q̃ sit in loctis varices ſm hoc.

¶ De cura. Caſ.2m.

CUra eius est curationi prima ipetigis:⁊ dicemus illo. Flos ỏ dicemus nũc q̃ ꝓfert al sabafati ficce eũatio humoris cholici ⁊ melã cholici ⁊ flegmatis salsi cũ eis que sunt sicut decoctio mirabolanoz cũ epithimo:⁊ ponant in ea aloes ⁊ scamonea:⁊ admunistrenf postea que mũdificãt residuũ cũ humectatiõe:sicut aq̃ casei ⁊ fumiterre humidi de sũma cui⁹ sumant lib.j.⁊ misceat cũ vtriſq̃ mirabolanoz nigroz ⁊ citrinoz amboz ana.ʒ.iij.epithimi pondus.ʒ.ij.⁊ salis naptici tertia.ʒ.j.deide post illũ sit contẽtus aq̃ casei ⁊ epithimo sumẽdo oi die põdus.ʒ.iij. de aqua casei:⁊.ʒ.j.ℨ de epithimo si tolerat nã ⁊ nõ superfluat:aut ſm q̃ tolerauerit. Et dimittat oẽ qõ habet dulcedinẽ superfluã ⁊ ꝓprie dactylos:aut amaritudinẽ:aut acuitatẽ:aut salẽdinẽ:⁊ sit ꝓtẽtus ifipido generãte humorẽ sanũ in quo nõ est mordicatio ⁊ humectatione corpis humiditate cõli cũ balneo ⁊ alijs. Et flõmef vena corporis si necessitas fuerit ei⁹ ex vena que ibidit illud mẽbrũ:sicut vena frõtis in sabafati facta sup caput ⁊ vena que est in cute capit̃:⁊ vena que est post aures:⁊ ipsa qdẽ fit ſm plm rei sup caput ⁊ vẽtose uerum ad illam que est in capite:⁊ si fuerit in mẽbris inferioribus flõmentur due saphene.

¶ ꝓmo ponit curam per euacuationem ⁊ regimẽ.Secundo per localia.ibi(Et cum feceris.) Tertio specialiter ponit cũ.ibi(Albor. ℣ ꝓma in tres.ꝓmo per medicinas. Secundo regimẽ. ibi, Et dimittat.) Tertio flobotbomiam.ibi(Et flobotbomia.)

¶ Considerandum q̃ expteſſit curam ficce qua difficilior: tamen huic competit euacuatio tc.

¶ Et cũ feceris illud fricabis alsabafati fricatiõe forti donec sanguinef:⁊ stude in B vt currat ex ea sang.plurimus:deide curef cũ medicis localib⁹ ⁊ ꝓprie cũ fricaf post sanguinationẽ cũ sale ⁊ aceto:⁊ ei qdẽ que de ipsa sicca est ꝓfert balneũ frequẽs absq̃ longitudine tẽꝑonis ⁊ vaporatio mẽbri sup vaporẽ aque calide:

aut tepide

aut tepide in die aliquotiēs: z olea z adipes z regimē humectatiuū cum nutrimēto z inunctio z caputpurgyo. Et sunt necessarie in eūando eaz medicine attrahentes meliaz attractione fortī z educētes eā: z administrēt post hoc aqua calei ſm q dictū est: z non malum est apponere sanguisugas iuxta: deinde nēcia est fricatio z sanguinatio: deide administrent medicie locales. Et existimauerūt qdam q flōmia alsabafati ex vena ꝓma ei sicut vena post aures ad alsabafati capitis est curatio eius: deinde liniatur cum melle z cū aqua sicle et draganto.

¶ Primo in confuso z generali. Secūdo in speciali. ibi (Medicine autem locales.) ℣ Prima in duas. Primo facit hoc. Secundo resumit curationem facce. ibi (Et tu quidem.)

¶ Considerandum q fortī potest referri ad omnem sabafatum et ad illam que est in aliis partibus z partibus faciei cē.

dubium ¶ Dubitat. q̄re docuit humectare z hic docet exiccare. ℣ Dōm q duplex est intētio, s. ad qualitatē materie: z ita cōpetit humectatio. z est intentio ad corrosionē vel viceratione: z fit exiccatio: z in hac exiccatiōe cōsumit materia per viā exiccatiōis vbi fit mā que indiget abstersione vel resolutione manifesti.

¶ Medicine aūt locales ad humidā icipiētē qdē que est sup corp humidū: z corpa ifantiū sunt siē alcanna z sicut idicū cū gallis adustis cū oleo alkeri: est enim exptū vltimū siē medicie facte ex stipticis exiccatuis siē sunt cortices granatoꝝ cuz aceto vini z oleo rosaceo: z qñq ponit in eo lythargiriū: z qñq nēciuz est admistrare illō in quo est abstersio itez siē est aristo. Et multotiēs qdē sanat illā que de ea media est fricatio cū aceto z sale z atramen viridi q̄re exiccat z cadit. Et de medicis que sunt in istis ordib⁹ sunt thutia z climia z cbimolea z charta cōbusta cū aceto z gūma pini cū balaustijs z aceto z oleo rosaceo: aut sumat lythargiriū z scorie argēti: z amigdalaz amaraz z venaz tinctoꝝ: oium ana. z.j. cū aceto z oleo rosaceo: et fiāt radices lilij celestis z xylobalsam semē z ciminuz resolutū: z gūma albotin cōtrita: z itez lētes z magra cū aceto: z rursuz amigdale amare: z galle virides q̄ buscūq; eaz ꝓtritis: z fiat ex eis epithima cum aceto postq̄ ꝑparatū fuerit cū sale. Dixerūt. z sumant cāeri vini: z terātur cū sanguco z exprimant z fiat caputpurgiū cū eo z cū humiditate cancroꝝ solū. In antiq̄ autem z in illa que est sup corpora dura sunt nēcia ea q̄ sunt sicut colcotar z alcātuz z cupūssus z dragātuz encaustri z sal z sulphur: z terra argēti vini: z vene tictorū: z medicamē de chartis: z scoria eris: z fuligo furni: z sal ex stipticis resolutiuis: z itez sicut lythargiriū z cerusa: nasturtiū vō siccū ex exiccātib⁹ z fortib⁹ z fimus colūbinus ex resolutiuis vehemētis abstersionis z exiccationis: z silr stercus lacerti z stercus turdoꝝ z ꝓprie comedētū risi. Et emplm venaz est ex eis que ꝓferūt omni sabafati: z emplm rubeū factum ex venis citrinis z alcāna z aristologia z corticib⁹ granatoꝝ et lythargirio: z medicamē qō dicem⁹ in capsice. ¶ Medicamē eni bonū. Cbimolce sulphuris viridis: cineris cucurbite z pulpe colloquintide: oium partes eq̄les cū aceto aut corrādrū siccū adustū: z nasturtiū excorticatum z alcāna cuz aceto: z oleo rosaceo: z itez cimis ligni vitis: z aristologia ros. z balaustie: z galle z gumma pini cū aceto z oleo rosaceo. ¶ Medicamē bonū valde. Ablnaf alsabafati cū ꝯcoctōe oleādri: deide liniatur cum scorie eris z myrre pondere. z.ij. z terre argenti vini thuris z aluminis iamen: omniuz añ. z.iij. aristol. z colcotar z cineris vitis z aloes: omnium añ. pondus. z.j. cum aceto z oleo.

¶ Primo ad humidam inchoat. Secundo ad siccam z antiquaz. ibi (In antiqua.) ℣ Prima in tot quot cē.

¶ Medicine locales ad sabafati siccā z antiquam.

Que de ea fortis est indiget medicamine acto corrodēte eā vsquequo perueniat ad carnem sanā: deinde curet cū emplastro vicerū sicut est oleo de venis z lythargirio z aceto z oleo: z que est infra illā curetur cum eo cū quo curat antiqua prima predicta z ꝓferunt ei humectatio corporis cuz cibis z odozamēta z clysteria z alia. ¶ Medicamē bonum ad sabafati humidaz z siccaz. ℞. olei amigdalaꝝ amararū: z olei synapis: amboꝝ ana. ʒ. sacratati: aceti sacratati. j. s. ief memithe z gallarū: ambo ana auř. iij. fellis zebaragi auř. j. venaꝝ citrinaꝝ z baurach amboꝝ ana auř. ʒ. terant medicine z misceantur cum duobus oleis z aceto ꝓmixtione vehemēti cōterendo: deinde administrent sup oēz sabafati z scabiē z pediculos z depilationē z alopiciā z furfures. Et albalkiati qdē est de genere alsabafati male: z qſiq; est cā eius morsus sicut sinises maligni: z cura eius est cura illius. ¶ Medicamē nostrū forte. ℞. aristo. z floris eris z āmoniaci z bdellij z synapis et dragagāti ptes equales: aggregent cū oleo de frumēto et aceto q̄stū est oleum et pauco melle et administretur.

¶ De impetigine. Cap. 3m.

Impetigo nō est longinqua a sabafati et nō diuersificatur ab ea nisi cum re occulta z ꝓprie alsabafati sicca.

¶ Primo notificat impetiginem. Secūdo ponit curaz. ibi (Indiget.) ℣ Prima in tres. Primo comparat eam ad sabafatum. Secundo ponit eius curam in comparatione ad eam. Tertio sicut Seraph. 5. breuiary. ca. 2. collecta: qz in magis z minus: z est collecta.

¶ Et ptransit vt sit alsabafati sicca ipetigo malignior et deterior et magis corrosiua et longinquioris ꝑsuditatis. Et causa impetiginis est ꝓpinqua cause alsabafati. Nam est aquosa bersiati acuta permixta iterū materie grosse melācholice grossioꝝ materia scabiei. Et impetigo quidem velocioris sanationis est illa cuius subtile est magis vincens.

¶ Die inuit Zul. q̄ libet sabafati pt dici ipetigo. posset tñ terꝰ exponi alr vt ita q̄ dic. alsabafati sicca. sit casus ablatiuus: z tunc est sensus. ptrāsit vt ipetigo fit maligniorꝰ alsabafati sicca. i. q̄ alsabafati. ¶ Cōsiderādū q̄ Gulielm⁹ reducit ignē volaticū i istā spēz egritudis. s. ipetiginē z pt ei. nos ipetigies z sabafati noiam⁹ scabiosos

dubium ¶ Dubitatur. q̄re tēdit vrplm in rotūdū. Simon ḡ Januēsis ita notificat illā dicēdo q̄ cā ē diuersitas i mā. s. cholica subtili volente ascēdere: z melica grossa volēte descēdere: qz vna ipedit aliaz: iō venit ad figurā mediaz que est q̄si rotāda: z ō pōt sumi a Sera. 5. breuiary. c. 2. ſm vnū modū exponēdi textum qui dicit. pp ō declinat hec egritudo ad duo latera simul. Aliter tamen pōt exponi ad duo latera. s. facilis cure z difficilis cure. z cuz causa est: q: si materia est subtilior pellit magis extra vt sic effet scabies.

¶ Et impetigo quidē alia est humida sanguies in qua apparet cum fricatur res z est magis salua. Et alia est sicca: cuius plm est a flegmate salso ꝓuerso ꝓ adustionē in melā. Et ō ipetigie ē excorticata ꝓp vehemētā siccitatē z multitudinē ꝓfundatiōis: z ē siē albaras ni-

gra:ꝛ ſſē cortices:ꝛ de ea ē nō excoriata. Et de ipe
tigine eſt ambulatiua maligna ꝛ de ea ē ſtās. Et ō ipe
tigic ē recēs:ꝛ ō ea ē ānq̄ mala ꝛ ē egritudo beniſiati.
¶ Hic ponit quatuor diuiſiones. egritudo beniſiati. Libās acuitatē.
¶ De cura impetiginis. Cap̄. 4^m.

Adiget uupetigo in radice curationis medi
cinis aggregantibus reſolutionem ꝛ inciſio
nem ꝛ liquefactionez ꝛ ſubtiliationem cū ſe
datione ꝛ humectatione. Et prima earuꝫ eſt
ſm materiam groſſam. Et ſecūda eſt ſm materiā acu
tam ſubtilem:ꝛ ſm dominū vnius duarum rerum eſt
neceſſariuꝫ vt vincat vnū duoꝝ regiminum.
¶ Prio i gñali pōit curā. Scō i ſpāli. ibi (Et appō ſanguiſugaꝫ.)
¶ Cōſiderandum eſt q̄ prima eſt reſolutio inciſoꝝ ꝛc. Scōa ſeda
tio ꝛc. Tertio Seraꝑ. trac. 5. ca. 2. ¶ Cōſiderādum q̄ reſolo poſſet
vtriq; ꝓuenire: cū in mā cholica valde leuis reſolo cōpetit.
¶ Et appoſitio ſanguiſugaꝫ eſt de melioꝛib⁹ medicis
eius:ꝛ eſt neceſſariū in re ei⁹ mūdificare:ꝛ ꝓhiber ꝓhi
bere aquā caſei ſm moduꝫ quē exigit illud q̄ō eſt pñs
ꝛ cibariōis ꝛ humectatiōis ꝛ regimis humectātis illō
q̄ō eſt neceſſariū alſabafari. Et ſiſt balneū eſt de ſubli
miꝛib⁹ curationib⁹ eius:ꝛ fortaſſe idiget ſeparatiōe
acris ſicci. Dixerunt quidam. ꝛ de eis que ꝓhibēt eue
nire impetiginem ꝛ ſanant q̄ō de ea cucurit eſt vt in po
tu deꝯ lacte ablute ablutione aloes pōdus. 3. i. cū tri
bus. 3. decoctionis myrti. Et quādo expādit impetigo
ꝛ multiplicatur: tunc cura eius eſt cura lepre.
¶ Primo ponit curam per narrationem ꝛ regimen. Secūdo per
localia. ibi De medicinis.)

¶ Curationes locales.

DE medicinis q̄dē ſingulariꝫ⁹ eius que recēs
eſt ꝛ media eſt acetoſitas citri. Et fortis ite
rū gūmi arabicū cū aceto ꝛ gūma amigdale
ꝛ gūma pini cū aceto ꝛ ſtoraꝫ ligda cū aceto
ꝛ ſynapis cū aceto eſt vltima:ꝛ aqua ſulpburea: ꝛ aq̄
ſalſa:ꝛ ſpuma maris:ꝛ glutinū de corijs:ꝛ ſaliua bois
ieiuni ad illud q̄ō reſidet ſup dentes eius:ꝛ ſemē me
lonis:ꝛ radix aphodilli ꝛ aliſras cū oleo amigdalarū
amaraꝝ eſt bonū:ꝛ folia capparis cū aceto:ꝛ ſaia no
ua cōfert omni ipetigini cū ꝓprietate ſua ꝛ acbacia et
mugath:ꝛ oleū de tritico eſt ꝓuenēs ei que accidit oi
corpori ꝛ debili ꝛ forti ꝛ vene citrine:ꝛ icipiēti vt aſſi
duē effuſio aque cal'e ſup cā: deinde fricē cum oleo
vio. fiat illud ſm aſſiduationē:ꝛ aqua ordei linita for
taſſe delet cā ꝛ ꝓprie cū ſemine tamariſci:ꝛ ꝓferūt al
ſabafati humide cucumer ꝛ mucilago pſilij ꝛ ſucc⁹ hu
midi eius ꝛ aq̄ portulace ꝛ gūma prunoꝝ ꝓfert. Ad i
petiginē infantiuꝫ ſumant gūme amigdalaꝝ ꝛ glutini
de corijs ꝛ ſtoracis ptes eq̄les:ꝛ aggregent cuꝫ aceto
ꝛ liniat: aut ſumat glutē carpētariorum:ꝛ thus ꝛ ſul
pbur ꝛ acetū ꝛ teranꝫ ꝛ adminiſtrenꝫ. Antiqua vō ma
la ex ea idiget medicinis fortioꝛib⁹ ſſē ſucco acetoſita
tis citri cōfortato cum ōcoctiōe:ꝛ ſicut oleo ciceris ꝛ
oleo riſi:ꝛ oleo frumēti ꝓprie:ꝛ gūma amigdalarum
amararuꝫ ꝛ ſulpbure ꝛ ſtercore caprino aduſto ꝛ ſpu
ma maris ꝛ alkitran ꝛ pix ſunt mirabilia ābo. Et ſiſt
aſſiduatio epithimādi eā cū napta alba ꝛ ſterc⁹ aialiū
p̄dictoꝝ i ca. alſabafati ꝛ agn⁹ caſt⁹ ꝛ cappis ꝛ āmo
niacū ꝛ ellebor⁹ ꝛ grana alben ꝛ gūma rubē agreſtis

ꝓprie ſcipne cū ſit ex ea ceratū cū olo ſynapis ꝛ ſiſa
mi ꝛ āmoniacū cū aceto ꝛ cozdumēi ꝛ p̄diſi ꝛ cinis bal
nei ꝛ cōdiſi ꝛ vene ꝛ ſynapis ꝛ naſturtiū ꝛ ſemē eruce ꝛ
mel anacardi ē vltimū. Et de cōpoſit ē vt fumaf cozdumen ꝛ teraf ꝛ aggregef cū oleo tritici ꝛ cinis allio
rū cū melle ꝛ ſulpbur cū gūma albotin ꝛ grana alben
cū aceto ſunt fortia valde. Et ad excoriatā uteruꝫ vt
fumaf thuris ꝛ dragaganti ꝛ ſulpburis ꝛ aloes oium
ana. 3. i. ꝛ gūmi. 3. ij. ꝛ liniaf cū aceto. Aut fumātur bau
rach armeni auſ. 5. olei de tritico. 3. iij. acetoſitaſ citri
aſpalti: ſemis eruce ana. 3. ij. nigelle. 3. i. 5 ellebori nigri
dragaganti aduſti amboꝝ ana. 3. i. 5. fiat ex eis epithi
ma. Aut ſumanf ſaia noua ꝛ liniatur cuꝫ aceto: aut ſu
mantur dragagantum ꝛ myrra ꝛ olibanum ꝛ alumen
ꝛ ſulpbur ꝛ aloes conficiantur cum vino cocto ꝛ lini
anf. ¶ Medicamē bonū. ℞. granoꝝ alben ptes. 5. ſul
pburis citrini ptes. iij. ſaia noua ps. 1. ei⁹ ptritio optie
fiat ꝛ liniaf cū aceto vini ꝛ olo ānq̄. Aut ſumanf ſter
coris canini ꝛ vſnen fullonū albi:ꝛ rutbe ꝛ fuligis fur
ni ꝛ corticuꝫ granatoꝝ ꝛ cineris balnei ꝛ vtriuſq; ar
ſenici ꝛ ſulpburis citrini equales partes diſſolnaf cuꝫ
aceto ꝛ olco et liniatur.
¶ Primo ponit curam inchoantis leuis. Secūdo antique. ibi (An
tiqua vō.) ℣ prima in duas. Primo narrat multas medicinas.
Secundo dat ordinem vſus curationis. ibi (Et incipiemus.)
¶ Et hic conſiderandus q̄ in principio: q̄ materia eſt numis groſ
ſa: ꝛ eſt magis cholerica acuta: ideo incipit a ſedatiuis acuitatē:
poſtea tranſit ad fortiter exiccantia ꝛ abſtergentia ꝛ reſolventia.
In antiqua ad fortiora exiccantia ꝛ reſolventia ꝛc.

¶ De botboꝛ lenibus. Cap̄. 5^m.

QUandoq̄ ſpargunf ſup naſum ēt ſup poma
maxillaꝝ botboꝛ albe q̄ſi ipſa ſint p̄cta lacꝯ
q̄ mām virulētā expulſaꝝ ad ſupficiē ō va
poꝛe coꝛpis:ꝛ cura ei⁹ eſt oē i q̄ ē exiccatio ꝛ
reſolutio ſicut ellebꝛus albus cum medietate ſui de
ſreos de quo fiat linimentum:ꝛ ſemen lini ꝛ baurach
ꝛ ficus ꝛ nigella cum aceto.

¶ De ſcabie ꝛ pruritu. Cap̄. 6^m.

MAteria ex q̄ gñaf ſcabies aut ē mā ſanguinea
cui admiſcef cholā q̄ fortitan ꝓuerſa ē i me
lācholiā: aut ꝓuerſa ē ps ei⁹ i meliaꝝ: aut mā
cui admiſcef flegma ſalſuꝫ baurachiū. Et pri
ma q̄dem eſt ſcabies ſicca ꝛ mā ſicca ad groſſitudinē
decliuis. Altera eſt ſcabies humida ꝛ humiditas eius
eſt humiditas ad ſubtilitatem decliuis.
¶ Hic ō terminat de ſcabie ꝛ pruritu. Et ō ḡtū ad ſui cās ꝛ diuerſi
tates. Scō ponit curā. ibi (Cura.) ℣ p̄ma in tres. Prio ponit cās
ſcabiei. Scō pruritus. ibi (Et cāe qdem gñantes.) Tertio ponit
quoſdā canones. ibi (Et ſciae q̄.) ℣ p̄ma in tres. Prio ponit cās
ānteꝛ ꝛ conūctas. Secundo primitiuas. ibi (Et plurimū.) Tertio
ponit quādam diuerſitatem. ibi. Et illa que eſt magis.)
¶ Conſiderādum q̄ primo innit hanc diuiſionez q̄ ſcabies ſit: aut
ex materia ſanguinea cui miſcef humoꝛ aduſtus: aut ex mā. ſ. ſan
guinea cui miſcef flegma ſalſum. baurachiū. i. ſalſum acutum.
¶ Dubitaf. ārē opꝫ q̄ miſceaf mā ſanguinea. ℣ dōm q̄ ſcabies ſꝫ dub^m 1^m
q̄ diſtinguif ↄ ſubitum ꝛ ipetiginē occupat plurimā ptē coꝛpis:ꝛ
ō ad cā opꝫ q̄ vadat cū mā cōi. ſ. ſanguine. verum Seraꝑ. 5° caꝑ.
7. inceptio ſit a ſanguie groſſo. ¶ Cōſiderandum tamen q̄ poſſet
exponi: aut a mā ſanguinea aquoſa: aut a ſanguine: ꝛ tunc innit di
ſtinctionez q̄ vel ſit a materia ſanguinea mixta ꝛc. vel a materia
alia: aut ſanguinea mixta flegmati ſalſo ꝛc. ¶ Conſiderandū cho
lera que forſan rubea vel nigra aduſta: ō ideo dixit q̄ aduſtio nō
faceret ex cholera melācholiam: ſed ſi dederit illi ficcitatez mul
tam: ḡtus ſtet in terminis cholere poſſet facere ſcabiem.
¶ Dubitaf. verum ſcabies poſſit fieri ab oi humoꝛe. ℣ dōm q̄ ſca dub^m 2^m
bies

bies ꝓprie que est dispõ pruriginosa cũ bothor: opꝫ ꝙ fiat ab humoribus acutis: qꝛ hi faciunt pruritum: sed scabies pro qbuscũqꝫ pustulis põt fieri ab alijs. ℂ Considerandũ aũt ꝯuersa est ꝑs ei⁹. potest dupl'r exponi. ei⁹. s. sanguinis: vel eius. s. cholere.

Dub. 3m ℂ Dices tu nõne ex alio humore melãcholico adusto sanguini mixto posset fieri scabies. ⁋ Dicendum ꝙ sic. sed ista scabies tenderet ad naturam impetiginis male.

Dub. 4m ℂ Dubitat. qꝛ Aui. vr̃ ꝯdicere qꝛ dic̃ ꝙ scabies facta a mã salsa hu rachis ẽ scabies humida. supra aũt cap. de ipetigine. dixit ꝙ alia ẽ impetigo humida in qua est mã sanguinea ꝛc̃. alia sicca cui⁹ pl'm ẽ a flegmate salso. ⁋ Multi pũctarũt textũ: tñ si ꝯsideras mẽs Aui. verificat: ꝑp qđ ꝯsiderãdũ ꝙ scabies dr̃ humida que humiditatẽ aquosaꝫ emittit: dr̃ sicca q̃ nõ emittit illã vel emittit grossam sordiciẽ vel nihil emittit. Mã aũt sanguinea q̃ facit ꝑmã scabieꝫ ẽ mã grossa siccior ꝛ grossior q̃ꝫ illa q̃ facit scabiẽ secũdaꝫ: qꝛ ista q̃ facit primã hꝫ secũ cholaꝫ adustã q̃ est grossa: ꝛ q̃ est de nã melãca grossa vñ sanguis igrossat: dr̃ ꝛ ꝑ subam ꝛ ꝑ q̃litatẽ cale ꝛ sicce actionẽ. Sed ista q̃ facit scabiẽ scđam est mã salsa. s. flegma salsuꝫ qđ fit ex flegmate aq̃so: ꝛ iõ est aq̃s⁹ ꝛ subtili⁹ q̃ꝫ mã q̃ facit primã scabiẽ nec ita adurit ꝛ igrossat sanguinẽ sicut facit chola adusta: ꝗ cũ fac̃ scabiẽ emanabit hũiditas ista aq̃a subtilis: ꝛ h̃ est qđ dicit humiditas ei⁹ est hũiditas ad subtilitatẽ decliuis. ⁋ Ad ꝯtrũ dđꝫ ꝙ sermo Aui. supra est cũ cõditione: qꝛ dicit. a flegmate salso ꝯuerso in meliam per adustionẽ: nõ ergo dicit a salso puro. ℂ Cõsiderãdum ꝙ iste materie que dicte sunt: vel sunt in via expulsiõis ad cutim: ꝛ sic sunt cause añtec. vel sunt actu in partibus cutis: ꝛ sic sunt cãe coniuncte: conuenienter autem ponit causas primitiuas.

ℂ Et pl'm quidẽ generatur ab acceptiõe in comestiõe salsorum ꝛ acutorum ꝛ amaroꝝ ꝛ specieꝝ que ꝑ cõdimento admiscentur cibis acutarum ꝛ similium.

ℂ Cõsiderãdũ ꝙ lꝫ possint eẽ alie cãe primitiue vt aer: tñ qꝛ cibus multũ hoc facit: iõ de cibis dixit ꝙ ista tã mãliter q̃ꝫ actiue faciũt adustionẽ ꝛ salsedinem in sanguinẽ: vnde fit scabiei materia.

ℂ Et illa q̃ ẽ magis spissa ꝛ corpulẽtior ꝛ acutioris capitis ex oib⁹ bothor ẽ acutioris hũoris: ꝛ q̃ ẽ latior ꝛ vehemẽtioris ꝓfundatõis ei⁹ humor ẽ mĩoris acuitat.

ℂ Cõsiderãdũ ꝙ dicit tria. spissa q̃tum ad mãm bothor. corpulentior. i. vilior i corpe ꝛ apponit hanc acutior q̃tũ ad ꝓpulsionẽ ex̃ ꝛ opponit ꝓfunde. ℂ Nõdũ ꝙ mãe calide acute sunt apte diuidi in ptes multas ꝛ q̃libet pars q̃uis sit minima ẽ apta moueri ꝛ facẽ pustulã: ꝛ iõ faciẽt pustulas multi numeri: ꝛ cũ h̃ ꝙ in pua q̃titate nõ facit eã latã: ꝛ qꝛ mobilis ꝛ subtilis: iõ facit eã acuti capitis: sꝫ mãe min⁹ acute hñtes ꝯ grossitie nõ sũt sic ptibiles nec ꝓpulsibiles extra: ꝛ ideo faciunt pustulas latas ꝛ non acutas sed profundas: ꝛ est sermo similis a fol. ꝛ cõmen. 9. sexte particule. s. pustule late non valde pruriginose sunt.

ℂ Et cãe qdẽ gñantes mãm scabiei sunt cãe generantes mãm pruritus: veꝝ ipse sunt fortiores ꝛ appropinquãt causis generãtibus pediculos ꝛ allabafati ꝛ furfures ꝛ ipetiginẽ ꝛ approximãt eis in curatione.

ℂ Hic vult ꝺclarare cãs ꝛ eẽ prurit⁹. Et ꝑ in gñali magis. Scđo in speciali: ponẽdo dr̃iaꝫ inter scabiem ꝛ pruritum. ibi (Et scabies.) ℂ Cõsiderãdũ ꝙ. 3. innuit. Prio ꝙ cãe sũt ꝓpique. Rõ qꝛ tã scabiei q̃ꝫ prurit⁹ cã est mã adusta vel salsa: lꝫ sit dr̃ia: qꝛ in scabie est bothor ꝛ nõ in pruritu: ꝗ appropinquant in causis. Scđo ponit cãonem. ipse. s. cãe scabiei sunt fortiores. Rõ est: qꝛ vt dicet de mente auctoꝝ mã scabiei est grossior: cãe igit sanguinẽ ꝯuertẽtes ad melãcholiaꝫ vel ad salsedinẽ que magis igrossant adurẽdo vel putrefaciẽdo faciũt mãm scabiei. que aũt minus ad hoc ꝑducũt faciũt mãm pruritus. etiã mã scabiei facit pustulas ꝛ vlcera aliq̃ qđ nõ facit materia pruritus. Tertio innuit ꝙ appropinquant. s. cãe scabiei ꝛ pruritus causis ꝛc̃. Rõ est: qꝛ cause illorum sunt quecũqꝫ generãt materias corruptas versus cutẽ pellendo. sunt eñi ille morbus mãlis circa cutum existẽs: ꝛ iõ appropinquãt in curatione.

ℂ Et scabies quidem differt a pruritu in hoc ꝙ cũ pruritu non sunt bothor sicut sunt in scabie.

ℂ Hic i spẽli ponẽdo dr̃iaꝫ ꝛc̃. inuestigat cãs prurit⁹ ꝛ eẽ scabiei. Et p̃ dr̃iam ponit. Scđo ꝓbãdo qđ dixit ponit cãs prurit⁹ vel scabiei. ibi Qm̃ ipsa. ℂ Cõsiderãdũ ꝙ prurit⁹ nõ ẽ nisi qdaꝫ malus sensus inducens hoieꝫ ad scalpellãdũ. malus sensus dico merodianus. cũ igit nõ est ibi pustula: dr̃ solus prurit⁹. cũ aũt est ibi dr̃ scabies.

ℂ Qm̃ ipsa est a materia subtiliore ꝛ minus declinante ad salsedinem ꝛ in ea generatur.

ℂ Hic ꝓbãdo qđ dixit ꝺclarat causas prurit⁹ ꝛ eẽ scabiei. Primo ꝺclarat cãs hũorales. Scđo cãs hoꝝ carũ. ibi (Et sicio.) Dic̃ sic sm̃ hãc expõnẽ: vñ dcm̃ est ꝙ in scabie ẽ bothor. i. pue pustule: sed in pruritu nõ ẽ bothor: qm̃ ipsa scabies ẽ a mã subtiliore. s. in suba et min⁹ ꝺclinãte ad salsedinẽ. i. ad siccitatẽ. Et in ea. s. mã subtilior ꝛ mã magis hũida ꝛ min⁹ acida salsa gñat. s. scabies. ℂ Cõsiderãdũ igit sm̃ hãc expõnẽ ꝙ sm̃ itẽtionẽ Aui. duo ponebant supra circa scabiẽ. s. mã sanguinea cui miscet adusta cholerica: ꝛ mã cui miscet flegma salsuꝫ: ꝛ postea dixit ꝙ eẽ sũt ꝓpique: ꝛ dixit ꝙ mã scabiei facit bothor ꝛc̃. hic igit innuit diuersitateꝫ cãe: qꝛ scabies fit a sanguie mixto cũ chola. s. min⁹ grosso ꝛ min⁹ grossa: sed pruritus a sanguie magis grosso: ꝛ eẽ chola illa mixta. sil'r scabies fit a mã flegmatica minus salsa ꝛ magis isipida: ꝛ sic magis subtili: sꝫ pruritus fit a mã flegmatica magis salsa: ꝛ ꝑ salsedinẽ magis sicca: ꝛ sic magis grossa: ꝛ a mã. Ex hoc Auicẽna ꝓbat ꝓpositũ. In illa dispositione cutis nõ sunt bothor in qua mã est grossior: in illa sũt bothor in qua est subtilior: sed in pruritu mã est grossior ꝛc̃. Maior apparet: qꝛ materie subtiles ꝓpellunt extra ad supficiẽ ꝛ faciũt pustulas. Si ergo mã pruritus eẽt subtilis: tũc mã veniret versus cutim ꝛ faceret pustulas. Si ergo nõ est hoc erit qꝛ grossa.

ℂ Dubitat. vtrũ mã que facit pruritũ sit grossior q̃ꝫ mã que fac̃ scabiem. ⁋ Videt ꝙ nõ: imo sit subtilior ꝑ Gal. 5. de accñti ꝛ morbo. penul. cap. vbi mã prurit⁹ gñans est subtilis salsa que scabiẽ gñat est grossa salsa ꝛc̃. Itẽ Halya. 8. theorice. 17. ca. Iteꝫ Cõstãtinus in viatico libro. vltimo ca. de scabie. ponit sniam eãdẽ. Itẽ Serap. 5. cap. 7. de scabie. vbi absolute dicit ꝙ scabies fit a sanguie grosso. probat rõne. Mã absolute mordicatiua est subtilior q̃ꝫ mã in vna parte colligibilis: qꝛ mordicatio fit a re subtili dispartibili vt faciat euenire solonẽ quãdã ꝯtinuitatis multi numeri: vt 2⁹ cañ. 4. ca. Sꝫ mã faciẽs pruritũ est mordicatiua ꝛc̃. ⁋ In ꝯtrũ est Aui. hic sm̃ hãc expõnẽ. ⁋ In ꝯtrũ arguit ex textu Halya. 8. theori. 17. ca. vbi loquẽs de mã pruritus dicit ꝙ ei⁹ cã est mã salsa grossa: ꝛ ꝓbatur rõne Auicẽ. mã que penetrat ex̃ ad cutim ꝛ facit bothor est subtilior q̃ꝫ illa que subtus retinet: sed mã scabiei ꝛc̃. ⁋ In hac q̃stiõne est duplex modus loquẽdi. Unus absolute tenẽdo ꝙ mã faciẽs pruritũ sit subtilior: h̃ ꝺclarat ex mẽte auctoꝝ ꝑdictoꝝ: ꝛ rõne ꝑdicta ꝛ alia: illa mã est subtilior que stat iter duas cutes: sed illa ẽ grossior: que lꝫ occupet cutim extra: tñ intus ꝓfundat. hec ꝓpositio est ꝯcessa ꝛ nota ex declaratis supra cap. 1. de apatib⁹ ꝛ de flegmone. Sed mã pruritus stat iter duas cutes: ꝛ si occupat cutim extra. est scabies sicca vt statim ponit Aui. Ad vltimũ mã prurit⁹ aggregat iter duas cutes ꝛc̃. Ad tertũ Aui. dđm ꝑ expõnẽ cũ dic̃: qm̃ ipsa. s. dispõ prurit⁹ fit a mã ꝛc̃. ꝛ hec ꝓbat. qꝛ mãe subtiles recedũt ꝛ resoluunt ꝛ nõ figũtur in cute: ꝛ iõ nõ faciũt pustulas ꝛ bothor ꝛc̃. Ista opinio quã ale posui nõ est bñ tolerabilis. Prio Aui. supra ponit ꝙ cã ipetiginis est grossior q̃ꝫ cã scabiei: ꝛ non est alia cã nisi qꝛ in scabie sũt pustule ex̃: sed in ipetigine nõ: ꝗ sic dicet ꝙ in pruritu cũ mã nõ faciat pustulas ꝛc̃. Itẽ Gal. 5. de accñti ꝛ morbo. cap. 6. assignat cãꝫ: q̃re qdã sũt scalpẽtes se ꝛ nihil ꝓficiũt. Rñdent qꝛ hñt humores grossos incuneatos intus. Itẽ passio senib⁹ cõformis est de mã grossa: qꝛ senũ humores sunt grossi: sed passio que est prurit⁹ est senib⁹ cõformis: qꝛ multũ accidit eis ꝛ min⁹ accidit scabies: imo videm⁹ eã plus in priorib⁹ etatib⁹. ⁋ Scđa solo ꝙ vtrũqꝫ sit ꝯtingẽs. s. ꝙ mã pruritus sit grossior: ꝛ ꝙ sit subtilior. Dđm igit aliter ꝑp qđ sciẽdũ ꝙ prurit⁹ est malus sensus mordicatiuus iducẽs hoiem ad scalpellãdũ. Ex qua diffõne apparet primo quid arguit absolute prurit⁹. Dđm ꝙ mãm subtilẽ: qꝛ ista est que mordicat. 2⁹ cañ. Scđo ꝑp quid hõ scalpsit se: qꝛ attracta humiditate sensit delectationẽ in resoluendo vapores acutos. Tertio qꝛ postea dolet: qꝛ motus inflãmat mãm ꝛ cõmouet eã: ꝛ subtile aquosuꝫ resoluitur vel exit: sed cũ pruritu sunt pustule: ꝛ ideo remanet mã acutior ꝛ magis cõmota: ꝛ sic magis ledit.

Dubiũ 6m ℂ Dubitat vtrum in oĩ pruritu sit scabies ꝛ eꝯ. ⁋ Dđm ꝙ nõ in oĩ pruritu est scabies: qꝛ cũ spargit mã mordicãs nõ adunat ad formas bothorales: sed nõ vr̃ hñ absolui scabies a pruritu: qꝛ oĩs mã scabiosa: siue sit cholera adusta: siue flegma salsuꝫ hꝫ acuitatẽ: vñ mordicat ꝛ iducit pruritum. ⁋ His habitis dico ꝙ prurit⁹ est duplex. Unus cito sanabilis ꝛ cito recedẽs qui q̃nqꝫ scalpendo recedit. Ali⁹ est ꝑseuerãs anxiosus mult⁹. Pruritus ꝑmus fit a materia subtili respectu scabiei. Rõ est que sumit ex dictis: qꝛ dispositio cui⁹ mã est iter duas cutes ꝛ cito recedit fit a mã multa ex̃ ꝓpulsa ꝛ cito euaporabili: sed dispõ cuius mã colligit ad apationeꝫ fit a mã grossiori: sed hoc est in pruritu dicto ꝛ scabie. ꝗ ꝛc̃. Et sic loquunt oẽs auctores ꝑdicti. Alius est prurit⁹ ꝑseuerans ꝛ anxiosus cui⁹ pustulaꝝ numerus circa cutiꝫ appet hñs eminẽtiã ꝛ scalpẽdo hõ q̃si dolet simul cũ delitia: ꝛ talis prurit⁹ est verus distinctus ꝯ scabiẽ: ꝛ iste fit a mã grossiori q̃ꝫ scabies. Rõ est qꝛ ꝛ reliqs parib⁹ stãtib⁹ iste pruritus fit ex mã ꝓfunda. quã nã nõ põt ꝓpellere ex̃ vt faciãt pustulas tales. Hic aũt defect⁹ arguit grossitiẽ materie. nã nõ expelli mãm est vel oppilatione poroꝝ vel ꝺfectu expulsiue vel grossitiei: cũ ꝗ reliq̃ sint paria non erit ꝑp ꝺfectuꝫ expulsiue nec oppilõne sed mã. ℂ Cõsiderãdum tñ ꝙ plures ex his causis põt simul ꝯcurrere sicut in pruritu senũ. põt eñi ibi eẽ ꝺfe-

ctus expellitur: ꝛ oppilo ꝛ grossities: ꝛ ſi mã ita ſubtiliaret & expulſa faceret ſcabiẽ: ꝛ illud qñq; videmus ꝙ materie ꝓ faciunt pruritũ poſtea ſcabiẽ: ꝛ ſumit ʒ° cañ. ſen. ʒ. cap. de ſcabie ꝛ pruritu palpebrar. ℣ Sz tu dices quo mã groſſa põt pruritũ facere cũ pruritus ſit ſenſus mordicatiuus ꝛ mordicatio ſit a re ſubtili. Et dõz ꝙ talis pruritus nõ eſt oino pura mordicatio: ſed eſt ibi dolor. vel aliter ꝙ mãe groſſe euaporãdo faciũt illã: ꝛ ſic dicetur ꝙ cã immediata eẽt ſubtilis mã. Cõtra. mã pruritus dz eẽ quieta: vz° de accidẽti. c. 6. ſed vapor eſt mot°. Dõm ꝙ dz eſſe grata: qz nõ multum mota: multũ enĩ mota poſſet facere rigorẽ vel laborẽ viceroſum: vñ videmus qñq; in pruritu rigores: tñ motus nõ multus ſaẽ pruritum. Et hic eẽt locus ſpeculationis. Cõparat igit hic Auicẽ. ſcabiẽ ad pruritũ ꝓſeuerantẽ ſicut ſcabies eſt diſpõ ꝓſeuerãs: ꝛ ideo dixit ꝙ fit a mã ſubtiliori. Et qđ° apparet ꝙ raro euadit pruritꝰ a ſcabie: qz materie trahunt aliquẽ: ille ꝓfunde exĩ. mouẽt. ℣ Et quibus ad ꝛia auctores loquunt de pruritu abſente. ſ. cito recedẽte: vt explicat °haly. 8. theo. 17. ca. ℣ Ad rõnẽ cũ dr mordicatiuus eſt ſubtilior. vez eſt mordicatiua pura: hic non eſt pura mordicatio. vel aliter vez ẽ circa cãdẽ ptẽ: ſed mordicãs detẽta in pfundo põt eẽ groſſior ꝙ extrinſeca colligibilia. ℣ Ad ſcõz mã ẽ ſubtilior ꝙ ſtat rẽ. Cõcedo. Ad miorẽ dõz ꝙ loquit de pruritu cito ſanabili. Ad id qõ dicit ſcabies ſicca. Dõm ꝙ intelligit pruritũ ſiccũ pdurãtẽ qualis eſt iſte q eſt ſenũ: vel intelligit ſcabiẽ de mã groſſa faciente puſtulas ꝓfundas: ꝛ eſt modus iperiginis vel ſaffati ſicce.

¶ Et ſixio gñis ci° in cute poſt cõ nã exp̃ellit eá eſt oppilatio porox ꝛ putas mũdificatiõis: aut retinet ꝓp ẽbilitatẽ expulſiue: ſlẽ accidit decrepitis in fine egritudinũ: ꝛ ꝓprie qñ mã eſt plurima aut groſſa.

¶ Superius determinauit cãs humoralis ſcabiei ꝛ pruritꝰ: hic dat cãs hax cãrũ. Et ꝑ dat cãs que ſigũt circa cutiz. Scõo ꝗre gñant. ibi. Aut pp cibos.) ¶ Dicit ꝑ ſixio gñis ci°. ſ. mãe groſſe vel ſubtilis poſtcõ nã rẽ. eſt oppilo. i. pp oppilonẽ. ¶ Cõſideràdũ ꝙ innuit ſixior causas: oppilonẽ: ẽbilitatẽ expulſiue: multitudinẽ ꝛ groſſities materie. oppilo ãt põt fieri: vel ex ſtructura porox er ſe: vl ex mã que retinet nõ mũdificata vt ſi ſetis balneari: ꝛ hoc dixit: pultas mũdificationis. ¶ Cõſideràdũ dixit gñis. ſ. materie: ꝙã enĩz erãt acute aduſte ꝙã ſalſe. generis. ꝗ dicit aduſta. vel gñis. ſ. ſcabiei ꝛ pruritꝰ. ¶ Cõſideràdũ ꝙ ſic aliter põt exponi: qz dixerat ꝙ mã in ſcabie erat ſubtilis. ℣ Quereret aliqs ſi eſt ſubtilis quo poteſt figi in cute. deberet enĩ reſolui. Rñdit ꝙ figit pp oppilonẽ rẽ. ℣ Sed tu dices ipſe ꝛdicit ſibi: qz dicit aut groſſa: ꝛ tã dictũ eſt ꝙ in ſubtiliori materia. Dicendum ſit ꝙ intelligit groſſa nõ ſimpliciter: ſeã tñ ꝙ repugnat inſenſibili exalatiõi.

¶ Aut pp cibos malos ex qbus gñaf chimus malus acutus: ſicut ſunt cibi ſalſi ꝛ acuti ꝛ ſimiles eis: aut pp malitiam digeſtionis cum qua putrefit cibus.

¶ °hic dat cauſas quare generaf. ꝛ dicit Aui. ſo. generaf materia. ¶ Cõſideràdũ ꝙ ſz hãc exponẽ diceret aliqs Auic. vt negatoꝛ°. nã ſupra dixerat itex pp cibos rẽ. Dõz ꝙ ille ſmo erat ẽ cãs ſcabiei: hic ẽ ẽ cauſis pruritꝰ vl ſcabiei ꝛ pruritꝰ aliterñ ꝙ repetit vt adderet pp malitiã digõnis rẽ. ¶ Cõſideràdũ ꝙ ſmo poſſet eẽ ꝛinuus vt dicat figit. vz. mã ſcabiei ꝛ pruritꝰ in cuti. i. appet in cuti pp oppilonem rẽ. aut pp cibos malos rẽ. Et eſt ſmo °haly. 8. theorice. 17. cap. ¶ Cõſideràdũ ꝙ aliter poſſet exponi vt iſti: aut reſiciaf ſup. ꝛ plurimũ gñatur ab acceptione ſalſox: aut pp cibos malos: aut pp malitiam rẽ. ℣ Sed tu dices quare dixit bis. Dicẽdum ꝙ res ſalſa acuta: vel agit acuitate: ꝛ ſic dixit ab acceptiõe. vel materialiter generat: ꝛ ſic dixit aut propter cibos rẽ.

¶ Et a pruritu quidem reſoluuntur cornices furfurei ꝛ non accidit ex profundo aliquid: ꝛ pruritus quidem ſenilis parum obedit curationi: ꝛ neq; valet ei niſi vt regatur ꝛ blandiatur.

¶ °hic addit duo dcã. °primo ꝙ a pruritu reſoluit rẽ. Nõ qz mã pruritꝰ: ſiue ſit iter duas cutes: ſiue ſ; nõ ẽ adunata ad botho: ſz ſpſa ꝗ exiccatiõis calitate ꝛ ſiccitate iminet i ſuptoꝛ ita vt fiãt cornices q ſepant a cute. vſlogẽ de pruritu cui° mã ẽ ex nõ ꝓfunda. Cã ſecãdi eſt qz ſenes hãt materias groſſas ꝛ virtutem debilem rẽ.

¶ Et ſcias ꝙ ſcabies excorticata ꝛ impetigines multiplicantur in autũno.

¶ °hic addit cañ. Cõſideràdus ꝙ ſcabies excorticata ſicca ꝛ ipetigo fiũt ex mã aduſta melãcholica ꝛ multiplicatur in autũno ꝛ retinetur: ſed alij modi ſcabiei poſſunt fieri: ꝛ fiũt multũ in vere: vñ ꝓponitur morbus vere nãlis tertia parte aſorũmorum.

¶ Et ad vltimuz mã pruritus aggregaf iter duas cutes. Si ſi de ea aliqd eſt in corpore: tũc ẽ ſcabies ſicca.

¶ Logitur de pruritu nõ multum durante cuius materia eſt ſubtilis. Si ergo ꝓfundaf tunc: igit eſt mã groſſa ꝛ eſt ſcabies rẽ.

¶ Et dulcia quidem generant pruritũ ꝛ botho.

¶ Ratio quia aduruntur faciliter.

¶ Et nõ accidũt plurimum niſi inter digitos: qñ ſunt debiliores. Et ſcabies quidem feda attrahit vulnera ꝛ permutatur ad impetigines ꝛ alfabafati.

¶ Cõſideràdũ ꝙ illa debilitas eſt raritatis vl laxitatis carnis: reliqe ẽt ptes digitoꝝ ſunt oſſuoſe ꝛ chordoſe vñe ſcabies feda et melãcholica: qz ꝓp groſſitiem diu tenet in carne ꝛ vicerat rẽ.

¶ Et olea nocent eis: ꝛ ſyrupus acetoſus cõfert eis ſi non timetur raſura.

¶ Cõtra. qz hic ſpinguat ẽpar rẽ. 5. colliget. cap. de ouis. l. 35. ℣ Dõm ꝙ corrũpendo digeſtionẽ: nocet ẽt ſi inflãmatur ꝛ aduſt tẽdit ad nãm ſulphurtis aduſti. qbuſdã tñ per accidẽs iuuat lenitendo ventrem. ℣ Ad ꝛium dõm ꝙ plus nocet rẽ. ſyrupus acetoſus qz digerit ꝛ tẽperat acuitatẽ humoꝝ. ſyrupus acetoſus. ſ. ſuccharinus.

¶ De cura. Cap. 7m.

Cura quidez ſcabiei prima ꝛ melioꝛ ꝛ cũ qua multotiens eſt ſufficientia eſt euacuatio cuz eo qõ educit humorem acutum aduſtum et fiegma ſalſum: deinde rectificatio cibi ꝛ regimen humectationis ſm ꝙ ſcituiſti in diſpoſitionib° buius capituli. Et adminiſtratio rerum aquoſarum inſipidarum velocitas putrefactionis: quarum ſit ſecura ſicut ſunt melones indi ꝛ lactuca ꝛ endiuia ꝛ ſimilia et extrinſecus iterũ. Et dimittat coitum omnino. coitus enĩ mouet mãs ad exteriora ꝛ exiccat vaporẽ caliduz putridũ veniẽtẽ ad ptẽ ſupficiei cutẽ: ꝗre putrefacit illic: ꝛ pp illud fetet itex odoꝛ corporis: ꝛ pp hoc precipitur fricatio in ablutione pollutionis: ꝛ de bonis qdem eũantibus ſpecies materierũ ſcabiei eſt decoctio epithimi cũ mirabolanis citrinis ꝛ fumo terre ꝛ ſcene ꝛ polypodio ꝛ abſinthio. Et quãdoq; ponunt in ea roſe ꝛ ſemen endiuie ꝛ ſimilia. Et quandoq; ponit in ea celidonia cum proprietate que eſt in ipſa. Et quandoq; ponitur in ea ſcamonea. Et iterũ pillule de aloe ꝛ ſcamonea ſunt bone iuuatiue. ¶ Decoctio bona. ſumatur mirabolanoꝝ citrinorum ꝛ paſſularũ. ana põdus. ʒ. xx. ꝛ decoquatur cum. iij. lib. aque donec remaneat tertia: ꝛ colef ꝛ ſumãtur de tota aqua due tertie lib. vnius in qua fricẽtur mamb° caſſiſi. ʒ. x. cuq; in ea cõfricate ſunt: coletur iterum ꝛ ponatur in ea agarici. ʒ. j. ¶ Pillule bone ꝛ ſũt pillule de fumoterre. ℞. mirabolanoꝝ citrinorum ꝛ kebuloꝝ ꝛ nigroꝝ: oiuz ana. ʒ. v. ꝛ aloes ſcotrẽſis. ʒ. vij. ꝛ ſcamonee. ʒ. v. fiat cõfectione ꝑficiantur cũ aqua fumiterre ꝛ dimittant donec exiccent ꝛ bibant vice altera: ꝛ dimittant donec exiccẽtur ꝛ fiat illud tribus vicibus: ꝛ in omni vice fiat ſicut ſoꝛbitio: deinde dimittatur donec iſpiſſet ꝛ cõpacti fiat ꝛ fiãt inde pilule. ¶ Medicamẽ boni ſorte ad antiquã ſcabiẽ. ℞. mirabo. citrinoꝝ: ꝛ mirabo. nigroꝝ ꝛ emblicoꝝ ꝛ abzungi ꝛ kebuloꝝ excorticatoꝝ: oium ana. ʒ. j. ꝛ turbith. ʒ. ij. conficiantur cũ penidijs: ꝛ fiãt inde trocifci: ꝛ ſit doſis ad ſolutionẽ integrã ex. ʒ. x. vſq; ad. ʒ. xv. ꝛ vſq; ad. xx. cuz aqua calida: ꝛ forteſſe ponit in eis ſcamonea cum potãtur: ꝛ forteſſe liberat ex ſcabie mala antiqua ſi aſſiduetur potus aloes: ꝛ frequentetur tribus diebus omni die ſumẽdo auĩ. j. deinde ter-

ritur

ſictur poſt diem ꝛ die nō trib⁹ diebus currētib⁹ ſm di
miſſionē tertij: aut dimittatur diebus tribus: ꝛ iterē
frequentia: deinde tertie poſt diem ꝛ noctez: aut ge
ſcat prout videtur ſm q̄ ꝑſens fuerit ꝛ curetur raſura
ſi ſupuenerit cū clyſteribus: illud enī eſt unatiuū era
dicans ſcabiē. Et bonū qđ eſt vt bibat ipm infuſum
in aq̄ endiue: ꝛ cū ea ſit paꝛ aque ſeniculi ſi nō fuerit
ab aqua ſeniculi aliqđ ꝓhibens: ꝛ quātitas que eſt in
ipſa de aloe ſit ex ʒ.i. vſqꝫ ad auſ. ꝛ quādo tolerat me
dicationē dimittaſ. ꝛ infuſiones de prunis ſunt iuua
tiue iteꝛ. Aut ſumaſ rob mirab. citrinoꝛ factū ex ex
cactione aque in qua decocti ſunt exiccādo in ſole: ꝛ ſu
maſ ex eo humidū qđ ſit ex. v. vſqꝫ ad ʒ. cū ʒuccharo:
ꝛ eſt ad cholicā ꝛ humidā: ꝛ poſſibile eſt vt fiat ſiſt il
lius ex oibus ſolutiuis bonis: ꝛ miſceaſ adinuicem: ꝛ
q̄ſqꝫ cōponunſ adinuicem: ꝛ fiāt ex eis robub ꝛ pillu
le. Et aq̄ calida caſei ꝛ epithimū bona ſunt q̄ū admi
niſtranſ omni die ſm q̄ dcm eſt nuper in alio cap. ab
iſto. ꝛ cū mirabol. ꝛ ſucco fumiterre dieb⁹ cōtinuis eſt
vltima. Et de eis que currūt curſu mūdificātum cum
facilitate eſt vt fiāt pillule de aloe cū ſcamonea ꝛ cro
co: ꝛ ſumanſ de eis in omni doſi q̄qꝫ cicera: ꝛ eſt de
ſcriptio mirabo. citrinoꝛ aloes ſcotrēſis: amboꝛ aā.
ʒ.i. dragagāti roſaꝛ: amboꝛ ana. ʒ.i. croci. ʒ.ij. Et ite
rum ſumaſ ex medicamie in quo ponſ abſynthi: ꝛ nos
iā diximus ipꝫ omni die: aut duob⁹ diēb⁹ ana. ʒ.ij. vſqꝫ
ad. ʒ.iij. Dixerunt qđā. quādo multiplicanſ eſſationes
ꝛ nō inuenitur vtilitas: tūc melius eſt vt alleuetur et
ſufficiat dare in potu bſiti paſſionē omni die mane et
ſero ſaluch de tritico cuꝫ ʒuccharo ꝛ aqua plīma. Di
xerūt de eis que ꝓferunt bſiti ſcabiem ſiccā ꝛ pruritꝫ
oſtrachinū eſt vt bibat trib⁹ diebus omni die de ſiſa
mino pōdus. ʒ.c. ꝛ xxx. cū medictate ſui de ſyrupo acc
toſo ꝛ filiibus. Et de boibus ſunt q̄ miſcēt cuꝫ eo aquā
ſuimbaꝛ: ꝛ nos iaꝫ experti ſumus hoc ꝛ fuit curatio vl
tima: verūtā debilitat ſtomachū. Et de cōpoſitis ꝓ
portionalib⁹ iſtis medicinis eſt ſcoria argēti ꝛ lytbar
girii ꝛ cambil ꝛ vene cōficianſ cū aceto ꝛ oleo ro. ꝛ li
maſ: ꝛ hoc eſt ad fortē vltimū. Iteruꝫ ꝛ leuius illo eſt
bolar. cāphore croci: oīum ana. ʒ.ſ. cuꝫ aceto. ꝛ aqua
ſquille: ꝛ oleū ro. ſunt cōia ad exiccationem: ꝛ ad illaꝫ
que eſt fortior parū ſemen feniculi teraſ cum aceto et
oleo ro. ꝛ adminiſtreſ in balneo. Et iteꝛ aqua grana
torum ꝛ bauracb: ꝛ melior aqua granatoꝛ eſt illa in
qua eſt virtus pulpe coꝛ: ꝛ ſiſt farina lētū ꝛ magra ꝛ
acetum miſceaſ ꝛ ponaſ in ſole donec igniaſ: deinde
liniaſ. ¶ Cōfectiones vō quibus opꝫ eū vti ſunt ſicut
ꝓfectiones quas oportet potare bſitēs impetiginez ꝛ
alſabafati ꝛ morpheā. ſque de eis ſūt lenes ex triſera
minore cū keſines. Et iteꝛ ſicut hec ꝓfectio. ℞. amili
ꝛ fumiterre: amboꝛ ana. ʒ.ij. ꝛ mirabolanoꝛ citrinoꝛ
pōdus. ʒ.iiij. ꝛ alkeſines ablutaꝛ duplū toti⁹. ¶ Me
dicine aūt locales ad ſcabiez ſunt oēs in quib⁹ eſt ab
ſterſio: ꝛ quādoqꝫ ſufficit illud cuius abſterſio eſt cuꝫ
ꝓfortatione cutis ꝛ rectificatione cōplonis eius ſicut
aqua maluaꝛ ꝛ acetoſe ꝛ ſicle ꝛ granatoꝛ ꝛ ſicut fur
fur ſile ꝛ farina lentiū excoriataꝛ. Et iterū achacia
cū aceto ꝛ grana melonis ꝛ vēter melonis ſicut eſt et
veſſe ſengi citrinū: ꝛ ſuccus apij: ꝛ decoctio apij: ꝛ de
coctio fenugreci: ꝛ aqua coriandri muſi. Et fortaſſe idiget
eis in qbus eſt reſolō fortis ſicut pulpa colloquintide ꝛ
gluten alimbat cū aqua mētbe: ꝛ gūma pini cum ace
to ꝛ dragātum aſſatum ꝛ ꝓprie citrinum cum aceto ꝛ
oleo roſ. ꝛ ſiſt calcantum ꝛ que ſunt de genere ipſius:
ꝛ oleāder eſt fortis valde. Et fortaſſe ſufficit acetū ei⁹
in quo ponit: deinde coquit cū ſiſamino ꝛ miſceaſ cuꝫ
acuno ſicut oleū ro. vt ꝓhibeat ſupfluitatē: ꝛ ſiē cor
tices granatoꝛ ꝛ ſimilium illius. Et ex eis que expta
ſunt eſt ſemē eruce cuius oleū ſumaſ ꝛ fricetur cuꝫ eo
ſcabies: ꝛ inungaſ cū eo in ſole calido aut foculari et
iteretur: qm eſt bonum ꝛ vltimū. ¶ Medicamē bonū
℞. lythargirij ꝛ dragāti ꝛ encauſti equales ptes que
teraſ cū aceto vini ꝛ ponaſ in vaceolo teſteo vitrea
to ꝛ ſepeliaſ in loco humido mēſe vno: ꝛ adminiſtreſ
poſt illud epithimādo. eſt enīꝫ unatiuū in vltimo cuꝫ
pauca mordicatione. Et ꝑdūi ꝛ argētū viuū extinctū:
ꝛ ſcoria argēti: ꝛ ariſto. ꝛ ſulphur ꝛ cambil ꝛ alkali et
eo aduſtū ꝛ almugath ꝛ ſal āmoniacus ꝛ lētes ꝛ myr
ra: ꝛ ſemē barmel ꝛ āmoniacū ꝛ flos eris ꝛ vſnen ful
lonū: ꝛ ſtercus canis ꝛ ſtercora ꝑdicta i cap. aliis ꝛ cu
cumer aſininus. Et iteꝛ cortices ligni vitis aduſti pul
verizenſ ſup locū ſcabiei inunctū cū butyro crudo et
liget ſtricte poſt illud: ꝛ remouet vſquequo deſtruaſ.
Et q̄ndoqꝫ cōfert cordumeni cū aceto ꝛ gluten alim
bat cū eo. Et de cōpoſitis noſtris bonis eſt vt fiat ex
argēto vivo extincto ꝛ ex ſolis olēdri: ꝛ ex climia ar
gēti ꝛ lythargirio epithima cū aceto ꝛ oleo ro. ſup qō
dormiat in nocte ꝛ abluat corpus in mane in balneo
cū aceto ꝛ vſnen viridi cū aqua calida in primis: dei
de ꝓperet ꝛ inungaſ cū oleo. ¶ Medicamē facile: ſu
manſ lythargirij ꝛ dragāti citrini ptes eq̄les: teranſ
cum aceto bebdomada vna in ſole: ꝛ liniatur cum eo
cum neceſſe fuerit. Et iteꝛ argentum vivum extinctū
ꝛ ſtoraꝛ ligda ꝛ oleū roſ. aggregenſ ꝛ adminiſtrētur.
Et iterum argēti viui extincti ꝛ florum violaꝛ ꝛ coſti
partes equales: ꝛ iteꝛ cōditi para. i. ꝛ magre ptes. iij.
ꝛ liniaſ cū aceto. Et cū adminiſtras fortia exiccatiua re
ſolūtia ꝛ ſicca exiccantia: tūc cōſequere eā cum oleis
cognitis: ſicut eſt oleū de cyperis ꝛ ſalicib⁹ ꝛ nenufa
ris ꝛ viol. ꝛ ſiſlia illis ꝛ ꝓprie in ſicca ꝛ in illa que eſt
pauce humiditatis: ꝛ adminiſtra in humida ea q̄ ſunt
vehemētioris exiccationis: ꝛ in ſicca que ſunt mīoris
exiccatiōis. Et elōga illud in quo ponit argentū viuū
extinctum q̄ntuꝫ poteris a partibus ſtomachi ꝛ mem
broꝝ nobilium. Cura aūt pruritus ſicci poſt eſſationē
ſi idiget ea cū illis que ſcis eſt vt des in potu lac vac
cinū acetoſuꝫ: ꝛ ſicut balneatio cuꝫ aqua tepida ꝛ ad
miniſtratio inunctionū oleaginaꝝ ex oleis frigidis et
ꝓprie q̄ndo ponit in eis ſuccus apij: ꝛ curatio ſcabiei
ſicce ꝛ pruritꝰ ſicci eſt vicina. Et de medicis leuib⁹ in
hoc eſt papauer tritus cū aceto: ꝛ iteꝛ folia lilij: ꝛ ite
rum aloes cū aqua endiue: ꝛ ſcene iteꝛ eſt ex eis que
ponuntur in medicis eius: ꝛ aqua apij ꝛ acetū ꝛ aqua
roſ. ſunt bona. Et de medicinis fortibus eſt ceratū in

quo ponit opium cuz quo inungat corpus t quiescet pruritus. Et ex medicinis forti⁹ est vt cóponatur ex medicinis primis cópositus: t ponatur in co sal ámoniacus t linat cum aceto t ppue super testiculos. Et iterz alumen frixum t alkitran: t hoc iterz cófert pruritibus intrinsecis in vulua t ano qó ponat super primum. Et senes qdem iuuant curatione pruritus q accidit eis si liuant ex fece vini cú aliquanto anbeto humido. Balnea vo pruritus t scabiei sunt sicut aq̃ maris calefacta: aut cum dispõne sua: aut decoctio cucumeris asinini. Libus aũt babẽtium scabiem t pruritũ fit ex eis que humectát t generát sanguiné laudabilẽ ex cibis declinabus ad frigiditatẽ t humiditatez t eq̃libus. Et bñtibus pruritum ostracinum necessariuz est admínistrare olea lenia in eis que assumũt sicẽ oleũ amigdalinum t sisaminũ t silla illus. Et scias q vétose in vtrisq; cruribus cõserunt scabiei sede.

¶ De desudatione. Cap.8m.

QUandoq; fiũt botbor in corpore aut membro plimi sudoris valde pauce ablutionis: aut pue fricatiõis apó ablutionẽ: t ppue in regionib⁹ calidis spanose q̃si ipse sint ex materijs q̃ fũt pigre pp suá grauitatez in pequẽdo sudorez velocis cõsumptionis pp subtilitatẽ siue materiei: quare retinẽtur in superficie cutis: t sunt quasi sint sudoris fecces inobedientes ad resudádum. Et quádoq; nõ fiũt botbor apparentes: imo accidit t fit aspitas.

¶ De cura. Cap.9m.

ACidũt mãm ei⁹ si multiplicat in corpe flobothomia t solo ventris: t silr opz vt pperet assuetus ea oi bora in eũando humores acutos. Et ex eis q̃ phibẽt eã t auferũt ipaz sunt balneatio t mũdificatio: deide admistret aq̃ frigida balneãdo in ea: t pfert eis fricatio in balneo ex carne melonis cũ farina lẽtũ post sudorẽ: deide alebessabẽ post ipsaz: t caro melonis cũ lentib⁹ t farina fabaz: sandali vo phibẽt eaz a pruritu q accidit cum ea: cũ g̃ fũt cũ cápbora nõ facũt illõ. Et alcána iterz si nõ abhorret ei⁹ tictura pfert ei: t assumere illõ cui assimilant aq̃ granatoz t acetosa t lentes t pruna t tamaridi. Et administratio eis qó phibet sudorẽ ex eis q̃ fũt sicut decoctio myrti t rosaz t aq̃ coriádri vi: t cõfert ei aq̃ calefacta in sole: t phibẽt eã oẽs aq̃ cũ vico quunt in eis stupefica t diminutio mot⁹ t alienatio a locis calis sudare facientib⁹ t petẽ loca vétosa t flabellatio cũ flabellis plimis silr: t ablutio cũ aq̃ frida. Et iteruz inũctiões ex eis q̃ fũt sicut oleũ myrtinũ t oleũ roz. t butyro crudo inest ppietas maria i ipa: t ppue cũ dragáto t gũmi. Et iterz inũctiões in qb⁹ é virtus lythargirij t scorie t tbutie inest ppietas: t cinis foliozz myrti t ámoniacũ t folia lauri recẽtia t rutba t mumiaz tbus. Et qñq; pfert desudationi epithima glutini piscũ dissoluti in aq̃: t qñq; idiget fortis staphisagria t tbure t sulpbure. Illa vo que de ea iá vlcerata é cu ref cũ eis que sunt sicut vene t galle t bolũar. t ceruſa cũ cera: t emplastrum de ceruſa est bonũ ad illud. Et fortasse peruenũt vlcera ista ad finẽ maximuz corruptiõis: q̃re erit cura coz cura adustionis ignis. Illa vo la que de ea pfirmata est curat curatiõe alsabasati.

¶ De planta nocte. Cap.10m.

SI quis passus é desudationẽ cuj⁹ t oppilationẽ porozz t bontatẽ digõnis: qñq; accidunt in frigore noctis pruritus t asperitas t botbor que que noiant pláta noctis: t causa est retẽtio ei⁹ qó opz vt resoluat pp cõstrictionẽ porozz i radice quá aduuat t in qua addit soliditas frigoris: t ppue in bora in qua multiplicat digestio: t seqf multitudiné ei⁹ multitudo vaporis t aer noctis: t pp illud noiat pláta noctis: q; plurimũ accidit ei⁹ est in nocte: t de dispositionibus buius passionis est q; pruritus in ea fit vebemẽs t delectat pmo: deinde pducit ad dolores vebemẽtes q̃s efficit in locis pruritus.

¶ De cura. Cap.11m.

OPortet vt fit regimẽ in dilatádo poros cum balneis t inũctionib⁹ noctis ad illud t in mũdificando venas a mã plurima: t illud cũ flobothomia t euacuatione fm q; dictũ est in ca. pruriti⁹ si fuerit illius necessitas t nõ fuerit sufficiẽtia in medicinis localibus. ¶ Medicine vo locales sunt aloes: t myrra est de melioribus medicinis t ppue cuz aq̃ melius: t simil aloes cum farina lentiũ cũ pauco aceto et melle: t aqua apij de currẽtib⁹ est ei pportionalis. Et de medicinis conferẽtibus ei sunt fer. acet sola t bauracb t alcána t crocus.

¶ De verrucis t q̃ ex eis fũt vt clami t recurnis que de eis sunt vt cornua: t q̃ currũt curiu eaz. Cap.12m.

CAusa efficiens eas pma est expulsio nãe. t mãlis est humor grossus melicus. Et quádoq; puertit melia a flegmate ficco valde qñ multiplicat in sanguine: t qñq; accidit ipsi sanguini: ppterea q; ipe coartat t multiplicat. Et pp priuationez causarum putrefactionis vt puertatur ad siccitatem t frigus: t ppue in venis paruis in quaz similibus non putrefit sanguis ppter suaz paruitatem t propinquitatez ad causas extrinsecas: que sunt ad ẽ vt exiccẽt velociores q̃s ad hoc vt ipse putrefaciat precipue cuz sanguis nõ valde est calidus in suba sua. Et qñq; oritur ex eis vena magna t fit causa ad cõuertendũ cõplexionem eius qó pertinit membro vicino de nutrimẽto ad cõplonez materiei siue: quare deficcatur illud t infrigidat t multiplicant eruce. Cũ ergo cadit aut destruit per qõlibet regimẽ cadũt alia: t nominantur magne habentes capita sicut capita clauorum habẽtes subtiles radices clami t longe recurue cornua. Et de verrucis est gen⁹ qó nominatur tusius: t numeratur in eis: lz sit necessarium vt discernatur ab eis t finduntur quando sciunduntur a sanie que est sub eis.

¶ De cura. Cap.13m.

PRoperare qdem ad minorádum sanguinem t ad eũandam melliam est res que est necessaria. Et q̃do multiplicat egritudo iteref flobothomia: t similiter regimẽ generás bonũ chimũ et alia de illis quoz preterijt rememoratio multotiens.

¶ Cura

¶ Cura ãt localis est cũ medicis que habẽt amaritudiné ⁊ stipticitaté ad leues ex eis: sicut est inúctio verrucarũ cũ oleo phisicino assidue: aut cuz decoctione oleoz colata dimissa post tres dies: ⁊ aq̃ porri alnabathi cũ sumach ⁊ oleo de been: ⁊ iterũ cũ folijs capparis ⁊ mice cupressi: ⁊ olive imature ⁊ fructꝰ tamarisci est bonũ iterũ: ⁊ folia myrti humide sunt bona ad fortes: ⁊ cortices mucis humide cũ ficubꝰ siccis ⁊ ẏpocacte cũ pauco nocumẽto suo ꝙueniẽtes sunt illis que de eis sunt magne ⁊ ad fortes: ⁊ cortices radicũ algarab ⁊ cinis eiꝰ cũ aceto vnu. Et de eis que sunt bona ⁊ vltima est vt sumant albarmel ⁊ alcána cribellent ⁊ liniant cũ aq̃ frida: verũ qꝺ ex eis forte est: est ad fortes sicut epithimata facta ex calce ⁊ arsenico ⁊ alcali ⁊ ꝓprie cũ argẽto viuo exticto ꝓcipue cũ cinere quercus ⁊ oleo ⁊ sal cũ aq̃ cepe ⁊ bulbꝰ ⁊ stercus capritũ: ⁊ iterũ cátarides cũ arsenico. Et iterũ fex mellis anacardi est fortis in pulverizatione sua: ⁊ lac titumali qñ iterat sup eas aliquotiens dejcit eas: ⁊ lachryma vitis ⁊ alkekengi iterũ magnifice dejcit eas: ⁊ nigelle ꝓfecte cũ vna si emplastrent cũ eis sunt mirabiles: ⁊ fel bruci iterũ ⁊ assa: ⁊ emplastrũ acutũ ⁊ disrupẽs aldubelbet ⁊ est emplastrũ de anacardis. ¶ Lõpositũ equale corticũ mucis humidoz ⁊ dragán ⁊ calcis vive oinmàna ꝑ.i. terant ⁊ cribellent ⁊ ponant desup. Aut sumant florẽs eris ⁊ chartaruz amboz ana. ʒ.v. ⁊ pulpe colloquintide. ʒ.vi. bauracb. ʒ.vi. salis ammoniaci. ʒ.uj. cali ⁊ arsenici citrini: amboz añi. ʒ.vi. fellis vaccini. ʒ. vi. vinẽ ꝓfici. ʒ.vij. terant ⁊ cribellent ⁊ liniant desup cũ aq̃ sapone. Et de curatiõibꝰ verrucarũ ẽ earũ eradicatio: ⁊ illõ qdẽ qñq̃ fit cũ cánulis de pẽna aut de cána aut de ferro: q̃rũ ꝓcauitas fit cũ q̃ntate i q̃ deglutiant verruce deglutiõe in q̃ sit difficultas q̃dã: ⁊ involuat sup ea ⁊ ꝓfudet parũ apꝺ radicẽ eiꝰ q̃re eradicat cã: aut extẽde eas cũ vncinis donec extẽdant eoz radices: deide assumant cũ instro acuto submersio ad radices eaz: ⁊ ponat sup eas butyr coctũ post eradicationẽ. Et iterz q̃tiẽs tágit eas medicamẽ acutũ ⁊ ille stat auferat medicamẽ acutũ ⁊ ponat desup butyruz coctũ ⁊ dimittat parũper deide iteret vsquequo compleat eaz casus: ⁊ iciunt ita vt qꝺ est in circuitu eaz secet cũ ferro subtili aperiẽdo in circuitu: deide vadit sup eas medicamẽ acutũ. Et nos iã experti sumus cũ nouacula ꝓfundius q̃tũ possibile est cũ cautela supfici cutis: deinde fricádo locuz cũ sapone ⁊ ẏperis ⁊ ro. donec cucurrit qꝺ fluxit de sanguine ⁊ retẽtus est: ⁊ dejcit post illud qꝺ remánsit si accipiat lignũ ⁊ incẽdatur in igne donec inflámet ⁊ approximet verrucis donec excorticétur verruce: ⁊ inungantur cum manu vna vice post aliam donec deleantur.

¶ De cornibus. Cap. 14m.

SUnt additiões spisse vulgares nascẽtes sup ũcturas in extremitatibꝰ pp vehemẽtiã operatiõis. Et cura eoz est icisio vt resoluat ex eis illꝺ qꝺ nó volet: deide admistrent sup residuũ medicine vehemẽter acute ex medicinis verrucarũ donec cadat deinde ꝓsequat butyrũ coctũ.

¶ De fissuris que apparẽt sup cutẽ ⁊ labia ⁊ extremitates apparitione in cute in omni loco. Cap. 15m.

CAusa oiuz fissurarũ est siccitas i cute adeo donec excedat illa siccitas: aut pp complexionẽ singularẽ: aut pp malitiã humorum mittẽtiũ mãm exiccãté acutã: aut pp caloré exiccantẽ: aut vẽtositatẽ exiccãtẽ rorẽ: aut frigus indurãs inspissans sicut accidit terre exicate ⁊ arefacte p ventũ aut calorẽ ⁊ cõmote valde vt scindat. Et qñq̃ accidit cã aquarũ sipticarũ ⁊ illarũ in qbus est virtus aluminis ⁊ simiiũ qñ accidit vt cũ eis fiat ablutio: ⁊ eis qndẽ sunt ẏtrarie aque sulphuree ⁊ aspaltine. Et nos experti sumus differentiaz iter aquaz emdẽ ⁊ qꝺ est in circuitu eius ⁊ aquã in sabor: ⁊ non fuit in hoc capitulo experimentum forte.

¶ De cura fissurarum cõmuni. Cap. 16m.

OPortet vt eũet si fuerit humor malus ⁊ primũ si fuerit cõplexio sicca ⁊ bibat olea ꝓprie fissami excorticati vsq; ad ʒ.j. ʒ.ss oi die in expssione vne aut iusione passulaz dulciũ aliqt oicbꝰ: ⁊ fiat decoctio cácroz fluuialiũ cũ aq̃ ⁊ succharo ⁊ assiduet inũgi. Et si sunt ex frigore tunc cõfert eis acacia: ⁊ iterũ decoctio napoz̃ ⁊ napi ⁊ folia sicle ⁊ decoctio eius ⁊ proprie cerata facta ex eis cũ adipibus nonis ⁊ medullis ⁊ pice búda ⁊ alkitrã. Et si fuerint ex calore: tunc cum ceratis frigidis ⁊ humidis cõquassatis cum succis frigidis ⁊ humidis: ⁊ rectificatio cibi ⁊ administratio balnei cum aqua calida.

¶ De fissura labiorum. Cap. 17m.

CAusa in fissuris labioz est siccitas: aut pp vẽtũ ꝯbentẽ cutẽ ⁊ desiccatẽ eã ⁊ exiccatẽ ipsiꝰ rorez: aut pp frigꝰ: aut pp calorẽ: aut pp cõplexionẽ siccã sicẽ semisti. Prohibitio vo eiꝰ ẽ vt limat antecq̃ ꝓcreat ad ipsius curã cũ ceratis ⁊ adipibꝰ ⁊ medullis ⁊ oleo ro. cũ byssopo búda. Et ista iterz qñq̃ auferũt illud qꝺ accidit: ⁊ facẽ vt adhereat pellicule sup ea sicẽ pellicla ouj ⁊ arũ dinis ⁊ cortices allioz ⁊ cepaz. Ablatiõi aũt eiꝰ qꝺ de ipsis accidit ꝺ eo qꝺ bonũ ẽ vt sumant fex assata ⁊ glutinuz alboti ⁊ misceant cũ adipe sicẽ galline ⁊ anseris ⁊ mellis. Aut sumat tritura gallaz imaturarũ sicẽ pulvis ꝓfecta cũ gũma alboti liq̃facta sup ignez. Et dcm ẽ qꝺ inũgẽ umbilicũ i hora dormiẽdi aut applicare cottuz sumersuz i oleo ꝓcauitati umbilici ẽ limatuũ ⁊ bonũ.

¶ De fissuris pedum. Cap. 18m.

QUandoq̃ accidũt ꝓpter vapores malos: ⁊ qñq̃ accidũt ꝓpter siccitatẽ ⁊ ariditatẽ deficrantẽ: ⁊ ad sumũ qñq̃ ꝓtigit de eis limamẽtum propter illud qꝺ resoluit ex ipsis si possibile est vt removeatur cũ assiduatione ponẽdi pedes in aqua calida ⁊ inungendi eos cũ oleis ⁊ adipibus ⁊ ꝓprie adipe capraruũ ⁊ vaccarũ ⁊ ouium confortans parũper cum cera. Et iterũ oleuz de kerua proprie ⁊ oleum alkeu ⁊ oleũ de sini alr de sun quoniã est vltimum valde: ⁊ oleum effusuz de lentisco oppositio igni quoniã est bonũ valde. Et alcána est bona ⁊ ꝓprie cõfecta cũ decoctione albarmel ⁊ sergi vne est bona cu-

ratio eius. Et si nō valēt illa indiget bucella faciente glutinationē ⁊ penetráte in ea sicut curát eá qdá post balneationē ⁊ positionē pedū in aquá caldá: tūc opꝫ vt ponaf dragagátū ꝓparatū cum ꝓtritione in fissura qm̄ est mirabile. Et uterū sumanf cera ⁊ oleū sisaminū ⁊ glutinū albotin ⁊ storaꝛ liquida aggregenf ⁊ fissuris vt bucella adhibeaf qm̄ est mirabile. Et uteꝛ alkuran cū mollitiōe sisami est mirabile valde ⁊ olibanū tritus ⁊ olea ⁊ adipes unatina sunt valde. Et uteꝛ epithima ex cācro adusto ꝓtrito cū oleo oliue ⁊ ē in fissuris manuū velocius ⁊ magis unatinū. Aut sumaf iterius cepe squille ⁊ fereat in oleo in quo liquefactū sit glutinū albotin ⁊ ponaf in fissuris: ⁊ glutinū albotin uterus in oleo solū est vtilū. Et uterū ꝓfectio sumaf de farina granoꝛ alkerua emollitoꝛ cus pauca aq̄ ⁊ fiat vt adhereat calcaneo: ⁊ ipe fructꝰ alkerua est bonus ad antiqꝫ ⁊ ulceratas. Aut sumanf lythargiriuꝫ ⁊ cera ⁊ oleū ⁊ mel cū eq̄litate ⁊ fiat ex eis aliqd ꝓparatus: aut decoquanf cācri fluuiales ⁊ sisamū. Et uteruꝫ sumanf fel olei ⁊ adeps anatis ⁊ glutinū albotin. Curatio bona nostra: sumaf dragagátū ⁊ teraf sicut puluis ⁊ radicū polypodij pōdus medietatis eiꝰ ⁊ karabe ⁊ thuris tritoꝛ: oiuꝫ ana tria pōdera: ⁊ glutinis albotin duplū dragagáti: teranf oia cū oleo de kerua ⁊ administrenf. Et dicimus qui uius fuerit iuctione calcanei omni nocte nō diuittens securaf ex hoc.

¶ De fissuris manuum. Cap.19m. Urentur curatione fissurarū pedū leuium.

¶ De fissuris que sunt inter digitos. Urentur cum huiusmodi ⁊ eis quidem proprium est vt emplastretur cū radice polypodij trita sicut puluis.

¶ De exulceratione alcbatin. Cap.20m. Uandoq; accidit alcbati vt rubeat in primis ⁊ findaf aut ulceref pp multitudinē resupinationis ⁊ ꝓprie in egris: q̄re opꝫ cum icipit rubere vt dimittaf resupinatio ⁊ administrenf desup repercussiua. In egris uō administretur stratꝰ ex eis que sūt sicut folia salicis ablata a uirgis: ⁊ sicut milia ⁊ sicut pēne: ⁊ totum illud fiat implendo sicut pēne leues: aut cui similes sunt alkuriff. Si aūt exulcereſ tūc emplastrum de ceruſa adhibeatur.

¶ De odore horribili in cute ⁊ ascellis ⁊ urina ⁊ egestione. Cap.21m. Doꝛ corrumpiſ ꝓpter putrefactionē humoris aut sudoris. Et q̄q; admuāt ad illū motus cōmouentes hūoꝛes: ⁊ diuisio ablutionis a pollutione ⁊ mēstruis ⁊ retardatio eiꝰ ⁊ assumere ea que sunt sicut fenugrecū: ⁊ ea de ꝓprietate quoꝛ est cuomere materias acutas ad manifestuꝫ corporis. De fetore uō oris iam dictum est.

¶ De cura corruptiōis odoris corpis cōis. Cap.22m. Illud uō qō rectificat humorē est cūo ⁊ cōplexio cū permutatiōe ⁊ acceptatiōe eiꝰ cui bona sit digō in q̄litate ⁊ q̄ntitate ⁊ mūdificatio in balneo ⁊ alia: ⁊ assumē in ieiunio p qō sudoꝛ sit boni odoris sicut est cassia ⁊ felenium. Et uterū apiū ⁊ capita cardui ⁊ asparagus: ⁊ oē ꝓuocatiuū ne mūdificatuū languinis a putrefactione: uerū q̄dā eoꝛ sicut asparagus faciunt fetere urinam. Et de eis que ꝓferunt ad illud est vt bibat infusionē chrysomilloꝛ boni odoris ⁊ chrysomilla ipa ⁊ liniaf sup corpus qō sit sicut aqua myrti ⁊ aqua in qua dissolutū est alumen iamen ⁊ almeisus ⁊ decoctio sisimbrij ⁊ mēthe ⁊ calamenti ⁊ sanfuci ⁊ folia citri ⁊ folia salicis: ⁊ simili inūctio cū myrto trita. Et iterū sandali ꝓprie ⁊ cyperi ⁊ flos squinánti ⁊ calamus aromaticus ⁊ alisidre ⁊ rose ⁊ ꝓprie sanfucus ⁊ alschelabé ⁊ alusnati ⁊ folia citri ⁊ cortex eius: ⁊ folia maloꝛ ⁊ folia lilij unatina fūt in hoc ca. valde. Et uterū trocisci de rosis cū zuccharo. ⁊ iterū de eis que oppilát poros ⁊ ꝓhibent sudoꝛē sunt lythargirū ⁊ thutia ⁊ cinis foliꝛ lilij ⁊ alumē ⁊ similia eis ⁊ myrra ⁊ aloes ⁊ oleū myrtinū ⁊ oleū ro.

¶ De cura fetoris ascellarū. Cap.23m. Existimauerūt quidā q̄ fetoꝛ ascellarū ⁊ pediculi sunt ex reliquijs uestigioꝛ spermatis ex quo creatus est homo que iam ceciderunt in partib⁹ ascellarū ⁊ penetrauerūt in poris cutis: ⁊ hoc nō est ex eis q̄bus opꝫ immuti: ⁊ vt ꝓportionef ad uapoꝛē materiei que ꝓuertiſ in sperma in homine ⁊ admouentem ipsam in eo est melius.

Ura aūt eoꝛ est q̄n opꝫ vt curentur post mūdificationē si ea iuiger cum thutia ⁊ lythargirio ꝓdito ⁊ climijs ⁊ cū cinere myrtij ⁊ oleo myrtino ⁊ cū aq̄ in q̄ solutf alumē: et q̄q; ꝓficianf ista cū sandalis et permiscenf cū cāphora. ¶ Trocisci bonus. ℞. sandaloꝝ ⁊ cassie ⁊ gallie ⁊ spice ⁊ aluminis ⁊ myrre ⁊ folij ⁊ roſarū: oium ana partē. j. ⁊ thutie ⁊ lythargirij albificati amboꝛ ana ptes iij. ⁊ cāphore ptē. ß. fiant ex eis trocisci cū aq̄ ro. ⁊ administrenf post exiccationē. Et uterū sumanf roſarū rubearū lib. j. ⁊ gallie ⁊ spice ⁊ cyperi ⁊ myrre ⁊ aluminis omniū ana. ß. ſ. fiant trocisci cum aq̄ ro. ⁊ administref delibutionem faciendo. ¶ Pulus bene faciēs redolere corpus ⁊ confert cōplexionibus calidis. ℞. spice ⁊ cypi ⁊ folij ⁊ floris squinánti ⁊ storaacis assemine ⁊ est tubria romana. oiuꝫ aſi. auf. ß. roſaꝝ siccarū extremitatū myrti: oiuꝫ ana auf. ßß. spica cyperum ⁊ flos squinantū ⁊ folijs: made fiant cū uino odorifero ⁊ exiccentur ⁊ terantur: deinde proiciantur super ea rose ⁊ extremitates myrti cōtrite ⁊ dissoluatur crocus cum aqua ro. ⁊ permisce ipsum cum medicinis reliquis ⁊ exicca eas in umbra: deinde tere ipsuꝫ ⁊ pulueriza super corpus post balneationes ita vt exicces sudoꝛē corporis in primis exiccatione vltima: deinde pulueriza super ipsis medicinas. ¶ Aliud abscindēs odoꝛem sudoris fetidi conueniens habentibus cōplexiones frigidas. ℞. spice aromatice ⁊ garioſiloꝝ ⁊ ammoni ⁊ xylobalsami ⁊ cassie: oiuꝫ aſi. auf. iij. costi ⁊ bidete bizātie ⁊ spice inde ⁊ cinamomi: omniū ana auf. ij. extremitatū sanfuci ⁊ spice ro. omnium ana auf. iij. lubrie ro. resoluanf ista cuꝫ uino ⁊ tere reliqua cū aqua balsamite ⁊ administra illud. ¶ Aliud fm illud exemplū abscindēs odoꝛē sudoris. ℞. cinamomi ⁊ spice ide

z blacte bizantie z coſti omnium ana.ʒ.ij.abſinthij et boli lacune z ſcorie plumbi z ceruſe ablute:oium ana ʒ.ſ.ſceba z ſpice ro.omnium ana.ʒ.i.croci z roſarū ſic cax:ambox ana.ʒ.iij.tere ſicca cum aqua myrti z cro cum cū aceto vini odoriferi z adminiſtretur.

¶ De cura vehementie fetoris ſtercoris z ventoſitatis. Cap.24m.

Et illud cā putrefactiōis humox:cā rerū de ꝓprietate ꝗrū eſt illud ſic alaſtirgar z allia z eruca z porri z almuden z alatbit z itex ova eox. Verū fetorē vlet bonitas digōis z aſſumē ea ꝙ declinare faciū putrefactionē ad ptez vrie ſic fenugrecū:ipm.n.facit fetere ſudorē z vrinā z vlet fetorē digōis:z vinū aromaticū aufert fetorē egōis.

¶ De fetore vrine. Cap.25m.

Cauſe fetoris vrine ſunt cāe fetoris egōis:z iterū diuretica ſicut aſpagus z ſilia:ipa.n.faciunt bonū corporis odorez z faciunt fetere odorē vrine. Et iterū vicera veſice. Et cura eius eſt facilis ex eis que ſcripſi.

¶ De pediculis z lendinibus. Cap.26m.

Materia humiditatis in qua eſt calitas aliqua cū expellit ad cutē fortaſſe eſt tāte tenuitatis z ſubtilitatis vt reſoluat z nō ſentiat:z ſequit cā illud qđ reſoluit in ſudorē:z ſequit ea3 qđ reſoluit z coagulat in ſordes:z ſequit cā qđ retinet in ſuprema tunicarū cutis z generant ex ea ſicut furfures z deſudationes z que ſunt ambab⁹ ſimilia:z ſequit cā qđ retinet ꝓfundius illo. Cz ſi fuerit mala valde facit ſicut alopicia z ſimilia illi z impetiginē z alſabaſati. Et ſi fuerit minus mala z nō fuerit virtus viruleta z nō feſtinat ad cā putrefactio dominās vltima z eſt ꝓpinquēs vt ſit materia recipiēs vitā influit ſup ipſam vita ex creatore ſuo z ꝓpinquit pediculi z mouentur z egrediunt:z qñqz accidit de eis plurimū ſubito.

¶ Prio ponit modū z cās gnōnis eox. Scdo curā. ibi. (pediculi.) V prīa in duas. Prio ponit cās ꝓncipales. Scdo coadiuuātes. ibi (Et qñqz adiuuat.) ¶ Cōſiderādū mā būiditati. q. Aui. vſus ſ mō loquēdi qz iſte mōe nō ſūt būiditates. ſ. būores veri vl būiditates mēbrox:ſz ſūt qdā mōe ab būorib⁹ vel būiditatib⁹ ōcīſe:z iō dixit mā būiditatis. i. q ſurgit ab būiditatib⁹. ¶ Scdo ꝓſiderādū q iſte mōe q vāt pāt bēre calorē vel in ſe ſic ſi ſūt cholice vel ſanguice. i. a chola vel a ſanguie ſurgētes z ḡtū ad ſ dixit i q̄ eſt calitas. vel bāt calorē aſſociatū z accēſitalē ſic mōe q per putredinē caleſūt:z ḡtū ad ſ dixit aut cū q. ¶ Cōſiderādū q Aui. tāgit ordinē māterū cū dicit ſequit cē. Iſta aūt ſequella ē marie in ſubtilitate z groſſitie ſue. Mā.n.ḡto ſubtilior tāto de ſe eſt aptior vt exē expellat:z iō mā ſubtilis multū euaporat inſenſibiliter:ſed q eſt minus ſubtilis exāt p ſudorē z q minus ſtat in ſorde z q min⁹ ad ſ eſt ꝓfundior z facit furfures z deſudatiōes. ¶ Ex qb⁹ appet q Aui. notificat ꝓductionē pediculox. Et p̄ ex pte mōe britis groſſitiez cē. Scdo ex pte ſitus q ſūt circa cutim. Tertio ḡlitatis nō multū male z ſ eſt qđ dicit ſi fuerit minus mala. ſ agēs imediate eſt cālitas ſiue calor putredinalis nō rñ oīno putredinalis z malus qz multū malus z virt⁹ faciēs virulētiā nō ḡniat alī z ſ eſt qđ dicē. i nō fuerit virt⁹. ſ. mouēs mām q virt⁹ ē calor virulēta. ſ. ducēs ad virulētiā. nec oz eē pure putredinalis oīans i putrefiēdo qz pducit ad ſ cineratione z ſ eſt qđ dicē nō feſtinat cē. Et eſt qđ dicē p can. fen. 2. ca. de cauſis caleſaciēt⁹. n. 3. can. fen. 16. tracta. 5. p̄ cap. cuz vadit mā. agens mediatus eſt colcodeya. Quarto ex parte forme: vita cē.

Dubū p^m ¶ Sed dubitatur an extra cutim poſſint gñari. V Videtur q ſic: qz plurimū extra cutim nos videmus. V Dom q credo eſſe poſſibile tamē qui ſub cuti generantur quidā ibi manēt vt qui dicuntur pediculi quidā mouent z egrediunt poſtea magnificant cē. De lendinibus idem eſt iudicium ſz etiā a pulicibus generentur.

¶ Et qñqz adiuuat ad gnōnē pediculox z mouēt eos cibi boni cbimi tenuis mot⁹ ad illud qđ apparet ſicut ficus:z ad illō adiuuat motus mouētes eū ad illō ꝓci pue cuz aſſociat ei vapor ſpmatis gñantis ſic cotus.

¶ Pōit cās adiuuātes z bz ro. ptes q̄ ponit cās. vltio addit qdā. z adiuuāt. Notādū q vapor a ſpmate ſurgēs bz calorē quēdā qui nō ē nātis i toti:z iō iuuabit ad putredinē q nō erit virulēta mala.

¶ Et qñqz adiuuat ad illud dimiſſio mundificationis z ablutiōis z adminiſtratio ei⁹ qđ aperit poros cutis z mouet materias retētas in ea ad reſolutionē z facit igredi ad cā flatū ꝓhibentē cā a ꝓuerſionibus putrefactionis z aſſimilatione cum putrefactione.

¶ Dubitat qz vl ꝺdicē. ꝓimo. n. dicē q dimiſſio mūdificationis cē. poſtea dicē adminiſtratio ei⁹ qđ mouet mās. ¶ Cōſiderāduz q ſi dō lōgo tpe ſtetit imādus z poſtea vtat reb⁹ aperiētib⁹ poros. ſ. g. fricatiōe vl motu vl loco balneo:tūc mā mouet z nō educit:z iō dixit mouet ad reſolutionē ſup. z nō reſol. z qz mā ex q̄ gñat pediculus nō bz eē ꝑua nec vicera a putredine:nō talis aptio ē cū q mā iſta putrefiat cū aliq̄ trāſpiratiōe fluc flatu: vñ nō fit putredo ꝑua z briana nec mā ꝓtinuē i cinerē nec aſſilat putredini ex toto ſz digōi:z pz. Dubm 2m

¶ Et qñqz ſuperāt pediculi adeo donec fluat ſanguis babētis eos z citrinet color eius z cadat appetit⁹ ei⁹ z extenuet corpus ipſius z reſoluatur eius virtus.

¶ Illud eſſet qñ eēnt multi q nō ꝓmitterēt eā gelcere vl ꝑp virulentiā citrinant in facie z ꝑp multā ſcalpturā fluit ſanguis p cutē vel fluit p ventrē defectu nutritiox ex qb⁹ pōt reſolui virt⁹ aī.

¶ De cura. Cap.27m.

Pediculi plures gñati nō abſciſſi idiget in curatione ſua in primis mūdificatiōe corporis z ꝓprie eūone cū flōmia z rectificatiōe regiminis z dimiſſione ei⁹ qđ mouet mās ad exteriora de eis que dixim⁹. Deide adminiſtra medicinas locales z ꝓfert ad illud aſſiduatio balneationis z mūdificatiōis z vt aſſiduet balneationē cū aq̄ ſalſa deide cū aq̄ dulci eſt meli⁹. Et opz vt aſſiduet ꝓmutationez veſtiū z iduaſ ſerico z lino:z bibat medicias interficientes pediculos ſicut allia ↄcocta z calamētū mōtanū. Medicine vo locales opz vt ſint exiccatiue reſolutiue attractiue ad exteriora. Cz ſi fuerit res magna ē neceſſarū vt miſceant cuz eis virtutes venenoſe. Et de medicinis localib⁹ ſunt ſumach z oleū z acetoſa etiaz z folia ei⁹ z radix ei⁹: aut alumē cū oleo: aut folia axedaract: aut folia granatox:z ſemē lini z calamus aromaticus z cinamomū: aut folia colloqntide: aut folia myrti: aut folia cupreſſi:z oleū cartami inuatuum eſt z ꝓbitatuū z oleum de raffano eſt mirabile z cortices caſſie lignee z reubarbarū z piretrū:z radix altee z ſimbriū z polioz z anſuz z pulegiū z ſemē vitice z alberēgeſif z corōdumeni. Sumant ſief menuthe. ʒ.iij. coſti ʒ.ſ. baurach. ʒ.i. amili q̄ſtū oia ſoluant z liniant. Et de ablutionib⁹ eſt decoctio lupinox qñ eſt bona fortis:z decoctio ſicle z decoctio tamariſci z ↄcoctio calameti mōtani z decoctio folioz cupreſſi z folioz pini z gña fellis cā ponunt in ablutionib⁹ ſunt bona. Et de ſuffumigationibus eſt ſuffumigatio cū ꝓdiſi z ſtaphiſagria z cū gūma pini z cū gallia ꝓpe z cū ſulphure. Et de medicinis forīb⁹ eſt vt ſumantur ſtaphiſagria z arſenicū rubeuz z baurach: terantur omnia cū aceto z oleo z liniatur cum eo caput: aut elleborus albus z baurach: aut folia oleandri cum oleo aut folia colloquintide. Aut ſumant ſynapis z cōdiſi trita z fundatur ſuper eam parum aceti z extinguatur poſt illud

in eis argentū viuū terēdo ⁊ est fortē:⁊ similr qđ fit ex sulphure ⁊ arsenico ⁊ aristol:⁊ cinere ilicis ⁊ costo ⁊ myrra. Aut sumaṅ ꝑdisi ⁊ arsenicū rubeū ⁊ aristol:lōga ⁊ alkitran ⁊ fellis vaccini q̄ntas tāta ō vtrisq; cū q̄ medicie ꝓficiaṅ ⁊ est epithima forte. Et iterū alkitran ⁊ gētiana ⁊ arsenicū ⁊ olcū de lilio:⁊ iterū staphisagria ⁊ folia oleādri ⁊ alumē iameni:⁊ iterū linat in balneo cum sief membre pte.i.⁊ bauracb medietate partis:costi sexte partis:amili quātū omnia ⁊ linatur cum eo post psilotrū confecto cū aceto:⁊ administrabas medicinas post vaporationē cū eis que sunt sicut condisi:⁊ staphisagria est melior:⁊ ꝓprie cū icipit ab ablutionibus de genere eius qđ diximus.

¶ Primo ponit curā per eūoné ⁊ regimen ⁊ localia. Secō in speciali ⁊ requirit de localibus, ibi(Medicine ḃo locales.)

¶ Et hic ꝑ ponit cañ. in eis. Secō enumerat. ibi(Et de medicinis.)

Dubium ¶ Dubitat q̄re videt ꝓdicē cuz direxit. dimissione ei⁹ qō mouet ad exteriora. ⁊ hic dicit. attractiua ad exteriora. ℣ dōm q medicine que ad cutim mouēt, ꝓhibent: sed que a cuti ad extra: ꝓcedunt.

¶ Tractatus quartus de dispositionibus que pendēt ex corpore ⁊ extremitatibus ⁊ est complementū libri decorationis. Cuius capitula sunt. 17.

¶ De extenuationis oblatione. Cap. ꝑm.

EXtenuatio fit aut pp ꝑuationē māci pi guedinis cibi: aut fit pp multitudinem vsus cibi subtiliantis.

¶ Super⁹ ōterminauit de dispōnib⁹ q̄ attendunt ex pte pilox ⁊ cutis: hic de dispōnib⁹ q̄ attēdunt ex pte habitudis toti⁹ corpis ⁊ ex pte extremitatis. Et ꝑ de dispōnib⁹ q̄ attendunt ex pte habitudinis. Secō extremitatis, ibi ꝓpanarituū. ℣ ꝓma in duas. Nā be dispōnes sunt extenuatio superflua ⁊ pinguedo superflua. ꝓmo ꝑ determinat de extenuatione. Secō de pinguedine, ibi ꝓpinguedo supflua. ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ponit cās. Secūdo curaz. ibi Opz vt ꝑsideret.) ℣ ꝓma in duas. ꝓmo ponit cās. Secō ponit quosdā cañ. ibi(Et corpa ḡdē que extenuantur.) ℣ ꝓxia ps hz. 8. sicut. 8. ponit cās. ibi Aut fit ꝓpter multitudinē.)

¶ Cōsiderādū q̄ extenuatio ⁊ ipinguatio pñt dupliciter ꝑsiderari. Uno mō vt sunt q̄dā dispōnes corporis in q⁹ rep̄sentat turpitudo:⁊ vt sic sunt de capso decorationis. Alio mō vt ledunt operationes ⁊ sic sunt egritudines. ¶ Secō ꝑsiderandu; q̄ extenuatio sumitur pro ꝓuatione carnis. ¶ Considerandu; q̄ cibus qui est mā pinguedinis est qui gñat sanguinē plurimū sufficientē ⁊ grossum debite sicut carnes laudabiles pullox ⁊ gallinarum. ꝓuatio igit cibi māe pinguedinis ꝛc. Aut ꝑsiderandum q̄ ista subtiliatiua sunt fortiter ꝓuocātia vt radix petrosilini ⁊ feniculi ⁊ capparis.

¶ Quare nō generatur in corpore sanguis plurimus.

¶ Cōsiderādū q̄ ista ista pōt dupl⁹ exponi. Uno mō q̄ sicut Auicē. duas cās dixit ita declarat eas. ꝓma enī cā sunt ꝓuatio cibi q est mā: ⁊ quātū ad hoc dixit quare nō generat sanguis plurimus. Secūda cā sunt vsus subtiliantiū: ⁊ cause cōcentus eis nō fit generatio sanguinis boni pro ipinguatione: ⁊ hoc est qđ dicit.

¶ Et ex regimine cōtento de eo qđ est ꝓter illud qđ nō generatur in corpore sanguis bonus.

¶ Et de regimine ꝓtento. i. quo est ꝓtent⁹ de eo q̄ est ꝓter id. ꝓpter ꝓuationē māe cibi que erat prima cā: q̄ cuius nō fit prima cā est tamē secūda. Secō mō pōt exponi q̄ totū referat ad secūam cām. nam ex vsu subtiliantiū iz homo sit ꝓtentus cibo laudabili ꝓter ustā: ita q̄ comedat bonas carnes: sed simul cuz subtiliantibus nō tamē fit plurimus sanguis nec bonus: q̄ subtiliantia vt reddunt sanguinem subtilem: vel si ꝓuocant ingrossant illum.

¶ Aut pp ꝑbilitatē virtutis operātis in cibo aut digestiue aut attractiue ad mēbra pp corruptionē cōplexionis cui⁹ plurimū é fridū aut pp getē plurimā cū q̄ sopitē virt⁹ attractiua ꝓprie qñ est post exercitia quorū auxilio ꝓficuit nā attrabē cibū. Cū ergo dimittunt non attrabit neq; nutrimentum temperatū etiam.

¶ Dubitatur quare non dixit de expulsione ⁊ retentione. Dicendū q̄ dedit intelligi.

¶ Aut propterea q̄ sanguis conuertitur ad materiaz cholericam vel melancholicam ex humida aquosa.

¶ Ex humida aquosa. ſ. bona aquositate. Sed cu diceret quare nō dixit. aut ꝓpter ꝓuersionē ad caloꝛ est multū causa extenuationis: q̄ sanguis cholericus actiue ⁊ passiue ꝛtrahit impinguationi vel forsan q̄ Aut. potuit: ⁊ ideo quidā habēt hic spatiū ⁊ posset scribi. Ad materiā cholericā vel aliā materiā malā.

¶ Aut propterea q̄ splen comꝓmit epar qñ magnificat q̄re attrabit ad ipm plus sanguis ⁊ debilitat virtus epatis per contrarietatē que est inter vtraq;.

¶ Considerādū q̄ sicut apparet tertio cañ. fen. 15. trac. 2. primo ca. quando splen impinguatur corpus macrescit q̄ trahit sanguinez plurimum: ⁊ q̄ ꝛtrarietate cōplexionis infrigidat epar.

¶ Aut ꝓpterea q̄ vermes coartāt corpus: aut ꝓpter ꝛtrictionē poroꝛ: aut ꝓpter ipsoꝛ coartationem ab humorib⁹: aut cooperturā eoꝛ scīēter quā fecit frig⁹ aut caloꝛ aut nuda siccitas quoꝛ vnūq̄q; cognoscit suo signo: aut ꝓpter ligamenta assidua super ipm q̄re oppilaṅ poꝛi ⁊ meatus q̄obrem nō attrabit ad ipm nutrimentum ⁊ ꝓprie a creta comesta.

¶ Considerādū q̄ vermes coartāt oppilādo circa ꝓtes intestinorum: vel consumendo cibū vt sumitur tertio cañ. fen. 13. cap. de fine. aut ꝓpter ꝓprie acetosa comesta q̄ sic fit oppilatio.

¶ Aut propter multitudinem resolutionis: quare non figitur quod attrabitur de nutrimento ad membra: imo separatur sicut accidit in exercitijs velocibus ⁊ tristitia ⁊ angustia ⁊ egritudinibus resolucntibus.

¶ Considerandum q̄ in tristitia ⁊ angustia fit resolutio multa per paulatinam exiccationem sequentem suffocationem caloris vt sumitur sen secunda doctrina scēa cap. 14. Ioia aie accidēria.

¶ Et corpora qdē que extenuaṅ in tēpore brcui tolerāt vt redeat ad ea teneritas in tēpore brcui. Et illa q̄ extenuaṅ in tpe lōgo nō tolerāt nisi blādimētū debilitati virtutis ad ꝺ vt administret nutrimētū plurimū.

¶ ponit quartum cañ. primus est aforismus. 6. z particu. rē.

¶ Considerandum q̄ cum virtus sit debilis non potest dari cibus multus nisi reconfortetur ꝛc.

¶ Corpora igit susceptibiliora pinguedinis sunt que de eis melioꝛē bñt cutē. Et q̄ de eis magis susceptibilia sunt tēsionis. Et de eis q̄ facūt boi cē nociuz fugē ab extenuatiōe sūt ꝺbilitas ⁊ vehemēta passionū a caloꝛe ⁊ frigoꝛe ⁊ a ꝺberib⁹ ⁊ a ꝓcussiōib⁹ ⁊ passionib⁹ aialib⁹ ⁊ onere ⁊ labore ⁊ ingetudine ⁊ ab eūone ⁊ coitu ⁊ retinet nutrimētū ei⁹ in venis ipsi⁹ ⁊ nō penetrat q̄re putrefit. Et pinguedini iterū isunt nocumenta que ego dicā. Et nō est sic cāle: dū ḡ plenerat pinguedo: ita q̄ nō fac accidē nocumētū nō abhoꝛreas eā. Dita nāq; in būiditate existit. Uez oz vt tu caucas ⁊ abhoꝛreas eā in via supfluitatis: iz nō appeat ei⁹ nocumētū: qñ ei⁹ nocumētū repēte aduenit ⁊ subito fz q̄ dicet in loco suo. Et qñ desiccaṅ corpa pp aerē est extenuatio.

¶ Considerandu; q̄ mollities citius est apta pinguedini q̄ tensioni etiam q̄ significat humiditatem complexionis que est confortatis in omni sua causa siue sit sanguinea siue flegmatica.

¶ De cura. Cap. 2m.

OPortet vt ꝑsiderek que causa sit in extenuatione de causis extenuationis quas diximus ⁊ curek ⁊ remoueak. ꝺ. g. si fuerit cibus nō generans sanguinē grossum fortem afferat ille qui generat ipm ⁊ non sit ꝓtentus eo qui generat sanguinem laudabilē tantū: qñ fortasse generabit subtilem ⁊ resolutuū. Ꝺ si fuerit virt⁹ attractiua ad membra pegra moueak ⁊ ꝓfortetur ⁊ ꝑsideretur ad malitiā

cõplexionis si fuerit ⁊ pmutet. Et fricatio in bora exp gestiõis a somno est ex eis q̃ expgefacũt virtutẽ attractuã. Et qñq̃z est nec̃ius ꝓhibẽ nutrimẽtũ a latere altero ⁊ attrahẽ ipm ad lat⁹ extenuatũ cũ diũificant duo latera sic̃ si sit vna duaꝝ manuũ extenuata ⁊ altera pigues: tũc.n. nec̃ia est vt liget pigues cũ páno inci piẽdo ab iferiore ligatura nõ vehemẽti neq̃ doloro sa cũ mẽsura q̃ ꝓstrigat tátũ ⁊ phibeat nutrimẽtũ a penetratione q̃re redeat ad locũ digõnis ⁊ attrahat ad lat⁹ alteꝝ. Et exacta attractuã cũ fricatiõe ⁊ ppzie cũ oleo aliq̃ sic̃ oleo olive cũ pauca cera calefacto fricatiõe nõ exiccãte: ⁊ q̃tiẽs iflat alr̃ iflámat mẽbrũ ⁊ calefit dimittat: deide utere cũ gelcit. Et si pozi fuerit oppilati: tũc oportebit si corp⁹ fuerit vehemẽtis solidutis q̃propter oppilẽtur pozi mollificare cũ humectatione ⁊ calefactiõe cũ calefaciẽtib⁹ ex eis q̃ assumũtur ⁊ motib⁹ corporeis: ⁊ aialib⁹ si fuerit frig⁹ illud qđ inspissauit ipm ⁊ ifridatiõe ⁊ humectatiõe si fuerit calor ispissans ipm ⁊ faciẽs ipm cõpactũ: ⁊ melius q̃ calefit mẽbrũ qđ nõ recipit calefactionẽ pp frigus suũ est vt fricetur: deide ponatur sup ipm rubificatiuũ. Et si fuerit cã in extenuatiõe pp ꝓplenẽ curetur splen. Et si fuerit extenuatio ꝓpter vermes interficiantur ⁊ extrabãtur cũ omnibus que dicta sunt in capitulo coꝝ.

¶ Ponit curã. ꝓmo fm diuersitatẽ cãrũ. Scõo ponit absolute regimẽ ipinguatiõis. ibi (Et adhibeanť ei delicia. Tertio circa pres determinatas. ibi (Pole.) ℣ ꝓmo in quq; fm q; quque ponit curationis modos fm quinque cãs. Scõa ibi (Q; si fuerit virtus ꝛc.)

¶ Et adhibeanť ei ũlue ⁊ amenitas ⁊ straméta leuia ⁊ habitet in vmbra ⁊ dilateť ⁊ aromatizet ⁊ deníť i potu frida. ista.n. ꝓfortãt virtutẽ nãlẽ valde: q̃re bona fit ei⁹ administratio in nutriẽdo ⁊ expellẽdo superfluitates. Et illõ qdẽ ẽ ꝑn̄m cãrũ pigwedis. Et de ipinguãtib⁹ ẽ assumptio vini grossi ⁊ cibi boni cibmi fortis exiccãtis cũ digeriť sic̃ frumẽtũ sine cortice coctũ vt pulss ⁊ alubadet ⁊ rizi cũ lacte ⁊ assata ó carnib⁹ pp illõ qđ retinet in eis de virtute carnis ⁊ gñant carnẽ durã. decoctũ aũt ex carnib⁹ gñat mollitiẽ ⁊ tenuitudinẽ nõ firmã. Et caro anatis est ipinguatiua ⁊ caro galline silr̃ ⁊ caro alcubegi est vltima in eo: ⁊ silr̃ sub zucchari et balneũ post cibũ est vehementer attrahẽs nutrimẽtũ ad corp⁹ ipinguatiuũ. Verũ vtens eo exponiť oppilationi accidẽti in cpate suo ppzie cũ est cib⁹ ei⁹ cib⁹ coꝝ q; sunt ipinguãdi: ⁊ pp illõ multiplicat lapis i eo q; q̃rit ẽ ⁊ illi sũt aptiores ad ẽ vt in eis multiplicẽť iste oppilationes ⁊ lapis quoꝝ vene sũt in creatiõe stricte ⁊ sunt nõ oẽs ita. Et isti cũ sentiũt granitatẽ i latẽ ẽxtro sumãt in potu aperitiua in oppilationib⁹ cpatis nota: ⁊ sumãt in potu ante cibũ suũ capparẽ cũ aceto ⁊ melle ⁊ oxymelle cũ seminib⁹ donec auferat grauitatẽ: ⁊ melius qdẽ balneũ est illõ qđ ẽ post digõnẽ ꝑmã ⁊ cũ iã ẽscẽderit cib⁹: ⁊ comedere cibũ post egressionẽ a balneo abiq; superfluitate ẽ de causis ipinguatiõis. Et balneũ qdẽ ẽ bonũ ipinguatiuũ plurib⁹ boib⁹ ⁊ ppzie illis q; sunt in dispõne q̃ est sic̃ arefactio: opꝝ vt sit balneũ post ꝑmã digõnẽ. Lqñ ẽscẽderit cib⁹ a stõcho nisi in reb⁹ eisdẽ. Et calefactis qdẽ est ad ẽ ꝙgruũ factuꝝ ex lacte de q̃ exitũ est butyrũ nõ facto acetoso. Et de igenio ipiguãdi est retẽtio sanguis sup mẽbrũ ligãdo mẽbꝝ qđ ei eque distat in latẽ altero sic̃ dixim⁹ ante: ⁊ liget illõ qđ est sub mẽbro ex q̃ vadit nutrimẽtum ad ipm cũ est pigue: aut nõ querať eius ipinguatio sic̃ est alcid est extenuatũ ⁊ plãta man⁹ est sana ⁊ pigua tũc liget apõ rascetã: aut cũ adustoriũ ẽ extenuatũ ⁊ alcid nõ liget apõ cubitũ a supiore pte alcid. Et ex ipinguantib⁹ est illõ qđ pẽdet ex exercitio: ⁊ est oẽ exercitiũ leue tardũ ⁊ totũ illõ fit cõle post fricationẽ velocẽ bona puã tẽperatã in duritie ⁊ lenitate ⁊ ppzie fricationẽ cũ iciput ad ẽ puenire vt rubificet cutẽ: ⁊ post illud exerciteť cũ cõlitate ⁊ balneť balneatione breui: deide mũgat corp⁹ ei⁹ ⁊ fricet fricatiõe sicca: deide administrent linimẽta ipinguatiua ⁊ permutatio qdẽ aeris ⁊ aque ẽ ex vno coꝝ q̃ os obfuare qñ fortasse extenuatio est cã eoꝝ. Et de ipinguatiuis sunt linimẽta q̃ administrant post motionẽ mẽbroꝝ ⁊ ipoꝝ rubificationẽ sic̃ est pix sola ita vt sit vehemẽter liqda: aut soluta in oleo cũ q̃titate q̃ faciat eã currere linimentũ. Et qñq̃ admistrať sola sup cutẽ approximata igni dõec liq̃at: deide inuiscat ⁊ eleuat qñ ꝓgelat. Jpa.n. attrahit nutrimẽtũ ad mẽbrũ ⁊ retinet ipm in eo ⁊ remouet frig⁹ ei⁹ si fuerit cã ei⁹ debilitas virtutis aut oppilatio poroꝝ in cute ⁊ dat ei viscositatẽ ⁊ asperitatẽ ⁊ stringit sup ipm poros ⁊ excitat virtutẽ attractuã q̃re remanet mora tãta q̃ figat ⁊ fit pus mẽbri ⁊ nõ resoluť. Et os vt administret in estate semel in die in q̃ administrat ⁊ in byeme bis. Et ꝑsideret in ablatione ei⁹ a mẽbro ⁊ dimissione ipsius sup ipm velocitas rubificatiõis ei⁹ ⁊ iflámatiõis q̃a facit ei ⁊ tarditas ipsi⁹. Cũ ipsa eni festinat in ẽ nõ sit vltimatio in dimissione ei⁹ sup ipm ⁊ dominatõe ipsi⁹: imo remoueat velociter. Et fortasse sufficit vt auferat qñ inuiscat cala ⁊ unfridat: ⁊ qñq̃ ꝓfert vt ꝑcedat sup picẽ fricatio velox aspera dura: deinde linat: aut percutiat cũ virga brusci cõli nõ nodosa ⁊ ppzie mũcta donec rubeat ⁊ inflect: deinde abstineat nã addutio in fricatiõe ⁊ pcussione resoluit: deide inuiscet pix calefacta cũ cõlitate apud ignẽ. Cũq; coagulat ⁊ ifridat auferant ab eo euellẽdo subito. Et melius qdẽ est vt effundat sup ipm ante picẽ aq̃ ad calitatem ⁊ mordificationẽ q̃dã declinis: deide apponat pix: ⁊ aq̃ sulphuree ⁊ q̃ sunt de aspalto sunt attractiue iterũ nutrimẽti ad illõ qđ appet. Jngt Bal. tã vidi vẽditorẽ aialiũ ipinguasse ẽ regimine adolescẽtẽ sine natib⁹ ⁊ fact⁹ est lenis bñs pingues anchas in tẽpore breui. Qui vo abhorret picẽ vtat loco ei⁹ oleo ex oleis oppilatib⁹ cũ calidutate q̃dã: ⁊ si vtat aq̃ frida ⁊ tolerat eã sup corp⁹ totũ aut sup mẽbrũ faciat. Et melior bonarũ ad illud est bora qua operat linimentũ in attracto: fortasse eni tũc virtus resoluit ipm in sanguinẽ: ⁊ nõ ops vt fugias acuta cũ plõgat ⁊ nõ ꝓfert: imo ops vt assidues fricationem cũ pánis ⁊ effusionẽ aque calide: deide cum fricatione cũ manu deinde adhibeas picem: ⁊ fortasse est necessariũ vt attrahatur sanguis absq; fricatione: imo cuꝝ medicinis rubificantibus ⁊ cuꝝ eis que sunt sicut piretrũ ⁊ sulphur ⁊ cum eis que sunt sicut gũma rutbe agrestis. Et de mẽbris sũt q̃dã

que egẽt ad ipinguationez fui nutrimẽto pluri ꝓfucto
qñ reſoluit ex eo iam plus ꝓfucto ⁊ idiget ipinguatio
ſupfluitate remanẽte ꝑcipue cũ frigato iã reſoluit. Et
refcram⁹ nũc medicinas q̃ aſſumunt ⁊ clyſteria. in eis
aũt que ſumunt eſt itẽto vt medicie ꝓfortẽt digõẽ ⁊
retineãt cibũ in ſtõcho ⁊ in inteſtinis parũ ꝓp virtutẽ
retẽtiuã ⁊ factũt ipm penetrare in venis ad ptes epa-
tis: ⁊ faciũt illud diuretica cõſlia: ⁊ ꝓprie cũ bibunt in
cibo ⁊ poſt ipm ſpatio puo: ⁊ eſt necium vt coagulet
in mẽbro: ⁊ faciũt illũ ifrigidãtia ⁊ ſtupefactiua ſicut
inſquiamũ al. ⁊ ei ſilla. Et de babẽtib⁹ ꝓprietatẽ ⁊ q̃
ſunt nobiliozꝫ virtutũ ad temperatos eſt illud qõ. ℞.
amigdalas ⁊ phiſticos excorticatos ⁊ grana viridia ⁊
ſiſamũ ⁊ grana pini maiozis ꝓficiant cũ melle ⁊ fiant
inde pillule ſil'es nucib⁹ ⁊ ſumant de eis oi die qnque
nuces vſqꝫ ad. ℈. ⁊ bibat ſup eas vinuꝫ: ℔. n. ipinguat ⁊
bonũ facit colorẽ ⁊ ꝓfortat ſup volũtate coeũdi: me-
dicamẽ bonũ qõ ipiguat ⁊ colorẽ efficit bonũ. ℞. mu-
tuc farine ſilẽ ℥. ℨ. v. farcocolle ⁊ imoluant cũ butyro
vaccino cocto iuolutione fozti ⁊ fiant ex eis trocifci ⁊
comedant mane ⁊ veſpere. Aut aſſumant amigdale ⁊
anellane excorticate ⁊ grana viridia ⁊ ſiſamũ ⁊ papa-
uer cũ eq̃litate keſile media ꝑs penidiozꝫ q̃ſtũ eſt to-
tũ: fumaꝫ in puluẽ oi mane ⁊ apõ ſomnũ vſqꝫ ad. ℨ. ℈.
Et alkidi medicamẽ qõ. ℞. q̃rtã keleuati ℔ kerua ex-
corticato: cui⁹ tritura fiat optima: ⁊ fundant ſup ipm
lib. ij. lactis dulcis ⁊ ꝓficiaꝫ bene cũ farina tritici q̃ſtũ
ipꝫ tolerat ⁊ fiãt trocifci ex eo q̃rũ ois ſit. ℨ. i. ℨ. ⁊ fiãt vt
pãis ⁊ ſiccent ⁊ ſumant ℔ eo oi die duo trocifci ꝓtriti.

¶ Primo ponit qõdã regimẽ generale. Secundo in ſpeciali. ibi (Et balneũ.) Tertio medicinas ad ipinguãdũ. ibi (Et referamus tẽ.)

¶ Regimẽ bonũ ad extenuationẽ factã cã crete ⁊ op-
pilationis partiũ epatis ⁊ ſyphac. Cap. 3ᵐ.

SUmant paſſule bone ⁊ fundant ſup eas q̃-
tuoꝫ põdera ipſarũ de aq̃ ⁊ decoquant vſqꝫ
ad medietatẽ ⁊ ꝓpciant ſup oẽ kaficũ paſſu
larum pondus. ij. lib. ſcorie ferri ⁊ pugillus. j.
ameos ⁊ pugillus. j. ſuccbari ⁊ pugillus. j. origãi ⁊ q̃ſi
feruet dimittaꝫ vuob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: deinde colet ⁊
bibat de eo in ieiunio q̃ſtutatẽ lib. j. ⁊ poſt tres horas
comedat panẽ cũ kemich capparis ⁊ pozroꝫ ⁊ bibat
ſup ipm vinũ fozte q̃ſtitatẽ lib. j. deide q̃ſi ꝓtereũt. vij.
horæ comedat carnẽ pungue ⁊ bibat vinuꝫ durũ vſqꝫ
ad. ix. lib. hoc. n. efficit in cõplexionib⁹ fozrib⁹ opõnez
mirabilẽ ⁊ colorẽ facu bonũ. Aut ſumant dragaganti
⁊ ſemis papaueris ⁊ nucis bẽdẽ ⁊ amboꝫ been ⁊ cap
paris ⁊ ʒedoarie ⁊ almugath: oĩum añ. ℨ. iij. ℨ. terant ⁊
frigant in butyro ⁊ ꝓpciant ſup põdus duaꝫ minaꝫ
ſanich tritici ⁊ ſumaꝫ oi die de toto vſqꝫ ad. ℨ. ℈. ⁊ ℔
coquaꝫ de eo forbitio cuꝫ lacte ⁊ butyro cocto ⁊ ʒuc-
charo forbeat ⁊ balneeꝫ poſt ipꝫ balneatiõe leui. Aut
ſumant almugath. ℨ. i. elleboti. ℨ. ℈. dragagãti. ℨ. ʒi. ʒe-
doarie. ℨ. ℈. cribellent ⁊ ſumant q̃ſtũ eſt tertia tot⁹ ℔
pane ſilẽ ⁊ q̃ſtũ eſt tertia ei⁹ ℔ amigdalis excorticatis
⁊ q̃ſtuꝫ eſt tertia ei⁹ de ʒuccharo ſulimeni: ⁊ fumaꝫ de
eo oi die põdus. ℨ. ℈. in lacte ouino ⁊ exꝑſſione vue ℔
vnoquoq; quoꝫ ſit lib. j. ⁊ fiat forbitio ⁊ forbeat ipaꝫ.

Et vtaꝫ de medicinis ipiguatiuis tpatis ex medullis
⁊ nuꝫ bendẽ ⁊ alkeſile ꝓprie cũ ſanich: qñ ipm cũ boc
frãgit iflationẽ ſanich ⁊ gña ipinguãdi. verũ ipſa tar-
dant in ſtõcho ⁊ almugath ⁊ ʒedoaria ⁊ duo been: ⁊
oia que mouẽt ſperma ex eis q̃ ſunt ſiẽ bulb⁹ ⁊ berb⁹ ⁊
ſalcoli. Et ex eis que currũt curſu ꝓpriotatũ eſt vt ſu-
maꝫ vermis apis ⁊ excoceꝫ ⁊ teraꝫ ⁊ miſceaꝫ de eo ali-
qd cuꝫ ſanich: ⁊ deꝫ de eo in potu aliqd. De regimine
bono ad calefactos eſt vt ſumaꝫ dog lactis dulcis cu
ius nõ vehemens ſit coagulatio neq; acetoſitas: imo
accepta eſt ⁊ ablata ei⁹ vinctuoſitas vt ſit magis pene
tratiuũ ⁊ leuius. Et deꝫ de eo in potu extenuato q̃ſti-
tas. ℨ. lib. ⁊ moreꝫ ſup ipſuꝫ trib⁹ horis donec digerat
ipm: deide ſumat de eo in potu tãtũdem vice altera ⁊
abſtineat a cibo vſq; ad nocteꝫ: ⁊ ſit cib⁹ ei⁹ pullus im
pinguat⁹: ⁊ ſi tolerat vt bibat vinuꝫ ſubtile faciat: ⁊ ſi
balneeꝫ ante cenã ſup illud cũ iã biberit cadũ vini te-
nuis puri: deide egrediaꝫ ⁊ cenet erit melius. Et ſumaꝫ
ciceꝝ ⁊ ifundaꝫ in lacte vaccino die ⁊ nocte: ⁊ ſi reno-
ueꝫ ſup ipm lac ⁊ nutriaꝫ in eo plus illo licet: ⁊ fumaꝫ
rizi abluti albi ⁊ ſemis papaueris triti ⁊ tritici ⁊ ordei
tritoꝝ: oĩuꝫ añ. põdus. ℨ. ℈. ⁊ panis de ſimila excocti
⁊ ʒuccbari albi: amboꝝ añ. põdus. ℨ. ℈. amigdalaruꝫ
excorticataꝝ. ℨ. i. aggregent oia ⁊ ꝺcoq̃tur ℔ eo oi die
põdus. ℨ. ℈. cũ lacte dulci aut oleo ⁊ butyro cocto: ⁊,
bibat ipꝫ ⁊ balneeꝫ i tina poſt ipꝫ q̃ſtitate q̃ reſoluaꝫ.
Aut ſumaꝫ lib. j. lactis dulcis ⁊ lib. j. aq̃ ferueat cũ faci
litate dõec ꝓſumaꝫ aq̃ ⁊ ꝓpciaꝫ ſup ipm. ℨ. i. penidiozꝫ.
⁊ ℨ. i. butyri vaccini cocti ⁊ oleũ ſiſaminũ ⁊ ferueat bul
linõe vna ⁊ forbeaꝫ. Aut ſumant farie ciceris ⁊ fabaꝝ
⁊ ordei ⁊ rizi ptes eq̃les: lẽtiũ excorticatarũ ⁊ papaue
ris albi ⁊ mes excorticati: oĩuꝫ añ. ꝑs. ℨ. trunci trit ſiſa-
mi excorticati: ãboꝝ añ. ꝑs. ℨ. ſuccbari ptes. ij. fiat for-
bitio cũ lacte ouino ⁊ forbeat i mãe. Aut ſumaꝫ muſga
mũ al. ⁊ ꝺceq̃tur i aq̃ ꝺcoctiõe bona ⁊ colet ab eo aq̃
fortiter deide excoceꝫ i vmbria ⁊ ponaꝫ i medio maſſe
⁊ fiat panis ⁊ coquaꝫ i furno ſup laterẽ: cũq; maſſa ru
bet ac ſi eẽt toſta ex̃baꝫ ⁊ teraꝫ: ⁊ ꝓpciant. ij. auf. i lib.
j. pultis fcẽ ex ſiſamo ⁊ papauẽ: ⁊ ſumant ℔ eo mane ⁊
veſpe tres plãte man⁹. ¶ Medicamẽ mirabile. Sũaꝫ
inſquamũ al. ⁊ abluaꝫ cũ aq̃ poſt q̃ ifuſuꝫ eſt in ea die ⁊
nocte ⁊ excoceꝫ ⁊ iuoluaꝫ butyro cocto iuolutõe facili
⁊ bulluat q̃ſtũ mereꝫ: ⁊ ꝓpciaꝫ ſup ipm q̃druplũ ſui de
amigdalis excorticatis: ⁊ q̃ſtũ ipꝫ ẽ ℔ nucib⁹ ⁊ q̃ſtũ ipꝫ
eſt ℔ ʒuccbaro: ⁊ ſumat ℔ eo ad maſticnẽ põdus. ℨ. v. ⁊
iſti qdẽ ipinguant cũ kekẽgi ⁊ ſolatro ⁊ lactuca ⁊ mo
ris ⁊ carne alcubegi. Et q ad vltimũ ꝓuenerũt in exte
nuatõe idigẽt ad curatõez ſui humectatiuis q̃ dirum⁹ i
cap. etbice ⁊ i ca. ficcitaꝫ ſtõchi q̃re redi ad ea. Et iſti
iterũ opꝫ vt liniant cũ pice oib⁹ q̃tuor dieb⁹ aut trib⁹
ſm modũ notũ: ⁊ ℔ illo regimie ẽ ad ifridatos. ℞. elle
bori al. ſe. papaueris al. oĩuꝫ añ. põdus. ℨ. ij. bauracb ⁊
granoꝝ pin. ãboꝝ añ. ℨ. iij. granoꝝ ipiguãdi põdus. ℨ.
iij. hermodactyloꝝ ſeis inſquami piretri galãge beẽ al
bi: oĩuꝫ añ. põdus. ℨ. i. keſile põdus. ℨ. v. tritici al. mutuc
j. ifundaꝫ triticũ i lacte dõec nigreſcat deide excoceꝫ in
vmbria ⁊ torreſiat: ⁊ ſumaꝫ ℔ eo i puluẽ oi mane ⁊ ſero

pōdus.ʒ.x.ꝛ sup ipm bibaꝯ lac. ¶ Aliud notū. Elleboꝛi alfarie ciceꝛis ꝛ ameos: oiuʒ añ. ꝑs.i. kesile ꝑtes.ij. cumini charmeni ꝛ piperis amboꝛuʒ añ. ꝑs.ʒ. terañ ꝛ ꝓficiañ ꝛ coquañ in furno vt panis ꝛ exiccēt ꝛ cōmisceaꝯ cū tāto pane de simila exiccato q̄ntum ipm est ꝛ fiat de eo oi die soꝛbitio cū lacte ꝛ sumaꝯ: aut ponaꝯ i iure pulli pinguis ꝛ soꝛbeaꝯ ante cibū. ¶ Alinū ad eos ℞. kesile pōdus.ʒ.v. ꝛ dimittaꝯ sup duas lib. vini boni cui nō sit acetositas oino: ꝛ bibat de eo tres cados mane ꝛ vespere: ꝛ ad mansionē. s.in oi dispōne cadū. i. Et ꝓfert vt ꝓsequēter adhibeaꝯ sauich ꝛ napi barbaꝛici in sauich sunt vehemētio inuamēti ad eos calefaciēdo ꝛ humectādo eos: verū ipsi sūt vehemētis caliditatis. Et de illo est ad habētes siccitatē q̄ curenꝯ curationibꝰ eoꝝ cū humectātibꝰ notis ꝛ regimine etbicoꝝ: deide regaꝯ ille siccitatē cuiꝰ attrahit caliditas regimine calefactoꝝ. Et ille siccitati cuiꝰ associaꝯ frigus cū regimine habētiū etbicā senecte. Clysteria vo sunt oē clystere ipinguās renes sicut lac ouinū ꝛ ꝑprie q̄n solutꝯ in eo de albezard aliq̄d. Et de eis sunt cōposita que iam dicta sunt in capᵗo de siderij coeūdi ꝛ dicā de eis vnū. Sumaꝯ caput ouis pinguis ꝛ mūdificeꝯ: deide teraꝯ valde ꝛ aggregenꝯ illi. ʒ. lib. illiati ꝛ. ij. lib. lactis ꝛ sumaꝯ tritici ꝛ rizi ꝛ ciceris tritoꝝ oiuʒ añ. iij. lib. vnꝰ postq̄ fuerit iam aggregatū totū illud ꝛ dissolutuʒ in aq̄ ꝛ colatū: ꝛ fundaꝯ ipm ꝛ aq̄ eiꝰ itoꝝ sup cōmixtionē aliā ꝛ reducaꝯ totū ad ḃcoquēdū i furno donec bulleo ctū sit caput iterū ꝛ coleꝯ totū ꝛ sumanꝯ de iure. ʒ. iij. et de pingui. ʒ. ij. ꝛ de farina amigdalarū ꝛ mucū ambarū ana. ʒ. j. fiat clystere cum eo ꝛ dormiat super ipsum.

¶ De ipinguādo mēbruʒ aliq̄ sicut manū: aut pedē ꝛ labiū ꝛ nasum: aut ꝓputiū: aut virgā. Caꝑ. 4ᵐ.

POssibile in ℞ est illud q̄ appꝛopꝛiaꝯ illi mēbroꝝ ꝛ nō est illud ex ꝑte ei⁹ q̄ comediꝯ ꝛ bibiꝯ: q̄m illud cōe est coꝛpoꝛi: imo ex ꝑte attractionis cibi ad ipm ꝛ retētionis eiꝰ sup ipm ꝛ ꝓuersionis eiꝰ ad nām ipsi⁹. Et illud q̄eadmodū sciuisti fit ꝑ fricationē rubificātē cū aspeꝛitate ꝛ cū medicinis rubificātibꝰ: deide cū fricatione que est foꝛtioꝝ ꝛ cū effusione aq̄ calē: deide liniaꝯ pix: ꝛ q̄dā ponūt sanguisugas cāpestres ꝛ sunt vermes rubei in virtute picis. Et tu q̄dē iā sciuisti i ꝑmis ca. qualiꝫ admistreꝯ pix ꝛ administraꝯ sm modū q̄ necessariū facit mā veniēs ad ipm stringēdo viaʒ ab eo ad aliud ꝛ appꝛopꝛiaꝯ ei aliq̄ ex opōnibꝰ ferri sic̄ labio ꝛ naso ꝛ auri. Et dictuʒ est in capᵗo alio ab isto. Diꝛerūt cū labiū ꝛ nasus sunt diminuta: opꝛ tūc vt aperiaꝯ mēbrū ꝛ discoopiaꝯ cutis ab vtroq̄ latē ꝛ icidaꝯ caro que est in medio q̄ idurata est ex ea q̄re ꝓlōgabil ꝛ auferet ab eo callositas.

¶ De masculis supflue pinguedinis. Caꝑ. 5ᵐ.

PInguedo supflua est cōpos coꝛporis a motu ꝛ deambulatione ꝛ ꝓuersione coaꝛtās venas coaꝛtatione ꝓstringēte eas: q̄re oppilat spiritui vias suas q̄ꝺoꝛē extiguiꝫ multotiēs: ꝛ simil nō ꝓuenit ad eos spiraculū aeris: q̄re coꝛrumpit ꝓpter illud cōplexio spirit⁹ eoꝝ ꝛ sunt in tumoꝛe q̄ expellaꝯ sanguis eoꝝ uerū ad locū ꝓstrictū: quare soꝛtasse fiꝺetur vena subito scissione pernitiosa.

¶ Docuit supius remouere superfluā macredinē: hic docet remouere supfluā pinguedinē. Et ꝓpio ostēdit nocumēta que ꝓsequunt supfluā pinguedinē. Scō ponit regimē ꝛ modū extenuādi. ibi (Regimē.) ¶ Ꝓpia in duas. Ꝓpio facit ℔. Scō ostēdit q̄ sit optima coꝛporis habitudo. ibi (Et nos iā diꝛim⁹.) ¶ Ꝓpia in tres. Ꝓpio ponit prava accidētia que ꝓpingūt ipinguatioꝝ. Scō ostēdit cās unpinguationis ꝛ quosdā defectus ipinguatoꝝ virоꝝ ꝛ mulieꝝ. ibi. Et homo q̄dē.) Tertio ostēdit accidētia ꝛ pericula q̄ timenꝯ in eoꝝ curatione. ibi (Et cū isti q̄dē. ¶ Ꝓpia in duas. Ꝓpio in sermone magis cōi ostēdit nocumēta q̄ sequunt pinguedinē ꝛ modū subueniēdi. Scō in spāli. ibi (Et ad summū moꝛs.) ¶ Cōsideꝛādū. cōuersiōe. i. ictuatiōe ꝛ elevatione. motu. s. ꝓgressiuo. vel puersione. i. puerfione. ¶ Cōsideꝛādū spiritui vias. s. manifestas: vt parui pulmonis ꝛ venaꝝ in qb⁹ spūs ꝓfluunt: ꝛ vias. s. occultas poꝛoꝝ. ¶ Cōsideꝛandum ad locū cōstrictionis: q̄ ad venas que sunt coaꝛtate.

¶ Et in hmōi q̄dē dispōne que est ante eā accidūt eis ꝓstrictio anbelitus ꝛ pulsus coꝛdis q̄re succurraꝯ tūc dispositioni eoꝝ cū flobotomia. Et isti quidē penit⁹ expositi sunt moꝛti repentine. Et ad summū moꝛs sup vltimatos in pinguedine festinat ꝛ ꝓprie illos qui impinguanꝯ in prima etate. ipse enim minutas habēt venas ꝛ cōstrictas: ꝛ sunt expositi apoplexie ꝛ paralysi ꝛ pulsui coꝛdis diarie ꝓpter humiditatē ipsoꝝ ꝛ malitie anbelitus ꝛ syncopi ꝛ febꝛibus malis: ꝛ non tolerant famē neq̄ sitim causa constrictionis meatuū spiritus ꝛ vehemētie frigoris complexionis ꝛ paucitatis sanguinis ꝛ multitudinis flegmatis.

¶ In huiusmodi dispositione. s. ruptura. ꝛ ante eam. Lanteq̄ rumpatur vena. Dispositioni aut ruptura ꝛ iam rupta.

¶ Dubitaꝯ: an debeat subꝛahi cū flomia. ¶ Videt q̄ nō: q̄ flomia est difficilis in eis vt ibi. ¶ Dom q̄ debet ante ruptura ne fiat ruptura post ruptura ne multꝰ sanguis fluat ad stā tā itrinsecā ꝛ superficiē. ¶ Ad ꝓmū dom q̄ est difficilis nō tri ipossibilis. s. in prauis antecedētib⁹. Uel dicaꝯ q̄ iuuamētū est maius nocumēto. Uel decendū q̄ illud est in ipinguato ex nā strictarū venarum de q̄a ibi loquit: hic est sm̄o de ipinguato ex otio in quo pāt esse vene late. Dubᵃ 1ᵃ

¶ Et ad summū dubitaꝯ: vtꝝ tolerēt famē sitim. ¶ Videt q̄ sic: coꝛpoꝛa flegmatica bene pāt stare absq̄ cibo ꝛ poꝛu. 9. tbco. ca. 5. allꝰ ꝑmo ꝓtect. ca. 16. sed ista sunt flegmatica vt ibi. ¶ Dom q̄ isti nō possunt stare absq̄ cibo. Ratio: q̄ vbi est calоꝝ cito extinctioni paratus nō pōt stare absq̄ cibo: sed hic est illud ꝛ est simile sic̄ de decrepitis. Indigēt igit isti pauco cibo in iure ꝛ sepe. ¶ Ad ꝓmū dōʒ q̄ coꝛpoꝛa flegmatica ratione hmōi bene tolerant esse absq̄ cibo: vnde cuius calоꝝ innatus est debilis ꝑ accidens valde nō tolerat esse absq̄ cibo: vt supra sen. 1. caꝑ. de cibatione febricitantium. Dubᵃ 2ᵃ

¶ Et homo quidē nō ꝓuenit ad vltimū magnitudinis ipinguationis nisi cū est frigide cōplexionis: ꝛ sūt isti sunt nō gīantes: neq̄ in femine suo ad cōmodū ꝓuenientes ꝛ sperma ipsoꝝ est paucū: ꝛ simil⁹ que de mulieribus sunt pingues nō ꝓcipiūt ꝛ cuiʒ ꝓcipiunt aboꝛtiunt: carū appetit⁹ itoꝝ est debilis. Et cū isti q̄dē oēs curanꝯ cū medicinis nō fortasse penetrāt medicine in venas eoꝝ vsq̄ ad mēbra eoꝝ lesa. Et q̄n ifirmantur nō sentiūt nocumētū velociter: q̄n sensus eoꝝ sūt debiles: ꝛ flobotomia eoꝝ est difficilis: ꝛ in eoꝝ solone vētris est timoꝛ. fortasse. n. mouebit humoꝛes eoꝝ ꝛ nō erit possibile vt penetrēt in venas redcūdo ꝓpter coaꝛtationē earū: q̄re fortasse ducet ad pditionē illud. Si aūt faciunt aliq̄d infirmat eos: q̄n calоꝝ eoꝝ innatus est debilis: q̄n eius locus est strictus.

¶ Causa est: q̄ pinguedo fit a frigido: vt sebo de cōplexionib⁹ c. 4. ꝛ ꝑmo caꝑ. sen. 2. tē. Cōmodū. ¶ delectationis. vel cōmoduʒ. i. nullo modo generāt: quoꝝdā eni semen generat q̄uis aboꝛtus sequaꝯ. ꝓpter strictas vias ꝛ paucitatē caloris digerentis.

¶ Et nos q̄dē iam diꝛim⁹ q̄ laudādus est tēperatus ꝛ ꝑprie in adolescēta. Et pigua q̄uis laboꝛēt ꝛ debiliteꝯ a motu: tūc ipla ꝑ q̄ associaꝯ eis de significa-

tione humiditatis significant longitudinē vite.

¶ Et nos ꝓprie in adolescētia.dupliciter exponit.ꝓrio.i.piguedo que sit i adolescētia:q; sit bonitate digōis ꝛ cū ista stat latitudo viarū.Scō in adolescētia minus i pedit pinguedo q̄ ante vel post.s. in senectute:q; domo est fortis in virtute motiua.

dub^{m} 3^{m} ¶ Significāt longitudinē.Cōtra:q; mors subita eis aduenit.¶ Solutio.Dicit ꝓpter q; verū est in vltimatis in pinguedine hic est sermo de nō vltimatis.Uel dōm q; si bēant custodiā bonam ꝛc̄.

dub^{m} 4^{m} ¶ Dubitat que sit peior:dispōan vltima crassitie:an vltia macredinis.¶ Uidet q; sit minus mala crassities vltima q; morb^{9} repletionis est minus malus q̄ morb^{9} [illegible]:vt Deluc de ꝓsolatione vltimo auctoritate Bal.Ite dispō signiāns dūtz q̄litatē minus nocētis est minus mala:ꝫ dispō crassitiei est bmōi:q; signat humiditatē:ꝫ macredo siccitatē.¶ Cōtrariū sumit ex q̄libet:q; exponit subite morti pcus dispōnunt:ꝫ vltime crassi sunt bmōi:vt Bal ponit in cōmē.a.so.i.4.4.z' pti.Crassi valde.¶ Dōm q; vltima ei in crassitie est pcus.Ratio:q; exponit subite morti pcus bīt. Ite in gb^{9} sequunt nocumēta pcioza pcus bīt:sed in istis crassis vt ꝓ cōparando que dicit hic ꝛ supra capitulo de causis extenuationis.¶ Ad primū dōm q; ist nō sunt mortis.Uel dōm q; vltima repletio est minus mala quātū ad actū curē sed nō quantū ad accidentia:q; repletionē seq̄ pōt mors subita.¶ Ad z^{m} dōm q; ꝫ humiditas p se min^{9} nocentiū p accīs suffocādo posset magis nocē.

¶ De extenuando. Cap.6^{m}.

REgimē extenuādi est ꝯtrū regimini ipinguādi ꝛ est minoratio cibi:ꝛ post ipm balneuz ꝛ exercitū vehemēs cū penetratione ei^{9} ponē ipm de gñe q; nō nutrit ꝛ de gñe ei^{9} cui^{9} nutrimētū est siccū aut acre aut salsuz sicut sunt lētes ꝛ cauguanich ꝛ acetosa:ꝛ sit panis coz panis de q̄ nō est eiect^{9} furfur ꝛ panis de ordeo:ꝛ multiplicēt spēs calas q̄ ꝓ ydimēto ponunt i cibariis suis.Et de eis q̄ adiuuāt ad minorādū cibū coz ꝑdictū cū eo qđ narrat est vt sit pignis valde vt satiet velociter:qñ appetit^{9} eorū ꝛbilitant:ꝛ sint cibi ꝛ pot^{9} eoz tales vt adiuuēt ad resoluendā mām si aggregat de ea:ꝛ adiuuat ad illd vehemētia raritatis corpis coz ꝓ exercitia laboriosa ꝛ grossitudinē idumēti ꝛ lecti ꝛ ꝓ mutationez aq̄ fride ad caludū ꝛ aeris fridi ad caludū ꝛ ⁊tectio semp ad frigus vt ꝓstringant pozi ꝛ opplent ꝛ ꝓsoldet corp^{9} ꝓpter bonꝛipilationē q̄re nō recipiat nutrimētuz ꝛ ꝓhibeat resolonē cālē q̄ ꝑcedu attractionē ei^{9} qđ ē post ipaz. Qz si fuerit ꝓstrictū detegat calori donec multiplicet ei^{9} resolo q̄re resoluat supza illd qđ attrahit ad membzū.Et eūones ꝛ vomit^{9} nō cālen.nā vomit^{9} cū est cālis ante cibū ꝛ post ipm ipinguat.verū illd qđ est plm extenuat:ꝛ alteratio cōplexionis ad ꝯtrū cōplexionis faciēs piguedinē si est frig^{9}:tūc calefactio.ꝛ si ē caliditas cālis tūc icliatio ei^{9} ad frig^{9} aut colorē supfluū.

¶ ꝓrio ponit regimē extenuantiū absolute.Scō respū determinati membri.ibi(Redi.)¶ ꝓria in q̄tuor.ꝓrio ponit regimē extenuatiū p cibuz ꝛ potū ꝛ exercitia ꝛ bmōi.Scō p eūones.ibi(Et eūones.)Tertio p alterationē cōplexiōis.ibi(Et alteratio.)Quarto p medicinas.ibi(Et ſm plurimū ꝛc̄.)¶ Et cū penetratione.Cū penetret:q; resol.illā:ꝫ an penetrationē posset ee cū attractiōe.

dubium ¶ Dubitat q̄re vi ꝑdictio.ꝓrio dicit ꝑmutatio aeris fridi ad caliditē:postea dicit ōtect^{o} semp ad fridū.¶ Dōm q; ex calidus q̄ frigidus aer pōt extenuare.Caludus resolucdo:fridus oppulādo poros.

¶ Et ſm plm de reb^{9} magis inuatiuis plurib^{9} q̄ supfluūt in piguedie ꝛ fit.v.g.illd a frigore ē administratio medicinaz subtiliātiū:ꝛ ꝫ iteꝛ ad calorē ē inuatiū:ꝛ oz vt adhibeant eis exercitia laboriosa ꝛ eūones:ipa enī efficiūt in humorib^{9} tres opōnes:q̄rū vnaqueque est inuatiua ad extenuādū:ꝛ de illis ē subtiliatio būoris in eo ꝛ elōgatio ei^{9}a coagulatiōc ꝛ exponē ipm ad resolonē:ꝛ ō illis ē q; ipa ꝓuocāt ꝛ mouēt būores nō ad ptē venarū:ꝛ de illis est q; ipsa faciūt sanguinē huiari q̄litatē acutā nō maligniā ad virtutē attractiuā.

¶ Dic ponit regimē extenuatiōnis per medicinas.Et primo ostēdit cuius virtutis ipse sint.Scō eas enumerat.ibi Et iste medicie.) ꝓrima in duas.primo ostēdit q; iste medicine sunt subtiliatiue. Scō quales subtiliatiōis sunt.ibi(Et medicie administrate ꝛc̄.)

¶ Et medicie administrate in doloꝛib^{9} ulcꝛaz sūt valde fortes i ꝓuocatiōc vrie nō tēperate q̄ cū ꝓmiscent vadūt cū cibo ad venas ꝛ nō ꝑt ꝑducere mās ad suctionē venarū neq; ad ptē vrie sunt nēdo a pte venarū nisi in potu sumat cū tā ſcda aduenit digō:tūc.n. ꝓcumūt ad epar ꝛ illic recipit ꝓia opō earū:imo fortes q̄ remanēt discernētes valde būores ad nō ptē venarū q̄re famē patiunt vene ꝛ facunt reliq̄s opōnes:ꝛ iste medicine iterū ꝓuocāt mēstrua cū virtute q̄ obrē adiuuāt ad extenuādū i mlierib^{9}.¶ Et iste qdē medicie sunt sicut gētiana ꝛ semē rutbe ꝛ aristologie rotūde ꝛ petrosillinū ꝛ polij:ꝛ sandarace qdē inest virt^{9} extenuatiua valde ꝓria virtuti cbarabe:ꝛ lacca bz i ꝫ virtutē ꝓpriā iterū:ꝛ silr semē apij ꝛ dragāti fortē est:ꝫ est tmoroliuz ꝛ amaracū silr.¶ Cōpositū.Rx.aristol. ro.pōdus.3.i.cētauree minō.ij.tertias.3.i.gētiane ro.ꝛ polij ꝛ petrosillini ꝛ sal' vipe:oīum añ.3.iij.ꝛ ē dosis.i.

¶ Medicamē fortē.Sumat radix cucu.asini.ꝛ radix altee ꝛ radix oppopo.ꝛ sumat in pulūe decoctio.3.i.ꝛ iterū sumant semis anetos ꝛ semis rutbe ꝛ cimini cāles ptes ꝛ sanguci ꝛ baurach: amboꝛ añ.iij.pđ vnu^{9}:ꝛ lacce pō.i.cui^{9} dosis oi die sit auf.i.Et ō medicis ſbti liātib^{9} sunt acetū ꝛ almuri ꝛ ꝓprie i ieiunio:verūtū ille q; bz debilitatē neruoꝛ:ꝛ q̄ bīt nocumētū in matrice deuitēt acetū.Et potare vinū i ieiunio qñq; extenuat iterū ꝓ ꝫ qđ resoluit:ꝛ ꝓ ꝫ qđ replet venas vapoꝛe cū fuerit illd qđ putat plurimū:q̄re vene nō recipiūt materi^{9} aliud sup ipm ex cibo.Et silr medicine lenientes nām.ipse.n.ꝓcurāt cibū a ventis:ꝛ qñ administrant multotiēs fit virt^{9} attractiua pigra:ꝛ ꝓficiūt vene eūari ab eo qđ vadit ad eas apō quēlibet motū humoꝛ ad ieſtina.Et qñ apparēt medicie lenientes nām ꝛ subtiliātes diuretice nō ꝑuenit ad venas res magna.Et ō medicis extenuātib^{9} sunt tyriaca ꝛ vius ei^{9} ꝛ sal vipe ꝛ diacurcuma ꝛ diacuminū ꝛ diapipereon ꝛ fagzenea ꝛ anacardinū ꝛ medicamē de lacca ꝛ athanasia ꝛ bomoꝛusia ꝛ trifera minoꝛ.Epithimata vō eoꝛū opz vt sint de gñe coꝛ q̄ ifrigidāt ꝛ stupefaciūt virtutē attractiuā:ꝛ sit in eis venenositas sicut iusquiamuz nigrū ꝛ iusquia.albuz:aut de gñe coꝛ que resoluūt resolutiōe vehemēti sicut sunt olea ꝛ inūctiōes fortis resolutionis.Et opz vt sit eoꝛ balneatio in ieiunio ꝛ fit aceres sudare faciēs nō aquosa ꝛ humectās:ꝛ si fuerit aquosa resolutiua sit assiduatio i ea vt nō accidat ex ea attractio supflua absq; resolutione:deinde non festinet ad comedēdum super ipsam:imo expectet ꝛ dormiat post ipsaz aut mouēat ꝛ exercitet:deinde gelcat post comedat rem debilez.Et similiter oportet vt sit fricatio eius fricatio resolutiua continua.

¶ Uult hic q; nō q̄libet subtiliativa:ꝫ subtiliativa fortis podagricis ad eriecādū mās:vt Bal'.4.terapētice cap.15.ꝛ iste sūt fortes in ꝓuocatiōe vrine nō tēperate q̄ tēperate cū cibo vadit.Cū cibo ad venas nisi ꝛc̄.q; nō ꝑmiscent:ꝛ sic nō debilitant a cibo a fuctione.i.extenuitate versus curiz vnde fit sudor.dico nō tēperate q̄.

Imo fortes. Cū frigore suo. i. cū aliqua re frigida illi approximata.

¶ De extenuatione mēbri particularis sicut mamille ⁊ testiculi ⁊ manus ⁊ pedis ⁊ similū illius. Cap. 7m.

REdi in ō regimie utęz ad dispōnē ⁊ ꝯditiōes q̄s dixi i extenuatōe absoluta ⁊ iuuet cū inuā tib⁹ q̄b⁹ appropriant: ⁊ iuuat ad illō sic facē ipm qesce cū frigore suor ligare vias ei ad ipz: ⁊ strigē cū ligamēto ⁊ assiduatio ei⁹ sup illas vias sub eo ⁊ attractio ei ad oppositū ei⁹. Et ō epithima tib⁹ q̄ ꝓhibēt testiculū fieri magnū ⁊ mamillā a magnificatiōe ē vt sumat chimolea ⁊ ceruſa plūbi ⁊ misceantur cū expſſiōe uisqami al. ⁊ oleo myrtino ⁊ admistret in vnguēto ⁊ assiduet epithimatio ei⁹ ex fricatiōe lapidis in q̄ flomatores sua acuūt ferramēta cū vn⁹ fricat sup aliū cū aceto aut cū succo uisqami al. ⁊ silr mixtum do epithimādi cū alumine oi die. Aut sumat crete pōs i. ⁊ gallaz viridiū q̄ vtreq̄ sint trite ⁊ linant cū melle i die: deide abluat cū aq̄ frida fiat illō i mēse trib⁹ vicib⁹. Et appropiat mamille vt liget sup eā cimmū ꝑti tū ꝓfectū cū aceto ex q̄ emplastret mamilla. Et dimittat sup eā pānus infusus aceto trib⁹ diēb⁹ deinde soluat: ⁊ ꝓiter adhibeat cepe lilij al. ⁊ stringat ⁊ nō soluat trib⁹ diēb⁹ alijs: fiat illud in mense tribus vicib⁹.

¶ primo in generali. Secūdo in speciali. ibi (Et de epithimatib⁹.) Assiduatio subita alr sub eo. i. versus locū vnde rasceta est sub matu. Scō modo. Et de primo que extenuāt ⁊ ꝓhibēt ⁊ circa testiculum ⁊ vulua. Scō mamillam. ibi (Et appropriatur.)

¶ Loq̄mur nūc ō egritudib⁹ vnguiū ō panaritio. 8m.

PAnaritiū est apa calidū exturale accidēs in latere vnguis ⁊ est difficile vehemētis doloris: ⁊ q̄nq̄ ulcerat ⁊ perducit ad corrosionē: ⁊ q̄nq̄ currit ex ulceratione eius sanies subtilis fetida ⁊ est in hoc timor digiti.

¶ Determinat de dispōnib⁹ vnguis ⁊ sunt septē. ꝓma est panaritiū. Et primo notificat. Scō ponit curā. ibi (Si nēcia est flobothomia.) ¶ Cōsiderādū circa notificationē panaritij dicit a panq̄ est apostema ⁊ nichus q̄ est unguis ⁊ apostema calidus. i. per ebullitionez: ⁊ q̄ fiunt de cholera ⁊ sanguine: ideo hoc apostema sit de his humorib⁹ extrure: q̄ statim ꝓuenit ad exturam ꝓpter calorē ⁊ feruorem materie vnde statum occupat sibi locum rē.

¶ De cura. Cap. 9m.

SI nēcia ē flomia ⁊ vētris solo fiat ⁊ ē nēcius subtiliare cibū ⁊ ifridare ipz: ⁊ oz vt currat i curatiōe cursu reliquoz apatū. i. obstuatiōe dispōnis ꝓncipij ⁊ augmēti ⁊ stat⁹ ⁊ declinatiōis sm q̄ sciuisti. Medicie aūt locales sūt q̄n i ꝓncipio oz vt sumergat i aceto calo. Gal. nāq̄ narrauit q̄ ē vehemētis iuuamēti ad panaritiū ⁊ nō ē dubiū q̄n i ꝓncipio sit magis iuuatiuū ⁊ ppe cū furfure aut farina oz. Et emplet cāphoratū factū ex cāphora: ⁊ q̄n ꝓficit opiū cū mucilagine psilij ecta cū aceto est iuuatiuus valde: ⁊ emplatio cū gall. ꝓtrit pulueriz. fortasse refrenat ipz: ⁊ silr sordes auris cū litio q̄nq̄ ꝓhibet ipz collectionē facē: ⁊ linū utęz iuuatiuū est bonū. Et silr galle ꝓfecte cū melle: illō. n. est ex eis q̄ ꝓhibēt ei⁹ ꝓfirmationē ⁊ sumergat semp i aq̄ frida: ⁊ sedet dolor ei⁹ cū opio q̄n ē mirabile ⁊ mucilago psilij: tūc ē iuuatiua. Aut sumant galle ⁊ cortices granatoz acetosoz ⁊ lapides calcis ⁊ ficus sicce cū eq̄li mēsura: ꝓficiant cū melle aut cū rob vue aut cū iulep ⁊ liget sup ipm ⁊ nō approximet oleo aliq̄ neq̄ humiditati cū timet ulceratio ⁊ radix lilij ⁊ olibanū tritū solū ⁊ cū aliis. Et grana myrti ꝺcocta cū rob vue fortasse refrenāt ipz. Dedicamē sanās panaritū. Sumant aloes ⁊ balaustie ⁊ olibanū ⁊ galle ⁊ aggregent cū melle ⁊ administrent.

¶ primo ponit curā per cōnes ⁊ regimē. Scō per medicinas locales. ibi (Et opz vt.) Et hic ꝑ ponit cāi. ghialez in istis medicinis. Scō in spāli exequit. ibi (Medicine aūt locales.) Et hic ō ponit curā nō ulceratī. Scō ulceratī. ibi (Et quādo ulcerantur.) ¶ prima in tres. primo ponit curā quādo est in principio ⁊ augmento. Secundo quando est in statu. ibi (Et in medio.) Tertio in declinatione. ibi (Et emplastretur.) ¶ prima in duas. primo ponit medicinas. Secundo dat quosdam cāi. ibi (Et non approximet.)

¶ Et non oportet vt stetur super unfrigidantia. nā ipsa quando transit hora prima principij inspissant cutē ⁊ obsident materiā ⁊ vehementior fit dolor. Et nō attēdatur tūc illud quod sentitur de caliditate quātus sit sicut ignis: imo resoluatur ⁊ exiccet. Et fortasse cōfert summersio in oleo calefacto ⁊ tolerantia super ipsam.

¶ hic ꝓsidera q̄ Aui. nō solū ponit curā ꝓncipij ieboāns: sed etiā ꝓcedētis. i. principij augmēti: ⁊ ō q̄dā istarū medicinarū cōpetūt in principio augmenti: q̄ reperrutiunt ⁊ resoluunt rē.

¶ Et in medio teratur olibanum ⁊ ponatur super ipm aut flos ferri ⁊ nigella iterum trita ⁊ mucilagines iterum lenientes ⁊ adipes.

¶ hic ponit curā in statu. Et ꝓmo per resolutionē. Scō si prigat maturari ostēdit q̄ fiendū. ibi (Et cū accidit.) ¶ Cōsiderādū q̄ō dixit in medio: q̄ intelligit tēpus nō solū status: sed etiā finē augmēti: hoc enī spatiū est medium inter principiū ⁊ declinationē: ⁊ q̄ hoc tēpore cōpetunt resolutiua: ideo proponit ista que habēt vim resolutiuā: tamē meo iudicio quedā ex eis cōpetūt cū est ulceratio vt rubus flos ferri rē. quedā cū nō est ulceratio vt mucilagines.

¶ Et similiter trocisci andaron ⁊ musces ⁊ sordes auris bona est ei ante collectionem.

¶ Andaron ⁊ musces sunt multum exiccatiua.

¶ Et cum accidit maturatio: tunc pone super ipm semen almaru ⁊ psilū cum lacte. Et cuz est propc statū ⁊ collectionem: tunc perforentur perforatione subtili ⁊ parua vt egrediatur quod est in ipso.

¶ hic ponit curam quādo tendit ad maturationem: ⁊ hoc fit per resolutionē saniei ⁊ apertionē ꝓpe statū. i. ꝓpe cōplemētū sanationis: q̄ Aui. nō ꝓcedit perfecte maturari ꝓp malitiā materiei.

¶ Et emplastret cū egressuz fuerit cū stupicis sic sunt lētes ⁊ rose ⁊ sic sauich ō nabach ⁊ sauich maloz ⁊ sauich de zarur: ⁊ post illud ex farina lupinoz cū melle.

¶ Considerandum q̄ ista exiccatiua ponuntur ad prohibitionem corruptionis, zarur. fructus simules nespillo.

¶ Et q̄n ulceratur tūc aloes est de melioribus curatiōib⁹ ei⁹: ⁊ silr thus cuz arsenico ⁊ emplin de flore eris permixtū cū emplo de ceruſa ⁊ sarcocolla ⁊ cooperiat illō cū pāno imbibito in vino. Et opz tūc vt separet caro ab vngue ab oi pte ⁊ incidat illud qō pungit carnē ex vngue. Emplin bonum q̄ dixit Paulus. Rx. dragāti vsti thuris: amboz añ. ptē. i. florīs eris ptē. ß. teratur cū melle ⁊ administret. Et iterum emplin bnōi cortices granatoz acetosoz ⁊ galle ⁊ scoria eris ⁊ flos ei⁹ misceat cū melle ⁊ linat ⁊ liget ⁊ nō tangat locum aquā neq̄ olcū. Emplz bonū dragāti vsti ⁊ thuris: amborū añ. ps. j. aggregat cuz melle ⁊ ponat sup ipm ⁊ fortasse est necessariū cū est timor corrosionis administrare calcadicō ex arsenico ⁊ dragāto ⁊ flore eris ⁊ calce q̄n exiccat ipm ⁊ nō est melius eo: ⁊ q̄n icipit currere ex panaritio ulceratio sanies tūc cauterizet ⁊ incidat vt non perambulet malitia eius in digito toto: ⁊ nos quasi iam locuti sumus de panaritio vice alia.

¶ ꝓio ponit cāi. Scō medicinas. Tertio ibi (Emplastruz bonū.)

¶ De aure muris ⁊ scissura vnguiꝫ ⁊ excoriatione earum ⁊ ipsarum scabie. Cap.10m.

QVandoqꝫ accidunt hec accitia cā siccitatis cōplexionis melice ⁊ illa fissura vnguiꝫ q̄ est declinis ad ptes acutas pēdētes cuꝫ carne ⁊ pungētes ⁊ que ledunt dicit auris muris.

¶ Prio notificat hāc passionē q̄ vt auris muris. Scō ponit curā. ibi. In curatione. ¶ Cōsiderādū vocari q̄dā passionē muris vt maculie in facie infantuꝫ facte a comestione panis grossi a matre in qua supra in rubrica aureolarū decorationis fm litterā extra.

¶ In curatione vo ei⁹ est nectia mūdificatio corpis cū eūone būoris melici si fuerit dōians: ⁊ medicie locales sūt vt linaſ alasras cū sale masse ⁊ fece vini ⁊ empl'eſ cū cepa muris assata ⁊ ꝓpe cū oleo sisamino aut semē lini aut nasturtiū ⁊ empl'ꝫ factū ligeſ sup ipꝫ cū melle: ⁊ nasturtiū ⁊ sal trita ꝓferūt ad illō ⁊ eradicant frusta. Aut liniaſ cū alasras ⁊ sale ⁊ fecevini: ⁊ b̄ ꝓfert scabiei ⁊ excoriationi ⁊ similiter mastix dissolutū cū sale trito.

¶ Primo per exacuationes. Secundo per localia ꝛc.

¶ Spasm⁹ ⁊ curuitas ⁊ lepr̄ositas q̄ accidūt vngui. 11m.

ISte passiones utex accidūt vngui fm plm ex melia ḡre ꝓuertit eā ⁊ spasmat eam ⁊ curuat ipaꝫ ⁊ faē eā lepr̄osaꝫ. Et multotiēs qdē ē eā ei⁹ aliqō eradicātiū accidēs vngui. cū g̃ vult oriri origine bona nō custodit ⁊ tāgit multotiēs ⁊ nō egredit: ⁊ si egredit egredit fm formā malā ⁊ vadit in gnōne sup illā sūmā: qz illō qō aduenit ei de nutrimēto aduenit ei ⁊ nō inuenit in ea penetrationeꝫ ⁊ de eo resolutioneꝫ fm duos modos nāles: ḡre cōponit in radice vnguis tali cōpōne q̄ fit ei difficilis extensio totus radicis. Et multotiens qdē curaſ curuata cum adipe. vij. dieb⁹ deinde fricaſ cū nitro deinde iteratur donec equatur. Et multotiēs eradicatur vngus per casum quare fit fortis dolor ⁊ facit incurrere febrem.

¶ Prio ponit cās spasmi humidi ꝛc. Scō curā. ibi (Illa.) Et hic ꝓponit curā p eūone. Scō p localia. ibi (Et de curatiōib⁹. Et hic ꝓponit curā p localia q̄ ꝓparāt ad casuꝫ vel morsionē. Scō docet remouē. ibi (Sumank.) Tertio ꝓseruare que oritur. ibi (Ops vt.)

GVra. Illa cui⁹ cā ē melia idiget eūone ei⁹ si fuerit corpi cōis ⁊ fuerint oēs vngues iā facte. silr ⁊ rectificatio cibi ē ō reb⁹ magis ꝓueniētibus ad illō. ⁊ q̄ bibit oleū sisaminū ⁊ assiduat ipm equanſ vngues ei⁹. Et si fuerit melia ꝓpria vni vngui: tūc ops vt cureſ curatiōib⁹ localib⁹. Et de curatiōib⁹ qdē localib⁹ ad illō alie sūt q̄ leniūt vnguē ⁊ ꝓparāt ipaꝫ ad excoriādū ⁊ equādū sic̄ administratio calcis ⁊ arsenici sup eā: ḡre fit talis vt radas cū cultello quā q̄ntatē volueris. Et silr mītitudo empl'atiōis cū fece alsocbaba qm̄ faē eā facilē ad equādū. Et silr si tolerat manus calefac eā cū cera ⁊ eq̄ eā. ⁊ gūma cupressi ē empl'ꝫ bonū ad liniēdū eā: ⁊ semē lini iterū est bonū ad spasmū. Et adeps ouis q̄si ligaſ super ipsam dieb⁹ aliquot ⁊ dimittit lenit eā: si aūt nō sufficit iteret super ipsam multotiens vsquequo leniaſ ⁊ ꝓparet ad equādū: ⁊ confert ad scabiē vnguiū iterum.

¶ Ingenū in incisione vnguis male in forma sua ⁊ colore suo ⁊ reliquis maculis vt nascatur loco eius vnguis bona. Cap.12m.

SVmaſ gūma cupressi ⁊ emplastreſ cū ea vnguis maligna dolorosa dieb⁹ aliquot vt leniaſ: deinde pungaſ radix eius cuꝫ acu ⁊ currat de ea sanguis plurimus: deide ligeſ sup eā allia ꝓtrita die ⁊ nocte: deide renoueſ sup eā allia in die ⁊ nocte bis q̄n ipa cadet. Et assiduatio ēplastrādi cā iterꝫ cū olio q̄ficꝫ ꝓparat eā ad casuꝫ cū quolibet regimine ꝓprie q̄si misceſ cū eo oppoponacū ⁊ sulpbur fractū ꝓtrituꝫ cū adipe. Et de medicie fortib⁹ ad eradicādū vnguē est serapinū: ⁊ iterū dabg glādis ⁊ gūma piganū: ⁊ arsenicū ⁊ cātarides aggregeſ cū aceto ⁊ assidueſ emplastratio ei⁹ cū eis in oib⁹. x. dieb⁹. Et iterū vtrūqꝫ arsenicū ⁊ sulpbur citrinū ⁊ glutinū albotin fiat ex eis emplastrū cū aceto ⁊ resoluaſ omni bebdomada.

¶ De obseruatione eius que oritur. Cap.13m.

OPortet vt igeneſ donec magnificeſ ⁊ tueaſ a tactu cum manu ⁊ aere ⁊ alys ⁊ creſcat. Et magis ꝓueniēs qō scīt ad illō ē vt fiat aliqd sup digitū sic̄ pileus de argēto: ⁊ sit in eo cōnexio retis ⁊ ruptura vt nō ꝓhibeatur aer oino. q̄ si oportuerit ꝓhibē aeré pp calorē aut frigus aut aliud cooperiaſ cū re alia. Et os vt figura bui⁹ pilei sit figura q̄ fiat securitas ab obuiatōe digiti a pte vnguis cū ligaſ sup ipm ⁊ obuiet ex pte asi: ⁊ obliuiscaſ sup digitū spatio mēsis vni⁹: tūc. n. naſceſ vnguis melior q̄ est.

¶ De baras que fit super vngues. Cap.14m.

SVmaſ nux cupressi ⁊ teraſ ⁊ misceaſ cū aceto ⁊ faria ⁊ ꝓprie faria lupinoꝝ ⁊ empl'eſ cū eo qm̄ eradicat albaras: ⁊ silr semen lini cū nasturtio ⁊ silr fex adusta permixta cū arsenico rubeo ⁊ gūma pini ⁊ pix humida mirabiles sūt in b̄ cū arsenico rubeo cū nuce cupressi: ⁊ glutinū piscū est mirabile vltimū: ⁊ radix acetose iterum linita cuꝫ aceto.

¶ De citrinitate que accidit vnguibus. Cap.15m.

SVmanſ ex gallis ⁊ alumine cū adipe anatis aut cū felle vaccino aut cū semine eruce contrito bene confecto cum aceto.

¶ De atritione vnguiū. Cap.16m.

EMplastreſ in primis cū folijs myrti aut cuꝫ folys granatoꝝ lenibus: deinde adbibeanſ lenientia: ⁊ si accidit capitibus nervoꝝ earū venientiū ad eas dilatatio administra super ea adipes notas ⁊ cerataria leuia.

¶ Mortuus sanguis sub vngue ab atritione eueniens. Cap.17m.

GVreſ cū faria ꝓmixta cū pice ⁊ ēplaſtreſ cū ea. si āt fi excusat imo idiget opōne man⁹: tūc ops vt findaſ vnguis cū facilitate scissura obliq̄ cū istrō acuto: ita vt egrediaſ sanguis q̄ est sub ea. Qz si accidit ex b̄ vt eradicet vnguis fac vt currat sanguis ⁊ iuiscet vnguis sup illud qō est sub ea cū facilitate vt sit inuatuū ei⁹ ⁊ nō dolcat: deinde ꝓsideret post dies aliquot. ⁊ si fuerit illic vir⁹ ꝓmaſ vnguis aut finde eā cū facilitate ⁊ fducaſ ⁊ ligeſ ⁊ nō diuidas carnē q̄n cōmouet dolorē magnū maiorē q̄ panaritiū: imo tege eā cū ipa. ⁊ ebroca sup vnguē acq̄ ⁊ oleū tepidū ⁊ pōe sup ipaꝫ post ⁊ i fine ei⁹ empl'm basilicon.

¶ Explicit Liber Quartus canonis Auicēne.

¶ Bentilis Fulginatis super Quinto canonis Auicē.cōmētaria.

¶ Incipit Liber Quintus de medicina 7 est Antidotarum.

Ostq̄ expediti sumus in libris q̄tuor a relatiōe sūme scie speculatiue 7 opatiue artis medicie cōseruantis sanitatē 7 faciētis acqsitionez sanitat: adest nobis tps sigillādi librum canonis per librum quintū variatum in medicinis cōpositis vt sit sicut antidotarius liber. ¶ Et hūc qdez librū diuisimus in tractatum scientialem in quo innuimus ad radices scientie compositionis in duas sūmas.

¶ Summa prima est de compositis essentialibus que est.12. Tractatus.

¶ Tractatus primus est de tyriacis 7 de ꝓfectionibus magnis. Secūs de bieris. Tertius est de electuarijs nutrituoz solutiuis 7 nō solutiuis. Quartus de suffufet 7 alchamaia 7 muret isantiū. Quintus de lobocat ad spiritualia. Sextus de syrupis 7 rob. Septimus de ꝓdiē et alingibet. Octauus de trociscis. Nonus de ecoctiōbus 7 pillulis. Decimus de oleis. Undecimus de vnguentis 7 emplastris. Duodecimus de iuuamēto dictorum appropriato vnicuiq̄ membro.

¶ Et sūma secūda est de medicinis compositis expertis in vnaquaq̄ egritudine que est octo Tractatus.

¶ Tractatus primus est de medicis cōpositis ꝓferētibus egritudinibus capitis 7 eis que sunt in ipso. Secūs de medicinis oculi. Tertius est de medicis doloris auris 7 aꝑatis eius 7 puris ipsius 7 grauitate ei⁹. Quartus de medicis dentiū 7 doloz ipsoz. Quintus de medicinis oris 7 gutturis 7 vētris supioris. Sextus de medicinis vētris iferioris. Septimus de medicis doloris ſicturaz 7 sciatice. Octauus de medicis alopicie. Cū ergo attulerimus hos tres modos sigillabiles libri.

¶ Tractatus sciētialis in quo innimus ad radices scientie compositionis.

¶ De necessitate compositarum medicinarum.

Uandoq̄ nō inuenimus in oi egritudine ꝓprie cōposita medicinā oppositaz ei de singularib⁹: 7 si inueniremus nō eligeremus sup eā. Immo fortasse nō inuenimus de cōpositis quā opponam⁹ cōposite. Aut inuenimus eā: verūtū indigemus virtute addēte in vno simplicū ei⁹: q̄re est nobis necessarium vt adiungamus ei simplicem confortantem virtutem eius sicut est camomilla: in ea enim est virtus resolutiones plus 7 virtus stipticitatis minus: quare confortamus virtutem stipticitatis cum medicina simplici stiptica adiūgentes eam ipsi.

Ubitatur de camomilla quia si virtus resolutionis est plus q̄ stipticitatis: ergo resolvit cuz attractione: q7 stipticitas non ꝓhibebit. reo enim que resolvit caliditate nō min⁹ resolvit q̄ trahit 7 regulariter cōmē.cm⁹ 3tiū ponit Aui.ca. de camomilla. dē. n. q̄ ei⁹ ꝓprietas est resolvere sine attractione. ¶ Dōz primo q̄ hoc est exēplū vel q̄ camomilla nō est resolutiua ꝓprie sed mollificatiua. vel aliter q̄ hoc est respectu eius quo indigem⁹: q7 indigemus stiptico pluri q̄ sit in camomilla sicut in prīo aꝑat. ¶ Vel est dōm q̄ sm veritatem plus est resolutionis virtus q̄ stipticitatis: sed illud plus est valde parum: si ergo indigemus pluri stiptico adiungimus sibi. verbi gratia absinthium. dub⁹ 3⁹

¶ Et q̄nq̄ inuenimus medicinā simplicē singularē calefaciētē: vez nobis est necessariū calefacē minus q̄ ipsa: quare est nobis necessariū vt adiūgamus ei infrigidātia: aut plus q̄ ipsa: q̄obrē est necessarius nobis vt adiūgamus ei calefacientem aliam.

¶ Hec est 3ª necessitas cōponēdi medicinas: 7z enī inuenies simplicem oppositā. v.g. caludā egritudini frigide: sed indigemus min⁹ calefactiuis vel plus: si min⁹ addimus medicinā fridā: si plus addimus calz aliā: hic sume argu⁹ q̄ minus cala nō remittit magis caludā ex b q̄ ad remittēdū calz est visus medicina frida: cui⁹ 3rium ponet: q7 miscebit statim minus caludā cū magis calida.

¶ Et q̄nq̄ indigem⁹ medicia calefaciēte q̄tuor ptib⁹ et nō inueniem⁹ nisi q̄ calefaciat trib⁹ ptib⁹ 7 aliā calefaciente q̄nq̄ ptib⁹: q̄re aggregam⁹ iteꝝ eas ꝓfidēdo q̄ ꝓueniat ex toto calefaciens quatuor partibus.

¶ Hec est 4ª necitas cōponēdi illō q3 Aui. exēplificat in pribus. Alij auctores exēplificāt in gradib⁹: vñ dicūt q̄ medicia cala in ꝓ remittit calam in 3ª ad scōm: 7 in hoc est ambiguitas magna.

¶ Et q̄nq̄ est medicina quā addim⁹ iuuatiua in eo qō volum⁹: sed est nociua in re alia: quare est nectum vt pmisceamus cū ea qō frāgit ptē nocumenti eius.

¶ Hec ē 5ª neūtas: q7 medicia quā addim⁹. i. ad quā unus: vel addim⁹. i. dam⁹ pī tē. ꝛ. g. scamonea in pūgēdo nocet stomacho: 7 iō miscemus cū mirabol. tē. partē: q7 si ex toto frāgeret nō ageret.

¶ Et quādoq̄ est abhominabilis bozribus cum gustatur quā abbozret stomachus 7 expellit: quare adiūgimus ei qō eam bonam faciat.

¶ Hec est 6ª necessitas. nam abominatio scamonee vel ellebori vel alterius est causa q̄ nō retineatur sed euomatur: miscemus ergo dulcia vt zuccharum mel.

¶ Et q̄nq̄ est intentio in ea vt agat in mēbzo longinquo: q̄obrem timemus ne frangat eius virtutē digestio prima 7 digestio scōa: q̄re associamus eā cū ꝓseruante nō patiente auertente ab ea audaciā duaꝝ digestionū: ita vt ueniat ad mēbrū de quo intendit sanatio: sicut ponimus opiuz in medicinis tyriace.

¶ Hec est septima causa. v.g. volo q̄ medicine tyriacales agant in coz: timeo q̄ stomachus 7 epar illas consumat: video ego q̄ misceo eis aliquid ody qō non permittit eas consumi.

¶ Et quādoq̄ est itētio in ea penetratio sicē ꝓpicimus crocum in trociscis camphoze ita vt faciat eos puenire ad coz: vez cū ipe pueneꝝit ad coz isurgit vt⁹ discretiua: 7 ōnudat ab eis crocū 7 ōstruit ipm 7 opant ifridātia 7 extinguētia in coꝛde sicē facit vtus discretiua separādo vtutes resolōnis 7 stipticitatē siue medicina sit nūlis siue facta: quare ꝓcedit resolutiua ad ipz mēbrū lesum: quare resolvit mām 7 refrenatiua ad vias materici ad ipsum: quare ꝓhibet materiam.

¶ Hec est octaua necessitas. Et primo facit hoc. Secundo satisfacit quesito. ibi. Uerūtamen.)

¶ Dico q̄nq̄ ē itētio in ea. s. cōpōne medicinaz vl medicina que cū alia cōponit. Uerūm q7 quereret aliqs quō trociscī cāphoze agūt per cāphorā 7 p crocū que sunt medicine 3tie. Rñdet q̄ hrus tē. 7 ponit exēplū de medicina cōposita ex resolutiua 7 repcussiua.

¶ Et q̄nq̄z volum⁹ medicinā q̄ moꝛeā in trāsitu suo paruz donec opet illic actionē notabilē plimā: deide sit

medicina illa velocis penetrationis: quobrem pmiscem⁹ eā cū re tardāte sicut sūt plures mediciaꝝ apitiuaꝝ: ipe eni sūt velocis penetratōis ab epate. Et fortasse ē necessaria mora eaꝝ i epate: q̄re pmiscem⁹ cū eis medicinas attractiuas ad ↄ̄riū pt̄ epat̄ sicut semē raffani attrahēs ad os stōchi: quobrē hesitat medicia i q̄ntitate qua puenitat eius iuuamētū ad epar deinde penetrat.

¶ Hec est nec̄itas nona ⁊ est sicut volum⁹ q̄ medicie ad lapidē operenē nobilē opōnē que est illi⁹ cōminutio ⁊ cōminute facte q̄ cito excreāt: ⁊ sm hāc itētionē cōmiscet gūma feniculi vel polypodij.i. succus viscosus cū medicis lapidis renū: vt.3.can.fen.18.d lapide renū exponat apitiuaꝝ.s.mediciaꝝ renū ab epate.s.post ad vesicaꝫ.

¶ Et fortasse. Hec ps posset fieri vna cū pcedēte ⁊ ē ↄclio ⁊ pōt eē disticta necessitas: sic est disticta cōmixtio distictaꝝ mediciarū: ⁊ est q̄ lꝫ hic sit nec̄ia mora sicut in pcedēte medicia cōminutiua: tā hic sit cū medicia ad ↄ̄riū mouēte sicut raffano ⁊c̄. hesitat medicina q̄ntitate.s.tpis: q̄ stat aliq̄ tpe q̄ nō penetrat vltra epar.

¶ Et qn̄qꝫ est medicina quā inuenimus cōis duabus vijs: ⁊ intentio nostra est iuuatiua: quobreꝫ associam⁹ cum ea qd̄ deferat eam ad illam: sicut cum ponimus cantarides in medicinis diureticis aperitiuis vt ↄuertāt eas a parte venaꝝ ad partē renum ⁊ vesice.

¶ Hec est vndecima necessitas: ⁊ est q̄ medicina apitiua que ē est diuretica. v.g. radix feniculi est cōis duab⁹ vijs: q̄ ē parata ad venas ire ⁊ ad vias vrine: ⁊ iō miscem⁹ cātarides. exēplū de solutiuis ē māifesti⁹. agaric⁹. n. a toto purgat si cū spica ⁊ nuce muscata approprīam⁹ illō cerebro: cū prassio approprīam⁹ illō pectori.

Dub^m 2^m ¶ Sed dubitat: q̄uō apitiua sint cōia duabus vijs.s. venis ⁊ poris ↄsus cutē ⁊ vije vrine: imo appropriant vije vrine. ¶ Dōꝫ q̄ apitiua. v.g. vinū sūt cōia vtrisq;: ēt d̄ radicib⁹ feniculi lꝫ plus ad vrinā: tā i hoīe latoꝝ poroꝝ apto sudori h̄ faciet.s. sudorē: ḡ miscebimus cātarides vel alia. ⁊ dic ētiō cuꝫ apitiuis medicie.i.q̄ sūt diuretice: q̄ apiūt. qd̄ ē apire est cōe ad poros ⁊ vias vrinam.

Dub^m 3^m ¶ Sūt aūt circa totū capl̄m dubitationes nō pauce. Et p⁹ est: vtrū cause necessitatis cōpositionis medicinaꝝ sint sufficienter numerate. ¶ Ut q̄ nō: q̄ Halya.10.prac.cap.1. ponit eas.14. isti aūt ponūt.11. Amplius nō vī necessaria hec scia: q̄ in simplicib⁹ medicinis est repire oēs ↄtutes alterātes soluētes ⁊c̄. Iteꝫ oppositio ad quātitatē egritudis pōt fieri per diuersaꝫ q̄ntitatē medicie. Item nō pōt fieri pōdus simplicīū nec auctores docēt. ita multa q̄ntitas recedit in triturationib⁹. ¶ Dicamus primo intētionē Halya. cuꝫ suo ordine ↄformi Halla Albucasi alr Halla Azarangi ⁊ Serap.7. breuiarij ca.2. ⁊ est q̄ viris rōnabilibus visuꝫ est cōponere medicinas ⁊ nō posse curare cuꝫ simplicib⁹ trib⁹ de causis in genē. vna sumit ex nā morbi. scōa ex nā mēbroꝝ egrotoꝝ. tertia ex nā simplicīū medicinaꝝ. Et nā qdem morbi quatuor accipiūt causas cōpositionis medicinaꝝ. Pria sumit ex q̄ntitate male cōplonis. Secūda ex vigore morbi. Tertia est varietas habitudis in morbo.i. varietas intētionis curatiue sicut in apate in quo intēdit repcussio ⁊ resolō in vna hora. Quarta est morboꝝ cōpositio. Pria causa est quā Auicēna tāgit cū dicit. Qn̄q; idigemus medicina calefaciēte q̄tuor partib⁹ ⁊c̄. ⁊ est apud Auicennā quarta cā. Scōa cā est morbi vigor ⁊ magnitudo vt cū nō inuenimus medicinā ita calidā sicut reqrit morbi frigiditas: sed minus calidā: ⁊ tūc adiungimus ei medicinā magis calidā: ⁊ hāc cām tangit Auicēna in tertia causa. Sꝫ tu diceres in quo differūt he due cause. Dōm q̄ forsan nō differūt nisi q̄ vna cōtinet sub alia vt quarta cā apud Auicēnaꝫ sub tertia: ⁊ si est dr̄ia est in hoc qd̄ vna de istis docet iuenire medicinā inter plus ⁊ minus: sed alia docet vel tātuꝫ plus vel tātū minus iuenire. Tertia cā apud Halya. est varietas intentionis curatiue in vno morbo: sicut in apate quādo volumus repcutere ⁊ resoluere miscemus medicinas: ⁊ hāc cām Aui. ponit scōaꝫ cum dicit. indigemus virtute addente ⁊c̄. ⁊ declarat eā magis ibi. verūtamē cū ipsi puenian ad cor. Quarta cā est morboꝝ cōpositio quibus simplex medicina nō iuenit que opponat: ⁊ ista causa apud Auicēnā est prima ⁊ sm Haly. istud mouit antiquos ad cōponēdum tyriacā vt resisteret diuersis venenis ex qbus fiunt diuerse dispōnes: q̄ venena alia ⁊ ebibita sunt diuersaꝝ virtutum. Quatuor ergo cause que apud Halya. sumunt ex nā morbi disticte ponūtur ab Auicēna. Secūda causa in genere apud Haly. que mouit rōnales medicos ad cōponēdum medicinas sumit ex natura mēbroꝝ: ⁊ hoc apud Halyabatē est duplex. Una sumit ex mēbri loco. Secūda sumitur ex eius ↄtute siue vtilitate. Causa sumpta ex situ siue loco mēbri vt si mēbrum est longinquuꝫ ad qd̄ vis facere peruenire medicinā ⁊ dubitas ne dissoluatur in via miscemus medicinā cito penetrare facientē sicut crocū cū cāphora vt ducat cāphorā ad cor: ⁊ hanc cām ponit Auicēna. Causa ēt sumpta ex mēbri vtilitate ⁊ virtute est vt si mēbrū est nobile ⁊ vti opꝫ medicamine audaci ⁊ nociuo. v.g. in cura passionum aliquaꝝ stomachi cū scamonea que sibi inimica est: miscemus que cōfortāt stomachū vt masticē ⁊ silia: ⁊ hanc cām Auicēna ponit quintam cū dic. Et qn̄q; est medicina quā addumus ⁊c̄. Tertiū genus cāruꝫ necessitatis cōpositionis medicinaꝝ sumit ex natura simplicium medicinaꝝ sm Halyab. ⁊ hoc genus cārum cōprehēdit octo causas. Pria causa est abominatio medicaminis: ⁊ hec est sexta causa apud Auicēnā. Scōa cā est medicamis prauitas: vt cū cogitur dare opiū opꝫ miscere qd̄ rectificet: ⁊ hāc cām Auicēna non posuit distinctā a causa quinta que apud Halyabatē fuit cā sumpta ex mēbri vtilitate. Cū ergo istū modū cause incipis a ↄsiatiōe nobilitatis membri facit vnā cām. cum autē incipias a malitia medicine facit altā apud Halya. totū tā hoc est vnū.s. q̄ medicia nocet sui malitia: ideo opꝫ refrenare. Tertia cā apud Halyabatem sumpta ex parte medicine est repulsiua nocumēti medicine sicut scamonea que stomacho nocet sicut miscemus medicinas rectificantes illā. Et istā ēt cām Aui. dedit itelligere per qntā causam. Halyabas aūt de ista vna cā fecit tres hucusq;. Nā cū ↄsiderauit vtilitatē mēbri cui pōt nocē medicina fecit hic vnā cām: ⁊ cū cōsiderauit malitiā medicie fecit duas cās. nā aut opposuit se suo effectui: aut pmutauit suā q̄litatē. Quarta cā apud Halyabatē est: vt medicia nō cito corrūpat: sed lōgiori tpe duret sicut ireos ⁊ agaricus ⁊ acorus ponunt in tyriaca: q̄ in eis est ↄtus ↄseruādi aliaꝫ medicinas ne corrūpant ⁊ augēdi eaꝝ ↄtutes: sicut ēt dicit Halla Albucasis als Halla azarāgi q̄ pip dꝫ misceri zinziberi ne zinziber corrūpat. hāc cām Aui. expsse nō posuit. nā pōt itelligi ex alia. naꝫ medicie q̄ defendūt alias ne corrūpant aū calorē: pnt ēt seruare ⁊ defendē ne corrūpat a calore aeris: ⁊ tūc addūt in ↄtute.s. in extēsione tpis. Quinta cā apud Halyabatē est diminutiua roboris medicine sicut in collyrijs ex viride eris ponit gūmi arabicū ⁊ ēt in tyriaca vt acuitas viridis eris repmat in collyrio lenitate gūmi arabici: ⁊ istā cāꝫ dedit ēt itelligi p qntā cāꝫ. cū eniꝫ ↄsiderauit malitiā medicine fecit tres cās: q̄ vel ↄsiderauit malitiā absolute cui se opposuit duplr vt iā dixi: vel ↄsiderauit malitiā acuitatꝫ vt viridis eris: ⁊ acutaꝝ medicinaꝝ q̄ in tyriaca ponunt ēt fecit istā cām. Sexta cā est ↄseruatio medicie.s. ne a corporis calore ↄsumat p quā cām opiū miscemus medicis multis: ⁊ istā cām Aui. fecit septimā. Septima cā necessitās cōpōneꝫ medicinaꝝ est q̄litas siue forma siue modus medicine quē vis. nā si medicia simplr apponat non durat sup mēbro: sicut si ponā solā spicā vel solū absinthiū: ⁊ iō misceo cū oleis ⁊ facio vnguētū: ⁊ h coegit antiq̄s ad formā vnguētoꝝ: vt dicit Halya. Sexta. Halla Albucasis: ⁊ istaꝫ. cām Aui. dedit itelligi in nona cā ⁊ in cañ. quē ponit ibi. Et scias cū dixit idiget figēte. Octaua cā ē qn̄ medicus caret vtili medicamie ad curā: imo hꝫ inutile ⁊ nociuū: ⁊ pōt p cōmixtioneꝫ de nociuo facere iuuatiuū sicut cū idiget medicamie gñante carnē: ⁊ nō hꝫ sed hꝫ viride eris qd̄ corrodit illā: misce ḡ cū eo cerā ⁊ adipē: ⁊ fiet cōueniēs medicamē ⁊ neutrū simplicīū nō ↄuenit. Nā cera ⁊ adeps faciūt sorditiē remolliēdo: ⁊ istā cām Aui. dedit itelligi p tertiam cām. si eni in morbo frido habes medicinā supfiue calidā est: ac si pro carnis gñatione habes medicinā nimis siccā q̄le est in viride eris: ⁊ si habes medicinā fridā quā miscebis cuꝫ calā est ac si habes cerā ⁊ adipē: ⁊ nō differūt ista nisi q̄ illa sunt dicta in primis q̄litatib⁹ ista in scōis. Restat ḡ q̄ Aui. ponat duas cās q̄s Halya. nō ponit ⁊ est. 10. ⁊. 11. Et dicemus q̄ ↄsiando virtutes medicierū sunt p̄ter octo cās alie due. Una est celeritas penetrationis medicine ab aliq̄ mēbro q̄re miscem⁹ qd̄ ad ↄ̄riū moueat: ⁊ hāc p q̄dā silitudinē Halyabas potuit dare itelligi p illō qd̄ dixit p septimā cām qn̄ dixit vnguētoꝝ nec̄itatē. Alia cā est sumpta ab i differētia medicine ad duas vias quā clare explicat Aui. Dicemus auteꝫ q̄ Halya. itellexit lꝫ nō posuerit illā: hic ergo est modus Halya. cōformat⁹ Aui. ac Auer. 5⁹ colli. c. 53. suā tenuit viā ⁊ pulchrā: ⁊ ē q̄ necessitas cōpōnis medicinaꝝ ē trib⁹ de causis. Aut q̄ in simplicib⁹ q̄s hēmus nō iuenimus oia que sūt nec̄ia ad actū curatiuum vel ↄseruatiuū: ⁊ h est qd̄ dicit. a ↄtutib⁹ ⁊c̄. medicina eni ⁊ dieta i ↄseruatio ⁊ curatio pficit aliqb⁹ ↄtutib⁹ medicīaꝝ qn̄ fit hec p eas: accidit ḡ q̄ in simplicib⁹ nō iuenienus in vna simplici medicina oēs opatiōes vel ↄtutes. Scōa nec̄itas q̄ lꝫ iueniamus ↄtuteꝫ nec̄iam: nō tā sub gradu quo indigemus. Tertia necessitas est q̄ lꝫ iuenias ↄtutē tibi nec̄iam: tā cū hoc iuenies virtutes nō tibi necessarias cū opōne ↄseruationis vel curationis: imo forsan iuenies ↄtutē intrātē in actu curatiuo vel ↄseruatiuo. Pria cā que ē q̄ nō iuenimus medicinā hñtē ↄtutē qb⁹ opꝫ curare vel ↄseruare est marie ↄsiderāda in illis casib⁹ in qb⁹ nō pōt fieri cura nisi q̄litatibus ↄ̄rijs vel diuersis: ⁊ hoc q̄ in egritudie sunt itētiones contrarie vel diuerse. hoc āt accidit pp septē causas numeratas que pñt eē in gñe. Pria cā est diuersitas cāe ab egritudie: vñ ↄsurgūt diuerse intētiones. Scōa cā est diuersitas māe egritudis ab accidēte. Tertia cā est diuersitas cōpōnis cārū egritudis. Quarta cā

est diuersitas

est diuersitas egritudis a nã mẽbri q̃ nõ est cõplo.Quīta eẽ est di uersitas egritudis a nã mẽbri q̃ est ꝓncipatus.Serta cã est diuersitas egritudis a nã mẽbri q̃ est loc⁹.Septia cã est diuersitas egritudis a nã mẽbri q̃ est colligãtia.Et si ꝯsideres iste cãe põt eẽ quqꝫ in gñe.Prima est diuersitas cãe ab egritudie.Scða est diuersitas egritudis ab accñte.Tertia diuersitas causaꝝ adiuicẽ.Quarta diuersitas egritudinũ adiuicẽ.Quinta diuersitas egritudinis a nã mẽbri.Et tũc hec qnta cã multiplr:q² nã vel est cõplo vel principatus ꝛc̃.vñ põt fieri.s.vt appet.Septimus aũt põt fieri ponẽdo diuersitatẽ cõpõnis causaꝝ ꝛ egritudinũ simul in vna cã:ꝛ sic causa tertia ꝛ oẽs alias numerãdo o sunctim:ꝛ si ꝯsideras põt fieri ser:ꝛ seruaẽ in ħ multiplex lsa que ibi inueniẽ.Prima qdẽ cã q̃ est diuersitas nature egritudis a cã hꝫ exemplũ febrẽ de humoribus grossis viscosis.hãc ẽt cãm Aui.posuit vt primã:ꝛ q² hec est itentio ꝯtia:ideo Auer.voluit ꝙ in hoc genere causaꝝ necessitatum ingrediẽ necessitas medicinaꝝ resolutiuaꝝ ꝛ repercussiuaꝝ.Et dixit Auer.in hoc gñe q² nõ in sp̃e haꝝ ꝯtiaꝝ intentionũ:quaꝝ vna sumiẽ a cã:alia ab egritudine:sed in genere absolute contrariaꝝ. Scða cã est diuersitas egritudis ab accñte sicut fe.acuta ꝛ syncopis.acuta eñi febris vt pẽdet a cã hꝫ itẽtionẽ curatiuã:ꝛ hec contrariaẽ syncopi:ꝛ hãc cãꝫ sub prima cõprehẽdit.Tertia cã ẽ cõpositio egritudinũ ꝛ cãrũ:vñ fuit facta tyriaca ad curãdũ egritudies diuersas ꝛ ꝓseruãdũ q̃tũ ad cãs:ꝛ ꝓpter cõpõnem causaꝝ fuit cõposita medicina solutiua ex plurib⁹ solutiuis:ꝛ hãc cãm Aui.sub prima cõprehẽdit.Quarta cã habet exẽplũ ethicã in stomacho:ꝛ Aui.itelligit hoc per qntã.Quinta cã itelligiẽ ab Aui.per qntã. Serta cã intelligiẽ ꝑ octauã ab Aui.Septima cã ẽt intelligiẽ per quintã.¶Secũda pe necessitatis cõpõnis medicinaꝝ fuit inuenire medicinã simplicẽ fortioris virtutis aut debilioris:eo ꝙ querimus ꝛ si fortioris virtutis opꝫ eã debilitare ꝯtiam medicinam vel similẽ sed debilioris gradus.si aũt debilioris oꝫ eã fortificare. ꝛ in ħ Auer.extẽdit sermonẽ suũ ad ꝟtutes primas ꝛ scðas ꝛ tertias:ꝛ est s̃mo qui iteꝝ ðclarabiẽ post:ꝛ hanc cãm A.cõprehẽdit sub tertia ꝛ quarta cã:ꝛ admittit huic ꝯsiderationi nec̃itatẽ compositionis qñ nõ idigemus oib⁹ medicinis in ꝟtutib⁹ primis.ꝟ.g. q² hẽmus medicinã calidã ꝛ humidã ꝛ idigem⁹ hũida.in scðis etiã adẽ.v.g.idigem⁹ apꝫ ꝓuocatiõe ꝛ nõ calefactiõe:ꝛ itellexit Auic. istã cãm in scða cã.¶Tertia pe necessitatis cõpõnis medicinarũ est ad refrenãdũ malitiã vel facere eam saporosaꝫ:ꝛ itelligit hoc A.per sertã cãm ꝛ qntã.¶Cũ ꝗ ꝯsideras Aui.posuit sufficientius cãs necessitatis cõpõnis medicinaꝝ:lꝫ Auer.ẽt illas nõ ita clare explicauerit.Alij ẽt aucto.vt Seraꝑ.ꝛ Halla Albucasis min⁹ ꝑfecte ꝑdictis lꝫ plire.¶Ad ꝯtia dõm.primo ꝙ in simplicib⁹ nõ reperiunẽ oẽs virtutes cũ mẽsura ꝛ ꝯuenientia quã volumus.¶Ad scðam ꝙ non sufficit habere q̃titatẽ medicine sed alia cũ ħ.Sed tu diceres:ergo illa causa nõ necessitat.Dõm ꝙ non est tutũ medicinam fortem debilitare per maiorẽ dosim sicut per ꝯtrariam: nec est securum augere debilẽ per maiorẽ dosim:q² etiã tardabiẽ operatio forsan.¶Ad tertiam dicẽdum ꝙ opꝫ scire doses etiã in cõponẽdo ponũt doses.¶Ad quartã dõꝫ ꝙ opꝫ medicũ estimare quãtitatem que perditur pistando ꝛc̃.ꝛ ista sunt declarata manere estimationi sicut plura alia in medicina.

¶Et scias ꝙ plurimis medicinaꝝ insunt opatio ꝛ statio.Et qñqꝫ itẽdiẽ cũ ea opatio lõgingoꝛ statiõe ei⁹: q̃re idiget faciẽte viã.Et qñqꝫ itẽdiẽ cũ ea opatio ꝓpingoꝛ statiõe ei⁹:q̃re idiget figẽte vel tardante.

¶Hic ponit tres canones.Scða ibi.(Et scias ꝛc̃.)3ª ibi(Et paꝝ.)
¶Considerandũ ꝙ opatio est actio absolute s̃m ꝟtutes secũdas ꝛ primas ꝛ quodãmõ tertias:vt calefactio ꝛ frigefactio ꝛc̃.ꝛ apertio resolo ꝛc̃.Statio vo est appropriatio medicine ad aliqð mẽbruꝫ cum fixione ꝛ quiete in illo sicut dicemus ꝙ mora moraẽ in intestinis:ꝛ diceremus in exẽplo ꝙ rose stant in stõcho.ꝛ sic polypodij est mora in renib⁹ ꝛ cũ substãtia que insunt a ꝓprietate.Qñqꝫ eñ medicine hñt morã ex forma sic solide medicine vt pille ꝛ cõfectiões ꝛ medicine nõ subtilr puluerizate sed grosso modo icise.Et qñqꝫ stiptice vt terra sigillata in primis mẽbris.Uult ꝗ Auicẽ.ꝙ medicine hñt ꝟtutes opatiuas ꝛ ꝟtutes qb⁹ moranẽ in aliquo mẽbro ꝑ appropriationẽ medicie ad illð.Dixit aũt plurimus:q² reperiri põt medicina cui inest opatio ꝛ cito trãsit nõ morãs:sic decoctio sparagi vñ statiꝫ vrinaẽ ꝛ vinũ subtile aquosuꝫ.Ex hoc aũt accipit cañ.ꝙ si de aliq̃ medicina idiges opatione lõgingoꝛi.i.in mẽbro magis lõginquo q̃ sit illð in quo ipsa hꝫ stationẽ debes cũ ea ministrare qð sibi faciat viã ad illud mẽbrũ.v.g.boluꝫ ar.ꝛ terra sigillata hñt stationẽ ꝛ morã de se in primis venis:sed indigeo ꝙ vadat eoꝝ stipticitas ꝛ ꝯsolidatio ad renes vlcerosos ꝛ aptos in venis vel ad vesicã:tũc misce cũ eis qð faciat viã illuc sub qua itentiõe in trociscis alkekẽgi qui danẽ ad vlcera vesice ꝛ renũ:vñ poniẽ san.dra.boliar.ꝛ thus:poniẽ amig.amara ꝛ se.frida diuretica vt penetrationẽ faciãt ꝛ ducãt ad locũ.Si aũt medicie operatio in ꝓpinq̃ loco q̃raẽ:ꝛ ipsa sit apta lõginquius stare miscemus qð eã retineat sicut cãtarides stãt in vesica:ꝛ ego volo ꝙ operẽtur ꝛ stent sup cutẽ misceo piguedinẽ vt illas retineat ibi.ꝟ.g.statio reubarbari ẽ circa epar plus:ego volo ꝙ stet i stõcho:tũc misceo cũ ea mirabo.rosas masticẽ ꝛ silia qb⁹ mora sit in stõcho.

¶Et scias ꝙ medicina experta melioꝛ est nõ expta.

¶Iste canon pꝫ ex se:experimẽtũ eñi est fallax ꝛ timorosuꝫ:ꝛ circa ipm ꝯtingit multis vijs errare:ꝛ ad hoc ꝓbandũ redit Auicen. post canonem sequentem.

¶Et paꝝ medicinaꝝ melius est plurimo caꝝ in itẽtiõe vna.Causa aũt in ħ ꝙ paꝝ medicinaꝝ est meli⁹ plurimo caꝝ iã exposita est in ꝓncipio libri secundi.

¶Primo premittit.Secundo probat vel declarat.ibi Causa autem.)¶Considerandum ꝙ parum medicinarum potest exponi primo parum.i.pauca dosis.Et cã est:q² medicine hñt nos permutare ꝛ agere in nos:vt in ꝑn.2.cañ.imo respectu cibi ois medicia põt quodãmõ dici ꝯtia eo tp̃e quo agit in nos:ꝗ securius est parũ de ea sumere q̃ magnã dosim:q² melius est remissius alterare q̃ ad ꝯtrium ꝑmutare nisi in casu vt in multo vsu fride aque.qñ itur in exitu senectutis ꝛc̃.Scðo mõ paꝝ q̃tũ ad tp̃s:q² nõ ꝯtinuet illaꝝ vsum ꝛ meli⁹ est pauco q̃ multo tp̃e vti:q² erroꝛ in medicina ducẽ põt ad mortẽ:securi⁹ ꝗ est cũ eis cibis curare:vñ si cuꝫ dieta curare poteris ꝓsperã iuenies:vt Damascen⁹ ꝛ Galen.i.exꝑunẽ toꝝ ꝑ cap.laudabat medicos altariũ q curãt cũ cibis sacrificioꝝ. Dixit ãt itẽtiõe vna.i.vna ꝯtiatione:q² talr plimus vsus ꝛ plima dosis mediciaꝝ ẽ melioꝛ q̃ pauca ꝛ pauci vsus.Tertio mõ ꝙ si tu debes medicinã cõponẽ meli⁹ est cõponẽ eã ex paucis q̃ ex multis: ꝛ ħ hñtes vnã intẽtionẽ que est:q² ꝯtrarie virtutes medicinaruꝫ se sic ipediũt ꝛ ꝓhibẽt:vt.2.cañ.sumiẽ primo cap.ꝛ.5.ca.

¶Ex ħ surgit dubitatio.vtrũ sit melius facẽ medicinas cõpositas ex paucis q̃ ex multis.habemus eñi triserã ꝛ tyriacã ꝛ habem⁹ tyriacã diatesseron pauce cõpõnis:erit ergo iuestiganda cã haꝝ diuersitatũ.Una itẽtio est:q² pauce sũt note ꝛ multe ignote in se ꝛ in virtutib⁹.ꝛ ħ appet in prin.scði cap.vbi ponunẽ.756.medicie de qb⁹ valde pauce cognoscunẽ.notitia eñi hẽ experimẽto ꝛ rõne ꝛc̃.ꝛ ista fallũt.Alia itẽtio est facilioꝛ habẽti vt Rabi de venetijs. dubiũ 4ᵐ

¶At vo cã in ħ ꝙ expta melioꝛ est nõ expta:est ꝙ ois medicina cõposita hꝫ iudiciũ ex simplicib⁹ suis ꝛ iudiciũ ex tota forma sua.Et nõ expta non iudicaẽ nisi ex enũtiatione suoꝝ simpliciũ tñ:ꝛ nõ scimus illud qð facit ei necessariuꝫ complexio eius facta ab eis an ẽ addens in intẽtione eaꝝ:an nõ addẽs:an est cõtra agẽs in sua forma.Et experte quidẽ iã verificate sũt vtreqꝫ res.Et fortasse est vtilitas in forma cõplexionali maioꝛ q̃ illa que accidit ex simplicibus eius.

¶Ad 2ᵐ cañ.arguiẽ sic.ois medicia cõposita hꝫ iudiciuꝫ ex simplicib⁹ ꝛ iudiciũ ex forma cõpõnis ꝛ vtrũqꝫ dꝫ sciri a medico:ꝗ experta ẽ melioꝛ.ꝙ hec hꝫ iudicia ꝓsupponit.ꝯñtiã ꝓbat.nã iudiciũ qð seqẽ formã cõpõnis.i.opatio:ꝛ iudicare de opõne qñqꝫ ẽ iuuãs in itẽtiõe simpliciũ.ꝟ.g.qñ cõpositio addiẽ in q̃litate simpliciũ vt posuisti pip cũ camomilla ꝛ se.lini est facta in corpe camomille: ꝛ qñ medicia cõposita ex forma cõpõnis accipit ꝟtutẽ vehementiorẽ q̃ hẽant simplicia.ꝟ.g.magis subtiliatiuaꝫ vel resolutiuam qñqꝫ ꝛ minuit vt notũ ẽ:qñqꝫ est ꝯ agẽs sic medicina aliq̃ cõposita ex nõ solutiuis hꝫ ꝟtutẽ solutiuã:ꝛ sic medicina que ex cõpõne est vsqꝫ ad certũ tp̃s venenũ occidẽs:ꝛ tñ simplicia nõ sũt sic occidẽtia vt appet in medicia alkakatarã ifra dicẽda:sꝫ ꝑ rõnẽ sine experiẽtia nõ potes scire nisi ꝙ talis medicia calefaẽ tãtũ vl tãtũ:q² simplicia sunt talia:sed de forma cõpõnis scire nõ potes:ꝛ fortasse q² forma acq̃sita ẽ maioris vtilitaẽ qñqꝫ.ꝟ.g.lꝫ medicie simplices tyriace resistunt venenis:forma tñ sequẽs cõpõnẽ tyriace iuuat vltra q̃ sit illud iuuamẽtũ ex simplicib⁹ cognitũ:ꝛ iõ opꝫ ꝑ experiẽtiã scire formã illã quã hꝫ ois medicia.Cõcedẽdũ ꝙ ꝟificaẽ in multis de fermẽtata:q² hñt vnã formã.de nõ fermẽtata ẽt põt quodãmodo verificari vt apparebit in.q.sequenti.

¶Dubitaẽ.vtrũ medicina cõposita arte faciet opõnẽ suã ꝑ ꝟtutes simpliciũ:an ꝑ formã cõpõnis.¶Uideẽ ꝙ virtute simpliciũ.Nam Seraꝑ.7.prac.s̃m diuersaꝫ opationẽ medicinaꝝ vel vtilitatẽ alis virtutẽ simpliciũ docet variare simpliciũ cõponẽtiũ q̃titatẽ:ꝛ ħ nõ est nisi q² sperat cõpositũ ꝑ illas opari:ꝛ sic Halyab.10.practice.Ampli⁹ Andromacus ꝓbãs iuuamẽta tyriace ꝓbat illa ꝑ ꝟtutes simpliciũ.Itẽ Auer.5⁰ colliget vltio cap.dicit se ꝓbare ꝙ i tyriaca põt poni ambra gariofi.ꝛ lignũ al.Amplius agẽs ꝯtias opõnes nõ põt agere illð ꝑ vnã formã ꝛ ꝑ vnã ptẽ:vt Aui.2.cañ.ꝑmo cap.sed medicia cõposita q̃dã agit ꝯtias opõnes vt ptisana cũ pi dubiũ 5ᵐ

pere ēt tyriaca q̄resolutat vētositates ꝛ superficie vt apparebit. Ampli⁹ qđ nō hʒ vnā formā sed plures nō pōt agere nisi simplicium pluriū formis: sed medicia cōposita ꝑ arte nō hʒ vnā formā: quia ars nō trāsmutat subalr sed extrisece ꝛ accñtalr: vt Gal. 2. de virtutib⁹ nālib⁹. c. 1. ꝛ Auic. 9⁰ de aialib⁹. 2. cap̄. ꝛ itelligit in 2⁰ physico. tex. cō. primi scdi ꝛ tertij. Probat itez ꝙ medicina cōposita non hēat vnā formā: q2 aut hāet eā a simpliciū actiōe: ꝛ hoc est ipole: q2 cōparant cōposito vt mā. aut ab alio agēte. hoc nō vꝫ possibile q2 vel calor celestis: ꝛ h̄ nō vꝫ q2 forma determiata regrit agens determinatū: sed si cōposita medicina hʒ formā aliā a forma simpliciū: ergo illa determinata in spē: ergo calidū agēs opʒ ꝙ sit in spē determinatū: tale nō est calidū celeste. ¶ In oppositū Auic. qui vult ꝙ medicina cōposita hʒ iudiciū nō solū a simplicib⁹: sed a sua forma. Itē tyriaca facit opōnes quasdā nō a virtute simplicium: imo solēnes eius opōnes sunt a forma cōpōnis: vt ꝓbat i lib. de virib⁹ cordialib⁹. c. de cōpositis medicis. ꝛ in seq. c. tāgit h̄. A. ¶ Solutio vsitata est ꝙ medicia cōposita vel est facta vna in forma sicut medicine fermētate: ꝛ sic agūt per formā cōpōnis cū habeāt illam. vel nō est facta vna sed est vnus cumulus: ꝛ tūc actio sua est multe actiones ꝛ a multis formis. ¶ His postpositis dicemus ad qōnē ꝓfundius: ꝛ dico ꝙ medicina fermētata agit per formā vnā que est ex cōmixtione siue fermētatione resultans. Scđo dico ꝙ medicina fermētata pōt hēe per illam formā effectus diuersos ꝛ ꝯrios: ꝛ ex hoc infert ꝙ agit per formas virtuales simpliciū. Tertio dico ꝙ medicina nō fermentata: imo que dicit vnuz aggregatione sicut cumulus lapidū ꝛ lignoꝝ pōt habere vnā operationez sequētē hanc aggregationē: que operatio nō est operationes simpliciuȝ simul sumpte. Quarto dico ꝙ medicina nō fermētata pōt habere tot effectus quot sunt simplicia cōponentia. ¶ Pria ꝯclusio est no. Nā cōpositū hñs vnā formā resultantē ex simpliciū cōpositione significat h̄ vocabulū fermētata. ¶ Intelligēdū ergo ꝙ sicut panis dꝛ fermētatus qñ virtute fermenti ꝛ caloris aeris est factus in pasta qdam calor digestiuus penetratiuus per ptes paste: cuius signū est spōgiositas que calore aque cū farina fit commixtio per actū digōnis: vñ vnū fit mixtuȝ qđ est panis. sic medicina dꝛ fermētata: q2 caliditas aeris cū caliditate medicinaꝝ cōmiscet adiuicē medicinas ꝛ digerit eas adiuicē: vñ fit vnū mixtū ꝛ vna forma subalis: ꝛ vna cōplexio ꝑparās ad istaȝ siue sequens ad illā: sicut ēt fit in gñatione mixti ex elementis. signū aūt: q2 qñ fermētant bulliunt ꝛ spumant. calidū aūt fermēti nō facit q2 calidum: sed q2 talis calor. cuius signū est: q2 fermētū nō est manifesti caloris: imo acetosuȝ existēs hʒ partes frigidas: vt Isaac cap̄. de fermēto. ꝛ Auicen. 11. cañ. sed ex fermēto: q2 hoc ꝛ calido celesti fit vnū principiū digestiuū qđ digerit panē: ꝛ causa est q2 est h̄. ¶ Ex his aūt appet primo que sunt pricipia actiua in hac gnōne. Naȝ quedā sunt accñtia idetermiata. s. que nō iducūt subalr formaȝ: ꝛ ista sunt iste simplices medicine loco simpliciuȝ eloꝝ ꝛ agūt ꝛ patiuntur adinuicē. Aliud est prin^m qđ est agēs determinatū: ꝛ h̄ est calor celestis regulans has trāsmutatiōes ꝛ transmutat ad cōplexionem vnā formā vnā. Possemus aūt imaginari aliud ꝑn^m determinatū istius actionis: ꝛ est ꝙ imaginaremur ex ipsis simplicib⁹ medicinis virtute eaꝝ actiua ꝛ solis ꝛ stellaꝝ calore ꝯsurgē quēdam vaporē siue vapores ex quib⁹ fit vnus vapor virtute caloris aeris. s. solis ꝛ stellaꝝ: ꝛ istud stat in digōne ꝛ mixtione loco semis subagēs calori celesti. Nō minus tñ dubiū est qñō in istis vaporibus fit vna forma q̄ qñō in illis simplicibus medicis fiat vna forma. hūc tñ modū imaginor ꝙ primo fiet qdā vapor digestus q stat in generatiōe illius loco semis in aialibus generatis ex semie: et q2 iste vapor qui est semē gñans illa aialia nō gñat ab aiali: imo a calore solis: ideo dixit Auer. 12. metaphꝪice in fine cōmē. 13. ꝛ 18. ꝙ illa que fiūt ex putrefactiōe gñant a sole tm̄. ¶ Secundo apparet expositio ꝟbi Auic. in trac. de viribus cordis cap̄. de medicis cōpositis. vbi vult ꝙ medicina fermētata siue calida siue frida hʒ duplū virtutis. nō enim vult ꝙ in duplo calefaciat vel infrigidet: sed ꝙ habeat formaȝ ꝛ virtutē cōpōnis ꝛ hʒ formas ꝛ qualitates simpliciū saluatas in ꝟtute: ꝛ forte vult ꝙ medicie fermētate habeāt q̄daȝ silitudinē cū viuētib⁹. Nā sic in viuētib⁹ sūt qđā corpa calida subtilia dicta spūs q stāt vt forma ꝛ pfectiōes ptiū corpulentaꝝ: ita in medicis mixtē in ꝟtute caloris celestis gñat ex ptibus medicie qđdā corp⁹ subtile sicut cuidā spiritum q stat in reliqs ptibus sicut forma: ꝛ in h̄ excedit cōpositū medicamē ipm simplex: ꝛ lȝ etiā in mixtis simplicib⁹: imo in q̄cūqȝ mixto apđ quosdaȝ sit iste modus caloris: tñ dicemus ꝙ in cōpositis medicis est iste spūs ꝑfectior ꝛ distictior ab alijs ptib⁹: vñ magnas medicias cōpositas auctores q̄nqȝ aiatas vocāt cū stant in vigore ꝛ inaiatas cū senescūt. h̄ aūt ꝯueniēs fuit: q2 sicut for⁹ subalis medicie cōposite fermētate est pfectior q̄ for⁹ simpliciū: q2 simplicia vident hēe se sicut mā illi: q̄uis h̄ nō sit necꝫiuȝ sed possibile: ita opʒ ꝙ nobiliorē modum existēdi hēat: sed h̄ est cū hēat modū magis silem mixtis aiatis.

¶ Sed tūc dubitat qñō possuȝ cognoscē medicinā eē fermentatā. ¶ Dōȝ ꝙ nulla via est in h̄ nisi exꝑimētalis. vñ qñ video hāc medicinā cū dolī sua hēe effectū q ali⁹ ē ab effectu simpliciū: ꝛ cū h̄ video ꝙ nūc hʒ ꝛ prius nō hēbat ē signū fermētatiōis facte: ꝛ appet ꝙ medicie calē citi⁹ fermētant ꝛ ēt in loco calo q̄ frido ꝛ q̄ frigide vt appebit in cap̄. đ tyriaca. Et q2 calor ignis ē acutior calore solari: iđ si que medicie fermētant. i. adiuicē miscent ꝑ ignē citius cōmiscent ꝛ citi⁹ possum⁹ vti eis q̄ qñ cōmiscent ꝑ soluȝ solis calorē: sicut appet de syrupis q̄s statiȝ dem⁹ cū sunt decocti: ꝛ tñ electuaria magna nō statiȝ damus. ¶ Sȝ tu. d. syrupi nō sūt fermētati. i. nō hñt vnā formā subalē. Dōm ꝙ nō ē ꝯueniēs eos ꝑ multā decoctionē fermētari ꝛ acqrere ꝟtutē ꝛ formā ꝑter ꝟtutem simpliciū: ꝛ h̄ itelligit Mes. in antidotario cap̄. đ secantabin. siue tñ h̄ sit siue nō dico ꝙ citi⁹ cōmisceri facit ignis q̄ sol. ¶ E cōs ꝯclo appetet ꝙ ista vna for⁹ cōplonalis possit facē ꝯrias opōnes: ꝑ q̄tuȝ ad primas q̄litates. Nā si sūt ꝯrie medicie cōponētes ꝟtus ꝯriaꝝ qualitatū saluat in for⁹ illa media q̄re ꝫ illas pōt agē. de h̄ dicem⁹ cū loqmur de tyriaca. ¶ Sȝ tu diceres ꝯriū hui⁹ dicē Auic. ꝑ capi. 2. cañ. Dōm ꝙ Auic. vult formalr ꝙ sit vna ps medicine cala ꝛ frida: quaꝝ sunt. 2. ptes: quaꝝ vna ē cala ꝛ alia frigida. h̄ appet ꝑ q̄tum ad opōnes reductas in vnā formā specificaȝ: q2 vna for⁹ specifica respectu vni⁹ ē opōnis vni⁹: ꝛ respectu alteri⁹ est ꝯrie opationis. iste eni for⁹ differūt multū fm relationē: vt famil. 5. colliȝ. capi. 23. hoc ēt appet in q̄litatib⁹ primis. q2 calor eliquat cerā ꝛ ispissat lutuȝ: ꝛ h̄ ꝑp diuersas mās patiētes: lȝ sit agēs vnū: vt. 7. meta. com. 28. Uidem⁹ ēt ꝙ coagulū fluxū ꝯstrigit ꝛ san. coagulat ꝛ coagulatuȝ dissoluit ꝛ fluere fac: vt colliȝ. 5. ca. 44. ꝛ. 2. cañ lȝ in q̄dā diuersitatē h̄ reducat. ēt magnes attrahit ferrū ꝛ fugat illū: vt in trac. de magnete. A. ꝫ nō erit mirabile si vna medicia cōposita habens vnā formā possit hēe ꝯrias opōnes in diuersis dispōnib⁹ subioꝝ ꝛ fm hāc viā medicine pure tyriacales liberant a veneno: ꝛ tñ ipse sunt qđdā venenū: vt. 5. de simplici medi. ca. 4. dist. 4. ꝯcluditur. et fen. 6. cap̄. de cañ. gñalibus curationis veneni ex morsu ꝛ pūctura. ¶ Tertia ꝯclusio ē ꝙ medicia nō hñs vnā formā ꝑt hēe vnaȝ opōnē que opatio nō ē opōnes ptiū simul sumpte: sed ē aliqs effectus ꝑter illas que sunt simpliciū in se: ꝛ h̄ declarat exēplis multi. Hic deficiunt aliqua quorum deficit exemplar.

¶ Primum queritur vtrū medicine composite plus perdurent q̄ simplices. ꝛ est questio Cōciliato. dꝛia. 210. Ultra arguitur pmo ꝙ composite plus perdurēt: q2 tyriaca est de cōpositis medicinis ꝛ perdurat vsqȝ ad. 30. annos vel. 40. Amplius composita sunt actiuiora vt Isaac ꝑ eloruȝ. ergo perdurabiliora: q2 magis resistētis. ¶ In oppositum videmus mineralia plus perdurare aliqua composita medicina. Amplius elleborus multis perdurat ānis: vñ ex hoc excipiunt ab herbis. 2. cañ. 6. cap̄. Itē codē cañ. ca. de scamonea. scamonea durat. 30. annis: lȝ nō sic dicat Mes. sir de quercula minori q̄to antiquior tāto melior. 2. cañ. ca. de camedreos. Itē sic vꝫ de electuarijs nālib⁹ ꝛ cōpositis ꝛ artificialib⁹: sed electuaria q̄ sunt simplicia marie ꝑdurāt cū ēt sūt marie q̄titatis ꝛ q̄titas addat vigorē reb⁹. Dicitur ꝙ simplices ꝛ cōposite medicine q̄ sunt res inaiate magis ꝛ minus ꝑdurāt multis ex causis. vel complexiōe vt frigida sicca plus ꝑdurant calidis humidis. vel substātia vt dura cōpacta lapidea plus q̄ rara. aut saporibus vt stiptica amara durant plus q̄ aquosa isipida vt succi. vel quantitate vt q̄ sunt multe quātitatis pluri tpe durant: vt. 4. metheo. tex. cō. 13. vꝫ aere vt in aere frido vel motu: q2 ꝯstricta plus ꝯseruant: vt ꝓbat 22. ꝓble. 4. ꝓble. ꝛ 25. ꝓble. 16. ꝓble. tamē mota per euentationē debitam conseruantur plus q̄ quiescentia: ꝛ sic cessat ꝯdictio. 4. metheoroꝝ. tex. cō. 11. ꝛ vt prohibeatur motus alteratiōis ꝛ corruptionis a rebus quas ꝯseruare volūt ponunt desuper oleū. ꝛ dicit Cōciliator ꝙ inter duas terras. s. superficiē superiorē terream et aliā inferiorem ēt bene seruantur res: vt dicit Aristo. ibidem. si in vtribus inflatis ꝛ circūcoopertis ponitur res melius ꝯseruatur. ¶ His habitis docet simplicia plus ꝑdurare q̄ cōposita. Rō pria: q2 dicit ꝙ simplicia de medicis hñt pfectiorē formā: cū earuȝ forma sit nālis: compositaꝝ ꝟo sit artificialis. hec rō nō ē sufficiens: q2 forma medicine cōposite fermētate nō est artificialis nisi q̄das preparatione lōginqua. Scđa rō q2 minorata q̄titate minoratur virt⁹: sed cōpositaꝝ minorat q̄titas. ꝟ. g. tyriace. hec ēt rō non valet. Tertia rō. q2 simplicia sūt magis homogenea q̄ cōposita: ꝛ iđ permutabilia minus: sicut ēt dicimus de electuarijs. ista rō ē cōueniēs. Quarta rō illa min⁹ ꝑdurāt in qb⁹ plura sunt ꝯria alteratiua: sed cōposita huiusmodi. hec ēt rō bona est. ¶ Ad contraria dicendum pmo ꝙ reperit simplex plus perdurans q̄ tyriaca vt mineralia: ex qbus ēt fiunt confectiones ad leprā nō tātū perdurantes. ¶ Ad 2^m dōȝ ꝙ stat simul composita eē actiuiora in nos ꝛ ab aere vt in seipsis cōmixtibiliora vt oleum ꝛ succus cucumeris asinini: tamē de alijs cōpositis ꝛ simplicibus loquitur ibi Isaac propter illud qđ dꝛ de electuario qđ multis perdurat annis: cū tamē Diascori. dicat ꝙ non. Sciendū ꝙ qñ de medicinis fortibus dꝛ ꝙ multis ꝑdurant annis itellexit ꝙ sunt adhuc in tāto vigore ꝙ fortiter agunt in nos. cū autem dicitur de eisdē ꝙ paucis annis ꝑdurant intelligitur respectu fortis vigoris earum prius.

¶ De qualitate compositionis.

S Cias q qñ accidūt tibi q̃tuor necessitates et nō inuenis ad eas medicinā in nā nisi artificialē:sicut si indiges euōne cū scamonea et pulpa colloquintide ⁊ aloe et turbith:et vis aggregare ista vt sit tibi medicina aggregata:tūc considera si necessitas eaꝝ et opōnis ipsaꝝ fuerit eq̃lis cū ipse sint q̃tuor medicine:tūc accipe de vnaquaqꝫ eaꝝ quartam portionis et cōpone. Et si nō fuerit necessitas eaꝝ equalis:imo quarūdā eaꝝ magis et q̃rūdam ipsaꝝ minus:tunc estima estimatione artificiali et mēsura sūmam necessitatis et pone ꝓportionē necessitatis ad necessitatē canonē:et adde super illaꝫ ꝓportionē aggregatā q̃titatē cuiusdā:et minue q̃titatem cuiusdā ſm ꝓportionem necessitatis et compone.

¶ Cū posuit cās necessitātes cōpōnē medicinaꝝ:hic ponit modū cōpositionis ipsaꝝ. Et primo hoc. Scdo addit.z.cañ.ibi (Et scias.)

Dubō. ¶ Pōt formari dubitatio:qꝛ nō videt Aui. sufficiēs cū circa modū operationis alij auctores plures modos determiant vt Halya.10. prac.cap.z. Cōsiderādū q modus siue qualitas cōpōnis medicinarū est quadruplex.

p̃ modus ⁋ Unus ē modus ꝓparatiōis ad cōpōnē sic eligere simplicia mūda ⁊ bona:⁊ hic modus ptinet ad sciam simplicīū:⁊ iō A. de hoc nō loquit:lꝫ Halya.10.prac.z.cap. interserat inter scias cōpōnis medicinaꝝ.

Secūdus ⁋ Scdo ē modus ordiate adiūctionis medicine ad medicinā qui modus acq̃rit aliqd vt talis medicine dissolonē vt guārū:talis lotionē vt squame eris ⁊ lapis lazuli:⁊ hic modus ēt scit ex scia simplicīū:lꝫ qdā fecerint sciaꝫ distinctā sicut Azaranius secūdus libro qui dr seruitor.

Tertius ⁋ Tertius modus cōpōnis est modus decoctiōis vt vnitiōis oium sibi:⁊ iste modus ē diuisus in duas ptes. Una est modus sciēdi q̃titatē icorporationis in mortario cū pistello:⁊ iste modus forsan nō fuit possibilis tradi in generali:sed in vnaquaqꝫ cōposita medicia in qua expedit ponit dūo signa quique:⁊ qñqꝫ mēsurādo dies ⁊ mēses qb⁹ opꝫ commisceri medicinā. Sic ḡ dant cū dicūt. decoquat hec medicina q̃usqꝫ fiat vt mel:vel agitet quousqꝫ fiat albū sicut scribit in loco Mes. sue intētionis. determinat aūt tpa sicut dicūt: stet ad solem 15. diebus sicut dicit in syrupo de calamēto Mesue:⁊ aliqñ dicūt stent ad solē.40.dieb⁹ sic dr siue scribit 3° cañ.cap. de cura epilē. de medicamine de squilla. ⁊ hūc modū Auic. nō posuit qꝛ nō poterat scialiter tradi:sed in vnaquaqꝫ medicia illud ponit lꝫ q eget decoctiōe sole vel igne vel cōmixtione. Scda ps est modus sciēdi ordinē decoctiōis:vt.ꝶ.g. si in medicina igredit epithimū cū non toleret decoctionē in fine ponit:⁊ silr flores nō sic cū radicib⁹ ponūtur:⁊ hic modus pēdet ex mā simplicīū:⁊ iō Aui. hic nō posuit.

Quartus ⁋ Quart⁹ modus cōpōnis mediciaꝝ est modus ponēdi debitā q̃titatē vniuscuiusqꝫ eaꝝ:⁊ hic est pricipalior ⁊ nobilior modus sciendi cōpōnē medicinaꝝ:⁊ hūc Aui. posuit in cañ. vno ⁊ posuit prīo necessitates cañ. istius. nā cogimur qñqꝫ dare solutiuū cōpositum ex.4. solutiuis vel plurib⁹:⁊ hoc pp q̃tuor vl plures necessitates: ergo opꝫ te scire q̃tū de vnoquoqꝫ solutiuo ponas in cōpositione hac. Cōcurrūt aūt necessitates q̃tuor ex directo. ꝶ.g. hic ifirm⁹ indiget mūdificatione stōchi ꝓfectibili cū aloe:⁊ si hec eēt sola dispositio eius nō indigeret alio solutiuo:sed hic idē hꝫ flegmaticaꝫ q̃daꝫ febrē:vñ indiget purgari turbith:⁊ hꝫ māe ifixas in neruis ⁊ in iūcturis ⁊ capite:vñ idiget colloquintida:⁊ qꝛ dolores ⁊ vigilie ⁊ febres inflāmauerūt cū chola quadā cū hac mā ōnatur super eo circa venas ⁊ cutim:vñ idiget scamonea:ergo opꝫ ex his quatuor cōponere medicinā. posita necessitate cañ. fiat cañ. sic. qualis est ꝓportio necessitatis q̃titatis medicine vnius ad necessitatem q̃titatis medicine alterius:talis est ꝓportio quātitatis ponende circa cōposita ad quātitatē ⁊c. ⁊ vt dixit pone cañ. ⁊c. ergo sciētia huiꝰ cañ pēdet ex scia duoꝝ. Primū ē scia necitatꝭ medicie ad medicinā ⁊ q̃titatꝭ necitatꝭ. hec scia hr ex scia egritudinū ⁊ scia cañ. curatiōis siue cārum curatiuaꝝ siue itētiōuꝫ curatiuaꝝ nō curādo denoibus. Ex his eni cognosco hāc egritudinē stomachi indicantem siue necessitātē aloem ex hoc cognito ēt nā manet ie egritudinis cognosco cq̃litatē necitatis exhibitiōis medicinaꝝ haꝝ. Una q̃tū ad tpa: vt qꝛ eque festinat necitas purgādi stōchuꝫ cū aloe sic purgādi venas cū turbith:⁊ sic de alijs que equa festinātia cōsurgit ex equo timore si nō fiat. ꝶ.g. ex vtroqꝫ dimisso timeo ethicaꝫ pariter ⁊ per oppoᵐ itelligit iparitas necitatꝭ:⁊ h paritas vel iparitas. siqs subtilr attēdit nō dat notitiā de q̃titate mediciaꝝ solutiuaꝝ simplicīū ponēdaꝝ in cōposita:imo dat necitatē cōponendi. ⁊ sil exhibēdi istas medicias ⁊ nō prius vnā q̃ aliā. Scda paritas necitatꝭ mediciaꝝ nō ē q̃tū ad tpa solū:lꝫ q̃tū ad q̃titatē purgādi hūoris relatā ad dosiꝫ medicie. q̃libet.n. istoꝝ humoꝝ ē tāt⁹ q requirit de se itegrā dosim medicie vt pfecte purget:vel reqrit hic itegrā ⁊ ille diminutā. Scdꝫ ex q̃ pēdet cañ. ꝓdict⁹ ē scia ꝟtutum simplicīū mediciaꝝ solutiuaꝝ q̃tū ad d̃terminatas doses eaꝝ. ꝟ.g. q doses aloe.s. vltraqꝫ nō itur est.3.ij. turbith.3.ij. Etiā ⁊ hāc sententiā habes vt pn⁹ in hac scia sumpta ab expimēto de quo credis testimonio auctoꝝ. ⁋ His satis appet cañ. verus ⁊ opabilis. ē q̃dē verus qꝛ fundat⁹ sup ꝓpōnes veras q̃ sūt. Pria q necē sunt nobis qñqꝫ opōnes mediciaꝝ:⁊ sūt necie qñqꝫ equalr qñqꝫ inequalr. Scda ꝓpō q medicie ſm diuersas q̃titates faciūt opōnes diuersas.s. eq̃les vel ineq̃les:qꝛ q̃titas auget in ꝟtute agentis:⁊ minuit ſm magnitudinē ⁊ diminutionē:ḡ sequitur q q̃lis ē ꝓportio necitatis q̃titatis ad necitatē q̃titatis:talis est ꝓportio q̃titatꝭ ad q̃titatē ponēdā in cōposita. Est cū h iste cañ. opabilis: vt docet Auic. Nā in h ifirmo in quo sumus sūt necitates q̃tuor opationis q̃tuor medicinaꝝ:cū necessitates sint equales quātitate indicātes medicine:tūc oꝫ sumere si sunt medicine quatuor quartā ptē vniuscuiusqꝫ medicine:⁊ si sunt qnque qntaꝫ:⁊ sic de alijs. ¶ Scdo voluit. A. dubitare vñ medicus pōt hic notitiaꝫ necessitatis equalis q̃titatis medicinaꝝ solutiuaꝝ vel inequalis. Et dōꝫ p̄ q qñ dicimus eē necessitateꝫ eq̃lis q̃titatis medicinaꝝ solutiuaꝝ nō itelligit equalis q̃titatis absolute in pondere sicut.3.j. absolute scamonee est eq̃lis.3.j. collogn. ⁊.3.j. cassie:sed itelligit equalr ſm ꝓportionem ad debitā dosim cuiuscūqꝫ. ꝶ.g. media dosis scamonee dicitur equalis medie dosi turbith:⁊ sic de alijs:⁊ integra dosis itegre dosi:⁊ tñ pōdera sunt inequalia. Hoc itellecto dico q necessitas equalis q̃titatis medicine ſm modū dcm̄ sumit ex equa q̃titate purgādi hūores ⁊ equa diuersitate vel difficultate:relatꝭ istis ad posse medicie cū alijs circūstātijs. ꝶ.g. chola purganda cū scamonea ⁊ flegma purgandū cū turbith:quilibet per se est talis als equalis aptitudis ad eūndū. ⁊ q̃taꝫ dosim scamonee reqrit cholera tātū turbith flegma:⁊ cū pro vna datione nō possis dare dosim integram turbith ⁊ dosim itegrā scamonee qꝛ occideret:dabis vtriusqꝫ medietatē:⁊ fiet de duab⁹ medicinis solutiuis vna dosis integra cōposita ex medietate vnius ⁊ alterius medietate:⁊ ꝓ cōsequēs ex duab⁹ medijs potētijs ꝯstituētib⁹ vnam potētiā:⁊ sic si sūt q̃tuor medicie accipias quartā portionis.i. dosis itegre earuꝫ. Necessitas āt ineq̃lis q̃titatꝭ mediciaꝝ sumit cū fili mō. Si enim humor purgādus ꝑ turbith est pp q̃titatē ⁊ ineptitudinē idicans q̃titatē turbith in duplo ampliorē:q̃titas aūt ⁊ habilitas cholere ponit necitateꝫ i duplo miorē q̃titatꝭ scamonee:tūc cōponā ꝑtes duas dosis turbith ⁊ tertiā ptē. q̃ est vna ps de dosi scamonee: addis ḡ i turbith ⁊ min⁹ in scamonea:⁊ h dixit Aui. adde sup istaꝫ aggregationē.i. adde ad cōpositā medicinā q̃titatē cuiusdā:vt in exēplo dabo turbith. ⁊ minue ⁊c. ⁊ in exēplo dabo scamoneam.

¶ Dubitat. qꝛ posset eē vn⁹ humor tātus ⁊ talis q idicaret decem doses itegras successiue dādas:⁊ alius humor idicaret vnā dosiꝫ integrā semel dādā:q̃lis igit eēt cōpositio hui⁹ medicie. ⁋ Cōsiderādū q Aui. solū ꝑ vna dosi cōponē docuit istā medicina solutiuā ex q̃tuor. totū enim hoc est vna dosis si q̃tuor q̃tuor doses haꝝ q̃tuor medicinaꝝ. Et rō est qꝛ ex hac regula tu scis q̃tquot vis dosib⁹ cōponere medicinā. si.n. iteꝝ ⁊ iteꝝ indiges ⁊ tu duplica triplica ⁊ quadruplica saluata ꝓportiōe. Si eni vna vice posuisti ꝺ solutiuo vno quartā ptē dosis ⁊ de alio medietatē:si idiges duabus dosib⁹:pone de vno duas q̃rtas ⁊ de alio duas medietates. Dub^m 3^m

¶ Dubitat. si in alterātib⁹ medicie ē idē cañ. ⁋ Dōm q lꝫ A. approꝑiauerit hoc ad medicinas solutiuas:tñ de alteratiuis ē idē cañ. ſm virtutes primas ⁊ scdas ⁊ ēt tertias. ꝟ.g. in primis si necitas medicie calide est tāta q̃ta est necessitas frigide equalr de vnaquaqꝫ ponā:in scdis si necessitas resolonis est tātuꝫ q̃tū stipticatiue equalr ponā:in tertijs si necessitas ꝓuocādi vrinā ⁊ ꝓuocandi mēstrua est eq̃lis equalr ponā:⁊ eodē mō si necitas sit ineq̃lis: ⁊ eodē mō itelligit equale ⁊ inequale ſm ꝟtutē que saluat in dosi cuiuscūqꝫ alteratiue:vt sit camomille dosis.3.j. ⁊ ros. dosis.3.vj. loquor in exēplo. Cā aūt que mouit Aui. ad ponēdū hāc sciaꝫ in solutiuis fuit duplex. Pria qꝛ in ea est maius piculū:⁊ iō fuit h magis necūꝫ. Scda cā qꝛ fundamētū hꝫ supra prin⁹ nota ab experientia que sunt dosis solutiuaꝝ q̃s doses scimus loco pricipioꝝ:⁊ posuerūt eas auctores paꝝ discordātes:sed in alteratiuis medicīs non hēmus datas doses nisi in valde paucis vt in positiōe de gradib⁹ dicet. ¶ In fine aūt hoꝝ dictoꝝ ꝯsiderandū q lꝫ ꝓpōnes vlēs supra quas iste modus cōpōnis medicinaꝝ fundat sint ꝓpōnes verissime ⁊ certissime vt appebit ⁊ lꝫ principia dosiū mediciaꝝ habeant ⁊ loco certoꝝ ab experiētia:tñ cū volumus sumere ꝓpōnes subillis imediate directiuas in opus sunt sic ꝓpōnes itellectiue: siue estimatiue vel cogitatiue q̃s nō possum⁹ sumere nisi icertas: opꝫ eni te sumere hāc. flegma petri est tāte quātitatis vel talis dispōnis q tāto turbith idiget. hoc aūt nullā hꝫ certitudinē:lꝫ solam ꝯiecturā. Uñ Gal. li. de flōmia ḡnaliter sūma 2ª cap.1. dixit q verū q̃titas ostēdit medicinalē artē eē cōiecturatiuā. ⁊ 3° de ingenio sanitatis cap.3. idē inuit. hec aūt coniecturatiua veritatē ap- Dub^m 4^m

ꝓpinquat tantū quātū bō dz cañ. scientie ⁊ exercitiū ⁊ nature lem aptitudinem: sīlr enī dixit Gal. 8. tera ꝑ. in fi. exercitatā ⁊ natura ꝓuidēte opz eē medicū. s. scientia ⁊ opere. ⁊ inuit 2° regi. acuto. 37. cōmen. ⁊ Haly. tractatu 3° thegni. 54. cōmen.

dubiū 5m ¶ Dubitat. quare Auic. nō posuit causas ꝑticulares quas medicina ponit simpliciū variat ḡitates in cōpōsito ponēda cū Sera. 7. ca. 4. Halya. 10. c. 2. ⁊ Galla Albucasis seriose ꝺ fecerint. ℣ Rādēdū ⁊ ꝓ ponentē causas illas. Scōo ostēdemus quare Auic. nō posuit. Dicemus ꝙ ḡ causē ille apō Halyabatē ⁊ alios sunt septē: s. Halyab. c. 2. ad sex reducent. ꝓma cā medicine fortitudo vel debilitas vt si medicīa est debilis multū de ea ponimus. si bō est fortis paꝝ ponim⁹ vt de lacticinijs vel venenosis ⁊c. Scōa cā ē quantitas siue multitudo ⁊ paucitas. cū enī multa dz quātēta. ꝙ. ꝓportare eparē ⁊c. ponim⁹ multā ḡitatē ⁊c. si pauca: paucā. Tertia ē sublimitas quantitatis ⁊ ꝓtiū. si enī sit sublimis: multū ponim⁹ sicut aloes in bieta vl̄ bermodactyli in egritudīb⁹ nōcturaꝝ sublimioris quantitatis ḡ exhalat: dz hec cā possit in scōaz reduci: pōt tñ intelligi sublimitas quantitatis: qz multū quat sine nocumēto. Quarta cā est participatio quantitatis cū aliis. Lqz alie ponunt medicie filis quantitatis: vñ nō opz ō ea multū ponere. crēpiuz pono in syrupo vine ꝙocatiuo radicem fenī. sed cū ꝺ multe alie res ponunt ad itētionē hāc nō opz ponē ꝺ hoc multū. Quinta ē mēbri sit⁹ si ē lōgiquus multū: opz ponē medicine ḡitatē ⁊c. Sexta si in cōpōsito sit qō frāgat ei⁹ ḥtutē vl̄ nō. si enī sit qō frāgat plus dz poni. Septima si aliqō sit medicamē simpler alicui nociuū: ⁊ hoc non debet poni distinctū a scōa cā ⁊ tertia cā. Ex his aūt simplicib⁹ possunt fieri cōpōsite. vt. g. de prima ⁊ secunda cā fiunt quatuor cōbinatiōes: vt apparet in hac figura.

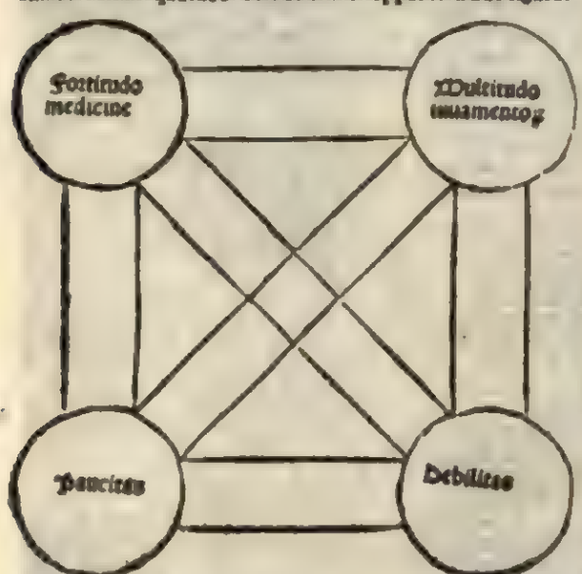

Et de tertia ⁊ quarta possūt fieri alie quatuor ⁊ de quinta ⁊ sexta. Dz si ꝓsideras ḡtias Halyab. 12. fecerit: pōt tñ fieri. 20. Habemus ergo videre ꝙ Auic. sicut sciēs ⁊ vir grādis habit⁹ non debebat hic ponē has cās: qz eas habes ex scia librorū precedētiū. s. primi libri ⁊ scōi ⁊ tertij ⁊ q̄rti. ꝓterea ꝓsiderādū ꝙ dosis qui medic⁹ deliberat ponē in medicina solutiua cōpōsita exhibēda nō ē ꝑcipua dosis data a caplo simpliciū medicinaꝝ solutiuaꝝ. Nō qz ista nō est determinata nisi negative a tāto ad tātū: ⁊ iō nō semp exhibemus vltimū qō dicūt nec minimū: imo qñq ⁊ frequēter aliqd itra illā latitudinē: ⁊ qñq forsan min⁹ sperātes de auxilio alteri⁹ solutiui vt infra dicet: sed dosis quā accipimus de medicīa solutiua est determinata: ⁊ iō opz ꝙ determinet dz exigētiā nāe medicinaꝝ i fortitudie ⁊ ꝺbilitate ⁊ multitudie quantitatis ⁊ paucitate mēbri. ꝓpingtate vl̄ lōgingtate ⁊ alijs. Cū ꝙ dico. ℞. agarici. ℨ. ij. collogn. ℨ. j. diagridij gra. vj. ⁊ sit vna dosis non accipio ꝺ ꝑcipue ex caplis doz simpliciū: sed accipio ꝺ idetermiate qz nō possuz de collogutida dare. ʒ. iij. nec de diagridio. ʒ. iij. sed ꝙ in ista recepta ponam ℨ. j. collogntj. ꝺ habeo a nā mēbri a ḡitate humoris a ꝺbilitate ḥtutis: ⁊ oia ista vult Auic. eē nota ex scia aliorū librorū. Et ideo si Halyab. veller hic bas cās ponē: dicerem⁹ ꝙ nō sufficiūt. opz enī ꝑter has ꝓsiderare ḥtutē infirmi: repletionē: etatē: ꝓpinquitudinē: ⁊ alia que sūt narrata. 3. cap. 4. sen. 1m Ler vnoquoq; quoz pōt scirī ḡitas medicine ponēda in cōpōsito medicīa. Cū igit hec oia ꝓsiderauit Auic. posuit cañ. ꝺdictū in quo ꝓsupponuntur intelligi oēs cās ꝙs Halya. ⁊ Sera. ponūt ⁊ alias ḡo isti viri omiserūt ⁊ dedecuit intelligi sicut intelligeres illas ⁊ fecerunt illas ser sīlr rememorationis aliaꝝ quas omiserūt. Qz aūt ꝓsupponat intelligi apparet. Nā dixit ꝙ ꝓportio necessitatis medicie ⁊ ꝓportio necessitatis ḡitatis medicie ad necessitatez ḡitatis alterius est cañ. in ḡitate ponēdaꝝ medicinaꝝ: si ergo quātitas huic necessitati seruiēs siue ꝓuenies non habet a scia simpliciū medicinaꝝ totaliter: ergo habet ab aliqe que iudicāt de ḡitate: ⁊ que mēsurant illa talia ex firmā mēbri ḥtus dispō ḡitas repletionis ⁊ alia multa cū eis ꝙ scripsit Halya. cū ꝺictis viris. ℣ Dz tu. d. aliqñ ego volo cōponē vnā medicinā reseruādam posteris euentib⁹: vt sumā cañ. de ḡitate ponēdaꝝ medicinaꝝ. Dicendū ꝙ eodez modo ex scientia virtutū simplicium ⁊ ꝓsideratiōe egritudinis ꝓ ḡtus eam valere.

¶ Et scias ꝙ medicine composite conferenti vt tyriaca inſunt fm simplicia eius vestigia ⁊ ḥtutes ⁊ fm formam ipsius que non fermentatur in spatio nisi vt faciat accidere complexio eius vestigia ⁊ virtutes: ⁊ fortasse sunt meliora ḡ simplicium.

¶ Hic ponunt ḡtuor cañ. ꝓm⁹ cañ. nō vadit directe ad dandum sciam. i. de mō cōpōnis medicine: dz potius dat sciam ḡdā de mō cōpōsite tā: sed ꝙ idirectū docet ꝙ tu vtaris medicīs cōpositis in qb⁹ ē magnū quantitatē vt tyriaca ḡ ꝙ dant tibi cā ꝑcedētes ⁊ nō ꝓmiscebis ei⁹ medicinas tu: ⁊ spāliter de tyriaca infra ꝓbabit. ¶ Cōsiderādū 2° dixit ꝓcedēti qz talib⁹ dz vti medic⁹ ⁊ talez dz cōponē. nō enī dz cōponere nec vti nociuis: vt Haly tracta. 3. ca. 88. cōmen. ⁊ Zoar. 2. li. 1. tr. 1. ca. 18. tñ in medicīs cōpositis accidentalib⁹ pōt eē sed ex cōpōne. ¶ Cōsiderādū vestigia. i. opōnes q̄ sūt vestigia agentis. vel dixit vestigia ḡtū ad id qō remanet de ḥtute simplicis i medicīa fermentata qō pōt dici pot⁹ vestigiū ḥtutis simplicis ḡ sit simplicis for⁹ siue ḥtus. ¶ Que nō ⁊c. Cōsiderādū ꝙ in hac inuit Auic. rōnē in qua ꝑbat ꝙ aliqñ medicīa cōpōsita dz vestigia ⁊ ḥtutes dz formā ipsī⁹: ⁊ arguit sīlr. medicina fermētatur spatio tpis: ꝙ dz ex cōpōne formā ꝓpria ē nota: qz si solū ex simpliciuz for⁹ ageret nō oporteret sup eā expectare: imo receās eēt melior: qz simplicia sunt in ea vigorosa: ⁊ rōnē hāc inuit in lib⁹ de virtib⁹ cordis. penul. cap. ¶ Fortasse.) Qd dicē fortasse cū certuz sit ꝙ vestigia ḥtutes tyriace q̄ sequunt formā sūt meliora cū sere ot veneno ꝓserat qō ex simplicib⁹ nō pōt eē. Dōm ꝙ nō dixit fortasse quo ad tyriacez: qz ꝺ est certū: sed dixit quo ad alias medicinas q̄ pōt cōponi: ⁊ forsan for⁹ cōpōnis nō eēt melior for⁹ simplicis: sīc si cōponeres medicinā ex se. apy ⁊ ro. ad ꝙocādū vrinā: ⁊ tal⁹ medicīa fermētaret: nō ppea eēt nociū eā eē efficaciorē in ꝙocādo ḡ solū se. apy.

¶ Nō ꝙ respicias ad illō qō dicunt medici ꝙ ꝓfert tyriaca ad ꝺ pp spicā: ⁊ ꝓfert ad ꝺ pp myrrā: imo ꝓfert ita. vez illō cui initēdū ē: est forma ei⁹: ⁊ iā aduenit p accīs sublimitas quantitatiua ⁊ nō possum⁹ inuē ad cā et ad. pportionalitatē ei⁹ ad opōnes ipsi⁹ inuitōe nobis.

¶ Contra: qz sic ꝓcedit Andromacus ⁊ Humay in trac. de tyriaca. Dōm ꝙ illi viri ꝑ ḥtutes simpliciū q̄ sunt in tyriaca: arguūt tyriacaz posse in illa in qua illa simplicia pōt: qz illa nō corrūpunt ol⁹ nos: sed sūt sīc ethna mirra: nō tñ negāt ꝑter illas ḥtutes simpliciū esse virtutē ex forma cōpōnis: ⁊ iō dixit Auic. imo cōfert ita. imo confert: qz ita est. s. qz ita est tyriaca: ⁊ ideo in operationib⁹ tyriace est initendū for⁹. s. dicet ꝙ a for⁹ ꝓueniūt: ⁊ iō dz ꝙ aduenit ꝑ accīs: qz ꝑ formā q̄ accidit simplicib⁹: sed de ꝺ disputabit in fine capli ō tyriaca. ¶ Cōsiderādū nobili inuitōe ⁊c. ꝙ nobilis inuitio ē scia de re: ⁊ hoc sit ꝑ certā scia z cārū ⁊ ꝓncipioꝝ: ⁊ ꝺ de medicina fermētata nō pōt sciri sicut nec de equo vel bobe vel alio mixto: q̄rū forme nō sunt a priori scite: hoc asserit Aver. colliget ꝓmo cap. de distōne librorū. 7. 5. colliget. ca. 21. ⁊ in theorica canti. cōmen. 31.

¶ Et scias ꝙ i cōpōsit sūt medicie q̄ sūt qb⁹ ē initēdū: vt radix qua cū ꝓuant ꝺstruit basis sīc caro vipe i tyriaca ⁊ aloes in hierapigra ⁊ elleborus in hieralogodion: ⁊ medicie ꝓuenientes ad ꝺ vt cuciant ⁊ ꝑmutent ⁊ vt addat i eis aut minuat: ⁊ medicie q̄ si adderēt nocerēt: nā si ponerent i tyriaca anacardi corrumperēt medicias ⁊ ꝓprie carnē vipe: ⁊ medicie q̄ si adderent nō nocerēt sīc si tu adderes i tyriaca nucē muscatā nō inuenires cū ipietate vl̄ malitia vl̄ audacia magna.

¶ Dubitatur. vtruz sit via ad inueniēdum basim in medicina composita. ℣ Videl ꝙ non: qz vel inueniretur ex quātitate ⁊ hoc non: qz mel ⁊ zucchar essent basis in pluribus medicinis. vel ex noie: ⁊ hoc non: qz medicina quādoqz dz nomē a re que non intrat eā: sicut diacurcuma Mes. dicitur a curcuma: ⁊ tamē ibi nō recipit curcuma: ertā noia medicinis ponūntur ab inuentore vt dī philonis⁹ mitridatū. vel a quātitate medicinaꝝ aliaruz ab die que ponūntur

dubiū 6m

nõtur ad ꝯſeruanduʒ vt mel ⁊ zuccha. ⁊ hoc nõ: qꝛ in tyriaca igreditur plus de trociſcis ſquille: ⁊ de pipere ꝙ̃ de carne vipere: ⁊ tñ ille nõ ſunt baſes. vel a vigoroſitate ⁊ vehementia ſiue ꝑncipalitate opationis. ⁊ hoc non: qꝛ in hieralogodion igreditur ſcamonea in quãtitate eli vt infra apparet: ⁊ tamẽ ſcamonea eſt vigoroſior elo: ⁊ pʒ ex minori doſi ſcamonee reſpectu eli. Amplius ſi medicine compoſite fermentate virtus eſt icognita ſcietia ſumpta ex [illegible] eſt incognita baſis. antecedẽs eſt ꝯceſſum. ꝯñtia ꝓbatur: qꝛ ſi aliqua dicet baſis iſta dicet principalis in opatione compoſiti: ⁊ alie dicent nõ pricipales: ſed hoc ſcito certe ſcitur virtus que hoc agit: qꝛ hoc eſt virtus ſimpliciũ. ¶ In ꝯͣriuʒ eſt Auicen. ¶ Primo oſtẽdamus qd nomẽ baſis ſignificat. eſt aũt nomen grecum ⁊ dr̃ alkardus aliͣ alkiudus ꝑ Euclydis in qnta ꝓpõne. ⁊ ẽ latus ſuper quo figura ſuſtentat ſiue fundat. Cum ergo hoc nomen trãſumptuʒ eſſet ad medicinas ſimplices cõponentes aliquã medicinã cõpoſitã dicitur in illa medicina cõpoſita ſimplex baſis ſupra quã alie ſuſtentãtur. aut igit iſta ſuſtentatio intelligit ꝓprie ſicut ſonat vocabulũ: qꝛ localiter ſuſtẽtentur: ⁊ hoc mõ nulla ẽ baſis: ſed ipſum vas in quo poneret eſſet baſis. vel mel aut zuccha. vel alia res eis ꝯſimilis: ⁊ hoc nõ. Aut iſta ſuſtẽtatio metaphorice ſumit: ⁊ dicamus operationes aliaruʒ medicinaꝝ ſuſtẽtari ſuper operatione illius que dicit baſis ⁊ illam baſim ſuſtẽtare illarum operationẽ: tunc autem vnius medicine operatio aliaꝝ operationes ſiue virtutes ſuſtentat quãdo ipſa eſt principalis in operatione: ⁊ cuius operatio ꝑncipalr̃ queritur. aliaꝝ eni virtutes ⁊ operatiões nõ querunt: niſi pp principalẽ: ⁊ hoc vt vigorẽ virtutis ꝑncipalis ꝯſeruet: aut rectificet malitiã: aut quomodolibet iuuet ſicut in poſterioribus declarabimus in particularib⁹ cõpoſitionibus medicinaꝝ in quibus mutuat baſis. Ex quibus appet que ſuſtẽtatio eſt quã facit medicina que dicit baſis qꝛ eſt ſuſtentatio in rõne finis. ipſa eni intẽdit opationẽ: ⁊ ẽt medicine alie intẽdũt illam eãdẽ opationẽ diuerſis modis particulariũ ordinatoꝝ in illum finẽ quẽ intendit medicina que eſt baſis. v.g. in hiera Gal. ponit aloes cuius opatio eſt ſtõchũ mũdificare ab humorib⁹ malis que eſt opatio quęſita p hierã hãc principaliter facit aloes. Alie medicie itẽdũt hãc opationẽ: vt debite ſiat mixtio ꝙ remouẽdo nocumẽtũ aptiõis venaꝝ. xylobal. ꝯo ⁊ cinamomo: vt facilẽ ⁊ citã faciat ei⁹ opationẽ. ¶ Ex ꝑmiſſis aũt iferunt ſex. Pͥo qd̃ baſis in medicia cõpoſita eſt illa medicia ſimplex cui⁹ opatio ꝑncipalr̃ qrit in medicia cõpoſita: ⁊ per ꝯñs opõnẽ cui⁹ alie medicine intẽdũt ſicut finẽ: ⁊ ipſa ẽ efficiẽs ꝑncipale. Et iõ Aui. lib. 5. fen. 1. ca. de cañ. gñalib⁹ ⁊c̃. aloem ⁊ hierã que ſunt baſes pillulaꝝ aſſagaret vel alſaiaret vocat cañ. qꝛ baſis eſt cañ. i. regula. Ex h̃ ſeqtur ꝙ rõ ſciẽdi baſiʒ ẽ rõ finis itẽti. ¶ Scðo ifero viã iueniẽdi baſim. ⁊ ẽ ꝙ data tibi ab illo vel ab illo aliq̃ medicina cõpoſita cõſidera q̃ iuuamẽta illi cõpoſite medicie iponit ille: ⁊ vide de ſimplicib⁹ q̃ ẽ virtuoſior in illo ⁊ illam pone baſim. v.g. dr̃ ſic hiera mũdificans ſtomachũ ⁊ educẽs ſupfluitates ei⁹ ⁊c̃. Rc. maſti. xylobalſa. carpobal. croci ſpice aloes ⁊c̃. vides ꝙ abſtergẽ ſiue mũdificare ſtomachuʒ inter oĩa iſta maxie ſit ab aloe: ergo illa eſt baſis: ⁊ ſic eſt ſi tu vis eam componere vt talia iuuamenta faciat.

¶ Sʒ dubitat. ecce dicat ꝙ corã me ponat vna cõpoſita medicia: ⁊ nõ dicat mihi cõfert ad h̃: vel ad h̃ quõ ego potero ſcire medicinã que ẽ baſis in ea? ¶ Dõm ꝙ hoc nõ põt ſciri niſi profundo arbitrio: ⁊ hoc pp eſtimatiões hoiuʒ cõponẽtiũ. Sed via ẽ ſuccurrere aſs recurrere effect⁹ oiuʒ ꝑticulariũ mediciaꝝ: ⁊ videẽ qd ex eis ſit uẽtis põt principalr̃ ꝯuenire: ⁊ qd de ſimplicib⁹ iter illas plus vĩ illõ poſſe: ⁊ ſi alia vident illi famulari in ſuitio: pones ꝗ illaʒ medicinã baſim. v.g. ꝑñtet tibi hec recepta. Rc. ſcamonee. ℈. j. aq̃ endiuie. ℥. ij. maſti. ℈. ſ. ſanda. ʒ. j. mirabo. citri. ʒ. ij. miſceant ⁊ dulcorent cũ pauco zuccharo ⁊ ſit doſis. ʒ. ij. Ego ꝯſidero ꝙ oẽs iſte medicine ſimplices itẽdũt opõnẽ ſcamonee que hic ẽ virtuoſior. ⁊ aq̃ endiuie ponit ne noceat epati. maſti. ne noceat ſtõcho. mirab. vt iuuet eã in ſoluẽdo vẽtrẽ ⁊ reſiſtat ei⁹ feroſitati. igit ſcamonea eſt baſis in hac medicia. Cũ eni ꝯſidero aquã endiuie video ꝙ cõponẽs voluit p ſe epati tẽperiẽ: qꝛ nõ poſuiſſet ſcamoneã. Et cũ cõſidero maſti. video ꝙ voluit p ſe ſtõchi ꝯfortationẽ. ¶ Tertiũ qd̃ ifero ẽ vtilitas cognoſcẽdi baſiʒ medicie cõpoſite: ⁊ ẽ duplr̃. Una ꝑncipalis vt ſcias ea vti ad finẽ ad quẽ ẽ ordiata. Scða vtilitas ẽ vt ſi opʒ te eã cõponere ſcito ꝙ h̃ ẽ baſis nõ cõponas eã ſi baſis tibi deficiat: aut nõ ẽ bona. Sed ſi alie medicie deficiũt nõ ẽ ita dãnũ: ⁊ iõ nullus cõpoſuit hierã. G. ſine aloe: tñ i aliꝭ reb⁹ diſcordati ſũt ſic nullus cõpoſuit tyriacã ſine carne vipe cũ i aliꝭ ſint diſcordati. ¶ Quartũ qd̃ ifero ẽ expõ tex. A. ⁊ ẽ ꝙ medicie ſimplices cõparabiles ad medicinã cõpoſitã: ⁊ h̃ ẽ qd̃ dic̃: in cõpoſitꝭ ſũt medicine. i. ſũt medicie cõpabiles ad cõpõnẽ: qꝛ aliq̃ ſũt q̃ nõ ſũt in eis. Iſte dico medicie cõpabiles ad cõpoſitã ſũt ſex ordinũ q̃les ſũt itẽtiões vt baſis: ⁊ iſta medicia q̃ ẽ baſis ẽ cui ieſt opatio ꝑncipal: ⁊ nõ põt tolli. Ul' 2⁹ ſũt q̃ pñt abijci ſic ozimuʒ fluuiale a tyriaca: ⁊ ſic muſc⁹ a diarodõ ſʒ Meſ. i nſa hitatõe nocet egritudib⁹ q̃ h̃ ſũt in diciõe meo. luxuio. ii. iſlãmatõeʒ ex eo i his corpib⁹ ꝓpe in eſtate. Ul' 3⁹ q̃ pñt ꝑmutari ſic loco mellis keſe. i. i tyriaca. Ul' 4⁹ ſũt medicie q̃b⁹ põt addi ⁊ diminui. addi i q̃b⁹ ẽ multa bõitas vt cinamo. minui vo i q̃b⁹ ẽ multa malitia ſic ſerapinũ. õ q̃ Democrit⁹ ⁊ Reſimotos poſuerũt i tyriaca nõ ex ſe ⁊ vt ipi: ſʒ inꝗtũ Andromac⁹ vt appʒ p Humaꝝ i p⁹ dſcriptõe tyriace Androma. Ul' 5⁹ ẽ medicina cõpabil' talr̃ ꝙ nullo⁹ dʒ poni ſic anacardus i tyriaca õ q̃ opʒ ꝗrere l. c. õ tyriaca cũ ꝯfectio anacardia recipiat miſtes de medicinis tyriace: ⁊ tñ nõ [illegible] q̃ corrũpunt ab anacardo. Sext⁹ ordo ẽ mediciaꝝ q̃ pñt addi ſic nux muſca. q̃ nõ itrat i tyriaca ſm Androma. tñ ſi poneret nõ eẽt ipiceas. i. nõ eẽt malũ: ⁊ h̃ ꝯſumpſit Auer. 5. col. vl. c. cũ dixit. velle addẽ ad tyriacã gariofil. ⁊ xylobal. ⁊ ãbrã. ¶ Quito iſero ſolonẽ. q. an i vna medicia compoſita pñt eẽ plẽs baſes. Et dico duo. Pͥo ꝙ i vna medicia cõpoſita pñt eẽ plures baſes: ⁊ ſumo vnã medicinã p vno ſuppoſito vt dicim⁹ diarodõ ⁊c̃. vl' vno cõpoſito iportato p vnã vocẽ. rõ i vna medicia cõpoſita pñt eẽ plẽs medicie õ pricipali itẽtõe eq̃lr̃ itẽte: ꝗ pñt eẽ plẽs baſes. ꝯña nota. añs pʒ i ex⁹ ſup poſito õ medicia ſolatiua ex plurib⁹ cõpoſita. Ex q̃ iſero ꝙ pl'itas baſiũ i vno cõpoſito aliqñ ẽ pluralitas diñtiũ ſm ſpẽʒ in effectu: ſic cũ ẽ eq̃lr̃ itẽtio euãre cholaʒ ⁊ flegma: vl' ifridare vl' calefacẽ: ⁊ tũc pono agarici. ʒ. j. ſcamõee. ℈. ſ. ⁊c̃. vel pipis. ʒ. ij. papa. ʒ. ij. ⁊c̃. aliqñ ẽ pluralitas eiuſdẽ ſpẽi in effectu lʒ dicta igredietia dñant ſpẽ ſic ꝓuocatio vrine p radicẽ fenicu. ⁊ ſpagi. Scðo dico ꝙ ſubtilr̃ ſpeculãti iſta vna medicia cõpoſita hñs diuerſas baſes ſʒ ſpẽʒ dñtes: lʒ eedẽ ẽt ſpẽ i effectu ñ debẽt dici vere vna cõpoſita medicia: imo plẽs cõpoſite medicine: ſʒ qꝛ hic ſmo eẽt nimis metaphẽic⁹: iõ omittat. ¶ Sexto infero ſolonẽ alteri⁹. q. an i medicia cõpoſita fermentata poſſit aliq̃ ſimpliciũ poni baſis. Et dõm ꝙ ſic: ⁊ ꝓ ꝯſiderãdo illã vt ſimplicia i ea exñtia agũt ⁊ nõ ſunt corrupta. Sciem⁹. n. qd̃ ſimpliciũ ẽ vigoroſius ⁊ mag' opatiuũ oĩs medicie añ fermẽtationẽ q̃ facta fermentatiõe aliqualr̃ reſeruat. Scðo ꝯſiderãdo formã cõem ⁊ opõnem ſuã ⁊ videndo qd̃ ſimpliciũ mag' alia diſponit vt ꝯformẽt illi for⁹ ⁊ qd̃ ẽ illi ꝯformi⁹: ꝗuis ignorem⁹ h̃ certe cũ q̃dã iudicio ꝯfuſo ſcimus: ſic ꝯſiderãdo ꝙ hõ cõponit ex q̃tuor elntis: ꝗ arguo ꝙ ignis eſt baſis: qꝛ alia elñta ad cõplonalitatẽ ꝑducit: ⁊ qꝛ ſua actio ẽ cõformior actiõi aie ꝙ̃ actio terre aq̃ ⁊ aeris: ꝗuis ignorẽ ꝓportionẽ ignis ad aquã ſm quã mã meret formã hũanã. ¶ Ex his ad contraria. ¶ Ad p^m dõm ꝙ nec q̃titas: nec nomẽ: nec q̃titas q̃rũdaʒ facit baſiʒ: lʒ aliq̃ ꝯiectura q̃nq; ſumat. Nã aliqñ nomẽ iponit ſm baſim vt tyriace ⁊ anacardie. Aliqñ multa q̃titas ſtat cũ baſi vt i hiera. G. tñ iſtud ex quo certe ſumit ẽ pp ꝑncipalitatẽ opationis quã itẽdim⁹ p eã ⁊ nõ p aliã. ¶ Ad 2^m cũ dr̃ i hieralogodiõ igredit õ ſcamonea. Pͥo poſſet dici ꝙ nõ ſeqt ẽ opatio vigoroſior: ꝗ pricipali⁹ itẽta. Sed iſta ſolo nõ ſtat bñ cũ actu opõnis. ſi eniʒ eſt opatio q̃ itẽdit aliq̃ alia vigoroſior: ad quã ꝗ exhibet hec medicia cũ p opõnẽ vigoroſam nõ opet in h̃ qd̃ itẽdim⁹: lʒ h̃ ſm quãdã cõſideratiõe ſaluari poſſet. Dõm ſine dubio ꝙ argu^m ẽ difficile volẽdo ſeq Aui. Halya. ⁊ Sera. q̃ eq̃le põdus ponunt de ſcamonea ⁊ elleboro. Uolẽdo aũt ſequi Nicolaum q̃ paꝝ ponit de ea reſpectu ellebori: vel Gallã Albucaſis q̃ aliter cõpoſuit eã: ſoluit leuiter argumẽtũ. Tñ dõm ꝙ lʒ ſit tãta ſcamonea q̃tus eſt elleborus: tñ ꝑualet opatio ellebori in euãdo humores groſſos: ⁊ h̃ qꝛ iuuatur colloqu. agarico euforbio ⁊ ſilibus ⁊ hoc: ⁊ ideo ẽt ſcamonea tendit in auxiliũ eius ſubtiliando materias plus ꝙ̃ in euãdo cholaʒ cuius nõ querit pricipalr̃ euãtio ex hieralogodion vl' ſaltẽ vepꝰ niſi eẽt chola groſſa faciẽs ẽt morbos chronicos difficil' eradicatiõis. ¶ Ad 3^m dõm ꝙ eo mõ quo eſt incognita forma eſt ẽt incognita baſis. nã ſicut ignoro quare hec forma ſequit iſtã mixtiõeʒ: ita ignoro q̃re hec ẽ baſis: vt ſic ignoro q̃re aia ſeqtur mixtionem elñtoꝝ in hoie: ignoro quare ignis eſt baſis: ⁊ q̃uis ſcio aiaʒ eẽ cõformabiliorẽ igni ꝙ̃ aque: intãtuʒ ſcio ignẽ eſſe baſim.

¶ Et ſcias ꝙ pl'ʒ cõpõnis ꝑducit ad corruptionẽ ⁊ pl'ʒ eius ꝑducit ad ꝑfectionem ⁊ operationem eius.

¶ Hic eſt terti⁹ cañ. ꝑ corruptionẽ poſſum⁹ itelligẽ medicinarum adiuicẽ ſic anacardus corrũpit carnes vipere. ⁊ poſſet itelligi corruptio. i. nulla vtilitas cõpõnis ſic in cõpõne raſſani cũ turbith eſt corruptio. i. corrupta ⁊ inutilis ꝑmixtio vt Meſ. de ꝯſolatiõe itẽtiõe ſcða. ꝑmo cap. Et poſſemus itelligere corruptionẽ corpis: qꝛ per cõpoſitionẽ medicinaꝝ adinuicem poteſt fieri venenum occidens. Tertio per oppoſitũ compoſitio medicinaꝝ ꝑducere põt ad ꝑfectionẽ ⁊ opationẽ debitã. ¶ Cõſiderãdũ aũt ꝙ lr̃ plimum apud. A. nõ ſemꝑ ſumit pro frequẽter: ſʒ ſumit ẽt pro aliquãdo.

¶ Et ꝙ pl'ʒ cõpõnis ſit a ſingularib⁹ ⁊ cõpoſitꝭ ſic tyriaca a ſingularib⁹ ſuis ⁊ a trociſcis trib⁹. nã vnicuiq; trociſco cã cõpõnis ineſt ꝓprietas que nõ repit i ſingularib⁹. Et q̃nq; ẽ medicia cõpoſita ex cõpoſitis.

¶ Hic ẽ 4⁹ cañ. ⁊ innuit ꝙ medicie q̃nq; cõponit ex ſimplicib⁹ ſolũ: q̃nq; ex cõpoſitis ſolũ: q̃nq; ex ſimplicib⁹ ⁊ cõpoſitis ⁊ pʒ.

¶ Sūma prima de compositis essentialibus.

¶ Tractatus primus de tyriacis ⁊ cōfectionib⁹ magnis. Tyriaca alpharoch.

HEc tyriaca est sublimior medicinaꝝ cōpositaꝝ ⁊ melior eaꝝ pp multitudinem sui iuuamēti ⁊ ppie in venenis que sūt ex pcturis sicut serpētū ⁊ scorpionis ⁊ canis rabiosi ⁊ venenis ebibitis interficiētibus. Et ad egritudies flegmaticas ⁊ melācholicas ⁊ febres caꝝ: ⁊ ad ventositates malignas ⁊ ad paralysim ⁊ apopliam ⁊ epilā ⁊ tortura ⁊ tremorē: ⁊ ad cū qui secū loquit ⁊ maniā ⁊ ad lepram ppie ⁊ albaras: ⁊ pfortat cor ⁊ acuit sensus ⁊ appetit⁹: ⁊ pfortat stomachū ⁊ alleuiat anhelitū ⁊ delet pulsus cordis: ⁊ retinet sputū sanguis ⁊ cōfert ad plures dolores renū ⁊ vesice ex quacūq; cā sint: et frāgit lapidē proprie in vesica: et confert ad vlcera intestinorum et ad durities intrinsecas in epate et splene et in alijs ab eis vtriusq; et ad periodos amborum.

POst tractatū scialē ō necītate cōpōnis medicinaꝝ ⁊ ōlitatē sequit sūme dur. ⁊ria ē ō cōpōne ēentiali. ⁊ vere cōpositā ī vnaquaq; egritudie. Scōa ē ō medicis cōpositis erptis. Scōa ps icipit i z⁹ sūma. ca. ⁊o qōdā qō ē ī fine hui⁹ sūme pt cōponi cū sūmula ista ⁊ pārti vt appebit. ¶ ⁊ria sūma bz gres duas sicut duo sunt tractat⁹. ⁊rio determinat de tyriaca. Scō de aliis pfectionibus magnis. ibi (⁊biera est nomē.) ¶ Sciēdū q; scia de tyriaca tūc erit cōpleta qñ sciem⁹ effectus eius. Scō qñ scimus eius descriptionē quā sequi debemus. ibi (Et melior. ⁊rio qñ scimus etatē eius ⁊ quātum pduret. ibi Et tyriace qdem adsunt infantia.) Quarto qñ sciem⁹ collectionē bone ex ea ⁊ nō bone. ibi Et ex eis qbus.) Quinto quando sciemus dosim eius. ibi Quātitas.) Sexto descriptionē ei⁹ ⁊ modum cōponēdi. ibi (⁊scriptio.) ¶ ⁊ria in duas. ⁊rio laudat hanc pfectionē ⁊ ponit eius effectus. Secundo dat cās. ibi (Et nō efficit.) ¶ Cōsiderandū ꝑ q; medicinis cōpositis imponunt nomina multipliciter. Quōq; a medicina que est basis sic dī diacydonites a carnib⁹ cydoniꝝ que ibi intrāt: cuius intentio est stōchi pforatio cū stipticitate qō plus facit⁹ cydoniꝝ carnes. Aliquādo ponit a q̄litate medicine que intrat iz nō sit dosis sicut dī diasinicon a senebys. i. dactylis de quibus plus intrāt q̄ de aliq̄ medicina appropriata: ⁊ dico appropriata ppter mel: ⁊ tū dactyli nō sunt ibi basis: sed turbith ⁊ scamonea. Aliquando ponit nomen a cōponēte: sicut est filonīū a Filon medico: ⁊ metridatiz⁹ a Metridato rege: ⁊ sunt multe de talib⁹. Aliq̄ imponit nomē ab effectu cōi sicut dī benedicta: qz bonū effectū inducit: vī ab oīb⁹ bñdicit. Aliq̄ ab effectu ppio: ⁊ in hoc sunt multa nocia sm̄ multitudinē ppriꝝ effectuū a qbus accidit nocia imponi: sicut dī bianca: quia blancos. i. albos purgat humores: sicut dī medicamē collagogus: qz choleram purgat: ⁊ sic de alijs. Aliq̄ ponit nomē a similitudine vel a gre vel in colore: sicut dī diacurcuma. Vel siue qz similat radici curcume in gre ⁊ ēt in colore: iz ibi curcuma non intret: dico si curcuma est radix celidonie. Aliq̄ nocia ponunt a loco in quo facta fuit dicta medicia: sic dicunt pillule aloen nostrum de qbus babel. 3. lib. fen. 2. de cura paralysis. ereni alnemacū locus illi⁹ ciuitatis qbi scole sunt: ⁊ forsan q̄ a loco denolat syrup⁹ dinari. dī enī syrupus de bisantijs. bisanti⁹ aūt locus est qdā in pūncio Macedonie: vt scribit in pbia David in pbemio. vel forsan dī dinari a dinario: vel qz pciosus syrupus ⁊ sic pcio multo cōparabilis. ⁊ inde bisantiū. i. bisanto qō est moneta. Aliq̄ aūt nomē imponit cōpositum a q̄litate medicine ⁊ auctore cōponente: sicut dī diarodon abbatis. diarodon dī a rosis abbatis: qz abbas qdā cōposuit istō: vt apparet in Antidotario cōi. Aliq̄ ponit nomen ex effectu ⁊ auctore sic dī igya greca. igya. i. saluatrix: qz saluat bolez a periculo reumatis capitis: greca qz greci eā inuenerūt. Aliq̄ ex medicia ex aliquitudine sicut dī apopyra. i. succus filis ignis: vt apparet in Antidotario cōi. Aliq̄ a nūero medicinaꝝ vt tyriaca diatesseron. i. de q̄tuor. Aliq̄ a loco in quo aliq̄ suaꝝ medicinaꝝ collecta fuit sic medicina alsuledati sumpta ca. de lepra. est enī alsuledati mons qdam sup cuius lapides mingūt hirci nōtani: ⁊ denigrant lapides: ⁊ fit sicut ptr q colligit. istō vide ibi. Et plurimi sūt alij modi ipōnis nominū q apud nos sunt noti: ⁊ qdā sunt ignoti: ⁊ qdā pcessit a volūtate boīs: ⁊ q q̄rit hoc inueniat q scipz. Dicemus igit q tyriaca est nomē impositū ab effectu. idē enī est dicē tyriaca q̄ pfectio venēnis serpētū ⁊ aliaꝝ medicinaꝝ venenosaꝝ: ⁊ nō hoc nomē bz duas partes: vt ponit Galla Albucasis azarāgi. l. tyri: ⁊ significat serpētes: ⁊ ka qō significat medicinas venenosas cū cōponit: igit tyriaca est nomē qō sm̄ cū signāt rē que iuuat in venenis serpētū ⁊ medicinaꝝ venenosaꝝ: ⁊ ē vocata tyriaca tāq̄ caro tyria in ea ponē ref ⁊ sumit ab eode azarāgi. ō ēt nomē est ipositū a carnib⁹ tyri q̄ ibi ītrāt: sic dicit Andromacus in tracta. de tyria. ⁊ ō est nomē famosuz bodie: tū Nicolaus dicit q̄ tyriaca dī. i. dōna medicinaꝝ: et ponit ei⁹ inuētorē Gal. cū nō fuerit: sed Andromac⁹ vt Auicē. ⁊ alij pfitent. cū ō nomē tyriace sumit ab effectu q ē cōferre venenis ponit oīb⁹ medicis pferētib⁹ ad venena ⁊ ad difficiles passiōes ⁊ dicunt medicie tyriacales siue simplices siue cōposite sic alliū vocat tyriaca rusticoꝝ a Gal. iz. tera. ca. vlt. ⁊ pira tyriaca fungoꝝ: ⁊ sic de multis: ⁊ sic dī tyriaca diatesseron in qua nō intrat caro tyri: ⁊ ō mō sumit nomē tyriacal. Auicē. de virib⁹ cordis. ⁊ z⁹ can. in areola venenoꝝ cap. 20. cū aūt ō nomē sumit a carnib⁹ tyri cadit solū sup tyriaca illas recipiēte. ⁊z aūt tyriaca aliō nomē ⁊ dī arabice aphalodā bz Aui. i trac. ō tyria. vl alpharoch: vt hic Aui. exponit alba sargi Galla q̄ illa ē maior. ⁊ maior tyriaca ad differā quarū ō gb⁹ ē tyriaca diatesseron ⁊ tyriaca exercituū ō q̄ scribit Azarāgi trac. ō tyriacis. ⁊ tā scribit. A. 4. can. fen. 6 ō B. oia dicā ō nocie tyriace sumūt ex Aui. cū dicē pp mīstitudinē iuuamin⁹ i venenis que sūt ex a Gal. vocat qñq; medicamē exhibuiaꝝ i li. ō sch. ad Glau cone. z. ca. 3. dicit. ō carnib⁹ viperaꝝ. exhibui. i. vipa. Ut aūt hec pa declarē: opz exponere partē sequentē que dicit. Et nō efficit.

¶ Et nō efficit medicina has opationes nisi ppter ꝑprietatē forme eius sequētē cōpl'onē simpliciū ipsius: ita vt pfortet ipsum et calorē innatū: quare iuuat nō p illud super ꝑprietatē facientia frigida et cala et vicit virtutes caꝝ. Et melior descriptionū bonus medicie est descriptio radicalis Andromaci. Et tā nisi sunt plures medicoꝝ sicut Gal. ⁊ alij vt adderent et minuerēt in ea nō ppter necessitatē facientē necessariū illud eis neq; ppter aliquid sorte vocās eos ad illud: sed querētes vt rememorarent: et vt remaneret ab eis in ipa vestigiū: sicut remansit Andromaco. Et meū quidem cōsiliū est vt non remoueant aliqd qō experimentum iuuatiuū inuenit. Forsasse enī illa complexio cum illo pondere est significans illud cuius iuuamētū inuenit experimētū. q; quādo ipla mouet a suo pōdere nō cōsequit illā ꝓprietatē. Et si aliqs eoꝝ dicat q; scit causam facientem illa pondera facere aliam proprietatē: tunc dicet mendacium in eo cui contradicetur sup illud: sicut si dicat aliquis scientiam pōderum ⁊ elemētorum in equis ⁊ homine et alijs.

¶ Et dicem⁹ q; ex ꝓdictis surgit dubitatio Nā si tyriaca pfert venenis dictis ex aliq⁹ cū iter illa sint venena calā vt serpentū: sic pbat Aui. 4. can. fen. 6. ⁊ venena frida vt scorpiōis: vt Aui. i. cap. de eo qō ꝓuenit ex eo qō comedit ⁊ bibit: sint ēt ō venenis dictis q̄dā sicca vt tyri ⁊ q̄dā būida. si vex ē ō serpēte q; bz venenū occidēs būiditate: vt recitat Bilbert⁹ virio trac. sui libri ō spēte. q bz mīte boiez interficit cui⁹ caro ab ossib⁹ siccatiz fuit separata q̄dā superflua būiditate. ō B tā scripsim⁹ sen. 6 4. can ⁊ salte fungi sunt būidi suffocatiu. Mirabile q̄ ē q; tyriaca bis ꝺuꝭ venenis valeat. Amplī ꝑstrigere sanguinē vt ꝓtū huic qō ē frangere lapidē ⁊ aperire oppilōnes durericoꝝ. Aui. igit vt sedaret a mētib⁹ nīis istā agitationē dat cāz qq̄ tyriaca i bis oīb⁹ pfert ⁊ fundat sua cā sup duas ꝓpōnes. ⁊rio ē ista: iz sit apō Aui. z⁹. caloz nr nālis est q cōtraopat oīb⁹: siue sint calida: siue frida humida ⁊ sicca: ⁊ q̄dam diuersitatē būtia. Scōa cā est ista. Tyriaca bz ꝓprietatē q̄ pformat spiritū ⁊ calorē innatū: ⁊ dicit spiritū q̄tuz ad eū q fluit supra membra volitās sup toto corpe: dirit innatū q̄tuz ad appropriatū calorē gēūq; illic fit. Sequit ꝑ ex hoc q; oīb⁹ illis passionibus iz occurrentibus venenis: siue sint frigide: siue calide confert tyriaca.

¶ Dupl⁹ ꝓsigit dubitare ꝓ intellectu hui⁹ partū. vtrū tyriaca pfortet spūs nr̄os siue calorē nālē. ⁊ videt q; nō. ⁊rio qō bz nāz venenū nō pfortat a ꝓprietate nr̄m calorez: iz tyriaca bz B. ꝑ q; accipit carnes tyri q̄ sūt venenose. z⁹ q; tyriaca attrahit venenū. sed qō attrahit venenū ē sile veneno qdāmō sicut dī z⁹ de simpli. cap. 4. dist. 4. q; se. cartami attrahit flegma ⁊ ē sile sibi. Itē qō contrapit subaz veneni nō vī pfortare calidū nr̄m ꝑ se: iz tyriaca ē hmōi. maior est notaꝝ talis corruptio nō fit ab aq̄ sorti opōne. Amplī qō trāsmutat

qd trāſmutat corp⁹ de cōplexione vna ad aliā nō videt̄ ꝓprieta-
te ↄfortare: ſed tyriaca eſt hmōi: q2 ↄuertit corpus ad cōplexionē
cholericā vt. s. terapē. 7. cap. Amplius medicina in qua ſunt virtu
tes excedentes in tranſmutando nos nō videtur ꝙ nos confortet:
ſed in tyriaca ſunt tales vt opium ſquilla ſcordeon colcotar ⁊ hu
iuſmodi: q2 iſte nō corrūpunt̄ in ea: ſed ſaluant̄ ſicut eſſa in mixto:
vnde per opium ſtupefacit. ⁋ In contrarium eſt Auicen. hic.

Dub^m 2^m ¶ Secunda dubitatio que currit ſimul cū hac vtrū ↄceſſo ꝙ ↄfor-
tet calidū innatū ↄferat ex hoc egritudinib⁹ quas Auicē. dicit vt
venenis. ⁋ Videt̄ ꝙ nō. Primo nō ↄcedit̄ oī veneno ſicut in arſe-
nico rō ꝑcipit̄. Itē nō ↄfert in napello vt dicit Auic. Tertio ꝙ ca
lor nālis q̄ntūcūq3 fortis nō rūpit lapidē: igit̄ tyriaca non facit hoc
ↄfortādo calorē. Quarto tunc cōferret mā calida vt ſcamonea: qd
Auicē. nō ponit: ⁊ Auer. etiā dicit. Quinto nō pōt plus ↄfortare q̄
ſit ↄfortatio ⁊ vigor tēperati hoīs: ſed homo tēperatus occidit̄ a
veneno: igit̄ tyriaca ↄfortādo nō facit. ⁋ In hoc eſt opinio Auer.
q̄nto colliget. in capl̄o. 23. de medicis bezar. i. tyriacalibus. vbi vult
ꝙ iſte medicine nō curant niſi recipiant̄ cū eſt in corꝑe diſpoſi-
tio venenoſa facta a veneno: ⁊ tunc dat corpori vnā virtutē3 que
eſt ↄtraria virtuti veneni: ⁊ ſic curat̄ venenū quaſi per accidens:
ꝓpterea qñ illas comedit homo ſanus ſunt ſicut venenū. ⁊ poſte-
rius etiā clarius dicit hoc. vult igit̄ Auerroys ꝙ tyriaca nō ↄfor-
tat calidū nāle hoīs ſani: ſed hoīs poſiti in diſpōne veneni mala ⁊
humorꝫ qui habēt qualitatē ſimilē veneno. hoc ꝓbat̄ rōnib⁹ mul-
tis intellectis ab Auer. in tracta. de tyriaca. ⁋ Prima rō fundata
ſuper dicto Gale. medicina. i. que eſt media inter corporis nām ⁊
⁊ nām veneni ſiue īter medicinas ⁊ venena nō ↄfortat a ꝓprieta-
te calorē nālē: imo īquātū hēt de nā veneni ledit calidum nālē: ſed
tyriaca eſt hmōi. ꝓbat̄ hoc ꝑ auctoritatē. G in lib. 5. de ſim. medi.
diſt. 4. cap. 4. qui vult ꝙ medicine tyriacales ſunt medie inter na
turā corporis ⁊ nām veneni. ⁋ Scđa rō in tyriaca ſunt medicine
medie inter medicinas ⁊ venena: igitur virtus eius eſt inter me-
dicinas. ſ. fortior virtute corporis ⁊ debilior virtute venenorum: ⁊
q2 cōpoſitū declinat verſus latus rerū vincētiū: igit̄ tyriaca h3 de
nā veneni. ⁋ Tertia rō fundata ſup ↄceſſa a Gal. Nam ſi hō ſanus
ↄtinuat vſum tyriace nō operat̄ ſup eo venenū ſiue medicina ve-
nenoſa: ⁊ hoc apparuit in rege metridato vt dicet̄. tunc arguit̄. hō
q eſt vſus tyriaca nō patit̄ a veneno: g̃ eſt fact⁹ ſimilis veneno: q2
illud qd in alio nō agit eſt factū ſimile ei ꝓculdubio. Ex G ſequitur
ꝙ ille hō eſt fact⁹ diuerſus a cōplexione aliorꝫ hoīu3: ⁊ nō eſt poſ
ſibile ꝙ remaneat hō vel parū remanebit: ⁊ tūc Auer. remouēdo
ſolutionē que poſſet dari huic rōni arguit ſic. Si cā ꝓp quā q vſus
eſt tyriaca nō patit̄ a veneno nō eſt ſimilitudo: ſed ↄrietas q2 acq
ſiuit corp⁹ ꝓp tyriacā vnā cōplexionē ↄtrā veneno ſiue medicinis
venenoſis q̄ eſt fortior q̄ venena: tūc ſeqt̄ ꝙ corp⁹ G venit ad cō-
plexionē medicinarꝫ vincentiū nām corꝑis ſani: ſed iſte medicine
ſunt medie inter medicinā ⁊ venena: ⁊ q2 ſunt fortiores nā corpo-
ris ſani ⁊ minus q̄ venena: igr̄ ex hoc ſequit̄ ꝙ corp⁹ nō remane-
bit in termino nāli: ⁊ hec ꝑmutatio eſt egritudo. ⁋ Quintā innuit
rōnē. tūc cōpeteret in ↄſeruatiōe ſanitatis: ſed hoc eſt falſu3. q2 illi
q ↄ̄ ꝓceptū regebāt filios regū cū tyriaca in ↄſeruatione ſanitatis
dānificauerūt eos multū. ⁋ Sextā rōnē inuit in ꝓceſſu tractat⁹ cū
dicit. in hoc errauit Aui. ⁊c. calor nālis cū quo ↄſeruat̄ ſanitas iu-
uat̄ tm̄ bonis cibis. ſed ↄ̄ egritudines nō iuuant̄ niſi medicis in q-
bus eſt virt⁹ ꝓpria ↄ̄ egritudines ⁊ ↄ̄ venena a medicis que ſunt
ↄtra venenis. ⁋ Et nos addamus ſeptimā rō. q̄ ex verbis Gal. 5. de
ſim. me. diſt. 4. ſicut ſe h3 medicina liberans ad medicinā veneno-
ſam ſiue venenū ſic ſe h3 corp⁹ ad medicinā liberātē: ſed medici-
na liberās ↄtrat̄ veneno: g̃ corp⁹ ↄtrat̄ medicine liberāti: vel me-
dicina liberās ↄtrat̄ corpori: qd eſt falſum. ¶ Et aſſumendo dicta
Aui. innuit ↄ̄ ſe duas rōnes. Prima q2 per experientiā videmus mul
tos hoīes nobiliores ⁊ ditiores: vt affirmat ipſemet: q q̄libet die
vtebant̄ tyriaca: ⁊ qdā3 vtebant̄ ea bis in die. Innuit ſolōnē ꝙ G
eſt ſimile ei qd dicit̄ ꝙ qdā hoīes nutriuntur ex veneno: ⁊ iſta eſt
res que egredit̄ viā nāe: ⁊ ars medicine non eſt de iſtis. ⁋ Scđam
rōnē inuit talē. In tyriaca ſunt medicine que curāt egritudines:
⁊ ſunt medicine que curāt venena: ergo in ea eſt cōplexio media
inter medicinas que curant egritudines ⁊ medicinas que curant
venena que ſunt medie inter medicinas ⁊ venena: g̃ tyriaca pote-
rit curare ⁊ ↄferre egritudinib⁹ que ſunt de mā que nō ſimilat̄ ve-
nenis. Rñdet ꝙ medicine que curāt egritudines factas ex humo-
ribus nō venenoſis iuuāt medicīas que curāt venena ⁊ hoīes ve-
nenoſos ⁊ nō ecōtra. ⁋ Et inuit hic Aui. ꝙ medicīe que curāt egri-
tudines nō venenoſas ponunt̄ in tyriaca ad adiuuādū reliq̄s me-
dicinas que ſunt ↄ̄ venena ⁊ ↄ̄ mās humorales ſimiles venenis.
⁋ Ex qb⁹ īferunt̄ tres ↄcluſiones. Prima ꝙ tyriaca nō h3 virtutē
ↄfortādi nāle calidū hoīs ſani: ſed hoīs poſiti in diſpōne veneno-
ſa. Scđa ↄcluſio ꝙ ipſa nō cōpetit in regimine ſanitatis ↄſuatio-
nis. Tertia eſt ꝙ iuuamētū qd facit in egritudinib⁹ ⁊ venenis nō
eſt per ꝓprietatē q2 ↄfortet calidū nāle: ſed ꝓp fortē operationē3
quā facit in corpore per quā ↄtrat̄ egritudinib⁹ dictis. ⁋ Nos aūt
in hoc queſito ꝓ̄ declarabimus ſi medicine q̄ liberāt a veneno di-
cte aliriterie. i. a morte liberātes ſint venenoſe ſiue occidētes ſiue
delitē. Ex G appebit ſi ſunt medie īter medicinas ⁊ venena. Scđo
declarabim⁹ ſi pōt ſuſtētari ꝙ tyriaca a ꝓprietate ↄfortet calidū
nāle. Tertio īferem⁹ ex G ↄcluſiones iſtas. ⁋ Dico ꝓ̄ ꝙ medicine li
berātes a veneno gñali diuiſiōe ſunt duorꝫ modorꝫ. Quedā q̄ G fa-
ciūt ↄfortādo calidū nāle cordis: ⁊ ſic aliorꝫ mēbrorꝫ dādo ſibi q̄dā
ꝓprietatē ꝑ quā ſit fortis ↄ̄ venena ⁊ alia occurrētia: ⁊ talia ſūt vi-
nū hyacint⁹ grana citri cortex lymonū ſmaraldus vt dixit Rabi-
moyſes in ſuo de venenis. Et ſi tu queris a me q̄ eſt iſta ꝓprietas
quā dāt calori nrō querim⁹ a te q̄ eſt ꝓpetas quā dat magnes fer-
ro aut reubarbarꝫ cholere. eſt igit̄ vel aliq̄ forma accidētalis: vel
hoc ſit ſola aſſiſtētia: itaq3 calor noſter nālis cū hac medicia. v. g.
cū hyacinto pōt opari illō qd nō pōt ſine eo q̄uis hyacint⁹ nō det
calori nāli formā aliq̄: ſ3 ſibi aſſiſtat. ⁊ G itellexit Aui. in lib. de vi-
rib⁹ cordis. qñ dixit ꝙ hyacint⁹ nō idiget ꝑmutatiōe in ſubā nec
in accñtib⁹ ꝓprijs ad G vt agat: ſ3 mutatiōe in vbi ſiue loco. ⁊ ſiles
modi ↄfortādi reꝑiunt̄ in multi alijs reb⁹. ſmaraldus ſi ponat̄ ab
ex̄ iuuat in diſſinteria: vt dixit Auēzoar in cap. de excoriatiōe inte-
ſtinorꝫ. li. 2. c. 5. ⁊ ↄfirmauit G Rabimoyſes laudādo zoar ſup oēs
medicos expros. Quedā aūt ſūt medicīe q̄ a veneno liberāt agen-
do in venenū: ⁊ iſte ſūt duorꝫ modorꝫ. Quedā faciūt G corrūpendo
ipm vel alterādo ſiue vigorē remittēdo. Quedā faciunt G euādo
ipm a corꝑe. Ille aūt q̄ faciūt G ſiue alterādo ſiue corrūpēdo vene-
nū ſūt duorꝫ modorꝫ. Quedā q̄ corrūpūt venenū vehemēti opōne
manifeſta ſenſu ſicut cauteriū: ⁊ ſic ſi venenū ē calidū dam⁹ q̄ ifridāt
ſicut aquā niuis in cornu ſpice: vt. 4. cañ. fen. 6. ⁊ ſic ei q ſumpſit opiū
⁊ iuſquiamū dam⁹ caſtoreū: ⁊ ſic in veneno viſcoſo putrefactiuo:
ex G dam⁹ fortiter iciſiua vt in cura fungorꝫ ſterc⁹ galline. Quedā
corrūpūt ſiue remittūt venenū ſiue ei⁹ actionē3 q̄litate ſiue opōne
nō vehemēti: ⁊ G faciūt q̄litate ꝓ̄ma vel ſcđa ſumēdo q̄litatē3 pro
mō ſubē ſicut lac ⁊ aq̄ tepida ⁊ ciborꝫ multitudo ex quib⁹ veneni
ſubā ibibitur ⁊ infundit̄ ⁊ ſua acuitas remittit̄: qua itētione q̄nq3
ꝓcedit Auicen. 4. cañ. fen. 6. cap. 1. de cura eorꝫ qui eſt oī veneno. ⁊
cap. de fungis vult ꝙ pira ſint tyriaca fungorꝫ: hoc ſi ſumpſerunt
venenū. Quedā aūt faciūt hoc ꝓprietate nō ↄiuncta forti opera-
tioni ſicut ſemē citri: vnde fen. 6. 4. tract. 3. cap. 2. Semē citri ↄtrā
veneno ⁊ ſiue corrumpat ſiue pellat illud: q2 vtraq3 pōt dici corru-
ptio: certū eſt ꝙ in piris ⁊ in granis citri nō ē vehemēs opō i cor-
pus nrm̄: q2 q̄ntūcūq3 ſan⁹ hō iſta comedat nō ꝑmutat̄ ab eis. Que-
dā faciūt G a ꝓprietate ↄiūcta forti opōni ſicut caro vipe: ⁊ ſic napel
lus in veneno ſcorpionis qd q̄dē opat̄ in q̄titate grani ſiſami: vt
Aui. in G. c. Iā g̃ appet q̄ ſunt medicine q̄ ꝑmutāt ſiue corrūpūt ve-
nenū. Quedā aūt ſunt medicine q̄ a corꝑe expellūt venenu3 euan-
do ipm ipellēdo vel attrahēdo: ⁊ ille ſunt triū modorꝫ. Quedā q̄ fa-
ciūt ſine ꝓprietate ſicut aqua calida oleū butyrū: ⁊ hmōi qb⁹ puo-
cat̄ vomit⁹ nauſeādo ⁊ ſeqt̄ cū eis venenū ſi eſt in ſtōcho ⁊ nō eſt
ſparſu3 per corp⁹: ⁊ iō vomit⁹ cū iſtis ē cōe ꝓceptū in venenis eb-
bitis vt oēs dicūt ⁊ Aui. in tract. de venenis. Quedā faciūt G a ꝓ-
prietate ↄiūcta opōni debili ſicut terra ſigillata cū ē cū vino que nō
ceſſat facē vomitū quouſq3 euētur venenū vt. 4. cañ. fen. 6. tract. 1.
ca. 4. ſ3 in terra ſigil. ⁊ vino nō eſt opō vehemēs ſi a ſano ſumatur.
Quedā aūt euāt venenū vehemētiorē faciēdo opōnem in nobis
ſicut caro vipere adeps crocodilli ad venenū crocodilli: ⁊ fortes
medicine euātiue ſicut agaricus ⁊ eſule: ⁊ ſilia q̄ igrediunt̄ in cura
venenatorꝫ: q2 euāt venenū vt appet ex multis capitulis: ⁊ ſpālr
ex cap. de cura morſus a rabido cane. Iā g̃ appet diuerſitas medi-
cinarū q̄ liberāt a veneno euādo illud: ⁊ que liberāt ꝑmutādo. ſ.
corrūpēdo vel alterādo ſiue acuitatē ſiue audaciā remittēdo: ⁊ ſi
aſſumas ſimul duo mēbra diuiſiōis ꝓ̄ma facies 3^m mēbrū cōpoſitū
ex eis: ⁊ eſt q2 q̄dā medicine liberāt a veneno agēdo in cor ſiue in
calidū nāle. i. ↄfortādo cor: q̄dā ꝯo agēdo in venena. eſt igit̄ credi-
bile ꝙ ſit medicina ⁊ ſimplex ⁊ cōpoſita q̄ his duob⁹ modis ſimul
opet̄ ⁊ liberet a venenis. de cōpoſitis eſt tyriaca ſm Aui. nā cōfor-
tat calidū nāle: ⁊ cū G ↄ̄ſtruit venena ēt expellit illa a corꝑe. ꝺ ſim-
plicib⁹ credo ꝙ ſit lapis bezar ⁊ ſmaraldus. ⁊ ꝙ ſmaraldus ſit de
ↄfortātib⁹ nos eſt cōe ↄceſſu3: vñ ponit̄ in medicis cordialib⁹ ve-
ris. ꝙ aūt ↄtret̄ veneno ⁊ opet̄ fortiter in illō appet ex ſigno: q2 ſi
tyrus aſpicit ſmaraldū diſſipant̄ oculi ei⁹. Lapis aūt bezar eſt du-
plex. ſ. aīalis: q2 pupille ceruorꝫ: vt itellexit Rabimoyſes ⁊ Mau-
rui⁹. ⁊ lapis mineralis de q̄ minerali rectificati aīr certificati ſūt
multi mirabiles effect⁹. q̄dā aūt ſic de aīali dicet̄ iteri⁹. ¶ S3 ↄ̄ ꝓ-
dicta ſūt iſtātie. Pria q2 mēbra diuiſiōis vident̄ coīcidē. Nā me-
dicīe q̄ liberāt a veneno agēdo i venenū ꝓp ꝓprietatē ſiue formā
ſpecificā corrūpēdo vel euādo q̄rū opō nō ē fortis vr̄ eē medici-
ne q̄ liberāt ↄfortādo calm̄ nāle ſicut q̄na citri ⁊ ſmaraldus. Ampli⁹
ↄdicēdo vr̄ dicē ꝙ medicīe corrūpant venenū vel illud expellāt ⁊
ꝙ earū opō nō ſit fortis ⁊ vehemēs: ipſa. n. expl̄o veneni ⁊ ei⁹ cor-
ruptio ē fortē opō cū venenū ſit difficulter corruptibile ⁊ difficul-
ter expellibile. ⁋ Dicam⁹ ꝓ̄ ꝙ q̄uis modi qbus medicine liberāt a
veneno ſint multi nō eſt in ↄuenīe in eadē medicia plures ex illis

inueniri ſicut ſemẽ cytri ⁊ ſmaraldus q̃ ꝯfortãt cor ⁊ corrũpũt ve
nenũ: ⁊ in h̃ nõ ꝓtelam⁹: ſ3 in sũma dicim⁹ ꝙ nõ fuiſſet magnifica
ta laus iſtoꝝ ⁊ ꝯſimiliũ eis niſi ꝑꝑ magna iuuamẽta in liberatiõe
que magna nõ sunt ꝑ vnã solã viã: ſed ꝑ multas: deinde dicem⁹ ꝙ
apud notitiã itellus aliud est medicinã aliq̃ hẽre ꝓprietatẽ ꝯfor
tãdi calidũ nr̃m vt ꝯfortatũ trãſmutet venena: ⁊ aliud est ipſã me
dicinã trãſmutare venena. Una. n. opõ ſit a medicis mediãte calo
re: ⁊ iõ Auer. 5. colli. c. 23. vocauit curationẽ iſtã q̃ſi per accñs. Alia
aũt opõ ſit a medicina imediate: ⁊ q̃uis hoc ſit apud itellectũ co
gnitũ: tñ nõ poſſumus per effect⁹ diſtinctos a ſenſu has medicinas
diſtinguere. ⁊ cã in hoc est. Nã oẽs medicine que liberãt a veneno
ꝯfortãdo calidũ nãle veniũt ad eoſdẽ effect⁹ ſenſibiles ad quos ve
niũt q̃ liberãt ꝑmutãdo venenũ. Nã calor nãlis agẽs in venenũ cõ
fortat⁹ a medicis venenoſis vel corrũpit venena vel expellit vo
mitu fluxu ſudore vel aliis: ⁊ ſilr medicina agens a ꝓprietate nõ cũ
forti opõne de q̃ nũc loqmur vel cũ forti liberat a veneno corrũ
pẽdo illud vel euacuando. Nõ ḡ potes diſtinguere in effectu an vene
nũ ſit expulſum: q2 imediate egerit calor illã opõnẽ: vel q2 imedia
te egerit medicina. Nec turbet͂ de hoc ignorãtia medicus. nã ſuffi
cit ſibi cognoſcẽ efficaciã medicinarũ liberãtiũ ⁊ q̃ liberãt ẽt iſtr
mũ euõne vel alteratiõe. nec iſta ſola ſunt apõ medicũ ꝑ itellectũ
diſticta ⁊ cognita: ⁊ ignorata ꝑ ſenſuz: imo ſunt tot q̃ ſi ſibi dicerẽ
in minori pte iducerẽ terrorẽ in medicos: ſ3 tñ hodie. G. in. 2. tegni
diſtixit colores oculoꝝ ſm diuerſitatẽ diſpõnis humoꝝ: ⁊ cũ vidit
ꝙ glaucedo oculi nãlis q̃ ẽ a paucitate albuginei ⁊ q̃ ẽ a ſiccitate. i.
duritie ⁊ dẽſitate reflexiua lumĩs cryſtallini nõ ſunt diſtiguibiles
ꝑ ſenſuz. i. glaucitatẽ q̃ ẽ a multitudiẽ cryſtalline ab ea q̃ ẽ a pauci
tate albuginei nõ icepit a ſignis: ſ3 a cauſis cõplexionis dicẽs ꝙ ſi
albugine⁹ ẽ pauc⁹ oculus ẽ ſicc⁹ ⁊ ſi mult⁹ oculus est hũidus. ¶ Re
uertamur ḡ ad iſtud a q̃ ſepati ſum⁹ ⁊ dicam⁹ ꝙ calidũ nãle expel
lere ⁊ corrũpẽ venena ꝯfortatũ a medicis: aliõ ẽ q̃ medicinas agẽ
in venena imediate. ¶ Ad 2ᵘᵐ dicem⁹ ꝙ opõ ois medicie corrũpẽ
tis venena est fortis in venena: ſ3 ꝓpea ois eaꝝ opõ nõ est fortis in
corp⁹. i. vehemẽter ꝑmutãs corp⁹ ſic ꝑmutãt venena: aut ꝑꝑ iſtud
ſic ſi ſemẽ citri corrũpit venenũ vehemẽs ẽ hec opõ in venenũ: ſ3
in corp⁹ nr̃m nõ ẽ vehemẽs: qlibet. n. põt de eis comedẽ ⁊ nõ ꝑmu
tabit eũ: ſicut fortis ẽt est opõ ſmaraldi i oculos tyri cũ corrũpat
eos: ⁊ tñ in oculos nr̃os ẽ fortiter iuuãs: ꝯfortat. n. viſuz ⁊ cerebꝝ:
vñ ꝓhibet epilepſiã ꝑꝑ qõ ponit͂ ad collũ filioꝝ regũ ſtati cũ orlũ
tur: vt ponit Sera. in h̃ ca. ¶ Poſtq̃ igit͂ vidim⁹ ordines medici
naꝝ liberãtiũ a venenis: opꝫ videẽ quõ opant͂ ad nos qñ nõ ſum⁹ ve
nenati: ſ3 ſum⁹ ſani ſanitate optima vel ſanitate nobis. Et dicam⁹
de medicis liberãtib⁹ a veneno. dictũ est ꝙ ipſe ſunt medie inter
nãm corporis nr̃i ⁊ nãm veneni: ⁊ est h̃ dcm̃. G. 5. de ſimplici. diſti.
4. c. 4. ⁊ Sera. lib. de ſimplicib⁹ cap̃. de hoc. ⁊ Albeguefit ẽt ſequẽ
tium. 5. colliget cap̃. 23. Auerroys võ idẽ dixit: ſed in alijs lbis: q2
dixit ꝙ nã harũ medicinarũ q̃s nominat tyriacales ſiue bezar. i.
liberãtes a veneno est media iter medicinas ⁊ venena. ⁊ itellexit
Auer. per venena qõ est vnũ extremũ ea que occidũt: ⁊ per medi
cinas qõ est aliud extremũ itelligit medicinas ꝯueniẽtes ⁊ nõ ꝑ
mutãtes corp⁹ ꝑmutatiõe notabili ſicut est cinamomũ ⁊ macis. ⁊
ſi tyriaca ⁊ tyriacales medicine ſũt medie: ḡ pticipãt de nã vene
ni: ⁊ hoc est eſſe mediũ iter iſta: q2 ſ3 participet de nã medicinarũ
que nõ ſunt venena: tñ ipſa tyriaca est fortior illis medicinis: ſ3 ſit
debilior veneno: ⁊ h̃ dixit trac. de tyriaca. ⁊ iõ in. 5. colli. ꝯcluſit ꝙ
medicina tyriacalis ſiue bezar nõ ꝓdest niſi qñ in corpe est diſpõ
venenoſa: ⁊ iõ dicit ꝙ tales medicie hñt duas ꝯrias opõnes. Una
est venenoſa qñ recipit͂ in corpe ⁊ nõ est in corpe diſpõ venenoſa:
ſ3 corp⁹ est ſanũ. Alia opõ est nõ venenoſa: ſ3 iuuatrix qñ in corpe
est diſpõ venenoſa. ¶ Expedit ḡ nos diſcurrere ꝑ oẽs medicinas di
ctas tyriacales ſiue bezarticas. i. liberãtes a veneno ⁊ videẽ ſi ptici
pant hac nã media q̃ dicunt͂ eẽ venenoſe. ¶ Et dicam⁹ ꝙ medicine
q̃ liberãt a veneno ꝑmo mõ. ſ. ꝯfortãdo calidũ nãle ⁊ dando ſibi ꝓ
prietatẽ mirabilẽ q̃ poſſet reſiſtere veneno ipẽ nullã hñt veneno
ſitatẽ. h̃ appet q2 vinũ ⁊ ſemina citri hyacit⁹ ⁊ ſmaraldus ⁊ hmõi
ſunt tales medicine ⁊ ipẽ ſunt nobis familiares ⁊ ꝯformes nobis
exiſtẽtib⁹ in nr̃a ſanitate. de vino qdẽ nõ dubitat͂. de ꝑcioſis lapi
dib⁹ est notũ cũ abſq3 aſſumptiõe ꝯferãt venena. vñ ſigillũ ipreſ
ſuz ex lapide bezar valet ꝯ venena vt Sera. in h̃ ca. ſ. ca. de lapide
bezahar. ⁊ magne ꝯfectiões cordiales qb⁹ vtimur in ꝯſuãdo ſani
tatẽ ſiũt ex hmõi lapidib⁹ ꝑcioſis vt appebit iſra de ſemie citri.
ipẽ Auer. ꝯfirmat cũ dixit. 5. col. c. 23. ꝙ medicie liberãtes a vene
no ſũt venenũ ꝑter ḡna citri. Jã ḡ ab Auer. hẽm⁹ medicinã liberã
tez a veneno q̃ nõ est venenũ: ſ3 res q̃ põt vti hõ ſan⁹. ſ. ſemia citri
⁊ multe ſunt tales q̃s enumerat Rabimoyſes vt cortices ligni ly
monis ⁊ decoctio folioꝝ ei⁹. Medicie aũt q̃ liberãt a veneno agẽ
do in venenũ alique ſunt venenoſe ⁊ aliq̃ nõ. Nã ille q̃ alterãt ſiue
corrũpũt venenũ a vehemẽti q̃litate ꝑma vt forti i fridatiõe ꝯ ca
lida ſicut aq̃ frida. ſ. niuis: vel vltimo frida ſicut caſtoreũ pñt dici
venenũ. i. exceſſiue opõis: vſus quarũ corpi ſano nõ est tut⁹. q̃ ẽt
opant͂ forti iciſiõe vt ſtere⁹ galline ꝯ fungos pñt dici venenoſe: q2
vehemẽtis opõnis: vñ vſus eaꝝ ſanis nõ est ꝯueniẽs. ⁊ q̃ opant͂ a
forma ſpecifica corrũpẽdo venenũ: ⁊ coꝝ opõ est vehemẽs in nos
qñ corrũpũt venenũ pñt dici venenoſe: q2 fortiter ꝑmutãt nos: ⁊
iõ ſanis exñtib⁹ vſus eaꝝ est ꝑiculoſus: ſicut caro vipe ⁊ adeps cro
codilli ⁊ napellus ⁊ ſilia cũ h̃: ẽt medicine q̃ liberãt a veneno euacuan
do venenũ vehemẽti opõne ſicut elleborus agaricus ⁊ cãtarides
⁊ in morſu rabidi canis: ⁊ ſiles medicie oẽs pñt dici venenũ: ⁊ eaꝝ
vſus ſanis est ꝑiculoſus ⁊ ſuſpect⁹. ⁊ de oib⁹ medicis dictis agẽti
b⁹ in venena vere est dicẽ ꝙ ſunt medie iter nãꝫ corpis ſiue medi
ciaꝝ ⁊ venenũ: ⁊ iõ pticipãt venenoſitate ⁊ ſũt ꝑiculoſe ſanis. Dic
tñ modus dicẽdi eas eẽ medias ñ placet Arnaldo: q2 vt ſic flõmia
cauteriũ iciſio ⁊ medicia ſolutiua põt dici mediũ: ⁊ hic modus me
dij est ꝑ accñs. ¶ Et nos dicem⁹ ꝙ iſtõ qõ Arnaldus h3 ꝓ icõue
niẽti nõ est icõueniẽs: imo ois fortis medicina qua paſſiones cu
rant͂ põt dici media ⁊ est verũ. Sed ꝑter hec ſunt alie medicine q̃
agẽdo in venena liberãt nos ⁊ nõ dicunt͂ ꝓpterea venenoſe ſicut
ille q̃ liberãt ea ⁊ remittũt coꝝ audaciã ꝑ quẽdã modũ ſube mol
lis viſcoſe in q̃ ꝯfundunt͂ ſube veneni vel aliquoꝝ venenoꝝ ſicut
lac ⁊ aq̃ tepida ⁊ butyrũ: vt Aui. 4. can. fen. 6. ⁊ certũ est ꝙ iſte nõ
ſunt venenoſe res ⁊ ſecure in ſanitate poſſum⁹ eis vti. ⁊ de ſũma
harũ medicinaꝝ est brodiũ cãcroꝝ fluuialiũ ⁊ cerebella gallinarũ
ꝯferũt. n. oib⁹ venenis ex puncturis ſiue morſib⁹ ⁊ ebibit: vt Rabi
moyſes inuerat ca. 6. ⁊ tñ certũ est ꝙ iſte res nõ ſunt venenoſe ⁊
ꝙ ſanus põt eis vti: cũ h̃ tñ iſte res hñt ꝓprietatẽ ꝯfortãdi calidũ
nãle vt agat in venena: ⁊ cadũt iter medicinas liberãtes a veneno
ꝑ illud qõ ꝯfortãt calidũ nãle. Medicine ẽt q̃ corrũpunt venenũ a
ꝓprietate nõ cũ forti opõne in nos ſicut grana citri ⁊ pira ⁊ in fun
gis ⁊ multa hmõi ſicut ſmaraldus credit͂ a me ꝙ ſit de illis nõ ſũt ve
nenoſe: imo nobis ꝯformes ẽt in ſanitate nr̃a: ſ3 Auer. hba. 5. colli.
de ſmaraldo ca. 31. ⁊ 51. ſunt parũper ſuſpecta. Medicie ẽt q̃ agũt in
venenũ euacuando cũ leui ipreſſione cõi ꝓuocatiua vomit⁹ vl nauſee
vt oleũ cõe ⁊ butyrũ nõ ſunt venenoſe vt notũ ẽ: vel cũ ꝓuocatiõe
ſudoris ſicut poſitio in vẽtre eq̃ vel cameli: vt Auer. in trac. de ve
nenis. nec h̃ est venenũ. Nec ẽt medicine q̃ euacuant a ꝓprietate abſq3
forti opõne in nos vt terra ſigillata cũ vino nõ est nobis venenũ:
nec iuenim⁹ de terra ſigillata opõnẽ ꝑ quã iprimẽ deberet i ſano
hoie effectũ venenoſuz. Jã igit͂ appet q̃ medicie liberãtes a vene
no ſint venenoſe: ⁊ q̃ nõ ſiue medicine agãt ꝯfortãdo calorẽ inatũ:
ita ꝙ calor ſit agẽs ſiue medicie ſint agẽtes. Sed reqiunt͂ medicie
q̃ vnoquoq3 mõ liberãt a veneno. ſ. dãdo calori nr̃o ꝓprietatẽ quã
agit ⁊ agẽdo in venenũ: ⁊ iã3 dicte ſunt multe de iſtis. ¶ Et dicem⁹
de iſtis medicis ꝙ ex pte q̃ ꝯfortãt calidũ nãle. ſ. dãdo ſibi ꝓprie
tatẽ calori nr̃o illi ꝯformẽ ⁊ ꝯueniẽtẽ pñt eſſe venenoſe ⁊ nõ veneno
ſe ⁊ iam diximus. ¶ Jam ergo infero ex dictis vnã ꝓpõnẽ ꝯ Auer.
que multũ faciet pro nobis ⁊ est. nõ ois medicina liberãs a vene
no est venenoſa. ꝓbatio: q2 grana citri liberãt a veneno ⁊ nõ ſunt
venenoſa: vt. 5. colli. loco alle. ⁊ iõ. A. 4. can. fen. 16. tra. 3. 1. ca. cũ vo
luit log in hac ꝯcluſione ſmonẽ ꝯueniẽtẽ dixit. accidit medicinas
valẽtib⁹ ad venena ꝙ ſunt venena. ⁊ vult dicẽ accidit q2 nõ ineſt
oib⁹ medicis valẽtib⁹ ad venena: ſ3 q̃buſdã. hꝫ. g. carni vipere de q̃
locut⁹ fuerat. iſte aũt est modus accidẽtalis ꝑ ptẽ ſicut dicerem⁹ ac
cidit aiali ꝙ ſit rõnale. i. nõ oẽ aial ẽ rõnale ſ3 qõdã. ⁊ iſte modus
ꝑ accñs est vitat⁹ in libris: ſicut h̃ mõ dicerem⁹ accidit ſenſib⁹ com
prehẽdere intẽtiões indiuiduales ꝙ nõ ẽt h̃ ois ſenſus: ſed ſenſus
hoïs: vt. 2. de aia cõmẽ. 63. ¶ Sed circa dicta est dubitatio. Nam babõ.
Gal. 5. de ſim. me. ca. 4. diſt. 4. ſ. de medicis liberãtibus. illã ꝓpõnẽ
ponit videlicet qñ ꝯcludit ꝙ ois eaꝝ q̃titas nõ dꝫ eẽ qua nec mul
ta: ⁊ ſup dcõ. G. ſe fundat Auer. ẽt Sera. vt͂ eodẽ mõ illã intelligẽ ⁊
Albeguefit. Amplꝰ ſi ꝑdicti ſũt modi medicinaꝝ liberãtiũ a vene
nis cũ plẽs ex eis ſint de medicis ꝯformib⁹ nobis ⁊ nõ venenoſis
q̃re auctores nõ dixerũt medicias liberãtes a veneno q̃ſdã eẽ ve
nenoſas ⁊ q̃ſdã nõ venenoſas: imo plẽs nõ venenoſas. Dicam⁹ ꝙ
qñ ſmones Gal. erũt itellecti ille voluit qõ diximꝰ. Nã. G. nõ enu
merat i illo cap̃. medicinas tyriacales ſiue liberãtes a veneno niſi
illas q̃ cũ forti opõne corruptiõis vel euõnis ſũt liberantes: ⁊ h̃ q2
iſte mag manifeſto mõ liberãt a veneno ⁊ mag directe ꝯrãdo ve
neno. Nã medicie q̃ liberãt ꝯfortãdo calidũ nãle ſicut vinũ ⁊ hyacit⁹
⁊ ſmaraldus. ⁊ ẽt cerebra gallinaꝝ nõ ponunt͂ a Gal. in ca. iſto: ſed
vult eas itelligi ex cap̃. alio in quo determinat de medicis appro
priatis in ꝯfortatiõe ſicut ſũt ille q̃ ꝯfortãt oculũ aures epar ſtõ hũ:
⁊ ſilia: ⁊ nõ dixit has medicinas q̃ ꝯfortãt cor in cap̃. de medicinis
liberãtib⁹ a veneno: q2 iſte nõ ſunt vere. i. directe liberãtes: ſ3 idire
cte ꝑ accñs ſiue mediate: ⁊ forte ꝙ h̃ vocabulũ tyriacale nõ ſigni
ficat eas i ligua eaꝝ. Medicine ẽt q̃ liberãt a veneno q̃les ſunt lac
aq̃ tepida oleũ cõe ⁊ ꝯſimilia que non ſunt venenoſa nõ ponunt͂ a
G. in illo cap̃. q2 ipſe nõ ſunt vere liberãtes. ſ. ꝯtra venena agẽtes:
q2 igit͂ alie medicine que occidũt venena vel euãnt ꝑ violẽtiã plu
rime cũ forti opõne agũt: iõ Gal. ꝓtulit ſmonẽ abſolutũ nõ tñ vle3
ſed indeſinitũ ſiqs bene ꝯſiderat ꝑmũ ſermonẽ ſuũ. ¶ Ex ꝑdictis
aũt inferimus ꝙ ois medicina cordialis. i. que cor ꝯfortat. est ty
riacalis. i. iuuãs ad liberãdũ a veneno: ſed nõ ois medicia tyriaca

ris ē cordialis: imo aliq̄ cordi nocēt vt caro tyri ⁊ adeps crocodi-
li ⁊ alia: ⁊ h̄ est manifestū apud vocabula arabū: ⁊ h̄ apud Aui. in
lib. de virib⁹ cordialibus. ⁊ tollet in h̄ ꝯdictio: q̄ auctores multas
medicinas ponūt cordiales vt coriādrū ⁊ postea ponūt eas inter
venena ⁊c̄. ¶ Et postq̄ vidim⁹ ꝙ medicie liberātes a veneno q̄dā
sunt venenose vt que faciūt h̄ cū vehemēti opōne: ⁊ q̄daꝫ sunt nō
venenose q̄b⁹ pōt homo sanus vti: restat vidē de quarū sūma est
tyriaca: ⁊ hoc est sm principale: ⁊ dicamus sm mentē Aui. de viri
bus cordialib⁹. penul. cap. ꝙ tyriaca nō fermētata que nō hꝫ vnaꝫ
formā est medicina iuuās ꝯtra venena ⁊ liberās ab eis pp̄ ꝓprie-
tatē cū vehemēti opōne ⁊ per fortes q̄litates: rō est q̄ plures me
dicinaꝝ q̄ sunt in ea sunt tales: ⁊ iō qḋ plus ꝓuenit ab ea est effect⁹
fortis q̄ nō ꝯuenit sano hoi. Et tūc dicam⁹ ꝙ si tyriaca ꝯfert vene
no scorpionis est q̄ intrat in eā agaricus. Si ꝯfert veneno tyri: q̄
intrat in ea caro tyri. Si ꝯfert veneno tali alteri: q̄ intrat h̄ aliud: ⁊
sic ꝓcedit rō Auer. in trac. de tyriaca qua ꝓbat tyriacā esse vene-
nosam: q̄ cōposita ex medicis mediꝫ iter medicinas ⁊ venena.
De tyriaca aūt fermētata dico ꝙ opꝫ dare necio duo iudicia. Unū
est de forma q̄ addit formis simpliciū. Aliud est iudiciū de virtute
simpliciū saluatoꝝ ⁊ nō corruptoꝝ oino icōposita. Inquātū tyria
ca fermētata saluat ꝟtutes simpliciū suū iuuamētū iā est dcm̄. s. ꝙ
liberat a venenis cū vehemēti opōne p virtutes simpliciū ⁊ q̄tū
ad h̄ hꝫ rōnes rei vel rerū multaꝝ venenosaꝝ sic multa sua simpli
Qḋ specialior. cia sūt venenosa. s. vehemētis opōnis. ¶ Sꝫ si illa forma q̄ ē vna
sic̄ vna forma auri ꝯfortat a ꝓprietate calidū nām nāle: ⁊ si ex h̄
acq̄rit ei vigorē ⁊ sit sibi ꝯformis est de q̄ opꝫ vltio dubitare ⁊ q̄-
nemus h̄ spāliter q̄uis supra gn̄alr̄ sit dubitatū: ⁊ videt ꝙ forma
illa vna tyriace fermētate nō sit ꝯfortās a ꝓprietate calidū nāle
cū opōne siue dispōne ꝯformi calido nāli. Primo illa forma nō est
aliō q̄ forme simpliciū vnite: g̊ si simplicia sint venenosa ⁊ ista for
ma ēt. Ampli⁹ ista forma nō agit nisi q̄litatib⁹ aliq̄b⁹: sꝫ ille q̄lita-
tes sūt q̄litates ex simplicib⁹ medicis ⁊ p ꝯn̄s venenose: g̊ hec for
ma subalis siue specifica nō agit nisi opōne vehementē difformē.
Cōfirmat. nā si tyriaca ꝯfert nr̄o calori ꝯfortās illū: vt dixit Aui. ꝑ
maxie cōpeteret tyriaca in hoie debili. ¶ Hui⁹ ꝯtrū ꝑcipit. 3. can.
fen. 10. c. de cura ptisis. ⁊ innuit h̄ subtilr̄. 4. can. fen. 6. cap. de can. cu
ratiōis morsus viperaꝝ. ⁊ vult ꝙ tyriaca sit inistm venenosum q̄
virt⁹ oꝫ vti ⁊ nō poterit eo vti si est ōbilis. ¶ In ꝯriū est hic. Alo
quēs de tyriaca hn̄te vnā formā dicit nō efficit has opōnes nisi p
ꝓprietatē forme sequētē cōplexionē simpliciū. s. ex simplicib⁹ re-
sultātē ⁊c̄. ¶ Pro solone hui⁹ dubitatiōis ꝑmitto duo. p^m est ꝙ for
ma cōposita est aliud q̄ forma simpliciū: vt. 7. meta. in fine ⁊ vltio
cōmē. ⁊ ꝙ q̄cūq̄ sit cōpositi forma vt talis forma hēat alias opō-
nes a formis simpliciū sic aliud est ꝙ hō calefacit p ignē ⁊ aliō ꝙ
nutriat p aiaꝫ ⁊ scribat. Scḋo ꝑmitto ꝙ effect⁹ formaꝝ specifica-
rū nō pōt p rōnē iuestigari: sed sumit solo expimēto: vt Auer. col-
liget. 5. c. 21. ⁊ 1. cāti. cōmē. 31. ⁊ G. 9. de medicina simplici. 6c. ⁊. 21. ⁊
Zoar trac. 10. 4. c. ⁊ Haly in tegni trac. 3. cōmē. 195. ⁊ Rabinoꝝ. ꝓ-
he. cōmē. afor. p nos trāslati. ꝙ igit specifica forma tyriace sit tal̄
q̄ ꝯformis sit nr̄o calori inato ⁊ acq̄rat sibi ꝯfortationē ⁊ ꝓprieta-
tē mirabilē vel ꝙ talis forma sit q̄si q̄dā venenū vel forma vene
nosa ⁊ nō ꝯferat nisi hoi venenato est res quā nec Auer. per rōnē
pōt ꝯuincē nec Aui. q̄dē p pte sua: oꝫ igit stare expimētis. ¶ His
ꝑmissis dico p^o ꝙ tyriaca p sui formā specificā aliā a forma sim-
pliciū hꝫ ꝓprietatē ꝯfortādi spiritū ⁊ calorē inatū ⁊ vigorādi illū.
h̄ ꝓbat q̄ famosiores medicie auctores affirmāt p expiētiā illō
qḋ. A. dixit. s. ꝙ tyriaca hꝫ ꝓprietatē ꝯfortandi calidū nāle ēt sani
hois ⁊ nō solius venenati: vt dixit Auer. ⁊ quēadmodū famosiori-
b⁹ auctorib⁹ credē debem⁹ in ꝟtutib⁹ medicīaꝝ: sic opꝫ ꝙ creda-
mus in hac medicīa. Est de hmōi auctorib⁹ q̄ testificant̄ ꝑor An-
dromac⁹. Nā in 2° cap. 1. lib. postq̄ dixit medicias ꝯuātes sanita
tē ⁊ curātes venena ⁊ curātes egritudinē subdit ꝙ sūt ex medicis
q̄ faciūt totū illō sicut tyriaca. tyriaca igit sanitatē ꝯuat. ⁊ h̄ nō vt
ex alio nisi q̄ calidū nāle vigoret. deīde in cap. in q̄b⁹ casib⁹ cōpe-
tat tyriaca dicit sunt tyriace iuuamēta alia magna in ꝯuāda sa-
nitate. Nā cū ille q̄ bibit eā ascēdit ⁊ bibit ex ea in sanitate sua ꝓ-
hibet oēs cās q̄ timent. Ampli⁹. G. in lib. de cōmoditatib⁹ tyriace
ca. 6. dicit. Cōsulo pp̄ cās q̄ fiunt repēte circa aerē ꝯstitutōes ⁊ pp̄
alias nocētū cās accipe de h̄ antidoto ēt sanū existētē. Itē Gal. di
cit multa alia q̄ nō pn̄t eē nisi magnā ꝓprietatē hēret ꝯfortādi ca
lidū nāle. dicit. n. ꝙ vigorat virtutē: dicit ꝙ facit bonā eucrasiā: di
cit ꝙ facit ad aie prudētiā. Itē Aui. in h̄ cap. ⁊ de virib⁹ cordialib⁹
ꝑallegato cap. dicit ꝙ tēperat cōplexionē humanā ⁊ ꝯfert ei ⁊ le-
tificat cor ⁊ aufert tristitiā: ⁊ posterius dic̄ ꝙ hō tēpate cōplexio-
nis q̄n vtit tyriaca vel mitridato ꝓsunt ei ad ꝯfortationē cordis
in maximo iuuamēto ⁊ ꝯseruat sanitatē in ipo. ⁊ Sera. trac. 7. ca.
8. dicit. tyriaca est. n. maximū iuuamētū in ꝯseruatōe sanitatis. Ex
oīb⁹ h̄ testimoniꝫ hēmus ipaꝫ posse ꝯcedi ad ꝯuationē sanitat̄.
⁊ cū nō faciat h̄ vt cib⁹ nec vt medicina tēpati caloris reliquit ꝙ
h̄ sit a ꝓprietate q̄ ꝯformat calori nali ⁊ vigorat eū i opōnib⁹ suis
⁊ ꝙ h̄ inuenerūt isti viri illustres p expientiā coꝝ ⁊ aliquoꝝ an̄ se ⁊
hēmus a similib⁹ hoꝝ ꝙ a ꝓprietate ꝯfortat. Scḋo dico ꝙ tyria-
ca fermētata si ꝯsiderata fuerit in virtute suoꝝ simpliciū ipa agit
opōnē fortē ꝑmutātē corp⁹: ita ꝙ hꝫ aliq̄d de nā veneni. Rō est: q̄
est cōposita ex talib⁹ medicis in q̄bus existit venenositas: ⁊ iō cū
ꝯsiderata fuerit vt agit in virtute illaꝝ medicinaꝝ simpliciū q̄ruꝫ
virt⁹ saluat i tyriaca fermētata ipa ꝑticipat d nā venenose medi
cine. ¶ Sed hic dubitat. nā hoc vr̄ itꝫ eē q̄ tyriaca p formā suā sit
ꝯfortās ⁊ p simpliciū virtutes sit ledēs: quō. n. pōt saluare duos ef
fect⁹ ꝯrios. ¶ Dicem⁹ ꝙ hoc nō est icōueniēs. nos. n. videm⁹ simile
huic in multis. Nā coriādrū resoluit scrophulas ⁊ tn̄ apud plures
ponit frigidū: ⁊ frigidū ꝯriat resolutioni: sꝫ q̄dā volūt appropriare
diuersis ptib⁹ coriādri tn̄ sūma ei⁹ ifrigidat. Silr̄ magnes trahit ⁊
credit fride cōplexionis ⁊ frig⁹ ꝯriat attractioni cū attractio sit
attributa calori: vt. 5. colliget ca. 21. Amplius calidū ꝯsueuit iuua-
re attractiuā ⁊ tn̄ calor allii ipedit attractionē si magnes illo inū
gatur: vt Auer. 7. physicoꝝ cōmē. 10. ⁊. 8. physi. 35. cōmē. ⁊ Aggrega
tor cap. de magnete. Amplius vinū ꝓprietate ꝯfortat spūs nr̄os ⁊
pōt ꝯtingē ꝙ suo calore distēperat. Ex his g̊ appet ꝙ tyriaca fer-
mētata sui ꝓprietate ꝯfortat cor ⁊ spiritū cuiuscūq̄ hois q̄tū est
de se: sed rōne simpliciū hꝫ aliq̄ venenositatē. ¶ Ex his cessant ꝯ-
ria statim dicta. Ad p^m dōm ꝙ ista est alia forma a formis simpli
ciū. Ad 2^m dōm ꝙ agit a cōplexione sequēte q̄litates: ita qḋ sicut
est facta alia forma: ita est facta complexio alia. Ad 3^m dōm ꝙ in
multo casu virtutis nō cōpetit ꝓpter in dosi sufficiēti pp̄ fortem
opōnē quā hꝫ virtute simpliciū: ⁊ h̄ est qḋ Aui. itellexit in cap. de
canone curatiōis morsus viperarū cū dic̄ ꝙ multū ꝯfert tyriaca.
⁊ q̄n̄q̄ nō volēs ꝓbare ꝙ ꝯfert subdit ꝙ nocumētū aūt istrumēti
veneni nō est malū q̄ nā fortis existēs vtit tyriaca ꝯ venenū ⁊ ve
nenū qḋ est res extnea nō vtit tyriaca ꝯ virtutē nisi ambarū. s. ty-
riace ⁊ veneni simul accidat ꝯiunctio. s. sup corp⁹ ꝯ virtutē: ⁊ h̄ qḋ
virt⁹ eēt vltime deiecta vn̄ illud parū nocumēti qḋ facit tyriaca
iunctū cū eo qḋ facit venenū occideret eū: ⁊ h̄ est in vltimato casu
virtutis. ⁊ simile vocabulū habes in cap. de signis morsus rabidi
canis vbi dicit. ⁊ si mordeat hoiem post cōmotionē suā. i. post ve
hemētē ipressionē. Alias tn̄ duas expiēcias illi⁹ passus fecim⁹: sed
h̄ nr̄o ꝓposito sufficit. ¶ Ex ꝑdictis aūt iferim⁹ solonē q̄onis ꝯsue- Solo q̄onis cōsueta.
te an tyriaca magna ꝯferat in ꝯseruatiōe sanitat̄. Et vr̄ posse dici
ꝙ regimē ꝯseruatiuū est duplex. Q̄dā purū ꝯuatiuū in q̄ solū cō
seruatio itēdit ⁊ nō ꝑseruatio sm h̄ corporis de aliq̄ lapsu ⁊ in hoc
regimine nō cadit vsus tyriace: q̄ lꝫ cor sua ꝓprietate ꝯfortet: sꝫ
nō absoluit ab opōne forti. Aliud est regimē ꝯuatiuū qḋ est ꝑser-
uatiuū ꝓuidētis alicui⁹ futuri periculi de q̄ cadit suspitio sicut pp̄
cās extrinsecas accidentales in oppilones de sumptione veneni
vel morsu a venenis vel corruptiōe aeris pestilētialis a q̄b⁹ nul-
lus hō securus viuit vel pp̄ cās intrinsecas de gn̄ōne prauoꝝ hu-
moꝝ a q̄b⁹ ēt nullus hō viuit securus q̄tūcūq̄ sanus optime vel
sibi sanus: ⁊ h̄ pp̄ mūdanas occupationes ex q̄b⁹ digōnes ciboꝝ ⁊
supfluitatū expulsiones nō bene fiunt: ⁊ ꝓpter indiuiduales cōdi-
tiones ex q̄b⁹ accidit q̄n̄q̄ hoiem qui appet optime sanus gn̄are
aliquē humorē prauū ponētē eū in periculo mortis: g̊ in regimine
sanitatis ꝑseruatiuo igredit vsus tyriace: ⁊ h̄ regimē est qḋ plus
debēt attendere hoies. Q̄n̄q̄ aūt ego sustinui in q̄onib⁹ nostris de
tyriaca ꝙ vsus tyriace pōt cadere in regimine solo conseruatiuo
cū dat in parua quātitate ⁊ determinato corpore: ita ꝙ in parua
dosi saluat forma totius al̄ cōmunis. sꝫ simpliciū virtutes nō hñt
efficaciā actionis. ⁊ qui vellet tenere posset ⁊ ꝓpter rōnē eius cō
trariū nō posset sibi demōstrari. Sanius tn̄ videt nobis nunc dicē
ꝙ vsus tyriace in sanis est bonus ad ꝑseruationē: ⁊ ista fuit inten
tio Gal. in libro de cōmoditatib⁹ tyriace ⁊ alioꝝ auctoꝝ. ⁊ q̄n Aui.
ꝯcessit eā corpori sano: sꝫ g̊ tyriaca per suā formā specificā sit ve-
re ꝯseruatiua sanitatis ꝓpter ꝯfortationē caloris inati: tn̄ ꝓpte-
rea ꝙ hꝫ adiunctā operationē simpliciū saluatoꝝ in virtute hꝫ ali
quid fortis operationis que corp⁹ aliqualiter ꝑmutat: ⁊ hec fortis
operatio est vtilis ad ꝑseruādū. s. ꝯsumādo mās que aggregatio-
nem paulatinā receperūt. vide Gal. quinto de regimine sanitatis
cap. 5. 20. tractatu dat illā senibus quasi preuidēs vt ibi apparet.
Aui. tamē intētio cū verificauit voluit ꝙ nostra intētio in vsu ei⁹
esset conseruatio ⁊ preseruatio: ⁊ ideo nō frequenter cōcessit eius
vsum. Sed Gal. intēdēs plus in ꝑseruationē ⁊ ꝓpter ex ꝓpinquo
eius vsum frequentem ꝯcessit: ⁊ sic cessat eius ꝯtradictio. ¶ Qua-
cunq̄ aūt intentione medicus dare velit tyriacā sanis corporib⁹
oportet attendere conditiones. Unam ex parte tyriace ꝙ ipsa sit
fermentata. Nam nobilis operatio quam habet de conseruatio-
ne caloris innati hꝫ eam per formam supradictam formis simpli
cium: vt dixit Auicen. hic ⁊ in tractatu de viribus cordis. Et opor
tet ꝙ det̄ de tyriaca sanis parua quātitas ⁊ ratio ne in eis faciat
permutationē manifestā: ⁊ hoc est qḋ Auicen. dixit ibidem cū di-
xit: ꝙ homini temperato detur in quantitate moderata ⁊ non ni-
mis frequēter. minus enim opꝫ dari sano q̄ venenato. ⁊ videt ꝙ
Auicen. in hoc cōsidat. Nam si dosis tyriace data sano sit modica
nō poterit per virtutes simpliciū māifeste ipmutere. In pmissi-

ma n.doß nō est q̄titas grani parui piperis de trocisco viperarū: ergo minus de carne vipe: ⁊ tñ poterit agē p formā suaʒ vnā que ꝯfortat cor ⁊ spiritū inatū. ¶ Scōa ꝯditio ē ex pte tpis: qꝛ nō det in tpib⁹ multū calidis: qꝛ lʒ tyriaca nō sit multū in calore excedēs timet ne inflāmet aeris dispōne vt Aui. laudat i corpe tēpato: in tpe tēpato aut frido. ¶ Tertia ꝯditio est ex pte corpis ⁊ p⁹ ex pte etatis: qꝛ pueris nō det: vt dixit Auer. ⁊ h̄. ⁊ voco pueros vsq ad 7. ānos ⁊ forsan vsq ad. 14. Gal. aūt absolute vocat eos infantes: vnde dicit pallegato lib. de cōmoditatib⁹ tyriace. ca. viti. i fantib⁹ dino opʒ cauere ab h̄ pharmaco. subdēs q dissoluit eoꝝ corpus. ⁊ forsan q Ga. per i fantes itelligit vt sonat vocabulū pueros. s. vsq ad tres vel. 4. ānos. iuuenib⁹ aūt his q post i fantiā. Auer. ꝯo nō cōcedit qd̄ tñ nō sibi credim⁹ nisi eēt excedētis caloris in cōplexiōe. senib⁹ aūt ꝯcedit tyriacā. sed Damascenus in afo. in. 2. pti. paruʒ dat eis ⁊ senib⁹ plus. Cōcedit Auer. tyriacā decrepitis q sunt vlti me debiles in virtute. ¶ Sed dubitat qꝛ Aui. ꝓhibet tyriacā in vltima debilitate virtutis vt supra dixi. ⁊ Auer. illā ꝯcedit. Dōm q forsan Auer. in h̄ fuit valde securus. Si. n. opō tyriace apud eū est vehemēs opō hñs de nā veneni q̄ꝰ decrepit⁹ defect⁹ in quo fm Auer. virt⁹ est valde debilis poterit tolerare opōnē veneni. ⁊ iudiciū in h̄ est estimatiuū. q eni velle tolerare Auer. diceret q in homine debili ex cōmotione. i. victoria veneni vel praue egritudinis vltima ꝯiungit nocumentū veneni ⁊ tyriace: ⁊ sic in ptisico debili ab egritudine: sed in decrepito nō est illō. ¶ Alia ꝯditio est ex pte cōplexiōis: qꝛ in hoie calido apto iflāmatiōi nō est ei⁹ vsus secur⁹ vt ex dictis appet. ¶ Alia ꝯditio ex pte ꝯditiōis in cibo q nō det eo replete cibis vt Gal. in trac. de tyriaca. ca. iā allegato. ¶ Accedam⁹ ad 3^m pncipale ⁊ est ponē ꝯclusiones nr̄as. ¶ Pria soluit ad p̄mā q̄ōnē ⁊ est q tyriaca fermētata hʒ ꝓprietatē ꝯfortandi spūm ⁊ calorē inatū: vt dixit Aui. ¶ Scōa ꝯclusio q talis tyriaca sic operādo ꝯfert oīb⁹ egritudinib⁹ q̄s Aui. ponit ⁊ alijs multis. Naʒ vt Auer. ponit. 5. colli. cap. 13. s. de medicis sedatiuis doloris. calor nālis est medicinalis. i. curatiu⁹: cū g̃ ꝯfortat pōt sup egritudīes abscindēdo eaꝝ mās ⁊ rectificādo q̄litatū malitias ⁊ defect⁹ opōnū. ¶ Tertia ꝯclusio q q̄uis tyriaca p̄dicto mō ꝯferat: tñ p p̄dictas medicinas hʒ ēt vtilitatē ad ꝓprias egritudines. nō g̃ tollit iuuamētū qd̄ facit ad determinatas egritudines p virtutes determinataꝝ medicinaꝝ p iuuamētū cōe qd̄ facit: qꝛ ꝯfortat calidū nāle. Aui. tñ nō fuit solicit⁹ assignare q̄ꝰ p vnāquāq medicinā d̄terminatā hʒ iuuamētū ad determiātas passiōes ⁊ egritudines sic fecit Andromac⁹ ⁊ Humay: qꝛ ex h̄ voluit scire illō ex sn̄ia scōi can. s. scīa simpliciū medicinaꝝ. ¶ Quarta ꝯclusio est q lʒ p formā specificā tyriaca ꝯfortet cor: ⁊ in h̄ ꝯferat egritudinib⁹ p̄dicū ⁊ alijs: tñ pōt nocē qbusdā d̄terminatis morbis pp calorē calidaꝝ medicinaꝝ: ⁊ iō nocet in cholica mā ⁊ sanguinea vt occulte Aui. innuit cū solū noiauit egritudines flaticas ⁊ melicas. Et ideʒ vult Auer. in tractatu de tyriaca. ⁊ Halya. 10. prac. in h̄. c. s. ca. 5. ⁊ est sile sicut dicerem⁹ q vinū in febre causone vel feb. iflāmatiua ꝯfortādo virtutē iuuaret: sed qꝛ timem⁹ iflāmationē nō dam⁹. ¶ Sʒ tu diceres vinū in feb. acutis dam⁹: sed tyriacā nunq̄ darem⁹ in illis feb. Dicendū est q si mãe haberēt de nā veneni posset dari. Uel dōm q casus virtutis indicat dari vinū: qm̄ magis subito ꝯfortat q̄ tyriaca ⁊ ꝯformius ē virtuti q̄ tyriaca. ¶ Ex his ꝯo soluem⁹ ad ꝯrias rōnes. Primo ad p̄mā qñ dr̄ q tyriaca est venenū rōne carnis viperarū. Dōm q ꝯcessuʒ est tyriacā virtute simpliciū hēre virtutē silem reb⁹ venenosis. ¶ Ad 2^m dōm q attrahēs venenū est sile p ꝓprietatē attractiuā: nō tñ est sile semp in malitia: terra. n. sigillata attrahit. i. eūat venenū ex corpe ⁊ multi lapides p̄ciosi: ⁊ tñ nō hñt venenositatē: semp g̃ iter attrahens ⁊ attractū est aliq̄ similitudo. s. ꝓprietatis: nō tñ semp est silitudo malitie siue venenositatis: sed qñq h̄ ꝯtigit. ¶ Ad 3^m dr̄ q corruptio sube veneni pōt fieri a re que lʒ fortiter operet in venenuʒ: nō tñ operat fortiter in nos: vt supra dixim⁹. ¶ Ad 4^m dōm q Gal. ibi ponit tyriacā vl athanasiā simul cū aere ⁊ regimine calidis ⁊ siccis pmutare cōplexionē: ⁊ nihil ꝯtra p̄missa arguit. sic. n. faceret vinū vel piper vel alia igrediētia in ꝯseruatione sanitatis. ¶ Ad 5^m dōm q rō arguit in tyriaca rōne illoꝝ simpliciū nō esse virtutē ꝯfortatiuā spiri⁹ ⁊ caloris inati. ¶ Ad rōnes scōe dubitatiōis dōm. Ad p̄mā q lʒ tyriaca rōne sue forme ꝯferat oī veneno ꝯfortādo calidū nāle: tñ ꝓpter virtutes simpliciū pōt nocere sicut in arsenico ⁊ qbusdā venenis caliditate absolute nocētib⁹: vt innuit Auer. in tracta. de venenis. Nā pole est q sua cōfortatio nō sufficiat in napello nec sibi ꝯriet: nec forma cōis nec forma simpliciū vt inuenies experimētū. ¶ Ad tertiā dōʒ q nō est extraneū dicē q calor nālis cū ꝓprietate acq̄sita a tyriaca cōminuat lapidem ⁊ faciat hoc in corporib⁹ determinatis. ¶ Uel dōm q calor nālis ꝯfortatus a forma tyriace dirigit medicinas que sunt virtualiter in tyriaca cōminuētes lapidē ⁊ cōminuūt illū: ⁊ est dicē q tyriaca virtute simpliciū hoc facit: ⁊ tñ calor ꝯfortatus a forma tyriace regulat tyriacā. ¶ Ad q̄rtā dicendū q in mā cholerica ⁊ sanguinea nō ꝯfert ꝓpter antedictam cām. ¶ Ad q̄ntā dōm q lʒ hoīs tēperati calor inatus sit fortior q esse possit ad resistēdū venenis: ⁊ hoc q̄tū ad illud qd̄ nā pōt facere: tñ illi calori forma extrinseca pōt auxiliari in vertēdo venenū auxilio qd̄ nā nō potuit. ¶ Ad rōnes Auer. dōm q Auer. intellexit tyriacā esse venenosam. i. similē veneno ꝯsiderata virtute simpliciū: nō aūt ꝯsiderata sua forma specifica. ¶ Et iō ad rōnes inquātū ꝯtra hoc arguūt. ¶ Dōm ad p̄mā q tyriaca per formā specificā nō est media inter medicinas siue nām corporis ⁊ venena. Et cū dicit q medicia liberās a veneno est media ⁊c̄. Dōm q ꝓpositio vniuslr accepta est falsa: vt apparet per ipsum Auer. 5. colliget vt diximus. ¶ Ad scōam dōm q arguit tyriacā ex parte simplicium hēre aliq̄ venenositatē. ¶ Ad rōneʒ tertiā ⁊ quartā simul dōm q hoiem qui est vsus tyriaca nō pati a venenis nō est qꝛ sit fact⁹ vere similis sicut ferrū ferro: nec qꝛ sit vere ꝯtrarius: sicut calidū frigido ⁊ albū nigro: sed hoc est qꝛ dedit sibi vnā ꝓprietatē que stat cū sanitate bona per quā ꝓprietatē nō est paratuʒ pati a venenis: imo agere in venenū: sicut dicim⁹ q lignū est ꝯriū: nec simile magneti q̄uis nō patiat a magnete: sed est hoc ꝓbatū euidēter qꝛ cōcessum ab oibus. famosum eni ⁊ ꝯcessum est q vsus sicuū cū nucibus vel auellanis ꝓdest venenis: ita q homo q illis vtit securat ab ipressione venenoꝝ: vt Gal. i scōo alimētoꝝ ca. 26. ⁊ Aui. 4. can. fen. 6. ⁊ Auer. 5. colliget cap. 40. ⁊ amicus eius ꝯerangi in antidotario cap. de tyriacis. sed hoc nō nisi qꝛ dant corpori vnā ꝓprietatem per quā nō patiatur a venenis: ⁊ tñ hec ꝓprietas siue natura nō est vere similis veneno nec vere ꝯtraria: sed qꝛ est h̄ cui⁹ signū est q homo sanus pōt vti sicub⁹ ⁊ auellanis. secure sūt. n. de cibis sanoꝝ: nisi q nuces nocēt lingue vt ipse dicit. Amplius si grana cytri fm Auer. 5. colliget cap. 21. ꝯferēt venenis ⁊ similia illis: vt cerebra gallinarū ⁊ carnes cancroꝝ fm Rabimoysen in tractatu de venenis cap. 4. ego querā ab Auer. quā similitudinē vel quā contrarietatē habēt cū venenis nisi ꝯtrarietatem disparitate oppositoꝝ ⁊ nō ꝓpriā siue nullā. cōmixtio enim granoꝝ citri nō facit in nobis effectū venenosum aut ꝯtrariū veneno contrarietate propria per quā homo distet a sua sana dispositione: ⁊ similr cancrorum carnes ⁊ cerebra gallinarū cū vsus hoꝝ sit conueniens in sanis hominibus. nullā causaʒ Auer. dat aliā nisi dictam. ¶ Ad quintam dōm q tyriaca cōfert in ꝯseruatione sanitatis fm modū supradictū. est enim de ea sicut de alijs rebus in qbus est iuuamētū multū ⁊ nocumentū multū. Ex parte enim sue ꝓprietatis sequentis formā ꝯfert: ex parte operationis vehementis quā hʒ virtute simpliciū nocet: igit opʒ medicū esse prudentē in eius vsu: sicut ēt de vino accidit q ex parte sue ꝓprietatis est iuuans calidum nostrum: ⁊ ex parte q̄litatis pōt nocere vt nō cōcedatur in regimine pueroꝝ sanoꝝ. ¶ Ad sextam rōnem dōm ꝓpositioneʒ esse falsam. nō solum enim calor naturalis ꝯfortatur cibis vt resistat venenis ⁊ egritudinibus: sed etiā alijs rebus que nō sunt cibi sicut apō cū de granis citri. ¶ Ad septimā rōnem dicendūʒ q Gal. loquitur de medicinis que sunt medie iter medicinas ⁊ nām corporis siue venena: ⁊ iam ostensum est q nō oēs medicine liberantes a veneno sunt tales. Iaʒ ergo appet q tyriaca sua ꝓprietate ꝯfert in oibus predictis in egritudinibus ⁊ in oibus alijs ex hac pte ꝯferret: sed nocumentū in alijs quibusdā egritudinibus esse posset mains iuuamento sue proprietatis. Q̄ꝰ per virtutes simpliciū cōferat in p̄dictis dispōnibus apparebit posterius: ⁊ apparet q̄ꝰ cōfert cōtrarijs dispōnibus: verbi gratia ipsa ꝯfert in retētiōe cursus sanguinis ꝯfortādo virtutem: ⁊ ad ꝓuocationē ēt retenti aperiendo vias ⁊ ꝯfortando virtutē. vnde Gal. in lib. de cōmoditatib⁹ tyriace cap. 5. Est aūt in mulieribus menstrualis sanguinis eductiua et hemorroides in matrice ꝯsistentes detētas multotiēs aperit: mirabiliter aūt ⁊ imoderatas sanguis excitationes sistere ꝯsueuit: ⁊ multa alia subdit mō ꝓposito cōformia. Cū ergo dicit q iuuamētum eius est vehemens ⁊c̄. ⁊ venenis exhibitis interficientib⁹ itelligit sola ꝓprietate ⁊ ad egritudines flegmaticas. s. proprietate ⁊ cōmuni q̄litate. s. virtute calefactiua ⁊ subtiliatiua ⁊ vētositates malignas: vt sunt colice ⁊ thetani maligni vētosi paralysiʒ ⁊c̄. ꝓprie de materieb⁹ frigidis ad eū qui secum loquunt: ⁊ spēs melancholie ⁊ mām. i. melancholiā ꝓprie: ⁊ hoc resoluēdo materias albaras. s. ⁊ morphea: ꝯfortat cor ꝓprietate: acuit sensus nō solū ꝓprietate sed superfluitatū ꝯsumptione: vnde organa sensuuʒ fiunt mūda. Alia patēt vsq ibi. Ad plures dolores ⁊c̄. i. ad eos qui plurimū eueniunt a quacūq causa: qꝛ cā eoꝝ qui plurimū eueniunt est vel mā viscosa grossa vel grossa vētositas vel mala vlcera intestinoꝝ a mā maligna nō multū calida ad periodos amboꝝ. s. epatis ⁊ splenis induratarū. fm eni certos periodos sunt in diuersis hominibus cā diuersoꝝ accidentiū. Et melior descriptio post q̄ ostēdit effectus tyriace ostēdit qua cōpositionē debemus sequi qꝛ Andromaci. s. radicē eius: qꝛ multi scribūt hec est tyriaca Andromaci ⁊ tñ nō est eius. Accipitur igitur a libro Andromaci: ⁊ si Gal. vel alij ausi sint mutare illā nō fuit ꝓpter nocumentū vel iuuamentū que eos vocaret ad illud faciēdū: sed vt de eis in posterū esset memoria: ⁊ vt in ipsa tyriaca saluetur eius vestigiū. i. imago vt quilibet audiens tyriacā habeat imaginē ⁊ memoriam de Gal.

Margin notes (left): p^a ꝯclusio; 2^a ꝯclusio; 3^a ꝯclusio; 4^a ꝯclusio; Ad rōnes 2^e dub.

Dubiū 4m ¶ Dubitaf aūt vtrū cōpōni tyriace p viros prudētes aliqd addi possit. ¶ Videf φ sic: p Aui. supra qui dixit. si adderes nucē musca. nō inuenires cū ipietate magna. Amplius Gal. addit multas medicinas vt ponit Galla Alzaragi i antidotario trac. 2. Amplius Auer. 5. colliget in fine dicit. homo quē tu scis. i. Aui. dicit φ nō debem' aliqd addere de eius receptiōe quā facit Andromacus: sed nolo ei credere: ꝛ volo ad tyriacā addē medicinas multas que nō erāt note tēpore illo: ꝛ de vnaquaqꝫ faciā ꝓbationē: quare ipsaꝫ addidero sicut est lignū aloes ꝛ ambra ꝛ gariofi. Amplius Gal. in trac. de tyriaca caꝑ. 6. miscuit tyriacā cum oleo rosato ꝛ apposuit malis plagis: ꝛ inuenit effectū laudabilē: qua igit rōne ipsi miscem' post cōpositionē oleū rosatū: eadē rōne in cōpositione. Item inuētor tyriace fuit homo vnus cui parem nō est impossibile inuenire ꝛ meliorē qui addat supra sciētiā illius. Et debemus credere hoc de Gal. ꝛ ipossibile videf eundē incipere ꝛ finire vt dixit .S. in lib. de virtutib' nālibus primo. caꝑ. 14. Itē forma speciei pōt saluari infinitis indiuiduis in qb' pōt eē varietas. multa ergo simplicia q̄ ponunf hñt latitudinē i eoꝝ q̄titate. poterit igit medicinaꝝ dosis mutari. Amplius Dama. pria pti. afo. dicit φ medicari fm libros absqꝫ pfecta rōne ꝛ solerti igenio molestū ē: q ꝫ est ɔtēt' cōpōne

In opp^m tyriace fm illū librū operaf. ¶ In ɔtrariū .A. ¶ Dōm φ addere cōpōni tyriace dupl'r pōt itelligi. Vel addere post q̄ est. s. cōposita sicut dari cū vino vel aq̄ ɔcoctiōis assari vel similib'. Et sic dico φ pōt sibi addi: q2 ex quo per cōpōnē hꝫ suā formā nō sic est suspicādū ꝺ pmutatiōe virtutis ei' p additionē cū alia re q̄ potef: aut ad ptes ducaf sicut facimus eā potabilē ꝛ magis delectabilē cū aq̄ mellis ducim' ei' virtutē ad matricē ꝛ vias vrine cū ɔcoctiōe assari damus sibi q̄dā ꝓfundationē i ptes plagatas cū olo rosato: qꝺ oleū ēt ɔfortat ptē: ꝛ sic visus ē Gal. ea in dicto ca. ꝛ multa sunt istis cōsimilia. Judico tñ in hoc bonū eē seq φ fideliores experimētabiliores vt .S. ꝛ Halya. ꝛ eis similes ꝯceperūt pp illō qꝺ latet de occultis ꝓprietatib' iter res ꝛ res. Pōt ꝓter hoc itelligi vtrū in ipa cōpōne tyriace possumus alias medicinas si cū alijs ponere: ꝛ dicimus φ aut vis simpliciū tyriace opōnē ꝛ spālia iuuamenta per illa simplicia: ꝛ sic potes addē res multas. ꝟ. g. tyriaca ɔfortat cerebrū per spicā ꝛ sticados ara. ꝛc. Sꝫ ego volo φ ampli'. s. p plēs alias medicinas ɔfortet: ꝛ ex ħ magis ɔfortet: ꝛ addo nucē muscā. vt supra Aui. lꝫ tepido fmone ɔcessit addi nucem muscatam: ꝛ sic Auer. ꝓcessit. Aut vis opōnē tyriace sequētē illā formā suā specifica acq̄sitā ex tali mixtiōe: ꝛ vis multitudinē iuuamētoꝝ ex ea p illā formā. Et fm hoc dico nō esse tutū addē vel diminuere aliquā rē vel mutare in ei' pōdere: sed stare in eo qꝺ iuenit experimentū iuuatiuū sicut fuerit experimētū ei' qui ꝓmo illā iuenit: q2 ipse ei' iuenit iuuamētū qꝺ expt' est. nō est quā Aui. inuit forma specifica tyriace sequif determinata pōdera medicinaꝝ: ꝛ p ɔñs determinatas nāe eaꝝ: igif nō hꝫ fieri in ea mutatio: q2 ex ħ posse est nō fe qui illā formā. ¶ Aliqs tñ diceret se scire illa pondera ꝛ mensuras. ¶ Rñdet Aui. φ tu nescis q̄re illa pōdera. s. medicinaꝝ ꝛ p ɔñs numerus eaꝝ est cā φ talis forma sequaf: sic appet de elemētis cōponētib' hoiem aut equū vel aliud mixtū: ꝛ fm ħ ꝓbaref φ ars alchimie nō pōt vere sciri: lꝫ sit ɔ Jeber. Innuit ꝺ Aui. nos bene scire pōdera medicinarū: q2 de q libet tātū ponif ꝛ oēs simul tātū pōderāt. Sed tu nescis q̄re ista forma sequif medicinas in tāto pondere: sed alr fm vnāquāqꝫ in sūma: ꝛ per ɔñs numerū tot medicinarū: ꝺ nescis si mutatio numeri medicinarū ꝛ pōderis facit mutari illā ꝓprietatē ēt cū eo cert' p expimētū ꝛ testimoniū antiq̄rū φ fm numerū medicinarū ꝛ pōderis tyriace Andromaci seq̄f illa forma tyriacitat: sꝫ pmutādo nescis si illō sequaf: ꝛ si ē via addiscēdi ē p solā expiētiā cū nā formaꝝ specificaꝝ nō possit rōne iuestigari: vt Auer. ɔfirmat. 5. collig. caꝑ. 21. ꝺ si .S. ꝛ alij post eum sunt expti: ꝛ sub fide nobis ɔfirmāt φ tyriaca cōposita a .S. est habēs ꝓprietates tyriacales mirabiles q̄les habuit tyriaca Andromaci. Et vltra possem' seq descriptionē .S. ꝛ huic .A. nō ɔtradicit: nō tñ ex hoc q libet sit audax mutare illā ꝛ addē vel diminuere fm φ sibi placet vel iuxta suā estimationē: ꝛ ħ Aui. itēdit. Et ad oēs auctores appet solō. ¶ Et cū dicif φ Andromac' fuit vnus hō. Dōm fm φ innuit Auice. in tracta. de virib' cordis. 2. caꝑ. 4. φ scientia quā habuit Andromacus in cōpositiōe tyriace nō est credēdū φ fuerit p viā rōnis: q2 ipse hoc iuestigauerit: sed in diuina q̄dā reuelatiōe aut re simili: vñ dicit ibidē. Sapiētes aūt speculatores ꝓcipue determināt φ directio ad cōpōnē istarū medicinarū. s. tyriace ꝛ metridati ꝓcessit ab ispiratiōe ac ꝓuidētia diuina aut a re simili ispiratiōi. Eteni deductio rōnis nō ptingit efficaciā cōpōnis ipsarū. Q' aūt rō hoc inuestigare nō poterit iā appet: sꝫ φ casu acciderit nūc videf eē posse ꝓpinquū: cū in ħ caplo accidit casualis inuentio cuiuscūqꝫ dosis medicine simplicis ponēde in tyriaca. erit eni ħ imaginabile φ Andromac' vellet cōponē vnā medicinā vtilē ad multa p multitudinē simpliciū ꝛ φ casualr tot res ꝛ tāti pōderis accepit ex quor ꝛ q̄tis adinuicē ɔfractō resultauerit illa forma tyriace sicut siqs ignorās casu ponat mercuriū vt faciat cēcū hoiū ꝛ ꝓter iectiōne ɔsecutū sit argētū: sꝫ iste difficilis casus est cū nō sit vnus: sed multi in vno tpe ꝛ ad vnū finē: ꝛ iō meli' est credē φ diuina inspiratione q̄tū ad gradus supremos ꝓphetie aut a re simili q̄tū ad gradus inferiores qui sunt similes somnis hoc ꝓuenerit. ¶ Ad aliā dōm φ forma tyriace hꝫ latitudinē in ꝓparatiōe q nō sunt qui cōponāt illā in punctuali mēsura existētia. Nā nunq̄ hec tyriaca fuisset inuēta nisi semel: nullus eniꝫ peruenisset ad pūctualē mensurā quā Andromacus fecit vna vice: ꝛ ħ pp diuersitatē balātiarū ꝛ instrumētoꝝ cū qb' fit trituratio ꝛ similia fere infinita: sed lꝫ sint cū latitudine mensurarū pōderū eoꝝ ex qb' cōponif: tñ illa latitudo nobis est incerta: ꝛ nescimus q̄tū ab illis ponderibus possumus declinare. ¶ Ad damascenū dōm φ multa sunt in medicina solo experimento credita: tñ cū vsu eoꝝ opꝫ rōnē concurrere: lꝫ enim scias a ꝓprietate tyriacam multa iuuamenta habere: rationem oportet tamen concurrere in modo vsus eius.

¶ Et tyriace quidē adsunt ifantia ꝛ pubertas ꝛ adolescētia ꝛ senectus ꝛ mors. Et fit infans post sex mēses: deinde incipit in pubertate ꝛ augmēto vsqꝫ ad tēpus in quo stat per .x. annos in regionib' calidis ꝛ .xx. ānos in regionib' frigidis. Deinde stat aut .x. annos aut .xx. Deinde declinat: aut post .xx. annos: aut post .xl. ānos. Deide expoliaf virtute tyriace aut post .xxx. ānos aut post .lx. ꝛ fit vna ɔfectionū declinata a gradu tyriace.

¶ Ubi primo ɔsidera φ lꝫ etas sit dispositio ꝓprie viuentibus attributa: tamen iproprie ꝛ similitudinarie nō viuentibus attribuitur: ꝛ illis minus iproprie in quib' fm tempoꝝ varietatē apparet varietas effectuū: ꝛ hoc est in tyriaca vt iuenit experiētia. ¶ Cōsiderandū secūdo φ infantiā hoīs accipimus primā cōnumeratā a pricipio ortus siue animatiōis fetus in qua homo hꝫ formā humanā: sed debiles opōnes: ꝛ sic vsqꝫ ad .14. ānos. Pubertatē accipimus pro etate manifesti augmenti que icipit post infantiā. s. in 14. anno ꝛ homo iaꝫ apparet fortis ꝛ magnus ꝛ durat vsqꝫ ad .25. annos. Sed Gal. 5. parti. afoi. cōmē. 10. adolescentiā accipimus ꝓ tēpore sui augmēti ꝛ pro tota iuuentute vsqꝫ ad .35. vel .40. annos. Senectus sumitur pro tota etate declinata: ꝛ sub hac confusa acceptione etatum Aui. ꝛ alij attribuerunt etates tyriace.

¶ Dubitaf vtrū tyriaca debeat dici fermentata tpe quo incipit in ea infantia. s. post sex mēses an quo tpe. ¶ Videf φ nō: q2 Gal. in libello de cōmoditatib' tyriace caꝑ. 4. dicit φ digerif. i. fermētaf tpe 12. ānoꝝ. Amplius Auer. in trac. de tyriaca dicit que est q̄tuor annoꝝ nō hꝫ virtutē tyriace que est in sūmo bonitatis. sed ista est virtus fermētatione acq̄sita. ergo illā nō hꝫ ante .4. annos. ꝛ sic ꝺ nec in sexto mense. Amplius tyriaca in qua virtus opij est manifesta nō est fermētata: sed qñ est sex mensiū est virt' opij manifesta vt ɔcedūt q2 est noua: ergo nōdū est fermētata. ¶ In ɔtrariū sumitur ex intētione Aui. qui dicit eā infantē post sex menses. mō sicut infans formā hꝫ humanā: ita tyriaca tyriacitatis formā. Ampli' si Aui. voluisset tunc tyriacā nō hēre formā: sed disponi ad formā tyriacalē: tunc nō icepisset a sexto mēse: imo ab hora cōpōnis: q2 tunc preparaf ad formā acquisitā per fermētationē. Ampli' cū tyriaca ɔficif tpe veris: q2 tūc vł tēpus ɔueniēs: apparet φ statim in eadē estate icipit ebullire ꝛ fermētare: si ergo in ifantia nō acq̄raf forma sed disponif: nō debuit Aui. dicere post sex mēses hoc fieri. ¶ Ista qō est in qua paruꝫ hō pōt sibi vel alijs satisfacere: q2 nō pōt ꝓbari aliq̄ duarū partiū. s. affirmatarū vel negataruꝫ in ħ: apparet ex Aui. in trac. de virib' cordialib' loco allegato q dicit φ nec apud nos nec apud Gal. est demōstratio in tpe fermētatiōis: dicemus tñ fm nostrū posse: ꝛ dicamus φ tyriaca dicif fermētata q2 perfecta: sicut ergo dicif homo pfect' p formā solū: ꝛ nō fm alias dispōnes sicut ifans: vel fm formā ꝛ accidētia vt puber ꝛ in hoc sunt gradus vsqꝫ ad cōplementum iuuētutis: ꝛ similr tyriaca pōt dici perfecta in forma tyriacitatis cōi: lꝫ nō in accidētib' oībus: nisi inquātū ad formā preparauerūt: ꝛ tūc tyriaca est ifans. Vel dicif pfecta in forma ꝛ accidētib': sicut iam pfect' homo est cū incipit pubertas quēadmodū ab etate pubertatis vsqꝫ ad principiū senectutis est dare gradū in cōplemēto dispōnis hoium: q2 minus perfectus est ad principiū iuuētutis: in iuuētute aūt hꝫ vltimū cōplementū dispositionū: ꝛ hoc Aui. hic vocat adolescētiā: sic ɔsimiliter ꝛ in tyriaca: ꝛ quēadmodū a principio senectutis remanēte forma substātiali hoīs homo ꝓcedit deficiēdo in dispositionibus membroꝝ vsqꝫ ad mortē: sic tyriaca post senectutē minoratur. Sunt ergo apud Aui. tyriace etates quatuor. s. infantia pubertas adolescētia senectus. His ꝓmissis dicem' φ Aui. imaginatur aliq̄ tyriacā citius fermētari: vt in regione ꝛ climate calidis. aliquā tarde vt in frigidis. calor eni aeris est ille q digerit ꝛ fermentat: vt supra diximus: ꝛ dedit p hoc Aui. itelligere alias ɔditiones occurrētes: vt loc' calius teribiliū triturabiliū trituratio ꝛ bōa cōmixtio ꝛ ꝺbita obturatio vasis ꝛ mediciaꝝ vigor validior: oīa fa-

Dubiū 5m

tiant ad citam digõnẽ siue fermentationem tyriace: ⁊ ꝯtrarie ad ꝯtrium: lz de vigore medicinaꝝ an citius faciat fermẽtari dẽat dubiũ. Incipit ergo apud. A. isantia tyriace post sex mẽses: ⁊ in hoc determinauit vnũ tẽpus citra qđ nõ est in aliq̃ etate: sed est sicut mã in matrice nondũ aiata ꝙ hoc tẽpus est a die cõpõnis vsq̃ ad sex mẽses post hoc est principiũ ĩfantie: ⁊ nõ determinauit in hoc Aui. tẽpus qꝛ nulla de hoc habeť certa scia sed ꝯiecturalis. Scim⁹ tñ ex Aui. ꝙ nõ est vltra annũ: sed infra: qꝛ aliter dixisset fit ĩsans post annũ: tandẽ Aui. istã infantiã ⁊ pubertatẽ simul ꝯfundit ꝙ sit perdurãs vsq̃ ad decẽ annos in tyriaca que cito fermẽtať: sed in tyriaca que tarde fermẽtať sit durãs vsq̃ ad. xx. annos: ⁊ icipit vigesimus vel decimus a principio sue cõpõnis vel a sexto mẽse anteq̃ nõ fuit infans: nec in aliquo gradu tyriacitatis vnius nature ⁊ exponať textus sic. Fit ĩsans tyriaca post sex menses: qꝛ a sexto mẽse post vsq̃ ad annũ dictũ: sed cũ facta est ĩsans icipit in pubertate ⁊ augeri manifeste vsq̃ ad finẽ augmẽti. s. finis augmẽti ⁊ hoc tẽpus est tẽpus in quo stať: ⁊ est post. x. annũ vel. xx. itaq̃ Aui. per tẽpus. x. annoꝝ in tyriaca cito fermẽtata: ⁊ per tẽp⁹ viginti annorũ in tyriaca tarde fermẽtata ĩtelligit tẽpus qđ includit infantiã in sui pꝛĩcipio ⁊ pubertatẽ ⁊ augmẽtũ in sui ꝓcessu: qđ tẽp⁹ stat. i. est tẽpus status. deinde. s. post decez annos vel viginti q sunt anni infantie pubertatis ⁊ augmẽti stat. i. etas stat⁹ dicta adolescẽtia ⁊ stat. x. annis tyriaca que fuit infans ⁊ pubes. x. annis. vel stat. xx. annis que fuit pubes ⁊ ĩsans. xx. annis: deide declinat post. xx. s. illa que fuit ĩsans ⁊ pubes in decẽ annis adolescens stans decẽ annis. aut post. xx. s. illa que fuit ĩsans ⁊ pubes. xx. annis ⁊ stetit etiã xx. annis. deinde expoliať ⁊c. cõpꝛehẽdit ergo Auicen. totã latitudinẽ tyriacarũ inter duas extremitates. Nam quedã est tyriaca breuis vite que cito fermẽtatur ⁊ cito finiť: sicut homo q breues hꝫ etates: vt in regionib⁹ calidis. Quedã est tyriaca lõge vite longas habẽs etates sicut homines lõge vite in regionibus frigidis vel tẽperatis. Tyriaca breuis vite est ĩsans vel pubes vsq̃ ad. x. annos: deinde est in statu. x. annis ⁊ sunt. xx. deide vsq̃ ad. x. declinat: ⁊ sunt. xxx. ergo post. xxx. annos hec tyriaca cito fermentata est mortua: ⁊ h̄ est qđ diť: est expoliata virtute tyriace post. xxx. annos. Tyriaca longe vite est infans ⁊ pubes. xx. annis ⁊ aliis. xx. stať: ⁊ aliis. xx. ꝺclinať: ẜ post. lx. annos est mortua: ⁊ in h̄ Aui. inuit varietates tyriacarũ in hac latitudine. Remanet ẜ ꝯfusum ab. A. tẽpus ꝓprie infantie ꝯtra distinctũ tẽpori pubertatis: sed hoc nõ erat declarabile: ⁊ sufficit scire tñ testimonio eius ⁊ alioꝝ auctorum ꝙ tyriaca hꝫ tria tẽpora. s. augmẽti status ⁊ declinationis. tẽpus augmẽti est ĩfantia ⁊ pubertas. tẽpus stat⁹ est tẽpus sue adolescẽtie: vt ĩpꝛopꝛie hic adolescẽtia sumať ꝓ iuuẽtute. tẽpus declinatiõis est sua senect⁹. ¶ Ex qb⁹ soluiť questio an tyriaca sit fermentata post sex mẽses. s. qñ fit infans. Et dõm ꝙ est fermentata qñ est infans. i. hꝫ formã vnaꝫ tyriacalem: hoc apparet de mente Aui. nã etates tyriace tũc incipiũt in ea. s. qñ est infans vt sic arguantur discursus nostri per etates tunc ĩcipiunt qñ res est facta vna: ergo sic in tyriaca: sed cũ est facta vna: tũc est fermẽtata hñs vnã formã. ¶ Cõsiderãdũ aũt qđ dixit fit: qꝛ est ꝓpinquuꝫ fieri qđ põt dici factũ esse: ⁊ dixit h̄: qꝛ non poterat pfecte h̄ determinare. ¶ Cõsiderãdũ scđo ꝙ hoc tẽpus post sex menses est ꝯfusum: ⁊ inuenimus in eo diuersitatez quã auctores credo intellexisse. Nam Auer. in fine tractatus de tyriaca dixit ꝙ pose est ꝙ ꝯferat tyriaca que est vnius anni: qꝛ sup ipã trãsiuerunt q̃tuoꝛ tẽpora. s. anni: quasi dicat cũ sol reuolutus fuerit in hoc spatio credendũ est eaz esse fermentatã. Et subdit. possibile est vt ꝯferat que est sex mensium: ⁊ hoc appet qꝛ si Auer. ⁊ alij auctores vellẽt medicinaꝝ simplicũ fortẽ operationẽ statim post cõpositionẽ earũ darent. Et si dicerẽt ꝙ voluit remitti audaciã simpliciũ q̃uis nõ sit fermẽtata: dicemus ꝙ per minorationẽ dosis ei⁹ vel minus ponẽdo de fortibus simplicib⁹ posset hoc ꝯseq̃. Suspicabile igiť est ꝙ post sex mẽses tyriaca sit fermẽtata. s. habẽs formã vnã. Hanc sententiã scripsit Halla azarãgi ca. de tyriaca. vbi dicit ꝙ. xviij. mẽsiũ securius administrať qm̃ tũc cõpleť tẽperamẽtũ ei⁹ ⁊ fermẽtatio: ad min⁹ post sex menses administrari põt ⁊ cõpletur eius virtus vsq̃ ad xxx. ãnos. ¶ Dicemus scđo ꝙ q̃uis tyriaca sit fermẽtata post sex menses: qꝛ hꝫ formã tyriacalẽ vnã ꝙ ipsa nõ est tũc fermẽtata. i. cõpleta quo ad omnia accidentia sicut dicimus adolescentez esse cõpletũ: sed tẽpus fermentationis huius minus est vsq̃ ad. 10. annos ⁊ maius vsq̃ ad. 20. ſm Aui. ẜ hic sunt intrinseca tẽpora. ⁊ saluatur sermo dicentiũ ꝙ tyriaca est fermẽtata vsq̃ ad. 12. sicut. G. dixit: qꝛ loquiť de fermẽtatiõe cõpleta quo ad oĩa. ⁊ saluať sermo dicentiũ ꝙ post annũ est fermẽtata ⁊ ꝙ. 4. annoꝝ ⁊. 5. ⁊. 7. annoꝝ est fermẽtata: ⁊ de fermẽtatione qua ipsa est ĩsans ⁊ pubes. Et cũ ꝯsiderabis auctores medicine videbis ꝙ qlibet vadit sua via cuz sua estimatione: ⁊ hoc qꝛ nulla via est syllogistica que ꝺtermĩnet tẽp⁹. in his fermẽtationib⁹ posset dicere ⁊ qlibet põt stare iudicio suo ꝑter ꝙ ꝯtrarius eũ vincat: ⁊ quilibet pꝛimo põt dicere verũ ⁊ hec oĩa innuebat Aui. in tractatu de virib⁹ coꝛdialibus. c. 4. scđi trac. cũ dicebat. perficiť fermẽtatio ei⁹ ſm modernos in annis. 10. ſm aũt Gal. in annis. 20. ſm diuersitatẽ caliditatis ⁊ siccitatis regionũ ⁊ clymatũ. apud aliquos modernos sperať ei⁹ iuuamẽtum post sex menses: ⁊ ipse modernus fuit ipsemet Aui. ⁊ Azarãgi. Et subdit. verũtamẽ nec apud nos nec apud Gal. demonstratio est in hoc. Sunt ergo res ꝑdicte q̃dã suasiones. ¶ Ad ꝯtrariũ dõm est ꝙ Auer. verũ dixit. Nã tyriaca que est in sũmo bonitatis est ista que est sicut perfect⁹ homo adolescẽtie: ⁊ ista nõ est illa que est ĩsans. ¶ Ad scđam dõm ꝙ in fermẽtata recẽti ⁊ que est infans põt esse ⁊ est virt⁹ opij manifesta: lz añ hoc sit manifestioꝛ. ¶ Dixit postea ꝙ fit vna cõfectio. i. nõ est amplius tyriaca. quid tamẽ sit ⁊ quã opõnẽ faciť nõ curauerũt experiri: sed est sicut cadauer tyriace.

¶ Et opꝫ vt detur in potu moꝛso de illa que est recẽs ⁊ fortis ⁊ reliq̃s qbus in potu dať de illa que est debilioꝛ. Et fortasse est necesse vt in potu deť moꝛso de recenti ex medio aureo vsq̃ ad auř. i.

¶ Distincta tyriaca per etates ponit cui detur recens ⁊ cui antiq̃: ⁊ vult ꝙ moꝛsui venenato ẽt per potũ detur recens fortis de qua forsan detur ex. 3. j. vsq̃ ad aureũ vnũ. sed aliis vt in habẽtib⁹ egritudines detur debilioꝛ. ¶ Cõsiderãdũ ꝙ vt Aui. a nobis tolleret cõfusionẽ etatũ tyriace ad duas summas reduxit oẽm tyriacã. Naꝫ aut est recens fortis aut est debilioꝛ: ⁊ recentem fortẽ ꝑcipit dari venenatis: debilẽ hõ aliis qui non sunt venenati.

¶ Dubitatur an tyriaca recẽti debemus vti in venenis ⁊ debili in egritudinibus. Dubm 6m ¶ Videtur ꝙ nõ: qꝛ Gal. quinto de igenio sanita. ca. 13. dedit recentẽ tyriacã que erat. 4. mensiũ mulieri habẽti sputũ sanguinis: ⁊ Aui. tertio can. fen. 10. in cap. de sputo san. ⁊ in multis egritudinibus inuenies hoc. Amplius nõ videť ꝙ recens in venenis sit bona per Aui. in tractatu de virib⁹ coꝛdis. c. 4. 2. trac. vbi dicit. Recẽs tyriaca est pauci iuuamẽti. ¶ In ꝯtrariuꝫ est hic Aui. ⁊ Haly. 10. practice. c. 5. s. de tyriaca. ¶ Dõm ꝙ tyriaca diciť recens qꝛ nõ fermenetata sicut ante infantiaꝫ. s. ante sex menses: ⁊ de hac recẽti nõ est hic sermo: ⁊ de hac recenti loquitur hic Aui. cũ dixit ꝙ recens est pauci iuuamẽti: qꝛ solũ iuuat virtute simpliciuꝫ ⁊ nõ forma tyriacali. Alio mõ dicitur tyriaca recens: qꝛ fermentata ⁊ nõdũ incipiẽs senescere: sed existens ĩsans pubescẽs ⁊ adolescẽs. ¶ Dicamus ergo ꝙ si volumus sequi sniam Haly. per tyriacã recentẽ intelligemus eã que iam est fermẽtata ⁊ infantiã trãsiuit ⁊ nondũ incepit senescere: ⁊ hanc dicit dari venenatis. s. tyriacaꝫ a 7. vsq̃ ad. 30. ⁊ eã est qꝛ est fortis operationis. sed tyriaca debilis apud eã est tyriaca senescens: que cum sit debilis operationis hꝫ dari in egritudinib⁹ in qbus nõ queritur tã fortis operatio q̃ fortis regritur in homine venenato: ⁊ hoc est qđ dicit in ꝑallegato capitulo. Recẽs quidẽ datur ꝯtra reptiliũ moꝛsus serpẽtũq̃ letaliũ ⁊ tyriarũ vnisq̃ rabiosi venena ⁊ letales potiones: qm̃ qđ ex his accidit nocumẽtũ graue est ⁊ medella indiget forti: ⁊ tyriaca que. 7. fuerit annoꝝ donec fiat. 30. fortioꝛ est ⁊ actiõis valide: que aũt hunc trãsiuerit terminũ moꝛboꝝ adhibeť medellis qui medicaminibus nõ egeãt validis quale est tyriaca recẽs. Jam ergo cũ textu Haly. põt transferri super textũ Auicẽ. ⁊ dixit Haly. ꝙ tyriaca. 4. mensiũ quã dedit Gal. est de sũma dubiũ in hoc ꝙ nõ est fermentata. Nos aũt dicamus ꝙ opꝫ volentẽ scire vbi est expediẽs recens tyriaca ⁊ vbi nõ recẽs: ꝑintelligere que tyriaca sit fortioꝛ ⁊ q̃lis sit earũ fortitudo. In hoc eñi inuenitur discoꝛdia ſm voceꝫ. Nã Aui. recentẽ dicit esse debilẽ in tractatu de virib⁹ coꝛdialib⁹. loco allegato. ⁊ Auer. in trac. de tyriaca. ⁊ hic Aui. recẽtẽ appellat fortẽ: ⁊ Gal. in lib. de cõmoditatib⁹ tyriace. c. 4. eã tyriacã que est 5. annoꝝ aut septẽ appellat fortẽ. ⁊ ĩtelligit fortioꝛẽ q̃ istã que est xij. annorum. Dicamus ergo ꝙ fortitudo tyriace est duplex. Una est que est fortitudo simpliciũ: ⁊ ista est in ea quãto simplicia sunt minus permutata ⁊ incipit ab hora qua est perfecta eius cõpõ: ⁊ ꝓcedũt simplicia suam debilitãdo virtutẽ ꝓpꝛiã sicut procedunt sese alterando ⁊ accipiẽdo alterationẽ ab aere. Alia est fortitudo tyriace que est forma tyriacalis: ⁊ ista incipit ab hora q̃ est fermẽtata. Et si per istã formã tyriacalẽ ĩtelligamus substãtialẽ formã ipsa ꝑmanet ab instãti fermẽtationis vsq̃ ad moꝛtẽ tyriace. Sed si ĩtelligim⁹ per hãc cõplexionẽ quãdã que ad formã ꝑparauerit: ⁊ est cõplexio cũ qua tyriaca agit: tunc dicemus ꝙ ipã est variabilis in maioꝛi vel minoꝛi pfectione sicut cõplexio humana: ⁊ in pꝛincipio fermentationis hꝫ hec cõplexio nãm ꝓpꝛiã qualitatib⁹ simpliciũ sicut infans ⁊ pubes habẽt cõplexionẽ ꝓpinquã pꝛincipijs spermaticis. Postea hec cõplexio ꝓcedit elõgando a natura simpliciũ ⁊ perficitur sicut perficitur cõplexio humana: ⁊ hoc est cuz facta est tyriaca iuuenis sicut etiam iuuenis homo. post hoc procedit ista cõplexio diminuendo in perfectione quãuis stet forma substantialis tyriace sicut fit simile in sene quãuis stet anima.

¶ Sunt aũt hic dubitationes nõ pauce. Pꝛima verũ ista cõplexio Dubiũ pm sub. 6. vna que ꝑparat vel ꝯsequitur formã tyriace sit in tyriaca alia res positiua ⁊ distincta a q̃litatibus siue cõplexionibus oium simplicium simul an sit oĩno idem. Hanc dubitationẽ sic pure physicaꝫ

hic omittimus ⁊ dicamus φ quid sit de hoc medicum opʒ tenere φ alia est operatio ꝓueniens a forma tyriacali cōmuni vt cōmunis est ⁊ vna ⁊ alia eius operatio a virtute simplicium vt simplicia. Nā aliquando est vna ⁊ nō est alia vt operatio simplicium. Aliquando est vt nō fermētata ⁊ nō est operatio cōplexionis cōis existentis in tyriaca. Et aliquādo est fortis operatio simplicium sicut in recenti ⁊ nō est tam fortis operatio cōmunis cōplexionis quia sunt alique simplicium virtus lʒ sm plus vel minus refracta.

dub^m 2^m lib.6. ℂ Secūda dubitatio est que sunt principia in hac transmutatione quādo iam tyriaca est facta vna. s. fermentata qua trāsmutatione trāsit de infantia ad pubertatē ⁊ iuuentutē ⁊ senectutē. Et dicem⁹ φ hic sunt eedē difficultates que sunt de corruptione mixti an sit ab intra vel ab extra ⁊ de actione calidi in humidū. Dicas ergo φ virtutes simplicium medicinarū saluate in tyriaca fermētata sunt principia harū trāsmutationū. Uel dicas φ hoc fit a calido ꝯtinēte ⁊ iō in aere calido citius fermētaᷓ ⁊ citi⁹ per etates discurrit. Uel dicas φ caliditas cōplexiōalis que est forma tyriace suū humidū in quo fundaᷓ sicut in stōcho trāsmutat semp exiccādo ⁊ in hac trāsmutatione fiunt ꝑdicte dispōnes etatiue. Uel dicas φ in fermētatione tyriace ꝯsurgūt duo corpa: quoꝝ vnū est mag spumosum ⁊ subtile qđ est sicut spirit⁹ inatus in aialib⁹ ⁊ est agens. aliud est corpus corpulentū ⁊ est patiēs ⁊ ambo simul iuncta sūt tyriaca ⁊ ambo etiā simul ab aere patiūtur ⁊ forsan φ plures cāe de dictis simul ꝯcurrunt: quacūq tamen via incedas hic non curamus. Ex his ergo colligimus φ tyriaca ante fermētationē. s. an infantiā est vno mō fortis. s. per simplicia: alio mō debilis qꝛ non habet formam tyriacalē vnam. Tyriaca ꝟo que est infans ⁊ pubes diciᷓ fortis tam in virtute simplicium φ in forma cōmuni quaʒ hʒ. Tyriaca que est iuuenis diciᷓ fortis ꝓprie in forma tyriacali ⁊ nō sic fortis in forma simplicium. Tyriaca ꝟo senex est debilis in vtrisq. Et apparet φ aliqñ auctores cū dicunt tyriacā recentem siue fortē intelligūt eam ante fermentationē sicut intelligit Auic. 3. cañ. fen. 10. caꝑ. de sputo sanguinis. Aliqñ per tyriacā recentem vel fortē intelligunt fermentatā de pauco tēpore. s. infantē aut puberem que crescit: ⁊ hoc mō Gal. nominat tyriacā fortē. v. vel. vij. annoꝝ ⁊ vocat eā adolescentē. i. crescentē ⁊ nōdū factā iuuenē vt appet caꝑ. 4. libri de cōmoditatibus tyriace. Aliqñ intelligūt per tyriacā recentē vel fortē a principio fermētationis vsq ad ꝑn^m senectutis ⁊ ꝓprie cū iam trāsiuerit infantiā. s. a. iiij. vel. v. vel. vj. āno vsq ad principiū senectutis: ⁊ tñ tyriaca breuis vite est. xxx. annoꝝ spatiū cōputando a principio cōpositionis siue fermentationis qđ tēpus assumpsit Seraꝑ. Haly. ⁊ sic Haly. dicit tyriacā recentē. s. fermētatā vsq ad senectutis pricipiū. Uidemus igitur quid Aui. intelligit per tyriacā recentē fortē: ⁊ apparet φ itelligit tyriacā fermentatā: qꝛ ante fermentationē nō pōt dici ꝺ fortitudine fortis: ⁊ intelligit eā ab etate infantie vsq ad principiū senectutis: ⁊ hoc apparet per hoc qđ distinguit eā antique debili. Apparet etiā φ experimētū qđ fit de ea in gallo morso verificaᷓ de tyriaca fermētata vsq ad pricipiū senectutis: ⁊ sic ⁊ recēs ⁊ fortis itelligiᷓ ab Humay sup Andromaco i ca. ꝺ mō ꝯfectiōis tyriace.

ℂ His habitis dicemus ad qōnem. Primo φ tyriaca qua vtimur ꝯtra venena nō debet esse recēs ante fermētationem: ⁊ hoc qꝛ nō hʒ rōnale iuuamentū qđ fit a forma cōi. Scđo φ tyriaca tpe fermētationis vsq ad senectutē est qua debem⁹ vti in venenis: rō qꝛ ꝯtra venena opʒ vti tyriaca fortiter ipͥmēte. Hͦ aūt facit fermentata q nōdū senuit. Tertio φ qñ cū opōne a ꝓprietate vis opōnē maiorē simplicium tāto eligas eā in fermētatione magis nouā. ꝟ. g. velle a tyriaca fortē exiccationē per carnes vipere vel fortiorem stupefactionē per opiū: eligimus illaʒ que est infans aut pubes. ⁊ sic loquebaᷓ Gal. in principio libri de cōmoditatib⁹ tyriace. Quarto φ qͥto cū operatione a ꝓprietate vis φ simplicium operatio sit magis refracta tāto eā eligas magis iuuenē factā. Quinto dico φ in egritudinibus. ꝟ. g. paralysi q̄rtana humiditatibus stomachi superfluis oppilatione matricis ⁊ ꝯsimilib⁹ regulariter vti debem⁹ tyriaca āntiqua. rō est: qꝛ in istis nō queriᷓ fortis operatio que est in cōi tyriaca ante senectutē: sufficit ergo in eis tyriaca senescēs. Sexto dico φ coacti ꝓpter mām egritudinis que est de mā venenosa aut illi ꝓpinq̄ damus tyriacā quā damus venenatis. coacti ēt ꝓpter aliqualē vehementē intentionē ꝑficiendā per aliqđ simplicium positoꝝ in tyriaca que virtus fortior est in nō fermētata dam⁹ tyriaca recentē nō fermētatā sicut in sputo sanguīs. Quādo Galenus voluit fortē operationē opij in faciēdo dormire spissatione catarri dedit tyriacā quatuor mensium. quādo aūt voluit abstersionē a partibus pectoris dedit eam vetustam: ⁊ forsan intelligit ꝑ vetustā senilē ⁊ forsan iuuenē distinctā cōtra puberē. qđ tñ voluerit nescim⁹. Gale. tñ in tractatu de cōmoditatib⁹ tyriace illā eandē quā venenatis ꝯcessit videᷓ in egritudinibus ꝯcedere. s. fermentatā. 12. annoꝝ esse: ⁊ hoc nō disconuenit a dictis nostris.

dubiū 3^m ℂ Dubitaᷓ circa predicta si nullā habētes tyriacā nisi nuperrime factā. s. ab. 8. diebus vel circa possumus vti illa. ꝟ Credo φ in venenatis ⁊ similibus melius est paꝝ aliquid de ea dare φ nō dare.

ℂ Secundo dubitaᷓ qua tyriaca vtar in ꝯseruatione sanitatis an iuuenili an senili. ꝟ Dōm φ hec est in tua estimatione. Naʒ inqͣntum tyriaca iuuenis excedit senilem in bonitate operationis per specificā formam tyriacalē: intātū est fortis operationis per simplicium virtutes vigorosas plus φ in senili. vtaris ergo quauis: sed iuueni tyriaca rarius ⁊ minus. senili aūt in pluri q̄ntitate ⁊ frequētius. Ex qđ⁹ dictis cessant auctoꝝ vocales ꝯtrarietates. ℂ Nota hic dosim recētis. s. nō senilis q est ab aur. 5. vsq ad aur. 1. Est aūt aureus qͣq. 3. j. qñq minus φ. 3. vt apparet in cura hydropisis Gal. ⁊ qñq plus φ. 3. cōmunior ⁊ vsualior acceptio aurei est ꝑ. 3. j. ⁊ tñ in nostris partibus plus φ. 3. tolerant venenati de tyriaca: immo quidam in die vna ꝓpter morsum presumpserunt de tyriaca vltra medietatem. 3. ⁊ fuit tyriaca. vij. annorum ⁊ iuuati sunt. dubiū 4^m

ℂ Et ex eis quibus distinguitur inter illam que est recens ⁊ fortis ⁊ inter antiquam ⁊ debilem ⁊ malam.

ℂ Intelligit per antiquam eam que est in aliqua etate vsq ad senectuteʒ. per malā intelligit eā que nō est bone compositionis: qꝛ vel malis simplicibus vel nō omnibus ⁊ proprie principalibus.

ℂ Et de experimētis qdem est vt in potu sumat homo catarticū ⁊ ꝯsidereᷓ tunc si soluerit euʒ sumat in potu tyriacam: tunc si retinet eū est recens bona: ⁊ si nō est mala. Et ex experimētis est illđ qđ dixit Gal. qm̄ opʒ vt capiatur gallus syluestris quoniā ipse est siccioris cōplexionis φ ille qui nutritur in domib⁹: ⁊ existimo ipsum esse fasianuʒ masculū ⁊ mittatur super ipm animal venenosum: deinde deᷓ ei in potu tyriaca: si ergo vixerit tunc tyriaca est bona. Et iterum experitur in illo qui in potu sumit opium ⁊ iusquiamū nigruʒ ⁊ alia. In napello autem iuuamentum tyriace est paruum.

ℂ Docet igitur tripliciter experiri ⁊ in his omnes auctores greci ⁊ arabes ꝯcordant. ℂ Primū experimentū est φ deᷓ ei qui pharmacū sumpsit. huius causa est: qꝛ pharmaca de quibus intelligit que euacuant exsoluendo habent aliquam naturam venenosam. vt innuit Mesue de consolatione medicinarum. 2. caꝑ.

dub^m 7^m ℂ Hic surgit dubitatio Cōciliatoris differētia. 127. an semper post assumptionē pharmaci sit sumenda tyriaca. ꝟ Quia dicendum φ nō nisi pharmacū sit venenosum effrenitans dico ex causa pharmaci: quia ex alijs causis potest competere.

ℂ Scđm experimē. est qđ dicit Gal. s. in lͦ de cōpōne tyriace q nōdū ad me peruenit ⁊c. φ accipiaᷓ gallus syluester siue fasianus ⁊c.

dubiū 8^m ℂ Dubitaᷓ ad quid eligeᷓ gallus iste ex hoc φ est cōplexionis sicce. ꝟ Est dōm φ impressio eiʒ veneni φ etiā tyriace debet esse in eo manifestior ⁊ citius. nā venenū non ꝯculcatur sub humiditate: sed cito penetrat ⁊ sic tyriaca. in gallo aūt domestico posset venenū cū humiditate ꝯculcari ⁊ tarde ipͥmere. ꝓpter hanc enī cām dicimus φ venenū potatū minus ledit hominē cibis repletuʒ vt fen. 6. 4. cañ. caꝑ. primo. ⁊ cepe etiā ꝯfert in veneno: qꝛ generat in stomacho humorē humidū plurimū frangentē nocumentū veneni vt scribitur canone scđo capitulo de cepis alioꝝ sentētia. Sed Humay super Andromaco ꝯtrariū huius imaginatur: scilicet φ si gallus domesticus nō moratur post puncturā: sed cito moritur: qꝛ venenū incedit in eo velociter: sed in macro non forsan. In hac aūt discordia stabitur experientie: ⁊ est simile ei qđ dicit Auicēna quarto canone sen. 6. secundo caꝑlo. In excitando aūt aial venenosum ꝯtra gallum est diuersitas experientiuʒ. quidam enī prius dant tyriacam quidam post: ⁊ in hoc est aliqua contradictio.

ℂ Tertiū expimētū est φ expimur eā i eo q sūpsit venenū sicͭ opiū ⁊ silia. Et ꝯsidera hic φ lʒ tyriaca stupefaciat ꝑ opiū: tñ ꝯfert ꝯ venenū qđ opiū est ⁊ sibi simile vt iusqam⁹ niger q est peius appet.

dub^m 9^m ℂ Dubitatur q̄re non dixit de venenis calidis. ꝟ Dōm φ si venena sunt multū calida. s. caliditate nociua nō ꝯfert tyriaca vt in euforbio ⁊ castoreo ⁊ anacardo ⁊ arsenico. In calidis aūt nocētib⁹ a ꝓprietate plus ꝯfert tyriaca inquātū a ꝓprietate agit. In quātum ꝟo tyriaca calefacit nocet. Remanet ergo in hoc medici iudiciū. De napello idē dicit Seraꝑ. caꝑ. de lapide bezar. qui aūt dicit.

ℂ Et quātitas eius vt expellat mortē est mora parua. Et forsitan medicamen de musco sicut existimāt qdā est magis iuuatiuum in eo φ omnia.

ℂ Potest dupliciter exponi. Primo idest parū retardat mortē vel idest nisi subito detur post napellū: ita φ parua interueniat hora nihil iuuat. q̄rto cañ. fen. 6. cū dicit. Tyriaca magna qnq cōfert in napello vsq ad terminū. Id aūt qđ dicit de diamusco est in q̄ multi ꝯcordāt de qbus est Azarauius in caꝑ. de eo qui potuʒ sumpsit albidū napellū. ℂ Consideranduʒ aūt φ preter has experientias

sunt alie: vna vltrata qbusdam q̄ accipiat filus de lino vel canape nō multū tortus t grossus decēter eni mūgat tyriaca t involvatur ad candelā de cera t accēdat sup ea lume q̄ nō trāsibit ignis filū imo ibi extinguet t ego vidi hoc pluries t vidi qō facit hec tyriaca recēs t nō senex: t imaginat' sum q̄ si nō est ꝓprietas q̄ faceret h̄ pp opiū t feci dissolui opiū cuz panco mellis t filr experiri t extimrit lumē: iz tale opiū nō fit electū fm Aui. scō can. t Asarangi. z. ca. Alia expiēria est Joānis de sancto amādo: q̄ accipiat caseus recens t in vna pte ponat venenū: q̄ dicit ipse: ponat herba que vocat toxicū que facit iflare boies q̄ denigrabit ibi caseus: t q̄ si tyriaca ponat ex alia parte q̄ est bona fugabit illud venenū. Ex hoc insurgit dubitatio vtrū tyriaca sui ꝓprietate expellat a se venenū iz trahat ad se venenū: de qua dicetur posterius.

¶ Quantitates autem que in potu dantur de tyriaca in vnaquaque egritudine sunt iste. In tussi quidez antiqua t dolore pectoris t lateris dat in potu lupinus vnus in aq̄ mellis aut iulep si fuerit febus. In rigore aūt periodico t frigore t vomitu in initio periodi dat in potu lupinus vnus cū aqua aut cuz vino qō nō sit minus tribus vncijs neqz plus quatuor vncijs t quinque. Et sumat in potu ille qui hz colicā t inflationē in stomacho t puncturam quantitatem lupini cuz aqua mellis aut iulep sicut scis. Et patiens casum appetit similiter in aqua aut vino sicut scis. Et de tyriaca lupinum in decoctione assari. Et detur in potu in hydropisi ante cibum lupinus vnus de ea deglutiendo aut cum quātitate. ʒ. j. ℈. aceti cōmixti. Et sumat in potu patiens sputuz sanguinis si fuerit tempus cuius in egritudine propinquum vsqz ad aūr. vnū in aceto cōmixto. Et si fuerit spatium cum eo antiquū detur in potu vltimum in decoctione sumifuton mane t sero.

¶ ponit tyriace doses. Cōsiderādū q̄ dosis tyriace est res habita experimēto qz dat cōmuniter a ℞itate fabe vel lupini vsq; ad ʒ. j. ad plus t nullius canon determinatus certe ℞itatis pōt in hoc dari: sed credimus tesi unionio auctoz t addimus t minuimus ad dosim scriptā ꝓsiderādo virtutē i firmi forte aut ōbilē t cōplexionē calidā aut frigidā t etatē t regionē t ꝓsuetudinē t spēm veneni t partē ꝓpinquā patientē vel longinquā t similia istis. t b i tel lerit Auer. in tractatu de tyriaca. lege ergo tertuz Auicē. qui dat ℞itatē lupini in casibus pectoralib'. s. de mā frigida t dat cuz aq̄ mellis qz pectori adaptat: vel aqua zuccharī si timetur in febre loz mellis q̄ius enim mel nō excedat tyriacā in calore: tamē amdo simul superflue calefaciunt. In rigore aūt dat cū aqua si times calefactionē. cum vino si vis addere calefactioni. ¶ Considerandus aūt q̄ Auerroys vult q̄ vnū cū quo tyriaca bibitur fit coctū. hoc aūt nō semper credo esse verū: cum enim velles citam penetrationē tyriace melius esset vnū subtile nō coctū cū vinū coctū grossum sit vt. iz. terapentice. 4. capitulo. Datur patienti ea cuz appetitus. s. ex grossis humoribus viscosis cum aqua mellis t̄. vel cuz decoctione assari: qz assarus fm caliditate t siccitate iuuat tyriacam in illoz digestione t resolutione. In hydropisi debet trāsgluttri ante cibū: t hoc quecūq; fit ꝓprie a cā frida: iz Seraꝑ. caꝑ. 8. septimi dicat post cibū: t forsan textus est corruptus ibi cū ℞itate. ʒ. t̄. cū ℞itate tanti aceti. i. ante sumat tyriacā t postea aceti aq̄ mixtū t ponit hoc Seraꝑ. auctoritate aliquoz t Dalya. forsan hec est in hydropisi in qua est distemperātia calida. In sputo sanguinis recenti cum intendatur quietatiom cursus: t si pars est congelata in pectore q̄ dissolvatur detur de tyriaca recēti ad intentionem primā. Sed acetū ad secundā intentionē datur cum ea vtrumq; i. vltima dosis. s. magna: sed in sputo aliquo detur antiqua tyriaca: vel si pareat antiqua tyriaca acetū vincat eius caliditatē t abstergat mās corruptas. t decoctio sumifuton. i. fedesten ad lenitatē pectoris. Dumas vō dicit q̄ detur cū aq̄ cū qua decoctum est vinum: t si hoc voluit Auicē. per sumifuton nescimus.

¶ Ille vō qui patitur abscissionē vocis sumat in potu de ea fabam vnā in aqua mellis aut rob vue: aut teneat eam sub lingua. Et detur in potu ad vlcera intestinoz t solutionē vētris cū sanguie in aqua sumach. Et ad ꝓstrictionē anbelitus cum oxymelle squillitico qō sit munus. ʒ. j. t fiat gargarismus ad epilepsiā in primis: deinde detur in potu de ea quātitas quarte aūr. vnius vsqz ad medīū aūr. in aqua aut oxymelle squillitico. Et similiter in dolore capitis t emigranea. Amplius ipsa frangit lapidem in vesica t renibus cū potatur in decoctione apij t prohibet colicam passionē t retinet materiam. Et ille qui vtitur ea in bona sanitatis non nocent venena t non impendunt in eo nocumenta t fit securus ab egritudinibus pestilentie.

¶ patet. Stomach qua stipticū adiuuat eaz in cōstrictione. ad cōstrictionē. La mā flegmatica grossa viscosa ad epilepsiā primo gargarizari ꝓcipit vt ptes flegmatis ex primis partib' educant t rectificent ptes postea data in potu ipsimit melius in alias cerebrales mās: ad qō et iuuat oxymel squillitica t ꝓfert et in passionibus capitis. lapidi aūt vesice ꝓfert vt diximus supra. t se. apij ꝓducit eā ad partes illas. ꝓhibet colicā resolutiua virtute rectificatiua flegmatis t vētositatū ad cholericā: t hoc rectificādo malitiā sive venenositatē mās cū choleric a prava: de qua ꝓprie Seraꝑ. loquitur caꝑ. de choleric a. t iste patet ex supradictis.

¶ Descriptio. ℞. trocisco; squille aūr. q̄dragintaocto trocisco; vipere aūr. xxiij. trocisco; alindaracaron t piperis nigri t opij: oium ana tātūdez: t cinamomi in descriptione aūr. xij. t in descriptione aūr. xxiij. rosarum aūr. xij. t in descriptione aūr. xxiij. seminis napi syluestris rotūdi t scordei t radicis liliū celestis t agarici t succi liquirite t olei balsami: omnium ana quantuz est hoc pōdus t myrre: t croci t zinziberis t rebarbari t centauree t calamenti montani t prassij et petrosillini t sticados t costi t piperis albi t macropiperis t pulegij indi t olibani t floris squinān t gūmi albotin t cassie lignee nigre t spice t polij: omniuz ana aūr. vj. t storacis liquide t seminis apij t siseleos t ameos t camedreos t camepitheos t succi hypocistidos t spice celtice t scebec montane t folij t gentiane t seminis feniculi t terre sigillate t colcotar adusti t amomi t acori t nasturtij albi t carpobalsami t ipericon t fu t gūmi t cordument t anisi t achacie: oiuz ana aūr. iij. dauci t bdellij subalbidi: omnū ana aūr. iij. bezard t aspalti t oppo. t centauree minoris t aristol. rotunde: omnū ana aūr. ij. t in alia descriptione centauree aristologie rotunde loco lōge. Sed melior est rotunda quare calidior est.

¶ Die ꝑmo ponit tyriace descriptiones. Scdo descriptiones trocisco; qui in ea vtrār. ibi (Aro trocisco;.) V̄ prima in tres sicut tres descriptiones ponit. ¶ Nos aūt circa istas receptas intēdimus verificare primam que videtur fuisse radicalis Andromaci. Et nos ita inuenimus eā ab Andromaco t Dumat t parū discordat ab ista. Sed alie due sequētes descriptiones discordāt plus: t ꝓprie in pōderibus medicinarū. Quantū aūt secunda descriptio quā hic Auicēna ponit discordet a prima t quātū tertia a prima per teipsum vide. Alioz etiam auctoz descriptiones ꝓdicta per te: t iz cōmuniter dicatur q̄ in descriptionibus tyriace magne fit magna dissonantia: tamē nō est oino verū t plus est dissonātia in pōdere rerū q̄ in numero earū. Dicam' ergo q̄ prima descriptio ptinet. 64. preter vinū t mel: t iste modus est quē Seraꝑ. multuz obseruat. s. ponere numerū medicinaz: qz si cadit error in scriptura medicinarū sciri potest per numerū subiunctū t corrigere cū aliquo libro. Iste aūt. 64. medicine cū duab' additis sunt ponite in octo ordinibus quātū ad pondera. Nam primus ordo est medicina vna. s. trocisci squille in pondere magno. s. 48. aurei. In. z. ordine. s. pōderis. 24. aureoz ponunt. 4. medicine. In ordine. ʒ. s. iz. aureoz ponunt. 8. medicine. t hoc fm descriptionez Andromaci: qz et cinamomū fm Andromacū ponit sub pōdere aureoz. iz. t etiā rose. Sed in descriptione Democriti ponit cinamomi aūr. z4. t apud quosdā et rose: tamē Andromacus illa posuit sub pōdere aureoz. iz. t ideo cū dicit. oium ana quātū est hoc pōdus. s. rosarum qō est. iz. aūr. fm Andromacū. Ubi sciēdū est q̄ vbi nos habemus cētauree ita Andromaci bz pētaflon t est plāta. 5. folioz: t idē bz Rasis. 9. Almāsoris caꝑ. z. t credo ifam Aui. esse corruptā. primo qz statim infra ponit iterū centaureā minoreꝫ que est melior: t iō hic si per cētaureā nō velit maiorē que est vtilitatis pauce credibile est

bile est q̄ lr̄a est corrupta: ꝛ vult pētafilon. Scd̄o quia in sequenti rubri. īter medicinas additas deberet ponere pētafilon: signū ꝫ ē q̄ Aui. in hac recepta enumerat: vbi ēt nos habemus petrosillū ꝛ sticados. Andromacus s. petrosillini macedonici ꝛ sticados: ita q̄ in recepta ista deficit macedonicū: sed nō visum est q̄ Aui. habuerit in libro suo: q2 posuisset ꝛ dixisset q̄ numerus medicinarū est. 65. nescimus āt si Andromacus apud Aui. fuerit corruptior q̄ apud nos. In 4° ordine sunt medicine. 19. ꝛ est pōdus aureoꝝ. vj. In ordine. 5. s. pōderis q̄tuor aureoꝝ ponunt. 27. medicine: ꝛ h̄ ponēdo q̄ aliqd sit semē siseleos ifra qd̄ sūt due res vt cōiter repit. per siseleos ergo intelligamus siler montanū. sed vbi dicitur s. siseleos: dicemus lr̄am Auic. eē corruptam: ꝛ vult dicere dauci: vñ littera Andromaci sm̄ Humay dicit sic. storacis ligde s. apy syluestris ꝛ s. basilis ꝛ est dau. cē. Sceba. hoc nō scribit in tyriaca Andromaci: tñ sceba ē vel sticados arabicū: ꝛ iā est supra positū. vel est absinthij spēs dicta sandonicū. Andromacus etiam ponit hoc nomē. Colcotar est vitreolum. gūmi. s. arabici.

Ordo	Pondus	Medicine
1	48. auꝛ.	1
2	24. auꝛ.	4
3	12. auꝛ.	8
4	6. auꝛ.	19
5	4. auꝛ.	27
6	2. auꝛ.	5
7	10. lib.	1
8	3. lib.	1

¶ In ordine sexto. s. pōdere duoꝝ aureoꝝ ponunt quinque medicine de qb' est bezard. Et in tertia descriptiōe exponit q̄ est galbanū: ꝛ videt q̄ Aui. hic voluerit p bezaard serapinum: q2 in sequēti descriptiōe ponit q̄ galbanū est de nūero. 6. mediciaꝝ additaruꝫ ad pcedētē receptā. s. istā vt sint ille. 70. ꝛ iste. 64. qd̄ non eēt si exponeret bezard. i. galbanū. Hoc ēt appet cū dicit. ꝛ silr ē sm̄o in sera. videt eni q̄ prius dixerit de serap. in ordie mediciaꝝ quaꝝ pondus est duoꝝ aureoꝝ: ꝛ vult q̄ sic est discordia in descriptiōib' de pōdere castorei: ita de pōdē seraꝑ. Naꝫ Andromac' posuit de serapino q̄tuor aureos: sꝫ Kesimotres medic' ꝛ Democrit' posuerūt duos aureos: vt scribit ab Humay. Et h̄ ē qd̄ voluit cū dixit. ꝛ silr est sermo in sera. ¶ Sꝫ tunc ē dubiū de castoreo si ponim' illud tūc nūerus mediciaꝝ ē. 65. q̄s Aui. ponit: ꝛ si nō ponim' illd̄: quare Aui. dixit hic de eo. D° ꝫ q̄ forsan hic A. enūerauit castoreū sb ordie mediciaꝝ. 6. ꝛ sūt iste medicie sex ifrascripte. Bezard. i. serapinū qd̄ ēt noie galbani pōt noiari: q2 valde ꝓpinque v̄tutis aspalti oppoponaci cētauree mino. aristo. rotunde. in descriptiōe alia reperiunt centauree aristologie lōge: ꝛ tādem Aui. ꝓsequetur.

¶ Castorei vo in descriptiōe quadā auꝛ. ii. ꝛ in descriptiōe auꝛ. iiij. Et silr ē sermo in serapino ꝛ mell' lib. x. ꝛ vini antiq odoriferi kist. ij. liquefiāt que de eis liq̄scūt ꝛ ifundant que infundunt ꝛ terant sicca ꝛ cribellētur ꝛ cōficiant cū melle ꝛ ponatur in vase vitreo: aut plūbeo: aut argēteo: ꝛ nō impleatur vas: imo sit in eo superfluitas ꝛ respiret medicina: ꝛ omnes medicie pter mel ꝛ vinū sunt sexagintaquattuor medicine.

¶ Qd̄ bis ponat ibi castorei ꝛ appet hoc verū. vꝫ. q̄ non est de sex medicinis quas descriptio seques addit sup istā: ꝛ cū arguit q̄ numerus eēt. 65. dicem' q̄ supra abyciat illud qd̄ dicit s. sisileos. sufficit eni dicē sisileos. In. 7. ordie est mel ꝛ ē lib. x. In octauo est vinū qd̄ ē kist duo. i. lib. iiij. sꝫ Sera. ¶ His ꝫ habitis ꝑ opꝫ vidē intētiōes pp quas medicine ponunt i tyri. Et dicamus cū oib' auctorib' q̄ itētio in cōpōne tyriace fuit ꝯtra venena reptiliū ꝛ alia venena: siue calida: siue frida: siue alia: ꝛ iō oēs medicine in ea gn̄alr hoc itēdūt. Sꝫ q2 iste medicine ēt ꝯserūt in egritudib' spālr: tñ q̄dā medicine ponunt in tyriaca vt iuuēt ꝯ venena. Quedā aūt ponūtur vt iuuēt medicinas ꝯ venena. Medicine valētes ꝯ venena maxime sunt caro vipere squille agaricus ꝛ similes quas lege in caplis suis. Medicie vo iuuātes istas medicinas sunt opiū olibanum ligritia ꝛ ꝯsiles: ꝛ paucas iuenies in tyriaca medicinas q̄ de se nō valeāt ꝯ venena aliqua: ꝛ tu ꝑquiras in libris de simplicib'. Medicine aūt que iuuāt ꝯ venena q̄dā faciūt a ꝓprietate sic caro vipere ꝛ sqlla ꝛ ꝯsiles. Quedā faciūt h̄ exiccādo venenū sicut colcotar ꝛ ꝯsiles: ꝛ ēt pdicte medicine sunt caro vipe. Quedaꝫ faciūt hoc euādo sicut agaric' terra sigillata ꝛ ꝯsiles. Quedā ꝯfortādo mēbra sicut spica ꝛ ꝯsiles. Medicie aūt que euāt venena ꝛ superfluitates quas venena multiplicāt corrūpendo sunt diuersitatum multaꝝ: q2 q̄dā per vētrē: q̄dā per vrinā: ꝛ q̄dā per sputū vel sudorē mouēt venenū ꝛ materias: ꝛ iuenies eas in tyriaca. Medicine aūt que ponunt in tyriaca vt adiuuāt pdictos modos mediciaꝝ: quedā ponūtur vt adiuuēt alias sicut balsam' q dat eis penetrationē. Quedā aūt nō pmittūt eas dissolui. s. corrūpi a calore nro sicut opiū. Quedā vt remittāt malitiā aliaꝝ sicut cordialia q̄ ponūtur. Quedā que appropriāt eas mēbris sicut prassium appropriat eas pectori. spica cerebro. crocus cordi. semia epati ꝛ renibus et [illegible]. Quedā ponunt vt cū alijs iuuamētis sint ꝯseruātes ꝛ commiscētes vt mel ꝛ vinū. Quedā aūt plēs ex dictis v̄tutib' aggregāt. Et de opio scias pter illd̄ qd̄ dictū est q̄ in tyriaca vñ stare loco aque ꝯ ignē qñ fit mixtū: qm sic fit melior fermētatio: ꝛ ideo in plurib' magnis ꝯfectiōib' inuenit opiū vel aliud sibi cōpar. s. iusq̄amus: vt appebit in h̄ ꝑ trac. In hoc aūt nō plus ꝓtelamus sermonē. tu eni ordines dictos scies ex libris simpliciū. ꝛ Humay plongauit. hoc tñ q facit ponit sciam simpliciuꝫ in scia cōpōnis medicinaꝝ ꝛ est facile. ¶ Scd̄o opꝫ vidē cāꝫ pōderis coꝝ que in ea ponūtur: ꝛ q̄uis Humay laborauit in hoc: tñ q2 iudicia in h̄ sūt estimatiua abbreuiamus. vñ moti sūt ad ponēdum plus de vna q̄ de alia. Nā qñ aliq̄ medicia est multi iuuamēti ꝛ pauci vel nulli' nocumēti: ꝛ nō est alia que illā opōnē faciat vel non sic efficacē: ꝛ est opatio principalis pp quā medicina cōponit: tūc de ea ponimus multā q̄titatē. Et q2 trocisci de sqlla sunt magne vtilitatis: ꝛ etiā trocisci de vipis ꝛ trocisci de sqlla ꝛ alindacharon non hñt nocumētū vehemēs: ꝛ trociscoꝝ de viperis nocumētū rectificat cum alijs: ꝛ hñt hi trocisci opōnē que principalr q̄rit a tyriaca lꝫ inter omnes principalius trocisci de vipis: iō de his trociscis magna ponit q̄titas ꝛ maior de tro. sqlle q sunt securiores q̄ trocisci de vipis. ¶ Sꝫ tu diceres cū tro. alindacharon sint securiores in ope q̄ pdicti: q̄re nō ponit de eis multa q̄titas: imo vltra q̄ de trociscis sqlle di. Dōm q̄ alie multe medicie que ponunt in tyriaca faciūt opōnē illoꝝ trociscoꝝ: ꝛ si ꝯsideras ēt lꝫ de trociscis sqlle magna ponat q̄titas: nō tñ est totū squilla: sed est pter h̄ farina orobi. de opio aūt posuerūt multā q̄titatē: q2 nō est alia medicia q̄ in tyriaca suo faciat opōnē. s. fortē infridationē ꝛ multe sunt medicine que remittūt opōnē eius: ꝛ q de opio multū posuerūt fundauerūt iudiciū in h̄. sed q ponūt de opio paꝝ sicut fuit Nicola' ꝯsiderauit paucitatē iuuamēti ei': tñ. B. posuit de opio q̄titatē quā Aui. ponit sm̄ q̄ affirmat Halla Albucasis cui plus credo q̄ Nicolao. De cinamomo fuit diuersitas: q2 q ꝯsiderauerūt q̄ cinamomū est res multi iuuamēti ꝛ nulli' nocumēti posuerūt de eo multū de qb' fuit Democritus. Qui vo cōsiderauerūt q̄ in tyriaca nō est ei principalis intētio dino: est q̄ alie medicine ponunt q̄ pticipātur cū eo in v̄tute sic vt cassialignea: posuerūt de eo min': ꝛ fuit Andromacus: ꝛ similis discordia fuit in rosa. Cū pdictis aūt ꝯsiderationibus ꝓcede in alijs medicinis variatis sꝫ pōdera. ¶ Tertio opꝫ videre qd̄ est basis in tyriaca. Et dicemus q̄ est caro vipere. rō q2 est medicina que iter oēs maxime facit opōnem ad quaꝫ intēdimus per tyriacā. s. resistētiā ad venenū. Et lꝫ in tyriaca ponātur res que plurib' modis resistāt venenis q̄ caro vipere. s. rectificando cor ꝛ exiccādo venena: ꝛ ēt a ꝓprietate sicut spica sm̄ q̄ inuit Humay: nō tamen ita efficaciter resistit caro vipe ꝛ oēs ꝯcordāt. Trocisci autem squille ꝛ trocisci alindacharon possunt dici bases post trociscos tyri: ꝛ similiter multe alie medicine.

¶ Circa pdicta dubitatur ꝑ an possit haberi certa regula de pōdere medicinaꝝ aliarum a medicina que est basis. ¶ Videtur q̄ sic. q2 auctores determinant se de pōdere: ergo aliqua notitia vel ratione hoc faciūt. ¶ In ꝯtrium q2 nullus scribit istā regulā. ¶ Credidit Joānes de. S. Amādo q̄ coniecturaliter talis dari possit regula q̄ medicina que iuuat basim in opatione: q2. s. eūdem effectū facit. i. vigorat operationē debet eē subdupla ad basiꝫ. v̄. g. si de basi ponitur. ℥. j. de medicia iuuatiua ponat. ʒ. s. ꝛ dicit q̄ hoc bene obseruauit Rasis: q2 vbi posuit turbith semp posuit medium ei' de zinzibere. Dicit tamē q̄ hoc verificat in medicinis mediocrib' in pondere. s. q2 in multū leuib' ꝛ multū grauibus hoc non verificat: sed de multū leuibus minus ponimus q̄ medietatē: sicut si facis alicuius medicine basim aloē. v̄. g. ʒ. j. ꝛ vis adiuuare eā cuꝫ colloqntida nō debes ponere. ʒ. s. collognitide: sed valde minus. ʒ. j. Similr non verificat in medicinis valde grauibus: q2 debes plus ponere q̄ in ꝓportione subdupla: ꝛ nō ponit exemplū cū exēpluꝫ eēt de lapide armeno vel lazuli respectu collognitide qñ de collognitida facis basim. Scd̄a regula est q̄ medicina q̄ corrigit malitiā basis sit in pōdere equalis basi. v̄. g pono scamoneā basim vel colloquintidā ēt. ʒ. j. pro qualibet: pono masticē ad rectificādū malitiā oꝫ poni ēt. ʒ. j. silr si pono basim alicui' medicine opiū debeo ponē castoreū i pōdere eq̄li. ꝛ addit q̄ h̄ v̄ificat qñ basis ponit nō rectificata: q2 rectificata nō egeret tāto pōdere reꝫ sibi iūctaꝝ. v̄. g. ponitur scamonea cocta in pomo: nō opꝫ q̄ ponatur equalis quātitas masticis. Tertia regula est q̄ medicine que iuuāt basim portādo ad determinata mēbra nō hñt certā mēsuram: sed diuersificant in dosi sm̄ lōgitudinē ꝛ ꝓpinquitatē mēbri. Nos aūt dicemus q̄ iste regule aliq̄d dant auxiliū estimatiue medici ꝛ nullā certitudinē. ꝛ rō est: q2 certa q̄titas reꝝ quibus vtimur nō pōt sciri sꝫ cōiecturalis est: vt. 3. lib. de igenio. cap. 3. ꝛ in libro de flomia. sūma. 2. ca. 1. Fundant ergo medici sua iudicia qbus se determinant ad h̄

Dub^m io^m

pōdus supra sex regulas suprapositas. Primo si medicina est for/
tis vel debilis. Scdo si multoꝝ iuuamētoꝝ vel paucoꝝ. Tertio si
iuuamētū eius est sublime vel depssum. Quarto si hñt participē
in iuuamēto vel nō hñt. Quinto si ꝑpinquo loco dꝫ opari vel re/
moto. Sexto si aliqd est qd eius v̄tutē frangat vel nō. Et alias ēt
circūstantias siue cōditiones metit medicus de dispōne aeris et
regionis ⁊ ꝯsuetudine hoīum ⁊ in vsu medicinaliū ⁊ in nā egritu/
dinis ⁊ v̄tute. Ex qb⁹ oibus determinat se ⁊ dicit de hac medicina
que est basis tāti volo ponē: ⁊ de hac alia tātū: ⁊ nō opꝫ ꝙ solū cō
sideret posse mediciaꝝ ad corp⁹: sꝫ mediciaꝝ ad se: ⁊ qꝛ hoies i h
hñt diuersa iudicia q̄ oia pñt eē vera in diuersis [dispōnib⁹]: iō iue
nim⁹ auctores diuersificari i pōderib⁹ mediciaꝝ in eadē medicina
vt i tyriaca vł q̄cūqꝫ alia: ⁊ iō dicem⁹ ꝯ Joānē ꝙ Ras. nō fuat re
gulā datā ab eo: qꝛ i cura feb. sciatice nō ponit ð turbith dupluꝫ ei⁹
qd ponit ð. 33. imo multo plus: qm̄ ⁊ inuenim⁹ auctores ponē tātū/
dē ð turbith ⁊. 33. vt. A. i eadē cura. ⁊ ca. ð. cura scrophulaꝝ. Et qñ
rectificam⁹ malitiā mediciaꝝ: nō oꝫ eq̄lē q̄titatē rectificāt appo/
nere semp. Possibile est eni ꝙ in minori q̄titate sit cōpar v̄t⁹ vir
tuti alterius maioris quātitatis: ⁊ quādoqꝫ oportet plus apponē:
sicut cum associamus scamonee mirabolanos citrinos.

Dub^m 11^m ¶ Secūdo dubitat. quare q̄titas vini ⁊ q̄titas mellis in tyriaca ē
maior q̄titate cuiuslibet alterius medicine. ℣ Ad solonē hui⁹ pre
mittēdū ꝙ quatuor sunt liquores qbus medicinas cōmiscemus. s.
vinū sapa lꝫ sit vinū: mel ⁊ zucchaꝝ: in qbus oibus est vna cōis i/
tētio ꝯseruatio medicinaꝝ que ponūtur adinuicē: lꝫ eni cum aqua
⁊ cū multis liquorib⁹ possint cōmisceri medicine: nō tñ ita ꝯserūt
sicut predicte. s. vinū mel zucchaꝝ ⁊ sapa: ⁊ ideo reb⁹ cū aq̄ mixtis
vt syrupus additur zucchaꝝ vel mel: vnicuiqꝫ tñ est ꝓpria inten/
tio. v.g. in tyriaca vinū ponit non solum vt in eo fiat medicinarū
ꝯseruatio ⁊ cōmixtio: sed etiā qꝛ cōfortat cor ⁊ ꝓdest venenis oī/
bus. similiter mel ponit nō solum ad ꝯseruationem sed vt in eo si-
cut in quodā viscoso cōficiant medicine ⁊ sui caliditate digerātur
in eo: in multis etiam medicinis ponitur ad obtusionem horribi/
litatis earum: ⁊ sic zuccharum sapa ponitur ad predictas inten/
tiones: ⁊ quādoqꝫ vt appropriet medicinā ad partes pectoris q̄-
bus sapa appropriat: sicut ponit ꝑꝑ hoc in syrupo de papa. ℣ Ex
quibus appet ꝙ qꝛ vinū est illud quo medicine tyriace debēt cō/
misceri: ideo oportuit eē multe quātitatis: ⁊ expiētia iuenit triuꝫ
lib. quātitatem vel circa. mel etiā qꝛ dꝫ esse illud quo adinicē cō
mixte iuiscant ⁊ quasi vestiuntur: ideo ēt oportebit eē multum.

Dubiū 1. sub. 11. ¶ Ex qbus soluit qd quare cuꝫ tyriaca antiqua ⁊ tyriacata possi/
mus adiūgē mel: ⁊ tñ nō adiūgim⁹ vinū. ℣ Dꝫ ꝙ in tyriaca antiq̄/
ta iā medicie sūt cōmixte: ⁊ iō nō idigēt alia cōmixtōe ⁊ ꝯiūctōe ꝑ
vinū: sꝫ sūt q̄si discoopta ꝑꝑ hūidi mell' resolōnē: ⁊ iō ꝑt addi mel.

Dub^m 2^m sub. 11. ¶ Secundo soluitur questio. quare tyriaca ⁊ magne confectiones
fiunt cum melle ⁊ non cum zucchato vel alia dulci re. ℣ Dicenduꝫ
ꝙ mel est magis conseruatiuum quacunqꝫ alia re.

Dub^m 3^m sub. 11. ¶ Tertio soluitur qd ꝑꝑ quot causas mel ponit in confectionibus.
℣ Dōm ꝙ ꝑꝑ duas generales. s. vt ꝯseruet ⁊ dulcoret. Alie eni cāe
sunt spāles. s. vt abstergat sm ꝙ Nicolaus ponit: ⁊ vt ducat ad de
terminata membra ad que ducit res saporis dulcis.

Du^m 12^m ¶ Tertia dubitatio est q̄ta dꝫ eē quātitas mellis in ꝯfectionibus.
℣ Dōꝫ ꝙ lꝫ sit determinatū ꝙ mel sit quadruplū ad spēs vt appet
per Nicolaū in ꝓhe. qꝛ vult ꝙ ad tres. ℥. specierꝫ ponat lib. 1. mel/
lis: tñ auctores in hoc ꝯsiderauerūt quedam ad que diuersificaue
rūt mellis q̄titatē. ℣ Et primo medicinas si sunt cōseruabiles vel
corruptibiles. Si eni sūt ꝯseruabiles min⁹ ponūt de eo vt species
aromatice. Si corruptibiles magis ponūt vt radices ⁊ succi: ⁊ iō
in hiera cōi paꝝ ponit mellis: imo cōiter ponit eq̄lis ps cū medi/
cinis: vt i fra trac. 2. sed in secacul cōdito ponit quadruplū mellis
vltra. ℣ Scdo ꝯsiderauerūt si cum medicinis sint alie medicie cō
mixtiue ⁊ ꝯseruatiue: qꝛ tūc de melle minus posuerūt: ⁊ ꝑꝑ h i ty/
riaca minus de melle posuerūt q̄ in alijs qbuidā ꝯfectionib⁹ ma/
gnis: ⁊ hoc qꝛ vinū ꝯseruat medicinas tyriace: ⁊ ēt medicine que
sunt in ea nō sunt putrescibiles: vnde nō expedit ponere multum
mel. Est eni mel qd hic ponit. x. lib. qd est. 960. aurei. ⁊ oēs medi/
cine tyriace alie ꝑter vinū: ⁊ mel est. 472. aurei. sūma. 1432. ꝑter
vinū. ⁊ accipio aureū pro. ʒ. ⁊ ꝙ. ℥. 1. hꝫ aureos. 8. ergo mel est parū
plus q̄ duplū medicinaꝝ tyriace. s. 16. aurei siue. ℥. ij. ℣ Tertio etiā
ꝯsiderauerūt medicinaꝝ displicētiā maiorē vel minorem: vñ plus
ponim⁹ de melle: ꝑꝑ hoc eni cū medicis amaris q̄ cū sapidis vt
granis pini ⁊ amigdal' ⁊ hmōi. ℣ Quarto ꝯsiderauerūt ꝙ mel tol/
lit bonitatē siue remittit medicinas: qꝛ tūc minus ponim⁹: ⁊ ꝑꝑ h
in hiera. h. paꝝ ponit mellis: qꝛ debilitat aloē q est basis in hiera.
℣ Quinto ꝯsiderauerūt tps in quo cōponūt medicinas. si est frigi
dum vt hyems plus de melle ponūt nō timētes mellis calorē. ꝙ si
est estas minus posuerūt de melle. quā ꝯsiderationeꝫ habuit Ha/
lyabas. 10. practice. caplo tertio. cum in cōfectionibus in hyeme
posuit triplū mellis: sed in estate tātūdē cū dimidio vel duplū vel
dimidio sm aliā trāslationē. ℣ Sexto ꝯsiderauerūt si ꝯfectio ve/
nit ꝯcocta sole vł igne: qꝛ si venit ꝯcocta sole: tūc ponunt plus de
melle: ⁊ iō tyriaca qñ decoquit ad solem plus de melle ponit. s. tri/
plū ad alias medicias. talis autē tyriaca est sic vna dictaꝝ: que qñ
ad solē canicule coquit. xv. diebus ⁊ post. xv. dies ponit balsamus
sicut ponit Halis Albucasis aucto h. ⁊ vtitur ea post annum.

¶ Et si diceret qs. q̄re nō ꝯficim⁹ medicias cū penidijs: aut ēt cum Dub^m 13^m
oleo in qb⁹ posset ꝯseruari ⁊ cōmisceri. ℣ Dōm ꝙ penidij sūt zuc/
charꝫ. In quo aūt differūt ⁊ ꝑꝑ qd ponunt q̄nqꝫ in ꝯfectionib⁹ di/
cet posterius cū loquemur de diapenidio. Oleū aūt nō ē delectabile
vt mel: ⁊ separat a medicis cum qb⁹ cōmiscet leuigatiōe ⁊ dimittit
eas vt fecē: ⁊ iō nō est bonū ad cōmiscēdū medicinas adinuicē.

¶ Quinto dubitat. an mel qd in tyriaca ponit debeat eē dispuma/ Du^m 14^m
tū: ⁊ an debeāt coqui medicie cū eo vel soluꝫ cōmisceri sine deco/
ctione. ℣ Dōm ꝙ mel in tyriaca ⁊ alijs ꝯfectionib⁹ melius est ꝑfe
ctum dispumatū vt eius imundicia remoueat ⁊ purius fiat: ⁊ iō in
tyriaca ꝑcipit poni dispumatū: vt Halyab. 10. practi. ca. 3. ⁊ Gui/
lelmus lōbardus ⁊ Nicolaus. Aliqñ tñ posset reperiri mel electū
⁊ puꝝ qd dispumari non egeret. vñ Halyab. 10. practi. 3. cap. dicit
mel coquas vsquequo auferat spuma siqdem dispumari res ex/
postulat ipsa. Expostulat aūt ipsi⁹ ipuritas: expostulat ⁊ qñ ponit
in medicis que iterius assumūtur. cū aūt exteri⁹ apponi debent
aut ꝑ clystere iponi nō est tāta necessitas dispumatiōis. ℣ Ad 2^m
dōm ꝙ cōiter electuaria q̄ facimus cū melle nō coquimus: ⁊ cā ē
qꝛ nimis fiūt viscosa: nisi forsan illā viscositateꝫ velimus. Et volu/
mus quādoqꝫ ꝑpter quatuor causas. Una vt sit masticabilis res
vt quādo facimus iringos cōditos quos noiamus zinziberatū: si/
cut ēt quando facimus diacydonitē ⁊ similes ꝯfectiones q̄s volu
mus esse firas. Secundo volumus ꝙ medicamē sit firū vt impres/
sio sit in partib⁹ primis stomachi ⁊ intestinoꝝ plus: ⁊ iō tunc co/
quemus sicut iringos ⁊ diacydoniten. Tertio aliquādo hoc faci/
mus vt aquositas reꝝ que melli miscet cōsumat sicut in ꝑdict. cō
fectionibus. Quarto aliquādo vt magis nutriat sicut decoquem⁹
mel qñ facimus feuldec: ⁊ miscēt qdam quandoqꝫ cū illo amigda/
las: ⁊ est cibus iudeis acceptus. coctum enim mel magis nutrit ⁊
minus subducit: vt. 12. tere. cap. 3. ⁊ 3. regi. acutoꝝ.

¶ Sexta dubitatio. an medicine tyriace debēt subtilr teri. s. q̄ sunt Dub^m 15^m
teribiles. ℣ Et dicendum est ꝙ sic: quia sit earum adinuicem me/
lior cōmixtio ⁊ fermentatio: ⁊ ideo Aui. precipit cribellari. Et est
ꝙ Mes. dicit cap. de trituratione. ꝙ trituratio aliquādo fit vt mi/
scibilium melior in vnuꝫ fiat sigillatio sicut est trituratio tyriace.
Cum ergo facis aliquam confectionem quā non vis fermentari ⁊
vis permanere in partibus grosso modo teras res. Si aūt vis illā
penetrare subtilius opꝫ terere eas: vt apparebit posteri⁹ capi. de
diacimino. Que aūt medicine plus vel minus tolerāt de tritura/
tione lege a Mes. preallег. cap. ⁊ ab Aui. secūdo cañ. cap. 5.

¶ Septimo querit: cuꝫ oia coagula sint tyriacalia siue bezarática: Du^m 16^m
vt. 2. cañ. q̄re nō ponit de eis in tyriaca. ℣ Dicēdū ꝙ timuerūt de
corruptione coaguli ne corrumpat alias medicinas.

¶ Octauo queritur. quare nō ponitur anacardus cum sit medici/ Du^m 17^m
na multū calida subtili caliditate. ℣ Dicendum ꝙ corrumpit car/
nes vipere. ℣ Sꝫ tu diceres Aui. dicit supra ꝙ corrūpit alias me/
dicinas: ⁊ tamē in confectione anacardina ponunt medicie mul/
te de illis que ponūtur in tyriaca: ⁊ tamē anacardus illas nō cor/
rumpit. Dicendum ꝙ nō est simile de cōfectione anacardina ⁊ de
tyriaca magna: q̄uis in multis medicinis cōicent. Nam perdu/
ratio anacardine ꝯfectionis non dꝫ esse tanto tēpore quāto tyria
ce tempus: ⁊ ideo si medicine se corrumpant prius non curatur.
Uel aliter ꝙ in anacardinis confectionibus proprie Auicēna ⁊ ēt
Mesue ponūt aliqua que resistant acuitati anacardoꝛuꝫ sicut mi
rabola. vel preparatio fit cum rebus que inuiscant eorum acuita
tem ⁊ obtundant sicut penidij cum aqua: ⁊ in quibusdam acetum
vt infra appet. Et quādoqꝫ coquitur mel ⁊ totuꝫ hoc obtūdit ana/
cardos vt post apparebit. Et lꝫ in tyriaca sit opium non min⁹ pos
set anacardus contra opium q̄ opium contra eum proprie: quia
pauce sunt medicine que opium iuuent in tyriaca: imo nulla iu/
uamento manifesto. i. magno valde frigore quare est opij frigus.
Et ꝑpter hanc causam alias multas medicinas que essent vtiles
dimiserunt sicut grana citri. dimiserunt ēt metalla ⁊ lapides pre/
ciosos: qꝛ nō sunt bñ cōmiscibilia ⁊ cōfermentabilia cū alijs.

¶ Nono queritur. quare in vase plumbeo reponit ⁊c. ℣ Dicendum Du^m 18^m
est ꝙ vas in quo reponitur tyriaca dꝫ eē ꝙ non corrūpat eā. Cor/
rumpit autē eam queddam vas exiccando subtiles partes sicvt
terreum non vitreatum: ⁊ ꝑpter hoc etiā ligneum credo esse ma
lum nisi sit lignum valde solidū non porosum. quoddam autē vas
corrumpit illaꝫ: qꝛ facit ziniar qd est viride es sicut massa de ere.
plumbum autem nō facit ziniar. argentū etiam purum parum fa
cit ⁊ vitreatum. nec facit ziniar nec exiccationē: ⁊ iō est melius ꝙ
vase: sed nō est securum a fractura: ⁊ ideo eligatur vas de plum/
bo aut de denso ligno. Qui autem vult scire quare Hal. fecit ziniar
legat Geber. c. de ere. Diuersi eni modi mixtionis sulphoris val/
tis ⁊ non ventis ⁊ fixi ⁊ non fixi cum argento viuo ⁊ partib⁹ ter/
reis est causa illius. Humay do non contētatur ꝙ reponatur in
vase

vase terrestri vitreato nec non vitreato. Dubitat enim taꝫ de vitreato q̄ non de vitreato exiccationem. ꝛ dubitat etiaꝫ ne ex vase vitreato ebulliat nimis a caliditate vitri. i. a caliditate quā vitrum fortiter ꝛ acute recipit. Et ideo est ꝓcentus in vase plūbi vl argenti. i. purissimi. ꝓcessit ergo iste cum sua estimatione.

Dub^m 19^m ¶ Decimo queres si vas oꝫ hic aliquā determinatā formaꝫ. Et dicendum ꝙ. A. visuꝫ est in sequēti descriptione ꝙ vas sit vt vrinale. i. lati orificij: ꝛ hoc voluit vt libere fumi ꝛ vapores qui surgūt a medicina q̄ bullit ꝛ fermētat ascēdāt ꝛ exeant extra subam tyriace: ꝛ in sūma credo ꝙ nō oꝫ esse multum stricti orificij.

Dub^m 20^m ¶ Undecimo queres qꝫ Aui. dicit ꝙ non impleat quantum oꝫ impleri. Concordāt omnes qꝫ due partes vasis sint plene: ꝛ tertia pars vacua vt medicina respiret. i. vt vapores ab ea surgentes habeāt locum ꝛ non suffocent medicinam.

Dub^m 21^m ¶ Duodecimo dubitat cū quo oꝫ cooperiri vas. Dōꝫ ꝙ gdā cooperiūt cū pāno raro: ꝛ postea cū coopertorio de re de qua est vas: ꝛ sigillāt cū terra: ꝛ talis fuit Galli: gdā cū corio ꝛ fortiter ligant vt Aui. Oēs aūt intendunt ad diligentē cooperturam ne exbalet.

Dub^m 22^m ¶ Decimotertio in quo loco oꝫ reponi. Dicendum ꝙ nō in loco humido: sed in loco sicco debite longinquo a putrefactione ꝛ fetore ꝛ omni mala qualitate sm ꝙ possibile est.

Dub^m 23^m ¶ Decimoquarto quātum debet stare antēq̄ discooperiatur.

Dub. 24^m ¶ Decimoquinto queris q̄frequenter oꝫ discooperiri. Et dōm ꝙ oēs auctores concordant ꝙ tyriaca discooperiat aliqñ: ꝛ b vt q̄si exēret vt vapores collecti exeāt. Sed de tpe glibet logitur sm suā estimationē. Guilelmus Lōbardus post sex mēses incipit eam discooperire: ꝛ vult ꝙ sic discoopta stet vna hora: ꝛ sequit Rasis. a. trac. Almālo. c. z. qui idem ponit: sed non dicit ꝙ frequenter fiat: an semel in septimana vel mēse. Ut Galla Albucasis determinans eius aliquo dicit. l. ꝙ oī mense semel discooperiat: ꝛ intelligit ab eo oi mense a die cōpōnis: ꝛ stet discoopta a mane vsq; ad vesperas. Sūt aūt qdā ꝙ qñ euēnāt illā cōmiscēt illā: qō credo eē cōueniēs: ꝛ alij alia scribūt. Valyab. bo indeterminate dixit. ꝛ cū ē: qꝫ hoc derelinquet arbitrio medici vt ꝓsideret si tempus a die confectionis tyriace ꝓcessit calidum oꝫ citius illā discoopire: si dies in qua discooperit sit cōuenienter calida: potest eā plus discooptam dimittere. Et consimiles circūstantias vel ꝓditiones artifex ꝓsideret: sicut etiam facit circa regimē humani corporis.

¶ Descriptio alia. Re. trocisconz sqnille aur. xxviij. trociscorum vipere ꝛ trociscorum alindacharon ꝛ piperis nigri ꝛ opij boni: omniuz ana aur. xviij. Et allij syluestris ꝛ rosarum rubearum siccarum: ꝛ semnis napi syluestris ꝛ ireos ꝛ agarici ꝛ succi liquiritie ꝛ olei balsami ꝛ cinamomi: omniū ana aur. xij. Myrre ꝛ prassij ꝛ croci ꝛ macropiperis ꝛ zinziberis ꝛ ozime montani ꝛ petrosillini et pentaphilon ꝛ est quinqꝫ foliū syluestris ꝛ reusiz ꝛ costi amari albi ꝛ sticados ꝛ piperis albi ꝛ muschi ꝛ pulegij ꝛ superiozis squināti ꝛ glutin alumbat: ꝛ olibani ꝛ cassie ꝛ spice: oiuz añ. aur. vj. Et gētiane ꝛ almealesis ꝛ est nasturtiū albuz ꝛ storacis ligde ꝛ fisileos ꝛ spice celtice ꝛ ē nereiden ꝛ seminis ameos ꝛ camedreos ꝛ camepithcos: ꝛ hypoquistidos et folij ꝛ epithimi ꝛ fu ꝛ meu: ꝛ semis apij ꝛ semis fenuculi ꝛ boli lacune ꝛ colcotar assati ꝛ amomi ꝛ bypericon ꝛ acori ꝛ carpobalsami ꝛ achacie ꝛ gūmi arabici ꝛ coriandrum: oiuz añ. aur. iiij. Et azufera ꝛ galbani ꝛ opoponacis ꝛ serapini ꝛ bitumis iudaici ꝛ cētauree ꝛ aristologie ro. ꝛ castorei: oiuz añ. pōdus aur. ij. Et addite sūt in hac descriptiōe iste medicie: ꝛ sunt firmate in descriptiōib⁹ aliaꝫ linguaꝫ vt sūt greca ꝛ arabica et sūt ozimi fluuialis ꝛ galbani ꝛ dragagāti ꝛ ciclamis ꝛ arist. lōge: ꝛ semis vulgami albi: oiuz ana aur. ij.

¶ Secunda descriptio. Circa hanc descriptionem oportet primo videre ordinem medicinarum: ꝛ sunt ordines ser ꝓter additas: que tamē sunt in sexto ordine pōdere in aur. duobus ꝛ ꝓter mel ꝛ vinum. Primus ordo medicinaruz est in aur. xxviij. ꝛ est vna medicina. Secūs ordo medicine est aur. xxiij. ꝛ sunt quatuoz medicine. Tertius aur. xj. ꝛ sunt octo medicine. Quartus aur. vj. ꝛ sunt xviij. medicine. Quit⁹ aur. iij. ꝛ sunt. xxiij. vel. xxv. medicie. Sext⁹ ordo est aur. j. ꝛ sunt octo medicine. Sūma ergo istarum medicinarum est. lxij. ꝛ vj. addite cum illis faciunt lxij.

Ordo	Pondus	Medicine
Primus	28	1
Secundus	24	4
Tertius	12	8
Quartus	6	18
Quintus	4	24 vel 25
Sextus	2	8

¶ Iste ℈ sunt spēs. lxx. i cōmixtiōe excepto melle ꝛ mel sit duplū medicinaꝫ: quaꝫ sit sūma ci⁹ qō est in tyriaca mille ꝛ ꝺcentū ꝛ trigintaq̄tuoz aurei: ꝛ terat croc⁹ per se ꝛ infundat illō in vino: ꝛ terat myrra ꝛ opiū ꝛ olibanū p se ꝛ infundat illō in vino ꝺcocto nocte: ꝛ liquefiāt glutinū ꝛ galbanū cū oleo balsami ꝛ terat in colcotar solū: deide terant reliquie medicie ꝛ cribellent ꝛ ꝓficiant sūma earꝫ cū melle dispumato. Et ꝓterat cū sit aggregatio in mortario ꝓtritiōe bona donec cōmisceant: deide ponat in vase vitri qō sit siē vrinale aut testeo vitreato ꝛ admistret post q̄tuoz annos. Et sit dosis integra pōdus ʒ. i. cū aq̄ tepida in ieiuno.

Dubiū 6^m ¶ Quo ergo dicem⁹ ꝙ Aui. dicit ꝙ sēr. lxx. Dicem⁹ ꝙ intelligit cuz vino qz dixit excepto melle ꝛ nō dixit vino ꝛ melle. Vel dicem⁹ ꝛ melius ꝙ Aui. intelligit excepto melle ꝛ vino. de vino enī nōdum locutus fuerat: ꝛ ideo intelligebat esse exceptum: ꝛ tūc deficit suprādictis medicinis muscus qui in littera exteriozi supplet. vel si nō debet poni muscus littera que dicit colcotar assari vult dicere assaru: ꝛ tūc intelligatur ꝙ colcotar assetur sicut supra dixit in prima descriptione. Vel forte cum dicit spice intelligit spicaz nardi. etiam cū dicit celtice: ꝛ est nereidē intelligit spicā romanam: ꝛ sic intelligit duas spēs spice: ꝛ hec exposito magis cōfirmatur intentiom Aui. ꝛ sm hoc in quinto ordine sunt medicine. xxv.

Dub^m 2^m ¶ Secūdo dubitat. qūo iste ser medicie sunt addite. Et dico ꝙ debent ꝛtelligi addite sup primā descriptionez tyriace: qz in illa tyriaca nō ponit oximū fluuiale nec gūma draganti sed arabica que intelligebatur superiozi ꝛcepta. Si dicebat gūmi: nec ponit cicla men nec aristologia longa nec iusquiamus: sed tūc est difficultas de galbano quia supra ponebatur.

Dub^m 3^m ¶ Cū dē bezard ē dōꝫ sic ibi exposuimus in ista vult dicē serapinū.

¶ Sz tūc est dubitatio fortis: qz ille ser medicie ꝺ distinguebātur illis. lxiij. in hac descriptiōe posit: ita ꝙ premisse medicie in hac secūda descriptiōe sunt. lxiij. ꝓter illas iste debēt eē ser. sed b ē falsum: qz ꝛter illas ponit galbanū qō est numeratū ꝛter istas ser: ergo bis est numeratū. ℣ Dicam⁹ ꝙ in receptis cadit magn⁹ error defectu scriptoꝝ. Forsan Aui. in hac descriptiōe ꝛ tyriace nō posuit ꝛter numeꝝ. lxiij. medicinaꝝ galbanum: sed forsan stabat in marginib⁹ ꝛ scriptores ꝛterposuerūt: ꝛ tūc dicem⁹ ꝙ si galbanuz nō sit supra positū: qz loco illius opz addi muscū: qz aliter illic eēnt lxiij. diminuēdo ab eis galbanū: ꝛ tūc iste ser medicie dicent solū addite ad illas. lxiij. que sunt in hac scēa descriptione ꝛ nō dicerent ser addite ad medicinas. lxiij. ōme descriptionis tyriace: qz essent septē addite. s. iste ser ꝛ vna alia. s. muscus q nō ponit in p⁹ descriptiōe tyriace: ꝛ tū ponet in illa scēa descriptiōe. ℣ Scēo dicemus ꝙ ꝛtelligit hic de galbano diuersificādo in sua spē a galbano posito inter. lxiij. medicinas huius scēe descriptionis.

Dub^m 4^m ¶ Tertio dubitat in quo differt hec ōscriptio a ꝓcedēte. Dōm ꝙ ꝓ differt in numero rerum: quia ille ꝓter mel ꝛ vinum sunt. lxiij. Scēo dīt in pōdere: ꝛ b appet statiz in p⁹ medicie. Nā supra trociscī sqlle ponebant in pōdere. xl viij. auf. hic. i. xxviij. cū diversitatis potuit eē diuersitas cōpōnis trociscoꝝ sqlle. Nā qdā min⁹ posuit de sqlla q̄ de farina: imo facūt duplū farine vt fuit Andromachus: ꝛ tō posuit magnū pōdus trociscoꝝ boꝝ. Quidam aūt posuit plus de sqlla ꝛ min⁹ de farina: ꝛ isti posuit min⁹ pōdus de trociscis sqlle. Si tū eodē mō apō oēs cōponerent: posset cadere diversuz iudiciū estimatiuū in coꝝ pōdere sm diversos medicos ad diuersa ispicientes. Diuersitates aūt alias in pōdere ꝺ ꝓsidera ꝛ iudica sm regulas suprādictas. Credunt enī nō auctores valde discordare admittē in cōpōne medicinaꝝ q̄tum ad pōdera: ꝛ ꝙ discordia sit periculosa: ꝛ ꝙ vnus necessario dicet falsum: tū si considerasti superius dicta quilibet auctoꝝ iudicauit vez aut ꝓpe verū: vel viꝝlm vez: ꝛ hoc sm estimationē quā glibet habuit ex rebus quas consideraunt que sunt varietates medicinaꝝ ꝛ egritudinum ꝛ locorum ꝛ regionum ꝛ tēpoꝝ ꝛ cōsuetudinū hoiuz: ꝛ alia que sunt fere innumerabilia: considera igitur hoc.

Dub^m 5^m ¶ Quarto dubitat de eo qō dicit ꝙ summa eius qō est tyriaca ē 1434. auf. Et est ꝓsiderādū ꝙ si fiat calculatio de medicis tyriace scēe descriptiōis nō inuenit ista sūma eē medicinaꝝ ꝓter mel

ꝛ vinū.1365.sed vinū ſ itelligim⁹ ꝙ ſic triū libraꝝ ℓ.200.auſ.ꝛ ſic videt ꝙ.A. voluerit ex quo nō exp̄ſſit aliqđ pōdus vini hic.Itelligit ꝫ ꝙ ſit kiſt duo.t.lib.iij.ſicut in p̄cedēti deſcriptiōe:ꝛ tunc ſūma oīum medicinaꝝ vni ꝛ mellis eſt mille ſexcētū quinquagita ſex auſ.ſalua ſemp meliori calculatione:ꝛ pono auſ.ℓ.3.1.ꝛ pono ꝙ vna.ℓ.bēat.8.auſ.ꝛ nō appet mihi via melior ad ſaluādū iſtū nūe/ truꝫ niſi ponere ꝙ logmur de.lxiij.medicis tyriace prime deſcri/ ptionis:ꝛ iſtis ſex medicis hic additis que itelliguntꝫ addite ad il/ lā tyriacā ꝛ de.ꝛ.lib.mellis.ille eni medicie p̄ter mel ꝛ vinū ſūt in pōdere.472.auſ.ꝛ.ꝛ.lib.mellis ſunt.960.auſ.Sūma.1422.ꝛ hoc appꝛopinquat valde ei qđ Aui.dicit.deficit ꝫ aliqua medicia que eſt ponderis duoꝝ auſ.v.g.ſupꝛa ponebatur ab Andromacho vel Mẽu.ꝛ ſi addas illas ſex medicinas:quarum quelibet eſt duoꝝ auſ.tūc ſūma erit.1434.ꝛ forſan ꝙ talio debuit eē lſa.A.ꝛ tu alijs modis poꝛes calculare.Conſidera autem ꝙ Aui.imaginatur iſtaꝫ tyriacam fermentari in ſpatio quatuoꝛ annoꝝm.

¶ Deſcriptio alia.℞.tro.ſglle auſ.xlviij.ꝛ tro.tyri auſ. xviij.pi.lō.auſ.xviij.tro.alindacharō ponō.auſ.xviij. ro.rubeaꝝ ſiccaꝝ ablatis capitib⁹ auſ.xij.radicis lilij celeſtis auſ.xij.ꝛ radicis liguſtice auſ.xij.ſemis napi ſyl ueſtris auſ.xij.ꝛ ſcordeon auſ.xij.xylobalſami auſ.ℓ. opij auſ.xij.agarici auſ.xij.pipis auſ.vj.reuſin ſemis apij auſ.iij.myrre pure auſ.vj.coſti amari auſ.vj.cro ci auſ.vj.caſſie auſ.vj.ſpice ide auſ.vj.melanopiperis auſ.xviij.ꝛ thutamie ꝛ eſt pulegū alr diptamū auſ.vj. ꝛ praſſij auſ.vj.ꝛ ſticados auſ.vj.ꝛ petroſillim ꝛ ē ſe/ mē apij mōtani auſ.vj.macedonici auſ.vj.ꝛ gnque fo lij auſ.vj.camepitbe.auſ.iiij.ꝛ amomi aure.iiij.ꝛ meu auſ.iiij.ꝛ nereiden ꝛ eſt ſpica romana auſ.iiij.ꝛ ſilr ca/ medreos auſ.iiij.gentiane romane auſ.iij.aniſi aure. iiij.gūmi auſ.iiij.ſemi.feniculi auſ.iiij.coꝛdumeni auſ. iij.ſiſeleos auſ.iiij.ameos auſ.iij.ſerapini auſ.iiij.ca/ ſtoꝛei auſ.ij.ariſt.lōge auſ.ij.centaureę mioꝛis auſ.ij. bezard ꝛ eſt galbanū auſ.ij.ꝛ fiat de ea qđ dixim⁹ de contritione cribellatione ꝛ p̄fectione cum melle.

¶ Hec eſt tertia deſcriptio in qua cōſimili mō cōſidera oꝛdies me dicinarum:ꝛ vide in quo differunt:qꝛ eſt dōta primo in pōdere. In hac eni deſcriptiōe tertia ponūtur de opio auſ.ry.ꝛ tū in p̄ma de ſcriptione ꝛ ſecūda ponūtur auſ.xxiij.ꝛ ſic cōſidera de gbuſdam alijs.Scōa differentia eſt qꝛ iſta deficit in gbuſdam medicinis et addit aliquā:deficit enim in balſamo ſm vnam lſam que dicit xy lobalſami auſ.ꝛ.non ponit oppobalſamū.qdam enim hāt litteraꝫ hāc xylobalſami oppobalſami auſ.ꝛ.deficit etiā in pulegio qđ po nit in vtriſq; deſcriptionibus oībus alijs.ſ.prima ꝛ ſecūda.addit aūt iſta tyriaca diptamū qđ oꝛ itelligi per thutaminis ɔ ꝙ dicit Simon Januē.ꝛ ideo lſa Aui.eſt hic coꝛrupta vitio trāſferentis qui expoſuit ꝙ eſt pulegū:imo vult dicere ꝙ eſt diptamū. Nā di ptamū multū vi p̄ſerre venenis ſicut exp̄ſſa bodie plima affir mat:ꝛ appet ꝙ i hac recepta nō ponit pulegū ɔ hāc exp̄onem.

¶ Ars trociſcoꝝ de viperis.Accipiant vipere cū ē fi/ nis veris ꝛ incipit eſtas ꝛ ſi fuerit ver byemale dimit/ tātur vſquequo p̄ſequant p̄incipia eſtus.Et vipe qđē ſunt ſerpentes capita bſites plana que ſunt lata p̄/ prie apō ꝓpinqtatē colli minuti ſubtil' valde:quoꝝm caude ſūt curte ſtrepitū facientes ꝛ ſonitū in iceſſu. Et iſtis qđē trociſcis nō ꝓuenūt oēs vipe imo flaue ꝛ de flauis femiec.Et coꝝ ſignū ē ꝙ maſculi in oi latē bſit vnū dēte ꝛ femie plures vno.Et opꝫ vt alienent coꝝ/ mute ꝛ varie aſpides ōclives ad albedinē.Et non ca/ piant ex piſcinis ꝛ littoꝛib⁹ fluuioꝝ ꝛ aquaꝝ ꝛ mariuꝫ neq; petroſe:qm̃ in eis ſūt quercine faciētes ſitiꝫ:imo capiant in loco lōginquo ab humoꝛoſitate.Et nō ca/ piant ille q̄ ſūt ōbilis motꝰ:imo eligant ille q̄ ſūt velo cis motꝰ bſites caput eleuatū.Et opꝫ vt nō moꝛentur cū capiunt ſi poſſibile eſt:ꝛ abiciant a pte capiti eius quatuoꝛ digiti:ꝛ ſilr a pte caude ipſi⁹ ꝛ ani eius.Qꝛ ſi cucurrerit ex ea ſanguis plūmus ꝛ fuerit motꝰ eius in illa diſpōne plūmus ꝛ moꝛs ipſi⁹ tarda:tūc erit electa. Et ſi fuerit parui motꝰ ꝛ pauci ſanguis velocis moꝛꝫ tūc erit mala.Et de ſignis eius iteꝝ eſt vt ſit motꝰ ei⁹ velox:ꝛ aſpectꝰ eius aſpectꝰ audacie ꝛ p̄ſumptionis:ꝛ ſit egreſſio fecis ei⁹ ex poſtremo caude ei⁹.Cū ꝙ moꝛ tua eſt eīs bank viſcera eius ꝛ ꝓprie fel ipſius ꝛ abluaſ cū aq̄ ꝛ ſale ablutione exq̄ſitiſſime facta:decide decoq; uaſ in aqua ꝛ ſale:et ſi cū ea fuerit anbetuꝫ non erit malū in eo decoctiōe diſcoquēte cū qua leuis fiat col lectio carnis ei⁹ ab oſſe ipſius.Mundificet ꝫ caro ei⁹ ab oſſe:et p̄ociatur in moꝛtario et teraſ bene et p̄ci piatur illi qui facit illud vt odoꝛet oleū balſami:et in/ ungat ipſum ſup digitos.Cū ergo ꝓrita eſt miſceatur cū toꝛtellis ſm deſcriptiones diuiſas:et nō eligaſ ſu/ pꝛa deſcriptionez Andromachi:deinde fiāt ex ea tro ciſci minuti ſubtiles:et exiccent i vmbra et reponanſ in repoſitorio.Et opꝫ vt nō cadat ſup eos radi⁹ ſolis oino:neq; aſi exiccationē neq; poſt ipſaꝫ:ſol náq; dē/ ſtruit et expoliat eos a virute appꝛopriata carnib⁹ vi/ peraꝝ iterficiēte venena q̄ ſunt ex moꝛſiōe et ebibita.

¶ Capiantur vipere.Deinceps ponit deſcriptiones triū trociſcoꝝ/ rū qui cadunt in tyriaca ꝛ primo trociſcoꝝ vipere.Eligens vipe/ raſ.i.ſerpentes ꝛ p̄paratas eas vt apparet.vipera ſumit ꝓ cēli/ bus ſerpentibus nō ꝓo illa que caput maſculi in ſpecie ſua ꝓſcin dit quādo coit cum ea: vnde filij facientes vindictam vētrem ſcin/ dūt:vt Dumaꝝ auctoritate incātationis.℣ ponit aūt hic cē plu/ ra documēta.Primo quo tēpoꝛe debent capi ꝛ aperiri alr appꝛe hendi:qꝛ in fine veris ꝛ in p̄incipio eſtatis.cauſa hoꝝm ſm Dumaꝝ eſt. Nā nō ſunt cōuenientes in proceſſu eſtatis:qꝛ ſunt nimiꝫ acuti veneni. Nec in autūno:qꝛ etiam venenū ex eſtate factuꝫ eſt acutū ēt in autūno cōſtrictum.Et dicit Dumaꝝ ꝙ duplicat eius acuitas in autūno:ꝛ volt ꝙ tendat in cineratiōnē.In hyeme aūt debilitat coꝝ venenū valde multipliceant ſupfluitates pp getem. In p̄incipio aūt veris nōdum ſunt purgata a ſupfluitatibus: ſed procedente vere iā ſunt nutrita.i.purgata ꝛ ercornata a cibi coꝝ. ℣ Sed ɔ Bal.in.ꝫ.de ſimpli.medi.dicit.ꝙ fiunt hi trociſci in eo aſi ver.℣ Dōm ꝙ pōt verificari in caliđis regionib⁹:ſicut Rome vbi tunc ipſe erat.℣ Scōm documētum eſt electio viperaꝝ ex figura capitis ꝛ colli ꝛ diſpōne caude.cauſa aūt eſt qꝛ latitudo capitis et ꝓprie cum latitudine mādibularum ſignificat coꝝ vigorem ꝛ ſa/ nitatē:ꝛ idem ſignificat ꝛectiſſus cū ſtrepitu.℣ Tertū documētuꝫ eſt electio ex colore.ſ.ꝙ ſint flaue.cauſa ſm Dumaꝝ eſt:qꝛ color niger in eis eſt malus ſignificās vehemētiam inflāmationis ꝛ cō buſtionē ꝛ color alb⁹ ſignificat eaꝝ debilitatem:quare flauus cuꝫ ſit medius eſt melior.℣ Cōtra Aui.4.can.fen.3.capīo de lepra. do cet eligere albas.℣ Dōm ꝙ intelligit flaueo.℣ Uel dōm ꝙ aliud ē de iſtis viperis in cibo ſumendis:ꝛ aliud de ponendo in tyriaca. ℣ Quartū documentū eſt electio ex ſexu ꝙ ſint ſemie ꝛ dat ſignū ex dētibus.Cauſa quare eligant ſemie eſt:qꝛ in eis eſt debilitas de ſuperfluitate acuitatis veneni maſculoꝝ.Cauſa aūt quare fe/ mine de ſerpētibus hāt plures dentes eſt ſm Dumaꝝ:qꝛ femine ſunt debiliores maſculis ꝛ pauciores veneni.recōpēſauit ergo na tura ad eaꝝ defenſionē numerum dentium.ꝛ cauſa iſta eſt rhete/ rica:ꝛ opꝫ vt alienetur.℣ Quintū eſt ſignū malaꝝ viperaꝝ vt coꝛ/ nuta cē.ꝛ aſpis.ſ.ſurda:ꝛ declives.i.vipere albe vt ſerpētes q̄e cō/ muniter habemus albos qui ſunt debilis veneni.Alia lſa habet ꝛ aſpides declives cē.i.ſerpētes albos ꝛ pꝫ.℣ Sextum documentuꝫ eſt locus in quo debēt capi:qꝛ nō capiant in locis aſſis:qꝛ ſūt ob/ tuſi valde veneni ꝛ būdi:ꝛ hāt carnes valde būdas ꝛ putrefcibi/ biles:nec ēt circa littora maris qꝛ ſunt valde ſicce facientes ſiti/ re:ꝛ tō aſſimulant quercinis.i.ſerpentib⁹ gbuſdā malis qui habi/ tant in quercubus ſiue ilicib.Et dicit de his Dumaꝝ ꝙ ercornat cutis appꝛopinquantis ei ꝛ eius cutis qui appꝛopinquat ei.

¶ Dubitat.qꝛ Dumaꝝ ꝛ Andro.volunt ꝙ iſte vipere capiantur ex littoꝛe maris:ꝛ cām ponit qꝛ pp ſiccitatem ſunt paucaꝝ ſupflui/ tatum.℣ In ℈ium.A.hic ꝛ.B.11.de ſimpli.medi.ℓ.ca.ult.i.dī dicit ꝙ rutiſſimū eſt cauere venari et bibitias.i.ſerpentes in talib⁹ lo/ cis valde humidis ꝛ marinis.℣ Dumaꝝ videt ſaluare iſtā cōtra/ dictionē ꝙ ſerpentes iſti ſunt eligēdi ex locis ſiccis:tamē primis fontibus ꝛ cū ꝓpinquitate multaꝝ arboꝝ ꝛ plātarum.q.d.ex lo cis ſiccis aridis oino diſcoopertis ꝛ in gbus nō ſit aqua niſi ſalſa nō ſunt

Dubiū 3ⁿ

nō sunt accipiende vipe:qz sunt nimis fricticiose. ℣ Septimuz documentum est ꝙ nō capiantur que sunt debilis motus ⁊ depsil capitis.rō est:qz nō sunt sane ⁊ mūde a superfluitatibus. ℣ Octauuz est ꝙ nō reseruentur cū capiūtur sed statim ꝓparentur:cām assignat ℔umay.qz pp moram acuitur cax venenum ⁊ alteratur:et fiūt male ꝓpter absti'tiam a cibo:⁊ inducit ℔umay signum:qz sperū bois iemi est pruriose. ℣ Nonū documētuz est ꝙ abiciant 4.digiti a capite ⁊.4.a cauda ⁊ simul fiat hoc.Cā quare de capite est pp venenū superfluū qđ est in eo.s.in partib' oze:sed caudam abycimus sm ℔umay.qz nutrimētū caude est malum grossum et multax superfluitatuz ⁊ pauce carnis.sed Hal.11.de simpli.medi. cap.1.non multum curat abycere caudas.Alij sunt qui ēt dicūt ꝙ in cauda est ēt venenū superfluū. ℣ Sed dubitat quare ꝯtuoz digitis. Rñdet ℔umay ꝙ non fit hoc nisi vt cuz capite abscindat cor qđ facit venenū valde acutum:sed a parte caude vt abscindat intestinū rectum a quo partes caude ꝓpter suuz motū trahūt multas superfluitates. ℣ Decimū documētum est de motu cax post abscissionez capitis ⁊ caude.riganē eni que multū mouent ⁊ multuz bēt languis:significat eni cax sanitatē. ℣ Undecimū documētum est velocitas motus:⁊ causa est qz significat vigorez calfactis earuz. ℣ Duodecimū est ꝙ fit egressio fecis ex postremo caude ⁊ ꝓpe finē.rō est fm ℔umay vt medium cax fit mūdū ⁊ elōgatū a superfluitatibus. ℣ Terciūdecimū est ꝙ extrahant viscera eius:⁊ cā ē pp superfluitates malas que sunt in eis:⁊ quia sunt facilis corruptionis ⁊ corrūpunt medicinas cyriace ꝓpter fel:qz est venenum occidēs vt Azarangi.26.lib.de cibis leprosoz.Opz ēt vt excoriētur:lz ēt Auic.non ponat.Opz vt removeant cutes qz cutis est inutilis cum sit receptaculū grossax superfluitatū que nō ꝑt resolui sm ℔umay. ℣ Quartūdecimū est ꝙ lauent cuz aqua salita vt bñ emūdent a suis superfluitatib'. ℣ Quintūdecimū est ꝙ coquātur in aqua ⁊ sale.i.salita.s.aqua fontis:vt dicit ℔umay:quia est melioz:⁊ ponit in aqua sal vt penetret sal ⁊ ericcet superfluas humiditates.Anberū aūt ponit vt addat in virtute mūdificatiua.Debz aūt fieri decoctio sup prunas:qz est decoctio vniformioz q̄ a flāma sm ℔umay. ℣ Sextūdecimū documētū est ꝙ mūdificatur caro ab ossibus:qz ossa sunt pauci unimēti:⁊ terat in mortario creto lapideo vt Nicolaus ponit ⁊ ℔alyab.10 pone.2.4. ℣ Decimūseptimū documētū est ꝙ odoret qui hoc facit balsamū ⁊ inungat sibi manus er eo.causa ēt qz oleū balsami est cyriacale ⁊ valet ꝯ venenū:⁊ odoratu ꝓhibet seu cōseruat a nocumento tact' ⁊ odoris carnū viperarū:ēt qz ꝓseruat carnes vipere a putrefactione. ℣ Decimūoctauū est ꝙ cōmisceat cū tortellis.tortelle sunt panis de pura farina qui dz fimila vel adamarca ⁊ dz esse diligenter coctus:⁊ postea dimissus ericcari in domo calida sm ℔umay quousq; possit teri ⁊ cū predictis carnibus vipere misceri dissoluēdo panē cū elixaturis carnū vipere.Cā aūt quare iste primus miscet ē qz ericcat humiditatē carnū vipere ⁊ defendit a putrefactiōe:et qz reprimit malitiā carnū vipere:⁊ facit eas ꝓficuas corpori nostro sm ℔umay.Quātitas aūt panis nō fuit ētermiata ab Andromacho:sed tm ponat ꝙ cōficiatur cū eo.Alij xo posuerūt eēs partes panis ⁊ carnis:⁊ fuit Hal.⁊ Democritus.Alij posuerūt duplū carnis alij triplū alij quadruplū:vt.s.Almā.Rasis.c.2.Aui. videt sentire qđ Andromachus ētermiauit cū dixit.nō eligat sup ōscriptionē Andromā. In B aūt ad b ē discordia:tñ audio ꝙ moderni cātūdē ponūt de pane:⁊ sic ꝯcipit Nicola':⁊ ℔alyab.lz postea aliud dicat.Possumus ergo de trociscis viperax in qbus est amplioz ēritas plus ponere in cyriaca. ℣ Decimūnonū ꝙ fiāt trocisci minuti subtiles.s.qz si ēent grossi corrūperent in ꝓfundo pp cōclussionem partiū ⁊ distātium ab aere ericcāte:vt ponit ℔umay.Ericcent in vmbra qz sol videt hic ꝓprietatē destruēdi viritatē carnū vipe. In repositorio qz in vase vitreato.Ultio vide ꝙ virt' carnū vipe est interficere venena tā ex morsu q̄ bibita.

ARs trociscoz squille.Opz vt eligat de squilla humidis illa que est grauis et nō est magna et nō liniax ipsaz cū luto:qm illud facit eā rancidam et corrūpit ipsam:imo lute eā cum fermento et assa eam in olla donec coquat:aut i furno iam calefacto et extracto cinere eius:aut in patella de terra super quā coquitur panis eius.Cum ergo extrahetur inde tūc fumatur internus eius lene et terat optime et misceatur cuz eo farina orobi recēs ℔z virtutem squille et cyrus eius.Andromachus vo miscebat cū parte vna squille duas partes farine et alij eēs li mensura.Cum ergo permixta est squilla cum farina orobi:tunc fac ex ea trociscos subtiles et inunge manus tuas cū facis ex ea trociscos oleo rosaceo et exica eos et serua eos sicut ꝓseruas trociscos subtiles de viperis.Medici aūt nostri temporis accipunt squille partes.ij.et farine herbi partem vnam.

¶ In hac descriptione trociscorum squille docet eligere squillam de humidis i.recētib' grauis. ℣ Littra per Mes.de ꝓlatiōe primo cap'.vbi dicit ꝙ humidū bilis superfluū leuiora sunt meliora sicut sqlla ⁊ agaricus. ℣ Dōm ꝙ Aui.⁊ oēs effugūt sqllā magnam pp duo.primo qz significat multā humiditatē.Secō qz posset cē magnitudo ex hoc ꝙ sola in loco nata est:⁊ hoc addit ad malitiā: vt Mes.cap'.de squilla.eligit ergo parvū.⁊ hoc ℔alyab.⁊ alij.grauē aūtem eligit Seraph.cū Aui.⁊ per hanc grauitatez voluit significare bonā squille cōpositionem in suis laminis ⁊ quātū ad signū bonū:⁊ tūc iudicium in hoc de squilla erit iudiciū rei que mensurat pleno ⁊ vacuo:qz grauioz est melioz.Opz igit coniecturari an grauitas nō magna fit ꝓpter parvū bonā cōpositionē vt non deficiat aliqua lamina ⁊ est bonū signum.an fit ꝓpter superfluaz humiditatē ⁊ est malū signuz.⁊ forsan sensus hoc distinguet ⁊ ambo possunt simul cōcurrere. Nō linias cū luto.Cterra sigillata:qm facit eā rancidā:qz est eā putredinis ⁊ imūditiei:sed cū fermēto qđ etiā iuuat ꝓtra venena vt ℔umay.Extracto cinere.vel vt non inundet squillā:vel qz vult furnū non esse nimis calidū.decoquat autem squilla vt humiditas cruda maturetur ⁊ ꝓhibeatur corruptio ⁊ reprimatur etiam sua acuitas.Lene.s.per decoctionem sic factam.Misceat autem farina orobi ad conseruandum eam:⁊ etiā quia iuuat contra venena.in quantitate autem huius farine sunt diuersificati vt ponit:tamen si squilla est fortis in virtute misce plus de farina si debilis misce parum:⁊ hoc est qđ dicit fm virtutem squille.⁊ exit.s.a virtute.⁊ codē modo in trociscis tyri.quia si caro vipere.est virtuosa plus pone de pane ⁊ si debilis pax pone: vt dixit ℔umay.Causa quare inunguntur manus olco rosaceo est ne inficiantur digiti trociscantis. Reliqua patent.

RE scriptio trociscoz alindacharon. ℞. corticuz radicis aldarisaban auf.vj.supiozis sgnāti auf.xij.calami aromatici et costi et xylobalsami et assari et myrre et amomi et polij:oiuz añ.auf.xxiij.masti.et cinerukit et est alacboē alba et fu:oium ana.auf.vj.poni vteoz auf.xx.reubarbari silique cinami ana.auf.x.spice inde auf.xvj.polij tātfidē:croci auf.xij.terant totū et cribelent ꝑ se et ꝓficiant cū vino odorifero antiquo declinā te ad dulcedinem et fiāt trocisci et ericcent in vmbra et ꝓseruent sicut ꝓseruantur trocisci de viperis.

DE scriptio alia boz trociscoz. ℞. ligni aldarisaban et calami aromatici et costi et assari et xylobalsami et amomi et myrre kie et fu et alacoben:oium añ.auf.xviij.et croci auf.xij. et spice ide et polij:amboz ana aure.xij.et myrre auf. xxiij.teraf totū:et fiant trocisci sicut diximus in vna quaq; descriptionum que sunt ante istam.

DE scriptio alia boz trociscoz. ℞. aselibet ⁊ ē darisaban auf.vj.floris sgnāti auf.xij.calami aromatici auf.vj.myrre et assari et xylobalsami:oiuz añ.auf.vj.cinamomi auf.xxiij. amomi auf.xxiij.cassie auf.vj.et amarachon et ē abicboē al.auf.xx.spice inde auf.xvj.polij auf.vj. in alio myrre auf.xxiij.masti.auf.vj. croci aure.xij. aggregabas medicinas tritas et puluerizatas et cōfice cū vino puro et fac tro.sicut diximus et conserua.

¶ Dec est ōscriptio tro.aldacharō.Andromachi.Aselibet alō aldarisaban. Ista arbor siue plāta que sic ignorat vt Simon dicit tamē loco eius ponitur alenbāt.i.xylocarata vt Auic.2° can. ac Guilelmus lombardus intelligit per eam arborem babetem spinas magnas que appellatur spina alba.in synonymis xo ℔elangi exponitur ꝙ est virgulta spice.sed Nicolaus ponit loco ei' corallos ⁊ vocat eos trociscos diacoralli. ℔alyabas etiā dicit pro cruce cap'.4.nominat eos trociscos diacoralli:⁊ tamē non ponit coralios nisi per darisabā vellet intelligere coralios.tu autez sequaris quē vis.in glosis ℔alyabatis inuentur frequēter exposito darisabā.i.cinamomū.Extructa ⁊ est alacboē alba.Lmfice

ria alba: sed octavo Almā.ca.2.ponit̄ loco eius cotula alba.sed s Salla Albucasi in quadā descriptione ponitur camomilla alba.et totum hoc est: q2 camomilla ⁊ matricaria ⁊ cotula satis similant̄ proprie in floribus.est tamē melior expositio prima.s.ꝙ intelligit per illā matricariā sequendo synonyma Simonis Januensis.Et cōsidera ꝙ in his troci.est magna discordia ⁊ fere invenies duos auctores q̄ sic ꝯcordēt ⁊ tu sequaris quē vis.Cribellent̄ ꝑ se.i.qlibet per se cribellet̄ ⁊ terat̄ vt qdā dicunt. Ponit.4.as.3. Avicen. aliā descriptionē vbi ponit̄ mirekie: ⁊ si sunt due ptes est aliquis modus myrre: ⁊ cū subdit postea myrre intelligit de cōi myrra. Si aūt sit pars vna tūc mirekie idē est ꝙ emeruchie.s.alacdoē alba: ⁊ tunc subdit fu.i.valeriana.alacdoen.i.citrina sive rubea fm Sallā.Tertio ponit aliam descriptionem quā considera quomodo adinuicem ⁊ ab alijs aliorum auctorum differt.

Dubiū p̄m ¶Dubitatur primo circa mām de tyriaca an tyriaca cōfert in specialibus egritudinibus ⁊ etiam venenis per ꝟtutē simplicium medicinaꝝ preter iuvamentū qđ hꝫ a forma cōpositionis sive forme specifica.¶Dicimus ⁊ est questio quā Avi.⁊ Serap.⁊ Humay et multi movēt: ⁊ videt̄ ꝙ per virtutem simplicium non cōferat determinatis egritudinibus primo per Avicē.supra cū dixit generalr nō respicias illud qđ dicunt medici ꝙ tyriaca ꝯfert ad hoc pp spicā ⁊ ꝯfert ad hoc pp myrrā: imo ꝯfert ita.i.per formā pōnis.⁊ in capitulo de tyriaca dicit nō efficit has operationes nisi per ꝓprietatem forme.Amplius dosis que dat̄ de tyriaca in egritudinibus fm Serapionē est lupinus qui est medius aureus.i.media.ʒ.vl parum plus: sed in hac media.ʒ.cū recipiant̄.64.medicie pter vinū ⁊ mel valde modicū itrat de quocūqꝫ simplici modicū: imo duplū eius si daret̄ non imprimeret aliqd in egritudine cui dī illud simplex cōferre.ꝟ.g.dī ab Humay ꝙ tyriaca cōfert in egritudinib⁹ matricis per siseleos de quo itrat in vna dosi tyriace forsan grani ps.vj.sed ps.vj.grani siseleos data egrotāti matrice nullū oino effectum iduceret.Silr diceremus ꝙ sticados ꝯfert paralysi ⁊ egritudinib⁹ nervoꝝ frigidis: sed de sticados non intrat in dosi tyriace vltra.j granū: ⁊ tñ dosis sticados est circa media.ʒ.qd imprimet granū vnū.⁊ sic potes discurrere per alias medicīas simplices quibus dī cōferre tyriaca in determiātis egritudinib⁹: ⁊ in determinatis venenis.Dicit̄ etiā ꝙ cōfert morsui reptiliū ꝑ agaricum: ⁊ tñ dosis agarici in morsib⁹ reptiliū est vel.℈.vel.ʒ.5.sꝫ in dosi vna tyriace nō itrat de agarico vnū granū.Amplius nō soluꝫ quelibet medicina simplex que intrat tyriacā qua dicit̄ conferre determinatis egritudibus est in tā modica q̄titate ꝙ nullū oino effectū facere debet cōtra illā egritudinē: imo cū hoc illius medicine virtus debilitatur per alias medicinas que hñt ꝯrietatē ad illam. Nō igit̄ tyriaca cōfert determinatis egritudinib⁹ per virtutes simplicium: nec etiā determinatis venenis nec hꝫ determinata iuvamēta pter ea que habet forma specifica.¶In ꝯriū est Avicē. supra cū dixit.Ois medicina cōposita habet iuvamētū ex simplicibus suis ⁊ iuvamētum ex forma sua.Et in sequenti caplo dixit. Medicine cōposite cōferenti vt tyriaca isunt fm simplicia ei⁹ vestigia ⁊ ꝟtutes ⁊ fm formā ipsius.¶In hac qōne ad perfectiorem sciam de tyriaca opꝫ scire ⁊ videre quātū de vnaquaqꝫ medicina intrat in dosi tyriace.Et primo ponā ꝙ cōis dosis tyriace sit.ʒ.j.quidam eni dicunt.ʒ.vj.qdā vnā ⁊ mediā.cōiter tamē operātes in nostra patria dāt.ʒ.j.vel circa vel.℈.ij.qcqd igitur sit rōcinemur ꝙ dosis tyriace sit.ʒ.j.⁊ in hoc sit principiū sive fundamētū. Secūdū sit ꝙ mel in tyriaca sit duplū ad medicinas alias preter vinū.Tertiū est ꝙ vinū postꝙ steterit aliquibus mēsib⁹ nō addat ad pondus sed sit resolutiuū: ⁊ si addit fac tu calculationē vltra illud qđ dabitur tibi.Quartū est ꝙ hic ego sumo aureū pro.ʒ.j.⁊.ʒ.ꝑ octava parte.ʒ.⁊.℈.pro tertia parte.ʒ.⁊ ꝙ habet.ʒ.lx.grana frumēti: ꝗ ℈.habet.xx.grana ⁊ granū supponam⁹ dividi in tres ptes.¶His habitis dico pmo ꝙ in.ʒ.j.tyriace est.℈.j.medicinaꝝ ⁊.℈.ij.mell. ratio est q2 tota tyriaca cōstat ex duab⁹ partibus mellis ⁊ tertia parte medicinaꝝ: ergo ita se habet quelibet eius pars q̄titatiua: igitur in.ʒ.j.tertia pars que est.℈.j.medicine ⁊ due ptes.s.℈.ij.sūt mel.Et si vinū addit ad pondus: tunc medicine sunt minus q̄.℈ j. sed nō curemus mō de hoc.¶Sed dubitat̄ q2 Avi.videt̄ dicere cōtrarium in tractatu de virib⁹ cordialibus penul.caplo vbi habet ꝙ in dosi haꝝ confectionū.s.tyriace ⁊ metridati que dosis ē medius aur.est.℈.j.⁊.5.mellis ⁊ tres.℈.medicinaꝝ: ergo Avi.vult ꝙ medicine sint duplū ad mel.Hic tex.visus est corruptus.Et pmo q2 dicit ꝙ aur.5.cōtinet.℈.iiij.⁊.5.hoc āt falsū est.Nā aureus si sumat̄ pro.ʒ.ei⁹ medietas est.℈.j.⁊.5.si sumat̄ pro vna.ʒ.⁊.5.ei⁹ medietas est.℈.ij.⁊ quarta par.vnius.Tñ hic error potest saluari vt Avi.accipiat dosim metridati ⁊ dosim tyriace: ⁊ quelibet dosis ē medius aur.⁊ tunc totum est vnus aur.⁊ accipit aur.pro.ʒ.j.5.⁊.ʒ.j.5.habet.iiij.℈.⁊ hoc est qđ Avi.vult de istis.iiij.℈.5.tyriace ⁊ metridati sil iunctis.iiij.℈.sunt medicine.⁊.℈.j.5.est mel: ⁊ hoc videt̄ manifestus error. Nā sicut ⁊ cū est in tyriaca ingredit̄ duplū mellis ad medicinas: vel aliqd plus fm primā descriptionē: ergo qlibet dosis tyriace est ex duabus partib⁹ mellis ⁊ tertia pte medicinarum: ⁊ ideo credo ꝙ textus Avic.sit corruptus: ⁊ velit dicere ꝙ in vno aureo illaꝝ medicinarum est mellis.℈.ij.⁊ medicinarū ℈.j.5.⁊ hoc est qđ dixit fm quātitatē requiritur virtus mellis.i. mel nō debet eē plus q̄ duplum: q2 fm istā q̄titatē mel acqrit ꝟtutem ab illis medicinis: ⁊ si eēt pluris q̄titatis non acqret efficacem virtutē.Si tñ esset alia via saluādi illū textū eēt ista ꝙ mel ponitur in tyriaca in duplici tēpore.Pmo eni ponit̄ aliqua modica pars qua medicine mollescāt: ⁊ postea ponit̄ vinum sup eas: ⁊ istū modū docet Rasis.s.trac.Almā.cap.2.sed non mollificat oēs cū melle sed quasdā.Humay ꝟo oēs videtur primo cū melle remollire paꝝ: ⁊ postea addit vinū: ⁊ quantum ad hoc tēpus mel est paucū ⁊ alie medicine sicut duplū eius vel plus: ⁊ sic loqtur Avic. in tractatu de virib⁹ cordialibus.⁊ motus fuit Avi.ad hoc vt fortius ipugnaret illos qui dicebāt ꝙ in tyriaca ⁊ metridato est fortis caliditas ⁊ nō in diacimino.Nā dicit Avi.ꝙ si accipiatur medius aureus tyriace ⁊ medius metridati cū pauco melle confect⁹ eis tanto.s.ꝙ mollescant ⁊ aliqualiter applicētur medicine simplices: non tñ fortiter calefacient: q2 ibi sunt.℈.iij.medicinarū ⁊ ℈.j.5.mellis fm quā q̄titatē acqrit virtus mellis.i.cū mel est: igit̄ parum acqret fortē ꝟtutē ab illis medicinis: ⁊ si esset plus mellis non sic acquireretur: sed forte mel obtunderet illaꝝ ꝟtutē: ergo si cū non obtundatur illarū medicinarum virtus nō est timor de illaꝝ calefactione: multo minus erit timor quādo mel eēt duplum ad medicinas.Secūdo ponitur postea mel in tyriaca cū medicie sunt iā mollificate ⁊ cōmixte cū illo pauco melle ⁊ vino ⁊ cōplet̄ eius mixtio in mortario ⁊ recondit̄: ⁊ totum hoc mel qđ ponit̄ p̄ ⁊ in fine est duplū ad medicinas: remanet igit̄ ꝙ in.ʒ.j.tyriace iā cōplete est.℈.j.medicinaꝝ ⁊.℈.ij.mellis: cū posset tamē dici ꝑ aliquem ꝙ de melle cōmune evaporat vnde ⁊ mel quādoqꝫ addimus in tyriaca antiqua.Et nos dicamus ꝙ etiam simul cum eo de medicinis evaporat ⁊ accipimus tyriacā antiq̄ sic evaporauit.¶His habitis opꝫ recordari ꝙ medicinaꝝ que intrant in tyriaca ordines sunt sex preter vinum ⁊ mel.Primus est medicinaꝝ aur.48. ⁊ est vna medicina ⁊ etiam apparet in hac figura.

Ordo	Pondus	Medicine
Primus	48	1
Secundus	24	4
Tertius	12	8
Quartus	6	19
Quintus	4	27
Sextus	2	5

¶Sūma ponderis earum preter mel ⁊ vinum est.472.ʒ.ergo est 1416.℈.Si ergo vis scire quātū de vnaquaqꝫ medicina itrat in vno.℈.medicinaꝝ: ⁊ per cōsequens in vna.ʒ.tyriace iam cōposite cū melle: accipe medicinā primi ordinis.s.troci.squille: cui⁹ pōdus est.48.ʒ.sunt.2880.grana.si ergo dividis.2880.grana in.1416. ℈.dando cuilibet.℈.partē suā: tunc qlibet.℈.habet duo grana et vnā partē de.30.partib⁹ vnius grani sive.30.partē grani ⁊ aliqđ modicū plus qđ nō est cōsiderabile fere de.30.q2 esset fact̄ de.24. partib⁹ vnius grani.1416.partes.⁊ hoc decepe habeo.ergo ꝙ in omni.ʒ.tyriace sive in omni.℈.medicinaꝝ intrāt duo grana ⁊.30. pars vnius grani de medicina primi ordis infra de troci.sqlle: et tunc si illi trocisci hñt ptes equales de squilla ⁊ farina itrat granū vnū squille ⁊.xv.ps vnius grani.Medicine aūt secūdi ordinis sunt in pōdere.xxiiij.ʒ.ꝑ qualibet ⁊ sunt.iiij.medicine de qbus est opiū.Si ergo de medicina.xlviij.ʒ.itrāt duo grana ⁊.xxx.ps oꝫ ꝙ de medicina .xxiiij.ʒ.itret granū ⁊.lx.pars vnius grani ⁊ sic de qlibet aliaꝝ que sunt in ordie scdo.De medicina que est in tertio ordine.s.xij.ʒ.ꝟ.g.de agarico intrat in qualibet.ʒ.tyriace vni⁹ grani medietas ⁊.cxx pars vnius grani ⁊ ꝯsequet̄ eodē mō. Nā si medicina que est.xxiiij.ʒ.intret in vna.ʒ.tyriace granum vnū ⁊.lx.ps ꝗ de medicina que est medietas.s.xij.aure.intrat medietas grani et medietas.lx.partis vnius grani.Et sicut dicim⁹ de agarico ita intelligat̄ de oibus medicinis tertij ordis que sunt octo: q2 de q̄libꝫ intrat mediū granū ⁊.cxx.pars vnius grani.de sticados ergo intrat pro qualibet.ʒ.iiij.ps grani.⁊.ccxl.pars vni⁹ grani vt notū ē. Et sic de vnaquaqꝫ medicina.iiij.ordis que sunt.xix.Sed de medicina q̄libet quinti ordis que est.iiij.ʒ.intrat in qualibet.ʒ.tyriace sexta ps grani ⁊.ccclx.ps vnius grani vt notū est: ergo de siseleos intrat sexta ps grani: ⁊.ccclx.vnius grani: ⁊ sic de q̄libet.5.ordis q̄ sunt vigintiseptē.De medicina ēt que est in.iiij.ordine.s.vj.ʒ.intrat pro qualibet.ʒ.tyriace.iiij.ps vni⁹ grani ⁊.ccxl.pars vnius grani. De q̄libet ꝟo medicina sexti ordis.s.pōderis.ʒ.ij.que sunt medicine.5.⁊ de qbus est aristologia ro.intrat in.ʒ.j.tyriace.xij.ps vni⁹ grani ⁊ de septingētis viginti ptib⁹ vna.Et tu videbis ꝙ ista calculatio fm principia posita appropinquat valde ad mēsurā verā. q2 si accipis.ij.grana de medicina primi ordis que est sola vna et accipias de qualibet medicinaꝝ scdi ordis que sūt quatuor.i.granum ⁊ sic sunt.iiij.grana: ⁊ accipis mediū granū de qualibet octo medicinaꝝ tertij ordis: ⁊ sic sunt q̄tuor grana: ⁊ accipias quartā partē grani de q̄libet medicinaꝝ quarti ordis que sunt.19.⁊ sic sūt

quinqꝫ

quinq̧ grana minus quarta pte:⁊ accipias sextã ptẽ vnius grani de q̃libet medicinaꝝ.5.ordis que sunt.27.⁊ sic sunt quatuor grana cũ dimidio:⁊ accipis duodecimã ptẽ grani de qualibet medicinaꝝ sexti ordis que sunt qnque:⁊ sic sunt mediũ granũ min⁹.12.parte vni⁹grani ⁊ assumabis totũ ħ habebis.xx.grana minus vna q̃rta pte ⁊ vna.xij.que poterũt suppleri per illas ptes quas omisimus s.pro.30.pte ⁊ aliud plus modicũ primi ordis ⁊ per q̃tuor sexagesimas ptes medicinaꝝ.4.2.ordis ⁊ per octo centesimas vigesimas partes medicinaꝝ.3.ordis ⁊ sic subsequẽter:⁊ i hoc nõ labores sufficit calculasse ꝑpter ista minima. Si aũt vis facere calculationez magis pũctualiter diuide granũ in.59.ptes:tũc appebit tibi φ de trociscis squille que est medicia primi ordis itrãt.ʒ.j.tyriace grana duo ⁊ due ptes de.59.partib⁹ ⁊ de medicina vna.ij.ordis itrãt vnũ granũ ⁊ vna ps de.59.ptib⁹ ⁊ de medicina vna tertij ordis itrat medietas grani:⁊ vna ps de.118.ptib⁹:⁊ de vna medicia.4.ordinis itrat quarta pars grani:⁊ de.236.ptibus vna:⁊ de vna medicina.6.ordis intrat.12.ps grani ⁊ de.708.partib⁹ vna:ħ medicia primi ordis que est vna cũ q̃tuor medicis.3.ordis cõstituũt.vj.grana ⁊.10.ptẽ vnius grani ⁊ aliqd minus:⁊.8.medicie tertij ordis cõstituunt q̃tuor grana ⁊ decimãquintã ptẽ alteri⁹ ⁊ aliquã minus: qz octo est.15.120.⁊ nos facim⁹ φ sit.15.de.118.19.medicie q̃rti ordinis ↄstituũt quatuor grana ⁊ tres q̃rtas ptes grani ⁊.12.ptẽ alterius ⁊ aliqd plus paꝝ.27.medicine quinti ordinis cõstituunt q̃tuor grana ⁊ mediũ ⁊ trigesimãtertiã partẽ alterius ⁊ paꝝ plus. qnq̧ medicine sexti ordis ↄstituũt qnque duodecimas ptes vni⁹ grani ⁊.141.cẽtesimãquadragesimã vnaz ptẽ alterius ⁊ paꝝ plus. Cũ igitur oĩa simul cõiungis habes grana.20.que faciũt.ʒ.j.que est põdus medicinarum dantium vel determinãtiũ in.ʒ.j.tyriace. Ex qbus opz formare rões superius factas que sunt difficiles:⁊ pbat φ tyriaca nõ faciat iuuamẽtũ a ṽtute simpliciũ medicinarum nec in egritudie aliq̃ nec in veneno aliquo:sed totũ hoc ⁊ solũ fit a forma cõpõnis. Nã q̃titas que igredit de vnaquaq̧ medicina singulari in dosi tyriace est valde modica ⁊ tã modica φ ipa in illa q̃titate nõ cõfert in illa egritudine.ṽ.g.quarta pars vnius grani sticados nihil iprimet si detur in palysi:ergo tyriaca in dosi vnius.ʒ.nihil ↄfert in paralysi.Amplius medicine sunt represse in virtute per alias cõtrarias.ṽ.g.sticados per opiũ.si ergo q̃rta ps vnius grani de sticados nõ imprimit:ergo multo minus iprimet cũ ponit in tyriaca in qua ẽt ponitur aliqd qd ↄ̃riatur sticados ⁊ infra discurras per vnaquãq̧ medicinã simplicẽ positaz in tyriaca de qua dĩ φ ↄfert tali vel tali accidẽti:⁊ iste due rões ponunt ab Auer.in trac.de tyriaca a prin⁹ vt apparet:qa fuerunt sibi dubie multũ cũ premisit hoc dicit.hoc idiget studio subtili ⁊ ꝓfundo multũ.¶ Uia autẽ solõnis huius difficultatis est duplex.Una que sumit a Dyno 4⁹ fen primi.⁊ credit illã fuisse Aui.⁊ est φ tyriaca per ꝓprietatẽ occultã sequentẽ mixtionẽ est potẽtior in iuuamẽto multaꝝ passionũ q̃ sint medicine simplices:in hoc Dyn⁹ sequtur ⁊ dicit veꝝ.Dicit 2⁹ φ tyriaca ex pte ṽtutũ simplicum mediciarum plus cõfert q̃ ipsa simplicia:lz simplicia in ipsa tyriaca sint ↄfracta. Nam lz ṽtus huius medicine simplicis in tyriaca sit confracta:tñ ex mixtione alterius medicine in tali ꝓportione põt recipere iuuamentũ ad suã opationem:⁊ ideo fortius opabit q̃ si sit pura ⁊ ipermixta:lz ergo hec vna medicina ex medietate alteri⁹ medicine ↄfrãgat in ṽtute ⁊ minuatur:tñ põt addi ei iuuamẽtum in opatiõe pp qd iuuamentũ melius operabit:q̃uis sit ↄfracta ⁊ remissa in ṽtute:vt eni ponit Gal.in fine scd̃i lib.de simp.medici. cap.penul.Aliud est addere in ṽtute alicuius rei:⁊ aliud est addẽ cũ iuuamẽto.põt eni addi in iuuamẽto qa fac φ magis humectat aq̃:⁊ tñ nõ addit ad ṽtutẽ aque.i.nõ addit aque humiditatẽ:⁊ sic ẽ de medicina simplici que in tyriaca ponit.¶ Sz adhuc stat difficultas:lz eni medicina simplex possit sibi addere iuuamẽtũ:tamẽ ꝑsupponit eius dosim ⁊ q̃titatẽ debitã. Nos aũt ponam⁹ mẽtem Auer.clarius ⁊ breuius eo:⁊ ostẽdamus istãtias qs ↄtra se Auer. inuit.Stat ħ solutio sua in his ꝓpõnibus.¶ Pria ꝓpositio in q̃libet pte minima q̃titatiua tyriace.s.fermẽtate est ṽtus cuiuscũq̧ simplicis sicut in q̃libet pte pomi est color sapor ⁊ odor.rõ est qa quelibet ps mixti est mixta:sicut ergo in q̃libet pte mixti sunt q̃tuor elemẽta:ita in pte tyriace sunt simpliciũ ṽtutes.¶ Scd̃a.ꝓpositio est φ qa elemẽta q̃ñdo cõmiscent:⁊ q̃ñ sũt mixta in cõposito sunt debiliora in ṽtutib⁹ q̃ q̃ñdo sunt extra mixtũ:tũc vĩ ex hoc φ medicine ex qbus est cõposita tyriaca exñtes in q̃libet pte tyriace sunt debiliores in tyriaca q̃ ex̃ tyriacã.¶ Tertia ꝓpõ est φ ex hoc posset credi φ ṽtus tyriace eẽt debilior i q̃libet egritudie simplicis q̃ ṽtus illius medicine singularis appropriate illi egritudini si daret illa medicina sola nõ cõmixta sic ẽ tyriaca.¶ Quarta ꝓpõ est φ credere hoc est falsuz.s.φ tyriaca virtute simplicis cõfracti ⁊ saluati in q̃libet parte minus ↄferat determinate egritudini q̃ illud simplex extra pux nõ ↄfractũ. Hoc aũt Auerro.ꝓbat dupl̃r. Primo per sniam medicoꝝ. Nã primo tyriaca curat egritudines fortes per ṽtutes simpliciũ medicinaꝝ fortiũ in ea positarum:⁊ hoc dicit ipse declaratiũ est medicis.i.hoc dicũt medici sic eis sit claꝝ.Scd̃a rõ est.nã experimẽtũ affirmat φ tyriaca hz ꝓprietates vel opationes q̃s nõ hñt alia cõposita ex aliis medicis nisi paꝝ ⁊ nisi in qbusdã:⁊ hoc itelligit ꝑ raro sicut appet de tyriaca diatessaron ⁊ de multis aliis cõpositis.Cũ igit tyriaca nõ sit diuersa ab aliis nisi qa sua forma cõpõnis est resultans ex aliis simplicib⁹ q̃ forma alteri⁹ cõposite medicine:igit videtur φ ratione simpliciũ agat opationes fortes lz simplicia sint ↄfracta.¶ Et tũc Auer.soluit ad rões in cõtrariũ ⁊ soluit ad motiuum qd posset sumi ex secũda ꝓpositione:⁊ dicit φ in composito reperit maior virtus ṽtute singulariũ.i.q̃ sit virtus singularis. Nã lz grauitas sit in rebus per terrã ⁊ aquaz:tñ maior grauitas ⁊ durities reperit in mixto q̃ sit in aqua ⁊ terra sicut in plũbo. Iteruz ignis in lignis fortius calefacit q̃ in sphera sua.Est ergo mens Auer.reducendo ad terminos φ sticados in tyriaca plus valet cõtra paralysim.q̃ extra tyriacã.Et agaricus plus valet cõtra morsum reptilium in tyriaca q̃ extra tyriacam:⁊ lz sint cõfracta ⁊ sint in parua q̃titate:⁊ hec eadẽ est solutio Ser.⁊ Humaꝝ.¶ Sed tũc Auer.cõtra solutionẽ istam inuit duas instãtias. Prima est.nã iuuamẽtũ qd facit tyriaca isto mõ non est ṽtute simplicium sed virtute forme cõpõnis. Probat qa iuuamẽtum qd est in aliquo cõposito ꝑ suuz simplex est inuestigabile per rõne:⁊ põt syllogizari.ṽ.g.hoc cõponitur ex euforbio ⁊ pauco sandalo:ergo hoc multũ calefacit:lz φ tyriaca cõferat determinatis egritudinib⁹ nõ põt argui ex simplicibus:qz nullũ simplex in illa q̃titate qua recipitur in dosi tyriace agit effectũ aliquẽ:ergo nõ possumus dicere φ tyriaca cõferat paralysi.ṽ.g.per sticados. Scd̃a istãtia est ista.hoc qd est simplicem medicinã in tyriaca plus ↄferre q̃ ipa sola est possibile φ sit in aliqua medicina singulari tyriace vel aliqb⁹ ⁊ nõ oib⁹:⁊ sic virtus eius.i.tyriace est fortior in aliqb⁹ virtutib⁹ aliquaꝝ mediciarum simpliciũ q̃ sint ṽtutes aliaꝝ medicinaꝝ ex quib⁹ cõponit.i. q̃ñ nõ sunt cõposite in tyriaca. Istam ꝓpõnem Auer.nõ ꝓbat:sed põt sic ꝓbari. Prio φ ille medicine que sese iuuãt fortiores sunt ṽ.g.sticados iuuat a spica ⁊ gẽtiana a cinamomo ⁊ galbano ⁊ cetera in egritudib⁹ neruoꝝ:⁊ vt sic est fortior q̃ ipz solũ:sed nõ oẽs se iuuãt:imo opiũ remittit ⁊ ẽt sticados ab opio:⁊ tũc oportet destruere ↄ̃ñs. Nã istud est falsuz.videmus eni nõ solũ aliquaꝝ medicinaꝝ operatiões eẽ fortiores in tyriaca:imo oiuz ↄsiderata illaꝝ dosi in qua q̃titate que de eis cadit in dosi tyriace.Scd̃o põt ꝓbari.nã in eodẽ cõposito nãli nõ possunt ↄ̃rarie virtutes eẽ itẽsiores virtutibus primoꝝ simpliciũ qb⁹ illa pmo i sunt:lz vna virtus vel plures nõ cõtrarie.ṽ.g.lz reperiat mixtũ grauius ⁊ duri⁹ terra:⁊ qõdã frigidius aqua:⁊ qõdã calidius igne:tñ nõ vĩ possibile φ simul possit reperiri frigidius aq̃ ⁊ calidius igne:⁊ hoc naturalr qz qd vnũ sit nãliter ⁊ aliud accidẽtalr:hoc est possibile sicut accidit de opio icenso vel ferro incẽso:⁊ tñ videmus φ in tyriaca duo ↄ̃ria sunt intẽsiora q̃ duo simplicia vt ↄstringit ⁊ dissoluit plus q̃ faciat illud paꝝ hypoq̃stidos qd cadit in vna dosi ⁊ illd parum oppoponaci.apparet ħ φ nullã videt hic manifestã opõnez tyriaca virtute suoꝝ simpliciũ:sed solũ rõne forme cõpõnis vt dĩcit formã vnã pter simpliciũ ṽtutes.Et cum Auer.vidit difficiles eẽ istãtias ptrãsiuit eas:⁊ solũ iuit ad ħ φ tyriaca habz has ⁊ has operationes:siue per simpliciũ ṽtutes siue non.Et iõ dixit.post ħ dicã φ siue sic siue nõ sic:nõ est dubium in hoc φ tyriaca cõfert ↄ̃ venena.¶ Nos dicamus φ credimus fuisse ĩtẽtionem Serap.⁊ Aui.⁊ Auer.⁊ alioꝝ:⁊ premittimus has ꝓpões. Pria in oĩ medicina cõposita:⁊ sic in tyriaca est ṽtus cuiuscũq̧ simplicis:⁊ ꝑ ↄsequẽs iuuamẽtũ ex virtute cuiuscũq̧ simplicis. Rõ est:qz simplicia saluant aliquo mõ in cõposito:⁊ iõ iuuamẽta ⁊ opationes pmarũ qualitatũ scd̃arum ⁊ tertiarũ in vnaquaq̧ medicina cõposita sũt demõstrabilia siue iuestigabilia per rõnẽ sm φ Auer.sentit qnto colliget in fi.Et cũ Auer.ↄsiderauit hoc dixit se ꝓbatuꝝ φ ambra debebat poni in tyriaca:⁊ cũ ħ ↄsiderauit Humaꝝ φ tyriaca cõfert expurgationi mẽbrũ pectoraliũ:qz hz in se prassiũ:⁊ ↄfert oppilationũ aptiõi epatis ⁊ matrici per sileleos ⁊ assaꝝ:⁊ sic discurrit per vnãquãq̧ medicinã simplicẽ:⁊ ponit tot eẽ in tyriaca virtutes ⁊ iuuamẽta quot sũt in medicinis simplicib⁹.Et cũ Auic.ↄsiderauit hoc dixit φ in oĩ medicina cõposita ẽ ṽtus ex simplicib⁹.
¶ Scd̃a ꝓpõ est φ talis virt⁹ est fortior siue potẽtior in tyriaca q̃ sit in simplici.sola ħ tyriaca plus ↄfert in palysi q̃ faciat sticados:sed hec propositio non demõstrabilis est siue syllogizabilis: sed est inuentum esse sic per experientiam.

¶ Cõtra.hec ꝓpõ est vera.Oĩs forma que est sicut finis ⁊ pfectio ad aliã est pfectior:⁊ per ↄ̃ñs opatiuior q̃ illa que ad eaz ordinat: sed forme medicine cõposite est sicut finis ⁊ pfectio formaꝝ simpliciũ:ergo erit opatiuior.Sequit ergo φ virtus simplicis nõ sit opatiuior in cõposito.ħ illa ꝓpõ est syllogizabilis.¶ Dõm ħ φ minor silr negat. Nã forma agarici ⁊ forma balsami nõ hñt ordinem nãlẽ ad formã tyriace:imo accidit eis ħ:⁊ iõ nõ est vlr vera ꝓpõ que dicit.Oĩs forma que resultat ex aliqb⁹ est pfectior illis ex qbus resultat:sicut si hõ ⁊ leo cõponunt adinuicẽ nõ resultaret forma perfectior:qz leo ⁊ hõ nõ ordinant nãliter vt vna forma alte-

rius. ¶ Scdo possum⁹ ꝯcedere minorē sine piculo: ꝛ dicē ad maio
rem ꝙ forma que est sic finis est pfectior: ꝛ p ꝯñs opatiuior: cū p-
fectio forme sit in se pncipiū opōnis: nō tñ seqtur ꝙ sit opatiuior
opōne que est opatio simplicis: sed opōne aliq̄ que seqtur ṽtutez
illius forme. ṽ.g. forma auri est pfectior forma ignis ꝛ terre: ꝛ est
opatiuior illis: q̄z hȝ opōnē. ṽ.g. ꝯfortādi cor: ñ ē opatiuior opōne
que ē p grauitatē que ē opatio terre. sic ergo pfectior forma for⁹ ē ty
riacalis ꝛ magis corrūpēs venena: nō tñ ē opatiuior opōne stica-
dos que sticados est appropriata nec opatione agarico approp̄a
ta: sicut ergo nō posset demōstrari ꝙ plūbū sit grauius terra: sed
postq̄ vidimus hoc p expientiā dicimus ꝙ terra veniēs ad cōpo
sitionē alicuius acquirit illi maiorē grauitatē q̄ sit grauitas terre
i. illud mixtū est grauius q̄ sit terra. Sic etiaȝ dicimus ꝙ tyriaca
plus cōfert in paralysi ꝛ pūcturis q̄ faciat sticados ꝛ agaricus.
¶ Dubitaē 2ᵒ de ppōne in se que dicit ꝙ virtus simplicis medici-
ne est fortior in tyriaca q̄ sit ṽtus simplicis solius. ¶ Cōtra. q̄z cu
ius ṽtus ē refracta nō est fortificata: sed sticados ṽtus est refra-
cta. Ampli⁹ virtus opij nō est fortior in tyriaca q̄ sit in solo opio.
Ampli⁹ sit forma tyriacalis. a. for⁹ sticados sit. b. tunc arguiē. aliq̄
realitas. b. est in. a. q̄z. b. non est oīno corruptū: ergo aliqd. b. qđ prius
erat in sticados ē mō in. a. siue in tyriaca: aut ergo. a. est actiuior aut
iuuatiuior in palysi p realitatē. b. ꝛ hoc est falsuȝ: q̄z ē diminuta ꝛ fra
cta: aut p radicalē. a. ꝛ tūc nō hȝ hoc iuuamētū per simplicia: sed so-
lū p formā cōpōnis. Amplius q̄ro quō. b. se hȝ ad. a. an sit mā an sit
efficiēs. Nos āt pijciemus has difficultates metaphisicas ꝛ nāles
arduissimas. Quidā enī dicunt ꝙ for⁹ mixti nihil est nisi for⁹ sim-
pliciū. i. illoꝝ realitates cōfracte ꝛ vnite que ꝯfractio ē itermia-
tio illaꝝ. Quidā dicūt ꝙ forma cōpositi siue mixti ē alia a realita
tib⁹ simpliciū que sunt in for⁹ cōpositi q̄si mā. Quidā dicunt ꝙ ni-
hil qđ prius erat in simplici est mō in mixto nisi mā p̄ma: sed for⁹
mixti q̄z talis gradus pōt in opōnes ꝯsiles opōnib⁹ elītoꝝ. Quic-
qd ergo sit de hoc dicam⁹ ꝙ forma tyriace nō habuisset ṽtutez ꝯ pa-
ralysim nisi fuisset in ea sticados nec ṽtutē apiēdi ꝛ mūdificandi
pect⁹ nisi fuisset prassiū: ꝛ sic de singulis medicis. ꝛ signū hoc ē ꝙ iue
nimus medicinā cōpositā ex pipe ꝛ cinamomo hñe aliā ṽtutez ab
ea que cōponiē ex prassio ꝛ sticados: ꝛ cū hoc ṽtutez cōformē ṽtuti
simpliciū cōponētium. Iste tñ ṽtutes sunt fortiores in tyriaca q̄
sint in simplicib⁹: nec talis vigor ꝛ fortitudo est pp simplicia in se:
sed pp hoc ꝙ simplicia sunt in forma cōi: ꝛ for⁹ illa cōis est vnūqđq̄
simpliciū in ṽtute: ita ꝙ tota tyriaca ē sticados in ṽtute ꝛ poten-
tior q̄ sticados simplex: ꝛ tota ē agaricus in ṽtute ꝛ tota prassiuȝ
in ṽtute: ꝛ sic de singulis ꝛ potētior quocunq̄ illoꝝ aut plurib⁹ ex
eis: ꝛ hec sunt itellecta ab Humay ꝛ Sera. vñ dixit Sera. ipa ty-
riaca accepat ex vnaquaq̄ ṽtute mediciaꝝ simpliciū ex qb⁹ dixi-
mus ipsaȝ cōponi. ex mixtiōe āt ipsaꝝ iste opōnes ꝯfortanē. ꝛ du-
plicanē. ista āt nō sunt demōstrabilia priori sed expientia facit ea
nota. ¶ Ex his ad ꝯ̄ria statim cū dī ꝙ cū alicui⁹ ṽtus ē cōfracta: ipsa
nō ē fortificata. Diciē ꝙ subtilis itellr̄ negabit ppōnē. Nā alicui⁹
virt⁹ pōt eē cōfracta siue remissa: ꝛ tñ remissa sua ṽtute pōt sibi
addi fortior ṽtus: nō dico ꝙ ps que corrūpiē vel ē corrupta vigo
reē: q̄z hoc ꝯdictionē iplicat: sed dico ps remanēs de re que corrum
piē illa vigoraē. exēpla multa per te habes. Aliter pōt dici ꝛ redit
in idē dicendo ad maiorem ꝙ vt sic est veꝝ. Et cū dī ꝙ virtus sti-
cados est fracta. Dōm est ꝙ veꝝ est eius vt simplex qđdā: tñ pro
esse nūc cōpositum est fortius seipso simplici sicut in plumbo for-
ma terre: ꝛ grauitas simplicis terre est debilitata: sȝ tñ grauitas
cōposito est addita: ꝛ ideo grauitas illa terre ꝛ ista cōpositi potest
dici quasi equoca. ꝛ hoc ēt itellexit Serap. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝙ confi
teor oēm virtutem simplicis medicine eē in tyriaca: nō tamē oēȝ
esse fortificatam vltra illud qđ est in simplici: sed quascūq̄ virtu-
tes iuenit experiētia in tyriaca potētiores q̄ in simplici illas di-
cit esse vigoratas cū hoc: ergo cū non stupefaciat tyriaca tantum
quātum faceret opiū solum qđ in vna dosi accipiē. Est dōȝ ꝙ vir-
tus opij cū hoc frāgiē ꝛ cum hoc debilitatur in cōpositione: ita ꝙ
forma tyriacalis nō est stupefactiuior q̄ sit opium. vna enīȝ. 3. ty-
riace stupefacit: sed lōge minor quantitas opij fortius stupefacit:
sed cū videmus per experiētiam ꝙ. 3. i. tyriace plus abstergit p-
tes pectorales q̄. 3. 5. prassij: ergo virtus prassij est vigorata in ty-
riaca ꝛ multis gradibus vigorata: ꝛ hoc est ꝙ Serapio vocat du
plicationem virtutis. i. multiplicationem. ¶ Ad 3ᵐ ꝛ 4ᵐ dicen-
dum ꝙ non curamus hic de illa difficultate: siue enī. b. sit in. a. siue
nō. videmus. a. fortius esse in operatione. b. q̄ ipm. b. ¶ His dcla
ratis fm nostram possibilitatem dōm ad questionem cum que-
riē an tyriaca cōfert specialibus egritudinibus: ꝛ etiaȝ venenis p
virtutes simpliciū medicinarum pter virtutem forme composi-
tionis que est forma tyriacalis. ¶ Dōm primo ꝙ accepta per itel
lectum virtute vnius simplicis medicine que est in tyriaca ꝛ cir-
cūscripta actione que pueniē a forma cōpositionis nulluȝ facit iu
uamentuȝ manifestū. i. operationē manifestā sumendo de tyria-
ca dosim cōem. s. 3. i. Ratio est q̄z nulla medicina simplex de medi
cinis iuuatiuis igrediē in hac dosi in quantitate que si dareē fa-
ceret effectū manifesti iuuamēti: ergo illius virtus ex ipsa pau
ca q̄titate est ipotēs: ꝛ pter hoc est remissa: igiē talis virtus me-
dicine simplicis fm se cū alia virtute circūscripta nullū iuuamen
tū facit ꝛ pōt manifeste deduci discurrendo per ordines medici-
narum simplicium. De squilla enī que est in primo ordine ingre-
ditur granū vnū ꝛ est cocta: ꝛ cū hoc etiā est refracta: sed si vnum
granū talis sqlle dareē habenti mās viscosas in pectore nullū oī-
no effectū induceret pp paucitatē ꝛ rephensionē virtutis ei⁹. De
medicinis scđi ordinis iuuatiuis est trociscus alandacharon de q̄
ingrediē vnū granū: ꝛ sunt in illo trocisco. xv. medicine vel circa.
Ingrediē ergo de ardasisahā de. xxx. partib⁹ vnius vnius grani que
q̄titas certum est ꝙ nullum iuuamentū facit cū fm se consideraē
in actione. De trociscis tyri ingrediē gra. i. ꝛ sic de carne tyri me-
dia pars gra. vnius que nullius est effectus vt credo aut valde mo
dici in destruēdo venena. De medicinis tertij gradus igrediē me-
dietas gra. ṽ.g. de agarico vel scordeon: ꝛ certuȝ est ꝙ illoꝝ actio
nō saluatur in quantitate tam parua. De medicinis quarti ordis
ingreditur quarta pars gra. ṽ.g. de sticados: sed certū est ꝙ nihil
agere pōt in hac q̄titate cū cōsiderata fuerit in se. Et sic apparet
de alijs que sunt in ordine q̄nto ꝛ sexto: ꝛ sic apparet ꝙ tyriaca p
solam virtutem simplicis medicine vt per primum agens non hȝ
effectū iuuatiuū cōtra venena ad que illa simplicia ꝯfunt nec con
tra speciales egritudiēs. Et quādo Aui. cōsiderauit hoc dixit. Nō
respicias ad illud qđ dicūt medici ꝙ tyriaca cōfert ad hoc pp spi
cam: ꝛ cōfert ad hoc ppter myrrā: imo confert ita. i. cōfert q̄z hoc
cōpositum: vel q̄z hȝ hāc cōem formā. ¶ Scdo dico ꝙ virt⁹ medi-
cine simplicis cū stet in illa cōi forma est agēs operatiōes iuuati-
uas in vnaquaq̄ egritudine in qua illa medicina simplex iuuabat
existens simplex: ꝛ hoc q̄z per eē illā virtutem simplicē in illa cōi
forma virtus eius est aucta vt supra diximus: igiē poterit agere
dūmodo q̄ntitas tyriace sufficiat illi cōi forme. ¶ Sed tu. d. con-
cesso ꝙ realitas medicine simplicis in cōposita ꝛ realitas forme
cōpositionis siue cōis sint alie abinuicē ꝛ sint due res: quare queȝ
ordinē habent in hac actione. ṽ.g. in iuuamēto oppilationis ep-
tis. Et dicendū ꝙ si illud concediē: forsan opȝ dicere ꝙ forma cōis
est principale agens: sed illa virtus est quasi vt materia cum pos-
sit dici quodāmodo vt materia cōis illi forme quō formis possu-
mus attribuere māʒ: ꝛ posset dici ꝙ virtus medicine simplicis
est vt determinemus actionē illius forme cōis: nec est incōueniēs
ꝙ aliqd qđ est simile materie determinet ad hoc: ꝛ tu considera.
¶ Tertio dico ꝙ tyriaca ppter formā illā cōeȝ hȝ iuuamēta que
nō sunt ṽtutes simpliciū: imo cū virtualitate simplicis cuiuscūq̄
circūscripta vt pncipio actiuo hȝ effectū magnū. ṽ.g. p pprieta-
te ꝯfortādi spūs: ꝛ pro pprietate occidendi venena vltra illud qđ
in simplicib⁹ est: ꝛ hoc est ꝯcessuȝ ab oīb⁹ ꝛ verificatū per experi-
entiā: ꝛ Aui. multū ꝯfirmat hoc in tractatu de virib⁹ cordis ꝛ hic.
¶ Dico 4ᵒ ꝙ ois opatio que prouenit a tyriaca rōne forme cōis
pōt dici quodāmō puenire a virtute simpliciū: ꝛ hoc inquātū illa
forma exigit simplicia ad sui pductionē: ꝛ exigit illa simplicia
vt pncipia mālia ꝛ quodāmō vt efficiētia. Et itellexit hāc quartā
ꝯclusionē Humay in vltimo ca. ꝛ Sera. cū ꝯsiderabiē. ¶ Hec igiē q̄-
tuor ppōnes siue cōclusiones sic se hñt. ¶ Pria. nulla simplex me- 1ª ꝯclusio
dicina in tyriaca accepta in. 3. i. put fm se ꝯsideraē vel accipiē hȝ
effectū iuuatiuū manifestū. ¶ Scđa. virtus simplicis cū forma cōi 2ª ꝯclusio
vel in forma cōi siue forma cōis cū virtute simplicis hȝ effectuȝ il
li⁹ simplicis ꝛ iuuamentū ad illas egritudines ꝛ venena. ¶ Tertia 3ª ꝯclusio
forma cōis tyriace fm se hȝ effect⁹. ¶ Quarta. ois ṽtus forme cō- 4ª ꝯclusio
munis tyriace: ꝛ sic ois opatio quodāmō pōt dici ꝙ est ṽtute sim-
pliciū. ¶ Sȝ de p̄ma ꝯclone est dubiū. Primo q̄z opiū qđ est de me-
dicis scđi ordis itrat in. 3. i. tyriace in q̄titate gra. i sed ipsum in
hac q̄titate sufficit stupefacere. Amplius supra ꝯcessisti tyriacaȝ
añ fermētationē eē fortis opatiōis sed nō rōne cōis forme: q̄z nō-
dū hȝ illā: igiē rōne simpliciū: sed ipsa nō solū stupefacit: sed alias
opōnes agit ꝛ cōsidis ꝙ pdest venenis: igiē facit hoc p simplicia:
ꝛ qua rōne per simplicia ꝯfert venenis eadē rōne erit iuuatiua in
egritudib⁹. ¶ Dōm primo ꝙ illa ppositio dȝ intelligi de quocūq̄
simplici: cuius q̄titas est tā parua in tyriace dosi ꝙ cū ea nō pos-
set agere: ꝛ manifestū est ꝙ hoc est qđcūq̄ simplex medicamē ty
riace pter opium. ¶ Uel pōt dici scđo ꝙ opiū nō est de medicis ty
riace iuuantib⁹ ad egritudines ꝛ ad venena iuuamēto directo sed
iuuantibus indirecte. s. iuuādo alias medicinas: ꝛ hoc signum est
q̄z nō vtimur tyriaca in egritudinib⁹ calidis in qbus queriē seda
tio inflāmationis per opiū: nec vtimur ea vt puro somnifero: sed
qñ volumus cū somno ꝛ sedatiōe doloris alia iuuamēta cū hoc ex
alijs medicinis simplicib⁹ tyriace vel saltē nō est de medicis tāti
iuuamēti: ꝛ ideo ēt Humay cū in fine assignauit oia iuuamēta ty-
riace p medicias simplices numerauit oēs illas pter opiū. ¶ Ter
tio posset dici subtilius ꝙ ṽtus opij vt opij refrāgiē ꝛ additē sibi
virt⁹ stupefactiua per nām cōis forme eodē modo quo est de alijs
simplicib⁹. Ista tñ solo nō videē ꝯsona soloni cuidā date supius:
cū diximus ꝙ virtus opij in tyriaca non est fortificata vltra illu

qđ est

qd̃ est in simplici opio: ꝛ posset cuz hoc saluari ista solo: ꝛ illa.s.ꝙ forma tyriacalis nõ est stupefactiua vigorose sicut opiũ purũ: sed si capis cũ itellectu opiũ ꝯfractũ ꝛ separas ipm a cõi forma tyriace minus põt stupefacẽ ꝙ̃ ipm ꝯiũctũ cũ forma. ista pñt sic dici: ꝫ nõ pñt demſtrari sunt tñ estimabilia. ⁋ Ad 2ᵐ dõm ꝙ tyriaca ante fermẽtationẽ est pauci iuuamẽti nisi in stupefactione ꝓpter vigorẽ opij. Alie ẽt medicine pñt aliquẽ effectũ iuuatiuũ ꝯtra egritudines ꝛ ꝯ venena iducẽ in hoc ꝙ sese iuuant in agẽdo: ꝫ nõ hẽant vnã formã cõem que sit vna res sicut ꝫ granũ milij de pipe nõ calefaciat ꝛ nõ subtiliet tñ in cẽtũ vel mille granis milij ꝯ mille medicinis calidis calefacit ꝛ subtiliat: ꝛ tã supra in alijs qõnib⁹ sciuisti ꝙ res vna per acumulationẽ põt facẽ opõnẽ vnã: ꝛ si alr itellectus nõ capit hoc saltẽ potes cõprehẽdere opõnẽ vnã siue effectũ vnũ ꝛ formã vnaꝫ in stõcho in quo illoꝝ operatio recipit̃ sicut attract⁹ nauis a plurib⁹ hoĩb⁹. Potes etiã cõprehẽdere ꝙ vna agit ꝛ alia iuuat. ⁋ Sed tu. o. si tyriaca nõ fermẽtata põt agẽ vnũ effectũ: q̃re igit̃ expectamus fermẽtationẽ. Dõm ꝙ ille effect⁹ vn⁹ in tyriaca nõ fermẽtata nõ est ab vno pncipio actiuo tali q̃lis ẽ forma vna quã hꝫ tyriaca fermẽtata: ꝛ iõ ꝫ ab oĩb⁹ medicis simplicib⁹ tyriace nõ fermẽtate possit induci vnus effect⁹: q2 vna cõplexio in nr̃o corpore ex h ꝙ recipiẽs est vnuꝫ: ꝛ q2 ptes ille minime medicinaꝝ sunt adinuicẽ tenacius cõmixte ꝫ nõ vnite: tñ hẽmus dicere ꝙ illa vna cõplexio nõ ẽ sic bona siue iuuatiua sicut si vna cõplexio iducat̃ ab vna cõplexione resultata in tyriaca fermẽtata: ꝛ hoc experiẽtia adinuenit. Expectamus ẽt fermẽtationẽ in tyriaca vt refrangat̃ malitia ꝛ audacia medicinaruꝫ fortiũ ẽt: q2 nõ sumus securi de separatiõe partiũ medicine in operatione: vnde nõ sic forsitan inducet̃ effect⁹ vnus in q̃cũq3 parte. ¶ Ex q̃bus soluunt̃ prime istãtie que sunt auctoritates ꝛ diceni⁹ ꝙ auctores vident̃ ꝯdicere in hoc: sed tñ nõ ꝯdicunt: imo cũ ꝯsiderauerint ꝙ iuuamẽta que ꝓueniũt a tyriaca in egritudinibus ꝛ accidẽtibus nõ sunt a virtutib⁹ medicinaꝝ simpliciũ in se sumptis: sed stãt ibi in forma tyriace: ꝛ pp h sunt simpliciũ virtutes: dixerunt ꝙ tyriaca nõ ꝯfert ad h pp spicã neq3 ad h pp myrrã: sed q2 est tyriaca. cuꝫ ꝯsiderauerũt aũt illas medicinas simplices ꝛ virtutes eaꝝ nõ esse corruptas: sed saluatas ꝛ ꝯsiderauerũt formã tyriace cõem ꝑtingere illas virtutes ſm ꝙ dixi: ꝛ viderũt ꝙ illa virt⁹ ꝓprie.s. medicine singularis est determinata virt⁹ cõis.s. forme vni⁹ tyriace: dixerũt ꝙ tyriaca operat̃ iuuamẽta dicta p virtutẽ simpliciũ. ⁋ Ad rõnẽ iã appet solo. Nã agaricus ꝛ sticados ꝛ siseleos ꝛ alia simplicia iuuatiua sunt vigorata in virtute cõis forme: ꝛ iõ ꝫ granũ sticados in se nõ iprimat: tñ granũ sticados factũ tyriaca iprimit: ꝛ iõ tota tyriaca est sticados ꝛ tota est q̃libet medicina simplex.s. q̃n est fermẽtata. Et hec sunt dicta Auer. in ꝓpõnib⁹ q̃tuor supra positis: sed tũc opꝫ soluẽ ad duas instãtias quas Auer. imuit ꝯtra se. ⁋ Ad primã enĩ cũ dicit̃ iuuamentũ tyriace hoc mõ nõ est virtute simplicis: dõm vt iaꝫ apparet ꝙ nõ est oĩno virtute solius: sed est virtute simplicis cõpositi siue ꝯiuncti cũ alio siue pfecti alia pfectione vel nõ est virtute simplicis totaliter sed partialiter: vt ex ꝑmissis apparet. ⁋ Ad aliã dõm ꝙ est illud in oĩbus ꝑter opiuꝫ: ꝛ de opio põt saluari vt diximus: ꝛ iõ sicut nõ reperit̃ mixtuꝫ qd̃ simul sit leuius igne ꝛ grauius terra: ita nõ reperit̃ medicina cõposita que plus stupefaciat opio ſm se sumpto ꝛ plus calefaciat aristologia ſm se sumpta. Dico medicina cõposita ex opio ꝛ aristologia: ꝛ ſm.s.ꝙ plus faciat illa ꝙ̃ virt⁹ simplicis in ea cõfracti vt cõfractũ nõ est incõueniẽs. Modus scõ ſm quẽ tyriaca stupefacit ꝛ est calida dicet̃ in qõne sequẽti: ꝫ dicamus ꝙ sticados tyriacatuꝫ plus ꝯfert venenis ꝙ̃ ipm ſm se in illa q̃titate que in tyriaca reperitur: ꝛ agaricus tyriacatus plus ꝯfert ptisicis: ꝛ sic de alijs: ꝛ tota tyriaca est sticados ꝛ tota est agaricus ꝛ q̃libet simpliciuꝫ. Ista fuit opinio Auer. Humay ꝛ Serapio.

Dub^m 2^m ¶ Dubitat̃ 2°: an tyriaca noua sit stupefactiua. ⁋ Et videt̃ ꝙ nõ: q2 medicamẽ stupefactiuũ est ifrigidãs a diio: vt 2° cañ. 4. cap. Tyriaca aũt est calefacẽs ẽt si sit noua: q2 cũ ea intrãt medicine. lxvj. melle ꝛ vino ꝯnumeratis: de q̃bus q̃nq3 sunt frigide.s. opium rose hypoqstidos terra sigillata ꝛ achacia. Alie autẽ oẽs que sunt sunt calide vel nõ frigide q̃uis de ligritia sit calida hesitatio de q̃ non

2° curamus. Amplius q̃õ stupefacit cum sit medicina calida in secundo gradu: vnde in tractatu de viribus cordis cap. 4. scõi trac. Auicẽ. dicit. post ꝙ̃ diligentẽ ꝯsiderationem habuissem cõputando estimaui caliditatẽ mitridati ꝛ tyriace inueni quoq3 caliditatem

In ꝯrium tyriace in fine secũdi gradus. ¶ In ꝯriũ est Aui. primo cañ. fen. 4. penulti. cap. ꝛ 3. cañ. fen. 16. tracta. 1. vlti. cap. ꝛ Mes. de ꝯsolatione medicinaꝝ. 10. cap. alr in sũma scõa intẽtione. 3. cap. cañ. 6.s. cõpin

p^s modus gere aũt ꝛ stupefacere. ⁋ In hac qõne fuit primus modus dicẽdi ꝙ tyriaca noua stupefacit per opiũ qd̃ nã separat ab alijs ꝛ mandat illud ad partẽ dolentẽ. damus enĩ piper cũ ptisana in emitritea febre: vt. G. i terapẽtica ad Glauconẽ primo dist. 3. ca. 3. ꝛ Aui.

Contra in cura emitritee. ꝛ ꝯfidunt ꝙ na discernat iter has medicinas cõtrarias. Iste modus dicẽdi nõ videt̃ ꝯueniẽs. Primo q2 super dolẽte ſm totũ dolẽte apponimus tyriacã nouã ꝛ stupefacimus illum vbi nõ est imaginabile fieri istã discretionẽ medicinarũ. Amplius tyriaca noua nõ stupefaceret nisi mẽbra dolentia a calida cã. hoc est falsum. ꝯtria ꝓbat̃. Nã si ista distinctio sit est q2 membra egra attrahũt sibi ꝯtraria ad remotionẽ dispõnis egre sicut sana attrahunt similia: vt Haly. in thegni tracta. 2. cõmẽ. 5. tracta. de vetre. ꝛ Serap. 7. practice. ꝛ Humay in cõmẽto Andromachi. 10. ꝛ videt̃ sentire hoc Hippo. in. 4. epidimiarũ. Membrũ igit̃ qd̃ debet ad se attrahere opiũ quo dolor stupefacit erit membrũ calidũ calore faciente dolorem. Membrũ autẽ a frigore dolens non attrahit opium ꝛ sic stupefacit. ⁋ Solues primo dicẽdo ꝙ omnis pars dolens calefit ꝛ inflãmatur: q2 dolor ebullire facit calorẽ: vt Aui. primo cañ. fen. 2. de pulsu doloꝝ. ⁋ Scõo dices ꝙ trahit medicinam ꝯtrariam dolori non cause doloruꝫ: sed opium cum sit tollens dolorem contrariatur ei. Amplius dices ꝙ hic est operatio virtutis discretiue que est alia ab attractiua. ⁋ Ad primam dicendum ꝙ dolor finaliter infrigidat: ergo pro tunc tyriaca non stupefacit: ꝫ aliter posset solui. ⁋ Ad secundam dicitur ꝙ vt alĩs declarauimus si aliquid vere contrariatur dolori est delitia: ꝛ iõ medicina delitiã inducẽs ꝯtrariat̃ egritudini causanti dolorẽ inquãtũ ꝯtrariantur in effectu.s. dolor ꝛ delitia: sed medicina stupefactiua nõ ꝯtrariatur vere cause faciẽti dolorẽ vt doloreꝫ facit vt intellexit Aui. ꝑ cañ. fen. 2. de causis sedãdi dolorẽ. mẽbrũ igit̃ dolẽs trahet ad se de tyriaca medicias tẽperate caliditatis faciẽtes delitiã ſm hãc instantiã ꝛ nõ trahet opiũ qd̃ sedat dolorẽ destruẽdo bonã cõplexionẽ mẽbri qua sentit. ⁋ Et si tu diceres ꝙ hoc facit virtus membri que vult ꝑsens iuuamentũ. Dõm ꝙ videt̃ ex hoc ꝙ ista virtus syllogizet. ⁋ Ad tertiã dõm ꝙ ego nõ pono discretiuam. ¶ Scõs 2° modus

modus dicẽdi fuit ꝙ tyriaca noua ideo est stupefactiua: q2 prius opiũ reducit̃ ad actũ: q2 est qd̃dã venenuꝫ ꝯtrarium nostro calori suo frigido stupefactiuo. ⁋ Hic modus sustentari nõ põt. Primo cũ Contra

statim alie medicine calide reducent̃ ad actũ cessabit stupefactio opij: ꝛ parũ est tẽpus vnũ ꝛ alterũ. Amplius sunt ibi res calide cõtrario nostro calori sicut carnes vipere. Amplius squille sunt citissime reducibiles ad actũ vt apparet gustãti. Amplius si medicinas reduci ad actũ est eas pati a calore nostri corporis cũ calide medicine citius patiant̃ frigidis: rõnabile est ꝙ citius reducãtur ad actũ: ꝛ ideo volentes medicinarũ frigidarũ accelerare operationes miscemus cũ eis calidas medicinas sicut opio vinũ vt. G. tertio de simplici medicina cap. 2. dist. 4. ¶ Tertius modus dicẽ 3° modus

di est qui antiquitus inuenitur dictus: ꝛ põt intelligi a Dyno ꝙ tyriaca nõ fermẽtata ideo stupefacit: q2 opiũ manet in parte dolente ꝛ nõ resoluitur a calore. Alie aũt medicine calide resoluuntur ꝛ euaporãt: ꝛ ideo remanet opiũ stupefaciens. Et hic modus dicendi nõ videtur conueniens. Primo q2 nos percipimus ꝙ si medicine calide que intrant in tyriaca per se sine opio sumuntur ipse calefaciunt nos manifeste ꝛ nõ statim cessant a calefaciẽdo: imo ea hora qua opiũ alicui datur ꝛ infrigidat: ea dico hora piper ꝛ squilla si alicui dentur calefaciunt: nõ ergo false arbitrandũ est statim medicinas calidas euaporare sicut argẽtũ viuũ ab igne. Amplius scõo sunt medicine calide solide ꝛ nõ parue fixionis ex mõ substãtie sicut calamentũ oppoponacũ piper ꝛ trocisci de viperis. Amplius tertio dat eis opiũ aliq̃ fixionẽ vt nõ statim euaporẽt. Amplius tũc inciperet stupefactio cũ euaporasset ꝛ cessasset illaꝝ calefactio. ¶ Quartus modus dicẽdi est Dyni sup penul. cap. 4. fen 4° modus

primi cañ. ꝛ est modus apparẽtior qui sit ꝛ magis vsitatus ꝛ ꝯgregauit in eo modos dictoꝝ fere oĩum ꝑcedentium notoꝝ nobis vt alĩs scripsimus. Fundant̃ aũt oĩa dicta sua in trib⁹ ꝓpositionibus veris. Prima ꝙ medicina cõposita ex ꝯtrarijs medicinis sicut tyriaca hꝫ operationẽ similẽ operationib⁹ simpliciũ: ꝛ hoc hꝫ virtutẽ sicut ẽt corp⁹ nãle mixtũ ex quatuor elemẽtis hꝫ virtutẽ calefaciendi infrigidãdi humectãdi ꝛ exiccãdi. Scõa ꝓpositio est ꝙ ty p^a ꝓpõ

riaca fermẽtata hꝫ ꝑter virtutes simpliciũ virtutẽ q̃dã sequentẽ suã formã que forma ꝛ virtus est ꝑter formas simpliciũ sicut adamas hꝫ virtutẽ attrahẽdi ferrũ: ꝛ hoc hꝫ ab ipsa forma mixtiõis ꝛ nõ a forma siue virtute elemẽtoꝝ. Tertia ꝓpositio ifert̃ ex dicẽ 2°

ꝛ est ꝙ tyriaca ante fermẽtationẽ nõ est res vna in actu: sed plures res actu: q2 simplicia nõ sunt ꝯfracta in vnam formã. tyriaca 3°

aũt fermẽtata est res vna actu per vnã formã actu per vnã virtutẽ. ꝛ addit ꝙ hec forma tyriace fermẽtata ꝫ sit vna actu est tñ ꝯtinẽs in potẽtia virtuali formas simpliciũ: ꝛ virt⁹ ẽt tyriace fermẽtate sequẽs illã vnã formã: ꝫ sit vna tñ ꝯtinet in potẽtia virtutes oĩum simpliciũ. ¶ His ꝑmissis ifert cãm ꝛ modũ q̃b⁹ tyriaca noua.s. nõ fermẽtata stupefacit: ꝛ imuit tres cãs. ⁋ Prima in tyriaca nõ fermẽtata virtutes simpliciũ nõ sunt ꝯfracte: ergo vincet operatio illius simplicis que fortioris ꝛ potẽtioris est virtutis: ꝛ eius virtus a ꝑncipio minus põt ꝯfrangi: sed opiũ in tyriaca nõ fermẽtata est tale. nã de eo intrat multa q̃titas ꝛ ipsuꝫ est vehementis virtutis in infrigidando ꝙ̃ sit aliquod alioꝝ in calefaciendo: ergo tyriaca noua nõ fermentata erit stupefactiua per opium. formabimus ergo syllogismũ sic. per illã medicinam simplicem tyriaca noua operat̃ de qua itrat multa q̃titas ꝛ que est vehementioris

virtutis q̃ alie:sed opiū est hmōi:ergo tyriaca nō fermētata ope-
rat p opiū:ꝰ stupefacit.⁋ Scđa cā est ēt que ante Dynū data fuit.
Nā opiū est substātie dense vnde hȝ virtutē valde vnitā nō facilr
resolubilē nec ꝯfrangibilē a ꝯtrarijs medicinis:ergo tyriaca non
fermētata operabit per opiū.formabimus ergo sic syllogismū.il-
lius medicie simplicis opatio appebit ex tyriaca noua q̄ medici-
na hȝ subam dēsaȝ grossaȝ ꝛ ṽtutē vnitā nō resolubilē nec frāgibi-
lē a ꝯrijs medicinis:sed opiū est hmōi:ꝛ iō noua stāte tyriaca ꝛ nō
fermētata stupefacit.postq̃ꝫ est fermētata virtus opij est ꝯfracta
ex actione lōga medicinaꝝ calidaꝝ in ipm opiū:ꝛ opiū est sub vir
tute alterius forme.s.forme tyriacalis:ꝰ nō poterit ifridare ꝛ stu
pefacere:ꝛ sic nō est tyriaca fermētata frida medicia:sed cala in
fi.secūdi gradus.⁋ Tertia cā posset colligi ex dictis.Cū eni querit
q̄re tyriaca nō fermētata est pauci iuuamēti.⁋ Rñdet ꝙ in q̄libet
pte tyriace noue nō fermētate nō est ois virt⁹ cuiuslibet medicie
simplicis:sȝ in q̄libet pte tyriace fermētate est ois virt⁹ medicie
cuiuslȝ simplicis:ꝛ lȝ forsan nō sit dare ad sensum talē ptē tyriace
nō fermētate:tñ fm veritatē est aliq̄ ps talis in q̄ nō est virt⁹ nisi
vni⁹ simplicis:aut est dare vnā ptē sensibilē tyriace nō fermēta-
te in q nō sūt oēs virtutes simpliciū cū nō sit facta vna fm formā.
Et qꝛ de tyriaca pua dat dosis.s.q̄titas lupini ex ij accipe dosim
in q̄ nō erit cuiuslibet simplicis virt⁹:ꝛ oino illa dosis nō hēbit iu-
uamēta simpliciū.Et q̄uis ēt in illa dosi sint oia simplicia:erūt tñ
in tā modica q̄titate ꝙ nullū poterit in ppriā opōnē:ꝰ ista dosis
opabit opōnē illi⁹ medicine simplicis:cui⁹ virt⁹ est potētior:ꝛ cu
ius virt⁹ minus cito ꝯfrāgit:tale aūt est opiū:ꝛ iō tyriaca noua est
stupefactiua.Formabim⁹ ꝰ syllogismū.illarū medicina est stupe-
factiua in cui⁹ dosi nō sunt oia simplicia:ꝛ si sunt virt⁹ opij est po
tētior ꝛ minus ꝯfracta:sed tyriaca nō fermētata est hmōi.⁋ Dein
de Dy.pmissis oib⁹ alijs qōnib⁹ soluit ad rōnē q̄ dicit ꝙ tyriaca ē
cala in 2ᵒ gradu fm.A.Rñdēdū ꝙ verꝫ est in tyriaca fermētata.in
tyriaca aūt nō fermētata nō est aliq̄ vna cōplexio.hec ē opio Dy-
Contra ni.⁋ Nos aūt ꝯ hāc opionē pcedim⁹.Et p̄ ꝯ h ꝙ imagiat solā ty
riacā nō fermētatā eē stupefactiuā.Scđo ꝯ cās q̄s ponit i h.Ter
tio ꝯ solōnē rōnū.⁋ Pmo ostēdo tyriacā magnā fermētatā eē stu
pefactiuā p Aui.3.cañ.fen.18.in fine.dicit ꝙ tyriaca declināns ad no
uitatē in q est virt⁹ opij remanēs ꝯfert pluribus modis in lapide
renū.nā ꝯfert ex pte tyriacatiōis ꝛ ex pte pvocatiōis ꝛ cōminuit
lapidē ꝛ ex pte stupefactiōis doloris:sed tyriaca q̄ ex pte tyriaca-
tionis ꝯfert est tyriaca fermētata:qꝛ nulla tyriaca hȝ tyriacitatē
nisi fermētata:ꝰ talis tyriaca apđ Aui.ēt ē stupefactiua lȝ sit fer-
mētata dūmō sit fermētata ꝛ recēs vt post appebit.Ampli⁹ tyria
ca vni⁹ āni stupefactiua ponit cōiter qđ Gal.gñaliter innuit.12.te-
rapē.p̄ cap.qñ vult pharmaca stupefactiua post annū vult eē ac-
cipienda securiora debēt esse:sȝ tyriaca in vno āno:imo in sex mē-
sib⁹ est fermētata vt supra diximus in qōne de humay.⁋ Scđo
arguo ꝯ cās q̄s ponit pp q̄s dicit tyriacā nō fermētatā eē stupefa
ctiuā ꝛ suas ppōnes tres.Sumo ēt tria fundamēta q̄ sunt p̄ ꝙ ty-
riaca hȝ opōnē similē opōnib⁹ simpliciū.Scđo ꝙ tyriaca fermē-
tata pter h hȝ opōnē sequētē formaȝ cōēm.Tertio ꝙ tyriaca non
fermētata nō hȝ cōplexionē vnā nec vnā formā:sed est ens vnū p
accumulationē:sȝ tyriaca fermētata hȝ vnā formā ꝛ est ens vnuȝ
sicut vnū ens nāliter factū ex elitoꝝ mixtione vñ tyriaca fermē-
tata est vnū entiū mūdi nālium pparāte arte:ꝛ iste ppōnes supra
sunt declarate in alijs qōnibus.⁋ His pmissis arguo ꝯ pmā cām
quā dat sic.in tyriaca fm pmā descriptionē igrediunt.66.medici
ne de qb⁹ vna sola est frida in 4ᵒ gdu.s.opiū ꝛ alie medicine fride
sunt.4.s.acbacia hypoqstidos rose terra sigillata ꝛ liqritia nō ex-
cedūt p̄ᵐ gradū friditatis ꝛ.60.vel.61.medicine sunt calide quarū
alique sunt calide in 4ᵒ gradu vt scordeon ꝛ piper:alique in 3ᵒ ali
que in 2ᵒ ꝛ alique in p̄ᵒ:ꝛ alique sunt in maiori pōdere q̄ opium ꝛ
alique in pondere equali ꝛ alique in minori:ergo videt ꝙ opij fri
giditas ab eis deberet vinci ꝛ nō apparere effect⁹ friditatis.for-
mo igit syllogismū ꝯ Dynū p illas medicias simplices.tyriaca no
ua opat de qb⁹ itrat amplior q̄titas ꝛ q̄ sunt vehemētioris virtu
tis in operādo vel in iuuamētis:ergo tyriaca noua opabit p me-
dicinas calidas manifesti⁹ q̄ꝫ per fridas vel imanifeste.pbat ppō
minor:qꝛ in tyriaca est p̄ amplior q̄titas numerosa medicinaruȝ
calidarū eq̄liū in calore friditate opij:ꝛ ēt remissioris caloris:qꝛ
sunt.61.vel.60.est ēt amplior q̄titas pōderosa qꝛ fm calculationē
supra factā in.3.j.tyriace q̄ est.60.gña itrat granū vnuȝ opij ꝛ pter
illas gnq̄ medicias fridas alia pōdera sunt calaꝝ medicinaꝝ:ita
ꝙ medicine cale sunt fere.68.16.gña:sūt ꝛ iste medicie cale p ma-
iorē q̄titatē vehemētiores i calefaciēdo cuȝ q̄titas augeat ṽtutē
agēdi vt Dynusmet ponit i q̄dā alia qōne.vel saltē nō sunt minoris
virtutis i calefaciēdo:igit tyriaca p istas medicias calas opabit.
ꝛ h argumētū est validius loquēdo de tyriaca vsuali in nra pria q̄
sit p descriptionē Nicolai q̄ min⁹ recipit opij:ꝛ tñ cā recētē iueni
mus leuiter stupefacē.⁋ Ad rōnē ꝰ Dyni appet solo qꝛ negat ppō
per nram minorē.⁋ Cōtra scđam cām arguo.in tyriaca sunt me-
dicine calide ifrāgibiles sicut opiū ꝛ difficulter resolubiles vt col

cotar.Amplius Dynus dicit ꝙ opiū hȝ subam grossam densam ꝛ
virtutē vnitā nō resolubilē nec ꝯfrangibilē.aut itelligit ꝙ in tyria
ca noua qñ exhibet opiū remanet in parte dolēte ꝛ alie medicine
exhalāt ꝛ resoluunt:ꝛ h iā supra iprobauimus in 3ᵒ mō dicēdi an-
tiquoꝝ.aut itelligit ꝙ tyriaca qñ recōdit in vase opiū nō recipit
ipressionē a calidis medicinis nec ab eis refrāgit:sed calide refrā
gunt ab opio:ꝛ hoc est manifeste falsum:qꝛ quā formā accidētalē
hȝ tyriaca cū est fermētata in facto esse:eādē hȝ cū est in fermēta
ri in fieri:sed fermētata est cala ꝛ opiū est passum:ꝰ in pn⁹ actio-
nis opiū patit ꝛ ꝯfrāgit a medicis calidis.Cū ꝰ Dynus dicit in mi
nori ppōne ꝙ opiū hȝ subam dēsam nō resolubilē nec ꝯfrāgibilē.
Dōm ꝙ multe medicine calide sunt in hoc sibi similes ꝛ sūma me
dicinarū calidaꝝ est potētior eo.s.opio signū qꝛ in trāsmutatione
opiū remanet victū ꝛ cōpositū qđ resultat est calidū.s.tyriaca fer
mētata.⁋ Cōtra tertiā cāȝ.p̄ ꝯ suū fundamētū cū dicit ꝙ forte est
dare vnā dosim tyriace noue in q̄ nō sint oia simplicia.ego dico ꝙ
si ꝯstructor tyriace bene cōmiscuit nō poteris separare vnā par-
tem tyriace que sit dosis.ṽ.g.3.j.in qua oia simplicia nō sint lȝ non
in oi parte huius partis sint oia simplicia tñ illam nō est possibile
separare:ꝛ dico ꝙ si hoc est possibile separare at ꝙ.4.doses tyria
ce ab eodē vase accepte vna stupefaciet ꝛ alia nō:ꝛ hoc qꝛ cū ꝯtin
git accipere dosim in qua nō sunt oēs calide medicine tūc stupe-
faciet:ꝛ si ꝯtingit accipere dosim aliā in qua nō sit de opio tūc nō
stupefaciet.hec ergo ꝯtingētia acciderent defectu cōficientis.ita
est ꝯtra Dynū sicut ꝯtra me.formo ergo syllogismū sic.Ista medi
cina nō stupefacit in cuius dosi facta artificiosa cōpositione sunt
oēs.medicine calide ꝛ gnq̄ frigide ꝛ calidarū est amplior quātitas:
sed tyriaca noua est hmōi.negat minor sue rōnis dicēdo ꝙ in dosi
vna tyriace noue sunt oia simplicia ꝛ virtus opij nō est potētior.
credo aūt ꝙ Dynus nō duxerit dicta ad dandū tertiā cām:sed ad
pbandū paucā vtilitatē tyriace nō fermētate.⁋ Cōtra solōnē rō-
nis arguo cū dicit ꝙ tyriaca ante fermētationē nō est vni⁹ cōple-
xionis sue nō est in vna cōplexiōe ꝯsiderem⁹ qđ voluit Dyn⁹ p h:
fuit.n.i hac solōne ambigu⁹ vñ subito ptrāsiuit cū ea.videt aūt vo
luisse ꝙ tyriaca ante fermētationē cū nō sit vna res nō sit ponēda
in gradu cōplexionis.Et ꝙ tyriaca post fermentationē cū sit res
vna sit in gradu ꝛ sit cala vsq̄ ad finē secūdi gdus solū post fermē-
tationē ꝛ nō ante.⁋ Arguit ꝯ p̄ᵐ sufficiēter.Aliq̄ medicia ponit in
gradu p effectū determinatū:sed medicia cōposita nō fermētata
vt tyriaca vel hȝ effectū aliquē determiatū in mēsura calefactio-
nis vel frigefactiōis:igit poterit poni in gdu.maior ppō est Dyni
in qōne an q̄titas medicie mutet gdū in q̄ vult ꝛ bene ꝙ lȝ ex q̄ti
tate nō mutet gdus forme mutat tñ gdus i effectu p q̄titatē mu
tatā puenit actio q̄ debet alteri gradui.minor est nō:miscēdo eni
piper ꝛ.33.vsq̄ ad h ꝙ fiant vnū puenit alia mēsura caloris in no-
bis ex eis q̄ꝫ miscēdo camomillā ꝛ.33.igit in alio gradu caloris re
ponet vnū cōpositū q̄ꝫ aliud q̄uis non sint facte vnū ille medicine.
Ampli⁹ diaciminū diapapauer ꝛ anacardinū nō ponerent in alia
ꝛ alia potētia calefaciēdi añ fermētationē qđ tñ est manifeste fal
suȝ.In his.n.ꝛ alijs medicis cōpositis nō fermētatis qb⁹ quotidie
vtimur ꝯsideram⁹ diuersitatē vigoris ꝛ sic diuersitatē gdus.aliqñ
eni ponim⁹ sup epar emplm ex rosis ꝛ sandalis:aliqñ ex solatro ꝛ
nenufare ꝯsiderātes in his diuersitatē in gdu i fridationis.⁋ Sed
tu.d.h est rōne simpliciū.Dōm ꝙ verū ē:ꝛ h ego volo ꝙ talis res
cōposita nō hñs vnā formā assumatis simplicib⁹ in coꝝ vigore est
in tali gdu:qꝛ talē pducit effectū.⁋ Arguit ꝯ 2ᵐ sic.tyriaca fermē
tata est cala in 2ᵒ gradu:ꝰ añ fermētationē est calida in 2ᵒ gradu.
pbat ꝯña:qꝛ quā pportionē hñt adinuicē medicine in esse fer-
mētato eādē hñt ante fermētationē.Si.n.quereret a me:q̄re hō ē
aīal calidi⁹ asino.Rñderet sufficiēter qꝛ ignis in hoīe vincit:ꝛ sic
nūc vicit i hoīe facto:ita vicebat i fiēte cū eadē eēntia sit forme
in termino ꝛ in motu.Ampli⁹ tyriaca añ fermētationē ponit i ali
quo gradu cōplexionis vt pbauim⁹.aut ꝰ est cōplexionis cale:ꝛ
h est ppositū:volo.n.ꝙ sit cala ꝛ stupefactiua:qꝛ.s.vincat in ea ca
lor ꝛ frig⁹.aut est solū cōplexionis fride ꝛ cū stupefaciat nō pōt po
ni in gdu medicinaꝝ fridaꝝ debiliū:sȝ fortiter fridaꝝ.ṽ.g.in 3ᵒ gra
du:ꝛ h est qđ Dyn⁹ ꝛ alij cōiter tenēt:credūt.s.ꝙ tyriaca nō fermē
tata sit frida ꝛ sunt reliq̄ stupefactiue frida.Tunc arguo a q̄litate
fortiter frida vt stupefactiua nō trāsit in fortiter calaȝ vt est tyria-
ce fermētate nisi p q̄litatē mediā:ꝰ in aliq̄ tpe tyriaca erit medi-
cina tēperata:ꝛ hoc tps erit magnū ꝛ notabile:cū apđ eos tyria-
ca fermētet valde tarde:mirabile est igit ꝙ auctores medicie tā
tā diuersitatē i cōplexiōe tyriace nō posuerūt.⁋ Quintus modus 5ᵒ modus
dicēdi est q colli.git manifeste ex dictis nris i qōne pcedēti vbi di-
ximus ꝙ in.j.3.tyriace itrat vnū granū opij:ꝛ ꝙ vnū gnuȝ opij est
sufficiēs dosis ad stupefaciēdū q̄usq̄ nō est valde repssuȝ.Pōt igit
dici ꝙ tyriaca noua stupefacit:qꝛ de nulla cala medicina igredit
sufficiēs dosis ad calefaciēdū.qđ appet discurrēdo.Nā vnū gnuȝ
sgille nō calefacit nec vnū granū trociscoꝝ de vipis nec vnū gnuȝ
pipis ꝛ sic de alijs nec ēt duo.ꝯ.melius sȝ vnū gnū opij sufficiēter
ifridat ꝛ stupefac:cū igit i tyriaca noua sit opiū ñ refractū adhuc

ꝛ in vna dosi ĩtret vnũ granũ: igit̃ stupefaciet. istud ẽ credo qḋ vo
luit Dynus in suis dictis: sed nesciuit bene explicare: ꝛ cã fuit ve
credo ꝙ nõ eraminauerat exqsite cõpõnez tyriace sicut nos exa-
minauimus cã qñ fecimus te scire ꝑ tabula q̃tũ de vnaq̃q; medi
cina itrat in.3.3.tyriace. Iste aũt modus est ver⁹ in suis fundamẽ-
tis: sed nõ tãgit difficultatẽ q̃õnis. nullus.n. dubitat ꝙ tyriaca stu-
pefaciat virtute opij. Nec dubitat aliqs ꝙ opiũ q̃tũ est nouior ty
riaca minus ꝯfractũ est: ꝛ forsan nõ dubitat ꝙ vnũ granũ verissi-
mi opij põt stupefacẽ. Dico aũt forsan q2 dosim opij ponunt qñq;
Aui. ꝛ Sera. dauic vnũ qḋ est. 8. grana. ꝛ qñq; ponit Aui. ꝙ dosis ẽ
lẽticula magna: sed mõ ꝯcedat ꝙ vnũ granũ opij sufficiẽter stupo
rẽ iducat. s. tant⁹ q̃tus põt mitigare dolorẽ. ¶ Sz dubitat qs si ty-
riaca noua qñ stupefacit calefaciat corp⁹ plus q̃ ẽm se pri⁹ cẽt ca
lidũ: ꝛ in h̃ ponat cala medicia: ꝛ si sic est q̃õ põt stupefacẽ. Et ꝙ
calefacit corp⁹ appet: q2 plures medicĩe sunt cale. Et auctores po
nũt illã in nũo medicinaꝝ calidaꝝ ꝛ nõ distinguũt de fermẽtata ꝛ
nõ fermẽtata. Nec valet qḋ dr̃ ꝙ de nulla medicia cala igredit̃ in
.3.3. q̃titas q̃ possit calefacẽ. Nã veꝝ est ꝙ nulla sola põt: sed oẽs sil
sunt sufficiẽs q̃titas ad calefaciẽdũ: est in.3.3. medicinaꝝ calidarũ
dentis duob⁹ granis ꝛ aliqd plus quoꝝ duoꝝ vnũ est opij. Ampli⁹
lz ꝯcedit̃ ꝙ ille medicine cale nõ pñt calefacẽ corp⁹ qḋ tñ ẽ falsuz:
tñ pñt calefacẽ opiũ: ꝛ h̃ demr̃at q2 tyriaca fermentata est cala in
2° gradu: ꝛ vt supra diximꝰ: ipa ẽt stupefacit cũ recẽter est fermẽ
tata: vt igit̃ alĩs scripsimus difficile est iuenire modũ ẽm quẽ tyria
ca recẽs stupefacit. ❡ Jã.n. admouimꝰ modos apparẽtes dicẽdi
in h̃ ꝛ ostẽdimꝰ p̃ ꝙ nõ stupefacit: q2 nã discernit opiũ. Scḋo ꝙ nõ
stupefacit: q2 opiũ pri⁹ reducat̃ ad actũ. Tertio ꝙ nõ stupefacit: q2
opiũ figat̃ ꝛ alie medicĩe euaporẽt. Ostẽdimus 4° ꝙ nõ stupefac:
vt dicit Dynus: q2 opiũ sit potẽtius in ĩfridãdo q̃ alie medicĩe in
calefaciẽdo. Ostẽdimꝰ 5° ꝙ nõ stupefacit: q2 dosis opij in.3.3.tyria
ce est sufficiẽs ꝛ nulla aliaꝝ medicinaꝝ est sufficiẽs dosis: ẽ q̃ erit
via euadẽdi. Et vt alĩs diximus ad excitãdũ itellect⁹ dormiẽtiũ in (Aliter)
hac mã ponemꝰ. ij. modos. Et primꝰ nr̃ est q mihi nõ placet nec pla (Primus modus)
cuit qñ illũ posuit: sed q2 placuit q̃busdã nr̃is socijs subtilib⁹: iõ po
no eũ ꝛ do modũ ẽm quẽ tyriaca nõ fermẽtata põt stupefacẽ. ꝟ.g.
sedare dolorẽ stõchi stupefaciẽdo: ꝛ p̃mitto has ꝑpõnes. ¶ Pria
quelibet ps stõchi habẽtis dolorẽ est diuisibilis in partes forma-
les finitas nuõ. ¶ Scḋa ꝑpõ q̃cũq; minima pars formalis sentiẽs
vel dolẽs alteret̃ ẽm aliq̃ sui partẽ mãlẽ q̃tãcunq; paruã altera-
tionẽ stupefactionis siue infrigidationis stupefactiue fit tota nõ
sentiẽs siue fit tota nõ stupida: ꝛ per ꝯñs sedat̃ in ea dolor. Ista ꝑ-
positio est nota: q2 minima particula formalis nõ est diuisibilis in
partes ẽm formã ꝛ quecũq; minima pars eius accepta cessat esse
pars formalis: aliter eni nõ esset minima. ¶ Tertia ꝑpõ est imagi
nabile est ꝙ qñ sufficiẽs dosis tyriace nõ fermẽtate accipitur ꝙ
ipsa vaporose dispersa tãgit totũ stõchũ saltẽ versus suã superfi-
ciẽ: ꝛ per ꝯñs nullũ esset spatiũ stõchi separate q̃titatis qḋ nõ at-
tingat̃ ab aliq̃ parua q̃titate opij: ꝛ ab oibus etiã medicis alijs in
q̃titate parua ita situaliter tãgẽtib⁹ stõchũ sicut situaliter se hñt
in tyriaca: tñ nõ habẽt vnã formã: ergo quecũq; pars formalis sto
machi q̃tũ ad illã partẽ mãlẽ que tãgit̃ a puissima pte opij ĩfrigi-
dat̃ siue stupefit: ergo tota pars formalis fiet nõ sentiẽs. ¶ Ex qb⁹
opꝫ ĩferre q̃tuor. Primo ꝙ stupefactio quã facit tyriaca est quo-
dãmõ per accidẽs: q2 est in toto per partẽ: nõ eni est per frigidita
tem positã in toto stõcho: sed in partib⁹ q̃busdã partiũ formaliuz
actiuitatũ a partib⁹ opij ꝯduisi ad illas: alijs aũt partib⁹ partiuz
formaliũ est iducta calefactio siue alteratio ab alijs medicis cali-
dis siue alijs. ¶ Scḋm qḋ opꝫ iferre est ꝙ tyriaca fermẽtata non
põt stupefacẽ mõ p̃dicto: q2 cũ opiũ nõ sit in ea distictũ ẽm formã
ab alijs medicis nõ põt opiũ distincte applicari vni parti formali
q̃tũ ad sui partẽ malẽ. ¶ Tertiũ est ꝙ stupefactio a tyriaca nõ fer
mẽtata nõ multũ durat: q2 plures ptes mãles de partib⁹ formali-
bus facte calide ꝑ ampliorẽ numerũ medicinaꝝ calidarũ vincent
stuporẽ. i. frigiditatẽ talẽ partis mãlis in qua ĩpressit opiũ: minus
ẽ durabit hec stupefactio q̃ stupefactio philonij q2 ĩ philonio in-
trat maior q̃titas opij ꝑportionabilr̃ q̃ in tyriaca ꝛ min⁹ ẽt dura
bit q̃ si opiũ daret̃ solũ. s. cũ aq̃ vel vino limphato. ¶ Quartum qḋ
opꝫ inferre est q̃õ tyriaca q̃uis sit noua stupefaciẽdo tñ resoluit
vẽtositates ꝛ ꝓuocat vrinã: q2 multe ptes humorales occurrẽtes
multis ptib⁹ medicinaꝝ calidaꝝ subtiliant̃ ꝛ resoluunt̃. ille aũt q̃s
ꝯtingit obuiari ptibus opij figunt̃. ꝛ sic ego verificabã textũ Aui. 3.
can. fen. 18. in fine. cũ dicit. tyriaca declinans ad nouitatẽ ꝯfert ex
parte ꝓuocationis ꝛ cõminuit lapidẽ. ꝛ qñq; iuuat in dieb⁹ vẽtosi-
tatẽ ꝛc̃. Cũ sicut supra diximus ꝯtra Dynũ iste text⁹ nõ põt bene
saluari ẽm dictũ modũ. loquit̃ eni de tyriaca fermẽtata que hꝫ ty
riacitatẽ. i. formã tyriacalẽ cõem. qcquid alibi sit de hoc textu di-
cemus ꝙ tyriaca noua nõ fermẽtata stupefacit ẽt resoluit ꝛ ꝓuo
cat: ꝛ hoc ẽm diuersas ptes stõchi ꝛ per diuersas partes suas agẽ
tes: cũ eni illi sint effectus ꝯtrarij nõ videt ꝙ possint ꝓuenire ab
eodẽ ꝛ in eodẽ ẽm easdẽ partes. Cõcludamus ergo modũ q̃õ stu
pefacit tyriaca nõ fermẽtata ꝛ est q2 opiũ qḋ est in ea distinctum
ẽm formã permutat aliq̃ particulã ptis formalis: ꝛ sic ptes opij
permutãt partes partiũ formaliũ: sed ꝑmutata parte partis for-
malis cessat actio partis formalis. Exemplũ aũt qḋ in hoc posset
dari est de cornea que per suã diaphaneitatẽ in operatione siue iu-
uamẽto visionis hꝫ determinatas ptes formales minimas: lz nõ
separatas. Si ergo in multis pũctis siue paruis partib⁹ coloretur
ẽm vnãquãq; minimã partem formalẽ nõ erit vtilis in visione: q2
nulla partiũ formaliũ est tãti spatij existẽs diaphana q̃tuz reqrit̃
ad suã operationẽ. Exemplũ etiã posset poni de crystallina lz diffi
cilius esset cũ visibilia terminent̃ magis ad punctũ in crystallina
q̃ in cornea sicut ostẽdit angulus terminatus ad crystallinã cuius
basis est res visa. ¶ Sed circa hunc modũ mouebunt̃ sex dubita-
tiones. Prima illa pars opij que occurrit parti ptis formalis do- (Contra)
lentis mẽbri que pars est an formalis an mãlis. ¶ Scḋa dubitatio
videt̃ ꝙ in febre in qua sentit̃ simul calor ꝛ frigus debeat fieri stu-
por: q2 partes flegmatis infrigidãt minimas partes. ¶ Tertia du-
bitatio est q2 videt̃ ꝙ oĩs medicina in qua ponit̃ opiuz quãtũcũq;
paucũ d̃beat stupefacere: q2 q̃tũcũq; sit paucũ est diuisibile semꝑ
in partes. ¶ Quarta dubitatio est q̃õ vnũ granũ opij põt ita diui
di ꝙ quot sunt partes formales minime stõchi tot fiant partes
de isto opio que attingãt partes partiũ formaliũ. ¶ Quinta dices
tu quare dicis ꝙ ista pars opij attigit partẽ mãlẽ partis forma-
lis mẽbri dolẽtis: imo põt dici ꝙ attingit partẽ formalẽ. ¶ Sexta
dicet aliqs: dolẽs in stõcho stupefit in stõcho ab illa dosi tyriace:
ergo si doleat in rene vel in intestinis nõ stupefiet: q2 si.3.3.tyriace
attingit oẽs partes stõchi nõ videt̃ ꝙ possit attigere oẽs partes
renũ ꝛ itestinoꝝ. Ille eniz cui p̃missus modus placet poterit se sic
defendere. ¶ Ad p̃m dico ꝙ illa pars opij est talis ꝙ põt stupefacẽ
illã partẽ mãlẽ partis formalis. i. põt in eã frigiditatẽ inducere ra
tionẽ diuisa: imo ꝯiuncta suo ꝯtrario. Et si ꝯsideras opꝫ ꝙ sit aliq̃ pars formalis opij: nã saluat ope
¶ Ad aliã dm̃ ꝙ nõ que-
libet frigiditas stupefacit ꝑpriẽ: sed determiati modi: vnde que-
dam infrigidatio saluat sensum ꝛ est dolorosa multum. Si ergo il
le partes flegmatis in febre illa stante iuxta partes calidas habe
rent frigiditatem talem qualẽ habet opiũ stupefacerent. ¶ Ad so
lutionẽ tertie considerandũ ꝙ pars opij debẽs infrigidare partẽ
formalis partis opꝫ ꝙ sit determinate quantitatis cum sit agens
ꝛ diuisa ab alijs: ergo totũ opiũ qḋ ingredit̃ in medicina cuius do
sis certa debet stupefacere opꝫ ꝙ sit etiaz determinate q̃titatis.
¶ Sed tu dices pono ꝙ pars stõchi aliqua sola doleat ꝛ sit. ꝟ.g. di
uisibilis in duas partes formales. tunc medicina q̃uis modicissi-
mũ opij recipiat poterit stupefacere. Dm̃ ꝙ nõ est imaginanduz
ꝙ natura attingat vel coarctet medicinã istã ad hũc determiatũ
locũ dolentẽ: sed euaporãs ꝛ expressa in forma vaporosa attingit
locũ dolentẽ ꝛ alia multa sicut paruũ granũ thuris replet totã ca
merã vaporib⁹ cũ incendit̃. cum ergo opiũ est determinate q̃tita
tis tante ꝙ simul cuz alijs medicinis euaporans põt attingere cũ
aliqua sui parte saluante actionem ad omnes simul vel plurimas
partes formales dolentes membri attingendo aliquã partez ma-
terialem ꝛ agendo in illam: tunc fit stupefactio ꝛ sedatio vel obtu
sio caloris. si autem sit infra illam quãtitatem sic condiuisibilẽ nõ
stupefacit. ꝛ si sit supra illam quantitatẽ multum vehementer stu
pefacit. ¶ Ad quartã dico ꝙ illa diuisio fit propter diuisionẽ factã
prius in artificiosa cõpositione tyriace. imaginabitur eniz ꝙ non
sit dare spatiũ occupabile a grano synapis in quo etiam de tyria
ca nõ sit aliquid compositũ de opio ꝛ de aliq̃ medicina: cum ergo
calefacit in corpore euaporat ꝛ dilatat̃ quelibet pars ꝛ quelibet
facit vaporẽ distinctũ ẽm formã a vapore alterius ꝛ tamẽ ex his
omnibus vaporibus ꝯcumulatur vnus vapor sicut ex omnib⁹ cor
poribus fiebat vnũ aggregatũ qḋ est tyriaca nõ fermentata: ꝛ ẽm
hoc euenit ꝙ nulla est pars stõchi dolentis que sit sensibilis quã-
titatis que nõ attingatur ẽm aliquã sui partem a vapore opij ꝛ a
vaporibus aliarũ medicinarũ. ¶ Ad quintã dubitationez dicendũ
ꝙ illa pars opij agens videtur dici pars ẽm formam propter sui
paruitatem. Nam minimum formale corporum perfectorũ ani-
maꝝ videt̃ esse maioris q̃titatis minimo formali corpoꝝ iper-
fectoꝝ vt inanimatoꝝ. Exẽpluz de minimis metalloꝝ ꝛ minimis
aialiũ vel plãtarũ. aurũ eni diuisum ad athomose corpora effugiẽ
tia visum saluat formã auri vt sciunt alchimiste. ¶ Cõtra q2 mini-
mũ ens nãle in actu est tãgibile: q2 hic est terminus entis nãlis vt
Auer. 8. phyſi. 3. cõmẽ. Dm̃ ꝙ est tãgibile per operationem quã
iprimit: nõ tñ est necessariũ ꝙ sit visibile aut sub determinata q̃-
titate cõprehensibile tactu vel alio sensu: sed sub determinata po
tentia actiua in tactuz. ¶ Ad sextã dm̃ ꝙ medicina stupefactiua
que p̃dicto mõ stupefacit nõ põt stupefacere nisi partes ad quas
suus vapor põt attingere. Et ideo imaginãdũ est ꝙ potentius stu-
pefacit stomachũ q̃ intestina vel epar vel renes: ꝛ est iudiciuz in
hoc sicut iudiciũ in alijs medicinis quarũ operatio diuersificatur
ẽm distantiã aut propinquitatẽ membri. Si autem medicina stu-
pefactiua hoc faceret inducendo somnũ: tunc omnẽ dolorem stu-
pefaceret in quacũq; parte per hoc ꝙ somnum inducit. ❡ Ex his

ad argumēta que fiebant in pncipio qōnis. Ad pᵐ cū dr̄. medicina stupefaciēs est infrigidās a pdominio. Dōm q verū est de parte fm quā per se stupefacit. Et cū dicit tyriaca est calefaciēs. Dōz q verū est per medicinas calidas: sed per opiū ifrigidat: τ ista infrigidatio que est per opiū sufficit ad tollēdū sensum a tota parte formali. Medicine eni calide cū sint distincte ab opio fm formas situant suis sitib⁹ τ opiū suo situ: sed qr multū cōmixta sunt nulla sensibilis pars effugit qn fm aliq̄ sui partē tāgat ab opio: ḡ simul quelibet sensibilis calefacit τ infrigidat diuersis ptes. Ad 2ᵐ cū dicit. tyriaca est calida in 2° gradu. Dōm q aliter est calida tyriaca fermētata τ aliter nō fermētata: lz vtraq; sit calida. nā tyriaca fermētata est calida in 2° gradu īducēdo vnā cōplexionē calidā sup toto corpe siue mēbro: τ sup q̄cūq; parte eius quā alterat: τ hoc qr hz vnā cōplexionē: sed tyriaca nō fermētata cū nō habeat vnā cōplexionē: nō sic poterit dici calida in 2° gradu sed alio mō: τ est qr inducit in plures partes extēsiuas subti calorē: sed in paucissima parte extēsiua inducit frigus: τ ideo dr̄ plus calefacere et manifeste calefacē: τ ex hoc pōt poni calida in scdo: tamē qr aliq̄ paruā partē ifrigidat in q̄cūq; parte formali nō pōt stupefacere: τ
Secūdus modus tūc experimur hoc esse falsū vt in sequēti mō videbit. Nūc ponamus modū qui nobis magis placet: sed nō cēt accept⁹ cuilibet
pᵃ ppō itellectui. Ad cuius itellectū pmittamus has ppōnes. Prima ppō. stupefactio ppie dicta est dispō inducta in mēbro a frigiditate: vt Aui. 2. cañ. 4. cap̄. per quā mēbrū nō sentit aut obtuse sentit. Dico aūt ppie dicta ad differētiā stupefactionis iproprie dicte que est dispō a vehemētia alicui⁹ sensibilis pp quā alia sensibilia nō iprimūt ppias sensationes sicut appet in ligua ex masticatione synapis vł alioꝝ τ similiū ex qbus fit fortis ipressio. Dico aūt q est eius cā frigiditas: qr maxime ꝯtrał sensationi vt deducit Aui. 3. cañ. sen. 2. cap̄. de paralysi. Hec aūt friditas qñq; est priuatiua vt in oppilōib⁹ neruoꝝ: qñq; est positiua vt friditas a medicinis fridis q̄les sunt opiū τ iusquiamus: τ qñq; ista friditas iducit in pncipio vt cerebro vel corde τ fit stupor via puocatiōis somni: qñq; aūt inducit in particula determinata: τ qñq; vtroq; mō: τ vt nō nos plongemus in istis: de hoc solū ꝯcludamus q stupefactio est dispō a friditate causata qua membrū nō sentit sensibilr sensu
2ᵃ ppō tactus aut obtuse sentit. Scda ppō est tyriaca nō fermētata τ ēt fermētata est de numero medicinaꝝ calidaꝝ: tyriacā fermētatā esse calidā oēs ꝯsentiūt. Et pbał qr ab ipsa appet effect⁹ caliditatis manifestus: vnde phibeł in morbis calidis. Q aūt tyriaca
pᵃ rō nō fermētata sit calida appet ex his rōnib⁹. Pria rō. q̄cūq; formā accidētalē mediā iter primas q̄litates due res ꝯrie se trāsmutātes inducūt in seipsis se cōmiscēdo: eandē videł inducē in subiecto quodā tertio q fit patiēs ab eis: hec ppō declarał primo per exēpla. Nā aq̄ feruēs τ nix mixta simul iducūt in se tepiditatē. τ si aq̄ feruēs est plus ista tepiditas tēdit ad calidū: τ si nix est plus tēdit ad frigidū: τ si aer vel aliq̄d terreū patiał ab aqua feruēte τ a niue eodē mō disponeł. Exemplū aliō est: qr si ego τ tu essemus ita fortes eq̄liter q ego nō possem deijcere te ad terrā nec tu me: si simł caperemus vnū lignū erectū neuter nostrū altero obstante posset istud lignū ad terrā deijcere. Probatur ppō rōne. Nā duo ꝯtraria agentia sese transmutātia nō perueniunt ad talē cōplexionez nisi per accidens tales sequētes virtutes vel potētias suaꝝ formarū in tali τ tāta pportiōe: sed q̄tā virtutē τ qualē pportionē habēt inter se: tantā τ talē habēt super tertio q tertiū patiens nō addit alicui ꝯtrarioꝝ virtutē nec diminuit vt psupponił: ergo sequitur ppō maior: q q̄cūq; formā inducunt ꝯtraria agētia sese trāsmutantia: eandē inducūt in tertio recipiēte ab eis: sed medicine contrarie cōponētes tyriacā inter se agētes ex actione adinuicē inducunt cōplexionem calidā siue ex eis resultat res calida vt tyriaca fermētata: igił eedē medicie agētes in vno mēbro vel in vna par-
ꝯ 2ᵃᵐ ppositionē te inducunt cōplexionē in qua vincit calor. Cōtra maiorē. Primo ppō maior psupponit ipossibile. s. q vna res fm eandē partē patiał a duob⁹ ꝯtrarijs. Dicet igił aduersarius q due medicine ꝯtrarie agūt ꝯtrarios effectus in vna parte comuniter fm diuersas partes vnius vt dicit pcedēs modus quē posuim⁹ quō stupefacit tyriaca nō fermētata. Scdo dicet quis non eodē mō se hñt duo ꝯtraria sese trāsmutantia τ trāsmutātia tertiū: qr tertiū patiens pōt addere virtutē alteri ꝯtrarioꝝ agentiuz vel diminuere. Tertio dicet aliqs ꝯtra minorē. s. q tyriaca venit ad cōplexionem calidā nō est virtute simpliciū medicinarū: sed caloris solaris agētis in hac trāsmutatiōe. Quarto dicet aliqs: aliud est medicinas ꝯtrarias suis q̄litatib⁹ sese trāsmutare: τ aliud est trāsmutare nos. nā trāsmutāt se per q̄litates quas habēt: sed trāsmutāt nos per formas quas acqrunt a nostro corpore: vt sentit Aui. sen 2. ca. de eo qō comediť τ bibiť. τ Gal. 3. de sim. dist. 4. ca. 1. τ 2. τ 3. de
Rñō cōplexionib⁹ cap̄. p̄. Ad pᵐ dōm q apud nostrā opionez idē fm eandē partē pōt recipere formas ꝯrias fractas siue remissas siue ipuras vt diximus in qōne nostra de maioritate morbi. Et cuz dr̄ q due medicine ꝯrie occurrāt a diuersis partibus parti patiēti. Dōm q verū est: tñ super toto agit vtraq;: lz nō inducat effectum

ita vigorosuz sicut induceret si ꝯtrariū nō esset: ergo dicemus q opiū τ euforbiū in philonio nō fermētato sed bñ cōmixto occurrūt vni parti carnis. v.g.a. sed nō in eodē loco: qr duo corpora in eodē loco esse nō possunt: imo. a. stat. v.g. in medio: τ tunc opiū totū. a. trāsmutat τ ēt euforbiū: τ hoc declarał. nā castoreū τ euforbiū remanēs euforbiū τ castoreū alterał ab opio τ sustinet secū aliquā q̄litatē opij: q̄re igił caro habēs aliquā qualitatē castorei nō posset sustinere aliq̄ q̄litatē opij. Hanc sniam vidit Aui. 2. cañ. p̄ cap̄. dum dixit q medicina cōposita si est adherentiū partiū τ diuersarū siue ꝯtrariarū virtutū nō diuersificat eius ipressionē: imo ambarū medicinaruz operationes iprimit in toto membro. Ad 2ᵐ dōm q nos psupponimus q tertiū patiens sit neutruz respectu vtriusq; forme. Si igił est neutruz: nō possunt aliter illud disponere q̄ sese disponāt vt notū est. Amplius cū corpus nostrū sit patiēs hoc ꝯtrarieł per sui calorē frigori opij: τ iuuaret calorē medicinarū calidarū: τ ex hoc tyriaca nō fermētata posset poni certius calida. Ad 3ᵐ dōm q calor solaris qui hz rōnem cōmiscētis extrinseci nō ducit ad cōplexionē calidā mixta nisi miscibilia eoꝝ pportione fiat talia q calida elementa vincūt. hoc pbatur: qr istud est cōmune cōmiscens: mixta calida τ frigida nō habēt inducere formā calidā dico calidū respectu mixtoꝝ frigidoꝝ: sed calidū ꝯtinentis est hmōi. ita enim cōmiscet elemēta vt fiat synapis τ sic cōmiscet medicinas simplices vt fiat anacardinū sicut cōmiscet medicias simplices vt fiat philoniū vel vt fiat mixtū ex opio iusqamo pipere τ rosis qō sine dubio est mixtū frigidū. Non ergo dōm q tyriaca fermentata sit calida: qr calor aeris destruit frigiditatē medicinarū frigidarū τ facit cōpositū calidū. Cōtra tyriaca per modū sit nō stupefactiua: ergo calor aeris vincit friditatē medicinaruz frigidarū. s. opij. Dōm q iste ppōnes nō ꝯdicūt. s. calidū aeris nō facit q tyriaca sit in nuō medicinarū calidarū: τ q calidum aeris agēdo destruit virtutē opij τ destruit etiā virtutē aliaruz medicinarū calidarū. Ad 4ᵐ dōm q instātia cōmittit axioma: querit eni difficultatē τ reductionē medicinarū ad actū: τ in hoc scripsimus plire pprīū tractatū τ qōnem. Et dicimus nūc q si aliud sit medicinas sese trāsmutare: τ aliud trāsmutare nos: hoc est qr ipse τ nos sum⁹ aliud: tñ illo pncipio quo se trāsmutāt ēt nos trāsmutāt. Et si fm opionē cōez pnᵐ q̄ nos trāsmutāt sit aliō nos trāsmutāt fm dispōnē pncipij trāsmutationis qō ad se habēt: τ ideo sicut opiū agēs in euforbiū illi ꝯtrał: ita pnᵐ qō opiū acquirit in nobis si acquirit aliqō per qō agit τ pnᵐ qō euforbiū acquirit in nobis per qō agit ꝯtrariał in nobis qñ nos trāsmutāt. Scda rō prin- 2ᵃ rō
cipalis est ista quā supra posuimus q si tyriaca nō fermētata est frigida: τ fermentata est calida: mirandū est q in tempore medio nō ponał quasi tēperata: τ q auctores hoc nō dixerunt. Tertia 3ᵃ rō
ratio. forma in termino τ motu est eiusdez spēi: sed tyriaca facta est calida: ergo tyriaca fiens est calida: sed tyriaca fiens est nō fermētata: ḡ tyriaca nō fermētata est calida. Cōtra hāc scdaz ppo- ꝯ 2ᵃᵐ ppositionē
sitionē τ ꝯclusionē hāc arguił sic per ppōnem primā que dixit q stupefactio est dispō inducta a frigiditate: ergo si tyriaca nō fermētata est calida non stupefacit. Dōm q in hoc stat difficultas Rñō
totius questiōis: τ iō gratia declarationis pono ppositionē tertiā τ sequentes alias. Tertia ppositio est: multe medicine reperiun- 3ᵃ ppō
tur stupefactiue: que tamē maxime nos calefaciūt. Et primo discurrimus per simplices medicinas. reperił eni tarcon que apud quosdā est sicut regia: apud alios est herba piretri que est calide cōplexionis: τ tamē stupefacit: vt 2° cañ. cap̄. de tarcon. Dices q est stupefactio iproprie dicta: sicut dicimus q alliū stupefacit dicendo q hoc est ꝯtra intentionē Auicen. ibidē vt apparebit: imo stupefacit per frigidū: τ tamen est medicina calida: lz ego alś dixi illud. s. q tarcon iproprie stupefacit. Amplius mandragora est de stupefactiuis: τ tamē inducit accidentia caloris. s. ruboris τ alicuius inflāmationis vt appet a Serapione in cap̄. de mādragora in fine. τ Aui. innuit in cap̄. de iabrol. Dices q mādragora est frida medicina: dico q verū est: τ tñ cū hoc est calida: ita q addit in nobis in frigore τ calore. Sed tu diceres q̄re plus dr̄ de numero frigidarū medicinaꝝ q̄ calidarū. Dōm q plus infrigidat q̄ calefaciat: τ tarcon lz stupefaciat per frigus: tamē plus calefacit q̄ infrigidat: τ iō ponił medicina calida. Discernam⁹ nūc medicinas cōpositas q̄ stupefaciūt: τ sunt calide: τ de eis est sagzenea q̄ est ꝯfectio cala: τ iuuamētū ei⁹ est in morbis frigidis: vt oēs ꝯcordāt: τ tñ est de stupefactiuis: vt appet fm ꝯsideratas q̄titates opij. nā fm discriptiones Mes. si dosis est. ʒ. j. que recipit vnū. ℈. medicinarū τ duos. ℈. mellis: videbis q pro q̄libet. ʒ. j. intrat vnū granū τ medium opij τ aliquid plus. Et eodē mō est secūda sagzenea maior Aui. athanasia etiā maior Aui. est medicina calefaciens: vnde ꝯfert vētositatib⁹ τ cū hoc est stupefaciēs: sic philoniū pp multū opiū τ multū iusquiamū: τ tñ valet ad stuporē. s. resoluendo māam que est cā stuporis: lz calefaciat mēbra ad que pertingit. Cōfectio etiā dicta araston minus est de hmōi ꝯfectiōib⁹ in qbus cū calefactiōe est stupefactio. Et si attēte ꝯsiderabis inuenies philoniū stupefacē τ inducere aliquē modū caloris. Appet ergo q multe medicine simplices τ cō-

4° ppõ. posite stupefaciũt: que tñ sunt manifeste calefacientes. ℂ Quarta
ppõ est ista: medicine que calefaciũt ⁊ stupefaciũt nõ stupefaciũt
ex h̄ q calefaciũt: sed ex h̄ q ifridãt. Rõ est q2 stupefactio est ope
ratio reducta ad p̄m agẽs qð est friditas: igit̄ ipossẽ est q medicia
calefaciẽe p calorez p se stupefaciat. Cũ g̃ stupefacit est q2 p̄ter p̄m
5° ppõ. agẽs qð est calor: est in ea p̄n^m aliud agẽs qð est frigus. ℂ Quinta
ppõ est multe medicine addũt in frigiditate ⁊ caliditate in nobis
sup nr̃m tẽperamẽtũ ⁊ faciũt hoc simul ⁊ fm eãdẽ p̃tes. Et q2 hec
ppõ est que videbit̄ valde extranea: iõ p̄mo declaro eã ostẽdẽdo
possibilitatẽ ei⁹ de facto. s. q nos possumus esse distẽperati in ca-
lido ⁊ in frido supra nr̃m tẽperamẽtũ. Et Gal. qdẽ dixit hoc in 2°
de accidẽti ⁊ morbo. c. 6. cũ dixit q possẽ est morbũ calidũ ⁊ fridũz
esse in eodẽz ⁊ si sit incredibile. Hec ẽt conat̄ demõstrare in 3° lib. de
simplici medi. 3. ca. 3. dist. illo ca. In corporib⁹ igit̄. vbi iducit exẽ-
plũ de duob⁹ circulis sese īterfecãtib⁹ in aq̃: lȝ in exẽplo illo vt be
ne dicit sit ambiguitas. Scđo iducit exẽplũ de hoĩe cui⁹ pedes po
nant̄ in aq̃ frida ⁊ manus in aq̃ calida a qb⁹ sup toto cõicant̄ calor ⁊
frigus. Tertio iducit exẽplũ de re amara ⁊ dulci simul mixtis vt
de absintbio ⁊ melle ex qb⁹ simul gustat̄ dulcedo ⁊ amaritudo sic̃
dĩ de amore q simul est dulcis ⁊ amarus. Quarto cũ exẽplo indu
cit rõnẽ que p̄supponit q solatrũ infrigidet ⁊ repellat ⁊ ẽt camo-
milla resoluit: tũc arguit. Ista miscent̄ simul: aut g̃ sola camomil-
la agit: ⁊ tũc appet effect⁹ ei⁹ solius: aut solũ solatrũ: ⁊ tũc ẽt eius
effect⁹ appet: aut neutrũ ⁊ tũc mẽbrũ staret sicut ante: aut vtrũq
sil: ⁊ h̄ est p̄dictã ppositũ: q2 nõ est dõm q vnũ pri⁹ agat ⁊ postea
aliud. ℣ Has aũt Gal. rõnes fere oẽs pturbãt dicẽdo q Gal. voluit
illas 2rias q̃litates simul itẽdi in diuersis ptib⁹: tñ ita ptes q sen
sus nõ põt distinguẽ sicut declarat̄ de colorato diuersis coloribus
iuxta se positis: ⁊ dicũt h̄ eẽ de intẽtione Gal. in lib. de malitia cõ-
plexionis diuerse. versus finẽ. ℣ Et nos dicam⁹ q Gal. sentit illud
qð diximus. s. q caliditas ⁊ frigiditas simul fm eãdẽ partẽ põt in-
tendi vltra illud qð fm nãm dȝ iesse. ℣ Et si tu 2sideras dcã in ter-
tio de simpli. medi. cõp̄rehẽdes q Gal. in lib. de malitia cõplexio-
nis diuerse. voluit q p̄n^m calefactionis ⁊ ifrigidationis simul fm
easdẽ ptes q̃nq est ab extra ⁊ partib⁹ magnis sicut calefactus ad
solẽ q fm corp⁹ aspergit̄ aq̃ frida: ⁊ itellige capite ad solẽ discoop
to ⁊ nõ asperso aq̃ frida. Sed q̃nq est ab intra ⁊ partib⁹ puis. iste
ergo nõ põt sensu distinguẽ puã partẽ in q̃ est cholere parũ a pua
pte in q̃ est parũ flegmatis sicut põt distinguẽ caput qð inflãmat̄
a corpe. s. q ifrigidat̄: ⁊ multominus põt distinguẽ ⁊ distinctim iu
dicare calidũ ⁊ fridũ qð simul fm eãdez partẽ auget̄: imo 2fundit̄
in iudicãdo. ℂ His visis ad mẽtẽ Gal. pbabim⁹ hoc fm rõnẽ me
dicinalẽ. s. q simul in nobis põt esse distẽperãtia caloris ⁊ distẽpe
rantia frigoris stupefaciẽtis: ⁊ arguit̄ sic. Aliqs febrit febre arsiua
⁊ incensiua p̃tia cholere putride ⁊ timemus de frenesi in eo pp
multas vigilias: ⁊ timemus de apate cordis pp multã ebullitionẽ
circa cor vel dolore fortissimo in stõcho: damus ei parũ de aliquo
somnifero opiato: ⁊ in h̄ casu p̃cipit Aui. vel ab extra apponimus
opiũ: vnde dormit ⁊ cessat dolor ⁊ ebullitio ⁊ facta est stupefactio
in eo: quero vtrũ ista stupefactio fit pp frigiditatẽ: certũ est q sic
⁊ ex alia pte iste febrit: g̃ fm eãdẽ pte hȝ plus de calore p̄ter nãm
⁊ plus de frigore. ℣ Posset qs dicere q iste alterationes fiunt fm
alias ptes: ⁊ h̄ videt̄ incõueniẽs dicẽ qdã ptes eẽ calas vn̄ febrit
⁊ q̃dam fridas vnde est stupidus. ℣ Scđo posset qs dicẽ q pprie-
tas opij est facẽ somnũ q̃uis stet febrilis fortĩ calor. Cõtra ppͤte-
tas opij nõ iduceret sine opij q̃litate que est sua friditas. ℣ Scđo
pbat̄ h̄ idẽ sic. Nos videm⁹ in hoĩe vno simul ⁊ semel accidentia
vigiliarũ ex cholera ⁊ accidẽtia subeth ex flegmate: vt Aui. 3. cañ.
fen. 1. cap. de subeth assari. ⁊ Gal. in lib. de caumate. g̃ simul alterat̄
a cholera ⁊ a flegmate. ℂ Ostẽso q possẽ est simul alterari ad cali
ditatẽ ⁊ friditatẽ corp⁹ humanũ: restat videre ppõnẽ p̄ncipalẽ q
possẽ est aliq̃ medicinã simul calefacere ⁊ infrigidare corpus nr̃m
vltra illud qð est in sua nãli pportione. Hoc apparet p̄mo in me
dicinis simplicib⁹ sicut in tarcon. Iã eñi diximus q est medicina
calida: ⁊ tñ aliq̃ mẽsurã frigiditatis iducit. vnde scđo cañ. cũ dicit
q est medicina calida dicit ⁊ est in ipo ifrigidatio qdã. q. d. plures
ptes caloris ponit: ⁊ iõ dĩ medicina calida ⁊ paucas partes frigo
ris: ⁊ ideo nõ dĩ medicina frigida. ℣ Sed tu dices ex hoc q medi-
cina aliq̃ stupefacit: ita debet dici frigida sicut ex hoc q aliq̃ me-
dicina cõburit debet dici calida: sed tarcon stupefacit plus q̃ cõ-
burat: g̃ dȝ dici medicia frigida ⁊ nõ calida. Dõm q hec rõ forsan
mouit illos quos Auicẽ. repͤhendit ad ponẽdũ q tarcon sit medi-
cina frigida: cũ dicimus q eius stupefactio sit debilior sua calefa
ctione: ⁊ iõ dicit̄ calida ⁊ nõ frigida: ⁊ q̃uis ei⁹ stupefactio sit debi
lis: tñ est per mẽsurã frigoris supra nãlẽ mẽsurã que esse debet in
parte sentiẽte que stupefacit illo frigore. hoc declarat̄ in cõposi
vt i philonio sagzenea atanasia ⁊ similib⁹ opiatis: ex qb⁹ puenit ca
lefactio ⁊ infrigidatio supra illud qð in nobis fm nãm esse debet.
hoc apparet q2 resoluũt vẽrositates ⁊ mãs grossas ⁊ subtiliãt eas
⁊ educũt per vrinã ⁊ q̃nq sudores: ⁊ tñ inducũt q̃nq somnũ ⁊ ob-
dormitionẽ vel in toto vel in parte patiẽte. Sed isti sunt effectus

frigiditatis ⁊ caliditatis nõ curamus nouis medicis istos effect⁹
plus determinare: experiant̄ eñi hec ⁊ videbũt ita esse. hoc idẽ p-
bat̄ sic p̄supposito q medicina minus cala remittit magis calaz:
vt appet supra in q̃õne de hoc. Scđo p̄supposito q medicina frigi
da etiã remittit calam medicinã corrũpẽdo calorẽ ⁊ ponẽdo fri-
giditatẽ: tũc accipio euforbiũ ⁊ 2iungo sibi camomillã: vn̄ remit-
tat̄ ad 3^m gradũ caloris: ⁊ tñ nõ hȝ aliqd de frigore quo possit nos
ifridare: q2 nec per se nec per camo. deide accipio euforbiũ ⁊ ad-
do sibi de opio vel de papauẽ tãtũ qð remittit ad 2^m gradũ: ergo
opiũ ponet in eo siue in cõposito vnũ gradũ frigoris vel duos: tũc
si approximent̄ ista nobis augẽt fm sua p̄ncipia: sed mixtũ ex eu-
forbio ⁊ camomilla est solũ calidius ⁊ frigidi⁹ simul q̃ nos sum⁹:
ergo calefaciet ⁊ ifrigidabit nos vltra illud qð est in nobis de mẽ
sura caloris ⁊ frigoris. Amplius sit in exẽplo crocus calidus in 2°
gradu ⁊ euforbiũ sit reductũ p opiũ ad 2^m gradũ tũc calor croci i-
ducat̄ in mẽbro: tũc certũ est q differt a calore euforbij reducti p
opiũ. quero in quo. nõ nisi p frig⁹ opij: g̃ h̄ cõmixtũ factũ vnũ eufor
biabit. ℣ Cõtra p̄dicta. P̄rio q2 he 2fectiões nõ dñt dici calide: sed
q sint calide ⁊ frigide. ℣ Amplius 2° tũc ipse deberẽt cõpetere in
morbis calidis cholericis: q2 sua friditate stupefactiua rectifica-
bũt medicinas calas. ℣ Tertio dicet qs ex dictis habet̄ q opõ in-
frigidatiõis istaꝝ mediciaꝝ cõpositaꝝ est in diuersa pte ab illa in
qua est opõ calefactiõis. nã frigore mẽbra stupefiunt ⁊ calore mã
resoluit̄ ⁊ euaporat. ℣ Ad p̄m dõm q iã appet q 2fectiões opiate
in qbus est infrigidatio ⁊ calefactio si vincit calefactio multũ vt
in tyriaca ⁊ sagzenea ⁊ philonio dicunt̄ medicie calide: sȝ si vicit
ifrigidatio vt in somniferis Rasis ⁊ in medicamie cõposito ex
opio multo ⁊ pauco croco dicunt̄ fride: lȝ philoniũ nõ sic sit mãife
ste calidũ sic̃ tyriaca ⁊ philoniũ multi opij possit dici frida medi-
cina: q2 lȝ calefaciat ⁊ ifrigidet: tñ plus ifridat q̃ calefaciat. ℣ Ad
2^m dõm q medicine stupefactiue manifeste calefactiõis sicut ty
riaca ⁊ sagzanea nõ 2cedunt̄ i morbis calidis ex h̄ q plus calefa-
ciũt q̃ ifrigidãt: ⁊ ideo medicine calide plus feruerẽt p calorẽ q̃
tẽperarent̄ per frigus. Cõtra saltẽ medicine fride nocẽt per frig⁹.
Dõm q plus iuuant̄ per calores vt statim appet. ℣ Ad 3^m dõm q
vtraq opatio est sup q̃cũq parte que attigit̄ a tali medicina: ac-
cidit tñ ex dispõne patiẽtis plus q̃nq intẽdi caliditatẽ frigiditatẽ
vel ecõtra. Membrũ g̃ viuẽs ⁊ dolẽs calesit ⁊ ifrigidat̄ a tyriaca
stupefaciẽte ⁊ sagzenea: sȝ ex frigore app3 effect⁹ stuporis: tñ mẽ
brũ nõ est aptũ euaporari nec vrinari: ⁊ iõ nõ resoluit̄ nec p vrinã
educit̄. Simil̄r sup mã flegmatica in mẽbro illo 2tenta iducit̄ ifri
gidatio ⁊ calefactio: sed ex ifrigidatiõe nõ stupefit: q2 nõ viuit nec
sentit: sed ex calore subtiliat̄ ⁊ resoluit̄ vel per vrinã eũat. Contra
ergo talis medicina opiata nunq̃ noceret mãcb⁹ multuz frigidis
cuius 2riũ ponit. G. 12. terapẽ. cap. vlti. Dõm q si sit pauci opij vt
indigemus aliq̃ stupore pauco nõ nocet manifeste: sed si sit multi
opij vnde effect⁹ 2gelationis p̄ualet nocet ⁊ tu 2sidera hoc breue
dictũ: ⁊ verũ est vt spero. ℂ His ppõnib⁹ p̄missis statim apparet
modus quo tyriaca stupefacit q̃uis sit medicia calida: ⁊ est q2 oẽ
mẽbrũ sentiẽs hȝ q̃dã mẽsurã frigoris terminati cũ suo calido in
quo frigore si fiat additio in certa mẽsura mẽbrũ stupefit: hec p-
positio est per se nota parũ intelligẽti in pñia. Ex hac ppõne seq̃t
ista q latitudo frigoris que inest organo tactiuo excludit latitudi
nẽ frigoris opij ⁊ cuiuscũq rei habẽtis frigiditatẽ excessiuã in cer
ta mẽsura. Sit ergo mẽsura nostri frigoris terminãtis vel termi-
nati a nostro calore. a. ⁊ sit mẽsura exclusi frigoris. c. ita q si infri-
gidet̄ in. b. adhuc stat sensus: sȝ si in. c. fit stupor: ⁊ vltra. c. fit mors.
Omnis ergo medicina cõposita ex opio ⁊ alijs medicinis q̃uis ca
lefaciat: ⁊ q̃tũcũq addat in calore dũmõ addat aliq̃ mensurã fri-
goris que sit in latitudine. c. stupefacit. sed si sit ita 2fracta q idu-
cat in latitudine. b. non stupefacit. sed si vltra. c. occidit. Tyriaca g̃
fermẽtata ⁊ nõ fermẽtata q̃uis calefaciat: q2 tñ põt iducẽ p opiũ
friditatẽ que est in latitudine. c. iõ stupefacit. ℣ Cõtra primo tu nõ
pbas mihi q iducat friditatẽ istã que est in latitudine. c. ℣ Scđo
hoc mõ tyriaca fermẽtata q̃tũcũq antiq̃ stupefaciet. ℣ Tertio ty
riaca nõ fermẽtata nõ stupefaciet oẽm partẽ: q2 cum nõ sit vnius
cõplexionis: nõ erit vnius effectus. ℣ Ad p̄m dõm q ego nõ habeo
pbare q tyriaca stupefaciat: q2 hoc est sensatũ 2cessum ab expe-
rimento: sed debeo dare modũ quo ipsa q̃uis sit cala stupefaciat:
sicut ẽt 2cessuz est q piper calefacit: ⁊ hoc per effectũ. Tamẽ du-
biũ est de mõ quo calefacit q̃uis de tyriaca possit probari: q2 vin-
cunt in ea medicine calide vt supra diximus: ⁊ possit pbari q in-
frigidat q2 saluat̄ in ea virt⁹ opij in q̃titate saltẽ sufficiẽti fm vnã-
quaq dosim vt supra declarauimus: tamẽ q̃ta sit opij ifrigidatio
in tyriaca est estimabilis: ⁊ ideo certificat̄ experiẽtia. Inuenim⁹
eñi tyriacã certi tẽporis stupefacere ⁊ certi tẽporis vt antiquata
multum nõ stupefacere. ℣ Ad 2^m dõm q lȝ in tyriaca antiqua sit
opij virtus: tamẽ est ita 2fracta virtute caloris aeris resoluẽtis ⁊
forsan medicinarũ calidaruz si est actio 2tinua q̃uis sit facta vna
forma q nõ põt induci per illã virtualitatem opij frigiditas in la-
titudine. c. sed in latitudine. b. que vt dictum est nõ est stupefacti-

na. Contra in tyriaca antiq̃ta sunt debilitate virtutes medicinaꝝ
calidarũ: ergo virtus opij nõ hꝫ: ita forte ꝯtrarium sicut hꝫ quãdo
tyriaca est recens nõ fermẽtata: ꝛ si nõ hꝫ ita forte ꝯtrariuꝫ: ergo
stupefaciet ꝙ tyriaca antiqua nõ stupefaciet: qꝛ q̃uis nõ habeat
cõtrariũ vigorosum ipsum opium potest esse destructum in vigo-
re. in antiquata ergo tyriaca virtus opij ꝛ aliarum medicinarum
resoluta est. in noua aũt nõ fermentata est earuꝫ virtus vigorosa.
sed manifestatur opij impressio: qꝛ nondũ est repressum: lꝫ etiam
aliarum medicinarũ impressio sit manifesta. in fermentata autẽ
recenti medio modo se hꝫ dispositio. ¶ Ad tertiũ dõm ꝙ lꝫ tyria-
ca nõ fermentata nõ sit viuue cõplexionis tamẽ põt habere vnũ
effectũ ꝓpter fortẽ suã mixtionẽ: vt dicemus esse intentionẽ Aui-
cenne primo capitulo secũdi canõ. Apparet ergo ꝙ tyriaca nõ fer-
mentata stupefacit: ꝛ tyriaca fermentata etiã vsqꝫ ad tempus in
quo virtus opij est multũ ꝯfracta: ꝛ mensurã temporis huius in-
uenit experientia: qꝛ est vt cõmuniter inuenitur vsqꝫ ad duos vel
tres annos vel circa sm regiones: ꝛ forsan vsqꝫ ad duodecim an-
nos. ¶ Ex his ad rõnes ꝯtrarias. Cũ enim primo dicitur ꝙ medi
camen stupefactiuũ est infridãs a dominio. ¶ Dõm ꝙ verũ est su-
per illud qð est in nãli cõplexione: ꝛ ideo tyriaca vt stupefaciens
est dominãter ĩfrigidans: cũ hoc tamẽ dominãter est calefaciẽs.
¶ Ad tertiũ dõm ꝙ q̃uis sit calida in secundo gradu: tamẽ cũ hoc
est frigida ꝛ infridat: ꝛ ex hoc stupefacit. ¶ Hec sunt dicta in hac
dubitatione que non dubito apparere valde extranea multis: sed
rogo illa diligenter examinari: ꝛ ṗter hec si qua dixerim que sint
ꝯtraria dictis nostris in antiquis questionib⁹ nostris de tyriaca
accipiãt ea vt supplemẽta ꝛ correctiones eoꝝ ibi sunt dicta.

Dubiũ 3ᵐ ¶ Dubitatur tertio vtrũ tyriaca debeat poni sup loco morso. ¶ Ui
det ꝙ nõ: qꝛ tyriaca fugat a se venenũ: ergo nõ debet poni sup lo-
co morso. ꝯñia nota: qꝛ in fuga hac venenũ ibit intus. hoc aũt est
ꝓhibitũ cũ in huiusmodi casibus ṗcipiatur extrahi. antecedẽs
probatur per exemplum Joãnis de sancto amando qui dicit ꝙ si
accipiatur caseus recens ꝛ ponatur super eo in vna parte herba
que dicit toxicũ: ꝛ forsan ẽ napellus: ꝙ caseus denigrescit ꝛ citri-
naẗ: ꝛ si tũc ex alia parte tyriaca ponaẗ fugaẗ illud venenũ ꝛ rece-
dit illa nigredo. Arnoldus etiã in tractatu de dosi medicinarũ ty-
riacaliũ. sentit ꝙ tyriaca sumpta repellit a se venenũ in oppositã
partẽ. ¶ In ꝯtrariũ est cõmunis vsus. ¶ Dõm primo ꝙ auctores
medicine multas medicinas ꝯtra venena ꝛ ꝯtra venenosa intus
ꝛ extra ponunt: hoc apparet per Aui. quarto canõ. fen. 6. caṗ. de me
dicinis ad morsionẽ. cum stercus caprinũ emplastratuꝫ ꝛ in potu
datũ laudat: ꝛ in alijs capitulis laudat ꝯsimiliter murem ꝛ mustel
lam. ꝛ capitulo de morsu mustelle dicit ꝙ in libro de tyriaca dicit
ꝙ si emplastretur cũ ea tyriaca morsus ꝛc. lꝫ posset exponi cuꝫ ea
scilꝫ mustella. ꝛ scðo canõ. caṗ. de vigilijs. capitulo de bedaguard. ꝛ
capitulo de zufure. laudat enĩ has res bibitas ꝛ linitas. Jteꝫ caro
vipere daẗ. Et daẗ tyriaca ꝛ etiã caro vipere emplastraẗ vt quar-
to canõ. fen. 6 caplo de emplastris ad morsum viperarũ. Amplius
hoc quinto libro tractatu isto Auicen. laudat confectionem her-
metis sumptã cũ terenia bim ꝛ etiam linitam super loco morsus.
Amplius Gal. 11. de simplici medicina. caplo ṗrio. ponit ꝙ quidaꝫ
se curauit a lepra cũ carne ethiduarum. s. serpentũ comesta ꝛ lini-
ta. taliũ aũt materie cum sint extranee possunt dici venenose sm
sententiã Auer. tractatu de tyriaca. ꝛ in terapeutica ad glauconẽ.
tractatu. 2. capi. 3. distinctione. 3. in cura elephãtie siue lepre lau-
dat tyriacã si bibaẗ ꝛ liniaẗ. Amplius Rabi moyses ponit medici-
nas aliquas emplastratiuas ꝛ bibẽdas in venenis. ¶ Dicemus se-
cundo ꝙ de tyriaca nõ inuenio expressum a multis nostris aucto-
ribus ꝙ debeat poni super locũ morsus. Jnuenio tamẽ ab Auen-
zoar. 2. theisir. tract. 7. caṗ. 9. ꝙ tyriaca ponatur super pustula ve-
nenosa cui⁹ venenositas est a venenositate lacertoꝝ q̃lis erat pu-
stula eius siue sua qui vel qꝛ potauerat aquam putei in quo erant
multe lacerte mortue: ꝛ sm hoc super loco in quo est venenũ põt
poni tyriaca: ꝛ sic etiam currit in cõmuni vsu. Gal. tamen in libro
de cõmoditatib⁹ tyriace. capitulo. 6. plus aliquo est exprimẽs cuꝫ
laudat illam in morsu rabidi canis si ab extra ponatur ꝛ bibatur.
¶ Oportet igitur videre quõ est possibile ꝙ vna medicina confe
rat in veneno extra ꝛ intra approximata. Et dicemus ꝙ ois me-
dicina in qua est ꝓprietas occidendi venenũ vbicũqꝫ istud attin
gat ꝛ vbicũqꝫ põt intus ꝛ extra applicari: mors enim veneni siue
corruptio veneni est principalis cura eius. Tyriaca aũt habet ꝓ-
prietatẽ occidendi venenũ vt imaginemur ꝙ sicut venenũ habet
ꝓprietatẽ trasmutãdi hominẽ ꝛ faciẽdi de homine cadauer hu-
manũ: ita tyriaca habet ꝓprietatẽ occidendi venenũ ꝛ faciẽdo de
veneno cadauer veneni qð nullius erit potẽtie in operãdo: ꝛ in h
stamus experientie: tamẽ cũ tyriaca marie operaẗ cõtra venena
per carnẽ viperaruꝫ: vt Halyab. 10. practi. caṗ. 4. ꝛ oẽs ꝯsentiunt
habebit tyriaca operationẽ quã hꝫ caro vipere: sed operatio car
nis vipere est occidere venena: vnde Auic. supra sol expoliat tro-
cis. a proprietate carnis viperarũ interficiẽte venena ex morsio-
ne ꝛ bibita. ¶ Et ꝯsidera in hoc rẽ mirabilẽ ꝙ caro vipere viuente
est subm veneni in serpẽte viuo. s. pars circa caput: ꝛ alia pars oc-
cidit. s. reliqui corporis caro tyri cuius caput abscinditur cũ poni
tur in tyriaca: tamẽ iste carnes sunt in viuo animali. Appet ergo
ꝙ tyriaca: qꝛ occidit venena põt intus ꝛ extra poni. Amplius ois
medicina que cor ꝯfortat ꝓprietate ꝛ in hoc cõtra venena valet
põt intus ꝛ extra poni aut exhiberi. talis aũt est ꝓprietas tyriace
vt supra diximus: ꝛ est mens Aui. in tracta. de virib⁹ cordialibus.
caṗ. 4. trac. 2. igiẗ tyriaca põt liniri ꝛ intus assumi. ¶ Et opꝫ ẽt vi
dere an eius ꝓprietas sit a se pellere venenũ vel ad se trahẽ vene
nũ. Et dicimus sm ꝙ nobis possibile est ꝙ tyriaca hꝫ duas ꝯtras
virtutes. s. trahendi ad se venenũ ꝛ pellẽdi a se venenũ. hoc appet
qꝛ talẽ virtutẽ hꝫ tyriaca qualẽ caro vipere. sed caro vipere pel-
lit extra venenũ si sumatur. hoc appet qꝛ virt⁹ ei⁹ est mouere sup-
fluitates humoꝝ: ꝛ humores ab extra vt. 5. colli. ca. 48. ꝛ. 11. de sim-
plici medicina. c. 1. ꝛ signũ qꝛ generat pediculos ꝛ facit cuteꝫ exco-
riare: lꝫ primũ signũ aliquibus nõ placeat. caro igitur vipere mo-
uendo extra humores mouet venenũ: qꝛ vnus modoꝝ venenum
mouendi est mouendo humores: vt Aui. quarto canõ. fen. 6. tract. 3.
ṗmo caṗ. Amplius tyriaca datur in principio morsus: vt Ras. 20.
ꝯtinentis. secũdo capitulo. ꝯtra quosdã. igitur ipsa videtur vene-
nuꝫ a se ad extra expellere. Probatur secũdo ꝙ tyriaca hꝫ virtu-
tem trahendi ad se venena: qꝛ Auicen. ponit tractatu predicto ꝙ
caro vipere trahit venenũ ad se per similitudinẽ. s. per formã spe-
cificam: ergo tyriaca habet talẽ virtutẽ. Amplius Gal. in libro de
cõmoditatib⁹ tyriace. capitulo sexto. ponit ꝙ ipsa ad extra posi-
ta velut aliqua ventosa emulget ꝛ trahit ex ꝓfundo id qð corrũ-
pere põt. Probatũ est ergo ꝙ tyriaca habet virtuteꝫ trahendi ad
se sicut facit pharmacũ solutiuũ ꝛ pellẽdi a se. ¶ Sꝫ dubitaẗ quõ
est possibile ꝙ sint due virtutes ꝯtrarie in vna re agẽte ꝛ patiẽte.
Amplius si qðlibet istoꝝ tyriaca faciet a quo incipiet. vtrũqꝫ enĩ
simul ĩpossibile videẗ ꝙ faciat. ¶ Nos possum⁹ in h dicẽ duobus
modis. Primo ꝙ tyriaca nõ habeat virtutẽ ad se attrahẽdi vene
nũ: sed pellẽdi extra corp⁹: ita ꝙ siue intus exhibeaẗ siue extra po-
nat venenũ extra corp⁹ exibit sua virtute. Et cũ Aui. dicit ꝙ caro
vipere trahit venenũ per similitudineꝫ. Dõm ꝙ ibi sumiẗ tractio
improprie. i. trahit extra corp⁹ qꝛ facit ꝙ exeat corpus. ¶ Sed tu
dices qs est modus ꝙ tyriaca siue sit potata siue linita facit exi-
re venenũ extra corp⁹. Dõꝫ est ꝙ est qꝛ dat calori nãli vnã ꝓprie-
tatẽ qua venenũ querit exitũ siue qua calor naturalis expellit ex-
tra venenum: siue hoc sit proprietas ꝛ forma in calore siue sit ipsa
tyriaca astans nostro calori. Cum ergo venenuꝫ penetrauit intus
tunc calor naturalis cũ tyriaca vel tyriaca cũ calore nostro pellit
venenũ per vias ꝯueniẽtes vt vomitu vel fluxu vel vria vel sudo-
re: ꝛ sm diuersitatẽ hoium. ꝛ aptitudinẽ herũ partiũ ad recipiẽdũ
materias expellibiles. Cum aũt non penetrauit sed stat. v. g. circa
loca morsus tunc tyriaca ꝛ calor nãlis siue bibita siue linita sunt
causa ꝙ expellaẗ per poros. ¶ Cõtra si tyriaca ẽ expellẽs venenũ
vomitu: ergo in trãsitu ad partes stomachi deberet multũ ledere
partes illas. ¶ Ampli⁹ si tyriaca posita sup loco morsus pellit ve
nenũ per poros aut pellit per poros eiusdem partis: ꝛ tũc tyriaca
traheret ad se qꝛ moueret venenũ versus poros linitos tyriaca:
ꝛ hec esset tractio nõ pulsio. aut pellit per poros alterius partis: ꝛ
tunc pono ꝙ aliquis totus liniaẗ tyriaca: ꝗ per nullũ porũ poterit
pelli venenũ. qð videtur incõueniẽs. ¶ Ad primũ dõm ꝙ ille par-
tes per quas venenũ pulsum transit recipiunt aliquã lesionẽ quã
nõ reciperent si per eas nõ transisset. Minoratur tamen nocumẽ
tum illud ex hoc ꝙ huiusmodi venena vadunt inuoluta cũ humi-
ditatib⁹ alijs quas natura simul cũ veneno mandat siue venenuꝫ
eas inuenerit siue eas fecerit. s. corrũpit humiditates. Minoraẗ ẽt
qꝛ sicut venenũ virtute tyriace expelliẗ: ita ẽt corrumpiẗ ꝛ perdit
suã virtutẽ. ¶ Ad scðm est dõm ꝙ forsan in estimatiua alicui⁹ me
dici adhuc cadet ꝙ nõ oporteat totũ corpus linire tyriaca ꝓpter
cãm dictã ꝛ nobis nõ placet: qꝛ sm hoc ꝓbaretur ꝙ solũ super fo
ramina morsus per que intrauerit venenum debeat poni tyriaca
vt per ꝓpinquos poros possit venenũ pelli. Dicemus ergo ꝙ ty-
riaca linita sup loco morsus pellit extra venenũ: ex hoc ꝙ vapor
eius penetrat intus ꝛ ꝯiungitur calori naturali: ꝛ calor naturalis
sic dispositus vel tyriaca sic disposita pellit illa: ergo tyriaca que
stat in poris nõ est que expellit: ꝛ ideo põt versus eam fieri expulsio
q̃uis totũ corpus esset ab ea linituꝫ. Jam ergo declarauimus sm
ꝙ possibile est nobis ꝙ tyriaca habet vim nõ attractiuam ad se
sed expulsiuã veneni: ꝛ est primus modus soluẽdi predictas instã-
tias. ¶ Secũdus modus est tenẽdo ꝙ tyriaca habet ꝯtrarias vir
tutes. s. trahẽdi venenũ ad locũ in quo ipsa est sicut medicina solu
tiua trahit humores ad se ꝛ pellendi venenum a loco in quo ipsa
est. Ad huiusmodi aũt declarationẽ premittimus ꝙ aliq̃ res vna
põt habere ꝯtrarias operationes vt ad presens spectat. ¶ Primo
qꝛ vnã habet per se ꝛ aliã per accidẽs sicut frigida aq̃ per se infri
gidat: per accidẽs calefacit vt Gal. 3. de cõplexionib⁹ vlti. ca. ¶ Se
cundo mõ per partes diuersarũ virtutũ ꝛ cõplexionũ ex quib⁹ cõ
stituitur hoc vnum cui est impositum vnum nomen sicut caules

solunt per partes nitrosas ⁊ stipticãt per ptes terreas ⁊ corũdrum infrigidat ⁊ resolut ⁊ pstiũ ẽt infrigidat ⁊ calefacit fortiter. ⁊ ola hec itelligũt. z. cañ. 1. cap̃. ⁊ a Gal. libro de simpli. medi. dis. 3. ca. 1. ⁊. z. ¶ Tertio p diuersitatẽ septẽtrionalis aspect⁹ vel meridionalis sup vno ꝓtinuo ad diuersas ptes eiusdẽ cõtinui solo situ differẽtes sicut appet in magnete. Nã vnũ frustũ magnetis cõtinuũ ⁊ vnius forme ab vna pte attrahit ferrum ⁊ ab alia pte expellit ferrũ illõ. v. g. ex pte que ex sui minera est septẽtrionalis ferrũ trahit ⁊ ex pte que minera est meridionalis pellit illud ferrũ: ⁊ si de magnete fiant frusta semp ps que respicit ptẽ septẽtrionalẽ illius magnetis trahit ⁊ alia pellit ferrũ. v. g. sit frustũ magnetis linea. a. d. sit ex nã sua. a. meridionalis ⁊. d. septẽtrionalis. s. ex sui generatione hẽat hãc partẽ in q̃cũq; parte mũdi nascat ⁊ diuidat linea. a. d. in pũcto vno ⁊ fiant due ptes: ⁊ sit cũe linea. a. b. c. d. manifestũ est q̃ sicut. d. septẽtrionalis trahit ita. b. trahit: ⁊ sicut. a. pellit ita. c. pellit. s. ferrũ determinate dispõnis. ⁊ dico ferrũ q̃. b. magnes trahit. c. magnetẽ ⁊. c. magnes attrahit. b. magnetẽ ⁊ appetũt se ꝓtinuare: ⁊ iõ. b. magnes pellit. d. magnetẽ ⁊. c. magnes pellit. a. magnetẽ. Et ista sunt mirabilia in q̃bus fiunt magne difficultates in pbia nãli ⁊ nos hic obmittimus. Inueniunt tñ ista ꝓlixius declarata in tracta. de magnete qui ponit Aui. Et silr iuenit qõdã lignũ q̃ si radat hũs surſuz faĉ vomitũ: si hũs deorsuz facit fluxũ vẽtris: ⁊ audiui q̃ est arbor quã nos appellam⁹ aliformũ. ⁊ ibi nulla videt diuersitas nisi sicut Dyn⁹ assignat cãm: q̃ cũ sursuz trahit vigorat ps aerea ⁊ ignea: cũ deorsum vigorat ps terrea: ⁊ dicit q̃ ista planta est cataputia. ¶ Quarto mõ vna res põt hẽre ꝑtias opões diuersitate tẽporis in actione: ita q̃ in vna parte tẽporis siue actionis facit vnũ effectũ ⁊ in pte sequẽte tẽporis facit ꝑsum effectũ: sicut. b. g. ignis l papyro calefaciẽdo oleũ trahit ad se ⁊ cõtinuãdo actionẽ diuertit in fumũ ⁊ pellit a se. Exemplũ ẽt est aliud magis ad ꝓpositũ fm nr̃am opionẽ. ⁊ est q̃ mẽbra agunt in nutrimẽtũ ⁊ in actione mouet nutrimẽtũ ad membrũ sicut ferrum ad magnetẽ: ꝓtinuata actione pars nutrimẽti aliq̃ que nõ potest cõgeri in mẽbri substãtiã fit superfluitas: ⁊ ita illa fugit a mẽbro siue expellitur a mẽbro. ⁊ hoc mõ iam dixi in vnaquaq; parte ꝓsimili esse q̃tuor virtutes nõ q̃ q̃tuor res siue q̃tuor dispões: s̃z vna forma carnis ⁊ vna cõplexio ⁊ vna actio ex pte agẽtis est q̃ nutrimẽtũ trahit ad mẽbrũ ⁊ retinet cũ mẽbro ⁊ apponit ⁊ vnit ⁊ ps superflua expellit: ⁊ hõ in vltimo ꝑtie actionis in vno reducit ad diuersitatẽ subtilitatis si bene cõsideres. Si q̃ ꝓsideres ista in tyriaca poteris videre q̃o tyriaca hẽat ꝑtias actiones. s. attrahẽdi ⁊ expellẽdi venenũ vbicũq; sit posita: semp itelligẽdo q̃ venenũ quod trahit occidit ⁊ corrũpit. s. q̃ venenũ occidit a tyriaca q̃uis a tyriaca trahat. ¶ Discurrẽdo igit modos dictos dicem⁹ ꝓmo q̃ fm ꝓmũ modũ tyriaca p se trahit ad se venenũ vbicũq; ipla ponat: s̃z per accidẽs expellit sicut facit medicia solutiua: trahit igit tyriaca p formã specificã: sed postea venenũ tractũ hz dispõnẽ per quã expellit a mẽbris sicut humor tract⁹ a medicia pellit ab intestinis: ⁊ hoc est satis imaginabile. ¶ Sed fm modũ 2^m dicem⁹ q̃ in carne vipere ⁊ per ꝓns in tyriaca sunt due ptes. vna trahit partẽ venẽni ad se. ⁊ alia pellit partẽ venẽni a se. ⁊ per ꝓns in tyriaca sunt saluate he due virtutes: ⁊ cogimur ad hoc dõm pp ꝺictionẽ quã inuenimus de carne serpẽtis in attrahẽdo ⁊ expellẽdo venenum. Nã videt affirmare q̃ trahit ad se ⁊ expellit: ⁊ tũc imaginabimur hoc per partes diuersas sicut in caule soluere ⁊ stipticare: sed in tyriaca fermẽtata cogimur imaginari p diuersas virtutes ⁊ non per diuersas ptes silr̃ distinctas: siue igit tyriaca exponat siue bibat aliq̃ venenũ vadit ad eã ⁊ aliq̃ fugit ab illa ⁊ tã illud q̃ vadit q̃ illud q̃ fugit occiditur a tyriaca. Si aũt velles imaginari q̃ caro vipere per se hẽret solã virtutẽ ad se trahẽdi venenũ dicere poteris q̃ alie medicine sibi associate in tyriaca occidãt illud venenũ vt hoc sit venenũ deceptũ a tyriaca. Nã allicit a virtute carnis vipere ꝓsimili veneno: ⁊ ex hõ currit ad tyriacã. Sed medicine associate tyriace occidũt illud venenũ. Et cui placet dic sermo rethoricus accipiat cũ. ¶ Si aũt discurrim⁹ modũ 3^m quo vna res põt ꝑtias operationes hẽre nõ video q̃ possit applicari ad tyriacã. magnes. n. hz illas ꝑtias operationes: q̃ est corp⁹ habẽs ꝓsimile dispõnẽ corpori celesti: vnde in eo signantur duo pũcta. s. septẽtrionalis ⁊ meridionalis sicut in celo. hõ aũt nõ videt fieri posse in tyriaca nec est inuẽtũ per experiẽtiã: ⁊ ꝓpter cũ sit corp⁹ curribile ⁊ nõ fixũ. ¶ Sed discurrẽdo modũ 4.^m quo aliq̃ res participat ꝑtias actionib⁹ possumus manifestius applicare ad tyriacaz dicẽdo q̃ veneno per formã venen⁹ insit ꝓmo moueri ad tyriacã in quocũq; loco ipla ponat: sed cadaueri veneni siue veneno corrupto insit fugere a tyriaca ⁊ expelli ab ea per loca debita. Et ẽt plũ q̃ potes fingere est q̃ imaginetis q̃ ferrũ per formam ferri currat ad magnetẽ ⁊ q̃ ferrũ corruptũ pellat a magnete ⁊ q̃ magnes corrũpat ferrũ. b exẽplo ficto dicemus q̃ magnes trahit ferrum ⁊ attrahẽdo corrũpit taliter q̃ statim q̃ ferrũ est vnitũ magneti sit corruptũ. iõ statim incipiãt fugere ab ipso magnete siue pelli a magnete: ita possim⁹ imaginari q̃ venenũ mouẽat ad tyriacã ⁊ q̃ tyriaca occidat illud: ⁊ cũ est occisus pellat a tyriaca p loca expulsionis sensibiliter ⁊ insensibiliter. ¶ Sed tu dices ista videnẽ ipossibilia. s. q̃ aliquid mouẽat ad aliqd ⁊ occidat ab illo: imo mouet vt perficiat: signũ q̃ si ponis frustũ magnetis in bulantia: ⁊ ex alia parte ponis aliud corpus eq̃le poderis ⁊ postea applicas ex pte iferiori magnetis frustũ ferri: nõ ꝓpterea plus põderabit magnes: ⁊ hõ q̃ ferrũ mouet ad illi. hõ credo ita cẽ: iz nõ sim expertus. Dõm q̃ ista corruptio est ꝓfectio rei existẽtis vt cõparabilis rei ad quã vadit: iz nõ sit ꝓfectio rei ex istẽtis in se. Exẽplũ de sanguine moto ad carnẽ vel os: ⁊ tñ sanguis ille corrũpit. Etiã Cõmentator alchindi de q̃dã aue que nãliter mouet ad q̃dã regionẽ ad quã cuz ꝓuenit morit. ¶ Apparet igit q̃o dicere possumus q̃ tyriaca trahit ⁊ pellit venenum: ⁊ si vis vlterius speculari poteris dicẽ q̃ tyriaca extra posita trahit ad extra venenũ ⁊ intus assumpta expellit extra venenũ: hõ ꝓpterea q̃ hz aliã ꝓprietatẽ int⁹ stans ⁊ extra. variant. n. operationes a formis specificis variatione subiecti ⁊ loci. Et q̃re magis hõ miraret de hoc q̃ de eo q̃ mihi affirmatũ est de quodã ligno cui⁹ rasura si sumat radẽdo sursum ꝓuocat vomitũ si radẽdo deorsuz soluit vẽtrẽ: ⁊ dñs mihi q̃ est lignũ q̃ vocat aliformũ: ⁊ aly dicũt mihi simile de q̃dã herba. ⁊ Dyn⁹ ẽt assignauit ⁊ conat⁹ est dare cãm in hoc. ¶ Ex quibus soluũtur duo argumẽta in ꝓtrariũ facta. Primũ q̃o fit. possibile q̃ sint due virtutes ꝓtrarie in vna re ⁊ tã apparet hoc. ¶ Secũm ẽt argumẽtũ siue quesitũ soluit. s. q̃ ista facit ⁊ a quo icipiat. s. ab attractione venen⁹ an ab expulsione. iam eni declarauimus hoc si ꝓsideras misti. ¶ Ad istud do q̃ induĉit fm Joã. de sancto amando in exẽplo de caseo. Dõm q̃ tyriaca illa nõ rectificat colorẽ caseꝰ: nũ q̃ corrumpit venenũ illud siue occidit: ⁊ illa videtur esse fuga vel est fuga fm modos dictos. ¶ Ex quibus oibus colligas q̃ tyriaca põt poni super loco mortiferis serpentis ⁊ etiam potari.

¶ Dubitari posset q̃rto an tyriaca cõposita ex medicis fortib⁹ in virtute citius fermẽtet ⁊ veniat ad vnã formã q̃ tyriaca cõposita ex medicis ẽbilib⁹. Et ẽ q̃ ó q̃ supra habuit ero. dictũ sup isto ẽbo. ⁊ tyriace q̃dẽ adfuit istantia. Et dicam⁹ silr̃ q̃ nõ est dubũ q̃ tyriaca cõposita ex medicis fortib⁹ ẽ lõgioris ꝑdurationis: q̃ magꝭ resistit aeri alterãti: ⁊ hõ sensit Auer. i fine ẽ tyriaca. Et imagino q̃ tyriaca cõposita ex medicis ẽbilib⁹ citi⁹ fermẽtet: ⁊ sic citius finit sua q̃libet etas: vt si pũgas opiũ debile in vtute citi⁹ vel cicuta vtute ꝓpriarũ actionũ ⁊ virtute aeris caloze suo agẽtis q̃ veniãt ad formã vnã q̃ si pungas opiũ forte ⁊ castoreũ forte. Hoc tñ ꝑsentialiter nõ affirmo: sed alijs dimitto. Apparẽt eni hinc inde mihi rõnes fortes: ⁊ iõ supra aliud dixi q̃ dic finit fmo noster de tyriaca. Dub^m 4^m

GOnfectio mitridati nobilis. Est ꝓfectio quã fecit Mitridates rex põti ⁊ noiauit suo noie ⁊ cõposuit ipaz: ⁊ est ex medicis expertis sup venena propie ⁊ sup egritudines alias: ⁊ est aggregatiuũ iuuamenti venenoz diuersoz ⁊ egritudinũ diuersaz: fuit ergo ipm tyriaca in illo tempore: deide post q̃ accidit Andromacho illud q̃ expertus fuit ipm. super iuuamẽtũ carnũ serpentuz ⁊ alioz addidit in eo trocliscos de viperis ⁊ alteratuz est parum per additionẽ ⁊ diminutionez. Fuit ergo tyriaca magna in multitudine iuuamenti. verũtamẽ tyriaca magna est magis iuuatiua ipso in re vna ⁊ est venenum serpentũ. In reliquis vo rebus nõ diminuit mitridatum a tyriaca diminutione de qua sit curãdũ: imo est magis addit in pluribus eaz iuuamenti ⁊ euidentioris vtilitatis: ⁊ nõ ꝓlongemus sermonẽ in numero illorum iuuamentoruz: quoniã ipsa sunt illa ꝑdicta que sunt tyriace ⁊ sit dosis copiosior parũper.

GOnfectio mitridati ex descriptione cõmuni oium. ℞. myrre ⁊ croci ⁊ agarici ⁊ zinziberis ⁊ cinamomi ⁊ dragaganti: oium ana. ʒ. j.

¶ Hic opz scire gñaliter q̃ nõ intendimus in hac ꝓfectione nec in alijs ptelare sermonẽ nostrũ inutiliter: sed ea forma qua verificauimus cõpositionẽ tyriace verificare poteris alias cõfectiones magnas. cõs eni huiusmodi ꝓfectiones ⁊ alie vel hãt opõnẽ a forma cõpõnis: ⁊ hoc opz credẽ. vl virtute simpliciũ: ⁊ tu copiã habes librorz in q̃b⁹ traduntur virtutes simpliciũ medicinarz. nec intẽdimus eas tñ exẽplare aliter exẽplificare in hoc nr̃o ope sĩ multi faciãt. q̃d vo opz dicere de q̃titate rerũ ponendarum ⁊ de basi tã dixim⁹ fm nostrũ videre. Tu vo cũ vis verificare cõpoſi-

tionē medicinarū forma tabulā de ea ſm q̄ ſupra ſecim⁹ in tyria-
ca t iuuabit te multū in oi q̄ queris. Nunc aūt reſumamus cō-
fectionē mitridati que eſt ꝓfectio mitridati: q̄ hec ꝓfectio erat lo-
co tyriace magne anteq̄ tyriaca magna eēt iuēta: t adhuc in mul
tis ſtat loco ei⁹ ꝺ iter tyriacas ponit: t tyriaca pōt noiari a iuua-
mēto quod hꝫ ꝑtra venena. Mitridates fuit rex ponti t armenie
magne potētie rex t dāna multa t multa ꝓuincie romanoꝝ po
pulo ſubiectis fecit. Ꝛepore ꝺo Gnei pompei in ciuitate q̄dā ob-
ſeſſus a filio ſarnace dicto t cōpiebēdēs mori oportere vxori po-
tionis t filiab⁹ venenū dedit: t ipſe ēt venenū aſſumpſit: ſed mor-
tuis aliis ipſe nō moriebat̄ ꝓpter virtutē quā acq̄uerat ex vſu
mitridatice ꝓfectionis: t ꝺ vocato q̄dā milite q̄ fracto muro in-
trauerat ſeipm fecit occidi: ꝛ Gal. dixit q̄ vocauit qu'dā amicā.
Hāc hyſtoriā inuit Gal. in libello de cōmoditatib⁹ tyriace cap̄.6.
t Paulus oꝛoſius lib.6.ab ẽ ꝙ mitridate hec ꝓfectio nobilis ẽ no-
mē aſſumpſit q̄ experientiā fecit de vnaquaque medicina ſimplici
q̄ uuabat in venenis: t ẽ in hoib⁹ malis q̄ occidi debebāt Se-
rapio. ponit.7. practice cap̄.8. ¶ Cōſideradū ſcꝺo q̄ eundē modū
habuit cōpoſitio mitridati t tyriace magne ſm iuuamētū plurib⁹
ſpēb⁹ venenoꝝ t plurib⁹ egritudinib⁹ q̄ ſunt alie q̄b⁹ tyriaca ꝓfert
vt inuit Serap̄. in hoc cap̄. t videt differre a tyriaca in hoc q̄ nō
hꝫ carnes vipere q̄rū iuuamētū eſt ad pūcturas ſerpētū: t ꝺ con-
fert minus q̄ tyriaca in illis vt dicit: reliqs ꝺo reb⁹ nō minus q̄
recipit medicinas que valēt ꝑtra illas egritudines. differt ēt a ty-
riaca q̄ diminutionē q̄rūdā rerū. ℞. g. trocifcoꝝ ſquille t trocif. de
viperis vt dixi. t per additionez q̄ addunt trocif. cochion qui in
tyriaca nō ponunt. ℣ Expedit aūt de hac confectione videre ordi
nes medicinarum t ſunt ſm q̄ in figura exemplum deſcribitur t
conſidera q̄ in deſcriptione huius confectionis plus diſcordant au
ctores q̄ in alia confectione vt nullus illorum videatur cum alio
conuenire in ſecundo ordine medicinarum ponitur.

¶ Spice t olibāi alſenis t ē naſtur. babylonicū ſgnāti
xyloba. ſtica. t ſiſeleos t coſti t camepitheos t galba
ni t nebeſcet t macropipis t ſucci barbe hircine t ca-
ſtorei t melakion t ē opiū t folij idi t ſtoꝛacis t oppo
poꝛ. oiuꝫ añ. ʒ. viij. caſſie t leucopipis t melanopipis t
bermodactyloꝝ t polij t ſcoꝛꝺeon t dauci t melilloti
t gētiane t oli balſami t carpoba. l. trocifcoꝝ cokion
t bdellij: oiuꝫ añ. ʒ. vij. ruthe. ʒ. ij. āmoniaci t ſpice ro
mane t maſticis t gummi t petroſillini t coꝛꝺumeni t
ſe. feni. oiuꝫ añ. ʒ. v. aniſi t acori t meu t ſerapini t aſſa
ri: oiuꝫ añ. ʒ. iij. apij t roſaꝝ rubearū t pulegij: oium. ʒ.
v. fu t acbacie t vmblici ſtinci t ſeis hypicon: oiuꝫ añ.
ʒ. xlv. vini odoꝛiferi antiq in q̄ ifundant ea q̄ opꝫ ifun-
di: mellis diſpumati q̄ ſufficit. Miſceat t ſeruet t ad-
miniſtret poſt ſex mēſes. t ſit doſis ſic̄ auellana cuꝫ eo
q̄ ē ꝓueniēs de potib⁹. Et i hac q̄ꝺē ꝺſcriptōe ſūt me
dicie q̄ nō ſūt i ꝺſcriptōe Gal. treſdecim t ſunt agari-
cū t bermodactyli t rutba t āmoniacū t ꝺcates t aſ
ſarū t ꝺragagantū t ſbicados t camepitheos t melli-
lotū t xylobalſamū t melanopiperis t bdelliuꝫ. Et in
deſcriptione Gal. ſunt due medicie que nō ſunt in hac
deſcriptōe t ſūt radix lilij t ſal: t in deſcriptōe alia eſt
medicia vna q̄ nō eſt in hac ꝺſcriptōe t ē ſemē rutbe.

¶ Alſenis t eſt naſturtiū vt dicit Simon ianuē. tñ Sera. hꝫ hic me
ſcarrameſſir loco alſenis: ſed meſcarrameſſir eſt ꝺptamum: ſed
apud Gallā inuenit hic mace. ponit ēt melachion t ab eo exponit
q̄ eſt opiū: t infra exponit in ſynonymis cōib⁹. Sed q̄uo eſt q: etiā
infra ponit opiū in ordine ſeptimo. t ꝺicemus q̄ vna iſtarū iſtaruꝫ
eſt coꝛrupta: ꝙ eſt ponē opiū in. ʒ. vij. vel. ʒ. ʒ. t forſan q̄ vna iſtarū
litterarū vult ꝺicē apij: q: in deſcriptione Nicolai ēt apiū i gredi-
tur. Nebeſcet pōt exponi terbētina: q: ita in alijs ponit loco iſto:
t Serapio hꝫ hic elkalimbat. i. terbentina. In. 8. ordine ponit vm-
blicus ſtinci. i. ſemē fluc venter ſtinci. In. 9. ordine ponit vinū qō
ſufficit. ſ. ad infundendū: t hoc remanet in tuo iudicio. Mel diſpu
matū pōt poni qō ſufficit. ſ. duplū ſicut in tyriaca. Adminiſtratur
poſt ſex mēſes: q: ſperat q̄ ſit facta fermentatio cū eo q̄ ꝓueniet
ex potib⁹: q: alicui cū vino alicui cū mellis aq̄ ſm q̄ tibi videtur.
Doſis ſicut auellana: ex hoc apparet q̄ plus pōt dari de eo q̄ de
tyriaca. Et ꝓmo q: nō recipit caro vipere que eſt fortis i ꝓceſſio-
nis t nulla alia medicina recipitur in ea fortior q̄ in tyria. Scꝺo q:
epiū ꝓpꝛie ſi ingrediꝫ in. ʒ. ſicut cōmuniter inuenitur nō eſt in
tanta doſi in oi doſi in quāta eſt in tyria. t ideo copioſior doſis pōt
hꝫ poni de mitridato q̄ de tyria. Deinde vide. iꝫ. medici. q̄ cōis de-
ſcri. addit ad deſcriptionē Gal. quā a Gal. oꝛiginale nō habem⁹: vi
de tamē illam a Serap. de gb⁹ medi. eſt ꝺcates t eſt illud q̄ ſu-
pra ꝺicebatur alefis t eſt naſturtiuꝫ: t per hoc tu potes ſcire que
eſt deſcri. Gal. q̄ iſta remotis iꝫ. medi. t additis duabus.

Res cokion admiſtrati i mitridato. ℞. paſſu-
laꝝ rubeaꝝ enucleatarū pontⁱ. ʒ. iij. glutinis
albotin pōdus. ʒ. xxiij. ſgnanti t myrre: am-
boꝝ añ. ʒ. xij. cinamomi t bdellij ſubalbidi et
blacte bizātie t ſpice romane t caſſie t melliloti t cy-
peri t baccaꝝ lauri: oiuꝫ añ. ʒ. iij. calami aromatici p̄
dus. ʒ. ix. croci. ʒ. i. bituminis iudaici. ʒ. ij. ʒ. Et hec ꝺſcri
ptio eſt ſaboꝛ filij ſebel in q̄ eſt additū bitumen iudai-
cū. Et in deſcriptiōe alia eſt additū darſiſaban pontⁱ.
ʒ. ij. ʒ. Et in deſcriptione alia ſunt addite aſſari. ʒ. ij. ʒ.

¶ Deſcriptio tro. cokion eſt nota: t non inuenio vnde nominetur
cokion ſicut de multis alijs nō inuenimus. etiā hi tro. alijs nomi-
nibus nominari inueniuntur: vide Halla vocat tro. de ſuſſio.
¶ Sed queres que eſt baſis in hac ꝓfectione. ℣ Dōm q̄ ſi troc. co- Debitum
kion ſunt troc. valde efficaces ꝑ vene. tūc ipſi ſunt baſis ꝓpꝛie ſic̄
facti vna res. q̄ ſi nō q̄cūq; medicina de ſuis ſimplicib⁹ eſt virtuo
ſoꝛ: illa eſt. v. g. agaricus in pūcturis. t melius eſt ꝺicere q̄ hꝫ plu
res baſes ſicut plures ſunt medicine in ea valde efficaces.

Tyriaca eſdre. ℞. āmomi pōdus auſ. xij. ſupe-
rioris ſquinanti auſ. viij. piretri auſ. vj. croci
auſ. xxxvj. cinamomi auſ. vj. t myrre auſ. xij.
petroſillini t eſt ſemen apij montani t dauci
t eſt ſemen baucie ſylueſtris montane cretēſis: oium
añ. auſ. iij. ꝺragaganti auſ. xxx. ſucci hypoqſtidos auſ.
viij. radicis lilij celeſtis auſ. xv. ſemis feniculi auſ. vj.
bdellij ſubalbidi auſ. viij. ſeis miſqami albi auſ. xxviij.
caſſie lignee auſ. ij. ſemis papaueris albi auſ. xxx. ſpice
inde auſ. xij. ſemis rutbe auſ. j. granoꝝ citri excoꝛtica-
toꝝ ſumach ſemij: amboꝝ añ. auſ. ij. ſeminis anbeti t
epatis almelikī t aſſari t coꝛꝺumeni t euſoꝛbij t opij:
oium añ. auſ. vj. melanopiperis auſ. xxx. roſarū rubea-
rū ſiccarū ablatis capitib⁹ auſ. ix. folij indi auſ. xij. olei
balſami auſ. iij. nereiden cretenſis t eſt ſpica romana
amcis t eſt ſuperius viris: amboꝝ ana auſ. vj. roſarus
oleādri t ſuperioris almaru: amboꝝ añ. auſ. iiij. lacce
mūdate auſ. xij. memitbe gariofiloꝝ: amboꝝ añ. auſ.
xij. ſuperioris ſpice romane auſ. iij. reuſini auſ. xij. ſucci
alitiſe t eſt alfelēgeſi t ꝺicit abꝛotanū ſylueſtre auſ. x.
t radicū endiuie aur. xx. t coſti t gētiane romane: am-
boꝝ añ. auſ. xij. folioꝝ citri auſ. xxij. t trocifcoꝝ alinda
charon auſ. vq. amſi auſ. vj. ſgnanti auſ. xj. Aggrega
bas medicias terēdo cribellādo ifundēdo que de eis
ifundunt in vino clare ſubē t eſt radix aut cōi aut i tri
plicato aut vino paſſo aut mellino t ꝓfice cū melle diſ
pumato ſm q̄ntitatē que neēia eſt t reponat in vaſe t
adminiſtret ſicut adminiſtrat tyriaca maꝛ. Et de me-
dicinis ſunt q̄ꝺā q̄ ponunt in ea de āmoniaco t de eis
ſunt q̄b⁹ illud nō videt: q̄m āmoniacū nocet ſtōcho.

Deſcriptio tyriace eſdre. ℞. amomi t myrre:
amboꝝ añ. ʒ. v. piretri. ʒ. ij. ʒ. ſquināti. ʒ. iij. caſ
ſie lignee. ʒ. xij. ʒ. ſtoꝛacis liquide. ʒ. vj. ʒ. dauci
ʒ. j. croci. ʒ. xij. petroſillini. ʒ. j. ℥. ʒ. ij. ireos. ʒ. ij.
ʒ. ſeminis feniculi t bdellij: amboꝝ añ. ʒ. iij. ʒ. olibani.
ʒ. ix. ꝺragagāti. ʒ. x. ſucci hypoqſtidos. ʒ. iij. granoꝝ ci-

tri excoꝛticatoꝝ

trí excoriticatoꝝ auĩ.j.semis anbeti ⁊ epaţ almeliki et lignoꝝ citrinoꝝ:oiuꝫ añ.auĩ.ij.se.iuſquamꝰ albi lib.j.ſe minis papa.albi lib.ij.ſpice.ʒ.ix.⁊.ʒ.j.rutbe ſicce.ʒ.j. et ʒ.ij.ſumach.ʒ.iij.anili ⁊ aſſari ⁊ coꝛdumeni:oiuꝫ ana.ʒ. iiij.opij.ʒ.ij.⁊.ʒ.j.ʃ.cuforbij.ʒ.ij.ʃ.pipis.ʒ.j.ʃ. roſarumꝫ.ʒ. iiij.foly idi:⁊ carpobalſami:amboꝝ añ.ʒ.iij. anacardi ʒ.ij.ʃ.lacce mũdate.ʒ.v.cinamo.ʒ.iiij.meu.ʒ.ij.ſpice cre tẽſis.ʒ.ix.ſulphuris.ʒ.iij.memithe ⁊ reuſini ⁊coſti ama ri:oiuꝫ añ.auĩ.iij.folioꝝ citri.auĩ.v. trociſcoꝝ alida charõ auĩ.iij.olĩ balſami auĩ.vij.ſucci abſinthi lib.j. galãge.ʒ.vij.luti.ʒ.vj.gariofiloꝝ.ʒ.v.mell' q̃tũ ſufficiãt.

Confectio tro.alindachaꝛon adminiſtratoꝝ in ca. ℔.camomil'.ru.⁊ camomille albe ⁊ ſu macb ⁊ ſu ⁊ aniſi ⁊ aſſari vinee ⁊ calami aro matici ⁊ zylobalſami:oium ptes eq̃les põde ris. Aggrega bas medicinas ꝓtritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝓfi ce cũ vino puro bone ſubẽ ⁊ ẽ radix:aut cõi trib⁹ die bus ꝓtinuis ⁊ moueaţ i oi die ſemel:⁊ adde ſup illõ ꝺ vna boꝝ duoꝝ vinoꝝ ſi idiget illo ⁊ fac trociſcos põ deris auĩ.j.⁊ ericca in vmbria.banc tyriacaꝫ fecit Eſ dras ⁊ eſt vicaria tyriace alfaroch in reb⁹ oibus.

¶ Hec tyriaca dĩ ab Eſdra ꝓpha qui illã cõpoſuit ⁊ ꝓſidera nõ po ſuit illius tuuamẽta:qz ſunt illa que ſunt tyriace magne: vt ponit Ruf.poſt ⁊ Halya.10.practice.ca.6.⁊ vocat eã tyriacã azere:⁊ ꝺ deficit vſus eius pp vſum tyriace:⁊ in qua ꝓſiderare potes oĩa q̃ dicta ſunt de tyriaca de ordine medicinaꝝ ⁊ baſi. Cũ enĩ ſit de ſer mẽtata ꝓprie in ea nõ reperitur baſis nũ ſm modũ generalez ſu prædictũ.Dicit hic epatis almeliki ⁊ nõ iuenit. Nicolaus tñ dicit ſplenis pulueris.i.equi.⁊ poſt q̃ infundas in vino claro ⁊ eſt radix. i.eſt illud qõ ꝺz hic eſſe ſicut radix ⁊ principalius electũ.aut cõi ſi nõ potes habere illud habeas vinum cõe.aut triplicato.i. vinũ cu ius tertia pars ſit cõſumpta in decoctiõe.aut vino paſſo.i.de uotis paſſis.aut mellina.i.aqua mellis:vel forſan aliquo vino ꝓſeruato cũ melle.⁊ conſidera q̃ hic ꝓtigit vinum clarum in ſubſtantia.ſ. vinũ clarꝫ ſubtile:qz penetrabilius eſt triplicato vel vino de paſſis vel mellino.illud aũt qõ dicit de ãmoniaco eſt ẽt dcm' Halya.De inde ponit aliã deſcriptionem tyriace vbi ponit lignoꝝ citrinoꝝ credo q̃ ſit ſandalus citrinus.reliqua patent.In deſcriptione tñ trociſcoꝝ huius Eſdre appꝛopꝛiatoꝝ dicit moueaţ omni die.i. innouet vel addatur aliqd:nõ tñ intelligo q̃ infundet res in vino ⁊ vinũ eyciaţ:imo infundaţ in vino ita q̃ medicine bibant ⁊ eric cent vinũ:⁊ poſtea itez addaţ vinũ tribus vicib⁹ cõtinuis.eſt vica ria tyriace alfaroch.i.magne:⁊ qz Eſdre cõpoſitio eſt difficilis et tyriaca valet plus q̃ ipſa ideo deficit vſus Eſdre.

Tyriaca diateſſeron. ℔.gentiane romane baccarũ lauri ariſt.lõge ⁊ myrre: oium ptes eq̃les.terãt ⁊ ꝓficiãt cũ melle diſpumato ſm q̃ntatẽ ſufficiẽtez:cui⁹ doſis ſit aure⁹ vnius cũ aq̃ cal'a. Et ꝺ q̃ de medicis q̃daꝫ ſunt q̃ ponũt lo co myrre coſtũ amaꝝ ⁊ refert Seruaget q̃ inuenit i ꝺ ſcriptiõe q̃ꝺã additione croci ptis vnius. Hec tyria ca de q̃tuoꝛ ſpeciebus conſert punctureſcorpionum ⁊ araneaꝝ ⁊ egritudinibus frigidis ꝓprie epilepſie que ſubito accidit ⁊ tremori oris ſtomachi.

¶ Tyriaca diateſſeron.i.de quatuoꝛ reb⁹ a dia q̃ eſt de ⁊ teſſera q̃ eſt q̃tuoꝛ.Quidã aũt addiderũt vt Nicola⁹ ponit addũt ibi tñ illuſtres Greci ⁊ Arabes eã de quatuoꝛ rebus compoſuerunt.

Dubium ¶ Dubitat Lõcilitaꝛ ꝺicta.179.Utrũ tyriaca diateſſeron ꝓferat in morſu rabidi canis. ℣ Uſ q̃ ſic p.B.can.4.fen.6.⁊ Nicola⁹ i An tidotario.Ampli⁹ ſimplicia igredientia eã vnãt in morſu rabidi ca nis ſẽ gẽuana. ℣ Jn ꝓriũ qz nec Sera.nec Haly.nec.A.nec Meſ. ꝺſcribẽtes hãc tyriacã ponũt q̃ ꝓferat i morſu rabidi canis. ℣ Le net Lõcilia.q̃ nõ ꝓfert potata i coꝛpib⁹ calꝺis ⁊ ſiccis:⁊ ꝺ qz humis calꝺa ẽ ⁊ ſicca:⁊ venenũ ꝺ ẽt ẽ calꝺ ⁊ ſiccũ:⁊ iõ iſtãmãdo nocet:ſed tñ emplaſtrata vnat in trabẽdo venenũ:⁊ ꝺ ꝑfirmat ẽũctate ma ionis Antidotary. Jn coꝛpib⁹ tñ humidis ⁊ piguib⁹ vt in pueris cõ fert calefaciẽdo ⁊ ericcãdo ⁊ ſpũs ꝓfortando: vel ꝓfert ꝓprietate ẽ ſimꝑ vt vinũ ꝓuocãdo. ℣ Ad Ruf.rñdet q̃ loquit aliqꝝ auctoꝛ ritate. ℣ Nos dicam⁹ q̃ Lõcilitaꝛ nõ poſſet ꝓbare q̃ hec tyria ca nõ ꝓferat ꝓprietate.⁊ dicẽ q̃ nocetaţ:qz calida ⁊ ſicca.hoc non valet:qz nos vrimur cãtaridib⁹ in potu in morſu rabidi canis que ſũt calidiores ⁊ ficciores:ꝫ ſint cuꝫ aliis medicis fracte:tñ maioꝛ ſuſpitio ẽ i vſu eaꝝ q̃ in vſu diateſſeron:q̃ poteſ ea vti bis mor ſib⁹:q̃ꝫ oẽs auctores nõ dicãt:qz nõ põt oĩa ſcribi:tñ qñ ſup alĩ qua medicia ẽ ꝑcordia:meli⁹ ẽ vti ea ⁊ dimittẽ illã ſupta quaꝫ diſ cordãt:⁊ meli⁹ ẽ medicamẽ.B.in lib.ad Petrũ fratrẽ.de doſi ãt eius aliqua diſcordia iueniatuꝛ quã ex antedictis poteſ tollere.

¶ Poſt ſermonẽ de tyriacis placet ponere vnã receptã Galie Al bucaſis q vi cõnei effect⁹ ſi ẽ vera ⁊ nõ difficil' cõpõnis. ℞. pupil laꝝ oculoꝝ ceruoꝝ decẽ:pupillaꝝ viperaꝝ aut ſerpẽtũ venenoſo rũ decẽ ⁊ eq̃lr põderent:⁊ ſi nim⁹ põderẽt adde:⁊ ſi mag⁹ minue ꝺ pupillas.i ſume de eis eq̃le põdus:⁊ tãtũ de carne frõtis q̃tũ fuit põdus vni⁹ vel vni⁹ pupille vel vnius q̃ni pupillaꝝ.ſ.decẽ ⁊ neſcio qd voluerit ⁊ p ſe oẽs teraţ:cicotrigonizenţ:⁊ in ampulla vitrea oꝛificiũ ſtrictum bñ te ponãtuꝛ:deide aceti aſſ ſucci pomi citrini ſucci radicũ añ.ʒ.xx.tele albe ⁊ mũde araneoꝝ ʒ.ij.maſticis.ʒ.j.te la aranea icidaţ ⁊ maſtix teraţ poſtea cũ ſucco radicũ ⁊ ſucco po mi citrini i coꝛpoꝛeniţ p duos dies ⁊ duas noctes ibi maneãt:deide ſuauiter coleţ:⁊ colaturã iſtã miſce cũ pupillis i ampulla ⁊ os ampulle bñ obtureţ in palea ſepeliaţ donec pupille ad nichilitudinez aque ꝑueniaţ ⁊ ſiſa maneaţ donec iſta aq̃ tota ꝓſumaţ:poſtea ꝺ fece iſta trociſcos forma ⁊ pone in teſta noua donec bñ ſiccentuꝛ. deide ꝓfoꝛẽ ⁊ p foꝛamẽ filũ ſericũ mittaţ ⁊ pone in paſta ⁊ coq̃ tuꝛ in furnocẽũ bñ panis coct⁹ fuerit exde ⁊ iuenies q̃ni lapidẽ du rũ ⁊ liga trociſcũ in brachio.vir⁹ bn⁹ lapidis talis ẽ vt ſiga ſup ſe habuerit ⁊ venenũ añ illũ ponaţ lapis ille mouebiţ in brachio, ẽt ſi venenũ in domo fuerit.⁊ ꝺ a Regib⁹ Jude ꝓbatũ ẽ ⁊ ſemp ꝺ ꝓfueruntuꝛ facẽ. Hec ſunt vba Gal. Albucaſis. Jn hac aũt recepta eſt occultũ de carne cui⁹ frontis ſ telligat p hoc qꝺ dicit q̃tũ fuit põdus vni⁹:⁊ credo q̃ ſ telligit põdus decẽ pupillaꝝ. Poſt ꝺ ſciaꝺ q̃ pupille ceruoꝝ ſũt bezar aſ alĩ de q̃ ſupta dixim⁹:tñ alĩq̃ p pu pillas ſ telligũt cryſtallinas:⁊ alĩq dicũt q̃ ſũt lachryme ceruĩ qñ ceruus comedit ſerpẽtẽ ⁊ intrat in aquã:⁊ ſtat ibi ⁊ quaſi reſuue neſcit:⁊ tũc de oculis ei⁹ exeunt lachryme ⁊ ille ſunt bezar:hic tñ vi q̃ ſ telligat p pupillas cryſtallinas. Qz aũt ceruus venet ſerpẽ tẽ appet p Oribaſiũ quarta ptĩcu.a ſof.cõmẽ.i.Alie ẽ multe ſunt tyriace quas Ruf.nõ poſuit dic:qz poſuit.4.can.ſen.6.

Nota q Regib⁹

Otra liberãs magna. Hec medicia eſt ag gregatiua iuuamẽti ꝑferẽs epilẽ ⁊ vtiginẽ ⁊ dolori capitis antiquo ⁊ tremori:⁊ ꝓhibet mãm attrahi ad oculũ:⁊ qñq̃ fit cũ ea alco bol poſt abſtractionẽ aque:q̃re ꝓhibet ſanez ⁊ ꝓhi bet cuẽtũ nocumẽti ad oculũ ⁊ abſciſionẽ vocis ⁊ pa ralyſim ⁊ alguelgues ⁊ doloꝛẽ dẽtũ ⁊ doloꝛẽ oculi ⁊ doloꝛes pulmonis ⁊ lateris ⁊ pectoꝛis ⁊ hypocũdrio rum bibita in aqua mellis:⁊ valet ad expulſionez ſan guinis potata in aqua armogloſſe ⁊ virge paſtoris et ventoſitatibus in ſtomacho ⁊ doloꝛibus eius ⁊ icteri tie ⁊ apud paſſiones frigidas:⁊ clarificat coloꝛẽ ⁊ de let cogitationes ⁊ remouet eructuationem ⁊ ſanatve ſicam ⁊ egritudines inteſtinoꝝ ⁊ puncturam eoꝝ:⁊ clyſterizatuꝛ cũ ea quare eradicãtuꝛ apoſtemata co rum ⁊ apoſtemata ſplenis ⁊ ꝓuocat ſuperfluitates re num ⁊ veſice:⁊ ꝓfoꝛtat teſticulos ⁊ linitur ſuper eos ⁊ additur deſiderium:⁊ confert doloꝛibus iuncturaruꝫ ⁊ ſpaſmo ⁊ podagre ⁊ cõfert ad venena ex morſioni bus:⁊ ebibita confert febꝛibus antiquis ⁊ periodis ri goris ⁊ reſoluit apoſtemata. ℔ Cui⁹ pmixtio. ℞. myr re ⁊ caſſie ⁊ ſquinanti:omnium ana.ʒ.j.ʃ.caſtoꝛei ⁊ pe troſilli ⁊ eſt ſemẽ apij ſylueſtris montani: amboꝝuꝫ ana auĩ.xv.ſeminis apij.ʒ.ij.ſiſeleos auĩ.j.coſti amari ⁊ cinamomi ⁊ trociſcoꝝum aladarmeu ⁊ ſtoꝛacis liq de ⁊ aſſari:oium ana auĩ.vj.aniſi auĩ.x.piper.alb. auĩ. xij.pipe.lon.auĩ.iij.ſpice auĩ.iij.ãmomi ⁊ croci:ambo ruꝫ ana auĩ.iiij.opij auĩ.x.aggrega bas medicinas tri tas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ confice cum melle diſpuma to ⁊ repone in vaſe ⁊ vtere poſt.vj.men.

Are trocisco aladarman administratoz in liberate magna. ¶ R. ámomi z darisabam z costi amari z calami aromatici z garyofilo. z pip. albi: z ameos: omnium añ. auř. iij. cinamomi z masticis z croci: omniuz ana auř. vj. su auř. j. spice aromatice z folij idi: amboz ana auř. vij. myrre auř. vj. Aggrega bas medicias ptritas z cicotrigõiza tas: z pfice cũ vino claro aut alio z fac trocisços puos põderates aureũ vnũ z exicca in vmbra z vtere.

¶ Hoc nomẽ ab effectu ponit. dicit enĩ sotira. i. saluatrix: z hoc ẽ qõ dicit liberãs. i. saluãs hoiem a morte ex prauis egritudib⁹. Et si tu pideras est medicia calefactes z deficcãs resoluens z subtiliãs maturãs fridas mãs p vtute simplicitũ medicinaz. ¶ Sed tu uideres qõo pfert in icteritia choftica ppzie. z per pcturas nõ debemus itelligere eas que fũt a choła z eructuatione itelligamus eã que est ad acetosum a frigiditate: z ideo qñq; tertio can. fen. 13. cap̃. de cura nauseatiue satietatis Auicen. dicit. q; illi qb⁹ accidit adustio z acuitas in stõcho iuuant a sotira: z itelligit p adustionẽ z acuitatẽ a mã acetosa. ¶ Hẽz tu. d. qõo g̃ valet ad expulsionem sanguis. Dõm q; vel a ppzietate vel a sua exiccatione pcingit vel resolone mouet ad cutim. R. myrre 3ẽ. ¶ Cõsidera q; a multis alijs auctoribus in hac medicina ponitur opium als aderman. fũt trocisci quos Auicẽ. statim describit. Lamẽ Nicolaus ponit hic trocliscos croci magnetis quos ipsemet describit cũ loquitur de trocliscis: z vide q; in hac descriptione sotire z etiã trociscoz discordant auctores procedentes proprio estimatiua.

Medrech Darij est vna de medicis pficis magis electi q̃ pcedit icessiõe pbilonij z tyriace z selitbe z ipsi⁹ iuuamẽtũ ẽ magnũ in colica. ¶ Cui⁹ h ẽ pmixtio. Accipe croci z semis iusquiami albi: amboz añ. sextariuz. j. opij z euforbij: amboz añ. ʒ. ij. z spice et storacis ligde: amboruz ana sextaria duo. z folij indi et garyofiloz: aboz ana. ʒ. iiij. z pip. al. ʒ. ij. z margaritaz non pforataz z salis ámoniaci: z se. rutbe syluestris: z muschi z camphore z cardamomi z cinamomi et cassie: oium ana põdus. ʒ. i. et costi. ʒ. viij. z semunis albarmel: et puretri z macropiperis: oiuz ana. ʒ. iij. serapini z castorei z oppoponacis: oium ana põdus. ʒ. ij. et zedoarie z doronici z olei balsami: oium ana auř. viij. z in descriptione syra et greca myrre. ʒ. iij. et camphore. ʒ. iiij. tere sicca et cicotrigoniza et infunde ea que liquescũt in vino decocto: deide aggrega omnia et confice cum melle z antiqua sex mẽsib⁹: cuius dosis sit sicut nux cũ aqua tepida.

¶ Huius nominis ipositionẽ scire nõ possumus. Albarmel est species rutbe z nõ rutba agrestis vt quarto can. fen. 6. de cura morsus viperarum. Considera tamẽ q; in omnibus his magnis confectionibus expectat ser mẽses antecij erbibeat: z videtur q; expectet fermentationem. Sextarium est. ʒ. vj. fm quosdam.

Confectio pbor z est illa que noiaf medicia vite: valet ad supfluitates flegmatis: cõfortat aiam: letificat. digerit facit eructuare assimilata vt sit sic̃ viaticũ adolescẽtie et addit i pseruatione z memoria z rõnẽ efficit bonam et absolut linguam z destruit frigora: et abscindit fluxũ vrine et sedat vẽtositates: et addit in spmate: et pfortat memoriã: et detumescere facit carnẽ gigniaz: et stringit dẽtes: et remouet dolores dorsi et lũcturaz et iliaz z emũctoriaz. ¶ Cui⁹ pmixtio. R. pipis et macroñ. z zi ziberis et cinamomi emblicoz et bellericoz et cassie z aristo. rotũde de sceni z venaz citrinaz et vẽtris granoz pinee maioris. Et in descriptione alia nucis indi fucusiõ: z est testiculus vulpis: oiuz añ. ʒ. j. ʒ. camomill. ʒ. ʒ. z plãte granoz vue. ʒ. iiij. auferaf iterius passulaz enucleataz rubeaz: deinde terantur bene z sumatur quantum sunt omnes medicine mellis et coaguletur: deinde conficiantur cũ eo species quas diximus: z sumaf de ea fm oẽm dispositionem quantũ est nux pua in olei nucis indi mensura cũ qua inuoluatur.

¶ Cõfectionẽ pbor laudat que est filia vie ducẽti ad adolescẽtiã. addit in pseruatiõe z memoria: in pseruatiõe ẽtũ ad retentionem: memoria ẽtũ ad iudiciũ: itez siue ẽtũ ad reminiscẽtiã: z ideo dixit post pfortat memoriã: z in oibus effectib⁹ hanz pfectionũ nõ g̃ longat ad modũ: q; si bñt operationẽ a forma cõiuncta opz nos credẽ. Si aũt a simplicib⁹ apparet cũ tu cognoscis simplicium vtutes: z scis qõo se iuuãt in operatione: z qõo se impedĩt. De sceni. i. de illa pria. venaz citrinaz exponit cõiter. i. celidonia. ventris. i. medulle. plãte granoz vue. Larbusen qõ ex botrio vue nascitur: z nõ per trãsplãtionẽ fm cõez dispositẽ. hoc vi significare. i. stõcho vacuo vi post cibum z dat in hoc securitatez vsus huius medicine.

Selitbe. In hac medicina sub fideiussiõe affirmãt oẽ iuuamẽtũ existere z in cõpõne ei⁹ cẽ mirabile. Nos vo nõ inuenimus ei ipressionẽ plurimã nisi in asperitate accite ligue z mollificatiõe eius. At vo medici dicũt q; selitbe magnũ confert iuuamẽtuz manie z egritudinib⁹ frigidis melãcholicis z flegmaticis et paralysi et epilie z apoplexie et torture et alguesgues et locutioni aie et dolori capitis et emigrance et oblitioni et melie et frigori cerebri et tremori et pulsui cordis z cõseruat embrionẽ: et confert aborsui et cõfert distillationi vrine z doloribus matricis et vẽtositati eius: et mollificatiõi lingue et vertigini et tristitie z nocumento fungorum et veneris et lacti qõ coagulaf in stõcho z alijs: z confert doloribus iuncturaz et omnibus doloribus antiquis frigidis. Et datur in potu ad oẽm rem ad quam pertinet sicut ad frigus vehemẽs in aq̃ cassiefistule: z dicit q; in vino est magis iuuatiuũ z ad oppilatiues in trinsecas cũ aqua radicũ: et ad dolores matricis cum aqua anisi: et ad dolores supiores cum aq̃ fenuculi aut cũ aqua radicũ sicle z pueris cũ oleo violaceo: hec g̃ sunt ea que dicũt medici. Et illo qõ est apud me ẽ q; ẽ medicina inordinata non ordinate cõpõnis aduersis sanguinẽ z humores deficiẽs a trociscis. ¶ Cui⁹ commixtio. R. muschi z cãphore et ambre: oiuz añ. põd. ʒ. ij. margaritaz nõ pforatas et croci: amboz añ. ʒ. ʒ. auri ptriti et argẽti ptriti: amboz añ. ʒ. ʒ. ámomi et se. barmel et euforbij et vinen nabati et vince et semis apij z se. rutbe: et stercoris vacce mõtane et sulphuris rubei et citrini et ellebori albi: et storacis ligde et cyperi et meisulen et fũt ligna asparagi et venaz alcekind et est albarmel alba z celidonie et granoz almabaleb z zylobalsami et bezerbasen z est vitis alba z sisindar: oium ana põdus. ʒ. ij. et floris ignãti et folij et nucis muscate et castorei et se. cruce z se. baucie: oium ana pondus. ʒ. ʒ. et elzarub z azkei et dragagãti et magisterij z nigelle et stercoris vulpis: z radicis cappis: oium añ. ʒ. ʒ. z serici crudi: z semis anbeti z radicuz eiꝰ: z zedoarie et doronici et zizyberis: z gẽtiane z ligue auis z salis indi et puretri et coralli et bituminis iudaici z fu et psilij: oiuz añ. ʒ. iij. garyofiloz z spice et assari z costi z cassie z cardamomi z capil. veri. oiuz añ. ʒ. viij. z macis z ireos: aboz añ. põd. ʒ. j. z fructũ mãdragore sicco-

rum

rū nuō.xx.z cassie mūdate:z lignoz cassie:amboz aſſ. ponō.ʒ.ſ.z floz ſgnāti pōō.ʒ.ſ.z ſe.feniculi et byſſopi ſicce:amboz ana.ʒ.ſ.z origani pſici et origani alinci: ſaboz aſſ.ʒ.iiij.z bedeoard z nodoz palle alr paleeve teris i pietib⁹ z reuſini:oiuz aſſ.ʒ.vij.z pipis albi z nl. z macroꝑ.z opij z ariſto.lōge z ro.z granoz almabaleb:oiuz aſſ.ʒ.xx.z auellane ide pōō.ʒ.ij.z duas tertias ʒ.j.z ſupioris ſalicis z venaz idaz ſiccaz.z ē almeius z polij z ſucci ircos z darriſabā z abrotani: oium aſſ. pōdus.ʒ.j.z aniudē nigre pōdus.ʒ.iij.z q̄rte z mellilo ti pōdus.ʒ.iij.z duaz tertiaz.ʒ.j.z capilloz algol z di gitoz citrinoz z gutte baracoſt z alnt boni odoris et ſerapni z oppoponacis:oiuz aſſ.pōō.ʒ.ij.z terre via rū q̄drataz pōdus.ʒ.iij. Et illō qō inuenit ō medicis q̄ intrāt i ſelitbe i codicib⁹ grecis additū ſupra illō qō ē in hac ōſcriptiōe ē iſtō alzurub z aleſſis albe ana.ʒ.ij. radicis alkeirci rubee pōdus.ʒ.iiij. ſupioris alcāne.ʒ. ij.agnicaſti.ʒ.iij.coꝛdumeni pōdus.ʒ.ij.reuſini z car pobalſami z xylobalſami:z granoz myrti egyptie et ſigillati regis z aſe feride:oium aſſ.ʒ.ij. nucis muſcate ʒ.iij.granoz alben excorticatoz.ʒ.iiij.ſpodij.ʒ.j.cuſcu te z karabe z mudaſcon z geſtafrid z nucis ſauie mu gatb z marmacoꝛ z vtriuſq; been rubei z albi: omniū aſſ.ʒ.ij.aniſi.ʒ.iij.ſceba.ʒ.iij.ſalis tabarzet:ſal' idi:z ſal' panis z dauci z petroſillini:z ſucci ligritie:z ſucci cu patorij:oiuz aſſ.ʒ.ij.z corticū citri ſiccoz z fuſtiū peo nie:oium aſſ.pōdus.ʒ.iij.cburudē.ʒ.v.magnetis.ʒ.vi. calcanſi z ē oʒimū mōtanū z amigō.amaraz:oiuz aſſ. ʒ.vij. Tere ſicca z cicotrigoniza z iſunde ea q̄ liq̄fiunt in vino bono z ꝓfice cū melle qō ſit triplū pōderis me diciaz z repone i vaſe vitreo qō ſit ſic̄ viale z ātiquc ſex mēſib⁹:cui⁹ doſis ſit q̄tū ē cicer cū aq̄ tepida.

¶ Non inuenio huius nois expoſitionez:tamē laudē eius inuenio a Galla Albucaſi parte 9ª Antidotary.z iſta medicina videtur eē multum calida z ſicca:z ideo ſolum laudat eam Auicēna in aſpe ritate lingue:non qdem a ſiccitate ſed a limoſitate flegmatica in groſſata:z ideo littera exterioꝛ dicit.egritudinib⁹ lingue.Conſert ergo frigidis morbis.Docet in pueris eā remittere in oleo viola to ne eos reſoluat ſuperflue:z hoc auctoꝛitate medicoꝝ. Ipſe tā ſua ſnia vituperat iſtam ꝓfectionem.Primo qꝛ medicina non eſt ordinate.i.rōnabilis compoſitionis:z hoc pōt ꝓbari qꝛ in hac re cepta ponit terra viaz quadrataz.i.quadriviaz z hoc videt augu rantiū.Secūdo qꝛ dicit iſtam medicinā adurere ſanguinē:z hoc credimus Auicē.ſi conſideras ſimplicia huius medicine:z ideo ſi eſt q̄ deficit a trociſcis ideſt minus valet q̄ vna res parue cōpo ſitionis ſicut eſt trociſcus.Scias tā q̄ in deſcriptionib⁹ Galle Al bucaſis non recipitur terra iſta que ab Auicen.ponitur re.muſci. Ulmen eſt cinis alkali vel poluis qdaz quo ſarraceni lauāt pānos z manus.Ulnee eſt quedā res collecta ſuper arboꝛes ꝛc.Meiſu len dicitur q̄ eſt medulla quoꝛūdam oſſium cereſoꝛuz ſyluſtriū. Dezeraſen.i.vitis alba.Sinſadar ideſt ſambucus apud quoſdaz. Alkarub ideſt ʒarur fructus ſimilis neſpille in virtute.Alia lite ra habet ſarcocolle.Azkebi dicit littera exterioꝛ q̄ accipitur pro eo tamariſcus.Dragagāti quandoq; ſumitur pro gūma:quandoq; ſumitur pro vitriolo:z in vtroq; ſit magiſterū ꝓprie in vitriolo ꝑ aduſtionem ſicut in tyriaca.Origani alinci.i.de illa patria: z ap paret per hoc q̄ dicit amboz ana.Bedeoard maneries ſpine ꝑ qua cōmuniter ſumunt albam ſpinam.Almeios inuenī expoſituz ideſt naſturtium.Capilli algol ideſt veneris.Digitoꝛum ꝛc.i.ſpēs ſactrionis que dicitur palma chriſti.Gutte baracoſt inuenī expo ſitum ideſt coſtus dulcis.Alrut ideſt aſſa.Aleeſſis albe ideſt radi ces ſynapis albe.Sigillati.forſan q̄ eſt terra ſigillata. Muſdaſe ron dicitur q̄ eſt vitis ſyluſtris.Mugat a quibuſdā exponit cō ſolida a quibuſdam granatuz ſyluſtre.i.radix:ſed nō placet Aui. Marmacoꝛ ideſt meliſſa.Scea.alij dicunt abſotanum.alij ſticados.alij ſpecies abſinthij.Curidem nō inuenimus ſi vis labora cū Seraꝑ.ſeptimo practice octauo capitulo virtuta confectiōe.z.10. pantegni poſt tyriacaz diateſſeron.z in exemplo Dalyabaris de cimo practice caꝑ.6.in confectione ſeliciton alb ſeile.

¶ Ommixtio eius ſm aliā deſcriptionē. ¶ Re. muſci boni pōdus.ʒ.ij.margaritaz nō ꝓpoꝛ tarū pōdus.ʒ.ſ.auri fuſi z argēti fuſi:ſaboꝛuz ana pōdus.ʒ.ſ.ambre pōdus.ʒ.iiij.ʒarub pō dus.ʒ.j.ſirici aduſti aut non aduſti pondus.ʒ.iiij.myr re gariofiloz z ſpice boni odoris:amboz aſſ.ʒ.iiij.cro ci pondus.ʒ.ſ.ʒedoarie z doꝛonigi:amboz ana.ʒ.iiij. radicis lilij celeſtis pondus.ʒ.j.amomi pōdus.ʒ.ij.ma ſticis pōdus.ʒ.ſ.folij indi pōdus.ʒ.ſ.carpobalſami pō dus.ʒ.ſ.macis pōdus.ʒ.j.fructuū mādragoꝛe numero ſ.lignoꝛum caſſie z caſſie:amboz ana.ʒ.v.leucopipe ris z ʒinziberis z radicuz anbeti:oium ana.ʒ.iij. coſti amari pōdus.ʒ.viij.nucis muſcate pōdus.ʒ.ſ. caſtoꝛei pōdus.ʒ.ſ.euforbij pōdus.ʒ.ij.floꝛis ſquināti pondus ʒ.ſ.ſeminis anbeti z gētiane romane:z ſuperioꝛis lin gue auis:oium ana pōdus ʒ.iiij.cardamomi pōdus.ʒ. viij.ſeminis barmel.ʒ.viij.ſeminis fenugreci pōdus.ʒ. vj.fuſtiū capilloꝛ veneris pōdus.ʒ.viij.ſalis indi pon dus.ʒ.iiij.nigelle z eſt granū nigrum pōdus.ʒ.ſ.oziga ni perſici pōdus.ʒ.iiij.ſu pōdus.ʒ.vj.dragagāti artifi cij pōdus.ʒ.ſ.vinen nabati pōdus.ʒ.ij.ſemis apij ſeml nis rutbe z vinee z ſulpburis citri:oium aſſ.ʒ.ij.ſterco ris vacce mōtane:aut capꝛe mōtane pondus.ʒ.ij.be deoard pōdus.ʒ.vij.ſeminis cruce pondus.ʒ.ſ. ſauine pōdus.ʒ.iij.melanopipis z macropipis: ſeminis muſ quiami albi:oium ana.ʒ.ſ.terre viaz quadrataz pō dus.ʒ.j.ariſtologie lōge pōdus.ʒ.ſ.ariſto.rotūde pon dus.ʒ.iij.reuſini pōdus.ʒ.vij.ſeminis alzufere pōdus ʒ.ſ.ſeminis endiue pōdus.ʒ.iiij.ſeminis alaniuden pō dus.ʒ.iiij.z ſexta.ʒ.j.melilot pōdus.ʒ.iij.ʒ.pſilij z iſſi dis:oium ana pondus.ʒ.iiij.granoz cucumeris excoꝛ ticatoz.ʒ.iiij.z tertiam.ʒ.vnius:bituminis iudaici pō dus.ʒ.iiij.cāphoꝛe z elleboꝛi albi z nigri z cypi z ſtoꝛa cis liquide z ccludonie:z ſemis aſparagi:oium aſſ.pon dus.ʒ.ij.z digitoz citrinoz z capilloz algol z radicis endiue z caſſie z baracoſt:oium ana pōdus.ʒ.ij.xylo balſami pondus.ʒ.ij.aque nigelle z aque ſpine nomi nate alcāna ana pōdus.ʒ.j.z granoz almabaleb pon dus.ʒ.j.radicū aſſidi z eſt ſynapis albi pōdus.ʒ.ij.no doz palee que eſt in parietib⁹.ʒ.vij. ſtercoꝛis vulpis pōdus.ʒ.ſ.corticū radicis capparis pōdus.ʒ.ſ.bezeri baſen z iſſindar:amboz ana pondus.ʒ.iiij. Aggrega bas medicinas contritas cicotrigonizatas z infunde que infundēda ſunt de eis in vino odoꝛifero:z cōfice cū melle diſpumato z repone in vaſe z adminiſtra poſt ſex menſes:ſicut cicer cum aqua corticum radicis fe niculi z apij z fac caputpurgium ex ea quātitate vnⁱ grani frumenti cum aqua canabis.

¶ Cōmixtio ꝛc.Auri infuſi.i.reliquatis alis fuſci ꝛc.Azſure apō Se rapionem de cura albaras eſt genus elleboꝛi.Auicē.tamen de eo loquitur capitulo proprio.Dezeribaſen.i.vitis alba. Iſſindar nō inuenio.Reliqua patent.

Arius diarij z eſt medicina inda que letificat z cōfortat coꝛ z coꝛpus z coloꝛē efficit bo nū z aufert lūbricos:z facit odoꝛē oꝛis bonuz z fudo ꝛis z iuuamētū eius ad epar eſt magnū:z nō eſt in ea nocumētū apparēs z ſumit ante cibum z poſt ipſum.

¶ Cuius cõmixtio. ℞. rosaꝝ rubeaꝝ põdus.ʒ.vi.cypi põdus.ʒ.v.gariofilorũ ⁊ masticis ⁊ spice ⁊ assari: oiuʒ ana.ʒ.ij.cinami ⁊ alzarub ⁊ croci ⁊ macis ⁊ cardamomi ⁊ beil ⁊ nucis muscate: oiuʒ añ. pondus.ʒ.ij. Sume has spẽs post cicotrigonizationẽ cũ ozali ⁊ pmisce pmixtione decẽti cõterẽdo: deide accipe emblicoꝝ mũ datoꝝ bonoꝝ recẽtiũ lib.j.⁊ decoquant in lib.ix.aque dulcis donec remaneat tertia: deide colet ⁊ reiteret illa aq̃ in illa olla sup quã pticiatur de penidijs sabari lib.ij. deide bulliat cũ facilitate donec ingrossẽt ⁊ fiat in spissitudine loboc ad pcẽ grossi: deide auferat olla ab igne ⁊ pulverizẽtur in ea medicine ⁊ mouceat cũ ligno salicis donec pmisceãtur cõmixtione eq̃li. Cũq; infrigidantur reponãtur in vase viridi: cuius dosis sit qd̃ est ab vno aureo ad duos.

¶ Arinus darg. huius nominis exposito nõ inuenitur a me: sed laudes eius sunt note si cõsideras simplicia. Alzarub inuenitur expositus q̃ est ʒaroz. i. fructus similis nespile in virtute. inuenitur q̃ est zedoaria. ⁊ inuenit q̃ est aristologia longa. placet mihi q̃ hic sumat pro zedoaria. Beil. i. cardamomũ. ergo intelligit duas species cardamomi hic poni. Ozale. i. pannus subtilis de serico q̃ mulieres ozi pflare consueuerũt velare. de quo Rasis. 10. Almã. capso de febre quotidiana. l. cap̃. 7. ⁊ Auicẽna tertio can̄ fen. 13. ca. de cura corruptionis digestionis ⁊ in pluribus locis. penidij sabari sunt penidij solidi de quibus dicemus in capso diafinicon. Mouet cum ligno salicis cum non facit infectionem cum sit lignum apij.

Confectio alia inda. ¶ ℞. pipis ⁊ macropipis ⁊ mirabolanoꝝ nigrorum ⁊ bellericoꝝ ⁊ emblicoꝝ ablatis nucleis ipsoꝝ ⁊ cẽtaree: oiuʒ añ. sextaria quatuor ⁊ mellis ⁊ butyri vaccini quãtum cõficiat ipsam: cuius dosis sit auř. j. aut plus vnicuiq; homini fm quantitatẽ siue virtutis.

¶ Confectio alia. Sextariuʒ est pondus.ʒ.vj.⁊ fm quosdã dat has medicinas fm quantitatem virtutis: quia etiam solutiua est virtute mirabol. ⁊ centauree.

Confectio notata algere que pfert vtriq; cholẽ ⁊ pturitui ⁊ frigoribus ⁊ pfortat stomachũ ⁊ valet ad colicã ⁊ vẽtositates ⁊ facit appetere cibũ: ⁊ pfortat ad coitum. ¶ Cuius pmixtio ℞. scamonee ⁊ medulle turbith ⁊ macropiperis: oiuʒ añ. ʒ.vi. piretri ⁊ semis apij ⁊ ameos ⁊ zizyberis ⁊ salis indi: oiuʒ añ. põdus.ʒ.j. gariofilorũ ⁊ zarub: amborum añ. ʒ.ʒ. altilegẽti auř. j. mabaleb excorticate. ʒ.ij. succubari tabarzet ⁊ croci: amboꝝ añ. ʒ.iij. Accipe has medicinas post cicotrigonizationem exceptis scamonea et croco: qm̃ ipsi simul teruntur: deinde permisce medicinas cõmixtione decenti ⁊ confice cum melle dispumato fm pondus earuʒ bis ⁊ semis: cuius dosis sit ab eo qd̃ est inter.ʒ.ij. vsq; ad.ʒ.j.ʒ. vsq; ad.ʒ.iij.

¶ Confectio nominata dubitatur quomodo conferat ad coitum cũ sit fortiter solutiua pro scamonea. Dõm q̃ facit hoc calefaciendo partes renum: sicut etiam facit hec cõfectio alefeco fm Mes. Zarub zedoaria. Altilegenti quidam dicunt. i. species aromatica aliqua vt piper: ergo sumitur hic pro pipere. Alij exponũt q̃ est oziman gariofilatum. Scamoneam autem vult pro se terere q̃ facilr opꝫ q̃ teraf vt Mes. vt scdo can̄. ca.ʒ.⁊ sic croci.

Confectio alia dilatãs aiaʒ ⁊ letificãs cõfortãs corp⁹ colorẽ faciẽs bonũ destruẽs lubricos odorẽ oris faciẽs odorifer ⁊ suaue: ⁊ pfert stomacho ⁊ epati: ⁊ nõ est in ea nocumẽtuʒ ⁊ recipit̃ afi cibuʒ ⁊ post ipm. ¶ Cuius cõmixtio. ℞. rosaꝝ rubeaꝝ pties. vi. cypi pties. viij. gariofiloꝝ ⁊ masticis ⁊ spice ⁊ assari: oiuʒ pties. iij. cinami ⁊ zarub ⁊ croci: oiuʒ añ. pties. ij. macis ⁊ cardamomi ⁊ elbaugne et nucis muscate: oiuʒ añ. ptẽ. j. terant ⁊ cribellent ⁊ sumat ad oẽ põdus.ʒ.xxiii. de oib⁹ medicis lib. j. emblicoꝝ recẽtiũ ⁊ decoquat̃ ois lib. cũ. ix. lib. aq̃ vsquequo remaneant lib. ij. deide colent ⁊ pticiant sup illã aquã pro oi lib. emblicoꝝ lib. j. penidioꝝ sabari ⁊ decoquãt donec fiat in spissitudie electuarij grossi: deinde pulverizentur desuper medicine ⁊ conmiscẽter fiat eius permixtio ⁊ reponatur in vase vitreo viridi: cuius dosis sit ab auř. j. vsq; ad auř. j. ʒ.

¶ Cõfectio alia. Dilatatio aie est dilatatio ⁊ multiplicatio caloris in quo maxime aia recipit̃ vel est gaudiosam eã facere. hoc autẽ paꝝ differt a pfectione ariue dary. ⁊ apperet eius exp̃ ex illo exp̃ positione. q̃ aũt dicit Elbaugne. i. cardamomum minus.

Confectio tyriacalis magna ex nostra arte exptoꝝ inuamẽtoꝝ p̃dictorũ in pfectionib⁹ q̃ sũt afi cã. ¶ ℞. corticũ citri ⁊ gentiane ⁊ myrre ⁊ carpobalsami ⁊ foliorum ozimi citrati alr citrini ⁊ se. ei⁹ ⁊ se. alfelẽgemisch ⁊ zedoarie ⁊ doronigi: oiuʒ añ. ʒ.iij. ⁊ musci ⁊ ambre: amboꝝ añ. auř. j. ⁊ xyloaloes idi auř. ij. ⁊ cãphore auř. ʒ. ⁊ costi ⁊ cinamomi ⁊ acori ⁊ croci ⁊ spice celtice ⁊ absinthij: oium añ. ʒ.iij. ⁊ fu ⁊ meu ⁊ petrosillini: oiuʒ añ. ʒ.ij.ʒ. ⁊ semis crucee: ⁊ semis napi ⁊ semis porri ⁊ ligue anis ⁊ granoꝝ piperis: oiuʒ ana põdus.ʒ.ij. ⁊ opij põd.ʒ.iij. ⁊ pficiat̃ fm descriptionẽ ⁊ fermẽtet̃ sex mẽsib⁹ deide bibat̃.

¶ Cõfectio tyriacalis. Ozimũ citrinuʒ non videt esse aliud q̃ illud cuius odor est sicut odor citri: ⁊ credo q̃ sit melissa. hic considera q̃ fermẽtationem vult propter opium. bibant auř. ij. vel circa.

Confectio tyriacalis minor ex arte nostra ¶ ℞. carpobal. ⁊ costi ⁊ myrre ⁊ gẽtiane ⁊ cinamo. ⁊ leucopipis ⁊ xyloaloes indi ⁊ petrosillini: oium añ. ptẽ vnã: muscí tertiã ptez: castorei quartã partẽ. conficiatur cũ melle ⁊ administretur.

¶ Confectio tyriacalis minor patet.

Confectio Cesaris valẽs ad pulsuʒ cordis ⁊ ad epilẽsiã ⁊ ad dolores stõchi frigidi ⁊ intestinoꝝ ⁊ oppilationes ⁊ putrefactionẽ sanguis longã ⁊ difficultatẽ digõnis ⁊ difficultatẽ anhelit⁹ et singultũ vehemẽtẽ. ¶ Cuius pmixtio. ℞. castorei ⁊ succi ligritie ⁊ cassie ⁊ costi amari ⁊ melanopiperis ⁊ macropiperis ⁊ storacis ⁊ opij ⁊ croci ⁊ spice aromatice: oium añ. põdus.ʒ.iij. oppoponaci põdus.ʒ.j. musci põdus sexte. ʒ.j. zedoarie ⁊ doronigi ⁊ margaritaꝝ nõ pforatarum: oium ana.ʒ.ʒ. myrre põdus.ʒ.ix. aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ cõfice cũ melle dispumato ⁊ vtere cum necesse est quantitate ciceris.

¶ Cõfectio Cesaris. ¶ Dubitatur que putrefactio sanguinis est illa cui hec medicina pfert. Dõm q̃ est putrefactio in concauitatibus in quibus quãdoq; colligitur vt pectori stomacho tẽ. vel est putrefactio in venis margaritaꝝ non perforatarum. non inuenimus diuersitatẽ ab auctoribus inter margaritas perforatas ⁊ nõ perforatas. credo q̃ aliquando eligũt perforatas imaginãtes eas grossiores. aliquando eligunt integras estimantes nõ sic esse permutatas. aliquando vtraq; aggregare.

Trifera magna valẽs ad mahtiã digõnis et frig⁹ stõchi ꝑpue ⁊ intestinoꝝ ⁊ mollificationẽ i stõcho ⁊ vesica ⁊ adduti ỽsiderio cocũdi. ¶ Cuius pmixtio. ℞. mirabolanoꝝ nigro. excorticato. põdus.ʒ.vi. bellicoꝝ ⁊ emblicoꝝ: ⁊ se. apij mõtani et capsie ide ⁊ ameos ⁊ origani pisci: oiuʒ añ. ʒ.j. spice et amomi ⁊ beil ⁊ acori ana põdus.ʒ.iij. cinamomi põd.

ʒ.iij.

ʒ.iiii.leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ macropipis ⁊ nere/
misch ⁊ sal' idi:oiuʒ añ.ʒ.ʒ.scorie ferri.ʒ.iij.synapis.ʒ.j.
ʒ.⁊ salis ámoniaci.ʒ.ʒ.tere ⁊ cicotrigonisa ⁊ iuolue cū
oleo amigdalino ⁊ ꝓfice cū melle dispumato de q̄ sit
triplū ponderis spērum ⁊ vtere cum necesse fuerit.

¶ Multi auctores de triferis faciūt spāle cap̄.siue tractatum ab
aliis distinctū:sicut Galla Albucasis lib.9°. Trifera idē est qđ iuue
nilis.i.iuenescere faciēs boiem:⁊ ideo in plēgantie vite igredit tri
fera: vt dicit in regni trac.3°.cap.3°.cōmē. In oibus aūt triferis in
grediunt mirabolani vt basis:⁊ virt' cōis eor est exiccare ⁊ mun
dificare mās stōchi corruptas ⁊ deponere eas a stōcho ⁊ interfi
nis. Et q̄ facūt hoc fine nocumēto:⁊ q̄ ēt materie iste sūt mani
feste ⁊ ꝓncipiū multaꝝ egritudinū:ideo dī trifera.i.iuenescere fa
ciēs. Et qđ' appet q̄ trifera dī sumi stōcho iciuno: vt dic Galla:⁊
meli' ipsum it ptes stōchi:nec dī aliqs comedē ꝑius q̄ sua ope
ratione fecerit. Et Aui.ponit cañ.4.fen.7.ca.de eis q̄ tardāt cani
riē in fine ca. Alīq trī triferaꝝ cōpōnē variauerūt addēdo eis die
tas vt magis penetret in villis stōchi. Basis trī triferaꝝ sunt mi
rabolani:⁊ ideo securitas ē in vsu illaꝝ q̄ sūt trifere miores:vt anno
integro pōt hō eis vti vt Aricen. inuit.4.cañ.fen.7.Gallega. loco.
Preter hos ait mirabolanos ponunt alie medicie ad rectificādū
nocumētū mirabola.sicut oleū amigdalaꝝ.q̄q; ad mūdāduʒ eos in
exiccatiōe fiē scoria ferri.q̄q; ad appropriādū illoꝝ ipressionem
ad caput vt spica.vl ad ptes renū ⁊ hemorroidaꝝ vt sunt medicie
valētes ad cottū. Et appet q̄ vsus istaꝝ triferaꝝ est qñ mā ē pau
ca exiccabilis:⁊ ē indigētia reaggregatiōis partiū laxarum.

Descriptio alia.¶ Rē. mirabolanoꝝ che
buloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ seréble
gi ⁊ buzeidez ⁊ macis ⁊ capsie ide ⁊ secacul:oium ana
partē.j.bedarūgi rubei ⁊ bedarūgi albi ⁊ ligue auis ⁊
been albi ⁊ been rubei:oiuʒ ana ptē medīā. Aggrega
bas medicinas contritas cribellatas ⁊ cōfice cū mel
le dispumato ⁊ butyro ⁊ vtere cū necesse fuerit.

¶ Bedarungi est herba nascens in hortis similis prassio ⁊ est que
dicitur tuderi vel ozuminon.

Zehemiren magnū ē medicina ida ꝓfectiua
malitie cōplexionis fricde ⁊ debili
tati stōchi:⁊ additi in desiderio cocūdi:⁊ ꝓfert alguef
gues ⁊ melie:⁊ rectificat motus corporis:⁊ ꝓseruat em
brionē:⁊ ꝓseruat renes ⁊ vesicā:⁊ frāgit lapidē.¶ Cu
ius pmixtio.Rē.acozi ⁊ costi amari ⁊ aristo.lōge ⁊ ari
sto.rotūde:oium ana sextaria.iij.macropiperis ⁊ zizi
beris:amboꝝ ana pōdus sextariozum.v.seminis apij
⁊ ameos ⁊ carui:⁊ seminis feniculi:⁊ semis alratbtai:
⁊ seminis portulace:⁊ seminis cruce:⁊ bedarungi ru
bei ⁊ bedarūgi albi aīs ⁊ tuderi aīs ⁊ ru.zauricule mu
ris ⁊ cimini carmeni:⁊ semis anbeti:oium ana pōdus
sextarioꝝ sex:gariofiloꝝ ⁊ vince ⁊ calami aromatici ⁊
xylobalsami:oiuʒ ana sextaria tria:melliloti ⁊ sceba ⁊
zarub ⁊ carpobalsami:oium ana sextaria tria:⁊ cassie
⁊ macis ⁊ cardamomi ⁊ cinam:oiuʒ añ.sextaria qua
tuoꝝ:mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ serēblegi ⁊ belliricoꝝ
ablatis nucleis:oiuʒ añ sextaria.viij.pomoꝝ mādra
gore siccoꝝ ⁊ elleboꝝ albi ⁊ marmacore:⁊ semis mu
quiami albi syluestris:et semis muſqami albi bortulani
et aſecb bortulani et capsie ide et zereſſe et granoꝝ ci
tri excorticatoꝝ et venaꝝ et seritē indi ⁊ been rubei ⁊
been albi:et ligue auis:oium aur.xiij. nucis muscate
xxx.numero:radicū cucumeris syluestris:⁊ semis agni
casti:oium ana sextaria tria:seminis baucie ⁊ amomi:
amboꝝ ana.ʒ.vj.opij et euforbij et castorei:oium añ.
ʒ.iij.mirabolanoꝝ nigrorum ablatis nucleis pondere
dracmaꝝ q̄tuor:folij indi ⁊ fenugreci ⁊ meu ⁊ petro
silluni et dauci ⁊ reusini:oiuʒ añ.ʒ.vj.Aggregenī me
dicine iste trite et cribellate.Et fumant penidij al.pō
dere medicinaꝝ dictaꝝ oium: et butyꝝ vaccinū pon
dere medicinaꝝ et penidioꝝ simul:et mellis dispuma
ti pōdere medicinaꝝ et penidioꝝ et butyri sil':⁊ ꝓficiā
tur sm hūc modū. Sumāt penidq et iciciant et ꝓpiciā
tur sup eos tres lib.aq̄ et decoquant donec liquefiāt
et ingrossent et fiāt sicē mel:deide ꝓpiciant sup eos mel ⁊
fiat tepidū butyꝝ vaccinū:iuoluant cum eo medicine
trite et cribellate:deide ꝓpiciant penidij et mel cocta
simul in mortario magno et pulueriʒent desup medi
cine iuolute in butyro:et ꝓficiant donec equent ⁊ re
ponant in vase in quo fuit mel tpe lōgo et reponatur
sex mēsib⁹ et admistret sex mēsib⁹ post illō:cui⁹ dosis
sit sicut galla in ꝓncipio dicī et fine ei⁹ trib⁹ dieb⁹ ⁊ tri
bus noctib⁹ cū aq̄ calida aut cū aliquo de vinis.

¶ Dic ēt vī modus trifere.Bertarūi ē.ʒ.vj.Alratbtai dī q̄ sūt pot
ri vince. Tuderongi aīs bedarūgi tuderi.Auricule muris.qđa dī
cūt q̄ ē matozana.Sy.ruit q̄ ē spēs anagal.Sceba.i.ficaria vl
sticados vt dixim⁹ zarub zedoa. Serēblegi.i.ciblici. Marmacore
i.meliſſe. Aſecb.i.tribulus. Zereſſe.i.berberi. Venaꝝ.i.celidonie vl
rubee tinctoꝝ. Senticon indi.i.serma. Alij dicūt q̄ est herba simi
lis endivie. Reusen.i.reubarbarū. Permixtio eius ē Arotab.i.da
ctyli.ergo semen arotab est nucleus dactyliozum. Zaré non iuenit
q̄ sit species.i.sericen.i.stricum vt supra.

Permixtio eiꝰ ex dēscriptione alia.¶ Rē.
acozi ⁊ costi amari: ⁊ arist.lō
ge ⁊ rotū.oia añ.sextaria tria:macropipis ⁊ zinziberis
añ.sextaria.v. Et in descriptiōe alia amboꝝ añ.sexta
riū duo loco q̄q̄.semis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ semis
feniculi ⁊ semis alratab:⁊ semis portulace:⁊ semis eru
ce:⁊ semis sanſuci ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ cimini car
meni:⁊ se.anbeti:oiuʒ añ.sextaria.vj.gariofiloꝝ vince ca
lami aromatici carpobalsami:oiuʒ añ.sextaria.iij.mel
liloti ⁊ sceba ⁊ zarub ⁊ carpobalsami ⁊ cassie ⁊ macis
⁊ cardamomi ⁊ cinamomi:oiuʒ añ.sextaria.iiij.mira
bol'.citrinoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ:oium añ.sexta
ria.viij.pomoꝝ mādragore siccoꝝ:⁊ myrre sicce ⁊ el
leboꝝ albi ⁊ marmacore:⁊ seminis muſqami albi syluē
stris:⁊ semis muſqami albi bortulāi ⁊ aſecb ⁊ capsie i
de ⁊ zereſcb ⁊ granoꝝ citri excorticatoꝝ ⁊ zabatoꝝ et
sires indi ⁊ zaroꝝ ⁊ been albi ⁊ rubei:⁊ lingue auis:oi
um añ.aur.xxiij.nucis muſca.xxx.nūero:radū.cucume
ris syluestris:⁊ se.agni casti:āboꝝ añ.sextaria.iij.semi
nis baucie ⁊ amomi:amboꝝ añ.ʒ.vj.opij ⁊ euforbij ⁊
castorei:oiuʒ añ.ʒ.iij.mirabolanoꝝ nigroꝝ pōdus.ʒ.
iij.folij indi ⁊ petrosillini ⁊ dauci ⁊ reusini:oiuʒ añ.ʒ.
vj.aggrega bas medicias post cicotrigonizationes et
pone cū eis penidios ꝑs pōdus medicinaꝝ oium ⁊ in
uolue cū butyro ⁊ ꝓfice cū melle dispumato ⁊ repone
in vase:cui⁹ dosis sit.ʒ.ij.ʒ.fortis ⁊ debili minus boc.

Alzehemirē paruū iuuamentozū ꝓpioꝝ
est ei.¶ Rē. acozi ⁊ costi et
aristo.ro.⁊ lōge:oiuʒ añ.sextaria.iij.granoꝝ araſed et
se.armel:amboꝝ añ.sextaria.ij.⁊ pipis ⁊ macropipis
⁊ zizyberis:oiuʒ añ.sextaria.v.⁊ se.apij ⁊ carui ⁊ cypi ⁊
se.napi ⁊ se.alrotab ⁊ se.cepe ⁊ se.eruce ⁊ zaroꝝ ⁊ tude
ri rubei ⁊ albi ⁊ se.porri ⁊ se.lini ⁊ se.andacorbe ⁊ se.fe
niculi ⁊ ameos:⁊ semis citri excorticati:⁊ se.portulace
⁊ calaméti ⁊ bebir ⁊ fenugreci:⁊ semis sanſuci ⁊ cimini
carmeni:anbeti semis:⁊ semis baucie:oiuʒ añ.ʒ.r.ga

riofilox t beil t vinee t folij idi t cardamomi t cina/
mi t emule t cypi t nucis muscate t calami aromatici
et zarub t melliloti t marmacor t carpobalsami:oiuz
añ.z.xxv.cassie t macis t granox myrti t zereseb:t li/
gne aues t spice:oiuz añ.pódus.z.xxiij.t ro.siccax pŏ
dus.z.v.mirabol.nigrox t kebulox t bellircox t em
blicox:oium añ.sextaria.iij.se.uisgami al.t euforbij et
opij:oiuz añ.z.iij.castorei sextariŭ.j.t cassie ide t ala
secb t zedoarie t becn rubei t albi t reusini t barbgi
t se.portulace t galáge t storacis:oiuz añ.sextaria.iij.
t penidiox cum pondere oium bax medicinarŭ t cŏ
misce t inuolue butyro vaccino t confice cum melle
dispumato:cuius dosis sit auř.j.cum aqua tepida.

¶ Alzebemire guŭ.i.zemireru.Araseb.i.nasturty.Barmel est spe/
cies rutbe.Alij dicunt q̄ est cicuta. Rorab.i.dactyli. Zarez forsan
q̄ est zarur fructꝰ silis nespille:t apud nos credo q̄ sit sorba. Tu/
deri berba silis prassio tč. Andacocha trifolij. Bebir dř q̄ est ca
psia. Zarub.i.zedoaria. Marmacor.i. melissa. Zereseb.i. berberi.
Cassie inde.i.cassielignee indice.asb capsie.Alaseeb.i.tribuli. Reusi
ni.i.reuberbari.Darungi.i.doronici.

Confectio Bal. Hec cŏfectio calefacit in/
struměta vrine ex renibꝰ t vesi
ca apit oppilones t rectificat corpus. ¶ Lui⁹ pmixtio
Ry.leucopipis t melanopipis t amomi t costi amari:
t spice aromatice:t calami aromatici:t folij idi:t cro
ci:t se.apij t anisi t piretri t se.vrtice:t se.rutbe mŏta/
ne:oiuz añ.ptes cŏles. Aggrega bas medicias tritas
t pfice cŭ melle dispumato t vtere:cuiꝰ dosis sit pon/
dus.z.j.cŭ aq̄ corticŭ rab.feniculi t corticz rab.apij.
¶ Cŏfectio alia Bal.ex dscriptiŏe alia. Ry.pipis nigri et
albi t amomi t costi t spice t calami aromatici et folij
indi:t se.apij t croci t anisi:t se.vrtice:piretri:t se.ru/
tbe mŏtane:oiuz añ.ptes cŏles pficiant cŭ melle t sit
dosis pŏdus.z.j.cŭ aq̄ radicum feniculi t apij.

¶ Confectio Bal credo q̄ fit in suo Antidotario:q: in libro q̄ sunt
apud nos nŏ inenif:t cŏsidera q̄ aqua decoctiŏis radicŭ feni. de/
ducit bas medicinax virtutes ad renes t vesicā. Permixtio pz.

Confectio alia Bal. valés ad dolorē epa/
tis t tussiz t expulsionē sangui/
nis. ¶ Lui⁹ pmixtio. Ry. leucopipis:t melanopip. cro
ci cinnamomi:ăbox añ. ponŏ.z.j. bdellij.z.iij. alzabet
duas tertias.z.j. sgnăti.z.iij. calami aromatici.z.ij. cas/
sie spice celtice myrre:oiuz añ.z.ij. gŭmi cupressi sexta/
ria.iij.t mellis.z.iij. passularum enucleatarum pŏdus
z.xl.et vini boni qŏ sufficit.terantur t cicotrigonizent
t conficiantur cum melle dispumato.

¶ Confectio alzabet non inuenio que sit.

Confectio Dermed pferes podagre val/
de:t doloribꝰ iucturax:t dolo
ribꝰ renŭ t stŏchi t vĕtositatibꝰ t vlceribꝰ ileostinox t
hydropisi t icteritie t vtigni. Et eiꝰ gdē ppietas ē in
iucturis t podagra:t sit dosis auř.j.aut.z.ij. ¶ Lui⁹ p/
mixtio. Ry. agarici t assari t acori t corclumeni t se.ru
tbe t euforbij t fu t hyssopi sicce:oiuz añ.z.j. arist. lon
ge et radicŭ ciclamis·ăbox añ.z.ij.ameos et garioſi/
lox:ăbox añ.z.ij.gĕtiane romane.z.vj.basce t se.apij:
amborꝫ añ.z.ij.cĕtaure mioris t ē albalzil.z.viij.cassie
t costi amari t myrre:oiuz añ.z.iij.spice aromatice et
sceba mŏtani t petrosillini:oiuz añ.z.ij.polij t prassij:
amborꝫ añ.z.viij.camepitheos t camedreos t scorde/
on:oiuz añ.z.viij. Aggrega bas medicias tritas t ci/

cotrigonizatas t pfice cuz melle dispumato t repone
in vase t bibař in dieb⁹ veris. ¶ Cŏmixtio eius ex de
scriptione alia. ¶ Ry.agarici t acori t assari t corclu/
meni:t semis rutbe t euforbij t fu t hyssopi sicce:oiuz
añ.z.j.ameos t garioſilox:amborꝫ ana.z.ij. gĕtiane.z.
vj.asse t semis apij:amborꝫ añ.z.ij.cĕtauree mioris.z.
viij.cassie t costi t aristo.longe:oiuz ana.z.iij.myrre t
spice t calamenti montani t petrosillini:oiuz ana.z.ij.
prassij t polij:amborꝫ ana.z.iij.camedreos t camepi/
theos t scordeon:omnium ana.z.viij.mellis quantuz
sufficit:cuius dosis sit.z.ij.aut auř.j.in bora veris.

¶ Confectio Dermeris:ista medicia q̄ brutē exicreatiŏ t resolu/
tiuā pfert in podagra t filiꝰ passiŏiꝰ fridus:t bas medicias lau/
dat Bal.in cura podagre plus q̄ soluentias:t boc in tractatu ō cō/
moditatibꝰ tyriace.c.5. dat qūt cā i dieb⁹ veris:qz tūc ē bora pfer
uatiōis t nō timet ab ea iflāmatio fič in estare. Cŏmixtio eiꝰ pz.

Confectio Dermed valens ad tbenasmo/
nē qñ de ea sumiř in potu pŏd.
z.xxx.cŭ aq̄ frigida t ad dolorē capitis cŭ aq̄ mell' ro.
t ad febrē cŭ aqua tepida:t ad dolorē stŏchi cŭ aceto cŏmixto:t ad dolorē renŭ cŭ vino cŏmixto t ad re
liquos dolores t pfocationē cŭ aqua tepida. Et si nŏ
fuerit cŭ eis febris cŭ vino cŏmixto:t ad expulsionez
sanguinis cŭ accto cŏmixto in q̄ntitate fabe:t ad do
lorē ilij sicut quātitas illa:t ad retētionē intestinoruz
t ventositates cum vino antiquo cŏmixto:t est cŏue
niens ad dolorē capitis t algueſgues t maniā cum in
potu sumiř in nocte:t ad tussim siccam potata in prin
cipio noctis cum vino cŏmixto:t ad morsum serpētŭ
cum aqua altereniabin:t liniatur super locum morsuz
t confert ad venena mortalia quādo in potu sumitur
cum aqua gentiane:t ad morsum canis rabiosi quan/
do in potu datur cum lacte.

¶ Hic pſidera q̄ tot⁹ hic sermo dř primari vsq; ad receptā q̄ ici/
pit. Ry.pipis albi se.iusgami tč.ita q̄ illa ē recepta quā laudat. Et
cŭ dicit deindaru nŏ dř esse p se capūm sed primari vt dicat q̄ hŏ
qui uenoiabat deindaru dixit q̄ iste q cŏpositus hāc pfectionez.s.
Dermes est timaut q̄ est erpta. Aliter tā posset exponi dicēdo q̄
pfectio Dermeris tā sit posita in duab⁹ descriptionib⁹:ſz hic po/
nanř eiꝰ inuaméta alia t modus vsuꝫ:t ŕm hoc deindaru erit no/
men alteriꝰ pfectiōis. Bal aūt ad dolorē stŏchi cuz aceto cŏmixto
aq̄ vt iuuet ad icisionē materiex viscosax:sed ad dolorē renŭ cuz
vino vt portet ad suos renes. hanc vide q̄ cadē medicina pōt dari in
potu venenato t ponit supra morsuz. Limon nŏ inuenio sed lubē ē
tibi:t forsan vult sic dicere. Albomiati nŏ inuenio:forsan est pun
ctŭ nomē cŭ mādragora vt sit nomē loci vel alteriꝰ ditionis.

Deindaru. Existumant ille q̄ ipz edidit q̄
est erptus. ¶ Lui⁹ pmixtio. Ry.
pipis albi t se.iusgami albi:amborꝫ añ. sextaria.v.cro
ci t limon:amborꝫ añ.sextaria.x.t opij t amoniaci et
folij t piretri:t radicŭ mādragore t albomiati t cassie
t spice:t semis apij:oium ana sextaria.vj.t xylobalsa
mi sextaria.iij.t mellis dispumati quātum sufficit:con
ficiatur t administretur sicut narrauimus.

Alchefchinēgi est pfectio plurimoruz
inuamētoꝝ valens ad
egritudines ifantiŭ t pucroꝝ:t ad epilliaz ipsoꝝ t tor
turā coꝝ:t spasmŭ ipsoꝝ t colicaz coꝝ:t pfert pfoca/
tioni mricis t tēperat additionē mēstruoꝝ t sedat vē
tositates mricis. ¶ Lui⁹ pmixtio. Ry. cassie t gestafrid
t rab. mādragore t se.barmel t se.feniculi t carpobal/
sami t aristo.lōge t rotŭ.t musci t ambre: oiuz ana.z.
iij.beil z.xxiij.opij t costi.t nucis muscate:t mirabo/

lanoꝝ

lanioꝝ citrinoꝝ:oiuꝫ añ.ʒ.xij.garioſiloꝝ.ʒ.xviiij.cinamomi ꝛ ꝓfectionis alkeſire ꝛ arſenici citrini ꝛ ſe.liij:oiuꝫ ana.ʒ.ij.acozi.ʒ.viij.ſerapini ꝛ dozonigi ꝛ myrre ꝛ olei de ſteragē:oium ana.ʒ.vi.ꝛ legaſt ꝛ macis ꝛ cyperi et croci:oiuꝫ ana.ʒ.ʒ.mugath.ʒ.xv.ſtoracis liquide.ʒ.xv. murdafacron ꝛ foliozum myrti ꝛ nucis cupꝛeſſi:ꝛ ſeminis ſaulne:oium ana.ʒ.iij.teratur ꝛ cribellet ꝛ cōficiatur cum melle diſpumato ꝛ adminiſtretur.

¶ Alkeſkinegi an hoc nomē ſit cōponēris vel aliud nō inueni. Beſtafrid. iſtud idē ponit ſupra in ꝓfectione ſcitre ꝛ nō inuento qd ſit. Alcheſire ē ꝓfectio quā ſtatiz poſuit darangi. Dozonigi olei de ſteragē. non inuenio. Beſtue. i. ozimū citratū. Mugat ſecūdo. cañ. ponitur ꝛ tertio cañ. fen. 18. in additionib⁹ ponit. i. cōſolida. Murdafacron ſit de ro. ſecūdo cañ. ꝛ Simon neſcit quid ſit.

Confectio alchebire adminiſtrati ſic ea. ¶ ℞. calami aromatici ꝛ blacte bzāe et olibani:omniuꝫ añ.ʒ.iij.vinee et cinami et croci: oium ana.ʒ.j.ſtoracis.ʒ.iiij.muſci et xyloaloes:amborum ana.ʒ.ʒ.conficiat cum vino antiquo odoꝛifero ꝛ diminuatur donec fermētetur et adminiſtretur.

Confectio de muſco faciēs ad pulſuꝫ cordis et ad oēs infirmitates melle et ad difficultatē anbelit⁹ et eſt medicia ꝓfortās aias. ¶ Cui⁹ pmixtio. ℞. ʒedoarie et dozonigi et margaritarum nō perforataꝝ et charabe et corallī:oium ana ʒ.j.ſerici crudi ʒ.j.ʒ.been rubei et albi:et foliꝝ indi ꝛ ſpice et cardamomi et garioſiloꝝ et caſtozei:oium añ.ʒ.j.ʒ.et zinziberis et macropiperis:amboꝝ ana tertiam ʒ.j.muſci octauā.ʒ.j.terant oia et cōficiantur cū melle crudo:cuius doſis ſit ſicut cicer cū vino odoꝛifero.

¶ Cōfectio de muſco. Hic accipe ſeptē cōfectiones de muſco q̄rū iuuamentū eſt efficax ad egritudines cordis frigidas:ꝛ iſtaꝝ confectionum quedam ſunt dulces que ſunt ſine abſinthio:amare ho ſunt ꝓpꝛie cum abſinthio:ꝛ ſunt omnes iſte confectiones note in ſuis ſimplicibus ꝛ nullum in eis eſt nomen obſcurum.

Confectio de muſco alia q̄ valet ad doloꝛē epaꝛ ꝛ ſtōchi ꝛ ꝺbilitatē coꝛū ꝛ reſoluit vētoſitates ꝛ iflationem. ¶ Cui⁹ pmixtio ℞. pōdus tertie.ʒ.j.ỏ muſco et ſpice aromatice et caſſie et foliꝝ idi:et lacce mūdate et reuſini:oiuꝫ añ.pōꝺ. ʒ.ij.gentiane romane pōdus.ʒ.ij.croci et ameos et ſeapij et maſticis:oiuꝫ añ.ʒ.iij.cinamomi et pipis ꝛ ariſto.rotūde:oiuꝫ añ.pōꝺ.ʒ.iij.xyloaloes idi et garioſiloꝝ et myrre:oiuꝫ añ.pōnꝺ.ʒ.j.ʒ.ꝓfice has medicinas tritas cicotrigonizatas cū melle diſpumato et repone in vaſe et vtere:cui⁹ doſis ſit ſicut faba cū aq̄ calꝛa.

Medicina de muſco cū abſinthio que valet ad pulſum cordis et alqueſgues et aꝑata epiglotis:et eꝛiccat hūoꝛoſitatē ſtōchi. ¶ Cui⁹ pmixtio. ℞. abſinthij et aloes: amboꝝ ana.ʒ. viij.reuſini.ʒ.viij.ameos.ʒ.viij.et croci et ſeapij: amboꝝ ana ʒ.iiij.muſci et nereidē et foliꝝ et myrre:oium añ.ʒ.ij.caſtozei.ʒ.j.ʒ.cōmiſce et ꝓfice cū melle. ¶ Medicina de muſco alia cōferens ad meliam cholicā. ℞. maſticis et croci:amboꝝ añ.ʒ.j.ʒ.ſupioꝛis abſinthij ꝛ oꝛimi citrati et epithimi:oium ana.ʒ.j.xyloaloes ꝛ galle:amboꝛuꝫ ana.ʒ.j.ʒ.muſci.ʒ.ʒ.ʒedoarie et dozonigi: amboꝝ ana.ʒ.ij.margaritarum et karabe et corallī et ſerici:oium ana.ʒ.iij.aloes.ʒ.xviij.mellis quātum ſufficit. Doſis eius integra pōdus.ʒ.ij.cū aqua tepida.

Medicina ỏ muſco dulcis valēs ad pulſuꝫ cordis ꝛ egritudines melicas ꝛ difficultates anbelit⁹:ꝛ ad epilia et ad paliſis et toꝛturā et q̄rtanā. ¶ Cui⁹ pmixtio. ℞. ʒedoarie et dozonigi:aboꝝ añ.pōdus.ʒ.j.margaritaꝝ nō ꝑfoꝛataꝝ et corallꝛ ꝛ karabe ꝛ ſerici crudi aduſti:oiuꝫ añ. pōꝺ.ʒ.j. ʒ.bcē albi ꝛ rubei:ꝛ foliꝝ idi ꝛ ſpice ꝛ garioſiloꝝ et caſtozei:oiuꝫ añ.pōdus duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.ꝛ zinziberis et macropipis:aboꝝ ana tertias duas.ʒ.j.muſci pōdus ſexte ꝛ.ʒ.ʒ.j. Tere medicinas et cribella ꝛ ꝓfice cū mel le qō eſt ſicut extrahit de fauis qō nō inuenit ignis crudum ad vnum tria et repone in vaſe et vtere.

¶ Cū dē ad vnū tria: vult q̄ ad vnū pōdus medicinaꝝ ponant tria pōdera mellꝛ ꝛ dī crudū debē ē q̄ non terigerit ignis:ꝛ credo q̄ ſi mel ſit mūdū nō idigeat diſpumari vt ſupra dixim⁹. ꝛ dixit b Alui. vt faciat te ſcire q̄ ḥ ipſe ſepe dixerit ꝓfectiones fieri cum melle diſpumato ꝛ cocto:q̄ ēt cū eo crudo ꝛ mūdo pōt ꝓficꝛ ꝛ b3 mel ut b min⁹ de ſpiſſitudie ꝛ magis de penetratiōe. Cōſidera ēt q̄ i eadē ꝓfectiōe cōburit ſericū:ꝛ hoc vt meliꝰ teraſ:ſed in ſequēti ꝓfectiōe icidit minutim ꝛ terit ſine cōbuſtiōe. Et inuit in b q̄ vterq̄ modus eſt ꝑuenies. mihi aūt ꝓbatū eſt nō cōburere iſtud.

Medicina de muſco alia efficiēs illa uuameta. ¶ ℞. ʒedoarie ꝛ dozonigi ꝛ margaritaꝝ puaꝝ ꝛ karabe ꝛ corallī:oium añ.ʒ. iij.ꝛ tertiā.ʒ.j.ꝛ ſerici crudi pōdus.ʒ.ij.ꝛ bcē albi ꝛ rub. ꝛ ſpice ꝛ foliꝝ ꝛ cardamo.ꝛ garioſil.oiuꝫ añ.ʒ.iiij.ꝛ duas tertias.ʒ.j.ꝛ vinee ꝛ macropiperis ꝛ zinziberis:oium ana pondus.ʒ.j.ꝛ tertie.ʒ.j.caſtozei pōdus.ʒ.j.ꝛ tertie.ʒ.j.ꝛ muſci boni pondꝰ.auꝝ.j.incidatur ſericum inciſione pua donec fiat ſicut pulus: deinde aggregetur in moꝛtario cū margaritis ꝛ corallo ꝛ karabe ꝛ terat optime ꝛ terant alie medicie ꝛ ꝓficiāt cū melle crudo: cuius doſis ſit pōdus medij aurei cū aqua tepida.

Medicina ỏ muſco alia ſiñe illi. ¶ Cui⁹ cōmixtio. ℞. abſinthij ꝛ aloes: amboꝝ añ.ʒ.viij.ſpice ꝛ muſci ꝛ foliꝝ ꝛ myrre:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.ij.reuſini pōdus.ʒ.vj.ameos ꝛ croci ꝛ ſemī.apij: oium añ.pōdus ɖracmaꝝ quatuoꝛ:caſtozei.ʒ.j.ʒ. Tere ꝛ ꝓfice cū melle:cuius doſis integra ſit auꝝ.j.

Sazzena magna. Hec medicia ē expta valēs ad oēs paſſiōes fridas ꝛ vētoſitates groſſas:ꝛ doloꝛē dētiū ꝛ coꝛroſionē coꝛ:ꝛ ad frig⁹ ſtōchi:ꝛ tarditatē digōnis:ꝛ colicā ꝛ difficultatē vrie:ꝛ ad frigus ꝛ flegma ꝛ ad mucoſitatem vrine. ¶ Cui⁹ pmixtio. ℞. caſtozei ꝛ opij ꝛ cinamo.ꝛ aſſari ꝛ ſu ꝛ meu ꝛ dauci:oiuꝫ añ.ʒ.j.pipis ꝛ macroꝑ.ꝛ galbāi ꝛ coſti:oiuꝫ añ.ʒ.j.croci.ʒ.ʒ.ꝛ liq̄fiāt q̄ liq̄ſcūt cū aqua mellis ꝛ terant ſicca ꝛ reſoluat galbanū cū melle ꝛ ꝓficiat ꝛ adminiſtret poſt ſex mēſes. ¶ Cui⁹ pmixtio ex deſcriptiōe alia. ℞. caſtozei ꝛ melanopipis ꝛ croci ꝛ meu ꝛ ſu ꝛ dauci ꝛ aſſari ꝛ opij ꝛ leucopipis ꝛ bezard:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ.j.coſti pōdus.ʒ.j. cinamomi.ʒ.ij. terantur ꝛ cribellent ꝛ ꝓficiatur cum melle diſpumato.

¶ Sazzena hoc nomē gd ſignificet nō inueni:tū hāc cōfectionē ponit Halya.10.ꝓtic.ꝛ vocat eā ſocrite.ꝛ in Halyabate antiquoꝛo eaſ ſocrugene vt apꝑet qō eſt medicina optata ꝛ in ſex menſibuꝫ exꝑectat eius fermētationē. Eius aūt deſcriptiones ſunt note cū dicit: ſiliqua. i. quantitas ſiliquę que eſt ſemen xyloaracte.

Sazzena minoꝛ q̄ eſt in itētiōe ei⁹. ¶ ℞. caſtozei ꝛ opij: aboꝝ añ.ʒ.ʒ.pipis ꝛ macropipis ꝛ galbani ꝛ myrre ꝛ coſti:oium añ.ʒ.lx.et cinamomi ꝛ meu ꝛ ſu ꝛ dauci ꝛ aſſari:oiuꝫ añ.ʒ.ʒ.ꝛ cro

¶ 1. caſto rei pōdus ʒ. ʒ.

ci pōdus q̄rte.ʒ.i. Et in descriptiōe alia.zinzi.ʒ.i.ꝛ flo-
racis ligde.ʒ.iij. Et in descriptione alia castorei ꝛ me-
lanopipis:ꝛ croci ꝛ meu ꝛ fu ꝛ dauci ꝛ assari:ꝛ opij et
cinamomi ꝛ leucopiperis:oiuʒ añ.ʒ.i.costi pōdus.ʒ.i.
Tere oia ꝛ ꝑfice cū melle ꝛ antiquet sex mēsib⁹:cuius
dosis sit auř.ʒ.cū aq̄ tepida i ieuno. Et i ꝺscriptōe do-
sis q̄ ē iter sextā.ʒ.i.vsq̄ ad.ij.auř. Et i ꝺscriptōe do-
sis q̄tū ē granū piprs. Et dī q̄ terat siliqua ꝛ liniatur
ad venena ꝛ ad vētositates i mēcib⁹ ꝛ paucitatē ꝛce-
ptiōis ꝛ mēstruc. Soluat de ea q̄tuʒ est faba cū oleo
de lilio ꝛ supponat cū lana ꝛ liq̄fiat de ea cū olꝺ lam-
bacino:ꝛ odoret de ea mulier ꝛ suffumiget cū ea etiā.
Et ad dolorē pectoris ꝛ tussiʒ ꝛ renes ꝛ difficultatem
vrie ex frigoꝛib⁹ ꝛ bibat ꝺ ea mulier q̄tū ē cicer cū vi-
no puro ꝛ ad nauseaꝛ satietatē auř.i.cū vino puro.

Homorusia q̄ ꝑfert ad ꝺbilitatē epař et
splenis ꝛ duritiē coꝛ:ꝛ aperit
oppilꝰonē ꝛ puocat vrinā ꝛ frāgit lapidē in renib⁹ ꝛ in
uamētū ei⁹ in iceptiōe hydropisis ē magnū. ℂ Cui⁹ ꝓ
mixtio. ℞. dauci ꝛ est semen bauciꝫ sylueſtris ꝛ cimini
carmeni zylobal'.cassie cozdumeni floris sgnā.sc.apij:
oiuʒ añ.pōꝺ.ʒ.i.macropi.ꝛ costi:āboꝝ añ.ʒ.ʒ.leucopi
peris.ʒ.ʒ.myrre pōꝺ.ʒ.iij.baccarū lauri.ꝛ.nuō:acoꝛi ꝛ
croci:āboꝝ añ.pōꝺ.ʒ.ij. Aggrega bas medicinas tri
tas ꝛ cribellatas ꝛ cōfice cuʒ melle ꝺispumato: cuius
dosis sit ſm quantitatem auellanę cum aqua calida.
℔ Nec dui⁹ cōponis scitur impositio ei⁹, descriptio est nota.

Anacardinū ꝛ est albelladoꝛū qꝺ est in
uatuū ad ℈ctionē.i. eos q
se mouere nō pñt. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. mirabolanoꝛuʒ
ꝛ bellincoꝝ ꝛ emblicoꝝ:oiuʒ añ.ʒ.xxxvj.nigelle pōꝺ.
ʒ.xxiij.spodij pōdus.ʒ.vj.beil pondus.ʒ.vij.cypi.ʒ.vj.
anacardi.ʒ.vj.pipis ꝛ macropipis ꝛ zizibe.ꝛ felselmu-
re ꝛ anisi:oiuʒ añ.ʒ.xij. Tere ꝛ cribella ꝛ pmisce cū eo
penꝺioꝝ pōꝺ.sertarij.i.ꝛ resoluant cū aq̄ ꝙʒ q̄titateʒ
que sufficit:ꝛ cōfice medicinas ꝛ sepeli vas in quo est
medicina in oꝛdeo sex mēsibus deinde vtere.

℔ Anacardinū ꝺr ab anacardo q ē basis:ꝛ ponunt ꝺe descriptōes
tres a Sera.7.c.a.lz discoꝛdēt in aligb⁹:ꝛ fūt medicie multe cale-
factiōis ꝛ resolutionis:ꝛ iō bñ ꝓcepit ℳes. q̄ vtēs anacardino ca-
veat ab ira coitu ꝛ ebrietate. Cōsidera ār in eis q̄ supra ꝺixim⁹ q̄
anacardus in tyriaca corrūperet medicinas. ℏ.g.pip ꝛ anisum ꝛ
spicā:ꝛ ℔ qz ponunt in eis refrenātia. f.gsia mirabo.ꝛ penidū ꝛ aq̄
ꝛ forsan sepultura i oꝛdeo:ꝛ ℔ in pria descriptōe.i scba ℏo ꝛ ter-
tia acetū.ꝛ tu pūge hos sermones cū dictis supra vbi q̄rebat qꝰ i
tyriaca nō ponit anacardus. Albelladoꝛū.i.anacardinū. fūt ergo
ista duo nōia idem significantia anacardinū ꝛ albelladoꝛū ꝛ com
prehēdes hic 7.7. prāca Seraſ. loco allег. ad ℈ctionez ꝛc.f.ex fri-
giditate cū mā ppria. Felselmure. Erudit piperis.

Confectio anacardi q̄ cōfert ad oēs spēs
doloꝝ stōchi:ꝛ ꝑfert ad dolo-
rē capitis antiquū:ꝛ ad vīginē stomatichā ꝛ ad maniā
ꝛ alienationē ꝛ dolorē pectoris ꝛ epař ꝛ splenis ꝛ re-
nū:ꝛ cōplōnē fridā:ꝛ doloꝛes mēcū ꝛ podagraʒ ꝛ le-
priam:ꝛ egritudines melle. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. spice ꝛ
meu ꝛ croci ꝛ cassie ꝛ folij ꝛ epithimi ꝛ sgnāti ꝛ carpo
balsami:ꝛ aristo.lō.ꝛ gariofiloꝝ ꝛ granoꝝ albē ꝛ zin-
ziberis ꝛ aloes ꝛ bdellij ꝛ myrre ꝛ olei balsami: oium
ana.ʒ.i.masticis ꝛ mellis anacardi ꝛ agarici:oiuʒ ana
ptes.viij.radicis lilij celestis.ʒ.ij.corticuʒ radicis feni.
lib.iij.aceti acerri.iij.infunde corticeꝫ feniculi in ace-
to tribus diebus ꝛ proijciantur in ollaʒ:ꝛ feruent bul
litione leui ꝛ colet ꝛ expumant radices ꝛ adūgat illi
aceto mell' lib.j.ʒ.ꝛ bulliat ad ignē leuem sup carbōeʒ
donec igrosset parūper ꝛ pmisceant cū eo medicie:et
sit dosis pōdus.ʒ.ij.cū eo qꝺ cōuenit de potibus.

℔ Confectio anacardina ad omnes spēs.i.de mā frigide. Ascet vl
ascerī est nomen pēderis ꝛ est vt videtur lib.vna.

Confectio alia anacardina faciēs ad paly
sim ꝛ ei silia:ꝛ ad torturam et
mollificationē ꝛ abstergit cerebrū ꝛ facit ipʒ bonum.
ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. spice cassie folij idi myrre ꝛ croci:
ꝛ sceba armeni epithimi supioris aladriō reusini car-
pobalsami garioſiloꝝ:oium ana pōdus.ʒ.ij.granoꝝ
albē excoꝛticatoꝝ ꝛ zinziberis:amboꝝ ana.ʒ.i.alkeꝛ ꝛ
mellis anacardi ꝛ kerbel:oium ana.ʒ.iij.agarici pon-
dus.ʒ.ij. Et in descripṫiōe alia pōdus.ʒ.viij.aloes sco-
trensis.ʒ.i.ireos.ʒ.ij.corticū venaꝝ feniculi lib.ij.ace
ti fortis lib.ij.ifundant coꝛtices in aceto trib⁹ diēb⁹ cō
tinuis ꝛ ꝓciat tūc in vase ꝛ feruet trib⁹ ebullitiōib⁹
cuʒ igne medio:deinde coletur ꝛ ꝓiciantur coꝛtices.
Et iterum reponatur acetū in ollam ꝛ effundantur su
per ipsum de melle lib.ʒ.ʒ.decoquatur cū igne leui do
nec igrossef ꝛ puluerizent' desup tūc medicie trite pdi
cte ꝛ pmisceas ꝛ vtere hac cōfectiōe post sex mē.cui⁹
dosis integra sit pōdus.ʒ.i.cum aqua tepida.

℔ Aladriō nō inuenio. Alkei non inuenio. Kerbel vl ierobes imagiał
Si. ianuē. q̄ sint mirabo. mūdari loquēs ꝺ ista ꝑfectōe tertia ana
cardia: mel anacardoꝝ colligit bullicꝺo eos i aq̄ remoto ꝓpēdicu
lo coꝝ:ꝛ qꝺ supnatat est coꝝ mel vt docef. 20. lib. Alza. q ꝺi fuerit.
Bull. tñ lōbar. i ārdoꝛario docet alr ꝛ bullit anacardos i aceto.

Ariston magnū. Et ei⁹ epō ē bonū ꝑferēs ad
frig⁹ coꝛpis ꝛ ad ptisiʒ ꝛ doloꝛē ven-
tris ꝛ feb. cōmixtā:ꝛ ad q̄rtanā ꝛ ad colicā ꝛ doloꝛem
mīcis. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. opij ꝛ croci ꝛ cassie ꝛ amo-
mi ꝛ cuforbij ꝛ acbacie ꝛ costi ꝛ myrre ꝛ spice ꝛ gūmi
arabici:ꝛ se.alkerua:ꝛ se.aladacocba:ꝛ granoꝝ vti-
ce ꝛ bdellij ꝛ olibāi ꝛ adibcb ꝛ sumacb ꝛ sulpburis ci
trini ꝛ storacis ligde ꝛ leucopipis:oiuʒ añ.ʒ.v.piretri
ꝛ se.arthanite ꝛ ē adranocb ꝛ rof. siccaꝝ ꝛ se.raffani:
ꝛ se.apij ꝛ se.citri:oiuʒ añ.ʒ.iiij.amcos ꝛ se.altaraxacō
sylueſtris:oiuʒ añ.ʒ.iiij.sc.synapis.ʒ.j.se.iusqa.albi pō
dus.ʒ.ꝛ.cartbami ꝛ zinziberis:amboꝝ ana pōdus.ʒ.ij.
ꝛ ꝺ eis gdā q nō ponūt in ea pip. tere sicca ꝛ ifunde re
liqua in vino odoꝛifero trib⁹ diēb⁹ donec resoluant ꝛ
ponant cū melle:ꝛ tūc effundant desup olei balsami
boni.ʒ.i.ꝛ ponaf sup ignem in vase lapideo ꝛ accende
sub eo ꝛ feruet duab⁹ ebullitionib⁹:deide remoueaf
ab igne ꝛ antiquet sex mēsib⁹ cui⁹ dosis integra sit pō
dus auř.i. Et quanto plus antiquaf est melius. fl. i. vice-
ret

℔ Ariston.i.bonū. Kerus pēsada etyf. vide fz Sera. Andacocba tri
solū. Adip. Sdip.i.lup⁹. ergo intelligendū ꝛ testinū lupi qꝺ vz ad co
licā: vt.z.can. sen.16. Acamac.i.panis porcinus. Altaraxacō.i. endi
uia ꝛ nominatur troxinic: vt lra extra tertio can. sen.iz.ca. de apa-
ritibus stomachi calidis. Quanto plus antiquaf, iste est modus lau
dis nō ꝺz superficialr ꝛ itelligi: sed q̄ pōt multum antiquari.

Ariston minꝰ ꝑferēs ad oia qb⁹ cōfert maius.
ℂ ℞. opij pōꝺ.ʒ.iiij.acbacie ꝛ pipis:
amboꝝ añ.ʒ.i.piretri pōdus.ʒ.iij. amomi.ʒ.v. cassie.ʒ.
iiij.croci.ʒ.iij.ꝛ sulpburis citrini.ʒ.i.ꝛ cuforbij.ʒ.iij.spi-
ce.ʒ.i.terank ꝛ cribellent ꝛ cōficiantur cum melle.

℔ Ariston minus patet.

Diamarte

Diamarte qđ est inuatiuus ad oppilōnes epaţ z splenis z frig⁹ matricū z tussim humidā z q̄rtanā z ꝓstrictionē anbelu⁹ z icteritiā oppilatiuā z mollificationē. ℭ Cui⁹ pmixtio. ℞. se. barmel emināl. j. ʒ. olibani ʒ. ɣ. aristol. lōge z reubarbi: amboz añ. ʒ. ɣɣ. zedoarie z dozonigi: amboz añ. pondus. ʒ. iiij. masticis z carpobalsami z croci z melliloti z spice aromatice: oium añ. pōdus. ʒ. ɣ. opij z zizyberis z costi z cassie: oium añ. sextaria. iij. Et istarū medicinarū triū in descriptiōe alia. ʒ. vj. cyperi sextaria. ɣ. aloes scotrēsis pōdus. ʒ. xiiij. gariofiloz pōdus. ʒ. vj. ellebori albi rosaz rubeaz siccaz nigelle: oiuʒ añ. sextaria. vj. piperis pōdus. ʒ. ɣ. Aggrega has medicinas ꝓtritas z cicotrigonizatas z ꝓfice cū melle dispumato z utere.

ℭ Unde hoc nomen assumpserit non inuenio. potuit enim esse nomen componentis z nomen planete: cuius similitudinem habet in bellando. s. contra egritudines. Sūma est pōdus apud quosdaz xx. ʒ. apud alios aliter. vide in fine huius libri.

Bedemergi. Eius iuuamēta sunt sicut iuuamīta diamarte. ℭ Cuius permixtio. ℞. zedoarie z dozonigi z opij z casto. z pire. z pipis z macropi. z cassie z ē ex almasus z se. iusgami al. z storax. liqde z oppoponaci z croci: oiuʒ añ. ʒ. vj. fenugreci ʒ. viij. margaritarū pōdus. ʒ. ij. galbani z myrre: ámboz añ. ʒ. xij. tere z cribella z ꝓfice cū melle.

ℭ Bedemergi nec qd significet inuenio: cōfectio tñ est nota in sui cōpōne. intelligit ea que sunt qōdam humidū firū: unde pāt in humido dissolui sicut sunt in hac recepta myrra opium z storax.

Cōfectio algarithi ꝓferēs ad dolorē capiţ antiquū z dat in potu cū uino cō mixto cū melle z aq̄ tepida z ꝓfert illis q epilepsiā patiunt cū bibūt ꝺ ea z ē iuuatiua ad oblitionē z ad apostema duz z abscidit superfluitates q̄ attrahunt ad oculos. ℭ Cui⁹ pmixtio. ℞. myrre z cassie z macropi. z cinamomi z siseleos z amomi: oiuʒ añ. pond. ʒ. iiij. z spice z flozis ignāti: ámboz añ. ʒ. xij. z croci pond. ʒ. vj. z opij pōd. ʒ. v. z se. apij mōtani pōd. ʒ. xv. anisi z se. apij hortulani: ámboz añ. ʒ. ɣ. z pipis pōd. ʒ. xxxviij. storacis liqde z costi z rubee z assari: oiuʒ añ. ʒ. j. tere z cribella sicca z infunde gūmas in uio odorifero: deide ꝓfice totū cū melle: cui⁹ dosis sit pōdus. ʒ. j. cū aq̄ tepida i iciuno. *ℳ.l. pipis ʒ. xxxviij.*

ℭ Confectio algarithi exponit ab eo q̄ est succurrens humorosa.

Cōfectio citria selini valēs ad egritudines cholē nigre z uētositates z pulsuʒ cordis z dolores ifantū z dolores mīcuʒ. ℭ Cui⁹ pmixtio. ℞. pipis albi. ʒ. ɣ. z salis idi: oium añ. pond. ʒ. vj. opij z cusorbij z castorei z gariofiloz z croci z masticis z piretri: oium añ. ʒ. v. costi. ʒ. vj. fenic z fenicsim z cypi z zedoarie z dozonigi z aristo. lōge: oium añ. ʒ. ij. olei balsami z aq̄ cāphore: ámboz ana. ʒ. iiij. tere sicca z infunde gūmas in uino z ꝓfice cū melle dispumato: cuius dosis sit unicuiq; boi ſm mēsurā sue cōplexionis.

ℭ Confectio citrina selini uel filie videt nomē cōponentis.

Confectio nigra selini q̄ ꝓfert ad mes z paralysim z ad guale z ad cholaz nigrā z oēs egritudines frīdas. ℭ Cui⁹ pmixtio. ℞. se. barmel. ʒ. c. z. ɣɣ. oppoponacis. ʒ. lɣɣ. nigelle z bezard z cucumeris syluestris: oiuʒ añ. pōdus. ʒ. lɣ. acoriz sera pini z amoniaci z aristo. lōge z synapis z bdellij subalbidi z ellebori z radicis endiuie z castorei z radi. colloquintide z sulphuris citrini z se. cruce z agnicasti z rubee mōtane: oium añ. pōdus. ʒ. xl. opij z cusorbij z iusquiami al. z pipis albi z cōditi z salis indi rubei z salis naptici nigri z radicis asshebeza z ē radix sebsecb et est mādragore z radicis iusquami al. z piretri z myrre z aloes z olibani z cassie: oium ana. ʒ. ɣɣ. spice z masticis z zedoarie z dozonigi: oium añ. ʒ. viij. croci. ʒ. iij. Tere sicca z infunde gūmas in kitran de seemi ſm quātitatem que sufficit: deide tere z cōmisce medicinas oēs: deide sepeliat in cinere duob⁹ mensib⁹: deide admoueat post illud de qua dent fozti auī. iij. z medio. ij. et debili. j. z infanti quantū est granū piperis.

ℭ Cōfectio nigra selini ē. hec sunt oia que nō inueniunt alibi in. ℳ. Mesue. Et guale. z ifa exterioz dicit. vacat. imaginor tñ q̄ sint nomina aliquarū egritudinū melācholicaz uel flegmaticarū extraneārū. Kitrā. i. pice liquida. de seemi. i. de illa cōtrita.

Cōfectio albumeſſili. ē illa que nōiata est succurrēs z est ꝺ stupefactiuus sedatiua doloz ex oi vētositate z ex oi egritudie dīante sic icubo z ex alguesgueoz ad oēm doloꝛē est iuuatiua z sedatiua. ℭ Cui⁹ pmixtio. ℞. opij et iusquami al. ámboz añ. auī. ɣ. cusorbij z croci z spice z piretri z bermodactyloz z cardamomi z macropipis: oiuʒ añ. ʒ. v. Tere z cribella z ꝓfice cū melle dispūato: de qua det auī. ʒ. fozti z magno z paruo z debili pondus septe. ʒ. j.

ℭ Cōfectio albumeſſili. videt hoc nomē cōpositū. Sili fuit cōpositor: cui⁹ ēt nomē ponit in duabus ꝓmissis ꝓfectionibus. Albumen significat succurrens: q; succurrit passionibus quas ponit.

Cōfectio de allijs faciēs ad morpheā z frigoza z humoꝛē crudū z flegma et addit i uirute z clarificat coloꝛē z pūtit vtēte se q̄si ad formā adolescētie ꝓferēs oi egritudini: potat i hyeme calefacit corp⁹ z alleuiat corp⁹ z erigit nām. ℭ Cuius pmixtio. ℞. caficies duos ciceris de seemi q̄ infundant in nocte i aq̄ dulci: deide cū igne leui coquat dōec aq̄ ei⁹ denigret z ꝓfrāgat cicer: deide colet aq̄ postea sumant allia z findant uniq̄q; granū coz: deide coq̄ntur cū ea dōec discocta sint allia z fiant sicut cerebrū: postea fundat ꝺsup lac vaccinū dulce in tāta q̄ntitate que submergat ipsaz q̄tuoz digitis: deide coq̄nt cū lēto igne sic cādele dōec exiccet lac aut q̄si: deide fundat desup butyrū vaccinū recēs cū mensura: postea detur quat cū igne leni sicut cādele donec exiccet ipm: deinde ꝓfice ipm in uase eneo donec fiat sic massa: postea effunde desup mellis albi clari q̄ntitatē q̄ supemineat ei q̄tuoz digitis z decoque ipm similr donec coagulet aut quasi: deide pone super unq̄quaq; lib. alliorū auī. xij. de ruderi rubeo z albo z auī. iij. piperis z auī. ɣ. portulace z auī. ɣ. cimini armeni z auī. ɣ. galāge z tātūdē cinamomi. Tere has medicinas z pyce desuper z pmisce ea z pone in uase uitrei: z sumat de ea quātum est nux ſm omnem dispositionem.

ℭ Confectio de allijs cōferens omni egritudini. s. frigide erigit naturā. i. uirgaz. uel. i. totius corporis uirtutes roborat. Caficies est nomen ponderis: nec inuenio exposituz ab auctētico: sed inuenio in quadam expositione q̄ est. ʒ. j. ʒ. postea sumantur allia. nō ponit pondus: sed uidetur dimittere nostre estimationi. Iuderi dicitur q̄ est uerba que nascitur in hortis: z cum bene considerabitur ignoratur quid sit cuī a synonymis. unde desistat de ea exponere: simplicitū medicinarū helam: z dubitare facit an sit species papaue. z dicit q̄ confert cottui. qđ nō facit papauer: ſm oēm dispositionem. s. uī qua conuenit. uel dicit hoc quia in hac medicina est

ſecuritas: ideo in omni diſpoſitione etatis ꝛ cõplexionis põt dari.

Athanaſia magna que ẽ cũ epate adib cõferẽs doloꝛib⁹ epatis ꝛ ſplenis ꝛ ſtõchi ꝛ vẽtoſitatibus ꝛ diſſinterie: ꝛ tuſſi antiq ꝛ eis qui exomũt ſanguinẽ: ꝛ eſt ſedatiua doloꝛ ſicut cõfectio philonis. ſ. philonũ romanũ ꝛ ad ſtupoꝛẽ ꝛ fluxũ ventris ꝛ ſanguinis expulſionẽ ꝛ doloꝛẽ renũ ꝛ vẽtoſitatẽ renũ ꝛ veſice ꝛ aſmã ꝛ tuſſim ꝛ mundificat pect⁹ ꝛ ꝓfert ſicut emplaſtrũ ſuper hemoꝛroydas poſita: et eius doſis eſt quarta pars aurei vſq ad anꝝ. ℌ Cuius permixtio. ℞. croci ꝛ myrre ꝛ opii ꝛ caſtoꝛei ꝛ ſeminis iuſquiami albi ꝛ coſti ꝛ coꝛdumenti ꝛ papaueris et ſpice ꝛ cupatoꝛii ꝛ epatis adib ꝛ cornu cerui de coꝛnibus capꝛe adusti: omniꝝ partes equales. Tere que de eis teruntur ꝛ liquefac que liqueſcunt cũ vino ꝛ ꝓfice cum melle diſpumato et vtere poſt ſex menſes.

Athanaſia minoꝛ inuamẽta ei⁹ ſũt illa eadẽ. ℌ Cui⁹ pmixtio. ℞. ſtoꝛacis ꝛ croci ꝛ coſti ꝛ ſpice ꝛ opij ꝛ caſſie: oiuꝝ añ. ʒ. iij. fucci cupatoꝛij ʒ. viij. radicis lilij ʒ. ij. mellis quãtũ ſufficit: doſis ei⁹ ſic auellana cũ eo qđ ꝓuenit de potib⁹. Et in deſcriptiõe alia addute ſunt due medicie que ſunt myrra ꝛ ẋylobalſamũ de vnaqua qꝝ quarũ ponunt ʒ. iij.

ℌ Athanaſia exponit a Nicolao. i. immortalis q̃ſi nõ pmittẽs mori: ꝛ eſt ꝓfectio famoſa: ꝛ ꝝ ſua virt⁹a ſimplicib⁹ multũ ꝓcedat: tñ vt de medicis fermẽtatis agẽtib⁹ a forma cõl. Et põdera qꝝ ſtupefacit vt philoniũ ꝛ curat ſtupoꝛẽ vt dixit. Et ad ſtupoꝛẽ. ſ. cõfert niſi velles dicẽ ꝛ ad ſtupoꝛẽ. Ldurelãũ. Cõſidera et qꝝ. Hin epate adib Liupi nõ inuenit vnã magnã vtilitatẽ vt apparet. ii. lib. de ſimplici medicina. 7. caꝑ. De cornu cerui ſcꝛo cap. Ille ꝛ Auicẽ. ꝑter Nicolaũ ꝛ in Weſue reperit cornu cerui vt ꝑz.

Diacurcuma nunus ꝓferẽs ad doloꝛes ꝛ ꝛ̃bilitatẽ epatis ꝛ ſplenis ꝛ ſtõchi ꝛ ad duritiẽ coꝛ ꝛ ad iceptionẽ hydropiſis. ꝑ bibẽs ei⁹ gnõnẽ ꝛ coloꝛẽ efficit bonũ valde ꝛ ꝓfert ad plurimas egritudines antiq̃s. ℌ Cui⁹ pmixtio. ℞. ſpice aromatice ꝛ myrre ꝛ caſſie ꝛ coſti ꝛ floꝛis ſquinãti ꝛ cinamomi ꝛ croci: oiuꝝ ꝑtes eq̃les: teranꝛ ꝛ cribellenꝛ ꝛ infundaꝛ myrra die ꝛ nocte in triplicato vino ꝛ pmiſceanꝛ oia cũ melle diſpumato ꝛ reponaꝛ in vaſe ꝛ adminiſtreꝛ. Et in deſcriptione alia loco ſpice nereidẽ.

ℌ Curcuma eſt radix celidonie minoꝛis: ꝛ mirabilis eſt qꝝ nullus auctoꝛũ in hac ꝓfectione curcumã ponit. Unde ergo dicit diacurcuma. Et dicemus vt ſupra diximus qꝝ dicitur a ſimilitudine coloꝛis vel forſan a ſimilitudine virtutis. credo tamẽ qꝝ ſit propter ſimilitudinem in coloꝛe citrino.

Ars diacurcume maioꝛis ex arte. Ḃ. qđ cõfert ad doloꝛes antiquos exiſtẽtes in epate ꝛ ſplene ex frigoꝛe ꝛ groſſitudine ꝛ aperit oppilones accidẽtes in oib⁹ iſtrumẽtis nutrimẽti ꝛ fugat vẽtoſitates groſſas ab eis ꝛ ꝓuocat vrinã ꝛ ꝓfert oĩbus doloꝛib⁹ renũ veſice ꝛ matricis accidẽtib⁹ ex materiis groſſis ꝛ duritie que eſt in eis ꝛ hydropicis. ℌ Cui⁹ cõmixtio eſt ℌ. Croci põdus. ʒ. ij. ꝛ meꝛ ꝛ fu: amboꝝ añ. põdus. ʒ. iij. ꝛ ſpice põdus. ʒ. vj. ꝛ aniſi ꝛ dauci ꝛ aſſari ꝛ reuſimi ꝛ petroſilini: oiuꝝ añ. põdus. ʒ. iij. coſti ꝛ caſſie ꝛ floꝛis ſquinãti: oiuꝝ añ. põdus. ʒ. i. ꝛ rubee põdus. ʒ. ij. ꝛ fucci lilij ꝛ cupatoꝛij ꝛ polij ꝛ ſcolopẽdrie: oiuꝝ añ. põdus. ʒ. iij. ꝛ olei balſami. ʒ. ſ. ꝛ myrre. ʒ. iij. Et in deſcriptiõe alia loco ſpice carpobalſami. ʒ. i. cappis romane. ʒ. iij. Tere ꝛ cribella ꝛ ꝓfice cũ melle poſtq̃ involuntur cũ oleo balſami: cuius doſis ſit põdus. ʒ. j. cũ ſyrupo de melle.

ℌ Ars diacurcume ẽ.

Dialacca magna ꝓferens inuamẽta diacurcume ꝛ frangit lapidem. ℌ Cuius permixtio. ℞. lacce. ʒ. viij. amigdale excoꝛticate ꝛ cinamomi ꝛ folij ꝛ garioſiloꝝ: oiuꝝ ana. ʒ. v. cameꝑitheos ꝛ meu ꝛ fu ꝛ myrre ꝛ byſſopi ſicce: omniũ ana. ʒ. iij. ſpice. ʒ. ſſ. dauci ꝛ ſeminis apij ꝛ bdellij: omniũ añ. ʒ. vj. ſ. croci. ʒ. iij. aſſari. ʒ. vij. carpobalſami ꝛ caſſie ꝛ maſtices ꝛ calami aromatici: omnium ana. ʒ. iij. gentiane et ariſtologie rotunde: omnium ana. ʒ. vij. ꝛ ſucci liquiritie. ʒ. ſſ. ſ. reubarbari. ʒ. ſv. ſ. polij ꝛ ſquinanti: omniꝝ ana. ʒ. iij. piperis nigri ꝛ coſti: amboꝝ ana. ʒ. ſ. ſ. ſiſeleos et olei balſami: amboꝝ ana. ʒ. iij. ſ. tere ſicca et cribella et ſolue que liqueſiunt cum vino odoꝛifeꝛo et confice cum melle quantum ſufficit: ꝛ doſis eius ſit ſicut auellana cum eo quod ꝓuenit ei de potibus ꝛ additur in ea. ʒ. i. aloes ꝛ piperis nigri ꝛ ariſtologie lẽge ꝛ coꝛiandri: omnium ana. ʒ. iij.

Dialacca mioꝛ que ꝓfert ad debilitatẽ epatis ꝛ ſtõchi ꝛ frigus amboꝝ ꝛ duritiẽ coꝝ ꝛ ad duritiẽ ſplenis ꝛ aperit oppilatiões. ℌ Cui⁹ pmixtio. ℞. lacce ꝛ coſti ꝛ baccaruꝝ lauri ꝛ lupinoꝝ ꝛ fenugreci ꝛ piperis: omniũ ana. ʒ. ij. reuſim. ʒ. iij. mellis quãtũ ſufficit: cuius doſis ſit pondus. ʒ. i. cuius aqua decoctionis abſumẽtis. Et in deſcriptione alia loco baccarum lauri ponitur flos ſquinanti.

ℌ Dialacca ẽ. de due confectiones note ꝛ famoſe multum: ꝛ ſunt facte in vſu.

Ars alkokin que ꝓfert ad tuſſim ꝛ duritiẽ epatis ꝛ pleureſiꝝ. ℌ Cui⁹ pmixtio. ℞. myrre ꝛ meliſſit: amboꝝ añ. ʒ. iij. ſpice ꝛ croci ꝛ cinamomi ꝛ caſſie: oium añ. põdus. ʒ. i. floꝛis ſquinanti ꝛ calami aromatici ꝛ bdellij ſubalbidi: oium añ. põdus. ʒ. ij. ſ. Et in quibuſdã deſcriptiõib⁹ loco bdellij mucalib⁹ paſſularum magnaꝝ enucleatarum ꝛ ablatis coꝛticib⁹. ſſv. mellis quãtũ ſufficit: cui⁹ doſis ſit põdus. ʒ. i. cũ decoctione byſſopi infundanꝛ que infundẽda ſũt de medicis cũ paſſulis in vino odoꝛifeꝛo: ꝛ teranꝛ ſicca ꝛ cribellenꝛ ꝛ reſolvanꝛ ſicca cũ melle ꝛ miſceanꝛ oia ꝛ cõquaſſentur.

ℌ Ars alkokin: nõ inuenitur noĩs expoſitio an ſit ꝑ ponẽtis nomen vel quale. meliſſit inuenit qꝝ eſt calamẽtũ: ſed cõcordando iſtã receptam cũ illa quã ponit Sera. 7. caꝑ. ca. 9. ante deſcriptionẽ philonij meliſſit eſt alchalibac terbentine mucalib⁹. i. barriſaban fus Serapio. ibidem eſt granatuꝝ ſylueſtre: ꝛ Auicẽ. nõ placeat.

Philonium romanum tarſenſe qđ facit ad egritudines plurimas ꝛ ꝑprie ad doloꝛes colice ꝛ ipm eſt ſedatiuũ doloꝛum. Inquit Hal. in lib. decẽ tractatuũ i quo narrauit narratione philonis. Ingt enim verba medicine. Ego ſum de expoſitione philonis medici tarſenſis. Et meũ qdẽ inuamentũ ad eũ cui dimiſſa eſt moꝛa eſt inuamentuꝝ maximũ. Et rectifico doloꝛes antecedẽtes in egritudinib⁹ plurib⁹: ꝛ illõ eſt qñ ſi accidat itceſtino noiato colon ꝛ eſt doloꝛ colice ꝛ ſumit in potu patiẽs doloꝛẽ de me vicevna ſedo doloꝛẽ ei⁹. Et ſi data fuero i potu ei q patiaꝛ difficultatẽ vrine aut ei q patiꝛ lapidẽ ledentem ipſum confero ei ꝛ ſano ſplenem etiam ꝛ anbelitũ ꝑparationis ledentes ꝛ ptiſim ꝛ ſpaſmũ ꝛ doloꝛẽ am-

boz laterū timoꝛosum. Et si data fuero in potu ei qui spuit sanguinē aut evomit sanguinē seporo iter ipm̄ z morte z seporo eū ab eo z sedo oēm dolorē accidentē in intestinis z viscerib⁹ z tussim z pfocatiões z singultū z catarros descēdētes a capite. ℂ Cuius pmixtio. ℞. leucopiperis z se. iusquiami albi: amboꝛ ana auſ. ſſ. opij auſ. ſ. croci auſ. v. euforbij z spice z piretri: oium ana auſ. j. castorei z zedoarie z doronigi margaritarum non perforatarū z sel: omniū añ. ʒ. j. mellis dispumati q̄tū sufficit: dosis eius sicut cicer cū aq̄ tepida.

℔ Philoniū dicit a Philone Tarsensi medico Romanū qui rome ꝛstructū: ly Nicolaus ꝛtexuit philoniū. i. nouus amic⁹ introducit aut dic ꝙ sapice medicina ad loquēdū. Et q; philoniū est de famosis medicis opiatis famosiorib⁹ loq̄mur parū de opiatis medicis: z dicam⁹ vt plures scripsim⁹ fen. 3°. ʒ. can. q̄ medicia. pōt dici opiata duplr. Uno mō ois in q̄ intrat opiū. Alio mō illa in q̄ intrat opiū in q̄titate sufficiēti stupefacē. Sūt. n. medicie aliq recipiētes opiū in ea ꝓa q̄titate q̄ nullo mō stupefaciūt: sed ponit in eis opiū ad alias ſtēciones. h. g. vt tēperet caliditatē medicie aliaꝝ: z vt det eis firionē z uuet in fermētādo sicut in qbusdā collyriis opiū ras pauculū igredit q̄ nō stupefacit. Cū igit ponit opiū in medicie gra stupefactiōis opꝫ q̄ ponat sufficiēs q̄titas. h. g. q̄ ad min⁹ veniat in q̄libet dosi gra. j. ℂ Et vltra ꝛsiderādū est ēt q̄ cū opiū fit stupefactiuū venenosuz: opꝫ q̄ medic⁹ faciat de eo bassim in medicina q̄si facit medicinā in itētione stupefactiōis cōmisceat cū opio medicinas remouētes malitiā q̄ ex eo timet. Sūt aūt ex eo tria suspecta. Primū ꝛgelatio z miscem⁹ pp hoc q̄ō sibi ꝓtra opponit castoreū piretrū euforbiū z hmōi. Secōm est nocumentū pncipaliū cuz sua ꝓprietate: z ideo miscem⁹ que ꝛtrāt principalia. h. g. cordia lia vt margarita spica z hmōi. Tertiū est spāle in fluribus in qb⁹ inuenitur flurus mārū ꝛstrictarū: z ideo miscemus que quietāt vt sandaracā: z hoc ētiā ponit Mes. in suo de ꝛsolatione illo cap. cōpingere aūt tē. z sub hac spāli intentione miscemus aliqua que ducant ad locū sicut cū dolor est in renib⁹ miscemus opio semen apij z feni. ℂ Cōsiderandū tertio q̄ hmōi stupefactionib⁹ vti debemus q̄si alia nō valēt z eis fermentatis z bona somni corpe nō multū pleno z in dosi nō magna vt ibidē sumit a Mes. z extra vti eis melius est q̄ intus ꝓter q̄ in oculo: vt ō can. fen. 4. ℂ Cōsiderandū vlterius q̄ stupefactiuū est duplex. q̄dā q̄ō exhibitū inducit somnū sicut q̄cq̄ facit philoniū: imo vtplurimū pp multā q̄titatē opij. q̄dā q̄ō solū ptē cui obuiat stupefacē fē ēt fac philoniū z tyriaca recēs. ℂ Cōsidera 4°. q̄ philoniū ly stupefaciat: nō effect⁹ iduc alios attestātes caloꝛ vt dcm̄ ē i q̄ne ō stupefactōe tyriace. ℂ Sel. sambuc⁹. Sera. tā nō pōt sel nec aliq̄ō q̄ō sibi corrideat.

Philoniū pficū valēs ad fluxuz mēstruoꝝ z hemoꝛroydaꝝ z solonē nāe et ꝓcessionē sanguis z illas q̄ de p̄gnātib⁹ mēstruant et ad vētositates accītes in mīcib⁹ z ꝓfuat embriones atq̄ ꝓiūgit. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. se. rutbe: z praſii z scedon z camepitheos ʒpipis albi z se. iusquami albi: oiuz añ. ʒ. ſſ. opij z terre sigillate: aboꝝ añ. ponō. ʒ. j. croci. ʒ. v. euforbij z spice z piretri: oiuz añ. pōdus. ʒ. ij. castorei pōdus ʒ. j. zedoarie z doronigi z margaritaruz nō perforatarū z muſci: oium ana. ʒ. ſ. cāphore serrā: z seminis. ʒ. j. mellis dispumati z colati quātū sufficit: dosis eius pondus. ʒ. j. cum eo q̄ō ꝓuenit de potibus.

℔ Philonium perficum. i. de persis.

Confectio alkekēgi ꝓserēs ad vicera i vesica z remb⁹ z ad eos q̄ mingūt sanguinē expta. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. se. iusquami al. z se. apij z se. fenic. oiuz añ. ʒ. vij. granoꝝ cucumeris. ʒ. v. Et in descriptiōe alia granoꝝ cucumeris. ʒ. ij. iusquami nigri z se. acetose z opij z granoꝝ pinee friꝛoruz z croci auellanaꝝ assataꝝ z amigdalaꝝ amaraꝝ friꝛaꝝ: oiuz añ. ʒ. ij. grana alkekēgi nuō. xxv. dragagāti ʒ. iij. tere z cribella z ꝓfice cū vino cocto: cui⁹ dosis sit pōdus. ʒ. j. cū cādidicon aut cū aq̄ mellis post sex menses.

℔ Confectio alkekengi. i. de alkekengi que est species solatri. Candidicon est potus similis mixtus ex vino z speciebus de quo Serapio tracta. 7. cap. de syrupis.

Diarūdinis valēs ad dolorē gutturis et signātā z dolores q̄ si supra hypocūdria. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. anisi z se. apij z amecos z flozis signāti z radicis lilij z cinamomi z amomi z aristo. lōge z alumis iamen z se. barmel z myrre z radicis lily z cassie z croci: oiuz añ. ʒ. j. ꝓfectōis crocomagnetis z se. rosaꝝ ficci z rof. sic. oiuz añ. ʒ. ij. costi z cineris hyrūdinū recētis: oium añ. ʒ. iij. spice z amili de tritico: oium añ. ʒ. ſ. galle imature medie in q̄titate nuō vij. tere z cribella z ꝓfice cū melle dispumato z vtere z sumat de eo q̄tas vni⁹ galle z dissoluat cū aq̄ mellis aut cū aq̄ ordei aut cū decoctiōe rosarū z lentiū et radicis ligritie z gargarizet cū ea z administret iteruz cum vino tribus aut quatuoꝛ vicibus in die.

℔ Unio hyrundinuz bz ꝓprietatem in passionibus apostemosis vt oēs affirmāt. Docet aūt modū fiendi Mesue capsō de squinantia in fine. z Sera. in hoc cap. z vide eius laudes.

Ars crocomagnetis administrati in diarundine ℂ ℞. croci z cinamomi: aboꝝ añ. ʒ. ij. rosaꝝ siccarū amomi costi: oium ana. ʒ. j. myrre. ʒ. iiij. radicis liquiritie z folij indi: amboꝝ ana. ʒ. iij. ſ. teranť z confi ciantur cū vino z fiant trocisci z exiccentur in vmbra.

℔ Confectio crocomagnetis simil q̄cq̄ pro fece olei de crocesed dic pro quibusdā trocisciis qui subscribuntur.

Diasulphur fortasse medicia hec equat tyriace q̄re ꝓfert ad febres piodicas fridas z ad febrē q̄rtanā z febrē flegmatis z tussim ꝓprie antiquā z sputū sanei z ꝓstrictionē anbelitus z ꝓfert spasmo z valet ad hydropisim z splenē et ꝓuocat vrinā z extrahit lapidē. Amplius ꝓfert ad pūctura serpentū z scorpionū tuamentū manifestū z liberat ex nocumento medicinarū perimētū. ℂ Cuius permixtio. ℞. sulpburis citrini z se. iusquami albi z coradumeni z storacis z myrre: oium añ. ʒ. viij. rutbe z costi: amboꝝ ana. ʒ. ſ. opij z croci: amboꝝ ana. ʒ. ij. cassie ʒ. ſſ. leucopiperis. ʒ. ſſ. tere medicinas z confice cum melle z vtere post sex menses z sumat in potu eger de eo ante periodū febris sm̄ mensuram sue etatis.

℔ Cōsiderādū q̄ hec medicina cū sit fortis ericeatiōis z resolutis nō ꝓfert in febrib⁹ nisi factis eūonibus z digestis mā: vnde. 4. can. cap. de cura q̄rtane. postq̄ dixit de medicamie de assa z sulpbure z de tyriaca dicit. Et nō festines cū aliq̄ boꝝ ante digōnē. Et cā est in hoc nota. Secōm mēsurā etatis virtutis z boꝛe ānī cōmunicēt.

Cōfectio de assa q̄ ꝓfert ad piodos febriū z aufert febrē q̄rtanā apud digōnē z expellit nocumētū pūcture ꝓprie scorpionis z rutelle z q̄ sunt sic illa duo. ℂ Cui⁹ pmixtio. ℞. asse z pipis z myrre z folioꝝ rutbe ptes eq̄les cōficiank cū melle: cuius dosis sit pōdus. ʒ. j. in punctura scorpionū cū vino z in febre cū orymelle ante periodū per boꝛā vnā.

℔ Confectio de assa patet.

Confectio salis idi mūdificās stōchū z retinēs vomitū flegmaticū z melācholicū z sanat vertiginē factā ex flate z melia. ℂ Cuius pmixtio. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ z belliri. z emblicoꝝ z mirabolanoꝝ kebuloꝝ z sticados: oium añ. ʒ. iij. epithimi. ʒ. iiij. salis indi. ʒ. ij. bicre pigre. ʒ. ſ. agarici. ʒ. iij. teranť z cribellenť z ꝓficiank cū syrupo acetoso.

dosis eius pōdus.ʒ.iij.in mane in ieiuno cū aq̄ tepida.
¶ Confectio salis indi denotatur a sale indo ꝙ parū de eo intret.

Diacostū valens ad dolores epat̄ ⁊ stōchi. ¶ Cui⁹ permixtio. ℞. cinamomi cassie costi:oiuʒ añ.pōd.ʒ.xxx.anisi ⁊ se.apij:ábox añ. pond.ʒ.x.assari.ʒ.xxix.croci pond.ʒ.viij.reusini pōdus ʒ.x.flores ſgnáti ⁊ myrre:ábox añ.ʒ.xxiij.⁊. Infundat myrra i vio ⁊ colet ⁊ pꝛiciant ꝺsup medicie ⁊ ꝓficiant cū melle dispūato:cui⁹ dosis sit triplū vni⁹ ⁊ administret
¶ Diacostum ad dolorem ⁊c.f.frigidum.

Cōfectio kabith regis faciēs ad dolorē iūcturax ⁊ podagrā sedās dolores ei⁹ ⁊ pꝛibēs cū accidē:⁊ ad febrē antiq̄ ⁊ dolorē splenis ⁊ vētositatē grossaʒ ⁊ difficultatē anhelit⁹ ⁊ tussiʒ ⁊ vlcera iteſtinox ⁊ syncopi ⁊ dolores oc̄ ⁊ gutturis cū bibit duob⁹ diеb⁹:⁊ ꝓseruat corp⁹ qñ cū sumit hō a passiōib⁹ ⁊ egritudinb⁹. ¶ Cui⁹ pmixtio. ℞. ſc. rutbe ⁊ praſij ⁊ scordeon ⁊ camepitheos ⁊ oppopōacis ⁊ gētiane romane ⁊ ſticados ⁊ cordumenti ⁊ ſtoracis liqde: oiuʒ añ.pōd auř.v.myrre ⁊ croci ⁊ costi amari ⁊ pipis albi ⁊ ſgnáti ⁊ spice nardi ⁊ cuforbij ⁊ corticū radicis mādragore ⁊ aromatici ⁊ calamēti ⁊ se.feni.⁊ se.baucie ſylueſtris cretice:rosar.ru.ſic.ablatis capitib⁹ ⁊ carpobalſami:oiuʒ añ.auř.iij.cina.auř.viij.cassie.ʒ.j.succi cupatorij ⁊ keriʒ ⁊ se.andacoche ⁊ gūmi amigdale: oium añ.auř.iiij.opij ⁊ se.uſqami al.ábox añ.auř.vj. aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas:⁊ifunde ex eis illas q̄ ifundunt aut i vio bono claro ⁊ ē radix aut alio ⁊ ꝓfice cū melle dispūato ⁊ repone i vase ⁊ vtere.
¶ Confectio kabith proprium nomen nominata est.

Alcalchatarahā magnū qđ ꝓfert ad abortū embꝛyonuʒ ⁊ dolores mulierū ⁊ ad oēs egritudies ⁊ ē medicia iꝺica. ¶ Cui⁹ pmixtio. ℞. opij pondus sextarioꝝ.iij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.cusorbij.ʒ.vj.achacie pōd.sextarioꝝ v.⁊ pōd.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.amomi pōd.sextarioꝝ iij.⁊ duas tertias.ʒ.j.costi amari sextaria.ij.pipis sextaria.ij.⁊ duas tertias.ʒ.j.piretri pond.ʒ.vj.⁊ alsesira ⁊ ē bazarascen ⁊ sesirestā ⁊ ē meseſdar:ábox añ.pond.ʒ. iiij.serici crudi sextaria.ij.argēti cōbusti pond.ʒ.vj.roru.ſic.ablat̄ capitib⁹.ʒ.vj.amcos pōd.ʒ.iiij.ſe.uſqami al.pond.sextarioꝝ.ix.⁊.ʒ.ij.supiorus vitis pōdus.ʒ.iij. corticū radicis apij pond.sextarioꝝ.iij.⁊.ʒ.ij.ſe.portulace sextaria.x.granoꝝ alkerua excorticatoꝝ sextaria. viij.sulphuris citrini sextaria.v.gūmi pōdus sextarioꝝ.iij.⁊ pōdus.ʒ.ij.storacis liqde pōdus sextarioꝝ.iij. ⁊ pond.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.bdellij subalbidi sextaria duo:thuris masculi sextaria.v.⁊.ʒ.ij.galbani sextaria.ix.⁊.ʒ.ij.⁊ duas tertias.ʒ.j.dibic mūdati sextaria.v. ⁊ duas tertias.ʒ.j.myrri sextaria.ij.mastic' sextaria.iij. ⁊ duas tertias.ʒ.j.aristo.rotun.sextaria.iij.⁊ duas tertias.ʒ.j.radicis lilij celestis sextaria.ij.⁊.ʒ.ij.cordumeni sextaria.vj.radicum alkekēgi.ʒ.vj.folij idi sextaria iij.⁊ duas tertias.ʒ.j.carpobalſami ⁊ calami aromatici ⁊ cassie ⁊ zedoarie ⁊ doronigi:oiuʒ añ.sextaria duo: ſe.mādragore pond.ʒ.iiij.cinamomi pond.ʒ.vj.assari pond.ʒ.iij.cardamomi grana integra qnquaginta:garioſilox masculox sextaria.v.garioſilox feminax sextaria.iij.berodoaʒ sextaria duo ⁊.ʒ.ij.cinamomi sextaria duo: galāge pond.ʒ.iij.margaritax nō pforatax pōdus.ʒ.v.corallī sextaria duo ⁊.ʒ.j.aristolo.lōge pōdus sextarioꝝ.ix.zufere pōdus.ʒ.ij.acori albi sextaria duo ⁊.ʒ.ij.cassie ide pond.sextarioꝝ duox:zizyberis ⁊ pipis albi:ábox añ.sextaria.v.atmot et tuzerit:áborū añ.ʒ.xij.surend sextaria duo ⁊.ʒ.ij.⁊ duas tertias.ʒ. ij.been albi ⁊ rubei:ábox añ.sextaria duo ⁊ duas tertias.ʒ.j.fellis vaccini pōd.ʒ.ij.fellis adib ⁊ fellis vsi ⁊ fellis corui:oiuʒ añ.pōdus.ʒ.j. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ifusis q̄ ex eis ifundunt in vio septē dieb⁹ ⁊ post illō pꝛice sup eas medicias ꝓtritas ⁊ ꝓfice cū melle dispumato ⁊ olei balsami sextaria.ij.⁊ sit ꝗtitas vini in quo ifuse sunt medicie ꝗtitas in qua soluant medicie ⁊ fiant sic̄ electuariū ⁊ ponat in vase figuli aut lapidis mūdo ⁊ feruеat.v.aut.vj.ebullitiōibus:⁊ auferat ab igne ⁊ ifridet ⁊ reponat i vase vitri: ⁊ post illō fumat debobaton clauda femina decrepita ⁊ ligent manus ⁊ pedes ei⁹ adinuicē ⁊ ponat i vase eris ⁊ pꝛiciat desup lupinox albox ⁊ anheti:amboꝝ añ.pugillus.j.⁊ pꝛiciat desup aq̄ dulcis ꝗtū neċe est ⁊ coopiat os vasis ⁊ decoquat cū leni igne donec dis coquat ⁊ post illō auferat ab igne ⁊ colet ius ⁊ fumat ⁊ mūdificet cutis eius ⁊ ossa ipsi⁹ ⁊ pili eius ⁊ reducat ius ad vas mūdū ⁊ pꝛiciat sup ipm olei balsami ⁊ olei nardi quātitas sacratati vnius de vnoquoq̄ ⁊ decoquat lento igne donec remaneat ei⁹ tertia: deinde pꝛiciat sup ipm mel fm quātitatē iuris ⁊ decoquat donec ingrossek ⁊ quertat in spissitudinem mellis grossi: deinde pꝛiciant desuper medicine cōfecte predicte in principio ꝓfectionis ⁊ infrigident ⁊ reponant in vase vitri ⁊ dimittant.vj.mensibus ⁊ administret post illō ⁊ nō administret ante illud qm̄ interficiet.

¶ Iste ꝓfectio inuenit posita ab Halya.10.theorice cap.6.⁊ vocauit eā pentacoham.⁊ qđ significet ignoramus.est tā ꝓfectio valde magna ⁊ mirāde cōpōnis.⁊ vbi dicit ad oēs egritudines ꝺz Halyꝺolorꝺ⁹ ex oib⁹ morbis fridis. Fatuū eni esset dicē q̄ valeret ad oēs egritudines.sic ꝺz Halya.Sextarū inuenit p.ʒ.5.⁊ fm alios.ʒ. vj.ass lib.ij.⁊ nō credo q̄ hic fumat nisi p.ʒ.vj.Alfera.i.vitis alba. cuius radix est bryonia.Festiē fericū alr sera est vitis nigra similis viti albe ſdifferēs in colore:⁊ dī appelos a Simone.sed hic ab Aui.meseſdar.deincepe multū discordat Halya.ab hō vsq̄ ad fella Dibic.i.viscu.radices alkekēgi.i.alkekengi.kerodon loco huius ꝺz Halya.carcamē.⁊ de neutro inuenio qđ fit.zufera nō certificat Simon qđ sit.tā videt q̄ sit genus ellebori apud Serap.cap.de albaras.Alie vocabula nō inuenio exposita nec cū Halya.faciliter exponibilia.Cū aūt dicit post illud fumat de bobaton frida decrepita ⁊c. Socij nostri ⁊ pdecessores credūt q̄ bobaton sit ciuitas siue puincia doiuʒ de ghus venturat:⁊ de illis accipit femina clauda q̄si inutilis mūdo.Sed etiā pfidentibus Halya.debobatu aial simile vulpi claudicās.Et Simō dicit q̄ est aial magnū in forma lupi. Et ego credidi q̄ esset vulpes antiqua dicta tridres apud nos:et de hoc aialu fit mentio quarto cañ.capitulo de cura morsus canis rapidi. Halya.bo littera sic dicit.Sumas papionem claudū femineū virgineū ⁊ vuū ligatisq̄ eius adinuicē pedibus ⁊c.Et littera exterior ubi dicit dabapapion est animal qđ assimilat vulpi ⁊ est claudū.Sacratati est ser sextaria. Halya.ꝺz loco sacratati ſalaʒ. mirabile aūt est quod interficiat ante ser menses sicut iste dicit ⁊ Halya.nisi esset proprietas aggregationis que tollitur per fermētationem ⁊ esset mirabile ⁊ forsan dubitat de audacia opij ⁊ selluū ⁊ aliarum ſimplicium medicinaliū:⁊ reprimuntur per moram ⁊ fermētationē:⁊ diximus Aui.⁊ Halya.q̄ interficiet:q̄ mala accidentia inducit quāuis necessario nō interficiat.

Alcalchataraban minus. ¶ ℞. carpobalſami pondus.ʒ.ij.croci pōdus.ʒ.ʒ.muſci pōdus tertie.ʒ.j.elleboꝝ

ri albi ʒ.iiij.opij pōdus.ʒ.xv.cōdisi pōdus.ʒ.ij.piperis pōdus.ʒ.i.serici crudi pōdus.ʒ.ij.semis iusquiami albi pōdus.ʒ.i.cusorbij pōdus.ʒ.vij.amomi ⁊ corticū radicis mādragore:oium ana pondus.ʒ.ii.vinee ⁊ cassie ⁊ ámoniaci ⁊ olibani ⁊ radicis lilij ⁊ xylobalsami ⁊ pulpe colloqntide ⁊ zizyberis ⁊ serapini ⁊ oppoponaci et cinamomi ⁊ castōci ⁊ bezerbalsen ⁊ meseſdar ⁊ capsie inde:oium añ.ʒ.ij.se.albarmel ⁊ garyofilor ⁊ folij idi ⁊ adipis gruis ⁊ fellis elephantis:oiuʒ añ.ʒ.iiij.auri ⁊ argēti:amborū añ.pōdus sexte.ʒ.i.intor ⁊ cribellatorum ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ camphore:oium añ.ʒ.iij. spice aromatice pōdus.ʒ.ij.costi amari pondus.ʒ.iij. carui pōdus.ʒ.ij.aristo.rotun.pōdus.ʒ.j.ameos ⁊ origani pſici ⁊ radicis alzufere ⁊ granor capparis:oiuʒ ana pōdus.ʒ.j.interfectoris patris sui ⁊ zuccbari ⁊ bac carū lauri ⁊ sanguis draconis:oium ana pondus.ʒ.ij. salis indi ⁊ vsnen masculi:ābor añ.pōdus.ʒ.ij.sulphuris marini pōdus.ʒ.j.burūgi ⁊ piperis:amborū ana pōdus.ʒ.ij.cassie fistule mundate a cāna ⁊ granis suis et kir ⁊ vananeul ⁊ radicū canabis ⁊ rizi:omniū ana pōdus.ʒ.j.Iggrega bas medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ infunde que ex eis infunduntur in vino ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ vtere post sex menses.

¶ Alcalchatarabon minus.plurima de vocalibus sunt supra exposita. Interfectoris patris.i.satyrion. Burungi loco huius habet Dalsa.galbanum:sed burungi sunt grana similia piperi que non habemus:sed illarum loco ponitur deride qđ est catapucia apud quosdam.⁊ Auicen.facit capitulum in secūdo can.Et kir ⁊ vananeul.credo vua vulpis ⁊ est solatri species.

Alchelchelēgi magni qđ ꝓfert ad mollificationē stōchir frigi ei⁹ ⁊ ad febres antiquas ⁊ syncopis ⁊ difficultatē vie ⁊ albaras ⁊ morphea ⁊ vigilias ⁊ fracturā ossiū ⁊ tussim humidā ⁊ ptisicos qñ nō adest febris ⁊ ad illū:cui⁹ ius tam infrigidatū est cor⁹ ⁊ ad hemorroidas ⁊ splenēticos ⁊ ad dubellati ⁊ colicā ⁊ hydropicos ⁊ ad mulierē que egrotat in ꝓgnatione sua ⁊ ad ꝓfocationem matricis ⁊ vētositates que sunt in iūcturis ⁊ ad inflāmationē ⁊ ad dolores genuū ⁊ dorsi ⁊ lacerti.¶ Cui⁹ pmixtio.℞.mirabolanor nigror ⁊ belliricor sem emblici ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ zizyberis reusini ⁊ spice ⁊ capsie ⁊ fulfulminue ⁊ salis indi ⁊ salis rubei ⁊ salis naptici ⁊ salis niasse ⁊ lingue auis ⁊ yperi ⁊ beli et cinami ⁊ burūgi ⁊ origani pſici ⁊ nigelle ⁊ granor mi ⁊ cimini ⁊ folij indi ⁊ se.apij ⁊ corādri sicci.Et inuenimus in qbusdā descriptionib⁹ bas medicinas iterum saufel ⁊ est iafel ⁊ almamutb ⁊ est cost baracost:oium ana.ʒ.iiij.oppoponacis.ʒ.viij.turbith lib.j.⁊ sextaria. iiij.⁊ passularū enucleatarū auſ.c.emblicor auſ.cc.pendior lib.vj.ʒ.olei sisami lib.iij.⁊ in descriptione alia lib.j.tere medicinas ⁊ cicotrigoniza ⁊ cribella ⁊ decoque passulas per se cū aq̄ ⁊ cola ⁊ infunde cassiam fistulā in ea ⁊ infunde emblicos in aquā lib.xviij.die ⁊ nocte ⁊ decoque vsquequo remaneāt lib.viij.⁊ ꝓpice emblicos ⁊ reduc aquā emblicor ad vas secūdor ꝓfrica in eā cassiā fistulā infusam in aquā passularū fricatiōe bona:aut adiunge ad aquā emblicor que est in vase ⁊ ꝓpice desup pendios ⁊ decoque cū leni igne vsquequo resoluant pendij ⁊ cōuertat aqua in spissitudine mellis:⁊ post illud ꝓpice super eā oleū sisaminū ⁊ commoue vsquequo cōmisceat cum aqua ⁊ non adhereat manui aut pāno ⁊ remoue ab igne ⁊ pulueriza desup bas medicinas contritas ⁊ vtere:cuius dosis sit aur. iij.aut.iiij.vnicuiq̄ homini fm mensurā sue virtutis.

¶ Multi hāc ꝓfectionē ponūt ſz nō inuenimus vnde nomē assumpserit:q: nō ingredit in hac medicina alkikingi.Semen blici emblicor.Sem apud Serap.di sete:⁊ di q: est medicina inda. Fulfulminis.i.radix piperis. Burūgi in ꝓcedēti recepta exposuim⁹. Fusel uellana inda. Cost rē.nō inuemo.Alia descriptio est nota.

Alchelchelēgi minus valet ad hydropicos ⁊ dolores epatis ⁊ splenis ⁊ icteritiā ⁊ oppilationē ⁊ carbūculos ⁊ est tantū ex ptū.¶ Cui⁹ pmixtio.℞.mirabolanor citri.ʒ.xx.mirabolanor nigro.⁊ belliri.oiuʒ añ.ʒ.xv.emblicor lib. iij.tamaridor.ʒ.l.passular enucleatar lib.j.Aggregabas medicinas ⁊ ꝓpice sup eas aq̄ lib.xxx.⁊ bulliat vsquequo remaneāt ō ea lib.viij.⁊ colet:⁊ accipe cassie fistule mūdate a cāna ⁊ granis suis lib.j.⁊ ꝓpice sup eā aq̄ colatā ⁊ ferueat ebullitiōe una ⁊ ꝓfrica bene ⁊ cola ꝑ colatorū ⁊ accipe lib.iij.pendior ⁊ ꝓpice sup ea cū aq̄ ⁊ bulliat vsquedq̄ resoluant pendij ⁊ fiat eis spissitudo mellis:deide ꝓpice desup olei sisamini recētis lib.j.ʒ.⁊ cōmisce cū eis bñ ⁊ ferueat duab⁹ ebullitiōib⁹ ⁊ remoueat ab igne ⁊ accipe lacce ablute ⁊ spice ⁊ rosar ⁊ petrosillini ⁊ dauci ⁊ fu ⁊ reusini ⁊ salis idir radicis lilij celestis ⁊ agarici:oiuʒ añ.ʒ.vj.camedreos ⁊ fiseleos ⁊ aristo.lōge ⁊ assari ⁊ masticis ⁊ xylobalsam ⁊ gētiane ⁊ dorōgi excōticati ⁊ cassie:oiuʒ añ.ʒ.iiij.succi cupatorij ⁊ succi absinthij ⁊ cypi ⁊ floris sqnāti:oium añ.ʒ.v.se.cuscute ⁊ se.atriplicis ⁊ radicis ligritie ⁊ succi ligritie ⁊ scamonee:oiuʒ añ.ʒ.x.se.apij ⁊ costi ⁊ acori ⁊ se.feni.⁊ anisi:oium añ.ʒ.iij.turbith alb.ʒ.cl.cymini carmeni nigri.ʒ.iiij.tere ⁊ cribella bas medicias ⁊ accipe mezerij.ʒ.xx.⁊ funde sup ipʒ aq̄ lib.j.⁊ olei sisamini ʒ.iij.ferueat dōec ꝓsumat aq̄ ⁊ cola oleū:deide involue cū eo medicias ⁊ ꝓpice sup eas pendios decoctos ⁊ cōmisce bene ⁊ pone i vase vitreato:⁊ fit dosis.ʒ.iij.cū lacte camelle aut cū aq̄ casei aut cū aq̄ vue vulpis ⁊ alkekēgi.Et ego dicā in descriptione alia in sūma sexta.

Confectio cādoriua valēs ad vētositates grossas ⁊ pūcturā ⁊ colicā ⁊ oblitionē ⁊ dat i potu mulierib⁹ pgnātib⁹ pp illō qđ accidit eis de egritudinib⁹ frigidis.¶ Cui⁹ pmixtio.℞. semis iusqami albi ⁊ opij:amborū ana.ʒ.xx.cusorbij et piretri ⁊ spice ⁊ croci:oium añ.ʒ.vij.terant ⁊ cribellentur ⁊ ꝓficiant cū melle ⁊ administret post sex menses.

¶ Candoriua nomen videtur imponentie:⁊ considera ista medicina valet morbis frigidis ⁊ tamen est multum operata.

Cōfectio cognomiata ꝓdari ptiosa valde. ¶ ℞.croci auſ.ij.myrre et assari ⁊ fu ⁊ reusini ⁊ dauci ⁊ petrosillini ⁊ meu:oiuʒ añ.auſ. iiij.spice inde ⁊ romane:amborū ana auſ.vj.costi ⁊ cassie ⁊ floris squināti:oium añ.auſ.j.carpobalsami auſ. iij.ʒ.rubee auſ.viij.succi ligritie ⁊ scolopendrie ⁊ polij ⁊ succi cupatorij:oium añ.auſ.iij.olei balsami auſ.vj. pmixtionis andarachon auſ.v.mellis q̄ntū sufficit:cuius dosis sit sicut auellana cū geleniabin de melle.ʒ.j.

¶ permixtionis andarachon.i.troscisci andarachon qui positi sunt supra cap.de tyriaca.

Confectio ō calamēto que ꝓfert dolorib⁹ stōchi ⁊ epatis frigidis ⁊ oppilationi vehemēti ⁊ febrib⁹ babētib⁹ periodos. ℂ Cuius pmixtio. ℞. calamēti fluuialis ⁊ mōtani ⁊ petrosillini ⁊ siseris: oīuz añ. ʒ.xx. seminis apij ⁊ camomille ⁊ asse: oium ana. ʒ.iij. reubarbari ʒ.xv. piperis. ʒ.xliij. ⁊ in descriptione alia. ʒ.xxiij. ꝓficiant cū melle ⁊ administret.

Illborrispilationi

ℂ Confectio de calamento ⁊ similiter de seminibus patet.

Confectio de seminib⁹ faciens ad dolores epatis ⁊ splenis ⁊ stōchi ⁊ vētositates gñatas in ventre. ℂ Cuius pmixtio. ℞. cassie ⁊ amomi ⁊ spice ⁊ amcos ⁊ seminis feniculi ⁊ seleos apij ⁊ anisi ⁊ siseleos ⁊ castorei ⁊ semis anbeti ⁊ aristo. longe ⁊ galbani ⁊ assari ⁊ carui: oiuz ptes eqles: ⁊ mellis dispumati quātum sufficit ⁊ permisceat ⁊ administret.

Confectio de byacito nra. Dec ē ꝓfectio nra quā erpti sum⁹ in regib⁹ et eoz similib⁹ ⁊ cognoium⁹ in ea inuamētū maximū ꝑ pric in egritudinib⁹ alguesgues ⁊ alguesset ⁊ pulsu coz dis ⁊ debilitate cordis: ⁊ iā eradicauit de eis egritudines antiqs in qb⁹ nō ꝓferūt curatiōes: ⁊ inuenim⁹ in ea inuamētū maximū in egritudinibus cerebri ⁊ stōchi ⁊ epatis ⁊ ꝑpric splenis ⁊ colica ⁊ valet ad dolores uncturarū ⁊ febres antiqs. ℂ Cuius descriptio. ℞. fracture byacinti ⁊ ꝑpric rubee granate ⁊ ei similiū pondus auř. j. que ponant in istrumēto terēdi ⁊ incipiat ei⁹ ꝓtritio cū facilitate subtiliter vt alterent: deinde ponat in tabula ⁊ ꝓparet sup eā ad terēdū ⁊ sumat lapidis aluminis pōdus. ʒ.j. albakic pōdus. ʒ.j. ⁊ auri liquati i cucubulo suo limto cū lytbargirio donec aurū fiat sic vitrum ⁊ terat pōdus terne. ʒ.j. ⁊ agēti vitreati cū odore stagni pond. sexte. ʒ.j. ⁊ fiat cū vnoquoq eoz ō attractione ⁊ pulueriz̄atione illud qō fit in byacinto: deinde sumat sūma eoz ⁊ ꝓiciat in tabulā vitream ⁊ inoluat in vio odorifero ⁊ terat donec exiccet ⁊ iteret donec fiat pulus subtilissim⁹: deinde sumat ⁊ reponat. Sit ꝯ sūma ps. j. deide sumat agarici ⁊ epithimi ⁊ pipis ⁊ zinziberis ⁊ garyofiloz ⁊ sanduci: oiuz añ. ps. ʒ. ⁊ sumat lapidis armeni ⁊ lapidis azuli ⁊ salis naptici ⁊ zedoarie ⁊ doronici ⁊ been ⁊ ligne boulis: oiuz añ. tertia ptis. j. deide sumat spice celtice ⁊ ē nereidē ⁊ amomi ⁊ acori ⁊ folij ⁊ cinamomi ⁊ origani ⁊ asse ⁊ hyssopi ⁊ cymini oium añ. q̄rta partis. j. deide sumat pulegij ⁊ petrosillini ⁊ lapidis iudaici ⁊ se. apij ⁊ myrre ⁊ olibani ⁊ croci ⁊ piperis albi: oium ana sexta partis. j. ⁊ sumat ossium elephantis tertia partis vnius: tere ergo oēs has medicinas ⁊ proīce super eas calcem lapidū ⁊ tere ⁊ cōfice cum melle emblicorū qō sit pondus dupli eoz et fac trocīscos auř. j. ⁊ da in potu.

ℂ Cōfectio de byacinto est spēs rubei. i. rubee granate. ē lapis quē vocamus granatū ⁊ est spēs eius. Lapis aluminis nō inuemo qd sit nisi esset vna spēs aluminis que quasi nō est vere alumē ō quo ⁊c can. ca. de alumine. Hiacbic dē q̄ est granatū sylueste sicut vitrū: q̄ adurit taliter q̄ posset puluerizari. Argēti vitreati. i. criccati i. durati taliter q̄ posset teri vt vitrū ⁊ fit cū odore stagni sm q̄ alchymia docet: sic ergo sūma pluris auri ⁊ argēti ⁊c. lapidū asse. i. ebur. i. ossiū elephātis. i. eboris. puce super eas calcē lapidū. i. pulueriē supradictum de lapidibus ⁊ de metallis.

Confectio alia de medicinis Bal. que cōfert egritudinibus pulmonis ⁊ vlceri⁹ pulmonis ⁊ sputo sanguis ⁊ puris et sanies at tracte ad pectus et difficultatē sputi. ℂ Cuius pmixtio ℞. gūmi alboris auř. iij. croci auř. ij. olibani auř. iij. myrre auř. ij. radicū lilij excoriatarū auř. ij. granoruz pni magni auř. iij. spice sceni auř. ij. ʒ. cassie nigre auř. ij. dragagāti auř. iij. carui dactyloz sceni auř. iij. crete semis que dicit stella auř. iij. galbani clari mūdi auř. xxx. costi auř. iij. et inuenimus in descriptiōe alia auř. j. mellis bom cotilas. iij. decoquant mel et gūmi alboti in vase duplici: cuncq̄ q̄uerit ad terminū spissitudinis: tūc pmisce cū eo galbanū et decoque ipm donec perueniat ad terminū: vz vt cū de eo distillat stilla vna nō dilatet: deide infrida ipm et ꝓice sup ipm medicinas reliquas tritas et permisce ipsum et vtere.

ℂ Cassie nigre. i. lignee vel forsan vult ꝑ hoc cassiam fistulā mūdatā. Dactyloz sceni. i. de tali loco que dicit stella. i. aliter.

Confectio que pinet ad stomacis mirabilis ad tussim ⁊ sputus sanguis ⁊ vlcus pulmonis ⁊ sanie ei⁹ collectā ⁊ apostema ipius ⁊ corruptionē lacerti ⁊ vomitū cibi ⁊ cholericā passionē ⁊ fluxū ventris et lac: ⁊ lacertū vesice ⁊ ꝑfocationē matricis ⁊ febres babētes pessimos data in potu affi borā per borā vnā ⁊ extenuationē ⁊ maciem cōplexionis ⁊ venena ebibita ⁊ ex percussiōe cuenientia. ℂ Cuius pmixtio. ℞. nereidē costi galbani castorei opij melanopipis ⁊ macropipis ⁊ storacis: oium añ. ʒ. j. mellis iust. j. tere medicinas siccas ⁊ cribella: galbanū vo ō coque cū melle donec liquefiat ⁊ cū liquefecit: tūc cola ipm ⁊ funde super ipm medicinas ⁊ pone in vase vitri aut vase argēti ⁊ de ea da in potu quātū est faba egyptiaca cū aqua mellis quātitate duoz cadoz ⁊ distilla sup ipas digitis tuis de oleo sisamino guttas tres.

ℂ Lacertum vesice. i. mollificare vel spasmate a materia flegmatica. Rasis lib. j. 5. apud quosdam.

Confectio que cōparat ad canabitis ebens arenā in vinā ⁊ reliqua a mās vlcerū. ℂ Cuius pmixtio. ℞. radicū lilij auř. iij. siseleos camedreos camepitheos fenicula hypericon ⁊ est folū alkemeleon bayf ⁊ est semen alkanabotis: oiuz añ. auř. iij. amomi auř. vij. cinamomi auř. xij. siseleos mōtani spice ide croci fanalanfin se. apij montani polij semis rutbe syluestris pulegij cretēsis: oium añ. pōdus illud idē: radicis liquiritie lapidis sceni masculi ⁊ femine: oium añ. auř. xvj. nasturtij babylonici auř. xxiij. seminis agnicasti faradie: amboz ana auř. xxiij. coridumeni auř. xlviij. ꝓficiant cū melle decocto ⁊ det de ea in potu quātitas anellane cū syrupo mellino cō mixto quātitate quatuor cadoz.

ℂ Amedinus nō inuenio. Fenicula videtur q̄ fit camedreos. i. folia eius per hoc q̄ subdit folū ⁊c. nisi intelligeret determinatam spēm foly. Luffuz exponit tamē in nostra expositione est serpētaria. Libonis nō inuenit qd sit nisi vellet dicere libanotis que est in plāta similis rosmarino ⁊ rosmarinuz sumit pro ea apud nos. Fanalanfin nō inuenio quid sit. Lapidis ⁊c. non inuenio.

Ars medicie de gētiana valēs ad duritiē ⁊ oppilationē ⁊ dolorē epatis ⁊ splenis ⁊ febrē antiquā. ℂ Cuius pmixtio est: vt sumat gētiane ⁊ piperis amboz ana pondus. ʒ.x. dactyloz alboz siccoz ⁊ folij ⁊ spice ⁊ aristolo. omniū añ. ʒ.j. tere ⁊ pulueriza ipsa ⁊ confice ea cum melle dispumato: ita vt fiat in loco

mellis spissi: cui⁹ dosis sit pōd.ʒ.j.cū aq̄ rutbe cōcocte.

Ars medicine que noiaf donū dei ⁊ fuit iuēta in thesauro regis: ⁊ dixerūt q⁹ ꝓfert podagre ⁊ bemorroidib⁹ ⁊ corruptiōi ani ⁊ frigoribꝫ ⁊ facit appetere cibū ⁊ coitū ⁊ ꝓuocat ⁊ ꝓseruat sanitatē qñ bibef in tēpore veris aut hyemis trib⁹ mēsib⁹ in oi die veneris ois mēsis. ¶ Cuius pmixtio est vt sumaf mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ bellericoꝝ et emblicoꝝ ⁊ acoꝛi et aristolo. lōge ⁊ rotūde et secacul et beil et cardamomi et gariofiloꝝ ⁊ camomille ⁊ zinziberis ⁊ sisami nō excoꝛticati: oium añ. pōdus.ʒ.vj.⁊ nucis muscate et spice et turbith albi in alio myrre ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ semis apij mōtani ⁊ amomi ⁊ euforbij: oiuꝫ añ. pōdus ʒ.q̄.⁊ almene ⁊ est ameos ⁊ medulle tritici ⁊ se. porri et tuderi al. ⁊ papaueris ⁊ zedoarie ⁊ dozonigi ⁊ venarū ligritie ⁊ amomi ⁊ piretri ⁊ spodij ⁊ siselcos ⁊ ase fetide ⁊ cimini ⁊ cinamomi ⁊ cassie ideꝛ cassie pfice ⁊ alcatamō ⁊ vinee ⁊ cyperi ⁊ radicis nenufaris ⁊ macropiperis ⁊ calami aromatici ⁊ castoꝛei: oiuꝫ añ. ʒ.iij.⁊ coꝛticū radicis apij ʒ.vij.q̄.⁊ scorie ferri mūdate trite nutrite trib⁹ hebdomadis. ſ. hebdomada vna cū zuccharo ⁊ hebdomada cū aq̄ ⁊ melle ⁊ hebdomada cuꝫ aceto: deide iciꝑe ⁊ ifunde eā vno die in aceto deide ꝓuerte eā in mane ad zuccharū ⁊ tertia die ꝓuerte eā ad aq̄m mellis vel ita fac illud de ea tribus hebdomadis ſm hunc modū: deide exicca eā in vmbra ⁊ tere eā donec fiat sicut alcohol: ⁊ tere reliq̄s medicinas ⁊ pulueriza eas ⁊ cribella ipas: deide pōdera de medicis ptes. iij. ⁊ ō scoꝛia parte vnā: deide involue eas ex butyro vaccino bono ⁊ ꝓfice cū melle bono ⁊ pone cū eo de pendiꝰ pōdus scorie deinde liq̄fac pendios ⁊ funde eos desup cū melle dōec fiat i loco mellis spissi: deide pone eā in vase viridi nouo mūdo ⁊ liga caput ei⁹ ⁊ sepeli ipm in oꝛdeo sex mēsib⁹ ⁊ da ipaꝫ in potu: cui⁹ dosis sit sicut galla in mane in ieiuno: ⁊ nō comedat aliquid donec tres hoꝛe diei pretereāt: deide comedat ⁊ regat ipꝫ regimine eq̄li: ⁊ fugiat ab eo nauseatiua satietas ⁊ ꝓparatio ⁊ reliq̄ ex qb⁹ timef ei nocumētuꝫ. Quidam aūt medicoꝝ exīstimauerunt q⁹ hec medicina effugat malitiaꝫ veneni permitosi ⁊ facit possidere sanitatem.

¶ Omni die veneris. nō est mihi cure: si oi die veneris vsatio vutr q⁹ de octauo in octauū diem sumatur. Tuderi herba que nascitur in hoꝛtis similis prasio. Alcatamon non inuenio. Nauseatiua satietas ⁊ preparatio. ſ. ad illam medicinam confractam.

Medicina ꝓfecta que ꝓfert debilitati epaq̄ ⁊ toꝛsioniꝝ sputo sanguis. ¶ Rx. balaustiaꝝ ⁊ sang. draco. ⁊ folioꝝ alasif ⁊ alumīnis iamem añ. ptē. j. tere ea ⁊ pulueriza ⁊ decoque ipsa ⁊ cola aquā ei⁹ ⁊ da ipsaꝫ ad potādū tepidā: qm̄ bona est.

¶ Alasif non inuenitur.

Confectio kiume medici q̄ facit ad coꝛruptionē cōpleriōiꝝ aꝑata epaq̄ ⁊ ꝓfortat stōchū ⁊ clarificat colorē. ¶ Cui⁹ pmixtio ē vt sumaf mirabolanoꝝ ⁊ alkegi: ābоꝝ añ. pondus. ʒ. xxxv. ʒiʒi. cinamomi añ. ʒ.x. pipis al. pond. ʒ.iij.⁊ alalasfir pond. ʒ.ij.⁊ galāge pond. ʒ.x.⁊ nereniſch pond. ʒ.vj.⁊ succi absinthij. ʒ.v.⁊ vini cocti et almelsus q̄s̄itas qua ꝓficiant medicie: tere medicinas et pulueriza eas ⁊ ꝓfice eas cū vino et almelsus et fac de eis pullas similes piperi: et sit dosis eius. ʒ.ij.cū aqua tepida.

¶ Alkegi. i. plāta sup qua creſcit epithimū. Alalasfir nō inuento veriſimile facit de ea caplm Aui. ⁊ ponit qd ꝓ quo: qz nō inuenitur apud nos. Almelsus est qdā liquor acetosus quē faciunt saraceni.

Confectio cognominata iperialis q̄ ꝓfert ad difficultatē vrine ⁊ dolorē dorsi ⁊ debilitatē renū ⁊ frāgit lapidē. ¶ Cui⁹ pmixtio Rx. se. papaueris ⁊ se. porri ⁊ se. anbeti ⁊ se. apij ⁊ se. lilij ⁊ se. lactuce ⁊ se. endiuie ⁊ se. pōtulace ⁊ beten albi ⁊ rubi ⁊ ligue aurij ⁊ se. alkekenge ⁊ kesile ⁊ se. asseberabē ⁊ se. sanſuci et se. kekulie ⁊ pipis ⁊ turbith ⁊ gīnoꝝ nasturtij et se. maru et vinee et āmoniaci et flozis sgnāti ⁊ se. napi et dragaganti et se. inſgami albi et origani et zarub et felenati et granoꝝ nil et costi et carui et psilij et saturine et enule et olibani et se. merſulē et cassie et se. luni et salis idi et se. rutbe et se. alkekeni rubei et albi et cimini carmeni et cinamomi et se. felengemiſch et mugath et sene de mecha et bermodactyloꝝ et epithimi ⁊ anisi et se. sulle et siraclis granoꝝ solis: oiuꝫ añ. ʒ.iiij. tuderi albi et rubei et ameos et zedoarie et kinau et se. feniculi et cinamomi et mirabolanoꝝ citrioꝝ et kebuloꝝ et se. barmel et granoꝝ myrti et synapis et canabis et sisami excoꝛticati et fenugreci et se. baucie: oium añ. ʒ.v. secacul et zizyberis: amboꝝ añ. ʒ.iij. kie et pipis al. et gariofili et spice et flozū alcāne et piretri: oium. ʒ.j. ʒ. camonee pōdus tertie. ʒ.j. seminis melonis et semis melonis longi: amboꝝ añ. ʒ.x. olei sisamini. ʒ.xl. mellis lib.ij. dosis integra. ʒ.ij. cum aqua tepida.

¶ Reſile est et simile de quo dēmus caplm scdo cañ. ⁊ sunt fusteꝛ qdā nigredini attinētes similes rubee tictoꝝ vt dicūt synonyma cōia: ⁊ videf q⁹ nō sit apud nos. Asseberabē male hic inuenit expositū: qñq̄ et videnf synonymiste dicē q⁹ est oꝛimi spēs: qñq̄ q⁹ est spēs lacticinij. Reilie. i. chachole de q̄ caplm hēs. z. cañ. Zarub supra sepe exposuimus. Felenati qdaꝫ dicūt q⁹ est spēs calamēti me ſſil. Alkekeni. i. kekeni est viola saracenica. Felegemiſch. i. ozimi gariofilati. Mugath. i. radix granati syluestris apō Simonē: i. nō placeat Aui. Aliter exponif. i. ꝓsolida. Sulle herba quedaꝫ qua eq̄ spinguanf in Sicilia. Siraclis. i. filix. Tuderi supra sepe est exposita. Kinau. i. scoꝛia ferri. Cinami. dic differt cinamū ⁊ cinamomū: sunt enim spēs cinamomi ⁊ cinami differētes quasi per magis ⁊ minus grossum. Barmel spēs ruthe. Kie. i. cubebe.

Confectio quaꝫ narrauit asaueri et dixit q⁹ est expta q̄ ē ꝓuenies paralysi et toꝛture et mollificatiōi et reliq̄s egritudinib⁹ q̄rū radix ē flegma de q̄ sumaf ſm q̄ntatē quā tolerat eger etſi liniaf ex ea mēbrū mollificatū iuuat. ¶ Cui⁹ pmixtio. Rx. opij. et euforbij et castoꝛei et cinamomi ⁊ macropipis et nuſgami albi et spice et zizyberis et croci: oiuꝫ añ. ptes eq̄les tere et cribella et ꝓfice cū melle dispūato et pone in vase vitreo et vtē cuꝫ neēe fuerit.

¶ Patet.

Confectio impiguatiua nra expta. ¶ Rx. mugath et nucis enden ⁊ beten et zedoarie et dragaganti et se. papaueris et karabe: oium añ. pōdus. ʒ.iij. tere et pulueriza et frige cū butyro frixione leui et pmisce cū duab⁹ eminis paruis sanich triti et emina. j. zuccbari mēsurata cū emina parua: deinde sumatur omni die pōdus. ʒ.xx. et decoquatur cū duab⁹ libris lactis et pīciaf desup de butyro quātū necesse est et sorbeaf quoniā bonū est.

¶ Mugath supra satis expositum.

¶ Explicit Tractatus Primus.

¶ Incipit tractatus Secundus de bieris.

Biera est nomen solutiui rectificantis: ⁊ huius quidem interpretatio ⁊ expositio est medicina diuina.

¶ Jam determinauit de tyriaca ⁊ pfectionib⁹ magnis: hic ꝺtermiat de bieris: ⁊ teodozico qꝺ idē est in signatiōe ⁊ expōe nois vt apparebit. Er p̄ pmittit qꝺā gfalia. Scō ponit illa ⁊ spāles descriptiones. ibi. "Hec est biera. "Prima po hz tot ptes quot ponit can. siue biera. ¶ Cōsiderāꝺū gfalr q⁹ pdicte pfectiōes dicunt magne: q⁹ plures ea ⁊ magne sunt in cōpōne: lz qꝺā sint ppie. vel dicunt magne ppter earū magnā famā in suis opōnib⁹ vt apparebit. vel dicunt magne: q⁹ plures ea ⁊ sunt fermētate babētes effectū ex forma cōpōnis ꝓter effect⁹ simpliciū. ¶ Dicit aūt hic p̄ q⁹ b nomē biera est nomē solutiui rectificātis: iclusiue ḡ biera i se duo. Prio q⁹ sit solues. Scō q⁹ sit rectificās. Ergo lz imeniant multe res solutiue simplices ⁊ cōpposite nō tñ dicunt biere: q⁹ nō sunt rectificātes. Est aūt biera rectificās duplr ab effectu: q⁹ rectos ⁊ rationales. s. laudabiles ⁊ nō nocinos effect⁹ operat. Scō q⁹ rectificate cōpōnis est: q⁹ medicine sese ꝓlōāt ⁊ rectificāt: ⁊ ex hoc segtur rectificat⁹ effect⁹: ⁊ tō medicina cōpōsita que talē hz cōpōnez posset biera vocari. ⁊ hui⁹ ponit ⁊ⁿ dictū ⁊ est q⁹ istud nomē biera interpretat ⁊ exponit. i. diuina. ¶ Cōsiderāꝺū q⁹ nomē biere ſignificans rem rectificantē est dicens qd est esse rei: sed nomē biere dicens est diuine res est dicens qd nominis: sicut ſi diceremus homo ſignificat aīal rōnale mortale: sed nomen hominis interpretatur. i. humanitas humor: ita biera est solū rectificās ⁊ biera. i. diuina biera. i. sacrū: vt Nicolaus dicit in cap̄. de bieralogodion.

¶ Et primum quidem solutiuuz de cognitis fuit biera ruffi: ⁊ antiquitus nō cadebat nomen biere nisi super banc: deinde nominate sunt alie.

¶ Hoc est tertium dictum: ⁊ oportet q⁹ hoc credamus cum sit recitatio preterite consuetudinis.

¶ Et nō dicit medicina diuina nisi q⁹ actio solutiui est res diuina saluans ex virtutibus siue nature.

¶ Quartum dictum ⁊ est q⁹ medicina dicitur diuina: quia actio solutiui est actio diuina soluens ⁊c.

¶ Considerandū q⁹ actio solutiui dicit diuina apud aliquos q⁹ est actio a forma specifica. Forma aūt specifica est res diuina. i. ē res a deo. s. celo data. sumit enī qñq⁹ deus ꝓ celo vt primo celi tertu cōmē. zz. q⁹ igit forma specifica qua solutiuū eua cuat ḃaf a deo. i. celo: pōt dici actio eius diuina siue celestis. vnde Mes. in de pfolatione cap̄. primo dicit. soluruū aūt nō q⁹ calidū nō q⁹ frigidū: sed q⁹ celesti virtute dotatū. Uel dicit actio solutiui res diuina: q⁹ sicut nomina dei latet humanā nomiā: ita notitia forme specifice latet nos latentia q̄ nescim⁹ eaz certe nec ex priori nec ex posteriori. ⁊ inter formas specificas maxime latētes est forma specifica solutiue medicine: q⁹ sua ppietas nō solū comitaf medicinā ⁊ humore: sicut ppietas attractionis ferri a magnete comitaf ferrum ⁊ magnete: sed ēt comitaf ꝑcursuz alioz. s. corpis humani ⁊ loci. b. g. scamoneā cōcomitaf ppietas trahendi cholerā nō absolute: sed cholerā in aīali. s. hoīe stantē: ⁊ qūcunq⁹ scamonea steterit per se vel per vapores suos in partib⁹ stōchi ⁊ intestinoz vt notum est. Apparet ergo q⁹ actio solutiui est res diuina. dixit post.

¶ Hic aūt sermo toleret duas expōnes. Prima q⁹ operatio solutiui est res diuina. i. a forma specifica ⁊ est salua nō occidēs sic facit napellus. napelli aūt actio: q⁹ a forma specifica pōt dici res diuina nō tñ res diuina saluās ⁊ ex virtutibus siue nāe. i. saluat virtute sua qua hz. est. n. in solutiuo nā aliū que est p̄cipiū talis actionis q. d. nō facit hec per accidēs sed per se. i. per p̄cipiū in se. ¶ Scōa expositio est q⁹ in solutiua medicina est nā duplex. s. diuine siue celestis: ⁊ quātū ad hoc dixit actio solutiui est res diuina. est etiā in eo res siue nā elementaris: ⁊ quātū ad hoc dixit saluās ex virtutib⁹ siue nature. Ex solutiuo saluat virtus elementaris que est nā cōis cōmixtio ⁊ ista virtus stat sicut mā siue organū illi forme specifice qua dat celū. Non intendimus aūt hic disputare de formis specificis de quibus prolixe diximus libro primo.

Dubiū p⁹ ¶ Scō dubitaf: q⁹ si medicina dicit diuina: q⁹ agit a specifica forma ⁊ q⁹ saluat: ḡ de multis alys solutiuis ꝓter bieras poterit dici hoc nomē biera. ¶ Dōm q⁹ verū est: sed q⁹ p⁹ bonitatē biere placuit antigis hoc nomē biera gbusdā solutiuis nobilibus iponere cū tñ posset dici de reubarbaro ⁊ agarico. nō aūt de ḃ curare debemus. ¶ Cōsiderāꝺū ēt q⁹ hmōi vocabuli biera alia ḃaf expō a Halia Albucasi. dicit. n. apud eū biera. i. amara: tū apud Auicē. ⁊ Nicolaum biera. i. diuina siue sacra: ⁊ picra. i. amara apud Nicolaū ⁊ Serap. tracta. 7. 9. cap̄. de aliis ergo nominibus non curamus.

¶ Et antiquitus quidem nō fuerunt date in potu biere nisi quoniam medici timebant ex malitia solutiuorum simplicium sicut pulpe colloquintide ⁊ ellebori ⁊ aliorum. s. resistentibus ventro. Et cum volebant vti eis permiscebant eas cum facientibus penetrare ⁊ rectificantibus ⁊ bezahard donec ausi facti sunt in vsu eorum. Postea edomiti sunt in eis ⁊ acceperunt succi eorum deinde ausi sunt in eis adeo donec acceperunt ea sicut sunt in pillulis.

¶ Hoc est quintū dictū de quo dubitatur: q⁹ dicit q⁹ antiqui timebant vsum solutiuoz simpliciū ḡlia sunt colloquintide. ¶ Sed cōtra q⁹ si primū solutiuū fuit biera ruffi: ergo nō timuerūt colloquintidā: q⁹ recipit in biera ruffi vt apparet. ¶ Dōm q⁹ sermo iste toleret duas expositiōes. vna est q⁹ per bieras date in potu antiquitus intelligimus bieras cōes ⁊ faciles in gbus nō recipit aliqꝺ solutiū nō ppie nisi aloes sicut biera Gal. sumpta. 7. tera. ca. 11. ⁊ hoc statim p̄ loco scribit. ⁊ per bierā ruffi tunc cognitā intelligamus bierā vniuersitatis quā statum descripsit quā affirmat medicoz vniuersitas ⁊ iposuit eā Ruffo: q⁹ forsan prius Ruff. eā cōposuit q⁹ Gale. fuit enī Ruffus medicus famosus ⁊ fuit ante. G. vt Raf. primo cōtinen. cap̄. 3. ⁊ Gal. in primo libro. tracta. 2. nō ergo intelligamus bieram ruffi illā quā Auic. infra describit. Causa aūt ppter quā dabantur biere dicte leues est quā Auic. assignat: q⁹ medici timebant de aliis solutiuis: biera. n. solū recipit aloē pro solutiuo ⁊ in eo est securitas: sed in pulpa colloquintide ⁊ elleboro est dubietas: ḡ vtebantur bieris: ⁊ si volebant vti colloquintida ⁊ elleboro bis vtebantur cū cautela permiscēdo cū eis aliis medicinas ꝓlantes. Iunxit ergo q⁹ etiā vtebantur alys solutiuis q̄ biera cōmuniter sed vtebant illis raro ⁊ cū cautela: ⁊ in triplici mō. s. permiscendo cuz aliis ⁊ faciēdo bieras fortes vel decoquēdo vel pillulas faciendo. ¶ Scōa expositio est q⁹ per bieras intelligimus solutiuas medicinas fortes cōpositas cū alys quas bieras cōtradistinxit simplicibus medicinis ⁊ est sensus q⁹ medici timebāt solutiua simplicia. s. sola: vnde timebant solā colloquintidā ⁊ solū elleboz ppter earū multā malitiā: coacti sunt ergo vti eis cōmixtis ⁊ istud cōmixtuz vocaf biera: q⁹ agit a forma specifica ⁊ rectificat ⁊ saluat sine nocumēto. ¶ Cōcepit aūt Auic. in hmōi solutiuis fortibus vt colloquintida ⁊ elleboro tria nocumēta que indigēt correctione ⁊ mixtione aliarū medicinarū. ¶ Unū nocumētū est fixionis in partib⁹ stomachi vt apostemāt ⁊ vlcerant: quare cū colloquintida miscetur gūmi dragagāti ⁊ ḃaf sibi lenitatē ⁊ facilitatē descensionis: ⁊ quātū ad hoc dixit permiscebant cā facientibus penetrare. ¶ Scōm nocumentū est qꝺ generaliter faciunt nutritiuis debilitando illa: ⁊ ideo cū colloquintida ⁊ similib⁹ miscent ea que ꝓlōāt nutritiua sicut. b. g. mastix ⁊ similia: ⁊ quantū ad hoc dixit permiscebāt cuz rectificātib⁹. ¶ Tertiū nocumentū est qꝺ generaliter etiā faciunt cordi ⁊ principalib⁹ virtute venenositatis: ⁊ ideo miscent cuz eis medicine cordiales siue tyriacales dicte bezarie vt croc⁹ spica ⁊ similia: ⁊ ḡtiū ad hoc dixit permiscebāt cū bezahard. i. medicis resistentib⁹ veneno. Tu aūt sic potes te extendē in sermone de pfectione alr pfolatiōe medicinarū solutiuaz ꝑ mnonē Mes. in hoc. Cū ḡ medici posuerūt medicinā solutiuā ex colloquintida ⁊ elleboro ⁊ similib⁹ cū medicis pfolatib⁹ modis ꝓdictis fecerūt solutiuā medicinā rectificantē ⁊ diuinā: ⁊ ideo vocauerunt illam bieram.

Dubⁿ z^m ¶ Dubitatur q⁹ Auic. videtur q⁹ sit securior vsus colloquintide ⁊ ellebori ⁊ similiū cū ponunt in bieris ḡ cū ponunt in decoctionibus ⁊ pillulis. Nā post vsum bierarū venerūt ad decoctiones: deinde ad pillulas. Duius ptarū ꝓbaf. Nā sumere res in decoctiōe est sumere earū virtutes sine corpore que virtus est debilior. Qꝺ ꝓbatur primo: q⁹ de solutiuis maior dosis ḃatur in decoctione q̄ in substātia: vt apparet ex capitulis Mes. Scō q⁹ Auic. 4. can. fen. prima de cura tertiane nō pure cōparās medicinā compositā ex substantia medicinarū ad eā que fit pro illarū decoctione dicit. de decoctionibus ho parū fortasse nō facit aliquid. Amplius nō videtur pillule esse fortiores bieris reliquis paribus: q⁹ illud idem qꝺ est biera trociscata vel facta eius cum melle est pillule si sic informentur. ¶ Dōm primo q⁹ Auic. nō innuit hic ordinē maioris vel minoris rimonis in vsu bierarū decoctionū ⁊ pillularū: sed solū ꝓnit illud qꝺ ptingit antiquis: ⁊ est q⁹ cū dubitauerūt vti sola colloquintida solo elleboro ⁊ similibus inciperūt cōponere eas cū aliis medicinis ⁊ fecerunt bieras: ⁊ cū assecurati sunt in hoc doctrinati sunt facti siue doctī ⁊ decoquendo ⁊ pillulādo etiā sunt vsi illis: vnde fecerunt decoctiones solutiuas ⁊ pillulas. ¶ Uel dōm q⁹ decoctiones colloquintide ex sola colloquintida vel cū paucis rebus ꝓlantibus sunt maioris periculi q̄ biere in quibus ponitur colloquintida cū multis medicinis consolantibus: ⁊ sic Auic. videt intelligere cū dixit a deo donec acceperunt ea sicut sunt in pillulis.

¶ Sciat

¶ Sciat ergo medicus q̄ biere magis sunt salue q̄ō de coctiones ⁊ pillule. Et nō diminuuntur propter malitiam suam: imo propterea q̄ excusant ab eis: ⁊ ꝓpter consuetudinem malam. Et quoniam ipse non trabūt ex longinquo sicut decoctiones ⁊ pillule.

¶ Hoc est sextus dictū. Dicit q̄ biere sunt magis salue ꝛc. Scdo ibi sunt dimisse nō q̄ sint male: sed q̄ excusant ab dominib⁹ pp malas ꝓsuetudines. s. in delitys: vnde nolūt assumere res amaras: ⁊ q̄ non trahunt a longinquo vt decoctiones ⁊ pillule.

Dub^m 3^m ¶ Ad cōplementū ergo eoꝝ que diximus in p̄cedenti ptcula: dubitat vtrū biere sint magis salue q̄ō decoctiones ⁊ q̄ō pille. ℣ Videt q̄ nō: q̄ ille cedē res que possunt poni in biera possunt poni in decoctione ⁊ pillulis. Amplius i fra trac. 9° ponunt decoctiōes que sunt leuiores q̄cūq; biera: q̄ nō recipiūt aliq̄d solutiui: iteruz ponunt ibi pillule leuiores q̄ō biera vt apparet cōsideranti. Alr pillule alefangi Mes. sunt leuiores biera q̄cūq. ℣ Jn p̄riū Aui. ℣ Jā apparet vnus modus soluēdi. per decoctiones itelligit potū factum ex medicis fortib⁹ pauꝝ ꝓsolatis ⁊ sic per pillulas: ⁊ iste sunt fortiores q̄ō biere que vel sunt leues vt biera vniuersitatis: vel sunt fortes sed valde ꝓsolate vt biera ruffi. Alter modus soluēdi ē q̄ō forsan in lingua eoꝝ est in vsu q̄ p decoctiōes itelligebāt ōcoctiones fortes: ⁊ p pillas itelligebāt pillulas ēt fortes vt cochias fetidas: ⁊ p bieras itelligebāt bieras leues sē biera B. ⁊ tūc notū ē.

Dub^m 4^m ¶ Dubitat 2°. vtrū biera trahat ex lōginquo sicut ōcoctiōes ⁊ pillule. ℣ Videt q̄ sic: q̄ bieralogodion trahit ab vltimis extremitatib⁹: vt Aui. statim ponit. ℣ Jn p̄riū Auic. ℣ Solo vna in B est valde leuis q̄ per bieras itelligat bieras vniuersitatis qualis est biera Gal. 7. terapē. caꝑ. 11. ⁊ que statim dicet ⁊ est debilr soluēs. Et q̄ de hac itelligat apparet cuz dicit q̄ dosis de bieris est vsue ad q̄tuor aureos. s. 3. vj. vel circa. p decoctiōes aūt itelligit fortes medicinas bibitas ⁊ p pillulas fortes pillas. Vel dicem⁹ q̄ p bieras itelligit bierā cū aloe: vt bierā Gal. vel bierā colloquintide que est biera ruffi: ⁊ nō itelligit bierālogodion. Nomen aūt biere sup das duas p̄cedit: vt Sera. p. 7. tractatu breuiary. ca. 9. per pilulas aūt itelligemus pillas scamoneatas: ⁊ per ōcoctiōes itelligemus eas que recipiūt helm colloquintidā ⁊ similia: sed manifestū ē q̄ biera aloetica nō euacuat a lōginquo, biera ēt colloquintide ruffi nō sic cūat a lōginquo sicut pillule scamoneate cuz colloquintida: et decoctiōes ēt elleborice. biera enī ruffi nō accipit ita fortes medicinas sē pille ⁊ ō coctiōes dicte. ℣ Tertio mō possem⁹ q̄stiare mūdē dicēdo q̄ medicine solutiue ex forma in qua fūt ⁊ dant fortiūtur diuersos effectus. ꝛ. g. datur turbith in forma eli sicut cū ex eo fit biera cuz melle daꝛ ēt in forma pillulata: ⁊ daꝛ in forma potabili dissoluēdo cū aliqua decoctione siue decoquēdo: ⁊ datur in forma trazee. s. pulueris. Si enī biera nō cōponatur cū melle iudicuz de ea est sicut iudicū medicine solutiue date in forma pulueris vel forma potabili. Dicamus q̄ sermone vsitatū q̄ō est medicine solutiue que dant pillulate trahūt plus ex lōginquo: ⁊ ꝑ q̄ pillula mittuz motaꝛ in stomacho: ⁊ q̄ dura ⁊ q̄ ro. tarde dissoluit. ℣ Medicine ēt solutiue que cōponunt in forma potabili: ita q̄ incorporent cū aliquo ligdo. s. aqua: ⁊ hoc cōmiscēdo vehemēter: ⁊ ēt ōcoquēdo satis trahūt a lōginquo q̄ aqua daꝛ illis vigorosaꝛ penetratiō nē: vnde virtus illoꝝ fortis trāsit vsus venas cōre: ⁊ cito trāsmittitur aliter trāsmutaꝛ inq̄rtum requritur a stomacho. ℣ Medicine aūt in forma cōi viscosi date que ēt sunt cum melle iuuant in stomacho ⁊ inuuant in meseraicis ⁊ oppilant ibi ⁊ in intestinis vt dicet de biera cū melle: ⁊ ideo nō trahunt a lōginquo: ⁊ forsan hoc voluit Aui. cū dixit: q̄ biere nō trahunt a lōginquo sicut ōcoctiones ⁊ pillule. ℣ Medicine aūt que dantur in forma ꝓfectionis dur e. s. facte ex zuccharo per ōcoctionē idurato fortiran q̄ appropinquāt in iudicio pillulis: ⁊ que dant in forma puluꝝ sine potu. nā potus faceret eas appropinquare iudicio medicinaꝝ potataꝝ que dicunt ōcoctiōes: siue sint ōcoctiōes siue ipositiōes medicinarū cū re potabili: ⁊ iam iudicū biere si potatur est aliud a iudicio eius si nō potat: ⁊ hec sunt iudicia extimatiua. Ods aūt predictas oēs tetates tollit reſponsio supra dicta. s. q̄ vel bieras itelligit bieras vniuersitatis q̄s cōparat ad pillas ⁊ decoctiones fortes.

¶ Et dosis de bieris est vsq; ad. iij. aur.

¶ Hoc est 7^m dictū ⁊ pōt intelligere vsq; ad q̄tuor aureos icipiendo a minima dosi bieraꝝ fortiū que fit. ꝛ. g. 3. j. vsq; ad q̄tuoꝛ aur. ⁊ fit aur. 3. j. 5. ⁊ intellige de bieris leuibus factis cū melle ⁊ pōt itelligere vsq; ad aur. iij. idest dentur circa. iij. aur. ⁊ tunc est sermo de solis bieris leuibus factis cum melle.

¶ Et quādoq; proiciunt super eas salemasse.

¶ Hoc est 8^m dictū. Salemasse est sal cōe vsuale ⁊ iuuat in deponēdo mās a stomacho ⁊ in intestinus quas mouet biera. Cū ergo esti mas hoc indigere pone de sale sm quātitatē a te arbitratā. Et alij etiā modi solis pāt unponi pp alia iuuamēta que fūt in illis ꝛ. g. volo iuuare in euacuādo meliam ponam salem indum ꝛc.

¶ Et magis ꝙueniēs cū quo in potu dant ē aq̄ epithimi cū passulis mūdat ꝓpter ꝙscriptionē quoꝝdaꝝ coꝝ. ¶ Qū. R. epithimi. 3. iij passulaꝝ mūdataꝝ. 3. ß. mirabolanoꝝ nigroꝝ mundatoꝝ. 3. j. sticados. 3. ij. aq̄ lib. iij. amuden mūdati lib. ß. deꝯ ad potādū in ieiuno. Et ꝓsequēter detur seminis altee. 3. j. seminis citruli. 3. ß. cum pauco oleo nucis ⁊ aqua tepida.

¶ Hoc est 9^m dictū. Dubitat an cū aq̄ vel decoctione aliq̄ det biera. Dub^m 5^m Videt q̄ cū aq̄ sm Gal. 7. terap. ca. 11. ⁊ sm Nicolaū vi q̄ cū melle ⁊ aqua. Aui. sequēti cap. vi q̄ cū ōcoctione. ℣ Dōm q̄ diuersificat datio biere cū alio sm diuersas itētiones de qb⁹ magis vltate fūt. ℣ Prima est⁹ dulcoratio ⁊ daꝛ cuz aqua melliꝛ. ℣ Scda vigoratio eius in cūone ⁊ daꝛ cū decoctiōe epithimi ⁊ mirabolanoꝝ nigroꝝ si vis iuuare cūone flegmatis. ℣ Tertia intētio est appropriatio ad aliq̄s p̄tes: sicut cū decoctiōe nucis muscate vel sticados cuz vis q̄ plus a capite euacuet: ⁊ cū decoctiōe enulate si volumus q̄ ab epate: ⁊ sic de aliis. ℣ Quarta intētio ē rectificatio malitie q̄ timet aberea vel post eā sicē daꝛ cū aq̄ pura timore inflamatiōis: datur etiā post eā semē altee: ⁊ semē cutrulli timore caloris ⁊ mordicatiōis q̄dā relinq̄. ⁊ oleū onfacinum iuuat ꝛ ōponēdo ⁊ nō debilitat stōchū: vt 3° lib. sen. tr. caꝑ. de destructione appetitus.

¶ Et cib⁹ tnb⁹ dieb⁹ sit zibrabegi cū aq̄ cōmixta.

¶ Hoc est 10^m dictū. ⁊ est modus cibi de carnib⁹ laudabilib⁹ vt gallina ⁊ ponit in lib⁹ peregragrizelis vel ꝺlus finē cū aq̄ murta. s. vino vel zuccharo ad ꝓfortādū. ¶ Cōsiderādum q̄ Balia Albucasis vult q̄ biera sepeliaꝛ in ordeo sex mēsib⁹: ⁊ q̄rit ex hoc ꝛcorporationē ⁊ fermētationē: ⁊ dicit q̄ ꝺz cōficī in mēse Junij vel Julij: q̄ tūc semina ⁊ alia ex q̄bus cōponitur sunt perfecta: ⁊ ideo ex calore aeris ⁊ frigiditate sit q̄dā ēperies: sed nō debet poni in frumento quia calore aeris ⁊ frumenti corrumperetur. Tu aurez ex hoc accipias generale documentum ad alias confectionis: vide ⁊ supra Aui. quasdam medicinas in ordeo docuit sepelire.

HIerapigra. s. amara. Nec ē biera de aloes ⁊ associaꝛ ei cinamomū pp subtilitatē suā ⁊ iuuamētū q̄ facit viscerib⁹ ⁊ stōcho ⁊ mastix similr ⁊ vt cōseruet: ⁊ similr cassia ⁊ crocus pp digōnē ⁊ ꝓfortationeꝝ cordis ⁊ stōchi. Et fortasse croc⁹ facit icurrē i ea doloꝛē capit⁹: q̄re opꝝ vt minorē pōdus ei⁹ aut expellaꝛ. Et assaꝛ q̄m inest ei adiutoriū ad solōnem faciēdā ⁊ precipitationē humiditatū. Et q̄q; ponuntur loco eius cubebe ⁊ sunt subtiles: ⁊ car pobalsamus ⁊ xylobalsamus pp confortationem stomachi ⁊ resolōnem ⁊ albezabarati. Et de hoib⁹ sunt quidam qui ponunt in ea florem squinanti: quare phibet rasuram que timeꝛ ex aloe ⁊ rosas vt expellāt malitiam caliditatis aloes a stomacho ⁊ capite.

¶ Auicēna hoc loco ꝓmissis documētis vult ōscribere bieras. Et primo bierā cōez leuē q̄ vocaꝛ biera de aloes siue biera vniuersitatis. Secundo alias bieras ⁊ theodoricon. ibi, (bieralogodion.) ℣ Pria in duas. Prio ꝓmittit q̄dā. Scdo ponit biere dis⁹ iuuamēta ⁊ descriptionē. ibi (Descriptio aūt.) ℣ Prio dificat hāc cōponez oīdēdo de vnaquaq; re que ponit. s. ad quā itētionē. Scdo ostēdit diuersitatē que cadit in positiōe melliꝛ ⁊ aloes. ibi (Et q̄q;.) Tertio ostēdit opōnē biere. ibi (Et biera q̄dē nō est res.) ¶ Cōsiderandū q̄ p B q̄ dicit biera de aloes itelligit q̄ principalis medicina que ibi ponit est aloes: ⁊ nō est basis. Alie aūt medicine ponunt vt iuuēt ⁊ nō dicit virtutē aloes: q̄ vult q̄ tu itelligas ex capso suo. Placuit aūt sibi de aliis simplicib⁹ leuiter expedire ⁊ dicit q̄ cinamomū ꝛc. subtilitas eius iuuat in subtiliādo medicinas. Nam aloes debiliter soluceret nisi eēt iuuamētū aliaꝝ medicinaꝝ. Juuamētū ꝛc. Mastix ꝓseruat nec ab aloe purgat ēt appropriat: ⁊ sic cassialignea est subtiliatiua ⁊ crocus ꝛc. Cōtra. q̄ destruit appetitus vt scdo casi. Dōm q̄ ꝓfortat digestiuū. Et carpobalsamū ꝛc. Albezarati. i. cordialitatē: nō q̄ idigeam⁹ pp aloez: sz vt hec biera sit ꝓfortatiua: ēt q̄ eūo quodāmō ōbiliat. Cū g assumaꝛ obtutē medicinaꝝ aliaꝝ q̄ ponunt in biera ipe ꝓsolāt aloez. Nā in aloe ē tarditas opōnis ⁊ iuuat in B cinamomū ⁊ medicine subtiliatiue: est ēt in ea q̄ nō ēxtedit suā operationē ⁊ iuuāt ⁊ illemet medicie: est ēt in ea timor de apertione venaꝝ ⁊ iuuāt mastix ⁊ rose: est ēt timor de calefactione ⁊ ponit Rasis 9° caꝑ. de doloribus.

¶ Et qñqz fermētatur cū tanto melle quātū est: ꝛ quādoqz est sicca nō fermētata. Ego vō informo de ipsa puluerizata trociscos cū aq̄ bdellij ꝛ exicco eos i vmbra ꝛ vtor eis. nā inuenio illō magis vtilius q̄ꝫ aliud.

Dubiū 6ᵐ ¶ De quantitate mellis supra diximus cap̄. de tyriaca.

Primo ¶ Deinde queraꝭ. s. vtrū biera cōposita cū melle sit magis solutiua q̄ꝫ sine melle. ¶ Uideꝭ q̄ melle cōposita magis subducat: q2 reliq auctores sic docēt eā cōponē vt apparet in cōioꝛib' antidotarijs. hoc āt nō fit nisi vt potentius soluat cū biera cōis sit de se ōbilis. Scdo Ampli' Gal. 7. terap̄. 11. ca. Reliquū ibi dič q̄ qdā recōdūt h̄ pharmacū resumētes. i. icorporātes illō dispumato melle: ꝛ dič q̄ magis subducit. Tertio Ampli' Aui. 3ᵒ cañ. fen. 13. ca. de cura malaꝝ cōplonū stōchi cū mā. dič q̄ biera cōmixta cū melle est plurime solonis ex modis diuersis: qm̄ est plm remanēs i stōcho: arguit igiꝭ sic Aui. mel facit plus remanē in stōcho bierā: ḡ plus soluit. añs vl notū: q2 p mel qñ inuiscaꝭ ibi fit sil' cū alijs medicis qōdā viscosū: nō abstergit mel tūc taliter quasi faceret eliq̄tū. ɔñtia pbaꝭ q2 pille iō plus soluūt q̄ꝫ alie medicie: q2 plus moranꝭ vt cōiter cōcediꝭ: ꝛ sumiꝭ ab Aui. 3ᵒ cañ. fen. 1. cap̄. de canonib' gñalib' curationis egritudis capitis. Quarto Ampli' v̄tus aloes cōfortaꝭ p medicinas calās vt sumiꝭ ex caplo de aloe: ḡ ɔfortabiꝭ p mel. 3ᵐ opp. ¶ In ɔ̄riū sumiꝭ ab Aui. hic q iformat troc. ꝛ inuenit magis vtilimū. s. in effectu euōnis: q2 h̄ queriꝭ. Ampli' Aui. 3ᵒ cañ. fen. 13. ca. p̄allegato dič loquēs de biera cū melle. Mel frāgit de fortitudie eius aliqd in ɔfortādo ꝛ purgādo. ¶ Dicam' vt alš diximꝰ q̄ vna medicia pōt dici magis solutiua q̄ꝫ alia qnque modis. Uno mō q2 plures spēs eūat humoꝝ sicut turbith: q2 eūat cholāz ꝛ flegma ē medicia magis solutiua q̄ꝫ cartamus: q2 solū eūat flegma. Scdo mō q2 vehemēti' eūat sicut scamonea ē magis solutiua q̄ꝫ reubarbaꝝ: ꝛ ēt scamonea vigorosa est magis solutiua q̄ꝫ scamonea ōbilitata ꝛ repssa. Tertio mō q2 longiori tpe durat sua solō sic medicia que duob' dieb' vel tribus diebus solueret posset dici magis solutiua q̄ꝫ ista q vna die sola solueret. Quarto mō aliq̄ medicia dr̄ magis solutiua alia: q2 pluribus modis soluēdi euacuaret vt ista q eūat cōprimēdo ꝛ exsoluēdo diceretur s̄m h̄ magis solutiua q̄ꝫ ista que eūat solū exsoluēdo vel solū cōprimēdo. Quinto mō: q2 a remotioꝛib' ptib' eūet. Dicam' ēt q̄ principale solutiuū in biera cōi ē aloes: nō tñ solū solueret tantuꝫ q̄ꝫtū facit auxilio mediciaꝝ subtiliātiū ꝛ habilitātiū sibi māz vt sumiꝭ ex caplo de aloe. ꝛ 6. de reg. sani. soluit āt forti' nō lotus q̄ꝫ lotus. Soluit āt efficacius per ptes suas subtiles q̄s lotio diminuit vel remouet. Dicam' ēt q̄ bierā cū melle possumus cōparare ad solū puluerē biere nō iformatū alia forma trociscata vel pillulata. Et possum' cōparare ad bierā trociscatā cū bdellio. Dicam' ḡ q̄ si deꝭ solus puluis biere cum melle: q2 biera sit ɔfecta cū melle min' soluet cuꝫ melle q̄ꝫ sine melle debili' soluet sic dicebaꝭ in 2ᵒ mō q est verioꝛ modus dicēdi aliq̄ꝫ medicinā debilius vel fortius alia solui: iō ꝛc. q2 mel debilitat v̄tutē aloes: ita q̄ forsan non soluat attrahēdo vt Aui. ponit 2ᵒ cañ. ca. de aloe. ꝛ Mes. in codē ca. Est igiꝭ v. p̄ q̄ biera soluit p̄ncipaľr p aloem: aloes ḡ cū melle minus soluet: ꝛ hoc mō loquebaꝭ Auic. 3ᵒ cañ. fen. 13. cū dicebat. mel frangit de fortitudine eius in purgādo: ꝛ etiā ɔfortādo q2 obtūdit stipticitatē eius. ꝛ multo magis erit solutiua biera sine melle si exinde fiūt trocisci vel pille cū bdellio: q2 de bdellio nō inuenim' q̄ destruat virtutē aloes: sic inuenimus de melle: ēt q2 trociscatio facit appropinquare ad nāz pillulaꝝ: vñ trocisci sumpti nō ordiate tāti magis moranꝭ in stōcho: ꝛ sic magis soluūt: accidit p hāc remanētiā in stōcho q̄ biera trociscata vel pillulata ad lōgiqoꝛes ptes extēdit suā opōnē: sicut sumiꝭ a Mes. cap̄. de aloes. ¶ Sed cadūt hic tres dubōnes. ¶ Prima quare mel frāgit ita v̄tutē solutiuā aloes. ¶ Rñdet Albert' q2 mel sui caliditate resoluit virtutem aloes: ꝛ ēt aliaꝝ medicinaꝝ. ¶ Cōtra. q2 alia ꝛ carpobalsamum nō min' h̄ faciunt. ¶ Dicam' q̄ h̄ forsan est ppietas. Uel dōm vt imagioꝛ q̄ mel sui viscositate ꝛ dulcedie remouet acuitatē ptiuꝫ acutaꝝ aloes pp q̄s soluit. q̄ eni viscosa dulcia h̄ faciāt est certū. ¶ Sed tu diceres bdelliū q2 viscosuꝫ hoc faceret: solō poniꝭ de eo paꝝ ꝛ dissoluiꝭ in aq̄: ēt cū sua viscositate iuuat in dissolōne medicinaꝝ vt appet ex suo cap̄. ¶ Scda dubitatio ē p quē modū biera sit magis solutiua an exhibita p os vel iniecta p clystere. ¶ Dicēdū q̄ caloꝛ stōchi est ille q medicinā regulat in sui pñ°. i. in corpore medicine a quo icboat euaporatio p corpus. caloꝛ aūt itestinoꝝ nō sic: imo solutiua ɔfunduntꝭ in itestinis ꝛ misceñꝭ supfluitatib' ppꝛie in iferioꝛib' itestinis: ꝛ iō nō sic reducunꝭ ad actū. signū huius: q2 multa q̄ꝫtitas solutiua in clysteri nō tātū facit q̄ꝫtuꝫ facit pauca sumpta per os. Regulat ḡ ꝛ reducit ad actū ɔuenienteꝫ caloꝛ stōchi medicinā solutiuā. que igiꝭ p̄cipitaꝭ inferius nimis cito nō opatur efficaciter. que aūt supflue figitur ꝛ nō pmutaꝭ finaliter pducit ad accītia mala. que aūt remanet remanentia excludēte lapsum ꝛ p̄cipitationē nimis festinā illa magis opeꝭ ꝛ ad lōginqua suā opationem extēdit plus coopando. ¶ Tertia dubitatio: q2 cū mel faciat morari bierā in stōcho: vt dixit Aui. ḡ ex hoc magis soluit. ¶ Dōm p̄ q̄ hic sunt duo ɔ̄ria. Naꝫ mora facit illam magis solutiuā: sed remissio acuitatis aloes facit illā solutiuā minus. Ergo dicemus q̄ plus debilitaꝭ in soluēdo p remissionē acuitatis aloes per mel q̄ꝫ iuuaꝭ p remanentiā in stōcho per mel. Uel dōm q̄ illa remanētia nō idiget biera vt magis soluat: q2 si datur in forma pulueris vel trocisci remanet q̄ꝫtitas que sufficit ad vigorose soluēdū. ¶ Scdo dico q̄ lꝫ biera cū melle debilius soluat q̄ꝫ biera sine melle: tñ pōt dici magis solutiua: q2 pluřib' modis. Nā soluit oib' modis qbus soluit biera sine melle: lꝫ debilius p aloeꝫ impssum a melle: ꝛ cū h̄ soluit abstergēdo p mel: q2 mel abstergit: ꝛ ppꝛie cū inuenit mās p̄paratas duci per vētrē ꝛ ppꝛie crudaꝫ: vt. A. scribit 2ᵒ cañ. Et itelligit hoc Mes. ca. de aloe. cū dixit. aloeꝫ mixtū cū melle est maioris solonis ꝛ minoris actionis: ꝛ est maioris absterśōis. ¶ Sed tu diceres: quō stāt ista siľ q̄ mel abstergat ꝛ facit morari bierā in stōcho. Dōm q̄ lꝫ mel cōmixtū cū alijs speciēb' nō sic cito labatur sicut si esset dissolutū cū aqua: tñ cū h̄ abstergit hoc. Dicamus ḡ q̄ abstergit lꝫ tarde. ¶ Tertio dico q̄ biera cū melle pōt dici magis solutiua: q2 diutius remanet sua operatio. sicci eni pulueres sumpti cū aq̄ cito resoluunꝭ a caloꝛe: inuiscati aūt cū melle plus moranꝭ: ḡ biera cuꝫ melle dr̄ magis solutiua q̄ꝫ sine melle: ꝛ q2 pluřib' modis soluit: ꝛ q2 pluri tpe durat sua opatio: vt dicebat tertius ꝛ quart' modus: ꝛ h̄ dixit Aui. biera est plurime solonis ex modis diuersis: qm̄. i. q qm̄ est plm remanens in stōcho: ꝛ sic loqtur. G. 7. terap̄. In p̄ aūt mō nō sunt cōparabiles: q2 quos humores cū melle euacuat: eos eūat sine melle. In 5ᵒ aūt mō posset dici: q̄ ēt in forma pulueris a lōginquioꝛib' ptibus eūant: q2 lꝫ plus moreꝭ cū melle: est tñ eius virtus debilis: que ad lōginqua vadēs ɔ̄struiꝭ: sic lꝫ cassiafistula multū staret in stōcho nō tñ pueniret cū i p̄ssiōe ad mēs iūcturales. puluis autem solus biere sufficiēter moraꝭ ꝛ est vigoꝛosioꝛ: ꝛ iō sua virtus magis ad extrema p̄tēdit. Est ergo biera sine melle melioꝛ: vt dič Gal. tñ lasciuia amaritudinē euitās ꝛ auaritia ɔseruatiōis ei' facit illā cōponi cū melle: nisi qs vellet dicē q̄ cū melle fermētaꝭ: ꝛ acqrit nouā formā specificā faciētē notabiles effect' p̄ter simpliciū virtutes: qō tñ nō iuenimus ab auctoꝛibus dem̄: lꝫ qñq; iuenim' q̄ ipsa pōt fermentari. Cōtraria sunt soluta ɔsideranti. Dicit post.

¶ Et fortasse bdellium est fere pars vna.

¶ Cōsiderādū q̄ bdelliū hꝫ multā ɔueniētiā cū aloe in adiuuādo et rectificādo aloem: ꝛ ideo qñ fiūt trocisci cū puluere biere non est imaginādū q̄ accipiaꝭ paꝝ bdellij: ꝛ dissoluaꝭ in aq̄: ꝛ cū illa fiant trocisci: sed accipiꝭ de bdellio q̄ꝫtitas sufficiens. ꝛ si eēt vna medicina cōponens bierā accipiatur de eo quātum de cinamomo vel quātum de cassialignea: ita q̄ sit pars biere sic quelibet alia medicina addita ipsi aloe: ꝛ hoc est qō dicit. fortasse est pars vna.

¶ Et antiqui qdem diuersificati sunt in quantitate rectificationis aloes. Sūt eni de eis qdā qui ponūt pōdus medicinaꝝ sextupliū ponderis aloes ꝛ de eis sunt qui octuplum ꝛ addunt ꝛ minuunt.

¶ Hic ostēdit diuersitatē in pōne aloes: ꝛ h̄ est qō dicit diuersificati sunt in q̄ꝫtitate rectificatiōis. i. recte cōpōnis aloes. Sūt eni, tolerat duas expōnes. Unā qdē ponūt pōdus mediciaꝝ sextupliū vel octupliū respectu aloes. s. q2 sit sexta pars vel octaua respectu eius qō est de aloe vel eꝫ. Tu aūt vide Serap̄. qui docet ponē vel 80. vel. 100. vel. 120. aureos aloes ꝛ aliaꝝ medicinaꝝ sex auř. p q̄libet. Et Gal. innuit sexto de regimine sanitatis. Gal. aūt 7ᵒ terap̄. ca. 11. ponit de vnaquaq; medicinaꝝ. vj. ʒ. de aloe vō cētū ʒ. ¶ Est ergo in h̄ ɔsiderandum s̄m q̄ vis bieraꝫ magis vel minus fieri solutiuam: ꝛ s̄m q̄ vis eam magis esse solutiuaꝫ plus adde de aloe: stat ergo in iudicio tuo estimatiuo: ꝛ ideo dixit addunt ꝛ minuūt i. quidam ponunt plus ꝛ quidam minus.

¶ Et iterum qñq; accipiunt ipm ex abluto qō est debilius soluēs ꝛ magis ɔueniēs calefacto ꝛ febriēti: ꝛ nō dant ipm in potu omni febriēti: imo ei cuius febris est leuis. Et de eis sunt qui accipiūt de aloe nō abluto ꝛ est fortius soluēs: sed est magis nociuū febrientibus: q̄ꝫuis de eo sumant in potu qdā ꝛ nō noceat eis.

¶ Hic est sermo Gal. ibidē ꝛ Mes. de ɔsolatione. ꝛ causa est: q2 lotio remouet ptes acutas ꝛ remanēt ptes stiptice: ḡ minus soluit aloes lotū: sed magis aggregat ꝛ vnit cōfortat ꝛ calefacit mi'ꝰ: ḡ magis ɔuenit febricitātib'. E cōtra est aloes nō lotū: tñ qdā febrientes sumpserūt istō ꝛ nō sunt lesi: ideo fuit magis iuuamētū pro euacuatione cholere q̄ꝫ nocumētum pro inflāmatione: vel q2 stomachus ꝛ intestina non pportionabantur reliquis mēbris.

¶ Et biera qdē nō est res festinās in solōne: imo eius

solo fit cū facilitate ⁊ paulatim ⁊ cū tarditate. Et fortasse efficit opōné suā in die secūdo: ⁊ nō est uter⁹ eius solo cuius attractiōe ex lōginquo: imo nō solvit nisi illō cui obviat ⁊ cui cōmiscet ex stōcho ⁊ intestinis. Et longinquor⁹ terminus huc attractiōis est ps epat⁹ absq⁹ venis. Descriptio autē cognita vniuersitatis est hec descriptio que ꝓfert ad humiditates gñatas in capite et stōcho ⁊ dolores tūcturaꝝ ⁊ colicā ⁊ tortūrā ⁊ gravitatē lingue ⁊ mollificationē mēbrorum. ¶ Cuius hec est pmixtio. ℞. masticis ⁊ cinamomi ⁊ assari: ⁊ spice et carpobalsami ⁊ croci ⁊ xylobalsami ⁊ cassie: oiuz ana pōdus. 3. j. aloes sublimis duplū medicinarum: tere et cribella: ⁊ sit dosis integra. 3. j. cū melle ⁊ aq̄ tepida.

¶ Ratio est: qz aloes qō est basis leniter ⁊ tarde ⁊ paulatiz solvit. leniter: qz sine accidentibus: paulatim quia non impetuosaz ⁊ magnam simul facit fieri ascellationem: tarde qz morat⁹ quandoq⁹ ad secūdam diem: ⁊ hoc est totum de sui natura.

Dub^m 7^m ¶ Dubitat qz dicit q⁹ nō cūat nisi mās ghus obviat ⁊ cui cōmiscet in stōcho ⁊ intestinis: ⁊ lōgior: ps est epar absq⁹ venis. ſ. post epar. Et idē sensit Bal. 7. teraꝑ. caꝑ. 11. ℣ Cōtra. qz aloes cuacuat a capite. subtilis enī ps eius venit ad [illegible] oculoꝝ ⁊ mūdificat illos: vt dicit. 2° practi. caꝑ. de aloes. Amplius statim Auicen. ponit q⁹ hiera ista ꝓfert ad humiditates gñatas in capite ⁊ ad dolores tūcturaꝝ ⁊ mollificationē mēbror⁹: ergo virtus sua trahit ex lōginquo. ℣ Dōm q⁹ hiera ista nō extēdit suā operationem solutiuā post epar: qa vsq⁹ ad meseraicas. rō qz aloes talē hz opōné. Si ḡ cōferat humiditatib⁹ cerebri ⁊ mēbror⁹ est hoc duplr. Primo quia radit illaꝝ pōt eē stomachus. Scōo per viā ꝓfortatiōis ⁊ exiccationis nō per viā actiōis. ℣ Vel possum⁹ dicē q⁹ manifeste ⁊ efficaciter sua operatio est circa stōchū ⁊ intestina ⁊ meseraicas: occultius vō ⁊ debiliter est circa caput ⁊ alias ptes. ℣ Vel dōm a pnb⁹ stomachi ifra nō operatur nisi vsq⁹ ad epar: sed vīus sursuz pōt operari in capite. Vñ Mes. dicit de aloe q⁹ mūdificat caput ⁊ stomachuz de flegmate ⁊ cbola. ℣ Vel dōm q⁹ cōis dosis aloes cūat a ꝓpinquis sed magna a toto: vt Seraꝑ. 7. alr de simplicib⁹. caꝑ. de aloe. ⁊ sic est de hiera. ℣ Descriptio aūt vniuersitatis. i. vulgi vel cōmunis oīb⁹. Que dicit de effectib⁹ iā declarata sunt. Ponit aūt Auicē. supra eas medicinas quas Bal. posuit duas. ſ. carpobalsamū ⁊ cassiaz ligneā. Aloes sublimis alr⁹ succotrinā q⁹ est meli⁹ apud Auic. Halfab. ꝺo videtur magis laudare epaticaz. Et dicemus q⁹ epaticū magis est solutiuū q⁹ succotrinū: tñ in aliis nō sic est bonum. ¶ Cōsidera tamē q⁹ quādoq⁹ succotrinū dicit epaticū pp bonitatem cozporis: qz assimilatur epati in colore qua conditionem sibi Mes. iponit. Dosis. 3. j. huiusmodi pulueris est. 3. j. medicinarū et 3. ij. aloes: ⁊ tñ mior dosis aloes est auf. 5. q est vł. 3. 5. vel duo. 3. ⁊ quarta pars vnius. 3. de qua ⁊ melle supra diximus.

Dubiū 8^m ¶ Dubitatur. vtruz in oi egritudine mali stōchi possimus vti hiera. ℣ Videt q⁹ sic: qz si egritudies stomachi sunt ex mā ⁊ materia sit ambigua: ꝓfert hiera vtiz° can. fen. 13. ca. de curis stōchi in modis vtibus. sed quelibet mā potest eē ambigua. i. occulta in cognitione. Amplius q⁹ ꝓferat in mā flegmatica videt notū: ⁊ est sermo Bal. 6. de regi. sanitatis. 7. 7. teraꝑ. ca. 11. In cholica aūt videt etiā notū: qz aloes cholam cūat: ⁊ laudat eā Seraꝑ. 7. practi. caꝑ. 9. In melia videt et cōcedere aloem 3° can. fen p° ca. de cura melie. auctoritate quoruūdā. ſ. Rufi ⁊ Alafalam: vt ponit Raſ. p cōt. caꝑ. 3. ℣ In ꝓtium qz Bal. 7. teraꝑ. caplo allegato. in mā flegmatica concedit hierā: in subtilib⁹ aūt humoribus abstinendū. ⁊ etiā 6° de regimine sanitatis. Amplius 3° can. fen. 13. caꝑ. de cura malaꝝ complexionū stomachi cū mā ⁊ oppilatiōe epatis: dicit. qñcūq⁹ inueniē calidas inflāmativa nō administrabis hiera: qm̄ addit in malitia cōplexionis. ppria qñ estimat q⁹ illud sit materia. ℣ Dōm pmo q⁹ in egritudinibus stomachi sine mā nō debemus vti hiera: vt probat Aul.3° can. fen. 13. de curis vlibus stomachi. ℣ Scōo dico q⁹ in mā frigida flegmatica est medicina vltima: qz hiera brute aloes educit materiā flegmaticā. vez hz apud Bal.6° de regimine sanitatis educat cholam: vī hiera educit flegma vt ibi ponit: ⁊ etiaz hiera rectificat stomachū calefaciendo ⁊ cōfortando in ghus ꝓtrahat flegmati. ℣ Tertio dico q⁹ hiera nō appropriat egritudini melācholice: qz nō cuacuat illam: nisi mixtaret cum decoctionibus cuacuantibus melācholia: sicut decoctio epithimi: ⁊ tunc illa decoctio esset principalis in mixtiōe ⁊ epithimū eēt basis. hiera aūt est mixtis epithimū cōfortando stomachū. Si autē aliqua melancholia inuaret eēt cholerica melācholia inḋ⁹ aloes cuacuaret illam mām cholericā: qz participat de natura cholere: ⁊ sic intellexerunt Rufus ⁊ Alafalam allegati. In egritudine cholica stōchi hz habere cōsiderationē. inḋ⁹ enī hiera cuacuat cholerū ꝓfert: inḋ⁹ inflāmat nocet. ergo si plus est nocumētū qō speras inuenire per inflāmationē mixtiōis mēto per cūationem nō des hieram: ⁊ B esset quādo cholera in stomacho eēt vehementer aduста exarsa: vnde obediret cūationi per hieram: ⁊ statim primo occursu inflāmaret. Si autē mixtiōis cūonis cholere sit maius nocumēto ex refactiōis hiere: ⁊ hoc est quādo cholera est mitis ⁊ labilis ⁊ educibilis per vētrem ⁊ nō est inflāmata exarsa: ⁊ sic intelligit tertiuz Auic. Pallegatus cū dicit. Quādo inuenit caliditas inflāmata non detur hiera: qz addit in malitia cōplexionis quando estimatur q⁹ illic sit mā. ſ. inflāmata nō educibilis sed exarsibilis ⁊ incēdibilis p hieram. Alij aūt corrigunt textū dicentes ꝓprie quando estimat q⁹ illic nō sit mā: sed nō opz. Nam si ꝓsideras existente mala complexione inflāmata in stomacho cum mā non educibili magis noceret stomachuo a hiera q⁹ si esset calor sine mā humorali si subtiliter ꝓsideres: ⁊ ideo bene dixit ꝓprie: ⁊ ideo subdit. si non fuerit mā oīno. ſ. sic inflāmata: tunc hiera magis cōfert humorib⁹ cholericis. Debet etiā medicus hierā quā dat in materia cholica dare cum aq̄ pura vel alia decoctione refrenante vel inuāte in cūone: sicut decoctio absinthij vt supra diximus. ℣ Ad ꝓtia dōm. Ad primam q⁹ materie ambigue in stōcho vt plurimuz sunt flegmatice leves in ghus comperit hiera: melācholice aūt si sunt pure valde se manifestant: vt etiā intellexit Serapio tractatu 7° ca. 10. ℣ Ad Galenum dicendum q⁹ ideo maxime concedit hieraz in materia flegmatica: quia prodest sine nocumento.

Hieralogodion. Hec confectio est benedicta plurimi inuaméti mūdificās cozpus ab vltimis extremitatibus suis cū solone in qua nō est labor omnium humorum ⁊ superfluitatum: ⁊ cōfert ad egritudines capitis ⁊ dolores ⁊ emigraneam ⁊ cephaleā ⁊ vertiginem ⁊ algefgues ⁊ manuam ⁊ epilepsiā ⁊ timorem ⁊ paralysiz ⁊ mollificationem: imo ad apoplexiā: ⁊ totum illud accepta in pulvere: sicut dictū est de sclithe: ⁊ est melior illo plurimum: ⁊ cōfert ad dolores auris ⁊ oculi: ⁊ ꝓfortat stomachū ⁊ aperit oppilōnes epatis: ⁊ ꝓuocat mēstrua: ⁊ remouet difficultatē anhelitus: ⁊ ꝓfert ad quartanā ⁊ oēs passiōes flegmaticas crudas ⁊ febres ātiqs: valet ad dolores tūcturaꝝ ⁊ podagrā ⁊ venā sciaticā: et est vtilis ad tyriā ⁊ alopiciā ⁊ vlcera antiqua in capite ⁊ alia ⁊ ad baras ⁊ morphēā ⁊ ipetiginē ⁊ excoriationē ⁊ lepzā ⁊ ad scrophulas ⁊ apata frida ⁊ cācros. ¶ Cui⁹ hec est pmixtio. ℞. pulpe colloquintide. 3. v. cepe squille assate ⁊ agarici ⁊ scamonee ⁊ elleboꝛi nigri ⁊ āmoniaci ⁊ scordeon: oiuz ana. 3. iiȝ. 5. ⁊ in vseri. alio oium ana. 3. ij. 5. epithimi. ⁊ camedreos ⁊ bdellij ⁊ aloes: oiuz ana. 3. iij. asce ⁊ hypericon ⁊ folij idi ⁊ praſij ⁊ polij ⁊ cassie ⁊ melanopipis ⁊ leuco. ⁊ macropipis ⁊ croci ⁊ cinamomi ⁊ oppopo. ⁊ polypodij ⁊ serapini ⁊ castorei ⁊ myrre ⁊ petroſillini: ⁊ aristo. longe ⁊ succi absinthij ⁊ cusorbij ⁊ spice ⁊ amomi ⁊ zinziberis: omniū ana pōdus. 3. ij. gētiane ⁊ sucados ana. 3. j. mellis q̄tuz sufficit. dosis integra auf. uq. cum aqua tepida ⁊ melle: aut cū decoctiōe epithimi ⁊ passulaꝝ enucleatarum.

¶ Hieralogodion. hiera. i. sacra vel diuina. logodion. i. sermonalis: qz sermone sacro opat: vel cōposita est vel in sacras ptes. i. cerebri opat. Nicolaus tñ aliō addit: ⁊ tu vide si placet. Jn hac aūt hiera basis ē elleborus: ⁊ B qō sit cum tñ dosis essi sit pua dixim⁹ supra in qone de basi. Et ꝓsidera qō vehemētes opōnes q appropriant cerebro ⁊ neruis ⁊ ad alias ptes i māeb⁹ grossis difficilib⁹ marie facit elleborus: sz alie medicie eē ītendūt hāc opōnem: ⁊ iō elleborus vt basis. qō aūt ꝓferat in vnaquaq⁹ passiōe quā scribit scies cōsiderando simplicia. ſ. textuē eoꝝ ⁊ formā ꝓportiōis: qz sibi innuitur aurilianſ: nec expectes me l' vnaquaq⁹ medicin cōpositā B dictuz: sufficit enī dixisse modū in tyriaca: ⁊ vidisse qō debeāt in hiera cōmunitatis p Aul. ⁊ p nos dcā. Dicit cū solone oiuz humoꝝ: qz solone oēs humores cūat. in qua nō ē labor oiuz humoꝝ ⁊ superfluitatū. i. nō laborāt ⁊ nō agitant oēs humores q sūt in venis nec oēs superfluitates que sunt in receptaculis: sz ille q̄ ōbēt expelli expel-

lunf. Et dolorē generaliter. Cephaleā. i. totius dolorē. Emigraneā i. determinate ptis dolorē. Pasce. i. dum. Alia sunt nota.

Hieralogodion ſm deſcriptionē fi lagrij. ℞. pulpe col loquintide ⁊ croci ⁊ ämoniaci ⁊ corticū elleboꝛi albi ⁊ ſcamonea ⁊ hypericon: oiuꝫ ana auſ. ℈. epithimi ⁊ po lypodij ⁊ bdellij ⁊ aloes ⁊ camedreos ⁊ praſſij ⁊ calf. oium ana auſ. viij. macropiperis et leucopiperis ⁊ me lanopiperis ⁊ cinamomi ⁊ croci oppoponaci ⁊ ſerapi ni ⁊ caſtoꝛei et petroſillini ⁊ ariſto. lōge: oiuꝫ ana auſ. iiij. ꝓficiaſ cū melle diſpumato: ⁊ ſit doſis auſ. iij. aut iij. ſm virtutē cuiuſq; boꝛis cū aq̄ mellis et ſale.

Hieralogodion ſm deſcriptionem Dau. ℞. pulpe col logntide auſ. ℈. cepe muris aſſate ⁊ agarici et ammo niaci ⁊ corticū elleboꝛi nigri ⁊ ſcamonee ⁊ hypericon: oiuꝫ ana auſ. ℈. polypodij ⁊ epithimi ⁊ bdellij ⁊ aloes ⁊ camedreos et praſſij ⁊ caſſie: oiuꝫ ana auſ. viij. myr re ⁊ oppoponaci ⁊ ſerapini et petroſillini: ⁊ triū pipeꝛ ⁊ cinamomi ⁊ croci ⁊ caſtoꝛei: et ariſto. longe: omniuꝫ ana auſ. iij. mellis quantum ſufficit.

℄ Iſta hiera eſt nota.

Hiera Ruffi faciēs ad cholam nigrā ⁊ flegma ⁊ alopiciā. ℞. pulpe collogntide auſ. ℈. camedreos auſ. ℈. ſerapini ⁊ oppoponaci: amboꝛ añ. auſ. viij. ſe. apij mōtani auſ. v. ariſt. rotūde auſ. v. pipis albi ⁊ nigri: amboꝛ ana auſ. v. cinamomi auſ. iiij. caſ ſie auſ. viij. ſticados ⁊ croci ⁊ polij ⁊ myrre: oium añ. auſ. iiij. infunde myrrā cū vino ⁊ tere medicias et ꝓfi ce cū melle diſpumato ⁊ repone in valet vtere cū ne ceſſe fuerit. ℄ Et in deſcriptōe alia pulpe collogn. ℈. ℈. aloes ſcotrēſis pōdus. ℈. v. galāge. ℈. ℈. camedreos. ℈. ℈. ſerapini ⁊ oppoponaci: amboꝛ ana. ℈. viij. ariſt. ro tūde ⁊ petroſillini ⁊ pipis al. nigri: oium ana. ℈. v. ſpice ⁊ caſſie ⁊ cinamomi ⁊ croci et zinziberis et myrre ⁊ po lij: oium ana auſ. ij. Et inenimus additū in deſcriptōe alia relatuꝫ ad hoc qō eſt in ſuriamati de medicis ca mepitheos ⁊ agarici ⁊ praſſij: oium ana. ℈. ℈. terak ⁊ cō ficiaſ cū melle: ⁊ ſit doſis eius pondus. ℈. iij. cū aq̄ ca lida ⁊ melle ⁊ ſale in ieiuno poſt abſtinentiam.

℄ Nota eſt in oꝛibus ſuis ſimplicibus. Dicit ꝑ relatū ad hoc qō in ſuriamati: ⁊ opi. qꝫ ſuriamati ſit nomē libꝛi famoſi vſ aux ſē noſ oꝛ ceremus in Antidotario Nicolai. Dicit enī qꝫ in quadā alia ōſerip tiōe iuenit additas medicinas. ſ. camepitheos agarici ⁊c. ⁊ iſta additio referebaſ vel imponebaſ dictis in libꝛo ſuriamati.

Deſcriptio vniuerſitatis hiere Archige nis que ꝓfert oi egritudini ge nerate ex flegmate crudo gñato ⁊ nō crudo: et mella ⁊ vitio aque in oculo: et dolore capitis et facit ad vti ginē et epiliaꝫ: et valet ad iceptionē egritudinū viſus et raucedinē humidā ⁊ dolores gutturis et difficulta tē anbelitus et ſpaſmū et exituras ex materijs groſſis ⁊ cōfert ad aquā citrinā ⁊ ſcabiē. Et qñq; daſ in potu parūper pp dolores ſtomachi ⁊ vētris et matricis cū decoctione rutbe. Et qñq; ponꝛtur in ea caſtoꝛei pa rū. ſ. vſq; ad ſiliquas. iij. ⁊ ad dolorē doꝛſi et matricis: et renū et vnguū cū decoctione appij et ad venā ſcia ticā et ei ſimilia cū aq̄ cētauree et pmiſceꝛi cum ea: ⁊ ſuccus cucumeris aſinini: et collogntide ſilique. iiij. in aqua abꝛotani: ⁊ daſ in potu ad moꝛſuꝫ canis rabioſi ⁊ facit ſecuritatē a timoꝛe aque ſcipue cū pōdere. ℈. i. de aduſtione cancri fluuialis. ℄ Lui⁹ bec eſt pmixtio ℞. pulpe colloquintide. ℈. ℈. praſſij et ſticados ⁊ elle boꝛi nigri: et camedreos et ſcamonee et leucopiperis et macropiperis: oium ana. ℈. ij. cepe muris aſſate ⁊ eu foꝛbij et aloes ⁊ croci et gētiane ⁊ petroſillini ⁊ ämo niaci et oppoponaci: oium. ℈. i. polij ⁊ cinamomi et ſe rapini et myrre et ſpice et ſgnāti et calamēti mōtani ⁊ ariſt. rotūde: oiuꝫ añ. ℈. ij. mellis q̄ntū ſufficit: ⁊ ſit doſis auſ. iiij. cū ꝛcoctiōe epithimi ⁊ paſſulaꝝ mūdataꝝ.

℄ Aquam citrinam. Hydropiſim. Reliqua patent.

Hiera Archigenis ōſcriptōe Pauli. ℞. praſſij ⁊ agarici et camedreos et pulpe collo gntide et ſticados: oiuꝫ ana pōdus auſ. ℈. oppopona ci et ſerapini et petroſillini et ariſt. ro. et pipis al. oiuꝫ ana auſ. v. cinamomi et ſpice et polij et croci: oiuꝫ añ. auſ. iiij. tere ex medicinis que ſicca ſunt ⁊ cōquaſſa gū mas et infunde in melle et pmiſce: et ſit doſis auſ. iuj. cum ſalis triti pondere. ℈. j. cum aqua mellis.

Theodoricon magnū qō valet ad coꝛ ruptionez cōplōnis fri de ⁊ repletionem ⁊ ſuperfluitates viſcoſas groſſas et oblutionē et tenebꝛoſitatē viſus et difficultatē anbe lit⁹ et ſtupoꝛē et doloꝛes epaſ et ſtōchi et ſplenis ⁊ re nū et miſicis et ꝓhibitionē meſtruoꝝ et colicā: et ē ſo lutiuū abſq; laboꝛe: cui⁹ doſis ſit pōdus auſ. iuj. cū ꝛcoctōe epithimi et agarici: aut cū aq̄ caſa. ℄ Lui⁹ bec eſt pmixtio. ℞. aloes ſcotrēſis pōdus. ℈. ℈. agarici albi pōdus. ℈. ℈. croci et cinamomi et acoꝛi et maſti. ⁊ olei balſami: oiuꝫ añ. pōdus. ℈. uj. reuſini. ℈. j. ℈. xylobalſami et carpobalſami: oiuꝫ ana pōdus. ℈. iij. ⁊ euforbij ⁊ ma cropiperis al. et ni. ⁊ gētiane ro. et floꝛis ſgnāti: oiuꝫ ana pōdus. ℈. ij. coſti amari camedreos epithimi: oiuꝫ ana. ℈. iij. aſſari ⁊ caſſie et ſcamonee: oium ana pōdus ℈. vj. ſpice odoꝛifere pondus. ℈. iij. ℈. meu ⁊ amomi: am boꝛum ana pōdus. ℈. j. aggrega bas medicinas tritas ⁊ cribellatas: et confice cū melle diſpumato et repo ne in vaſe ⁊ vtere poſt ſex menſes.

Theodoricon alīō qō ꝓfert oīb⁹ egri tudib⁹ excitaſ ex frigo re et flegmate. ℞. aloes pōdus. ℈. ℈. agarici pōdus. ℈. xij. acoꝛi et croci ⁊ cinamomi ⁊ alkeia ⁊ bermodacty loꝝ ⁊ caſſie: oiuꝫ añ. ℈. iij. camedreos ⁊ leucopipis ⁊ aſ ſari ⁊ xylobalſami: oiuꝫ ana pōdus. ℈. ij. melanopipis ⁊ caſtoꝛei: amboꝝ añ. ℈. iiij. reuſini ⁊ myrre ⁊ ſpice: oi um ana pōdus. ℈. i. mellis q̄ntuꝫ ſufficit. doſis eius ſit pōdus. ℈. iij. cū aqua calida ⁊ antiquē ſex mēſes.

Theodoricon alīō faciēs ad illas paſ ſiōes. ℄ Lui⁹ bec eſt p mixtio. ℞. acoꝛi pōdus. ℈. viij. nucis muſcate. ℈. xij. alo es ſcotrēſis. ℈. lx. agarici pōdus. ℈. xiiij. reuſini. ℈. iij. pi peris al. ⁊ gētiane: amboꝝ ana pōdus. ℈. iiij. croci ⁊ ga rioſiloꝝ ⁊ acoꝛi in alio galbani ⁊ ketan et cinamomi: oiuꝫ añ. ℈. vj. aſſari et xylobalſami: ämboꝝ ana pond. ℈. iiij. caſſie et ſcamonee: oium ana pondus. ℈. xij. ſpice. ℈. viij. ſcoꝛdeō pōdus. ℈. ij. amomi et rubee et pipis ni. et pipis lō. et ſgnāti: oiuꝫ ana pōdus. ℈. ij. incos pōdus. ℈.

viij. tere

viij.tere et cribella ꝛ cū melle ꝯtū ſufficiē ꝓfice et antiquetur.vj.men.ꝛ ſit doſis pōdus.ʒ.iiij.cū aq̄ calida.

Theodoricon cū nuce muſcata faciēs ad oēs egritudies en atiquas capitis ꝛ ad vtiginē ꝛ alqueſgues ꝛ doloꝛē capitis ꝛ maniā ꝛ ad epilāz ꝛ ad ỽbilitatē viſus ꝛ ad doloꝛē epaſ ꝛ ſplenis ꝛ renū ꝛ colicā:ꝛ,puocat mēſtrua retenta ꝛ ad lepꝛā ꝛ baras ꝛ ad doloꝛē podagre ꝛ iūcturaz ꝛ anchaz ꝛ ad febres chꝛonicas añtes:ꝛ eiꝰ ſolo ē ſine nocumēto.℄ Cuiꝰ hec ē pmixtio.℞.aloes.ʒ.xl.agarici.ʒ.xviij.ſcordean ꝛ xylobalſami: amboꝛ ana.ʒ.iiij. coſti.ʒ.viij.acori ꝛ maſticis ꝛ cinamomi ꝛ garioſiloꝛ: oiuz ana pōdus.ʒ.vj.caſſie ꝛ nucis muſcate: amboꝛuz ana.ʒ.xij.epithimi.ʒ.xviij.ſpice.ʒ.vj.camedreos.ʒ. viij. myrre.ʒ.ij.triū pipeꝛ ꝛ euforbij:oium ana.ʒ.iiij.floris ſquinanti.ʒ.ij.gentianc.ʒ.iiij.amomi.ʒ.ij.ſcamonee.ʒ.xviij. melliꝰ diſpumati quantū ſufficit:cuiuꝰ doſis ſit.ʒ.iiij. cum decoctione epithimi.

Theodoricon aliō vſitatū cū nuce muſca.℞. aloes.ʒ.lx. agarici.ʒ.xviij.maſti.ꝛ croci ꝛ acori ꝛ cinamo.ꝛ ſpice:oium añ.ʒ.vj.ariſt.ꝛ carpobal.ꝛ euforbij ꝛ triū pipeꝛ ꝛ gentianc:oiuz ana.ʒ.iiij.camedreos ꝛ coſti:amboꝛ añ.ʒ. v.caſſie ꝛ epithimi:amboꝛum ana.ʒ.xij.myrre ꝛ floris ſquinanti ꝛ ámomi:omniuz añ.ʒ.ij.ſcamonc.ʒ.xx.melliꝰ diſpumati quantum ſufficit:cuiuꝰ doſis ꝛ adminiſtratio ꝛ iuuamenta ſunt ſicut primi.

℄ Theodoricon.i.a deo datū ꝛ iter hieras ponit:qꝛ eſicit ꝛ ſignificato noiꝭ:ꝛ iō dicre theodoricon ſunt nomina ſynonyma.eiꝰ deſcriptio ē nota ꝛ aliaꝛ ſequētiū.Qō ho dicit ranedam alſ reubarbaꝛ.Alcheiti forſan qꝛ vult ꝓ hoc alcheiri.i.violam ſaracenicā.Deoen.i.matricarie.Keiati.i.galbani.

Hiera Gal.ꝺſcriptōe vniuerſitaſ et ō iuuamētis eiꝰ ē qꝛ ipa ē ſubtilioꝛ et efficacioꝛ ꝯ theodoricon et logodió faciēs ad palyſiz et toꝛturaz et ſpaſmū et mollificatōez et purgat a coꝛpe ſuperfluitates viſcoſas groſſas et diūſas:et ſtrigit mollificatōez veſice et cruꝝ vnc abſqz volūtate.℄ Cuiꝰ hec ē pmixtio.℞.pulpe collogn.et agarici et cepe muris aſſate et āmoniaci et ſcamonee et ellebo.nigri et hypicon et euforbij:oium añ.ʒ.xvj.polypo.et epithimi et bdellij ſubalbidi et camedreos et praſij et caſſie:oiuz añ.pōdus.ʒ.vij.myrre et ſerapini et ariſt.lōge et triū pipeꝛ: et cinamo.et oppoponaci et caſto.et petroſillini:oiuz añ.ʒ.iiij.Et ō hoibꝰ ſūt qdaz q ponūt in ea croci pondus.ʒ.iiij.Aggrega bas medicinas tritas et cribellatas iſuſis eis q̄ ex ipſis iſundunt in triplicato:et ꝓfice cū melle diſpūato et vtē cū ncē fuerit poſt ſex mēſes.

℄ Vniuerſitatis qꝛ oēs affirmāt eā eſſe Gal triplicato.i. vino cocto cuius tertia ꝑs eſt ꝓſumpta:vel cuius tertia ꝑs remanſit.

Hiera Gal.ꝺſcriptōe Pauli.℞.camedreos et leucopipis et macropi.et agarici et ſticados et ellebori ni.et ſcamonee et ſpice et epithimi ꝛ cepe muris aſſate:oiuz añ.auꝛ.vj.myr.et croci et ammoniaci et hypicō:oiuz añ.auꝛ.viij.melꝯtū ſufficit.

Hiera Gal.℞.pulpe collogn.ʒ.iiij.camedreos et cepe muris aſſate et croci et agari. et ſcamonee et ellebori ni.et ſtica.et āmōiaci et hypicō: oium añ.ʒ.iij.et ſertā.ʒ.j.epithimi et polij et bdellij et cameplibe. et praſij et aloes et caſſie et polypo.oiuz añ.ʒ.j.ſ.et triū pipeꝛ et myrre et cinamo.et croci et oppena.et ſerapini et caſto.et petroſillini et ariſto.ro.et gētiāe et euforbij:oiuz añ.medietaté et tuā.ʒ.j.ꝛ melꝯtū ſufficit:doſis ſic logodió et iuuamta eiꝰ ſic illiꝰ.

℄ Pater.

Hiera Eufraſ ꝛ eſt Hip.medici ꝓferēs ad bumiditaté ſtōchi ꝛ ad doloꝛes capitis generatos ex vapoꝛibꝰ coꝛruptis:ꝛ ex triſtitia timē faciente.℄ Cuiꝰ hec eſt pmixtio.℞.gētiane ꝛ ſpice ꝛ ariſtol.rotūde ꝛ caſſie ꝛ cinamomi:oiuz añ.pōdus.ʒ.j.petroſillini ꝛ camedreos ꝛ ſticados ꝛ ſulfulimō ꝛ ē oximū mōtanum ꝛ keiati:oiuz añ.ʒ.j. myrre pōdus.ʒ.iiij. granoꝛ alben ꝛ croci:amboꝛ añ.ʒ.j.ſ.aloes ru. pondus.ʒ.viij.pulpe collogn.pōdus.ʒ.vj.ꝓficiaē cū melle ꝛ admiſtret poſt ſex mēſes:doſis eiꝰ pōdus.ʒ.iij.

℄ Keiati non inuenio niſi ſit keiri.

Hiera alia Hip.q̄ facit ad maniā ꝛ alqueſgues ꝛ vertiginē in capite ꝛ doloꝛē capitis vehemētē ꝛ ſpaſmū ꝛ ſciſſurā manuū ꝛ doloꝛē iūcturaꝛ ꝛ ad pmixtōez rōnis ꝛ coꝛruptiōez itelli'ꝰ ꝛ dilatatiōez pupille ꝛ iceptōez aq̄ i ocl'o ꝛ ad lepꝛā ꝛ albaras ꝛ ad palyſiz ꝛ toꝛturā.℄ Cuiꝰ hec ē pmixtio.℞.cucu.aſini.et triū pipeꝛ:ꝛ camedreos:oiuz añ.pondꝰ.auꝛ.v.croci ꝛ myrre ꝛ ſcamo.oiuz añ.pōdus.ʒ.ij.ámōiaci pondꝰ.ʒ.j. melꝯtū ſufficit.doſis eiꝰ medietas.ʒ.j.cū aq̄ calꝫ.

℄ Hiera alia minoꝛ.de huiuſmodi hiera qꝛ ad tot conferet cuz ſolucionis in ea ſit maxime:ꝛ cucumer aſininus ꝛ ſcamonea niſi aliquid conſequatur a forma compoſitionis.

Hiera Andromaci q̄ ꝓfert ad doloꝛem ſtōchi ꝛ vētris.℄ Cuiꝰ hec eſt pmixtio.℞.cinamomi ꝛ caſſie nigre ꝛ calami aroma.ꝛ xylobalſa.ꝛ floris ſquinati ꝛ benuiꝰ:oiuz añ.ʒ.iij.ſ.Tere medicias ꝛ pīce in vaſe figuli nouo ꝛ funde ſup eas aq̄ pluuial' danich.vj.ꝛ ꝺcoq̄ ad medietatē ꝛ cola:ꝺcide accipe aloes rubei lib.j.ſ.ꝛ pone ſup ipz aq̄ pluuial' ꝯtū ſufficiē:ꝛ tere i meridie ꝛ ablue donec abſtergaſ:ꝛ fūde ſup ipz aquā ſperā ꝛ tere i ſole donec exiccet:ꝺcide tere ꝛ pīce i ipſo croci ꝛ myrre ꝛ alkeiati:oiuz añ.ʒ.iiij.ꝛ in deſcriptiōe antiq̄:oiuz añ.ʒ.j.ꝺcide tere oia ꝛ pone i vaſe vitri aut vitreato ꝛ vtere.Eſt eni iuuatiua ad ſpaſmū ꝛ ad repcuſſionē que fit obuiādo:ꝛ ad pcuſſionez ꝛ fracturā:ꝛ ad doloꝛē laterīs:ꝛ apit ſtōchuz ꝛ doloꝛes eiꝰ ꝛ ſputū ſanguis ꝛ doloꝛē iūcturaꝛ.doſis eiꝰ integra pōdus.ʒ.j.cū aq̄ tepida ꝛ omni boi fm ꝯtitatē ſue virtutis:ꝛ ad apata dura cuz ſyrupo acetoſo.ꝛ fit ex ea emplaſtrum ad apoſtema oculi cū ſucco mēthe:aut vue vulpis ꝛ apata ani cuz oleo roſaceo ꝛ vino bono ꝛ cō fert ad vlcera que accidunt vnguibus quādo liquefit cum aceto vini ꝛ ad aduſtionē oris gargariꝫata.

℄ Hiera Andromaci. Ventus non inuento quid ſit.Danich creditur qꝛ ſit lib.j.ſ.ſex ergo erunt lib.ix.Alie hiere vſq ad finez patent preter vicunam.

Hiera Andromaci faciens ad retētionē menſtruoꝛ ꝛ ad lepꝛā ꝛ tumoꝛē.℄ Cuiꝰ hec ē pmixtio.℞.ſticados ꝛ camedreos ꝛ agarici ꝛ ellebori ni.ꝛ pipis ni.ꝛ albi ꝛ mezereon ꝛ ſcamonee ꝛ ſqlle aſſate:oiuz añ.pōdus.ʒ.xviij.croci ꝛ euforbij ꝛ ámoniaci: oiuz añ.ʒ.viij.myrre.ʒ.iiij.unteriozis cucu. aſinini.ʒ.iij. melliꝰ lib.v.doſis eiꝰ pōdus.ʒ.ij.cū melle ꝛ aq̄ ꝛ ſale.

Diera faneligonis facies ad melan & mundificat velamina cerebri: & aufert humos groſſos viſcoſos terreſtres. ¶ Cui⁹ h eſt pmixtio. ℞. praſij & ſticados & ellebori m. & camepitheos & camedreos & petroſilini & polij & ē allabada: & anīſi. rotū. & croci & gēriane & cheriati & dragagāt & folij egyptij et aſſari & amomi & coſti & cinamomi & fu & mente & pipis & carpobalſami & alij ſyluestris & caſſie & hypicon et floris ſignanti & ſpice: oium ana pōdus. ʒ.ij. epithimi et agarici & polypody & pulpe colloquintide: oium ana. ʒ. iij. aloes ſcotrenſis. ʒ. vj. Tere & confice & antiqua ſex mēſibus: doſis eius tertia. ʒ.j. cum aqua calida.

Diera buſitus ꝓfert̄ ad viſum & fortās eius & ſedat dolorē capitis aſſiduū: & ꝓfert ad dolores ſtōchi & ſplenis & epatis: & ad dolores melancholicos & flegmaticos & ad vnginē & dolorē q̄ noiat̄ corona. ¶ Cui⁹ h ē pmixtio. ℞. camedreos pōdus. ʒ. xij. agarici pōdus. ʒ. xvj. & i deſcriptiōe alia agarici. ʒ. x. pulpe colloquintide. ʒ. ij. ſticados & piperis albi & nig. oium añ. ʒ. xij. mēu. ʒ. iij. croci. ʒ. xviij. ellebori nī. & ſcamonee & aloes ſcotrēſis: oium añ. ʒ. xviij. Tere & cribella & confice cum melle: doſis eius. ʒ. iiij. poſt ſex mēſes & in deſcriptione alia ſpice & caſſie: amboꝝ ana. ʒ. xij. bibat̄ cū infuſione epithimi poſt abſtinentiam.

Diera Catagini Antiocheni q̄ cōfert ad ſpaſmū & dolorē capitis antiquū & ad timorē accidētē ex melia & ad tremorē iūcturaꝝ. ¶ Cui⁹ hec eſt pmixtio. ℞. pulpe colloqn. pōdus. ʒ. xx. camedreos & praſij & agarici: oium añ. ʒ. x. anīſi. lōge & petroſilini & pipis albi & ſerapini & oppona. oiuꝝ añ. ʒ. v. myrre & ſpice & polij & croci et cinamo. oiuꝝ añ. ʒ. iij. Infundant̄ humida cū melle: deinde decoquantur ſup ignē parūper & terantur ſicca & proiciantur ſuper ea & miſceantur & adminiſtrentur poſt ſex menſes.

Deſcriptio alia biere q̄ addit i viſu: & confortat ipſ̄ & ꝓfert ad dolorē capitis & paſſiones ſtōchi & epat̄ & ſplenis. ¶ Cui⁹ h ē cōmixtio. ℞. pulpe colloqn. ʒ. x. camedreos & caſſie & triū piperū: oiuꝝ añ. ʒ. ij. aloes & myrre & thuris maſcli & croci: oiuꝝ añ. ʒ. j. ſcamonee. ʒ. vj. ſucci abſinthy ponō. ʒ. ij. mell' q̄ſtū ſufficit. doſis eius ſit pōdus. ʒ. iij. cū aq̄ cala.

Diera nſa experta. ℞. ellebori pondus. ʒ. j. pulpe colloquintide auſ. j. & aloes auſ. v. et ſalis indi. ʒ. j. & tertiam agarici pōdus auſ. ij. & lapidis armeni auſ. ʒ. & roſarum pōdus. ʒ. j. & piperis albi auſ. j. & zinziberis pondus auſ. ij. & acori & amomi & aſſari & carpobalſami & albaſce & origani: & ſeminis apij et dauci & eſt ſemen baucie: omnium ana. ʒ. iij. & bugloſſe pondus. ʒ. x. ſeminis alſchebran et ſeminis alfelenge muſch et ſeminis oxymi citrati: et ſeminis citri: & mentbe ſicce: omnium ana. ʒ. ij. & epithimi pōdus. ʒ. ij. ʒ. cōficiantur omnia cum duplo ſui mellis & reponatur ſex menſibus: deinde adminiſtretur.

¶ Diera noſtra experta & nō dicit ad quid: eſt ergo vt apperet iuuamentum eius efficax ad egritudines flegmaticas & melicas ꝑ colloquintidas agaricum & lapidem lazuli & elleborum. Alſcebedran quidam exponunt q̄ eſt eſula: quidā ſpecies oxymi: ſed forſan ē alſcebren: & alſcebra q̄ eſt mandragora: vt ſupra tractatu primo in cōfectione nigra ſeiny. Alſelengemuſch. Oxymum petroſilinum.

¶ Tractatus Tertius de electuarijs ſolutiuis & nō ſolutiuis.

HOs dicere volumus in hac ſūma de electuarijs famoſis: & que ſunt ſimilia vniuerſalibus. Illa vō quorum iuuamenta ſunt particularia digniora loca dicēdi ſunt in ſumma ſecunda.

¶ Poſt tractatuꝫ de ꝓfectionib⁹ magnis & bieris & theodoricon ſequitur tractat⁹ de electuarijs ſolutiuis & nō ſolutiuis que maxime reſpiciunt membra nutrimenti vt ſtōchus & inteſtina & alia que ſunt in inferiori ventre. Et primo circa hoc dat ſuam intentionem. Secundo exequitur. ibi (Electuarium.)

¶ Cōſiderādū q̄ eliuꝫ i vſu nñ idiomatis ſumit̄ ꝓ ꝓfectiōe nō reducta ad ſoliditatē & ꝑfima fūt cū melle: ſiꝫ cū zuccharo poſſunt fieri nō bene cocto multū. Cōfectio apō nos dī q̄ diu reſcit. Ergo Alnicen. & cōiter alij aliq̄n large vtunt̄ noie ꝓfectiōis & electuarij: vñ tyriaca & biere ꝑt noiari ꝓfectiōes & electuaria i ḡnali: ſi ꝑter nomē ḡnale. hic tyriaca & alie magne ꝓfectiones habuerunt noia dicta. & electuarijs q̄ſt biere ſunt alia noia. i. biere: nō electuaria nutrimenta rema ſerūt cū noib⁹ ḡnalib⁹: & dicunt̄ electuaria: ſiue ſint ſolutiua: ſiue nō: ſiꝫ & cū hec hñt noia q̄dā ꝓpria q̄dā ex eis vt diacimini diapiperēos trifera ō ſcozia & hmōi q̄ apparebūt: & placuit Alnī. hūc tractatū diſtinguē ab alijs i trib⁹. ꝓio i h q̄ electuaria q hic ponunt̄ nō noiant̄ ꝓfectiones magne vt ꝓfectiones ꝓmi tractat⁹ nec biere vt ſedi. Scō i h q̄ iſte ꝓfectiones magne ſiue electuaria appropriant̄ marie nutritiue: ſiꝫ q̄ ponūt i tract. ꝑ & 2⁹ nō ſolū nutritiue: ſiꝫ alijs ꝓtib⁹ appropriant̄. Tertio q̄ hec electuaria ſūt vt ſolutiua vl nō ſolutiua. q̄dā eni ex eis ſoluūt & q̄dā nō. & quedā ex eis q̄ſq̄ ſoluūt & q̄ſq̄ nō: vt appebit i diacimino. Dal. ſiꝫ ꝓfectiones magne ꝓmi nō ſūt ꝑpe ſolutiue. Biere ār & theodorico oēs ſūt marie appropriate nutritiuis membris ſolutiuis: & hoc eſt verū de plurib⁹ hāꝫ cōfectionū. ¶ Cōſiderandū ſecūdo q̄ ipſe dicit que ſunt filia vniuerſalibus: q̄ ſicut vniuerſale plura cōprehendit: ita plura iuuamēta vni appropriabit. Cum autē ad vnā egritudinē vnā volet ꝓfectionē ponere: hoc in ſūma ſecunda: ſiue quando ad vnū membrum valet vnū medicamē: & iſte ſermo erit ꝑticularis vt dicit.

ELectuariū diacimini facies ad dolores viſcez & ḡnauit̄ friditas & ad egritudinez flegmat̄ ſenū: & ꝓfortat ſtōchū & digerit cibū et aufert appetitū caninū et eructuationez acetoſam. Et ſit doſis magnitudo galle cū aq̄ cala. Et cōfert itez ad febres fridas melicas & flaticas. ¶ Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. cimini carmeni iſuſi i aceto vini die & nocte exiccati torrefacti: & folioꝝ ruthe exiccatoꝝ in vmbra: & pipis & zinziberis: oium añ. ſextaria. v. bauracb armeni pondus. ʒ. x. Aggrega bas medicinas tritas cribellatas: et confice cum melle diſpumato & reponatur in vaſe & adminiſtretur.

¶ Electuariū tū hꝫ tot ptes q̄r ſūt hmōi electuaria & plura ſunt cū melle vt appebit. Iuuamētū ār eius ad egritudines q̄s ponit ē manifeſtū cū ſit cale faciēs & ꝺſiccās & reſolues vētoſitatez: vt apperet ex virtute ſimpliciū. Ciminiū carmenū ē electū & ſic nō eligim⁹ aliud ꝑt⁹ q̄ ſi ſenum⁹: ſiꝫ q̄dā credāt q̄ ciminū carmenū ſit ſoluitiuum: ſed nos neſcim⁹. Infuſi in aceto. ſ. vini: q̄ addit ſibi in virtute ꝓfundatiōis & icciſiōis & tēperat eius calorē aliqualr. Torrefactio vō addit ſibi exiccationē fortiorē. Dal cū aq̄ cala apō eos: ſed cōiter cū vino vtimur eo fm q̄ diſpō indicat. Et ſiat exiccatio foliorū ruthe tollit vētoſitatē ab ea: vt in ſequēti caplō appebit. i vmbra ne ignis vel ſol nimis ꝓximat ei⁹ virtutē. Spicatū ē pōdus. ʒ. vj. & vno danich. Bauracb i pluſib⁹ diacimino nō ponit: ſed tu cōpone cū eo vel ſine eo ſiꝫ q̄ tibi placet. ſoluit eni & exiccat plus cū ſale & ſine. ¶ Cōſidera ār q̄ eius adminiſtratio in febrib⁹ flegmaticis & melicis ꝺz fieri marie in die geris: & tunc nō timet de inflāmatione: & tā digeſtis materieb⁹. ſunt eni iſte medicine fortes exiccationis.

Diaciminū Dal. q̄ꝺ facit ad ventoſitates fridas & ſatietatē nauſeatiuaz & reſolut vētoſi. & ꝓfert ei q̄ nō digerit cibū. ¶ Cui⁹ h eſt pmixtio. ℞. bauracb medietatē ptis cimini carmeni iſuſi i aceto torrefacti pipis albi & pipis lōgi: foliorū ruthe: oiuꝝ añ. ptē. j. Et hoc q̄dē ſit fm duas deſcriptiones.

ptiones. Qñq; cui fit ex ptib⁹ equalib⁹ in oīb⁹ suis cō
mixtionib⁹. ſ. cumini pipis z rutbe z baurach: z iste mo
dus resoluit nāz valde. Et qñq; pmiscet de spēb⁹ reli
gs q̄ztitatis cēlis: z de baurach medietas but⁹ q̄ztita
tis. Et eligit de cimino carmentū z ifundit i aceto for
ti: deide torrefit z sit pip albū: z illud iō qñ ipm ꝓfor
tat stōchū plusq; due alie spēs. ſ. pip lōgū z pip nigrū:
z hoc é illud qđ nō est paruū neq; ℨctū: z neq; é cor
tex ei⁹ grossus: imo est ex illo qđ dī granis pōderis z
eligat de eo magnū z sanū z baurach. Fiat g̃ medicia
ad illū cui⁹ nā retinet cū baurach dicto nitrū naurna
con z é rubeū z lōgū. Et cū feceris ipsaz ad illū cuius
nā é soluta admistrabis baurach aliō z sit illō qđ de
eo ꝓiicies medietas q̄ztutaꝫ vniuscuiusq; medicinarū
q̄s dixim⁹ z folia rutbe itez. Sunt g̃ sicca cū mēsura: z
illō iō qñ si exiccent vebemēter fūt cal'e cōplonis et
est calefactio eoꝝ vltra mēsurā: z si nō exiccant vebe
mēter remanet i eis būiditas superflua q̄ nō ꝓsequit vl
timationē digōnis: quapp nō destruit ei⁹ iflatio i ali
quo. Et iste q̄tuor spēs qñq; pmiscent cū melle dispu
mato. Et qñq; non pmiscet cū aliq; z reseruant per se
absq; melle. Luz g̃ ipse fūt necessarie ꝓiciunt i aq̄ or
dei: aut in cibo alio ꝓueniēte. Et b medicia sumit so
la añ cibū. Et illa q̄ pmiscet cū melle dispumato é ma
gis ꝓueniēs in hac dispōne: z illō iō qñ ipsa dstruit i
flāmationē oino. Et opz itez vt sit mel bonū cū non
sit neciuz vt sit b medicia nisi fortis i resoluēdo vēto
sitatē z eūet cū fortitudine. Et opz vt scias itez q̄ qñ
vis vt sit ei⁹ eūatio plus sit ꝓtrito medicia; nō subti
lis ꝫ grossa: z illō iō qñ scio boiez g̃ ptriuit hāc medi
cinam ꝓtritōe vltima: qñ nō scit illō qđ ego dixi: q̄re
nō resoluit nāz oino: imo ꝓuocauit fortiter: z venit ad
nos mirās z querēs de cā in hoc: z illō iō qñ ipse exi
stimabat q̄ in corpore illi⁹ viri eēt ꝓprietas que esset
cā in hoc qđ accidit. Postq; ergo feci scire eū q̄ cā in
illo eēt dispositio cōpōnis eius: tunc cōposuit eā sicō
sicut precepi ei: z cōpleta est eius opatio: z opz vt ser
uet hec determiatio in cōpōne reliquaꝝ medicinaꝝ.

¶ Hoc diaciminū sumit a Bal. 4. de regi. sani. z notat diaspoliti
cū pharmacū. i. diaciminū. z vba q̄ hic ponunt et ibi ponunt: z q̄
oia ponāt a Sera. tra. 7. c. 20. ℣ Nostra ꝫ ō scriptōe p̄ fuit diuer
sitatē z é q̄ aliq̄ oia simplicia ponūt i pōdere cēlia z brute salis
magī soluūt: z b é qđ dicit, soluit nāz valde. Aliq̄ sal est medietas
vni⁹ simplicis z intellige q̄ sic nām nō soluit. z b é qđ intelligit cū di
xit. medietas but⁹ q̄ztutaꝫ vni⁹. ſ. de simplicib⁹. ℣ Scdo docet eli
gere simplicia z pparare ea. Et p cimiū. Scdo pip: z intelligit q̄
fi ponit solū vna spēs pipis q̄ ponat albū vel longū: vt Bal. 4° de
regi. 7° cap. fm nouā trāslationē. z albū é melⁱ i ꝓfortādo stōchū
z nō é prauū tē. Tertio docet eligē baurach cum dicit. z baurach
supple eligat. Et inuit q̄ rubeū é magⁱ soluti⁹: ꝫ aliō qđ nō é ru
beū nō sic é soluti⁹: z ponat medietas si nā é soluta. z b é qđ dī.
e si illō tē. ſ. si nā é soluta. Quarto docet eligē z pparare folia ru
tbe cuz dī. z folia rutbe itez. supple eligant z pparent sic g̃ tē. Et
ꝓsidera q̄ exiccatio mlta pparat ad iflāmationē: vt sumit a Me
sue ca. de prisi cū dī. q̄ si accideret supcalefacto pp desiccatiōez.
℣ Tertio in gñe docet diuersitatē cōpōnis cū melle vel sine: z ō b
supza dixim⁹. z illā q̄ é cū melle magⁱ laudat in hac dispōne. ſ. ven
tositat: q; ēt mel resoluit z eūat abstergēdo. z b est qđ dī. Lū g̃ sit
neciuz vt sit hec medicia nā fortis in resoluēdo vētositates z eūet
cū fortitudie supple ministrat cū melle. Si qua aūt in b est dubita
tio soluit per qñe disputatā in tractatu p̄cedēti. Alia aūt ifa di
cit. Cū nō sit necessariū vt sit hec medicina nisi fortis tē. q; idē si
gnificat. ℣ Quarto ostēdit in genere diuersitatē virtutis ei⁹ i tri
turatione: z inducit bystoriā quā Seraꝑ. ponit ad ifam tra. 7. ca.
20. z cā est q; multa triturata fiunt medicinas ꝓperare ad venas
sicut grossa triturata est cā q̄ stet in stomacho z intestinis. Et cō
sidera q̄ Aui. z ēt Sera. generalizāt istā cām. z videt q̄ electuaria
parum trita habeāt ꝓprīū nomē sicut apud Halyab. 10. prac. cap.
15. dicunt iutrix. z apud Seraꝑ. alguarisset alguerie similr.

Electuariū ad subuluꝫ z é aggregationis qđ é ꝓueniēs ad friditatē sto
machi vebemētis frigoris retructionē acetosam z
appetitū caninū z singultū qui fit ex repletiōe chimo
rū grossoꝝ z flegmaticoꝝ z febres antiq̄ que sunt pp
frigus z malitiaz digestionis. ¶ Cui⁹ pmixtio bec est:
℞. cimini ifusi in aceto exiccati sextaria. xv. pipis z zin
ziberis z rutbe sicce z baurach: oīum ana. ʒ. xx. terātur
z conficiant cū melle dispumato z administret.

¶ Electuariū de subulitis. i. salis viri. Et est aggregationis. i. vulgi:
q; cōmuniter fiebat per omnes: cuius iuuamenta sunt nota. Et ꝫ
consideras etiam est diaciminum. Sextaria pōdus. 3. vi.

Electuariū de calamēto fluuiali descri
ptiōe Bal'. ℞. calamenti flu
uialis z cāpestris z petrosillini: oīum ana. ʒ. xij. zinziberis
auř. vi. seminis apij z capituz albasce: amboꝝ ana
auř. iiij. keisim auř. xvi. piperis auř. xlviij. siselcos auř.
v. Tere z confice cum melle dispumato.

¶ Electuariū de calamento pz. z potest intelligi a Bal. 4. de regi.
sanita. Elasce. i. tbimi.

Electuariū de myrto ꝓferēs ad solonem
nāe z vomituz flegmatiz z bu
miditatis z malitiā digōnis que est ex stōcbo. ¶ Cui⁹
permixtio bec est. ℞. granoꝝ myrti bonoꝝ siccorum
eminā vnā mirabolanoꝝ nigroꝝ z belliricoꝝ z embli
coꝝ z talassir: oīum ana. ʒ. xx. leucopipis z macropipe
ris z zinziberis: oīum ana. ʒ. x. masticis z coꝛdumeni et
caruī z anisi z cimini z spice z cassie z cardamomi z co
sti: oiuz ana. ʒ. vj. nucis muscate z semis apij z amcos:
oīum ana. ʒ. v. solij indi z amomi: amborum ana. ʒ. iiij.
Tere z ꝓfice cū melle dispumato z dosis sit. ʒ. i.

¶ Electuary de myrto uuamēta patēt. ℞ ꝓsideras simplicia oīa. ʒ.
xx. vel lib. j. Talassir sumitur pro tabasir z est spodium vel é ma
ce fm glosam Serapionis tractatu 7°. 20. cap.

Electuariū sicut alcāzi é bonū. ¶ Cui⁹ b
est pmixtio. ℞. granoꝝ myrti
keliiati. ʒ. s. spice. ʒ. iij. nucis muscate cū cortice suo lib.
ʒ. gariofiloꝝ z cardamomi z anisi torrefacti z seminis
apij torrefacti z vince: oiuz ana. ʒ. ij. macis. ʒ. j. ʒ. cassie
ʒ. iiij. mirabolanoꝝ cbebuloꝝ z belliricoꝝ z emblico
rū: oiuz añ. ʒ. iij. macis. ʒ. j. ʒ. bulliāt medicie cū vio odo
rifero feruore vno: deide exiccēt z bulliāt ebullitōe cū
aq̄ cydōioꝝ et exiccēt sup frixoriū calz z terātur z iuol
uāt mina: z sit dosis auř. iij. aut. ʒ. iij. cū syru. cydonioꝝ.

¶ Electuariū sicut alcanzi: q; bz virtutē alcāzi: z quādoq; é nomen
simplicis de quo habetur 2° cañ. Retractio est nomē pōderis sed
nō inuenio quātū: sed pone quātuz tibi videt. Et ꝓsidera q̄ bec est
confectio simulto mulcere constringens ventrem.

Electuariuz almutaguach il relatū Sa
lomoni qđ cōfortat stoma
chum z ꝓfert ad malitiaz digestionis: z est illud qđ in
potu dabat israelita mutaguachil: qñ est bonuz z ex
pertū. ¶ Cui⁹ bec é pmixtio. ℞. spice z garioſi. z cina
mo. z nucis muscate: z cardamomi z gallie bone: oiuz
añ. auř. i. pipis albi: z zizib. z castoreī: oiuz añ. ʒ. ij. tbu
ris albi masculi auř. iiij. zuccbari tabarzet q̄stū fūt me
dicine: cōmisceant medicie cū zuccbaro z ꝓficiant cū
melle dispumato: z sit dosis eius auř. iij.

¶ Electuarium almotagnechil illius regni vel viri ⁊ interpretat confortans: ⁊ est notum.

Diaciminū aliud cōferēs ad dolores vētris cōmotos a friditate ⁊ ad feb. qrtanā: ⁊ ad appetitū caninum ⁊ febres flaticas ⁊ melicas: ⁊ ad flegma plz qđ accidit senib⁹ ⁊ ad vehemētiā frigoris qđ accidit in stōcho ⁊ ad eructuationē acetosaz ⁊ ad sputū qđ fit ex multitudie superfluitatum flaticaz: cui⁹ dosis sit sicē galla cū aq̄ cal'a. ¶ Cui⁹ pmixtio. ℞. cimini ifusi in aceto die ⁊ nocte torrefacti ⁊ rubē sicce ⁊ zinziberis ⁊ pipis: oium ana sextaria decē ⁊ baurach armeni. ʒ.r. ꝓficiat cū melle dispumato.

¶ Hoc apparet ex premissis.

Electuariuz diaciminū aliud. ℞. cimini recēti boni. ʒ. vij. ifundat in aceto vini die ⁊ nocte: deide exbat ⁊ pijciat sup cotū rubeū ⁊ moueat: ⁊ qñ exiccat torrefiat torrefactōe leui cū igne leui ⁊ pipis. ʒ. iij. zizibe. sim. ʒ. iiij. baurach armeni. ʒ. ij. cōmisceant ⁊ ꝓficiatur cum melle.

¶ Electuarium diaciminū. Qđ operatur corium rubeum non inuenio. Zinzibe. sim. i. de tali loco.

Diapipereon faciens ad frigora ⁊ humorē crudū ⁊ dolorem stōchi ⁊ malitiaz digōnis ⁊ vētositates grossas ⁊ eructuationē acetosaz ⁊ appetitū caninū. ¶ Cuius pmixtio ē vt sumāt leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ macrop. oium ana. ʒ. iij. ⁊ in descriptōe alia. ʒ. ij. ⁊ zylobalsami ʒ. j. ⁊ āmomi ⁊ spice: amboz ana. ʒ. iij. ⁊ ziziberis ⁊ seminis apij ⁊ siseleos ⁊ cassie ⁊ assari ⁊ crule: oiuz ana ʒ. j. Tere ⁊ cribella et cōfice cū melle dispumato. Dosis eius pōdus. ʒ. iij. cum aqua tepida in ieiuno.

¶ Diapipereon est confectio nota: ⁊ inuamenta sunt nota. Cassie. s. lignee.

Electuariuz alfendedicon valēs ad dolorē stōchi ⁊ epatis fridi ⁊ debilis gñantis vētositates grossas. ¶ Cui⁹ pmixtio ℞. zinziberis et pipis et spice odorifere: oiuz añ. ʒ. vj. masticis et ameos: āboz añ. pōd. ʒ. iiij. se. apij ⁊ meu ⁊ fu: oium añ. ʒ. v. cimini carmeni ⁊ cassie et carpobal'. et piretri: oiuz añ. pōdus. ʒ. ij. folij idi pōdus. ʒ. j. Aggrega bas medicias tritas et cribellatas et ꝓfice cū melle dispumato et repone i vase et vtē cū neēe fuerit.

Electariū alcāgi faciēs ad solōnē ventris et ad malitiaz digōnis et debilitatē stōchi et frig⁹ ei⁹. ¶ Cui⁹ ē est pmixtio. Sumāt costi et cinami et spice odorifere et carpobalsa. et cassie: oiuz añ. ʒ. r. nucis musca. v. nuō cardamomi ⁊ garyofil'. et amsi et melliloti et cassie ide: oiuz añ. pond. ʒ. iij. aristo. et vince amboz añ. ʒ. ij. cypi et zizibe. āboz añ. pōdus sextariorū. r. calami aromati. et pipis et macropi. oiuz añ. pōdus. ʒ. v. mirabo. nigroz enucleatorū sextaria. ij. bellirici enucleati. x. nuō: ḡnoz myrti bonoz seburi kaficij se. Aggrega bas medicias tritas et cribellatas: et ꝓfice cū melle dispūato ⁊ arūdib⁹ zucchari et repōe i vase et vtē cū neēe fuēit post. ij. mēses.

¶ Electuarium alcangi. Granorum myrti bonorum seburi. i. q̄ grana sunt bona de seburi. Kaficy se. i. Kaficum seminis. est ergo nomen ponderis ⁊ non inuenio.

Descriptio electuarij alcāzi alia ꝓferens ad debilitatē epatis et stōchi et frig⁹ āboz et ad solōnē vētris et malitiaz digōnis: et ꝓfert illis sup q̄s timeť aq̄ citrina et ē bonū spāle ꝓuocās vrinā. ¶ Cui⁹ ē pmixtio. ℞. costi cinamo. ⁊ spice et carpobal'. et cassie: oiuz añ. ʒ. r. et ō nucib⁹ muscatis nuces. v. et cardamo. et gariofiloz et anisi et melliloti et cassie et neremisch: oiuz añ. ʒ. iij. macis pond. ʒ. iij. et burūgi kebuli. ʒ. viij. et reusini et anist. lō. ⁊ vince: oium añ. pōd. ʒ. v. mirabo. nigroz et kebuloz ana. sextaria. ij. et de bellericis bellirici. r. et grano. myrti q̄ntū ē pōdus medicinaz oiuz. Terant sic alcobol et ꝓficiatur cū melle tabarzet. Dosis ei⁹ sit sicē galla cū aq̄ frigida. Et in descriptiōe alia zinziberis sextaria. r.

¶ Descriptio tē. Neremisch vide ca. z. caſ. Burūgi. i. granū nigrū simile piperi. quid sit ignoro.

Electuariuz alkeilim dcm̄ electuarium ambre. Et ō electuario vsi fuerūt reges Grecie: et ō ꝓfert ad egritudies frigoris et ꝓpe renū et addit i ōsiderio coit⁹: et valet ad palysiz et torturā et tremorē et pulsuz cordis: ⁊ addit i recordatōe et sensu et ericcat hūiditatē stōchi et facē digōnē eē bonā: et ē ex eis q̄ pueniunt senib⁹. ¶ Cui⁹ pmixtio ō ē. ℞. cardamo. maioris et mio. et macis: oiuz añ pond. ʒ. iiij. zizibe. et macropipis: āboz añ. sextaria ij. cinamomi. ʒ. iiij. vince pōd. ʒ. ij. cinami pond. ʒ. j. gariofiloz ⁊ croci: oiuz añ. pōdus. ʒ. r. nucis muscate pōdus. ʒ. v. ⁊ in qbusdā ōscriptōib⁹ nuces. v. spice odorifere ⁊ masticis ⁊ ambre: oiuz ana pōdus. ʒ. ij. musci pōdus. ʒ. j. semis iulgami albi ⁊ opij: amboz añ. pondus ʒ. j. olei balsami pōdus. ʒ. vj. Aggrega bas medicinas tritas ⁊ cribellatas: ⁊ ifunde opiū i mēsura sacratati. j. de vino bono ⁊ ꝓfice cū melle dispumato ⁊ vtere post sex mēses: ⁊ liq̄fac ambrā cū oleo balsami ⁊ adhibeat de oleo alben quātitas qua omnia inuoluantur.

¶ Electuariū alkekensi alr alkeilm. exponēs se dicit q̄ est dictus electuarium ambre. hoc electuariū fuisset positum cōuenienter in primo trac. cū sit de opiatis. Sacratati. ʒ. vj. vel. ʒ. iij. ʒ.

Electuariuz alscheberebē ꝓferēs ad frig⁹ epatis ⁊ stōchi ⁊ aq̄s citrinā ⁊ cholaz nigrā ⁊ ē soluēs vētrē. ¶ Cui⁹ hec ē pmixtio. Sumāt cassie ide ⁊ zizibe. ⁊ pipis ⁊ cinami ⁊ cardamomi mioris: ⁊ gariofiloz: ⁊ piretri ⁊ folij idi ⁊ anisi de tritico ⁊ masticis ⁊ cardamomi maio. ⁊ cinnamo. et spice ⁊ cassie ⁊ se. apij ⁊ anbeti ⁊ ameos ⁊ se. feniculi et anisi: oiuz añ. ʒ. vj. epithimi cretēsis ⁊ turbith: āboruz añ. ʒ. xij. scamonee. ʒ. r. zucchari tabarzet pōd. ʒ. xx. Aggrega bas medicias tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝓfice cū melle tabarzet dispumato: ⁊ vtē cū necesse fuerit.

¶ Electuariū alscheberebē. i. nomē loctoris. ⁊ nō ponit dosim: ideo gabitur tū via ponēdo dosim in fine huius tractatus.

Electuariū diafinicō ē cl̄ū ppij iuuamēti i colica resoluēs eā ⁊ cōfert ad humorē crudū ⁊ frigora ⁊ difficultatē vrie. ¶ Cui⁹ ō ē pmixtio. Sumāt baurach armeni cimini carmeni ⁊ petrofilini ⁊ ʒ. ⁊ pipis al. oiuz añ. pōd. ʒ. xij. scamonee pōd. ʒ. v. dactyloz beron mūdatoz ex nucleis et amigd. excorticatoz ex duab⁹ corticibus ⁊ foliorū ruthe: oiuz añ. pōdus. ʒ. r. Aggrega bas medicinas oēs tritas ⁊ cicotrigonizatas: ⁊ ifunde dactylos in aceto vini die ⁊ nocte: ⁊ tere bñ ⁊ pmisce cū medicis ⁊ ꝓfice

cum

cū melle dispumato ⁊ vtere cum necesse fuerit.

¶ Electuariuz diasinicon. Iste ꝓfectio est qua satis vtimur in nostra hac patria: sed sm descriptionē Mesue cōponūᵗ eā ⁊ videt nobis ꝙ illa sit ꝓueniētior. Dicit ār diasinicō a sinichia. i. dactylo. ⁊ iō dicit ꝓfectio de dactylis siue dactylicō. Et ponent he tres descriptiōes que satis appropinquāt adinuicē: illa tñ quā describit Mesue recipit penidias quas nulla istarū recipit.

Dubiū β ¶ Dubitat primo: an iuuamētū dactylicon appropriet colice. Videt ꝙ nō: qz canon est Auic. can. fen. 16. tract. 4. i. cap. ꝙ medicine eūantes in colica nō eūant a relīq̄ corpore: ſz scamonea ⁊ turbith eūant a toto: ergo diasinicon nō ꝓuenit in colica vel iliaca.

Dubᵒ 2ᵐ ¶ Dubitat ēt q̄re ponunt penidy i hac ꝓfectiōe sm Mes. Videt ꝙ hec ꝓfectio é valde vtilis in colica ⁊ iliaca vtpl̄m euenientib⁹. Tū mā i bis passiōib⁹ é flatica cruda ⁊ vētositas quā vētositatē resoluūt medicie q̄i ea ponunt. flegma eūat turbith ⁊ scamonea iuuat. i. eūando flegma ponit bauracū. medicine ēt calē digerūt flegma ⁊ subtiliāt ⁊ subtiliādo eūant. ſz dactyli ponunt: qz ingrossāt ⁊ inuiscāt medicinas tā solutiuas q̄ alias vt nō penētrēāt ad loca lōginq̄: ſz stēt i intestis ⁊ ꝓpinge grib⁹: ⁊ iō ēt a grib⁹ vesice q̄diacēt intestis eūant vñ ꝓfert i difficultate vrie. ponunt aūt i aceto vt ꝓhibeat coꝛ istā materia. ēt qz ꝓ acetū acgrit eis virtutē flatis se fluā ⁊ sic soluit pᵒ istāria. ſz. n. scamonea ēūet a remot. ⁊ ēt turbith: nī ingrossat ꝓ dactylos vñ nō ꝓcedūt ad ptes lōginq̄: ⁊ iō si diasinicō ꝓfert i febrib⁹ é qñ mālia ⁊ stat circa intestīa ⁊ stōchū ⁊ ꝓmas venas. Vel ad 2ᵐ dōm ꝙ penidy ponunt i ꝓfectiōib⁹ triplici itētiōe. Una itētio é ꝓpa. i. ad lenitionē ptiū pectoris sic ponunt i loch ō gib⁹ ira trac. 5. Scō ponunt vt remoueāt ficitatē ⁊ aspritatē medicinaꝛ sub q̄ itētiōe ponit i ꝓfectiōib⁹ butyrū: ⁊ ad hāc itētionē ponunt i ꝓfectiōib⁹ gbusdā supra trac. ꝓmo. i. de ꝓfectiōe arius dary ⁊ i ꝓfectiōc q̄ incipit ꝓfectio alia dilatās aias. Tertio ponunt penidy i cōfectiōib⁹ vt inuiscēt ⁊ ingrossent medicinas solutiuas ne ad lōginq̄ penetrēt: ⁊ ō mō posuit eos Mes. in suo diasi. ſz. Videt ꝙ dactyli sufficerēt in ō nō ponit penidios. Posset aūt dici ꝙ ponunt ēt in hac ꝓfectione itētiōe lenitiōis itestinoꝛ: qz etiā penidy lenitāt vētrē vt Serap. c. de penidys. Quō aūt fiant penidy legat ab Azara auo lib. 2a. qui dicit seruitor: ⁊ scies ex ō ꝙ penidy hāt vim lenitiuā ⁊ viscolam subaz vt notū est. Vel dactyloꝛ bericon. i. talis spēs: et sunt meliores dactyli. Amigdalarū ex duob⁹ nī. ſ. ex grosso ⁊ subtili. ⁊ ponunt amigdale: qz ēt ingrossant ⁊ inuiscant medicinas istes ⁊ habēt caliditatē tēperatā. Dolim nō ponit: pōt dari. ʒ. iij. ⁊ plus.

Diasinicon aliō. Rᵉ. dactyloꝛ bericon ab/ lat̄ nucleis. c. mūō ⁊ ifunde eos i aceto die ⁊ nocte ⁊ ꝓfrica manib⁹ ⁊ cola ⁊ rube sicce ⁊ zizyberis: ābozꝛ añ. ʒ. xiij. ⁊ pipis albi. xiij. mūō ⁊ balaust ⁊ armeni pōdus. ʒ. v. ⁊ ō amigdalis excoꝛticat̄ ex duob⁹ corticib⁹. cl. mūō ⁊ scamo. ponō. ʒ. v. ⁊ turbith ponō. ʒ. xx. Tere ⁊ cribella ⁊ cōmisce cū melle ⁊ vtere.

¶ Diasinicon aliud. istud recipit turbith ⁊ ꝓuentiōsius est in colica.

Diasinicon aliō qō ꝓfert ad febres ⁊ alia ⁊ potat i estate ⁊ byeme ⁊ solu/ uit sine ingetudine. ¶ Cuⁱ⁹ hec est ꝓmixtio. Rᵉ. ʒʒ. ⁊ piperis albi: ābozꝛ añ. ʒ. j. scamonee. ʒ. ij. ſ. tamarindi berion mūdatoꝛ ex nucleis: aut sirsen ⁊ amigdalarū dulciū excōticatoꝛ a duob⁹ corticib⁹ ⁊ foliozꝛ rute: oiuz añ. ʒ. iij. Tere medicias sm singularitatē suā ⁊ ifunde dactylos i aceto vini ⁊ terank per se ⁊ colenk ⁊ terank amigdale iterū per se ⁊ misceank oia post illud ⁊ confi/ ciantur cum melle dispumato. ⁊ sit dosis. ʒ. ij.

¶ Diasinicon aliō. Sid alia: qz ad colicā ⁊ passiōes intestinales ꝓfes illi. ꝓtat i estate ⁊c. qz tēperatior é i q̄ranib⁹. caloꝛe. n. medicinā rēpmit ⁊c. Tamaridi berion. ſ. talis spēi aut de tali loco. aut sirsen vel seré. i. de tali alio loco. Cōsiderādū aūt aut ista deficit: qz oz dicere dactyloꝛ ⁊c. vel vbi dicit tamarindoꝛ oz dici dactyloꝛ.

Electuariū cabrosius muscatū faciēs ad vētositatē ⁊ humoꝛē crudū ⁊ ꝓfortat stōchū ⁊ adiuuat ad desideriū coit⁹ ⁊ clarificat coloꝛē ⁊ calefacit renes ⁊ ꝓfert ad vētositates mīicis ⁊ fluxū q̄ fit ex hemōꝛoidib⁹. ¶ Cuius ō é pmixtio. Rᵉ. mirabolanoꝛ citrinoꝛ. mirabola. kebuloꝛ ⁊ cassie ⁊ ſcis apij: oium añ. ʒ. vj. belliricoꝛ ⁊ ēblicoꝛ ⁊ amcos ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ macropipis ⁊ fisami excoꝛticati: oiuz añ. pondō. ʒ. iij. cinami ⁊ spice ⁊ mucis muscate ⁊ zizyberis ⁊ alfulfulimō: oiuz añ. ʒ. vij. girboe ⁊ costi ⁊ cassie ⁊ gariofiloꝛ ⁊ macis ⁊ galāge ⁊ neremisch: oiuz añ. ʒ. vi. cypi pondō. ʒ. j. ⁊ muscī pondō. auř. ij. ⁊ ābre auř. j. ⁊ scorie ferri nutrite cōstū est pondō. mediciaꝛ. oiuz ⁊ butyri sextaria. j. ꝓficiat cū melle dispūato: ⁊ fit dosis pōd. ʒ. ij. cū lacte vaccio ꝓcusso subla/ to butyro aut cū vio passo bono duab⁹ hebdomadis.

¶ Electuariū caboricon alī cabrosius. Tuderi sepe in tracta. ꝓmo. exposuimus ⁊ dirimus ꝙ creditur ꝙ sit berba similis prassio que nascitur in hortis ⁊c. Alfulfulimon. Loz. i. mon. Birboe.

Electuariū ō thure. Rᵉ. thuris pondō. ʒ. lx. pipis ⁊ macropi. ābozꝛ añ. ʒ. j. ʒ succhari. ʒ. lx. zizyberis ⁊ galāge: ābozꝛ añ. ʒ. xij. nucis muscate ⁊ gariofil. ⁊ girboe: oiuz añ. ʒ. v. muscī boni. ʒ. ʒ. terak vnūqōq; coꝛ ꝙ se ⁊ cribellet ⁊ ꝓficiat cū melle.

¶ Electuarium de thure. istud confert ad calefactionez stomachi ⁊ capitis ⁊ iuuat in memoria.

Electuariū altalisafar faciēs ad frig⁹ sto/ machi ⁊ vētositates grossas i stōchoꝛ epate. ¶ Cuⁱ⁹ pmixtio. Rᵉ. talisafar pondō. ʒ. v. zizyberis pondō. ʒ. xx. pipis pondō. ʒ. xij. beil ⁊ cinami: am boꝛ añ. pondō. ʒ. vij. succhari tabarzet lib. v. Aggrega bas medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ repōe i vase ⁊ vtē.

¶ Electuarium talisafar. i. mace vel res sibi proxima in virtute.

Electuariū epat. Rᵉ. scamōee antiochene ⁊ turbith ꝓcaui albi: amboꝛ añ. auř. v. pipis ⁊ cardamo. ābozꝛ añ. auř. iij. zizyberis ⁊ cinamo. ⁊ ēblico. ⁊ gario. ⁊ polypodij ⁊ mucis musca. oiuz añ. auř. ij. ſ. ¶ Et i dēscriptōe alia scamo. ⁊ turbith ābozꝛ añ. auř. iij. Tere ⁊ cicotrigonizat. ꝓpice sī ea lib. j. succ. ꝓtriti ⁊ ꝓfice cū melle: cuⁱ⁹ dosis integra sit auř. iij.

¶ Electuariū epatis. hoc elec. si consideras confert in passionibus renalibus ⁊ mundificat materias grossas ⁊ resoluit ventosi. ⁊ ap/ propinquat in virtute electuario indomessis.

Trifera de scorza ferri magna faciēs ad ven tositates hemoꝛroidaꝛ ⁊ mollifica/ tionē vesice ⁊ stōchi ⁊ addit i dēsiderio coit⁹ ⁊ calefacit stōchū. ¶ Cuⁱ⁹ ō est pmixtio. Sumank mirabolanoꝛ nigroꝛ ⁊ belliricoꝛ ⁊ sirenblegi ablat̄ nucleis ⁊ cassie inde ⁊ semis apij ⁊ amcos ⁊ origani pfici: oium añ. ʒ. j. spice odoꝛifere ⁊ amomi ⁊ beil ⁊ acoꝛi: oiuz añ. ʒ. ij. cinamomi pondus. ʒ. iij. pipis ⁊ macropipis ⁊ piretri ⁊ salis indi: oium añ. ʒ. ſ. ſynapis. ʒ. j. ſ. salis ámoniaci pōdus. ʒ. ſ. scorie ferri pōdus. ʒ. ij. Aggrega bas medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝓfice cuz melle dispū/ mato ⁊ butyro vaccino quātū sufficit ⁊ vtere.

¶ Trifere. de triferis dirimus sermonem nobis sufficientē in pri/ mo tracta. Sereblegi. i. emblici proprie in lacte nutriti.

Trifera mioꝛ faciēs ad mollificatōez stōchi ⁊ būditatē eiⁱ⁹ ⁊ vētositates hemoꝛ/ roidaꝛ ⁊ coloꝛē effic bonū. ¶ Cuⁱ⁹ ō est pmixtio. Sumank mirabolanoꝛ kebuloꝛ ⁊ sirēblegi ⁊ bellicoꝛ ablat̄ nucleis: oiuz ptes eq̄les: involue cū butyro vacci/ no ⁊ ꝓfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtē.

¶ Trifera patet ⁊c.

Electuariū anacardinū ꝓficiēs ad do/ loꝛē stōchi antiquū ⁊ frig⁹ et oblitionē ⁊ facē bonū cē coloꝛē ⁊ subtiliat cognitionē ⁊ sensuz ⁊ ē eliuz sapiētū: ⁊ dī q̄ ē salomonis. ¶ Cuⁱ⁹

℔ ē pmixtio. ℞. pipis ⁊ macropi. mirabolanoꝝ nig. et belliric. ⁊ emblic. et castorei: oiuꝫ añ. ʒ.iij. costi ⁊ anacardi ⁊ burūgi ⁊ zuccari tabarzet ⁊ baccarum lauri: oiuꝫ añ. auſ. ſſ. cypi. ʒ. viij. ℣ere anacardos ſoloꝫ bñ ⁊ tere medicias ⁊ cribella ⁊ bullu butyrum vaccinuꝫ ⁊ mel cū cq̄litate ⁊ ꝓuce ſup ea medicinas ⁊ coagula ⁊ vtere poſt ſex mēſes. Doſis eiꝰ. ʒ.ij. cū aq̄ decoctionis apij ⁊ feniculi ⁊ ſeruet ſe a laboꝛe ⁊ anguſtia ⁊ ira ⁊ vino plurimo ⁊ coitu ⁊ comedat ius iſſidabegi ſubtile.

¶ Electuariū anacardinū. de ꝓfectionibꝰ anacardinis diximus vt ſupꝛa tracta. i. Burūgi dicit ꝙ ſunt grana ſimilia piperi. Cōſeruet ſe ꝛc. timoꝛe multe iflāmatiōis. Iſſidabegi modus ꝓparatiōis ciboꝝ apud eos. dicamus aūt apud nos ꝙ comedat carnes pulle.

Electuariū alſangi⁹ qō eſt mutamētū ad mollificationē ſtōchi ⁊ vētoſitates hemoꝛroidaꝝ ⁊ coꝛruptionē ſtōchi ⁊ cōpl̄onis ⁊ ſediratē coloꝛis ⁊ addit in coitu. ¶ Cui⁹ ℔ ē pmixtio ℞. mirabolano. belliri. ⁊ ſcirēblegi ablaꝝ nucleoꝝ ⁊ piperis ⁊ macropipis ⁊ zizibe. ⁊ cypi ⁊ caſſie ide ⁊ ſpice: oiuꝫ añ. ʒ.ſ. ſe. anbeti ⁊ ſeis poꝛri: ābaꝝ añ. ponꝺ. ʒ.iij. ſcoꝛie ferri trite ifuſe in aceto vini. ſſij. diebꝰ exiccate toꝛrefacte. ʒ.c. Aggrega bas medicias tritas ⁊ cicotri gonizataſ ⁊ ꝓfice cū melle diſpūato ⁊ butyro vaccino cq̄tū neēe ē ⁊ repone i vaſe ⁊ vtē poſt ſex mēſes. Et ſit doſis eiꝰ pōdus. ʒ.ij. ⁊ ponaṁ in eo itez de muſco. ʒ.ij.

¶ Elec. alſangi⁹. Lilli⁹ viri: vel fagi⁹. Ꝓfectio. Scirēblegi. i. emblici.

Fangius aliꝺ cū muſco ēt qꝺ ꝓfoꝛtat ſtomachū ⁊ calefaē ipſꝰ ⁊ ꝓfert ad hemoꝛroidas ⁊ addit i coitu ⁊ ē exptū. ¶ Cui⁹ ℔ eſt pmixtio ℞. mirabolanoꝝ kebulo. ⁊ belliric. ⁊ emblic. ⁊ pipis ⁊ macropi. ⁊ zizi. ⁊ cimini ⁊ ſe. anbeti ⁊ ſe. apij ⁊ ſe. poꝛri ⁊ ſe. cruce ⁊ ſe. napi ⁊ ſe. baucie ⁊ feleniati ⁊ roſarum rubearū ⁊ caſſie ⁊ cyperi ⁊ cinamomi ⁊ garioſiloꝝ ⁊ nucis muſcate: oiuꝫ añ. ʒ.i. macis ⁊ beil ⁊ cardamomi ⁊ gallie ⁊ ſyloales crudi ⁊ muſci: oiuꝫ ana. ʒ.ij. granoꝝ naſturtij albi. ʒ.iij. ſcoꝛie ferri quātū ſunt medicine: teratur ⁊ cōficiaē cū melle diſpumato.

¶ Fangius. i. cōfectio vel nomen cōponentis. Feleniari. i. oꝛiginum gariofilatum.

Fangius aliud. ℞. caſſie ide ⁊ ʒarub ⁊ taliſafar ⁊ beil ⁊ mirabolanoꝝ nigro. et belliri. ⁊ mirabo. citri. ⁊ garioſi. ⁊ carpobalſami ⁊ granoꝝ almabaleb: oiuꝫ añ. auſ. vj. mētbe ⁊ feleniati ⁊ ʒedoarie ⁊ doꝛonigi ⁊ pipis longi ⁊ emblicoꝝ: oium añ. auſ. iij. cinamomi ⁊ cinami ⁊ ſpice ⁊ nucis muſcate et coſti ⁊ zinziberis ⁊ ſulfulimon: oium añ. auſ. viij. cypi auſ. ſ. zuccbari auſ. ſvj. ſcoꝛie ferri eminaʒ vnā: muſci ʒ.ſ. conficiatur cum melle diſpumato.

¶ ʒarub ſupꝛa ſepe expoſuim⁹: bic tñ pōt accipi pro ʒedoaria. Taliſafar. i. macis. Beil. i. cardamomi. Almabaleb. i. medulla cereſoꝝ ſylueſtrū. Feleniati. i. quidā dicūt oꝛiginū gariofilatū. qdā oꝛiginaʒ montanū ſupꝛa ꝓcedenti in biera. Emina. ʒ.xx. vel lib.j.

Ars ſcoꝛie decocte que ꝓfert ad frigoꝛa ⁊ doloꝛē doꝛſi ⁊ coꝛruptionē menſtruoꝝ ⁊ hemoꝛroidarū ⁊ clarificat coloꝛē ⁊ faē appetē cibū ⁊ ꝺeſtruit bumoꝛē crudū ⁊ ifridatiōes ⁊ ꝓfoꝛtat ſtōchū ⁊ mīces ⁊ veſicā. ¶ Cui⁹ ℔ ē pmixtio. ℞. ſemis apij ⁊ ſe. feniculi ⁊ aniſi ⁊ petroſilini ⁊ dauci ⁊ ſemis baucie ⁊ ſe. poꝛri ⁊ ſemis cepe ⁊ ſemis napi ⁊ ſemis raffani ⁊ ſeis alratab ⁊ ameos ⁊ ſemis vtice ⁊ granoꝝ virdiū ⁊ anuden ⁊ ſemis anbeti ⁊ pipis ⁊ ſe. lini ⁊ cimini ⁊ coꝛiādri: oium añ. pōdus. ʒ.iij. ⁊ ʒedoarie ⁊ doꝛonigi ⁊ been albi ⁊ rubei ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ nucis muſcate ⁊ macis ⁊ cinamomi ⁊ galāge ⁊ zizizberis ⁊ piperis ⁊ cypi ⁊ ſpice ⁊ ſiſimbꝛij: oiuꝫ añ. ʒ.iij. ⁊ mirabolanoꝝ belliri. ⁊ emblī coꝝ ⁊ geſt glandiū ⁊ coꝛticuꝫ radicis capparis: oium añ. ʒ.ſ. caſſie ⁊ vſnee ⁊ aſſari ⁊ blacte biſantie ⁊ calami aromatici ⁊ ligue auiſ ⁊ neremſch pſici ⁊ cardamomi ⁊ girboe ⁊ ſandali ⁊ cinami ⁊ nucis muſcate: oiuꝫ añ. ʒ.v. ⁊ nucis enden ⁊ naſturtij et keiati ⁊ roſaꝝ ſiccarū ⁊ marmacoꝛ ⁊ cōticū thuris ⁊ mētbe ⁊ calamēti: oiuꝫ añ. ʒ.vij. ⁊ ſcoꝛie ⁊ albaſſari calefacte ⁊ exticte in vino odoꝛifero multotiēs ſm mēſurā medicinaꝝ oiuꝫ: deco quaſ cū vino pōtico dōec igroſſeē ⁊ auferaē ab igne ⁊ coletur ⁊ detur de eo in potu q̄ſtitas. ʒ.i. in ieiuno dū eſt tepidum: ⁊ comedat poſt medīū diem iſſidabegiati cum carne capꝛina: ⁊ bibat vinum purū hebdomada vna aut duabus hebdomadis.

¶ Ars ſcoꝛie. ſcoꝛia metalli cuiuſcūq; apud Sera. nō eſt batitura: ſed ferrū qō in foꝛnace reſidet. Coꝛruptiones menſtruoꝝ ſunt qñ egrediunt male ſubſtātie ⁊ coꝛrupte vel putrefacte. Semis alratab. i. dactyli cuiuſdā ſpēi. Bꝛanoꝝ viridiū. ſunt fructꝰ arboꝝ vide colligiē terbētina. Antuden. Herba vñ fit aſſa: ⁊ aliq̄ ſumiē ꝙ ſi ſeiceos. Tuderi herba ſimilis praſſio q̄n hoꝛtus naſciē. Beſt qdaꝫ hāt ⁊ geſt ⁊ videē ex ℔ ꝙ ſit ſpēs mirabolanoꝝ. Aliꝫ dicūt ꝙ ē res ſimilis amigdale ⁊ hꝫ in capite duas ſpinas. Birte nō inuenio qd ſit niſi valde lōginque ꝙ ſit berbena. Bulboe nec iueniē cañ. ꝛ. Nuces bedari aſr eniden eſt qdā terra de q̄ ꝛᵒ cañ. Keiati non inuento niſi ſit keiri. Marmacoꝛ. i. melliſſa. Albaſſari. i. ferri ꝛc. vult ꝙ fiat ſine melle ⁊ ʒuc. ⁊ deſ qō colatū ē. ſ. colatura deſ vel qō i colatura reſidet. ⁊ vī ꝙ ℔ ſtelligat. Iſſidabegi modus cibi cū carne capꝛina credo bedinā: iꝫ caro capꝛina laudeē i cura epidimie: vt. ʒ. cañ. fen. i.

Deſcriptio alia ꝺ ſcoꝛia ferri ꝓdueniēs ad frigus ſtōchi ⁊ hemoꝛroidas.

¶ Cui⁹ hec eſt pmixtio. ℞. mirabolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblico. ⁊ radicū lilij ⁊ zinziberis ⁊ ſyloaloes crudi ⁊ nucis muſcate ⁊ gallie ⁊ roſaꝝ ⁊ ſpice et ſgnāti ⁊ maſticis: oium añ. ʒ.ſ. muſci. ʒ.i. lumature acuū infuſe in vino odoꝛifero ſeptē diebꝰ ⁊ ſumaē ⁊ teraē et toꝛrefiat ſup fꝛixoꝛiū ferri ⁊ miſceaē cū medicis ⁊ involuaē oleo de amigdalis dulcibꝰ ⁊ ꝓficiaē cū melle diſpumato: cuiꝰ doſis ſit aurco. duoꝝ cū vino odoꝛifero.

¶ Deſcriptio alia. Non ponitur hic pondus lumature acuum. ſed poſſumus intelligere ꝙ ſit ad pondus omnium: ⁊ non ingreditur alia ſcoꝛia niſi uſta lumatura ⁊ eſt lumatura azari.

Deſcriptio alia de ſcoꝛia ferri ꝓdueniēs ad debilitatē ſtōchi cali. ¶ Que ℞. mirabolanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ radicū lily ⁊ roſaꝝ rubeaꝝ ⁊ ſquināti: oiuꝫ añ. ʒ.ſ. ſcoꝛie ferri q̄ſtū oēs medicie: iſundaē ſcoꝛia ſeptē diebꝰ i aceto ⁊ colef ab eo ⁊ frigaē ſup fꝛixoꝛiū ⁊ ꝓficiaē cum melle tabarzet: ⁊ ſit doſis. ʒ.ij. ſ. cū ſyrupo de malis.

¶ Deſcriptio alia patet.

Scoria ferri decocta ꝓdueniēs ad debilitatē ſtōchi ⁊ caliditatē cōplexionis. ¶ Cuius cōmixtio eſt hec. ℞. ſcoꝛie ferri de baſſari ⁊ mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ roſaruꝫ ⁊ balauſtiarū ⁊ ſquināti: oium ana partes equales bulliant cum vino ⁊ deniē in potu de co. ʒ.iij.

¶ Scoria etiam patet. Effectus enim horum ſcoriarum eſt in coquendo ⁊ in preparando ſtomachum vt notum eſt.

Electuariū diacydoniten retinēs nāʒ ex ſolone vētris ⁊ ꝺbilitate ſto

machi ⁊ vomitu ⁊ malitia digōnis ⁊ facit colorez esse bonū. ¶ Cui⁹ hec ē pmixtio. Sumaf cydoniox excoriticatox mūdatj iteriorib⁹ ⁊ mellis dispumati: amboz añ. lib. ij. pipis ⁊ macropipis ⁊ zizyberis: oium añ. z. v. bol pōdus. z. viij. cardamomi ⁊ garyofilo. ⁊ spice odorifere ⁊ cinamomi ⁊ croci: oiuz añ. pōdus. z. ij. Aggrega bas medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ sume cydonia ⁊ ḃcoque cū aceto vini bom. Et de medicis sūt qdā q ḃcoquūt ea cū vino ⁊ ipm est radix: deide remoue ab igne ⁊ cola ⁊ dimitte donec currat ab eis aqositas būditatj: ⁊ tere bñ ⁊ sume mel ⁊ cōmisce cū eis ⁊ decoque cū igne leui ⁊ moue paulatiz dōec fere coagulef: ⁊ cō moue donec equenf ⁊ destruaf aqsitas cydoniox ab eis: deide remoue ab igne ⁊ pulueriza sup eas medicinas ⁊ ꝑcute donec equenf ⁊ ꝓice sup tabulā marmoris aut mēsaz planā inūctā oleo rosaceo: aut oleo sisamino ⁊ dilata sup eā dilatatione eqli ⁊ dimitte duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ donec exiccef ⁊ induref: ⁊ incide cū cultello in frusta quadrata: ⁊ sit frustum pondus auf. iij. ⁊ ponaf gradatiz in folys citri ⁊ liget ⁊ reponaf ⁊ administref cum necesse fuerit. Et de medicis sunt qdaz qui ponunt in ipso pondus. z. ij. masci.

¶ Electuariū diacydonitē. Er solone alo ad solutionē. hec est cōpositio nota. Veil. i. cardamomi maioris. Cum ergo dicit cardamomi intelligit ꝙ verūq ponatur. s. maius ⁊ minus.

Electuariū diacydonitē solutiuū vētris qō ꝓfert ad colicaz ⁊ exiccat supfluitates corpis. Rx. cydoniox excorticatox mundatis iteriorib⁹ lib. j. ⁊ mellis dispumati. lib. ij. zizyberis ⁊ macropipis: amboz añ. z. iij. cinamomi pōdus. z. ij. bol ⁊ cardamomi ⁊ croci: oiuz añ. z. ij. masticis pondus. z. v. scamonee pōdus. z. j. turbith albi bom pōdus. z. xx. Aggrega bas medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ ḃcoq cydonia cū vio ⁊ fac ḃ eo sic factū ē ḃ diacydoniten retētiuo ⁊ ꝑparef sic est illi⁹ ꝑparatio ⁊ reponaf in vase ⁊ administref: cui⁹ dosis sit auf. iij. cū aq calida.

¶ Electuariuz diacydoniten solutiuum hoc etiam patet ⁊ qō etiā sequitur ⁊ est diacydoniten in quo virtus cydoniorum est magis saluata per decoctionem in fermento fine pasta.

Descriptio alia diacydoniten laxatiuū: sumaf cydoniū boni odoris ⁊ iduaf super ipm desoris fermētuz ⁊. assef: ⁊ sumanf de carne eius. z. iij. piperis ⁊ zizyberis: amboz añ. z. ij. scamonee pondus. z. j. teraf ⁊ ꝓficiaf cū melle: cui⁹ dosis sit pondus. z. j. cum vino.

Electuariū diacydonitē fcm cū succo cydoniox qō cōfert ad destructionē appetit⁹ ⁊ ad cū q nō digerit cibū sūm facies ad illū cui⁹ cpar ē ḃbile ⁊ strigit stōchū. sumanf cydonia magna mūdata it⁹ ⁊ forzis ⁊ teranf ⁊ exꝑmanf ⁊ sumāf ḃ aq eoz kist. ij. romani ⁊ misceaf cū ea mellis dispumati qtū ipa ē ⁊ aceti de vino kist. i. s. ⁊ ḃcoquaf sup ignē leuē ⁊ auferaf spuma ei⁹: ⁊ sumanf zizyberis. z. iij. pipis albi. z. ij. teranf ⁊ pyciaf ḃsup ⁊ coagulef sic cōtinuēs ē electuario. ß nāq ꝓfert ei cui⁹ cpar ē ḃbilet opz vt sumaf fm plm añ cibū vnab⁹ horis aut trib⁹ ⁊ nō nocet si accipiaf post cibū. Qd si tu feceris hāc medicinā ei in cui⁹ stōcho ē calitas aut in cui⁹ stōcho est chola aut q̄cūq; mō sit opz vt pyciat ab eo pip ⁊ zinziber ⁊ admistres aq̄ cydoniox ⁊ mel ⁊ acetū tātū fz q̄titatē mēsure quā dixim⁹. Et si feceris cū illis quox cōplexiōes sunt medie: ita vt nō aggregef in eis supfluitas cholē neq; supfluitas flegmatis ꝓpice in eam medietatē q̄titatis quā dixim⁹ de zizibere ⁊ pipere. s. vt ꝓpicias in cū piperis. z. j. ⁊ zizyberis. z. j. s. Et si feceris cā illis in quox stomachis aggregatur flegma pone in ea duplū q̄titatis quā diximus. ponef enim in ea zinziberis. z. vj. ⁊ piperis. z. iij. cuius dosis sit. z. j. s.

¶ Electuariū diacydoniten factū cū succo. hoc est diacydonitē qō Gal. facit in fine libri de regimine sanitatis. Rist est lib. j. s.

¶ Sed tu. ō fm doctrinā hmōi nō vt ꝙ vnq; cōponere debem⁹ istū diacydoniten fm descriptionē que scribit: qz aut nō ponemus. 33. aut pip aut ponem⁹ min⁹ aut plus. Dōm ꝙ pōt fieri in forma que describit ⁊ dabit his qui nō bñt multā distēperantiā ⁊ aggregant flegma: sed si sint frigidi ⁊ aggregēt flegma poteris addere de. 33. ⁊ pipere. ⁊ videbitur ꝙ hoc intellexerit Gal.

Electuariū diacydonitē qō fac appetē ci bū ⁊ ꝓfortat stōchū. Sumanf succi cydoniox lib. iij. mellis lib. iij. aceti fortj lib. ij. decoquanf sup prunas ⁊ auferaf spuma ei⁹ ⁊ sumanf zinziberis. z. v. piperis albi ⁊ nigri ⁊ macropiperis ana. z. iij. cinamomi. z. ij. xyloaloes crudi. z. iij. Teranf ⁊ cōmiscеanf cū melle ⁊ aq̄ cydoniox ⁊ aceto ⁊ coquaf donec coagulef: cuius dosis sit coclearū vnū ante cibū ⁊ expectet super ipsum duabus horis.

¶ Et diacydoniten hoc est euidetis compositionis.

Electuariū idū faciēs ad colicā ⁊ dolorē iūcturax ⁊ podagrā ⁊ dolorē dorsi. ¶ Cui⁹ hec ē pmixtio. Rx. scamōee auf. j. girboe ⁊ cardamomi ⁊ zizyberis ⁊ cinamomi ⁊ cinami ⁊ nere muscb ⁊ garyofilo. pipis: oiuz añ. auf. v. ⁊ turbith auf. c. succhari auf. c. Tere ⁊ bas medicinas simul ⁊ cribella ⁊ confice cum melle.

¶ Electuarium indum. hoc est conforme ei quod Mesue compositum ⁊ potest dari de eo. z. iij.

Electuariū regū ⁊ ē medicia āni q̄ sumit āno itegro oi die. Et i⁹igit acceptio rectificat suscipiētē se vsq; ad finē vite suc ꝓcepto dei: ⁊ q assiduat ipaz nō videt egritudinē i corpe suo q̄ nō sanef ⁊ neq; canescit nisi q̄tū fact⁹ ē can⁹ afi ei⁹ acceptionē: ⁊ ē medicia regū q fm ꝙ narraf cū ea medicati fuerūt ⁊ ē valēs ad fistulas nigras ⁊ albas ⁊ rubeas ⁊ ad cursuz cholicū ⁊ frigora ⁊ pulsationē cordis ⁊ iūcturax ⁊ abstergit visuz ⁊ colorē: ⁊ multiplicat coitū ⁊ si ē ei malitia ⁊ si absliet sup cāutēs ea. ¶ Cui⁹ pmixtio ē ḃ. Sumanf mirabolano. nigro. ⁊ bellirico. ⁊ emblic. oium añ. auf. vj. nigelle auf. xxxiij. leucopipis ⁊ ānomaci ⁊ macropipis ⁊ zizyberis ⁊ fulfumine: oiuz añ. auf. ij. cubebe ⁊ anacardi: amboz añ. auf. vj. Tere vnūqd̄q; ꝙ p se ⁊ cribella: ita vt nihil remācat ⁊ puluerat ꝓ suā diuisionē ⁊ qō narrauim⁹ ḃ pōderib⁹: pmisce ḡ ea deide accipe auf. dc. penidioz sabachir ⁊ pone i patella aut vase mūdo creo ⁊ accēde sub eo ignē leue et asperge sup ipsas aligd aque: ita vt liquefiāt penidij. Cū ḡ liquefacti sunt ⁊ bullūt: tūc proyce sup eos hec cōmixta: ⁊ move ea tādiu donec optime cōmisceanf ⁊ aufer ea ab igne ⁊ dimitte ea donec tepefcant: deinde fac de eis formas auellanis similes: q̄rū vnaquaq; sit auf. ij. ⁊ quarte ⁊ iunge manum tuam oleo oliue aut

butyro vaccino: deide bibe de eo oi die formā vnam
silem auellane cū aq̄ frida ⁊ ip̄m est dōs medicinarū.
¶ Electuariū regū vocat medicis ānt: vt dicit q̄ vno āno sanit sic
alie medicine faciētes adolescētū vt quarto can. ca. de medicinis
que tardāt canos. ℣ Dubitat que sunt fistule albe ⁊ rubee ⁊c. Dōm
q̄ intelligit per hoc vlcera cauernosa ptaua emittentia bas mās
malas albas vel nigras vel rubeas. ℣ Dubitat quō valēt ad fluxus
choléricū ⁊ frigora cū videant esse oppolita. Dōm q̄ vel per pro-
prietatē valet: vel intelligit fluxum choléricū. Lbumoralem etiā si
sit de cholerica nō multū inflāmata pulsatione cordis tūcturarū.
℣ Dices que est pulsatio tunicturarū. Dōm q̄ vel sumit impropric
pro lassitate vel motu sonoro sine pulsatione ⁊c. a ventositate mā
flegmatica ō qua solū Rasis ⁊ Haliabas facit ca. Fulfuminue. i.
radix piperis ⁊ forsan q̄ est ozimū montanū sm q̄ pōt similari ei
qō dicitur tractatu secūdo cap. biere. cufocarater penidiox la-
dachur. i. solidarum bonarum. Reliqua patent.

Electuariū maſuachoien faciēs ad poda
grā ⁊ dolorē dorsi ⁊ oēs egri
tudines frigidas. ¶ Cui⁹ pmixtio hec ē. ℞. ſcamonee ⁊
cinamomi ⁊ caſſie ⁊ zizyberis: oiuz añ. ʒ. viij. piperis. ʒ.
vi. cardamo. gariofilo. ⁊ ſe. apij ⁊ ameos: oium añ. ʒ. ij.
ʒ. maſuachoien. ʒ. iij. Tere ⁊ ꝓfice cuz melle: cui⁹ dosis
ſit. ʒ. iiij. aut. ʒ. ij. cum aqua tepida.
¶ Electuariū maſuachoié. i. ſpuma nitri. Iſtā exp̄nē ſumo ex glo-
ſa quādā Halyaba. 10. cap. 15. in ſimili ꝓfectione. videl tm q̄ ſit ſpu
ma nitri viridis ſm cū amaſſacumia ⁊ est fortis ericcans.

Electuariū de ſiſamo. ℞. ſiſami excorti
cati ⁊ cinnini carmeni ⁊ zinzi
beris: oiuz añ. ʒ. x. macropiperis ⁊ piperis: amboz añ.
p̄dus. ʒ. v. cinamomi pondus. ʒ. ij. cardamomi ⁊ beil:
amborum ana. ʒ. iij. ⁊ succhari tabarzet. ʒ. lx. Aggrega
bas medicinas tritas ⁊ repone in vaſe ⁊ vtere.
¶ Electuarium de ſiſamo patet.

Electuariū de granis viridib⁹ qō facē ad
hemorroidas ⁊ frig⁹ ſtōchi ⁊
malitiā digōis ⁊ ſolonē vētris. ¶ Cui⁹ pmixtio hec
ē. ℞. granoz viridiū ⁊ mellis anacardi ⁊ ſiſami excor
ticati: oium añ. ſextaria. vi. zucchari tabarzet ſextaria
xviij. mirabolanoz kebuloz ⁊ bellericoz ⁊ emblico-
rū ablatis nucleis ⁊ zizyberis ⁊ macropipis ⁊ burūgi ⁊
ſolij idi ⁊ caſſie: oiuz añ. pondus. ʒ. iij. pipis ⁊ ſanſuci ⁊
caſſie añ. p̄dus. ʒ. ij. ꝓfice bas medicinas cū melle diſ
pumato ⁊ butyro vaccino ⁊ vtē poſt ſex mēſes: dosis
eius p̄dus. ʒ. ij. cū lacte vaccino ꝓcuſſo. In cibo autē
ſit rizi decoctū cū lacte vū pcuerat accipiens ipſum.
¶ Electuariū de granis viridib⁹: ſunt grana arboris vnde colligit
terebentina. Bertarū. ʒ. vj. ⁊ parū plus. Burōgi grana q̄daz piperi
ſimilia ⁊ est ꝓferens etiā illis paſſionib⁹ calefaciēdo ⁊ ſiccādo.

Electuariū de anniuden faciēs ad iflatio
nē vētris ⁊ ſtōchi ⁊ rugitus ⁊
vētoſitatē groſſas. ¶ Cui⁹ hec ē pmixtio. Sumant pi
peris ⁊ ſeis apij: amboz añ. ʒ. vij. anniudē nigri p̄dus
ʒ. xiij. petroſilini ⁊ ceſtudonie ⁊ calamēti ⁊ baſce ⁊ ſiſe-
leos: oium ana. ʒ. viij. keiſim. ʒ. xij. Aggrega bas me-
dicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝓfice cū melle diſ
pumato ⁊ repone in vaſe ⁊ vtere cū neceſſe fuerit.
¶ Electuarium de anniuden. i. de herba vnde fit aſſa vel de ſiſeleos.
Aſſe. i. thimi. Siſeleos. i. ſileris montani. Reiſim. i. leuiſticū.

Deſcriptio alia de anniudē faciēs ad egri
tudinē epatis ⁊ frig⁹ ei⁹ ⁊ aq̄
citrinā ⁊ frig⁹ ſtōchi ⁊ renū. ℞. anniudē nigri p̄dus. ʒ.
ʒ. ſemis eruce ⁊ ſemis porri: oium añ. p̄dus. ʒ. vi. zinzi
beris ⁊ bellericoz ⁊ emblicoz ablatis nucleis: oium
añ. p̄dus. ʒ. vij. ameos ⁊ feminis apij ⁊ anſi ⁊ carda-
momi minoris ⁊ ciminī carmeni ⁊ cinamomi: oiuz añ.
p̄dus. ʒ. v. mirabolanoz nigroz ſublatis nucleis p̄-
dus. ʒ. vij. cinamomi p̄dus. ʒ. j. piperis ⁊ macropiper
ris: amboz ana pondus. ʒ. iiij. ſpice odorifere p̄dus
ʒ. ij. penidioz: amboz pondus. ʒ. ij. Aggrega bas me
dicinas tritas ⁊ confice cum melle diſpumato ⁊ repo-
ne in vaſe ⁊ vtere cum neceſſe fuerit: dosis eius pon
dus. ʒ. ij. cum aqua anſi ⁊ maſticis ⁊ ſpice.
¶ Magnitudinem epatis. ſ. propter malam materiam ⁊ oppila-
tionem a materiebus frigidis.

Electuariū de cāphora valēs ad debili
tatē ſtōchi ⁊ epat̄ ⁊ fugat vē
toſitates groſſas ⁊ adiuuat ad digōnē. ¶ Cui⁹ hec est
pmixtio. ℞. cāphore ⁊ croci ⁊ zyloaloes ⁊ cardamo-
mi ⁊ girboe ⁊ cubebe ⁊ keiſim ⁊ cinami ⁊ gariofiloz
⁊ vinee ⁊ ſpice ⁊ macis ⁊ ſandali albi ⁊ macropipis ⁊
cinamonn ⁊ caſſie ⁊ neremſcb ⁊ ſecacul ⁊ galāge ⁊ nu
cis muſcate ⁊ zizyberis ⁊ cypi ⁊ fulfuminue: oiuz ptes
eq̄les: zucchari q̄ tū est pondus medicinarū oium.
¶ Neremſcb vide ſcō canone. Secacul. hic vtimur pro eo trin-
go vel ſigillo ſancte marie: ſed de eo infra tractatu. 7. Falfamine
alij fulfuminue. i. radix piperis ⁊c.

Electuariū de cāphora vſcriptiōe alia fa
cies ad malitiā digōnis ⁊ vbi
litatē ſtōchi ⁊ flegma groſſuz. ¶ Cui⁹ hec est pmixtio.
℞. piperis ⁊ nucis muſcate ⁊ zizyberis ⁊ gariofiloz ⁊
macis ⁊ cinamomi ⁊ cinami ⁊ piretri ⁊ fulfuminue ⁊ ga
riofiloz bortulanoz ⁊ cāphore ⁊ croci: oium añ. pon
dus. ʒ. ij. Tere bas medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝓfi
ce cū melle diſpūato ⁊ repōe i vaſe ⁊ vtē cū neēe fuēit.
¶ Electuariū de cāphora deſcriptione alia p̄z ex premiſſa.

Electuariū de cāphora fortis⁹ prio. ¶ Cu
ius hec est pmixtio. ℞. zizybe
ris ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ cinamomi ⁊ cinami ⁊ folij
idi ⁊ ſpice odorifere ⁊ caſſie ide ⁊ nucis muſcate ⁊ ſan
dali citrini ⁊ carpobalſami ⁊ cardamomi ⁊ macis ⁊ ga
riofiloz ⁊ piretri ⁊ taliſafar ⁊ cypi ⁊ ſpody ⁊ zyloaloes
idi puri: oiuz añ. p̄dus ʒ. ʒ. cāphore ⁊ muſci: ambarū
ana. ʒ. ij. zucchari tabarzet. ʒ. x. ʒ. ocianē cū melle diſ
pumato ⁊ reponat in vaſe ⁊ admiſtret cū neēe fuerit.
¶ Dicitur hoc fortius: q⁹ portiones alē plures medicie calide in eo
ingrediuntur.

Electuariū de zyloaloe q̄ cōfortat ſto
machū ⁊ calefacit cuz abſcq
ſupfluitate ⁊ digerit cibū ⁊ exiccat flegma. ¶ Cui⁹ p̄
mixtio hec est. ℞. ſpice odorifere ⁊ ſpice romane ⁊ ſeis
apij ⁊ anſi ⁊ maſticis: oium añ. ʒ. j. zyloaloes. ʒ. iij. ga
riofiloz. ʒ. ij. macis. ʒ. ij. ʒ. cinami ⁊ gallie: amboz añ. ʒ.
ij. mirabolanoz kebuloz infuſoruz in vino ⁊ torrefa
ctoz ⁊ felegemſcb: amboz añ. ʒ. ij. ʒ. nucis muſcate. ʒ.
j. ʒ. marmacor. ʒ. iij. roſarū ⁊ calami aromatici: ambo
rū ana. ʒ. ij. ocianē cū mina: dosis eius auf. ij.
¶ Electuarium de zyloaloe. Felegemſcb. Lozunum gariofilatū.
Marmacor. i. melliſſe.

Electuarium de cinamomo valēs ad
debilitatē epatis ⁊ ſtōchi
⁊ renū ⁊ mūdificat humores groſſos ⁊ fugat vētoſita
tes. ¶ Cuius hec est pmixtio. ℞. cinamomi ⁊ zyloa-
loes ⁊ enule: oium añ. ʒ. vi. gariofiloz ⁊ pipis nigri et
macropipis ⁊ ſpice ⁊ agarici: oium añ. p̄dus ʒ. v. zin-

ʒiberis.ʒ.j.mentbe.ʒ.viij.girboe ⁊ cinami:amboꝝ añ. ʒ.ij.keuati ⁊ anisi ⁊ semis feniculi ⁊ cassie:oiuꝫ añ.pondus.ʒ.iij.ꝓficiaf cū melle diſpumato ⁊ adminiſtref.

¶ Girboe quid eſt non poſſum clare intenere.

Electuariū indū facies ad colicā ⁊ frigꝰ stōchi ⁊ doloꝝ iuncturarū ⁊ podagrā. ¶ Cuiꝰ pmixtio hec eſt. ℞. caſſie ⁊ folij idi: amboꝝ añ.pōdus.ʒ.iij.nucis muſcate ⁊ ameos:aboꝝ añ.ſextaria.ij.pipis ⁊ macropipis:aboꝝ añ.ſextaria.v.ʒiziberis ſextaria.v.mirabolanoꝝ nigroꝝ ſextaria.xxx.neremiſcb ſextaria.ij.garioſiloꝝ.ʒ.v.nucis muſcate ſextaria.ij.macis.ʒ.iij.penidioꝝ ſextaria.x.fumantur de puluē eiꝰ cū neceſſe fuerit.ʒ.ij.cū vino antiquo.

¶ Sextarium eſt.ʒ.vj. Neremiſcb ſcribitur ſecundo caſi.

Electuariū de ʒinʒibere ꝓferēs ad ꝺbilitatē ſtōchi ⁊ iteſtinoꝝ ⁊ digerit cibū ⁊ fugat vētoſitates ⁊ valet ad cholicā paſſionē ⁊ retinet vētrē. ¶ Cuiꝰ pmixtio hec eſt. ℞. ʒinʒiberis.ʒ.xx.gūmi arabici ⁊ girboe:amboꝝ ana pōdus.ʒ.x.garioſiloꝝ ⁊ cinnamomi:oium ana.ʒ.v.de nucibus muſcatis nuꝝ.j.croci pondus.ʒ.j.amili.ʒ.xij.ʒuccbari tabarzet lib.j.confice:⁊ vtere.

¶ Electuarium de ʒinʒibere ⁊c.

Electuariū de muſco ꝓferēs ad ꝺbilitatē ſtōchi ⁊ iflationē eiꝰ ⁊ ventoſitates bemoꝛroidarū ⁊ pulſum oris ſtōchi. ¶ Cuius hec ē pmixtio. ℞. muſci auſ.ʒ.gyrboe ⁊ cardamomi ⁊ garioſiloꝝ ⁊ ʒinʒiberis ⁊ macropipis:oium ana pōdus.ʒ.x.cinamomi pondus.ʒ.iij.xyloaloes indi.ʒ.j. croci.ʒ.ij.ʒuccbari quantū pondus medicinarū oiuꝫ: deinde conficiatur cum melle.

¶ Electuariū de muſco ꝓ ⁊ electuariū de citro ⁊ elect.ceſaris.

Electuariū de citro qō fugat vētoſitates ⁊ digerit cibū ⁊ odorē oris efficit bonū. ¶ Cuiꝰ hec ē pmixtio. ℞. coſticū curri citrinoꝝ ſiccoꝝ pōdus.ʒ.xxx.garioſiloꝝ ⁊ nucis muſcate ⁊ macropiperis ⁊ pipis ⁊ gyrboe ⁊ cinamomi ⁊ galāge ⁊ ʒinʒiberis:oium ana pondus.ʒ.j.⁊ muſci pōdus ſexte ⁊.ʒ.ʒ.j.conficiatur cum melle ⁊ adminiſtretur.

Electuariū ceſaris ꝓferēs ad colicā ⁊ frigora ⁊ humorē crudū ⁊ exhibit ſuperfluitates groſſas viſcoſas ⁊ valet ad podagrā. ¶ Cuiꝰ hec ē pmixtio. ℞. macropipis ⁊ ʒiziberis mirabolanoꝝ citrinoꝝ ſcamonee turbith:oiuꝫ añ.ʒ.xij. ſemis apij ⁊ ameos ⁊ piretri ⁊ ſalis tabarzet:oiuꝫ añ. ʒ.vj.ʒuccbari.ʒ.xvj.ꝓficiaſ cū melle ⁊ adminiſtrenſ.

Electuariū de ſtico addēs i coitu. ¶ Cuius hec eſt pmixtio. ℞. ſemis aſparagi ⁊ ſemis cepe ⁊ ſemis napi ⁊ ſemis alrotab et ſemis porri ⁊ ſemis baucie ⁊ ſemis eruce ⁊ ſemis vticce ⁊ granoꝝ viridū ⁊ lingue auis ⁊ ſiſami excorticati ⁊ ſemis raffani ⁊ tuderi vtriuſq; ⁊ amigdalaꝝ ⁊ pinee ⁊ granoꝝ naſturtij:oium ana.ʒ.iij.ʒinʒiberis ⁊ ſecacul ⁊ galange ⁊ macropiperis:oium ana pōdus.ʒ.v.cinamomi ⁊ nucis muſcate ⁊ been vtriuſq;:oium ana.ʒ.ij. ſeminis ſtunci.ʒ.v.ſquille aſſate pondus.ʒ.iij.penidioꝝ quantum pondus barum omnium medicinarū. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum melle diſpumato:doſis eius pondus.ʒ.ij.cum triplicato aut cum lacte dulci aut cū aqua mellis in ieiuno.

¶ Electuarium de ſtinco. Brocab.i.dactyli. Branorum viridium.i. arboris vii emanat terbentina. Tuderes.i.herbe ſimilis paſſio ⁊c. Cum triplicatis ⁊c.cum triplicato.i.vino cocto.

Electuariū aliud ꝓferens ad pulſum cordis ⁊ ꝓfortat ſtōchū ⁊ digerit cibū ⁊ ſoluit vētrē. ¶ Cuiꝰ hec ē pmixtio. ℞. mirabolanoꝝ kebulo.ʒ.xv.taliʒafar.ʒ.v.ʒedoarie ⁊ doronigi ⁊ ptaſſie ⁊ caſſie:oiuꝫ añ.ʒ.iij.turbith.ʒ.xx.ſcamonee.ʒ. iij.penidioꝝ.ʒ.xx.ꝓficiaſ cū melle:doſis eius.ʒ.iij.

¶ Electuarium aliud. Taliʒafar. Lmacis:iz apud gloſas ꝺalyabatis ſic lingua auis.

Electuariū expertū nſm. ℞. xyloaloes.ʒ. iij.cāphore q̄rtā.ʒ.vnciꝰ muſci ʒ.iij.macis neremiſcb cyperi feleng emiſck ʒurūbet et ʒedoarie:oium ana aureuꝫ vnū:cinamomi ⁊ maſticis ʒinʒiberis piperis ⁊ garioſilorum:omniū ana.ʒ.ij.buglоſſe.ʒ.v.ſeminis feniculi ⁊ ſeminis apij ⁊ acori ⁊ ſpice:oium ana.ʒ.iij.aggregentur cum melle.

¶ Electuariū noſtrū expertū. Nō dicit ad qd ſit expertū: ſed apparet q̄ valet ad debilitatē cordis ⁊ nutritiuoꝝ ⁊ frigora illoꝝ ⁊ remiſcb ſcribitur.z.caſi. Feleng emiſcb.i.ozimi garioſilati. ſurūbet.i.ʒedoaria. Sed quare ſubdit ʒedoarie: dōm q̄ forſan fuit glоſa: vel propter eſſe forſan maneries plures ʒedoarie.

Trifera maioꝛ que facit ad mollificationem ſtōchi ⁊ vētoſitates bemoꝛroidarū intrinſecarū ⁊ addit in coitu. ¶ Cuiꝰ hec ē pmixtio. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ macropiperis ⁊ piperis:oium añ.ptes.iij.ʒinʒiberis ⁊ buʒeiden ⁊ ſcuremblegi ⁊ caſſie inde. ¶ Et in deſcriptiōe alia macis:oium ana ꝑs.i.tuderi albi ⁊ tuderi rubei ⁊ lingue auis ⁊ ſemis granati ſylueſtris ⁊ eſt aſſechedenegi ⁊ granoꝝ alkikil ⁊ eſt ꝑſici darſiſaban ⁊ ſiſami excorticati ⁊ ʒuccbari tabarzet:oium añ.ptes.ij.been albi ⁊ rubei:amboꝝ ana ꝑs.ʒ. Tere ſicca ꝙ ſe ⁊ ſiſami ꝙ ſe ⁊ involue cū butyro ⁊ ꝓfice cū melle diſpumato.

¶ Trifera maioꝛ. Buzeiden dī q̄ eſt diſtorta vlſpēs ſatyrionis dicta palma xp̄i. Scuremblegi.i.emblici nutriti in lacte. Tuderi herba filis paſſio. Darſiſaban.i.granatū ſylueſtre. ℔ grana alkikil fūt grana granati ſylueſtris. qd cū de darſiſaban dicitur ſupra in deſcriptione trociſcoꝝ alandacharon interantiū in cyria. ⁊n in glоſis ꝺalyabatis cōmuniter exponitur darſiſaban ideſt cinamomuꝫ.

Electuariū de xyloaloe nſm. ℞. beil ⁊ ʒiziberis ⁊ cinamomi ⁊ caſſie ⁊ croci ⁊ pipis ſcleng emiſcb ⁊ ʒedoarie:oiuꝫ.ʒ.v.cypri ſarub folij indi garioſiloꝝ:oiuꝫ ana.ʒ.iij.xyloaloes crudi pōdus.ʒ.vij.ambre auſ.j.lapidis lazuli ⁊ cāphore:añ. tertiā.ʒ.j.turbith.ʒ.iij.ſalis indi pōdus.ʒ.j.⁊ terantur omnia ⁊ fiat ex eis electuariū cū melle aut ʒuccharo.

¶ Electuariū de xyloaloe noſtrū. beil.i.cardamomi maioris. Feleng emiſcb.i.ozimi garioſilati. ʒarub.i.ʒedoarie vt ſupra expoſitum. vel. carioſtologia lōga. huius non ponit doſim: ſed poteſt eſſe ʒ.ʒ.⁊.ʒ.6.⁊ vltra. non ponit iuuamenta. ſed ſunt nota q̄ purgat me lancholiam ⁊ flegma: ⁊ ideo cōfert egritudinibus frigidis ex illis ⁊ frigiditati membrorum ⁊ debilitati eorum ⁊c.

¶ Circa materiam de ſolutiuis poſſunt queri alique queſtiones: quarum quedam ſunt hic rememorande.

¶ Et prima eſt: verū medicina ſolutiua vadat ad humorem quem euacuat. Et queſtionē hāc mouet Serapio trac.7.ca.5.⁊.10.⁊ diximus prolixe ſupra ſen.4.q̄ poſſibile eſt partes vaporoſas medicine attingere ad humores aliquos quos euacuat: ⁊ poſſibile eſt q̄ ſola alteratio pertingat ſicut alteratio magnetis. ꝺubit ꝑᵐᵒ

¶ Secōa qōtio medicina trahat p ꝓpietatē vel p ſubtilitatē: ⁊ ſi per ꝓpietatē: an in ſubſtātia an i accidib⁹. Et ſup hac qōne gdā ꝓlōgauerūt ſimonē inutiliter. Dicemus enī q̄ medicina ſolutiua ⁊ bona ſe habet quodāmodo ſicut magnes ⁊ ferrum: vt Meſue de cō- ꝺubit ꝛᵈᵒ

solatione.z.ca℘.sed h plus in medicina ⁊ humore: q̄ medicina vt attrahat reqrit dispōnē subiecti determinati. trahit eni scamonea cholerā que est in hoie: stās in hoie: sed magnes trahit ferrū in hoie ⁊ extra hoiem: ēt nō iuuat motuz humoꝝ in pellendo: sed ferrū motū ad magnetē nō hꝫ impulsionē vel expressionē. ferrum ergo ⁊ magnes habēt contrarietatē. i. oppositionē que sufficit ad motū ⁊ hanc conuenientiā. i. appropriationem principij actiui ad passiuū. forma enim siue cōplexio magnetis est appropriatū principiū mot⁹ ferri actiuū ⁊ forma siue cōplexio ferri est appropriatū pri^m passiuuz: ⁊ h est hoc ⁊ istud est hoc: nec opꝫ h plus psequi.

Dub^m 3^m ¶ Tertia questio: vtrū medicina solutiua cū trahit humorē stet in stōcho vel in itestinis. Et dixim⁹ plixius q̄ pharmacū vomitiuū stat i stōcho ⁊ leuigat multū sursuz ⁊ mouet sursuz hūores. pharmacū ēt solutiuū ēt stat in stōcho ⁊ pōe circa ptes iferiores: ⁊ festinat ēt ad itestina. s. gracilia ⁊ trahit mās vsus se: lꝫ vt bene dic. Sera. nō sit necessariū eas ꝯiungere sibi. s. in stōcho: sed virt⁹ expulsiua mēbroꝝ puenit ad attractiuā medicine ⁊ expellit illos humores ad intestina. Et diximus supra in capitulo de hieris. q̄ intestina ꝓprie inferiora. s. grossa nō sunt locus sedis corporis medicine bibite: ⁊ vedimus in hoc signum ⁊ causam nobis possibilem.

Dub^m 4^m ¶ Quarta qō vtꝝ medicia solutiua ex̄ posita soluat vētrē. Et diximus q̄ sic vt experti sum⁹: ⁊ testificat illō vnguētū ꝯ arthanita Mesue ⁊ Haly in tegni tracta. 3. cōmē. 199. Cōfirmat h ⁊ Aui. 3. lib. fen. 15. in q̄dā emplo duri splenis. ⁊ modus est: q̄ medicia ex̄ posita cū euaporatiōe pōt puenire ad stōchū ⁊ cū subtilib⁹ suis ptib⁹: ēt pōt cōmouē hūores: ⁊ nā fortis dirigit illos ad loca cōis expulsionis.

Dubiū 5^m ¶ Quinta questio vtrum per virtutem per quam trahit expellat. Et diximus q̄ medicina habet virtutem trahendi: ⁊ q̄ ad hoc sequitur expelli humorem quem expellit virtus membrorum.

Dub^m 6^m ¶ Sexta qō vtrū si medicina nō trahit ꝯuertatur in humorē quez habet euacuare vt reubarbarū ⁊ scamoneā in cholerā ⁊ cartamū in flegma. Et dixim⁹ q̄ q̄uis Galenus hoc dixerit in tertio de simplici medicina distin. 1. ca℘. nō tū apud me in hoc est demōstratio nec rō fortis nec efficax dans in hoc viā: ⁊ iō omittimus hoc.

Dub^m 7^m ¶ Septima qō an pharmaca solutiua possint dari i die. Et diximus q̄ sic q̄ vedimus ea frequenter. ⁊ Gal. etiam siquis leget librum ad alios. 14. terapeu. ¶ Iste sunt questiones quarum rememorati sumus hic. Sunt autez alie questiones quas pertractare opꝫ ⁊ ingrediuntur in scientiā cōpositionis medicinarū solutiuarum.

Dub^m 8^m ¶ Et est pma qō vtꝝ ex medicis simplicibus q̄rū nulla est solutiua possit per cōpōnez resultare medicina cōposita solutiua. Et q̄ sic q̄ Rasis in antidotario ca℘. de medicinis colice cōponit pillulas q̄sdā ex medicinis nō solutiuis: ⁊ tū dicit q̄ faciūt ascellare a duabus scellis vsq̄ ad qnq̄: ⁊ itrat in illis neremiscb. ⁊ credit Conciliator diffe. 209. q̄ sit semē peonie. qō tū est falsuz. sꝫ ō neremiscb habes caplm secūdo canonis. Amplius scōo canonis ca℘. de alis dicit q̄ panis fact⁹ eo mō quo dictū est soluit valde. Ille aūt modus est q̄ accipiant pēne alarū alguarisen. i. turdi vel turturis vel palūbi syluestris ⁊ misceant cū eq̄li parte de iusquiamo ⁊ ponant in pane: hic aūt nō est aliq̄ res solutiua valde: lꝫ experiamur pennas soluere equos ꝓ indigōne: nō tū hoc est nobis expertū. ¶ Oppositū dicit q̄ videmus tyriacā ⁊ alia cōposita ex nō solutiuis nō soluē. ¶ Cōsiderādū q̄ Cōciliator diffa penulti. ponit q̄ medicia cōposita ex medicis alteratiuis nō solutiuis pōt eē solutiua solū per virtutē calidā eliquātē mās vt facerēt pillule pdicte Rasis: sꝫ nō pōt eē solutiua p formā specificā q̄ euēt ex soluēdo: ⁊ in ei⁹ fauorē exposuim⁹ textū Aui. 4. cañ. fen. 3. trac. 6. pmo ca℘. tū alie due expositiones nr̄e plus placēt nobis. Et Cōci. inuit i h rōnes. pria q̄ ad h q̄ medicia sit solutiua per formā specificā reqrit calor celestis ⁊ forma specifica q̄ in cōponētib⁹ nō reperiunt. Scōa rō tunc ars iducet formā nālē: qō tū est falsuz. Tertia tūc in gnōne huius oporteret redigi in mām pmā. Quarta rō est q̄ tūc spēs vere permutarent ꝯ. Ari. 4. metheo. ¶ Nobis aūt videt nō eē ipoē ex medicinis simplicib⁹ solū alteratiuis resultare medicinā cōpositam habētē soluē p formā specificā. pria rō q̄ rōne acqrit forma vna specifica quā nō hāt simplicia: eadē rōne ⁊ alia: sed acqrit sic in tyriaca q̄ p formā specificā agit effectū maiorē ⁊ nō miorē q̄ sit soluere vt apparet ex dictis de tyriaca supra: g nō videt ipoē q̄ ex aliq̄ cōpōne acqrat forma specifica solutiua. Ampli⁹ ex nr̄is cibis ⁊ potib⁹ fiunt in nobis humores corrupti q̄ hāt virtutez attractiuā seu solutiuā sicut medicine solutiue. Et innuit Sera℘. trac. 3. ca. 19. s. de cholerica. ⁊ forsan q̄ Aui. voluit idē tertio cañ. fen. 16. ca℘. de fluxu vētris oium modoꝝ. cū dixit. in fluxu stomaticho: aut est in ipsomet virtus solutiua ⁊c. q̄re g per trāsmutationes alias non posset hoc fieri. Amplius nos videmus formas specificas resultare per solā admixtionē sine trāsmutatione subali vt dixim⁹ supra de sillo ⁊ vipera: ergo per trāsmutationē subalem poterūt magis fieri forme specifice extnee: ⁊ nō ē maior rō de vna q̄ de alia. ¶ Ad ꝯria dōm. Ad primū q̄ lꝫ tyriaca nō soluat: alie tū cōposite nōduz inuēte in multo numero vel specie pñt soluē sicut nō q̄libet compositū ex elemētis soluit: sed pauca sunt in mūdo talia vt scamonea ⁊ hmōi. ¶ Ad rōnes Cōciliatoris dōm. Ad primā dōm q̄ calor celestis erit ⁊ forma specifica. i. forme substātiales vel accidentales cōponētiū ex qb⁹ resultabat specifica forma solutiua. ¶ Ad secundā dōm q̄ ars nō agit illā formā: sed adūgit principia actiua. ¶ ad tertiā dōm q̄ siue oporteat redigi ad mām primam siue nō oporteat in trāsmutatione substātiali: hoc fiet lꝫ nō ꝓpter hoc ad formā nouā specificā oporteat fieri nouā trāsmutationē subalez: sicut appet in scripturis factis sub certis ꝯstellatiōib⁹. ¶ Ad q̄rtā q̄ nō q̄libet suba in q̄libet est trāsmutabilis: sꝫ determinata in determinatā. ⁊ iō vult ibi auctor iste q̄ metalloꝝ gnō est ex determinata mā sulphurea ⁊ argētea viua: ⁊ q̄ vna spēs metalli in aliā nō trāsit sicut reubarbaꝝ nō trāsit in scamoneā: tamē aliqd soluēs vt scamonea vel reubarbarū poterit fieri ex simplicib⁹ nō solutiuis.

¶ Secūda dubitatio quō iueniat dosis in medicinis solutiuis ⁊ simplicib⁹ ⁊ cōpositis. Ad iueniēdā aūt dosim in simplicib⁹ qdā dederunt regulā ⁊ est q̄ medicine solutiue q̄dā sunt in primo gradu vt aq̄ lactis: q̄dā in scōo gradu vt cassia māna ⁊ tamarindi: q̄dā in tertio gradu vt aloes agaricus hermodactyli reubarbaruz ⁊ similia: q̄dā in quarto gradu. ⁊ hec sunt diuisa: q̄ gradus quartus hꝫ latitudinē: q̄dā ergo sunt in prima parte q̄rti gradus vt cucumer asininus ⁊ serapinū ⁊ similia: q̄dā in alia parte vt scamonea ⁊ hmōi. Dicūt ergo q̄ medicinarū dosis simpliciū solutiuarū in pmo gradu incipit ab. ℥. 4. ⁊ vadit ad. ij. ℔. vt dosis aque lactis. Dosis aūt solutiuarū in scōo gradu vt cassie ⁊ māne incipit ab. ℥. 5. ⁊ vadit vsq̄ ad. ℥. j. ⁊ vltra. Dosis solutiuoꝝ in tertio gradu incipit a. ʒ. j. ⁊ vadit vsq̄ ad. ʒ. iij. Dosis solutiuoꝝ in prima parte quarti gradus incipit a. ʒ. 5. sed in alia parte versus vltimū incipit a. ℈. Et queadmoduz hoc dicunt in simplicib⁹ medicinis: ita ēt in cōpositis. ¶ Nos aūt dicamus ꝯ hoc primo: q̄ distinctio gradus in mansiones duas vel vel tres dꝫ fieri nō solū in gradu quarto sed in alio. ¶ Scōo dicamus q̄ medicinas solutiuas aliquas esse in vno gradu solutiuoꝝ plus est nobis notū ex hoc q̄ earū dosis est vna q̄ dosis earuz sic nota per eas esse in gradu vno: cū attētione ꝯsiderabit q̄ scientia de his medicis est per testimoniū datū ab auctorib⁹. ¶ Aliā aūt regulā dederūt in dosi medicinarū cōpositarū ⁊ est q̄ cū in aliquo solutiuo ponunt res que eius virtutē minuent dꝫ dari dosis maior. sed qñ ponunt res que ei⁹ virtutē augeāt dꝫ dari dosis mior. Exēplū primi qñ cū scamonea addunt stiptica vt mirabolani: lꝫ iuuēt soluēdo cholerā. Exēplū secūdi qñ cū scamonea addet euforbiuz. Et hec regula est bona ⁊ pter hāc addiderūt multas regulas que nō sunt de sciētia iuētionis dosis: imo de sciētia cōpositionis medicinaꝝ. ¶ In sciētia ergo hac dicamus summas breues: ⁊ primo q̄ auctores nostri dederūt dosim in medicinis simplicib⁹. nō aūt in alteratiuis: ⁊ h q̄ piculū in solutiuis est maius ⁊ excessus ⁊ diminutio in dosi illarū est manifestioris opōnis: ⁊ iō in multis medicinis alteratiuis in quarū vsu est periculū conati sunt dare dosim vt in opio. ¶ Scōo dico q̄ dosis medicinarū simpliciū opꝫ q̄ accipiat a testimonio auctoꝝ ⁊ ꝓprie a Mesue: q̄ dosis eius sunt ꝯformiores in nostro clymate vt experti sumus. Opꝫ ēt q̄ in hoc hēatur in doctris medicoꝝ expertoꝝ fm ciuitates. Posuerūt aūt auctores in medicinis simplicib⁹ duas doses. s. magnā ⁊ paruam. Tutius aūt est ad paruaz declinare ⁊ ꝓprie in solutiuis fortibus. Medicus aūt qui scit dosim medicinarū simpliciū ⁊ scit ea que vigorāt earū operationē ⁊ que res vincāt leuiter inuenire poterit dosim in solutiuis cōpositis. In medicia aūt cōposita solutiua vel ingredit vnū solū solutiuū vel duo vel plures. Si vnū dꝫ scire medicus quāta est q̄ntitas totius cōpositi ⁊ q̄ta est q̄ntitas illius solutiui ⁊ per ꝯsequēs in qualibet. ℥. j. vel. 5. cōpositi quāta est quātitas solutiui: ⁊ ex hoc sciet dosim. v. g. cōposuisti vel inuenisti cōpositā vnā ꝯfectionē in qua est vna libra zuccari ⁊. ℥. j. reubarbari ⁊. ℥. 5. specierū aliarū. Sit ergo exemplū. totū cōpositū est. ℥. xiij. 5. igitur pro qualibet. ℥. huius ꝯfectionis est minus q̄. ʒ. j. reubarbari: ⁊ q̄ reubarbari est dosis minor ideo. ℥. j. huius ꝯfectionis erit soluens quantū soluit. ʒ. j. reubarbari: ⁊ eodē mō si hec cōpositio est syrupus ⁊ positū fuisset reubarbarū in decoctione dosis minor esset. ℥. ij. huius syrupi q̄ in eo intrant. ʒ. ij. reubarbari. Si aūt cōpositum hoc sit ex plurib⁹ solutiuis eodē mō inuenit dosis: verbigratia cū pdicto reubarbaro ponant scamonee. ʒ. ij. que est. ℈. vj. ⁊ per ꝯsequens grana centū ⁊ viginti: tunc in qualibet. ℥. j. essent. viij. grana scamonee ⁊ est magna dosis. Ergo vna. ℥. huius ꝯfectiōis erit debiliter soluens per reubarbarū qō est in. ʒ. j. ⁊ ꝯuenienter soluens per scamoneā que est in granis octo: ⁊ sic etiam si sint tria solutiua vel quatuor vel plura. Rasis ꝯo octauo tractatu Almansoris dicebat q̄ si componas tria solutiua: accipe partē tertiā huius: ⁊ si quatuor quartam: tunc enim in dosi de vnoquoq̄ est dosis proportionalis: ⁊ est verū quādo earū est equalis necessitas vt supra diximus. ¶ Sed tu. d. si doses solutiuarū medicinaruz sumunt: ita parue verbigratia. ℈. j. 5. reubarbari ⁊ granum mediū turbith vel diagridij quomodo poterunt operari. Dicendum q̄ medicine iuuant sese. vnde. ℈. j. reubarbari cum grano diagridij operatur illud quod neutrum per se operaretur.

¶ Tractatus quartus de suffusct ⁊ alcbanlia ⁊ muret infantium.

AOs non afferem⁹ de suffusct nisi simile illi qđ attulimus de electuarijs ⁊ postponemus reliquū vsqz ad locū suum.

¶ Iste tractatus est de pulueril⁹. Mulcere.n.⁊ mirach ⁊ durith ⁊ suffusct sunt modi pulueriū. Fiūt aūt pulueres gp duplicē itentionē ghialē. Una est modus patiēdis ꝓfidētis melius sumē medicinas in forma pulueris. Alia est volūtas operādi cū medicis talib⁹ mūdis in suis cozporib⁹: vī nō vis earū virtutē solū in decoctione: nec vis virtutē melius aut zuccbari: quoz virt⁹ in cōpositione medicinarū qđ operet iam superi⁹ dictū⁹ capsō de cymaca. Dicit ergo Aui.qp qđs sunt sermo eius in electuarijs talis erit sermo ei⁹ in suffusi.i. pulueril⁹ tē. qz dicet solū electuaria quoz iumenta sunt similia vniuersalibus. Et reliquū. i. pulueres quoz iumenta sunt particularia dicet in sequēti summa ⁊ tunc exequit.

MIscete ꝓferēs ad tenasmonē ⁊ pūctionē ⁊ solutionē vētris ⁊ bemozroidas. ¶ Cui⁹ bec ē pmixtio. Rx. granoz nasturtij torrefactorum lib.j. ſ. cimini carmeni infusi in aceto die ⁊ nocte ⁊ semis porri torrefacti: amboz añ. sextaria. ȝ. seminis lini torrefacti ȝ.iiȝ. ketati ȝ.j. mirabolanoz nigroz kebulоz mollitoz cū butyro vaccino ȝ.iȝ. dosis eius sit. ȝ.j. cū rob de cydonijs ⁊ aqua frigida.

¶ Exponitur a Nicolao qp miscete interpretatur medicina expertā. Confert aūt qñ intendis ad ꝓfortationē: qz si intētio est ad abstersionem ⁊ alia que necessitant qñqz in fluxu: opz vti alijs remedijs. Sextariū est. ȝ. vj. Ketati.i. masticis: vt apparet per ꝓcordiā Serapionis cum ālijs in capitulo de suffusi.

Suffusi ꝓferēs ad vētositates hemozroidarū ⁊ solutionē vētris ⁊ tenasmonē ⁊ pūcturam. Rx. granoz nasturtij torrefactorum lib.j. seminis lini torrefacti ⁊ psilij: omniuz ana pondus. ȝ. trium. seminis apij torrefacti ⁊ boli armeni ⁊ semis maru: oiuz ana pondus. ȝ.iȝ. ſ. gūmi arabici. ȝ.j.

¶ Maru.i. maruby ⁊ melisse.

Suffusi qđ noiat kesile retinēs vētrē cui⁹ bec ē pmixtio. Rx. kesile ⁊ granoz ellebori albi ⁊ zedoarie ⁊ nucis endē ⁊ dragagāti ⁊ mugath ⁊ licij ⁊ aucilanaz ⁊ phisticoz: oiuz añ. ps.j. ⁊ amigdalarū dulciū excorticataz ex cortice suo pōdus. ȝ.ſ. ⁊ farine adarmache. ȝ.ſȝ. permisceat ⁊ administretur.

¶ Kesile sunt fustes nigredini attinētes similes rubee de q̄ habes caplm sēdo capi. Mirabile aūt de gnis ellebori. Nos aūt nō sum⁹ experti si soluūt vel nō. Nux endeu est qđā terra que est in forma granoz ciceris: ⁊ nos nō vidim⁹ illā. Augat. i. radix granati sylue strucs: sed terno capi. fenicia. in additis capitulo glosat qp est ꝓsolida. Adarmacha. i. simila que fit aspersio frumento aqua.

Suffusi obede qđ ꝓfert pgnantib⁹ ⁊ fugat vētositates ⁊ ꝓfortat epar ⁊ stōchuz. Rx. margaritarū paruaz ⁊ piretri: oiuz ana. ȝ.j. zinziberis ⁊ vinci romani: amboz ana pondus. ȝ.iȝ. zedoarie ⁊ dozonigi ⁊ seminis apij ⁊ acori ⁊ girboe ⁊ nucis muscate ⁊ piperis ⁊ cinnamomi: omnium ana aūſ. ij. tudeiūgi ⁊ seminis feniculi: omniuz ana aūſ. j. zuccbari q̄tum pondus medicinarum omnium.

¶ Suffusi obede. illius viri. Sirboe non inuenio. Tudeiūgi. Uerba similis prassio tē.

Suffusi obede qđ ꝓfert ad extenuationē epaſ ⁊ mollificationē stōchi ⁊ humiditatez ei⁹. Rx. lacce lignoz ⁊ granoz myrti ⁊ gladū siccaz ⁊ zuccbari tabarzet ⁊ masticis ⁊ corticū granatoz. gallarū: oiuz ana partē vnā. olibani ⁊ zinziberis amboz ana quartā partis. misceant post cicotrigonizationē ⁊ sumat puluis ei⁹ mane ⁊ cū est bora dormiēdi ab aūſ. j. vsqz ad. ij. bebdomada vna ⁊ nō gustet carnē.

¶ Ad extenuationem scilicet fiendam non gustet carnem ⁊ fiet sua extenuatio.

Suffusi qđ facit ad caliditatē i corpe ⁊ febrē ⁊ berisipilā ⁊ alabara ⁊ sternutationē ⁊ retētionē ligue ⁊ birsen ⁊ fricat cū eo ligua. ¶ Cui⁹ bec est pmixtio. Rx. musci pōdus tertie. ȝ.j. gallie ⁊ licij amboz añ. ȝ.j. cāphore. ȝ.j. ⁊ tertiā. ȝ.j. croci pondus. ȝ. ij. cardamomi ⁊ gariofiloz ⁊ nucis muscate: oiuz ana pōdus aūſ. iij. rosarū rubearū ⁊ balaustiaruz ⁊ spodij oiuz añ. aūſ. vi. zuccbari tabarzet albi. ȝ.lx. cōmisceantur medicie iste post cicotrigonizationē. Et si dians fuerit sup ipz calitas ekbaſ ex eo cū quo medicaſ nux muscata ⁊ est inuatiuū. Dosis ei⁹ magna sit medietas aūſ. ⁊ puo qđ est a duob⁹ granis vsqz ad siliquā vnā.

¶ Alsabara. i. vigilias. miror aūt qp faciat ad vigilias ⁊ berisipilas cū iste medicine sint sicce nisi essent vigilie ex materia flegmatica putrida que per has medicinas resolueretur.

Kamiati melonis lōgi qđ ē ad stōchū molle ⁊ retinet ventrē ex dñio mollis canōis stōchi ⁊ ꝓfortat alias dbilē. ¶ Cui⁹ bec ē pmixtio. Sumaſ melon lōgus ⁊ exbaſ qđ ē in ꝓcauitate ei⁹ ȝ granis ⁊ alijs: deiñ ipleaſ sanich ȝ nabac ⁊ sanich ȝ bdellij ⁊ bypogistidos ⁊ glutio medēo trito ⁊ rizi torrefacto accepj cāli mēsura: ⁊ dimittaſ dōec melonis humiditas exiccef: deide extrabaſ qđ intus est ⁊ exiccetur ⁊ teratur ⁊ sumaſ de eo vola magna. ſ. quātitas que sit. ȝ.iȝ. est enim bonum ⁊ expertum.

¶ Kamtari est modus pulueris q̄ sic noiatur ex mō sue cōpositionis. Nabac est fructus arboris vt scēdo capi. videtur qp fit in virtute zenzir. Sanich aūt erit ei⁹ fructus vel fructa minuta. Glutio medeno. i. colla illius loci: ⁊ posset sumi pro gumma traganti.

Suffusi qđ sit pueris quib⁹ dominaſ humiditas. Sumanſ mirabo. nigroz ⁊ cimini carmeni: amboz ana. ȝ.v. masticis. ȝ.ſȝ. zinziberis. ȝ.ij. teraſ vnūqđq; eoz per se ⁊ cribellef: deinde fiat eoz permixtio ⁊ inuoluaſ in estate cum oleo sisamino ⁊ in byeme cū oleo oliue ⁊ zuccbaruz eius in estate tabarzet ⁊ extrabaſ ab eo zizibet: ⁊ bec qđē nō ꝓsunt nisi illis pueris in quibus dominaſ humiditas.

¶ Suffusi patet tē.

Suffusi Aristotelis qđ ipse scripsit Alexādro ad diariā ⁊ corruptionē stōchi ⁊ citrinitatē coloris ⁊ seroſitatis ⁊ oblitionē ⁊ digerit ⁊ letificat. ¶ Cui⁹ bec ē pmixtio. Sumāſ cinamomi ⁊ solij idi ⁊ beil ⁊ zyloaloes idi ⁊ assari ⁊ ketati ⁊ mirabolanoz kebu. enucleatoz ⁊ melliloti ⁊ epithimi ipz cē felegemisch ⁊ neremisch ⁊ narkeisar ⁊ cimini ⁊ cinamomi ⁊ vince ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ zizibetis ⁊ gariofiloz ⁊ granoz granatoruz ⁊ nucis muscate ⁊ cardamomi: oium ana ptes duas: musci ⁊ ambre ⁊ cāphore: oium ana pars vna: zuccbari tabarzet sextuplū medicie totius. Dosis eius qđ est inter pōdus. ȝ.j. vsqz ad. ȝ.iij. cuz aqua frigida in ieiuno: ⁊ post cibum est magni iuuamenti in eo quod narrauit.

¶ Aristoteli ponūtur que non inuenimus in libris que sunt apud nos. Ketati. i. masticis. Narkeisar non inuenio nisi a longa descriptione quod est narcisseus.

Suffusi albarmak qđ est inuatiuū ad vermes ⁊ dbilitatē stōchi. Cui⁹ bec ē pmixtio.

℞.mirabolanoꝝ kebulorꝝ ⁊ emblicorū ⁊ citrinorum
oiuꝫ ana ꝓtē vnā:⁊ medulle turbith ℔tū illud totū:⁊
penidioꝝ tabarzet duplū illius totius:dosis eius.ʒ.ʃ.

¶ Suffuf albarmak.i.illius viri.

Suffuf dc squilla qđ est vinr pueroꝝ expertū faciēs ambulare ⁊ facit currē vētres ⁊ abscindit ab eis nocumētū cholere ⁊ flegmatis:cuius hec est ꝯmixtio.℞.mirabolanoꝝ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ piretri ⁊ rosaꝝrubea. ⁊ balaustiarū ⁊ sumach ⁊ ⁊ keimuradat ⁊ venaꝝ ⁊ nucis vomice ⁊ granoꝝ myrti ⁊ gallaruꝫ ⁊ oꝛimi ⁊ cardamomi ⁊ garioſiloꝝ:oium añ.ptes eq̃les:tere ⁊ cribella ⁊ vtere.est enī iuuatiū.

¶ Keimuradat non inuenio. Uenarum.i.radicum celidonie vel ru bec tinctorum. Nux vomica non est apud nos.

Uiur ad pueros ⁊ mūdificās corpora eoꝝ a flegmate ⁊ cholera:cuiꝰ hec est ꝯmixtio.℞. badebe ⁊ spodij ⁊ ambre ⁊ assidenē ⁊ celidonie ⁊ oꝛimi ⁊ balaustiaꝝ ⁊ mirabolanoꝝ citrioꝝ.v.⁊ licij ⁊ gallie ⁊ croci ⁊ cardamomi ⁊ gallaꝝ ⁊ zucchari tabarzet: oium ana q̃tū est pōdus mirabolanoruꝫ:⁊ sumat de eo ſm quātitatē siue magnitudinis ⁊ paruitatis.

¶ Uiur.i.puluis talis modi. Badebe.ilicij ⁊ tamen ponitur literuꝫ liciuꝫ ⁊ hoc propter plures esse eius species. Assidenem videtur ꝙ sit scedenagi qđ est lapis ematbites vel scebedenegi qđ est semen canabis:⁊ alibi repertur ꝙ est fumusterre:vel ꝙ suis mūdificatio est per viam ericeatuam.

Uiur aliud ad pueros.℞.rosaꝝ ⁊ balaustiarū ⁊ cimie ⁊ piretri ⁊ sumach ⁊ succi liquirine ⁊ badebe ⁊ mirabolanoꝝ ⁊ bellioꝝ ⁊ gallaꝝ ⁊ macis ⁊ granoꝝ myrti ⁊ spodij ⁊ cubebe ⁊ cardamomi ⁊ licij ⁊ croci ⁊ gallie ⁊ venaruꝫ ⁊ cassie ⁊ ambre ⁊ assidenē ⁊ oꝛimi ⁊ corticum rizi:omniuꝫ partes equales: commiscentur post cribellationem.

¶ Uiur aliud. Assidenem vel est vicedenem vt supra expositum est: vel proprie hic est fumusterre.

Uiur aliō ad pueros.℞.zucchari tabarzet ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ siccaꝝ ⁊ licij ⁊ croci ⁊ sumach ⁊ spodij ⁊ celidonie ⁊ oꝛimi ⁊ balaustie ⁊ acbacie ⁊ badbati:omnium ana partem vnā:dosis kurat vnū parvo ⁊ magno ſm quantitatem illius.

¶ Badbati non inuenio. Kirat est pondus quatuor granoꝝ ordei.

Kamiari ad rasurā ⁊ solōnē vētris supfluā ⁊ cōruptionē stōcbi ⁊ ꝺbilitatē eiꝰ ℞.cort.⁊ hypoqstidos:áboꝝ añ.ptes.v.gallie partes vnā.terat vnūqđq; per se ⁊ misceat:⁊ sumat de eo oi mane pōdus.ʒ.ij.⁊ in sero tāndē:est.n.iuuatiū.

¶ Kamiari.i.modus puluerum. Conterponitur ex communibus synonymis ꝙ est humor croci:⁊ est vt credo expressio croci.

Suffuf ad splenē ⁊ malitiā digōnis ⁊ colonis ℞.ellebori albi q̃tā keliari supꝙ quez fundat qđ sūmergat ipm de oleo sisamino ⁊ accēdat sub eo ignis leuis dōec coagulet:deide ꝓpice supꝙ ipz almugath ꝓtriti pōdus.ʒ.lxxiij.cimini carmeni.ʒ.iij. amcos ꝺ scemi pōdus.ʒ.ij.sumat ꝺ eo i māe volā vnā cū aq̃ frida:⁊ abstineat supꝙ ipz ab aceto ⁊ piscibꝰ salitis ⁊ recētibꝰ ⁊ ab oi qđ est ex lacte ⁊ oleribꝰ ⁊ fructibus.

¶ Keliari ē nomē pōderis ⁊ qbusdā videtur ꝙ sit.ʒ.iiij. Almugath dicunt quidā ꝙ est consolida alij ꝙ est granatū syluestre.s.corter. Abstineat a piscibꝰ ꝛc.qz viscosos humores generāt quos intendimus educere ꝛc.⁊ ab oꝰ ꝛc.qz generant humores corruptibiles.

Suffuf pueriēs ei q bz icteritiā ⁊ doloꝛē epatis ⁊ vomituꝫ cholere citrine.℞.lacce ablute auſ.i.spodij.ʒ.ij.croci.ʒ.i.reubarbi ſertā ⁊ medle tatē ſerte.ʒ.i.cāphoꝛe ſertā.ʒ.i.dosis eius.ʒ.ij.cū decoctione pruneꝝ ⁊ aqua tamarindoꝝ quātitate lib.ʃ.

Suffuf pueriēs illi q bz doloꝛē epatis ⁊ splenis ⁊ solōnē vētris ꝓpter cholerā:cuius hec ē ꝯmixtio.℞.fecis vini ⁊ reubarbari ⁊ spice ⁊ lacce ablute:oiuꝫ añ.auſ.i.scorie ferri bassari.ʒ.vij.terre:dosis eiꝰ auſ.i.cū aq̃ coriādri ficci q̃ntate.ʒ.i.

¶ Fex vini est cala ⁊ sic de se:ſz qz nos ꝓparamꝰ eā i agresta:ideō nō calefacit:⁊ apud nos videt hēre q̃dā acuitatē q̃ soluit ⁊ solo confert q̃q; ad solonis curationē ferri. Bassari.i.talis gnis.s.azari.

Suffuf qđ ꝓfert ad epar ⁊ icteritiaꝫ ⁊ oppilōnes ⁊ sputū sanguis.℞.granoꝝ cydoniorꝝ excorticatoꝝ ⁊ amili ⁊ semis citrulli excorticati: oium añ.ʒ.iiij.boli armeni ⁊ lacce ⁊ rosarū ⁊ spice ⁊ liquiritie:oium ana.ʒ.i.spodij.ʒ.ʃ.masticis.ʒ.i.tertiā.dosis eius.ʒ.i.cum aqua frigida.

¶ Patet totum.

Sal pueriēs calefactis ad resolōnē vtriusq; cholere ⁊ faē appetē cibū. Sumat salgēma ⁊ diſrūpat i frusta pua ⁊ torrefiat supꝙ lartagine ferri aut supꝙ lapidē aut vas figuli:deide aspgat supꝙ ipz acetū vini forte mltoties:deide terat ⁊ cicotrigonizet ⁊ misceat cū eo ꝺ ignis ignatoꝝ tōrefcōꝝ parūꝙ ⁊ sumach mūdati ex granis suis q̃tū ē ʒ.ſ salis ⁊ coriādri sicci torrefacti ⁊ succi amurberis ꝓriti cōmisceat ⁊ admistret.

Sal alius pueriēs stōcho ⁊ epati ⁊ ad doloꝛē ſiūcturaꝫ ⁊ ad oēs passiōes q̃ fiūt ꝓp supfluitates.℞.salis cibi pondus lib.i.salis āmoniaci pōdus.ʒ.ij.⁊ pipis albi pōdus.ʒ.iiij.⁊ zizyberis ⁊ pipis nigri amboꝝ añ.pōdus.ʒ.ij.⁊ anisi ⁊ granoꝝ pini ⁊ granoꝝ cruce ⁊ ameos ⁊ spice: oiuꝫ ana.ʒ.i.⁊ oꝛimi.ʒ.ij.⁊ granoꝝ apij syluestris.ʒ.i.ʃ.Tere ⁊ pulucriza:⁊ sit dosis pondus auſ.ij.cum aqua tepida.

¶ Tractatus quintus de allobocat ad spiritualia.

Sermo noster in allobocat est ſz modi nī ſmonis in capīs q̃ fiūt ante ipm. Et allobocat qdē nō sumunt ſm plurimū nisi vt teneant in oꝛe ⁊ currat ex eis aliqd post aliqd ad pulmonē:⁊ nō ipellāt subito ad stomachū:qz prolōgetur spatium eoꝝ ex stomacho ad pulmonem.

¶ Post sermonē de fuſſuf cōloquit de loch siue allobocat ⁊ est nomē ipositū a forma:qz mollia ⁊ mō vsus:qz lambēdo sumunt:⁊ B signat apō eos ꝺ vocabulū vt inuit.est aūt ſmo de eis hic vnuſis scis de loch q̃tū ad iuuamēta vnuſla:geticularia ꝺo dicent in fīma ꝛc.¶ Cōsiderādū aūt sicut apparet ſen.5.terty cañ.⁊ ſen.10.qđ tus medicinarū ad pulmonē est q̃nq; eundo ad stōchū ⁊ epar ⁊ venā ascendentē ⁊ tandē ad cor ⁊ pulmonē:et tunc ꝓpueniunt rōfractē valde. Alius modus est per viam adherentie ad partes cāne pulmonis. Fit aūt hoc duplicīter. vel ꝙ adheret parietibus cāne ⁊ labitur in eam. vel adherendo meri ⁊ per viam resudationis penetrando in cānam pulmonis vt dixit Auēzoar.⁊ hoc innuit Aui.

Loboc ad tussim siccam. Sumatur semen lini torrefactū ⁊ ꝓficiat cū melle ⁊ reponat in vase ⁊ administretur cum necesse fuerit.

¶ Loch ad tussim siccā qz ad siccitatē:⁊ tūc semē lini ꝓfert ꝙ sui mucilaginē humectādo. vel siccā in q̃ nō expuit qz mā est ingrossata indigēs q̃dā remollitionē ⁊ digōne ⁊ abstersione.

Loboc aliō ad tussiꝫ ex calitate ⁊ siccitate.℞. seis citrulli excorticati.ʒ.v.amigdalaꝝ dulciū excorticataꝝ.ʒ.vj.seis altee ⁊ seis malue:áboꝝ

ana.ʒ.v.gūmi ⁊ dragagāti ⁊ amili ⁊ granoꝝ cydoniorū excorticatoꝝ:oiuʒ añ.ʒ.iiij.succi ligritie ⁊ penidiorū:amboꝝ añ.ʒ.iiij.ſ.terant ⁊ cicotrigonizent ⁊ ſumātur radices ligritie mūdate ⁊ ſeneſten ⁊ paſſule dulceꝫ mūdate:⁊ decoquātur cum aqua donec aq̄ ingroſſet: deinde ꝓiciatur cum ea rob ⁊ coagulētur cū ea medicine:⁊ detur in potu cū pultibus factis ex aqua furfuris ⁊ farina fabarum ⁊ penidijs ⁊ oleo amigdalino dulci:⁊ poterit poſt ipſum aqua ordei.

¶ Loboc aliud. Rob.i.ſapa.

Loboc ad tuſſim ex calitate. ℞. ſeneſten pugillos tres:iuubas magnas nūero.i. radicū ligritie excorticatarū cōtritarū.ʒ.ɣɣɣ.⁊ tertiā keiſmē dulcīū mūdatarū.ʒ.xl.caſſiefiſtule mūdate ex arūdine ſua.ʒ.xx.decoquātur cū lib.vij.aque donec remaneat lib.j.deinde colet ⁊ ꝓiciātur deſuper rob lib.ſ. penidioꝝ tertiā lib.j.⁊ decoquatur donec ingroſſet:ſicut mel:deinde miſceantur cum ea farine fabarum ci cotrigonizate cum orali quantum ſufficit.

¶ Keiſmē.i.paſſularum. Orale eſt pānus ſubtilis.

Loboc de papauere ꝓferens ad expulſionem ſanguinis per vomitum ⁊ febrem caldam ⁊ tuſſim:⁊ dolorē pectoris ⁊ plcureſiʒ. ¶ Cui⁹ b eſt permixtio. ℞. roſaꝝ rubea.ablatis capitibus ⁊ gūmi arabici:āboꝝ añ.ʒ.ſ.amili de frumēto ⁊ dragagāti:⁊ granorum papaueris:oium ana pondus.ʒ.ij.ſpodij ⁊ croci:amboꝝ ana.ʒ.ſ.ſucci liquirtie pondus.ʒ.ij. aggrega bas medicias tritas ⁊ cribellatas que ex eis cribellantur:⁊ confice cum triplicato ⁊ repone in vaſe ⁊ vtere cum neceſſe fuerit:et bibatur cum terenia bin:aut decoctione byſſopi.

¶ Loboc de papauere. Luʒ triplicato.i. vino cocto cuius tertia pꝑ conſumpta eſt. Reliqua ſunt nota cum dicit. Lerelia.i. forme ſicut fiet que colligriantur ⁊ tenentur ille forme.

Loboc de ſpodio ꝓferēs ad tuſſim ⁊ vomituʒ ⁊ ſputuʒ ſang.⁊ ſuperfluitates groſſas et dolorē pectoris ⁊ vlcera pulmonis. ℞. cardamo. pōdus.ʒ.iij.gummi pondus.ʒ.viij.amili de tritico ⁊ granorum papaue.albi ⁊ zinzibe.omnium añ.ʒ.j. ſpodij pōdus.ʒ.iij.ſuccha.tabarzet pōdus.ʒ.xl.grano.cucumeris excorticatoꝝ ex corticib⁹ ſuis amigdalaꝝ excorticataꝝ:oium ana pōdus.ʒ.viij.amigdalaꝝ amararū excorticatarum ex duobus corticib⁹ ſuis:⁊ ſucci liquritie ⁊ dragagāti:oium ana pōdus.ʒ.v.ſeminis fenicu. pondus.ʒ.ij.granorum papaueris nigri pōdus.ʒ.ij.terantur ⁊ aggregentur medicine iſte trite ⁊ cicotrigonizate de eis que cribellanꝫ ⁊ ꝓficiant cū melle diſpumato ⁊ butyro vaccino confectione leui ⁊ ponatur in vaſe ⁊ adminiſtretur cum neceſſe fuerit.

Loboc aliō de ſpodio ꝓferēs ad febres ptiſicas ⁊ vlcera pulmonis. ℞. gūmi ⁊ cardamomi:amboꝝ añ.pōdus.ʒ.vj.zinziberis ⁊ amili de tritico:āboꝝ ana pōdus.ʒ.xij.ſpodij pōdus.ʒ.iij.ſuccharī pōdus.ʒ.lx.granoꝝ cucumeris excorticatorū et granoꝝ pini excorticatoꝝ:amboꝝ ana.ʒ.vij. Aggrega bas medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas q̄ cicotrigonizanꝫ de eis ⁊ cōfice cum butyro ⁊ melle diſpumato confectione leui ⁊ repone in vaſe vitri ⁊ lambat de eo ⁊ bibat cū aqua calida:aut cum lacte aſine.

Loboc de ſquilla ꝓferēs ad difficultatē anhelitus ⁊ ſputi ⁊ dolorē latex ⁊ pectoris. Sumanꝫ ſuccus ſqlle ⁊ mel diſpumatū ⁊ coagulentꝫ ſimul ⁊ lambat de eo ante cibū ⁊ poſt ipſum.

Loboc de allijs faciēs ad tuſſiʒ excitatā i flāte ⁊ mūdificat pect⁹ ⁊ digerit māſ ſubtiles. Sumāt allioꝝ mūdatoꝝ lib.j.decoquāt cū lib.j. butyri dōec diſſoluta ſint i dōctōe ⁊ colet ⁊ terāt alia optie ⁊ fundāt ſup ea mell' diſpumati lib.ij.⁊ decoquat lēto igne donec igroſſet ⁊ remoueat ab igne.

Loboc aliud. ℞. granoꝝ cydoniorūʒ ⁊ ptilij: amboꝝ añ.ʒ.v.ſeminis papaueris pōd. ʒ.ſ.radicū liquirtie ⁊ ſeneſten:amboꝝ ana.ʒ.vij.dōcoquātur cū aque lib.iij.⁊ decoquat cū lēto igne donec ingroſſetur:⁊ fundatur deſuper de rob pondus.ʒ.xij.⁊ dragaganti ⁊ gummi arabici:amborum ana pondus ʒ.vij.⁊ penidiorum ſextarium vnum.

Loboc alborī ad rauceditē vocis ⁊ vlcus pectoris:⁊ ad illū q̄ ſpuit ſanguinē ⁊ aperit eppiſones. ¶ Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. ſe. luni torrefacti ⁊ paſſulaꝝ mūdataꝝ:amboꝝ añ.lib.j. amigdalaꝝ pini ⁊ amigdalaꝝ dulciū ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ mundataꝝ:oium añ.ʒ.vj.auellanaꝝ torrefactaꝝ:⁊ glutin alborī:⁊ radicū lilij celeſtis:oium añ.ʒ.j.myrre ⁊ croci ⁊ thuris maſculi:oium añ.ʒ.ſ.terant ⁊ cribellentꝫ et inuoluant cū lacte aſine ⁊ cōficiant ⁊ inuoluant cū eo ⁊ fiāt trociſci ⁊ exiccentur in vmbra:deide terant ⁊ cōficiant cū melle ⁊ ſumaſ de eo coclearū vnū in mane et coclearū vnū in ſero:deinde fiant ex eo collyria et pilule et ponaſ de eis in nocte ſub lingua.

¶ Tractatus Sextus de ſyrupis et robub.

NOſtra narratio in ſyrupis ⁊ robub eſt ſm modum ad quē inuimus in eis que ſunt añ. Et dīa qdē iter ſyrupos et robub eſt q⁹ in robub ſunt ſucci iſpiſſati ꝑ ſeipſos:et ſyrupi ſunt decoctōes et ſucci inſpiſſati cum dulcedine.

¶ poſt ſmonē de loboc eſt ſmo de ſyrupis ⁊ rob. Et ꝓmo ꝓmittit modū doctrine ⁊ dīam inter illa. Scōo exequitur eorum deſcriptionē. ibi (Syrupus acetoſus.) Primo dicit q⁹ ſermo in ſyrupis ⁊ rob eſt ſicut in aliis:qz logtur de ſyrupis famoſis ⁊ loquit̄ de ſuamētis eoꝝ que ſunt ſicca vniuerſalibus. Juxtamēta enī particularia poſtponet ad ſūmā ſcōam. Dicet poſtea dīaʒ inter ſyrupos ⁊ rob. Dicit enī ſuccus inſpiſſatus per ſeipm dī rob. inſpiſſat autē per ſe dupl'r. Primo qz per moꝝ ad caloꝝ ſolis. Secundo qz ſine aliqua re dulci.ſ. ſine melle vel zuccharo. cū ſm rei veritatē rob dī ſuccus per decoctionem ſiue alia dulcedine: ſiue inſpiſſetur ꝑ decoctionē ignis ſiue ſolis. cū hoc nomē aliqñ ſignificat ſolā ſapā ſicut rob de quo. Al. logtur. z. caſi. Syrupus ē eſt decoctio vel ſuccꝰ inſpiſſatꝰ cū alia dulcedie.i. cū alia re dulci.ſ. cū melle vel zuccharo: vel ēt ſapa ſicut eſt ſyrupus de epithimo ſm Meſ. in quo etiā ponitur rob.i. ſapa. ℣ Et q⁹ apparet q⁹ ſyrupi quos cōiter facimus quos volumus conſeruare: ſed parum coquimus illos: ⁊ ſic damus illos: nō debent dici vere ſyrupi ſed potius debēt dici decoctiones dulcorate ſiue clarificate ſimul cum zuccharo.

¶ Dubitatur primo que eſt neceſſitas cōpōnis ſyrupoꝝ. ℣ Dōm q⁹ neceſſitas cōpōnis ſyrupoꝝ eſt triplex. Prima ꝓ ſeruationis ſcīa tis rei in toto anno. v.g. volumus roſas recētes ⁊ violas ⁊ nenufar ⁊ ſimilia: ⁊ non poſſumus ſemper eas habere facimus tūc triſire illaꝝ ſcīarum in decoctione vel accipimus illaꝝ ſuccum ⁊ cuꝫ melle vel zuccharo inſpiſſamus ⁊ vtimur. hoc enī ſyrupoꝝ virtus eſt alia q̄ fuerit de roſis ſiccis vel violis. ℣ Secūda neceſſitas eſt exhibitiōis rei in forma potabili voldo maiorē penetrationē vel voldo ſcīe aut ſuccum rei preter eius ſubſtantiā. ℣ Ter-

Dubiū ꝑm

tia est ꝓdicio infirmi qui nō patit̄ sumere res nisi in hac forma.

Dub^m 2^m ¶Dubitat 2° quę sit hora exhibitionis syrupoꝝ.℣Dōm q̄ syrupi dantur ad multas intentiones. Una est digestio siue rectificatio materiæ in venis ⁊ circa epar ⁊ stomachū: ⁊ tūc oz dari digestione stōchi ⁊ epatis ne opatio eaꝝ impediat per mās alias q̄ debēt trāsire ad mēbra: ⁊ tūc habent tps operādi antecq̄ alius cibus detur: ⁊ ideo Bal. 6. de regi. sani. pcedit oxymel cum amaris amigdalis hoc tpe.℣Scōa intentio est ventris lenificatio vt cum damus aliq̄ syrupos violatos myrtinos ⁊ pssles. ⁊ q̄ hy debēt dari ante cibū vacuo stomacho notū est.℣Tertia intentio est q̄q̄ vnę ꝓuocatio sicut cū damus syrupos de radicib^9 q̄nque ⁊ cōsimiles: ⁊ debēt dari etiā ante cibū. Alia enī hora data trāsportaret materias indigestas versus renes.℣Quarta intentio etiam posset esse aliqua particularis ipressio in ꝓtib^9 lingue ⁊ ꝓtib^9 superioribus. ꝛ.g. syrupus de aceto ad egritudines linguę: ⁊ tunc oz dari post cibū. vide 3° can. sen. 6. cap̄. de egritudibus linguę dict̄. Alicē. opportunius bibunt hi post cibum. Debet aūt medicus ꝓsiderare ne syrupus datus post cibū possit cibū corrūpere vel facere illum ante digestionē penetrare: ⁊ q̄ sit maius nocumentū in hoc q̄ in quamcūq̄ alium. Et si consideras si materię illę superiorum partium habent suas mineras in inferioribus. ſ. stomacho vel epate vel in venis qō frequēter ꝓtingit: tunc enī ante cibū dabit syrupū illę.

Dubiꝫ 3^m ¶Dubitatur tertio an bis in die possimus dare syrupos digestiuos.℣Dicendum q̄ possimus in bone fortis stomachi: cōuenienti damus semel in die ne stomachus multum laboret.

Dub^m 4^m ¶Dubitatur. quare cuz syrupū exhibemus cū eo aquā dam^9.℣Dicēdū q̄ dat ei subtilitatē ⁊ in hoc penetrationē. damus aūt cōtenta cum aqua calida: qz magis facit penetrare ⁊ disponit vt ad actuz reducant a nostro calore. Aliq̄n tñ gratia alterationis dam^9 cū aq̄ frigida sicut in fortibus inflāmationibus stomachi ⁊ epatis.

Dub^m 5^m ¶Dubitat quinto quārta oz esse aqua.℣Dōm q̄ illud est fm. syrupoꝝ spissitudinem. tārtū enīz oz poni q̄ syrupus liquefiat bene potabilis: ⁊ ideo aliquas decoctiones subtiles quādoq̄ damus sine alq̄ aqua.℣Et q̄bus apparet q̄ si velles q̄ ipressio syrupi ineſſet in partib^9 stomachi ⁊ meri nō oporteret miscere aquā aut valde modicam: vt Alicē. ponit in cap̄. de syrupo acetoso Bal.

Dubiꝫ 6^m ¶Dubitat sexto an syrupo assumpto sit dormiēdū.℣Et dōz est q̄ iudiciū in B est sicut iudiciū in medicina leui. v. g. cassia ⁊ tamarindis. Si enī times q̄ calor aeris ⁊ febris ⁊ agitatio infirmi resoluat ⁊ destruat syrupū dormiat sup eo paz. Si times q̄ somnus illuz ꝓuertat ⁊ remoueat a sua opōne nō dormiat: stabit q̄ iudicio medici estimatiuo. Cōuenit medici ꝓcipere mane post syrupoꝝ potum: ⁊ illō qō mouet cōtentē fuit forsan q̄ syrupi sūt ꝓpinq reb^9 cibalib^9 q̄re idigēt q̄dā digone vt operent: ⁊ ideo dormit sup eis. ¶Medicine aute solutiue leues digestione non indigent.

SIrupus acetosus cōtritis cū seminibus qui extinguit febres ⁊ inflāmationē stōchi ⁊ icidit flegma ⁊ abstergit ipm ⁊ vincit cholaz ⁊ aperit oppilones in epate ⁊ splene ⁊ ꝓuocat vrinam. ¶Cui^9 h̄ ē pmixtio. Sumank aceti antiqui boni lib. x. ⁊ proiciank sup ipm aque dulcis clare lib. xx. aut plus aut min^9 fz q̄titate acetositatis aceti ⁊ bonitatis ei^9: ⁊ ponank in eo corticū radicū fenicub ⁊ corticū radicū apij: oiuz ana. ʒ. iij. semis feniculi ⁊ semis apij: amborz ana. ʒ. j. dumttat die ⁊ nocte: ⁊ post hoc ꝺcoquat lento igne donec ꝓsumat ei^9 sexta: deinde auferat ab igne ⁊ dimittat donec infrigidet: postea colet ⁊ ꝓiciat super ipm pro oib^9 duabus ꝓtib^9 huius aque ⁊ aceti decoctoꝝ cū radicib^9 ⁊ seminibus pars. j. zuccheri tabarzet aut mellis pro oibus duab^9 ꝓtib^9 ⁊ ℈. aceti ⁊ aq̄ decoctoꝝ cū radicib^9 ⁊ semib^9 ps. j. ⁊ decoquat lento igne donec remanat medietas ei^9 ⁊ remouetur ab igne ⁊ infrigidet ⁊ colet ⁊ admistret spuma ei^9 tā collecta in hora ebullitiōis ei^9. Et q̄ vult ponat i eo post ablationē spume ei^9 ⁊ post q̄ bulierit ebullitione vna aut duab^9 croci nō mollit pōdus. ʒ. iij. in pāno ⁊ suspēdat in vase ⁊ fricet manibus: aut instrumento aliquo hora post horaz donec egrediatur virtus eius in eo. Et est de hominibus qui fricant in eo post expletionē ei^9 croci mollit pōdus. ʒ. ij. ⁊ non coquunt ipsum.

¶Syrup^9 acetosus cōtritus. i. vulgi. ꝑ eo cōuenit vinū apō potū

Aui. Cōfidera aūt q̄ ad duas ꝓtes huius decoctiōis ponit terciaz ꝓtē zuccheri: ⁊ si vis facere illud mellitū pone vnā ꝓtē mellis ad duas ꝓtes cū dimidia decoctiōis: ita q̄ min^9 de melle sufficit ad eādē q̄titatē decoctiōis q̄ de zuccharo. Et rō est qz mel est dulci^9 conseruatiuum. Quid facit crocus in hoc syrupo apparet inspicienti. croci virtutem. Dosis enim cōmuniter est. ʒ. j. 5. vel. ʒ. ij. vt Bal. oat de oxymelle. ʒ. iiij. ꝑmo regi. acutoꝝ. cōmento. 4^z.

MOdus syrupi acetosi Bal. mel bonū pone super leues prunas ⁊ aufer spumā eius: ⁊ ꝓice sup ipz acetū qō nō sit appentis acetositatis: neq̄ debilis ⁊ bulliat ad ignē paulatim: donec cōmisceat bñ ⁊ nō sit acetū crudum: deide remoueat ab igne ⁊ serua ipz. Si q̄ volueris vti eo cōmisce ipm aq̄ tāta q̄titas ē syrupus. Et si ille q̄ bibit ipm abhorret ipz ꝓp acetositatē ei^9: aut dulcedinez ipsi^9: tūc vtat eo assidue. Qd si voluerit bibē ipz ita vt sit manifeste acetositatis: tūc addat in aceto ei^9: ⁊ illō ē qm̄ nō est laudabile vt fiat fz q̄titatē vnā. Et videt mihi q̄ B sit le sit ei qō facit bō qm̄ ꝑcipit boib^9 q̄ bibūt vinū ⁊ cōmisceāt ipm cū aq̄ ꝑter q̄ sciāt: qz in eis sūt gdaz q̄ cōsueuerūt bibere ipz sic: cū q̄ bibūt ipm forte puꝝ le dunk statiz: ⁊ illi q̄ ꝓsueti sūt bibere ipz forte cū bibūt ipm plurime cōmixtiōis patiunt nauseā. Cū q̄ bō accidēs ꝓtigat in potu vini: ⁊ sit de ꝓsuetudie boiuz vt bibāt ipz plurimū qūo nō ꝓtingit in potu syrupi acetosi plus: ⁊ sit ꝓsuetudo nra vt bibamus ipm minus q̄ bibam^9 vinū valde ⁊ sit eo fortior: q̄re opz vt ei^9 eq̄litatē ꝑparem^9 fm eū q̄ ipz bibit ⁊ nō fz nos. Et ego qdē diligo vt scias q̄ magis ꝓueniēs ei q̄ ipm sumit est ille q̄ apō cū est magis ꝺlectabilis: ⁊ ꝑp B ipse plus confert ei: ⁊ q̄ ab eo ledit est ille q̄ abhorret ipsuz: ⁊ eq̄no baz spēm est vt fiat fm q̄ ꝓuenit plurib^9 boiuz: ⁊ ita opz vt fiat fm oēm dispōnem. Sumak aceti ps. j. ⁊ misceank cū ea mellis dispumati ptes. ij. ⁊ decoquank super ignē leuē donec cōmisceank sapores eoꝝ. Silr sapor aceti iteꝝ nō remaneat crudus a ꝓncipio sui: ⁊ silr opz vt fiat in melle de quo fit syrup^9 acetosus. ſ. ponatur sup oēm ptē mellis q̄tuor ptes aque pure: deinde decoquat lēto igne cum eq̄litate donec eleuet spuma mellis mali: qm̄ malo melli spuma eleuat: quapp non est necessariū vt decoquat plm sicut eget illud qō est ante ipm. Et plm qdē qō remanet de ꝓmo q̄ pmisceat hac q̄titate est medietas ei^9: ⁊ iteret ei^9 decoctio donec cōmisceat bñ ⁊ nō remāeat acetū crudū. Et fit syrupus acetosus qm̄ pmiscent spēs tres a ꝓncipio. ℈ fūdunk aceti ps. j. ⁊ mellis ptes. ij. ⁊ aque ptes. iij. ⁊ decoquūtur donec remaneat q̄rta ⁊ auferk spuma eius. Cū q̄ vis ipm facere fortiorē pone tārtū aceti q̄tū mellis ⁊ bibak sicut bibk vinū cōmixtū: ⁊ nō bibat ipm assiduc: imo die ⁊ die: qm̄ ipse sūmergik in tūcturis ⁊ attrahit chimū ex iteſtinis iferioꝝ ⁊ resoluit humiditatē corꝑis. Et de boib^9 sunt qui bibūt ipsum sine aq̄ que sit quātū est syrup^9 acetosus sicut bibūt. ʒ. j. ⁊ post ipm ⁊ plus illud quo vult babēs egritudinē vt extrahatur humiditas ex ore stomachi ⁊ trahit ipsam ad iferiora. Et qui bibit ipsum expectet super ipsum vsq̄ ad medū diē: deinde vtatur pullis ⁊ alzirabegi.

¶Modus ꝛc. Bal. 4. lib. de regi. sanita. ⁊ sunt verba Bal. ibidem ⁊ etiam Seraꝑ. tractatu. 7. cap̄. 23. Dicit autem q̄ iste syrup^9 acetosus est fortior vino q̄ est incisiuus ⁊ subtilior: unde plus eo dicit

postea

postea sicut eget illō qō est ante ipsum.i.sicut eget mel maluz. Et plurimū qō remanet de primo.i.melle malo q; medietas vadit in spumā: vel de primo.i. de hac cōmixtione q; bullitū ista ad ꝓsumptionez medietatis. Tres species a principio preter qō vnūqōq; prius per se bullitat. Et de boibus.i. non ponunt aquā vel minus q; fit syrupus: q; volunt impressionem in partibus primis stōchi: z b est qō dicit. ʒ.j.z post illud z plus q; ʒ.j.ʒ. vel ʒ.ij. quo.s. potu siue aqua. valet cē. Alzirabegi est modus preparationis pullorum vel aliarum carnium laudabilium.

Syrupus acetosus nr. ¶ Accipe zucchar bonū z assa ipz i patella z funde sup ipz aceti fortis.s. acti vini tātā q̄titatez q; appeat submersio ei⁹ sub zucchar o z nō coopiat zucchar. Et si vis ne acctet minue de hac q̄titate: deide pone ipz sup prunas aut ignē leuē donec liq̄fiat z auser spumā ei⁹ cū radicib⁹ sitular: z accipe eā cū pāno z nō expumes ipz nisi cū elcuatiōe z positiōe ablq; collectōe: cū ergo mūdificatū fuerit fūdes sup ipz aquā donec subtiliet: deinde decoque ipsum z insp̄issabis eum.

¶ Hic cadit questio an syrupus acetosus conferat in omni materia. sed de hoc nos fecimus tractatum singularem.

Syrupus acetosus solone educēs cholaz. ¶ Sumaf mel dispumatuz: aut zucchar z acetū forte: sic narratum⁹ pus: z decoque lē to igne: z accipe succi cucume. asinini z scamonee: am bor añ. ʒ.j. aut plus aut min⁹ ꝑz q̄titatē nec̄itaf z fm mēsurā quā vis z tere ipz z pone i pāno lini z suspēde ipz i vase z ꝓfrica ipz oi hora donec cōsumef z nō remancat i pāno aliqd. Cū g̃ coagulaf remoue ipsuz ab igne. ¶ Et gdā pycitū loco scamonee rad. scamonee cū radice apij z radicib⁹ feniculi i p̄ncipio decoctōis.

¶ Hic syrupus non solvit choleram sed etiam flegma per succum cucumeris asinini z alij syrupi acetosi sunt noti.

Syrupus acetosus alius educēs flegma. ¶ Sumāf mel z acetū sqlle cū radicib⁹ p̄dictis z decoquāf: z accipe medulle carthami qō scis cē ꝓueniēs virtuti bois: z tere ipsam z pone in pāno z suspende in vase sicut primū z vtere ipso.

Syrupus acetosus ali⁹ expellens meliam. ¶ Sumaf mel aut zucharuz z acetū z decoquaf sicut decoḡ p̄mus: deide epithimi quātū vis z polypo. z ellebo. nig. z tere ipsa z pone in pāno z suspende in vase z coque ipm sicut primum.

Ypatio aceti sqllitici. ¶ Accipe sqllā albam mūdatam z icide ipsam cum cultello de ligno z ifila ipsaz cū filo: ita vt frusta adiuicez non adhereāt z mūda ea z pone i filis z nō sit vnū vbi est aliud z expicca i vmbra. xl. dieb⁹: deide accipe ℥ ea eminā. i. z pyce sup eā aceti boni lib. xviij. z pone ipz i sole. xl. dieb⁹ z oppila vas bñ: deide exhe ex eo sqllaz et exp̄me ipsaz z cola ipaz cū pāno. ¶ Quidā vo accipiunt ad vnāquāq; eminā sqlle aceti lib. vij. ʒ. z alij non exiccāt sqllā in vmbra: ḡ mūdāt eā z ponūt de ea illō idē pōdus z dimittūt eā sex diebus: q̄re est illud qō fit fm hūc modū magis solues. Et ꝓfert qñ colluit cū eo os oti z carni gingiuaz z sanguinē currētē ex eis abscidit: qm̄ ꝓstrigit ipm z exiccat būiditatē carnis gingiuaz z dētiū z idurat dentes q; mouenf z facit os odorisez z odorē oris: z valet ad fetorē oris. Haz si de eo desf in potu abstergit cānā pulmonis z idurat eā z clarificat vocē z ꝓfortat eā: z ē ꝓueniēs itez ei q; hz dolorē stōchi z ei q; nō digerit cibū z ei q; patif epilliam z ad scorbomā: z ei cui dñaf cholā nigra z almaturie z algucigues: z itez ei q; hz p̄focationez matricis: z ei q; hz splenē grossuz z ad venā sciaticā: z ꝓfortat corpus mollificatū arefactū z colorē corporis efficit bonuz z acuit visum: z cōsert ad strictura pectoris z anhelitus. Et si ministretur in dolore auris cū fundit in eā sedat ipm: z cōuenit ad oē qō dixi si non fuerit intus in aure vlcus: z sumatur in potu omni die de eo i ieiunio parūper z gradatim donec perueniat ad ʒ.j.ʒ.

¶ Incisio sqille z p̄foratio cū instro de ligno ē ne i surgat ex ferro in eā rubigo quā excitat sine acuitate. Emina ē libra. j. In p̄portio ne aūt aceti ad sqillā est diuersitas inter auctores: z fuit fm q; ꝑi deruerunt velle plus de virtute sqille aut minus.

Syrupus acetosus sqllinicus solutiuus cō ferēs ad difficultatē vrine z dolorē latez z stōchi z malitiā digōnis z eructuationez acetosaz. ¶ R. interioris cepe sqlle lib. ij. zizibe. ʒ.j. sc. apij. ʒ.ij. semis baucie sylucstris. ʒ.ʒ. seminis feniculi et anisi: ambor añ. ʒ.j. ameos. ʒ.ʒ. cimini carmeni. ʒ.j. radicū aniuden z piretri: ambor añ. ʒ.j. supioris byssopi. ʒ.j. calamēti z mēthe: ambor añ. ʒ.j. keisim. ʒ.ʒ. corydumeni pēdus. ʒ.ij. myrre. ʒ.ʒ. seminis rutbe. ʒ.ʒ. folij indi. ʒ.ʒ. trita ꝓtritione grossa infundant in aceti sqllitici kist. vj. z mellis dispumati kist. ij. z ponaf in vase vitri z administref z bibatur ante cibum z post cibum.

¶ Dubitaf an iste syrupus ē solutiuus plus q̄ acetū sqllitici cū in hoc nō intrat aliq̄d aliud solutiuū. Dōm q; b est p sqille maiorē q̄titatē: q; p̄ter acetū sqllitici ponif et sqilla. et alie res iuuāt solutiuo in calitate dissolutiua. Et byssopus bz aliquā̄ titatē solutiuā. Kist ē libra. j. ʒ. lz et in b sit diuersitas. Bibaf añ cibū. i. q̄n vis impressionē in ptib⁹ stōchi z nutritiuoz. post cibū q̄n vis q; ipzumat in ptib⁹ superioribus ligne z capitis. Dosis sit. ʒ.j. ʒ. vel ʒ.ij.

Modus faciēdi iulep. ¶ Sumaf emina. i. zucari z fundaf sup ipm aque. ʒ.iij. z decoquaf lēto igne z fundaf desup aque rosacee. ʒ. ij. z auferatur ab igne z colef z administretur.

¶ Julep grece ē syrup⁹ ex sola aq̄ rosata vel cōi z zucchar cē.

Aqua mellis z zucchari faciēs ad egritudines fridas z dolorez epatis et pectoris mellis p̄s. i. aque p̄tes. ij. fumant z decoquant lēto igne z auferaf spuma ei⁹ z feruear donec remaneat tertia ei⁹ z auferaf ab igne z colef: z silr aq̄ zucchari ēt. cū g̃ volumus calefacere ipsaz z fortiorē facere ponim⁹ in ipa post ablationē spume masticis z croci z aliaz spēruz sicut cinamomi z galange z aliarum aliquid.

¶ Aq̄ melf. pz descriptio aq̄ mellis su. rf zucche. cē. Julep cē.

Descriptio aq̄ mellis alia que ꝓfert ad sebrē z iflāmationē z multitudinē sitis in stōcho z tussiz ex calitate z ꝓfert ad pleurisim. ¶ Sume rosaz rube. mūdataz lib. iij. z pone eas in vase vitri die z nocte: z pyce sup eas aque calē lib. j. z strige caput vasis sup eas oppilādo bñ z dimitte eas die z nocte: deinde extrahe eas z exprime valde z cola ipsam z pyce sup eā zucchari lib. j. z coque ipsaz lento igne donec ingrossetur z cola z vtere.

Julep cuz aq̄ rosa. ¶ Sumaf zucchaz tabarzet tritū z mēsuref z pjciant sup omnē mēsurā zucchari tres mēsure aq̄ ro. clare bone subtilē tie: z decoquaf lēto igne donec remaneat ei⁹ tertia et auferaf spuma. Et g; vult ponere in ipso crocū dū co-

quitur:tunc cū sublata est spuma eius,ꝓiciat in ipso ō croco nō trito i pāno t expimat bora post horā vsq; ad cōplemētum ipsius. Et qui vult ponere in ipso crocum post decoctionem:tūc eius deponit ipsum ab igne confricet in eo crocum tritum antequā infrigidetur t reponatur in vase vitri t administretur.

Syrupus de cydoniꝭ t ē minua q cōfortat stōchū t strigit vētrē t ꝓfert ad dolorē epatis t vomitū t nauseā t singultū. ℂ Cuius hec ē pmixtio. ℞. succi cydoniorū acetosoꝝ lib. ccc. vini bom antiq lib. xxv. decoquat leui igne donec cōsumat medietas:deide tollat spuma eius t colet t auferat ab igne donec clarificet t reducat ad vas scdm t proiciant sup ipm mellis clari diſpumati lib. i. t bulli ipm lēto igne:deide sumant zinziberis t masti.āborū añ. ʒ.ij. cardamomi maiorꝭ t mio. t cinamomi t beil: oium ana. ʒ.iiij. garioſilorū. ʒ.iij. croci nō triti. ʒ.iiij. tere cōtritione grossa t pone in pāno lini t ꝓice in vase et cōfrica oi hora:t bulliat sup ignē donec ispisset:deide depone ab igne t cola ipꝭ:deide accipe muſci. ʒ.ſ. t pone ipm in vino antiquo t ꝓice ipm desup t pmisce ipm bñ t repone cū vsq; ad horā administrationis. Q; si volueris facere ipm sine spēb⁹ tūc fac ipꝭ cū succo cydoniorū muzorū t decoque ipm vsq; ad medius t cola eū:t accipe ō eo lib. ij. t succi malorū mōtanorū muzorū decocti vsq; ad medū colati lib. j. vini antiq boni lib. j. mellis boni aut zucchari lib. j. decoquat leui igne donec igrosset t auſer spumā eius:deide accipe xyloaloes crudi. ʒ.ij. masticis t gallie croci capillorius veneris:oiuꝭ ana. ʒ.j. macis. ʒ.j.ſ. spice t garioſilorius t nucis muscate t beil t cardamomi t cinamomi t zinziberis:oium ana. ʒ.ſ. muſci tertiā. ʒ.j. tere oia ꝑter mu scū t gallā t liga in pāno lini t ꝓice in vase in quo ē succus t tere muscum t galliam per se t permisce ipsa cum vino t permisce cum medicinis t vtere.

℔ Debet aūt intelligi cū dixit q; si volueris facere ipm sine spēb⁹. s. predicto mō:tū cū aliquo mō spēruꝭ. vel finiat ibi sermo Aui. deinde accipe:t tunc suppleat si vis ipsum facere cum spēbus ꝛc.

Conditum ꝓuenies ad frigꝰ stōchi t diminutionē digōnis t ōbilitatē epatis ex frigore t q̄rtanā t ad senes. ℞. vini vete. lib. v. mellis clari lib. i.ſ. zizibe. ʒ.v. cardamomi t beil: amborū añ. ʒ.ſ. garioſilorū sextā. ʒ.j. croci sextā. ʒ.j. cinamomi sextā t medietatem sexte. ʒ.j. pipis nigri t muſci:āborū ana sextā t medietatē sexte. ʒ.j. Teranf medicine cōtritione grossa ꝓter muscuꝭ t crocū t ligentur in pāno lini cū croco t decoquatur donec ingrossetur:t anteq̄ deponat ab igne ꝓiciatur in eo muscꝰ t deponat ab igne t reponat in vase t administret.

Conditum aliō. ℞. spice t gario. t cardamomi: t xyloaloes crudi: oiuꝭ añ. auř. ij. croci auř. j. cinamomi t zizibe. t pipis: oiuꝭ añ. auř. iij. gallie auř. ſ. muſci q̄rtā auř. j. tere medicinas ꝓtritiōe grossa t liga i pāno lini ꝑter muscum t gallā t ꝓice sup eas vini odorifc. ātq; lib. xij. t dimitte duob⁹ diebꝰ t duabꝰ noctibus:deide redi ad vas t ꝓice desup mell' clari lib. iij. t succha. tabarzet lib. ij. decoquat donec fiat ei spissitudo t auferat ab igne t ꝓiciat sup ipꝭ muſcꝰ t gallia t reponat t administret.

℔ Iſta nota sunt.

Syrupus salmunin q ꝓfortat stōchū t facit appetē cibū t ōstruit pulsus cordis. ℞. lib. j. corticum citri. ʒ.j. marmacor. auř. ij. garioſilorū auř. j. xyloaloes crudi. cōterant t proiciātur super ea lib. v. vini t dimittant tribus diebꝰ cū noctibus suis:deide ꝓiciant sup ea lib. iij. succhari albi tabarzet t auř. j. masticis ʒ.ſ. croci t tertia. ʒ.j. gallie bone t decoquat lento igne donec cōpleant t colent t recondat in vase t administretur sicut iulep.

℔ Salmunin forte denotat a cōponēte. Marmacor. i. melliſa.

Syrupus ō granis myrti cōferēs ad ōbilitatē stōchi t solutionē vētris supfluā t retinet mēſtrua t ꝓfortat viscera. ℂ Cuiꝰ ē pmixtio. ℞. succi granorū myrti decocti colati danich alř daurach. ʒ. mell' colati danich alř daurach. ř. pmisceāt ambo t decoquāt donec igrossent t administret.

Rob de myrto. Decoquat succꝰ myrti solus donec igrossef t administretur.

℔ Syrupꝰ ēt daurach alř danich credit q; fit pōdus lib. j. Reliqui syrupi sunt noti vsq; ad syrupum de papauere.

Syrupus de mēthā faciēs ad vomitū t sanctitatē nauseatiuā t nauseā t sinultū t fluxus vētris. ℂ Cuiꝰ ō ē pmixtio. Terāf granata dulcia t acetosa cū pōpis suis t ꝓcoquat succꝰ donec medief:deide sumāf ō eo lib. ij. t succi mēthe lib. j. mell' aut zuccha. li. j. t ꝓcoquat dōec igrossef t colef.

Syrupus de piris faciēs ad fluxū ventris t confortat stōchū. ℂ Sumant pira non matura t decoquantur donec dissoluta sint t colentur t reducatur ad vas secundo t decoquatur donec ingrossetur t administretur.

Syrupus de malis faciēs ad debilitatem stōchi t pulsus ortis stōchi ex caliditate t abscidit vomitū cholericus t sitim. ℂ Sumaf malorū mōtanorū emina:teranf t expmanf t ꝓcoquat succus donec medietur t colef t dimittaf in nocte et reducatur ad vas t decoquatur lento igne donec ingrossetur t colef t ponaf in vase vitri. Si autē fuerit estas:tūc dimitte ipsum in sole diebus aliquot donec consumatur eius aquositas t seruetur t administref. Q; si volueris ipsum dulcorare pone ad omnem cinnam succi lib. j. zucchari t coque ipsum t vtere.

Syrupus de agresta faciēs ad caliditatem stomachi t solutionem ventris cholericus t dolores caliditatis t venena:t abscindit sitim t confortat stomachos pregnantiū vt non recipiāt humores malos. ℂ Sumaf succus agreste t ꝓcoquat donec remancat medietas t colef t dimittaf in nocte:deinde reducaf ad vas t proiciant super ipm ʒ.ij. garioſilorū t decoquaf donec auferaf ab eo odor t ingrossetur t coletur t administref. Si aūt volueris ipsum dulcorare proice super ipsum zuccharum post decoctionem cum lento igne donec ingrossef ſm quātitatē subtilitatis succi t inſpissa ipsum t vtere.

Syrupus de fructibꝰ ꝓfortās stōchū t viscera:t abscidit vomitū t solo-

nem

nem vētris ⁊ cholaz ⁊ ꝓfert ꝑgnātib⁹ cū venit⁹ adue nit eis. ¶ Lui⁹ b ē pmixtio. Sumaſ succ⁹ cydonioꝝ et maloꝝ ⁊ piroꝝ ⁊ ḡna. muzoꝝ ⁊ sumach ⁊ zarur ⁊ cōcoquaſ leui igne donec igrosſeſ. Si aūt vis dulcorare ipz ꝓpce sup ipz succha. q̄tū vis ⁊ bulli ipz ⁊ cola ⁊ vtē.

Syrupus ōlectabil' ꝓfortās stōchū. ¶ Lu ius b ē pmixtio. Sume ō corti cib⁹ citri recēnb⁹ lib̄. j. ⁊ cōcoq̄ eos cū aq̄ kist. j. ʒ. donec remaneat tertia ⁊ cola ipsam ⁊ proꝝce super eam mel dispumatum: ⁊ decoque ipsum lento igne donec in grosſetur et vtere sicut iulep.

Syrupus de papauere. ¶ Opz vt sumā tur centum papauera media in quantitate postq̄ exiccātur super arborem suam: non ergo habeant siccum: ⁊ neq̄ sint multum imatura et nō exprimatur ab eis nisi subtile ⁊ non sit subtile eius currens subtilis expreſſionis multarum superfluitatū: deinde ꝓciantur super ea kist. x. aque pluuialis si inuenitur ꝓpter eius elongationez a putrefactione: aut aque fontium: ⁊ infundaſ in ea die ⁊ nocte donec le uiaſ. Si aūt non liniuntur dimittantur plus hoc: de inde decoquaſ vsquequo dissoluaſ cum facilitate: deinde exprimaſ: deinde inspiſſeſ cū medietate sue mensure de dulcedine. Q̄ si fuerit ad molliſicandū il lud qō est in pectore ⁊ subtiliandum ipsuz ponaſ mel: ⁊ rob vue est magis aggregans tuamentum.

¶ Docet eligere capita papaueris. primo q̄ sint media in q̄ntitate: q; nec multū magna nec multū parua: ⁊ debēt exiccari sup ar borē suā. i. q̄ veniāt ad aliq̄s soliditatē. nō q̄ habeāt siccū. i. nō sint oino tenera ⁊ icōlpeta. nec sint multum matura. i. nō sint multum indurata alz imatura. ⁊ nō exprimaſ ab eis nisi subtile. i. parūper premaſ vt si est ibi aliqd aquēū subtile exprimaſ. alz ⁊ nō sit sub tile eius currēs ꝛc. i. nō sint capita papaueris talia: q; q̄tā recētia q̄ multū exeat de subtili in exp̄ssione. Kist est lib̄. j. ʒ. ergo. x. kist sūt lib̄. ʒ. Aqua pluuialis ꝓpter elongationē a putrefactione.

Habitum ¶ Cōtrariū ponit p̄mo can. ſen. x. ca. de aqua. ℣ Dōm q̄ aq̄ pluuia lis ex subtilitate substātie est parata putrefactioni: ⁊ sic respectu impſſionis ab extra: sed ab intrinseco lōginqua est a putrefactiōe. Est aūt ꝓuenies syrupos pectorales cū ea cōponere: q; ꝓp sui vi tuositatē facit brutē medicinaꝝ penetrare ad ḡtes pectorales.

Descriptio syrupi de papauere conferēs ad eos quibus materie deſcē dūt ⁊ prohibet illos qui euomūt sanguinē. ¶ Sumā tur de papaueribus mūdatis ducēta numero: ⁊ aque pluuialis lib̄. xv. ⁊ infundaſ in ea tribus diebus ⁊ de coquaſ donec dissoluaſ ⁊ ꝓsumatur eius medietas ⁊ exprimaſ papauera ⁊ proꝝciaſ ⁊ colef aqua bñ ⁊ mensurenſ de ea lib̄. uij. ʒ. ⁊ mellis ⁊ decoctiōis: āboꝝ ana lib̄. j. ʒ. ⁊ decoquantur donec fiat ei spissitudo: de inde terāſ achacie rubee ⁊ croci ⁊ myrre ⁊ balaustie ⁊ succi barbe hyrcine: oium añ. ʒ. j. inspiſſeſ bene ⁊ re ponatur in vaſe ⁊ administretur.

¶ Descriptio syrupi patet.

Descriptio syrupi q̄ ꝓfert ad tussiz ⁊ pleu resim ⁊ ꝓfortat stōchū. ¶ Re. aq̄ granatoꝝ dulciū lib̄. iij. aque maloꝝ ō scemi lib̄. j. aque cānaꝝ zucchari tabarzer: aut penidioꝝ lib̄. j. de coquaſ donec habet spissitudinē ⁊ administretur.

¶ Aq̄ cānaꝝ vel est ōcoctio eaꝝ cū sint recētes tenē vel succus.

Syrupus de sauis mellis et ſmone Hal. ⁊ ipe bibū uteꝝ sic bibunſ res ifri gidātes: q̄m ipe ōstruit sitī i estate cū miſcef cū aq̄ fri gida: ⁊ ꝓfert iteꝝ ei in q̄ sūt hūores viscosi q nō dige runſ ⁊ ꝓpue q̄si accesserint. ⁊ illō ē: q̄m ledit ex istis q suscipit ipm ꝓp multitudinē ei⁹ ⁊ paucitatē: ⁊ q̄q̄z fit cū q̄cūq̄z aq̄ p̄ti ⁊ nō fit cū aq̄ pluuiali: sic fit syrup⁹ ō melle. Et hic ē modus ei⁹. Exbaſ mel bonū de sauis: deide fundaſ in patella in qua est aq̄ fontiū clara dul cis ⁊ decoquaſ cū ea donec cōsumaſ reliq̄ aq̄sitas in eo: deinde reponaſ aqua ⁊ seruetur ⁊ administref.

¶ Et est hydromel ſm Serap. Sz tu dic in quo ifrigidat cū mel sit calidum. Dōm q̄ aqua tollit eius caliditatē: ⁊ nihil acgrit illi pe netrationi ꝓper dulcedinē: ⁊ abstergendo materias que faciūt fi tim tollit sitim. Sed vbi tū esset magna inflāmatio nō dareſ: ⁊ tō facit plus hoc q̄n aceſcit. i. q̄n acetosaſ cū aliquo liquore acetoso vel a seipso q̄ mozā si nō sit facta bona decoctio. ledit ꝛc. i. aliquis multū: ⁊ aliquis paz. quādo nō est aqua pluuialis sup. vel fontis q̄ est subtilis penetratiua vel per multitudinem ꝛc. s. aque vel mel lis: quando non proportionaſ: non debent. quidaz enī volūt plus de aqua quidam de melle ſm diuersitatem dispositionum.

Syrupus de sauis melli' ali⁹. ¶ Proꝝciaſ sup ptē. j. mell' ptes. ij. aq̄ pluuia lis ātiq̄ ⁊ ponaſ i sole: ⁊ qdā fundūt sup ipz aq̄z fōtū: ⁊ decoquūt ipz donec remaneat tertia ⁊ seruāt ipm.

¶ Syrupus de sauis alter. Aque pluuialis: aqua. i. q̄nis sit antiqua est bona.

Syrupus de absinthio cōferēs ad casum appetitus ⁊ debilitatez stoma chi. ¶ Sumaſ vini antiqui kist. uij. mellis dispuma ci kist. ij. ꝓciaſ super ipsuz mastices. ʒ. uij. squinanti: ⁊ foly indi ⁊ spice ⁊ rosaꝝ rub. siccaꝝ: ⁊ aloes scotreu sis: oiuz ana. ʒ. ij. costi. ʒ. iij. herbe absinthij romani. ʒ. vij. agarici. ʒ. ij. croci. ʒ. j. tere medicinas grossas ⁊ liga eas in pāno lini ⁊ infunde in vino septez diebus in so le in estate: ⁊ confrica pānum omni die multoties: de inde vtere. Sitq̄z dosis eius. ʒ. j. in ieiunio.

Syrupus de absinthio ex compositōe nſa et exptū sum⁹ ipz ⁊ ꝓfert plus il lo. ¶ Sumaſ absinthij romani pōd. ʒ. c. ⁊ coquaſ in trib⁹ eminis aque puis donec remaneat q̄rta: ⁊ illō cū igne leui valde: ⁊ ꝓfricef manibus ⁊ colef ⁊ sumaſ de succo eius tertia illius aque ⁊ mellis q̄rta eius ⁊ vini medietas eius: ⁊ decoquaſ totum ⁊ inspiſſetur.

¶ Isti syrupi omnes noti sunt.

Syrupus extinguēs ⁊ ꝓferēs ad sitiz. ¶ Su maſ aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ lib̄. j. ⁊ aq̄ acetositaſ citri lib̄. ʒ. ⁊ aq̄ piroꝝ lib̄. j. ⁊ aq̄ tama rindoꝝ lib̄. j. ō coquaſ lēto igne donec igrosſef ⁊ def ō eo in potu cū aqua frigida aut cum aqua niuis.

Syrupus de fructib⁹ cōferēs ad vomituz q accidit ex cholera citrina: ⁊ fa cit calefactos appetere cibū ⁊ ꝓfortat stōchū. ¶ Lui⁹ hec est pmixtio. Sumaſ cydonia ⁊ mala ⁊ acetositas citri ⁊ pira ⁊ granata ⁊ agresta ⁊ exprimaſ ex aq̄ eoꝝ: oium ⁊ infundaſ in ea aliqd de sumach ⁊ zarur ⁊ alna bach ō granis myrti ⁊ almurberis: ⁊ dimittaſ die ⁊ no cte: ⁊ exprimaſ ⁊ colef ⁊ proiciaſ desup mel ⁊ decoq̄ tur donec fiat ei spissitudo ⁊ administretur.

¶ Alnabach est fructus quidam similis nespillis in virtute: vt ap paret in tacuino.

Syrupus de prunis ꝓferēs ad sitim ⁊ sol uit nām. ¶ Sumatur de prunis dulcib⁹ q̄tū necesse est: ⁊ extrahaſ nuclei eoꝝ ⁊ po naſ in vaſe lapidis mūdi ⁊ fundaſ super ea de aq̄ qō

cooperiat ipsa ⁊ decoquant bene donec resoluantur: deinde colet ⁊ reducat ad ignē secūdo ⁊ ponat super ipsaz zucchari tabarzet quātū necesse est: ⁊ decoquat donec ispisset ⁊ puertat ad spissitudinem mellis.

Syrupus Democriti qui pseruauit euz ab infirmitatib⁹ oib⁹ dieb⁹ vite sue ⁊ est pserens ad obstructē stomachi ⁊ splenis ⁊ cozruptionē cōplōnis. ℂ Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. ireos ⁊ se. feniculi ⁊ piperis albi: oiuz añ. pōdus. ʒ. j. ⁊ cassie. ʒ. iij. ⁊ myrre ⁊ seminis absinthii: amboz ana pōdus. ʒ. ij. terant ⁊ ponant in vase vitri ⁊ fundant sup ea vini albi quātitas que submergat ea additione digitoz. iiij. et stringat ex capite suo ⁊ administret post sex menses ⁊ in quibusdam descriptionibus danich vnum.

Syrupus de vua pserēs ad dolores gutturis ⁊ apa qō fit i eo ex vlceribus factis in stōcho. ℂ Cui⁹ hec ē pmixtio. Sumatur succi vue pōtice shiptice lib. vj. ⁊ decoquat vsq; ad tertiaz ⁊ fundat sup ipz mellis lib. j. ⁊ sumach ⁊ rad. liquritie ⁊ gallaz ⁊ balaustiaz ⁊ superioris rosaz: oiuz añ. sextarū. j. ⁊ croci pōdus. ʒ. ij. ⁊ myrre ⁊ aluminis iameni: amboz añ. ʒ. j. ⁊ decoquat ⁊ coletur ⁊ potetur.

Raphadon sumit de eo in hyeme senibus. ℂ Sumātur. succi vue bone sube dauguain. ℥. ⁊ daurach lib. iiij. ℥. ⁊ decoquat lēto igne donec auferat spuma ei⁹: deide pticat sup ipz mellis boni spissi ad oēs. iiij. lib. lib. j. ⁊ bulliat lēto igne donec auferat spuma eius: iterū ⁊ pfumat ei⁹ medietas: deinde sumat beil ⁊ cardamomi ⁊ cinamomi ⁊ gariofiloz ⁊ macropiperis: oium ana pōdus. ʒ. j. terātur cōtritione subtili ⁊ ponātur in panno lini subtili ⁊ proiciant cum eo in decoctione post ablutionez spume. Cūq; cōpletur eius decoctio ⁊ si possibile est itromittere manum in eo cōfricetur pānus in eo vehemēter donec egrediat ⁊ ponat in eo croci pōdus. ʒ. iij. ponat in ampullis ⁊ strigatur ex capitib⁹ suis: ⁊ si fuerit in eo subtilitas ponatur in sole: deinde tollatur ab eo ⁊ quanto plus antiquatur est melius.

ℂ Raphadon ē modus syrupi. Dic apperq; daurach ℔ sit nomen pōderis aliqñ ē lib. j. vt supra. ⁊ in gbusdā descriptiōib⁹ daurach ē dosis. Et vt mihi nimis magna imo sufficeret. ℥. j. Et dic dr daurach lib. 4. ℥. ⁊ daurach est pōdus quatuor librar. ⁊. ℥. ⁊ ita vult intelligi supra in syrupo de granis myrti. Et forsan quādo dixit in syrupo Democriti in gbusdā descriptiōib⁹ daurach intelligit q; vinū cū quo fit syrupus sit daurach. ℥. quatuor librarum. ℥.

Syrupus de absinthio q pfortat stōchū ⁊ apit oppilōnes ⁊ soluēdo educit cholaz. ℂ ℞. pōdus. ʒ. viij. agarici. ʒ. iiij. aloes. ʒ. ij. mastichis. ⁊ se. apii ⁊ signāti ⁊ anisi: oiuz añ. ʒ. j. mētbe. ʒ. iij. calamēti. ʒ. j. ℥. croci. ʒ. ij. radicū amboz añ. ʒ. ij. absinthii. ʒ. iij. rad. liquritie. ʒ. iij. asse tātūdē. spice ⁊ assari ⁊ foliī: oium añ. ʒ. j. ⁊ decoquant cū. viij. lib. vini donec remaneat medietas ⁊ colet ⁊ coagulet cū lib. j. ℥. mellis.

ℂ Qō dicit de rob notum est.

Rob de cydoniis ⁊ granatis ⁊ malis ⁊ aliis: ista oia sūt sic syrupi eoz nisi q; ipsi succi eoz ispissant cū facilitate absq; dulcedine.

Syrupus alkedre ex cōpōne nra. ℂ Sumant ō succo alkedre pties ij. et si nō ē pfis sumat ipmmet alkedre ⁊ seret ⁊ sumat ei⁹ seratura ⁊ tere ⁊ accipe pritū ei⁹ ⁊ adiūge cū medietate sui ō sandalis i accto distillato: aut i aq̄ agreste pure aliquot dieb⁹: deide decoquat i eo decoctōe facili cū lōgitudie donec dissoluat: deide exprimat ⁊ sumat de exprssiōe: ⁊ q̄to ē acetū plus: aut aq̄ agreste ē melius: deide sumatur aq̄ adeq; acetosi ablati ex calco adeq; aut dimittēdo residē vltic ⁊ mutādo ō vase i vas: aut cū decoctōe sic ē decoctio aq̄ calei donec auferat aq̄sitas: deide sumat farina ordei ⁊ fiat ex ea ⁊ ex aq̄ alra ib focha: ⁊ fiat acetosus illud focha: deide resideat postea renouetur acceptio alfocha ei⁹ ex farina ordei: ⁊ q̄to plus iteraf est melⁱ⁹: ⁊ fumanf de eo ptes. v. ⁊ sumat aq̄ pirōz de seemi ⁊ aque cydoniōz acetosorum plurime aque ⁊ aque alzarur ⁊ aque prunoz acetosorū: ⁊ aque altala: ⁊ aque alcōdisi recētis: ⁊ aq̄ morozū de seemi que nō itegre sūt matura: ⁊ aq̄ chrysomillorū imaturoz acetosoruz ⁊ succi agreste ⁊ succi ribes ⁊ succi ꝓputnoz viti: ⁊ succi rosaz pticaz: ⁊ succi nenufa. ⁊ succi violaz: oiuz ana tertia ptis. j. ⁊ succi acetositaf citri ⁊ succi acetositaf citrāguli: amboz añ. tertia ptis j. ⁊ succi coriādri ⁊ lactuce: ⁊ foliōz papaueris būidi ⁊ endiuie ⁊ portulace: oiuz añ. q̄rta ptis. j. ⁊ succi foliorū salicis: ⁊ foliōz maloz: ⁊ foliōz pirōz: ⁊ foliōz alzarur: ⁊ foliōz rosaz: ⁊ foliōz vḡe pastoris: oiuz añ. q̄rta ptis. j. ⁊ succi herbe byrci ⁊ rosaz siccaz: ⁊ nenufaris: ⁊ semis almurberis: ⁊ semis endiuie: ⁊ semis lactuce ⁊ balaustie: oium añ. medietas ptis. j. ⁊ succi mētbe humide sexta pr̄ vni⁹: ⁊ succi almurberis būidi medietas ptis. Aggrega medicias istas ⁊ succos ⁊ cōpone sup ignē ⁊ pnce in eo lentiū ptes. iij. ordei excorticati ptes. ij. ⁊ sumach ptes. iij. ⁊ decoquant oia sup ignē donec remaneat medietas: deide reponat ab igne ⁊ dimittat donec frigidet ⁊ pfricet fortiter ⁊ coletur: ⁊ sumat cāphore ad oē pōdus. ʒ. xx. auf. j. ⁊ terat cāphora ⁊ pulucrizet sup radicez cucurbite aut kinuine alr kimie ⁊ fundant sup cā medicamia cū facilitate: deinde obstruat caput eius cū re vehemētis virtutis: deide ponatur sup prunas donec sciatur q; forsitan bullit: postea sumat ⁊ concutiat ⁊ ponat in bustuca ⁊ strigat caput eius vt nō euaporet camphora ⁊ euolet. dosis eius vsq; ad. ʒ. j. Et de boibus sunt qui ponunt in eo spice ⁊ zizyberis ⁊ seminis feniculi ⁊ anisi ⁊ cyperi ⁊ piperis partes equales sm q; videtur.

ℂ Istū syrupū vidi i clariori descriptōe lib. 4. sen p̄. c. 6 cum variaz. Alkedre ē fructus palmaz sylvestriū ⁊ forsan sūt diuersaz maneriez. Focha. i. pot⁹ gdaz ex aq̄ ordei acetosa cū spēb⁹ aromaticis: hic tamen focha sumitur pro re potabili. Alia sūt nota.

Descriptio focha nra qō est iuuatiuum ⁊ addit in cotu. ℂ ℞. piperis ⁊ zinziberis ⁊ spice ⁊ nucis muscate: oium añ. ʒ. v. scorie ferri trite. ʒ. ℥. se. porri. ʒ. ℥. se. eruce ⁊ semis napi ⁊ seminis vtice ⁊ synapis: oiuz añ. ʒ. iij. ligue auis ⁊ granorū alkikul ⁊ granoz alkekē ⁊ granoz viridium: oium añ. ʒ. iij. terant ⁊ ponant in pāno sicut scis: deinde ponat hoc in dog. ℥. diebus ⁊ moueat in eo ⁊ misceat illud adeq; cum focha panis ⁊ fiat focha.

ℂ Descriptio focha. i. talis potus.

Descriptio syrupi ō absinthio nra. ℂ ℞. absinthij pōdera. c. ⁊ vini. ccc.

⁊ succi

ꝛ fucci cydoniox.ccc.ifundāt i eis trib⁹ dieb⁹ ꝛ ponat ſuper ipſum mellis.c.ꝛ inſpiſſetur ſuper ignem.

Medicina nſa ꝓcuriens ad vlcus veſice ꝛ vlcus vie virge inecta in foramen virge. ℭ Rē. plūbi vſti ꝛ medulle ſemis melonis: oiuꝫ añ.ʒ.v. ſpodij.ʒ.ij. gūmi arabi. ꝛ ſe. papaue. ꝛ cornu ceruini aduſti: oiuꝫ añ.ʒ.iij. opij.ʒ.ſ. iuſquiami albi tertiā.ʒ.i. myrre.ʒ.ij. teriāt oia bñ ꝛ fiat ex eis collyriuꝫ cū aq̄ endiuie ſic collyria oculi ꝛ admiſtret cū iniecto rio reſolutū i lacte aut in oleo de granis melonis.

ℭ Valde ex ꝓpoſitū é ponere hoc in .5. tracta. ſꝫ placuit ſibi cē.

ℭ Tractatus Septimus de conditis ꝛ alingibet.

Geleniabin iuuatiū ad febrē ꝛ doloreꝫ ſtōchi. ℭ Sumank roſe rubee ablatis capitib⁹ ītus mundate ex venis ſuis albis duris ꝛ expādank ſup pānū mūdū donec exiccet humiditas eaꝝ ꝛ ꝓiciātur in liurello ꝛ fricenk donec diſſolute ſint ꝛ ꝓiciat ſup eas mellis diſpumati quantitas qua conficiantur confectione leni ꝛ ponatur in vaſe vitri aut vitreato ꝛ ponatur in ſole. xl. dieb⁹ ꝛ moueatur in mane ꝛ veſperis. Et ſi indiget melle addatur in eo et reponatur ꝛ adminiſtretur poſt ſex menſes: ꝛ ſimiliter fit cum violis. Qz ſi fiat cum ſuccharo geleniabin: aut viole ſoluatur ſuccharum cū modico aque dulcis donec fiat ſicut mel: ꝛ fiat ſicut ſit algeleniabin.

Dub⁹ 1ⁿ ℭ Geleniabin eſt nomē cōe ad ſuccharū roſatū ꝛ mel roſatum.

ℭ Dicit aūt ꝙ cōfert ad febrē cui⁹ ꝛ.nū ponit ꝛ⁹ Almā.c.27. ℣ Dōm ꝙ mel roſatū eſt illud qđ calefactū nocet: ꝛ de hoc intelligit Raſ. Unde tranſlator errauit ponens ſuccharz roſatū ꝓ melle roſato. ℣ Et ſi ꝓſideramus vbi eſt magna flāma idigēs maiori extractione ꝙ ſit que pōt fieri per ſuccharz roſatū nō cōperit ſuccharz roſatū: imo poſſibile eſt ꝙ iflāmet ꝛ nocet: dabim⁹ ꝙ acetoſa ꝛ ſortr⁹ infrigidantia. Alſo etiā declarauimus ꝙ in principio febrū putridaz nō é multe laudis ſuccharz roſatū ꝛ ꝓprie antiquuꝫ. ℣ Alguigibel alſ alingibet é nomē arabicū ſignificās oia ꝓdita q̄ ſunt citrū pīa mala: ꝛ nos nō habemus vnū nomē qđ hoc ſignificet.

Dub⁹ 2ⁿ ℭ Dubitat que fuit neceſſitas hoz. ℣ Dōz ꝙ ꝓ ē ꝓſeruatio roſaz ꝛ citroz ꝛ bnōt. Scōa é facē illa delectabilia ad aſſumēdū. Tertia rectificatio malicie illoz ſicut rectificat ex hoc citrū ꝛ mirabo. vt notū é. Modi aūt ꝓficiēdi talia noti ſunt ꝛ nō minus hodie ſimilē q̄ in libris ſcribūtur: ꝛ ideo non diſcurrimus per capitula.

Dubū 3ⁿ ℭ Dubitatur. q̄re ſyrupos roſatos facimus ad ignē ꝛ ſuccharz ſine mel roſatū ad ſolē. ℣ Dōm ꝙ facē trāſire virtutē roſaz in aquaz ꝛ ſpiſſare ſuccharz cū illa ōcoctiōe é difficile: ꝛ ideo op⁹ ꝙ fiat cū fortī calore. Si n. dimitteret ad ſolez poſſet ebullire ꝛ putrefieri. ſꝫ roſaz ꝓpter cū melle ſit optime ſuauitꝫ calo ſic é caſꝫ ſolis: nō enꝫ timem⁹ ꝙ corrūpat: ꝛ vt virt⁹ ſuccharī penetret ī roſas diſſoluimus cū modica aq̄. ꝛ dico modica: ꝛ gdā nullā aquā ponant.

Citrū cōditū ꝓuenit ꝛ ad debilitatē ſtōchi et digerit cibū. ℭ Sumak citrū recēs ꝛ incidak ſm lōgitudinē in q̄tuor ptes totū citrū ꝛ mūdet iterius totū ei⁹ acctoſuꝫ ꝛ ꝓiciak i liurello teſteo ꝛ ifundak ex aq̄ dulci clara cū ſale groſſo albo ſeptē dieb⁹ donec ſtrigak: deide ſeptez dieb⁹ alīs ſine ſale: imo cū aq̄ donec alterek coloꝛ ei⁹: ꝛ ſit albuꝫ illō qđ eſt exteri⁹ ſic qđ é iteri⁹: ꝛ guſtek aq̄ tādiu donec non ſit in ea ſalſedo: ꝛ fumank mellis boni ꝑs.i. aq̄ ꝑtes.ij. ſm q̄ntitatē que cooperiat citrū ꝛ ꝓiciak in vaſe ꝛ decoquak leni igne duab⁹ horis: deide tollak ab aq̄ ꝛ melle ꝛ in mane ſumak mel ꝛ ferueat ꝛ tollak ſpuma ei⁹ ꝛ ꝓiciak i eo citrū ꝛ ferueat bullitiōe vna ꝛ tollak ꝛ reducak citrū in liurello ꝛ puluerizenk ſup ipſum iſte medicie ad oēs duas eminas citri. Croci ꝛ beil et cardamomi: oiuꝫ añ.auſ. i. gariofiloꝝ ꝛ cinamo. āboꝝ añ.auſ.ſ. muſci ſertu ꝛ medietas ſexte.ʒ.i. tere hās medicias ꝛ pulueriza ſup citrū ex vtroq̄ latē ei⁹ ꝛ ꝓiciak in vaſe ꝛ ꝓiciatur ſup ipſum mel ꝛ adminiſtretur.

Deſcriptio alia. ℭ Sumank de citris media matura eq̄lis ſupficiei lōga ꝛ ſcindank in lōgū ꝛ fiāt de vnoquoq̄ citro. viij. fruſta ꝛ ifundank in liurello teſteo nouo: ꝛ illud ſit in kemini primo cū ſol igredit capricornū. Et melius qđ ſit de eis eſt in tpe vehementis frigoris: qm̄ quāto plus congelak ſuper ea aqua eſt magis iduras ea: ꝛ fūt magis remanēta: deinde abluank in omni die bis poſtq̄ fricata ſunt cū ſale groſſo ꝛ mūdificenk ꝛ reducank ad aquā frigidā vſquequo tranſeant ſup eam tres hebdomade: deinde extrahank ex aqua ꝛ fundank ſup planū aliqđ vt tabula ꝛ mūdificenk cū cultello ſi iā alīqđ cōputruit ex eis: ꝛ reducank ad aquā dulcē ꝛ abluank i extremitatib⁹ diei cū facilitate donec ꝑtereāt ſuper ea. xl. dies: deide exbank ab aq̄ ꝛ abluank ab oīb⁹ que aducūt eis ex putrefactiōe ꝛ corroſiōe: ꝛ dimittātur die ꝛ nocte donec auferak ab eis humoroſitas: deide ponank q̄ſi in mane in vaſe bñite latū caput aut patella munda ꝛ effundak ſuper ea tantū aque q̄ ipſa cooperiat ꝛ puluerizek ſup ea de ſuccharo ꝓtrito q̄tuꝫ eſt tertia pōderis citroꝝ ꝛ decoquank igne leni ꝛ miſceank cū ſpatula: deide exbank ꝛ abſtergank ꝛ mūdificenk ꝛ ponank ſup planū vt eſt tabula ꝛ dimittantur duob⁹ dieb⁹ ꝓtinuis: deide reducank ad patellā ꝛ ꝓiciak ſup ea de ſuccharo q̄tū eſt medietas pōderis citroꝝ ꝛ aque que cooperiat ea: ꝛ ſi ſupfluat q̄tuor digitis ꝓducis ꝛcoquank lēto igne ſicut conſti ea primus: ꝛ cauе in hoc ne corrūpank in igne: qm̄ ſunt debilioza eorū que cōdiunk: ꝛ ſit mens tua ꝛ intellect⁹ tuus tot⁹ ad ea cū ignē accēdis ſub eis vt ſit ignis lenis ꝛ get⁹: deinde exbank ꝛ expādank ſup tabulā ꝛ dimittank trib⁹ dieb⁹ ꝓtinuis ꝛ noctibus ſuis: ꝛ a die quarto mūdētur ꝛ mūdificenk cū capite cultelli ꝛ reducantur ad vas ꝛ fundak ſup ea mellis colati quātitas que cooperiat ea ꝛ ſuperfluat quatuoꝝ digitis ꝛ decoquantur leni igne q̄nque horis aut ſex donec videak mel egredi ſup illō qđ apparet de citro: ſicut ſilitudo margaritaz ꝛ igroſſetur mel igroſſatione aliqua: deide auferank ab igne ꝛ infrigidenk et ſumank ſpice et gariofili et cinamomi et zizīberis: et cardamomi: et macropiperis ꝛ gurboe: oium ana pars vna. et ſit pōdus oium quantitas medietaſ decime pōderis citroꝝ: et eſt vt ſint duo ſextaria ꝓ vnaquaq̄ emina citroꝝ. et teranк groſſe et ponank in vaſe viridi ꝛ puluerizek in eo rez pua de medicina ꝛ fundantur deſuper citra q̄ſtitate tunice vni⁹: deinde pulueriзentur ſuper ea medicine et fiat cuz eis ita donec cōpleant ambo ſimul: deide fundantur ſup ea ī patella ō reliqs ptib⁹ mell̄. donec coopiat ea ꝛ ſupfluat q̄tuoꝝ digitis ꝛ ſtrigak caput vaſis ꝛ ponak i loco i q̄ ſi aducīat ei frig⁹ neq̄ hūorоſitas. Et ſcias ꝙ ſi gnū maturitatis citri é ei⁹ ſubuerſio i liurello ſub aq̄.

Cydonia cōdita que cōueniunt ad ꝓfortan duꝫ ſtomachū ꝛ ſtringūt nāꝫ ꝛ ad

malitiã digestionis ⁊ vomitũ ꝓpter cãm oris stõchi. ¶ Sumant cydonia bona magna ⁊ mũdent interius ⁊ excorticent ⁊ incidant in frusta ⁊ decoquant cuꝫ aq̃ ⁊ melle: ⁊ sint aq̃ ptes.ij.⁊ mellis ps.i. Quidã vo ꝯcoquũt ea cũ vino ⁊ melle ⁊ est melior opatio ⁊ infrigidet ⁊ in die secũdo decoquant cũ melle solo: deinde expãdantur in liurello ⁊ puluerizẽtur super ea medicine p̃dicte in cutis: ⁊ fundat sup ea mel ⁊ seruent.

Descriptio alia cydoniorꝫ cõditoruꝫ que ꝓfert ad debilitatẽ stõchi ⁊ solutionem ventris. ¶ Sumant de cydoniis matura et incidantur in quatuor frusta ⁊ mũdet qđ est in interiori pte eorꝫ ex granis ⁊ abstergant interiora corũ cum mãdili de lino ⁊ fundant super ea mellis ps.i. ⁊ aq̃ ptes quatuor cũ q̃ntitate que cooperiat cydonia ⁊ feruefant duab⁹ ebullitionib⁹ aut trib⁹: deinde colent ⁊ reducant ad vas ⁊ fundant sup ea mellis dispumati ps j. ⁊ aque ps.i. ⁊ bulliãt ebullitionib⁹ duabus aut trib⁹: deinde colent ⁊ expandant sup planũ aliqđ vt est tabula: ⁊ dimittant donec exiccet qđ in eis est de humorositate: deinde abstergant ⁊ reducant ad vas ⁊ fundatur sup ea mellis quãtitas que submergat ea ⁊ emineat quatuor digitis ꝓiũctis ⁊ bulliant ebullitiõe vna ⁊ puluerizent sup ea spẽs quas diximus in opatiõe citroꝝ ⁊ ponant in vase vitreato viridi ⁊ oppilet stricte caput ei⁹. ¶ Quidã vo medici nõ ꝓponũt super ea de speciebus nisi cardamomũ ⁊ gariofilos ⁊ crocum.

Baucie ꝓdite que ꝓferũt ad frigora ⁊ debilitatẽ renũ ⁊ dolorẽ dorsi ⁊ adiuuant ad volũtatẽ cocũdi. ¶ Sumantur de baucijs dure clari coloris mũde ⁊ abscindant due earꝫ extremitates: deinde ꝓponant sup eas penidioꝝ aut zucchari pondus ipsarꝫ ⁊ fundat sup eas de aq̃ que cooperiat eas ⁊ decoquant leui igne donec leniant ⁊ auferãt ab igne ⁊ expãdant sup planũ aliqđ vt tabula donec exiccentur ⁊ abstergat ex eis qđ superminet eis ex malo ⁊ reducant ad vas ⁊ fundat super eas mellis dispumati quãtas cooperiẽs eas ⁊ superminẽs eis quatuor digitis ⁊ decoquant lẽto igne donec videat mel penetrare ex oibus partibus earꝫ: ⁊ auferat ab igne ⁊ ponatur tunica vna ex eis in vase vitreato: ⁊ puluerizent sup eas species: ⁊ fiat de eis ita vsqꝫ ad finem ipsarum.

¶ Baucie sunt pastinace apud Rabi moyses sunt karote. Alia sũt nota tẽ.

Mirabolani cõditi fiũt ex recẽtib⁹ Sinis ⁊ India: ⁊ q afferũt ide sũt boni valde: ⁊ fiũt apũd nos hic fm hũc modũ. ¶ Sumant mirabolani kebuli boni ⁊ fit fouea i terra i loco humoroso arene dulcis nõ salse ⁊ ponit de mirabolanis tunica vna ⁊ supra eos de arena humida tunica vna ⁊ sub eis de arena tunica vna ⁊ aspgat sup eos de aq̃ ⁊ post duos dies accipiunt mirabolani ⁊ ponitur sup eos arena alia recẽs non prima ⁊ dimittunt duobus dieb⁹ donec humectãt. Fit illũ decẽ dieb⁹ donec intumescãt mirabolani ⁊ humectent ⁊ iflent: tũc ergo ablue eos cũ aq̃ dulci ter aut q̃ter ⁊ accipe dactylos ⁊ cypeꝝ ⁊ decoque eos cũ aq̃ pluma ⁊ ꝓice mirabolanos i illã aquã decoctã ⁊ decoque eos paulatiꝫ super ignẽ leuẽ. Cũ ꝙ decocti fũt ablue eos ablutiõe mũdãte: deide accipe mel ⁊ bulli ipsꝫ ⁊ aufer spumã ei⁹ ⁊ decoque eos cũ eo ⁊ accipe medicias q̃s dixim⁹ in citris ꝓditis ⁊ pone eas i pãno lini mũdo subtili ⁊ fuspende ipsꝫ in vase ⁊ ꝓfrica ipm oi hora donec egrediat vtus spẽrũ cũ mirabol. Cũ ꝙ decocti fũt: tũc ꝓice eos i catino vitreato ⁊ dimitte eos duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ donec recipiãt mirabolani vtutẽ medicinaꝫ ⁊ ꝓice eos i vase vitri ⁊ ꝓice in eo mel dispumatũ ⁊ ꝓice sup eos musci ⁊ croci ⁊ paꝫ ambre q̃ntitatẽ quã vis ⁊ strige os vasis ⁊ vtẽ eis: ⁊ q̃to plus antiquant fũt meliores.

Descriptio alia mirabolanoꝝ ꝓditorum. ¶ Sumantur ỏ mirabolanis magnis kebulis cẽtũ numero ⁊ infundant i aq̃ ⁊ ponãtur ad solẽ qnque dieb⁹: deide exbant ex aq̃ ⁊ ponãt in fimo humido qnq; dieb⁹ ⁊ oi die exbãt ⁊ abluant ablutiõe mũdãte ⁊ reducant ad fimũ hũidũ ⁊ sepeliãtur i eo: ita fiat trib⁹ vicib⁹: deide exbãt ⁊ lauent ablutiõe mũdãte ⁊ ꝓiciant i aquã rizi ⁊ succari.ʒ.xxx. ⁊ da citroꝝ q̃ntitate cooperiente ipsos ⁊ ỏcoquant leui igne donec cõsumat aq̃ ⁊ exbant ⁊ abstergant cũ pãno lim ⁊ pũgant cũ acubus ⁊ fundat sup eos mell' arundinũ q̃ntitas cooperiens eos ⁊ superminẽs q̃tuor digitis ⁊ decoquant donec ingrossentur ⁊ administrentur.

Species eoꝝ alia. ¶ Sumãt ex mirabolanis kebulis bonis c. mirabol. ⁊ lauent ablutiõe mũdãte ⁊ dimittant nocte donec exiccent paulatiꝫ ⁊ fundat sup eos aq̃: aut aq̃ alkisch ordei cũ q̃ntitate q̃ cooperiat eos ⁊ superemineat q̃tuor digitis: ⁊ ỏcoquant leui igne donec ꝓsumat aq̃ ⁊ ponant in furno: ⁊ q̃si mane exbant ⁊ expãdant super vas plumm vt tabula ⁊ abstergant cũ pãno ⁊ pungent cum acubus: deinde fundatur super eos de rob ⁊ ỏcoquãtur donec liniant ⁊ deponant ab igne ⁊ puluerizẽtur super eos species ⁊ reponant ⁊ administrentur.

Secacul cõditũ. ¶ Secacul ẽ vene sic̃ zinziber ⁊ affert ex India ⁊ fit ỏ eo cuꝫ teneritudie sua ꝓditũ i loco suo ⁊ ẽ nobile valde. Apũd nos ãt fit fm hũc modũ. Humectat in ꝑnis cũ aq̃ calida donec mollificet cortex ei⁹ exterior: deide excorticat cũ cultello: postea ifundit i aq̃ frida sepẽ dieb⁹ et omni die alteratur aqua ⁊ fit illũ de eo donec humectat uteri⁹ ei⁹ ⁊ ipsi⁹ exteri⁹ ⁊ liniat: deide decoquit cũ aq̃ ⁊ melle post q̃ humectat ⁊ sũt aque ptes.ij.⁊ mellis pars.i. deinde ponitur mel solũ ⁊ bullit ebullitione vna ⁊ proiicitur in vase vitri: ⁊ cũ subtiliat mel ex humiditate eius extrahitur ab illo melle ⁊ ponit in vase alio dispumato cũ speciebus quas diximus.

Zinziber ꝓditũ. ¶ Zizibet ẽ vena ỏ vẽtre terre sic̃ vene tictoꝝ: ⁊ fit ỏ eo ꝓdituꝫ i fini cũ teneritudie sua. Apud nos ãt affert ꝓditũ cum melle aut cũ aq̃ rizi ⁊ fit apũd nos cũ melle ⁊ spẽ⁹ cuꝫ siccitate sua p⁹ q̃ ifũdat mẽse vno absq; sale. ¶ Quidã vo alij sepeliũt ipsꝫ i arena sic̃ mirabolanos: deide decoquit ⁊ fit fm modũ quẽ dixim⁹ in mirabolanis.

Puna ꝓdita si sũt humida ỏcoquunt postq̃ tollunt interiora eoꝝ cũ melle ⁊ aq̃: deinde

inde cuz melle solo et proiciunt super eas species sm q̄ diximus ante: etsi sunt sicca tunc infundant in aqua tribus diebus deinde decoquantur.

Napi ꝓditi. ¶ Sumant napi boni ⁊ incidant i q̄tuor partes ⁊ sm quātitatē magnitudinis et paruitatis eoꝝ excorticent ex cortice suo exteriore ⁊ infundant in aqua ⁊ sale quatuor diebus: deinde tribus diebus cum aqua calida ⁊ decoquant cum aqua ⁊ melle: deinde cum melle solo ⁊ fiant odoriferi.

Amigdale condite. ¶ Eligant de eis dulces cum teneritate sua ⁊ cortici bus suis ⁊ coquantur: ita vt nō infundant ⁊ perforent ⁊ ponantur in speciebus bom odoris.

Ligna balsami ꝓdita. ¶ Et fit ex lignis balsami recentibus quādo decoquunt duabus vicib⁹ ⁊ proiicitur super ea species sicut diximus.

Emblici ꝓditi. ¶ Eligāt ex emblicis meliores q nō sūt fracti ⁊ infundant septē dieb⁹ in aq̄ frida donec liniant ⁊ inflent ⁊ humectent deide decoquant bis sm q̄ dixim⁹ ⁊ proiciunt sup eos spēs deide ferucāt duab⁹ ebullitionibus cū aq̄ ⁊ proiciant sup eos mel dispumatū et spēs et administrent.

Mala cōdita ꝓcuientia ad vomitū. ¶ Decoquantur poma dulcia de scemi cuz duabus partibus aque et parte vna mellis: deinde decoquantur secūdo cuz melle solo et ponant in vase vitri et proiciat super ea mel dispumatū et proiciant sup ea species predicte in operatione citroꝝ.

¶ Tractatus Octauus de trociscis.

Sermo noster in hac summa ē sicut sermo preteritus.

¶ Post tractatū de cōdi. sequitur tractat⁹ de trociscis. Dicit aūt trociscꝰ q troco siue rotula siue rotūda. Dicit aūt q̄ sīmo de eis erit sicut sermo preteritus qui erit sermo de iuuamentis similib⁹ vniuersalib⁹. particularia aūt iuuamēta dicent in sūma secunda. ℣ Dubitatur que fuit necessitas trociscorum. Dicendum q̄ prima necessitas videtur fuisse in hoc q̄ aliq̄ medicine debeant esse pauce compositionis ⁊ cōmixtionis vt .v.g. carnes vipere aꝝ ⁊ lutum figillatum ⁊ lac de quo fit scamonea: ⁊ hoc q: deberet ita ꝓseruari ⁊ portari per partes diuersas: ⁊ ideo et eis formamus trociscos. multa enī moles de q̄busdā ex istis simul cōpositis corrūperetur. fiunt ergo parua frusta: ⁊ ideo reducūtur ad formā rotundā vt sint lōginque a fractione: ⁊ ꝓpter hoc fiunt trocisci de carne vipere: quāuis aūt figura rotūda sit lōginquior a fractione: nō tamē est longinquior a corruptione medie partis que est sicut centrū quādo ita pars indiget aere euētari vel ericcari: imo in illa parte fluxus timet vt ponit ⁊ Dumay in cōmēto Andromachi: ⁊ ideo si res que trocisciant sint tales q̄ de eis timeatur talis corruptio opz q̄ medū illoꝝ trocis coꝝ cōprimatur vt sit subtilis trocisc⁹ in illo medio: ⁊ talis res que in q̄busdā modi partib⁹ trocisciāt: cōsueuerunt cū sigillo signari in signū bonitatis eaꝝ: q: de tali loco ⁊ tali magisterio. Modum aūt hoc sigillandi docet Azarauius qui dicitur seruitor: ⁊ ad hunc finē sigillat sacerdos terrā sigillatā sigillo diane nono de sm plici medicina sc̄o capitulo. postq̄ ergo viderūt medici quasdā res in hac forma ꝓseruari ⁊ portari etiā de alijs reb⁹ fecerunt trociscos. ℣ Alia necessitas fuit q: medici volebāt dare q̄nq̄ aliquas res cū tota substātia ⁊ parat⁹: ⁊ illas voluerūt ꝓseruare vt hērent eas paratas. Cōseruant aūt ⁊ melius cōponunt adiuuicē cū si fiant in forma pulueris ⁊ forsan q̄ talis incorporatio ⁊ iunctio acgrit eis adiuuicē aliq̄ virtutē. hodie aūt nō sūt in vsu multi trocisci q: displicerēt sunt in sumptione: ⁊ nolāt boies eos ꝓmuare in vsu.

Trocisci stelle. Jā ꝓsecutū ē ex magnificatiōe antiquoꝝ medicoꝝ q̄ nō habuerunt trociscos stelle almardacanec. ℣ trociscos stelle q nō q̄ mittūt vitā recedē. Et isti q̄dē trocisci ꝓueniūt stōcho recipienti superfluitates expulsas ex reliquis mēbris ⁊ auferunt eructuationē acetosam ⁊ liniūtur super frontem ⁊ sedant dolorē capitis ⁊ cōferunt ad catarros ⁊ dolorē dētiū positi cū galbano in corroso ex eis ⁊ cōferunt ad dolorē auris ⁊ ꝓferunt ad sputū sang. ⁊ cursuz eius ex oi mēbro ⁊ ad tussim chronicā: ⁊ ꝓferūt ad febres periodicas sumpti in potu cū aqua fanisti ⁊ ad venena ex percussione ebibita cū aq̄ rute ⁊ ponaf in eis stella terre. Et dixerunt plurimi coꝝ q̄ est talk: ⁊ q̄dā coꝝ q̄ est lutū scemū: ⁊ fortasse talk linit asperitatē stomachi ⁊ insidet ei ⁊ nō patitur a calore innato donec agat ipsum in alio. Et nos dicemus cōiuz permixtionē sicut ipsi dixerūt. ¶ Quoꝝ hec est ꝓmixtio. Myrre ⁊ castorei ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ terre sigillate ⁊ coztici mandragore: oium aā .ʒ.iij. opij ⁊ croci ⁊ costi et stelle ⁊ terre ⁊ est talk: oium aā .ʒ.v. papaueris albi .ʒ. vj. dauci ⁊ anisi ⁊ siseleos ⁊ semis iusquiami albi ⁊ storacis ligde ⁊ seminis apij: oium .ʒ.viij. infunde gūmas in vino odorifero ⁊ tere medicinas ⁊ ꝓfice cū eo ⁊ fac trociscos ponderantes .ʒ.ʒ. ⁊ ericcentur in vmbra.

¶ Isti trocisci sunt magne laudis ⁊ nō inuenimus medicos facientes eos nec sunt in vsu: ⁊ forsan cā q: nō est apō nos certitudo terre. Talk dicit talk lenit stōchū per asperitates. ℣ sit sicut vnū luimentū qō sui asperitate adheret stōcho ⁊ nō ꝓsumit a calore stomachi qn prius agat in eoz vel lenit stōachi asperitatē per ꝓsumptionem materierum malarum exasperantium.

Trocisci de rosis vniuersitatis q cōferūt ad dolorez stōchi: ⁊ abstergūt humiditates stomachi ⁊ auferūt febres flegmaticas ⁊ chronicas. ¶ Quoꝝ hec est ꝓmixtio. Sumant rosaꝝ rubearū ablatis capitib⁹ .ʒ.xx. spice odorifere ⁊ radicū liqritie: oium aā .pōdus .ʒ.x. ⁊ sunt q̄dā medicoꝝ qui ponūt loco radicū liquiritie succum liquiritic. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice cum triplicato ⁊ fac trociscos ⁊ exicca in vmbra.

¶ Trocisci de rosis. isti sunt trocisci qui nō debent statim in principio dari ⁊ stāte eruditate materierū ⁊ repletione: sed cū digēne ⁊ euacuationibus precedentibus de quibus trociscis ⁊ consimilibus dixim⁹ in quarto canone sen primā cap̄. de cura putridarum in generali. Triplicato .i. vino cocto: cuius tertia pars remanet.

Descriptio trociscoꝝ de rosis Asclepiadis q extinguūt ⁊ ꝓferūt ad dolorē stōchi ⁊ ꝓfortāt ipm ⁊ ad distā ⁊ caliditatē ⁊ inflāmationē ⁊ humiditatē ⁊ submersionē stōchi ⁊ adustionē. ¶ Quoꝝ hec est ꝓmixtio. ℞. rosarū recētiū aūf. vj. radicū liqritie aūf. iij. spice inde aūf. ij. ꝓficiant cū rob ⁊ informent trocisci pōderis .ʒ.j. ⁊ ericcent in vmbra.

¶ Descriptio trociscoꝝ de rosis. Asclepiadis ec̄. Hic reperitur multiplex littera. Una dicit. ⁊ distuam .i. confert ad distā sequentē materiam stomachi. Alia dicit ⁊ adiuuant. .i. stomachum ⁊c.

Trocisci de rosis cuz scamonea qui ꝓferunt ad febres ⁊ ad difficultatem. ¶ ℞. rosarū rubearū ablatis capitib⁹ .ʒ.xij. spice odorifere ⁊ radicum liquiritie: oium .ʒ.viij. scamonee pondus .ʒ. iij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice ⁊ fac trociscos ⁊ exicca in vmbra ⁊ bibantur cum aqua frigida ⁊ iulep ⁊ syrupō acetoso.

Trocisci de rosis cū spodio q ꝓferunt ad febres cōmixtas ex flāte ⁊ cholā antiquam. ¶ ℞. rof. rubearū ablatis capitib⁹ pōdus .ʒ.vj.

ſpice odoriſere põdus.ʒ.ij.ſpodij põdus.ʒ.j.ſucci eupatorij pondus.ʒ.viij. Aggrega bas medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociſcos ⁊ exicca ⁊ vtere cũ neĉe fuerit.

Trociſci de roſis noiati diarodon q cõferũt ad oppilationes ſplenis ⁊ epatis ⁊ febres melicas ⁊ flaticas. ℭ Quor bec eſt pmixtio. ℞. roſar.ʒ.ſ.⁊ ſucci ligritie.ʒ.v.⁊ ſpice ⁊ caſſie ⁊ floris ſquinanti ⁊ croci ⁊ myrre ⁊ maſticis: oium añ.pondus.ʒ.ij. Terank ⁊ cribellenk ⁊ ifundank myrra ⁊ croc⁹ i aceto ⁊ ꝓficiank cũ eo ⁊ fiãt trociſci: ⁊ ſi vis ꝓfice cũ melle.

Trociſci de roſis ꝓferẽtes ad febrẽ tertianã. ℭ ℞. roſar. rubear. ptes gnoſ ſpice ⁊ croci ⁊ maſticis ⁊ aniſi ⁊ lacce abſq; lignis: oium ana partes decẽ ſucci eupatorij ⁊ abſinthij: amborũ ana partes.ij. floris ſquinanti ⁊ mirabolanor citrinorum: amborum ana partem vnam. Et in deſcriptione alia: roſ. quantũ ſpice ⁊ maſticis. tere ⁊ ꝓfice cũ aqua apij ⁊ fac trociſcos: quor vnuſquiſq; ſit auſ.ʒ.

Trociſci ỽ roſis cũ ſpica facientes ad doloré epatis. ℭ ℞. ſpice ⁊ lacce ana ℥ ⁊ radicũ ligritie: oiũ añ.ʒ.iij. abſinthij ⁊ keia ⁊ croci ⁊ ſucci eupatorij ⁊ reuſini: oiũ añ. põdus.ʒ.ij. roſar.ʒ.viij. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cum aqua ⁊ fac trociſcos.

ℭ Keia .i. maſtix.

Trociſci de cãphora extinguẽtes iflãmationẽ febriũ ꝓferentes ad ethicã ⁊ ptiſim ⁊ auferũt ſitiz ⁊ ãguſtiã ⁊ vomitũ ſãguis. ℭ Quor bec eſt pmixtio. ℞. ſpodij ʒ.iiij. roſ.ʒ.vij. ſe. malue ⁊ ſeminis portulace ⁊ ſeis dulcis cucurbite ⁊ dragagãti ⁊ nereiden ⁊ gũmi ⁊ ligritie ⁊ zyloales crudi ⁊ cardamomi: oium añ.ʒ.ij. croci ʒ.ij. ſuccbari tabarzet ⁊ terentabin: oium ana.ʒ.vij. campborc.ʒ.j.ſ. terank ⁊ cõficiank cũ mucilagine pſillij ⁊ informentur trociſci.

Deſcriptio alia trociſcorũ de cãphora q ꝓferũt ad iflãmationẽ q̃ fit in ſtõcho ⁊ epate ⁊ vomitũ ſanguis ⁊ ſitim ⁊ febres acutas. ℭ Quor bec eſt pmixtio. Sumank ſpodij põdus ʒ.iij. ro. rubear ablatis capitibus pondus.ʒ.ſ. ⁊ zyloaloes puri boni ⁊ cardamomi ⁊ ſucci ligritie: oiũ añ. põdus.ʒ.ij. ſuccbari tabarzet ⁊ terentabin ⁊ granor cucumeris excorticator: oium añ. pondus.ʒ.ij. croci ⁊ cãphore: amboz añ. põdus.ʒ.j. aggrega bas medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝓfice cũ mucilagine pſillij ⁊ informa trociſ. drachmeos ⁊ exicca in vmbra ⁊ vtere.

Trociſci de cãphora ſm deſcriptionẽ aliã q ꝓferũt ad febres acutas ⁊ aperiunt oppilationẽ epatis vehemẽtẽ. ℭ Quor pmixtio ỽ eſt. ℞. violar ſiccar ⁊ nenufaris: ãbor añ.ʒ.ij. ⁊ ſe. cucumeris ⁊ ſpodij ⁊ croci: oium añ. põdus.ʒ.ij. ⁊ roſar.ʒ.v. et reuſini ⁊ lacce: ãbor añ. põdus.ʒ.j. ⁊ dragagãti ⁊ gũmi arabici ⁊ ſucci ligritie: oiũ añ. põdus.ʒ.ij. cãphore auſ.ſ. Et i deſcriptiõe alia cãphore auſ.j. teremabin ⁊ ſuccbari: amboz añ. põdus.ʒ.ſ. terank ⁊ fiant trociſci.

Deſcriptio alia cãphore ⁊ zyloaloes crudi: ãbor añ. pontõ.ʒ.ſ. croci et ſpodij: ãbor añ. pontõ. auſ.ij. ſe. cucumeris ⁊ ſe. alcond ⁊ dragagãti ⁊ lacce ⁊ ſucci ligritie ⁊ cardamomi: oiũ añ.ʒ.ij. ⁊ roſar.ʒ.vij. ⁊ ſuccbari ⁊ terentabin: amborũ añ. põdus.ʒ.ſ. terank ⁊ ꝓficiank ⁊ informent trociſci.

ℭ Seminis alcond ⁊ non inuenio quid ſit: ſed videtur q̃ poſſit eſſe ſemen citrulli vel meloms vel cucumeris.

Trociſci cãphore nñi. ℭ ℞. ſe. ĉdiuie ⁊ lactuce ⁊ põtulace: oiũ añ.ʒ.ij. ⁊ granorũ cucurbite excorticator: oiũ añ. põdus.ʒ.ij. ⁊ tertiã ⁊ ſeis alkedre ſi inuenik ⁊ ſi nõ ſandali.ʒ.iij. ⁊ cãcri cõbuſti ⁊ croci ⁊ ſucci ligritie ⁊ cãphore: oium ana pondus.ʒ.j. roſarũ.ʒ.iij. ⁊ informent trociſci.

ℭ Alkedre fructus palme ſyluestris. Reber vel reder non inuenio quid ſit mihi q̃ in quibuſdam exemplaribus ſynonymis videt q̃ ſit gũma arabica vel dragagati. Iſta vocabula inuenies infra.

Trociſci de ſpodio cũ terentabin q̃ pſunt ad febrẽ acutã ⁊ extinguũt. ℭ ℞. roſ.ʒ.vj. terentabin.ʒ.iiij. amili.ʒ.iij. gũmi arabici ⁊ dragagãti ⁊ ſpodij ⁊ croci: oiũ añ.ʒ.ij. ꝓficiank cũ aq̃ terentabin ⁊ mucillagic pſillij. ℭ Quidã aũt addũt i eis ſe. citrulli ⁊ ſe. cucumeris ⁊ ſe. portulace ⁊ ſe. cucurbite dulcis: oiũ añ.ʒ.ij. terank ⁊ ꝓficiank ⁊ informent trociſci.

Trociſci de ſpodio cũ ſemine acetoſe facientes ad feb. cholicas ⁊ tertianã ⁊ põ capue qñ eſt illic ſolo nãc. ℭ Cui⁹ bec eſt pmixtio. ℞. roſ.ʒ.viij. gũmi ⁊ ſe. acetoſe excorticati ⁊ amili torrefacti paz: oiũ añ.ʒ.iij. ſpodij.ʒ.iij. croci.ʒ.ij. Tere ⁊ ꝓfice cũ aq̃ ĝnati acetoſi aut cũ aq̃ agreſte ⁊ iſorma troci ſcos ⁊ dent i potu cũ rob de agreſta puro aut cũ ſyrupo de ribes. ℭ Quidaz vo addũt in eis bolum armeni ⁊ ſucci berberis: ãbor añ.ʒ.ij. caſtanear tõreſcarũ.ʒ.iij.

Trociſci de berberis facientes ad feb. acutã ⁊ apãta in epate ⁊ ſitim vehemẽtẽ. ℭ ℞. ſucci berberis.ʒ.iij. ſe. citrulli ⁊ maſticis ⁊ ſpodij: oium añ.ʒ.ij. lacce ⁊ reuſini: ãbor añ.ʒ.j. roſa.ʒ.ij. croci.ʒ.j. ſpice ⁊ ſucci eupatorij ⁊ radicũ ligritie ⁊ terentabin: oium ana.ʒ.ij. informent trociſci pondus.ʒ.j. ⁊ dent in potu cũ eo qđ ꝓuenit ex potib⁹. ℭ Quidã aũt addunt in eis ſucci abſinthij.ʒ.ij. aſſari ⁊ ſeis apij ⁊ ſe. feniculi: oium ana.ʒ.j. rubee tinctor.ʒ.j.ſ.

Trociſci de berberis deſcriptiõe alia q̃ ꝓferunt ad febres inflãmatas ⁊ apãta epatis ⁊ apãta ſtõchi. ℭ ℞. berberis ⁊ ſucci liquiritie ⁊ roſar ⁊ ſemis cucumeris ⁊ ſemis meloms excorticati ꝓriti ⁊ cribellati: oiũ añ. põdus.ʒ.iij. maſticis et ſpice odoriſere ⁊ ſucci eupatorii: oiũ añ. pontõ.ʒ.ij. rubee ⁊ reuſini ⁊ croci: oiũ añ. pontõ.ʒ.j. ſemis cuſcute ⁊ ſemis endiuie: oiũ añ. põdus.ʒ.ij. ſpodij pondus.ʒ.j.ſ. terentabin põdus.ʒ.vj. Tere ⁊ ꝓfice cũ aqua terentabin et iſormat trociſcos quor vnuſquiſq; ſit auſ.j. ⁊ potenk.

Trociſci de berberis deſcriptiõe alia q̃ cõnenũt ad dolores epatis cũ febre et ſitiz ⁊ icteritia. ℭ ℞. roſar recẽtiũ.ʒ.vij. ſucci berberis ⁊ terentabin: amboz añ.ʒ.iij. cuſcute ſucci aut ſemis ei⁹.ʒ.j.ſ. nereiden ⁊ ſpodij: amboz añ.ʒ.j.ſ. ⁊ croci ⁊ lacce ⁊ reubarbari: oium añ.ʒ.j. ſucci liquritie.ʒ.ij.ſ. Tere ⁊ ꝓfice cũ aqua terentabin aut cũ aqua endiue.

Deſcriptio alia trociſcor ỽ berberis qui ꝓueniũt ad febres iflãmatas ⁊ ſitiz ⁊ ãguſtiã extinguũt valde. ℭ ℞. berberis aut ſucci eius ⁊ ſucci liquiritie aut ſpodij: oiũ añ.ʒ.iij. ſpice.ʒ.j.

seminis citrulli pōdus.ʒ.iij.ʒ.ros.ʒ.vi.ʒ.semis portulace ⁊ croci amuli dragāt:oiuʒ añ.ʒ.ij.cāphore.ʒ.ʒ.cōficiant cū aqua tereniabin ⁊ informent trociſci.

Deſcriptio alia trociſcoꝝ de berberis qui faciūt ad febrē ⁊ tuſſim ⁊ dolorē epatis ⁊ ſedāt ſitiʒ. ℭ ℞.berberis pōdus.ʒ.ij.⁊ seminis cucumeris ⁊ alcondi ⁊ maſticis ⁊ ſpodij:oium ana pondus.ʒ.vi.lacce ⁊ reuſini:amboꝝ ana.ʒ.iij.roſarū.ʒ.ſl.croci ⁊ ſpice ⁊ ſucci cupatorij ⁊ ſucci liquiritie ⁊ tereniabin:oium ana.ʒ.vi.℈ cre ⁊ fac trociſcos.

Trociſci de berberis deſcriptiōe alia. ℭ ℞. berbe.⁊ ſpice ⁊ ſeis portulace ⁊ ſucci ligritie ⁊ dragagāti ⁊ gūmi arabici ⁊ amuli:oiuʒ añ. ʒ.iij.ʒ.ſpodij ⁊ camphore ⁊ croci:oium ana pōdus.ʒ.j. tere ⁊ confice cum aqua ⁊ informa trociſcos.

Trociſci de berberis. ℭ ℞.ſucci berberis.ʒ. v.cupatorij ⁊ ſpodij:ābor añ.ʒ.ij. lacce ablute ⁊ croci ⁊ keder ⁊ ſpice ⁊ ſucci abſintbij ⁊ reubarbari ⁊ buglosſe:oium añ.ʒ.ij.ʒ.ſ.endiue ⁊ ſeis cuſcute:oium añ.pōdus.ʒ.iiij.seminis portulacc.ʒ.j.ʒ. croci pōdus.ʒ.j.informa trociſcos cū aqua endiuie.

Trociſcꝰ de abſintbio conferens ad febres antiqs ⁊ apetitumꝰ:valde ꝓuocatiuꝰ faciēs appetē. ℭ ℞.amiſi abſintbij ⁊ aſſari ⁊ ſeis apij ⁊ amigdalaꝝ excoriticataꝝ:oiuʒ ptes cāles ⁊ ꝓficiant cū aq̄ frigida ⁊ fiant trociſci ⁊ dentur in potu.

Trociſci de abſintbio alij facientes ad epar ⁊ ſplenē ⁊ ſtōchū ⁊ febrē tertianā ⁊ triagulā. ℭ ℞.amiſi aur.ij.aſſari ⁊ abſintbij romani ⁊ ſemi.apij ⁊ amigdalarū excoriticataꝝ ex cortice ſuo ⁊ maſticis ⁊ ſpice:oium aur.i.aloes ſcotrenſis ⁊ folij indi:amboꝝ ana aur.i.ʒ.ſucci cupatorij aur.i.terantur ⁊ conficiantur ⁊ informentur trociſci.

Trociſci de cupatorio q ꝓferūt ad febres inflāmatas antiqs ⁊ ad ſitim ⁊ oppilationes ⁊ apata epatis ⁊ ſplenis ⁊ icteritiā. ℭ ℞.ſucci cupatorij ſextaria.vi.roſarū rubearū ablatis capitibus ⁊ ſpice odorifere:oiuʒ ana ſextaria.ij.tereniabin mūdate ſextaria.vi.ſpodij pōdus.ʒ.iij.Aggrega bas medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝓfice ⁊ fac trociſcos.

Trociſci de cappis q ꝓferūt ad dolores ſplenis. ℭ ℞.corticū radicis capparis ſextaria.iij.ámoniaci ſextaria.iij.reubarbari ſextaria ij.ſe.agni caſti ⁊ piperis:oiuʒ añ.pōdus ſextariorꝝ.vj. Aggrega bas medicinas tritas ⁊ ꝓfice ámoniacū cum aceto vini ⁊ aggrega cū eo medicinas ⁊ fac trociſcos.

Trociſci ō lacca. ℭ ℞.lacce lignoꝝ ⁊ rubee ⁊ amiſi ⁊ ſe.apij ⁊ abſintbij ⁊ aſſari ⁊ amigō.amara.mūdataꝝ ⁊ coſti ⁊ cinamomi ⁊ ariſt.lōge ⁊ ſucci cupatorij:oiuʒ añ.ʒ.v.tere ⁊ ꝓfice trociſcos.

Trociſci alkekēgi ꝓferētes ad dolores renū ⁊ veſice ⁊ mictuʒ ſanguis ⁊ ſanies ⁊ ad vrinā mucoſaʒ:⁊ ꝓfert ad ſcabiē veſice. ℭ Quorū ō eſt pmixtio. ℞.ſe.melonis aur.xxvj.opij aur.vi.ſe. luſquiami albi ⁊ ſe.apij ⁊ ſe.acetoſe oiuʒ añ.aur.vi.ſe. luſquami nigri ⁊ ſe.coriādri:ābor ana.aur.xviij.semis feniculi ⁊ granoꝝ puni torrefactoꝝ ⁊ croci ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ:oiuʒ añ.aur.ix.⁊ granoꝝ alkekēgi montani grana.lxxv.℈ cre ⁊ cōfice cū coagulato vue ⁊ fac trociſcos. Doſis ſit a duabꝰ aurcis vſq; ad tres.

Trociſci alkekēgi deſcriptiōe alia q ꝓferunt ad vicus renū ⁊ veſice ⁊ ad diſtillationē vrie. ℭ ℞.ſemis apij ⁊ ſeminis luſquiami albi ⁊ ſcebedenegi:oium añ.pondus.ʒ.vi.ſemis feniculi.ʒ.ij. croci ⁊ ſeis acetoſe ſylueſtris ⁊ amigdalaꝝ pui ⁊ opij ⁊ amigdalaꝝ amararū excoriticataruʒ:oium añ.ʒ.ij.⁊ granoꝝ alkekēgi magnoꝝ numero.xxv.⁊ seminis cucumeris.ʒ.ij.tere ⁊ confice ⁊ fac trociſcos.

Trociſci de reubarbaro ꝓferētes ad egritudines antiqs ⁊ durituē epatis ⁊ grauitatē eiꝰ ⁊ apata ipſiꝰ ⁊ dolores ſplenis ⁊ pcuſſionē cuiuſcūq; i corpe. ℭ ℞.reuſini pōdus.ʒ.viij.rubee lignoꝝ lacce mūdate:oiuʒ añ.pōdus.ʒ.iij.ſe.apij ⁊ cupatorij ⁊ anſi:oium añ.pōdus.ʒ.ij.Aggrega bas medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociſcos ſm deſcriptionē.

Trociſci quos cōpoſuit Eiminutus qui ꝓferunt ad caliditatē ⁊ ſolutionē ventris ⁊ doloreʒ epatis. ℭ Quoꝝ hec eſt permixtio. ℞. ſpodij ⁊ berberis ⁊ xyloaloes ⁊ ſe.acetoſe ⁊ maſticis ⁊ gallie ⁊ ſpice:oium ana aur.i.gūmi aur.iij.roſarū aur. v.ꝓficiantur cū aqua roſ.⁊ informent trociſci.

Trociſci alij. ℭ ℞.anſi ⁊ ſemi.apij:amboꝝ ana pondus.ʒ.j.amuli ⁊ amigdalarum amararum ⁊ maſticis ⁊ ſpice ⁊ folij indi:oiuʒ añ. pondus.ʒ.j.⁊ ſucci cupatorij ⁊ aloes:amboꝝ ana.ʒ.ij. aſſari.ʒ.j.tere ⁊ confice ⁊ fac trociſcos.

Trociſci alij. ℭ ℞.amigdalaruʒ amaraꝝ:⁊ maſticis ⁊ ſpice ⁊ folij:oiuʒ añ.ʒ.ij. aſſari.ʒ.j.tere ⁊ ꝓfice ⁊ fac trociſcos.

Trociſci alij. ℭ ℞.amigdalarum amararū ⁊ anſi ⁊ abſintbij:omniuʒ ana.ʒ.ij. aſſari.ʒ.j.tere ⁊ confice ⁊ fac trociſcos.

Trociſci meron ⁊ ſūt cogniti betricō. ℭ ℞. croci ⁊ opij ⁊ myrre ⁊ ſe.luſquami albi ⁊ cōticū rad.mādragore ptes cāles:ꝓficiant cū ſucco lactucer ⁊ fiāt trociſci:⁊ cū nēce fuerit tere ⁊ cribella ⁊ fac trociſcos ⁊ diſſolue cū aq̄ ⁊ lini ſup tumora.

Permixtio trociſcoꝝ. ℭ ℞. calami aromatici ⁊ melliloti:amborum añ.ʒ.iij.cardamomi.ʒ.j.ʒ.folioꝝ ancfrin.ʒ.j.roſaꝝ rubearū.ʒ.ʒ.muſci aur.i.tere ⁊ cribella ⁊ fac trociſcos.

Trociſci valentes ad vicus inteſtinoꝝ ⁊ expulſionē ſanguinis vndecunq; ſit. ℭ ℞.ſuperioris ro.⁊ opij ⁊ acbacier gūmi:omnium añ.ʒ.j.gallarum.ʒ.ʒ.feluzabaragi.ʒ.j.ʒ. conficiant cuʒ ſucco alcarcos ⁊ fiant trociſci.

Trociſci andromachi ꝓferētes ad expulſiones ſanguinis. ℭ ℞.arſenici ⁊ opij ⁊ corallu:oium añ.ʒ.iij.olibani.ʒ.vij.ſtelle terre ⁊ amili ⁊ boli armeni:oium ana.ʒ.ij.seminis papaueris.ʒ.ij. balauſtie.ʒ.ʒ.tere ⁊ confice ⁊ fac trociſcos.

Trociſci andromachi deſcriptiōe alia faciētes ad dolorē ſtōchi ⁊ ad difficultatē ventris ⁊ difficultatē vrine. ℭ ℞.seminis apij.ʒ

vj.anisi.ʒ.iij.reubini ⁊ pipis albi ⁊ floris ignati ⁊ castoreī ⁊ spice ⁊ cinnamomi ⁊ opii:omnium ana.ʒ.j.ʒ.absinthy.ʒ.ij.aloes scotrēsis ⁊ masticis ⁊ croci:oiuʒ añ. pōdus.ʒ.j. Tere ⁊ cribella ⁊ ꝓfice ⁊ informa trociscos.

Trociscí alkindi q ꝓferūt epati qō ꝗbilitatū est i gñando sanguiné adeo q debilitat⁹ est appetit⁹ cibi ⁊ appetu⁹ coit⁹. ℂ ℞. lacce lignoꝝ ptes.v.berberis ptes.ij.reubini rosarū rubearū ⁊ zyloaloes idi:oiuʒ añ.tertiā ptis.j.sticados ⁊ venarū lilij ꝗbalbidi:amboꝝ añ.partē mediā.croci ⁊ anisi ⁊ seminis apij ⁊ keisim romani ⁊ petrosillini:omnium ana quartā partis vnius.tere ⁊ fac trociscos.

Trociscí andromachi abstersiui ꝓferēteʒ ad humorē crudū ⁊ cholaʒ fortes valde. ℂ ℞. mirabol'.⁊ bellericoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ burūgi: oium añ.ptē.j.post cicotrigonizationē ⁊ medulle turbut albi q̄tū est ſliud totū ⁊ pendiꝝ q̄tum oia:ponaf̄ pendiꝝ in patella ⁊ fundaf̄ sup eos aliqd aque. Cum ergo bullierint auferaf̄ ⁊ pulueriʒenf̄ sup eos medicine post cōmixtionē ⁊ permisceaf̄ cōmixtione decenti:deide fiant trociſci:⁊ sit quisq; trociscus pōderis.ʒ.j. Dosis sit trociscus vnus cū aqua in qua infusum est coriandruʒ siccum a principio noctis:deinde colatur hora qua potaf̄ medicina in mane.ipsi enī faciunt ascellare a decē scellis vsq; ad.xx. Et sit cibus eius sup ipsos cū fuerit vespere:misce in aqua ciceris cū oleo abluto. Et si est necessariuʒ vt educaf̄ flegma vitreum viscosum addatur in eis quātuʒ quarta pars mirabolanoꝝ de pulpa colloquintide.

Trociscí almezereon ꝓferentes ad nauseā ⁊ singultuʒ ⁊ tenasmon. ℂ ℞. anisi ⁊ se.apij ⁊ calamēti boztulani ⁊ mentbe ⁊ petrosillini ⁊ amcos:oiuʒ añ.ʒ.vj.⁊ opij ⁊ castorei ⁊ pipis albi ⁊ macropipis ⁊ sisimb:ij ⁊ myrre ⁊ absinthy:oiuʒ añ.pontī. ʒ.iij.⁊ corticū cassie.ʒ.ij.ꝓficiaf̄ cū melle ⁊ fiāt troci.

℄ Trociſci almezereon.i.illius viri ⁊ fuit cogniti. Bertrcum.i.in illa ciuitate vel patria.

Trociscí mezereō alij. ℂ ℞. se.apij ⁊ anisi ⁊ cinamomi:oium añ.ʒ.vj.absinthy romani.ʒ.iij.myrre ⁊ piperis ⁊ opij ⁊ castorei:ommū ana.ʒ.ij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociscum cum triplicato ⁊ vtere ad debilitatem stomachi ⁊ fluxum ventris ⁊ vomitum.

℄ Trociſci mezereon non q̄ mezereon intret in eis:sed est nomen equiuocum.forsan enim ſignificat nomen componentis.

Trociscí alkondinon ꝓferētes ad febres inflāmatas ⁊ apata epaf̄ ⁊ febres cōpositas ex cholera ⁊ flegmate ⁊ sanguine ⁊ bñiditate. ℂ ℞. rosaꝝ rubeaꝝ ablatis capitib⁹ pōdus.ʒ.vj.spice odorifere ⁊ croci:amboꝝ añ.ʒ.ij.succi ligritie ⁊ radicū ligritie ⁊ granoꝝ cucumeris excorticatoruʒ ⁊ terentabin mūdati:oium añ.ʒ.ij.dragaganti ⁊ gūmi:amboꝝ ana pondus.ʒ.j. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice cum aqua dulci ⁊ fac trociscos.

℄ Alkondinon hoc est de ros.

Trociscí alkondinō ꝺscriptiōe alia. ℂ ℞. granoꝝ melonis ⁊ granoꝝ citrulli ⁊ granoꝝ cucumeris ⁊ cucurbite dulcis excorticatoꝝ:oiuʒ añ.pontī.ʒ.ij.succi ligritie pontī.ʒ.vj.dragagāti pontī. ʒ.iij.semis feni.⁊ rosarū:āboꝝ añ.ʒ.ij.croci pōdus.ʒ.j. Tere ⁊ ꝓfice cū aq̄ psillij ⁊ fac trociscos ⁊ vtere.

Trociscí marini ꝓferētes cū appꝛoꝛiat egero ad illos valētes ad iflāmationem ⁊ ꝓferētes ad vomitū. ℂ Quoꝝ pmixtio. ℞. scis apij ⁊ anisi:āboꝝ añ.pōd.ʒ.vj.absinthy romani pontī.ʒ.iij. masticis añ.pontī.ʒ.iij.pipis.ʒ.ij.myrre añ.pontī.ʒ.ij. cinamomi pontī.ʒ.vj.opij pōdus.ʒ.ij.castorei pōdus ʒ.ij. Tere ⁊ cribella ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Trociscí de papauere conferentes ad fluxū sanguinis ⁊ tussim ⁊ febrē ⁊ dolorē pectoris. ℂ ℞. ros.⁊ gūmi arabici:amboꝝ añ.pōdus ʒ.iij.amili ⁊ dragaganti:amborum ana pondus.ʒ.ij. papaueris albi ⁊ nigri:amboꝝ ana pondus.ʒ.iij.spodij pondus.ʒ.j.succi liquiritie pondus.ʒ.ij.croci pondus tertie.ʒ.j. Tere ⁊ aggrega ⁊ fac trociscos.

Trociscí de balaustijs ꝓuenientes eis q̄ bñt fluxū vētris ⁊ egestionē emutūt sanguineā ⁊ sanie ⁊ bñt tenasmon. ℂ ℞. balaustiaꝝ ⁊ sumach ⁊ corticū glādū torrefactoruʒ ⁊ sumach nabat ⁊ granoꝝ myrti:oiuʒ añ.ʒ.viij.⁊ gallaꝝ torrefactaꝝ extinctaꝝ cū aceto cimini ifusi i aceto tōrefacti:oiuʒ añ. ʒ.iij. Tere ⁊ ꝓfice cū aq̄ ros.aut succo arnoglosse aut succo malorū ⁊ informa trociscos drachmeos.

Trociscí disuliidis ꝓferētes ad vlcera renū ⁊ vesice ⁊ mictū sanguis ⁊ difficultatē vrie. ℂ Quoꝝ hec est pmixtio. ℞. semis apij ⁊ semis insqami albi ⁊ sechedenegi:oiuʒ añ.pōdus.ʒ.vj.semis feniculi pōdus.ʒ.ij.croci ⁊ granoꝝ pini ⁊ seis acetosē ⁊ opij ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ:oium añ.ʒ. ij.granoꝝ alkekēgi mētani.xv.nuō semis cucumeris excorticati.ʒ.ij. Tere ⁊ ꝓfice ⁊ informa trociscos.

Trociscí aládarō ꝺscriptōe asceleidis. ℂ ℞. capitū granatoꝝ.ʒ.j.alumis iameni ʒ.ij.calcadis.ʒ.ij.dragagāti.ʒ.ij.myrre.ʒ.ij.olibani ʒ.viij.aristolo.ʒ.ij.ꝓfice cuʒ aq̄ mellis ⁊ fac trociscos.

Descriptio alia. ℂ ℞. arist.⁊ gallaꝝ viridiū:oiuʒ añ.ʒ.viij.⁊ reliq̄ medicine sunt fm q̄titatē zucchari ⁊ informent trociſci.

Trocisc⁹ alius q ꝓfert ad vlcera itestinoꝝ ⁊ sputū sanguis ex pectore ⁊ ꝓseruat fetuʒ. ℂ ℞. antimonij scedenegi ⁊ sanguis draconis: oium añ.sextaria.ij.sedaran sextariū.j.laudani ⁊ zucchari ⁊ croci:oiuʒ añ.ʒ.iij.balaustiaꝝ ⁊ gallaꝝ:oium añ.ʒ.xx.lycij ⁊ cornu cerui adusti ⁊ achacie:oiuʒ añ.ʒ. x.ꝓficiaf̄ cū aq̄ arnoglosse aut cū aq̄ virge pastoris ⁊ admistref̄ fm tres modos. Ad cursuʒ ex iferioribus cū clysteri in receptrice. Et mō sedo supponaf̄ cum lana. Et mō tertio det in potu cuʒ succo citri ⁊ cū aq̄ virge pastoris. Et ad sputū sanguinis ex pectore cū aq̄ portulace. Et dissinterie cū rob cydoniꝝ puro.

℄ Sedenegi.i.lapis ematitis.

℄ Alsebesebren.dicunt quidam q̄ est herba similis portulace.

Trociscí de anisō aperētes oppilationes rectificātes epar lenificātes naturaʒ auferentes febres antiquas. ℂ Quorum hec est permixtio. ℞. anisi.ʒ.iij.absinthy et assari et seminis apij et amigdalarum amararum excorticatarum et spice

ꝛ masticis ꝛ folij ꝛ seminis anbeti:oium ana.ʒ.i.cupatorii.ʒ.iij.aloes.ʒ.iiij.ʒ.ꝓficiant cū aq̄ absinthij ꝛ fiant trocisci drachmei ꝛ denť in potu cū syrupo acetoso.

Trocisci leniētes nām aufcrētes águstiá cōferētes ad strictura anbelit⁹ phibētes vomitū. ℂ Quoꝝ ḃ ē pmixtio. ℞. turbuth.ʒ.v. violaꝝ siccaꝝ.ʒ.ʒ.succi ligritie.ʒ.ij.ʒ.ꝓficiant cū aq̄ ꝛ fiāt trocisci.dosis eoꝝ.ʒ.iij.aut.iiij.ꝛ bibant cū.ʒ.ʒ.succha.

Trocisci de seminib⁹ qui ꝓferūt ad resolūdnē nāe ꝛ vlcera que sunt in intestinis ꝛ ad illū qui nō digerit cibos ꝛ punctionē vehementē ꝛ tenasmon ꝛ fluxū sanguis mulierū frequēte. ℂ Quorū hec est permixtio. ℞. granoꝝ myrti.ʒ.ij.seminis feniculi anisi anneos seminis apij ꝛ seminis iusquiami albi ꝛ dauci:omnium ana.ʒ.j.opij.ʒ.vj.conficiantur cuʒ vino ꝛ fiant trocisci ponderantes.ʒ.ʒ.ꝛ administrentur post sex menses.

Trocisci ad iceptionē aq̄ ꝛ ad duritiē epatis. ℂ ℞.ro.ʒ.iij.berberis.ʒ.ij.spice tā tūdē:masticis ꝛ succi cupatorij ꝛ absinthij ꝛ iquināti ꝛ assari ꝛ anisi ꝛ seminis apij ꝛ seminis feniculi ꝛ scolopendrie ꝛ fructus tamarisci ꝛ radicuʒ capparis:oium ana.ʒ.j.reubarbari ꝛ lacce ꝛ succi liquiritie:oium ana ʒ.j.ʒ.croci.ʒ.ʒ.informentur trocisci.

Trocisci de rosis qui ꝓferunt ad dolorē stomachi ꝛ febrē flaticaʒ. ℂ ℞. rosaꝝ siccarū.ʒ.ij.spice ꝛ radicis liquiritie:omnium ana.ʒ.j. karabe ꝛ masticis amborum ana.ʒ.vij.carpobalsami ʒ.v. Tere ꝛ confice cum rob ꝛ fac trociscos.

Trocisci de rosis lenitiui q in estate in potu sumunť. ℂ ℞. rosa.pōdus.ʒ.ʒ.spice radicū liquiritie:oium añ.ʒ.v.scamonee.ʒ.iiij.terank ꝛ ꝓficiank cū aqua frigida ꝛ informentur trocisci.

Trocisci de rosis ꝛ cupatorio ꝓuenientes ad febres antiqs ꝛ dolorē epatis ꝛ icteritiam. ℂ ℞. ros.ʒ.v.spice.ʒ.ij.spodij.ʒ.j.succi cupatorij.ʒ.viij. Tere ꝛ cōfice cuʒ aqua terentiabin ꝛ fac trociscos ꝛ da in potu cum aliquo syrupozum.

Trocisci de lacca ꝓuenientes ad oppilōnes epatis ꝛ splenis et febrē assiduā ꝛ pvocāt vrinā. ℂ Quoꝝ ḃ ē pmixtio. ℞. lacce ꝛ rubee ꝛ anisi ꝛ se.apij ꝛ absinthij romani ꝛ assari ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ excortica.ꝛ costi ꝛ aristo.lōge ꝛ succi cupatorij ꝛ succi ligr.ꝛ succi berberis:oiuʒ añ.pa.i.informent trociści drachmei ꝛ denť i potu cū eo qđ ꝓuēt ď syrupis.

Trocisci de rubea q ꝓuenūt ad grauedinēʒ splenis ꝛ dolorē epatis ꝛ ad febreʒ chronicā. ℂ Quoꝝ hec ē pmixtio. ℞. rubee.ʒ.ij.cortici radicū capparis ꝛ aristo.lōge ꝛ radicū liquiritie: oiuʒ añ.ʒ.j.ꝓficiank cū syrupo acetoso ꝛ informent trociści pōderātes.ʒ.j.dosis sit vn⁹ cū ďcoctiōe absinthij.

Trocisci ď cuscute ꝓuenientes ad febres chronicas ꝛ extiguūt eas. ℂ Quoꝝ hec est pmixtio. ℞. semis citrulli ꝛ semis portulace ꝛ semis alsebesabrē:oium ana.ʒ.ij.sucaba ꝛ bedeoard ꝛ fumi terre:oiuʒ añ.ʒ.iij.dragagāti ꝛ amili ꝛ gūmi:oiuʒ añ. ʒ.j.ʒ.spodij ꝛ turbuth ꝛ seminis cuscute:oium añ.ʒ.iij. terentiabin.ʒ.xxx.ʒuccharī albasir.ʒ.xxx.croci.ʒ.ij.cōficiank cū aq̄ ꝛ melle ꝛ fiant trociści ꝛ administrenť.

Trocisci de decē medicinis qui ꝓueniunt ad quartanā antiquā ꝛ dolorē epatis et mollitiē. ℂ ℞. anisi.ʒ.ij.ʒ.assari ꝛ folij idi ꝛ absinthij ꝛ semis apij ꝛ spice ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ ꝛ masticis:oiuʒ añ.pōdus.ʒ.j.aloes.ʒ.ij.succi cupatorij.ʒ.ij.Tere ꝛ ꝓfice cū decoctōe absinthij ꝛ informa trociscos drachmeos ꝛ da in potu cuʒ aqua tepida.

Trocisci ꝓferētes ad febres antiquas ꝛ inflāmationē ꝛ vomitū ꝛ lenitū naturā. ℂ ℞. rosaꝝ rubeaꝝ ablatis capitib⁹ pōdus.ʒ.vj.granoꝝ cucumeris excōticatoꝝ ꝛ masticis ꝛ reusini ꝛ succi cupatorij:oiuʒ añ.ponď.ʒ.ij.croci pōdus.ʒ.ij.aloes scotrēis pōdus.ʒ.j. Aggrega bas medicinas tritas ꝛ cicotrigonizatas ꝛ ꝓfice cuʒ aq̄ dulci ꝛ fac trociscos ꝛ vtere cū aq̄ frida aut citrulli aut cum⁹ syrupo acetoso.

ℂ Tractatus Plonis de decoctionibus ꝛ pillulis.

Os postponemus sermonē de catarticis:quoꝝ q̄dā sunt apozimata ꝛ quedā pillule ꝛ sermonē de gargarismis ꝛ obtarmicis ꝛ emplastris ꝛ epithimatib⁹ ꝛ medicinis oculi ꝛ dētis ꝛ aliozꝝ vsq; ad sūmā sc̄dam:ꝛ sigillabimus banc sūmā loquendo de oleis ꝛ vnguētis:ꝛ ante illud afferemus descriptiones apozimatum ꝛ pillularum quoruʒ narrationem vidimus esse ante banc summā secundā.

ℂ post tractatum de trociscis sequitur tractatus de quibusdam apozimatibus ꝛ pillulis. Et primo premittit intentionem suā. Secundo exequitur. ibi (Decoctio.)

ℂ Considera q⁹ dicat se postponere sermonē de catarticis.i.medicinis solutiuis:nō tamē de oīb⁹:sed de illis quoꝝ iuuamēta sunt similia particularibus iuuamentis. V.g.qz appropinquāt̄ determinato mēbro. Sermo aūt de catarticis qui est de iuuamētis cōmunibus ponitur dicēs ideo subsequēter determinat de pillulis ꝛ apozimatibus:ꝛ ideo dicit afferemus descriptiones apozimatū ꝛ pillularū ꝛc.i.illarū que sunt famose ꝛ quoꝝ iuuamēta sunt similia vniuersalibus. hoc enī pertinet ad summā primaʒ. Et qz gargarismata habent iuuamēta satis appropriata.i.gutturi:ꝛ obtarmica scilicet sternutatoria:ꝛ epithimata ꝛ emplastra satis appropriantur ventri ꝛ epati ꝛc. ideo postposuit ista ad secundaʒ summam.

Decoctio aq̄ ď radicib⁹ ꝓferēs ad oppilōnes ꝛ difficultatē vrie ꝛ dolorē epatis ꝛ stomachi ꝛ admistrat cū oleis ꝛ aliis. ℂ ℞. cōti cū radicū feni.ꝛ corticū radicū apij ꝛ radicū signāti ꝛ se.feni.ꝛ apij ꝛ anisi ꝛ spice odorifere ꝛ capilli veneris ꝛ masticis ꝛ passulaꝝ enucleataꝝ oiuʒ q̄tū neče est:ď coq̄nť ꝛ denť i potu q̄tū est neče.

ℂ Decoctio. ꝓmo ponit decoctiones. Scdo pillulas. ibi (Pillule.)

ℂ Cōsideradū q⁹ decoctio ꝛ apozima ideʒ signāntꝛ est q̄ res simpliciter coquunť in aq̄ vel aq̄ lactis vt decoctio de epithimo Mesue:ꝛ illa aq̄ dat sine aliq̄ dulcoramine. Necessitas aūt decoctionis fuit velle aliq̄n virtutē subtileri habere absq; eius corpore.

ℂ Dubitat q̄re ponunť in codē tractatu cū pillulis. Dōm primo q⁹ est q̄dā digestiuum appropriatū ad pillulas quas damus:etiā qz pillule multe cum decoctionibus siue apozimatibus dāde sunt vt Rasi.4.fen.i.can.cap.de rebus solutiuis ventris.

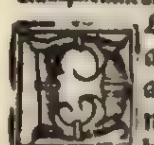

Decoctio aque de radicib⁹ ad dolorē epatis alkindi. ℂ ℞. corticuʒ radicis feni.ꝛ epij: amborꝝ añ.pōdus.ʒ.j.semis feniculi ꝛ seminis apij:amborꝝ añ.pōdus.ʒ.ʒ.rosarū rubearum mollitarū ꝛ calamenti ꝛ squinanti:oium ana.ʒ.ʒ.ꝛ passularum enucleatarum pondus

ʒ.ij.ꝛ assari pondus tertie.ʒ.j.ꝛ spice pondus tertie.ʒ.j. fundant sup ea aq̃ tertie due lib.j.ꝛ decoquat donec remanea.ʒ.ij.ꝛ plus paꝛũ:deide colet ꝛ fundat sup eã ex oleo amigdalino dulci põdus.ʒ.j.deinde potet.

APozima ỽ absinthio ꝓferẽs ad dolozẽ epaꝫ ꝛ stõchi ꝛ febꝛes cõmixtas fridas flaticas et melicas. ℂ Cuꝰ ỽ ẽ pmixtio. ℞. anisi ꝛ semis apij ꝛ absinthij romani ꝛ assari ꝛ semis feniculi ꝛ radicũ squinanti:oium quãtũ necesse est:decoquant ꝛ extrabatur aqua eoꝝ ꝛ detur in potu.

DEcoctio eupatoꝛij ꝓducẽs ei.q bꝫ febꝛẽ q̃rtanã ꝛ febꝛẽ flegmaticã ꝛ febꝛẽ diuersaʒ ꝛ lenit nãm. ℂ ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ ꝛ passularũ mũdatarũ ꝛ fumi terre ꝛ bedcoard ꝛ eupatoꝛij ꝛ sucaba:oiuʒ equalr:decoquant ꝛ colent.

ℂ Capitulum de pillulis.

PIllule q̃ ꝓcurãt illi q bꝫ vẽtositatẽ grossaʒ ꝛ iflationẽ ꝛ spasmũ nerꝝ ꝛ iflationẽ testiculoꝝ. ℂ ℞. fe. apij ꝛ fe. barmel ꝛ anisi ꝛ mastices ꝛ croci:oium añ.ʒ.ij. mirabolanoꝝ nigroꝝ ꝛ bellericoꝝ ꝛ emblicoꝝ:oium añ.ʒ.ij. serapini ꝛ bdellij subalbidi:oium añ.ʒ.j.ʒ. calamenti ꝛ petrosilini ꝛ floꝛis squinanti ꝛ assari ꝛ costi ꝛ zedoarie ꝛ ligni aloꝛi:omnium ana.ʒ.ʒ. unformentur pillule.

Pillule fetide magne que expellãt humoꝛes grossos ꝛ aperiũt oppilones ꝛ confeꝛũt ad doloꝛes iũcturaꝝ ꝛ iliaꝝ ꝛ albaras ꝛ nuꝛpheã ꝛ lepꝛã ꝛ elephãtiam ꝛ sunt pillule cognite almeberu. ℂ ℞. ammoniaci ꝛ serapini ꝛ oppoponaci ꝛ bdellij ꝛ aloes ꝛ barmel ꝛ mirabo. ꝛ pipe colloqntide:oiuʒ añ. ʒ.viij. ꝛ alsabꝛã ꝛ epithimi ꝛ euforbij ꝛ cassie ꝛ bermodactyloꝝ:oiuʒ añ.põdus.ʒ.iij.ꝛ turbith.ʒ.ʒ.ꝛ castoꝛei põdus.ʒ.ij.ꝛ scamõee põdus.ʒ.ij.ꝛ agarici.ʒ.ij.ꝛ croci ꝛ spice ꝛ cardamomi ꝛ radicis althee albe ꝛ alkeka ꝛ cinamomi ꝛ galange:omnium ana pondus.ʒ.j.

Pillule fetide maiores ꝓferẽteʒ ad dolorẽ colice ꝛ podagre ꝛ doꝛsi ꝛ genuũ ꝛ resoluãt humoꝛẽ grossuʒ ꝛ viscosuʒ in coꝛpe. ℂ Quaꝝ hec est pmixtio. ℞. bdellij serapini ãmoniaci oppoponaci semis barmel ꝛ pillule colloqntide ꝛ aloes scotrensis ꝛ epithimi:oium ana.ʒ.ʒ. scamonee.ʒ.vj. cinamomi spice croci ꝛ castoꝛei:oium ana.ʒ.ij. cusoꝛbij.ʒ.j. infundãtur gũme in aqua poꝛri ꝛ fiant pillule. dosis.ʒ.ij.

Pillule fetide minoꝛes mundificãtes humoꝛẽ grossum viscosum ex doꝛso ꝛ genibus. ℂ ℞. serapini de sapbani ꝛ ammoniaci ꝛ oppoponaci ꝛ bdellij:oium ana.ʒ.ʒ. turbith.ʒ.ʒ. pulpe colloquintide.ʒ.ij. infundant gũmi ꝛ ꝓficiant cũ eis medicinc:dosis.ʒ.ij.cũ aqua tepida.

Pillule fende alkindi que ꝓferũt ad doloꝛeʒ iũcturarũ ꝛ podagre ꝛ ad oẽm doloꝛem ex humoꝛe crudo ꝛ cholera ꝛ melia ꝛ paralysim. ℂ Quaꝝ pmixtio hec est. ℞. aloes ꝛ mirabolanoꝝ citrinoꝝ enucleatoꝝ ꝛ barmel ꝛ epithimi cretẽsis ꝛ medulle turbith ꝛ ammoniaci ꝛ oppoponaci ꝛ serapini ꝛ bdellij iudaici:oium añ.partes.iij. pulpe colloqntide ptes.ij. scamonee ptes.ij. cusoꝛbij ꝛ castoꝛei ꝛ cinamomi ꝛ croci:oium ana parte vnã. infunde gũmas in aq̃ poꝛri:aut cũ aq̃ caulis die ꝛ nocte:deinde tere medicinas ꝛ tere gũmas donec fiant sicut vnguentũ:deinde pulueriza medicias super eas ꝛ tere donec pmisceant ꝛ fac pillulas simules pipi ꝛ exicca in umbꝛa:dosis earum pondus.ʒ.ij. in puncipio noctis cuʒ aqua tepida: ꝛ sit cibus super eas pullus conditus in zibrabegi:ỽinum eius sit vinum melius aut de passis.

Pillule de capsia maioꝛes q̃ sunt ꝓferẽtes ad doloꝛes humeroꝝ ꝛ anchaꝛũ ꝛ vene sciatice ꝛ solone educũt humoꝛẽ grossum ꝛ viscosum. ℂ ℞. serapini ꝛ ãmoniaci ꝛ bdellij ꝛ euforbij ꝛ opponaci:oium ana.ʒ.j. aloes ꝛ epithimi ꝛ agarici:oium añ.ʒ.j.ʒ. aristologie rotũde ꝛ cẽtauree ꝛ castoꝛei:oiuʒ añ.ʒ.ij. macropiperis zizyberis ꝛ cimini ꝛ ameos ꝛ seminis apij ꝛ anisi ꝛ myrre ꝛ croci:oium ana tertias.ij. ʒ.vnã. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ꝛ bermodactyloꝝ ꝛ radicis almebeizaberegi:oiuʒ añ.ʒ.ij.ʒ. synapis ꝛ capsie ꝛ pulpe colloquintide ꝛ ligni aloꝛi ꝛ salis indi:omniũ ana tertias.ij.ʒ.j. confice cum aqua alkekengi ꝛ fiant inde pillule. dosis pondus.ʒ.ij.

Pillule de capsia maiores ꝓferẽtes ad mollificationẽ pectoꝛis ꝛ paralysim ꝛ doloꝛẽ anchaꝝ ꝛ genuũ ꝛ iũcturaꝝ ꝛ podagrã fridã ꝛ solutione educũt humoꝛẽ crudũ grossuʒ ꝛ viscosuʒ. ℂ ℞. mirabo. citri.ʒ.ʒ. aloes.ʒ.ʒ. zizyberis.ʒ.ij. pipis ꝛ macropipis:oiuʒ añ.ʒ.j. sinapis.ʒ.ij. capsie mde ꝛ salis indi ꝛ pulpe colloqntide:oiuʒ añ.ʒ.ij. penidioꝝ.ʒ.iij. ꝓficiantur cum aqua poꝛri ꝛ infoꝛmẽtur pillule. dosis sit dragmarum duarum cum aqua tepida.

Pillule de capsia de ỽscriptiõe alia. ℞. aloes ꝛ turbith ꝛ bermodactyloꝝ:oiuʒ añ. ʒ.ʒ. capsie ꝛ acoꝛi ꝛ salis naptici ꝛ pulpe colloqntide ꝛ agarici ꝛ granoꝝ barmel ꝛ bdellij ꝛ serapini:oiuʒ añ. ʒ.ij. zizyberis ꝛ macropiperis ꝛ pipis ꝛ masticis ꝛ synapis ꝛ anisi ꝛ costi ꝛ ameos:oium añ.ʒ.ij. epithimi ꝛ mirabolanoꝝ nigroꝝ ãboꝝ añ.ʒ.v. ꝓficiant cũ aq̃ caulis ꝛ alkekẽgi quarũ dosis sit.ʒ.ij. aut.iij. cũ aqua calida.

Pillule ỽ eupatoꝛio facientes ad doloꝛẽ epaꝫ ꝛ icteritiaʒ ꝛ ad febꝛes. ℂ ℞. aloes ꝛ succi eupatoꝛij ꝛ mirabola. citri.oium cq̃lr:tere ꝛ cribella ꝛ ꝓfice cũ aq̃ apij ꝛ fac pillulas. dosis põdus.ʒ.ij.

Pillule ꝓpicue ꝓferẽtes ad paralysim ꝛ toꝛturã ꝛ doloꝛẽ genuũ ꝛ doloꝛes iũcturarũ ex flegmate. ℂ ℞. albzedumaru ꝛ ẽ medicia inda ꝛ sani ꝛ afrãg ꝛ est medicia alta ida ꝛ turbith ꝛ granoꝝ alnil idi ꝛ herbe eupatoꝛij:oiuʒ añ.auꝛ.ʒʒ. decoquantur cũ lib.j. aq̃ dõec remaneat medietas:deide colent ꝛ reducat aq̃ coꝝ ad ignẽ ꝛ bulliat donec coagulet ꝛ ꝓficiat sup eã denden de seemi mundati a coꝛtice suo exteꝛioꝛe ꝛ est simule ligne anis posite in medio sui. Et sumat cinami ꝛ agarici ꝛ masticis ꝛ aloes scotrensis ꝛ albzengi excoꝛticati ꝛ succi liqritie:oiuʒ añ.auꝛ.ʒʒ. tere ꝛ cribella cũ oꝛali preter dende:deinde tere dende solũ ꝛ misceat cũ medicinis:quoniã nõ cribellatur ꝓpter vnctuositatem suam:deinde proficiantur super illã aquã decoctã coagulatam ꝛ facta est ei spissitudo

ℓ.l. carbe

mellis ꝛ ꝓficiant cū ea iste medicine ꝛ iforment pille. ꝛ sumat de eis pondus tertie. ʒ.i. vsq; ad. ʒ.ʃ. ꝛ qñ multiplicas da duas tertias. ʒ.j. cū aqua calida in nocte.

Pillule aluatbelic ꝛ sunt pille abstergētes flegma ꝛ melliaʒ ꝛ educentes ea ambo ꝛ frágūt ventositaté debilitatis digóma ꝛ danē in potu byeme ꝛ estate. ℭ Quaꝝ b̄ é pmixtio. ℞. cinamomi ꝛ costi ꝛ spice ꝛ amomi ꝛ camedreos ꝛ granoꝝ albeu et mabaleb ꝛ cinamomi ꝛ agarici: oium ana pondus. ʒ.ij. myrre ꝛ croci ꝛ gariofiloꝝ: oiuʒ ana. ʒ.iij. aloes. ʒ.xvj. fiant pillule in estate cū succo rosꝰ. ꝛ in byeme cū succo catuli. dosis earum pondus. ʒ.ij. cum vino ante cibuʒ ꝛ cibetur in bona sua cum aqua ciceris.

Pillule aldurie ex libro alcalá ꝛ que odorifere efficiūt oris odoré ꝛ abstergūt visum ꝛ ꝓsumunt flegma ꝛ faciunt appetere cibū ꝛ ꝓsortant dēres masticātes. ℭ ℞. cinami ꝛ pipis ꝛ rubee et coriandri ꝛ beilbace ꝛ ꝓdenati ꝛ faufel ꝛ cabreus: oiuʒ ana pondus. ʒ.ij. ꝛ kirat. j. muſci. Tere ꝛ cribella ꝛ confice cum aqua gummi soluti.

Pillule que ꝓferūt ad vētositatē ꝛ debilitatē stōchi ꝛ ad hemoꝛroidas. ℭ Quarū b̄ é pmixtio. ℞. scorie ferri ausꝰ. ℔ ifundant i aq̄ porri septé diebus ꝓtinus ꝛ renouet aq̄ in eo oi die semel ꝛ granoꝝ nasturtij. ʒ.cc. semis porri ꝛ semis cruce ꝛ semis alfesul ꝛ semis apij ꝛ semis baucie ꝛ semis raffani ꝛ fenugreci ꝛ semis cepe: oium ana. ʒ.xxv. Tere ꝛ confice cū aqua porri ꝛ informa pillulas sicut scis.

Pillule de dende ꝓferétes ad torturā ꝛ colicā ꝛ dolores dorsi ꝛ genuū ꝛ oēʒ dolorē. Cuiꝰ cā est flegma grossum ꝛ viscosuʒ ꝛ oēm vētositatē grossaʒ. ℭ ℞. cinamomi excorticati a cortice suo suptore de q̄ ꝓficiant ligue repte iter duo frusta ꝛ granoꝝ dēde ꝛ succi ligritie ꝛ agarici albi ꝛ alkeciati ꝛ herbe eupatorij ꝛ absinthij aloes ptes cōles: tere ꝛ cōfice cū aq̄ apij ꝛ iformentī pille pue. Et ille q̄ ꝺ eis facꝫ pillas inūgat manū suā olꝺ balsami odorifero. Dosis earꝫ é qꝺ é a. ʒ.j. vsq; ad. ʒ.ij. ꝛ sit cibꝰ ſr eas zibrabegi.

Sal solutiuꝰ ꝓferés ad torturā ꝛ abstergit visum ꝛ acuit auditū ꝛ ad dolores splenis ꝛ ad podagrā ꝛ dolores iuncturarū ꝛ mollificationē lacerti ꝛ nocumēta frigoris ꝛ būditatī. ℭ Cuiꝰ hec é pmixtio. Salis gēme. ʒ.vj. pipis. ʒ.xij. zizibe. ꝛ se. apij ꝛ hyssopi ꝛ anisdē ꝛ petrosillini ꝛ se. feni. ꝛ anisi ꝛ folij idi ꝛ agarici ꝛ scamo. ꝛ nasturtij ꝛ gariofi. oium añ. ʒ.iij. Aggregent post cribellationē ꝛ reponant i vasa admistrēt.

Pillule stomatiche alkindi q̄ ꝓfortāt stōchū ꝛ facūt appetē cibū ꝛ sūt valētes ad stōchū ꝛ epar ꝛ splenē ꝛ mūdificāt sensus ꝛ intestina ꝛ educūt supfluitates ex toto corpe. ſ. cholerā ꝛ flegma. ℭ ℞. mirab. kebu. ptes. vj. salis idi ℞ absinthij romani ꝛ agarici leuis ꝛ scamonee ſubalbide: oiuʒ añ. ptes tij. assari ꝛ anisi ꝛ se. apij oiuʒ añ. partes. ij. medulle turbith albi ptes. xvij. epithimi cretēsis rubei mūdi recētis ptes. v. hierepigre ptes. vij. gariofiloꝝ ptē. i. cōmisceāt medicie iste post cribellatōez deide ponāt ſr eas paulati ꝛ ipe ꝓterant aq̄ i q̄ bullite sunt ptes. vij. pemediozꝝ sabari dēcc puersa sit i suba succi dactyliozꝝ: vel de informent pillule silēs pipi. dosis sit pōdus aur. ij.

Pillule albaromaki mūdificātes caput ꝛ extremitates ꝛ ꝓferūt ad apata: bibant ꝛ dormiat ſr eas ppea q̄ ſt vltie i attractiōe. ℭ Quaruʒ pmixtio b̄ é. ℞. aloes scotrēsis ꝛ pulpe collocynthide aboꝝ aur. vij. croci ꝛ spice ꝛ cinamomi ꝛ granoruʒ balsami ꝛ assari ꝛ masticis ꝛ absinthij romani ꝛ scamonee ꝛ turbith: oiuʒ añ. aur. ij. cassie aur. ʃ. tere bñ ꝛ cribella ꝛ ꝓfice cū aq̄ tepida ꝛ fac pillas ꝛ inungat manū suā olꝺ amigdalino dulci: ꝛ sumant de eis ℔ʒ cōstitutē lenitatis nāe ꝛ siccitatis ei⁹ minus pillule. ij. ꝛ plus de eis pillule. ix. dosis integra. ʒ.ij. cū vadit ad lectū suuʒ.

Pillule filij albarith erpte ad morpheā sedā auferūt. n. cā i trib⁹ diēb⁹ ꝛ ꝓferūt ad febrē ꝛ vētositatē ꝛ dolores iūcturaꝝ ꝛ oēm passionē flegmaticā ꝛ melicā. ℞. mirabo. nigroꝝ ꝛ citrinoꝝ et aloes scotrensis ꝛ sarcocolle ꝛ bdellij rubei ꝛ serapini de sapbani ꝛ pipe colloquintide: oiuʒ añ. ptes. v. nasturtij albi ꝛ origani psici ꝛ nigelle ꝛ cinamī carmeni ꝛ salis gēme ꝛ visci romani: oiuʒ añ. ptē. j. Accipe bas medicinas post ꝓtritionē ꝛ cribellationē ꝛ cōmisce pfecte ꝛ ifunde gūmas in aq̄ porri in vase eris tāte cōtritatis qua ꝓficiant medicine ꝛ ponāt in sole donec resoluantur gūme: deide, ꝓciant medicine cribellate desuper ꝛ ꝓficiant bene vehemēter ꝓterendo donec sit possibile: ꝛ fiant pillule similes piperi ꝛ exiccent in vmbra. dosis earꝫ aur. j. cum aq̄ tepida. ꝛ abstineat ante ipsas duob⁹ diebus ab oibus reb⁹ nisi pane ꝛ alzibrabegi.

Pillule filij babetre sup qb⁹ é ꝓuenientia manifesti iuuamēti in vētositatib⁹ ꝛ cholera ꝛ vētositatib⁹ hemoꝛroidaꝝ ꝛ būore crudo ꝛ morphea ꝛ pruritu ꝛ bibunt in oi die ꝛ nocet byeme ꝛ estate. ℭ Quaꝝ pmixtio b̄ é. ℞. mirabo. citrino. ꝛ nigrorū ꝛ belliricoꝝ ablatis nucleis: oium añ. aur. xij. emblicoꝝ aur. vj. capsie inde ꝛ macropipis: amboꝝ añ. aur. v. nucis muscate ꝛ salis gēme: oium añ. aur. ij. turbith albi ꝛ aloes: aboꝝ ana aur. iij. tere ꝛ cribella oia ꝛ fac ꝓfectionē cum oleo violaceo ꝛ fac pillulas ꝛ exicca in vmbra. dosis earū aur. vj. apud mediā nocte cū aqua calida. videbis enim mirabilia ex vmamento.

Pillule aggregatiue filij bilgebē q̄ ꝓferūt ad supfluitatē erātē i corpe ſl'ate ꝛ cholera rubea ꝛ cholera nigra. Et sil' ꝓferūt capiti cū in ipso est supfluitas ex istis humorib⁹ aut ex vno coꝝ ꝛ resoluūt surditatē accidētē ide ꝛ ꝓferūt stōcho ꝛ epati ꝛ ꝓfortāt ea ꝛ ꝓferūt ad oēm febrē antiq̄ et sedāt humores oēs viscosos et sedāt sanguinē et sanāt ſpēs vlcerū et pruritū. Et ille q̄ ꝺʒ hemoꝛroidas et idiget potu eaꝝ tāgat idicē et policē suū cū aliquāto oleo amigdalino dulci deide tāgat illas pillas digiti sui ℔titate q̄ fluāt cū oleo deide bibat eas: nō. n. nocebunt ei cū fecerit illō. ℭ Quarū pmixtio b̄ é. ℞. hierepigre. ʒ. xxiij. mirabolanoꝝ nigroꝝ et citri. aboꝝ añ. ʒ.vj. masticis et anisi et succi eupatorij et succi absinthij: oium añ. ʒ.ij. ro. rubearū. ʒ.iij. terant et cribellent et ꝓficiantur cuʒ aqua et informent pillule silēs pipi. dosis. ʒ.ij.

vsq; ad.3.ii.ʒ.t bibant post duas horas a pncipio no
ctis anteq; dormiat vtes eis:deide surgat t faciet ascel
lare a duab⁹ scellis vsq; ad.iiij.t erit carū opō in die.

Pillule facte cū cuforbio pferés ad aq̄s citri
nā t ad dolorē dorsi t ūcbe t poda
grā t mollificationē membroꝝ.q̄rū pmixtio hec est.
℞.euforbij t masticis:amboꝝ ana.ʒ.iij.scamonee et
agarici:amboꝝ añ.ʒ.v.pulpe colloqntide.ʒ.iij.aloes t
epithimi:āboꝝ añ.pōdus.ʒ.xx.succi absinthij pondus
ʒ.v.salis idi pōdus.ʒ.ij.ʒ.macropipis pōdus.ʒ.ij.anisi
pōdus.ʒ.iiij.spice pōdus.ʒ.x.Tere medicinas t cribel
la t cōfice cū aqua caulis t informa pillulas sicut pi
per:dosis hui⁹ medicie ē.xj.pillule vsq; ad q̄titatē.ʒ.
ʒ.ante cibū t post ipm:t bibat super eas aqua calida.

Pillule alie pferétes ad febrē chronicā t vbi
litatē splēis t epatis t icceptionē aq̄.℞.
camepitheos t cāmedreos t ras̄.ligritie t croci t lac
ce t absinthij:oium añ.ʒ.x.se.apij t anisi t se.feni.oiuʒ
añ.ʒ.v.succi eupatorij t reusini t ros.oiuʒ añ.ʒ.viij.se.
cuscute.ʒ.xv.polij.Et si būerit splenē adde i eis scolo
pen.ʒ.x.radi.cappis t fructꝰ tamarisci:āboꝝ añ.ʒ.viij.

Pillule alie ad febrē chronicā ex humoribus
cōmixtis t dolorē epatis t iceptionē
aq̄.℞.absinthij t succi eupatorij t mirabolano.citri.t
aloes t masticis t croci t aristolo.t lacce t anisi t cas
sie t biere:oium añ.ptē.i.teranť t informent pillule.

Pillule pferētes ad febrē chronicā accidētē
ab būoribꝰ cōmixtis t ad dolorē epatis
t iceptionē hydropisis.℞.absinthij aut succi eiꝰ t suc
ci eupatorij t mirabo.citri.t aloes t masticis t croci t
reubarbari t lacce ablute t anisi t folij sicci t bierepi
gre:oiuʒ añ.ps.i.Terant t pficiant cū succo solatri t
informent pille:dosis pontō.auf.i.cū aq̄ tepida i nocte.
Oz si fuerit tussis pmisce cuʒ medicinis succi liquintie
q̄tū est medietas pōderis oium medicinarū.

Pillule que aperiūt oppilōes t subtiliāt hu
mores grossos t faciūt descēdē būo
res t humiditates viscosas t mucilagiosas. ¶ Quaꝝ
hec est pmixtio.℞.folij idi t myrre t floris squināti t
flouis absinthij romani t masticis t croci:oiuʒ añ.ʒ.ʒ.
se.apij t anisi t bdellij t sapini t oppo.oiuʒ añ.ʒ.i.alo
es.ʒ.vij.turbith t agarici:āboꝝ añ.ʒ.iij.ʒ.t fiant pillē.

Pillule de serapio que ꝓsunt ad dolorē ge
nū t anchārū t laterū. ¶ Quarum
hec est pmixtio.℞.semis apij t semis barmei:amboꝝ
añ.ʒ.i.serapini t bdellij:amboꝝ ana.ʒ.ij.biere.ʒ.ij.pul
pe colloquintide t agarici:amboꝝ ana.ʒ.i.turbith.ʒ.
vi.fiant pillule:dosis.ʒ.ij.cum aqua tepida.

Pillule de oppoponaco li.salomoni ꝓsunt
tes ad dolorē genū t dorsi t palysiꝝ
t torturā.℞.zinziberis t pipis t macropipis t capsie
ide t mirabol.citri.t belliricoꝝ t emblicoꝝ t myrre t
turbith t scamonee t croci t castorei:oiuʒ añ.ʒ.ij.op
popōaci t bermodactyloꝝ t serapini t bdellij t āmo
niaci t pulpe colloqntide:oiuʒ añ.ʒ.x.aloes.ʒ.xx.ifun
dant gūme in aqua caulis t cōficiant cuʒ eis medici
ne t infoumentur pillule.dosis.ʒ.ij.

Pillule de euforbio pferentes ad paralysim
t mollificationeʒ t humores crudos
descēdētes ad nervos.℞.agarici pulpe colloqntide
euforbij serapini bdellij:oium ana.ʒ.i.aloes.ʒ.ij.teran
tur t pficiant cum aqua caulis t fiant pillule.

Pillule ide facte cū musco pferētes ad dolo
rē stōchi t auferūt fetorē oris t malū
odorē porꝰ vini t exiccāt būditates eoꝝ.℞.remisch t
cappis:āboꝝ añ.lib.i.pterant t abluant cū aq̄ t pfi
cianť i vase:t pficiant sup ea aq̄ lib.xl.t decoq̄nť do
nec remaneāt lib.v.t colenť deinde reducant ad vas
mūdū t decoq̄nť cū aq̄ ſcto sola donec coagulef.t tu
fmouebis eā cū cocleario:ita vt si adhereat t aduraf
deide pficiaf i catino viridi t exiccenť sic exiccaf alo
es ablutū.cū ℔ volueris facē ex eis pillas sume de eis
auf.xx.t tere t cribella:deide accipe beil t gario.t mu
cis musca.t macis t xyloaloes idi t folij t cētaurce t
sandali albi t girbangue t cubebe:oium auf.i.musci
auf.v.camphore auf.x.tere vnūqōq; per se t cribella
deinde permisce postea accipe remisch ſcto auf.v.t
pfice sup eā aq̄.ʒ.vi.t decoque cā donec remaneant
ʒ.ij.t cola cā t pfice cū ea medicinas t informa pillu
las sicut citer t exicca eas tvtere eis cū necesse fuerit.

¶ Dubitaf que fuit necessitas pillulaꝝ.Dōm q; auctores cū volue- Dub⁹ 2⁹
runt dare subam medicie in forma in qua diu moref in stōcho vt
euaporet ad caput t alias ptes:tūc dederūt eā vel eas i forma pil
lulaꝝ:t pp hoc q; magne fiunt pillule plus hoc factū vt tertio cap.
sen.i.cap.de canonib⁹ generalib⁹ curationis egritudinis cerebri.

¶ Dubitaf an pillule debeāt dari in nuō ipari. ℣ Videf q; sic ex cō Dubiū 3⁹
viu.Ite Aui.ifra dicit q; ad minus denť tres pillule ad plus qnq.
℣ Dōꝫ q; ātiq; sequētes Pythagorā posuerūt in nuō ipar virtutē
multā vt apparet tertio de creticis.a.ca.Unde posuerūt nuō ipare
masculū t segf Pythagorā Maur⁹. Hoc ℔ potuit ꝓuenire q; vul
gares credūt dare pillulas in nuō ipari tū hic est error.Numer⁹
eni nō est pn⁹ actionis nec passionis vt ſ⁹ metaphy.cōmē.2.o.t tō
facta dosi ꝓueniēti medicie pōt formari numerus pillularū par t
ipar. ℣ Ad Aui.dōm est q; accidit sibi illud dixisse sequendo cōem
vsuꝫ. ℣ Synonyma exponēda in his decoctiōib⁹ t pillis sunt ista.
Almené.i.in loco illo.Et bedeguard est modus spie:t credit q; fit
spina alba.Alfabran est spēs tritimali.Veibalgar.i.cardamū.i.mi
rtus. Reiac ātuor gna ordei.Deide granū simile lingue auis.Elin
gica rei spēs tritimali.Albrengi granū qdā soluruū quo carem⁹.

¶ Tractatus Decimus de oleis.

SErmo noster in hac summa ō oleis est
fm nostram conditionem.

¶ Determinat de oleis fm suā ꝓditionez in hac
ōma sūma:q; de tuamētis similib⁹ vsib⁹. ¶ Cō
sideradū aūt q; oleoꝝ nēcitaꝫ sunt in eoꝝ cōpone
re rei alicui⁹ virt⁹ applicare.i.in suba adherēti
t nō statiz resolubili:t ista ēt sunt nēcitas vnguē
toꝝ t emplox. ¶ Cōsiderandū etiā q; oleoꝝ qdā
sunt simplicia vt que per exꝑssionē siūt aut sublimationē siue re
solonē.Alia sunt cōposita vt q; fiunt ponēdo res in oleo cōi vel alio
oleo sicut multa olea fiunt cū oleo fisaminis:t pp hoc vt dixit Si
mon oleoꝝ est fere infinita diuersitas cū de re qualibet fieri possit.

OLeū nardinū.Et⁹ qdē tuamēta sunt mul
ta t est de nobiliorib⁹ oleis ꝓferēs ad omnē
dolorē qui sit ex frigiditate in vētre tvētosi
tate intrinseca t sedat dolores auris frigidos
t removet eos t aufert dolorē capitis t emigrancam
facto caputpurgio ex eo t colorē efficit bonū t aufert
colicā t punctionē ventosam t ꝓfert ad dolores earū
t sedat dolorē epatis tvētris t calefacit mīcē t mundi
ficat in foramē virge t ꝓfert renib⁹ t vesice t ad mollifica
tionē vesice. ¶ Cui⁹ ō ē pmixtio.Sumāf calami aro

matici

matici ⁊ cyperi ⁊ folia lauri ⁊ xylobalsami ⁊ folij idi et cinule ⁊ fauine ⁊ ſquati ⁊ myrti ⁊ cozdumeni ⁊ ſanſuci: oium añ.ʒ.ij.terant ꝓtritōe groſſa ⁊ ꝓiciant in vaſe ⁊ ꝓiciant ſup ea vinū ⁊ aq̄ ⁊ ifundant ſup ea olei ſiſa mini kiſt.v.⁊ decoquantur lēto igne i vaſe duplici ſex boꝝ ⁊ moueant oi boza: deide auferāt ab igne ⁊ di mittat donec ifrideſ ⁊ coleſ oleuꝫ. ℂ Decoctio ſcda: cui⁹ ꝟ ē pmixtio. ℞. roſ.rub.⁊ caſſie ⁊ ſucci myrti bāu di ⁊ myrre: oiuꝫ añ.ʒ.ij.terant groſſe ⁊ ꝓiciant ſup ea aq̄ aut vinū donec humectent: ⁊ oleū ꝯcoctū ⁊ deco quaſ leui igne trib⁹ boꝝ ⁊ ifrigideſ ⁊ coleſ. ℂ Deco ctio tertia: cui⁹ ꝟ ē pmixtio. ℞. ſpice ⁊ garioſilo ⁊ ſto racis: oiuꝫ añ.ʒ.iij.nucis muſcate.ʒ.v. oli balſami.ʒ.vj. tere medicias groſſe ⁊ ꝓice ſup eas aquā. ℂ Cū q̄ cale fit proijce deſup oleū qđ decoctū eſt ⁊ oleū balſami ⁊ ſtoracē liq̃dam ⁊ moue donec miſceant ⁊ ferucāt do nec conſumatur aqua ⁊ remaneat oleum.

ℂ Dubitaſ q⁹ nō ingredit ſpica nardi. ℣ Dōm q⁹ forſan eſt defectus ſcriptoris: vult enim dicere. ℞. ſpice calami ſicut apꝑet in tertia deſcriptione. vel aliter qđ dī nardinū. i. redolēs odoꝛiferum.

Oleum ꝟ ſtoracē ꝓficuis ad ſcā effū dū mā ⁊ calefac lacertos ⁊ apāta fri gida ⁊ mīcē fridā ⁊ calefacit renes ⁊ veſicā ex fridita te. ℂ ℞. oli ſiſamini kiſt.j. ſtoracis ſicce.ʒ.ij. ꝯcoquaſ lēto igne donec ſumat oleū vīrutē ſtoracis ⁊ reponaſ.

Oleum de camomilla. ℂ ℞. olei ſiſamini kiſt j. fenugre. ſuptoris camomille abluti ⁊ exiccati i vmbza: āboꝝ añ.ʒ.ij.⁊ reponaſ i vaſe vitri ⁊ ponaſ in ſole.xl.dieb⁹ ⁊ adminiſtra ꝓuenienter.

Oleum ꝟ maſtice ꝓficuis ad ꝟbilitatē ſtōchi ⁊ apāta ei⁹ lenit duritiez. ℂ ℞. olei ſi ſami kiſt.ij. maſticis.ʒ.vj. teratur maſtix ⁊ proijciatur ſuper oleum in vaſe duplici.

Oleum de abſinthio factū in ſole calefaciēs ⁊ cōfortās mēbra frida. ℂ ℞. olei ſiſa mi danich.i. ꝓice ipſuꝫ in vaſe vitri ⁊ abſinthij.ʒ.ij.et ponitur in ſole.xl.die.⁊ adminiſtra.

Oleum de anbeto. ℂ ℞. olei ſiſami kiſt.j. ſe. anbeti exiccati i vmbza.ʒ.i. ꝓiciātur i vaſe vitri ⁊ ponaſ i ſole.xx.dieb⁹ ⁊ adminiſtretur.

Oleum de lilio qđ ꝓfert ad frig⁹ mīcis ⁊ ꝓfo cationē mīcis ⁊ ad colicā ⁊ calefacit renes ⁊ veſicā. ℂ ℞. caſſielignee ⁊ coſti ⁊ carpobalſa. ⁊ maſticis: oiuꝫ añ.ʒ.j. garioſil.⁊ cinamo. āboꝝ añ.ʒ.ſ. croci.ʒ.i. tere ⁊ ꝓice i vaſe vitri cū lib.i.ſ. oli ſiſami.⁊ li bis.xxx. nūero poſt q̄ picceris illō qđ ē i eis ꝟ citrinita te ⁊ radices foliorꝫ coꝝ ⁊ ponaſ i vmbza i loco tēpe rato vſquequo ſumat oleū vīrutē ei⁹ ⁊ adminiſtreſ.

Oleum ꝟ baſce qđ ꝓfert ad difficultatē vrine. ℂ ℞. oli ſiſami.ʒ.j. aq̄ lib.i.⁊ q̄rtā: ſiſi beris.ʒ.iiij. baſce.ʒ.ſ. tere medicias groſſe ⁊ ꝓice i va ſe cū aq̄ ⁊ oleo ſiſamino ⁊ decoquaſ donec ꝓfumaſ aq̄ ⁊ remaneat oleū ⁊ diſtillef de eo in foramē virge.

Oleum ꝟ baſce aliꝟ ad ꝓficuras ⁊ coloꝛē effi cit bonū ⁊ addit i ꝟſiderio cocundi et cōmouet ſup coꝛtū ⁊ rectificat renes ⁊ veſicam ⁊ doꝛ ſuꝫ cū de eo bibiſ q̄titas.ʒ.i. oi die cū rob aut cū vino ⁊ adminiſtraſ ēt in clyſterib⁹. ℂ Cui⁹ hec ē pmixtio. ℞.

olei ſiſamini ⁊ lactis vaccini dulcis ⁊ ſucci baſce bu midi: oiuꝫ añ.lib.ſ. penidioꝝ alboꝝ lib.v. ziziphe.lib.ij. ſ. Terant penidꝫ ⁊ cribellent ⁊ ꝓiciant oia i vaſe fi guli ⁊ accendaſ ſub eo ignis leuis donec ꝓfumant aq̄ baſce ⁊ lac ⁊ remaneat oleum ſolū ⁊ bibatur de eo ſi cut dixim⁹. Eſt enim tuatium ad debilitatem re num ⁊ addit in deſiderio cocundi ⁊ ſpermate.

Oleum baſce aliꝟ ꝓficiēs ad difficultatē vē tris ⁊ doloꝛē illiorum ⁊ renuꝫ ⁊ veſice. ℂ Cui⁹ ꝟ ē pmixtio. ℞. aq̄ dulcis ſacraiati.ʒv. ziziphe ris pōdus.ʒ.iij. ꝓtriti baſce pōdus.ʒ.ſ. olei ſiſamini ſa craiati.j. decoquantur in vaſe mundo igne leui donec ꝓfumaſ aqua ⁊ remaneat oleum ⁊ auferaſ ⁊ dimittaſ donec infrigidetur ⁊ coleſ ⁊ fiat clyſtere ex eo poſte rius ⁊ ante effundendo in foramen virge.

Oleum de ſerpētib⁹ ꝓferēs aq̄ ipetiginē ⁊ mol lificationē ſtōchi. ℂ Sumaſ olei ſi ſamini kiſt.iij.⁊ ponaſ in vaſe figuli ⁊ ponaſ i eo de ſerpētib⁹ nigris a.v. vſq; ad decē ⁊ ſtringaſ caput va ſis ⁊ decoquaſ lento igne donec in decoctione diſſol uatur ⁊ auferatur ab igne ⁊ dimittatur donec infrigi detur ⁊ aperiatur caput eius ⁊ caueaſ a vapoꝛe eius: quare dimittaſ donec ifrigideſ ⁊ reſpiret ⁊ auferatur ab eo vapoꝛ ⁊ ponaſ in vaſe ⁊ adminiſtreſ in epitbi mate cū ipſum eſt neceſſarium cū pēna inunctum.

Oleum regis Dauid qđ eſt tuatuū ad paly ſim ⁊ toꝛturā ⁊ podagrā ⁊ tremoꝛez ⁊ ad doloꝛes ifucturaꝝ ⁊ doꝛſi ⁊ ad fiſtulas ⁊ hemoꝛroi das ⁊ ad colicā ⁊ elephātiā. ℂ Cui⁹ ꝟ eſt pmixtio. ℞. bdellij.ʒ.ſ. ammoniaci ⁊ ſcrapini ⁊ opopanaci ⁊ carpo balſami ⁊ opij ⁊ polypodij ⁊ elleboꝛi albi ⁊ ʒarur ⁊ ſe lenati ⁊ caſſie ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excoꝛticata. oiuꝫ ana.ʒ.vj. garioſiloꝝ ⁊ nucis muſcate ⁊ ziziphe. ⁊ galāge ⁊ cinamomi ⁊ laudani ⁊ caſtoꝛei: oiuꝫ añ.ʒ.iij. keſile ⁊ ſemis tuſgami albi ⁊ ſiſeleos ⁊ olibani ⁊ nigelle ⁊ ſemi nis eruce ⁊ ſe.poꝛri ⁊ ameos ⁊ coſti: oiuꝫ añ.ʒ.v. cypꝛi ⁊ granoꝝ harmel ⁊ myrti ⁊ granoꝝ viridiū ⁊ granoꝝ alkerua ⁊ ſanſuci: oiuꝫ añ.ʒ.iij. foliorꝫ eupatorij ⁊ vſ nee: āboꝝ añ.ʒ.v. terant medicie iſte ꝓtritōe groſſa ⁊ ꝓiciant in vaſe ⁊ fundant ſup eas lib.vj. ſucci caul ⁊ ꝯcoquaſ igne leui donec redeat ad lib.ij. ⁊ remouea tur ab igne ⁊ coleſ ⁊ exꝑmaſ ita vt nō remaneat in eo aliqd de vīrtib⁹ baꝝ mediciaꝝ ⁊ reducatur ad vas ⁊ fundant ſup ipꝫ ꝟ oleo oliue lib.vj. ⁊ butyri vaccini et de arazaki ⁊ olei de kerua ⁊ olei aldemeſt ꝯcocti cuꝫ ſpēb⁹ ⁊ affert ꝟ oleū ꝟ Egypto: oium ana.ʒ.ſ. ⁊ farine amigdalaꝝ amaraꝝ.ʒ.ij. granoꝝ lauri ⁊ pini: amboꝝ añ.ʒ.vj. olei de lilio ⁊ olei ꝟ cruca: āboꝝ añ.ʒ.v. grano rū viridiū pōdus.ʒ.ſ. olei ſiſamini aut arazaki i q̄ ꝯco cte ſūt rutbe.ʒ.iij. vinee.ʒ.iij. olei de alkāna.ʒ.v. mellis anacardi.ʒ.iij.⁊ addaſ ſup olea i vaſe ⁊ diſſoluaſ cū pauco illi⁹ aq̄ de ſagzenea pōdus.ʒ.ſ. decoquaſ lēto igne ꝓ facilitatē donec remaneat aque q̄titas ſacra iati.i. ⁊ auferaſ ab igne ⁊ coleſ cū mādili ſpiſſo ⁊ redu caſ ad vas ⁊ proijciaſ āmoniaci.ʒ.ſ.⁊ mellis.ʒ.ſ.⁊ po naſ ſup prunas donec liqueſiat ⁊ miſceaſ cum eo de ſtoracē liqda ⁊ napta alba ⁊ olei balſami: oiuꝫ añ.ʒ.ſ.

ꝛ ponaſ in ampulla ꝛ clandaſ ſtricte caput eius. dofis eiꝰ a quarta ʒ.j. vſq; ad auſ. j. cū aq̄ ciceris tepida.

Oleum de coſto daſ in potu ꝛ ꝓfert ad frigus lacertoꝝ ꝛ ꝑpue epatis ꝛ ſtōchi ꝛ aperit oppilōes lacertoꝝ ꝓfortās eos faciēs colorē ciſe bonū cōſeruans nigredinē capilloꝝ. ℭ ℞. coſti amari ʒ.ſ. caſſie. ʒ. vj. folioꝝ almarmacoꝛ ſeptaria. ſ. terātur groſſe ꝛ infundātur in vino in nocte: ꝛ ꝓpciaſ ſuper eas olei ſiſamini lib. j. ℈. ꝛ decoquantur in vaſe duplici donec conſumatur vinum ꝛ remaneat oleum.

Oleum ō coſto alio ad dolorē epaſ ꝛ ſtōchi ꝛ dolorē iūcturaꝝ ex fridiate ꝛ mollificatiōe lateris. ℭ ℞. garioſil. ʒ. j. calami aromati. ꝛ ſpice ꝛ ſolq indi ꝛ ſtoꝛacis ꝛ radicis lilij celeſtis ꝛ cinamij ꝛ vnce ꝛ coſti: oiuʒ añ. ʒ. ij. enule ꝛ caſſie añ. ℥. j. myrre ʒ. ℈. tere medicinas groſſe ꝛ infunde in aceto in nocte ꝛ effunde ſuper eas olei ꝛ aque: amboꝝm ana lib. v. ꝛ decoquantur lento igne donec conſumatur aqua ꝛ remaneat oleum ꝛ coletur ꝛ miſceatur cum primo.

Oleum ierbuet ꝛ ē medicia inda faciēs ad vētoſitates groſſas ꝛ ad doloꝛeʒ mīcis fridū. ℭ ℞. ſerapini ꝛ galbani ꝛ cypi ꝛ ſynapis ꝛ elleboꝛi: oium añ. ʒ. ſv. glutis alibat. ʒ. vij. oppoponaci. ʒ. iij. cinamꝰ ꝛ coſti ꝛ ariſt. lōge ꝛ rotūde: oiuʒ añ. ponꝺ. ʒ. ij. acoꝛi ꝛ ämoniaci ꝛ ſir ꝛ ē medicia ida: ꝛ fel ꝛ pireſtri: oiuʒ añ. ʒ. ij. ℈. ʒedoarie ꝛ doꝛonigi ꝛ caſtoꝛei ꝛ rutbe ꝛ baſce ꝛ abꝛotani ꝛ raꝺ. rigritie. ꝛ rutbe mōtane ꝛ maruas de ſiren ꝛ caulis ꝛ ſanſuci ꝛ ſiſimbꝛij ꝛ garioſiloꝝ boꝛtulanoꝝ: oiuʒ añ. ʒ. ℈. myrre ꝛ baſce odoꝛifere ꝛ fetide ꝛ alantuden: oium ana. ʒ. quarta ʒ. j. olei olive lib. ix. ꝛ aque lib. ſvij. decoquantur lento igne donec cōſumatur aqua ꝛ remaneat oleum. dofis eiꝰ a media. ʒ. vſq; ad. ʒ. duas cum aqua anbeti.

Oleum ſindin qꝺ noiaſ abꝛuſemed ꝓferēs ad tuſſiʒ ꝛ vētoſitates groſſas: ꝛ attrahit bſiꝛes groſſos ꝛ ꝓfert ad hemoꝛroidas. ℭ Luiꝰ ꝺ eſt ꝑmirtio. ℞. ſauine ꝛ pipis ꝛ macroꝝ. ꝛ keſini ꝛ zizibe. ꝛ caſſie ide ꝛ ſalꝛubei ꝛ cimini: oiuʒ añ. ʒ. vj. ſauich nabach kaſiciꝰ. j. ꝛ ifundaſ ꝺe granis granoꝝ. kaſiciꝰ. j. in aqua ꝛ coletur ſuper medicinas.

Oleum ō kerua qꝺ ꝓfert ad mollificationeʒ ꝛ palyſiʒ ꝛ toꝛturaʒ ꝛ apit oppilationes epaſ ꝛ ſplenis ꝛ ꝓfert ad colicaʒ. ℭ Luiꝰ ꝺ ē ꝑmirtio. ℞. ameos ꝛ ouigani ꝛ calamēti mōtani ꝛ myrre ꝛ marmacoꝛ ſemis apij ꝛ ſemis feniculi ꝛ antſi ꝛ ſemis alādacocha ꝛ maſticis ꝛ aſſari ꝛ fenugreci: oiuʒ añ. ʒ. vij. ꝛ alſel ꝛ albel ꝛ alfel ꝛ acoꝛi ꝛ caſſie ide ꝛ bdellij: oium añ. ʒ. v. ſerapini ꝛ ämoniaci ꝛ oppoponaci: oium añ. ʒ. iij. ꝛ radicū apij ꝛ coꝛticū radicū feniculi ꝛ ſquinanti ꝛ raꝺ. ligritie ꝛ enule ſicce ꝛ baſce: oium añ. ʒ. ſ. bezereibaſen ꝛ ſinſider: ābor añ. ʒ. iij. zizibe. ꝛ cinamomi ꝛ gariofiloꝝ ꝛ cardamomi ꝛ gꝛbaugue ꝛ cubebe ꝛ macro pipis ꝛ pipis ꝛ nucis muſcate ꝛ macis ꝛ nigelle ꝛ coſti ꝛ carui: oiuʒ añ. ʒ. iij. ʒedoarie ꝛ doꝛonigi: ābor añ. ʒ. v. Tere medicias groſſe ꝛ funde ſup eas ō aqua q̄ ſūmergat eas ꝛ ōcoquāſ donec diſſolꝰaſ ꝛ colef: ꝛ fundaſ ſup ea olei ō kerua recēſ lib. vij. ꝛ ōcoquaſ lē-

to igne donec ꝓſumaſ aq̄ ꝛ remācat oleū: ꝛ adminſtret cū neēe fuerit ponꝺ. auſ. ij. aut. iij. cū aq̄ ō radicib⁹.

Oleū ō kerua ſimpl'. ℭ Decoquaſ cū aq̄ ſola ꝛ minoꝛaſ a caliꝛate ſua cū decoqtur cū aq̄ ſola ꝛ eſt in loco olei aꝛazaki cū ablutī cū aq̄ ſola.

Oleum ō cucurbita qꝺ ꝓfert ad oēʒ caliꝛatē ꝛ acuitatē i toto coꝛpe ſi fuerit mēbruʒ inūctū cū eo: ꝛ ſi fuerit i veſica aut renib⁹ inūgaſ cū eo ꝛ olfaciat ex eo ꝛ inūgat cū eo. Et ſi fuerit i capite inūgaſ cū eo: fiat caputpurgiū ex eo. Et ſi fuerit i iteſtinus acuitas cholica ſumē i potu ex eo eſt inuatuū ad oia illa. ℭ Luiꝰ hec ē ꝑmirtio. Sumaſ cucurbita magna integra ꝛ excoꝛticeſ ꝛ teraſ ꝛ expꝛimaſ ꝛ ſumanſ ō aq̄ eius partes. iij. ꝛ olei ſiſamini recentis pars. j. ōcoquatur lēto igne donec cōſumaſ aq̄ ꝛ remaneat oleū: deinde coletur in vaſe vitreato ꝛ adminiſtretur.

Oleum alfebeſabꝛē qꝺ ꝓfert ad vētoſitatē in genibꝰ ꝛ iūcturis ꝛ toto coꝛpe. ℭ Sumaſ aq̄ alfebeſabꝛē ꝑs. j. ꝛ olei ſiſamini ꝑs. j. ꝛ decoq̄tur donec ꝓſumaſ aq̄ tota ꝛ remaneat oleū: colef ℊ ꝛ reponatur in vaſe vitri ꝛ claudatur ſtricte os eius. dofis ſit ab auſ. j. vſq; ad. ʒ. ℈. ſicut diximus ꝛ bibaſ ſuper menſuram. ʒ. ij. aque ciceris in qua cū cicere decoctuʒ ſit aliquid cimini: ꝛ ſit cibus ſuper ipſuʒ zibzabegi: ꝛ ſi fiat ex eo inunctio ſuper membra confert.

Oleum auris. ℭ ℞. olei ſiſamini lib. ij. oꝛganini ʒ. ſv. rubee. ʒ. ij. oppopo. ꝛ ſapini et myrre ꝛ bdellij ꝛ ämoniaci ꝛ aloes ꝛ olibani: oiuʒ añ. ʒ. ij. tere medicias ꝛ ꝓice ſup eas paꝛ aque ꝛ ꝓfricenſ cū manu bene ꝛ proꝓciatur ſup eas oleū ꝛ decoquaſ lēto igne donec iſpiſſetur ꝛ colef ꝛ adminiſtretur.

Oleum auris ō ſcriptiōe alia. ℭ ℞. ſceb. aʒ. ij. q̄ ꝓfricef cū olei lib. j. ꝛ aq̄ ſanſuci lib. ℈. decoque omnia lento igne in cocleario ferreo ꝛ cola ipſum ꝛ diſtilla de eo in aurem.

Oleum alfelſelud ꝓuenies ad doloꝛē iūcturaꝝ ſpaſmū ꝛ mollificationē mēbroꝝ. ℭ ℞. ſel ꝛ bel ꝛ fel ꝛ acoꝛi ꝛ capſie ꝛ enule ꝛ macropiperis ꝛ nucis vomice ꝛ radicis lilij ꝛ ſemis feniculi et coſti ꝛ myrre ꝛ ʒedoarie ꝛ doꝛonigi: oium ana. ʒ. v. terantur groſſe ꝛ proꝓciatur in ollā ꝛ ꝓpciantur ſup eas olei ſiſamini ꝛ lactis ꝛ aque: oium ana enule. ij. decoquātur in vaſe duplici donec cōſumanſ aqua lac ꝛ remaneat oleum: ꝛ coletur ꝛ adminiſtretur.

Deſcriptio alia q̄ ꝓfert ad doloꝛes veſice ꝛ mīcis fridaꝝ ꝛ ad venā ſciaticā ꝛ frigꝰ renū ꝛ mollificatōeʒ mēbroꝝ ꝛ colicā ꝛ toꝛturā ꝛ palyſiʒ ꝛ ad vētoſitates fridas ℊſſas q̄ accidūt i neruis ꝛ doloꝛē doꝛſi ꝛ oēm doloꝛē q̄ fit ex frigoꝛe et groſſitudie ꝛ ē olei idū. ℭ ℞. ſel ꝛ bel ꝛ fel ꝛ acoꝛi ꝛ capſie ꝛ raꝺ. lilij celeſtis ꝛ enule ꝛ macroꝝ. ꝛ nucis vomice. ꝛ nucis cupſſi ꝛ pini ꝛ coſti ꝛ ſe. fenic. ꝛ ʒedoarie ꝛ buʒed ꝛ doꝛonigi: oiuʒ añ. ʒ. ſ. teraſ oia groſſe ꝛ ſumaſ la cū dulcis ꝛ aq̄: ābor añ. lib. ſ. ꝛ olī ſiſamini lib. v. ōcoquaſ i vaſe duplici dōec ꝓſumaſ aq̄ ꝛ remācat oleuʒ.

Oleum de ouis fit aut mollendo vitellos elixatos: aut diſtillādo in vaſe vitreo com-

poſito

posito aut cum distillatione sublimata.

Oleum alkekengi qđ ē ꝓuemēs ad epilīā ꝛ paralysiz ꝛ mollificationē ꝛ fridutatez: et spasmū ꝛ ỽbilitatē stōchi: ꝛ venā sciaticā: ꝛ dolores iū cturaꝝ ꝛ dorsi: ꝛ ꝓfert ad colicā: ꝛ ꝓuocat mēstrua et calefacit matricē ꝛ frāgit lapidē ꝛ sedat dolorē anu ꝛ apit oppilōes corpis. ℭ ℞. mirabol. kebulor ꝛ bel liricor ꝛ murabolanor ꝛ nu. ꝛ emblicor: oiuz añ. ʒ.x. radicis apij ꝛ raū. feniculi: āboꝝ añ. ʒ. vij. macropipis ꝛ pipis ꝛ zizibe. oium añ. ʒ. v. oppopo. iusquami albi ꝛ serapini: oiuz añ. ʒ. v. turbith sextaria. iiij. caulis recētis: ꝛ rubie recēs ꝛ basse būdi: oiuz añ. M. i. teranť sicca grosse ꝛ incidanť olera ꝛ pꝛcianť i vase ꝛ pꝛcianť supꝛ ea aq̄ lib. xxviij. ꝛ decoquanť donec remaneat medietas ꝛ pꝛcianť supꝛ ea olei de kerua emine. iij. ꝛ ꝺco quanť donec ꝓsumať aq̄ ꝛ remaneat oleū. ℭ Quidaꝝ ꝺo addūt in eo radicū lilij sextaria. ij. ꝛ capsie. ʒ. iij. et anisi ꝛ edebes ꝛ asid ꝛ cozdumeni: oium ana. ʒ. ij.

Oleum ỽ croco qđ lenit neruos ꝛ aufert spasmū: ꝛ ꝓfert ad duritiē mīcis ꝛ colorē efficit bonū. ℭ ℞. croci. ʒ. vj. calami aromati. ʒ. v. myrre. ʒ. ʃ. cozdumeni. ʒ. vj. infundanť medicie ꝑ se ꝛ myrra ꝑ se i aceto ꝑter cozdumeni: ꝛ dimittāť die⁹. v. ꝛ i sexto die infundāť cozdumeni i aceto ꝛ dimittať die vno ꝛ infundāť supꝛ ea i die septio olei sextaria. v. ꝛ ỽcoquať lēto igne donec ꝓsumať aqua ꝛ remaneat oleum.

Oleum de vinee. ℭ ℞. vinee sextaria. v. costi ʒ. x. cassie ꝛ calami aroma. āboꝝ añ. ʒ. iij. marmacor. ʒ. ij. stozacis ʒ. v. olei myrti lib. i. ʃ. teranť medicine ꝛ infundanť in aceto ꝛ dimittanť trib⁹ die⁹ cōtinuis ꝛ coquanť cum oleo donec cōsumať acetū ꝛ remancat oleum ꝛ coletur et recondatur.

Oleum ỽ euforbio nīm ꝓferēs ad dolores frigidos ꝛ ꝓpue i neruis ꝛ ad venā sciaticā: ꝛ dolorē dorsi ꝛ pedū. ℭ Cui⁹ ỽ ē pmixtio. ℞. cofti amari pōd. ʒ. x. castorei pōd. ʒ. v. ꝛ calameti ficci pōdus. ʒ. xij. ꝛ puretri pōd. ʒ. vij. ꝛ ꝓdisi pōdus. ʒ. iij. ꝛ staphisagrie pōdus. ʒ. iij. teranť ola ꝛ decoquanť in vase cū. xl. ʒ. vini odoriferi postq̄ ifusa sunt i eo die ꝛ nocte vsquequo pueniat ad id qđ ē min⁹ tertia: deide ifrideť ꝛ ꝓfricēť vehemēter ꝛ coleť ꝛ fundať supꝛ ipm q̄ stū est medietas pōderis eius olei sisamini aut olei sambaci: aut olei alkeni ꝛ decoquať vsquequo ꝓsumať vinuz ꝛ remaneat oleū: deinde sumanť ad ola. x. pondera olei euforbij albi recētis. ʒ. ij. ꝛ terať sicut puluis ꝛ misceať cū oleo ꝛ ponať supꝛ ignē donec bulliat ꝛ recōdať.

Oleum qđ romane di demanū ꝛ ei⁹ expositio est medicia. x. ſpērū cōferēs ad frigus neruoꝝ ꝛ stōchi: ꝓfortās mēbra repellēs supfluitates lenificās mēbra neruosa. ℭ ℞. stozacis ʒ. iij. ꝛ mastices pōdus. ʒ. xij. ꝛ folij indi ꝛ spice: amboꝝ añ. ʒ. iij. ꝛ seu foribij. ʒ. iij. cinamomi. ʒ. vj. cere albe. ʒ. xij. olei de been ʒ. xlviij. olei balsami. ʒ. xij. piperis. ʒ. j. terantur sicca et soluantur que sunt paster illa ꝛ reponatur.

Oleum de floꝛb⁹ papaueris ruffi calefaciens stōchū fridū: ꝛ resoluit cōmotionē et apationē quando cōmiscet cū adipe anseris aut galline. ℭ Sumanť olei boni lib. j. ꝛ roſ. papaueris ruffi ʒ. iij. ponatur illud in vase ꝛ ponať in sole. x. dieb⁹ ꝛ reponať: verūtamē non bz illud oleum odorem.

Olea pura de lilio ꝛ cydonijs ꝛ malis ꝛ synapi ꝛ cucumere asinino fiunt ita vt sint olei sisamini pars. j. ꝛ aque partes. iij. ꝛ stet in sole quadraginta diebus ꝛ reponatur.

ℭ Synonyma sūt ista. Rūt lib. j. ʃ. baurach lib. iiij. ʃ. vl lib. j. vasce i. tribulus. Sacraiari qđā dicūt. ʒ. iiij. ʃ. ꝛ qđā min⁹ ꝛ qđā plus. Zarur qđā dicūt eē zedoariā. Feleniati nō inuenio. Resile sūt fustes ni credini attinētes fīes radicib⁹ rubee tinctorum. Oleū arazaki. i. sambacinū. Aldemest. i. lauri. Napta creditur q̄ fit oleū dictū petroleū alſ petrolus: sed nos nō vidimus illud oleū. Seraꝑ. caplm facit de eo. Marmacor. i. melissa. Maru. i. nux rubū. Ardefiren nō inuenio. Bel ꝛ bel ꝛ fel sunt medicie iudee: vt Seraꝑ. dicit. Alia sūt multa vocabula quoꝝ expositionem non potui inuenire.

ℭ Tractatus Undecimus de vnguētis ꝛ emplastris.

Vnguentum de cerusa qđ ꝓfert ad adustionē ignis ꝛ excoriationem. ℭ ℞. lythargiri. ʒ. i. cerusse. ʒ. v. cere albe. ʒ. vij. olei roſ. ʒ. ij. liquefiāt cera ꝛ oleū ꝛ pꝛcianť supꝛ ea cerusa ꝛ lythargirū in mortario ꝛ misceantur simul anteq̄ infrigideť ꝛ misceať cū eo albugo ouī vni⁹ ꝛ admīstreť.

Vnguētū aliud. ℭ ℞. cerusse. ʒ. iij. lythargyri ʒ. ij. scorie argēti aur. i. dragagāti. ʒ. i. teranť ꝛ cribellenť cū ozali ꝛ sumať cere albe. ʒ. i. q̄ liquefiant cum. ʒ. iij. olei roſ. ꝛ pꝛoiciantur supꝛ ea medicine in mortario ꝛ conterantur.

ℭ Necessitas vnguētoꝝ est supꝛa dicta. Empls̄ āt ꝛ vnguētū differūt: qꝛ vnguētū ē magis teneꝝ siue ligdū siue liquabile: sed empls̄ est solidāt̄ꝫ verūq̄ cū cera ꝛ oleo cōponať. Et emplastra vocam⁹ ea que sine cera ꝛ oleo fūt: q̄dq̄ aūt vnguēta cū cera ꝛ oleo fūt.

Unguētū basilicon magnū ꝓferēs ad vlcera ꝛ ꝓuenit locis neruosis ꝛ vulneribus i q̄b⁹ nō ē calitas. ℭ ℞. cere lib. j. picis. ʒ. viij. myrre ꝛ resine: oiuz añ. ʒ. iij. glutis alibat. ʒ. iij. olei lib. vj.

ℭ Unguentum basilicon. i. regale.

Unguentum basilicon minus. ℭ ℞. resine ꝛ picis ꝛ cere eq̄les ꝑtes ꝛ administrentur cum oleo oliue.

Unguētum de cerusa cū acceto. ℭ Sume lythargiri q̄ ꝛ tū vis ꝛ cribella ꝛ pꝛice in cimili ꝛ proice supꝛ ipsum acetū ꝛ oleū ꝛ cōmisce bene cum manu ꝛ vtere.

Unguētū ỽ flore eris ad vlcera antiq̄. Flos eris. ʒ. ij. cere ꝛ resine amboꝝ añ. ʒ. v. terať flos eris ꝛ liquefiant reliq̄ medicine cum oleo mēsura que est necessaria ꝛ proiciať desup flos eris ꝛ cōmoueať donec equeť ꝛ administretur.

Unguētū ỽ calcadis qđ noiauit Bal. mut kin ꝓferēs ad apata pestilētie et ꝓsolidat vulnera q̄ difficile ꝓsolidanť ꝛ sanguica: ꝛ cōfert ad difficultatē vrine ꝛ difficultatē egestiōis ꝛ oia apata. ℭ ℞. adipis zirbi antiq lib. iij. olei olive antiq lib. iij. calcadis. ʒ. iij. liquefiat adeps ꝛ terať calcadis ꝛ misceať cum trib⁹ lib. olei ꝛ teranť lib. iij. lythargirū ꝛ misceatur cum eis ꝛ cum adipe in mortario: deide ponatur in frixorio mūdo ꝛ permisce ea cuz spatula q̄ fiat ubicisa ex palma donec equetur ꝛ administretur.

Unguētū nigruz. ℭ ℞. lythargirū. ʒ.j. aceti fortis. ʒ.iij. olei oliue. ʒ.ij. decoquant oia cū studio ne aduratᵗ ⁊ cōmoueat donec coagulet.

Unguētū diachilō ꝓferēs ad nodos ⁊ scrophulas ⁊ apata dura. ℭ Cuiꝰ ℏ ē pmixtio. Fenugreci ⁊ se. lini ⁊ altee albe: oiuz añ. kelia ʒ.j. infundat vnūqōq; coz per se die ⁊ nocte: deide in manᵗ de mucilagine vmuscumsq; coz lib.j. ⁊ quarta ⁊ lythargirij lib.j. ʒ. olei lib.ij. bulliāt mucilagies ebullitione una: deinde auferatur ab igne: postea bulliat oleum cum lythargirio trito donec coaguletur ⁊ alteratur color eius: deinde proiciantur super ipsum mucilagines una post aliam ⁊ coaguletur igne leui.

ℭ Diachilon. i. de mucilaginib⁹. Reliati est nomen ponderis: ⁊ nō inuenio: sed in ℏ nō est vis q̄ hic ponunt pōdera mucilaginū.

Unguētū rubeū. ℭ ℞. lythargirū eminā. j. contriti cribellati olei olive lib.ij. aceti lib.ʒ. ꝓcuriat donec coagulet ⁊ ponatur sup ipz post q̄z coagulatur lib.j. de venis tinctorum.

Unguētū apostolorꝫ ⁊ ē apostolicon ⁊ nominat vnguētū veneris: ⁊ est vnguētū rectificās cū facilitate fistulas difficiles ⁊ scrophulas quas: nec ē aliqd sibi ei ⁊ mundificat vulnera ex carne mortua ⁊ pnā ⁊ cōsolidat. Et dī q ē medicia ꝛij. apostolorꝫ. ℭ Cuiꝰ ℏ ē pmixtio. ℞. terebīne cere albe ⁊ resine: oiuz añ. ʒ.ꝛiij. oppoponaci ⁊ floris cris: amborꝫ añ. ʒ.ij. ámoniaci ponꝺ. ʒ.ꝛiij. arist. lōge ⁊ thuris masculi: amborꝫ ana. ʒ.vj. myrre ⁊ galbani: ǎborꝫ ana. ʒ.iiij. bdellij pōdus. ʒ.vj. lythargirū pōdus. ʒ.ꝛij. infundat bdellium in aceto vini ⁊ decoquat in estate cū duabus lib. olei in hyeme cum lib.iij.

Unguētū de vzifur ꝓferēs ad scrophulas ⁊ cācrū ⁊ apata testiculorꝫ. ℭ ℞. lythargirū ⁊ galbani: amborꝫ añ. ʒ.v. olibani ⁊ ámoniaci: amborꝫ añ. pondus. ʒ.ɾ. glutinis alámbat. ʒ.vj. cere sextaria. ɾ. vzifur. ʒ.viij. ⁊ olei quantum sufficit.

ℭ Unguentum de vzifur. i. zinabrium.

Unguētuz karnez ⁊ alkarnū ꝓferens ad dolorē ani ⁊ ignē pficuz. ℭ ℞. pulpe colloquintide ⁊ ꝺisi ⁊ vsnē ⁊ sulphuris: on mū uñ. ʒ.iij. lythargirū ⁊ sief memithe: ǎborꝫ añ. ʒ.vj. barmel ⁊ marmacor ⁊ ē vmis alkarnez: oiuz añ. ʒ.ꝛij. sǎbaci. ʒ.ij. picis. ʒ.ɾ. liq̄fiat almarmacor cū olio ⁊ admistret.

ℭ Alkarnum. i. grauedo. alia non inuenio.

Unguētum cauterij. ℭ ℞. colcotar assati pondus. ʒ.ɾ. calcis non extincte ⁊ storacis liquide: omnium ana. ʒ.ij.

Unguētū gererati. ℭ ℞. celidonie ⁊ venaꝫ citrinaꝫ ⁊ galbani ⁊ ámoniaci et sarcocolle ⁊ gūmi ⁊ sanguis draconis: oiuz añ. ptē. j. lythargirij q̄stū ē pōdus medicinaꝫ oiuz: ⁊ olei sisaminū ⁊ olei olive q̄stū ē pōdus medicinaꝫ oiuz liq̄fiat cera cū oleo in vase testeo novo: ⁊ pulueriz̄ent sup medicine trite ⁊ cribellate: ⁊ misceatur ⁊ administretur.

ℭ Capitulum de emplastris.

Emplastrū Andromachi qō ꝓfert splenetici hydropicis ⁊ q patit tēsiōez lateꝛ: ⁊ ad dolorē iunctuꝛaꝫ: ⁊ ad venā sciaticaꝫ: ⁊ egritu-

dines chronicas antiq̄s. ℭ Cuiꝰ pmixtio ℏ ē. ℞. cere picis: oiuz añ. lib.j. gūmi pini lib.j. olei cyathi alr cyathos. viij. arsenici rub. vel aurei: alumis tamen calcis quā aq̄ nō inuenit: oiuz añ. ʒ.ij. ꝑpara ipz sz q̄ narrat.

Emplastrū mirabile relatuz ad Andromachū qō ꝓfert vbi vult aliqs vt sumat ex eo aliqd: frāgit enī ipz ⁊ exhibit ossa corrupta ⁊ furūculos ⁊ spinas: ⁊ ꝓfert ad venā sciaticaz ⁊ sputū sanie: ⁊ durities viscez: ⁊ torsionē mēbri sup mēbrū ⁊ sigillationē vulnez. ℭ ℞. granoꝫ q̄ inueniunt in fructu plāte q̄ dī aumeli ⁊ bauracb rubei ⁊ salis ámoniaci ⁊ aristol. cretice: ⁊ rad. cucumeris asinini ⁊ gūme albotin: oiuz añ. pōdus auř. ɾɾ. pipis ⁊ macropiperis ⁊ ámoniaci ⁊ amomi ⁊ ꝛylobalsami: oiuz añ. auř. ɾ. tuderis masculi: ⁊ myrre ⁊ resine ficce: ⁊ aldabac frigida: oiuz añ. auř. ɾ. ⁊ lactis arboris mori auř. ɾ. cere auř. ɾɾɾ. ⁊ adipis capre auř. ɾv. ⁊ fecis olei de lilio q̄stuz sufficit ad ꝓficiēdū medicinam. Terant medicine ficce ⁊ cribellent ⁊ fricent ēt ⁊ inungat q fricat eas manus suas cū fece olei de lilio: ita vt cū pmixta fuerint oia bñ reponat ⁊ seruetur: ⁊ cū necesse fuerit vti eo ad auferendam laxitudinem: tūc sumant de eo. ʒ.iij. adipis anati ʒ.iij. ⁊ olei de alcāna. ʒ.iij. ⁊ misceat ⁊ administret.

Emplastrū ad dolorē iūcturaꝫ ⁊ podagre ⁊ ē medicamē exptū vtile. ℭ ℞. semis uisgami m. kist. j. agarici ⁊ fenugre. añ. kist. j. bauracb. ʒ.j. cere libra. j. resinu ℏcocte lib.j. olei antiq lib.j. medulle ossiū cerui. ʒ.iiij. rad. lilij. ʒ.iij. Terāt medicie ficce ⁊ cribellent ⁊ liq̄fiāt ea q̄ liq̄fiūt ⁊ dimittant donec ifrigident ⁊ proiiciant sup medicinas ficcas ⁊ cōmisceant ⁊ reponant ⁊ administrentur.

Emplastrū filagrius ad dolorē stōchi et epatis: ⁊ dolores mīcum et apata cū linᵗ exteriꝰ ⁊ administrat mulieribꝰ i lana liniendo cū eo mīcē. ℭ ℞. croci. ʒ.ij. ⁊ i ꝺcriptiōe alia. ʒ.ɾij. bdellij ⁊ masticis ⁊ ámoniaci ⁊ aloes ⁊ storacis bumide: oium añ. ʒ.viij. cere sextaria. iij. adipis anserie. ʒ.ɾij. byssopi sicce aut bāide. ʒ.ɾɾɾ. oss. nardi. q̄stū sufficit.

Unguētū qō ꝓfert ad vehemētia ꝺbilitatis epatis ⁊ stōchi ⁊ lenit durities ⁊ retinet ascellationē epithimatū. ℭ ℞. tortellaꝫ ℏ semi pōdus. ʒ.iiij. alkeia ⁊ absinthij ⁊ olibani: oiuz añ. pōꝺ. ʒ.ij. et myrre ⁊ aloes ⁊ aderiati ⁊ ꝛyloaloes ⁊ acbacie: oiuz ana pondus. ʒ.j. ⁊ laudani pōdus. ʒ.ij. ⁊ cydoniaꝫ excorticatoꝫ decoctoꝫ mūdatoꝫ a granis suis pōdus. ʒ.vj. ⁊ dactyloꝫ alcabs dactylos. l. mmero: et cere ⁊ olei nardini ⁊ olei ros. quātitatem cum qua fiat vnguentum. Infunde dactylos ⁊ tortellas in vino et accipe cydonia ⁊ mūda ea ex cortice ⁊ granis suis: deinde coque ea in vino donec mollia sunt ⁊ cum decocta sunt tere bñ ⁊ permisce ipsa cū dactylis ⁊ tortellis deide ꝓtere ea cū tortellis donec misceant ⁊ liquefac ceraz cū oleo ⁊ tere reliquas medicinas ⁊ cribella eas ⁊ pulueriza eas sup cerā liquefactā cū oleo: deide aggrega eas simul in mortario ⁊ pmisce eas in eo donec permisceant bene: deinde linᵗ ex eo super lanaz. i. pānum ⁊ pone ipsum super epar ⁊ stomachum.

Unguctū factū cū pulpa colloquintide qđ cō fert ad illō qđ dcm̄ é. ¶ Cui⁹ ꝺ é pmixtio. R. pulpe colloquintide pōdus.ʒ.xy. turbith et scamonee ꝛ cufor bȳ:oiuʒ añ.ʒ.viij.semis anbeti ꝛ sa lis ꝛ myrre ꝛ aloes ꝛ fellis vaccini ꝛ salis indi ꝛ nigel le ꝛ staphisagrie mōtane ꝛ pipis ꝛ zinzibe. ꝛ miraboł. citrinoꝝ ꝛ mezerion ꝛ bellericorum:oiuʒ añ.pōdus.ʒ. xij.ꝛ amigdalarū ámoniaci ꝛ oppoponaci ꝛ serapini: oiuʒ añ.ʒ.vij.bauracb ꝛ sulphuris citrini:amboꝝ añ. ʒ.xv.fenugreci ꝛ camomille ꝛ semis lini:oium añ.pon dus.ʒ.x.storacis ꝛ cere:amboꝝ añ.sextaria.x. liquefac ea que liquefiūt de istis medicinis cū butyro vaccino ꝛ infunde ex eis que ifunduńt in vino ꝛ tere que ex eis sicca sunt ꝛ cribella ea:deide tere ifusa ꝛ pmisce ea si mul donec fiat vnguentum:deinde lue ex eo stoma chū ꝛ epar:ipm eni facit delcēdere aquā citrinam:ꝛ q indiget ascellatione ꝛ nō potest bibere medicinam li niat ipsum super stomachum quoniam soluet eum.

Emplastrū factum cū cordumeni qđ cō fert ad dolores antiquos q sūt in epate ꝛ stōcho ꝛ splene ꝛ durities accidēt i eis ꝛ frigus. ¶ R. cordumeni ꝛ spice ꝛ ámoniaci ꝛ pipis et macropipe.ꝛ costi ꝛ cassie mūdate ꝛ thuris ꝛ piretri ꝛ amigdalaꝝ ꝛ ámoniaci ꝛ alkeia ꝛ myrre ꝛ storacis et carpobal.ꝛ arist.lōge ꝛ ro.ꝛ cypi ꝛ melliloti ꝛ laudani ꝛ garofilorum:oiuʒ añ.pōdus.ʒ.iiij.croci pōdus.ʒ.ij.et ireos ꝛ oppobalsami ꝛ adipis vacce aut anatis:oium añ.pōd.ʒ.v.ꝛ gūmi amigdale amare pōdus.ʒ.v.lique fac cerā cū oleo narduo ꝛ fac ipm sicut narraui tibi.

¶ Tractatus.xij.de iuuamento baruʒ medicinaꝝ ap propriato vnicuiq; membro.

D frigus capitis cōferūt scelithe ꝛ ana cardinum ꝛ diacimino caputpurgio fa cto. Grauitati capit ꝓfert ifusio ꝺ biera ꝛ pillē alborozmaki q mūdificāt caput. Ad dolorē capitis frigi antiqui.

Sotira scelithe sm qꝺ dicitur biera en fratis.bierapigra.biera archigenis.theodoricō.bie ra catagini.trocisci stelle epithimati super frontē.

Et ad cephaleam iterum oleum nardinum.

Ad emigraneaʒ Trocisci stelle liniti super frontē.oleū nardinum.suffuf infusionis biere.confectio Hermetis facto caputpurgio.

Ad vertiginem. Sotira pura.confectio Hermetis.ana cardinum.biera Archigenis. theodoricon. electua rium de ambra magnum.

Ad oblitionem ꝛ recordationem ꝛ mentem anacardi num.electuarium de anacardinis.scelithe sm qꝺ di citur facto caputpurgio ex eo.suffuf Aristotelis.ele ctuarium de ambra sirimos.bierapigra.

Ad algefgues ꝛ manū. Tyriaca ꝛ metridatū. tyriaca Esdre.scelithe ſʒ qꝺ dī.tyriaca iarbe ramaguē.biera catagini.medicia ꝺ musco.ꝛ ꝓprie ꝺscriptio facta ad meūā ꝛ colicā. Anacardinū qñ equaſ i sua receptōe. Cōfectio de byacito nostra que ꝓfortāt sensus. sunt tyriaca.metridatum.pillule stomatiche Alchindi.

Ad epilepsiaʒ. Metridatuʒ. tyriaca Esdre.tyriaca dia tesseron.sotira.scelithe.tyriaca nostra.ꝓfectio Lesa rie.alkekengi ꝓprie ad pueros.theodoricon.bie ragarnoa.biera nostra.medicina de musco dulcis et amara.bierapigra.acetum squille ꝛ oxymel eius.

Ad apoplexiam. Tyriaca metridatum. tyriaca Esdre oleum alkekengi.

Ad paralysim ꝛ mollificationē in mēbris. Tyriaca me tridatū.tyriaca Esdre.tyriaca diatesserō. medicia ꝺ musco dulcis ꝛ amara.anacardinū diamarte.bede meregi.biera nostra.electuariuʒ de vua.pillule vti litate.oleuʒ arafed.biera Hal.episcopalis.pillule ꝺ cufor bio.cōfectio alcimeri.caputpurgū albab. bie rapigra clysterizata.

Ad torturam. Scelithe. medicina de musco dulcis et amara.anacardinum.electuarium de vua.pillule ꝓ ficui.pillule de bende.sal.

Ad tremorem. Tyriaca metridatum.tyriaca Esdre.so tira.electuarium nostrum.biera catagini.

Ad spasmum. Sotira oleum alkekengi.oleum de cro co.biera Hal.biera catagini.

Ad dolores oculi. Satira.bierapigra. medicina keted regis.

Ad cecitatem ꝛ aquam que fit in oculo. Biera Archi genis in principio.

Ad dolorem auris. Troci.stelle.oleum nardinum.

Ad frigidum. Acetum squilliticum ꝛ oxymel eius ad il lam in qua non est vlcus.

Ad dolorem dentium. Sotira.fagzenea.ꝓfectio de sco ria.trocisci stelle.

In corroso. Confectio Philosophorum.oxymel squil liticum.acetum eius restringit sanguinem ꝛ detume scere facit carnem gingiuarum.

Rectificatio nodationis ligue ꝛ mollificatōis eiꝰ. Sce lithe est electū in ß.ꝓfectio Philoꝝ bierapigra.

Ad apostemata cordis ꝛ dolores eius. Cōfectio de mu sco.medicina keted regis.medicina Hal.que cōfert ad egritudines cāne. Ea que confortāt cor sunt ty riaca metridatum.tyriaca Esdre.tyriaca diatesserō. nadrech Darū.refus Darū.ꝓfectio Alkindi.tyriaca nostra.confectio de byacinto nostra. cōfectio Hal. electuarium de ambra.electuarium aliud.

Ad pulsum cordis. Tyriaca metridatū scelithe.tyriaca nia.ꝓfectio Lesarie.mixta.syrupꝰ ꝺ malis cal'.cōfe ctio de musco.medicia ꝺ musco dulcis ꝛ amara.

Ad syncopim. Medicina de musco. metridatum. kel kelengi.

Ea que mundificant cānam pulmonis ꝛ pectus. Me dicina Galeni.ꝛ pillule que sunt in decem tractatibꝰ ꝛ medicine loboc ꝛ oleis.trocisci de stomachis sunt mirabiles.syrupus de byssopo.

Ad raucedinem vocis ꝛ abscisionē eius. Loboc ꝺ me lone.acetum squilliticum ꝛ oxymel eius.pillule que sunt in decem tractatibus.

Ad abscisionem vocis. Tyriaca metridatum.

Ad difficultatē anhelitus. Cōfectio Lesarie.medicie ꝺ musco.pille dicte i.x.tractatibꝰ.medicia diamarte ꝺ

curcuma.z diasulphur filoniū.medicie keted regis.
Ad asma z anhelitum preparationis.Loboc de squilla z eius oxymel.
Ad difficultatē z cōstrictionez.Trocisci de papavere.
Ad dolores pulmōis z pectoris z hypocūdriox.Sotira kokiū.tyriaca mardurucos.tyriaca Esdre pfecta.
Ad tussim antiquam.Tyriaca z metridatum z lectuhe fm qp dicitur.z diasulphur.oleum asindin.z loch de papavere.trocisci de papavere.
Ad sputū sanguinis z fluxum eius z ipsius vomitum et saniei.Trocisci Hal.proprie conferentes saniei.trocisci arostomachi mirabiles.loch de papavere.
Ad vomitum sanguinis z sputū eius.Medicina albeiron loch de melone.loch de spodio.
Ad frigus epatis.Oleū de anheto.alcāzi sebereiaran. oleū de base.pillule que sunt in decē tractatibus.
Ad dolorem epatis.Cōfectio de se.medicina de gētiana.vnguētū de cozdumeni.trocisci de eupatorio.aq̄ de radicibus.trocisci de decē tractatibus.pfectio de musco.cōfectio de calamēto athanasia.pfectio bermetis cū aqua algeleniabi.diacurcuma.diacosto.filoniū.kelkelēgi.suffuf de acoro facto trocisco.pillule de eupatorio.theodoricon.sal acetum.squille.
Debilitas epatis z que confortant ipsuz.Dialacca z pillule stomatiche.alkindi.z vnguētuz cū pulpa colloquintida.sal emplastrum z medicina alindrion. diacurcuma.medicina quā Alkindus z alij dixerūt esse Hal'.alcanzi.confectio de scozia. electuarium Hal. oleum de cinamomo.suffuf bubede.
Ad extenuationē epat. Reisus Darij ē pfortatiuū valde.tyriaca nīa.pfectio alkidi.pfectio ō musco.sagzencea.singularia fecim⁹ oia q̄ pferūt ad dolorē eius.
Ad apostema epat. Medicina kiume medici.trocisci ō berberis.trocisci de reubarbaro.trocisci alzedariō.
Ad duritiez epatis z splenis.Trocisci de eupatorio.trocisci de reubarbaro.electuarium de anisuden.
Ad dolorem epatis z splenis.Tyriaca Esdre.metridatum.diacurcuma.dialacca.
Ad hydropisim z initium eius.Tyriaca metridatū.confectio Hermetis.medicina kiūe.biera Archigenis.
Ad malitiam complexionis.Oleuz de euforbio. suffuf alkekengi.bactissucha.diasulphur.
Ad inceptionem malitie cōplexionis.Homozusia.diacurcuma.dialacca.trocisci de berberis.medicia kiume.aqua de radicibus.pillule alkekengi.Et ad fortem iteruz alcanzi.seberearen fanios z rectificat sanguinem.electuarium aliud.
Ad debilitatem stomachi.Medicina kiume.
Vnguētū ad debilitatē epatis z stomachi.Electuariū de xyloaloes.z sagzenea.sal factus.suffuf domū dei.
Et ad debilitatē z corruptionē suā. Electuariū alcāzi. electuarium kameleati rectificat corruptionem eius.
Ad corruptionē z mollificationē eius.Oleū afusme.cōfectio Hermetis.diacurcuma.oleū aliud.aqua de radicib⁹.tyriaca.metridatuz.alkarme.tyriaca nīa.electuariuz de ambra.trocisci stelle expellunt ab eo superfluitates. pillule alkekengi. bierapigra.diacimi-

nū.pfectio alkindi.ifusio pigre mundificat eū.suffuf aburmaki.acetū squille z oxymel ei⁹.miua.syrupus de malis cal's.z syrup⁹ de pirris.z citrū pditū.z cydonia pdita.Et de eis q̄ mūdificāt ipz sūt electuariuz Hal. pillule stomatiche simul.trifera de scozia z alia.
Et ad mollificationē eius.Trifera maioz.trifera ō scorna.suffuf bobede.oleum de serpentibus.
Ad caliditatem stomachi confert syrupus de agresta.
Ad frigus stōchi.Electuariū de xyloaloes tēperatuz. oleū menuz.oleū de costo.oleuz de papavere ruffo. electuariū ō anuuden.eliuz alsangi⁹.fendelicō. alcāzi.seberearen.trifera de scozia.electuariū talisafar.
Ad infusionem stomachi. Bierapigra. pillule idē.bierapigra.trifera suffuf bobede.
Ad dolorē stomachi.Cōfectio de semībus dactylicon. medicina de gētiana.aqua de radicibus.biera Andromachi.electuariū diapipreon.seberearen. vnguētū de cozdumeni.pillule inde.oleū rosū.oleū ō costo. electuariū Hal'.confectio Hermetis.pillule bone.
Ad dolorem vētris.Emplastrū filagrine.aradon. diacurcuma filonium.confectio de calamento.
Ad ventositatem stomachi.Sotira.nedrech Darij.alkamu.trifera magna.oleum nardinum.
Ad apostema stomachi conferunt trocisci de berberis z eupatorio.
Ad duritiem stomachi.Oleum de mastice.
Ad appetitū.Electuaria z alkekēgi pfortāt appetitū.
Ad appetitū camnū.De curatione ei⁹ est diaciminum.
Ad digestionē.Tyriaca metridatum.confectio pbox. confectio Cesaris.alcanzi.diacydonitē proprie muscatum.trifera magna.confectio de musco.sagzencea. diacimimum.electuarium de ambra.suffuf.aristo.electuariū de granis viridib⁹.pfectio de byacinto nostra.electuariū aliud.citrū cōdituz.electuariū ad singultū.cōfectio Cesaris est bona in eo valde.miua.syrupus de mēthа.trocisci de mezereon ad vomitum z nauseā.trocisci arostomachis.cōfectio de sale idoneprie ad flegmaticū z melancū.syrup⁹ de fructibus et proprie ad cholericū.trocisci muue.syrup⁹ ō mēthа.syrupus ō malis syrup⁹ ō punis z pfert ad syncopim.
Ad sitim.Syrupus de agresta.cāphora.trocisci ō spodio.Et si fuerit cū resolone nature ad eructuationē acidam.diacimunum.trocisci stelle.diapipereon.
Ad splenē.Sotira.homozusia.kelkelēgi.pfectio de seminibus.anacardinum.alcanzi.diamarte:z apii oppilationē ei⁹.bedemeregi. diacurcuma. diasulphur. oleum abusume.confectio de byacinto nostra.theodoricon.biera nostra.sal.vnguentuz cozdumeni.suffuf de trocisis de decem tractatibus.
Ad frigus intestinoz.Pillule que mūdificāt intestina. pillule stomatiche.alkindi.pillule aburmaki.
Ad colicam z siccitatē nāe.Braston.kelkelēgi.oleū de nasturtio.oleū de kerua.fermoa.seberearen. dactylicon.Et ad dolorē ei⁹ filoniū episcopale. diacydonitē solutiuū.electuariū indū.electuariū Cesaris.
Ea que leniunt naturam sunt bierapigra.cōfectio ida. syrupus de punis.parum de bdellio. pillule de capsa.

psia.trocisci.z confectio de alijs.
Solutiua grossa. Pillr stōtiche alkidi.pillr alie ad melācholiā.pillr ō capsia.biera Hal'.pillr de euforbio attrabūt ex lōgiquo et ex neruis.biera filagrius.electuarū Cesaris.seberearē. pillr filij Albarith.
Ad retētionē solōnis vētris. Tyriaca.metridatuz.diacydonitē muscatū.vnguētū alkindi.syrup⁹ ō agresta ad colicos.suffuf ꝓueniēs cholericis.camebatu ōcriptio ex felagios.suffuf Aristotelis.mua.syrup⁹ ō malis.syrup⁹ de mētha.syrup⁹ de pinis.cydonia cōdita. trocisci de balaustijs.trocisci de spodio.trocisci ō semib⁹.trocisci ō diasacraméton ad difficultatē vrie.
Ad solutionem ventris cum sanguine z sanie. Trocisci diasacramenton.trocisci de lacca.
Ad vlcera inteſtinoꝝ z rasurā. Tyriaca.metridatuz.tyriaca Esdre.confectio Hermetis.trocisci nostri.trocisci alij.athanasia.medicina keted regis.trocisci de balaustijs.trocisci diasacraméton.trocisci ō semib⁹.
Ad punctionem. Trocisci de seminibus.
Ad vehemētē punctionē. Mpicleta.firdurios.oleū nardinum.suffuf ad tenasmon.miclete cōfectio Hermetis.trocisci de mezereō.trocisci de semimbus. trocisci de balaustijs.suffuf.
Ad colicam passionem. Tyriaca.electuarium filij emileniati.electuarium de granis viridibus.
Ad dolorem ani. Oleum alkekengi.
Ad hemoꝛroidas. Electuarium de muſco.donum dei. suffuf miclete.oleum alsindin.
Et ad dolorem renum z vesice. Tyriaca.metridatum. tyriaca Esdre.tyriaca nostra.cōfectio alkekengi.electuarium de anniuden.
Ad frigus amboꝝ. Cōferunt renibus z vesice oia que cōfortant ea.trocisci alkekēgi.oleum de kerua.
Pillule ad frigus remz. Trocisci regales. electuarium ad dolores amboꝝ.ꝓfectio Hermet'. diacurcuma.
Et ad dolorem amborum. Confectio alkekēgi.nux cōdita.oleum de storace.
Que mūdificāt renes z vesicā. Metridatū.theodoricō. anacardinum.biera nostra.electuariū de ambra.
Et que ꝓferūt ad frigus amboꝝ. Trocisci alkekengi.
Et ad mollificationez vesice. Biera Hal'.trifera de scoria.trifere alie.
Et ad mictum sanguinis z pus. Cōfectio de pillulis alkekengi z trocisci alkekengi.
Et ad iuolūtariā emissionē vrie z distillationē ei⁹. Cōfectio Dhoꝝ.scelitbe fm qꝫ dicitur biera Hal'.
Ad lapidē. Tyriaca.metridatū. tyriaca Esdre.homorusia.dialacca.diasulphur.pillr i decē tractatibus.
Educentes arenam in vrina. Trocisci arcomacrie.
Ad frigus matricis.oleum de storace. oleum de beirtar.oleum nardinum.alkekengi.
Ad ventositatem matricis. Alkekengi.
Et ad dolores mricis. Scelitbe fm qꝫ di.anacardinū. diamarte.bedeneregi. filoniū ppric pgnātium. fermos archigenis.emplz filagri⁹.diacurcuma.
Ad prefocationem matricis. Alkekengi.acetum squille.z oxymel ciua.
Et ad duritiē matricis. Pillule memitbe. diacurcuma. oleum de croco.
Ad corruptionē mēstruoꝝ. Rectificant ea theodoricō. kelkelengi.trocisci de semimbus.cōfectio de scoria.
Ad pregnantes z conseruationem fetus. Suffuf.tyriaca conseruat fetum.metridatum.scelitbe fm qꝫ di.et alcalcatarabā fermos.
Ad dolorē iūcturaꝝ z podagrā z venā sciaticā. Sotira.scelitbe fm qꝫ di.ꝓfectio Dhoꝝ.ꝓfectio Hermetis.anacardinū.ꝓfectio biere Archigenis.theodoricon.electuariū de massacumia.emplz. cliū idū.cliuz Cesaris ꝓpric ad podagrā.oleuz ō storace calefacit iūcturas z expellit ab eis superfluitates clysterizatū.
Et ad venā sciaticā. Eliuz flegmaticū.medicia kebeth regis.bierapigra.oleū asseled.ramisſed.olcum alisefed.oleū alkekengi z ꝓpric ad venā sciaticā.kelkelēgi z ꝓpric ad vētositates iūcturaꝝ.biera catagmi z ꝓpric ad tremorē earum.pillule de capsia.sal.
Ad dolorē dorsi. Biera Archigenis.pillule iuuamēti. pillule de dende.oleū kemisſed.oleū kelkelengi.oleū de euforbio.pillule de capsia.pillule alie de kelkelēgi.electuarium indum.confectio de scozia.nuces cōdite. Et ad dolorem dorsi clysterizatio. Et ad dolorem anchariuz.pillule de capsia.descriptione nostra. oleum de euforbio.confectio Hermetis.

¶ Post⁊ posuit multas cōpositas medicinas variatas in.ii.trac. mō vult appropriare vnāquāq; illaꝝ ad egritudines diuersificatas ꝛ vniqōq; mēbroꝝ: z qz ꝛ facere est ponere pticulare vtilitatē: z appropriare vnicuiq; fm ꝛ illud capim eē in ſūma ſcōa. de medicine ſūt ſupius deſcripte: ō facit Auicē. ꝛ capim currere cū ſūma prima. tu autē diſcurre per illas. Quia primo posuit iuuamētū appropriatū egritudinibus capitis. Secūdo egritudinib⁹ neruoꝝ. Tertio egritudinibus oculoꝝ. Quarto tē. multas medicinas hic inuenies noiatas quas ſupza non habemus eodem noie: z ꝛ ſcire nō possumus. Si ergo vis potes facere de boc caꝑ. ptes. 17. z ſi vis pauciores. Posuit autem aliquas medicinas ſub noie quo ſupius non inuenūtur: z forsan boc est qz alibi ſcripte ſunt: vel qz aliter nominauit eas bic z ſupza. Indiget autem iſtud capitulū ſcientia qua diſtinguātur diſpoſitiones quibus be medicine ꝓueniāt. ꝛ.g. ad tuſſim antiquā laudat tyriacā z loch de papauere. Opz igitur diſtinguere in boc modos tuſſis in tuſſim antiquam z recentem: z etiam loch fm ſuas deſcriptiones: vt notum est.

¶ Expleta ē ſūma ꝑma Antido. ¶ Sūma ſcōa icipit.

IN hac ſūma afferemus de medicis cōpoſitis illas q̄ ſūt magis ꝓpric vnicuiq; egritudini: poſtq̄ reiterabim⁹ rememorationē eoꝝ q̄ dicta ſūt i Sūma ꝑia vt ſit ei q legit bīc libꝛū cōꝓbēſio omniū curationū: aut plz earū valde. Et illō ē qm̄. ꝛ.g. cū cōꝓbēdit curatiōes ſcabiei eat ad libꝛuz ſcōz: z ē liber medicinaꝝ ſimplicitū z ſciet in boza vna cōꝓbēſionē oiuz mediciaꝝ ꝓticulariū ex tabulis: deinde cū ꝑmutaꝛ ad capla libꝛi tertij z q̄rti q̄rat caplz ſcabiei: z cōꝓbēdet curatōes p̄dictas: deide cū permutatur ad antidotarium comprehendet reliquas curationes cōpoſitas: erit ergo ei via ad cōꝓbendēdū curatiōes particulares omnes aut plurimas eaꝝ: z diuiſimus banc ſummam in tractatus.

IN ſuptori doctrina ſiue ſūma determinauit de medicinis cōpoſitis cēntalib⁹ in vndecim tractat⁹ z ſubiūrit caplz q̄ſi collectū: bic determinat de medicis cōpoſitis in vnaquaq; egritudie. Et ꝑ ꝑmittit modū ſcie hui⁹ ſūme z⁹ cōparate ad libꝛos p̄cedētes practicos. ſ. cōe

preter primum librum. Scdo eregur ibi. (Stupefactiõ. ¶ Intẽdit ãt Alu. dare modũ quo qs pot bñe copiaz medicinaz ad oẽs egritudies vel plurimas. Et dixit b pp raro occurrẽtia que scribi nõ pñt. Unde g in exẽplo q si tu vis curare scabiẽ: vadas ad z^m libr̃: z inuenies simplices medicinas in aurcola ỹcoctionis. Deide vade ad tertũ libr̃ũ pro scabie oculoz p scabie vesice. Et ad 4^m p scabie cutis: z ibi inuenies medicinas multas simplices z compositas. Postea veni ad libr̃ũ 5^m tã ad primã summa q̃ ad scõaz: ly de scabie in hac sũma secunda dixit nichil aliqd non reperiatur.

¶ Tractatus Primus de dispositionibus capitis z de eis que sunt in eo vt cerebrum.

Stupefactiuũ dolozis capitis antiq. Cuius hec est permixtio. lactis alfarfandi auñ. xvi. lacti papaueris z est opuz auñ. iij. anisi croci: semis iusquiami albi scamonee: oiuz añ. auñ. iiij. ꝓficiant oia cũ aceto: deide fiãt ex eis trocisci z exiccẽtur in vmbra: cũq3 indiges eis liquefac z line sup frõtem ab vno tempore ad aliud: q si infirmus fuerit febriens liquefac eos cum aqua z line eos.

¶ Iste tractat⁹ hz defectũ ptes octo: sicut octo sunt tractat⁹. In p̃ tract. ponit medicinas egritudinũ capitis. Et ꝑ ē stupefactiuũ quo nõ habemus vti nisi casu necitatis fortis: ly ēt sit resolutiuum. Alfarfandus dr q est tirimallus. Aliq q ē portuleca. Trocisci noti sũt.

Trocisci qb⁹ vtebar antiq. ¶ Rx. baccaz lauri auñ. iiij. scamonee z opij z myrre z succi aq agreste: oiuz añ. auñ. iiij. sc. apij z croci z amomi: oiuz auñ. viij. ꝓficiant illõ cũ aceto q̃tita te q̃ sufficit: z fiãt ex eo trocisci z admistrek liniendo.

Caputpurgiũ qõ mũdificat caput et ꝓfert patienti obthalmiã lõgã z cui aduenit dolor capitis: z faẽ dicẽdẽ ex capite bũiditatẽ plũmã. ¶ Rx. nigelle auñ. ij. sal' ámoniaci auñ. ij. succi cucume. asinini auñ. i. terak illõ bñ z ꝓficiat cũ oleo qõ fit ex oleo qõ dicit siciontiũ: aut cũ oleo de nigella: aut cũ oleo de alcána donec perueniat ad spissitudinẽ cere liq̃facte cũ oleo liquefactiõe humida z pone ipz in vase z vtere ipo: ita vt limas ex ipo i cõcauitate narium z p̃cipe infirmo vt narib⁹ attrahat aerẽ.

¶ Caputpurgium hoc est multum violentum.

Caputpurgiũ aliõ qõ purgat sine no cuñto: z sedat dolorez capitis statiz. ¶ Sumank buchormariẽ auñ. viij. radicũ lilij auñ. ij. bauracb rub. auñ. i. misceank z admistrenk.

Caputpurgiũ alid. ¶ Buchormariẽ z. iij. succi folioz lubleb z. i. ʒ. alfedinon sextã auñ. i. succi cucume. asinini sextam auñ. i. permisce ea z cõserua ipsum in vase vitri. cuz ergo indiges eo fac de ipso collyrium liquefac ipsiuz cuz lacte mulieris: z fac caputpurgium cum eo.

¶ Lubleb est vna species lacticiny valde debilis que cõcreditur in febribus acutis. Alfedinon non inuenio.

Caputpurgiũ aliõ qõ ꝓfert ad paralisiz z tozturã z mollificationẽ mẽbroz z tremorẽ: z ad oẽs dolores frigidos z hũidos z oppilones q̃ accidũt ex friditate z hũiditate i lacertis z neruis. ¶ Cui⁹ permixtio h ē. Sumak succi rut. colloqn. hũide: z succi rut. sicle: z succi rut. ratha: oiuz añ. cochleariũ. i. z nigelle: z grana harmel z terank ambo bñ: deide ꝓfice ea cũ his succis: ita vt cõmisceañ deide repone ea: cũq3 indiges eo fume de byssopo põdus sexta. j. z solue caputpurgiũ cũ lacte mulieris lactãtis puellã: z fac caputpurgiũ ifirmo ex eo: ipm enim aperit oppilationes z calefacit z confert cerebro z capiti ad illud qõ est in ipso de superfluitatibus.

¶ Ratba inuenio q ē fumus terre: sed ista exterior dz arsenice.

Caputpurgiũ aliõ ꝓferẽs ad dolorez capitis afitos. ¶ Rx. mũmie z mucis muscarum z ãbre z cãphore z muscorum: oiuz añ. põd. ʒ. j. terak vnũq̃q3 eoz p se: deide misceañ z ꝓficiantur cum oleo sisamino z aliquanto olei de balsamo z sumatur de eo pondus gra. vj. z soluak cum aliqua aquarum z fiat caputpurgium cum eo.

Cõfectio biere mũdificãs ex pte q̃ mũdificat caput z expellit ex eo illõ qõ ē in ipso õ superfluitatib⁹ z egritudies malas. ¶ Rx. pulpe collogn. mũdate ex gnis z corticib⁹ suis põd. auñ. ʒ. tburis z pipis albi z nig. z macroñ. oiuz añ. auñ. iiij. z croci auñ. j. z aloes z myrre z ámoniaci z assẽ põdus auñ. j. scamonee assate põd. aure. vj. z succi absinthij auñ. ij. terank z cribellent z ꝓficiank. dosis ei⁹ sit aure. iiij.

Diera relata ad bulicos q̃ ꝓfert ad dolorẽ capitis z tenebrositatẽ z dolorẽ stomachi z splenis z epatis. ¶ Cui⁹ h ē permixtio. Sumãtur tburis mũdati z agarici: ãboz añ. auñ. xvi. z pulpe collogn. mũdate ex corticẽ ex granis suis põd. auñ. ij. z sticadoz z pipis albi z nigri: oiuz añ. auñ. xvi. z myrre auñ. iij. et croci auñ. vj. z corticũ ellebori ni. z aloes z scamonee z squille assate: z spice z cassie: omniuz añ. auñ. xvi. z sandarace z euforbij: omniuz ana. auñ. viij. terantur medicine ficce z infundantur gumme misceantur z conficiantur: z sit dosis eius auñ. iiij.

Cõfectio biere relate ad bulos. ¶ Pulpe collogn. mũdate z excortica. a granis suis z tburis: ãboz añ. ʒ. xx. z anis. rotũde: z se. apij mõtani: z pipis albi: oiuz añ. ʒ. v. z serapini z oppopo. amboz añ. põd. ʒ. viij. z spice odorifere: z ligue aues z cinamomi z cassie z croci z zizibe. z polij: oiuz añ. ʒ. iij. terank medicie ficce: z ifundank gũmi z misceank.

Pillule salue mũdificantes caput. ¶ Rx. turbith z aloes: amboz añ. ʒ. x. collogn tide z scamonee: oium ana. ʒ. iij. anisi z salis: amboz ana. ʒ. ij. dosis eius forti. ʒ. ij. z debili auñ. j.

Pillule ꝓferẽtes ad dolorẽ capitis ex melãcholia. ¶ Rx. epithimi z agarici: amboz añ. ʒ. iiij. polypodii. ʒ. iij. bierę. ʒ. vij. salis. ʒ. ij. ʒ. mirabolanoz nigroz. ʒ. v. lapidis lazuli. ʒ. ij. dosis eius. ʒ. ij. ʒ.

Pillule ꝓferẽtes ad dolorẽ capitis ex flegmate z melãcholia. ¶ Rx. mirabolanoz kebulos z bellericoz z emblicoz: oiuz añ. põd. ʒ. iij. salis. ʒ. iij. sticadoz. ʒ. ij. bierepigre. ʒ. viij. pulpe collogn. ʒ. iij. absinthij. ʒ. ij. agarici. ʒ. viij. turbith et epithimi: amboz añ. ʒ. xv. ellebori nigri. ʒ. v. dosis earuz. ʒ. ij. ʒ.

Decoctio aq̃ õ radicib⁹ cũ qua fumik i potu oleũ õ kerua ad dolorez capitis ex flegmate z vriginẽ z epilias. ¶ Rx. corticũ radicũ apij z feniculi: oium ana. ʒ. x. radicũ squinãti z calamenti et spice odorifere z aristo. lõge z rotun. oium ana. ʒ. viij.

fumiterre

ſumiterre.ʒ.vij.mirabola.citri.pond.ʒ.viij.epithimi.ʒ.
iiij.maſticis.ʒ.iij.ʒ.poly.ʒ.iij.ɔcoq̄nt cū.iij.lib.aq̄ do
nec remaneat lib.j.ꝛ iſundant in ea bierepigre.ʒ.iij.ꝛ
ſumant de ea oi die.ʒ.iij.cū põdere.ʒ.j.olei de kerua.

Decoctio collecta q̄ ſolone educit bũores. ℭ ℞.mirabolano.nigroꝝ.ꝛ citri.
ꝛ kebu.oiuʒ añi.ʒ.r.pruna.xxx.nuõ:tamaridoꝝ.ʒ.xv.fu
muterre.ʒ.vij.abſinty.ʒ.iij.ɔcoquant cū trib⁹ libris aq̄
donec remanēat lib.j.ʒ.ꝛ ſumant de ea due tertie lib.
ʒ.ꝛ ꝓficiant i ea.ʒ.j.turbith.ꝛ aloes due tertie.ʒ.j.agari
ci tertia.ʒ.j.ꝛ bibat:ſi voluerit eā ɔbile nō.ꝓficiant il
la tria:ꝫ fricet i ea caſſie fiſtule mūdate a g̃nis ſuis.ʒ.r.

Emigranea. Trocisci q ꝓferūt ꝛ efficiūt opõnem cū limf ex eis bis
aut ter ex tẽpore ad tꝑs. ℭ Quoꝝ ꝫ ẽ pmixtio. ℞.cro
ci auf.ʒv.ꝛ calcadis auf.ʒ.ꝛ myrre ꝛ aluis ꝛ opij ꝛ ſuc
ci agreſte ꝛ ſucci colcotar:oiuʒ añi.auf.iij.ꝛ gūmi auf.
ʒv.teranf illa ꝛ ꝓficiant deſup vini ſtiptici q̄ſtū ſuffi
cit ꝛ teraf ſicut terf collyriū ꝛ fiāt ex eo trocisci. ℭ Cuiꝝ
idigebis eis liquefac eos cū aceto pmixto ꝛ vtere eis.

ℭ Lapſic.i.ɔdumi.ℭ alcadis ꝛ colcotar ſunt ſpecies vitreoli.

Medicamẽ ad emigraneaʒ antiq̄ꝫ. ℭ ℞.
pipis albi auf.ij.cõmixtionis
croci auf.ij.cuſoꝛbij auf.ʒ.ſimi colũbini auf.ʒ.encau
ſti ſcriptoꝝ vel pergamena auf.ʒ.tere bas medicias
ꝛ permiſce ꝛ confice ꝛ line cum eo lacertum tumporis
ꝛ annecte fronte illius partis.

ℭ Tractatus Secundus de oculo obthalmia ꝛ attra ctione materierum ad oculuʒ.

Collyriū qd cõpoſuit vir faciẽs alcobol de terra Perſarum. ℭ ℞.ſief memithe auf.xlviij.ſarcocolle auf.xxiij.ſcedene gi auf.ij.opij auf.ij.ſucci mādragore auf.viij.gūmi auf.xvj.ꝓficiant cū aqua pluuiali ꝛ admiſtrent cū albumine ouj.

ℭ Dic tractat⁹ hʒ diſtōnes plures.ſ.vndeci.ꝑtio.n.ponit medicinas cōpoſitas ad obthalmiā ꝛ curſum mãerā ꝛc.Scdo ad vicera oculi.Tertio ad diſruptionē cornee ꝛc.Partes patebūt ſm rubri cas. ℭ In ꝑ⁹ gre ponit.27.collyria nomē aūt collyry q̄ſq; figñat ſidē qd ligduʒ:q̄ſq; figñat ſief:q̄ſq; figñat coboi ſiue alcoſol. Nō ꝫ curādū eſt de his nominib⁹:ſynonyma cōponēda ſūt.Sief memithe eſt ſief famoſum:ꝛ fit ex ſolo ſucco memithe ſpiſſato.Scedenegi eſt lapis ematbitus:ꝛ q̄ſq; lucalf ꝑ ſemie granati ſyluestris.

Confectio medicie ariſtrati faciẽs ad ſcabiẽ ꝛ obthalmiā antiq̄ꝫ ꝛ ꝓfert auri ex q̄ currit pus ꝛ vicerib⁹ q̄rũ ꝓſolidatio ẽ difficilis ꝛ corroſioni q̄ accidit in ore. ℭ ℞.vitri cõbuſti auf.
ij.myrre auf.ij.dragāti aduſti auf.j.pipis auf.iij.croci auf.ʒ.vim.ʒ.ix.coagulati vue.ʒ.xlv.tere medicias ſic cas ꝛ aſperge ſup eas in trituratõe vinũ. Et cū exiccãtur ꝓice ſup eas coagulatũ vue ꝛ teranf cuʒ eo ꝛ ponanf in vaſe ꝛ decoq̄nt lẽto igne ꝛ ſeruef in vaſe eris.

ℭ Coagulatum vue.i.vinum coctum.

Epithima qd cõpoſuit filodeſifis cõferẽs ad mãʒ pluruma ꝛ dolorẽ vehemẽtẽ. ℭ ℞.roſ.recẽtiũ auf.ij.ſe.iuſgami albi auf.viij.
thuris auf.vj.myrre auf.iiij.ſauich ordei.ʒ.xviij.vitelli ou.j.aſſati ſucci mandragore auf.iiij.croci auf.ij.
opij auf.iiij.conficiantur cum vino ſtiptico quātitate que ſufficiat ꝛ fiant ex eis trocisci ꝛ adminiſtrentur.

Aliud qd dicitur vuula. ℭ Eris vſti abluti auf.
xij.croci auf.vj.piperis albi auf.iiij.myrre ꝛ opij:amboꝝ ana auf.iiij.gummi auf.xij.teratur cum vino ꝛ adminiſtretur.

Collyriũ aliud qd adminiſtraf ante balneũ ꝓferẽs ad curſuʒ mãerũ pluruma rũ:ꝛ ꝑticꝛ qñ oculus eſt difficilis humectationiꝛ eſt apoſtema ei⁹ ad albedinẽ declive in colore ſuo:ita vt ſit in eo aliqd de veſtigijs obthalmie vehemẽtis in q̄ cleuaf albedo oculi ſup nigredinẽ ei⁹. Et nō eſt nobiʒ neceſſariũ vt vtamur eo niſi in hora q̄ ꝓcipim⁹ infirmo vt igrediaf in balneũ i ſucceſſiõe ei⁹. ℭ ℞.lapidis qd vj ſabaſatos auf.viij.thuris auf.vij.eris vſti abluti et opij ꝛ gūmi:oium añi.auf.viij.myrre auf.iij.ꝓficiant cū vini q̄ſtitate que ſufficit ꝛ adminiſtretur cum albumine ouj ſubtile ita vt diſtillef de eo i oc̃lo multoties.

ℭ Lapis ſabaſatos non inuenio.ℭ mocadius.i.ſtrocãdion de quo Seraꝑ.tractat tractatu.7.ca.de ſyrupis.Kaſſomos.i.lutũ arme nuʒ vel terra ſigillata.Salten.i.cãcer fluuialis.Sebeſabren.i.ber ba ſimilis paritarie.Falueʒabaragi.i.lycium vl herba de q̄ fit lycium. Croci bortulani ſyluestris.i.flos kartami.Seduc.i.ſinabrium.Scledeboa eſt aſal ſimile vulpi claudicãs ꝛc.Baurod eſt modus talis medicaminis:ꝛ videf quaſi puluis.Illis vocabula q̄da nō inuenio. Medicamẽ bariſteaster notã eſt in ſequẽti tracta.Sera.i.abrota num vel aliter vt ſepe eſt expoſitum.Iſta inuenies inferius.

Collyriũ aliud qd adminiſtraf ante balneũ qd cõpoſuit Hermes factor alcol faciens ad dolores vehementes et ſedat eos in die ſuo ſedatione plurima ꝛ ꝓfert ad obthalmiã antiq̄ꝫ ei. ℭ ℞.aloes auf.viij.eris vſti abluti opij ꝛ gūmi:oiuʒ añi.auf.xvj.myrre auf.xij.croci auf.viij.climie auf.iij.thuris auf.iij.ꝓficiaf cū vio vl ſyrupo q dī cādinſon ꝛ admiſtref cū albumie ouiꝛ ſoluaf ſubtile:ꝛ oʒ vt oc̃lo fiat alcobol ex eo i horis ſeparatis in eo qd ẽ iter oc̃s tres horas aut q̄tuor:deide dimittaf oculus geſcere ꝛ pauſare:ꝛ ꝓcipiaf ifirmo poſt illd vt igrediaf balneũ.

Collyriũ valẽs qd ſedat dolorẽ i die ſuo ꝛ dī rabioſuʒ ꝛ reſoluit aꝑata ꝛ cariat ipʒ i hora ſua. ℭ ℞.antbimonij ꝛ acbacie:ãboꝝ añi.auf.xl.climie auf.vj.eris vſti abluti auf.xiij.ceruſe ɔ plũbo auf.viij.ſpice ꝛ lycij:ãboꝝ añi.auf.iij.caſtorei ꝛ aloes ꝛ opij ꝛ colcotar aduſti:oium añi.auf.ij.gūmi auf.xl.ꝓficiant cū aq̄ i q̄ ɔcocte ſẽ roſet admiſtrent cū albumie ouj ꝛ liquefac declinãs ad ſpiſſitudinẽ q̄ſdã.

Collyriũ qd cõpoſuit Gal.ꝛ cognominatur cõpoſitũ ꝓpriũ ꝓficiẽs ad dolores vehemẽtes ꝛ egritudines cũ ſunt in declinatione ſua. ℭ ℞.climie ablute auf.xvj.achacie aure.xl.eris vſti abluti auf.xiiij.opij ꝛ lycij ꝛ folij ſpice odoriſere ꝛ croci ꝛ aloes ꝛ caſtorei:oiuʒ añi.auf.ij.myrre auf.iiij.ceruſe ɔ plũbo ꝛ ãthimonij abluti:ãboꝝ añi.auf.viij.gūmi auf.xl.ꝓficiant cū aq̄ ꝛ admiſtref i icepnõe egritudis.

Collyriũ qd dicit ſakis ꝛ cõpoſuit ipm mulier regina faciẽs ad dolores vemẽtes. ℭ Cuiꝝ ꝫ eſt pmixtio. ℞.climie auf.xvj.ceruſe ablute auf.xl.amili ꝛ dragagãti ꝛ achacie ꝛ opij:oiuʒ añi.auf.ij.gūmi auf.xij.cõficiaf cum aqua pluuiali. Si autẽ aduenit hora in qua facis ex eo collyriũ proijce ſuper ipſum albumen ouj recentis ꝛ vtere eo.

Collyriũ qđ noiaſ eſtiuũ. ℭ ℞. climie aduſte ablute ⁊ boli fermos ⁊ ceruſe đ plũbo: oium añ. auſ. ℈. corticũ eris ablutoꝝ ⁊ acbacie ⁊ corticũ tburis: oiuꝫ añ. auſ. ij. dragagáti auſ. v. gũmi auſ. ℈v. ꝓficiaſ cũ aq̃ ⁊ adminiſtreſ cũ albumine oui.

Collyriũ qđ dr ſtella qđ nõ vidiſ ꝓferẽs ad dolores vehemẽtes ⁊ bothor ⁊ aptionẽ pupille ⁊ vlcera ſordida ⁊ vlcera corroſa ⁊ egritudines antiq̃s ⁊ abſtergit ⁊ auſert veſtigia. ℭ ℞. climie aduſte ablute ⁊ ceruſe de plũbo ablute: oium añ. auſ. ℈v. amili ⁊ antbimonij: amboꝝ añ. auſ. ℈j. cineris de fornace in q̃ purgaſ es ſtáni aduſti ablui boli fermos: oium añ. auſ. viij. myrre opij: amboꝝ ana auſ. ij. dragaganti auſ. viij. cõficiaſ cũ aqua pluuiali.

Collyriũ theocratis ⁊ eſt medicamẽ valẽs. ℭ ℞. climie ⁊ croci: áboꝝ añ. auſ. ℈j. opij ⁊ cõticũ eris: áboꝝ añ. auſ. vj. cõticũ ſabrocan mũdatoꝝ ⁊ plũbi aduſti ablui: áboꝝ añ. auſ. v. myrre auſ. iij. ſpice odorifere auſ. ij. acbacie auſ. ij. ſucci roſarũ ⁊ gũmi: oium añ. auſ. ℈j. ꝓficiaſ cũ aqua pluuiali.

Collyriũ qđ noiaſ roſaceũ ⁊ cõpoſuit ipꝫ biblis facies ad dolorẽ vehemẽtẽ ⁊ ad attractionẽ mãeꝝ ſubtiliũ plurimaꝝ ⁊ bothor ⁊ diſtillationẽ pupille. ℭ Cuiꝰ đ ẽ ꝓmptio. ℞. roſaꝝ recẽtiũ ablaſ capitibꝰ auſ. iij. croci auſ. iij. opij ſertã auſ. j. ſpice odorifere ſertaꝫ auſ. vnius: gũmi auſ. iij. conficiatur cũ aq̃ pluuiali ⁊ adminiſtreſ cũ albumine oui.

Collyriũ aliud roſaceũ qđ noiaſ bonũ ⁊ cõ fert ad bas egritudies predictas. ℭ ℞. roſ. mũdatarũ auſ. ℈iij. croci auſ. ℈j. amili auſ. vj. balauſtiaꝝ auſ. iij. opij auſ. iij. dragagáti auſ. viij. ꝓficiaſ cum ſucco folioꝝ cupreſſi.

Collyriũ roſa. qđ cõpoſuit tarentios. ℭ ℞. roſaꝝ recẽtiũ auſ. ℈j. cineris de fornace in q̃ purificaſ es ⁊ ſpice odorifere ⁊ croci ⁊ opij ⁊ gũmi: oium añ. auſ. iij. ꝓficiaſ cũ aqua pluuie.

Collyriũ roſaceũ qđ cõpoſuit debigonis ⁊ noiaſ collyriũ magnũ ꝓferens ad dolorẽ vehemẽtẽ i locis bothor ⁊ vlcera ꝓfunda ſanioſa accſitia i tunica cornea ⁊ ꝰbilitatẽ pupille ⁊ mãz q̃ attrabiſ tpe longo ⁊ obthalmiã antiq̃s: cuiꝰ ſanatio eſt difficilis. ℭ ℞. roſ. recẽtiũ ablaſ capitibꝰ auſ. ij. ℈iij. climie aduſte ablute auſ. vj. opij auſ. iij. ãtbimõij auſ. ij. Et qdã ponũt de eo auſ. vj. corticũ eris ſpice odorifere añ. auſ. ij. myrre auſ. iij. Et qdã boies ponũt ꝰ eo auſ. vj. floris eris auſ. ij. Et qdã ponũt ꝰ eo auſ. iij. gũmi auſ. ℈iij. ꝓficiãſ cũ aq̃ pluuiali ⁊ adminiſtreſ cũ lacte.

Collyriũ imuatiuũ ſcm̃ cũ ieuſemi ꝓferẽs ad attractionẽ mãeꝝ. ℭ ℞. acbacie ⁊ ſucci ſambach: áboꝝ añ. auſ. ℈lviij. cineriꝫ fornacis in q̃ purgaſ es ⁊ croci: áboꝝ añ. auſ. ℈iij. opij auſ. iij. ⁊ in ꝰſcriptõe alia auſ. vj. myrre auſ. iij. ſucci iuſqa. al. auſ. iij. eris vſti abluti auſ. iij. gũmi auſ. ℈l. ꝓficiaſ cũ vio.

Collyriũ qđ dr pomale ꝓueniẽs ei cuiꝰ ſi tolerat oc'lus tactũ medicias ⁊ ꝓfert ad bothor ⁊ vlcera ꝓfũda ⁊ ſordida accſitia i tũica cornea ⁊ ad dilatationẽ pupille ⁊ ad mãz plimã ⁊ egritudies ꝓpri tpis. ℭ ℞. climie aduſte exticte i lacte auſ. ℈vj. cẽuſe ꝰ plũbo ablute auſ. viij. croci auſ. iij. draga. auſ. ij. ꝓficiaſ cũ aq̃ pluuiali ⁊ admiſtreſ cũ albu. oui.

Collyriũ qđ noiaſ noie ꝰuato a noie illiꝰ q cõpoſuit ipꝫ ſuribes ⁊ ẽ collyriũ vtile ꝓferẽs ad dolores antiq̃s ⁊ ꝓſumit carnẽ additã q̃ ẽ in ãgulo maiore de ãgulis oculi ⁊ eſt egritudo que dr lachryma ⁊ ad vulnera que exeũt in ꝰ angulo ⁊ ſũt fiſtule. ℭ ℞. climie ablute ⁊ ſedenegi aduſti lun: oiuꝫ ana auſ. ℈xviij. cineris de fornace in q̃ purgaſ es auſ. ℈iij. myrre auſ. xlviij. croci auſ. iij. opij auſ. viij. pipiꝫ albi grana. ℈xx. nuõ: gũmi auſ. vj. ꝓficiaſ cũ vio ⁊ adminiſtreſ cũ albumine oui in locis ꝓpinq̃ tẽporis ⁊ fit vtile. Et qdã boies ſunt qui ponũt in eo croci auſ. ij.

Collyriũ aereũ qđ noiaſ mdũ de ꝓpꝛietate: cuiꝰ eſt vt ꝓhibeat gnõnẽ oculi ſpẽi obthalmie ⁊ ꝓfert ad corruptionẽ ⁊ puritiꝫ ⁊ corroſionẽ ãguli maioris oculi ⁊ delet veſtigia ⁊ ꝓfuat oculũ cũ ex eo fit alcobol ita vt nõ ꝓturbeſ cũ eo poſt ipꝫ. ℭ ℞. ceruſe de plũbo auſ. xlviij. climie cabruſie auſ. ℈iij. encauſtri idi auſ. v. armenios ⁊ cõmixtionis q̃ dr keſuricon ⁊ cius exꝑ eſt bedus ⁊ ſucci agreſte ſicci ⁊ opij: oiuꝫ añ. auſ. v. pipis albi auſ. vj. olei balſami auſ. viij. ⁊ in deſcriptiõe alia auſ. vj. gũmi arabici auſ. ℈vj. cinamomi auſ. ij. ꝓficiaſ cũ aq̃ pluuiali ⁊ admiſtreſ.

Medicamẽ ꝓferẽs ad apa vehemẽs ⁊ apa oculi qđ excitaſ ex attractiõe caliſ. ℭ ℞. opij ⁊ dragagáti ⁊ feluzebaragi ⁊ ceruſe: oiuꝫ añ. ℈j. vj. gũmi arabici ℈j. tere oia ⁊ ꝓtẽ: deiñ accipe ſebeſabrẽ ẽẽs ⁊ dcoq̃ ipꝫ cũ lib. j. aq̃ pluuialiꝫ donec pueniat ad tertiã: deide cola aq̃s eiꝰ ⁊ ꝓfice cũ es medicamẽ: deide fac ipꝫ i pillulas ſiles ciceri ⁊ exicca eas i vmbra. Cũq̃s volueris facẽ oc'lo alcobol ex ipſiꝫ frica eas cũ aq̃ frida aut cũ lacte mulieris aut cũ albumie oui aut cũ aq̃ fenugreci dcocti ſup fruſtũ oſtrachi aut ſup cootẽ viridẽ: deide fac oculo alcobol ex eo in mane duodecies iponẽdo cũ radio aut ſeptico ⁊ i veſperis totidẽ: ipꝫ. n. frãgit caliditatẽ ⁊ abſcidit iuſionẽ que attrabiſ ad ipꝫ ⁊ ꝓfortat oculũ ⁊ delet apoſtema.

Medicamẽ ꝓferẽs ad obthalmiã vehemẽtẽ ſedãs apa ⁊ ſmouet iuſionẽ ⁊ ſedat caliditatẽ. ℭ ℞. ſief memithe ℈j. xlviij. croci põd. ℈j. ℈iij. ⁊ opij põd. ℈j. ij. ⁊ feluzebaragi ⁊ trociſcorũ ſucci iuſqami al. ſicci: oiuꝫ añ. ℈j. vj. ⁊ folioꝝ roſ. bu. q̃ folioꝝ radices albe abſciſſe ſi põd. ℈j. ij. ⁊ gũmi arabici põd. ℈j. xlviij. tere totũ illd ⁊ ꝓtere ipꝫ cũ aq̃ pluuiali ⁊ cũ aq̃ melliloti ſi fuerit bũidũ ⁊ exꝑme ipm. Si vo fuerit ſiccũ dcoq̃ ipꝫ: deide cola aq̃s eiꝰ ⁊ ꝓtere medicinas ⁊ ꝓfice eas cũ aq̃ eiꝰ: deide fac ꝰ eo pilulas ſiles ciceri ⁊ exicca eas: deide frica ipas ſuper cootem aut oſtracũ cũ aq̃ frida aut cũ lacte mulieris aut cũ albumine oui: deide fac oculo cũ eo alcobol manet i ſero.

Medicamẽ qđ noiaſ duo maiora rubeũ: faciẽs ad vlcera q̃ ſẽ i oculo ⁊ ad ardorẽ vehemẽtẽ ⁊ mũdificat oculũ ex bũoroſitate q̃ attrabiſ i eo ex multitudie bũiditaſ ⁊ ſuperfluitatũ ⁊ ꝓfortat tegmẽtũ oc'loꝝ. ℭ ℞. opij ⁊ ſedenegi eris vſti ⁊

ostracoꝝ aduſtoꝝ ⁊ meduſle tritici:oiuꝫ añ.pōdus.ʒ. vij.gūm arabici pond.ʒ.xiiij.ceruſe pond.ʒ.lxiij.climie.ʒ.xxvij.tere ſedenegi ⁊ eis vſtū p ſe cū aq̄ ꝓmōe bona:deide ꝓmiſce oia ⁊ ꝓtere ea cū ſunt ſicca:deide fac ex eo alcobol oculo ſiē fit alcobol cū ātbimonio.

Cōfectio cmplaſtri qđ ponit ſup oculū ꝓferēs ad vehemētē calorē ⁊ exiccationē oculi ⁊ abſcidit ab eo būditatē q̄ attrabit ad ipꝫ ⁊ ꝓfortat oculū ⁊ ſedat dolorē. ℭ ℞.folioꝝ roſaꝝ ſiccaꝝ ⁊ corticū granatoꝝ vulcū humidoꝝ ⁊ lētū:oiuꝫ añ.pond.ʒ.v.⁊ funde ſup ea lib.j.aq̄ ⁊ decoq̄ ea bene ⁊ cola ipa ex aq̄ ⁊ ꝓtere ea bene ⁊ ꝓfice ea cū aliquātulo aq̄ roſacee ⁊ olei roſacei:deide pone ea ſup oculū.

Medicamē ꝓferēs ad dolores oculi caloꝝ. ℭ ℞.croci ⁊ olibani ⁊ aloes ⁊ myrre ⁊ opij ⁊ ſarcocolle:oiuꝫ añ.ʒ.v.diſrupe ⁊ ꝓtē ea ⁊ line ſup oculū i ꝑn° doloris cū acetoꝝ aq̄ enduie aut aq̄ portulace aut aq̄ uſqamu al.aut aq̄ coriandri būdi. Cū añt ꝓtēdit dolor line ex eo ſup oculū ⁊ frōtē ⁊ coꝛ nua frontis cū vioꝛ calefac ipꝫ aliq̄tulū:aut ſume ʒ ſanich ordei pōd.ʒ.iij.⁊ croci bōtulani ſyluestris pōd.ʒ. ij.⁊ opij pōd.ʒ.j. Tere ipa bene ⁊ ꝓfice ea cū oleo roſaceo ⁊ pōe ipꝫ ſ oculū patiēte obtbalmiā ⁊ apa calm.

Cobol qđ noiaſ aſtalincon ꝓferēs ad ꝓturbationē oculi ⁊ rubificationē ei⁹ cū diſtillaſ ⁊ cū fit ex eo alcobol ad inceptionē catarroꝝ ⁊ qñ miſceſ cū eo alcobol roſaceū. ℭ ℞.tbucie ⁊ eris vſti ⁊ aloes:oiuꝫ añ.ptē.j.⁊ myrre ⁊ ſpice:oiuꝫ añ.qntā ptis vni⁹:⁊ croci ⁊ opij:ābozꝝ añ.ptē.i.⁊ acbacie pure ptes iij.⁊ lycij qntā ptis.j.⁊ gūmi arabici ptes.iij.tere tbuſtā ⁊ eis ⁊ aloem ⁊ acbacią cū aq̄ dulcis ſextarys.iij.deide tere lycium ⁊ crocū ⁊ opiū in tabula alia qnq̄ vicb⁹: deide cōmiſce cū eis ⁊ infunde aloen in aq̄ ita vt liquefiat ⁊ funde ſuper medicinas ⁊ pmiſce ꝓterendo:deinde fac trociſcos aut pillulas ⁊ fac cū eis alcobol.

Cobol ꝓferēs ad oēs dolores oculi accidētes ex catarris. ℭ Sumāt folia rubi ⁊ exprimaſ aq̄ eoꝝ ⁊ colef ⁊ teraſ i tabula dōec ingroſſef ⁊ teraſ paulati:deide ſumaſ q̄tū ipſa eſt de gūmi arabico ⁊ infundaſ cū aqua pauca:ita vt liquefiat ⁊ fiat ſicut mel:deide miſceaſ cū aqua rubi ⁊ conficiaſ cū ea aliquot vicb⁹:ita vt ſit poſſibile fieri ex eis pillulas:deinde fiāt pillule ⁊ exiccentſ i vmbra ⁊ fiat cū eis alcobol.

Ulcera oculi ⁊ botboꝝ ei⁹ ⁊ pus i eo. Scias q̄ collyriū ſtelle dēs ē vehemēti inuamēti i eis:⁊ filt collyriū iuuatuū ⁊ collyriū pōale ē vtl'.

Collyriū qđ ꝓfert ad macur faciēs ad egritudies ⁊ pus q̄ ſi i oclo. ℭ ℞.tbutie auſ.xxxij.eris vſti auſ.xxij.croci auſ.xvi.myrre auſ.xxvi.ſedine auſ.x.pipis albi grana.xl.mūdi gūmi auſ.xl. ꝓficiantſ cū vioꝛ i ꝺſcriptōe alia ponūt i eo opij auſ.x.

Diſruptio cornee. ℭ Collyriuꝫ roſaceū cōferens ad omnes egritudines ⁊ ſpecies dilatationis pupille.

Puluis replens foueas cornee. ℭ ℞.oſtraꝝ magnoꝝ aduſtoꝝ ⁊ ſcedenegi: amboꝝ ana.ʒ.j.terant ⁊ pulueriʒent cū eo oculus.

Algarab. ℭ Collyrium qđ cōpoſuit ſuribes eſt iuuatuum ad algarab.

Albedo veſtigioꝝ vicerū. Cōferūt ad albedinē medicamē egyptiū ⁊ collyrū iduꝫ ⁊ alcobol cum ſtercore ſtellionis eſt iuuatuum.

Collyriū citrinū alio ſcit kilos almatrā ꝓferēs ad caliginē ⁊ tenebroſitatē vſus ⁊ ad egritudies acutas ⁊ delet veſtigia ⁊ durities. ℭ ℞.climie auſ.xxiij.ſucci agreſte ſicci auſ.xij.ſalis āmoniaci tantūdē:opij auſ.viij.gūmi auſ.xxiij.ceruſe de plūbo tātūdē:croci auſ.xvi.pipis albi auſ.xxiij. confice cum aqua pluuiali.

Cobol aliud mirabile qđ exptū ē ⁊ laudaſ i albedie ⁊ lachryma ⁊ ē meſie ⁊ abſtergit caliginē ⁊ oēs groſſitudinē q̄ ē i palpebra ⁊ acuit viſus valde. ℭ ℞.tbutie ide.ʒ.ij.ſ.ātbimonij de ſpabani.ʒ. iij.marchaſite pōd.ʒ.ij.ſ.eris vſti pōd.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.climie auri ⁊ climie argēti:ābozꝝ añ.auſ.j.ſcedenegi pond.ʒ.ij.corallī ⁊ margaritaꝝ quaꝝ ⁊ corticū eris:oiuꝫ añ.pōd.ʒ.ij.ſceba armene pond.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.j.aq̄ diſtillatōis vitri pōd.ʒ.ſ.⁊ vitri pharaonis pōd.ʒ.ſ. Tere haꝫ medicias cū aq̄ pluuiali:⁊ qñ cōtrite ſi ꝓice ſup eas cāphoꝛe trite pōd.ſexte.ʒ.j.muſci pōdus ſilique.j.⁊ miſce ꝓterēdo ⁊ fac pillulas ⁊ exicca in vmbra ⁊ frica in oſtraco cū aq̄ ⁊ fac alcobol cū eo.

Aliud iuuatuū ad albedinē expertuꝫ mirabile. ℭ Sumāt limature acus pōdus.ʒ.ij.⁊ ſambaci pōd.ʒ.j.deide terant ābo ſil ⁊ ponant i ꝑcuſſione arūdinis ⁊ ſtrigaſ os cānule oppilādo cū maſſa ⁊ coopriaſ arūdo tota cū maſſa ⁊ ōſup involuaſ luto ꝓfecto cū capillis ⁊ involuaſ ſup ipꝫ ⁊ coopriat poſt illō cū luto alio:deide opponaſ carbonib⁹ dōec vertaſ i lapidē ⁊ fiat ſiē teſta ⁊ exbaſ ⁊ auferaſ medicia illa ⁊ accipiaſ climie albe tertie pōd.ʒ.iij.⁊ miſceaſ cū hac medicia ⁊ reducaſ ad cānulā aliā:deide fiat ex ea ſiē factū ē ex pria. Cū ꝙ i lapidē ꝓuertit exbaſ ⁊ itēdaſ ad folia lini collecta anteq̄ aduenerit eis pluuia ⁊ exicca ⁊ ſumaſ ʒ eis pōd.ʒ.j.⁊ margaritaꝝ nō ꝓforataꝝ pōd.ʒ.ſ. ⁊ terant bene cū reliqs medicis ⁊ terant oia ſimſ ꝓtritione vltima donec fiāt ſicut pulus. Cū ꝙ volueris ea rationē facere cū eo:tūc fac oculo alcobol cum ſucco radicis lilij tribus diebus cōtinuis:deinde fac ei alcobol poſt cū hac medicina ⁊ fac alcobol poſt illud vno die ex hac medicina ⁊ vno die ex ſucco lilij.

Puluis ad albedinē. ℭ ℞.floꝛis eriꝛ āmoniaci ⁊ cāceri marini aduſti:oium añ. ʒ.v.pīpe collogntide.ʒ.ij.ſ.fell' tauri ⁊ baurach armēti: oiuꝫ añ.ʒ.ij.ſal'gēme.ʒ.iij.pipis al.ʒ.xx.ſpume maris.ʒ. iij.corticū ouoꝝ ex qb⁹ egreſſi ſi pulli ſub gallina.ʒ.iij. limatur cod.ʒ.v.ſtercoris lacerti.ʒ.ʒ.margaritaꝝ.ʒ.iij.

Sebel. Cobol bonū ad ſebel de eiſ q̄ exꝑta ſūt ⁊ laudata. ℭ Sumāt corticeſ ouoꝝ ſū boꝛa qua aperiunt ſub gallina ⁊ bulliāt cū aceto fortī decē vicb⁹ ꝓtinuis:deinde colent ⁊ ponant in ampulla vitri aut in vaſe vitreato ⁊ ponaſ vas in loco qui ſit vt nidus ſub ſole donec exiccetur quod in ipſo eſt: deinde ſumaſ ⁊ teratur ⁊ fiat alcobol cum eo.

Lachryma Collyrium qđ dixit messias ad albuginē factum ex tbutia cō/fert ad eas.

Grossitudo palpebrarū ⁊ grauitas earū. Cōfert ad eam alcobol co/gnominatū missandros: ⁊ dicā ipsum in capitulo sca/bici ⁊ confert medicamē aristratis predictū ⁊ collyriū de tbutia qđ dixit messias ad albedinem.

Collyriū exptū kebime egyptiū ꝓferens ad durities ⁊ albedinē ⁊ abscidit cor/ticē durū stati. ℭ ℞. floris eris ⁊ ámoniaci: ábor añ. auř. vj. salis defossi auř. iij. pulpe collognide auř. iij. ⁊ duas tertias auř. j. fellis vaccini auř. ij. bauracb nigri auř. j. ʒ pipis al. grana. xl. mō: mellis boni cyatbos. vj. ⁊ ʒ. ix. p̄misceat ⁊ ponat in vase ⁊ recondat.

Collyriū qđ dī araftulemō ꝓferēs ad attra/ctionē mācrū chronicā ⁊ ad gūta/tē ⁊ palpebrar ⁊ aspritatē car ⁊ liq̄factōes lachrymar oculi ⁊ sentūctionē ei⁹ ⁊ corrosionē ipsi⁹ ⁊ ad būiditatē plūsā q̄ ē i ocl'o: ⁊ ad augmētū pāniculi ⁊ aufert vesti/gia ⁊ durities. ℭ ℞. áthumōij auř. iiij. eris vsti ⁊ ceruse ℥ plūbo: ábor añ. auř. ij. croci ⁊ myrre ⁊ cōticū thuris ⁊ floris eris ⁊ lētū rubear: oiuz añ. auř. j. pipis al. auř. ß. gūmi auř. ij. ꝓficiāt cū vio ⁊ admistret dissolutū cū eo.

Collyriū citrinū qđ dī fanaratis ⁊ est colly/riū iuuatiuū ꝓferens ad scabiem ⁊ corrosionē in vtrisq; lachrymalib⁹ ⁊ p̄uritū vehemē/tē ⁊ grauedinē palpebrarū. ℭ ℞. climie auř. lxxx. col/cotar albi auř. xxx. cōficiat cum aqua pluuiali.

Scabies oculi ⁊ p̄uritus eius. Collyriū in/dum confert ad p̄uritum.

Cohol nō errās qđ cōposuit Cesar factor al/cohol faciēs ad p̄uritū ⁊ ad grossitu/dinē palpebrarū. ℭ ℞. climie cabrusie auř. xviij. sedie auř. vj. ⁊ i ūseri. alia auř. xvj. Terant dōec fiāt i loco sa/nich ⁊ ꝓficiat cū melle ⁊ durat ⁊ ifundat vinū qđ extī/guat ipm ⁊ exiccet: deinde terat ⁊ fiat cū eo alcobol.

Cohol mesitō ad p̄uritū ⁊ humiditatē oculi ⁊ corrosionē lachrymaliū ⁊ scabiē vehe/mētē i palpebris. Climia frāgat i frusta sua ⁊ ꝓficiat cū melle ⁊ pōat i viceolo figuli ⁊ oppilet os ei⁹ ⁊ luto limat ⁊ fiat foramē i medio cooptorij vt sit fumo ele/uato ex adustiōe medicie spiraculū p qđ egrediat: dei de ponat viceolus ōpat⁹ in medio carbonū accēsor. Cūq; icepit climia aduri: tūc ꝓsidera fumū ascēdētē: ⁊ si videris cuz decliuem adhuc ad nigredinē dimitte medicinā cōburi dōec videas illō fumū fieri albū: tūc n. scias qđ medicie iā ꝓfirmata ē cōbustio: tūc ℈ remo/ue viceolū ab igne ⁊ exbe climā ⁊ funde sup eaz vini ℥titatē qua ifrigidet: deide pone eā in mortario ⁊ cō/tere eā bene ⁊ exicca ⁊ serua eā donec cōmisceas ipaz in alcobol cū quo p̄misceat. ℭ Et ħ est ħscriptio alco/bol. ℞. climie bui⁹ auř. vij. ⁊ antbimonij tātūdē. Tere oia ⁊ ꝓserua ⁊ fac ire ex eo sup palpebras manet sero.

Collyriū apollonij ad scabiē ⁊ casuz palpe/brar ⁊ egritudies ātiquas. ℭ ℞. sedenegi adusti abluti auř. xxxij. eris adusti abluti auř. xvj. lapidis tutalistos adusti abluti auř. xxxij. floris eris fricati auř. xxxvj. opij auř. iij. ⁊ in descriptiōe alia auř. vj. climie auř. iij. colcotar adusti auř. iij. gummi auř. xvj. ꝓficiat cū aqua pluuiali. aut aqua pili in oculo.

Medicamē qđ cōposuit cassios ad aquaz q̄ ħscēdit in oculū. ℭ Sumat fel thauri ⁊ euacua ipsuz in vase eris ⁊ dimitte ipm. x. dieb⁹: deide sume de ipo auř. xij. croci ⁊ olei balsami ⁊ oppoponaci: oiuz añ. auř. ij. pipis grana. xij. mō: mel/lis boni dupluz q̄titatis fellis: misce oia ⁊ decoque in vase eris: deide pone ipm in pixide eris ⁊ ꝓserua ipm.

Medicamē aliud qđ cōposuit polomsos. Sume spumā maris ⁊ adure ipsam sup testā ⁊ tere cinerē eius ⁊ cōfice ipm cū san/guine tice ⁊ pone in vase de cornu. Cūq; cucullum pili tunc line sup locū eoz de boc medicamine.

Epithima qđ cōposuit sulukesanis ꝓferēs ad mām plurimā ⁊ dolorē ve/hemētē. ℭ ℞. rosaz recētiū auř. ij. se. iusquami albi auř. viij. thuris auř. vi. myrre auř. iiij. sauch de ordeo auř. xviij. vitellū ouī. j. assati: fucci mādragore auř. iiij. croci auř. ij. opij auř. iiij. ꝓficiat cū vini stiptici puri quātita/te que sufficit ⁊ fiant ex eo trocisci ⁊ administret.

Collyriū qđ dī indū ⁊ regiū ꝓferēs ad ince/ptionē descēsus aq̄ ⁊ ad oēm cali/ginē humidā existētē in oculo ⁊ aufert vestigia vlcerū in oculo. ℭ Climie rubee aduste ablute ʒ. xvj. encau/stri idi. ʒ. vj. ceruse ℥ plūbo. ʒ. iij. pipis al. ʒ. vj. fellis de boba. j. ⁊ fellis safer ⁊ existimauerūt q̄ est suboth. vij. felliū alcubugi. iij. lactuq̄ papaueris. ʒ. j. olei balsami. ʒ. ij. oppoponaci ⁊ serapini: ábor añ. ʒ. ij. gūmi. ʒ. ij. cōfice cū succo feniculi aut cū succo plāte que dī abradies.

Cohol ꝓferēs ad tenebrositatē ⁊ iceptionē aq̄ in oculo. ℭ ℞. fellis vrsi. ʒ. iij. oppopo/naci ⁊ pipis: ábor añ. ʒ. ij. olei antiq ⁊ oppobalsami ⁊ succi feniculi humidi: oiuz añ. ʒ. ij. climie ponō. ʒ. j. mel/lis. ʒ. j. tere ipm ⁊ misce ⁊ pone ipm i ampulla vitri mū/da ⁊ pone ipm in sole dieb⁹. vij. deinde fac ex eo alco/bol: ⁊ ex ipso cū extremitate radij mane ⁊ sero.

Medicamē qđ ꝓfert ad tenebrositatem ⁊ ad illū q̄ videt rez ex lōginq ⁊ si videt eā ex prio ⁊ ad aggregationē aq̄ i ocl'o. ℭ Cu/ius ħ ē p̄mittio. Fellis corui nigri ⁊ fellis pdicis ⁊ fell' gruis ⁊ fell' adboba de boba ⁊ fell' capre: oiuz añ pōd. ʒ. ij. mellis colati pōdus. ʒ. iij. ⁊ olei balsami. ʒ. j. ß. Tere ea sil' ⁊ p̄misce ipa ⁊ fac ocl'o alcobol cū eo māet sero.

Destructio visus. Collyriū citrinū ē inua/liduū ad debilitatē superfluā in visu ⁊ collyriū de tbutia qđ dixit messias in albedi.

Collyriū q̄ vtebat floris. ℭ ℞. acbacie ℥ o saz siccaz ⁊ melliloti: oiuz añ. auř. xlviij. cineris fornacis i q̄ purgat es auř. xxiij. mādrago/re auř. xij. se. iusqa. al. auř. xviij. opij auř. vj. gūmi auř. xl. vini ʒ. ix. aq̄ pluuiali ʒ. ix. cōmisceat aq̄ cū vio⁹ p̄ciank in ea rose ⁊ melliloti ⁊ iusquami ⁊ postea mandragore aut cortices mādragore ⁊ dimitte ea donec ifundant trib⁹ dieb⁹ aut qnq; ⁊ exprime ea ⁊ accipe expssionē eoz

ꝛ ꝓfice cū eꝫ medicamē ꝛ fac ex eo collyria ꝛ vtere eis.

Medicamē basilicō regū ꝛ ipꝫ ē absterſiuū oculi ex q̄ fit alcobol i diſpōne ſanitat' i oi die ſemel aut i olb⁹ duob⁹ ſemel ꝛ abſtergit viſuꝫ ꝛ ꝓfuat viſuꝫ ſanū ſm diſpōnē ſuā. ℭ ℞. clumie ꝛ ſpume maris: oiuꝫ añ. ʒ.ſ. eris vſti ʒ.v. ceruſe ꝛ ſalis gēme: oiuꝫ añ. ʒ.iij. ſalis ámōiaci ꝛ macropipis: oiuꝫ añ. ʒ.ij. garioſiloꝝ ꝛ vlnee: áboꝝ añ. ʒ.j. pipere. ʒ. iij. cápbore. ʒ.v. tere optime ꝛ fac oclo alcobol cū eo.

Basilicon aliud cōferēs ad oia que dixim⁹. ℭ ℞. clumie. ʒ.vij. ſcedenegi⁹ et macropi. áboꝝ añ. ʒ.ij. ſalis ámoniaci. ʒ.ij. eris vſti ꝛ ceruſe ꝛ ſalis gēme: oiuꝫ añ. ʒ.iij. ſpume maris. ʒ.iij. ſalis indi ꝛ garioſiloꝝ ꝛ beil ꝛ vlnee ꝛ ſpice: oium añ. ʒ.j. cō fringe ꝛ contere ipſum ꝛ fac ex ipſo oculo alcobol.

Medicamē qō ꝓfortat viſuꝫ ꝛ ꝓfuat ipm ſm ſanitatē ſuā ꝛ aufert multi tudinē lachrymē q̄ currit ex oclo. ℭ Sume ō ārbimo moꝝ ifunde ipꝫ. xxi. nocte i aq̄ pluuiali aut i aq̄ q̄ diſtillat ex ciſterna: deide accipe ō eo ponō. ʒ.xij. ꝛ marcha ſite. ʒ.viij. ꝛ tbutie ꝛ clumie: oiuꝫ añ. ʒ.xij. ꝛ margaritaꝝ paruarū nō ꝓfortaꝝ. ʒ.ij. ꝛ muſci tertiā. ʒ.j. ꝛ cápbore ſextā. ʒ.j. ꝛ croci ꝛ ſedenegi: áboꝝ añ. ʒ.j. tere vnūqō q̄s p ſe: deide aggrega ārbimonū ꝛ marchaſitā ꝛ climiā ꝛ tbutiā ꝛ margaritas ꝛ tere ea bene oi die cū aq̄ multotiēs dōec exiccet aqua eoꝝ: deide accipe ſedenegi ꝛ crocū ꝛ pūce ipa ſimt'i mortario ꝛ tere ea bene: deide tere cū eis muſcū ꝛ cápboraā: deinde repone ipm in vitreato ꝛ fac ex eo alcobol mane ꝛ ſero in diſpōnib⁹ ſanitatis. ipſa. n. ꝓfortat viſum debilē ꝛ ꝓſeruat eum.

Burod fugitiuū abſterſiuum ꝛ ꝓfortatiuuꝫ. ℭ ℞. ſcedenegi ꝛ eris vſti: áboꝝ añ. ʒ. v. aloes ſcotrēſis ꝛ bauracb armeni: áboꝝ añ. ʒ.j. floris eris ꝛ pipis albi ꝛ macropipis ꝛ pulpe colloqntide ꝛ croci ꝛ amcos: oium añ. ʒ.ſ. ꝓfrunge ꝛ ꝓtere ꝛ vtere.

ℭ Tractat⁹ Tertius de aure. dolor auris ꝛ apoſtema eius ꝛ pus ꝛ grauitas eius.

Medicamē Ariſto. ꝓdictū in capō oculi eſt innatiuū ad aures ex q̄ currit pus.

Medicamē ꝓferēs ad oēs dolores in aure ꝛ oia vlcera accidētia i ea. ℭ ℞. myrre auf. j. olibani auf. ij. nitri auf. iij. croci auf. iiij ſucci papauc. auf. ij. galbani auf. ij. amigdalaꝝ excorticataꝝ. xx. nuō. terat illud totū ꝛ ꝓficiat cū aceto ꝛ fiant ex eo trocilci. Cū ergo fuerit ipſum neceſſariū ſoluat ſi fuerit in aure dolor vehemens cum oleo roſaceo ꝛ diſtillet in aure. Et fuerit in ea grauitas in auditu ſoluatur cum aceto ꝛ diſtilletur.

Cōfectio medicamis quā narrauit Galen⁹. ℭ ℞. myrre aure. iiij. aloes aure. iij. olibani auf. iij. ꝛ in ōſcriptōe alia auf. ij. croci auf. iij. nitri auf. iij. ſucci papaueris auf. iij. amigdala. amaraꝝ. xxx. nuō. galbani auf. ij. aceti boni q̄ſtū ſufficit.

Medicamē ad aurē ex medicinis Galeni ꝓferēs ad ap̄atat dolores vehemētes clamoſos. ℭ Lu⁹ ō eſt pmixtio. ℞. galbani ꝛ eſt albezard auf. ij. cinamo. auf. ij. myrre auf. viij. croci auf. viij. olibani auf. iiij. nitri auf. iij. aceti q̄ſtū ſufficit ad hoc vt fiat in ſpiſſitudine mellis.

Medicamē aliud ad ap̄ata auris ꝛ ad ſanietatē ꝛ ad pus venientia ex aure ꝛ ad dolores auris ātiq̄s. ℭ Lu⁹ ō ē pmixtio. ℞. vētr' fabe egyptie amari ſapōis ꝛ aluis iameni ꝛ pipis al. ꝛ nitri ꝛ croci ꝛ opij ꝛ cōticū ḡnatoꝝ olibani ꝛ ſpice: oiuꝫ añ. auf. ij. caſtoreī auf. j. mell' ꝛ aceti q̄ſtutatē q̄ ꝓficiat medicamē. Et gdā boies ponūt i eo mell' auf. vj.

Medicamē aliō ō medicis berotaꝫ. ℭ ℞. croci ꝛ myrre ꝛ ſpice: oiuꝫ añ. auf. ʒ. eris vſti medietatē ꝛ tertiā auf. j. opij auf. ʒ. caſtoreī tertiaꝫ auf. j. alumis iameni auf. j. alumis rotūdi auf. j. Si q̄ fuerit in aure virus cura eā ex boc medicamine cuꝫ decoctione triplicati. Et ſi in ea fuerit dolor vehemens cura eā cū oleo roſaceo. Et ſi gñant in ea vermes pmiſce cū ō medicamine ellebori nigri auf. ij.

Medicamē auris ex q̄ currit pus. ℭ ℞. capitū ḡnatoꝝ ꝛ ariſtol. ꝛ colcotar ꝛ dragāti carbuſij ꝛ gallaꝝ ꝛ corticū eris: oiuꝫ añ. auf. j. myrre olibāi ꝛ calcāti aſſati ꝛ aluis iameni: oiuꝫ añ. auf. ʒ. terant cū aceto ꝛ fiāt trociſci ꝛ adminiſtrent.

Medicamē anticates ad dolorē difficilē vehemētē. ℭ Croci. ʒ.ij. ꝛ q̄dā boies ponūt de eo. ʒ.j. myrre ꝛ ſal' ámoniaci: áboꝝ añ. ʒ.j. alumis iameni ámoniaci añ. ʒ.ſ. ſedimis olei ō lilio aut fecis olei aluiſci. ʒ.ij. terant cū vio melluto aut vio dulci q̄ſtitate q̄ fiat in ſpiſſitudine mellis ꝛ adminiſtret.

Medicamē ad ḡuitatē audit⁹ ꝛ ſonitū⁹ itus exiētē i auf. ℭ ℞. elleboi al. auf. j. caſtoei auf. ſ. nitri auf. iij. miſceat ꝛ adminiſtret cū aceto ꝛ ꝓfidat in eo vtēs ipo qm̄ ē medicamē vtile.

Medicamē aliō q̄ō dī algelarui ad egritudines ātiq̄s q̄ ſi ō egritudinib⁹ auris. ℭ Ellebori al. ꝛ myrre ꝛ olibāi ꝛ croci caſtoei ꝛ opij: oiuꝫ añ. auf. iij. calcāti auf. vj. pipe. auf. ij. ifundātur myrra ꝛ opiū ꝛ caſtoreū ꝛ olibanū i aceto in q̄ decocti fuerit corticeꝫ granatoꝝ donec diſſoluti fuerit: deide ponant elleborus ꝛ croc⁹ ꝛ pip ꝛ calcātū trita ꝛ ꝓterant oia bene. Cū ergo cōplet prouenciat ſuper ipm de vio mellito quātitas qua fiat in ſpiſſitudine mellis ſubtilis. Cūq; ipm eſt neceſſariū tunc tepidū fiat ꝛ diſtillet in aurem. eſt enim medicamen mirabile.

Cōfectio medicamis qō ꝓfert ad oēs dolores auris ꝛ oia vlcera eucmentia in ea. ℭ ℞. myrre auf. j. olibani auf. iij. ꝛ qdam boies ponūt in eo auf. vij. nitri auf. iij. croci auf. iij. ꝛ quidaꝫ boies ponūt in eo auf. j. ſucci papaueris auf. ij. galbani auf. ij. amigdalarū excorticatarū. xx. numero. Terat illud totū ꝛ ꝓficiat cum aceto ꝛ fiant ex eo trociſci. Cūq; neceſſarij fuerint ſoluant ſi fuerit in aure dolor vehemēs cū oleo roſ. ꝛ diſtillet in aurē. Et ſi fuerit in ea grauitas in auditu ſoluat cū aceto ꝛ diſtillet.

Confectio ſcorie ferri ꝛ eſt medicamē fortē. Sumat ſcoria ferri ꝛ ꝓterat ꝛ abluat cū aceto: deide ꝓiciat ſup teſtam ꝛ exiccet:

deide pūciaſ ſecūdo ⁊ tertio ⁊ fiat illud ſepties: deide decoquaſ cū aceto fortī ꝺcoctiõe vehemẽti võec fiat ſiẽ mel ⁊ auferaſ ⁊ diſtillef de eo in aurẽ cū idiget eo.

Ulcera naſi. ¶ Cõfectio facramoſos ⁊ ẽ medicamẽ eradicãs oẽm additionẽ q̃ ont i corpe. ℞. dragãti aduſti ⁊ colcotar aduſti aut calcãti aduſti aut dragãti rubei ⁊ corticũ eris: oium ptes eq̃les. Tere ſ̃ ea ⁊ cura cũ eis ſiccis ⁊ opꝫ vt frices addi tionẽ anteq̃ medices cã cũ hoc medicamine per diẽ: deinde medica cũ eo in mane poſtq̃ patiens egritudi nem comederit cibum ſuũ. Et cum tu curas cuꝫ eo fiſtulas naſi: tũc line ante curationẽ iteriora naſi aſpal to aut pice humida aut pinguedine myrre.

¶ Tractatus Quartus de dẽtibus ⁊ doloribus eoꝝ.

COnueniẽs eſt ad dolores difficiles ve hemẽtes ⁊ ad corroſionẽ dẽtiuꝫ ⁊ ꝓfert iteꝝ ad tuſſiz medicamẽ qꝺ recipit opũ auř. ij. myrre tãtũdẽ baſce tãtũ pipis al bi galbani añ. tãtũdẽ: ꝓficiaſ cũ coagu lati vue q̃ntitate que ſufficit ⁊ teranſ ſi mul ⁊ fiant ex eis collyria ⁊ liniaſ ex eis ſuper dentes ⁊ ponaſ de eis ſuper locum corroſum.

MEdicamen qꝺ narrauit Andromachus ad oẽz doloꝛẽ dẽtũ ⁊ ad oẽs egritudies accidẽ tes ex eo ⁊ ad ſtupoꝛẽ. ¶ ℞. pipis ⁊ piretri ⁊ lacũ titimali ⁊ galbani: oiuꝫ añ. ptẽ vnã. te ranſ ⁊ ꝓficianſ cũ ſtoꝛace ⁊ ponaſ ſup locũ corroſuꝫ.

Medicamẽ iuuatiuũ ad pulſationẽ dẽtũ ¶ ℞. pulpe colloqntide ptez vnã ⁊ aloes ptẽ vnã ⁊ bulliãt in pixide lapidis aut co cleari de ferro ebullitiõe vehemẽti cũ oleo ⁊ aceto vi ni: deide auferaſ ab igne ⁊ diſtillef de eo in aurẽ que ſequiſ molarẽ dolentẽ diſtillatione poſt diſtillationẽ.

Cauteriũ molaris. Intẽde ad molarẽ in q̃ nõ valet medicamẽ vehementis pulſatiõis. ¶ Et aſſume ex oleo q̃ntitatẽ ʒ. j. ⁊ aq̃ ſan ſuci ſicci ⁊ barmel: oiuꝫ añ. ʒ. ſ. teranſ bene: deide pũ cianſ in oleo: deide itẽde ad duas acus magnas qꝺ vtunſ ſellarij ⁊ igni eas in loco foraminis earũ: deide apen os egri ⁊ conſidera dentẽ quẽ tu vis cauterizare: ⁊ tũc ſi fuerit in eo aliquid mũda ipm ⁊ pone ſup ipm cãnulã ferri aut arũdinis aut argẽti ⁊ ſubmerge vnaꝫ duarũ acuũ in oleo illo: deide intromitte eã in cãnulã ⁊ pone eã ſup molarẽ. Cũq̃ infrigidaſ illa accipe aliã fac illud ſeptẽ vicibus numero. naꝫ dolor eius ſedatur ⁊ egreditur ex molari aqua coloris dentium.

Dentificiũ quo fricanſ dẽtes qꝺ narra uit Democritus in libro ſuo. ¶ Accipe cornu cerui aduſti q̃rtã lib. ſs. j. ſal. ʒ. ij. am moniaci ſicci qꝺ nõ eſt amari ſapoꝛis fruſtũ vnũ ma gnũ vel maſticis lib. iij. aut plus parũ ſq̃ati albi tãtũ dẽ piperis albi ʒ. j. folij. ʒ. ij. teranſ oia ⁊ adminiſtrenſ.

Medicamẽ qꝺ noiaſ ſurmalẽ ꝓferens ad apãta gigiuez mollificatiõez ei⁹ ⁊ mũdificat dẽtes. ¶ Accipe corticũ granatoꝝ põ dus. ʒ. ij. ⁊ venarũ ⁊ balauſtie ⁊ ſumach: oium ana. ʒ. j. cõfunge ⁊ contere illud: deinde, affer ex eo cũ digitis tuis ⁊ frica cum eo locũ doloris: deinde accipe ex eo cum panno lini ⁊ pone ipſum ſuper cum.

Dentificiũ mũdificãs dẽtes ⁊ ſtrigit gin giuã ⁊ efficit bonũ oꝛis odoꝛẽ. ¶ Sumaſ ſal gẽma ⁊ teraſ ⁊ ꝓficiaſ cuꝫ melle ⁊ li get in charta ⁊ pũciaſ in pruniſ ⁊ dimittaſ ibi donec fiat ſiẽ prune: deide auferaſ ab igne ⁊ extinguaſ cũ ki tran ⁊ pũciaſ in vino bono aut meliſſa ⁊ dimittaſ do nec ifrideſ ⁊ teraſ ⁊ ſumaſ ꝺ eo ꝑs vna ⁊ ſpume marꝛis ꝑs vna ⁊ ponaſ cũ illo cinamomi ꝑs vna ⁊ myrre ꝑs vna ⁊ cineris ſceba ⁊ cypi ⁊ floꝛis ſquinãti: oium ana ſexta ptis vnꝰ: fragmentoꝝ xyloaloes medietas par tis vnꝰ: ⁊ zuccharj ptes tres ⁊ cãpboꝛe. ℈. ptis. j. teraſ illud ⁊ miſceaſ ⁊ fiat dentifriciũ in omni mane.

Medicamẽ qꝺ ꝓfortat dentes ⁊ molares cuꝫ eſt in eis debilitas. ¶ ℞. cere ⁊ mellis: ãboꝝ añ. ptes duas: liq̃fiãt i ſole aut cũ aq̃ calꝺa ⁊ cõmiſceaſ cũ eis picis ꝑs vna ⁊ põaſ i termi no vnguẽti ⁊ ꝑcipiaſ vtẽti eo vt maſticet ipm. Cũ ſi vi deris medicamẽ exiccatũ pmiſce i eo aliquãtuluꝫ olei. Et maſtix iterũ cũ maſticaſ facit i ꝺ vltimã opationẽ.

Aliud qꝺ ꝓfortat dẽtes ⁊ gingiuã. ¶ ℞. Cornu cerui aduſti pondus. ʒ. ℈. ⁊ folioꝝ cupꝛeſſi aduſtoꝝ põdus. ʒ. v. ⁊ nucũ cupꝛeſſi nõ aduſtarũ põdus ʒ. v. ⁊ radicis cẽtauree põdus. ʒ. ℈. ⁊ capilli veneris adu ſti põdus. ʒ. v. ⁊ roſaꝝ ablatis capitib⁹ ⁊ ſpice odoꝛife re: oium añ. põdus. ʒ. iij. tere ⁊ cribella cũ ozali ⁊ vtere.

¶ Tractatus Quintus de oꝛe ⁊ gutture ⁊ ventre ſupeꝛioꝛe ſinantia ⁊ ſquinantia.

ALiquit Galenus. qꝺam exiſtimauerunt qꝺ pulli hyrundinum ſive ſint recentes ſive ſicci ſaliti ſedant ſinantiam ſtatim ⁊ permiſceatur pueris ⁊ ſenibus cum ra dice liquiritie.

DE vuula ⁊ de duab⁹ amigdalis. Medicamẽ pueniẽs ad vuulã mollificatã apoſtemoſaꝫ. ¶ Dipis al. auř. j. myrre auř. j. alumis iamenti auř. ij. gallaꝝ viridiũ auř. q. teraſ ⁊ admiſtreſ.

Uenter ſupioꝛ humiditas pectoꝛis. ¶ Medi camẽ nuatiuũ ad humiditatẽ factam in pectoꝛe. ℞. galbani ⁊ ſtoꝛacis liquide: amboꝝ añ. ʒ. ij. opij quarta ʒ. ʒ. j. radicũ ligritie. ʒ. ij. teranſ que ex eis teruntſ ⁊ miſceanſ cuꝫ ſtoꝛace ⁊ galbano ⁊ aliquãtulo mellis diſpumati ⁊ lambatur ex eo.

De tuſſi medicamẽ gutturale. ¶ Dixit Gale. qꝺ ipſe medicabaſ cuꝫ eo. ℞. olibani auř. j. Et i deſcriptiõe alia auř. iij. croci auř. j. Et in de ſcriptione alia auř. iiij. ſqlle auř. ij. vini vulcis ſacratiſ lib. iij. deoquaſ ſqlla cũ vino dõec vinũ iſpiſſef: deide pũciaſ ſquilla ⁊ ponanſ reliquę medicine ſup vinum.

Medicamẽ gutturale qꝺ referẽ tellusatis. ¶ Dixit Gal. qꝺ ipſe medicaꝰ ẽ cũ eo illũ q̃ bẽbat vicꝰ i pulmone ⁊ ẽ medicamẽ inua tiuũ valde. ℞. ſpice cretẽſis auř. iij. ãmoni auř. vij. fo lij idi auř. iij. ſpice inde auř. ij. ſgnãti auř. ij. caſſie auř. vij. cinamomi auř. ℈. olibãi auř. iij. myrre auř. iij. coſti auř. iij. cõmiſtiõis aſſedenegi auř. ij. ſucci ligritie auř.

lij.succi mandragore auſ.v.maſticis auſ.iij.crocꝰ auſ. vij.Aggrega bas medicias:ꝺcide accipe ꝺactylos ⁊ ꝺecoquant in aq̄ mellis aut vino bene ⁊ ſume ꝺe eo ſa traiati.j.⁊ ꝓpice in eo ꝺe granis pini maiozis contritis grana.xx.⁊ cōmiſce cū eo ꝺe medicamie q̄ntitatē auel lanc.j.⁊ ꝺa in potu ꝺe ea ꝺiebꝰ aliquot:ꝺcide ꝺa in po tu poſt ipꝫ ꝺe medicamine ꝺuobꝰ ꝺiebꝰ aut tribꝰ ita vt nō cōmiſceaſ cū oleo aliud p̄ter ipm:ꝺeinde ſumat in potu poſt ipꝫ ꝺe biera facta cū aloe q̄ntate cocle a rij vnius in ꝺie vno cū aq̄ : ⁊ cūra cū hac medicia illū in cāna pulmonis cuiꝰ hec eſt egritudo cū lacte aſini no ⁊ ꝓcipe egro vt gargariʒet cuꝫ ea:ꝺeinde ꝺimitte eū aliquot ꝺiebꝰ ⁊ cura eū p ꝺ medicamē cuꝫ aſſiꝺua tione medicinaꝝ que ſedāt ꝺoloꝛē.Ꝙ ſi mācrū curſus fuerit fortis tūc permiſce in hac medꝫopiū ⁊ caſto.

Aliud ꝺ medicis Gal.faciēs ad egritudinē can ne pulmonis ⁊ vlcera pulmonis et ſputū puris ⁊ ſan.⁊ māꝫ attractā ad pectꝰ ⁊ ad illud cuiꝰ ſpu tū eſt ꝺifficile : ⁊ ē medicamē valde fortē.℔.gūmi alboti auſ.iij.croci auſ.iij.olibani tātūdē: myrre tan tūdē:cinamomi tātūdē:ammoni auſ.ij.granoꝝ pini magne auſ.iij.radicū lilij excorticatarū tātūdū: ſpice ꝺe ſcemi auſ.ij.ʒ.caſſie lignee nigre auſ.ij.ꝺragaganti auſ.ij.carnis ꝺactyloꝝ ꝺ ſcemi auſ.ij.truſezus qꝺ ꝺi ſtella auſ.iij.galbani clari mundi ꝺuas tertias auſ.j. coſti auſ.iij.⁊ inuenti in ꝺeſcriptiōe alia auſ.j.mellis bo ni cotulas.iij.ꝺcoquant mel ⁊ gūmi alboti in vaſe ꝺu pluci.Cūq; fit in termino ipuſſitudinis:tūc permiſce cū eo galbanū ⁊ ꝺcoque ipm ꝺonec pueniat ad terminū vt cū ꝺe eo ꝺiſtillaſ ſtilla aliq̄ nō ꝺilateſ:ꝺeide infri gida ipm ⁊ p̄pice ſuper ipm medicinas ꝓtritas ⁊vtere eo.Et cū ſuggiſ ꝺe aqua caulis maſticando ⁊ p̄picіaſ fer ⁊ ꝺeglutiſ ſuccus valet ad illud valde.

Pillule que ponunt ſub lingua ⁊ cōferunt ad aſperitatē cāne pulmonis ⁊ abciſio nē vocis ⁊ reliq̄s egritudines cāne.℔.ꝺragagāti ⁊ gūmi:amboꝝ añ.auſ.iij.myrre ⁊ olibani:amboꝝ ana auſ.j.ʒ.croci auſ.j.ſucci ligritie auſ.ʒ.carnē ꝺactylo rū triū vini ꝺulcis quātū ſufficit ad conficiendū cū eo ⁊ ponaſ ſub lingua ꝺe hac medicina quātas fabe et p̄cipiaſ egro vt ꝺegluniat qꝺ liquefit ꝺe ea.

Natif ad illuꝫ q ꝺꝫ tuſſim.℔.ſe.lini torrefacti ꝓtriti ⁊ paſſulaꝝ carnoſaꝝ enucleataruꝫ: amboruꝫ aſi.kiſt.j.granoꝝ pini magne torrefactoꝝ ⁊ anellanarū excorticatarū:amboꝝ ana cotula.j.pipis albi.ʒ.ij.croci.ʒ.j.mellis boni lib.iij.ꝓfrigaſ ⁊ terāſ ⁊ ꝺecoquant ſemē lini ⁊ mel ꝺonec inſpiſſetur:ꝺeinde proijciantur ſuper ipſum reliqe medicine ⁊ permiſce eas ⁊ confice ⁊ ꝺa ꝺe eo quantum ſufficit.

Vleum ꝺiuini ꝓferēs ad tuſſim ⁊ eſt medicina nobilis ꝺe q̄ ꝺixit Gal.q ipſe medica tus ē cū ea.℔.opij auſ.ʒ.ſe.lactuce auſ.ʒʒ.caſtorei auſ.ʒvij.ruthe hortulane ſicce auſ.ʒiij.ſeis lini auſ. ʒvj.radicū oppoponaci auſ.ʒʒʒvj.myrre auſ.ʒiij.cro ci auſ.vj.ꝓficiaſ cū melle ⁊ ꝺeſ ꝺe eo in potu q̄ntas fabe vnius:⁊ opꝫ vt ſumat ꝺe eo i potu ille q ꝺꝫ febrē cū aqua:⁊ qui ſcibrem nō ꝺꝫ cum vino:⁊ illud in ſero.

Pillule ad tuſſiʒ.℔.ſtorac ⁊ myrre ⁊ opij: oium añ.auſ.iij.olei balſami ⁊ croci: amboꝝ ana auſ.ij.tere ſimul ⁊ ꝓfice ⁊ vtere.

Medicamen qꝺ ꝓfert ad oēʒ tuſſiʒ ⁊ ad oēʒ māʒ currentē ⁊ ꝺubel let iteriores qꝺ narrauit abulucos.℔.ſepini gētia ne myrre oppopōaci pipis albi:oiuʒ añ.auſ.ij.bacca rū lauri mūdataꝝ aut.iij.terāſ ⁊ ꝓficiaſ cū aqua.

Medicamen ad ſputuʒ ſanguis qꝺ nar rauit Andromachꝰ.℔. acbacie auſ.iij.roſarū ſiccarū auſ.viij.fructꝰ granati agreſtis auſ.viij.myrre auſ.ij.ꝺragagāti auſ.j.ꝓficiaſ cū aqua ⁊ fiant ex eo trociſci:⁊ ſit pōdus cuiuſq; troci ſci auſ.j.⁊ ꝺetur in potu cum aqua pluuiali.

Medicamen aliud ad tuſſim cōferēs ad ſpēs tuſſis ⁊ abciſſionē vo cis.℔.granoꝝ papaueris ⁊ ſūt papaucra cū cōtice ſuo.l.nuō ⁊ apij mōtani trit lib.ij.⁊ ſucotio mūdati et reuſini ⁊ roſaꝝ ſiccaꝝ ⁊ radicū lilij ⁊ balauſtiaꝝ:oiuʒ añ.ʒ.ij.⁊ cinamomi pōdus.ʒ.ij.⁊ ſpice pōdus.ʒ.j.cū ꝺi midia:ꝓtere bas medicias ⁊ ifunde i aq̄ pluuiali acſat v.⁊ ꝺimitte triꝺꝰ ꝺiebꝰ:ꝺeide ꝺecoq̄ ſup ignē leue ꝺo nec remaneat aq̄ tertia pꝫ:ꝺeide exp:ume ⁊ cola ⁊ p̄pice fecē etꝰ:ꝺeide tere.gūmi arabici ⁊ ꝺragagāti:āboꝝ añ.lib.j.myrre lib.ʒ.⁊ ſucci liquiritie lib.j.⁊ maſticis ⁊ croci:āboꝝ pōdus.ʒ.j.terāſ totū illō vltie:ibibaſ ex il la aq̄ paulatiʒ ꝺonec cōpleaſ tota:ꝺeide fundanſ ſup ipm rob lib.ʒxiij.⁊ ꝺcoquaſ leui igne ꝺōec coagulef ⁊ reponaſ i vaſe vitri ⁊ medicef cū eo ois ſpēs tuſſis.

Loch ꝺ pino qꝺ ꝓfert illis ſup q̄s tuſſis fit vehe mēs ⁊ qſi excitaſ i eis expellūt pus ⁊ ſup fluitates.℔.Cui⁹ hec ē pmixtio.℔.ſe.lini torrefacti ⁊ amigdalaꝝ ꝺulciū mūdatarum ⁊ granoꝝ pini ⁊ gūmi arabici ⁊ ꝺragagāti:oium añ.pōdus.ʒ.iij.⁊ ꝺactyloꝝ albeirō.x.nuō.Tere medicias ⁊ ꝺactylos ⁊ funde ſup eas mellis ⁊ butyri q̄tū ſufficit ⁊ terāſ ꝺōec fiat ſicut mel ſpiſſum:cuius ꝺoſis ſit ſicut galla mane ⁊ ſero.

Loch qꝺ fit cū glutino alimbat faciēs ad aſpe ritatē gutturis ⁊ abciſionē vocis et ſpu tū ſanguis ⁊ pus ⁊ aperit oppilationes.Cui⁹ hec ē p̄ mixtio.℔.ſe.lini torrefacti ⁊ paſſulaꝝ ablate granis: āboꝝ añ.lib.j.granoꝝ pini ⁊ amigdalaꝝ ꝺulciū ⁊ ami gdalaꝝ amaraꝝ:oium añ.ʒ.vj.⁊ ireos ⁊ aſſari ⁊ glutī nis alimbat ⁊ venarū ligritie ⁊ gūmi arabici:oiuʒ añ. ʒ.iij.⁊ fenugreci cocti ⁊ ꝺragagāti:amboꝝ añ.ʒ.iij.et piperis albi ⁊ eruce emollite ⁊ ciceris mollit ⁊ ariſto logie ⁊ medulle tritici ⁊ ameos ⁊ naſturtij ⁊ ficuū:oiuʒ añ.ʒ.j.⁊ myrre ⁊ croci ⁊ olibani:oium añ.ʒ.ſ.cōfringe totū ⁊ ꝓtere ipm bene ⁊ ꝓfice cum melle aut vino ꝺe cocto ⁊ fac lambere ꝺe ipo mane ⁊ ſero quātū eſt gal la.j.⁊ ponat ipm ſub lingua ſua qſi ꝺormit.

Medicamen qꝺ ꝓfert ad tuſſim ⁊ ad ve hemēte ſiccitatē pectoris. ℔.amigdalarū ꝺulciuʒ ⁊ amararum ⁊ ſeminis lini torrefacti et granorum pini:omnium ana.ʒ.v.et aniſi et ꝺragaganti ⁊ gūmi arabici:omnium ana.ʒ.ij.⁊ ſuc ci liquirtie aut venarum eius pondus.ʒ.j.et ʒuccbarī

et penidioꝛ:áboꝛ añ.ʒ.ij. Tere ea et pulveriza et ꝓfi-
ce ipm cũ aq̃ feniculi humidi et fac de ipso pillulas et
ponat sub ligua sua ille q̃ vult dormire vná aut duas.

Loch ad tussim qñ fit ex humo frigido viscoso. ℭ Rx. cinamomi ⁊ sc. feni. amboꝛ añ. ʒ. v.
stoꝛacis ligde. ʒ. r. pbistici ⁊ amigdalaꝛ: áboꝛ pódus
ʒ. r. olibani ⁊ gũmi amigdalarũ ⁊ glutini: oium añ. ʒ. v.
kesines ⁊ sunt passule parule sine granis. ʒ. rr. agarici
ʒ. v. stoꝛacis ⁊ aloes: amboꝛ añ. ʒ. iij. Tere stoꝛace cũ
melle ⁊ infunde olibanũ ⁊ alocm ⁊ alkesines in rob et
tere reliqua ⁊ confice cũ melle stoꝛacis. dosis. ʒ. j.

Ad sputũ sanguis. Trocisci q̃s cõposuit me
dicꝰ ꝙ illis ꝙ tebul' ꝓferẽtes patiẽ-
tibꝰ sputũ sanguis ⁊ patiẽtibꝰ vlcus i pulmõe ⁊ bñtibꝰ
sanẽ aggregataꝫ in pectoꝛe ⁊ patientibꝰ egritudies q̃
sunt ex genere materierũ attractaꝝ. ℭ Quoꝝ hec est
permixtio. Rx. semynis iusquiami albi ⁊ coꝛticũ mãdra
goꝛe: amboꝝ añ. auř. v. masticis auř. rr. karabe ⁊ radi-
cũ lilij ⁊ croci: omniũ ana auř. rrr. pfilij auř. xlv. aque
dulcis acsati. iij. permisceaf ⁊ administref.

Trocisci alij q̃ noiank pigꝝ ꝓferẽtes patiẽti-
bꝰ sputũ sanguis ⁊ habẽtibꝰ fluxuꝫ
vẽtris ⁊ vlcera in itestinis ⁊ ei ad cuꝰ stõchũ attrahit
mã. ℭ Rx. floꝝ caducoꝝ granatoꝝ ⁊ spinaꝝ egyptiaꝝ
⁊ granatoꝝ syluestriũ ⁊ succi barbe birci ⁊ succi acha-
cie: oiuꝫ añ. auř. vi. lycij ⁊ reubarbari ⁊ opij: oium añ.
auř. iij. myrre auř. ij. teranf bñ ⁊ ꝓficiank cũ aq̃ i q̃ de-
cocta sunt grana myrti: aut cũ aq̃ frida ⁊ admistrenf.

Confectio que referf arastomachꝰ ⁊ ẽ me
dicina mirabilis ꝓferẽs patien
tibꝰ sputũ sanguis ⁊ habẽtibꝰ tussim ⁊ q̃ hꝫ vlcꝰ in pul
mone ⁊ ei in cuiꝰ pectoꝛe est sanies ꝙgregata ⁊ ad dis-
ruptionẽ accidẽtẽ i lacertis ⁊ ad stõchuꝫ q̃ expellit ci-
bũ ⁊ cholericã passionẽ ⁊ fluxũ vẽtris ⁊ vlcera in inte
stinis ⁊ egritudines vesice ⁊ ꝓfocationẽ matricis ⁊ fe
bres que bñt paroxismos cũ de ea sumk in potu parũ
ante boꝛã ꝓdi per boꝛã vnã ⁊ ad malitiã cõpletio-
nis ⁊ extenuationẽ ⁊ medicinas ꝓntriosas ⁊ moꝛsuꝫ re
pntiũ babẽtũ venenũ. ℭ Cuꝰ ꝫ est ꝓmixtio. Rx. cina-
momi ⁊ costi ⁊ galbani ⁊ castoꝛei ⁊ opij ⁊ melanopipe
ris ⁊ macropipis ⁊ stoꝛacis: oiuꝫ añ. ʒ. j. mellis kist. j. te
rank medicine ⁊ cicotrigonizenk ⁊ decoquak galbanũ
cũ melle donec liquefiat: deinde colef ⁊ ꝓjciank de-
super relique medicine ⁊ reponak in vase vitri aut ar-
genti ⁊ def in potu de ea q̃ntitas fabe cũ aqua mellis:
⁊ distillenk sup ipm de olco sisamino tres gutte.

Syrupus qui referf faciẽs ad difficultatẽ
anhelitus ⁊ est medicamẽ vtile.
ℭ Sũmank passulaꝝ enucleatarũ acsunẽ. j. ⁊ est ps ⁊
senugreci abluti tãtũdẽ ⁊ aq̃ pluuialis kist. j. decoq̃nk
donec dissoluank ⁊ colef aq̃ coꝛtũ ⁊ seruef ⁊ sumaf de
ea in potu multotiens continuo post q̃ calefit.

Medicamen ꝓferẽs ad sputũ sanguis ⁊
pus ⁊ supfluitates que at-
trahunk ad pectꝰ. ℭ Rx. granoꝝ iusquami albi ⁊ cõticũ
radicũ mãdragoꝛe ⁊ vini bõi ⁊ olibani albi ⁊ stoꝛacis
ligde ⁊ opij ⁊ granoꝝ pini ⁊ cupressi: oiuꝫ añ. pond. ʒ.
ʒ. ⁊ masticis ⁊ karabe ⁊ aleffius: oiuꝫ añ. ʒ. rrr. ifundaf
aleffius in aq̃ cala nocte vna: deide expꝛimaf ⁊ sumaf
aq̃ ci ⁊ teranf reliq̃ medicie bene ⁊ misceank adiuicẽ
⁊ fiat trocisci. Sitq̃ vnusquisq̃ trocisc' ʒ. ʒ. ⁊ def in
potu apud mansionẽ trocisc' vnus cũ aqua frigida.

Medicamen qõ ꝓfert ad sputũ sanguis.
ℭ Rx. opij pódus. ʒ. j. ⁊ ci-
namomi pódus. ʒ. j. ⁊ castoꝛei ⁊ pipis ⁊ macropipis et
myrre: oiuꝫ añ. ʒ. j. ⁊ croci pódus. ʒ. ij. ʒ. ⁊ karabe pon-
dus. ʒ. ʒ. ⁊ balaustiaꝝ ⁊ gũmi ⁊ anisi: oiuꝫ añ. ʒ. j. teranf
medicine ⁊ ꝓficiank cũ succo auricule bedi ⁊ fiant tro
cisci: ⁊ sit ois trocisc' ʒ. ʒ. ⁊ exiccenk in vmbra ⁊ bibaf
de eis trocisc' vnus cum aqua tepida.

Trocisc⁹ alnus. ℭ Rx. karabe ⁊ corralli: ábo-
rum añ. ʒ. iij. achacie ⁊ succi barbe
bircine: áboꝝ añ. ʒ. ij. balaustie. ʒ. ij. ſe. portulace. ʒ. vij.
papaueris albi ⁊ nigri ⁊ rosarũ ⁊ spodij: oium añ. ʒ. ij.
cornu cerui adusti. ʒ. ij. ʒ. reusini. ʒ. j. ʒ. cocleaꝝ adustaꝝ
ij. terre sigillate. ʒ. iij. fiat trocisci auř. i. ⁊ administrenk.

Trocisc⁹ alnus ad sputũ sanguis cũ est ex hu
miditate ⁊ mollificatõe venaruꝫ.
ℭ Rx. coꝛticũ thuris ⁊ thuris: áboꝝ añ. ʒ. v. radi. sgná-
ti. ʒ. vij. reusini ⁊ masticis: áboꝝ ana. ʒ. iij. darsilaban ⁊
cimini toꝛrefacti ⁊ calamẽti mõtani: oiuꝫ añ. ʒ. v. myr
re ⁊ croci: áboꝝ añ. ʒ. vij. calcadis. ʒ. iij. spice ⁊ castoꝛei
⁊ succi barbe birsine ⁊ achacie ⁊ rosaꝝ: oiuꝫ añ. ʒ. iij.
Tere ⁊ ꝓfice cũ decoctõe gallaꝝ ⁊ fac trocisc' auř. j.

Coagulatio saniei in pectoꝛe. Medica-
mẽ ꝓferẽs ad illũ. Fenugre
ci molliti. ʒ. ij. aristologie pond. ʒ. j. myrre pódus. ʒ. iij.
anisi rosarũ: amboꝝ añ. ʒ. ij. radicũ liquirite ⁊ piperis
⁊ salis: oium ana. ʒ. j. Cõfringank ⁊ ꝓterank ⁊ ꝓficiank
cũ aqua frigida ⁊ fiant trocisci: quoꝝ vnusq̃sq̃ sit põ-
dus. ʒ. j. ⁊ exiccenk in vmbra ⁊ detur in potu de eis tro
cisc' vnus cũ aqua radicũ feniculi ⁊ radicũ apij de-
coctarũ q̃ntitate sacraiati. j. ⁊ terak trocisc' ⁊ misceak
cũ ea ⁊ sumaf in potu. est enim medicamen bonũ: qñ
liquefacit sanguinem cõgelatũ ⁊ educit ipsum ⁊ mun-
dificat locum eius.

Medicamen ꝓferẽs ad vlcera que sunt
in pectoꝛe ⁊ pulmone ⁊ cõ
solidat ea ⁊ sanat ea. ℭ Rx. balaustiaꝝ ⁊ rosaꝝ siccaꝝ:
áboꝝ añ. ʒ. iij. sanguis draconis ⁊ medulle tritici ⁊ oli
bani: oiuꝫ añ. ʒ. ij. gũmi arabici ⁊ dragagãti ⁊ masticis:
oiuꝫ añ. pond. ʒ. iij. achacie ⁊ croci: áboꝝ añ. ʒ. ʒ. kara-
be ⁊ myrre: áboꝝ añ. ʒ. j. anarcine. ʒ. v. teranf ⁊ ꝓficiak
cũ rob cydõioꝝ aut rob myrti: deide fiat trocisci: sitq̃
ois trocisc' auř. j. ⁊ exiccenk in vmbra ⁊ denk in potu.

Medicine que sunt ad coꝛ. ℭ Cõfectio in q̃
ponk harmel uuatiua. Rx. semis
harmel ⁊ nigelle ⁊ cãphoꝛe ⁊ castoꝛei ⁊ semis iusquami
albi ⁊ aristolo. ⁊ cyperi ⁊ alfesire ⁊ alfesircsim ⁊ piretri
⁊ piperis ⁊ oꝛigani ⁊ colloqntide et spice et semis apij
⁊ semis rutbe et carui et croci et nucis muscate et cas-
sie et costi: oiuꝫ añ. ʒ. ʒ. et sapni et oppoponaci: áboꝝ
añ. ʒ. iij. et zuccbari pódus. ʒ. j. et mellis q̃tum necesse
est. Dosis eius fortis pódus. ʒ. j. et debili pódus. ʒ. ʒ.

Medicamen aliō ꝓferēs ad pulsuꝫ cordis ⁊ tumorē ⁊ epilepsiam. ℭ Spice ⁊ cinamomi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi: oiuꝫ añ. ʒ.ɋ.ſe.anheti.ʒ.i.ſ.medicie terantᵉ ⁊ pmiſceāt ⁊ detᵉ in potu de eo pōd.ʒ.i.cū.ʒ.i.vini i quo iſula fuit ligua boꝫ ⁊ bibat de illis in oi meſe trib⁹ vicib⁹ continuis.

ℭ Tractat⁹ Sext⁹ de vētre iferiore. Debilitas stōchi.

Leum iuuatiuū ad mollificationē ſtomachi ⁊ eius debilitatē. ℭ Cuius ꝺ eſt pmixtio. ℞. maſticis ⁊ aloes ⁊ ſucci abſinthij ⁊ opij ⁊ olei nardini ⁊ olei de cydoniꝭ q̄ſtū ſufficit: pmiſceat ⁊ inungat cū eo ſtomachus cū lana lenī. Quꝺ ſi volueris vt adiciat humo medicie calor adde in ea laudani parte vnā ⁊ ſtoracis ptes duas. Si volueris facere ipſam ſtipticam cōfortatiuam: tunc adde ſup illud de ſucco agreſte aut ſucco hypoquiſtidos.

Medicamē ad debilitatē ſtōchi ⁊ malitiā dige ſtionis. ℭ ℞. kebuloꝝ bullitoꝝ cū aqua cydonioꝝ ⁊ bulliant.ʒ.iij.belliricoꝝ ⁊ emblicorum ⁊ cimini infuſi in aceto ⁊ torrefacti ⁊ cyperi ⁊ maſticis: oium añ.ʒ.ɋ.ſeminis apij ⁊ aniſi infuſorum in aceto: amboꝝ añ. ana.ʒ.i.ʒ.yloaloes ⁊ gallie: amboꝝ ana.ʒ.i.ſ.menthe.ʒ.iij. mugdunie.ʒ.i.ſ.roſaruꝫ.ʒ.iiij.granoꝝ granatoruꝫ.ʒ.viij.ſumach.ʒ.iij. cinami ⁊ corticum thuris ⁊ ſpice: omnium ana.ʒ.i.

Lachlachatū ꝓfortās ſtōchi. ℭ ℞. aq̄ aloes ⁊ aque roſarū ⁊ aq̄ maloꝝ ⁊ aque cydonioꝝ ⁊ aque ſalicis: oium ana pō vna: ſandali albi ⁊ rubei ⁊ roſarum et croci ⁊ camphore et laudani et balauſtiarum et ramich et yloaloes et gallie: omnium ana para.ſ.

Emplaſtrū ad apoſtema ſtomachi duꝝ. ℭ ℞. abſinthij ⁊ ſpice ⁊ caſſie: oiuꝫ ana.ʒ.viij.aloes ⁊ ſtoracis: amboꝝ ana.ʒ.iiij. croci.ʒ.ɋ.ylobalſami ⁊ carpobalſami ⁊ myrre: omniū ana.ʒ.i.olei nardini quantum neceſſe eſt.

Ad ſtomachos Diera que refert antiforos confert ſtomachis. ℭ ℞. aloes auſ.iiij.maſticis aure.ij. aſſari ʒ.ſ.roſarum ſiccarum ⁊ floris ſquinanti ⁊ caſſie: oium ana.ʒ.ſ.vtatur ea ſicca ſicut vtitur diera.

Trociſci qui dicūtur amedunius faciente ad inquietudinem ſtomachi ꝓpinquā ſleos ⁊ ad oēm iflationē: ⁊ eſt ꝓueniens ei qui euomit cibū ſuum: ⁊ ad egritudines intrinſecas. ℭ ℞. ſe. apij auſ.vi.aniſi auſ.vi.abſinthij auſ.iij. Et inueni in deſcriptione alia maſticis: iterum auſ.iiij.piperis auſ.ij. myrre auſ.ij.cinamo.auſ.vi.opij auſ.ij.caſtorei aure. ij.ꝓficiat cuꝫ aq̄ ⁊ fiāt de eis trociſ.ⁱ ⁊ detᵉ in potu.doſis eiꝰ eq̄lis eſt auſ.i.ad ſtomachos cū vino mixto.

Diera qō refert menſon cōferēs ad ingetudinē ſtōchi: ⁊ ei q̄ iuenit inflationē: ⁊ auſert oēm inflationē: ⁊ cōfert ad tarditatē digōnis: et ad egritudines matricū: ⁊ ipſa uteruꝫ ꝓuocat vrinā: et eſt medicina mirabilis ad epaticos: ⁊ ad illū qui habꝫ dolorē renū ⁊ ꝓuocat meſtrua. ℭ ℞. aloes auſ.c.maſticis.ʒ.i.ⁱ croci.ʒ.i.ſpice.ʒ.i.cinamomi ⁊ aſſari ⁊ carpobalſami: oium ana.ʒ.i. Tere ⁊ cribella ⁊ ſerua eā ſiccā ⁊ vtere ita vt des in potu illi cuius digō tardat pōd. auſ.i.cū aq̄ frida: ⁊ illi q̄ euomit cholam ⁊ effundit ad ſtōchū eiꝰ mā da i potu ō ea auſ.ſ.ⁱ illi q̄ bꝫ apa i aliq̄ mēbroꝝ iteriorꝝ ꝓfert cū ſumit ō ea i potu cū aq̄ melli: ⁊ ille q̄ idiget vt ꝓuocet vria eiꝰ: aut ꝓuocet meſtrua ſumat ō ea i potu cū aq̄ feniculi ꝓtriti bullit ⁊ colati.

Emplaſtruꝫ poloarchis ꝓferēs ad oēs egritudies humidas itrinſecas. ℭ ℞. cyperi corīdumeni minuti thuris cere: oium añ.cminā.i.gūmi albotin emmā.ʒ.ſ.olei de alcāna q̄ſtū ſufficit: ⁊ q̄ſq̄ addit bdellij iudaici emina vna.

Medicamē qō di diaireos faciēs ad oēs corruptiōes cōpl'onis ſtōchi ⁊ aggregationē aque ⁊ lenit ventrē. ℭ ℞. ireos pōdus.ʒ.xviij.piperis pōdus.ʒ.xx.zinzibe.ⁱ anisdē: amboꝝ ana.ʒ.xɋ.aniſi ⁊ maſticis ⁊ ſe.feniculi: oium añ.ʒ.iij.ameos ⁊ ſe.apij: oium ana.ʒ.viij. Tere ⁊ cōfice cū melle. doſis eius ſit ſicut galla cum aqua.

Electuariuꝫ de carui ꝓferēs ad dolores ſtōchi ⁊ oppil'ones q̄ fūt in eo ⁊ i epate ⁊ puitatē digeſtionis. ℭ Sumant carui ⁊ ameos: ⁊ ſe.apij ⁊ zinzibe.ⁱ paſſulaꝝ enucleataꝝ ⁊ ſiſeleos ⁊ ſe.baucie: oium ana.ʒ.ij.amigd̄.amaraꝝ mūdatarum ex cortice ſuo pōdus.ʒ.vi.tere ⁊ confice cuꝫ melle. doſis eius quātū nabacca cū aqua tepida.

Electuariuꝫ de galāga ꝓferēs ad vehemētā frigoris in ſtōcho et epate: ⁊ digerit cibū ⁊ fugat vētoſitates ⁊ ſtōchū efficit bonū. ℭ ℞. galāge ⁊ cinami ⁊ pipis albi: oium añ. ʒ.ɋ.beil ⁊ cinamo.ⁱ ⁊ neremiſch: oium ana.ʒ.iij.macropipis.ʒ.vi.zinzibe.ʒ.viij.ſe.apij ⁊ aniſi ⁊ cimini ⁊ carui ⁊ taluzafar: oium ana.ʒ.i.penidioꝝ ⁊ zucchari tripium medicine: tere ⁊ cōmiſce: ⁊ ſit doſis eius.ʒ.ɋ.

Appetitus. Lōfectio abſcidēs appetituꝫ luti. ℭ ℞. biere.ʒ.vi. mirabo. nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ ēblicoꝝ: oiuꝫ añ.ʒ.iij.nucis ben den.ʒ.v.ꝓficiat cum melle diſpumato ⁊ dentur in potu de ea.ʒ.iij.cum aqua in qua decocta ſint maſtix et aniſum et mentha et ſcoria decocta.

Vomitus ⁊ nauſea. ℭ Syrupⁱ abſcidēs vomitū fiat. ℞. cimini.ʒ.iiij. maſti.ʒ.iij.granoꝝ ḡnatoꝝ.ʒ.xx.mēthe ⁊ ſiſimbrij: āboꝝ añ. tunicas.v.ⁱ coquāt cū aq̄ lib.iiij.dēc remācat lib.i.ⁱ colet ⁊ ꝓficiat gallic.ʒ.i.ⁱ detᵉ i potu ō eo i māne ⁊ ſero.

Medicamen ad ſingultū mirabile fortevini boni odorifē. lib. viij. mellis diſpumati lib.ij. decoquat illud donec bulliat ⁊ ꝓſumat eiꝰ ſexta: deide auferat ab igne ⁊ ꝓiciant in eo coſti ⁊ maſticis: amboꝝ añ.ʒ.iiij.abſinthij pondus ʒ.vij.ſquināti ⁊ ſpice ⁊ folij ⁊ roſaꝝ ⁊ aloes ⁊ agarici ⁊ croci: oium ana.ʒ.ij.aſſari ⁊ yloaloes idi ⁊ caſſie: oiuꝫ ana.ʒ.iiij.tritorum.ⁱ ſit doſis eius cochearium.

Epar ⁊ aꝑata epatis. Unguētū ō muradaſacrisꝫ ꝓferens ad aꝑa q̄ accidit ex corroſione

aut alijs. ℭ Cuius permixtio hec est. ℞. almutradasa crim.ʒ.vij.ʒ xyloaloes ʒ croci ʒ baccarū lauri:ʒ ámoniaci ʒ myrre ʒ alkeliati:oium ana pondus.ʒ.iij.ʒ cere pondus.ʒ.iiij.confringe ea ʒ contere ʒ aggrega ipsa ʒ liquefac ceram cum sufficienti quantitate olei de lilio ʒ olei arzaki pondere.ʒ.ij.

Duritics epatis. Cōfectio facta cum epate adip ꝓferēs ad doloꝛē epatis ʒ splenis:ʒ stōchi ʒ vēntositates ʒ dissinteriā ʒ tussiꝫ chronicam:ʒ illis q emoꝛꝛāt sanguiné. ℭ ℞. croci ʒ myrre et opij ʒ castoꝛei ʒ se. iuxgami albi:ʒ castoꝛei:ʒ cozdumeni ʒ papaueris ʒ spice ʒ cupatoꝛij ʒ epatis adip:et cozmu dextri de cozmꝰ capre adusti:oiuꝫ ptes eqles:teranť que ex eis teruntur ʒ soluantur que soluēda sunt in vino:ʒ conficiantur cum melle dispumato ʒ administretur post sex menses:ʒ sit dosis sicut cicer cum co qꝫ conuenit de potibus.

Dalitia cōplonie. ℭ Oleū ō mezereon.ʒ.x.i fundať in lib.i.aque die ʒ nocte ʒ ponať in vase ʒ bulliat lēto igne donec remaneat de aq̄ lib.ʒ.ʒ auferať ab igne ʒ dimittať donec ifrigideť ʒ colet ʒ reducať ad vas ʒ fundať sup eū olei amigdalini dulcis q̄rta lib.i.ʒ bulliat donec ꝓfumať aqua ʒ remaneat oleū ʒ inuoluanť medicine ꝓtrite cribellate cū ℔ oleo. Et sūt mirabolanoꝝ citrinoꝝ ʒ bellíricoꝝ ʒ emblicoꝝ:oiuꝫ añ.ʒ.x.tamarindoꝝ.ʒ.lxxx.prunoꝝ.xx.numero:mundaꝝ tantūdē:cassiefistu.lib.i.passulaꝝ lib.ʒ. Aggrega has medicias tritas p̄ter cassiāfistulā:ʒ pone in vase lapidis ʒ funde sup eas aque lib.x.ʒ decoq̄tur donec remaneat tertia:ʒ colet sup cassiāfistulaꝫ ʒ ꝓficeť manib⁹ ʒ colet ʒ reducať ad vas:ʒ p̄jciať sup eā pemdtoꝝ emina.i.ʒ decoquať donec fiat ei spissitudo mellis:ʒ fundatur super ipsam olei amigdalini lib.ʒ.ʒ puluerizentur desuper medicine cribellate delinite oleo p̄dicto:ʒ bulliat donec coaguleť ʒ deponatur ab igne ʒ ponatur in vase vitri:cuius dosis sit.ʒ.vj.

Suffuf ad icceptionē aque factū cuꝫ lacte camellaꝝ aut cū aq̄ caseꝰ:aut cū aq̄ oleruꝫ. ℭ Cuius hec est pmixtio. ℞. succi cupatoꝝ.ʒ.i.ʒ. lacce.ʒ.ij.aristo.ʒ.i.ʒ.floris squimanti.ʒ.j. croci.ʒ.i.ʒ.sc. cuscute.ʒ.ij.semi.cucumeris ʒ portulace:amboꝝ añ. ʒ.i.scamonee.ʒ.j.dosis auť.j.

Splen icteritia medicine splenetice. Medicamē inuatiuū qō noiať medicamē vomitus. ℭ ℞. aldabach glandiuꝫ lib.ij.calcis lib.j. ponať aldabach in vase figuli ʒ ponať super primas donec liquefiat. Cūq̄ liquefcit puluerizeť super ipsum calx ʒ permisceantur ambo simul ʒ liniatur ex eo dum perfe uerat caliduꝫ super cutē adip ʒ ponatur. Et opꝫ quādo administrať hoc medicamē vt igrediať eger vtēs eo balneum ʒ diuutat empliū super se:ʒ non auferat ipm donec cadat per seipm:ʒ opꝫ vt sit sollicit⁹ ita vt abscindat illud qō augmentať de cozpe in primis.

Alia opatio iunameti cui⁹ ad splenetícos est manifesta i die suo:ʒ opꝫ ante q̄s cū eo empleť vt regať eger regimie quo opꝫ trib⁹ diēb⁹. ℭ Cui⁹ ℔ ē pmixtio. ℞. myrre.ʒ.iq. thuris minuti.ʒ.iij.synapis alexandrie cozdumeni:amboꝝ añ.ʒ.q.aceti sqlle q̄stū sufficit:teranť synapis ʒ cozdumeni ʒ cribelleť. Minutū vo thus ʒ myrra teranť ʒ pjciať sup ea ábo medicamē siccū ʒ ꝓficiať ʒ fiat sile vnguēto:ʒ ponať ab hora vnaꝝ horaꝝ vsq̄ ad horā nouem horaꝝ:deide ingrediať eger balneū ʒ empliū sup euꝫ:cū ergo mollificať sac eū igredi tinā ʒ p̄cipe ei vt plōget morā in tina ʒ egrediať illud qō est in eo de aqua:ʒ vt nō supueniat ei syncopes ʒ approximeť naso eius acetū ʒ calamētū syluestre que ipe olfaciat: ʒ solue pānos qb⁹ligatū est empliʒ panniculiʒ. Cūq̄ egrediť balneo ciba eū piscib⁹ saluī sine pane ʒ da ei i potu die p̄ ʒ i die sexto ʒ in die tertio:ʒ p̄cipe ei vt exercitet ante illud exercitio i quo possibile est vt fiat anhelitus frequens continuus.

Aliud fugitiuū forte:ʒ ē medicamē vtile ʒ ꝓfert hydropicis ʒ splenecticis ʒ bñtib⁹ egritudines antiq̄as. ℭ ℞. resine ɔcocte lib.iij.cere lib.ij.sulphuris qđ nō iuenit ignis lib.j.mmuti thuris lib.i.picis lib.ij.alumis būdi lib.j.bauracb lib.i.arist.ʒ.iij.radicis cucu.asini.ʒ.ij.aloes.ʒ.j.piretri.ʒ.vj.lact̄ mozi.ʒ.iij.aceti kist.i.ʒ.vini italici kist.ʒ.ʒ nos ponimus loco aceti cotilas.iij.p̄para ipsa fm illud exemplum.

Aliud fugitiuū forte de illis q̄ efficiūt opōné vltimā est ō medicamé. ℭ Sumať de cancris fluuialib⁹ ʒ abscidanť pedes coꝝ ʒ caude ipsoꝝ: ʒ cricca ipsos ʒ ɔtere eos:ʒ accipe de eis pōd.auť.i.ʒ cōmisce cū eo opij sextā auť.i.ʒ solue ipꝫ cū aq̄ illi⁹ fluuij de qua sumpt⁹ fuit cācer ʒ da ipꝫ in potu bñti egritudinē:ʒ pone in qbusdā horis cū opio ō oleo balsamu cum pondere sui fm egritudinem.

Duritics splenis. Unguentum qō ꝓfert ad duritiem existentem in splene ʒ sanat. ℭ ℞. cozdumeni ʒ synapis ʒ piretri ʒ senugre. decocti:oium ana partem vnā:tere ergo ea bene ʒ contere ipsa cum aceto:deinde funde super ea oleuꝫ:deinde line cum eo splenem ʒ habens ipsum abluat se in balneo:deinde ponatur emplastrum.

ℭ Capitulum de inteſtinis.

Clystere cōferens ad vlcera in vētre ex quibus bñs ea emittit sanguiné ʒ noiant ipsa romam dissinteriā. ℭ Accipe ō adipe renū capre iuuenis ʒ decoque eā cū kisch:deide accipe de aq̄ kisch:ʒ pinguedie adipis sacraiati.q.ʒ acci pe de aq̄ rizi decocti ʒ oleo ros.de vnoquoꝫ sacraiati.i.ʒ acbacie trite pōd.ʒ.j.ʒ.ʒ gūmi arabici triti ʒ ceruse trite:amboꝝ añ.pōd.ʒ.i.ʒ vitellū ouī:pmisce q̄ fiāt oia donec fiāt loco vnguēti:ʒ clysterīza cū eo:aut accipe sacraiati.j.aq̄ alberšandaru humidi:ʒ sacraiati.ʒ. olei ros.ʒ misce illō p clystere ʒ fac vt cib⁹ ei⁹ sit ius ciceris cū olo amigdalino ʒ granis granatoꝝ:ʒ fac ipꝫ bonū q̄stū potes:ʒ ciba ipꝫ de fructib⁹ cydoniorꝝ.

Solutio vētris. Suffuf ꝓferens ad fluxū vētris chronicū. ℭ ℞. balaustiaruꝫ ʒ glandiū ifusaꝝ in aceto ʒ torrefactaꝝ ʒ sumach:ʒ granoꝝ myrti ʒ cozrath ʒ hypoqstidos: oiuꝫ añ.ʒ.q.cimini ʒ gallaꝝ torrefactaꝝ in aceto:ʒ capitū granatoruꝫ dulciū:ʒ fructus tamarisci ʒ ramich:oiuꝫ añ.ʒ.i.ʒ xyloaloes

loaloes ⁊ gallie ⁊ masticis ⁊ spice:oiuz añi.ʒ.i.se.aceto se ⁊ gūmi ⁊ bolu:⁊ succi barbe bircine:⁊ gnoz passula rū torrefactaz ⁊ pylocaracte ⁊ icct:oium ana.ʒ.ʃ.

Electuariū ad abscidēdū fluxū vētris factum a frigore ⁊ ventositate. ℭ Rc.se.apij ⁊ calami aromatici ⁊ cypi ⁊ ameos ⁊ pyretobalsami ⁊ laudani ⁊ macis:oiuz añ.ʒ.v.anisi.ʒ.iij.piperis albi.ʒ.ij.cinnami.ʒ.iij.ʃ.croci.ʒ.vj. cápboze.ʒ.ij. blacte bizātic.ʒ.iij.ʃ.radicum squinān.ʒ.iij. coztumeni.ʒ.ij.sandali albi.ʒ.iij.dauci.ʒ.ij.zinziberis.ʒ.ij.granozum myrti.ʒ.vj.conficiatur cum rob malozum.

Syrupus ō fructū abscidēs fluxū vētris ⁊ supans cholaʒ. ℭ Rc.acetositaj citri ⁊ berberis ⁊ ribes:oiuz añ.lib.j.zarur granorū granatoz ⁊ sumach:oiuz añ.lib.ij.cydoniz ⁊ malоz granatoz ⁊ pyroz:oiuz añ.lib.iij.aque tātūdē infundaⁿ duob⁹ dieb⁹:⁊ decoquaⁿ donec sint discocta:⁊ colef ⁊ coquaf scdo ⁊ ponaf sup ipm zuccharz.

Rasura ⁊ vicera ileoz. Medicamē qō dī sanguisuga ꝓferēs ad vicera ileostnoz. ℭ Rc.acbacie auf.ʒvv.corticum granatoz aure. lxxv.gallaz auf.ʒvv.opij.auf.ʒvv.se.uisqami albi auf. lvj.auellanaz tritaruz auf.clx.sumach scemij auf.lxx. succi sumach scemij auf.ij.ʃ.thuris auf.ʒvv.teraf ⁊ ag gregef ⁊ cōmisceaf cū vio ni.dosis ei⁹ integra auf.j.

Medicamen qō bibif ⁊ refert ad lubricos tarsenteʒ:⁊ ē medicamē innatiuū ad oēʒ mām q attrahif ⁊ ad omnes inflationē. ℭ Rc.anisi ⁊ se.apij:amboz añ.auf.ij.se.feniculi:⁊ seminis baucie syluestris:⁊ seminis atardilon ⁊ spēo sisceleos:oium añ.auf.iij.opij ⁊ seminis uisqami al.amboz añ.auf.j.ʃ.conficiaf cum aqua ⁊ adminustref.

Clystere quo vtebaf Baf.⁊ ē clystē seus ⁊ ē ꝓueniēs ad discriptiōes plimas antiquoz. ℭ Rc.succi agreste sicci auf.vj.alumis tameni tātūdē calcis quā nō inuent aq corticū thuris:oiuz añ. auf.vj.arsenici ru.auf.iij.arsenici citrini auf.viij.charte cōbuste auf.ʒv.ꝓficiāf cū syrupo ō granis myrti:et fiāt ex eis trocisci:⁊ sit pōdus trocisci auf.ij.aut.iij.⁊ clysterizef ex eo cū vio pmixto cū aq cōstitate cyathoruz.ij.⁊ in qbusdā clysterizaf ex eo cū aq pluuie.

Trocisci alfenguati q ꝓferūt ad fluxū ventris ⁊ ad vicera ileostnoz:⁊ noiant trocisci beritos:⁊ sūt ex medicis vtilib⁹ abscidētes fluxū vētris statim. ℭ Quoz b ē pmixto. Rc. croci auf. iij.myrre auf.ij.aloes idi:succi barbe bircine:lycij idi: succi cupatorij: opij:gallaz recētuz: dragagāti:pueris albi:oium ana auf.ij.cōficiantur cum vino ⁊ fiant ex eis trocisci:quoz cuiusq pondus sit auf.ʃ.

Suffus ad rasuraz ex flate salso. ℭ Rc.nasturtij torrefacti.ʒ.ʃ.se.alsebesabzē.ʒ.vj. masticis.ʒ.v.se.maru.ʒ.ʃ.semis porri.ʒ.v. bdellij tātūdem:gūmi frixi.ʒ.vj.boli armeni.ʒ.ʃ.dosis.ʒ.ij.

Clystere ad rasurā pp medicinā ebibitam ⁊ clysterizaf cū butyro ⁊ sang.draconis ⁊ clystere ad iceptionē rasure ⁊ cholaz ⁊ expulsionē materei. ℭ Rc.lentū.ʒ.ʃ.granoz myrti ⁊ corticum granatoz ⁊ zarur:oiuz ana.ʒ.vj.cydoniz mūdatoz ex granis suis ⁊ pyroz:oium ana.ʒ.xv.decoquaⁿ cuz tribus libris aque ⁊.ʒ.iij.aque granatoz muzorum et aque agreste emina.j.donec remaneat lib.j.⁊ colef et sumaf ō ea terna:⁊ misceaf cū ea boli armeni auf.j.gūmi tātūdē:charte cōbu.⁊ acbacie ⁊ ceruse:oiuz añ.ʒ.j.

Confectio medicie ad colicā mirabil⁹ quā vsus est Bal.in eo cui aduenit egritudo q dī ileos:⁊ i eo q euomit sterc⁹ suū ⁊ baf in potu de ea cum dolor est vehemēs quātitas fabe cuz quantitate trium auf.iij.cyathoz aque frigide. ℭ Rc. seminis iusquiami albi:piperis albi:amboz ana aurc. lx.opij auf.xx.croci auf.x.spice odoriferc euforbij pire tri:oium ana auf.ij.ꝓficiatur cūmelle decocto.

Medicamen ad colicā ꝑz q inuenit Bal. i libro rabco Socraf:⁊ nominaf albobeis:⁊ ꝓfert stōticbis ⁊ patientib⁹ obtbalmā qñ i eis vehemēs fit dolor:⁊ ad dolorē matricuz qñ bibif cū aq ⁊ melle in qua decocta ē rutba. ℭ Cuius b ē pmixto. Rc.croci auf.j.spice auf.ij.myrre auf. ij.costi:pipis albi:macropipis:galbani:oium afi.auf. ij.olei balsami auf.iij.cinamomi ⁊ corticū radicis mādragore. ℭ Et inueni in descriptiōe alia succi mādragore castorei:oium añ.auf.ij.se.dauci auf.iij.ʃ.⁊ seminis serapini auf.iij.cassie auf.iij.ꝓficiaf cum melle.

Mollificatio ani ⁊ egressio ei⁹. ℭ Medicamē.b.ꝓferēs ad exitum ani. Rc.fruct⁹ plate que dī arbei gallaz ceruse de plūbo:acbacie:succi barbe bircine:corticum pini que dī santis:thuris ⁊ myrre:oium ana auf.iij.puluerizentur sicca postq ablut anus cum vino pontico.

ℭ Laplin de lapide renum.

Dico q omne quod frāgit lapidem vesice nō est dubium quin frangat lapidem renuz: sed non conuertitur.

Confectio ꝓferēs illi q bz lapidē:qñ ē medicina que frāgit lapidē ⁊ pbibet gnōnē ei⁹ post ipm. ℭ Rc.cassie auf.ij.se.apij auf. iij.myrre auf.iij.piprs aā auf.ij. thuris auf.iij. lapidis scemij masculi auf.j.se.baucie antisi:amboz añ.auf.ij. storacis.ʒ.ij.ratō.lilij alozōkiu auf.iij.se. papaue. albi auf.ij.spice tātūdē:amigō.amaraz excorticataz:assari:amboz añ.auf.iij.semis lini cypi:amboz afi.auf.ij. mellis boni quātū sufficit:sumaf in potu de ea oi die.

Medicamen aliud vtile.inqt Bal.Scio plimos ō illis quoz rencs erāt egri q medicati cū eo ⁊ sanati sunt a suis egritudinib⁹. Et opz qdeʒ vt assiduef vsus hui⁹ medicie dieb⁹ pluribus:est eni medicamē sanās illā q bz lapidē et q bz egritudinē colice:⁊ sanat iteꝝ egritudinem vesice. ℭ Et ē iste modus artificij ei⁹. Rc.auellanaz excorticataz:⁊ semis cucumeris hortulani excorticati ⁊ seminis carui mūdati:oiuz añ.auf.iij.seminis iusqami nig. ⁊ croci:seminis citrulli albi:oium ana auf.vj.seminis iusqami albi:semis apij:amboz ana auf.xij.cōficiaf cū melle ⁊ fiāt de eis trocisci:⁊ det in potu de eis auf. ʃ.cū aq mellis tepida mūdata cōstitate cyathoz.iij.⁊ i

ueni in descriptiõe alia q̃ ponunt i eo barmel auf. vj.

Lapis vesice qõ dcñ ẽ in B cap. & testificat q̃ est cũ lepus cõburit subtilr sic scis & cõ seruat cõbustũ eius & sumitur de eo in potu dieb⁹ aliquot põdus. ʒ. ɳ. cum aqua tepida frágit lapidem.

Ars medicamẽti qõ fit cũ scorpionib⁹ frágẽs lapidẽ q̃ gñat in renib⁹ & saluat illũ q̃ eo vtit a gñone lapidis in renib⁹ suis: & B medicamẽtũ facit suã opõnẽ cũ ꝓprietate nõ p cõplonẽ. Sumant de scorpiõibus viuis. x. numero & ponant in olla noua mũda & limat olla ex massa tritici: deide deferat ad furnũ & calefiat cũ lignis vitis donec rubeat & ponat olla in illo furno sero & dimittat in eo in nocte: deide exbat post illõ et sumat qõ inuenit in olla de cinere scorpionũ postq̃ infrigidata fuerit & reponat i vase & administrẽ ỗ eo mane & vespe in bona curatiõis dolor renũ põdus siliq̃rũ. ɳ. cũ vino qõ dĩ nardicon. Frágit eni lapides & facẽ eos deficẽdẽ in vrina frustatiʒ. Et illõ tõ qm̃ scorpiõcs in naturis suis sunt cõtrarij lapidib⁹ generatis in renibus & vesica: sicut carnes vipere sunt cõtrarie venenis serpentũ & reliquor reptilium venenoso:um.

Confectio trociscor q̃ frágũt lapidẽ gñatũ in vesica & renib⁹. ℞. semi nis baucie syluestris: & se. cucume. alrekij & anisi & myrre: & se. apij mõtani: & se. apij bortulani & cassie & cinamomi & spice: oiuʒ añ. ptẽ. i. tere bas medicias & cicotrigoniza & ꝓfice cũ aq̃ & fac trociscos i vnoq̃q; quor sit põd. ʒ. i. aut auf. i. aut fac pillulas magnas sic cicer: & da i potu ỗ eis pillas decẽ in ieiuno cũ aq̃ calida.

Confectio que frágit lapidẽ. ℞. spice i de darkimet. iij. zinzi. darkimet iij. macropiper. tãtũdẽ: assari. ʒ. i. dauci tãtũdẽ: cassie silique. x. cinamomi darkimet. iij. polij darkimet. iij. assari. ʒ. i. dauci tãtũdẽ: croci darkimet. ɳ. castorei darkimet. iij. floris sqnãti tãtũdẽ: scordeon tantũdem: costi darkimet. ij. pipis al. tãtũdẽ: petrosillini tãtũdẽ: carpobal: darkimet. iij. acori darkimet. ij. ꝓficiat cũ melle.

Distillatio vtle. ℭ Trocisc⁹ cõferẽs ad distillationẽ & diarias. ℞. casto. ʒ. ij. & sanguci & rutbe: & se. iusquiami albi & anisi: oiuʒ añ. ponb. ʒ. i. & granor granator grana. xv. terant & fiant trocisci. & sit dosis pondus. ʒ. i. & da ei i potu põd. ʒ. i. ỗ granis cucumeris mũdatis cũ albumine ouj subtili.

Debilitas erectiõis & desiderij. ℭ Confert ad illõ B medicamen. ℞. se. cepe ʒ. ij. & granor eruce põdus. ʒ. iiij. & seminis alsebedene gi & buzeiden & alfabasdaron & squille assate: oiuʒ añ. pondus. ʒ. vj. & seracul pondus. ʒ. iij. & sisami mundati pondus. ʒ. v. & alaniuden & alnaricu albi: amborũ añ. pondus. ʒ. iij. & penidiorũ pondus. ʒ. vj. tere ea & permisce. & sit dosis pondus. ʒ. ij. cum vino permixto.

Et cõfert ad illõ B medicamẽ. ℭ Sume venar alfarfumigi & est asparagus & lactis vaccini & butyri vaccini: oiuʒ añ. lib. iij. & se. eruce: & semis baucie: & se. napi: oiuʒ añ. ʒ. iij. tere medicias siccas & pmisce cũ lacte & butyro. dosis ei⁹ põd. sexta-

rior. v. aut. x. postq̃ decoqueris ipʒ donec ꝓfumatur lac & remaneat butyr & cola ipʒ & da ipm in potu.

Ars electuarij indi qõ addit i spmate & ꝓfortat appetitũ. ℞. ʒiʒi. & pipis & macroñ. & cinamo. & folij & spice & nucis muscate: & sandali rubei: & cardamomi minoris: & macis & tagamed & talisafar & kerfeteni & cypi & spodij et nucis ide: oium añ. ʒ. iij. musci & cãphore: amborũ ana auf. j. & zuccharis tabarzet q̃stũ medicie oẽs: tere & cribella q̃stũ suffic cũ melle dispũato. dos ei⁹ sit põd. ʒ. ij.

Confectio medicamis alteri⁹ qõ addit in spmate & ꝓuenit Regib⁹. ℞. caude stinci. ʒ. i. ʒ. se. napi & semis baucie & alleft & se. cepe albe dulcis: & semis vtice: & semis eruce: oiuʒ añ. ʒ. j. & melanopiperis & leucopipis: & macropiperis: oiuʒ ana. ʒ. v. & cepe muris assate pondus. ʒ. iij. pinearũ excorticatarũ ʒ. ij. ʒ. & piretri pondus. ʒ. iij. & linguc auis pondus. ʒ. vj. & cerebellor passerum masculor q̃ nidificant in parietibus pondus. ʒ. iij. & testiculorum galli ʒ. j. tere bas medicinas & confice cum butyro vaccino & melle & sit butyri tertia & mellis tertie due & repone in vase: dosis illius sit. ʒ. ʒ. cũ vino dulci post cibum.

Ars olei cũ q̃ inũgunt pecten & virga & qõ ẽ corã renib⁹ & erũpere facit ỗ sideriũ coeundi & addit in eo. ℞. euforbij & galbani: ãbor ana põdus. ʒ. ɳ. macis põdus. ʒ. i. macropiperis. ʒ. i. ʒ. piretri põdus. ʒ. ij. ʒ. & seminis eruce & castorei: amborũ ana. ʒ. ʒ. olei de narcisco. ʒ. j. ʒ. & cere. ʒ. ʒ. tere medicinas siccas & liquefac ceram cum oleo & proijce super eam medicinas & permisce bene & inũgatur cum illo.

Durities matricis. Pessariũ ad mficẽ fridã & apã duz resolutiuũ. ℭ Unguẽti diaglon: vnguẽti basilicon & adipis tauri & gummi amigdali & adipis galline: & adipis anatis: & medulle cruris cerui: & stercoris ouini: & storacis liquide romane & olei nardi: omniʒ ana. ʒ. j. myrre pure. ʒ. ʒ. croci. ʒ. ij. liquefac adipes cum oleo & aggrega omnia & pone de eis super pessarium de lana & administra.

ℭ Tractatus Septimus de doloribus iuncturarum & podagra & vena sciatica.

Emplastrum ad dolorẽ iũcturar & podagrã factũ cũ iusquamo nigro & agarico: & est medicamẽ vile: semis iusquami nigri kist. j. agarici kist. j. fenugreci kist. j. bauracb. ʒ. j. cere lib. j. resine decocte lib. j. olei antiqui lib. j. medulle ossiũ cerui. ʒ. iij. radicum lilii alurikiu. ʒ. iij. tere medicinas siccas & cribella cũ cicotrigocinio & liquefac medicinas que liquefiũt & dimitte donec infrigidentur & ꝓijce super medicinas siccas & permisce & repone & vtere.

Et cõfert ad illud B medicamẽ. ℞. hermodactylor. ʒ. xii. & ellebori albi põdus. ʒ. iij. & piperis & cymini: amborũ añ. ʒ. iij. tere & pulverisa: dosis eius põdus. ʒ. i. cũ aqua mellis.

Emplastruz qõ ꝓfert ad debilitatẽ q̃ accidit in pedib⁹. ℞. assari

ꝛ aloes ꝛ fiel memithe et caſſie ꝛ gutte.i.coſti ꝛ ſarco/colle ꝛ myrre:oīum añ.ʒ.iij.ꝛ caſtoreī.ʒ.iij.ꝓtere ea ꝛ tere ipſa cū vino bon odoris:deide line ipm deſup.

Ars medicamis pillas q̄ fiūt cū al/feſira ꝛ eſt medica/men factū beʒenbaſen ꝛ eſt iuuatiuū ad podagram ꝛ dolorē genuū ꝛ dolorem iūcturaꝝ. ¶ Rc.medicie que dicit alfeſire pondus.ʒ.j.ꝛ hermodactyloꝝ pōdus.ʒ.ij.cymini carmen pōdus.ʒ.j.cinamomi ꝛ origani ꝑſici:ꝛ ariſtol.rotūde ꝛ ʒinziberis ꝛ foliorum capparis ꝛ cineris byrūdinum:omnium ana pondus.ʒ.j.tere bas medicinas ꝛ paluerizꝫ ꝛ confice cum vino ꝛ fac pillu/las paruas ꝛ ſicca in vmbra.doſis illius pondus.ʒ.ʃ. cum aqua in qua decoctum eſt anbetuʒ:aut fiat de co ſiffuf pōdere.ʒ.ʃ.cū aqua mellis calida in qua decoctū eſt anbetū cochearijs duob⁹ ꝛ olei cocheario vno.

Pillule alie que fiunt cum alcāna ad poda/gram laudate. ¶ Rc.mirabolanoruʒ nigroꝝ ablatis nucleis pondus.ʒ.ij.bellericoꝝ et emblicoꝝ:ꝛ caſſie ꝛ cinnamomi ꝛ ʒinziberis et ma/cropiperis ꝛ ſalis indi:omnium ana pōdus.ʒ.iij.aloes pondus.ʒ.ʒʒʒ.origani ꝑſici:ꝛ radicis capparis ꝛ bdel/lij ꝛ alcāne:omnium ana pondus.ʒ.ij.hermodactylo/rum quantum medicine:tere omnes medicinas ꝛ cico trigoniza ꝛ infunde bdellus in vino ꝛ permiſce ꝛ ꝓfi/ce:ꝛ fac pillulas paruas.ꝛ ſit doſis eaꝝ pondus.ʒ.ij.

Vena ſciatica. Medicamen ad venam ſciaticam quod ſedat eā vltime. ¶ Cuius hec eſt permixtio. Rc.picis partes.ij. ſulpburis quod non inuenit ignis pars.j. terantur ſi/mul ꝛ permiſceantur ꝛ paluerizentur ſuper locum in/firmum poſtq̄ ingreſſus fuerit:habēs enim balneum vt adhereat ei medicamen ꝛ conglutinetur ſup ipſum charta ꝛ dimittatur vſquequo cadat per ſeipſum.

Podagra. Medicamen de inſquiamo no/ſtro predictum in cap̄. doloruʒ iuncturarum eſt vltimum ad eam.

¶ Tractatus Octauus de alopicia.

COnfectio loboc ad alopiciaʒ. Rc.eufor/bij ꝛ gūme rube agreſtis et olei lauri:/omnium ana auf.ʒ.ꝛ ſulpburis qō non inuenit ignis et ellebori nigri aut albi quodcūq; duorum eſt repertum:oīum ana pōdus auf.j.aggrega bas medici/nas tritas ꝛ cribellatas:ꝛ permiſce cum pondere.ʒ.iʃ. tere liquefacte cū oleo laurino aut oleo alkerua aut olīue oleo antiquo:ꝛ vtere boc medicamie fm qp ipʒ eſt forte valde in curatione alopicie cuʒ prolongatur ꝛ difficilis ſit eius cura. Inquit Hal.ego permiſcui eſi co in quibuſdam boris naſturtij pondus auf.j.ꝛ ſpu/me aduſte pondus auf.j.

ALkidob nigrum in quo inuoluuntur capilli vel manus vel aliquot membroꝝ. Exiſti/mauit Hal.q̄ quando ſumitur vrina canis ꝛ putrefit quinq; diebus aut ſex:deinde fit cuʒ ea illud conſeruat nigredinem.

¶ Deſcriptio ponderum ꝛ menſurarū ex breuiario al/ſeir ideſt vigilis.

INquit kiſt ordei eſt.ʒ.rvlij. Kiſt vini eſt lib. lxx. Kiſt mellis ē lib.cvij. Cbous vini eſt lib. ix. Cbous mellis ē lib.xxij.ꝛ.ʃ. Corboni olei eſt.ʒ.ix. Corboni vini.ʒ.x. Corboni mell.ʒ.xij. ʃ. Meſitrum magnum olei eſt.ʒ.iij. Meſitruʒ magnū vini eſt.ʒ.iij.gozme.vij. Meſitruʒ mellis.ʒ.iij.ʃ. Ac/ſunef olei darkimet.xvj. Acſunef vini.ʒ.ij.ꝛ q̄rta dar/kimet.j. Acſunef mellis.ʒ.iij.ꝛ quarta ꝛ octana. Cboa/tus olei darkimet.xij. Cboat⁹vini.ʒ.j.ꝛ medietas dar/kimet ꝛ tertia. Cboatus mellis pondus.ʒ.ij.ꝛ quarta. Meſitiron olei eſt darkimet.vj. Meſitiron vini ē gor/mie.xx. Meſitiron mellis darkimet.vij.

¶ Deſcriptio menſuraruʒ ꝛ ponderum ex breuiario fi/lij Serapionis. Inquit.

EXceptuʒ eſt ab hoc capitulo in hoc aggrega/to quoniam non dixi omnem menſuram quā in ipſo attuli niſi que cognita eſt apud eos q̄ lingua vtūtur Arabica in capitulis ſuis. Ve/rum quidam coegerunt me ad tranſferendum querē/tes a me tranſlationem eius vt inuamentuʒ fiat per il/lud in aliis ab iſto libro. Kiſt apud gentes que lingua greca loquuntur cognitum eſt:ſuper menſuraʒ vo nō conueniunt omnes:ꝛ illud eſt quoniam quidam coruʒ vtuntur alia q̄ vtantur alij. Kiſt enim apud Roma/nos capit lib.j.ʃ.ꝛ ſextam:quare eſt.ʒ.xx. Et kiſt Ita/licum lib.i.ʃ. Et lib.eſt.ʒ.rij. Et mina romana eſt.ʒ.xx. Et mina Italica et Egyptiaca eſt.ʒ.xvi. Et mina eſt ſextaria.xl. Et lib.eſt ſextaria.xx. Sextarium eſt.ʒ.vj.et danich.ij.aut auf.iij. Et darkimet ē auf.i. Et dorach Italicum eſt iobein.viij. Et iobein eſt acſat romana ſex. Et cotila.j.ʒ.ix. Meſtron magnum eſt.ʒ.iij.ꝛ par/uum eſt darkimet.vj. Acſumeſi eſt darkimet. xvij. Cboatos eſt.ʒ.j.ʃ. Hemina eſt quarta.ʒ.vſq; ad duos danich. Aumins et andanikis eſt.ʒ.j.ꝛ vnaqueq; ea/rum eſt auf.vij. Adar.ʒ.j. Enib mellis lib.ij.ʃ. Enib olei mina.j.ʃ. Aldorach lib.iij. Kiſt mellis lib.ij.ꝛ.ʃ. Albemē ſextaria.v.ꝛ.ʒ.xx.ꝛ antulij.iij. Semimet mi/ne.x.ꝛ.ʃ. Faba Egyptiaca ſemimet quatuor. Obolus eſt danich.i.ꝛ.ʃ.ſicut inuenit Alexandrinus antulij.ij. Aucilana.j.eſt darkimet.i. Aux eſt.xiij. ſemimet. Al/ſacraiati parua eſt ſemimet.vij. Alſacraiati magna ē ſemimet.xiij. Faba Greca eſt duo ſemimet aut duo oboli. Alſacraiati eſt ſextaria.vj.ꝛ quarta. Cochleariū mellis eſt aure.iij. Cochlearium medicinarum eſt auf. j.ꝛ.ʒ.j. Alſatil.i.eſt ſextaria.ij. Darkimet eſt oboli.vj. Et omnis obolus eſt kirat.iij. Et omnis kirat eſt.iij. grana ordei. Et oboli.iij.ſunt kirat.ix. Alcantus eſt.ʒ. j.ʃ. Cboati.ij.ſunt.ʒ.iij. Oboli.viij.ſunt kirat.xxiij.

¶ Maicenne Libri Quinti cum Sentiis Fulginatis Commentarijs Finis.

¶ Libellus Auicēne de virtꝫ cordis trāslatꝰ ab Arnaldo de villa noua Barchinone feliciter incipit.

¶ Tractatus Primus de origine ſpiritus ⁊ generibus eius: ⁊ principijs ſiue generationis ⁊ informationis. Cuius capitula ſunt.10.

¶ De origine ſpiritus. Caꝑ.pᵐᵘ.

Creauit Deus ex contemperantijs cordis fini ſtrā vt eēt armarium ſpūs ⁊ minera gñationis illi⁹. Creauitq; ſpiritū latorez virtutum aie in mēbra aialium tēdētiū mediāte ipſo. Creauit itaq; primuz appēdiculū virtū aie ſpiritū et manationez ſcōam in mēbris corporis mediāte ipſo. Produxit ēt ſpūz ex ſubtilitate humoꝝ ⁊ ignecitate: quēadmodū ꝓduxit corpus ex groſſitie ipſoꝝ ⁊ terreſtritate. Eteni cōparatio ſpiritus ad humoꝝ ſubtilitatē eſt ſicē cōparatio corporis ad ipſos humores: quēadmodū eni mēbra cōſtituuntur ꝓp cōmixtionē ipſoꝝ adinuicē ꝓducētē ad formā aliquam cōpōnis qua cōmixtū diſponit ad recipiēdū habitum nō ꝓuenientē ei rōne ſimpliciū: ſimili mō ꝓſtituit ſpūs ex ſubtilitate humoꝝ cōmixtiōe ipſoꝝ q̄tuor ad formā cōpl'onis qua ſpūs ꝑparat ad receptionē virtū aie q̄s ex ſimplicib⁹ nō acqrit. Principiū aūt eius eſt ex manatiōe diuina ſine auaritia ⁊ diminutiōe q̄ſi ei⁹ diſpō cōplex ꝓfecte: quēadmodū eni vnūquodq; mēbroꝝ q̄ꝫ ex ipſa ſuba humoꝝ ꝓſtituat: nihilominus ieſt ſua cōpletio rōne ſimplicis ꝓportionis quātitatū humorū ⁊ forme cōmixtōis ipſoꝝ. Sitr vnicuiq; ſpiritui.vꝫ. taz aiali q̄ꝫ vitali q̄ꝫ nāli: q̄ꝫuis coꝝ ſuba ex ſubtilitate humoꝝ ſit nihilominus ꝓpria ineſt cōpl'o rōne ꝓportionis quātitatū ſubtilitatꝫ humoꝝ ⁊ forme cōmixtionuz. Et ſicē ēt mēbra gñalia q̄ꝫuis plura ſint numero: vnū tñ eſt gñone primū q̄lecūq; ſit illō ſm diuerſitatē opionū: cui⁹ gñonē ſequit gñatio ceteroꝝ mēbrorū. Sitr ſpūs gñales q̄ꝫuis plures ſint nūero nihilominus vnus ipſoꝝ gñone ꝓmus eſt q ſm ſniaz potiorem Dboꝝ gñaꝫ in corde: ⁊ exinde ꝓcedēdo manat ⁊ penetrat in cetera ꝓncipalia mēbra in qb⁹ cū ſufficiēter permāſerit adipiſcit ibi cōpl'onē ꝓticularē ⁊ ꝓpriā: ita q in cerebro cōpl'onē acqrit qua diſponitur ad receptionē virtū ſenſus ⁊ mot⁹. In epate vo cōpl'onē ſuſceptiuā virtū nutritiōis ⁊ augmēti. In teſticulis aūt acqrit cōpl'onē qua ꝑparaꝫ ad receptionē vl' ad recipiēdū gñonē. Et eriſtit tñ baꝝ oiuz virtū ꝓncipū ſm dcñ Dboꝝ in corde: quēadmodū apō eos q diuerſificanꝫ a ſnia ei⁹ ꝓncipiū virtū viſiue auditiue ⁊ guſtatiue eſt in cerebro. Sz nihilominus �fz eos ſpūs diſponit ad recipiēdū has virtutes ꝓticulares i mēbris aliis ita q viſiua mediāte cōpl'one cryſtalline būiditatꝫ q̄ſi ſpūs cōpl'oni ꝓiūgit. Auditiua vo mediāte complone obtici nerui. Guſtatiua aūt mediante cōpl'one būiditatꝫ quā ſub radice ligue gñat ſpōgioſa caro. Supradicto rū aūt repugnātū qdā ſūt aſſerentes q virtutes ſpūs aſſert a cerebro nullo mō egēs ad pfectionē virtuꝫ cōpl'one mēbri ad qō ꝓcedit: ꝫ ipz mēbrū ē tñ ꝓueniens inſtrz actiōi virtuꝫ nāli nihil ꝓferēs ei⁹ ēentie: verūtū exquiſita pſcrutatio vitaꝫ oino caſſat iſtoꝝ opionē: ⁊ vt ſi cat iſtuꝝ q calefactionez virtuꝫ adipiſcit ſpūs in mēbro qō eſt opis iſtrz ſm formā p̄dicte opionis. Dicerūt qdā ex ſequētib⁹ Dbis q ſpūs vires aie recipit a corde perfecte: ita q ad receptionem ipſaꝝ perfecte in ipſo corde diſponit taliter q non indiget alio mēbro ſicut de epate aut de cerebro ꝛc̄. Sed hanc opionē reſpuit ⁊ penitus caſſat vitimata inquiſitio veritatis.

¶ De diffōne ⁊ nā ſpūs ⁊ eius vtilitate. Caꝑ.2ᵐ.

Vita ⁊ q̄cūq; pfectio ⁊ oē bonū gb⁹res diſtinguunt nō niſi a ꝓma vtate ſūt q̄ oiuz bonorū ꝓma eſt ⁊ vniformis manatio. Atvo receptibilia ſunt carētia diſpōnib⁹ ad receptiōez ipſoꝝ. Et idcirco qōlibet ſuſceptibile nō eſt diſpēmo cuuſlibet receptiuū: qua ꝓp negt lana iquātū lana recipe formā enſis: nec ſilr aq̄ ſub forma aq̄ recipe virtē humane nāe. Sic igit oia corpa recipiunt vitā ꝓter ſtia que nūero ⁊ quātitate ſūt diminuta. Nūero qdem qm̄ nō viuētia corpa q̄tuor eſſnta ſunt: ⁊ que illis approximāt in nā. Quātitate vo q: oia fere eſſnta q̄tuor ſunt fere ſenſibilis quātitatis ⁊ mīora ſunt oīb⁹ rotabilib⁹ ſpheris: nec elōgaꝫ ab intellectu gn ex ſtellis fixis ſit aliq̄ maior eis. Demonſtratio itez ꝓcludit q b oia eſſntoꝝ corpa vel demōſtrato itez b ⁊ q oia eſſntoꝝ corpa ſint veluti pūctus reſpectu corpis ſaturni: quā to igit eſt ampli⁹ reſpectu ſuplorꝝ. Ampli⁹ aūt apō comprehēſores vitaꝫ cā ꝓp quā nō receperūt vite formaz hec corpa eſt illō quo cetera viuētia corpa tā ſimplicia q̄ꝫ cōpoſita diuerſificanꝫ ab eis. ſ. Ꝫrietas nārū. nā eni vnuſcuiuſq; eſt alteri⁹ nāe Ꝫria: idcirco a gñe corpoꝝ celeſtiū valde elōganꝫ: qm̄ celeſtia corpa diſpoſita ſunt ad nobiliorē ſpēz vite corpalis. eſſnta vo a vita oino ſūt elōgata. In corpibus aūt cōpoſit⁹ cōmixtio frāgit formā Ꝫrietaꝫ coꝝ exinde cauſaꝫ forma cōpl'onis que qdē cōpl'o mediū qōdā eſt inter Ꝫria ⁊ medio nihil abſolute eſt Ꝫriū. Et idcirco cōpoſitū diſponitur ad vite receptionē: ita. vꝫ. q quāto amplius ad mediū cōpl'o vicinaꝫ tāto mixtū reddit habili⁹ ad recipiēduz nobiliorīs vite pfectionē: adeo q q̄ſi intātū tēpaꝫ cōpl'o q ꝑ eq̄litatē ceſſat Ꝫrietas in ea diſponit mixtum ad receptionē vite ꝓformis vite celeſtiuz corpoꝝ que diſpō i būano tñ ſpū reperit: eſt igit in ſūma ſpūs ſubtilis gñata cōmixtiōe eſſntoꝝ vgēs in ſilitudinē ſupceleſtiū corpoꝝ. Et ꝓpterea iudicaꝫ de ſpiritu q ſit ſuba lumi noſa: ꝓp qō eniz di de viſiuo ſpū q ſit radi⁹ atq; lux. Et eride aia gaudet et ituitu lucis ⁊ triſtaꝫ i tenebris: qm̄ ſpūs q ſedes ē aie illō ē ꝓforme: id aūt Ꝫriuz.

¶ De ꝓncipalib⁹ paſſiōib⁹ ſpūs coidialis ⁊ ꝓmis cauſis ipſoꝝ. ſ. potētia ⁊ diſpoſitione. Caꝑ.3ᵐ.

Sapiens philoſophoꝝ ⁊ medici eos ſequētes ꝓcorduer ponunt q gaudium ⁊ triſtitia ⁊ ti-

mor ⁊

mor ⁊ ira sunt ex passionibus spūs cordialis: ⁊ q̄ quelibet passionū intēdit ⁊ remittit: nō solūmō pp̄ agens: sed etiā pp̄ intēsionē ⁊ remissionē dispōnis in suba patientis. Distīgnāt ēt sapiētes subtilr dūam inter potentiā ⁊ dispōné dicētes q̄ potētia respicit vtrūq; ẽxtr̄ equalr: dispō vō nō: q̄uis aūt gaudere ⁊ tristari possit ēt bō nihilominus aliqs est tm̄ ad letitiā dispositꝰ: aliquis vō ad tristitiā tm̄. Et simile iudicium est de timore ⁊ ira ⁊ ceteris passionibus. Est igit esse ⁊ rō spiritus gaudētis aut tristātis in potentia aliud eē ab eē ⁊ rōne spūs dispositi ad alterū predictoꝝ: videl etiam q̄ dispō sit perfectio potētie respectu alterius oppositoꝝ. Ex quo pz q̄ ⁊ si spūi ꝯueniat inquātū inest ei potentia tristari vel gaudere indifferēter alterutrū: non tñ ei cōuenit ex parte ipsius dispōnis indifferenter alterutrū. Rursus ēt ex ꝟ pz q̄ potētia ad hec duo inseparabilr inheret spūi ex gñatiōe ipsius. Dispositio vō que ipꝝ ad alterū oppositoꝝ iclinat nō iseparabilr ex generatiōe iberet ei: ꝟ accidē p̄t ex supueniēt⁹ causis.

¶ De gaudio ⁊ intrinsecis causis delectationis ⁊ tristitie ⁊ eorum diuersitate. Cap.4m.

Gaudium est dlectatio q̄dā. ois aūt dlectatio est app̄hēsio aduēt⁹ ꝓprie perfectionis ab aliq̄ vtute app̄hēsiua: sicut in sensib⁹ app̄hensio dulcis ⁊ sapidi gustui ⁊ app̄hensio victorie irascitiue virtuti ⁊ ꝓceptio alicuius vtilis ꝓtingenti estimatiue ⁊ opinatiue virtuti. ois aūt pfectio seu etiā delectatio est nālis alicui virtuti: ⁊ ecōuerso: ois nāq; perfectio nālis alicui virtuti est dlectatio nālis ei. Forsitan aūt ꝓtiget in aliqb⁹ virtutib⁹ q̄ nō oino dlectātur nisi apud separationē dispōnis inālis: pp̄ qđ ēt q̄dā opinant q̄ delectatio sit exitus a dispōne ināli. Fit ro nāq; a dispōne vel habitu nāli non est delectatio. hic aūt error incidit: q; qđ est ꝑ accīs accipit vt ꝑ se. in elēchis enī ostēsus est qñ hec est vna fallacia. Delectatio vō hmōi quātū ad ꝓpositū spectat est qñ multū app̄hendēs aliqd app̄hēdit nisi apud alterationē: sicut in tactu pz. tangibilis enim q̄litas tādiu delectat q̄diu mēbrū tactuū pmanet ẽxtr̄ qualitati ⁊ patit ab alterāte qualitate. Qñ q̄ fuerit passus ab ea sufficiēter efficit qualitas cōplō mēbri. Et ideo non delectat ab ea cū ois delectatio cū quadā alteratione ꝑsistat ⁊ nihil alterat a semetipso. Silr in ẽxtr̄io nō ledit qdā etbicus calore q̄ fortior est q̄ sit in acute febricitantibus. Acute tñ febricitās ledit calore q̄ fm veritatē est circa illū. Et hoc q; calor in etbica est collocat⁹ seu habituatus in mēbris: ac si cēt coꝝ cōplō. in acuta vō febre est q̄si volitās supra ipsa ⁊ timet a cōplone membroꝝ. medici ēt ꝓprio noie vocāt q̄litatē inherētē mēbris sicut in etbica malā cōplonē equalez. Que aūt febz sicut in causone ꝓprie vocāt malā cōplonē diuersam. Jam igitur ex his relinquit manifestum q̄ cā pp̄ quā delectatio cessat post q̄ habituate fuerint perfectiones sensibiles est priuatio app̄hēsiōis itroit⁹ ipsaꝝ: ⁊ q̄ cā delectationis apud principiū exit⁹ a dispōne innaturali est app̄hēsio itroitus dispōnis nālis. Sed ꝓpterea q̄ currit app̄hēsio introitus dispōnis nālis cū exitu a dispōne inaturali cōtingit vt sit delectatio cuz exitu illo: ⁊ idcirco putaf q̄d dcm̄ est: sed nō est ita: sed causa est introitus perfectionis sensu percepte ⁊ non aliud: hec nāq; est causa delectationis p̄ se. Causa vō dispositionis ad delectationem est circa delectabiles spiritus fm̄ meliorem habitum in q̄ntate ⁊ qualitate. s. vt nō sit in substantia diminutus nec habitus siue dispositio eius sit inaturalis in his que conueniunt ei. In q̄litate q̄dem quoniam si spiritus fuerit multus vehementioꝝ erit virtus ipsius. augmentū eni in q̄litate prestat additamentū virtuti in fortitudine: quēadmodum est in radicibus scie naturalis declaratum. Et exinde est q̄ ꝓpter multitudinez suam durat amplius in abūdanti mensura in origie seu minera ipsi⁹. Et diffusio eius abunde ad membra in dilatatiōe que est apud gaudiuz ⁊ delectationem que fit ab abundātioꝝ mensura. Si enīz modicus fuerit q; cito dissoluit natura conseruat eum apud originem suaz: nec dat ei facultatem libere dilatādi. In qualitate vō quoniam si fuerit nobilissime cōplexionis ⁊ nobilissime substantie. i. abūdantissime lucis: tūc est substātie celesti similimus. De ergo sunt cause dispōnis ad delectationē ⁊ gaudiū: contrarie vō sunt cause dispōnis ad tristitiaz ⁊ dolorem. Cum enim scitur q̄ he sunt cause delectationis in genere: ⁊ cōsequenter proculdubio scitur q; eedem sunt cause gaudij qđ delectationis est species. Spiritus ergo qui est in corde q̄do multus exīstit in q̄litate ꝓpter materie multitudinē ex qua velociter ⁊ cōtinue generaf: ⁊ est tēperatus in complexione ⁊ in substātia luminosus splēdēs: tūc est ad gaudiū dispositus fortis. Cum autē fuerit exigue q̄litatis sicut in cōualescentibus ⁊ diuturnis morbis ⁊ senibus non tēperatus cōplone sicut in morbis: ⁊ fuerit valde spisse ⁊ grosse substātie sicut in melicis ⁊ senibus: ita q̄ delectari negt pp̄ grossitiē ⁊ spissitudinē eius: aut fuerit nimis tenuis sicut in cōualescentibus ⁊ mulierib⁹: ita vt cū dilataf seruari nō pōt: aut fuerit tenebrosus sicut in melicis: tunc est vehemens dispositio ad tristitiam.

¶ De causis exterioribus delectationis ⁊ tristitie ⁊ earum diuersitate. Cap.5m.

Perfecte dispositū ad effectū aliquem est duplū causarum illius effectus sicut sulphur ad inflāmationē: ipsum enim adeo igne modico inflāmaf q̄ cum duplo eius lignū inflāmari nō pōt. Cū ergo aia habuit spūz pfecte dispositum ad recipiēdū letificātiū causaꝝ impressiones modica ex cā ledaf ꝓpter qđ in bibētibus laudabile vinuz letitiam multiplicat intātū aliqsi q̄ putant sine causa ridere cū tñ ita non sit. Et eni impossibile est q̄ in aliqua re fiat impressio sine aliquo impōsore. Sz causa est q; vinum quādo bibit moderate copiosiuz generat spiritum moderate cōplexionis ⁊ substātie ⁊ vehemētis luminis et splēdoris vnde ad letitiā valde disponitur. Et idcirco valde letificat ob minimā causaꝝ sciscitātiuz ⁊ recipit impressiones ex causis vtilib⁹ in presenti fortius q̄z ex causis vtilib⁹ in futuro. Et ex causis ꝓuenientib⁹ delectationi amplius q̄z ex causis cōueniētibus honestati.

Et simlr recipit tunc impressiones a causis que con-
gruunt potius ad generādum opinionem q̄ solidum
intellectum. Et huius qdē causa est: qr virtus anime
suam in cerebro exercet actionē ꝛ exigit spiritum tēpe
rate humiditatis vt obediat motui cogitatiōis ꝛ exer
citio intellectus. Tunc autē est vehemētius humiditaꝫ
ꝛ nimis motus ꝓpter mixtionē vaporū ascendentiuꝫ ꝛ
inūdantium ibi imoderate humectātuꝫ ipsuꝫ: q̄ obtē
non obtēperat itellectui nec motibus cogitatiōis nisi
in rebus valde materialib⁹ ꝛ corporeis nō in reb⁹ sub-
tilibus valde ꝛ spūalibus: ꝛ cū in stabilitate alr subti-
litate seu agitatione ipsius non obedit formationi seu
presentationi rerū spiritualiū sed formationi rei valde
corporaliū rerum: vnde virtus seu pfectio sui operis
apud cognitionē valde debilitatur ꝛ retrabitur itelle
ctiua virtus ab eo tātuꝫ quātū exigit aut ꝓcurat dispo
sitio eius donec ad temperamētuꝫ eius complexio re-
ducat ꝛ ipsius inundatio quietet: qr eni virtus anime
que in corde est vehemētis existit dispositiōis ad gau
dium ꝛ non perueniunt ad eā letificantia visitata inter
sensum ꝛ phantasiā: aut etiā cogitationē quibus opus
animatarū viriū roboratur, ꝓpterea q̄ diximus tūc cō
comitari spirituꝫ que fortiora sunt in eo. Excessus hu-
miditatis ꝛ inundatio: idcirco tunc sensus dñatur inte
riori spiritui ꝛ supra motū eius efficit itellectu poten
tiorē. intellectus autē quando contra se illuꝫ spiritū in-
uenit sic proteruū mutatur sensu: ꝛ subiicit ipsum sicut
in geometricis ꝛ ceteris sciētijs fit. Quādo igit res ta
liter se habet diminuit in anima potatoris impressio le
tificātium honestoꝝ ꝛ itelligibiliuꝫ: ꝛ preualet impres-
sio letificātiū dulcium ꝛ delectabiliū sensibus p̄sentiū
maxime. Et q̄n est dispositio fortis idcirco sufficit ad
letificandū debilissima causa sicut in pueris ps ꝓpter
q̄ putat q̄ sine causa letent cum tamen sit impossibi-
le: quinimo caularum gaudiū ꝛ tristitie quedā sunt for-
tes: quedā sunt debiles: quedā cognite siue manifeste:
quedam icognite siue occulte. Earuꝫ vo que icognite
sunt siue occulte plures sunt assuete: ꝛ quāto eniꝫ am-
plius assuete sunt tanto minus percipiūtur. De causis
autē gaudij ꝛ letitie fortibus ꝛ manifestis nō est neces
sariū facere mētionem. Alie vo sunt sicut intuitus celi
inter letificātes. cuius signum est: qr contrarium tristi-
tiam causat. Et in tenebris permanere: aut sicut conuer
sari cum cōsimilibus: cuius signum est q̄ solitudo at-
tristat. De letificātibus similiter obtinere desideratuꝫ
ꝛ explere intētionem sm exigētiam intēti sine impedi-
mento: ꝛ preponere facere quic q̄ placidū: ꝛ simulr cō-
fidētia ꝛ memoria preteriti delectabilis ꝛ futuri ꝛ spes
ꝛ meditatio in reb⁹ ambitiosis ꝛ mutua confabulatio
dilectoꝝ ꝛ euasio a tormēto ꝛ extraneitas rei ꝛ admi
ratio ꝛ eleuatio mentis ꝛ obuiatio amicoꝝ ꝛ amicabi-
liū vicinoꝝ: quandoq̄ delusio ꝛ defraudatio ꝛ victo-
ria in minimis reb⁹ ꝛ multa cōsimilia: quoꝝ mentio fit
in libris rhetoruꝫ ꝛ moraliū que in quaꝫ oia diuersifi-
cant in gētibus sm affectus ꝯsuetudines ꝛ etates: nec
aliqs ab eis repit oīmode vacans. Nec ꝓtingit simr vt
cause cōiter letificātes in duplo plus aut amplius leti-
ficēt ceteris: nisi pro tāto q: dispositio quando vehe-
mēter respicit alteꝝ oppositoꝝ nō patit a causis alte-
rius: nisi fuerint valde fortes: patit tamē a causis suis
ꝛ si fuerint debiles. Et ꝓpter hanc cām in ebriosis du
rat letitia. Et in melācholicis habēt⁹ spūs tenebro-
sos pdurat tristitia leuius ex causis desolationis ꝛ tri-
stitie: sicut rememoratio distātis patrie nālis ꝛ remi
scentia multoꝝ nocumentoꝝ tādiu preteritoꝝ ꝛ odia
seu rācores ꝛ difficultas sanationis ꝛ onerosa conuer
satio ꝛ imaginatio terribiliū futuroꝝ ꝛ ꝓprie necessita
tis mortis a qua se auertit itellectus ꝛ itelligens discre
tio cū sit ineuitabile mori: ꝛ cogitatio sollicitātis medi
tationis in aliquo: ꝛ separatio ab occupatiōe placen-
ti ꝛ cogitatio distractionis ab ea ꝛ distractio a deside
rato seu a volito ꝛ multa alia cōsilia ꝛ aliqua que ne-
queunt cōprehēdi. Hec enim ꝛ cōsimilia ꝓtristant de
facili aiam dispositaꝫ ad tristādū. Amplius in melan-
cholico fortitudo imaginationis contristātiū rei facit
ei apparere q̄ iā sit in actu res cuius similitudo aie rep̄
sentat: ꝛ idcirco in ꝓtinua pseuerat tristitia. Fortitu-
do aūt imaginationis erat ꝓpter siccitatē spūs: q̄uis
rectificet vel letificet motū eius: ꝛ ēt qr itellect⁹ a sen-
su ꝛ phātasia distrahit ab actib⁹ rōnis pp corruptio-
nē cōplōnis spūs qui ꝓprie mouet sm exigētiā dispo-
nentis cōplōnis ꝛ qualitatis pessime ꝛ obscure.

¶ In quo ostendit q̄ vnaquecq̄ passio cordis dispo-
nitur ad generationem sui ipsius. Cap. 6m.

NOn est aūt opinādū q̄ ois causa disponens
ad gaudiū vel tristitiā imediate ꝓtigat subē
spūs sicut quātitas eius ꝛ qualitas: imo alias
eē ꝓtigit causas a quātitate ꝛ qualitate spūs
vtpote aie passiones que nihilominus disponūt ad al
teꝝ p̄dictoꝝ: q̄uis ℔ faciant mediātib⁹ causis intrinse-
cis ipsi spiritui. Et quātitate ꝛ q̄litate ipsi⁹: ℔ est: qr tēpe-
rant cōplōnē ipsius: aut rectificāt spūs ꝛ multiplicant
quātitatē: ꝛ sic disponūt ad gaudiū: aut accidit eis cā
ctria: ꝛ sic ad tristitiā ꝓtrario mō disponūt: sunt ꝯ cau-
se exteriores primarie ꝛ remote. Inherētes vo ad rō-
nē vnicā deducunt: ꝛ est qr ois actio ctrium hꝫ is si se-
pius iteret reddit virtutē eius cuius est potētior ad i-
primēdū effectū. ois aūt fortificatio virtutis fit q̄dam
dispō ad effectū. ℔ aūt sufficiēter inductiōe manifestat.
Et eni corpus si pluries calefiat disponitur ad calefac-
tionē velocē. simr si plures infrigidet aut rarificet aut
spisset ꝛ in interioꝝ⁹ virtutib⁹ accidit illō. Et eni ex fre
quenti actione ꝛ passiōe fortes habitus gñant in eis:
sic eni morales habitus acgrunt. huius aūt cā fortitan
est: qr passio aduenies rei frequenter efficit ꝓueniens
subē eius. qō aūt est alicui ꝓueniēs suo ctrio diconue-
niēs est. Si ꝯ sepius iteret diminuit dispōnē ad illō ctri-
um expellēdo id qō est ꝓueniēs illi. Hec igit est decla-
ratio supradicti p inductionē: manifestare vo illō syllo
ex per se not⁹ accepto ꝛ demōstratiua rōne valde pli-
um est. Sz ex p̄dictis eligit q̄ letādi frequētia dispo-
nit spūs ad letitiā ꝛ tristādi frequētia ad desolationeꝫ
ꝛ tristitiā. Causa vo huius sm nālem pscrutationē est
qr letādi frequētia duo ꝓsequunt. Et ꝑmū. s. fortifica-

tio nālis

tio nālis virtutis. Scōm vō rectificatio alr rarificatio ſpūs quā in letitia ꝓpter dilatationē acgrit. ¶ Cō fortationē vō nālis virtutis hec tria ꝓſequunt quorum qlibet eſt cā letitie. Primū tēperamētuz ſpūs. Scōm vō multiplicatio gñationis ipſius ſupra illō qđ ex eo diſſoluit. Tertiū eſt ꝓſeruatio ipſius a diſſolōne ſuperflua. Rarificationem ſpūs ꝓſequunt duo. vz. diſpō ad motū z dilatationē pp ſubtilitatez ſubē eius. Et ſcōm eſt attractio nutrimēti ipſius pp motū dilatationis in diuerſaz ptē motui nutrimēti. Iſta aūt nā eſt iclinatio nālis corporis ad cuitādū vacuū. De nā enim eſt talis motꝰ vt in ipſo motu ſuccedē faciat poſteriora priorib⁹. Et fz hāc nām trahunt aque valde diſtātes vſq; ad primos fluxus ipſaz z vēti ſilr z cutis ēt a vētoſis z aque itez in fiſtulis. Triſtādi vō frequēta duo cōſequunt. vz. debilitas nālis virtutis. Et ſcōm. Criſpiſſatio ſpūs pp friditatē accidentē apud extinctionē caloris nālis cauſatā a vehemēti coadunatiōe z coartatione ſpūs. Ad hec vō duo ſequunt ꝛria eoz que pauloante iā diximus. Eſt igit manifeſtuz qꝫ letādi frequentia diſponit ſpūz ad letitiā z triſtādi ad triſtitiaz. Et qꝫ in diſpoſitō ad letitiā ꝓtriſtātia nō iprimūt niſi fortia ſint letificātia tñ ꝟbalia iprimūt. Et ſilr i triſtitia fit ecōtrō.

¶ De differentia debilitatis cordis ſeu puſillanimitatis z triſtitie z eorum contrariꝝ. Caꝑ. 7m.

DEbilitas cordis z triſtitia quā gdā vocāt cō ſtrictionem pectoris ſiue cordis ſiſtia quādiu ſūt: z mbilomin⁹ differūt. Et idē ſilr ē iudicū de ipoz ꝛriꝝ. ſ. fortitudie cordis z letitia quā gdā appellāt dilatationē pectoris ſiue cordis. Latet aūt dīa iter iſta ꝓpterea qꝫ ad alterutra cōiter conſequunt: putaſ ēt de duob⁹ ꝑmis qꝫ ſint paſſiue diſpoſitiōes: de alijs vō duob⁹ qꝫ ſint actiue: attñ iter extrema vtriuſq; ꝛrietaſ eſt dīa manifeſta. Primo qdē qꝫ nō ſequunt adinicē. nō. n. ois ꝟbilis corde eſt triſtis. nec ois triſtis corde ꝟbilis cordis ē p cōparatiōez ad rē ꝓtriſtātez: ſilr itez nec ois fort corde ē gaudēs nec ēt eꝛrio. Scīo vō qm ipſoz rōnes ſūt differētes: ꝟbilitas enī cordis ē diſpō ſumpta reſpectu terribiliū rez qm ē in potētia tolerandi res illas. triſtitia vō ſumitur reſpectu ꝓtriſtātiū rerū: qm ē paucitas tolerātie ipſaz a corde z terribile nocriuū qꝫ ē cordi: triſtās vō nociriuū aie ē. Tertio ſilr differūt q̄tū ad ꝓfitia q̄ ſunt aie. nā ꝟbilitas cordis mouet ad fugā. triſtari vō ſeu cordis ſtrictura mouet ad reſiſtētiā ſiue ad repellēdum z cauſat effectū eiꝰ qꝫ ē ꝛriū fuge. ſ. iuadēdi. ꝑterea ꝟbilitas cordis tepeſcere facit motuas ⁊tutes. triſtitia vō excitat z mouet eaſdē. z ſic in ꝟbilitate cordis due ſūt paſſiōes. ſ. vna leſiōis z alia ꝟſideri ſiue affect⁹. in triſtitia vō vnica ē paſſio. ſ. nocumēti vel leſiōis: nec nālr ſegr eā affect⁹ ad fugā: imo fortitan eligr ipa fuga pp aliqꝫ accſis abſq; appetitu iclināte ad recedendū. z ſi dicaſ appetit⁹ ē electio z nō nālis aut fortitan eliget i naſio z repugnātia z nō fuga. Quarto itez differunt q̄tū ad ꝓfitia q̄ corpis ſūt. debilitatē nāq; cordis apō obuiationē ꝓpriꝰ nociui ſegr remiſſio nālis caloris et victoria frigoris. triſtitiā vō apud obuiationez ꝓpriꝰ obti vl nociui iflāmatio nālis calitaſ. Quinto ēt dīnt penes cauſas diſpoſitiuas. ad cordis nāq; debilitatez nimia ſubtilitas ſpūs diſpōnit z friditas cōpl'onis ipi⁹: ad triſtitiā vō dēſitas ſpūs z caliditas ſue cōpl'onis.

¶ Qualiter ſanguis ſm ſui diuerſitatem cauſat differētes paſſiones cordis. Caꝑ. 8m.

SAnguis abūdās z clarus z addite calitaſ ꝓpter multitudinē ſue iflāmatiōis z velocitatē ſui mot⁹ diſponit ad irā. abūdans āt z clarus z tēperat⁹ qm ex eo gñaſ copia clari ſpirit⁹ z ſubē laudabilis z tēperate cōplonis diſponit ad gaudiū. Sāguis āt ſubtilis z clarus z aq̄ſus z frigidus diſponit ad timorē z cordis ꝟbilitatē: ꝓpea qꝫ ſpūs ex eo gñatus ē grauis mot⁹ ad ex z iflāmatiōis modice ꝓpter friditatē z būiditatē illi⁹: z iō nō diſponit ad letitiā nec ad irā: z cū ſit celeris reſolōnis pp ſuā ſubtilitatē: eſt ēt gnōnis exigue pp friditatē. Sāguis aūt groſſus z turbidus z addite calitaſ diſponit ad triſtitiaz z ad irā ēt pdurātē. Ad triſtitiā qdē qꝫ gñaſ ex eo ſpūs turbidus. ad irā vō qꝫ velociter iflāmaſ pp calitatem ſuā. qđ āt efficit firmā irā ē ſpiſſitudo ei⁹. Spiſſuz. n. qſi calefit tarde ifrigidaſ. ira vō cauſata ex ſanguie cholerico z ſubtili velociter excitaſ z delef pp itēſaz calitatē ſpūs ex eo gñati z ei⁹ tenuitatē. ſi vō cū ꝟ ſplēdidus z clarus fuerit ſanguis eſt ēt letificās. Sāguis āt groſſus z addite calitaſ: nō tñ turbidus qđ raro ꝓtigit efficit boiez nō triſtē ꝫ audacē z fort cordis: z ē modice ire: ꝓpea qꝫ letitia frāgit irā z triſtitia diſponit ad eaz. Ira enī ē mot⁹ ad expellēdū. letificātia vō ꝟlectatiōi ꝓueniētia ſūt. In ꝟlectatiōe vō fit q̄ſi mot⁹ ad attrahē dū: idcirco in tali boie ex reb⁹ magnis cauſatur ira et eſt vehemēs ꝓpter ſpiſſitudinē ſpūs eius: z pp ēt eandē cām eſt parui timoris. Sāguis aūt groſſus z addite friditatis z nō turbidus nec triſtabilē nec iocūdum efficit boiez: nec ēt fort ire ꝫ eſt mediocriter timidus: z eſt ēt bebes z ſincerus in oīb⁹ reb⁹ pp ſilitudinez ſui ſpūs ad ſanguinē eius. Sāguis āt groſſus z addite friditatis z turbidus facit boiez ꝟſolabilē z triſtabilez z ēt lēte ire niſi ex forti cā. Et eius ira min⁹ eſt firma q̄ꝫ in calido z bñte ceteras ꝛditiones bmōi alr huic ſimiles: firmior tñ eſt in eo q̄ꝫ in ſanguie ſubtilis ſubē proinde eſt bō rācoris aut odꝝ. Odiū enī eſt pſeuerantia forme nociui in imaginatiōe ſeu phātaſia z pſeuerāta ſil imaginationis affect⁹ ad vidictā ſumendam ex eo. Hoc autē eſt iō qꝫ ira eſt quodāmō firma z motus ad vindictā nō valde fortis. Et qꝫ ēt ira non eſt ꝛ valde fortē nec ꝛ debilē valde. Sciēdū eſt enīz qꝫ ira qñ ceſſat velociter nō perdurat in imaginatione ſeu phātaſia forma nociui: ſed cito delef: z iō nō cauſat rancorē. Et ſilr qñ eſt affectus z motus ad vidictam valde fort: accidūt duo ꝓhibentia odiū ſeu rācorem: quoꝝ vnū eſt qm aia quādo totaliter ad vindictā trahitur z mouef auertif a ꝟſideratione ꝛditionū nociui z eoruꝫ que ſequunt ad ipm ab inſtātia formatiōis memorie. De nā enim motiue virtutis eſt vt ab apꝓhēſis nociuis retrahat aiam z etiā ecōuerſo. Sciēdū vō qꝫ quādo valde intēdif affectus ad vindictā in aliquo z non

ingredit ipsum timor: peruenit ad hoc ex affectus ista-
ta vt efficiat quesitū quasi apprehensus: z ita obtētus apō
imaginationē ipsius. Cū eni ad vindictaz aliqs virtus
motus intēdit z vius illud festinat valde repstat illō
imaginatio quasi obtētum z iam existens. Cum vo in
imaginatione imprimit forma quesiti siue desiderati:
sicut forma iā existentis z ad eaz peruenit forma eius
sicut forma rei ad quā terminat motus cessat affectus
ab imaginatiōe z delet in ea forma: ita q in memo
ria nō perdurat: z ideo nō fit rancor. nocuus vo quā-
do est magnū sicut res aliqua magni timoris: tūc dspe
ratio de vindicta obtinēda z timor prohibent fictionem
in anima forme desiderij ad vindictaz: proinde delet
representatio forme desiderij z forme nocui ab ima-
ginatione seu phātasia: quinimo representat forma ti
moris existētis in anima: proinde etiaz ibi representat
forma desiderij ad fugam nō ad ultionē: z ideo tūc
in anima nō pdurat forma rancoris. ¶ De pueris aūt
z debilibus q: facilis est possibilitas sumēdi vindictā
ab eis z modicū timet representat acsi iam fuisset acce
pta. Etenim nimia leuitas accipiēdi vindictā repsen-
tatur apud imaginationē quasi obtētus z iam existēs:
imaginatio aūt mouet nō sm id qd est in re sed sm id
qd in ea representat: z ideo quando apud eam vindi-
candi leuitas presentat quasi obtētum reputat vindi-
catio ex debilibus sicut accepta: z idcirco incontinēti
cadit affectus ad eam z omnino delet. Ex aūt ima-
ginatio moueat sm representata nō sm exigentiaz re-
rum manifestat ex eo q homines mel abhorrēt quā-
do apud eos assimilatur cuomite cholere. Silr cibos
laudabiles atq sapidos quādo colores eorum assimi
lant coloribus horribilium corpoz z etiam forma for
mis: quāuis etiā talia non eē credant. Similr in ppo-
sito quando quedā similitudo rei supradicte represen-
tatur: siue ppter vehemētiaz motus desiderij: siue p-
pter leuitatem acquisitionis desiderati tāq esset obtē
tum afficit: acsi iam realiter esset z ideo non fit rācor.
Sic g ex p̄dictis est manifestū q inter cōplones supl
nominatas vltima est valde dsposita ad rancorez.

¶ De differentibus modis letificandi z cōfortandi re
pertis in medicinis. Cap. 9m.

MEdicine letificātes. Letificāt quidem pp ali
quā supradictaz causaz: vtpote vel q nutri
endo restaurant spiritū sicut vinum: aut pre-
bent ei splēdorem z lumen sicut margarita z
sericū cū potētia abstergendi quā habēt: aut ingregan
do z prohibendo celerē dissolutionem ipsius sicut em
blici z karabe: aut tēperādo cōplexionem siue cū cali-
ditate vt doronicū siue cum frigiditate vt cāphora et
aqua ros. aut cōfortando per delectabilem cōplexio-
nē ipsius sicut suauia aromatica: aut sequestrādo me-
lācholicū z turbidū humorē ab eis sicut buglossa z la
pis lazuli: z illud sepatiz vt dcm est: aut cōiūctim sicut
si cōiungat corallus z karabe z buglossa: quēadmo-
dū docebimus in cap. vltis huius libri: aut forte letifi
cant pp pprietatē inataz sicut byacinus. pprietas aūt
quandoq contingit alicui predictarum causaz si-
cut in musco z ambra: hec eni letificant cum pprietate
que ifigit aromaticitati refocillāti spūs. silr ēt succus ma
cianoz: ipse eni letificat cū pprietate: z qñ spūs cōple-
xio est calida valde letificat simul qdez cuz pprietate
ignota z cum aliqua causa ex cognita. vz. cū frigidita-
te. doronicū silr qdem cū proprietate letificat. z quan-
do spūs cōplo frigida est letificat ēt cū pprietate silr tē
perando cōplonē p calefactionē. ¶ Supradictaz au
tem illa que pprietati cōiungit qñq est vtis qñq p-
ticularis. Illa g que vtilis est nullius eget repssione
in aliqua causa dbilitante cordis aut tristitie qualis cā
est aromaticitas. Si vo particularis fuerit in aliquo
eget repressione sicut frigiditas succi vel syrupi macia
noz que inquā letificat in vna complexione z non in
alia. Cū ergo quis in frigida complexione vti pposue
rit ad letificādum syrupo macianoz frangere opz cuz
calefacientib9 ipsius frigiditatē. Erit aūt rectus si fran
gat cuz calefaciēte qō etiā ex proprietate letificat sicut
si misceat syrupo macianoz aliquid musci vel ambre
quādo sm intentionē curationis ad letificationez, ppi
nat frigidam complexionē bsit. Ad qualitates autez
conuenientes substātie naturali cuz appetitu inclinā-
tur virtutes: quarum ppria sunt obiecta sicut sūt aro
maticitas z dulcedo: hoc eni desiderant olfatus z gu
statiua z nālis virtus etiā inclinat naturaliter ad ipa.
Duaz eniz medicinaz equaliū in virtute dulcior qdē
z aromatica magis efficacioris est iuamenti: z ppea
virtus attractiua mēbroz recipit fortius z spūs celeriuz
inde nutrit si potentiā habuerit nutriēdi: z ab ea cele-
rius patitur inquātū est medicina: verūtamē subiectū
aromaticitatis est subiectiue substantia vaporosa siue
fumalis. subiectum aūt dulcedinis est spissa substantia
terrestris: z ideo aromatica magis cōgrua sunt nutri-
mēto spirituū: dulcia vo corporis nutrimēto. Proide
etiā in cordialibus nutrimētis potus exigit aromati-
citas q̄ dulcedo: qñ cor est minera generationis nu-
triēti spirituū. Epar aūt q est minera generationis
nutriēti corporis exigit in nutrimētis ipsius de aro-
maticitate minus: z de dulcedie plus q̄ in corde. aro
maticitas autē exigit in eis: idcirco q: epar est minera
spiritus nālis nō quidem minera generatiōis ipsi9 apō
cōtemplatores veritatis: sed tm minera receptionis z
sedes: apud tamen artificē medicine sic. Spiritus eniz
naturalis inclinatur ad aromaticitatez z confortatur
z refocillatur ab ea: z consequenter inde virtutes na-
turales procul dubio confortantur.

¶ De pprietate qd sit z q̄tū differat a nālitate. Cap. 10m.

PRoprietas est in veritate nihil aliud q̄ nā-
lā vo est principiū motus z quietis in reb9
in qbus sunt per se cūctarūq operationū p se
puenientium eis z ppriaz: verūtamē differt
proprietas a natura sicut ppriū a cōi. vulgaris autem
opinio est q differāt sicut opposita. verūtñ nō est sic:
sed veritas quidē est q in elemētis que componentia
sunt generabiliū z corruptibiliū corpoz. Primo can-
santur quedā virtutes actiue: put existūt in statu sim-
plici, prout sunt ignis z aer z aqua z terra. Secdo vo

causantur

causant: alie in cōmixtis causata cōplexione mediante qua disponunt ad receptionē earū sm quācūq; duarum opinionū. Quarū quidem vna est qō in generatione formarum dispositiones introducunt. Alia vō q̄ omnes formaꝝ dispositiones inherent materie vel hyle ex sui primordiali origine. Sed quādo aliqua ex formis aduenit māe ꝓhibet siue ligat aliarū formarū dispositiones. Cū vō alia forma fuerit auferēs existentē cassando illaꝝ cassat dispositiones ꝓhibitionis ipsius alr causandi illaꝝ causat dispōnes illius: ⁊ tunc hyle ad naturalē potētiā dispōnis regredit; sed qualitercūq; sit hoc est verum q̄ a forma huiusmodi pfectius manat in cōpōsito virtus que nequit in simplicibus inueniri: ⁊ q̄ dispō ad receptionē illius cōpletur post cōmixtionē simpliciū. verbi gratia. sicut est in magnete virtus attractiua ferri quā nulla elemētarū virtutuꝝ inuenit habere. Sed exitus eius est a manatiōe diuina procedente in omnibus rebus ⁊ ꝓducente cūctas virtutes de potentia in actū siue cū dispositione prima sicut in elemētis siue cum dispositione secunda que est cōplexio in cōpositis seu cōmixtis: ipsa eni disponit ad receptionem predicte virtutis ⁊ nō est ipsaꝝ virtus nec forma ipsius. ¶ Et eadē qdē est responsio ad questionē de ꝓprietate factā que est respōsio facta ad questionē de nā. Sicut. n. quando queritꝝ ꝓpter qd cōburit ignis. nemo pōt aliter dicere vel respondere q̄ propter caliditatē. ⁊ hoc quidem nihil aliud dicere est q̄ qr hꝫ per naturam caliditatē cōbustiuā. Similiter si dicatur quare magnes attrahit ferrū. non potest quidem aliter responderi q̄ q̄ dicatur q̄ naturalem hꝫ virtutem attractiuaꝝ ipsius. Ex quo patet qm̄ sicut sciens q̄ ꝓpter caliditatem cōburit ignis est sciēs sm veritatē ⁊ nō est ignorans. Similiter ⁊ qui scit q̄ magnes attrahit ferrum qr virtutē habet cui⁹ natura est attrahere ferruꝫ sicut natura virtutis que nominatur caliditas est in igne cōburere: ꝑcul dubio sciēs est nō ignorās: sed cōbustiua qdem virtus nomē hꝫ appropriatum: alia vō nō. Et est etiam cōiter alia via quasi extranea nec opinādū est q̄ rei pfecta notitia per hoc nomen habeat adeo q̄ sine ipso haberi nō possit vllo mō: quoniā notitia ipositi nominis nō tollit ignorātiā quā inducit extraneitas rei. ¶ Predicta vō rñsione nō sunt cōtenti vulgares: ideo qr supponit apud eos q̄ omnis operatio ꝓcedens a corpore fiat a caliditate vel friditate vel humiditate vel siccitate aut grauedine aut leuitate aut motu vel aliq̄ ex his que in simplicibus manifeste inueniunt. Cū ergo actio nulli attribuitur predictorum nec est sensu manifesta ratio ꝓcessus eius ab illo corpore putant q̄ omnia principia eius ignota sint cū tamē nō ita sit. Etenim intelligens bene scit qr ꝓcedit vel a virtute naturali vel animali vel intellectiua vel accidētali. Cetera que dicunt sup actione magnetis. s. q̄ trahit cuꝫ caliditate sua vel frigiditate vel anima vel cū emissione corpoꝝ curuoruꝫ ad modū hami vel cum similitudine quā natura eius hꝫ cum natura ferri vel cuꝫ vacuitate que est in ipsis: oia inquā falsa sunt: quoꝝ falsitas cōsideranti veritatem leuissime reuelat. magnes enim adipiscitur virtutem ferri attractiuā cū complexione: sicut planta acqrit cum cōplexione nutritiuā virtutem: nec ignorātia de ista virtute quare potius in magnete q̄ꝫ in aliq̄ re alia inuenit maior fit q̄ꝫ ignorātia i aliis reb⁹. Nec enī ignorantia in duobus cōsistit. Quoꝝ primū est ignorantia factiuoꝝ. s. principioꝝ ꝓducentiū hanc virtutē in esse. hec aūt ignorātia nō magis appropriatur huic virtuti q̄ꝫ cuilibet cognite nature. Scōm vō est ignorantia receptibilis. vꝫ. dubitare de causa propter quā ad receptionez virtutis huius dispōnē plus q̄ꝫ aliqō aliter aliud corpus. Et hec similiter ignorantia nō est magis ꝓpria huius virtutis q̄ꝫ aliarum naturaliū rerum: talis enim ignorantia est in nobis de coloribus ⁊ odoribus ⁊ virtutib⁹ anime ceteriscq; similib⁹. De oibus enim his rebus scimus quoniam ad actū essendi perueniunt a principijs actiuis quoꝝ primū causa deus est benedictus: ⁊ scitur etiam quoniā illud est propter appropriationem materie causa dispositionis sequentis complexionē. Ponimus etiā ꝓportionem simplicium causare complexionem aliam: quā quidez ꝓportionē simplicē huius cōmixtionis ignorabimus q̄ꝫ diu vimus in hoc mūdo: vnde patet qm̄ ignorātia causaruꝫ penitus hui⁹ virtutis in magnete nō est mirabilior q̄ꝫ ignorantia causarū dispōnētiū res ad rubedinem aut citrinitatē aut corp⁹ aut aiam. Sed a rebus qdē ꝓsuetis admirato cadit ⁊ negligit aia de ipsis ingrere: qō autez raro est excitat admirationē ⁊ iducit ad inquirendū ⁊ ad speculandū de causis eius. In sūma ergo proprietas est natura inuenta in cōmixtis corporib⁹ ꝓcedens in eis a supna ⁊ plenissima influentia vel ꝓpter dispositionē ꝓpriā vel ꝓpter dispōnē māe passe que particularē ⁊ ꝓpriā dispōnem acqrit. Sic loquendū est sm veritatē de ꝓprietate corporum cōmixtoꝝ. verūtamē sm ꝓsuetā opinionē differt ꝓprietas a natura: qm̄ ꝓprietas dicit virtus cōmixtis inuenta corporib⁹ a qua ꝓcedit in alio corpore actio insueta quātū ad manifestam naturā. Dicit vō natura virtus qua corpora simplicia operant. de hoc igit ad tātū se extēdit cognitio vulgarū ⁊ debiliter perscrutantiū veritatē q̄ si ignis esset res difficilis inuētionis ⁊ de longinquis partib⁹ afferretur admiraret vtiq; vulgus de ꝓprietate eius amplius q̄ꝫ de ꝓprietate corpoꝝ ceteroꝝ: ⁊ ingreret attētius de causis ꝓprietatis ipsius q̄ꝫ de causis aliarum ꝓprietatū: qm̄ ipsius operationes valde mirabiles sunt. Etenim p̄sentia eius extrahit visum de potentia ad actum ⁊ tangi se ꝓhibet ⁊ ascendit sursuz ⁊ ascēdere facit ea que vincere pōt ⁊ generat ex modico ipsius in vna hora quātitas magna ⁊ corrūpit omne illud cui obuiat ⁊ transmutat ad sui substātiā: nec. n. mutat si accipiat ex eo. Et hec quidē in veritate mirabiliora sunt q̄ꝫ tractus ferri a magnete vel q̄ꝫ cetere ꝓprietates. Sed quoniā ista vsitata sunt ⁊ quotidie apparentia cadit ab eis admiratio ⁊ sollicitudo perquirendi causam ipsorum. Actio vō magnetis quia rara est ⁊ insuetata inducit admirationē ⁊ prouocat ad inquirendum de causa ipsius.

¶ Incipit Tractatus Secūdus: Cuius ꝓtinet cap. 5.

¶ De nuō ⁊ notificatōe vtutū medicinaꝝ i gñe. Ca. pm.

EXpedit vt tractare volētes de ꝓdictōib⁹ medicinaꝝ cordialiū memorem⁹ opa cuiuslibet spēi ipsaꝝ: ante tñ ꝫ queniēs est vt oium medicinaꝝ vlr q̄litates sm ordinē nūerem⁹ diuidētes: qm̄ q̄litatū medicinarū q̄dā iberēt ipsis substātijs medicinaruꝫ ex se siue ante eꝝ patiant a corpe siue nō. Quedā vo eis attribuunt ꝓ cōparatione ad effectuꝫ qué in corpe derelinquūt ⁊ in bis q̄ in ipso reperiunt. Qualitates aūt que in ipsis substātijs medicinaꝝ rōne sui attribuunt sunt. v.g. caliditas friditas siccitas humiditas subtilitas ⁊ grossities ⁊ ꝯgelatio aīr coagulatio viscositas liqditas mittio sapor ⁊ odor. Dicit aūt cal'a q̄ cuꝫ passa fuerit a nāli virtute nīi corpis calefit primo: deide calefacit postmodū corp⁹ nīm. Sīlr itel ligēdū ē de frida ⁊ sicca ⁊ humida. Subtilis vo medicina q̄ post eꝝ passa fuerit a ꝓdicta vtute in corpe nro velociter in minimas ptes diuidit q̄tuꝫ est pole sicut cinamomuꝫ atq; crocus. Grossa vo di q̄ hanc ꝫria est sicut cucurbita ⁊ gipsuꝫ. Coagulatiua vo medicia est que frigore coagulata calore dissolui ⁊ liquefit atq; calore dissoluta frigore coagulat. Medicia vo ligda est cui⁹ ptes de facili recedunt a loco in quo ponunt. Viscosa vo di que tolerat extēsionē absq; itercisiōe. Cōmunibilis vo medicia est q̄ diuidi pōt in minimas ptes a debili cā. Quid aūt sit sapor ⁊ odor iā notū est. Qualitatū aūt que medicis attribuunt respectu ipressionis que in corpe vel ꝯuenīb⁹ ei relingt: q̄dā accipiunt ab actiōib⁹ absolutis: q̄dā vo ab actionib⁹ relatis ad ptes corpis spāles. Prime vo sunt que signant cū di medicia subtiliatiua aperitiua relaxatiua lauatiua icisiua attractiua mordicatiua dissolutiua abstersiua ⁊ aspatiua rubificatiua ulceratiua pruritiua cōbustiua corrosiua putrefactiua cauterizatiua maturatiua digestiua iflatiua frāgitiua vētositat̄ igrossatiua lubricatiua lenitiua lubrificatiua ꝓstrictiua expūsiua oppilatiua repcussiua stupefactiua ꝓfortatiua icuratiua mortifera corruptiua seu venenosa tyriacalis. Alie vo q̄litates sunt que signant cū di medicia laxatiua ꝓpocatiua vrine aut sudoris inductiua vel nauseatiua vomitiua retētiua sanguis aut vrine ꝓstipatiua cicatrizatiua ulcerū gñatiua ⁊ mūdificatiua ipsoꝝ decoratiua excorticatiua. Ad distinctā aūt cognitionē cuiuslibet q̄litatū volum⁹ explicare cuiuscūq; ꝓdictoꝝ vocabuloꝝ itētionē. ¶ Subtiliatiua ꝙ medicia ē illa q̄ subaꝫ humoris efficit tenue leuiter dissoluēdo cū tēpata caliditate. ¶ Dissolutiua vo medicia ē illa q̄ pp excellētiā siue caliditatis humorē diuidit sub forma vaporis ⁊ ei⁹ ptes exhibit successiue a loco in quo icludit donec ꝓfumat. ¶ Abstersiua qdeꝫ est q̄ remouet a supficie mēbroꝝ ⁊ orificiis poroꝝ coagulatas ⁊ viscosas humiditates. ¶ Exaspatiua vo est q̄ mēbrū efficit i supficie diuisaꝝ ptiū q̄ ad sitū: ⁊ exaspans qdē efficit abstersiua qñ trāsit sup mēbrū solide sube sic̄ cartilago ⁊ os: cui⁹ qdē supficies nāliter ptes bz diuersas in situ: ꝫ humiditas viscosa vl' lenis currēs sup ipz applanat eā accītalr: vñ abstersiua trāsiēs sup eā reducit ipaz ad nāle aspitatē. ¶ Aspitiua est q̄ non tm̄ ab orificijs meatuū: ꝫ a ꝓcauitatib⁹ ipoꝝ mouet māz ad ex̄ int⁹ cō tētā. ¶ Relaxatiua est q̄ subam mēbroꝝ habētū spissos poros efficit leuiorē calitate ⁊ humiditate pp qō expulsio supfluitatū q̄ ꝓtinent in eis fit leuior. ¶ Lauatiua vo est que abstergit ⁊ nō cū actiua virtute sed cū passiua. s. būiditate: ⁊ B iō q: currit sup orificia poroꝝ leniēs būores viscosos ⁊ ꝯgelatos existētes ibidē sua būiditate lubificatiua cōmiscēdo se illis eꝝ obtez remouet eos ab ide pp motū ei⁹ sup illoꝝ supficies sic̄ aq̄ ordei ⁊ aq̄ simplex cal'a qp si fuerit ibi virt⁹ abstersiua erit ablutio fortis sic̄ est aq̄ saponis ⁊ saponarie. ¶ Incisiua ât ē medicia subtil' pfecte potēs penetrare iter supficiē mēbri ⁊ supficiē viscosi humoris adherēti ei vōec sepet ipz ab ea: ⁊ silr penetrare potēs iter ptes būoris vōec diuidat eas ⁊ a ꝓtinuitate remouendo diminuens ꝯgries ipsi⁹ būoris absq; subtilitate sube atq; ipm soluēdo ꝓsumit: ⁊ icisiuū qdē opponit adherēti viscoso quēadmodū subtiliatiuū grosso opponit. ¶ Attractiua vo ē medicia bñs vtutē valde penetratiuā mouēs būorē qué attigit ad supficiē aut cū ꝓpetate aut cū calefactiōe. Calefactiōe qdē q: dissoluit ⁊ ad locū dissolute būiditat̄ nec̄itat̄ vacui alia subiect vice pme. Iter etiā q: rarificat pp qō attractio fit ad replēdū vacuū ⁊ iterū ppea q: cāt dolorē. Et ad mēbrū qdē dolēs ꝓfluūt māe duplici de cā. Quarū pma ē: q: dolor vtutē mēbri obtulat ⁊ idcirco recipit supfluitates q̄ ab alijs mēbris expellunt ad ipz. Scōa vo est q: spūs nālis ꝓcedit ad ipz ad ipugnādū cāz nocīuā que segt sang. multitudo. ¶ Mordicatiua vo medicia est illa q̄ bz q̄litatē subtilr penetratē cāno icōtinuitate solōné multiplicē nuō tñ prave q̄litatis ēt pping situs gñans dolorē. ¶ Rubificatiua vo est q̄ fortiter calitate mēbrū cui obtulat calefacit itātū vt ad ipm fortiter trahat subtilē sanguinē ⁊ rubificātē superficiē ei⁹ sic̄ synapis cū ficub⁹ mētastro pp qō ei⁹ actio vicē cauterij supplet. ¶ Ulceratiua vo ē q̄ bz potētiā rubificādi adeo excellētē vt dissoluat būiditatē ꝓtinuatiuā priū gb⁹ obtulat cātq; vlcera vel vulnera ⁊ attrahit ad ipz supfluitates q̄ obtez vlc⁹ efficiūt q̄lis ē anacardus. ¶ Pruritiua aūt est q̄ pōt acumine ⁊ calitate sui vsq; ad poros būoris mordicātes attrahē: nec tñ vlcerare pōt quēadmodū serapinū. ¶ Adustiua vo ē q̄ facit euaporare humiditatē ab humorib⁹ relinquēs cinereitatē ipsoꝝ in corpe sicut eusorbiū ⁊ asa fetida. ¶ Corrosiua vo ē q̄ dissoluēdo ⁊ ulcerādo pueniat ad diminuēdū subaꝫ carnis. ¶ Putrefactiua vo est que ꝓtinuitatē mēbri corrūpit dissoluēdo nālē spūm atq; calorē ipi⁹ absq; eo q̄ corrodat ipz aut cauterizet aut cōburat sed relingt in eo humiditatē in quā agit calor inālis. ¶ Dispō aūt būiditatis in quā agit calor inālis putrefactio noiat. Tales aūt medicine sunt arsenicū ⁊ ruthā sylvestris. ¶ Cauterizatiua vo est que cutē cōburit talr vt ei⁹ cōsumat humiditatē: pp qō eius ptes

corrugant sicut in eo qđ assat q̃obrẽ efficit ſuba cuꝰ oppilãs meatũ bũoris fluẽtis. ¶ Maturatiua medicina est illa q̃ rectificat ſubam bũoris vtpote ſubtiliãdo si fuerit grossus aut ecõtra pp qđ ad expellẽdũ babilitat: & illud qdẽ facit qlibꝫ cũ ſuba ſua. ná si ſubtilis fuerit ſubtiliat nimis grossuꝫ. si vo grossa qđ nimis ẽ ſubtile ingrossat: qlibꝫ vo facit illud cuꝫ q̃litate. ná si fuerit calꝫ maturat per se: frigida vo per accidẽs eteni calꝫ ſubtiliat qđ est grossuꝫ & nãlr separat iter corpa & rez eĩnea. frida vo qñ est nimis ſubtilis ꝓcurat ſubam mediocrẽ & nimie calitatis cõplexiones tẽperat. Et oẽ qđ dẽ qđ a calido liquefit a frido coagulaꝫ & ecõtra. Cuꝫ ꝫ ſubtilitas bũoris cãtur a caliditate eĩnea: ita q̃ caliditas nãlis efficit pp illud ipotẽs ad expellẽdũ ipm: fridũ qdẽ tũc frãgit eĩnei caloris acumen. ¶ Digestiua vo medicina est que trãsmutat cibũ in bũores laudabiles qbꝰ corpꝰ nutrit & humores in ſubam corpis. ¶ Inflatiua vo medicina est in cuiꝰ ſuba dñat grossa bũiditas eĩnea tẽpate cõmixta in q̃ cũ egerit caliditaꝫ nãlis gñat ide vẽtositas que nõ dissoluit sicut sunt faseoli. ¶ Jstarũ vo medicinarũ q̃dã cãnt inflationẽ in stõcho: q̃dã in venis. in qbus eni predicta humiditas fortius est cõmixta nõ dissoluitur ide multa vẽtositas nisi apud separationẽ partiuꝫ medicine: idcirco cãtur in venis inflatio nõ in stõcho. Tales aũt medicine sũt sicut zizib & eruca: & sunt medicie ꝓgruẽtes ad excitãdũ libidinẽ. ¶ Frãgitiua vẽtositatꝭ medicia cõplẽs est cũ calitate ſubtilꝭ & ignea defectũ calitatis debilis que dissoluere negt vẽtosam humiditatẽ in qua agit. ¶ Dissolutio aũt buꝰ medicie qñ puenit ad dissolonẽ iflatiõis cãtã in venis a cibis & medicis q̃le ẽ semẽ rutbe & agnicasti & bꝰ medicie nocent libidini. ¶ Ingrossatiua vo medicia ẽ ꝓria subtiliatiue. ¶ Jnuiscatiua seu lenificatiua medicia ẽ illa q̃ sui viscositate extẽdit supra ſupficiẽ mẽbri viuentarũ ptiũ in situ. & sicut stõchi & mrcũ & trachee arterie q̃obrẽ cãt in eis ſupficiẽ eĩneã atqꝫ leuẽ. ¶ Lubrificatiua aũt medicina est q̃ hũectat ſupficiẽ corpis in meatu retẽn & liberat meatũ ab eo qđ retinet. Corpꝰ qdẽ retẽtũ cũ grauitate ppria & nãli mouet pp qđ medicia efficit p accidẽs mouẽs ipm q̃les medicie sũt pruna & mucilagies. ¶ Cõpressiua vo medicia est sicca cãns in mẽbro siccitatẽ & coadunationẽ ipsiꝰ ad seipm vñ obturat trãsitus & meatꝰ & ex fortitudine cõpressiõis & coadunationis ptiũ mẽbri adiuicez cogunt bũiditates ſubtiles in eiꝰ ꝓcauitatibꝰ pmanẽtes expmi violẽter ex motu eiꝰ opposito. ¶ Oppilatiua medicia est illa q̃ in meatibꝰ currẽs resistit virtuti motoris & remanet apõ q̃libet ꝓstrictiuã & replet vlc' sic est lutũ comestibile. ¶ Repercussiua vo medicia est frida q̃ adeo ifrigidat membrũ q̃ ipm ispissat & eiꝰ meatꝰ restrigit & fluẽs ad ipm ꝓgelat & ispissat extinguẽdo calitatẽ ipsiꝰ q̃obrẽ retinet ipm & ꝓhibet eiꝰ motũ & ppria si fuerit grosse ſube sic oleũ ro. ifrigidatũ & mucilago psilũ & ꝓsilia. ¶ Stupefactiua est medicia frida q̃ adeo ifridat mẽbrũ qđ pp fridꝭtatẽ alterat ſubaꝫ spũs penetrãtis in ipꝫ & exbit a cõplexiõe sua q̃ recipit virtutẽ lensus & motꝰ & pmutat ẽt cõplonẽ ipsiꝰ mẽbri vñ ãputat sensuꝫ eiꝰ. ¶ Cõfortatiua medicia est q̃ adeo tẽpat cõplonẽ mẽbri vt ꝓbibeat ipꝫ recipe cõruptelã aut cũ ꝓpietate aut cũ sua cõplone ita. & q̃ ifridat nimis calm & nimis fridũ calefacit quẽadmodũ de oĩo ro. cõmemorat Gal. ¶ Jncrudatiua medicia est q̃ fridꝭtate sua ꝓhibet maturationẽ & digõnẽ sic aq̃ frigida cũ bibit in apate stõchi. ¶ Mortificatiua medicia est illa q̃ corrũpit cõplonẽ & ſubaꝫ spũs cordis aut p formã ipsiꝰ specificã sic venenũ: aut p excellẽtiã alicuiꝰ q̃litatis actiue sic opiũ per fridꝭtatẽ & euforbiũ p calitatẽ. ¶ Medicia aũt q̃ ꝓpe appellat venenũ est illa q̃ corrũpit cõplonẽ spũs p ẽnetatẽ ſube spẽi sue ad ſubam & spẽm spũs sicut napellus. ¶ Medicina aũt tyriacalis & liberãs a veneno est illa q̃ cõplonẽ spũs ab ipressiõe veneni reducit ad nãlitatẽ & ab ipsa ꝑseruat eã cũ sua ꝓpietate. ¶ Medicina aũt ꝓuocatiua vñe ac ſudoriferꝫ medicia laxatiua & iterũ sang. eductiua & retẽtiua ipsiꝰ & bis ꝓsimiles mãsestas qdẽ bñt itẽtiões q̃propter notificatiõe nõ indigẽt. ¶ In q̃ ostendit q̃ sũt vtutes medicinarũ q̃ ad ꝓfortationẽ cordis & lenificationẽ ꝓferre pñt aliq̃ mõ. Cap. 2m.

Supra notatarũ medicinarũ q̃dã medicias cordis ingrediunt q̃dã vo nõ. Faciemꝰ aũt nũc de ingredientibꝰ mẽtionẽ. Medicie laxatiue ꝓsũt ad ꝓfortationez cordis dupliciter. Uno qdẽ mõ itẽdit inuamẽtũ cũ eis ꝓuocari tã dcm̃ p eũonẽ nociui bũoris a toto corpe aut a ptibꝰ epat & cerebri sic fit cũ decoctiõe epithimi aut cũ medicia cũ epithimo ꝓfecta. Secõ vo mõ qñ itẽdit cũ medicia laxatiua nõ pdicta eũo: ꝫ mũdificatio tm̃ sanguis q ꝓpe ẽ in corde ad B q spũs mũdus gñet in eo: sic qñ põit i medicis cordis lapis lazuli aut armenꝰ ex qbꝰ medicis cũ puenerit eaꝫ virtꝰ ad cor adipiscit virtutẽ expulsiuã melici buꝭ sanguie tẽdẽte ad ipm & melici vaporis a sang. gñati. Jn ipo qdẽ ẽt inuamẽtũ ꝓcedit ex corde ad cẽbrũ. Nocet verũtñ medicia laxatiua cordi: qm̃ ois eũatio nãz duobꝰ modis cõprimit alr opprimit. Prio qdẽ qz cuꝫ eo qđ nociuũ ẽ eũat aliqd de ꝓpriẽte nãe. Secõ vo qm̃ affert supra nãz ad mẽbra qđ trahit a mẽbris vñ grauant. nã. n. trahit bu. ad sedẽ ipoz & ibidẽ gelicẽ facit eos. Medicina vo laxatiua huic ꝓriũ efficit: accidit ꝫ ex B nãe debilitas & pigrities q̃obrẽ nõ ꝑualet ei. Tyriacalis aũt medicia sistit vomitũ atqꝫ fluxũ ꝓfortãdo nãz & repugnãdo illi. put bz ſubaz venenosaz & cũ sua venenositate eũat. Et idcirco ferũ bene dixisse sapiẽs Dip. q medicia laxatiua mũdificat atqꝫ ledit. ¶ Rursus aũt inuamẽtũ laxatiõis maiꝰ qdẽ est in tristitia pp mũdificatiõez spũs q̃ i cõdis debilitate. Laxatio náq diminuit nãz spũs & debilitat cordis cõplonẽ. Medicie vo ꝓuocãtes vriná & sudorẽ sũt vtiles i debilitate cordis q̃ cãtur ex subtilitate san. & eiꝰ aq̃sitate: nociue aũt i tristitia q̃ cãtur ex turbido ac melico sanguie qm̃ auget sang. siccitatẽ & grossitiẽ & turbulẽtiã melicã. Eũo vo san. nocet debilitati cordis q̃ cãtur ex fridꝭtate san. & pancitate: pdest aũt debilitati q̃ cãtur ex suffocatõe caloris nãlis & supfluo san. sic i cardiaca: & b ẽ synocha iflãmatiua sãguica. Medicia sbtiliatiua medicis cor-

dialibus associat qñ tristitia cātur ex turbiditate san. aut in debilitate cordis q̄ ex grossitie sanguis ⁊ ei⁹ frigiditate cātur vñ gnō multi ⁊ tēperati spūs prohibet. Eodē vo mō silr abstersiua ⁊ aperitiua illis adiungit vt cū sui aperiēdi potētia penetrare faciat medicinas cordis q̄ sūt sicē karabe ⁊ terra sigillata. Inflatiua medicina valde nociua ē tristib⁹ ⁊ corde debilib⁹ qñ replet subam spūs vaporib⁹ icōgruis ⁊ itrāsmutabilib⁹ babēnb⁹ se ad ipos sicē se bñt supfluitates ad mēbra: obtenebrāt ḡ spūs atq; grauitāt ⁊ ad suas opōes ōbiles eos reddūt pp qđ ōbilitatē cordis atq; tristitiā sil cānt. Cōstrictiua medicia ⁊ iuscatiua medicina cordis igrediunt vt sube spūs soliditatē ⁊ ptinuitatez laudabilē tribuāt ne velocr dissoluat q̄libet leui motu: verūtñ ipaz vtilitas i ōbilitate cordis ē maior q̄ i tristitia: qñ ex subtilitate spūs ⁊ sang. cordis debilitas ampli⁹ accidit: tristitia vo poti⁹ ex grossitie sanguis ⁊ turbulētia ei⁹. Repcussiua vo medicia tūc medicinas cordis igredit qñ pp ōbilitatē ei⁹ cātā a mala cōplsone cala patit nocumēta. Stupefactiua medicia ponit in medicis cordis vt vtutes ipaz a corruptiōe custodiat i via vsq; ad cor ⁊ i corde postmodū tpe sufficiēti silr ad faciēdū ipressionē sic opiū i pfectōib⁹ cordialib⁹. Medicie aūt pfortātes tyriacitate sua oēs inquā medicias cordis igrediunt: qñ bñane nāe ei⁹ ppricte pueniūt cui⁹ iquā nāe principiū cor existit: ⁊ qñ etiā cor pfortāt vt a venenis nō patiat q̄les sunt doronicū ⁊ muscus. ⁊ oēs qđē medicie letificātes cor ⁊ pfortātes ipm sunt tyriacales: nō tñ oēs tyriacales sunt letificātes: pterea q; q̄dā ipaz sunt valde calide vt castoreū: q̄dā valde frigide vt lactuca ⁊ portulaca. Et sunt quedā tyriacales illis qualitatib⁹ indigētes vniuersis ex causis. venenū eni cui repugnāt ptrariat cū sui substantia ⁊ forte cum qualitate pdicte qualitati ptraria: aut solū ptrariat cū qualitate q̄litati pdicte cōtraria: aut forte necessariū est vt medicia veneno repugnās sine calido sine frigido sit vehementis caliditatis multis ex causis. Quarum vna est vt sit spiritus fortis motus. Scōa quidē est vt sit vehemētis extēsionis: ad hoc qđē vt cū potētia mortificādi ⁊ tyriacali quā hz lōge possit obuiare veneno ipugnādo ⁊ expellēdo ipm anteq; cor attingat. Tertia vo vt sit fortis ad corrūpendum ⁊ cōburēdū venenū in modico tēpore in quo cū hoc qđ dictū est isuper pseruat spūs in suo saluo eē tyriacali ppricte. Domitiua vo medicia pdest cordi qñ alleuiat anbelitū vt inde cor meli⁹ cuēte. Dissoluitiua medicina debilitati cordis ⁊ tristitie valde nocet nisi ex grossitie spūs ⁊ friditate causet ⁊ in corde sint iflatiui humores. Nocet aūt debilitati cordis ppterea q; dissoluit spūm exiguū ⁊ subtilē. qđ. n. dissoluit q̄cūq; sit suba eius ex gñe est vaporis ⁊ venti. Tristibus aūt nocet qñ tristitia si causat ex paucitate spūs dissoluēdo addit in paucitatē: aut subtilē spūm efficit turbulētū ⁊ remanēti spissitudinē auget: q; si necessitas coegerit vti ea expedit ei cōmiscere cōfortatiuas medicinas ⁊ pgregantes aut ptinuitatē seruantes ōitamē sint ex his que pueniunt cordi sicut myrtus ⁊ kebuli.

¶ De simplicibus medicinis cordialibus fm ordinem alphabeti. Cap. 3m.

POst q̄ locuti sumus de vniuersalib⁹ iudicijs medicijs ⁊ ostēdim⁹ que ex eis medicationi cordis pueniūt ⁊ que nō ⁊ ēt pp qđ: nūc iam expedit vt tam ad iudicia particularia medicinarū cordialiū simpliciū q̄ cōpositaz amodo descēdamus a simplicib⁹ incboātes fm ordinē alphabeti. Inqt trāslato: qñ alphabetū arabicū neqt ordiné alphabeti nīi seruare: idcirco medicias simplices de q⁹ bus auctor hic loquitur ad alleuiādū laborē studētibus fm serié nostri alphabeti scripsimus.

¶ De lra. A. Ambra. Aurū. Argētū. Acedula. Agaricus. ¶ De ambra.

Ambra cala ⁊ ficca in scō ⁊ cuz subtilitate ⁊ viscositate sua nibilominꝰ hz vehemētē ppricte letificādi ⁊ pfortādi sil. Est āt ad hoc potētior pp fortitudinē sue aromaticitatis ⁊ iō pfortatiua ē sube cum subet spūs ⁊ mēbroz pcipaliū ⁊ multiplicatiua ipsi⁹ effect⁹ ⁊ est multo tēperatior musco. Jā aūt patēs est bonus nā cū subtilitate ⁊ viscositate ⁊ soliditate. ¶ De auro.

Aurū iudicat iter iudicia argēti ⁊ iudicia byacinti ⁊ est qđā infra byacintū ⁊ supra argētū: cui⁹ qđē cōplexio tēperata est aliquātulū vicina calori: ⁊ est ei⁹ opō a ppricte. ¶ De argēto.

Argētū aliquātulū est frigidū ⁊ siccū: ⁊ ei⁹ qđē effect⁹ similis est effectui byaciti: hoc excepto q̄ est multo debilius illo.

¶ De acedula.

Acedula ppinq̄ est acetositati citri: attri q̄ bus in cōplexione nō sit ea ōbilior: in proprietate tamen multo debilior est.

¶ De agarico.

Agaric⁹ calidus est in primo siccus in scō. Jnest aūt ei ppricte tyriacalis cōtra oē venenū: ⁊ ppter subtilitatez que eius caliditati cōmixta est aperitiuus est ⁊ laxatiuus bu. turbidi pp que oia inest ei ppricte pfortadi cor ⁊ letificandi.

¶ De lra. B. Basilicon. Been.

¶ De basilicon.

Basilicon calidū est ⁊ siccuz in pmo. hz aūt aromaticitatē ⁊ stipticitatē cum subtilitate: pter hoc ēt est in eo supflua humiditas. Letificat aūt cū ppricte quā adiuuat aromaticitas stipticitati ⁊ subtiliatiōi associata. finalr tñ vsus ei⁹ nō est in letificatiōe laudabilis: qñ suba nutritiua que est i ipo ⁊ iuat ipsi⁹ medicinali sube. eteni suba medicinalis efficit que dicta sunt. nutrimentalis vo sanguinē turbidū atq; melācholicū gñat: zilla supfluitas isup que est in ipso causat iflationē in venis. iam aūt ostensum est q⁹ nociua sunt ista duo. ¶ De been.

Been calidū est in scō siccuz in primo. Jpsius aūt quoddā est albū quoddam rubeum. Sed rubeum quidem calidus est. Et est nibilominus in vtroq; stipticitas cū subtiliatione ⁊ apertione. Jnest ei fortis ppricte pfortādi cor ⁊ etiā simul letificā-

di ad que gdē iuuat stipticitate subtilatiōi ꝓiuncta.

¶ De lra. L. Litrum. Lorallus. Linamomū. Crocus. Lápbora. Loriádrū. Calamentū. Lassia lignea. Laro. Lyperus.

¶ De citro.

Litri corter ē ex lenificātib⁹ tyriacalib⁹: cui⁹ ꝓprietatē calitas gdē adiuuat. Est. n. cal'a ⁊ sicca in tertio cū appropinq̄t solū ⁊ flos ei⁹. sunt q̄ subtiliores co:⁊ ei⁹ ēt acetositas ē ex cōfortantib⁹ cor cal'e ⁊ sicce cōplexionis: ⁊ ē ex ꝓferētib⁹ cardiace cal'e. post ꝫ aūt est in eo tyriacalitas: vñ ꝓfert morsū repti lū ⁊ fp̄tis ⁊ ē fride ⁊ sicce in tertio. Semē aūt ei⁹ est tyriaca ꝓferēs venenū. vi ēt q̄ sit ex ꝓfortātib⁹ cor p̄ bēdo soliditatē sube spūs. est fride ac sicce cōplexiōis in tertio nec elōgat ab itellectu gn̄ sit ex illuminātib⁹ ipsum. ¶ De corallo.

Corallus fridus est in p̄° sicc⁹ in 2° ⁊ cū ꝓprietate confortat cor ⁊ letificat: quā gdē ꝓprietatē adiuuat illuminatio ⁊ absterſio ⁊ solidatio cū stipticitate. ¶ De cinamomo.

Cinamomū altitiniū calm est i fine scōi: siccū i tertio: bētq̄ modicā stipticitatē ⁊ icst ei letificādi ꝓpetas quā adiuuat aro maticitas ei⁹ ⁊ fortitudo subtilitat⁹: ⁊ ppea ꝓfert iuuamēto tyriace. ¶ De croco.

Croc⁹ callus est in 2° sicc⁹ in p̄°: ⁊ sunt in eo stipticitas ⁊ dissolo fortes: atq̄ dīgō legit ꝓculdubio: ⁊ inest ei ꝓprietas vehemēs in cōfortādo cor ⁊ subam spūs ⁊ letificādi cū boc qō illuminat ⁊ dilatat ⁊ solidat ip̄m ⁊ aduuat ad bec aromaticitas fortis cū nā p̄dicta. Multitudo vō comestionis ei⁹ suppflue dilatat spūm ⁊ mouet ad extra donec occidat pp̄ boc vt discedat a nutrimētali mā ⁊ sequit inde mors. Dosis aūt eius ad ꝫ nota nō est nec opꝫ de ipsa mentionē facere. ¶ De cāphora.

Cāphora frida est ⁊ sicca in tertio: virt⁹ ei⁹ est saluare subam spūs cuꝫ dñio sue friditat⁹ qñ ei⁹ q̄ntitas moderat ⁊ fortasse aduuat ipāꝫ absolute fridtas in cal'a cōplexione qñ pp̄ malitiā ei⁹ cōplexionis debilitat spūs ⁊ dissoluit. Aromaticitas aūt ei⁹ aduuat absolute, ꝓprietatē ipsi⁹ in oi cōplexione. Tēperat vō fridtas ei⁹ cū ambra ⁊ musco: siccitas aūt cū oleis humidis ⁊ aromaticis sic est oleū vio. ēt est tyriaca: ⁊ ppie ꝓtra cal'a venena. Et acgrit ab ea spūs subtilitatē ⁊ luminositatē vehementē ⁊ ꝓpterea letificat ⁊ ꝓfortat: in ꝫ aūt karabe assimilat ei. Sed cāphora qdē fortionis ꝓprietatis est ⁊ vehemētionis salutationis. ¶ De coriádro.

Coriādrū fridū est in 2° siccū in 3°. Et iest ei ꝓprietas ꝓfortādi cor ⁊ letificādi ⁊ ꝓprie in cal'a cōplexione ⁊ aduuat ip̄m aromaticitas ⁊ stipticitas eius.

¶ De calamēto.

Calamētū si reprimat ei⁹ caliditas ⁊ siccitas cū oleo vio. ⁊ remāserit aromaticitas ⁊ penetratio ei⁹ ꝓfert in tēperando spūm in cerebro existēte ⁊ ppie si fuerit cōplexionis flegmatice: tūc n. repressiōe nō idiget nec est auditū q̄ spiritꝰ ꝓferat q̄ exist in corde iuuamēto magno: verūtñ ex bis que dixim⁹ de q̄litatib⁹ ei⁹ videt q̄ ꝓferre possit edē. ¶ De cassia lignea.

Cassia lignea appropinquat in cōplexione cinamomo alitinio nō tñ in subtilitate.

¶ De carne.

Caro ꝛꝫ sit nutriens pure attamē aqua eius ingredit curationē debilitatis eius: nō igit obest de ipsa loqui. Et idcirco dicim⁹ q̄ carnis aqua si laudabilis fuerit caro animalis aut bidētis ouis aut iuuenis arietis aut bedi vel caro laudabilium auium est vtilma rerū debilitati cordis. Oꝛ si causatur ex debilitate spiritus tunc vtilioꝛ est caro agnalis aut bidentis ouis. Si vō ex ipsius grossitie ⁊ turbiditate ⁊ pauscitate tūc leuioꝛes ex eis vtiliores sunt. Plures autem medicoꝛ sunt opinati q̄ aqua carnis sit brodiū decoctionis ipsius: nō tamē est ita. Sed potius aqua carnis est succus per decoctionē extractus a carnibus cōminutis donec refudando fluat ab eis ⁊ in qua frigit caro: cuius colatura potui ministratur.

¶ De cypero.

Cyperus de eo dicet i cap. de spica nardi.

¶ De lra. D. Doronicum.

¶ De doronico.

Doronicū calidū ⁊ siccū est in principio scōi gradus. Inest aūt ei proprietas valde fortis in ꝓfortādo cor ⁊ in letificādo cui nō repugnat excessus ⁊ aduuat tyriacalitas ipsi⁹ ⁊ qō i ipo est de stipticitate subtili ꝓinde est tyriaca cūctis venenis ⁊ letificās ⁊ ꝓfortās. Reprimit aūt excessus sue caliditatis cū cōmixtione syrupi macianoꝛ. Sed in cardiaca valde cal'a cōmisce ei modicū cāphore ꝓpter qō remanet ꝓprietas eius ⁊ reprimitur caliditas.

¶ De lra. E. Emblicus. Endiuia.

¶ De emblico.

Emblicus de cōplone eius sūt differētes opiones. Et bi q̄ plures sūt dicunt cū esse frigidū ⁊ humidū: ⁊ boc qdem rectus est. Jsaac aūt iudeus opinatus est vt dicit ip̄m esse calm. Sed qui frigidū iudicāt diuersificant. nā qdā ponunt frigiditatē eius in primo: qdaꝫ vō in scōo: videt tñ q̄ sit in fine primi. siccitas autē eius est in scōo ꝓpter qō est ex mere ꝓfortātib⁹ stipticitate. Et inest ei ꝓprietas ꝓfortādi cor ⁊ letificādi quā adiuuat stipticitas ei⁹: cuius etiā frigiditas in cōplexiomb⁹ frigidis cū modicare leuiter tēperat. Est eni medicina solutiua spirituuꝫ eius: tñ iuuamētū in ꝓfortatione maius est q̄ꝫ in tristitia: tūc aūt in tristitia ꝓdest qñ est ei⁹ cā subtilitas sanguinis cū pancitate atq̄ dissolutiōis velocitas illius. Et qñ est ex medicinis ꝓfortantib⁹ cor ꝓpter ꝓprietatē ⁊ ꝓpter boc q̄ mūdificat etiā: idcirco est medicina vehementer ꝓferens intellectui ⁊ memorie.

¶ De endiuia.

Endiuia syluestris sicca est in primo. Inest aūt ei ꝓprietas tyriacalis ⁊ ingreditur cordis medicationem potata ⁊ emplastrata.

¶ De lra. F. ¶ De fisticis.

Fisticis ¦ est aromaticitas ⁊ stipticitas cū viſco ſitate pp qđ aiunt eē letificātes cor ⁊ ꝓfortātes ⁊ ide numerant̄ inter medicinas tyriacales.

¶ De lra. J. Jacint⁹. Jzmel. ¶ De iacinto.

Jacintus ¦ tēpata eē vi. Jnest aūt ei ꝓpietas letificādi ⁊ ꝓfortādi cor ⁊ fortiter obuiādi veneno. Et ꝫ qdē ꝓpietas ē vt⁹ nō ſuus attribuēda cōponētib⁹ ꝫ manare ab ipa eo mō q̄ dixim⁹ō magnete. De bis aūt q̄ i ꝓsideratōe byacitu ꝑſuadē oz ē vt icōueniēs eē dicaf calorē nālē agē i byacito cū ſumif itra corp⁹ poſt trāſmutationē ⁊ diſſolōnē atq; cō mixtionē ei⁹ ſube cū euaporabili ſuba ſpūs quēadmodū dicem⁹ ō croco ⁊ ſilib⁹. Et in ſūma ꝓgruū qdē ē q dicaf q byacit⁹ in ſuba ſui patiaf a calore nāli ⁊ exide poſtmodū ei⁹ op⁹ māifestari. Eteni ei⁹ ſuba quēadmodū pz ſenſui valde ē ab bui⁹ paſſiōe remota: vī ꝫ q calor nālis nec ipzmat i ſuba nec i accidētib⁹ forme ſue iherētib⁹: ꝫ ſolū i vbi ei⁹ ⁊ loco ⁊ q̄litatib⁹ ei⁹ accītalib⁹. Jn vbi qdē ⁊ loco qm̄ faē tpz cū ſāguie penetrare vſq; ad ptes cordis: q̄propt̄ cū efficiaf ꝓpinqui⁹ paſſo forti⁹ ipzimit ſuū effectū. Jn q̄litatib⁹ qdē accītalib⁹ qm̄ calefaē ipaz byacitū. ō nā vo calefactōis ē vt manifeſtet ꝓpietatē ⁊ educat vtutē ſiē appet i karabe. ipz eni qſi debilit̄ paleā trabē vī fricaf qdē dōec calefcat poſt ꝫ appōit palee trabēs ipaz. Ūr ꝫ finalt̄ q ip:eſſio byaciti ſit iſta ⁊ q actio ei⁹ ſit ꝑz additionē clōgatiōis aut appꝛopiquatiōis ei⁹ ad id in qđ nāl⁹ ipzimit. Jlld aūt in q̄ teſtificant̄ antiq letificare byacintū. l. ferre ipaz ⁊ ꝓpe i ore teſtant̄: qm̄ ad letificationē alteratiōe nō idiget in ſuba ſua vel in accidētib⁹ iherētib⁹ ei: nec eſt neciuz q paſſum tāgaf ab ea: ſed ſufficit q vir tus letificādi q̄ ab ea manat ipz attigat: ꝫ⁹ ei⁹ actio ꝓfortef calefactiōe ⁊ appꝛopiquatiōe ſiē in ꝓpietatib⁹ ceteroꝝ: vī ēt q adiuuet actiōez ſue ꝓpietaf qđ bz de illuminatiōe cū abſterſiōe ⁊ tēperamēto cōplexionis.

¶ De ſꝛimel.

Jrimel ¦ planta eſt aromatica ſilis cinamomo quā qdē de laniec afferri dicūt ⁊ ē calida in ſcō ſicca in pꝛio. Et eſt ei ꝓpietas valde ſubtilis ꝓfortandi ſpūm quaz adiuuat aromaticitas ⁊ ſtipticitas cū ſubtilitate ſicut frequēter in ꝓdictis recolimus: ꝓfortat etiā cor ⁊ cerebrū ⁊ oia viſcera ⁊ in ſūma oium virtutum naturam adiuuat ⁊ actiones.

¶ De lra. K. Kadrē. Karabe. ¶ De kadrē.

Kadrē ¦ est ex medicis letificātib⁹ ⁊ ꝓfortātib⁹ magnior ē ex nobiliorib⁹ tyriacis ꝓtra morſum ſerpētis ⁊ pūcturā nec bz excellentē calitatē. Et idcirco cū ꝫ q est tyriaca ꝓfortat ⁊ letificat ſimul. Eſt.n. herba filis ariſtol. creſcēs cū napello cui napellus ei vicinaf i q̄cūq; loco nec fructificat nec frōdeſcit pp qđ qdā opinati ſunt q ſit titimalus: qſi hec ei ꝓximit nō tñ eſt ita. ¶ De karabe.

Karabe ¦ calida in pꝛio ſicca in ſcō. opio tñ est q ſit frida. Jneſt aūt ei aromaticitas cāphoralis ⁊ radioſitas modica ⁊ ꝓpietas confortandi cor ⁊ ipm̄ letificandi ac depellendi cardiacā

inuamēto temperato ⁊ ſoliditate quā prebet ſpiritui.

¶ De littera. L. Lingua bouis. Lapis lazuli. Lapis armenus. Lilium. Lignum aloes.

¶ De lingua bouis.

Lingua ¦ bouis calda ē ⁊ būida i ꝑmo: cui⁹ ꝓpietas est letificare: mūdificat nāq; ſubam cordis. Melior tñ eſt q̄ de cozitbo afferf bis ſpiſſum foliū velatum plurima lanugine qđ inquā poſt exicationē nec ꝯbiſ nec eſt ſiccū. Que aūt in bis partib⁹ reperif eſt ex gñe alterius plāte ⁊ accipif ꝓ lingua bouis pp ſilitudinē illi⁹ ad illā cū tñ nō ſit illa. Sz ēt ꝓuenit ei cū virtute ꝓpietaf ⁊ appꝛopinq̄t ei⁹ nā tēperamēto nec tñ ipzimit ſiē illa. ¶ De lapide armeno.

Lapis ¦ armenus ꝓpietatē bz ꝓfortādi cor ⁊ ipz letificādi ſeparādo ilup vapozē melicū ac fumoſum a ſpū: ⁊ mūdificādo ſilr corp⁹ ab humore melācholico. ¶ De lapide lazuli.

Lapis ¦ lazuli ſilez vim bz cū eo qđ dī de armenico lapide niſi q: eſt ipſo debilior modicum. ¶ De lilio.

Liliū ¦ in iudicio ⁊ nā croco appꝛopinaf min⁹ tñ bz calitaf ⁊ ſiccitaf eo: ⁊ liliū qdē ꝓuenientius ē ad ꝓfortationē cordis: croc⁹ aūt ad letificationē. Jn lilio eſt potētia ſolidādi ſpūm ꝓpinq̄ ei q̄ eſt in croco nō tñ bz ſiccitatē: ⁊ croc⁹ bz vehemētē potētiaz dilatādi ſpūm foras ⁊ mouēdi extra: pinde amplⁱ cō fert ſyncopi ꝫ croc⁹. Liliū.n. mouet ſpūs minute dilatādo ⁊ exbēdo ⁊ forti⁹ retinēdo. Croc⁹ aūt min⁹ retinēdo ⁊ forti⁹ dilatādo ⁊ exbēdo. ¶ De ligno aloe.

Lignū ¦ aloes appꝛopiquat i iudicio ābre tñ est ea debilior. Eteni tēperamēto ꝓpinqor est cōplexio eius ⁊ oia membra confortat.

¶ De lra. M. Myrtus. Mirabol⁹. Meliſſa. Macis. Muſcus. Mūmia. Mētha. Malū granatū. Matianū. Margarita.

¶ De myrto.

Myrtus ¦ nō ē ita pfecte cōmixtiōis vt pz q vnica ⁊ ſingulr ꝑdominās virt⁹ ei ꝓueniat ꝓ nāz: imo vī bie duplicē ſubaz i ārū vna frigiditas dñaf i altera vo calitas iter ꝫ⁹ qdē cōmixtio nō pficif nec actio ⁊ paſſio talr vt pducat ad cōplonē vnicā dñantē eis: in q̄ qdē indicio plīme ꝓſideratiōis eſt myrt⁹. vī. n. plus eē friditatis i ipa: nec tñ adeo fortis ē ipaz cōmixtio qn calor nālis ſepet iter eas. Cūq; ſepauerit penetrat ꝑ ſuba calda ⁊ calefacit. poſtea vo ſegf ſuba frida ⁊ ꝓfortat ⁊ ſtrigit ⁊ idcirco excellit ei⁹ inuamētū in gñone piloꝝ. eteni ſuba calda trahit pꝛio mām ⁊ dilatat poꝛos. Cū ꝫ ad ipſos trahif mā conueniens gñoni piloꝝ ꝺdenſaf in pilis. Eſt aūt ſedes aromaticitatis q̄ in ipſa eſt ſuba calda. Cū aūt iudicaf myrtus ſm cōplexionē ei⁹ ꝑdominātē ⁊ fortiorē frida eſt i ꝑmo ⁊ ſicca in ſcō: ⁊ ieſt ei cuz ꝫ ſubtilitas: eſt quoq; ꝓueniēs ſpūi ꝓpter aromaticitatē ſuā ⁊ ſtipticitatē cū ſubtilitate ſubtiliatiua eius ⁊ mundificatiua ēt ꝓpter alterā ſubſtātiarū eius ſimplicē ꝓpter que iterū oia eſt ex medicinis ꝓferentibus cardiace ⁊ cordis debilitati ꝓprietate quā complexio adiuuat.

¶ De mirabolanis.

Mirabolani kebuli fridi sūt i ꝑ siccī i 2°: inest nātr eis stipticitas qꝫ signat ipoꝛ pōticitas. Et soluūt cū ꝓprietate quā cō plexio adiuuat. Mirabo. idi tñ adhuc fortiores sī kebulis. Cōcāt tñi mūdificādo coꝛ ꝛ ꝓsolidādo ꝛ ꝓfortādo ēt: idcirco letificāt: vi ēt qꝫ ad ō silr isit ꝓpetas.

¶ De melissa.

Melissa cala est ꝛ sicca i scō. Inest aūt ei ꝓprietas mirabilis letifi. ādi ꝛ ꝓfortādi coꝛ silr quā gdē adiuuat aromaticitas ꝛ subtilitas aptiua ꝛ stipticitas q̄ in ea sūt: ꝛ cū ō ēt cāctis visceribus ꝓfert: bētqꝫ nāz leuiter soluūtiua ita. l. qꝫ sufficit ad soluēdū a spū vapores melicoꝛ sang. q̄ existit i corde nec tñ id efficere valet a ceteris mēbris ꝛ corpe toto.

¶ De mace.

Macis de eo dicē in cap̄. de spica.

¶ De musco.

Muscꝰ calidus est ꝛ siccꝰ in tertio. Est aūt filius croco nō tñ crocꝰ loco cuiꝰ pmutari pōt in oī loco: ꝛ muscꝰ est tyriacalioꝛ nobilioꝛ ꝫ napellū ꝛ grana eiꝰ ꝛ cornu spice: reprimit calitas eiꝰ cū cāphoꝛa ꝛ siccīs cū oleis būidis sicut cuꝫ oleo violaceo ꝛ ro.

¶ De mūmia.

Mūmia calida ē in fine tertij sicca, put credit i pmo. inest aūt ei ꝓprietas oēꝫ spūm cōfortādi qō adiuuat ꝓtinuatiua viscositas.

¶ De mentha.

Mentha bꝫ subtilē aromaticitatē ꝛ dulcedinē amaritudini cōmixtā cū ōlectabili cōmixtiōe pōticitatiꝫ ꝛ ꝓcuratis stipticitatiꝫ q̄ iquā sicut sepe diximus adiuuat letificādi ꝓprietate. vi aūt qꝫ eiꝰ cōplo sit calida i fine primi sicca in pncipio scōi.

¶ De malo granato.

Malū granatū dulce cōueniens est cōplexioni spiritus cum bonitate ꝛ dulcedine sua et propie spiritus qui existit in epate.

¶ De matiano.

Matianū fridū ꝛ siccū i pꝛio ꝛ iest ei magna ꝓprietas letificādi ꝛ ꝓfortādi quā adiuuat aromaticitas ꝛ dulcedo. cteni cā hec ē qꝫ medicina est nutriēs ꝗobrē ꝓfert spū nutriendo ꝛ tēperando ipm ꝛ ꝓdest etiā ei sua ꝓprietate.

¶ De margarita.

Margarite simules sunt karabe in nā ꝛ lumnositate verūtamē i opere nō ꝓsequit illas: tñ ei inest ꝓprietas valde magna.

¶ De littera. N. Nenufar.

¶ De nenufare.

Nenufar appropinquat cāphore in iudicio nisi qꝫ est būidioꝛ ea. Et eiꝰ gdē humiditas cāt i suba spūs q̄ existit i cerebro pigritiā ꝛ ioꝛ porē nisi egeat būectatiōe vt tēperet. spūs āt q̄ ē i corde nō vi ab ea pati hoc nocumētū qō patit spūs cerebri: imo ꝑbet forte iuuamētū. nā ꝓprietas sue aromaticitatis ꝓfortat spūm q̄ i corde ē: nocumētū vo friditatis ꝛ būiditatis ipsiꝰ ē. Rm qd ꝛ tēperat croco ꝛ cinamomo.

¶ De ysa. O. Oua. Olibanū. Oximū. ¶ De ouo

Oua ꝗus medicina nō sunt ad confortationem cordis tñ recipiunt: ipm eni valde ꝓfortant vitella vꝫ dūmodo tamen accipiant ex ouis volatilū laudabilis carnis sicut galline ꝛ perdicis ꝛ starne ꝛ fasiani. Ista. n. vitella tēpate cōplōnis sunt qbꝰ tria ꝓcurāt. l. velocitas i sanguie trāsmutari ꝛ paꝛ superfluitatiꝫ post trāsmutatiōꝫ reliquē ꝛ sanguinē gnant ꝛ ꝓfortationē sanguis q̄ nutrit cor. l. subtilē ꝛ clarū: pellit ꝙ festināter ad ipꝫ. Et idcirco pre ceteris nutrimētiꝭ ꝓcurāt ē i dissolōne subē spūs ꝛ diminutiōe māe ipsiꝰ sanguinis. l. cordialis. ¶ De olibano.

Olibanū calm i scō gradu est siccū in pꝛio. Estqꝫ ꝓfortatiū vital spūs ꝛ aialis ꝛ pinde ꝓfert hebetudinē ꝛ oblationi: cuius inquā opatio ꝓformis est opationi been nisi qꝫ eo debiliꝰ in ꝓfortatiōe cordis ꝛ maioris aromaticitatis: ꝛ pp tyriacitatē que in ipso est ꝓdest fumus eius in pestilentijs.

¶ De oximo.

Oximū est basilicon de quo superius est dictū. minus aūt est melisse in iudicio similē excepto qꝫ est ea calidioꝛ modicum.

¶ De littera. P. Polypodium. Pira. Peonia.

¶ De polypodio.

Polypodiū letificat non p se ꝫ p accīs. eūat eni a corde ꝛ cerebro ꝛ corpore toto melaꝫ. ¶ De pirio.

Pira qdē bñt aromaticitatē ꝛ stipticitatē atqꝫ soliditatē subē: que iquā ad friditatē ꝛ clusnantia habēt virtutē ꝓfortādi coꝛ ꝛ adiuuant ea que diximus. Matiana tñ ad hoc meliora sunt eis.

¶ De peonia.

Peonia tēpata est i calitate ꝛ friditate fortē bñs siccitatē ꝛ stipticitatē cū subtilitate: q̄ iquā oia ꝓpetatē ipsiꝰ adiuuāt i ꝓfortatiōꝫ spūs aiati ꝛ expllionē superfluitatū a cerebro cū potēria quā bꝫ educēdi melaꝫ ꝛ flegma ex illis. l. ba tñ: a cuiꝰ ꝓpetate adipiscit cerebrū potēnā resistēdi coꝛ receptiōi. vi ēt illu ꝓuenire vlr impressio in corde ꝗus nō recitet.

¶ De littera. R. ¶ De rosa.

Rosa iperfecte cōmixtionis est in eiꝰ subā sicut diximꝰ de myrto. Est. n. in ea subā cuiꝰ cōplexio calda ē in primo. Et est in ea substātia lenitiua ꝛ humectatiua ꝛ subā ispissatiua ꝛ sicca. ꝓuenitqꝫ cū aromaticitate sua subē spūs ꝛ ꝓprie qñ supcalefactꝰ extenuat. ꝓfert enim ei tunc sua frigiditate ac solidat ipm cū sua stipticitate ꝓpter qō valde ꝓficit ꝛ syncopi ꝛ cardiace qñ paulatim deglutit aḋ ipsiꝰ. Estqꝫ cāctis visceribus ꝓferēs.

¶ De littera. S. Sericū. Sticados. Spodiū. Sandalus. Secacul. ¶ De serico.

Sericū ex fortib⁹ letificātibꝰ est excellētius: tñ est crudū. Sed qñqꝫ cadit in vsuꝫ coctū potissime si nō fuerit tictū. Est aūt calm ꝛ siccū i ꝓ ꝛ isunt ei subtilitas ꝛ raritas ꝛ puritas atqꝫ fulgoꝛ ꝛ ꝓprietas letificādi ꝛ ꝓfortādi coꝛ ad qō iuuat ꝓdictꝰ vsꝰ dilatat spūm ꝛ solidat ꝛ abstergit ꝛ clarificat ꝛ illumi-

nat:nec tñ ei⁹ ꝓfortatio tñ vñ appꝛopꝛiat ſpñi:ſed eſt potiꝰ ꝓuenies ſubꝫ ſpūs cumulꝫ ita q̄ ꝓfert ſpñ aiato qđ ꝓꝫ ex eo q̄ vſuꝫ ꝓfortat ſi oculꝰ ex ipo collyrizenť: ꝓꝫ ét ꝓpterea q̄ ꝓfert memoꝛie ⁊ q̄ ſpūm p̄terea ꝓfortat q exiſtit in epate qđ ipinguato máifeſtat.planū eſt aūt q̄ nō ipinguat ꝓpterea q̄ tēperet coꝛpꝰ:relingť ⁊ q̄ facit hoc q̄ ꝓfortat ſpūm nāle ad nutrēdi actionē ꝓfectus caulandam:vtumur ętiá eo ſine repꝛeſſione.

¶ De ſticados.

Sticados arabicū caſin ẽ in ꝑ° ſiccū in 2°. Jneſt aūt ei ꝓpꝛietas educendi bñoꝛē melicū ⁊ ꝓpe ex cerebꝛo ⁊ ex coꝛde:vñ ét letifi cat ⁊ ꝓfortat coꝛpꝰ ꝏpurādo ſubꝫ ſpūs i cerebꝛo ⁊ in coꝛde ſil'a melia:bētq̄ ſtipticitaté modicaꝫ:⁊ idcirco ſbaꝫ ſpūs i coꝛde ꝓſolidat.vñ ét q̄ ꝓp ꝑ ꝓpietaté bēat ꝓfortādi coꝛ ꝓp q̄ vehemēter ꝓfert i venenis pūctionū ⁊ moꝛſuraꝛ ad ꝓfortādū ⁊ ad coꝛroborādū memoriá.

¶ De ſpodio.

Spodio ieſt ꝓpietas ꝓfortādi coꝛꝛ letificādi. ꝓfert miſtū cardiace ⁊ ſyncopi caſis cui⁹ ꝓpietaté ſtipticitas aduuat.cōplexionaliꝛ aūt ẽ frigidū in 2°. Jn cōpl'omb⁹fridis tēperaſ cū croco.vñ q̄ letificet ⁊ ꝓfouet cándo luminoſitatẽ ⁊ ſoliditatē i ſpū.

¶ De ſandalis.

Sandalus bꝫ ꝓpꝛietaté letificādi ⁊ ꝓfortādi coꝛ quá qdē aduuāt aro maticitas ⁊ ſtipticitas ⁊ illū⁹ ſubtilitas. Eſtq̄ cōplexio ei⁹ frida cuius alb⁹ frigidioꝛ ſit ⁊ munus ſiccus:oēs tñ in his qualitatibus peruenunt ad ſcām gradū.

¶ De ſecacul.

Secacul qđ eſt ſm veritatez frida vt ferť ꝓ pter ſubtilitaté ⁊ caliditaté ⁊ humi ditatem addit in virtute ſpiritus.

¶ De littera T. Terra ſigillata. Tamarindi.

¶ De terra ſigillata.

Terra ſigillata téperate cōpl'onis ẽ i caliteꝛ fridităte ꝓformis bñane cōpl'oni:niſi q̄ ei⁹ ſiccitas maioꝛ ẽ bñditate ipſi⁹:bētq̄ bñditaté cū ſua ſiccitate vehemēter cōmixtā. Et ꝓpea iſunt ei viſ coſitas ⁊ ꝓfortatio:q̄ maioꝛ vō ẽ ſiccitas i ea:idcirco cū illis ieſt ét eidē abſterſio:bz ét ꝓpietaté mirabilē le nificādi ⁊ ꝓfortandi coꝛ cū tyriacitate máifeſta ꝓp qđ cūcti obuiat venenis:ita q̄ ſiue bibaſ añq̄ venenū ſi ue p⁹ nāz ſuſtiet ⁊ ꝓfortat ad expellēdū eū.vñ ét q̄ iſit ei ꝓpetas illuminādi ⁊ tēperādi ſpūs. Aduuāt aūt viſ coſitas ⁊ ſtipticitas q̄ in eo ſunt:eteni ſoliditaté ⁊ ꝓti nuitaté auget ſpirituū ꝓp qđ fortiuſ lenificaꝛ ꝓfort.

¶ De tamarindis.

Tamarindi fridi ſūt ⁊ ſicci in ſcđo de qb⁹ opio eſt q̄ ꝓfortāt coꝛ.videť tñ q̄ illud ꝓpꝛie ſit in babēnbus malá cōpl'exioné ad nām cholericá declinātē. Eteni tēperant infrigidādo ⁊ a cholera mundant cuꝫ virtute ſolutiua quá habet.

¶ De littera V. Vſnee.

¶ De vſnee.

Vſnee calidē in pꝛio ſic in ſcđo:que ꝓp ſui aro maticitatē ꝓuenies eſt ſubſtātie ſpiritus quā etiá ſoliditate ⁊ ſtipticitate ꝓſolidat ⁊ cōfortat de facili ⁊ penetrat ꝓpter ſui ſubtilitatē:⁊ idcirco confoꝛ tatiua eſt coꝛdis ⁊ cardiace conferena.

¶ De littera Z. Zedoaria.

¶ De zedoaria.

Zedoariū vtrūq̄ ca.ẽ ⁊ ſic.i tertio:in qb⁹ ẽt ieſt cū ſubtilitate ſtipticitas ⁊ pue nit eis cū ꝓpꝛietate ⁊ aromaticitate coꝛ cōfortare ad iuuatq̄ ſtipticitas ⁊ ſubtilitas. Sed in domeſtico qdē fortio: eſt ꝓfortādi ꝓpꝛietas ⁊ aromaticitas etiá.po nunturq̄ in magnis tyriacis. Et q̄ñ vehemēter ꝓuenit ſubſtātie ſpiritus:idcirco ꝓfortat ſpūm in epate exiſtē tem:adeo quidē vt inter impinguantia computatur.

¶ De differentibus modis letificandi ⁊ cōfortandi re pertis in medicinis. Cap.4m.

De terminaťꝫ nře ſtētiōis ſmonib⁹ i medicinis ſimplicib⁹ coꝛdis ámodo loq̄mur de cōpoſitꝫ medicis. Et p⁹ ꝺ metridatoꝛ tyriaca magna. nulla.n.cōpoſitaꝫ medicinaꝫ eqparaſ eis i tē perādo cōpl'onē bñaná ⁊ ꝓferēdo ei ac letificatōe coꝛ dis ⁊ ablatōe triſtitie:necnō i obuiādo venenis ac mō bis alt' moꝛſib⁹ venenoſis. Ambaꝫ.n.medicinaꝫ aliqd ẽ notū aliquid vō ignotū. Notū aūt ẽ qđ eis aduenit ex ſimplicib⁹. Jgnotū vō qđ eis aduēit poſt cōmixtio nē. Exēplū aūt ꝑmi eſt ſic ſi dicam⁹ nos ſcire tyriacá ⁊ metridatū veneno tyriꝛ ſcoꝛpiōis ꝓferre:ꝓpea q̄ i eiꝫ repiunť medicīe ꝓferētes ad illō. Et ſilr tñ pp ꝺ oſ cō ferre cardiace aut ꝏbilitati virtuꝫ exiſtis i epate. Exē plū aūt ſecūdi ẽ vt dicam⁹ q̄ nobilioꝛ opōnū ipaꝫ ẽ q̄ ꝓuenit vtriſq̄ poſt cōmixtionē a nā ꝓuenienti valde nāe bñane ad quá qdē ſuſcipiendá cōpl'o ꝑꝓauit eá:⁊ ei⁹ ẽt ꝑn'ab extriſeco ẽ. Nos aūt ignoꝛam⁹ cáz inēno nis q̄ſtitatū medicinaꝫ ſimplicīū ꝓpoꝛtionatarū ad hāc diſpōné i eis quēadmodū ignoꝛam⁹ i ceteris medicis i qb⁹ ẽt ſilr accidit:⁊ q̄ nō artificialr ꝗ nāliꝛ cōponunť. Sapiētes aūt ſpectatoꝛes ꝑcīſe ꝺterminát q̄ directio ad cōpōné iſtaꝫ medicinaꝫ ꝓceſſit ab iſpiratōe ac ꝓui dētia diuina aut a re iſpiratōi ſili. Et.n.ꝺuctio rōnis ſi ptigit efficaciá cōpōnis ipaꝫ:ꝗ attigit ex ipa cōpōne quá narrauim⁹ pauloante. Ea ſi tota opō tyriace ꝓce dēt ex pte ſimplicīū ⁊ ſi ex pte diſpōnis quá ſua cōpl'o ꝑbet cē:vtiq̄ recēs efficacioꝛ ⁊ vtilioꝛ fermētata cui⁹ ẓuū tñ ẽ. Recēs át pauci inuaniť ẽ:⁊ illō qdē inuamē tū qđ ei ex ipa ꝓpetate ꝓuēit ſi inueniť ſenſibilr apꝑbē di niſi i fermētata:ꝑficiť át fermētatio ipſi⁹ ꝗz moder nos i.r.ánis:ꝗz Gal.tñ i ánis.ꝓr.ꝗz diūſitatē caliťaꝫ ⁊ ſiccitaťꝫ ꝗgionū ac climatū:⁊ apō alioꝛ modernoꝛ ſpe raſ ei⁹ inuamētū poſt ſex mēſes.verūtñ nec apud nos nec apō Gal'.ōmñatio ẽ in ꝺictis ábab⁹ medicinis nēcio quenire poſtvehemēté cōmixtionē ⁊ fermētationē:q̄ q̄ñ ſperarēt in tpſis cāri poſt cōmixtionē ⁊ fermen tationē ꝓpꝛietatū ꝓgregantē ſimplicīū ꝓpꝛietates:ſi lis tñ debilioꝛ ẽ. Timebāt nihilomin⁹ q̄ cōmixtio ápu taret ꝑdictas ꝓpꝛietates:ſed reuelatio ac diuina ꝓui dentia perduxit ad illud. Poſtq̄ vō examiata fuerit eaꝫ cōplexio examiari ceput timida eſtimatio ⁊ ve-

rificata est opio veritatis. ¶ Rursus aũt iperiti medicoꝝ credũt in tyriaca ⁊ metridato cẽ excellẽtẽ calitatẽ ⁊ idcirco respuũt ex ipsis dare q̃ntatẽ medij auri: nec tñ dubitãt de diacimino ⁊ diatrionpipeon q̃uor aureos ꝓpinari: cũ tñ cõcludat pscrutatio rõnis q̃ in hac dosi istaꝝ ꝓfectionũ multo ẽt ãplior sit calitas q̃ in dosi p̃dictaꝝ. ⁊ n. in medio aureo vtriusq; p̃dictaꝝ sũt. ℈. j. mediciaꝝ ⁊ ℈. mellis ⁊ uj. ℥. medicinaꝝ ℔ quã q̃ntatẽ acgrit mellis virt⁹. Sũt in ea p̃terea medicine ũfridates iter q̃s opiũ é bñs sufficiẽtẽ friditatẽ q̃ in q̃ rei fermẽtate cões sũt. Jn re aũt fermẽtata duplaꝝ virtus q̃cũq; sit illa siue calitas siue friditas. cũ. n. in suba humida ꝓficit fermẽtatio auget calitatẽ. Tyriaca aũt nõ recipit fortius q̃ recipiãt supra notate ꝓfectiones. Et idcirco virt⁹ ipsi⁹ q̃uis eq̃lis esset virtuti alterius p̃dictarũ nihilomin⁹ existit fortioris ipressiõis vt dcm̃ est: verũtñ nullus supradictoꝝ taꝫ vehemẽs audacia subito prũpit in admistrãdo tyriacã sic in ꝓfectionib⁹ aliis. in ãbab⁹. n. p̃dictis ꝑme duc itẽtiões reptunt dñi fuerit fermẽtate: nec tñ vti respuũt fermẽtatis: ℏ absti nẽt ab vsu ambaꝝ recẽtiũ. Sed huc audacie sile gdẽ habẽt opinatores hui⁹ qui ministrãt pillulas cochias ifetidatas ⁊ hermodactylos ⁊ cuforbiũ: ⁊ respuũt dare hierã logodion ⁊ hierã archigenis: cũ tñ in his etiã cãtes medicie minoris existãt põderis ⁊ plurib⁹ reprimentib⁹ coquent. Post q̃ tñ ꝓsiderationem diligẽter adhibuisse cõputãdo existimaui calitatez metridati ⁊ tyriace iueni quoq; calitatẽ tyriace in fine secũdi ⁊ metridati caliditatẽ citra aliquãtulũ q̃uis sua cõponẽtia fortiora sint ⁊ maioris ẽt põderis. Sz existimatio ꝓbat q̃ cõplexio ꝑ fermẽtationẽ adipiscit calitatẽ vehemẽtẽ vemẽtẽ ab eĩ qõ gdẽ syllogistice cõprehẽdi nõ põt: ℏ solũmõ existimatõe artificiali ⁊ exprimẽtali. Experimẽtũ aũt ostẽdit nobis tyriacã ⁊ metridatũ minus notabilr calefacẽ corpa nr̃a q̃ diacimini ⁊ diatrion pipereon. Opa vo fortiora ⁊ nobiliora q̃ gdẽ ex tyriaca ⁊ metridato ꝓcedere cernim⁹ manifeste nõ ex vehemẽtia calitat̃ aut friditat̃ ꝓcedũt: ℏ ex nobiliori proprietate ipoꝝ. ſtã ꝓprietate simpliciũ q̃ ex ꝓprietate eis ab extrinseco data. Sic igit ex p̃dict̃ relinquit manifestũ q̃ tyriaca ⁊ metridatũ nõ iprimunt quẽadmodũ opinati sũt gdã calefactionẽ ⁊ adustionẽ q̃s alie vsitales medicie seu ꝓfectões nõ iprimũt. Nõ aũt tẽperate cõplexiõis q̃si vtiq; altero ipoꝝ tpe tẽperato aut frido aut in q̃ntate ẽt moderata nec nun⁹ frequẽter ꝓsunt ei ad ꝓfortationẽ cordis marimo iuuamẽto ⁊ ꝓseruãt sanitatẽ i ipo atq; securũ efficit ab icursu pestilẽtialũ accitnũ ⁊ prauis humoꝝ motib⁹ atq; lesionib⁹ obuiãt venenoꝝ: cũctasq; virtutes ei⁹ corroborat ⁊ vite lõgitudinẽ pstat ei. Qui vo calẽ cõplexiõis existit ẽt in calida regiõe nec istis nec ẽt alijs ꝓfectiõib⁹ calis vti dz nisi in necitatib⁹ manifestis. Dicterea ex cap̃. metridati ⁊ tyriace sunt diamuscus amarus ⁊ dulcis: ℏ amar⁹ gdẽ ꝓuenies est tẽpatã bñtib⁹ cõplexionẽ aut fridã: dulcis aũt habẽtib⁹ calẽz. Leterũ diamuscus in letificãdo nõ multũ debilior est q̃ tyriaca. in ꝓfortatiõe tñ cordis ea moderate debilior est. in ꝓfortatiõe gdẽ ceteroꝝ mẽbroꝝ multo debilior est ipa. Ampli⁹ aũt impressio ei⁹ i corde letificatio est ⁊ viuificatio ipsi⁹. Jnsup aũt vtilitas q̃ in morsib⁹ ⁊ pũcturis miori est q̃ ei⁹ vtilitas in veneno bibũ. Tyriaca vo ⁊ metridatũ ad oia ꝓsunt. Põt aũt diamusc⁹ amar⁹ sic tẽperari. vz. vt accipiant ex eo auĩ. ʒ. ⁊ ex succo matianoꝝ dulciũ ⁊ q̃natoꝝ dulciũ ⁊ cydonioꝝ dulciũ. añ. auĩ. j. ⁊ coq̃nt̃ sil̃ vsq; ad spissitudinẽ. post ℔ vo poterit eo vti calẽz bibẽs cõplexionẽ. q̃ si vtẽs valde calẽ cõplexione existerit fiat illũ cũ succo accedule ⁊ citri acetositate. sitq; dos tãte q̃ntat̃ vt dos. j. diamu. cũ adũcto saluet̃ sic̃ si dosis succoꝝ hui⁹ sit auĩ. iij. aut. iiij. tãta gdẽ diamusci q̃ntas adũgat̃ q̃ repssa excellẽti q̃litate ipsi⁹ prodesse possit ꝑ sui ꝓprietatẽ. Et silr̃ intelligẽdũ é i ceteris letificãtib⁹ tã magnis q̃ puis. Cõfectio vo ꝓfect⁹ quã Alchindus cõposuit vtilis est valde melãcholici cordis debilitati ex morbo melic. Ampli⁹ aũt ꝓfert purificãdo q̃ ꝓfortãdo. Diamuscũ vo est letificãs confectio mãifestius ꝓfortãdo pstat iuuamẽtũ q̃ purificãdo ⁊ idcirco ꝓfectio ꝓfect⁹ ꝓueniẽtior est tristitie melãcholice ⁊ ipsi melic. Diamusc⁹ aũt ⁊ ꝓfectio letificãs poti⁹ ꝓuenũt syncopi ⁊ cardiace passioni. Ex medicis aũt q̃ huic passiõi ꝓuenũt sũt ille q̃s nos fuim⁹ experti ⁊ q̃rũ cõpõ fuit iuẽta post tpa cõpõis memoratarũ ex gb⁹ vna é oxyzaccbara quã nos cõposuim⁹ patiẽtib⁹ tristitiã melicã ⁊ epilepsiã: quoꝝ morboꝝ cãz emẽdat suauiter atq; digerit p̃terea leui soluẽte euacuat. ℞. epithimi. ʒ. ℈. polypodij. ʒ. vj. bugloſſe. ʒ. ℈. thumi hyssopi camepithcos: oium añ. ʒ. iiij. capillũ veneris. ʒ. v. turbith. ʒ. vj. vtriusq; ozimi ʒ. melisse ʒedoarie been albi ⁊ rubei folij spice nardi cardamomi: oiuz añ. ʒ. iij. ℈. cuscute ʒ. enduie radicis eiusdẽ radicis lilij. añ. ʒ. ℈. zuccbari rosat. ad põdus oiuz. Supradicta igit oia in spurissimo ⁊ fortissimo aceto remolliant ꝑ diẽz noctẽ. Jn crastio vo adũgant̃ toti lib. vj. aq̃ mũdissime totũq; suauiter decoquat̃ vsquequo redeat q̃si ad medietatẽ aceti. Qa si zuccbarus rosaceũ nõ sufficerit dulcorare tãtũ vt in his remaneat sapor zuccbari ad ℔ sufficiẽs sunt addẽda. postea vo ab igne depositũ fuer̃. sit aũt dosis ei⁹ a. ʒ. ℈. ad ℈. q̃ si recipiat decẽ dieb⁹ ꝓtinue manifestabit̃ ei⁹ iuuamentũ in his in q̃b⁹ fuerit multa mã melica. Si vo modica fuerit mã: ℏ mẽbra principalia tñ disposita sũt ad hoc vt humor gñer̃ in his ⁊ illa modica ipsi⁹ q̃ntitas in lacertis mãeat in arterijs ⁊ venis: tũc erpti sum⁹ in tali casu syrupũ cui⁹ dispẽsatio talis existit. ¶ ℞. se. enduie ⁊ melisse ozimi mioris: oium añ. ʒ. ℈. radicum lilij. ʒ. v. bugloſſe. ʒ. ℈. folioꝝ melisse ʒ. ℈. polypodij maratri: oiuz añ. ʒ. vj. oia hec coquant̃ in septuplo sui de aq̃ ⁊ duplo sui de succo matianoruz dulciũ vsque q̃ sui tertia remãserit ꝑ: postmodũ colet̃ ⁊ colature addat̃ zuccharũ ⁊ syrupet̃ ad modũ julep: vel põt fieri ad modum syrupi acetosi ℔ mensuram decoctionis. ¶ Confectio alia nobilis valde quã experti sumus in forma electuarij etiam trocisci cui addidi ⁊ subtraxi ℔ diuersitatẽ cõplexionũ. ꝓdest enim vehemẽti iuuamine cordi ad ꝓfortandũ. ℞. margaritarũ karabe cozalli: oiuz añ. auĩ. j. ℈. firici crudi cãcro-

rū fluuialiū adustor: oium añ. auř. j. ʒ bugloſſe. ʒ. v. li mature auri. ʒ. i. ſe. melliſſe ozimi vtriuſq; añ. ʒ. iij. been al. ℞ rub. ligni aloes lapidis armeni lapidis lazuli loti maſticis caſſie lignee cinnamomi alutiq; croci nucis muſcate cardamomi minoris cubebe: oium añ. auř. j. epithimi. ʒ. ij. ʒ. ſticados arabici. ʒ. iij. ábre auř. j. q; ſi nō ueniaſ ponaſ ʒedoarie loco ipſi⁹ duplū dozonici romani auř. ij. ſe. endiuie. ʒ. v. ſe. cucumeris. ʒ. iiij. máne. ʒ. x. roſ. rū. ʒ. iij. muſci. ʒ. ij. cáphore auř. j. ábre auř. j. ſpice nardi folij: ábor añ. ʒ. ij. hec igit ſūt radix ℞ firmamétū ℞ fiunt ide trocifci cū melle. Dꝛeparaſ aūt qſq; ſm exigētiá tēperate cōplexiōis: ℞ tūc nulla fit in eo mutatio. Qſq; p̄paraſ babēti malā cōplexionē calā aut malá cōplexionē fridā: ℞ tūc ſm exigētiá cuiuſq; fit in ea mutatio. Fiāt ꝫ trocifci ad pond. j. auř. cū triplo ſui de melle optie diſpumato. Si vo fermētari ꝺbeat pp ꝓſeruationē ℞ poſt fermētationē vſui refuari expedit vt addanſ opij. ʒ. v. ℞ caſtorei pulueriʒati tātūdē: gb⁹ appoſitū nō vſui miſtreſ niſi poſt ſex mēſes. Si cui aūt dñet mala cōplexio calā expedit vt croc⁹ ℞ muſc⁹ ad medijū aurei reducanſ ℞ ſubtrabaſ epithimū vice cui⁹ ponantur. ʒ. v. fumiterre ℞. iiij. ʒ. ſene: addāturq; roſ. ʒ. xviij. ſe. portulace ℞ ſpodij. ʒ. j. ſe. lactuce. ʒ. ij. ſandalo. ʒ. iij. cetere vo medicie remancāt ſicē prius ℞ fiāt trocifci ſicē dictū⁹ cū melle optime diſpūato. Cui vo mala cōplexio frida dñaſ expedit adiūgē medicis p̄dictis corticē nucis muſcate ℞ corticē citri ℞ zyloba. Latq; pip ℞ zi ʒiber et vnoquoq; videlʒ. ʒ. i. caſtorei. ʒ. ij. ℞ ſubtrabe de cáphora medijū auř. Habēs ēt malá cōplexionē calidá ſumat doſim ipſi⁹ cū aureo ſpodij ℞ ſapa matanor. q fridá aūt bñt cōplexionē cū. ʒ. j. caſtorei. Já aūt cū hac medicia curauim⁹ quoſdā circa p̄n̄m de melia vergēte in maniá q̄ lupinū demoniū appellaſ adiūximus diſpēſatiōi tēperate. ʒ. j. hyacinti rubificātis ℞ ſplēdidi ℞ pfecte pulueriʒati ℞ adiuti fuerūt maximo iuua mēto poſt deſperationē. Cōpō aūt ꝑpria bis q pp malá cōplexionē labunt in cardiacá ℞ cordis ꝺbilitatē eſt iſta. ℞. ſc. lactuce ℞ melonis ℞ cucurbite ℞ cucumeris mūdator añ. ʒ. v. ſe. portulace. ʒ. iiij. margaritar corralli karabe cancror fluuij aduſtorum ſirici crudi: oium añ. auř. j. ſape olibani auř. j. Si vo nō ueniaſ loco ipſi⁹ ponanſ. ij. auř. ligni cuius ligni aloes ʒedoarie dozonici been albi ℞ rubei añ. ʒ. ij. ſpodij, cardamomi minoris añ. ʒ. iij. ro. ru. mūda. a capulis ℞ in vmbra exiccatar. ʒ. vj. croci auř. ʒ. cáphore vehemēter ꝓtrite cuʒ ℞. ſui de muſcor ſexto ſui de ábra auř. j. ʒ. bugloſſe auř. v. ex oīb⁹ ſupradictis fiāt trocifci cū ſapa matanor. ℞ cydonior. ℞ malor. granator. bis inq; ſapis eq̄liter acceptis ſm q̄ntitatē ꝓfectiōi ſufficiētē. Ad illō ēt iulep ex ſucco bugloſſe cū tātūdem ſucci endiuie ℞ q̄druplo ſui ꝺ ſucco matianor. ℞ duplo de aq̄ ro. ℞ ſexto totius de albiſſimo ſuccharo q̄ inq; ſuauiter ꝺcoquanſ vſq; ad ſpiſſitudinē: ℞ fit iterū iulep ex foliis meliſſe coctis in aq̄ roſ. donec receperit virtutē ipor aut ponſ ſucc⁹ eius. ʒ. riiij. ſui de aq̄ roſacea. ℞. n. pficit cūctis patientib⁹ cordis ꝺbilitatē ꝑfectiſſime ſi addaſ ira videlʒ q; ſi fuerit ſicca cū ea coquaſ in aq̄ roſacea. ſi vo recēs cōmiſceaſ illi ſucc⁹ illū⁹. Q; ſi cōplexio vehemētis calfactatio extiterit diminuaſ ſucc⁹ meliſſe ℞ augeaſ ſucc⁹ bugloſſe q̄ntitatibus exiſtentibus equalibus.

¶ De medicinis ſolutiuis egritudinū cordis. Cap. 5ᵐ.

Dilacuatio aūt ꝓcurat in melicis vti poſt digeſtionē ℞ ipar lenitionē. Si vo in toto corpore abūdauerit humor nociu⁹ totū corp⁹ incipiem⁹ eūare. Id aūt quo cūaſ ꝓcuriēt⁹ eſt vt diſſoluanſ. vj. ʒ. biera log. in. ʒx. ʒ. decoctiōis epithimi facte ſm hāc formā. ℞. epithimi. ʒ. j. vuar paſſularū. ʒ. ij. coq̄nſ in duab⁹ libris aq̄ tāmū donec poſſit colatura exhiberi de ſolūmō pond. ʒxx. ʒ. q; ſi cū ℞ nō eūcf fiat ꝺcoctio epithimi nota: aut cū. ix. ʒ. recētis epithimi cretēſis vt i ſupra rememorata oxyʒaccharo diſſoluē niſi forte diſſinteria timereſ ℞ digeraſ cū iulep qō poſt p̄dicta oxyʒaccharā ſuperi⁹ ſcripſim⁹. ¶ Ex pillis aūt fortib⁹ ad ℞ ꝛgruētib⁹ ſūt hꝫ. ℞. hierepigre epithimi. añ. ʒ. ij. polypodij ſticados arabici agarici. ana. ʒ. ʒ. pulpe colloqntide q̄rtā p̄tē. j. ʒ. ſcamonee bdelij ſalis. añ. gra. v. ¶ Alie vo nobiliores p̄dictis ſunt hec. ℞. pigre epithimi ſticados arabici. añ. ʒ. ʒ. lapidis lazuli lapidis armeni ablutor agarici pulpe colloquitide ſalis. ana q̄rtā p̄tē. j. ʒ. ligni aloes maſticis myrre. añ. gra. v. ellebori gra. ij. ℞. ʒ. ſcamonee gra. iiij. Scias aūt q; in decoctionib⁹ ellebori doſis eſt. ʒ. j. in pillulis aūt gra. ij. ʒ. ℞ cū nihil noceat actionē medicie ꝓfortat. ¶ Si vo flegma melie ſugaſ: tūc fiat eūo cū hꝫ pillulis. ℞. epithimi turbith. añ. ʒ. j. thimi pulpe colloqntide agarici lapidis armeni loti. añ. ʒ. j. q̄rtā: ſcamonee ſalis naptici ſticados arabici. añ. gra. v. ellebori gra. ʒ. ij. ʒ. fiāt pillē cū ſucco porror. In pillis aūt q̄ infra p̄dictas ſūt in virtute nō op̄ pmutari cōpōné aut medicias: ꝫ ſufficit variare doſim ſm exiſtimationē artificialē a medictate vſq; ad duas tertias. Cū aūt eūatio corporis nō itendit: ꝫ partiū ſolūmō vt cordis aut capitis: tūc ꝓcuriēt⁹ eſt vti pillis q̄s dicem⁹. ¶ Si ꝫ fuerit cōplexio melica pura ℞ ꝑpria. ℞. epithimi mirabolanor. idor. ana partē vnā biere pigre p̄tes. j. ʒ. ʒ. ſticados arabici p̄tis j. duas tertias: ellebori nigri partis. j. vj. maſticis ligni aloes crudi polypodij lapidis armeni loti pulpe colloqntide añ. p̄tis. j. tertiā. hec oia ꝓficianſ cū ſucco matianor. ℞ fiāt ide pillē ad q̄ntitatē ciceris ex qb⁹ ſumantur. a. ʒ. j. vſq; ad aur. j. de nocte cū vino. de die vo añ gargariʒet oxyʒaccharo mioris ꝺcoctiōis. ¶ Cui vo cōplexio flatica ℞ melica fuerit. ℞. turbith agarici epithimi kebuli ſticados arabici. añ. p̄tē vnā cū dimidio aloes p̄tē. j. ℞. ʒ. ligni aloes p̄tes. ʒ. fiāt pillē ſicut prius. ¶ Cui aūt cōplexio melica ℞ cholerica fuerit. ℞. turbith epithimi ſene fumiterre. añ. p̄tē. j. ℞. ij. eius: roſarū partis vnius duas tertias: fiant pillule ſicut prius.

¶ Hec ſunt ergo que iquātū potuimus ſub cōpendio preſcripſimus in ſermonibus medicinarū cordialium finē huic operi imponentes cuʒ laude dei qui virtutē largiri dignatus eſt opuſculū terminandi.

¶ Expletus eſt Libellus de viribus cordis quē princeps Auicen. edidit.

Al facbi.i.medicus.
Artarie subténi.i.faciēs dormire ⁊ sūt due vene que apparēt in gutture.
Alboſos sunt tria ossa q̄ sunt inferius in canda.
Albatis sunt ossa lata que sunt sub renibus parum.
Almūda.i.rotūditas in qua continetur oculus.
Arteria alguendi.i.venalis.
Albalegi.i.a.xiiij.anno.vſq; ad.l.
Algueleman ⁊ rebac.i.etas q̄ est a prima ſpermatis emiſsione vel emiſsionis potēcia vſq; barbeſcant.
Aterīū sunt inſtra p̄ que fiunt diſtillationes ſicut inſtrumēta aque ro.
Alabadacani est os per q̄ complet iunctura.
Almodus.i.iunctura ad ſimilitudinē dentis ſerre.
Aſead.i.os q̄ est a capite vſq; ad manum compoſitum ex duobus.
Alderez.i.ɔcauitas ⁊ vētricul's cēbri.
Alcbakab.i.ligamentum a poſterioribus tendēs anterius ⁊ ab anterioribus retro rediens.
Aubar locus q̄ est in iferioti pte gule
Alemel sunt ossa ſubtilia ⁊ minuta q̄ sunt in digitorum extremitatibus.
Almekeni.i.duo anguli oculorum.
Alucod.i.egritudo qua oculi egreditūr ad exteriora.
Albilineti sunt additamēta acularia ab acu.
Alchatin.i.locus dorſi in directo renum vel articulus est in arabico.
Aſaraca est inſtrm ſile cāne per q̄ pueri attrahūt aquā ⁊ cuz volunt violenter expellunt.
Albaras est morphea alba vt lac vel nimia cutis albificatio.
Aſſaniabū dies caniculares.
Alſaguaid caro.i.caro fetus de vtero recenter egrediens.
Alabarai.i.fluxus humorum a capite ad trachearn arteriam ex quo fit tuſſis vel arterie paſſio.
Andacboca.i.ſuſurata.
Alcule.i.parue puſtule in ore.
Aſakel.i.ſpica celtica.
Almaum ſili ſpica celtica.
Abiarum.i.cōfuſuz vnū ad exercitiū cōpoſitū ex fortitudie ⁊ velocitate
Alchaſeran.i.buſcus.
Alcubel.i.caro aſſata ſup prunas.
Allues.i.dulces vl' ꝓfectiones ò melle.
Almaſal.i.cibus factus de lacte aceroſo ⁊ farina ordei.
Adboc.i.lac vel adech.
Alachalich.i.epithia de odoriferis.
Aſangira.i.triticū cū aqua bñ coctū.
Alfegin dñr oēs ſpēs boni ſaporis q̄ cibarys admiſcēt vt pul ⁊ çiçaber.
Alaratola.i.calcanei locus.
Alūbari.i.locus ſup calcaneuz retro
Alemacapitis.i.cacumen.
Alfanca.i.locus inter mentuz ⁊ labiū inferius.
Algeberit ideſt ſūt q̄nor vene labq.
Alkeil.i.ſub collo vbi iunguntur furcule Dorſi.
Alachan.i.locus vbi collum iungitur capiti exterius ⁊ poſterius.
Almuçei vel amuçeragi vue egreſſio ⁊ dicitur impetigo.
Alaſer.i.radix vitis.
Alkaab duo.i.canile due.
Alcubabe.i.vicera nigra melancholica que sunt ad ſanādū difficillime
Alfaſe.i.cū caro iterioꝛ fit nigra ⁊ est ibi ſolutio cōtinuitatis: ꝫ fit q̄ndq; ex percuſſione ⁊ ſine vulnere.
Almaik.i.ſapoꝛ iſipidus ſīc ſapoꝛ aq̄.
Alefeniati.i.ſpēs ſicut piper ⁊ ſimilia
Albaſce.i.arboꝛ ſilis rute.i.ſticados arabicū ⁊ ꝫ aliꝰ hyſſop' dꝛmula.
Albeçard.i.lapis q̄ oi veneno reſiſtit ⁊ ideo vocantur qui veneno reſiſtunt albeçabar.
Aldubellet sunt apoſtemata magna.
Alaſaf.i.deſudatio.
Alcuçeç.i.tbetanus: ⁊ q̄ndq; ꝑ particulari ponitur.
Alcarti.i.puinella agreſtis.
Abbel.i.fructus iuniperi.
Alcocur.i.arboꝛ de qua gumma que dī ammoniacū colligit: ⁊ q̄ndq; vocatur id q̄ aurum adherere facit ſcilz conſolidato auri.
Aniuden.i berba de qua fit aſa fetida ⁊ dicitur filfimum.
Alanuroiden est q̄ alabaſi.l.plūbū.
Aumeli.i.oleuz dulce ſpiſſuz ſīc mel.
Açereaçeri.i.vitis alba.
Anigabilen.i.arboꝛ gūme arabice.
Atacarie.i.medicina acuū ſaporis.
Alſaralari pondus est in antidotario inuenitur.
Alamocb.i.plūbū nondū mūdatuz.
Abugluſe.i.lactuca aſini vel lactucella maioꝛ ⁊ noiatur ſimarē ⁊ ſinacrem ⁊ ſuper tutimalo.
Amelus est ſpecies tutimali.
Aſeſeſeni.i.paſtura camelloꝝ.
Alguaſſen.i.berba ſimilis lilio ⁊ dicitur lilialis.
Alſius ē lapis ſup quē naſcit ſal cui' flos dī aſlus: ⁊ ei' grānio est ex roſa maris ⁊ umbre q̄ cadit ſup eum.
Auſid ſpecies est nenufaris.
Alagarab est ſal.
Alaleben est ſpuma alba que ſimilatur bedeoard.
Açederaz ⁊ adoraz ⁊ abenagi anes ſt
Alcubugi est cuis que dicit alauda capelina.
Alguariçed.i.electuaria.
Albunga.i.auellana.
Alkinetu.i.colꝰ q̄ fit ex ſanguine.
Alben est arboꝛ puni cuius gūme dī gumma pini ⁊ est colofonia.
Aſcaram pōdus est in fine antidotarij inuenitur.
Accoꝛ est ſoluz quod aſſimilatur acetoſe ſyluestri ⁊ dī bertacti.
Alkafarfac ſylueſtris est pomulaca habēs lac ⁊ est tutimalus.
Anegib.i.camellus arabicus.
Arab.i.lacertus.
Agib animal est.
Adab est aial ſimile ⁊ motaſ in aga.
Açacareled pondus ē i antidotario
Aſcures.i.nux romana.
Alcarmeçit.i.nux tamariſci.
Almacoꝛ est vulnus q̄ fit a ſella cui quis equitat ⁊ ſimilibus.
Alicbut est ſpēs xylocaracte ⁊ dicit q̄ est de genere pini.
Alabel.i.vini potus.
Atagdan.i.ruge in facie.
Alabrib.i.ipericon ꝫ vocatur ſyriace rua demonis.
Aſſarie.i.atramentum rubeum.
Alkitran.i.pix.
Akakaman.i.auis ⁊ dī frāgēs oſſa.
Algeduar.i.ſedoaria.
Adarmachi.i.ſimia.
Amibaçed pondus in antidotario.
Alſuled.i.ferrum.
Ademeſt.i.laurus.
Almaroꝛ.i.radix berbe alsi.
Acaro.i.lentiſcus.
Alborin.i.arboꝛ cuius granū dicitur granum viride.
Alcarūdo.i.roſa vince egebat.
Albaſar baſebraz alerbe atbenite almementia vel alagaran vel cameleon ⁊ pentaphilly hec ſunt ſeptem ſpēs lactucinj. Sed lac lactucinj abſolute est lac alcibe ⁊ est illō q̄ noiaſ birifica alcarnem.
Albins est lactucinium bocbonis q̄ noiaſ marinū q̄n ibi naſcit.
Almekenis est genus lacticinj ⁊ est ſimile pomulace.
Akanſuri ariagic aleſead aleſerek oēs ſunt diuerſe ſpēs camphore.
Alkaſeri.i.ſtructura narium.
Alkuted.i.planta cuius gūmi est tragagantum.
Almelib almeliakbuz ⁊ est ozobus.
Alſumeſi pondus est in antidotario.
Acbalb.i.acetoſum.
Alcubeçareum adarar atelar altelaigi alcatan aſceterac aues ſunt.
Alcataticaro.i.caro nariū vel renuz.
Aſcebul.i.colꝰ palec.
Adib.i.lupus.
Aſcebeſebrā ſpēs est tutimali.
Alferiſius ē ſpēs lacticinj pnicioſi.
Aſedeb est arboꝛ cuius granū dicitur granum regū ⁊ dī mecterarie.
Albarba.i.lancea.
Arberabel.i.apoſtema.
Altreta.i.viridis.
Albacuben est berba ſimilis conile fetide.

Albertiriace cupressus latine ⁊ est pinus cuius gūmi dr̄ colofonia.
Alarnade romanum siseleos.
Açereon.i.sirigi.
Alfidabeget.i.condimentum.
Artanita bucormarien ⁊ ē ciclamē.
Alhangesi.i.rubus.
Alscebedenegi.i.semen canabis.
Askelati.i.terra sclauoꝝ.
Alauiz est vna specieruz calamenti ⁊ alia de qua dicit̄ calamentū hirci.
Alcolate est species fungoruz que comeditur.
Alcorath.i.aialia que dicuntur vgil esefesis ⁊ sunt cunigi.
Alnekesmate.i.palma agrestis.
Alhangi.i.herba similis centauree minoris.
Aserbin.i.arbor kitran.
Alusnen.i.culcasia.
Adulbus.i.eritius montanus.
Adereb.i.fluxus sanguinis per inferiora cum sit ab epate tantum.
Atanigi reptile est.
Achatini est quedam species lactuce asini anulus similiter.
Arbor marie est buchormariē.
Alumen iameni.i.scissum.
Alcard.i.cunices.
Alebec.i.siligo.
Alhasaph.i.excorticationes que in fixuris iuncturarum ꝓpter sudorez fiunt.
Alfirsedi est spēs mori ⁊ est dulcis.
Almifar.i.lactuca asini.
Alchatinis panis q̄ est de gñe tritici.
Alfatid est medulla panis infusa ⁊ facta vt pila.
Alguardagone.i.celidonie.
Aderere aromaticum.
Altaitibiati.i.herbe q̄ nascunt̄ in aq̄ vt coca ⁊ pulmōaria q̄ dr̄ vlc⁹ ⁊ altaid ē herba q̄ nascit̄ in flumine.
Alnustansta.i.forma capitis oblonga vtrinqz plana vt cooptura dom⁹.
Alumbeis tracti.i.pheenetici
Alguesgues i.alienatio.i.qñ secum loquitur aliena.
Abumseguesecu.i.sōnia ꝑmutabilia.
Alberengesitium oçimum cum floribus suis.
Acetret est medicina que fit ex aloe hiera mastice ⁊ mirabol̄.
Almuri apud arabicos est salsa.
Alkitili.i.fructus tamarisci.
Ascadid est locus a cubito vsqz ad rasceram.
Alcheel est locus inter duas spatulas sub collo vbi.s.cōiungitur collum dorso.
Alesceri.i.tamariscus masculus.
Alarfin.i.enula.
Alhatier.i.puluinar ⁊ sunt due vene in collo.
Almu bersem.i.bersem.
Akescen.i.cib⁹ fatus ex ordeo excorticato.
Atasus.i.inflationes.
Alfuturati est egritudo.s.quando exuberat velamen cerebri ⁊ apostematur ⁊ fit vt fungus.
Alihema.i.vertex.
Alfesire.i.radix vitis albe.
Argeatum.i.genus instrumenti quo aliqd ita fit ꝙ gescit ⁊ nō quatit̄.
Aluebe.i.palpitatio ⁊ est egritudo vt lassitudo.
Albedilen vl̄ alcatitui vl̄ fāgusator.i.incubus.
Alkitran.i.pix liquida.
Ascebete vna est de.xxviij.mansionibus lune.
Akanatu.i.instrumentum quo aliqs suspenditur.
Alasceā.i.ammoniacum.
Almeiemetesteui nomen loci in quo sunt schole.
Ateiei perdix masculini sexus.
Aflicē.i.obthalmia cū in ꝑmis appet.
Alguardenigi vel scimoscis.i.opthalmia magna.
Aleukefeti encaustrū illorum qui preparant coria.
Alhasue.i.egritudo oculi sil̄is fumo ⁊ pulueri sup̄ nigro oculi existens.
Anulum quasi nubes sub nigro oculi summersa habēs ꝓfunditatem.
Aficume est q̄si nubes in nigro oculi ⁊ dicit̄ vlcus sordidū habens crustas ⁊ nominat̄ adustiuum.
Amusaragi est ruptura cornee modica.
Altesum.i.medicamen capitale.
Athaulaicran.i.senticum.
Altarfati.i.pūctura sanguīs in oculo.
Asarnac.i.egri^do palpebre supioris.
Asestra inuersatio palpebre.
Alfag.i.agnus castus.
Alferuçegi.i.smaragdus.
Aluthfagi.i.apa oculi cū pruritu.
Alihar.i.ꝑuatio luminis.
Alintisiar.i.qñ foramē vue fit latius eo qd̄ fit in natura.
Almuhe vel alechidu est instr̄m quo oculi perforant̄.
Alcumur est diminutio visus ꝓpter nimium aspectum.
Alsamach est foramē auris.
Aleçorasen.i.raffanus.
Alharnabet.i.cancer in naso.
Açiuaçar vel açiniçar.i.buxus.
Alkobob.i.succi acetosi.
Alsarsadab.i.morus.
Alusnē ⁊ vsne idem est.
Almarinē vel almarti syluestre.i.marubium syluestre.
Akaiasiz.i.supreme ꝑtes nasi.
Alfefe vel atetē sunt egritudines lingue quando aliquis nō pōt ꝓferre nisi fefe vel tetem.
Akael.i.cū aliqs ipedit̄ in ꝓferendo sermonē vel anteq̄ ꝓferat.
Alcola sunt parua opostemata in ore
Alulen.i.cibus pullorum.
Alkadra.i.g̃na viridia ⁊ est alfalsasa
Asumbedehi.i.lapis quo inciduntur lapides alij.
Algasamata est caro pāniculosa sub vna pēdens cooperiēs caput cāne.
Alfaic.i.excedens ⁊ est os super galsamata:hñs quatuor latera duo superius ⁊ duo inferius.
Alfexis.i.aial exñs in locis ⁊ apd̄ arabes dr̄ igil.i.cimex:debilem habēs cutem.
Alhadal.i.decollatio ⁊ apa est quo vr̄ homini ꝙ decollet̄.
Alhadāi.i.loca q̄ sunt post aures.
Ausici.i.ramnus.
Akasceda.i.nasturtium.
Acratus ⁊ alfunigie lapides sunt.
Alabari.i.frumentum depilatū decoctū cum multa aqua.
Albereis.i.pultes q̄ de frumēto fiūt.
Aradradar.i.pisces petrosi.
Alcurat.i.vrtica.
Albutira est spēs calamēti syluestris que nascitur inter lapides.
Almagabani.i.fauces ⁊ sil̄r alcasim
Adoboc.i.lac acetosum de quo extractum est butyrū ⁊ dr̄ adog.
Alguama.i.desiderium maluz vt carbonum.
Algaras.i.caro frigida.i.cum caput igni cum aceto coquitur.
Almesus.i.liquor acetosus.
Alcuttab.i.egritudo.
Almuiati.i.cibi cum aceto parati.
Albela.i.flores palmarum.
Altaraxaron.i.troxumia agrestis.
Alcandaros.i.triticū romanum.
Almosus.i.cibariū acetosum.
Alhumor vel alhauirā.i.foramen in quod intrat dens.
Alharat.i.alheretit.i.interior pars labiorum.
Aracamati est auis frangens os.
Alliathā sunt apata cruriū grossa.
Ascaraiat est herba sil̄is myrto hñs in medio sui anulum similē oleo ⁊ assimilatur semperuiue.
Alcurati est fluxus ventris ex excoriatione factus s̄m quosdā alcur.
Alaasis est centaurea minor.
Allugati spēs est titimali.
Alosor.i.grana squille.
Aleser.i.vitis.
Almadil vena est.
Adruculudidos est auis parua semp̄ mouens caudā valēs ad lapidem renum.
Alscordion.i.scordion.
Alcatatur syringa vel id qd̄ inicijtur per syringam.
Alguadi est humor qui egreditur a virga cū quis tangit mulierem.
Alagē vel alhasrac.i.periteneon qui habet lac.

Alhalebleb

Albalebleb est spes volubilis.
Ançarut.i.sarcocolla.
Alobosos.i.cauda.
Abgas.i.paniculus subtilior & tertius quo embrio inuoluitur.
Albauri est vir equalis complexionis & fortis corporis.
Almecbem.i.locus a cingulo inferi⁹.
Alorsingen.i.epaticum.
Alcosbor.i.apostema.
Algargaz.i.punctura que pertransit cutem.
Abrabonia.i.vicera que sunt in vltimo malitie.
Alrasefari.i.anulus geniculi.
Aldabac.i.guttē.
Alketed.i.nitruli.
Almelilcu.i.dispositio caliditatis totius corporis ante febrile viscerale
Alobocat.i.elcunaria mollia que lambuntur.
Alrartelbos febris idest quotidiana interpolata.
Alçubumec.i.vncruosa.
Almusagi pondus est.
Alcunicalis est certa species ethice in qua apparet forma que est i decre pitis quantum ad colorem.
Anbafari.i.extenuatio.
Albuçer.i.dactyli.
Alchotr.i.palma syluestris & fit ō succo alchar syrupus de succo palmarum syluestrium.
Alteles.i.pira & fit syrupus alteles.i. de piris.
Altele.i.dactyli.
Alguitar.i.alienatio.s.quando homo loquit̄ plane & cum ratione.
Atanatū.i.apostema pestilentie.
Abir species est exture.
Acquiauroth.i.species formice q̄ sola parte radicis inuenitur.
Alkalkalaf est egritudo corrodens mēbra & q̄q3 trāsit in estiomenū.
Alritalon dicit̄ omne apostema in carne glandosa natum.
Atangitanū.i.apa in carne glandosa.
Altubig.i.glutinum glandium.
Alfila sunt species nodi.
Almusmar ē modus filis capiti ciami.
Albebesur.i.femina.
Alborati.i.vmbilicus.
Alsuledati.i.vina bircoz mōtanoz.
Alestrati.i.rime.
Aldeguaric.i.mēsura ptinēs.iij.lib.
Almuiati.i.medius corpis ex vtrisq3 lateribus mensura quatuor digitorum ab alborati.
Alterera.i.aromaticum.
Albalibē.i.inguina.
Alsegi vitima que fiunt in capite.
Alcalat.i.stānum.
Alcer ebacati scoria eius in medicina ponitur & dicitur species ferri esse q̄ est caliba.
Algeromati sunt vulnera vitia in corruptione longata a consolidatione
Algrabac est lesio que nō mouet os de loco suo sz attrahit qō ipsuz cōtinet nec est de genere tortionis.
Albasegi est inferior pars coxe.
Alcbor arbor est.
Alcfam.i.rotula genu.
Almocboati.i.defectio ossis.
Alrosboth.i.potus qui post ossis fracturam creatur.
Alieruſen est fractura minima ptiū.
Alkarte.i.lignum de quo fiunt baste lancearum.
Alrasatum est species veneni.
Albatagin.i.extremitates ossiuz que iunguntur cum digitis.
Albarochia est tabula magna cū qua equatur os fractum.
Albebil.i.illud qō dō gūma napelli.
Almuscum idest magna & dicitur q̄ fit gipsum.
Adabac.i.viscus.
Alsebar astella est.
Aliabra vel alubrefegi.i.radix mandragore.
Albarbe est animal venenosum & est auis que dicitur bubo.
Albebelim.i.bebale.
Albasce folia senticis.
Azufoni pondus est.
Albaguabaeni.i.pus aialis vt aranea
Adudac est nycticorax & fm alios est auis que dicitur bubo.
Adibk.i.muscus.
Anagalis.i.auricula muris.
Altararat.i.serpens volans.
Albaes aspis est serpens diuersos babens colores.
Alscilez est serpens rotute sīc aranee.
Alfeed est aranea que dicitur venatrix muscarum.
Alguādan idest pediculus qui nascit in ingnine.
Altāpna vel porcus luti ē bestia multos babens pedes acuti veneni.
Asartragiri vel asfluregi.i.puluis qui cadit de parietibus salis: & est saltingens.
Alebzeati.i.cantabzum.
Alcanci est species crete.
Alsecb sunt tubera que apparent ante eruptionē sicut in leprosis.
Albedsanez est rubedo extranea similis rubedini leprosi.
Alguescent ifecto faciei est in nigruz vel albū colorē fedaz & apparet in ꝑn⁹ morphee & lepre & dō guascen.
Alseker est ebrietas.
Albacal est bresilum.
Alquarisce est genus columbarum.
Alefereasce est vitis alba.
Alurati est spes sabafari & sunt vicera mala que apparent in crure.
Alserf.i.nasturtiū basilliconicum.
Altisa.i.altisel gesif & est abrotanum syluestre.
Almabaleb.i.vera.
Alsid.i.synapis album.
Almisdaru & algē cōfectiones sunt.
Alkarser.i.nasturtium.
Albelladoziū.i.anacardinum.
Adrioch.i.bartanua.i.ciciamē.
Almasus.i.cassia.
Alsebebasa.i.mandragora.
Algusasa.i.quando aliquis tristatur & nescit quare.
Aluenie.i.ameos.
Albiada.i.polium.
Albechauabau.i.resistentia malitici.
Alguathagnakif.i.conficiens.
Alabi vocenec.i.trocisci stelle qui nō permittunt vitā recedere.
Almeiçabāgi.i.genus lactucinj.
Aliathelic.i.primatis.
Alkarmez.i.grana.
Almatr.i.vermis q̄ inuenit̄ in gra.
Alimbar.i.terbentina.
Alkesmes.i.vue passe sine granis.
Albe sandaru.i.virga pastoris.
Alsarfungi.i.asparagus.
Alkidad nigrum in quo inuoluuntur capilli & manus.
Aiesir.i.vigil.
Aced.i.genus absinthy coloris subalbidi.
Alengefis dicitur enula & est duoruz modoz. vna bz citrinū florez: alia albū: sz melior est cū citrino flore.
Alkerinci.i.maiorana.
Asaragi.i.virga pastoris.
Aselsciguasil.i.eupatoriū.
Algak.i.tribulus.
Agumbatalo.i.strignum.
Alne men.i.sisimbrium.
Asarbar.i.onganum.
Asomat.i.atriplex.
Albagia antamka.i.portulaca.
Alcoznagi.i.humex vel facta acetosa
Ankir.i.squinantum.
Alberdi.i.papyrus.
Albara acoza scema.i.rapa.
Albedarungi.i.basilicum.
Alneschi.i.amilum.
Algenares.i.milium.
Albelgaga.i.cucurbita.
Albenben de quo fit oleum muscellinum.
Albens.i.nux muscata.
Albeleet.i.myrtus.
Albefarasegel.i.mala cydonia.
Albeldi beldemeç.i.grana vinj.
Abolfusel.i.piper triangularis.
Albeldulgar.i.fraxinus.
Albelcandaracā.i.grana lauri.
Abalsenobar.i.nucleos pini.
Abelsenobar sichir.i.grana pini rasinosis.
Abelatron.i.grana citri.
Abeli⁹.i.grana capitis & est staphisa.
Abbel.i.iuniperus.
Alsusen.i.lilium & multis ex modis melius est ireos.

Afafaragenis.i.mala cydonia.
Alfigel.i.folia salicis.
Afur.i.crocus bozensis.
Alocen.i.corula.
Almeb.i.uuiube.
Alcoocal.i.spina.
Alnudac est flos rubeus.
Albondekindi.i.nux de india.
Alcarnicsik.i.fructus tamarisci.
Albin.i.vua sicca.
Armenifi.i.ficus sicca.
Almufa.i.catapucia.
Alfa.i.malũ mandragore.
Alrodab.i.lutum.
Atrona.i.citrus.
Alcarme.i.vitis ⁊ dicitur cochear qñ incidit̃.
Aguſa.i.byssopi ceratum.
Armẽ.i.grana sine musco.
Akais.i.acetum compositum ex duabus substantijs diuersis vna calida ⁊ alia frigida.
Açamac arabice gũmi arabicum.
Alchisita.i.dragagantum.
Alclamita.i.fermentum.
Aſeba.i.parcula ⁊ est gũmi abietis.
Almastitice.i.mastix.
Almcaſcia storax liquida.
Alrit assa.
Altrigiris.i.lignum aloes.
Alcakar.i.capsia.
Alchbecaracha vel arcãdos.i.piretrũ.
Atanfa.i.tamariscus.
Aſala affuſe.i.radix lilij.
Algeorafcen.i.acorus.
Alafebcofafar.i.diptamus.
Albaçal.i.cepe.
Aſcolamne.i.afodillus.
Açalaltarosa.i.radix porri.
Altin alamen.i.bolum armenicum.
Aſol aſel alkame.i.lingua arietis ⁊ est plantago.
Alnoza.i.calx nõ extincta.
Altabaſir.i.spodium.
Acnut.i.antimonium.
Alaçar almares.i.lapis lacteus q̃ cũ fricatur facit lac cuius vtus est vt hematites sed debilior.
Alaçaracoen.i.petra serpẽtaria ⁊ est trib⁹ modis: vna quasi nigra alia subuiridis immixtis lineis albis: ⁊ alia viridis.
Alaçar laçuard.i.lapis laçuli.
Akaleum.i.stãnum.
Alaçaraſſengi.i.lapis spongie.
Agrios.i.argentum viuum.
Alcacher alchaſior.
Acinges.i.vitrum tritũ.
Aufeac.i.coagulũ ceruinũ ⁊ genitum buffali.
Afaçaz calxminium.
Alde.i.ceras.
Aduçaruçegi.i.gallus ⁊ gallina.
Alag.i.sanguisuga.
Açença.i.cantarides.
Adalafi.i.vngula caprina.
Abelus.i.grana.
Alafar.i.concauitas.
Açon.i.semperuiua.
Alkẽda.i.conastrelo.
Alu.i.grana ebuli vel sabuci.
Albençid.i.gũmi alborum.
Alkinati.i.bdellium subalbidũ.
Alestorab.i.storax.
Acemana.i.contractio.
Açarot.i.sarcocolla.
Aluf.i.draconica.
Açamech.i.auripigmentum.
Alnuçaragi.i.fixura in oculo.
Altada.i.polium.
Aſcred.i.acetosa.
Acati.i.de cuius succo fit achacia.
Aluſen.i.fusarata.
Aſinil.i.medium inter albũ ⁊ nigrũ.
Afrana est cibus de carne cocta ⁊ infrigidata.
Alcoloſoa.i.carduꝰ capita.
Anaſceni.i.piscis salinus.
Achacia est succꝰ arboris q̃ stricto assimulat̃ in alexãdria ⁊ dr̃ alkaud.
Ariegi.i.atramentum.
Açadar.i.acetosa montana.
Aſſur.i.crocus bozulanus.
Ambunas grece est canacella.s.herba que dicit̃ cauda equina.
Adrimia.i.ciclamen.

BOtor est eminentia in cute.s.apostema paruũ siue pustula.
Bassara ẽ illõ qõ apget.
Betaderz.i.oçimum.
Bucozmarien.i.herba maric.i.artanita ⁊ est ciclamen.
Benç.i.tuſquiamuꝫ albũ vl̃ bozon.i. semen nigrum.
Bondacha.i.auellana.
Beçeriad.i.virtus bengi.
Beçard.i.lapis viridis in quo tanta vis existit vt oẽ venenũ expellat.
Barachia.s.salsa.
Benẽ mauis semen tincte declinans ad albedinẽ ⁊ albi semen qõ dicit̃ piper album.
Berégeſif.i.abrotanũ in libro simplicis medicine dicit̃ enula.
Barat est vitrum salsum.
Batbecha.i.melo.
Bute est cucumer indus ⁊ similis cucumeris capparis.
Bedereçenga loco eius ponitur in leuificando pondus ipsius de seta ⁊ ptes põderis ipsi⁹ de corace curi.
Buçeiden est medicina inda loco ei⁹ ponitur been.
Babaſce simulus virtuti lentium.
Bauracb kebuli semen indum est.
Berſeguaſcẽ.i.coziandrũ pueri vel lapillus veneris ⁊ persice dr̃ bersungia ⁊ syriace capillus veneris por cinus ⁊ arabice capillus algul.
Barcbian.i. arbor ⁊ assimulat̃ foliis acetose syluestris.
Belemon.i.titimalus qui assimilat̃ portulace syluestris.
Bedarũgi.i.oçimũ fluuiale est bedc rabina fm quosdã ⁊ alabit.
Bedil.i.papauer chozdosum.
Beremebez.i.spes frigidi feni.
Berasicã ⁊ belerkeb herbum ⁊ herba indaica idem.
Bzebar.i.virga pastoris.
Bisus est q̃dã spes arboris pini.
Birſen est apostema capitis pp cõitem diaphragmatis factum.
Buſderbẽdũ est collyriũ de ãmonia colatum.
Bamulus est lacticiniũ qõ assimulatur myrto.
Berſendam ⁊ verſeſcadari ⁊ est virga pastoris.
Beraſme persice est feniculum.
Berilie est piscis.
Bacidẽ est testiculus vulpis.
Bedeoar est spina alba.
Beçard est galbanum.
Bakilla est faba.
Burdacatõ ẽ pondus i mo[m] auellane.
Bachar pondus est.
Bacari pondus est.
Bakim.i.praſſium.
Brefilis.i.coralius.
Burules.i.apostema calidũ in igne.
Baucia syluestris.i.daucus.
Birisen qñq̃ pro picureli inuenit̃.
Bartak.i.meatus.
Berbennẽ est sypbac ⁊ dr̃ beritercõ.
Bararum est caro longa in ore matricis orta ⁊ est dura.
Bitiron est panniculus sub sypbac existens ⁊ dicitur rotundus.
Buri est ramex vel hernia ex lapidei tate apostematis.
Beçolgradarũ est instrumentuꝫ quo euacuatur aqua hernioſi.
Barachiẽ apostema pestilentie.
Belſalbi.i.napelli.
Boarti.i.vmbilicus.
Buriſme.i.apostema lene ex sanguine ⁊ ventositate.
Bala est succus palme in qua dactyli nascuntur.
Baraſcecũ.i.lentigo maior.
Barba bircina.i.hypoquistidos.
Bedemeregi pfectio in antidotario.
Beçabarat.i.resistentia vene.
Bengi.i.tuſquiamus.
Beruara.i.cedoaria.
Botin.i.terbentina.
Batrabẽẽ.i.capillus veneris.
Benuard.i.odor rose.
Bebonigi.i.camomilla.
Bafacaron.i.psillum.
Biçeri alcarafç.i.apij semen.
Biçeri cotne.i.psillum.
Biçeri ataſigenuti.i.semen feni.
Bcarduꝫmen.i.carduus syluester.
Biçeri karmi.i.semẽ malue maioris
Biçeri cubeiç.i.malue minor.

Bangloza

Bãgiora.i.vrtica.
Biçeri vma.i.semen trifolij.
Biçeri.i.semen.
Biçeri corat.i.semen porri.
Biçeri bengi.i.semen iusquiami.
Biçeri bãgiora.i.se.vrtice.
Biçeri giasef.i.se.trifolij.
Biçeri gardel.i.se.synapis.
Biçeri olimatb.i.se.lapatij.
Biçeri arasciẽ.i.se.nasturtij.
Blisem alrã.i.lingua agni.
Beseber.i.anacardi.
Biçeri asasal.i.semen sapule.
Biçerichiten.i.semen lini.
Biçeri olbe.i.semen fenugreci.
Biçeri nemẽ.i.semen sisimbrij.
Balgesar abusdẽ pastinaca bortẽsis.
Biçeri antãka.i.semen portulace.
Biçeri faligagel semen rubie.
Biçeri asozmat.i.atriplicis semen.
Biçeri fugi.i.semen raffani.
Biçeri vard.i.semen rose.
Bakabar.i.basilicon.
Butibede.i.scabiosa.
Balkascruce.i.granum lini.
Biçeri çerçir.i.semen cariote.
Betat.i.cirrullus.
Becbat.i.catapucia.
Balut.i.glans.
Beladoz.i.anacardus.
Betintalugena.i.galbanum.
Budeig.i.polypodium.
Besasar alfar.i.cepe muris quod est idem qꝫ squilla.
Bural deeb.i.limatura auri.
Bural fada.i.limatura argenti.
Besed.i.coralius.
Bisaac.i.salma hominis ieiuni.
Beslbeig.i.polypodium.
Biçeri ragina.i.semen vrtice.

Capana.i.ferula.
Cassi dicũt gnque ossa que sũt in pectore ꝛ cassi.i.storax.
Cann.i.locus exterior in directo renum.
Canesie.i.cura pro vniuersali.
Casesic.i.vespertilioneo.
Causc qñqꝫ p gricliari tbetano ponit.
Casb.i.os per quod iuncture complentur in crure.
Cicarus est apa ī mẽbro vno ad aliũ transiens sine manifesta causa.
Carmetb pondus est.
Colcodea persicus nomen est verius tum a colcodeo qui est dator vite.
Calcule.i.berba similis vermiculari.
Casen est cuz aliquis stat super pedũ extremitatem.
Cangua micb sũt composita ꝛ simplicia que comedũtur post cibũ sicut capparis olue ꝛc.
Cartamum.i.crocus bortulanus ꝛ semen eius.
Cotila est mẽsura.ix.cõtinẽs vncias.
Cabab.i.calcaneus.
Calos.i.pãnus faciei.
Caragiari.i.lacunalia.
Cepa muris.i.squilla quia mures interficit ꝛ cepa canina idem est.
Cusa nomen demonis vnde arcusa.i. arcus demonis.s.iris.
Cossoze.i.spuma maris.
Colcotar.i.atramentum citrinum.
Calcudis.i.atramentum album.
Calcantũ.i.atramentum viride.
Cassurie.i.atramentum rubeum.
Caldicon.i.album.
Caducoz alse.i.arbor picis.
Carakilus.i.lacticinuz quod dicitur mascalus ꝛ est vnum genus ꝛ post ipsum omnes sunt femine.
Cyminum nabatbium.i.cõmune.
Cyminum carmenum.i.siselcos.
Caulis aque nenufar figulus que nominauit granum spunsum.
Cuati balbanic ẽ berba q̃ dr pupille oculi ꝛ inuenitur in aquis stanab⁹ ꝛ dicatur sutri.
Cupressus sylue stris.i.iuniperus.
Canifectes est species oltrachi ꝛ gargiel similiter.
Cozdumeni.i.carui agreste.
Crocoma vel curcuma est fex olei de croco.
Climia auri.i.fex auri.
Calcaria assimilat alaufen ꝛ est berba que vocatur cassula cordis.
Climia argẽti est fex argẽti q̃ eleuat super locũ in quo infundit.
Cursus tres sunt species vna earum dicitur laudanum.
Cbartas.i.cbarta de panno.
Cumeis.i.vrtica.
Calces.i.alumen indum.
Cocbum est animal marinum cuius virus est propinqua castoreo.
Cãguarus.i.anum ventres.
Calsiurudar.i.galanga.
Carnub.i.xylocaracta.
Conium est medicina venenosa.
Canerat.i.alauda.
Cubeiz.i.malum cusus.
Cancer ſm quosdã est vene ꝛ dr esse menutbe.i.celidonia q̃ est parua ꝛ magna dicitur algardacne.
Condros.i.triticum romanum.
Cometre.i.pirus.
Carari.i.lumbrici terrestres.
Camaduci.i.occiput.
Carabims.i.frenesis.
Cauliati.i.dolor capitis mãsur⁹ fixus cbronicus ꝛ dicitur otium.
Cbimosis ꝛ dicit obtbalmia magna ꝛ dicitur alguardenegi.
Calcareron.i.egritudo oculi que assimilatur vngule.
Caras est cuz aliqs valt log ꝛ nõ põt nisi sepius mouendo linguã: ꝛ os.
Cola.i.apa in ore ꝛ lingua ꝛ Balnoia uit ea colon cũ in facie pseuerant ꝛ cũ putrefiunt vlcera maligna.
Cares est genus cibarij.i.cibi infrigidatiuus.
Carmesion.i.fructus tamarisci.
Curati q̃dã spes fluxus ventris.
Cadumus est nomẽ gre.ꝛ est diabet.
Calib est instrumẽtum quo caro adducta trabitur a profundo.
Curatbia.i.mucilago que egreditur in tenasmon.
Carmata dicitur apostema qõ nascit sub ascellis in carne glandulosa ꝛ cuz est nigri coloris est mortifera.
Cassamũ est vitium qõ fit in carũculis narium que similantur papillis
Cbiãseni est finis supiozispris nasi.
Caugalib est tabula magna cum qua equantur os cruris fractum.
Cãçi est spes crete cũ qua abluitur.
Carmos est grana capillorꝫ algul.i.capillorꝫ veneris.
Calcanul.i.oçimum montanum.
Cancreos.i.semen ferule.
Confectio locboc.i.quãdo linitur.
Cuçegi qñ aliqs ipetuose caput vertit retro vel cũ logr mouet ipꝰ vel cũ facit strepitũ ore qñ logr ꝛ sp profert idẽ nec scit qd dicat: vel cũ aliqs logr sonũ faciunt recordat vt aliqd facit qõ extraneũ videt.
Cabana.i.vinum album ꝛ debile.
Caucar genus cardui.
Cesis.i.semen dauci.
Cucuria.i.vena citri.
Crat.i.iuncus de nilo de q̃ fit acbacia
Cambil est terra rubea minuta q̃ affert de media aut atbema ꝛ cũ fricat sup manũ igredit cutẽ de qua fit vnguẽtũ ꝛ penetrat mantum.
Cantasmicb sunt cibaria quorꝫ q̃dã cũ sale q̃dã sine sale cõdiuntur.
Cumenet.i.amomum.
Cunce.i.afodilli.
Catarios.i.centaurea.
Corat.i.porrus.
Casbor.i.coriandrum.
Calagelam.i.semperuiua.
Cbesin.i.filer montanum.
Cbosabaltaleb.i.testiculus vulpis ꝛ est satirion.
Cbosiolobaceb.i.acetũ squilliticum.
Carafz.i.apium.
Catbmia.i.malmaniscus.
Cubeiz.i.malus.
Casca.s.i.papauer.
Cocior alkradar.i.cortex turis.
Cocior atala alcappar.i.cortex radicis capparis.
Cocioratala rascenegi.i.cortex radicis feniculi.
Cocior atala rumẽ.i.cortex radicis mali granati.
Curcuma est quasi celidonia.
Curac.i.vrtica.
Cocior atala asalutri.i.cortex radicis celsi.
Climia alfada.i.cadmia argentea.

Climia aldeeb.i.cadmia auri.
Cbadab algaſdir.i.ferrugo.colcotar i.alūd qō dī q̄ſi terra ſurrigena.
Celekia.i.cucumer agreſtis.
Creb.i.corruptio ſtoma chi aſſimilat̄ elleboro in foliis.
Demenul.i.carbūculi.
Danich pondus eſt triū granoꝝ ordei.
Doch acetoſus eſt lac abſq; butyro.
Dentibus muris.i.macule que ſunt in facie maxime iſantiū pp̄ comeſtionē panis corroſi a mure.
Demciſt.i.laurus.
Dubellet.i.apoſtema magnum.
Digiti bermeris ideſt flores bermodactyli.
Darſiſaba.i.arbor groſſa habens ſpinam grandē & dicunt quidaꝫ q̄ eſt radix ſpine.
Dirdar eſt fraxinus.
Deinde eſt de genere iuniperi & dicit̄ pinus inda.
Derbin eſt granū ſimile ordeo longū & ſtrictū & eſt amarum.
Durufatyras eſt res q̄ volunt̄ ſup arborem antiquā & ſunt glandes.
Darchimet pondus eſt.
Dath.i.capra.
Dinarugua eſt arbor ſimilis rubee & dicitur ſufere & dicit̄ albaçe cuius granum ſile almudē.
Deraria.i.cantaris.
Demoluz.i.malus.
Deilex locus eſt de quo fit tranſitus ad alterum locum & pp̄rie q̄ eſt ſuper terram.
Darchiet daurach pōdera ſūt.
Dipſacos grecum nomen eſt & eſt dia betes.
Dactyli indi.i.tamarindi.
Duragib auis eſt.
Dedi nomen perſicum eſt & eſt pediculus vulneris.
Dardagi eſt crocus bormulanus.
Daps glandis.i.corter eius piloſus.
Danuarich menſura.
Darſilſebā.i.grana alkilkil.
Deinde eſt res ſimilis lingue auis poſita in medio ſui.
Defermuly.i.pulegiū ceruinum.
Doronigi radix herbe ſilis çedoarie.
Duranet vocat̄ çedoar & ē ʒ.ſ.ſocora ſceni.bieroſolymitana & hiſpanica
Defle.i.oleander.
Dun calagrod.i.oleum.
Dun albuard.i.oleum roſaceum.
Dū beneſſecis.i.oleum de violis.
Dun albencara.i.oleuz de ſemine cucurbite.
Dun algeus.i.oleum de nucibus.
Dun alſuſen.i.oleum liliaceum.
Dun aranc.i.oleum laurinum.
Dun alarich.i.oleum de ſquinanto.
Dar oiaſcebab.i.fex vini.
Dar oiaſcer.i.fex aceti.
Dabac.i.gluten.
Dar oiceſle.i.fex olei.
Darſeſlan eſt velut ſpica.
Darfulful.i.piper longum.
Darſceni.i.cinamomum.
Dem alacubē.i.ſanguis draconis.
Dem albacar.i.ſanguis vacce.
Dem alcamer.i.ſanguis colūbarum.
El mubaraſſe.i.exercitus ſub q̄ cōtinet̄ ſpes luctaminis.
Eliemelik ē corona regis.
Erſimū eſt qōdā gen⁹ liſami.
Eſcute pondus eſt.
Eutoras piſcis eſt.
Eteil eſt locus vbi dorſum cernici iungitur.
Euçebez nomen eſt corde grauē reddentis ſomnum.
Endague eſt cardamomū minus.
Egena eſt vas rotundum & eſt locus apud extremitatem oculi.
Emdros.i.expulſorium.
Electra.i.ſapōaria vel herba fullonū
Eſticos grece etbica febris eſt.
Elbune.i.cibarium.
Exalmaſus.i.caſſa.
Emburiſme empuriſma.i.apoſtema leue ex ſanguine.
Emerukie eſt albacuen alba & amaracum.
Eleſer.i.vitis.
Efiriet.i.antimonium.
Egedde.i.blacte biçantie.
Etbel.i.ſemen iuniperi.
Eſcegi.i.atramentum.
Eleuis.i.cicer.
Elubie.i.faſeolus.
Euaſdalbiar.i.bulbus caninus.
Eledion.i.aſodillus.
Eſuc.i.galia muſcata.
Eſiul eſt indicus.
Elueſce.i.amilum.
Elkalimbar.i.terbentina.
Elnundar.i.olibanum.
Epar adib ideſt epar lupi.
Edcilla eſt pronitis quedam.
Eberia menſura quedam eſt.
Embuba ſuccorum eſt.ſ.cānule qua ſuggitur aqua vel aliud liquus q̄ cadit in aurē.
Elen.i.triſtitia de eo q̄ futurus eſt & vigilare facit ſz triſtitia de p̄terito dormire q̄ arabice alofui appellat̄
Encaras.i.meſeraice.
En eſt modus locutōis cū de vna re trāſit̄ ad aliā.
Ededdem eſt ſpes ferri.
Eſcalua ē por⁹ q cū ordeo & aqua cuz melle permixtus vomitum prouocat.
Euſos eſt maneries volubilis.
Eufel eſt p̄pinqua virtuti ſandali.
Eluçeabaragi eſt herba de cuius ſucco eſt linum.
Eſtula ē ſtipites albi piloſi:moti ſūt piloſi & odor ei⁹ eſt ſic̄ odor myrre.
Eelegeniſch.i.oçimum gariofilatum ſm quoſdam melilotum.
Eagia eſt granū ſimile ciceri bis granum ſicut mabaleb.
Eerſeſin eſt de genere alferiſe.
Eefire eſt baçaraſez & eſt vuis alba ideſt brionia.
Eellebalim eſt ſpecies calamenti.
Eaſſaig.i.portulaca.
Ear eſt medicina turkia.
Eafaricon eſt medicina ad ſcabiem.
Eeſefiſis eſt aial ſicut acorot exiis in locis & apud arabes dī igil.
Euca fit de pane abramarchio & mētha & apio.
Eafis eſt ſpecies arboris pini.
Eareton eſt centaurea minor.
Eeſula eſt ſpecies lactuce affini.
Eaba egyptiaca eſt lupinus.
Eoca eſt aqua ordei acetoſa cū ſpēb⁹ vt çinçi.& filia & eſt in vaſis paruis terreis que bñ opplata ſunt & cuz aperiuntur in altum ſalit.
Eururati.i.fungus.
Elenia.i.peonia.
Eenrat.i.interpoſitiones.
Eeruçegi.i.ſmerilus.
Ebued.i.os ſtomachi.
Eaſſafa.i.trifolii q̄ dant equis ad impinguandum & eſt ſimilis ſule.
Eag.i.agnus caſtus.
Eurfus eſt caro addita in oꝛe matricis orti.
Earicos dicitur febris cauſon.
Eaucos eſt aſpa in carne glādulosa.
Eozoſmos vel timbeles.i.arefactio & eſt ſcōa ſpecies etbice.
Earca.i.mandibule magnū villoſuz.
Eugule eſt apoſtema poſt aurem.
Eelegeſif.eſt abrotanū ſyluestre.
Eerinos eſt ſpēs apoſtematis q̄ dicitur deſenes & eſt durū ſine dolore.
Eurrates dī egrimado qui dura unfrigidatur mater & apoſtematur.
Earſas dicit̄ q̄ ſit napellus alij venenum interficiens.
Eaudeget.i.calamentum.
Eulfulimon eſt oçimuz montanum.
Eangetkeſt eſt agnus caſtus.
Eenacbia alkemelion.
Eufel eſt quedam nux que naſcit̄ in india & eſt ſimilis nuci muſcate.
Eiſk eſt genus rubeum.
Eaufel.i.anellana inda.
eafar eſt genus portulace.
Eafarifan.i.vitis agreſtis nigra & vocatur vntama.i.viticella.
Eulfulimuc.i.radix piperis vel lignum ſanum.
Eeluçabaragi.i.fel elephantis.
Earicon.i.praſſium.
Eauçeligiluegi.i.mentha ſtrū mōtanū
Eaiçamen.i.epithymum.
Ealferalaſbiat.i.piper album.

Flos

Flos slee.i. flos salicis ve vocante.
Gerirat nomen est anbeitus.
Phetebia.i. dactyli.
Fulfulmon.i. oşimũ montanum.
Foca est quedaz descripcio in quinto canonis.
Famosus est genus serpentis.
Fesul est semen.
Furbulentis est species aranearum.
Fannis sunt cortices pini.
Fursus est ad mõm cuiusdã viscoris.

Gedeul venaruz idest via venarum.
Guidez est vena que in gutture versus collũ inuenit & sunt due ex vtraqz gutturis parte que dicuntur guidegi.
Guaril aquaticus.i. iuncus sed veri' stellio.
Gelnos.i. granũ pini maioris.
Gilbenez est semen turbith nigri & cuiusdaz virtutis cuius est ellebous albus & est spes albi ellebori.
Gestebelren est res similis amigdale & hz duas spinas in capite.
Geşar.i. baucia.
Gasil.i. eupatorium.
Guarisden est auis & genꝰ colũbarũ.
Guasemabras.i. stellio.
Guadã.i. ostracum.
Guelmeũ.i. folium nili.
Gelenia bin.i. mel rosaceum.
Gubes est qdã spes rubee ad pallorẽ declinãs silis croco pulueriçato.
Granum nil est cartamum indum.
Granũ açelẽ dicatur piper nigrorum vel ethiopum.
Granũ anascen est granũ exis in quã citate piperis & in colore eius.
Granũ alkekil aissilaẽ pipi albi & pfice di darsilaban & ẽ arbous tremule.
Granũ viride cuiꝰ semen dr albotim & que ex ea est magna dr arbaro.
Gencum.i. gũma rubee agrestis & est anacardus montanus.
Gambur.i. rosa vinee & dr algarum & fm Almansorez est spina alba flore habens citrinum.
Gumera sunt pfectões ligde q̃s mulieres faciũt gbꝰ lumũt facies suas.
Gabgob.i. grana solis.
Gucrs.i. lapis g in felle bouis regit.
Guberich sunt vene labiorum.
Gumera.i. mespila.
Guadabum.i. vencta.
Gusume est qdã genus tuberum.i. fungorum.
Garab est fistula in angulis oculorum domesticis.
Garab est arbor super quam generatur borax.
Guardenigi.i. obthalmia magna.
Gese est duricies.i. cũ accidit in palpebris difficultas motus ad eleuãdũ vel aperiendum.
Guacce est diminutio gudime absq; destructione.
Genluci pondus est.
Galb.i. grana solis.
Grana arasced.i. nasturtij.
Grana lumborum.i. cataputie.
Guesgin.i. inquietudo eius qui solus loquatur.
Gamedin est instrumẽtũ chirugicũ.
Ganetu.i. qñ bõ vr log p nares.
Gaaben est indignatio que est infra torsionem.
Guac straram.i. punctio.
Gur.i. laurus.
Guaçi est vulnus qõ fit in pfundo.
Grana nigra.i. nigella.
Gardau.i. pediculus qui nascit in inguine & subascella.
Grana almabaleb.i. grana vere.i. grana cerasi similia.
Gueleir.i. oppoponacum vel alio guesir.i. galbanum.
Gemen.i. oppoponacum.
Guaid.i. polium.
Gesaminũ.i. rosa ex qua fit sambecũ.
Gulinar.i. flos mali granati.
Geusadoa.i. castanea.
Geuszbne.i. nux muscata.
Geusbalamel.i. nux cupressi.
Geşir.i. oppoponacum.
Galangẽ.i. galanga.
Ganşemel.i. vrina cameli.
Gau kileb.i. vrina canis.
Gau.i. vrina.
Gau segi.i. vrina bouis.
Gau sabium.i. vrina puerorum.
Guçden.i. talpa.
Genlut corium serpentis.
Gumi alkuret.i. dragagantum.
Gedegul est via siue canalis minuti intestini.
Gion est flumen.
Gaueçi medicamen vulnerum neruorum.
Gule est egritudo quedam.

Jmulũ emptio oibꝰ cõis.
Dasek.i. tribuli.
Dalsech.i. sandonicum loco eius ponitur orguanũ.
Derbũ.i. berba iudaica.
Dunaim arabice ziodnitine latine.
Desdeben.i. lignum indum.
Dabel.i. minutus.
Dernise quddam simile piperi.
Debel.i. farina.
Detilsades est semen barbe bircine.
Dalaualkid.i. racemus.
Daltit.i. medicina inda similis bermodactylis.
Darroman.i. granuz cuius virtus est virtuti ordei propinqua & est medium inter triticum & ordeum.
Dinsti sdochi.i. hypoquistidos.
Dearsilus.i. lactuca asini.
Darmelli berba que editi inuenitur & assimilaẽ cicute loco eius posuit constantinus cicutam & erravit.
Darbe.i. babete anis.
Derbum.i. orobus & est amelicterda est baurum romanum.i. achiroſa cuius gumma dr karabe.
Derba viri est berba qua virũ abluitur & est parietaria.
Darbum dicitur agnus castus & est berba bris semẽ triãglatũ sic̃ lãcea
Dasafan est medicina armena & dr pfica cuiꝰ virtus est vius cuforbij.
Damelon est species meçerion & dr kameleon.
Daçenules dicit amaracina
Dabelkalimbat.i. genus filtici.
Dailem.i. malus odor.
Ducuriz est species lacticinij.
Darrire.i. iuniperus.
Dasce ebysopus g nascit in boutis.
Derba marie.i. atanasia vl tanacetũ.
Dasalus e apa i l. achumali oculo apparens & cum rumpitur fit fistula que dr garab.
Detis dicantur res acute.
Deusati.i. actio.
Detebet est liquefactio.
Delk.i. viscus.
Darcũ.i. lunum.i. purum.
Damaiciami.i. senticum.
Dolus iudaicum.i. alica.
Dabiꝰ.i. spes volubilis & dr alageb.
Dalebleb est spes volubilis bris lac.
Dasce dicit apara acuta q̃ nascunt in matrice & dicuntur alasce: quia assimilaẽ folijs vite.
Dulemodus est cibarium.
Dasaf.i. morbillus viridis vel destillatio.
Dudubub est auis que clamat de nocte.
Derba fluminis idest lenticula de amne.
Degriberfia.i. egritudo habens acuitatem vt nasturtium.
Debi cardamomum minus.
Desereaçẽ.i. vitis alba.
Dõfa nasturtium.
Darsen semen alcanabotis.
Dosmanus.i. tria grana cydoniorum que est quarta pars libre.
Dagneris idest electuaria stomacho conuenientia que fiunt de cydonijs vel de pomis vel de pumis boni saporis siue sint soluiua siue non.
Dalacdan idest in locis qui sunt post aures.
Deil est species cardamomi.
Dausegi.i. ramus.

Jagueris idest electuaria stomacho cõuenientia que fiunt de cydonijs vel de pomis vl de pumis nihil amaritudinis habentia boni saporis sint siue solutiua siue non.
Jar fluminis.i. iuncus fluminis & est berba que crescit in aquis habens

flores similes nenufari.
Iffidebegi.i.pullos cib⁹ q̄ dī tafeata.
Jabzal ē radix mādragore syluestris
Jamenum.i.fumum.
Jgil.i.cimices.
Jbet.i. p̄fundius somni.
Jfec.i.sinciput.
Jeleniabin.i.succharum rosacum.
Jabarich.i.interior pars labiorum.
Jecteri kamet.i.herba pulicum.
Jnterfector patris sui.i.furrion.
Jbenes.i.belua.
Jnterfector apum.i.nenufar.
Jndebegi.i.cibus q̄ fit de nucib⁹ que plante super quas pinguedo arene assate defluens funditur q̄b⁹ q̄q̄z herbe cocto admiscentur.
Judacid est polium mauu.
Judalba.i.polium minus.
Jstagar est salsa ex amigdalis ⁊ sale ⁊ aqua.
Jdefobe.i.cardamomum minus.
Jmne ⁊ est fructus sicomori ⁊ sunt sicut ficus agrestis dure acetose.
Jbenāgue est mustella.
Jubedi est riçi.
Jninoctica.i.dormire facientia.
Jndicum granum nil.
Jnarmani est instrumentū quo suspēditur aliquis.
Jecū cimeri est herba pulicum.
Jllicanus est genus serpentis.
Judebi cibus gdā ad colū valens.
Jd quo aurum adheret hoc nomē cōuenit ammoniaco ⁊ q̄q̄z cōuenit cuidā rei q̄ fit ex vrina ifantiū mota i mortario creo cuz accto in sole donec coagulentur.

KUm kēdem est res lenis sicut albumini lactea: ⁊ in rakia noiaī sterc⁹ colū baxir ⁊ i baldac ⁊ egypto nux vomica.
Kusele sunt fustes nigredini attinentes radicibus rubee similes.
Kusk ordei ē ordeū fractū vl ptisana
Kil oaru asaraxi ⁊ felix.
Keste.i.herbus.
Kist mensura est.
Kersumus est egritudo que est magnitudo virge p̄ter nāturā dī et kersumus egritudo q̄ q̄q̄z aliud mēbrū p̄ter nām excrescit.
Kebikengi est lupin⁹ syluestris ⁊ sūt species quatuor.
Kesumen est pondus.
Kermet est pondus. vij. kirat.
Kiran est pix.
Kaduntoras.i.picis arbor.
Karates animal est venenosum.
Kerua.i.pentadactylus ⁊ est resin.
Kacupeton.i.lactucinum.
Karabe est gūmi arboris dicte nux romana ad citrinitatem tendens ⁊ est kekat.
Karmeçik.i.fructus tamarisci.
Kostinum pondus est.
Kemelium est species meçerion.
Kekengi species est solatri.
Keuçauguen est persicum nomen latine lingua bouis.
Karabinus est apostema capitis calidum ⁊ est birsen.
Kerbera est curcuma.
Kerfe aromaticum est species cinnamomi grossi.
Keisum.i.abzotanum.
Keisim.i.leuisticum.
Keiken est gumma horribilis saporis ⁊ fz aliquos est sandaraca.
Kataf.i.atriplex.
Kered.i.frutex cuius gūmi est uraga gantum.
Keremon est egritudo oculi ⁊ est q̄si nubes.
Kakasim est locus post partes turpes mam nasi.
Kalidicon est medicina quedam.
Kabk.i.tozelle.
Kaskas.i.papauer.
Kiskar.i.eleuatum.
Kered.i.citroli.
Kemac.i.condimentum.
Kenim.i.mensis.
Kersenati.i.arancea.i.becuna p̄pter sui parutitatem.
Keiman est medicia ficca p̄ pueris.
Karmem.i.grana.
Kesmes.i.passule enucleate.
Kairon est lignum indum.
Kebençkesenç est genus uberum solidum adunatum in magnudiez testiculi ⁊ scrophule.
Kefelot sunt potri nabatbi.
Kilus succus ciborum.
Kerkersebe est cubebe.
Kolsen est cortex glandium.
Kenif sunt dies caniculares.
Kafutine nomen ponderis est.
Keleian est mensura quedam.
Kemini vas est vitreum in modum pbiale habens orificium strictum.
Kedusil est genus serpentis.
Kemince est genus cibarij puri.
Kien est quedam regio.
Kenic est mensura.
Karon est lignum indum ⁊ nō elongatur quin sit mugar.
Kirudo.i.sanguisuga.
Karmene genus animalis quod dubitat Auicenna an sit basiliscus.
Kercules.i.locusta magu corporis non habens alas.
Kecsumesi est mensura.
Karbe est animal venenosum faciēs ona que venenosa sunt.
Kerba canicularis.i.usquiamus.
Kercasus.i.liquiritia.

LApis ad estatez.i.margarita ⁊ est lapis luminis q̄ confert oculis.
Lambas alacub est herba propinqua byssopo.
Lenticula aq̄ est herba q̄ erigit sup faciē aque in terris lacunalibus.
Lutume est vngula.
Lenticula de amne.i.herba fluuialis
Lapis brefil.i.corallus.
Lutum.i.creta.
Luse dī hernia ex apostemate.
Lutecsula.i.verruce.
Lanca est febris quotidiana ꝓtinua.
Lutū albobera.i.terra sigillata.
Ladac est ꝓfectio ex musco garioffilis ⁊ sillibus qua linūt se mulieres.
Lingua auis.i.fructus fraxini.
Lilium celeste est ireos.
Lactuca asini.i.virga pestoris.
Lapis iudaicus.i.lapis agapis.
Lapis vulcani dicitur ferme ⁊ preparator coqu.
Lapis danascen.i.viridis quo scribit.
Lans.i.amigdala.
Langa genus est tirimali.
Lagensga.i.borago.
Lac de ferfi.i.herba bircina vel hypoquistidos.
Lilen.i.mercurialis.
Laguat arabice latine ea q̄ sequunt
Larabales sunt epithimata ex rebus bñ redolentibus sicut aqua myrti sandali camphora ⁊ similia.
Lapis alagi est lapis similis ossibus elephantum.
Lutū lemū ē ꝓpinquū luto armeno.
Lutum samium est sicut lutum figulatum in operationibus suis ⁊ est stella semius qđ idē est qd talk.
Lubue est arbor figie.
Lubue est storax ⁊ mel alibene est storax liquida.
Lac alraib.i.lac acetosum.
Luf est herba que dī luf serpentis. ⁊ est serpentaria.
Lalebzaz.i.lecten idest sup umbilicū.
Lalec.i.res que diu masticantur.
Lokuati regio quedam est.
Laclachatū est medicamen qđam confortans stomachum.
Lepus marinus est animal ostraco. sum luteosum.
Lanuga est flos arundinis.
Lapis bardis est alumen albū simile succharo.
Lacterides dī almendena c⁹ fructus dī esse amar⁹ ⁊ est catapuria.
Lasar est lachrymum filij.
Laserpinium.i.silfium.

MUlachelim idest prepositus qui docet saracenos q̄liter deb̄t orare ⁊ mat⁹ cōtrahere.
Mulaac arabice latine ꝓnepa dic.
Mulalac dicitur alladac que est ꝓfectio ex musco garioffilis cāphora ⁊ aliis odoriferis cum aqua rosacea cum qua aqua tā multa turbida linunt se mulieres.

Melalac est lac acetosus coagulatū.
Memirem.i.celidonia.
Melones arechy alkin oilr bīt colū longū ⁊ sunt palestini vel indi.
Meruba.i.facta.
Meçerion.i.anabula.
Magra.i.terra sigillata.
Mesit.i.aqua lactis.
Marmorea dicatur faba inueria.
Maru.i.marubium.
Madion.i.unis diuersor colorum.
Melk legumen credo faseoli.
Marmacora fm quosdam est aristologia longa.
Marmacor est species sumuse ⁊ arabice est lingua bouis ⁊ dī scalue ⁊ est alsafres sumuse ⁊ alia que noiatur marmues ⁊ est alia que dicatur meiscedaf.
Mescarramesir.i.pullegius ceruinū.
Mugatb fm quosdas est radix granati syluestris.
Merdasengi.i.lyrbargirium.
Muran fructus est.
Mum purus est parietes domorum apum in quibus faciunt ouа ⁊ pullos: ⁊ mum nigrum est sordines fenestrarum forinsecarum.
Magnesia est lapis in yturie marchasite.
Mabaleb.i.vera.
Mebeibetbenc est illud qō dī granū regū ⁊ arbor eius noiat alubetb.
Musa fructus est.
Muri.i.garus.
Maroch est radix amaden.
Mebeçeregi est sicut scebzan quidā numerant eā inter lactucinia.
Messe est primū substantie fabaz.
Molochia est species malue.
Methecca.i.sebesten.
Marchasita est fex eris sicut climis auri fex auri ⁊ sicut antimonium de minera plumbi.
Mosikibe est species galange.
Mula est pars illa oculi que videt.
Muschus aque idest pulmōaria aq̄.
Melcurudus idest cucumer saracenicus.
Masacumia idest illud quo vitrean tur vasa.
Michadi.i.fortifices.
Ministrum est mensura.
Marastron.i.hospitale.
Mecadarin nomen instrumenti pro tela oculi auferenda.
Melissa.i.sine granis.
Marmenta.i.marubium montanū.
Mesus.i.liquor acetosus.
Merdeseris.i.plumbum vstum.
Mesemen.i.locus sub terenitudine costarum.
Meta.i.uuazz.
Mesos genus est cibariox sicut colūbi in aceto cocti in quox ventre ponit̄ mentha vel galatina vt capvy. de cibatione bestiū etbicā.
Musaac cibaria sunt ex pullis anbeto acresta ⁊ ficubus facta.
Mucalif est tertia species etbice.
Metabam est capra.
Mismar est nodus rotūdus parum similis capiti clami.
Marbabaçc.i.pānus factus de pilis capre.
Madio est estuatio vel angustia.
Mersulē est lignū asparagi.
Melanochion.i.opium.
Michbatasem.i.cuersio cutis in non naturalem colorem.
Merbus est locus inter spatulas.
Muskin est vnguentum de calcadio
Marcur est vermis qui inuenitur in grana.
Masuragi idest egritudo cum pupilla aperitur nimis.
Magmuda.i.scamonea.
Meridala.i.maiorana.
Medicm idest tormisans ⁊ est berba ferida.
Mugadbod est succus qui in radice xylocaracte nascitur.
Meba idest storax.
Mest est triticum.
Muredascon ē flos ⁊ bz stipites frāgibiles subtiles ad cinereitatem ⁊ citrinitatem declines.
Mundulimon est bdellium ⁊ mucle medac idem.
Mura.i.myrra.
Mismis.i.chrysomilla.
Maran.i.emplastrum.
Muraba idest condimū
Medeni est egritudo dicta vena ciuilis.
Micla est compositum ex pane azimo ⁊ oleo.
Melisia.i.sine granis.
Meçamez est genus serpentis vel vermis pilosus.
Mes est quedam egritudo.
Miliaris genus serpentis.
Murçia est quedam terra.
Murkion est tertia species araneaz
Maceria est locꝰ inter anū ⁊ vulua.
Mulaaba est silis vnti neremisk.

Nbulecb est cum aqua fundit̄ ab alto sup aliquē.s.embrocando.
Nebeguedigi vel negidē sunt quatuor dētes extremi.s.molares qui in alio loco neguedy vocantur.
Nux bendē est terra granosa sicut cicer declinans ad citrinitatem qua mustū clarificat eyciendo fecem.
Nigra vena.i.matrix.
Nabit est potus qui fit ex dactylis ⁊ ficubus ⁊ alijs ab vuis ex quolibz fructuum.
Nuola.i.ea que post cibum sumunt̄ vt fructus frigidi.
Napellus dicitur ꝙ sit bzionia.
Nabatbi.i.cōe quod simile reperitur in omni loco.
Neremisk.i.musaba ⁊ ē flos peonie vel peonia.
Napellus Moysi est berba nascens cū napello.napellus vo Moysi est animal qō in radice napelli mozatur ⁊ est tyriaca omni veneno.
Neregil.i.nux indica.
Nemen.i.sisimbzium.
Nux methel est silis nuci vomice.
Nitrum.i.baurach armenum.
Nereiden idest spica romana scilicet celtica.
Nesrin est similis narciso in vtute ⁊ rosasera.i.sambacus syluestris.
Nerseiendaru.i.berseiēdaru.i. virga pastoris.
Nasif.i.ꝓfectio ex melle sīc̄ penidq.
Nuson.i.marrubium.
Neurūton.i.rubeum.
Nesestengi.i.amilum.
Nedinus.i.apostemata in radice auris nascentia.
Noduar.i.liquor:quādoqꝫ pro aceto: quandoqꝫ vo nō.
Neraberri.i.ameos.
Nesaa.i.sciatica.
Negesich.i.ignis descendens.
Nenufar ⁊ Hal. vocant eū caulē aq̄.
Nasesengi.i.scolopendria.
Napta.i.petroleum.
Nabac nomen ponderis.
Naumacō dictio attributa sali nitro
Nubia est terra quedam.
Naducē est dispositio mala matricis uersa a mola ⁊ vocabuli ꝓprietatē.

Lca berba est paludestris que in fluminib⁹ oritur.
Omozenesis.i.oilatario
Oleum de ben.i.muscelinum.
Oleum decamū.i.decem specierum.
Oegi.i.acorus.
Oliçatrū.i.petrosilinū macedonicū.
Oleū demesi.i.oleum laurinum.
Oleuz ompbacinū est oleū de olivis immaturis.
Oabei acara.i.cucurbita.
Offien.i.opium.
Orale est pannus de seta quo cribrat subtiliter.
Omozonensis nomen medicaminis.
Obtarmicū puocatiuū sternutatiuū.

Iper aque est berba vt olus nascēs i aqua ⁊ ap proximat in gustu sapori piperis.
Pupilla oculi est eruca aq̄ ⁊ oī apium aq̄ ⁊ est berba boni odoris ⁊ oritur in aquis stantibus.
Pastus colūbaz ⁊ camelox est berba habens grana sicut granū myrti ⁊ ei proximum.

Psilotrū est medicamen depilatoriū
Pes locuste est sicut olus tamenū.
Pes cozinus est herba virutis ber modactylorum.
Pheludez est cibus ex farina tritici cum melle.
Panis kisikar est fermentatus panis.
Pisces aradrada.i.petrosi vel parui.
Pediculus vulturis nominatur pedi perfice ⁊ merule grece ⁊ tafatis in dice ⁊ est bestia sicut pediculus q̄ in inguine nascitur ⁊ sub asellis.
Phitanos idest febres erratice vt se/mane.
Pedecolone ẽ grecū nomẽ ⁊ pōdus duplū toti⁹ qō balneo est ꝓueniēs
Plūbū algalai.i.stannū.
Planta noctis est borbor parue.
Pumex ⁊ fenic.i.lapis vulcani.
Pulicaria ⁊ psilliyn idem est.
Poligonia ⁊ polygonos dicitur san/guinaria.
Pentaphilon est quinqz folium.
Petalum est residentia in vrina ⁊ di citur⁹ crinoides.

Rigil ola gressus istra sūt vt coxa crus pes.
Rasga vel rasa.i.patel/la vel oculus populus
Rob.i. vinum coctum inspissatum.
Resin.i.pentadactylus.
Raib.i.lac acetosum.
Rocen pondus est.
Rubus canis plāta est bis fructum ficut olus habens intus lanam.
Rauedsceni.i.renbarbarum.
Raā salamonica est similis anbeto būido ⁊ dī q⁹ folia ei⁹ sunt sic̄ mal va ⁊ quidā nolant eā babasalcruz.
Roba.i.auellana indica: ⁊ est fruct⁹ in magnitudine auellane similis papaueri.
Ribes.i.acedula.
Ratienigi.i.colofonia ⁊ gūma pini ⁊ nominatur arbor eius alberci.
Rutubut est color sanguinis putrefa cti in facie: ⁊ est bestiola existēs in superf.cie aque que sup eā mouet̄ diuersis modis sine ordie ad cui⁹ ꝓprietatē dī chutbubutb quedam spēs melācholie quā q̄ patī vinos homines abhorret ⁊ appropinquat mortuis.
Rucalia herba est.
Rusaragi est es vstum.
Radix alexet.i.radix viris.
Ralidialcmen est fumusterre.
Roiora est illud qō est in aere appa/rens sic̄ stella cadēs q̄ est in motu.
Rachaba.i.os pectinis.
Rosbot est potus vl ꝓsolidatio ossis.
Rutela est aial aranee simile qō no/minat̄ alfeebed ⁊ est venatrix mu scar ⁊ notatur plūd.i.rapax.
Robub.i.succi inspissati sine alteri⁹ cōmixtione per ignem vel aliter.
Radix auisee est radix mandragore.
Rosa fetida est flos ponie.
Rufue.i.tri.
Remeach est linimentum prohibēs caniciem.
Rotab dactyli immaturi.
Rechi regio quedam est.
Racha species est trifoly.
Roōa est cum aliqs sine cā ridet.
Roseti est pondus quoddam.
Rimegi est lapis sicut cancer.
Rauba est alcor.
Robilie est legumen.
Rabam idest myrtus.
Ramich est cōfectio cōstrictiua qua fit galia muscata.

Seris sunt due arundies que sunt inter aduto rium ⁊ manum.
Seguēgedeguid.i.pte⁹ viarum venaruz que in alios diuidunt̄ venas.
Sobonec est herba marie.s.sacanaa.
Sedē est vena que est inter auricula rem ⁊ anulare⁊ ⁊ in rasceta man⁹.
Sila.i.apostema in ꝓncipio sicut glā dula postea multū augetur.
Scere est ifectio cutis sicut ipetigo ōia tū inter scere ⁊ impetiginem est: qz scere totum mēbrum tenet vel medietatem corporis: impeti/go vo sunt macule diuerse.
Scat est arbor in egypto.
Scebedenegi est semen canabis vel sedenegi.
Sulatuz est egritudo oculoꝝ que ac/cidit pueris propter fletum ⁊ est quasi scabies.
Surabes.i.tafea.
Scea romanum idest absynthiuz ꝑ quosdam.
Saguela.i.triticum fractum cū mul ta aqua coctum.
Seterigi.i.fumusterre.
Sebeniabim.i.oxymel.
Subetb est passio quā qui patī stat subeus ⁊ videt̄ semper dormire ⁊ vocatur ⁊ vix respondet.
Sebene ⁊ buqi false sunt que fiunt in egypto.
Sabza est species oximi.
Seregi est medicamen acutum.
Suffuf sūt puluerizata q̄ in os proꝑ cimit̄ ⁊ post ea aliqd bibunt.
Saluatella siue seylē est vena.
Surum est nigella.
Stellio.i.lacerta viridis.
Soda.i.dolor capitis.
Senkar.i.pes columbinus cum quo tingitur oculus vel cera.
Sabafat sunt macule rubee que fiūt cum pustulis paruis.
Scea.i.sticados arabicum.
Serembligi.i.emblici in lacte infusi
Storax est quedam species stomacis

fm Dia. ⁊ alios est gūma olive.
Sanic ordei est ordeum fractū cum multa aqua coctum.
Sakaic est flos papaueris ruffi.
Senuisemiati.i.stans ad solez.
Simarē vel sincarē.i.lactuca intelli/gitur magna ⁊ est lactuca asini.
Scenē.i.falsa facta ex piscibus.
Spuma maris.i.pumex.
Sindeiudar idest lac arboris que si/milatur iunipero.
Selon.i.sanguis draconis.
Sipu assimilat̄ magne aranee lōgos habenti pedes.
Solbez idest almeiçara ⁊ est arbor parua vnius brachy habens folia parua vt buxus.
Sedre dicit̄ vertigo que facit bolez cadere.
Sarnabzana.i.stellio.
Sebel est egritudo.s.quādo vene in oculis apparent.
Scescortici.i.anticira romana.
Sepitabumē est ōdā species sorbe.
Sabzas animal est.
Succutū.s.semperuiua sed fm quos/dam est mandragora.
Sulē est medicina romana.
Senuburnosan.i.ferrū nāle sicut est
Semurion est species apij syluestris
Senuis est species marubij.
Semaris.i.sardelle.
Sirengi.i.açarion ⁊ est virutis sce/denigi.
Saccardon piscis est.
Suffidus.i.apostemata dura.
Surin.i.species lacticinij.
Sol.i.sabucus.
Sarsoc vel sanar.i.ferrum.
Selegua.i.cassia lignea.
Safaf.i.salis.
Sceba.i.tribulus.
Sandaros est almedon ⁊ est vernix que dī sandaraca.
Sakikaribame est rosa rubea valde
Scitaragi est herba similis nasturtio idest capsla.
Serpium est species tribuli.
Sitra est arbor cuius fructus nabac.
Senuat est lactuca asini habēs folia sicut lactuca.
Sel est medicina inda similis ꝓsi/beri.
Sucarā est species insquiami albi.
Scedenigi vel sedine est emathites.
Scebzan est species lacticinij.
Selec est siligo.
Sesuoscax est similis abrotano in virtute.
Scerbi est arbor alchiran.
Sucu.i.clunia.
Scilen.i.gasalubu.i.lolium.
Scerantum idest stincus de mari ru bro.
Satarbari.i.syluestris.
Succudus quandoqz sublimat cib

mia ⁊ qđ ſublimaſ̄ eſt thuria bōa ⁊ qđ redit inferius ex climia nomi natur ſuccudus.
Singemalſce.i.epaticum.
Sibane eſt mania accidens cum ſir/ſen calido.
Scetiraçirac eſt lac veſpertilionis ⁊ ſm quoſdam eſt vrina.
Seracita eſt quādo aqua ingreditur trachcam arteriam.
Sacuculos eſt apoſtema cerebri.
Setafiſu.i.oſſa pectoris.ſ.thoracis.
Sadurin.i.ſcotomia.
Subetb qñz ponit̄ p pfūditate ſōni
Sozem.i.congelatio.
Surſen.i.aēr calidū qđ ſit in vētricu lis cerebri:⁊ qñ eſt fridū dī lythar gia:⁊ qñ eſt cōpo⁹ dī ſubetb aſa/ry.ſ.dormitatio vigilatiua:
Subetb aſabari ideſt dormitatio vi gilatiua.
Sucos eſt ſpēs cōgelationis qñ eger innuitur in vnum locum.
Sabara ſubetia ideſt vigilatio dor mitatiua.
Sabal ideſt demon.
Spina alba.i.bedcoard.
Suriar.i.caro oſtenditur ſm partes.
Sekebenegi.i.oppoponacum.
Setaria.i.capſia.
Spina iudaica.i.nigra.
Sūbedig ideſt ſmeril quo ceteri lapi des perforantur.
Seraſif.i.hypocondria.
Sief ideſt ſuccus.
Suſar ideſt buxus.
Sacatknabamē.i.flores papaueris ruffi.
Silac ideſt groſſities in palpebris cū rubefiunt oculi.
Suſati eſt caro mollis exiſtens in in teriori parte palpebrarum.
Sucudrium allium agreſte.
Sirſen.i.phrenefis.
Scella ſemi⁹ ſtella terra intū ſcemū idem ſunt ⁊ talck etiam.
Soſata ſunt apoſtemata que accidūt in velamine ⁊ parubus pectoris.
Surcgi.i.oleum ſiſaminum.
Sufufet.i.pulueres q p ſe ſumūtur.
Sacuſulondurion.i.albumeben ⁊ eſt ſcolopendria.
Sadaf.i.concule marine.
Suc eſt galia muſcata.
Sula.i.herba arterica.
Sauligo eſt locus quo ſapiores pres corporis tantum mouentur.
Subub.i.radius q eſt vt ignis flans in aere.
Scandix.i.melo romanus.
Sarmac apoſtema bucum auris.
Sare eſt paſſio quando homo maxi me ſenut pruritum.
Siragi.i.lac fici.
Sefilos.i.apoſtema naſcēs in carne glandoſa.
Sefiros.i.ſcliros ⁊ eſt apoſtema.
Silla ſpecies ſunt nodi.
Setaragi.i.tapſia.
Sacos eſt aial paruuz ad ſimilitudi nem cuius tubera leproſi appent.
Simenia oſſa ſunt acuta que in ſpon dilibus eminent.
Sanchion fractura vt ſanic.
Sulemet ſunt oſſa ex quibus cōpo nuntur digiti.
Surinus eſt mus paruus contrarius napello in virtute.
Seker.i.celrietas.
Scarabregi carnis.i.brodium.
Sabafati.i.borbor humida que emit tit virtus.
Storax aſſemia.i.lubria romana.
Spica acchia.i.nereiden.
Scutudans.i.teſticulus vulpis.
Silecuſi ſemperuina eſt.
Sebeſſet aſchebeta eſt mādragora.
Sedenegi.i.ſemē granati ſylueſtris.
Suſſuf eſt medicia ſicca pro pueris.
Secacul eſt vene ſicut çinçiber ⁊ af/ferrur ex india.
Succi aliſire eſt ſuccus alerege ⁊ dī abrotanum ſylueſtre.
Sumeiz.i.ficus pharaonis.
Sceſabra ſm Almanſore eſt nomen grecū ⁊ interpretat̄ myrr⁹ reguz ⁊ ipſa eſt baſſilicon originale parua habens folia ſūmitate hz longam in qua eius naſcuntur flores quoz color eſt vt color violarum.
Sicla.i.blitis.
Safurion eſt auis q̄ frangit lapides.
Selgen.i.napus.
Salguaſora alberem geſſi ⁊ abrota/num ſunt idem.
Seſinacabar.i.beil.
Siſerum.i.creſiones ſenationes.
Sirakuſſagus eſt centaurea minor.
Scigi eſt gen⁹ oſtracoz ⁊ ē venereū.
Strignū facit ſemē qđ dī vua lupia.
Sule.i.grana viridia ⁊ eius arbor p/ducit terbentinam.
Saurigen.i.hermodactyli.
Siliqua nomen ponderis.
Sacraiati eſt pondus.
Surabcieri cibarij nomē eſt ⁊ ē rha/phanati.
Sceibar eſt lapis laçuli.
Sobat eſt arbor magna in egypto.
Suſen.i.rcos.
Surie ſpecies atramenti.
Satps aial eſt cui glandule ſimilanſ̄
Sulcatum.i.accroſum.
Sucurion.i.teſticulus vulpis.
Sen eſt ſapor quidam.
Sulemi eſt os quoddā in digitis.
Situle ſunt radices quedam.
Sceni vel ſcemi vel ſcini eſt loc⁹ qdā
Sufeni eſt loc⁹ in q̄ ouē aniſuz bo⁹.
Sabin eſt genus ſerpentis.
Scaſerati eſt ſimilr genus ſerpētis:⁊ etiam ſelſir.
Saril eſt medicina inda.
Sir eſt medicina inda.
Sapozbala.i.ſaccus palme i quo da/ctyli naſcuntur.
Sabira eſt atramentum qđ in encau ſtro ponitur.
Saglaucoſion eſt q̄rta ſpēs aranea/rum:ſuction vero quinta.
Saculuſudurni ē aial qđā cāpeſtre
Sabaſatos eſt lapis quidam.
Sēkeſud eſt arbor croci hortenſis.
Siniſes eſt quoddam animal.
Sod.i.cyperum.
Scedenegi.i.amilum.

Eſelenū eſt q̄dā ſpecies ſorbe.
Tabarçet.i.albū ⁊ ſepi⁹ ponitur p ſuccharo albo.
Tarcon.i.piretrū ⁊ eſt radix alcarcō montani.
Taratis eſt hypoquiſtidos ſm quoſ/dā eſt fruſta ligni nodoſi ad groſ/ſitudinē digiti ⁊ hz vtutē balauſtie
Tinſemus eſt ſtella que eſt in celis.
Tri.i.minuta facta de trinci farina.
Taro.i.lentiſcus
Terra alcoxi eſt furnus in quo deco/quitur terra.
Tafca tafcata eſt z⁹. vna q̄ eſt alba. altera viridis.alba q̄ fit ex ſola aq̄ ⁊ carne. viridis q̄ fit ex carne ⁊ aq̄ ⁊ coziando vel cōfili herba viridi.
Taui eſt auis habēs dētes in palato.
Tozrelle.i.panis biſcoctus.
Toſugi.i.ſcamonea.
Theriſimus.i.egritudo quedam.
Taliſafar ſunt cortices ſtiptici ex in/dia delati.
Taſabuch eſt retractio cū vnus pes offendit alium.
Talalon eſt ſpecies eris.
Tuderi eſt herba habens folia ſilia folijs praſij ⁊ naſcitur in tectis ⁊ habet radicem quadratam.
Tereniabin eſt ſpecies manne.
Tinkar eſt borax ⁊ aliud minerale ⁊ aliud artificiale ⁊ dī capiſtruz auri.
Teſiſle.i.gumma rubee agreſtis fluc mozine.
Turſie eſt ammoniacum.
Tubel.i.ſcoria vel banitura:vñ tubel ferri vel tubel eris.
Teſticulus canis ⁊ teſticulus vulpis ſunt plante.
Tirſim.i.ſeptember.
Taliz.i.maſculus ſtrucio.
Taraxis.i.obtbalmia nō vera.
Tegmaton eſt ſanetas nauſeatiua.
Tarſuz vl taxas eſt diſtructio audit⁹.
Tafaris nomen indum eſt ⁊ eſt pedi culus vulturis.
Tille ſpēs vini eſt ſeu vinū cocti qđ dicitur ſapa vel epithima.
Tabulos febris eſt ⁊ dī ſe.lipparia.
Tarim.i.bonum malum.

Tilub est muscum lapidis qui est vt epatica ⁊ dicitur tulub ⁊ vocatur etiam oga.
Tululie substantia verrucalis.
Tanoui.i.apa carne glādosa natum.
Tyriaca alfaroc.i.a morte liberans.
Thuctaminis.i.pulegium.
Turserius.i.stella.
Tubim.i.grana solis.
Testiculis vulpis.i.buçeidem ⁊ est satirion.
Torongi.i.citrum.
Tasaugi ē pōdus triū granoꝝ ordei.
Tyria est egritudo cutis capitis.
Triscalis est genus serpentis.
Tricla piscis est.
Tabrasten regio quedam est.
Teololiū.i.musc⁹ q nascit̄ i lapidib⁹.
Tarathit est crusta ligni nodosi grossitudinem digiti habentis.
Tarifilon est planta nascens in vere ⁊ flos ei⁹ est sil̄is croco hortulano.
Tukib masculi.i.facientis brachia erecta plana stare vel iacere.
Thaum est apostema qd̄ fit in carnibus laxis vel subascellis vel post aures vel in inguinibus.
Tanguebil sūt oēs spēs q̄ in cibarijs ponūt̄ vt pip ⁊ cinamomū ⁊ reliq̄.
Taraca.i.pisces vel oua pisciū sicca.
Talk.i.vitrū dulce ⁊ est gypsum.
Taraxacon.i.scariola agrestis.
Troximel agreste est taraxacon.i.endiuia syluestris.

Vsne sūt cortices tenues subtiles circūuoluti sup arborē glandiū ⁊ pinum ⁊ nucē ⁊ hz odorē bonū ⁊ dicit̄ alusne: ⁊ vsnet est lanugo que in arboribus auellanarū vel paruaꝝ nucū inuenitur.
Uuthuen.i.virge minute super quas sunt flores habentes alba folia.
Uua passa montana.i.staphisagria.
Unaba sunt additamenta duo in cerebro carūcularū mamillarum.
Uene ꝯstricte.i.lumbrici terrestre.
Usagno.i.impetigo.
Uenera.i.cocela.
Usnē fullonū ē herba de q̄ fit alkali.
Uene alosmel vel alessind.i.hamel alba.
Uene alfasungi.i.radicis asparagi.
Uesestengi est amilum.
Uene citrine.i.radicis celidonie.
Uçifur ⁊ sedech.i.çinabrium.
Uene tinctorum.i.radices rubee.
Urach indi.i.folium.
Uarices.i.vene tortuose que sunt in cruribus vel alibi.
Uua vulpis est solatrum.
Uerenisk electuarium qd̄dam est.
Ueditus est apostema.
Uicor.i.squinanti.
Uola magna est q̄dā mensura.
Unguentum veneris.i.vnguentum apostolorum.
Uitem.i.vene q̄ ꝓcedunt vt vitis.

Xiraxeti.i.rob d̄ succis fructuum sorbilium
Xyloaloes lignum aloes.
Xebet.i.anbetum.
Ysopus humida est sordicies aggregata sup lanam ouium.
Ylisci est egritudo quaz aliquis incurrit ꝓpter amorem.
Yabro est radix mādragore.

Zarcha.i.sorba.
Zufe.i.hyssopus.
Zufere.i.arbor que dr̄ albasce ⁊ est sil̄is ruthe ⁊ dr̄ dinarugiua.
Zinçiber carmenū est herba cui⁹ folia assimilant̄ folijs salicis aliquātulū citrina rubeū hn̄s stipitē acuti saporis sicut çinçiber: ⁊ credo q̄ sit persicaria.
Zarneb.i.solatrum.
Ziniar.i.viride eris.
Zaror vel çarur.i.sorba ⁊ est alia species sorbe quā greci noīant resilinum ⁊ aliud sentabrum.
Zuccharuz albusar est cadens super albusar ⁊ est manna.
Zair est fluxus ventris qui fit ab intestino [illegible].
Zametio vel çamenena.i.priuatio gressus.
Zereske.i.berberis.
Zubumez.i.vnctuosa.
Zebeçalbar.i.spuma maris.
Zarnec.i.auripigmentum.
Zurūbet.i.çedoaria.
Zegi.i.vitriolū ⁊ est atramentum.
Zarabunt vel masmacora.i.aristo⁹.
Zobode.i.cyperi.
Zufefese.i.iuiube nigre.
Zinçibil idest çinçiber.
Zugus est fustis sagitte.
Zambac idest iauseminum.
Zibrabegi genus cibarij est.
Zebaragi est animal quoddam.

Auicenne medicorum principis cuz Gentilis Fulginatis Commentarijs.
Finis.

¶ Incipit translatio Canticoruꝫ Auicēne cum commento Auctoris translata ex arabico in latinum a magistro Armegādo Blasij de Montepessulano.

¶ Textus.j. Inquit Benebie vel ziem.

Edicina est cōseruatio sanitatis ⁊ curatio egritudinis que accidit ex accidētibus in corpore. In al. que accidit ex causa que in corpore existit.

Inquit Aboolit beurosit. Postq̄ pr̄ gratias egero ō largiēti vitaꝫ ꝑpetuā aiarū ⁊ sanitatē corporuꝫ ⁊ medicanti morbos magnos p gḟaꝫ quā ꝓtulit omni carni:et hūtib⁹ sanitatē ꝓseruātib⁹ ⁊ ꝓtegētib⁹ a lāguore:dāti intelligi artem medicine ⁊ igenij sanitatis diuinis aiosis ⁊ intelligētibus: dedi operā ad cōmētādū librū richimatuſ g intitulat liber berichine ꝑcij medicine:ipse eni vir ꝑcludit eas causas. Etenꝫ cū ℔ melior valde plurib⁹ ⁊ aliys introductionib⁹ ⁊ sūmis in medicia cōpilatis ordine valde ꝓuenięti ad tenēdū mēte vel memoria dilatādi ⁊ delectādi alam:fui aūt attētus ad exponendū ei⁹ dicta exp̄one qua eius certa intētio cōprehēdat ⁊ intelligat hoꝝ cōfusionē ⁊ multitudinē postponēdo. Qm̄ auctores ſmonū richimatorū in actib⁹ sciarum indigēt q̄q̄ diminutiōe sermonis ⁊ trūcatione:necnō etiā mutatiōe vnius loco alterius explicādo suā nobilē intētionē. Et ex tūc ip̄loro diuinū auxiliū ad perficiendū intētionē hoꝝ dictoꝝ ⁊ erimitā speculationē ⁊ laudabilem cōrūdē:necnō vt me ꝑducat cū oīb⁹ fidelib⁹ locuꝫ ad qō tuccere ꝺz sui bonitate ⁊ gratia eius seruitium atq; timor.

¶ Cōmen.j.

¶ Inquit Benebie. Medicina est ꝓseruatio sanitatis ⁊ curatio egritudis. hec est diffinitio medicine ſm ipm. Eius aūt ꝑfectio est vt dicam⁹. Medicia est ars cui⁹ act⁹ est ex rōne ⁊ exprimento sanitatē ꝓseruās ⁊ egritudinē curās. Cū aūt dicit ex accīdentibus in corpore:intellerit q̄ actus medicine est ꝓseruatio sanitatis ⁊ curatio egritudis in corpore gḟiate ex eo qō accidit ei tāe ꝓpōe:sicut exēpli gr̄a. Apa accidit in aliq̄ mēbro corpis ex aliq̄: ⁊ illō est i fusio sanguis ad mēbrū apātū:qō qdē apa ꝓtingit eo tpe quo sanguis i fundit ad ipm. Et i qbusdā libris est q̄ accidit ex cā in corpe exīte:⁊ hec est ifa melior. Quit ⁊ itēdit q̄ morb⁹ accidat corpori ex cā aliq̄ ⁊ ēt tolerabile est q̄ sit res hec in corpore ex aliquo accīte:qm̄ res egredientes a nā exītes in corpe tres sūt.s.cā morb⁹ ⁊ accīs sicut in sequētib⁹ patebit. Nos aūt ponim⁹ in hac diffōne q̄ eius act⁹ ⁊ opatio ex rōne ⁊ exprimēto existat:qm̄ nō sufficit i hac arte rō sine exprimēto:neq; exprimētū sine rōne:sed vtrūq; exigit ifimul. Hal. aūt integre diffiniens hāc artē dicit eā esse sciam rex ꝓportionatax ⁊ ꝓtinuatax sanitati ⁊ egritudini ⁊ dispōni medie in qua non ꝑcipit in hoie sanitas neq; egritudo. i. hec ars docet ⁊ notificat ea que ꝓportionant ⁊ vnuint sanitati ⁊ ea que ꝓportionant egritudini ⁊ ea que ꝓportionant dispōni medie iter sanitatē ⁊ egritudinē. Intellerit aūt per res ꝓportionatas sanitati ipsi⁹ eās ⁊ signa:⁊ illud itellerit per res ꝓportionatas egritudini ⁊ neutralitati. Ut de igit qualr ꝑs q̄ in hac diffōne deficiat ōia per quā diuidit ⁊ sepat hec ars ab ea pte scie nālis que ꝑsiderat ⁊ speculat sanitatē ⁊ egritudinē:qm̄ ars medicine ꝑcludubio docet quid sit sanitas ⁊ egritudo ⁊ eax causas ⁊ signa ad ꝓseruādū sanitatē ⁊ curandū egritudinē:⁊ ꝺ ꝓuenit ex eius scia sanitatis ⁊ egritudis ad ianuā ⁊ introitū cōuenientē in opōne. Intētio aūt in scia nālī est solū scire qd est sanitas ⁊ qd egritudo: p quāto docet ⁊ sufficit ꝺcto scie nālis q̄ ex itētione ꝓdictoꝝ.s. sanitatis ⁊ egritudis adipiscat finē eoꝝ quoꝝ dispō ⁊ nā est posse scire. Neutralitas quā posuit medā iter sanitatē ⁊ egritudinē nō est vera neutralitas. Diuisit aūt eā Hal. in tres modos quoꝝ vnus est ꝓualescētū ab egritudie ⁊ filiuꝫ. Secūdus autez est in eo qui patit egritudinē in aliquo mēbro tolū. Ꝺz tertius est in illo qui est in aliq̄ tēpore absq; morbo ⁊ in alio eger. Cū igit morbi diffinitio sit no cumētū nālis opationis:ꝑz q̄ inter nocumētū ⁊ nō nocumētuꝫ nō erit medū. nocumētuꝫ aūt debile supponit gruerī egritudie sicut ⁊ opatio debilis supponit generi sanitatis qua fit rectitudo opōis. Di aūt sermones idiget maioꝛi exp̄one:sed intētio ipa in hoc sermone vel tractatu est cōpendū ⁊ abbreuiatio.

2 ¶ Cuius prima diuisio est in theoricā ⁊ practicaꝫ:et theorica ex tribus rebus perficitur ⁊ cōpletur.

¶ Intēdit dicere q̄ medicia diuidit ꝓio in duas ptes. Quaruꝫ altera theorica ⁊ reliq̄ practica seu ꝓaxis noīat:⁊ intellerit ex dicto suo:⁊ theorica ex trib⁹ ꝑficit:qz ps ipsi⁹ scientifica ⁊ speculatiua ꝑficit ex trib⁹ partib⁹:quaꝝ imediate post facit mentionē. Hec aūt diuisio nō est vera:qm̄ Hal. dixit in diffōne eius q̄ ipsa est scia sanitatis ⁊ egritudis ꝓportionalr al⁹ ⁊ pinentium eisdē ⁊ dispōnes que nō est sanitas neq; egritudo. Di igit sic est oēs ptes ei⁹ erūt scientifice ⁊ theorice:nō g̃ vna sola theorica et altera practica. Est g̃ sciēdū q̄ ex opōnib⁹ rōnabilib⁹ sunt q̄dā q̄ dicunt practice ⁊ actiue:qm̄ sciunt ⁊ discunt ꝑcludubio opando fiē opatio ⁊ ars carpētatoria ⁊ sutoria. Et q̄dā dicunt artes que ꝑcludubio discunt vt scia demōstratiōib⁹. s. ⁊ diffōnib⁹ q̄b⁹ ꝑfecte ⁊ vltimate aliq̄d scit:⁊ tale ꝑcludubio est ars ꝓprie ⁊ talis est dispō medicie artis. Neq; logi quā est seu ipossibile ē aliquā eē ex artib⁹ ⁊ opōnib⁹ que ambob⁹ ꝓdicū modis additcat s. scia ⁊ opōne:si tñ ponamus talē artē ⁊ talē opōnē eē vticam. Est aūt opio q̄ talis sit ars medicie:⁊ B iō qm̄ ps ipsi⁹ que manualr ereret ꝑcludubio vtēdo ⁊ opando addiscit fm maiorez ptē ipsi⁹. Modus igit hui⁹ diuisionis pōt eē ac si diceret q̄ scia artis medicie diuidit in duas scias seu ptes scientificas. i. in scientiā ei⁹ cui ꝓximū dās scie nālis ⁊ aliā remotā ab eo:ℬ est dicit q̄ medicus speculet in arte sua duas scias ifl. s. sciam qua speculat sanitatē ⁊ ei⁹ cām ⁊ signa ⁊ morbū ⁊ cām ei⁹ ⁊ signa. Secūda aūt scia quā i arte ꝑsiderat est illa p quā ꝑsideram⁹ qualr ꝓseruet sanitatē:⁊ cū quo ēt fit cū q̄b⁹ curet egritudinē:⁊ ℬ est spāle in arte medicie. Pare aūt p quā ꝓximū hec scia scie nāli est vere ⁊ ꝓprie scia talis. s. q̄ finis itēt⁹ in ea est solū scire ⁊ nō opari. Alia ꝺo ps spālis in ꝑsideratiōe artis medicie dī ⁊ pōt dici praxis siue actiua eo q̄ affinis ⁊ ꝓpiqua opōni cui ei⁹ opatio ⁊ vsus habeat ⁊ scial vtplm opando p q̄to ex ꝑditiōib⁹ medici est vt postq̄ steterit sup scias medicie ⁊ eam intellexerit q̄ fit vsus ⁊ exerciter⁹ in opōnib⁹ ei⁹. Manualis aūt opatio minime vt dixim⁹ dictis vel ſmōib⁹ addiscit exceptis minimis ptē ei⁹. ⁊ fiē vi ō anatomis. nā modicū ei⁹ pōt ex sermonib⁹ imaginari. Prim⁹ aūt q̄ exp̄sit posuit hāc diuisionē medicie fuit Jacuin medicus qui Alcorazoen redarguit ⁊ reprehēdit. tā eni ipse opinat⁹ est q̄ radices dictoꝝ Hal. dicit ēt salsitatē diuisionis ꝑdicte:cui post rūdet Bꝛzoar q̄ opinat⁹ fuit se ineniſſe in qbusdā libris at tribuū ⁊ appꝛopriat Hal. vitas aūt ē in ℬ fiē nos dicimus.

3 ¶ Ex rebus autem sunt septē naturales ⁊ ex eis sunt ser ⁊ omnes sunt necessarie.

¶ Qm̄ ꝑdixit q̄ ps medicie theorica ꝑficit ex trib⁹ reb⁹:iō nūc incboat a prīa eax:vī inqt q̄. s. sunt res nāles:boc est q̄ p⁹ prima theorice ptis diuidit in cōsideratōez rez nāliū:de aūt res nāles sūt potissima cā sanitatis repte ⁊ exītis i corpe. Et dixit q̄ ex eis sunt ser alie:⁊ oēs sūt necie:ℬ est q̄ ps 2ª ptis theorice diuidit in ꝓsideratione ser rez nō nāliū:qm̄ non ꝑficit eē nāle sine eis. Ex bis ꝺo reb⁹ sunt quedā exterī fece ⁊ q̄dā a volūtate:⁊ ex eis quedā aiales que oīa ex necessitate corpori ꝓueniūt.

4 ¶ Adhuc sunt alie res in libris scripte. s. morbi cause ⁊ accidentia.

¶ Tertia ps ex trib⁹ ꝑtib⁹ theorice diuidit i tres ptes ⁊ scias. s. in sciaz accīdentū morboꝝ ⁊ cārū:qm̄ illō sup quo ꝺz eē medicus ꝓximo artētus sūt ꝓdicte res tres:vñ est ac si diceret q̄ theorica medicie diuidit in ꝓsideratione sanitatis ⁊ egritudis:⁊ ꝓsideratio sanitatis diuidit in ꝓsideratiōez. s. rez nāliuꝫ ⁊ in ꝓsideratione ser rez magis nēciaꝝ:⁊ rursus ꝓsideratio egritudis diuidit in tres scias. s. in sciaz morbi ⁊ cāe ⁊ rei accīdis noīate i hac facultate. nos aūt oēm itētionē ei⁹ declarabim⁹ in sequētib⁹.

5 ¶ Practica diuiditur in duas species: quarum vna manibus exercetur:⁊ alia cum medicina necnon eo qō ex cibis ordinatur.

¶ Qm̄ diuiserat medicinā in duas ptes. s. in theoricaz ⁊ practicam. ⁊ theoricā subdiuiserat in ptes. xvj. s. in. xij. nāles ⁊ i tres accīdentales:iō subdiuidit nūc practicā in duas ptes:ex q̄b⁹ vna ē manualis fiē futura vel vera dispōsitio cataractarū ⁊ filia. altera ꝺo ē qua curat morb⁹ cū medicie ⁊ ꝓseruat sanitas cum cibus. hec aūt ps iciudit sciaz nārū medicinaꝝ ⁊ modū sciēdi medicamia ex eis vsus eoꝝdē ⁊ sciaz ēt de naturis cibоꝝ ⁊ modū ꝓseruādi sanitatē cū eisdē. Esset aūt melior diuisio si ꝺicerem⁹ medicinā diuidi in. viij. ptes. s. in sciam qua docet qd sit sanitas:⁊ in sciaz p quā cognoscunt signa sanitatis:⁊ in scientiā

qua nā egritudinū cognoscit: ⁊ sciam ꝙ quā sciunt eoꝝ signa: et in sciam er qua scitur ingenū curationis egritudis: ⁊ in sciam per quā scitur ingenium cōseruationis sanitatis.

¶ Rememorato rez nālū ⁊ ꝑmo de elemētis.

6 ¶ Proculdubio ex rebus naturalibus sunt elementa er quoꝝ compositione existunt corpora.

¶ Voluit ꝑ certo dicē ꝙ ꝓia ex reb⁹ quas nāles nolam⁹ ē scia corpoꝝ er quoꝝ cōpēne existunt cetera corpa mixta. dicunt ät corpa illa elmta. Diffinitio aūt elmti est qm̄ ē simplex⁹ qō i cōposito reperit. i. ꝙ ipz est illud er quo aliqd cōponit ⁊ ipm er nihilo. Diffinit ⁊ aliter. ipz eni est in quo resolui cōpositū cū corrūpit: sed ipm in nullū aliud resolui vel dissolui pōt. Hoc dixit ab isq; dubio: qz eoꝝ cōpēne existūt corpa eo ꝙ opio fuit Hip. ⁊ Gal. ꝙ corpora hoiuz cōponunt veraciter er q̄tuor elemēta. s. terra: aqua: aer: ⁊ ignis: per viā admirabilis sic or ymel ex melle ⁊ aceto. Sup his aūt fuerūt valde diuerse ⁊ varie pbozꝝ opiones. s. in numero ⁊ nā elmtoꝝ er qb⁹ corpora hoiuz cōponunt. Quidā eni ex eis dixerūt ea cē q̄tuor sicut dcm̄ ē: ⁊ qdā asseruerunt ea cē solū duo: ⁊ quidā vnum solū. Quidā ēt coꝝ dixerunt ea cē corpora indiuisibilia eiusdē nature opinantes ꝙ hec corpora ⁊ oīa entia composita generantur er eisdem.

7 ¶ Sermo quidē Hip. in libro de elemētis in his est sermo verus. s. ꝙ sint q̄tuor: aq̄: ignis: aer: ⁊ terra.

¶ Sermo Hippocratis dicentis ꝙ quatuor sunt elemēta in numero. s. aer ignis aqua ⁊ terra est verus.

8 ¶ Probatio veritatis predicti sermonis est: quoniā cum corpus corrūpitur reuertitur in eisdem.

¶ Probatio sermonis Hip. s. ꝙ corpora mixta sūt cōposita ex his q̄tuor corpib⁹ cū eo ꝙ videm⁹ corp⁹ alialis mortui dissolui ⁊ resolui in ꝓdicta q̄tuor elementa. Q; aūt dissoluit ⁊ resoluit in aliq̄ pculdubio vt cōponi ex eisdē: neq; reperit aliqd aliud in q̄ hoc dissoluat ⁊ resoluatur. Cū aūt aial moritur ei⁹ ꝓpes siccē resoluūtur ⁊ puertunt in terrā ⁊ humide in aquā ⁊ cale in aerez ⁊ ignē. Est aūt ℔ notū ad sensuz ei q curiosus ⁊ attēt⁹ est ad videdū illud. Ipz aūt ipz cōponi ex his q̄tuor eo ꝙ est corp⁹ termiatū hās erūtiā. Omne aūt corpus tale cōponit ex terra ⁊ aq̄. fit eni pculdubio corp⁹ tale cū malaratur terra cū aq̄ ⁊ potissime si coquatur ad ignez tādiu donec efficiatur sile teste. Si igit sic est: ipz in ipso q̄tuor elmta existere: ⁊ hoc est qō dc⁹ ingt cui⁹ notmē superaltetur. Creauit hoiez ex luto sicut testā figuli. Hui⁹ aūt pbōnes pficiunt in nāli facultate. Medic⁹ aūt inqrtū hui⁹ negt hoc vere ⁊ demōstratiue ōclare. supponit aūt nihilomin⁹ hic ⁊ accipit a diuisione scie nālis: ipse tñ declarat hic in libro de victoria ⁊ de certamine sicut facit hoc in lib. de elemētis Gal.

9 ¶ Si non esset nisi vnum elementum non esset aliq̄ animal cum morbo corruptibile.

¶ Hec ē pbatio Hip. ꝙ corpa aialiū nō cōponunt ex ptib⁹ idiuisibilib⁹ ⁊ vni⁹ nāe sic cōponit dom⁹ ex lapidib⁹ ⁊ lignis. Nā si corp⁹ aialis cōponeret ex ptib⁹ idiuisibilib⁹ minime corrūpet ex morbo: corruptibile. n. corrūpit pculdubio ex ōdio ꝓtetaꝝ i eo. Sz si corpa eēnt vni⁹ ⁊ eiusdē nāe: nulla qdē esset ꝓtetas corrūpēs ea nec ab ex neq; in seipsis. Ex q; corpa sūt corruptibilia er seipsis eo ꝙ in seipsis ꝓtetaꝝ hāt: qō ēt circūdat ea ereri⁹ ꝓtatur eis. cū igitur ꝓtia sint diuersaꝝ naturaꝝ segtur ꝙ ipsa corpora nō habeāt vnā nām neq; sūt vnius nāe: ⁊ hec scripta sunt in lib. de elementis ⁊ in libro de humana natura Hip. hec aūt scia est de causis vitmatis vel finalibus sanitatis.

¶ Rememoratio scde rei nālis ⁊ est cōplexio.

10 ¶ Post hec autē scientia cōplexionis est ex indiciis in medicina conferentibus.

¶ post ꝯ medicus nouit elmta er qb⁹ cōponit corp⁹ ꝙ vtā mixtōio decet ipz scire ⁊ cognoscē spēm cōplonis. Judiciū ät huius scie ꝓfert i medicia: ⁊ ꝟ gdē ē manifestū: qm̄ cū ipse cogscit cōplonē ereplī gfa) eē calez vel fridi: tūc gdē si fuerit sanꝰ erit ꝓseruatio i eo gdē in quo ē cū oīb⁹ illib⁹. si ño fuerit eger eo ꝙ sit lapsus a q̄litate sibi nāli ad ꝓtā curabit si reducat ad q̄litatē sibi nālē ꝓtus in eo erītē cū eo qō ꝓtatur ⁊ opponit q̄litati facienti egritudinē. ereplū aūt hui⁹ est: qm̄ sigo calide cōplonis patiat egritudinē ꝙ quā ei⁹ cōplo i fridā: erit pculdubio ei⁹ curatio si caleflat donec redeat ad suā cōplexionē nālem.

11 ¶ Quatuor sunt potentie seu virtutes complonis: siue diuiserit seu composuerit vir cōsultus.

¶ Quatuor sunt virtutes ei⁹ qb⁹ cōparatur ⁊ refertur cōplo hominis cū vna ex eis vel due dñantur velut in cōposito vel complato ex eis ⁊ sunt ca. ⁊ fri. hu. ⁊ sic. Cū aūt dicit siue diuiserit siue cōposuerit eas vir ꝓsul⁹: itelleꝛit ꝙ ꝓtātꝫ ꝙ cōplo hois resert vni soli er ꝓdictis ꝛtutib⁹ vl duab⁹ vnitꝫ vel ꝓligi possibilib⁹. Cōplones ño relate dño vnius ex ꝓdictis ꝛtutib⁹ sunt quatuor. s. vel cōplo cala. i. sup quā calitas dñatur. vel frida. i. sup quā fridras dñat. vel solū humida. i. sup quā hūiditas dominat: vl solū ficca. i. sup quā siccitas dñatur: aut dñatur super cōplonē calidā ⁊ siccā: vel fridā ⁊ siccā: aut calidā ⁊ humidā: vl fridam ⁊ humidā. Hec igit sunt. 8. cōplexiones que referuntur egressui vnius vel duarum qualitatum a temperamento.

¶ De complexionibus in se.

12 ¶ Sensus tactus sentit ⁊ percipit caliditatē frigiditatem siccitatem ⁊ humiditatem.

¶ Quia ꝓdixerat ꝙ q̄tuoꝝ erāt virtutes seu qualitates: ib nunc manifestat ⁊ declat eas: vnde ingt ꝙ ꝓdicte virtutes sunt caliditas frigiditas siccitas ⁊ humiditas. Intellexit aūt vel humiditatem siue mollitiem ⁊ temperatem quā tactus sentit.

13 ¶ Predicte virtutes seu potēte reperiunt in elmtis tempore eo quo augetur seu pullulat in loco.

¶ Qm̄ predixerat ꝙ virtutes reperte in cōplexione sunt quatuoꝝ: rememoratus est nūc rex cōplexionataꝝ in quib⁹ he virtutes reperiuntur. Hic aūt reperiuntur in elementis. i. in quatuoꝝ corporibus que sunt aqua terra aer ignis. Intellexit autē per virtutem caliditatem siccitatē frigiditatem ⁊ humiditatē. Et intellexit per tempora quatuoꝝ anni tempora. s. estatem autūnum ver ⁊ hyemem: ⁊ hoc ideo qm̄ qlibet ex istis cōparat dño duaruz ex istis virtutibus ⁊ qualitatibus. De tamē qualitates referūtur aliter elementis q̄ animalibus ⁊ aliter q̄ tempori ⁊ loco: ⁊ intellexit per locum climata terre habitabilis: et intellexit per illud qō augetur vegetabilia ⁊ alialia. Nam cōplexiones eoꝝ referūtur his quatuor virtutibus.

14 ¶ Elemētū ponit in vltimo simplicis cōplonis.

¶ Intellexit seu dicere voluit ꝙ cum informatur elementa alit qua ex illis quatuor qualitatibus ꝙ referātur ad ea in vltimo. Cū aūt dicit simplicis cōplonis voluit dicē ꝙ elmtuz fit in vltio simpliciū q̄litatū: q; qualitatib⁹ cōplonalibus que sunt cala frigida sicca ⁊ humida. Et ob hoc dicimus ꝙ ignis sit calidus vel ꝙ aqua sit frigida: itelligētes ꝓ certo ꝙ hoc dī de eis: eo ꝙ sit in hoc vltimo. i. ꝙ nō sit aliqd calidius igne cuz ipse sit calidior oi calido cōplonali: sic ēt est in alys qualitatib⁹ ipsoꝝ: ⁊ hoc qdem manifestū est. Aliud vo cōplonatū eo ꝙ est mixtū ⁊ cōponitur ab extremis in vltimo. i. a quatuoꝝ qualitatib⁹ que sūt in elemētis: ideo fuit mediū inter ea in ꝓdictis qualitatib⁹ ratiōe cōtractionis partiū coꝝ adinuicē: vt sic est in oib⁹ mixtis ⁊ medys iter ꝓdicta sicut in colore bruno dicto arabis ebaz ex albo s. ⁊ nigro cōpositō qui nec dī nec imaginat albus vel niger i vltimo sed dī ꝙ sit in ipso niger in pte ⁊ albus in pte: vt sic est negociū qualitatum in elmtis ⁊ mixto ex eis cōplonato. nā sunt in elemētis vltimate: in mixto vo ⁊ cōplexionato contracte.

15 ¶ Caliditas est in igne ⁊ aere: frigiditas vo in terra ⁊ aqua: ⁊ siccitas inter ignem ⁊ terram: ⁊ teneritas inter aquam ⁊ nubem.

¶ Qm̄ predixerat ꝙ elemēta informata ꝓdictis virtutib⁹ informant eisdē in vltimo: notificat nunc que ex his virtutib⁹ referātur cuilibet ex elemētis: vt ingt. caliditas est in igne ⁊ aere: ⁊ intellexit que ex eis iformātur calitate sunt duo. s. ignis ⁊ aer: ⁊ que ex eis iformātur friditate sunt ēt duo. s. aq̄ ⁊ terra: docet tñ scire aquā fridioꝝ terra: sicut ⁊ ignē calidioꝝ aere: nec est hic ignis sensibilis ille qui est elemētū: sicut ait Aleran. qm̄ iste ignis est cū corruptionis: nō existēte vel eē alicuius. Ignis vo qui est elemētū: est ⁊ hz eē causa gñationis. Est autez ignis iste super aerē in cōcauo orbis celi: non hz calorem in actu: qm̄ calor est pculdubio res accidēs huic igni sensibili eo ꝙ in corpore terrestri erūtit: hoc totū est in nāli scia manifestū ⁊ pbatū. Cū aūt dixit. siccitas est inter ignē ⁊ terrā volui dicere ꝙ duo elmta sicca sunt. s. ignis: terra tñ siccior est igne. Et cū dicit teneritas est iter aquā ⁊ nubē itellexit per teneritatē humiditatē ⁊ ꝑ nubē aerem: ac si diceret duo elemēta humida sunt. s. aer et aq̄. opz tñ scire aerē eē humidioꝝ aqua ⁊ ꝙ aqua sit nihilominus potētioꝝ in humectatiōe corpoꝝ qb⁹ obuiat q̄ sit aer.

16 ¶ Significatur nobis esse et generatio iter species ipsoꝝ cum diuersificentur adinuicem et vniantur sine coniungantur.

¶ Intellexit ꝙ ꝓdicte q̄litates diuidunt in diuersas spēs: q; in qbusdā variatur ⁊ in qbusdā vniunt ⁊ assistant: que qdem rōne baꝝ ptiū diuersaꝝ eē significāt ⁊ gñationē: ⁊ pculdubio diuersificatur iuicē. Que aūt ex eis diuersificātur iuicē diuersificātur rōne ꝓtetatis eaꝝ: ⁊ vniūtur seu coniungūtur eo ꝙ duo ex illis

vniuntur

ſuiſtur ⁊ aſſociãtur in vna ⁊ eadẽ qualitate volo dicere ſic aſſociatiõnẽ ignis ⁊ aeris in calitate ⁊ aque ⁊ terre in friditate.

¶ De complexionibus hominum.

17 ¶ Diuerſificata fuerunt inuicem ne eſſent qd vnuꝫ ⁊ idem: ⁊ fuerunt cõiuncta et vnita ne viderentur omnino contraria.

¶ Ratio qdẽ eſt quare nõ fuerũt a ̃ncipio vnũ ⁊ idem: qm ſi ſi eſſent vnũ quid: nõ reperiret aliqd diuerſuꝫ ab eis. Cũ aũt dixit et fuerũt pũcta ne viderent oino ꝓria: intellexit ꝙ oportebat vt aſſociarent ẽt qualitatib⁹ ne ꝓtentur et alb⁹ grib⁹ ſuis. Et hoc eni fuiſſet difficilis eoꝝ mixtio ⁊ complexio.

18 ¶ Imaginant in alio complexionem ab elemẽtis: puta in compoſito ab eis a predominante.

¶ Intellexit ꝙ nõ imaginemur mixtũ iſtomari in iſtis qualitatib⁹ eo ꝙ in ipſo vltimẽtur: ſed dꝫ ⁊ imaginat tale a tali q̃litate ꝑdominante in ipſo: cuius exẽplũ de icone cuꝫ dicimus ꝙ ſit calidus ⁊ ſiccus: nõ ītelligẽtes illud de eo vltimo ſicut fecimus de igne cũ euꝫ ſic nolamus: vñ intelligimus ꝙ caliditas ⁊ ſiccitas dñentur i eo plus q̃ frigiditas ⁊ humiditas: volo dicere ꝙ be due partes ſunt in eo maiores ⁊ ampliores.

19 ¶ Ponimus equale ⁊ temperatũ ad referendum ei eo ꝙ habeat quatuor facies cõiunctas.

¶ Oẽ qõ imaginatur iſtomari dõito vnius vel duoꝝ er iſtis q̃litatibus intelligitur ꝑculdubio eſſe tale in cõparatione ad temperamẽtũ ⁊ equale in quo. ſ. reperiũtur quatuor qualitates eq̃liter. volo dicere ꝙ reperiatur in eo tãtũ er caliditate quãtum er frigiditate ⁊ ſiccitate quãtũ humiditate. Sũt aũt qdã opinati ꝙ hec cõplo ſit ſm opinoñ Bal. cõplexio hois tẽperata complexione bñtia. i. ꝙ quatuor qualitates cõplectũtur in eo qualr aut ꝓpe equalitatẽ ⁊ maxime vt dicit in cute manus ⁊ ex cute manus ſignificat ex cute digiti medy. Et ſermõe ſuo nihilominus intelligitur ꝙ ſic ⁊ dicatur in eo tẽperamẽtũ ⁊ equale medium in ſpecie. Exẽplum eſt: qm̃ q̃uis caliditas ⁊ ſiccitas dicãtur dominari ſup leonem: tamẽ eius cõplexio habet duo extrema: ⁊ mediũ iter duo extrema dicit equale ⁊ tẽperatũ: ⁊ er iſta cõplexione exercet leo operationes ſuas meliori mõ quo poteſt ĩquãtum leo. ponũtur etiam exẽpla huius equalis ⁊ egredientis ab equalitate eius in his que fiũt artificialr: vnde exẽplr gratia dicitur oxymel equale ⁊ tẽperatũ cũ ponũtur in eo mel ⁊ acetũ in tali quãtitate ⁊ ꝓportione ꝙ reperatur er eis operatio oxymellis perfectior ⁊ laudabilior que poſſit eẽ. Sed dicit egrediens euꝫ predicte qualitates reptunt aucte vel diminute, tale aũt equale reperit ⁊ dꝫ intelligi in qualibet ſpẽ: ⁊ tale etiã dꝫ intelligi in hoie tẽperato ⁊ equali. Oſtẽſuꝫ eſt ãt in nãlib⁹ ꝙ eq̃le in quo ꝓtes eloꝝ cõponunt equalr ſit ꝓbitũ ⁊ ipole iuuenire. Cũ igit erit in hoie equalitas ꝑdicta poterit qdẽ intelligi ꝙ dicat equalitas de eo per cõparationẽ ad extrema ſue ſpẽi: ⁊ ꝙ extrema ipſius dicant egredi ab equalitate per cõparationẽ ad ipm. poſſumus ⁊ itelligere eq̃le ꝑdictũ er ꝓportiõe ⁊ cõparatiõe eius ad ꝓtes eloꝝ referẽdo quaſdã ex eis qbuſdam ex eiſdẽ. Cũ aũt itelliget in eo bñõi ꝓportio reperiet in eo inquantũ eſt caſtreo nãlis maior ⁊ fortior friditate ⁊ humiditas ſiccitate. Si igit ſic eſt: erit cõplo hois in gñali calida ⁊ humida bñs duo extrema multa ⁊ magna diuerſitate diſtãria abinicẽ: vñ hõ cui⁹ caliditas reptr minor caliditate ꝑdicta dꝫ frigidus per cõparationẽ ad hãc cõplonẽ hois equalẽ: ⁊ ſſr cui⁹ hũiditas reptur minor humiditate ꝑdicta dꝫ ſiccus per cõparationẽ ad ꝑdictã cõplonẽ: ⁊ ille in quo ꝑdicte due qualitates ſic ſe hãt dꝫ frigidus ⁊ ſiccus: ⁊ in quo caſtreo ⁊ humiditas ampliora ⁊ fortiora ſunt q̃ in ꝑdicto dꝫ calidus ⁊ humidus. Rõne aũt huiꝰ cõplexionis vituperat ⁊ arguit. B. dicentẽ cõplonẽ tẽperatã calidam ⁊ humidã eẽ: neq; intelligit ꝙ calidũ ⁊ humidũ dicant de duabus cõplexiõib⁹ ꝑdictis equoce. vñ qui er antiqs dixit eq̃le ⁊ tẽperatuꝫ cõplonẽ hois eẽ calidã ⁊ humidã: dixit verꝫ dum intellexerit hoc de calido ⁊ humido tẽperate: nõ aũt de calo ⁊ humido egrediente ab equalitate ⁊ temperie predicta.

20 ¶ Fuerũt autẽ mixte ⁊ complete in eo ſm exiſtimationem vt eſſet pondus ⁊ menſura.

¶ Elemẽta fuerũt qdẽ mixta in hac cõplone equali ſz exiſtimatonẽ equalẽ: ⁊ fuit hec cõplo ſicut ſerrũ quo cetere res ponderant. Cũ aũt reptr cõplo diuerſa ab iſta imaginat ꝑ iſtomatoẽz qualitatis qua diuerſificat ab ipſa. ꝙ ſi fuerit calidior dicemuſ eã eẽ calidã: ⁊ ſiccior dicemus eã eẽ ſiccã. Hinc igitur ſcit cõplo inequlis ꝑ equalẽ: ⁊ ob hoc noiauit eã pondus ⁊ mẽſuram.

21 ¶ Si aliqõ er eis declinauerit ad aliqõ extremoꝝ: non tamen inde expoliabitur vel circũſcribẽ a viribus ꝑdictis: erunt nihilominus in eo abſq; cõplitate ⁊ temperie predicta.

¶ Quecũq; er cõplonibus declinauerit ab equalitate ad aliqõ er cõtrarijs extremis nõ euacuabitur inde a quatuor virtutibus. ſ. caliditate: frigi. ſicci. ⁊ humiditate: non tamẽ erunt in eo equaliter ⁊ temperate ſicut in complexionibus tẽperatis.

22 ¶ Denoiat aũt a noie ꝑdñantis vt igneũ terreum aqueũ. ſunt etiã er eis que cõparãtur acriõẽs autez dicũtur per modum trãſitus ⁊ minus proprie.

¶ Cõplo egredies ⁊ declinãs ab eq̃litate denoiat a noie ignis. i. calã ⁊ ſiccã: ⁊ a noie terre. i. frida ⁊ ſiccã: ⁊ a noie aq̃. i. frida ⁊ humida. Intellexit cũ dixit. Sũt er que cõparant aeri que ſũt calida ⁊ hũida in cõplone: ⁊ ꝙ certo dicit hic ꝓprie ſz opi. meã: ꝙ opz vt qualitates qb⁹ appropriant ⁊ referũtur complones fiant bine ⁊ cõiũcte ſicut ſunt in elñtis ⁊ humorib⁹: ⁊ ſic eẽnt ſolũ q̃tuor cõplones. ſ. calida ⁊ ſicca relata igni ⁊ cholr: ⁊ calida ⁊ humida relata aeri ⁊ ſanguini: ⁊ frida ⁊ humida cõparata aque ⁊ flegmati: ⁊ frida ⁊ ſicca cõparata terre ⁊ meſſe. Et proculdubio poſſibile ẽ iuenire calidã cõplonẽ ſolũ per ſe aut fridã aut ſiccã aut humidã ꝛbo ⁊ diuiſiõe: ſed in effectu nõ ẽ ꝓuentẽ eas inuenire. Si aũt qs opinet poſſibile eẽ ꝙ elñta cõplectant oino ſm equalitatẽ: ſciat eẽ in nãlib⁹ declaratũ qꝛẽ ⁊ qñario fiat cũ q̃litates active vtpote caliditas ⁊ frigiditas dñantur ſuper paſſiuas. ſ. ſuper ſiccam ⁊ humidam. Et ꝙ corruptio fiat er ꝓtrario huius. ſ. cũ qualitates paſſiue ſuper actiuas dñentur.

23 ¶ Jã quidẽ pfecte ſunt nouez ſpẽs cõplonis neq; nunc accedã ad dictionem alẽs diuiſionẽ nonam.

¶ Inter has aũt nouẽ intellexit cõplonẽ equalẽ ⁊ octo egredientes ab equalitate: q̃tuor. ſ. cõpoſitas ſuper quas dñant due q̃litates: ⁊ quatuor ſimplices ſup quas vnica ſolũ er quatuor q̃litatibus dominatur: hec tamẽ vt dixim⁹ reperiuntur. hoc aũt proculdubio opinatus eſt Bal. eo qõ parum didicerat ⁊ imperfectus erat in ſcientia naturali. Oportet etiam ſcire ꝙ ſpecies cõplexionis ſunt ſpecies ſanitatis ⁊ reperte in membris ſimilibus: quorum. ſ. totius ⁊ partis eſt idem nomen ſicut caro: cutis pars etiam nominatur caro ſicut ipſa tota: nõ tamẽ ſic eſt de manu ⁊ pede que membra organica nominantur.

¶ Rememoratio de complexionibus temporum.

24 ¶ Nũc aũt loquar de tẽpore ſm opinionẽ ⁊ exiſtimationem. non enim eſſit in eo ſtilus ⁊ modus ineſtigandi ſubtilis. byems autem habet vim ⁊ naturaꝫ flegmatis: ⁊ ver excitat ſanguinem: eſtas vo cholerã rubeam: ⁊ autũnus cholerã nigram.

¶ Quia locutus eſt de ſpẽbus cõplexionuꝫ hominis: voluit nũc loqui de ſpẽbus complexionũ temporis. cũ aũt dixit ꝙ byems habet vim flegmatis: intellexit ꝙ complexio byemis ſit frigida ⁊ humida ſicut eſt flegma: ⁊ ob hoc generatur ⁊ augmentat flegma in ea. Et cum ingt. ꝙ ver excitat ſanguinez intellexit ꝙ ſanguis generetur in eo. Cum vo dixit ꝙ eſtas cholerã: voluit etiam dicere ꝙ in ea generetur cholera eo qõ ſit calida ⁊ ſicca ſicut eſt ipſa. Et cum dixit. ⁊ autũnus cholerã nigram: voluit dicere ꝙ autũnus in natura ſua ſimilet cholere nigre. ſ. in frigiditate ⁊ ſiccitate: ⁊ ob hoc generatur ⁊ multiplicat in eodem. Et verum eſt ſiquidem qõ de vere dicit. ſ. qõ ſit calidus et humidus. Et tamẽ contra intentionez Bal. in de cõplexionib⁹. dicit enim ibi ꝙ ver ſit temperies tẽperatum ⁊ equale in quo reperiuntur quatuor calid matez cũ equalitate. conſtat autem ꝙ ſi eſſent reperte in eo quatuor qualitates cum equalitate in eo vite operationes modice eſſent decẽtius tẽperate quaꝝ cauſa eſt caliditas ⁊ humiditas q̃ operationes vite cõtrarie quaruꝫ cauſa eſt frigiditas ⁊ ſiccitas. Si etiam fuiſſent ſic in eo equate virtutes ⁊ qualitates prime minime fuiſſet in eo appropriata generatio: neq; etiaꝫ augmẽtum alicuius humoris in domine: nec in aliꝙ ab eo: nec etiã generatio ⁊ eſſe alicuꝰ rei: opz ergo neceſſario vt ipſum ſit calidum ⁊ humidum: eſt nihilominꝰ eq̃le ⁊ temperatum eo ꝙ ſit inter byemẽ ⁊ eſtatem medium: ⁊ cũ non ſint niſi quatuor tẽpora neq; etiam niſi quatuor humores: manifeſta eſt ſignificatio ꝙ nõ ſint etiam niſi quatuor complexiones cõpoſite ⁊ inequales. naꝫ ſi poſſet inueniri cõplexio eq̃lis taliter. ſ. ꝙ elementa in ea equaliter miſcerentur minime inueniretur aliqua operatio in hac cõplexione primis qualitatibus appropriata eſſetq; neceſſarium ne haberet formã. ſ. vnaꝫ.

¶ Quia locutus fuit de cõplexione hominis ⁊ tẽporis voluit et nunc loqui de cõplexione medicinaruꝫ ſermone vnius: hoc autem negociũ pertractauit Bal. in tracta. tertij libri ſui de cõplexionibus: cuius go ineſtigationis fuit in hoc opere ſic in cõplo:

ſuper quas teſtificati ſunt oẽs: nõ aũt dubijs ex eis. Quãdo autem quedã repiũtur ex reb⁹ q̃buſdã calidiores in ſe ⁊ nibilominꝰ minus calã per cõparationẽ ad humanũ corp⁹ erit calidior. Lutꝰ exẽplũ eſt oleũ nouũ ⁊ vetus ſiue antiquũ. Nã oleũ nouũ ẽ in cõplexione ſua calidius q̃ vetus ⁊ antiquũ: vetus tñ eſt potẽs amplꝰ calefacere corp⁹ bois. Oẽs cibi cibãt p̃culdubio ⁊ nutriũt ex totalitate ſue ſubẽ ⁊ pfunde eſt vnus ⁊ idẽ cib⁹ alicui alialis ⁊ medicina necãs aliꝰ ab ipſo ſicut elleborus q̃ ẽ cib⁹ coturnicis ⁊ medicina necãs boiem. Et ſil⁹ napellus qui eſt cib⁹ porcoꝝ ⁊ eſt medicia necãs boiem ⁊ interficies. Poſt q̃ igit declarate ſũt radices huius capti redibim⁹ ad id in quo eramus prius.

¶ Rememoratio complexionum eratum.

32 ¶ Animal per complexionem ſuam diuerſificat in etatibus. erit tamen ſermo nunc in homine ſolũ. i. ſolum in complexione hominis.

¶ Cõplo in qualibet ſpe alialis diuerſificat ⁊ in q̃libet etate: eſt enĩ diuiſa p reſolonem ad exiſtẽtem in altera. Ipſe aũt iam nunc ſermonem eſſe ſup cõplexionem bois etatis ſolum.

33 ¶ Calor puerorũ appropinquat calori iuuenum in complexione.

¶ Calor iuuenum ⁊ puerorum ſunt in qualitate propinqui et in quantitate caloris.

34 ¶ Juuenes tamen declinãt verſus ſiccitatẽ: puer vo eſt dñs humiditatis ſenſibilis.

¶ Voluit dicẽ q̃ dña que ẽ inter ãbos p̃dictos ẽ: q̃ſi iuuenũ calor ẽ ficticꝰ calore puerorꝰ. calor vo puerorꝰ velat hũiditate et ob ẽ calore iuuenũ repit vm tactũ fortiorꝰ ⁊ ficticꝰ ⁊ acutiorꝰ calore puerorꝰ: ⁊ pinde opinati ſũt q̃plures boiũ q̃ iuuenes ſũt calidiores: nõ tñ eſt ita: imo q̃ calor puerorꝰ relatꝰ ad corpora ipſorꝰ: aut ẽ maiorꝰ ⁊ portiõ: aut ſaltẽ equalis calori iuuenũ. Nã puerorꝰ digeſtiua ẽ fortior. Actus aũt augmẽtatiua nõ repit ĩ iuuenib⁹ ſicut in pueris. vex. B. cõparauit ⁊ aſſimilauit caloꝛẽ iuuenũ ⁊ puerorꝰ vñ ⁊ eidẽ calori ſic̃ imaginemur ipm in aq̃ et aere exiſtere. Nã exiſtẽ in aere reptimus fortiorẽ. Antiq ſit certauerũt ⁊ p̃deruerũt. ſ. hãc cõplonẽ: B tñ eſt q̃. B. ex ea itellexit.

35 ¶ Senectus aũt frigida cuꝫ ponderabis eam eſt ſicut decrepitas ipſa: ⁊ adhuc amplius in complexione cuiuslibet ex eis ſiccitas manifeſta exiſtit: nibilominus ⁊ cruditas in humoribus decrepiti.

¶ Quilibet ex ãbob⁹ p̃dictis. ſ. ſener ⁊ decrepit⁹ eſt frigide cõplonis: decrepitꝰ tñ eſt frigidioris cõplonis: quilibet ex p̃dictis eſt ſicce complonis: verũtñ in decrepito multiplicatur humiditas accidentalis q̃ intellexit cũ dixit. exiſtit nibilominus cruditas in humoribus decrepiti. ꝓpter q̃ errauerũt quidã eoꝝ complexionem eſſe humidam dicentes.

¶ Rememoratio cõplonũ maſculoꝝ ⁊ feminarum.

36 ¶ In maſculis exiſtit caliditas ⁊ ſiccitas: in feminis vo frigiditas ⁊ humiditas.

¶ poſuerũt cõplonẽ maſculoꝝ relatã ad cõplonẽ femellaꝝ eſſe calidã ⁊ ſiccã ⁊ cõplonẽ feminaꝝ eẽ frigidã ⁊ hũidã: p cõparationẽ ad cõplonẽ maſculoꝝ firmãtes ſe ſup hoc ex opõnibus ⁊ motib⁹ p̃dictoꝝ: conſideratio tñ ſumpta ab eo q̃ eſt ꝓpriũ feminis ex meſtruis eſt notior ⁊ manifeſtior p̃dictis. B enĩ ſignificat multitudinẽ ſuperfluitatũ in ſanguie ipſaꝝ collectaꝝ: quaꝝ qdez collectio ſignificat ſup frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ cõplonis eaꝝ. Debet aũt medicꝰ ſcire ⁊ cognoſcere cõplonẽ maſculoꝝ ⁊ feminarũ quã q̃ ſciet ſciet tpe egritudinis ambaꝝ qualitates elõgatas cuiuslibet ex eis ab eaꝝ cõplone nãl: neq; nõ vt ſciat quaſq; ꝓſeruet in eis ſanitatẽ ⁊ remouerat egritudinem eaꝝ.

37 ¶ Rememoratio ſignoꝝ cõplexionuꝫ ſumptoꝝ ab habitudine corporis. Al⁹ Scda ps primo de ſignis complexionum ſumptis ab habitudine.

¶ Q̃ſi fecerat rememorationẽ ſp̃rũ cõplonuꝫ: accedit nunc ad factẽdã rememorationẽ ſignoꝝ ſup cõplones ſignificatiũ. Scietia nãq; cõplonis diuidit in hanc arte in has duas ſcias. ſ. in ſcietiã ſp̃rum cõplonũ ⁊ ſciam ſignoꝝ ſup q̃libet ex ſp̃b⁹ ei⁹ ſignificatiũ. Ex his aũt ſignis q̃dam ſunt vtia ⁊ ſunt illa que ſup cõplonẽ totius corporis dicũtur ſignificare: ⁊ quedã ſunt ſpãlia ⁊ ꝓpria que. ſ. ſignificãt ſup cõplonẽ cuiuslibet ex mẽbris eius. Ipſe aũt nõ facit hic rememorationẽ niſi ſignoꝝ vtiũ exceptis illis que hãt cõplones oculi denotare. Signũ aũt vnuſe ſumit a tribus. ſ. ab habitudine corporis colore ⁊ capillis.

38 ¶ Frigiditas ⁊ teneritas dominatur in complexione pinguis ⁊ laudabilis corporis.

¶ ꝓ o ſtãt in cõplone piguis ⁊ laudabilis corporis. ſ. aere ⁊ magne piguedis dñat friditas ⁊ hũiditas. piguedo. n. efficit ex reſiduo ſupflui cibi ⁊ nutrimẽti: puitas aũt piguedis i alialis ſignificat ſup malã diſpõnẽ ipſi⁹. nã puitas reſidui ex nutrimẽto cõuenit ex dño calitatis ⁊ ſiccitatis exãtis in mẽbris digerẽtib⁹ aut ex puitate ⁊ diminutiõe cibi illi⁹ aut ãi illaudabilis. multa vo piguedo corpis ſignificat ſupfluã friditatẽ ⁊ hũiditatẽ mẽbroꝝ in cibo ⁊ nutrimẽto agẽtiũ: hoc aũt ꝓuenit ex cõplone mẽbroꝝ p̃dictoꝝ nãli aut accidẽtali aut ex multitudie ciborum: ⁊ ꝓterea piguis eſt breuis vite ſuſcipiẽs de facili corruptionẽ. Equalis vo inter macie ⁊ piguedinẽ eſt bone ⁊ laudabilis complexionis: vñ talis habitudo corporis ſignificat ſup equalitatẽ mẽbroꝝ ipſius in cibo agentium. i. ipſum digerentium.

39 ¶ Habitudo corporis macra et extenuata ſignificat complexionem ipſius eſſe ſiccam.

¶ hoc eſt manifeſtũ ⁊ notum. ſ. q̃ corpus naturaliꝰ macrum et tenue non digerit ex cibo ⁊ nutrimẽto in mẽbris ſuis q̃ntum eẽt neceſſarium ad digerendum. hoc aũt conuenit ratiõe ſiccitatis ſuper cõplonem membroꝝ digerentium ipſius digerẽtis: ⁊ ei cum digeſtionis cã ſunt caliditas ⁊ humiditas.

40 ¶ Omnes quorum vene ſunt ex ipſorum corpore late ſunt calidi.

¶ Omniũ quoꝝ vene ſunt late ex radice originis ⁊ creatõis ſue eoꝝ completio eſt calida: vñ cũ dixit in corpore ipſoꝝ: itellexit ex eoꝝ origine ⁊ creatiõe. cũ aũt dixit ſunt calide itellexit q̃ vene ſunt cale ⁊ cũ vene ſũt cale hãt ſup cõplonẽ calꝫ ſignificare. cã aũt latitudis ẽ calꝫ venaꝝ ſic̃ cã ſtricture eaꝝ ẽ friditas. nã ſic̃ friditas de ſui nã aggregat ⁊ ꝓſtrigit: ſic calitas ẽ ſui nã dilatat ⁊ extẽdit. Jngt. in grãmatico ſermone arabico ſũt vene ⁊ boies vnius ⁊ eiuſdẽ generis: ⁊ iõ hoc adiectiuũ calida idiſſe renter poterat referri vtriſq; pp q̃ tollẽs dubiũ reſolonis loquit Beuroiſt. cũ autem dixit calida itellexit tẽ.

41 ¶ Quicũq; aũt habens cõtrariã diſpoſitionẽ eorum habet eam ꝓpter malitiam frigiditatis.

¶ Quicũq; hñs venas cõtrarias hãt latas. ſ. ſtrictas hꝫ qdẽ tales rõne frigide cõplerionis in eo exiſtentis a principio ſue generationis dum talis ſtrictura non contingit rõne pinguedinis ex quiete ⁊ ſuperflua comeſtione generate.

42 ¶ Gradus quidem corporis equalis ⁊ iuſti cecidit inter omnes.

¶ Voluit dicẽ q̃ corpus eq̃le ⁊ tẽperatũ eſt mediũ iter pigue et macrũ hoꝝ. Jntellexit qdẽ cũ dixit. gradus qdẽ corpis cecidit inter oẽs. ac ſi diceret q̃ gradus ei⁹ cecidit medi⁹ iter ãbos gradus: vel ẽt iter oẽs gradus q̃ iter ãbos extrema exiſtũt.

¶ Rememoratio ſignoꝝ a colore corpis ⁊ p̃ a colore carnis.

43 ¶ Non ſumas ſigna a coloribus ſi contingat corũ mutatio ratione regionis.

¶ Si clima aut regio fuerit cã imutatiõis coloꝝ ibidẽ habitantiũ: tũc qdẽ talis minime ſignificabit ſup cõplonẽ ipſoꝝ: tũc enĩ eẽt iudiciũ ab extrinſeco ⁊ nõ ab intrinſeco ſicut ſeipſis ꝓtingit in terra nigroꝝ ⁊ ſclauoꝝ. nã clima ⁊ terra caſa denigrat colores ⁊ frida dealbat eos vltima albedie. ſic̃ enĩ ẽ de capillis: q̃ſi in regiõib⁹ calis efficiunt globoſi ⁊ criſpi: ſz ĩ fridis efficiũt ĩ vltimo planitiei ⁊ lenitat⁹: ⁊ hꝫ ẽ qõ itellexit in hmone p̃dicto.

44 ¶ Caliditas imutauit adeo corpora in colorem in regione ethiopum ⁊ nigrorum: q̃ nigredo cooperuit vniuerſaliter corpora ipſoꝝ: habitantes vo in ſclauonia tantam adepti ſunt albedinem q̃ efficit ⁊ redigit eorum cutes rutilantes ⁊ candentes.

¶ In regione Ethiopũ ẽ calitas adeo imutãs corpa ipoꝝ q̃ corpora ipſoꝝ cooperuit colore nigro. hoc aũt ꝓtingit rõne trãſit⁹ et reuolutiõis ſolis ſup caput ipſoꝝ aut de ꝓpe: ſed cã friditatẽ imutãtis cutẽ in colorẽ in regiõe ſclauoꝝ ad excellẽtẽ albedinẽ q̃ ꝓtingit rõne elõgatiõis ⁊ diſtãtie ſolis a capitib⁹. ſ. ipſoꝝ.

45 ¶ Si determines ſeptem climata ſcies ſpecies cõplexionum.

¶ Si ſcias determinare. 7. climata ⁊ noueris cõplonẽ cuiuslibꝫ ex eis ſcies cõplonẽ ex ſignis que a coloꝛib⁹ ſumuntur.

46 ¶ Quartum ex eis eſt iuſtum ⁊ equale in quo color ſequitur poſt complexionem.

¶ Quartũ ex climatib⁹ ẽ tẽperatũ ⁊ eq̃le: vñ in climate nõ fit imutatio coloꝝ ab eq̃litate aeris ipſi⁹: imo ſit p̃culdubio imu-

tatio ipsoꝝ rōne cōplonis bois. verūtñ ꝛ. B. gmū ex climatib⁹ eq̄l: t tēperatū: vñ ingt. ꝙ nullus ex hoib⁹ alerādrie ē eq̄lis cōplonis: t b gdē verꝫ ē. Sūt enī in regiōe arabū ꝙplures beremi t sylue altꝫ cui⁹ termini t limites icedūt p q̄sdā revolutiōes et circūferētias ōclium t ꝓmōtorioꝝ. Lasce sue: vñ habitātes in arabia sūt gñaliꝫ calide cōplonis sup quos dñat rubedo: t pinde appellat albū rubeū: estq; pōle vt ide vituper ipꝫ aliqualiꝫ sic cū dr qꝫ es rube⁹ sicut ipsi⁹ g inter demones variat colorib⁹.

47 ¶ Fuscus croceus choleram rubeaꝫ: sed obscurus brunus choleram nigram.

¶ Color fuscus croceus in equali climate significat ꝙ chola rubea dominetur ipsi cholerico: sed color obscurus brunus significat in eodem climate dñium cholere nigre.

48 ¶ Corpus est rubeū ex dominio sanguinis: t albū in colore sicut ebur ex humore flegmatico.

¶ In corpe in quo rubedo dñat: color gdē signat sanguinē esse ri in cōplone sic colorati. sed color albꝰ filis colori dctis elephātis signt humorē flaticū in cōplone sic coloratū dominari.

49 ¶ Complexio habentis colorē mixtum ex albo et rubeo est ꝑm existimationē equalis t temperata.

¶ Color mixtus ex albo t rubeo signat cōplonē sic coloratī esse equalē in quātitatib⁹ et prib⁹ humoꝝ in eodē existū. i. ꝙ nō dominet in eo aliqꝫ ex būoꝝ⁹ sup alios: ꝛ ꝙ fuit in eo equaliꝫ ꝛ ꝓportionē nālē: t hec ē cōplo eq̄lis quā prius diffinimꝰ.

50 ¶ Albus capillus est frigide complexionis: sed capillus niger est calide complexionis.

¶ Intellexit ꝙ albꝰ capillus in equali climate t regione significat sup fridā cōplonē t niger super calidā cōplexionem.

51 ¶ Cuius cōplexio est diminute frigiditatis habꝫ capillos aureos flauos. Et cuius complexio est diminute caliditatis habet capillos rubeos.

¶ In quo friditas est mior castitate est capillus aure⁹ aut flau⁹. nā flauitas signāt cōplonē diminute friditatis t rubedo capilloꝝ significat sup cōplonem minoris caliditatis q̄ sit cōplo habētis capillū nigrū t ꝑculdubio est hoc verꝫ. Nam rubedo ē ꝑpinqua t affinis nigredini t flauitas albedini.

52 ¶ Color capilloꝝ hūtis cōplonē equalē t tēperatā est aureus ex flauo t rubeo mixtus t cōpositus.

¶ Nūbil volui hic exponere: qm̄ p se notū t manifestū est.

¶ Rememoratio signoꝝ sumptoꝝ a colore oculi.

53 ¶ Si corpꝰ humiditatis glacialis et albuginee fuerit peruiꝫ puꝝ t partic quantitatis t exterius localiter ꝓminuerit quaꝝ lux seu splēdor fuerit pure corruscās t cadens efficiet quidem inde color oculoꝝ glaucus t ex causis cōtrarijs cōtingit anthumonialis. i. niger aut subniger sicut anthimonium.

¶ humor grādineꝰ ē q̄dā būiditas i oculo ertis quā grādini assimilauere: in qua gdē būiditate visus ersitit ꝓcipaliꝫ ꝛ Gal. ꝛ būoꝝ albugineꝰ ē alia būiditas q̄ aīi ꝑdictā humiditatē in oculo ersitit: oculus eni ex trib⁹ humoꝝ⁹ t q̄uoꝝ runicis est cōpositus. Dicimus ꝙ ꝙ si corpꝰ grādinee būiditatis t albuginee fuerit puꝝ t vehemēter lucidꝝ t splēdidꝝ: t cū b localiꝫ exterꝰ ꝓminuerit ꝙ talis oculus erit glaucus. s. albo ꝓpiquus. Et si contrariū huius ꝓtigerit erit oculus anthimonialis in colore cui⁹ color ꝓpiquus ē nigro. s. ac si diceret ꝙ eꝛt tūc būiditas albuginea excellētis q̄titatis t grādinea in ꝑfunduꝫ posita circūscripta luce splēdēte valde. Qō ēt puritatē grādinee humiditatis eē. s. vnā ex causis glaucedis: b ꝙdē notū est ex dictis medicorū quoꝝ sermo vertit sup hoc. s. ꝙ glaucedo ꝓtigit rōne humiditatis albuginee aut glacialis t grādinee aut vtriusq; fit. Contingit aūt ab humiditate albuginea duab⁹ de causis. s. vel sui puritate vel sui mūditia t puritate aut ambob⁹ fit. Si ex humiditate grādinea altera trīū cāruꝫ aut ex eis aut oībus simul. s. aut sui puritate aut sui puritate t paruitate: aut sui eminētia ad exteriora: vñ cū be. s. cause in eodē oculo vnūtur est virtus glaucedo. cum aūt cōtraria aggregātur est virtus anthimonialis.

54 ¶ Si cause glaucedinis complectuntur cuꝫ causis anthimonialitatis fit salsolam. i. varietas.

¶ Intellexit cū dixit. Si cōplectanē cāe glaucedis cū cāis anthimonialitatis ꝙ ponātur cause ꝑdictoꝝ in tali mediocres et remisse b est ꝙ sicut in eo medie iter excedentes t diminutas ꝙ grādinea fit mediocris in situ. s. nō ꝑfunda nimis neq; extrinsecus eminens t ēt ꝙ fit mediocris lucis t splēdoris t talis dispositio oculi significat sup equalē t tēperatā ipsi⁹ cōplonē. Sic t nigredo oculi sup ipsius calidā cōplonē t glaucedo significat in generali: t vtplurimū sup frigidā cōplonē ipsius oculi: t ob hoc valde dominatur glaucedo in boibus frigidarum regionū que minime reperiūtur in boibus calidarum regionuꝫ: vñ arabes vituperant t abhorrent glaucedinem.

55 ¶ Si fuerit spūs paruus visibilis fiet obscuritas. Si vo multus ꝓtinget inde splendor t luminositas.

¶ Una gdē ex causis obscuritatis ē paritas spūs visibilis t cā luminositat ē multitudo ipsi⁹: hoc tñ nescio ex ꝛmonib⁹ Galeni igit sunt que retulit hic de cōplonib⁹: vñ fuit diminut⁹ omittēdo rememoratione de cōplonib⁹ ipsoꝝ mēbroꝝ t cruā de signis sup cōplonē ipsoꝝ significātib⁹. dicē aūt sermonez in b sup q̄libet ex eis ꝑticulariter eēt nimis lōgū pp hoc ꝛmo me⁹ in eis ē gñalis. Dico ergo ꝙ quedā ex mēbris sunt ꝓfila in prib⁹ suis: t quedā organica istrumētalia. Et ex ꝓfilib⁹ quedā sunt frigide t sicce cōplonis velut nerui chorde t ligamēta cartilagines t ossa t pānicli. Et quedā calide t humide sicut vene non pulsatiles. Quedā calē t sicce sic vene pulsatiles. Et paoculdubio tres sunt radices mēbroꝝ organicoꝝ t instrialiuꝫ. s. cor cerebrum et epar: ex quibus cerebrū est frigidū t humidū cōplone: epar aūt calidus t humidus: sed cor calide t sicce. Assumit aūt significatio ꝛm cōplonē ꝑpriā cuilibet ex istis ab opationib⁹ ipsorum vtplurimū: hoc ideo nam cum sunt eaꝝ opationes fortes t intē se significāt super calidā t siccā cōplexionē ipsorum: cū vo fuerint remisse t diminute significant super frigiditatē eozūdē: sed cū sint in hoc medie significant super equalitatē eozum.

¶ Rememoratio de reb⁹ nālib⁹ t sunt humores.

56 ¶ Corpus est generatuꝫ ex humoribus variis et diuersis in colore t complexione ex flegmate cholera rubea t sanguine t cholera nigra.

¶ Corpꝰ alalis serk ex cōpositū ex humoꝝ⁹ diuersis ꝛ cōplone t colore t sūt q̄tuor: sanguis: flegma: chola: t melia. Et b gdez est ꝛm. B. t ꝛhip. Ipsi eni opinati sunt ꝙ ignis: aq̄: terra: t aer: sint elnta lōginqua t remota corpi boio: t ꝙ ꝑdicti humores q̄tuor sunt ei elnta ꝓpinqua afferētes ēt chola⁊ nigrā assimilari t ꝓportionari terre: t rubeā ignī: t flegma aq̄: t sanguinē aeri. Plures tñ medicoꝝ obuiāt eis dicētes ꝙ mā ꝓpiqua hois ex q̄ generat corpꝰ ꝓprie ē sanguis: t ꝙ alij tres sūt relige t supfluitates ipsi⁹ sang. q. s. sequestrent t separent ab eodez p digēiem eī⁹. hec aūt pōt elici ex dictis. B. si itelligat ꝙ ipse de nā bōana dixit. Ipse eni dixit in de ꝛtutib⁹ nālib⁹ ꝙ chola rubea ē ī sang. sicut in spuma bullīēte: t chola nigra sicut tartaꝝ. Si igit sic est erūt in sanguine be relige in po⁹. Elemēta aūt reptunt in potentia in cōposito: t ipse opinat⁹ ē ex b sermone ꝙ būores sint ele mēta corporis. Hic tamē sylis nō concludit ex affirmatiuis in secūda figura sicut ꝑ speculanti in sententia libri patebit.

¶ De flegmate.

57 ¶ Flegma nāle est insipidū t frigiditatis tēperate.

¶ Quinq; sunt spēs flegmatis ex q̄bus vna vocat flegma naturale t tale caret sapore t est tēperate t remisse frigiditatis.

58 ¶ Ex eo aūt est qō vocat vitreum nomine: est autē grossum t frigide complexionis.

¶ Ex eo aūt est ꝙ est spēs frigide cōplonis t grosse substātie et nominatur vitreū eo ꝙ vitro fuso t liquido simile⁹ tur.

59 ¶ Ex eo autem est adhuc flegma dulce qō siquidē non absoluitur omnino caliditate.

¶ Hec species flegmatis habet modicum caliditatis qō tñ opinamur esse: qm̄ in eo ex dulcedine reperit: t hoc flegma plus alijs naturali appropinquat.

60 ¶ Rursus ex eo est qō vocatur salsum: t hoc videt versus calorem t siccitatem declinare.

¶ Tertia alr quarta spēs ex eo est illud qō reperit salsum in sapore qō ad caliditatem t siccitatem declinat.

61 ¶ Ex eo est quasi acetosum cum corrūpitur cibus. s. in stomacho.

¶ Ex eo est quarta alr quinta species t est acetosi saporis t frigide complexionis qō siquidē in stomacho generatur cum cibus in eo rōne. s. frigiditatis corrumpitur.

¶ De cholera.

62 ¶ Ex cholera decocta sunt varie coloribus: q̄dam ex ea nominatur fumosa.

¶ Dicit dicere ꝙ ex cholera sunt diuerse spēs ex quibus quedam

dam dicitur fumosa. reor aũt ipsam per hanc spẽm intellexisse humorem ex quo generatur ructus fumosus: nõ tamẽ vidi rememorationem huius speciei in libris medicine.

63 ¶ Ex ea etiam est similis viridi eris: ꝛ porro iste q̃dem sunt magne malitie.

¶ Hec sunt due spẽs manifeste quaꝝ gñatio fit in stõcho. generant aũt ex forti ꝛ valida adustione: ꝛ ob hec sunt pnitiose signi ficãtes sup cõplonẽ vrentẽ ꝛ maxime illa que viridis dicit.

64 ¶ Est etiam alia a predictis que vitellina dicitur: neq̃ est permitiose virtutis ꝛ potentie.

¶ Hec spẽs simulat vitello ouoꝝ: ꝛ opinant q̃dam medicorũ q̃ ipsi⁹ grossitiei cõtingat. pculdubio rõne calitatis mixte ꝛ adherentis flegmati: vñ vi sic esse minoris caliditatis q̃ sit spẽs cholere nãlis ꝛ rubee que in kisti fellis existit ꝛ gñat: pro tanto dicit ipsaꝝ nõ eẽ pnitiose virtutis: hec est q̃ q̃litas ei⁹ nõ est mala ꝛ illaudabilis: hec est opio Zomaiz. Et ex eis sunt opinantes grossitiẽ ei⁹ pingere ex calore sup ea diãnte: ꝛ eius humiditatẽ desiccante ꝛ psumẽte. qõ figdẽ ex sermonib⁹ Galeni intelligit in libro suo de virtutib⁹ nãlib⁹: sed eẽt tũc mala cum sit fortis ꝛ vrentis caliditatis: ꝛ balibenta zona incedit p hanc viam.

65 ¶ Alia species ex ea est cuius habitatio est in kisti fellis: ꝛ oẽs gdẽ declinãt ꝛ vergũt ad calidꝫtatem.

¶ Et spẽs est nãlis: nec fecit mentionẽ manifeste hui⁹ spẽi inter species ipsius manifestas ꝛ est citrina sicut fecit mẽtionẽ eiusdem speciei eius ignote: qñ. s. fumosam nominauit.

¶ De sanguine.

66 ¶ Origo ꝛ augmentũ sanguis est ab epate ꝛ transit inde per venas ad totum corpus.

¶ Origo ꝛ generatio sanguinis est in epate ꝛ transit per venas eius ad oĩa corporis membra que eodem nutriuntur.

67 ¶ Ex eo autem est sanguis quez continet cor. sanguis autem calide ꝛ humide est qualitatis.

¶ Secũda species sanguinis est illius [illegible] decoctio fit in corde ꝛ delegat ipsum per venas pulsatiles ad omnia corpis mẽbra vitificans ꝛ habituans ipsa calore ꝛ nutrimento: ꝛ quelibꝫ ex his speciebus ambabus est calide ꝛ humide complexionis: ille tamen qui est in corde est calidior ꝛ ficcior.

¶ De melancholia.

68 ¶ Situs cholere nigre est in splene: neq̃ est falsa opinio ista.

¶ Hoc qõ dixit est manifestũ. ꝓz enĩ q̃ anathomia q̃ ster epar ꝛ splen̄ est colligãtia: cũ q̃ epar digesserit sanguinẽ in eo existẽ rez mãdificat ipsuꝫ a parte eius terrea ꝛ melica ꝛ delegat ipsaꝫ splen. splen autem trahit ipsam ad se rõne cõuentie quã habet cum habet sicut ꝛ kistis fellis attrahit cholerã rubeam.

69 ¶ Turbulẽtia sanguinis est naturalis: quelibet autem ab ista innaturalis.

¶ Cholera nigra seu melancholia naturalis est ipsa turbulentia seu ser. b. posta sua sanguinis. Alie vo species cholere nigre a predicta sunt omnes innaturales.

70 ¶ Que proculdubio generantur ex cõmixtione et adustione aliorum humorum.

¶ Proculdubio spẽs innãlis multe gñantur ex cõmixtione nãli cũ alijs humorib⁹: aut ex adustiõe cholẽ nigre: aut flegmatis: aut cholẽ rubee: aut sanguis. Et spẽs gdẽ cholẽ nigre inãlis note ꝛ manifeste sunt tres. s. illa que gñatur ex cholã nigra nãli adustione: ꝛ hec gdẽ est fortior ꝛ magis pnitiosa. Secunda vo generatur ex adustione cholere rub. Sed tertia ex adustione flegmatis. Non tamen est longinquum ꝛ impossibile quin generetur alia species eius ex adustione sanguinis: nec etiam quin generentur q̃plures species alie ex diuersa cõmixtione ipsarũ adinuicẽ. Manifeste tamen ꝛ note spẽs eius sunt ꝑdicte.

¶ Rememoratio quarte ex reb⁹ nãlib⁹ ꝛ sunt membra.

71 ¶ Principia ꝛ radices corporis sunt q̃tuor. alia ab eis sunt velut rami.

¶ Est aũt quarta ꝓs sicut ipse dicit in qua referunt mẽbra bona simplicia ꝛ cõposita: ꝛ sunt illa que gñalr colligunt libro hui⁹ artis qui de anathomia mẽbroꝝ intitulat: hic eñ non retulit ex eis nisi solũ pn̄ radices. Di nãq̃ ritbimi ´unt velut inductiones in hac arte. Jngt q̃ quatuo: sunt radices membroꝝ corporis ꝛ alia ab ipsis ramificãtur ab eisdem ꝛ famulantur eisdem.

72 ¶ Unum ex his est epar: ꝛ ipsum quidem preest cibo ꝛ nutrimento in corpore.

¶ Unũ ex his quatuor est epar ꝛ ipm quidẽ preest nutrimẽto. s. digerit sanguinẽ quo omnia corporis mẽbra nutriunt: organa deputata nutrimẽto corporis sunt os meri stõchus ꝛ intestina necnõ splen epar kistis fellis ꝛ renes. Est aũt nota actio oris super cibũ ꝛ nutrimentũ corporis: sed actio meri est attractio et glucon al⁹ deglutitio ei⁹ qõ ab ore comedit ꝛ masticat ꝛ ipulsio ei⁹ ad stõchũ. Et ob ꝟ fuerũt in eo posita corpora ꝺdã qb⁹ cõ venienter attractio ꝛ ipulsio exercet: ꝛ sunt illa que a medicis villi nolantur. Actio aũt stõchi super cibũ est cõstrictio ꝛ digestio ipsius coadunãdo se sup ipm efficitq̃ unde chilum ad fuscepetionẽ actionis epatis: verũm operatio superior ꝛ gracilũ ite stinor est gradualis ꝛ successiua receptio cibi egredientis a stomacho. Fuere ñ sm Gal. multa vt cib⁹ morarel in quolibet ex eis donec epar traxerit ab eis mediãtib⁹ venis inter ipm ꝛ ipa intestina existentibus quicquid in chilo fuerit aptuꝫ digeri ab ipso epate: ꝛ q̃ supereſt fer dura grossa expellunt cõsequenter intestina vsq̃ ad vltimũ intestinũ: ꝛ hoc post q̃ epar accepit sibi necessariũ: deide aũt epar predictũ succũ ad se tractũ digerit ꝛ in sanguinẽ puertit. Cõsequẽter separat ab ipso sanguie turbulentiã ꝛ fecẽ hypostaticã ꝛ eã ad splenẽ impellit. hec aũt turbulẽtia est cholꝫ nigra seu melia. Separat aũt ab eo partẽ eius spumosam fumosam quã ad kistim fellis impellit ꝛ destinat. ꝟ aũt totũ in cõcauitate epatis fit ea. s. parte qua chilum traxit ad se. Tũc aũt sepat ab eo ptẽ aquosam: ꝛ ꝟ fit pũ sanguis egreditur ab epate ꝛ trãsit ad alia mẽbra corporis. aquositatẽ aũt illaz ipellit ꝛ delegat ad ipsos renes q̃ nutriunt ex eo q̃ in ipo reperiũt sibi puenies: deide ipsi renes mittũt resiɗuũ aquositatis predicte ad vesicã ꝛ intelligit al⁹ retinel ibidẽ donec ipsa egrediatur. Fuerũt aũt multa ꝛ plura intestina ne cib⁹ egredial citꝰ ab eis antecq̃ epar attraxerit ab eo qõ ox: vñ fert q̃ alia paucoꝝ ite stinoꝝ primue comedũt ꝛ egerũt ꝓpter qõ cẽgrut magis homini vt sint eius intestina multa. Hec est q̃ collectio ꝛ sũma actionum mẽbroꝝ nutritionis in cibo ꝛ nutrimento corporis.

73 ¶ Cor alit corpus vita: ꝛ nisi ipsum esset corpus assimilaretur plante.

¶ Hec est via ꝛ opio medicoꝝ. Nã ipsi opinant tres eẽ virtutes principales. s. nãlem cui⁹ sitꝰ ponũt in epate: ꝛ vitalẽ quã ferũt in corde fluxisse: ꝛ vim rõnatiuã ꝛ sensitiuã ꝛ sm locũ motiuam quã ponũt eẽ in cerebro: ꝛ hec fuit itẽtio Hip. Platonis ꝛ Gal. que figdẽ intẽtio est falsa ꝛ erronea in duob⁹. ℣ primũ est qñ clare ꝛ patefactũ est nõ eẽ nisi vnã virtutẽ agẽtẽ in nutrimento corporis que ꝺdiu existit ꝛ pseuerat viuit aial: ꝛ qñ auferꝫ ab eo moꝛit. In hac aũt virtute cõueniũt plãte cuz aialib⁹: ꝛ ob hoc plãta dicitur interdum viuẽs: nõ tñ dicitur aial. virtus autẽ qua al⁹ excedit plãtas est virtus sensitiua: si igit sic est cõstat q̃ animal dicit aial rõne virtutis sensitiue ꝛ maxime sensitiue vnite ꝛ reperte in oĩbus animalibus qualis est tactiua. Et pculdubio medici opinati sunt virtutẽ vitalẽ eẽ aliam a sensitiua ꝛ nutritiua: ꝛ q̃ situs eius sit in corde. Et hoc qñ motus pulsus existit spãliter in corde super cetera mẽbra corporis: hic tamẽ motus est cõpositus ex dilatatione ꝛ cõstrictione seu attractiõe: ergo virtus ista est attractiua ꝛ expulsiua. Scimus aũt q̃ virtus attrahens ꝛ expellẽs sunt de numero virtutũ nãlium in nutrimẽto corporis agẽtium ꝛ deseruientiũ. In hoc autẽ omnes medici pueniunt. Si igit sic est virtus pulsatiua in corde existẽs est naturalis ꝛ nutritiua: nõ aũt solum vitalis. ℣ Secũdus autẽ error est quoniã ipsi posuerũt virtutẽ sensitiuã ꝛ nãlem in nutrimẽto corporis agẽtẽ in diuersis mẽbris: cum tñ pculdubio sint simul in vno ꝛ eodez mẽbro. s. in corde sm q̃ dixerunt in ꝟ ꝓbi ꝛ testimoniũ inducunt nãlium: nõ tamẽ dic est locus inducẽ super hoc demõst rationes: verũm dicimus q̃ illud est ꝓbabile⁹ et magis cõsonũ veritati: ꝛ est hoc qñ certũ est q̃ nõ reperit sensus nisi in mẽbro qõ nutrit: als si reperiret in mẽbro nõ nutrito eẽt aial nõ nutritũ ꝛ absq̃ nutrimẽtũ. qõ ñ falsum est ꝛ impossibile. Si igit sic est ꝟ mẽbrũ in quo fit⁹ hums ꝛ brutis nutritiue ẽt est principale: sequit ẽt nec̃io q̃ hẽat pricipatũ sup illõ in quo est fit⁹ ꝛ brutꝰ sensitiue. Notũ ẽ aũt ex anathomia mẽbroꝝ q̃ cor est fons caloris nãlis in corpe existis: ꝛ q̃ ab isto distribuꝫ tur ꝛ multiplicet p cetera mẽbra corpis. Est aũt notuz in scia nãli q̃ calor nãlis ꝺdictus est subiectũ aĩe: ex quo necessario sequit q̃ ꝛ aia nutritiua sit in illo mẽbro in quo est calor predictus.

74 ¶ Abinde est calor qui est corpori sicut elementũ quo transire facit ab ipso abzar.

¶ Calor existens in corde est radix caloris nãlis corporis quem transire facit ad totũ corpus per venas que vene a vena abzar dicta ramificãt: que qdẽ vena imediate ab ipso pullulat ꝛ egreditur: ꝛ pp hoc illõ mẽbrũ vltimo ifundatur als infirmat i motte. cor aũt existit in corpore velut clibanus ꝛ calor nãlis sic in cõdũ in clibano ꝛ ala est sicut clibanarius: ꝛ quẽadmodũ cliba-

narias stat ꝛ ꝑpe moueatur incēdū qui regat ipz sicut decet: sic etiā decet ꝙ alia agēs in calore erūte in corde sit ꝛ existit ēt in corde. nā ē gñans ibidē. Erquo pz ꝙ virtus regitiua ipsi⁹ corporis in vita ipsi⁹ sit in corde: ꝛ hoc qñ ipm cor est in corpore sic clibanus vt dixim⁹: ꝛ calor in eo sicut incendiuz ꝛ in clibano et alia sicut clibanarius. Si plures aūt ꝛ diuerse virtutes in multis ꝛ diuersis mēbris existerēt eēt vnū aial multa animalia.

75 ℂ Ecce ꝙ cerebrū cū neruis ꝛ filo nuche custodit ꝛ preseruat ignē ꝛ calorē cordis ab iflāmatione.

ℂ Inuamētū cerebri qō ipse retulit: ℌ est sm vīā ꝛ opi. Arist. nō aūt sm opinionē Gal. ꝛ opinatus est Arist. ꝙ principiū sensus ꝛ motus sit in corde ꝛ ꝙ cerebrū sit organū deseruiēs ꝛ equando calorē eius: hoc est ꝙ frigiditas cerebri bz cēre ꝛ tēperare calorē cordis intārum ꝙ virtus sensitiua possit attingere sensata sua. Ipsa enī attigit ꝛ pcipit ea cū calore tēperato. Si enī esset vehemētis caliditatis minime rē calidā attigē seu pcipe posset. Nullū enī ens iudicat ꝛ pcipit sibi sīle: sed potiꝰ sibi diuersum. Hoc aūt totū est de dubijs nālibus de quibus medicꝰ pax curat: vez oēs nārum nitūtur ad pscrutādū hēa ista. Est autem notū ꝙ cerebrum est principium sensus ꝛ motus ex actiōe ipsi⁹ siue sit principiū primū: sicut Gal. intellexit: seu z⁹ post cor sicut intellexit Arist. Est ēt notū ꝙ a cerebro ꝛ nucha oriuntur nerui sensitiui ꝛ motiui. nucha aūt est corpus egrediens a parte capitis posteriozis incedēs per ossa spine dorsi perforata vsq; ad extremitatē ipsius dorsi. Egrediūtur aūt a iunctura quozūlibet duoꝝ ossium sozatoꝝ duo nerui ex qbus vnus ꝓcedit a dextris ꝛ alius a sinistris excepto osse vltimo pforato a quo solus nervus egredit. Sūt aūt ꝓdicta ossa. xxiiij. nūero: ex illis aūt venit mot⁹ ad manꝰ ꝛ pedes. Ab iferiozi enī ꝑte cerebri egrediuntur 7. paria neruoꝝ: ꝛ sunt illa que ꝓcēt sensum ꝛ motū oi. et qō iterius exīstit: necnō ēt pectori ꝛ organis anhelitꝰ ꝛ sermonis.

76 ℂ Et ex eis est motus iūcturarum: sed testiculi sunt membra alis organa generationis.

ℂ Ex neruis qdē est motus iūcturaꝝ. Nā motus ex tribꝰ corporibꝰ in summa pficitur. s. ex neruis ꝛ lacertis ad quos bi pueniunt ꝛ attigūt ꝛ chordis egrediente a lacerto ꝛ colligata cū extremitate mēbri moti per ipsaz. Primū aūt qō moueri pcipit est lacertꝰ ꝛ est corpus ex pānículis ꝛ carne ꝛ neruis cōpositū ꝛ dilatat ꝛ cōstringit post cuꝰ cōstrictionē segnitur tēsio ꝛ corrugatio chordē egredīēs ab extremitate ipsi⁹ ꝛ pūcte extremitati mēbri moti ꝙ ipsaz ꝛ trahit mēbrū vsus ꝙtē in qua lacertus tēsus existit. ꝛ si tēdat lacertꝰ existēs ab alia parte mēbri declinabit mēbrū versus partē illā. Si duo spasmētur ꝛ tēdātur ambo lacerti mouētes mēbrum ex duobꝰ laterib⁹ eius diuersis ꝛ cōtrarijs stabit illud mēbrū erectū ꝛ tēsum: cuius exēplum est quoniam cū spasmatur lacertus mouēs brachium qui existit a ꝑte intrinseca ipsi⁹ ꝛ cōstringit: tunc brachiū trahit versus corꝑ. Cū aūt spasmatur lacertus extrinsecus elōgat brachiū a corpore: sed cū spasmātur predicti duo lacerti existētes ex duobꝰ ei⁹ laterib⁹ cōtrarijs remanet mēbrum erectum ꝛ tēsum. Est aūt notum ꝙ omnis motus in corpore repertus existit in lacerto. existit tā in lacerto motus cum venit ad ipsum spūs animalis per neruum: aut ad ipm delegatur: ꝛ ideo auferē motus lacerti cū incidit neruus veniens ad ipz: ꝛ sunt sm opinionē Gal. 529. lacerti in numero. Cū aūt dicit ꝙ testiculi sunt organa generationis: hoc quidem dixit sm vīā ꝛ opinionem Gal. qui ratus est principiuz generationis siue generatiue virtutis in hoc membro eē. verum sm Arist. cor est principium eius ꝛ mēbruz predictum: est etiam organum deseruiēs ei in hoc: ꝛ iducit sup hoc probationē ex boue castrato ꝙ ipse vidit statiz postq̄ fuit castratus cū coire cū quadam vacca ꝛ eam impregnauit.

77 ℂ Ex generatione eoꝝ species ꝓseruant in quorum terminatione fieret terminatio ꝛ abscisio.

ℂ Finis ꝛ inuamētū ex hoc mēbro in totum est gñatio qb⁹ ei spēs conseruentur: ipsum enim nequit facere cōtinuam ꝓmanentiam seu existentiam in hoc homine qz destrueretur spēs. Posuit ergo eā in specie quibus fit ex eo cōtinua permanentia in mā passibili. intellexit aūt cū dixit in quorum terminatione fieret abscisio: ꝙ nisi fuisset generatio tā essent spēs terminate ꝛ abscise: ꝛ ꝙ cū virtute generatiua conseruentur.

78 ℂ Caro pinguedo ꝛ species glādularum sunt tāq̄ famulantes predictis.

ℂ Caro pinguedo ꝛ spēs glādularū fuerūt in corpore posite tāq̄ famulātes ꝓdictis mēbris. s. principalib⁹ ꝛ capitalib⁹. hoc enīz de eis intellexit ꝛ fuit qdā inuamētum carnis ꝑpue sm Gal. ad hoc ꝙ eēt ipsa velut scutum ꝛ tegumen mēbroꝝ principaliū ꝛ similiter est de pinguedine secūdum. Verum caruce glandulose sunt ad hoc vt sint emūctoria superfluitatū ex eis: tamen sunt quedā cooperātes ad generationē humiditatuz sicut caro glādularum in ore existētiū que cōferūt ad gñationem salive: ꝛ existium in māmillis ad gñationē lactis: ꝛ existuz in testiculis ad gñationē spermatis. Arist. tā intellexit ꝙ caro sit organum sensus tact⁹: ꝛ hoc qñ est mēbrū ꝑmū oium aīaliū cōmunem.

79 ℂ Ossa ꝛ pānículi ꝛ ligamenta sunt velut colūne ꝛ fulcimenta corporis.

ℂ Pānículi ꝛ tunice velāt ꝛ existūt sup mēbra corpis. ligamētiz aūt colligant ꝛ nectunt qdā ex mēbris corpis cū qbusdā. In ossib⁹ aūt sunt itēriō ꝙ eēnt colūne ꝛ pilaria corpis: sed in pānículis ꝛ ligamētis sunt itēriō vt corꝑ protegerēt ꝛ pseruarēt. Cōseruāt enī ligamēta ꝑiūctione membroꝝ ꝛ pānículi ꝛ tunice tegūt ꝛ pseruāt mēbra sua sīlē facit pānículus ꝛ tunica cordis et cerebri epatis ꝛ aliozꝝ ab eis pānículos ꝛ tunicas dātium.

80 ℂ Ungues aūt fuerūt in extremitatib⁹ ꝓp auriliuz: sed pili fuerūt ꝓpter superfluitates vel ornatum.

ℂ Inuamētū tā virguīū in digitis est ad iuuādū eos ita vt cū capiāt aliqd ꝙ capiāt illud firmiter: sunt enī fulstētamētū carnis in extremitatib⁹ digitoꝝ exītis intārū vt rez quā capiūt possint bñ pstringere ꝛ fortiter tenē. Inuamētū ēt tot⁹ manus est ad capiēdū capiēda: eius enī figura est ꝑuenies ad capiēdū ꝛ faciendū oē organū cuiuscūq; officij ꝛ artis: ꝛ ideo dī esse organuz intellectui deputatuz: ꝛ ideo ēt cuius manus est subtilis sensus significat bonitatē intellectus eius. Et cū dixit ꝙ pili fuerunt ꝓp superfluitatem ꝛ ornamētū intellexit pilum eē in corpore ꝓpter vnū ex duob⁹. s. ad tollendū superfluitatē illius mēbri: cuius est pilus ne ledat ipsum sicut pilus ascellarum ꝛ pectoris: aut ꝓpter ornatum sicut pilus palpebre et supercilioz: et potest eē ētiā vt cū hoc intēdat protectio melioꝝ illi⁹ sicut capilli capitis in qb⁹ qdē superfluitates sicce cerebri cōsumuntur.

81 ℂ Hec omnia sunt famulantia cum perficiāt staturam ꝛ figuram per radices.

ℂ Hec oīa mēbra fuerūt ꝑūcta vt ꝑficeret ex eis stat⁹ et figura: et ob ℌ fuerūt per ꝓpīa famulantia radicib⁹ membroꝝ.

ℂ Rememoratio de spiritib⁹. et ꝑ de nutu et postea de virtū.

82 ℂ Spiritus naturalis efficitur ex fumo seu vapore laudabili puro ꝛ mundo.

ℂ Spiritus dūidit in tres species ex quibus est vna spēs naturalis: ꝛ est ille qui est ex vapore puro mundo generatus. s. ex substantia vaporosa. Est aūt sīlis et⁹ spiritus sm Gal. in epate. tranſit qdem ab inde ad reliquum corpus: sed sm Arist. ipse existit in corde. Reprobat autem sermonē Gal. experiētia sensibilis: quoniam non manifestatur in epate: neq; etiaz in venis in eo ramificatis sicut manifestus est in corde.

83 ℂ Qd autem ex eo iam purificatū existit in corde est illud per quod manet vita ꝛ existit.

ℂ Spiritus in corde efficit postq̄ iam fuerit eius fuba in epate mūdificata ꝛ depurata: quo sīgdē exīte ꝓmanet vita ꝛ existit. Et ipso remoto accidit ꝛ mors. In eo enī existit vita: hūc autē spūz vocauit Gal. vitalē. Et tā dixim⁹ ꝙ vita stat ꝑ virtutē nutritiuā quā Gal. nālē vocat. Si ꝙ remoto spū exīte in corde auferē vita. i. spūs vitalis segnitur ꝙ spūs nālis est in corde.

84 ℂ Sz generatio eius qō ex eo ferē in cerebro ꝛ ei⁹ myringa fit vendo alr volucrido.

ℂ Dūiditur ēt spēs spūs in spēm. s. animalis in cerebro existis: cuius qdē substātia tādiu in cerebro digeritur donec ibidē ipe generetur: ꝛ hoc est qō intellexit cū dixit. sed fit gñatio vendo alr volucrido. eius qō nō intellexit etiaz ꝙ fiat in lattera cerebro ⁊ myringa subtili inuoluente ipsum.

85 ℂ Insunt huic spiritui imaginatio ratio seu intellectus ꝛ memoria cū complentur ꝛ perficiūtur ipsius species in ventriculis cerebri.

ℂ Hic spūs cuius generatio fit in cerebro est ille cuius spūs gñant tres ventriculi cerebri digerendo ꝛ coquendo ipsum de nec fiant ex eo tres spēs. Sunt enī tres vētriculi. ꝛ spūs generatus in anteriozi vētriculo ex eis est subiectū imaginatiōis. ꝙ aūt est in medio est subiectū rōnis. similr ille qui est in posteriozi ventriculo est subiectum memorie ꝛ reminiscentie.

86 ℂ In quolibet ex spiritibus est virtus ꝓpria ab illa que est in alio.

ℂ In quolibet ex tribus spiritib⁹ supra dictis est oꝝ ꝓpria que in nullo aliozꝝ exīstit. Nā in spūrim nāli ē aia nālis ꝛ ī vitali vi-

talis

talis tñ alali alalis. ſ. ſenſitiua imaginatiua rõnatiua ⁊ memoria. Sunt aũt ꝓculdubio duo ſpũs in corde ⁊ cerebro exiſtentes ex quibus vnus ⁊ idem defert multa in actu ſicut vnum pomum defert ⁊ habet multa. ſ. colorem odorem ⁊ ſaporem.

¶ Rememoratio ſexte ex reb⁹ nãlib⁹ ⁊ ſunt virtutes.

87 ¶ Septem virtutes numerantur in natura ſm diuerſitatem earum in forma ⁊ ſpecie.

¶ Septem ſunt virtutes naturales ſm diuerſitatem actionum ⁊ effectuum ipſarum in forma ⁊ ſpecie.

88 ¶ Ex his eſt virtus inutatiua ſpermatis preter qꝫ depingat ipſum.

¶ Intellexit qꝫ ſit quedã virtus mouẽs ⁊ inotãs ſperma ⁊ ſanguinẽ menſtruũ in matrice donec ex eis fiat corpus vnũ preter tñ qꝫ ipm informet vel figuret: diſponit nihilominus ipm ad ſuſceptionẽ forme ⁊ figure ꝓuenientis: qõ qdẽ intellexit cum dixit, preter qꝫ ipſum depingat. ſ. preter qꝫ ipſum informet ⁊ figuret.

89 ¶ Ex his etiã eſt virtus que aliqua forma ⁊ figura informat corpora: necnõ quãtitate ⁊ numero.

¶ Sexta ex virtutib⁹ naturalib⁹ eſt plaſmatiua ⁊ eſt illa que corpus informat ⁊ que prebet quãtitatẽ ⁊ numerum ſicut manus cui prebet ꝓpriam formam ⁊ quãtitatẽ numero digitoꝝ.

90 ¶ Eſt etiam virtus attractiua digeſtiua retentiua ⁊ expulſiua.

¶ Quia retulerat ſpẽs virtutis generatiue. ſ. actiones que fiunt in generatione: nũc retulit ſpẽs virtutis agẽtis in cibo ⁊ nutrimento corporis. Inquit ẽ qꝫ huius ſpẽs ſunt quatuor. ſ. attractiua cibi ⁊ digeſtiua ei⁹. i. que digerit attractũ cibũ ⁊ ꝺẽt retinet ipm donec digeratur ⁊ ei⁹ ſuperfluitas expellat. Qõ ſigdẽ notuꝫ ⁊ manifeſtũ eſt in ſtõcho ⁊ matrice: ꝑz. n. qꝫ in ſtõcho eſt virt⁹ q̃ attrahit cibũ ⁊ qua retinet ipm donec fit digeſtus ⁊ que ꝓſequenter ipſum ſit ipm: ⁊ hoc idẽ eſt neceſſariũ eſſe in quolibet ex membris. Nec digeſtio nõ perficit ſine his quatuor virtutibus.

91 ¶ Eſt etiam ex his virtus vniens membris qꝫ ſimilatur corpori ex nutrimento.

¶ Hec quinta virt⁹ eſt qua vnit nutrimentũ membris ⁊ que ſimilat ipm eiſdẽ. ex debilitate aũt huius virtutis ſimilatiue gignitur alaras ⁊ morphea: tũc. n. vnit nutrimẽtũ membris ꝓter qꝫ aſſimilet eis: ſed in haras bñ fit nutrimẽti vnitio: ꝑz nõ ipſi⁹ aſſimilatio ⁊ idẽ ꝓuenit in eo quo oſſa fracta ꝓiungant ⁊ ſolidanẽ cũ ne qua quã aſſimilet eis. Et in ſũma virt⁹ nãlis. i. vegetatiua diuidit in tres. ſ. gñatiuã nutritiuã ⁊ augmẽtatiuã. Generatiua diuidit in duas. ſ. in mutatiuã ⁊ plaſmatiuã. Et nutritiua in quinq̃ q̃rũ rememorationẽ ſecum⁹ hic. Alij tñ a Bal. addiderũt ꝓdictã quintã virtutẽ ſequeſtratiuã ⁊ ẽ illa qꝫ ſepat ſuperfluitatẽ a cibo ⁊ nutrimẽto.

92 ¶ Due ſunt ſpecies virtutis vitalis: ⁊ actiõis eius: ꝝ ex eis ſunt duo partes: ex qb⁹ eſt vna qua fit actio pulſus per dilatationem ⁊ conſtrictionem venarum pulſatilium.

¶ Due ſunt ſpẽs virtutis vitalis ex qbus vna eſt que facit pulſum per dilatationẽ ⁊ ꝓſtrictionẽ venarum pulſatilium.

93 ¶ Sozor autem eius eſt illa qua aguntur actiones cuiuſcꝫ agibilis ſicut eſt amare ⁊ habere aliqd odio ⁊ depreſſio animẽ ⁊ eius exaltatio.

¶ Hec eſt ſcõa ex virtutib⁹ vitalib⁹ ⁊ eſt illa que dñ iraſcibilis ⁊ ꝯcupiſcibilis: ſeu excitatiua ⁊ deſideratiua que amore vel odio excitat: ⁊ eſt cã q̃re homo agat aliqd in oi negotio. i. q̃re qd fugiat aut ꝓſequat. Eſt enĩ hec virt⁹ cã coꝝ que aguntꝫ: qm cã q̃re aliqd fugiat eſt odiũ ⁊ diſpliceẽtia: vñ eſt ac ſi diceret qꝫ hui⁹ virtutis agẽtis rõne amoris vel odij in reb⁹ dilectis vel odio habitis eſt cã q̃re agant actiões in alios ab hoie. Hec aũt virtus eſt alia nutritiua aut ẽ regitiua: vñ ſi nomẽ virtutis vitalis ſi poneret ſolũ duas ꝑtes eẽt: tũc qdẽ virt⁹ vitalis ẽ gñatiua ⁊ vegetatiua: ⁊ hec qdẽ fũt q̃ Plato inuit eẽ inter vitales: pulſatiua tñ nõ eſt hui⁹ gñis: imo ſube generis virtutis agentis in nutrimẽto.

94 ¶ Nouem ſunt virtutes que ab anima numerant: ex quibus ſunt quinq̃ ſub ſenſitiua viſiua auditiua olfatiua guſtatiua ⁊ tactiua vniuerſalis.

¶ Virtutes aiales ſunt ille que in cerebro collocantur ⁊ ſunt nouem ex quibus ſunt quinque ſenſitiue quas ipſe hic nominauit ex quibus tactiua in tota carne verſatur exiſtit.

95 ¶ Eſt etiã virtus ad neruos perueniens ex qua ſeu per quã mouet quis artus ⁊ iuncturas ſuas.

¶ Sexta ex virtutib⁹ ꝓdictis eſt virtus que vocatur neruis qua quilibet homo mouetur ⁊ mouet localiter membra ſua. iaꝫ aũt prediximus modum motus ſui ⁊ qui ſunt nerui illi.

96 ¶ Ex eis etiam eſt virtus qua imaginantur res ſicut videntur.

¶ Septima ex ꝓdictis virtutib⁹ eſt virt⁹ q̃ ipſi imanẽ res in imaginatione. ſic enĩ imaginanẽ res ſicut videnẽ. hec aũt eſt virtus imaginatiua que in anteriori ꝑte cerebri exiſtit ſicẽ ſuꝑ dixim⁹.

97 ¶ Eſt autem adhuc ex eis virtus in qua eſt ratio: ⁊ etiam in qua eſt memoria.

¶ Alie ſunt virtutes ex predictis ex quibus vna eſt ratiocinatiua exiſtens in medio cerebri. Secunda eſt rememoratiua que in vltima ⁊ poſteriori parte capitis exiſtit.

98 ¶ Omnes operationes virtutum numerantur ſm ipſas virtutes quarum ſunt operationes.

¶ Numerus operationũ virtutũ eſt qualis ipſarũmet virtutuꝫ quarũ ſunt operationes. differũt enĩ ⁊ numeranẽ operationes in ſpecie eo qꝫ ſunt operationes virtutũ ſpecie differentium.

99 ¶ Hec aũt opatio dicit equiuoce de qbus dicitur ſicut de attractione digeſtione ⁊ retentione.

¶ Operatio eſt nomen quod dicitur ⁊ predicatur equiuoce de eis de quibus dicitur ⁊ predicatur. nomen autem equiuocũ eſt vnum ⁊ idem ⁊ ea de quibus dicitur ſunt diuerſa.

100 ¶ Et ſicut de tranſitu ſm penetrationem cibi ⁊ appetitus. nã attractio eſt operatio ſimplex vnius virtutis ſolius. appetit⁹ vero cibi exiſtit ex duab⁹ duobus operationibus ſimul compoſitis. ſ. ex operatione ſentiendi ⁊ attrahendi. operatio autem ſentiendi ⁊ impellendi efficit tranſitum ⁊ penetrationeꝫ cibi. hec enim opera ex ꝓdictis ambobus efficiuntur.

¶ Quia dixerat qꝫ operatio eſt nomẽ equiuocũ ⁊ de qbus predicat: notificat nũc que ſunt ille operationes de qbus hoc nomẽ equiuoce ꝓdicat ⁊ inuit qꝫ ſunt operationes ſimplices ⁊ cõpoſite: operatio aũt cõpoſita eſt alia a ſimplici ⁊ nihilomin⁹ ambe dicunt operationes. Deinde poſuit tria exẽpla operationis ſm plicis dicẽs ſicut attractione digeſtione ⁊ retẽtione. Deinde cõſequenter ſubiũgit duas operationes cõpoſitas dicẽs ⁊ ſicut de tranſitu ſeu penetratiõe cibi ⁊ ei⁹ appetitu. Et qz poſuerat ꝓdicta exẽpla opationũ ſimpliciũ ⁊ cõpoſitarũ: notificauit ꝓſequẽter que ex eis ſit ſimplex ⁊ que cõpoſita. vnde ingt qꝫ actio eſt attractio eſt opatio ſimplex ⁊ vnius ſolius virtutis ꝛc. Sic intelligendũ de digõne ⁊ retẽtione. Cõſequẽter declarant ãliter quelibet ex ambab⁹ opõnib⁹ ſequẽtib⁹. ſ. tráſitus cibi ⁊ eius appetitus cõponat ex duab⁹ opõnib⁹. nã actio appetẽdi cibũ cõponit ex actione ſentiẽdi ⁊ attrahẽdi. ponũt enĩ medici os ſtõchi mẽbrũ appetit⁹ ⁊ deſiderij cibi a quo mẽbra corporis trahũt cibũ ⁊ nutrimentũ cũ ab eis diminuit ⁊ conſumit: tũc ẽt mẽbrũ inanitũ ſentit per ſe ſui inanitionẽ ſiue nutrimẽti ⁊ cibi ꝓuationẽ: ⁊ tũc appetit ⁊ deſiderat cibũ ⁊ talis appetit⁹ dicit ꝓprie fames: Propter qõ dicit qꝫ hec operatio eſt ex duob⁹ cõpoſita. ſ. ex attractiõe cibi ⁊ nutrimẽti quã mẽbra faciũt trahẽtia ipm ad ſeipa: ⁊ ex ſenſu qdẽ inde percipit os ſtõchi ⁊ ablatio ei⁹ qõ ab eo trahitur. Aſſerit etiã tranſitũ ⁊ penetrationẽ cibi eſſe cõpoſitaꝫ ex duabus operationibus. ſ. ex operatione ſentiendi ⁊ impellendi. Nam cum cibus ⁊ nutrimentũ ipellitur per cãnales ⁊ meatus membroꝝ: tunc eſt membrũ percipiens illud qõ ſic tranſit per ipm ⁊ impellit ad aliud. Cuius exemplũ eſt egeſtio trãſitus ab vno inteſtino ad aliud donec tãdem ad aliud expellat: qõ gdeꝫ ex ſenſu ſit ꝛegeſtiuoꝝ impellentiũ ipm a primo ad ſcõm vſqꝫ ad vltimum: ⁊ ſic ꝓtingit in egreſſu ventoſitatis ⁊ cuiuſlibet egredientis ſurſum aut deorſum ſicut in diaria lienteria ⁊ vomita.

101 ¶ Rememoratio ſex rerum neceſſariarum ex quibus prima eſt aer.

¶ Quonĩ perfecit relationẽ rerũ nãliũ ſ. trinſecarũ ſeu extra corpus exiſtentiũ: incipit nunc declarare alias corpori extrinſecas.

102 ¶ Sol habet iudicia ſuper aerem que ſiquidem in ſunt temporib⁹ anni manifeſtanẽ ex ipreſſionib⁹. ciymata etiam habent ſuper hec iudicia.

¶ Sol inutat aerẽ in caliditate friditate ſiccitate ⁊ humiditate: qõ qdẽ ex tẽporibus anni ꝑz ⁊ expoſitione ſolis in determinatis partibus circuli quas arabes auanne vocãt. i. manſiones. Eius enĩ actio ⁊ tranſmutatio notificat ꝓprie ſm manſionẽ in qua ſol exiſtit. nã ex ꝓpinquitate ⁊ lõginquitate ſolis ad nos ⁊ eius

¶ Pãni ex serico ⁊ coro sunt calidi per respectũ ad corp⁹ hois. Frigiditas aũt pãnoꝝ rasoꝝ ptigit rõne putat boxe existẽtis in eis. Illi enĩ ⁊ pãnoꝝ pili sunt causa calefactionis eo ꝙ bene vntiantur corpora ⁊ adhereãt: cõpletio tamen lini est tẽperata.

121 ¶ In compositis ex pilo ⁊ lana inest cum caliditate aliquantulum ficcitatis.

¶ Pannus ex pilo ⁊ lana factus ⁊ cõpositus bz cũ caliditate siccitatem: ⁊ hoc ideo qm̃ sunt ex superfluitate animalium.

122 ¶ Judicatur caliditas super complexionẽ cuiuslibet floris ⁊ cuiuslibet aromatici exceptis. v. scilz myrta salice nenufare rosis ⁊ violis que quidem sunt frigida: cum etiam aromatica.

¶ Hoc qdẽ est sicut ipse dicit ꝙ omne aromaticũ est calide cõplexionis in hoc qm̃ est fumosum vaporosum: huius aũt vaporis sunt q̃dam calida ⁊ sicca: aut calida ⁊ humida exceptis istis quoꝝ rememorationẽ fecit in hoc loco. Rõ aũt hui⁹ est qm̃ odoris nõ ꝓuenũt ab omnibus partibus predictoꝝ odorabilis: sed solũ ab eoꝝ partibus calidis que siquidem sunt pauce in comparatione ad partes eoꝝ frigidas: ⁊ aromaticum quidẽ est nomen cõmune omni flori bonum odorem habenti.

123 ¶ Laudabiliora ⁊ vtiliora ex coloribus visui ẽ niger aut viridis. albus autem ⁊ citrinus necnõ oẽ splendidum ledit ⁊ disgregat lucem oculorum.

¶ Utiliora ex colorib⁹ visui est viridis aut niger. viridis qdẽ sm̃ veritatẽ ꝓfert ei: qz sm̃ veritatẽ medius est inter albũ ⁊ nigrũ. albus aũt ꝓculdubio mouet fortiter visuz: cui⁹ cãm explicat. S. eo ꝙ ipse disgregat visuz ⁊ mediũ. actio aũt coloris nigri ẽ huic ꝓprie ꝓgregans visuz. Si igit sic est qlibet boꝝ extremoꝝ ledet visuz ⁊ mediũ inter ea ꝓueniet ei verũ est ꝙ color niger parum mouet visuz ⁊ oculũ pro tãto inquãtũ huius minime ledit ipm̃.

¶ Scõa ex rebus nõ naturalibus. s. cibus ⁊ potus.

124 ¶ Scito ꝙ vera cibi actio est augere augenda et restaurare omne deperditum ex dissolutione corporis ⁊ ad pristinum statum deducere.

¶ Scito necessitatez cibi fuisse ꝓpter duo. Unũ est qm̃ ipossẽ est alialis a principio sue gnõnis genita esse cũ suo augmẽto nãli. s. ꝙ indigeat ei ꝓuenire per naturã inquãtũ est tale aut tale aial ꝓ quãto fuit ei cib⁹ necessarius inquãtũ auget eo corp⁹ ei⁹ donec ventret ad quãtitatẽ et debitã per nãm ⁊ cesset augmẽtũ eius. Scõm est ꝙ spũs ⁊ corpora aialiũ dissoluũtur ex caloze actis ꝺtinẽtis: ⁊ ideo fuit ei cib⁹ ꝓueniẽs ⁊ necessarius ad cõmutãduz aliqd ab eis loco eius qõ fuit ab eis dissolutũ ⁊ in sũma: qz aial viuit per calorẽ igneũ qui est latoz ale ⁊ ignis inquantuz huius semper cõburit: aliqñ enĩ extingueretur in aiali ignis: ideo fuit ꝓnuo necessarius cibus corporibus aialiuz. Et ideo est ꝙ corpora pueroꝝ egent eo amplius ceteris ꝓpter multitudinẽ caloris in eis existentis: vnde ipsa ꝓsumunt necessario aut plurimũ nutrimentũ plus sicut inquit Dippo. ⁊ post ipsos pueros iuuenes: ⁊ post ipsos senes. Qui ẽo minus ceteris egẽt cibo sunt seniores decrepiti: ⁊ hoc qz ignis eorum est paruus parue rei indigens ad hoc ꝙ ipse viuat ⁊ eo foueatur.

125 ¶ Est aũt ex eo eligendus ille qui in sanguinẽ laudabiliorem conuertitur ⁊ transmutatur.

¶ Electꝰ. ex cibis est ille q in laudabilẽ sanguinẽ magis q̃ in aliquem ex alijs tribus humoribus conuertitur ⁊ transmutatur.

126 ¶ Leuis aũt ⁊ subtilis est ex eo panis tritici ⁊ carnes pullorum galline ⁊ sicut blitum ex oleribus. bi enĩ conueniunt patientibus.

¶ Cibus laudabilis cibi ⁊ tñ subtilis substantie est sicut panis factus ⁊ cõpositus ex lacticinio ⁊ similia frumẽti ⁊ carnes paruoꝝ pullorũ galline ⁊ ex oleribꝰ sicut sola blita: ⁊ videt ꝙ totuz qõ dicit de cibis istis referat ad id qõ subiũgit cũ dicit. bi enĩ ꝓueniũt patiẽtib⁹. Et sciẽdũ ꝙ panis ex similia tritici dicta arabice darmat posita est apud Gal. cuiozis digõnis ceteris ⁊ tardioris egressionis ⁊ descẽsus. ꝓbat aũt ipm̃ esse cite digõnis ex magna mũdificatione ⁊ separatione ipsius a furfure qõ qdem oino est indigestibile: ⁊ hoc qdẽ est cã tardi descensus ipsi⁹. nã furfur ꝓbet panẽ velocitatẽ egressus: ⁊ hoc opinati sunt posteriores medici ꝙ panis ex similia frumẽti cõpositꝰ difficilis ⁊ tarde digõnis sit. Melioz aũt ex oĩbus panibus est ille qui sic ꝓparatur vt similis spongie efficiatur equaliter ⁊ tẽperate fermẽtatus ⁊ in clibano ꝓueniẽter decoctus ⁊ post sic coctũ in clibano est ille qui ꝓcul in parietib⁹ vasis caldi. Et saraceni qdem approbant panẽ coctũ inter duas cazolas sup̃ igne ꝓueniẽter

siccatus: ponũtq; ipsuz in eodẽ gradu cũ pane cocto in clibano.

127 ¶ Bubuli aũt ex visualibus sunt sicut similia ⁊ sicut muto delectabilis duoꝝ annoꝝ.

¶ Ex cibis laudabiliozis cibi ⁊ cũ hoc grosse substãtie sunt sicut panis similes ⁊ sicut muto duoꝝ ãnoꝝ. Di qdẽ cibi ꝓgruũt fortis ⁊ laboratib⁹: sed primi quiescentibus ⁊ conualescentibus.

128 ¶ Piscis notus habitans in rupibus est cibus contritus vexato ab exercitio ⁊ labore.

¶ Piscis petrosus habitans in rupibus est ille q natat in aquis sup̃ montes rupes ⁊ trãseũtib⁹ ex fluẽtib⁹. Et his aũt sunt tres spẽs. s. marinus fluuialis ⁊ habitãs ambab⁹ aquis simul. Est aũt melioz ex eis sm̃ Gal. marinus ⁊ post illuz qui simul in ambab⁹ aquis viuit ⁊ post illũ qui vivit in aquis dulcibus. Cuius rõ est: qm̃ humiditas excedit ⁊ dominat in piscib⁹. Uerũ oẽs illi q nutriunt in aquis salsis sunt minoris humiditatis: ꝓ̃ũ est de illis qui in aquis dulcib⁹ nutriunt: sed qui viuũt in ambabus aqs simul sunt medij inter eos. Er marinus aũt sunt tres spẽs. s. mollis viscosus petrosus ⁊ montuosus ⁊ ille qui in littore maris. melioz aũt ex eis petrosus mõmosus rõne mot⁹ maris ⁊ subtilitatis aquarũ iter rupẽ ⁊ mõtes existẽtiũ. est aũt post ipm̃ mollis viscosus. deteriores aũt iter oẽs pisces sunt habitãtes in littoribus maris: ⁊ hoc qz nutriunt ex fecibus ⁊ superfluitatib⁹ ibidem existentibus: ⁊ maxime qui ex eis nutriuntur in littoribus existentibus maris iuxta magnas ciuitates. idem etiã sciendum de habitantibus in fluminibus. Alauda aũt ⁊ mugil sunt ex melioribus piscibus viuentibus in ambab⁹ aquis simul apud nos. Uerum sardina est piscis mollis viscosus.

129 ¶ Ex eis etiã sunt subtilis malitie sicut synapis cepe ⁊ allium. bi autem generant cholerã rubeã vnde ⁊ quãdoqz sumunt in via medicine.

¶ Ex cibis autẽ est tertia spẽs. s. qui sunt inlaudabilis ⁊ subtilis cibi velut synapis alliũ ⁊ cepe. Di enim cibi viunt sanguinez ⁊ generant choleram rubeam vnde interdum sumuntur in via ⁊ rõne ⁊ medicine soluz: ⁊ hoc qz ipsi magis vincunt ⁊ agunt in corpus q̃ corpus deuincat eos.

130 ¶ Ex eis sunt etiã generãtes melancholiaz ex qua in quibusdaz corporib⁹ morbi generant̃ velut hirci antiqui boues panis furfureus ⁊ caseus.

¶ Ex cibis inest quarta spẽs ⁊ sunt illi qui generãt melancholiaz sicut carnes hircoꝝ antiquoꝝ ⁊ boum antiquoꝝ ⁊ in summa oẽs qui grossi sunt ⁊ terrestres: ex eis tñ sunt calidi ⁊ sicci sicut caseus aridus ⁊ antiquus ⁊ quidaz sunt frigidi ⁊ sicci sicut bos antiquus. Corpora aũt in quibus generatur morbꝰ ex eis cibis: sunt corpora in quibus humor melancholicus a principio ⁊ radice nature ⁊ complexione eorum dominatur.

131 ¶ Rursus quidam ex his caulant ⁊ efficiunt humorem flegmaticum sicut grossi ⁊ genera lactis.

¶ Di etiam cibi sunt grossitie sue frigidi ⁊ humidi.

132 ¶ Aque delectabiles ⁊ fluuiales ꝓseruãt humiditatẽ radicalẽ ⁊ caulant egressum fecuz ⁊ superfluitatum digeruntq; ⁊ deducunt cibum per venas.

¶ Actio qdẽ aquarũ delectabiliũ in corporib⁹ est ꝓseruatio humiditatis radicalis in eis existẽtis ⁊ facilis egressus fecũ ⁊ superfluitatũ ab eis ⁊ faciunt ẽt transire ⁊ penetrare cibũ per venas ⁊ ob hoc qz subtiliãt ⁊ liquidũ reddũt ipm̃. Inest ẽt ei aliũ iuuamentũ ab eis: ⁊ est qm̃ digestio fit per eas. Nã nisi ipse ẽnt tot refieret cib⁹ ⁊ vieret. Et inde est ꝙ aialia adoptãt ⁊ desiderant aquas cuz fit digestio cibi. Qõ aũt dicit hic. s. ꝙ aque fluuiales sint meliores fontinis: est quidẽ sm̃ opinionem medicoꝝ talem quin: fontine tñ sm̃ opinionẽ Dippo. ⁊ Gal. sunt meliores ⁊ ex eis maxime orientales ⁊ super arenã incedentes. Cuius qdẽ ꝓbatio est ex hoc qm̃ aque fluuiales colliguntur ⁊ cõmiscent cum pluribus aquis incederes super terrã diuersarũ cõplexionum.

133 ¶ Melior est ex aquis pluuialis munda quoniam nihil admiscetur ei quod inferat eis nocumentum.

¶ In hoc autem conuenerunt omnes medici qm̃ non admiscetur aquis huiusmodi sicut ipsi dixerũt aliqua terra nociua. Est tamen dubitatio ⁊ controuersia inter eos de bonitate aliarum post predictas in gradu existentium. Nam quidã asserunt fontinas esse meliores: quidam autem fluuiales.

134 ¶ Ex eis autem sunt egredientes a naturali dispositione earum quarum ꝓpria actio est sm̃ complexionem eius quod admiscetur eis.

¶ Quedā sunt species aquarū egredientes nām aque simplicis ⁊ vere. i. q̄ nō sunt delectabiles sicut aqua simplex quarū propria actio ꝓsequitur illud q̄ sunt eis admixtū. Si autem sint amare erūt calide ⁊ sicce rōne cōmixtionis partis terre vste cū eisdē. Si vo fuerit salse cōmiscebit eis terra salsa. Si aūt sint calide erunt eis cōmixte terre sulphuree. Ferunt. etiā q̄ quedā aque fuerunt reperte acetose. Ferunt etiā q̄ in partib⁹ granate sunt quedam aque necantes animalia que bibunt ex eis.

135 ¶ Omne quod bibitur ex cerusijs lacte ⁊ vino nutrit corpus.

¶ Ex oīb⁹ potib⁹ corp⁹ nutrientibus sunt. s. cerusia vinum ⁊ lac.

136 ¶ Potus conuertens corpus ad sui naturaz est sicut oxymel et sui inuamento.

¶ ꝓculdubio intentio sua in hoc loco fuit ad referēdū genera ciboꝝ ⁊ potuū diuersas opōnes in corpore hois efficientiuz. nō aūt fuit intentio eius ad referendū eos inquātū ꝓseruāt sanitatem vel tollunt egritudinē vnde est ac si diceret. ꝓt⁹ sunt sicut aque ⁊ alij ab ea: ⁊ aq̄ sunt aut delectabiles aut nō delectabiles; ⁊ er delectabilib⁹ opōnib⁹ sunt tales ⁊ tales: ⁊ sīr delectabiliuz operationes sunt tales ⁊ tales: ⁊ earū spēs sunt tales ⁊ tales.

¶ Tertia ex rebus nō naturalibus.

137 ¶ Somnus est quies virtutum animaliuz motiuarum ⁊ sensituarum.

¶ Somn⁹ est reuocatio seu regressus virtutū alialiū ex apparētia corporis ad ei⁹ interius: ⁊ ē q̄m ea⁹ actiones sunt mouē ⁊ sentire que vigilātia notat. hoc aūt ꝓtingit cū p̄dicte virtutes existunt in manifesto corporis cū coꝝ opōnes sequunt eas: somn⁹ vo est earū quies. Nā tūc quiescūt ab opōnib⁹ suis ⁊ redeūtes ad suā originē que est cor augent seu ꝓfortant ibidē. Cū aūt somni est tā digestio cibi q̄ labor. Nā cū digerit cibus gīat ex eo spūs in corde ⁊ in cerebro vapor frigidus ⁊ humidus. De natura aūt frigiditatis est ꝓstringere ⁊ cōprimere seu in ꝓfundum ꝑpellere: vnde reuocat tūc calor nālis ad suā originē ex friditate occurrēte ⁊ obuiāte eius ad cuius regressuz ꝓtingit etiā regressus ⁊ reuocatio sensuū. nā ipsi ferunt super ipm. Labor autē est cā somni q̄ ipse dispergit ⁊ dissoluit calorē naturalē ⁊ per ꝑs infrigidat ipm: quocirca in sua colligit origine quatenus ibidē ꝓfortetur ⁊ caleſiat vitans ⁊ fugiens laborē donec ad suā cōplexionem primā redierit aut prope eam: ⁊ tunc excitatur animal sicut excitatur postq̄ est completa cibi digestio.

138 ¶ Ipse cuiz calefacit corporis interiora: ex quo fit cibi digestio laudabilis ⁊ melior.

¶ Ipse. n. calefacit sicut causat quidē regressum caloris in manifesto corporis existētia. ad eius interius vniūtur tunc duo calores simul. s. intrinsecus ⁊ extrinsecus. ꝑ tāto subdit q̄ inde efficiatur melior cibi digestio. Nā virtus digestiua efficit tunc op⁹ suū cū p̄dictis duob⁹ caloribus: videlicet cū calore spūali ⁊ ꝓprio eius ⁊ cū calore virtutū animaliū sensituarū: que quidē tēpore vigilie suas operationes exercebant.

139 ¶ Si autem somnus multum prolongatur replebi tur caput humoribus.

¶ huius quidē cā est q̄m cū talis existit extra corp⁹ plus debito auget ⁊ multiplicat fumosus vapor ⁊ elevat plm ex eo ad cerebrū ⁊ sic replet caput vapore p̄dicto: q̄ etiā tā fuit cib⁹ digest⁹ per somnū ꝓfundū: exercet tunc calor operationē suā humiditatibus corporis: vnde componitur tūc vapor ex primo ⁊ ascēdente ab illis humiditatib⁹ ad caput ꝑ tāto replet caput illis humiditatib⁹ que humectant ipm ſm modū predictū.

140 ¶ Ipse eni humectat corpora ⁊ relaxat extīguitq̄ calorem vnificantem ipsa.

¶ humectatio qdē quā facit somn⁹ ideo est q̄m vigilia excicat corpora rōne ei⁹ q̄d. s. dissoluit ab eis per motū ⁊ sensuz: ⁊ ꝺ ē q̄ cū gescūt sensus in somno q̄ auget humiditas sup virtutes eoꝝ necnō etiā humiditas membrorum. Intelligit aūt ex dicto suo cū dicit extinguitq̄ calorē cē. q̄ multꝰ somnus extinguit calorē quo virtutes viuūt ⁊ existunt: ⁊ hoc q̄m de nā quietis est ⁊ cooperti onis extinguere calorē. Ignis. n. extinguit ⁊ suffocatur cū multū ⁊ perfecte tegit ⁊ cooperit. Cōtingūt aūt ambo predicta calori elari alr naturali tempore somni. s. quies ⁊ suffocatio ex membris absq̄ respiratione sufficienti ꝓpter q̄d contingit ei tunc extinctio sicut igni extrinseco. Naz insufflatio venti ignē incendit ⁊ inflāmat: vnde est hec via in cauſis respirationis.

141 ¶ Temperata vigilia excitat valde sensus ⁊ dispo nit vires ad exercēdū operationes suas: ⁊ cum hoc mundificat corpus a fecibus ⁊ superfluitatibus.

¶ Vigilia mediocris ⁊ tēperata. s. nō excedens aut diminuta est illa qua sensus incitant. Nā tunc ipsi exercēt operationes suas sollicite ⁊ attente: ipsa enim disponit vim motiuā ad exercendū operationes suas fortes ⁊ cū vtilitate: mūdificat ēt corp⁹ a superfluitatibus. i. expellit eas ⁊ educit exterius: de natura enī vigilie est corpus euacuare: nam motus euacuat ⁊ cōsumit.

142 ¶ Ex longa aūt vigilia contingit expergefactio ⁊ insomnietas generans anxietatē ⁊ angustiaz anime. Ipsa etiā dissoluit spiritus ⁊ corpora fedat ⁊ corrūpit splendorem ⁊ claritatez corporis ⁊ colorem eius ⁊ ꝓfundat oculos nocet q̄ digestioni ⁊ mentē tollit ⁊ disturbat ⁊ corpus infrigidat.

¶ Ex longa vigilia ꝓtingit morbus insomnietatis generāris angustiā ⁊ laborez anime. ipsa enim euacuat corpus ⁊ magnificat dissolutionē eius: ⁊ ideo dicit q̄ ipsa dissoluit corpora ⁊ spirit⁹ eoꝝ: ⁊ eoꝝ colores ⁊ splendorem fedat ⁊ corrūpit. nam ex corruptione caloris naturalis imutat color corporis ⁊ splendor eius alteratur: ob hoc etiaz causat submersionē oculoꝝ ⁊ ꝓfundationem corruptionē digestionis mentis ablationē corporis ut frigidationem sicut dixit in tertio.

¶ Quarta ex rebus nō naturalibus.

143 ¶ Ex exercitijs decet q̄ fiat tēperatū moderatuz ⁊ equale: nā equat ⁊ tēperat corpora ⁊ efficit egressum superfluitatum ⁊ humiditatum.

¶ Ex exercitijs est equale ⁊ inequale. Est aūt equale eligendum. Est ergo illud faciendū ⁊ eo vtēdū: q̄m ipm equat corp⁹ ⁊ expellit feces ⁊ humiditates superfluas ab eodē. equat aūt corpora seu temperiē corporꝝ efficit eo q̄ calorē nālem ꝓfortat. Sed expulsio quā facit humoꝝ ⁊ superfluitatū cōtingit ex motu ⁊ ex predicta confortatione caloris naturalis quam sicut dictum est dz efficere: ad confortationem enim caloris radicalis sequitur cōfortatio virtutis expulsiue ⁊ aliarum ab ea.

144 ¶ Disponit etiam corpus ad hoc vt nutriatur et disponit parum ad hoc vt augeatur.

¶ Exercitiū equale ⁊ tēperatū disponit corpus ad hoc vt nutriatur ⁊ ad hoc vt superfluitates educant neq̄ nō ad ꝺ vt claris inflāmet. Tēpus aūt ꝓueniēs ad exercendū ipm est postq̄ est cōpleta vltima digestio. Sunt aūt tres digestiones. s. vna que fit in stomacho: alia que fit in epate: tertia que fit in ipsis membris. Et tēpus qdē ad exercitādū ꝓueniens est cū est cōpleta vltima digestio. Nā cū fit ante cōplementū huius digestionis: ipm qdē est ex ceteris rebus nocibilib⁹: ⁊ hoc q̄ facit tunc egredi ⁊ trāsire cibum indigestū ⁊ in summa corrūpit ipsum. Tam digestio nō perficitur nisi cuz quiete. cibi aūt digestio est membroꝝ ex eo nutritoꝝ generatio. Intelligit aūt cum dicit. Et disponit paruū ad hoc vt augeat q̄ exercitū iuuat virtutem augmētatiuam tam in membris paruis q̄ etate augmenti.

145 ¶ Immoderatū aūt ex coꝝ ꝓprie dicit labor q̄ qdē spiritū eūat ⁊ educit lassat corp⁹ ⁊ emacerat pingues ⁊ carnosos ⁊ inflāmat calorē extraneū ⁊ dicit ēt humiditates a corpe ⁊ debilitat neruos ex violētia doloꝝ ⁊ facit corpus senescere ante etatē senectutis.

¶ Exercitiuz imoderatū dicit labor q̄ quidē spiritus euacuat ⁊ calorē extraneū in corde accēdit ⁊ inflāmat qui calor elari seu radicali grauius existit: euacuat enim ꝓ multitudine motꝰ sui humiditatē a corpore ⁊ ex magna dissolutiōe debilitat neruos: facitq̄ senescere corpus ante etatem senectutis ratione ei⁹ q̄d ex membris radicalibus dissolutur.

146 ¶ Ultimata quies est icōueniēs neq̄ est inuamē tum in vltimitate eius: imo ipsa replet corpus humiditatib⁹ sicut ⁊ glandulis ⁊ nodis neq̄ disponit corpus ad aliquem cibum.

¶ Illaudabilis est imoderata quies ⁊ omissio motus est illaudabilis: nam excessus cuiuslibet rei est inutilis. de nā aūt quietis est replere corpus humiditatib⁹ rōne parue ⁊ diminute cōmixtionis facte cū eo: ⁊ ꝓpterea ēt nō disponit corp⁹ ex ea ad susceptionem nutrimēti eo. s. q̄ nō egrediant tunc superfluitates a corpore.

¶ Quinta ex rebus nō naturalibus.

147 ¶ Corpus indiget vniuersali euacuatione omnīū membroꝝ corporis per flebotomiā ⁊ pharmaciaz ex qua quidem est perfectum inuamentum.

¶ Corpora autem indigent vniuersali euacuatione ⁊ particulari. Fit aũt vniuersalis totius corporis cuꝰ flobotomia ⁊ pharmacia. particulariter aũt in aliquo mẽbro fit per meatus illius membri cũ sunt in eo huiusmodi meatus: ⁊ hoc cũ euacuatione spũs ipsius membri. Et qz euacuationũ quedã est vniuersalis ⁊ quedã particularis incepit ab vniuersali dicẽꝺ: ꝙ talis flõmia ⁊ pharmacia fiquidẽ facienda sunt in vere. Est aũt sciendũ ꝙ homines sunt in hoc diuersi ⁊ varij. Nã qdã sunt habẽtes nãliter corpꝰ eqle ⁊ tẽperatũ exercitantes se: ⁊ qdã habẽt inequale nõ tẽperatũ se etiã exercitãtes: ⁊ qdã habẽt corpꝰ equale nõ tamẽ exercitãtes se: ⁊ qdã habẽt corpꝰ inequle nõ similiter exercitantes se. Et corpꝰ quidẽ equale ⁊ exercitatũ nõ indiget ꝓculdubio in aliquo cũone facta per pharmacũ aut flobotomiã dũ vtat cibis ꝓuenientib⁹ in debita quãtitate ⁊ qlitate ⁊ tẽpore assumptis. verũ si corpꝰ tẽperatũ nõ exercitaret ꝓuenienter indigeret ꝓculdubio cũone ⁊ maxime si nõ vteretur cibo laudabili cõuenienti tẽpore quãtitate ⁊ qualitate assumpto. Intelligendũ aũt per laudabilẽ qualitatẽ ꝙ sit cib⁹ equalis ⁊ tẽperatus. Corpora aũt inequalia indigent ꝓculdubio necessario cũone quãuis etiã vtantur exercitijs ⁊ cibis tẽperatis. Et his aũt corporib⁹ sunt magis conuenientia euacuationi in equalia nõ se exercitantia assumentia cibum vsq; ad completam saturitatem.

148 ¶ Vomitus fiat in estate: sed melancholia educatur in autumno.

¶ Vsus vomitꝰ laudabilis est specialiter in estate: ⁊ hoc est qm̃ estas est ex efficientib⁹ humores natantes in stõcho siue in ore stõchi. bin. humores sunt calidi ẽ̃les sunt spãliter in estate. assignauit etiã eductionẽ melãcholie in autũno eo ꝙ tũc eiꝰ generatio augeatur. ver aũt est melius ceteris temporibus ad celebrandũ flõmiã ⁊ sumendũ pharmaciã: ⁊ hoc qz tũc liquefiunt ⁊ dissoluuntur humores ⁊ virtus existit fortis ⁊ valida.

149 ¶ Gargarismata ⁊ dentifricia purgant ⁊ mundificant palatum ⁊ dentes.

¶ Quoniã ꝑceperat fieri vniuersalẽ purgationẽ ⁊ cũonẽ ꝓcipit nunc fieri particularẽ dicens: decet vt palatũ ⁊ caput euacuet cũ gargarismis. Ipse enĩ sunt medicine attrahẽtes a capite et euacuantur guttur ⁊ gingiue cũ abstergẽtib⁹ ⁊ mũdificantib⁹ ⁊ sunt puluires quibus fricantur dentes ⁊ gingiue.

150 ¶ Prouoca vrinam alis incidet in hydropẽ ⁊ prouoca mẽstrua: sinaũt corrumpuntur corpora eorũ.

¶ Vtere medicinis vrinã ꝓuocãtib⁹ alioquin timeas hydropẽ. Et similiter vtere medicinis ꝓuocantibus sanguinẽ menstruũ in mulieribus: alis eoꝝ corpora corrumperentur.

151 ¶ Educ feces in colica: nam in earũ eductione cruciatur patiens.

¶ Cũ stringitur natura ⁊ impeditur seu ꝓhibebit fecũ egressio dentur in potu medicine eductiue. naz ex hoc curabit patiens: hoc tamen est ex capitulo curationis ⁊ practice.

152 ¶ Utere balneo ad tollendũ sordes ⁊ immunditias: neq; sic in hoc piger si velis educere superfluitates a corporis superficie ⁊ cutem ab accidentibus immunditie mundam facere.

¶ Balneũ est necessariũ ad purgandũ superfluitates tertie digestionis: ⁊ ob hoc disponit corpus ad susceptionez cibi ob hoc ⁊ cõgruit ⁊ necessariũ est in cõseruatione sanitatis: vnde priores vtebant eo die omni postq; fuerãt prius exercitati. est aũt vna ex ꝓditionibus eius sicut ⁊ exercitij. neq; dm̃ fiat cũ cibus sit in stomacho. ⁊ immunditia quidẽ est super corpus sordities ex superfluitatibus tertie digestionis collecte. Et ꝓprietate aũt balnei est humectare corpus ⁊ reddere ipsum spongiosum facitq; vt digestio compleatur ⁊ perficiatur.

153 ¶ Coitus etiã cõmẽdatur iuuenibus quatenus per eum a nocumentis pernitiosis liberentur.

¶ Cũ erũt iuuenes calide ⁊ humide cõplexionis ⁊ collectio spermatis in eoꝝ corporibus nocebit sit ei vsus temperati coitus: alioquin attingent eis morbi magni ⁊ illaudabiles.

154 ¶ Nequaquaz tamen concedatur macris senibus aut etiam debilibus.

¶ ꝓculdubio coitus inducit ⁊ precipitat macros in etbicam. Et similiter senes ⁊ debiles in eundem morbum precipitat.

155 ¶ Incurrit podagrã ⁊ dolores alios ille qui vtitur coitu immediate post cibum sumptum.

¶ ꝓnosticꝫ ei qui vult coitu cibo sumpto ꝙ ꝓpinget ei podagrã: ⁊ ẽ dolor pedũ ⁊ spẽs arthritice que sciatica nolat: neq; nõ ẽt aly dolores multi sicut dolores ꝓpingẽtes ex oppilationib⁹ apatib⁹ epatis ⁊ dolores arruz ⁊ apa ẽt ⁊ febres. qõ iõ ꝓpingit qm̃ coitus sup cibũ faciet trãsire cibũ indigestũ: ⁊ ide causat gnõnẽ oppilationũ pro quãto necessitat in vrente eo sicut dcm̃ est oẽs morbos ꝓdictos. Ipse etiã nocet si fiat tempore famis qm̃ exiccat corpus: vnde ꝓuenientius est tẽpus ad vsum eius medium inter illa ⁊ est id qõ prope cõplementũ est digestionis: ipm̃ enĩ est tẽpus magis ꝓgruuz ad hoc cũ sit tẽpus egressus ⁊ expulsionis superfluitatũ. Nã sperma est intrinseca superfluitas aliqlis.

156 ¶ Multꝰ coitus debilitat corpꝰ facitq; ipm̃ hereditare varias species nocumentorum ⁊ dolorum.

¶ Nedum dicimus ꝙ multꝰ coitus debilitat corpus ⁊ facit ipm̃ ꝓsequi varios dolores ⁊ morbos: qnimo ꝙ diminuat ⁊ abbreuiat valde vitã: facitq; eã valde breuiter ⁊ celeriter terminari. Aristo. n. asseruit ꝙ a sibi multi coitꝰ sunt breuioris vite ꝓbo hoc ⁊ ꝓfirmãs ex passeribꝰ que nõ viuũt nisi per annũ solũ iducens super hoc ꝓbationẽ: qm̃ nõ apparet nigredo sup guttur illarũ que vident in autũno: que qdẽ nigredo significat sup senes ex eis. huiꝰ aũt rõ est: qm̃ coitus dat ⁊ infundit similitudinẽ suã in spẽ sua: simile aũt egrediens ab oibus mẽbris generat vitã: ⁊ ideo multa ex vegetabilib⁹ exiccant cũ semen ꝓducũt. Et etiã quoddã animal qõ imediate mozit postq; generauit.

¶ Sexta ex rebus nõ naturalibus.

¶ Ira anime excitat colorẽ: generatq; interdũz alia nocumenta.

157 ¶ Timor anime incitat frigiditatem qui quãdoq; magnificat in patiẽte intãtũ donec ledat in vltimo.

¶ Timor aie gñat in corpe friditatẽ: ⁊ ob ꝙ accidit tremor metuẽti ⁊ interdũ magnificat intãtũ in patiẽte donec ipse moriat. huiꝰ aũt cã est regressus caloris nãlis ad cor ex timore causatꝰ.

158 ¶ Magnũ ⁊ multum gaudiũ impinguat corpus: ⁊ ideo multum ledit pinguem ⁊ crassum.

¶ Gaudiũ magnũ est ex rebus corpus impinguantibus. ꝙ si magnificet valde ⁊ cõtinue subito necat ⁊ interficit ⁊ maxime valde pinguẽ: ⁊ hoc qz in corporibus magnã pinguedinẽ habẽtib⁹ est paruus calor rõne paruitatis ⁊ angustie venarũ ipsoꝝ. Cum aũt motus iste. s. caloris naturalis ⁊ eius excitatio est equalis: tunc quidem causat pinguedinem corporis.

159 ¶ In lamento quidẽ ⁊ tristitia ferꝫ iudicium nocumenti super macruz: ⁊ confert indigẽti dissolutione.

¶ Lamentũ ⁊ tristitia interficit interdũ macrũ ⁊ ꝑfert indigẽti dissolutionẽ: qz dissoluit corpus. Cuius cã est: qz tristitia cũ est collectionis ⁊ coadunationis caloris naturalis in corde: ⁊ ob ꝙ infrigidat corpꝰ ab ea: ex cuius infrigidatione ꝓpingit diminutio nutrimẽti eius: ꝓ tanto si fuerit macrũ additur inde in macie eius intãtũ ꝙ interdũ significat mortẽ in eo. Si ho corpus fuerit pingue ꝑmittit ⁊ tolerat ꝙ dissoluat. Et in hoc qdez terminat ⁊ perficit tractatus de rebus necessarijs positis in genere sanitatis. i. ex quibus sanitas efficitur ⁊ conseruatur.

¶ Tractatus secũdus de rebus extra naturam ⁊ primo de morbis in generali in membris consimilibus.

160 ¶ Morbi ex superfluo calore in mẽbris consimilibus absq; superfluitate generati sunt sicut morbus febrilis ⁊ consumptiuus sicut in ethica ⁊ ptisi.

¶ Morbus in se ⁊ in generali cõsideratus est mala dispositio in corpore existens inferẽs operationib⁹ suis ⁊ mutationib⁹ nocumẽtũ. Membra aũt ꝓsimilia sunt quoꝝ totũ ⁊ pars sunt vnius ⁊ eiusdẽ nãe: ⁊ cũ morbus in eis obest operationib⁹ ⁊ mutationibus ipsoꝝ. sunt aũt mẽbra ista sicut caro os ⁊ similia. nã quelibet pars ossis est os ⁊ quelibet ps carnis caro. Membra aũt dissimilia diuersaꝝ partiũ sunt quoꝝ totius ⁊ partis nequaquã est idẽ nomẽ sicut manus cuius pars nec est nec dicitur manꝰ. Et decet qdẽ ꝙ egritudo in partes suas ꝓprias diuidat. s. in eam que existit in ꝓsimilib⁹: ⁊ illã que in mẽbris cõpositis generat. Et intẽdit ꝙ morboꝝ in mẽbris similibus existẽtiũ sint due species: quarũ vna refert qualitatẽ ꝓprie sicut caliditatẽ: ⁊ hoc intelligit cũ dicit morbi ex superfluo calore absq; superfluitate ⁊c. i. qz in mẽbris ꝓsimilibus fiunt morbi ex calore absq; mã sicut cõtingit in ptisi ⁊ ethica sic ipe dixit. De nãq; due egritudines sunt ex calore absq; mã. Cũ aũt gñat calor ꝓter nãm in aliquo ex mẽbris corpis: nequaq; hꝫ sibi nomẽ appropriatũ. Sꝫ cũ gñat in toto corpore vocat febris. Et si mẽbra illa fuerit radicãtia vocat ethica ⁊ ꝓsumptio. Si aũt calor fuerit in humorib⁹ vocatur febris putrida: sed si in spiritib⁹ vocat cãsumera vel febris dici.

161 ¶ Morbus autem ex calore cum humore est sicut febris putrida.

¶ Intēdit q̄ morbꝰ de calida diuidat in duas spēs: vna ē absq; mā sicut etica quā pdixit: vel cum mā sicut febris putrida.

162 ¶ Ex eis autem sunt morbi frigidi absq; materia sicut congelatio contingens ex nimio grādine vel frigore: ⁊ ex eis est frigus cum materia sicut paralysis cum magna quantitate flegmatis.

¶ Morbus de frigida diuidit in duas spēs. Quarū vna est absq; materia sicut cōgelatio ꝓtingēs ex frigiditate extrinseca nimis ⁊ grandinis. Alia aūt ex humore in corpe existēte cuius. ſ. cā est būr in corpore existēs sicut in paralysi ex dominio flegmatis cū est sopita ⁊ imobilis facta medietas corporis. Sed congelatio est dormitatio cuius causa est frigiditas.

163 ¶ Ex eis est humidus absq; superfluitate sicut habitudo corporis que lata vl̄ mollis videtur: ⁊ ex eis est morbus humidus cū materia humorali sicut repletio ventris in hydrope.

¶ Quidā sunt ex morbis humidis pter q̄ in corpe humor sit vl̄ mā sicut habitudo corporis lata ⁊ ex eis est humidus ex humoribus in corpore existentibus sicut repletio vētris in hydrope. nā in hydrope est humiditas cum materia.

164 ¶ Morbus siccus cū materia est sicut cancer vel glandula. Sed siccus pter q̄ in corporibus sit materia est sicut spasmus ex inanitione.

¶ Morbi sicci diuidunt in duas species. Quarū vna est cuz mā ⁊ superfluitate corporis sicut apostema q̄ cācer dicit vel scrophula glādula. Glādule aūt sunt apata in subascellis ⁊ in inguinibus generata vel collo que ꝓprio nomie scrophula nominatur: ⁊ he qdez oēs ex mā sicca generant. Alia aūt spēs est morbi sicci absq; mā: sicut siccitas contingens ex inmoderata eūone. vnde spasmus inde ꝓtingens nō est spasmus ex repletione. Dī aūt morbi quoz ꝓcessit rememoratio sunt, viij. i. morbꝰ calidus ⁊ frigidus: morbꝰ humidus ⁊ morbus siccus ⁊ glubet ex istis est cū mā ⁊ absq; mā. Ex bis aūt alij. uij. cōponunt. ſ. morbꝰ calidus ⁊ humidus: cali. ⁊ siccꝰ frigidus ⁊ siccus. Qui ēt in duas spēs diuidunt sicut primi ⁊ sic erūt. viij. qui cū primis. viij. ꝓiungantur erunt. xvj. Erunt ergo in vniuerso morbi mēbroꝝ ꝓsimiliuz. xvj. attā sm ex q̄stā veritatē ipossibile est eē morbuz ex sola caliditate vel frigiditate aut humiditate vel siccitate: ⁊ B ió q̄si cāe pdictarū egritudinū sunt ꝓcul dubio humores: qui sīgdē humores nō sunt nisi q̄tuor. ſ. calidus ⁊ siccus vel calidus ⁊ humidus frigidus ⁊ siccus vel frigidus ⁊ humidus. Sīgs aūt dicat q̄. B. ponit morbos absq; mā. Dicemus q̄ tales morbi absq; mā hīt ꝓcul dubio ab extrinseco generari. Res aūt extrinsece aut sunt frigide ⁊ sicce: aut frigide ⁊ humide: aut calide ⁊ humide: aut calide ⁊ sicce. Unde si esset possibile esse egritudines ex sola frigiditate vel sola caliditate: esset possibile qdē esse rez solū calidā vel solū frigidā. hoc aūt est falsum ⁊ impossibile: ergo ꝛc̄.

165 ¶ In membris organicis existunt morbi cum accidit in plasmate lesio vel nocumentum.

¶ Membra organica sunt sicut manus caput ꝛc̄. ex cōsimilibus cōposita quoz. ſ. totius ⁊ ptis nō est idē nomē sed diuersuz. Sūt aūt sm medicos q̄tuor: genera morboz in pdictis mēbris gliatoz. ſ. morbꝰ in plasmate vel forma in q̄ritate in nuō in positione. Et morbi in plasmate diuidunt in morbos ꝓtingētes in figura: ⁊ eos q̄ ex corruptiōe ꝓcuitatis mēbroꝝ generant: ⁊ eos q̄ ex asperitate ⁊ lenitate eozūdē ꝓtingūt. Ipse aūt incepit a morbis in plasmate ꝓtingētib⁹. vnde inquit in membris organicis existunt: cū accidit in plasmate lesio vel nocumētū sicut subaudimus. Si alicuius ex eis forma vel figura corrumpat vel eius ꝓcuitas vel poꝛus: vel si membrū q̄ natura debet esse asperū lene fiat: vel econuerso. ſ. q̄ debet esse lene fiat asperū.

166 ¶ Est autem morbus in augmento si fuerit caput nimis magnum ⁊ in diminutione si fuerit stomachus nimis paruus.

¶ Morboꝝ in q̄ritate sunt due spēs vtpote augmētū ⁊ excessus in q̄ritate mēbri sicut caput nimis magnū vel diminutio in q̄ritate sicut stomachus nimis paruus.

167 ¶ Si videatur forma capitis lata vel cōꝓssa erit error vel peccatum in plasmate.

¶ Quoniā retulerat duo genera morboꝝ organicoꝝ vtpote continguitū in plasmate ⁊ q̄ritate ipsoꝝ: ⁊ cōsequēter diuiserat eos qui sunt in q̄ritate in duas spēs que ex augmēto ⁊ diminutione ipsarū ꝓcingunt: incepit nunc morbos in plasmate dividere in spēs suas: vnde inquit q̄ ex mēbris plasmationis est cū corrūpit forma membri a principio fue gnōmis sicut ꝓcingit pueris nascentibus quoz capitū forma alicui organo lato assimilatur: aut ēt sicut natus babēs tibias obliquas.

168 ¶ Ex eis ēt est morbus in cōcauitate cū accidit el nocumentū sicut cum plāta pedis carne repleatur.

¶ Spēs scōa ex mēbris. ſ. plasmationis est morbꝰ in cōcauitate sicut si ꝓcauitas pedis intrantū carne repleat q̄ nulla ꝓcauitas ibidē videatur: vnde hmōi patiens nequaq̄ super ossa rotunda ⁊ gibbosa pedē firmat vel appodiat gressus suos.

169 ¶ Aut si accidat etiā q̄ interponat aliquid in poris ⁊ meatibus sicut ꝓtingit in oppilationibus ex lapidibus renū contingentib⁹.

¶ Hec ēt spēs vel morbus plasmatiōis etiā est morbꝰ poroz ⁊ cānaliū membroz sicut cōtingit in oppilatione generata in canalibus renū rōne lapidū vel calculoz in eisdē generatoz.

170 ¶ Aut si mēbrū q̄ dz esse asperū sit lene vt stōchꝰ in quo supflua humiditas exuberat: aut si q̄ dz esse lene exasperet sicut cāna pulmonis cū exiccatur.

¶ Ex membris in plasmatiōe est adhuc quarta spēs. Et est cum mēbrū q̄ naliter dz esse asperū efficit molle ⁊ lene sicut stōchꝰ supflua humiditate cōpressus: q̄m stōchus naliter dz esse asper durus ⁊ solidus sicut inquit Bal. quatenus possit firmiter cōprehendere ⁊ cōminuere cibū cū digerit in eo: aut cuz membrū q̄ ex prima creatione ⁊ plasmatione debet esse lene exiccatur ⁊ exasperat sicut cāna pulmonis cuz siccitas imoderata accidit.

171 ¶ Est autez numerus a natura egredies in ser vel quatuor digitis.

¶ Quis retulerat morbos in creatione ꝓcingētes ⁊ in q̄ritate ⁊ cū diuisit morbos in plasmate in pte ante istā in q̄tuor spēs volunt nūc referre tertiū genus pdictaꝝ egritudinū. B aūt gen⁹ est de morbis in nuō mēbroꝝ. diuisit aūt morbuz in nuō sicut morbū in q̄ritate in augmētū ⁊ diminutionē: vnde ītēdit q̄ in mēbris quoꝝ operatio cōplet in numero determinato est numer⁹ innalis si deficiat augeat: vt si quis nascat cuz ser digitis vel oriat vel munat vt cū quis solū cū quatuor digitis nascat.

172 ¶ Interduz vnuntur duo digiti ⁊ iunguntur. Et interdum iuncta inmaturaliter separantur.

¶ Intēdit q̄ mēbri sicus ⁊ pōnes diuidunt in duas spēs. Quarū vna est ꝓiunctio eoꝝ que naliter debēt esse separata sicut ꝓcingit in eis qui nascunt cuz gbusdā digiti ipsoꝝ subiungunt. Alia est cū separant membra que naturaliter debent esse ꝓiuncta.

173 ¶ Solutio diuisi alīs vnionis existit in ꝓiunctione mēbroꝝ aut in separatiōe. In ꝓiunctione qdē sicut et dislocatiōe bracchij ⁊ icisione pedis vel manus.

¶ Hoc est genus egritudinū notarum in solone diuisi alīs vnionis. fit aūt dislocatio ꝓtinuitatis eam in mēbris cōsimilib⁹ q̄ in organicis. vnde intelligit q̄ fit in organicis cū dicit q̄ dislocatio diuisionis alīs vnionis insistit in ꝓiunctione membroꝝ: pōt nihilominus fieri in aliquo ex mēbris ꝓsimilib⁹ sicut in fractura ossis vel incisione carnis: ⁊ hoc intellexit cū dixit q̄ solutio diuisi alīs vnionis reperit in solutione mēbroꝝ. Lq̄ sicut reperit solutio diuisi in aliquo mēbro cū aliqo cōiunctoꝝ sic etiā reperit in aliquo membro solo existente ⁊ alio non ꝓiunctoꝝ intelligit de dicto suo sicut dislocatio bracchij solutionē vnionis in mēbris organicis ⁊ est illa quā dixit prius in coniunctione membroꝝ: ⁊ etiam in hoc cap. manus vel pedis abscisio.

174 ¶ Solutio in ossibus est fractura: in tunicis autez ⁊ venis dicit ruptura: sed solutio facta sm latuz vel longum in neruis dicitur fixura vel punctura.

¶ Diuersa sunt nōia solonis diuisi in mēbris cōsimilib⁹. Nā facta in osse dicit fractura: sed in venis ⁊ tunicis dī ruptura ⁊ fractura: in neruis sm longū aut p fundus dī fixura aut punctura.

175 ¶ Soluto facta in ligamētis vel cordis dicit ōssatio. Et arabice dicit rabat. Sed facta in carne dicit vulnus. Si tamen produceretur tempus eius diceretur vlcus. Sed facta in sola cute dicit excoriatio.

¶ Solutio facta in ligamētis dī arabice rabat. Sed facta in cordis dī albucar. Sz facta in carne dicit vuln⁹. Et si pducit tēpꝰ eius dī vlcus. Sed cū separat cutis a carne dicitur excoriatio.

¶ Explicit de rebus egredientib⁹ a nã videlicet de causis morboꝝ.

176 ¶ Cause dividunt in manifestas ⁊ apparẽtes que ſez ꝓtingũt cutẽ ⁊ ſuperficiei corpoꝝ ſicut ignis: ⁊ nix percuſſio aut ruptura contingens ex ſaltu.

¶ poſtq̃ perfecit reſolonẽ de ſpecieb⁹ morboꝝ: cepit nũc referre ẽt cauſas efficiẽtes ipſoꝝ. Et q: tres ſunt ſpẽs cãrũ. Sunt.n. quedã extra corpus que primitiue ⁊ manifeſte nũcupantur. Et quedã ſunt intra corp⁹ ex gbus quedã ſunt ꝓpinque que ꝓxime dicunt. Quedã diſtãtes ⁊ remote que dicunt antecedentes. Ideo cepit nũc dividere cãs in has tres ſpẽs. Unde ingt cauſe dividunt in manifeſtas ⁊ apparẽtes ⁊ intrinſecas ⁊ q̃ cauſe dividant in primitiuas ⁊ antecedẽtes ⁊ ꝓiunctas: cõſequenter aũt dicit que ſunt cauſe primitiue dicẽs que. ſ. ꝓtingũt cuti ⁊ ſuperficiei corpoꝝ ⁊c. Sicut ignis q̃ calefacit ⁊ nix que exteri⁹ occurrens infrigidat. Et ruptura vene ꝓtingẽs ex ſaltu. Saltus nãq; eſt cã morbi cõmunis vtpote ſolutionis ꝓtinuitatis. Et ignis ⁊ nix ſunt cauſe morbi ꝑfimilis qui eſt in mẽbris cõſimilibus ſpecialiter generatus vtpote male complexionis.

177 ¶ Ex cauſis etiam ſunt que dicuntur coniuncte ⁊ ipſe quidez ſunt inter bas ſpecies differentes: ⁊ hoc quia quãdiu continuatur putrefactio cõtinuat ⁊ febris putrida. Ex cauſis etiaz ſunt que antecedentes appellantur omni repleto corpori congruentes.

¶ Cauſe intrinſece dividunt in cauſas propinquas que ꝓxime dicunt ⁊ ſunt ꝓprie ⁊ imediate cãe in egritudine: ⁊ ob hoc reor ipm ditriſſe q̃ ſint differẽtes iter bas ſpẽs: hoc eſt dictu q̃ faciũt differẽtiã iter bas ſpẽs ⁊ q̃ faciũt differre q̃ſdã ex ſpeciebus morboꝝ in quo ſunt ſicut putrefactio que eſt cã caloris ex/neꝝ ⁊ cauſas diſtantes ⁊ remotas que antecedẽtes nolant ſicut eſt repletio que eſt cã oppilationũ ⁊ oppilatio cã putrefactiõis ⁊ putrefactio eſt cã febris. Eſt aũt ꝓprium cãe ꝓxime vt ipſa ablata tollat ⁊ auferat morb⁹. nõ aũt ita eſt de antecedẽte imo ecõuerſo: ⁊ ob ablata putrefactiõe auferet ⁊ ceſſat febris: que tamẽ nõ auferet vel ſeparat: ⁊ ſi repletio auferatur.

178 ¶ Ex cauſis efficientibus vniuerſaliter eſt quicquid corrumpit membꝝ complexionez ex infuſione humoris ad ipſum.

¶ Quicquid cauſat membꝝ corruptionem ex infuſione humoris ad ipſum habet vniuerſaliter rationem cauſe efficientis.

179 ¶ Hec ſunt potentia impellẽtis ⁊ debilitas ſeu impotentia recipiẽtis ⁊ multitudo mali humoris fluentis: latitudo meatuum ⁊ debilitas nutritiue: hec enĩ eſt ſufficiens ſumma earum: necnõ etiam quia videbis qualitatem in ſubſtantia corporis exiſtentem ſuperari ⁊ ad ſui contrariam declinare.

¶ Cauſe infuſionis mãe ab vno mẽbro ad aliud ſunt fortes potentie expulſiue mẽbri humorẽ impellẽtis ⁊ debilis virt⁹ mẽbri recipiẽtis. Et 2ª ex eis eſt multitudo hũoris in mẽbro impellẽte. Tertia aũt eſt latitudo meatuũ iter mẽbrũ recipiẽs ⁊ impellẽs exiſtẽtiũ. Sed 4ª eſt debilitas virtutis nutritiue. hec enĩ cã eſt q̃ 3ta humores ſupfluũ in mẽbro impellẽte gñent. Intellexit aũt cũ dixit: necnõ ẽt q: videbis q̃litatẽ in ſuba corporis exiſtẽtẽ ſuperari: ⁊ ad ſuã 3tiã declinare. q̃ videbis aliq̃ ex humorib⁹ membꝝ q̃litatẽ vincere ⁊ ſuperare: ⁊ ad ſui 3tiam trãſmutare: vnde eſt acſi diceret q̃ vna ex cauſis expulſionis alicui⁹ humoris ab aliquo mẽbro eſt nocumẽtũ forte illius membꝝ creatũ ex illo humore q̃ in eo exiſtit: ⁊ nihilomin⁹ ex cauſis expulſionis ab vno mẽbro ad aliud eſt cã mẽbrũ impellẽs ſituat ſuper recipiens.

180 ¶ Oõ generat in eo calorẽ eſt quidem cauſa quare contingat corpori illud qõ inde eidez contingere conſuevit. vſus aũt ⁊ eſus alliũ eſt calidũ in potentia. ſed calidũ in actu eſt ſicut calor ſolis.

¶ Intẽdit hic q̃ calor exiſtẽs in corpore iducãt in eo illud qõ ẽ cã doloris: vnde eſt ac ſi diceret q̃ iducit in eo illud qõ eſt aptũ de nã ſua inducere. ſ. dolorẽ. Sũt aũt calidi due ſpẽs. Quaꝝ vna eſt calida in potẽtia ſicut allium ⁊ piper. Scba vo calida eſt actu ſicut aer calidus paulopoſt meridiem.

181 ¶ Ex his ſunt mot⁹ aic ſicut ira ⁊ mot⁹ corporis ſicut labor ⁊ corruptio ⁊ putrefactio ⁊ cibi paruitas: ⁊ qõ poros corporis cutis claudit ⁊ ꝓſtringit ſicut aer.

¶ Ex cauſis calefaciẽtib⁹ ſũt fortes mot⁹ aic ſicut ira ⁊ mot⁹ corꝝ fatigatiũ ⁊ humoꝝ putrefactio ⁊ cibi paruitas. aer vo cutis poros claudit ⁊ ꝓſtringit itãtũ q̃ calorẽ ſuffocat ⁊ euẽtari pbibet. Nã ide ꝑcuſſio generat febres que effimere nominant.

¶ Cauſe egritudinum ex frigiditate.

182 ¶ Cauſa vo harum egritudinuz eſt quicquid in eo frigiditatem generat: ⁊ quãdoq; ſolui ex eo diſſolubile: cuius virt⁹ aut eſt in potentia velut cõtingit in iuſquiamo aſſumpto: aut in actu ſicut in nive.

¶ Quicqd gñat in corpore frigiditatẽ ſoluit ꝑcuſſio iter cõtinuitatẽ ſicut cũ eſt violentũ ⁊ forte efficitq; tunc morbuz qui ꝓtinuitatis ſolutio appellat ſicut ꝑz in ſolone digitoruz ex nive ꝓtingente. Actus aũt ⁊ operatio ex frigiditate dividit primo in ſpecies duas ſicut ⁊ operatio ꝓtingẽs ex calore. Eſt.n. quedã infrigidatio in potentia ſicut ialgami ⁊ q̃dã actu ſicut nimis.

123 ¶ Fames eſt cum pabulũ ſpirituum terminat: ⁊ ſic contingit cum terminatur ⁊ conſumitur oleũ in lampade vel furcibulo. vehemens etiam ſaturitas ⁊ crapula calorem ſuffocat ⁊ extinguit.

¶ Cũ aũt eſt fames adeo fortis ⁊ valida q̃ actio nature qua corpus nutrit terminat: ꝓtingit quidẽ ſpirituũ diminutio ⁊ corporis infrigidatio: ⁊ ſic ẽt accidit ſplendori luminis ſeu flãme diminutio cũ eſt oleũ in furcibulo oĩno aſſumptũ vel ẽt diminutũ. Et ſupercedẽs crapula: cui⁹ cã ẽ ſuperfluus cib⁹ velut ꝓtingit in poſequẽtibus imediate apperitũ eſt cã infrigidationis. hoc.n. calorẽ tegit ⁊ ſuffocat naturalẽ: quẽadmodũ excedẽs olei quãtitas extinguit flãmã donec ipſam oĩno ſic ſuffocet ⁊ extinguat.

184 ¶ Motus aũt fortes ⁊ diurni ſunt cauſa euacuationis ſpirituũ ⁊ infrigidatiõis corporis: quiete etiã infrigidatur calor ſicut ⁊ flãma fumo extinguit.

¶ Cũ tempus fortiũ motuũ ꝓducit infrigidat corp⁹ ex eis: iz in principio corp⁹ calefaciãt: tñ cũ ꝓducunt ide ſpũs educunt ⁊ poſequẽs corp⁹ infrigidat. Quies ẽt ⁊ ociũ corp⁹ infrigidant gñ ex omiſſione motus augẽt ⁊ magnificat fumoſa ſuperfluitas ſuper calorẽ naturalẽ. Et ex ea ſic extinguit ſicut ignis cũ fumo ꝑmiſt ⁊ ſupra ipm dominat. Et eſt quidẽ neceſſaria calori naturali inſpiratio vel incitatio ſicut igni euentatio vel exſufflatio.

185 ¶ Fortis ⁊ valida corporis denſitas ꝓcludit calorẽ in corpore donec extinguat: corp⁹ imoderate raꝝ ſeu ſpongioſum de facili infrigidat cũ ſit ꝓpinquũ ⁊ diſpoſitũ ad hoc vt in eo calor de facili diſſoluatur.

¶ Immoderata corporis dẽſitas ſic calorẽ in eo recludit donec extinguat ſicut ꝓtingit exterius q̃ ſine reſpiraculo oĩno coopertũ. Nã moderata ⁊ pua dẽſitas calorẽ ꝓſervat: ⁊ per ꝓxe corp⁹ calefacit: ſed imoderata calorẽ extinguit naturalẽ. Et ſibi ſimilẽ corp⁹ nimis rarũ. Nã minuit in eo calorẽ ⁊ paruus efficit ſz ꝓtingit in elibanis ⁊ balneis multa reſpiracula habẽtib⁹.

¶ Cauſe egritudinũ ex humiditate.

186 ¶ Quinq; ſunt numero ſcripta humiditatem generantia ex quibus aqua calida dulcis ſuper totum infuſa eſt humida in actu.

¶ Aſſerit q̃ humectãtia ſunt cãe hũiditatẽ faciẽtes ⁊ ſunt gnq; ex qb⁹ eſt humectãs in actu aq̃ calida qõ qdẽ intelligit verũ od fuerit aqua delectabilis ⁊ eius infuſio ſuper corpus multa.

187 ¶ Ex humectantibus autẽ in potentia eſt vſus lactis ⁊ piſcium delectabiliuz caſei recentis quice corporis ⁊ immoderata refectio vel ſaturitas.

¶ Ex humectãtib⁹ in potẽtia ſunt ſicut por⁹ lactis eſus piſciũ in aqua dulci babitãtiũ caſeus recẽs ges corpis ociũ ⁊ ſaturitas imoderata. Intellexit aũt humiditatũ retentionẽ fieri ex his q̃ retinẽt humiditates in corporib⁹ ſeu pbibẽt egreſſum earũ cuius ſunt que poros corporis coarctant claudunt ⁊ inſpiſſant.

¶ Cauſe ex ficcitate.

188 ¶ Quinq; ſunt ſiccitatẽ generãtia ſenſu intellectiue appreheſa: ex quibus quedã actu exiſtũt ſicut boreas: ⁊ quedaz in potentia ſicut eſus ſynapis ⁊ tanta fames ſeu abſtinentia per quã humiditas corporis conſumatur ⁊ omnis motus fortis ⁊ violentus. contingit etiã corporis exiccatio ex ventris ſolutione.

¶ Hec q̃q; ſunt de ſe intellecta ex mõ loquẽdi eius in eiſdẽ: vtũ eſt ſicut cũ dicit de exiccãtibus in actu eſt boreas ⁊ frequẽs

solutio ꝛ ꝓmus in terra vel arena. Et in potētia sicut synapis esus ꝛ fames exciēs corpora: ꝛ hoc qñ ex cibo nāli calor intendit vñ ablato vel subtracto cibo agit calor in mēbris corpis ꝛ in humiditatib⁹ eoꝝ ꝓsumens ꝛ exiccans ea. Post ḡ erpleuit rememoratione egritudinis mēbroꝝ ꝓsimilū accedit nunc ad rememoratione membroꝝ organicoꝝ.

¶ Cause egritudinū organicoꝝ.

189 ¶ Cause magnitudinis membroꝝ sunt fortitudo ꝛ potentia formatiue ꝛ etiam nutriens.

¶ Due fūt cause magnitudinis mēbroꝝ. s. fortitudo plasmatiue ꝛ magnitudo materie quā per nutriens intelligit.

190 ¶ Cause paruitatis membroꝝ sunt contrarie eis quę magnitudinem efficiunt in eisdem.

¶ Intellexit q̄ cause paruitatis membroꝝ sint debilitas plasmatiue ꝛ paruitas materie.

191 ¶ Causa corruptionis formarū est in numero similitudinū qō quidē rōne malitie cōplexionis existentis in matrice contingit aut paruitate spermatis aut malo egressu fetus in ortu suo ex cuius tortura contingit peccatum in figura ꝛ forma.

¶ Causa corruptionis formaꝝ mēbri cadit in mō recipiētiū similitudinē ꝛ figurā: ꝛ hoc ꝓtingit rōne male cōplexionis matricis. Nā malitia cōplexionis matricis disponit iterū passu qō recipit formā ꝛ agēs talr q̄ agēs malū ipmat formā: aut q̄ recipiēs malā formā recipiat: aut diminutiōe ꝛ puritate spmatis q̄ receptio forme vel eiꝰ actio vel gnō impedit. qō qdē verū est sm opionē eiꝰ q opinat esse in spmate potētiā actiuā. Cōtingit ēt iterū sicut dī ꝓdicta corruptio ex re extrinseca vtpote in innaturali egressu feꝰ in natiuitate: sz hāc corruptionē forme reparāt obstetrices frequēter fasciādo sicut ōcet ꝑus q̄ i duerent ossa: ꝛ in sūma corruptio forme ab extra accidit vel ab intra. ab intra qdē accidit vl malitia agētis aut malitia passi ꝛ recipiētis vel ambabꝰ simul. exoꝝ aūt malitia erit ab eisdē met aut a mixce.

192 ¶ Ex bis etiā est nutrix si deliquerit fasciando ipz aut eleuando vel deprimendo ipsum.

¶ Nutrix ēt est cā ārē nati mēbra tortuosa efficiunt cū errat in fasciādo ipm seu in ligādo ipm cū fascia: ꝛ ꝑ q̄ tenēritate ꝛ humiditate ossū ipsiꝰ augent sm figurā ex ligatura eis ipressaz sic ēt ꝓtingit error ex eodē cōmisso i eleuatiōe aut depressiōe eiꝰ.

193 ¶ Vel si forsan augeat in eo cibus aut ad nutriendum aliter ad vtendum malus existat.

¶ Excedēs cibi extrinseci q̄titas iz similis ē cā corruptiōis forme sicut ꝛ excessus māe intrinsece. s. ꝓtingēs a principio gnōnis: ꝛ hoc qñ ex multitudine materie debilitat virtus plasmatiua in ꝓductione forme. Et sīlr videl ꝓtingē cū nutrit ꝛ cibat nutrimento grosso ante tēpꝰ ꝓueniēs ad nutriēdū ipm tali nutrimēto nā cū surripit humidū subtile ei puta lac: corrūpit qdē magnitudo mēbroꝝ in forma a principio. s. in eodem impressa.

194 ¶ Aut si puer debilitate sua cadat cū nō regit ab alio ꝛ ipsiꝰ tibia aut crus ide franganf vel eiꝰ nasus peutiaf talr q̄ inde tēsionē ꝛ pressionē patiaf. nō. n. pōt mā rectificari si moueaf quis ipotēs sc sustinere rōne fracture ossis nondū perfecte consolidate.

¶ De aūt cāe oēs sunt extrinsece. nā cū peniterit puer ambulare aut rō habeat potētiā ambulandi ꝓtingit qdem ei obligras seu tortuositas suarū tibiarum: corporis ēt forma in aliq̄ si frangaf aliq̄ ex ossib⁹ ipsiꝰ si ꝑus q̄ eius ꝓsolidatio ꝑficiaf moueatur.

195 ¶ Hoc ēt facit multitudo humoꝝ sicut in lepr̄osis ꝛ paruitas corūdem sicut in ethicam diuturnaz ꝛ cōtinuas febres patientibus.

¶ In lepr̄osis quidē ꝓtingit generaliter corruptio forme membroꝝ suoꝝ ꝛ similiter ꝓtingit in extenuatis ꝛ cōsumptis. Causa aūt huius siccitas est que cū difficultate formā recipit.

196 ¶ Aut tortura oris ꝛ faciei contingens ex mollitie ꝛ relaxatione nerui aut corrugatione ꝛ tensione nerui versus collum declinare.

¶ ꝓculdubio cāe iste sunt morbi. Nā tortura faciei fit relaxatione ꝛ mollitie nerui existētis in pte habēte colligantiā cū parte obliquitatē habente: fit etiā interduz tensione ꝛ corrugatione nerui: ꝛ tunc ꝓculdubio pars lesa obliquatur.

197 ¶ Vestigia aparū ꝛ cicatrices vicerū ꝛ vulnerum proculdubio formas in superficie corrumpunt.

¶ Causa huius apostematis est purrefactio aliorum apostematum: sed in vlceribus ꝛ vulneribus causa est mala cōiunctio ipsorum ꝛ al' dissolutio cause clausionis meatuum.

¶ Cause clausionis meatuum ꝛ poroꝝ.

198 ¶ Sapientes dederūt operā in collectione eorum que sunt de genere claudentiū ꝛ obturantiū poros ꝛ meatꝰ ex qbus sunt fortitudo retētiue ꝛ debilitas expulsiue: interdum etiam frigus est causa huius.

¶ Pori ꝛ meatus claudunt vñio ꝛ fortitudine retētiue virtutis ꝛ debilitatis expulsiue. frigus etiam coarctat ꝛ constringit poros ꝛ meatus: quod quidē patet ex corrugatione seu coadunatione ueruorum ex frigore contingente.

199 ¶ Siccitas etiaz coarctat eos valde ꝛ similiter faciunt ligature. apostema ēt angustat ꝛ obliquat eos per ꝓstrictionē exterius in aliquo mēbro generataz. stringit etiā eos medicina stiptica.

¶ Siccitas aūt in aliquo membro strigit ꝛ coarctat poros et meatus eius. idem etiam facit ligatura facta super membrum. ꝓculdubio apostema generatū in aliquo mēbro exterius angustat meatꝰ ꝛ poros ꝓstringēdo. ꝓstringit ēt medicina stiptica.

200 ¶ Hoc etiam contingit interdum consolidatione vulnerum ꝛ vlcerum ꝛ etiaz verruca seu porro ꝛ carne innaturaliter augmentata.

¶ Ex causis meatꝰ claudētib⁹ est cū vicus vulnusue innaturalr cōsolidat sicut ꝓtingit in ꝓsolidatiōe lōgitudinis meatuū. verruce ēt in eis nate est ex cāis clausionis coꝝ. nascit. n. interdum intrinsus sicut exterminet eis ēt caro est innaturaliter in eis nata.

201 ¶ Hoc etiam humoꝝ facit aut sanies vel sanguis lac coagulatum ꝛ aqua.

¶ Constat q̄ cum humores infunduntur ad concauitates meatuū qui replent ꝛ obturāt eas: ꝛ similiter facit sanies in eis extrinsus existens: ꝛ similr facit sanguis coagulatus ꝛ lac caseatū.

202 ¶ Hoc etiam faciunt vermes lapis ꝛ scr̄ sicca dura ꝛ acr.

¶ Hoc intelligit de vermib⁹ generatis in intestinis: ex quo accidit colica. ꝑ lapidē ēt intelligit lapidē in vesica: ꝛ ēt calculū in renibus. Et per acrē intelligit ventositatem grossam interdum meatus obturantē. Inde etiā ꝓtingit vna ex speciebus colice. s. illa que contingit ex conclusione ventositatis in intestinis. Ex bis aūt cāis ꝓtingit plurimū retentio fecū ꝛ vrine.

¶ Cause apertionis meatuum.

203 ¶ Cause apertionis meatū sunt fortitudo expulsiue ꝛ debilitas retentiue.

¶ Apertio meatū contingit fortitudine expulsiue ꝛ debilitate retentiue. s. a causis contrarijs eis quibus contingit clausio ipsorum puta debilitati expulsiue ꝛ fortitudini retentiue.

204 ¶ Ex bis etiam est omnis medicina aperitiua calida ꝛ humida necessario.

¶ Ex causis meatus aperientib⁹ est vsus medicinaꝝ aperitiuaꝝ nec dubiū qn medicina calida ꝛ humida meatus aperiat.

¶ Cause egritudinis in quātitate.

205 ¶ Quicquid augeꝫ ꝛ excedit numero in nobis augetur sic ex multa materia vt dicit⁹ si fuerit materia laudabilis aut rana si materia illaudabilis.

¶ Quia retulerat cās aptionis ꝛ clausionis meatuū: incipit nūc referre cās augētiū vel diminuētiū numerū membroꝝ: vñ dicit q̄ qcqd augeꝫ in numero mēbroꝝ: augeꝫ ꝓculdubio rōne multitudinis māe: que si fuerit laudabilis: erit quidez corpus inde auctū naturale sicut eius dicitur: si vo mala erit corpus innaturale sicut est illud qō rana appellat ꝛ augeꝫ sub lingua.

206 ¶ Quicquid minuitur in nobis numero cōtingit contrario eius cuius rememorationem fecimus.

¶ Causa diminutionis numeri est contraria cause augmenti ꝛ fluo velut diminutio materie.

¶ Cause asperitatis.

207 ¶ Causa generans asperitatē est ablatio humiditatis que interdū ex humore frigido ꝓtingit puluere siccitate ciboꝝ ꝛ medicinarum.

¶ Dic

¶ Hic pculdubio retulit cãs egritudinũ ex aspitate ꝓuenientiũ & differẽtias ꝓ efficies aspitatẽ ẽ ꝙ aufert hũiditatẽ nĩ bumor ficc⁹ cũ ifũdit ad cãnã pulmõis ipaz exalpans. Idẽ ẽt fum⁹ facit & pulsus & cibi stiptici & medicie. Hec eni oia guttur & cãnã exasperãt.

208 ¶ Causa lenies asperitatez est sicut bumor viscosus & omne pingue vnctuosum.

¶ Omne qđ habet viscositatem lenit asperitatem sicut humores seu humiditates viscose & oleaginose.

¶ Cause coniunctionis & vnionis separatoꝝ.

209 ¶ Proculdubio omne illđ de cuius natura est vt stet separatum ab aliquo cuz aliquo modo ei vnitur si cũ eodez cõiungetur. Si vulnus nõ debite soldet ꝙ res in membro inopinata ostendetur.

¶ Proculdubio nãc retulit cãs morboꝝ sit⁹ & põnis. retulit aũt duas cãs bn⁹ rei. s. vnã ex pũctõe ei⁹ qđ erat separũ a mẽbris vĩ ait. pculdubio oẽ illđ ỗ cui⁹ nã ẽ vt stet separũ a mẽbro sibi vicino tẽ. nã cũ ẽ talis sit⁹ accidit eꝫ vt pũgat membro illi. pculdubio cã buĩ⁹ erit signatũ vic⁹ vl vuln⁹ i supficie cuiusz ex pdictis mẽbris: accidit eni ꝓter ỗ vt supficies vni⁹ ex illis membris vulneratis cũ supficie alteri⁹ mẽbri vulnerati cõsolidetur & vnat: quẽadmodũ ꝓtigit hoc in codẽ vulnere per se soluz generato in quo. s. superficies quarũdã prũ ei⁹ cũ supficie altarũ eiusdẽ solidatur & vnitur: & ob hoc ingt ꝙ videbis in cõsolidatione vulneris alicuius membri cum indebite consolidat & aliter ꝙ sperares aliud ꝙ sperares de patiente euenit.

210 ¶ Ex hoc etiam est fortitudo imutatiue et debilitas informatiue.

¶ Proculdubio mẽbra nãliter sepata idebite vniunt & solidant interdũ a pn⁹ opõnis ipioꝝ & fortitudine virtutis gñatiue & maxime qñ de natura coꝝ est vt multũ vniant & pũgant & vnũ qđ efficiant: & interdũ adueñ hute debilitas formatiue. accidit aũt ỗ a causis cum ipsa aliquã partem ex membris separat.

211 ¶ Quius separatio ꝓtingens cuilibet ex eis de quorum natura est vt sint in situ coniuncta: sit de genere & numero egritudinum situs & positionis in membris organicis: & nibilominus etiam est ꝓprie de genere solutionis duisi seu continuitatis: cuius quidẽ solutionis cause be referuntur.

¶ Oẽ mẽbrũ cuius sit⁹ indiuiſ per nãm eẽ inter ipm & aliđ: ita ꝙ secũ ꝓiungat figdem ꝓtingat ei ꝙ separet ab illo: ꝙuis talis separatio mẽbris organicis referat: erunt nubilomin⁹ pculdubio cause sepõnis vnius ex eis ab alio de nũero cãrum solomis ꝓtinuitatis appropriate mẽbris ꝓssibus que ꝓprie idiuiſ solo appellatur: & ipse gdem ad causas refert ꝓprias conseqũter.

¶ Cause solutionis indiuiſ.

212 ¶ Humor quidã est bñs vim & qualitatẽ vstiuã & calefactiuã & corrosiuã vel sanatiuã aut hypostasis ipulsa seu ibibita ꝓtusionẽ iferẽs vel viscositas relaxãs qđ mouere deberet vel salt⁹ ꝓtudens lanians et difrũpens vel lapis offendens & contũdens.

¶ Notũ ẽ ꝙ hec oia soluũt ꝓtinuitatẽ. s. humor corrodẽs & calefactus & hypostasis mẽbroꝝ ꝓtusiua necnõ humor viscosus. ollocanẽ eni ꝓtes motiue ex laratõe quã eis iferũt: & fiũt salt⁹ soluũt cõtinuitatẽ mẽbroꝝ & lapis ledit & offendit mẽbrũ & carnẽ ꝓtudit.

213 ¶ Ex eis sunt medicine corrosiue & vstiue vt ferrũ corrodẽs & lanians & qñq vẽtus scindit rõne tensionis. Idem etiã agit ignis sicut & in ceteris.

¶ Hoc totum est per se notũ & manifestũ: ideo non exponio.

¶ Capz⁹ de reb⁹ egrediẽtib⁹ a nã & fũt accñtia morboꝝ.

214 ¶ Quedaz ex accidẽtibus reperiunt in opationibus: & quedam in qbusdã corpori cõtingentibus: et quedã in egrediẽtibus ab codez: puta in sputo fecibus egressu. s. sanguinis sudore & vrina.

¶ Qñ ũ erpliciut rememoratione de morbis & ipsoꝝ causis: incipit nunc referre accñta post ipsos contingẽtia. Nã accidentia ꝓsequunt morbos sicut & morbi causas & nẽcio sunt ex eisdẽ. Inchoauit aũt in hoc a diuiſõe accñtiũ in coꝝ ꝓma gña: vĩ ingt. ꝙ ipsoꝝ sunt tria. s. genera. Quoꝝ ꝓmũ accñtiũ ab operationib⁹ mẽbroꝝ assumptoꝝ vtpote a nocumẽto ipsoꝝ: & hoc qdem est ꝓmũ ex eis. Scõm est accñtium a qualitatib⁹ corpis assumptoꝝ: puta a citrinitate macie & qualitatib⁹ aliqs que cõtigũt corpori post egritudinẽ ex imutatiõe ipsi⁹. Tertiũ gen⁹ est accñtiũ sumptoꝝ ab egrediẽtib⁹ a corpore sicut ab imutatione fecum vrine & sudoris & fluxu sanguinis & aliis exeuntibus.

215 ¶ Egressus nãlis opationis a dispõne sua ẽ triplex. Ipsi⁹ debilitas ipsi⁹ ablatio & ipsi⁹ imutatio seu corruptio qđ in quolibet morbo est etiã manifestum.

¶ Egressus opõnis a dispõne sua nãli fit triplex. aut debilitat: aut oino auferẽ: aut sic imutat ꝙ indebite fiat: vĩ exẽpli gña. Si digestiua stõchi debilitet: egredietur eib⁹ idigestus. Si vo auferatur ãlis assumitur egredies. Sed si calore idebite alteret & imutet vretur qdẽ cib⁹ & fumosus efficiet. Et hec qdẽ gña sic in oibus operationib⁹ sunt repta. Hoc eni notum est in visu.

216 ¶ Debilitas eni opationis visus est cum aliqs debiliter videt: & ipsius ablatio cuz oino visus ꝓhibet vel auferẽ: & ipsius corruptio & incõueniẽs imutatio cum imaginatur se videre que non videt.

¶ Exẽplũ debilitatis opõnis est sicut debilitas visus: & exẽplus ablatiõis ei⁹ est nĩ visus ablatio & di ꝓprie cecitas. Exẽplus vo male & corrupte opõnis est cũ qs videt que nõ videtur. Cũ videtur ei eẽ qđ nõ est sicut est cũ videt ei vnum duo esse.

217 ¶ Exẽpla accidẽtiũ ꝓportionabilia reperiunt in accidẽtibus ꝓtingẽtibus aliis operationibus.

¶ Hec tria gña accñtiũ reperiuntur in oib⁹ aliis opõnib⁹ sicut et dcm est de opõne visus. Est aũt sciẽdum ꝙ ipsimet morbi sunt cause hoꝝ accñtiũ. Nã si corruptio vel imutatio opõnis fuerit in membro cõsimili erit quidẽ causa ipsius vna ex. s. speciebus male complexionis. Si fuerit in organico: erit causa ipsius vna ex speciebus morborum organicorum.

¶ Accidentia super qualitate corporis.

218 ¶ Sẽsus visus attingit & ꝓcipit interdũ aliqđ ex accidẽtib⁹ ꝙlitatũ corpori ꝓtingẽtib⁹ nĩ citrinitatẽ et tumorẽ visu ꝓceptibilẽ: & interdũ attingit & ꝓcipit auris aliqđ ex eisdẽ nĩ sonũ vẽtris in hydrope. ꝓcipit ẽt ex eis aliqs sensus odorat⁹ quẽadmodũ fetorẽ ꝓtingẽtes in vlcerib⁹ putridis & corruptis. Ex eis ẽt est qđ suo sapore ꝓcipit: & sic ꝓtigit cũ acredo vel acetositas in ore ꝓcipit: tactu ẽt qđdaz ex eis cognoscit: sic enim per tactum cognoscitur caneri duricies.

¶ Accñtia sumpta a ꝙlitate corpis sũt. 5. Hz nũez. 5. sensuũ. nã ex eis sunt q attingũtur & ꝓcipiunt sensu visus nĩ colores a nã egredientes: puta citrinitatẽ ictericoꝝ ꝓueniẽte & tumorẽ in patiente apa & alys apparẽtẽ. Et ex eis sũt qđ auđ vl auditũ attingũt soni. s. egredientes a nã: sic eni audit rugit⁹ & gurgulatio i vẽtre hydropici cũ ab vno latẽ ad aliđ mouet. Ex ẽt accñtib⁹ ꝓcipiunt qđaz odoratu nĩ i bis qꝫ odor ẽ fetidus vtpote i vlcerib⁹ fetẽtib⁹ ratiõe putrefactiõis: & sĩl calefactiõis eisdẽ ꝓtigẽt. Et ex eis sunt que suo sapore ꝙ sensuz gust⁹ ꝓcipiunt nĩ ꝓtigit in ore amaritudo vel acetositas qñ in eo reperiunt. Ex bis accñtib⁹ sũt qsensu tactus cognoscunt nĩ duricies ꝓtigẽs mẽbro in quo est cãcrosus apa. Sunt aũt ꝙtuor humores causę. s. hoꝝ accidentium.

¶ Accidentia ab egredientibus a corpore.

219 ¶ Super accidẽtia ab egrediẽtib⁹ a corpore sumpta excitantur siquidem quinque sensus.

¶ Quinq sũt spẽs accñtiũ ab egrediẽtib⁹ a corpe assũptoꝝ sm nũez ipsoꝝ sensuũ: sic eni ẽ i eis nĩ in spẽb⁹ accñtiũ sũptoꝝ ab bis que corpori ꝓtingũt: & ipse gdẽ refert eas ꝓsequenter.

220 ¶ Sicut in vrina si rubea sit vel nigra: et sputo si fuerit vel vt sanguis vel sicut butyꝝ: & in eo qđ gdẽ rõne dissolutionis vel resolutionis egreditur sicut contingit in ventositate sternutatione oscitatiõe alt singultu. In vomitu etiã reperitur interdũ acetositas amaritudo vel stipticitas. Et cuz vrina fuerit fenda significat quidẽ sup vesice vlcera: & si in sudore sentit⁹ si frigidus fuerit vel calidus tenuis vel viscosus.

¶ Accñtia visu ꝓcepta in egrediẽtib⁹ a corpe p opõnẽ nãe sunt nĩ rubedo vrine & ipsi⁹ nigredo in febre appentia: & nĩ sputum sanguineũ. i. rubeũ ab ore egredies & bui ꝓtoꝝ. Calidũ apparẽs in morbo pulmonis. Accñtia aũt que in egrediẽtib⁹ a corpe ꝙ

eipiant ꝙ audirū fūt soni ꝓtingētes ex ipulsiōe nāe supfluitatēs a corpe expellētis sic ꝓtigit in vētositate decorsuꝫ egrediente et sternutatiōe q ꝓtigit cū caput supfluitates digōnis suc sup nasum ipellit:osciratiōe ꝓtigēte ex ipulsiōe humoꝝ nocumētum stōcho iferētiū. Sz g peripiunt ꝙ sapore sunt sic acetositas pcepta in eo qō a stōcho egredit cū vomitu:z filr amaritudo z stipticitas:bn. sapores iterdū cuz vomitu sentiunt. q̄at odoratu sentiunt fūt sic fetoꝝ vtne signians sup vicera vesice. sīgt nibilominus et sup corruptionē z putrefactionē in corpe erātē. Que aūt ex istis sensu tact⁹ peripiunt sunt sicut sudoꝝ ipse:peripit eni per cū aut caliduꝫ vel frigidus tenuis vel viscosus. Quidam tñ opinati sunt ꝙ tenuitas z viscositas sensu visus peripiātur.

221 ¶ Hec quidē accītia sunt patientiuꝫ passiones:et apud nos signa z demōstrationes:z postq̄ feci rememorationē de is quasi trāsitorie z in generali:faciam nūc rememorationē de eisdem in speciali.

¶ Hec gdē accītia quoꝝ rememorationē fecim⁹ sunt in egris passiōes z apō medicos signa sūt sup eoꝝ morbos demōstrationa. Et ꝺ ió qñ morbi sūt cā accītiū:z causata gdē attestant z significāt sup suas cās: vī sic fumus signat z attestat sup ignē:sic gdē accītia signant super egritudines: ꝙ tāto placuit sibi referre nāc hec accītia inquātū sunt signa ōmōstrativa z signantia. Hec aūt est tertia ex tribus hui⁹ scie. s. de rebus extra nām.

¶ Rememorario signorum.

222 ¶ Omne signū sicut dictū est:est rememorativuꝫ aut p̄sentis indicativū vel futuri ꝓnosticuꝫ:est tamē vtile nō necessariū nobis qō referimus ex eo qō p̄terijt sicut humiditas terminati fudoris.

¶ Tres aūt sunt spēs signoꝝ. Nā si significet sup egritudinē presentē dī indicativū:z si significat sup egritudinē ꝓteritaꝫ z terminatā dī rememorativū. Rememoratio eniꝫ z memoria sunt eius qō ꝓteryit. Si ꝺ ho significet sup egritudinē futurā appellat ꝓnosticū. Deinde iducit exemplum rememorativi z dixit:sic humiditas ꝛc. i. sicut humiditates quas repit medicus in corpore patientis significātes ei ꝙ patiens iā sudauerat in ꝓteritoꝝ:z interdū significāt ei ꝙ egritudo iā fuerit terminata:hoc āt genus nō est medico necessariū nisi per accīs sicut diximus.

223 ¶ Omne illud quod significat super illō qō iā exist:necꝫ nō etiam ꝙ significat super illud qō sperāmus est quidē multū necessariū. cura enim conueniens fit a nobis cum auxilio huius rei.

¶ Qō ex signis significat super egritudines pāteꝝ z super futuras generari z super accidentia ex eaꝝ gñatione contingentia: est qdem ex his quoꝝ cognitio est perutilis z multum necessaria in hac arte. Imittimur enim his cū securitate.

224 ¶ Ex his gdē signis sūt q̄dā gñalia z q̄dā spālia z pticularia alicui ex mēbris ꝺ qꝺ gdē spālius faciā rememorationē in arte seu ptē artis curatiue.

¶ Signa hāc duaꝝ spērū diuidunt. Nā q̄dā horꝝ sunt spāliter significātia sup q̄libet ex egritudib⁹. Et ex eis sunt q̄dā gñalia significātia morbos i gñali. Et ipse qdē icepit a rememoratiōe gñaliū z logt ꝺ spāliꝫ cū logt ꝺ cura cuiuslibet morbi vt ipse dic.

¶ Rememoratio signorum indicatiuorum.

225 ¶ Omne signū generale sumit a mēbris principalitatē z dīuium habētibus:puta ab epate cerebro et corde. hec eni sm veritatem dicūtur principalia.

¶ Signa gñalia sumunt ab accītib⁹ mēbris principalibus ꝓtingētibus:vt qz mēbra exercēt opōes multas in multis mēbris corpis:ió qdē accītia eis ꝓtingētia significāt supeꝝ ruptionez z malā dispōnē p̄m ex mēbris corpis. Et in sūma sup lesionem z nocumētū vnīuscuiꝫ ex spēb⁹ virtutū primaruꝫ gñaliū in corpe existētiū:sicut accītia recta in vtne signant sup morbos z nocumenta virtutis nālis in epate existētia z ꝓtingentia. Et accidēria pulsus sup morbos vitalis virtutis sm opinionē medicorum:z sm p̄m super morbos virtutis nutritiue.

226 ¶ Et cū ē recte formatiōis seu imagiatōis z rōcinatiōis seu cogitatiōis sane memorie z recordatōis.

¶ Sanus mēte dī cū est recte imagiatiōis uste seu recte cogitatiōis z nō recordatiōis. voluit āt sic loq qñ cū ledit aliqua ex ꝓdictis opōnib⁹ significat sup lesionē ꝓtis cerebri illi opōni appropriate. est aūt anterior ps cerebri loc⁹ imaginatiōis seu formatiōis z mediū cerebri est loc⁹ rōcinatiōis. sed ps ei⁹ extrema est loc⁹ memorie z recordatiōis. vñ figit ꝙ in potēte nalitis imagiatiōis z formatiōis fit morb⁹ in anteriori ptē cerebri z significat cū patit meno z rō ꝙ mediū cerebri patiat. cuz ro memoria patit:significat ꝙ posterior pars cerebri sit egrota.

227 ¶ Motus ēt z sensus laudabilis significat sup ea ptis sanitatē:z nocumēta eius ꝓtingētia denotant proculdubio q morbi existant in cerebro.

¶ Qō hic dicit est per se notū. Nam cū motus corporis z perceptio sensuū sani sunt z laudabiles significāt qdem sup capiū sanitatem z cū leduntur significant super capitis morbos.

228 ¶ Cum cor incedit recte in pulsione sua:tunc eius dispositio est pacifica z tranquilla.

¶ Si cordis pulsus moueat velut cōsuetū est z debitū significat sup cordis sanitatē. Si ho deuiet a ꝓpueto z sibi debito ꝙ nām significat qdē morbos:sicut cū variat z diuersis pulsatiōib⁹ afficit:tūc eni attestat sup diuersas spēs egritudinū. Nos autem declarabimus ꝓpter quis z qualis sit talis pulsus diuersus.

¶ Genera pulsus.

229 ¶ Aequaq̄ fuerunt genera pulsus in numero denario posita nisi ab ore sapientis:quorum quidē primum ab estimatione dilatationis est assumptus. ipse enim significat super dominium z fortitudinem virtutis et ipsius equalitatem.

¶ Genera ꝓma pulsuū sub denario numero cōcludūtur sm ꝙ ea sapientes direxerūt z nūtiauerūt:quoꝝ quidē primū existit in existimatiōe dilatatiōis venaꝝ:quaꝝ quidez dilatatio est iterdum fortis z valida z interdum ꝓportionalis equalis z temperata.

230 ¶ Magnus āt est cui⁹ dimēsiōes eminēt z ascendūt z significāt sup fortitudinē sm suā existimatiōez.

¶ Quia dixerat ꝙ vnū er generib⁹ pulsuꝫ reperitur in qualitate seu dispōne dilatationis vene:accedit nūc ad referēdū species sub ꝺ gñe existēte. i. in quas diuidit gen⁹ illud. vī ingt ꝙ vna ex eisdē est illa que s. est nota in pulsu magno:z est ille g ascēdens dī. i. eminēs in oib⁹ suis dimēsiōib⁹. s. in lōgū latū z ꝓfundū: vt qui magis debito in lōgum extenditur aut in latum:aut qz magis debito sm membrum in quo est elcuatur.

231 ¶ Parvus pulsus est contrarius in virtute z etiam pulsus longus z breuis.

¶ Voluit dicere ꝙ pulsus qui parvus dī est in hoc genere ꝓtius pulsui magno:z ipse qdē est in oib⁹ suis dimēsionib⁹ diminut⁹ z depressus:z refert ꝓpter alias duas spēs pulsus z sūt illi qui dicuntur longus z breuis. Est aūt longus pulsus cuius lōgitudo augetur vltra lōgitudinem nālem. Et brevis quidez est huic cōtrarius. s. diminutus a sua longitudine naturali.

232 ¶ Ex eo strictus z latus necnon etiam eminens et profundus.

¶ Silr ēt sunt q̄tuor alii. Quoꝝ vnus dī strict⁹ z ē ille cui⁹ latitudo minor est latitudie sua nāli. Secūs aūt ē ille q dī lat⁹ z est ille cuius latitudo maior est latitudine sua nāli. Tertius ho est ille qui dī eminēs z est alt⁹. Et quart⁹ est huic ꝓtius z ē ꝓfundus. Medius aūt z equalis iter oēs has spēs est naturalis.

233 ¶ Genus eius relatum tempori motus est varius z diuersus ex quo est pulsus velox magne iactatiōis z significat quidez super vim z calorem:ex eo etiā pulsus est tardus dominans congelationis vnde significat super debilitatem cum frigiditate.

¶ Scōm qdē genus pulsus sumptū est ab existimatiōe tēporis motus eius:ex quo qdē est velox in motu suo:significans super dīuū z abūdātia virtutis z caloris. Et ex eo tardus in motu qui quidē significat super debilitatē virtutis z frigiditatē:z nālis qdem in hoc genere est medium inter ambos.

234 ¶ Genus sumptū ab existimatiōe tpis getis diuidit in suas spēs. s. in frequētē spissum z sine gete significātē super debilitatē virtutis z caloris:z in tardus sibi ꝓtiū qui sup laxitatē z friditatē attestatur.

¶ Genus pulsus sumptū ab existimatiōe tpis getis cuz diuidit in frequētē spissuz z est ille q modicā hz getē:q qdē debilitatē virium significat z caloris: virtus eni rōne sue debilitatis reiterat magis debito vene extensionē z dilatationē:z rōne excessus caloris festinat magis debito motū suū:z inde sequet getis abbreuiatio z diminutio:z in valde tardo z raro q. s. ꝓtius est ꝓdicto significat sup laxationē arterie z frigiditatē complexionis.

235 ¶ Genus

235 ¶ Genus sumptū a dispōne vtutis diuidit in fortē alr fortiter pulsantē ⁊ magnū ⁊ in sibi cōtrarium debilem: cuius pulsatio profunda est ⁊ exilis.

¶ Quartum genus pulsus est sumptum a dispōne virtutis pulsatiue ⁊ diuiditur in duas species. s. in fortiter pulsantem ⁊ per cutientem ⁊ in debiliter percutientem.

236 ¶ Ex genere sumpto a corpore vene per tactū est pulsus durus qui attestatur super siccitatem: ⁊ ex eo est qui tactu mollis ⁊ humidus reperit significās super sui corporis mollitiem alr humiditatem.

¶ Genus sumptuz a dispōne ⁊ qualitate vene pulsatilis diuidit in duas spēs. Quaꝝ vna ē cū medicus sentit corpꝰ vene pulsatilis dure: ⁊ ꝑ gdē figiat sup siccitatē cōplonis corporis patiētis. Scōa vo est cū sentit medicus venā pulsatilē humidam et mollē que figiat cōplonis humiditatem corporis patientis.

237 ¶ Genus sumptū a prima qualitate corporis vene significat recte super complexionem. s. frigidus super frigidam: ⁊ calidus super calidam.

¶ Proculdubio genus sumptū a qualitate corporis vene pulsatilis diuidit in duas spēs ⁊ ambe simul significant equalr super cōplonē. Quaꝝ vna est cū sentit vena pulsatilis frida ⁊ significat sup cōplonis friditatē. Scōa vo est cum ipsa sentit calida ⁊ figiat sup cōplonē calidā. Est aūt hoc genus eiusdē qualitatis qō ante ipm. Sūt enim de numero qualitatum tāgibilium.

238 ¶ Genus sumptum ab eo quo repletur vena ꝺ̄clarat dispositionem ⁊ esse humorum eius: plenus enim super humorum abundantiam ⁊ vacuus super ipōrum diminutionem habet attestari.

¶ Genus sumptum ab eo qō circūdat alr ptinet vena pulsatilis significat quidem super multitudinē ⁊ magnitudinez: aut dimi nutionem humoꝝ significatione manifesta. Naz si percipiatur plena: significat quidē super augmētū humoꝝ. Si vo vacua: super eorum diminutionem ⁊ paruitatem.

239 ¶ Genus sumptum ex motionibus ⁊ getibus pulsus detegit quidem ad sensum tactus spēs eoꝝ. Est autē ex eo spēs iusti ponderis ⁊ conueniens pulsibꝰ etatum temporum anni ⁊ regionis. Ex eo ēt est egrediens a debito consueto.

¶ Hoc qdē genus sumit ex cōparatiōe tpis morꝰ pulsus ad tēpus getis ipsi⁹. Sūt aūt duo morꝰ ⁊ due getes ipsi⁹. Unus autē ex motib⁹ eiꝰ est cū arteria extēdit ⁊ dilatat. Et alius cū stringit. Et vna qdē ex duab⁹ getib⁹ eius est inter finē dilatatiōis et principiū eius ꝑstrictiōis. Ez scōa est iter finē ꝑstrictiōis ⁊ p̄n cipiū dilatatiōis. Hoc aūt ō est qm̄ iter quoslibet duos motus ꝛuos in vno motore existes: opz de necessitate esse getes duas inter eos amboꝝ existētes. Cum aūt dico quietes intelligo duas getes: ⁊ cū dico motū intelligo duos duos, morꝰ: vñ ingt. ꝙ in cōparatiōe tpis geris pulsus ad motū eiꝰ est genꝰ eiꝰ sub quo sūt spēs detecte ⁊ manifeste ad sensuz: ex quibus qdez est spēs illa ꝙ dr pulsus iusti ponderis. ⁊ ille in quo cōparatus ⁊ ꝓportio tpis motus ad tps quietis est nālis. Et cū dixit ꝙ est ꝑuenies pulsibus etatū ⁊c. intellexit ꝙ talis ꝓportio variat ⁊ diuersificat penes diuersas etates tēporis anni ⁊ regiones. Nāles enī in ē ille qui ꝓgruit etati eius cuiꝰ est: ⁊ sīr tēpori anni ⁊ regioni eius. Egrediēs vo a nā est ille q discōuenit ei cuiꝰ est sm̄ ista vt inde fit in eo alia ꝓportio morꝰ ad getez q̄ ꝓtendat in eodem. Etas tempus anni ⁊ locus habitationis eius. Justus autem pōdere naturaliter ⁊ ab etate est ille qui in cōplexione equali ⁊ temperata etate tēperato ēt tēpore ānī ⁊ regione ⁊ filiꝰ in tēperie reperit: talis nāq pulsus dr iustus ad pōdus ⁊ pōderatus.

240 ¶ Ex eo etiam est sine pondere cōtrarius ei quē premisi sine pondere.

¶ Intellexit pulsuz sine ordīe illuz in quo ꝓportio existēs inter motū ⁊ getē est ꝓportio egrediēs ⁊ a ꝓportione nālī. Opinātur aūt medici ꝙ talis ꝓportio naturalis est ꝙ fit morꝰ tātus q̄tus quies ⁊ aliq̄tulum plus sm̄ ꝙ mihi videtur. Nūc inquit ēiā Bal. ꝙ due quietes eius sunt: ⁊ ēt sīr ꝓcepte. s. ingrediēs ⁊ pgrediēs. Nalle tñ negat perceptionē quietis ingredientis.

241 ¶ Aliud genus eius sumit ab equalitate vniformitate aut diuersitate ⁊ inequalitate ipsius.

¶ Hoc genus pulsus diuiditur in duas. ff. scilicet in illuz qui dicitur vniformis sive equalis ⁊ illuz qui diuersus ⁊ inequalis dicitur: qui. s. contrarius est primo.

242 ¶ Qui recte incedit vniformiter ⁊ ordinate dicit vnitus sive equalis. qui vo claudicat ⁊ vuat in hoc inequalis dicitur ⁊ diuersus.

¶ Intellexit quidē per pulsum vniformē ⁊ equalē illum cuiꝰ qdem percussiones ꝓuenīt in pōdere ⁊ in genere dilatatiōes et genere tēporis motus: ⁊ genere tēporis quietis: necnō ēt in genere fortitudinis. qui eni est vniformis in his oibꝰ dicit eālis. q autem hec omnia bz habet esse sm̄ quantitatem cum sit in eis proprie qualitas: ideo quidem declarauit ea ⁊ reposuit sub hoc genere sumptoꝝ ꝓpietate quantitatis.

243 ¶ In diuersitate generis sumpti a numero percussionum arterie sunt differentie.

¶ Differens quidem percussionibus est ille in cuius diuersitate sunt differentie. hoc autem ideo dixit: qm̄ ex sic differentib⁹ est qui diuersificantur in multis percussionibus: ⁊ ex eis est qui solum in vna percussione variatur ⁊ diuersificatur.

244 ¶ Differens pluribus percussionibus diuiditur in duas species.

¶ Differens pluribus percussionibus diuidit in duas spēs: quarum duarum specierum facit mentionem post.

245 ¶ In equalitate ⁊ diuersitatibus ordinatum ⁊ ordine carentem quē. s. anima percipere nequit.

¶ Dolmit post ost ēdere ꝙ inequale ⁊ differens pluribus percussionibus diuiditur in pulsum in bmōi diuersitatibus ordinatuz ⁊ in pulsum nullū ordinem seruantem in eisdem. i. cōtrariuz primo de quo inquit. ꝙ anima nequit ipsuz comprehendere. Intelligit autem per inordinatum in huiusmodi diuersitatib⁹ illū cuius alique percussiones sunt diuerse iter multas vniformes: ita. s. ꝙ fit vna diuersa inter plures vniformes: aut huic cōtrariū. Et post hec diuisit ordinatum in duas spēs ⁊ dixit.

246 ¶ Dominus huius ordis dr reuersiuus: ⁊ est sm̄ dictum nostrum ille qui postq̄ nūc sic percussit ⁊ reuertitur consequenter ad percutiendū sicut prius.

¶ Intelligit ꝙ ex ordinato in bmōi diuersitatibus est qdē cuius diuersitas redit post aliquas ꝓcussiones vniformes. i. ꝙ reuertitur ad diuersam ꝓcussionem post determinatas ꝓcussiōes similes ⁊ vniformes: ⁊ est ille quem intellexit cuz dixit. q postq̄ nūc percusserit ⁊ reuertit ⁊c. i. cum nunc percutit manuz est in aliqua forma diuersitatis cōsequenter per determinatas percussiones equales reuertit ad illā eādem formam in pulsando ⁊ percutiendo: ⁊ ꝙ etiaz ex eo est cuius diuersitas minime redit sicut prius: ⁊ ꝓsequenter fecit huius mentionem.

247 ¶ Ex eo etiaz est cuiꝰ regressus minime sunt vniformes: ⁊ talis est qui cauda soricis appellatur.

¶ Intellexit ex his diuersis ⁊ inequalib⁹ ꝓcussionib⁹ quedā que nō regrediunt seu redeūt post determiatos regressus ꝓcussionū eālium in ambas ꝛcōdītes. Ex hac aūt spē ē pulsus q cauda soricis appellat: ⁊ ē pulsus ille q a p̄n⁹ sue pulsatiōis magn⁹ apꝓbēdit. Scōa aūt eiꝰ pulsatio ꝑtiter mior prima ꝙcipit: nec cessat a tali diminutiōe pulsationū donec q̄si ad nihilu deuenerit adeo ꝙ interdū vltia sensui ꝓcussio occultat ⁊ interdū minuit: ⁊ ex hoc qdē cōparat ipm̄ caude soricis: q̄si cōtinue post eiꝰ magnitudinē minuit subtilitat sicut ⁊ cauda soricis: ⁊ bmōi qdē pulsus dispō reuertit interdū ⁊ interdū nequaq̄. s. ad p̄mū dispōnē ⁊ ordinē. Et postq̄ retulit differētem ⁊ inequalē in pluribꝰ percussionibus refert ꝑtiter inequalem in vnaquaq̄ percussiōe.

248 ¶ Est etiā ex eo qui differēs seu diuersus in vnaquaq̄ percussione reperitur cum mēsura quatuor digitorum capitis. ex eo etiam est proportionatus alicui rei: ⁊ quidam sunt qui nulli rei referuntur: ⁊ sm̄ quidem noster erit super nominatus.

¶ Diuersus ⁊ inequalis in vna ꝓcussione dr ille cuiꝰ ꝓtes sūt dissimiles in his gīibus reperis in vna ꝓcussiōe arterie repta in arteria: vt cū erit velocitas dissimilis vnius ꝓcussiōis: ⁊ sic erit de aliis generib⁹: ⁊ hec qz erit in arteria in prīo sui morꝰ multū velox ⁊ in fine multū tarda ⁊ ecōuerso. Et postq̄ ostendit qd sit dño in vna ꝓcussiōe cuius sunt plures spēs ex qb⁹ qdā hūt ꝙ prias noīa ⁊ qdā nō: ideo ingt. ex eo ēt est ꝓportionatus alicui rei: ⁊ qdā sunt qui nulli rei referunt: ⁊ sermo qdem noster erit nunc sup noiatos. Ex his qdem spēbus sunt quedā nomina dā-

ies ⁊ quedam nō: ⁊ prime qdē ꝓportionant ⁊ referuntur alicui rei: ⁊ nos qdem loquemur nunc de nomen habentibus.

249 ¶ Ex bis qdē est pulsus intercisus ⁊ dis ꝓiunctionis: ex bis etiam est altus humilis ⁊ depssus.

¶ Et sic diuersis vna percussiōe est ille cuius percussio post intercidit ⁊ findit: ⁊ ꝑter vnit ⁊ iungit: ex bis etiā sūt quoꝝ partes quedam sunt alte quedam humiles ⁊ depresse.

250 ¶ Ex bis etiaꝫ sunt in cuius percussione duo sunt ictus: ⁊ ex eis etiam in quo sunt plures.

¶ Hic pulsus similat malleo quo percutit sup incudē ⁊ sola resistē tia incudinis p se p̄elevat ⁊ ꝑter p se percutit incudē iterato.

251 ¶ Est etiam ex eis vermicularis ⁊ serrinus similiter formicularis ⁊ vndosus.

¶ Vermicularis qdē similat vermi in motu suo qui cōtingit ex debilitate virtutis nequētis arteriā ipellere: qui qdez fortior est formicularis. Undosus aūt aquaꝫ vndis assimilatur ⁊ significat humiditatis odium ⁊ sudorē futurꝫ. Serrinus vo assimilat ferre dentib⁹: qui qdē bz attestari sup aſpa in runicis interioꝝ membroꝝ generata: puta super pleuresim ⁊ alia ab eo.

252 ¶ Ex bis etiaꝫ est ille qui tremulus dicitur ex quo est significans super etbicam.

¶ Hic quidem pulsus. ſ. tremulus ſignificat ſuper ſpaſmuꝫ ⁊ ſimilis ei ſignificat ſuper etbicam.

253 ¶ Oē qdē genus pulsus ꝓtinet duas ſpēs ⁊ ambe sunt ꝓxie inter quas est vna equalis que ex ambab⁹ cōtrarijs descendit seu reponitur in gradu.

¶ Ois pulsus ex gſtib⁹ p̄dictis ꝓtinet sub se tres spēs: ex ḡbus due bñt rōnem extremoꝝ. ſ. pulsus excessiuus in illo gſte ⁊ diminutus ⁊ medius inter ambos est equalis in illo genere.

254 ¶ Inter species vo generalis diuersitas est multa ⁊ non est equalis ⁊ media in diuersitate.

¶ Minime quidem species quas retulimus sunt virtutes pondus ⁊ alij ab eis habent medium.

255 ¶ Et pulsu temperati corporis cognoſces pulſum cuiuslibꝫ donec ſcias ex eo cui lateri equatur aut inequalis efficiatur.

¶ Pulsus cuiuslibet cognoſcitur per comparationē ad pulſum eq̄lē cōplonē bñtis. Et medi⁹ qdē ⁊ tēperat⁹ in illis gſtib⁹ cōuenit cū pulſu ei⁹. Et inequalis vo ⁊ itēperat⁹ est ei dissimilis: vel in cōparatione ei⁹ ad aliud ſcitur versus qō genus egrediat ab equalitate: aut ad quē excessuꝫ vel diminutionē declinet.

256 ¶ Omnis pulsus egrediens a dispōne cōuenienti dicit̄ comparari ad egressum cōplexionis eius.

¶ Egressus cuiuslibet pulsus a pulsu equali est quidez ſm egreſſum complexionis ipsius a cōplexione equali. ſ. declinatio pulſus illius erit ſm declinationem complexionis eius.

257 ¶ Scito cē varias ſpēs pulſuum in diuersis etatibus q̄tuoꝝ anni tēporibus ⁊ diuersis regionibus.

¶ Sciēdū q̄ diuerſe ſunt ſpēs pulſuū ſm diuerſa tēpora etatuꝫ hois ⁊ ſm quatuoꝝ anni tempora: neq; nō etiaꝫ ſm naturas varias regionum. ⁊ hoc quidem est neceſſarium qñ vnica cōplexio ſm diuerſitatem ipſorum variatur.

258 ¶ Et etiam in diuersis cōplexionibus boiuꝫ ⁊ habitudinibus masculis ⁊ mulieribus.

¶ Eſt et ſciēdū q̄ diuerſe ſunt ſpēs pulſuū bz diuerſas cōplexiones boiuꝫ ⁊ habitudines diuerſas. i. ſm maciē ⁊ pinguedinē ⁊ et ſm maris ⁊ mulieris cōplonē: ⁊ hoc qñ pulſus q̄lis diuerſificatur et ⁊ variat penes iſta: vñ medicus qui hoc ignorat: ignorat quidem pulſum equalem in quolibet hominum.

259 ¶ Pulsus velocitas cum magnitudine est in calido. Sicut etiam in etate iuuentutis ⁊ in masculo.

¶ Pulſus calide cōplonis eſt velox ⁊ magn⁹: talis et pulſus eſt iuuenum ⁊ maſculoꝝ. eſt enī calor excedens in iſtis.

260 ¶ Talis autez est in regione ⁊ habitatione meridionali macro in pregnante ⁊ estate.

¶ Locus et meridionalis ⁊ regio ſignificat q̄ pre multitudie caliditatis ſue pulſus qdē incolaꝝ ſuaꝝ velox ſit ⁊ magnus: talis etiā est pulſus macru ⁊ hoc rōne excessus caloris eius: ⁊ et pulſus pregnantis: ipſa enim caleſit ex affinitate fetus.

261 ¶ In frigido enim est pulsus parvitas ⁊ tarditas: ⁊ consimilis quidem est in senibus ⁊ autūno.

¶ Pulsus eni frigidas cōplexiones habētium parvus est ⁊ tardus contrarius. ſ. pulſui complexionum calidarum: talis etiaꝫ pulſus ſenū ⁊ autūni: ⁊ hoc ratione frigiditatis: in bis etiā etatibus ⁊ tempoꝝ dominantibus.

262 ¶ Cōsimilis qdē est in mulieribus ⁊ in pingui carnem laxam habēti: talis etiam est in septētrionali.

¶ Pulsus qdē mulieꝝ parvus est ⁊ debilis: ⁊ talis etiā est bois pinguis cuius caro est laxa ⁊ et habitantis in septētrionali.

263 ¶ Cuiuslibet ficci qdez pulsus est durus: ⁊ cuiuslibet humidi est quidem pulsus molhs.

¶ Cuiuslibet bois bñtis cōplonē ficcam est pulsus durus. Et cuiuslibet bois habētis humidā est pulsus mollis.

264 ¶ Pulsus cuiuslibet bñtis cōpl'onē eq̄lez ⁊ tēperatā similat qdem pulsui pfecto ipsius veris.

¶ Pulsus bñtis cōplonē equalē assimilat pulſui veris ⁊ iam pfecto. Intelligit aūt q̄ pulsus cuiuslibet ex iſtis sit equalis.

265 ¶ Quartū clima seqtur cōpl'onem p̄dictam.

¶ Equalis complexio sequitur complexionem quarti climatis ſm ipſum: veritatem ſm opinionez Galeni quintum clima est temperatum sicut diximus.

266 ¶ Pulsus infantis frequēs est ⁊ mollis: pulsus autem senis est tardus ⁊ durus.

¶ Pulsuꝫ quidē infantis est frequens ꝓpter calorē eius ⁊ mollitie rōne humide cōplexionis eius: ⁊ econuerso pulsus senis ratione sue frigiditatis est tardus ⁊ durus per cōplexionē ipsius naturalem rationē. ſ. cōplexionis etatis eius.

267 ¶ Pulsus cuiuslibet corporis multum humorem ferentis est valde plenus.

¶ Omne corpus plenū humoribus bz pulsuꝫ valde plenum.

268 ¶ Omne corpus vacuuꝫ a materia habet pulsuꝫ laudabilem ⁊ vacuum.

¶ Omne corpus a materia humorum vacuum habet procul dubio pulsum vacuum.

¶ Signa a sputo.

269 ¶ Pectus ⁊ pulmo sunt organa anime que siquidem sana fuerint vite conseruabuntur.

¶ Pectus ⁊ pulmo sunt organa expirationis ⁊ anhelitus: ⁊ hec ideo qñ cum dilatat dilatatur ⁊ pulmo ipsius versus latus trahēs ipsuꝫ ex necessitate ablationis vacui: vñ cū pulmo fit dilatatus ⁊ ampliatus ingredit aer in eū sicut ingredit in follē post sui dilatationem: cū aūt cōstringit pectus ꝓstringit ⁊ pulmo: et per ꝓia egredit aer ab eo sicut egreditur a folle cū cōstringit ⁊ premitur artificialiter: ⁊ addit q̄ semper cōseruant vite ḡdia pectoris ⁊ pulmonis dispositio conseruatur.

270 ¶ Si operationes coꝝ declinant ad aliquā malitiam: coꝝ siquidem ignietur ex sui inflāmatione.

¶ Si predicta declinent a suis opationib⁹ equalibus ⁊ nāturis procul dubio coꝝ sui calefactione inflāmabitur. calor enim cordis attemperatur ⁊ infrigidatur per anhelitum.

271 ¶ Et sputū qdē bz ſignifare ſup accidtia pectoris cōtingētia in quacūq; egritudine cidē contingente.

¶ Cum accidit aliqs morbus pectoris: ſputū quidē cum tuſſi habet ſuper diſpoſitionem illius pectoris in illa egritudine atteſtari: ⁊ potiſſime in apoſtematib⁹ eius. i. apoſtematis vel aminis ipſius pectoris ⁊ ſimiliter pulmonis.

272 ¶ Ablatio ſputi ꝓcul dubio ſuper principiū atteſtatur. ſignificat enim q̄ mā in nullo eſt digeſta.

¶ Pleureticus eſt ille in quo ſimul quatuoꝝ accidētia vniunt. ſ. dolor lateris pungitiuus: febris acuta tuſſis ⁊ ſputum. ⁊ ait q̄ ablatio ſputi in principio huius morbi indicat morbum ipſum eſſe in principio: ⁊ hoc quoniam ſputum eſt ſuperfluū eius qō diſſolutuꝫ eſt in apoſtemate in pectore: ꝓpter qō primatio ſputi ſignificat hunc morbum eſſe in principio: ⁊ q̄ nihilomin⁹ diſſoluatur ex eo per viam digeſtionis.

273 ¶ Si aūt fuerit parvum ⁊ tenue habebit ſuper digeſtionem debilem atteſtari.

¶ Si fuerit ſputum tenue ſignificat ſuper debilitatez digeſtionis materie apoſtematis que eſt cauſa morbi.

274 ¶ Si vo fuerit mediū ⁊ equale i hoc qdē ſignificatur

tak q̄ morb⁹ iam ad mediū augmentū peruenerit.

¶ Si sputū quidez inter tenuitatem ⁊ spissitudinem mediū fuerit ꝓculdubio morb⁹ iam peruenit ad mediū temporis augmēti. sunt enim quatuor morbi tempora sicut adhuc dicam. s. tempora principij augmenti status ⁊ declinationis.

275 ¶ Si autem fuerit multum spissum: tunc proculdubio est morbus in statu.

¶ Si sputū multū fuerit grossuz idicat q̄ morb⁹ sit i statu ipis.

276 ¶ Tenuitas etiam sputi significat q̄ humor faciens morbum levis sit ⁊ subtilis.

¶ Tenuitas quidem eius qđ sputur significat q̄ humor ex quo fit apostema sit tenuis.

277 ¶ Tale etiaz significat q̄ morbus sit velocis ⁊ cite digestionis. Si vo fuerit grossum significabit supra contrarium ⁊ tardum.

¶ Tenuitas sputi significat super velocē dissolutionem morbi: grossum autem super contrarium. s. super humorem grossuz et tardam dissolutionem ⁊ consumptionem morbi.

278 ¶ Nigredo sputi signat sup violētiā vstionis.

¶ Sputum quidem nigrum significat q̄ super patientem dominetur complexio cholere nigre vste: ⁊ talis cholera vsta: ⁊ ideo tale sputur sputum.

279 ¶ Sputum vo viridis coloris significat sup choleram citrinam ⁊ pozrinam.

¶ Sputum viride significat super dīctum cholere citrine ⁊ porrine: pro tanto ipsum est ex signis malis.

280 ¶ Sputum habens citrinitatem claram significat super choleram vitellinam.

¶ Omne sputū cuius citrinitas vergit ad quādā albedinē significat ꝓculdubio super quādam spēm cholere rubee que vitellina dī: ⁊ ipsa qdem est minus mala q̄z viridis.

281 ¶ Sputum albū significat super humorē flegmaticum ⁊ rubeum sup sanguinē: ⁊ sputum cuiusq̄z fetidum est ꝓculdubio putrefactionis significatiuū.

¶ Intellexit qd est q̄ in hāc sputū fetidū ⁊ mali odoris: é signū q̄ pulmo è corrupt⁹: tale aūt sputū accidit phisicis ꝓpe mortē.

282 ¶ Omne sputum sine fetore significat q̄ in ei⁹ pulmone nulla sit putrefactio.

¶ Oē sputū imune ab horribili odore ⁊ fetido significat qđez q̄ patiens non incurrerit aliquam putrefactionem.

283 ¶ Si sputi figura rotunda sit: ⁊ cum hoc patiens febrem patiatur: hoc erit quidem ex signis q̄ in diaphragmate eius sit apostema.

¶ Ferunt medici q̄ sputū rotūdū ⁊ globatū significet sup phisiz. Ego tamē nō credo de primis dicētibus hoc q̄ significet super diaphragmatis apostema. Intellexit aūt hoc apha qđ dī arabice birsen q̄ cum predicto sputo erit febris valde vrens qđ significat super sanies generationem in diaphragmate. Si vo cum eo adsit febris lenta ⁊ chronica: significabit quidem super phisim: ⁊ hoc quidem intellexit in hoc dicto suo.

284 ¶ Sputum aūt egrediens sine tussi ⁊ difficultate significat super perfectaz digōnem. Si patiens non cessauerit tussire: iam quidem incidit in phisim.

¶ Sputū qdē significās sup pfectam digōnē est illud in quo. s. sequētes ꝓditiones vnunt. s. q̄ sit albū spissuz ⁊ pūctū ⁊ sine tussi laboriosa egrediat ⁊ sine fetore seu odore horribili.

¶ Rememoratio signoꝝ sumptoꝝ ab operatione epatis.

285 ¶ Generatio quatuor humoruz est in epate ex cuius augmento augetur humor in corpore.

¶ Generatio quatuor humoꝝ est in epate ⁊ cū augel eoꝝ generatio in eo augentur ⁊ humores ipsi in corpore toto.

286 ¶ Omne membruz ratione ipsius augetur: est nihilominus in ipso membro propria operatio.

¶ Intellexit q̄ oē mēbrū in corpore rōne epatis augeat: ⁊ q̄ nihilominus mēbra nutrīētia sint. i. nutrimento ex ꝓpria opēne eis appropriata egentia. Est ergo ꝓdicta operatio in eis ratiōe epatis ꝺ est dictu q̄ qz epar est fons virtutis nālis sunt p ipsuz virtutes naturales in reliquo corpore: unde egrediunt ⁊ suggūtur ab eo sicut sunt ⁊ vitales a corde ⁊ sensitiue a cerebro. Hoc tamē est sm opi. Hip. Gal. ⁊ platonis.

287 ¶ Ex vapore autem ipsius fit spiritus.

¶ Ex vapore quidem in epate existēte fit spūs naturalis: quo qdem membra sua exercent operationes naturales. hec autem minime sensu percipiūtur: sed est dictum ad qđ opinione solus attingitur. hanc autem opi sum alibi perscrutatus.

288 ¶ Ex reliquo corpore seu humore ei⁹ iano fit corpus sanū. est aūt humor sanus cū epar sanū fuerit.

¶ Sanitas corporis stat in sanitate epatis. Sanitas enī corporis stat per sanitatem humorum cum. s. existunt sm nālē dispositionem: talis autē sanitas humoꝝ ex sanitate epatis est.

289 ¶ Et aque quidem deuebunt cibum ad ipsuz: miscentur q̄z cuilibet humori super cum dominanti.

¶ Aque qdē in potu sumpte deuehūt ⁊ penetrare facīūt cibum sumptum ad epar: ⁊ cū humoribus sup cū dñantib⁹ cōmiscent.

290 ¶ Aque ēt mittunt ab ipso epate ad eius colatoria: ⁊ ipse nihilominus cū humoribus cōmiscetur.

¶ Epar quidē separat aquā in potu sumptā postq̄ ad ipm pervenerit ab humorib⁹: ⁊ ipellit eā ad renes ⁊ renes ad vesicā: cōmiscetur nihilominus cum humoribus. i. cum modico ex eis.

291 ¶ Et ipsa quidem aqua fert secum colorez coruz: nec non etiam omne illud qđ est necessarium in declaratione ⁊ significatione eius.

¶ Hoc qdem dī ⁊ est notū. nā aqua in potu sumpta ⁊ per vrinā emissa fert secū colores humoꝝ in corpore existentiuꝝ ⁊ significat super dispositionem ⁊ esse ipsius.

292 ¶ Et ꝓculdubio qcqd durim⁹ ē manifestū: super cui⁹ vīratē sensus ēt attestat. sūt eni apō nos ex via sigñatiōes sigñantes q̄lis sit ꝓcessus patiēs.

¶ Hoc qđ dixit est manifestum ex eo qđ precessit: qñ cum vrina ex humoribus sibi cōmixtis fuerit tincta ⁊ colorata: hz quidem super eosdem necessario attestari. Et in summa quoniam ipsa est superfluitas digōnis que fit in epate: habet quidem significare super dispositionem totius corporis generalez.

¶ De vrina ⁊ primo de coloribus.

293 ¶ Alb⁹ color vrine est ex signis sup multitudinem cibi ⁊ potus seu nauseatuā sanetatē sigñantib⁹: aut sup dñium frigoris vel humiditatis flegmatice: aut super fluxum vrine vel oppilationis epatis.

¶ Color quidē albus significat super multitudinez cibi ⁊ potus aut super destructionem digōnis in stomacho: vel super dominiuz humoris flegmatici: aut super fluxum vrine. i. egressuz ei⁹ involuntarium: in tali enim fluxu egreditur vrina alba ⁊ indigesta: vel super oppilationes epatis: quonīā oppilatio est ex ꝓbi bēnibus digestionē: neq̄ potest tunc grossum ex vrina per vias suas penetrare: sed solū subtile ⁊ aque propinquum in colore.

294 ¶ Cū autem vrina videt modicum citrina: significat quidem super paruitatem cholere: sed cū est in colore ignea significat super multitudinē cholere.

¶ Hoc etiam est per se notum: quoniam cum vrina exit cū pūa citrinitate: significat quidē q̄ parua cholera fuerit ei cōmixta: ⁊ per ꝓsequēs nō fit multa in venis ⁊ epate. Cum autez est multum tali citrino colore tincta significat choleram rubeam.

295 ¶ Et color quidem clarus sub rubeo ponit: in eo tamen est amplior cholera rubea.

¶ Color quidem vrine qui clarus dicitur. i. rubeus purpureus: qui quidem cōmixtione cholere citrine contingit: existit super rubeo igneo: in rubeo tñ est amplior cholā citrina ⁊ ignea.

296 ¶ Valde aūt rubeus erit color eius a nā sanguinis: nisi tñ fuerit talis ex assumptiōe croci: aut applicatiōe alicui⁹ tingētis vt alcāne neq̄ ex colica.

¶ Color valde rubeus vrine significat quidem super murtioneꝝ sanguinis cum ea ⁊ dñium ipsius in corpore: nisi tamen ille cuius est comederit aliquid qđ eam tinxerit vel super corp⁹ suuz applicauerit sicut alcānam ⁊ similia: aut fortem dolorem ⁊ colorem sicut colice passus fuerit.

297 ¶ Si aūt videat nigra postq̄z visa fuerit fusca: significabit quidem super fortē algoreꝝ. si vo talis apparet postq̄z precessit valde rubea: significabit su-

per fortem humoris vstionem.

¶Si nigredo appareat in vrina postꝯ pcessit fusca pallida: significabit qdē sup valde fortē algorē ⁊ frigiditatē cōpsionis patiētis. Si vo appeat post vitiatā rubedinē significabit sup inflāmationē ⁊ vstionē humoꝝ patiētis: ⁊ qlibet qdē ex ambab⁹ vrinis istis significabit sup morte eius cuius est: ⁊ hoc qñ vitiata frigiditas nigrum facit sicut ⁊ vitiata caliditas.

298 ¶Judica ät sup morbū ex colore vrie: nisi tñ fuerit talis ex cibo ipsaꝝ tingēte: puta olerib⁹ cassiafistula ⁊ oi re eā breuiter tingēte sicē almuri ⁊ silibus.

¶Urina quidem significat per colorē suū super spēs humoꝝ in corpore errīnū ⁊ sup eoꝝ quātitatē: ex quib⁹ quidez morbi fiūt: cum igit morbi ex eis generent docet ꝙ medicus iudicet p colorē vrine super spēz morbi seu cause eius: nisi tñ color eius ex re assumpta pcgerit vepote almuri cassiafistula ⁊ similibus.

¶Rememoratio substantie vrine.

299 ¶Tenuitas quidem substātie in vrinis significat super paruitatem digestionis.

¶Tenuitas qdez substātie vrine significat sup paruitatem digestionis ⁊ eius debilitatem: ⁊ hoc quoniaꝝ debilitas digestionis ex debilitate decoctionis conuenit. De natura aūt decoctionis est ꝙ habeat aquā ingrossare pro tāto tenuitas vrine sup ipsi⁹ cruditatem ⁊ digestionis debilitatē habebit significare.

300 ¶Et ꝓculdubio efficit vrina tenuis p corruptionem cibi ⁊ oppilationem epatis ⁊ apostema.

¶Hec autem omnia. s. cibi corruptio in stomacho oppilatio ⁊ apostema impediunt ⁊ etiam auferunt decoctionem cibi. cum autem non decoquit cibus egreditur vrina alba ⁊ cruda.

301 ¶Urine autem grossities significat super digestionem: aut super multitudinem humoris flegmatici in corpore existentis.

¶Urine grossities significat super vim ⁊ fortitudinez digestiue: aut super grossitiem materie: ⁊ primum quidem attestatur super sanitatem: sed scōm super morbum ⁊ egritudinem.

¶Rememoratio feces hypostatice tripliciter variatur ex colore loco ⁊ substantia.

302 ¶Cum hypostasis videbitur alba in colore significabit quidem super salutem infirmorum.

¶Hypostasis quidē est ex humore quā natura digerit: vel cum est alba: significat ꝙ natura iam superauit humorem illum et eius decoctionem iam perfecerit. Est enim albedo signū laudabile ⁊ super digōnem significās: qñ impossibile est quin venaꝝ sanguis prius dealbetur q̄ vene eo nutriant: ⁊ ideo cū albescit hypostasis: significat quidē ꝙ humor efficiens morbū iam recepit decoctionē bonā ⁊ laudabilem: hoc enī pingit et ex ppia quitate nature sue ad naturam sanguinis: ⁊ ob hoc sanies etiā alba laudat in apostematibus ⁊ alia ab ea vituperatur.

303 ¶Si autem color eius apparcat citrinus hoc erit ex acumine cholere rubei.

¶Cum videbimus hypostasim citrinaz in colore significabit p culdubio super acumē cholere citrine: neq̄ non etiam ꝙ ipsa dominetur plus ceteris humoribus ipsi materie.

304 ¶Si vo appareat velut sanguis significabit procul dubio sup malitiam digōnis ipsius sanguinis.

¶Hypostasis qdē rubea significat sup dūaz sanguis ⁊ mediam digōnis pp excedēte quātitatē eius: nō enī accidit nocumētum sanguini ex sui ītritate. s. inītū sanguis p tāto retulerūt medici ꝙ be vrine significāt sup saluteꝫ parētis ⁊ morbi lōgitudinē.

305 ¶Et si talis dispositio ipsius prolōgetur neq̄ varietur erit ex epate apostemato.

¶Si apparitio hypostasis rubee plongetur vel producatur cū febre significabit procul dubio super apostema epatis: hoc tamen nescio ex dictis Bal. vel Hippo. si veruz confirmetur: experimento quidem habet colorem veritatis ⁊ probabilitatis.

306 ¶Et si fuerit nigra post intensaz rubedinem ⁊ petens fundum postꝯ prius apparuerit in alto: significat quidem ꝙ iaz peruenit patiens ad hoc ꝙ anima separetur ab eo: ⁊ potissime cū casu virtutis: neq̄ est spes de eo aliqua: neq̄ potest ei quicq̄ proficere cū sit mors propinqua ex violentia vstionis.

¶Si hypostasis incipiat nigrescere post magnā rubedinē: ⁊ cū hoc fuerit depressa in fundo vasis postꝯ prius apparuit in superiori parte eius: ⁊ cū hoc adsit virtutis casus: significabit qdē super mortē primā ex violentia vstionis sicut dictū: ⁊ talis vrina apparet ꝓculdubio in febribus vrentibus pernitiosis.

307 ¶Et si appareat nigra post eius fuscedinē preter ꝙ morbi materia sit acuta: ⁊ potissime si cum tali fuscedine assit aliquod signum laudabile ⁊ radix morbi fuerit ex melācholia: significabit quidē super morbi consumptionem: ⁊ hoc frm plurimum.

¶Si hypostasis incipiat nigrescere in colore post eius fuscedinē preter ꝙ in morbo fuerit acutū aliqd ⁊ fuerit ꝓncipiū morbi ex cholera nigra: significabit quidē ꝙ morb⁹ fit tā plumptus ⁊ maxime si cū hoc assit aliqd signū laudabile ex signis laudabilibus quoꝝ ꝓter memorā faciemus: ⁊ hoc est qđ dixit ꝙ hoc est frm plurimū totius vrine: ⁊ nō cōtingit solum frm hypostasim eius.

308 ¶Si appareat nubes supernatās in superiori pte vasis significabit super cruditatem: ⁊ sit in ea aliqd digestionis que ex ventositate cōmiscente se ei ipenditur: ⁊ inde sursum eleuatur.

¶Cum nubes supernatat in vrina: significat qdē super cruditatem: ⁊ sit in ea aliquātula digestio. Causa aūt eius quare sic natat in superiori parte vasis est ventositas inclusa in hypostasi que nequit dissolui pro tāto ꝓhibet descēsum eius ad pfunduz vasis: ⁊ ob hoc dicit ꝙ fit in ea cruditas: hoc aūt signū apparet in vrina a principio dum incipit digestio fieri. Cum autez hypostasis alba fuerit significat super sanitatem.

309 ¶Et scito ꝙ si videatur pēdere in medio ꝙ parua ventositas est in tali hypostasi.

¶Si in medio vrine pendeat scito ꝙ parua vētositas in ea sit: et etiam ꝙ ipsa sit in medio digestionis sue.

310 ¶Et scito ꝙ si precunte citrina fuerit alba lenis ⁊ coniuncta ⁊ inferius depressa ⁊ talis continuo appareat ꝙ digestio morbi sit completa.

¶Si post hypostasim citrinā appeat lenis alba ⁊ ptiēs in ptibus residēs in fundo ⁊ talis ptinuatio apparet. i. ꝙ non efficiat citrina postꝯ post citrinā alba fuerit vrina: ⁊ post ꝑter redeat iterato ad albedinē: scito ꝙ tūc iam fuerit digestio pfecta: ⁊ ꝙ morb⁹ iā puenit ad statū suū: ⁊ ꝙ icipit declinare. Est ꝙ scitū satis ꝙ be tres ꝑditiones ꝓuēiunt. s. albedo lenitas ⁊ ipsi⁹ depssio in fundo vasis: que qdē significāt sup pfectiones digōnis laudabiles. albedo enī est signū laudabilis decoctionis: ⁊ sīr coniunctio partium: ⁊ ipsius lenitas significat super pfectū ipsi⁹ ōcoctionē. non tñ inquātum est superfluitas: sed qz non remansit in ea nisi pars terrea. de nā enīz partiū terrearū est ꝙ perāt fumū: ⁊ in sūma superfluitas cocta ⁊ digesta grauis est ⁊ lenis est indigesta sicut pz in morbis ⁊ polypis a naso descendentibus.

¶Rememoratio substantie.

311 ¶Cum autem apparet hypostasis non continuata significat super debilitatem virtutis.

¶Si hypostasis vno die vel duob⁹ appareat: ⁊ ꝑter cesset apparere ⁊ iterꝝ post appareat iterato: significabit quidē sup virtutis debilitatem ex priuatione operationū ipsius: vnde apparitio hypostasis attestat sup positionē in operationib⁹ suis.

312 ¶Si vo fuerint contenti in ea silia fragmentis ordei: significabit qdē sup rasurā venaꝝ. Si si assimilent furfuri ⁊ sine fetore significabit sup vlcera vesice. Si autez similetur squamis metalloꝝ significabit super vstionem ⁊ laminationē continentem.

¶In oibus qdē bis spēb⁹ illaudabilis hypostasis in qb⁹ opatus est calor exneus est opatio ītia opationi qua operat calor eie metalis ⁊ nālis: ⁊ hypostasis qdē illis fragmētis ordei figūat qdē ꝙ calor exneus intātum venas dissoluerit ꝙ eas corroserit. hoc ēt significat furfurea si fuerit sine fetore ⁊ sine febre significabit vlcera vesice. hypostasis illis battituris ⁊ squamis metalloꝝ figūat qdē sup violētiā dissolutionis ⁊ rasure venaꝝ.

313 ¶Si sanies appareat in vase significabit sup apertionem apostematis.

¶Apostema vaꝝ dictā arabice duballer est apostema intrinsecus difficilis digōnis ⁊ maturatiōis. est enī de gñe apatū exteriꝝ auroꝝ sclirroticoꝝ: ⁊ plurimū cum egreditur sanies in vasis accidit

ma accidit hoc ex debilitate in membris cibi z vrinalibus ꝛc.

314 ¶ Si vo plógetur egressus eius cum sanguine corrupto significabit super apostema flegmonicum.

¶ Flegmon ſz medicos est apa super qõ sanguis dominatur ꝑ tanto patiens hoc apostema mingit sanguinem corruptum.

315 ¶ Cum autẽ hypostasis petit funduz z sperman similatur est quidez ex humore grosso z crudo: z si cũ eadẽ sit arena mitta scito illũ cui⁹ est cẽ calculosum.

¶ Differentia vo inter hanc hypostasiz z vere albã supra dictã pot quidem haberi ex ſm figura z substantia: z hoc quoniã ista est viscosa in substantia: non autem supra dicta. figura autẽ ꝑ prie hypostasis albe est acuta: non autem huiusmodi.

¶ Rememoratio odoris.

316 ¶ Priuatio quidem fetoris contingit ex priuatiõe coctionis z digestionis: aut ex indigestione ratione cibi indigestibilis.

¶ Priuatio fetoris i vrina ꝓcedit dupl⁹ de cãs: quaz vna è idigestio talis è qz nã rei digestibilis grossa è nõ recipies digõnem.

317 ¶ Omne illud qõ est vitiumati fetoris est vitiumate corruptionis.

¶ Fetor quidem vrine est corruptionis magne signum existẽtiz in corpore eius cuius est vrina: vnde omne qõ est vitiumati fetoris significat super corruptionem vitiumatam.

318 ¶ Si autem odor eius sit extraneus horribilis scito illum cuius est pati morbum vesice.

¶ Si fetor vrine fuerit horribilis valde exneus significabit ꝑculdubio vicera vesice. de nã eni horum morboz est q̃ fit in eiz odor malus z exneus z insup malitia huius odoris diuersificat ab alijs in gñali ſm malitiã corruptionis eius: pro tãto ingt ſm opionẽ Gal. Si odor eius fuerit corruptus z exneus tẽ. intelligit q̃ fetor eius non sit in gradu aliarum rerum corruparum.

319 ¶ Já qdem retuli genera vrine simplicia ex dictis meis poterit qs vti in iudicijs cõpositoz ex eis.

¶ Quatuor sunt genera vrine simplicia de quorum quolibet locutus est in particulari: vtpote de signis sumptis a colore vrie substantie hypostasis z odore: vnde inquit. Já retuli signa ſm plicia ex dictis meis poterit qs vti in hoc ꝙ se sup signa ex eis cõposita. i. q̃ dictis suis poterit qs scire super qd habeat significare cum erũt iuncta in vrina plura ex dictis generibus.

¶ Rememoratio signoz supioz a fecib⁹ z ꝑa ẽntrate.

320 ¶ Interdum attestantur feces super stomachuz: z interdum super intestina z ipsum epar.

¶ Feces qdem attestant sup dispõnem stomachi intestinorum z ipsius epatis. Sunt enim superfluitates ipsorum membroz.

321 ¶ Feces qdẽ minuunt rõne magne trãsmutatiõis alimẽti cũ cõuertitur in mẽbris nisi illi⁹ cuius expulsiua fuerit debilis z attractiua fortis ratione alicui⁹ nocumenti contingentis: z hoc quidem significat repletionem corporis patientis ex malis humoribus.

¶ Parua qdem ẽntitas fecũ egrediẽtiũ: significat sup magnam trãsmutationẽ cibi: cũ eni trãsmutatio z transuberatio cibi in mẽbris augeat z magnificat: tũc qdẽ feces minuunt: z hoc qdez significat sup fortitudinẽ digestiue: aut debilitatem expulsiue z fortitudinẽ attractionis attractiue rõne alicui⁹ nocumẽti eidẽ ꝓtingẽtis: vel ß accẽs significat q̃ corp⁹ patientis sit plenũ superfluitatib⁹ calidis: q̃re cũ est q̃ in eo fortificat attractiua: z hoc qñ cũ superfluitates calide augent in corpe necessitant ꝑculdubio dissolonẽ: z ide ꝓtingit excessus z diũ virtutis attractiue.

322 ¶ Si autem fuerint magne in quantitate: erit quidem signum q̃ cibus nõ prebeat augmẽtũ corpori: aut q̃ attractiua sit in eo debilis z diminuta z expulsiua fortis rõne alicuius morbi vel nocumenti.

¶ Si vo feces fuerint maiores debito ſm ordinẽ nãtem significabũt quidem super alterum ex duobus. i. aut q̃ cibus nõ cõuertit in corpus sicut dicit: z q̃ mẽbra ipsius non suscipiant iuamẽtũ ex eo ratione alicuius malitie: aut q̃ attractiua epatis debilis sit z diminuta z expulsiua stomachi fortis sit z excedẽs: z hoc ratione alicuius morbi cõtingentis membris predictis.

¶ Signa a qualitate fecum.

323 ¶ Si aũt feces fuerint albe erit oppilo vel scliros is in meatibus kistis fellis: z icteritia quidẽ est ex significantibus super hoc sensibiliter: sub hoc etiã genere est vrine citrinitas nisi cum corpus humore flegmatico vel mala cõplexione frigida inficiatur.

¶ postq̃ ipse perfecit capm de signis sumptis ex quãtitate fecum: incipit nũc loqui de signis sumptis ex qualitate eaz. Incipit aũt in hoc a calore eaz z dicit. Q̃ si fuerint feces albe significabũt sup vnũ ex duob⁹. i. q̃ oppilatio vel scliros sit genita in meatib⁹ kistis fellis: qõ qdẽ cõfirmat si icteritia sup patiẽtem appeat z vrina sit valde citrina. Cũ eni meat⁹ fellis kistis sunt oppilati vel clausi: tũc qdem cholera nequit trãsire ad ipsaz kistim fellis ꝓ tanto regurgitat tũc ad epar z venas: z nã humuz impellit eã ad cutim z ꝓtingit inde icteritia. Cũ eni euenit. cholera ad kistim fellis corrũpi vt dixi est: neq̃ mittit qdẽ ipa kistis ad intestina: qõ ex ea ꝓuenit delegare ad ipa: ꝓ tãto egreditur fex cibi albi coloris: z q̃ sic augeat cholera citrina in epate: egredit qdem cũ bis accẽtib⁹ vrina multũ in citrinitate tincta: z inde ꝑculdubio significat sup icteritiã. Scõa aũt sup qõ attestant feces predicte est dñium humoris flegmatici in corpore vel male complexionis facte: qõ quidẽ est ex diminutiõe vel priuatione cholere rubee: hoc autẽ significat sup corruptiõẽ z ẽstructionẽ corporis. hoc eniz ẽtingit ex corruptione vnius ex quatuor elementis vel humoribus corporis.

324 ¶ Si vo appareant rubee vel ignite significãt super excessum z dominium cholere rubee.

¶ Cũ qdẽ feces stẽa rubedine tinguñt significãt qdez super dominium cholere rubee ex cõplone eius cuius sunt generate.

325 ¶ Sed si similenť porro aut viridi eris in colore: significabũt quidem morbum z malitiam magnam.

¶ Si feces colorent colore simili colori porri aut viridi eris: significabunt quidẽ super magnũ periculũ patientis z malitiam morbi: tales enim feces significant super excessum z dñũ vni⁹ ex duabus speciebus cholere de quibus quidem duabus spẽb⁹ cholere dixerunt q̃ ceteris speciebus eius sunt deteriores: et q̃ significent super vehementem vstionem.

326 ¶ Cũ autem apparebunt nigre in colore: hoc qdẽ continget ex forti z antiqua frigiditate corporis cuius sunt: z si tales appareant in morbo acuto significabunt super mortem futuram in propinquo.

¶ Si feces appareant nigre significabunt mortem z magnam frigiditatez patiẽtis ab antiquo generatã: z ob hoc humor niger dñatur in corpore ipsius: z ait q̃ cũ tales feces apparẽt in vlcera z acuta egritudie q̃ significãt super mortẽ ꝓpinquã. Dip. aũt ingt. 4-pti. a fol. 21. a fol. q̃ in coloribus feces nigre cuz tales apparent mortem z malum denuntiant.

327 ¶ Si autez feces fuerint dure significabunt super fortitudinem attractiue: aut super colorem vrentez: vel super cibum stipticum z constrictiuum.

¶ Si appareãt feces dure: hoc qdẽ ꝓtingit altera ex trib⁹ causis. i. ex dñio z fortitudine attractiue epatis: aut ex forti calore feces indurãte z exiccãte: aut ex cibo qui habet natura sua vtrem constringere z constipare. i. ex cibo duro z sicco.

328 ¶ Si vo fuerint feces molles z liquide nõ erit fortis attractiua in corpore: aut in corpore erit frigiditas mala: aut ß ꝓtingit ex mala alia dispõne corpis: vel ex cibo q̃ soluit vtrẽ z mollificat per nãm suaz.

¶ Trib⁹ qdẽ causis appent feces molles z liquide: q: aut attractiua epatis est mollis a debilis: aut q: excedẽs frigiditas dominat sup mẽbra digestionis: aut q: patiens comedit cibũ qui de natura sua laxat z mollificat ventrem: z quãdoq̃ contingit hoc rõne humorum z superfluitatum ad ipsas influentium.

329 ¶ Si differať z tardetur egressus fecũ post cibum sumptũ: hoc qdem contingit ex difficultate digõnis ipsarum aut diminutione z debilitate expulsiue: aut forti friditate: aut ex vtre necessario ꝓstringentib⁹.

¶ postq̃ locutus est de quãtitate fecum z eius qualitate: incipit nunc loqui de tempore z hora exitus eaz: vi ingt. Si dñat egressus fecũ z tardior solito efficiatur: erit qdez causa huius: aut q: intestina cũ difficultate egerunt eas: z hoc rõne alicuius morbi z nocumenti existẽtis in eis vel rõne grossitiei cibi eaz: aut q: diminuta est expulsiua rõne excidentis friditatis existẽ-

tis in membris digēnie: ꝓ tanto etiā ꝓducitur tēpore digēnis seu egestionis: aut rōne aliquoꝝ ventrem cōstringētiū de necessitate: ꝛ be quidē sunt cause colice, contingit etiā ex apate oppilatione ventositate ꝛ humore grosso ꝛ viscoso.

330 ¶ Si autem citius debito egrediantur: hoc gdem erit ratione cibi nō constrictiui: sed potius per naturam suam mollificantis ꝛ soluentis: aut ratione humorum ꝛ humiditatū ad eas fortiter impulsorū: vel ratione meseraicarum nō suggentiū ꝛ attrahentiuꝝ: aut ratione nocumētoꝝ in intestinis cōtingētiuꝝ vt post apatis al' viceris: aut corruptionis ꝛ digōnis ꝛ aliaꝝ spērum morboꝝ eisdem contingentium.

¶ Egressus fecū citius debito est vnū boꝝ que retulit vel plura vno. Nā b̄ē aut rōne cibi mollificatiui ꝛ lenificatiui: pura malue ꝛ fluxus: aut ex multis humoꝛib⁹ ad eas ifuste a impulsis: aut rōne debilis ꝛ diminute attractiōis meseraicaꝝ nō suggētiuꝝ q̄ arabice anasarta dicunt: ꝛ sunt vene q̄b⁹ epar attrahit succositatē cibi ab intestis rōne male cōpōnis frigide vel oppilatōnis in eis exīstis: aut rōne alicuius rei ꝓpingētis ipsiusmet in intestinis sicut rōne viceꝝ inueteratoꝝ. ipsa nāq; ledunt ea rōne fluxus ꝛ infusionis ꝓpingētis eis ex subito: ꝓ tāto nequeunt feces tpe nāli ꝛ debito remanere q̄diu. s. cōsueuerūt: ꝛ ob hoc ipellit eas citius debito. Contingit ꝛ etiā ex multa magna humiditate in eis exīstēte adeo cito faciēte cibū ab eis lubricari ne imprimat in eo aliā opōnē manifestaꝝ: ꝛ hoc gdem est ex causis vna morbi noti in lubricitate intestinoꝝ. Hec aūt accidtia ꝓtigūt interdū sōcbo. Cōtigit ét hoc aliud ex malitia cōpōnis siue mā: ꝛ b̄ inuit cū dicit. ꝛ alia spērū morboꝝ eis contingentium.

331 ¶ Si egrediantur cum sono significabunt sup magnam ventositatem.

¶ Hoc de se manifestum est ꝛ notum.

332 ¶ Si vō fuerint mixte sanici significabūt sup apostema in organis cibi existentia.

¶ Organa cibi dicuntur ventres in quibus coquuntur: ꝛ sunt. s. intestina stomachus ꝛ epar.

333 ¶ Sed si appareat sanguis cum eis: significabit q̄dem super vlcera ꝛ tenasmonem.

¶ ꝓculdubio sanguis egrediēs cū fecib⁹ significat sup vicera intestinoꝝ ꝛ cōpressionē fortē que tenasmon dicitur. Si dolor assit intestinorum ꝛ ventris. Nam si sit hoc absq; dolore: ꝛ hoc ꝓculdubio ex apertione orificiorum venarum.

334 ¶ Si autem sunt multum fetide significabunt sup magnam corruptionem. Si vō velut oleum supnatat eis significabunt super liquefactionem pinguedinis corporis: ꝛ erunt ꝓculdubio odoris acetosi ex humore acetoso.

¶ Feroꝝ fecū ꝓpingit aut ex rōne corruptiōis humoꝝ corporis: aut ex malitia digōnis oleaginositas coꝝ: aut cōtingit interdū ex dissolone ꝛ liq̄factiōe sepi ꝛ adipis renū: ꝛ interdū vliq̄factiōe pinguedinis totius corpis: ꝛ eaꝝ acetositas ꝓpingit ex melia.

¶ Rememoratio signoꝝ sumptorum a sudore.

335 ¶ Sudoꝝ multus in morbis humidis factus quidez est ex accidentibus vim ꝛ naturam ipsoꝝ referentibus: neq; est sicut ille ex quo fit iuuamentum.

¶ Sudoꝝ qdē multus est vnū ex accidētib⁹ factis in morbis humidis: nec est sīc sudoꝝ fact⁹ in purgatiōe ꝛ mūdificatione: imo ꝓculdubio significat super vim ꝛ nām ipsoꝝ. q. d. sudoꝝ cōtingit ei omni die morbi: ꝛ si nō sint dies critici ꝛ purgationis.

336 ¶ Superfluus aūt in vltimo cuꝝ casu virtutis patiētis cōtingit ꝓculdubio ex labore ꝛ debilitate virtutis ꝛ nature: vnde moꝛs est in propinquo.

¶ Sudoꝝ superfluus in vltimo cū casu virtutis patiētis nequa; q̄ est signū laudabile eūationis: cuiꝰ causa est labor ꝛ debilitas virtutis ꝛ nature ꝓpingens ei ex fatigatiōe quā passa est ex violentia ꝛ malitia morbi: ꝓ tanto cum apparebit talis sudoꝝ significabit super mortificationem nature ꝛ virtutis.

337 ¶ Sed parvus sudoꝝ in morbis super oppilationem ꝛ clausionem cutis ꝛ grossitiem humoris ꝛ debilitatem expulsiue ꝛ paruitatem digestionis ꝛ vētris mollitiem ꝛ fluxum significat.

¶ Causa quidē paruꝝ sudoris in morbis est: aut q; humoꝝ faciēs morbum est difficilis digestionis: aut q; vēter patiētis est lassus: ꝛ interdum cōiunguntur he cause aut plures ex eis.

338 ¶ Si appareat sudoꝝ valde albus in morbis significabit super humorem flegmaticum. Si vō sit citrinus significabit super choleram citrinaꝝ. Etsi niger super melam. Si autem sit rubeus erit morbꝰ ex sanguine: ꝛ similr ꝓbet nobis signa sno sapore.

¶ Quia sudoꝝ est supfluitas tertie digōnis facte in mēbris ipsiusmet: ideo color eius significat humoꝛē in corpore dñantē: ꝛ b̄ qñ supfluitas ꝓsequit ex necessitate coloꝛis humoris dñantis in corpe eius cuiꝰ est supfluitas. Intellexit ex dicto suo cuꝝ dixit: ꝛ sīr ꝓbet nobis signa suo sapore: q̄ sudoꝝ ét suo sapore sup nām humoꝝ dñantium attestat, vnde sua dulcedie significat super dñium sanguinis: ꝛ suo amaritudie supra choleraꝝ: ꝛ sui salsedine sup flegma salsum: ꝛ sui acetositate sup acetosuꝝ: ꝛ sui. s. ifipiditate sup ifipidū: ꝛ sui acerbitate ꝛ austeritate sup melā.

339 ¶ Sudoꝝ subtilis contingit ex subtilitate humoris ꝛ grossus ex grossitie coꝛrdem.

¶ Hoc gdem est notū, manifestū eni q̄ subtilis significet super subtilitatē humoꝝ ꝛ grossus super grossitiem coꝛrdem. necesse est enim vt superfluitas assimilet ei cuius est superfluitas.

340 ¶ Si autem fuerit vniuersalis in toto corpore est bonus. Sꝫ si sit particularis ꝛ specialis in vno loco est malus ꝛ illaudabilis.

¶ Si sudoꝝ accidens in aliquo ex diebꝰ morbi fuerit per totum corpus vniuersale erit bonū signum ꝛ laudabile. Si vō sit solus in vno loco corporis erit malus. Nam q̄ fiat vniuersaliꝛ per totum corpus: hoc quidem contingit ex dominio nature sup humoꝛem facientem morbum ꝛ dissolutione ꝛ emissione ipsiꝰ per sudoꝛem. Q̄ aūt fiat solum in vno membro: hoc gdem cōtingit ex pugna ꝛ violentia nocumenti humoris in loco illo.

341 ¶ Qui etiam contingit tempore suo vna cum circuitibus ꝛ paroxismis febrium: aut in die cretica est quidem bonus ꝛ laudabilis. cōtrariꝰ autem bonitas longinqua est ꝛ remota.

¶ Sudoꝝ accidens tpe laudabili est ille qui accidit in die cretica: aut qui ꝓtigit vna cū circuitib⁹ ꝛ paroxismis febriū. b̄ est q̄ sudoꝝ p quē febris dissoluit ꝛ totaliꝛ ē bonus ꝛ laudabil ꝛ ꝛ⁹ laudabil ꝛ ē ille q̄ accidit in die nō cretica nec in circuitib⁹ se.

¶ Rememoratio signoꝝ pronosticorum generalium.

342 ¶ Pronosticatio diuiditur in referentē ꝛ significantem morbū futuꝝ generari in sano ꝛ in significātem q̄d debet contingere patienti in morbo suo.

¶ Signa pronostica. Illud q̄d est futuꝝ diuiditur in duas spēs. Quarum vna est signoꝝ pronosticantium morbum futuruꝝ generari in sano. Et secūda est signoꝝ pronosticantium super illud q̄d est futurum patienti ex bono vel eius contrario.

343 ¶ Signa aūt referētia sup egritudinē futuram sumunt ex accidentib⁹ significantib⁹ sup repletionem vel euacuationē cerebri aut residui corporis.

¶ Signa significātia super morbos futuros sumunt ex accidentibus in corpore apparentibus sup multitudinē humorū in eo aut super ipsoꝝ diminutionem significantibus: ꝛ hoc qñ morbi accident ex his duabus speciebus. s. ex augmento ꝛ diminutione humoꝛum in corpore existentium.

344 ¶ Significat autem super repletionem ges multitudo cibi: raritas balnei ꝛ exercitii: ex his nāq; accidentibus contingit repletionis egritudo: ꝛ his cōtraria pronosticant super intentionis egritudines.

¶ Accidētia sup repletionē attestātia sunt velut quies ꝛ assumptio multi cibi ꝛ rarus ītroit⁹ balnei ꝛ diminutio exercitii. Hec aūt oia sunt cause efficiētes morbos de repletione. vocauit ēt ea accētia eo q̄ sunt medico signa: ꝛ sunt sm veritatem cause ꝓxime repletiōis ꝛ eis ꝑria sunt cause diminutionis humoꝝ.

¶ Signa repletionis ꝛ primo sm virtutem.

345 ¶ Genus repletionis diuidit in repletionem penes virtutem anime: que si fuerit respectu imutati-

ne ⁊ digestiue nequaq̃ erit appetitus comedẽdi lau
dabilis: eritq̃ egestio mollis ⁊ liquida: neq̃ erit di
gestio in vrina.

¶ In hac arte notat repletionẽ ⁊ diuiditur primo in duas spẽs. Quarũ vna est cũ humores graues sunt ⁊ multi respectu tñ vir
tutis corporis: verũ nõ sunt multi ⁊ absolute excedẽtes respectu sui: ⁊ hec qdẽ repletio nota est que. s. dicitur repletio penes virtutẽ. Scõa etiã nota est que dicit repletio penes ꝓcauitates organoꝝ: hoc aũt est cuꝝ sunt humores multi per se ⁊ absolute. Incepit aũt primo a spẽ repletõis penes virtutẽ: vñ ingt q̃ ge
nus eius diuidit ꝓio penes aie virtutes. Nã ex ea est respectu virtutis imutatiue sup quã repletionẽ signãt appetit9 cibi ma
lus ⁊ illaudabilis egestio mollis ⁊ ligda ⁊ ꝑuano digõnis vrine.

346 ¶ Significatur autez super repletionem respectu virtutis motiue ex grauitate ⁊ lesione motus.

¶ Significatur autem ledi virtus motiua fm locum eo q̃ ledatur ⁊ grauetur faciens ex motu locali.

347 ¶ Si aũt sit repletio respectu pulsatiue: erit qdez patiens debilitas ⁊ pigritia pulsationis eius.

¶ Si vo repletio fuerit penes virtutem pulsatiuam. i. vitalem erit pulsus debilis.

348 ¶ Causa vo debilitatis animarum seu potentiarũ est illud qõ nequeunt pati ex chimis: nã paruꝝ ex eis ledit ⁊ grauat eas: non autem ideo qz membrorum concauitates ex eis repleantur.

¶ Hoc accidit ex hac repletione venaꝝ ⁊ ostẽdit q̃ ipsa lesio nõ accidat ex repletiõe ꝓcauitatũ venarũ: sed potius ex debilitate virtutũ ⁊ malitia humoꝝ: vt est acsi diceret hec spẽs repletio
nis ideo accidit: qm̃ aie siue potẽtie debiles fuerint ex humis vt humoribus aggrauate: vnde nequeunt eos tolerare. nam ꝓpter sui debilitatem leduntur in delectione ⁊ tolerantia earum q̃ plurime cõcauitates membroꝝ ex eis repleantur.

¶ Signa repletionis fm membra.

349 ¶ Est aũt alia repletio a predicta penes cõcauitates organoꝝ. s. cũ non poterunt tolerare ex eo q̃ mẽbrorum concauitates replebuntur.

¶ Hec scõa spẽs repletiõis est qdẽ penes ꝓcauitates organoꝝ: vnde est acsi diceret q̃ angustent ab illis humoribus: ⁊ qz notũ est q̃ ꝓcauitates ꝓcedente sanguine repleãtur: ideo inquit: cũ. s. non poterunt pati ex eo q̃ membroꝝ cõcaua repleantur.

350 ¶ Hoc autem genus contingit ex repletione aut sanguinis puri ⁊ mundi aut colore aut humoris fle
gmatici: interdum autem anime seu potentie fortes sunt: nec grauant eas chimi.

¶ Hoc qdẽ genus repletionis est ex sanguine. s. aut ex sanguine mundo ⁊ puro ab alijs humorib9: aut sanguine cũ dño cholere rubee: aut humoris melãcholici aut flegmatici: ⁊ est qdẽ possi
bile q̃ oẽs ale fortes sint ⁊ q̃ nõ participãt repletionem istam.

¶ Signa dominij sanguinis.

351 ¶ Cũ dominat sanguis alijs humoribus assunt somnus ⁊ dolor capitis in excessu cũ tumore ⁊ rubore venarũ: estq̃ possibile q̃ inde cogitationes mutent cũ grauitate capitis ⁊ debilitate ⁊ fatigatiõe sensuũ: reperit eni tactu calidus cũ grauitate humoꝝ ⁊ scapuloꝝ ⁊ cũ oscitatiõe: ⁊ sunt interdũ grauia latera ⁊ hypocũdria ⁊ manifestus fluxus sanguis a narib9 cũ alicib9: ⁊ ẽt vẽter est laxus: nõ tñ multũ cũ delectatione ⁊ suauitate vite: ⁊ apparebũt somnia letitiez iocunda cũ varietate ⁊ multitudine colorũ: accidet etiã pruritus in loco flobotbomie cũ rubedine oculi ꝛ̃ solita ⁊ apatib9 aut variolis aut pustulis corpis: ⁊ opinabit se comedere dulcia in somnis ⁊ videbit q̃ gustet dulcia: ⁊ si pri9 ea nõ comederit. Vnde si hec accidẽtia sint in vere aut in ꝓncipio iuuẽtutis nouelle: signabũt qdẽ nobis sup egritudines ex sanguine generãdas: que qdẽ de facto ꝓsequenter apparebunt.

¶ Hec enĩ oĩa accidẽtia sunt sup sanguinẽ signantia: ⁊ qõ dicit hic: est de se notũ. horũ aũt accidentiũ sunt tres spẽs. Nã qdã ex his accidẽtib9 sup dñiuz nãlis sanguis signãntibus apparẽt in vigilia sicut color rube9 ⁊ fatigatio seu ꝓcussio ⁊ similia his seu huic speciei. Quedã ex eis vident i somnis vtpote si sanguis in somno videat q̃ comedat tunc aliqõ dulce. Et qdã ex ipsis sunt cãe multitudinẽ seu magnitudinẽ sanguis efficientes que si fuerint cibi sunt velut esus dulciũ. Si aũt fuerint accidẽtia aie: ve
lut gaudiũ ⁊ letitia. Sed si fuerint ex rẽporib9 ãni ꝓueniẽs in hoc est sicut vernale. Si vo fuerit etas ad idẽ est: sicut etas iuuẽtu
tis ⁊ adolescẽtie. Lacuit de multitudine extẽsionẽ ⁊ solutionẽ faciẽte vel i ferẽte: qz nolut doloꝛẽ ex solone ꝓtingẽte ꝓmuita
tis. Et cũ qdẽ accidentiũ post sanguis gnõẽ ꝓtingentiũ est calor ipsius aut eius humiditas: vnde exempli gra. Calor sanguinis est cũ doloꝛis capitis ⁊ ei9 humiditas cã somn supfluꝰ. Et pru
ritus qdẽ ꝓtingẽs in loco flobotbomie signãt sup dñium ⁊ mul
titudinẽ sang. in eo q̃ vsus est flobotbomia. Et cã qdẽ aptionis sanguinis est esus dulciũ ⁊ sapor dulcium in somno: qm̃ anima seu potentia imaginatiua sequit cõplexionem corporis.

¶ Signa dominij cholere.

352 ¶ Cuz dominat cholera citrina aut crocea: appet qdẽ color cutis citrinus cũ debilitate ⁊ casu appeti
tus cibi: ⁊ reperit ille in quo dominat oris amaritu
dinẽ ⁊ mordicationẽ ex ipa cholera rubea in stõcho ꝓtingẽte: accidit q̃z ei vẽtris solo cũ q̃ est cholera ru
bea ⁊ insomnietas cuz ꝓfunditate oculoꝝ ⁊ siccitas oris ⁊ ligue: ⁊ ei9 vria est in colore valde citrina: ac
cidit q̃z ei syncopis ⁊ riget cuꝛ ei9 cũ pmixtiõe ⁊ ptur
batione: accidit q̃z ei sitis post ieiuniũ ⁊ apparẽt ei in somno coꝛuscatiões cũ subtilitate pꝛ̃sus ⁊ caloꝛe coꝛ
poꝛis. Sũt ẽt ex his accñtib9 multa ⁊ frequẽs balnea
tio in aqs calidis ⁊ sulpbureis ⁊ mot9 laboꝛiosi q̃ fiũt in regionib9 ⁊ villis septẽtrionalib9 ⁊ frequẽs ⁊ ꝓti
nuus esus acutoꝝ ⁊ maxime si fiat tempoꝛe estiuo.

¶ Hec omnia signa diuidunt in tria genera. Quoꝝ quidẽ reme
morationẽ premittimus: in qua. s. signa dominiũ sanguis signifi
cantia diuidunt. hoc est dictu q̃ accidẽtia dominiũ cholere ru
bee significãtia sumunt tẽpoꝛe somni: aut ex parte vigilie vel a generantib9 eĩ. Et accidẽtia ex dominio cholere rubee ꝓtingen
tia sequunt ipsius cõplexionẽ aut coloꝛẽ aut saporẽ. Cõsequen
tia aũt ipsius cõplexionẽ sunt velut casus appetitus. nã rõne fri
giditatis viget appetitus: vnde cum calefit os stomachi in quo erigit appetitus cadit liquidẽ appetitus. Sequitur etiaz insoꝛ
mnietas ⁊ exiccatio cõplexionũ ipsius que qdẽ calida est ⁊ fle
ca sicut etiã est de siti. Solutio etiã quidẽ ventri ꝓtingit ex acu
mine ⁊ mordicatione ipsius: ⁊ ipsius mordicatio cõtingit rõne caloꝛis ⁊ flexibilitatis eius: ⁊ similiter turbatio ⁊ iracũdia. Et ama
ritudo quidem oris sumitur ex sapoꝛe ei9: ⁊ coloꝛ significat per se super substantiam ipsius: cum egreditur per vomitũ vel se
cessum plus solito. Que autem ipsas efficiũt sunt vt inquit mul
ta balneatio in aqua calida per naturam ⁊ obuiantia rerum ca
lidarum exteriorum ⁊ esus medicinarum calidarum ⁊ motus virtuatus vigiliarum instantia ira ⁊ angustia.

¶ Signa melancholie.

353 ¶ Si vo cholera nigra in coꝛpoꝛe domineꝰ: erit quidem fuscus coloꝛ coꝛpoꝛis cum fœti ⁊ ingi me
ditatione ⁊ cogitatione ⁊ appetitu cibi fœti: ⁊ repe
rietur in oꝛe sapoꝛ acetosus.

¶ Sequitur quidem fœtis meditatio post melancholiam. nam de natura melãcholici est offuscare animam ⁊ exterrere in ea
sibus in tempoꝛe contingentibus. contingit aũtẽ appetitus foꝛ
tis quoniã radix seu principiũ motus appetitus cibi est ex ha
moꝛe qui infundit splen ad os stõchi: vnde ex magna infusione huius humoris ad hunc locũ augetur appetitus cibi: sed repe
ritur in oꝛe acetositas quoniã cholera nigra est acetosa.

354 ¶ Est etiam cum malitia anime intuitus fœtis et affectus ⁊ pulsus durus est ⁊ tardus.

¶ Malitia anime cum fœti intuitu. i. cũ iugiter inspicit homi
nem cũ facie iracunda ⁊ terribili. accidit quidem patienti ex ni
gra cholera. ⁊ hoc qm̃ cholera nigra est sanguini ꝓtraria: vnde qz sanguis ex sui natura lenificat de necessitate oportet q̃ me
lancholia habeat iram ⁊ tristitiã excitare. Bal. autez sic asserit eam desolari ex humore nigro sicut desolat quis ex tenebris ⁊

obscuritate. Hoc aūt dictū est sicut truffa ⁊ cantica: ⁊ hoc ideo q̄n si hoc esset cogeret de necessitate ponere q̄ sanguis esset albus ⁊ splēdidus. Durities ꝺo pulsus ex siccitate humoris ꝓuenit. Cōgregatio qdē seu collectio stomacho ꝓuenit ex siccitate cholere nigre: ⁊ inde ꝓuenit etiā insomnietas: verū priuatio ire ⁊ furoris ꝓuenit ex ipsius frigiditate: ⁊ talis quidē melācholia macleboziat nominata generatur ex hoc humore.

355 ¶ Et vrina quidem alba tenuis ⁊ cruda nec in digestione decoctio.

¶ Tenuitas autez vrine est ex grossitie cholere non permittente egredi ex vrina nisi tenue ⁊ subtile. verū eius albedo ex digestionis priuatione cōtingit: ideo etiam est egestio indigesta. nā quod digestum est ⁊ coctum ex humoribus calidioz est ⁊ humidum: tale habet formam ⁊ naturam q̄ digestio operatur.

356 ¶ Et cibus siccus aridus anxietas tumor ꝓtinuus ⁊ tristitia.

¶ Hec quidem cause choleram nigram efficientes sunt. s. cibi sicci ⁊ accidentia anime talia que ponit expresse in tertio.

357 ¶ Videtur etiam q̄ interficiatur in somnis: apparentq̄z in somno eius omnia cum exterrentia.

¶ Hec aūt contingunt ex timore melancholiam consequente.

358 ¶ Etas senioz autumnus ⁊ habitationes meridionales ⁊ corporis macies.

¶ Etas qdē senectutis necessitat dominiuz hui⁹ humoris eo qō fit affinis cōplexioni eius: ⁊ idē facit autūnus ⁊ habitatio a meridie: corpus ēt macrū est ꝑsimile generationi huius humoris.

¶ Signa flegmatici.

359 ¶ Si dominet humor flegmaticus in corpore aggrauabitur caput eius: somnus eius erit lōgus: ⁊ fatigabitur iter agendo de facili: ⁊ erit eius appetitus debilis cum repletione penes virtutem ⁊ turbationem seu permixtionem ⁊ sopita laritate.

¶ Grauitas qdē capitis ⁊ lōgus somnus rōne humiditatis flegmatice ꝓuenit ⁊ similiter fatigatio: ⁊ ob hoc accidētia comitantē ēt debiliz ⁊ abūdātiā sanguinis: ⁊ diminutio qdē appetit⁹ ꝓuenit rōne humiditatis. nā appetitus viget per frigiditatē ⁊ siccitatē ex egressu aūt huius humoris a dispōne nāli grauant virtutes ꝓuenitq̄z inde repletio penes virtutem. ⁊ similiter humiditas ipsius est cā permixtionis ⁊ fatigatiōis in actione itineris: supposito tamē q̄ cōtingat ex priuatione exercitij.

360 ¶ Ex his ēt est fluxꝰ saliue ⁊ sputi ⁊ tumor vultꝰ ⁊ color patiētis albꝰ: ⁊ erit in pulsu eiꝰ occultatio ⁊ tarditas ⁊ in vrina turbulētia ⁊ grossities ⁊ cruditas.

¶ Causa fluxus sputi ⁊ saliue est manifesta: verū tumor vultꝰ iō ꝓuenit: q̄n cū humor flegmaticus dilat in nutrimēto mēbroꝝ: reperit in mēbris qdē dispositio ī cobationis hydropisis: ⁊ tūc ꝓuenit tumor vultus ⁊ pedum. ⁊ intelligo quidem per tumorez vultus tumorem palpebrarū ⁊ carnis sub oculis existentis. tarditas quidē ⁊ occultatio pulsus ex frigiditate cōtingit. inde etiā cōtingit vrine turbulentia: grossities ⁊ cruditas. ⁊ color qui dominatur in corpore est albus turpis ⁊ fuscus pallidus.

361 ¶ Nec est in eo situs nisi fuerit flegma salsiz aut putrefactio affuerit.

¶ In eo quidē in quo flegma dominat minime fieri accidit nisi ꝺō si illud flegma fuerit salsum aut putrefactū. s. efficiēs febrez.

362 ¶ Ex his ēt accidentibꝰ sunt visus omniū ciboruz humidoruz ⁊ frigidoruz ⁊ etas senectutis ⁊ tempus hyemale ⁊ priuatio exercitij ⁊ balnei ⁊ excēdēs quātitas cibi ⁊ habitatio humida rōne fluminū ⁊ apparitio nariuz in somnis ⁊ querimonia ex incubo facta ⁊ impotentia digestionis cbili.

¶ Hec qdē agūt ⁊ efficiūt humorē flegmaticuz. s. cibꝰ frigidus ⁊ humidus ⁊ etas senectutis ⁊ tps hye. ⁊ omissio exercitij balnei ⁊ augmētū cibi ⁊ villa humida ex multitudine aquarū. hec eniz oia habēt ꝓformitatē in cōplexione cū humore flegmatico. Somniū aūt aquarū ⁊ martiū ⁊ querimonia ex incubo ⁊ impotētia digōnis cbili. i. cibi in stōcho. hec qdē oia sunt accidētia humorem flegmaticū ꝓsequētia. Incubꝰ qdē morbꝰ est similis epilepsie q tēpore somni ꝓuenit p tāto est signū ꝓnosticū future epilepsie. Et epilepsia qdē est spasmus ⁊ morꝰ illaudabilis accidēs cerebro ⁊ neruis ex humore salso aut vētositate flegmatica.

363 ¶ Cum aūt apparebūt tempore sanitatis cōtinuo accidentia de necessitate super aduentū egritudinuz significantia: esto sollicitus in ablatione corūdem.

¶ Hoc qdē ꝓceptū est vle in hac arte: ⁊ hoc est q̄ cū quis videbit aliq̄ ex accidētibꝰ morboꝝ iā sanis accidisse q̄ oz operam dare circa curā eius. Hec aūt spēs signoꝝ significatiū tps sanitatis sup futuras egritudines est alia ab illa specie signoꝝ que significat super dominū. 4. humoꝝ: ⁊ iō medici fecerūt de eis tractatū ⁊ caplm spāle: ex illis aūt signis sunt ista. Primus motus ⁊ icetigatio faciei que torturā futurā oris ꝓnosticāt ⁊ vlis iectigatio totius corporis que futurū spasmū nuntiat. Ferūt ēt q̄ fatigatio sensitiua manifesta exterinseca ⁊ casus appetit⁹ ꝓnosticāt futurā febris gnōnē. Sic ēt ferūt q̄ multitudo furūculoꝝ seu vlcerū ꝓnosticat apata futura in pcuitate mēbroꝝ. Et dolor grauatiuus in inferiore parte vētris signat sup lapidē aut sup futurā gnōnē apatū in illis locis. Et dolores qdē exterinsecis ꝓnosticāt sup oppilationes epatis ⁊ sup futurā gnōnē apatū in eodē. Et vstio qdē vrine signat qdē super vlcera vesice. Et icubus qdē signific at super futurā epilepsiā. Posuere etiā multa ab istis que retulerūt sub hoc cap. in libris suis. ¶ Postq̄ q̄ fecit sermones suos sup signa ꝓnostica significatiua tēpore sanitatis gnōnē egritudinū in futuro: incipit nunc die referre signa ꝓnostica tēpore morbi stātis sup futurā salutē aut mortē.

¶ Rememoratio signoꝝ ꝓnosticoꝝ tpe morbi p̄gētū.

364 ¶ Ex signis pronosticis est significās mortem futuram. Et ex eis est q̄ significat futuram sanitatem seu euasionē: ⁊ proprie ex his est scientia ꝓnostica.

¶ Signa que in hoc capitulo reperiuntur diuiduntur primo in partes duas. Quaruz vna est signoꝝ super futurā generationē sanitatis significantium. Alia aūt est signoꝝ significantiū super mortem futurā. Et proculdubio scientia de istis est proprie scientia pronosticationis: ⁊ sunt illa que ponuntur in hoc capitulo.

¶ Ex scientia istoꝝ videbit medicus ⁊ sciet qs moriat retrahetq̄z inde manus suas a cura eius: sicut etiam videbit ex scientia cōsimilē quis euadere debeat ⁊ curari. p tanto notificabit ⁊ pronosticabit illud.

¶ Ex signis his cōsequitur medicus scientiā particulare ⁊ ipsius mē. nā medicus scit quidē ex eis quis moriturus sit egritudine sua cum vocabitur ad curādū eū: vnde significabit illud amicis suis ⁊ retrahet se a cura eiusdem. sic etiā sciet ex eisdē quis curandus sit a morbo suo pro tanto predicit curam ⁊ euasionē eius amicis ipsius patientis ⁊ dat operam circa curam ipsius.

365 ¶ Principium huius scientie est scientia de tēporibus morborum ⁊ eo quod apparet in eis de dispositione morborum. est etiam scientia de longitudine ⁊ breuitate ⁊ fortitudine et violentia debilitate seu tranquillitate egritudinum ⁊ etiā de iudicio eius qō debet generari ex crisi in temporibus morbi.

¶ Hec qdē signa diuiduntur diuisione prima in tria gña ipsoꝝ ex quoꝝ vno habet scia de tēporib⁹ morboꝝ: ⁊ eo qō apparet in eis ex signis laudabilib⁹ ⁊ illaudabilib⁹. Ex scōo habetur scia lōgitudinis ⁊ breuitatis morbi ⁊ acuitatis ⁊ leuitatis eiꝰ: ⁊ hoc quidē intellerit per fortitudinē seu violētiā debilitatis seu trāquillitatis morbi. Sed ex tertio habet scia eius qō oz gñari ex spēbus crisis laudabilis seu illaudabilis in temporibus morbi.

366 ¶ In quolibet morbo sunt diuisa tēpora in quoꝝ aliquo ꝓtingit mors ⁊ vita vel salus ⁊ sunt principiū augmentum status. In quolibet pōt mors cōtingere. In quarto autez qō declinatio appellatur nō cōtingit mors nisi cōtingat error vndecūq̄z.

¶ In quolibet morbo salubri sunt ḡtuor tpa ⁊ in q̄libet triuz ex eis. s. in p̄ncipio augmēto ⁊ statu ꝓtingit mors ⁊ salus: verum in ḡtono ꝓtingit mors nisi ex aliquo errore vndecūq̄ ꝓtingente

367 ¶ Principiū aūt est in quo cōtingit nocumentum operatiōibus ⁊ debilitas in negocijs assuetis.

¶ Tempus aūt principij dicti est illud in quo infert nocumētuz nāli⁹ oparionib⁹: tūc eni debilitant oēs opōnes patiēnis: ⁊ ob hoc medici ferūt q̄ in hoc tpe nihil digōnis apparebit in vria.

368 ¶ Et hoc quidem tempus durat donec digestio appareat in hypostasibus sputo fecibus ⁊ vrina: et

post ipm appet ⁊ cognoscit augmētū ex longitudine paroxismoꝝ febriū ⁊ operationibus ⁊ accidentibus.

¶ Temp⁹ qdē principij durat donec appareat digestio in sputo si fit in pectore aut in fecib⁹: si fit morb⁹ i vētre ⁊ vria: si fit morbus vsq; in toto corpe. Cū aūt digestio incohat: plongat qdē auget seu magnificat alis manifestat paroxismus febris ⁊ ipsi⁹ accidētia: ⁊ hoc qdē est tps augmēti. Et Gal' qdē opinat q; cū tps paroxismi plōgat ⁊ eius initū anticipat ⁊ ipsi⁹ accidētia: puta calor ⁊ sitis ⁊ alia ab his ex accidētib⁹ febriū spālibus augent ⁊ fortificant q; morb⁹ fit: tūc absq; dubio in augmēto sicut ꝓcul dubio cū minuit ⁊ remittit paroxism⁹ in trib⁹ ꝑmis morb⁹ existit in declinatiōe. Sic ēt existit i statu cū ꝑdicta gescūt nec amplius mutant in paroxismo: verūtn paroxism⁹ auget i gbusdā ex ꝑdictis ⁊ minuit in alys. Sunt trā diuisiones multiplices ꝙplures distiguētes: quas qdē hoc cōpēdiū minime bene tolerauerit.

369 ¶ Status vō est cū post regimen dictum perfecta digestio apparebit: nec paroxismi morboꝝ augebūtur ⁊ accidentia in quātitate equabuntur.

¶ Temp⁹ status est post tps augmēti ⁊ est cū ī digō est ꝑfecta ⁊ cōpleta: nec augent paroxismi febriū ⁊ earū accidētia coequantur: ⁊ est acti dicerel q; plōgatio paroxismi ⁊ boꝝ incohationis eius sunt eedē ⁊ eius accidentia vniformia ⁊ equalia.

370 ¶ Accipit ēt morb⁹ diminutionē ⁊ fit iterdū crisis ꝑfecta. Vnde cū ℞ signū videbit ꝓnosticet pax ⁊ salus patiētis: nā mors mime accidit i declinatōe nisi error sup patiēte cōmisso aut a re cōplexionis male ⁊ illaudabilis: necnō ēt oi extriseco ꝛuo eidē ꝓrigēte.

¶ Tēpus qdē declinationis est cū incipit morb⁹ minuī. in lōgitudine paroxismoꝝ: acti dicerel q; tūc breuiores soluto efficiātur ⁊ ad tps incohatiōis eoꝝ suboccupet ⁊ ipoꝝ accidētia alleuient ⁊ mitigent. In ℞ aūt tpe ꝑficit iterdū morbi ꝓsumptio ⁊ destructio per crisim ⁊ iterdū ꝓsumit insensibili dissolutione absq; crisi: vñ cū apparebūt signa ꝓnosticet sup euasionē ⁊ liberationē patiētis a morte. Lōstat enī q; nullus morit in declinatione nisi ex errore ꝓrigēte ex seipo aut assistētib⁹ ex pte medici aut ex malitia ⁊ corruptiōe aeris vel in sūma rōne extriseco⁹ accidētiū nociuoꝝ: puta rōne timoris vl tristitie aut rōne aliqꝝ ab his ex accidentibus ⁊ rebus alijs vel corporibus.

371 ¶ Scia aūt nra p quā cognoscim⁹ terminū ꝓncipij ꝓfert qdē i subtiliādo cibū ⁊ dictā sic decet: ⁊ in mediādo subtilitatē ei⁹ dictā in augmēto. Vlā ℞ expedit patiēti donec morb⁹ ad statū pucnerit: tūc aūt decet medicū esse sollicitū ad subtiliandū perfecte dictam.

¶ Scia aūt quaz bēm⁹ de tpe ꝓncipij augmēti ⁊ stat⁹ ꝓfert nobis ad sciēdū arte subtiliādi dictā egroꝝ. Nā cū sc̄unus morbū sit in ꝑn⁹ ⁊ augmēto: subtiliabim⁹ qdē dictā: sed in statu in vltimo. Ferūt aūt q; Galen' ypp. abstraxerūt arte subtiliādi dictā ex cogitatiōe distātie aut istātie tpis stat⁹: vñ cuz instabit stat⁹ morbi valde subtiliet dieta in vltimo. Cū aūt valde distabit in grosse. Et cū erit mediū iter ꝓpiquū ⁊ distāte mediocriter inter subtile primā ⁊ grossam ꝓ tanto scia eoꝝ qbus status tēpus cognoscit: est enī magis necessaria ceteris in hac arte tradita.

¶ Rememoratio longuudinis ⁊ breuitatis morborum.

372 ¶ Omnis morbus perficit in mēsura que si fuerit breuis dicit acutus: ⁊ hic aut interficit in breui tempore: aut per crisim laudabilem terminatur.

¶ Dis qdē morbus ꝓsumit ⁊ destruit in alia mēsura tēporis: ea aūt longa est ⁊ ea est breuis: vnde ex morbis est qdē longus mor⁹ ⁊ est ille qui ipse vocat morbū acutū. de natura aūt ei⁹ ꝓpria est q; celeriter interficiat aut per crisiz destruat ⁊ ꝓsumat: ⁊ hic morb⁹ sm opinionē Hippo. attingit vltim̄ nonū die ex quo est maxime acutus ille qui terminat per crisim in die quarta.

373 ¶ Ipse etiam est cite digestionis ⁊ breuiū temporum austerus ⁊ periculosus.

¶ Hic ēt morb⁹ est cite digōnis ⁊ hz ꝙtuor tēpora si ꝑficiant: tū rōne velocitatis sui mor⁹ ⁊ violētie accidētiū ei⁹ est austerus ⁊ periculosus: vnde patiēs morit ex modico errore eidez ꝓrigēte.

374 ¶ Cognoscitur autē ex breuitate sui principij pro tanto regatur dieta conuenienti.

¶ Hic qdē morb⁹ cognoscit ex breuitate sui ꝓncipij: hoc aūt est in primis diebus egritudinis cū apparent signa digōnis in sputo vel vrina: vnde si in quarta die appareat ꝓncipiū digōnis vtpote nubes super vrinā significabit q; status fit in specie future.

375 ¶ Nō cui sunt multe aggrauāde eius virtutes nec est auferēdus ⁊ ꝓhibēdus ei cib⁹ oino a ꝓncipio. nā forsitā caderet virt⁹ eius: nec ēt est debilitādus ante statū ipsius: sed est potius pudēter in quātitate resiciendus sufficienti sm exigentiam sui itineris.

¶ Non ingt dz reficī paties in ℞ morbo cibo lesionē ⁊ grauamē virtuti ei⁹ iferēte: nec ēt est subito trāsferēdū a sr auferēdū a cibo suo: ℞ est q; nō dz ei oino surripi cib⁹ suus. Nā caderet virt⁹ ei⁹ ꝑ hoc q; morb⁹ ad statū ꝓueniret: ⁊ p ꝙs patiens moziret: vel me: iēdus ē cib⁹ ei⁹ sm distātiā stat⁹ morbi: sic ⁊ mēsurati sumpt⁹ iter agētis. Excessus. n. ⁊ multitudo sumptuū grauāt ipz ⁊ dz minuno seu defect⁹ ipsoꝝ nō cōplet intētionē ipsius. Et propter qdē iusserūt patiēti cū videbāt morbū ei⁹ terminari i die ārta q; dimitteret oino cibū dū virt⁹ eēt aliogn q; sufficēt ei mellicratū. Si trā eēt sub tali nutriebāt ipm ptisana colata ⁊ sine fecib⁹. Si ēt hr⁹ eēt sub hac refi ciebāt cū ptisana nō colata: ipz cū totalitate sua. Cū aūt nō opinabant morbuz nō terminari citra. 14. nutriebāt ipz ptisana absq; fecib⁹ suis. Si trā virt⁹ esset subnutriebāt eū ptisana cū fecib⁹ suis. Or si sub hac iueniret cogebātur ei dare panē ad comedēdū. Et p̄suetudo qdem vuēdi innuit ꝑs in ℞ negotio: qm̄ boies illi⁹ tpis nō sumebāt cibū multuz: ⁊ hoc qm̄ cibus eoꝝ sm mēsurā legis sumebat aut saltē mensure appropinquabat. Lōsuetudo aūt moderna est ꝓtia huic regioni ḡtū ad talē mēsurā cibi ꝓ tanto decet vt cibus modernoꝝ aliquātulū augeat ⁊ potissime in crapulosis letalib⁹ ⁊ laborantib⁹.

376 ¶ Si aūt videas difficultatē ⁊ malitiā signoꝝ ⁊ periculoꝝ ⁊ dolores fortes ⁊ violētos cū mala dispōne ⁊ casu virtutis ⁊ rōne diminuta ⁊ permixta: ita q; virt⁹ nequeat morbi malitiā tolerare: ꝓnostica mortē eius futurā ante statū: qm̄ qdē ex malitia accidentium ex morbo cholerico ꝓtingentiū ꝓnosticabis.

¶ Si videris in patiēte signa maligna ⁊ austera quoꝝ rationē faciem⁹ ⁊ accēsiua periculosa vtpote dolores violētos cū casu virtuū ⁊ figuratiōe potētie morbi ex malis signis ⁊ corruptiōe rōnis: ⁊ cū hoc videas q; virtus patiētis nequeat pati violentiam morbi: pronostica futuram mortem eius antequā ad statum peruenerit. cum tamē erit morbus in vltimo fortitudinis ⁊ violentie morief paties in tēpore ꝓncipij. vez si fuerit sub ℞ morief in tēpore augmēti. Cognoscēs aūt ℞ in gñe ex accēsib⁹ malis ⁊ pnitiosis cuiusmodi sunt accēsiua morboꝝ ex cholā rubea gñatoꝝ.

377 ¶ Ex morbis ēt est diu durās ⁊ longi tēporis qui chronicus seu tēporalis appellat qui qdem minume corpus celeriter ꝓsumit ⁊ dissoluit: sed aut necat ipm cū ptisi ⁊ ethica egressu sanguinis aut macie: aut patiens etiam longo tēpore curabit ⁊ morb⁹ per paulatinam dissolutionē ⁊ digestionez consumetur.

¶ ꝓpter qz fec relone ō morbis breui tpis ⁊ acuti refert: nūc morbos lōgi tpis: vñ ingt q; ex morbis sūt lōgi q; tales seu chronici appellant q; lōgo tpis spatio sūt durātes: hi aūt mime imutāt cito corpa vl dissoluūt sic acuti morbi facit: imo qdē aut iterū erūt ipz cū macrore aut egressu [illegible] paulatina aut euadet. ⁊ curabit q; ab eis i tpe lōgo p dissolutionē humoꝝ paulatinā ꝑter q; pateat i eo crisis mānifesta: ⁊ ℞ qdē dedit i relligi cū dixit. Et morb⁹ per paulatinā digōnē ⁊ dissolutionē ꝓsumit.

378 ¶ Cognoscēs aūt ipm ex leuitate ⁊ facilitate accidentiū eius ⁊ frigiditate cuiuslibet ex his morbis.

¶ Cognoscēs quidem morbos istos ex facilitate accidentiū ipsorum ⁊ natura eorum: quoniam sunt morbi frigidi.

379 ¶ Non cibes ipsum patientem modico cibo: quoniam caderent virtutes eius.

¶ Docet qdē q; nō in morbis longis qui nō dissoluuntur per crisim cibetur patiens paruo cibo: quoniam caderet virtus eius.

380 ¶ Inter aūt morbos sūt alij medij quoꝝ. i. tēpora nō sunt absolute breuia nec longa: vnde cib⁹ eoꝝ in subtilitate medicī neq; sit multus neq; paruus.

¶ Inter morbos quidem breuis temporis ⁊ morbos longos ⁊ chronicos rationem extremorum habentes sunt alij medij in longitudine ⁊ breuitate: ⁊ idcirco non reperiuntur in tempore lōgo vel breui: sed potius in equali aut temperato pro tāto decet vt cibus in istis sit inter parum ⁊ magnum medius.

¶ De crisi ꝛ signis eius.

381 ¶ Scito ꝙ crisis ē velox ꝛ subita mutatio que suo tēpore ex difficultate seu malitia accidētiuꝫ ꝛ pugna existente inter virtutē ꝛ morbuꝫ generat vt celeriter ad vitam vel mortem perueniatur.

¶ Crisis est mutatio suo tpe subito ꝓuenies patiēti: acsi diceret ꝙ hec mutatio fiat ex difficultate accidentiū patiēti ꝓuenientiū ꝛ ex pugna q̄ iter virtutē ꝛ morbū exist: ā qdē mutatio fiat mortē celeriter in morbo futurā si fuerit illaudabilis aut vitā si fuerit laudabilis: vnde trāsmutat hoc nomē ad significādū ꝓdictaꝫ ī mutationē ꝛ die ei⁹ per quādā similitudinē: acsi in ea deberet ferri iudiciū seu sentētia sup victoria morbi vel virtutis.

382 ¶ Sex sunt spēs mutationū i morbis ꝓuenientiū. Nā aut negocia tardant aut citant in eis: vnde iterdum ꝓuenit in tēporib⁹ breuib⁹ corpus ad bonū ꝛ vitaꝫ.

¶ Sex sunt spēs q̄ in morbis fiant. Una ex eis mutatio est in q̄ trāsferet corp⁹ in breue tpe ad laudabilē dispōnē ꝛ sanitateꝫ acsi diceret subito: ꝛ ꝑ qdē intellexit cū dixit in tpib⁹ breuib⁹: vñ hec est vna ex spēb⁹ crisis: ꝛ ipa qdē ē laudabilior ceteris. Jn ea enī trāsferet corp⁹ subito a dispōne illaudabili ad sanitatē cū eūone sensibili puta cū fluxu sang. narium aut sudore vel aliqs ab istis.

383 ¶ Si fuerit laudabile qđ p̄cedit eaꝫ ꝓnosticabit super ipsam. ſ. super crisim securaꝫ ꝛ laudabilē.

¶ Si ꝓnostica laudabilia p̄cedāt crisim iudica crisim futuram esse laudabilem: ꝛ cum hoc etiā significabunt in quo tēpore accidat ꝛ speciem evacuationis que debet ꝓuenire in ea.

384 ¶ Est aūt alia mutatio velox ad p̄dicta que qdē signat mortē: in hac qdē veloci malitia est āgustus ꝓcessus medici. nā hec crisis est necans ꝛ permitiosa.

¶ Secūda ex spēb⁹ crisis est velox ꝛ subita mutatio ad mortē cuꝫ eūone sensibili. Jn hac aūt crisi ē sic ipe dicit āgust⁹ ꝓcessus medici: qđ qdē de ꝓcessu curatōis itellexit: vñ ē acsi dicēt ꝙ ñ fuerit curatōis igēū a medico: ꝛ hāc qdē crisiꝫ p̄cedūt signa mala.

385 ¶ Tertia ex p̄dictꝫ mutatiōib⁹ ē mutatio tarda inducēs ad dispōnē sanitatis ꝛ curās morbū: nō tn cū crisi: ꝫ potius ꝑ dissolutionē paulatinā i ea ꝓuenientē.

¶ Tertia qdē spēs ex spēb⁹ trāsmutationis est trāsmutatio tarda inducens nihilominus ad sanitatē ꝛ curans: nō tamē cū euacuatione ꝛ fortib⁹ seu violentis accidentib⁹: sed potius per dissolutionē occultā ꝛ insensibilem: ꝛ ideo non dicitur crisis.

386 ¶ Quarta aūt spēs p̄dictaꝝ mutationū ē mutatio pua alīs tarda ducēs patiētē ad iteritū nec fit cū euacuatiōe: ꝫ potius cū ethica dissolnēte corp⁹ patiēte.

¶ Quarta qdē spēs p̄dictarū mutationuꝫ est mutatio tarda ducens patientē ad mortē: nec est cū eūone ꝛ dissolutione subita ꝛ forti: sed potius cū ethica virtutes patientis ꝓsumente.

387 ¶ Quinta aūt ex predictis est inter eas media cuꝫ inducit mortem ꝛ malitiam vltimatam.

¶ Quinta qdē spēs harū mutationū est media iter subitā ꝛ tardē ducētē ad mortē: ꝛ ꝑ qm̄ in hac spē fit p̄ imperfecta crisis subita ꝛ ꝓiter dissoluit virtutes in tēpore tū latitudinē habēte donec ꝓtrahat mors eidē: ꝛ est cōpōsita sicut dicit ex illa que subito p̄ducit ad mortē ꝛ ex ducente ad eā per dissolutionē insensibilē.

388 ¶ Sexta vō perducit ad vitam in medio tempoꝝ.

¶ Jn hac qdē mutatione sexta subito ꝓuenīt est ꝓmo crisis imperfecta ꝛ ꝓiter deducit patiēs paulatiꝫ ad sanitatē: ꝛ est hec quasi cōpōsita ex subito transferente ad sanitatē ꝛ ex trāsferētē ipm ad eam motu ꝛ translatione illaudabili alīs insensibili.

389 ¶ De aūt crises sibi inuicē dicunt ēsse cōpōsite.

¶ De due crises. ſ. quinta ꝛ sexta cōponunt vt dixim⁹ ex q̄uor p̄cedētib⁹. nā qlibet ex eis cōponit ex duab⁹ p̄mis: bone. ſ. laudabilis ex duab⁹ p̄mis laudabilib⁹: ꝛ illaudabilis ex illaudabilib⁹.

390 ¶ Crisis qdē laudabilis accidit in statu cuꝫ perfecta digōne ꝛ virtutis fortitudine: contraria vō ei puta illaudabilis fit in augmento.

¶ Crisis laudabilis est illa que accidit in morbis post perfectā digestionem cum fortitudine virium: ꝛ virtutuꝫ ꝛ ꝓpria ei est illa que accidit in augmēto. nā accidit ante cōplemētū digōnis.

¶ Rememorando cor que opꝫ scire in crisi.

391 ¶ Tria oportet scire in crisi.

¶ Necesse quidem est scire cum speciebus crisis quarum relatio facta est tria super dispositionem ipsius crisis.

392 ¶ Sciaꝫ videlꝫ ō ꝓnosticatiōc ei⁹ ꝛ de dieb⁹ creticis: ꝛ sciaꝫ ēt ei⁹ qđ signat ꝑ signa nobis signantia in quā crisis spēꝫ terminet cū ꝓficit crisis cuiusꝫ mōbi.

¶ Unū qdem er bis tribus est scientia per quā scitur q̄ sit crisis futura. Scām aūt est scientia de natura dierū creticoꝝ. Sed tertiū est scientia de specie crisis que debet fieri seu de spē eūonis que futura est in crisi: ꝛ hec quidē scientia debet er signis significātib⁹ ipsam esse futurā necnō ēt ipsam ex eā ipsi⁹ morbi.

393 ¶ Omnis autem crisis ꝓnosticatur ex violentia accidentium que dicimus.

¶ Intendit q̄ pronosticantia crisim futuram sunt signa que refert in hoc loco.

394 ¶ Et si ꝑmixtio sēſuꝫ ꝛ itellꝰ ꝛ dolō auriū ꝛ capiꝫ.

¶ Er signis aūt futurā crisim significātibus est permixtio rōnis ꝛ diminutio sensus ꝛ dolor aurium ꝛ capitis: huiusmodi autem causa est motus humorum in capite.

395 ¶ Et fluxus lachrymę āgustia partus famis seu casus appetitus motus laboriosus ꝛ vigiliarū instantia ꝛ dolor in pectore vel collo ꝛ illaudabilis excitatio a somno cum motu ꝛ rubedine oculorum.

¶ Est autem illaudabilis excitatio a somno cum excitatur quis a somno suo velut homo exterritus.

396 ¶ Et frēdere dentiu⁹ ꝛ limatio eoꝝdē in somno ꝛ eoꝝdem percussio ꝛ fortis fricatio nasi patientis.

¶ Intellexit quidem q̄ patiens limet ꝛ percutiat dentes suos adinuicem preter q̄ consueuerit hoc tempore sanitatis.

397 ¶ Et interdū insinuabit aliqs cōmouendo cum labijs suis. Videbiturqꝫ interdum suggere ea.

¶ Hoc qdē ē acsi diceret q̄ vī vnū ex eis cū quodā eoꝝ suggēt: ꝛ hoc qdē oia signa fiūt laboris ꝛ āgustie ex pugna nāe cū morbo.

398 ¶ Et velocitas qdē anheli⁹ ꝛ desideriuꝫ trahēdi acrē frigidū cū angustia ꝛ velocitas pulsus ꝛ frequētia ꝛ tussis cum infusione ꝛ sonitu gargarismatis.

¶ Intellexit hoc cū accidit patiēti tussis cū sonitu gargarismatis in gutture suo ꝓuenīte ex reb⁹ infusis a capite suo ad locū illū.

399 ¶ Et pulsatio cordis cōtinua ꝛ syncopis ꝛ conat patiens a lecto suo surgere ꝛ recedere.

¶ Intellexit q̄ patiens conetur a lecto suo surgere velut homo permixtus turbatus ꝛ recedere.

400 ¶ Et dolor gutturis ꝛ meri cū angustia que si p̄ſecuerauerit continget ei syncopis magna ꝛ fortis.

¶ Intellexit per angustiā nauseā ꝛ nocumētū stomachi eiusdē.

401 ¶ Et pulsatio i lateribꝰ ꝛ dorso cū torsionib⁹ violētis ꝛ fortibus ꝛ ꝓtinuo dolore stōchi cū querimonia stōchi vel epatis aut dolor ventris aut circa pecten aut ēt in renibus ꝛ vesica aut dolor fortis circa virgam vel in virga aut in matrice aut in omnibus tunicis aut quibusdā aut ex eis intus vel exterius.

¶ Quicqd retulit hic est per se notū: cā nūq eoꝝ accidētiū in patiente generatoꝝ cū est vētura crisis est mot⁹ humoꝝ per totū corp⁹ eius: tunc. n. nā expellit humores ab olb⁹ membris ꝛ mittit eos maxime ad mēbra ordinata ad hoc q̄ fiant meatꝰ deputati ad egressuꝫ illi⁹ hūoris vtpote ad ventrē stōchū renes ꝛ vesicā.

402 ¶ Cū ꝙ videbit augmētū horꝝ accitū i die cretica: erit ꝓculdubio bonū ꝛ laudabile: ꝛ potissime si prīꝰ vigō appuerit: sinaūt erit qđā alt⁹ qdē ꝛiū mālis⁹.

¶ Cū aliqō horꝝ accidētiuꝫ alicui egroꝝ ꝓtigerit ꝛ hoc in aliquo dieꝝ notoꝝ ex dieb⁹ laudabilib⁹ absciſionis ſnie ꝛ iudicij quoꝝ relationē faciet p̄mi: ꝛ cū ꝫ signa digōnis p̄cesserint i vita ꝓcul dubio medic⁹ nequaqꝫ dꝫ ex tali violētia accidētū dubitare: ꝫ potius dꝫ patiēti ꝛ amicis eius ꝓnosticare ꝛ signare q̄ sanitas sibi dēat aduenire. Si vo ꝫ ꝓtigerit i die mala ꝛ illaudabili ꝛ sine digōne ꝓtrahet ꝛiū acsi dicat q̄ ꝫ ē signū malitie ꝛ finis mali.

403 ¶ Causa qdē crisis si sit eoꝝ relatio vera est qm̄ luna variat actionem in morbis.

¶ Causa qdẽ casus crisis in diebꝰ laudabilibus cõputãdo eos a principio morbi partẽs est luna si verũ est illud qõ retulerũt sup hoc: qõ ideo dixit qñ nõ est bonus cũm vel rõnem alicuius reddere prius ꝯ bene constet de eius inuentione.

404 ¶ Jam qdem peragrat ⁊ abscindit celeriter circulũ suũ. est qdem causa celeris motꝰ ⁊ mutationis: fortificatur quidem interdũz in hoc ⁊ interdum debilitatur. hoc aũt notũ est in arte astronomoꝝ.

¶ Fuit qdẽ necessariũ vt opõnẽ istã appropriaret lune: qñ dies in qbꝰ mãifestat hui⁹ mutatio fũt septẽnary aut ẽternary: ⁊ nõ repit qdẽ aliud ex astris: cui⁹ dispõ variet ⁊ mutet in b̃ i septẽnarys aut ẽternarys ex itu aĩe ex situ seu põne ad solem ꝓterq̃ luna ipsa: cũ b̃ ẽt qdẽ appet ꝙ ipsa maturet fructꝰ ⁊ segetes in ꝑdictis tẽpibꝰ. ei⁹ aũt actio est nota in maribꝰ ⁊ in aqis ⁊ vsr in bum iditatib⁹ qbusdã: vñ puenies fuit ꝙ ab ipsa cẽt actio mutatiõis in digõne bũiditat. Cũ aũt dicẽ ⁊ fortificat interdũ in b̃ ⁊ interdũ debilitat. intelligit qdẽ hoc esse fm distãtiã ⁊ ꝓpinquitatẽ sui ad solẽ in bis revolutiõib⁹: ⁊ ẽt fm ꝓiunctionẽ aliox planetarum cũ ea puenientiũ aut discõuenientiũ: qõ qdem dñi astronomoꝝ fortunas ⁊ infortunas vocant seu iuuantes ⁊ nocentes.

405 ¶ Nequaq̃ est operatio siue actionis sensibilis in eiꝰ iuuamẽto sicut qdẽ est ad sensuz visibilis eiꝰ figura ex eo qõ in ea existit de claritate vel lumine solis.

¶ Actio qdẽ lune est sensibilis cũ appet eiꝰ figura lunaris ex eo ꝙ ad sensuz existit i ea de lumine solis: vez ẽt eiꝰ actio iuuamẽto ⁊ nocumẽto appropriata nequaq̃ ẽ sensibilis: ⁊ ẽ acsi vellet dicẽ ꝙ hec trãsmutatio q̃ in ea visibilis existit attestat sup illõ qõ opinati sunt sapiẽtes astroꝝ qõ qdem minime sensibile ẽi ea.

406 ¶ Eius autẽ quarta relucet in quarto ⁊ eius medietas in septima.

¶ Jntelligit ꝙ ipsi⁹ quarta relucet in ẽternis ⁊ eiꝰ medietas in septenis: ⁊ est acsi diceret ꝙ hec ẽ cũ ẽre crisis in ẽternis ⁊ septenis existit: b̃ tñ minime repit fm hũc modũ in oib⁹ ẽternis ⁊ septenis enumeratis in q̃libet ex morbis a ꝓncipio ipsius: cũ eger possit iciipe pati q̃libet die mẽsis lunaris. vñ cũ ẽre crisis fiat ordinate in ẽternis numeratis a ꝓ die quo cepit patiẽs egrotare: est qdẽ ex hoc qñ in ẽternis morboꝝ reperit notabilis diuersitas ipressiõis cũ mõ ordinato. nã qõ ibi appet er b̃ est ordinatũ ⁊ determinate sic ꝓcedit: ꝓ tãto qdẽ ꝙruit ꝙ talis ipressio fit in eis ab aliq̃ ex astris: ⁊ qz luna determinate efficit ipressionẽ in ẽternis ⁊ septenis: ꝙruit qdẽ ꝙ ab ipsa ꝓcedũt tales ipressiones: nõ tñ sunt duãs diuerse ipressiones ab ipsa rõne quarta ꝓ nulle: sed potius quartaꝝ circuloꝝ quos efficit et describit in motu dierũ: qõ quidẽ notũ est in reuelatione dierũ.

407 ¶ Et morbꝰ qdẽ minime ꝓtigit nisi ex dispõne q̃ debilitat opus nature: qui si cũ auxilio ꝓducat curabitur quidẽ patiẽs ⁊ vita ꝓlongabit. Sed si cũ detrimento morietꝰ quidem ⁊ vita perdet ⁊ separabitur.

¶ Morbus nõ fit in patiẽte nisi cũ luna fuerit in malo loco a ꝓncipio natiuitatis eiꝰ ⁊ est acsi diceret ꝙ talis locꝰ est ille quẽ attingit in ꝓncipio egritudinis sue: vñ si tũc ipa trãsferat ⁊ eleuet a tali loco malo ad locũ vtilẽ ⁊ iuuatiuũ: ⁊ cũ hoc locꝰ fuerit in quo incipit generatio morbi ipsiꝰ parue malitie: ⁊ curabit. qdẽ patiẽs ⁊ viuet. verũ si trãsferet tũc ad loca mala ipsa existente a principio in loco malo augeret ⁊ fortificaret eiꝰ malitiã. b̃ aũt dogma minime est de arte medicie: sed potius ex arte astronomie: que qdẽ ars debilis est ⁊ falsuz est plurimũ qõ i ea existit.

408 ¶ Crises ꝓtingũt interdũ in quaternis ⁊ interdũ in septenis: ⁊ ille quidẽ bone sunt ⁊ laudabiles qbus ꝓtingunt digestio ⁊ ꝓnosticatio attestãtes sup ipas.

¶ Crises ꝓtingẽtes in quaternis ⁊ septenis in ꝓncipio morbi numerate sunt laudabilis semp cũ ꝓcedũt eas dies idicatiui. i. ꝓnosticãtes dies ꝙsequẽter futuras in qbꝰ lã appuit ⁊ fuit digõ. ⁊ Jppo. qdẽ ⁊ Bal. numerãt dies ẽternarios velut mundi cũ. dicũt ergo ꝙ dies ẽrta laudabilis est ⁊ critica: dies ẽr septima est critica in q̃ fm eos terminat scda quarta. Jpsi dicũt ꝙ due quarte prime vniant in die ẽrta. hoc est dictũ ꝙ ipsi ponãt diẽ quarti: finẽ ⁊ terminũ ẽrte prime ⁊ principiũ ẽrte secũde ⁊ die vndecima terminat ẽrta tertia: qua qdẽ quarta minime ꝓiunctum numerãt cũ scda. Quarta vo ponit terminare diẽ quartidecimã: ⁊ hec qdẽ quarta ꝓiunctionẽ hz cum tertia. s. cũ die. xj. Sic ẽt ꝓtingit quinta ẽrta. s. dies. xvj. cũ ea q̃ ipaz ꝓcedit sicut pz: ⁊ fm Jppo. ⁊ Bal. ẽrta sexta. i. dies. xx. vnde ꝑuenit ipsam: fm tñ Hyppocratem hec est dies. xxj. nec alicui alij cõuenit. hz ẽ ẽterna ry sunt dies idicatiui ⁊ critici: est aũt decẽs⁹ ꝙ quaternary ex eis dicunt ⁊ sunt idicatiui septẽnarioꝝ: ⁊ ꝙ septẽnary sunt critici. Hec qdẽ est sententia ⁊ ordo Galieni hui⁹ dictoꝝ: ⁊ hinc est ꝙ crises cõplete in vltimo ⁊ fm plm laudabiliores ꝓtingũt in eisdẽ. Dierũ ẽdus scdus ꝑdictoꝝ dieꝝ fm eos: est dies ꝑiariũ in qbꝰ ꝓtingit crisis a tertio vsq̃ ad. xix. puta qñ nom. xj. ⁊. xix. et ꝓstat qdẽ ꝙ fm eos in diebꝰ parib⁹ nõ ꝓtingit crisis nec indicatio nisi raro: ⁊ si fuerit erit mala ⁊ illaudabilis: inter quas qdem scda erit deterior: adeo ꝙ fm eũ ꝓtiel septime: ⁊ ꝓstat qdez ꝙ septima est melior iter eas: iz aũt crisis sept⁹ accidat i scda qõ nõ sic ꝓtingit in alijs paribꝰ: est nihilominꝰ illaudabilis ⁊ austera nõ secura de fine bono. Qz aũt ex tali actione ⁊ ipressione cõtigit post diẽ. xx. accidit fm eos in septẽnarijs nõ in ẽternarijs. Et Bal. qdẽ numerauit septenarios a. xx. vsq̃ ad. xl. cũ ꝓiunctiõe ⁊ sepatione: quẽadmodũ fecit de bis q̃ sunt in ꝑ vicenario: ⁊ fm eũ qdẽ nõ videt nec appet crisis sensibilis in acutis post diẽ. xl. ꝓnit aũt morbi acuti crisim suã differre vsq̃ ad diem. xl. rõne stipulationis aĩe ꝓstipationis ꝓuigẽtis eisdem. Sic ẽt accidũt crises in chronicis in. iij. mẽsib⁹ ⁊ in tẽpe lõgiori. nã sicut crises accidũt in diebꝰ mẽsũ acutoꝝ sic ẽt ꝓportionaliꝝ ꝓtingũt in mẽsib⁹ ãni in chronicis ⁊ interdũ accidũt crises in annis in eisdẽ.

409 ¶ Jn alijs qdez ab istis nequaq̃ circuitꝰ ⁊ pcedi repiunt rõne turbatiõis ⁊ dubiõis ꝓtigẽtis in eisdẽ.

¶ Crises quidẽ ꝓtingẽtes in paribus diebus priuantur ⁊ carent determinato ordine quem seruant predicte. ⁊ hoc qñ fm Bal. cause earuz possunt esse humores qui sunt materia morbi: seruant nihilominus aliqualiter modũ quaternoꝝ ex ꝓpinquitate sui ad eos ⁊ est possibile per turbationẽ ⁊ dubitationez quã dixit ꝓtingere in eisdẽ intelligi naturam materiei obuiantem ordim quem agunt ⁊ operantur in eisdem iussu ⁊ voluntate creatoris eorum cuius nomen sit in secula benedictum.

410 ¶ Jn nõ habẽtibꝰ vo digõnẽ ⁊ ꝓnosticationẽ cõtingit qdẽ dubiũ ꝓ in accidẽtibus: nec ꝓtingit crisis in bis diebꝰ nisi cũ ꝓtingit ꝙsequẽter aliquod sinistruz.

¶ Jnquit ꝙ critici illaudabiles sunt quos nõ ꝑcessit digestio et indicatio ꝓ tãto nõ dicunt absolute critici. accidentia autem in eis ꝓtingentia sunt talia nã crisim in eis contingentẽ subsequitur aliquid pernicios⁹ ⁊ illaudabile.

¶ Rememoratio signoꝝ super fluxum sanguinis.

411 ¶ Cũ videris morbũ sanguineũ aut austerũ ⁊ violentũ valde cũ illaudabili ⁊ impetuoso motu: cui⁹ signa patula sunt in capite ⁊ mãifesta que vsq̃ ad oc̃a sensus extendant cũ rubore ⁊ pruritu nasi erit pericul dubio crisis eius per fluxũ sanguinis narium.

¶ Jntentio eius in hoc loco est referre signa qbꝰ sumit⁹ signum sup futurã spẽm crisis future anteq̃ fiat: vnde cũ videbis morbũ sanguineũ ꝛc. scitur aũt hoc ex signis relatis ex ꝓcedentib⁹. Cũ ergo talis erit morbus violentus ⁊ austerus ⁊ accidentia super ipm ⁊ accidentia in capite. s. ⁊ quinq̃ sensibus erunt manifesta cũ rubore ⁊ pruritu nasi: pronosticetur ⁊ protinus sententia abscindatur ꝙ crisis futura fit per fluxum sanguinis narium.

412 ¶ Si vo accidẽtia ipsiꝰ deorsuz ⁊ in parte iferiori appareãt cũ dolore ꝓtinuo vmbilici ⁊ ꝓcesserit retẽtio mẽstruoꝝ ꝓtinget qdẽ crisis ꝑ fluxũ menstruoꝝ.

¶ Siquidẽ accidentia dominiũ significentia in parte inferioris corporis apparuerint cũ dolore vmbilici ⁊ pectinis: ⁊ cũ b̃ patiens fuerit mulier cũ menstrua iam cõclusa erunt ⁊ retenta: indicetur crisis eius futura per fluxum menstruorum.

413 ¶ Sed si pars supma corporis icolumis fuerit ⁊ a dolore immunis cũ dolore tñ hypocũdrioꝝ ⁊ patiens querulosus sit ⁊ epate ⁊ dolor vsq̃ ad anũ extẽdat: nequaq̃ qdẽ cõmittet error sit ꝓnosticet crisis illa futura per fluxũ sanguinis hemorroidarum.

¶ Hoc ẽt per se est notũ: cũ. n. ps suprema corporis immunis est a dolore ⁊ cũ hoc appareãt in ea accidẽtia dominiuz sanguinis significãtia cũ dolore in partib⁹ inferioꝝ corporis existẽtib⁹ hypocũdrioꝝ ⁊ epatis que vsq̃ ad anũ extendunt: si crisis talis ꝓnosticet patiẽtis futura per aptionẽ orificioꝝ venaruz in ano existẽtiũ nequaq̃ talis ꝓnosticatio indiscreta erit ⁊ falsa: ⁊ hoc eni verificat ⁊ apparet vtplurimũ ⁊ maxime in eo qui solitus est pati eperrionẽ venarũ in ano existẽtiũ seu hemorroidas.

414 ¶ Si autẽ morbꝰ ex cholera rubea sit in statu accideritq̃ apostema capiti: ⁊ dolor capitis ⁊ ãgustia

angeantur:nequaq̄ quidem est desperandum:qm̄ continget crisis eius per fluxum sanguinis narium.

¶ Si morb⁹ fit ex cholā rubea ⁊ ia ad statū suū uenerit ⁊ fuerit cū ꝺ apostema frenetico cū in capite patiēs cū ītētione sui siue ꝺ ꝓtingit rōne ipsius met a patis siue rōne febris:nequaq̄ erit ide desperādū: qm̄ crisis ꝓtinget per fluxū sanguinis narīū.

¶ Signa crisis per fluxū vētris vomitū urinā sudoꝛē ⁊ doloꝛes.

415 ¶ Uerū si eⁱ⁹ accidētia sint in stōcho ⁊ cū ꝺ prius cōquestus fuerit patiens de epate cū angustia ⁊ syncopi valida:erit quidem crisis eius per vomitum.

¶ Sigdē cholē rubee accītia sint in stōcho utpote doloꝛ acut⁹ ⁊ patiēs cōquest⁹ fuerit aī de epate suo cū āgustia stōchi ⁊ nausea fortī ⁊ subuersione:tūc gdē ꝓtingit crisis eⁱ⁹ p vomitū.asserit aūt Galen⁹ signus huius crisis esse tremoꝛē labij inferioris.

416 ¶ Si ꝺo caput eⁱ⁹ fuerit sine doloꝛe ⁊ cū angustia vētris ⁊ eminētia umbilici ⁊ p̄cedēte vētris ꝓstipatiōe,pnosticāda gdē erit futura crisis p fluxū vētris.

¶ Hoc etiam est manifestum:nā si circūscripto doloꝛe capitis assit doloꝛ ventris cū eminētia umbilici ⁊ p̄cedente constipatione ventris:crisis quidē contingeret per fluxū ventris.

417 ¶ Qa si vētet eius pacē habuerit ⁊ digestionē laudabilē p̄ter q̄ morb⁹ eius violētus sit ⁊ austerus cū aliquātulo tñ labore ⁊ vigilijs circūscriptis accidētibus sudoris:morbo gdē sic mollī ⁊ lento existēte cū doloꝛib⁹ pectinis erit sermo meus iuridicus.ſ.q̄ crisis huius patientis cōtinget per urinam.

¶ Cū gdē nō inueniunt i vētre patientis doloꝛes nec erit morb⁹ nichilominus cū aliquātulo labore ⁊ vigilijs p̄ter q̄ sudoꝛē patiat cū doloꝛib⁹ tñ i ſeriozis ꝓtis vētris:ꝓtiget ꝑculdubio crisis per urinā.Signāter aūt dixit q̄ patiat doloꝛē.nā tūc ꝓprie significabit declinatio humide superfluitatis ad renes ⁊ ad vesicam.

418 ¶ Uerum si cū pace ⁊ quiete predicta retineatur urina p̄ter q̄ morb⁹ fit in vltimo acuminis:cū apertione tñ poꝛoꝝ sine fortī doloꝛe ⁊ vigilijs ⁊ siccitate: erit quidem crisis eius fortitan cum sudoꝛe.

¶ Cū quidē diminuet urina p̄ter q̄ patientis accidētia sine re statuū in vltimo acuitatis ⁊ violentie ⁊ erunt poꝛi cutis aperti ⁊ cū hoc est q̄ fuerit patientis corpus molle laxū ⁊ spongiosum: ꝓtingit quidē procul dubio crisis eius per sudoꝛem.

419 ¶ Si aūt ꝓtigat doloꝛ membri vel iūcturaꝝ in acuū ꝓtinget ꝑculdubio crisis earū per apostemata.

¶ Si patiēs gdē patiat doloꝛē ꝓtinget crisis eⁱ⁹ p apata q̄ debēt in eo ghari.tales aūt morbi quoꝝ.ſ.crisis accidit per apata sūt de raro ꝓtingentibus:⁊ hec gdē apostemata generant post aures in collo ⁊ subascellis ⁊ sub crurib⁹ ⁊ in inguinib⁹ ⁊ in iuncturis:necnō etiā in oīb⁹ locis corporis:laudabilius tamen ex his apatib⁹ est magis distās a membris principalibus.

¶ Rememoratio pnosticoꝝ mortaliū sumptoꝝ ex operationib⁹.

420 ¶ Uetere laudabili regimie ex signis super mortē cuasionē seu quietē ⁊ pacem significantibus. Ex his quidē sunt boꝛroꝛ luminis ⁊ lucis ⁊ fluxus lachꝛyme cum ruboꝛe motu fortī ⁊ vertigine.

¶ Boꝛroꝛ lucis sine tñ speciali morbo in oculis significat ꝑculdubio morbū magnū ⁊ nocumētū in cerebꝛo:⁊ fluxⁿ gdē lachꝛyme significat super multitudinē materie illius morbi ⁊ debilitatē ipsius oculi retentiue ꝓtingentē rōne violentie ⁊ magnitudinis morbi. Idem etiam est de magno ⁊ fortī ruboꝛe.

421 ¶ Et paruitas oculi in vno latere et apertio oꝛis absq̄ oscitatione.

¶ Paruitas seu diminutio oculi significat super spasmū ꝓtingētem morbo qui ꝓtingit cerebꝛo in illo.ſ.latere in quo diminuit oculus aut super euacuationē humiditatis ipsius.Apertio ꝺo oꝛis significat super debilitatē virtutis retētiue in ſeriozi mandibula existentis qō siquidē signū est malū ⁊ illaudabile.

422 ¶ Et cum quis iacet ⁊ dormit resupinus manib⁹ ⁊ pedibus suis protensis ⁊ relaxatis.

¶ Hec gdē signa sunt illaudabilia.nā significāt sup casum virtutis ferētis ⁊ sustinentis coꝛp⁹.nā somno nāli dormit quis super alterū laterū suoꝝ qō gdē ex vigoꝛe virtutis ferētis coꝛpus cōtingit:unde mortuus nō stat sic super latus suū.Sic relaxatio pedū ⁊ manuū significat super casum virtutis. In somno enim naturali cōrobantur potius q̄ relaxentur membra predicta.

423 ¶ Ex his etiā est si videatur patiens descendere in lecto suo ⁊ manus ⁊ pedes suos detegere.

¶ Hoc gdē ideo ꝓtingit.nā ꝓdictus descēsus in lecto significat super debilitatez virtutis ferentis vel sustinentis corpus.hoc aūt descēsu mouet patiens versus locū pedū suoꝝ.Et detectio quidē manuū ⁊ pedū significat super violentiam virtutis.

424 ¶ Necnō mala ⁊ illaudabilis imaginatio qua videatur fila a pannis suis euellere.

¶ Cū gdē patiētis cerebꝝ ceperit apostemari imaginabit aliquā eminētiā esse in pānis suis:quā gdem tūc conabit euellere: ꝓtāto significat tūc permixtionem rōnis ⁊ morbi violentiam.

425 ¶ Ex his etiā est vltimata grauitas aut eius manifesta suspensio.

¶ Manifesta gdē grauitas extremoꝝ significat casum virtutis motiue:sed suspensio seu arrectio patiētis ad illud qō videt significat permixtionē intellectus ⁊ violentiam morboꝝ.

426 ¶ Et etiam frendere dentibus p̄ter solitū ⁊ apponere manus super caput ⁊ pulmar.

¶ Frēdere gdē dētib⁹ p̄ter solitū signat sup spasmū in cerebꝛo.

427 ¶ Aut etiam si imaginetur q̄ vespertilionē nigri coloris capiat ⁊ velit eum interficere.

¶ Hoc etiam est malum quoniam significat dominium ⁊ excessum cholere migre magne adustionis.

428 ¶ Flam hoc contingente in morbo acuto:mors quidem appropinquabit.

¶ Intellexit q̄ hoc cōtingente in morbo acuto mors futura sit in proximo.

429 ¶ Ex his etiam est si tacitus efficiatur verbosus ⁊ mitis pacificus iurgiosus.

¶ Hoc gdē ꝓtigit ex violētia morbi cogēte patiētē diuitē cōsuetudinē suā. Cū ꝙ tacit⁹ p nām efficit verbi fluus: aut ex ꝓsuetudine pacific⁹ iurgiosus:est gdē signū malū ⁊ illaudabile.

430 ¶ Aut si conqueratur de cecitate et surditate vel casu virtutis ratione violentie morbi.

¶ Mors hui⁹ patiētis ē vicia qm̄ ꝑtio sensuū ē media mortis.

431 ¶ Uel etiam si videatur patienti dum dormit in statu q̄ cadat nix super caput eius.

¶ Hoc gdē videt iō ꝓtingere qm̄ apparitio hui⁹ coloris tēpore status morbi significat sup mortificationē caloris nāliꝝ ⁊ domini frigiditatis in eodē rōne humoris extinguentis caloꝝ nativitatis:nō tamē recordoꝝ q̄ Hippo.alicubi retulerit signū illud.

432 ¶ Et anima quidem inquieta domina magne frigiditatis est res mala ⁊ illaudabilis.

¶ Ex frigiditate quidem anime significat cordis frigiditas. Inquietudo ꝺo significat illaudabilem malitiam patientis.

433 ¶ Ex his sūt vigilia nocturna ⁊ somnus diurnus aut omnimoda priuatio somni.

¶ Hoc quidē totū est malum cū sit contrariū dispōni naturali.

434 ¶ Necnon si dispositio egri in somno et post somnium deterioretur ⁊ cum doloꝛe efficiatur.

¶ Cum somnus erit tempoꝛe quo coꝛpus consueuerat naturaliter quiescere ⁊ nichilominus morbus augeatur:significabitur quidem malitia patientis negocij.

435 ¶ Si etiam medicus ordinate ⁊ recte operet̄ p̄eter q̄ appareat operationis intentum erit malum.

¶ Si medicus ordinate ⁊ sicut dixit ministret patiēti medicinas suas p̄ter q̄ ide ꝓsperet rectificatio:erit signū malū ⁊ illaudabile:ꝺ nāq̄ signat q̄ patiēs nō ꝓsequ⁹ iuamētū ex cura medici.

¶ Signa pnostica a qualitate coꝛporis.

436 ¶ Ex his aūt sunt facies mortuoꝝ facieb⁹ ꝓsimiles cū planitie seu extēsione timpoꝝ ex morbo ꝓtumgente ⁊ constrictione auriuꝝ ⁊ ipsarum frigiditate ⁊ earum inuersatione ⁊ oculorum profunditate.

¶ De quidem facies note sunt medicis:facies.ſ.mortuoꝝ:quarum teste Hippocrate nasus tenuis est ⁊ acutus ⁊ oculi profundati ⁊ timpora plana ⁊ tensa:⁊ aures iuerse ⁊ sunt in colore similes mortuo:que quidē facies si circūscripta vigiliarū istārio

ꝙ euacuatione sensibili appareãt in principio morbi necessaria habebunt malitiã significare. Nam significãt subitũ casum virtutis ꝙ privationẽ seu ꝓsumptionẽ būdi radicalis ꝙ extinctionẽ caloris nãlis: ꝙ rõne violẽtie morbi: nõ tñ signãt malitiam in morbis cronicis sicut facit in acutis. ꝑt etenim be facies rõne lõgi tẽporis morbi apparere. agẽs enim debile efficit transmutationẽ magnã in tẽpore lõgo: ꝙ ecõtrario agẽs forte efficit imutationẽ magnã in tẽpore breui. Cũ ergo in tẽpore breui videbimus. ſin primis diebus morbi hec accidentia significabũt quidem morbi malitiam ꝙ virtutis debilitatem.

437 ℂ Et iam rubor vel nigredo oculoꝝ aut eoꝝ eminentia vel principiũ ſuccedinis ipſoꝝ.

ℂ Hec oĩa significãt dominiũ ꝙ excessum humoris in cerebro.

438 ℂ Aut etiam ſi quicuerint vel ſi fuerint infrigidati aut palpebrarum tortura.

ℂ Intellexit ꝙ aut oculus quieſcat a motu ſuo nãli aut ꝙ ceſſet ꝙ tollat ſenſus viſus: aut ꝙ eoꝝ nãlis calor extinguat ꝙ in frigidet: ꝙ hoc ꝑdẽ totũ significat mortificationẽ virtutis motiue.

439 ℂ Aut ſi fuerit naſus acutus cum obliqua fronte et latere labij contracto vel marcido.

ℂ Acumen quidẽ naſi accidit ex privatione ſanguinis ꝙ humiditatis corporis. Nã cum accidit illõ corpori rubet primo naſus ꝛ ſit ex mẽbris corporis exterius eminentibus ꝙ frigide nature diſtantibus valde ad hoc ꝙ poſſit ad ea ſanguis attingere: ꝙ obliquitas quidem ꝙ contractio labij significãt ſuper dominiũ ariditatis ꝙ conſumptionem humidi ſcilicet radicalis.

440 ℂ Frigiditas quidem extremoꝝ patientis cũ vlcere ꝙ nigredine linguc laboriosa ꝙ ſimilia cruciãtia ſunt quidẽ illaudabilia in febre vrente.

ℂ Cum quidẽ vnianꝫ contraria in eodẽ ſignificabũt ſuper ipſũ corruptionẽ: ꝓ tãto cũ in febre valde vrente reperiet frigiditas extremitatũ ſignificabit ſuper illaudabilẽ malitiã: ꝙ nigredo quidem lingue ſignificat ſup dominium vſtionis in corpore.

441 ℂ Et his etiam viridis rubor vngium ꝙ viroꝝ in corpore cum veſtigio nigredinis.

ℂ Tales qdẽ vngues ꝙ macule corpis ſimiles veſtigijs vlcerũ ꝓcedũt rõne mortificatiõis nãlis caloris in corpore ꝙ aduſtionis humoꝝ. Apparẽt aũt ꝑdicte macule ſimiles veſtigijs vlcerũ ꝙ puſtulombus in illis locis determinate ex debilitate locoꝝ ꝑdictoꝝ. Interdũ tñ ſignãt nigredo extremoꝝ ſuper criſim per quã euadit ꝙ liberat patiens: cadunt tamẽ vngues. hoc aũt ꝓtinguit cum apparet hoc accidens poſt morbi digeſtionem.

442 ℂ Et his etiam eſt icteritia ſi ante ſeptimam diẽ apparet cum macie hypocũdriorum.

ℂ Illaudabile qdẽ ſignũ ẽ. Si icteritia aſi digõẽ appeat. Et poſteriores expti fuerũt ipaz eẽ ſine digõne ſi ante ſeptimã diẽ appeat. poſteriores ho opinati ſunt ꝙ ſi eueniat ante ſeptimã diez in regionib⁹ tñ calidis põt nihilominus eſſe bonũ ſignũ ꝙ laudabile. Addidit ẽt ꝙ appeat cũ macie hypocũdrioꝝ: qñ macies illi⁹ loci ſignificat exceſſum ꝙ dominium vſtionis ꝙ ſiccitatis remũ.

443 ℂ Et ſi frigiditas ſit in manifeſto ꝙ ſuperficie corporis ꝙ calor fuerit ꝙ ſit iterius: ꝙ preſertim ſi adhuc ſit ꝙ remanſerit ſuper mẽbra principalia.

ℂ Hec qdẽ ſigna ſunt illaudabilia: qñ ſignificant ꝙ intra corp⁹ ſit apoſtema attrahẽs ad ſe calorẽ ꝙ ſanie adeo ꝙ inde infrigidetur manifeſte ſuperficies corporis addidit etiaz ꝙ maxime ſi adhuc remãſerit ſup mẽbra principalia: hoc eſt ſi calor remanſerit ad hec in manifeſto corporis ſup illud qõ eſt directo mẽbroꝝ ꝓcipaliũ nã hoc ſignificat apoſtema eſſe in mẽbris illis.

444 ℂ Et tumor quidẽ valtus cũ tumore extremitatũ ante duo ſeptenaria eſt qdẽ terribilis. ná bui⁹ paciẽtis materia velox eſt ꝙ cita. vnde non videt ꝙ ad terminum duorum ſeptenariorumz valeat peruenire.

ℂ Tumor qdẽ faciet ꝙ extremoꝝ in acutis febrib⁹ ante. 14. diez ſignãt ꝙ patiẽs nõ peruenient ad terminũ ꝑdicte diei ante ꝙ labetur in hydropiſiz ꝙ hydropiſis qdẽ mortalis eſt in hoc loco.

445 ℂ Aut ſi quieſcat ꝙ ceſſet febris abſqꝫ criſi aut ſi eius fortificatio palam augeat in diebus paribus.

ℂ Intellexit ꝙ erit ſignũ illaudabile cũ ceſſabit febris acuta ſubito ſine criſi. ſi eni ſignãt ꝙ ſequẽter redibit ꝙ patientẽ iterũ ſi etiet. Nã talis quies ſignãt fatigationez nãe ꝙ ſpotentiã ad reſiſtẽdũ morbo. Eſt aũt malũ ꝙ febris augeat in dieb⁹ paribus aut qz nõ accidet criſis in talib⁹ febrib⁹ niſi in dieb⁹ paribus: qõ qdẽ malũ eſt ꝙ illaudabile: qz febris nota que emitritcus dicit augetur ꝙ fortificat in dieb⁹ paribus: ꝙ hec qdez febris periculoſa eſt. hoc autem probabilius videtur eſſe de intentione ipſius.

ℂ Signa ab exeuntibus a corpore.

446 ℂ Ex his quidez eſt fex nigra vel viridis fetida: pinguis rubea: ꝙ ſicut aq̃ butyroſa ꝙ alba. De náqz male ſunt ꝙ illaudabiles.

ℂ Malitia qdẽ egeſtiõis nigre ẽ qñ ſignat dñiuz meliꝰ: ꝙ male ſi talis appeat a pn⁹ morbi. Et viridis appropinq̃t qdez ei. Sed fetida ſignãt ſup magnã ꝙ fortẽ corruptionẽ. Unctuoſa ho ſignificat ſup diſſolutionẽ adipis renũ ex forti violẽtia renũ effecta. Ue rũ rubea atteſtat ſup dñiuz cholẽ rubee q̃ valde vtil. Et aq̃ſa qdẽ ſignãt ſup ꝺuationẽ virtutis imutatiue digeſtiue. Spumoſa aũt ꝙ butyroſa ſignãt ſup fortẽ calorẽ aut ſup fortẽ motũ virtutis ingerate verate quẽadmoduz ꝓpingit in ſpuma maris rõne multitudinis fluctuationũ motũ ei⁹. Et alba qdez ſignãt ſuper debilitatẽ epatis. hoc aũt totũ verendum eſt in acutis.

447 ℂ Accnó etiaz ſi appareat diuerſoꝝ coloꝝ: hoc nãqz mortem aut criſim futuram ſignificat.

ℂ Siquidẽ talis ſit per viam criſis ſignificabit ſuper fortitudinem nature que in acutis talis appareat: ſignificabit quidem ſuper multitudinem ꝙ dominium humorum in corpore.

448 ℂ Et ſi cum caſu appetitus egeſtio ſit cholerica cum qua egrediatur fruſtum ſanguinis congelatum primo ꝙ conſequenter fruſtum carnis.

ℂ Quãdo cũ caſu appetitus eſt egeſtio cholerica ꝙ cum ea egreditur ſanguis ꝙ carnis fruſtum ſignificat quidẽ malũ. Eſt nanqꝫ ſignum illaudabile caſus appetitus cũ fluxu ſanguinis.

449 ℂ Et etiã ſi poſt egreſſum cholere appareat ſanguis abſqꝫ punctione ꝙ ſtimulatione.

ℂ Intellexit ſm opinionẽ meam ꝙ cum egreditur ſanguis poſt experientẽ egreſſum cholere rubee ꝓcedente punctione ꝙ mordicatione aliqua egreſſum ſanguinis ꝙ hoc ſignificat egreſſum ſanguinis per ſecceſſum ꝙ poſt talẽ ꝓſumptionẽ cholere citrine.

450 ℂ Et ſi poſt extenuationem ꝙ macerationem corporis appareat ꝙ egrediatur fex nigra.

ℂ Si fex patientis egrediatur nigerrima poſt conſumptionem ꝙ emaceratiõnem corporis ſui ꝙ etiam morbi longitudinẽ: hoc quidem eſt ſignum malum ꝙ illaudabile.

451 ℂ Et cum conſtipabitur venter in febre vrente et verabitur cerebrum.

ℂ Intellexit hoc ſm opinionẽ meã ꝙ cũ in febre vrente ꝓſtipabit venter ſignificabitur aſcenſus morbi ad caput ſiue cerebrum.

452 ℂ Si etiam egrediatur ventoſitas cum ſono inue recundo preter ſolitum erit malum.

ℂ Intellexit ꝙ ſiquis verecũdus bũbizet alijs audientibus preter ſolitum ꝙ hoc erit malum ſignuz. Nam ſignificat aut ſuper corruptionem rationis aut ſuper violentiam doloris.

453 ℂ Et vrina qdẽ nigra tenuis ꝙ pauca ſignãt patiẽtis interitũ: eſtqz timẽdũ vtplurimũ ꝙ periculoſuz cũ accidit ꝑmixtio rõnis ꝙ itellectus cũ tenuitate vrine.

ℂ Cum vrine tenuitas iungitur nigredini: ſignificat quidẽ ſuper dominium frigiditatis ꝙ extinctionẽ naturalis caloris. Q̃ aũt quis loquatur abſqꝫ ratione cũ vrine tenuitate: ſignificat aſcenſum cholere rubee ad cerebrum ꝙ ipſius apoſtematiõnẽ.

454 ℂ Ex his etiam ſunt vomitus ꝙ fluxus cũ nigredine ꝙ fetoꝝ ex putrefactione contingens.

ℂ Fluxus qdẽ ſanguis nigerrimi ex naſo ſignãt ſup vtiõnẽ ſanguinis ex violẽtia febris ꝓingẽtẽ: ꝙ vomit⁹ niger ſup dñiuz cholere vſte ſeu meſte in corpore: ꝙ fetoꝝ ſup fortẽ putrefactionẽ.

455 ℂ Frequens etiam tuſſis cum modico ſputo eſt ſignum malum ꝙ illaudabile.

ℂ Cũ in peſſi minuit ſputũ cũ frequẽtia tuſſis ſuffocat patiens.

456 ℂ Sputũ etiã diuerſoꝝ coloꝝ in pleureſi cũ tuſſi laboriosa ꝙ difficili ſignificat mortis ꝓpinquitatem.

ℂ In apoſtemate lateris extat ſputũ diuerſoꝝ coloꝝ cũ difficultate ꝙ tuſſi valida: erit quidem mors patiẽtis valida.

457 ℂ Et ſudoꝝ ſolutus capitis ad quẽ ſeu ad cui⁹ euacuationẽ nõ ſubſequit̃ quies eſt malus.

¶ Sudor ꝓprie in fronte ⁊ ꝓcra capitis est gdē signū mortale. Nā gdē significat super fortē pugnū. Omne eni sudor quē non subsequit alleuiatio patiētis est ex signis malis ⁊ illaudabilib⁹.

¶ Rememoratio signoꝝ laudabiliū ꝓnosticoꝝ

458 ¶ Si facies eoꝝ appareāt quales fuerit tēpore sanitatis: eoꝝ gdē cura ⁊ certa cuasio erit manifesta.

¶ Palā quidē est ⁊ manifestū ꝙ de facies sunt manifesta ꝓtrarie facietibus similib⁹ facieb⁹ mortuoꝝ: cū igit facies ille significant super mortē: nō significabūt iste saluté ⁊ patiētis euasionē.

459 ¶ Et his etiam est vniformitas ⁊ equalitas caloris circūscripta macie hypocundriorum.

¶ Hoc aūt nō ꝓtingit qñ vniformitas caloris sup totū coꝛp⁹ significat sup laudabilē dispōnē corporis intrinsecū ex ꝓpatione apostematū. Addit tū cū vniformitate ⁊ eqlitate caloris in coꝛpore ꝙ nō fuerint hypocundria macra: ⁊ hoc ideo qñ talis est dispositio ethicoꝝ ⁊ est ac si diceret ꝙ calor reperit vniformis per totū corpus eoꝝ cum macie hypocūdrioꝝ ipsoꝝ.

460 ¶ Jcteritia si post septimā diē manifesta ⁊ pfecta rōcinatio absq; malitia ⁊ vigor mot⁹ ⁊ sensuū oium: ꝓcomitāte facilitate ⁊ leuitate sui corporis: ⁊ solutus decubit⁹ ⁊ somni gdu⁹ in nocte vtplurimū sine somno diurno cū vigore patiētis post somnū. Dis etiā somnus tollēs dolorē ⁊ ꝓturbationē seu pmixtionez rōnis ⁊ mitigans egritudinem est laudabilis.

¶ Hec gdē signa oia sunt ꝫta signis malis ⁊ illaudabilib⁹ quoꝝ resolutionē ꝓmissimus: ⁊ cāe istoꝝ ēt sunt ꝓtrarie causis illoꝝ ꝓtāto: nō opꝫ nec est necesse iterare cōmentuꝫ in istis. Intellerit aūt cū dixit ꝓcomitāte quoq; leuitate sui corporis ꝙ cū patiēs tolerat bene morbū suū est signū bonū ⁊ laudabile: sicut in potētia tolerandi ipsum est malum signum ⁊ illaudabile.

461 ¶ Cerebꝝ gdē patit er gbusdā membris cōpatiētibus secū in passiōe. vñ si tūc euaserit a pmixtione ꝓtinua euadet gdē patiēs laudabiliter ab hoc morbo.

¶ Cū membra gb⁹ cōpatit cerebrū in passiōe patiant sicut pcet⁹ ⁊ diaphragma circūscripta pmixtione ꝓtinua rōnis signat ꝙ cerebrū immune sit ⁊ liberū ab apostemate. Alia aūt pmixtio interpollata sit potius rōne cōpensationis ⁊ colligantie: nō aūt rōne ꝓprie passionis ipsiusmet cerebri ꝓtingentis ex apostemate in eodē existēte vbi est quidem cōtinua permixtio rationis.

462 ¶ Et si cū apostemate capitis assit sternutatio ex signis erit super sanitatem significantibus.

¶ Hoc quidem est signum laudabile cum in statu morbi contingit. In principio ẽo significat vtplurimum nature vexationē.

463 ¶ Omnis fluxus sanguinis etiam ab aure in morbis capitis est curatiuus corporis.

¶ Et hoc ideo contingit quoniam ex fluxu sanguinis narium vel aurium dissoluitur apostema.

464 ¶ Anbelitus manifestus nō frequēs aut tardus est laudabilis nec ē verēdus si nō fuerit itercisus separat⁹ aut orthomoiosus cogens erigere patientem.

¶ Cū accidit i mēbris frequēs anbelit⁹ ē gdē signū malū. nā significat excessuꝫ caloris in corde. Tardus ꝙq; anbelit⁹ pmixtionē signat rōnis. Intercisus sepat⁹ signat dissolutionē virtut⁹ ⁊ durities organi anbelit⁹ ꝓtingēs rōne apatis aut in mēbris ꝓncipalib⁹ existēs aut excessuꝫ siccitat⁹ i organis anbelit⁹ existēs. Verū anbelit⁹ faciēs patiētē erigere signat pulmonis apostema. Luꝫ ergo anbelitus imunis sit ab his omnibus signū est laudabile.

465 ¶ Et simil⁹ est laudabile cū pulsus est virtuosus fortē sine āgustia: nec ē anbelit⁹ vrēs nec iflāmatiu⁹.

¶ Angustia gdē pulsus significat super debilitatē virtutis: cum enim nō possint extendere in latum multo minus in pfundū. Et anbelitus quidem vrens significat super inflāmationez cordis.

466 ¶ Ex his ēt sunt bonitas appetitus ⁊ digōnis cū eqlitate ⁊ laudabili subā fecū ⁊ colore medio in cutis nitate circūscripta nigredie carū vltiua ⁊ viriditate.

¶ Hec quidē oia sequuntur ex eo qō ꝓmissimus de signis malis.

467 ¶ Aut exitus etiā humoris cum lumbricis in die cretica. hoc quidē est signū vite. hoc enim cōtingente aufertur morbus cum fuerit ex illo humore.

¶ Hoc qdē est signū laudabile qñ significat viz ⁊ fortitudinē virtutis expulsiue nalis. Cū aūt dixit ꝙ auferꝫ morb⁹ hoc ꝓsequēter. Intellerit ꝙ egressus lumbricoꝝ in die cretica sit signū bonū per se ⁊ ꝓtim cū fuerit morb⁹ ex illo humore egrediēte cū eis: ac si diceret ꝙ egredit cum eis humor qui est cā effectiua morbi. Nā interdū accidit in crisib⁹ laudabilib⁹ ꝙ humor qui est causa morbi egrediat in crisi ⁊ accidit interdū in crisib⁹ illaudabilib⁹ ꝙ euacuetur humor qui nequaq; est cā morbi: ⁊ talis quidē crisis auget ⁊ magnificat morbuꝫ: nec reperit patiens post ipsam alleuationē: sed potius aggrauationē ecōtrario. s. qō eius accidit ex crisi contingente ab euacuatione humoris ꝓpry morbi.

468 ¶ Egrediente cholera rubea aufert surditas tollitur ꝙq; unde nocumentum in morbo cerebri.

¶ Galen⁹ gdē exposuit hec iter dicta Hippo. in lib. aforismoꝝ. vbi dicit. Qui si fluxerit vētris ex cholā rubea accidit patiēti surditatē tolli tur ei⁹ surditas. Et Gal. gdē opinat⁹ est bē ecē verū cū talis surditas ꝓtigit ex apate in cerebro ꝓtingēte. Nō. n. est cā ei⁹ cholera rubea in nō ꝓtingēte ex apate cerebri: ⁊ ob hec inquit hoc Bene sensit ꝙ ꝓtingente surditate in acutis aduenīte fluxu vētris de cholera rubea tollitur surditas ⁊ morbus capitis dissoluetur.

469 ¶ Sanguis etiā hemorroidaꝝ curat morbū splenis. hoc etiam est laudabile in melancholia.

¶ Fluxus sanguinis hemorroidarum curat a morbo splenis et melancholia quoniam sanguis hemorroidarum est niger: melancholia quidem est ipsa cholera nigra.

470 ¶ Et fluxus quidem aque ⁊ humoris flegmatici est cura morbi in hydropisi.

¶ Intellerit quidem ꝙ cum accidit fluxus aque citrine in vetrina ⁊ humoris flegmatici in carnosa: ⁊ ꝙ causa aluter ꝙ est cura duorum predictaruꝫ specierum hydropisis.

471 ¶ Egressus quoq; cholere citrine in obtbalmia festinat curam eius.

¶ Intellerit ꝙ fluxus cholere rubee curet obtbalmiā celeriter ex eadem cholera contingentem.

472 ¶ Ex his qdē signis ē vt videas vrinā similē i colore pomo citrio cū hypostasi alba i fundo residēte.

¶ Hoc etiā est notuꝫ ex eo qō dictum fuit in capitulo de vrina. talis nanq; color eius est naturalis ⁊ talis hypostasis similiter est naturalis cum sit alba ⁊ residens in fundo vasis.

473 ¶ Et si ēt videas sudorē ifirmi eqlē i febre ꝓtinua.

¶ Intellerit ꝙ si sudor sit qualis acsi diceret ꝙ sit equalis per totum corpus: ⁊ hoc quidem est bonum signum in febre continua. Hec autem febris est ex sanguine.

474 ¶ Et tumorem exterius apparentem in squinantia: hoc enim bonum ⁊ laudabile est.

¶ Hoc qdē bonū ⁊ laudabile ē sic dicit: tumoꝛē ēt exteri⁹ in squinātia apparētē: est bonū ⁊ laudabile signuꝫ. In q̄ ẽo nihilomin⁹ apparet exteri⁹ cū violētia accidētiū mortalis est: talis eni est deterior ex spēb⁹ ei⁹. ⁊ pīertim si pre sui magnitudine ex ea apparente interius ⁊ exterius videat. extrinsece aūt seu exterius sunt tres spēs gb⁹ laudabilior est illa: cuius ipe fecit mētionē.

475 ¶ Tumor quidem testiculoꝝ in tussi chronica est cura corporis.

¶ Intellerit ꝙ cum in tussi chronica generatur tumor testiculoꝝ ꝙ sit cura eius: hoc est cum materia faciēs tussim transfertur ⁊ destinatur ad locum predictum.

476 ¶ Et silr apostema pedis i morbis plmonis nec nō apostema gñatū in tūctura cruris ⁊ in inguinib⁹.

¶ Intellerit ꝙ per diversitatem materie ad aliam partē fiat curatio apostematū pulmonis: ⁊ intelligit ꝑm opinionem meam per apostema pedis podagraꝫ. Et apostema quidē in tunctura cruris est apostema qō gñat in carne existēte in radice cruris.

477 ¶ Et pustule narium aut labioruꝫ in tertiana est signum salutis ꝓnosticum.

¶ Hoc intellerit in tertiana simplici ⁊ vera: ⁊ est illa que non transit septem periodos seu circuitus.

478 ¶ Et varices quidem in nate sunt cura alopicie nec non eius qō est in ventre ⁊ splene.

¶ Varices sunt morbi in tibys accītes cū vene in eis existētes replent ⁊ igrossant intrū ꝙ egrediant mānifeste a sua dispōne nāli: humor quoq; quo tūc replent vene ille meticus est: ꝓ tāto ex emulsiōe ⁊ trānlatiōe illi⁹ būoris ad eas ꝓpter curatio morbi

Ipsius

splenis ⁊ etiã aparuz in vētre generatoꝝ que dubailer dicunt. L. scrophule alis glãdule. vex ꝙ hic sit cura alopicie: hoc qdẽ nequaq̃ est eo ꝙ ois mã er qua fit alopicia sit melica: nec etiã ex humore flegmatico. Nam alopicia põt ex oibus humoribꝫ generari. Hic aũt canon est vnus ex aforismis Hipp. ⁊ opinatus est Bal' in exp̃one eius ꝙ posuit alopiciã pro lepra: nõ mi cõstat apud Bakllio tempore nec est verificatum isto tempore.

479 ¶ Et oxytemia quidem in lienteria intestini ꝓtingit ex retentione cibi.

¶ Intellexit ꝙ si p̃cedẽte lienteria ꝓtingit eructuatio acida ꝙ sit bonũ signũ ⁊ laudabile. Hoc nãq̃ signat in ẽ morbo retẽtionẽ partis cibi in stõcho. ⁊ hoc lõ. nã in hoc morbo egreditur cibus idigestus a stõcho ⁊ intestinis rõne humoris lenitini ibidẽ existẽtis: aut rõne viceꝝ exãtiuz in eisdẽ. vnde cũ retineat cibꝰ in stõcho donec acescat est signũ laudabile. qõ qdẽ vex est vt dicit Bal'. si de nouo contigerit que prius nõ fuerit. Naz hec est de accidẽtibus potẽtibꝰ contingere in principio morbi.

480 ¶ Et febre cõtingente in spasmo vel epilepsia fit eorum cura.

¶ Sicut accidat spasmus ex repletione ꝓtingãt febres ꝓsequenter erit qdẽ hec cura etꝰ ab ipso spasmo: qm̃ febris dissoluit humorẽ spasmũ faciẽtẽ cũ ꝓterate complexionis eius ad cõplexionẽ humoris faciẽtis spasmũ: febris enim calida est ⁊ sicca ⁊ humor faciẽs spasmũ frigidus ⁊ humidus: ⁊ sic est de ipsa epilia.

481 ¶ Si patienti singultum contingat sternutatio est cura eidem.

¶ Hic singultꝰ ẽ humoralis seu ex repletiõe: ẽ iõ q̃n sternutatio expellit humorẽ illũ ꝙ est cã singultus a fũba stõchi: iuuat q̃ seu excitat nãm ad expulsionẽ ipsi⁹. Singultus enim est debilis motꝰ nãe in expellẽdo superfluitatẽ nociuam in stomacho existẽtẽ. Singultus ẽo cuius causa est siccitas nõ recipit curam.

¶ Rememoratio canonũ qbꝰ vtẽdũ ẽ i iudicio ꝓnosticãdi.

482 ¶ Decet quidem vt cum volueris iudicare patiẽtem ꝙ vtaris proportione.

¶ Cũ ꝙ volueris iudicare ꝙ hec signa vtaris ꝓportione iuridica nec facias sniam aliquam absolute prius q̃ scias speciem illorum signorum ⁊ differentias eorum in significatione.

483 ¶ Quam ex signis sunt quoꝝ virtus vera est ⁊ certa. Ex eis sunt que per alia falsificantur.

¶ Dicamus ergo primo ꝙ ex signis sunt quedam valde vera: et hec qdem spẽs signorum est cũ quibus non appent alia eis cõtraria in corpore. Ex his quedam sunt cũ quibus apparent alia eis contraria in corpore: quare est dubium in pronosticando.

484 ¶ Justa autem significatio sumitur iter membra et eis que apparent in capite.

¶ Signa qdem iuste super mortem significantia ⁊ eius contrariũ sũt signa in capite apparẽtia quoꝝ relationẽ cã fecimus.

485 ¶ Si ergo videas aliquam significationem iuste significantem in corpore et aliam sibi contrariaz sic significantem.

¶ Si aũt videas aliqõ signum iuste testificans sup euasionẽ vel perditionem alicuius: ⁊ videas cum eo aliquod signum ei contrarium in corpore: noli tunc prorumpere in iudicium.

486 ¶ Contingit etiam ꝙ apparens super contrariũ corporis non sint nisi testimonia debilia.

¶ Cõtingit aũt cõtrarietas signoꝝ ⁊ testimoniorꝝ in vno ⁊ eodẽ corpore: ita ꝙ quedã ex eis significẽt bonũ: ⁊ quedam malũ cuz erũt testimonia debilia sup bonum vel malũ significantia.

487 ¶ Omne signum non habens contrarium significat ratione super curam ⁊ euasionem.

¶ Intellexit ꝙ omne signum laudabile cum quo nõ apparet cõtrarium inquantum est ei contrarium illud quidem ⁊ sibi similia significant ratione super euasionem eorum.

488 ¶ Et omne signuz pronosticationis predictis cõtrarium significat mortem ⁊ perditionem.

¶ Intellexit qdez ſm opinionẽ meã ꝙ ois signa mala signis bonis ꝓria: quoꝝ contrarietas talis est ꝙ non possunt vniri nec in eodẽ corpore: sunt qdem signa iusta mortem significantia.

489 ¶ Cum autem apparebunt tibi signa contraria ⁊ debilia: sequitur quidem ad hoc dubiũ: vnde sta tũc ⁊ proroga iudicium.

¶ Cũ ꝙ colligent apud signa cõtraria debilia hoc est ꝙ vnitatur in eodẽ corpore: ⁊ ꝙ sint equata in significatione sua: ita ꝙ non possit qs cogẽ sup signiationẽ nec rõne multitudis neq; rõne fortitudis eoꝝ: posset eni vnũ ex istis signis fortiꝰ ẽ alijs qõ qdez est signũ apud medicũ euasionis periculi aut mortis. si qdẽ est dubiũ nõ aliud ad ist oꝝ p tãto decet medicũ tũc continuare curam quã habebit ⁊ consequitur fortitan inde spem.

490 ¶ Cuz ergo erunt equata in dispositionibus suis sta: sed iudica a predominante: cum erunt contingẽtia in equalitate sua supple.

¶ Hoc qdẽ est notũ. Ingt eni ꝙ cũ ꝓria erũt ista nolli iudiciũ referre. Cũ vo vna ex spẽbꝰ ꝓrius coget i ferre iudiciũ ꝙ cogẽte ⁊ dñante iudica. Docet aũt ẽ ẽ qõ dicit apud medicũ in p̃dictis signis dñibus gradus ⁊ dñiuz in fortitudine ⁊ debilitate ẽ est in significatione sic. s. ꝙ cum exempli gra apparebit aliquod signũ cuius significatio super sanitatem sit in gradu tertio: ⁊ apparebunt ei duo signa: quoꝝ significatio est super pditionez in gradu primo: tũc iudicare habebit per signũ de quo est intentio: si nõ erũt p̃dicta signa equalia in gradu: ⁊ tunc fortitudo iudicii ſm numeꝝ ipsoꝝ sicut facit inder in alteratione testiuz ⁊ se detinentiã: ⁊ sicut faciunt sapiẽtes astrorum in virtutib⁹ astroꝝ contrariorum ex contrarietate locorum ipsorum.

¶ Et in hoc explicit ꝓma pars Canticoꝝ Auicẽne: et est pars theorice scientie medicine.

¶ Incipit Secũda pars canticoꝝ ⁊ est ps practice pria.

POst q̃z ordinaui in pte theorice medicine qõ seriatim audiuistis: ⁊ hoc fuz ꝙ in mea mẽte preordinaueram: incipiã qdẽ nunc in practica ipsius. Jaz autez retuli in principio huius libri illud ꝓpter qõ est necessariũ illud cuius relationez faciam in hoc capitulo. Operationis aũtẽ practice sunt duo modi. Quoꝝ vnus manualiter exercetur. Alter vo medicinis ⁊ cõuenien regimine in cibis. Est autẽ nõ modicũ qõ per illud regimẽ exercef. Hoc aũt regimẽ in duas partes diuidit. Quaꝝ vna ꝓseruatiua sanitatis vocat. Et altera egritudinis curatiua: ⁊ hoc ꝙ vitã meã imperfectionẽ medicine cõtinetur.

POst q̃z iã pfect intentionẽ meã in pte huius artis theorice: incipiã nũc idẽ in pte ipsi⁹ practice ⁊ actiua. Et iaz qdẽ dixi in his que sũt p̃missa ꝙ hec ps diuidat in illõ qõ manualiter exercet ⁊ in illõ qõ fit medicis ⁊ cibis. Et hec scõa ps in duas spẽs diuidit. Quaꝝ prima sanitatis ꝓseruatiua appellata est qua. s. docet ꝙ cuz cibis ⁊ alijs ab eis sanitas ꝓseruet. Et secũdam egritudinis curatiuaz in qua. s. ostẽditur qualiter rollat egritudo ⁊ quibus ingenijs reducat sanitas cũ medicinis. Ipse aũt incohabit velut dixit a sanitatis cõseruatiua: pro quãto inquit ipse benebene ꝙ pars cõseruatiua sanitatis cũ cibis ⁊ medicinis est prima pars practice.

2 ¶ Et conseruatiua quidem sanitatis dicitur ſm veritatem de habente eam perfecte ⁊ absolute: necnõ etiaz de eo cuius sanitas est imperfecta: ⁊ huius qdẽ sunt ſm opinionem due species. Una est in eo cuius debilitas permixta est per totam suam substãm in oibus ptibus suis sicut in sene ꝓualescẽte ⁊ parulo in quibus. s. debilitas est per totũ mixta: ⁊ in eo in quo apparet aliquod signum pretendens metuz ꝙ apparat in eo lapsus in aliquem morbum.

¶ Speculatiua ꝓsideratio in prim⁹ huiꝰ capli diuidit in duas ptes. Quaꝝ ꝑma est in qua ꝓsiderat cõseruatio sanitatis ꝑfecte ⁊ absolute. Scõa vo est in qua fit speculatio de ꝓseruatiõe sanitatis iperfecte. Et hec qdẽ diuidit in duas ptes. Quaꝝ ꝑma est in qua ꝓsiderat ꝓseruatio sanitatis iperfecte in toto corpore: ⁊ in omni spe: qõ itellexit cũ dixit: in eo cuiꝰ debilitas permixta est p totã substãm suaz ⁊ in oibus partibus suis: ⁊ talis est sanitas senũ ꝓualescentiũ ⁊ puerorꝝ etiã eius qui paratus est labi in aliquã egritudinẽ qualis est ille in cuius corpore apparet aliquid ex signis significãtibus super lapsum ⁊ casuz eiꝰ in aliquã egritudinẽ: ⁊ talis vo est ille qui non ex causa extranea: sed ex hu-

morē ꝙquerīt de dolore ⁊ labore. Scōa ho est in qua cōsideraī cōseruatio sanitatis imperfecte eius qui fuit eger in qbusdam ex mēbris suis ⁊ non in alijs aut in quodā ex quatuor anni tēporibus ⁊ non in alijs vel in aliqua etate ⁊ nō in alijs. Et hoc quidem sunt quorum relationem facturus est in hoc capitulo.

5 ¶ Alia cīt in eo in quo apparet morbꝰ in aliqua ex partibus solū sm corporis: puta in cute eius: aut carne vel ossibus eius. Et sicut etiam est in habēte stomachum debilem frigidum egrū naturaliter: necnō etiam in habente lesionem ab vtero ⁊ matrice sicut in habente sertū digitum: aut tumorem gibbum.

¶ Hi qdē sunt de specie coꝝ quoꝝ quedā mēbra sunt egra qdēz sana. Et his ēt sunt quoꝝ sunt egra et malitia cōtingente eis in matrice. Et his sunt quoꝝ mēbra sunt talia a re extrinseca cuꝝ debilitate. tamē in membris illis vniuersaliter existente.

4 ¶ Et in eo in quo appet in aliq̄ etate ⁊ in aliquo ex tēporibꝰ anni ⁊ nō in alijs sicut humidus in cōplone est debilis in pueritia: ⁊ post cū auctus fuerit ē sanus ⁊ fortis. Et siccus per cōplonē destruct viribus in autūno pcter q̄ in vere debilis efficiatur.

¶ Infirmi qdē penes etatē sunt velut ille cuꝰ cōplexio est valde humida cui ꝯdu existit in pueritia accidūt morbi ex humiditate. Sz cū ad etatē siccitatis puenerit sanꝰ efficit. Qui egri tudies penes q̄tuor tēpora sūt sicut hīs velut cōplonē siccā: in autūno quidem egrotat ⁊ in hyeme sanus existit.

¶ Regimen corporis perfecte sani: ⁊ primo quantum ad aerem eius in generali.

5 ¶ Cōseruatio qdē sanitatis est qōdā genus generale duas cōprehēdēs spēs ex opōnibꝰ medicine ex q̄bus est vna vt cū intēdet ad ꝓseruationez cōplonis alicuius q̄ ordinetur ⁊ cibus ⁊ dieta similis. Sed cū intēderet trāslatio corporis eius a sua cōplone fiat huius eo qō ꝓtrietur cōplexioni antedicte. Qui regimen sani simpliciter ⁊ absolute est q̄ attendat ad cōseruandū ipsius laudabilem dispositionem.

¶ De sunt due spēs ꝓseruationis sanitatis in generali: quarum vna est ꝓseruatio sanitatis pfecte: ⁊ alia est ꝓseruatio sanitatis imperfecte ⁊ ineq̄lis. In hac aūt cōplone ineq̄li exercet opus duplex: vno mō ad ꝓseruādū sanitatē in dispone in qua est regendo illā cuius est cōseruatio cū sibi similibus: sicut exēpli gra. Si intēdat ad ꝓseruationē hītis cōplonem calidā: erit qdē cōseruatio eius cū calidis: ⁊ hoc idē intelligit cū dicit: vt cuz intēdet ad ꝓseruationē alicuius rē. Sed cū intenderet translatio eiꝰ a cōplexione sua ⁊ reductio ipsius ad tēperiē ⁊ mediū: hoc qdē fieret cū ꝓtrie: puta cū frigidus cōplexione calida existēte: ⁊ cū calidis in cōplone frigida: ⁊ hoc est qō dicit. Sed cū intenderetur trāslatio a sua cōplone fiat hec rē. Corpus ho tēperatū ⁊ equale in cōplone ꝓseruat cū tēperatis. qō quidē intellexit cū dixit: vel regimē sani simpliciter rē. Ceū regimine absolutoꝝ tale aūt absolutū tēperatū est ⁊ eq̄le rē. Et qō dixit. f. cū volumꝰ ꝓseruare cōplonē egredīte ab equalitate docet q̄ regamus eū cū sibi similibus. Est quidē dictū Hal. seu q̄ sequit ex dictis eius: ⁊ h̄ tamē dictū est dubiū ⁊ merito sm opinionē meā: ⁊ hoc ideo: qm̄ si habēs cōplonē calidā regatur cum calidis labet qdem in morbos calidos sicut patet: ⁊ est testis ipse sensus. Si igitur sic est ꝓservatio quidem habentis cōplexionē calidaz in sanitate sua erit cū calidis in cōplone: minus tamen calidus q̄ sit ipsum.

6 ¶ Et morēf seu faciat residētiā suā in aliq̄ ex ciuitatibꝰ quarti climat': que. f. pfectū aerē habeāt ⁊ vaporē: ⁊ habeāt speculaz versus beremū ⁊ syluā: ⁊ inspiciat ēt versus partē orietalē: q̄ ipsa est subtilior.

¶ Decet qdē vt hīs cōplonē eq̄lē ⁊ tēperatā habitet in quarto climate. Addidit nihilominus q̄ ciuitas quā inhabitabit ꝏbeat eē pfecti aeris in bonitate: ⁊ hoc qm̄ regiones distātes a mari sunt calide ⁊ ficce. Nā enim maris significat rōne humiditatis eq̄litatē cuntatis cale vel fride. Intelligit aūt cū dixit q̄ habeat pfectū aerē q̄ sit imunis a corruptiōe. Addidit ēt q̄ hēat speculā ꝛsus beremum rē. ⁊ hoc supza tpe hyemali ⁊ frigido. Qꝰ aūt quartū clima minime tēperatū ⁊ eq̄le sit: pz ex vnione ⁊ pmctione syluarum in eisdē. Hoc aūt tam asseruit ēt Hal. ⁊ B qm̄ cōplo eq̄lis ⁊ tēperata que est signū equalis ⁊ tēperati clīmatis nō reperīt in q̄rto climate nisi raro valde. Et addidit q̄ sit orientalis: qm̄ pars illa ⁊ aer eius est subtilio: sicut dixit.

7 ¶ Tēpore vo estuo declinet ad mōtes sitq̄ habitationis locus aptus a parte septēmonali.

¶ Hoc ēt notū ē ⁊ B rōne friditatis montiū ⁊ septētrionalis.

8 ¶ In noctib⁹ quoq̄ habitet ⁊ gelcat ⁊ supiorib⁹ locis ⁊ sedib⁹. In die vo descēdat ad inferiores.

¶ Edificiū quoq̄ domoꝝ subterraneaꝝ in quarto climate significat ipm fortis ⁊ magne caliditatis: pro tanto in hac terra nostra. f. saracenoꝝ in insula ꝓhispanie que in hac die est in q̄to climate nō fiunt huiusmodi fouee seu camere subterranee.

9 ¶ Laueat etiam ⁊ vitet pānos laneos ⁊ de bombice: ⁊ condescendat ad subtiles lineos.

¶ Hoc qdē rotū seruet tpe estuo rōne caliditatis pānī lanei et bombacini: ⁊ ēt rōne eq̄litatis ⁊ tēperiei ipsius. f. lini.

10 ¶ Vtat ēt aromaticis fridis sic̄ ex oleo rosaceo.

¶ predicto qdēz tempore est vtendū aromaticis frigidis: puta myrra ⁊ oleis frigidis sicut oleo rosaceo ⁊ huiusmodi talibus.

11 ¶ Protegatq̄ oculos suos a puluere fumo vapore turbido ⁊ corrupto ⁊ a radio solis hora meridiei et feruoris: necnon ab occursu fortis caliditatis: nec ēt attente inspiciat figuras exiles ⁊ subtiliter intruncatas: nec litteram minutam ⁊ subtilem.

¶ Hoc ēt est notū per se notū ⁊ manifestū quare non expono.

¶ Regimen comestionis vel cibi in generali.

12 ¶ Debeat autem ad minus quibet comedere semel inter diem ⁊ noctē ad plus bis: ⁊ mediū autē inter ꝫ est si comedatur ter in duobus diebus.

¶ Magis qdē tēperatus modus comedendi est vt q̄s comedat ter in duobus diebus: ⁊ hoc qm̄ quidā opinati sunt q̄ aer⁹ digestionis perficit in tertia digone. f. in. 12. horis p tāto cū fiat tertia comestio in duobus diebus perficiet digestio in mēbris isto tpe vel ꝓpe: ⁊ hoc qm̄ spatiū. 12. horarum erit iter duas comestiones: ⁊ sic digestio perficietur tunc vel ꝓpe illud: tunc ꝓsitat q̄ laudabilis: modus reficiendi est cum reficietur quis nō perfecta digestione cibi pcessumpti.

13 ¶ Prologet ēt tps refectiōis vt fiat cibi bona digestio. fiāt ēt parue bucelle vt bene digerantur.

¶ Tps quoq̄ masticatiōis ē plōgādū donec cibꝰ in ore bñ cōteratur. Sūt ēt bucelle parue fiēde. Nā hec iuuāt ad digestionē.

14 ¶ Nam omne aliud qō contūdere non poteris: erit apud te digestionis difficilis.

¶ Melius quidem est q̄ fit bucella pue quantitatis ꝫ si pte magnitudine sua esset difficilis contritionis ⁊ fractionis a dentibus. Nam omne tale est difficilis digestionis.

15 ¶ Attēdat ēt vt oē pter nāz ⁊ illaudabile curet cuz ꝓtrio eiꝰ puemēti sm cōplonē ⁊ malitiā ipsius.

¶ Attendatur in assumptione eius qō oz remouere ⁊ expellere nocumentuz oium coꝝ que voluerit ex cibis malis assumptis ad malitiā coꝝ ⁊ ad contrarium ipsius malitie: vnde si fuerit cibus grossus rectificetur cum subtilibus: ⁊ si inflatiuus cū dissoluentibus ventositatem: ⁊ si frigidus cum calefacientibus.

16 ¶ Sunt autem q̄plures cōplexiones inequales cū malitia cibi rectificabiles.

¶ Interdū reperiūt quedā cōplones illaudabiles ⁊ ineq̄les q̄bus cibi mali ⁊ illaudabiles congruunt: vnde non decet q̄ tales cibi habentibus huiusmodi complexiones prohibeantur cum conueniant eis ratione similitudinis inter vtrosq̄ existentis.

17 ¶ Vtat ergo cibis hō sm vsum ⁊ ꝓsuetudinē suā: nec sunt appetitus: nec delectatio cibi omittendi.

¶ Cōsuetudo aūt nāe assimilat ⁊ est actū dicerer q̄ ꝓsuetudo necessario sit obseruāda: ꝯtra qd ēt cēt prauus ⁊ illaudabilis. Dcm aūt eius nec sunt appetit⁹ ⁊ delectatio rē. est vnū de ꝑceptis huius artis per se: vnde intelligit q̄ attendendū est in cibis: vt cū hoc q̄ erūt boni ⁊ laudabiles in se regrīt ēt q̄ appetant: ⁊ ideo dicerēt q̄ duoꝝ cibaꝝ ille qui minoris est iuuamēti magis tñ delectabilis melior est min⁹ delectabili ⁊ si sit maioris iuuamēti.

18 ¶ Dis nāq̄ ꝓsuetudo subito ⁊ sine gradatiōe ablata nocet ⁊ offendit illum cuius est.

¶ ꝑcipit hic ne ꝓsuetudo subito auferatur: ⁊ hoc quoniā cō-

fuetudo

factado iam est conuersa in dispositionem naturalem.

¶ De ordine ciborum ⁊ rectificatione eorum.

19 ¶ Est autem humidũ ⁊ lubricũ stiptico ꝓponẽdum. Estq; sapor dulcis acetoso vniẽdus. Et siccũ cũ humido rectificãdũ. Et frigidũ cũ calido ⁊ econtrario. Ob si timeat defedatio oleaginosi vel eiꝰ qđ est male digestionis rõne pinguedis: addat sal eis aut aliquid acutum. nã hec iuuant ad subtiliandum.

¶ Qđ ꝓponatur humidum ligdũ stiptico est canon ⁊ ꝓceptum in regimine ⁊ ordine ⁊ cibi: ⁊ hoc est qñ ad conseruationẽ sanitatis exigetur q̃ mẽsuretur cibus in qualitate quãtitate tpe ⁊ ordine: ⁊ q̃ cibꝰ sit laudabilis ⁊ laudabiliter ministratus cũ ꝑdictis quatuor cõditionibus. Qđ ꝙo addidit huic est sumptum a ꝓtrario: ita. s. q̃ vnũ ẽxtrũ cuz sibi ẽxtro ⁊ ad temperiem reducat: notũ eni q̃ nociuũ ⁊ illaudabile è cũ sibi ẽxtro rectificãdũ: vñ est ac si diceret q̃ ex hoc siccũ cũ humido rectificet ⁊ frigidũ cum calido ⁊ econuerso: ⁊ pingue viscuosum cũ salso. s. ⁊ acuto.

¶ Vora refectionis.

20 ¶ Post exercitiuz quoq; est refectio facienda ⁊ ipz post q̃z exiuerit fer ab eo.

¶ Hoc iõ est qñ exercitiũ post digõnẽ factã expellit superfluitates a corpore ⁊ calorẽ depurat nãlẽ: vñ exercitiũ factũ post cibũ efficit ipz acidũ: ipmq; facit adurere ad mẽbra indigestũ.

21 ¶ Est autez querẽdus locus tranquillus ⁊ frigidus ⁊ a vento euentatus ad laudabilem refrigerationez faciendaz: necnõ etiã tẽpus ⁊ hora frigida: vnde decet hominem esse attentum in hoc regimine.

¶ Hoc qdẽ ꝓceptũ est vt eligat. s. ꝛpe frigidum ⁊ loco frigida tẽpore estiuo cuz quis voluerit comedere: ⁊ hoc qñ calor extraneus calorẽ nãlem debilitat: sicut ⁊ sol ignẽ cuz sibi exponit: qui tamen accendit ⁊ ꝓfortatur cum ad vmbram ponitur.

¶ Regimen cibi in qualitate ⁊ quantitate.

22 ¶ Tempore quidem estiuo est cibi quãtitas minuẽda. Estq; tunc ad subtiliter nutrientia declinandum. vnde vitande sunt tunc carnes grosse ⁊ vtendus est oleribus ⁊ lactis speciebus.

¶ Hoc qdẽ fit rõne debilitatis caliditatis nãlis ꝓtingentis corporibus ex actio calidi extranei sup corpore tẽpore estiuo.

23 ¶ Et piscibus recentibus hedo ⁊ agno mediocris etatis et pullis gallinaceis ⁊ gallinis carnibꝰ quoq; columbarum ⁊ coturnicum.

¶ De qdẽ carnes sunt laudabiles apud eos de quarum bonitate ꝓcurati sunt ꝓterq̃ de carnibꝰ agni: ⁊ nihilominus possibile vt agni regionũ caliduz ⁊ ficcaz sint magis tẽperati agnis regionũ frigidaz humidaz: sicut in hac mea regione ꝓtigit: cuculle ⁊ coturnices nõ sunt in hac nostra insula andalusie.

24 ¶ Sunt etiam ex conferẽtibus tunc ex coriandro ⁊ agresta composita ⁊ satabeg ⁊ ceribat.

¶ Hec quidem fercula cum coriãdro ⁊ aceto ⁊ vua acerba cõposita sunt apud eos tempore estiuo laudabilia.

¶ Regimen potus aque.

25 ¶ Si quis ergo velit a morbis euadere: diuidat regimen suum in tria: quorum vnum tribuatur anime ⁊ aliud cibo ⁊ aliud potui vel aque.

¶ Cũ quis voluerit egritudines euitare diuidat regimẽ suuz in tria: quoꝝ vnum anime tribuat ⁊ aliud cibo ⁊ aliud potui. Ꝺ qđ dixit de anima repit in ꝑsanib⁹ ⁊ laudabilibus relationibus.

26 ¶ Et paruz qdem aque frigide satiat ⁊ sitim sedat: ad hoc tamen non sufficeret multum tepide.

¶ Hoc qdẽ ꝓceptũ inducit ad mẽdũ aqua frigida: qñ paruz ex ea sitim sedat: qđ minime facit multũ ex tepida: ⁊ hoc fit verũ in climatib⁹ calidis: ꝓgruit nihilominus vsus aque tepide i regionib⁹ fridis: ⁊ ꝓcipue tpe hyemali: ⁊ ꝓ tãto greci timẽt valde potũ aque frigide in regione sua rõne ꝑsuetudinis ipsoꝝ.

27 ¶ Non est autem aque potus frigide nimiũ frequẽtandus eo q̃ neruis obsit.

¶ Ex hoc dicto videtur q̃ cõcesserit interdum potum aque nimium qđ quidem si vnquã fecit tempore estiuo calido.

28 ¶ Non est etiam offerendus potus aque niuis nisi pingui sanguineo multe carnis.

¶ Hoc quidẽ notũ est. nam si macer extenuatus bñs modicum sanguinẽ bibat aquã niuis nõ est securus quin accidat ei inde stupor ⁊ dormitatio mẽbroꝝ. Retulit enim Hal. q̃ accidit cuidã patienti post potum aque niuis adeo nocumentũ in gutture suo q̃ nihil glutire potuit: ⁊ tãdem mortuus est inde.

29 ¶ Est etiam vitandus potus aque in mensa nisi ratione adherentie ⁊ tardi descensus bucelle.

¶ Cauendum quidẽ est ne bibatur in mensa aqua nisi ad ꝓcurãdum transitum bucelle cum descensus eius tardatur.

30 ¶ Non est etiã sumenda aqua cũ cibo nec in egressu a balneo.

¶ Causa qdem est qñ cũ sumit aqua super cibũ prius q̃ stoma eius calefecerit ipm i frigidat ipm ⁊ incrudat. est aũt cã quare supernatet cibꝰ sumptus in stõcho: ⁊ quare ẽt non adhereat et viniatur eidem qõ egerat ipm sicut exigitur actio nãq; stomachi super sumptũ cibũ fit ꝓterendo ⁊ coquendo simul: vñ sicut quãdo i fundit simul ⁊ in magna quãtitate aqua in olla tardat cibi decoctio in eadẽ: sic qdẽ ꝓtingit inde ipsi stomacho. Aqua aũt sumpta sup balneũ nocet valde rõne ꝓtractus exãtis tunc in mẽbris: ꝓtium enim fortificat tunc in occursu sui cõtrarij vt inquiunt: ⁊ ob hoc nõ est securz quin infrigidatur infrigidatiõe incurabili ⁊ prohibentiũ imediata post egressuz eoꝝ a balneo: vnde est actꝰ diceret q̃ contingeret eis hydropisis.

31 ¶ Nec etiam post forte exercitium ⁊ coitum: hoc eni est malum ⁊ illaudabile.

¶ Causa huius dicti est dicta in assumptione eius post balneum auctum. maius est nocumentuz potus eius in coitu eo q̃ debilis fit calor naturalis in corpore eius qui vsus est coitu ⁊ calor ꝑnaturalis auctus ⁊ fortificatus.

32 ¶ Si tñ qs ex modica tolerãdi potẽtia sitiz vigeatur: sumat ex ea partũ tm̃. s. q̃ declinatio ⁊ impulsio cibi ad iferius stõchi cõplcat: quatenus ibidẽ digeratur. Sumat tñ ex aquis illa que sitim sedet ⁊ satiet: aut ex vino qđ ⁊ quãtũ congruat ⁊ sufficiat.

¶ Hoc quidẽ cuius relationẽ fecit hic de vino è vez postq̃ descẽdit cibus ab ore stomachi ad eius inferius. s. ad fundum.

33 ¶ Et si sũpta aq̃ ad satietatẽ aut vino sufficiẽti accidat sitis: vitent pot⁹ eoꝝ qñ talis sitis est mendosa.

¶ Hoc qdẽ est ꝓceptũ vt expellat sitis mẽdosa. nã si sumpta aq̃ vel vino ad satietatẽ gñet sit in eodẽ: sitis qdẽ illa erit mẽdosa: ꝓ tãto docet vt tũc tollet omnis potus donec cesset sitis illa.

¶ Regimen vini.

34 ¶ Non est curãduz de assumptione multi vini: debetq; sufficere modicũ cũ est in vsu: nec est ꝓtinuandus oi die potus vini: nec est bibẽdus in ieiuno: nec etiã post sumptionẽ cibi subtilis vel acuti: estq; oi tẽpore vite nisi semel in mẽse ebrietas cuitanda.

¶ Hec qdẽ ꝓcepta facta in potu vini sunt apud medicos manifesta ex qb⁹ è vnũ ne bibat ex eo multũ: neq; ẽt oi die: ꝛ solũ vno die ⁊ alio non: ⁊ ꝓcipue tpe calido: vt ingt Diasco. ⁊ cã ẽt congruit vt die qua bibet aq̃ sit aq̃ sola: ⁊ q̃ potus vini fit vinũ limpidatũ. pot⁹ ãt vini nocuus è in ieiuno eo q̃ vinũ hz potẽtiã ꝑcutiẽdi nervos ⁊ nocẽdi eisdẽ. Virat aũt sup cibũ subtiliẽ: qñ cõvertit tũc cũ eo in choleaz: ⁊ silr ꝓtingit si sumat cuz cibo acuto. Cãtificatio aũt ⁊ ꝓhibitio ebrietatis est ꝓcul dubio sine resistẽtia ⁊ ẽdictione. Ascensus aũt ebrietatis semel in mẽse est erroneus: qñ hz vinũ teste Galeno fit ex magꝝ ꝓuenientib⁹ calori naturali: ⁊ fit ꝛspectu eiꝰ in gradu in quo oleũ est ad lumẽ ⁊ ignẽ: tã ficut multũ ⁊ sup fluũ oleũ extinguit lumẽ: sic ẽt multuz vinum extingut calorẽ nãlẽ: ꝓ tãto ꝑ ⁊ ipm fit ex magis ꝓuenientibus calori nãli: ipm nihilominꝰ è ex nocentib⁹ magis calori alali et sensibili ⁊ organis eiꝰ. s. cerebro ⁊ neruis: ⁊ ob hoc aq̃ melius est vtilior vino eis qui nãliter habẽt nervos debiles. ꝓiores aũt non concesserũt cum iuuenibus ratione fortis caloris ipsoruz: concesserunt tamẽ paz ex eo sẽibus ⁊ decrepitis.

35 ¶ Et bibat vinum aromaticũ adiũcta sibi acetositate mali granati aut succo cydoniorũ ⁊ cucumeris: ille cui accidit ex potu vini dolor capitis supcalefactio ⁊ ebrietas: bibatq; ipsum cũ aqua mixtum.

¶ Hec eni ꝓcepta data sunt eis qui ex vini potib⁹ i currũt dolo-

rez capitis forte a gb⁹ accidit ebrietas er eodē. dec. n. nocumēta ꝓtingūt ꝓpter ex potu vini: ꝓpto tanto expedit magis cui hec accidūt ꝙ minuāt quātitatē eius: aut diuertāt ꝓrsus ipm. Et vinū gdē aromaticū est meli⁹ ex vinis apud medicos. vinuz tñ albū est melius cui accidit ex potu vini dolor capitis: necnō ēt supercalefactio: est enī ꝓpinquius ex eis nature aque.

36 ¶ Et danduz est in potu ei qui querulosus est rōne ventositatum in corpore suo existentium vinum purum & citrinum. nam fortius ex eis congruit eis. amplius expedit etiam vt cum salsis comungatur.

¶ Ex magis gdez ꝓferētib⁹ ꝙuerēti ex vētositate in digēne sue existēte ē vinū pur: & ex eis citrinū cū sit calidi⁹ ex eis: expedit etiā vt cū salsis iūgat: & hoc qñ ventositates ꝓtingūt & gignantur ex diminutione & paruitate calidi radicalis & elementaris.

37 ¶ Tēpore aūt estiuo sumēdū est vinū albū & aquosum: eo ꝙ sit subtilitati & simplicitati propinquus cui addant acetosa & supercomedant stiptica.

¶ Hoc quidem est notum. Intellerit autem per subtilitatem & simplicitatem eius calorem temperatum.

¶ Regimen somni.

38 ¶ Nō ꝓlongeſ somnus qñ hoc obest aīe: nec etiaz vigilie quoniam inde debilitantur sensus.

¶ Prolongatio gdē somni & ipsius ꝓfundatio nocet aīe. nā cū somnus sit aie nēcius ad calefaciēdū & aia agat & operet tēpore vigiliaz: cū tñ ꝓlongat somnus sup eaz: lenteſert gdem vitā ei⁹ & tenebrosa efficit: extinguitur ꝙ inde calor ei⁹ sicut extinguit ignis cinerib⁹ multū cooptus. Cū aūt excedit ge & conat ad vigilandum debilitantur inde sensus eius & calor ei⁹ infrigidat sicut infrigidatur calor ignis ex superfluo motu.

39 ¶ Prolongatio veri somnu congruit in eis cuius cibus est indigestus: necnon super malitiam cibi non recipientis digestionem.

¶ Sōnus gdē est ex ꝓferētib⁹ ad digerēdū cibū. ꝓdest etiā corruptioni eius in stomacho ꝓtingenti eo ꝙ rectificet & corrigat corruptū in eo ex marcore seu mustiditate ex iterata ꝺcoctōe.

40 ¶ Nec est somnus prolongandus in ieiuno & tempore famis. Nam repletur caput fumo & vaporibus a fecibus & superfluitatibus elevatis.

¶ Sōnus gdē supfluus sup fame factus fumigat caput rōne fecuz & supfluitatū aliaz in corpore existū. Nā in somno vt dēsi est fit revocatio caloris sensualis ad interiora quatenus iuuet calor nālis in digestione: & inde est ꝙ cuz non fit ibi cib⁹ ꝙ agat in humoribus corporis & generet ex eis fumuz seu vaporē corruptum qui elevatur & ascendit ad cerebrum.

41 ¶ Est quoq; imediate post cibum vel comestionez dormiendum accumbendo donec ad locū digestionis peruenerit cibus assumptus.

¶ Cōgruit quidē vt cū aliqs imediate dormierit post cibuz et comestionē ꝙ dormiat accūbēdo capite. s. erecto donec cib⁹ ad superiora corporis descēderit: & hoc vt repletio capitis a fumis & vaporib⁹ minuat. Nam somno imediate post comestionē facto replet caput fumis & vaporib⁹: & ob ꝟ iussit & dixit in ꝓtoi medicina ꝙ post comestionē dz bō aliquātulū incedere & ꝺambulare: & si in fūma tpe digestionis ꝓgruit somnus & vigilia: qñ somnus iuuat & meliorat digōnē & vigilia minuit repletionē capitis ex vaporib⁹ tūc ꝓtingētē: & ob hoc ēt iussit vt bō dormiat post comestionē serotinā: qm̄ tps mutatiue refectionis est tps totum vigilia⁹: & tēpus serotinū est tempus totum somni.

¶ Regimen motus exercitij.

42 ¶ Non est exercitandum exercitio magno & forti: nec est tamen quiescendum ꝙ omittatur omne exercitium: imo quidem est hoc vitandum.

¶ Causa gdē huius est qm̄ excedens & forte exercitiū virtutem corporis dissoluit & priuatio exercitij & quies oimoda supfluitates in corpore colligit & calorē naturalem extinguit. Exercitiū aūtez equale & temperatum & superfluitates expellit & calorez clarem & naturalem fortificat & augmentat.

43 ¶ Sunt ergo taliter membra exercitanda & ꝓ exercituz adipuanda ne colligatur qđ timetur colligi in eis ex malis humoribus.

¶ Cū timeſ collectio supfluitatū in aliquo ex mēbris ex debilitate ipsi⁹ erit gdem puenies vt exerciteſ mēbū illud cū exercitio speciali & conuenienti eidem taliter vt iuueſ in expulsiōe illaz supfluitatū & diminutione gignationis earum in eodem.

44 ¶ Eundo vel clamando si volueris donec appareat velox & cita expiratio.

¶ Termin⁹ gdē exercitij apud eos est cōiter ꝙ dicē in eo quo exercitat anhelit⁹ & expiratio velox & ꝙ corp⁹ incipiat sudare.

45 ¶ Macer autem & extenuatus non debet exercitari ne ipsius dissolutio amplius augeatur.

¶ Hoc quidem dictum est ꝓ Hippocratis. s. ꝙ non decet ꝙ calida corpora velut cholerica exerceantur.

46 ¶ Verū dz exercitari piguis & multe adipis & aqūgie: & tñ accingēdus si habuerit vētrem magnum.

¶ Docet ꝙ nimis piguis exercitet vitra exercitiū tēperatuz: qđ tenuis ex piguedie ei⁹ minuat & dissoluat: qm̄ augmētuz corpis sup nālē dispōnē corpis est verēdū: docetq; vt si magnus fuerit venter eius ꝙ zona super ventrē ipsius posita cingatur.

47 ¶ Tempore vō estiuo est minuēdū exercitiū: cum tunc dissoluat & subtiliet homo per sudorem.

¶ Exercitiū in estiuo dz esse minus ꝙ in byeme eo ꝙ tpe estiuo minuatur & dissoluat corpus hominis continue per sudorē.

48 ¶ Jam quidē retulit in capitulis theorice regimen eius: cuius corpus idiget euacuatiōe supflui aut retentione cōtrarij addens hunc qđ mihi placuit.

¶ Jam gdē relatū est in alis pte boz canticoꝝ ꝙ quis ex humorib⁹ euacuari: & gdam retineri & quo ēt tēpore debuerat ꝟ fieri & in quo corpore. Et intellige ꝙ facit rememorationez boz supra: vbi tradidit doctrinā de rebus necessarijs: hic tñ erit locus magis idoneus ad hoc: & intelligitur cum dixit addēs hunc qđ mihi placuit ꝙ facit sibi intentionem de conuenienti regimine accidentium animе in conseruatione sanitatis.

49 ¶ Congruit gdez vsus oium quoruz premisi relationē fm qualitatē dictā in tēpore estiuo super calefacto iuuene & ciuitatibus meridionalibus.

¶ Usus quidem reginiinis relati in regimine ꝓuenienti corporibus equalibus tēperatis tpe estiuo cuius qualitas ostēsa est ante. Congruit quidem supercalefacto fm cōplexionez: & si non sit in estate. Sic etiam faciendum est in locis & ciuitatib⁹ meridionalibus ratione excessus caliditatis earum.

50 ¶ Et tpe gdē byemali est vtēdū ꝓtrarijs eis que retulimus vt obuieſ & resistat frigiditati ipsius.

¶ Tempore quidem byemali vtenduz est in regione corporum temperatorum contrarijs omnibus eis que retulimus: quare cum calefactione resistatur frigiditati ipsius aeris.

51 ¶ Vere quoq; & autūno incedendum est inter estatem & byemem.

¶ Vere & autūno sunt corpora regenda regimine medio ꝺ ter caliditatem & frigiditatem & inter regimina eorum congrua tempore byemale & estiuo.

52 ¶ Cōgruitq; regimē exiccatiuū in vere & humectatiuū in autūno. vñ fugienda est exiccatio in eodem.

¶ Vere quidem cōgruit regimen exiccatiuum: intendit nubilominus ꝙ minus sit vtenduz eo tempore byemali. Est etiā vtendum regimine humectatiuo in autūno: est ꝙ vitanda exiccatio in eo ꝙ eius complexio sit ficca.

53 ¶ Est aūtē vtendum regimine conuenienti tempore estiuo: & in fine veris: & in principio autūni.

¶ Corpora quidē sunt regēda in fine veris & in principio autūni regimine in estate conuenienti aut ei propinquo. Natura nāq; estatis dominatur super predicta tēpora cū vniuntur sibi.

54 ¶ Verum in principio veris & in fine autūni debet regimen conformari regimini byemis. vnde vtendū est nunc cibis calefacientibus.

¶ Cōplexio gdē principij veris similat cōplexioni finis byemis ratione cōiunctionis & vnionis vnius ex eis cuz principio byemis & alterius. s. veris cū fine & termino ipsius: ꝓpter hāc ꝓgruit vt regantur corpora in predictis boris regimine byemis.

55 ¶ Regimē aūt ei⁹ cuius relatio dicta est ꝓgruit habitātib⁹ & residentiā facientib⁹ in ciuitatib⁹ & castris.

Vez

Uez mercatores sũt regẽdi regimine iter agẽtiũ.

¶ Qõ relatũ est de pcedẽti regimie: pgruit gdẽ eis q in ciuitatib⁹ t castris habitãt vũ residẽt in eis: vez iter agẽtes bñt propriũ t spãle regimẽ: cuius ipse mẽtionẽ faciet pequenter.

¶ Regimen iter agentium t primo nauigantium.

56 ¶ Est gdẽ vitãda nauigatio per mare in byeme: t volẽs nauigare oz assumere t colligere aquã multã t multa vasa munda cui preparãda t offerenda sunt cibaria humida. Uẽter t natura eius est cũ medicinis mollificãda. Unde si timeat vomitus cholẽ euacuet per secessum: qbus peractis igrediat nauim: et imponat secũ succos acetosos t cũ eis stipticos.

¶ Qõ hic dicit. s. q nõ est nauigandum p mare tpe byemali nequaq; est de arte medicinali: sed potiꝰ ex arte pfliaria: t sitr qõ subtãrit q volẽs p mare nauigare oz colligere aquã multam. Bẽ enĩ nõ dixit q timẽdũ est ne itrãs mare moriatur plus q̃ veller. Ignoro aũt cũ dixit q propinãda sunt cibaria humida volenti mare igredi cũ nauigantes sint in vltimo bũditatis: nisi forsan hoc dixit t itellexerit ad minuẽdũ portũ aque: vñ nõ videt bẽ et operatione medicine. Est ẽt possibile q intellexit ex bmolli ficatione vẽtris t nature faciẽda: vñ et hoc addidit: t est mollificãda nãq; cũ mollificatiuis medicinis: Quis aũt ipse dixerit q si timeat vomitus cholere q euacuet per secessum: est nibilominus pcuriendus ei si per vomitum purgaret: t hoc qñ humor cholicus est per vomitũ erpellendus. Qõ ho vsitt debentes ingredi mare ponere secum succos acetosos vomitũ abscidẽtes t stipticos pfortãtes est de canonibus ytalie artis.

57 ¶ Et ad vitandum defedãtia t sordes preparet sibi mundas vestes.

¶ Probabile gdẽ ẽ bceptũ qdesse gñaliter cuilibet iter agẽti si de iter agat p mare siue p terrã cũ nequeãt igredi balneũ.

58 ¶ Luz aũt in aliquo ex iter agẽtibus multiplicabãtur pediculi quos nõ possit interficere lana ptrita et mersa in oleo in quo argẽtũ viuũ fuerit extinctũ appẽdat vestib⁹ eiꝰ donec videant cadẽ pediculi ab eo.

¶ Hoc ingenium est laudabile iter agentibus pediculos habentibus. Nam argentum viuum necat pediculos: vnde qõ de hoc dictum est de se est manifestum.

59 ¶ Iter autem agens per siccum regatur cum regimine frigoris.

¶ Intellerit q pfiter referret ꝺ regimie cũtis p beremũ t siccũ est siẽ regimẽ qõ referret ꝺ eo i tpe frido t in locis frigidis.

¶ Regimen dictorum t primo cum frigore.

60 ¶ Est ergo cauendum ne obuiet ei frigus: quoniã perdetur ratione algoris t congelationis.

¶ Intellerit q si obuiat nix alicui q possit inde congelatio contingere: t per consequens mors.

61 ¶ Et reficiat vsq; ad saturitatẽ ne moriat fame.

¶ Iter agẽs p siccũ t terrã oz refici ad saturitatẽ ne contigat ei accãs mortale ex fame: t ꝺ qñ frigiditas est fortis valde i faciendo actionẽ fortẽ t imutationẽ in corporib⁹ fameliconum.

62 ¶ Et si fuerit infrigidatus igrediat balneũ t vniat cum habentibus corpora pinguia t carnosa.

¶ Opz quidẽ vt infrigidatus ponatur in balneo t q bñ tes corpora grata t suauia cubent secure.

63 ¶ Et si caligent oculi eius visusq; ipsius disgregẽt ex gelu: ponatur super faciem eius peplum nigrum.

¶ Cũ offendit gelu ex sui violẽtia oculos iter agentis ponat sup vultũ suũ ozale seu peplum nigrum t intueat res nigras.

64 ¶ Et eius extrema ptegantur a frigore t oleo fomententur: vnde imoluant pedes eius multis coopertoriis postq; sutbelares calcientur.

¶ Extrema quidem eius a frigore sunt protegenda t pcipue pedes qõ fiet si multipliciter cooperiãtur primo q̃ calciet sutbelares: sic etiam cooperiende sunt manus.

65 ¶ Unde si cessante dolore extremoz nõ recuperet sensum scito ea dissoluta t mortificata a frigore: pro tãto tũc iugiter sunt fricãda t calefaciẽda cũ oleo ꝺ synape calefacto t consequenter fasciande.

¶ Si cessante dolore extremoz t pedũ nõ sentiant feruo q frigꝰ iam mortificauit t dissoluit ea ratione corruptionis eoz: p tãto dissolutis tunc cooperimentis ipsorum sunt continuo faciẽda t postea fricanda: vtpote cum oleo de synape calefacto et aliis ab eo calidioribus si possint reperiri.

66 ¶ Et si ide pedes fuerint nigri aut liuidi scarificẽtur: t si fuerit in eis putredo mũdetur: t si aliqd dissolutum fuerit abscindatur illud ab eis.

¶ Si pedes ide denigrant scarificentur cũ instro ferreo donec sanguis corruptus emanet t egrediat ab eis: t si fuerit i eis putre factio mundificetur ab eis: t si aliquid ex carne earuz: aut aliud ab eo fuerit mortificatum abscindatur ab eis.

67 ¶ Qui vo inde lassitudinem incurrerit curetur cuz oleo t seruet regimen t dictam subtilem: fricentũrq; t extendantur ipsius membra in balneo t requiescat consequenter aliquibus diebus.

¶ Inũgẽdũ est corpus iter agẽtis i balneo cũ oleo subtili cui accidit lassitudo ex violẽtia laboris: estq; fricãdũ corpꝰ eius cum eodẽ. Nã fricatiõe corpis dissoluunt superfluitates illaudabiles t eis nociue q̃s imoderatꝰ labor efficit in eodẽ. De nã. imoderato laboris ẽ q dissoluat humiditates ex mẽbris filies i nã seu cõplone sua fanies: t ob ꝺ sunt cũ dolorib⁹ quẽ pcipit veratus et fessus. Dissoluunt aũt hui⁹ humiditates ab eẽli reperata fricatione facta i fic fesso verato. Prohibuit aũt ibi pfr laborem ad tollẽdã cãm lassitudinẽ efficiẽtẽ: ꝺ eni ẽ cã lassitudis: nec ẽ modus idoneꝰ ad curãdũ nocumẽtũ nisi p ablationẽ eius.

¶ Regimẽ iter agẽtiũ p siccũ tpe calido t sicco.

68 ¶ Iter agẽs tempore estiuo t calido sic est regendus: vt. s. phibeat ei ne aggrediatur iter suum hora estus t feruoris in meridie: estq; primo minuendus ne supercalefaciat ex laboze itineris: pro tãto extrahatur sanguis ab eo in magna quantitate: t sic efficietur securus ab apostemate. s. per flõmiam.

¶ Flõmia gdẽ est vtilis t nẽcia volẽti iter agere: qñ de nã motus est gñare calorẽ t de nã calidi est calefacẽ nimis sanguinẽ. Et calefacere nimis sanguinẽ ẽ ẽt de nã calozis cui obuiat iter agẽs t facẽ in eo exteri⁹: p tãto si sanguis ei⁹ tã fuerit calefactꝰ augebit ampliꝰ ei⁹ calefactio: tũc vene ipsi⁹ angustiabunt fiẽ angustiant q̃uoz vtres ex musto bulliẽte. Cũ ãgustiant vene ipsi⁹ q nõ possint ipm tolerare: cõstat q ifundet sanguis iste ad aliqõ ex mẽbris gñabitq; in eo aꝑa: verũtn post minutionẽ sanguinis in tali per flõmiaz calefit reliduũ in venis aliquãtulum: sed nequaq; sic angustiant vene ex eo: t ob hoc qdẽ minuũt boies t alia sic sanguinẽ in fine veris t in pn⁹ estatis: t hoc tñ ipsi sola experiẽtia sunt edocti. Sed Hal. hoc roborauit vi minutio ẽ in habẽte multũ sanguinem in estatis principio facienda.

69 ¶ Uez si cholꝭ in eo dñet educat ab eodem t sic sitis malitia alleuiabit aut tollet. estq; assi aggressuz itineris succis cõuenientib⁹ extinguẽda alꝭ veręda est: nec calore ipsius periculo exponatur.

¶ Si dñet in eo cholꝭ magni acuminis t violẽtie eẽtur p ebulitionez cholẽ rubee vice flõmie t cum succis ifrigidãtib⁹: puta succo vue acerbe cydoniop t malop granatop acetosop calor corporis eius ante aggressum itineris extinguatur.

70 ¶ Et fiat vt comedat aliquãtulũ ex herbis fridis t simul t semel saturetur aqua t quiescat cum poterit: nec irascatur fortiter aliquatenus: t moretur in locis vmbrosis: t vitet seu dimittat clamoreꝫ t sermonem: necnon etiam bellum t iurgiũ: nec moriet in loco nimis calido: t sumat in potu syrupũ ex succo vue acerbe cum succo portulace t aqua.

¶ Hoc gdẽ totũ est de se manifestũ. nã bceptũ est ad vitãdum ea que calefactiũ: t ad vtendũ eo qõ friditatẽ ministrat. Et voluit q saturet potu aq; simul semel: sic eni mitigat sitiz ampliꝰ.

71 ¶ Et si sitiat in meridie teneat i ore suo pilulã vnã ad quãtitatem lupini factaz ex trocisciis cãphore. Et si timeat ne facies alteret a sole t nigrescat eius cutis: dissoluat seu liquefaciat rector eius oleum cũ ce-

ra simul iuncta presertim in mulieribus.

¶ Qō hic dicit.s.q̄ teneat qs in ore suo trociscū ex cōpota: dixit qdē eo q̄ ipsa abscindat fletum ⁊ frigidet cōplonē. Qō et p̄cepit.s.q̄ oleū ⁊ cera extēdant sup vultū ne imutet ⁊ alteretur a sole: est qdē p̄ceptū de se notū: nam cera liquefit ⁊ dissoluitur a calore solis: ppterea melⁱ est vt eius fit linitio seu iunctio absq̄ cera. Et dixit p̄sertim mulierib⁹: qm̄ actio ⁊ imutatio solis in facie earum est fortior rōne decoris ⁊ passibilitatis ipsaꝝ.

¶ Regimen infantis cum adhuc est in vtero.

72 ¶ Custodiatur taliter infans in vtero ne contingat corpori eius aliquod nocumentum.

¶ Intellexit qdam opere vt mater caueat sibi ne pcutiat vterꝫ eius. corrūperetur enim inde aliqō ex membris infantis.

73 ¶ Et eligatur nutrix que cibabit ⁊ potabit cū vt sit boni nutrimenti apud eum.

¶ Nutrix que cibabit puerꝫ eligat boni nutrimēti ⁊ bñs lac bone cōplonis: si intelligat de nutrice lactāte ipm. Si vo intelligat de nutrice nō lactāte ipm: intellexit qdē q̄ dz eē instructa in regimine puerorꝫ. sīn nutriendo ⁊ balneādo eos ⁊ alia faciēdo ex eis quibus indigere tales infantes siue pueri.

74 ¶ Talis est etiam apponenda intentio super stomachum pregnantis ne contingat corruptio in desiderijs seu appetitibus eius.

¶ Qñ accidit magna subuersio stōchi p̄gnātib⁹: ⁊ ꝑ in p̄n⁹ imꝑegnatiōis eaꝝ accidit q̄ eis inālio appetit⁹: ideo ingt q̄ pouēda est ītētio sup eaꝝ stōchū: p quātō ministrāda sūt eis que cō fortāt eaꝝ stōchos ⁊ que auferūt illaudabiles appetit⁹ eaꝝ.

75 ¶ Rectificetur etiam sanguis eius ⁊ ipsi⁹ superfluitates educantur ne infantes superfluitatibus offendantur: verūꝫ si sanguis excitaretur in eis minime tamen minuatur: sed vice predicte euacuationis infrigidetur sanguis seu eius feruor extinguatur.

¶ Intellexit qdē q̄ p̄gnanti offerat in potu qō sanguinem eius rectificet ⁊ clarificet seu qō educat superfluitates ⁊ corruptionem ipsius: quatenus fetus ex mā mūda nutriat: nō tñ minuat ꝯtus ēt excitarent seu in quātitate augerent: sed ꝑpinentur ei sanguiné infrigidantia loco eius: hoc aūt sic ussit fieri tumēs q̄ per floborbomiam pregnans habeat abortire.

76 ¶ Si etiam flegma in ea excitetur: minime tamen euacuetur: sed cessiuis vtatur nihilominus tunc communiter subtiliantibus.

¶ Si excitet aliqs humor flegmaticus in p̄gnāte: minime tñ ei erit pharmacia offerēda: erit nihilominus vtēdum in ea eo qō ipz subtiliet ⁊ scindat ⁊ breuiter eo qō ipm ad laudabilē dispōnē reducat. tūmēdū ēni est ne aboꝛsus ex pharmacia patiat.

¶ Regimen tempore partus.

77 ¶ Cum autem instabit tempus partus vtenduꝫ est partum facilem efficiētibus: vnde fricētur in balneo ex omni parte cum oleo silia ipsius: ⁊ qō contingit vētri eius vt sic nerui eius ⁊ musculi mollificent ne partus eius laboriosus efficiatur.

¶ Utrēdā ē efficiētib⁹ partū facilē appropinquāte tpe partus: ⁊ hoc fricādo in balneo silia ipsi⁹ ⁊ loca mēbris ipegnatiōis ꝓxima ⁊ ꝑpinqua quatenus mollificatis neruis ⁊ ligamētis ⁊ musculis eius partus ipsius alleuiet ⁊ facilis efficiatur.

78 ¶ Unde vtatur oleo in cibis ei⁹ et sorbeat brodiuꝫ seu ius pingue.

¶ Hoc quidem ideo dixit: quoniam pinguia lenitiuꝫ: ⁊ per consequens partum facilem efficiunt.

79 ¶ Et protegat a clamore saltu timore pugna ⁊ percussione ⁊ in agone ⁊ violentia eius: offeratur ei decoctio dactylorum ⁊ fenugreci.

¶ Pregnans quidē est a percussione extrinseca ꝓtegenda eo q̄ aboꝛsum ab inde sepius patiatur: ⁊ cum erit partus difficilis ⁊ violētus det ei in potu decoctio dactylorum ⁊ fenugreci.

80 ¶ Expedit ēt vt in partu habeat obstetrix discreta que circūscripta oi pusillanimitate trahat fortiter pedes eius ⁊ impulsat ventrem eius: caute tamen ⁊ discrete postq̄ subito eam surgere fecerit.

¶ Congruit qdē vt in hūi casu obstetrix perita habeat: q̄. f. trahat pedes ei⁹ violēter ⁊ faciat vt ꝑiter surgat ⁊ subito erigat ⁊ cuꝫ surrexerit ꝑmat ⁊ pstringat cū vitta ⁊ sibi ssilib⁹ vētrē eius.

81 ¶ Et si fluat ab ea sanguis multⁿ offerant in potu trocisci ex karabe. Si vo ratione ei alicuius impedimenti nō egrediat ab eo sanguis in conueniēti quātitate sumat in potu trocicos de myrra.

¶ Qō hic dicit est de se notū. s. q̄ excedente fluxu sanguinis in hoc casu ꝓpinentur in potu trocisci ex karabe. Si vo retineat qō dz egredi ministrentur in potu trocisci de myrra: sunt etiā ministrandi trocisci de myrra ad alleuiandum partum.

82 ¶ Et vtatur fumigio dissoluens ex myrra kitram salmia sulphure ⁊ colloquintida factio si secūdina nō egrediatur.

¶ Hec qdē oia ꝓcurāt descēsuꝫ ⁊ egressuꝫ secūdine. ꝓcurat etiā egressus ⁊ descēsus secūdine cū sternutatorijs. Dicit aūt secūdina pānículus quo involuitur fetus in vtero materno.

¶ Electio matricis.

83 ¶ Est ergo nutrix eligenda mediocris etatis et carnosa: non tamen lapse carnis per complexionez suaꝫ appropinquās qualitati ⁊ temperiei alti ⁊ erecti corporis: ⁊ magnarum mamillarum habens caput mūdum ⁊ sanū ⁊ oculos immunes ab oi nocumēto intrinseco: ⁊ q̄ sit sana breuiter in mēbris ⁊ iūcturis suis.

¶ Hoc p se notū. s. q̄ electa nutrix dz eē mediocris etatis: vtpote a. 20. annis vsq̄ ad. 40. dz eē ēt equalis seu tēperate cōplonis aut ꝓpinque ei. ⁊ dz hāe corpus pingue ⁊ sanū. Per hoc autem qō dixit appropinquās equalitati ⁊c. potuit ītelligere ceteras cōditiones quas explicuit seu addidit consequenter.

84 ¶ Et habeat multum lac cuius color sit albus nec sit nimis subtile nec nimis grossum: ⁊ sit sapor eius dulcis sine horrore aliquo: sitq̄ coniunctuꝫ in partibus ⁊ non fluidum.

¶ Hoc qdē est notū de genere ⁊ modo lactis. notuꝫ ēni est q̄ eligendum lac dz esse mediocre inter subtile ⁊ grossuꝫ albi coloris et dulcis saporis similium ⁊ non diuersarum partium.

85 ¶ Congruit autez vt dulcibus pinguibus ⁊ piscib⁹ recentibus cum oleo nutriatur.

¶ Et decet q̄ ordinet cib⁹ eius talis qui habeat sanguinē ḡliare. ꝗa est dulcis ⁊ unctus ⁊ pinguis. vñ intellexit q̄ ex recto suo cū oleo pinguis oleaginosa. decet q̄ vt nutrix attenta sit in exercitio ⁊ bonitate digōnis: hoc nāq̄ est in hoc caplo ⁊ oibus alijs.

¶ Regimen infantis cum exit ab vtero.

86 ¶ Ungatur ergo ⁊ liniatur stipticis cum fasciabit donec manifeste induretur cutis eius ⁊ calefaciat et ab humiditatibus eius mundetur et mediocri ligatura fascietur.

¶ Cū ligabit ⁊ fasciabit ipse infans vngat prius oleis stipticis ⁊ calefiat cū aqua tēperate caliditatis ad mūdificādū ipm a sordibus: ⁊ ligatura eius stringat tēperate. Et Bal quidez iussit q̄ puer natus superaspergat sale trito: nō tamen permittat multum suggere lac: quoniā corrumperetur inde ipsius digestio.

87 ¶ Nec est etiam ei longo tempore ꝓhibendū: quoniam supercalefieret inde.

¶ Puer est lactādus mediocriter ⁊ tēperate: non aūt excessiue: quoniā corrumpet inde lac assumptū. nō enim est etiā parcendum: quoniā supercalefieret ⁊ cōsumaretur inde.

88 ¶ Suntq̄ tollenda ⁊ vitanda omnia ipsum ad iraꝫ excitantia ⁊ ipsius somnum impedientia. si eniꝫ velit quis somnuꝫ prouocare ponatur stratus eius capax ⁊ latus satis in loco opaco ⁊ imponatur papauer in cibis suis: si ex ablatione somni seu vigiliarum instātia contingeret ei aliquod nocumentum.

¶ Docet nutricē attēdā eē de esse ⁊ dispōne ifantis: ne. f. aliquid aliō ledat ipz aut stricta ligatura aliuduc ab illis. ēt facit ipm dormire sup stratū planū ⁊ extēsuꝫ in opaco. q̄ si rōne alicui⁹ noci ledat in somnietate papauer i cibis ⁊ fercutis ei⁹ misceat.

89 ¶ Utilius tñ esset multum magisq̄ necessarium ne

alicui

alicui infantium darek aliqd ad comedẽdũ excepto lacte solo donec habuerit dentes suos.

¶ Nã cũ dat eis alius cib⁹ duz adhuc lactant quẽadmodum facũt nãc hoies regionis nostre in regimine suo: hoc qdẽ exĩstit eã morboz in eis adeo ẽt contingit inde mors frequenter.

90 ¶ Et cum surget a somno ⁊ excitabitur necessitetur ad videndum lucem: taliter etiam ꝙ inspiciat astra in celo: videat etiam in die colores varios ⁊ diuersos quatenus in hoc exercitetur.

¶ Hoc qdẽ ꝓceptũ ẽ ad exercitãdũ ⁊ exercitãdũ visu: necnõ ẽt et ꝓfortãdũ ipz ex ipsi⁹ exercitatõe: ⁊ b qm̃ oẽ mẽbrũ roborat ⁊ cõfortat cũ exercitat ⁊ in opẽne ẽst attrẽdẽdũ pro quãto cũ exercitabit a somno cõgruent ei magis loca luce ⁊ claritate informata. Idẽ etiã docet ꝙ teneat extra domũ in via vt celũ ⁊ astra ei⁹ inspiciat: ⁊ ꝙ videat in die colores plurimos ⁊ diuersos.

91 ¶ Et loquat semper alte quicũqz aut quecũqz habebit accessum ad ipsum cuz voluerit quis ipz instruere ⁊ assuescere ad loquendum.

¶ Hoc etiam preceptum est ad exercitandum organum auditus ipsius ⁊ ad dispondũ ipm ad loquendum: ⁊ hoc qm̃ de nã puerorum est qm̃ quem sermonem audwerint assimilãt: sicut etiã facit auis cum recipit doctrinam sermonis hominis.

92 ¶ Et ponatur mel in oze eius lenicndo ⁊ fricando ex eo palatum gingiuas ⁊ linguã eius: ⁊ addat cum eo aliquantulum thuris ⁊ liquiritie.

¶ Hoc quidem totum est ad hoc vt sit facilior exitus dentium ⁊ ad loquendum cum ꝛd loquendum.

93 ¶ Et prouocet ei sternutatio quatenus ipsius nasi oppilationes aperiant ⁊ mundent: hoc enim rectificat ⁊ clarificat vocẽ suam: oẽs etiã sensus eius ⁊ cuz hoc dilatat pectus ⁊ anhelitum horum facit.

¶ Quia iusserat leniri os ⁊ palatum ipsius: precipit nunc ꝙ in eo sternutatio ꝓuocetur: ⁊ ait ꝙ sternutatio ꝓdest sensibus ex b ꝙ cerebrum mundificat: ex hoc etiam confert voci ⁊ anhelitũ mundificat eo ꝙ meatus eius mundificet.

94 ¶ Et vitet flõmiam ⁊ pharmaciam donec ad etatem adolescẽtie peruenerit: nec resistat apati variole seu exiture cidẽ contingenti cum attractione.

¶ Non quidez docet minuere ac pharmacare puez ẽt si occurrat exigẽtia ⁊ ex nã morbi donec transierit in eo etas pueritie qõ ꝓtigit ãno. 24. aut. 25. Cã ãt dixit nec resistat apati variole seu exiture ꝓtigẽti cũ attractiõe: ignoro qualiter dubio qd itellexit ꝙ b qõ dixit cũ attractiõe. nã si ꝙ attractione itellexit ꝙ nõ ꝓcuret tractus ⁊ diminutio mãe ad ptẽ alã ⁊ oppositã membro apposo ꝙ flõmã illi⁹ ptis oppositẽ. Hoc qdẽ iã icludebat ⁊ cõtinebat sub ptis cantificatiõe gsiali quã de flõmia fecerat. Et ubo intellexit ꝙ b ne supponant mẽbris pdictis medicie attrahentes: b ẽt est ꝓceptũ gsiale tã in pueris qm̃ in aliis ab eis cũ contingunt eis apata ⁊ variole dicte quidez a radice alzebud: imo fortitan hoc est vtilius ⁊ magis obseruandus in pueris qm̃ in adultã ratione superflue humiditatis complexionis ipsorum.

¶ Regimen conualescentium.

95 ¶ Lz cõualescẽtes ab egritudine sani existãt: eorum tñ corpora non sunt fortia sed debilia sicut sũt debiles imunes a morbo: quoz virtutib⁹ accidit fatigatio ⁊ sanguinis priuatio in eorum corporibus.

¶ Qõ dixit de ꝓualescẽtib⁹ a morbis est per se notũ: ⁊ hoc quoniã ipsoz corpora sunt debilia ⁊ parui sanguinis: ⁊ virtutes qdez sequuntur dispõnem ipsorum corporum quorum sunt.

96 ¶ Si autem macies ⁊ extenuatio corporum ipsorũ fuerit longi temporis ⁊ chronica reducant paulatiz ad ꝓsuetudinẽ ꝓpriã: nec fiat hoc subito ⁊ festinãter. si vo emacerati fuerint ⁊ extenuati in tpe breui reducant celeriter ad solita. ẽ nihilominus gradatiz subtiliãdus donec euasio corporis ipsoz sit manifesta.

¶ Hoc qdẽ ꝓceptũ est de mõ qualr reducant cõualescentes ad solita: vñ ingt. ꝙ si macies corpoz ipsoz fuerit lõgi tẽporis ⁊c. Et est ac si diceret ꝙ si passus est morbũ chronicũ est paulatim ⁊ gradatiz reducẽdus ad cibũ solitũ: estq; per lõgum tps in hoc exercitio gradatiz incedẽdũ donec redierit ad ꝓsuetudinẽ solitas. qui vo breui tpis spatio passus est sit trãslatio eius matoz ⁊ in breuiori tpe: ita ꝙ reducat citius ad solita cũ qualescẽs ex chronica passione: ⁊ in sũma sit tps eius in reducendo ipz ad solita in sanitate equale ad motũ factũ tẽpore morbi. Sũt tñ necessarij gradus in reductione qualescẽtis ab egritudie ad solitam sanitatẽ: siue fuerit morbus chronicus siue acutus: ⁊ bene dixit cũ dixit. ⁊ nihilominus regimen gradatim ⁊c.

97 ¶ Detur ergo ei parum ex cibo: qui tamen laudabilis sit virtutis et chimi.

¶ Sit ergo cibus qualescẽtis in egritudine in parua quantitate sumptus: sitq; virtutis laudabilis ⁊ boni chimi cuiusmodi sunt vitella ouoz ⁊ testes gallor. habetur enĩ opinio ꝙ tãtũ põdus sanguinis generetur ex eis quantum ipsa sunt.

98 ¶ Et sint in quiete ⁊ tranquillitate eo ꝙ eorum mẽbra tenera sint ⁊ mollia: rectificentur qz eorum anime bono consortio ⁊ laudabili sede: ⁊ ministrentur eis aromata al' aromatica ⁊ oẽs flores laudabilis odoris: ⁊ gaudeant ⁊ letentur: ꝛ ipsi ex hylarantibus rectificentur: ⁊ vitent meditationem et tristitiam ⁊ ingrediantur tinas in balneo: nec tamen ibi diu sedeãt ⁊ vngantur ibi membra eorum oleis conuenientib⁹: ⁊ non tamen cum fortifricatione. nam hec efficiunt in eis colorem innaturalem.

¶ Hoc qdẽ totũ est ꝙ se notũ. cõprehẽdit qdẽ b totũ in trib⁹ ꝓceptis seu canonib⁹ vlib⁹. Quoz primus est ne fortiter exercitẽtur: sitq; itẽrio eoz potius ad getẽ ẽ ad motũ. Scõz est vt eoz acie seu hrutes saluent ⁊ ꝓfortent cũ oi eo qõ erit possibile paulatim ⁊ odorati. Tertiũ ẽ vt eoz corpa rectificent cũ oleis sentiuis ⁊ ꝙ ingressuz balnei in pilis vel tinis eã tepida plena.

¶ Regimen senum.

99 ¶ Vires ⁊ virtutes senum retrocedũt omni die et etiam minuuntur.

¶ Quicqd est in senibus exĩstit in diminutiõe ⁊ ꝓsumptõe: ⁊ ob hoc dixerũt ꝙ senex sit hõ corruptus: hoc est ꝙ sit in via cozruptiõis: ⁊ iuuenis est hõ qui gsiat hoc est in via gsiationis.

100 ¶ Unde detur eis fortis cibus in parua quantitate sumptus: qui. s. nõ aggrauet membra ipsorum.

¶ Hoc qdẽ ꝓceptũ positũ in regimine senũ similat ꝓcepto posito in cbilo qualescẽtiũ ab egritudine: ⁊ est ꝙ sit cib⁹ illoz ille⁹q; in pua q̃ntate sumpt⁹ nutriat multũ: ⁊ b qm̃ cõe est vtriq; necessitas multi nutrimẽti cũ ỗbilitate hrutis: ⁊ sup b ingeniatur̃ se duob⁹ igenijs. Quoz vnus ẽ ꝙ sit cib⁹ corpulẽs ex q̃ parua q̃ntas multũ nutriat. Et z̃m est vt comedat pauꝛ: ⁊ hoc pluribus vicib⁹: vñ melius est ꝙ senes comedãt ter iter die ⁊ nocte: ⁊ sic ẽt faciãt pueri. Et est sicut diceret ꝙ cibũ quẽ ꝓsueuerunt sumere vna vice vel duabus sumãt tribus vicibus.

101 ¶ Et si ea cũantur nequaqz cholera educat: sed potius dimittat cũ sit in eoz corporibus medicina.

¶ Hoc quidẽ est notũ. nã cũ sup complexionẽ senum frigiditas dicetur: timendũ quoqz ⁊ opinandum est ꝙ super ipsum humoz frigidus dicetur: ⁊ humoz quidem calidus huic contrarietur: ⁊ est medicina humoris predicti in senibus: hoc autem est verũ vtplurimuz. Diximus nihilominus ẽplures ex senibus in quibus fuit morbus ex cirrina cholera generatus.

102 ¶ Nec prohibeat eis totalr flõmia si iã vsi fuerint ea: imo minuat ẽt in b casu sexagenarij⁹ si copulẽt⁹ fuerit ⁊ carnosus bis in anno: nec abducat in b duobus anni tẽporib⁹: phibeat tñ ei oino flõmia ex cephalica: ⁊ sic erit eius regimẽ bene ordinatum.

¶ Minime qdẽ est minutio sanguis ꝓhibenda in etate senili et qui vsus est ea in adolescẽtia ⁊ iuuẽtute sua: imo est bis in ãno minuẽdus ẽt sexagenarius si vsus fuerit: ⁊ si fuerit sanguineus. Estq; minuẽdus vere ⁊ autũno: non tñ minuat de cephalica: qõ ideo iussit qm̃ senũ capita sunt debilia ⁊ frida. Est ãt qõ hic dicit magnũ apud me. s. ꝙ sexagenarij⁹ bis in ãno minuat ⁊ potissime in autũno: ⁊ hoc qm̃ flõmia non exigit hoc tẽpore ad conseruationẽ sanitatis: nec ẽt ẽ tũc facienda vñ i illo ex eis facienda ẽ flõmia ad ꝓseruatiõẽ sanitatis cui solita sũt ꝓtingẽ morbi ex sanguine in fine verbi ⁊ ꝓcipio estatis. Et in sũma minime ꝓpter ne sic ytant flõmia bibentes aquam sicut bibentes vinuz nec ba-

bitantes in climate calido:sicut habitātes in frido ⁊ tēperato. Regiones que sunt in climatibus temperatis sunt magis conuenientes ex eis ad hoc vt habitatores earum vtantur flebotomia. Talia aūt climata sūt illa in ḡbus ver est lōgius ex .4. annis tpib⁹ ex quo ps ꝙ quartū clima minime sit temparū eo ꝙ autūnus in eo ꝓducat:qđ quidē est signum ꝙ ei⁹ habitatio declinet ab equalitate ⁊ temperamento:sicut inquit Bal.

103 ¶ Cuꝫ ēt puenerit ad septuagesimū ānū minuat sibi in āno:nec secūdē in eo ēt in corpulēto: nec ēt extūc de mediana minuēdus:⁊ si fuerit corpus eius quasi plenū: vnde cū processerit in etate ampli⁹ quoq; annis minuat bis de basilica in duobus annis.

¶ Iuxt vt minuat semel in āno ille ḡ ad septuagesimū ānū puenerit de basilica:tñ nō mediana eo ꝙ colligātia hēat cum cerebro. Ipa eni cōponit ex cephalica qē supior i brachio:⁊ ex basilica qē inferior i eodē. Precepit ḡ vt septuagenari⁹ minuatur semel i āno ēt vsquequo ꝓsequat .4. ānū:hoc tñ totū ē ꝓ rōnem:⁊ trāsgressio ꝓcepti seruādi in arte de flōmia. Ego nihilominꝰ cōcederē ei si morbo eidē ꝓpingēti eisdē esset necessaria. vel in regimine ꝓseruādi sanitatē eoꝝ prohibeo eis ipm absolute.

104 ¶ Post hanc autem etatez est eis oīno flōmia ꝓhibenda. nam obest multum senioribus ⁊ decrepitis. nec etiam sunt eoꝝ apostemata mitiganda:nec est etiam attractio in apatibus eorum fortificanda.

¶ Hoc totū ē rōne ōbilitat corpoꝝ ipsoꝝ. Est eni verēda fortis attractio i apatib⁹ ipsoꝝ:qm̄ augeret māc itātū ꝙ duceret mēbra apōsa ad mortificatōez:⁊ ꝓ tāto nō ē ḡs minuēdus p⁹ ānū.

105 ¶ Sunt nihilominus mundificandi cum fricatiōe ⁊ sudore:denturq; eis pingues.s.ficus per intervalla:⁊ mundificentur etiā cū cibis mollificantibus:destructio aūt coꝝ cū medicinis est oīno prohibenda.

¶ In corporib⁹ āt senū augent superfluitates rōne ōbilis digōnis ipsoꝝ: ꝓ tāto ē eis nēcia cūatio ei⁹ qđ ex eis in tertia digestiōe existit cū magna fricatiōe ⁊ balneo tēpato. Docet ēt ꝙ venter coꝝ mollificet ꝓtinuādo eisꝫ cibos mollificātib⁹ sē dirit. Nō tñ cū medicis solutiuis eo ꝙ nō bñ ferāt ⁊ trāsferāt eas. Bal. autē iussit vt in B casu sumant ficus pingues in ieiuno. Iussit tamē vt vsus eaꝝ minuat eo ꝙ oppilones facīt:⁊ hoc intellexit cū dixit, denturq; eis pingues per intervalla: aut forsitan intellexit ꝙ dent eis in potu pinguia per huiusmodi ficus pingues.

¶ Regimē eius cuius sanitas est duminuta in aliquo ex membris ⁊ nō in alijs: aut in aliquo tpe ⁊ non in alijs.

106 ¶ Qui vō patitur in aliquo tempore determinato curetur ꝓius q̄ incurrat morbum.

¶ Siqs aliq̄ tpe patiat determinato curet ꝓius q̄ ꝓueniat ad illud tpa:⁊ B tādiu donec liberet ab egritudie sua illo tēpore.

107 ¶ Et curet cum cōtrario eius de quo cōqueritur in illo tēpore ⁊ cōmuta tempus pro tempore.

¶ Curari dz qui patitur aliquo tēpore cū cōtrario eius qđ generatur in illo tpe. q. d. ꝙ cū quis procurabit sic tpe p̄cedēte morbum̄ generet quidem securus ꝙ nō generet morbus in eo illo tpe: vñ est actū dixisse ꝙ non est differentia inter ambas curas nisi ꝙ faciat tpe precedente morbū illud. idē qđ ēt faceret tpe morbi: hoc quidē intellexit cum dixit. ⁊ cōmuta tēpus ꝓ tēpore.

108 ¶ Si ḡ aliqs patiat in aliquo ex mēbris suis: attendat ⁊ recipiat cura eius ex his que colligaz in curis morboꝝ donec liberet ⁊ mundet ab illo morbo.

¶ Quia fecerat mētionē de cura eius qui patit in aliquo tpe et nō in alio cepit nūc referre curā eius qui patit in aliq̄ ex membris eius ⁊ non in alijs. Unde intt. ꝙ cura huius est sumēda ex cura ipsorūmet mēbroꝝ morboꝝ inter que est differētia in hoc sicut retulimus ꝓiter in locis ipsorūmet morborum.

¶ Regimē eius in quo apparent signa futuri morbi.

109 ¶ Et si appareat in alicuius corpore signū significās sup morbū futuꝝ. ꝓhibeat attēte aductus eius: qm̄ occulta est cā in corpore eius: pro tanto auferat ꝓius q̄ ōtegat: iā aūt retuli quid significet accidēs apparēs in corpore ⁊ de qua egritudine timendū sit ex eo: vnde attente curādū est de eo faciēdo cessare causas eius ex his que retulimus in capitulo suo.

¶ Quia retulerat regimē ei⁹ qui patit in vno tpe ⁊ nō in alio et illius ḡ patit in vno ex mēbris suis ⁊ nō in alio: incepit nūc referre regimē sani in quo apparet aliq̄ ex signis ꝓnosticis sup futurā morbi gñationē: ꝓ tāto intt. ꝙ bibeat attēte aductū ei⁹ ꝛc. Ac si diceret tollat cū eius a corpore: que. s. parata ē facē ipm. Et iā qđ retuli signa que cū apparēt in corpore sani significant super morbū futuꝝ ꝓp qđ nō opz ea iterare in B loco. Offerentia aūt de ablatiōe baꝝ cārum reponit sub spē ablatiōis cārum ipoꝝ morboꝝ. hoc aūt speramus ponere in sequētib⁹ ⁊ ob hoc vtēdū in ablatiōe cuuslibet cause cuius apparēt ꝓpria signa in corpore bis que referimus in ꝓte curationis boꝝ canticoꝝ.

¶ Incipit pars Scōa practice de reductione sanitatis in egris cum cibis ⁊ medicinis.

POst hāc ergo seruatā ꝓtenta sub genere cōseruationis sanitatis: nūc incipiā loqui de cura ipsi⁹ morbi. Et hoc quidem est vnū ex generib⁹ practice. hoc autem fit obuiando ei cum suo contrario vt si fuerit morbus ex caliditate curet cuꝫ frigiditate ⁊ ecōuerso:⁊ si fuerit ex humiditate curet cū siccitate ⁊ ecōuerso.

POst hāc locuti sumus de regimine ⁊ ꝓseruatiōe sanitatis: nūc qđ loqmur super igenio curationis morbi. Ducta aūt Auic. in B caplo sub vno genere cōprehēdunt qđ est vt obuiet ꝛio cū suo ꝛio. vñ dixit ꝙ canon in B cap⁹ est ꝙ iceđat in B genere sicut iussit hip. curādo s. vnū ꝛiū cū suo ꝛio. ita ꝙ si fuerit morb⁹ ex calitate curet cū friditate ꝛia ⁊ ecōuerso:⁊ si ex būditate cū siccitate ⁊ ecōuerso.

2 ¶ Curet ḡ cerebri repletio cū eūone:⁊ sic fiat de mēbris aliis ⁊ in patiente obturatiōe ex oppilone fiat apertio donec ei⁹ malitia fuerit rectificata ⁊ leuitas corporis nociua eraspēret ⁊ fiāt asperitas lepiatur.

¶ Quia vnū ꝛiū est cura alteri⁹ ꝛij: fuit qđ nēcium ꝙ fit cura repletiōis cū eūone:⁊ cura oppilonis cū aperiōe ⁊ ecōuerso:⁊ cura augmēti cū diminutiōe:⁊ cura asperitat cū lenitate ⁊ ecōuerso. Et sūma qđ in B caplo est: qm̄ opz ꝙ nūerus ꝛiorꝫ q̄ sūt velut radices in curatiōe sit ꝛz nūer⁹ speꝝ morboꝝ cārū ⁊ accidētiū. Iā aūt sunt note spēs que ꝓtinent sub istis ex cibis cōplone ⁊ opōne. ⁊ hec qđ sunt velut radix in ingenio sanitatis.

¶ Rememoratio specierum medicinarum.

3 ¶ Hic quidem faciam mentionem medicinaruꝫ humores educentium per secessum.

¶ Quia vna spēs morboꝝ appropriatoꝝ mēbris ālibꝰ ptium est morb⁹ cū mā aut sine mā: ⁊ qz cura morboꝝ cuꝫ mā fit cū eūone būoris peccātis: ⁊ fit cū medicis alterātib⁹. s. ꝛijs ei⁹: ille ho ꝙ ē sine mā curat solū cū alteratiōe male cōplonis egritudinē facientē: fuit qđ nēcitate coact⁹ vt i hac opōne referret medicinas B facientes ⁊ ēt medicinas curātes morbos officiales. i. efficientes qđ ē ꝛiū ei⁹. Incepit aūt in B a medicinis educentibus. Vñ intt. hic qđ facia mētionē medicinaꝝ humores educentium.

4 ¶ Unde referā illā sup quā dixi aliq̄ cōplō vt bñ tez potētia educēdi aliquē humorē ⁊ bñte vim aperitiuā: aut mollificatiuā ⁊ bñte potētia vrēdi vel putrefaciēdi claudēdi ⁊ oppilonis aperitiuā attractiuā ⁊ exiccatiuā sanatiuā carnis gñatiuā aut sigillatiuaz ⁊ his similes in virtutibus secūdis ⁊ tertijs.

¶ Refert ex his medicis illā que sic male cōplōm diuturn donec alteret ipsaz:⁊ si de nā sua nō educit aliquez humorē sunt hmōi medicine note in primis virtib⁹. Et his ēt refert mollificātes apientes vrētes ⁊ putrefaciētes claudētes oppilātes exiccantes ⁊ faciētes nasci carnē. he aūt ⁊ his silēs note sūt in virtib⁹ scōis. Si aūt bñtes opōnē in toto corpe habeāt ⁊ spāle in vno ⁊ determinato morbo dicentur habere virtutes. s. tertias.

¶ Rememoratio solutiuorum cholere.

5 ¶ Educit aūt fortiter cholām rubeā scamonea cui⁹ dosis est a tertio vnius darban vsq; ad vnuz kirat: hz ēt potētia sup alios humores: cuius qđē rectificatio fit cū cydonijs ne ledat stomachum ⁊ cpar.

¶ Hec qđē medicina est ex fortioꝝ ⁊ notioꝝ cholam rubeā educentiū:⁊ cū hz ꝙ educit cholaz rubeā dūium hz sup alios humores est ac si diceret ꝙ si poneret aliquātulū ex hac medi-

cina

eius cũ eductiua aliox humox augeret ꝛ ꝓfoꝛtaret operatio ꝛ ꝛ⁹ illi⁹ eductiui. Et dosis ei⁹ ẽ sic dic̃ a tertio vni⁹ darban vsq; ad darban semis. Et⁹ ät rectificatio cõis ꝛ nota ẽ eã ꝯtitate ꝛ pdẽ sui ex mastice. Cydonia tñ ąrũ ipse fec̃ hic mẽtiõez sũt pa-tilia in ꝟ casu. nã frãgũt ꝛ remittũt malitiã quã ipa iferr stõcho ꝛ epar: ꝛ etiam tollũt ꝛ remittunt calorẽ ꝛ inflãmatiõnẽ ipsius. Laudabili⁹ ät ẽ ꝙ aliꝗtulũ rectificet ex oĩb⁹ lateribus fuis. i. in ſtrutib⁹ ei⁹ ꝑnis ꝛ tertijs: ita ꝙ nõ itẽdat ex ea supflu⁹ flux sic̃ bz ex dicto suo. Et nemsar facit idẽ. Nã ipz frãgit ꝛ remittit ea lorẽ ꝛ siccitatẽ ipsi⁹ ꝛ sua aromaticitate resistit nocumẽto sto-machi ꝛ epat. Et mastix ẽt est laudabilis hmõi ratione.

6 ¶ Det aũt ex aloe solidũ vnũ: ꝛ si fuerit necesse du-plicet põdus illiꝰ in spẽb⁹ ꝙueniẽtib⁹. Et si det mul-tũ ex eo rectificet cũ bdellio gũmi ꝛ dragaganto.

¶ Hec gdẽ medicia laudabilioꝛ est iter oẽs medicias cholum rubeã educẽtes a stõcho: ꝛ bꝰ qñ cũ bꝰ ꝙ educit ꝛ eũat eã abide: ꝛfoꝛtat ẽt ipz abstergit sua amaritudie ꝛ expellit ꝛ educit hu-moꝛẽ intra tuba: ꝛ tunicas ei⁹ ibidẽ. Est aũt multũ meli si cũ spẽb⁹ ꝙueniẽtib⁹ misceat: ꝛ ꝑsertim si humoꝛ cholericus ꝛgat ad grossitiẽ aliquã. Laudabilioꝛ aũt cõpositio ipsi⁹ est cũ spẽb⁹ quã retulit Gal. sub aucte ꝓioꝛ ꝛ est hierapigra quã ipse refer tauit ꝛ notificauit in qua ẽ magis ꝙ medietas aloes et spẽb⁹ ꝛ minus ꝙ due tertie ipsius. Gũt aũt dicte species note in hoc. s. mastix cinamomum spicanardi ꝛ cassialigni carpobal. ꝛ xylo-bal. Uerꝫ moderni ponũt de spẽb⁹ quantũ de aloe: ꝛ bñ intellerit cũ dixit. Et si fuerit necesse duplicetur põdus illiꝰ cuz spẽb⁹. Est aũt rectificatio ipsius sicut dicit cũ gũmi arabi. ꝛ dragagãto et bdellio: ipz tñ est solutiuũ: est tñ nihilominus ipsius correctiuũ: qñ i fert frequẽter mordicationẽ in intestinis ꝛ tenasmonẽ.

7 ¶ Et ex mirabolanis citrinis offerat in potu. ʒi. et tantũdem offerat de violis: sic etiam fiat de medul-lis cassiefistule ꝛ tamarindis ꝛ non amplius.

¶ Mirabolani gdẽ citrini sũt ꝛbiliores aloe. Sũt nihilomin⁹ ꝟ laudabiliorib⁹ medicis stõchi rõne stipticitatis ipsoꝛ. Dosis gdez eoꝝ est ad. ʒ. j. Et post ipsos est medulla cassiefi. cui associãt post ipsam tamarindi: viole aũt in hoc sunt ceteris debiliores.

¶ Rememoratio soluentium flegma.

8 ¶ Dentur ad hoc dauicb. ij. ex pulpa colloquintide munde ꝛ rectificate bdellio: ꝛ similr fiat cũ cucume-re amaro qđ est ei simile in hac operatione rectifica-to cum pondere sui ex conuenienti ad hoc.

¶ Colloquintida gdẽ est ex medicis flegma educẽtib⁹ interi⁹ re-nasmonẽ: ꝛ nõ rectificat cũ bdellio ꝛ dragagãto. Dosis eni ẽ dau-icb. ij. ꝛ dauicb gdẽ ẽ põdus. ij. ꝙnoꝝ. Quidã medici rõemati sũt ꝙ nõ oz multũ teri ꝛ plures sũt opinones: ꝛ qdã opinãtur ꝙ debeat. Rõ dicẽtiũ ꝙ nõ ꝛbeat multũ teri est qñ tũc ꝛ dictũ est minoꝛ ardura ꝛ molestia ꝯ iferr in intestinis eo ꝙ inuoluat ꝛ ꝑfundet nimis in intestinis. Sz rõ opinãtiũ ꝙ debeat bñ teri ẽ qñ tũc ẽ min⁹ nocumẽtũ ipsi⁹ vt aiunt: ꝛ doc rõne quitat⁹ par-tiũ ei⁹. cutius aũt est in ꝟ inteꝛi experiẽtie in hoc ꝯ rõni.

9 ¶ Detur autem. ʒ. ʒ. ex sale nitro ꝛ sale: nam expellũt flegma: sed dentur ex turbith darban. ij. cuz dubitaꝰ in potu ponatur in decoctione sequali. ij.

¶ Turbith gdẽ ẽ medicia bona ꝛ laudabilis: ei⁹ aũt ꝓprietas ẽ educẽ a stõcho. Eligat tñ sincerꝫ nõ ex corrupticõe ipsi⁹ cauerno-sitatẽ ꝛ perforatiõ. Et rectificãdo cũ. ʒʒ. ꝛ mastice. Sequali ꝟ me-dicos est pondus. ij. darban medicorum antiquorum.

10 ¶ Et detur ad minus ex agarico darban. j. et qua-tuoꝛ ex granis.

¶ Agaricus est valde laudabilis neq; idiget rectificatiõe qũtũ ad aliquã ꝓprietatẽ ei⁹ illaudabilẽ: educit ät humores grossos: ꝛ in sũma est securioꝛ oĩb⁹ alijs medicinis: cui⁹ dosis est ꝙ sic ab vno darban vsq; ad duos. Sed in decoctionib⁹ ponunt darban vsq; ad duos: sed in decoctionib⁹ ponunt darban tres. Et ipsuz gdẽ curat aquas descẽdentes ad oculũ sui ꝓprietate in prin⁹ de-scẽsus eaꝝ. Est ꝙ melioꝛ ꝛ securioꝛ ꝯ fit turbith. Granũ ät ẽ me dicina fortis potẽtie iferẽs angustiã magnaz. Nec decet medi-cum vti talib⁹ medicinis cũ põt securas inuenire.

¶ Rememoratio educentium aquam citrinam.

11 ¶ De qdez medicine educũt aquã citrinã. s. pondus ij. dauicb laureole: ꝛ põdus vni⁹ dauicb enforbij nõ antiqui: tantũdẽ ex titimalo rectificato sicut rectifi-cauit ipsuz aloẽ: ꝛ ẽt potus darban. j. ex centaurea.

¶ Herẽdã qdẽ ꝛ periculosuz ẽ offerre oẽs istas seu aliã ex eis in hydropisi: ꝛ ꝑsertim si fuerit de cã cala: ꝛ ex eis magis euforbiũ ꝛ centaurea gdem videtur magis laudabiliꝰ inter eas.

¶ Rememoratio soluentium melancholiam.

12 ¶ Detur ergo in potu ex senc polypo. epithimo mira-bo. idis ꝛ ẽt ex fumoterre ꝛ bugloſſa fm quantitatez quã ex ea educere intenderis: vnde si equalr ꝛ tẽpe-rate cas vehs educere da. ʒ. v. et ex lazulo darban. v. ipse tamen est signãter periculosus ꝛ verendus.

¶ Fortioꝛ ex dis medicis est lazulus ꝛ post ipsuz epithimus et post ipz polypodiũ: ꝛ post ipz mirabol. indi ꝛ kebul. Sene aũt ꝛ fumus terre educũt bũores aduſtos. Ego nõ repono bugloſſaz inter educẽtes meliaz. Dico nihilominus ꝙ ipse est ex resisten-tib⁹ ei. Et vt fit ad vnũ dicere nequaq; est rectũ vt dosis oium horꝝ per se sumptoꝝ sit equalis: vñ ex polypodio est sumẽdum in potu ʒ. v. darban vsq; ad. ʒ. ʒ. Sed in decoctionibus ponat ex eo. ʒ. j. ꝛ ponatur ex epithimo in decoctionibus ʒ. ʒ. darban vsq; ad. ʒ. ʒ. Sed ex mirabol. ponatur ʒ. ʒ ʒ. vsq; ad. ʒ. j.

¶ Rememoratio cõpositionis medicinarum.

13 ¶ Radix aũt viridica cẽt ꝛ vt si posset fieri ministra retur semp vnica ꝛ simplex medicia in omni morbo donec eius operatio pandetur: fuit nihilominus ne-cessaria ea cõpositio ꝓpter illud qđ nunc dicam.

¶ Radix viridica cẽt ꝙ vteremur medicis simplicib⁹: quarum opõnes tã sunt expte ꝛ approbate in cura cuuslibet morbi nisi cogeret medicus cõponere eas pp ea que referam ꝑter.

14 ¶ Si ꝟ pp morboꝝ cõpõnẽ adinuicẽ: ꝛ pp medici-naꝝ adeqõnẽ ꝛ dulcorationẽ mali saporis ꝛ amari ipsaꝝ ꝛ adiuuãdũ eaꝝ transitum si fuerit difficilis et tardus ꝛ rectificãdum difficilem glutinonẽ ipsarum vẽtris solutionem. que dosis dz dari ex medicinis.

¶ Cause gdẽ pp ꝙs fuit necesse cõponẽ medicias in hac arte sũt cõpositio morboꝝ diuersoꝝ ꝛ ꝑioꝝ adiuicẽ: ꝛ pp ꝟ fuit necesse cõponẽ medicinã ex spẽb⁹ cuuslibet ex morbis illis ex qb⁹ cõ-ponit cõpositus. sic exẽpli gra. Sũt febres cõposite ex humoꝛib⁹ caldis ꝛ fridis. Interdũ ẽt ẽ necẽ cõponẽ duas simplices medi cinas: ꝛ ꝟ qñ medicia simplex cui⁹ exigẽtia erit in cura alicui⁹ morbi nõ ẽ in eodẽ gradu cũ malitia cõplonis illi⁹ morbi: ꝟ erit citra eã diminuta aut aucta vltra eaz. Si ꝟ fuerit aucta ꝯtitas vltra malitiã morbi erit misceda cũ ea alia medicina q eã in ꝟ debiliter ꝛ remittat: ꝯtitas ꝑportet eã in alio. Qñq; ẽt cõponũtur diuerse medicie fil⁹ er ꝟ: qñ medicia spãlis in ꝓpria cura mor-bi erit horribilis ꝛ saporis illaudabil: tũc erit miscenda cũ alia que ipsaz dulcoret: ꝛ ob ꝟ fuerũt cõposite. s. medicie vtplm cuz melle: ꝛ hoc ẽt ꝑfert ad ꝑseruationẽ ipsaꝝ. Cuz ẽt vult aliqs ꝙ medicia ponat ꝛ trãseat ad aliqđ ex mẽbris corpis distãtib⁹ a viscerib⁹ ꝛ stõcho erit misceda cũ medicia spãli alia q iuuet eã ad trãstũdũ ad mẽbrũ illud. Erit aũt iterdũ vtus medicie facie-tis sic aliaz trãsire ꝑ ꝛia virtuti principalis seu principali: ꝛ ete ad curationez: ꝛ ob ꝟ misceꝛ lepus marinus in cura vlcer. vesicꝫ qñ de nã hui⁹ medicie ẽ ꝙ trãseat celeriter ad vesicã ꝛ ꝙ vlce ret eã. Et medicie bũtes potẽtiã curãdi ꝑdictũ morbũ in ꝟ mẽ-bro ꝛ gb⁹ vrimur in cura ipsi⁹ tarde qdẽ ꝓgũt ꝛ veniunt ad ꝟ mẽbrũ. s. vesicã. nã nõ puenĩt ad eã nisi post digõnẽ eaꝝ facta: ꝑ in plurib⁹ ex mẽbris nutritiuis: ꝛ ob ꝟ addit cuz eis qõ festinat trãsirẽ ipsaꝝ ad mẽbrũ illũ. Sic ẽt facie dũ est ex medicis vice-rũ pulmonis. Nã in hoc casu misceda sunt eis ꝑsolidatiua ꝛ cõ strictiua que vlcera mũdificẽt abstergãt ꝛ lenitã: ꝛ ad ꝟ ꝑter pulmo vlceratus iuuatur ex ꝑdictis medicis. nõ eni ꝙueniunt ad ipm nisi post digõnem eaꝝ in corde epate ꝛ stõcho. Cũ ẽt me dicina ẽt difficilis glutitiõis erit alia medicia cũ ea misceda que disponat ꝛ ꝑparet eã ad facilẽ glutitiõẽ. Sunt tñ multo plu res cause cõpõnis medicinaꝝ ꝯ sint iste: qs. s. nõ retulit in ꝟ lo-co. Cõponunt aũt vtplurimũ medicine rõne ꝓtectatis morbo-rũ causaꝝ ꝛ accidentiũ adinuicẽ ꝛ cũ mẽbro. Et est acsi diceret ꝙ in eodẽ mẽbro congregant morbus cũ ꝛ accidens que iterdũ oia significabũt super ꝓtam dispõnem seu nãm ipsius.

15 ¶ Cũ ꝙ fueris attẽtus in cõpõne solutiuaꝝ pone de-bitũ ordinẽ ꝛ numeꝝ caꝝ in cõpõne. accipe ergo cũ ꝑpꝛijs dosibus ꝛ determinato numero medicias so lutiuas sicut volueris rectificatas: ꝛ diuide cõsequẽ ter certis portionibus dosis earum: ꝛ detur in potu ex ea fm numeꝝ cõponentium ipsam: ꝛ sic fiat cũ sic

cōponentur:qđ totum cōpositum ꝓpinetur:et sic cō-
posite seruent necessitati tempore opportuno.

¶ Necessitas qdē cōponēdi diuersas medicinas solutiuas est cū
est necesse humores diuersos educere:sicut cū è necesse omnes
tres humores educere.s.melācholiā cholā et flegma:vñ dicemus qꝫ
officiū in hui⁹ opōne est vt de qualibet medicīa quālibet ex pō-
dictis humorē educēte sumat dosis cōpleta nisi habeat medi-
cina ꝓpria et sit cōposita ꝓportionabiliꝫ ex numero cōponētiū.Si
ergo ꝑfecte doses cap fuerint tres sumat tertiū totius:et si due
humidū:vnde cū q⁹ voluerit(excepta gratia)educere cholerꝫ
flegma et melācholiā accipit dosem cōpletā illius totius.

16 ¶ Dunusmodi sūt myrta sumach berberis et fex fer-
ri mirab.achacia coralli et emblic.lutum armenicum
vel terra et rumex seu aritus.

¶ Myrta qdē è cōposita ex suba stipetica et amara:stiptica tñ è
maioꝛ ꝗ amara:et b è qꝫ friditas in ea ampli⁹ dñet ꝗ calitas.Et
et maioꝛ ei⁹ siccitas ꝗ ipsi⁹ friditas. Nā ꝓdicti duo sapores at-
testant sup ipsius siccitatē et ideo ipsaꝫ ponemus fridaꝫ in p̄n⁹
sed gradus et siccā in 3°.Est āt medicīa vētris ꝓstrictiua puri-
or ceteris stipticis:et b qñ nulla virtus solutiua miscet cuꝫ ea
cui⁹ frīū ptigit in plurimo alioꝛ stipticoꝝ.De sumach āt asserit
Bal.q⁹ exiceet valde.vñ è possibile qꝫ ei⁹ exicatio sit in 3°:aut
et in p̄n° quarti.Eius ē friditas è fortitan in 3°.Sapores autē
berb.et mirabol.sunt cōpositi ex stiptico et amaro:est tñ magis
stiptic⁹ ꝗ amarus:et iō coꝛ friditas ei⁹ p̄:siccitas vo in 2°.In
rumice et ebliris è stipticitas fort:et iō vt qꝫ friditas coꝛ sit in
2° siccitas in 3°.Et achacia è frida et sicca:cui⁹ virtus è fixis virtu-
ti sumach.Et coralliꝰ fridus è et sicc⁹:friditas tñ ipsi⁹ è ebriior
et minoꝛ siccitate ipsi⁹:et cōsimiles sunt bolo armē.et terra sigil.

17 ¶ Et cuppe glādiū sanguis draconis gallia muica-
ta et balaustia cuꝫ spodio mixta:et auellana indica co
riandrum siccum et folium cum plantagine. hec enuꝫ
stiptica sunt in actione sua.

¶ ꝑ cuppā qdē glādis intuli cooptoriū seu velamē glādis et ē
coꝛtex subtilis existēs infra glādē:cui⁹ ārbus pria frida è et sicca.
Et 2° è ꝓstrictiua vicerꝝ.Balla āt min⁹ è frida et sicca et sui poꝛe
ra stringēs vētrē et abscindēs fluxū humoꝝ q effundunt a coꝛ-
pore.Spodiū āt est maioris friditatis ꝓdicti olib⁹ aest cēt fridū
in tertio:et sic est de auellana indica.Est āt cōueniēs mirtio ba-
laustie cū spodio in fluxu ex cholā citrina sicut dixit. Coriādrū
aūt est equale et tēperatū:aut in p̄ gradu fridū.Sapoꝛ aūt ei⁹ est
cōpositꝰ ex insipido et amaro:ꝫ folium est calꝫ et siccuꝫ.Sile è in nā
lus spiceti⁹ tñ caliditas nō est magna:et ideo dixit qꝫ mirtū cū
plātagine est stipticū:et b qñ plātago dñet est 10.frida et sicca
in p̄mo:cui⁹ ārbus scba est carnis regenerativa:et tertia quoniā
stringit fluxū sanguinis in coꝛpore et in matrice maxime.

18 ¶ Et galle lapatium ribes berberis sunt frigida et
constrictiua.

¶ De medicie sunt fride et siccē:galle tñ sunt fortioris siccitatis
rōne fortis stipticitatis cap.Et ō ꝓpriētate qdē rib.et berbe.et la-
patij est vt sistere faciant motum cholere rubei.

¶ De simplicib⁹ medi.calefaciētib⁹ ꝑter qꝫ educant.

19 ¶ Scito qꝫ calefaciētes medicie ꝑs qꝫ retulerūt et ex
pertū è sunt ꝓdisi rbus pip cardamomū et pip lōgū.

¶ De sunt oēs medicie calde et sicce. Ferūt aūt qꝫ cōdisi sit cali-
dū et siccū in quarto:et pip et lōgū è quale pip nigrū nisi qz est ci
tra ip̄m:et vī qꝫ cardamomum assimuletur ei in colore.

20 ¶ Et carthamū mēthа squīmātum et cinamomum et
passe montane.i.staphisagria et capparis.

¶ Et carthamū et semē croci bortulani è calꝫ in 2° grādo. Et fe-
rūt qꝫ mētha sit cala in tertio.Et de squinato inuent qꝫ sit in ō
gradu caliditatis et secdo siccitatis.Et qꝫ cinamomū sit caliduꝫ
et siccū in tertio.Et sic et de capparis retulerūt.Est cappar me-
dicina q manifeste ꝓfert splen.Et mētha et manifeste ꝓfert ap
stomachū.Et passe mōtane seu staphisagria est cala et sicca.

21 ¶ Et cētonica vrtica et melissa storax et ambra.

¶ Centonica est calida et sicca in tertio gradu et vrtica in secdo.
Et ambra quidem confortat cerebrum manifeste.Et storax est
in fine secundi et in principio tertij gradus.

22 ¶ Et lignum aloes acorus melilotum cuscute et
zinziber.

¶ Lignū aloes et acorus sunt cali.et sic.in tertio.Et melilotum et
cuscute in p̄mo et ēt in tertio.Cōfert aūt.s.lignuꝫ aloes manifesto
stōcho et acorus epar et cuscute ponitur vice absinthij:et ꝗn
absinthium inueniri.Et zinziber est de conferentibus ad cōfor-
tandum digestionem in senibus et frigidis per naturam.

23 ¶ Et gētiana basilicon peonia lacca et reubarbar.

¶ Dec qdē oīa.s.gentiana lacca et reubar.sūt cala et sicca in ter-
tio gradu.Et lacca qdē et reub.sunt ex spāliter ꝓfortātiū⁹ epar.
Et gentiana qdez subtiliat fortiter et incidit et alterat būores ī
laudabiles et ꝓnuosos:et ob hoc fuit vna ex quatuor medicinis
diatesseron.Et de ꝓpriētate qdē peonie est qꝫ curet pueros ab
epilepsia suspēsa ad collū coꝛ sicut retulit.B.qꝫ tñ sunt rosa ca-
nina sicut dixit:est dubiū apud nos cum non sit ita.

24 ¶ Et folium laudanum et bacce lauri et ameos.

¶ Bacce et ameos cala sūt in 2° et laudanū in 2° et foliū in ꝑmo.

25 ¶ Et anbetū et catapucia et alcāna rubea et myrra.

¶ Alcāna et myrra et rubea sunt calida in tertio.Sed anbetuꝫ est
calidū in primo:cuius virtus secunda est maturatiua.

26 ¶ Drassium serapinum acorus et anisum.

¶ Serapinū et anisum sunt calida in tertio.prassium autem tale
aut in fine secundi:aut in principio tertij.

27 ¶ Et carui ciminum et semen apij campestris.

¶ De omnes sunt calide et sicce in tertio:de quarum natura et
ꝓpriētate est expellere ventositates.

28 ¶ Et spica capil.ve.satureia et darsaan.

¶ Spica et capillus ven.sūt cala in p̄.bz aūt spica ꝓpriētatē ma-
nifestā ꝓfortādi epar.satureia aūt et darseon sunt in 3° gradu.

29 ¶ Et cassia lignea galanga celidonia et assaruꝫ pij
byssopus et alchitrā piretrum et balsamus.

¶ De oēs sunt in tertio excepto balsamo.ip̄m enim est in secdo
cuius qdem iuuamentū est in venenis necantib⁹ manifestum:
vnde est vnū ex fundamentis in tyriaca magna manifestis.

30 ¶ Et maiorana et papauer ruꝫ celicerta calam⁹ aro-
maticus et camomilla.

¶ Maiorana est in tertio:et sic ēt est de flōrib⁹ papaueris rubei.
et celicerta est in p̄mo aut secdo.et senicul⁹ est i secdo:et camomil-
la qdem et calamus aromaticus sunt ex spēb⁹ aroma.calidis in
quo est aliquātulum ex virtute maturatiua:et ideo caliras ip̄⁹
et siccitas nō est magna:et ipse qdē est ex spēbus tyriace mani-
festis.nos autem non habemus ipsum in hoc regimine.

31 ¶ Et nigella ala fetida terbentina et sulphur āmo-
niacum synapis nest allium cubebe costum.

¶ Sulphur qdē è calꝫ et siccū in 4° gradu:et sic est ēt ala fetida
aut fortitan è in p̄n°⁹.nigella aūt est in 2° gradu calida:et sic è
de synape.et āmoniacū est in fine secdi aut in prin⁹ tertij et nō est
in 4°.et allij est infra tertiū:et silr est de costo et cubebis.

¶ Doctrina que distinguit siccū ab humido:et gradū me-
dicinarum simplicium.

32 ¶ Omne aūt frigidū et calidum erit siccū vel molle
seu humidum:et ex stipticitate quidez siccitas cogno
scitur ex lenitate vo humiditas.

¶ ꝓculdubio oē fridū vel calꝫ siccū è vl humidū.Siccitas q
dē ex stipticitate cognoscit et humiditas ex lenitate et laxitate.

33 ¶ Est autem apud medicos nota graduum diuer-
sitas. Nam immutatio et alteratio solo intellectu et
ratione percepta est in primo gradu.

¶ Apud medicos è oīuꝫ graduū diuersitas nota cuꝫ dicūt qꝫ hec
medicīa è in p̄ gdu 2° aut 3°:q qdē diuersitas fuit ī apō eos ō-
termista:vñ q ex medicīs ipsimūt in coꝛpe imutatiōez nō sen-
sui:ꝫ intellectu et rōne ꝑceptibilē calefaciēdo ipꝫ ifridādo exic-
cādo aut humectādo:sunt qdē medicine q dicunt egredi ab equi-
librate et temperie ad primū gradū inequalitatis:qđ Bal.inuen
cum dicit qꝫ prima diuersitas non percipitur sensu.

34 ¶ Dē āt cui⁹ imutatio sensu ꝑcipit sine violētia ꝫ
manifestam significationē qꝫ sit in gradu secdo.Dē
autem cuius imutatio sensu percipitur cū lesione:ꝫ
non destruit:est in gradu tertio.

¶ Omne aūt cuius imutatio nō solo intellectu:sed ēt sensu pcipit
sui fortitudine:nō tñ mēbrū imutat coꝛrūpendo est in 2° gra-
du:et si elongatur multum a temperamento est in tertio.

35 ¶ Omne autem qđ sui violenti vsttione aut stupefa-
ctione seu narcotizatione coꝛrumpit qđ imutat egre-
dit a temperie ꝓpꝫ ad quartum gradum.

¶ Intellecte

¶ Intellerit quidem q̃ omne corrumpens membrũ cui supponitur: ita q̃ vrat ipsum si fuerit calidũ aut stupefaciat si fuerit frigidum est liquidẽ calidum aut frigidũ in quarto gradu.

¶ Rememoratio secũdarũ virtutũ medicinarũ simplicium.

36 ¶ Scito q̃ in omni maturatiõe est viscositas cũ calore mediocri ⁊ tẽperato ⁊ proportionali cũ calore mẽbri in quo maturatio itenditur cuiusmodi sunt adipes pir ⁊ gũmi pini arboris ⁊ cera. cõmiscent hec ois cũ oleo. Et his ẽt est oleũ cuz farina coctũ vel agitatũ ⁊ frumentũ cũ oleo coctũ. Est aũt intẽtio Galieni q̃ maturatio fiat ex calore nãli: vñ si calor nãlis infirmet aliquãtulũ rõne humoris in mẽbro existẽtis: erit qdẽ necesse vt fiat medicina maturativa cũ intẽdit ipsi⁹ humoris maturatio q̃ reducit ipm membrũ ad suũ calorẽ nãlẽ: qõ si fic est: ops qdẽ q̃ medicia maturativa cõplexioni caloris nãlis similet: ⁊ ob hoc ex maturãtib⁹ est p̃ certo faria in oleo cocta: fortius tñ ea est frumẽtũ decoctũ in codẽ: ⁊ ob hoc ẽt variam⁹ maturativa in pueris ⁊ senib⁹ ⁊ in rusticis habitãtib⁹ in castris ⁊ in villis ⁊ in ciuitatib⁹ ⁊ in quolibet ex mẽbris fm diversitatẽ cõplexionũ suarum.

37 ¶ Omnis medicina mollificativa est fortioris caloris q̃ sit mẽbrũ in quo mollificatio itenditur: nõ tñ est tãte virtutis ⁊ potẽtie q̃ sui dissolone ⁊ subtiliatiõe manifestet in corpe nocumẽtũ cuiusmodi sũt galbanũ bdellũ amoniacũ storax ⁊ medulle tibie cerume.

¶ Medicine mollificative sunt cũ quibus intẽdũt medici dissoluẽ duritiẽ ex chronicis apatibus in corpe gñatã: aut ẽt illis que a principio ex grossis humorib⁹ gñant. Et q̃ intẽtio in medicinis his est vt cũ eis dissoluat qõ est in aliquo mẽbro imm̃scatur aut ꝓgelatũ: fuit qdẽ necessariũ vt calor earũ sit maior illius caloze corpis: ⁊ sic ẽt est de siccitate earũ: nõ tñ multũ q̃ si calor earũ esset valde magnus: subtile qdẽ ex p̃dictis humorib⁹ ex apatibus dissoluerẽt ⁊ resoluerẽt grossuz quoq; eoz cõpingerẽt ⁊ scleroticũ efficerẽt: vñ intẽtio in his medicis est q̃ dissoluãt qõ est imm̃scatũ ⁊ ꝓgelatũ in mẽbro ꝑter q̃ subtile dissoluãt ꝓsumãt ⁊ resoluãt. Et ꝟ qdẽ itellexit cũ dixit mollificatio ei⁹ fortioris caloris cõ sit mẽbrũ in quo mollificatio intẽdit. Nã ei⁹ virt⁹ ⁊ potẽtia oz eẽ ꝓportiõ cõplexioni mẽbri tali. ſ. q̃ soluẽdo subtili⁹ ex hũore cui⁹ mollificatio itẽdit nõ putrefaciat eũ. De vñi medicinis inqr. Ꝟ. p eaz calitas ⁊ siccitas extẽdat a pñi⁹ scõi gradus vsq; ad finẽ eiusdẽ ⁊ sunt sicut dicit galbanũ bdellũ amoniacũ. storax ⁊ medulla tibie cerume. Quedam tñ ex istis sunt fortiores quibusdã ex eis. Nã amoniacũ pculdubio ẽ fortiꝰ bdellio i caloze.

38 ¶ Indurantes quidem medicine frigide sunt sicut solatrum lentigo vallorum ⁊ similes eis.

¶ Medicie qdẽ mẽbroz idurãtes fride sunt ⁊ stipticeꝰ: ⁊ ipz seu ptes oĩs vnẽtes ⁊ ꝓgregãtes. Et q̃ eaz opõ est ꝓpria operationi mollificãtiũ: decet qdẽ vt eaz cõplexio cõplexioni mollificantium opponat. Erunt ergo frigide ⁊ siccẽ in scõo gradu.

39 ¶ Omnis medicina oppilativa est caliditate ⁊ siccitate expoliata manifesta nõ mordicans membrũ cui cõiungitur: ⁊ cum hoc terrestris est aut viscosa.

¶ De nã qdẽ medicinaz oppilãtiũ est vt nõ calefaciãt nec incidant mẽbrũ cui obuiãt: qm̃ hec duo hñt mẽbrũ mordicare ⁊ odẽ mordicãs hz apire: ⁊ q̃ cũ hoc neẽ est q̃ imm̃sceat aut adhereat mẽbris ipsi⁹. ſ. poris ⁊ foraminũ cutis: fuit qdẽ nẽcium q̃ hmõi medicine sint terrestres sicut cozalli cornu cerui ⁊ capreoli. cum ⁊ similes his: aut viscose sicut gũme ⁊ similes his.

40 ¶ Est aũt notũ q̃ ois medicina opilationis apitiua icisiua est ⁊ subtiliativa: cuius sapoz est salsus vel amarus cuiusmodi sunt cepe marine ⁊ radix lilij ⁊ radix peruinche sal nitrum capparis ⁊ faba lupine.

¶ Medicine note oppilationuz generatiuz in mẽbrib⁹ mẽbroz aperitiue icisiue que sunt ⁊ subtiliative sunt amare ⁊ salse aut acute vel ex his cõposite. hic ꝟ est modus ⁊ dispositio haz medicinarũ. ponit aũt exẽpla multarũ in hoc genere existentium.

41 ¶ Et stipticũ qdẽ põt esse apertiuũ nullo mõ aperiet exterius applicatũ nisi admodum in ptiũ oppilatione aperiet in membris existentem.

¶ Medicina qdẽ agritua amara ⁊ stiptica minime aperit exterius corpi applicata. Aperit tñ mẽbra interiora rõne latitudinis meatuũ ipoz mẽbroz: imo stipticitas iuuat talẽ apitiuã vt efficaci⁹ exerceat opõẽ suã i mẽbro. Et. Ꝟ. qdẽ õdit exẽplã i hmõi medicis absintbiũ. Ipe. n. itellexit q̃ ipz sit i vitio de oppilonibus epat: nec tñ aperit poros cutis cũ supponit exterius corpi rõne stipticitat⁹ ipi⁹ ⁊ ꝓstrictiõis seu stricture poroz cutis corpis.

42 ¶ Medicina qdẽ mũdificatiua ⁊ abstersiua est minoris subtilitatis q̃ sit precedens sicut fabe: fortius tamen eis est dulce sicut mel ⁊ dulces amigdale.

¶ Medicine qdẽ abstergẽtes sunt medicie subtiles: min⁹ tñ q̃ sunt medicie apitiue: ⁊ ꝟ qm̃ medicie ad ꝟ queniũt q̃ mũdificẽt ⁊ abstergãt sordiẽ sup cutẽ existẽtẽ ꝑter q̃ aperiãt poros cutis: vnde calor haz medicinaz debilis est ⁊ paruus ⁊ sunt sicut fabe mel ⁊ amigdale dulces: verũ amigdale amare aperiunt.

43 ¶ In omni quidem rarificatione ⁊ resolutione existit calor temperatus sicut est olcum cataputie ⁊ camomill. ⁊ olcum radicum feniculi.

¶ Medicine rarificãtes ⁊ resoluentes habẽt calorẽ tẽperatum seu in principio secũdi gradus sicut camomilla ⁊ anbetuz.

44 ¶ Omnis qdez medicina orificiozꝫ venarũ aperitiua ⁊ mũdificatiua est habens calorez mixtum cum grossitie cuiusmodi sunt allia cepe ⁊ scilla.

¶ Medicine que aperiunt orificia venarum sunt quidem medicine grosse substantie valde fortes.

45 ¶ Quicquid cõfert ad obturãdũ ⁊ cõstringendum meatus debet esse stipticũ ⁊ mordicatione priuatuz.

¶ Intellexit q̃ he medicine sunt contrarie his que venas aperiunt stiptice. ſ. ⁊ carẽtes mordicatiõe ⁊ caloze cuiusmodi sunt hypoquistidos balaustie ⁊ similes.

46 ¶ Omnis medicina virtuosa est magni ⁊ fortis caloris ⁊ inultimate grossitiei.

¶ Medicine quidem venter sunt vltimati caloris ⁊ grossitiei.

47 ¶ Omnis medicina putrefactiua est perfecte caliditatis ⁊ subtilis substantie.

¶ Medicine quidem putrefactiue sunt abundantis caliditatis ⁊ subtilis substantie corrosiue.

48 ¶ Medicie aũt carnis diminutiue sũt ꝺbiliores ꝑdictis q̃ sigillatiue vicez absterſiue sũt ⁊ desiccatiue.

¶ Medicie diminuẽtes carnẽ inãli aucta ⁊ gñata i vicerib⁹ sũt ꝺbiliores medicis non putrefactiuis ⁊ carnẽ corrodẽtib⁹ i vicerib⁹: vez medicie sigillatiue vicez ſ medicie vicez exulcerãtiue.

49 ¶ Medicia q̃ a tota ſpẽ attrahit hũorẽ seu hũiditatẽ aliq̃s est bezahar ⁊ medicie laxatiue seu eductiue.

¶ Medicie attrahẽtes a tota substãtia sunt sicut lapis q̃ appellatur bezahar qui. ſ. attrahit medicinas necantes exequentes ex veneno: ⁊ sicut medicine laxatiue eductiue quaruz quelibet educit aliquid ex humoribus vel humiditatibus earum.

50 ¶ Omnis aũt actio medicine attrahẽtis rõne qualitatis note fit a caloze ipsi⁹ nãli ⁊ subtilitate substantie cuiusmodi sunt ãmoniacũ bdellium: aut a putrefaciente sicut in egestionibus ⁊ stercoribus.

¶ Medicine quidem attrahentes non a tota sui substantia sed a caliditate sunt medicine calide ⁊ subtiles quarũ sunt due species. Naz ex eis sunt quedã quarũ calor nãlis est subtiliatiuus cuiusmodi sunt bdellium ⁊ ãmoniacũ. Et ex eis sunt quarũ calor est putrefactiuus sicut fermentum ⁊ stercora seu egestiones.

51 ¶ Bezahar aũt ꝓfert cũ superat aut rõne q̃litatis cõcertentis ⁊ imutãtis: aut ex sui nã ꝓpria: aut eo ẽt q̃ ꝓfert educẽdo per modũ q̃litatis necãtis a veneno. Vsus aũt barũ nõ est tempore sanitatis: ideoq; quivis frequẽter eis incurrit inde nocumentum.

¶ Nequaq; itellerit in ꝺ loco q̃ bezahar lapidẽ ꝓpno nomine ſic noiatũ: ſz oẽm medicinã cyriacalẽ ⁊ huic silem lapidi. Dicimus ergo q̃ he medicie liberãtes seu eudere facientes a venenis ex medicinis necãtib⁹ facũt hoc: aut rõne q̃litatũ primarũ ipsarũ vt calidũ frigidũ siccũ ⁊ humidũ: que qdẽ q̃litates primarũ medicinarũ pueniũt ad se ⁊ trãsmutãt oẽs medicinarũ necãtiũ

quēadmodū medicine calide ꝓferētes medicinis necātib⁹ frigi
dis ⁊ ecouerso: aut ēt rōne q̄litatū seu virtutū secūdaꝝ. De igit
medicine tō ꝓferūt in ꝓpōsito: q; puerrūt q̄litates medicinarū
necātiū per q̄litates suas. Er his ēt medicinis sunt que faciunt
b ex tota sui substā b est ex sui ꝓprietate: vī est actū diceret q; be
medicine obuiāt medicis necātib⁹ ex tota sui substā: b ergo itel
lexit sm opi. meā cū dixit aut sui nā ꝓpria. Er eis ēt est spēs ter
tia ⁊ est illarū medicinarū que per secessum vel vomitū medici
nā necāte vel venenū extra ducūt sicut dixerūt de āmoniaco ⁊
alijs ab eo in morsu canis rabidi. Qō autē dixit has educere p
modū q̄litatis necātis fabricatū est sm q; mihi vī sup illud qō
dixit Gal. l. q; medicine faciētes euadē ⁊ liberātes a venenis ⁊
medicinis necātib⁹ sunt in pte necātes ⁊ venenose: ⁊ est actū di
ceret q; sint media ītер corpora nīa ⁊ venenosas medicinas. Sūt
ergo he medicine sm b de gēre medicinarū necātiū: ⁊ er b sequit
q; cū puenerūt i corpoꝝ sanoꝝ q; faciāt in eis qō facerēt me
dicine necātes ⁊ venenose. Lōserūt tñ nibilominus corpoꝝ in
qb⁹ medicine necātes ꝓdicte iam sunt opate: ⁊ b qdē intellexit
eū dixit. ⁊ ideo qui vtit frequēter eis incurrit inde nocumentū.

52 ¶ Dec medicina cala est ⁊ aperitiua incisiua ⁊ mol
lificatiua: ex ea etiam est que stupefaciendo confert
sicut opium ⁊ cetere narcotice.

¶ Medicinarū qdē dolorē curantiū ⁊ sedātiū due sunt spēs. q̄rū
vna est illa que efficit in mēbro ⁊ operat ꝑtiū et⁹ qō efficit dolor
in eodē: actū diceret q; delectat ipm mēbrū ⁊ placet eidē ⁊ tales
sunt curātes dolorem sm veritatē. facit aūt hoc er similitudine
sui quā h3 cū corpe: ⁊ hui⁹ qdē spēi sunt arōgie gallox gallinax
⁊ anarū. Seba aūt spēs est illa q̄ sedat ⁊ remouet dolorē tollēdo
⁊ absciddēdo cāz ei⁹: ⁊ hoc qdē facit alterādo cām dolorē efficiē
tē: ⁊ he qdē medicie sunt incidētes ⁊ subtiliātes ⁊ apietes. Ter
tia qdē spēs ē illa q̄ dolorē sedat ⁊ tollit stupefaciēdo ⁊ narcoti
zādo mēbrū in quo est dolor: vī hec medicina sedat dolorē per
accīs q̄sq; auget cūz et⁹: ⁊ ītерdū efficit ⁊ causat mortificatio
nē mēbrī patiēs sicut facit opiū: ⁊ ob b cātificant ⁊ prohibunt
b. vsuz et⁹ nīs i tpe magne ⁊ vrgētis necessitatis. Intellexit aūt
spēm primā cū dixit cala est. Et sedaz cū subiūxit ⁊ apitiua ⁊ i
cisiua ⁊ mollificatiua: vī ē actū diceret q; sedā absciddit cās ei⁹.

¶ Rememoratio tertiarū virtutū medicinax simpliciū.

53 ¶ Post relationē quidem predictoꝝ reperiet rela
tio tertiarū virtutū sup his que ꝓtungunt ⁊ generan
tur: ex quib⁹ est cōminutio lapidis in renib⁹: que qdē
fit ex omni eo qō dissoluit incidit subtiliat ⁊ mollifi
cat dūtamen calorem nō bēat manifestū: cuiusmodi
sunt radix asparagi ⁊ radix arūdinis ⁊ vitrū vstum ⁊
passe montane. i. staphisagria.

¶ Post relationē dictaruz opōnū medicinārū referēde sunt die
opōnes tertiax virtutū earūdē. Er his aūt virtutib⁹ sunt medi
cine q̄ sine calore mānifeste calculū minuūt ⁊ coꝝ ē calor i ꝑ gdu
flē asparagⁱ radix arūdis vitx vstū ⁊ passe mōtane. i. staphisagria.

54 ¶ Et similes istis hītes. s. aliquā caliditatē ⁊ humi
ditatē faciūt egredi qō est in pectore per screatum.

¶ Er his etiam medicinis sunt alleuiantes screatum a pectore
⁊ he sunt parue caliditatis ⁊ humide cuiusmodi sunt amigdale
dulces ⁊ butyrum cum zuccharo ⁊ eis simules.

55 ¶ Que etiā sunt temperate caliditatis generant lac.

¶ Medicie qdē lactis gliatiue ⁊ effectiue sunt caliditatē tēpate.

56 ¶ Et ois medicina iuuans screatū ꝓuocat duz au
ctam habuit caliditatē ꝑter qꝫ fortius exceat.

¶ Medicie qdē q̄ ꝓuocāt mēstrua sūt de nā medicinax q̄ efficiāt
facilē screatū: sūt tñ calidiores eis: sed nō valde: ⁊ b qm opera
tiones barū medicinarū sunt qdē fortiores operationib⁹ medici
narū facilē screatū faciētū: ob hoc inquit. b. q; ꝓuocātes mē
strua sunt de genere ꝓuocantiū lac. sunt tamē fortiores eis.

57 ¶ Et he quidez omnes ꝓuocant vtiq; acute tamē
sunt in hoc certiores ⁊ magis conuenientes.

¶ Intellexit quidem q; he omnes medicine. s. cōminutiue lapi
dum ⁊ calculi ⁊ prouocatiue menstruorum ⁊ iuuātes ad screan
dum prouocant vtiliam. acute tamen sunt in hoc certiores.

58 ¶ Post qꝫ ergo retuli vires ⁊ virtutes cōplexionuꝫ
medicinaꝝ: incipiā nūc referre modos medicaminū ⁊
antidotoꝝ. referā q; oēs modos eaꝝ qb⁹ vtunt medi
ci tā i ītеri⁹ assūptis qꝫ in exteri⁹ applicatis: ⁊ sūt velut
decoratiōes pillē syrup⁹ loch linimenta cerata ablu
tiones fomētatiōes fricatiōes stuffe vel pirria balnea
trocisci electuaria suppositoria lycinia clysteria stille
seu stillicidia iniectiōes magdaleones dētifricia ster
nutatoria acuatoria syringa emplastra ⁊ vnguēta:
pulueres oculoꝝ ⁊ synapisma sūt caputpurgia colly
ria nastalia decoctio colatura opiate ⁊ fumigia per
traiectorium ⁊ sine: fricatoria sacellationes infusio
nes trazee confectiones.

¶ Cōstat intentionē eius fuisse in hoc cap. referre modos medi
caminū qb⁹ vtunt medici in curis egroꝝ ⁊ practica eoꝝ ⁊ noia
ꝓpria. vtimur aūt medicamib⁹ vēl aut ītеri⁹ aut exteri⁹. Et ite
ri⁹ aut ministrant a pte supiori p os aut ab inferiori. s. p viā er q̄
egredit sup fluitas ficca: aut p illā er q̄ egredit sup fluitas liqda
Et assumptis ātp os qdā dōr electuaria ⁊ qdā syrup ⁊ qdā loch.
⁊ qdā trazee. i. cōposite ⁊ pfecte sola tritura ⁊ qdā pluueres ⁊ qdā
trocisci ⁊ qdā potiōes: ⁊ qdā dicunt pille q̄rū vsus est in gbusdā
ex medicis eductuis ītеri⁹ p os sumpē. Cui⁹ aūt vsus ꝓgruit in
egressu vrine dicit iniectio seu stillatio per syringā. Qō aūt ipo
nit ad expellendū superfluitatē ficcā vocatur iniectio per cly
stere. i. cū illud fuerit liquidū. Sed si nō fuerit liquidū sed solidū
dicit suppositoriū vel tenta. Que etiā sunt ex toto filato ⁊ po
nunt in vulneribus seu vlceribus ꝓfundis dicunt tente. Et si ster
nutatoria alꝫ stillicilia ponant in hoc gñe: bene qdē. Et sunt me
dicine q̄ ponunt narib⁹ ad euanuz superfluitatē capitis. De q̄
sunt medicaminū noia que ītеri⁹ assumunt. Exx aūt q̄ exterius
applicant qdā dicunt iductiōes alꝫ iniectiōes ⁊ qdā fricatiōes
ablutiones decorationes balnea cerata ⁊ empla ⁊ fusiones sacella
tiones ⁊ spōgie ⁊ synapisma factū cū pulueribus: ⁊ qō ex eis pōt
in oculis dicit collyriū magdaleones seu trocisci ⁊ stillatoriuz:
ex quo mūdificat os dicit abstersiuū ⁊ dentifricū. Et hec qdez
sunt cōmunia etiā vulgaribus nota: ⁊ multo fortius sapientibus.
Er his etiā oibus alterū duox intendit. s. alteratio sola cū ꝓpriq
cū erit mala cōplexio sine mīa aut rectificatio imutatio conue
niēs humoris egritudinē faciētis ⁊ expulsio ipsius a corpore.

¶ Rememoratio rectificationis complexionis ⁊ significatio
nis ipsius.

59 ¶ Omnis morbus qđ sumus relaturi exstit vēl in
toto corpe aut spāliter in aliq̄ ex mēbris eius. Qui si
fuerit sine mā erit qdē cū ꝓponi sue suo ꝓprio ei⁹ cura.

¶ Ois morb⁹ siue fuerit in corpe toto gliatus siue in vno ex mē
bris ei⁹ aut plurib⁹ ⁊ fuerit ex morbis mēbroꝝ ꝓpriū ⁊ sine mā
erit qdē eius cura cū ꝓtrario illius male cōplexionis siue mā.

60 ¶ Discernit aūt morbus repleti corporis a morbo
predicto sumēdo experiētiā ab eo per investigatio
nem artificialez: si. s. nō assit cū eo aliqō ex signis sup
repletionem corporis significantibus.

¶ Malitia aūt cōplexionis sine mā cognoscit ⁊ discernit ab illa
que est cū materia: si. s. non apparent in corpore aliqō ex signis
significantibus illud qō retulimus in his que precesserūt.

61 ¶ Si aūt cōtingat nocumētum ex opatione in curā
morbi: erit qdem medicamē simile. s. morbo in cōple
tione: ⁊ recipiet iuuamētū ex eo qō ꝓtrariat cāe effi
cienti corruptionē ⁊ morbū seu egritudinem.

¶ Cū dubitam⁹ de spē male cōplexionis peccātis ignorantes an
sit frida vel cala sumem⁹ tūc signationes sup b vtendo medicis
ꝓprius in cura ei⁹. Si q̄ ex opatione accidat patiēti in prīo aliqō
nocumētū sciem⁹ cōplexionē istī⁹ mēbri esse ꝓximē cū cōplexio
ne illi⁹ medicine sibi ministrate: ꝓstabitq; nobis tūc q; cura ei⁹
fiat cū eo q; ꝓximat illi cōplexioni. Sic ēt si i ꝓn. opōnis sic rectifi
cet opō q; patiēs æquat ide in manib⁹ nīis actiuam: sciem⁹
qdē q; medicina ꝓtrarietur illi morbo: ⁊ tō fiet cura ei⁹ cū dlo.

62 ¶ Potest etiam sumi significatio super morbum ex
sensu tactus ⁊ debilitate operationis.

¶ Sumit qdē significatio super nām morbi er ipsomet tactu ⁊ ex
specie seu mō debilitatis ⁊ corruptiōis opōnis sumit significatio
sup morbū patiēns: ⁊ ītерdū significat ide sup spēm. s. spēi⁹ morbi.

63 ¶ Et etiam ex eo quod apparet ex illaudabilibus
sm species ⁊ modos suos: ⁊ etiam ex eo quod videt
de superfluitatibus exeuntibus.

¶ Decipitur ẽt significatio sup morbos ⁊ causas eoꝝ ⁊ membra patientia ex eo qõ est illaudabile ⁊ corruptũ ſm dispõnẽ membri patientis. Sumitur etiam predicta significatio ex egestionibus ⁊ aliis superfluitatibus a corpore ereũtibus.

64 ¶ Si ergo patientis vrine fuerint sine hypostasi ⁊ residentia ⁊ pulsus inequalis: nequaq̃ ex repletione patietur sed morbꝰ eius reponetur potius sub genere morbi inanientis ⁊ consumptui.

¶ Ex significãtibꝰ morbũ de mala cõplexiõe sine mã sunt pulsus egredies ab eqlitate ꝓter qꝺ in vrinã appareat aliqua hypostasis ⁊ residẽtia. cũ ergo apparebũt: hoc nequaq̃ erit morbus de genere morboꝝ repletionalium: sed potius de genere morboꝝ sine materia cũ qua nõ est corpus plenũ sed potius inanitum.

65 ¶ Et si dolor sit in aliquo loco ſpecialiter significabit super passionem illius loci.

¶ Sumitur quidem significatio ex dolore alicuꝰ membi super morbum ipsius: vbi est enim dolor in corpore ibi est morbus: cũ enim exẽpli gratia est dolor sub stomacho a parte dextra significatur qꝺ epar sit membrũ egrũ. Si sit in illis ventris significat qꝺ renes aut gracilia intestina patiant. Si aũt fuerit vtrũq; in ambobꝰ lateribꝰ significat esse passio in velamine seu in pãniculo descendente a pectore ⁊ precipue si fuerit dolor pungitiuus.

66 ¶ Sumitur etiam significatio super ipsum ex etate ⁊ complexione corporis ⁊ ipsius dolore ⁊ 4. annu tẽporibus ⁊ eoꝝ constitutionibꝰ ⁊ ipsius ꝓpria habitatione ⁊ ciuitatibus eius ⁊ ex eo qõ precessit de regimine ꝓpio. ex his enim fit iuuamentũ super cognitionem ⁊ precognitionem morbi.

¶ Sunt aũt significatio super nãm morbi ex etate ⁊ cõplexiõe nãli ⁊ ex colore corporis patientis: necnõ ex ꝓstitutionibꝰ ãni ⁊ q̃uor tẽpoꝝ ãni ⁊ habitatione ipsius. Ex domo quã inhabitãt ⁊ ciuitatibꝰ ei⁹ ⁊ ex ipsi⁹ regimine: hec. n. notata habẽt in corporibꝰ humores ſpales ⁊ sibi similes gñare. Etate enim iuuẽtutis ei⁹ exẽpli gra cõplexione calida tpe estiuo ⁊ habẽtibꝰ officia corporis calefaciẽtia. Colligit qdẽ in corporibꝰ cholera rubea. Sic ẽt ꝓtingit ex cibis calidis in parua quãtitate assumptis ⁊ labore ⁊ exercitio superfluo ⁊ imoderato. Ja3. n. aũt egressi sum⁹ ab eo qõ interdim⁹ in hoc loco. Per hoc aũt qõ dixit. ex his enĩ fit iuuamentũ ⁊c. intellexit qꝺ ex relatione patientis de accidẽtibꝰ sibi contingentibus assumitur significatio super naturam morbi.

¶ De signis male complexionis calide.

67 ¶ Si ergo corpus patiat de caliditate ledet qdem ab omni calido ⁊ tactu calidũ reperiet erit q; ei⁹ vrina rubea ⁊ pulsus inquietus cuz siti ⁊ labore seu angustia ⁊ vigiliaꝝ instãtia. Et si cũ his vsuat q̃ cholaz multiplicant sicut etas ſilis ciuitas ⁊ tpe erit qdẽ ỡcretũ certũ apõ medicos qꝺ febris sit cholica. Est aũt sciẽdũ qꝺ febris cholice putride sunt due spẽs. Aut. n. portim⁹ ei⁹ affligit ꝓtinet: aut vna die exterpolat ⁊ alia die affligit. Est aũt ꝓtinua fortior ⁊ magis violẽta cũ sit mã extra vasa: ⁊ cũ cholera rub. er qua generat febris ista. ſ. ꝓtinus egredit multũ a nã: ꝓtingit tñ febris vrena: ei⁹ aũt afflictio ꝓtingit vna die ⁊ alia die nõ. Est q̃dã vera cui⁹ portim⁹ ꝓducit. 12. horis ⁊ ad plus in. 7. periodis terminat. Sunt enim harũ oium cura sicut inquit cũ frigidis ⁊ humidis: ſm ordinem ⁊ abstãtiam ꝓtrariorꝰ: ſm ordinẽ caloris febris huius generis. Et radix qdẽ in curatione harũ febriuꝝ est ꝓuisana ordei mẽsurata ſm substantiã ⁊ ꝓpinquitatẽ status eius ⁊ ſm virtutẽ patientis: tamarindi etiã ⁊ eis similes sunt ex calore extinguẽtibꝰ: opz ẽt vt mollificet nã in his febribꝰ. Et ex fortius ifrigidãtibꝰ est succus cucumeris ⁊ cucurbite. Et ex debilius infrigidantibꝰ est iulep factũ ex aqua ⁊ zuccharo. Et inter hec sunt multa medicamina. Oportet aũt medicũ esse attentum sup gradã discretie scientie q; posset et obuiare cũ peritia discrasie illius gradus.

¶ De signis male cõplexionis frigide.

68 ¶ Si vo ex mala complexione frigida patiat̃ ꝓstat qꝺ infrigidantia oberunt ei ⁊ omnia calida ꝓderunt, eidẽ: eius etiã friditas percipiet sensu tactus ⁊ colorꝭ eius signanter albꝰ: reperiet pulsusq; tardus nec patietur sitem nec vigiliarũ instantiã: qꝺ si pateretur nõ tamẽ inde molestaretur: ⁊ si cũ colore albo assit laxitas ⁊ mollities corporis etas senectutis ⁊ locus quẽ inhabitat fuerit septẽtrionalis ⁊ tẽpus ãni hyems ⁊ vsus fuerit in preterito infrigidantibus: erit quidem significatio certa super ipso: pro tanto si medicetur ⁊ curetur in aliquo curet cũ calefacientibus ⁊ breuiter intendat̃ in cura eius ſm curã qua curatur ſpasmus.

¶ Hec quidẽ significant super dominium humoris flegmatici ⁊ sunt qñ iste patiens leditur a frigore ⁊ ꝺsequit a calido iuuamẽtum: ⁊ sentit eius corpus actu frigidũ: qõ qdẽ est verũ nisi cum huius humor collectus fuerit ⁊ putrefactus febrẽ generat: ⁊ tũc qdẽ febris nequaq̃ est morbꝰ simplex: sed cõpositus cũ apostemate magno viscerũ ⁊ intestinoꝝ. Alia aũt signa sunt iaz intellecta ex his que dicta sunt in capso in quo facta est relatio de signis dominij humoris flegmatici. Sunt aũt febres flegmatice due spẽs. Quarũ vna est interpolata ⁊ ex paroxismũ suum oi die. Et alia est ꝓtinua cui⁹ mã est intra venes. Et hec qdẽ febris est lõgi tẽporis cuius paroxismus attingit tpa. 14. horaruꝫ. Et febris etiã melãcholica est quedã interpolata ⁊ quedã cõtinua: ⁊ paroxismus quartane est de quarto in quartũ. Lenta bn⁹ febris ⁊ aliarũ etiã putridarũ est duplex. Quarũ vna est cũ intẽditur ad curã febris formaliter cũ infrigidantibꝰ ⁊ humectãtibus: forma enĩ cuiuslibet febris calida est ⁊ flecta. Sed cura cãe efficiẽtis ipsam fit per aperitionẽ oppilationũ incisionẽ humorũ ⁊ eoꝝ euonẽ: qõ qdẽ nequit fieri nisi cũ medicinis calidis. Et ꝓ tãto curationes febriũ putridaruꝫ perficiunt ex cõpositione harũ duarũ specierũ medicinarũ. Ingeniat aũt sic medic⁹ qꝺ altera ex eis dirigat in cõposita ſm maiorẽ potẽtiã alterius ex ꝓportionibus duob⁹. Decet aũt magis attentũ esse medicũ in cura ipsi⁹ febris in se: ⁊ sic etiã ꝓgruit in cura quartane. Querũ in febre quotidiana ꝺz esse ꝓtia: acsi diceret qꝺ maior intẽtio necessaria nõ est ad nãm febris formaliter ⁊ presertim in principio ipsius donec appareat ⁊ manifestet ipsi⁹ ingressio. Et similiter docet qꝺ in febre melancholica ⁊ etbica sit medicus magis attentus q̃ in ꝓditus trib⁹. Et Bal. qdẽ videt dicere qꝺ febris generata ex sanguine putrefacto sit de genere febris cholerice: ⁊ ꝓbabilius tñ est cũ portẽtit sanguis generanꝫ inde tres febres putride ⁊ ꝓtinuet qñ cũ ex putrefacto sanguine ⁊ egressu eius ab equalitate sua ita. ſ. qꝺ augeat calor ⁊ fortificet siccitas ipsi⁹ rõne augmẽti cholere sup ipm generat inde febris de cholera citrina. Si vo augeanꝫ ⁊ fortificent eius frigiditas ⁊ humiditas rõne augmenti flegmatis in eo generat inde febris flegmatica. Et si ipsius frigiditas ⁊ siccitas itẽdant rõne melĩe aucte in eodẽ: ꝓtingit qdẽ inde febris melica. Febris aũt que ſm virtutẽ ex sanguine generat est febris continua que synocha dr que ſm Bal. est media inter febrẽ putridã ⁊ efflimerã: vñ est acsi diceret qꝺ sit febris generata in spiritib⁹: cui⁹ cã cũ est oppilatio ⁊ magnitudo sanguinis. Et sermo quidẽ febrium exigit prolongationẽ minime pertinentem huic cõpendio ⁊ breuitario huius artis.

¶ De signis male cõplexionis humide ⁊ flecte.

69 ¶ Di qdẽ duo morbi nõ ꝓtinuant altero ex duob⁹ vsi si fuerit morbꝰ siccus videbis patientẽ siccũ: ⁊ si fuerit humidus videbis patiẽtẽ laxũ ⁊ spongiosum.

¶ Duo qdẽ morbi sunt spales ⁊ ꝓpter caliditati ⁊ frigiditati neq; ꝓtinuant altero predictoꝝ quoꝝ. Cũ ergo ꝓtinget vni ex eis flecitas accipiet qdẽ signũ super eam ex macie siccitate ⁊ ariditate corporis: ſz si alteri ex illis vtiat humiditas sumet qdẽ significatio sup ipm ex laxitate ⁊ mollitie ipsi⁹. Exẽplũ aũt caliditatis cũ siccitate est etbica in qua calor innaturalis vrit ⁊ ꝓtingit ipsismet mẽbris radicalib⁹. Exemplũ bo frigiditatis cũ siccitate est febris ꝓsumptiua senũ ⁊ decrepitoꝝ: sed exemplũ de caliditate cũ humiditate est hydropisis cuius cã est caliditas. verũ exemplũ frigiditatis cũ humiditate est hydropisis cuius cã est frigiditas. Sunt. n. tres spẽs hydropisis. ſ. carnosa que fit ex flegmate: ⁊ uterina aquosa: ⁊ tympanites que ex vitiositate gñat. Et qñq; sunt ex duab⁹ causis. ſ. ex caliditate ⁊ frigiditate.

70 ¶ Humidum ergo excetur subtiliter sive fuerit

cum caliditate siue cum frigiditate: ⁊ siccam cuꝝ sibi contrario rectificet: ⁊ in oibus sunt prius auferende cause efficientes si fiat recta curatio.

¶ Cuꝝ apparebit humiditatis oñuꝝ in aliquo curet cū siccitate subtili siue ꝓpinqui humiditas caliditati siue frigiditati: ꝑ⁹ hoc ꝑ̄ curet cōplerio in se ⁊ formaliter cū suo ꝓrio: sunt ei⁹ cāe abscindende. Cura nāq; ipsi⁹ formalis est imutatio nisi prius cāe ei⁹ auferant. Cause ho manifeste materiā illius cōplexionis efficientes sunt. vnde exempli gra nequaq; pōt extricari cōplerio parietis hydropem carnosaz: nisi prius educatur ab eo aqua citrina: verūtamē si fuerit mala cōplerio sine materia attendam solum ad curam eius cuꝝ contrario sicut ꝓtingit in ethica.

¶ Capitulum morboꝝ de repletione ⁊ conditionib⁹ que obseruande sunt in euacuatione ⁊ maxime in flobotomia.

71 ¶ Cum ergo erit morbus ex repletione nequaq̄ curabitur nisi per euacuationem.

¶ Cuꝝ gdē est morb⁹ de repletiōe nō curabile nisi per eūonē. Sic tñ qñ augebit sanguis in q̄titate cū flobotomia curandus. Sed cū corrūpit in qualitate cū pharmacia seu cuꝝ medicinis. Ipse tamē intellexit hic per euacuationem ipsam flobotomiam.

72 ¶ In oi eūone sūt .x. obstuāda: que si nō possint seruari regulet tñ q̄titas ⁊ mēsuret sm exigentiā eoꝝ. Quoꝝ ꝑmū est laudabilis dispō accītū. Et scōz vt sint morbi ō repletōc. Et tertiū etas a iuuētute vsq; ad senectutē. Et q̄rtū ꝓsuetudo euacuādi. Et q̄ntuꝫ ꝓsistētia virtutis. Et sextū tēp⁹ veris vel autūni. Et septimū q̄ locus quē inhabitat equalis sit in oibus ⁊ temperatus. Octauū simil⁹ tēpus ꝑsens. Et nonū q̄ patietis complexio sit calida ⁊ humida. Et decimū vt corp⁹ bone habitudinis sit ⁊ bene carnosum.

¶ In omni euacuatiōe faciēda ⁊ maxime sanguinis sunt decem ꝓditiones obseruāde: vnde si nō possunt omnes decem ꝓgregari in aliquo ⁊ per ꝑs obseruari debet qdē vt q̄titas eūonis faciende sit sm illud qō ex ꝓdictis ꝓditionibus minuet. Nā interdum qdā ex his ꝓditionib⁹ tollent ⁊ impediēt eūonē faciēdā sicut etas senect. ⁊ decrepitas. Prima ex his ꝓditionib⁹ est vt dispō accidēs ꝙ morbi attēdat. nā interdū qdā ex eis ꝓhibebūt ⁊ auferēt flobotomiā faciēdā sicut debilitas stōchi aut syncopis frequēs ⁊ primus rōne raritatis ⁊ relaratiōe tot⁹ corpis ⁊ subtilitatis spirituū ipsi⁹ palea als pallida. n. est. Secūa morb⁹ de repletiōe necessitat eūonē. Alie ho ab ista possent necessitare augmētum vel diminutionē eūonis faciēde. Tertia ho est tps a iuuentute vsq; ad senectutē ⁊ est etas secūa ⁊ tertia. Quarta est ꝓsuetudo: nō. n. est minuēdus assuetus nisi vrgēte necessitate: cūc. n. est minor q̄titas sanguis extrēda. Quinta est dispō virtutis: hoc. n. ꝓhibet frequēter ⁊ rollit eūonē cui⁹ tñ exigentiaz significat nā ⁊ dispō morbi: ꝓ tāto in hoc casu opꝫ q̄ minuat. Minuat q̄titas eūonis ei⁹ qō nū morbi iudicat eūandū. Sexta: autūnus qdē qui est icōueniēs in faciēdo flōmiā. Et septima similit̄ ꝓgruit ad hoc tpa regio ⁊ loc⁹ tēperat⁹ ⁊ egredies ab eqlitate ⁊ tēperie ꝑ̄nus. Octaua tps ꝑs. Nona cōplerio calida ꝓuenit in flōmia faciēda ⁊ frida ⁊ ficca ꝑ̄na ⁊ existēs iter duas est mediocris. Decima pigredo ⁊ habitudo corpis ꝺz attēdi inter ꝓditiones aūdictas.

¶ De specieb⁹ euacuationis fiende ⁊ modis.

73 ¶ Cū rōne ei⁹ qō gñatū est in aliquo ex mēbris corporis volueris ipm trahere ab inde: trahe ipm per eūonē ab ipso mēbro: aut per attractionē ipsi⁹ solus ad alia mēbra ꝑ̄nia siue eis eqpollēta: ⁊ interdū fiet eius attractio ad mēbrū habēs colligātā cū mēbro patiēte: ⁊ sic fiat attractio cū vētosis positis sup mamillas in constrictione menstruoꝝ matricis.

¶ Intellexit qdē vt cū voluerit qo cūare sanguinē rōne eius qō erit gñatū in aliquo ex membris corpis q̄ cūat a mēbro magis ꝓpinquo eidē cū intēdit ad eūonē ipsius: verūtū intēdit solū diuersio ⁊ attractio sanguis ad ꝑ̄nū ipsi⁹ ad qō i fundit sine ipsius eūone ad ptē exīrē a directo mēbri cui⁹ cōo intēdit aut collaterale eidē aut hītē puenientiā cū mēbro i firmo: ⁊ sic faciūt medici in supfluo fluru sanguis mēstruoꝝ cū ponūt vētosas sup mamillas mulieris. māme. n. colliganf cū matrice mediantibus quibusdā vijs seu venis iter ipsa exīrēs ⁊ ad vtraq; puenientibus: mamille ēr ꝑ̄niant in situ mīci. Sic ēt faciūt in fluru sanguis nariū ponētes vētosas sup epar cū est fluxus a nare dextra ⁊ sup splene cū est a nare sinistra. Interdū ēr ꝓtingit medicus eūonē ⁊ attractionē simul ad ꝑ̄nū prius in qua est morb⁹ sicut exēpli gra. Facim⁹ in ꝓncipio pleuresis corpore repleto existēte flōmiā a parte ꝑ̄nia: verū cū cessabit fluxus mēs ⁊ rectificatio ipsius mutuat si possibile fuerit pars in qua est apostema sine mora.

74 ¶ Jam quidē premisimus signa repletionis ⁊ medicinas eductiuas.

¶ Ipse quidem iam posuit signa repletionem significantia ⁊ notam medicinarum humores euacuantium ⁊ educentium.

¶ Cura morboꝝ ex sanguine per flobotomiā.

75 ¶ Galenus quidē aperiebat venā ⁊ sanguinem minuebat cū erat cibus auctus ⁊ magnificatus.

¶ Galenus qdē minuebat sanguinē ꝑ aptionē vene cū quatuor humores augebant vires ⁊ supra. s. ꝓportionē ipsoꝝ naturalez.

76 ¶ Fiat igit minutio dñi sanguis in corpore apparentibus signis ⁊ potissime cū apate: seruatis conditionibus istis: nō aūt in alijs humoribus.

¶ Galenus quidem faciebat flobotomiam dominio sanguinis apparente in corpore ⁊ presertim cum apostemate. Cum autez dixit talem esse minuendum ut⁹ conditionibus seruatis: intellexit per hoc conditiones in euacuatione seruandas quarū relationem prius fecit: aut forsitan intellexit per hec signa dominiū sanguinis in corpore significantia. Et cum dixit non autem in alijs humoribus. intellexit minutionem esse solum faciendaz in morbis sanguineis: nō autem in morbis aliorꝝ humoꝝ.

77 ¶ Fiat ergo flōmia in his que intellexit in hoc tractatu ⁊ in morbis illis etiā in quib⁹ ipse fecit eam.

¶ In hoc canone cantificauit ⁊ suasit q̄ incedatur in his rebus ipse flobotomia post aliter sm intentionem Gal.

78 ¶ Incobetur ergo a flobotomia in omni flegmone habito testimonio certo super ipso.

¶ postq̄ constabit testimonijs patulis ⁊ manifestis q̄ apostema generatuꝫ in patiente fit flegmonicū: incobetur in hoc casu a flobotomia. apostema aūt sanguineū vocatur flegmonꝫ.

79 ¶ Fiat ergo siue sit in capite interius vel exterius necnō etiā in tali facto in ūcturis: fiat etiā in apate facto sub aurib⁹ ⁊ obtalmia oculoꝝ: ⁊ in apatibus linguе meri gingiuaꝝ ⁊ squīatie: ⁊ in apostematib⁹ intestinoꝝ ⁊ crurium ⁊ splenis ⁊ testiculoꝝ renum ⁊ vesice: nection in apostemate matricis ⁊ vmbilici et tussari ⁊ alijs speciebus rubedinis.

¶ Hoc qdē totū est de se manifestū: verū flōmia amplius est necessaria in apatibus interioꝝ q̄ exterioꝝ nisi cū essent magna apata illa. Et febris qdē concomitat flegmones interiores presertim in mēbris principalib⁹ existēs ꝓ tāto est flōmia in talibus amplius necessaria: ⁊ hi qdez flegmones fiunt in capite diaphragmate ⁊ stōcho ⁊ epate ⁊ iuncturis ⁊ vīr in oib⁹ pannis pectoris pulmone renib⁹ cesica matrice ⁊ intestinis. Apata ho sub aurib⁹ facta sunt de genere apatū que arabice caozan dicunt: ⁊ sic sunt illa in inguinib⁹ generata ⁊ asscellis. Jn qb⁹ qdez flōmia est pre alijs necessaria: ⁊ iussaria est apa viceroſuꝫ super totū caput ⁊ faciē cū tumuit valde simil: ⁊ ōcillatio dī apa meri ⁊ squātia sūr apata gutturis ⁊ vuule. Et cū dixit in alijs speb⁹ rubedinis intellexit oēs alias collectiones ⁊ apata sanguinea.

80 ¶ Fiat etiam in viceribus capitis ⁊ oculorum ⁊ rubigine aurium scabiosa.

¶ Flobotomia nequaq̄ curat hec vicera sm intētionē primā: ⁊ hoc qñ vicera generātur ex sanguine illaudabilis qualitatis. nihilominus tamen est flobotomia facienda quando cum malitia qualitatis est sanguis excedentis quantitatis.

81 ¶ Et etiam facienda in volatilibus ⁊ viceribus pulmonis ⁊ oris ⁊ rasuris ⁊ excoriationibus.

¶ Vlcera qdē volatilia ex cholera fiunt rubea ꝓ tāto cūatio facta cū medicinis melior est in eis q̄ sit flōmia: nisi tñ cā coꝝ fit cōposita. flōmia ēt est in viceribꝫ pulmonis faciēda: dūmodo in principio existāt. s. dum patientes adhuc nihil famis expellūt per os postq̄ aūt coꝝ ꝑs ꝓgabit minime minuat. nam minutio fit solū in eis rōne attractiōis ⁊ diuersionis: vñ est cura ꝓ accidēs: ipa. n. est abscisio cārū eūonis cuꝝ eūone. os aūt actiō q̄ est huius speciei in hac arte: indiget quidem magis ꝑsideratione ⁊ speculatione: nec debet fieri nisi magis vrgente necessitate.

82 ¶ Et fiat in passione intestinorum cum tamen constabit de notitia ipsorum: z cuz erit in eis carnis augmentum innaturale.

¶ per hoc hic intellerit apa intestinor apa. scr quo sit colica q̃ fortis appellat. Et inquit. cum tñ cõstabit de notitia ipsor eo q̃ colica pluribus de causis ꝓtingat nec est facienda flõmia ꝓterq̃ in apostemoso solũ. Et cũ dixit. z cũ erit in eis carnis augmẽtũ: intellige sm opinionẽ meã vlcera calida: z b̃ qñ carnis augmẽtum sit in eis ex multitudine sanguinis aut alterius humoris.

83 ¶ Est etiã facienda in variola vbicũq̃ fiat z scabie humida post q̃ fuerit notũ z manifestũ sic in variola oris z oculor z sic in variola in hypocũdrijs gñata.

¶ per variolas qdẽ intellerit quedã granula cũ q̃bus est fortis dolor z tumor mẽbri: per humidã scabiem intellerit sanguineã.

84 ¶ Est ergo facienda in repletiõe venarũ z egressu sanguinis ab eis sicut in fluxu sanguinis narium z in manãte a dentibus z gingiuis: z etiã in egrediẽte ab auribus z ab ore matricis z in hemorroidibus ani z in fluxu mẽstruor z in sanie rubicunda.

¶ In his qdẽ oibus fit flobotbomia vt fiat attractio ad partes oppositam: vnde hec cura est similis cuz signis hoc aũt est acsi diceretur cura curatiua cum coactiõe. hec autem cura est per accidens: quoniã cura per se fit cuz morbi contrario.

85 ¶ Fiat etiã in dolore capitis vertigine z fetore oris necnõ in dolore dentiũ z casu capillor seu alopicia.

¶ Flobotbomia qdẽ ꝓgruit in dolore capitis cũ fit ex sanguine: z sic ẽt puenit in vertigine z dolore dẽtis q̃ vtplurimũ est ex calore. Interduz fit de mã frida. Alopicia. s. seu casus capillor ꝓtingit ex prauo sanguine z illaudabili q̃ tãto eũatio cũ medicinis laudabilibus est in hoc casu: nisi tñ adesset sanguis multus do. Ignoro ẽt q̃liter flobotbomia dẽat locũ in fetore oris ad tutamẽtũ nisi ex alia itẽtiõe b̃ fuerit positũ: vt si diceret puenire rõne ipletiõis humor ifra corp̃ exist etiãz q̃ ꝓtigit fetor oris.

86 ¶ Est ẽt in mẽbri dissolone alĩs dislocatõe z spmatis egressu vel expulsione z dolore artuũ z reumate.

¶ In oibus ergo ꝓcussionib̃ z ꝓtussionib̃ ꝓgruit flobotbomia eo q̃ ex eis generant apata: z per egressum spermatis intellerit ei multitudinẽ. Dicit ergo flobotbomiã eẽ necessariã cũ augeãt hoc. n. intellerit sm opinionẽ meã: vex in dolore artuũ z catarro seu reumate flobotbomia ꝓcurat per accidens: vnde est acsi diceretur q̃ cum sanguis est auctus in his duobus magis q̃ debeat sm naturam q̃ tunc competit in eis flobotbomia.

87 ¶ Competit etiã in epilepsia z in zebel vngue z moro: necnõ etiam in casu z ablatione appetitus.

¶ Zebel est qdã textura venaz inaturaliũ sup ꝓunctuã oculi sita: sed mox est qõdã apa viceroſuz z factũ in facie: z in his qdẽ fit flõmia per se: verũ in epilepsia fit flõmia per accidẽs z sic etiã fit in casu appetitus: hic tamẽ nõ faciam aliam mentionẽ.

88 ¶ Et etiam vena est incidenda in passionibus ani z sedis anchar um sciatica z dolore stomachi.

¶ Flobotbomia quidem est facienda in dolore stomachi rõne apostematis contingente.

89 ¶ Sic etiam in dolore capitis pungitiuo z in oppilationibus eius.

¶ Fiat etiã flõmia si dolor fit in epate cũ apate aut ẽt si generatio eius tumeatur in eodem necnõ cũ sunt oppilationes in eo.

90 ¶ Intẽdat ergo cũ regimine z cura hor morborũ sicut in cura z regimie synochi cũ eductiõe cholẽ rubee post flõmiã z vsuz ciboz ifridatũ z fugã calefactiũ z q̃ sanguinẽ auget z magnificat: z qõ eis afferẽ declinet ad stipticitatẽ z ꝓpinent eis acetosa.

¶ In cura quoq̃ morbor ex sanguine ꝓtingentiũ est ꝓcedẽdũ fit in cura synochi. Synoch aũt est febris ꝓtinus nota ex sanguine generata in cuius cura est a flobotbomia incohãdũ: z ꝓter ab eũoge cholere ru. Est q̃ feruor z calor sanguis extinguendus cũ cibis puenientib̃ simplicib̃ z medicinis q̃lia sunt acetosa sic acetositas pomi citri z tamarindi z silia his. Est ẽt vitãdũ illud qõ auget sanguis q̃titatẽ sicut oẽs carnes quẽadmodũ oẽ calefaciẽs. Et Gal. quidẽ extrahebat sanguinẽ in hac febre cuz erat sanguis imunis a putrefactione donec ꝓtingebat ide syncopis.

Hec est cura nõ est artificialis qñ vtplurimuz putrefactio est et ꝓuncta eo q̃ cholera rubea fuit z vbiq̃ z vlr cũ a ꝓuncta. Et ob hoc etiã inquit ipse Gal. q̃ qui mittitur ex istis passionib̃ ꝛc. Acsi diceretur q̃ interdũ accidit sanitas vltis patientib̃ postq̃ ascellauerunt semel aut bis ex cholera. Et ob hoc iussit hic sapiens sm opinionem meam q̃ in hac febre cholera educatur.

91 ¶ Sumant aũt signa super hanc passionem significantia ex capitulo sanguinis dominũ significantiuz z in summa declinare ad infrigidationem z exiccationem est actus medici expediti z ingeniosi.

¶ Signa super hos morbos significantia sunt sumẽda ex signis dominium sanguinis significantibus quoz iam relationẽ fecimus: z q̃ in summa calidus est z humidus cura sit ꝓtrariũ cum ꝓtrario: fuit quidem necessarium q̃ medicus procedat in cura z regimine huius morbi cum infrigidãtibus z exiccantibus.

¶ De morbis ex cholera citrina ꝓtingẽtibus.

92 ¶ Morbi qui ex cholera rubea generant̃ sunt sicut vlcera in lubricitate intestinoz contingentia z permixtio rationis suffocatio matricis tertiana sciatica z fluxus sanguinis per secessum.

¶ Vlcera qdẽ in lenitate intestinoz ꝓtingẽtia sunt vlcera in stomacho gñata: vñ ex nocumẽto eis ex cibis illato expellit cibũ a stõcho idigestũ ad rp̃s ꝑtũ: vñ hec ẽ vna ex spẽb̃ cãrũ morbi. s. lubricitatis z lenitatis intestinoz: z hec qdẽ vlcera fũt qñq̃ ex mã calida z acuta. Cõtingit nihilominus lenitas intestinorũ ꝓterdũ ex multitudine sanguis i stõcho: lubrificãti. n. tũc ex multitudine humiditatis cibi ab eo: debilitatur q̃ ide virt retẽtiua: z p̃ãs egredit cib idigestus: z hoc qdẽ est fortior z maior cũ boi morbi. Permixtio aũt rõnis z vanilocquiũ ꝓtingit ex apatib̃ cerebri z diaphragmatis: necnõ ẽt in statu febriũ acutarũ. Et q: hui apata fiunt vtplm ex cholis citri. tõ posuit ea sub hoc genere morbor: vex suffocatio z syncopis mitis ꝓtingẽs mulierib̃: adeo vt videant eẽ mortue. Cõtingit aũt morb iste ex spermatis corruptiõe z putrefactiõe in eaz mitibus: vñ tale spma necessitat sup se cho. ru. dñmz. Et ob hoc ẽt posuit morbũ istũ in hoc genere. Esset tñ puenies vt appropriaret ipz friditati eo q̃ vniuersalis opõnũ ablatio friditati appropriet sicut malitia operationũ z eaz magna intẽsio in fortitudine appropriet caliditati.

93 ¶ De tertiana iam fecimus mentionẽ in his que p̃cesserunt z in summa febris est calor extraneus per totum corpus dispersus nocẽs operationibus suis.

¶ Et hec qdẽ febris ẽ vna ex eis q̃ sub ea reponunt. nã qdã ex eis fiunt in spiritib̃ qdã in hũoribus z qdã in mẽbris radicalib̃. Que fiunt in spiritib̃ dicunt efflimere q̃ nõ trãseũt diem tertiã. Que aũt fiunt in humoribus sunt putride note: q̃ qdẽ in cholericas flegmaticas melicas z sanguineas dividunt. Que ho fiunt in mẽbris radicalib̃ sunt erbice note. Iã aũt ꝑmisit istã rememorationẽ deficit nihilominus in his cãticis pfecta relatio febriũ z apatũ: tñ fuisset puenies q̃ posuisset sup b̃ caplin spãle. Et nos fortitan ponem̃ sup b̃ si nobis lucuerit caplin breue in fine horũ cãticoz. Et sciatica qdez hi fit ex alio humore q̃ ex cholera: vt plm tñ fit ex ea. Fluxus aũt sanguis p secessuz ẽ ex cholẽ rubea q̃. s. cuo cessat. Si aũt fluxꝰ ꝑdict fit ab epate sciẽdũ q̃ ex eo ẽ duplex. Unus. s. q̃ ex vstione sanguis ꝓtigit. Alius ho q̃ ꝓtigit ex epatis debilitate. Et dicta qdem iter eos est qñ in ꝓtingente ex vstione est sanguis niger. Sed in ꝓtingẽte ex debilitate epatis est sanguis niger. Sed in ꝓtingẽte ex debilitate epatis est sanguis loture carnis: hoc est ad albedinẽ vergens z declinãs.

94 ¶ Et tussis z dolor capitis z apostema qõ fm latũ z longum in corpore dispergitur.

¶ Quedam species doloris capitis ꝓtingit ex specie cholere rubee sed nõ oẽs: z tussis qdẽ cõtingit ex cholera rubea fluxibus z reumatismis acutis. Sed apostema quidẽ dilatatur in corpore hinc inde est formica nota: nec fit vnq̃ nisi ex cholera rubea.

95 ¶ Et fortis z acutus dolor aurium z multitudo scabiei palpebrarum.

¶ Addidit in hoc dolore conditionaliter fortitudinem quoniaz dolor fortis z violentus non contingit nisi ex cholera rubea. Et similiter videtur esse de multitudine scabiei palpebrarum.

96 ¶ Et vlcera z apata in iuncturis z dolor pũgitiuꝰ z mordicatiuꝰ in eisdẽ z fissura digitor z panaritiuz voguiũ z macule apparẽtes in corpe lentiꝰ silles z morbus cũ citrinitate dentiũ z vesice dolor fortis.

¶ Dolor quidem fortis tunc̄ turarum dominium cholere signifi
cat: ⁊ fortis dolor vesice significat apostema ipsius ex cholera
citrina generatum. Et similiter cutunitas dentiū significat cho
lere dominium in eius excessum.

97 ¶ Et amor boremos ⁊ fluxus sanguinis ⁊ aſa exio
in extremitate oculi ⁊ citrinitas cutis ⁊ variola.

¶ Fluxus quidē sanguineus ꝓtingit interdū ex acumine ipsius
sanguinis ⁊ interdū ꝓpter aliud. amor bo beremos est morbus
alialis ꝓtingēs cū cōplexione corporis vnde patientes hūc mor
bum sunt fortes cholerici: vnde nescio qualiter apostema exi
stens in extremitate oculorum appropriatur cholere.

98 ¶ Et macule subtiles ⁊ nigre ⁊ oppilationes epa
tis ⁊ apostema matricis ⁊ pleuresis ⁊ casus ⁊ ablatio
appetitus.

¶ Apostemata quidem matricis sunt vt plurimum ex cholera:
similiter apostemata diaphragmatis: ⁊ hoc quoniā matrix est
neruosa: talia enī corpora neruosa ⁊ pānniculosa nō pōt humor
penetrare nisi subtilis fuerit ⁊ calidus: talis autē est cholera.
Ablatio appetitus contingit ex cholera rub. Nam frigiditate ⁊
siccitate viget appetitus: vnde est acsi diceret vigere ex eo qō
delegat a splene ad os stomachi ex humore. s. frigido ⁊ sicco.

99 ¶ Et vertigo ⁊ fissura labiorum ⁊ dolor vue ⁊ for
tis fluxus ventris.

¶ Quedam quidem vertigo est que fit ex cholera: quedam vo
que nō fit ex ea: ⁊ sic est de dolore vue. Fortis tamen fluxus vē
tris dictus arabice aboetada nō fit nisi ex cholera.

100 ¶ Et vlcus quod dilatatur ⁊ dubitet ⁊ tumor exi
stens in ano.

¶ Vlcus qō dilatat sit ꝓdubio ex cholera: sz dubitet. i. aſa
ta ei runseca fiunt ex grossa mā ⁊ colorata: ⁊ grossities ani fit ve
plurimū ab alio cū ex chola: ⁊ cū ēt fit ex ea fit ex chola grossa.

101 ¶ Et pruritus ⁊ variola aut formica ⁊ berisipilla ⁊
pulmonis vicera.

¶ Scabies aūt sicca cū quo est magnus pruritꝰ ⁊ fortis ꝓtingit
qdē ex cholera ⁊ sic ēt est de variola. Est nihilomin⁹ posse q cū
ea sit ⁊ dominet sanguis: verus formica fit vtplm ex chola ⁊ fl
mīr ꝓtingit ex berisipila. Ex vicerib⁹ aūt pulmonis fiunt que
dam ex cholera ⁊ quedam ex alio humore infuso ad ipsam.

102 ¶ In cura qdē horꝝ morborꝝ est sicut cura febris
tertiane ꝓcedēdum: educat ꝙ cholera absqꝫ flōmia
⁊ attendat ad infrigidationes ipsoꝝ sicut in morbis
sanguineis: verū morbi cholerici spāliter humectent.
nā p̄dicti ambo morbi vnuocant ⁊ ꝓcurāt in cali
ditate: necnō ēt in omni eo qō per eā iferk patiētib⁹
nocumētū: sumanē aūt signa sup hos morbos signi
ficantia ex signis dominium cholere significantib⁹.

¶ procedatur in oi cura horꝝ morborꝝ sm methodū cure febris
tertiane hoc est in eis educatur cholera ꝓter q fiat flōmia. Et
attēdat qualiter infrigidetur sicut in morbis sanguineis. Est tñ
spāle in istis ⁊ nō in aliis q̄ bumi etetur. Nā bi morbi associan
tur cū sanguineis in caliditate. Siccitas tamē in istis est ꝓpria
sicut humiditas in sanguineis. Maior etiā debetur infrigidatio
in tertianis q̄ in sanguineis. Signa autem super causam horꝝ
morborum significantia sunt ex signis dominiū cholere signifi
cantibus assumenda: quoꝝ quidem relatio iam precessit.

¶ De morbis ex humore flegmatico.

103 ¶ Omnis quidem morbus ex humore flegmatico
generat⁹ est sicut apostema tumidū ⁊ laxū paralysis
⁊ relaxatio doloꝝ capitis de frigida ⁊ epilēpsia.

¶ Morbi quidem quoꝝ causa est humor flegmaticus sunt sicut
apostemata humida ⁊ laxa ⁊ paralysis. s. relaxatio alterius ex
partibus corporis cum priuatione sensus ⁊ motus ipsius. ꝑ
epilepsiam vo intellexit morbum caducum seu oppilationem
ex qua patiens cadit ad terram.

104 ¶ Et sicut scabies magna ⁊ grossa ⁊ ipsius consti
patio ⁊ retentio ⁊ tumores colli. i. glādule ⁊ squame
capitis ⁊ oblisio ⁊ dolor aurium de frigida ⁊ horat
⁊ macula alba seu morphea ⁊ apoplexia tussis sicca
⁊ torturk fortis.

¶ palam quidē est q flegma est omniū horꝝ causa. Apoplexia
enīz est morb⁹ in quo fit subito sensus ⁊ motus priuatio in toto
corpore: que qdē aut nunq̄ curatur aut in paralysim transfert
⁊ terminatur. Sed tortura oris est mollitio ⁊ relaxatio vn⁹ ex
duabus partib⁹ faciei. Et spasmus seu tensio alterius: que qdē
duab⁹ de causis existit. s. humiditate relaxante ⁊ spasmo. Et cū
contingit ex spasmo tunc est spasmata pars egra: ⁊ cum cōtin
git ex relaxatione tunc pars egra relaxatur.

105 ¶ Et sicut elephātia pedum calus appetitus ⁊ pe
diculi ⁊ tumor ani ⁊ anchārum ⁊ aqua oculorum et
ipsorum dilatatio ⁊ fetor ascellarum.

¶ Morb⁹ qui elephātia dī est tumor pedū ⁊ tibie ꝓter nām que
ex humore seu ex mā illuc infusa generat. generat aūt vtplurī
mū ex humore melācholico. generat etiā interdum ex humore
flegmatico. Interdū aūt generat casus appetitus sicut dixit ex
humore flegmatico sicut ex humore cholerico: ⁊ per aquā qdē
oculoꝝ intelligit descēsum aque ad ipsos oculos: ⁊ ipsoꝝ qdē di
latatio est extēsio foraminis vue in eisdē ex qua visus debilitat:
⁊ hec qdē dilatatio cū ꝓtingit ex relaxatione efficitur ex humo
re flegmatico. interdum etiam contingit ex siccitate.

106 ¶ Ex passionibus ventris sicut lubricitas intesti
norum ⁊ vermes.

¶ Lubricitas quidem intestinoꝝ generatur flegmatico in sto
macho existente aut in intestinis aut ambobus simul sicut etiā
generatur ⁊ ex viceribus membrorum predictorum.

107 ¶ Vermes etiā ex humore flegmatico generant ⁊
difficultas partus ⁊ secundine ⁊ retentio in eodem.

¶ Nequeo bene imaginari āliter humor flegmaticus fit cā difficultatis ꝑtus neq̄ retētiōis secūdine nisi tñ ꝑ hūoꝛē flegmaticū magnā pinguedinē stellerit. Cū enī mulier est multum pinguis coaretant ⁊ angustant meatus miscis ipsi⁹: ⁊ ide ꝑtus difficilis efficit: nō. n. esset multū absonū rōni q virt⁹ expulsiua debilitaretur ex dēsio humoris flegmatici: verūtñ hūoꝛ flegmatic⁹ existens in matrice est potius cā abortus q̄ cā retentionis fetus

108 ¶ Et dolor renum ⁊ febris quotidiana ⁊ frigiditas
splenis ⁊ epatis ⁊ egressus seu eminentia vmbilici et
passio cum egestione sanie.

¶ per febrē qdē quotidianā intelligit febrē de humore flegma
tico generatā ⁊ oi die affligētē. Et intelligit per frigiditatē iple
nis ⁊ epatis q̄ hec membra duo fuerint ex humore flegmatico
infrigidata. dolor enī renū interdū ex humore flegmatico ge
neratur. Et intelligit etiā per eminētiā vmbilici rupturam ipsius.
¶ hec aūt ruptura ꝓtingit rōne intestinoꝝ: humor tamē flegma
ticus est cā huius per apertionē ⁊ dilatationē illoꝝ meatuū. Et
per egestionē sanie intelligit egestionem humoris flegmatici.

109 ¶ Et dolor artuuꝝ ⁊ nigredo corporis ⁊ viroꝝ cu
tis ⁊ superficiei aut ipsius fuscedo ⁊ morbus hydro
picus sicut vterina carnosa ⁊ trympanites.

¶ hydropisis sicut dictū est tres sunt spēs. s. aquosa in qua colligit
aqua sub vtramine ⁊ pānniculo in vētre ernīte: que qdē ex sono ⁊
gurgulatiōe cognoscit q̄ quidē cū bīctinde mouet: vtplm cā hui⁹
hydropisis est ipositio attractiōis aquositat⁹ a renib⁹: aut talis
est dispō p̄dicte aquositatis q̄ renes refutāt ipsaꝝ eo q̄ fit imā
tis. Et carnosa in q̄ qdē spē hydropisis nō fit ꝑfecte trāsmutat
cib⁹ q̄ ipsis mēbris assimilet: sz mutat ⁊ ꝓcurat in humorē fle
gmaticū ⁊ aḡsum: ⁊ nō rumpit mēbra ⁊ relaxant. idcirco ēt hec
spēs hydropisis est facilioris curatiōis ceteris: ⁊ cū qñ humor
flegmatic⁹ est seminutr imētū. Tertia vo est vētosa que trympa
nites dī cui⁹ cā est deprauatio ⁊ ōstructio caloris adeo q̄ nō i
mutet cibum ob hoc vt fit similis membro nutrito: sed solum
ad ventositatem ⁊ fumositatem vnde non superest ei nisi actio
caloris ipsius absolute. Et hoc qñ tam est in hac specie hydro
pisis forma caloris nālis itātū q̄ effectus caloꝝ absolut⁹ perue
nerit ad hoc q̄ nō agat nisi opera caloris iquātū est calor solū:
⁊ ob hoc etiā species hec hydropisis nō recipit curā.

110 ¶ Procedendū est in cura hui⁹ speciei sicut proce
dit in cura cōplexionis frigide ⁊ humide. Sup cuius
cōplexiōe vtēdū est signis positis in capīo de signis
dominiū humoris flegmatici significantib⁹. Estqꝫ ⁊
vtēdū in euacuatione horꝝ morborꝝ eo qō retulim⁹
in cura ꝑ quā euacuat flegmatic⁹ humor. Estqꝫ ꝓse
quenter vtendū in his corporibus bis q̄ corp⁹ cale
faciūt ⁊ exiccāt: ⁊ cibo calido ⁊ subtili. Et in summa

curentur calefacientibus intus ⁊ exterius sicut fit in paralysi cum pillulis fetidis ⁊ similibus eductiuis.

℄ Qñ ipẽ male cõplexionis mãlis pficit ex duob⁹: quoꝝ vnũ ẽ cũo alteꝝ ẽ alteratio ⁊ imutatio illius mãe cũ medicis eã ad se puertẽtib⁹ cũ suis q̃litatib⁹ primis ⁊ rectificãtib⁹ ẽt ꝙ ex malitia cõplexionis illi⁹ cõplexionis mãe cũ nõ sufficiũt pdicte medicie i ipsius puersiõe ⁊ trãsmutatiõe: ℔ gdẽ iuuãt ipe vt i cura morboꝝ ex hũore flatico gñatoꝝ pdicta duo obstuent: vñ ingt pcedẽdo in cura hui⁹ spẽi ⁊c. Et post q̃ pdict⁹ hũor educt⁹ fuerit cũ medicis ꝓpa imutet ⁊ alterẽt ꝓsequẽter resiluũ ipsi⁹ cũ medicis ⁊ cibis calefaciẽtib⁹ ⁊ eruccãtib⁹: ⁊ ℔ qñ cõplexio hũoris flatici frida ẽ ⁊ hũida qõ i sũma faciẽdũ ẽ ltus ⁊ ex. Indurit aũt ad hoc exẽplũ in paralysi ⁊ i medicis babẽtib⁹ ex sui nã hũore flaticũ educẽ: cuius modi sunt pillule note medicis. ſ. fetide: ⁊ alie medicie cõposite in libris ad humorẽ flegmaticũ educẽtiũ.

℄ De morbis ex cholera nigra.

III ℄ Omnis morb⁹ ex cholera nigra generatus in cerpore est sicut verruca ⁊ febris quartana hemorroꝝ de epilepsia polypus ⁊ spasmus.

℄ Oẽs morbi q ex cholera nigra gñant in corpore sunt illi quos nũc referum⁹. ſ. verruca febris q̃rtana: b.n. ambo morbi nõ nisi ex cholera nigra gñantur. verum epilepsia fit tam ex flegmate q̃ ex cholera nigra. Apostema etiã in naso gñatuz qõ noie alias plures pedes habentis noiaſ. ſ. polypus generaſ ex cholera nigra. Spasmus vo fit vel ex humiditate flegmatica vel ex inanitione ex siccitate: qñ quẽadmodũ Galiquit sicut chorde his duabus causis adeo tendunt ⁊ spasmantur donec rumpuntur: sic etiam ⁊ nerui similiter rumpuntur ex spasmo.

II2 ℄ Et dolor ventris ⁊ cancer ⁊ morphea ⁊ dolor capitis ⁊ vigiliarum instantia.

℄ Dolor qdẽ vẽtris cõpressiu⁹. ſ. [illegible] generaſ ex vẽtositatib⁹ melãcholicis ⁊ ẽt alijs ab eis. Tumor ẽt existẽs sub hypocũdrijs est vtplurimum ex melãcholicis. Lãcer vo ⁊ morphea fiunt ex melãcholia. Dolor ẽt capitis interdũ fit ex melãcholia. Et similiter vigiliarũ instãtia cõtingit ratione siccitatis ipsius.

II3 ℄ Et apa durũ ⁊ lepra ⁊ qõ ex cibo in corpib⁹ corrumpit ⁊ tussis sicca ⁊ splenis durities ⁊ ventositas.

℄ Intellexit ꝙ cib⁹ q corrũpit ad acetositatẽ sic corrumpat ex melancholia. Certum autem est ⁊ notum ꝙ apostema durũ fit ex ea: ⁊ splenis etiam similiter durities ⁊ ventositas.

II4 ℄ Et melia ⁊ passio in capite ⁊ retẽtio vrine in ea.

℄ Contingit forsitan ꝙ melancholia fit causa retentionis vrine ratione verruce melancholice existentis in meatibus vrine.

II5 ℄ Et passio colica alopicia ⁊ morsus cani rabidi.

℄ Interdũ ꝓtingit colica passio ex oppilatione melãcholica in ĩtestinis facta sicut ꝓtingit ex flegmate ⁊ ẽt ex ventositate ⁊ ex apostemate: alopicia enim contingit ex. 4. humoribus.

II6 ℄ Et fic⁹ ⁊ lac coagulatuz in corpe ⁊ algor epatis.

℄ Reor ipsum intellexisse ꝙ lac coaguletur in corpore rõne melancholie: ⁊ ꝙ ẽt infrigidetur epar interdum ⁊ eadem.

II7 ℄ Et canimus appetitus ⁊ rimulatio seu ruptura in anchis facta ⁊ lapis fact⁹ in renib⁹ ⁊ vesica ⁊ tumor anchariũ doloꝛosus ⁊ tumor in duob⁹ lateribus seu hypocũdrijs factus: necnõ etiã tumor in capite auribus palpebris ⁊ pedibus generatus.

℄ Intellexit ꝙ lapis renũ ⁊ vesice interdũ ex cholera nigra generetur. Tumor autem contingit vtplurimum ex eadem: quoniã semper fiunt ex humore grosso ⁊ ventoso.

II8 ℄ Procedaſ in hac spẽ morboꝝ fm ꝙ procedit in cura ⁊ regimine lepre: accipiãturq3 signa sup ipsam ex capĩb⁹ signoꝝ dñiuz melãcholie significãtiũ. Euacuent ergo cũ epithimo vel polypodio ⁊ cum alijs que retuli. si aũt vtaſ quis calefacientibus ⁊ humectantib⁹ prosperabunt ipsius opera in eisdem.

℄ In hoc caplo inquit sicut in precedentib⁹ ꝙ sumanſ signa supra dñiuz melãcholie significatiua ex signis iaz positis iter signa dñiuz cholere nigre significãtia. Incedaturq3 in cura oium fm curã lepre euacuãdo primo humorẽ istũ: ⁊ pãr alterãdo ⁊ imutando qõ remãsit ex eo cũ medicinis ipm ad se puertentib⁹ calidis. ſ. ⁊ humidis eo ꝙ humor sit frigidus ⁊ siccus.

℄ Incipit tertia ps practice ⁊ est manualis operatioque in tres partes diuiditur.

POst q̃ iam perfeci primum regimen curationis: incipiam nũc in operatione manuali ex qua faciam primum regimen in venis magnis ⁊ parus: ⁊ scõm faciam in carne: ⁊ tertium in osse.

POst q̃ iam pfecit opera practice cuz cibis ⁊ medicinis: incipit ex nunc loqui de opere manuali quod in partes tres diuiditur: quoddam enim fit in venis: ⁊ quoddam in carne: aliud in osse.

2 ℄ Ex genere venarum sunt q̃dam quas aperimus ⁊ q̃dã quas ligamus ⁊ in pte scindim⁹ ⁊ sequestram⁹.

℄ Vene nõ pulsatiles sunt q̃ minuunt ⁊ apiunt: ſ3 quas ligamus ⁊ in pte sequestram⁹ fũt pulsatiles: qñ cũ minuunt ⁊ apiunt nõ ꝓsoldant: accidit q3 morb⁹ inde qui mater sanguinis appellat.

3 ℄ Est autem mediana aperienda in omni morbo capitis ⁊ pectoris sicut in apostemate ipsius.

℄ Mediana est aperienda in morbis capitis ⁊ pectoris sicut in apostẽ ipsius: vel in ipsis generatis: ⁊ hoc qñ hec vena ꝺ3 collligantiam cum venis capitis ⁊ cũ vena corporis alis pectoris.

4 ℄ Et cephalica superior aperienda est in forti dolore capitis ⁊ fluxu sanguinis narium.

℄ Vena superior que cephalica appellaſ ⁊ est vena capitis: minuenda est specialiter in forti dolore capitis atq; morbo.

5 ℄ Et inferior in medicatione nocumentoꝝ pectori ⁊ pulmoni contingentium.

℄ Inferior qdẽ vena ꝺ3 basilica ⁊ est vena corpis cui⁹ due sunt spẽs: quarũ vna appropiquat ascelle: ⁊ alia quã itellexit ⁊ idcirco apiſ in oi passiõe pectoris ꝓpter: ⁊ toti ei qõ eidẽ supponiſ.

6 ℄ Et que dicũtur almerina arab. in malitia morborum splenis ⁊ epatis.

℄ De qdẽ vene ambe sunt due basilice inferiores que etiã vene corporis nominantur ⁊ existunt super basilicam ascellarem.

7 ℄ Et in absentia basilice ꝺ3 funus brachij aperiri.

℄ Hoc quidem fit ratione colligãtie huius vene que funis brachij dicitur cum ipsa basilica.

8 ℄ Vene quoq3 timporum sunt in continuo dolore ipsorum aperiende.

℄ Hoc fit ideo quoniam euacuatio ex loco propinquiori membro patienti necessitatur ex morbi antiquitate.

9 ℄ Et existens post aures in emigranea ⁊ antiquo vlcere capitis.

℄ Hoc etiam fit ratione affinitatis ⁊ colligantie.

10 ℄ Sed que sunt in ambabus oculoꝝ extremitatibus in morbis eorum aperiantur.

℄ Intellexit quoq; hoc esse faciendum in antiquis ⁊ chronicis passionibus eorum: ⁊ hoc quia tunc intendimus locum magis propinquum eis in euacuatione facienda.

11 ℄ Et minuaſ existens in supremo capitis in vlceribus ⁊ apãtibus seu pustulis in superficie ⁊ cute eius generatis. vene aũt colli sunt in lepra aperiende.

℄ De hac vene apiunt in lepra vtiliter: sicut ꝑ3 exprimẽtor: ⁊ ita forsitan est inuentũ: ⁊ forte ipse habẽt colligantiã cũ ipso splene.

12 ℄ Et vena frontis est aperienda in passionib⁹ oculi ⁊ in continuo dolore capitis ⁊ tinea: aperiaſ etiaz in parte posteriori existens in ꝓtinuo dolore capitis ⁊ existens inter nares meatus nasi rõne pustule seu variole faciei ⁊ existens sub lingua in squinantia.

℄ In his quidem omnibus intendimus extrahere aliquid sanguinis ex locis magis propinquis parti patienti quod minime faciendum est nisi cum morbus antiquatur: ⁊ postq̃ constat ꝙ non infundantur humores ad locum patiens regn.

13 ℄ Et aperiatur vena cauille in morbis intestinoꝝ sub vmbilico existentium ex saphena existens in tibijs in morbo crurium.

¶ Sapbena qdē est vena ꝓpinqua cauille a qte bois ferinsecꝰ.

14 ¶ Et minuatur sciatica in sciatica ⁊ vena pedis in accidentibus eius.

¶ Sciatica est in morbo ipsius aperienda. i. in dolore scie cū antiquatur: ⁊ ꝓstat qꝫ humores nō infundaf amplius: ⁊ cū intendunt eius accidentia. i. dolor aperiatur pedis vena.

15 ¶ Vene quoq; pulsatiles sunt in dolore capitis incidende ⁊ sequestrāde: ⁊ in dolore oculi cū ēt timuerit ex violēta morbi ex fluxu ⁊ descēsu aque ad locū.

¶ Hoc qdē fit qñ qdā dolor capitis ē cui⁹ mā existit infra venas pulsatiles: vñ qz nos nō possumus eas aperire sicut nō pulsatiles: incidimus eas ⁊ sequestramus oīno: ⁊ sic ligam⁹ eas primo cuz filo de fico ambas ei⁹ extremitates ⁊ latera: ⁊ pār scidim⁹ ⁊ dividim⁹ eā oīno. Et sm B vī qꝫ ex mā que descēdit ⁊ egreditur ex ea fit aliꝗ portio aquositatis posite ⁊ existētis in vena pulsatili.

16 ¶ Cum etiam generabitur apostema ex apertione ipsius preter qꝫ fluat sanguis ex ipsius superficie: incidemus ⁊ sequestrabimus eam vel cauterizabimus ipsam: aut siquis maluerit minuatur aut oīno abscindatur: ⁊ fistatur fluxus sanguinis ab ea cuz ligatura vel cauterio: deinde curet cū medicinis quibus vulnera curantur donec sanitati fuerit restitutus.

¶ Dividat ēt ⁊ sequestret vena pulsatilis in apate ipsi⁹ facto ex ictu rōne alicui⁹ rei cadētis sup ipm: generat. n. ide apa ex sanguine ⁊ tumet mēbrū in quo est vena pulsatilis aperta cū nō exierit sanguis a superficie ipsi⁹: ⁊ hoc est qō itellerit cū dixit. Cuz ēt generabit apa ex apertione ipsius: ⁊ est acsi diceret qꝫ si supponat ei medicina ꝓsolidativa tumefieret amplius mēbrū ⁊ augeret ipsius apa donec corrūperet ⁊ putrefieret. Cū igit ghabitur tale qd in venis pulsantibus curetur sic: qꝫ. i. scindatur tota vena in loco tumoris: aut pars in qua est apertio fluere permittatur ⁊ cauterizetur. Incidat tamē vnū extremū ab alio postq; ligata fuerint ipsius extrema: aut fiat eius abscisio cum igne.

¶ Pare scba manualis operationis.

17 ¶ Ex operibus aūt in carne facienda sunt scarificatio incisio ⁊ cauterizatio: sunt ex scarificatiōib⁹ que daz q̄bus fluit sanguis a superficie cū vētosis: ⁊ hoc corporibus patientibus vicera ⁊ variolas.

¶ Intellerit qꝫ in qbusdā scarificat⁹ supponas vētosas post eoz scarificationē: vñ fluit cūe sanguis mēbri scarificati in vētosa. hoc aūt fit ió vt malus sanguis eius corrupt⁹ ppe curē corpis extrahat: ꝑ tāto ungit: ⁊ hoc supple est faciēdū in corpib⁹ patiētū vicera ⁊ variolas: qñ mā boꝝ morboꝝ ꝓsistit i cute corpis.

18 ¶ Nonnus aūt vētosas sine scarificatione in eo in quo intēdimus solū evulsionē ⁊ diversionē materie.

¶ Oīq; ponēde sunt vētose sine scarificatōe sicut cū itēdim⁹ attrahere ⁊ diuertere sanguinē ab vna pte corpis ad aliā: ⁊ sic ponunt vētose sub māmis cū est sup fluus mēstruoꝝ in mulieribus fluxus: ⁊ super epar ⁊ splenē in fluxu sanguinis nariū superfluo.

19 ¶ Et interdū ꝓiungimus eas vacuas: ⁊ iterdū cū cocto vriente ad ꝓsumēdū illius loci ventositates: ⁊ ad rectificāduz membroꝝ malitiā cum caliditate.

¶ Intellerit qꝫ i terdū fit appositio vētose sine scarificatōe cū igne: nō tā rōne successionis: ñ fit appositio hui⁹ vētose ad ꝓsumendū ventositates fortes dolores in stomacho ⁊ in intestinis generantes: ⁊ etiam ad calefaciendā membra infrigidata.

20 ¶ Os scinditur est sicut clauī ⁊ altezar.

¶ Intellerit per altezar sm opinionem meā apostēmata in palpebris per inversionem palpebrarum patentia.

21 ¶ Et omne qō superfluit ⁊ putrefit in extremitatib⁹ sicut besbeia nasi ⁊ digitus superfluus aut inseparabilis coniunctus ⁊ coniunctio palpebrarum.

¶ Intellerit hoc faciēdū esse cū nafrit i fano cū aliꝗ boꝝ accidētiū ⁊ itellerit p besbeia nasi carnē gflatā fistem reputi plurīū pedū. i. polypo aut porcellino: ⁊ B est verū cū nō ē magis cācerosa.

22 ¶ Et vuea eminens ⁊ preputium claudens cannalem virge.

¶ Vuea qē eminet rōne variole ⁊ pustulaꝝ ꝓcedentiū ⁊ ꝓpriū claudit vgā rōe vlceꝛ, qō i eo natū fuit aut qꝫ puer sic nat⁹ fuit.

23 ¶ Et caro in vlcere innaturaliter aucta ⁊ putrefacta ⁊ vlcus ex contusione putrefactum.

¶ Abscisio qdē huius cū ferro ꝓgruit amplius q̄ ipsius extirpatio cū medicinis putrefactiuis: ⁊ qñ cū medicine putrefactiue corrodunt carnē malā ⁊ illaudabilē ledunt ⁊ corrumpunt etiaz aliquantulum ex carne sana ⁊ sic remanet corruptionec etiaz curatur vlcus tali modo perfecte ⁊ omnino.

24 ¶ Est etiam abscindendum quod innaturaliter augetur in lingua ⁊ quod cadet in auribus.

¶ Intellerit qꝫ nodus in lingua generatus abscindatur ⁊ pars aurū posterioꝝ abscindatur ad extrahendaz qō cecidit in eis.

25 ¶ Est etiam caro incidenda super vitrū in membro fixum ⁊ profundatum spinam aut festucam vt inde predicta extrahantur: māme etiam hominū abscindantur ⁊ varices in tibijs apparentes.

¶ Abscidunt qdē mamille boūz cū mamillis mulieꝝ similant: varices aūt sūt qdā vene grosse i tibijs apparētes plene būoꝝ grossis ⁊ meliceis: ⁊ accidūt vtplurimū valde laborātib⁹.

26 ¶ Et boasfar ⁊ noasfar.

¶ Boasfar est caro innāliter aucta in ore ani: sed noasfar sunt fistule appēse circa labia ⁊ tunicas duras q̄ sine icisione ⁊ evulsione ꝑductarū pelliculariū minime curant. Docet aūt qꝫ earum abscisio fiat vtplurimū cū ferro: qñ medicine nō sunt potētes: in hoc aut augent ⁊ magnificant membri nocumentum.

27 ¶ Et quod fuerit iam denigratum ex pinguedine aut putrefactum ex carne.

¶ Per pinguedinē itellerit zirbū testine velantē: ⁊ B qz interdū egredit zirb⁹ ⁊ denigrat flgo fuerit negligēs in repositiōe ipsi⁹.

28 ¶ Et etiaz omne illud de quo elongatur vulua aūt vvula ⁊ omne quod augetur super gingivas.

¶ In extremitate qdē vulve aūt vuule ꝓtigūt interdū apate cirronica qb⁹ ipsa relaxat nec curat ab eis absqz incisione. Et interdū ēt in gingivis que ēt nō curant nisi cū incisione.

29 ¶ Abscindatur etiaz caro vene madan ⁊ omne qō nobis aures claudit ⁊ obturat.

¶ Vene quā madan dicit est morb⁹ qdam qui in regionibus calidis generatur. interdū enī nascitur in tibia qdā vena magna cuius extremitas egreditur foras: nec cessat sic egredi a corpore ⁊ augeri. Et medici quidē involuunt ipsam ⁊ ligant cū plumbo aut alia re graui donec cesset eius pullulatio ⁊ consumatur ⁊ cadat. Et Bale. quidem refert se eam nunqz vidisse.

30 ¶ Et oē qō existit sup visum ⁊ velat ipm ⁊ qō denigrat i nobis ex ꝓputio ⁊ qō claudit anū ⁊ tussea ⁊ fatera ⁊ tuffar ⁊ bsis ferū mānifestū ⁊ ruptura vmbilici.

¶ Tussea est apa durā: sed fatera ē inversatio palpebraꝝ ⁊ tuffar est vngula: ⁊ ruptura vmbilici ꝓtingit ex intestinis aut zirbo.

31 ¶ Et vulnus qō ꝓtingit ex oi eo qō scindis vlr cura cū futura: ⁊ oē mēbrū vulneratū ꝓsolidando ipsum.

¶ Intellerit qꝫ cura vulneris magni cōtingentis ex abscisione evulsiōq; est futura: sic etiam curatur vulnus magnum cū consolidatiuis donec consolidetur.

¶ Hic cauterij faciendi in carne.

32 ¶ Omne corpus cauterizaf ad sistēdū emoroisagiā sanguinis a vena pulsatili aut aptiōe vene magne fatigante medicū in sistēdo fluxū sanguinis ab ea.

¶ Cauterio qdē vtimur ad sistēdū fluxū sanguinis a venis pulsatilib⁹ aut ab alijs venis magnis cū nō cessat q̄ vsuz medicinarū.

33 ¶ Fit ēt in corporib⁹ humidis ad exiccandum ea ⁊ in carnibus laxis ad indurandū eas ⁊ ad calefaciendum corpora infrigidata: necnon ad tollendum humiditates egredientes a natura.

¶ Vtimur ēt eo i mēbris būidis ad exiccādū ea: ⁊ fit cauteriū in capite rōne stillicidij a cerebro ꝓtigētis ⁊ ad indurādū mēbra laxa ⁊ pp̄ B vtimur eo i ruptur is: ⁊ fili vtimur eo ad calefaciēdū mēbrū ꝓter nāz infrigidatū ide abscindim⁹ būiditates nocivas.

¶ Hic perforationis.

34 ¶ Utimur quacūq; pforatiōe ad extrahēdū humiditatez nociuā sicut sanie quā sic extrahim⁹ ab apo-

stemate ⁊ sanguinẽ alicubi corruptũ ⁊ aquã ab oculo vel grandinẽ ⁊ aquã a capite ⁊ nodũ.

¶ Extractio quidẽ aque ab oculo est de egritudine perforationis: grando etiam debet perforari. intellexit aũt per aquã capitis humiditates que generant in tunicis capitis pueroꝝ.

35 ¶ Et sicut in hydrope ⁊ hernia aquosa ⁊ carnosa.

¶ Hydrops in qua dixit fieri perforationẽ est vterina. hernie etiam sunt plures species ex cuius carnosa ⁊ aquosa perforari debent: non autem intestinalis aut zirbosa.

¶ Tertia pars manualis opõnis in ossib⁹ cui⁹ ꝓncipiũ debet esse in ꝓsolidationibus fracturarũ.

36 ¶ Quicqd fit per operationẽ in osse est sicut in fractura aut dislocatiõe ipsius. curabimus aũt ꝯcũqꝫ fracturã cũ cõsolidatione ipsius ⁊ reductione ipsius fracture in osse donec inde ad ꝓpriũ situ reducat: ⁊ ablatione cuiuscũqꝫ pungẽtis ⁊ mordicantis ipsum: ⁊ ligatura manu facta que laborẽ neqꝫ molestiã inferat. ſ. non nimis forti aut debili. Incohetur aũt fasciatio a medio ipsius ⁊ fortificet strictura super amplius ⁊ ligetur: ⁊ superaddantur pululli ⁊ desuper astelle coniunctim.

¶ Cura quidẽ fracture cuiuslibet in ossib⁹ facte fit cũ ꝓsolidatõe ipsius que sic est ꝓcurãda. Reducant ptes vni⁹ duaꝝ extremitatũ ossis fracti in ptes alteri⁹ ſm formã ⁊ ꝓditionẽ ipsi⁹ fracture taliter qꝫ inde redeat os ad figurã ꝓpriã. Et si aliq particula vni⁹ extremitatis fracture nõ queat ingredi in extremitatẽ aliã auferat cũ instrõ radẽte: tollat ẽt qõ capi poterit ⁊ astringi manu ex eo qõ frãgit ⁊ molestat patiẽtẽ: deinde fiant ligature ꝓximiores sup locũ fracture: incohãdo ligaturã fascie a medio fracture versus duo latera prius dicta. nã aut incohãdo prius a superiori parte mẽbri ⁊ descẽdẽdo post ⁊ approꝑinquãdo ad locũ fracture. Notũ est enĩ qꝫ dic modus ligãdi tollit ⁊ ꝓhibet infusionẽ mãe ⁊ humoꝝ ad locũ fracture. Docet aũt qꝫ ligatura non sit adeo violenta qꝫ cõprimat ⁊ ledat os: neqꝫ adeo debilis ⁊ laxa qꝫ infundantur humores ad locũ ꝓdictũ. Post aũt ligaturaꝫ sunt supponende astelle ad cõseruandã rectitudinẽ ambarũ extremitatũ ossis fracti. Consolidatores aũt mei rẽpositis ponunt statim astellas in ꝓncipio: melius tamẽ est differre appositionem ipsarũ donec de genere apostematis in loco ꝓdicto securet: deide superligande sunt fortiter astelle alijs involutionib⁹.

37 ¶ Subtiliabimus quoqꝫ dietã eius a principio ⁊ in fine ingrossabimus eaꝫ quatenus bene restauretur.

¶ Utiqꝫ dieta cuius os est fractũ a principio subtiliãda erit eo qꝫ aꝑatis generatio timeat: ⁊ tandẽ ꝓsequẽter ingrossanda: qm̃ ossa eo qꝫ sunt terrestria cibis terrestrib⁹ ꝓculdubio nutriuntur.

38 ¶ Est autem cauendũ a principio ne apostema calidum generetur diuertendo ⁊ attrahendo ad locum fracture qõ infunditur ex sanguine toto posse: ⁊ prohibendo fluxũ eius cũ oi frigido competenti: ⁊ prohibendo donec curatus fuerit motũ patienti. Cura enim eius sine longa quiete nõ perficit.

¶ Hoc qdẽ dixit. ſ. qꝫ ꝓseruet os ne fiat in eo apostema cum vsu medicinarũ fridaꝝ ⁊ stipticarũ a ꝓncipio. Et vtiqꝫ per se notuꝫ: necnõ ẽt qꝫ patiẽs debz vitare motũ odec generatũ fuerit qꝫ locũ fracture repleat ⁊ restauret. Qꝫ aũt sic ẽ̃atur in loco fracture: ꝛz sit sile ossi: nõ tñ ẽ os: ⁊ ẽ illõ qõ vocãt medici poꝝ sarcoidos.

39 ¶ Cura autem dislocationis est cum eo quod trahit ipsum os dislocatum: donec ipsum ad locũ ꝓprium redire faciat.

¶ Cura qdẽ dislocationis ossiũ est vt qõliber ex duobus mẽbris versus duo ẽ̃ia latera attrahant ⁊ paulopost eoꝝ parũ per tract⁹ relaxet donec vnũ ex eis ifra alterũ egrediat. ſ. iũctura ifra iunctura. Et priores qdẽ habebant instrm ad hoc determinatũ per qõ ꝓficiebãt operationẽ intẽtã moderate ⁊ sine difficultate.

40 ¶ Postqꝫ autẽ reductum fuerit sic ligetur stricte ⁊ stet sic quãto tempore dicem⁹: ⁊ vtaf stipticis medicinis ⁊ comedat patiens cibos acetosos donec fuerit securus ab apostemate: nec timeat de collectione sanguinis. ꝓtinuet aũt cura ista ad minus per mẽsem vnũ ⁊ interdũ amplius per decẽ dies. Jam ego perfeci curã oĩum morboꝝ: ⁊ ex nunc abscindaꝫ sermonem meum ex quo iam perfeci librũ istum.

¶ Postqꝫ mẽbrũ reductũ fuerit ad ꝓprias iũcturas ꝓmittat sic vsqꝫ ad tps ꝓfiniẽdũ: ⁊ donec ꝛsistet ⁊ securꝰ sit de gnõne aꝑatis qꝫ sit spatio triũ dierũ vel circiter supponant medicie stipticet cũ boc. n. euadet a gnõne aꝑatis: ⁊ gelcat seu in trãgilitate maneat membrũ patiens ad minus per mensem vnũ. Et interdum est necesse qꝫ morꝛetur sic amplius per mẽsem ⁊ per decẽ dies. Et in hoc terminat sermo noster super expositione boꝝ canticoꝝ sufficiente ſm intentionis nostre exigentiã in eisdem.

¶ Canticoꝝ Auicẽne cũ Cõmẽto Auerroys Finis.

Venetijs ere ac sollerti cura heredum olim Dñi Octauiani Scoti ciuis ac patritius Modoetiẽsis: ⁊ socioꝝ. Anno a dñica incarnatione. 1520. Die 7° mensis Aprilis. Ad laudem eius qui maior est omni laude.

Registrum

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk lll mmm nnn ooo ppp qqq rrr sss ttt uuu xxx yyy zzz ꝛꝛꝛ ꝯꝯꝯ.

AAA BBB CCC DDD EEE FFF GGG ℌ HHH JJJ KKK.

ꝯꝯꝯ GGG ⁊ KKK Quinterni. ℌ ternus. Ceteri alij Quaterni.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google